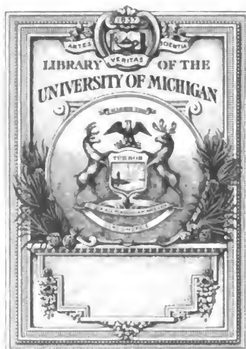
Lexikon zu den Schriften Cicero's mit Angabe sämtlicher ...

Hugo Merguet

1837
ARTES
VERITAS
SCIENTIA
LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF MICHIGAN
TUEBOR

BUILDING USE ONLY

BUILDING USE ONLY

BUILDING USE ONLY

BUILDING USE ONLY

LEXIKON

ZU DEN

SCHRIFTEN CICERO'S

MIT ANGABE SÄMTLICHER STELLEN

VON

H. MERGUET.

ZWEITER TEIL.

LEXIKON

ZU DEN

PHILOSOPHISCHEN SCHRIFTEN.

ERSTER BAND.

JENA,

VERLAG VON GUSTAV FISCHER.

1887.

LEXIKON

ZU DEN

PHILOSOPHISCHEN SCHRIFTEN CICERO'S

MIT ANGABE SÄMTLICHER STELLEN

VON

H. MERGUET.

ERSTER BAND.

JENA,
VERLAG VON GUSTAV FISCHER.
1887.

VORWORT.

Wie der erste Teil des ganzen Unternehmens, das Lexikon zu den Reden Cicero's, den Zweck hatte, den Sprachgebrauch dieser Schriftwerke vollständig und übersichtlich vorzuführen, so ist in der vorliegenden Arbeit in gleicher Weise der Sprachstoff der philosophischen Schriften dargestellt, um die darin enthaltenen Erscheinungen der allgemeinen Kenntnis zugänglich zu machen. Diese getrennte Bearbeitung der verschiedenen Abteilungen in besonderen, einander ergänzenden und nach gemeinsamem Plan verfassten Wörterbüchern erschien sowohl wegen des grossen Umfangs der Werke Cicero's, wie auch wegen der Verschiedenheit der Stilgattungen und des Inhalts zweckmässig. Der Sprachstoff der philosophischen Schriften ist deshalb hier nach denselben Grundsätzen vorgeführt, die sich in dem Lexikon zu den Reden bewährt und den Beifall der Kritik gefunden haben. Auch hier ist das gesamte Material so geordnet, dass die syntaktisch-phraseologischen Verbindungen der Wörter unmittelbar zur Anschauung gebracht werden und die einzelnen sprachlichen Erscheinungen ihre bestimmte Stelle in alphabetischer Reihenfolge erhalten. Wie durch diese Anordnung die Übersicht wesentlich erleichtert wird, so lässt die ausführliche Fassung der Citate den Sinn jeder einzelnen Stelle unmittelbar erkennen.

Der Wortlaut der Stellen ist mit Hinzufügung der Paragraphenzahl in der Orthographie und in der Reihenfolge des Textes von C. F. W. Müller (M. Tullii Ciceronis scripta quae manserunt omnia recognovit C. F. W. Müller, partis IV vol. 1—3. Lipsiae, B. G. Teubner, 1878, 1879) angegeben, während in den Titelwörtern der übereinstimmenden Anordnung wegen eine durchweg gleichmässige Orthographie erforderlich war. Daneben sind Abweichungen anderer Ausgaben, namentlich die der kritischen Ausgabe von J. G. Baiter und C. Halm und der bei Tauchnitz erschienenen Textausgabe von Baiter, wie auch handschriftliche Varianten in ‖ ‖ angeführt und lexikalisch berücksichtigt. Erläuternde Zusätze stehen in ( ), Parenthesen des Schriftstellers in ⟨ ⟩, die den poetischen Stücken und der Gesetzessprache in de legibus entnommenen Citate zwischen › ‹; die Wiederholung derselben Worte in demselben Paragraphen ist mit × bezeichnet. Auf die Zuverlässigkeit der Angaben ist mit besonderer Sorgfalt geachtet worden.

Königsberg i. Pr., den 14. September 1887.

H. MERGUET.

ABGEKÜRZTE BEZEICHNUNG DER PHILOSOPHISCHEN SCHRIFTEN.

A I, II . . . . . Academicorum lib. I, II.
F I—V . . . . . de finibus bonorum et malorum lib. I—V.
T I—V . . . . . Tusculanarum disputationum lib. I—V.
N I—III . . . . de natura deorum lib. I—III.
D I, II . . . . . de divinatione lib. I, II.
Fa . . . . de fato liber.
R I—VI . . . . de re publica lib. I—VI.
L I—III . . . . de legibus lib. I—III.
O I—III . . . . de officiis lib. I—III.
C . . . . Cato Maior de senectute liber.
Lae . . . . Laelius de amicitia liber.
P . . . . paradoxa.
Ti . . . . Timaeus.
fr I—XIV . . . fragmenta librorum de philosophia deperditorum I—XIV.

A: sus rostro si humi A litteram inpresserit, num propterea suspicari poteris Andromacham Ennii ab ea posse describi? D I, 23.

a, ach, ah! „a te infelicem", inqnit vilico, „quem necassem iam verberibus, nisi iratus essem"; R I, 59.

a, ab, von, von — her, aus, seit (bei Städtenamen: s. I. peto a Dodona. proficiscor ab Ilio. — nachgestellt: s. I. converto; D I, 106): 1. **nach Verben und Participien:** abduco: quem (Ciceronem) discipulum cupio a te abducere; F V, 75. si delectamur, cum scribimus, quis est tam invidus, qui ab eo nos abducat? F I, 3. ne ars tanta ... a religionis auctoritate abduceretur ad mercedem atque quaestum; D I, 92. a malis .. mors abducit, non a bonis; T I, 83. ut quam minime animus a cogitationibus abduceretur; F V, 87. te caute et ab iis coniecturis ... et ab iis rebus ... abducere divinationem; D II, 13. magni .. est ingenii ... cogitationem ab consuetudine abducere; T I, 38. in quo nihil est difficilius quam a consuetudine oculorum aciem mentis abducere; N II, 45. a consuetudine .. oculorum animum abducere difficillimum dicebas; N III, 20. quid ... agimus, nisi animum ... maxime .. a corpore abducimus? T I, 75. sunt qui abducant a malis ad bona, ut Epicurus; T III, 76. s. bonis. nec .. ab isto officio ... abduci incommodo meo debui; Lae 8. veritatem ... abductam ab opinionibns et a sensibus; A II, 142. ut eos (reges) nulla privati negotii cura a populorum rebus abduceret; R V, 3. s. coniecturis. cuius (veri) studio a rebus gerendis abduci contra officium est; O I, 19. sensibus: s. opinionibus. sine hac arte quemvis arbitrantur a vero abduci fallique posse; F III, 72. sensus nostros ... non multitudinis consensus abducit a ‖ab, ad‖ vero; L I, 47.

abeo: abeamus a fabulis; D II, 22. abeo a sensibus; A II, 90.

aberro: nescio quo pacto ab eo, quod erat a te propositum, aberravit oratio; T III, 80. non multum ab Erilli levitate aberrabimus; F IV, 40. a qua (norma) qui aberravisset; A II, 140. si a falsis principiis profecta congruunt ipsa sibi et a proposito non aberrant; F IV, 53. a proposito, inquam, aberramus; F V, 83. aberramus a proposito; F V, 85. te de aeternitate dicentem aberrare a proposito facile patiebar; T I, 81.

abhorreo: ab omni, quod abhorret ab oculorum auriumque approbatione, fugiamus; O I, 128. sin a Graecorum artibus et disciplinis abhorrerent; A I, 4. id a communitate et ea, quam exposui, caritate ac societate humana non abhorrebit; F V, 66. quod (virtus) non faceret profecto, si a caritate vulgi abhorreret; Lae 50. quod abhorret etiam ab hominis constantia; D II, 125. disciplinis: s. artibus. *ut* perspicuum est natura nos a dolore abhorrere, sic ..; F III, 62. quae (agri cultura) abhorret ab omni politiore elegantia; F III, 4. satis argumenti est ab interitu naturam abhorrere; F V, 31. ex eo credo quibusdam usu venire, ut abhorreant a Latinis, quod ..; F I, 8. conveniet ... esse ... aequum, ... a litibus vero ... abhorrentem; O II, 64. civitatem ... a vita hominum abhorrentem et moribus ‖maioribus‖; R II, 21. neque oratio abhorrens a persona hominis gravissimi; R I, 24. quorum mens abhorret a ratione; T IV, 35. ut a rebus cognitione dignis abhorreat; F III, 37. haec .. habere dubia ... abhorrere a sapientia plurimum; A II, 29. his .. rebus inbutae mentes haud sane abhorrebunt ab utili aut a vera sententia; L II, 16. societate: s. caritate. vita: s. moribus. ut ... alii (homines) *a* talibus vitiis abhorreant; Fa 8. Catonem ... locos ... tractare abhorrentes ab hoc usu forensi; P 1.

abigo: »pestem abige a me!« A II, 89.

abstineo: qui (Alexander) ... vix a se manus abstinuit; T IV, 79. qui ... abstinet se ab iniuria; F II, 71. a quibus (physicis) ne tu quidem iam te abstinebis; A II, 55. ab iis .. (voluptatibus) abstinere minime esse difficile; T V, 94.

abstraho: mors nos a malis, non a bonis abstraxisset; T I, 84. abstrahit (ratio) ab acerbis cogitationibus; T III, 33. cum a corpore animus abstractus divino instinctu concitatur; D I, 66. si (animus) ... quam maxime se a corpore abstrahet; R VI, 29. ad quam (disciplinam) me deducas, si ab hac abstraxeris; A II, 114. malis: s. bonis. idem .. (animus) concitatus et abstractus ab integra certaque ratione; T IV, 38. a rebus gerendis senectus abstrahit; C 15. ut eum (Aesopum) vis quaedam abstraxisse a sensu mentis videretur; D I, 80. ut cogitatione tacita a solitudine abstrahamur; O III, 4.

absum: ab hoc nulla fraus aberit, nullum facinus; O III, 75. abest .. (villa) non longe a me; C 55. ab eo plurimum absum; F III, 6. illud in eadem causa est, a quo abesse velis, donec evaseris; F IV, 65. tantum .. abest ab eo, nt malum mors sit, ... ut ..; T I, 76. a qua (vetere Academia) absum iam diu; A I, 14. aliquantum ab optumo tamen (Sisenna) abesset; L I, 7. ut ... vehementior .. intellegatur is (adpetitus), qui procul absit a naturae constantia; T IV, 47. haec ... non absunt .. a consuetudine somniorum; D I, 42. eam (partem animi) tum maxume vigere, cum plurimum absit a corpore; D I, 70. longe .. abest (Philoctetae dolor) a summo dolore; T II, 44. ab hoc .. genere largitionis ... aberunt ii, qui ..; O II, 85. constantem hominem ..., qui glorietur a gloria se afuisse! T V, 104. qnorum .. ita perturbantur animi, ut non multum absint ab insania; T III, 4. qui (amor) nihil absit aut non multum ab insania; T IV, 72. tincta .. absint nisi a bellicis insignibus; L II, 45. ut iam oratio tua non multum a philosophorum lenitate absit; L I, 11. neque is longe

aberat ab eo loco; D II, 135. extra Peloponnesum Aenianes et Doris et Dolopes soli absunt a mari; R II, 8. ut ... a medio .. tantundem absit extremum; N II, 47. quod (senectus) haud procul absit a morte; C 15. quo ab ea (morte) propius absum; C 77. neque ulla re longius absumus a natura ferarum; O I, 50. diutius, quam vellem, tanta vis virtutis atque ingenii peregrinata afuit ab oculis et fori et curiae; A II, 3. id .. tantum abest ab officio, ut ..; O I, 43. quae (antiquitas) quo propius aberat ab ortu et divina progenie, hoc melius ... cernebat; T I, 26. quid absit a perfecto; O III, 15. quae ... absint a nostra potestate; F IV, 26. progenie: f. ortu. abest (malitia) ab ea (prudentia) distatque plurimum; O III, 71. cum procul ab his omnibus rebus (Epicurus) absit; T V, 89. quae (res) .. in nostra potestate sint, ab iis fatum abesse *; Fa 45. a quibus (rebus) abest turpitudo; O II, 87. aberit .. a sapiente aegritudo; T III, 18. abest .. a sapiente aegritudo; T III, 21. aegritudinem omnem procul abesse a sapiente; T III, 82. qui non longe a sapientia absunt; T IV, 29. qui a spe gerendi absunt confecti senectute; F V, 52. C. Marius cum a spe consulatus longe abesset; O III, 79. quantum (luna) absit a proxuma Mercurii stella, multo autem longius a Veneris; D II, 91. si non longe absunt a summo; F III, 48. quae (stella) a terra abest plurimum; N II, 52. quod ... absit longissime a vero; A II, 36. paulum .. cum ab eius villa abessemus; A I, 1. nec longe absunt ab hac vi di Penates; N II, 68. ab omnibus eiusdem modi visis perspicuitatem ... abesse dicemus; A II, 51. quo modo .. iucunda vita potest esse, a qua absit prudentia, absit moderatio? T V, 101. ab iis .. vitiis ... (sapiens) abest plurimum; F I, 62.

accedo: a ratione ad humanam figuram quo modo accedis? N I, 89.

accipio: quae (verba) ... indocti ne a nobis quidem accipient; A I, 5. fuit ergo iam accepta a Platone philosophandi ratio triplex; A I, 19. a quo (Polemone Zeno), quae essent principia naturae, acceperat; F IV, 45. omnia nostros ... accepta ab illis fecisse meliora; T I, 1. quas (sagittas) ab Hercule acceperat; T II, 19. quod a Socrate acceptum diligenter Stoici retinuerunt; T III, 10. accipio equidem a Cyrenaicis haec arma contra casus et eventus; T III, 31. quae a Graecis accepissent; N I, 8. qui (Anaxagoras) accepit ab Anaximene disciplinam; N I, 26. quae porro pietas ei debetur, a quo nihil acceperis? N I, 116. quod ab eo (Apolline Arcades) se leges ferunt accepisse; N III, 57. haec accepimus ab ipsis; D II, 50. id quod ipse (Pericles) ab Anaxagora ... acceperat; R I, 25. ut a Graiis accepistis; R VI, 16. a quibus iniuriam acceperis; O I, 33 (34). quamquam a Cratippo nostro ... haec te assidue audire atque accipere confido; O III, 5. ut ... id acciperet ab alio; Lae 26. »ab amico amante argentum accipere meretrix non vult || nevolt ||«; N I, 13. de hoc homine a bonis auctoribus sic scriptum accepimus; T V, 57. nec fictus (Romuli auguratus) ad opiniones imperitorum, sed a certis acceptus; D I, 107. nullo nec accepto ab iis (dis) nec sperato bono; N I, 116. cum rationem a dispensatore accipis; fr V, 59. quam (facultatem disserendi) tibi a rhetoricis exercitationibus acceptam || exercitationibus || amplificavit Academia; N II, 168. qui ... nullum a fortuna volnus acceperit; T I, 85. nec vero ... ab haruspicibus accipiunt earum (fidium, tibiarum) tractationem, sed a musicis; D II, 9. quia sic ab hominibus doctis accepimus; O III, 3. cum ... regis .. eius aequitatem et sapientiam a maioribus suis accepissent; T IV, 3. quas (opiniones) a maioribus accepimus de dis inmortalibus; N III, 5. quam (opinionem) a maioribus accepi de cultu deorum inmortalium; N III, 5. quam (rem publicam) patres nostri nobis acceptam iam inde a maioribus reliquerunt; R I, 70. praeclarum a maioribus accepimus morem rogandi iudicis; O III, 44. qui (di inmortales) me non accipere modo haec a maioribus voluerunt, sed etiam posteris prodere; C 25. haec ... locutum Archytam Nearchus Tarentinus ... se a maioribus natu accepisse dicebat; C 41. quo posset urbs .. accipere a || ex || mari, quo egeret; R II, 10. musicis: f. haruspicibus. quam (divinationem) ... a patribus accepimus; D I, 86. laudes unius cuiusque nostrum a patribus acceptas posteris prodere; R VI, 23. »privatim colunto, quos (deos) rite a patribus *cultos acceperint*;« L II, 19. *a* patribus acceptos deos ita placet coli, si ..; L II, 26. quas (laudes) a patribus acceperunt; O I, 116. si quis ... habet causam celebritatis ... a patre acceptam; O II, 44. sic a patribus accepimus; C 16. Lae 39. cum accepissemus a patribus maxime memorabilem C. Laeli et P. Scipionis familiaritatem fuisse; Lae 4. a te .. philosopho rationem accipere debeo religionis; N III, 6. dum a populo auspicia accepta habemus; D II, 76. cum a principe Epicureorum accepissem, quem ad modum (illa) dicerentur; N I, 59. ut (Plato) a sacerdotibus barbaris numeros et caelestia acciperet; F V, 87. luna ... eam lucem, quam a sole accepit, mittit in terras; N II, 103. diligenter ea, quae a superioribus acceperant, tuebantur; A I, 34.

adduco: ut maiores nostri ab aratro adduxerunt Cincinnatum illum, ut dictator esset; F II, 12.

adfero: cum legati ab Alexandro quinquaginta ei (Xenocrati) talenta attulissent; T V, 91. a Paulo litteris allatis; N II, 6. cui (Carboni) ne reditus quidem ad bonos salutem a bonis potuit adferre; L III, 35. cum Lysander ... ei (Cyro) .. dona a sociis adtulisset; C 59.

adipiscor: adeptum esse omnia a || e || natura et animo et corpore et vita; A I, 19.

alieno: a falsa .. assensione magis nos alienatos esse quam a ceteris rebus ... arbitrantur; F III, 18. propter dissensionem .., quae erat in re publica, alienatus est (Scipio) a collega nostro Metello; Lae 77. animal ... alienari .. ab interitu iisque rebus, quae ..; F III, 16.

amando: natura res similis procul amandavit a sensibus; N II, 141.

appareo: unde appares? ... † au || an || quidem non dubium est, quin ab Alcibiade? fr II, 2.

appello: a Menedemo .., quod is Eretria fuit, Eretriaci appellati; A II, 129. dictator .. ab eo appellatur, quia dicitur; R I, 63. qui cum locupletis assiduos appellasset ab asse dando; R II, 40. quae (denicules) a nece appellatae sunt; L II, 55. Iuppiter ..., quem conversis casibus appellamus a iuvando Iovem; N II, 64. quoniam Neptunum a nando appellatum putas; N III, 62. eam .. rem illi Graeco putant nomine *a* suum cuique tribuendo appellatam, ego nostro a legendo; L I, 19. »ii .. *a* praeeundo, iudicando, consulendo praetores, iudices, consules appellamino;« L III, 8.

arceo: ut pudor civis non minus a delictis arceret quam metus; R V, 6. quae (vis) magis arceat homines ab improbitate omni; P 23. quodsi homines ab iniuria poena, non natura arcere deberet; L I, 40. maxume .. haec aetas a libidinibus arcenda est; O I, 122. »arcere nequeo diram volucrem a pectore;« T II, 24. qui a stupro arcentur infamiae metu; L I, 51.

arcesso: a villa in senatum arcessebatur et Curius et ceteri senes; C 56.

ascendo: cum .. ab iis rebus ... ascendit animus collatione rationis, tum ..; F III, 33.

aspello: »longe a leto numine aspellor Iovis«; T II, 25.

aspernor: ego a philosopho, si afferat eloquentiam, non asperner; F I, 15.

audio: a quo (Arcesila Epicurus) audit: „tu fortasse verum dicis;“ A fr. 20. quae te pollicitus es, Luculle, ab Antiocho audita dicturum; A II, 10. qui (Ulixes) ... haec audiat ab Aiace; O III, 98. mirari solitum C. Fabricium, quod ... audisset a Thessalo Cinea esse quendam Athenis, qui ..; C 43. ſ. accipio ab alqo; O III, 5. vgl. quaero; Lae 25. ut ab amico verum audire nequeat; Lae 90. quod .. Theseus a docto se audisse dicit; T III, 30. quando aliquid eius modi ab haruspice inspectis extis audivimus? D II, 32. velle bene audire a parentibus, a propinquis, a bonis etiam viris; F III, 57. ut a patre audiebam facete et urbane Stoicos irridente; F I, 39. qui se porro pueros a senibus audisse dicebant; C 43. quod ... nostros senes commemorare audivi ab aliis senibus auditum; Lae 88. »qui haec audita a docto meminissem viro;« T III, 29. ſ. parentibus.

avello: sensus adsit, sive secetur quid sive avellatur a corpore; T III, 12. id Democritus ... accipere maluit, ... quam a corporibus individuis naturalis motus avellere; Fa 23. qua hunc obiurgatione ... a tanto errore coner avellere? O III, 83. id (incendium belli) a portis huius urbis avolsum; R I, 1.

averto: tu velim a me animum parumper avertas; Lae 5. avertunt (ibes) pestem ab Aegypto; N I, 101. ut in aedificiis architecti avertunt ab oculis naribusque dominorum ea, quae ..; N II, 141. intemperantiam, quae est a tota mente [a recta ratione] defectio sic aversa a praescriptione rationis, ut ..; T IV, 22. multis dicendis vim armentorum a privatis in publicum averterant; R II, 60. ut perturbatio sit, quod πάθος ille dicit, aversa a recta ratione contra naturam animi commotio; T IV, 11. quae .. a ratione aversa incitata est vehementius, ea libido est vel cupiditas effrenata; T IV, 12. est igitur metus a ratione aversa cautio; T IV, 13. animorum ... motus, aversi a ratione; T IV, 34. ut perturbatio sit aversa a ratione contra naturam animi commotio; T IV, 47. commotiones animorum a recta ratione aversas esse vitiosas; T IV, 61. adgnosco ... tuum morem ... aversum a ratione populi; R III, 47.

aufero: o praeclarum munus aetatis, siquidem id aufert a nobis, quod est in adulescentia vitiosissimum! C 39.

augesco: a quo (calido, igneo) et animantia omnia et ea, quorum stirpes terra continentur, et nasci sit necesse et augescere; N II, 28.

avoco: et ille ab intemperantia et hic ab avaritia avocari potest ‖ [et ... potest] ‖; T IV, 60. rarum est quoddam genus eorum, qui se a corpore avocent; D I, 111. ratio ... a delicto avocans; L II, 10. quem ... temperantia .. a libidine avocet; T V, 42. cum (Epicurus) a contuendis nos malis avocat; T III, 35. hoc ... vim habere ... a peccatis avocandi; L II, 9. qui omnino avocent a philosophia; F I, 2. Socrates mihi videtur ... primus a rebus occultis ... avocavisse philosophiam; A I, 15. a qua isti avocabant; R I, fr. 6. quod (senectus) avocet a rebus gerendis; C 15. ut is ipse ... a tantis vitiis avocetur; Fa 11.

calesco: ea (anima) calescit primum ipso ab spiritu, deinde contagione pulmonum; N II, 138.

capio: pati ab igne ignem capere, si qui velit; O I, 52. — a quibus temporibus scribendi capiat ‖ capiatur ‖ exordium. ego enim ab ultimis censeo; L I, 8. constituendi .. iuris ab illa summa lege capiamus exordium, quae ..; L I, 19. quia nunc item ab eodem (Iove) et a ceteris dis inmortalibus sunt nobis agendi capienda primordia; L II, 7. ut rite ab eo dicendi principia ‖ principium ‖ capiamus, quem ..; R I, 56.

caveo: a veneno ut (rex) caveret; F V, 64.

cognosco: quae ab hoc Polemone Zeno cognoverat; F IV, 61. omnium fere civitatum ... ab Aristotele mores, instituta, disciplinas, a Theophrasto leges etiam cognovimus; F V, 11. nihil ab iis potui cognoscere; T III, 42. ut .. animantes ... ab eiusdem motu et ab eius, quod simile esset, numerorum naturam vimque cognoscerent; Ti 31.

cohibeo: etiam a certis et inlustrioribus cohibes adsensum; A II, 94. prudenter .. Academicos a rebus incertis adsensionem cohibuisse; N I, 1.

commeo: quorum (siderum) alterum (genus) spatiis inmutabilibus ab ortu ad occasum commeans; N II, 49.

concludo: artior .. colligatio est societatis propinquorum; ab illa enim inmensa societate humani generis in exiguum angustumque concluditur; O I, 53.

conflagro: ut ... conflagrare terras necesse sit a tantis ardoribus; N II, 92.

conluceo: quod .. (mare) nunc, qua a sole conlucet, albescit; A II, 105.

consequor: magnam laudem et a summo viro et ab exercitu consequebare; O II, 45. id (ius) si ab uno iusto et bono viro consequebantur, erant eo contenti; O II, 42.

contendo: incensus Canius cupiditate contendit a Pythio, ut venderet; O III, 59. quemquam horum ab amico quippiam contendisse, quod contra fidem .. esset; Lae 39.

contineo: contineo me ab exemplis; F II, 62. oportere ... ab omni lapsu continere temeritatem; A I, 45. qui de omnibus rebus contineat se ab adsentiendo; A II, 104.

converto: reliquiae coniurationis a Catilinae furiis ad tuum scelus furoremque conversae; P 27. »seque (Iovis satelles) obitu a solis nitidos convertit ad ortus«; D I, 106. quo facilius animos imperitorum ad deorum cultum a vitae pravitate converterent; N I, 77.

declino: ab iis (delictis) est diligentius declinandum; O I, 145. quoniam ... a malis natura declinamus; T IV, 13.

deduco: hac (eloquendi vi) deducimus perterritos a timore; N II, 148.

deficio: si utilitas ab amicitia ... defecerit; F II, 79. difficile est amicitiam manere, si a virtute defeceris; Lae 37.

defluo: ab amicitiis perfectorum hominum ... ad leves amicitias defluxit oratio; Lae 100. a necessariis artificiis ad elegantiora defluximus; T I, 62. superiora superciliis obducta sudorem a capite et fronte defluentem repellunt; N II, 143. unde haec in terram nisi ab superis defluere potuerunt? N II, 79.

degenero: Zenonem significabat, a quo illum (Dionysium) degenerare dolebat; T II, 60. a Stoicis vel princeps eius disciplinae ... degeneravit, Panaetius; D I, 6.

delabor: a sapientium familiaritatibus ad vulgares amicitias oratio nostra delabitur; Lae 76.

demigro: mortemne mihi minitaris, ut omnino ab hominibus, an exilium, ut ab inprobis demigrandum sit? P 18.

depello: quos ne depellere quidem a se sine ferro potuit res publica; L III, 20. ne ab iis, quae clara sint ipsa per sese, quasi praestigiis quibusdam et captionibus depellamur; A II, 45. depulit (L. Brutus) a civibus suis iniustum illud durae servitutis iugum; R II, 46.

derigo: ſ. duco ab intestino.

descisco: nobis Heracleotes ille Dionysius flagitiose descivisse videtur a Stoicis propter oculorum dolorem; F V, 94. cur Zeno ab hac antiqua constitutione desciverit; F IV, 19. (Stoici) desciscunt a natura; F IV, 43. a natura .. desciscimus; T III, 3. qui ab antiquorum ratione desciscis; A I, 43. nominis dignitatem (Antiochus) videtur, cum a re ipsa descisceret, retinere voluisse; A II, 70. quod ... quidam ... desciscunt a veritate; A II, 46. saepe officium est sapientis desciscere a vita; F III, 61.

describo: se ... ab eo ipso illos duo libros .. descripsisse; A II, 11.

desidero: a Lucullo .. reconditiora desidero; A II, 10. ego .. a te elegantiora desidero. a mene tu? inquam; F IV, 24. quam igitur a me rationem ... desideras? N III, 6. ab Chrysippo nihil magnum nec magnificum desideravi; R III, 12. quae .. ipsi non tribuunt amicis, haec ab iis desiderant; Lae 82. ea, quae desideratur a magno philosopho, gravitas, in eo (Aristone) non fuit; F V, 13.

desisto: ſ. disto a cultu.

deterreo: quae (lex) ... vetando a fraude deterreat; R III, 33. non .. illum (vicinum) ab industria, sed ab illiberali labore deterret; F I, 3. videmusne, ut pueri ne verberibus quidem a contemplandis rebus perquirendisque deterreantur? F V, 48. vellem (Epicurus) ... ne deterruisset alios a studiis; F I, 26. quodsi non ipsa turpitudo deterret ab iniuriosa ... vita; L I, 40.

detorqueo: illum (orbem) eiusdem naturae, hunc alterius notavit eamque, quae erat eiusdem, detorsit a latere in dexteram partem, hanc autem citimam a mediana linea direxit ad laevam; Ti 25. nisi quos (philosophos) a recta ratione natura vitiosa detorsisset; T V, 90. voluptates ... maioris partis animos a virtute detorquent; O II, 37.

detraho: si quid ab homine ad nullam partem utili utilitatis tuae causa detraxeris; O III, 30.

devehor: quoniam sol paululum a meridie iam devexus videtur; L fr. 4. qui (lucus Vestae) a Palatii radice in novam viam devexus est; D I, 101.

dico: Euclides, ... Megareus, a quo iidem illi Megarici dicti; A II, 129. ipse .. animus ab anima dictus est; T I, 19. haec .. proclivitas ad suum quodque genus a similitudine corporis aegrotatio dicatur; T IV, 28. a vitio dictum vituperari; F III, 40. ex quo exardescit sive amor sive amicitia; utrumque enim dictum || ductum || est ab amando; Lae 100. ab invidendo .. invidentia recte dici potest; T III, 20. Diana „omnivaga“ dicitur, non a venando, sed quod in septem numeratur tamquam vagantibus; N II, 68.

differo: tale, quale non etiam falsum nihil ab eo differens esse possit; A II, 99. nisi statuerit nihil esse, quod intersit aut differat aliud ab alio, praeter honesta et turpia; F III, 25. nihil differre aliud ab alio; F IV, 47. hilariores illae (perturbationes) ... non multum differunt ab amentia; T IV, 36. etsi .. omnis animi perturbatio gravis est nec multum differt ab amentia; T IV, 82. ut differt anxietas ab angore; T IV, 27. quid ab animantibus ceteris differamus; F V, 41. in quo natura eius (hominis) a reliquis animantibus differat; O I, 96. homines ... hoc uno plurimum a bestiis differunt, quod rationem habent; F II, 45. quid ergo haec ab illa conclusione differt? A II, 96. in quibus (animi partibus) ... inest coniectura consequentium non multum a divinatione differens; F II, 113. siquidem (sapientia) non multum differt ab insania; T III, 8. quae (iracundia) ab ira differt; T IV, 27. huic (Epicuro) ... non multum differenti a iudicio ferarum oblivisci licebit sui? T V, 73. exilium ... quantum tandem a perpetua peregrinatione differt? T V, 107. quae (falsa) a veris nihil differant; A II, 42. nihil ea (falsa visa) differre a veris; A II, 111. eam (differentiam) tolli altero, quo neget visa a falsis vera differre; A II, 111.

diiungo: nihil est .. ab ea cogitatione ... errore, levitate, temeritate diiunctius; A II, 66. qui (Stoici) honesta a commodis non nomine, sed genere toto diiungerent; N I, 16. disiungamus .. nos a corporibus, id est consuescamus mori; T I, 75. Diogenes Babylonius ... partum Iovis ortumque virginis ad physiologiam traducens diiungit || deiungit || a fabula; N I, 41. hanc .. insaniam ... a furore disiungimus; T III, 11. videre iam videor populum a senatu disiunctum; Lae 41. vigilantes animi ... diiungunt .. se a societate divina; D I, 110.

dilabor: per quas (vias) cadit cibus a iecore dilapsus; N II, 137.

dirigo: ſ. detorqueo; Ti 25.

discedo: numquam (Antiochus) a Philone discessit, nisi ..; A II, 69. discedamus a nobismet ipsis; A II, 115. prius a se poterit quisque discedere quam appetitum ... amittere; F V, 33. a te .. malo discedere; T II, 33. fugit (Deiotarus) e proelio cum Pompeio; ... discessit ab eo; D II, 79. cum a vobis discessero; C 79. ſ. constantia; D II, 114. ut numquam a se ipso intuendo || instituendo || contemplandoque discedat; R II, 69. ut (boni) ab amicis in magna aliqua re publica || re, al. || peccantibus non discedant; Lae 42. ut discedendum sit ab amicis; Lae 75. quam ob rem (Zeno) a superiorum auctoritate discederet; F IV, 44. utrum tandem (Priamus) a bonis an a malis discessisset? tum profecto videretur a bonis; T I, 85. ne (sol) longius discedat a cibo; N III, 37. neque a commentariolis suis discedere; F IV, 10. vehementiorem eum (adpetitum) volunt esse, qui longius discesserit a naturae constantia; T IV, 11. ille .. Graecus, quid mirum, si ... a constantia atque a mente atque a se ipse discessit? D II, 114. ab hoc credulo, qui numquam sensus mentiri putat, discedamus; A II, 82. (ratio) non discedit ab eorum curatione; F IV, 39. ut nihil a statu naturae discedas, nihil a dignitate sapientis; O I, 67. (Marius) a fide iustitiaque discessit; O III, 79. cum ab hoc discendi genere discesseris; O II, 6. quom animus ... a || ab || corporis obsequio indulgentiaque discesserit; L I, 60. iustitia: ſ. fide. ut ... a senis latere numquam discederem; Lae 1. malis: ſ. bonis. mente: ſ. constantia; D II, 114. ergo id est convenienter naturae vivere, a natura discedere; F IV, 41. obsequio: ſ. indulgentia, ut ... magis .. ille, cui promissum sit, ab officio discedat; O I, 32. quod (praecipuum) suum quaeque (bestia) retinet nec discedit ab eo; T V, 38. quoniam .. ab his principiis naturae discessimus; F III, 20. ubi semel a ratione discessum est; T IV, 42. fortis .. animi ... est ...

nec a ratione discedere; O I, 80, ab hac (regula) mihi non licet transversum, ut aiunt, digitum discedere; A II, 58. utrum ... a bonis rebus an a malis (Pompeius) discessisset? certe a miseris; T I, 86. ut .. ab illa infinita (societate) discedatur; O I, 53. neque (stella Mercurii) a sole longius umquam unius signi intervallo discedit; N II, 53. neque umquam (stella Veneris) ab sole duorum signorum intervallo longius discedit; N II, 53. discedo parumper a somniis; D I, 47. statu: ſ. dignitate. a vita quidam per inediam discedens revocatur ab amicis; T I, 84. amicitiam negant posse a voluptate discedere; F I, 66.

discerno: qualia visa a falsis discerni non possent; A II, 22. si id, quod visum erit, discerni non poterit a falso; A II, 25.

discludo: quas (partes) is ... semotas a mente et disclusas putat; T I, 80.

disco: ab eo .. Stoico (Carneades) dialecticam didicerat; A II, 98. sequor .. eas vias, quas didici ab Antiocho; A II, 98. a quibus ipse (Panaetius) didicit; A II, 107. si (Epicurus) a Polyaeno, familiari suo, geometrica discere maluisset; F I, 20. quoniam ... ab Epicuro loqui discimus; F II, 31. quae cum Zeno didicisset a nostris; F V, 88. quasi vero (Heracleotes Dionysius) hoc didicisset a Zenone, non dolere, cum doleret! F V, 94. Heracleotes Dionysius, cum a Zenone fortis esse didicisset, a dolore dedoctus est; T II, 60. ambo ... ab eodem Philone nihil scire didicistis; N I, 17. quid est, ... cur a me velis discere? N III, 7. non equidem plane despero ista esse vera, sed nescio et discere a te volo; D II, 48. ut ab ipsis didicimus; D II, 106. haec || haec, quae || nos a Scaevola didicimus non ita descripta || sunt || ab antiquis; L II, 49. quae (Demosthenes) a Platone didicerat; O I, 4. si ... a te didicerimus, quibus facillime rationibus ingravescentem aetatem ferre possimus; C 6. ſ. philosophia. civitas ... monumentum ignorasset, nisi ab homine Arpinate || Arpinati || didicisset; T V, 66. Nausiphanen, magistrum suum, a quo *non* nihil didicerat; N I, 93. ea (Chrysippus) dicit, ut ab ipsa natura didicisse ... videatur; N II, 16. id ... a Platone philosophiaque didiceram; D II, 6. qui ista intellecta sint, a philosophis debeo discere; N III, 14. quam ob rem disces tu quidem a principe huius aetatis philosophorum; O I, 2. »quo .. haec ... modo ... fiant, discunto ignari a publicis sacerdotibus;« L II, 20.

discrepo: discrepabat etiam ab iisdem, quod ... arbitrabatur; A I, 39. quia ... valde a Xenocrate et Aristotele et ab illa Platonis familia discreparet; L I, 55. ut intellegatis discrepare ab aequitate sapientiam; R III, 16. familia: ſ. alqs. eiusdem (Epicuri) testamentum non solum *a* philosophi gravitate, sed etiam ab ipsius sententia iudico discrepare; F II, 100. quae multum ab humanitate discrepant; O I, 145. non multum discrepat ista constitutio religionum a legibus Numae nostrisque moribus; L II, 23. quid ab officio naturaque discrepet; O I, 146. quae non multum discrepent ab opinione populari; P 2. sententia: ſ. gravitate. discrepat .. a timendo confidere; T III, 14.

dispello: eadem .. (philosophia) ab animo tamquam ab oculis caliginem dispulit; T I, 64.

dissentio: qui (Zeno) cum ab eo (Carneade) plurimum dissentiret; A I, 46. non possumus, quin alii a nobis dissentiant, recusare; A II, 7. a quibus (Peripateticis, Academicis) Stoici ipsi verbis magis quam sententiis dissenserunt; A II, 15. de causa .. ipsa malim quidem te ab hoc dissentire; A II, 63. vides, quantum ab eo (Zenone Erillus) dissenserit et quam non multum a Platone; A II, 129. cum ipse Antiochus dissentit quibusdam in rebus ab his, quos amat, Stoicis; A II, 133. a quibus tantum dissentio, ut ..; F I, 5. ab iis .. M. Brutus dissentiet? F I, 12. qui ab eo (Epicuro) dissentiunt; F I, 14. quid non probes eius, a quo dissentias; F I, 27. qui (Graeci) maledictis insectantur eos, a quibus de veritate dissentiunt; F II, 80. credamus igitur Panaetio a Platone suo dissentienti? T I, 79. qui ab hoc (Chrysippo) dissentiunt; Fa 44. non dissentio a te, Laeli; R I, 31. nec mehercule ego sane a Quinto nostro dissentio; L III, 26. vereor, ne a te rursus dissentiam; L III, 33. nos ... ab his dissentientes alia probabilia, contra alia dicimus; O II, 7. quid ipsum a se dissentiat; F V, 79. vitiositas .. est habitus aut adfectio in tota vita inconstans et a se ipsa dissentiens; T IV, 29. ab his || at ii ||, qui pecudum ritu ad voluptatem omnia referunt, longe dissentiunt; Lae 32. quam ob rem ab inventoribus tamquam a parentibus dissentiret; F IV, 14. Aristoteles ... in tertio de philosophia libro multa turbat a magistro suo Platone *non* dissentiens; N I, 33. ut Chrysippo placet dissentienti a magistro Cleanthe; Fa 14. qui .. ab iis (veteribus) dissentiebant, fato adsensiones liberabant; Fa 40.

dissideo: in ea ipsa (investigatione naturae) plurimum dissedit a suis; A I, 34. non verbis Stoicos a Peripateticis, sed universa re et tota sententia dissidere; F IV, 2. ut non esset causa Zenoni, ... cur et ab eo ipso (Polemone) et a superioribus dissideret; F IV, 3. qui a Platone et Socrate et ab ea familia dissident; T I, 55. invidi Scipionis ... tenent ... senatus alteram partem dissidentem a vobis; R I, 31. nostra legens non multum a Peripateticis dissidentia; O I, 2. cum is (P. Sulpicius) tribunus pl. capitali odio a Q. Pompeio ... dissideret; Lae 2. animus a se ipse dissidens; F I, 58. (lex) a nobili homine lata, L. Cassio, sed ... dissidente a bonis; L III, 35. familia: ſ. alqo; T I, 55. inflammant ... inpotentiam quandam animi a temperantia et moderatione plurimum dissidentem; T IV, 34. Archytas iracundiam videlicet dissidentem a ratione seditionem quandam animi vere || ab animo removendam || ducebat; R I, 60. quae (temeritas) a sapientia dissidet plurimum; O II, 8.

distinguo: posse .. eum (sapientem) falsa a veris et, quae non possint percipi, ab iis, quae possint, distinguere; A II, 67. (sapiens) habet quandam artem, qua vera a falsis possit distinguere; A II, 57. quoniam docendi causa a gaudio laetitiam distinguimus; T IV, 66. an tu civem ab hoste natura || natione, fortuna || ac loco, non animo factisque distinguis? P 29. qui distingues artificem ab inscio? A II, 22. cum ... perspicua a perceptis volunt distinguere; A II, 34. quo modo .. distingui possunt vera somnia a falsis? D II, 146. veris: ſ. iis. sin autem negabunt vera visa a falsis posse distingui; A II, 44. quia nulla nota verum (visum) distinguebatur a falso; A II, 84. quod ... hic (Epicurus) nec distinguit a non dolendo voluptatem; T III, 47.

disto: in ... parte terrarum ab huiusce terrae ... continuatione distantium; N II, 164. quibus rebus exculta hominum vita tantum distat || destitit || a victu et cultu bestiarum; O II, 15. quoniam igitur, inquit, tantum natura a natura distat; Fa 8. quantum ... (luna) alio intervallo distet a sole; D II, 91. cum a veris falsa non distent; A II, 59. victu: ſ. cultu.

distraho: ut (sapientia, temperantia, fortitudo)

ab ea (voluptate) nullo modo nec divelli nec distrahi possint; F I, 50.
distribuo: a corde .. in totum corpus (cibus) distribuitur per venas; N II, 137.
divello: quamquam a Polemonis et Peripateticorum et Antiochi finibus non facile divellor; A II, 139. neque (honestum) a virtute divelli umquam potest; O III, 13. amicitiam a voluptate non posse divelli; F II, 82. ſ. distraho.
divido: seniores .. a iunioribus divisit; R II, 39. nos legem bonam a mala nulla alia nisi naturae norma dividere possumus; L I, 44.
duco: multa etiam sunt in nostris institutis ducta ab illis; T IV, 4. quae (philosophia) ducta a Socrate in Peripateticis adhuc permansit; T IV, 6. a quibus ducti deinceps omnes ... sapientes ... habebantur; T V, 8. officium .., quod ab eo ducitur, hanc primum habet viam, quae ..; O I, 100. ſ. penu. ab his .. (animis) principium motus esse ductum (Plato) putat; N II, 32. quae tu a caelo astrisque ducebas; N III, 51. capite: ſ. fonte; F V, 17. (extremum appetendorum) ductum a prima commendatione naturae; F V, 40. ut ea (ratio) duceretur omnis a prima commendatione naturae; F V, 46. necesse est, quod a communitate ducatur officium, id esse maximum; O I, 153. honeste .. vivere, quod ducatur a conciliatione naturae; A II, 131. primum (dividunt) in sensus, deinde in ea, quae ducuntur a sensibus et ab omni consuetudine; A II, 42. duxisti .. divinationem omnem a tribus rebus, a deo, a fato, a natura; D II, 27. quae a divinatione ducuntur; Fa 33. sic huic praestantissimae rei nomen nostri a divis, Graeci, ut Plato interpretatur, a furore duxerunt; D I, 1. est ... sermo ... a tali quodam ductus exordio; T II, 10. haec ... argumenta, cur sit divinatio, ducuntur a fato; D I, 128. ſ. deo. quo (fonte) invento omnis ab eo quasi capite de summo bono et malo disputatio ducitur; F V, 17. pleraeque .. quaestiones ... a virtutis fonte ducuntur; T IV, 34. quoniam a quattuor fontibus honestatis primo libro officia duximus; O III, 96. furore: ſ. divis. quem ad modum officia ducerentur ab honestate ... atque ab omni genere virtutis; O II, 1. oratorum .. laus ita ducta ab humili venit ad summum; T II, 5. sucus ... permanat ad iecur per quasdam a medio intestino usque ad portas iecoris ... ductas et derectas ‖ dir. ‖ vias; N II, 137. a lege ducendum est iuris exordium; L I, 19. ita se res habet, ut ... ab ea (lege) vivendi doctrina ducatur; L I, 58. Socrates ... adhibuit .. liberam contumaciam a magnitudine animi ductam, non a superbia; T I, 71. per quam (arteriam) vox principium a mente ducens percipitur et funditur; N II, 149. ius civile ductum a natura; O III, 71. ſ. deo. a quibus (officiis) constanter honesteque vivendi praecepta ducuntur; O III, 5. ab iis partibus, quae sunt honestatis, quem ad modum officia ducerentur; O I, 152. sive a penu ducto nomine ... sive ab eo, quod (Penates) penitus insident; N II, 68. si a principe investigandae veritatis huius disputationis principium duxero; N II, 57. quae (pars) ducitur ab ea ratione, quae docet esse deos; N II, 75. a qua (re prudentia) totius vitae ducat exordium; F V, 18. ab iis rebus, quae sunt in iure societatis humanae, quem ad modum ducatur honestum; O I, 60. ſ. deo. sensibus: ſ. consuetudine. superbia: ſ. magnitudine. vetus opinio est iam usque ab heroicis ducta temporibus, ... versari ... divinationem; D I, 1. ex quo intellegi debet principium ductum esse a se diligendo; F III, 16. „confidens“, ... ductum verbum a confidendo; T III, 14. nomen invidiae, quod verbum ductum est a nimis intuendo fortunam alterius; T III, 20. Ianum ..., quod ab eundo nomen est ductum; N II, 67. ſ. dico; Lae 100.
effero: multo ... puriora sunt, ut a terra longissime se eferant; T I, 41.
effingo: cetera ... usque ad temporis ortum impressa ‖ expressa ‖ ab illis, quae imitabatur, ecfinxerat; Ti 34. quis .. non videt et formas et mores et plerosque status ac motus effingere a parentibus liberos? D II, 94.
emergo: ut ... ab infima ara subito anguis emergeret; D I, 72.
emo: quas (aedes) ab eodem (C. Sergio) ipse (M. Marius) paucis ante annis emerat; O III, 67.
eripio: quod (Iuppiter) Sarpedonem filium a morte contra fatum eripere non posset; D II, 25.
evado: cum ab iis, qui se iudicum numero haberi volunt, evaseris; T I, 98.
exaudio: exaudita vox est a luco Vestae; D I, 101.
excito: ex eadem urbe humilem homunculum a pulvere et radio excitabo, ... Archimedem; T V, 64.
excludo: quae (disciplinae) virtutem a summo bono excludunt; F III, 36. neque excludentes ab eius (rei familiaris) usu suos; O I, 92. (si sapiens) a perspiciendo temporis brevitate excluditur; A II, 53.
exigo: hanc .. primam exigam a te operam, ut ..; F IV, 80. quid, quod Theseus exegit promissum a Neptuno? O III, 94. non ut aliquam a se ipse ‖ ipso ‖ mercedem exigat caritatis suae; Lae 80. qui in isto periculo non ut a poëta, sed *ut* a teste veritatem exigant; L I, 4. ab hoc (puero) acerbius exegit natura, quod dederat; T I, 93.
exordior: ego rursus quasi ab alio principio sum exorsus dicere; D II, 101.
expeto: Spei, Salutis, Opis, Victoriae facultas a dis expetenda est; N III, 88. ut ... expetantur eae poenae a liberis, a nepotibus, a posteris; N III, 90.
exquiro: ut ... ii .. et secum et ab aliis, quid in eo peccatum sit, exquirunt; O I, 147.
exsisto: ab his oratores, ab his imperatores ... exstiterunt: F V, 7. vocem ab aede Iunonis ex arce extitisse; D I, 101. anguem ab ara extitisse; D II, 65. virtutes et vitia, quae existunt ab ingeniis; L I, 46.
exspecto: quod ab eo laus imperatoria non admodum exspectabatur, qui ..; A II, 2. quod iam a me exspectare noli; F II, 118. neque .. hac nos patria lege genuit ..., ut nulla quasi alimenta exspectaret a nobis; R I, 8. a quibus expectare gloriam certe nullam potestis; R VI, 20. tuum est munus hoc, a te expectatur; L I, 7. quae a nobis expectari puto; L I, 14. quae expectabam a te de iure civili; L I, 28. a quibus aliquid exspectant; O II, 21. a se aut postulari aut exspectari aliquid suspicantur; O II, 69. illis, a quibus exspectat; O II, 70. quo dedecus maius a philosopho nullum expecto; T II, 28.
facesso: ab omni societate rei publicae ... paulisper facessant rogemus; L I, 39.
facio: ſ. patior.
fero: si ... non populus [a bono consule] ‖ a bono consule ‖ potius quam ille (vir) [a bono populo] ‖ a populo ‖ repulsam fert; T V, 54. quae a medio in superum ... feruntur; N II, 84.
flagito: mercedem gloriae flagitat ab iis, quorum patres adfecerat gloria; T I, 34. ſ. postulo ab alqo; L I, 5.
fluo: ab isto capite fluere necesse est omnem rationem bonorum et malorum; F II, 34. a cor-

poribus .. solidis et a certis figuris (Democritus) vult fluere imagines; D II, 137. multa .. ab ea (luna) manant et fluunt; N II, 50. ista duo (divinandi genera) ..., quae a libera mente fluere viderentur; D II, 101.

fugio: omne animal ... fugit a quibusdam; N III, 33. ſ. abhorreo ab approbatione.

habeo: quamquam ab iis (Graecis) philosophiam et omnes ingenuas disciplinas habemus; F II, 68. qui (cygni) non sine causa Apollini dicati sint, sed quod ab eo divinationem habere videantur; T I, 73. a deo tantum rationem habemus, ... bonam autem rationem aut non bonam a nobis; N III, 71. si id donum a deo, non a nobis haberemus; N III, 87. aliam .. quandam vim motus (atomi) habebant a Democrito inpulsionis, ... a te, Epicure, gravitatis et ponderis; Fa 46. quod (cognomen) habes adhuc a nobis hereditarium; R VI, 11. restant duo divinandi genera, quae habere dicimur a natura, non ab arte; D II, 100. omnem .. commoditatem prosperitatemque vitae a dis se habere; N III, 86. qua (amicitia) nihil a dis inmortalibus melius habemus; Lae 47. ſ. alqs; N III, 71. 87. ut ... magna habere possit auxilia a reliquorum philosophorum disciplinis; T II, 4. a natura habemus omnes omnium gentium speciem nullam aliam nisi humanam deorum; N I, 46. quicquid ‖ quidquid ‖ enim oritur, qualecumque est, causam habeat a natura necesse est; D II, 60. qui habent a natura adiumenta rerum gerendarum; O I, 72. ſ. arte. nec ob eam causam eos beneficium a patribus nullum habere; N III, 70. habes a patre munus; O III, 121. habet .. (disputatio) aliquantum a physicis; A II, 30. a te quidem apte ac rotunde; quippe; habes enim a rhetoribus; F IV, 7. quod quisque a sacris ‖ quisque sacri ‖ haberet; N III, 84.

haurio: non .. a praetoris edicto ... neque a duodecim tabulis ... hauriendam iuris disciplinam putas; L I, 17. ut ea e ‖ a ‖ fontibus potius hauriant quam rivulos consectentur; A I, 8. a qua (natura deorum) ... haustos animos et libatos habemus; D I, 110. tabulis: ſ. edicto.

impedio: (uterque) se a suo munere non inpedit; R V, 5.

impendeo: quibus (ira, gratia) remotis nullos a superis impendere metus; N I, 45.

impetro: a me istam exceptionem numquam impetrabunt; A II, 97. cum ab Epicuro ... non impetrent, ut verum esse concedat, quod ..; A II, 97. a te impetrarim lubenter, ut ..; T V, 82. si quis ... nec ab eo, quicum pepigerat, impetret, ut ..; O III, 92. in omni re considerandum est, et quid postules ab amico et quid patiare a te impetrari; Lae 76. quodsi rectum statuerimus ... inpetrare ab iis ‖ eis ‖ (amicis), quidquid velimus; Lae 38. a rege opulento vir summus facile impetravit, ut grandi pecunia adiuvaretur; O II, 82. re a senatu non impetrata; O III, 113.

incipio: qui (Aratus) magnis de rebus dicere exordiens a Iove incipiendum putat; R I, 56.

influo: in quem (ventriculum cordis) sanguis a iecore per venam illam cavam influit; N II, 138. qui (Hypanis fluvius) ab Europae parte in Pontum influit; T I, 94.

intereo: qui (Phalaris) non ex insidiis interiit, ... non a paucis; O II, 26. nihil .. valentius esse, a quo (natura) intereat; A I, 29 (28).

internosco: quae aut nulla sunt aut internosci a falsis non possunt; A II, 22. ut (visum) difficiliter a vero internoscatur; A II, 49. ſ. secerno; Lae 95.

intersum: qui illa visa ... negant quicquam a falsis interesse; A II, 27. cui (viso vero) non adpositum sit visum aliud, quod ab eo nihil intersit; A II, 83. ſ. differo ab alio; F III, 25.

invenio: a quoius (sapientiae) amore Graeco verbo philosophia nomen invenit; L I, 58. quod (bacillum) ab eius litui, quo canitur, similitudine nomen invenit ‖ [quod ... invenit] ‖; D I, 30.

libero: sex .. reliquos motus ab eo (mundo deus) separavit itaque ab omni erratione eum liberavit; Ti 19. ut plusculum sibi iuris populus adscisceret liberatus a regibus; R II, 57.

libo: ſ. haurio; D I, 110.

mano: a quo (Socrate) haec omnis ... philosophia manavit; T III, 8. ut nihil inter ipsos ab aliis ad alios manare possit; R VI, 20. ab ‖ † ab ‖ hac familia magis ista manarunt Platone principe; L III, 14. luna: ſ. fluo a luna. cum omnis honestas manet a partibus quattuor; O I, 152.

mercor: qui mercantur a mercatoribus, quod statim vendant; O I, 150.

mitesco: cum ... uvas a sole mitescere tempus est; fr I, 17.

mutuor: subtilitatem .. (orator) ab Academia mutuatur; Fa 3. particulas ignis et terrae ... a mundo, quas rursus redderent, mutuabantur; Ti 47. quoniam a viris virtus nomen est mutuata; T II, 43.

nanciscor: »qui (Pelope natus) quondam a socru ‖ socero, socro ‖ Oenomao rege Hippodameam raptis nanctust nuptiis«; T III, 26.

nascor: non vides, Luculle, a te id ipsum natum, ut illi cuperent? L III, 30. calido: ſ. augesco. illud, quod erat a deo natum, nomine ipsius dei nuncupabant; N II, 60. nulla tam detestabilis pestis est, quae non homini ab homine nascatur; O II, 16. ea nasci putantur a metu; T IV, 25. a quibus (rusticis) natum est id ... proverbium; O III, 77. quae (caritas generis humani) nata a primo satu ... serpit sensim foras; F V, 65.

nomino: Parmenides et Zeno, itaque ab iis Eleatici philosophi nominabantur; A II, 129. vgl. III. philosophi. quasi (Hyades) a subus essent, non ab imbribus nominatae; N II, 111. quae quia partus matronarum tueatur, a nascentibus Natio nominata est; N III, 47. subus: ſ. imbribus. vide, ne ... ab ea (virtute), quae una ceteris excellebat, omnes nominatae sint; T II, 43. Iunonem a iuvando credo nominatam; N II, 66. cum ... Luna a lucendo nominata sit; N II, 68. a petendo petulantia, a procando, id est poscendo, procacitas nominata est; R IV, 6.

oblitesco: quibus .. temporibus a nostro aspectu oblitescant (di); Ti 37.

opto: quid optamus a deis inmortalibus? N I, 122. cum (Theseus) ter optandi a Neptuno patre habuisset potestatem; N III, 76.

ordior: ordiamur ab eo, ... quem voluptarium dicimus; T V, 88. ut a te ipso ordiare; R II, 67. ordiamur ab eo, quod primum posui; F V, 27. ab his ordiamur; F V, 34. ab eo nobis causa ordienda est potissimum; L I, 21. ab eo ordiri maxime volui; O I, 4. ut a prima congressione maris et feminae, deinde a progenie et cognatione ordiar; R I, 38. a qua (constitutione naturae) tu quoque ordiebare; F IV, 15. ut a corpore ordiar; F V, 46. ut autem a facillimis ordiamur; F I, 13. ut ordiar ab haruspicina; D II, 28. unde igitur ordiri rectius possumus quam a communi parente natura? T V, 37. progenie: ſ. congressione. ordiamur .. a sensibus; A II, 19.

orior: philosophiam .. veterem illam a Socrate ortam Latinis litteris illustrare; A I, 3. nollem me ab eo ortum, tam importuno tamque

crudeli; F I, 35. quem (Pherecraten) ait a Deucalione ortum; T I, 21. institutis eorum, a quibus ortus erat, dona ... misit; R II, 44. ab his sermo oritur; Lae 5. quod non subducta utilitatis ratione effici solet, sed ipsum a se oritur; F II, 78. difficile factu est a deis ortis fidem non habere; Ti 38. ſ. igne. a qua (gemma) oriens uva se ostendit; C 53. quae (officia) oriuntur a suo cuiusque genere virtutis; F V, 69. a quo (igne) ... deo ... idem ornatus oreretur; N II, 118. a natura mihi videtur potius quam ab indigentia orta amicitia; Lae 27. an (mundus) ortus sit ab aliquo temporis principatu; Ti 5. siquidem necesse est a principio oriri omnia; T I, 54. R VI, 27. quamquam oriretur || oreretur || a sensibus, tamen non esse iudicium veritatis in sensibus; A I, 30. quicquid porro animo cernimus, id omne oritur a sensibus; F I, 64. quae (recte facta) sunt orta *a* virtutibus; F V, 69. quae (virtus) si ... non .. oriatur a se; T III, 37.

pario: haec ... quibus rebus pariuntur a singulis, eisdem fere a multitudine; O II, 31.

pateo: quae (foramina) patent ad animum a corpore; T I, 47.

patior: cum ipse (mundus) per se et a se et pateretur et faceret omnia; Ti 18.

pello: pulsus a delubris is, qui illa servarat; L II, 42. quo illi (patres) a se invidiam interitus Romuli pellerent; R II, 20. talis a philosophia pellatur error; N III, 64.

penetro: »vidimus ... draconem terribilem, Iovis ut pulsu penetraret ab ara«; D II, 63.

percipio: utilitates .. etiam ab iis percipiuntur saepe, qui ..; Lae 26.

percontor: cum .. iter ... consumpsisset .. in percontando a peritis; A II, 2.

perduco: cum (natura fruges) ad spicam perduxerit ab herba; F IV, 37.

perforo: cum rerum natura ... duo lumina ab animo ad oculos perforata nos habere voluisset; N III, 9. viae quasi quaedam sunt ad oculos, ad auris, ad naris a sede animi perforatae; T I, 46.

permaneo: Athenis iam *ab* illo *pri*mo re*ge* Cecrope ... permansit hoc ius || corpus || terra humandi; L II, 63.

permano: quod ab iis (deis) ad hominum vitam permanare possit; N I, 3. ut (natura) a principiis permanaret ad fines; F IV, 42.

pertineo: a pulmonibus arteria usque ad os intimum pertinet; N II, 149.

pervenio: mentem a deis ad homines pervenisse; N II, 79. quos ab hominibus pervenisse dicis ad deos; N III, 41. videsne, ut ad rem dubiam *a* concessis rebus || non dubiis || (Epicurus) pervenerit? D II, 104.

peto: quae (verba) docti, ut dixi, a Graecis petere malent; A I, 5. a Graecis .. (ea) peti non poterant ac post L. Aelii nostri occasum ne a Latinis quidem; A I, 8. a te opem petimus; T V, 5. cum oraclum || oraculum || ab Iove Dodonaeo (Spartiatae) petivissent; D I, 76. »quibus divitias pollicentur, ab iis drachumam ipsi petunt«; D I, 132. a te rationem totius haruspicinae peto; D II, 46. peto a vobis, ut me sic audiatis ..; R I, 36. nec vero ... aut ab illis (Deciis) fortitudinis aut ab hoc (Fabricio) iustitiae tamquam a sapiente petitur exemplum; O III, 16. qui .. omnia bona a se ipsi || ipsis || petunt; C 4. quae disputari de amicitia possunt, ab eis censeo petatis, qui ista profitentur; Lae 17. ſ. Dodona. ut ab amicis honesta petamus; Lae 44. non pudet .. physicum ... ab animis consuetudine inbutis petere testimonium veritatis? N I, 83. cur Epicurus ... ab atomis petat praesidium; Fa 18. hoc modo hanc causam disceptari oportet, non ab atomis errantibus ... petere praesidium; Fa 46. sin officia (quaerimus), a virtute ipsius, non ab auspiciis petita sunt; D II, 79. nec tamen argumentum hoc Epicurus a parvis petivit aut etiam a bestiis; F II, 32. qui .. convenit aegros a coniectore somniorum potius quam a medico petere medicinam? D II, 123. fortunam a deo petendam, a se ipso sumendam esse sapientiam; N III, 88. iidem (Lacedaemonii) ... aut Delphis oraculum aut ab Hammone aut a Dodona petebant; D I, 95. nisi communis vita ab hominibus harum rerum auxilia petere didicisset: O II, 13. a librariis (leges) petimus; L III, 46. ut modo a te dictum est leges a librariis peti; L III, 48. puellam defatigatam petisse a matertera, ut ..; D I, 104. medico: ſ. coniectore. illam partem bene vivendi a natura petebant; A I, 19. quibus natura iure responderit ... a se principia rei gerendae peti; F IV, 47. gravissimi philosophi initium summi boni a natura petiverunt; F V, 33. utrumque omnino a natura petendum est; O I, 133. a primo ... animantium ortu petitur origo summi boni; F II, 31. parvis: ſ. bestiis. doloris medicinam a philosophia peto; A I, 11. ab ea (philosophia) ... omnia adiumenta ... petamus bene beateque vivendi; T IV, 84. peccatorum .. nostrorum omnis a philosophia petenda correctio est; T V, 5. ut ab ea (philosophia) petere possem, quicquid ... concupissem; F V, 96. a gravibus illis antiquis philosophis petenda medicina est, || est, si || non ab his voluptariis; T III, 40. ab iis (piscatoribus) petivit, ut ... piscarentur; O III, 58. quod ius privati petere solebant a regibus; R V, 3. sapiente: ſ. alqo; O III, 16. ut ab eius (Amphiarai) solo || solio ||, in quo est humatus, oracla peterentur; D I, 88. virtute: ſ. auspiciis.

postulo: potius erat ab his postulandum, ut ... dicerent; A II, 29. ego a te non postulo, ut ..; T II, 18. a non nullis ... veritas a te postulatur; L I, 4. postulatur a te iam diu vel || et || flagitatur potius historia; L I, 5. intellego equidem a me istum laborem iam postulari; L I, 8. ego a te postulo, mi Cicero, ut mihi concedas ..; O III, 33. cum ... neque quicquam umquam nisi honestum et rectum alter ab altero postulabit; Lae 82. nunc a vobis, o Protagora et Socrates, postulo, ut de isto concedatis alter alteri; fr II, 3. ſ. exspecto; O II, 69. cum aliquid ab amicis, quod rectum non esset, postularetur; Lae 35. qui quidvis ab amico auderent postulare; Lae 35. ſ. impetro ab alqo; Lae 76. quod ... postulatur a fortibus; T II, 43. ne postulantur quidem vires a senectute; C 34. ut splendor aedilitatum ab optimis viris postuletur || postularetur ||; O II, 57.

precor: esse .. stultitiam a quibus bona precaremur, ab iis porrigentibus ... nolle sumere; N III, 84. sacerdos ... precata a dea dicitur, ut ... daret; T I, 113. precari ab indigno, supplicare; Lae 57.

procedo: si a primis inchoatisque naturis ad ultimas perfectasque volumus procedere; N II, 33.

produco: nomen .. productum, ut Portunus a portu, sic Neptunus a nando paulum primis litteris immutatis; N II, 66.

proficiscor: ut ad Orestem pervenias profectus a Theseo; F I, 65. ipsi illi maiorum gentium di qui habentur, hinc *a* nobis || hinc || profecti in caelum reperientur; T I, 29. ut Platonem reliquosque Socraticos et deinceps eos, qui ab his profecti sunt, legunt omnes; T II, 8. quid tandem a Socrate et Platone profectis philosophis faciendum indicas || vides, putas || ? T V, 119. haec ... ratio ... profecta a Socrate; N I, 11.

Zeno .. et ii, qui ab eo essent profecti; D I, 5. huius urbis condendae principium profectum a Romulo; R II, 4. Heraclides .. Ponticus profectus ab eodem Platone; L III, 14. quae (contagiones malorum) a Lacedaemoniis profectae manarunt || profecta emanarunt || latius; O II, 80. cuius omnia consilia ... ab ipso proficiscuntur; P 34. ab iis alii, quae prima secundum naturam nominant, proficiscuntur; F V, 18. cum omnis haec quaestio ... quasi de extremis bonorum et malorum ab eo proficiscatur, quod ..; F V, 23. quae (natura) ... profecta ab iis, quorum ex prima ... intellegentia genera cognovit; L I, 27. illud .., quod ab amico est profectum; Lae 51. negabat .. ullam esse artem, quae ipsa a se proficisceretur; F V, 16. ut (homo) profectus a caritate domesticorum ac suorum serpat longius; F II, 45. amplitudines ... partim profectae a contemplatione rerum occultarum; F IV, 18. earum .. rerum utramque a corde proficisci || * ||; D I, 119. qui (nervi) sicut venae et arteriae a corde tracti et profecti; N II, 139. nullam .. novistis nisi profectam a corpore et redeuntem ad corpus animi voluptatem; N I, 111. omnis ... institutio debet a definitione proficisci; O I, 7. iis (animis) ad illos (deos), a quibus essent profecti, reditum facilem patere; T I, 72. quae est .. ista a deis profecta significatio ... calamitatum? D II, 54. et appetendi et refugiendi ... initia proficiscuntur aut a voluptate aut a dolore; F I, 42. an ... tot navium rectores non ita profecti sunt ab Ilio, ut ..? D I, 24. quam (benivolentiam) si qui putant ab inbecillitate proficisci; Lae 29. quae .. a falsis initiis profecta vera esse non possunt; F I, 72. cum .. illa ... proficiscantur ab initiis naturae; F III, 22. a quo initio profectam communem humani generis societatem persequimur; F III, 62. ab his initiis profecti; F IV, 17. doctissimis viris proficisci placuit a lege; L I, 18. quod (genus largiendi) a liberalitate proficiscitur; O II, 61. cum ab his (mediis) omnia proficiscantur officia; F III, 60. animus a medio profectus extremitatem caeli a suprema regione rotundo || rutundo || ambitu circumiecit; Ti 26. illae .. iniuriae ... saepe a metu proficiscuntur; O I, 24. prima .. commendatio proficiscitur a modestia; O II, 46. quod ... ei proficiscendum est ab omni mundo atque ab eius procuratione; F III, 73. quae .. cupiditates a natura proficiscuntur; F I, 53. nisi aequitas, fides, iustitia proficiscantur a natura; F II, 59. hae tantae commendationes a natura profectae; F IV, 26. qui ne dicerent quidem sua summa bona esse a natura profecta; F IV, 45. qui dicat appetitionem rerum ad vivendum accommodatarum a natura profectam; F IV, 78. si propterea (ea duo genera probantur), quod ea proficiscuntur a natura; D I, 113. quae si a natura profecta observatio atque usus agnovit; D I, 131. erat .. ratio profecta a rerum natura; L II, 10. an esset ... magis a natura ipsa profecta alia causa; Lae 26. nulla visa somniorum proficisci a numine deorum; D II, 124. quae proficisci ab ostentatione magis quam a voluntate videantur; O I, 44. si est divinatio, qualibusnam a perceptis artis proficiscitur? Fa 11. cum .. omnia officia a principiis naturae proficiscantur, ab isdem necesse est proficisci ipsam sapientiam; F III, 23. quonam modo ab isdem principiis profecti efficiatis, ut ..; F IV, 26. ſ. aberro a proposito; F IV, 23. procuratione: ſ. mundo. nihil .. potest esse aequabile, quod non a certa ratione proficiscatur; T II, 65. necesse est eam (prudentiam) quoque ab aliqua re esse constitutam et profectam; F V, 16. quicquid .. a sapiente proficiscitur; F III, 32. nullum esse visum verum a sensu profectum, cui ..; A II, 83. cum a sensibus profecti (philosophi) maiora quaedam ... vidissent; F IV, 42. non sunt .. ab earum (utilitatum) spe causae diligendi profectae; Lae 30. »omnes (voces) civilem generosa *a* || generosam, generosa ab || stirpe profectam vitare ingentem cladem ... monebant«; D I, 20. ea, quae proficiscuntur a virtute; F III, 32. quod .. sit a virtute profectum; T II, 46. recte facta, quando || quoniam || a virtutibus proficiscuntur, paria esse debent; P 22. ipsi .. gerere quam personam velimus, a nostra voluntate proficiscitur; O I, 115, ſ. ostentatione. non proficiscitur animal illud modo natum a summa voluptate; F II, 31. qui .. convenit ab alia voluptate dicere naturam proficisci? F II, 32. ſ. dolore.

profugio: libenter || ego || vero istinc sicut ab domino furioso profugi; C 47.

progredior: Zenonem ... a communibus initiis progredientem; F IV, 45.

prohibeo: a re publica forensibusque negotiis armis impiis vique prohibiti; O III, 1.

propulso: qui ab iis, quibus infertur, si possunt, non propulsant iniuriam; O I, 23.

provoco: ab omni iudicio poenaque provocari licere; R II, 54.

quaero: a quo (Antiocho) primum quaero, quo tandem modo sit eius Academiae; A II, 113. admirantes quaeramus ab utroque, quonam modo vitam agere possimus; F IV, 69. ipsi .. quaeramus a nobis, stellarum motus ... quem ad modum nos moveant; F V, 51. non esse ab eo doloris remedia quaerenda, qui ..; T II, 45. aliunde .. est quaerenda medicina, et maxime quidem ... ab iis, quibus ..; T II, 45. quaerere a nobis .. soletis, quae vita deorum sit; N I, 50. a te .. idem illud ... quaeram, quibus rationibus tibi persuadeas ..; N III, 19. quorum omnium causas si a Chrysippo quaeram; D II, 61. quaero igitur a te, Quinte ...: estne numerandum? L II, 12. quaero a vobis, ... quid sit ..; L II, 52. a quo (Catone) cum quaereretur, quid maxume in re familiari expediret; O II, 89. si quae || qua || praeterea sunt, ... ab iis, ... qui ista disputant, quaeritote. — nos autem || vero || a te potius; quamquam etiam ab istis saepe quaesivi et audivi non invitus equidem; Lae 24. 25. quaero .. a vobis, num ... videantur ..; P 10. quin ... defensionem .. facinoris a naturae iure aliquo quaereret; L I, 40.

rapio: volucri semper spe et cogitatione rapiuntur a domo longius; R II, 7. tamquam pilam rapiunt inter se rei publicae statum tyranni ab regibus, ab iis autem principes aut populi, a quibus aut factiones aut tyranni; R I, 68.

recedo: venio ad agricolas, ne a me ipso recedam; C 56. hic (Aristoxenus) ab artificio suo non recessit; T I, 20. illi ... ab augendis hominum utilitatibus et commodis non recesserunt; O I, 155. idem (P. Sulla) sexto tricensimo anno post a sceleratiore hasta non recessit; O II, 29. ut iam a laqueis Stoicorum ... recedamus; T V, 76. (Aristo) deterior quam ceteri, quod penitus a natura recessit; F IV, 43. in prima .. constitutione Zeno tuus a natura recessit; F IV, 54. si ab eius natura || eo || recesseris, quod aut laudandum aut vituperandum putes; L I, 51. elaborandum est, ne animi motus a natura recedant; O I, 131. ab officio numquam recedemus; O III, 19. a peregrino .. (nomen hostis) recessit; O I, 37. qui ... a re publica recesserunt; O I, 71. quippe qui ob eam causam a vita recesserit; T IV, 40.

reddo: ſ. respiro.

redeo: C. Duellium ... redeuntem a cena senem saepe videbam puer; C 44.
redimo: liberales .. (sunt), qui suis facultatibus .. captos a praedonibus redimunt; O II, 56 (55).
refero: ut ... uterque .. se a scientiae delectatione ad efficiendi utilitatem refert; R V, 5. alii rursum isdem a principiis omne officium referent .. ad voluptatem; F V, 19.
reflecto: »obstipum caput at || a, ac || tereti cervice reflexum;« N II, 107.
refugio: a caulibus ... ut a pestiferis et nocentibus (vites) refugere dicuntur; N II, 120.
relaxo: ut ... tu a contentionibus ... cotidie relaxes aliquid; L I, 11.
relego: quod (L. Manlius) Titum filium ... ab hominibus relegasset; O III, 112.
removeo, remotus: ab his || iis || aiebas removendum Socraten et Platonem; A II, 74. negabant .. fato adsensionibus adhibito necessitatem ab his posse removeri; Fa 40. ab amicitia Q. Pompei meo nomine se removerat ... Scipio; Lae 77. animo: f. dissideo a ratione. qui classem ab Arginusis removendam ... putabant; O I, 84. quoniam .. voluptas ab eo (summo bono) remota est; F III, 2. (hanc subtilitatem iudico) ab eorum causa, qui ita disserunt, remotissimam; A II, 43. quodsi ... operam nostram numquam a populari coetu removimus; A II, 6. magnitudo animi remota || a || communitate coniunctioneque humana feritas sit quaedam; O I, 157. ab his ipsis (filiabus) ... (Dionysius) ferrum removit; T V, 58. a forma removeatur omnis viro non dignus ornatus; O I, 130. quo capite iubentur sumptum || sumptus || et luctum removere a deorum Manium iure; L II, 62. scientia, quae est remota ab iustitia; O I, 63. qui ... a negotiis publicis se removerint; O I, 69. eadem omnes ... removent ab oculis; O I, 127. in quibus (studiis) remoti ab oculis populi omne otiosum tempus contrivimus; Lae 104. enumerari .. non possunt ... salinae ab ora maritima remotissimae; N II, 132. ut ... illum (Sophoclem) quasi desipientem a re familiari removerent iudices; C 22. omnia, quae essent aliena firmae et constantis adsensionis, a virtute sapientiaque removebat; A I, 42. hos .. ab hoc sermone removeamus; Lae 32.
renascor: principium extinctum nec ipsum ab alio renascetur nec *ex* || ex || se aliud creabit; T I, 54. R VI, 27.
repello: timor .. ab his aegritudinem potuit repellere, ratio ab sapienti viro non poterit? T III, 66. omne animal ... dolorem ... a se repellere; F I, 30. idem .. Sabinos cum a moenibus urbis reppulisset; R II, 36. eos (sapientes) id agere, ut a se dolores, morbos, debilitates repellant; F IV, 20. viro: f. alqo.
repeto: repetunt iam *a* P. Valerio; A II, 13. repetunt (rhetores) ab Erechtheo; T I, 116. etiamsi praetericris, repetam a te istum ... locum; L III, 30. est .. (coniectura) ab omni aeternitate repetita; D I, 25. in quibus (fabulis) tam multis ... ab ultima antiquitate repetitis; F I, 65. huius sententiae gravitas a Platonis auctoritate repetatur; T V, 34. a capite .. repetis, quod quaerimus; L I, 18. quom scias, a quo sit capite (ius) repetendum; L II, 46. quocirca primum mihi videtur ... a deo, ... deinde a fato, deinde a natura vis omnis divinandi ratioque repetenda; D I, 125. visne ergo ipsius iuris ortum a fonte repetamus? L I, 20. natura .. iuris explicanda nobis est eaque ab hominis repetenda natura; L I, 17. repetam stirpem iuris a natura; L I, 20. f. deo. L. .. Tarutius Firmanus ... urbis etiam nostrae natalem diem repetebat ab iis Parilibus, quibus ..; D II, 98. quem (populum) Africanus hesterno sermone a stirpe repetivit; R III, 24. qualia vero † est || alia sint ||, ab ultimo repetam superiorum; N I, 25. ut ab ultumis auctoritatem repetam; D I, 2.
reporto: nihil praeter laudem bonis atque innocentibus neque ex hostibus neque a sociis reportandum; L III, 18.
requiesco: ille (Africanus) .. requiescens a rei publicae pulcherrimis muneribus; O III, 2.
requiro: illud .. mihi ante hoc tempus numquam in mentem venit a te requirere; A I, 3. ut nos quoque idem ab illis requiramus; T III, 71. ego .. a te rationes requiro * || rationes * ||; N III, 13. quo minus ab eo id, quod desit, requiratur; O I, 121. nec ... a deo causam requirimus, cum culpae paene vocem audiamus; N III, 91. si ... ab ea (natura) deus aliqui requirat, contentane sit ..; A II, 19.
respiro: cum ... eandem .. (animam aspera arteria) a pulmonibus respiret et reddat; N II,136.
revertor: cum victor a Mithridatico bello revertisset; A II, 3.
revoco: quoniam sumus ab ipsa calce eius interpellatione revocati; R fr. 7. nec vero velim quasi decurso spatio ad carceres a calce revocari; C 83. eos (homines Romanos) paulum ab illa consuetudine esse revocandos; R II, 25. qua (oratione) ... revocare a || ab || flagitio .. possit; L I, 62. revocari .. oportere a maerore ad cogitationem bonorum; T III, 46. quam multos divini supplicii metus a scelere revocarit; L II, 16.
sciscitor: ab utroque .. sciscitor, cur ..; N I, 21.
secerno: secerni .. blandus amicus a vero et internosci tam potest ... quam omnia fucata et simulata a sinceris atque veris; Lae 95. severe voluptatem secernit a bono; F II, 24. secretus a reliquo cibo sucus is, quo alimur, permanat ad iecur; N II, 137. ab eo cibo cum est secreta bilis eique umores, qui e renibus profunduntur; N II, 137. habent .. suam sphaeram stellae inerrantes ab aetheria coniunctione secretam et liberam; N II, 55. secernere .. a corpore animum ecquidnam aliud *est nisi* || quam || mori discere? T I, 75. quare error hominum non proborum ... id (utile) continuo secernit ab honesto; O III, 36. ut ... altero (sensu beluae) secernerent pestifera a salutaribus; N II, 122. sinceris, veris: f. amico. ut venustas et pulchritudo corporis secerni non potest a valetudine, sic ..; O I, 95. ergo in bestiis erunt secreta a voluptate humanarum quaedam simulacra virtutum? F II, 110. consuetudo ... honestatem ab utilitate secernens; O II, 9.
secludo: iis (animis) devium quoddam iter esse, seclusum a concilio deorum; T I, 72.
segrego: qui (philosophi) virtutem a summo bono segregaverunt; F III, 30. quid deformius sola (vita beata) relicta, *a* comitatu pulcherrimo segregata? T V, 80. nec .. deus ipse ... alio modo intellegi potest nisi mens ... segregata ab omni concretione mortali; T I, 66. ista in figura hominis feritas et immanitas beluae a communi tamquam humanitatis corpore segreganda est; O III, 32. qui omnino virtutem a bonorum fine segregaverunt; F IV, 49. a beata inmortalique natura et iram et gratiam segregari; N I, 45. haec (eloquendi vis nos) a vita inmani et fera segregavit; N II, 148.
seiungo: humani .. animi eam partem, quae sensum ... habeat, non esse ab actione corporis seiugatam; D I, 70.

seiungo: in animo tantum modo cogitatione possumus morbum ab aegrotatione seiungere; T IV, 29. qui (senatus) numquam utilitatem a dignitate seiunxit; O III, 87. quod sit a dolore corporis praesenti futurove seiunctum; F I, 59. ut aegrotatio in corpore, sic aegritudo in animo nomen habet non seiunctum a dolore; T III, 23. ea (prima naturae Stoici) seiungunt a finibus et summa bonorum; F IV, 43. ne suspicari quidem se ullum bonum seiunctum ab illo Aristippeo genere voluptatis; F II, 20. quod (bonum) non possit ab honestate seiungi; A I, 7. cum (homines) utilitatem ab honestate seiungunt; O III, 101. quam (Fortunam) nemo ab inconstantia et temeritate seiunget; N III, 61. qui primus utilitatem a iure seiunxisset; L I, 33. singularis est .. quaedam natura atque vis animi seiuncta ab his usitatis notisque naturis; T I, 66. qui iam licet nobis a natura leges et iura seiungere? L I, 35. sapientis esse opinionem a perspicuitate seiungere; A II, 45. quanta sit animi vis seiuncta a corporis sensibus; D I, 129. animus .. a spe pariendarum voluptatum seiungi non potest; F I, 66. summa: f. finibus. temeritate: f. inconstantia. quod (bonum) sit seiunctum a delicatis et obscenis voluptatibus; N I, 111. numquam aequitatem ab utilitate posse seiungi; F III, 71.

semoveo: Strato ... ab ea disciplina omnino semovendus est; A I, 34. mente: f. discludo. omnes .. sententias simplices eorum ... omnino a philosophia semovendas putabo; F II, 39.

separo: ut eorum alterum ab altero *ne* separemus; F IV, 9. Democriti .. securitas ... separanda fuit ab hac disputatione; F V, 23. quoniam vera a falsis nullo discrimine separantur; A II, 141. ut (decorum) ab honesto non queat separari; O I, 93. mundo: f. libero; Ti 19. ab hac ea quaestione ... separantur; N III, 19. maiores nostri superstitionem a religione separaverunt; N II, 71. ut ... nec alia (virtus) ab alia possit separari; F V, 67. quod ... ille (Epicurus) a virtute summum bonum separavit; T III, 47. quod cogitatione magis a virtute potest quam re separari; O I, 95.

sevoco: cum .. est somno sevocatus animus a societate et a contagione corporis; D I, 63. quibus .. (animis) fuisset minima cum corporibus contagio seseque ab iis semper sevocavissent; T I, 72 cum a voluptate, id est a corpore, cum a re familiari, cum a re publica, cum a negotio omni sevocamus animum; T I, 75. non quod || quo || difficile sit mentem ab oculis sevocare, sed ..; N III, 21. magni .. est ingenii sevocare mentem a sensibus; T I, 38.

spero: a quo .. plurimum sperant; O I, 49. f. accipio ab alqo; N I, 116.

sum: infinitio ipsa, quam ἀπειρίαν vocant, tota ab illo (Democrito) est; F I, 21. Zeno, et qui ab eo sunt; F IV, 7. quid est in physicis Epicuri non a Democrito? N I, 73. vgl. III. remuneratio. sermo. si id (visum) tale esset ab eo, quod est, ut eiusdem modi ab eo, quod non est, posset esse; A II, 77. qui sunt ab ea disciplina; T II, 7. omne visum, quod sit a vero, tale esse, quale etiam a falso possit esse; A II, 41. ut doceret nullum tale esse visum a vero, ut non eiusdem modi etiam a falso posset esse; A II, 77. mater .. est a gerendis frugibus Ceres tamquam „Geres"; N II, 67. a natura .. alia quaedam ratio est, quae docet ..; D I, 129. ut ..., si est calor a sole, (aves) se opponant; N II, 129. vero: f. falso. si est Ceres a gerendo; N III, 52. vgl. VI. N II, 67.

sumo: sin autem omnino nihil esse, quod percipi possit, a me sumpsero; A II, 68. a Clitomacho sumam; A II, 98. cuius (caeli) omnem ornatum et descriptionem sumptam ab Eudoxo ... versibus Aratum extulisse; R I, 22. f. peto a deo. precor; N III, 84. quod aliud a terra sumpsimus, aliud ab umore, aliud ab igni, aliud ab aëre eo, quem spiritu ducimus; N II, 18. „a philosophis", inquit, „ista sumis". metuebam, ne „a lenonibus" diceres; P 23. »a parco patre quod sumas;« N III, 73. hoc Terentius a philosophia sumptum cum || [cum] || tam commode dixerit; T III, 31. philosophis: f. lenonibus. terra, umore: f. aëre.

supplico: f. precor; Lae 57.

sustineo: sapientem in furore sustinere se ab omni adsensu; A II, 48. cum Panaetius se .. ab adsensu sustineat; A II, 107. cum (sapiens) se a respondendo ... sustineat; A II, 104.

tollo: quae (avium divinatio) ... ad urbanas *res* || ab urbanis || retenta videtur, a bellicis esse sublata; D II, 77. quae sunt humiliora neque se tollere a terra altius possunt; T V, 37.

traduco: cum .. animum ab ista pictura imaginibusque virtutum ad rem veritatemque traduxeris; T V, 14 (13). mentes suas a cogitationum intentione cantu fidibusque ad tranquillitatem traducere; T IV, 3. si consuetudo ... imperium .. nostrum ad vim a iure traduxerit; R III, 41. pictura: f. imaginibus. a disputandi subtilitate orationem ad exempla traducimus; T III, 56.

traho: a corde: f. proficiscor a corde. a qua (praestantia) omne honestum decorumque trahitur; O I, 107. ut a physicis rebus ... tracta ratio sit ad commenticios et fictos deos; N II, 70.

transfero: locos .. quosdam ... transferam, et maxime ab iis, quos modo nominavi, ... ut ab Homero Ennius, Afranius a Menandro solet; F I, 7. qui (Stoici) cum a Peripateticis et Academicis omnia transtulissent; F V, 22. ei (Stoici) .. non unam aliquam aut alteram *rem* a nobis ... transtulerunt; F V, 74. ut ab homine inerti ... ad sapientem ... virum transferantur res ad vivendum necessariae; O III, 31. difficultas ineundi consilii rem a rege ad plures, error et temeritas populorum a multitudine ad paucos transtulit; R I, 52. quam similitudinem natura ratioque ab oculis ad animum transferens; O I, 14.

vaco: sapientem ab omni concitatione animi ... semper vacare; T V, 48. quantum vacabit a publico officio et munere; D II, 7.

vehor: cum .. illam (sacerdotem) ... curru vehi ius esset satis longe ab oppido ad fanum; T I, 113.

venio: a quo rei familiaris ad paucos ... venit hereditas; O II, 28. illa .., a quibus ad hanc (sapientiam) venerimus; F III, 23. a beatis ad virtutem, a virtute ad rationem video te venisse gradibus; N I, 89. item de contrariis, a quibus (antiqui) ad genera formasque generum venerunt; F IV, 8. nec invenietur umquam, unde ad hominem venire possint nisi a deo; T I, 66. ut iam a fabulis ad facta veniamus; R II, 4. non ab hominibus formae figuram venisse ad deos; N I, 90. ut a caelestibus rebus ad terrestres veniamus; N II, 120. perfuga ab eo (rege) venit in castra Fabrici; O III, 86. virtute: f. beatis.

vindico: quem fortitudo ab aegritudine et a metu vindicet; T V, 42. et a regum et a patrum dominatione solere in libertatem rem populi vindicari; R I, 48. sapientiam .. esse solam, quae nos a libidinum impetu et a formi-

dinum terrore vindicet; F I, 46. contemno magnitudinem doloris, a qua me brevitas temporis vindicabit; T II, 44. metu: s. aegritudine. quae (mors) videtur a poena singulos vindicare; R III, 34. terrore: s. impetu. ne ab omnibus eam (senectutem) vitiis videar vindicare; C 55.

vocito: »has Graeci stellas Hyadas vocitare suërunt«, [a pluendo; ὕειν enim est pluere]; N II, 111.

voco: audebo te ab hac Academia nova ad illam veterem vocare; F V, 7.

II. **nach Adjectiven und Adverbien:** alienus: quamquam Terentianus ille Chremes „humani nihil a se alienum putat;“ O I, 30. quae (ludendi licentia) ab honestatis actionibus non sit aliena; O I, 103. ab altero (duce) propter probitatem eius non nimis alienos animos habemus; Lae 28. ut oporteat hominem ab homine ... non alienum videri; F III, 63. quodsi homines „humani ... nihil a se alienum putarent“; L I, 33. alienum esse a iustitia ... detrahere quid de aliquo, quod sibi assumat; F III, 70. quod modo a natura non sit alienum; T V, 98. ut ... ad scientiam, prudentiam, fortitudinem aptos animos haberemus a contrariisque rebus alienos; F V, 43. nihil esse dicitis a sapiente tam alienum; A II, 132. ne amores quidem sanctos a sapiente alienos esse arbitrantur; F III, 68. alienum .. esse a sapiente ... iniuriam cui facere; F III, 71. dolor .. (est) motus asper in corpore alienus a sensibus; T II, 35.

alte: vgl. I. tollo.

altus: restat ultimus et a domiciliis nostris altissimus ... caeli complexus; N II, 101.

citimus: quae (stella) ultima a caelo, citima a terris luce lucebat aliena; R VI, 16.

desertus: ut ... vita inculta et deserta ab amicis non possit esse iucunda; Lae 55.

diversus: certa .. cum illo, qui a te totus diversus est; A II, 101.

gratus: a Numa Pompilio minusne gratas dis immortalibus capudines ac fictiles urnulas fuisse quam felicatas Saliorum || aliorum || pateras arbitramur? P 11.

incultus: s. desertus. — inde: s. I. accipio a maioribus; R I, 70. — IV, 2. ortu.

invictus: nec (est consentaneum), qui invictum se a labore praestiterit, vinci a voluptate; O I, 68.

liber: a coniunctione: s. I. secerno a coni. viget .. animus in somnis liber ab sensibus omnique inpeditione curarum; D I, 115. liber .. a tali inrisione Socrates, liber Aristo Chius; A II, 123. ea ... a fati necessitate esse libera; Fa 38. si ... ab omni animi perturbatione liber sis; O I, 67. sensibus: s. inpeditione.

longe: non longe a tuis aedibus inambulans (Romulus); L I, 3. *ut* Athenis non longe .. a tua ... domo Orithyiam Aquilo sustulerit; L I, 3. cuius (Aesculapii) in Arcadia non longe a Lusio flumine sepulcrum et lucus ostenditur; N III, 57. virtutem in illo divino solio non longe a sapientia conlocare; R III, 12. quae (mors) certe a senectute non potest esse longe; C 66. vgl. I. absum. aspello. discedo. rapio. vehor.

procul: quod (sepulchrum) *haud* procul a Fontis ara est; L II, 56. ut ... caelestia ... procul esse a nostra cognitione censeret; A I, 15. quia sunt *haud* procul ab aetatis huius memoria; R I, 1. quae est .. alia fortitudo nisi animi adfectio ... procul ab omni metu? T V, 41. sive (haec duo genera) dissipantur, procul a terris id evenit; T I, 42. vgl. absum. amando.

prope: quinque .. stellae eundem orbem tenentes, aliae propius a terris, aliae remotius; N I, 87. infra .. hanc (stellam) propius a terra Iovis stella fertur; N II, 52. vgl. I. absum a morte, ab ortu.

quartus: qui (Carneades) quartus ab Arcesila fuit; A I, 46. qui (Carneades) est quartus ab Arcesila; A II, 16.

recens: qui (Homerus) recens ab illorum (Tyndaridarum) aetate fuit; N III, 11.

remote: s. prope; N I, 87.

secundus: ab iis secundum sumebat atque etiam tertium; Ti 42.

separabilis: nec (vim eam) separabilem a corpore esse; T I, 21.

separatim: earum urbium separatim ab universis singulos (di) diligunt || [diligunt] ||; N II. 165.

sescentesimus: qui (Romulus) ab hoc tempore anno sescentesimo rex erat; R I, 58.

tertius: s. secundus.

tertius et tricesimus: cuius (avi) a morte tertius hic et tricesimus annus est; C 19.

tutus: obducuntur .. libro aut cortice trunci, quo sint a frigoribus et caloribus tutiores; N II, 120.

vacuus: magis vacuo ab interventoribus die; Fa 2. huic (parti animi) omnia visa obiciuntur a mente ac ratione vacua; D I, 60. quod is locus ab omni turba id temporis vacuus esset; F V, 1.

ultimus: s. citimus.

usque: enumerasti ... usque a Thale Milesio de deorum natura philosophorum sententias; N I, 91. s. I. duco a temporibus.

III. **nach Substantiven und Verbindungen von Substantiv und Verb:** alqs: post a Theophrasto Phalereus ille Demetrius ... doctrinam ex umbraculis eruditorum ... in solem ... produxit; L III, 14.

Academia: Academiam, hanc ab Arcesila et Carneade recentem, exoremus, ut sileat; L I, 39.

avocatio: levationem .. aegritudinis (Epicurus) in duabus rebus ponit, avocatione a cogitanda molestia et revocatione ad contemplandas voluptates; T III, 33.

cursus: »quod ad dexteram || quod dexterum || cepit cursum ab laeva signum praepotens«; D I, 45.

defectio: s. I. averto a praescriptione.

discessus: quin (sapiens) ... discessu a suis ... moveatur; F V, 32. illud ... excruciat: discessus ab omnibus iis, quae sunt bona in vita. vide, ne „a malis“ dici verius possit; T I, 83. sunt .. qui discessum animi a corpore putent esse mortem; T I, 18. an [quoniam] ipse animi discessus a corpore non fit sine dolore? T I, 82.

dissensio: in his fere commutatio constitit omnis dissensioque Zenonis a superioribus; A I, 42.

distinctio: veri a falso distinctio traditur; F I, 64.

doctrina: qui ... ad domesticum maiorumque morem etiam hanc a Socrate adventiciam doctrinam adhibuerunt; R III, 5.

exordium: s. I. capio.

ictus, al.: fortuna .. casus rariores habet, primum ab inanimis procellas, tempestates, naufragia, ruinas, incendia, deinde a bestiis ictus, morsus, impetus; O II, 19.

insidiae: etsi eram perterritus non tam mortis metu quam insidiarum a meis; R VI, 14.

intermissio: a qua (actione) .. fit intermissio saepe; O I, 19.

intervalla: intervalla infinita ... a sole ad Martis, inde ad Iovis, ab eo ad Saturni stellam; D II, 91.

metus: metus omnis a vi atque ira deorum pulsus esset; N I, 45.
ortus: erit eius (amicitiae) ortus a natura quam ab inbecillitate gravior et verior; Lae 32.
perfuga: [cum a Pyrrho perfuga senatui est pollicitus ..;] O I, 40. vgl. I. venio a rege.
pericula: ab aqua aut ab igni pericula (haruspices) monent; D II, 32.
philosophi: ab Aristippo Cyrenaici atque Annicerii philosophi nominati omne bonum in voluptate posuerunt; O III, 116.
praeceptum: quod praeceptum quia maius erat, quam ut ab homine videretur, idcirco assignatum est deo; F V, 44.
primordium, principium: f. I. capio.
provocatio: »militiae ab eo, qui imperabit, provocatio nec esto;« L III, 6. provocationem ... a regibus fuisse declarant pontificii libri; R II, 54.
receptus: a quibus (miseriis ratio) cum cecinit receptui; T III, 33.
recessus: bestiis (natura) ... dedit ... accessum ad res salutares, a pestiferis recessum; N II, 34.
remuneratio: a quo .. expeditior et celerior remuneratio fore videtur; O II, 69.
reversiones: (sol) binas in singulis annis reversiones ab extremo contrarias facit; N II, 102.
selectio: si selectio nulla sit ab iis rebus, quae contra naturam sint, earum rerum, quae sint secundum naturam; F III, 31.
sermo: quid .. interest ab iis, qui postea nascentur, sermonem fore de te, cum ab iis nullus fuerit, qui ante nati sunt? R VI, 23.
translatio: C. Caesaris pecuniarum translatio a iustis dominis ad alienos non debet liberalis videri; O I, 43.
vacatio: nullam tibi a causis vacationem video dari; L I, 11.
vacuitas: quo magis iis et magnitudo est animi adhibenda et vacuitas ab angoribus; O I, 73.

IV. **zum ganzen Satz gehörige Bestimmungen:** 1. **Raum:** Iuppiterne cornicem a laeva, corvum ab dextera canere iussisset; D I, 12. quid (habet) augur, cur a dextra corvus, a sinistra cornix faciat ratum? D I, 85. cur .. aliis a laeva, aliis a dextra datum est avibus ut ratum auspicium facere possint? D II, 80. vario sermone sex illa a Dipylo stadia confecimus; F V, 1. »Diana facem iacit a laeva;« A II, 89. »cum subito a laeva Roscius exoritur«; N I, 79. f. dextra. sensim ab utroque latere, tamquam remis, ita pinnis cursus avium levatur; N II, 125. vgl. I. detorqueo; Ti 25. cuius omnis extremitas paribus a medio radiis attingitur; Ti 17. deus .. illum (mundum) effecit ... a medio ad summum parem; Ti 20. qui (homines) has nobiscum terras ab oriente ad occidentem colunt; N II, 164. ut ... facilius ab utraque parte adsensio sustineretur; A I, 45. »quae (Vincla) retinent Pisces caudarum a parte locata«; N II, 114. genae .. ab inferiore parte tutantur subiectae leniterque eminentes; N II, 143. ut ... tum a dextra, tum a sinistra parte canant oscines; D I, 120. quandoque ab eadem parte sol ... iterum defecerit; R VI, 24. vgl. I. influo; T I, 94. basis .. trianguli, quem efficiunt grues, ea tamquam a puppi ventis adiuvatur; N II, 125. »quem (Persea) summa ab ‖a‖ regione aquilonis flamina pulsant«; N II, 112. f. I. proficiscor a medio. sinistra: f. dextra; D I, 85. »a sole exoriente supra Maeotis paludes nemo est, qui ..;« T V, 49. lituus, id est incurvum et leviter a summo inflexum bacillum ‖[id ... bacillum]‖; D I, 30. me (delectat) ... is sermo, qui more maiorum a summo adhibetur in poculo; C 46. »modo pueros, modo adulescentes in cursu a tergo insequens« ... senectus; T I, 94. haec (Corona) .. a tergo, propter caput autem Anguitenens; N II, 108. minorem .. Septentrionem Cepheus passis palmis a tergo subsequitur; N II, 111. quid retro atque a tergo fieret, ne (Hannibal) laboraret; D I, 49. ut ... a tergo .. pontem interscindi iuberet; L II, 10.

2. **Zeit:** si (Priamus) ab adulescentia scisset, quos eventus senectutis esset habiturus; D II, 22. cui (Catoni ... me totum ab adulescentia dedidi; R II, 1. hoc meditatum ab adulescentia debet esse, mortem ut neglegamus; C 74. ut dignum est tua erga me ... voluntate ab adulescentulo suscepta; F II, 96. si quis ab ineunte aetate habet causam celebritatis ... a patre acceptam; O II, 44. qui (animus) quia vixit ab omni aeternitate; D I, 115. quod ab omni aeternitate certum fuerit esse futurum rato tempore; D II, 19. »e quibus ereptum primo iam a flore iuventae te«; D I, 22. in his studiis ab initio versatus aetatis; O II, 4. (Helice) »late prima confestim a nocte videtur«; N II, 106. cum a primo urbis ortu regiis institutis ... auspicia (essent constituta); T IV, 1. congressune aliquo inter se (bestiolae) an iam inde ab ortu natura ipsa congregatae sint; N II, 124. a parvis ... deos ea facie novimus, qua pictores fictoresque voluerunt; N I, 81. a parvis ... didicimus „SI IN IUS VOCAT“ atque ‖atque alia‖ eius modi „leges“ alias nominare; L II, 9. id a primo rectissime dicitur; F III, 32. nulla profecto (natura) *est*, quin suam vim retineat a primo ad extremum; F IV, 32. ut Phidias potest a primo instituere signum idque perficere; F IV, 34. nunc vero a primo quidem mirabiliter occulta natura est; F V, 41. nec (natura) vim ullam nanciscatur, qua *a* primo impulsa moveatur; T I, 54. R VI, 27. cuius (orbis) naturalem motum ... a primo discite adgnoscere ‖atque cognoscite‖; R II, 45. cum .. motum atomorum nullo a principio, sed ex aeterno tempore intellegi convenire; F I, 17. quod quidem ego a principio ita me malle dixeram; F II, 17. quoniam .. is animi appetitus a principio fuit, ut ..; F V, 44. an contra ab iis (deis) .. a principio omnia facta ... sint; N I, 2. quinque .. stellae ... ab isdem principiis disparibus temporibus eadem spatia conficiunt; N I, 87. quibus a principio innascitur ratio recta; N II, 34. si (ea natura) rationis particeps sit nec sit tamen a principio sapiens; N II, 36. et sapiens a principio mundus et deus habendus est; N II, 36. ita a principio inchoatum esse mundum, ut ..; D I, 118. non potueras hoc igitur a principio, citharista, dicere? D II, 133. sit .. hoc iam a principio persuasum civibus; L II, 15. nos ... haec a pueritia ‖et a p., a p. et‖ legimus et edicimus ‖discimus, al.‖; T II, 27. in quibus (studiis) nos a pueritia viximus; Fa 2. in quibus (studiis) a pueritia vixeram; R I, 7. nisi eum vitae cursum tenuissem a pueritia; R I, 10. ut me sic audiatis, ... ut unum ... studio .. discendi a pueritia incensum; R I, 36. a pueritia vestigiis ingressus patris et tuis; R VI, 26. quem (Diodotum) a puero audivi; A II, 115. ut a pueris tot rerum atque tantarum insitas ... in animis notiones ... haberemus; T I, 57. quam .. erat miserum ... homini praesertim docto a puero et artibus ingenuis erudito! T V, 63. cuius (philosophiae) in sinum cum a primis temporibus aetatis nostra voluntas ... nos compulisset; T V, 5. quibus (rebus) ab aeterno tempore fluentibus in aeternum ratio ... moderatur; T V, 70. nec mediocrem a primo tempore aetatis in eo

studio operam ... consumpsimus; N I, 6. fuit quaedam ab infinito tempore aeternitas; N I, 21. a primo tempore aetatis iuri studere te memini; L I, 13.

3. **Grenze:** a quo (viro) .. funerum sumptus praefinitur ex censibus a minis quinque usque ad minam; L II, 68.

V. **logisches Subject beim Passiv: 1. Pronomina und allgemeine Personalbezeichnungen: a. persönliche:** a me; A I, 2. 4. 14. II, 10. 69. F I, 13. II, 62. IV, 46. V, 9. 75. T I, 53. II, 28. III. 36. V, 15. N II, 19. III, 94. D I, 22. II. 137. R I, 12. 21. II, 39. L I, 1. 57. II, 18. 23. III, 3. 38. C 84. P 30. Ti 41. a me ipso; D II, 54. Ti 41. a me .. ipso; O II, 35. — a nobis; A II, 6. 18. 56. 72. 81. 144. F I, 2. 11. 12. 13. II, 75. IV, 61. ><. 73. V, 27. 45. 71. T I, 66. III, 6. 81 IV, 1. 82. V, 1. 2, N I, 6. 83. 121. II, 20. III, 17. 48. 71. D II, 2. 92. 132. R I, 13. 70. L II, 55. O I, 6. III, 6. Ti 1. 4. 13. 52. *a* nobis; F IV, 61.

a te (vgl. **abs**); A ep. 1. I, 13. 14, 43. II, 66. 71. 82. 88. 102. F II, 11. 31. 48. 49. 53. 82. 98. 108. III, 12. IV, 1. 3. 14. ><. 24. 29. 44. 53. 73. 80. V, 8. 76. 77. 96. T I, 25. 52. III, 80. IV, 83. V, 12. 82. N I, 58. ><. 58. 62. 63. III, 17. 18. 47. 93. 95. D I, 105. 117. II, 8. 14. 19. 31. 35. ><. 47. 49. 59. 67. 135. 136. R I, 31. 35. 37. 68. L I, 15. 56. 62. II, 9. 23. III, 12. ><. 39. 48. P 28. a te, physice; N III, 18. a te ipso; A II, 62. F I, 8. IV, 1. N II, 73. D I, 33. a te admodum adulescentulo; N II, 104. a te .. et consule et imperatore; D I, 103. — a vobis; A II, 99, F II, 12. 18. 105. N I, 72. 121. II, 48. R VI, 21. a vobismet ipsis; A II, 116. a duobus vobis; L II, 14.

a se; A II, 3. 111. 115. 140. T IV, 80. N I, 72. 73. D II. 23. Fa 42. R II, 20. 35. L I, 40. O I, 12. C 13. *a* se; O I, 75. a se ipso; N III, 91. a sese; F V, 30. ipse a sese ‖ se ‖; F II, 99. f. 3, c. alq re, animo.

b. **possessive:** a nostris; A II, 87. F I, 6. 66. V, 73. ><. T I, 3. 28. V, 7. N I, 82. II, 91. 167. D I, 101. O II, 8. a vestris; N II, 73. a suis; A II, 56. C 7. Lae 71.

c. **demonstrative, relative, allgemeine:** ab aliquo; Lae 65. ab aliquo philosophorum; D II, 119. ab alio; F IV, 34. L II. 65. f. 3, c. ardore. ab alia: f. 3, c. atomo; Fa 22. ab aliis; F IV, 1. T V, 83. (deis); N I, 121. f. 3, c. rebus. ab altero; F V, 63. a ceteris; F I, 21. T IV, 80. a Scipione ceterisque; R I, 18. ab hoc; F I, 21. IV, 9. V, 88. ab his; A II, 40. 45. R I, 4. f. iis, 3, c. bonis, visis, vocibus. ab eodem; D I, 55. Ti 15. ab eodem illo ‖ eadem illa ‖; F I, 64. ab eisdem; O I, 128. (hominibus); O II, 14. ab isdem; F IV, 19. V, 10. 11. R I, 9. L II, 43. (deis); N I, 4. f. 3, c. ventis. ab illo; A II, 123. F I, 25, R I. 68. C 84. Lae 3. ab illis; F I, 6. IV, 2. 6. 45. T V, 2. 94. N II, 67. ><. III, 94. D II, 35. L III, 15. (antiquis); F IV, 8. 9. (philosophis); O I, 4. ab ipso; A II, 96. 130. D I, 122. ab ipso illo; F II, 82. ab ipsis; F I, 13. D I, 82. II, 102. P 4. ab eo; A II, 1. 78. 87. F I, 14. II, 7. 28. 55. IV, 19. 73. ><. T III, 56. N I, 10. 16. 48. D I, 56. 102. II, 79. 84. 135. Fa 10. 33. R III, 42. O II, 16. III, 79. 93, 112. C 59. Lae I. 4. Ti 47. (animali); F IV, 18. (deo); N I, 121. II, 77. (grassatore); Fa 34. (homine); T II, 45. (sapiente); A II, 118. F II, 105. ‖ [ab eo] ‖; F I, 63. f. 3, c. igne, sole. ab ea (Graecia); D I, 3. ab ea (coniuge) ... ipsa; O II, 25. f. 3, c. natura, necessitate, providentia, sapientia, voluptate. ab eis; A fr. 20. O III, 20. f. 3, c. natis. ab iis; A I, 16. 20. 21. II, 35. F I, 6. III, 54. IV, 13. 15. V, 9. T II, 62. N II, 73. D I, 3. 50. 126. II, 17. 77. R I, 2. 4. 53. III, 26. L I, 47. 62. III, 48. O I, 6. ><. 92. 156. II, 41. III, 17. 20. C 7. Lae 35. 54. ‖ his ‖; A II, 40. 93. Ti 39. (dis); F III, 66. N I, 2. 3. 50. II, 3. 166. III, 6. D I, 10. 104. II, 105. O III, 28. (hominibus); O II, 36. (philosophis); T II, 26. (pueris); T III, 64. f. 3, c. alq re, bestiis, dentibus, gallinis, generibus, gruibus, vocibus. ab isto; L I, 8. ab istis; F II, 119. (haruspicibus); D II, 52. a multis; F II, 49. T II, 6. V, 6. N I, 107. D I, 101. L I, 14. 53. O I, 145. II, 30. Lae 86. a tam multis; T II, 46. a pluribus; O I, 147. a non nullis; N III, 53. L I, 4. a nullo; O I, 14. III, 38. ab omnibus; A fr. 20 (Z. 1). T V, 24. D II, 104. 106. 143. R III, 27. V, 9. L I, 33. a paucis; R I, 51. O II, 30. a plerisque; A II, 116. T II, 63. V, 6. O I, 49. a quo; A fr. 20 (Z. 36). F III, 23. T III. 19. IV, 17. V, 121. N II, 125. III, 50. 58. R VI, 15. O I, 47. C 41. 59. Lae 53. Ti 15. (cive); O III, 79. (medico); T II, 38. (philosopho); F II, 49. (viro); L II, 68. f. 3, c. alq re. a qua (Luna); T I, 92. (Moneta); D II, 69. f. 3, c. mente, natura, patria, specie. a quibus; A I, 24. II, 103. F V, 42. 50. T I, 62. 99. II, 11. V, 6. N I, 6. 38. R I, 2. 68. III, 19. VI, 24. O II, 24. C 7. 27. Lae 102. (custodibus); R IV, 3. (dialecticis); N I, 70. f. 3, c. appetitus, canibus, nervis. a quodam; P 8. a quibusdam; A II, 35. D I, 2. O I, 158. a quibus? D II, 80. a quoque; Fa 1. (philosopho); D II, 2. a quibusque; D I, 93. a singulis; D II, 6, ab ullo; Lae 52. Ti 43. ab uno (viro); L I, 17. ab utroque; F V, 63. ab utrisque; A I, 30. (poëtis, Stoicis); N III, 91.

2. **Eigennamen: Namen einzelner Personen:** a M. Aemilio Scauro; N II, 61. ab Aenea; D I, 43. ab Aesculapio; N III, 91. ab Afranio; T IV, 45. ab Alexandro; D I, 121. ab Alexandro .. tyranno; D I, 53. ab Amulio, rege Albano; R II, 4. ab Anaximandro physico; D I, 112. ab Antiocho; A II, 102. ab Antiocho, familiari nostro; F V, 75. ab Antiocho nostro; F V, 81. ab Antipatro; D I, 123. ab Apolline; A I, 16. N III, 91. a P. Crasso et Appio Claudio; R I, 31. ab Arcesila; A I, 43. N I, 11. ab eodem Archimede; R I, 21. a Tarentino Archyta; Lae 88. ab Aristone; F III, 50. ab Aristotele; F I, 6. IV, 15. 73. V, 10. 73. T I, 65. N II, 125. L III, 14. a Platone, Aristotele; D II, 3, ab eodem .. Aristotele; L III, 14. ab *A* Atilio Calatino; N II, 61. ab Atto ‖ Attio, al. ‖ Navio; D I, 31. — a Balbo; N III, 4. a Biante; Lae 59. — a Caesare; D I, 27. a Calatino; L II, 28. f. Atilio. a Callisthene; D II, 54. a Carneade; A II, 16. 78. 108. N I, 11. D I, 7. a sene Catone; O I, 104. a Catulo; A II, 11. a Chrysippo; A II, 87. F I, 6. IV, 9. 68. T IV, 23. Fa 30. 38. 44. a Cinna; N III, 80. a Cleanthe et Chrysippo; N II, 63. a Clitomacho; A II, 102. a Cotta; N II, 45. D I, 8. a Cratippo nostro; D I, 113. a P. Crasso; R I, 31. a Critone; T I, 103. a Cyro; F III, 76. — a Dicaearcho; D I, 113. a Dione ‖ Diogene ‖; L III, 13. a Dionysio Stoico; T II, 26. — ab Ennio; R I, 30. O I, 51. ab Epicuro; F I, 6. 28. 62. II, 7. 51. ><. 68. 84. ><. 93. 99. N I, 45. 49. 56. ab ipso Epicuro; F II, 82. ab Eudoxo Cnidio; R I, 22. ab Euhemero; N I, 119. ><. — a C. Fabricio; O III, 86. a Fannio; Lae 8. — a Cyrenaico Hegesia; T I, 83. ab Hippocrate; N III, 91. ab Homero; F II, 116. ab Hortensio; F I, 2. — a Iove; N II, 64. III, 59. D I, 49. II, 78. ab Iove; N III, 95. a filio Iove; N II, 63. — a Lacyde solo; A II, 16. a Laelio; F II, 59. a Lucilio; D I, 9. a Lycurgo; N III, 91. ab eodem Lycurgo;

R II, 18. — a M. Marcello; N II, 61. a Q. Maximo; N II, 61. a Metrodoro; O III, 117. a Mida; T I, 114. — Navio: s. Atto. a Numa; L II, 29. — ab Oroete; F V, 92. — a Panaetio; O I, 7. 152. 161. II, 16. 86. 88. III, 9. ><. a magno homine ..., Panaetio; L III, 14. a Paulo et a Varrone consulibus; O III, 114. a Tantalo et Pelope; O III, 84. a Philippo; D II, 118. a L. Pisone; O II, 75. a Platone; A I, 33. F I, 5. II, 4. 92. T I, 20. 58. II, 27. O I, 22. III, 38. 39. fr V, 81. [a Platone]; A I, 30. a C. Plotio, equite Romano splendido, Nursino; F II, 58. a Posidonio; O III, 8. a discipulo eius Posidonio; O III, 8. *ab* A. Postumio; N III, 12. a Praxitele; D II, 48. a rege Ptolomaeo ‖ Ptolem. ‖; T I, 83. a Pyrrho; T I, 59. a Pythagora; L II, 26. a Pythio; O III, 58. — a Romulo; D II, 98. R II, 22. a P. Rutilio Rufo; R I, 13. — a filio Saturno; N II, 63. a Scaevola .. praetore; F I, 8. a Scipione; R I, 18. a Scopa; D I, 23. a Sisenna; D II, 54. a Socrate; F II, 2. V, 88. T I, 53. N I, 31. D I, 123. II, 150. ab ipso .. Socrate; T IV, 80. a principe philosophiae Socrate; N II, 167. a Solone; F II, 87. O I, 75. C 72. a Sophocle; D I, 54. a Stasea; F V, 75. — a Tantalo; O III, 84. a Thalete Milesio; R I, 22. a Theophrasto; F V, 73. L III, 13. 14. O II, 64. a Platone, Aristotele, Theophrasto; D II, 3. a Theopompo; L III, 16, a. Theseo; T III, 29. a L. Torquato; F I, 13. a Q. Tuberone; Lae 37. — a M. Varrone; A I, 1. a Paulo et a Varrone consulibus; O III, 114. ab Ulixe; N III, 41. — a Xenocrate; F IV, 15. a Xenophonte; T V, 99. — a Zenone; A II, 18. F IV, 4. 9. 14. 73. ><. V, 79. T III, 75. N II, 63. ab eodem Zenone; N II, 58.

b. **Völker- und Klassennamen:** ab Aegyptio; N I, 82. ab Epicureo aliquo; D I, 99. — a veteribus Peripateticis Academicisque; F IV, 5. a veteribus Academicis; O III, 20. ab Atheniensibus; T IV, 5. a Chaldaeis; D II, 99. a Cilicibus; D I, 25. a Cyrenaicis; F I, 23. ab Epicureis; F I, 65. T V, 94. a Gallis; D I, 100. II, 69. a Graecis; F I, 6. III, 5. V, 96. T I, 28. IV, 10. V, 7. N I, 8. II, 52. 53. 67. III, 48. D II, 92. a Graiis; R II, 9. a Lacedaemoniis; D I, 75. a patribus conscriptis, populo Romano, sociis et Latinis; Lae 12. a Cilicibus, Pamphyliis, Pisidis, Lyciis; D I, 25. ab Alexandro et Macedonibus; D I, 121. a Peripateticis; F III, 41. D I, 72. a veteribus Peripateticis Academicisque; F IV, 5. a Peripateticis vestris; O III, 20. a Poenis; D II, 20. O I, 39. P 16. a Samnitibus; D I, 51. a Stoicis; F IV, 14. 62. V, 76. 90. T III, 22. IV, 23. ><. 47. N II, 73. III, 39. D I, 6. 56. 72. II, 24. L III, 14. O I, 62. 142. III, 13. ab ipsis Stoicis; F IV, 15. a Syracusanis; T V, 64. a Tarquiniensibus; R II, 34.

c. **Länder- und Klassennamen:** ab Academia; A II, 103. *ab* Academia vetere; A II, 135. a Graecia; T II, 27.

3. **Gattungsnamen:** a. **einzelne Personen:** ab adulescentibus; C 20. ab alienis; A II, 56. ab amico; Lae 65. ab amicis; T I, 84. O I, 39. Lae 55 (desertus). 56. 59. a Q. Tuberone aequalibusque amicis; Lae 37. animalibus, animante: s. 3, c. ab antiquis; F I, 6. IV, 8. 9. V, 57. 73. L II, 49. ab illo inventore veritatis et quasi architecto beatae vitae; F I, 32. a bonis auctoribus; T V, 57. ab auguribus; C III, 66. ><. a Romanis auguribus; D I, 25. — a barbaris; N I, 101. a bonis; L I, 40. ab optimis; R I, 53. — ab his cantoribus; T III, 45. a caupone ‖ cop. ‖; D I, 57. ><. II, 135. a censore; R IV, 11. (opprimenda est); F II, 30. a censoribus; O III, 115. a nobilissumis civibus; D II, 23. ab ingratis .. civibus; R I, 4. ab oppressis civibus; O III, 83. a suis civibus; C 63. a coniectoribus; D I, 45. a consule; O I, 37. a ... consulibus; R II, 56. a Paulo et a Varrone consulibus; O III, 114. a consultoribus; T V, 112. a iuris consultis; O III, 65. — a deo; A II, 47. 49. 118. 111. T I, 74. 113. 118. N I, 19. 23. II, 167. III, 91. N fr. 2. ><. D I, 123. 124. II, 125. 127. R VI, 15. L I, 24. *a* deo; T V, 70. ab ‖ a ‖ deo; F II, 89. a supremo deo; L I, 22. s. c. animante. a deis; N I, 121. a deis inmortalibus; N I, 3. D II, 47. a dis; A I, 7. N II, 12. III, 70. D I, 101. 117. II, 130. ><. L II, 27. [a dis] ‖ a dis ‖; N II, 140. ab dis; T I, 65. a dis immortalibus; F I, 61. T I, 116. N III, 78. D I, 119. a dis inmortalibus; T I, 99. 118. N I, 4. II, 133. 163. 164. III, 16. 69. 70. 75. 79. 83. 93. D II, 105. L I, 58. Lae 20. a dialecticis; D II, 11. a ... dictatoribus; R II, 56. ab Eudoxo Cnidio, discipulo ... Platonis; R I, 22. a discipulo eius Posidonio; O III, 8. a divinantibus; D I, 128. II, 48. a doctoribus; O I, 155. a doctis; O II, 7. a doctissimis; P 33. a doctissimis Graeciae; L III, 13. — ab ephoris; T I, 100. a C. Plotio, equite Romano splendido; F II, 58. a doctis et eruditis; O II, 7. — ab Antiocho, familiari nostro; F V, 75. a familiaribus nostris; T II, 9. a filio; N III, 62. ><. O I, 90. a filio Saturno; N II, 63. a filio Iove; N II, 63. a regis filio; F II, 66. a filiis; T I, 113. C 22. ab uxoris fratribus; D I, 53. — a genealogis; N III, 44. ab optimo et praestantissimo genitore; Ti 27. — a summo haruspice; D II, 52. ab haruspicibus; D I, 16. 36. II, 28. ab ullo histrione; T IV, 55. ab homine; T II, 31. III, 34. IV, 82. N II, 16. III, 18. a L. Torquato, homine ... erudito; F I, 13. ab homine non tam faceto quam ... libero; N I, 123. ab homine acuto; D I, 48. ab hoc acuto homine; L I, 55. a magno homine; L III, 14. a nobili homine; L III, 35. ab homine ignoto et sordido; L III, 35. ab hominibus (colendos); N I, 115. ab hominibus sapientibus; N I, 118. ab hominibus solis; N II, 162. a Graecis hominibus ‖ † nobis ‖; R I, 37. a nostris hominibus; L I, 6. O II, 55. ab hoste; O II, 56. — ab imperitis; F III, 75. ab impiis; L II, 42. ab inprobo; L II, 41. ab inprobis et invidis; O I, 77. ab indoctis; T IV, 7. ab illo inventore veritatis; F I, 32. a iudice; O III, 44. — a levissumo quoque; O II, 56. — a magistratu; T I, 74. »a magistratibus;« L III, 11. a maioribus; F II, 115. D I, 93. 100. II, 112. R II, 4. L II, 27. C 46. a maioribus nostris; N II, 60. L III, 12. O I, 40. II, 66. a maioribus .. nostris; N II, 64. a nostris maioribus; D I, 101. a parentibus maioribusque meis; R I, 35. a matre; N II, 66. a matribus; N II, 124. D II, 85. a medicis; F III, 18. N II, 136. D I, 13. a musicis; R II, 69. — ab oratore; T IV, 05. — a parentibus; F III, 62. a parentibus maioribusque meis; R I, 35. a patre; D II, 62. Lae 1. a patre suo; A II, 12. a patre Catulo; A II, 18. a patribus; L III, 24. O I. 121. a patribus conscriptis; Lae 12. a perito; A II, 86. a peritis; D I, 58. 78. O III, 15. a peritissimis; L II, 46. a philosopho; T III, 54. a summo philosopho; F II, 21. O II, 86. a philosopho aliquo; F II, 30. ab ullo philosopho; T V, 25. a philosophis; F IV, 11. V, 67. T I, 116. Fa 28. R I, 2. O I, 4. a philosophis compluribus; F I, 31. a veteribus philosophis; O II, 5. ab ullis philosophis; O II, 87. ab Anaximandro physico; D I, 112. a physicis; D II, 11. 43. a politioribus physicis; A II, 56. ab uno pictore; L II, 45. a poëta; D I, 42. R IV, 11. ab inerti poëta; C 5. a poëtis; N II, 64. 68. a posterioribus; F II, 2. T IV, 3. a praesentibus; Lae 3.

a praetereuntibus; O I, 139. a Scaevola .. praetore; F I, 8. ab Oroete, praetore Darei; F V, 92. a principe philosophiae Socrate; N II, 167. a principibus; D II, 6. R I, 52. II, 56. a principibus rerum publicarum; R I, 56. »a magistratibus privatisque;« L III, 11. a proconsulibus; D II, 76. a procreatoribus; F IV, 17. V, 65. a propinquis; O I, 30. a propraetoribus; D II, 76. — a rege Ptolomaeo || Ptolem. ||; T I, 83. ab Amulio, rege Albano; R II, 4. ab impio rege; O III, 102. — a sapiente; A II, 28. F I, 33. a non sapiente; A II, 115. a Graeciae sapientissimis: N II, 60. a sciente; O I, 145. a scorto; C 42. a sapientissimis legum scriptoribus; L II, 63. a sene Catone; O I, 104. a senibus; C 20. a sociis; O II, 40. a patribus conscriptis, ... sociis et Latinis; Lae 12. a superioribus; F IV, 58. — a theologis; N III, 54. a tyranno; F IV, 31. a Cyprio tyranno; N III, 82. ab Alexandro .. tyranno; D I, 53. a tyrannis; O II, 81. — a vaticinantibus; D I, 114. a victoribus; T I, 86. a forti viro, .. a sapiente; F V, 66. »a laudato viro«; T IV, 67. a Pythagora, doctissimo viro; L II, 26. ab optimis illis quidem viris, sed non satis eruditis; T I, 6. a fortissimis viris summo imperio praeditis; R II, 56. a viris in rerum publicarum varietate versatis; R III, 4. a multis claris viris; L I, 17. a quibusdam optumis viris; O II, 87. ab eruditissimis viris; P 33. a male utentibus (calliditate); N III, 75.

b. **collective Personenbezeichnungen** (vgl. c. disciplinis, philosophia): a civitate optima; R III, 34. a Rhodia classe; D I, 69. a pontificum collegio; L II, 58. a cuncto consessu; C 64. a summo consilio; D I, 4. a Platone, Aristotele, Theophrasto totaque Peripateticorum familia; D II, 3. ab ipso foro; T II, 3. ab exteris gentibus; O I, 121. ab hominum genere; N II, 153. ab illo aureo genere, N II, 159. ab omni genere hominum et ordine; O II, 84. a iuventute; C 26. a multitudine; F II, 49. ab ordine nostro; O II, 63. s. genere; O II, 84. a patribus conscriptis, populo Romano; Lae 12. a populo; N II, 7. R II, 33. O II, 58. a populo Romano; F I, 10. ab eo populo; R I, 67. a populis; D II, 6. a senatu; A II, 1. F II, 54. N II, 6. D I, 55. 99. II, 79. O I, 33. III, 86. a senatu nostro; O III, 86. a vulgo; O I, 147.

c. **Sachen, Abstracta, Tiere:** non actionis aut officii ratio impellit ad ea, quae secundum naturam sunt, appetenda, sed ab iis et appetitio et actio commovetur; F IV, 48. solum .., quod se ipsum || sese R VI, 27 || movet, quia numquam deseritur a se, numquam ne moveri quidem desinit; T I, 53. R VI, 27. ita fit, ut motus principium ex eo sit, quod ipsum a se movetur; T I, 54. R VI, 27. cum pateat .. aeternum id esse, quod a se ipso moveatur; R VI, 28. est igitur id, a quo illa conficiuntur, homine melius; N II, 16. vgl. l. effingo; Ti 34. de malis .. et bonis ab iis animalibus, quae nondum depravata sint, ait optime iudicari; F II, 31. relinqui nihil praeter ignem, a quo rursum animante ac deo renovatio mundi fieret; N II, 118. a quo .. animanti omnis reliquos contineri vellet animantes, hunc ..; Ti 17. ab animo tuo quicquid agitur, id agitur a te; T I, 52. nec accidere posse, ut ipse (animus) umquam a se deseratur; T I, 55. (appetitus,) a quibus non modo animi perturbantur, sed etiam corpora; O I, 102. ab aquila Tarquinio apicem inpositum; L I, 4. quoniam ... nequedum satis ab his novellis arboribus omnis hic locus opacatur; L fr. 4. cum is ardor, qui est mundi, non agitatus ab alio neque externo pulsu, sed per se ipse ... moveatur; N II, 31. non .. atomus ab atomo pulsa declinat. nam qui potest pelli alia ab alia? Fa 22. si || ut || alia (atomus) ab alia numquam depellatur; Fa 22. apud superiores utilitatis species falsa ab honestatis auctoritate superata est; O III, 109. a quo (auditu) cum sonus est acceptus; N II, 144. ut diceret ab iis (parvis, bestiis) duce natura hanc voluptatem expeti nihil dolendi; F II, 32. nos ... longe multumque superamur a bestiis; F II, 111. ut ab his (bonis animi) corporis et externa obscurentur; T V, 119. pro sua quisque facultate parat, a quibus (canibus) lanietur; T I, 108. contingebat in eo, ... ut expectatio || a || cognitione, aures ab oculis vincerentur; fr VI, 14. quod (genus motus) in anticam partem a conversione eiusdem et similis pelleretur; Ti 36. tantam .. esse corruptelam malae consuetudinis, ut ab ea tamquam igniculi extinguantur a natura dati; L I, 33. dentibus .. in ore constructis manditur atque [ab iis] extenuatur et molitur cibus; N II, 134. quid a singulis philosophiae disciplinis diceretur; F I, 12. Heracleotes Dionysius, cum a Zenone fortis esse didicisset, a dolore dedoctus est; T II, 60. suavitate || suavitatis *, al. || delectans (voluptas) sic ab errore mentis tamquam salutare aliquid adsciscitur; L I, 31. nihil ita signari in animis nostris a vero posse, quod non eodem modo posset || possit || a falso; A II, 71. qui (Peripateticus) id percipi posse diceret, quod impressum esset || e || vero, neque adderet illam magnam accessionem: „quo modo imprimi non posset a falso"; A II, 112. magorum mos est non humare corpora suorum, nisi a feris sint ante laniata; T I, 108. e quibus (anitum ovis) pulli orti primo aluntur ab iis (gallinis) ut a matribus, a quibus exclusi || excusi || fotique sunt; N II, 124. necesse est ... ab iis (duobus generibus) perrumpatur et dividatur crassus hic ... aër; T I, 42. quod a gravioribus leviora natura repellantur; T I, 40. eius (trianguli) .. summo angulo aër ab iis || [ab iis] || (gruibus) adversus pellitur; N II, 125. Parmenides ignem (dixit esse), qui moveat terram, quae ab eo formetur; A II, 118. s. animante. posse a summis imperiis et summis potestatibus comitiatus et concilia .. instituta dimittere; L II, 31. minime mirum est primo nos sapientiae commendari ab initiis naturae; F III, 23. quae confectio etiam a lingua adiuvari videtur; N II, 134. quae a luna ceterisque sideribus caeli temperatio fiat; D II, 94. vgl. a qua (Luna Endymion) consopitus putatur; T I, 92. cum mentis, a qua is (voltus) fingitur, nulla fieret mutatio; T III, 31. statuat necesse est ab aliqua mente tantos naturae motus gubernari; N II, 15. a simili etiam mente vocis ... soni paucis notis inventis sunt omnes signati et expressi; R III, 3. Lanuvii clipeos ... a muribus esse derosos; D I, 99. in qua (optima indole) haec honesta, quae intellegimus, a natura tamquam adumbrantur; F V, 61. quae (terra) ... alatur vicissim a superis externisque naturis; N II, 83. quod ita ... a natura in primo ortu appetatur; F V, 17. illos, in quibus eas virtutes esse remur, a natura ipsa diligere cogimur; O II, 32. quod sit vel a dis inmortalibus vel a natura parente omnium constitutum; T I, 118. si illum (mundum) ... non ... a natura conformatum putarem; N III, 26. aegritudinem ... non sine magna utilitate a natura dicunt constitutam; T IV, 45. benivolentiam, qui est amicitiae fons a natura constitutus; Lae 50. res a natura copulatas audebit errore divellere; O III, 75. quin multi ... restituerentur et corrigerentur ab natura, cum se ipsa revocasset, aut arte atque medicina; D II, 96. maior

.. pars eo fere deferri solet, quo a natura ipsa deducitur; O I, 147. utiliter a natura dicebant permotiones istas animis nostris datas; A II, 135. id est virtute adhibita frui primis a natura datis; F II, 34. quod (homines) rationem habent a natura datam mentemque acrem; F II, 45. homini ... praecipue || praecipui || a natura nihil datum esse dicemus? F II, 110. ut (vivendi ars) tueatur, quod a natura datum sit; F IV, 16. principiis .. a natura datis; F IV, 18. his initiis *et* ... seminibus a natura datis; F IV, 18. quod hic ei (animali) primus ad omnem vitam tuendam appetitus a natura datur, se ut conservet; F V, 24. ut nihil censeamus esse malum, quod sit a natura datum omnibus; T I, 100. qui, *quod* a natura datum est, auxilium extorqueas inveterati doloris; T III, 35. perturbationes istas ... non modo naturalis esse .., sed etiam utiliter a natura datas; T IV, 43. illud genus ... cupiditatis ad summam utilitatem esse dicunt a natura datum; T IV, 44. quod iis || his || (bestiis) sensus a natura est datus; T V, 38. ut bestiis aliud alii praecipui a natura datum est, ... sic homini multo quiddam praestantius; T V, 38. unum hoc definio, tantam esse necessitatem virtutis generi hominum a natura tantumque amorem ad communem salutem defendendam datum, ut ..; R I, 1. an non cernimus optimo cuique dominatum ab ipsa natura ... datum? R III, 37. quibus .. ratio a || ratio || natura data est; L I, 33. modo ne (Peripatetici) laudarent iracundiam et dicerent utiliter a natura datam; O I, 89. nobis .. cum a natura constantiae ... partes datae sint; O I, 98. quod tempus a natura ad deligendum, quam quisque viam vivendi sit ingressurus, datum est; O I, 118. eloquentiam a natura ad salutem hominum ... datam; O II, 51. nullam capitaliorem pestem quam voluptatem corporis hominibus dicebat (Archytas) a natura datam; C 39. virtutum amicitia adiutrix a natura data est, non vitiorum comes; Lae 83. qui ... honeste curriculum vivendi a natura datum confecerit; Ti 45. quis ... non mallet nullas omnino nobis a natura voluptates datas? fr V, 81. ſ. corruptela. alia (membra) videntur propter eorum usum a natura esse donata, ut manus, crura, pedes; F III, 18. quod nullo modo arbitrabatur quidquam effici posse ab ea (natura), quae expers esset corporis; A I, 39. quae (commendatio) a natura nostri facta est nobis; F V, 41. neque .. ita generati a natura sumus, ut ..; O I, 103. ab ea .. (natura sentiente) omnia pulcherrume geri; N II, 75. ea .. ab ea (natura) pulcherrime geri; N II, 81. procreandi a natura habitam esse rationem; F III, 62. (nos) a natura ipsa, ut eos, quos genuerimus, amemus, impelli; F III, 62. non .. ipsa (sapientia) genuit hominem, sed accepit a natura inchoatum; F IV, 34. duabus quasi nos a natura indutos esse personis; O I, 107. ut nemini parere animus bene informatus a natura velit nisi praecipienti; O I, 13. eos (viros) melius a natura institutos fuisse, quam institui potuissent a philosophia; F III, 11. a rebus occultis et ab ipsa natura involutis; A I, 15. quae (res) a natura involutae videntur; Ti 1. necesse est, quid aut ad naturam aut contra sit, a natura ipsa iudicari; F I, 30. nec ea, quae ab ea (natura) monemur, audimus; Lae 88. a qua (natura) non veri simile est ... extremum actum tamquam ab inerti poëta esse neglectum; C 5. quas (res) a natura occultatas et latentes indagare ratio potest; F V, 58. quibus (virtutibus) a natura essemus ornati; F IV, 59. restitui: ſ. corrigi. intelleget, quem ad modum a natura subornatus in vitam venerit; L I, 59. animadvertimus a natura sustineri ea, quae gignantur || gignuntur || e terra; N II, 33. quae (arbores, herbae) quamquam sine sensu sunt, tamen a natura sustinentur; N II, 133. (bestiae) motus .. solutos et vagos a natura sibi tributos requirunt; F V, 56. cui (menti) regnum totius animi a natura tributum est; T III, 11. quid sit homini a || homini || natura tributum; L I, 16. principio generi animantium omni est a natura tributum, ut se ... tueatur; O I, 11. ut inmortalitate vincamur ab ea natura, sic animi praestantia vinci; N I, 96. quae (bestiae) ex se natos ita amant ... et ab eis ita amantur, ut ..; Lae 27. quia nihil aliter possit, atque ab ea (necessitate) constitutum sit, evenire || † inter ||; A I, 29. a quibus (nervis) artus continentur; N II, 139. oculis: ſ. cognitione. nos et eam patriam ducimus, ubi nati, *et illam, a qua excepti* sumus; L II, 5. videamus, quanta sint, quae *a* philosophia remedia morbis animorum adhibeantur; T IV, 58. nihil a philosophia posse aut maius aut utilius optari quam haec; T IV, 82. ab antiqua philosophia usque ad Socratem ... numeri motusque tractabantur; T V, 10. cave .. putes ullam in || a, al. || philosophia vocem emissam clariorem; T V, 19. ſ. natura (institui). vir sapiens ... tamquam a magistratu aut ab aliqua potestate legitima ... emissus; T I, 74. ſ. imperiis. magna adhibita cura est a providentia deorum, ut ..; N II, 127. quid mirum est omne ab ea (divina providentia) genus humanum esse contemptum? N III, 93. quo constituto sequitur ab animantibus principiis ea esse generata; N II, 75. confici (pisces) a ranis atque consumi; N II, 125. quae [a] || quae || ratione suscipitur de aliqua re institutio; O I, 7. qui appetitus ... non satis a ratione retinentur; O I, 102. neque ab ulla re, quae non sit in bonis, id, quod sit in bonis, contineri potest; F III, 49. quae (res) necessario movent alias, cum ipsae ab aliis moventur; Ti 51. ſ. 1. proficiscor a re. a sapientia praecipitur, se ipsam, si usus sit, sapiens ut relinquat; F III, 61. quaero .., quo modo hae tantae commendationes ... subito a sapientia relictae sint; F IV, 26. quid est, quod ab ea (sapientia) absolvi et perfici debeat? F IV, 35. a sede .. ipsa ... desiderari illam vocem puto; F V, 4. eam .. vim varie moveri ab iis sideribus, quae vocantur || vocentur || errantia; D II, 89. ea (sidera) celeritate vinci a tardioribus ... videbantur; Ti 30. ſ. luna. qui (vapores) a sole ... ex aquis excitantur; N II, 118. ut ... ab eo .. (Sole) Luna inluminata graviditates ... adferat; N II, 119. nullo modo facilius arbitror posse ... terram ab sole percoqui; fr I, 12. quae .. natura obtulit illam speciem Simonidi, a qua vetaretur navigare? D II, 143. admonita squillae morsu pina || a squilla [pina] morsu || comprimit conchas; N II, 123. num propterea suspicari poteris Andromacham Ennii ab ea (sue) posse describi? D I, 23. quae a terra stirpibus continentur; N II, 83. quae (res) a terra stirpibus continerentur; N II, 127. ab isdem (ventis Etesiis) etiam maritimi cursus celeres ... deriguntur || dir. ||; N II, 131. vero: ſ. falso. tantulum .. (malum dolorem) esse, ut a virtute ita obruatur, ut ..; T II, 66. quem ad modum primo || primum, prima || visa nos pellerent, deinde adpetitio ab his pulsa sequeretur; A II, 30. ut ... nec eas (virtutes) beata vita a se desertas passura videatur; T V, 13. virtutes .. noli vereri ne ... querantur se a beata vita esse relictas; T V, 14. animis omnes tenduntur insidiae ... ab ea (voluptate); L I, 47. ſ. II. invictus. prius quam sensus ab iis || his || (vocibus) pulsus esset; N II, 144.

VI. **Ellipsen:** hi quoque multa a Platone; A II, 129. a Chrysippo pedem numquam; A II, 143. quid tu, inquit, huc? a villa enim, credo; F III, 8. divitem solum esse sapientem, a te quidem apte ac rotunde; F IV, 7. quanta autem ab illis (antiquis) varietas argumentorum ratione concludentium! F IV, 9. sed haec et vetera et a Graecis; T I, 74. frugalitas, ut opinor, a fruge, ... nequitia ab eo ... ab eo, quod nequicquam est in tali homine, ex quo idem nihili dicitur; T III, 18. ecce tibi ex altera parte ab eodem poëta: »ex opibus summis opis egens, Hector, tuae;« T III, 44. Diogenes liberius, ut Cynicus, Alexandro ... „nunc quidem paululum", inquit, „a sole"; T V, 92. a Democrito omnino haec licentia; N I, 107. Vestae nomen a Graecis || est ||; N II, 67. Ceres a gerendo; N III, 62. ut, quem ad modum ratione recte fiat, sic ratione peccetur, alterumque et a paucis et raro, alterum et saepe et a plurimis; N III, 69. Pinarii Nattae nobiles; a nobilitate igitur periculum; D II, 47. unde enim pietas aut a quibus religio? ... unde in laboribus et periculis fortitudo? nempe ab iis, qui ..; R I, 2. „a Iove Musarum primordia," sicut in Aratio carmine orsi sumus; L II, 7. Fortuna .. sit || quae est || ... vel Fors ... vel Primigenia a gignendo; L II, 28. hoc quidem sane luculente ut ab homine perito definiendi; O III, 60. ceteri .. alius alio, Marius ab subselliis in rostra recta; O III, 80. illud quidem ... idcirco recte a poëta, quia ..; O III, 106. ponite ante oculos unum quemque veterum || [regum] ||. voltis a Romulo? voltis post liberam civitatem ab iis ipsis, qui liberaverunt? P 11.

VII. **Lücke:** quam sit ea (populi voluntas) contemnenda, || sicut a, al. || paulo ante dictum est; T V, 106.

abacus, Prunktisch: abacos .. compluris ornavit argento auroque caelato; T V, 61.

abdico, entsagen, abdanken: I. consules: augures rem ad senatum; senatus, ut abdicarent consules; abdicaverunt; N II, 11.

II. se: Ti. Gracchi litteris Scipio et Figulus consules ... magistratu se abdicaverunt; D II, 74. ut et consules et tribuni pl. magistratu se abdicarent; R II, 61. posse decernere, ut magistratu se abdicent consules; L II, 31.

abdico, verwerfen: cum ... tris .. partis (vineae) aves abdixissent; D I, 31.

abdo, abditus, verbergen, entziehen: alqm: »audisne haec, Amphiaraë sub terram abdite?« T II, 60. quod ... neque ego me abdidi; D II, 6. abdimus nos, quantum licet; O III, 3. cur (deus) se contra naturam in terram abdiderat || abdiderit, abdidit || ? D II, 51.

aes, al.: nec „ferrum, aes, aurum, argentum" effoderetur „penitus abditum" sine hominum labore et manu; O II, 13.

bestias: non nullas (bestias) abditas terraque tectas; T V, 38.

draconem: »hunc (draconem) ... qui luci ediderat, genitor Saturnius idem abdidit et duro formavit tegmine saxi«; D II, 64.

ferrum: s. aes.

partes: eas (partes corporis natura) contexit atque abdidit; O I, 126.

res: quid eum facturum putem de abditis rebus et obscuris? A II, 30. qui (Epicurus) res occultas et penitus abditas non modo viderit animo, sed ..; N I, 49.

sedes: si ... ex illis abditis sedibus evadere in haec loca ... potuissent; N II, 95.

speciem: »cum claram speciem concreto lumine luna abdidit«; D I, 18.

venas: nos aeris, argenti, auri venas penitus abditas invenimus; N II, 151.

abduco, wegführen, entfernen, ablenken, abwendig machen: I. I. unpersönlich: cuius (veri) studio a rebus gerendis abduci contra officium est; O I, 19.

II. alqs: sunt qui abducant a malis ad bona, ut Epicurus; T III, 76. vgl. II. alqm; T II, 39.

mors: a malis .. mors abducit, non a bonis, verum si quaerimus; T I, 83.

II. alqm: quis est tam invidus, qui ab eo nos abducat? F I, 3. sine hac arte quemvis arbitrantur a vero abduci fallique posse; F III, 72. non modo meum Ciceronem, sed etiam me ipsum abducas licebit; F V, 95. abducet (Eurypylum) Patricoles, credo, ut conlocet in cubili; T II, 39. abducendus etiam est non numquam ad alia studia, sollicitudines, curas, negotia; T IV, 74. nec .. ab isto officio ... abduci incommodo meo debui; Lae 8.

aciem: in quo nihil est difficilius quam a consuetudine oculorum aciem mentis abducere; N II, 45.

animum: ut quam minime animus a cogitationibus abduceretur; F V, 87. quid ... agimus, nisi animum ... secum esse cogimus maximeque a corpore abducimus? T I, 75. a consuetudine .. oculorum animum abducere difficillimum dicebas; N III, 20.

artem: ne ars tanta ... religionis auctoritate abduceretur ad mercedem atque quaestum; D I, 92.

cogitationem: magni .. est ingenii ... cogitationem ab consuetudine abducere; T I, 38.

discipulum: ne discipulum abducam, times; F V, 86.

divinationem: animadverti te caute .. ab iis coniecturis ... et ab iis rebus, quae sensibus perciperentur, abducere divinationem; D II, 13.

legatos: Xenocrates ... abduxit legatos ad cenam in Academiam; T V, 91.

reges: ut eos (reges) nulla privati negotii cura a populorum rebus abduceret; R V, 3.

sensus: sensus nostros ... non multitudinis consensus abducit a || ab, ad || vero; L I, 47.

veritatem: veritatem ... abductam ab opinionibus et a sensibus cogitationis ... esse voluit; A II, 142.

III. alqm — discipulum: quem (Ciceronem) discipulum cupio a te abducere; F V, 75.

abeo, weggehen, scheiden, aufhören, hingehen: I. unpersönlich: eicit (mulier), abeundum (est); P 36. — exoravit tyrannum, ut abire liceret; T V, 62.

II. alqs: abeo a sensibus; A II, 90. ne longe abeam; F II, 96. nihil commutantur animo et iidem abeunt, qui venerant; F IV, 7. scrupulum, inquam, abeunti; sed videbimus; F IV, 80. abiit ad deos Hercules; umquam abisset, nisi ..; T I, 32. Cato .. sic abiit e vita, ut causam moriendi nactum se esse gauderet; T I, 74. tempus est .. iam hinc abire me, ut moriar, vos, ut vitam agatis; T I, 99. quae (lex) in Graecorum conviviis obtinetur: „aut bibat .. aut abeat"; T V, 118. abeamus a fabulis; D II, 22. nec vero longius abibo; R III, 28. quom (Gellius) pro consule ex praetura in Graeciam venisset [que] || abisset venissetque ||; L I, 53. * salvam esse consulatu abiens in contione ... iuravissem; R I, 7. qui magistratu abierint; L III, 47.

alqd: etsi hoc .. fortasse non poterit sic abire; F V, 7. abeunt .. illuc omnia, unde orta sunt; C 80.

sensus: quamquam .. sensus abierit, tamen suis ... bonis ... mortui non carent; T I, 109.
sol: cum se convolvens sol || [sol] || elaberetur et abiret; D I, 46.

aberro, abirren, abschweifen, sich entschlagen: alqs: ne saepius dicas me aberrare; F V, 90. qui etiamsi aberrant coniectura, video tamen, quid sequantur; N I, 100. quam (naturam) si sequemur ducem, numquam aberrabimus; O I, 100. s. **a,** I. aberro (5 St.) S. 1, a
alqd: si a falsis principiis profecta congruunt ipsa sibi et a proposito non aberrant; F IV, 53.
homo: non pugnem cum homine, cur tantum aberret || habeat, al. || in natura boni; F V, 80.
oratio: nescio quo pacto ab eo, quod erat a te propositum, aberravit oratio; T III, 80. sed redeat, unde aberravit oratio; T V, 66. etiamsi (oratio) aberrare ad alia coeperit; O I, 135.
timor: imbecillis || imbecillus || .. est pudoris magister timor, qui si quando paululum aberravit, statim spe impunitatis exultat; fr V, 72.

abhinc, vor: qui (Demosthenes) abhinc annos prope trecentos fuit; D II, 118.

abhorreo, zurückschrecken, abweichen, fremd sein, fern bleiben: alqs; A I, 4 F I, 8. III, 37. 62. O II, 64. alqd; A II, 29. F V, 66. D II, 125. O I, 128. agri cultura; F III, 4. civitas; R II, 21. homines; Fa 8. loci; P 1. mens; T IV, 35. L II, 16. natura; F V, 31. oratio; R I, 24. virtus; Lae 50. s. **a,** I. abhorreo (S. 1).

abicio, wegwerfen, niederwerfen, niederdrücken, aufgeben, entmutigen, erniedrigen: alqm: hos si contemnimus et iam abiectos putamus; A II, 130. Pyrrho, Aristo, Erillus iam diu abiecti; F II, 35. quem (Cleombrotum Callimachus) ait ... e muro se in mare abiecisse lecto Platonis libro; T I, 84. inpelluntur, feriuntur, abiciuntur, cadunt; T II, 36. sic, qui doloris speciem ferre non possunt, abiciunt se; T II, 54. tu ... sic te ipse abicies atque prosternes, ut ..? P 14.
alqd: ut quidam philosophi ... sensus reliquerunt, sic isti ... omnia ... abiecerunt; F IV, 42. nihil abiectum, nihil humile cogitant; F V, 57. ne quid humile, ... fractum abiectumque faciamus; T IV, 64. Xenocratem ... exaggerantem tantopere virtutem, extenuantem cetera et abicientem; T V, 51. quid abiectius tarditate et stultitia dici potest? L I, 51. ut ... non illa omnia relinquat atque abiciat; O I, 154.
aegritudinem: hanc (aegritudinem) nisi exuimus sic, ut abiciamus; T III, 27.
amicum: qui (amicus) etiam deserendus et abiciendus est desperatis emolumentis; L I, 49.
anguem: »quem (anguem) se intorquentem lanians (Iovis satelles) ... abicit || abiecit || ;« D I, 106.
animantes: quom ceteras animantes (natura) abiecisset ad pastum; L I, 26.
animum: saepe in quibusdam .. animus abiectior est; Lae 59. si servitus sit ... oboedientia fracti animi et abiecti; P 35.
anulum: quod (Polycrates) anulum ... in mari || mare || abiecerat; F V, 92.
beluam: »Erymanthiam haec (dextra) vastificam abiecit beluam? || ; || « T II, 22.
cogitationes: qui suas omnes cogitationes abiecerunt in rem tam humilem; Lae 32.
cunctationem: abiecta omni cunctatione; O I, 72.
dolorem: in potestate est abicere dolorem ... tempori servientem; T III, 66.
gemitum: sin erit ille gemitus elamentabilis, si inbecillus, si abiectus; T II, 57.
librum: haec Epicuro confitenda sunt aut ea ... tollenda de libro vel totus liber potius abiciundus; T III, 44.
oboedientiam: relinquunt .. (appetitus) et abiciunt oboedientiam nec rationi parent; O I, 102.
onera: ut (milites) ... abiectis oneribus expeditis armis ut membris pugnare possint; T II, 37.
pisces: ante pedes Pythi pisces abiciebantur; O III, 58.
privatum: privatum .. oportet ... vivere neque summissum et abiectum neque se ecferentem; O I, 124.
pronepotem: Iovis iste quidem pronepos, tamne ergo abiectus tamque fractus? T III, 26.
scutum: ut ignavus miles ... abiecto scuto fugiat; T II, 54.
tranquillitatem: istam (tranquillitatem) contemnendam et abiciendam (puto); O III, 97.
virtutem: ut ... (sapiens) virtutem in perpetuum abiciat, ut dolore omni liberetur; F V, 93.
Fragment: esse .. angore, esse || angores † si, al. || miseria adflictas aut abiectas timiditate et ignavia; R II, 68.

abiecte, mutlos: hoc idem in dolore .. est providendum, ne quid abiecte, ne quid timide ... faciamus; T II, 55.

abiectus s. **abicio.**

abiegnus, aus Tannenholz: »utinam ... ne in nemore Pelio securibus caesae accidissent abiegnae || caesa accidisset abiegna || ad terram trabes«! N III, 75. Fa 35.

abies, Tanne: »fana flamma deflagrata, tosti alti stant parietes deformati atque abiete crispa«; T III, 44.

abigo, vertreiben, verscheuchen: feras: bacillum propter me, quo (volucres et feras) abigam, ponitote; T I, 104.
pestem, vim: »pestem abige a me, flammiferam hanc vim, quae me excruciat!« A II, 89.

abluo, abwaschen, tilgen: pedes: quae Anticlea laudat Ulixi pedes abluens; T V, 46.
perturbationem: omnis eius modi perturbatio animi placatione abluatur illa quidem, cum doceas ..; T IV, 60.

abnuo, ablehnen, leugnen: I. acc. o. inf.: quin .. abnueret a se commissum esse facinus; L I, 40.
II. alqd: cum ... intellegas, quid quisque concedat, quid abnuat; F II, 3. nihil .. umquam abnuit meo studio voluntas tua; Fa 3.

abripio, hinwegraffen: quibus .. Romulum tenebris etiamsi natura ad humanum exitum abripuit; R I, 25.

abrogo, abschaffen, abfordern, entziehen: fidem: quia iis visis, inter quae nihil interest, aequaliter omnibus abrogatur fides; A II, 36.
imperium: cum Collatino collegae Brutus imperium abrogabat; O III, 40.
legem: quae (lex) postea plebei scito Canuleio abrogata est; R II, 63. neque tota (lex) abrogari potest; R III, 33. lex .. illa ... neque tolli neque abrogari potest; L II, 14. eas tu igitur leges rogabis videlicet, quae numquam abrogentur; L II, 14.

potestatem: quod (Ti. Gracchus) potestatem intercedenti collegae abrogavit; L III, 24.

abruptio, Abreißen: quae si suscipiamus, ... nobis .. abruptio corrigiae et sternumenta erunt observanda; D II, 84.

abs, von: »laetus sum laudari me abs te, pater, a laudato viro«; T IV, 67.

abscedo, entweichen, verschwinden: alqs: »operite, abscedite, iam tandem || iam iam || mittite«; T II, 50.
caput, cor: caput est in iecore, cor in extis; iam abscedet, simul ac ... vinum insperseris; D II, 37.

abscessio, Zurückweichen: cum .. ad corpora tum accessio fieret, tum abscessio; Ti 44.

abscessus, Entfernung: quod pars earum (regionum) adpulsu solis exarserit, pars obriguerit nive ... longinquo solis abscessu; N I, 24.

abscondite, tiefsinnig: ea nec acutissime nec abscondite disseruntur; F III, 2.

abscondo, verbergen: quam (Proserpinam) ... absconditam .. quaeri a matre fingunt; N II, 66.

absens, abwesend: alqs: (L. Lucullus) absens factus aedilis; A II, 1. facile etiam absentibus nobis veritas se ipsa defendet; A II, 36. quibus (notis) et conloquia cum absentibus et indicia voluntatum ... tenerentur; R III, 3. deligere || delegere || iterum consul absens; R VI, 11. cum studiose de absentibus detrahendi causa ... maledice ... dicitur; O I, 134. et praesens tecum propediem ... et, dum aberis, absens loquar; O III, 121. quocirca .. absentes adsunt; Lae 23.
res: earum rerum est absentium metus, quarum praesentium est aegritudo; T IV, 8.
rustici: quibus (rusticis) absentibus numquam fere ulla in agro maiora opera fiunt; C 24.

absolvo, lossprechen, vollenden, vollkommen machen, part. vollkommen: alqm: quod eos, qui sapientes sunt, absolutos et perfectos putamus; F IV, 37. iudices ii, qui me absolvistis; T I, 98.
alqd: in qua (philosophia) quod inchoatum est neque absolutum, progressio quaedam ad virtutem appellatur; quod autem absolutum, virtus, id est || id est virtus || quasi perfectio naturae; A I, 20. qui (Diogenes) bonum definierit id, quod esset natura absolutum. id autem sequens illud etiam quod prodesset ..., motum aut statum esse dixit e natura absoluto; F III, 33. quid est, quod ab ea (sapientia) absolvi et perfici debeat? F IV, 35. id in perfecto aliquo atque absoluto esse debere; N II, 38. imperfecto .. nec absoluto simile pulchrum esse nihil potest; Ti 11. quod ex omni parte absolutissimum est; Ti 12. deus .. illum (mundum) effecit ... perfectum atque absolutum ex absolutis atque perfectis; Ti 20. ut ... id omne, et quae consequentia essent, perpolirent et absolverent; Ti 46. f. opus; N II, 35.
animantem: ut hic mundus esset animanti absoluto simillimus; Ti 12.
annum: absoluto perfectoque numero temporis absolutum annum perfectumque tum compleri denique, cum ..; Ti 33.
formas: divinissima .. dona aves et formae ab uno pictore uno absolutae die; L II, 45.
historiam: historia .. nec exiguo tempore absolvi (potest); L I, 9.
honestatem: seminibus a natura datis temperantia, modestia, iustitia et omnis honestas perfecte absoluta est; F IV, 18. quodsi ipsam honestatem undique perfectam atque absolutam ... penitus viderent; F V, 69.
instituta: neque tam facile interrupta contexo quam absolvo instituta; L I, 9.
iustitiam, modestiam: f. honestatem; F IV, 18. — mundum: f. alqd; Ti 20. — numerum: f. annum.
officium: illud .. officium, quod rectum idem (Stoici) appellant, perfectum atque absolutum est; O III, 14.
opus: ut pictura ... ceteraeque artes habent quendam absoluti operis effectum, sic in omni natura ... necesse est absolvi aliquid ac perfici; N II, 35. quoniam operi inchoato, prope tamen absoluto tamquam fastigium inponimus; O III, 33. ut (deus) unum opus totum atque perfectum ex omnibus et totis atque perfectis absolveret; Ti 17.
partem: qui e divisione tripertita duas partes absolverit, huic necesse est restare tertiam; O III, 9. qui (pictor) in Coa Venere eam partem, quam Apelles inchoatam reliquisset, adsolveret; O III, 10.
philosophiam: brevi tempore philosophiam plane absolutam fore; T III, 69.
philosophos: qui (philosophi) prope iam absoluti et perfecti putantur; D II, 150.
rationem: quae (ratio) erit in eo perfecta atque absoluta; T II, 51. perfecta mens, id est absoluta ratio, quod est idem virtus; T V, 39. in quo (mundo) necesse est perfectam illam atque absolutam inesse rationem; N II, 34.
sepulchrum: extrui .. vetat (Plato) sepulchrum altius, quam quod *quinque homines* quinque diebus absolverint; L II, 68.
signum: ut Phidias ... potest ab alio inchoatum (signum) accipere et absolvere; F IV, 34. hanc (naturam) .. intuens (sapientia) debet institutum illud quasi signum absolvere; F IV, 34.
temperantiam: f. honestatem; F IV, 18.
vitam: nec appellatur omnino vita (beata), nisi confecta atque absoluta; F II, 87. nec .. absolvi beata vita sapientis ... poterit; F II, 105. quae coniuncta cum honestis vitam beatam perficiunt et absolvunt; F IV, 58.

absolute, vollkommen: I. vivo: necessario sequitur omnes sapientes semper feliciter, absolute, fortunate vivere; F III, 26.
II. beatus: his (perturbationibus) .. vacuus animus perfecte atque absolute beatos efficit; T IV, 38.
par: esse mundos ... sic quosdam inter sese ... undique perfecte et absolute ita || [ita] || pares, ut inter eos nihil prorsus intersit; A II, 55.
III. elliptisch: sequitur, ut nihil paeniteat, nihil desit ...; ergo omnia profluenter, absolute; T V, 53.

absolutio, Vollkommenheit, Vollendung: definio: ex qua (ratione) virtus est, quae rationis absolutio definitur, quam etiam atque etiam explicandam putant; F V, 38.
perficio: quibus (generibus) praetermissis caeli absolutio perfecta non erit; Ti 41.

absolutus f. **absolvo.**

absorbeo, verschlingen, fortreißen: alqm: ne aestus nos consuetudinis absorbeat et ad sermonis morem usitati trahat; L II, 9.
res: eodem .. ut flumine res ad victum ... necessarias ... mari † absorberet || subveheret, al. ||; R II, 10.

abstergeo, abwischen, beseitigen: luctum: plane luctum omnem absterseris; T III, 43.
molestias: ut (huius libri confectio) ... omnes absterserit senectutis molestias; C 2.

abstinens, enthaltsam, uneigennützig: alqs: laudat Africanum Panaetius, quod fuerit abstinens; O II, 76.
manus, oculi: praetorem .. decet non solum manus, sed etiam oculos abstinentes habere; O I, 144.

abstinentia, Enthaltsamkeit, Uneigennützigkeit: I. contineo: omnis .. abstinentia, omnis innocentia ... — reliquas etiam virtutes frugalitas continet; T III, 16.
II. laus: laus abstinentiae non hominis est solum, sed etiam temporum illorum; O II, 76.
III. conciliare: nulla .. re conciliare facilius benivolentiam multitudinis possunt ii ... quam abstinentia et continentia; O II, 77.

abstineo, zurückhalten, fern bleiben, sich enthalten: I. alqs: faba .. Pythagorei utique abstinere; D II, 119. qui ... proposita abstinere possit iniuria; O III, 72. nec vero iam meo nomine abstinent; R 1, 6. ab iis .. (voluptatibus) abstinere minime esse difficile; T V, 94.
II. te, se: quo minus homines tenebras et solitudinem nacti nullo dedecore se abstineant; F III, 38. in .. feriis imperandis, ut „LITIBUS ET IURGIIS SE ABSTINERENT“ (imperabatur); D I, 102. qui, ne malum habeat, abstinet se ab iniuria; F II, 71. a quibus (physicis) ne tu quidem iam te abstinebis; A II, 55.
manus: qui (Alexander) ... vix a se manus abstinuit; T IV, 79.

abstraho, abziehen, entfernen, entrücken: I. ratio; T III, 33. senectus; C 15. — II. alqm; A II, 114. T I, 84. D I, 80. O III, 4. animum; T IV, 38. D I, 66. R VI, 29. f. a, I. abstraho (S. 1, b).
canem: »haec (dextra) e Tartarea tenebrica abstractum plaga tricipitem eduxit ... canem? ‖;‖« T II, 22.
matrem: »huc arripe ad me manibus abstractam (matrem) piis;« T II, 20.

abstrudo, verbergen, verstecken: alqd: isti physici raro admodum ... exclamant ... abstrusa esse omnia; A II, 14.
disputationem: sequitur disputatio copiosa illa quidem, sed paulo abstrusior; A II, 30.
veritatem: naturam accusa, quae in profundo veritatem, ut ait Democritus, penitus abstruserit; A II, 32.

absum, fern sein, fern bleiben, fehlen: I. unpersönlich: tantum abesse dicebat, ut id ‖ [id], al. ‖ consentaneum esset, ut maxime etiam repugnaret; A II, 28. is ... tantum abest ut se indicet, perficiet etiam, ut ... videatur; F II, 54. qua in vita tantum abest ut voluptates consectentur, etiam curas ... perferunt; F V, 57. tantum .. abest ab eo, ut malum mors sit, ... ut verear, ne ..; T I, 76. tantum abest, ut scribi contra nos nolimus, ut id etiam maxime optemus; T II, 4. ac philosophia quidem tantum abest ut ... laudetur, ut ... vituperetur; T V, 6. tantum .. abest, ut haec bestiarum etiam causa parata sint, ut ... videamus; N II, 158. tantum .. abest, ut amicitiae propter indigentiam colantur, ut ii ... liberalissimi sint; Lae 51.
sin abesse patria miserum est; T V, 106. quom licet pluris dies abesse; L II, 3.

II. persönlich: alqs: quod Diana, cum in partu Olympiadis adesse voluisset, afuisset domo; N II, 69. miror te, quom Roma absis, usquam potius esse; L II, 2. et praesens tecum propediem, ut spero, et, dum aberis, absens loquar; O III, 121. f. a, I. absum ab alq re; F III, 6. IV, 65. Academia. optumo. genere. insania; T III, 4. loco. mari. morte; C 77. natura. robus; T V, 89. sapientia. spe. summo. villa (S. 1, b).
alqd: quod et veri simile videatur et absit longissime a vero; A II, 36. ille nescio qui ... mille et octingenta stadia quod abesset, videbat; A II, 81. ea, quae, secundum naturam cum sint, absint a nostra potestate; F IV, 26. ut nec absit quid eorum nec aegrum debilitatumve sit; F V, 35. neque .. est quicquam aliud praeter mundum, cui nihil absit; N II, 37. ut ... a medio .. tantundem absit extremum; N II, 47. »si (di) curent, bene bonis sit, male malis; quod nunc abest«; N III, 79. haec, etiamsi ficta sunt a poëta, non absunt tamen a consuetudine somniorum; D I, 42. ut aut absit aliquid aut supersit; D I, 118. II, 35. sunt .. omnia, sed tempore absunt; D I, 128. id .. tantum abest ab officio, ut nihil magis officio possit esse contrarium; O I, 43. quod volgus, quid absit a perfecto, non fere intellegit; O III, 15. ista omnia talia videmus, ut et ‖ etiam ‖ inprobi habeant et absint probis; P 7. ut ex eodem (caelo) ne quid absit; Ti 41.
aegritudo: aberit .. a sapiente aegritudo; T III, 18. abest .. a sapiente aegritudo; T III, 21. aegritudinem omnem procul abesse a sapiente; T III, 82.
amor: qui (amor) nihil absit aut non multum ab insania; T IV, 72.
antiquitas: quae (antiquitas) quo propius aberat ab ortu et divina progenie, hoc melius ea ... cernebat; T I, 26.
appetitus: ut ... vehementior .. intellegatur is (adpetitus), qui procul absit a naturae constantia; T IV, 47.
astutia: »quibus (feris) abest ad praecavendum intellegendi astutia;« F V, 31.
bonum: isto bono utare, dum adsit, cum absit, ne requiras; C 33.
cunctatio: studium semper adsit, cunctatio absit; Lae 44.
di: nec longe absunt ab hac vi di Penates; N II, 68.
dolor: aberat omnis dolor; F II, 64. eam (voluptatem) tum adesse, cum dolor omnis absit; F II, 75. longe .. abest (Philoctetae dolor) a summo dolore; T II, 44.
facinus, fraus: ab hoc nulla fraus aberit, nullum facinus; O III, 75.
fatum: quae (res) .. in nostra potestate sint, ab iis fatum abesse *; Fa 45.
historia: abest enim historia litteris nostris; L I, 5.
homo: hominem .. gravem, qui glorietur a gloria se afuisse! T V, 104.
ira: ira procul absit; O I, 136.
luna: quantum (luna) absit a proxuma Mercurii stella, multo autem longius a Veneris; D II, 91.
malitia: abest (malitia) ab ea (prudentia) distatque plurimum; O III, 71.
metus: ut metus absit, caritas retineatur; O II, 24.
moderatio: quo modo .. iucunda vita potest esse, a qua absit prudentia, absit moderatio? T V, 101.
mors: quae (mors) ... propter brevitatem vitae numquam potest longe abesse; T I, 91.
nomen: dum aegritudinis nomen absit grave; T III, 83.

oratio: ut iam oratio tua non multum a philosophorum lenitate absit; L I, 11.

pars: etiamsi quae pars abesset; T V, 22. eam (p[illegible]tem animi) tum maxume vigere, cum plurimum al[illegible] a corpore; D I, 70. intellegendum est in ipso immolationis tempore eas partes, quae absint, interisse; D I, 119.

perspicuitas: ab omnibus eiusdem modi visis perspicuitatem ... abesse dicemus; A II, 51.

prudentia: ſ. moderatio.

pudor: ut ... absit omnis pudor, ut plane liberi sint; R I, 67.

res: ceteras res omnis plane paris ac ne minimum quidem, utrum adessent an abessent, interesse; L I, 55.

sapiens: ne ille (sapiens) longe aberit ut argumentis credat philosophorum; A II, 117. ab iis .. vitiis, quae paulo ante collegi, (sapiens) abest plurimum; F I, 62.

scelus: si gloriae causa imperium expetundum est, scelus absit; O III, 87.

senectus: quod (senectus) haud procul absit a morte; C 15.

stella: quae (stella) a terra abest plurimum; N II, 52.

suspicio: ut inliberalitatis avaritiaeque absit suspicio; O II, 64.

tincta: tincta .. absint nisi a bellicis insignibus; L II, 45.

turpitudo: a quibus (rebus) abest turpitudo; O II, 87.

villa: abest .. (villa) non longe a me; C 55.

vis: diutius, quam vellem, tanta vis virtutis atque ingenii peregrinata afuit ab oculis et fori et curiae; A II, 3. »vis in populo abesto;« L III, 11. in quibus (actionibus) primum et maximum: »vis abesto;« L III, 42.

absumo, verzehren: alqm: »iam iam absumor, conficit animam vis volneris«; T II, 19.

corpus: »sic corpus clade horribili absumptum extabuit;« T II, 20.

absurde, abgeschmackt, ungereimt, widersinnig: cano: si absurde canat is, qui se haberi velit musicum; T II, 12.

dico: quid .. tam absurde dici potest, quam cum ita loquuntur ..? A II, 36. id .. si ita dicit, ... dicit absurde; F II, 21. quo quid potest dici absurdius? D II, 98. nihil tam absurde dici potest, quod non dicatur ab aliquo philosophorum; D II, 119.

fingo: neque solum fictum (id est), sed etiam imperite absurdeque fictum; R II, 28.

inquam: nec absurde Crantor ille ... „minime," inquit, „adsentior iis, qui ..;" T III, 12.

profero: non enim proferremus ... mente captos tam absurde, ut .. diceremus ..; A II, 53.

elliptisch: in quo (libro) multa praeclare, illud absurde; O II, 56.

absurdus, übeltönend, abgeschmackt, ungereimt, widersinnig: alqd: maxime .. absurdum vitia in ipsorum esse potestate; A II, 39. ut etiam illud absurdum sit, quod interdum soletis dicere; A II, 58. modo ne quis illud tam ineruditum absurdumque respondeat; A II, 132. quo nihil mihi videtur absurdius; F II, 40. iam id ipsum absurdum, maximum malum neglegi; F II, 93. absurdum id quidem; T I, 61. quo quid absurdius, quam .. res sordidas ... deorum honore adficere? N I, 38. nec enim multo absurdiora sunt ea, quae ..; N I, 42. tamenne ista tam absurda defendes? N I, 81. absurdum .. est dicere, ... mundum esse sine sensu; N II, 31. quod quoniam absurdum est; N II, 36. absurdum esse Aristoteli videtur in ea parte ... animal gigni nullum putare; N II, 42. at id quidem absurdum est; N II, 133. fac dare deos (vias), quod absurdum est; D II, 106. quaedam etiam Posidonius ... comminisci videtur; sunt quidem absurda; Fa 5. illud .. absurdum est, quod quidam dicunt: O III, 28. quid .. tam absurdum, quam si ... praeco praedicet ..? O III, 55. potest .. quicquam esse absurdius quam, quo viae minus restet || restat ||, eo plus viatici quaerere? C 66. quid enim tam absurdum quam delectari multis inanimis || inanibus || rebus, ... animante ... non admodum delectari? Lae 49. illud absurdum, quod ii ... eam molestiam ... capiunt; Lae 90.

exercitatio: iuventutis .. exercitatio quam absurda in gymnasiis! R IV, 4.

sententia: non absurda sententia est; T V, 112.

sonus: »cum ... absurdo .. sono fontis et stagna cietis«; D I, 15.

abundantia, Überfluß, Fülle: I. declarat: copiam .. declarat satietas rerum atque abundantia; quam tu quoniam numquam adsequere ..; P 47.

II, 1. adsequor: ſ. I.

commemoro: cum ... Damocles commemoraret ... maiestatem dominatus, rerum abundantiam; T V, 61.

suppedito: deus ... suppeditans omnium rerum ... abundantiam et copiam; Lae 87.

2. vivo in: qui velit ... in omnium rerum abundantia vivere; Lae 52.

III. oportunitates ad: magnae .. oportunitates ad cultum hominum atque abundantiam aliae aliis in locis reperiuntur; N II, 130.

IV, 1. praestare: abundantia quadam ingenii praestabat ... Aristoteles; A I, 18.

2. cum: quod .. nemo in summa solitudine vitam agere velit ne cum infinita quidem voluptatum abundantia; F III, 65.

in: potest quisquam in abundantia bonorum ipse esse non bonus? P 7.

abunde, reichlich, im Überfluß: potior: quibus (rebus) senectus etiamsi non abunde potitur, non omnino caret; C 48.

satis facio: erit abunde satis factum toti huic quaestioni; D II, 3.

abundo, überströmen, reichlich vorhanden sein, Überfluß haben, reichlich versehen sein: I. absolut: alqs: et absentes adsunt et egentes abundant; Lae 23. haec utrum abundantis an egentis signa sunt? P 43. uter .. est divitior? ... qui eget an qui abundat? P 49.

amnis: influxit ... abundantissimus amnis illarum disciplinarum et artium; R II, 34.

natura: sive deest naturae quippiam sive abundat atque affluit || afluit ||; D I, 61.

pastus: quibus (bestiis) ipsa terra fundit ex sese pastus varios atque abundantes nihil laborantibus; F II, 111.

II. mit Ablativ: alq re: non sunt .. ea bona dicenda nec habenda, quibus abundantem licet esse miserrimum; T V, 44. non pugno; abundas enim similibus; D II, 48. cum viderem rebus his circumfluentis ea tamen desiderare maxime, quibus abundarent; P 6.

agno: villa ... abundat porco, haedo, agno, gallina, lacte, caseo, melle; C 56.

argento, auro: qui marmoreis tectis, ... qui signis, qui tabulis, qui caelato auro et argento, qui Corinthiis operibus abundant; P 13.

bonis: dolore vacant. satin est id ad illam

abundantem bonis vitam beatissimam? N I, 114. vgl. alq re; T V, 44.
caseo: f. agno.
commodis: docuit .. sine ... praeda posse eos (cives) colendis agris abundare commodis omnibus; R II, 26.
consuetudine: cum (Dionysius) ... abundaret .. et aequalium familiaritatibus et consuetudine propinquorum; T V, 58.
copiis: vivere in solitudine ... in maximis voluptatibus abundantem omnibus copiis; O III, 25.
exemplis: domesticis exemplis abundamus; P 12.
familiaritatibus: f. consuetudine.
fontibus: locum .. delegit .. fontibus abundantem; R II, 11.
gallina, haedo, lacte, melle: f. agno.
institutis: quamquam te, Marce fili, ... abundare oportet praeceptis institutisque philosophiae; O I, 1.
laudibus: vir abundans bellicis laudibus, Cn. Pompeius; O I, 78.
operibus: f. argento.
otio: videsne abundare me otio? T II, 26.
porco: f. agno. — praeceptis: f. institutis.
rebus: quae (vita) etiam ceteris rebus, quae essent secundum naturam, abundaret; F IV, 20. quibus (rebus) abundant ii, qui beati putantur; N II, 95. earum rerum, quibus abundaremus, exportatio ... nulla esset; O II, 13.
sententiis: eloquentiam sine maiore quadam vi fluere abundantem sonantibus verbis uberibusque sententiis; T I, 64.
signis, tabulis: nonne melius tenues homines fruuntur quam illi, qui iis (signis, tabulis) abundant? T V, 102. f. argento.
tectis: f. argento.
verbis: o verborum inops interdum, quibus abundare te semper putas, Graecia! T II, 35. f. sententiis.
voluptate: ut nulla tam exquisita posset inveniri voluptas, qua (L. Thorius) non abundaret; F II, 63.

abutor, mißbrauchen, gebrauchen, benutzen: consuetudine: communi .. consuetudine sermonis abutimur, cum ita dicimus, velle aliquid quempiam aut nolle sine causa; Fa 24.
gloria: an abutimur gloria nominis? A II, 143.
licentia: abuteris ad omnia atomorum regno et licentia; N I, 65.
litteris: mandare quemquam litteris cogitationes suas, qui ..., hominis est intemperanter abutentis et otio et litteris; T I, 6.
nomine: equi virtus, quae dicitur, in quo abutimur nomine; L I, 45.
otio: sumus .. multi ... parati ... abuti tecum hoc otio; R I, 14. f. litteris.
regno: f. licentia.
sagacitate, sensibus: nos elephantorum acutissumis sensibus, nos sagacitate canum ad utilitatem nostram abutimur; N II, 151.

ac f. **atque.**

accedo, dazukommen, herantreten, sich nähern: I. unpersönlich: 1. allein: »non potis || potest || accedi«; T II, 38.
2. ut: ad ea cum accedit, ut neque divinum numen horreat nec ..; F I, 41. accedit, ut eo facilius animus evadat ex hoc aëre ... eumque perrumpat, quod .. est ..; T I, 43. ad Appi Claudi senectutem accedebat etiam, ut caecus esset; C 16.
3. quod: vgl. II. alqd; D II, 58.
II. mit einfachem Subject. alqs: Antiochus ad istum locum pressius videbatur accedere; A II, 29. si magnam partem ... ad verum ipsum aut quam proxime accedant; A II, 36. ad quae (artificia) pauci accedunt, nostri quidem generis admodum; A II, 86. Aristoteles eiusque amici huc proxime videntur accedere; A II, 131. »Graece praetor Athenis ... te, cum ad me accedis, saluto;« F I, 9. accedam ad omnia tua, Torquate; F II, 44. ut propius ad ea .. accedam, quae a te dicta sunt; F IV, 24. quid .. habent (admirabilia) admirationis, cum prope accesseris? F IV, 74. de via declinavi, ut ad Pericli sepulcrum accederem; F V, 5. qui (Laco) ... accessit ad senem et gratulatus: „morere, Diagora“, inquit; T I, 111. ad adversam basim accessimus; T V, 66 a ratione ad humanam figuram quo modo accedis? N I, 89. cum ... nec quicquam proficeretur, plures cum accederent; D I, 77. quod ... iidem ad gubernacula se accessuros profiteantur excitatis maximis fluctibus; R I, 11. sine qua (dicendi cogitatione) ad nullam maiorem umquam causam sum ausus accedere; L I, 12. nec .. ullum hoc frigidius flumen attigi, quom ad multa accesserim; L II, 6. Pittacus omnino accedere quemquam vetat in funus aliorum || alienorum ||; L II, 66. ad rem gerendam .. qui accedit; O I, 73. si irascamur .. intempestive accedentibus; O I, 88. si minus imitatione tantam ingenii praestantiam consequi possumus, voluntate certe proxime accedimus; O III, 1. cum .. ad Lacedaemonios (grandis natu) accessisset; C 63. quo propius ad mortem accedam; C 71. ut inter omnes esset societas quaedam, maior autem, ut quisque proxume accederet; Lae 19. qui ad sapientiam proxume accedunt; Lae 38. ut, si in opertum Bonae Deae accessisses, exulares; P 32. — nos .. ipsi ... a doctoribus atque doctrina instructi ad eam (rem publicam) et ornati accessimus; O I, 155. iratus qui accedet ad poenam; O I, 89. ad quam (causarum operam) ego numquam nisi paratus et meditatus accedo; L I, 12. ut nemo sine eo instrumento ad ullam rem illustriorem satis ornatus possit accedere; F V, 7. f. instructus.
alqd: quod aut verum sit aut ad id quam proxime accedat; A II, 7. quid est, quod huc possit, quo || quod || melius sit, accedere? F I, 41. confugit (Epicurus) illuc, ut neget accedere quicquam posse ad voluptatem nihil dolentis; F II, 28. ut nihil ad eorum (morborum) magnitudinem posset accedere; F II, 96. ad virtutis .. summam accedere nihil potest; F IV, 67; quia ne ad finem quidem bonorum eum ... quicquam potest accedere; F IV, 68. quae postea accesserint; F V, 40. haec multo esse cariora, quae accesserint; F V, 40. quod .. satis est, eo quicquid accessit || accesserit ||, nimium est; F V, 81. accedit illud etiam, quod in metu et periculo .. creduntur .. facilius; D II, 58. id (causa est), quod cum accessit, id, cuius et causa, efficit necessario; Fa 36. nisi aliquid de alieno accessisset; R III, 24. quid huc accessit ex iure civili? partitionis caput scriptum caute, ut centum nummi deducerentur; L II, 53. vita .. talis vel fortuna vel gloria, ut nihil posset accedere; Lae 12. quantum .. esset reliquum ex humano animo, quod deberet accedere; Ti 46. f. firmitas. superstitio; L II, 45.
aegritudines: accedunt aegritudines, molestiae, maerores; F I, 59. si pro singulis malis aegritudines accederent; T IV, 40.
aestus: enumerari .. non possunt ... aestus maritimi [multum] accedentes et recedentes; N II, 132.
amicus: ut ad eius (Caesaris) corpus non modo amicorum, sed ne servorum quidem quisquam accederet; D II, 23. f. alqs; A II, 131.
amissio: f. mors; T IV, 40.

ampulla: si ad illam vitam ... ampulla aut strigilis accedat; F IV, 30.
animalia: alia animalia gradiendo, alia serpendo ad pastum accedunt, alia volando, alia nando; N II, 122.
animus: quae contuens animus accedit ad cognitionem deorum; N II, 153.
antiquitas: quoniam antiquitas proxume accedit ad deos; L II, 27.
approbatio: ad quos (poëtas) cum accessit clamor et adprobatio populi; R IV, 9.
ars: nisi manus et ars accessisset; O II, 12.
auctoritas: haruspicum disciplinae magna accessit auctoritas; D I, 33. cum ad vanitatem accessit auctoritas; Lae 94.
caecitas: ſ. mors; T IV, 40.
caput: ſ. alqd; L II, 53.
causa: quia nulla causa accedat extrinsecus; Fa 24. quae (causa) quoniam utro accessit, id fit propensius; P 24.
centuriae: quibus ex centum quattuor centuriis || VIIII centurias || ... octo solae si accesserunt; R II, 39.
clamor: ſ. approbatio.
commodum: ad ea (prima naturae) si voluptas accesserit, unum aliquod accesserit commodum corporis; F V, 45.
conclusio: eo cum accessit ratio argumentique conclusio rerumque innumerabilium multitudo, tum ..; A II, 30.
condimentum: ſ. suavitas.
copia: ad iuvenilem lubidinem copia voluptatum || si ... accessit, al. ||, gliscit illa || ita || ut ignis oleo; fr V, 74.
cura: videsne accessuram ei (viti) curam, ut ... tueatur? F V, 40.
diligentia: accedit ad ... earum rerum, quas terra gignit, conservationem et salutem hominum etiam sollertia et diligentia; N II, 130.
doctrina: ad paternam .. magnitudinem animi doctrina uberior accesserat; C 35.
dolores, exsilium: ſ. mors; T IV, 40.
error: cuius generis error ita manat, ut non videam, quo non possit accedere; A II, 93.
figura: ſ. virtus; N I, 96.
firmitas: cum .. paulum firmitatis accessit; F V, 42.
grammatici: ſ. interpretes.
homines: accedere ad rem publicam plerumque homines nulla re bona dignos; R I, 9.
intemperantia: sin autem etiam libidinum intemperantia accessit; O I, 123.
interpretes: quorum omnium interpretes, ut grammatici poëtarum, proxime ad eorum, quos interpretantur, divinationem || divinitatem || videntur accedere; D I, 34.
iuvenes: iuvenes ii ... ad iugum accesserunt; T I, 113.
maerores, molestiae: ſ. aegritudines; F I, 59.
manus: ſ. ars.
mors: accedit etiam mors, ... tum superstitio; F I, 60. quid, si ... mors liberorum accessisset? ... quid, si deinde dolores graves corporis, si bonorum amissio, si caecitas, si exilium? T IV, 40.
multitudo: ſ. conclusio.
natura: qua .. (re) proxime ad deorum vim natura mortalis possit accedere; D I, 1.
natus: »accede, nate, adsiste;« T II, 21.
numerus: accessit eo numerus, res .. ad vitam necessaria; R III, 3.
opinio: ad hanc opinionem magni mali cum illa etiam opinio accessit, oportere ..; T III, 61 (62). accessit etiam ista opinio fortasse, quod homini homine pulchrius nihil videbatur; N I, 77.
ordo: quorum ordo proxime accedit, ut secundus sit, ad regium principatum; F III, 52.
persona: nulla est .. persona, quae ad vicem eius, qui e vita emigrarit, propius accedat; L II, 48.
philosophi: omnes veteres philosophi, maxime nostri, ad incunabula accedunt; F V, 55. eos (philosophos) ne ad rem publicam quidem accessuros putat nisi coactos; O I, 28.
pisces: ad quas (ranas) quasi ad escam pisces cum accesserint; N II, 125.
poëtae: ad malam domesticam disciplinam ... cum accesserunt etiam poëtae; T II, 27. accedunt etiam poëtae; T III, 3.
ratio: ſ. conclusio. — res: ſ. numerus.
sensus: cum (sensus) accessit ad naturam; F IV, 38. si ad vitem sensus accesserit, ... quid facturam putas? F V, 40.
servus: ſ. amicus.
sol: (sol) modo accedens, tum autem recedens binas ... reversiones ... facit; N II, 102. cum (sol) propius accesserit; N III, 27.
sollertia: ſ. diligentia. — strigilis: ſ. ampulla.
suavitas: accedat huc suavitas quaedam oportet sermonum atque morum, haudquaquam mediocre condimentum amicitiae; Lae 66.
superstitio: accedit superstitio muliebris quaedam; T III, 72. si ad eam (terram) utendam ... superstitionis aliquid accesserit; L II, 45. ſ. mors; F I, 60.
temperatio: quo posteaquam modica et sapiens temperatio accessit *; L III, 17.
vector: si e vectoribus sorte ductus ad gubernacula accesserit; R I, 51.
vir: accessit acerrumo vir ingenio, Chrysippus; D I, 6.
virtus: ad similitudinem .. deorum || deo, al. || propius accedebat humana virtus quam figura; N I, 96. neque .. est ulla res, in qua propius ad deorum numen virtus accedat humana, quam civitatis .. condere; R I, 12.
vis: necesse est esse quartum illum ... gradum, quo nulla vis possit accedere; N II, 35.
visa: quae (visa) .. plane proxume ad verum accedant; A II, 47.
voluptates: quae (voluptates agricolarum) ... mihi ad sapientis vitam proxime videntur accedere; C 51. ſ. commodum.
usus: cum .. usus accessisset, tum ipsum (amicum) amari per se; F II, 82.
III. **mit doppeltem Nominativ** (vgl. II. alqs): cum vero eodem quasi maxumus quidam magister populus *accessit* atque omnis undique ad vitia consentiens multitudo; T III, 3. accedit eodem testis locuples Posidonius; O III, 10.

accendo, anzünden, beleuchten: lumen: »homo, qui erranti monstrat viam, quasi lumen de suo lumine accendat, facit. nihilo minus ipsi lucet, cum illi accenderit;« O I, 51. deus ipse solem quasi lumen accendit; Ti 31.
lunam: in infimo .. orbe luna radiis solis accensa convertitur; R VI, 17.
rationem: e quibus (virtutum scintillis) accendi philosophi ratio debet; F V, 43.

accensus, Amtsdiener: I. utor: ut ... dominus .. funeris utatur accenso atque lictoribus; L II, 61
II. Läcke: quin etiam accensis velatis, liticinibus, cornicinibus, proletariis *; R II, 40.

acceptus, erwünscht, angenehm: alqd: quod .. adprobaris, id gratum acceptumque habendum; T V, 45. nihil est .. illi principi deo ... acceptius quam concilia coetusque hominum iure sociati; R VI, 13.

accerso f. **arcesso.**

accessio, Vermehrung, Zuwachs, Zusatz: I. deficit: ut ... neque deficiat umquam ex infinitis corporibus similium accessio; N I, 105.

habet: quia momentum aliquod habeat ad iucundum accessio; F IV, 30.

interit: ut (interit) in divitiis Croesi teruncii accessio, ... sic ..; F III, 45.

iuvat: quid .. hunc (Scipionem) paucorum annorum accessio iuvare potuisset? Lae 11.

potest: f. iuvat. II, 1. facio.

sunt: ita .. parvae et exiguae sunt istae accessiones bonorum, ut ... in virtutum splendore ne cernantur quidem; F V, 71.

II, 1. addo: qui (Peripateticus) ... neque adderet illam magnam accessionem: „quo modo imprimi non posset a falso;“ A II, 112.

adiungo: hanc (domum) Scaurus demolitus accessionem adiunxit aedibus; O I, 138.

cerno: f. I. sunt.

facio: quae autem tanta ex improbis factis ad minuendas vitae molestias accessio potest fieri, quanta ad augendas? F I, 51. fieri .. permagna accessio potest; F I, 55. illud dubium (est), ad id, quod summum bonum dictis, ecquaenam fieri possit accessio; F IV, 67. quod paucis annis magna accessio facta esset; T III, 69. magna .. facta esset accessio; T IV, 40. haec decessio capitis aut accessio subitone fieri potest? D II, 36. perspicuum est .., quanta in singulos reges rerum bonarum et utilium fiat accessio; R II, 37. neque .. ulla decessio fieri poterat neque accessio, nec vero erat unde; Ti 18. cum .. ad corpora tum accessio fieret, tum abscessio; Ti 44.

habeo: recta .. effectio, item convenientia, denique ipsum bonum ... crescendi accessionem nullam habet; F III, 45. habent .. (bona corporis) accessionem dignam, in qua elaboretur; F IV, 30.

2. utor: accessione utuntur non ita probabili; F II, 42.

III, 1. appellare: hoc .. ipsum bonum non accessione neque crescendo ... appellamus bonum; F III, 34.

fieri: eorum neque accessione meliorem vitam fieri nec decessione peiorem; O III, 12.

2. cum: tres (sunt fines), in quibus honestas cum aliqua accessione, Polemonis, Calliphontis, Diodori; F II, 35.

in: f. II, 1. habeo; F IV, 30.

sine: qui (philosophi) mancam fore putaverunt sine aliqua accessione virtutem; F III, 30.

accessus, Annäherung: I. facit: cuius (lunae) tenuissimum lumen facit proximus accessus ad solem, digressus autem longissimus quisque plenissimum; N II, 50.

potest: f. II. cognosco. facio.

temperant: solis tum accessus modici, tum recessus et frigoris et caloris modum temperant; N II, 49.

II. cognosco: possetne ... solis accessus discessusque solstitiis brumisque cognosci? N II, 19.

do: bestiis (natura) ... dedit .. cum quodam adpetitu accessum ad res salutares, a pestiferis recessum; N II, 34.

facio: eorum .. (aestuum) certis temporibus vel accessus vel recessus sine deo fieri non possunt? N III, 24.

guberno: quorum (aestuum) accessus et recessus lunae motu gubernantur; D II, 34.

III. fieri: cum † tempore || temporum || anni tempestatumque || tempestatum atque || caeli conversiones commutationesque tantae fiant accessu stellarum et recessu; D II, 89.

accido, niederfallen, niedersinken, sich ereignen, widerfahren, zustoßen: I. unpersönlich: 1. allein: quod posse accidere diu cogitavit; T III, 34. sive casu accidit sive consilio, percommode factum est, quod ..; T IV, 64. sed, ut vis, acciderit; D I, 38. neque tamen erant causae fatales, cur ita accideret; Fa 19. si aliter, ut dixi, accidisset, qui possem queri? R I, 7.

2. ut: cum possit accidere, ut id, quod nigrum sit, album esse videatur; A II, 34. cum dicant posse accidere sapienti, ut ... exsistat aliquid, quod ..; A II, 36. non potest accidere, ut eorum alia percipi possint, alia non possint; A II, 40. quod cum accidisset, ut alter alterum necopinato videremus; F III, 8. saepe accidit, ut nihil interesse nostra fateamur; F IV, 29. nec accidere posse, ut ipse (animus) umquam a se deseratur; T I, 55. potest accidere, ut aliquod signum dubie datum pro certo sit acceptum; D I, 124. si quando accidit, ut ei subveniatur, qui ..; O II, 51. f. II. alqd. fortuna. tempus.

3. ne: nihil autem est pro certo futurum, quod potest aliqua procuratione accidere ne fiat; D II, 21.

II. mit Subject: alqs: »quo accidam? quo applicem«; T III, 44.

alqd: ut (sapientia) omnia, quae homini accidant, infra se esse iudicet; F III, 25. id .. si accidat, mortis instar putemus; F V, 55. nihil acciderat ei (Polycrati) quod nollet, nisi quod anulum ... abiecerat; F V, 92. nisi idem nobis accideret diligenter de animo cogitantibus, quod ..; T I, 73. id igitur si acciderit, simus armati. — sane quidem, sed ne accidat, providebo; T I, 78. homines ea sibi accidere posse non cogitant; T I, 86. nec mihi ipsi hoc accidit fortuito; T I, 99. si quid accidisset; T I, 104. quod accidet etiam nostris; T II, 6. nihil admirari, cum acciderit; T III, 30. nihil esse, quod non accidere possit; T III, 34. quod, quanta sint, quae accidunt, considerandi spatium non datur; T III, 52. ut ea, quae accidant, maiora videantur; T III, 55. ea ratio consolandi, quae docet humana esse, quae acciderint; T III, 57. ut ea, quae acciderint, multo minora ... videantur; T III, 58. et mihi quidem videtur idem fere accidere iis, qui ante meditantur, quod iis, quibus medetur dies; T III, 58. ad officium pertinere ferre illud aegre, quod acciderit; T III, 61 (62). facilius ferunt, quicquid accidit; T III, 67. ut non tantum illud recens esse velint, quod paulo ante acciderit; T III, 75. quod quidem solet eis etiam accidere, qui illa mala esse censent; T IV, 60. ea, quae acciderint, ferri et posse et oportere; T IV, 63. etiam plura possunt accidere; T V, 29. ea, quae homini accidere possunt, omnia parva ducens; T V, 42. cui (sapienti) iure id accidere non possit; T V, 107. cui (T. Albucio) tamen illud ipsum non accidisset; T V, 108. ut, quicquid accidat, id ex aeterna veritate ... fluxisse dicatis; N I, 55. omnium, quae sint, naturam esse corpora et inane, quaeque his || iis || accidant; N II, 82. cui quid horum acciderit; N II, 167. quod negabas id accidere potuisse, nisi ..; N III, 28. non iniuria sibi illud accidere; N III, 89. M. Crasso quid acciderit, videmus; D I, 29. quae ab Aenea gesta sunt quaeque illi acciderunt; D I, 43. »ea si cui in somno accidunt, minus mirandum est || mirum est || ;« D I, 45. quae vigilantibus accidunt vatibus, eadem nobis dormientibus; D I, 115. quod cum accidisset nostrae rei publicae; D II, 7. si .. nihil fieri potest, nihil accidere, nihil evenire,

nisi quod ... certum fuerit; D II, 19. quia brevi tempore (Dionysius) regnare coepit, quod acciderat casu, vim habuit ostenti; D II, 67. eadem .. omnibus, qui eodem statu caeli ... nati sint, accidere necesse esse; D II, 92. si quando aliquod somnium verum evaserit, non id fortuito accidisse; D II, 108. ut, quodcumque accidisset, praedictum videretur; D II, 110. quae omnes eo tempore ne acciderent timebamus; D II, 114. utrum .. eorum accidisset, verum oraclum || oraculum || fuisset; D II, 116. id .. cum accidit; Fa 42. quod in iis civitatibus, quae ab optimis reguntur, accidere non potest; R I, 53. quae fateor humana esse et multis bonis viris accidisse; L II, 43. quod haud scio an (Sulla) timens *ne* suo corpori posset accidere; L II, 57. leviora .. sunt ea, quae repentino aliquo motu accidunt; O I, 27. ingenii magni est ... aliquanto ante constituere, quid accidere possit in utramque partem; O I, 81. quod si acciderit ⟨potest autem accidere⟩; O I, 120. quae si populo Romano iniuste imperanti accidere potuerunt; O II, 29. Agim regem, quod numquam antea apud eos (Lacedaemonios) acciderat, necaverunt; O II, 80 quae possunt aut corpori accidere aut rebus externis; O III, 21. heri mirabar, quid accidisset; O III, 59. nihil, quod homini accidere possit, intolerandum putare; O III, 100. si id culpa senectutis accideret; C 7. quod si sibi acciderit; C 31. quod ni ita accideret, melius et prudentius viveretur; C 67. quid .. turpius quam inludi? quod ut ne accidat, magis cavendum est; Lae 99. mihi .. quicquid acciderit in tam ingrata civitate, ne recusanti quidem evenerit; P 17. quorum ne quid accideret; Ti 12. s. inopinatum. — ut: hoc tu .. censes sapienti accidere posse, ut aegritudine opprimatur? T III, 27. idem modo, cum te audirem, accidebat, ut moleste ferrem ..; N I, 59. id quia non potuerit accidere, ut sine corde victuma illa viveret; D II, 36. — mit Adjectiv: si quid accideret acerbius universis; R I, 7. quasi vero ista vi quicquam tum potuerit ei (Priamo) melius accidere! quodsi ante occidisset || accidisset ||; T I, 85. omnia humana, quae cuique || quaecumque || accidere possunt; T V, 17. qui (sapiens) semper animo sic excubat, ut ei nihil inprovisum accidere possit, nihil inopinatum, nihil omnino novum; T IV, 37. sapientis est .. proprium ... nihil, cum acciderit, admirari, ut inopinatum ac novum accidisse videatur; T V, 81. s. inprovisum. »(cogitet) communia esse haec, ne quid horum umquam accidat animo novum;« T III, 30. s. inprovisum. inopinatum. quo quid accidere potuit homini praeclarius? L II, 42. quidquid acciderit specie probabile, ... utetur eo sapiens; A II, 99. si quid tale acciderit, ut a deo denuntiatum videatur, ut exeamus e vita; T I, 118. qui cognoverit necesse esse homini tale aliquid accidere; T III, 55. quid potest accidere tale ei, cui ..? T IV, 57. si .. id (caput iecoris) non est inventum, nihil (haruspices) putant accidere potuisse tristius; D II, 32. — mit Genetiv: si quid adversi acciderit ⟨quod cui non accidit?⟩ A II, 121. cum ei (Cleombroto) nihil accidisset adversi; T I, 84. qui .. semper cogitavisset accidere posse aliquid adversi; T III, 32. sunt qui satis putent ostendere nihil inopinati accidisse, *ut Cyrenaici;* T III, 76. nihil mali accidisse Scipioni puto, mihi accidit, si quid accidit; Lae 10.

causa, consultatio: quaecumque nova causa consultatiove acciderit; L II, 46.

conventum: potest .. accidere promissum aliquod et conventum, ut id effici sit inutile; O I, 32.

dubitatio: si quando dubitatio accidit, quale sit id, de quo consideretur; O III, 18.

eluviones, exustiones: propter eluviones exustionesque terrarum, quas accidere tempore certo necesse est; R VI, 23.

eventus: fore eos eventus rerum, qui acciderunt; D I, 58.

fortuna: »ut scias, ... quibus de rebus lapsa fortuna occidat || accidat ||;« T III, 44. etiamsi || etiam, si || qua fortuna acciderit ut minus iustae amicorum voluntates adiuvandae sint; Lae 61.

laetitia: potuit accidisse alia quoque laetitia, qua (galli) ad cantum moverentur; D II, 56.

malum: ut, quicumque intueatur in aliquod maius malum, si id sibi accidisse opinetur, sit continuo in aegritudine; T III, 28.

necessitas: quasi vero maior cuiquam necessitas accidere possit || posset ||, quam accidit nobis; R I, 10.

offensiones: corporum offensiones sine culpa accidere possunt, animorum non item; T IV, 31.

ostentum: negant historici Lacedaemoniis ullum ostentum hoc tristius accidisse; D II, 69.

promissum: s. conventum.

tempus: quod non potest accidere tempus, ut intersit rei publicae ..; O I, 159.

trabes: »utinam ... ne in nemore Pelio securibus caesae accidissent abiegnae || caesa accidisset abiegna || ad terram trabes!« N III, 75. Fa 35.

accio, berufen: populus ... eum .. (Numam) ad regnandum Sabinum hominem Romam Curibus accivit; R II, 25.

accipio, empfangen, erhalten, annehmen, verstehen, gelten lassen, übernehmen, aufnehmen, vernehmen, hören: I. **absolut: 1. unpersönlich**: a. partes: reliqua || reliquae || partes accipiendi et quasi patiendi (habent), aquam dico et terram; A I, 26.

adferre: communes utilitates in medium afferre (debemus) mutatione officiorum, dando accipiendo; O I, 22.

egere: ut dando et accipiendo mutuandisque || mutandisque || facultatibus et commodandis || commodis || nulla re egeremus; O II, 15.

b. **verbal**: cum dicimus ... extremum esse, ... non ita accipiendum est, quasi dicamus ..; F V, 26.

2. **persönlich**: alqs: cum Zenone .., ut accepimus, Arcesilas sibi omne certamen instituit; A I, 44. veniat Aeschylus, non poëta solum, sed etiam Pythagoreus; sic enim accepimus; T II, 23. frons erat ... serena; sic enim accepimus; T III, 31. cum Socrates Alcibiadi persuasisset, ut accepimus, eum nihil hominis esse; T III, 77. »in os prius accipiam ipse, quam ..;« T IV, 48. nec, si is, qui accepit, bene utitur, idcirco is, qui dedit, amice dedit; N III, 70. Romulus et Remus, ambo augures, ut accepimus; D II, 80. quem vos, ut a Graiis accepistis, orbem lacteum nuncupatis; R VI, 16. quae sunt iis utilia, qui accipiunt, danti non molesta; O I, 52. exstant epistulae ... trium prudentissimorum ⟨sic enim accepimus⟩; O II, 48. fit .. deterior, qui accipit; O II, 53. sic a patribus accepimus; C 16. Lae 39.

II. **mit Ergänzung**: 1. de: ut de Hercule et de Libero accepimus; F III, 66. quoniam de Volcano sic accepimus; N I, 83. si sint ea genera divinandi vera, de quibus accepimus quaeque colimus; D I, 9. ut de Atheniensi Solone accepimus; D I, 111. quaero, ... tuine versus hanc quercum severint, an ita factum de Mario, ut scribis, acceperis; L I, 3. ut de Socrate itemque de C. Laelio accepimus; O I, 90. ut de Demosthene

accepimus; O II, 47. quos (amicos) vidimus || videmus || aut de quibus memoria || memoriam || accepimus; Lae 38. §. III. alqd. odium.

2. **indirecte Frage:** accipe, quem ad modum eadem dicantur a Clitomacho; A II, 102. satis .. mihi est te iam bene accepisse, quid dicam; A fr 19. a quo (Polemone Zeno), quae essent principia naturae, acceperat; F IV, 45. cum a principe Epicureorum accepissem, quem ad modum (illa) dicerentur; N I, 59. similiter, quid fissum in extis, quid fibra valeat, accipio; D I, 16.

3. **accus. c. infin.:** a. **vollständiger Infinitiv:** ego .. cum Graecas litteras M. Catonem in senectute didicisse acceperim; A II, 5. in quibus (locis) memoria dignos viros acceperimus multum esse versatos; F V, 2. ultimas terras lustrasse ... Platonem accepimus; T IV, 44. iam heroicis aetatibus Ulixem et Nestorem accepimus .. fuisse ... sapientis; T V, 7. quos (senariolos) in eius monumento esse inscriptos acceperam; T V, 64. si ... accepissent .. fama et auditione esse quoddam numen et vim deorum; N II, 95. quem (Herculem) concertavisse cum Apolline de tripode accepimus; N III, 42. Ceos accepimus ortum Caniculae diligenter quotannis solere servare; D I, 130. eundem primum ludos maximos, qui Romani dicti sunt, fecisse accepimus; R II, 36. ut ego || † idem ego || te accipio dicere; L II, 5. quod eos fuisse iustos accepimus; O I, 97. Cn. Octavio ... honori fuisse accepimus, quod .. aedificasset ... domum; O I, 138. quia sic ab hominibus doctis accepimus, ... oportere ..; O III, 3. M. .. Valerium Corvinum || Corvum || accepimus ad centesimum annum (agri colendi studia) perduxisse; C 60. cum accepissemus a patribus maxime memorabilem C. Laeli et P. Scipionis familiaritatem fuisse; Lae 4. qualem fuisse Athenis Timonem nescio quem accepimus; Lae 87. §. III. alqd.

b. **Particip:** quem (Platonem) accepimus primum hic disputare solitum; F V, 2. de hoc homine a bonis auctoribus sic scriptum accepimus; T V, 57. quod quidem Carneadem disputare solitum accepimus; T V, 83. C. Drusi domum compleri a consultoribus solitam accepimus; T V, 112. secunda (Diana) notior, quam Iove tertio et Latona natam accepimus; N III, 58. altera (Venus) spuma procreata, ex qua et Mercurio Cupidinem secundum natum accepimus; N III, 59. Anaxarchum Democriteum a Cyprio tyranno excarnificatum accepimus; N III, 82 supra .. inpositum puteal accepimus; D I, 33. ut eae sunt sortes, quas e terra editas accepimus; D I, 34. quod idem factitatum in Umbria accepimus; D I, 92. quibus (Parilibus) eam (urbem) a Romulo conditam accepimus; D II, 98 eodemque ritu in || † in || eo sepulchro ... regem nostrum Numam conditum accepimus; L II, 56. accepimus Socratem exsecrari solitum eos; O III, 11. haec ... locutum Archytam Nearchus Tarentinus, hospes noster, ... se a maioribus natu accepisse dicebat; C 41. Athenis unum accepimus, et eum quidem etiam Apollinis oraculo sapientissimum iudicatum; Lae 7. §. 1. L I, 3.

c. **Adjectiv, Substantiv:** musicorum vero perstudiosum || perstudioso || (Dionysium), poëtam etiam tragicum || accepimus ||; T V, 63. Stilponem, Megaricum philosophum, acutum sane hominem et probatum temporibus illis accepimus; Fa 10. de Graecis autem dulcem et facetum festivique sermonis atque in omni oratione simulatorem ... Socratem accepimus; O I, 108. callidum Hannibalem ex Poenorum, ex nostris ducibus Q. Maximum accepimus; O I, 108. quo in genere versutissimum et patientissimum Lacedaemonium Lysandrum accepimus, contraque Callicratidam; O I, 109. qualem (senectutem) accepimus Platonis, ... qualem Isocratis; C 13.

III. **mit einfachem Object:** alqm: „quo te modo“, inquit, „accepissem, nisi iratus essem!“ T IV, 78. cum Epicurus ... Nausiphanen, magistrum suum, ... tam male acceperit; N I, 93. cum .. (Caesar) ab eo (Deiotaro) magnificentissumo hospitio acceptus esset; D II, 79. apparatu regio accepti sermonem in multam noctem produximus; R VI, 10. ut maiores nostri ... Sabinos, Hernicos in civitatem etiam acceperunt; O I, 35.

alqd: ne ad te prius ipse quid scriberem, quam aliquid accepissem; A ep. 1. quae (materia) una omnia accipere possit; A I, 27. Speusippus .. et Xenocrates ... diligenter ea, quae a superioribus acceperant, tuebantur; A I, 34. ad haec, quae visa sunt et quasi accepta sensibus, adsensionem adiungit animorum; A I, 40. hoc etsi multimodis || multis modis || reprendi potest, tamen accipio, quod dant; F II, 82. omnia nostros aut invenisse per se sapientius quam Graecos aut accepta ab illis fecisse meliora; T I, 1. quoquo modo hoc accipietur; T I, 110. eos ... sensisse hoc idem, quod a Socrate acceptum diligenter Stoici retinuerunt, omnis insipientes esse non sanos; T III, 10. animus accipit, quae videmus; T V, 111. quod illa, quae a Graecis accepissent, Latine dici posse diffiderent; N I, 8. quae porro pietas ei debetur, a quo nihil acceperis? N I, 116. quo primum inlabuntur ea, quae accepta sunt ore; N II 135. (alvus) omne, quod accepit, cogit et confundit; N II, 136. mihi ... quaerenti ex te ea, quae parum accepi; N III, 4. nullum est eorum (animalium), quod effugiat accipiendi aliquid extrinsecus, id est quasi ferendi et patiendi, necessitatem; N III, 29. nec potest (animal) ullo sensu iucunda accipere, non accipere contraria; N III, 32. ea .. se accipere, non auferre dicebat; N III, 84. haec accepimus ab ipsis, haec scripta conservant; D II, 50. id quod ipse (Pericles) ab Anaxagora ... acceperat; R I, 25. quo posset urbs et accipere a || ex || mari, quo egeret, et reddere, quo redundaret; R II, 10. qui (agri fertiles) multo plus efferunt quam acceperunt; O I, 48. quamquam a Cratippo nostro ... haec te assidue audire atque accipere confido; O III, 5. qui (di inmortales) me non accipere modo haec a maioribus voluerunt, sed etiam posteris prodere; C 25. quae (terra) ... nec umquam || cuiquam || sine usura reddit, quod accepit; C 51. ut dandis recipiendisque meritis quod quisque minus per se ipse posset, id acciperet ab alio vicissimque redderet; Lae 26. ut par sit ratio acceptorum et datorum; Lae 58. nec (videtur vera amicitia) observare restricte || stricte ||, ne plus reddat quam acceperit; Lae 58. et monendi amici saepe sunt || sunt saepe, al. || et obiurgandi, et haec accipienda amice; Lae 88. ut .. et monere et moneri proprium est verae amicitiae et alterum libere facere, non aspere, alterum patienter accipere, non repugnanter; Lae 91. — de: hoc nimirum est illud, quod de Socrate accepimus; D I, 122. nec vero probare soleo id, quod de Pythagoreis accepimus; N I, 10. iam de artificiis et quaestibus ... haec fere accepimus; O I, 150. — acc. c. inf.: tamen hoc accepimus, Deli fuisse complures ..., qui ..; A II, 57. sin autem, ... quod tu mihi das, accepero, sapientem nihil opinari; A II, 68. id Democritus ... accipere maluit, necessitate omnia fieri; Fa 23. — refero in: hoc .. opus in acceptum ut referas, nihil postulo; P 5.

aegritudines: accepimus .. deorum cupiditates, aegritudines, iracundias; N II, 70.

aequitatem: cum ... regis .. eius aequitatem

et sapientiam a maioribus suis accepissent; T IV, 3.

animos: ex divinitate, unde omnes animos haustos aut acceptos || [aut acceptos] || aut libatos haberemus; D II, 26. animis omnes tenduntur insidiae .. ab iis, quos modo enumeravi, qui teneros et rudes quom acceperunt, inficiunt et flectunt, ut volunt; L I, 47.

ardentem: f. IV, 2.

argentum: »ab amico amante argentum accipere meretrix non vult || nevolt || ;« N I, 13.

arma: accipio equidem a Cyrenaicis haec arma contra casus et eventus; T III, 31.

auguratum: nec fictus (Romuli auguratus) ad opiniones inperitorum, sed a certis acceptus et posteris traditus; D I, 107.

auspicia: dum a populo auspicia accepta habemus; D II, 76.

beneficium: acceptorum .. beneficiorum sunt dilectus habendi; O I, 49. magna .. illa communitas est, quae conficitur ex beneficiis ultro et citro datis acceptis; O I, 56. cum ipsi quamvis magnum aliquod (beneficium) acceperint; O II, 69. quamquam confirmatur amor .. beneficio accepto; Lae 29.

bonum: nullo nec accepto ab iis (dis) nec sperato bono; N I, 116.

caelestia: ut (Plato) a sacerdotibus barbaris numeros et caelestia acciperet; F V, 87.

calamitatem: Cannensi calamitate accepta; O III, 47. quam calamitatem accepisset in bello; O III, 99.

causam: si quis ... habet causam celebritatis ... aut a patre acceptam ... aut aliquo casu atque fortuna; O II, 44.

cibum: is (stomachus) ... motibus linguae cum depulsum ... cibum accepit, depellit; N II, 135.

cladem: quod ... post acceptam illam maximam cladem expiatum est; D I, 101.

conventicium: utrobique .. conventicium accipiebant; R III, 48.

cupiditates: f. aegritudines.

deos: eos (deos esse), quos maiorum institutis accepimus; N I, 30. si di sunt illi, quos colimus et accepimus; N III, 47. »privatim colunto, quos (deos) rite a patribus *cultos acceperint;*« L II, 19. a patribus acceptos deos ita placet coli, si ..; L II, 26.

dictum: »et hoc simul accipe dictum;« O I, 38.

disciplinam: qui (Anaxagoras) accepit ab Anaximene disciplinam; N I, 26.

dissupationes: cuius (formae) quas acceperim dissupationes || disputationes, al. ||, si vultis, exponam; A I, 33.

divinationem: quam (divinationem) et cernimus ipsi ... et a patribus accepimus; D I, 86.

dolorem: quod .. dolorem accipit, id accipiat etiam interitum necesse est; N III, 32. quem (dolorem) acceperis .. summi viri ... morte; Lae 8.

dona: utinam ... tum essem natus, quando Romani accipere dona || dona acc. || coepissent! O II, 75.

excusationem: turpis .. excusatio est et minime accipienda; Lae 40.

facultatem: quam (facultatem disserendi) tibi a rhetoricis exercitationibus acceptam || exercitationibus || amplificavit Academia; N II, 168.

frumentum: is (Piso Frugi) lege lata consularis ad frumentum accipiundum venerat; T III, 48.

habenas: neque sapientis esse accipere habenas; R I, 9.

hominem: non enim ipsa (sapientia) genuit hominem, sed accepit a natura inchoatum; F IV, 34.

imperia: imperia ... potius aut non accipienda interdum aut deponenda non numquam; O I, 68.

iniuriam: accipere quam facere praestat iniuriam; T V, 56. aut facere iniuriam nec accipere aut et facere et accipere aut neutrum; R III, 23. miserrimum (est) digladiari semper tum faciendis, tum accipiendis iniuriis; R III, 23. sunt .. quaedam officia etiam adversus eos servanda, a quibus iniuriam acceperis; O I, 33 (34). qui accepit iniuriam; O II, 79. tum ego accepisse me confiterer iniuriam; P 29.

interitum: f. dolorem; N III, 32.

Ioves: quoniam ... pluris Ioves etiam accepimus; N III, 42.

iracundiam: f. aegritudines.

iucunda: f. alqd; N III, 32.

laudes: si cupiat proles illa ... laudes unius cuiusque nostrum a patribus acceptas posteris prodere; R VI, 23. quas (laudes) a patribus acceperunt; O I, 116.

legem: quod ab eo (Apolline Arcades) se leges ferunt accepisse; N III, 57. si modo acceptae (leges) a duobus vobis erunt; L II, 14. quo (Q. Pompeio) ... deprecante accepta lex non est; O III, 109.

lumen: ad id (lumen virtus) se admovet vicissimque accipit illud, quod in altero est; Lae 100.

lucem: luna ... eam lucem, quam a sole accepit, mittit in terras; N II, 103.

magistrum: f. alqm; N I, 93.

malum: ita semper angi aut accipiendo aut cogitando malo; T III, 32.

mercedem: quam (mercedem) tamen illa (virtus) accipit facile, exigit non acerbe; R III, 40.

minas: triginta minas accepit; T V, 91.

morem: praeclarum a maioribus accepimus morem rogandi iudicis, si eum teneremus; O III, 44.

munus: habes a patre munus, Marce fili, mea quidem sententia magnum, sed perinde erit, ut acceperis; O III, 121.

numeros: f. caelestia.

nummos: si sapiens adulterinos nummos acceperit inprudens pro bonis; O III, 91.

odium: (odium) in hominum universum genus, quod accepimus de Timone, qui μισάνθρωπος appellatur; T IV, 25.

omen: ille (L. Paulus) ... „accipio", inquit, „... omen;" D I, 103. Aemilia Paulo Persam perisse, quod pater omen accepit; D II, 83.

onus: quorum (boum) ipsa terga declarant non esse se ad onus accipiendum figurata; N II, 159.

opinionem: quas (opiniones) a maioribus accepimus de dis inmortalibus; N III, 5. quam (opinionem) a maioribus accepi de cultu deorum inmortalium; N III, 5.

opusculum: accipies .. hoc parvum opusculum lucubratum his iam contractioribus noctibus; P 5.

orationem: accipite .., optimi adulescentes, veterem orationem Archytae Tarentini; C 39.

pecuniam: ut pecuniam accipere mallent, possessionibus cederent; O II, 82. quas civitates L. Sulla pecunia accepta ex senatus consulto liberavisset; O III, 87.

perniciosum: etiamsi perniciosum aliquid populus acceperit; L II, 13.

picturam: nostra .. aetas cum rem publicam sicut picturam accepisset egregiam; R V, 2.

plagam: quo modo illi (gladiatores), qui bene instituti sunt, accipere plagam malunt quam turpiter vitare! T II, 41. graviorem .. plagam (Epicurus) accipiebat, ut leviorem repelleret; N I, 70. eam plagam potius accipiam quam fato omnia fieri conprobem; Fa 21.

poëticam: serius poëticam nos accepimus; T I, 3.
principium: nostrum est ... ad ea principia, quae accepimus, consequentia exquirere; F V, 60. cum accepissent inmortale principium mortalis animantis, Ti 47.
pueros: Spartae .. pueri ad aram sic verberibus accipiuntur, »ut ... sanguis exeat;« T II, 34.
rationem: fuit ergo iam accepta a Platone philosophandi ratio triplex, una de vita et moribus, altera ..; A I, 19. a te .. philosopho rationem accipere debeo religionis; N III, 6. neque solum cum laetitia vivendi rationem accepimus, sed etiam cum spe meliore moriendi; L II, 36. cum rationem a dispensatore accipis; fr V, 59.
rem: ad nullam .. earum rerum, quae sensu accipiuntur, divinatio adhibetur; D II, 9. ut .. res ... non solum mari † absorberet, sed etiam invectas acciperet ex terra; R II, 10. cui data (res) est, etiam dissimulat se accipere voluisse; O II, 79. ut eas (res pueri) non tum primum accipere videantur, sed reminisci et recordari; C 78.
rem publicam: quam (rem publicam) patres nostri nobis acceptam iam inde a maioribus reliquerunt; R I, 70. ſ. picturam.
rogationem: qua (rogatione) accepta (C. Mancinus) est hostibus deditus; O III, 109.
sacra: nos .. ad sacra Idaea accipienda optimum virum delegimus; F V, 64. sacris Idaeis Magnae Matris acceptis; C 45.
sagittas: sagittae, quas ab Hercule acceperat; T II, 19.
sapientiam: ſ. aequitatem.
satus: haec (philosophia) ... praeparat animos ad satus accipiendos; T II, 13.
signum: ut Phidias ... potest ab alio inchoatum (signum) accipere et absolvere; F IV, 34. potest accidere, ut aliquod signum dubie datum pro certo sit acceptum; D I, 124.
sonum: a quo (auditu) cum sonus est acceptus; N II, 144.
tractationem: nec ... ab haruspicibus accipiunt earum (fidium, tibiarum) tractationem, sed a musicis; D II, 9.
verba: quae (verba) ... indocti ne a nobis quidem accipient; A I, 5.
vias: fac dare deos (vias) ...; quid refert, si accipere non possumus? D II, 106.
virtutem: etsi (natura) dedit talem mentem, quae omnem virtutem accipere posset; F V, 59.
vim: cuius rationis vim atque utilitatem ex illo caelesti Epicuri de regula et iudicio volumine accepimus; N I, 43. omne animal ad accipiendam vim externam et ferundam paratum est; N III, 29.
visum: quoniam .. docere .. vellent, quae visa accipi oporteret, || et || quae repudiari; A II, 29. cum (visum) acceptum iam et approbatum esset, comprehensionem appellabat; A I, 41. visa .. ista cum acriter mentem sensumve pepulerunt, accipio iisque interdum etiam adsentior nec percipio tamen; A II, 66.
vitam: ea .. condicione (vitam) acceperas; T I, 93.
volnus: qui ... nullum a fortuna volnus acceperit; T I, 85. nondum sanatis volneribus iis, quae (Miltiades) corpore adverso ... accepisset; R I, 5.
voluptatem: quam (voluptatem) sensus accipiens movetur; F II, 6.
utilitatem: ſ. vim; N I, 43.
IV. **mit doppeltem Accusativ** (vgl. II, 3, c. III. animos; L I, 47): 1. **Substantiv:** quorum cum alterum vadem mortis || [mortis] || accepisset, alter ..; T V, 63. rudem me et integrum discipulum accipe; N III, 7.
2. **Particip:** restinguet citius, si ardentem acceperit; F IV, 7. imperantem .. patriam Lacedaemoniis (Epaminondas) relinquebat, quam acceperat servientem; T II, 59. quibus (oratoriis studiis) etiam te incendi, quamquam flagrantissumum acceperam; Fa 3. eadem .. cum accepisset homines inconditis vocibus inchoatum || incohatum || quiddam et confusum sonantes; R III, 3. — perf.: ſ. III. deos; L II, 19. hominem. signum. — cum ... graviter feras te, quod utendum acceperis, reddidisse; T III, 36. quodsi ea, quae utenda acceperis, maiore mensura ... iubet reddere Hesiodus; O I, 48.
V. **refero:** virtutem .. nemo umquam acceptam deo rettulit. nimirum recte; N III, 86. — in: ſ. III. alqd.

accipiter, Habicht: ibis, accipitres, aspidas, crocodilos ... in deorum numerum reponemus; N III, 47.

accolo (adc.), in der Nähe wohnen: ea gens, quae illum locum adcolit; R VI, 19.

accommodate, angemessen: finis bonorum exsistit secundum naturam vivere sic affectum, ut optime affici possit ad naturamque accommodatissime; F V, 24.

accommodo, accommodatus (adc.), anpassen, anschließen: I. **indir. Frage:** ad cuiusque vitam institutam accommodandum est, a multisne opus sit an satis sit a paucis diligi; O II, 30.
II. **mit Object:** alqm: quid est cur verear, ne ad eam (sententiam) non possim accommodare Torquatos nostros? F I, 34. qui se ad rem publicam et ad magnas res gerendas accommodaverunt; O I, 70. — se: quod haec (belua) tantum, quantum sensu movetur, ad id solum, quod adest ..., se accommodat; O I, 11. ut se exta ad immolatoris fortunam accommodent? D II, 36.
alqd: si id, quod videtur, non percipitur accommodatumne naturae sit an alienum; A II, 25. id, quod accommodatum ad naturam adpareat; A II, 38. ratio habet ... quiddam ... ad imperandum magis quam ad parendum accommodatum; F II, 46. quae (Stoici) ad naturam accommodata et per se assumenda esse dicunt; F IV, 43. quae ... naturae accommodata esse concedit; F IV, 56. id ... aptum et accommodatum naturae esse oportere; F V, 17. quod diximus naturae esse aptum et accommodatum; F V, 23. quod naturae est accommodatum; F V, 24. cum hoc proprium sit animantium, ut aliquid adeptant, quod sit naturae accommodatum; N I, 104. ad hanc praesensionem notionemque nostram nihil video quod potius accommodem, quam ut ..; N II, 45. ut ... ad eorum (dierum) numerum adcommodentur, quae scribimus; L I, 9. est .. ad id, quod propositum || positum || est, adcommodatum; L II, 48. qua (beneficentia, liberalitate) quidem nihil est naturae hominis accommodatius; O I, 42. sequemur ... id, quod ad hominum consociationem accommodatum (est); O I, 100. quo nihil est ad officia conservanda accommodatius; O I, 141.
commissuras: (ossa) commissuras habent et ad stabilitatem aptas et ad artus finiendos || fingendos || adcommodatas; N II, 139.
coniunctionem: hanc ... coniunctionem duplicem in longitudinem (deus) diffidit, mediaeque accommodans mediam quasi decussavit; Ti 24.
corporeum: ita (deus) medio (animo corporeum) medium accommodans copulabat; Ti 26.

corpora: quorum corpora viva cum mortuis adversa adversis accommodata quam aptissime colligabantur; fr V, 95.
descriptionem: ad quem (usum) accommodanda est aedificandi descriptio; O I, 138.
exta: an ... is mihi agnus adfertur, qui habet exta rebus accommodata? D II, 39.
fabellas: in secundo .. (libro Chrysippus) volt Orphei ... fabellas accommodare ad ea, quae ... dixerat; N I, 41.
fabulas: illi (scaenici) .. non optumas, sed sibi accommodatissumas fabulas eligunt; O I, 114.
gladium: »nec longius quicquam nobis, quam dextrae gladium dum accommodet alter«; T IV, 48.
initium: id .. initium esse naturae accommodatum; A II, 24. dicitis initia proponi necesse esse apta et accommodata naturae; F IV, 46.
iura: gaudeo nostra iura ad naturam accommodari; L II, 62.
leges: quoniam ... omnes .. leges adcommodandae (sunt) ad illud civitatis genus; L I, 20. accommodabimus hoc tempore leges ad illum, quem probamus, civitatis statum; L III, 4.
loca: ordinem (Stoici) sic definiunt: compositionem rerum aptis et accommodatis locis; O I, 142.
maturitatem: cur (haec arbor) arandi maturitatem ad signum floris accommodet; D I, 16.
modum: quantum .. cuique opus est, ad id accommodatur, ut ante dixi, divitiarum modus; P 44.
motus: qui (animi motus) item ad naturam accommodati sunt; O I, 100.
operam: haec .. opera grata multis et ad beneficiis obstringendos homines accommodata; O II, 65.
orationem: vis dicendi adhibeatur, explicatrix orationis perpetuae ad persuadendum accommodatae; A I, 32. illam .. orationem ex commemoratione alienorum malorum ad malivolos || malev. || consolandos esse accommodatam; T III, 60. exposita .. ad exemplum nostra re publica accommodabo ad eam .. omnem illam orationem; R I, 70. cum ad opinionem communem omnis accommodatur oratio; O II, 35.
personam: quam (personam) nobismet ipsi iudicio nostro accommodamus; O I, 115.
rationem: ratio talium largitionum ... ad facultates accommodanda ... est; O II, 60.
rem: ut (res) haberentur aestimabiles || aptae [habiles] || et ad naturam accommodatae; F IV, 56. qui dicat appetitionem rerum ad vivendum accommodatarum a natura profectam; F IV, 78. iure ... illum appetitum rerum ad naturam accommodatarum ingeneratum putaverunt omnibus; F V, 33. praeparato animo cum bonis cogitationibus, tum rebus ad tranquillitatem adcommodatis; D I, 121.
statum: ut ... (statum) ad tempus, ad controversiae naturam, ad personam accommodamus; T III, 79.
tempus: ut orandae litis tempus, quoad per leges liceat, accommodet; O III, 43. reliqua .. tempora demetendis fructibus et percipiendis accommodata sunt; C 70.
versus: ut iidem versus alias in aliam rem posse accommodari viderentur; D II, 111.
vitam: non quo beatior ea vita sit, sed quod ad naturam accommodatior; F IV, 63.
vocem: ad omnem rationem Teucri vox accommodari potest; T V, 108.

accretio, Zunahme: cum videmus ... lunam .. accretione et deminutione luminis quasi fastorum notantem et significantem dies; T I, 68.

accubitio, bei Tische Liegen: I. tenet: status incessus, sessio accubitio, vultus oculi manuum motus teneat || teneant || illud decorum; O I, 128.
II. adhibeo: ingressus, cursus, accubitio, inclinatio, sessio (erit eadem adhibenda deo); N I, 94.
habeo, nomino: bene .. maiores accubitionem epularem amicorum, quia vitae coniunctionem haberet, convivium nominaverunt, melius quam Graeci, qui hoc idem tum compotationem, tum concenationem vocant; C 45.

accubo, bei Tische liegen: ut deinceps, qui accubarent, canerent ad tibiam clarorum virorum laudes; T IV, 3.

accurate (adv.), genau, sorgfältig: ago: mihi videtur ... agendum accuratius; R I, 19.
caveo: quod ..., tam accurate tamque diligenter caveat et sanciat, ut ..; F II, 101.
defendo: accurate .. quondam a L. Torquato ... defensa est Epicuri sententia de voluptate; F I, 13. adcurate tu quidem, .. Quinte, et Stoice Stoicorum sententiam defendisti; D II, 8. illud arte tenent accurateque defendunt, voluptatem esse summum bonum; P 14.
dico: aliis haec locis satis accurate a nobis dicta sunt; T IV, 1. est omnino ... accuratius mihi dicendum de commutationibus rerum publicarum; R I, 65.
disputo: cum apud C. Cottam ... accurate sane et diligenter de dis inmortalibus disputatum est; N I, 15. quibus de rebus et alias saepe et paulo accuratius nuper ... disputatum est; D I, 8. cum multa sint in philosophia et gravia et utilia accurate copioseque a philosophis disputata; O I, 4. haec ... accuratius disputari solent; O II, 6. qui (Panaetius) sine controversia de officiis accuratissime disputavit; O III, 7.
dissero: accurate disserendum ... putant; F I, 31. de quibus ... accuratius disserendum puto; N III, 65.
explico: quam (Epicuri rationem) a nobis sic intelleges expositam, ut ab ipsis ... non soleat accuratius explicari; F I, 13. quem locum multo etiam accuratius (Socrates) explicat in eo sermone, quem ..; T I, 57. satis accurate in Academicis quattuor libris explicata arbitramur; T II, 4.
exquiro: de animi bonis accuratius exquirebant; F IV, 17.
exstruo, fundo: etiamsi minus vere ..., sed tamen accurate non modo fundatam, verum etiam exstructam disciplinam non est facile perdiscere; F IV, 1.
habeo: quae (oratio) est habita memoriter, accurate, copiose; A II, 63.
sancio: s. caveo.
scribo: cuius (Nicomachi) accurate scripti de moribus libri dicuntur illi quidem esse Aristoteli; F V, 12. quem (librum) ad me accuratissime scripsisti; T V, 1. qui ... ea, quae pronuntiavi, accuratissume scripseris; D I, 22. admonere reliquos potuit, ut adcuratius scriberent; L I, 6.
tracto: non te ea intermittere, sed accuratius tractare; A I, 3.

accuratus, genau, sorgfältig: consideratio: sin ex ... accurata consideratione quod visum sit, id se dicent sequi; A II, 35 (36).
oratio: cum .. ipsa natura accuratae orationis hoc profiteatur; A II, 44. qualis tum patronus iustitiae fuit (Laelius) contra accuratam orationem Phili! Lae 25.

accurro, herbeieilen: filius: accurrisse (filius) Romam ... dicitur; O III, 112.

imagines: istae imagines ita nobis dicto audientes sunt, ut, simul atque velimus, accurrant? D II, 138.

accusabilis, anklagenswert: ipsa illa, ... quorum omnium accusabilis est turpitudo; T IV, 75.

accusatio, Anklage: I. inlustrat: etiam P. Sulpici || Sulpicii || eloquentiam accusatio inlustravit; O II, 49.

II, 1. probo, 2. consto ex: ex accusatione et ex defensione (iudiciorum ratio) constat; quarum etsi laudabilior est defensio, tamen etiam accusatio probata persaepe est; O II, 49.

pario ex: L. .. Crassus ... sibi ipse peperit maximam laudem ex illa accusatione nobili et gloriosa; O II, 47.

accusator, Ankläger: I. insequitur: plerumque improborum facta primo suspicio insequitur, dein sermo atque fama, tum accusator: F I, 50.

possunt, sunt: hoc in Graecia fit publice constitutis accusatoribus; qui quidem graves esse non possunt, nisi sunt voluntarii; L III, 47.

II, 1. constituo: f. I. possunt.

nomino: sordidum ad famam (est), committere, ut accusator nominere; O II, 50.

2. respondeo: cum ego te hac nova lege videam eodem die accusatori respondere; F IV, 1.

servo: melius ... integram (causam) .. legi, accusatori iudicioque servari; L III, 47.

III. coniectura: ut .. in causis iudicialibus alia coniectura est accusatoris, alia defensoris et tamen utriusque credibilis, sic ..; D II, 55.

greges: qui videt domi tuae pariter accusatorum atque indicum consociatos greges; P 46.

accuso, anklagen, Vorwürfe machen, schelten, tadeln: I. alqs: cum L. Murenam te accusante defenderem; F IV, 74.

legati: Macedonum legatis accusantibus, quod pecunias praetorem in provincia cepisse arguerent; F I, 24.

orator: oratorem .. non modo accusantem, sed ne defendentem quidem probant sine aculeis iracundiae; T IV, 43.

II. alqm: sin .. me accusas, non quod tuis rationibus non adsentiar, sed quod nullis; A II, 125. eos et accusamus et iusto odio dignissimos ducimus, qui ..; F I, 33. nec vero sese ipsi accusarent ob eam causam, quod ... dicerent; F V, 29. a quibus accusatus aut a quibus condemnatus sum; T I, 99. quem (Platonem) non iniuria Dicaearchus accusat; T IV, 71. accusat .. Timocratem, fratrem suum, Metrodorus, quod dubitet ..; N I, 113. quo in statu rei publicae Sp. Cassium ... quaestor accusavit; R II, 60. in accusando etiam M'. Aquilio L. Fufi cognita industria est; O II, 50. praeclare in epistula quadam Alexandrum filium Philippus accusat, quod largitione benivolentiam Macedonum consectetur; O II, 53. ut (pueri) se accusari nolunt! quam cupiunt laudari! F V, 61.

alqd: idem (Antiochus) haec non acrius accusavit in senectute quam antea defensitaverat; A II, 69. si iam ipsa illa accusare nolis, stupra dico et corruptelas et adulteria, incesta denique; T IV, 75. qui mihi non id videbantur accusare, quod esset accusandum; C 7.

adulteria, al.: f. alqd; T IV, 75.

cupiditatem: ut eam (cupiditatem) ... tamquam capitis accuset; F II, 27.

filium, fratrem: f. alqm; O II, 53. N I, 113.

gravitatem: ut si medicus gravitatem morbi, gubernator vim tempestatis accuset; N III, 76.

naturam: naturam accusa, quae in profundo veritatem, ut ait Democritus, penitus abstruserit; A II, 32. Theophrastus .. moriens accusasse naturam dicitur, quod ... dedisset; T III, 69.

neglegentiam: in qua (disciplina puerili) una Polybius noster hospes nostrorum institutorum neglegentiam accusat; R IV, 3.

patrem: si nihil proficiet, accusabit (patrem), minabitur etiam; O III, 90.

philosophiam: cum (philosophia) esset accusata et vituperata ab Hortensio; F I, 2. tam impie ingratus esse (audet), ut eam (philosophiam) accuset, quam vereri deberet? T V, 6.

philosophos: Aristoteles veteres philosophos accusans, qui existimavissent ..; T III, 69.

rem: est iniqua in omni re accusanda praetermissis bonis malorum enumeratio; L III, 23.

senectutem: quam (senectutem) ut adipiscantur omnes optant, eandem accusant adepti || adeptam ||; C 4. qui (Leontinus Gorgias) ... „nihil habeo," inquit, „quod accusem senectutem;" C 13.

stultitiam: stultitiam .. accusare quamvis copiose licet; T III, 73.

vim: f. gravitatem.

voluptatem: ut perspiciatis, unde omnis iste natus error sit voluptatem accusantium doloremque laudantium; F I, 32.

acer, scharf, stechend, schmerzlich, heftig, leidenschaftlich, thatkräftig, durchdringend, scharfsinnig, fein: alqs: Tib. Gracchum sequebantur C. Carbo, C. Cato, et minime tum quidem C. || Gaius || frater, nunc idem acerrimus; Lae 39. Marcellus ut acer et pugnax, Maximus ut consideratus et lentus; R V, 10.

alqd: in ea parte ... haec inesse necesse est, et acriora quidem atque maiora; N II, 30. quid ... aut Theopompo acrius aut Ephoro mitius inveniri potest? fr V, 25.

acies: »ubi fortuna Hectoris nostram acrem aciem inclinatam«; T II, 39. idem ita acrem in omnis partis aciem intendit, ut .. videat ..; T IV, 38.

adversarius: minus .. acer est adversarius is, qui ... negat ..; A II, 12. dolor esse videtur acerrumus virtutis adversarius; T V, 76.

aegritudo: quasi culpa contractum malum aegritudinem acriorem facit; T III, 52.

animadversores: si acres ac diligentes esse volumus animadversores [que] || * animadversoresque || vitiorum; O I, 146.

animus: cum ea, quae praeterierunt, acri animo et attento intuemur; F I, 57. non esset hoc acrioris cuiusdam animi praeceptum tributum deo; T I, 52.

ardor: qui (mundus) ... puro eodemque acerrimo et mobilissimo ardore teneatur; N II, 31.

contentio: haec acrior est cum Stoicis parata contentio; F III, 2.

dolores: qui ... toto corpore opprimi possit doloribus acerrumis; T V, 26. ut idem ... prematur etiam doloribus acerrumis corporis; T V, 117.

gravitas: in quibus (obiurgationibus) utendum est fortasse ... verborum gravitate acriore; O I, 136.

ingenium: Strato, ... quamquam fuit acri ingenio, tamen ... semovendus est; A I, 34. Chrysippus .., quamquam est acerrimo ingenio, tamen ea dicit, ut ..; N II, 16. accessit acerrumo

vir ingenio, Chrysippus; D I, 6. quod alterius ingenium sic || dulce, acidum || ut acetum Aegyptium, alterius sic acre, ut mel Hymettium, dicimus; fr V, 89.

investigator: fuit .. ille vir ... acer investigator et diligens earum rerum, quae a natura involutae videntur; Ti 1.

iudex: acrem .. se et bonorum et vitiorum suorum iudicem praebeat; O I, 114.

iudicium: ut nemo sit nostrum, qui in sensibus sui cuiusque generis iudicium requirat acrius; A II, 19.

mens: quod (homines) rationem habent a natura datam mentemque acrem et vigentem; F II, 45. esse aliquam mentem, et eam quidem acriorem et divinam; N II, 18.

morsus: fuisse acrem morsum doloris idem Marius ostendit; T II, 53. dolor corporis, cuius est morsus acerrimus; T III, 61. acriores autem morsus sunt intermissae libertatis quam retentae; O II, 24.

pars: ut illa tertia pars rationis ... se vegetam ad somniandum acremque praebeat; D I, 61.

sensus: „oculorum", inquit Plato, „est in nobis sensus acerrimus"; F II, 52. praestans ... acerrumis integerrumisque sensibus; T V, 45. necesse est ... id (animal) .. sensu acerrimo ... esse; N II, 42.

vir: (Dionysium fuisse) in rebus .. gerundis virum acrem et industrium; T V, 57.

umores: ut (di) aut nimis acres aut nimis concretos umores conligant; N II, 59.

acerbe, herb, streng, schmerzlich: I. exigo: ab hoc (puero) acerbius exegit natura, quod dederat; T I, 93. quam (mercedem) tamen illa (virtus) accipit facile, exigit non acerbe; R III, 40.

gero: ea bella, quibus imperii proposita gloria est, minus acerbe gerenda sunt; O I, 38.

invehor: acerbius in aliquem invehi insectarique vehementius; Lae 57.

neco: nec .. possumus dicere non pluris captivos acerbe quam praedones necatos; N III, 82.

praesum: libidinose .. omni imperio et acerbe et avare populo praefuerunt; R II, 63.

II. severus: qui (vir) perindulgens in patrem, idem acerbe severus in filium; O III, 112.

acerbitas, Bitterkeit, Strenge, Härte, Schmerz: I, 1. habeo: illud ipsum, quod acerbitatis habet obiurgatio; O I, 137.

probo: Panaetius nec acerbitatem sententiarum nec disserendi spinas probavit; F IV, 79. servitatem in senectute probo, sed eam ... modicam, acerbitatem nullo modo; C 65.

2. careo: habenda ratio ... est, .. ut monitio acerbitate ... careat; Lae 89.

II. alqd: ſ. I. habeo.

virus: apud quem evomat virus acerbitatis suae; Lae 87.

III. propter: Hecubam .. putant propter animi acerbitatem quandam et rabiem fingi in canem esse conversam; T III, 63.

sine: imperia severiora nulla esse putant sine aliqua acerbitate iracundiae; T IV, 43. qualis fuit inter P. Africanum et Q. Metellum sine acerbitate dissensio; O I, 87.

acerbus, bitter, herb, schmerzlich, abstoßend, grämlich: A. alqs: conveniet .. cum in dando munificum esse, tum in exigendo non acerbum; O II, 64. vgl. B.

alqd: quae vox declarat iis esse haec acerba, quibus non fuerint cogitata; T III, 30. si quid accideret acerbius universis; R I, 7. quae videntur acerba; O I, 67.

aegritudines: inportant .. (animorum motus) aegritudines anxias atque acerbas; T IV, 34.

auctoritas: ſ. offensio.

caedes, clades: commemoratur ... acerbissima C. Marii clades principum*que* caedes || [pr. caed.] ||; R I, 6.

cogitationes: abstrahit (ratio) ab acerbis cogitationibus; T III, 33.

cor: »qui illius acerbum cor contundam et conprimam«; T IV, 77. N III, 68.

dolores: nostris .. acerbissimis doloribus ... alia nulla potuit inveniri levatio; T V, 121.

dominus: illi iniusto domino atque acerbo aliquam diu in rebus gerundis prospera fortuna comitata est; R II, 44.

funera: quae in omni crudelitate sic exultat, ut vix hominum acerbis funeribus satietur; R II, 68.

incendium: (lex) incendium veretur † acerbum || ut arceatur || vetat; L II, 61.

inimici: melius de quibusdam acerbos inimicos mereri quam eos amicos, qui dulces videantur; Lae 90.

interitus: luctus (est) aegritudo ex eius, qui carus fuerit, interitu acerbo; T IV, 18.

ira: ut ... discordia (sit) ira acerbior intimo animo || odio, al. || et corde concepta; T IV, 21.

mors: »mortem acerbam .. meditabar«; T III, 29.

odium: Sulla .. acerbiore odio incitatus, quam *si tam* sapiens fuisset, quam fuit vehemens; L II, 56.

offensio: utrumque (Scipio) egit graviter, auctoritate || ac temperate || et offensione animi non acerba; Lae 77.

poena: quae (poena turpitudinis) acerbissima est; O III, 36.

res: illa sicut acerbissimam rem maeret; T I, 105.

spectaculum: cum in illo ipso acerbissimo miserrimoque spectaculo sibi timerent; T III, 66.

vita: quae (perturbationes animorum) vitam insipientium miseram acerbamque reddunt; F III, 35.

B. exeunt: posse .. asotos ex Aristippi, acerbos e Zenonis schola exire; N III, 77.

acerra, Weihrauchkästchen: »ne sumptuosa respersio, ne longae coronae nec acerrae« praetereantur; L II, 60.

acervalis, aufgehäuft, Trugschluß durch Anhäufung: quem ad modum soriti resistas ⟨quem, si necesse sit, Latino verbo liceat „acervalem" appellare⟩; D II, 11.

acervus, Haufen: I. efficio: soritas hoc vocant, quia acervum efficiunt uno addito grano; A II, 49. ne, ut acervus ex sui generis granis, sic beata vita ex sui similibus partibus effici debeat; T V, 45.

II. in: nec hoc in acervo tritici solum, unde nomen est; A II, 92.

acetum, Essig: quod alterius ingenium sic || dulce, acidum || ut acetum Aegyptium, alterius sic acre, ut mel Hymettium, dicimus; fr V, 89.

acidus, sauer, scharf: ſ. **acetum.**

acies, Schärfe, Sehkraft, Schlachtlinie, Treffen: I. **absolut:** 1. est: ut nulla acies humani ingenii tanta sit, quae penetrare in caelum, terram intrare

possit; A II, 122. hebes acies est cuipiam oculorum; F IV, 65. bonum incolumis acies, misera caecitas; F V, 84. acies .. ipsa, qua cernimus, quae pupula vocatur, ita parva est, ut ea, quae nocere possint, facile vitet; N II, 142.

hebescit: mentis acies se ipsa intuens non numquam hebescit; T I, 73. nobis ... acuentibus .. intellegentiam, quae est mentis acies, caventibusque, ne quando illa hebescat; fr V, 97.

intrat, penetrat: s. est; A II, 122. — intuetur: s. hebescit; T I, 73. — potest: s. est; A II, 122. II, 1. intendo; A II, 80. — vitat: s. est; N II, 142.

2. sum: s. 1. hebescit; fr V, 97.

II. **nach Verben:** 1. abduco: in quo nihil est difficilius quam a consuetudine oculorum aciem mentis abducere; N II, 45.

caeco, curo: si eius (animi) acies ita curata est, ut ne caecaretur erroribus; T V, 39.

exacuo: quom animus . . exacuerit illam, ut oculorum, sic ingenii aciem ad bona seligenda || eligenda || et reicienda contraria; L I, 60.

expingo: quae species formaque pugnae, quae acies (non ita expicta est, ut ..)? T V, 114.

facio: hebetem *facit* (ratio) aciem ad miserias contemplandas; T III, 33.

fugio: an tanta sit eius (animi) tenuitas, ut fugiat aciem; T I, 50.

impedio: hic vir impediri etiam animi aciem aspectu oculorum arbitrabatur; T V, 114.

inclino: »ubi fortuna Hectoris nostram acrem aciem inclinatam —«; T II, 39.

intendo: intendi acies longius non potest; A II, 80. idem ita acrem in omnis partis aciem intendit, ut .. videat ..; T IV, 38.

laedo: palpebrae ... mollissimae tactu, ne laederent aciem; N II, 142.

obtundo: nonne .. videtur ... ille (animus), .., cuius || cui || obtusior sit acies, non videre ..? C 83.

praestringo: vos ... aciem animorum nostrorum virtutis splendore praestringitis; F IV, 37. quorum utrumque praestringere aciem mentis solet; D I, 61.

vinco: eius .. (solis) radiis acies vestra sensusque vincitur; R VI, 19.

voco: s. I, 1. est; N II, 142.

2. fruor: optima .. parte hominis, ... ingenii et mentis acie fruuntur; F V, 57.

3. effero ex: videmus ex acie efferri saepe saucios; T II, 38.

inrumpo in: (P. Decius) in aciem Latinorum inrupit armatus; D I, 51.

inruo in: cum (P. Decius) ... equo admisso in mediam aciem Latinorum irruebat; F II, 61. cum (Decii) in aciem eorum (hostium) inruebant; T II, 59.

intersum ad: cibo quo utare, interesse aliquid ad mentis aciem putant; N II, 43.

pono in: quorum (Eretriacorum) omne bonum in mente positum et mentis acie, qua verum cerneretur; A II, 129.

prodeo in: qui (philosophi) in aciem non saepe prodeunt; T II, 60.

produco in: Demetrius ... doctrinam ... non modo in solem atque in pulverem, sed in ipsum discrimen aciemque produxit; L III, 14.

versor in: temere .. in acie versari ... immane quiddam ... est; O I, 81.

III, 1. cernere: s. I, 1. est; N II, 142. — pono in.

dispicere: qui tum etiam, cum has terras incolentes circumfusi erant caligine, tamen acie mentis dispicere cupiebant; T I, 45.

2. in: ut (L. Thorius) in acie sit ob rem publicam interfectus; F II, 63. non sentiunt viri fortes in acie volnera; T II, 58. cum in acie M. Allienium Paelignum scuto protexerit; T IV, 50. ut .. apud Regillum bello Latinorum ... in nostra acie Castor et Pollux ex equis pugnare visi sunt; N II, 6. eos, qui semel cremati essent, equitare et in acie pugnare potuisse? N III, 12. non quos (homines Hannibal) in acie cepisset, ... sed qui relicti in castris fuissent; O III, 114.

acinus, Weinbeere: quae (terra) ex fici tantulo grano aut ex acini vinaceo ... tantos truncos ramosque procreet; C 52.

acipenser s. **acupenser.**

acquiesco (adq.), ruhen, Ruhe, Befriedigung finden, ausruhen: alqs: quod, cuius in animo (improbitas) versatur, numquam sinit eum respirare, numquam acquiescere; F I, 53. in cupressetis Gnosiorum et spatiis silvestribus (Plato) crebro insistens, interdum adquiescens; L I, 15. — una se dicit recordatione adquiescere praeteritarum voluptatium || voluptatum ||; T V, 74. — qui iam aetate provecti in nostris libris adquiescunt; D II, 5. quia facillime in nomine tuo acquiesco; F III, 6. s. senes.

agitatio: quae (agitatio mentis) numquam adquiescit; O I, 19.

grues: in eius (ducis) locum succedit || proxima, al. || ex iis (gruibus), quae adquierunt; N II, 125.

senes: vicissim .. senes in adulescentium caritate adquiescimus, ut in vestra, ut in Q. Tuberonis; Lae 101.

acquiro (adq.), dazu erwerben, gewinnen: alqd: ut (vivendi ars) tueatur, quod a natura datum sit, quod desit, acquirat; F IV, 16. ut id ipsum, quod erat bonorum ultimum, aliud aliquid acquireret; F IV, 46. nihil .. iam acquirebatur; T I, 109. ut illic liberalissimum esset spectare nihil sibi adquirentem, sic ..; T V, 9. ex quibus (rebus) aliquid adquiritur; O I, 151. sibi ut quisque malit, quod ad usum vitae pertineat, quam alteri adquirere, concessum est; O III, 22.

rem: si quando aliqua res maior atque utilior populari largitione adquiritur; O II, 58.

acratophoron, Weingefäß: ne hoc „ephippiis" et „acratophoris" potius quam „proëgmenis" et „apoproëgmenis" concedatur; F III, 15.

acredula, Käuzchen: »saepe etiam pertriste canit de pectore carmen et matutinis acredula vocibus instat, vocibus instat et adsiduas iacit ore querellas«; D I, 14.

acriculus, hitzig, reizbar: hoc ille acriculus me audiente Athenis senex Zeno, istorum acutissimus, contendere ... solebat; T III, 38.

acriter, heftig, scharf, mutig, ernst: accuso: idem (Antiochus) haec non acrius accusavit in senectute quam antea defensitaverat; A II, 69.

adhibeo: ea .. (amicorum auctoritas) .. adhibeatur ad monendum non modo aperte, sed etiam acriter; Lae 44.

cogito: ut acrius aliquanto et attentius de claris viris locorum admonitu cogitemus; F V, 4.

concupisco: in iis potiendis, quae acerrime concupivisset; F V, 70.

decerto: barbari quidam et inmanes ferro decertare acerrume possunt, aegrotare viriliter non queunt; T II, 65.

defendo: alter acerrime se defendit; R III, 28.

dico: an tibi irasci tum videmur, cum quid in causis acrius et vehementius dicimus? T IV, 55.
dissero: acerrume ... Dicaearchus contra hanc immortalitatem disseruit; T I, 77.
exardesco: ea (praesagitio) si exarsit acrius, furor appellatur; D I, 66.
facio: nisi forte, quae vehementer, acriter, animose fiunt, iracunde fieri suspicamur; T IV, 51.
insto: ille (Epicurus) voluptatis nomen ... teste populo exaggerans instat acriter; A fr. 20 (S. 24).
intueor: qui † cum acriter oculis deficientem solem intuerentur; T I, 73.
pello: visa ista cum acriter mentem sensumve pepulerunt; A II, 66.
versor: non possum .. dicere me ulla in cogitatione acrius aut diligentius solere versari quam in ista ipsa; R I, 35.
video: dicet (deus) me acrius videre quam illos pisces fortasse; A II, 81.

actio, Thätigkeit, Bethätigung, Handlung, Verhandlung, Vortrag, Klage, Klageformel: I. **absolut:** 1. agit: omnis .. actio vacare debet temeritate et neglegentia nec vero agere quicquam, cuius non possit causam probabilem reddere; O I, 101.
congruunt: reliquae .. virtutes et actiones virtutibus congruentes; F V, 58.
consequitur: quod non inest in primis naturae conciliationibus honesta actio; consequens enim est || est enim || et post oritur, ut dixi. est tamen ea secundum naturam multoque nos ad se expetendam magis hortatur quam superiora omnia; F III, 22. cognitio contemplatioque naturae manca ... sit, si nulla actio rerum || actio || consequatur. ea autem actio in hominum commodis tuendis maxime cernitur; pertinet igitur ad societatem generis humani; ergo haec cognitioni || cognitio || anteponenda est; O I, 153.
convenit: quia sapientia est conveniens actio; F III, 55.
debet: s. agit.
est: alterum est, quod negatis actionem ullius rei posse in eo esse, qui nullam rem adsensu suo comprobet; A II, 108. quae et honesta actio sit et sine dolore, eam magis esse expetendam, quam si esset eadem actio cum dolore; F III, 44. est .. eius generis actio quoque quaedam, et quidem talis, ut ratio postulet ..; F III, 58. apparet statim, quae sint officia, quae actiones; F IV, 46. est .. etiam actio quaedam corporis, quae motus et status naturae congruentes tenet; F V, 35. omne studium ... ad eas actiones, quae virtuti consentaneae sunt || sunt cons. ||, refertur; F V, 60. si actiones quae sint deorum, non vident; N I, 101. quae deinde (dei est) actio vitae? N I, 103. quid? ipsa actio potest esse vehemens et gravis et copiosa, nisi est animus ipse commotior? D I, 80. non sunt .. neque adsensiones neque actiones in nostra potestate; Fa 40. deinceps sunt cum populo actiones, in quibus primum et maximum: »vis abesto;« L III, 42. s. consequitur; F III, 22. — II, 1. suscipio; O I, 83.
hortatur, inest: s. consequitur; F III, 22.
incendit: ut auditoris iram oratoris incendat actio; T IV, 43.
oriuntur: quod ea non ad corporis incommodum referuntur, sed ad turpes actiones, quae oriuntur e vitiis; F III, 39. s. consequitur; F III, 22.
pertinet: s. consequitur; O I, 153.
potest: s. agit.
proficiscuntur: ex ea (virtute) proficiscuntur honestae voluntates, sententiae, actiones; T IV, 34.
reddit: s. agit.
sequitur: quos (sensus) quoniam adpetitio consequatur, actionem sequi; A II, 108. [cognitionem prudentiamque sequetur considerata actio]; O I, 160.
tenet: s. est; F V, 35.
vacat: nec actio rerum illarum aperta petulantia vacat nec orationis obscenitas; O I, 127.
versantur: in eo (animo) et formae versantur et actiones; D II, 139.
elliptisch: inde illa actio: OPE CONSILIOQUE TUO FURTUM AIO FACTUM ESSE; N III, 74.
2. sum: s. 1. convenit.
II. **nach Verben:** 1. adfero: quod .. (sapientia) honestas actiones affert et efficit, || [id] || efficiens dici potest; F III, 55.
adhibeo: his (adpetitionibus) consentaneas actiones (natura mundi) sic adhibet, ut nosmet ipsi; N II, 58. ad quod (genus) est adhibenda actio quaedam, non solum mentis agitatio; O I, 17.
anquiro: anquirit animus et formam et vitae actionem mentisque agitationem in deo; N I, 45.
antepono, cerno: s. I, 1. consequitur; O I, 153.
commoveo: ab iis et appetitio et actio commovetur; F IV, 48.
considero: s. I, 1. sequitur; O I, 160.
contineo: quibus (rebus) actio vitae continetur; O I, 17.
depono: s. suscipio; Lae 47.
dico: actioni illi potius, quam modo dixi, et saltationi (similem sapientiam esse arbitramur); F III, 24.
do: quamquam tum quidem vel aliae quaepiam rationes honestas nobis et curas et actiones darent; A ep. 2. ut .. histrioni actio, saltatori motus non quivis, sed certus quidam est datus, sic ..; F III, 24.
efficio: s. adfero.
expeto: s. I, 1. consequitur; F III, 22. est; F III, 44.
fingo: ex eo .. ingenia, mores, animum, corpus, actionem vitae ... fingi; D II, 89.
impedio: quid impediet actionem eius, qui probabilia sequitur, nulla re impediente? A II, 108.
mando: ipsis scriptis ... actiones nostras mandaremus; O II, 3.
puto: ego .. etsi maximam actionem puto repugnare visis, obsistere opinionibus; A II, 108.
quaero: si vitae modum actionemque quaerimus; T V, 66.
relinquo: ut si ... ipsius animi, ut fecit Erillus, cognitionem amplexarentur, actionem relinquerent; F IV, 36.
suscipio: periculosae .. rerum actiones partim iis sunt, qui eas suscipiunt, partim rei publicae; O I, 83. in omni .. actione suscipienda tria sunt tenenda; O I, 141. neque .. est consentaneum ullam honestam rem actionemve, ne sollicitus sis, aut non suscipere aut susceptam deponere; Lae 47.
tollo: quare, qui aut visum aut adsensum tollit, is omnem actionem tollit e vita; A II, 39. sublata .. adsensione omnem et motum animorum et actionem rerum sustulerunt; A II, 62. aufert .. (somnus) sensus actionemque tollit omnem; F V, 54. quod eadem ratione omnis e vita tolletur actio; Fa 29.
2. privo: nec sane multum interest, utrum id neget an eos (deos) omni procuratione atque actione privet; N II, 44.
spolio: haec aratio ... deos spoliat motu et actione divina; N I, 102.
3. accommodo ad: (ossa) commissuras habent ... et ad artus finiendos || fingendos || adcommo-

datas et ad motum et ad omnem corporis actionem: N II, 139.
confero in: in actiones omnemque vitam nullam discrepantiam conferre debemus; O I, 111.
consisto in: virtutis .. laus omnis in actione consistit; a qua tamen fit intermissio saepe; O I, 19.
dico de: et de figuris deorum et de locis atque sedibus et actione vitae multa dicuntur; N I, 2.
excito ad: relinqui eius modi visa, quibus ad actionem excitemur; A II, 104.
pono in: recte facta sola in bonis actionibus ponens, prave, id est peccata, in malis; A I, 37. hoc non est positum in nostra actione; F IV, 15.
refero ad: s. I, 1. est; F V, 60. oriuntur.
seiugo ab: humani .. animi eam partem, quae sensum ... habeat, non esse ab actione corporis seiugatam; D I, 70.
III. nach Adjectiven: 1. similis: s. II, 1. dico.
alienus ab: quae (ludendi licentia) ab honestatis actionibus non sit aliena; O I, 103.
aptus ad: quoniam ... id .. (decorum) positum est in ... ornatu ad actionem apto; O I, 126.
IV. nach Substantiven: 1. aequabilitas: nihil est profecto magis (decorum) quam aequabilitas *cum* universa vitae, tum singularum actionum; O I, 111.
concentus: quo maior et melior actionum quam sonorum concentus est; O I, 145.
genera: actionum .. genera plura; F V, 58.
locus: locum .. actionis oportunitatem temporis esse dicunt; tempus autem actionis oportunum Graece εὐκαιρία, Latine appellatur occasio; O I, 142.
ordo: talis est .. ordo actionum adhibendus, ut ... omnia sint apta; O I, 144.
ratio: non .. actionis aut officii ratio impellit ad ea ... appetenda; F IV, 48.
2. intermissio ab: s. II, 3. consisto in.
V. Umstand: in: ut in actionibus praescribi solet, „DE EADEM RE (FECIT) ALIO MODO"; F V, 88. s. I, 1. est; L III, 42.
praeter: de pertinentibus nihil est bonum praeter actiones honestas; F III, 55.

actito, spielen: cum (Aeschines) adulescens tragoedias actitavisset; R IV, 13.

actor, Redner, Sachwalter, Kläger, Schauspieler: I. agit, al.: actor .. moderatur et fingit non modo mentem ac voluntates, sed paene vultus eorum, apud quos agit; L III, 40.
abl. abs.: qui (videt) nocentes et pecuniosos reos eodem te actore corruptelam iudicii molientes; P 46.
II, 1. mitto: Aristodemum, tragicum item actorem, maximis de rebus pacis et belli legatum ad Philippum Athenienses saepe miserunt; R IV, 13.
2. refero ad: est ... senator is, cuius non ad auctorem || actorem || referatur animus; L III, 40.
III. fraus: »ast quid turbassitur in agendo, fraus actoris esto;« L III, 11. quod .. actoris iubeo esse fraudem; L III, 42.

actum, Vollbrachtes, That (vgl. **ago,** III. alqd; F III, 58. quod; T III, 50. acta): fero: multa eius (Catonis) et in senatu et in foro vel provisa prudenter vel acta constanter vel responsa acute ferebantur; Lae 6.
refero: »privati ad eos (censores) acta referunto«; L III, 11.

actuosus, thätig: virtus .. actuosa, et deus vester nihil agens; N I, 110.

actus, Bewegung, Akt, Aufzug: I, 1. neglego: a qua (natura) non veri simile est ... extremum actum (aetatis) tamquam ab inerti poëta esse neglectum; C 5.
2. sum in: modo, in quocumque fuerit actu, (histrio) probetur; C 70.
II, 1. inflectere: qui ... levi admonitu † || ac nutu || non actu inflectit illam feram; R II, 67.
2. in: ii mihi videntur fabulam aetatis peregisse nec tamquam inexercitati histriones in extremo actu corruisse; C 64.

aculeatus, spitzfindig: habebam ... Stilponem, Diodorum, Alexinum, quorum sunt contorta et aculeata quaedam sophismata; A II, 75.

aculeus, Stachel, Spitzfindigkeit: I, 1. fero apis aculeum sine clamore ferre non possumus; T II, 52.
relinquo: ut omnes istos aculeos et totum tortuosum genus disputandi relinquamus; A II, 98.
2. utor: cornibus uti boves videmus, nepas aculeis; F V, 42.
II, 1. pungere: pungunt quasi aculeis interrogatiunculis angustis; F IV, 7.
2. sine: oratorem .. non modo accusantem, sed ne defendentem quidem probant sine aculeis iracundiae; T IV, 43.

acumen, Spitze, Stachel, Schärfe, Scharfsinn: I. est: ubi est acumen tuum? T I, 12.
II, 1. declaro: quae (somnia) Antiphontis interpretatione explicata declarant illa quidem acumen interpretis, sed ..; D I, 39.
do: haud scio an melius fuerit humano generi motum istum celerem cogitationis, acumen, sollertiam, quam rationem vocamus, ... non dari; N III, 69.
significo: an ea ... quicquam significant nisi acumen hominum? D II, 145.
2. ago de: de acumine agitur eius (Epicuri), non de moribus; T III, 46.
cerno propter: »inde Nepae cernes propter fulgentis acumen Aram«; N II, 114.
III. auspicium ex: nulla (auspicia) ex acuminibus servantur; N II, 9. ex acuminibus quidem, quod totum auspicium militare est, iam M. Marcellus ... totum omisit; D II, 77.
homo sine: hominem ... sine acumine ullo, sine auctoritate, sine lepore; N II, 74.
IV. florere: cuius ... ratio quamquam floruit .. acumine ingenii; A II, 16.

acuo, schärfen, antreiben: alqm: duae res ... illum acuebant, otium et solitudo; O III, 1.
ingenia: ut (istae artes) paulum acuant et tamquam irritent ingenia puerorum; R I, 30.
intellegentiam: nobis ... acuentibus .. intellegentiam, quae est mentis acies; fr V, 97.
mentem: multa .. e corpore existunt, quae acuant mentem, multa, quae obtundant; T I, 80.
serram: ne stridorem quidem serrae (audiunt), tum cum acuitur, aut grunditum, cum iugulatur, suis; T V, 116.

acupenser, Sterlet, Stör: I. est: adlatus est forte Scipioni acupenser || accip. ||, qui admodum raro capitur, sed est piscis, ut ferunt, in primis nobilis; Fa, fr 5. acupenser || accip. || iste paucorum hominum est; Fa, fr. 5.
II, 1. adfero, capio: s. I.
antepono: iis licet dicere se acupenserem maenae non anteponere; F II, 91.

do: si quem tuorum adflictum maerore videris, huic acupenserem ‖ acip. ‖ potius quam aliquem Socraticum libellum dabis? T III, 43.

2. antepono: nec lapathi suavitatem acupenseri Gallonii Laelius anteponebat; F II, 25.

III. in: »cum omnia in ista consumis squilla atque acupensere ‖ acip. ‖ cum decimano«; F II, 24.

acute, scharf, hoch, scharfsinnig, sinnreich: adsequor: num ... vates ‖ vatis ‖ ... morbi naturam acutius quam medicus ... coniectura adsequetur? D II, 12.

cogito: eloqui copiose, modo prudenter, melius est quam vel acutissime sine eloquentia cogitare; O I, 156.

concludo: conclusum est .. contra Cyrenaicos satis acute; F I, 39. movemur .. saepe aliquo acuto concluso; T I, 78.

defendo: quod (ii philosophi) videntur acutissime sententias suas prudentissimeque defendere; D II, 150.

dico: nec vero satis acute dicunt: si ..; F III, 47. Chrysippus tibi acute dicere videbatur; N III, 25.

disputo: acute .. disputantis illud est ... videre; T V, 28. quod a Carneade multa acute et copiose contra Stoicos disputata sint; D I, 7.

dissero: ea nec acutissime nec abscondite disseruntur; F III, 2. eisdem .. de rebus hos (Stoicos) cum acutius disseruisse, tum sensisse gravius; F IV, 62. haec pleraque sunt prudenter acuteque disserentium; T IV, 48. veteres verbo tenus acute illi quidem, sed non ad hunc usum ... disserebant; L III, 14.

explico: quam erunt illa acute explicanda nobis! A I, 7. qui .. acutissime et celerrime potest et videre et explicare rationem; O I, 16.

invenio: haec quamquam .. inventa sunt acutius ... ab Epicuro, ... tamen ..; N I, 49.

puto: illi .. antiqui non tam acute optabiliorem illam vitam putant; F IV, 63.

resisto: Antipatro hoc idem postulanti ... Carneades acutius resistebat; A II, 28.

respondeo: multa eius (Catonis) ... responsa acute ferebantur; Lae 6.

scribo: qui (Antiochus) ... scripsit de his rebus acutissime; A II, 69.

sentio: sagire enim sentire acute est ‖ [sagire ... est] ‖; D I, 65.

sono: natura fert, ut extrema ex altera parte graviter, ex altera autem acute sonent; R VI, 18.

teneo: quem morem cum Carneades acutissime copiosissimeque tenuisset; T V, 11.

versor: qui (Stoici) mihi videntur in hac quaestione versari acutissime; T IV, 11.

video: hic Zenonem vidisse acute nullum esse visum, quod percipi posset, si ..; A II, 77. si est quisquam, qui acute in causis videre soleat, quae res agatur; F V, 78. s. explico; O I, 16.

elliptisch: nec minus illud acute, quod ..; T III, 10. acutius Carneades, qui docebat ..; Fa 23.

acutulus, ziemlich scharfsinnig, spitzfindig: Zenonis .. brevis et acutulas conclusiones in eam partem sermonis ... differemus; N III, 18.

acutus, scharf, spitz, hoch, scharfsinnig, geistreich: A. **bei Substantiven:** alqs: quamvis .. (Antiochus) fuerit acutus, ut fuit; A II, 69. sunt .. quidam Epicurei timidiores paulo contra vestra convicia, sed tamen satis acuti; F I, 69. (Epicurus) non satis acutus fuit; F II, 80. e quo intellegi potest, quam acuti natura sint; T I, 48. hoc ille acriculus ... senex Zeno, istorum acutissimus, contendere ... solebat; T III, 38. Athenis tenue caelum, ex quo etiam acutiores putantur Attici; Fa 7. fatemur, acuti hebetesne ... simus, non esse id in nobis; Fa 9.

alqd: quid, *si*, quae dicuntur in utramque partem, et acuta mihi videntur et paria? A II, 133. quo (Aristotele) profecto nihil est acutius, nihil politius; A II, 143. sequemur ... id, quod acutum et perspicax natura est; O I, 100.

animal: animal hoc providum, sagax, multiplex, acutum, ... quem vocamus hominem; L I, 22.

civis: nobilissima Graeciae civitas ... sui civis unius acutissimi monumentum ignorasset; T V, 66.

conclusio: istum .. locum totum illa vetus Zenonis brevis et ... acuta conclusio dilatavit; N III, 22.

consectaria: consectaria me Stoicorum brevia et acuta delectant; F III, 26.

consuetudo: est .. eorum (Peripateticorum) consuetudo dicendi non satis acuta propter ignorationem dialecticae; F III, 41.

cornua: cuius (lunae) et nascentis et senescentis alias hebetiora, alias acutiora videntur cornua; A fr. 6.

dentes: eorum (dentium) adversi acuti morsu dividunt escas; N II, 134.

distinctio: similitudines dissimilitudinesque et earum tenuis et acuta distinctio .. est hominum ..; A II, 43.

genus: quod et acutum genus est et ad usus civium non inutile; F I, 12. quo (aurium iudicio) iudicatur ... (genus) grave acutum, flexibile durum; N II, 146.

homo: qui (Clitomachus) ... cum Carneade fuit, homo et acutus, ut Poenus, et valde studiosus ac diligens; A II, 98. *cum M. Varrone*, homine omnium facile acutissimo; A fr. 22. homo acutus ... † itaque attulit rem commenticiam; F I, 19. quam .. certationem homo et acutus et diligens, Chrysippus, non contemnit; F II, 44. postea tuus ille Poenulus, ⟨...⟩ homo igitur acutus, ... verba versare coepit; F IV, 56. quo utantur homines acuti argumento ad probandum; F IV, 67. mihi videris Epicharmi, acuti nec insulsi hominis ut Siculi, sententiam sequi; T I, 15. miror Antiochum, hominem in primis acutum, non vidisse ..; N I, 16. id .. homo acutus cum bene planeque percepisset; N III, 83. id .. ab homine acuto non esse neglectum; D I, 48. o acutos homines! D II, 103. Stilponem ... acutum sane hominem et probatum temporibus illis accepimus; Fa 10. in qua (controversia) ... depasci veterem possessionem Academiae ab hoc acuto homine non sinemus; L I, 55. quaero a vobis, Scaevolae, pontifices maximi et homines meo quidem iudicio acutissimi; L II, 52. aliud Antipatro (videri solet), ... homini acutissimo; O III, 51.

ingenia: licet videre acutiora ingenia et ad intellegendum aptiora eorum, qui ..; N II, 42. sunt partes agrorum ... aliae, quae acuta ingenia gignant, aliae, quae retunsa ‖ retusa ‖; D I, 79.

philosophia: hanc (philosophiam) .. lactor etiam acutiorem repertam quam ceteras; F V, 96.

philosophus: quod ita iudico, (Antiochum) politissimum et acutissimum omnium nostrae memoriae philosophorum; A II, 113. nisi somniorum patrocinium philosophi suscepissent, nec ii quidem contemptissimi, sed in primis acuti; D II, 150. philosophi quidam, minime mali illi quidem, sed non satis acuti ... dicunt ..; O III, 39.

sensus: nos elephantorum acutissumis sensibus ... ad utilitatem nostram abutimur; N II, 151.

sonus: summus ille caeli stellifer cursus ... acuto et excitato movetur sono; R VI, 18.

studia: quid in levioribus studiis, sed tamen acutis? C 50.
vir: (oportet fingi illum virum) acutum, versutum, veteratorem; F II, 53 vir iste fuit ille *quidem* prudens et acutus; L I, 54.
B. **allein: a. masc.:** inter acutos .. et inter hebetes interest, quod ..; T IV, 32.
b. neutr.: I. veniunt: quia multa venirent in mentem acuta atque subtilia; N I, 60.
II. audio: istis ... brevibus et acutis auditis; F IV, 52.
tempero: qui (sonus) acuta cum gravibus temperans varios aequabiliter concentus efficit; R VI, 18.

ad, nach — hin, zu, bis zu, bei, gemäß, gegen (**nachgestellt:** s. I. refero ad alqm; N II, 10. **bei Städtenamen:** s. I. mitto ad Troiam. proficiscor ad Capuam, Troiam. III. dux ad Ilium. IV, 1. ad Gytheum, Syracusas, Troiam): I. **nach Verben und Participien:** abduco: sunt qui abducant a malis ad bona, ut Epicurus; T III, 76. Xenocrates ... abduxit legatos ad cenam in Academiam; T V, 91. curas: s. studia. ne ars tanta ... a religionis auctoritate abduceretur ad mercedem atque quaestum; D I, 92. abducendus .. est non numquam ad alia studia, sollicitudines, curas, negotia; T IV, 74.
abeo: abiit ad deos Hercules; T I, 32.
aberro: etiamsi (oratio) aberrare ad alia coeperit; O I, 135.
abicio: quom ceteras animantes (natura) abiecisset ad pastum; L I, 26.
abripio: quibus .. Romulum tenebris etiamsi natura ad humanum exitum abripuit; R I, 25.
abutor: abuteris ad omnia atomorum regno et licentia; N I, 65. nos sagacitate canum ad utilitatem nostram abutimur; N II, 151.
accedo: s. **accedo** (56 St.) S. 23, f.
accido: »utinam ... ne in nemore Pelio securibus caesae accidissent abiegnae || caesa accidisset abiegna || ad terram trabes«; N III, 75. Fa 35.
accio: eum .. (Numam) ad regnandum Sabinum hominem Romam Curibus accivit; R II, 25.
accommodo, accommodatus: s. **accommodo** (37 St.) S. 29, f.
addo: nos paucis ad haec additis finem faciamus aliquando; F IV, 73. ad definitionem additum: neque enim ... posse ..; A II, 77. additur ad hanc definitionem a Zenone recte, ut illa opinio praesentis mali sit recens; T III, 75. quod is (L. Manlius) paucos sibi dies ad dictaturam gerendam addidisset; O III, 112. ut ... Diodorus ad eandem honestatem addidit vacuitatem doloris; F II, 19. quidam .. ad eas laudes ... addunt aliquam suam; O I, 116. quid ad hanc mansuetudinem addi potest? O I, 37. si ad eum numerum unum addidero, multane erunt? A II, 93. Pompilius .. auspiciis maioribus inventis ad pristinum numerum duo augures addidit; R II, 26. cur eam (paupertatem) sumptu ad sacra addito deorum aditu arceamus? L II, 25. ut (summum bonum) additum ad virtutem auctoritatem videatur habiturum; F II, 42. quasi .. emendum eis sit, quod addant ad virtutem; F II, 42.
adduco: ratio, quae ex rebus perceptis ad id, quod non percipiebatur, adducit; A II, 26. ad aegros non vates aut hariolos, sed medicos solemus adducere; D II, 9. quae (res) ad confessionem ignorationis adduxerant Socratem; A I, 44. ad quam nos consuetudinem a familiaribus nostris adducti; T II, 9. profligata iam haec et paene ad exitum adducta quaestio est; T V, 15. Socrates mihi videtur ... philosophiam ... ad vitam communem adduxisse; A I, 15. quem ad intellegendum poterit adducere? A I, 6.
adeo: »nolite .. hospites ad me adire!« T III, 26. caste iubet lex adire ad deos; L II, 24. »ad divos adeunto caste;« L II, 19. proinde quasi bonis ... ulla sit ad rem publicam adeundi causa iustior, quam ..; R I, 9. dubitationem ad rem publicam adeundi in primis debui tollere; R I, 12.
adfero: qui (Pomponius) illum (filium) iratum allaturum ad se aliquid contra patrem arbitraretur; O III, 112. Peripatetici .. ad placandos animos multa adferunt; T IV, 9. maximam materiam ex rebus per se investigatis ad rerum occultarum cognitionem attulerunt; F V, 9. magnos .. usus (materia) adfert ad navigia facienda; N II, 152. quam quidem ad rem nos ... magnum attulimus adiumentum hominibus nostris; O I, 1. quicquid ad rem publicam attulimus, si modo aliquid attulimus; O I, 155. animi maximam aut voluptatem aut molestiam plus aut ad beatam aut ad miseram vitam afferre momenti quam ..; F I, 56. semper aliquid ad communem utilitatem afferendum (est); O I, 52. negat Epicurus *ne* || nec || diuturnitatem quidem temporis ad beate vivendum aliquid afferre; F II, 87. quid igitur iuvat aut quid adfert ad cavendum scire aliquid futurum? N III, 14.
adficio: quem ad modum oculus conturbatus non est probe adfectus ad suum munus fugendum, ... sic ..; T III, 15.
adfigo: (Prometheus) adfixus ad Caucasum dicit haec; T II, 23.
adfingo: qui (sapiens) nihil opinione adfingat adsumatque ad aegritudinem; T III, 80.
adfluo: cum infinita simillumarum imaginum series || species || ex innumerabilibus individuis existat et ad nos || deos || adfluat; N I, 49. quae (voluptas) ad eos (sensus) cum suavitate afflueret et illaberetur; F I, 39.
adgredior: ante quam adgredior ad ea; N I, 57. quia sic adgredior .. ad hanc disputationem, quasi nihil .. audierim; N III, 7. maximam .. partem ad iniuriam faciendam adgrediuntur, ut ..; O I, 24. prius quam adgrediamur ad leges singulas; L II, 8.
adhaeresco: ad eam (disciplinam) tamquam ad saxum adhaerescunt; A II, 8. ut homines ad earum (Sirenum) saxa discendi cupiditate adhaerescerent; F V, 49.
adhibeo: cum adhibemus ad eos orationem eius modi; A II, 32. has (definitiones rerum) ad omnia, de quibus disceptabatur, adhibebant; A I, 32. Theophrastum .. adhibeamus ad pleraque; F V, 12. ad quod dilectus adhibetur; F V, 90. nec vero alienum est ad ea eligenda ... adhibere doctos homines; O I, 147. quos tactus, quos odores adhibebis ad deos? N I, 112. ad quod (genus) est adhibenda actio quaedam; O I, 17. ad inventa animo, percepta sensibus adhibitis opificum manibus omnia nos consecutos; N II, 150. distinctio, utrum ad universam perturbationem ... an ad singulas, ut ad metum, lubidinem, reliquas, melius adhibeatur oratio; T IV, 59. qui ... ad domesticum maiorumque morem etiam hanc a Socrate adventiciam doctrinam adhibuerunt; R III, 5. ut ... alia ad alium motum curatio sit adhibenda; T IV, 65. quibus rebus ad illum primum motum animi et amoris adhibitis; Lae 29. ad quas (notas) adhibita memoria et diligentia; D I, 127. quos (Persas) negat ad panem adhibere quicquam praeter nasturcium; T V, 99. adhibetur .. (Diana) ad partus; N II, 69. percepta: s. inventa. perturbationem: s. lubidinem. ad nullam .. earum

rerum, quae sensu accipiuntur, divinatio adhibetur; D II, 9. adhibebit ad considerandas res et tempus et diligentiam; O I, 18. ad similitudines istas usus adhibendus est; A II, 57. discriptus || descr. || .. populus ... plus adhibet ad suffragium consilii quam fuse in tribus convocatus; L III, 44. quod .. vetat Chrysippus, ad recentis quasi tumores animi remedium adhibere; T IV, 63. quem (ignem) adhibemus ad usum atque victum; N II, 40. (ratio, oratio) raro proficit neque est ad volgus adhibenda; T IV, 60. ut ... eadem sit omnibus ad deterrendum adhibenda oratio; T IV, 62. sapientis .. cogitatio non ferme ad investigandum adhibet oculos advocatos; T V, 111. ea .. (amicorum auctoritas) .. adhibeatur ad monendum; Lae 44. ut .. domitores equorum non verbera solum adhibent ad domandum, sed ..; fr V, 85.

adhortor: ne posset aliquando ad bellum faciendum locus ipse adhortari; O I, 35.

adicio: (Timotheus) ad eam laudem doctrinae et ingenii gloriam adiecit; O I, 116.

adipiscor: aliquantum se ... adeptos et ad dicendum et ad iudicandum; O I, 1.

adiungo: ad haec, quae visa sunt et quasi accepta sensibus, adsensionem adiungit animorum; A I, 40. quod .. (Stoici) ea ... non adiungunt ad finem bonorum; F IV, 43. ad hanc fortitudinem, de qua loquimur, temperantia adiuncta; T V, 42. nec multo secus eos (facere), qui ad honestatem prima naturae commoda adiungerent; A II, 138. ut ... Callipho adiunxit ad honestatem voluptatem; F II, 19. qui (Callipho, Diodorus) ad honestatem aliud adiungunt; F IV, 50. Diodorus ... adiungit ad honestatem vacuitatem doloris; F V, 14. aut voluptas adiungi potest ad honestatem ... aut doloris vacuitas ... aut prima naturae; F V, 21. ita ad impietatem in deos in homines adiunxit iniuriam; N III, 84. quodsi quis ad ea instrumenta animi ... adiungendam sibi etiam doctrinam ... putavit; R III, 5. quorum ad popularis ... laudes has etiam minus notas ... adiungimus; A II, 6. rectene .. hanc tertiam partem ad exquirendum officium adiunxerit an secus; O III, 11. ne ... ad illam causarum operam ... adiungatur haec iuris interpretatio; L I, 12. omnis .. praedictio mali tum probatur, cum ad praedictionem cautio adiungitur; D II, 54. ad hanc providentiam naturae tam diligentem ... adiungi multa possunt; N II, 140. sideribus parem numerum distribuit animorum et singulos adiunxit ad singula; Ti 43. Callipho ad virtutem nihil adiunxit nisi voluptatem; F II, 34. qui ad virtutem adiungunt vel voluptatem ... vel vacuitatem doloris; F II, 42. ad eas .. virtutes ... dialecticam etiam adiungunt et physicam; F III, 72. ad quam (virtutem) se similis animus adplicet et adiungat; Lae 48. si esset optimi cuiusque ad illam vim dominationis adiuncta auctoritas; R II, 15. proprium hoc statuo esse virtutis conciliare animos hominum et ad usus suos adiungere; O II, 17.

adiuvo: (haec) adiuvant aliquantum cum ad cetera, tum ad amicitias comparandas; O II, 31.

adlecto: ad quem (agrum) fruendum non modo non retardat, verum etiam invitat atque adlectat senectus; C 57.

adlicio: quod ea voluptas, quae in motu sit, et parvos ad se alliciat et bestias; F II, 32. ut, si magnetem lapidem esse dicam, qui ferrum ad se adliciat et attrahat || trahat ||; D I, 86. quamquam omnis virtus nos ad se allicit; O I, 56. nihil esse, quod ad se rem ullam tam alliciat || illiciat || et attrahat quam ad amicitiam similitudo; Lae 50. ſ. voco; F I, 54. ut ea (natura) debeat ipsa per se ad se colendam allicere sapientem; N I, 116. amicitiam: ſ. se; Lae 50. ut oratione benigna multitudinis animos ad benivolentiam alliciant; O II, 48. quonam modo hominum studia ad utilitates nostras allicere atque excitare possimus; O II, 20. nihil est .. virtute amabilius, nihil, quod magis adliciat ad diligendum; Lae 28.

administro: omnia ... ad salutem omnium conservationemque admirabiliter administrari; N II, 132.

admitto: vix admittuntur ad eos (honores); A fr. 4.

admoneo: ut ... eam (Voluptatem) tantum ad aurem admonerent, ... ut caveret ..; F II, 69. quam multi inopes digni praesidio deorum nullo somnio ad thensaurum reperiendum admonentur! D II, 134.

admoveo: alia quaedam sit ad eum admovenda curatio; T IV, 61. ad id (lumen virtus) se admovet; Lae 100. neque .. ad mare (urbem) admovit; R II, 5. fasciculum ad navis admovebis? T III, 43.

adnecto: paulo supra, quam ad linguam stomachus adnectitur; N II, 136.

adnitor: natura solitarium nihil amat semperque ad aliquod tamquam adminiculum adnititur; Lae 88.

adno: quod ubique genitum || gentium || est, ut ad eam urbem, quam incolas, possit adnare; R II, 9.

adripio: »huc arripe ad me manibus abstractam (matrem) piis;« T II, 20. quod uterque vestrum arripiet fortasse ad reprendendum; N II, 162.

adsisto: qui cum famulorum *in* numero educatus ad epulas regis adsisteret; R II, 37.

adsum: se ... petere, ut mane ad portam adesset; D I, 57.

adsumo: ſ. adfingo.

advehor: tu equo advectus ad quandam magni fluminis ripam; D I, 58.

advenio: »o Patricoles, .. ad vos adveniens auxilium ... peto;« T II, 38.

advigilo: ut advigiletur facilius ad custodiam ignis; L II, 29.

advoco: quid aliud agimus, ... nisi animum ad se ipsum advocamus? T I, 75.

advolo: eam (avem) sibi cibum quaerere advolantem ad eas avis, quae ..; N II, 124.

ago: quid? si pater fana expilet, cuniculos agat ad aerarium, indicetne ..? O III, 90.

anquiro: ad hanc confirmandam opinionem anquirit animus ... mentis .. agitationem in deo; N I, 45. omnia .. duo ad cohaerendum tertium aliquid anquirunt; Ti 13.

appareo: vgl. III. ratio.

appello: »visust in somnis pastor || visum est ... pastorem || ad me appellere pecus lanigerum eximia pulchritudine«; D I, 44. qui (Dionysius) cum ad Peloponnesum classem appulisset; N III, 83.

appeto: quid sit, quod ad ius pontificium civile appetatis; L II, 52.

applico: quid enim dicis || enim? || omne animal ... applicatum esse ad se diligendum? F IV, 34. omne animal applicatum esse ad id, quod in eo sit optimum; F IV, 34. ad quas (bestiae) se adplicent eiusdem generis animantis; Lae 81. se alii ad philosophiam, alii ad ius civile, alii ad eloquentiam applicant; O I, 115. cum .. ad flammam se adplicaverunt, sine gemitu aduruntur; T V, 77. ut (voluptas) ad honestatem applicetur; F II, 37. ius: ſ. eloquentiam. si ... ad hanc potissimum philosophiam me

adplicavi; A II, 65. ſ. eloquentiam. adplicat se (Chrysippus) ad eos (philosophos) potius, qui ..; Fa 39. virtutem: ſ. adiungo ad virtutem; Lae 48.

appropinquo: qui ad summam aquam iam appropinquent; F IV, 64.

arcesso: ut eum (Attum Navium) ad se rex Priscus arcesseret; D I, 32.

ascribo: tyrannus petivit, ut se ad amicitiam tertium ascriberent; O III, 45.

aspiro: ut ad me adspirare non posses; T V, 27.

attexo: vos .. ad id, quod erit inmortale, partem attexitote mortalem; Ti 41.

attineo: quod ad Phalarim attinet, perfacilo iudicium est; O III, 32. qui (Socrates) ... ea ... nihil omnino ad vitam hominum attinere dixerit; R I, 15. quae ad colendam vitem attinebunt; F IV, 38.

attraho: ſ. adlicio; D I, 86. Lae 50.

attribuo: illud satis est, non attribuere ad amissionem amicorum miseriam nostram; T III, 73.

audio: ponere aliquid, ad quod audiam, ... volo; Fa 4.

capio: cum ... illa delectatio multitudinis ad breve exiguumque tempus *capiatur;* O II, 56.

cedo: (Centanrus) »tendit et inlustrem truculentus cedit ad Aram«; N II, 114.

claudo: nostrorum hominum ad eorum doctissimas voces aures clausas fuisse; T IV, 2.

cohaereo: haec ad quoddam tempus cohaerere possunt; N III, 34. quod ... mundus .. ita cohaeret ad permanendum, ut nihil ne excogitari quidem possit aptius; N II, 115.

cohortor: cum ad philosophiam cohortamur; O II, 6. oratio ... in hominibus ad virtutis studium cohortandis consumebatur; A I, 16. cohortati sumus ... ad philosophiae studium eo libro, qui est inscriptus Hortensius; D II, 1.

commendo: ipsum (animal) sibi conciliari et commendari ad se conservandum et ad suum statum eaque, quae conservantia sunt eius status, diligenda; F III, 16. P. Rutili || Rutilii || adulescentiam ad opinionem .. innocentiae ... P. Muci || Mucii || commendavit domus; O II, 47.

commeo: quorum (siderum) alterum (genus) spatiis inmutabilibus ab ortu ad occasum commeans; N II, 49.

commolior: »nec quem dolum ad eum (patrem) aut machinam commoliar, scio quicquam«; N III, 73.

commoveo: me .. ad altiorem memoriam Oedipodis huc venientis ... species quaedam commovit; F V, 3.

comparo: nec vero illa sibi remedia comparavit ad tolerandum dolorem; T V, 74. qui ... mortem non timet, magnum is sibi praesidium ad beatam vitam comparat || comparavit ||; T II, 2. quas (res) sapientia comparat ad voluptatem; F II, 89. quas (res) ad beate vivendum sapientia comparaverit; F I, 65. cum ... ego me ad respondendum compararim; N III, 19.

compello: omnis .. coagmentatio corporis ... ad morbos senectutemque compellitur; Ti 17.

compono: auspicia ista ad utilitatem esse rei publicae composita; L II, 32.

concedo: ad cetera ... quod tibi tandem tempus vacuum fuit concessum? L I, 9.

concilio: eadem .. natura vi rationis hominem conciliat homini et ad orationis et ad vitae societatem; O I, 12.

concurro: quotiens non modo ductores nostri, sed universi etiam exercitus ad non dubiam mortem concurrerunt! T I, 89.

condo: quae (urbes) ad spem diuturnitatis conderentur atque imperii; R II, 5.

conduco: aut anquirunt aut consultant, ad vitae commoditatem iucunditatemque, ad facultates rerum atque copias, ad opes, ad potentiam ... conducat id necne; O I, 9.

confero: Macedones nonne ... universi .. se ad Pyrrhum contulerunt? O II, 26. hortata .. est, ut me ad haec conferrem, animi aegritudo; N I, 9. nos ... omnes omnia ad huius adulescentiam conferamus; F V, 6. ad unius se auctoritatem contulerunt; A II, 9. nihil (est) honestius ... quam pecuniam ... ad beneficentiam liberalitatemque conferre; O I, 68. ad id (summum bonum) explicandum disputationem omnem conferemus; F IV, 8. cuius (Amafinii) libris editis commota multitudo contulit se ad eam potissimum disciplinam; T IV, 6. qui .. ad naturae suae non vitiosae genus consilium vivendi omne contulerit; O I, 120. ad hostes (C. Blossius) se contulit; Lae 37. ut ... omnes ad eum (improbum) honores ... conferantur; R III, 27. cum ... totum .. se ad investigationem naturae contulisset; A I, 34. liberalitatem: ſ. beneficentiam. ut otium suum ad nostrum negotium contulisse videantur; O I, 156. quas (ferias) compositio anni conferre debet ad perfectionem operum rusticorum; L II, 29. quo (Scaevola) mortuo me ad pontificem Scaevolam contuli; Lae 1. quae (studia) vel ad usum vitae vel etiam ad ipsam rem publicam conferre possumus; R I, 30. qui ad rem publicam se contulerunt; Lae 86. (Phalereus Demetrius) ad Ptolomaeum || Ptolem. || se regem Alexandream contulit; F V, 54. ut hae feriae nobis ad utilissimos rei publicae sermones potissimum conferantur; R I, 33. istorum .. verborum amore ... praestantissimis ingeniis homines se ad philosophiae studium contulerunt; F II, 51. quoniam ... id .. unum expetentes homines se ad hoc studium contulerunt; F II, 86. totos se ad studia doctrinae conferunt; F V, 57. qui primi se ad philosophiae studium contulerunt; T V, 2. cur orbati rei publicae muneribus ad hoc nos studium potissimum contulissemus; O II, 6. qui (adulescentes) se ad claros et sapientes viros bene consulentes rei publicae contulerunt; O II, 46. usum: ſ. rem publicam; R I, 30. ad nostras utilitates officia ante conlata (erunt spectanda); O I, 45. illi ipsi ... ad hominum utilitatem suam prudentiam intellegentiamque potissimum conferunt; O I, 156.

confirmo: duabus praeclarissimis ad diuturnitatem rei publicae rebus confirmatis, religione atque clementia; R II, 27.

confluo: reliqua ... ad easdem .. portas iecoris confluunt; N II, 137. si ad haec studia plures confluxerint; T II, 6.

conformo: ad maiora .. quaedam nos natura genuit et conformavit; F I, 23.

confugio: ad te confugimus; T V, 5. ad unum aliquem confugiebant virtute praestantem; O II, 41. confugis ad aequilibritatem, N I, 109. nisi ad has commenticias declinationes confugisset; Fa 48. ut tragici poëtae ... confugitis ad deum; N I, 53. tamquam in aram confugitis ad deum; N III, 25. cum ... maerens ad exercitum ... confugisset; R II, 63. qui armis positis ad imperatorum fidem confugient; O I, 35. confugiendum est ad posterius (genus decertandi), si uti non licet superiore; O I, 34. non ad hanc potissimum (levationem) confugissem; N I, 9. confugis ad physicos eos, qui ..; A II, 55. qui ad eam (rationem) confugere conantur; O II, 21.

coniungo: inter nos natura ad civilem com-

munitatem coniuncti et consociati sumus; F III, 66. ut ipse ad meam utilitatem semper cum Graecis Latina coniunxi; O I, 1.

conloco: sensus ... mirifice ad usus necessarios et facti et conlocati sunt; N II, 140.

conquiro: si ea nullam ad aliam rem nisi ad voluptatem conquiruntur; F II, 111.

conscribo: visum est mihi de senectute aliquid ad te conscribere; C 1.

consentio: ut (di) ad omnia conservanda et tuenda consensisse videantur; N II, 60. deserere consentientem Graeciam ad bellum barbaris inferendum; O III, 99. quae ... quasi consentiens ad mundi incolumitatem coagmentatio naturae quem non movet; N II, 119. cum .. eodem ... populus *accessit* atque omnis undique ad vitia consentiens multitudo; T III, 3.

consequor: ad laudem hunc omnia consecutum puto; R III, 6.

consisto: ad mensam eximia forma pueros delectos iussit consistere; T V, 61.

consocio: ſ. coniungo; F III, 66.

constituo: sunt ad placandos deos alii (sacerdotes) constituti ..., ad interpretanda alii praedicta vatium neque multorum; L II, 30. qui publice ad eam rem constitutus esset; L II, 65. quae (mundi partes) sunt [ad] || sunt, sunt ad || spatiorum temporis signa et notae || significationem [notae] || constitutae; Ti 46. sive haec ad utilitatem vitae constituta sunt a principibus rerum publicarum; R I, 56.

contendo: hunc Crassum ... ad imitationem quasi nostri generis contendisse; fr V, 22. ii ... magna spectare et ad ea rectis studiis debent contendere; O II, 45.

contineo: ore .. (gustatus) continetur et ad usum apte et ad incolumitatis custodiam; N II, 145.

convenio: non conveniret || conveniet || ad omnia; F III, 35. si cothurni laus illa esset, ad pedem apte convenire; F III, 46. nihil est ... tam conveniens ad res vel secundas vel adversas; Lae 17.

converto: rursus te ad illum (Epicurum) converte; A fr 20 (3.29). me ipsum huc modo venientem convertebat ad sese Coloneus ille locus; F V, 3. ad eos igitur converte te; F V, 7. ad te igitur mihi iam convertenda omnis oratio est; T IV, 59. cum ... honesta res ... totos ad se convertit et rapit; O II, 37. mundum totum se ad amorem suum sublevandum conversurum putat; T IV, 73. quae nos magis ad cognitionem intellegentiamque convertant; T V, 68. cum ad eos (consolatores) impetum suum *fortuna* converterit; T III, 73. quo facilius animos imperitorum ad deorum cultum a vitae pravitate converterent; N I, 77. Atheniensium populi potestatem omnium rerum ipsi ... ad furorem multitudinis licentiamque conversam pesti *; R I, 44. reliquiae coniurationis a Catilinae furiis ad tuum scelus furoremque conversae, non civitas erat; P 27. intellegentiam: ſ. cognitionem. licentiam: ſ. furorem; R I, 44. quae (natura) ... ad medium rapit et convertit extrema; N II, 115. nos ... ad hanc scribendi operam omne studium curamque convertimus; O III, 4. »si solis ad ortum conversa (Iovis species) inde patrum sedes populique videret;« D I, 20. »se .. (Iovis satelles) obitu a solis nitidos convertit ad ortus«; D I, 106. ibi cum palam eius anuli ad palmam converterat; O III, 38. quid est tam inhumanum quam eloquentiam ... ad bonorum pestem perniciemque convertere? O II, 51. scelus: ſ. furorem; P 27. ut omnes adulescentes se ad haec studia convertant; D II, 5.

convoco: Pythius ... piscatores ad se convocavit; O III, 58. qui dissipatos homines ... ad societatem vitae convocavit; T I, 62.

creo: quae in terris gignantur, ad usum hominum omnia creari; O I, 22.

declino: modo etiam paulum ad dexteram de via declinavi; F V, 5.

decurro: ad quam (calcem) cum sit decursum; T I, 15.

deduco: licet ... eam .. (universitatem generis humani) gradatim ad pauciores, postremo deducere ad singulos; N II, 164. ego .. a patre ita eram deductus ad Scaevolam sumpta virili toga, ut ..; Lae 1. non esse dubium, ad utrum eorum natura nos ipsa deductura sit; F IV, 59. deduc orationem tuam de caelo ad haec citeriora; R I, 34. an ... ad eum agnum non casu, sed duce deo servus || servos || deducitur? D II, 39. * ita aqua Albana deducta ad utilitatem agri suburbani, non ad arcem urbemque retinendam; D II, 69. ad quorum et cognitionem et usum iam corroborati natura ipsa praeeunte deducimur; F V, 58. quae (via) deducit ad convenientiam conservationemque naturae; O I, 100. plerumque .. parentium praeceptis imbuti ad eorum consuetudinem moremque deducimur; O I, 118. ad quam (disciplinam) me deducas, si ab hac abstraxeris; A II, 114. quod ad cumque legis genus me disputatio nostra deduxerit; L II, 46. morem: ſ. consuetudinem. cuius (dei) quidem vos maiestatem deducitis usque ad apium formicarumque perfectionem; A II, 120. usum: ſ. cognitionem. utilitatem: ſ. arcem ret.

defero: ad quem (Velleium) tum Epicurei primas ex nostris hominibus deferebant; N I, 15. praeclaram vero causam ad me defertis; R III, 8. quom res esset ad se delata; L III, 36. quodsi etiam possis quidvis deferre ad alterum; Lae 73. cum is (P. Sextilius Rufus) rem ad amicos ita deferret, se esse heredem; F II, 55. tum illum (rusticum) ... rem ad amicos detulisse; D I, 55. quae (visa) illi (mortales) exterriti somno || somnio || ad coniectorem mane deferant; D II, 129. defert ad coniectorem quidam somniasse se ..; D II, 134. quae (sortes || oracula ||) ad dialecticum deferendae || deferenda || sint; D II, 115. ad quamcumque sunt disciplinam quasi tempestate delati; A II, 8. ad istam epistulam delati sumus; F II, 104. »prodigia, portenta ad Etruscos haruspices || arusp. || ... deferunto;« L II, 21. quod genus imperii primum ad homines iustissimos ... deferebatur; L III, 4. ad interpretem (cursor) detulit aquilam se in somnis visum esse factum; D II, 144. rem ad populum detulit; O III, 112. delata etiam ad senatum labe agri Privernatis; D I, 97. quem cum ex alto ignotas ad terras tempestas ... detulisset; R I, 29.

defluo: nescio quo pacto ab amicitiis perfectorum hominum ... ad leves amicitias defluxit oratio; Lae 100. a necessariis artificiis ad elegantiora defluximus; T I, 62.

delabor: iam .. a sapientium familiaritatibus ad vulgares amicitias oratio nostra delabitur; Lae 76. quae (regula) quasi delapsa de caelo est ad cognitionem omnium; F I, 63.

deligo: nos .. ad sacra Idaea accipienda optimum virum delegimus; F V, 64. eos ad imperandum deligi solitos; O II, 42. quos (viros) sibi ipsi (adulescentes) delegerint ad imitandum; O II, 46.

depromo: unde aut || autem || ad agendum aut ad dicendum copia depromi maior gravissimorum exemplorum quasi incorruptorum testimoniorum potest? fr V, 27.

derigo: ad quae (exempla) reliqua oratio derigatur ‖ deregatur ‖ mea; R II, 55. naturam: ſ. IV, 3. naturam; L II, 13. ex intestinis .. secretus a reliquo cibo sucus is, quo alimur, permanat ad iecur per quasdam a medio intestino usque ad portas iecoris ... ductas et derectas ‖ dir. ‖ vias; N II, 137. ea (coniectura) fallit fortasse non numquam, sed tamen ad veritatem saepissime derigit ‖ dir. ‖; D I, 25. quodsi ne ipsarum quidem virtutum laus ... reperire exitum potest, nisi derigatur ad voluptatem; F I, 54. num existimes, non dico Homerum, Archilochum, Pindarum, sed Phidian, Polyclitum, Zeuxim ad voluptatem artes suas derexisse; F II, 115.

descendo: visne igitur ... descendamus ad Lirim? L fr 4. ut ... senes .. ad ludum adulescentium descendant; R I, 67. nos ad naviculas nostras descendimus; A II, 148. ut verum esset sua voluntate sapientem descendere ad rationes civitatis non solere; R I, 11. ad quas (calamitatum societates) non est facile inventu qui descendant; Lae 64.

desido: cum ad infinitam altitudinem terra desedisset ‖ desid., disid. ‖; D I, 97.

desum: nihil posse ad beatam vitam deesse sapienti; F V, 84. huic paulumne ad beatam vitam deesse dicemus, non modo ad beatissimam? T V, 23. quid .. deest ad beate vivendum ei, qui confidit suis bonis? T V, 40. quid potest ad beate vivendum deesse ei, quem ..? T V, 42. ‖ [in quo virtus sit, ei nihil deesse ad beate vivendum] ‖; P II.

detrudo: sin aliquando necessitas nos ad ea detruserit, quae nostri ingenii non erunt; O I, 114.

deverto: alterum (Arcadem) ad cauponem ‖ cop. ‖ devertisse, ad hospitem alterum; D I, 57. neque (me) ad hospitem ante devertisse, quam ..; F V, 4.

dico: »ut illa ad alios dicta et praecepta excidant;« T III, 71. ad ea, quae contra dicerentur, dici oportere putabant; A II, 17. ut ad ea, quae ii respondissent, si quid videretur, diceret; F II, 2. nec exspectes, dum ad omnia dicam; F IV, 3. nisi .. ad haec, Cato, dicere aliquid vis; F IV, 44. dicendum est mihi igitur ad ea, quae sunt a te dicta; D II, 8. non audeo .. ad ista .. dicere; R I, 30. ad haec illa dici solent primum ab iis, qui ..; R III, 26. vgl. V. T IV, 46. etsi ea quidem ... quamvis ad aetatem recte isto modo dicerentur; F V, 27. pro qua (sententia) ... non apud exercitum neque ad censores dicere audeant; T III, 51. ad Epicuri consolationem satis est ante dictum; T III, 78. quid ad has definitiones possint dicere? T IV, 48. quod item ad contrariam laudem in virtute ‖ virtutem ‖ dici potest; L I, 51. pauca etiam nunc dicam ad reliquam orationem tuam; F II, 85. ad has omnes visiones inanes Antiochus ... permulta dicebat; A II, 49.

dirigo: hunc (orbem) alterius (naturae) notavit, ... hanc autem citimam a mediana linea direxit ad laevam (partem); Ti 25.

discribo: ad vitam .. usumque vivendi ea discripta ‖ descr. ‖ ratio est iustis nuptiis; R V, 7.

disputo: ad id aut sedens aut ambulans disputabam; T I, 7. non inscite Heracleotes Dionysius ad ea disputat, quae ..; T III, 18.

dissero: veteres ... non ad hunc usum popularem atque civilem de re publica disserebant; L III, 14.

do: »eo .. ictu me ad casum dari«; D I, 44. eloquentiam a natura ad salutem hominum et ad conservationem datam; O II, 51. ad hanc .. conversionem ... ingrediendi membra non dedit; Ti 19. ut ... omnibus mensibus vicesimo die lunae dent ad eorum epulas; F II, 101. appetitio animi ... non ad quodvis genus vitae, sed ad quandam formam vivendi videtur data; F III, 23. si te ad ius respondendum dedisses; L I, 12. si me non modo ad legendos libros, sed etiam ad totam philosophiam pertractandam dedissem; N I, 9. dabant .. hae feriae tibi oportunam ‖ opp. ‖ sane facultatem ad explicandas tuas litteras; R I, 14. vadem te ad mortem tyranno dabis pro amico? F II, 79. quae partes .. corporis ad naturae necessitatem datae; O I, 126. ut (membra) ad quandam rationem vivendi data esse appareant ‖ adpareat ‖; F III, 23. ad eas .. res ab Epicuro praecepta dantur; F II, 84. salutem: ſ. conservationem. haec .. sive vis sive ars sive natura ad scientiam rerum futurarum homini ... est ... data; N II, 163. quod hic ei (animali) primus ad omnem vitam tuendam appetitus a natura datur, se ut conservet; F V, 24. quae (centuria) ad summum usum urbis fabris tignariis est data; R II, 39. ipsum illud genus vel libidinis vel cupiditatis ad summam utilitatem esse dicunt a natura datum; T IV, 44. dant .. (parvi) se ad ludendum; F V, 42. si qui dies ad rusticandum dati sint; L I, 9. neque umquam mihi visus es ita te ad dicendum dedisse, ut ius civile contemneres; L I, 13. quod tempus a natura ad deligendum, quam quisque viam vivendi sit ingressurus, datum est; O I, 118. quod cuique temporis ad vivendum datur; C 69. quo plures (amicus) det sibi tamquam ansas ad reprehendendum; Lae 59.

dono: alia .. (membra videntur esse donata) nullam ob utilitatem quasi ad quendam ornatum; F III, 18.

duco: ut ille veterator et callidus vinctus ad Hannibalem duceretur; O III, 113. ad quemcumque ipsae (virtutes) dolorem cruciatumque ducentur; T V, 81. duci .. maiorum rerum contemplatione ad cupiditatem scientiae summorum virorum est putandum; F V, 49. omnes trahimur et ducimur ad cognitionis et scientiae cupiditatem; O I, 18. dolorem: ſ. cruciatum. ipsam (honestatem) suo splendore ad se animos ducere; A fr. 20. quo (Catone) omnes ... quasi exemplari ad industriam virtutemque ducimur; R I, 1. cum ad eam (mortem Lacedaemonius) duceretur; T I, 100. portas: ſ. derigo; N II. 137. ut, quos ratio non posset, eos ad officium religio duceret; N I, 118. sic adulescentes senum praeceptis gaudent, quibus ad virtutum studia ducuntur; C 26. qui (rex) maximas copias duxit ad Troiam; T I, 98. virtutem: ſ. industriam. me ad credendum tua ducit oratio; T II, 42. quae (leges) ad puniendum non iracundia, sed aequitate ducuntur; O I, 89.

effero: »hicine est ille Telamon, modo quem gloria ad caelum extulit?« T III, 39. quam (gravitatem dignitatemque virtutis) cum ad caelum extulerunt; T V, 85.

efficio: sic .. generatus (mundus) ad id est effectus, quod ratione ... comprehenditur; Ti 7. quarum (pecudum) opere ‖ opera ‖ efficitur aliquid ad usum hominum atque vitam; O II, 11. ut (Fibrenus) hanc nobis efficeret sedem ad disputandum; L II, 6.

egeo: quam ad suavitatem nullis (Nestor) egebat corporis viribus; C 31. quae (pars corporis) coniunctione alterius egeret ad procreandum; N II, 64. cum oculis ad cernendum non egeremus; N II, 143.

eligo: numquam profecto scholis essent excitati neque ad illud munus electi, nisi ..; T IV, 5.

eo: confestim ad eum ire perreximus; A I, 1. [id est ad Graecos ire iubeo]; A I, 8. quod

seorsum eunt alii ad alios; R VI, 1. non isset ad arma Pompeius; D II, 24. si ille ‖ si ‖ sapiens ad tortoris eculeum a tyranno ire cogatur; F IV, 31. quotiens senatus decemviros ad libros ire iussit! D I, 97. ad militiam euntibus dari solitos esse custodes; R IV, 3. si ad quietem integri iremus; D I, 60.

erigo: ad audiendum animos ereximus; A II, 10. ſ. eruo.

erudio: haec (philosophia) nos primum ad illorum (deorum) cultum, deinde ad ius hominum, ... tum ad modestiam magnitudinemque animi erudivit; T I, 64. omnibus eos (filios) artibus ad Graecorum disciplinam erudiit; R II, 34.

eruo: »nisi ... forte Triton ... molem ex profundo saxeam ad caelum eruit ‖ erigit ‖ «; N II, 89.

exacuo: quom animus ... exacuerit illam, ut oculorum, sic ingenii aciem ad bona seligenda ‖ eligenda ‖ et reicienda contraria; L I, 60.

excito: relinqui eius modi visa, quibus ad actionem excitemur; A II, 104. civitas ad arma repente est excitata; D I, 55. proinde quasi novitas nos magis quam magnitudo rerum debeat ad exquirendas causas excitare; N II, 96. hominem (natura) .. ad caeli quasi cognationis domiciliique pristini conspectum excitavit; L I, 26. ut excitaret homines non socordes ad veri investigandi cupiditatem; N I, 4. quibus (mysteriis) ex agresti immanique vita exculti ad humanitatem et mitigati sumus; L II, 36. quamquam .. libri nostri complures non modo ad legendi, sed etiam ad scribendi studium excitaverunt; O II, 2. utilitates: ſ. adlicio; O II, 20. quodsi (galli) victores alacritate et quasi laetitia ad canendum excitantur; D II, 56.

exercitatus: consuetudine beneficentiae paratiores erunt et tamquam exercitatiores ad bene de multis promerendum; O II, 53.

expeto: expetuntur .. divitiae cum ad usus vitae necessarios, tum ad perfruendas voluptates; O I, 25.

explico: ſ. porrigo.

exploratus: non est .. tam explorata ista ratio ad id, quod vultis, confirmandum, quam videtur; N I, 64.

expono: exposita .. ad exemplum nostra re publica; R I, 70. dicitur (Romulus) ab Amulio ... ad Tiberim exponi iussus esse; R II, 4. vitam suam exponere ad imitandum iuventuti; A fr. 5.

exquiro: nostrum est ... ad ea principia, quae accepimus, consequentia exquirere; F V, 60. negat .. tenuissimo victu ... minorem voluptatem percipi quam rebus exquisitissimis ad epulandum; F II, 90.

exsisto: existit tamquam ad articulos sarmentorum ea, quae gemma dicitur; C 53. vgl. III. utilitas.

exspecto: in expectatis ad amplissimam dignitatem fratribus; C 68.

fabricor: quae talia sunt, ut ea ipsa dei inmortales ad usum hominum fabricati paene videantur; N I, 4.

facio: sequitur .. ad participandum alium alio communicandumque inter omnes ius nos natura esse factos; L I, 33. unus profecto (mundus), siquidem factus est ad exemplum; Ti 12. quod ne liceret fieri ad alterius iniuriam, lege sanxerunt; T IV, 4. neque .. ita generati a natura sumus, ut ad ludum et iocum facti esse videamur, ad severitatem potius et ad quaedam studia graviora atque maiora; O I, 103. quae (pecuniarum effusiones) fiunt ad multitudinem deliniendam; O II, 56. palpebrae ... aptissime factae et ad claudendas pupulas, ne quid incideret, et ad aperiendas; N II, 142. severitatem, studia: ſ. ludum. ut (vis hominis) ad omnem virtutem percipiendam facta videatur; F V, 43. usus: ſ. conloco.

fero: hoc etiam magis necesse est (haec duo genera) ferantur ad caelum; T I, 42. aër ... natura fertur ad caelum; N II, 117. ad quam (gloriam) fertur optumus quisque; T III, 3. ut anno proximo P. Scaevola tribunus plebis ferret ad plebem, vellentne ..; F II, 54. »iidem (tribuni) ad plebem, quod oesus erit, ferunto«; L III, 10. idem .. (P. Valerius) ... legem ad populum tulit eam, quae ..; R II, 53. quae (sapientia) ... omnis monstret vias, quae ad quietem et tranquillitatem ferant; F I, 46. quod omnis odor ad supera fertur; N II, 141. vitis .., quae ..., nisi fulta est, fertur ad terram; C 52. tranquillitatem: ſ. quietem. illae (beluae) nihil sentiunt nisi voluptatem ad eamque feruntur omni impetu; O I, 105. cui viro .. ex se ipso apta sunt omnia, quae ad beate vivendum ferunt; T V, 36.

figuro: quorum (boum) ipsa terga declarant non esse se ad onus accipiendum figurata; N II, 159.

finio: »id .. ne committi possit, ad eam rem, rationem ‖ ratione ‖ cursus annuos sacerdotes finiunto;« L II, 20.

firmo: nec tam quaerendum est, dolor malumne sit, quam firmandus animus ad dolorem ferendum; T II, 28.

for: tum ad eos (deos) is deus, qui omnia genuit, fatur: „haec vos ..;" Ti 40.

genero: canum ... tanta alacritas in venando quid significat aliud nisi se ad hominum commoditates esse generatos? N II, 158.

gigno: ad maiora: ſ. conformo. quas (res) ad communem hominum usum natura genuit; O I, 51. quod (natura) tam multa ad vescendum, tam varia ... gignit; N II, 131. ea, quae gignuntur nobis ad fruendum; L II, 16.

gradior: fidenti animo, si ita res feret, gradietur ad mortem; T I, 110.

habeo: ad haec, nisi molestum est, habeo quae velim; F I, 28. nisi quid habes ad haec; T I, 55. qui ita talus erit iactus, ut cadat rectus, praepositum quiddam habebit ad finem, qui aliter, contra; F III, 54. ad ceteras res (sapiens) habet quandam artem, qua vera a falsis possit distinguere; A II, 57. quanta .. instrumenta habeat ad obtinendam adipiscendamque sapientiam; L I, 59. virtus satis habeat ad vitam beatam praesidii; T V, 83. habebit ... deus ... dentes, palatum, fauces nullum ad usum? N I, 92. si omnia ad intellegendum non habeo, quae habere vellem; T I, 67. vgl. III. causa. vis.

haereo: linguam .. ad radices eius haerens excipit stomachus; N II, 135.

hortor: multo .. nos (honesta actio) ad se expetendam magis hortatur quam superiora omnia; F III, 22. qua (oratione animus) hortari ad decus, ... consolari possit adflictos; L I, 62. ad quam (philosophiam) te hortamur; F V, 54.

iaceo: ibi quercorum rami ad terram iacent; fr. XII.

imbuo: litteris talibusque doctrinis ante excoli animos et ad sapientiam concipiendam inbui et praeparari decet; fr V, 23.

impello: quoniam libitum est vobis me ad haec inpellere; L II, 69. non .. actionis aut officii ratio impellit ad ea ... appetenda; F IV, 48. ad id adipiscendum impellit ipsa natura; T IV, 12. (lubidines) ad omne facinus inpellunt eos, quos inlecebris suis incenderunt; R VI, 1. ſ. scelus. ad eorum studia institutaque impellimur; O I, 118. quae res ad necem Porsennae

C. Mucium inpulit? P 12. quae voluptate quasi mercede aliqua ad officium impellitur, ea non est virtus; A II, 140. mensum annorumque conversiones ... ad quaestionem totius naturae inpulerunt; Ti 52. ad nullam rem umquam (animus) impelletur; A II, 25. facillime .. ad res iniustas inpellitur, ut quisque altissimo animo est, gloriae cupiditate; O I, 65. nullum .. scelus, nullum malum facinus esse, ad quod suscipiendum non libido voluptatis inpelleret; C 40. a quo (Bruto) non modo inpulsi sumus ad philosophiae || philosophas || scriptiones, verum etiam lacessiti; T V, 121. studia: f. instituta. inpellit (ratio) .. et incitat ad conspiciendas totaque mente contrectandas varias voluptates; T III, 33. qua (adpetitione) ad agendum impellimur; A II, 24. cum imperiti facile ad credendum inpellerentur; R II, 18. ratio ... ad recte faciendum inpellens et a delicto avocans; L II, 10. appetitus inpellit ad agendum; O I, 132.

impertio: ut donum hoc divinum rationis et consilii ad fraudem hominibus, non ad bonitatem impertitum esse videatur; N III, 75.

incendo: omnes .. incenduntur ad studia gloria; T I, 4. f. inflammo.

incito: sic ii ... ad servandum genus hominum natura incitantur; F III, 66. qui (Decii) ad voluntariam mortem cursum equorum incitaverunt; C 75. ad investigandam veritatem studio incitato (is vir sit necesse est); T V, 68. quoniam ... ad hanc voluptatem ipsius naturae stimulis incitamur; R I, 3. cuius voluptatis || [voluptatis] || avidae libidines temere ... ad potiendum incitarentur; C 39.

inclino: quam vellem, inquit, te ad Stoicos inclinavisses! F III, 10. cum sententia senatus inclinaret ad pacem cum Pyrrho foedusque faciendum; C 16. (rei publicae genus) inclinatum et quasi pronum ad perniciosissimum statum; R II, 47.

indigeo: ut (animus) nihil aut non multum adiumento ullo ad suam confirmationem indigeret; F V, 59.

inflammo: cum .. corporis facibus inflammari soleamus ad omnis fere cupiditates eoque magis incendi, quod ..; T I, 44. f. rapio; T IV, 12.

inflecto: inflectens .. sol cursum tum ad septentriones, tum ad meridiem aestates et hiemes efficit; N II, 49.

infundo: portus usque in sinus oppidi et ad urbis crepidines infusi; R III, 43.

ingredior: ita audies, ut Romanum hominem, ut timide ingredientem ad hoc genus disputandi; Fa 4. te .. ingressum ratione ad disputandum nova; R II, 21.

inhaereo: quot genera ... partim ... innantium beluarum, partim ad saxa nativis testis inhaerentium! N II, 100.

inlabor: f. adfluo; F I, 39.

inlicio: f. adlicio ad se; Lae 50. rapio; T IV, 12.

inliquefacio: quae sunt omnes unius generis ad perfundendum animum tamquam inliquefactae voluptates; T IV, 20.

instituo: ad hunc .. ipsum ... quaedam instituí; A I, 2. qui ad laudem et ad decus nati, suscepti, instituti sumus; F V, 63. quas ad res civis instituit et vocat; R I, 52.

instruo: erit .. (sapiens) instructus ad mortem contemnendam, ad exsilium, ad ipsum etiam dolorem; F II, 57. quos improbos ... putant et ad faciendam iniuriam instructos; O II, 36. ut (senectus) adulescentes doceat, instituat, ad omne officii munus instruat; C 29. cum ... ad eam .. (rem publicam) tuendam ... maxime a nobis ornari atque instrui posses; F IV, 61.

intendo: quam (vim mens) intendit ad ea, quibus movetur; A II, 30. ut se intendat ad firmitatem; T II, 56. ut sensus ad res percipiendas intenderemus; A II, 30.

intersum: ad id .., quod agitur, nihil interest, ... res nihil differat; A II, 85. utrum ... sit ..., ad id, quod agimus, nihil interest; F V, 45. quin etiam cibo quo utare, interesse aliquid ad mentis aciem putant; N II, 43. inter visa vera et falsa ad animi adsensum nihil interesse; A II, 90. magni existimans interesse ad decus et ad laudem civitatis res ... contineri; N I, 7. ut ad prosperam adversamve fortunam, ... qualis sis ..., nihil intersit; N III, 89. laudem: f. decus. ad virtutes et ad vitia nihil interesse; F IV, 71. si negaret quicquam interesse ad beate vivendum, quali uteretur victu; F II, 90. aurum paleamne (navis) portet, ad bene aut ad male gubernandum nihil interesse; F IV, 76. numquam quicquam (interest, doleas) ... ad beate quidem vivendum; T II, 29.

invenio: ad eam (arsm) quom lamina esset inventa; L II, 58. a quibus magna utilitas ad vitae cultum esset inventa; N I, 38. tota res est inventa fallaciis aut ad quaestum aut ad superstitionem aut ad errorem; D II, 85. ea parata ad fructum hominum et inventa sunt || [ea ... sunt] ||; N II, 154. constat profecto ad salutem civium civitatumque incolumitatem vitamque hominum quietam et beatam inventas esse leges; L II, 11.

invito: invitat .. vera ratio bene sanos ad iustitiam, aequitatem, fidem; F I, 52. agrum fruendum: f. adlecto. ad cenam hominem in hortos invitavit; O III, 58. fidem, iustitiam: f. aequitatem. qui non levantur, ipsi se ad miseriam invitant; T III, 73. res: f. rapio; F V, 48. iucunditate quadam ad legendum invitati; A I, 8.

iungo: (vitis) ad illa ... iunget ea, quae postea accesserint; F V, 40.

iuvo: vgl. adfero; N III, 14

labor: ad finem bonorum (labebar); L I, 52. quarum (civitatum) mores lapsi ad mollitias || mollitis ||; L II, 38. mihi verenti, ne labar ad opinationem; A II, 138. oras: f. pervenio ad oras.

lacesso: f. impello ad scriptiones.

largior: ad hominum commoditates et usus tantam rerum ubertatem natura largita est, ut ..; A I, 25.

levo: dolore ad patiendum levato; T IV, 82.

machinor: ad usum .. orationis incredibile est ... quanta opera machinata natura sit; N II, 149.

mano: ut nihil inter ipsos ab aliis ad alios manare possit; R VI, 20. id .. eorum nomen usque ad Pythagorae manavit aetatem; T V, 8.

mitto: misi .. ad te quattuor admonitores non nimis verecundos; A ep. 1. quem (librum) ad me de virtute misisti; F I, 8. neque, ut ea cognoscas, ... ad te mitto; F III, 6. quadridui .. sermonem superioribus ad te perscriptum libris misimus; T V, 11. ad Brutum .. nostrum hos libros alteros quinque mittemus; T V, 121. qui (liber) ab eo (Antiocho) nuper ad hunc Balbum missus est; N I, 16. qui etiam somnia putet ad nos mitti ab Iove; N III, 95. quem (librum) ad nostrum Atticum de senectute misimus; D II, 3. dona magnifica quasi libamenta praedarum Delphos ad Apollinem misit; R II, 44. Aristodemum ... maximis de rebus ... legatum ad Philippum Athenienses saepe miserunt; R IV, 13. hunc

librum ad te de senectute misimus; C 3. ad Mithridaticum bellum (L. Lucullus) missus a senatu; A II, 1. legimus librum Clitomachi, quem ille eversa Karthagine misit consolandi causa ad captivos cives suos; T III, 54. e provincia litteras ad collegium misit; N II, 11. mittunt (gladiatores) etiam volneribus confecti ad dominos, qui quaerant, quid velint; T II, 41. bene mihi evenire, quod mittar ad mortem; T I, 97. is, qui a Pyrrho legatus ad senatum est missus, Cineas; T I, 59. Diogenen et .. Carneadem video ad senatum ab Atheniensibus missos esse legatos; T IV, 5. cum .. Veientes bello fessi legatos ad senatum misissent; D I, 100. (Regulus) iuratus missus est ad senatum, ut ... rediret; O III, 99. quos post Cannensem pugnam iuratos ad senatum misit Hannibal se ... redituros; O III, 113. »ad Troiam cum misi ob defendendam Graeciam;« T III, 28.

mollio: mollitos .. et oblimatos agros ad serendum (Nilus) relinquit; N II, 130.

moveo: potuit accidisse alia quoque laetitia, qua (galli) ad cantum moverentur; D II, 56. quo modo .. moveri animus ad adpetendum potest? A II, 25. quo primum natura moveatur vel ad appetendum vel ad repellendum; F V, 18. quibus (invitamentis) ad discendum cognoscendumque moveamur; F V, 52.

munio: ut quisquam inveterata potestate aut ad deponendum imperium tardior esset aut ad optinendum munitior; R II, 23.

nascor: hominem natum ad nihil aliud esse quam || ad || honestatem; A fr. 20. ad altiora quaedam et magnificentiora ... nati sumus; F II, 113. quando ad maiora quaedam ... nati sumus; F V, 21. tum ea sequi incipimus, ad quae nati sumus; F V, 41. facile intellegitur nos ad coniunctionem congregationemque hominum et ad naturalem communitatem esse natos; F III, 65. nos ... natos .. esse ad congregationem hominum et ad societatem communitatemque generis humani; F IV, 4. ut ad cursum equum, ad arandum bovem, ad indagandum canem, sic hominem ad duas res, ... ad intellegendum et || et ad || agendum, esse natum quasi mortalem deum; F II, 40. decus: ſ. instituo; F V, 63. vir natus ad gloriam; T II, 41. cum .. ad tuendos conservandosque homines hominem natum esse videamus; F III, 68. qui se natos ad homines iuvandos, tutandos, conservandos arbitrantur; T I, 32. si ad honestatem nati sumus; O III, 35. cervices .. natae ad iugum; N II, 159. ad quam (iustitiam) nati esse videamur; F III, 70. intellegi nos ad iustitiam esse natos; L I, 28. laudem: ſ. instituo; F V, 63. ad unam hanc rem natum hominem, ut frueretur voluptatibus; F II, 41. ſ. cursum. quippe quae (potestas) in seditione et ad seditionem nata sit; L III, 19. quom .. (animus) se ad civilem societatem natum senserit; L I, 62. ſ. communitatem; F IV, 4. ergo hoc quidem apparet, nos ad agendum esse natos; F V, 58. ſ. cursum.

nitor: haud optimi cuiusque animus maxime ad inmortalitatem et || inmortalitatis || gloriam niteretur; C 82. vereor, ne non tam virtutis fiducia nitendum nobis ad spem beate vivendi quam vota facienda videantur; T V. 2.

oblimo: ſ. mollio.

obsum: ut ... neque locupletibus ad sua vel tenenda vel recuperanda obsit invidia; O II, 85.

obtusus: ſ. II. caecus.

effero: nemo umquam sine magna spe inmortalitatis se pro patria offerret ad mortem; T I, 32.

opus est: ad haec mediocri opus est prudentia an .. ingenio praestanti? D II, 130. num censes .. subtiliore ratione opus esse ad haec refellenda? N III, 61. num ergo opus est ad haec refellenda Carneade? D II, 51. cum .. statuisset opus esse ad eam rem constituendam pecunia; O II, 82. quom tanta causa est, ut opus sit oratoris copia vel ad hortandum vel ad docendum; L III, 40.

orior: homo ortus est ad mundum contemplandum et imitandum; N II, 37. ut tardam ... pecudem ad pastum et ad procreandi voluptatem hoc divinum animal ortum esse voluerunt; F II, 40. quae (utilitas) ad usum hominum orta ab hominibus solis invenitur; N II, 162.

orno: ſ. instruo; F IV, 61.

paro, paratus: an ad cetera, quae mala putantur, non et Epicurus et reliqui philosophi satis parati videntur? T V, 89. hominum .. studia ad amplificationem nostrarum rerum prompta ac parata; O II, 17. cum (robustus animus) ... ad dolores ita paratus est, ut ..; F I, 49. fructum: ſ. invenio; N II, 154. doceat paratiorem me ad contemnendam pecuniam fore; F IV, 72. animus paratus ad periculum ... audaciae potius nomen habeat quam fortitudinis; O I, 63. quae erant ad sortem parata; D I, 76. castus animus ... vigilantis et ad astrorum || vigilantis || et ad avium || et ad extorum || reliquorumque signorum et ad extorum veritatem est paratior; D I, 121. omne animal ad accipiendam vim externam et ferundam paratum est; N III, 29. ex hoc ille animus in proeliis paratus ad volnera; T II, 37. quae (utilitates mulorum et asinorum) certe ad hominum usum paratae sunt; N II, 159. hic cum uterque me intueretur seseque ad audiendum significarent paratos; F II, 1. nos ad audiendum parati sumus; T I, 17. fit .. deterior, qui accipit, atque ad idem semper exspectandum paratior; O II, 53. cum ... alter ad mentiendum paratus est; Lae 98.

patefacio; cum .. autumno terra se ad concipiendas fruges patefecerit; R IV, 1.

pateo: quae (foramina) patent ad animum a corpore; T I, 47. vgl. III. limes. via.

pello: cum (lingua sonos) et ad dentes et ad alias partes pellit oris; N II, 149.

penetro: cum (animus) ad sui simile penetravit; T I, 43.

perduco: quae (Academia) usque ad Carneadem perducta; A I, 46. sin autem ad adulescentiam (amores) perduxissent; Lae 34. hanc tu opinionem ... usque ad hanc aetatem perduxisti; N I, 66. M. .. Valerium Corvinum || Corvum || accepimus ad centesimum annum (agri colendi studia) perduxisse; C 60. nec .. absolvi beata vita sapientis neque ad exitum perduci poterit, si ..; F II, 105. Aiacem .. ira ad furorem mortemque perduxit; T IV, 52. cum eum (hominem natura) ad rationis habitum perduxit || perduxerit ||; F IV, 37. neque tu possis ... omnes tuos ad honores amplissimos perducere; Lae 73. mortem: ſ. furorem. cum (natura fruges) ad spicam perduxerit ab herba; F IV, 37. est .. virtus nihil aliud nisi perfecta et ad summum perducta natura; L I, 25. ipsa nos ad beatam vitam natura perduceret; T III, 2.

perforo: viae quasi quaedam sunt ad oculos, ad auris, ad naris a sede animi perforatae; T I, 46. cum rerum natura ... duo lumina ab animo ad oculos perforata nos habere voluisset; N III, 9.

perfugio: Veientem quendam ad nos hominem nobilem perfugisse; D I, 100. qui ... ad otium .. perfugerint; O I, 69.

pergo: in oppidum ad Pomponium perreximus omnes; F V, 96. pergam ad reliqua; L I, 32.

tu .. ad reliqua pergas velim; L III, 26. iam ad reliqua pergamus; O I, 161. iam ad instituta pergamus; O II, 8. pergamus ad ea, quae restant; O II, 45. quin igitur ad illa spatia nostra sedesque pergimus? ... nos vero, et hac quidem ad Lirem || adirem ||, si placet, per ripam et umbram; L I, 14. ad res publicas firmandas et ad stabiliendas urbes sanandosque populos omnis nostra pergit oratio; L I, 37. sedes, spatia: ſ. Lirem. ut ad eas (virtutes) cursim perrectura ... beata vita ... videatur; T V, 13.

perlabor: apud Graecos indeque perlapsus ad nos et usque ad Oceanum Hercules ... habetur deus; T I, 28. per .. eam (venam) ad cor confectus iam coctusque (cibus) perlabitur; N II, 137.

permaneo: amicitiam usque ad extremum vitae diem || diem vitae || permanere; Lae 33. (coniunctio) permanens ad longinquum et inmensum paene tempus; N II, 85.

permano: ut (natura) a principiis permanaret ad fines; F IV, 42. iecur: ſ. derigo; N II, 137. qui (Stoici) contortulis quibusdam ... conclusiunculis nec ad sensus permanantibus effici volunt ..; T II, 42. quod ab iis (deis) ad hominum vitam permanare possit; N I, 8.

perscribo: ſ. mitto; T V, 11.

persequor: quam (historiam) solemus persequi usque ad extremum; F V, 51.

pertineo: quae iam non ad multitudinem, sed ad vosmet ipsos, qui adestis, pertinent; A II, 144. mortem nihil ad nos pertinere; F II, 100. quod .. sine sensu sit, id nihil ad nos pertinere omnino; F II, 100. quod pertineat ad nos; F II, 101. qui nobis quasi oraculum ediderit nihil ad nos pertinere post mortem || p. m. ad n. pert. ||; F II, 102. his sententiis omnibus nihil post mortem pertinere ad quemquam potest; T I, 24. quid spectans nisi etiam postera saecula ad se pertinere? T I, 31. quodsi ... omnes ... consentiunt esse aliquid, quod ad eos pertineat, qui vita cesserint; T I, 35. quo minus (sapiens) ... posteritatem ipsam, cuius sensum habiturus non sit, ad se putet pertinere; T I, 91. ut nihil pertinuit ad nos ante ortum, sic nihil post mortem pertinebit; T I, 91. ad se praeceptum illud Atrei pertinere; T V, 52. neque quicquam ad nos pertinere, nisi quod aut leve aut asperum in corpore sentiatur; T V, 73. quod .. sensu careat, (ut) nihil ad nos id iudicet pertinere; T V, 88. quis .. non timeat ... omnia ad se pertinere putantem curiosum ... deum? N I, 54. si iam concedamus aliquid vim caelestem ad eos, qui in terra gignuntur || gignantur ||, pertinere; D II, 93. ad quem et hereditas huius gloriae et factorum imitatio pertinet; O I, 78. quarum (divitiarum) magnitudo quid ad unum quemque nostrum pertinet? O II, 71. quae (beneficia) ad universos quaeque ad rem publicam pertinent; O II, 72. idem in eis elaborant, quae sciunt nihil ad se omnino pertinere; C 24. nisi animo cernerent posteritatem ad se ipsos || se || pertinere; C 82. dolor ad pauciores pertinet, quam si .., P 20. cum (animal), ... quatenus quidque || quidquid || se attingat ad seque pertineat, perspicere coepit; F V, 24. culpa .. omni carens (virtus) praeter se ipsam nihil censet ad se pertinere; T V, 4. quom praesertim ad id nihil pertineat haec de summo malo bonoque dissensio; L I, 57. quorsus hoc pertinet? — primum ad ea, .. de quibus acturi iam sumus; L I, 63. haec rogatio ad ea pertinet; O III, 44. quasi vero haec appetitio non ad summi boni adeptionem pertineret! F IV, 47. negabat (Carneades) genus hoc orationis quicquam omnino ad levandam aegritudinem pertinere; T III, 60. capitalis oratio est || oratio ||, ad aequationem bonorum pertinens; O II, 73. quae (voluptates) ad amicos pertinerent; F I, 66. (morbi) odiosi sunt, quod ad animum pertinent eumque sollicitant; T III, 5. ſ. corpus; F II, 98. quae (virtutes) pertinent ad verecundiam et ad eorum approbationem, quibuscum vivimus; O I, 143. vis .. eius (Vestae) ad aras et focos pertinet; N II, 67. hoc non videre, cuius generis onus navis vehat, id ad gubernatoris artem nihil pertinere! F IV, 76. quarum (vitium) uberrumi laetissumique fructus nihil omnino ad bestias pertinent; N II, 156. cetera .. pertinere ad id (summum bonum) putant aut adaugendum aut tenendum; A I, 21. caritatem: ſ. utilitatem; O I, 155. ut (beneficia) ad universos cives pertineant; O II, 72. circumitus ... siderum, quamquam etiam ad mundi cohaerentiam pertinent, tamen ..; N II, 155. quamquam (genus legationis) ad commodum senatus pertinere videbatur, tamen ..; L III, 18. quarum (rationum) duae ad decus honestatemque pertinerent, duae ad commoda vitae, copias, opes, facultates, quinta ad eligendi iudicium; O II, 9. quae (consilia) ad pacem et ad concordiam civium pertinerent; Fa 2. ut (scientia) ad rei publicae tempus non numquam, ad agendi consilium saepissime pertineret; L II, 33. quae pertinent omnia ad eam, quam iam dudum tracto, constantiam; Lae 65. illud ... nihil ad hanc controversiam pertinebat; A II, 78. quae (officiorum genera) pertinent ad vitae cultum et ad earum rerum, quibus utantur homines, facultatem, ad opes, ad copias; O II, 1. ſ. commodum; O II, 9. si (gaudes praeteritis) ad corpus pertinentibus ...; sin autem ad animum ..; F II, 98. nam si „tuam" (villam) diceres, latebram haberes; ad corpus diceres pertinere; F II, 107. tota .. de ratione humationis unum tenendum est, ad corpus illam pertinere; T I, 104. quae (fortuna) domina rerum sit et externarum et ad corpus pertinentium; T V, 25. quorum tandem bonorum (suppeditatio)? voluptatum, credo, nempe ad corpus pertinentium; N I, 111. quam longe progrediare, cum semel transieris, ad augendam transeundi || augendam || culpam nihil pertinet; P 20. quae ad cultum deorum pertinerent; N II, 72. quae ad victum cultumque pertinent; O I, 158. quae (res) ad victum hominum, ad cultum etiam deorum pertinent; C 56. ſ. copias. decus: ſ. commodum; O II, 9. iustitia ... quid pertinet ad deos? N III, 38. ut ea, quae pertinent ad liberalem speciem et dignitatem, moderata sint; O I, 141. qui (locus) ad leges, qui ad mores, qui ad disciplinam rei publicae pertineret; O I, 156. ea pertinere ad superiorum divisionem; A II, 99. omnis animi et voluptates et dolores ad corporis voluptates ac dolores pertinere; F II, 107. quae ad domos nostras quaeque ad rem publicam pertineant || pertinent ||; R I, 19. an tu ad domos nostras non censes pertinere scire, quid agatur ... domi? R I, 19. quae (virtutes) pertinent ad mansuetudinem morum ac facilitatem; O II, 32. facultatem: ſ. commodum; O II, 9. copias. quae omnia pertinent ad fidelitatem; Lae 65. quae .. pertinent ad veritatem et ad fidem; O I, 31. ad fidem bonam statuit pertinere notum esse ..; O III, 67. (ius iurandum) non ad iram deorum, ... sed ad iustitiam et ad fidem pertinet; O III, 104. ut ... neque tamen illa praepositio tali ad eum, quem dixi, finem pertinebit, sic ..; F III, 54. unum genus est, quod pertinet ad finem bonorum; O I, 7. ea (officia) quamquam pertinent ad finem bonorum; O I, 7. oris .. habitus ad vitae firmitatem nihil pertinet; N I, 99. focos: ſ. aras. quarum (rerum caelestium) spectaculum ad nullum

aliud genus animantium pertinet; N II, 140. ex iis tribus, quae ad gloriam pertinerent; O II, 36. in iure cavere ... vehementer et ad opes augendas pertinet et ad gratiam; O II, 65. ea, quae pertineant ad homines; A I, 29. pertinet .. ad omnem honestatem hoc, quod dico, decorum, et ita pertinet, ut ..; O I, 95. quod (decorum) ad omnem honestatem pertinet; O I, 98. ſ. commodum; O II, 9. quae (viae) pertinent ad iecur eique adhaerent; N II, 137. iram: ſ. fidem; O III, 104. iudicium: ſ. commodum; O II, 9. quod (eae res) et ad pontificium ius et ad civile pertinent; L II, 46. iustitiam: ſ. fidem; O III, 104. quod ad summam laudem clarorum virorum pertineret; R III, 5. haec .. ad laudem pertinent; R V, 6. leges: ſ. disciplinam. illim assumes, quae ad hunc locum pertinebunt; O I, 151. quae potest igitur contagio ex infinito paene intervallo pertinere ad lunam vel potius ad terram? D II, 92. mansuetudinem: ſ. facilitatem. quae ad posteritatis memoriam pertinerent; C 82. cum mors nec ad vivos pertineat nec ad mortuos; T I, 91. id curent vivi, sed ita, ut intellegant nihil id ad mortuos pertinere; T I, 109. illa iam significatio est laudis ornamenta ad mortuos pertinere; L II, 60. quod (maiores) non fecissent profecto, si nihil ad eos (mortuos) pertinere arbitrarentur; Lae 13. * quia pertinet (ea pars) ad mores, quod ἦθος illi vocant; Fa 1. ſ. disciplinam. vitam; T IV, 34. eadem bonitas etiam ad multitudinem pertinet; Lae 50. ſ. alqm; A II, 44. ad eius (finis) vim naturamque (praeposita) nihil pertinent; F III, 54. ad officium pertinere ferre illud aegre, quod acciderit; T III, 61 (62). ad officium pertinere aegre ferre, quod sapiens non sis; T III, 68. opes: ſ. commodum; O II, 9. copias. augendas: ſ. gratiam. estne sanorum hominum hoc ad nascentium ortus pertinere non dicere, [...] illud nescio quid tenue ... dicere ad puerorum ortus pertinere? D II, 94. a pulmonibus arteria usque ad os intimum pertinet; N II, 149. quae (gloria) pertinere vix ad unius anni partem exiguam potest; R VI, 25. quod (decorum) pertinet ad singulas partes honestatis; O I, 96. pacem: ſ. concordiam. pertinet (haec proclivitas) ad omnes perturbationes; T IV, 27 (28). quae (ratio) pertinet ad animi perturbationem; T IV, 65. ad quas (portas) omnes eius (iecoris) viae pertinent; N II, 137. cum ... ea .. (aspera arteria) ad pulmones usque pertineat; N II, 136. pertinet ad omnem officii quaestionem semper in promptu habere ..; O I, 105. in qua (disputatione) nihil fere, quod magno opere ad rationes omnium rerum || publicarum, civilium || pertineret, *est* praetermissum || pr. puto ||; R I, 13. quod sequitur .., non solum ad religionem pertinet, sed etiam ad civitatis statum; L II, 30. pertinere .. ad rem arbitrantur intellegi natura fieri ..; F III, 62. plane .. dicunt, quod ad rem pertineat; T IV, 47. si quid ad eam rem pertinet eorum, quae ante docuerunt; T V, 18. ipsa vero quam nihil ad rem pertinet ... similitudo! N I, 97. quid fieret, non cur fieret, ad rem pertinere; D II, 46. si ad rem pertinet, quo modo caelo adfecto conpositisque sideribus quodque animal oriatur; D II, 98. ut .. ad quasdam res natura loci pertinet aliquid, ad quasdam autem nihil, sic ..; Fa 8. quae .. ad rem pertineat, una (dissensio est); L I, 54. si quae (somnia) ad rem publicam pertinere visa sunt; D I, 4. ſ. alqm; O II, 70. domos. quod illa ordinum coniunctio ad salutem rei publicae pertinebat; O III, 88. valetudo sustentatur ... arte eorum, quorum ad scientiam haec pertinent; O II, 86. quamquam, quae verborum sententiarumque praecepta sunt, eadem ad sermonem pertinebunt; O I, 132. pertinet igitur (actio) ad societatem generis humani; O I, 153. speciem: ſ. dignitatem. statum: ſ. religionem. nisi (virtus) ea, quae sunt prima naturae, ut ad summam pertinentia tenebit; F IV, 41. tempus: ſ. consilium. terram: ſ. lunam. verecundiam: ſ. approbationem. veritatem: ſ. fidem; O I, 31. quae (artes) ad rectam vivendi viam pertinerent; T I, 1. victum: ſ. cultum. etiamne urbis natalis dies ad vim stellarum et lunae pertinebat? D II, 99. ſ. naturam. Zeno ... is erat ..., qui omnia, quae ad beatam vitam pertinerent, in una virtute poneret; A I, 35. certe minus ad beatam vitam pertinet multitudo corporis commodorum; F III, 43. cum .. (Stoici) negant ea (prima naturae) quicquam ad beatam vitam pertinere; F IV, 43. pleraeque .. quaestiones, quae ad vitam moresque pertinent, a virtutis fonte ducuntur; T IV, 34. quid haec ad vitam membra pertinent? quid ipsa facies? N I, 99. quod (Timocrates) dubitet omnia, quae ad beatam vitam pertineant, ventre metiri; N I, 113. quae (res) ad vitam pertinent; O I, 66. quae (res) ad vitam degendam pertinerent; F III, 50. quod ... dissimilis ... casus habent, parumne declarat nihil ad agendam vitam nascendi tempus pertinere? D II, 95. vivos: ſ. mortuos; T I, 91. ut bonorum alia sint ad illud ultimum pertinentia, ... alia autem efficientia, ... alia utrumque; F III, 55. voluptates: ſ. dolores. id ... ad voluptates percipiendas maxime pertinere; F II, 83. quae ad usum rei publicae pertinent; O II, 60. sibi ut quisque malit, quod ad usum vitae pertineat, quam alteri adquirere; O III, 22. in vita sibi quemque petere, quod pertineat ad usum, non iniquum est; O III, 42. quae (officia iustitiae) pertinent ad hominum utilitatem || caritatem ||; O I, 155. pertinent .. (ea) ad utilitatem; O II, 87. quem (Epicurum) .. arbitror ... omnia tradidisse, quae pertinerent ad bene beateque vivendum; F I, 14. cum Peripatetici omnia, quae ipsi bona appellant, pertinere dicant ad beate vivendum; F III, 41. si ea, quae extra virtutem sint, ad beate vivendum pertineant; F IV, 40. quae (inmortalitas) nihil ad bene vivendum pertinet; N II, 153. rebus ... pertinentibus ad bene beateque vivendum; O I, 19.

perveho r: cum prospero flatu eius (fortunae) utimur, ad exitus pervehimur optatos; O II, 19.

pervenio: ut ad Orestem pervenias profectus a Theseo; F I, 65. quorum (virorum) nemo censuit plus Fadiae dandum, quam posset ad eam lege Voconia pervenire; F II, 55. ut eandem illam rem ... non ... malit ad sese ... sine facinore quam illo modo pervenire; F III, 36. *quem* iam dudum quaero et ad quem cupio pervenire. — prudentem fortasse quaeris? R II, 67. numquam ad unum tanta pervenisset licentia; O II, 28. ad Satrium nihil praeter nomen pervenire; O III, 74. pervenisse ad me (iniuriam) numquam putavi; P 28. placet .. Chrysippo, ... aliquanto prius quam ad multa perveniat, quiescere; A II, 93. id est .. perveniendum esse ad id, quod non esse malum confitemur; T I, 16. quibus cognitis spero nos ad haec ipsa via perventuros; R I, 33. quoniam solitaria non posset virtus ad ea, quae summa sunt, pervenire; Lae 83. quod tum eveniet, cum ... ad primam atque optimam affectionem animi pervenerit; Ti 45. ad septuagesimum (annum Cyrus) pervenit; D I, 46. ut ... hoc malum usque ad bestias perveniat; R I, 67. cum .. ad summum bonum volunt pervenire; F IV, 39. ut cum aequalibus possis ... isdem ad calcem, ut dicitur, pervenire; Lae 101. qui ... claros ...

viros tradunt post mortem ad deos pervenisse; N I, 119. quos ab hominibus pervenisse dicis ad deos; N III, 141. ut (Scipio) ex tam alto dignitatis gradu ad superos videatur deos potius quam ad inferos pervenisse; Lae 12. qui (rex) laudat senem et fortunatum esse dicit, quod inglorius sit atque ignobilis ad supremum diem perventurus; T III, 57. arbitror ... commodius ... ex rebus concessis concludi, quod velis, et ad exitum perveniri; F II, 3. ut suo genere perveniant ad extremum; F V, 26. ut eam (rationem philosophus) quasi deum ducem subsequens ad naturae perveniat extremum; F V, 43. etiamsi ad id (facinus) non pervenerint; O III, 37. ut omnis hereditas ad filiam perveniret; F II, 55. prudentiam .. et mentem a deis ad homines pervenisse; N II, 79. per quem (vitae cursum) equestri loco natus pervenirem ad honorem amplissimum; R I, 10. inferos: f. deos; Lae 12. cum ... ad liniamenta oris perventum est; D II, 48. si ... ad maiora pervenero; N I, 62. sin autem (lacus) ita esset eductus, ut ad mare pervenire non posset; D I, 100. ad deorum naturam perveniamus necesse est; N II, 33. tum (animus) ad notionem boni pervenit; F III, 33. »quin ... doctior ad patrias lapsus pervenerit oras;« F V, 49. tum perveniunt ad eam partem, ut ..; A II, 42. videsne, ut ad rem dubiam *a* concessis rebus || non dubiis || (Epicurus) pervenerit? D II, 104. eadem ratio perfecta his gradibus ad sapientiam pervenit; A II, 30. sive .. ad sapientiam perveniri potest; F I, 3. insipientes alios ita esse, ut nullo modo ad sapientiam possent pervenire; F IV, 56. ad quam (senectutem) utinam perveniatis! C 85. ut (extremum appetendorum) ad summum perveniret; F V, 40. f. alqd; Lae 12. quem ad modum ad eorum (argenti, aeris, ferri) venas perveniretur; D I, 116. ante quam ad eam (virtutem) pervenerit; F IV, 64. nec est quisquam gentis ullius, qui ducem || ducem naturam || nactus ad virtutem pervenire non possit; L I, 30. ut in pecude ... videmus naturam suo quodam itinere ad ultimum pervenire, ... sic ..; N II, 35.

pervolo: puros, integros ... leni quodam ... lapsu ad deos, id est ad naturam sui similem, pervolare; fr IX, 12.

pigneror: ut (patria) ... maximas nostri animi ... partis ipsa sibi ad utilitatem suam pigneraretur; R I, 8.

polleo: harum .. duarum ad fidem faciendam iustitia plus pollet; O II, 34.

pono: quarum (orarum) altera ... »sub axe posita ad stellas septem;« T I, 68.

porrigo: quae virtus praeter ceteras totam || tota || se ad alienas porrigit utilitatis || utilitates || atque explicat; R III, 11.

possum: quoniam multum potest provisio animi et praeparatio ad minuendum dolorem; T III, 30. quid scammoneae radix ad purgandum ... quid aristolochia ad morsus serpentium possit, ... video; D I, 16. non mihi videtur ad beate vivendum satis posse virtutem; T V, 12. nempe negas ad beate vivendum satis posse virtutem? T V, 12. si esset quaesitum, satisne ad beate vivendum virtus posset; F V, 18. satis .. virtus ad fortiter vivendum potest; satis ergo etiam ad beate; T V, 53.

praecipio: ad quas ipsas consultationes || ex || superioribus libris satis multa praecepta sunt; O III, 33. f. dico; T III, 71.

praeparo: haec (philosophia) ... praeparat animos ad satus accipiendos; T II, 13. ad eam .. (vitam) degendam (homo) praeparat res necessarias; O I, 11. f. imbuo.

procedo: qui (Livius) ... usque ad adulescentiam meam processit aetate; C 50. qui processit aliquantum ad virtutis habitum; F III, 48. si a primis inchoatisque naturis ad ultimas perfectasque volumus procedere; N II, 33. qui natura doctrinaque longe ad virtutem processissent; F IV, 21.

procreo: pecudes ... partim esse ad usum hominum, partim ad fructum, partim ad vescendum procreatas; L I, 25.

produco: regem ipsum quasi productum esse ad dignitatem; F III, 52. quod (convivium) ad multam noctem ... vario sermone producimus; C 46.

proficio: multum .. ad ea, quae quaerimus, explicatio tua ista profecerit; F III, 14. ad ferendum .. dolorem placide atque sedate plurimum proficit ... cogitare ..; T II, 58.

proficiscor: quae (auspicia) sibi ad Pompeium proficiscenti secunda evenerint; D I, 27. quae (auspicia) sibi ad Pompeium proficiscenti facta sint; D II, 78. suscepisti onus .. grave et Athenarum et Cratippi; ad quos cum tamquam ad mercaturam bonarum artium sis profectus; O III, 6. quoniam his voluminibus ad te profecta vox est mea; O III, 121. proficiscar .. non ad eos solum viros, de quibus ante dixi, verum etiam ad Catonem meum; C 84. nonne vobis videtur is animus, qui plus cernat ..., videre se ad meliora proficisci? C 83. cum .. eo (Q. Maximo) ... miles ad Capuam profectus sum quintoque anno post ad Tarentum; C 10. virtutibus .. omnibus sine ullo animi terrore ad cruciatum profectis; T V, 80. neque .. tum (Regulus) ignorabat se ad crudelissimum hostem et ad exquisita supplicia proficisci; O III, 100. mercaturam: f. alqm; O III, 6. ad mortem proficiscens Callanus Indus; D I, 47. cursor ad Olympia proficisci cogitans; D II, 144. cur igitur (Regulus) ad senatum proficiscebatur; O III, 110. iubet .. Plato sic ad somnum proficisci corporibus adfectis, ut ..; D I, 62. qui (M. Atilius) ad supplicium est profectus, ut fidem hosti datam conservaret; C 75. f. hostem. Tarentum: f. Capuam. Polyidum Corinthium ... filio ad Troiam proficiscenti mortem praedixisse; D I, 89. viros: f. alqm; C 84. Pythagoras et Plato ... praeparatos (nos) quodam cultu ... proficisci ad dormiendum iubent; D II, 119.

profluo: si lacus emissus lapsu et cursu suo ad mare profluxisset; D I, 100.

progredior: qui ... nec ultra quam *ad* id, quod veri simile occurrit, progredi possumus; T II, 5. negas te usque ad obscura progredi; A II, 94. quos .. ad sumptus progressa iam ista res sit; L II, 62. ut eam (naturam Zeno) dicat ignem esse artificiosum, ad gignendum progredientem via; N II, 57.

propero: ut ego ... ad illa non properem; L I, 28.

propono: quae proposita sunt ad gloriam; O II, 38. ergo opifex plus sibi proponet ad formarum quam civis excellens ad factorum pulchritudinem? F II, 115. reliquis .. tribus virtutibus necessitates propositae sunt ad eas res parandas tuendasque; O I, 17.

prosum: vel profuerit aliquid ad cog *; R I, 46.

provehor: quorum usque ad extremum spiritum est provecta prudentia; C 27.

provideo: cetera quam sint provisa sapienter ad illam civium beate ... vivendi societatem; R IV, 3.

provoco: iudicia (dantur), ut esset populi potestas, ad quam provocaretur; L III, 27. ut ipsum Hectorem ... toto pectore trementem provocasse ad pugnam paeniteret; T IV, 49.

quaero: ad hoc, de quo agitur, non quaerimus gentem, ingenia quaerimus; R I, 58. quae (res) ad requietem animi delectationemque quaeruntur; L II, 2. Socrates nec patronum quaesivit ad iudicium capitis; T I, 71.

rapio: si unus quisque nostrum ad se rapiat commoda aliorum; O III, 22. quam (utilitatem) si ad se quisque rapiet; O III, 26. res: ʃ. converto; O II, 37. (semen) rapit omnem fere cibum ad sese; N II, 128. cum utilitas ad se rapere, honestas contra revocare ad se videtur; O I, 9. cum libido ad id, quod videtur bonum, inlecta et inflammata rapiatur; T IV, 12. qui ... ad divinarum rerum cognitionem cura omni studioque rapiantur; D I, 111. ad suam quisque (disciplinam) rapiet; A II, 114. medium: ʃ. converto; N II, 115. quoniam maxime rapimur ad opes augendas generis humani; R I, 3. quin ad eas res hominum natura nullo emolumento invitata rapiatur; F V, 48. ad quas (res) plerique inflammati aviditate rapiuntur; O II, 38. cum ... fortitudo, sapientia reliquaeque virtutes rapiantur ad tortorem; T V, 13. omnes .. expetimus utilitatem ad eamque rapimur; O III, 101.

recido: post interitum Tatii cum ad eum (Romulum) dominatus ‖ potentatus ‖ omnis recidisset; R II, 14.

redeo: sed ad illum (A. Torquatum) redeo; F II, 73. sed redeo ad antiquos (Pythagoreos); T I, 38. sed ut ad Dionysium redeamus; T V, 63. sed redeo ad me; C 32. saepe .. redeo ad Scipionem; Lae 62. ut ad me redeam; Lae 96. sed ad maiora redeamus; N II, 92. age nunc ad externa redeamus; D I, 46. ad nostra iam redeo; D I, 97. cum .. ad idem, unde semel profecta sunt, cuncta astra redierint; R VI, 24. ad illa prima redeamus; Lae 100. sed redeo ad animum et corpus; A II, 124. sed de hoc (pontifice Scaevola) alias; nunc redeo ad augurem; Lae 1. sed ad bona praeterita redeamus; F II, 105. nullam .. novistis nisi profectam a corpore et redeuntem ad corpus animi voluptatem; N I, 111. ʃ. animum. sed ad cursorem redeo; D II, 144. redeo ad deos; N I, 79. ut ad fabulas redeam; Lae 75. sed redeo ad formulam; O III, 20. ad ineptias redis; T II, 29. sed redeo ad mortem inpendentem; C 67. utrum .. inter has sententias diiudicare malumus an ad propositum redire? T I, 23. sed ut ad propositum redeat oratio; T IV, 5. redeundum est .. ad propositum; O II, 29. sed ad rem redeamus; F I, 65. ad rem autem ut redeam; N III, 88. redeamus ad somnia; D I, 48. (Regulus) ad supplicium redire maluit quam fidem hosti datam fallere; O I, 39. ad verba redeamus; F IV, 58.

reduco: hunc (perfugam) Fabricius reducendum curavit ad Pyrrhum; O III, 86. † satis eum ‖ tum, al. ‖ longo intervallo ad suam villam reduximus; A I, 1.

redundo: etiamsi ad se ex iis (bonis) nihil redundet ‖ redeat et ‖; F II, 78. quorum (vitiorum) tamen ad amicos redundet infamia; Lae 76.

refero: ad vos nunc refero, quem sequar; A II, 132. habeo, ... ad quos ista referam; F II, 119. senatus, quos ad soleret, referendum censuit; N II, 10. cum vicini omnes ad eum (Attum Navium) de rebus suis referrent; D I, 31. ut ... populus de suis rebus ad eum (Attum Navium) referret; D I, 32. de rebus et obscuris et incertis ad Apollinem censeo referundum, ad quem etiam Athenienses publice de maioribus rebus semper rettulerunt; D I, 122. ʃ. rem; F V, 30. ad haec, et quae sequamur, et quae fugiamus, (Epicurus) refert omnia; F I, 23. necesse est ea ad haec referri; F III, 22. quin omnium naturarum simile esset id, ad quod omnia referrentur; F IV, 32. necesse est omnino officium aut fugiendi aut sequendi ad eorum aliquid referri; F V, 18. qui potest vir bonus non ad id, quod laudabile sit, omnia referre, quae ..? T V, 48. quod ea non ad corporis incommodum referuntur, sed ad turpes actiones; F III, 39. omnis honos, omnis admiratio, omne studium ad virtutem et ad eas actiones, quae virtuti consentaneae sunt ‖ sunt cons. ‖, refertur; F V, 60. nisi ad eum (animum) omnia referrentur; T I, 46. omnia .. iucunda, quamquam sensu corporis iudicentur, ad animum referri tamen; T V, 95. quae (imagines) ... ad animum meum referantur; N I, 106. sapientis est .. proprium ... omnia ad suum arbitrium referre; T V, 81. est .. ipse senator is, cuius non ad auctorem ‖ actorem ‖ referatur animus, sed qui per se ipse spectari velit; L III, 40. »† item alia multa Silvani melo consimilem ad aures cantum et auditum refert«; N II, 89. ut ad id (extremum et ultimum bonorum) omnia referri oporteat, ipsum autem nusquam; F I, 29. quod (summum bonorum) ipsum nullam ad aliam rem, ad id autem res referuntur omnes; F I, 42. quo modo .... verum esse poterit omnia referri ad summum bonum? F V, 69. non numquam haec eadem vocabula ad frugalitatis nomen tamquam ad caput referre volumus; T IV, 36. si ad caput referat; L II, 51. cum se octo ambitus confectis suis cursibus ad idem caput rettulerunt ‖ retul. ‖; Ti 33. id .. consilium .. semper ad eam causam referendum est, quae causa genuit civitatem; R I, 41. »privati ad eos (censores) acta referunto«; L III, 11. qui omnia ad vestrum commodum et, ut ipsi dicitis, ad voluptatem referatis; F II, 58. quam (amicitiam) si ad fructum nostrum referemus, non ad illius commoda, quem diligemus ‖ diligimus ‖; N I, 122. ut .. quisque maxume ad suum commodum refert, quaecumque agit, ita minime est vir bonus; L I, 49. qui .. ad eum (coniectorem, interpretem) rettulisset quasi ostentum, quod anguis domi vectem circumiectus fuisset; D II, 62. etiamsi ad corpus nihil referatur; F I, 25. si maxime verum sit ad corpus omnia referre sapientem; T III, 51, eorum .. utrumque et ortum esse e corpore et ad corpus referri; F I, 55. nihil .. iam habes, quod ad corpus referas; F II, 98. quod (gaudium) non referatur ad corpus; F II, 98. quid *ex* ‖ in ‖ isto egregio tuo officio et tanta fide ... ad corpus refers? F II, 98. e quibus nihil umquam rettulerit ad corpus; F II, 106. ea, quae dixi, ad corpusne refers? F II, 107. si perstiteris ad corpus ea, quae dixi, referre; F II, 107. quippe, quom in illa (historia) *omnia* ad veritatem ‖ cuncta ‖ .. referantur, in hoc (poëmate) ad delectationem pleraque; L I, 5. ad sapientes haec, non ad divinos referri solent; D II, 11. omnes .. et metus et aegritudines ad dolorem referuntur, F I, 41. ʃ. voluptatem; F II, 108. modus adhibeatur, isque referatur ad facultates; O II, 55. ad quos (fines) et bonorum et malorum summa referatur; A II, 129. ea, quae sunt praeposita, referuntur illa quidem ad finem, sed ..; F III, 54. sin ea non neglegemus neque tamen ad finem summi boni referemus; F IV, 40. vulgaris liberalitas referenda est ad illum Enni ‖ Ennii ‖ finem: »nihilo minus ipsi lucet;« O I, 52. fortunam: ʃ. naturam; Fa 6. fructum: ʃ. commodum; N I, 122. referri .. decet ad ea, quae posui principio, fundamenta iustitiae; O I, 31. pater .. Roscii ad haruspices rettulit; D I, 79. si ad honestatem .. omnia referantur; F II, 48. ʃ. voluptatem; F II, 56 concordi populo et omnia referente ad incolumitatem et ad libertatem suam nihil esse

inmutabilius; R I, 49. incommodum: f. actiones; F III, 39. interpretem: f. coniectorem. ad quam (iustitiam) haec referenda sunt omnia; O I, 42. libertatem: f. incolumitatem. non sine causa dicitur ad ea (media) referri omnes nostras cogitationes; F III, 60. quae (divinatio naturalis) physica disputandi subtilitate referenda est ad naturam deorum; D I, 110. cum sine fato ratio omnium rerum ad naturam fortunamve referatur; Fa 6. ut tu ... ad naturam referebas omnia; L II, 2. quom referenda sint ad eam (vim naturamque legis) nobis omnia; L II, 8. an ... honesta et turpia non ad naturam referri necesse erit? L I, 46. certe honesta quoque et turpia ... ad naturam referenda sunt; L I, 46. nomen: f. caput; T IV, 36. nihil .. animo videre poterant, ad oculos omnia referebant; T I, 37. mox referam me ad ordinem; A II, 66. »tum rursum taetros avida (Iovis satelles) se ad pastus refert;« T II, 24. quem (consulatum) cum ad patrem tuum rettulisses, fortissimum virum; F II, 62. si me ad philosophiam rettulissem; O II, 4. prima obtinenda: f. voluptatem; F V, 19. eam (haruspicinam) postea crevisse rebus novis cognoscendis et ad eadem illa principia referendis; D II, 50. haec .. omnia ad hanc de dis inmortalibus quaestionem referenda sunt; N I, 14. ea .. (pars) est ab isdem non solum ad privatae vitae rationem, sed etiam ad rerum publicarum rectionem relata; F V, 11. ad eas .. res referre, quae agas; F V, 22. ut ea vis diligendi ad aliam rem quampiam referatur, non ad eum ipsum, qui sese diligat; F V, 30. f. bonum; F I, 42. sapientes: f. divinos. Gracchus cum ... rem .. illam in religionem populo venisse sentiret, ad senatum rettulit; N II, 10. ut ... sors ipsa ad sortes referenda sit; D II, 115. rettuli me ... ad ea studia. quae ..; T I, 1. nisi omnia, quae (virtus) leget quaeque reiciet, unam referentur ad summam; F IV, 40. haec ego admirans referebam tamen oculos ad terram identidem; R VI, 19. valetudinem: f. voluptatem; O I, 106. veritatem: f. delectationem. virtutem: f. actiones; F V, 60. omnia vestri, Balbe, solent ad igneam vim referre; N III, 35. f. naturam; L II, 8. voluptatem; O I, 106. de ipsa beata vita, ad quam omnia referuntur, quae dicitis? F IV, 57. si omnia philosophiae praecepta referuntur ad vitam; N I, 7. ad honestatem .. (Scipio) illum omnem conatum suum referebat, non ad voluptatem; F II, 56. si ad voluptatem omnia referantur; F II, 85. qui ad voluptatem omnia referens vivit ut Gallonius; F II, 90. dum omnia ad voluptatem doloremque referetis; F II, 108. omne officium referent aut ad voluptatem aut ad non dolendum aut ad prima illa secundum naturam obtinenda; F V, 19. nisi (Epicurus) idem hoc ipsum „honeste, sapienter, iuste“ ad voluptatem referret; T V, 26. qui ad voluptatem ea referunt, quae sequuntur in vita; T V, 108. neque nunc reprehendo, quod ad voluptatem omnia referantur; N I, 113. victus cultusque corporis ad valetudinem referatur et ad vires, non ad voluptatem; O I, 106. si haec non per se expetantur, sed ad voluptatem utilitatemve referantur; O III, 118. eum .. dicere omnia, quae faceremus, ad voluptatem esse referenda; C 43. ab his || at ii ||, qui pecudum ritu ad voluptatem omnia referunt, longe dissentiunt; Lae 32. f. commodum; F II, 58. (oportet fingi illum virum) omnia callide referentem ad utilitatem; F II, 53. si omnia haec ad utilitatem referantur; F II, 59. sive (sapientem) omnia referre ad utilitatem suam; T III, 51, ut ... uterque .. se a scientiae delectatione ad efficiendi utilitatem refert; R V, 5. ut utilitatem civium sic tueantur, ut, quaecumque agunt, ad eam referant; O I, 85. neque (animadversio, castigatio) ad eius, ... sed ad rei publicae utilitatem referri (debet); O I, 88. f. voluptatem; O III, 118. quoniam .. omnis summa philosophiae ad beate vivendum refertur; F II, 86. refert .. (vir bonus) omnia ad beate vivendum; T V, 48. dolendum: f. voluptatem; F V, 19.

reicio: qui (Plato) iusta funerum reicit ad interpretes religionum; L II, 67.

relaxo: cum ... terra se ... hieme ad † concipiendas || conficiendas || (fruges) relaxarit; R IV, 1.

religo: trahit Hectorem ad currum religatum Achilles; T I, 105.

relinquo: isti autem ... ne scintillam quidem ullam nobis ad dispiciendum reliquerunt; A II, 61.

remigro: ei (Dionysio) ne integrum quidem erat, ut ad iustitiam remigraret; T V, 62.

reperio: ad quos sensus capiendos et perfruendos plures etiam, quam vellem, artes repertae sunt; N II, 146. perspicuum est nihil ad iucunde vivendum reperiri posse, quod ..; F I, 70. vgl. III. oportunitas.

requiro: cuius possessio quo est maior, eo plus requirit ad se tuendam; P 49. ad hanc rem aiunt artis quoque requisitas; F IV, 16. gallinae avesque reliquae .. quietum requirunt ad pariendum locum; N II, 129.

reservo: redemptor ... a deis inmortalibus ad istam horam reservatus est || est? ||; D II, 47. utinam ... ad illa tempora me fortuna reservavisset! O II, 75.

respicio; noctu ad oppidum respicientes flagrantis (naves) onerarias ... videbatis; D I, 69.

respondeo: satis est ad hoc responsum; F II, 82. tibi ... non respondebo ad singula; F III, 14. longum est .. ad omnia respondere; F IV, 73. exspecto .., quid ad id, quod quaerebam, respondeas; F V, 78. ad ea sic ille (pusio) respondet, ut puer; T I, 57. vel ad singula, quae requires, statim respondebo vel, cum peroraris, ad omnia; N III, 4. de optimo .. statu equidem arbitrabar me satis respondisse ad id, quod ..; R II, 65.

retardo: f. adlecto.

retineo: retinetur .. et ad opinionem vulgi et ad magnas utilitates rei publicae mos, religio, disciplina, ius augurium || augurum ||, collegii auctoritas; D II, 70. quae (avium divinatio) ... ad urbanas *res* || ab urbanis || retenta videtur, a bellicis esse sublata; D II, 77.

revertor: quae (virtus) si ... non et oriatur a se et rursus ad se revertatur; T III, 37. quid ego alios? ad me ipsum iam revertar; C 45. ad nostra || nostras (leges) || igitur revertor; L II, 37. ille ... ad illud astrum, quocum aptus fuerit, revertetur; Ti 45. ut iam ad sermonis mei auctorem || morem || revertar; R I, 68. ad illam Diodori contentionem ... revertamur; Fa 17. conservandi iuris iurandi causa ad cruciatum revertisse; O III, 103. revertitur (Chrysippus) ad cylindrum et ad turbinem suum; Fa 42. nunc ad institutam disputationem revertamur; D II, 7. ad eundem fontem revertendum est; T III, 82. ut ad officii formam revertamur; O I, 103. ad Chrysippi laqueos revertamur; Fa 7. leges: f. alqd. morem: f. auctorem. vos ad naturam revertemini; F IV, 47. quod aiunt, cognito summo bono reverti se ad naturam; F IV, 48. ut .. eorum (membrorum) tamen species ad naturam revertatur; F V, 46. ad eam partem sermonis, ex qua egressi sumus, revertamur; L II, 7. nunc ad reliquam partem propositae divisionis reverta-

mur; O III, 6. nos ad propositum revertamur; T III, 11. sed labor longius; ad propositum revertar; D II, 79. ad propositum revertamur; O II, 35. III, 39. vgl. V. propositum; F II, 104. ad quae (somnia) mox revertar; D I, 47. (deus) ad temperationem superiorem revertit; Ti 42. turbinem: s. cylindrum. quoniam ... mihi ad villam revertendum est; F IV, 80. ad visum illud, de quo agimus, tibi erit revertendum; A II, 33.

revoco: simul ac se ipse commovit atque ad se revocavit; A II, 51. s. rapio; O I, 9. hic (Africanus) se ad ea revocat, e quibus ..; F II, 106. ut ... ad haec revocetur oratio; O I, 135. ad haec bona me si revocas, Epicure, pareo; T III, 37. nec .. velim quasi decurso spatio ad carceres a calce revocari; C 83. revocari .. oportere a maerore ad cogitationem bonorum conveniret mihi cum Epicuro; T III, 46. quae (genera ostentorum) cum facta sunt, tum ad coniecturam aliqua interpretatione revocantur; D II, 66. qui (Parmenides) bellum, qui discordiam ... ad deum revocet; N I, 28. num te ad fabulas revoco ... Graecorum poëtarum? D I, 40. ad humanitatem atque mansuetudinem revocavit animos hominum; R II, 27. ii (νομοφύλακες) ... facta hominum observabant ad legesque revocabant; L III, 46. quod ... revocant se rursus ad maestitiam; T III, 64. mansuetudinem: s. humanitatem. quarum (villarum) ... est adhibendus modus ad mediocritatem*que* revocandus; O I, 140. haec ratione explicari et ad naturam revocari facile possunt; D II, 145. in qua deliberatione ad suam cuiusque naturam consilium est omne revocandum; O I, 119. ne omnia revocentur ad primas notiones; N I, 46. ad philosophos me revocas; T II, 60. impuri cuiusdam ... aut omnia ad suam potentiam revocantis esse sententiam; Lae 59. signis omnibus ad principium stellisque revocatis expletum annum habeto; R VI, 24. quibus explicatis ad rationemque revocatis; N I, 119. ut ... illa de urbis situ revoces ad rationem; R II, 22. Erillus ad scientiam omnia revocans unum quoddam bonum vidit; F II, 43. || cum ex saevis ... rebus ad meliorem statum fortuna revocatur; R fr 5. || cum ad veritatem coepi revocare rationem; O III, 84. ad hancine .. vitam Telamonem illum revocabis, ut leves aegritudinem? T III, 43.

revolvo: nec ... ita disseram, ... ut ad illa elementa revolvar; R I, 38. ad patris revolvor sententiam; A II, 148.

rotundo: cum .. eum (ignem) similem universi naturae efficere vellet, ad volubilitatem rotundavit; Ti 35.

scribo: ne ad te prius ipse quid scriberem, quam aliquid accepissem; A ep. 1. quem (librum) ad C. Lucilium scripsit poëtam || [poëtam] ||, cum scripsisset iisdem de rebus ad L. Censorinum; A II, 102. cum ad te ne Graecis quidem cedentem in philosophia audeam scribere; F I, 8. ut ad Archytam scripsit Plato; F II, 45. cum haec ad te scribam; F III, 6. cum (Panaetius) ad Q. Tuberonem de dolore patiendo scriberet; F IV, 23. quem (librum) ad me accuratissime scripsisti; T V, 1. C. Gracchus ad M. Pomponium scripsit ... haruspices a patre convocatos; D II, 62. cum statuissem scribere ad te aliquid hoc tempore, multa posthac; O I, 4. [Cato ad Popilium scripsit, ut ... secundo eum (filium) obliget militiae sacramento]; O I, 36. multa .. saepe ad te cohortandi gratia scripsimus; O III, 6. qui (Cato Maior) est scriptus ad te de senectute; Lae 4. ut tum ad senem senex de senectute, sic hoc libro ad amicum amicissimus scripsi de amicitia; Lae 5. neque haec scribunt (familiares) vituperantes, sed potius ad laudem; Fa 10. pluribus verbis scripsit ad patrem tuum M. Iunius sodalis perite; L III, 49. poëtam: s. alqm; A II, 102. senem: s. amicum. quae (sunt eorum) etiam monita et consilia scripta ad summos viros! F IV, 6. multa ... scripsit non ad usum aliquem suum, quo erat orbatus, sed ..; F V, 54.

sedeo: Curio ad focum sedenti magnum auri pondus Samnites cum attulissent, repudiati sunt; C 55 (56). commodius a quibusdam optumis viris ad Ianum medium sedentibus quam ab ullis philosophis ... disputatur; O II, 87. ut nos nunc sedemus ad Lucrinum; A fr. 13.

sequor: sequetur .. horum ratione vel ad supplicium beata vita virtutem; T V, 87.

servo: »alios ad dies ubertatem lactis feturaeque servanto«; L II, 20. quod *ad* tempus ut sacrificiorum || [sacrificiorum] || libamenta serventur fetusque pecorum; L II, 29.

specto: quoniam de eo genere beneficiorum dictum est, quae ad singulos spectant; O II, 72. in iis pecuniae cupiditas spectat ad opes et ad gratificandi facultatem; O I, 25. ista studia, si ad imitandos summos viros spectant, ingeniosorum sunt; sin tantum modo ad indicia veteris memoriae cognoscenda, curiosorum; F V, 6. quia (ea officia) magis ad institutionem vitae communis spectare videntur; O I, 7. ea non tam ad religionem spectant quam ad ius sepulchrorum; L II, 58. sue inventa (Attus Navius) ad meridiem spectans in vinea media dicitur constitisse; D I, 31. opes: s. facultatem. »veluti, consul quom mittere signum volt, omnes avidi spectant ad carceris oras;« D I, 107. si ad perniciem patriae res spectabit; O III, 90. religionem: s. ius. imitandos viros: s. indicia. quod vereris, ne non conveniat nostris aetatibus ista oratio, quae spectet ad hortandum; fr V, 57. s. valeo ad vivendum; O II, 6.

sto: cum Carneades et Stoicus Diogenes ad senatum in Capitolio starent; A II, 137.

suffragor: suffragata (domus) domino, novo homini, ad consulatum putabatur; O I, 138.

sum: quod (carmen) valde Panaetius laudat epistula quadam, quae est ad Q. Tuberonem; T IV, 4. quae (villa) est ad Baulos; A II, 9. ut nos nunc simus ad Baulos Puteolosque videamus, sic ..? A II, 125. nam cum esset apud se ad Lavernium Scipio unaque Pontius; Fa, fr. 5. quae igitur potest esse indignitas voluptatis ad molestiam nisi in magnitudine aut longitudine alterius utrius posita? fr II, 4. Fortunaque sit || *quae* est || vel Huiusce || huius || diei ... vel Respiciens ad opem ferendam; L II, 28. est .. ad portas Agragentinas || Agragianas, al. || magna frequentia sepulcrorum; T V, 65. vgl. III.

sumo: philosophiae studium mihi ... sumo et ad vitae constantiam, quantum possum, et ad delectationem animi; A I, 7. quae (perfugia) sumunt sibi ad excusationem, quo facilius otio perfruantur; R I, 9. argumenta sumuntur ad cuiusque rei naturam explicandam; F IV, 13. sume ad hanc rem tempus; L I, 6. iis, quae ad concludendum sumpta erunt, ita probatis, ut ..; A II, 44. spatium sumamus ad cogitandum; F IV, 1. ea sumunt ad concludendum, quorum iis nihil conceditur; D II, 103. ea non sumitis ad concludendum, quae ab omnibus concedantur; D II, 104.

suppedito: quae suppeditent ad cultum et ad victum; O I, 12. ut (patria) ... suppeditaret .. tranquillum ad quietem locum; R I, 8. quorum (navigiorum) cursibus subpeditantur omnes undique ad vitam copiae; N II, 152.

suppeto: ut ad largiendum suppetant copiae; O I, 44.
suscipio: ſ. instituo; F V, 63.
suspicio: (senex) suspexit ad caelum; R VI, 9.
tendo: ad reliqua alacri tendebamus animo sic parati, ut ..; D II, 4. »quamquam multa manus ad caeli caerula templa tendebam lacrumans«; D I, 41.
termino: quo (lituo Attus Navius) ad investigandum suem regiones vineae terminavit; N II, 9.
traduco: traducas me ad te totum licebit; F IV, 2. quodsi haec studia traducta erunt ad nostros; T II, 6. si (membrum) proximi membri valetudinem ad se traduxisset; O III, 22. nec pati (aegritudinem) manare longius aut ad alia traducere; T III, 75. nisi caelestium divina cognitio nomen eorum ad errorem fabulae traduxisset; T V, 8. a disputandi subtilitate orationem ad exempla traducimus; T III, 56. hanc .. rationem naturae difficile est fortasse traducere ad id genus divinationis, quod ..; D I, 130. Diogenes Babylonius ... partum Iovis ortumque virginis ad physiologiam traducens diiungit || deiungit || a fabula; N I, 41. cum .. animum ab ista pictura imaginibusque virtutum ad rem veritatemque traduxeris; T V, 14 (13). coniugia (nobis deorum nota sunt), cognationes omniaque traducta ad similitudinem inbecillitatis humanae; N II, 70. opinio .. omnis ad eam spem traducenda (est), ut ..; O II, 10. mentes suas a cogitationum intentione cantu fidibusque ad tranquillitatem traducere; T IV, 3. veritatem: ſ. rem. si consuetudo ac licentia ... imperium .. nostrum ad vim a iure traduxerit; R III, 41. ad aliud nos unum certum vitium consuetudo Latina traduceret; F III, 40. traducis cogitationes meas ad voluptates. quas? corporis, credo; F III, 37. traductis animis ad voluptatem; T V, 110. ut paulo ante caecos ad aurium traducebamus voluptatem, sic licet surdos ad oculorum; T V, 117.
traho: cum appetitus ille animi aliquid ad se trahere coeperit consulto, quod sibi obsit; F V, 28. ſ. adlicio, D I, 86. cupiditatem: ſ. duco ad cup.; O I, 18. suis te oportet inlecebris ipsa virtus trahat ad verum decus; R VI, 25. ut a physicis rebus ... tracta ratio sit ad commenticios et fictos deos; N II, 70. ne aestus nos consuetudinis absorbeat et ad sermonis morem usitati trahat; L II, 9. Academicus ... utrosque audiet trahentes se ad suas partes; A fr 20.
transeo: suos .. ad eum, quod erat maior natu, lictores transire iussit; R II, 55. transitum est ad honestatem dictorum atque factorum; F II, 47. transeat idem iste sapiens ad rem publicam tuendam; T V, 72.
transfero: cur non se transtulit ad alios, et maxime ad Stoicos? A II, 69. totam ad se nostram philosophiam transtulerunt; F V, 74. difficultas ineundi consilii rem a rege ad plures, error et temeritas populorum a multitudine ad paucos transtulit; R I, 52. eas (copias) transferunt ad alienos; O I, 44. ſ. deos. alter (Aristoxenus) ita delectatur suis cantibus, ut eos etiam ad haec transferre conetur; T I, 41. quam similitudinem natura ratioque ab oculis ad animum transferens; O I, 14. cooptatio || coaptatio || .. collegiorum ad populi beneficium transferebatur; Lae 96. si ad eorum (civium) cognitionem divina illa ingenia transferrem; F I, 7. eadem .. mediocritas ad omnem usum cultumque vitae transferenda est; O I, 140. Homerus .. humana ad deos transferebat; divina mallem ad nos; T I, 65. cum ea, quae dicuntur in scholis θετικῶς, ad nostrum hoc oratorium transfero dicendi genus; P 5. transfer idem ad modestiam vel temperantiam; F II, 60. quid est, quod non possit isto modo ex conexo transferri ad coniunctionum negationem? Fa 16. nisi hoc institutum postea translatum ad nostros philosophos || phil. nostros || esset; F II, 1. temperantiam: ſ. modestiam. his similia ad victum etiam transferuntur; T V, 97. virum: ſ. II. necessarius ad vivendum; O III, 31. usum: ſ. cultum.
tribuo: quaecumque homines homini tribuunt ad eum augendum atque honestandum; O II, 21.
trudo: ut (Socrates) non ad mortem trudi, verum in caelum videretur escendere; T I, 71.
valeo: quantum .. ad id, quod ortum est, aeternitas valet, tantum ad fidem veritas; Ti 8. ad iustitiam colendam, ad tuendas amicitias et reliquas caritates quid natura valeat; F III, 73. hoc .. praeceptum, cuiuscumque est, ad tollendam amicitiam valet; Lae 60. quae (mortis contemptio) non minimum valet ad animum metu liberandum; T II, 2. si gemitus in dolore ad confirmandum animum valebit, utemur; T II, 57. si tantum modo ad cogitationem (di) valent nec habent ullam soliditatem nec eminentiam; N I, 105. tuendas caritates: ſ. amicitias; F III, 73. quod (officium) ad coniunctionem hominum et ad societatem tuendam valet; O I, 158. alios videmus velocitate ad cursum, alios viribus ad luctandum valere; O I, 107. quid est .., quod plus valeat ad ponendum dolorem? T III, 66. fidem: ſ. alqd. prudentia sine iustitia nihil valet ad faciendam fidem; O II, 34. quae (officia) valeant ad gloriam adipiscendam; O II, 52. quod ... neque ad incolumitatem solum, sed etiam ad opes et potentiam valet plurimum, O II, 24. iustitiam colendam: ſ. amicitias; F III, 73. opes, potentiam: ſ. incolumitatem. tyranni ... interitus declarat, quantum odium hominum valeat ad pestem; O II, 23. ut ... valeant .. (libri) ad deponendas potius quam ad suscipiendas religiones; D II, 112. astrorum adfectio valeat, si vis, ad quasdam res, ad omnis certe non valebit; Fa 8. cum .. ad corporum sanationem multum ipsa corpora et natura valeat; T III, 5. societatem tuendam: ſ. coniunctionem. non ad definiendum optimum statum valuit; R II, 66. vitae ... adiuncta esse dicebant, quae ad virtutis usum valerent; A I, 21. quae nihil valerent ad beate misereve vivendum; F III, 50. quod (genus) ad disserendum valet; F IV, 8. quae ad vivendum crescendumque valeant; F V, 26. quae (seminum vis) ad gignendum procreandumque plurimum valeat; D II, 94. ex quo intellegitur plus terrarum situs quam lunae tactus ad nascendum valere; D II, 97. quod spectet et valeat ad bene beateque vivendum; O II, 6. ſ. cursum. V. vivendum.
vehor: cum .. illam (sacerdotem) ad sollemne et statum sacrificium curru vehi ius esset satis longe ab oppido ad fanum, ... tum iuvenes ii ... ad iugum accesserunt; T I, 113.
venio: nisi de via fessus esset, (Varronem) continuo ad nos venturum fuisse; A I, 1. ipsum (Varronem) ad nos venientem vidimus; A I, 1. ad Arcesilan Carneademque veniamus; A II, 12. cum ad me in Cumanum salutandi causa uterque venisset; F I, 14. ad te ipse venissem; F III, 8. tene ... ad eos venire, qui vero iudices appellentur, Minoem, Rhadamanthum! T I, 98. nec committam, ut dolor corporis efficiat, ut frustra tantus vir ad me venerit; T II, 61. quare ut ad quietum me licet venias; T V, 90. cum feriis Latinis ad eum (C. Cottam) ipsius rogatu ...

venissem; N I, 15. ut iam ad vestros, Balbe, veniam; N I, 36. ad quem .. dolor veniat, ad eundem etiam interitum venire; N III, 36. C. Coponium ad te venisse Dyrrhachium; D I, 68. iam ad te venio, »o sancte || sancte || Apollo«; D II, 115. cum ad me illo (Hirtius) venisset; Fa 2. Latinis ipsis mane ad eum (P. Africanum) primus sororis filius venit Q. Tubero; R I, 14. cum puer nuntiavit venire ad eum Laelium; R I, 18. cum (Cato) venerat ad se in Sabinos; R III, 40. ad quem (Masinissam) ut veni; R VI, 9. quin tu aspicis ad te venientem Paulum patrem? R VI, 14. quin huc ad vos venire propero? R VI, 15. si aut ad Fabium aut ad eum, qui tibi semper in ore est, Catonem, aut ad Pisonem aut ad Fannium aut ad Vennonium venias; L I, 6. ad quos eiusdem (patris familias) morte pecunia venerit || [ad ... venerit] ||; L II, 48. a quo quidem rei familiaris ad paucos, cupiditatum ad multos inprobos venit hereditas; O II, 28. is .. (Aratus) celeriter ad Ptolomaeum || Ptolem. ||, suum hospitem, venit; O II, 82. remotis .. arbitris ad se adulescentem iussit venire; O III, 112. cum Lysander Lacedaemonius venisset ad eum (Cyrum) Sardis; C 59. C. Blossius Cumanus quom ad me ... deprecatum venisset; Lae 37. illa cupiditas ... coëgit eos, qui sibi esse amplissimi videbantur, ... noctu venire domum ad eum (Cethegum); P 40. ut ad ea, quae clariora sunt, veniam; A II, 87. deinde ad illa veniam; A II, 144. ad ea, quae hoc non minus declarant, sed videntur leviora, veniamus; F I, 24. ut .. ad minima veniam; F I, 32. quas (artes) si, dum (puer) est tener, combiberit, ad maiora veniet paratior; F III, 9. nunc venio ad illa tua brevia ... et primum illud; F IV, 48. ut ad minora veniam; F V, 7. (oratio) venit ad extremum; haeret in salebra; F V, 84. veniunt (rhetores) inde ad propiora; T I, 116. oratorum .. laus ita ducta ab humili venit ad summum, ut iam ... senescat brevique tempore ad nihilum ventura videatur; T II, 5. Venus, quia venit ad omnia; N III, 62. ut ad leviora veniamus; D I, 80. ut ad haec citeriora veniam et notiora nobis; L III, 4. ad reliqua veniamus; L III, 32. ut (Ulixes) ad id aliquando, quod cupiebat, veniret; O I, 113. neque sapienti usque ad „Plaudite“ veniendum est; C 70. venio ad agricolas, ne a me ipso recedam; C 56. ad vestra propria (argumenta) venire malo; N I, 64. veniebat .. (Laelius) ad cenam, ut animo quieto satiaret desideria naturae; F II, 25. utebatur iis exercitationibus, ut ad cenam et sitiens et esuriens veniret; F II, 64. ad cenam tempori || temperi || venit Canius; O III, 58. venio ad inconstantiae crimen; F V, 90. hoc dico, non ab hominibus formae figuram venisse ad deos; N I, 90. de quibus (oraclis) tum dicemus, cum ad naturalem divinationem venerimus; D II, 70. quid, quod etiam ad dormientem veniunt (imagines) invocatae? N I, 108. videtur .. ad exitum venisse quaestio; T V, 18. quoniam utrique patefacta ... sententia sua ad eundem exitum veniant; Fa 44. ut iam a fabulis ad facta veniamus; R II, 4. familiarem: f. virum. ego .. ut agitator callidus, prius quam ad finem veniam, equos sustinebo; A II, 94. formas: f. genus; F IV, 8. is (Piso Frugi) lege lata consularis ad frumentum accipiundum venerat; T III, 48. item de contrariis, a quibus (antiqui) ad genera formasque generum venerunt; F IV, 8. venio nunc ad tertium genus illud; R III, 45. ut ad urendum et secandum, sic ad hoc genus castigandi raro invitique veniemus nec umquam nisi necessario; O I, 136. nec invenietur umquam, unde ad hominem venire possint nisi a deo; T I, 66 (fr IX, 10). hospitem: f. alqm; O II, 82. de quo quom perpauca dixero, tum ad ius civile veniam; L I, 34. ante quam ad populares leges venias; L II, 9. ad ipsas iam leges veniamus, si placet; L III, 5. cum (Labeo) ad locum venisset; O I, 33. f. soritas. ad magistros virtutis philosophos veniamus; T IV, 70. ad Chaldaeorum monstra veniamus; D II, 87. ut Sex. Peducaeus, ... omnium vir optimus, ... ultro ad mulierem venit; F II, 58. veniamus nunc ad bonorum malorumque notionem; A II, 128. equidem mirari satis non possum, unde ad istas opiniones vester ille princeps venerit; N I, 95. nunc ad ostenta veniamus; D II, 53. venio .. iam ad tertiam partem philosophiae; A II, 142. philosophos: f. magistros. si Hannibal ad portas venisset; F IV, 22. a beatis ad virtutem, a virtute ad rationem video te venisse gradibus; N I, 89. quae .. dea ad res omnes veniret, Venerem nostri nominaverunt; N II, 69. ut a caelestibus rebus ad terrestres veniamus; N II, 120. ad rem factam nostramque veniamus; O III, 99. a quibus ad hanc (sapientiam) venerimus; F III, 23. pauci veniunt ad senectutem; C 67. ut ad valetudinis similitudinem veniamus; T IV, 27. C. Fannius et Q. Mucius ad socerum veniunt post mortem Africani; Lae 5. veniamus ad somnia; D I, 39. veniamus nunc, si placet, ad somnia philosophorum; D I, 52. venio nunc ad tuum (somnium); D I, 59. ut ad vates veniamus et ad somnia; D II, 85. ad aperta et clara (somnia) veniamus; D II, 135. tum paucis additis (ea ars) venit ad soritas, lubricum sane et periculosum locum; A II, 92. venio .. iam ad sumptuosos, relinquo istum quaestuosum; P 49. vates: f. somnia; D II, 85. qui (Archytas) cum ad villam venisset; R I, 59. veniamus nunc ad optumum virum, familiarem nostrum, Cratippum; D II, 107. virtutem: f. rationem. venio nunc ad voluptates agricolarum; C 51. ad quam tu (urbem) oppugnandam nunc venis paene miles; R VI, 11. ad eam (uxorem Alexander) ex epulis in cubiculum veniens; O II, 25. si ad eloquendum venerit; O III, 61. f. genus; O I, 136.

ventito: cum ... familiarissimi .. eius (P. Africani) ad eum frequenter per eos dies ventitaturos se esse dixissent; R I, 14. quom ipse etiam ad Scaevolam ventitarem; L I, 13. sic noctu ad eas (uxores Dionysius) ventitabat, ut omnia specularetur ... ante; T V, 59.

video: Febris .. fanum in Palatio et *Orbonae ad* aedem Larum ... videmus; N III, 63. cum dormienti ei (Cyro) sol ad pedes visus esset; D I, 46.

voco: me ad Democritum vocas; A II, 56. quodsi ... voluptas .. est sola, quae nos vocet ad se et alliciat suapte natura; F I, 54. audebo te ab hac Academia nova ad illam veterem vocare; F V, 7. hoc .. est nimis exigue et exiliter ad calculos vocare amicitiam; Lae 58. hoc (iussum) ... vim habere ad recte facta vocandi et a peccatis avocandi; Lae II, 9. ut ad imitationem sui vocet alios; R II, 69. aliquos futuros suspicor, qui me ad alias litteras vocent; F I, 1 quae (lex) vocet ad officium iubendo, vetando a fraude deterreat; R III, 33. si .. ad populum me vocas ...; si ad prudentes ..; F V, 85. res: f. instituo; R I, 52.

volo: nisi quid vis ad haec; T II, 42. ortum quidem amicitiae videtis, nisi quid ad haec forte vultis; Lae 32. qui labor, quantus agminis, ... ferre, si quid ad usum velint, ferre vallum; T II, 37.

utor: argumentis quibusdam et rerum notis quasi || quasi rerum notis || ducibus utebantur

ad probandum et ad concludendum id, quod explanari volebant; A I, 32. uterque .. illis ad artem suam utitur; R V, 5. materia ... partim ad calficiendum corpus igni adhibito et ad mitigandum cibum utimur, partim ad aedificandum; N II, 151. tantis vectigalibus ad liberalitatem utens; F II, 84. negat (Strato) opera deorum se uti ad fabricandum mundum; A II, 121. ad quam .. rem (deus) motu mentis ac ratione utatur; N I, 104. quibus (ratione, intellegentia) utimur ad eam rem, ut apertis obscura adseqnamur; N III, 38. curandum est .., ut cogitatione ad res quam optumas ntamur; O I, 132. auctoribus .. ad istam sententiam ... uti optimis possumus; T I, 26. utebatur ... vino et ad voluptatem, et ne noceret; F II, 64. ut bestiis homines uti ad utilitatem suam possent || possint || sine iniuria; F III, 67. quo utantur homines acuti argumento ad probandum, operae pretium est considerare; F IV, 67. ſ. calficiendum corpus.

II. **nach Adjectiven und Adverbien:** accommodate: finis bonorum exsistit secundum naturam vivere sic affectum, ut optime affici possit ad naturamque accommodatissime; F V, 24.

admirabilis: nisi omnes hi || si, ii || multa ad veritatem admirabilia dixissent; L II, 33.

alacer: quo sis, Africane, alacrior ad tutandam rem publicam; R VI, 13.

apertus: cum (haec) ... brevius angustiusque concluduntur, tum apertiora sunt ad reprendendum; N II, 20.

apte: si ... eius verbum aliquod apte ceciderit ad id, quod ages aut cogitabis; D II, 83. quinque formae ... apte cadentes ad animum afficiendum pariendosque sensus; N I, 19. qua (oratione animus) praecepta salutis et laudis apte ad persuadendum edat suis civibus; L I, 62. ſ. I. contineo. facio; N II, 142.

aptus: extrema illa et summa ... sua cuique (animali) propria et ad id apta (sint), quod cuiusque natura desideret; F V, 25. ad haec omnia percipienda os est aptissimum; N II, 134. quoniam ... id .. (decorum) positum est in tribus rebus, formositate, ordine, ornatu ad actionem apto; O I, 126. ut quisque minimum esse in se arbitraretur, ita ad amicitiam esset aptissimus; Lae 29. ad claritatem amplitudinemque aptior eorum (vita est), qui ..; O I, 70. quae (pars) sit ad gignenda animantia aptissima; N II, 42. quod alii ad alia bona sunt aptiores; T IV, 28. claritatem: ſ. amplitudinem. natura sumus apti ad coetus, concilia, civitates; F III, 63. nihil .. tam aptnm est ad ius condicionemque naturae ... quam imperium; L III, 3. ad rerum .. scientiam vitaeque constantiam aptissima cum sit mens hominis; A II, 31. quod (animal) esset ad cultum deorum aptissumum; Ti 43. ut ... ad scientiam, prudentiam, fortitudinem aptos animos haberemus a contrariisque rebus alienos; F V, 43. ius: ſ. condicionem. cum videmus ... commutationes .. temporum quadrupertitas ad maturitatem frugum et ad temperationem corporum aptas; T I, 68. sic conturbatus animus non est aptus ad exsequendum munus suum; T III, 15. cuius (summi rectoris) ad naturam apta ratio vera illa et summa lex a philosophis dicitur; F IV, 11. corporis .. nostri partes totaque figura et forma et statura quam apta ad naturam sit, apparet; F V, 35. moderati aequabilesque habitus, affectiones ususque corporis apti esse ad naturam videntur; F V, 36. ut animantibus, sic illis (rebus) et apta quaedam ad naturam putare et aliena; F V, 89. qui (motus corporis) ad naturam apti sunt; O I, 100. umbram noctemque .. cum ad numerum dierum aptam, tum ad laborum quietem; R IV, 1. nec aptius est quicquam ad opes tuendas ac tenendas; O II, 23. prudentiam: ſ. fortitudinem. quietem: ſ. numerum. ad quam quisque maxume rem aptus futurus sit; D II, 90. si sunt ad rem militarem apti; O I, 74. ad quas .. res aptissimi erimus, in iis potissimum elaborabimus; O I, 114. scientiam: ſ. constantiam. fortitudinem. ob eas .. causas aptior (ille fervor *est*) ad sensus commovendos quam hic noster calor; N II, 30. itaque ad pingendum, ad fingendum, ad scalpendum, ad nervorum eliciendos sonos ac tibiarum apta manus est admotione digitorum; N II, 150. inest ... mollitudo ad hauriendum spiritum aptissima; N II, 136. tenuis ... aether non satis aptus ad stellas continendas videtur; N II, 54. temperationem: ſ. maturitatem. cum id (pallium) esse aptum ad omne anni tempus || ad o. a. t. aptum || diceret; N III, 83. quam sint omnia in hominis figura non modo ad usum, verum etiam ad venustatem apta; N I, 47. ut .. communiter ad eas virtutes apti essemus; F IV, 4. aeris, argenti, auri venas ... et ad usum aptas et ad ornatum decoras; N II, 151. ſ. venustatem. quid dicis melius? ... si aptius ad utilitates nostras, id quoque adsentior; N III, 21. quae est ... ad bene vivendum aptior partitio quam illa? F I, 45. quod aptissimum est ad quiete vivendum; F I, 52. oratorem .. complexi sumus ... aptum .. ad dicendum; T I, 5. licet videre acutiora ingenia et ad intellegendum aptiora eorum, qui ..; N II, 42. Epicurus iocetur, homo non aptissimus ad iocandum; N II, 46. nt mundus quam aptissimus sit ad permanendum; N II, 58. partes corporis et ad procreandum et ad concipiendum aptissimae; N II, 128. quod (pecus) erat ad vescendum hominibus apta; N II, 160. lex vera atque princeps apta ad iubendum et ad vetandum ratio est recta summi Iovis; L II, 10. ſ. eliciendos sonos.

attentus: si attentos animos ad decoris conservationem tenebimus; O I, 131.

bonus: fulmen sinistrum auspicium optumum habemus ad omnis res praeterquam ad comitia; D II, 74. ut (mundi partes) neque ad usum meliores potuerint esse neque ad speciem pulchriores; N II, 87.

caecus: mihi .. non modo ad sapientiam caeci videmur, sed ad ea ipsa, quae aliqua ex parte cerni videantur, hebetes et obtnsi; A fr 18.

contentus: virtutem ... ad beate vivendum se ipsa esse contentam; F I, 61. virtutis .. esse tantam vim, ut ad beate vivendum se ipsa contenta sit; F V, 77. virtus ad beate vivendum se ipsa contenta est; F V, 79. virtutem sese esse contentam, quo modo ad bene vivendum, sic etiam ad beate; T III, 37. placere .. tibi .. virtutem ad beate vivendum se ipsa esse contentam; T V, 1. ut virtus ad beate vivendum sit se ipsa contenta; T V, 71. docet .. (quintus liber) ad beate vivendum virtutem se ipsa esse contentam; D II, 2. quoi (homini) tanta possessio sit || est ||, ut ad liberaliter vivendum facile contentus sit; P 42.

decorus: ſ. aptus ad usum.

difficilis: Chrysippi (consolatio) ad veritatem firmissima est, ad tempns aegritudinis difficilis; T III, 79. res est ... ad patiendum tolerandumque difficilis; T II, 18. secundum .. genus cupiditatum nec ad potiendum difficile esse censet nec vero ad carendum; T V, 93. difficilis auguri locus ad contra dicendum. Marso fortasse, sed Romano facillumus; D II, 70. ut in comparando || conp. || difficile ad eligendum sit, quid maxime

velis; R I, 55. in .. rebus ... difficilibus ad eloquendum; O I, 126.

dignus: in ipsius paterno genere fuit noster ille amicus, dignus huic ad imitandum; R I, 30.

docilis: ad hanc enervatam muliebremque sententiam satis docilem se Epicurus praebuit; T II, 15.

exiguus: illi ... non modo ad sumptum ille est fructus, sed etiam ad faenus exiguus; P 49.

facilis: ad omnis casus facillima ratio est eorum, qui ..; T V, 108. utebatur ... eo cibo, qui et suavissimus esset et idem facillimus ad concoquendum; F II, 64. quod ... facile ad credendum est; T I, 78. etiamsi faciles nos ad concedendum habuerit; D II, 107. ea (pars animi) ... non unam (beluam) aut facilem ad subigendum frenat et domat; R II, 67. haec ad iudicandum sunt facillima; O III, 30. ſ. difficilis; D II, 70.

firmus: discedet .. nihilo firmior ad dolorem ferendum, quam venerat; F IV, 52. ſ. difficilis ad tempus.

gloriosus: quod nobis quidem egregium et ad immortalitatem memoriae gloriosum; L III, 21.

gravis: quia gravissimae sint ad beate vivendum breviter enuntiatae sententiae; F II, 20.

hebes: hebetem *facit* (ratio) aciem ad miserias contemplandas; T III, 33. ſ. caecus.

idoneus: nec habere (homines) quasi signa quaedam et notas, quibus eos, qui ad amicitias || amicitiam || essent idonei, iudicarent; Lae 62. sensibus .. (natura animum) ornavit ad res percipiendas idoneis; F V, 59. quae essent ad comprehendendam virtutem idonea; A I, 20. nisi adiungerentur et corporis et cetera ... ad virtutis usum idonea; A I, 22. est .. (illa lex) ratio mensque sapientis ad iubendum et ad deterrendum idonea; L II, 8. sic fit, ut modestia haec ... scientia sit oportunitatis idoneorum ad agendum temporum; O I, 142.

imbecillus: inbecilla .. est natura ad contemnendam potentiam; Lae 63.

insignis: quoniam is ... habet insigne quiddam ad decus et ad gloriam; F III, 28. quom esset cito necatus || legatus, al. || tamquam ex XII tabulis insignis ad deformitatem puer; L III, 19.

intolerabilis: is est beatus, cui nihil humanarum rerum aut intolerabile ad demittendum animum aut nimis laetabile ad ecferendum videri potest; T IV, 37.

inutilis: umorem .. (nares) semper habent ad pulverem multaque alia depellenda non inutilem; N II, 145. quod et acutum genus est et ad usus civium non inutile; F I, 12.

laetabilis: ſ. intolerabilis.

liber: ludimur ab homine non tam faceto quam ad scribendi licentiam libero; N I, 123.

locuples: locupletior igitur hominum natura ad beate vivendum est quam deorum; N I, 112.

longus: breve .. tempus aetatis satis longum est ad bene honesteque vivendum; C 70.

magnus: quod .. erat ad optinendam || [optinendam] || potentiam nobilium vel maximum; R II, 56. quae cura exsuscitat etiam animos et maiores ad rem gerendam facit; O I, 12.

mediocris: est id (insperatum malum) quidem non mediocre ad aegritudinem augendam; T III, 28. ſ. III. telum.

mollis: deinde boni mores et modestiores et ad capienda praecepta molliores; fr. V, 51.

necessarius: nos e terrae cavernis ferrum eligimus, rem ad colendos agros necessariam; N II, 151. cultum: ſ. victum; R II, 10. artes .. efficimus partim ad usum vitae, partim ad oblectationem necessarias; N II, 148. quae (quaestio) et ad agnitionem animi pulcherrima est et ad moderandam religionem necessaria; N I, 1. iis etiam, qui vendunt emunt, ... iustitia ad rem gerendam necessaria est; O II, 40. enumerari .. non possunt ... utilitates || † artes, al. || denique innumerabiles ad victum et ad vitam necessariae; N II, 132. eodem .. ut flumine res ad victum cultumque maxime necessarias ... mari † absorberet; R II, 10. ut earum rerum copia sit, quae sunt || ad victum || necessariae; O II, 74. * rebus ad victum necessariis esse invictus potest; P 27. accessit eo numerus, res .. ad vitam necessaria; R III, 3. quam (naturam) imitata ratio res ad vitam necessarias sollerter consecuta est; L I, 26. ſ. victum; N II, 132. vgl. I. praeparo; O I, 11. ut ... nihil ad vitam retinendam || detin. || non necessarium (sit); N II, 121. eadem .. ratione nec lapides ex terra exciderentur ad usum nostrum necessarii; O II, 13. ſ. oblectationem. tibi .. nota sunt, mihi ad commemorandum non necessaria; D I, 123. libri Tusculanarum disputationum res ad beate vivendum maxime necessarias aperuerunt; D II, 2. neque .. Chrysippus ... eam causam esse ad adsentiendum necessariam concedet; Fa 44. ut ... omnia, .. quae sint ad vivendum necessaria, anquirat et paret; O I, 11. cognitionem .. rerum aut occultarum aut admirabilium ad beate vivendum necessariam ducimus; O I, 13. ut ab homine inerti atque inutili ad sapientem, bonum, fortem virum transferantur res ad vivendum necessariae; O III, 31.

obtusus: ſ. caecus.

parum: qui haec subtilius disserunt, fortasse vere, sed ad communem utilitatem parum; Lae 18. philosophiam .. multis locis inchoasti, ad impellendum satis, ad edocendum parum; A I, 9. ad beatissime vivendum parum est, ad beate satis; F V, 81.

perutilis: multas ad res perutiles Xenophontis libri sunt; C 59.

potior: iudicabit nulla ad legendum his esse potiora; F I, 11.

praestans: nulla (species est) pulchrior et ad rationem sollertiamque praestantior; N II, 155.

praesto: cum ... alter ... praesto fuisset ad horam mortis destinatam; T V, 63. hoc .. eum somnio commotum mane bubulco praesto ad portam fuisse; D I, 57.

proclivis: amicitia remissior esse debet ... et ad omnem comitatem facilitatemque proclivior; Lae 66. ut sunt alii ad alios morbos procliviores ..., sic || sint || alii ad metum, alii ad aliam perturbationem; T IV, 27. ut optuma quisque valetudine adfectus potest videri natura ad aliquem morbum proclivior, sic animus alius ad alia vitia propensior; T IV, 81. ut sit alius ad alios motus perturbationesque proclivior; T IV, 81. serpit † deinde res, quae proclivis || proclivius || ad perniciem, cum semel coepit, labitur; Lae 41. et invidi et malevoli, ... quia proclives || proclive, al. || ad eas perturbationes, non quia semper, feruntur || semper feruntur ||; T IV, 28. ſ. T IV, 27. 81.

promptus: ad amplificationem: ſ. I. paro; O II, 17. promptiores .. debemus esse ad nostra pericula quam ad communia; O I, 83. non philosophi quidem, sed prompti tamen ad disputandum omnes aiunt esse beatos, qui ..; fr. V, 39.

pronus: quarta .. anxitudo prona ad luctum R II, 68. statum: ſ. I. inclino; R II, 47.

prope: propius fore eos .. ad respirandum; F IV, 64.

propensus: si alii ad alia propensiores sunt propter causas naturalis et antecedentis; Fa 9. quia natura propensi sumus ad diligendos homines; L I, 43. natura propensi ad liberalitatem sumus; Lae 31. ut ... mihi Balbi (disputatio) ad veritatis similitudinem videretur esse propensior; N III, 95. cuius (Lucilii) disputatio tibi ipsi ... ad veritatem est visa propensior; D I, 9. qui ad ea (vitia) propensus fuerit; Fa 11. ſ. proclivis; T IV, 81. si quis est paulo ad voluptates propensior; O I, 105. ita non solum ad discendum propensi sumus, verum etiam ad docendum; F III, 66. ut ... sint || sunt || .. pares in amore et aequales propensioresque ad bene merendum quam ad reposcendum; Lae 32.

pulcher: ad agnitionem: ſ. necessarius; N I, 1. speciem: ſ. bonus ad usum.

salutaris: cur stella Iovis aut Veneris coniuncta cum luna ad ortus puerorum salutaris sit, Saturni Martisve contraria; D I, 85.

sapiens: commodius vero et ad rationem instituti sermonis sapientius; L I, 20.

satis: mihi .. ad hoc, de quo disputo, probandum satis est ... panciora ... praedicta reperiri; D I, 124. hoc uno posito, quod est ad cognitionem disciplinae satis; L II, 48. si satis est ad tollendam cognitionem similia esse multa multorum; A II, 54. quod satis sit ad diem agendum natalem suum quotannis mense Gamelione; F II, 101. satis est ad confirmandam divinationem semel aliquid esse ita divinatum, ut ..; D I, 71. (ita esse) D II, 107. haec .. iudicare ad ceteras res ... non est satis; A II, 91. satin est id ad illam abundantem bonis vitam beatissimam? N I, 114. non ... carere eo malo satis est ad bene vivendum; F II, 41. sapientem esse non satis esse ad beate vivendum; F V, 81. si praesidii ad beate vivendum in virtute satis est; T V, 2. ad recte, honeste, laudabiliter, postremo ad bene vivendum satisne est praesidii in virtute? T V, 12. si in virtute satis est praesidii ad bene vivendum, satis est etiam ad beate; T V, 53. ſ. parum. — I. habeo; T V, 83. possum ad vivendum.

segnis: nec (me) segniorem ad respondendum reddidisti; F I, 34.

similis: ut hoc omne animal, quod videmus, esset illi animali, quod sentimus, ad aeternitatis imitationem simillimum; Ti 34.

sordidus: id ... est ... sordidum ad famam, committere, ut accusator nominere; O II, 50.

tardus: ad deponendum imperium: ſ. I. munio. ut ... ceteri sint ad iniuriam tardiores; O I, 33 (34). ex quo equidem existimo tardiores ad hanc sententiam profitendam multos esse factos; N I, 63.

tempestivus: multa mihi ipsi ad mortem tempestiva fuerunt; T I, 109.

timidus: erat (L. Thorius) ... ita non timidus ad mortem, ut ..; F II, 63.

vacuus: mihi vero omne tempus est || tempus || ad meos libros vacuum; R I, 14.

vegetus: ut illa tertia pars ... se vegetam ad somniandum acremque praebeat; D I, 61.

usque: ab antiqua philosophia usque ad Socratem ... numeri motusque tractabantur; T V, 10. iustissimus (rex erat), et deinceps retro usque ad Romulum; R I, 58. philosophia iacuit usque ad hanc aetatem; T I, 5. ratio ... profecta a Socrate ... usque ad nostram viguit aetatem; N I, 11. ut ex hoc die ... superiores || superioris || solis defectiones reputatae sint usque ad illam, quae Nonis Quinctilibus fuit regnante Romulo; R I, 25. usque ad eum finem, dum possint se ipsa defendere; N II, 129. gentem .. Corneliam usque ad memoriam nostram hac sepultura scimus esse usam; L II, 56. a quo (viro) item funerum sumptus praefinitur ex censibus a minis quinque usque ad minam; L II, 68. sin autem usque ad novem verbi gratia sine dubitatione respondes pauca esse, in decumo insistis; A II, 94. cetera .. usque ad temporis ortum impressa || expressa || ab illis, quae imitabatur, ecfinxerat; Ti 34. beatam vitam usque ad illum a Cyro exstructum rogum pertulisset; F III, 76. qui (Clitomachus) usque ad senectutem cum Carneade fuit; A II, 98. qui, quae pueros non didicisse turpe est, ea putant usque ad senectutem esse discenda; F I, 72. si (senectus) usque ad ultimum spiritum dominatur in suos; C 38. quo minus ... agri colendi studia teneamus usque ad ultimum tempus senectutis; C 60. cum (Socrates) usque ad vesperum contentius ambularet; T V, 97. curriculis .. equorum usque ad certam victoriam circo constitutis; L II, 38. ſ. I. deduco ad perfectionem. derigo; N II, 137. mano; T V, 8. perduco; A I, 46. N I, 66. perlabor; T I, 28. permaneo; Lae 33. persequor. pertineo ad os, pulmones. pervenio ad bestias. procedo ad adulescentiam. progredior; A II, 94. provehor. venio ad alqd; C 70.

utilis: misericordiam (utilem esse) ad opem ferendam et hominum indignorum calamitates sublevandas; T IV, 46. ad nostros cives erudiendos nihil utilius (est); A I, 11. isto .. modo licet dicere utilem vinulentiam ad fortitudinem; T IV, 52. opem ferendam: ſ. calamitates. si quid ab homine ad nullam partem utili utilitatis tuae causa detraxeris; O III, 30. nonne igitur sapiens ... abstulerit cibum alteri homini ad nullam rem utili? O III, 29. est .. utilis ad persuadendum ea ... ferri .. posse ... enumeratio eorum, qui tulerunt; T IV, 63.

utiliter: quae .. in usu et || [usu et] || tractatione beluarum fiunt utiliter ad hominum vitam; O II, 17.

III. **nach Substantiven und Verbindungen von Substantiv und Verb:** accessio: illud dubium (est), ad id, quod summum bonum dicitis, ecquaenam fieri possit accessio; F IV, 67. cum .. ad corpora tum accessio fieret, tum abscessio; Ti 44. quia momentum aliquod habeat ad iucundum accessio; F IV, 30. quae .. tanta ex improbis factis ad minuendas vitae molestias accessio potest fieri, quanta ad augendas? F I, 51.

accessus: bestiis (natura) ... dedit .. cum quodam adpetitu accessum ad res salutares, a pestiferis recessum; N II, 34. cuius (lunae) tenuissimum lumen facit proximus accessus ad solem; N II, 50.

aditus: ut ad officii inventionem aditus esset; O I, 6. est alius quoque quidam aditus ad multitudinem; O II, 31. quia (elephantus) propter magnitudinem corporis difficiles aditus habebat ad pastum; N II, 123 (122).

adiutor: ut (amici) ... adiutores essent ad iniuriam; Lae 35. quo pluribus profuerint, eo plures ad benigne faciendum adiutores habebunt; O II, 53.

amor: tantum .. amorem ad communem salutem defendendam (esse generi hominum a natura) datum, ut ..; R I, 1.

ascensus: »ollis .. (aedilibus) ad honoris amplioris gradum is primus ascensus esto«; L III, 7.

astutia: »quibus (feris) abest ad praecavendum intellegendi astutia;« F V, 31.

caecitas: furorem .. esse rati sunt mentis ad omnia caecitatem; T III, 11.

caput: caput .. esse ad beate vivendum securitatem; Lae 45.

causa: modo hoc ita faciat, ut ne ... hanc causam habeat ad iniuriam; O III, 31. similiter ad animorum motus voluntarios non est requirenda externa causa; Fa 25.

celeritas: naturae celeritatem ad discendum et memoriam dabant; A I, 20.

cogitationem habeo: num ullam cogitationem habuisse videantur ii ... aut argenti ad avaritiam aut amoenitatum ad delectationem aut suppellectilis ad delicias aut epularum ad voluptates; P 10.

comitatus: eorum est habendus ad summum naturae bonum optumus beatissimusque comitatus; Lae 83.

commendatio: prima .. est adulescenti commendatio ad gloriam, si ..; O II, 45.

comparatio: f. proportio.

conatus: ut altero (appetitu beluae) conatum haberent ad naturales pastus capessendos; N II, 122.

conciliatio: prima est .. conciliatio hominis ad ea, quae sunt secundum naturam; F III, 21.

consilium: ad firmandam novam civitatem novum quoddam et subagreste consilium, sed ad muniendas opes regni ac populi sui magni hominis ... secutus est; R II, 12.

cursus: cui censemus cursum ad deos faciliorem fuisse quam Scipioni? Lae 14. »quod ad dexteram || quod dexterum || cepit cursum ab laeva signum praepotens;« D I, 45. progressio admirabilis incredibilisque cursus ad omnem excellentiam factus est; T IV, 1. ex hoc cursu atque impetu animorum ad veram laudem atque honestatem .. pericula adeuntur; T II, 58. erit .. iam de omnium virtutum cursu ad voluptatem proprius disserendi locus; F I, 37. — sudor, cursus ad Eurotam, fames, sitis (defuerunt); T V, 98.

custodia: in quibus (animi partibus) inest ad humanam societatem iustitiae fida custodia; F II, 113.

dimissio: qui (videt) ... dimissiones libertorum ad defaenerandas diripiendasque provincias; P 46.

discriptio: enumerare possum, ad eum pastum capessendum conficiendumque quae sit in figuris animantium et quam sollers subtilisque discriptio partium; N II, 121.

dux: ad quas (artes) esse dux pecunia potest; F III, 49. ad hostiam deligendam || dilig. || potest dux esse vis quaedam sentiens; D I, 118. ad hostiam deligendam ducem esse vim quandam sentientem atque divinam; D II, 35. eum .. (Calchantem) ducem classium fuisse ad Ilium; D I, 87. ut ad rem gerendam non superstitionem habeas, sed rationem ducem; D II, 83. ut (divitiae) quasi duces sint ad voluptatem et ad valetudinem bonam; F III, 49. quae (sapientia) .. certissimam se nobis ducem praebeat ad voluptatem; F I, 43. f. valetudinem. suam .. cuique (bestiae) naturam esse ad vivendum ducem; F V, 42.

elogium: non elogia monimentorum id significant, velut hoc ad portam; F II, 116.

epistula: M. || Marci || .. Catonis senis est epistula || epistola || ad M. filium; O I, 37. exstant epistulae et Philippi ad Alexandrum et Antipatri ad Cassandrum et Antigoni ad Philippum filium; O II, 48. est praeclara epistula Platonis ad Dionis propinquos; T V, 100.

excellentia: quanta (excellentia) in quoque sit ad beate vivendum; F IV, 32.

fastidium: quae habent ad res certas vitiosam offensionem atque fastidium; T IV, 23.

impetus: f. cursus; T II, 58.

intervallum: intervalla infinita ..., a sole ad Martis, inde ad Iovis, ab eo ad Saturni stellam, inde ad caelum ipsum; D II, 91.

invitamentum: multa .. ad luxuriam invitamenta perniciosa civitatibus subpeditantur mari; R II, 8. voluptates .. nulla ad res necessarias invitamenta adferunt senibus; fr V, 80.

invitatio: quod (aegritudo) non natura exoriatur, ... sed quadam invitatione ad dolendum; T III, 82.

iter: nullum est .. genus illarum rerum publicarum, quod non habeat iter ad finitum quoddam malum praeceps ac lubricum; R I, 44.

limes: siquidem bene meritis de patria quasi limes ad caeli aditum patet; R VI, 26.

locus: ut iam doctis hominibus ... ad fingendum vix quicquam esset loci; R II, 19.

medicamentum: si quis medicamentum cuipiam dederit ad aquam intercutem; O III, 92.

momentum: errare Zenonem, qui nulla in re nisi in virtute aut vitio propensionem ne minimi quidem momenti ad summum bonum adipiscendum esse diceret et, cum ad beatam vitam nullum momentum cetera haberent, ad appetitionem tamen rerum esse in iis momenta diceret; F IV, 47. in iis esse ad bene vivendum momenta maxima; F V, 37. parva esse ad beate vivendum momenta ista corporis commodorum; F V, 72.

offensio: f. fastidium.

oportunitas: magnae .. oportunitates ad cultum hominum atque abundantiam aliae aliis in locis reperiuntur; N II, 130.

ops: quibus .. nihil est in ipsis opis ad bene beateque vivendum, eis ..; C 4.

pecus: cum videmus ... multitudinem pecudum partim ad vescendum, partim ad cultus agrorum, partim ad vehendum, partim ad corpora vestienda; T I, 69.

praesidium: f. II. satis ad vivendum (3 St.).

princeps: amor ... princeps est ad benivolentiam coniungendam; Lae 26.

proclivitas: haec .. proclivitas ad suum quodque genus a similitudine corporis aegrotatio dicatur, dum ea intellegatur ad aegrotandum proclivitas; T IV, 28. haec aliorum ad alios morbos proclivitas late patet; T IV, 27 (28).

progressio: ad excellentiam: f. cursus; T IV, 1. in qua (philosophia) quod inchoatum est neque absolutum, progressio quaedam ad virtutem appellatur; A I, 20. qui habent ad virtutem progressionis aliquantum; F IV, 66. vestri .. progressionem ad virtutem fieri aiunt; F IV, 67. si qua || quae || ad virtutem est facta progressio; O III, 17.

proportio: habebat *numerus ad* numerum eandem proportionem conparationem*que* || [comparationem*que*] || in extremis, quam ..; Ti 24.

provocatio: non provocatione ad populum contra necem et verbera relicta; R II, 62. »ni par maiorve potestas populusve prohibessit, ad quos provocatio esto;« L III, 6.

radix: quae (sint animadversa) radicum (genera) ad morsus bestiarum, ad oculorum morbos, ad vulnera; D I, 13.

ratio: quid loquar, quanta ratio in bestiis ad perpetuam conservationem earum generis appareat; N II, 128.

reditus: cui (Carboni) ne reditus quidem ad bonos salutem a bonis potuit adferre; L III, 35.

iis (animis) ad illos (deos), a quibus essent profecti, reditum facilem patere; T I, 72. multi .. dantur ad studia reditus; O I, 19.

revocatio: levationem .. aegritudinis (Epicurus) in duabus rebus ponit, avocatione a cogitanda molestia et revocatione ad contemplandas voluptates; T III, 33.

sagacitas: canum ... tam incredibilis ad investigandum sagacitas narium ... quid significat? N II, 158.

similitudo: ex ea parte deficiebat ad propositum exemplar imaginis similitudo; Ti 34.

spatium: quantum spatium aetatis maiores || nostri || ad senectutis initium esse voluerunt, tantus ..; C 60.

telum: nec mediocre telum ad res gerendas existimare oportet benivolentiam civium; Lae 61.

translatio: C. Caesaris pecuniarum translatio a iustis dominis ad alienos non debet liberalis videri; O I, 43.

tribunus: cum in Africam venissem M'. Manilio consuli ad quartam legionem tribunus ... militum; R VI, 9.

via: non omnibus patere ad se (deum) placandum et colendum viam; L II, 25. hanc viam ad gloriam proximam ... esse; O II, 43. undique ad inferos tantundem viae est; T I, 104. e quibus (notionibus) ... latiores quaedam ad rationem inveniendam viae aperirentur; A I, 42. non, si (di) significant (futura), nullas vias dant nobis ad significationis scientiam; D I, 83. non, si (di) significant futura, nullas dant vias nobis ad significationum scientiam ... nec, si dant vias, non est divinatio; D II, 102 nec (di), si significant, non dant vias aliquas ad scientiam significationis; D II, 106.

vinculum: nullum .. vinculum ad astringendam fidem iure iurando maiores artius esse voluerunt; O III, 111. consilium meum, quod maius est vinculum ad perpetuitatem vestram quam illa, quibus estis ... conligati; Ti 40.

vis: si parum magnam vim censet in iis (sensibus) esse ad ea, quae sub eos subiecta sunt, iudicanda; A II, 74. quo modo tu ... nec mihi dabas id, quod probabile esset, satis magnam vim habere ad artes; A II, 146. intellegentiae iustitia coniuncta, quantum volet, habebit ad faciendam fidem virium; O II, 34. quin contentio orationis || [orationis] || maiorem vim habeat ad gloriam; O II, 48. quodsi tanta vis est ad habitum mentis in iis, quae gignuntur in corpore; T I, 80. ad hanc .. rationem quoniam maximam vim natura habet, fortuna proximam; O I, 120. animantium ... quanta ad eam rem vis, ut in suo quaeque genere permaneat! N II, 121. magnam vim esse in fortuna ... vel secundas ad res vel adversas; O II, 19. cum fatentur satis magnam vim esse in vitiis ad miseram vitam, nonne fatendum est eandem vim in virtute esse ad beatam vitam? T V, 50. in dialectica ... nullam .. esse nec ad melius vivendum nec ad commodius disserendum vim; F I, 63. satis magnam in virtute ad beate vivendum esse vim; T V, 19. exilia, orbitates magnam vim habere ad male misereque vivendum; T V, 24. satis magnam vim in virtute esse ad beate vivendum; T V, 32. quae vis sit cordis ad vivendum; D II, 37.

utilitas: ex qua (disserendi ratione et scientia) .. summa utilitas existit ad res ponderandas; T V, 72.

IV. **zum ganzen Satz gehörige Bestimmungen: 1. Raum: a. Ort:** deus ipse solem quasi lumen accendit ad secundum supra terram ambitum; Ti 31. hic T. Manlius is est, qui ad Anienem Galli ... torque detracto cognomen invenit; O III, 112. Spartae .. pueri ad aram sic verberibus accipiuntur, »ut ... sanguis exeat«; non numquam etiam ... ad necem; T II, 34. ubi Nilus ad illa, quae Catadupa nominantur, praecipitat || praecipitatur || ex altissimis montibus; R VI, 19. »at Canis ad caudam serpens prolabitur Argo«; N II, 114. »ni prius excelsum ad columen formata decore sancta Iovis species claros spectaret in ortus«; D I, 20. et ante et pone et ad laevam et ad dextram ... *; Ti 48. quo in loco ad fluctum aiunt declamare solitum Demosthenem; F V, 5. cum ad fluvium Sagram Crotoniatas Locri maximo proelio devicissent; N II, 6. ubi ad focum angues nundinari solent; D II, 66. quae (classis) subducta esset ad Gytheum; O III, 49. quodsi fatum fuit bello Punico secundo exercitum populi Romani ad lacum Trasumennum || Trasumenum || interire; D II, 21. laevam: s. dextram. quem (Saturnum) volgo maxime colunt ad occidentem; N III, 44. ad ostium Tiberis urbem condidit; R II, 33. ad pedes Andromedae Perseus describitur; N II, 112. res: vgl. I. retineo; D II, 77. de nostris somniis quid habemus dicere? tu de emerso me et equo ad ripam; D II, 136. proeliantem eum (Eudemum) ad Syracusas occidisse; D I, 53. »(Cepheus) ipsum || ipse || ad tergum Cynosurae vertitur Arcti«; N II, 111. »tot nos ad Troiam belli exanclabimus annos«; D II, 64. cuius (T. Manlii) tertio consulatu Latini ad Veserim fusi et fugati; O III, 112.

b. **Ausdehnung**: qui (homines) has nobiscum terras ab oriente ad occidentem colunt; N II, 164. deus .. illum (mundum) effecit ... a medio ad summum parem et perfectum; Ti 20.

2. **Zeit, Ereignis** (vgl. II. usque): inde ita magnos nostram ad aetatem (fuisse), ut ..; T I, 5. si ad decem milia annorum gentem aliquam urbe nostra potituram putem; T I, 90. si (avus) ad centesimum annum vixisset; C 19. s. vesperum; F II, 92. cum solis et lunae et quinque errantium ad eandem inter se comparationem ... est facta conversio; N II, 51. stipem sustulimus nisi eam, quam ad paucos dies propriam Idaeae Matris excepimus; L II, 40. qui cum ad diem se recepisset; O III, 45. ut, si lupi canibus similes || sunt ||, eosdem dices ad extremum; A II, 50. quid, quod eadem illa ars ... tollit ad e. superiora? A II, 95. addidisti ad e. etiam indoctum fuisse (Epicurum); F I, 26. tum ad e. (sequitur selectio) constans consentaneaque naturae; F III, 20. nulla .. (natura) *est*, quin suam vim retineat a primo ad e.; F IV, 32. summ illud, nihil ut adfirmet, (Socrates) tenet ad e.; T I, 99. conprehensio, ad e. etiam sermo et oratio (erit eadem adhibenda deo); N I, 94. ut ad e. omnis mundus ignesceret; N II, 118. addunt (haruspices) ad e. omnia levius casura rebus divinis procuratis; D II, 25. somniis crebris, ad e. etiam minacibus cum (Numerius Suffustius) iuberetur certo in loco silicem caedere; D II, 85. qui (Callicratidas) ... vertit ad e. omnia; O I, 84. ad e. utilitate ... officium derigit || dir. || magis quam humanitate; O III, 89. ad e. ... patriae salutem (filius) anteponet saluti patris; O III, 90. qui (callidus et occultus) ... ad e. det manus; Lae 99. se ad e. pollicetur prolaturum, † quae se ipsa comest; fr V, 30. ad lucem ... graviter dormire te || dormitare || coepisse; D I, 59. qui ad multam noctem vigilassem; R VI, 10. mente divina ad originem temporis curriculum inventum est solis et lunae; Ti 29. contra .. benivolentia fidelis (est) vel ad perpetuitatem; O II, 23. totum .. hoc leve est ...; fit enim ad punctum temporis; T I, 82. rem .. integram ad reditum

suum iussit esse; O II, 82. homo demens ... in his undis ... ad summam senectutem maluit iactari quam ..; R I, 1. Sophocles ad summam senectutem tragoedias fecit; C 22. vixit ad summam senectutem optuma valetudine; fr V, 79. nec .. semel nec ad breve tempus (Cn. Octavium dolore confici vidi), sed et saepe et plane diu; F II, 93. ut omnium siderum eodem, unde profecta sint, fiat ad unum tempus reversio; F II, 102. itaque ad tempus ad Pisonem omnes; F V, 1. an .. ab iis (deis) ... omnia ... ad infinitum tempus regantur; N I, 2. quia (hae stellae) ... tum omnino ne moventur quidem, sed ad quoddam tempus insistunt; N II, 51. quae sunt .. varie et ad tempus discriptae || descr. || (leges) populis; L II, 11. neque tot nationes id ad hoc tempus retinuissent; L II, 33. quae (perturbatio animi) plerumque brevis est et ad tempus; O I, 27. iam sensus moriendi aliquis esse potest, isque ad exiguum tempus, praesertim seni; C 74. quae (bestiae) ex se natos ita amant ad quoddam tempus ..., ut ..; Lae 27. coluntur (tyranni) .. simulatione dumtaxat ad tempus; Lae 53. cum ... omnes .. ad id tempus, quod erat dictum, postero die venissemus; fr V, 16. vgl. I. capio. cohaereo. quo modo se hoc habiturum sit corpus, non dico ad annum, sed ad vesperum; F II, 92. heri .. ludis commissis ex urbe profectus veni ad vesperum; F III, 8. ut (L. Paulus) ea ipsa die domum ad vesperum rediit; D I, 103. quis est tam stultus, ... cui sit exploratum se ad vesperum esse victurum? C 67. quom (Scipio) senatu dimisso domum reductus ad vesperum || ad v. red. || est a patribus conscriptis; Lae 12.

3. **Weise, Beziehung:** ut ... terrena et umida ... ad paris angulos in terram et in mare ferantur; T I, 40. Epicurei num desistunt de iisdem ... ad arbitrium suum scribere? F I, 6. »quae (Phoebi fax) magnum ad columen flammato ardore volabat«; D I, 18. virtutibus ... videris .. ad consuetudinem nostrae orationis vitia posuisse contraria; F III, 40. ut ad eam consuetudinem disputaremus; T V, 11. ad nostri augurii consuetudinem dixit Ennius: »tum tonuit ..«; D II, 82. eum (Servium) summo studio omnibus iis artibus ... ad exquisitissimam consuetudinem Graecorum erudiit; R II, 37. meas cogitationes sic derigo, non ad illam parvulam Cynosuram, ... sed Helicen et clarissimos Septemtriones (teneo), id est rationes has latiore specie, non ad tenue elimatas; A II, 66. ut ad errorem multitudinis religionis simulacra fingerent; D I, 105. ad exemplum amissi imperii portari in triumpho Massiliam vidimus; O II, 28. ad harmoniam canere mundum, ut Pythagoras existimat; N III, 27. neque tam docti tum erant, ad quorum iudicium elaboraret; F I, 7. ipsa declinatio ad libidinem fingitur; F I, 19. illi regi ... amabili, Cyro, subest ad immutandi animi licentiam crudelissimus ille Phalaris; R I, 44. illa individua et solida corpora ferri deorsum suo pondere ad lineam; F I, 18. si omnia deorsus || deorsum || e regione ferrentur et ... ad lineam; F I, 19. est .. ambulantibus ad hunc modum sermo ille nobis institutus; T II, 10. nox .. et dies ad hunc modum et ob has generata causas; Ti 32. **quem ad modum:** a. **relativ:** quem ad modum tute dicebas; F II, 87. q. est apud Homerum; T IV, 49. sin (Pronoea) alia est, cur mortalem fecerit mundum, non, q. Platonicus deus, sempiternum; N I, 20. q. docebo; N III, 26. q. in cylindro dictum est; Fa 43. ut, q. Tarquinius, non novam potestatem nactus, sed, quam habebat usus iniuste totum genus hoc regiae civitatis everterit; R II, 51. q. scribit ille; R VI, 2. q. describit; L I, 15. de iure populi Romani, q. instituisti, dicendum nihil putas? L III, 48. q. supra dixi; O I, 82. q. Peripateticis vestris videtur; O III, 11. nec .. se adduci posse, ut hoc, q. putaretur, a Biante esse dictum || d. e. || crederet; Lae 59. ut, q. (sapientes) sint in se ipsos animati, eodem modo sint erga amicos; F II, 83. si omne futurum ex aeternitate verum est, ut ita certe eveniat, q. sit futurum; Fa 32. non .. (sapiens), q., si quaesitum ex eo sit, stellarum numerus par an impar sit, item, si de officio ..., nescire se dicat; A II, 110. numquidnam manus tua sic affecta, q. affecta nunc est, desiderat? F I, 39. *et* q. temeritas et libido ... semper animum excruciant ..., sic *improbitas si* cuius in mente consedit, hoc ipso, quod adest, turbulenta est; F I, 50. sed q. saepe fit, ut is ... pluris eum faciat, ... sic minime mirum est ..; F III, 23. et q. oportunitas || opp. || ... non fit maior productione temporis ..., sic recta effectio crescendi accessionem nullam habet; F III, 45. q. igitur membris utimur prius, quam didicimus, ... sic inter nos natura ... consociati sumus; F III, 66. sed q. theatrum cum commune sit, recte tamen dici potest eius esse eum locum, quem quisque occuparit, sic in urbe ... non adversatur ius, quo minus ..; F III, 67. ut, q. stellae in radiis solis, sic istae (accessiones) in virtutum splendore ne cernantur quidem; F V, 71. ita, q. in senatu semper est aliquis, qui interpretem postulet, sic isti nobis cum interprete audiendi sunt; F V, 89. et q. oculus conturbatus non est probe adfectus ad suum munus fungendum ..., sic conturbatus animus non est aptus ad exsequendum munus suum; T III, 15. atqui, q. misericordia aegritudo est ex alterius rebus adversis, sic invidentia aegritudo est ex alterius rebus secundis; T III, 21. ut, q. ... sequatur vitam beatam virtute confici, sic ..; nihil esse nisi virtutem bonum; T V, 21. ut, q. ratione recte fiat, sic ratione peccetur; N III, 69. equidem q. „urbes magnas“ ... castellis praeferendas puto, sic eos, qui his urbibus ... praesunt, iis ... duco ... esse anteponendos; R I, 3. utinam, q. oratione sum usurus aliena, sic mihi ore uti liceret alieno! R III, 8. ut, q. Roscius ... in senectute numeros in cantu remiserat || cecinerat, al. ||, ... sic tu a contentionibus ... cotidie relaxes aliquid; L I, 11. ut, q. in oratione constanti, sic in vita omnia sint apta inter se et convenientia; O I, 144. q. nos dicamus videri quaedam utilia, quae non sint, sic se dicere ..; O III, 103. ut, q. nostro more male rem gerentibus patribus bonis interdici solet, sic illum quasi desipientem a re familiari removerent iudices; C 22. si, q. soles de ceteris rebus, ... sic de amicitia disputaris; Lae 16. nec illa prima (sententia) vera est, ut, q. in se quisque sit || quisque ||, sic in amicum sit animatus; Lae 57. ut, q. ignis animae, sic anima aquae, quodque anima aquae, id aqua terrae proportione redderet; Ti 15. b. **interrogativ:** α. **direct:** quorum (Torquatorum) facta quem ad modum, quaeso, interpretaris? F I, 34. q. autem oboedire et parere voluntati architecti aër, ignis, aqua, terra potuerunt? N I, 19. isti autem q. adseverant ex corpusculis ... concurrentibus temere ... mundum esse perfectum? N II, 94. illa autem ... q. dissolvitis? N III, 29. β. **indirect:** accipe, quem ad modum eadem dicantur a Clitomacho in eo libro, quem ..; A II, 102. quisquis .. sentit, q. sit affectus; F I, 38. quae .. de virtutibus dicta sunt, q. eae semper voluptatibus inhaererent; F I, 68. quasi ... non possim, q. ea dicantur, ostendere! F II, 7. quos quidem dies q. agatis ..., non dico; F II, 103. id et fit ab illis (antiquis) et, q. fieri oporteat, traditur; F IV, 8. quam multae ... demonstra-

tiones, q. quidque fiat! F IV, 13. quamquam a te .. diligenter est explicatum, finis hic bonorum et quis || qui || a Stoicis et q. diceretur; F IV, 14. si ... in nobismet ipsis, q. affecti simus, nihil nostra arbitrabimur interesse; F V, 30. in motu et in statu corporis nihil inest, quod animadvertendum esse ipsa natura iudicet? q. quis ambulet, sedeat? F V, 47. ipsi .. quaeramus a nobis, ... eorum .. omnium, quae naturae obscuritate occultantur, cognitiones q. nos moveant; F V, 51. quae si cernerem q. nasci possent, etiam q. interirent viderem; T I, 56. rogatus (Socrates) a Critone, q. sepeliri vellet; T I, 103. quoniam, q dicant ipsi non laborant; T II, 7. Callisthenem incidisse in hominem ... ignarum, q. rebus secundis uti conveniret; T III, 21. quaerendum igitur, q. aegritudine privemus eum, qui ita dicat: »pol mihi ..«; T III, 44. at id erat deis omnibus curandum, q. hic frueretur voluptate amatoria! T IV, 73. etsi iniquum est praescribere mihi te, q. a me disputari velis; T V, 15. id velim audire, q. his putes consentaneum esse id dicere; T V, 82. quare hunc locum ceterarum disciplinarum philosophi q. obtinere possint, ipsi viderint; T V, 120. quod quia q. natura efficere sine aliqua mente possit non videtis; N I, 53. cum a principe Epicureorum accepissem, q. (illa) dicerentur; N I, 59. vobis, Vellei, minus notum est, q. quidque dicatur; N II, 73. q. autem reliquiae cibi depellantur tum astringentibus se intestinis, tum relaxantibus, haud sane difficile dictu est; N II, 138. tu reddes || redde || rationem, q. id fieri potuerit aut cur fieri desierit; N III, 41. ut ad prosperam adversamve fortunam, qualis sis aut q. vixeris, nihil intersit; N III, 89. nisi eadem (natura) docuisset, q. ad eorum (argenti, aeris, ferri) venas perveniretur; D I, 116. de officio num quis haruspicem consulit, q. sit cum parentibus, cum fratribus, cum amicis vivendum? q. utendum pecunia, q. honore, q. imperio? ... quae a dialecticis ... tractantur, num quid eorum divinari potest? .. q. soriti resistas? D II, 11. videsne Epicurum, ... q., quod in natura rerum „omne" esse || [esse] || dicimus, id infinitum esse concluserit? D II, 103. officium .. esse eius praenoscere, ... q. ... ea procurentur atque expientur; D II, 130. Socraten nonne legimus q. notarit Zopyrus physiognomon? Fa 10. quod (Archimedes) excogitasset, q. in dissimillimis motibus inaequabiles et varios cursus servaret una conversio; R I, 22. non .. id quaerimus hoc sermone, .. q. caveamus in iure; L I, 17. oculi nimis || mimi, al. || arguti, q. animo affecti simus || sumus ||, loquuntur; L I, 27. intelleget, q. a natura subornatus in vitam venerit; L I, 59. neque necesse est edisseri a nobis, ... q. os resectum || reiectum, al || terra obtegatur; L II, 55. omitto, q. isti se gerant atque gesserint; L III, 18. ab iis rebus ... q. ducatur honestum ..., satis fere diximus; O I, 60. cum .. eadem natura doceat non neglegere, q. nos adversus homines geramus; O I, 98. ab iis partibus, quae sunt honestatis, q. officia ducerentur, satis expositum videtur; O I, 152. q. officia ducerentur ab honestate, ... satis explicatum arbitror; O II, 1. q. sit utendum eo (subsidio), dicemus; O II, 22. in eum, quid agat, q. vivat, inquiritur; O II, 44. q. igitur ... diiudicanda res sit, satis est supra disputatum; O III, 120. plures .. discent, q. haec fiant, quam q. iis || his || resistatur; Lae 41. equitatum ad hunc morem constituit, qui usque adhuc est retentus; R II, 36. necesse est, quid aut ad naturam aut contra sit, a natura ipsa iudicari; F I, 30. est lex iustorum iniustorumque distinctio ad illam antiquissimam et rerum omnium principem expressa naturam, ad quam leges hominum deriguntur || dirig. ||; L II, 13. nares cornibus iis (similes nostri solent dicere), qui ad nervos resonant in cantibus; N II, 149. numquam ego dicam C. Fabricium, M'. Curium ... ad istorum normam fuisse sapientes; Lae 18. Epicurus ... docet eam esse vim et naturam deorum, ut primum non sensu, sed mente cernatur nec soliditate quadam nec ad numerum; N I, 49. neque eandem (speciem dei) ad numerum permanere; N I, 105. nutum: s. voluntatem; Lae 93. sapienter aiebant ad opinionem imperitorum esse fictas religiones; D I, 105. nec fictus (Romuli auguratus) ad opiniones imperitorum, sed a certis acceptus et posteris traditus; D I, 107. non habeo, ad volgi opinionem quae maior utilitas quam regnandi esse possit; O III, 84. est .. (mea pecunia) ad volgi opinionem mediocris, ad tuam nulla, ad meam modica; P 47. te .. omnium optimam doctissimamque ... ad opinionem omnium mortalium consecrabo; fr IX, 11. vgl. I. retineo; D II, 70. quae (virtutes) omnes similes artium reliquarum materia tantum ad meliorem partem et tractatione differunt; F IV, 4. si gravitate feruntur ad perpendiculum corpora individua rectis lineis; Fa 22. principem: s. naturam; L II, 13. ad quam (regulam) omnia iudicia rerum derigentur; F I, 63. sensum: s. voluntatem; Lae 93. ut ... exerceamur in venando ad similitudinem bellicae disciplinae; N II, 161. cum tam bonos septenarios || octonarios || fundat ad tibiam; T I, 107. quorum (Spartiatarum) procedit agmen || † ad modum, al. || ad tibiam; T II, 37. ut deinceps, qui accubarent, canerent ad tibiam clarorum virorum laudes atque virtutes; T IV, 3. solitos esse in epulis canere convivas ad tibicinem de clarorum hominum virtutibus; T I, 3. eas .. (laudes) etiam cantus ad tibicinem prosequatur, cui nomen neniae; L II, 62. est ... ad verbum ediscendus libellus; A II, 135. cum iidem fabellas Latinas ad verbum e Graecis expressas non inviti legant; F I, 4. quae modo expressa ad verbum dixi; T III, 44. quod .. somnium Sisenna cum disputavisset mirifice ad verbum cum re convenisse; D I, 99. hoc ... persuaderi mihi non opinione solum, sed etiam ad veritatem plane velim; N I, 61. s. voluntatem; Lae 91. in rebus prosperis et ad voluntatem nostram fluentibus; O I, 90. hoc vitium ... hominum ... ad voluntatem loquentium omnia, nihil ad veritatem; Lae 91. qui ad alterius non modo sensum ac voluntatem, sed etiam vultum atque nutum convertitur; Lae 93. his fictus ad ipsorum voluntatem sermo cum adhibetur; Lae 98. semper auget adsentator id, quod is, cuius ad voluntatem dicitur, vult esse magnum; Lae 98. hereditatis spes ... loquitur ad voluntatem; P 39. procuratio rei publicae ad eorum utilitatem, qui commissi sunt, non ad eorum, quibus commissa est, gerenda est; O I, 85. vultum: s. voluntatem; Lae 93.

4. **Zahl, Grenze:** ad necem: s. I, a. aram. tenue: s. 3. Cynosuram. neque id ad vivum reseco, ut illi, qui haec subtilius disserunt; Lae 18. cum ... maneat .. ad unum omnium firma consensio; N I, 44. de amicitia omnes ad unum idem sentiunt; Lae 86.

5 **Vergleich:** terram ... ad universi caeli complexum quasi puncti instar obtinere, quod κέντρον illi (mathematici) vocant; T I, 40. vgl. V. alqm; L I, 6.

6. **adverbielle Verbindung** (ad extremum: s. 2): ad summam ea, quae Zeno aestimanda ... esse dixit, eadem illi bona appellant; F IV, 60. ad summam ... communem totius generis hominum conciliationem ... servare debemus; O I, 149.

V. **Ellipsen:** tum ad hos notiores, C. Flami-

nium, ... L. Cassium, Q. Pompeium; A II, 13. interdum ... respondent: „quid ergo istud ad nos? A II, 32. quid enim ad illum, qui te captare vult, utrum tacentem irretiat te, an loquentem? A II, 94. conclusum est .. contra Cyrenaicos satis acute, nihil ad Epicurum; F I, 39. itaque ad tempus ad Pisonem omnes; F V, I. cur (Plato) post Tarentum ad Archytam? cur ad reliquos Pythagoreos, Echecratem, Timaeum, Arionem Locros? F V, 87. sed tempus est, si videtur, et recta quidem ad me; F V, 96. post idem (cursor) ad Antiphontem; D II, 144. ecce autem successere huic † belli || Gellius || Clodius, Asellio, nihil ad Coelium || Caelium ||, sed potius ad antiquorum languorem et inscitiam; L I, 6. nunc ad ea, quae a te, Luculle, dicta sunt; A II, 71. quare ad ea primum, si videtur; F IV, 2. nihil ad id, de quo agimus; T I, 70. mihi vero dicere aliquid (videntur), itaque expecto, quid ad ista; T IV, 46. longum est ad omnia; N I, 19. sed ad ista alias, nunc Lucilium ... audiamus; N II, I. quae (aves) pascantur necne, quid refert? nihil ad auspicia; D II, 72. antiquiorem .. sibi fuisse laudem .... credo equidem, sed hoc nihil ad auspicia; D II, 78. cras ergo ad clepsydram; sic enim diximus; T II, 67. cursor ... visus est in somnis curru quadrigarum vehi. mane ad coniectorem; D II, 144. post in Africam, inde ad consulatum; A II, I. sol quantus sit, quid ad illum (dialecticum)? A II, 91. duo (cinguli) sunt habitabiles, quorum australis ille ... nihil ad vestrum genus; R VI, 21. inscitiam: f. alqm; L I, 6. inde ad iurgium; A fr 20 (Z. 12). hoc vero nihil ad pontificium ius et || sed || e medio est iure civili; L II, 53. languorem: f. alqm; L I, 6. necem: f. I, a. aram. quid enim ad pontificem de iure parietum aut aquarum? L II, 47. sed ut ad propositum || revertamur ||; F II, 104. sed de hoc ... alio loco pluribus; nunc ad propositum; O III, 119. sed haec nihil sane ad rem; F II, 82. nihil ad rem! — ne sit sane; at certe gravius; F IV, 73. quam bonum (poëtam), nihil ad rem; T V, 63. concedam .. ex individuis constare omnia. quid ad rem? N I, 67. sed hoc minus ad rem; D I, 66. quid tandem id || [id] || ad rem? L I, 53. sed sive (Zaleucus) fuit sive non fuit, nihil ad rem; L II, 15. augures rem ad senatum; N II, 11. omnibus vicis statuae, ad eas tus, cerei; O III, 80. fac ista esse non importuna; quid ad utilitatem tantae pecuniae? F II, 85. si maxime (caelestia) cognita essent, nihil tamen || valere, al. || ad bene vivendum; A I, 15.

VI. **Lücken:** † ad iusta confecta erant; L II, 63. ad iuvenilem lubidinem copia voluptatem || si accessit, al. ||, gliscit illa || ita, || ut ignis oleo; fr V, 74.

adaequo, gleichkommen, erreichen: quae (genera) a me ipso effecta *si* sint, deorum vitam possint adaequare; Ti 41.

adamo, lieb gewinnen: campum, al.: si loca, si fana, si urbes, si gymnasia, si campum, si canes, si equos, si || equos || ludicra exercendi aut venandi consuetudine adamare solemus; F I, 69.

declamationem: postquam adamavi hanc quasi senilem declamationem; T II, 26.

genus: id sibi quisque genus aetatis degendae constituit, quod maxime adamavit; O I, 117.

honores: qui .. serius honores adamaverunt; A fr 4.

sententiam: eam .. sententiam, quam adamaverunt, pugnacissime defendere malunt; A II, 9.

vacuitatem, voluptatem: cum alter (Calliphon) voluptatem adamasset, alter (Diodorus) vacuitatem doloris; F V, 73.

adaugeo, vermehren: cetera pertinere ad id (summum bonum) putant aut adaugendum aut tenendum; A I, 21.

adaugesco, zunehmen: »densus stridor cum celso e vertice montis ortus adaugescit scopulorum saepe repulsus«; D I, 13.

adc— f. **acc—**

addico, zusprechen, weihen: alqm: qui certis quibusdam destinatisque sententiis quasi addicti et consecrati sunt; T II, 5. is, qui morti addictus esset; O III, 45.

addisco, dazulernen, lernen: alqd: ut (Plato) ... ea ..., quae Socrates repudiabat, addisceret; F V, 87. avemus aliquid videre, audire, addiscere; O I, 13. quid? qui etiam addiscunt aliquid? C 26. qui (Solon) se cotidie aliquid addiscentem dicit senem fieri; C 26. ut honestum illud Solonis sit, ... senescere se multa in dies addiscentem; C 50.

addo, hinzufügen, zulegen, zusetzen: I. **absolut:** ut boni ratiocinatores officiorum esse possimus et addendo deducendoque videre, quae reliqui summa fiat; O I, 59.

II. **mit Ergänzung:** 1. quod: »adde || addo || .. huc, quod mihi portento caelestum pater prodigium misit, regni stabilimen mei«; N III, 68.

2. ut: additur ad hanc definitionem a Zenone recte, ut illa opinio praesentis mali sit recens; T III, 75.

3. ut ne: addendum eodem est, ut ne criminibus aut inferendis delectetur aut credat oblatis; Lae 65.

4. acc. c. inf.: ad definitionem additum: neque enim falsum percipi posse neque verum, si ..; A II, 77. addidisti ad extremum etiam indoctum fuisse (Epicurum); F I, 26. addebat etiam se in legem Voconiam iuratum contra eam facere non audere; F II, 55. addunt (haruspices) ad extremum omnia levius casura rebus divinis procuratis; D II, 25. addidit (Zopyrus) etiam mulierosum (esse Socraten); Fa 10. addunt etiam ... se dicere videri quaedam honesta, quae non sint; O III, 103. addunt etiam, quicquid valde utile sit, id fieri honestum, etiamsi antea non videretur; O III, 103. f. III. alqd; F III, 9. Lae 50.

III. **mit Object:** alqm: addunt etiam C. Marium; A II, 13. Demosthenen profertis, additis Pythagoran, Democritum, Platonem; T IV, 55.

alqd: cum aliquid minutatim et gradatim additur aut demitur; A II, 49. tum paucis additis (ea ars) venit ad soritas; A II, 92. nulla omnino in re minutatim interrogati, ... quanto aut addito aut dempto certum respondeamus, [non] habemus; A II, 92. quo in numero conticuisti, si ad eum numerum unum addidero, multane erunt? A II, 93. cetera addit; F II, 29. nihilo magis hoc non addito illud est iudicatum; F II, 36. quasi .. emendum eis sit, quod addant ad virtutem; F II, 42. summam voluptatem, quo || qua, cui || addi nihil possit; F II, 75. addo etiam illud, ... dare signa puerum; F III, 9. quantumcumque eo addideris; F III, 34. nos paucis ad haec additis finem faciamus aliquando; F IV, 73. magnum illud etiam, quod addidit Coelius; D I, 78. quid ad hanc mansuetudinem addi potest? O I, 37. quid, si illud etiam addimus, quod recte addi potest, nihil esse, quod ..? Lae 50. nihil huc || hic, huic || addi potest, quo magis virtus sit? P 22. cum ... perturbata .. semel ratione et ordine nihil possit addi, quo magis peccari

posse videatur; P 26. s. eloquentiam. — in quo frustra iudices solent ... addere: „si quid mei iudicii est“; F II, 36. in voluptate corporis (addam, si vis, „animi“ ...) situm est vivere beate; F II, 89. illo enim addito „iuste“ fit recte factum; F III, 59. quod autem (lex) addit: „neve urito,“ indicat ..; L II, 58. quod .. addit: »causas populi teneto«; L III, 41. in quibus (iudiciis) additur EX FIDE BONA; O III, 61. summam vim esse dicebat in omnibus iis arbitriis, in quibus adderetur EX FIDE BONA; O III, 70. cum (Curio) causam Transpadanorum aequam esse dicebat, semper autem addebat: „vincat utilitas“; O III, 88.

accessionem: qui (Peripateticus) ... neque adderet illam magnam accessionem: „quo modo imprimi non posset a falso“; A II, 112.

altitudines, asperitates: adde huc fontium gelidas perennitates, liquores perlucidos amnium, riparum vestitus viridissimos, speluncarum concavas altitudines || amplitudines ||, saxorum asperitates, inpendentium montium altitudines inmensitatesque camporum; adde etiam reconditas auri argentique venas infinitamque vim marmoris; N II, 98.

avaritiam: adde avaritiam, adde imperii, adde gloriae cupiditatem, adde libidines; R I, 60.

augures: Pompilius ... ad pristinum numerum duo augures addidit; R II, 26.

aurum: qua in lege quom esset: »neve aurum addito«; L II, 60.

bonum: ut (summum bonum) additum ad virtutem auctoritatem videatur habiturum; F II, 42.

centuriam: ut † equitum centuriae cum sex || certamine cum et || suffragiis et prima classis addita centuria, quae ... fabris tignariis est data, LXXXVIIII centurias habeat; R II, 39.

cupiditatem: s. avaritiam.

derivationes, ductus: adde ductus aquarum, derivationes fluminum, agrorum inrigationes, moles oppositas fluctibus, portus manu factos; O II, 14.

dies: quod is (L. Manlius) paucos sibi dies ad dictaturam gerendam addidisset; O III, 112.

eloquentiam: eloquentiae ... quantum tibi ex monumentis nostris addidisses! F IV, 61.

exsilia: adde eodem exilia, luctus, orbitates; T V, 16.

fletum: »id viri est officium, fletus muliebri ingenio additus«; T II, 50.

granum: soritas hoc vocant, quia acervum efficiunt uno addito grano; A II, 49.

immensitates: s. altitudines.

implicationem: huc adde nervos ... eorumque implicationem corpore toto pertinentem; N II, 139.

inrigationes: s. derivationes.

integritatem: adde integritatem valetudinis; T V, 100.

laudem: quidam .. ad eas laudes ... addunt aliquam suam; O I, 116

libidines: s. avaritiam. — liquores: s. altitudines. — luctus: s. exsilia.

ludum: adde huc ... unguentarios, saltatores totumque ludum talarium; O I, 150.

mala: haec mala, o stultissime Aeeta, ipse tibi addidisti; T III, 26.

meridiationes: nunc .. propter intermissionem forensis operae et lucubrationes detraxi et meridiationes addidi; D II, 142.

milia: addidit centum milia; O III, 62.

moles: s. divinationes.

nervos: s. implicationem.

operam: sic religionibus colendis operam addidit, sumtum removit; R II, 27.

orbitates: s. exsilia.

partem: quarta fere diei parte addita; N II, 49. prioribus equitum partibus secundis additis ∞ↀCCC fecit equites; R II, 36.

perennitates: s. altitudines.

pernicitatem: adde etiam, si lubet, pernicitatem et velocitatem; T V, 45.

portus: s. derivationes.

rationem: hoc homini amplius (natura dedit), quod addidit rationem; N II, 34.

res: primum vilissimas res addunt, dein || deinde || singulas potius, quam omnia ... coniungerent; F II, 42. qui (philosophi) ... trium earum rerum ... singuli singulas addiderunt; F III, 30.

saltatores: s. ludum.

siccitatem: adde siccitatem, quae consequitur hanc continentiam in victu; T V, 99.

sumptum: cur eam (paupertatem) sumptu ad sacra addito deorum aditu arceamus? L II, 25.

tabulas: duabus tabulis iniquarum legum additis; R II, 63. ut ... Diodorus ad eandem honestatem addidit vacuitatem doloris; F II, 19.

velocitatem: s. pernicitatem.

venas, vestitus, vim: s. altitudines.

vitam: si aeque vita iucunda menstrua addatur; F IV, 30.

unguentarios: s. ludum.

utilitatem: addo etiam utilitatem; O I, 67.

addubito, Zweifel hegen, beanstanden: I. alqs: eos ipsos, qui se aliquid certi habere arbitrantur, addubitare coget doctissimorum hominum de maxuma re tanta dissensio; N I, 14. haec inter se comparare et in his addubitare turpissimum est; O III, 18.

II. de: de quo Panaetium addubitare dicebant; N II, 118.

III. augurium: tibi App. Claudius augur consuli nuntiavit addubitato Salutis augurio bellum ... fore; D I, 105.

rem: si plus adipiscare re explicata boni quam addubitata mali; O I, 83.

adduco, heranziehen, anziehen, spannen, hinzuführen, bringen, bestimmen, bewegen: I. ratio: „ratio, quae ex rebus perceptis ad id, quod non percipiebatur, adducit“; A II, 26.

II. ut: sensus .. cuiusque et natura rerum atque ipsa veritas clamabat quodam modo non posse adduci, ut ... nihil interesset; F IV, 55. s. IV, 1.

III. alqm: quem ad intellegendum poterit adducere? A I, 6. quae (res) ad confessionem ignorationis adduxerant Socratem et iam ante Socratem Democritum, Anaxagoram, Empedoclem, omnes paene veteres; A I, 44. ego .. si aut ostentatione aliqua adductus aut studio certandi ... me adplicavi; A II, 65. ut maiores nostri ab aratro adduxerunt Cincinnatum illum, ut dictator esset; F II, 12. an tu cum me in summam exspectationem adduxeris, deseris? T I, 39. his et talibus rationibus adductus Socrates; T I, 71. ad quam nos consuetudinem a familiaribus nostris adducti; T II, 9. si quid singuli temporibus adducti hosti promiserunt; O I, 39. amicitiam non spe mercedis adducti ... expetendam putamus; Lae 31. ut aliqua similitudine adductus maximis minima conferam; fr X, 3. s. IV, 1.

alqd: quicquid erat, ... id .. (deus) ex inordinato in ordinem adduxit; Ti 9.

balistas: s. tormenta.

civem: qui (Marius) optimum et gravissimum civem ... in invidiam falso crimine adduxerit; O III, 79.

habenas: quas (habenas amicitiae) vel adducas, cum velis, vel remittas; Lae 45.

hariolos: ad aegros non vates aut hariolos, sed medicos solemus adducere; D II, 9.
hostias: cum fortuito hostiae adducantur; D II, 38.
medicos: s. hariolos.
meretricem: quid enim necesse est, tamquam meretricem in matronarum coetum, sic voluptatem in virtutum concilium adducere? F II, 12.
militem: adduc pari animo inexercitatum militem, mulier videbitur; T II, 37.
particulas: eas (particulas) primum confusas, postea in ordinem adductas mente divina; A II, 118.
philosophiam: Socrates mihi videtur ... philosophiam .. ad vitam communem adduxisse; A I, 15.
plebem: s. IV, 1.
psaltriam: psaltriam adducamus; T III, 46.
quaestionem: si ita est, profligata iam haec et paene ad exitum adducta quaestio est; T V, 15.
ramulum: in agro ambulanti ramulum adductum, ut remissus esset, in oculum suum recidisse; D I, 123.
rem: Carneades tuus ... rem in summum discrimen adduxit; F III, 41. adducta res in iudicium est; O III, 67. quod ex infinita societate generis humani ... ita contracta res est et adducta in angustum, ut ..; Lae 20.
regem: s. V. F V, 70.
tormenta: quo (balistae et reliqua tormenta) sunt contenta atque adducta vehementius; T II, 57.
vates: s. hariolos. — veteres: s. alqm; A I, 44. — voluptatem: s. meretricem.

IV. mit Object und Ergänzung: 1. ut: adducis me, ut tibi adsentiar; T V, 32. an vero ... non possis adduci, ut ... muribus illam (domum) et mustelis aedificatam putes? N II, 17. adducor, .. ut prope modum adsentiar; R I, 61. maxume .. adducuntur plerique, ut eos iustitiae capiat oblivio; O I, 26. nullo imbri, nullo frigore (Masinissam) adduci, ut capite operto sit; C 34. nec vero se adduci posse, ut hoc ... a Biante esse dictum ‖ d. e. ‖ crederet; Lae 59. haec ... facile adduci solent ut in bonis rebus esse negent; P 14. s. V. F I, 14. ut (plebes) multis *institutis* praeclarissimis adduceretur, ut auctoritati principum cederet; L III, 25.

2. acc. c. inf.: nec adducar .. in extis totam Etruriam delirare; D I, 35. uti ‖ ut ‖ iam videar adduci hanc quoque, quae te procrearit, esse patriam tuam; L II, 6.

V. mit doppeltem Accusativ: cum regem Persem captum adduceret; F V, 70. — nam illud quidem adduci vix possum, ut ea ... tibi non vera videantur; F I, 14.

adedo, anfressen: »cum vero adesum inflatu renovatumst iecur, tum ... (Iovis satelles) se ... refert«; T II, 24.

adeo, so sehr, sogar, vielmehr, gerade: I. allein: adeone me delirare censes, ut ista esse credam? T I, 10. »haec adeo penitus cura videre sagaci, .. qui ..«; D I, 21. — quarum adeo omnium (virtutum) sententia (ratio) pronuntiabit primum de voluptate, nihil esse ei loci; F II, 37. [adeo summa erat observatio in bello movendo]; O I, 36.

II. Verbindungen: ergo adeo expectate leges, quae genus illud optumum rei publicae contineant; L II, 23.

que: »te, Apollo sancte, fer opem, teque, omnipotens Neptune, invoco, vosque adeo, venti«; T IV, 73. »extremusque adeo duplici de cardine vertex dicitur esse polus«; N II, 105. »templa deumque adeo flammis urbemque iubebant eripere«; D I, 20.
»usque adeo studio atque odio illius ecferor ira«; T IV, 48.

adeo, herangehen, sich nähern, angehen, übernehmen, sich unterziehen: I. absolut: alqs: et hac quidem ad Lirem ‖ adirem ‖, si placet; L I, 14. s. ad, I. adeo (5 St.) S. 37, b.
stellae: quia (hae stellae) ... tum adeunt, tum recedunt; N II, 51.

II. mit Object: deos: ut essent simulacra, quae venerantes deos ipsos se adire crederent; N I, 77.
hereditatem: ut (sapiens), ante quam hereditatem adeat, luce palam in foro saltet; O III, 93.
magos: cur ipse Pythagoras ... Persarum magos adiit? F V, 87.
periculum: magnum periculum adiit; F I, 35. ut igitur illis ... adeunda sunt quaevis ‖ saepe ‖ pericula decoris honestatisque causa, sic vestris ... pericula adeunda sunt, ut adipiscantur magnas voluptates; F II, 56. quantum adiit periculum! F II, 56. si ... erunt ... labores suscipiendi, adeundum vitae periculum; F II, 79. in perpetiendis laboribus adeundisque periculis; F II, 113. ex hoc ... impetu animorum ... illa pericula adeuntur in proeliis; T II, 58. animi adfectio .. in adeundo periculo et in labore ac dolore patiens; T V, 41. quo libentius rei publicae causa periculum adiret optimus quisque; N III, 50. laboribus susceptis periculisque aditis; O I, 65. in adeundis periculis consuetudo imitanda medicorum est; O I, 83. si quando aliquod officium extitit amici in periculis aut adeundis aut communicandis; Lae 24.

adeptio, Erlangung: I. pertineo ad: quasi vero haec appetitio non ad summi boni adeptionem pertineret! F IV, 47.
II. iudicare: nos beatam vitam non depulsione mali, sed adeptione boni iudicemus; F II, 41.

adfabilis, leutselig: cum (Ulixes) ... in omni sermone omnibus adfabilem [et iucundum] esse se vellet; O I, 113.

adfabilitas, Leutseligkeit: difficile dictu est, quantopere conciliet animos comitas adfabilitasque sermonis; O II, 48.

adfatim, genug: satio: »iecore opimo farta (Iovis satelles) et satiata adfatim«; T II, 24.
vescor: isdem .. seminibus .. homines adfatim vescuntur; N II, 127.

adfectio (aff.), Zustand, Verfassung, Stimmung, Gesinnung: I, 1. caret: quod animi adfectionem lumine mentis carentem (maiores) nominaverunt amentiam eandemque dementiam; T III, 10.
convenit: quando .. virtus est adfectio animi constans conveniensque, laudabiles efficiens eos, in quibus est, et ipsa per se ... laudabilis; T IV, 34.
discrepat: ut eorum, qui non longe a sapientia absunt, adfectio est illa quidem discrepans sibi ipsa, dum est insipiens, sed non distorta nec prava; T IV, 29.
dissentit: vitiositas autem est habitus aut adfectio in tota vita inconstans et a se ipsa dissentiens; T IV, 29.
efficit: s. convenit.
est: moderati aequabilesque habitus, affectiones ususque corporis apti esse ad naturam videntur;

F V, 36. praesentis .. mali sapientis adfectio nulla est, stultorum || stulta autem, al. || aegritudo est; T IV, 14. [non .. mihi est vita mea utilior quam animi talis adfectio]; O III, 29. f. convenit. discrepat.

manent, movent: vitia .. adfectiones sunt manentes, perturbationes autem moventes, ut non possint adfectionum manentium partes esse; T IV, 30.

nocet: est innocentia adfectio talis animi, quae noceat nemini; T III, 16.

obtemperat: fortitudo est igitur adfectio animi legi summae in perpetiendis rebus obtemperans; T IV, 53.

paret: fortitudo est ... adfectio animi in patiendo ac perferendo summae legi parens sine timore; T IV, 53.

patitur: quae est .. alia fortitudo nisi animi adfectio cum in adeundo periculo et in labore ac dolore patiens, tum procul ab omni metu? T V, 41.

tribuit, tuetur: quae animi affectio suum cuique tribuens atque hanc, quam dico, societatem coniunctionis humanae munifice et aeque tuens iustitia dicitur; F V, 65.

valet: astrorum adfectio valeat, si vis, ad quasdam res, ad omnis certe non valebit; Fa 8.

2. sum: f. 1.

II, 1. appello: cum omnes rectae animi adfectiones virtutes appellentur; T II, 43.

dico: f. I, 1. tribuit.

laudo, probo: nemo est .., quin hanc affectionem animi probet atque laudet, qua ... utilitas nulla quaeritur; F V, 63.

2. duco ex: fac in puero referre, ex || referre, || qua adfectione caeli primum spiritum duxerit; D II, 99.

nascor ex: ex hac animorum affectione testamenta commendationesque morientium natae sunt; F III, 65.

pervenio ad: cum ... ad primam atque optimam affectionem animi pervenerit; Ti 45.

III. partes: f. I, 1. manent.

IV. contineri: qui ... definieris summum bonum firma corporis adfectione exploratаque *eius* spe contineri; T V, 27.

quaeri: f. II, 1. laudo.

adfectus, Zustand, Stimmung: qualis cuiusque animi adfectus esset, talem esse hominem .... adfectus autem animi in bono viro laudabilis; T V, 47.

adfero (aff.), hinzubringen, bringen, mitbringen, anführen, vorbringen, verursachen, beitragen, hinzufügen: I. **mit Ergänzungssatz:** 1. indir. Frage: in quo .. loco est (mens)? credo equidem in capite et, cur credam, adferre possum; T I, 70.

2. acc. c. inf.: haec .. oratio ... tantum modo adfert, nihil evenisse, quod non opinandum fuisset; T III, 55. adfers in tauri opimi extis immolante Caesare cor non fuisse; D II, 36.

II. **mit Object:** alqd: quae (iustitia) non modo numquam nocet cuiquam, sed contra semper *impertit* aliquid || aliquid adfert ||; F I, 50. quae, ... si essent vera, nihil afferrent, quo iucundius ... viveremus; F I, 72. ego ... didicerim libentius, si quid attuleris, quam te reprehenderim; F II, 8. quid affers, cur Thorius ... non iucundissime vixerit? F II, 70. attulisti aliud humanius horum recentiorum; F II, 82. negat Epicurus *ne* || nec || diuturnitatem quidem temporis ad beate vivendum aliquid afferre; F II, 87. eas (disciplinas) ... nihil adiuvare arbitror neque afferre || † affirmare ||, quo meliores simus; F III, 11. nunc videamus, .. de summo bono ... quid tandem attulerit; F IV, 14. ut .. firmissimum hoc adferri videtur, cur deos esse credamus, quod ..; T I, 30. non potuit animus haec in corpore inclusus adgnoscere, cognita attulit; T I, 58. quae (vitae lex commentatioque parendi) non hoc adfert, ut semper maereamus, sed ut numquam; T III, 34. Peripatetici .. ad placandos animos multa adferunt; T IV, 9. nos vellem praemio elicere possemus, qui nobis aliquid attulisset, quo hoc firmius crederemus; T V, 20. nisi quid tu melius attuleris; T V, 82. melius equidem adferre nihil possum; T V, 82. cum quidam quaereret, quid ei (Asclepiadi) caecitas attulisset; T V, 113. nec ego nunc ipse aliquid adferam melius; N I, 60. hoc persaepe facitis, ut ... adferatis aliquid, quod omnino ne fieri quidem possit; N I, 69. omnia tollamus ergo, quae aut historia nobis aut ratio nova adfert; N I, 88. quid .. oves aliud adferunt, nisi, ut ... homines vestiantur? N II, 158. quid .. iuvat aut quid adfert ad cavendum scire aliquid futurum? N III, 14. nihil .. adfert pater iste Stoicorum, quare ... putemus; N III, 23. quae Carneades adferebat; N III, 29. nec .. quicquam aliud adfertur, cur ea ... divinandi genera nulla sint, nisi quod ..; D I, 85. multa adferre potuit dies, quae animadvertendo notarentur; D I, 131. illa .. ipsa (Praxitelia capita) efficiuntur detractione, neque quicquam illuc adfertur a Praxitele; D II, 48. si evenit quippiam, quid adferri potest, cur non casu id evenerit? D II, 52. multa ante Marsicum bellum a Sisenna collecta attulisti; D II, 54. quid enim loci natura adferre potest, ut in porticu Pompeii potius ... ambulemus? Fa 8. quid adferri poterit, cur non omnia fato fieri fatendum sit? Fa 43. eos, qui aut non plus mille quingentos aeris aut omnino nihil in suum || suum in || censum praeter caput attulissent, proletarios nominavit; R II, 40. si pudor quaeritur, si probitas, si fides, Mancinus haec attulit; R III, 28. mihi quom multa eximia divinaque videntur Athenae tuae peperisse atque in vitam hominum attulisse, tum nihil melius illis mysteriis; L II, 36. semper aliquid ad communem utilitatem afferendum (est); O I, 52. quicquid ad rem publicam attulimus, si modo aliquid attulimus; O I, 155. pro se quisque, quod ceperat, adferebat; O III, 58. quid est, quod adferre tantum utilitas ista ... possit, quantum auferre? O III, 82. qui (Pomponius) illum (filium) iratum allaturum ad se aliquid contra patrem arbitraretur; O III, 112. iis nihil malum potest || p. m. || videri, quod naturae necessitas adferat; C 4. nihil .. adferunt, qui in re gerunda versari senectutem negant; C 17. f. admirationem. iucunditatem. laudem. levationem. lumen; A I, 9. malum. momentum. necessitatem. negotium. novum. voluptatem.

actiones: quod .. (sapientia) honestas actiones affert et efficit, || [id] || efficiens dici potest; F III, 55.

acupenserem: adlatus est forte Scipioni acupenser || accip. ||; Fa, fr 5.

adiumentum: quam .. ad rem nos ... magnum attulimus adiumentum hominibus nostris; O I, 1.

admirationem: Dionysii equus quid attulit admirationis, quod emersit e flumine? D II, 67.

aes: f. alqd; R II, 40.

agnum: an, cum in Aequimaelium misimus, qui adferat agnum, quem immolemus, is mihi agnus adfertur, qui habet exta rebus accommodata? D II, 39.

alacritatem: ea res tibi aut timorem adferet aut alacritatem? D II, 83.

angorem: »mors .. est finita omnibus, quae generi humano angorem nequicquam adferunt«; T III, 59.

argumenta: adfers haec omnia argumenta, cur di sint; N III, 10.

auctoritatem: videtur .. (oratio) auctoritatem adferre peccandi; N III, 85.

auxilium: quod attulit auxilium reliquis non modo magistratibus, sed etiam privatis consuli non parentibus; L III, 16.

bonum: ſ. malum; fr V, 39. melius: ſ. alqd; T V, 82. ><. N I, 60.

causam: causam .. probabilem tu quidem adfers; A I, 10. ut (vitia) causam afferant mortis voluntariae; F III, 61. quas (causas) Cleanthes adfert; N III, 17. eam .. causam Cleanthes adfert, cur se sol referat; N III, 37. quae (obnuntiatio) si falsa fuisset, nullam adferre potuisset causam calamitatis. etenim dirae ... non causas adferunt, cur quid eveniat, sed nuntiant eventura, nisi provideris; D I, 29. mihi .. explicandae philosophiae causam adtulit casus gravis civitatis; D II, 6. † non || non || ut eae res causam adferrent amoris; Fa 35. cum (Epicurus) attulisset nullam causam, quae istam declinationem efficeret; Fa 47. hanc, ut sibi ignoscerem, causam (C. Blossius) adferebat, quod tanti Tib. Gracchum fecisset; Lae 37.

celeritatem: ſ. vim; N II, 151.

cladem: qui risus classe devicta multas ipsi lacrimas, magnam populo Romano cladem attulit; N II, 7.

cognitionem: non ... id solum continet ea disputatio, ut cognitionem adferat generis humani; T III, 57. rerum .. optumarum cognitionem vobis oculi attulerunt; Ti 52.

commutationem: si supremus ille dies non extinctionem, sed commutationem adfert loci, quid optabilius? T I, 117.

consecutionem: ut ... ipsa detractio molestiae consecutionem affert voluptatis, sic ..; F I, 37.

consensum: cum totius mundi convenientiam consensumque adferebas; N III, 18.

consilium: dixit .. perutile esse consilium, quod Themistocles adferret; O III, 49.

consolationem: acta aetas honeste ac splendide tantam adfert consolationem, ut ..; T III, 61.

constantiam: ut tranquillitas animi et securitas adsit, quae affert cum constantiam, tum etiam dignitatem; O I, 69.

consulatum: Ille (Cn. Octavius) in suam domum consulatum primus attulit; O I, 138.

convenientiam: ſ. consensum.

cotem: cotem in comitium allatam inspectante ... populo novacula esse discissam; D I, 32.

criminationes: ab aliquo allatas criminationes repellere; Lae 65.

cupiditatem: quae res pecuniae cupiditatem adferunt; T V, 89.

curam: fit ut distrahatur in deliberando animus adferatque ancipitem curam cogitandi; O I, 9. ut virtutes, quia non nullas curas et molestias adferunt, repudientur; Lae 48.

dignitatem: ſ. constantiam.

discrimen: si ei ... subito sit allatum periculum discrimenque patriae; O I, 154.

dolorem: natura adfert dolorem; T III, 71.

dona: cum Lysander ... ei (Cyro) .. dona a sociis adtulisset; C 59.

dubitationem: nisi || ni || forte tanta ubertas et varietas pomorum ... dubitationem adfert, quin ..; N II, 158. quae dubitationem afferunt; O I, 147. quid ergo est, quod non numquam dubitationem adferre soleat? O III, 18.

eloquentiam: ego a philosopho, si afferat eloquentiam, non asperner; F I, 15.

enumerationem: enumeratio exemplorum, non ut animum malivolorum || melav. || oblectet, adfertur, sed ut ..; T III, 60.

errorem: quod errorem animis perturbationemque adferat; D I, 62.

exemplum: divinare .. morientes illo etiam exemplo confirmat Posidonius, quod adfert; D I, 64.

exitum: natura .. *si* se sic habet, ut, quo modo initium nobis rerum omnium ortus noster adferat, sic exitum mors; T I, 91.

exstinctionem: ſ. commutationem.

fabellam: adfertur etiam de Sileno fabella quaedam; T I, 114.

facultatem: plures .. deorum omnium, singuli singulorum sacerdotes .. respondendi iuris ... facultatem adferunt; L II, 29.

fidem: ſ. alqd: R III, 28.

finem: Paulus tantum in aerarium pecuniae invexit, ut unius imperatoris praeda finem attulerit tributorum; O II, 76.

graviditates: ut ... ab eo .. (Sole) Luna inluminata graviditates et partus adferat maturitatesque gignendi; N II, 119.

incrementum: negat .. summo bono afferre incrementum diem; F II, 88.

inferias: tertius (Hercules) est ex Idaeis Digitis, cui inferias adferunt || adferunt Coi ||; N III, 42.

initium: quaerendi initium ratio attulit; A II, 26. ſ. exitum.

interitum: quae (philosophia) non interitum afferat pravitatis, sed sit contenta mediocritate vitiorum; F II, 27. quae (res) interitum videantur afferre; F III, 16.

invitamenta: voluptates .. nulla ad res necessarias invitamenta adferunt senibus; fr V, 80.

iucunditatem: quia (iustitia) iucunditatis vel plurimum afferat; F I, 53.

iustitiam: modestiam quandam cognitio rerum caelestium affert iis, qui videant ..., et magnitudinem animi deorum opera et facta cernentibus, iustitiam etiam; F IV, 11.

lacrimas: ſ. cladem.

laetitiam: quamquam .. et laetitiam nobis voluptas animi et molestiam dolor afferat; F I, 55. cuius (Aiacis) ... ingressio laetitiam attulit sociis, terrorem autem hostibus; T IV, 49.

languorem: quae (res) languorem adferunt ceteris; O III, 1.

laudem: quare si aliquid oratoriae laudis nostra attulimus industria; T I, 6.

levationem: qui .. gemitus si levationis aliquid adferret; T II, 57.

libros: isti libri duo Philonis ... tum erant adlati Alexandriam; A II, 11.

litteras: post a Paulo litteris allatis cum idem dies constitisset; N II, 6.

lumen: plurimum .. idem (tu) poëtis nostris omninoque Latinis et litteris luminis et verbis attulisti; A I, 9. »eccita cum tremulis anus attulit artubus lumen«; D I, 40.

magnitudinem: ſ. iustitiam.

malum: mali .. quid adfert ista sententia? T I, 82. videsne, poëtae quid mali adferant? T II, 27. plus .. mali pravitas voluntatis affert quam fortuna cuiquam boni; fr V, 39.

manus: ut ... manus ei (bono viro) denique adferantur, effodiantur oculi; R III, 27. is quasi manus afferre videtur socio; O I, 23. alienis bonis manus afferre coguntur; O II, 54. si (homines) senserint ... aeque peccare se, si privatis ac si magistratibus manus adferant; P 23.

materiam: maximam materiam ex rebus per se investigatis ad rerum occultarum cognitionem attulerunt; F V, 9.
maturitates: ʃ. graviditates.
medicinam: nisi (somnus) requietem corporibus et medicinam quandam laboris afferret; F V, 54. est .. tarda illa quidem medicina, sed tamen magna, quam adfert longinquitas et dies; T III, 35.
mediocritates: hic mihi adferunt mediocritates; T III, 74.
memoriam: hortuli non memoriam solum mihi afferunt, sed ipsum (Platonem) videntur in conspectu meo ponere; F V, 2.
modestiam: ʃ. iustitiam.
molestiam: ʃ. curam; Lae 48. laetitiam.
momentum: animi maximam aut voluptatem aut molestiam plus aut ad beatam aut ad miseram vitam afferre momenti quam ..; F I, 56.
mortem: si emissio feminae anguis mortem adferebat Ti. Gracchu; D II, 62.
motum: quae (res) dulcem motum afferant sensibus; F II, 10. quod .. motum adfert alicui; T I, 53. R VI, 27.
munus: quod .. munus rei publicae adferre maius meliusve possumus? D II, 4.
necessitatem: nihil necessitatis adfert, cur nascantur animi, similitudo; T I, 80.
negotium: istorum disputatio ... vereor ne non tantum videatur attulisse negotii hominibus, quantam oblectationem; R I, fr. 5. adtulisse; fr V, 42.
novum: ut perspiciamus, si potuerimus, quidnam a Zenone novi sit allatum; F IV, 14. nihil novi vobis adferam, neque quod a me sit cogitatum aut inventum; R I, 21. neque .. leges Porciae ... quicquam praeter sanctionem attulerunt novi; R II, 54. etsi a te paulum adlatum est novi; L III, 12.
noxias: in quibus (rebus) peccata non maxumas adferunt noxias; fr V, 84.
oblectationem: ʃ. negotium.
opinionem: opinionem adferunt populo eorum (virorum) fore se similes; O II, 46. quod adfert opinionem sensus rationis expers, quod totum opinabile est; Ti 3.
partus: ʃ. graviditates.
pacem: quia (temperantia) pacem animis afferat; F I, 47.
pecuniam: quam (pecuniam) cum Sicyonem attulisset; O II, 82.
periculum: ʃ. discrimen.
perniciem: qua nulla pernicies maior hominum vitae potuit afferri; O II, 9.
perturbationem: ʃ. errorem.
pondus: Curio ad focum sedenti magnum auri pondus Samnites cum attulissent, repudiati sunt; C 55 (56).
pretium: si praedonibus pactum pro capite pretium non attuleris; O III, 107.
probitatem, pudorem: ʃ. alqd; R III, 28.
prudentiam: quam (prudentiam), ut cetera auferat, adfert certe senectus; T I, 94.
pullos: attulit .. in cavea pullos is, qui ex eo ipso nominatur pullarius; D II, 72.
quietem: qui (somnus) non numquam etiam sine visis somniorum placatissimam quietem adfert; T I, 97.
rationem: rationes .., cur hoc ita sit, afferendas puto; F V, 27. Platonem ... primum .. de animorum aeternitate non solum sensisse idem, quod Pythagoram, sed rationem etiam attulisse; T I, 39. ut .. rationem Plato nullam adferret; T I, 49. tot .. rationes (Plato) attulit, ut velle ceteris, sibi certe persuasisse videatur; T I, 49. alteram ... (Panaetius) adfert rationem, nihil esse ..; T I, 79. id .. quasi constet, rationem, cur ita fiat, (Aristoteles) adfert; T I, 80. vide quam non flebiliter respondeat, rationem etiam adferat, cur aequo animo sibi ferendum sit; T II, 39. quae (ratio) a te adfertur; N I, 62. tertiam rationem adfertis, quod nulla alia figura domicilium mentis esse possit; N I, 76. equidem attulisse rationes mihi videor; N III, 19. ut, si ... rationem, cur id fiat, adferre nequeam, fieri omnino neges; D I, 86.
religionem: adfert .. haec opinio religionem utilem civitatibus; L II, 26.
repulsam: Mamerco, homini divitissimo, praetermissio aedilitatis consulatus repulsam attulit; O II, 58.
requietem: ʃ. medicinam; F V, 54.
rem: homo acutus ... † itaque attulit rem commenticiam; F I, 19. quas .. res tum natura, tum casus adfert; D II, 55. ultro .. adfero res multum et diu cogitatas; C 38.
revocationem: revocatio illa, quam (Epicurus) adfert, cum a contuendis nos malis avocat, nulla est; T III, 35.
ruborem: censoris iudicium nihil fere damnato nisi ruborem offert || adfert, al. ||; R IV, 6.
salutem: cui (Carboni) ne reditus quidem ad bonos salutem a bonis potuit adferre; L III, 35.
scientiam: adfert .. vetustas omnibus in rebus longinqua observatione incredibilem scientiam, D I, 109.
sedationem: ut apud Homerum cotidianae neces interitusque multorum sedationem maerendi adferunt; T III, 65.
sententiam: alii ... eas sententias afferunt, ut ..; F IV, 36. suam quisque videri voluit afferre sententiam; F V, 72.
solacium: si illis plane orbatus essem, magnum tamen adfert || adferret, al. || mihi aetas ipsa solacium; Lae 104.
solitudinem: quam (solitudinem) mihi adfert necessitas, non voluntas; O III, 3.
speciem: quae (res) speciem utilitatis attulerit; O III, 35.
spem: reliquorum sententiae spem adferunt, ... posse animos ... in caelum ... pervenire; T I, 24. novitates .. si spem adferunt, ut tamquam in herbis non fallacibus fructus appareat; Lae 68.
statum: quoniam mors aut meliorem, quam qui est in vita, aut certe non deteriorem adlatura est statum; L fr 1.
talenta; cum legati ab Alexandro quinquaginta ei (Xenocrati) talenta attulissent; T V, 91.
tempus: satietas vitae tempus maturum mortis adfert; C 76.
terrorem: eum .. terrorem, quem tibi rei novitas attulerit, naturae ratione depellito; D II, 60. ʃ. laetitiam.
testamentum: L. Minuci Basili ... falsum testamentum quidam e Graecia Romam attulerunt; O III, 73.
vim: quae (geometricae rationes) vim adferunt in docendo; A II, 117. hoc est vim afferre .. sensibus; F II, 16. naturae .. vim attulimus; T IV, 63. quorum (quadripedum) celeritas atque vis nobis ipsis adfert vim et celeritatem; N II, 151. quibus (bubus) ... ab illo aureo genere ... vis nulla umquam adferebatur; N II, 159. qui (philosophi) censerent omnia ita fato fieri, ut id fatum vim necessitatis adferret; Fa 39. si quando .. regi iusto vim populus attulit; R I, 65. cus' maior eius filius Lucretiae ... vim attulisset; m II, 46. nec, si ... nulla erat ... lex de stupriR idcirco non contra illam legem sempiternam Sex.

Tarquinius vim Lucretiae ... attulit; L II, 10. vim hoc quidem est adferre; Lae 26.

umbram: qui (colles) ... adferunt umbram vallibus; R II, 11.

voluptatem: quid huic Triario litterae, quid historiae cognitioque rerum, quid poëtarum evolutio, quid tanta tot versuum memoria voluptatis affert? F I, 25.

usus: magnos vero usus (materia) adfert ad navigia facienda; N II, 152.

utilitatem: quid, si non modo utilitatem (amicus) tibi nullam afferet, sed iacturae rei familiaris erunt faciundae? F II, 79. quicquid .. magnam utilitatem generi adferret humano; N II, 60. communes utilitates in medium afferre (debemus) mutatione officiorum, dando accipiendo; O I, 22. in quo non minorem utilitatem afferunt, qui togati rei publicae praesunt, quam qui bellum gerunt; O I, 79. qui multam utilitatem rei publicae atque hominum societati ... adferre possis; O III, 30.

adficio (aff.), belegen, zufügen, behandeln, in einen Zustand versetzen, erfüllen, ergreifen, erregen, angreifen, schwächen: I. **absolut:** 1. unpersönlich: finis bonorum exsistit secundum naturam vivere sic affectum, ut optime affici possit ad naturamque accommodatissime; F V, 24. aegritudinis est ... lugere, maerere, aerumna adfici, lamentari; T III, 83.

2. alqd: quae ... venientia metuuntur, eadem adficiunt aegritudine instantia; T IV, 11.

II. **mit Object:** alqm: interesse inter vigilantium visa et sobriorum et sanorum et eorum, qui essent aliter adfecti; A II, 53. (se) sentire adfici se quodam modo; A II, 76. quisquis .. sentit, quem ad modum sit affectus; F I, 38. qui ita sit affectus; F I, 40. si ... in nobismet ipsis, quem ad modum affecti simus, nihil nostra arbitrabimur interesse; F V, 30. quia fere sic afficiuntur omnes; F V, 31. eum, qui ita sit affectus, beatum esse numquam probabis; F V, 85. vix .. posse videmur ita adfectum non miserum dicere; T II, 25. te .. ita adfectum ne virum quidem quisquam dixerit; T II, 32. qui contra adfecti sint, hos insanos appellari necesse est; T III, 11. qui ita sit adfectus, eum dominum esse rerum suarum vetant duodecim tabulae; T III, 11. sic .. adfecto haec adhibenda curatio est, ut ..; T IV, 74. in illo .. altero genere largiendi ... non uno modo in disparibus causis adfecti esse debemus; O II, 61. si .. sic erimus adfecti, ut propter suum quisque emolumentum spoliet aut violet alterum; O III, 21. ipse mea legens sic adficior interdum, ut ... existimem; Lae 4. ut eodem modo erga amicum adfecti simus, quo erga nosmet ipsos; Lae 56. nisi qui ita sit adfectus, esse liberum neminem; P 35. — oculi nimis || mimi, al. || arguti, quem ad modum animo affecti simus || sumus ||, loquuntur; L I, 27. cum ita sis affectus animo, ut supra dixi; O I, 66. s. voluptate. — **alq. re:** admiratione .. adficiuntur || adficiunt || ii, qui anteire ceteris virtute putantur; O II, 37. despicere .. nemo potest eas res, propter quas aegritudine adfici potest; T III, 15. non (efficitur), ... ut ... is modo aegritudine adficiatur, cui ille necopinato casus evenerit; T III, 59. quae (res) aegritudine Alcibiadem adficiebat; T III, 77. s. stultos. virum. I, 2. aerumna: s. I, 1. T III, 83. cum ex eo (Sophocle) quidam iam adfecto aetate quaereret, utereturne rebus veneriis; C 47. danda .. opera est, ut iis beneficiis quam plurimos adficiamus; O II, 63. quid .. est amare ... nisi velle bonis aliquem affici quam maximis? F II, 78. castigationibus: s. homines. quanta delectatione .. adficerer, cum ..! T I, 98. qui ... maxumis .. doloribus adfectus eos ipsos inventorum suorum memoria ... confutat; T V, 88. escis: s. animum; D I, 115. exsilio: s. impios. quem Tiberina descensio festo illo die tanto gaudio affecit, quanto L. Paullum ... eodem flumine invectio? F V, 70. s. animum; T V, 69. gloria: s. patres. eos ... sic ut aliquo honore aut imperio affectos observare et colere debemus; O I, 149. s. res. ignominia: s. homines. sapientem; T V, 107. ne quo incommodo afficiare; F II, 79. non quo quisque incommodo adfectus sit, praedicandum est; T III, 79. ne, nisi id fecerit, ipse aliquo afficiatur incommodo; O I, 24. quod ... nullis praesidiis saepti multis afficientur iniuriis; O II, 39. laetitia: s. insipientem. qua aetate qui exercentur, laude adfici solent; O II, 47. ut ii, qui virtutis compotes sint, etiam quibusdam malis affecti beati sint; F V, 77. (Polycrates) multis malis affectus; F V, 92. sit .. idem caecus, debilis, morbo gravissimo affectus; F V, 84. qui sunt morbo gravi et mortifero adfecti; D I, 63. qua (morte) qui affecti sunt, in eadem causa sunt, qua ante quam nati; F I, 49. videsne .., quanto munere deorum simus adfecti? N III, 67. tanta .. poena (eos) adficiamus, quantum aequitas humanitasque patitur; O II, 18. s. improbos; F II, 53. potionibus: s. animum; D I, 115. reprehensionibus: s. homines. sensu: s. alqd. qui (Simonides) ... moneri visus est, ne id faceret, ab eo, quem sepultura adfecerat; D I, 56. servitute: s. populum. simili nos affectos esse supplicio atque eos, qui quondam ... crudelitate excogitata necabantur; fr V, 95. s. improbos; L II, 13. timore: s. nocentes. ergo ut optuma quisque valetudine adfectus potest videri natura ad aliquem morbum proclivior, sic ..; T IV, 81. verbis: s. dolorem. vi: s. rationem. quis est, qui ... nulla animo afficiatur voluptate? F III, 37. s. sapientem; F I, 62.

alqd: ille (ignis) corporeus ... omnia .. alit, auget, sustinet sensuque adficit; N II, 41

aestatem: cum .. adfecta iam prope aestate uvas a sole mitescere tempus est; fr I, 17.

animal: ut (animal) ... ita sit affectum, ut optime secundum naturam affectum esse possit; F V, 24.

animum: sapientis animus ita semper adfectus est, ut ratione optime utatur; T III, 15. quo tandem igitur gaudio adfici necesse est sapientis animum! T V, 69. quinque formae ... apte cadentes ad animum afficiendum || efficiendum || pariendosque sensus; N I, 19. si modo temperatis escis modicisque potionibus ita (animus) est adfectus, ut ... vigilet; D I, 115. probas igitur animum ita adfectum? R I, 60.

caelum: si ad rem pertinet, quo modo caelo adfecto conpositisque sideribus quodque animal oriatur; D II, 98.

corpus: iubet .. Plato sic ad somnum proficisci corporibus adfectis, ut nihil sit, quod ..; D I, 62. exercendum .. corpus et ita afficiendum est, ut ..; O I, 79.

dolorem: non postulo, ut dolorem eisdem verbis adficias, quibus Epicurus [voluptatem]; T II, 18.

homines: ut homines castigationibus, reprehensionibus, ignominiis adfici se in delicto doleant; T IV, 45.

impios: quorum (sceleratorum atque impiorum) tu te ducem esse profiteris, quos leges exilio adfici volunt; P 31.

improbos: qua (poena improbi) aut afficiantur aut semper sint in metu ne afficiantur aliquando;

F II, 53. quae (leges) supplicio inprobos adficiunt, defendunt ac tuentur bonos; L II, 13.
insipientem: erat facile sequentem eam rationem ... negare umquam laetitia adfici posse insipientem; T IV, 66.

manum: numquidnam manus tua sic affecta, quem ad modum affecta nunc est, desiderat? F I, 39. nihil desiderare manum, cum ita esset affecta; F I, 39. num manus adfecta recte est, cum in tumore est? T III, 19.
nocentes: quo timore (iudex) nocentes adficit! P 40.
oculum: quem ad modum oculus conturbatus non est probe adfectus ad suum munus fungendum, ... sic ..; T III, 15,
patres: mercedem gloriae flagitat ab iis, quorum patres adfecerat gloria; T I, 34.
populum: hunc nimis liberum populum libertas ipsa servitute adficit; R I, 68.
rationem: aliis .. libris rationem quandam per omnem naturam rerum pertinentem vi divina esse adfectam (Zeno) putat; N I, 36.

res: quo quid absurdius, quam .. res sordidas atque deformis deorum honore adficere? N I, 38.
sapientem: cum stultorum vitam cum sua comparat, (sapiens) magna afficitur voluptate; F I, 62. eodem modo sapiens erit affectus erga amicum, quo in se ipsum; F I, 68. sapiens semper ita adfectus est; T V, 43. at enim sine ignominia * || an potest exilium ignominia || adficere sapientem? T V, 107.
sceleratos: s. impios.
stultos: stultorum aegritudo est, eaque || ea, qua || adficiuntur in malis opinatis; T IV, 14.
virum: ex quo efficitur fortem virum aegritudine numquam adfici; T III, 15.
voluptatem: s. dolorem.

adfigo, anheften, anketten, fesseln, bannen: alqm: has .. poenas pendens (Prometheus) adfixus ad Caucasum dicit haec; T II, 23. nec Prometheus adfixus Caucaso ... traderetur; T V, 8. nos in exigua eius (terrae) parte adfixi plurimis ignotissimi gentibus; R I, 26.

manus, al.: ei (mundo deus) nec manus adfixit ... nec pedes aut alia membra, quibus ingressum corporis sustineret; Ti 19.
talaria: cui (Minervae) pinnarum talaria adfigunt; N III, 59.
Lücke: † malcho in opera adfixa; A fr. 17.

adfingo, hinzubilden, anbilden, hinzudenken: alqd: quod idem adfingimus huic aegritudini, in qua luctus inest; T III, 68. qui (sapiens) nihil opinione adfingat adsumatque ad aegritudinem; T III, 80. quae .. procreationis causa natura corpori adfinxit, ea frustra habebit deus? N I, 92. parvis .. momentis multa natura aut adfingit aut mutat aut detrahit; D I, 118.

opinionem: quia huic generi malorum non adfingitur illa opinio, rectum esse ..; T III, 68.

adfinis (aff.), Schwager: I. est: qualis tandem fuit adfinis tuus, Catule, Tuditanus? A II, 89. exsistit illud, ... ut propinqui, ut affines, ut cives, ut omnes denique ... propter se expetendi sint; F V, 67.

adfinitas (aff.), Verschwägerung: I. sequuntur: sequuntur conubia et adfinitates, ex quibus etiam plures propinqui; O I, 54.

II. serpere: (caritas) serpit .. foras, cognationibus primum, tum affinitatibus, deinde amicitiis, post vicinitatibus; F V, 65.

adfirmate, feierlich: quod .. adfirmate quasi deo teste promiseris, id tenendum est; O III, 104.

adfirmatio, Versicherung, Bejahung: I. sum: est .. ius iurandum adfirmatio religiosa; O III, 104.

II. adhibeo: illam .. Socraticam dubitanter || dubitantem, al. || de omnibus rebus et nulla adfirmatione adhibita consuetudinem disserendi reliquerunt; A I, 17.

adfirmo (aff.), behaupten, versichern, bestätigen: I, 1. adrogantia: quid est .., quod me impediat ... adfirmandi arrogantiam vitantem fugere temeritatem? O II, 8.

2. sapiens: vester (sapiens haec quaeret), ut adsentiatur, credat, adfirmet; A II, 128.

II, 1. de: si ulla alia de re obscura adfirmare possem; T I, 60.

2. acc. c. inf.: qui adfirmaret nihil posse percipi, A II, 28. quid dubitamus .. adfirmare nihil inter haec interesse? A II, 50. unde omnia Democritus gigni adfirmat; A II, 55. qui adfirmaret nihil posse comprehendi; A II, 109. nec magis adfirmabunt signum illud, si erunt mensi, sex pedum esse, quam solem ... esse; A II, 128. quamquam Clitomachus adfirmabat numquam se intellegere potuisse, quid Carneadi probaretur; A II, 139. quam (amicitiam) ... affirmatis nullam omnino fore; F I, 65. sic .. decerno, sic sentio, sic adfirmo, nullam omnium rerum publicarum ... conferendam esse cum ea ..; R I, 70. ut eum lusisse potius quam † quod id verum esse || quod [id] verum esset || adfirmet dicere voluisse; R VI, 4. id .. (dolere) non modo [non] summum malum, sed ne malum quidem esse maxima auctoritate philosophi adfirmant; O III, 105. vgl. IV.

III. alqd: ut nihil adfirmet ipse, refellat alios; A I, 16. nihil oportere neque profiteri neque adfirmare quemquam neque adsensione approbare; A I, 45. cuius (Platonis) in libris nihil adfirmatur; A I, 46. quod ... nos probabilia multa habemus, quae sequi facile, adfirmare vix possumus; A II, 8. maiorem .. partem mihi quidem omnes isti videntur nimis etiam quaedam adfirmare; A II, 14. etiamne hoc adfirmare potes, Luculle? A II, 87. videantur (ista) sane, ne adfirmentur modo; A II, 87. qui (Academici) nihil affirmant; F II, 43. nihil .. affirmo; F II, 80. eas (disciplinas) ... nihil adiuvare arbitror neque afferre || † affirmare ||, quo meliores simus; F III, 11. suum illud, nihil ut adfirmet, (Socrates) tenet ad extremum; T I, 99. si quid (Pythagorei) adfirmarent in disputando; N I, 10. nihil potest esse indoctius, quam quod a vobis adfirmari solet; N II, 48. qui (Graeci), quae adfirmant, certiora esse dicunt quam illa, quae apud Sagram; N III, 13. id .. adfirmare difficile est; D I, 126. dicendum est mihi, ... sed ita, nihil ut adfirmem, quaeram omnia; D II, 8. qui (noster familiaris), quae vix coniectura qualia sint possumus suspicari, sic adfirmat, ut ..; R I, 15.

physica: cum physica ista valde adfirmant; A II, 128.

IV. Ellipse: adfirmat .. (Epicurus) quodam loco, si uratur sapiens, si crucietur — ... dicet ..; T II, 17.

adflatus, Anhauchen, Anregung, Begeisterung: I. efficit, al.: quid tam divinum .. quam adflatus e terra mentem ita movens, ut eam providam rerum futurarum efficiat? D II, 117.

II. sum sine: nemo igitur vir magnus sine aliquo adflatu divino umquam fuit; N II, 167.

III. concitare: quae (vis terrae) mentem Pythiae divino adflatu concitabat; D I, 38.
fundi: quae (oracla) instinctu divino adflatuque funduntur; D I, 34.

adflictatio, Pein, Qual: I. est: adflictatio (est) aegritudo cum vexatione corporis; T IV, 18.
II. habeo: aegritudo maiora quaedam (habet), tabem, cruciatum, adflictationem, foeditatem; T III, 27.
subicio: ut aegritudini (subiciuntur) ... molestia, adflictatio, desperatio; T IV, 16.

adflicto, peinigen, sich abhärmen: I. unpersönlich: aegritudinis est ... in molestia esse, adflictari, desperare; T III, 83.
II. alqm: posteaquam Tyrum venissent, tum (eos) adflictari lamentarique coepisse; T III, 66. cum se Alcibiades adflictaret lacrimansque Socrati supplex esset, ut sibi virtutem traderet; T III, 77.

adfligo (aff.), niederschlagen, heimsuchen, niederdrücken, betrüben, bestürzt machen: alqm: adflictusne et iacens et lamentabili voce deplorans audies: „o virum fortem!"? T II, 32. ita adflicti et exanimati iacent; T II, 54. si eorum (deorum) plaga perculsi adflictos se et stratos esse fateantur; T III, 72. eos, qui se aegritudini dediderunt, miseros, adflictos, aerumnosos, calamitosos (dicere solemus); T IV, 82. hac (eloquendi vi) consolamur afflictos; N II, 148. quod ... neque ego me abdidi neque deserui neque adflixi; D II, 6. qua (oratione animus) ... consolari possit adflictos; L I, 62. cum (fortuna) reflavit, affligimur; O II, 19. qui se adiuvari volent, non ne adfligantur, sed ut altiorem gradum ascendant; O II, 62. non plane me enervavit, non adflixit senectus; C 32. quid .. est ... deformius quam aegritudine quis adflictus, debilitatus, iacens? T IV, 35. angore, miseria: s. Fragment. si quem tuorum adflictum maerore videris; T III, 43. metu: s. animos. ut nimis adflicti molestia, sic nimis elati laetitia iure iudicantur leves; T IV, 66. scelere: s. religiones.
anguem: »quem (anguem Iovis satelles) ... laceratum adfligit in unda«; D I, 106.
animos: (animorum motus) animos .. adfligunt et debilitant metu; T IV, 34.
barbariam: Themistoclem ... in barbariae sinus confugisse, quam adflixerat; R I, 5.
gravitatem: quom (puer) adflixisset principum gravitatem; L III, 19.
manum: »haec (dextra) bicorporem adflixit manum?|| ; || « T II, 22.
principes: deligitur ... dux contra illos principes adflictos iam et depulsos loco audax; R I, 68.
religiones: quorum scelere religiones tum prostratae adflictaeque sunt; L II, 42.
res: quod senatus populusque Romanus rebus afflictis tam excelso animo fuisset; O III, 114.
virtutem: »ecfeminata virtus adflicta occidit«; T II, 21.
Fragment: esse .. angore, esse ‖ angores † si, al. ‖ miseria adflictas aut abiectas timiditate et ignavia; R II, 68.

adflo, zuwehen: cum .. admiraretur Lysander ... suavitatem odorum, qui adflarentur ex floribus; C 59.

adfluenter (aff.), reichlich: quem ... videmus ..., quo .. affluentius voluptates undique hauriat, eo gravius ardentiusque sitientem; T V, 16.

adfluentia (aff.), Überfluß: ut ne in omnium quidem rerum affluen*tia* *; R I, 39.

adfluo, adfluens (aff., afl.), zuströmen, Überfluß haben, reichlich versehen: alqs: miser (Cn. Octavius), si in flagitiosa atque vitiosa vita afflueret voluptatibus; F II, 93.
alqd: qua (vita) nihil beatius, nihil omnibus bonis affluentius cogitari potest; N I, 51.
amicitia: divitior mihi et affluentior videtur esse vera amicitia ‖ am. vera ‖; Lae 58.
copiae: omnium rerum affluentibus copiis; O I, 153.
imagines: cum .. ex ipso (deo) imagines semper affluant; N I, 114.
natura: sive deest naturae quippiam sive abundat atque affluit ‖ afluit ‖; D I, 61.
pars: ea .. parte animi, quae voluptate alitur, nec inopia enecta nec satietate affluenti ‖ afluenti ‖; D I, 61.
series: cum ‖ cumque ‖ infinita simillumarum imaginum series ‖ species ‖ ex innumerabilibus individuis existat et ad nos ‖ deos ‖ adfluat; N I, 49.
voluptas: quae (voluptas) ad eos (sensus) cum suavitate afflueret et illaberetur; F I, 39.

adfor, anreden: alqm: Tages quidam dicitur in agro Tarquiniensi ... extitisse repente et eum adfatus esse, qui arabat; D II, 50. licet .. mihi versibus eisdem adfari te, Attice, quibus adfatur Flamininum »ille vir haud magna cum re, sed plenus fidei«; C 1.

adgn— s. **agn—**

adgravesco, sich verschlimmern: ut Prometheus ille Aeschyli ... respondit: »siquidem qui tempestivam medicinam admovens non adgravescens volnus inlidat manu«; T III, 76.

adgredior (agg.), herangehen, beginnen, angreifen: I. alqs: adgrediar igitur, si pauca ante quasi de fama mea dixero; A II, 64. nec ante aggrediar, quam te ab istis, quos dicis, instructum videro; F II, 119. in omnibus .. negotiis, prius quam adgrediare, adhibenda est praeparatio diligens; O I, 73. quam ob rem adgredere, quaesumus; L I, 6. quare adgredere, quaeso, et gratificare rei publicae; fr V, 61. s. **ad,** I. adgredior (4 St.) S. 37, b.
II. dicere: de quibus dicere adgrediar, si pauca prius de instituto ... meo dixero; O II, 1.
III. causam: quare istam quoque (causam) aggredere; F IV, 1.

adhaereo, anhaften, angewachsen sein: quae (viae) pertinent ad iecur eique adhaerent; N II, 137.

adhaeresco, haften, hängen bleiben, festhalten: alqs: ad eam (disciplinam) tamquam ad saxum adhaerescunt; A II, 8.
civis: ita iustitiae honestatique (fortis civis) adhaerescet, ut ..; O I, 86.
homines: ut homines ad earum (Sirenum) saxa discendi cupiditate adhaerescerent; F V, 49

adhaesio, Anhaften: ita effici complexiones et copulationes et adhaesiones atomorum inter se; F I, 19.

adhibeo, anwenden, üben, zeigen, gebrauchen, gewähren, zuweisen, hinzuziehen, beigeben: I. mit einfachem Object: alqm: adhibito Heraclito doctis-

que compluribus et in iis Antiochi fratre Aristo et praeterea Aristone et Dione; A II, 12. Theophrastum .. adhibeamus ad pleraque; F V, 12. apud quos (iudices) nec te L. Crassus defendet nec M. Antonius nec ... poteris adhibere Demosthenen || Demosthenem ||; T I, 10. adhibetur .. (Diana) ad partus; N II, 69. quis .. te adhibuisset, dixerit quispiam, si ista non essent? N III, 76. hic apud maiores nostros adhibebatur peritus, nunc quilubet; D II, 71. illi .., qui in auspicium adhibetur, cum ita imperavit is, qui auspicatur; D II, 72. ʃ. II. O II, 71.

alqd: se (naturam) ... adhibituram et sensus et ea, quae perspicua sint; A II, 44. adhibentis ludos et quae sequuntur, illa, quibus detractis clamat Epicurus se nescire, quid sit bonum; F II, 23. cetera illa adhibebat, quibus demptis negat se Epicurus intellegere quid sit bonum; F II, 64. quos (Persas) negat ad panem adhibere quicquam praeter nasturcium; T V, 99. ʃ. cibum; C 36. consilium.

accubitionem: ʃ. curationem; N I, 94.

actionem: his (adpetitionibus) consentaneas actiones (natura mundi) sic adhibet, ut nosmet ipsi; N II, 58. ad quod (genus) est adhibenda actio quaedam, non solum mentis agitatio; O I, 17.

adfirmationem: illam .. Socraticam dubitanter || dubitantem, al. || de omnibus rebus et nulla adfirmatione adhibita consuetudinem disserendi reliquerunt; A I, 17.

adiumenta: quod corporum adiumenta adhibentur extrinsecus, animorum salus inclusa in his || [iis] || ipsis est; T IV, 58.

agitationem: ʃ. actionem; O I, 17.

amicitiam: amicitiam .. adhibendam esse censent; F III, 70.

artem: qui nulla arte adhibita de rebus ante oculos positis vulgari sermone disputant; A I, 5. adhibita .. exercitatione et arte; A II, 20. qui .. convenit .. scire adhibitam esse artem? N II, 87. quaero, ... somniumne exspectandum sit an ars adhibenda; D II, 122. ʃ. II. A II, 86.

aspectum: animo .. multis modis variisque delectari licet, etiamsi non adhibeatur aspectus; T V, 111.

auctoritatem: cum .. proprium sit Academiae ... nulla adhibita sua auctoritate iudicium audientium relinquere integrum; D II, 150. ea .. (amicorum auctoritas) et adhibeatur ad monendum non modo aperte, sed etiam acriter, si res postulabit, et adhibitae pareatur; Lae 44.

calumniam: (Carneades) premebat alio modo nec ullam adhibebat calumniam; Fa 31.

cibum: quem cibum .. aut quas potiones aut quas vocum aut florum varietates aut quos tactus, quos odores adhibebis ad deos? N I, 112. tantum cibi et potionis adhibendum, ut reficiantur vires, non opprimantur; C 36.

comprehensionem: ʃ. curationem; N I, 94.

coniecturam: in ostentis ratio plerumque coniecturaque adhibetur; D II, 42. cum ... ii, qui (somnia) interpretantur, coniecturam adhibeant, non naturam; D II, 147.

conlegium: cum ... collegium .. praetorium tribuni plebi adhibuissent; O III, 80.

consilium: discriptus || descr. || .. populus ... plus adhibet ad suffragium consilii quam fuse in tribus convocatus; L III, 44.

consolationem: sunt .. qui (illam consolationem) respuant; sed refert, quo modo adhibeatur; T III, 79.

consuetudinem: ut ... eos consuetudine adhibita tam facile internosceremus, uti ..; A II, 56.

contentionem: in omnibus officiis persequendis animi est adhibenda contentio; T II, 55. magna .. animi contentio adhibenda est *in* explicando Aristotele || Aristoteli, al. ||, si leges; fr V, 29.

contumaciam: Socrates ... adhibuit .. liberam contumaciam a magnitudine animi ductam, non a superbia; T I, 71.

correctionem: quem .. (Panaetium) nos correctione quadam adhibita potissimum secuti sumus; O III, 7.

corpora: quom ... observetur, ut casta corpora adhibeantur; L II, 24.

culturam: si nulla cultura adhibeatur; F V, 39.

cultus: quid est quod ullos deis inmortalibus cultus, honores, preces adhibeamus? N I, 3. ʃ. curationem; N I, 94

curam: ut non mediocrem curam adhibeant et diligentiam; A II, 42. magna adhibita cura est a providentia deorum, ut ..; N II, 127. maior quaedam cura adhibenda est; O I, 47. omnis adhibenda erit cura, meditatio, diligentia, ut ..; O I, 114. in tota vita constituenda multo est ei rei cura maior adhibenda; O I, 119. in domo clari hominis ... adhibenda cura est laxitatis; O I, 139. in illis .. parandis (homines) adhibere curam; Lae 62.

curationem: hi curatione adhibita levantur in dies; F IV, 65. qui voluptatum libidine feruntur, ... his || iis || nullane est adhibenda curatio? T III, 4. ut ... alia ad alium motum curatio sit adhibenda; T IV, 65. sic .. adfecto haec adhibenda curatio est, ut ..; T IV, 74. omnis cultus et curatio corporis erit eadem adhibenda deo, quae adhibetur homini, ingressus, cursus, accubitio, inclinatio, sessio conprehensio, ad extremum etiam sermo et oratio; N I, 94. qui (medici) ... gravioribus .. morbis periculosas curationes et ancipites adhibere coguntur; O I, 83.

cursum: ʃ. curationem; N I, 94.

definitiones: has (definitiones rerum) ad omnia, de quibus disceptabatur, adhibebant; A I, 32.

despicientiam: capessentibus .. rem publicam nihilo minus quam philosophis, haud scio an magis etiam et magnificentia et despicientia adhibenda est rerum humanarum ... et tranquillitas animi atque securitas; O I, 72.

deum: ʃ. II. O III, 44.

dilectum: cum ... neque ullum dilectum adhiberi oporteret; F III, 50. ad quod dilectus adhibetur; F V, 90.

diligentiam: ad quas (notas) adhibita memoria et diligentia et monumentis superiorum efficitur ea divinatio, quae artificiosa dicitur; D I, 127. hoc scriptoris est, non furentis, adhibentis || est non f. adh. || diligentiam, non insani; D II, 112. adhibebit ad considerandas res et tempus et diligentiam; O I, 18. ad quem (usum) accommodanda est aedificandi descriptio et tamen adhibenda commoditatis dignitatisque diligentia; O I, 138. in deligendis idoneis iudicium et diligentiam adhibere (debemus); O II, 62. ut eam diligentiam adhiberemus in amicitiis comparandis, ut ne ..; Lae 60. secerni .. blandus amicus a vero et internosci tam potest adhibita diligentia, quam .., Lae 95. ʃ. curam; A II, 42. O I, 114.

divinationem: ad nullam .. earum rerum, quae sensu accipiuntur, divinatio adhibetur; D II, 9.

divisionem: Carneadia nobis adhibenda divisio est; F V, 16.

doctrinam: qui ... ad domesticum maiorumque morem etiam hanc a Socrate adventiciam doctrinam adhibuerunt; R III, 5.

doctos: ʃ. alqm; A II, 12.

ducem: cum, quorum res esset, sua ipsi non videbant, caecum adhibebant ducem; T V, 112.
elegantiam: adhibita .. disserendi elegantia; T II, 6.
exercitationem: ſ. artem; A II, 20.
exercitum: severitatem maiorum ... consulum exercitu adhibito quaestio animadversio*que* || [animadversio] || declarat; L II, 37.
explanationes: somniis, vaticinationibus, oraclis ... explanationes adhibitae sunt interpretum; D I, 116.
explicatricem: ſ. vim; A I, 32.
fabricam: qualis ista „fabrica" est? ubi adhibita? quando? cur? quo modo? A II, 87.
fatum: negabant .. fato adsensionibus adhibito necessitatem ab his posse removeri; Fa 40.
fletum: hic nimirum est fletus, quem duodecim tabulae in funeribus adhiberi vetuerunt; T II, 55.
fratrem: ſ. alqm; A II, 12.
genus: quintum genus (Aristoteles) adhibet vacans nomine; T I, 22. adhibendumne fuerit hoc genus ... an plane omittendum; O III, 9. quod amici genus adhibere omnino levitatis est; Lae 93.
geometriam: adhibenda etiam geometria est; A I, 6.
homines: nec .. alienum est ad ea eligenda, quae dubitationem afferunt, adhibere doctos homines vel etiam usu peritos; O I, 147.
honores: ſ. cultus.
hortationem: nec adhibetur ulla sine anapaestis pedibus hortatio; T II, 37.
ignem: (eae res) lacerant, vexant, stimulos admovent, ignis adhibent; T III, 35. quem (ignem) adhibemus ad usum atque victum; N II, 40. materia ... ad calficiendum corpus igni adhibito et ad mitigandum cibum utimur; N II, 151.
inclinationem, ingressum: ſ. curationem; N I, 94.
iram: quid .. huc adhibetis iram? T IV, 50.
iudicium: desinunt .. suum iudicium adhibere; N I, 10. ſ. diligentiam; O II, 62.
latebram: adhibuit .. latebram obscuritatis, ut iidem versus alias in aliam rem posse accommodari viderentur; D II, 111.
laudatores: quae (causa) nec testes ullos e claris viris nec laudatores poterit adhibere; F II, 67.
leporem: ſ. severitatem; O I, 134.
lucernam: ut in sole ... lucernam adhibere nihil interest; F IV, 29.
ludos: ſ. alqd; F II, 23.
magnificentiam: ſ. despicientiam.
magnitudinem: quo magis iis et magnitudo est animi adhibenda et vacuitas ab angoribus; O I, 73.
manus: ad inventa animo, percepta sensibus adhibitis opificum manibus omnia nos consecutos; N II, 150.
medicinam: tanta .. calamitatis praesentis adhibetur a philosopho medicina, quanta ..; T III, 54. alia est .. lugenti, alia miseranti aut invidenti adhibenda medicina; T IV, 59.
medicum: sive tu medicum adhibueris sive non adhibueris, convalesces; Fa 28. 30. sive tu medicum adhibueris sive non adhibueris, non convalesces; et alterutrum fatum est; medicum ergo adhibere nihil attinet; Fa 29. sive adhibueris medicum sive non adhibueris, convalesces; Fa 29. sive adhibueris medicum sive non adhibueris, non convalesces; Fa 29. tam .. est fatale medicum adhibere quam convalescere; Fa 30.
meditationem: ſ. curam; O I, 114. — memoriam: ſ. diligentiam; D I, 27. — mentem: ſ. II. O III, 44.
modum: adhibent modum quendam, quem ultra progredi non oporteat; T IV, 38. modum tu adhibes vitio? T IV, 39. adhibeat oratio modum; T V, 80. iis .. rebus ... modum quendam et ordinem adhibentes; O I, 17. quarum (villarum) ... est adhibendus modus ad mediocritatem*que* revocandus; O I, 140. modus adhibeatur, isque referatur ad facultates; O II, 55.
monumenta: ſ. diligentiam; D I, 127.
munditiam: adhibenda .. munditia est non odiosa neque exquisita nimis; O I, 130.
naturam: ut || in || quattuor initiis rerum illis quintam hanc naturam ... non adhiberet; A I, 39. ſ. coniecturam; D II, 147.
necessitatem: quae (rationes) ... nullam adhibent persuadendi necessitatem; A II, 116.
obscenitatem: si rerum turpitudini adhibetur verborum obscenitas; O I, 104.
oculos: ſ. II. T V, 111.
odores: ſ. cibum; N I, 112.
orationem: cum adhibemus ad eos orationem eius modi; A II, 32. est ... distinctio, utrum ad universam perturbationem ... an ad singulas, ut ad metum, lubidinem, reliquas, melius adhibeatur oratio; T IV, 59. (ratio, oratio) raro proficit neque est ad volgus adhibenda; T IV, 60. ut ... eadem sit omnibus ad deterrendum adhibenda oratio; T IV, 62. ſ. curationem; N I, 94.
ordinem: talis est .. ordo actionum adhibendus, ut ... omnia sint apta; O I, 144. ſ. modum; O I, 17.
ornamenta: Cato ... de caritate patriae Stoice solet oratoriis ornamentis adhibitis dicere; P 3.
peritum: ſ. alqm; D II, 71.
pietatem: »ad divos adeunto caste, pietatem adhibento, opes amovento«; L II, 19. quod .. (lex) pietatem adhiberi, opes amoveri iubet; L II, 25.
potionem: ſ. cibum.
praeparationem: in omnibus .. negotiis, prius quam adgrediare, adhibenda est praeparatio diligens; O I, 73.
preces: ſ. cultus.
principes: adhibuit sibi in consilium quindecim principes; O II, 82.
quaestionem: is quaestione adhibita confessus est pateramque rettulit; D I, 54.
rationem: bene adhibita ratio cernit, quid optumum sit; T IV, 58. ſ. coniecturam; D II, 42. II. T IV, 24.
remedium: videamus, quanta sint, quae *a* philosophia remedia morbis animorum adhibeantur; T IV, 58. quod .. vetat Chrysippus, ad recentis quasi tumores animi remedium adhibere; T IV, 63.
res: quibus rebus ad illum primum motum animi et amoris adhibitis; Lae 29.
reverentiam: adhibenda est quaedam reverentia adversus homines || [adversus homines] || et optimi cuiusque et reliquorum; O I, 99.
sacerdotes: Athenienses omnibus semper publicis consiliis divinos quosdam sacerdotes ... adhibuerunt; D I, 95.
saevitiam: iis qui vi oppressos imperio coërcent, sit sane adhibenda saevitia; O II, 24.
sapientiam: sapientia est adhibenda; F I, 43.
scientiam: adhibita .. divinarum humanarumque rerum scientia; F II, 37. relinquitur, ut summum bonum sit vivere scientiam adhibentem earum rerum, quae natura eveniant; F III, 31. his verbis ... unum eius modi (significari), vivere adhibentem scientiam earum rerum, quae natura evenirent; F IV, 14. omnem hanc ex Etruria scientiam adhibebant; D I, 3.
securitatem: ſ. despicientiam.
sensus: ſ. alqd; A II, 44.

sententias: iam explosae eiectaeque sententiae Pyrrhonis, Aristonis, Erilli ... adhibendae omnino non fuerunt; F V, 23.
sermonem: me (delectat) ... is sermo, qui more maiorum a summo adhibetur in poculo; C 46. his fictus ad ipsorum voluntatem sermo cum adhibetur; Lae 98. ſ. curationem; N I, 94.
sessionem: ſ. curationem; N I, 94.
severitatem: T. Torquatus ... cum illam severitatem in eo filio adhibuit, ... ut ..; F I, 24. ut adhibeatur rei publicae causa severitas; O I, 88. videat .., quibus de rebus loquatur; si seriis, severitatem adhibeat, si iocosis, leporem; O I, 134. ut severitas adhibeatur et contumelia repellatur; O I, 137.
sollertiam: homines, ac multo etiam magis natura congregati adhibent agendi cogitandique sollertiam; O I, 157.
tactus: ſ. cibum; N I, 112.
tempus: ſ. diligentiam; O I, 18.
titillationem: quibus (voluptatibus) quasi titillatio ... adhibetur sensibus; N I, 113.
tormenta: non quaerimus, possintne celare, sed tamquam tormenta quaedam adhibemus; O III, 39.
tranquillitatem: ſ. despicientiam.
tribunum: tribunum aliquem censeo videant [videbant, adhibeant ||; A II, 97.
vacuitatem: ſ. magnitudinem.
vanitatem: quid de iis existimandum est, qui orationis vanitatem adhibuerunt? O III, 58.
varietates: ſ. cibum; N I, 112.
ubertatem: quibus (elementis) ubertas orationis adhiberi vix potest; F III, 19.
verbera: ut .. domitores equorum non verbera solum adhibent ad domandum, sed cibum etiam saepe subtrahunt; fr V, 85.
vinum: ut vinum aegrotis ... melius est non adhibere omnino quam ..; N III, 69.
virtutem: id est virtute adhibita frui primis a natura datis; F II, 34.
viros: mos ipse patrius praestantes viros adhibebat; R V, 1.
vim: huic (dialecticae) quasi ex altera parte oratoria || [oratoria] || vis dicendi adhibebatur, explicatrix orationis perpetuae ad persuadendum accommodatae; A I, 32. ut, si minima vis adhibeatur imperii, (cives) irascantur; R I, 67. quasi vero forti viro vis possit adhiberi; O III, 110. cum sua sponte nulla adhibita vi consumptus ignis extinguitur; C 71.
usum: ad similitudines istas usus adhibendus est; A II, 57.
II. **mit doppeltem Accusativ** (vgl. I. corpora): adhibes artem advocatam etiam sensibus; A II, 86. sapientis .. cogitatio non ferme ad investigandum adhibet oculos advocatos; T V, 111. si res in contentionem veniet, nimirum Themistocles est auctor adhibendus; O II, 71. cum est concupita pecunia nec adhibita continuo ratio quasi quaedam Socratica medicina, quae sanaret || sanet || eam cupiditatem; T IV, 24. meminerit deum se adhibere testem, id est, ut ego arbitror, mentem suam; O III, 44.
III. **Fragment:** cum adhibent in pecuda pastores; R IV, 1.

adhortor, ermuntern, antreiben: I. locus: ne posset aliquando ad bellum faciendum locus ipse adhortari; O I, 35.
II. alqm: tu me et alias non numquam et paulo ante adhortatus es, aliorum *ut* facta et eventa conquirerem; fr V, 46.

adhuc, bisher, bis jetzt, noch immer: I. allein: 1. **Präsens:** tu quidem adhuc meam causam agis; T II, 26. qui (Academicus) sibi adhuc de re tanta deliberandum esse pronuntiat; A fr. 20. nec quicquam habeo adhuc probabilius; A II, 139. quod (cognomen) habes adhuc a nobis hereditarium; R VI, 11. non igitur adhuc ... intellego deos esse; N III, 15. adhuc de consuetudine exercitationis loquor; T II, 40. ut, qui adhuc voluntate nobis oboediunt, terrore teneantur; R III, 41. nam adhuc, ... quid ego quaeram, non perspicis; F V, 78. videtur: ſ. 3. fuisse.
2. **Imperfect:** adhuc haec erant; D II, 4. quae quidem (philosophia) adhuc peregrinari Romae videbatur nec offerre sese nostris sermonibus; F III, 40.
3. **Perfect:** quod (canorum in voce) equidem adhuc non amisi, et videtis annos; C 28. adhuc neminem cognovi poëtam, ... qui sibi non optumus videretur; T V, 63. eam sapientiam interpretantur, quam adhuc mortalis nemo est consecutus; Lae 18. et id quidem nemini video Graecorum adhuc contigisse, ut idem utroque in genere elaboraret; O I, 3. quae adhuc, Cato, a te dicta sunt; F III, 12. atque adhuc ea dixi, causa cur ... fuisset; F IV, 44. quae adhuc dixisti; F V, 27. renuntio .. vobis nihil esse, quod adhuc de re publica dictum putemus; R II, 70. quae a me adhuc dicta sunt *; L I, 57. his .., quae adhuc disputasti, prorsus adsentior; D II, 100. nihil est adhuc disputatum; R I, 20. cum multae res in philosophia nequaquam satis adhuc explicatae sint; N I, 1. quae adhuc exposui; R II, 42. id neque feci adhuc nec mihi tamen, ne faciam, interdictum puto; F I, 7. quae (res) est a nostris hominibus adhuc aut ignorata aut relicta; L I, 6. quoniam ... nec eorum (inproborum et avarorum) quisquam adhuc inventus est, quoi, quod haberet, esset satis; P 52. haec est una contentio, quae adhuc permanserit; A II, 78. quae (philosophia) ducta a Socrate in Peripateticis adhuc permansit; T IV, 6. quae .. adhuc protulisti, popularia sunt; F IV, 24. et adhuc quidem ita nobis progressa ratio est, ut ..; F V, 46. relicta: ſ. ignorata. ergo adhuc ... causa non videtur fuisse mutandi nominis; F IV, 13. Sisenna ... omnes adhuc nostros scriptores ... facile superavit; L I, 7. quod quoniam nomen minus est adhuc tritum sermone nostro; R II, 51. quem adhuc nos quidem vidimus neminem; T II, 51. nemo adhuc convenire me voluit, cui fuerim occupatus; C 32.
4. **Plusquamperfect:** quae .. nemo adhuc docuerat; A I, 8. ille .. vidit, non modo quot fuissent adhuc philosophorum de summo bono (sententiae), sed ..; F V, 16.
5. **ohne Verb:** idem adhuc; audi reliqua ...: media illa, inquit ..; F IV, 71.
II. **Verbindung:** usque: equitatum ad hunc morem constituit, qui usque adhuc est retentus; R II, 36.

adicio, hinwenden, hinzufügen, zulegen: alqd: quo haec adiecta sint; F IV, 30.
bustum, rogum: ſ. **adigo** bustum.
gloriam: (Timotheus) ad eam laudem doctrinae et ingenii gloriam adiecit; O I, 116.
imprudentiam: quo ne inprudentiam quidem oculorum adici fas fuit; L II, 36.
teruncium: ut ... nihil interest .. teruncium adicere Croesi pecuniae; F IV, 29.
voces: ne adiectae voces laberentur atque errarent; N II, 144.

adigo, hinbringen, vorladen, verpflichten: I. bustum, rogum: quod (lex) »rogum bustumve

novum« vetat »propius sexaginta pedes adigi || adici || aedes alienas invito domino«; L II, 61.

II. alqm — arbitrum: arbitrum illum adegit, QUIDQUID SIBI DARE FACERE OPORTERET EX FIDE BONA; O III, 66.

sapientem — ius iurandum: si adigam ius iurandum sapientem, ... iuraturum putas? A II, 116.

adimo, nehmen, wegnehmen, entziehen, rauben: I, 1. unpersönlich: si plures sunt ii, quibus inprobe datum est, quam illi, quibus iniuste ademptum est; O II, 79. iudicavit neque illis adimi nec iis non satis fieri, quorum illa fuerant, oportere; O II, 81.

2. alqs: non tanta studia assequuntur eorum, quibus dederunt, quanta odia eorum, quibus ademerunt; O II, 54.

II. alqd: ut, si quis quem oculis privaverit, dicat ea, quae cerni possent, se ei non ademisse; A II, 33.

aspectum: quibus (Cimmeriis) aspectum solis sive deus aliquis sive natura ademerat sive eius loci, quem incolebant, situs; A II, 61.

leges: nobis nostras (leges) ne ademeris; L II, 36.

pecunias: quae (concordia) esse non potest, cum aliis adimuntur, aliis condonantur pecuniae; O II, 78.

potestatem: qui (Sulla) tribunis plebis sua lege iniuriae faciendae potestatem ademerit, auxilii ferendi reliquerit; L III, 22.

sensum: aut ei sensus adimendus est aut ea ... reddenda adsensio; A II, 37.

vitam: si nox non adimit vitam beatam, cur dies nocti similis adimat? T V, 112. et parenti non numquam adimi vita sine scelere potest et servo saepe sine iniuria non potest; P 24.

adipiscor, erreichen, erlangen, erringen: alqd: constituebant ... esse ... finem bonorum adeptum esse omnia a || e || natura et animo et corpore et vita; A I, 19. utrisque hic bonorum finis videbatur, adipisci, quae essent prima natura quaeque ipsa per sese expetenda, aut omnia aut maxima; A I, 22. earum rerum, quae sint secundum naturam, quam plurima et quam maxima adipisci; F IV, 25. cum id adepti sumus, quod appetitum sit; F V, 44. ut aut id honestum sit, facere omnia voluptatis causa ... aut non dolendi ... aut eorum, quae secundum naturam sunt, adipiscendi; F V, 19. facere omnia, ut adipiscamur, quae secundum naturam sunt || sint ||; F V, 20. praeclarum .. nescio quid adepti sunt; T I, 49. cum videas eos ... in eo persequendo atque adipiscendo dolore non frangi; T II, 66. cum ... laetitia ut adepta iam aliquid concupitum ecferatur et gestiat; T IV, 12. ad id adipiscendum impellit ipsa natura, T IV, 12. quae (inpotentia) si quando adepta erit id, quod ei fuerit concupitum; T IV, 35. quod aut cupias ardenter aut adeptus ecferas te insolenter; T IV, 39. etsi (stultitia) adepta est, quod concupivit; T V, 54. ut non modo Graecarum litterarum rudes, sed etiam docti aliquantum se arbitrentur adeptos; O I, 1. ut adipiscantur ea, quae concupiverunt; O I, 24. alteri se adipisci id posse arbitrantur, si ..; O I, 70. se sine ullo munere adeptum esse omnia, quae haberentur amplissima; O II, 59. cum id, quod esse utile putes, adipiscare; O III, 49. quid (Scipio) non adeptus est, quod homini fas esset optare? Lae 11. si id volumus adipisci, virtuti opera danda est; Lae 84. nec tam miserum est non adipisci, quod velis, quam adipisci velle, quod non oporteat; fr V, 39. s. bonum; O I, 83.

bonum: qui (Zeno) nulla in re nisi in virtute aut vitio propensionem ne minimi quidem momenti ad summum bonum adipiscendum esse diceret; F IV, 47. ea (bona) qui adeptus sit; T V, 76. si plus adipiscare re explicata boni quam addubitata mali; O I, 83.

calorem: cum || tum || .. (animus) sui similem et levitatem et calorem adeptus *est*; T I, 43.

caritatem: quibus rebus facillime possimus eam, quam volumus, adipisci cum honore et fide caritatem; O II, 29.

commodum: quod idem (commodum) adipisci uterque non posset; Lae 34.

cursum: quando .. sibi || ibi, unum || quodque eorum siderum cursum decorum est adeptum; Ti 30.

decus: s. laudem; T II, 16.

dolorem: neque .. quisquam est, qui dolorem ipsum, quia dolor sit, amet, consectetur, adipisci velit; F I, 32.

gloriam: qui .. adipisci veram gloriam volet, iustitiae fungatur officiis; O II, 43. quae (officia) valeant ad gloriam adipiscendam; O II, 52. cum summa utilitate rei publicae magnam ipsi adipiscentur et gratiam et gloriam; O II, 85.

gratiam: s. gloriam; O II, 85.

honestatem: si omnia fugiendae turpitudinis adipiscendaeque honestatis causa faciemus; T II, 66.

honores: capessunt rem publicam honoribus imperiisque adipiscendis; F V, 57. quos (honores) cunctis suffragiis adepti sumus nostro .. anno; O II, 59.

imperia: s. honores; F V, 57.

laudem: quod huic officium, quae laus, quod decus erit tanti, quod adipisci cum dolore corporis velit, qui ..? T II, 16. nec .. licet iis ... negare eos esse beatos, qui illam (laudem) adepti sunt || sint ||; T V, 85. nemo ... laudem est adeptus; O I, 62.

levitatem: s. calorem.

magistratus: iis ... adipiscendi magistratus et gerenda res publica est; O I, 72.

malum: s. bonum; O I, 83.

officium: s. laudem; T II, 16.

philosophiam: quibus ex rebus philosophiam adepti sumus; Ti 52.

principia: ut recte dici possit omnia officia eo referri, ut adipiscamur principia naturae; F III, 22.

prudentiam: si existimabimur adepti coniunctam cum iustitia prudentiam; O II, 33.

rem: quam (rem) adipisci scelere quovis velit; F III, 36.

salutem: constabat eos ... nihil aliud tum egisse, nisi ... ut salutem adipiscerentur fuga; T III, 66.

sapientiam: quanta .. instrumenta habeat ad obtinendam adipiscendamque sapientiam; L I, 59.

senectutem: quam (senectutem) ut adipiscantur omnes optant, eandem accusant adepti || adeptam ||; C 4.

summam: ut is, qui eam (summam bonorum) adeptus sit, nihil praeterea desideret; F IV, 46.

virtutem: cum virtus maxime expetatur eiusque adipiscendae causa philosophia quaesita sit; T III, 47. quam (virtutem) qui adeptus erit, ubicumque erit gentium, a nobis diligetur; N I, 121.

voluptatem: ut .. voluptates omittantur maiorum voluptatum adipiscendarum causa; F I, 36. ii voluptatem maximam adipiscuntur praetermittenda voluptate; F I, 48. vestris ... pericula adeunda sunt, ut adipiscantur magnas voluptates; F II, 56.

utilitates: ut magnas utilitates adipiscimur conspiratione hominum atque consensu, sic ..; O II, 16.

aditus, Zugang, Zutritt: I. est: *ut* unus aditus, qui esset inter Esquilinum Quirinalemque montem, maximo aggere obiecto fossa cingeretur vastissima; R II, 11. ut ad officii inventionem aditus esset; O I, 6. est alius quoque quidam aditus ad multitudinem; O II, 31.
patet, potest: huc tibi aditus patere non potest; R VI, 15.
II, 1. cingo: f. I. est; R II, 11.
habeo: quae (emendatio philosophiae) omnino aditum nullum habere potest in urbem, in forum, in curiam; F IV, 21. quia (elephantus) propter magnitudinem corporis difficiles aditus habebat ad pastum; N II, 123 (122).
intercludo: bene laudata virtus voluptatis aditus intercludat necesse est; F II, 118. omnis .. aditus tuos interclusi; T V, 27. tu vero, Metrodore, ... Fortunae aditus interclusisti? quo modo? T V, 27.
patefacio: quo cum patefactus esset aditus; T V, 66.
2. arceo: cur eam (paupertatem) sumptu ad sacra addito deorum aditu arceamus? L II, 25.
III. limes ad: siquidem bene meritis de patria quasi limes ad caeli aditum patet; R VI, 26.
IV. coli: quae Lemni »nocturno aditu occulta coluntur, silvestribus saepibus densa«; N I, 119.

adiudico, zusprechen: in medio relictum quod erat, populo Romano adiudicavit; O I, 33.

adiumentum, Hilfe, Hilfsmittel, Unterstützung: I, 1. adfero: quam .. ad rem nos ... magnum attulimus adiumentum hominibus nostris; O I, 1.
adhibeo: quod corporum adiumenta adhibentur extrinsecus, animorum salus inclusa in his || [iis] || ipsis est; T IV, 58.
desidero: omnis ratio atque institutio vitae adiumenta hominum desiderat; O II, 39.
habeo: qui habent a natura adiumenta rerum gerendarum; O I, 72.
peto: ab ea (philosophia) ... omnia adiumenta et auxilia petamus bene beateque vivendi; T IV, 84.
2. indigeo: ut (animus) nihil aut non multum adiumento ullo ad suam confirmationem indigeret; F V, 59.
utor: ut (natura) ... neque sane multum adiumentis externis et adventiciis uteretur; F V, 59.
II. causa: praesidii adiumentique causa, non benivolentiae neque caritatis amicitias esse expetendas; Lae 46.
sine: quos negat sine adiumentis hominum tantas res efficere potuisse; O II, 16.

adiunctio, Zusatz: omnes .. sententias simplices eorum, in quibus nulla inest || est || virtutis adiunctio, omnino a philosophia semovendas putabo; F II, 39.

adiungo, anreihen, anschließen, beifügen, hinzufügen, zusetzen, beilegen, verleihen: I. **mit Ergänzung**: 1. de: de divinatione ingressi sumus his libris scribere; quibus, ut est in animo, de fato si adiunxerimus ..; D II, 3. f. II. alqd; D II, 140.
2. ut: adiuncto vero, ut idem etiam prudentes haberentur; O II, 42. f. II. alqd; F IV, 8.
3. quod: f. II. alqd; D II, 140.
4. Infinitiv: hostia .. maxima parentare pietatis esse adiunctum || [adiunctum] || putabat; L II, 54.
5. acc. c. inf.: rebus sumptis adiungam ex iis sequendas esse alias, *alias* improbandas; A II, 95. quae cum exposuisset, adiungit dupliciter dici adsensus sustinere sapientem; A II, 104. quod aiunt plerosque consolationibus nihil levari adiunguntque consolatores ipsos confiteri se miseros; T III, 73. adiungis: nec rationem esse nisi in hominis figura; N I, 89. qui cum ... dixisset ..., adiunxit minime id esse mirandum; N II, 69.
II. **mit einfachem Object**: alqm: f. Academiam. flamines. hominem.
alqd: vitae ... adiuncta esse dicebant, quae ad virtutis usum valerent; A I, 21. quae non tam naturae quam beatae vitae adiuncta sunt; A I, 21. nisi adiungerentur et corporis et cetera ... ad virtutis usum idonea; A I, 22. quod vos .. adiungere soletis; F II, 118. quod .. est definitioni adiunctum, ut res in partes dividatur, id ..; F IV, 8. quod .. (Stoici) ea ... non adiungunt ad finem bonorum; F IV, 43. qui (Callipho, Diodorus) ad honestatem aliud adiungunt; F IV, 50. qui ... adiungunt ei (virtuti) tamen aliquid summo in bono finiendo; F IV, 51. exaggeratis .. regiis opibus ... quid adiungit? T III, 45. quae (disserendi ratio et scientia) rem definit, genera dispertit, sequentia adiungit; T V, 72. his .. omnibus, quae proposui, adiunctis; N I, 98. ad hanc providentiam naturae tam diligentem ... adiungi multa possunt; N II, 140. quaedam adiuncta sunt, ut mihi de monumento Marii, tibi, quod equus ... apparuit; D II, 140. quid enim adiungunt? »tu produxisti nos intra luminis oras«; R I, 64. adiungitur: »noxiae poena par esto«; L III, 46. „nolite sinere nos cuiquam servire". ... quid enim adiungit? „nisi vobis universis, ... quibus et possumus et debemus"; P 41. f. vacuitatem; F II, 34. V, 21.
Academiam: adiunxi veterem Academiam, Peripateticos, Stoicos; D I, 87.
accessionem: hanc (domum) Scaurus demolitus accessionem adiunxit aedibus; O I, 138.
adsensionem: ad haec, quae visa sunt et quasi accepta sensibus, adsensionem adiungit animorum; A I, 40.
animum: animos hominum .. ad usus suos adiungere; O II, 17. ad quam (virtutem) se similis animus adplicet et adiungat; Lae 48. toto omni constituto sideribus parem numerum distribuit animorum et singulos adiunxit ad singula; Ti 43.
appetitionem: huic veri videndi cupiditati adiuncta est adpetitio quaedam principatus; O I, 13.
aquam: si di possunt esse sine sensu et mente, cur aquae *mentem, menti autem cur aquam* adiunxit, si ipsa mens constare potest vacans corpore? N I, 25.
Arctum: »quod (Bootes) quasi temoni adiunctam prae se quatit Arctum«; N II, 109.
auctoritatem: ut ab aliis possit (oratio) ipsa per sese nullius auctoritate adiuncta iudicari; T V, 83. auctoritatem .. nullam debemus nec fidem commenticiis rebus adiungere; D II, 113. si esset optimi cuiusque ad illam vim dominationis adiuncta auctoritas; R II, 15.
beluas: Triton .. natantibus invehens beluis adiunctis humano corpori; N I, 78.
benignitatem, bonitatem: cui (iustitiae) sunt adiunctae pietas, bonitas, liberalitas, benignitas, comitas; F V, 65.
causam: quando || quoniam || .. duobus generibus iniustitiae propositis adiunximus causas utriusque generis; O I, 29. si utroque (causa) adiuncta est, paria fiant necesse est; P 24.
cautionem: omnis .. praedictio mali tum probatur, cum ad praedictionem cautio adiungitur; D II, 54.
cognitionem: quodsi quis ad ea instrumenta

animi ... adiungendam sibi etiam doctrinam et uberiorem rerum cognitionem putavit; R III, 5.
comitatem: f. benignitatem.
commoda: qui ad honestatem prima naturae commoda adiungerent; A II, 138.
consuetudinem: quamquam confirmatur amor et beneficio accepto et studio perspecto et consuetudine adiuncta; Lae 29.
deos: quare .. pluris adiungimus deos? N III, 40.
dialecticam: ad eas .. virtutes ... dialecticam etiam adiungunt et physicam; F III, 72.
disciplinam: tali ingenio praeditus Lucullus adiunxerat etiam illam, quam Themistocles spreverat, disciplinam; A II, 2. ut (Plato) ... adiungeret Pythagoreorum disciplinam; F V, 87.
doctrinam: f. cognitionem.
dolores: cum (natura) ... iis .. (corporibus) et morbos insanabilis et dolores intolerabilis adiunxisset; T V, 3.
falsa: iis omnibus, quae visa sint, veris adiuncta esse falsa; A II, 42. ii (sumus), qui omnibus veris falsa quaedam adiuncta esse dicamus tanta similitudine, ut ..; N I, 12.
fidem: visis non omnibus adiungebat fidem, sed iis solum, quae ..; A I, 41. f. auctoritatem; D II, 113.
flamines: adiunxit ... flamines, Salios virginesque Vestales; R II, 26.
fructum: adiunge fructum amicitiarum; T V, 72.
genus: recte .. hoc adiunctum esse quartum exquirendorum officiorum genus; O II, 89.
gravitatem: magnam .. partem clementi castigatione licet uti, gravitate tamen adiuncta; O I, 137.
hominem: adiungamus philosophis doctissimum hominem, poëtam quidem divinum, Sophoclem; D I, 54.
indolentiam: indolentiam .. honestati Peripateticus Diodorus adiunxit; T V, 85.
iniuriam: ita ad impietatem in deos in homines adiunxit iniuriam; N III, 84.
interpretationem: ne ... ad illam causarum operam ... adiungatur haec iuris interpretatio; L I, 12.
iudicium: quid, si || quod si || ... eis .. nostrum iudicium et nostrum scribendi ordinem adiungimus? F I, 6.
laudes: quorum ad popularis inlustrisque laudes has etiam minus notas ... adiungimus; A II, 6.
liberalitatem: f. benignitatem.
magistratus: praepositis xviris nobilissimis, ... nullis aliis adiunctis magistratibus; R II, 62.
malum: equidem eos existimo (dicendos esse beatos), qui sint in bonis nullo adiuncto malo; T V, 28.
materiam: qui (animus) ex eadem iunctus alteraque natura adiuncta materia; Ti 27.
membra: si qua sint adiuncta ei (viti) membra; F V, 40.
mentem: qui (Xenophanes) mente adiuncta omne praeterea, quod esset infinitum, deum voluit esse; N I, 28. f. aquam.
montem: idem Aventinum et Caelium montem adiunxit urbi; R II, 33.
morbos: f. dolores.
nares: ad haec omnia percipienda os est aptissimum, quod adiunctis naribus spiritu augetur; N II, 134.
naturam: (vitis) volet secundum eam naturam, quae postea ei adiuncta erit || sit, est ||, vivere; F V, 40.
necessitatem: qui ita fatum introducunt, ut necessitatem adiungant; Fa 42.
nomen: ut fati nomen ne adiungas et eandem tamen teneas sententiam; Fa 29.
omina: his superstitionibus non dubitasti etiam omina adiungere; D II, 83.
ordinem: f. iudicium.
ostium: cum aspera arteria ... ostium habeat adiunctum linguae radicibus; N II, 136.
partem: rectene .. hanc tertiam partem ad exquirendum officium adiunxerit an secus; O III, 11.
pericula: adiunguntur pericula vitae; R I, 4.
personam: id habet aut generis ipsius sine personis temporibusque aut iis adiunctis facti ... controversiam; F IV, 6. duabus iis personis, quas supra dixi, tertia adiungitur ...; quarta etiam; O I, 115.
pietatem: f. benignitatem.
poëmata: Philo et proprio numero || [et proprium] noster || et lecta poëmata et loco adiungebat; T II, 26.
poëtam: f. hominem.
rationem: (natura) sensibus rationem adiunxit; F IV, 38.
rem: nulla re adiuncta, qua (mens) sentire possit; N I, 27. per quam (rationem homo) ... rebus .. praesentibus adiungit atque adnectit futuras; O I, 11.
sacra: ut ... iis essent || † est || ea (sacra) adiuncta, ad quos eiusdem (patris familias) morte pecunia venerit || [ut ... venerit] ||; L II, 48.
satietatem: senectus .. aetatis est peractio tamquam fabulae, cuius defectionem || defetigationem || fugere debemus, praesertim adiuncta satietate; C 85.
sedationem: adiunximus sedationem aegritudinis; T IV, 82.
similitudines: qui (Chrysippus) similitudines adiungens omnia in perfectis et maturis docet esse meliora; N II, 38.
somnium: his .. (somniis) adiungatur etiam Aeneae somnium; D I, 43.
temperantiam: ad hanc fortitudinem, de qua loquimur, temperantia adiuncta; T V, 42.
tempus: ea duo tempora (sol efficit), quorum alterum hiemi senescenti adiunctum est, alterum aestati; N II, 49.
terrorem: adiuncto terrore etiam militari; L III, 25.
turpitudinem: si ... turpitudinem videas adiunctam ei rei, ... tum ..; O III, 35.
vacuitatem: Callipho ad virtutem nihil adiunxit nisi voluptatem, Diodorus vacuitatem doloris; F II, 34. qui ad virtutem adiungunt vel voluptatem ... vel vacuitatem doloris; F II, 42. Diodorus ... adiungit ad honestatem vacuitatem doloris; F V, 14. aut voluptas adiungi potest ad honestatem ... aut doloris vacuitas ... aut prima naturae; F V, 21.
ventriculum: ex ea (anima) ... pars concipitur cordis parte quadam, quem ventriculum cordis appellant, cui similis alter adiunctus est; N II, 138.
virgines: f. flamines.
virtutes: aequam .. pronuntiabit sententiam ratio ... adiunctis virtutibus; F II, 37.
voluptatem: sin autem (Epicurus) voluptatem putat adiungendam eam, quae sit in motu, ... quid tendit? F II, 16. ut ... Callipho adiunxit ad honestatem voluptatem; F II, 19. nulla nec adiuncta nec sperata voluptate; F II, 63. f. vacuitatem.
uxorem: ut sapiens velit ... uxorem adiungere; F III, 68.
III. mit doppeltem Accusativ: non equidem recuso, sed te adiungo socium; F III, 9. septimum solem (Xenocrates) adiungit octavamque

lunam; N I, 34. ut principibus heroum, Ulixi, ... Achilli, certos deos discriminum et periculorum comites adiungeret; N II, 166. vgl. II. genus. — cum ... tertium adiunctum sit, si quid ... interpretes ... monuerunt; N III, 5.

adiutor, Helfer, Gehilfe, Beistand: I. 1. floret: floret Epicurus, eiusdem fere adiutor auctorque sententiae; O III, 116.

2. sum: qui (Tyndaridae fratres) non modo adiutores in proeliis victoriae populi Romani, sed etiam nuntii fuisse perhibentur; T I, 28. fuerat .. (Collatinus) in regibus expellendis socius Bruti consiliorum et adiutor; O III, 40. ut (amici) aut libidinis ministri aut adiutores essent ad iniuriam; Lae 35.

venio: quamquam non mihi, sed tibi hic venit adiutor: N I, 17. tu .. nolo existimes me adiutorem huic venisse, sed auditorem; N I, 17.

II, 1. habeo: in quo adiutores Stoicos optimos habemus; F V, 90. quo pluribus profuerint, eo plures ad benigne faciendum adiutores habebunt; O II, 53.

invenio: his adiutor contra patriam inventus est nemo; Lae 42.

2. utor: cum adiutore populo, quo utebamur antea, nunc minime nos uti posse videamus; T II, 4 (3).

adiutrix, Helferin, Begünstigerin: I. sum: quae (sapientia) esset naturae comes et adiutrix; F IV, 17. ea .. (regina) adiutrice regem dominum (Gyges) interemit; O III, 38.

II. amoveo: adsentatio, vitiorum adiutrix, procul amoveatur; Lae 89.

capio: »qua in re adiutricem coniugem cepit sibi«; N III, 68.

do: virtutum amicitia adiutrix a natura data est, non vitiorum comes; Lae 83.

adiuvo, helfen, unterstützen, fördern: I. absolut: 1. unpersönlich: a. substantivisch: haec omnia ex eo genere sunt, quae rerum adiuvant causas .... sed existimant plerique non haec adiuvantia causarum, sed has ipsas esse omnium causas; Ti 50.

b. verbal: nihil igitur adiuvat procedere et progredi in virtute, quo minus miserrimus sit, ante quam ad eam pervenerit, quoniam in aqua nihil adiuvat; F IV, 64.

2. persönlich: alqs: quid adiuvas? avaritiamne minuis? quo modo? F IV, 73. qui ... in filiarum collocatione adiuvant; O II, 56 (55). »o Tite, si quid ego || te || adiuero curamve levasso«; C 1.

alqd: (haec) adiuvant aliquantum cum ad cetera, tum ad amicitias comparandas; O II, 31.

causae: „causarum ..“ inquit (Chrysippus), „aliae sunt perfectae et principales, aliae adiuvantes et proximae“; Fa 41. non hoc intellegi volumus: causis perfectis et principalibus (omnia fieri), sed causis adiuvantibus [antecedentibus] et proximis; Fa 41. sequi illud quidem, ut omnia causis fiant antepositis, verum non principalibus causis et perfectis, sed adiuvantibus et proximis; Fa 41.

disciplinae: eas (disciplinas) non modo nihil adiuvare arbitror neque afferre || † affirmare ||, quo meliores simus, sed .. depravare naturam; F III, 11.

divinatio: quid .. adiuvat divinatio? D II, 20.

divitiae: ne impediant divitiae, quo minus iuvetur, modo ne adiuvent; O II, 71.

gloria: quandoquidem ea (gloria) in rebus maioribus administrandis adiuvat plurimum; O II, 31.

homines: qui .. ex bestiis fructus aut quae commoditas, nisi homines adiuvarent, percipi posset? O II, 14.

magistratus: nisi peccante senatu ... nullo magistratu adiuvante tolli diem utile est; L III, 40.

II. mit Object: alqm: nihil .. te contra seritas ars ista adiuvat; A II, 94. bene facis, .. quod me adiuvas; F III, 16. dici non potest, quam sim hesterna disputatione tua delectatus vel potius adiutus; T II, 10. quid est, quod me adiuvent haruspices? D II, 24. quid .. aut ostenta aut eorum interpretes vel Lacedaemonios olim vel nuper nostros adiuverunt? D II, 55. et Themistocles quidem nihil dixerit, in quo ipse Areopagum adiuverit, at ille vere *a* se adiutum Themistoclem; O I, 75. qui se adiuvari volent, non ne adfligantur, sed ut altiorem gradum ascendant; O II, 62. illum fortasse (magnitudo divitiarum) adiuvat, qui habet. ne id quidem semper; sed fac iuvare; O II, 71. tantum .. cuique tribuendum, ... quantum ille, quem diligas atque adiuves, sustinere (possit); Lae 73. s. I, 2. alqs; C 1.

amicos: ut (senes) et amicos et iuventutem et maxime rem publicam consilio et prudentia quam plurimum adiuvent; O I, 123.

animalia: quae .. (animalia) altiora sunt, adiuvantur proceritate collorum; N II, 123 (122).

Areopagum: s. alqm; O I, 75.

basim: basis .. trianguli, quem efficiunt grues, ea tamquam a puppi ventis adiuvatur; N II, 125.

causas: s. I, 1, a.

confectionem: quae confectio etiam a lingua adiuvari videtur; N II, 134.

fabulas: quae (fabulae) ... verbis sententiis, numeris cantibus adiuventur; D II, 113.

familiarem, fratrem: ut vicinum citius adiuveris in fructibus percipiendis quam aut fratrem aut familiarem; O I, 59.

fortis: „fortis“ .. non modo „fortuna adiuvat,“ ut est in vetere proverbio, sed multo magis ratio; T II, 11.

iniuriam: qui non modo non repellit, sed etiam adiuvat iniuriam? O III, 74.

iuventutem: s. amicos.

mutationem: eam mutationem si tempora adiuvabunt; O I, 120.

naturam: quae (artes) naturam adiuvarent; F IV, 16.

patriam: omnibus, qui patriam conservaverint, adiuverint, auxerint, certum esse in caelo definitum locum; R VI, 13.

philosophiam: ut ... eam .. (philosophiam) nos adiuvemus; T II, 5.

rem publicam: s. amicos.

vicinum: s. familiarem.

virum: a rege opulento vir summus facile impetravit, ut grandi pecunia adiuvaretur; O II, 82.

vitam: videtisne quam nihil praetermittatur, quod vitam adiuvet? F I, 57.

voluntates: etiamsi || etiam, si || qua fortuna acciderit ut minus iustae amicorum voluntates adiuvandae sint; Lae 61.

usum: ut ... alia (membra) etiam ceterorum membrorum usum adiuvant, ut crura, ut manus; F III, 63.

adlabor, sich ansetzen: umor || humor || adlapsus extrinsecus, ut in tectoriis videmus austro, sudorem videtur imitari; D II, 58.

adlecto, anlocken: I. senectus: ad quem (agrum) fruendum non modo non redardat, verum etiam invitat atque adlectat senectus; C 57.

II. vanitatem: quamquam blanda ista vanitas apud eos valet, qui ipsi illam adlectant et invitant; Lae 99.

adlevatio (all.), Erleichterung: ut eius (doloris) magnitudinem celeritas, diuturnitatem allevatio consoletur; F I, 40.

adlevo, erleichtern, mildern: »qui aliorum aerumnam dictis adlevans non idem ... clade subita frangatur sua«; T III, 71.

adlico (all.), anlocken, einladen, anziehen, gewinnen: I. **absolut:** alqd: nihil est .. virtute amabilius, nihil, quod magis adliciat ad diligendum; Lae 28.

adsiduitas, al.: neque laborum perfunctio neque perpessio dolorum per se ipsa allicit nec patientia nec assiduitas nec vigiliae nec ipsa, quae laudatur, industria, ne fortitudo quidem, sed ista sequimur, ut sine cura metuque vivamus; F I, 49.

II. **mit Object:** alqm: quodsi ... voluptas .. est sola, quae nos vocet ad se et alliciat suapte natura; F I, 54. quamquam omnis virtus nos ad se allicit; O I, 56.

animos: ut oratione benigna multitudinis animos ad benivolentiam alliciant; O II, 48.

appetitum: ut ipsum per se invitaret et alliceret appetitum animi, quem ὁρμήν Graeci vocant; F V, 17.

bestias: quod ea voluptas, quae in motu sit, et parvos ad se alliciat et bestias, non illa stabilis; F II, 32.

ferrum: si magnetem lapidem esse dicam, qui ferrum ad se adliciat et attrahat || trahat ||; D I, 86.

lectorem: qui eas (cogitationes) nec disponere ... possit nec delectatione aliqua allicere lectorem; T I, 6.

multitudinem: multitudinem haec (causa) maxime allicit, quod ..; F I, 25.

parvos: s. bestias.

rem: nihil esse, quod ad se rem ullam tam alliciat || illiciat || et attrahat quam ad amicitiam similitudo; Lae 50.

sapientem: ut ea (natura) debeat ipsa per se ad se colendam allicere sapientem; N I, 116.

studia: quonam modo hominum studia ad utilitates nostras allicere atque excitare possimus; O II, 20.

adligo (all.), anbinden, verbinden, binden, verpflichten: alqm: ne sine fructu alligatus sis; F II, 79. C. Marius ... cum secaretur, ... principio vetuit se alligari; T II, 53. ut eum (Saturnum) siderum vinclis alligaret; N II, 64. alligandi omnes essent, qui cubitum irent; D II, 122. ut, si ... ipsi .. minus ceperint ..., sacris ne alligentur; L II, 50. veluti, si minus quis cepisset, ne sacris alligaretur; L II, 51. qui eam pecuniam exegisset, solum sine coheredibus sacris alligari; L II, 51. eos, qui tantundem caperent, quantum omnes heredes, sacris alligari; L II, 52. praecipiendum est .. bonis, ut ... ne existiment ita se alligatos, ut ... non discedant; Lae 42.

oculum: cum Critonis ... oculum alligatum vidisset, (Socratem) quaesivisse, quid esset; D I, 123.

volnus: quiesce .. et volnus adliga; T II, 39.

adludo (all.), anschlagen, bespülen: mare sic terram appetens litoribus alludit || eludit, cludit ||, ut ..; N II, 100.

adluo, bespülen: coloniam: coloniarum .. quae est deducta a Graiis in Asiam ... praeter unam Magnesiam, quam unda non adluat? R II, 9. latera: divisus (Fibrenus) aequaliter in duas partes latera haec adluit; L II, 6.

adminiculo, stützen: scientia atque ars agricolarum, quae circumcidat, amputet, erigat, extollat, adminiculet; F V, 39.

adminiculum, Stütze, Beistand: I. est: natura solitarium nihil amat semperque ad aliquod tamquam adminiculum adnititur; quod in amicissimo quoque dulcissimum est; Lae 88.

II, 1. apprehendo: vites sic claviculis adminicula tamquam manibus adprehendunt; N II, 120.

2. adnitor ad: s. I.

III. ordines: adminiculorum ordines (me delectant), capitum iugatio, religatio ... vitium; C 53.

IV. explere: hanc .. partem relictam explebimus nullis adminiculis, sed, ut dicitur, Marte nostro; O III, 34.

administer, Diener: est .. boni auguris meminisse .. Iovi .. optimo maximo se consiliarium atque administrum datum; L III, 43.

administratio, Leitung, Verwaltung, Regierung: I. est: maximae..(actiones) sunt primum ... cognitio .. rerum caelestium ..., deinde rerum publicarum administratio aut administrandi scientia; F V, 58.

habet: cuius .. (mundi) administratio nihil habet in se, quod reprehendi possit; N II, 86.

patet, pertinet: quod earum (rerum publicarum) administratio latissime pateat ad plurimosque pertineat; O I, 92.

II, 1. adsequor: num ... vates || vatis || ... belli administrationem prudentius quam imperator coniectura adsequetur? D II, 12.

relinquo: cum mihi sit unum opus hoc a parentibus maioribusque meis relictum, procuratio atque administratio rei publicae; R I, 35.

tollo: tollitur ... administratio rei publicae; F IV, 68.

2. libero: administratione rei publicae liberatus doloris medicinam a philosophia peto; A I, 11.

vaco: utrum (di) ... omni curatione et administratione rerum vacent; N I, 2.

III. finitimus: illi .. Massiliensium paucorum et principum administrationi civitatis finitimus est, qui fuit ... apud Athenienses triginta *virorum* consensus; R I, 44.

IV, 1. abl. comp.: nihil est .. praeclarius mundi administratione; N II, 76.

3. sine: quae (inanima) nec haberemus .. nec iis sine hominum administratione uteremur; O II, 12.

administro, verwalten, besorgen, verrichten, leiten, regieren: alqd: mente consilioque divino omnia in hoc mundo ... administrari; N II, 132.

bella: maximae rei publicae partes, in his bella, ... nullis auspiciis administrantur; N II, 9. quam multi anni sunt, cum bella a proconsulibus et a propraetoribus administrantur, qui auspicia non habent! D II, 76. quoniam ab iis, qui auspicia nulla habent, bella administrantur; D II, 77.

civitatem: sine qua (severitate) administrari civitas non potest; O I, 88.

mundum: divina mente atque natura mundum universum atque eius maximas partis administrari; F IV, 12. qui (philosophi) deorum mente atque ratione omnem mundum administrari et regi censeant; N I, 4. docent ... mundum ab iis (dis) administrari; N II, 3. proximum est, ut doceam deorum providentia mundum administrari; N II, 73.

cum dicimus providentia mundum administrari, deesse arbitrato „deorum"; plene autem et perfecte sic dici existimato; providentia deorum mundum administrari; N II, 74. dico .. providentia deorum mundum et omnes mundi partes et initio constitutas esse et omni tempore administrari; N II, 75. quo concesso confitendum est eorum (deorum) consilio mundum administrari; N II, 75. deorum igitur consilio (mundus) administratur; N II, 76. ex quo efficitur id, quod volumus, deorum providentia mundum administrari; N II, 77. necesse est ergo eum (mundum) deorum consilio et providentia administrari; N II, 80. nos cum dicimus natura constare administrarique mundum; N II, 82. sequitur natura mundum administrari; N II, 85. qui potest ipse (mundus) non natura administrari? N II, 86. quodsi mundi partes natura administrantur, necesse est mundum ipsum natura administrari; N II, 86. eorum (deorum) providentia mundum administrari; D I, 117.

partes: f. bella; N II, 9. mundum; F IV, 12. N II, 75.

rem: maximas .. ab eo || [ab eo] || (sapiente) et gravissimas res consilio ipsius et ratione administrari; F I, 63. quae (res) natura administrantur; N II, 86. bellicam rem administrari maiores nostri nisi auspicato noluerunt; D II, 76. quandoquidem ea (gloria) in rebus maioribus administrandis adiuvat plurimum; O II, 31. quae (res) vel infirmis corporibus animo tamen administrentur; C 15.

rem publicam: consentaneum est huic naturae, ut sapiens velit gerere et administrare rem publicam; F III, 68. maximae .. (actiones) sunt primum ... cognitio .. rerum caelestium ..., deinde rerum publicarum administratio aut administrandi scientia; F V, 58. cum eius (rei publicae) administrandae potestatem aliis laudemque concederent; O I, 71. qui inter se contenderent, uter potius rem publicam administraret; O I, 87. interiecti inter philosophos et eos, qui rem publicam administrarent; O I, 92. in primis .. videndum erit ei, qui rem publicam administrabit, ut suum quisque teneat; O II, 73.

admirabilis, bewundernswert, wunderbar, befremdend, seltsam: A. alqd: quod eo est admirabilius in his stellis, ... quia ..; N II, 51. quo spectaculo nihil potest admirabilius esse, nihil pulchrius; N II, 104. nec .. haec solum admirabilia, sed nihil maius, quam quod ita stabilis est mundus; N II, 115. nisi omnes hi || si, ii || multa ad veritatem admirabilia dixissent; L II, 33. si .. inest in oratione mixta modestia gravitas, nihil admirabilius fieri potest, eoque magis, si ea sunt in adulescente; O II, 48. multa in eo viro praeclara cognovi; sed nihil || est || admirabilius, quam quo modo ... tulit; C 12. cetera, quae quibusdam admirabilia videntur, permulti sunt qui pro nihilo putent; Lae 86. quae quia sunt admirabilia contraque opinionem omnium [ab ipsis etiam παράδοξα appellantur]; P 4.

aspectus: quo sit earum stellarum admirabilior aspectus; N II, 106.

celeritas: quid potest esse minus quietum quam ... versari circum axem caeli admirabili celeritate? N I, 52. cum .. impetum caeli cum admirabili celeritate moveri vertique videamus || videmus ||; N II, 97.

compositio: admirabilis compositio disciplinae incredibilisque mo rerum traxit ordo; F III, 74.

constantia: earum .. (stellarum) perennes cursus ... cum admirabili incredibilique constantia declarant ... vim ... esse divinam; N II, 55. sunt .. (stellae) admirabili incredibilique constantia; N III, 23.

continuatio: est .. admirabilis quaedam continuatio seriesque rerum; N I, 9.

deductio: ex quo illa admirabilis || mirabilis || a maioribus Albanae aquae facta deductio est; D I, 100.

fabrica: quam .. admirabilis (sit) fabrica membrorum; N II, 121.

iudicium: aurium ... est admirabile quoddam artificiosumque iudicium; N II, 146.

laus: ibi permultos || per multos || annos admirabili quadam laude provinciae praefuit; A II, 1.

lepos: cuius ... ratio quamquam floruit ... admirabili quodam lepore dicendi; A II, 16.

licentia: o admirabilem licentiam et miserabilem inscientiam disserendi! Fa 38.

magnitudo: admirabilis quaedam exardescit benivolentiae magnitudo; Lae 29.

motus: maxume .. sunt admirabiles motus earum quinque stellarum; N II, 51.

ordo: caelestium admirabilem ordinem ... qui vacare mente putat; N II, 56. caeli signorum admirabilem ordinem insatiabilemque pulchritudinem magis spectat; fr V, 53.

ornatus: ut mihi quidem numquam hunc admirabilem caeli ornatum ... suspexisse videantur; N II, 94.

progressio: progressio admirabilis incredibilisque cursus ad omnem excellentiam factus est; T IV, 1.

res: neque intellegunt se rerum illarum pulchrarum atque admirabilium fundamenta subducere; F IV, 42. causam .. investigato in re nova atque admirabili; D II, 60. cognitionem .. rerum aut occultarum aut admirabilium ad beate vivendum necessariam ducimus; O I, 13.

series: f. continuatio.

species: quia speciem habeat || habet || admirabilem, Thaumante dicitur *Iris* esse nata; N III, 51.

varietas: siderum errores, ... varietate admirabili praeditos; Ti 33.

B. allein: haec παράδοξα illi, nos „admirabilia" dicamus; F IV, 74.

admirabilitas, Bewunderungswürdigkeit: I. est: quanta sit admirabilitas caelestium rerum atque terrestrium; N II, 90.

II. facio: haec animi despicientia admirabilitatem magnam facit; O II, 38.

III. cum: in quo (caeli complexu) cum admirabilitate maxima igneae formae cursus ordinatos definiunt; N II, 101.

admirabiliter, wunderbar, seltsam: administro: omnia ... ad salutem omnium conservationemque admirabiliter administrari; N II, 132.

dico: nimis admirabiliter nimisque magnifice dicere videntur; T IV, 36.

admiratio, Bewunderung, Interesse, Erstaunen, Verwunderung: I. est: est etiam admiratio non nulla in bestiis aquatilibus iis; N II, 124. magna est .. admiratio copiose sapienterque dicentis; O II, 48. maxima est admiratio in iudiciis; O II, 49. meministi, ... quanta esset hominum vel admiratio vel querella; Lae 2. si quis in caelum ascendisset ..., insuavem illam admirationem ei fore; quae iucundissima fuisset, si aliquem, cui narraret, habuisset; Lae 88.

II, 1, adfero: Dionysii equus quid attulit admirationis, quod emersit e flumine? D II, 67.

conficio: iustitia conficit et benivolentiam ... et ... fidem et admirationem; O II, 38.

facio: in quo (Telamone) haec admiratio fiebat: »hicine est ille Telamon?« T III, 39. causarum .. ignoratio in re nova mirationem || admirationem || facit; D II, 49.

habeo: haec παράδοξα illi, nos admirabilia dicamus. quid autem habent admirationis, cum prope accesseris? F IV, 74.

intermitto: nec vero intermittunt .. admirationem earum rerum; F V, 57.

moveo: qui (Stoici) ... nominibus uterentur iis, quae prima specie admirationem, re explicata risum moverent; F IV, 61.

refero: omnis admiratio, omne studium ad virtutem ... refertur; F V, 60.

tollo: ex quo tam multarum rerum cognitionis admiratio tollitur; T I, 58.

2. duco ex: tertius est locus, qui ducitur ex admiratione rerum caelestium atque terrestrium; N II, 75.

III. dignus: ex tota hac laude Reguli unum illud est admiratione dignum, quod captivos retinendos censuit; O III, 111.

IV. alqd: f. II, 1. adfero. habeo.

V, 1. adfici: admiratione .. adficiuntur || adficiunt || ii; O II, 37.

agi: quotiens hoc agitur, ecquandone nisi admirationibus maximis? F V, 63.

commoveri: quem (virum) quadam admiratione commotus saepius fortasse laudo, quam necesse est; L III, 1.

corrumpi: corrupti mores depravatique sunt admiratione divitiarum; O II, 71.

diligere: ego admiratione quadam virtutis eius (Africani eum dilexi); Lae 30.

praestabilis: quid eloquentia praestabilius .. admiratione audientium? O II, 66.

2. cum: eius (Tagetis) adspectu cum obstipuisset bubulcus clamoremque maiorem cum admiratione edidisset; D II, 50. si (multitudo) cum admiratione quadam honore dignos putat; O II, 31. ut cum admiratione hominum honore ab iis digni indicaremur; O II, 36. sarmenta, viviradices, propagines nonne || ea || efficiunt, ut quemvis cum admiratione delectent? C 52.

ex: nonne perspicuum est ex prima admiratione hominum || homines || ... credidisse ea efficere ... Iovem? D II, 42.

propter: propter Pythagoreorum admirationem Numam quoque regem Pythagoreum a posterioribus existimatum; T IV, 3. quid est .., quod deos veneremur propter admirationem eius naturae? N I, 117.

admiror, bewundern, staunen, sich wundern: I. **absolut:** alqs: Hortensius .. vehementer admirans ... me ... coepit hortari, ut sententia desisterem; A II, 63. admirantes quaeramus ab utroque, quonam modo vitam agere possimus; F IV, 69. cum ... admirans .. Hiero requireret, cur ita (Simonides) faceret; N I, 60. eum (Hannibalem) admiratum quaesisse de deo, quodnam illud esset tale monstrum; D I, 49. intuentem te, admirantem, clamores tollentem cum video, servum esse ineptiarum omnium iudico; P 37.

animi: adsuescunt animi neque admirantur neque requirunt rationes earum rerum; N II, 96.

pastor: ille apud Accium pastor ... primo admirans et perterritus hoc modo loquitur; N II, 89.

II. **mit Ergänzung:** 1. indirecte Frage: in quibus hoc primum est in quo admirer, cur ... non delectet eos sermo patrius; F I, 4. admirati sumus, quid esset, cur nobis Stoicos anteferres; F IV, 61. varium .. sermonem (fluxisse) .. admirantium, unde hoc philosophandi nobis subito studium extitisset; N I, 6. in quo admirandum est, cogressune ... (bestiolae) congregatae sint; N II, 124. ne quis sit admiratus, cur ... nunc ita seiungam, quasi ..; O II, 35.

3. quod: apud quem (M. Catonem) Laelium et Scipionem facimus admirantes, quod is tam facile senectutem ferat; C 3. f. sapientiam; C 4.

3. acc. c. inf.: qui .. admirantur nos hanc potissimum disciplinam secutos; N I, 11. ut mihi quidem admirari liberet in homine esse Romano tantam scientiam; N I, 91. admirandum tantum maiores in posterum providisse; L III, 44.

III. **mit Object:** alqm: is, qui hunc (Democritum) maxime est admiratus; A II, 73. quem (Diodotum) et admiror et diligo; A II, 115. quem (Sophoclem) scis quam admirer quamque eo delecter; F V, 3. quem (Platonem) ex tuo ore admiror; T I, 39. quem (Catonem) ... unice dilexi maximeque sum admiratus; R II, 1. quem (Platonem) tu admiraris; L I, 15. in quibus (locis) eorum, quos diligimus aut admiramur, adsunt vestigia; L II, 4. maxime .. admirantur eum, qui pecunia non movetur; O II, 38.

alqd: id quod admirari saepe soleo; T III, 8. haec est ... sapientia ..., nihil admirari, cum acciderit; T III, 30. sapientis est .. proprium, ... nihil, cum acciderit, admirari; T V, 81. hoc eo magis est in Romulo admirandum, quod ..; R II, 18. haec ego admirans referebam tamen oculos ad terram identidem; R VI, 19. nihil hominem, nisi quod honestum decorumque sit, aut admirari aut optare aut expetere oportere; O I, 66. admirantur .. communiter illi (homines) quidem omnia, quae ..., separatim autem ..., si ..; O II, 36. hoc qui admiratur; O III, 75. id .. te cum Laelio admirari solere dixisti; C 85.

cognitionem: qui (philosophi) naturae cognitionem admirantur; T I, 48.

continentiam: ego ... admirari satis non possum vel hominis ipsius continentiam vel temporum disciplinam; C 55.

diligentiam: quem (consulatum) ita gessit, ut diligentiam admirarentur omnes, ingenium agnoscerent; A II, 1.

disciplinam: f. continentiam.

effusiones: qui has pecuniarum effusiones non admiremur; O II, 56.

elegantiam: admiror, nec rerum solum, sed verborum etiam elegantiam; R IV, 8.

eloquentiam: cuius (Pythagorae) ingenium et eloquentiam cum admiratus esset Leon; T V, 8.

fidem: admiratus eorum fidem tyrannus petivit, ut se ad amicitiam tertium ascriberent; O III, 45.

fortunam: quod ... neque porro ita aut adulatus aut admiratus fortunam sum alterius, ut me meae paeniteret; D II, 6.

homines: ii saepe versutos homines et callidos admirantes malitiam sapientiam iudicant; O II, 10.

humum: cum admiraretur Lysander et proceritates arborum et derectos || dir. || in quincuncem ordines et humum subactam atque puram et suavitatem odorum; C 59.

imagines: quis .. istas imagines conprehendere animo potest? quis admirari? N I, 121.

ingenium: f. eloquentiam.

inventum: in eo admirandum esse inventum Archimedi, quod excogitavisset ..; R I, 22.

memoriam: ego .. maiore etiam quodam modo memoriam admiror; T I, 59. pudet me non tui quidem, cuius etiam memoriam admiror, sed Chrysippi; D II, 35.

naturam: eam (aeternam naturam) suspiciendam admirandamque hominum generi pulchritudo mundi ... cogit confiteri; D II, 148.

novitatem: admiratum Leontem novitatem

nominis quaesivisse, quinam essent philosophi; T V, 8 (9).

opera: num ... aut admiranda opera Phidiae aut Piraeus ille magnificus rem publicam efficiebat? R III, 44.

ordines, proceritates: f. humum.

pulchritudinem: quis non admiretur splendorem pulchritudinemque virtutis? O II, 37.

rem: rem haud sane difficilem ... admirari videmini; C 4.

sapientiam: saepe numero admirari soleo ... cum ceterarum rerum tuam excellentem, M. Cato, perfectamque sapientiam, tum vel maxime, quod numquam tibi senectutem gravem esse senserim; C 4. si sapientiam meam admirari soletis; C 5.

sollertiam: cum omnis sollertia admiranda est, tum ea, quae efficit, ut ..; fr V, 20.

speciem: cuius .. sphaerae speciem ipsam non sum tanto opere admiratus; R I, 21.

splendorem: f. pulchritudinem.

suavitatem: f. humum.

tarditatem: admirabor eorum tarditatem, qui animantem inmortalem et eundem beatum rotundum esse velint; N I, 24.

admisceo, beimischen, vermischen, hineinmengen, hinzusetzen, durchdringen: alqd: et tamen in illis veteribus nostris ... multa admixta ex intima philosophia; A I, 8. dubitare non possumus ..., quin nihil sit animis admixtum, nihil concretum; T I, 71. cum simplex animi esset natura ‖ nat. esset ‖ neque haberet in se quicquam admixtum dispar sui atque dissimile; C 78. f. malum.

aëra: ille .. (aër) et multo quidem calore admixtus est; N II, 27.

animos: quo minus (animi) se admiscuerint atque implicuerint hominum vitiis et erroribus; fr V, 97.

calorem: aquae etiam admixtum esse calorem primum ipse liquor aquae declarat et fusio ‖ declarat effusio, declarat ‖, quae neque conglaciaret frigoribus ..., nisi eadem se admixto calore liquefacta et dilapsa diffunderet; N II, 26.

dictata: f. versus.

genus: ex ea materia, quae individua est, ... et ex ea, quae ... dividua gignitur, tertium materiae genus ex duobus (deus) in medium admiscuit; Ti 21.

malum: cum constituisset deus bonis omnibus explere mundum, mali nihil admiscere, quoad natura pateretur; Ti 9.

naturam: quodsi ignis ex sese ipse animal est nulla se alia admiscente natura; N III, 36.

obitus, ortus: »ortus ubi atque obitus partem admiscetur in unam«; N II, 108.

opinionem: nulla .. admiscetur opinio officiosi doloris; T III, 70.

sidera: neque (sidera) ulla praeterea sunt ‖est‖ admixta natura; N II, 39.

versus: animadvertebas ... versus ab iis (philosophis) admisceri orationi. — ac multos quidem a Dionysio Stoico. — probe dicis. sed is quasi dictata, nullo dilectu, nulla elegantia; T II, 26.

urbes: admiscentur .. (maritimae urbes) novis sermonibus ac disciplinis; R II, 7.

admitto, zulassen, vorlassen, loslassen, begehen, verschulden: alqm: vix admittuntur ad eos (honores) nec satis commendati multudini possunt esse; A fr. 4.

alqd: temperantiam postulant in eo, quod semel admissum coërceri reprimique non potest; F I, 2. qualis quisque sit, quid agat, quid in se admittat; L II, 15.

equum: cum (P. Decius) ... equo admisso in mediam aciem Latinorum irruebat; F II, 61.

facinus: promissum potius non faciendum quam tam taetrum facinus admittendum fuit; O III, 95.

multitudinem: in quam (domum) ... admittenda hominum cuiusque modi ‖ generis ‖ multitudo; O I, 139.

religiones: sacerdos ... audaciam in * et inmittendis ‖ in admittendis ‖ religionibus foedis ‖ foedas ‖ damnet atque impiam iudicet; L II, 37.

admixtio, Beimischung: I. libero: cum (animus) omni admixtione corporis liberatus purus et integer esse coepisset, tum esse sapientem; C 80.

II. concretus: summa pars caeli ... suum retinet ardorem tenuem et nulla admixtione concretum; N II, 117.

admodum, sehr, in hohem Grade, völlig: I. **bei Verben:** adsentior: non quo illis (Stoicis) admodum assentiar, sed pudore impedior; F IV, 2.

approbo: cum id et Philus et Manilius et Mummius a. adprobavissent *; R I, 34.

aspernor: habeo .. sententiam tuam nec eam a. aspernor; A II, 148.

congruo: erat in homine ... orationi vita a. congruens; R II, 1.

delector: quamquam a. delectatus sum eius oratione perpetua; F II, 3. cum (Timotheus) ... eo .. convivio a. delectatus esset; T V, 100. etsi omnes, qui aderant, significabant ab eo (Laelio) se esse a. delectatos; R III, 42. in hoc a. delector, quod in aliis rebus ... versaris; L II, 17. maiorum .. sapientia a. delector; L II, 62. quid enim tam absurdum quam delectari multis inanimis ‖ inanibus ‖ rebus, ... animante .. non a. delectari? Lae 49.

diligo: qui (Alexander Pheraeus) ... cum uxorem Theben a. diligeret, tamen ..; O II, 25.

exspecto: quod ab eo laus imperatoria non a. exspectabatur, qui ..; A II, 2.

flagito: si (philosophus eloquentiam) non habeat, non a. flagitem; F I, 15.

floreo: qui illum (Carneaden) audierant, a. floruerunt; A II, 16.

gaudeo: equidem me cognosse (incunabula) a. gaudeo; L II, 5.

irascor: solent .., id quod virorum bonorum est, a. irasci; L I, 21.

mentior: nihil .. proficiant, nisi a. mentiantur; O I, 150.

moveo: ille (Pompeius) a. extis et ostentis movebatur; D II, 53.

placeo: placere .. tibi a. sensi ... virtutem ... se ipsa esse contentam; T V, 1.

probo: cuius (Arcesilae) primo non a. probata ratio; A II, 16. quae ‖ haec ‖ cum Scipio dixisset, a. probans Mummius; R V, 11.

teneo: a. .. tenenda sunt sua cuique non vitiosa, sed tamen propria; O I, 110.

vitupero: non est (mercatura) a. vituperanda; O I, 151.

II. **bei Adjectiven:** adulescens: ut .. (L. Lucullus) a. adulescens ... paternas inimicitias magna cum gloria est persecutus; A II, 1. cum (L. Crassus) esset a. adulescens; O II, 47. equidem etiam a. adulescentis P. Rutili, A. Vergini familiaritate delector; Lae 101.

adulescentulus: quae (carmina Aratia) a te a. adulescentulo conversa ita me delectant, quia Latina sunt, ut ..; N II, 104. memini me a. adulescentulo ... perturbari exercitum nostrum religione et metu; R I, 23.

clarus: alterum ita traditum clarum a. somnium; D I, 57.
copiosus: etsi tum nemo erat a. copiosus; T II, 26.
credibilis: Stoicum istuc || est, sed est || quidem nec a. credibile; A II, 85.
difficilis: cum .. quaereretur res a. difficilis; F IV, 12.
excors: aperte .. adulantem nemo non videt, nisi qui a. est excors; Lae 99.
grandis: quamquam eum (Q. Maximum) colere coepi non a. grandem natu, sed tamen iam aetate provectum; C 10.
gratus: quam ob rem utrique nostrum gratum a. feceris; Lae 16.
impius: quod inter omnis nisi a. impios convenit; N III, 7.
indoctus: quibusdam, et iis || his || quidem non a. indoctis, totum hoc displicet, philosophari; F I, 1.
infirmus: sum .. a. infirmus; A I, 14.
intolerabilis: nisi quaedam a. intolerabilis iniuria exarserit; Lae 76.
multus: in quo (libro) multum a. fortunae datur; F V, 12. (cibus) distribuitur per venas a. multas; N II, 137.
nobilis: Pheras ..., quae erat urbs in Thessalia tum a. nobilis; D I, 53.
parvus: quia sit a. parvum; F IV, 31. erit .. in consolationibus prima medicina docere aut nullum malum esse aut a. parvum; T III, 77. quae (filiola Tertia) tum erat a. parva; D I, 103. qui (Tarquinius) a. parvos tum haberet liberos; R II, 37.
pauci: ad quae (artificia) pauci accedunt, nostri quidem generis a.; A II, 86. haec eadem num censes apud eos ipsos valere nisi a. paucos? T II, 11. illius verae elegantisque philosophiae ... nulla fere sunt aut pauca a. Latina monumenta; T IV, 6. ex quibus (provinciis) a. pauci in patriam revertuntur; T V, 106. quoniam (ratio) pestifera est multis, a. paucis salutaris; N III, 69. omnibus fere avibus utuntur, nos a. paucis; D II, 76. pauci .. atque a. pauci honore ... amplificati ... corrumpere mores civitatis ... possunt; L III, 32. qui (aequales) pauci a. restant; C 46 cum et ego essem una et pauci a. familiares; Lae 2. ceterorum .. siderum ambitus ignorantes homines praeter a. paucos; Ti 33.
paululum: nihil ut fere intereat aut a. paululum || paulum ||; N II, 118.
ridiculus: illud a. ridiculum, quod negas Deiotarum auspiciorum ... paenitere; D II, 78.
scitus: vetus .. illud Catonis a. scitum est; D II, 51.
senex: cum .. ille (Q. Maximus) a. senex suasor legis Cinciae de donis et muneribus fuit; C 10. cum (Cyrus) a. senex esset; C 30.
similis: metus non est morbi a. similis, quamquam aegritudini est finitimus; T III, 23.
III. **bei Adverbien:** nuper: »quamquam haec inter nos nuper notitia a. est«; F II, 14.
obscure: aut nihil superum aut obscure a. cernimus; A fr. 10.
paulum: paulum a. sentiens (belua) praeteritum aut futurum; O I, 11.
raro: isti physici raro a. ... exclamant quasi mente incitati ... abstrusa esse omnia; A II, 14. qui (acupenser) a. raro capitur; Fa fr. 5.
sero: quae (studia) sero a. expetita in hanc civitatem e Graecia transtulerunt; T IV, 1.
IV. **ohne Verbindung:** scis solere .. in huius modi sermone, ut transiri alio possit, dici „admodum" aut „prorsus || prosus || ita est;" L III, 26.

admoneo, erinnern, mahnen, zurechtweisen, belehren: I. **absolut:** 1. unpersönlich: quorum nihil oportere || oporteret || exquisitis rationibus confirmare, tantum satis esse admovere; F I, 30.
2. alqs: qui admonent amice, docendi sunt; N I, 5.
natura: tantum sibi persuaserant, quantum natura admonente cognoverant; T I, 29.
II. **mit Ergänzung:** 1. ut: tantum admonebo, ... ut in sinu gaudeant, gloriose loqui desinant; T III, 51. admonet iuris consultus hic quidem ipse Mucius, pontifex idem, ut minus capiat; L II, 53 cum res ipsa admonuerit, ut in eos dicamus, qui ..; R II, 48.
2. acc. c. inf.: necessitas ferendae condicionis humanae quasi cum deo pugnare prohibet admonetque esse hominem; T III, 60.
III. **mit Object:** alqm: ego exspectatione promissi tui moveor, ut admoneam te, non ut flagitem; A ep. I. videsne .., quantum breviter admonitus de doloris terrore deieceris? T II, 14. quia nimis indociles quidam tardique sunt, admonendi videntur saepius; N I, 12. qui (Deiotarus rex) cum ex itinere quodam proposito ... revertisset aquilae admonitus volatu; D I, 26. qui || [qui] || (Amphiaraus et Tiresias) avibus et signis admoniti futura dicebant; D I, 88. quam multi inopes digni praesidio deorum nullo somnio ad thensaurum reperiendum admonentur! D II, 134. quam .. ob causam tam est obscure admonitus? D II, 134.
pinam: admonita squillae morsu pina || a squilla [pina] morsu || comprimit conchas; N II, 123.
IV. **mit Object und Ergänzung:** 1. de: de forma .. (deorum) partim natura nos admonet, partim ratio docet; N I, 46. nec tam multum dormiens ullo somnio sum admonitus, tantis praesertim de rebus; D II, 142.
2. **indirecte Frage:** maxime .. admonendus *est*, quantus sit furor amoris; T IV, 75. cotidie nos ipsa natura admonet, quam paucis || admonet ||, quam parvis rebus egeat, quam vilibus; T V, 102. si nos tacemus, locus ipse te non admonet, quid .. sit .. dicendum? L III, 47.
3. ut: ipse .. hic radiatus (sol) me intueri videtur admonens, ut crebro faciam mentionem sui; A II, 126. cuius (Theodori) hoc dicto admoneor, ut ... existimem; T I, 102. horum (siderum) nimirum aspectus impulit illos veteres et admonuit, ut plura quaererent; T V, 69. quae (divinatio), si fato omnia fiunt, nihil nos admonere potest, ut cautiores simus; D II, 21. Antipater ... admonere reliquos potuit, ut accuratius scriberent; L I, 6. admonebat me res, ut hoc quoque loco intermissionem eloquentiae ... deplorarem; O II, 67. etiam graviores constantioresque admonendi sunt, ut animadvertant, ne callida adsentatione capiantur; Lae 99. cum (Bias) esset admonitus a quodam, ut idem ipse faceret; P 8. admonuisse tibicinam, ut spondeum caneret, Pythagoras dicitur; fr X, 3. ut ... eam (Voluptatem) tantum ad aurem admonerent, ... ut caveret ..; F II, 69.
4. Accusativ: multa praeterea ostentis, multa extis admonemur multisque rebus aliis; N II, 166. iam illud non sunt admonendi ⟨est enim in promptu⟩, ut animadvertant ..; O II, 68.
5. Accusativ und de: ut aliquid aliquando de doctrinae studiis admoneamur; R I. 14.

admonitio, Erinnerung, Mahnung, Warnung: I. est: eandem in somnis admonitionem fuisse tertiam; D I, 55.
II, 1. desidero: nec (perversitas) magnopere admonitionem et praecepta desiderat || desiderant ||; O I, 145.

2. interest inter: interesse enim inter argumentum conclusionemque rationis et inter mediocrem animadversionem atque admonitionem; altera occulta ... aperiri, altera prompta et aperta iudicari || indicari ||; F I, 30.
III. vis: tanta vis admonitionis inest in locis, ut ..; F V, 2.
IV. iudicari: f. I, 2.
tractari: propriis .. et suis argumentis et admonitionibus tractanda quaeque res est; T V, 19.

admonitor, Mahner: nisi .. ad te quattuor admonitores non nimis verecundos; A ep. 1.

admonitus, Erinnerung, Aufforderung, Mahnung: cogitare: ut acrius aliquanto et attentius de claris viris locorum admonitu cogitemus; F V, 4.
facere: ut in religionis lege fecisti admonitu et rogatu meo; L III, 13.
inflectere: qui ... levi admonitu † || ac nutu || non actu inflectit illam feram; R II, 67.
meminisse: veteris proverbii admonitu vivorum memini; F V, 3.
revocari: hos admonitu oportebit ut bonos milites revocatos dignitatem tueri; T II, 48.

admotio, Anlegen: ad nervorum eliciendos sonos ac tibiarum apta manus est admotione digitorum; N II, 150.

admoveo, nähern, heranbringen, anwenden; alqm: quam (probitatem) qui adpetiverunt, adplicant se || sese || et propius admovent; Lae 32.
aurem: cum (Academicus) et hac et illac aurem diligenter admoverit; A fr. 20.
curationem: alia quaedam sit ad eum admovenda curatio; T IV, 61.
fasciculum: fasciculum ad naris admovebis? T III, 43.
faces: cum .. quasi faces ei (Posidonio) doloris admoverentur; T II, 61. dolorum cum admoventur faces, praeter modum plerique exterrentur; O II, 37.
manum: cum .. laevam manum admoverat; A II, 145.
medicinam: »siquidem qui tempestivam medicinam admovens non adgravescens volnus inlidat manu«; T III, 76.
stimulos: (eae res) lacerant, vexant, stimulos admovent, ignis adhibent; T III, 35.
virtutem: ad id (lumen virtus) se admovet; Lae 100.
urbem: neque .. ad mare (urbem) admovit; R II, 5.

adnecto, anknüpfen, anfügen, verbinden, befestigen: navem: »navem ut horrisono freto noctem paventes timidi adnectunt navitae«; T II, 23.
res: per quam (rationem homo) ... rebus .. praesentibus adiungit atque adnectit futuras; O I, 11.
stomachum: ostium .. adiunctum ... paulo supra, quam ad linguam stomachus adnectitur; N II, 136.

adnitor, sich anlehnen, hinstreben: sic natura solitarium nihil amat semperque ad aliquod tamquam adminiculum adnititur; Lae 88.

adno, heranschwimmen: quod ubique genitum || gentium || est, ut ad eam urbem, quam incolas, possit adnare; R II, 9.

adnumero, zuzählen: his libris adnumerandi sunt sex de re publica; D II, 3.

adnuo, zunicken, zustimmen: I. alqs: adnuere te video; N I, 113.
II. alqd: quod cum uterque nostrum adnuisset || adnuisset ||: fr V, 16.

adolescens, al. f. **adul—**

adolesco (adul.), heranwachsen, erstarken (vgl. **adultus**): alqs: nisi in eo, qui adoleverit || adul. ||, (rationem inesse non posse); N I, 98. perhibetur (Romulus), ut adoleverit || adul. ||, et corporis viribus et animi ferocitate tantum ceteris praestitisse, ut ..; R II, 4.
cupiditas: ea .. cupiditas agendi aliquid adulescit una cum aetatibus; F V, 55.
ratio: quae (ratio) quom adolevit || adul. || atque perfecta est, nominatur rite sapientia; L I, 22.
semina: quae (semina virtutum) si adolescere || adul. || liceret; T III, 2.
viriditas: quae (viriditas) nixa fibris stirpium sensim adulescit; C 51.

adoptatio, Annahme an Kindes Statt: quid adoptationes || adoptiones || filiorum, quid testamentorum diligentia ... (significat,) nisi ..? T I, 31.

adoptio, Annahme an Kindes Statt: quem (filium) in adoptionem D. Silano emancipaverat; F I, 24. f. **adoptatio.**

adopto, an Kindes Statt annehmen: alqm: quam fuit inbecillus P. || Publii || Africani filius, is qui te adoptavit! C 35.
natum: superioris filius Africani, qui hunc Paulo natum adoptavit; O I, 121.

adp— f. **app—, adq—** f. **acq—**

adrideo (arr.), lächeln, beifällig lächeln, belächeln: I. alqs: „tantum enim te modo || non modo, al. || monuit", inquit adridens, „ut caveres ..;" A II, 63. quae cum dixissem, ... tum Triarius leniter arridens: „tu quidem", inquit, „.... sustulisti"; F I, 26. eiuro, inquit arridens, iniquum, hac quidem de re; F II, 119. quo sonitu reddito adridens (Theramenes) „propino," inquit, „hoc pulchro Critiae"; T I, 96. „ambo enim," inquit adridens, „ab eodem Philone nihil scire didicistis"; N I, 17. quae cum Balbus dixisset, tum adridens Cotta: „sero," inquit ..; N III, 1. cum exclamasset Laelius ..., leniter arridens Scipio; „st! quaeso," inquit, „ne me e somno excitetis"; R VI, 12.
adulescens: cum ... adrisisset .. adulescens; T V, 60.
II. alqd: video, quid adriseris; N I, 79.

adripio (arr.), ergreifen, erfassen, festhalten, sich aneignen, aufgreifen: I. **absolut:** dolor: qui (dolor), simul atque arripuit, interficit; F II, 93. »ne successu arripiat maior dolor«; T II, 48.
II. **mit Object:** alqm: ut caveres, ne quis improbus tribunus plebis ... arriperet te; A II, 63.
alqd: tibi ... aliquid, tu ego suspicor, ex mea brevi responsione arripere cupienti; F III, 14. si quid incidit, (araneolae) arripiunt idque consumunt; N II, 123. quod uterque vestrum arripiet fortasse ad reprendendum; N II, 162. cum (error hominum) aliquid, quod utile visum est, arripuit; O III, 36.

animum: quaerit apud Xenophontem Socrates, unde animum arripuerimus, si nullus fuerit in mundo. et ego quaero, unde orationem, unde numeros, unde cantus; N III, 27 (26).
auctoritatem: non cani nec rugae repente auctoritatem arripere possunt; C 62.
cantus: ſ. animum.
cibum: cibum .. (animalia) ... partim unguium tenacitate arripiunt, partim aduncitate rostrorum; N II, 122.
exitus: eos quidem (bonos exitus) arripimus attribuimusque ... dis inmortalibus; N III 89.
genus: naturale (genus divinandi), quod animus arriperet aut exciperet extrinsecus ex divinitate; D II, 26.
litteras: quas .. (litteras Graecas) sic avide arripui quasi diuturnam sitim explere cupiens, ut ..; C 26.
matrem: »huc arripe ad me manibus abstractam (matrem) piis«; T II, 20.
materiam: cum (animus) materiam mutabilem arripuit et cum rursus individuam atque simplicem; Ti 27.
mentem: „unde .. hanc (mentem) homo arripuit?" ut ait apud Xenophontem Socrates; N II, 18.
numeros, orationem: ſ. animum.
particulas: hinc ceteri particulas arripere conati; F V, 72.
rem: arripere .. mihi videmini quasi vestro iure rem nullo modo probabilem; N I, 77. quod iam pueri, cum artes difficiles discant, ita celeriter res innumerabiles arripiant, ut ..; C 78.
similitudinem: quorum similitudinem aliquam qui arripuerit; T I, 110.
tabulam: si tabulam de naufragio stultus arripuerit; O III, 89.
verba: de qua (philosophia) disserens arripere verba de foro non potest; F III, 4.
visa: (mens) alia visa sic arripit, ut iis statim utatur; A II, 30

adrogans (arr.), anmaßend, dünkelhaft: A. alqs: utrum .. nos impudentes ... an illi adrogantes? A II, 115. neminem esse oportere tam stulte adrogantem, ut ... putet; L II, 16. vgl. B.
alqd: Democritus non inscite nugatur, ut physicus, quo genere nihil adrogantius; D II, 30.
genus: quod genus philosophandi minime adrogans . . . arbitraremur, quattuor Academicis libris ostendimus; D II, 1.
B. sum: sit sane adrogantis pluris se putare quam mundum; at illud non modo non adrogantis, sed potius prudentis, intellegere ..; N III, 26. neglegere, quid de se quisque sentiat, non solum arrogantis est, sed etiam omnino dissoluti; O I, 99.

adroganter (arr.), anmaßend: dico: nec vero hoc arroganter dictum existimari velim; O I, 2.
postulo: quae tu vide ne impudenter etiam postules, non solum adroganter; A II, 126.

adrogantia (arr.), Anmaßung, Dünkel: 1. fugio: in rebus prosperis ... fastidium arrogantiamque fugiamus; O I, 90.
increpo: Parmenides, Xenophanes ... versibus increpant eorum adrogantiam quasi irati, qui ..: A II, 74.
vito: quid est .., quod me impediat ... adfirmandi arrogantiam vitantem fugere temeritatem? O II, 8.
2. sum: esse .. hominem, qui nihil in omni mundo melius esse quam se putet, desipientis adrogantiae est; N II, 16. id .. putare quemquam hominem, nihil homine esse melius || [nihil ... melius] ||, summae adrogantiae censet esse; N III, 26.
3. succumbo: cedentibus ignavis et inbecillis et adrogantiae divitum succumbentibus; R I, 48.

adrogo, in Anspruch nehmen, sich anmaßen: alqd: cum ... tantum tibi adroges, ut exponas disciplinam sapientiae; A II, 114.
nomen: qui (optimates) non populi concessu sed suis comitiis hoc sibi nomen adrogaverunt; R I, 50.

adsc— ſ. **asc—**

adsector, begleiten: hereditatis spes, ... quicquid denunciatum est, facit, adsectatur, adsidet, muneratur; P 39.

adsecula, Anhänger: is (Caesar) cum ei (Deiotaro) Trocmorum || Trogmorum, al. || tetrarchian eripuisset et adseculae suo Pergameno nescio cui dedisset; D II, 79.

adsensio (ass.), Zustimmung, Beifall: I, 1. elabitur: cum posui librum ..., adsensio omnis illa elabitur; T I, 24.
est: aut ei (animali) sensus adimendus est aut ea, quae est in nostra potestate sita, reddenda adsensio; A II, 37. non sunt .. neque adsensiones neque actiones in nostra potestate; Fa 40. adsensio nostra erit in potestate, eaque ... extrinsecus pulsa, quod reliquum est, suapte vi et natura movebitur; Fa 43. ſ. II, 1. adiungo. facio; Fa 42.
potest: ſ. II, 1. facio; Fa 42.
praecipitat, procedit: ſ. II, 1. sustineo; A II, 68.
praecurrit: neque hoc quidquam esse turpius quam cognitioni et perceptioni adsensionem approbationemque praecurrere; A I, 45.
2. sum: opinationem ... volunt esse inbecillam adsensionem; T IV, 15.
II, 1. adiungo: ad haec, quae visa sunt et quasi accepta sensibus, adsensionem adiungit animorum, quam esse vult in nobis positam et voluntariam; A I, 40.
cohibeo: prudenter .. Academicos a rebus incertis adsensionem cohibuisse; N I, 1.
commoveo: necesse est enim adsensionem viso commoveri; Fa 42. ſ. facio; Fa 42.
efficio: eas (adsensiones) .. veteres illi ... vi effici et necessitate dicebant. qui autem ab iis dissentiebant, fato adsensiones liberabant; Fa 40.
excito: ſ. facio; Fa 42.
extraho: quod, ut feram et immanem beluam, sic ex animis nostris adsensionem, id est opinationem et temeritatem, extraxisset; A II, 108.
facio: si adpetitus (fato fit), illa etiam, quae adpetitum sequuntur, ergo etiam adsensiones; Fa 40. quod .. dicantur adsensiones fieri causis antepositis, id quale sit, facile a se (Chrysippus) explicari putat. nam quamquam adsensio non possit fieri nisi commota viso, tamen ... hanc habet rationem, ... non ut illa quidem fieri possit nulla vi extrinsecus excitata, ... sed ..; Fa 42. si illi, qui negant adsensiones fato fieri, † fateantur tamen eas non sine viso antecedente fieri, alia ratio est; sed si concedunt anteire visa, nec tamen fato fieri adsensiones ..; Fa 44. qui ab hoc (Chrysippo) dissentiunt confitentes non fieri adsensiones sine praecursione visorum; Fa 44.
gigno: tum opiniones adsensionesque firmae veraeque gignuntur; Ti 28.

libero: ſ. efficio.
moveo: quod proxima illa et continens causa non moveat adsensionem; Fa 44. ſ. I, 1. est; Fa 43.
pello: ſ. I, 1. est; Fa 43. — pono: ſ. adiungo.
reddo: ſ. I, 1. est; A II, 37.
sustineo: ut ... facilius ab utraque parte adsensio sustineretur; A I, 45. quamquam totum hoc, sapientem aliquando sustinere adsensionem, contra vos est. si enim inter visa nihil interesset, aut semper sustineret aut numquam; A II, 53. sustinenda est potius omnis adsensio, ne praecipitet, si temere processerit; A II, 68. quattuor eius (Clitomachi) libri sunt de sustinendis adsensionibus; A II, 98.
tollo: sublata .. adsensione omnem et motum animorum et actionem rerum sustulerunt; A II, 62.
tracto: hoc ... quale sit videamus in adsensionibus, quas prima oratione tractavi; Fa 40.
voco: nunc de adsensione atque adprobatione, quam Graeci συγκατάθεσιν vocant, pauca dicemus; A II, 37.
2. adhibeo: negabant .. fato adsensionibus adhibito necessitatem ab his posse removeri; Fa 40.
3. alieno ab: a falsa .. assensione magis nos alienatos esse quam a ceteris rebus ... arbitrantur; F III, 18.
dico de: ſ. 1. voco.
loquor de: nihil attinet de adsensione omnino loqui; A II, 38.
removeo ab: ſ. 2.
III. alienus: omnia, quae essent aliena firmae et constantis adsensionis, a virtute sapientiaque removebat; A I, 42.
IV. causa: Chrysippus concedens adsensionis proximam et continentem causam esse in viso positam; Fa 44.
retentio: ex his illa necessario nata est ἐποχή, id est adsensionis retentio; A II, 59. illud certe opinatione et perceptione sublata sequitur, omnium adsensionum retentio; A II, 78.
V, 1. approbare: nihil oportere neque profiteri neque adfirmare quemquam neque adsensione approbare; A I, 45.
peccare: neque peccare quemquam nisi adsensione; A II, 39.
2. in: ſ. II, 1. tracto.
sine: quod fieri sine adsensione non potest; A II, 37. nec memoriam sine adsensione posse constare nec notitias rerum nec artes; A II, 38. cum (sapiens) possit sine adsensione ipsam veri similitudinem non impeditam sequi; A II, 107.

adsensus (ass.), Zustimmung, Beifall: I. est, sum: † primum .. videri oportet || oportere ||, in quo sit etiam adsensus. dicunt enim Stoici sensus ipsos adsensus esse; A II, 108. cum (Zeno) paulum digitos contraxerat, „adsensus" (inquiebat) „huius modi (est)"; A II, 145.
II, 1. cohibeo: effectum illud erit, sapientem adsensus omnes cohibiturum; A II, 68. etiam a certis et inlustrioribus cohibes adsensum; A II, 94.
retineo: concedam illum ipsum sapientem ... retenturum adsensum; A II, 57.
sustineo: adiungit dupliciter dici adsensus sustinere sapientem; A II, 104. etsi maximam actionem puto ... obsistere opinionibus, adsensus lubricos sustinere; A II, 108. summum munus esse ... assensus .. suos firme sustinere; F III, 31.
tollo: qui aut visum aut adsensum tollit, is omnem actionem tollit e vita; A II, 39. si .. percipi nihil potest, quod utrique visum est, tollendus adsensus est; A II, 59.
2. interest ad: inter visa vera et falsa ad animi adsensum nihil interesse; A II, 90.
sustineo ab: cum ipsi dicatis sapientem in furore sustinere se ab omni adsensu; A II, 48. cum Panaetius se .. ab adsensu sustineat; A II, 107.
III, 1. approbari: quo posito et omnium assensu approbato illud assumitur, eum ... despicere; F III, 29.
comprobare: qui nullam rem adsensu suo comprobet; A II, 108. non .. id agitur, ut aliquid adsensu meo comprobem; A II, 126.
dicere: qui potuisset adsensu omnium dicere Ennius: »aspice hoc sublime || sublimen || candens, quem invocant omnes Iovem«? N II, 4.
2. cum: id quod ego magno quondam cum assensu omnium dixi; C 62.
sine: sequentes tantum modo, quod ita visum sit, dum sine adsensu; A II, 104.

adsentatio, Schmeichelei: I. delectat: hos delectat adsentatio; Lae 98.
est: in cive excelso ... blanditiam, adsentationem, ambitionem † meam esse levitatis; R IV, 7. adsentatio, vitiorum adiutrix, procul amoveatur, quae non modo amico, sed ne libero quidem digna est; Lae 89. sic habendum est nullam in amicitiis pestem esse maiorem quam adulationem, blanditiam, adsentationem; Lae 91. horum est adsentatio molesta, cum ad vanitatem accessit auctoritas; Lae 94. quamquam ista adsentatio, quamvis perniciosa sit, nocere tamen nemini potest nisi ei, qui eam recipit atque ea delectatur; Lae 97.
nocet, potest: ſ. est; Lae 97.
videtur: nec parasitorum in comoediis adsentatio faceta nobis videretur, nisi essent milites gloriosi; Lae 98.
II. amoveo, recipio: ſ. I. est; Lae 89. 97.
III. capi: etiam graviores constantioresque admonendi sunt, ut animadvertant, ne callida adsentatione capiantur; Lae 99.
delectari: ſ. I. est; Lae 97.

adsentator (ass.), Schmeichler: I. auget: semper auget adsentator id, quod is, cuius ad voluntatem dicitur, vult esse magnum; Lae 98.
titillant: illa (benignitas est) quasi adsentatorum populi multitudinis levitatem voluptate quasi titillantium; O II, 63.
II, 1. iudico: non benefici neque liberales, sed perniciosi adsentatores iudicandi sunt; O I, 42.
2. sum: ſ. I. titillant.
3. patefacio: cavendum est, ne assentatoribus patefaciamus auris neve adulari nos sinamus; O I, 91. ita fit, ut is adsentatoribus patefaciat aures suas maxime, qui ..; Lae 97.
4. intersum inter: quid intersit inter popularem, id est adsentatorem et levem civem, et inter constantem, || et || severum et gravem; Lae 95.
III. alqs ex: cum quidam ex eius (Dionysii) adsentatoribus, Damocles, commemoraret in sermone copias eius; T V, 61.

adsentio, zustimmen, beipflichten: I. unpersönlich: in quo (tactu) Cyrenaici solo putant veri esse iudicium, cui adsentiatur || quia sentiatur ||; A II, 20. omnino .. ante videri aliquid, quam agamus, necesse est, eique, quod visum sit, adsentiatur; A II, 39.
II. alqd: multa sequitur probabilia non comprehensa neque percepta neque adsensa, sed similia veri; A II, 99.

adsentior (ass.), zustimmen, beipflichten:

I. **absolut**: 1. **unpersönlich**: a. **substantivisch**: contineo ab: qui de omnibus rebus contineat se ab adsentiendo; A II, 104.

necessarius ad: neque .. Chrysippus ... eam causam esse ad adsentiendum necessariam concedet; Fa 44.

consuetudo: nobis ... ipsa consuetudo adsentiendi periculosa esse videtur et lubrica; A II, 68.

nota: ut in iis (veris) nulla insit certa iudicandi et adsentiendi nota; N I, 12.

temeritas in: omnibus in rebus temeritas in adsentiendo errorque turpis est; D I, 7.

b. **verbal**: qua (nota) adsentiri dicitis oportere; A II, 71.

2. **persönlich**: alqs: animus quodam modo eripitur iis, quos neque sentire neque adsentiri volunt; A II, 38. qui .. quid percipit, adsentitur statim; A II, 38. qui numquam adsentiar, qui nihil opiner; A II, 66. ut omittam levitatem temere adsentientium; A II, 120. tantum interest, quod tu, cum es commotus, adsciscis, adsentiris, adprobas; A II, 141. tum Torquatus: prorsus, inquit, assentior; F I, 28. haec .. spinosiora, prius ut confitear, me cogunt, quam ut adsentiar; T I, 16. nescio quo modo, dum lego, adsentior; T I, 24. si fidentia ... scientia quaedam est et opinio gravis non temere adsentientis; T IV, 80. quid dicis melius? si pulchrius, adsentior; si aptius ad utilitates nostras, id quoque adsentior; sin autem id dicis, nihil esse mundo sapientius, nullo modo prorsus adsentior; N III, 21. adducor, inquit, ut prope modum adsentiar; R I, 61. et Scipio: tum magis adsentiare, Laeli, si ... ad maiora pervenero; R I, 62. tum Scipio: adsentior vero; R II, 70. prorsus adsentior; L II, 12. prorsus || prosus || adsentior; L II, 17. adsentior; L II, 34. quod sequitur, quo modo aut tu adsentiare *aut* ego reprehendam, sane quaero; L II, 34. ego vero adsentior; L II, 35. haud equidem adsentior, tu tamen ad reliqua pergas velim; L III, 26. — alicui: ne his quidem adsentiebatur; A I, 39. me ad Democritum vocas; cui non adsentior; A II, 56. sapientis .. hanc censet Arcesilas vim esse maximam Zenoni adsentiens, cavere, ne capiatur; A II, 66. is (Polyaenus) posteaquam Epicuro adsentiens totam geometriam falsam esse credidit; A II, 106. nec Stratoni tamen adsentior nec vero tibi; A II, 121. vincam animum cuique adsentiar deligam; A II, 125. hic .. neutri adsentiens ... *nonne utroque* est prudentior? A II, 132. si es adsensus Antiocho, familiari tuo; A II, 137. labor eo, ut adsentiar Epicuro aut Aristippo; A II, 139. quibus ego assentior; F I, 8. 31. tibi, .. si mihi probabis ea, quae dices, libenter assentiar; F I, 28. quibus (Stoicis) ego vehementer assentior; F III, 17. ego assentior Diogeni; F III, 33. quibus ego vehementer assentior; F III, 57. non quo illis (Stoicis) admodum assentiar, sed pudore impedior; F IV, 2. Staseam ... assentientem iis, qui multum in fortuna secunda aut adversa ... ponerent; F V, 75. nec absurde Crantor ille ... „minime“, inquit, „adsentior iis, qui ..;“ T III, 12. nisi forte temporis causa nobis adsentiebare; T IV, 8. adducis me, ut tibi adsentiar; T V, 32. iis .. adsentior, qui duo genera divinationum esse dixerunt; D I, 34. equidem adsentior C. Marcello potius quam App. Claudio; D II, 75. hic primum si || primum || mihi libeat adsentiri Epicuro; Fa 21. ego vero huic potius adsentior; L I, 8. adsentiris Antiocho, familiari meo, ⟨magistro enim non audeo dicere⟩; L I, 54. quoi (Antiocho) .. ego adsentiar in omnibus necne, mox videro; L I, 54. neque illi adsentior, qui .. , neque illi, qui ..; L II, 33. minime vero assentior iis, qui negant ..; O III, 9. cui (Socrati) .. ita sunt Stoici adsensi, ut ..; O III, 11. Diogenes ait, Antipater negat, cui potius assentior; O III, 91. neque .. adsentior iis, qui haec nuper || nuper haec || disserere coeperunt; Lae 13. alc. rei: iis .., quae videntur, imbecillius adsentiuntur; A II, 52. iis, quae dicta sunt, vehementer adsentior; N III, 65. his .., quae adhuc disputasti, prorsus adsentior; D II, 100. s. falso; A II, 141. natura. cui quidem auguri vehementer adsentior; D I, 105. quod ... ego nihil eius modi esse arbitror, cui si adsensus sim, non adsentiar saepe falso; A II, 141. quod habeat rationem ne cui falso assentiamur; F III, 72. „Romulus in caelo cum dis agit aevum“, ut famae adsentiens dixit Ennius; T I, 28. ego ... non nimis adsentior in omni isto genere nostro illi familiari; R I, 15. s. alicui; A II, 137. L I, 54. incognito nimirum adsentiar, id est opinabor; A II, 113. tu cum me incognito adsentiri vetes; A II, 114. contineo .. me, ne incognito adsentiar; A II, 133. ne incognita pro cognitis habeamus iisque temere assentiamur; O I, 18. quibus (interrogatiunculis) .. qui assentiuntur; F IV, 7. magistro: s. alicui; L I, 54. non percepto: s. sapiens. nec . umquam sum adsensus veteri illi laudatoque proverbio; C 32. non quod tuis rationibus non adsentiar, sed quod nullis; A II, 125. isti .. rationi potissimum adsentior; L II, 34. nisi iis rebus adsensus sit, quae falsae esse non possint; A II, 23. id ... in eo, qui rei nulli adsentietur, non erit; A II, 38. negatis fieri posse, ut quisquam nulli rei adsentiatur; A II, 107. tu vero ista ne asciveris neve fueris commenticiis rebus adsensus; A II, 125. si Polemoneus (sapiens est), peccat Stoicus rei falsae adsentiens; A II, 132. nobismet ipsis ... verentibus .., ne temere vel falsae rei vel non satis cognitae adsentiamur; D I, 7. s. sapiens. virtus. nec est quod te pudeat sapienti assentiri; F II, 7. adsentiamur eorum sapientiae, quorum ingeniis ... omnem vitam legibus ... excultam .. habemus; fr IX, 11. illi alteri sententiae, nihil esse, quod percipi possit, vehementer adsentior; A II, 148. harum trium sententiarum nulli prorsus adsentior; Lae 57. accipio (visa) iisque interdum etiam adsentior nec percipio tamen; A II, 66. s. sapiens.

natura: ipsi .. dicunt ea se modo probare, quibus natura tacita assentiatur; F III, 40.

populus: qui (Ennius) magno plausu loquitur adsentiente populo: »ego ... dixi ..;« D II, 104.

sapiens: Carneades [non numquam secundum] illud dabat, (sapientem) adsentiri aliquando; A II, 67. sapientem, si adsensurus esset, etiam opinaturum; A II, 67. ut, si ostendero nihil posse percipi, tu concedas (sapientem) numquam adsensurum esse; A II, 78. eo .. sapientem non adsentiri, quia possit ..; A II, 101. alterum placere, ut (sapiens) numquam adsentiatur; A II, 104. nec tamen (sapiens) adsentietur; A II, 105. vester (sapiens haec quaeret), ut adsentiatur, credat, adfirmet; A II, 128. ut ... adsensurum .. non percepto, id est opinaturum sapientem existumem, sed ita, ut intellegat ..; A II, 148. sapientem nihil opinari, id est numquam adsentiri rei vel falsae vel incognitae; A II, 59. si ulli rei sapiens adsentietur umquam, aliquando etiam opinabitur; numquam autem opinabitur; nulli igitur rei adsentietur; A II, 67. nulli rei adsensurum esse sapientem; A II, 78. cum hoc intellegatur, omnino eum (sapientem) rei nulli adsentiri; A II, 104. nec (sapientem) umquam ulli viso adsensurum, nisi quod tale fuerit, quale falsum esse non possit; A II, 57.

senatus: ei (Philippo) senatus est assensus; O III, 87.

virtus: cuius (virtutis) omnis constantia et firmitas ex iis rebus constat, quibus adsensa est; A II, 39.

II. **mit Ergänzung:** 1. de: qua quidem de re quamquam assentior iis, ... tamen concedo ..; F V, 33.

2. ut: adsentior, frater, ut, quod est rectum verum*que*, *aeternum quo*que sit; L II, 11.

3. ne: agri .. ne consecrentur, Platoni prorsus adsentior; L II, 45.

4. acc. c. inf.: nihilo || nihil || .. magis adsentiri par *est* hoc illud esse, quam si || quasi || ..; A II, 58. non .. magis adsentiuntur nec adprobant lucere nunc, quam ..; A II, 128. ego .. tibi, Piso, assentior usu hoc venire, ut ..; F V, 4. ego .. adsentior eorum, quae posuisti, alterum alteri consequens esse, ut ..; T V, 21. in quibus adsentior sollicitam et periculosam iustitiam non esse sapientis; R III, 39. adsentior nullum esse de tribus his generibus, quod sit probandum minus; R III, 47. adsentior .. Platoni nihil tam facile in animos teneros ... influere quam ... sonos; L II, 38. ſ. III. alqd.

III. **mit Accusativ:** alqd: noli mecum (certare), qui hoc quidem certe, falsi esse aliquid in sensibus, tibi adsentior; A II, 101. de quibus (dis) habeo ipse quod sentiam, non habeo autem quod tibi adsentiar; N III, 64. illud . non adsentior tibi, praestare regi optimates; R III, 47. ſ. I. 2. alqs; N III, 21.

falsum, incognitum: cum tam vitiosum esse constet adsentiri quicquam aut falsum aut incognitum; A II, 68.

adsentor, beiſtimmen, ſchmeicheln: I. colligere: quam (benivolentiam civium) blanditiis et adsentando colligere turpe est; Lae 61.

II. alqs: qui ipse sibi adsentetur et se maxime ipse delectet; Lae 97.

callidus: quippe qui (callidus et occultus) etiam adversando saepe adsentetur et litigare se || litigare || simulans blandiatur; Lae 99.

homines: videamus, ne haec oratio sit hominum adsentantium nostrae inbecillitati; T III, 13.

III. alqd: ita agamus, ut nihil nobis adsentati esse videamur; A II, 45. »negat quis, nego; ait, aio; postremo imperavi egomet mihi omnia adsentari«, ut ait .. Terentius; Lae 93.

adsequor (ass.), einholen, erreichen, erlangen, erfaſſen, begreifen: I, 1. indir. Frage: quae quanto consilio gerantur, nullo consilio adsequi possumus; N II, 97.

2. ut: quo .. modo adsequi poterat Lacedaemo illa tum, ... ut bonis uteretur iustisque regibus? R I, 50. ſ. III. alqd; R I, 3. bonum; O II, 5. genus.

II. alqm: si me adsequi potueris aut sicubi nanctus eris; T I, 103. quem (Clitarchum) si adsequi posset; L I, 7.

alqd: quo id facilius adsequatur; A II, 44. si id tantum modo, ut taceas, nihil adsequeris; A II, 94. nec tamen id, cuius causa haec finxerat (Epicurus), assecutus est; F I, 19. ut hoc non in nostris solum artibus, sed etiam in illorum ipsorum (Graecorum) assequamur; F III, 5. id, in quo prudentia versaretur et quod assequi vellet; F V, 17. etiamsi id assequi nequeas; F V, 19. etiamsi ea non assequamur; F V, 20. quae (nostri) natura, non litteris adsecuti sunt; T I, 2. si nunc aliquid adsequi se putant, qui ostium Ponti viderunt; T I, 45. quid est (deus) adsecutus? N I, 23. cum idem uno (oculo) adsequi possim; N III, 8. nihil est .., quod non longinquitas temporum excipiente memoria prodendisque monumentis efficere atque adsequi possit; D I, 12. quod adsequor profecto, si instituta perfecero; D II, 6. Xenocraten, ... cum quaereretur ex eo, quid adsequerentur eius discipuli, respondisse, ut id sua sponte facerent, quod cogerentur facere legibus; R I, 3. ita qui primum illud adsequi *; R III, 23. neque .. attinet naturae repugnare nec quicquam sequi, quod assequi non queas; O I, 110. quod assequemur, si cavebimus, ne ..; O I, 131. hoc idem etiam post mortem monumentis litterarum assequuntur; O I, 156. ut id, quod utile videbatur neque erat, assequi posset; O III, 41. ut sit, per quem adsequatur, quod quisque desideret; Lae 29. id optime adsequitur, quae Graece ἀναλογία, Latine ... conparatio proportiove dici potest; Ti 13.. ſ. bonum; O II, 5.

abundantiam: quam (satietatem rerum atque abundantiam) tu quoniam numquam adsequere, numquam omnino es dives futurus; P 47.

administrationem: num ... vates || vatis || ... aut morbi naturam acutius quam medicus aut belli administrationem prudentius quam inperator coniectura adsequetur? D II, 12.

adulescentes: nonne »modo pueros, modo adulescentes in cursu a tergo insequens nec opinantis adsecuta est« senectus? T I, 94.

bonum: nec vero umquam summum bonum assequi quisquam posset; F V, 68. maximis .. in malis hoc tamen boni assecuti videmur, ut ea litteris mandaremus, quae ..; O II, 5.

complexionem: hanc (bonorum complexionem) assequi virtus, si quicquam praeter ipsam boni est, non potest; T V, 29.

constantiam: sive ratio constantiae virtutisque ducitur, aut haec ars est aut nulla omnino, per quam eas assequamur; O II, 6.

facultatem: quibus .. rationibus hanc facultatem assequi possimus, ut ..; O II, 19.

genus: alterum [iustitiae genus] assequuntur, ut inferenda ne cui noceant iniuria, in alterum incidunt || in altero delinquunt ||; O I, 28.

gloriam: non modo [non] aeternam, sed ne diuturnam quidem gloriam adsequi possumus; R VI, 23.

laudem: cum ... multi .. in nostra re publica adulescentes ... dicendo laudem assecuti sint; O II, 49. quamquam Africanus maiorem laudem meo iudicio assequebatur; O III, 4

licentiam: magnis illi et divinis bonis hanc licentiam assequebantur; O I, 148.

maturitatem: multa, ... quibus ... pubescant maturitatemque adsequantur, quae oriuntur e terra; N II, 50.

naturam: ſ. administrationem.

nomen: quae (sapientia) divinarum humanarumque rerum, tum initiorum causarumque cuiusque rei cognitione hoc pulcherrimum nomen apud antiquos adsequebatur; T V, 7.

obscura: quibus (ratione, intellegentia) utimur ad eam rem, ut apertis obscura adsequamur; N III, 38.

odia: non tanta studia assequuntur eorum, quibus dederunt, quanta odia eorum, quibus ademerunt; O II, 54.

officia: quae (officia) et ingenii bonitate multi assequuntur || assecuntur || et progressione discendi; O III, 14.

opinionem: „beatum, cui etiam in senectute contigerit, ut sapientiam verasque opiniones assequi possit!“ F V, 58. quam opinionem nemo umquam mortalis adsequi potuit sine eximia virtutis gloria; R II, 17.

propositum: ut omnia faciat, quo propositum assequatur; F III, 22.
pueros: s. adulescentes.
rem: rem .. magnam adsecutus *est*, quod ... timorem .. deiecerat; R I, 24.
sapientiam: si ... sapientiam .. nemo adsequitur; N III, 79. s. opinionem; F V, 58.
satietatem: s. abundantiam.
sensus: ut ... is, qui humanos sensus amiserit, divinos adsecutus sit; D II, 110.
splendorem: non eum (Themistoclem) sua, sed patriae gloria splendorem adsecutum; C 8.
studia: s. odia. — virtutem: s. constantiam.

adservio, zu Hilfe kommen: toto corpore atque omnibus ungulis, ut dicitur, contentioni vocis adserviunt; T II, 56.

adservo, bewachen: »haec (dextra) interemit tortu multiplicabili draconem auriferam obtutu adservantem arborem? || ; || « T II, 22.

adsessor, Beisitzer: Lacedaemonii regibus suis augurem adsessorem dederunt; D I, 95.

adseveranter, ernstlich, nachdrücklich: haec Antiochus fere et Alexandreae tum et multis annis post multo etiam adseverantius, in Syria cum esset mecum; A II, 61.

adsevero, beharren, versichern: I. de: neminem ulla de re posse contendere nec adseverare sine aliqua ... nota; A II, 35.
2 acc. c. inf.: isti .. quem ad modum adseverant ex corpusculis ... mundum esse perfectum, vel innumerabiles potius ... nasci? N II, 94.

adsideo, dabeisitzen: alqs: Alexander adsidens somno est consopitus; D II, 135.
spes: hereditatis spes ... quicquid denunciatum est, facit, adsectatur, adsidet, muneratur; P 39.

adsido (ass.), sich setzen: alqs: adsidamus, inquam, si videtur; A I, 14. si scieris ... velle aliquem imprudentem super eam (aspidem) assidere ..., improbe feceris, nisi monueris, ne assidat; F II, 59. cum ... satis .. ambulatum videretur, tum in bibliotheca, quae in Lycio est, adsedimus; D II, 8. eum .. (P. Rutilium Scipio) ut salutavit, propter Tuberonem iussit adsidere; R I, 17. qui (M'. Manilius) a Scipione ceterisque amicissime consalutatus adsedit proximus Laelio; R I, 18.

adsidue (ass.), beständig, unablässig: I. accipio: quamquam a Cratippo nostro ... haec te assidue audire atque accipere confido; O III, 5.
audio: iam Polemonem audiverant adsidue Zeno et Arcesilas; A I, 34. s. accipio.
cano: gallos gallinaceos in eo loco sic adsidue canere coepisse, ut nihil intermitterent; D I, 74.
instillo: »quae (guttae) saxa adsidue instillant Caucasi«; T II, 25.
versor: is (Diodotus) ... cum iu philosophia multo etiam magis adsidue quam antea versaretur; T V, 113.
video: ut oculis adsidue videmus; N II, 104.
II. beatus: cogitat (deus), inquiunt, adsidue beatum esse se; N I, 114.

adsiduitas (ass.), Beständigkeit, Ausdauer, Fortdauer: I. adlicit: nec patientia nec assiduitas (per se ipsa allicit); F I, 49.
II, 1. adsuescere: adsiduitate cotidiana et consuetudine oculorum adsuescunt animi; N II, 96.
formare: quam (consuetudinem) partim adsiduitate exercitationis || exerc. adsid. ||, partim ratione formabant; A I, 20.
2. propter: quod apud maiores nostros saepe fiebat propter aerarii tenuitatem assiduitatemque bellorum; O II, 74.

adsiduus (ass.), ansässig, gegenwärtig, fleißig, ununterbrochen: A. dominus: semper .. boni assiduique domini referta cella vinaria, olearia, etiam penaria est; C 56.
querellae: »acredula ... vocibus instat et adsiduas iacit ore querellas«; D I, 14.
recordatio: ut ... earum .. (voluptatum) assidua recordatione laetetur; F I, 41.
B. allein: qui cum locupletis assiduos appellasset ab asse dando; R II, 40.

adsigno (ass.), zuweisen, zuschreiben: equos: Corinthios video publicis equis adsignandis et alendis orborum et viduarum tributis fuisse quondam diligentis; R II, 36.
munus: ne munus humanum || [humanum] || adsignatum a deo defugisse videamini; R VI, 15.
praeceptum: quod praeceptum quia maius erat, quam ut ab homine videretur, idcirco assignatum est deo; F V, 44.

adsimilis, ähnlich: in pulmonibus .. inest raritas quaedam et adsimilis spongiis mollitudo; N II, 136.

adsimulo (ass.), vergleichen, heucheln: I. furere: »furere assimulare, ne coiret, (Ulixes) instititˮ; O III, 98.
II. rem publicam: nullum est exemplum, cui malimus adsimulare rem publicam; R I, 34.

adsisto (ass.), hintreten, herankommen, dabeistehen, dastehen: alqs: »nemo haec umquam est transvectus caerula cursu, quin prius adstiterit vocum dulcedine captus, post ... pervenerit«; F V, 49. qui cum famulorum *in* numero educatus ad epulas regis adsisteret; R II, 37. quia nusquam erat scriptum, ut contra omnis hostium copias in ponte unus adsisteret; L II, 10.
natus: »accede, nate, adsiste, miserandum aspice evisceratum || eviscerati || corpus laceratum patris«! T II, 21.
talus: ita iacere talum, ut rectus assistat; F III, 54.

adsoleo, pflegen, Brauch sein: »neve quem initianto nisi, ut adsolet, Cereri Graeco sacro«; L II, 21. cum in hortos D. Bruti auguris commentandi causa, ut adsolet, venissemus; Lae 7.

adsp—, adst— s. **asp—, ast—**

adsuesco (ass.), gewöhnen, sich gewöhnen: I. alqs: ut mater geminos internoscit consuetudine oculorum, sic tu internosces, si adsueveris; A II, 57.
animi: adsiduitate cotidiana et consuetudine oculorum adsuescunt animi; N II, 96.
II. legere: qui diligenter haec, quae de philosophia litteris mandamus, legere assueverit; F I, 11.
vincere: ut (Demosthenes) fremitum assuesceret voce vincere; F V, 5.
III. beluam: ille Indus aut Poenus unam coërcet beluam, et eam docilem et humanis moribus adsuetam; R II, 67.

adsum, anwesend, zugegen, vorhanden sein, erscheinen, beistehen: alqs: »† .. incede || incedunt || ;

adsunt, me expetunt»; A II, 89. quae iam non ad multitudinem, sed ad vosmet ipsos, qui adestis, pertinent; A II, 144. aderamus nos quidem adulescentes, sed multi amplissimi viri; F II, 55. cum hic adsit (me autem dicebat); F V, 7. »adsum atque advenio Acherunte vix via alta atque ardua»; T I, 37. adsunt .., qui haec non probent; T I, 76. vellem adesse posset Panaetius (vixit cum Africano); T I, 81. poposci eorum aliquem, qui aderant, causam disserendi; T III, 7. ut ... desiderium (sit) libido eius, qui nondum adsit, videndi; T IV, 21. ut adsint, cognoscant, animadvertant, quid de religione ... existimandum sit; N I, 14. aderat etiam Q. Lucilius Balbus; N I, 15. M. .. Piso si adesset; N I, 16. quod Diana, cum in partu Olympiadis adesse voluisset, afuisset domo; N II, 69. se ... petere, ut mane ad portam adesset; D I, 57. qui ... quasi doctissimorum hominum in concilio adsint, cum eorum .. scriptis .. se oblectent; R I, 28. est tibi ex eis ipsis, qui adsunt, bella copia; R II, 67. etsi omnes, qui aderant, significabant ab eo (Laelio) se esse admodum delectatos; R III, 42. ut ... ad haec revocetur oratio, sed utcumque aderunt; O I, 135. ea nec constanter fieri possunt neque iis, qui adsunt, probari; O I, 137. quod proximis Nonis ... tu non adfuisti; Lae 7. quod .. Nonis in conlegio nostro non adfuisses; Lae 8. cum et Philus et Manilius adesset et alii plures; Lae 14. si nuper in hortis Scipionis, cum est de re publica disputatum, adfuisses; Lae 25. adfuistis; Lae 96. ſ. familiares. — memini me adesse P. Sextilio Rufo; F II, 55. adsum amicis; C 38. quod aderam Laenati et Rupilio consulibus in consilio; Lae 37. — ades .. animo et omitte timorem, Scipio; R VI, 10.

alqd: corpore nihil nisi praesens et quod adest sentire possumus; F I, 55. nonne clamant sapienti plus semper adesse, quod velit, quam quod nolit? F V, 93. quorum alterum saepe adest, alterum semper inpendet; T V, 15. sapientia semper eo contenta est, quod adest; T V, 54. quae et, quom adsunt, perparva || per se parva || sunt, et, quam diu adfutura sint, certum || certe || sciri nullo modo potest; L I, 52. quod adest quodque praesens est; O I, 11. ut et, cum haec adsint, beata vita sit et sine his esse non possit; Lae 84. ſ. commoditas.

absentes: et absentes adsunt et egentes abundant; Lae 23.
adulescentes: ſ. alqs; F II, 55.
amissio: aderit .. malorum ... turba quaedam, paupertas, ignobilitas, humilitas, solitudo, amissio suorum, graves dolores corporis, perdita valetudo, debilitas, caecitas, interitus patriae, exilium, servitus denique; T V, 29.
animus: animus .. solus, nec cum adest nec cum discedit, apparet; C 80.
bonum: quod (bonum) sit ex usu iam praesens esse atque adesse; T IV, 14. isto bono utare, dum adsit, cum absit, ne requiras; C 33.
caecitas: ſ. amissio.
comitas: in obsequio .., quoniam Terentiano verbo lubenter utimur, comitas adsit; Lae 89.
commoditas: tu ... celabis homines, quid iis adsit commoditatis et copiae? O III, 52.
constantia: ex quibus magna significatio fit non adesse constantiam; O I, 131.
copia: ſ. commoditas.
coronae: aderant unguenta, coronae; T V, 62.
damna: ſ. poena. — debilitas: ſ. amissio.
decus, dignitas: dum honestas, dum dignitas, dum decus aderit; T II, 31.
dolor: qui (dolor) si adesset; F II, 64. dolor ... metuetur semper, etiamsi non aderit; iam enim adesse poterit; F II, 92. ſ. amissio.
exsilium: ſ. amissio.
familiares: nam aderant mei familiares, docti homines, P. et C. Selii et Tetrilius Rogus; A II, 11.
fax: »adest, adest fax obvoluta sanguine atque incendio»! D I, 67.
fortitudo: tibi aderit princeps fortitudo, quae te animo tanto esse coget, ut omnia ... contemnas ...; aderit temperantia, quae est eadem moderatio; T III, 36.
homines: ſ. familiares.
hostis: maritimus .. ille et navalis hostis ante adesse potest, quam ..; R II, 6.
humilitas, ignobilitas: ſ. amissio.
ignis: et Cimmeriis quidem ... ignes tamen aderant; A II, 61.
improbitas: *improbitas si* cuius in mente consedit, hoc ipso, quod adest, turbulenta est; F I, 50.
interitus: ſ. amissio.
iracundia: quae (iracundia) etiamsi non adsit, tamen verbis atque motu simulandam arbitrantur; T IV, 43.
malum: ut magnum quoddam malum adesse et urgere videatur; T III, 28.
mens: quibus (partibus) .. sentire nihil queat mens, nisi id agat et adsit; T I, 46.
moderatio: moderatio modo virium adsit; C 33.
modus: modus .. adsit; O II, 50.'
morbi: tanti aderant vesicae et torminum morbi, ut ..; F II, 96.
multitudo: cui aut adsit aut adesse possit multitudo malorum; T V, 42.
optimates: adsunt optimates, qui se melius hoc idem facere profiteantur; R I, 55.
paupertas: ſ. amissio.
poena: semper ut adesse, semper ut impendere aliquam poenam putes, damna *; R III, 26.
pueri: adsint .. formosi pueri, qui ministrent; F II, 23.
res: ceteras res omnis plane paris ac ne minimum quidem, utrum adessent an abessent, interesse; L I, 55.
securitas: ut tranquillitas animi et securitas adsit; O I, 69.
senator: »senatori, qui nec aderit, aut causa aut culpa esto»; L III, 11. huic (senatori) iussa tria sunt: ut adsit; ... ut loco dicat ...; ut modo; L III, 40
sensus: si .. (aegrotus) fuero || fuerat, al. ||, sensus adsit; T III, 12.
servitus, solitudo: ſ. amissio.
studium: studium semper adsit, cunctatio absit; Lae 44.
temperantia: ſ. fortitudo. — turba, valetudo: ſ. amissio. — viri: ſ. alqs; F II, 55.
vestigia: in quibus (locis) eorum, quos diligimus aut admiramur, adsunt vestigia; L II, 4.
virtus: nec .. virtutem cuiquam adesse, quin ea semper uteretur; A I, 38. si Stoicis concedis, ut virtus sola, si adsit, vitam efficiat beatam; F V, 78.
unguenta: ſ. coronae.
voluptas: eam (voluptatem) tum adesse, cum dolor omnis absit; F II, 75.

adsumo (ass.), annehmen, hinzunehmen, einen Zusatz, Untersatz machen, beanspruchen, sich anmaßen:
I. acc. c. inf.: ſ. II. alqd; F III, 29.
II. alqd: sine dolore, assumpto etiam illo, quod ... adiungere soletis, ... sine doloris metu; F II, 118. quo posito et omnium assensu approbato illud assumitur, eum ... omnia ... despicere, F III, 29. alienum esse a iustitia ... detrahere quid

de aliquo, quod sibi assumat; F III, 70. semper .. (natura) ita assumit aliquid, ut ..; F IV, 37. quae (Stoici) ad naturam accommodata et per se assumenda esse dicunt; F IV, 43. qui (sapiens) nihil opinione adfingat adsumatque ad aegritudinem; T III, 80. nihil nostrae laudi adsumptum arbitramur; N III, 87. id .., quod adsumit, concedi nullo modo potest; D II, 107. si id mihi assumo; O I, 2. illim assumes, quae ad hunc locum pertinebunt; O I, 151. ut ... id, quod alteri detraxerit, sibi adsumat; O III, 23. quicquid erat, ... id sibi (deus) adsumpsit non tranquillum et quietum, sed inmoderate agitatum et fluitans; Ti 9. — deinde adsumunt: „sunt autem di“, quod ipsum non ab omnibus conceditur. „significant ergo (di vias)“; D II, 106. adsumit .. Cratippus hoc modo: „sunt autem innumerabiles praesensiones non fortuitae.“ at ego dico nullam; D II, 109.

altitudinem: id fit, cum speculorum levitas hinc illincque || illinc || altitudinem adsumpsit; Ti 49.

artis: artis .. ipsas propter se assumendas putamus; F III, 18.

pondus: adulescentes ut senum sibi pondus adsumant; R I, 67.

rationem: cum .. assumpta est ratio; F IV, 38.

voluptatem: libero tempore ... omnis voluptas assumenda est, omnis dolor depellendus || repellendus ||; F I, 33.

adsumptio (ass.), Annahme, Zusatz, Untersatz: I. concedo: iam adsumptione non concessa nulla conclusio est; D II, 109.

do: adsumptio .. (quam πρόσληψιν iidem (dialectici) vocant) non dabitur; D II, 108.

II. dignus: quia sit in iis (artibus) aliquid dignum assumptione; F III, 18.

adsurgo, aufstehen: haec .. ipsa sunt honorabilia, ... salutari, adpeti, decedi, adsurgi; C 63.

adt— s. **att—**

adveho, hinbringen, pass. hinfahren, hinreiten: alqm: tu equo advectus ad quandam magni fluminis ripam; D I, 58.

alqd: advexi, exposui, vendo meum non pluris quam ceteri; O III, 51.

caricas: quidam in portu caricas Cauno advectas vendens Cauneas clamitabat; D II, 84.

numerum: si exempli gratia vir bonus Alexandrea Rhodum magnum frumenti numerum advexerit; O III, 50.

sacerdotem: ita sacerdos advecta in fanum; T I, 113.

advena, fremd, ausländisch, Fremdling: A. di: »separatim nemo habessit deos neve novos neve advenas nisi publice adscitos«; L II, 19.

B. allein: si Zeno Citieus, advena quidam et ignobilis verborum opifex, insinuasse se in antiquam philosophiam videtur; T V, 34.

advenio, an-, hin-, herankommen: alqs: »adsum atque advenio Acherunte vix via alta atque ardua per speluncas saxis structas asperis«; T I, 37. »o Patricoles«, inquit, »ad vos adveniens auxilium et vestras manus peto«; T II, 38. »adveniens digito impellam ianuam, fores patebunt«; T IV, 67. quem (Apollinem) ex Hyperboreis Delphos ferunt advenisse; N III, 57. (Scipio) Laelium advenientem salutavit et eos, qui una venerant; R I, 18.

extremum: cum .. id (extremum) advenit, tum illud, quod praeteriit, effluxit; C 69.

impetus: accipio ... haec arma contra casus et eventus, quibus eorum advenientes impetus diuturna praemeditatione frangantur; T III, 31.

manus: »adveniet, fera velivolantibus navibus complebit manus litora«; D I, 67.

morbi: medici ex quibusdam rebus et advenientis et crescentis morbos intellegunt; D II, 142.

mulier: »quo iudicio Lacedaemonia mulier, Furiarum una, adveniet«; D I, 114.

senectus: »senectus, si nil quicquam aliud viti adportes tecum, cum advenis«; C 25.

adventicius, von außen her, fremd, ausländisch, zufällig: adiumenta: ut (natura) .., neque sane multum adiumentis externis et adventiciis uteretur; F V, 59.

doctrina: qui ... ad domesticum maiorumque morem etiam hanc a Socrate adventiciam doctrinam adhibuerunt; R III, 5.

merces, mores: inportantur non merces solum adventiciae, sed etiam mores; R II, 7.

pulsus: sive .. externus et adventicius pulsus animos dormientium commovet; D II, 126. ut (animi) vigeant vigilantes nullo adventicio pulsu, sed suo motu incredibili quadam celeritate; D II, 139.

tepor: nec .. ille externus et adventicius habendus est tepor; N II, 26.

visio: an (censemus dormientium animos) ... externa et adventicia visione pulsari? D II, 120.

advento, herannahen: mors: si ante mors adventet, quam Chaldaeorum promissa consecuti sumus; T I, 95. praestat ... morti iam ipsi adventanti paulum procedere ob viam; T V, 56.

senectus: hoc .. onere ... aut iam urgentis || urguentis || aut certe adventantis senectutis .. te ... levari volo; C 2.

adventus, Ankunft, Anrücken: I. conturbat: quamquam hostium repens adventus magis aliquanto conturbat quam expectatus; T III, 52.

est: cum ... Scipioni .. eorum adventus periucundus et pergratus fuisset; R I, 18. cum ... Lucullo .. noster adventus et gratus et iucundus fuisset; fr V, 18.

II. declaro: Olympias .. secunda et sexagesima eadem Superbi regni initium et Pythagorae declarat adventum; R II, 28.

denuntio, exspecto: terra continens adventus hostium non modo expectatos, sed etiam repentinos multis indiciis ... ante denuntiat; R II, 6. s. I. conturbat.

dico: vos .. (talem conformationem) adventum in animos et introitum imaginum dicitis; N I, 105.

intercludo: qui (Cn. et P. Scipiones) Carthaginiensium || Karth. || adventum corporibus suis intercludendum putaverunt; P 12.

lenio: haec .. praemeditatio futurorum malorum lenit eorum adventum, quae venientia longe ante videris; T III, 29.

III. tempestas: ut (arx) etiam in illa tempestate horribili Gallici adventus incolumis ... permanserit; R II, 11.

IV. liberare: rem .. publicam adventu suo liberavit; O II, 81.

adversarius, feindlich, nachteilig, Gegner: A. alqd: etsi nihil est iis, qui placere volunt, tam adversarium; A II, 10.

B, I, 1. negat: s. III. alqs.

2. sum: minus .. acer est adversarius is, qui ista ... negat Academicos omnino dicere. etsi enim mentitur, tamen est adversarius lenior; A II, 12. dolor esse videtur acerrumus virtutis adversarius; T V, 76.

II, 1. convinco: verum .. invenire volumus, non tamquam adversarium aliquem convincere; F I, 13.
existimo: ut eos adversarios existimemus, qui arma contra ferant; O I, 87.
ferio: pugiles .., etiam cum feriunt adversarium, in iactandis caestibus ingemescunt; T II, 56.
habeo: si ... referret aliquis: „ergo, sive habuerit adversarium sive non habuerit (Milo), luctabitur", erraret; est enim copulatum „luctabitur," quia sine adversario nulla luctatio est; Fa 30.
tollo: magnum illud bellum perfuga unus et gravem adversarium imperii sustulisset; O III, 86.
2. decerto cum: neque (esse) liberi cum inpuris atque inmanibus adversariis decertantem .. contumeliarum verbera subire; R I, 9.
depugno cum: cum (sapiens) sibi cum capitali adversario, dolore, depugnandum videret; F IV, 31.
pugno cum: pugnas omnino, sed cum adversario facili; A II, 84.
III. alqs: contra Epicurus vel quis adversariorum negabit; A fr. 20.
copiae: uno in loco || unum in locum || omnes adversariorum copiae convenissent; D II, 52.
IV. sine: f. II, 1. habeo.

adversor, widerstreben, hindern: I, 1. adsentari: quippe qui (callidus et occultus) etiam adversando saepe adsentetur; Lae 99.
2. quod: adversatur .. primum, quod parum defigunt animos; A II, 46.
3. alqs: qui, ut illi (Titanes) caelestibus, sic hi adversentur magistratibus; L III, 5.
alqd: demus hoc; nihil enim huic disputationi adversatur; D II, 34.
causae: cum duae causae perspicuis et evidentibus rebus adversentur; A II, 46.
constantia: adversantem libidini moderatam in omni re servare constantiam; T III, 17.
despicationes: ut odia, invidiae, despicationes adversantur voluptatibus, sic .; F I, 67.
fortuna: nec tamen adversante fortuna; R II, 30.
invidiae: f. despicationes. — ius: f. II.
natura: invita Minerva, ... id est adversante et repugnante natura; O I, 110. adversante et repugnante natura; O III, 78. C 71.
odia: f. despicationes.
ratio: nonne ipsa veritas et gravis et recta ratio mihi adversetur? A II, 139. ut aegritudo sit animi adversante ratione contractio; T IV, 14.
veritas: f. ratio; A II, 139.
II. quo minus: non adversatur ius, quo minus suum quidque cuiusque sit; F III, 67.

adversus, adversum (advorsum), entgegen, gegen, gegenüber: I. gero: quem ad modum nos adversus homines geramus; O I, 98.
II. impius: quae qui tollunt, etiam adversus deos inmortales impii iudicandi sunt; O III, 28.
III. auctoritas: ADVERSUS HOSTEM AETERNA AUCTORITAS; O I, 37.
excusatio: utendum .. est excusatione adversus eos, quos invitus offendas; O II, 68.
ius: adversus quem (hostem) et totum ius fetiale et multa sunt iura communia; O III, 108.
iustitia: est .. pietas iustitia adversum deos; N I, 116. meminerimus .. etiam adversus infimos iustitiam esse servandam; O I, 41.
officia: sunt .. quaedam officia etiam adversus eos servanda, a quibus iniuriam acceperis; O I, 33 (34).
oratio: eadem nunc mea adversum te oratio est; F V, 80.
pietas: nec .. pietas adversus || advorsum || deos ... sine explicatione || explanatione || naturae intellegi potest; F III, 73. pietate adversus deos sublata; N I, 4. de sanctitate, de pietate adversus deos libros scripsit Epicurus; N I, 115.
reverentia: adhibenda est .. quaedam reverentia adversus homines || [adversus homines] || et optimi cuiusque et reliquorum; O I, 99.
IV. zum Satz: ne quis magistratus civem Romanum adversus provocationem necaret neve verberaret; R II, 53.

adversus (advorsus), zugewendet, vorn, gegenüber befindlich, entgegen, widrig, ungünstig, unglücklich: A. bei Substantiven: alqs: vides ... eos .., qui incolunt terram, ... partim obliquos, partim transversos, partim etiam adversos stare vobis; R VI, 20.
alqd: omnia .., quae dura, difficilia, adversa videantur, ea virtutibus iis ... obteri posse; F IV, 59. multa adversa reverens ... nostra vehitur ratio; T I, 73. nos .. omnia adversa cum venientia metu augentes, tum maerore praesentia; T V, 4. ut omnia advorsa sint in fortuna; T V, 23. quae nobis ipsis aut prospera aut adversa eveniunt; O I, 30. vgl. B.
aër: eius (trianguli) .. summo angulo aër ab iis || [ab iis] || (gruibus) adversus pellitur; N II, 125.
aerumna: »omnis . . meditari secum oportet, quo pacto adversam aerumnam ferant;« T III, 30.
avis: qui (Agamemnon) ... »solvere imperat secundo rumore adversaque avi«; D I, 29.
basis: ad adversam basim accessimus; T V, 66.
caput: »adversum caput huic Helicae truculenta tuetur«; N II, 110.
casus: ut ... adversis casibus triplici consolatione sanetur; T III, 34.
corpus: quae (volnera Miltiades) corpore adverso in clarissima victoria accepisset; R I, 5. quorum corpora viva cum mortuis adversa adversis accommodata quam aptissime colligabantur; fr. V, 95.
dentes: eorum (dentium) adversi acuti morsu dividunt escas; N II, 134.
eventus: aves eventus significant aut adversos aut secundos; D II, 79.
fortuna: qui multum in fortuna secunda aut adversa ... ponerent; F V, 75. »conqueri fortunam adversam, non lamentari decet«; T II, 50. ut ad prosperam adversamve fortunam, qualis sis aut quem ad modum vixeris, nihil intersit; N III, 89.
manus: cum (Zeno) extensis digitis adversam manum ostenderat, „visum", inquiebat, „huius modi est;« A II, 145.
res: an possit (beata vita) aut labefactari aut eripi rebus adversis; F V, 12. qui dolet rebus alicuius adversis, idem alicuius etiam secundis dolet; T III, 21. quem ad modum misericordia aegritudo est ex alterius rebus adversis, sic invidentia aegritudo est ex alterius rebus secundis; T III, 21. ut adversas res, sic secundas inmoderate ferre levitatis est; O I, 90. magnam vim esse in fortuna ... vel secundas ad res vel adversas; O II, 19. qui res meliores quaerit nullis suis rebus adversis; O II, 61. nihil est ... tam conveniens ad res vel secundas vel adversas; Lae 17. qui esset tantus fructus in prosperis rebus, nisi ...? adversas vero ferre difficile esset sine eo, qui . ; Lae 22. et secundas res splendidiores facit amicitia et adversas ... leviores; Lae 22 mutari .. mores hominum saepe dicebat, alias adversis rebus, alias aetate ingravescente; Lae 33. qui (C. Marius) mihi secundis rebus unus ex fortunatis hominibus, adversis unus ex summis viris videbatur; P 16.

ripa: te ... eodem .. equo adversam ascendisse ripam; D I, 58.
sol: sicut intueri solem adversum nequitis; R VI, 19.
tempestas: cum ei (Diagorae) naviganti vectores adversa tempestate timidi ... dicerent non iniuria ... accidere; N III, 89. in tranquillo tempestatem adversam optare dementis est; O I, 83.
vestigia: qui adversis vestigiis stent contra nostra vestigia, quos ἀντίποδας vocatis; A II, 123. in quo (cingulo) qui insistunt, adversa vobis urgent vestigia; R VI, 21.
B. **allein** (vgl. A. alqd): I. obruo: ut .. adversa quasi perpetua oblivione obruamus; F I, 57.
II. alqd: si quid adversi acciderit ⟨quod cui non accidit?⟩, extimescere ne id iure evenerit? A II, 121. cum ei (Cleombroto) nihil accidisset adversi; T I, 84. qui .. semper cogitavisset accidere posse aliquid adversi; T III, 32. si quid adversi eveniat; O I, 73.

adverto: animum: f. **animadverto.**

advesperascit, es wird Abend, dämmert: quoniam et advesperascit et mihi ad villam revertendum est; F IV, 80. quoniam advesperascit; N III, 94.

advigilo, wachen: ut advigiletur facilius ad custodiam ignis; L II, 29.

adulatio, Schmeichelei: est: nullam in amicitiis pestem esse maiorem quam adulationem, blanditiam, adsentationem; Lae 91.
significat: canum ... tam .. amans dominorum adulatio tantumque odium in externos ... quid significat? N II, 158.

adulescens, jung, jugendlich, Jüngling: A. **bei Substantiven:** alqs: vgl. B, I.
Academia: nosti ... os huius adulescentioris Academiae; A ep. 1.
filia: aequius esse censuit se maturam || maturum || oppetere mortem quam P. Africani filiam adulescentem; D I, 36.
filius: cum audivisset adulescens filius, negotium exhiberi patri, O III, 112.
B. **allein:** I, 1. accipiunt: accipite .., optimi adulescentes, veterem orationem Archytae Tarentini ..., quae mihi tradita est, cum essem adulescens Tarenti cum Q Maximo; C 39.
actitat: cum (Aeschines) adulescens tragoedias actitavisset; R IV, 13.
adferunt: f. conferunt.
adridet: cum ... adrisisset .. adulescens; T V, 60.
adsequuntur: cum ... multi .. in nostra re publica adulescentes ... dicendo laudem assecuti sint; O II, 49.
adsunt: aderamus nos quidem adulescentes, sed multi amplissimi viri; F II, 55.
adsumunt: adulescentes ut senum sibi pondus adsumant, senes autem ad ludum adulescentium descendant, ne sint iis odiosi et graves; R I, 67.
aegrotant: facilius in morbos incidunt adulescentes, gravius aegrotant, tristius curantur; C 67.
audit: qui Diogenem Stoicum adulescens, post autem Panaetium audierat, Laelius; F II, 24. si me audietis, adulescentes, solem alterum ne metueritis; R I, 32.
conferunt: facillume ... cognoscuntur adulescentes, qui se ad claros ... viros ... contulerunt; quibuscum si frequentes sunt, opinionem adferunt populo eorum se fore similes, quos sibi ipsi delegerint ad imitandum; O II, 46.
contemnunt: quod .. adulescentes, et ii quidem non solum indocti, sed etiam rustici, contemnunt, id docti senes extimescent? C 75.
convertunt: nec .. id effici posse confido, ... ut omnes adulescentes se ad haec studia convertant. pauci utinam! quorum tamen in re publica late patere poterit industria; D II, 5.
dant: post epulatos cum matre adulescentis somno se dedisse, mane inventos esse mortuos; T I, 113.
debent: nisi forte adulescentes pueritiam, paululum || paulum || aetate progressi adulescentiam debent requirere; C 33.
deligit: f. conferunt. nititur.
desiderat: nec nunc quidem vires desidero adulescentis, ... non plus, quam adulescens tauri aut elephanti desiderabam; C 27. sunt pueritiae studia certa; num igitur ea desiderant adulescentes? C 76.
desistit: at tu, adulescens, ... verbo de sententia destitisti; T II, 28.
destringit: remotis .. arbitris ad se adulescentem iussit venire. at ille, ut ingressus est, confestim gladium destrinxit iuravitque se illum (Pomponium) statim interfecturum; O III, 112.
dicit: ut hic iuris noster interpres alia nunc Manilius iura dicat esse, ... alia solitus sit adulescens dicere; R III, 17.
diligit: ego Q. Maximum ... senem adulescens ita dilexi, ut aequalem; C 10. hac nos adulescentes benivolentia senes illos ... dileximus; Lae 101.
discit: dasne adulescenti veniam? an eum discere ea mavis, quae cum plane perdidicerit, nihil sciat? F V, 76.
effugiunt: cum id ne adulescentes quidem effugere possint; C 35.
epulantur: f. dant.
est, sunt: f. accipiunt conferunt. sperat.
excipiunt: cum pueros Lacedaemone, adulescentis Olympiae, barbaros in harena videris excipientis gravissimas plagas et ferentis silentio; T II, 46.
facit: in iis adulescentibus bonam spem esse dicemus et magnam indolem, quos suis commodis inservituros et, quicquid ipsis expediat, facturos arbitrabimur; F II, 117. idem fecit adulescens M. Antonius; O II, 49. ut nos et saepe alias et adulescentes contra L. Sullae dominantis opes pro Sex. Roscio Amerino fecimus; O II, 51.
fatentur: adulescentium greges Lacedaemone vidimus ipsi incredibili contentione certantis pugnis ..., cum exanimarentur prius, quam victos se faterentur; T V, 77.
ferunt: f. excipiunt.
frangunt: cum vinolenti adulescentes tibiarum etiam cantu instincti mulieris pudicae fores frangerent; fr X, 3.
gaudent: ut .. adulescentibus bona indole praeditis sapientes senes delectantur, ... sic adulescentes senum praeceptis gaudent, quibus ad virtutum studia ducuntur; C 26.
gerit: hic (Q. Maximus) .. bella gerebat ut adulescens, cum plane grandis esset; C 10.
habent: opprobrio fuisse adulescentibus, si amatores non haberent; R IV, 3.
habitat: ibi .. adulescens habitabat (Epicurus) cum patre et fratribus; N I, 72.
incidunt: f. aegrotant.
ingreditur, iurat: f. destringit.
inretit: iis .. (Dionysius) se adulescens inprovida aetate inretierat erratis; T V, 62.
inserviunt: f. facit; F II, 117.
interest: cum C. Triarius, in primis gravis et doctus adulescens, ei disputationi interesset; F I, 13.
moriuntur: adulescentes mihi mori sic viden-

tur, ut cum aquae multitudine flammae vis opprimitur, C 71. f. dant.
nititur: est .. adulescentis maiores natu vereri exque iis deligere optimos ..., quorum consilio atque auctoritate nitatur; O I, 122.
perdiscit, scit: f. discit.
persequitur: ut .. (L. Lucullus) admodum adulescens ... paternas inimicitias magna cum gloria est persecutus; A II, 1.
possunt: f. effugiunt. — progrediuntur, requirunt: f. debent. — solet: f. dicit.
sperat: sperat adulescens diu se victurum, quod sperare idem senex non potest. insipienter sperat; C 68. (senex) est eo meliore condicione quam adulescens, quod || cum || id, quod ille sperat, hic consecutus est; ille vult diu vivere, hic diu vixit; C 68.
superat: qui (Scipio) summam spem civium, quam de eo iam puero habuerant, continuo adulescens incredibili virtute superavit; Lae 11.
tribuit: cui (philosophiae) cum multum adulescens discendi causa temporis tribuissem; O II, 4.
venit: f. destringit. — veretur: f. nititur.
videntur: f. moriuntur.
vivit, vult: f. sperat.
2. sum: vidi .. in Peloponneso, cum essem adulescens, quosdam Corinthios; T III, 53. cum (L. Crassus) esset admodum adulescens; O II, 47. illos (captivos) .. adulescentes esse et bonos duces; O III, 100. quis est tam stultus, quamvis sit adulescens, cui sit exploratum se ad vesperum esse victurum? C 67.
abl. abs.: quibus (Laelio, Scipione) adulescentibus Stoicum Diogenen || Diogenem || et Academicum Carneadem video ... missos esse legatos; T IV, 5.
3. Vocativ: f. 1. accipiunt. audit; R I, 32.
II, 1. adsequor: nonne »modo pueros, modo adulescentes in cursu a tergo insequens nec opinantis adsecuta est« senectus? T I, 94.
amo: cur neque deformem adulescentem quisquam amat neque formosum senem? T IV, 70.
cognosco: f. I, 1. conferunt.
coniungo: cum (Dionysius) ... haberet etiam more Graeciae quosdam adulescentis amore coniunctos; T V, 58.
curo: f. I, 1. aegrotant.
doceo: ut Aristoteles ... dicere *docere* .. coepit adulescentes; T I, 7. ut (senectus) adulescentes doceat, instituat, ad omne officii munus instruat; C 29.
duco: f. I, 1. gaudent. — exanimo: f. I, 1. fatentur. — habeo: f. coniungo. — instinguo: f. I, 1. frangunt. — instituo, instruo: f. doceo; C 29. — invenio: f. I, 1. dant.
probo: ut .. adulescentem, in quo est senile aliquid, sic senem, in quo est aliquid adulescentis, probo; C 38.
saluto: (Scipio) salutavit ... generos Laelii, doctos adulescentes, iam aetate quaestorios; R I, 18.
2. sum: ut petulantia, ut libido magis est adulescentium quam senum, nec tamen omnium adulescentium, sed non proborum; C 36.
3. aufero: vitam adulescentibus vis aufert, senibus maturitas; C 71.
contingo: quod idem (emori) contingit adulescentibus adversante et repugnante natura; C 71.
do: f. I, 1. discit.
expedio: f. I, 1. facit; F II, 117.
expono: exponamus adulescenti, si quae forte possumus; F V, 8.
servio: adulescentibus paulo loquacioribus est serviendum; P 40.
sum: prima .. est adulescenti commendatio ad gloriam, si ..; O II, 45.
4. dico de: dixit .. de adulescente perdito ac dissoluto; T IV, 55.
sum in: in M. Scauro et in M. Druso adulescente singularis severitas (erat); O I, 108. nihil admirabilius fieri potest, eoque magis, si ea sunt in adulescente; O II, 48. f. I. probo. I, 1. facit; F II, 117.
III. gravis, odiosus: f. I, 1. adsumunt.
IV. alqd: f. II, 1. probo.
avus: P. .. Vatinius, avus huius adulescentis, ... senatui nuntiavit || nuntiavisset ||; N II, 6.
caritas: vicissim .. senes in adulescentium caritate adquiescimus; Lae 101.
circumscriptio: dolus malus .. legibus erat vindicatus, ut ... circumscriptio adulescentium lege Plaetoria; O III, 61.
familiaritas: equidem etiam admodum adulescentis P. Rutili, A. Vergini familiaritate delector; Lae 101.
fides: »pro deum, popularium omnium, *omnium* adulescentium clamo, postulo ... fidem«; N I, 13.
greges: f. I, 1. fatentur.
industria: f. I, 1. convertunt.
intemperantia: quod ... senectus ... facit adulescentium inpudentiorem intemperantiam; O I, 123.
ludus: f. I, 1. adsumunt.
officia: expositis adulescentium officiis; O II, 52.
petulantia: tarditate modorum et gravitate canentis illorum (adulescentium) furentem petulantiam consedisse || resedisse ||; fr X, 3.
vires: f. I, 1. desiderat; C 27.
V, 1. delectari: f. I, 1. gaudent.
2. ab: maximas res publicas ab adulescentibus labefactatas, a senibus sustentatas et restitutas reperietis; C 20.
VI. Fragment: alius adultis, alius valentibus || adulescentibus ||; A fr. 9.

adulescentia, Jugend, Jünglingsalter, junge Leute: I. est: Cyrus ... negat se umquam sensisse senectutem suam imbecilliorem factam, quam adulescentia fuisset; C 30. ex quo fit, ut animosior etiam senectus sit quam adulescentia et fortior; C 72.
incurrit: in ea, quae non volt, saepe etiam adulescentia incurrit; C 25.
init: ineunte .. adulescentia, cum est maxima inbecillitas consilii, tum ... constituit; O I, 117. sunt pueritiae studia certa; ... sunt ineuntis adulescentiae; C 76.
intuetur, laetatur: adulescentia voluptates propter intuens magis fortasse laetatur; C 48.
obrepit: qui enim citius adulescentiae senectus quam pueritiae adulescentia obrepit? C 4.
tradit: libidinosa .. et intemperans adulescentia effetum corpus tradit senectuti; C 29.
II, 1. commendo: P. Rutili || Rutilii || adulescentiam ad opinionem et innocentiae et iuris scientiae P. Muci || Mucii || commendavit domus; O II, 47.
consumo: qui adulescentiam in forensi opera ... consumpserat; A II, 2.
odi: quis est, qui non oderit libidinosam, protervam adulescentiam? F V, 62.
requiro: ego L. Metellum memini puer ... ita bonis esse viribus extremo tempore aetatis, ut adulescentiam non requireret; C 30. nisi forte adulescentes pueritiam, paululum || paulum || aetate progressi adulescentiam debent requirere; C 33.
significo: ver .. tamquam adulescentiam significat ostenditque fructus futuros; C 70.
2. obrepo: f. I. obrepit.
3. confero ad: nos ... omnes omnia ad huius adulescentiam conferamus; F V, 6.

perduco ad: sin autem ad adulescentiam (amores) perduxissent; Lae 34.

procedo ad: qui (Livius) ... usque ad adulescentiam meam processit aetate; C 50.

sum in: o praeclarum munus aetatis, siquidem id aufert a nobis, quod est in adulescentia vitiosissimum! C 39.

III. communis cum: quod est istud crimen senectutis, cum id ei videatis cum adulescentia esse commune? C 67.

IV. fundamenta: in omni oratione mementote eam me senectutem laudare, quae fundamentis adulescentiae constituta sit; C 62.

studia: f. I. init.

vitia: etsi ipsa ista || ista ipsa || defectio virium adulescentiae vitiis efficitur saepius quam senectutis; C 29.

voluptates: habet senectus honorata praesertim tantam auctoritatem, ut ea pluris sit quam omnes adulescentiae voluptates; C 61.

V. ab: f. **ab,** IV, 2. adulescentia (3 St.) S. 13, b.

adulescentulus, sehr jung, sehr junger Mensch: A. miles: cum .. eo (Q. Maximo) quartum consule adulescentulus miles ad Capuam pro profectus sum; C 10.

B, 1, I. eripit: ut adulescentulus eriperes P. Sullae consulatum; F II, 62.

proveniunt: »proveniebant oratores novi, stulti adulescentuli;« C 20.

2 abl. abs.: memini me admodum adulescentulo ... perturbari exercitum nostrum religione et metu; R I, 23.

II, 1. amo: adulescentulo, quem amabat, tradidisse gladium dicitur; T V, 60.

2. expono: quae (disputatio) mihi tibique quondam adulescentulo est a P. Rutilio Rufo ... exposita; R I, 13.

trado: f. I.

III. mos: benivolentiam non adulescentulorum more ardore quodam amoris ... indicemus; O I, 47.

IV, 1. delectari: qui concedentibus philosophis antiquis adulescentulis delectamur; N I, 79.

2. ab: ut dignum est tua erga me et philosophiam voluntate ab adulescentulo suscepta; F II, 96. — quae (Carmina Aratia) a te admodum adulescentulo conversa ita me delectant, ... ut ..; N II, 104.

adulesco f. **adolesco.**

adulo, streicheln: »(Iovis satelles) sublime avolans pinnata cauda nostrum adulat sanguinem«; T II, 24.

adulor, schmeicheln: I. alqs: aperte .. adulantem nemo non videt, nisi qui admodum est excors; Lae 99.

II. alqm: cavendum est, ne assentatoribus patefaciamus auris neve adulari nos sinamus; O I, 91.

fortunam: quod ..., neque .. ita aut adulatus aut admiratus fortunam sum alterius, ut me meae paeniteret; D II, 6.

adulter, Ehebrecher: adulter (erit), verum habebit modum; F II, 27.

adulterinus, unecht, falsch: si sapiens adulterinos nummos acceperit inprudens pro bonis; O III, 91.

adulterium, Ehebruch: I. est: si puella nata biceps esset, seditionem in populo fore, corruptelam et adulterium domi; D I, 121.

proicit, proripit: quod adulterium, quod stuprum, quae libido non se proripiet ac proiciet? F II, 73.

II. dico: stupra dico et corruptelas et adulteria, incesta denique; T IV, 75.

excito: stupra .. et adulteria et omne tale flagitium nullis excitari aliis inlecebris nisi voluptatis; C 40.

video: ut ... (deorum) effusas in omni intemperantia libidines, adulteria, vincula (videremus); N I, 42.

III. quaerere: id ipsum quam callide, qui regnum adulterio quaereret; N III, 68.

adultero, ehebrechen, fälschen: I. absolut: ius esset latrocinari, ius adulterare, ius testamenta falsa supponere; L I, 43. latrocinari, fraudare, adulterare re turpe est, sed dicitur non obscene; O I, 128.

II. iudicium: tollit .. (simulatio) iudicium veri idque adulterat; Lae 92.

adultus, erwachsen, erstarkt, entwickelt: alqs: alqs: alius adultis, alius valentibus || adulescentibus ||; A fr. 9.

alqd: haec (philosophia) ... ea ... serit, quae adulta fructus uberrimos ferant; T II, 13.

aetas: ista (aetas ut urbis et civitatis) ... adulta vix; R I, 58.

filiae: cum (filiae) iam essent adultae; T V, 58.

populus: neque (populum) ut in cunabulis vagientem relictum, sed adultum iam et paene puberem; R II, 21.

res publica: si nostram rem publicam vobis et nascentem et crescentem et adultam et iam firmam atque robustam ostendero; R II, 3.

adumbro, entwerfen, andeuten, erdichten, part. wesenlos: deos: cedo mihi istorum adumbratorum deorum liniamenta atque formas; N I, 75.

honesta: in qua (optima indole) haec honesta ... a natura tamqnam adumbrantur; F V, 61.

imaginem: consectatur .. (optumus quisque) nullam eminentem effigiem virtutis, sed adumbratam imaginem gloriae || [gloriae] ||; T III, 3.

intellegentias: quoniam principio rerum omnium quasi adumbratas intellegentias animo ac mente conceperit; L I, 59.

opinionem: cum (homines) tantopere eius (honestatis) adumbrata opinione laetentur; F V, 69.

res: est enim gloria solida quaedam res et expressa, non adumbrata; T III, 3. in qua (contione) rebus fictis et adumbratis loci plurimum est; Lae 97.

aduncitas, Krümmung: cibum ... (animalia) partim unguium tenacitate arripiunt, partim aduncitate rostrorum; N II, 122.

aduncus, krumm: corpuscula: esse corpuscula ... hamata quaedam et quasi adunca; N I, 66.

ungues: »me ... tristi advolatu aduncis lacerans unguibus Iovis satelles pastu dilaniat fero«; T II, 24.

advoco, herbeirufen, zum Beistand auffordern, part. Beistand: alqm: si constitueris cuipiam te advocatum in rem praesentem esse venturum; O I, 32.

animum: quid .. tum agimus, nisi animum ad se ipsum advocamus? T I, 75.

artem: adhibes artem advocatam etiam sensibus; A II, 86.

iracundiam: non .. desiderat fortitudo advocatam iracundiam; T IV, 52

oculos: sapientis .. cogitatio non ferme ad investigandum adhibet oculos advocatos; T V, 111.

advolatus, heranfliegen: s. **aduncus**; T II, 24.

advolo, heranfliegen, herbeieilen: avis: eam (avem) sibi cibum quaerere advolantem ad eas avis, quae se in mari mergerent; N II, 124.
hostis: neque .. quisquam potest hostis advolare terra, quin ..; R II, 6.

aduro, anbrennen, absengen: cum .. ad flammam se adplicaverunt, sine gemitu aduruntur; T V, 77.
barbam, capillum: instituit (Dionysius), ut candentibus iuglandium putaminibus barbam sibi et capillum adurerent; T V, 58. qui (Dionysius) cultros metuens tonsorios candente carbone sibi adurebat capillum; O II, 25.

aedes (aedis), A. **sing.** Tempel: I. deflagrat: aedis || aedes || Nympharum manu tua deflagravit; P 31.
est: in eo loco, ubi Fortunae nunc est aedes, mel ex olea fluxisse dicunt; D II, 86.
II, 1. dedico: nonne *ab* A. Postumio aedem Castori et Polluci in foro dedicatam ... vides? N III, 13. ea causa fuit, *ut* aedis haec dedicaretur; L II, 58.
facio: eundem ... aedem .. in Capitolio Iovi optimo maximo bello Sabino in ipsa pugna vovisse faciendam; R II, 36.
ico: cum ... ictus Centaurus e caelo est, ... Tusculi aedes Castoris et Pollucis Romaeque Pietatis; D I, 98.
incendo: privatorum domos, aedes sacras incendisti; P 30.
novi: nostis extra portam Collinam aedem Honoris; L II, 58.
video: s. dedico; N III, 13.
2. exsisto ab: ut sue plena procuratio fieret, vocem ab aede Iunonis ex arce extitisse; D I, 101.
subripio ex: cum ex aede Herculis patera aurea gravis subrepta esset; D I, 54.
video ad: Febris .. fanum in Palatio et *Orbonae ad* aedem Larum ... videmus; N III, 63.
B. **plur.** Haus: I. serviunt: eae (aedes) serviebant, sed hoc in mancipio Marius non dixerat; O III, 67.
sunt: (aedes) pestilentes sint et habeantur salubres, ... male materiatae *sint*, ruinosae; O III, 54.
II, 1. defero: aedis suas detulit sub Veliam; R II, 53.
demolior: s. proscribo; O III, 66.
emo: s. vendo; O III, 67.
habeo: qui (Ti. Claudius) aedes in Caelio monte habebat: O III, 66. s. I. sunt.
proscribo: Claudium aedes postea proscripsisse, quam esset ab auguribus demoliri iussus; O III, 66. sic tu aedes proscribas? O III, 68.
vendo: vendat aedes vir bonus propter aliqua vitia; O III, 54. si ... aedes .. vendiderit pluris multo, quam se venditurum putarit; O III, 54. M. Marius Gratidianus ... C. Sergio Oratae vendiderat aedes eas, quas ab eodem ipse paucis ante annis emerat; O III, 67. qui (Sergius) illas aedes vendidisset; O III, 67.
2. adiungo: hanc (domum) Scaurus demolitus accessionem adiunxit aedibus; O I, 138.
3. adigo prope: quod (lex) »rogum bustumve novum« vetat »propius sexaginta pedes adigi || adici || aedes alienas invito domino«; L II, 61.
III. longe a: non longe a tuis aedibus inambulans post excessum suum (Romulus); L I, 3.
IV. limina: ex quo transitiones perviae „iani“ foresque in liminibus profanarum aedium „ianuae“ nominantur; N II, 67.
magnificentia: cum ... commemoraret ... magnificentiam aedium regiarum; T V, 61.
venditor: non .. videtur ... hic aedium venditor celare emptores debuisse; O III, 57. non recte aedium pestilentium venditor tacuit; O III, 67.

aediculae, Häuschen: habuit .. (M'. Manilius) aediculas in Carinis; P 50.

aedificatio, Erbauung: votum patris Capitolii aedificatione persolvit; R II, 44.

aedificator, Erbauer, Baumeister: I. dormiunt, exsistunt: cur mundi aedificatores repente exstiterint, innumerabilia saecla dormierint; N I, 21.
II. audio: audite ... non opificem aedificatoremque mundi, Platonis de Timaeo deum; N I, 18.
III. abl. comp.: quandoqnidem neque mundo quicquam puchrius neque eius aedificatore praestantius; Ti 7.

aedificium, Gebäude: I. delectant: quos aedificia magnifica nimio opere delectant; P 36.
respondet: respondeat his ... locus ipse, aedificium; F II, 23.
II, 1. appello, puto: agros .. et aedificia et pecudes ... qui bona nec putare nec appellare soleat; R I, 27.
construo, destruo: ut navem, ut aedificium idem destruit facillime, qui construxit, sic ..; C 72.
2. caveo: quarum (legum) altera privatorum aedificiis, altera ipsis sepulchris cavet; L II, 61.
III. dominus: sicut mali aedificii domino (crederem) glorianti se architectum non habuisse; N I, 72.
IV, 1. delectari: delectari ... inanimis || inanibus || rebus, ... ut aedificio, ut vestitu cultuque corporis; Lae 49.
2. in: ut in aedificiis architecti avertunt ab oculis naribusque dominorum ea, ... sic ..; N II, 141.

aedifico, bauen, erbauen: I. **absolut**: 1, a. utor ad: materia ... utimur .. ad aedificandum; N II, 151.
b. descriptio: ad quem (usum) accommodanda est aedificandi descriptio; O I, 138.
usus: ut bono patri familias colendi, aedificandi, ratiocinandi quidam usus opus est; R V, 4.
2. alqs: quod in excelsiore loco Veliae coepisset aedificare co ipso, ubi rex Tullus habitaverat; R II, 53. si ipse aedifices; O I, 140. cum ego emerim, aedificarim, tuear, impendam; O II, 83.
II. **mit Object**: alqd: ut .. faber, cum quid aedificaturus est, non ipse facit materiam, ... sic ..; N fr. 2.
domum: quod praeclaram aedificasset in Palatio et plenam dignitatis domum; O I, 138. an vero ... non possis adduci, ut ... muribus illam (domum) et mustelis aedificatam putes? N II, 17. „si domus pulchra sit, intellegamus eam dominis“, inquit, „aedificatem esse, non muribus“; N III, 26.
mundum: ille, qui in Timaeo mundum aedificavit, Platonis deus; T I, 63. qua (fabrica Plato) construi a deo atque aedificari mundum facit; N I, 19. si illum (mundum) aedificatum esse || aedificatum ||, non ... a natura conformatum putarem; N III, 26.
villam: hanc vides villam ... lautius aedifica-

tam patris nostri studio; L II, 3. quodsi, qui proscribunt villam bonam beneque aedificatam, non existimantur fefellisse, etiamsi illa nec bona est nec aedificata ratione; O III, 55.

urbes: urbes .. sine hominum coetu non potuissent nec aedificari nec frequentari; O II, 15.

aedilicius, ädilisch: P. Crassus cum cognomine dives, tum copiis functus est aedilicio maximo munere; O II, 57.

aedilis, Ädil: I. 1. ornat: quid autem erat, quod concupisceret deus mundum signis et luminibus tamquam aedilis ornare? N I, 22.

sunt: »sunto .. aediles curatores urbis, annonae ludorumque sollemnium, ollisque ad honoris amplioris gradum is primus ascensus esto«; L III, 7.

2. sum: (M. Seius) magna .. se ... invidia nec turpi iactura, quando erat aedilis, nec maxima liberavit; O II, 58.

II, 1. facio: (L. Lucullus) absens factus aedilis, continuo praetor ⟨licebat enim celerius legis praemio⟩; A II, 1.

2. sum: f. I, 1. sunt.

III. edictum: qui .. scire debuit de sanitate, de fuga, de furtis, praestat edicto aedilium; O III, 71.

aedilitas, Ädilenamt: I. fungor: paulo post L. Crassus cum omnium hominum moderatissimo Q. Mucio magnificentissima aedilitate functus est, deinde C. Claudius App. f., multi post, Luculli, Hortensius, Silanus; O II, 57.

II. praetermissio: Mamerco, homini divitissimo, praetermissio aedilitatis consulatus repulsam attulit; O II, 58.

splendor: ut splendor aedilitatum ab optimis viris postuletur || postularetur ||; O II, 57.

sumptus: pro amplitudine honorum ... sane exiguus sumptus aedilitatis fuit; O II, 59.

aeger, krank, leidend, angegriffen: A. bei Substantiven: alqs: si nihil interesse nostra putemus, valeamus aegrine simus; F IV, 69. cum audisset eum (Posidonium) graviter esse aegrum; T II, 61. in eo .. oppido ita graviter aegrum Eudemum fuisse, ut omnes medici diffiderent; D I, 53. »numquam era errans mea domo ecferret pedem, Medea, animo aegra || aegro ||, amore saevo saucia«; Fa 35. cum Tarquinius ex vulnere aeger fuisse et vivere falso diceretur; R II, 38.

alqd: cum (luxuriosi) ... nec haberent ulla ex parte aliquid aut dolens aut aegrum, id est autem malum; F II, 21. ut nec absit quid eorum nec aegrum debilitatumve sit; F V, 35. nihil esse, quod doleat, quin id aegrum esse quoque possit; T I, 79.

animus: „animus .. aeger," ut ait Ennius, „semper errat"; T III, 5. f. alqs; Fa 35.

cor: »vix aegro tum corde meo me somnus reliquit«; D I, 41.

corpus: si aut aegrum corpus est aut dolet aut caret viribus; F V, 47. ut corpus, etiamsi mediocriter aegrum est, sanum non est, sic ..; T III, 22. praeclare nostri ... sollicitudinem, angorem propter similitudinem corporum aegrorum aegritudinem nominaverunt; T III, 22. aegris .. corporibus simillima animi est aegritudo; T III, 23.

B. allein: 1. convalescunt: ne aegri quidem quia non omnes convalescunt, idcirco ars nulla medicina || medicinae || est; N II, 12.

implorat: ut ... ille aeger ingravescente morbo unius opem inplorat, sic ..; R I, 63.

moriuntur: ut medici ... numquam aegris dicunt illo morbo eos esse morituros; D II, 54.

petunt: qui convenit aegros a coniectore somniorum potius quam a medico petere medicinam? D II, 123.

II, 1. committo: uni gubernatori, uni medico ... rectius esse alteri navem committere, aegrum alteri quam multis; R I, 62.

2. dico: f. I. moriuntur.

subvenio: qui .. aegris subveniretur? O II, 15.

3. adduco ad: ad aegros non vates aut hariolos, sed medicos solemus adducere; D II, 9.

III. salus: nec ego multorum aegrorum salutem non ab Hippocrate potius quam ab Aesculapio datam iudico; N III, 91.

IV. Fragment: alius aegris, || alius sanis || alius siccis, alius vinulentis; A fr. 9.

aegre, mit Mühe, schwer, ungern: depello: inveteratio .., ut in corporibus, aegrius depellitur quam perturbatio; T IV, 81.

divello: iam omnis conglutinatio recens aegre, inveterata facile divellitur; C 72.

fero: quodsi aegre ferre sapiens soleret, misereri etiam soleret; T III, 21. ad officium pertinere ferre illud aegre, quod acciderit; T III, 61 (62). ad officium pertinere aegre ferre, quod sapiens non sis; T III, 68. aegre tulisse P. Rupilium fratris repulsam consulatus scriptum apud Fannium est; T IV, 40. utrum illudne non videatur aegre ferundum, ex quo suscepta sit aegritudo, an omnium rerum tollenda omnino aegritudo, ut, si quis aegre ferat se pauperem esse, idne disputes, paupertatem malum non esse, an hominem aegre ferre nihil oportere; T IV, 59. si quis aegre ferat nihil in se esse virtutis; T IV, 61. discessit (Dionysius), ut ait Philistus, aegre ferens; D I, 73.

patior: »videre quod me || sum || passa aegerrume«; T I, 105.

aegritudo, Leid, Kummer, Gram: I. absolut: 1. Subject: abest: aberit .. a sapiente aegritudo; T III, 18. abest .. a sapiente aegritudo; T III, 21. f. est; T III, 82.

accedunt: accedunt aegritudines, molestiae, maerores; F I, 59. si pro singulis malis aegritudines accederent; T IV, 40.

attingit: ut eos, qui ita vixerint, aut non attingat aegritudo || [aegritudo] || aut perleviter pungat animi dolor; T III, 61.

cadit: videtur mihi cadere in sapientem aegritudo; T III, 7. cadere, opinor, in sapientem aegritudinem tibi dixisti videri; T III, 12 in quem cadit aegritudo, in eundem timor; quarum enim rerum praesentia sumus in aegritudine, easdem inpendentes et venientes timemus. ita fit, ut fortitudini aegritudo repugnet || [ita ... repugnet] ||. veri simile est igitur, in quem cadat aegritudo, cadere in eundem timorem; T III, 14. non cadunt .. haec in virum fortem; igitur ne aegritudo quidem. at nemo sapiens nisi fortis; non cadet ergo in sapientem aegritudo; T III, 14. omnes .. sapientes fortes; non cadit igitur in sapientem aegritudo; T III, 15. sin autem caderet in sapientem aegritudo, caderet etiam iracundia; T III, 19. nunc aegritudinem, si possumus, depellamus. id enim sit propositum, quandoquidem eam .. tu videri tibi in sapientem cadere dixisti; T III, 25. non .. existimas cadere in sapientem aegritudinem? T IV, 8. in quem cadit aegritudo, in eundem metum cadere necesse est; T V, 52.

conficit: f. habet; T III, 27.

consequitur: non placet .. detracta voluptate aegritudinem statim consequi; F I, 56.

cruciat: f. 2. T IV, 18.

efficit: ut aegritudo quasi morsum aliquem doloris efficiat; T IV, 15.

est: omnes .. eae (perturbationes) sunt genere quattuor, ... aegritudo, formido, libido, quamque Stoici ... ἡδονήν appellant; F III, 35. aegritudo perturbatio est animi; semper igitur ea sapiens vacabit; T III, 15. aegris .. corporibus simillima animi est aegritudo; T III, 23. et metus opinio magni mali inpendentis et aegritudo est opinio magni mali praesentis, et quidem recens opinio talis mali, ut in eo rectum videatur esse angi; T III, 25. taetra .. res est (aegritudo), misera, detestabilis; T III, 25. est .. aegritudo ... in opinione mali recenti; T III, 26. cum omnis perturbatio miseria est, tum carnificina est aegritudo; T III, 27. quod idem adfingimus huic aegritudini, in qua luctus inest, quae omnium maxuma est; T III, 68. id, quod alii rectum opinantes aegritudini se solent dedere, id hi turpe putantes aegritudinem reppulerunt. ex quo intellegitur non in natura, sed in opinione esse aegritudinem; T III, 71. satis dictum esse arbitror aegritudinem esse opinionem mali praesentis; T III, 74. aegritudinem omnem procul abesse a sapiente, quod inanis sit, quod frustra suscipiatur, quod non natura exoriatur, sed iudicio, sed opinione, sed quadam invitatione ad dolendum; T III, 82. earum rerum est absentium metus, quarum praesentium est aegritudo; T IV, 8. praesentis .. mali sapientis adfectio nulla est, stultorum || stulta autem al. || aegritudo est; T IV, 14. haec prima definitio est, ut aegritudo sit animi adversante ratione contractio; T IV, 14. est .. aegritudo opinio recens mali praesentis; T IV, 14. aegritudo .. ceteraeque perturbationes, amplificatae certe, pestiferae sunt; T IV, 42. quaedam .. sunt aegritudines, quas levare illa medicina nullo modo possit; T IV, 61. est .. metus, ut aegritudo praesentis, sic ille futuri mali; T IV, 64. vgl. 2.

exedunt: quos ... nullae aegritudines exedunt; T V, 16. s. habet; T III, 27.

exoritur: s. est; T III, 82.

exsistit: tum aegritudinem existere, cum quid ita visum sit, ut magnum quoddam malum adesse ... videatur; T III, 28. qui (Cyrenaici) tum aegritudinem censent existere, si necopinato quid evenerit; T III, 52.

habet: proprie, ut aegrotatio in corpore, sic aegritudo in animo nomen habet non seiunctum a dolore; T III, 23. aegritudo maiora quaedam (habet), tabem, cruciatum, adflictationem, foeditatem, lacerat, exest animum planeque conficit. hanc nisi eximus sic, ut abiciamus, miseria carere non possumus; T III, 27. quaedam .. humanitatis quoque habent primam speciem, ut misericordia, aegritudo, metus; T IV, 32.

hortatur: hortata .. est, ut me ad haec conferrem, animi aegritudo fortunae magna et gravi commota iniuria; cuius si maiorem aliquam levationem reperire potuissem ..; N I, 9.

insequitur: illa opinio mali, quo viso atque persuaso aegritudo insequitur necessario; T III, 72.

lacerat: s. habet; T III, 27.

maeret: hoc detracto, quod totum est voluntarium, aegritudo erit sublata illa maerens; T III, 83.

manat: haec .. officia sunt consolantium, tollere aegritudinem funditus aut sedare aut detrahere quam plurumum aut supprimere nec pati manare longius aut ad alia traducere; T III, 75.

nascitur: ex malis metum et aegritudinem nasci censent, metum futuris, aegritudinem praesentibus; T IV, 11. nata esset aegritudo nova, sed || sit || ea modica; T IV, 40.

oritur: ista necopinata non habent tantam vim, ut aegritudo ex iis omnis oriatur; T III, 55. nec malum (illud esse). ex quo aut metus aut aegritudo (oriatur); T IV, 60.

permanet: s. 2. T IV, 18.

perturbat: si ista (aegritudo) perturbare animum sapientis non potest, nulla poterit; T IV, 8.

potest: s. perturbat. II, 1. appello. suscipio; T III, 77. — premit: s. 2. T IV, 18. — repugnat: s. cadit; T III, 14.

sequitur: tum fit, ut aegritudo sequatur, si illa mala sint, laetitia, si bona || si bona, laetitia ||; F I, 57.

versatur: non de partibus iis (dici), in quibus aegritudines, irae libidinesque versentur; T I, 80. quod aegritudo et metus in malis opinatis ... versetur; T V, 43.

videtur: s. cadit; T III, 12. 25. — II. 1. tollo, T IV, 59.

2. **Prädikat:** sum: quem ad modum misericordia aegritudo est ex alterius rebus adversis, sic invidentia aegritudo est ex alterius rebus secundis; T III, 21. Epicuro .. placet opinionem mali aegritudinem esse natura; T III, 28. invidentiam esse dicunt aegritudinem susceptam propter alterius res secundas; T IV, 16 (17). est aemulatio aegritudo, si eo, quod concupierit, alius potiatur, ipse careat. obtrectatio autem est, ea quam intellegi ζηλοτυπίαν volo, aegritudo ex eo, quod alter quoque potiatur eo, quod ipse concupiverit. misericordia est aegritudo ex miseria alterius iniuria laborantis; ... angor aegritudo premens, luctus aegritudo ex eius, qui carus fuerit, interitu acerbo, maeror aegritudo flebilis, aerumna aegritudo laboriosa, dolor aegritudo crucians, lamentatio aegritudo cum eiulatu, sollicitudo aegritudo cum cogitatione, molestia aegritudo permanens, adflictatio aegritudo cum vexatione corporis, desperatio aegritudo sine ulla rerum expectatione meliorum; T IV, 17. 18.

II. **nach Verben:** 1. **Accusativ:** abicio: s. I, 1. habet; T III, 27.

accipio: accepimus .. deorum cupiditates, aegritudines, iracundias; N II, 70.

amplifico: s. I, 1. est; T IV, 12.

appello: omnibus .. modis fulciendi sunt, qui ruunt nec cohaerere possunt propter magnitudinem aegritudinis. ex quo ipsam aegritudinem λύπην Chrysippus quasi solutionem totius hominis appellatam putat; quae tota poterit evelli explicata ... causa aegritudinis; T III, 61.

augeo: est id (insperatum malum) .. non mediocre ad aegritudinem augendam; T III, 28.

commoveo: s. I, 1. hortatur.

constituo: ipsam aegritudinem, quam nos ut taetram et inmanem beluam fugiendam diximus, non sine magna utilitate a natura dicunt constitutam; T IV, 45.

depello: s. I, 1. cadit; T III, 25.

detraho: haec .. bona sunt, quibus aegritudines gravissimae detrahantur; T III, 46. quae (ratio, oratio) ... aegritudinem detrahit; T IV, 60.

dico: aegritudinem dico et metum; T IV, 36.

do: metum (a natura datum) cavendi causa, misericordiam aegritudinemque clementiae; A II, 135.

efficio: doloris ... origo .. explicanda est, id est causa efficiens aegritudinem in animo tamquam aegrotationem in corpore; T III, 23. Cyrenaici non omni malo aegritudinem effici censent, sed insperato et necopinato malo; T III, 28. quamquam non haec una res efficit maximam aegritudinem, tamen ..; T III, 30.

elevo: nihil est .., quod tam obtundat elevetque aegritudinem quam perpetua in omni vita cogitatio nihil esse, quod non accidere possit; T III, 34.

eripio: eripiamus huic aegritudinem; T III, 46.
evello: ſ. appello.
extenuo: qui (Lyco) aegritudinem extenuans parvis ait eam rebus moveri, fortunae et corporis incommodis, non animi malis; T III, 78.
exuo: ſ. I, 1. habet; T III, 27.
facio: quasi culpa contractum malum aegritudinem acriorem facit; T III, 52. defetigatio .. miseriarum aegritudines cum faciat leniores; T III, 67.
fugio: ſ. constituo.
gigno: et aegritudines et metus et reliquae perturbationes omnes gignuntur ex ea (intemperantia); T IV, 22.
importo: inportant .. (animorum motus) aegritudines anxias atque acerbas; T IV, 34.
laudo: aegritudinem laudare, unam rem maxime detestabilem, quorum est tandem philosophorum? T IV, 55.
lenio: ut isdem malis manentibus non modo leniatur aegritudo, sed in plerisque tollatur; T III, 53. in aegritudine lenienda, quam quisque curationem recipere possit, videndum est; T III, 79. ut ipsam aegritudinem leniri videmus, cum obicimus ..; T IV, 60. motus animi, sollicitudines aegritudinesque oblivione leniuntur; T V, 110. de aegritudine lenienda tertius (liber est); D II, 2.
levo: ad hancine igitur vitam Telamonem illum revocabis, ut leves aegritudinem? T III, 43. negabat (Carneades) genus hoc orationis quicquam omnino ad levandam aegritudinem pertinere; T III, 60. ſ. I, 1. est; T IV, 61.
moveo: quae metum aegritudinemve ... moveant; T IV, 61. ſ. extenuo.
nomino: praeclare nostri ... molestiam, sollicitudinem, angorem propter similitudinem corporum aegrorum aegritudinem nominaverunt; T III, 22.
obtundo: ſ. elevo.
pono: an est ullum tempus, ... cui non ponendae curae *et* aegritudinis || [aegr.] || causa serviamus? T III, 66.
refero: omnes .. et metus et aegritudines ad dolorem referuntur; F I, 41.
repello: timor .. ab his aegritudinem potuit repellere, ratio ab sapienti viro non poterit? T III, 66. ſ. I, 1. est; T III, 71.
sedo: neque omnis aegritudo una ratione sedatur; T IV, 59. ſ. I, 1. manat.
supprimo: ſ. I, 1. manat.
suscipio: voluntate .. et iudicio suscipi aegritudinem confitendum est; T III, 66. fatentur graviores aegritudines suscipi, quam natura cogat; T III, 71. in qua opinione illud insit, ut aegritudinem suscipere oporteat; T III, 74. suscipi aliquando aegritudinem posse ex eo ipso, quod esse summum malum [Cleanthes] ipse fateatur || [fatebatur ||; T III, 77. non suscipere ipsi aegritudines propter alios debemus; T IV, 56. qui id adprobari || quis id adprobare, al. || possit, aegritudinem suspicere pro experientia, si quid habere velis? T IV, 56. utrum illudne non videatur aegre ferundum, ex quo suscepta sit aegritudo, an omnium rerum tollenda omnino aegritudo; T IV, 59. ſ. I, 1. est; T III, 82. — 2. T IV, 16.
tollo: cum constet aegritudinem vetustate tolli; T III, 74. philosophia cum universam aegritudinem sustulit; T III, 82. sublata .. aegritudine sublatus est metus; T IV, 8. aegritudine .. sublata propriis rationibus; T IV, 59. ſ. lenio; F III, 53. suscipio; T IV, 59. — I, 1. maeret. manat.
traduco: ſ. I, 1. manat.
turbo: ut duo reliqua (genera), metus et aegritudo, malorum (opinione turbantur); T III, 25.
2. **Genetiv**: sum: ratio una omnium est aegritudinum, plura nomina. nam et invidere aegritudinis est et aemulari et obtrectare et misereri et angi, lugere, maerere, aerumna adfici, lamentari, sollicitari, dolere, in molestia esse, adflictari, desperare; T III, 83. cum invidere aegritudinis sit, malis autem alienis voluptatem capere laetitiae; T IV, 66.
3. **Dativ**: adfingo: ſ I, 1. est; T III, 68.
concedo: ne ... sit aegritudini concedendum; T IV, 59.
dedo: eos, qui se aegritudini dediderunt, miseros, adflictos, aerumnosos, calamitosos (dicere solemus); T IV, 82. ſ. I, 1. est; T III, 71.
oppono: quoniam aegritudini nulla constantia opponitur; T IV, 14.
subicio: singulis perturbationibus partes ... plures subiciuntur, ut aegritudini invidentia ..., aemulatio, obtrectatio, misericordia, angor, luctus, maeror, aerumna, dolor, lamentatio, sollicitudo, molestia, adflictatio, desperatio; T IV, 16.
4. **Ablativ**: levo: alios, si possumus, levare aegritudine (debemus); T IV, 56.
libero: quibus (fructibus) aliqua ex parte interdum aut cupiditate aut aegritudine aut metu liberemur; T II, 2.
privo: quem ad modum aegritudine privemus eum, qui ita dicat ..; T III, 44.
vaco: qua (iracundia) quoniam (sapiens) vacat, aegritudine etiam vacabit; T III, 19. aegritudine .. hesterna disputatione videbatur (posse sapiens vacare); T IV, 8. non aegritudine solum vacabit, sed etiam perturbationibus reliquis omnibus; T IV, 38. vacandum ... est ... aegritudine et voluptate nimia || voluptate || et iracundia; O I, 69. ſ. I, 1. est; T III, 15.
5. **mit Präpositionen**: adfingo, adsumo ad: qui (sapiens) nihil opinione adfingat adsumatque ad aegritudinem; T III, 80.
armo contra: contra .. aegritudinem et reliquas animi perturbationes satis esse videmur superiorum dierum disputationibus armati et parati; T V, 76.
disputo de: aegritudini, de qua satis est disputatum, finitimus est metus; T IV, 64. ut separatim de aegritudine et de ceteris perturbationibus disputaremus; T IV, 83.
explico de: non .. de aegritudine solum, ... sed de omni animi ... perturbatione ... explicabo; T III, 13.
incido in: si sapiens in aegritudinem incidere posset; T III, 20.
insum in: ſ. I, 1. est; T III, 68.
paro contra: ſ. armo contra.
pono in: quaeramus .. modum aegritudinis, in qua operae plurimum ponitur; T IV, 40.
sum in: ut, quicumque intueatur in aliquod maius malum, si id sibi accidisse opinetur, sit continuo in aegritudine; T III, 28. qui (Epicurus) censet necesse esse omnis in aegritudine esse, qui se in malis esse arbitrentur; T III, 32. videri fore in aegritudine sapientem patria capta; T III, 54. quicquid esset in aegritudine mali, id non naturale esse, sed voluntario iudicio ... contractum; T III, 80. in ea (aegritudine) est enim fons miseriarum et caput; T IV, 83. ſ. I, 1. cadit; T III, 14.
vindico ab: quem fortitudo ab aegritudine et a metu vindicet; T V, 42.
III. **nach Adjectiven**: 1. finitimus: metus non est morbi admodum similis, quamquam aegritudini est finitimus; T III, 23. ſ. II, 5. disputo de; T IV, 64.
2. vacuus: qui (sit) quietus, (eum necesse est esse) perturbatione omni vacuum, ergo etiam aegritudine; T III, 18.

IV. **nach Substantiven:** causa: nos causa aegritudinis reperta medendi facultatem reperiemus; T III, 23. est .. causa omnis in opinione, nec vero aegritudinis solum, sed etiam reliquarum omnium perturbationum; T III, 24.

exspectatio: est .. metus futurae aegritudinis sollicita exspectatio; T V, 52.

genus: tractatum est .. a nobis id genus aegritudinis, quod unum est omnium maxumum; T III, 81.

levatio: quae levationem habeant aegritudinum, formidinum, cupiditatum; T I, 119. levationem .. aegritudinis (Epicurus) in duabus rebus ponit, avocatione a cogitanda molestia et revocatione ad contemplandas voluptates; T III, 33. f. I, 1. hortatur.

magnitudo: f. II, 1. appello.

nomen: dum aegritudinis nomen absit grave, taetrum, funestum; T III, 83.

pars: reliquas quoque partis aegritudinis utilis esse dicunt; T IV, 46. non nulli aegritudinis partem quandam metum esse dicebant; T IV, 64.

perturbatio: tum denique efficitur illa gravis aegritudinis perturbatio; T III, 61 (62).

ratio: f. II, 2. T III, 83.

sanatio: et aegritudinis et reliquorum animi morborum una sanatio est; T IV, 83.

sedatio: etsi aegritudinis sedatio et hesterna disputatione explicata est et in Consolationis libro; T IV, 63. adiunximus sedationem aegritudinis, qua nullum homini malum maius est; T IV, 82.

stirpes: quae stirpes sunt aegritudinis, quam multae, quam amarae! T III, 83.

tempus: Chrysippi (consolatio) ad veritatem firmissima est, ad tempus aegritudinis difficilis; T III, 79.

vacuitas: securitatem .. nunc appello vacuitatem aegritudinis; T V, 42.

2. vir sine: vir .. temperatus, constans, sine metu, sine aegritudine ... nonne beatus? T V, 48.

V. **Umstand:** 1. adficere: f. **adficio** I, 2. II. alqm aegritudine (6 St.) S. 66, a.

adfligi, debilitari: quid .. est ... deformius quam aegritudine quis adflictus, debilitatus, iacens? T IV, 35.

confici: (Tarquinius) Cumas contulisse se dicitur inque ea urbe senio et aegritudine esse confectus; T III, 27.

elidi: qui rebus his fractus aegritudine eliditur; T V, 16.

iacere: f. adfligi.

opprimi: hoc tu .. censes sapienti accidere posse, ut aegritudine opprimatur, id est miseria? T III, 27.

premi: neque tamen (philosophi), cum se in media stultitia ... haerere intellegant, aegritudine premuntur; T III, 70.

quati: quod (tenerum, molle) aegritudine quasi tempestate quatiatur; T III, 12.

abl. comp.: quibus duobus morbis, ... aegritudine et cupiditate, qui tandem possunt in corpore esse graviores? T III, 5. f. IV. sedatio; T IV, 82

2. sine: ut sapiens solum ... naturae finibus contentus sine aegritudine possit et sine metu vivere; F I, 44.

aegrotatio, Krankheit, Kränklichkeit: I. est: quo modo .. in corpore est morbus, est aegrotatio, est vitium, sic in animo. morbum appellant totius corporis corruptionem, aegrotationem morbum cum imbecillitate; T IV, 28 (29).

exsistit: tum exsistit et morbus et aegrotatio et offensiones eae, quae sunt eis morbis aegrotationibusque contrariae; T IV, 24. existit .. morbus et aegrotatio, quae evelli inveterata non possunt; T IV, 24.

habet: proprie, ut aegrotatio in corpore, sic aegritudo in animo nomen habet non seiunctum a dolore; T III, 23.

nascuntur: quem ad modum ... in corpore morbi aegrotationesque nascuntur, sic ..; T IV, 23. ceteri .. similiter morbi aegrotationesque nascuntur; T IV, 25. quae omnes aegrotationes animi ex quodam metu nascuntur earum rerum, quas fugiunt et oderunt; T IV, 25.

nocent: quod minus noceant animi aegrotationes quam corporis; T III, 4.

oriuntur: quis .. dubitarit, quin aegrotationes animi, qualis est avaritia, gloriae cupiditas, ex eo ... oriantur? T IV, 79.

possunt: f. II, 1. evello.

sunt: morbi .. et aegrotationes partes sunt vitiositatis; T IV, 29.

II, 1. appello; f. conficio. — I. est.

conficio: ex perturbationibus ... conficiuntur ... aegrotationes, quae appellantur a Stoicis ἀῤῥωστήματα, hisque item oppositae contrariae offensiones; T IV, 23.

definio: definiunt .. animi aegrotationem opinationem vehementem de re non expetenda, tamquam valde expetenda sit; T IV, 26.

dico: haec .. proclivitas ad suum quodque genus a similitudine corporis aegrotatio dicatur, dum ea intellegatur ad aegrotandum proclivitas; T IV, 28.

efficio: doloris ... origo .. explicanda est, id est causa efficiens aegritudinem in animo tamquam aegrotationem in corpore; T III, 23. ita fit, ut in altera corruptione opinionum morbus efficiatur et aegrotatio; T IV, 29.

evello: aegrotationes .. morbique animorum difficilius evelli posse putantur quam summa illa vitia; T IV, 32. f. I. exsistit.

gigno: illa duo, morbus et aegrotatio, ex totius valetudinis corporis conquassatione ... gignuntur; T IV, 29.

significo: quia nomen insaniae significat mentis aegrotationem et morbum; T III, 8.

2. oppono: f. 1. conficio.

subicio: aegrotationi .. talia quaedam subiecta sunt: avaritia, ambitio, mulierositas, pervicacia, ligurritio, vinulentia ‖ vinol. ‖, cuppedia, et si qua similia; T IV, 26.

3. seiungo ab: in animo tantum modo cogitatione possumus morbum ab aegrotatione seiungere; T IV, 29.

III, 1. similis: non similis aegrotationis est libido, non inmoderata laetitia; T III, 23.

contrarius: f. I. exsistit.

aegroto, krank sein, leiden: I, 1. interest inter: ut inter optime valere et gravissime aegrotare nihil prorsus dicerent interesse; F II, 43.

2. proclivitas ad: dum ea intellegatur ad aegrotandum proclivitas; T IV, 28.

II. alqs: Pompeio, nostro familiari, cum graviter aegrotaret Neapoli, melius est factum; T I, 86. qui (medici) leviter aegrotantes leniter curant; O I, 83.

alqd: ita fit, ut animus de se ipse tum iudicet, cum id ipsum, quo iudicatur, aegrotet; T III, 1.

adulescentes: facilius in morbos incidunt adulescentes, gravius aegrotant, tristius curantur; C 67.

animus: quod magni aestumetur ea res, ex qua animus aegrotat; T IV, 79.

barbari: barbari quidam et inmanes ... aegrotare viriliter non queunt; T II, 65.

filius: si ... interim graviter aegrotare filius coeperit; O I, 32.
fratres: * quorum in aliis, ... ut in simul aegrotantibus fratribus, ... naturae contagio valet; Fa 5.

aegrotus, kranf, leidend: A. alqs: ne aegrotus sim; T III, 12.
animus: nomen insaniae significat mentis ... morbum[, id est insanitatem et aegrotum animum, quam appellarunt insaniam]; T III, 8.
B, I. convalescunt: loci .. mutatione tamquam aegroti non convalescentes saepe curandus est; T IV, 74.
evadit: num ... vates ... melius coniecerit .. e morbo evasurum aegrotum ... quam medicus? D II, 13.
perit, sumit: si medicus sciat eum aegrotum, qui iussus sit vinum sumere, meracius sumpturum statimque periturum; N III, 78. ut si quis medicus aegroto imperet, ut sumat »terrigenam« ... potius quam hominum more cocleam diceret || dicere, [dicere] ||; D II, 133.
II. adhibeo: ut vinum aegrotis ... melius est non adhibere omnino quam ... in .. perniciem incurrere, sic ..; N III, 69.
impero: f. I. sumit; D II, 133.
III. spiritus, venae: medici signa quaedam habent ex venis et spiritu aegroti; D II, 145.

aemulatio, Nacheiferung, Wetteifer, Eifersucht: I. est: aemulatio .. dupliciter illa quidem dicitur, ut et in laude et in vitio nomen hoc sit; nam et imitatio virtutis aemulatio dicitur (sed ea nihil hoc loco utimur; est enim laudis), et est aemulatio aegritudo, si eo, quod concupierit, alius potiatur, ipse careat; T IV, 17. obtrectare .. alteri aut illa vitiosa aemulatione, quae rivalitati similis est, aemulari quid habet utilitatis? T IV, 56.
II, 1. dico: f. I. T IV, 17.
2. subicio: ut aegritudini (subiciuntur) ... aemulatio, obtrectatio, misericordia; T IV, 16.
3. utor: f. I. T IV, 17.
III. expers: cum corporibus relictis et cupiditatum et aemulationum erimus expertes; T I, 44.
IV. aemulari: f. I. T IV, 56.

aemulor, nacheifern, eifersüchtig sein: I. unpersönlich: et invidere aegritudinis est et aemulari et obtrectare et misereri; T III, 83. ipsum illud aemulari, obtrectare non esse inutile; T IV, 46. aemulari utile est, obtrectare, misereri; T IV, 56. obtrectare .. alteri aut illa vitiosa aemulatione, quae rivalitati similis est, aemulari quid habet utilitatis? T IV, 56.
II. alqs: cum sit aemulantis angi alieno bono, quod ipse non habeat; T IV, 56. quod iis aemulemur, qui ea habeant, quae nos habere cupiamus; T I, 44. vgl. I. T IV, 56.

aemulus, nacheifernd: post Amafinium .. multi eiusdem aemuli rationis multa cum scripsissent; T IV, 7.

aëneus, ehern: alqd: ut .., si omnis cera commutabilis esset, nihil esset cereum, quod commutari non posset, item nihil argenteum, nihil aëneum, si commutabilis esset natura argenti et aeris; N III, 30.
equus: aëneum .. equum, ut ferunt fabulae, animadvertit; O III, 38.

aenigma, Rätsel: quo pertinent obscuritates et aenigmata somniorum? D II, 132.

aequabilis, gleichmäßig, gleichförmig, unparteiisch: alqd: nihil .. potest esse aequabile, quod non a certa ratione proficiscatur; T II, 65.
adfectiones: f. habitus.
amnis: quod urbem perennis amnis et aequabilis ... posuit in ripa; R II, 10.
calor: tenuis ac perlucens et aequabili calore suffusus aether; N II, 54.
compensatio: nisi aequabilis haec in civitate conpensatio sit et iuris et officii et muneris; R II, 57.
corpus: quodsi universi corpus planum et aequabile explicaretur; Ti 14.
cursus: quarum (stellarum) te cursus aequabiles aeternique delectabant; N III, 23.
genus: hoc quoque colendum est aequabile et temperatum orationis genus; O I, 3.
habitus: moderati aequabilesque habitus, affectiones ususque corporis apti esse ad naturam videntur; F V, 36.
ius: ius .. semper est quaesitum aequabile; O II, 42.
motus: quod .. alitur et crescit, motu quodam utitur certo et aequabili; N II, 23. cum vidissent motus eius (mundi) finitos et aequabiles; N II, 90.
mundus: levem illum (mundum deus) effecit et undique aequabilem; Ti 20.
partes: si ... omnes eius (mundi) partes undique aequabiles ipsae per se atque inter se continentur; N II, 116.
partitio: propter aequabilem praedae partitionem .. Bardulis Illyrius latro || [latro] || ... magnas opes habuit; O II, 40.
patientia: ut haec patientia dolorum ... in omni genere se aequabilem praebeat; T II, 65.
status: quod (status) non esset in omnis ordines civitatis aequabilis; R II, 62.
tributio: hanc *ἰσονομίαν* appellat Epicurus, id est aequabilem tributionem; N I, 50.
usus: f. habitus.

aequabilitas, Gleichmäßigkeit, Gleichförmigkeit, Unparteilichkeit: I. continet: in animo opinionum iudiciorumque aequabilitas et constantia cum firmitate quadam et stabilitate virtutem subsequens aut virtutis vim ipsam continens pulchritudo vocatur; T IV, 31.
est: quartam causam esse ... aequabilitatem motus conversionum*que* || in conversione || caeli; N II, 15. nocturnorum .. spatiorum eadem est aequabilitas, quae diurnorum; N II, 49. ipsa aequabilitas est iniqua, cum habet nullos gradus dignitatis; R I, 43. aequabilitas .. iuris, quam amplexantur liberi populi, neque servari potest, ... eaque, quae appellatur aequabilitas, iniquissima est; R I, 53. ista aequabilitas atque hoc triplex rerum publicarum genus videtur mihi commune nobis cum illis populis fuisse; R II, 42. praeclara .. est aequabilitas in omni vita et idem semper vultus eademque frons; O I, 90. nihil est profecto magis (decorum) quam aequabilitas *cum* universae vitae, tum singularum actionum, quam conservare non possis, si ..; O I, 111.
habet: || illa .. aequabilitas vitae non tantum habet sensum, quantum cum ..; R fr. 5. ||. f. est; R I, 43.
potest: f. est; R I, 53. II, 1. servo.
subsequitur: f. continet.
videtur: f. est; R II, 42.
II, 1. amplexor, appello: f. I. est; R I, 53.
conservo: f. I. est; O I, 111.
habeo: haec constitutio .. habet aequabilitatem quandam magnam, qua carere diutius vix possunt liberi; R I, 69.

rego: ut nnius perpetua potestate ... regatur salus et aequabilitas et otium civium; R II, 43.
servo: hanc aequabilitatem motus constantiamque ordinum in alia figura non potuisse servari; N II, 48. f. I. est; R I, 53.
voco: f. 1. continet.
2. careo: f. 1. habeo.
III. in: in iuris aequabilitate exercenda .. est facilitas et altitudo animi; O I, 88.

aequabiliter, gleichmäßig, gleichförmig, unparteiisch: conglobo: eadem .. ratione mare ... conglobatur undique aequabiliter; N II, 116.
dispertio: ille .., qui archipirata dicitur, nisi aequabiliter praedam dispertiat; O II, 40.
efficio: qui (sonus) acuta cum gravibus temperans varios aequabiliter concentus efficit: R VI, 18.
fundo: vim .. omnem eam ... in omnibus corporibus vivis aequabiliter esse fusam; T I, 21. tactus .. toto corpore aequabiliter fusus est; N II, 141.

aequalis, gleich, gleichzeitig, gleichalterig, Alters-, Zeitgenosse: A. alqs: ut ... sint || sunt || .. pares in amore et aequales; Lae 32. vgl. B.
agitatio: an in omnibus his studiorum agitatio vitae aequalis fuit? C 23.
amici: Tib. || Tiberium || .. Gracchum rem publicam vexantem a Q. Tuberone aequalibusque amicis derelictum videbamus; Lae 37.
facta: recte facta omnia aequalia (esse); F IV, 55.
homo: ut scriptum apud Philistum est, et doctum hominem et diligentem et aequalem temporum illorum; D I, 39.
ius: cum lex sit civilis societatis vinculum, ius autem legis aequale; R I, 49.
memoria: ipse .. aequalem aetatis suae memoriam deposcit; L I, 8.
paupertas: paupertatem quom divitiis etiam inter homines esse aequalem velimus; L II, 25.
peccata: quae ex eo peccata nascantur || nascuntur ||, aequalia sint oportet; P 20. peccata, quoniam ex vitiis manant, sint aequalia necesse est; P 22.
virgines: »virgines vereor aequalis:« D I, 66.
vis: quae vis ... est ... aequalis illius caelum atque terras tuentis et regentis dei; L II, 9.
B, I, 1. deplorant: quae C. Salinator, quae Sp. Albinus, homines consulares, nostri fere aequales, deplorare solebant; C 7.
moritur: f. II, 1. nomino.
restant: conviviis delector, nec cum aequalibus solum, qui pauci admodum restant, sed cum vestra etiam aetate; C 46.
2. sum: qui (Cato) fuit eius (Scipionis) fere aequalis; O III, 1.
II, 1. diligo: ego Q. Maximum ... senem adulescens ita dilexi, ut aequalem; C 10.
nomino: Rhodium quendam morientem sex aequales nominasse et dixisse, qui primus eorum, qui secundus ... moriturus esset; D I, 64.
2. confero cum: confer[am] avum tuum || M. || Drusum cum C. Graccho, eius fere aequali; F IV, 66.
congrego cum: (parvi) aequalibus delectantur libenterque se cum iis congregant; F V, 42.
decerto cum: quibus .. rebus cum aequalibus (parvi) decertant, si vicerunt, efferunt se laetitia; F V, 42.
III. familiaritates: cum (Dionysius) ... ab undaret ... aequalium familiaritatibus; T V, 58.
principes: quos illi (pueri) labores [non] perferunt, ut aequalium principes sint! F V, 61.
querelae: saepe .. interfui querelis || querellis || aequalium meorum; C 7.
IV, 1. delectari: f. II, 2. congrego cum.
2. cum: Dicaearchum .. cum Aristoxeno, aequali et condiscipulo suo, ... omittamus; T I, 41. ut cum aequalibus possis, quibuscum tamquam e carceribus emissus sis, cum isdem ad calcem ... pervenire; Lae 101. f. I. restant.
inter: haec (benivolentia) etiam magis elucet inter aequales, ut inter me et Scipionem; Lae 101.

aequalitas, Gleichheit: 1. expeto: societas .. hominum et aequalitas et iustitia per se *est* expetenda; L I, 49.
2. pono in: ut virtutibus exceptis atque vitiis cetera in summa aequalitate poneret; L I, 38.

aequaliter, gleich, gleichmäßig: abrogo: quia iis visis, inter quae nihil interest, aequaliter omnibus abrogatur fides; A II, 36.
distribuo: quattuor perturbationes aequaliter distributae sunt; T III, 24. eum (ignem) ... circum .. omne caelum aequaliter distribuit; Ti 35.
divido: divisus (Fibrenus) aequaliter in duas partes latera haec adluit; L II, 6.
nitor: omnes .. partes eius (mundi) undique medium locum capessentes nituntur aequaliter; N II, 115.
respondeo: ut nostra in amicos benivolentia illorum erga nos benivolentiae pariter aequaliterque respondeat; Lae 56.

aequatio, Ausgleichung: capitalis oratio est || oratio ||, ad aequationem bonorum pertinens; O II, 73.

aeque, gleich, gleichmäßig, ebenso, billig, gerecht: 1. bei Verben: amo: ut eos, qui nobis carissimi esse debeant, aeque ac nosmet ipsos amemus; T III, 73.
colo: hi .. coluntur aeque atque illi; N III, 45. coleretur ius aeque ab omnibus; L I, 33.
comparo: haec .. una res prorsus ... aeque utrisque est propemodum comparanda; O II, 30.
contingo: aeque .. contingit omnibus fidibus, ut incontentae sint, illud non continuo, ut aeque incontentae; F IV, 75.
delecto: in iis fit ut aeque quisque altero delectetur ac se ipso; O I, 56.
diligo: nisi aeque amicos et nosmet ipsos diligamus; F I, 67.
discrepo: ut .. in fidibus pluribus ... omnes aeque incontentae sint, sic peccata, quia discrepant, aeque discrepant; F IV, 75.
doleo: ut .. aeque doleamus [animo], cum corpore dolemus; F I, 55.
egeo: honore et gloria et benivolentia civium fortasse non aeque omnes egent; O II, 31.
facio: Lysippus eodem aere, eadem temperatione, eodem caelo, † aqua, || aeque, al. || ceteris omnibus centum Alexandros eiusdem modi facere non posset? A II, 85.
gaudeo: qui || quis || esset tantus fructus in prosperis rebus, nisi haberes, qui illis aeque ac tu ipse gauderet? Lae 22.
intereo: quae (materia) ... possit omnibus .. modis mutari atque ex omni parte atque || aeque, al. || etiam interire; A I, 27.
laetor: et laetamur amicorum laetitia aeque atque nostra et pariter dolemus angoribus; F I, 67.
orior: »indidem .. eadem aeque || que, quae || oriuntur de integro atque || aeque || eodem occidunt«; D I, 131.
pecco: ut ... gubernator aeque peccat, si palearum navem evertit et si auri, item aeque peccat qui parentem et qui servum iniuria verberat; F IV, 76. si (homines) senserint ... aeque peccare

se, si privatis ac si magistratibus manus adferant; P 23.

probo: dormienti .. (Ennio illa visa) aeque ac vigilanti probabantur; A II, 88.

satisfacio: re mihi (Epicurus) non aeque satisfacit, et quidem locis pluribus; F I, 15.

tueor: animi affectio ... hanc ... societatem coniunctionis humanae munifice et aeque tuens; F V, 65.

II. **bei Adjectiven und Adverb:** bonus: qui aeque vir bonus »multis modis« esset ... »circumventus morbo, exsilio atque inopia«; F IV, 62.

caecus: quoniam catuli, qui iam dispecturi sunt, caeci aeque et ii, qui modo nati, Platonem quoque necesse est ... aeque caecum animo ac Phalarim fuisse; F IV, 64. catuli aeque caeci, prius quam dispexerunt, ac si ita futuri semper essent; F IV, 65.

carus: aeque caram esse sapienti rationem amici ac suam; F III, 70.

diu: animi ... voluptatem aut molestiam plus ... afferre momenti quam eorum utrumvis, si aeque diu sit in corpore; F I, 56.

gravis: eosdem labores non aeque gravis esse imperatori et militi; T II, 62.

hebes: »quem tu esse hebetem deputes aeque ac pecus«; D I, 45.

incontentus: s. I. contingo. discrepo.

iucundus: ut ei ..., si aeque vita iucunda menstrua addatur, ... bonum sit; F IV, 30.

magnus: quoniam ... haec .. vitia in omnibus stultis aeque magna sunt; F IV, 77. quasi vero .. concedatur in omnibus stultis aeque magna esse vitia! F IV, 77. quae beneficia aeque magna non sunt habenda atque ea; O I, 49.

miser: omnes, qui non sint sapientes, aeque miseros esse; F IV, 55. quoniam excedens e vita et manens aeque miser est; F III, 61. qui sapientes non sint, omnes aeque miseros esse; F IV, 63. non est .. aeque miser, qui patriae consulit, et is, qui illam exstinctam cupit; F IV, 66.

III. **bei Substantiven:** avaritiae: nec .., omnes avaritias si aeque avaritias esse dixerimus, sequetur, ut etiam aequas esse dicamus; F IV, 75.

nefas: cum ... aeque .. nefas sit tale aliquid et facere rogatum et rogare; Lae 39.

aequilibritas, Gleichgewicht: confugis ad aequilibritatem (sic enim *ἰσονομίαν*, si placet, appellemus); N I, 109.

aequipero, gleichkommen: ut Africanus: »a sole exoriente supra Maeotis paludes nemo est, qui factis || me || aequiperare queat«; T V, 49.

aequitas, Gleichheit, Billigkeit, Gerechtigkeit, Gleichmut: I, 1. est: in eodem (Lucullo) ... tanta aequitas fuit, ut ..; A II, 3. cum .. par habetur honos summis et infimis, ... ipsa aequitas iniquissima est; R I, 53. qui (optimates) ... plus .. fore dicant in pluribus consilii quam in uno et eandem tamen aequitatem et fidem; R I, 55. difficile est ... servare aequitatem, quae est iustitiae maxume propria; O I, 64.

exsistit: unde et amicitia exsistebat et iustitia atque aequitas, eaeque et voluptatibus et multis vitae commodis anteponebantur; A I, 23.

inest: iustitiam, aequitatem, bonitatem (in feris inesse) non dicimus; O I, 50.

lucet: aequitas .. lucet ipsa per se; O I, 30.

patitur: tanta .. poena (eos) adficiamus, quantum aequitas humanitasque patitur; O II, 18.

potest: s. II, 1. seiungo.

proficiscitur: nisi aequitas, fides, iustitia proficiscantur a natura; F II, 59.

ohne Verb: unde iustitia, fides, aequitas? R I, 2.

2. Ausruf: o miram aequitatem deorum! N III, 90.

II, 1. accipio: cum ... regis .. eius aequitatem et sapientiam a maioribus suis accepissent; T IV, 3.

aestimo: ut quisquam tanti aestimet aequitatem et fidem, ut eius conservandae causa nullum supplicium recuset; A II, 23.

amo: omnes viri boni ipsam aequitatem et ius ipsum amant; L I, 48.

antepono: s. I, 1. exsistit.

conservo: s. aestimo.

constituo: aequitate constituenda summos cum infimis pari iure retinebat; O II, 41.

diligo: ut aequitatem, modestiam, virtutes omnes per se ipsas gratis diligant; F II, 83.

habeo: quam .. habet aequitatem, ut agrum ..., qui nullum habuit, habeat? O II, 79.

labefacto: labefactant fundamenta rei publicae, concordiam primum ..., deinde aequitatem, quae tollitur omnis, si habere suum cuique non licet; O II, 78.

laudo: quis hanc maximi animi aequitatem in ipsa morte laudaret, si mortem malum iudicaret? T I, 97.

loquor: officium, aequitatem, dignitatem, fidem, ... haec cum loqueris ..; F II, 76.

novi: novi .. moderationem animi tui et aequitatem; C 1.

perscribo: belli .. aequitas sanctissime fetiali populi Romani iure perscripta est; O I, 36.

probo: qui ita se gerunt, ita vivunt, ut eorum probetur fides, integritas, aequitas, liberalitas; Lae 19.

seiungo: numquam aequitatem ab utilitate posse seiungi; F III, 71.

servo: s. I, 1. est; O I, 64.

violo: cum id, in quo violatur aequitas, non ita magnum ... videtur; O III, 81.

urgeo: ius Crassus urguebat, ... aequitatem Antonius; O III, 67.

3. antepono: qui ea, quae sunt his contraria, aequitati anteponit; O II, 38.

3. sum: modo ista sis aequitate, quam ostendis; F I, 28.

4. contendo contra: ne quid contra aequitatem contendas, ne quid pro iniuria; O II, 71.

discrepo ab: ut intellegatis discrepare ab aequitate sapientiam; R III, 16.

invito ad: invitat .. vera ratio bene sanos ad iustitiam, aequitatem, fidem; F I, 52.

propugno pro: cum eam (fortitudinem) virtutem esse dicunt propugnantem pro aequitate; O I, 62.

III. explanatio: *nihil esse tam* regale quam explanationem aequitatis; R V, 3.

memoria: cum ... esset iuris et aequitatis, quae vincla sunt civitatis, repetita memoria; P 28.

vis: ut illi aequitatis, sic nos dilectus || delectus || vim in lege ponimus; L I, 19.

IV. conscribere: qui (x viri) cum x tabulas summa legum || [legum] || aequitate prudentiaque conscripsissent; R II, 61

continere: commoda civium non divellere atque omnis aequitate eadem continere; O II, 83.

defendere: si provincias, si socios aequitate et fide defendissent; O II, 27 (26).

duci: quae (leges) ad puniendum non iracundia, sed aequitate ducuntur; O I, 89.

gaudere: cum homines ... aequitate iustitiaque gaudebunt; Lae 82.

tenere: ut iuris et iudiciorum aequitate suum quisque teneat; O II, 85.

aequo, gleichmachen, ausgleichen, gleichmäßig verteilen, erreichen, gleich kommen: se: inventum est temperamentum, quo tenuiores cum principibus aequari se putarent; L III, 24. hos .. de philosophia libros, qui iam illis (orationibus) fere se aequarunt; O I, 3.

genus: quod (genus) erit aequatum et temperatum ex tribus optimis rerum publicarum modis; R I, 69.

pecunias: si .. pecunias aequari non placet; R I, 49.

reliquias: superioris .. permixtionis reliquias fundens aequabat eodem modo ferme; Ti 42.

sortes: quae (oracla) aequatis sortibus ducuntur; D I, 34.

aequor, Ebene, Meer: I, 1. voco: quid tam planum videtur quam mare? e quo etiam aequor illud poëtae vocant; A fr. 3.

2. habito in: Aegyptii et Babylonii in camporum patentium aequoribus habitantes; D I, 93.

II. condere: »hoc caput hic paulum sese subito aequore condit«; N II, 108.

aequus, gleich, günstig, billig, gerecht, ruhig: A. **bei Substantiven:** alqs: qui .. alia malunt scribi a nobis, aequi esse debent; F I, 11. conveniet ... in omni .. re contrahenda, vendundo emendo, conducendo locando, vicinitatibus et confiniis, aequum, facilem (esse); O II, 64.

alqd: cum sacerdotes deorum vacationem habeant, quanto est aequius habere ipsos deos! A II, 121. erat aequius Triarium aliquid de dissensione nostra iudicare; F II, 119. quicquid aequum iustumque esset, id etiam honestum vicissimque, quicquid esset honestum, id iustum etiam atque aequum fore; F III, 71. etsi .. illud erat aptius, aequum cuique concedere; F IV, 2. mihi .. aequius videbatur Zenonem cum Polemone disceptantem ... videre, ubi primum insisteret; F IV, 45. »quo magis est aequum tumulis mandare peremptos firmo animo«; T III, 65. rectum esse et aequum et ad officium pertinere aegre ferre, quod sapiens non sis; T III, 68. aequius esse censuit se maturam || maturum || oppetere mortem quam P. Africani filiam adulescentem; D I, 36. Posidonium, sicut aequum est, cum bona gratia dimittamus; Fa 7. quod erat aequum de re publica potissimum principem rei publicae dicere; R I, 34. aequius .. erat id voluntate fieri; O I, 28. qui vetant quicquam agere, quod dubites aequum sit an iniquum; O I, 30. quas .. copias his (proximis) et suppeditari aequius est et relinqui; O I, 44. quod ... quinquaginta annorum possessiones moveri non nimis aequum putabat; O II, 81. quibus (amicitiis) ... tribuere, quod non sit aequum, contra officium est; O III, 43. in arbitrio rei uxoriae MELIUS AEQUIUS; O III, 61. in eo, QUOD MELIUS AEQUIUS, potest ulla pars inesse fraudis? O III, 61. non erat aequum principes civis rem habere; O III, 74. quem fuerat aequius, ut prius introieram, sic prius exire de vita; Lae 15. studiis .. generorum ... cum difficile est, tum ne aequum quidem obsistere; Lae 26. aequum est .. meminisse et me, qui disseram, hominem esse et vos, qui iudicetis; Ti 8.

animus: ut ... animo aequo e vita, cum ea non placeat, tamquam e theatro exeamus; F I, 49. quis animo aequo videt eum? F III, 38. iidem, si puer parvus occidit, aequo animo ferendum putant; T I, 93. mors tum aequissimo animo oppetitur, cum ..; T I, 109. cur aequo animo sibi ferendum sit; T II, 39. regno non aequo animo carebas; T III, 26. laudant .. eos, qui aequo animo moriantur; qui alterius mortem aequo animo ferant, eos putant vituperandos; T III, 72. qui ... mala ... ferenda .. aequo animo arbitrantur; T IV, 60. T. Albucius nonne animo aequissimo Athenis exul philosophabatur? T V, 108. illud .. eius philosophi magnificum ..., quod ... aequissimo animo se dixit mori; D I, 124. ut omnes ... aequo animo illi libenterque parerent; R II, 4. quod sapientissimus quisque aequissimo animo moritur, stultissimus iniquissimo; C 83. non quo aequo animo (meum casum) ferrem, sed me ipse consolabar; C 84.

avaritiae: nec .., omnes avaritias si aeque avaritias esse dixerimus, sequetur, ut etiam aequas esse dicamus; F IV, 75.

auditor: tu .. nolo existimes me adiutorem huic venisse, sed auditorem, et quidem aequum; N I, 17.

causa, male .. Curio, cum causam Transpadanorum aequam esse dicebat, semper autem addebat: „vincat utilitas!“ potius doceret non esse aequam, quia non esset utilis rei publicae, quam, cum utilem non esse diceret, esse aequam || non ut. dic., esse aeq.; al. || fateretur; O III, 88.

discriptio: tum iuris aequa discriptio certaque vivendi disciplina; O II, 15.

existimator: quia te habeo aequissimum eorum studiorum ... existimatorem et iudicem; F III, 6.

iudex: te .. iudicem aequum puto; F I, 15. f. existimator.

ius: Lycurgus, .. ille legum optumarum et aequissumi iuris inventor; R III, 16. privatum .. oportet aequo et pari cum civibus iure vivere; O I, 124.

libertas: quae (libertas), si aequa non est, ne libertas quidem est. qui autem aequa potest esse ... in istis civitatibus, in quibus ..? R I, 47.

rex: rex aequus ac sapiens ... posse videtur aliquo esse non incerto statu; R I, 42.

sententia: aequam .. pronuntiabit sententiam ratio; F II, 37.

vir: quorum alter optimus vir, aequissimus, summa iustitia; R III, 27.

B. **allein:** I. discerno: aequa iniqua, honesta turpia ... (discernere) poterat; T V, 114.

II. abl. comp.: neque verendum est, ... ne plus aequo quid in amicitiam congeratur; Lae 58.

aër, Luft, Dunstkreis, untere Luftschicht: I. **absolut:** 1. alit: exin || exim || mari finitumus || finitimus || aër die et nocte distinguitur, isque tum fusus et extenuatus sublime fertur, tum autem concretus in nubes cogitur umoremque colligens terram auget imbribus, tum effluens huc et illuc ventos efficit. idem annuas frigorum et calorum facit varietates, idemque et volatus alitum sustinet et spiritu ductus alit et sustentat animantes; N II, 101.

audit: animantes .. adspiratione aëris sustinentur, ipseque aër nobiscum videt, nobiscum audit, nobiscum sonat; nihil enim eorum sine eo fieri potest; quin etiam movetur nobiscum; quacumque enim imus, quacumque movemur, videtur quasi locum dare et cedere; N II, 83.

auget: f. alit.

cedit: ignis .. et aër omni pulsu facillime pellitur naturaque cedens est maxume et dissupabilis; N III, 31. f. audit.

circumfundit: quam (terram) crassissimus circumfundat aër; N II, 17.

conligit, efficit, effluit: f. alit.

continet: f. fundit. — dat: f. audit.

est: aër ⟨hoc quoque enim utimur *iam* pro Latino⟩ et ignis et aqua et terra prima sunt; A I, 26. is .. (Anaximander) infinitatem naturae dixit esse, e qua omnia gignerentur; post eius

auditor Anaximenes infinitum aëra, sed ea, quae ex eo orerentur, definita; A II, 118. necesse est ... ab iis (duobus generibus) perrumpatur et dividatur crassus hic et concretus aër, qui est terrae proximus. calidior est enim vel potius ardentior animus, quam est hic aër, quem modo dixi crassum atque concretum; T I, 42. quasi aër sine ulla forma deus esse possit; N I, 26. ea, quae natura fluerent atque manarent, ut et aquam et terram et aëra, (Chrysippus deos dicit esse); N I, 39. ipse .. aër, qui natura est maxime frigidus, minime est expers caloris; ille vero et multo quidem calore admixtus est; ipse enim oritur ex respiratione aquarum; earum enim quasi vapor quidam aër habendus est; N II, 26. 27. qui terras incolant eas, in quibus aër sit purus ac tenuis; N II, 42. terra ... circumfusa undique est hac animali spirabilique natura, cui nomen est aër; ... hunc rursus amplectitur inmensus aether; N II, 91. quod plenus aër sit inmortalium animorum; D I, 64. f. cedit. manat.

facit: f. alit.

fundit: huic (mari) .. continens aër fertur ille quidem levitate sublime || sublimi, al. ||, sed tamen in omnes partes se ipse fundit; itaque et mari continuatus et iunctus est et natura fertur ad caelum, cuius tenuitate et calore temperatus vitalem et salutarem spiritum praebet animantibus. quem complexa summa pars caeli ... cum aëris extremitate coniungitur; N II, 117.

habet: e quibus (elementis) aër et ignis movendi vim habent et efficiendi; A I, 26. aër, quo Diogenes Apolloniates utitur deo, quem sensum habere potest aut quam formam dei? N I, 29.

manat: qui .. aër per maria manaret, eum esse Neptunum; N I, 40.

oboedit, paret: quem ad modum .. oboedire et parere voluntati architecti aër, ignis, aqua, terra potuerunt? N I, 19.

oritur: ex aqua oritur aër, ex aëre aether, deinde retrorsum vicissim ex aethere aër, inde aqua; N II, 84. cum ex aqua oritur aër, ex aëre aether; N III, 31. f. est; N II, 27.

potest: f. habet; N I, 29. oboedit.

praebet: f. fundit.

remeat: cum umore consumpto neque terra ali posset nec remearet aër, cuius ortus aqua omni exhausta esse non posset; N II, 118.

sonat, videt, videtur: f. audit.

sustentat, sustinet: f. alit.

2. sum: omne corpus aut aqua aut aër aut ignis aut terra est aut id, quod ..; N III, 30.

II. nach Verben: 1. admisceo: f. I, 1. est; N II, 27.

alo: eiusdem .. (terrae) exspirationibus et aër alitur et aether et omnia supera; N II, 83.

amplector: f. I, 1. est; N II, 91.

appello: accedit, ut eo facilius animus evadat ex hoc aëre, quem saepe iam appello, eumque perrumpat, quod ..; T I, 43.

cogo: f. I, 1. alit.

complector, continuo: f. I, 1. fundit.

consecro: aër ... interiectus inter mare et caelum Iunonis nomine consecratur, ... quod ei similitudo est aetheris et cum eo summa coniunctio. effeminarunt autem eum Iunonique tribuerunt, quod nihil est eo mollius; N II, 66.

dico: dicatur .. tam „aether“ Latine, quam dicitur aër; N II, 91. f. I, 1. est; T I, 42.

distinguo: f. I, 1. alit.

divido: f. I, 1. est; T I, 42.

duco: quod aliud a terra sumpsimus, ... aliud ab aëre eo, quem spiritu ducimus; N II, 18.

effemino: f. consecro.

extenuo: f. I, 1. alit.

facio: ne terra quidem et aqua et aër et ignis a deo factus est; N fr. 2.

fero; f. I, 1. alit. fundit. — fundo: f. I, 1. alit.

habeo: f. I, 1. est; N II, 27. — intericio: f. consecro. — iungo: f. I, 1. fundit. — moveo: f. I, 1. audit.

effundo: ut illis (piscibus) aqua, sic nobis aër crassus offunditur; A II, 81.

pello: eius (trianguli) .. summo angulo aër ab iis || [ab iis] || (gruibus) adversus pellitur; N II, 125. f. I, 1. cedit.

perrumpo: f. appello. I, 1. est; T I, 42.

statuo: Anaximenes aëra deum statuit; N I, 26.

tempero: perinde, utcumque temperatus sit aër, ita pueros orientis animari atque formari; D II, 89. f. I, 1. fundit.

tribuo: f. consecro.

2. reddo: ut ... superior (locus) *aëri*, aetheriis || superior aetheri, al. || ignibus altissima ora reddatur; N I, 103.

sum: f. 1. consecro.

3. utor: f. I, 1. est; A I, 26. habet; N I, 29.

4. duco ex: »boves ... naribus umiferum duxere ex aëre sucum«; D I, 15.

evado ex: f. 1. appello.

orior ex: f. I, 1. est; A II, 118. oritur.

sum in: cum .. aliorum animantium ortus in terra sit, aliorum in aqua, in aëre aliorum; N II, 42.

sumo ab: f. 1. duco.

III. nach Substantiven: aspiratio: f. I. 1. audit.

crassitudo: quod .. propter aëris crassitudinem de caelo apud eos (Etruscos) multa fiebant; D I, 93.

extremitas: f. I, 1. fundit.

ortus: f. I, 1. remeat.

IV. Umstand: 1. abl. comp.: f. II, 1. consecro.

2. sine: f. I, 1. audit.

aerarium, Schatzkammer, Staatsschatz: I, 1. defendo, effundo: C. Gracchus, cum largitiones maximas fecisset et effudisset aerarium, verbis tamen defendebat aerarium; T III, 48. nimis mihi praefracte videbatur aerarium vectigaliaque defendere; O III, 88.

exhaurio: exhauriebat .. (C. Gracchus) aerarium; O II, 72.

expilo: si socios spolias, aerarium expilas; P 43.

tueo: »censores ... aerarium vectigalia tuento«; L III, 7.

2. ago ad: si pater fana expilet, cuniculos agat ad aerarium; O III, 90.

inveho in: Paulus tantum in aerarium pecuniae invexit, ut unius imperatoris praeda finem attulerit tributorum; O II, 76.

II. patronus: lege orationes Gracchi, patronum aerarii esse dices; T III, 48.

tenuitas: quod apud maiores nostros saepe fiebat propter aerarii tenuitatem assiduitatemque bellorum; O II, 74.

III, 1. valere: quid (res publica) valeat aerario; L III, 41.

2. in: »promulgata proposita in aerario cognita agunto«; L III, 11.

aerarius, Ärarier: [eos omnes censores ... in aerariis reliquerunt nec minus illum, qui ..;] O I, 40.

aereus, ehern: statuerunt † gloria leaena || aeream leaenam ||; fr VIII, 12.

aërius, in der Luft befindlich: animantium

genera .., quorum unum divinum atque caeleste, alterum pinnigerum et aërium, tertium *aquatile*, terrestre quartum; Ti 35.

aerugo, Rost: quod ingeniosi, ut aes Corinthium in aeruginem, sic illi in morbum .. incidunt tardius; T IV, 32.

aerumna, Drangsal, Trübsal, Kummer: I. est, potest: ut, ubi virtus sit, ... ibi esse miseria et aerumna non possit, tamen labor possit, possit molestia; F V, 95. aerumna (est) aegritudo laboriosa; T IV, 18.

premunt: te miseriae, te aerumnae premunt omnes, qui te beatum ... putas; P 18.

II. adlevo: »qui aliorum aerumnam dictis adlevans non idem ... clade subita frangatur sua«; T III, 71.

fero: »omnis ... meditari secum oportet, quo pacto adversam aerumnam ferant«; T III, 30.

gero: »o gnata, tibi sunt ante gerendae aerumnae«; D I, 41.

nomino: labores ... tristissimo .. verbo aerumnas || [aerumnas] || etiam in deo nominaverunt; F II, 118.

perpetior: an (malis) ... vel Herculis perpeti aerumnas; F II, 118.

subicio: ut aegritudini (subiciuntur) ... angor, luctus, maeror, aerumna; T IV, 16.

III. 1. adfici: aerumna adfici (aegritudinis est); T III, 83.

2. ex: ex quibus humanae vitae erroribus et aerumnis fit, ut ..; fr V, 95.

aerumnosus, kummervoll, voll Drangsal: alqs: eos, qui se aegritudini dediderunt, miseros, adflictos, aerumnosos, calamitosos (dicere solemus); T IV, 82. nec .. ego M. Regulum aerumnosum nec infelicem nec miserum umquam putavi; P 16.

salum: »si ... nec tam aerumnoso navigavissem salo, esset dolendi causa«; T III, 67.

aes, Erz, Bronze, Kupfer, Geld: I. est: aes atque ferrum duelli instrumenta, non fani; L II, 45. ne sit aes alienum, quod rei publicae noceat, providendum est; O II, 84. si fuerit (aes alienum); O II, 84. numquam nec maius aes alienum fuit nec melius nec facilius dissolutum est; O II, 84.

habent: Nattae .. statua aut aera legum de caelo tacta quid habent observatum ac vetustum; D II, 47.

incidit: quod ingeniosi, ut aes Corinthium in aeruginem, sic illi in morbum .. incidunt tardius; T IV, 32.

nocet: s. est; O II, 84.

II, 1. abdo: nec „ferrum, aes, aurum, argentum“ effoderetur „penitus abditum“ sine hominum labore et manu; O II, 13.

adfero: eos, qui aut non plus mille quingentos aeris aut omnino nihil in suum || suum in || censum praeter caput attulissent, proletarios nominavit; R II, 40.

congero: in || nisi || his ... concursu levissimae multitudinis et aere congesto funus desubito esset ornatum; R VI, 2.

dissolvo: s. I. est; O II, 84.

effodio: s. abdo.

gigno: ut aurum et argentum, aes, ferrum frustra natura divina genuisset, nisi eadem docuisset, quem ad modum ad eorum venas perveniretur; D I, 116.

habeo: cur ... P. Crassi filia posset habere ... aeris milliens salva lege, mea triciens non posset? R III, 17.

probo: tu .. soles, ... si aera singula probasti, summam, quae ex his confecta sit, non probare? fr V, 59.

signo: »minores magistratus ... aes, argentum aurumve publice signanto«; L III, 6.

suscipio: qui ... aes alienum suscipiunt amicorum; O II, 56 (55).

2. conficio ex: s. 1. probo.

III, 1. alqd: s. II, 1. adfero. habeo.

fabrica: omnem .. fabricam (dico) aeris et ferri; N II, 150.

natura: si commutabilis esset natura argenti et aeris; N III, 30.

venae: nos aeris, argenti, auri venas penitus abditas invenimus; N II, 151. s. II, 1. gigno.

2. species ex: »tum species ex aere vetus venerataque Nattae concidit«; D I, 19.

IV, 1. facere: Lysippus eodem aere ... centum Alexandros eiusdem modi facere non posset? A II, 85.

2. ex: cum esset ex aere alieno commota civitas; R II, 58.

in: fiebat, ut soli luna totidem conversionibus in aere illo, quot diebus in ipse caelo, succederet; R I, 22. † fuerat fortasse aliqua ratio maioribus nostris in illo aere alieno || consilio aeri alieno || medendi; R II, 59.

per: cavent, ut ... is per aes et libram heredes testamenti solvat; L II, 51. ut per aes et libram heredem testamenti solvant; L II, 53.

aestas, Sommer: I. venit: praeterita verni temporis suavitate aestatem autumnumque venisse; C 70.

II, 1. adficio: cum .. adfecta iam prope aestate uvas a sole mitescere tempus est; fr I, 17.

efficio, 2. adiungo: inflectens .. sol cursum tum ad septentriones, tum ad meridiem aestates et hiemes efficit et ea duo tempora, quorum alterum hiemi senescenti adiunctum est, alterum aestati; N II, 49.

III. Ablativ: cum tota aestate obrutam oppletamque (Aegyptum Nilus) tenuit, tum recedit; N II, 130. aestate grave esse aureum amiculum, hieme frigidum; N III, 83. (Arabes, Phryges, Cilices) campos et montes hieme et aestate peragrantes; D I, 94. me (delectat) ... refrigeratio aestate et vicissim .. sol ... hibernus; C 46.

aestimabilis, schätzbar: alqd: aestimabile esse dicunt ... id, quod aut ipsum secundum naturam sit aut tale quid efficiat, ut ..; F III, 20. ut essent eorum alia aestimabilia, alia contra, alia neutrum; F III, 50. quod satis || quod || aestimabile esset; F III, 53.

res: ut (res) haberentur aestimabiles || aptae [habiles] || et ad naturam accommodatae; F IV, 56.

aestimatio (aestum.), Schätzung, Anschlag, Wertschätzung: I. est: ea aestimatio genere valet, non magnitudine. nam cum aestimatio, quae ἀξία dicitur, neque in bonis numerata sit nec rursus in malis, quantumcumque eo addideris, in suo genere manebit. alia est igitur propria aestimatio virtutis, quae genere, non crescendo valet; F III, 34. censemus nullam esse tantam aestimationem, ut ea virtuti anteponatur; F III, 44.

interit: omnis ista rerum corporearum aestimatio splendore virtutis et magnitudine obscuretur et obruatur atque intereat necesse est; F III, 45.

manet, valet: s. est; F III, 34.

II, 1. antepono: s. I. est; F III, 44.

concilio: quicumque epulis et conviviis et sumptibus existimationem || aestimationem || hominum sibi conciliant; R fr. 8.

constituo: annis postea xx ... levis aestumatio pecudum in multa lege C. Iulii P. Papirii consulum constituta est; R II, 60.
dico, numero: f. I. est; F III, 34.
iudico: non intellegunt valetudinis aestimationem spatio indicari, virtutis oportunitate; F III, 47.
obruo, obscuro: f. I. interit.
voco: f. III. F III, 20.
2. dignor: quae .. secundum naturam essent, ea sumenda et quadam aestimatione dignanda docebat contraque contraria; A I, 36.
III. dignus: quod aliquod pondus habeat dignum aestimatione, quam illi *ἀξίαν* vocant; F III, 20. quod aestimatione aliqua dignum sit; F III, 41. si utrumque sit aestimatione dignum; F III, 44. qui valetudinem aestimatione aliqua dignam indicamus; F III, 44. quae nulla aestimatione digna essent; F III, 51. omnia, .. quae secundum naturam sint, aestimatione aliqua digna; F IV, 58.
IV, 1. terminari: non aestimatione census, verum victu atque cultu terminatur pecuniae modus; P 50.
2. cum: id .. ita definimus: quod sit indifferens cum aestimatione mediocri; F III, 53.

aestimator, Schätzer: si isti callidi rerum aestimatores prata et areas quasdam magno aestimant; P 51.

aestimo (aestumo), schätzen, anschlagen, würdigen: I, 1. ut: ut vero conloqui cum Orpheo, Musaeo, Homero, Hesiodo liceat, quanti tandem aestimatis? T I, 98.
2. valere: nec quia bonum sit valere, sed quia sit non nihilo aestimandum; F IV, 62.
II. alqd: quae .. aestimanda essent; F III, 51. ea .. pro eo, quantum in quoque sit ponderis, esse aestimanda; F IV, 58. ea, quae Zeno aestimanda et sumenda et apta naturae esse dixit, eadem illi bona appellant; F IV, 60. — ut, qui plura habeat ea, quae in corpore magni aestimantur, sit beatior; F III, 43. tantisper hoc ipsum magni aestumo, quod (philosophia) pollicetur; T V, 20. f. pecuniam. rem. quae essent sumenda, ex iis alia pluris esse aestimanda, alia minoris. quae pluris, ea praeposita appellabat, reiecta autem quae minoris; A I, 37. intellegi necesse est pluris id, quod honestum sit, aestimandum esse quam illa media; F III, 39. non vident alia brevitate pluris aestimari, alia diuturnitate || [non ... diuturnitate] ||; F III, 47. sin ... nec illa pluris aestimanda ego, qui bona, quam tu, qui producta appellas; F V, 90. haec profecto, quae sunt summarum virtutum, pluris aestimanda sunt quam illa, quae sunt pecuniae; P 48. f. aurum. concordiam. fundum. possessionem. valetudinem. vitam. plurimi: f. bonum. nec .. minoris aestimanda ducebat ea, quae ipse bona negaret esse, quam illi, qui ea bona esse dicebant; F IV, 57. saltem ... paulo minoris aestimavisset ea quam Peripatetici; F IV, 57. f. pluris; A I, 37. quanti: f. civitatem. libertatem. virtutem; P 51. philosophiam. I, 1. tanti: f. aequitatem. voluptatem. quae ita definiunt, ut satis magno aestimanda sint; F V, 90. f. areas. sapientiam. virtutem; F III, 11. non nihilo: f. I, 2.
aequitatem: ut quisquam tanti aestimet aequitatem et fidem, ut eius conservandae causa nullum supplicium recuset; A II, 23.
areas: si isti callidi rerum aestimatores prata et areas quasdam magno aestimant; P 51.
aurum: si censenda nobis sit atque aestimanda res, utrum tandem pluris aestimemus pecuniam Pyrrhi ... an continentiam Fabricii ...? utrum aurum Samnitum an responsum M'. Curi? hereditatem L. Pauli an liberalitatem Africani? P 48.
bonum: bonum hoc ... est illud quidem plurimi aestimandum, sed ea aestimatio genere valet; F III, 34.
civitatem: quanti .. ista civitas aestimanda est, ex qua boni sapientesque pelluntur? T V, 109.
concordiam: multo eam (concordiam) pluris aestimavit quam omnia illa; F III, 21.
fidem: f. aequitatem.
fundum: Q. .. Scaevola ... dixit se pluris (fundum) aestumare; O III, 62.
hereditatem, liberalitatem: f. aurum.
libertatem: quanti libertas ipsa aestimanda est non mihi necesse esse, quod tibi est, *dicere* ..! A II, 120.
nutrices, paedagogos: nutrices et paedagogi ..., qui alio quodam modo *aestimandi* || modo * || (sunt); Lae 74.
pecuniam: magni .. aestimabat pecuniam; F II, 55. f. aurum.
philosophiam: quanti .. haec philosophia aestimanda est? N I, 55.
possessionem: cuius (philosophiae) antea supellectilem pluris aestimabam quam possessiones reliquarum; F V, 96. perfecit .. aestumandis possessionibus, ut persuaderet aliis, ut ..; O II, 82. quoniam nulla possessio, nulla vis auri et argenti pluris quam virtus aestimanda est; P 48.
prata: f. areas.
rem: quod magni aestumetur ea res, ex qua animus aegrotat; T IV, 79. f. aurum.
responsum: f. aurum.
sapientiam: ne ista gloriosa sapientia non magno aestimanda est; T III, 8.
supellectilem: f. possessionem; F V, 96.
valetudinem: si bona valetudo pluris aestimanda sit longa quam brevis; F III, 47.
virtutem: ne ego istam gloriosam ... virtutem non magno aestimandam putem; F III, 11. quanti est aestimanda virtus, quae nec eripi nec subripi potest! P 51. f. possessionem; P 48.
vim: f. possessionem; P 48.
vitam: ne eorum quidem bonorum ... frequentia beatiorem vitam fieri ... aut pluris aestimandam; F III, 43.
voluptatem: nisi voluptatem tanti aestimaretis; F II, 91.

aestivus, sommerlich: dies: ut ille (Plato) ... aestivo, quem ad modum describit, die ... de optimis legibus disputat; L I, 15. omnem .. orationem eius (Platonis) de legibus peroratam esse uno aestivo die; L II, 69.
maturitas: cum ... terra ... aestiva || † afistula || maturitate alia mitigaverit, alia torruerit; R IV, 1.

aestuo, schwitzen, unruhig, besorgt sein: I. erudire: Lycurgi (leges) laboribus erudiunt iuventutem, venando currendo, ... algendo aestuando; T II, 34.
II. alqs: cum (Antiochus) aestuaret, veterum, ut Maenianorum, sic Academicorum umbram secutus est; A II, 70. ut si quis aestuans, cum vim caloris non facile patiatur, recordari velit ..; T V, 74. hoc loco Chrysippus aestuans falli sperat Chaldaeos; Fa 15. Chrysippus aestuans laboransque, quonam *pacto* || hoc modo || explicet .. fato omnia fieri, ... intricatur hoc modo || intricatur ||; Fa, fr. I.

aestus, Hitze, Brandung, Ebbe und Flut: I. absorbet: ne aestus nos consuetudinis absorbeat et ad sermonis morem usitati trahat; L II, 9.

accedunt: enumerari .. non possunt ... aestus maritimi [multum] accedentes et recedentes; N II, 132.
conficit: »conficit animam vis volneris, ulceris aestus«; T II, 19.
possunt, recedunt: f. accedunt. II, 1.
II, 1. commoveo: (possent) aestus maritimi fretorumque angustiae ortu aut obitu lunae commoveri? N II, 19.
enumero: f. I, accedunt.
facio: aestus maritimi vel Hispanienses vel Britannici eorumque certis temporibus vel accessus vel recessus sine deo fieri non possunt? N III, 24.
2. dico de: quid de fretis aut de marinis aestibus plura dicam? quorum accessus et recessus lunae motu gubernantur; D II, 34.
III. accessus, recessus: f. II, 1 facio. 2.
IV. Ablativ: cum (C. Marius) aestu magno ducebat agmen, laborabat; T II, 35.

aetas, Alter, Lebensalter, Altersstufe, Jugend, hohes Alter, Lebenszeit, Zeitalter, Zeit: I. **Subject:** accipit: nostra .. aetas cum rem publicam sicut picturam accepisset egregiam ..., non modo eam coloribus eisdem, quibus fuerat, renovare neglexit, sed ne id quidem curavit, ut formam saltem eius ... servaret; R V, 2.
adfert: magnum .. adfert || adferret, al. || mihi aetas ipsa solacium; Lae 104. f. II, 1. ago; T III, 61.
aufert: o praeclarum munus aetatis, siquidem id aufert a nobis, quod est in adulescentia vitiosissimum! C 39.
cadit: in id saeculum Romuli cecidit aetas, cum ..; R II, 18.
calescit: ubi .. potest illa aetas aut calescere vel apricatione melius vel igni aut vicissim umbris aquisve refrigerari salubrius? C 57.
capit: f. II, 1. ago; C 62.
coacescit: ut .. non omne vinum, sic non omnis natura || aetas matura || vetustate coacescit; C 65.
consumit: quia consumit aetas temporum spatia; N II, 64.
convertit: cum aetas tua septenos octiens solis anfractus reditusque converterit; R VI, 12.
curat: f. accipit.
effluit: praeterita .. aetas quamvis longa cum effluxisset; C 4.
eludit: haec aetas .. iam || tam || exculta praesertim eludens || et prudens || omne, quod fieri non potest, (fabulas) respuit; R II, 19.
est: quae .. aetas longa est, aut quid omnino homini longum? T I, 94. aetas tironum plerumque melior; T II, 38. quorum (hominum) si aetas potuisset esse longinquior; T III, 69. et formae .. nobis deorum et aetates et vestitus ornatusque noti sunt; N II, 70. haec quadringentorum annorum aetas ut urbis et civitatis num valde longa est? — [ista || ea || vero, inquit, adulta vix; R I, 58. Romuli .. aetatem minus his sescentis annis ... fuisse cernimus; R II, 18 quae vis non modo senior est quam aetas populorum et civitatium || civitatum ||, sed aequalis ... dei; L II, 9. cis omnis aetas gravis est; C 4. huius (M. Valerii Corvini) extrema aetas hoc beatior quam media, quod auctoritatis habebat plus, laboris minus; C 60. quando philosophi esse coeperunt? Thales ... primus. recens haec quidem aetas; fr V, 32.
experitur: nisi omnis aetas oraclorum illorum veritatem esset experta; D I, 37.
floret: temeritas est videlicet florentis aetatis, prudentia senescentis; C 20.
fruitur: quodsi istis ipsis voluptatibus bona aetas fruitur libentius, primum parvulis fruitur rebus, ... deinde iis, quibus ..; C 48.
habet: aetas illa multo plures quam nostra casus mortis habet; C 67. f. est; C 60.
impedit: nec aetas impedit, quo minus ... agri colendi studia teneamus; C 60.
incidit: tua .. aetas incidit in id bellum; O II, 45.
ingravescit: quibus facillime rationibus ingravescentem aetatem ferre possimus; C 6. mutari .. mores hominum ... aetate ingravescente; Lae 33.
init: nec vero ineunte aetate solum (philosophiae deditus fuit); A II, 4. ineuntis .. aetatis inscitia senum constituenda et regenda prudentia est; O I, 122. si quis ab ineunte aetate habet causam celebritatis ... acceptam; O II, 44. earum rerum exemplum (Scipio) ex similitudine capiebat ineuntis aetatis; Lae 33. si qui ineunte aetate venandi aut pilae studiosi fuerunt; Lae 74.
neglegit: f. accipit.
oritur: quoniam .. ita ratio comparata est vitae naturaeque nostrae, ut alia *ex alia* aetas oriatur; Lae 101.
potest: f. calescit. est; T III, 69.
progreditur: progredientibus .. aetatibus ... quasi nosmet ipsos cognoscimus; F V, 41. ut (natura) alia in primo ortu perficeret, alia progrediente aetate fingeret; F V, 59. erat quidam fervor aetatis; qua progrediente omnia fiunt in dies mitiora; C 45.
renovat: f. accipit.
requirit: sunt ineuntis adulescentiae (studia certa); num ea constans iam requirit aetas, quae media dicitur? sunt etiam eius aetatis; ne ea quidem quaeruntur in senectute; C 76.
respuit: f. eludit.
senescit: ita sensim sine sensu aetas senescit nec subito frangitur, sed diuturnitate extinguitur; C 38. f. floret.
servat: f. accipit.
vacat: et legibus et institutis vacat aetas nostra muneribus iis, quae ..; C 34.
versatur: quorum .. prima aetas propter humilitatem et obscuritatem in hominum ignoratione versatur; O II, 45.
volat: volat .. aetas; T I, 76.
II. nach Verben: 1. Accusativ: ago: acta aetas honeste ac splendide tantam adfert consolationem, ut eos ... non attingat aegritudo; T III, 61. in ea .. gente primum ei, qui sapientes habentur, nudi aetatem agunt; T V, 77. hic (pater) fere aetatem egit in litteris; L II, 3. est .. quiete et pure atque eleganter actae aetatis placida ac lenis senectus; C 13. cum (M. Valerius Corvinus) esset acta iam aetate in agris eosque coleret; C 60. honeste acta superior aetas fructus capit auctoritatis extremos; C 62.
aperio: tu aetatem patriae, tu discriptiones || descr. || temporum ... aperuisti; A I, 9.
arceo: maxume .. haec aetas a libidinibus arcenda est exercendaque in labore patientiaque et animi et corporis; O I, 122.
confero: confer nostram longissimam aetatem cum aeternitate; T I, 94.
confirmo: haec in pueris; expressa vero in iis aetatibus, quae iam confirmatae sunt; F V, 62. amicitiae conroboratis iam confirmatisque et ingeniis et aetatibus iudicandae sunt; Lae 74.
consumo: in qua (perpetua peregrinatione) aetates suas philosophi nobilissimi consumpserunt; T V, 107. quoniam in eo studio aetatem consumpsi; O I, 2.
contero: ut eos ... in rebus quaerendis ex-

plicandisque naturis aetates conterere videamus; F V, 57. quodsi (philosophi) essent eo animo, ut nollent aetatem in litibus conterere, posse rem convenire; L I, 53.

corroboro: s. confirmo; Lae 74.

dego: perpetuisne malis voluptatibus perfruens in ea ... tranquillitate degere omnem aetatem sine dolore; F II, 118. ea ... quam magnifice sunt dicta ... de aetate degenda! F IV, 6. quae degendae aetatis ratio deligenda || diligenda || (sit); T V, 71. quae .. ab iis (deis) degatur aetas. ea videlicet, qua nihil beatius ... cogitari potest; N I, 50. id sibi quisque genus aetatis degendae constituit, quod maxime adamavit; O I, 117. nec (amicitia) ullam aetatis degendae rationem patitur esse expertem sui; Lae 87.

dico: s. I. requirit.

discribo: quam commode ordines discripti || descr. ||, aetates, classes, equitatus; R IV, 2.

duco: quo studio Aristophanem putamus aetatem in litteris duxisse? F V, 50.

excolo: s. I. eludit. — exerceo: s. arceo.

exigo: eorum .., qui exacta aetate moriuntur, fortuna laudatur; T I, 93.

expleo: quia .. aetas ... annis ... praeteritis insaturabiliter expletur; N II, 64.

exspecto: expectemus Tartessiorum regis aetatem; C 69.

exstinguo, frango: s. I. senescit.

fero: s. I. ingravescit; C 6.

habeo: causa, quae maxime angere atque sollicitam habere nostram aetatem videtur, adpropinquatio mortis; C 66.

ignoro: cum ... aetates .. et tempora ignorarent propter vetustatem; T IV, 3.

praetereo: s. I. effluit.

proveho: ex his (bestiolis) .. hora octava quae mortua est, provecta aetate mortua est; T I, 94.

refrigero: s. I. calescit.

traduco: nonne melius multo fuisset otiosam aetatem et quietam sine ullo .. labore ... traducere? C 82.

video, vivo: aetatem vides; F III, 9. tertiam iam .. aetatem hominum videbat || vivebat ||; C 31.

2. **Genetiv:** sum: s. I. floret.

3. **Dativ:** antepono: se ... anteponere .. unum diem Cinnae multorum et clarorum virorum totis aetatibus; T V, 55. Homerum .., qui minimum dicunt, Lycurgi aetati triginta annis anteponunt fere; R II, 18.

concedo: quamquam est id .. senile aetatique nostrae conceditur; C 30.

coniungo: Fanii .. aetati || aetate || coniunctus Antipater paulo inflavit vehementius; L I, 6.

convenio: quod vereris, ne non conveniat nostris aetatibus ista oratio, quae spectet ad hortandum; fr V, 57.

faveo, invideo: quia non modo non invidetur illi aetati, verum etiam favetur; O II, 45.

servio: huius .. aetati || aetati et huic || nunc haec primum fortasse audientis || audienti || servire debemus; F V, 27.

tribuo: quoniam officia non eadem disparibus aetatibus tribuuntur; O I, 122. nusquam .. tantum tribuitur aetati, nusquam est senectus honoratior; C 63.

4. **Ablativ:** sum: innumerabiles paribus in locis esse eisdem nominibus, honoribus, ... aetatibus; A II, 125. ista fere aetate cum essemus, qua es tu nunc; O II, 87.

5. **mit Präpositionen:** conligo, conquiro de: quam multa ab iis conquisita et collecta sunt de omnium animantium genere, ortu, membris, aetatibus! F IV, 13.

dico ad: etsi ea quidem ... quamvis ad aetatem recte isto modo dicerentur; F V, 27.

intericio inter: Africanus maior, .. *minor*, .. inter horum aetates interiectus Cato; P 12.

loquor de: quia nulla videbatur aptior persona, quae de illa aetate loqueretur; Lae 4.

mano ad: id .. eorum nomen usque ad Pythagorae manavit aetatem; T V, 8.

orior ex: s. I. oritur.

perduco ad: hanc tu opinionem, C. Vellei, usque ad hanc aetatem perduxisti; N I, 66.

repuerasco ex: ut ex hac aetate repuerascam et in cunis vagiam; C 83.

sum in: sunt .. maxumae res in hac memoria atque aetate nostra; L I, 8. omnium istius modi querelarum || querellarum || in moribus est culpa, non in aetate; C 7.

III. **nach Adjectiven und Adverbien:** 1. **Genetiv:** aequalis: ipse .. aequalem aetatis suae memoriam deposcit; L I, 8.

2. **Dativ:** aptus: huic aetati hoc maxime aptum est; A I, 11. quod et aetati tuae esset aptissimum et auctoritati meae; O I, 4. quid aptum sit personis, temporibus, aetatibus; O I, 125.

communis: mortem omni aetati esse communem; C 68.

molestus: inportunitas .. et inhumanitas omni aetati molesta est; C 7.

turpis: luxuria .. cum omni aetati turpis, tum senectuti foedissima est; O I, 123.

3. **mit Präpositionen:** pariter cum: quae (studia doctrinae) .. prudentibus et bene institutis pariter cum aetate crescunt; C 50.

recens ab: qui (Homerus) recens ab illorum (Tyndaridarum) aetate fuit; N III, 11.

una cum: ea .. cupiditas agendi aliquid adulescit una cum aetatibus; F V, 55. nec (opinio) una cum saeclis aetatibusque hominum inveterari potuisset; N II, 5.

usque ad: philosophia iacuit usque ad hanc aetatem; T I, 5. ratio ... profecta a Socrate ... usque ad nostram viguit aetatem; N I, 11. s. II, 5. mano, perduco ad.

IV. **nach Substantiven:** 1. **Genetiv:** id: etsi nobis, qui id aetatis sumus, evigilatum fere est; R III, 41.

astrologi: nominat .. Panaetius ... Anchialum et Cassandrum, summos astrologos illius aetatis, qua erat ipse, ... hoc praedictionis genere non usos; D II, 88.

cursus: cursus est certus aetatis et una via naturae; C 33.

fabula: quibus (auctoritatis praemiis) qui splendide usi sunt, ii mihi videntur fabulam aetatis peregisse; C 64.

gravitas: ut ... et gravitas iam constantis aetatis et senectutis maturitas naturale quiddam habeat, quod ..; C 33.

homines: scripserunt heredes secum M. Crassum et Q. Hortensium, homines eiusdem aetatis potentissimos; O III, 73.

initium: in his studiis ab initio versatus aetatis; O II, 4.

inscitia: s. I. init; O I, 122.

memoria: quia sunt *haud* procul ab aetatis huius memoria, commemorare eos (viros) desino; R I, 1. vgl. III, 1.

munus: s. I. aufert.

pars: a qua (natura) ... cum ceterae partes aetatis bene discriptae || descr. || sint; C 5. sua .. cuique parti aetatis tempestivitas est data; C 33.

peractio: senectus .. aetatis est peractio tamquam fabulae, cuius defectionem ‖ defetigationem ‖ fugere debemus; C 85.
philosophi: quis hunc philosophum non anteponit Cleanthi, Chrysippo, reliquis inferioris aetatis? A II, 73. disces tu quidem a principe huius aetatis philosophorum; O I, 2.
senectus: f. II, 1. ago; C 13.
similitudo: f. I. init; Lae 33.
spatium: quantum spatium aetatis maiores ‖ nostri ‖ ad senectutis initium esse voluerunt; C 60.
studia: ut superiorum aetatum studia occidunt, sic occidunt etiam senectutis; C 76. f. I. requirit.
tempus: infirmissimo tempore aetatis ... de rebus incognitis iudicant; A II, 8. neque maiorem voluptatem ex infinito tempore aetatis percipi posse, quam ..; F I, 63. neque exspectat (beata vita) ultimum tempus aetatis; F II, 87. negat infinito tempore aetatis voluptatem fieri maiorem quam finito atque modico; F II, 88. nec (sapiens) exspectet ullum tempus aetatis; F III, 76. cuius (philosophiae) in sinum cum a primis temporibus aetatis nostra voluntas studiumque nos compulisset; T V, 5. talis viri interitu sex suos obruere consulatus et contaminare extremum tempus aetatis; T V, 56. nec mediocrem a primo tempore aetatis in eo studio operam curamque consumpsimus; N I, 6. a primo tempore aetatis iuri studere te memini; L I, 13. cui (philosophiae) qui pareat, omne tempus aetatis sine molestia possit degere; C 2. quia (artes exercitationesque virtutum) numquam deserunt ne extremo quidem tempore aetatis; C 9. ego L. Metellum memini puer ... ita bonis esse viribus extremo tempore aetatis, ut adulescentiam non requireret; C 30. in hac vita M'. Curius ... consumpsit extremum tempus aetatis; C 55. breve .. tempus aetatis satis longum est ad bene honesteque vivendum; C 70.
vacatio: ego vero aetatis potius vacationi confidebam; L I, 10.
viri: unius aetatis clarissimorum ... nostrae civitatis virorum disputatio repetenda memoria est; R I, 13.
2. **Ablativ:** di: a parvis ... deos ea facie novimus, qua pictores fictoresque voluerunt neque solum facie, sed etiam ornatu, aetate, vestitu; N I, 81.
V. **Umstand:** 1. **Ablativ:** adfici: cum ex eo (Sophocle) quidem iam adfecto aetate quaereret, utereturne rebus veneriis; C 47.
antecedere: ut ... Laelium, quod aetate antecedebat, observaret in parentis loco Scipio; R I, 18. quod, ut quisque aetate antecedit, ita sententiae principatum tenet; C 64.
anteire: Zeno cum Arcesilam anteiret aetate; A I, 35. studiosum .. eum (fuisse), qui iis aetate anteibat, Catonem; T I, 5. Q. .. Maximum fratrem, ... quod is anteibat aetate, tamquam superiorem (Scipio) colebat; Lae 69.
coniungi: f. II, 3. coniungo.
discribi: discriptus .. populus censu, ordinibus, aetatibus; L III, 44.
metiri: forma, aetate, figura (voluptates) metiendas putant; T V, 94.
mutari: f. I. ingravescit; Lae 33.
procedere: cum (Themistocles) aetate processisset; C 21. qui (Livius) ... usque ad adulescentiam meam processit aetate; C 50.
progredi: nisi forte ... paululum ‖ paulum ‖ aetate progressi adulescentiam debent requirere; C 33.
provehi: qui iam aetate provecti in nostris libris adquiescunt; D II, 5. quamquam eum (Q. Maximum) colere coepi non admodum grandem natu, sed tamen iam aetate provectum; C 10.
quaestorius: (Scipio) salutavit ... generos Laelii, doctos adulescentes, iam aetate quaestorios; R I, 18.
abl. comp: f. II, 1. dego; N I, 50.
zum Satz: iam heroicis aetatibus Ulixem et Nestorem accepimus .. fuisse; T V, 7. iis .. (Dionysius) se adulescens inprovida aetate irretierat erratis; T V, 62. (stella) nihil inmutat sempiternis saeclorum aetatibus, quin eadem isdem temporibus efficiat; N II, 52. cur ... iam oracla Delphis non eduntur, non modo nostra aetate, sed iam diu? D II, 117. quod ... nec una hominis vita, sed aliquot (nostra res publica esset) constituta saeculis et aetatibus; R II, 2. qua aetate qui exercentur, laude adfici solent, ... ea aetate L. Crassus ostendit id se in foro optume iam facere; O II, 47. »sentire ea aetate eumpse ‖ ipsum ‖ esse odiosum alteri«; C 25. f. I. init. IV, 1. astrologi.
2. **Präpositionen:** ab: f. I. init; O II, 44.
ad: post .. Lepidum, Carbonem, Gracchos (fuisse), inde ita magnos nostram ad aetatem, ut ..; T I, 5.
ante: ante Laelii aetatem et Scipionis non reperio quos appellare possim nominatim; T IV, 5.
cum: conviviis delector, nec cum aequalibus solum, ... sed cum vestra etiam aetate atque vobiscum; C 46.
in: in infirma aetate ... vis naturae quasi per caliginem cernitur; F V, 43. quis .. in illa aetate pudorem, constantiam ... non .. diligat? F V, 62. frustra .. consumptae tot noctes tam longa in aetate; D II, 141. quae (artes exercitationesque virtutum) in omni aetate cultae ... mirificos ecferunt fructus; C 9. o miserum senem, qui mortem contemnendam esse in tam longa aetate non viderit! C 66. f. II, 1. confirmo; F V, 62.

aetatula, Kindesalter: facile est hoc cernere in primis puerorum aetatulis; F V, 55.

aeternitas, Ewigkeit, Unvergänglichkeit, Verewigung: I. est: cui aeternitas omnis totiusque mundi nota sit magnitudo; T IV, 37. fuit quaedam ab infinito tempore aeternitas, quam nulla circumscriptio temporum metiebatur; spatio tamen qualis ea fuerit, intellegi *non* potest; N I, 21.
valet: quantum .. ad id, quod ortum est, aeternitas valet, tantum ad fidem veritas; Ti 8.
videtur: neque aliud est quicquam, cur incredibilis iis animorum videatur aeternitas, nisi quod ..; T I, 50.
II, 1. demo: dempta .. aeternitate nihilo beatior Iuppiter quam Epicurus; F II, 88.
efficio: ex quo efficitur aeternitas; T I, 55.
exsequor: non .. dubium, quin (mundi artifex) aeternitatem maluerit exsequi; Ti 7.
habeo: ut ipsa varietas habeat aeternitatem; Fa, fr. 2.
imitor: ipsa .. cogitatio de vi et natura deorum studium incendit illius (mentis) aeternitatem ‖ aeternitatis ‖ imitandi; T V, 70.
metior: f. I. est; N I, 21.
2. fruor: quorum cum remanerent animi atque aeternitate fruerentur; N II, 62.
3. confero cum: confer nostram longissimam aetatem cum aeternitate; T I, 94.
dico de: cum de aeternitate animorum dicatur, de mente dici; T I, 80. cum satis de aeternitate dixissemus; T I, 81. te de aeternitate dicentem aberrare a proposito facile patiebar; T I, 81.
repeto ab: est .. (coniectura) ab omni aeternitate repetita, in qua cum paene innumerabiliter

res eodem modo evenirent isdem signis antegressis ..; D I, 25.

sentio de: Platonem ... de animorum aeternitate ... sensisse idem, quod Pythagoram; T I, 39.

sum in: qua .. re ab || a || deo (Epicurus) vincitur, si aeternitate non vincitur? in qua quid est boni praeter summam voluptatem, et eam sempiternam? F II, 89.

III. contrarius: est .. animus ... depressus ... in terram, locum divinae naturae aeternitatique contrarium; C 77.

IV. imitatio: ut hoc omne animal, quod videmus, esset illi animali, quod sentimus, ad aeternitatis imitationem simillimum; Ti 34.

species: (mundi artifex) speciem aeternitatis imitari maluit; Ti 6.

V, 1. contineri: quod aeternitate inmutabili continetur; Ti 7.

vinci: ſ. II, 3. sum in.

2. ab: qui (animus) quia vixit ab omni aeternitate; D I, 115. quod ab omni aeternitate certum fuerit esse futurum rato tempore; D II, 19.

ex: quod .. semper ex omni aeternitate verum fuerit, id esse fatum; N III, 14. ea est ex omni aeternitate fluens veritas sempiterna; D I, 125. si ... omnia, quae fiunt quaeque futura sunt, ex omni aeternitate definita dicis esse fataliter; D II, 19. si .. alterum utrum ex aeternitate verum sit; Fa 21. nisi ex aeternitate causa causam serens hoc erit effectura; Fa 27. si ex aeternitate verum hoc fuit; Fa 29. si ex aeternitate falsum hoc fuit; Fa 29. si omne futurum ex aeternitate verum est; Fa 32. multum .. differt, utrum causa naturalis ex aeternitate futura vera efficiat, an ..; Fa 32. erat hoc quidem verum ex aeternitate, sed causas id efficientis non habebat; Fa 33. qui, quae futura sunt, ea vera esse ex aeternitate dicunt; Fa 33. ex aeternitate vera fuit haec enuntiatio: „relinquetur in insula Philoctetes"; Fa 37. ratio ipsa coget . ex aeternitate quaedam esse vera; Fa 38.

in: deum nihil aliud in omni aeternitate nisi „mihi pulchre est" ... cogitantem; N I, 114. ordo .. siderum et in omni aeternitate constantia neque naturam significat ... neque fortunam; N II, 43. quod in omni aeternitate conservat progressus et regressus reliquosque motus constantis et ratos; N II, 51. hanc tantam tam variis cursibus in omni aeternitate convenientiam temporum non possum intellegere sine mente; N II, 54. eorum .. (astrorum) omnium ... in omni aeternitate ratos inmutabilesque cursus; N II, 95. ſ. II, 3. repeto ab.

per: fatum est conexio rerum per aeternitatem se invicem tenens; Fa, fr. 2.

sine: an etiam sine aeternitate naturali, futura quae sint, ea vera esse possint intellegi; Fa 32.

aeternus, ewig, unvergänglich, unsterblich: A. **bei Substantiven:** alqs: vgl. animus; N II, 62.

alqd: quidquid (animus) est, mortale sit an aeternum; A II, 124. quod semper movetur, aeternum est; T I, 53. R VI, 27. cum pateat igitur aeternum id esse, quod se ipsum moveat; T I, 54. illud, quod sentit ..., caeleste et divinum ob eamque rem aeternum sit necesse est; T I, 66. fr IX, 10. qui quicquam, quod ortum sit, putet aeternum esse posse; N I, 20. quod beatum aeternumque sit, id nec habere ipsum negotii quicquam nec exhibere alteri; N I, 45. quod ea sentit, non potest esse aeternum; N III, 33. quod interire possit, id aeternum non esse natura; N III, 37. quod si umquam fuisset, certe aeternum esset; D II, 118. qui cognoverit, quid sit aeternum; R I, 26. supra lunam sunt aeterna omnia; R VI, 17. cum pateat ...aeternum id esse, quod a se ipso moveatur; R VI, 28. quom (animus), ... quid divinum aeternumque sit, viderit, L I, 61. adsentior, .. ut, quod est rectum verumque, *aeternum quoque* sit; L II, 11. vgl. B.

aether: »aetheris aeterni saepta (mens divina) atque inclusa cavernis«; D I, 17.

animal: nullum est eorum (animalium) individuum, nullum aeternum; N III, 29. nullum .. animal aeternum est; N III, 33. 34.

animus: quorum cum remanerent animi atque aeternitate fruerentur, rite di sunt habiti, cum et optimi essent et aeterni; N II, 62. animos praeclarorum hominum ... divinos esse et aeternos; N III, 12. si aliquo eum (animum mors) deducit, ubi sit futurus aeternus; C 66. si ... aeternos animos ac divinos habemus; fr V, 97.

auctoritas: indicant duodecim tabulae: ... ADVERSUS HOSTEM AETERNA AUCTORITAS; O I, 37.

beneficium: si huius aeterni beneficii inmortalem memoriam delevisses; P 29.

causa: ut fatum sit ... causa aeterna rerum, cur .. ea ... facta sint; D I, 126. non .. aeternis causis naturae || e || necessitate manantibus || eman. || verum est id, quod ita enuntiatur; Fa 19. Chrysippus metuit, ne ... non teneat omnia fato fieri et ex causis aeternis rerum futurarum; Fa 21. nec ... sequitur ilico esse causas inmutabilis, easque aeternas; Fa 28. quid proficiatur, si ea causa non ex aeternis causis apta dicatur? Fa 34. ea non esse nexa causis aeternis; Fa 38.

civitas: debet .. constituta sic esse civitas, ut aeterna sit; R III, 34.

continuatio: ſ. veritas.

cursus: quarum (stellarum) te cursus aequabiles aeternique delectabant; N III, 23.

deus: cur ita semper deum appellet Epicurus beatum || Ep. app. b. al. || et aeternum; F II, 88. ut eos (deos) aeternos et beatos haberemus; N I, 45. sint sane (dei) ex atomis; non igitur aeterni; N I, 68. di .. semper fuerunt, nati numquam sunt, siquidem aeterni sunt futuri; N I, 90. quaero, ... quo modo (deus) beatus sit, quo modo aeternus; N I, 104. ex quo esse beati (di) atque aeterni intellegantur; N I, 106. nec beatus est vester deus nec aeternus; N I, 114. ut mundum ex quadam parte mortalem ipse deus aeternus (movet), sic ..; R VI, 26. sic deus ille aeternus hunc perfecte beatum deum procreavit; Ti 21.

domus: ut .. in aeternam et plane in || plane || nostram domum remigremus; T I, 118. non video, quo pacto ille ... „in domum aeternam patris" ex illo ardore pervenerit; N III, 41. si voles .. hanc sedem et aeternam domum contueri; R VI, 25.

exemplum: generatum exemplum (mundi artifex) est pro aeterno secutus; Ti 6.

gloria: non modo [non] aeternam, sed ne diuturnam quidem gloriam adsequi possumus; R VI, 23.

ignis: ita fit, ut ne ignem quidem efficere possitis aeternum; N III, 36.

imagines: quo modo .. probas continenter imagines ferri? aut, si continenter, quo modo aeternae; N I, 109.

lex: idem .. (Chrysippus) etiam legis perpetuae et aeternae vim ... Iovem dicit esse; N I, 40.

malum: si aliquod aeternum et infinitum impendere malum nobis opinemur; F I, 55.

mens: in aliquam mentem aeternam figura membrisque corporis vacuam; N I, 95.

mundus: similiter effici potest sapientem esse mundum, similiter beatum, similiter aeternum; N II, 21.

natura: neque nata certe est (natura animi

atque vis) et aeterna est; T I, 54. R VI, 28. cum (deorum natura) et aeterna esset et beatissima; N I, 45. quae sit et beata natura et aeterna; N I, 49. cum praestantissima natura quaeratur, eaque beata et aeterna; N I, 96. esse quandam beatam naturam et aeternam; N III, 3. esse praestantem aliquam aeternamque naturam; D II, 148.

nodus: »stella ... aeternum ex astris cupiens conectere nodum«; N II, 111.

receptaculum: portus .. praesto est, [quoniam mors ibidem est] aeternum nihil sentiendi receptaculum; T V, 117.

res: accessit eo numerus, res ... una inmutabilis et aeterna; R III, 3.

sensus: cum .. omnia completa et referta sint aeterno sensu et mente divina; D I, 110.

silentium: Nioba fingitur lapidea propter aeternum, credo, in luctu silentium; T III, 63.

simulacrum: ex quo efficitur, ut sit necesse hunc, quem cernimus, mundum simulacrum aeternum esse alicuius aeterni; Ti 7.

spatium: mundus .. si in aeterno praeteriti temporis spatio fuit insipiens; N II, 36.

species: species dumtaxat obicitur quaedam; num etiam, cur ea beata sit, cur aeterna? N I, 107.

tempus: eum .. motum atomorum nullo a principio, sed ex aeterno tempore intellegi convenire; F I, 17. quibus (rebus) ab aeterno tempore fluentibus in aeternum ratio tamen mensque moderatur; T V, 70.

tenebrae: quodsi hoc idem ex aeternis tenebris contingeret, ut subito lucem aspiceremus; N II, 96.

veritas: ut, quicquid accidat, id ex aeterna veritate causarumque continuatione fluxisse dicatis; N I, 55.

vis: f. natura; T I, 54.

voluptates: habet (deus) exploratum fore se semper cum in maximis, tum in aeternis voluptatibus; N I, 51.

B. allein: I. est, regit, 2. sum: ubi igitur illud vestrum beatum et aeternum? N I, 68. legem ... esse ... aeternum quiddam, quod universum mundum regeret imperandi prohibendique sapientia; L II, 8.

II. molior: licet etiam mortalem esse animum indicantem aeterna moliri; T I, 91.

III. simulacrum: f. A. simulacrum.

aether, obere Luft, Äther, Himmelsfeuer, Himmelsraum, Himmel: 1. amplectitur: »vides sublime fusum, inmoderatum aethera, qui terram tenero circumiectu amplectitur: hunc summum habeto divum, hunc perhibeto Iovem«; N II, 65. hunc (aëra) rursus amplectitur inmensus aether, qui constat ex altissimis ignibus; N II, 91.

constat: f. amplectitur; N II, 91.

est: ignem .. et eum, quem ante dixi, aethera (Chrysippus deum dicit esse); N I, 39. idem .. (Chrysippus) disputat aethera esse eum, quem homines Iovem appellarent; N I, 40. qui (aether) quoniam tenuissimus est et semper agitatur et viget, necesse est, quod animal in eo gignatur, id ...mobilitate celerrima esse. quare cum in aethere astra gignantur ..; N II, 42.

oritur: ex aëre aether (oritur), deinde retrorsum vicissim ex aethere aër; N II, 84. cum ex aqua oritur aër, ex aëre aether; N III, 31.

perlucet: tenuis ac perlucens et aequabili calore suffusus aether non satis aptus ad stellas continendas videtur; N II, 54.

videtur: Zenoni et reliquis fere Stoicis aether videtur summus deus, mente praeditus; A II, 126. f. perlucet.

viget: f. est; N II, 42.

II, 1. agito: f. I. est; N II, 42.

alo: eiusdem .. (terrae) exspirationibus et aër alitur et aether et omnia supera; N II, 83. quibus (vaporibus) altae renovataeque stellae atque omnis aether; N II, 118.

dico: hic idem (Zeno) alio loco aethera deum dicit; N I, 36. dicatur .. tam „aether“ Latine, quam dicitur aër, etsi interpretatur Pacuvius: »hoc, quod memoro, nostri caelum, Graii perhibent aethera«; N II, 91.

fundo, habeo: f. I. amplectitur; N II, 65.

nomino: (Cleanthes) ultimum et altissimum atque undique circumfusum ... ardorem, qui aether nominetur, certissimum deum indicat; N I, 37. qui (ardor caelestis) aether vel caelum nominatur; N II, 41.

perhibeo, video: f. dico; N II, 91. I. amplectitur; N II, 62. — renovo: f. alo; N II, 118.

voco: qui (caeli complexus) idem aether vocatur; N II, 101.

2. reddo: ut ... superior *aëri*, aetheriis || superior aetheri, al. || ignibus altissima ora reddatur; N I, 103.

servio: qui nesciamus, soli an aetheri serviamus; A II, 126.

3. exsisto ex: ex aethere igitur innumerabiles flammae siderum exsistunt; N II, 92.

orior ex: f. 1. oritur.

III, 1. cavernae: »aetheris aeterni saepta (mens divina) atque inclusa cavernis«; D I, 17.

flamma: quod astrorum ignis et aetheris flamma consumit; N II, 118.

natura: non est .. aetheris ea natura, ut vi sua stellas conplexa contorqueat; N II, 54.

pars: quae (sidera) ex mobilissima purissimaque aetheris parte gignuntur; N II, 39.

similitudo: quod ei (aëri) similitudo est aetheris et cum eo summa coniunctio; N II, 66.

2. coniunctio cum: f. 1. similitudo.

IV. in: in aethere .. astra volvuntur; N II, 117. f. I. est; N II, 42.

aetherius, zum Äther, Himmel gehörig, himmlisch: coniunctio: habent .. suam sphaeram stellae inerrantes ab aetheria coniunctione secretam et liberam; N II, 55.

cursus: nec habent (eae stellae) aetherios cursus neque caelo inhaerentes; N II, 54.

ignis: ut ... superior *aëri*, aetheriis || superior aetheri, al. || ignibus altissima ora reddatur; N I, 103. »principio aetherio flammatus Iuppiter igni vertitur«; D I, 17.

locus: sidera .. aetherium locum obtinent; N II, 42.

natura: caelestem .. altissimam aetheriamque naturam, id est igneam, ... vacare voluerunt ea parte corporis; N II, 64.

pars: quae (sidera) .. aetheriam partem mundi incolant; N II, 43. quae (pars caeli) aetheria dicitur; N II, 117.

aevitas, Lebensalter, Alter: censeo, partio: »censores populi aevitates, suboles, familias pecuniasque censento, ... exin || † exin || pecunias, aevitatis, ordines partiunto«; L III, 7.

servo: »aevitatem annali lege servanto«; L III, 9.

aevum, Ewigkeit, Leben, Lebenszeit: 1. ago: „Romulus in caelo cum dis agit aevum“, ut famae adsentiens dixit Ennius; T I, 28. »qui consuetus in armis aevom agere —«; T II, 49.

dego: si nobis ... in beatorum insulis immortale aevum ... degere liceret; fr V, 50.

2. fruor: ubi beati aevo sempiterno fruantur; R VI, 13.

aff— s. **adf—**

age, wohlan, nun denn, gut, meinetwegen: I. **allein.** 1. Imperativ: »age adsta, mane, audi; iteradum eadem ista || et ista, istaec || mihi«! A II, 88. age nunc, Luci noster, exstrue animo altitudinem excellentiamque virtutum; F V, 71. age confer Democritum, Pythagoram, Anaxagoram; T V, 66.

2. Conjunctiv: age nunc isti doceant, vel tu potius, ... quonam modo ..; F IV, 26. et ille ridens: age, age, inquit, ... exponamus adulescenti, si quae forte possumus; F V, 8. age ea ... videamus; D I, 13. age nunc ad externa redeamus; D I, 46.

3. Indicativ: a. Aussage: age, restitero Peripateticis; A II, 115. age, inquies, ista parva sunt; F II, 90. age, iam concedo non esse miseros, qui mortui sint; T I, 14. age, iam ista video fateorque esse magna; L II, 32. age, ut ista divina studia omittamus, possum nominare ..; C 24.

b. Frage: age, haec probabilia sane sint; num etiam illa, (sapientem) numquam timere, numquam dolere? A II, 135. age, si voluptatem non intellegimus, ne dolorem quidem? T III, 49. age et his vocabulis esse deos facimus, quibus a nobis nominantur? N I, 83. age, ut a caelestibus rebus ad terrestres veniamus, quid est ..? N II, 120. age, barbari vani atque fallaces; num etiam Graiorum historia mentita est? D I, 37.

II. **Verbindungen:** porro: age porro, Iovem et Neptunum deum numeras; N III, 43.

sane: age sane, inquam; F II, 119.

sis: age, sis, nunc de ratione videamus; T II, 42.

agellus, Gütchen: I. alit: cum agellus eum non satis aleret, ut opinor, ludi magister fuit; N I, 72.

II. occupo: et paulum agelli occupavisse; fr V, 15.

persequor: minora di neglegunt neque agellos singulorum nec viticulas persequuntur; N III, 86.

III. alqd: s. II. occupo.

ager, Acker, Feld, Feldmark, Grundstück: I. **Subject:** accipiunt: an imitari agros fertiles (debemus), qui multo plus efferunt quam acceperunt? O I, 48.

conlucent: quorum .. (hominum) operibus agri, insulae litoraque collucent distincta tectis et urbibus; N II, 99.

contingunt: nec praeter Phliuntios ulli sunt, quorum agri non contingant mare; R II, 8.

efferunt: agri multa efferunt manu quaesita; N II, 151. id, quod agri efferant sui; R II, 9. s. accipiunt.

est: ut ager quamvis fertilis sine cultura fructuosus esse non potest, sic sine doctrina animus; T II, 13. ut ... Lacedaemonii suos omnes agros esse dictitarint, quos spiculo possent attingere; R III, 15. s. II, 1. colo; T II, 13. R V, 3.

parent: cum videmus ... hominis utilitati agros omnis et maria parentia; T I, 69.

potest: s. est; T II, 13. II, 1. colo; L II, 67.

II. **nach Verben:** 1. **Accusativ:** amitto: s. habeo; O II, 79.

appello: agros .. et aedificia et pecudes ... qui bona nec putare nec appellare soleat; R I, 27.

attingo: s. est; R III, 15.

capio: s. divido.

colo: ut agri non omnes frugiferi sunt, qui coluntur, ... sic ..; T II, 13. nos e terrae cavernis ferrum eligimus, rem ad colendos agros necessariam; N II, 151. posse eos (cives) colendis agris abundare commodis omnibus; R II, 26. Lycurgus ... agros locupletium plebi ut servitio colendos dedit; R III, 16. agri arvi et arbusti et pascui lati atque uberes definiebantur, qui essent regii [qui] colerenturque sine regum opera et labore; R V, 3. vetat ex agro culto eove, qui coli possit, ullam partem sumi sepulchro; L II, 67. Homerus ... Laërtam lenientem desiderium ... colentem agrum et eum stercorantem facit; C 54. agro bene culto nihil potest esse nec usu uberius nec specie ornatius; ad quem fruendum non modo non retardat, verum etiam invitat atque adlectat senectus; C 57. nihil ei (Xenophonti) tam regale videri quam studium agri colendi; C 59. quo minus ... in primis agri colendi studia teneamus usque ad ultimum tempus senectutis; C 60. cum (M. Valerius Corvinus) esset acta iam aetate in agris eosque coleret; C 60.

consaepio: Cyrum ... ei (Lysandro) quendam consaeptum agrum diligenter consitum ostendisse; C 59.

consecro: »ne quis agrum consecrato«; L II, 22. agri .. ne consecrentur, Platoni prorsus adsentior; L II, 45.

consero: Indus ... non aqua solum agros laetificat et mitigat, sed eos etiam conserit; N II, 130. s. consaepio.

definio: s. colo; R V, 3.

demeto: (Galli) armati alienos agros demetunt; R III, 15.

desero: (Democritus) agros deseruit incultos; F V, 87.

dico: ex quo fit, ut ager Arpinas Arpinatium dicatur, Tusculanus Tusculanorum; O I, 21.

distinguo: s. I. conlucent.

divido: agros, quos bello Romulus ceperat, divisit viritim civibus; R II, 26. quos .. agros ceperat, divisit; R II, 33. C. Flaminio tribuno plebis ... restitit agrum Picentem et Gallicum viritim contra senatus auctoritatem dividenti; C 11.

do: s. colo; R III, 16.

excipio: cum essent agri in Boeotia deorum inmortalium excepti lege censoria; N III, 49.

habeo: ut agrum multis annis aut etiam saeculis ante possessum, qui nullum habuit, habeat, qui autem habuit, amittat; O II, 79. »urbem .. et agros [et] templa liberata et effata (augures) habento«; L II, 21.

imitor: s. I. accipiunt.

incolo: quod (Telmesses) agros uberrumos maximeque fertiles incolunt, in quibus multa propter fecunditatem fingi gignique possunt; D I, 94. qui tum eos agros, ubi hodie est haec urbs, incolebant; R II, 4.

inveho: in quam (Mesopotamiam Euphrates) quot annos quasi novos agros invehit; N II, 130.

laetifico, mitigo: s. consero.

mollio, oblimo: s. relinquo; N II, 130.

populor: qui ... noctu populabatur agros; O I, 33.

possido: s. habeo; O II, 79.

profero: multos fertiles agros alios aliorum fructuum (proferre possum); N II, 131.

puto: s. appello.

relinquo: aut ... Anaxagoras aut hic ipse Democritus agros et patrimonia sua reliquissent? T V, 115. mollitos .. et oblimatos agros ad serendum (Nilus) relinquit; N II, 130. aliquantum agri in medio relictum est; O I, 33.

stercoro: s. colo; C 54.

tepefacio: qui (vapores) a sole ex agris tepefactis et ex aquis excitantur; N II, 118.

2. **Dativ:** attexo: ita barbarorum agris quasi

adtexta quaedam videtur ora esse Graeciae; R II, 9.

3. **Ablativ:** extermino: Abderites .. Protagoras ... Atheniensium iussu urbe atque agro est exterminatus; N I, 63.

4. **mit Präpositionen:** ambulo in: in agro ambulanti ramulum adductum, ut remissus esset, in oculum suum recidisse; D I, 123.

confero in: si (mercatura) ... ex ipso portu se in agros possessionesque contulit; O I, 151.

demigro ex: prius quam Theseus eos (Atticos) demigrare ex agris et in astu ... omnis se conferre iussit || iussisset ||; L II, 5.

dispergo per: »per .. agros passim dispergit corpus«; N III, 67.

excito ex: s. I. tepefacio.

excubo in: ut (Lacedaemonii) urbem et tecta linquerent armatique in agro excubarent; D I, 112.

exsisto in: Tages quidam dicitur in agro Tarquiniensi ... extitisse repente; D II, 50.

habeo in: »lucos in agris habento et Larum sedes«; L II, 19.

procedo in: ut in agrum Rutulorum Aboriginumque || ve || procederet; R II, 5.

sum in: quod (Pasiphaae fanum) est in agro propter urbem; D I, 96. in agris erant tum senatores, id est senes; C 56. s. I. celo; C 60.

sumo ex: s. I. colo; L II, 67.

vivo in: vixerunt .. non nulli (philosophi, homines severi) in agris delectati re sua familiari; O I, 69.

III. **nach Substantiven:** 1. **Genetiv:** alqd: s. II, 1. relinquo; O I, 33.

campus: in Solonio || Selonio ||, qui est campus agri Lanuvini; D I, 79.

consitura: quae (hominum vestigia) videlicet ille non ex agri consitura, quam cernebat, sed ex doctrinae indiciis interpretabatur; R I, 29.

cultio: num .. horum senectus miserabilis fuit, qui se agri cultione oblectabant? C 56.

cultura: agri cultura, quae abhorret ab omni politiore elegantia, tamen ea res, in quibus versatur, nominibus notavit novis; F III, 4. cum agri culturam || cultura || saepissime opera deficiat; R V, 5. omnium .. rerum ... nihil est agri cultura melius, nihil uberius; ... de qua quoniam in Catone maiore satis multa diximus ..; O I, 151. neque agri cultura ... sine hominum opera ulla esse potuisset; O II, 12. cum (Hesiodus) de cultura agri scriberet; C 54. quibus (insitionibus) nihil invenit agri cultura sollertius; C 54. quod hominum generi universo cultura agrorum est salutaris; C 56. quam copiose ab eo (Xenophonte) agri cultura laudatur in eo libro, qui ..! C 59.

cultus: cum videmus ... multitudinem pecudum partim ad vescendum, partim ad cultus agrorum; T I, 69. cultus dico agrorum extructionesque tectorum; N II, 150. quod mercandi cupiditate et navigandi et agrorum et armorum cultum reliquerant; R II, 7. quorum patrocinio maxime cultus agrorum perceptioque frugum defenditur; R II, 26. ne agri quidem cultus permanebit; Lae 23.

fertilitas: quae sit vel sterilitas agrorum vel fertilitas futura; D I, 131.

fossiones: quid ego irrigationes, quid fossiones agri repastinationesque proferam, quibus fit multo terra fecundior? C 53.

inrigationes: adde ductus aquarum, derivationes fluminum, agrorum inrigationes; O II, 14. s. fossiones.

labes: delata .. ad senatum labe agri Privernatis; D I, 97.

natura: ut vilicus naturam agri novit, ... sic ..; R V, 5. quae natura agri tantum modo efficere possit, ut mortuorum corpora sine detrimento vivorum recipiat; L II, 67.

partes: sunt partes agrorum aliae pestilentes, aliae salubres, aliae, quae acuta ingenia gignant, aliae, quae retunsa || retusa ||; D I, 79.

patronus: hunc dico patronum agri Piceni et Sabini; O III, 74.

repastinationes: s. fossiones. — sterilitas: s. fertilitas. — studium: s. II, 1. colo; C 59. 60.

utilitas: aqua Albana deducta ad utilitatem agri suburbani; D II, 69.

2. **mit Präpositionen:** eques ex: id se Q. Sosius, splendidus eques Romanus ex agro Piceno, fecisse confessus est; N III, 74.

iter per: qui (Dionysius) .. per agrum Leontinum iter faciens; D I, 73.

latrocinia in: qui latrocinia in agris ... recordetur; P 46.

luci in: eandem .. rationem luci habent in agris; L II, 27.

rustici ex: possum nominare ex agro Sabino rusticos Romanos, ... quibus absentibus numquam fere ulla in agro maiora opera fiunt; C 24.

IV. **Umstand:** 1. **Ablativ:** augere: ut ... praeterea ... rem publicam augeant imperio, agris, vectigalibus; O II, 85.

donari: (P. Vatinius) et agro a senatu et vacatione donatus est; N II, 6.

abl. comp.: s. II, 1. colo; C 57.

2. **Präposition:** in: cum fana circumimus in agro Ardeati; N III, 47. cum ille (Sulla) in agro Nolano immolaret ante praetorium; D I, 72. qui (Thales) ... omnem oleam ... in agro Milesio coëmisse dicitur; D I, 111. cum (nimia) vel in tempestate vel in agris ... laetiora fuerunt; R I, 68. solitario homini atque in agro vitam agenti; O II, 39. cum ... eorum in urbibus atque agris augustissima delubra veneremur; fr. IX, 11. s. II, 1. incolo; D I, 94. III, 2. rustici ex.

agger, Erdwall: *ut* unus aditus ... maximo aggere obiecto fossa cingeretur vastissima; R II, 11.

agg— s. **adg—**

agitatio, Bewegung, Thätigkeit, Ausübung: acquiescit, al.: agitatio mentis, quae numquam adquiescit, potest nos in studiis cognitionis etiam sine opera nostra continere; O I, 19.

est: an in omnibus his studiorum agitatio vitae aequalis fuit? C 23.

II, 1. adhibeo: ad quod (genus) est adhibenda actio quaedam, non solum mentis agitatio; O I, 17.

anquiro: anquirit animus et formam et vitae actionem mentisque agitationem in deo; N I, 45.

III. vacuus: naturam eam dico, qua numquam animus insistens agitatione et motu esse vacuus potest; D II, 128.

IV. depelli, detrudi: is (stomachus) agitatione et motibus linguae cum depulsum et quasi detrusum cibum accepit, depellit; N II, 135.

excitari: ex intimis maris partibus agitatione (tepor est) excitatus; N II, 26.

zum Satz: illum (Africanum) mentis agitatione investigationeque earum rerum ... nec otiosum nec solum umquam fuisse; O III, 4.

agitator, Wagenlenker: ego .. ut agitator callidus, prius quam ad finem veniam, equos sustinebo; A II, 94.

agito, treiben, jagen, bewegen, erregen, aufregen, beunruhigen, betreiben, verhandeln: I. alqs: suntne .. insidiae tendere plagas, etiamsi excitaturus non sis nec agitaturus? O III, 68.

II. alqm: eos, qui parcant principibus, agitari ab eo populo et servos voluntarios appellari; R I, 67. poenas luunt non tam indiciis, ... sed eos agitant || ut eos agitent || insectanturque furiae; L I, 40.

alqd: quae a te vel maxime agitata sunt; A II, 102. quod (homines) rationem habent . . mentemque ... celerrime .. multa simul agitantem; F II, 45. quod .. ipsum agitatur aliunde, quando finem habet motus, vivendi finem habeat necesse est; T I, 53. R VI, 27. inanimum est omne, quod pulsu agitatur externo; T I, 54. R VI, 28. habet .. (deus) nihil aliud, quod agitet in mente; N I, 114. quod pulsu agitetur alieno; N II, 32. naturae ista sunt ... omnia cientis et agitantis motibus et mutationibus suis; N III, 27. »quae .. (homines) agunt vigilantes agitantque«; D I, 45. quin tam diu, dum ita gauderet, nihil agitare mente ... posset; C 41. quicquid erat, ... id sibi (deus) adsumpsit non tranquillum et quietum, sed inmoderate agitatum et fluitans; Ti 9.

aethera: qui (aether) quoniam ... semper agitatur et viget; N II, 42.

animum: an natura fieri, ut mobiliter animus agitatus, quod vigilans viderit, dormiens videre videatur; D II, 129. cum ... desertus .. || est || animus languore corporis, tum agitatur ipse per sese; D II, 139. quibus (curis) agitatus et exercitatus animus velocius in hanc sedem ... suam pervolabit; R VI, 29. cum .. semper agitetur animus nec principium motus habeat, quia se ipse moveat; C 78.

ardorem: cum is ardor, qui est mundi, non agitatus ab alio neque externo pulsu, sed per se ... moveatur; N II, 31.

aves: ista .. avis insectans alias avis et agitans semper ipsa postrema est; D II, 144.

corpora: (individua corpora) pellere se ipsa et agitari inter se concursu fortasse possent; N I, 110.

deum: cum (deus) sine ulla intermissione pulsetur agiteturque atomorum incursione sempiterna; N I, 114.

maria: maria agitata ventis ita tepescunt, ut ..; N II, 26.

partem: ea parte animi, quae mentis et consilii est, agitata et erecta; D I, 61.

rationes: alterius mens rationibus agitandis exquirendisque alebatur cum oblectatione sollertiae; T V, 66.

reliquias: maxume .. reliquiae rerum earum moventur in animis et agitantur, de quibus vigilantes .. cogitavimus; D II, 140.

rem: rem a me saepe deliberatam et multum agitatam requiris; A I, 4. id .. est magni viri || viri magni ||, rebus agitatis punire sontes; O I, 82.

agmen, Heereszug, Heer: I. procedit: quorum (Spartiatarum) procedit agmen || † ad modum, al. || ad tibiam; T II, 37.

II. duco: cum (C. Marius) aestu magno ducebat agmen, laborabat; T II, 35.

III. labor: qui labor, || et || quantus agminis, ferre plus dimidiati mensis cibaria; T II, 37.

agnatio, Verwandtschaft: I. appello: ex quo vere vel agnatio nobis cum caelestibus vel genus vel stirps appellari potest; L I, 24.

II. distingui, teneri: quod in civitatibus ratione quadam ... agnationibus familiarum distinguuntur status, id in rerum natura tanto est magnificentius ..., ut homines deorum agnatione et gente teneantur; L I, 23.

agnatus (adgn.), verwandt: I. usurpo: *quos* (deos) fratres inter se agnatosque usurpari atque appellari videmus; Ti 39.

II. potestas: cum furiosorum bona legibus in adgnatorum potestate sint; R III, 45.

agnitio, Erkenntnis: quae (quaestio) .. ad agnitionem animi pulcherrima est; N I, 1.

agnosco (adgn.), erkennen, anerkennen, wiedererkennen, einräumen, zugeben: I. absolut: ecquae poterit in agnoscendo esse distinctio? A II, 86. — sublato .. iudicio illo, quo oportet agnosci; A II, 84.

II. mit indirecter Frage: ut possemus aliquando, qui et ubi essemus, agnoscere; A I, 9. ut, quanta luce ea (perspicua) circumfusa sint, possint agnoscere; A II, 46. s. III. deum; L I, 25.

III. alqm: quam haberet in C. Cotta ... agnoscendo eius modi notam, quae ..? A II, 84. (parvi) eos agnoscunt, a quibus educantur; F V, 42. iam adgnosco Graecum; T I, 15. ne (Codrus) posset adgnosci, si esset ornatu regio || [ne ... regio] ||; T I, 116. „veni Athenas“, inquit Democritus, „neque me quisquam ibi adgnovit“; T V, 104. quem (Africanum) ubi agnovi, equidem cohorrui; R VI, 10. s. psychomantia. se: s. animal. mentem.

alqd: ut .. illa oculis modo agnoscuntur, sic reliqua visis; A II, 33. quae cum (animal) leviter agnovit, tum || tunc || discernere incipit; F II, 33. non potuit animus haec in corpore inclusus adgnoscere, cognita attulit; T I, 58. cum se (animus) collegit atque recreavit, tum adgnoscit illa reminiscendo; T I, 58. dicta subtilius ..., quam ut quivis ea possit agnoscere; N I, 49. quae si a natura profecta observatio atque usus agnovit; D I, 131. equidem ista agnosco, frater; L II, 43. tu ..., Fanni, quod mihi tantum tribui dicis, quantum ego nec adgnosco nec postulo, facis amice; Lae 9.

animal: tum (animal) sensim incipit progredi seseque agnoscere; F V, 24.

callidum: nec .. (callidus et occultus) facillime adgnoscitur; Lae 99.

cantus: »auribus ut nostros possis agnoscere cantus«; F V, 49.

carmen: simul inflavit tibicen, a perito carmen agnoscitur; A II, 86.

circuitum: cuius (orbis) naturalem motum atque circuitum a primo discite adgnoscere || atque cognoscite ||; R II, 45.

cognationem: deorum cognationem agnoscerem non invitus; N I, 91.

deum: sic mentem hominis, quamvis eam non videas, ut deum non vides, tamen, ut deum adgnoscis ex operibus eius, sic ex memoria rerum et inventione et celeritate motus omnique pulchritudine virtutis vim divinam mentis adgnoscito; T I, 70. ex quo efficitur illud, ut is agnoscat deum, qui, unde ortus sit, quasi recordetur *et* agnoscat || [agnoscat] ||; L I, 25.

discipulum: ut Theophrasti discipulum possis agnoscere; O I, 3.

eventum: vim et eventum agnosco, scio, adprobo; D I, 16.

errorem: ex quo Sardanapalli ... error adgnoscitur; T V, 101.

hominem: ut per biduum nemo hominem homo agnosceret; N II, 96.

ingenium: quem (consulatum) ita gessit, ut diligentiam admirarentur omnes, ingenium agnoscerent; A II, 1.

lucum: lucus .. ille et haec Arpinatium quercus agnoscitur saepe a me lectus in Mario; L I, 1

lumen: quae (virtus) cum ... ostendit suum lumen et idem aspexit adgnovitque in alio; Lae 100.

mentem: ut ipsa se mens agnoscat coniunctamque cum divina mente se sentiat; T V, 70. s. deum; T I, 70.

morem: hic Scipio: adgnosco, inquit, tuum morem istum, Spuri; R III, 47.

motum: s. circuitum.

naturam: cum .. animus naturam .. sui similem contigit et adgnovit; T I, 43.

psychomantia, sortilegos: non me sortilegos neque eos, qui quaestus causa hariolentur, ne psychomantia quidem ... agnoscere; D I, 132.

scriptum: Philonis .. scriptum agnoscebat; A II, 11.

versus: unde isti versus? non enim adgnosco; T II, 26.

virum: quem virum facite ut agnoscatis; R II, 51.

vim: agnoscit ille (animus) quidem naturae vim, sed ita, ut ..; F V, 43. s. deum. eventum.

vitia: qui illa in Socrate vitia non agnoscerent; T IV, 80.

IV. mit doppeltem Accusativ: quom (animus) ... sese ... civem totius mundi quasi unius urbis agnoverit; L I, 61.

agnus, Lamm: I. habet, II, 1. adfero, al.: an, cum in Aequimaelium misimus, qui adferat agnum, quem immolemus, is mihi agnus adfertur, qui habet exta rebus accommodata, et ad eum agnum non casu, sed duce deo servus || servos || deducitur? D II, 39.

clepo: »agnum inter pecudes aurea clarum coma quondam || quem clam, al. || Thyestem clepere ausum esse e regia«; N III, 68.

2. abundo: villa ... abundat porco, haedo, agno, gallina; C 56.

3. deduco ad: s. 1.

ago, treiben, thun, handeln, machen, ausführen, ausrichten, betreiben, beabsichtigen, vortragen, führen, verhandeln, in Frage stellen, verleben, darstellen, spielen: I. absolut: 1. unpersönlich: a. substantivisch: α. depromo ad: unde aut || autem || ad agendum aut ad dicendum copia depromi maior gravissimorum exemplorum quasi incorruptorum testimoniorum potest? fr V, 27.

impello ad: qua (adpetitione) ad agendum impellimur; A II, 24. appetitus inpellit ad agendum; O I, 132.

nascor ad: hominem ad duas res, ... ad intellegendum et || et ad || agendum, esse natum quasi mortalem deum; F II, 40. hoc .. apparet, nos ad agendum esse natos; F V, 58.

pono in: in agendo plus quam in scribendo operae poneremus; O II, 3.

sum in: quarum (artium) omne opus est in faciendo atque agendo; A II, 22.

β. idoneus ad: sic fit, ut modestia haec ... scientia sit oportunitatis idoneorum ad agendum temporum; O I, 142.

γ. consilium: huius modi .. visis (sapiens) consilia capiet et agendi et non agendi; A II, 100. ut (scientia) ad rei publicae tempus non numquam, ad agendi consilium saepissime pertineret; L II, 33.

ius: quid religiosius (est) quam cum populo, cum plebe agendi ius aut dare aut non dare? L II, 31. »cum populo patribusque agendi ius esto consuli, praetori, magistro populi equitumque«; L III, 10. »tribunis ... ius esto cum patribus agendi«; L III, 10. sequitur, quibus ius sit cum populo agendi aut cum senatu; L III, 40.

primordia: quia nunc item ab eodem et a ceteris dis inmortalibus sunt nobis agendi capienda primordia; L II, 7.

principium: vobis ... unde officii, unde agendi principium nascatur, non reperietis; F IV, 46. ut ex ea (natura) petant agendi principium, id est officii; F IV, 48.

sollertia: homines ... adhibent agendi cogitandique sollertiam; O I, 157.

tempus: diei noctisque vicissitudo conservat animantes tribuens aliud agendi tempus, aliud quiescendi; N II, 132.

δ. in: »ast quid turbassitur in agendo, fraus actoris esto«; L III, 11. cum in agendo multa populariter, tum illud male; O II, 73.

b. verbal: ut (noster sapiens) ... praeclare .. agi secum putet, si ..., verisimile quod sit, invenerit; A II, 128. quidam .. non tam id reprehendunt, si remissius agatur, sed ..; F I, 1. mihi ... placet agi subtilius et ... pressius; F IV, 24. necesse est huic (homini) ultimum esse ex virtute agere; F IV, 35. nunc agendum est subtilius; F IV, 74. eisdem fere verbis, ut actum disputatumque est; T II, 9. mihi videtur ... agendum accuratius et dicendum dignum aliquid horum auribus; R I, 19. quom agitur severe; L III, 34. in quibus (hominibus) praeclare agitur si sunt simulacra virtutis; O I, 46. [ita fit, ut agere considerate pluris sit quam cogitare prudenter]; O I, 160. popularibus .. verbis est agendum et usitatis; O II, 35. sic par est agere cum civibus; O II, 83. in fiducia UT INTER BONOS BENE AGIER; O III, 61. cum dicitur INTER BONOS BENE AGIER, quicquam agi dolose aut malitiose potest? O III, 61. UT INTER BONOS BENE AGIER OPORTET ET SINE FRAUDATIONE. sed, qui sint „boni," et quid sit „bene agi," magna quaestio est; O III, 70. cum illo (Scipione) vero quis neget actum esse praeclare? Lae 11. cum illo (Scipione) quidem, ut supra dixi, actum optime est, mecum incommodius; Lae 14. bene agi (oratio) putat, si similitudinem veri consequatur; Ti 8.

2. persönlich: alqs: agam igitur, sicut Antiochus agebat; A II, 10. cum his igitur agamus; A II, 32. animo .. ante videri aliquid, quam agamus, necesse est; A II, 39. ita agamus, ut nihil nobis adsentati esse videamur; A II, 45. ut praepostere tecum agam; A II, 66. audiet || audiret, al. || (deus), quam nobiscum malo egerit || ageretur ||; A II, 80. mihi videor nimis etiam nunc agere ieiune; A II, 112. cum simplici homine simpliciter agerem; N II, 112. sin agis verecundius et me accusas, .. quod ..; A II, 125. sic agam, ut ipsi auctori huius disciplinae placet; F I, 29. nos commodius agimus; F II, 3. pressius agamus; F IV, 24. agamus igitur, ut coepimus; T II, 13. primo, si placet, Stoicorum more agamus; T III, 13. hi nimis iracunde agunt; T III, 51. num aut egisse umquam iratum Aesopum aut scripsisse existimas iratum Accium? T IV, 55. facile patior te isto modo agere; T V, 15. non agunt sic; T V, 19. tu quidem tabellis obsignatis agis mecum; T V, 33. vide, quam tecum agam liberaliter; N I, 62. agam quam brevissume potero; N II, 3, quoniam coepi secus agere, atque initio dixeram; N II, 23. sic agamus, ut nos ipsa ducet oratio; N III, 5. quare, si videtur, noli agere confuse; N III, 19. nunc comminus agamus experiamurque, si possimus cornua commovere disputationis tuae; D II, 26. sic .. mecum agebas; D II, 46. »qui agent, auspicia servanto, auguri publico parento«; L III, 11. invito eo, qui cum populo ageret, seditionem non posse fieri; L III, 42. cum ... cum ... illis (publicanis) sic agere (deberemus), ut cum colonis nostris solere-

mus; O III, 88. agamus igitur pingui, ut aiunt, Minerva; Lae 19. is (Crassus) primus instituit in forum versus agere cum populo; Lae 96. vgl. III. alqd, ista; F III, 9.

actor: apud quos (actor) agit; L III, 40.

sapiens: iudicat (sapiens) .., cum agit, officium illud esse; F III, 59.

II. **mit Ergänzung:** 1. **de:** nobis: s. III. alqd, nihil; L III, 45. ><. haec duo, de quibus agitur; A II, 113. ut ... conveniat, quid sit id, de quo agatur; F II, 4. nihil ad id, de quo agimus; T I, 70. ad hoc, de quo agitur, non quaerimus gentem, ingenia quaerimus; R I, 58. de quibus acturi iam sumus; L I, 63. ne agam de singulis; O I, 149. hoc .., de quo nunc agimus, id ipsum est, quod utile appellatur; O II, 9. cum dubitarent, honestumne id esset, de quo ageretur, an turpe; O III, 7. multa in vestro || nostro || collegio praeclara, sed hoc, de quo agimus, in primis, quod ..; C 64. de acumine agitur eius (Epicuri), non de moribus; T III, 46. de bello Punico agitur? T III, 51. de summo .. atque naturali bono sic agunt; A I, 21. de quo (bono) agimus; F III, 34. quod quidem huius civis proprium, de quo agimus *; R V, 3. cum ageretur de dolore; T V, 118. de paupertate agitur ...; de contemnendo honore; T III, 57. stabit illud, quod hunc locum continet, de quo agimus, esse deos; D I, 117. moribus: s. acumine. de natura agebamus deorum; N I, 17. paupertate: s. honore. cum de religione agitur; N III, 5. de quibus (rebus) agimus; A II, 102. iis de rebus agimus, quae sunt etiam negotiis anteponendae; N II, 3. maxume .. reliquiae rerum earum moventur in animis et agitantur, de quibus vigilantes aut cogitavimus aut egimus; D II, 140. haec disserens, qua de re agatur, ... non videt; Fa 9. de vi loci agitur, neque solum naturali, sed etiam divina; D II, 117. ad visum illud, de quo agimus, tibi erit revertendum; A II, 33.

2. **ne:** numquam vehementius actum est quam me consule, ne solveretur; O II, 84. s. III. alqd, id; T I, 83.

3. **ut:** primus .. appetitus ille animi tantum agit, ut salvi atque integri esse possimus; F V, 41. cum antistitibus agamus, ut quidvis potius ex illis libris quam regem proferant; D II, 112. cum .. saepe mecum ageres, ut de amicitia scriberem aliquid; Lae 4. apud eundem poëtam Aiax cum Hectore congrediens depugnandi causa agit, ut sepeliatur, si sit forte victus; fr VIII, 9. s. III. alqd, aliud. id.

III. **mit Object:** alqm: in crucem qui agitur, beatus esse non potest; F V, 84. si (Polycrates) sapiens, ne tum quidem miser, cum ab Oroete ... in crucem actus est; F V, 92.

alqd (vgl. **actum**): ut etiam probabiliter acti ratio reddi possit; F III, 58. quod erit cumque visum, ages; F IV, 69. cum agunt, rapiunt, tenent, dissipant, quae volunt; R III, 45. »quodcumque senatus creverit, agunto«; L III, 6. vgl. acta. promulgata. aliquantum: s. aliquid; T V, 15. ex hac discriptione agendi quoque aliquid in vita et officii ipsius initium reperiebatur; A I, 23. quodsi aliquid aliquando (animus) acturus est; A II, 25. cum inter inanimum et animal hoc maxime intersit, quod animal agit aliquid; A II, 37. sed cum || † nec ut || placeat eum ... moveri .. et agere aliquid; A II, 104. agendo aliquid considerandove (beatam vitam) quaeramus; F II, 41. ut ratio postulet agere aliquid et facere eorum; F III, 58. in istis rebus mediis aliquid agere sapientem; F III, 59. ut et agendi aliquid et diligendi aliquos ... principia ... contineremus; F V, 43. qui ... agendi aliquid discendique causa ... vigilias suscipere soleamus; F V, 54. ut appetat animus agere semper aliquid; F V, 55. ea .. cupiditas agendi aliquid adulescit una cum aetatibus; F V, 55. quaero, utrum aliquid actum superioribus diebus an nihil arbitremur. — actum vero, et aliquantum quidem; T V, 15. erat .. non facile agentis aliquid et molientis deos in aliarum formarum imitatione servare; N I, 77. siquidem agens aliquid ne deus quidem esse beatus potest; N I, 102. iis fatendum est eos (deos) aliquid agere, idque praeclarum; N II, 76. qui (Boëthus) hactenus aliquid egit, ut ..; D I, 13. ut (volucres) significent aliquid et tum vetent agere, tum iubeant aut cantu aut volatu; D II, 80. sive quae causa alia est, cur secundum quietem aliquid videre, audire, agere videamur; D II, 126. hominis .. mens ... semper aliquid aut anquirit aut agit; O I, 105. cum .. aliquid actum est, in quo media officia compareant; O III, 15. qui (philosophi) deum semper agere aliquid et moliri volunt; O III, 102. videtis, ut senectus ... sit operosa et semper agens aliquid et moliens, tale scilicet, quale ..; C 26. quem dolum idem Aquillius tum teneri putat, cum aliud sit simulatum, aliud actum; N III, 74. cum ex eo quaereretur, quid esset dolus malus, respondebat: cum esset aliud simulatum, aliud actum; O III, 60. ergo et Pythius et omnes aliud agentes, aliud simulantes perfidi, improbi, malitiosi; O III, 60. quae (Virtutes) nihil aliud agerent, ... nisi ut Voluptati ministrarent; F II, 69. reliquas ... naturas nihil aliud agere, nisi ut id conservent, quod in quaque optimum sit; F IV, 34. quos (sapientes) ... nihil aliud acturos putant, nisi ut omne tempus inquirendo ... consumant; F V, 53. constabat eos ... nihil aliud tum egisse, nisi ut remiges hortarentur et ut salutem adipiscerentur fuga; T III, 66. quid aliud agimus, cum a voluptate, id est a corpore, ... sevocamus animum? T I, 75. nisi Quintus aliud quid nos agere mavult; L I, 13. neque nostrae disputationes quidquam aliud agunt, nisi ut ... eliciant ... aliquid, quod ..; A II, 7. Diogeni (videtur) venditorem ... dicere vitia oportere, cetera sine insidiis agere; O III, 51. quotiens hoc agitur, ecquandone nisi admirationibus maximis? F V, 63. cras ... agamus haec et ea potissimum, quae ..; T I, 119. nihilo minus hoc agunt separatim; T V, 19. qui ... nec haec sic agit, ut ex tempore quasi effutire videatur; T V, 88. haec ille (Appius Claudius) egit septimo decimo anno || septemdecim annis || post alterum consulatum; C 16. s. id; T I, 23. nos .. illud cum pace agemus; T V, 83. vgl. id; T I, 23. ipsum: s. id; Lae 16. non id agitur; A II, 88. qui possent, si id egissent, sapientiam consequi; F IV, 56. si, ut ista non disserantur, liberari mortis metu possumus, id agamus; sin id non potest ..., nunc, si videtur, hoc, illud alias; T I, 23. quibus (partibus) .. sentire nihil queat mens, nisi id agat et adsit; T I, 46. ab animo tuo quicquid agitur, id agitur a te; T I, 52. quam (virtutem) necessario gloria, etiamsi tu id non agas, consequatur; T I, 91. quoniam non id agitur hoc tempore; T IV, 3. nec id nunc agitur, tu illum quantum ames, sed hoc ... quale sit; T V, 12. non nunc id agitur; D I, 86. Numerium Suffustium ... perterritum visis irridentibus suis civibus id agere coepisse; D II, 85. quodsi ita natura paratum esset, ut ea dormientes agerent, quae somniarent; D II, 122. hac disputatione id maxime egimus; D II, 148. nunc id agamus, quod coepimus; L I, 57. id ipsum cum tecum agere conarer, Fannius antevortit; Lae 16. id actum est praetore me quinquennio ante quam consul sum factus; Lae 96. s. aliquid; N II, 76. hoc; T I, 119.

cum id agam, ne post mortem miseros nos putemus fore; T I, 83. non .. id agitur, ut aliquid adsensu meo comprobem; A II, 126. eos (sapientes) id agere, ut a se dolores, morbos, debilitates repellant; F IV, 20. omne animal, ... simul [et] ortum est, id agit, ut se conservet; F V, 24. nos .. id agimus, ut id in sapiente nullum (malum) sit omnino; T III, 22. id populus egit, ut rem suam recuperaret; R III, 44. qui tum, cum maxime fallunt, id agunt, ut viri boni esse videantur; O I, 41. id agendum etiam (est), ut ea facere videamur irati; O I, 136. si quis id ageret, ut, qualis haberi vellet, talis esset; O II, 43. an tu id agis, ut Macedones .. te ... praebitorem (suum) sperent fore? O II, 53. neminem id agere, ut ex alterius praedetur inscitia; O III, 72. saepius .. ista loquemur inter nos agemusque communiter; F III, 9. aguntur ista praeclare, et ab oratore quidem melius, ... quam ab ullo histrione, sed aguntur leniter et mente tranquilla; T IV, 55. nihilne est igitur actum, quod investigata sunt? A II, 16. nihil umquam omnino (animus) aget; A II, 25. nihil agens ne cogitari quidem potest quale sit; A II, 37. vos .. nihil agitis; A II, 90. quid possum, praesertim nihil agens, agere melius? T II, 1. cum .. quasi faces ei (Posidonio) doloris admoverentur, saepe dixisse: „nihil agis, dolor!“ T II, 61. quod .. maxime rem causamque continet, utrum (dei) nihil agant, ... an ..; N I, 2. nihil .. (deus) agit; N I, 51. nihil agentem .. deum non queunt cogitare; N I, 101. virtus autem actuosa, et deus vester nihil agens; N I, 110. cum dei non modo homines non colant, sed omnino nihil curent, nihil agant; N I, 115. quae (natura) sua volupta te laetans nihilnec actura sit umquam neque agat neque egerit; N I, 116. ut ... deum fingeret ... nihil curantem, nihil agentem; N I, 123. mihi .., qui nihil agit, esse omnino non videtur; N II, 44. quae verens Epicurus monogrammos deos et nihil agentes commentus est; N II, 59. cum .. deos nihil agere, nihil curare (Epicurus) confirmat; N III, 3. cur (mens divina) tam multos deos nihil agere et cessare patitur? N III, 93. omitto nostros, qui nihil in bello sine extis agunt, nihil sine auspiciis domi [habent auspicia] || habent ||; D I, 95. cum in armis civilibus nec tueri meo more rem publicam nec nihil agere poteram; D II, 6. appellatur .. quidam a philosophis ἀργὸς λόγος, cui si pareamus, nihil omnino agamus in vita; Fa 28. numquam se plus agere, quam nihil cum ageret; R I, 27. nihil cum agere (Archimedes) videretur; R I, 28. si Athenienses quibusdam temporibus sublato Areopago nihil nisi populi scitis ac decretis agebant; R I, 43. quod (concilium) qui permovet, quom agi nihil potest, vim quaerit; L III, 42. nihil omnino actum esse de nobis; L III, 45. nobis, ... de quibus nihil omnino actum esset legibus; L III, 45. qui nihil ex occulto, nihil de insidiis agendum putant; O I, 109. peregrini . . atque incolae officium est nihil praeter suum negotium agere; O, I, 125. nihil agere . . cum animus non posset; O II, 4. nihil ergo agebat Q. Maximus? nihil L. Paulus, pater tuus? ... ceteri senes, Fabricii, Curii, Coruncanii, cum rem publicam consilio et auctoritate defendebant, nihil agebant? C 15. similes .. sunt || [sim . sunt] ||, ut si qui gubernatorem in navigando nihil agere dicant; C 17. ſ. aliud. omne, quod est calidum et igneum, cietur et agitur motu suo; N II, 23. cum per populum agi dicuntur et esse in populi potestate omnia; R III, 45. tum prorsus ita acta pleraque, ut in populo essent omnia; R I, 62. »nihilo plus agas, quam si des operam, ut cum ratione insanias«; T IV, 76. quis .. putare vere potest plus egisse Dionysium tum ... quam eius civem Archimedem? R I, 28. ſ. nihil; R I, 27. nihil aliud video, quod agere possimus; A I, 11. ad id .., quod agitur, nihil interest, omnibusne partibus ... differat; A II, 85. quod .. ratione actum est, id officium appellamus; F III, 58. ad eas .. res referre, quae agas; F V, 22. sed nunc, quod agimus; F V, 22. utrum ... sit ..., ad id, quod agimus, nihil interest; F V, 45. ego sum is, qui dicam me non laborare; actum habiturum, quod egerint; T III, 50. quod cum saepe alias, tum nuper in Tusculano studiose egimus; T IV, 7. tum ecferetur (inpotentia) alacritate, ut „nihil ei constet, quod agat“, ut ille; T IV, 35. quae (vir bonus) agit quaeque sentit; T V, 48. quod hac disputatione agimus; T V, 71. multitudo nec cessantium deorum nec ea, quae agant, molientium cum labore operoso; N II, 59. cum sit nihil aliud, quod lubenter agere possim; D I, 11. »quae .. (homines) agunt vigilantes agitantque«; D I, 45. si ... eius verbum aliquod apte ceciderit ad id, quod ages aut cogitabis; D II, 83. quibus actis „quid ergo?“ inquit ille ...; Fa 3. »quae cum populo quaeque in patribus agentur, modica sunto;« L III, 10. 40. agere quod agas, considerate ... decet; O I, 94. cum in omnibus, quae aguntur, ex eo, quo modo quisque natus est, ... quid deceat, exquirimus; O I, 119. quae .. more agentur institutisque civilibus; O I, 148. quid est quod dignum nobis aut in curia aut in foro agere possimus? O III, 2. quia, quod per vim hostium esset actum, ratum esse non debuit; O III, 103. at non debuit ratum esse, quod erat actum per vim; O III, 110. me lectulus meus oblectaret ea ipsa cogitantem, quae iam agere non possem; sed ut possim, facit acta vita; C 38. ut .. quisque maxume ad suum commodum refert, quaecumque agit, ita minime est vir bonus; L I, 49. ut utilitatem civium sic tueantur, ut, quaecumque agunt, ad eam referant; O I, 85. quid ago? inquit; A I, 18. quid .. agant, si ..? A II, 43. quid ages tandem, si ..? F II, 79. quid .. possumus hoc agere divinius? F III, 16. quid aliud agimus, ... quid, inquam, tum agimus, nisi animum ad se ipsum advocamus? T I, 75. quid agimus? oblitine sumus ..? T I, 81. „quid agitis“? inquit (Antipater), „an vobis nulla videtur voluptas esse nocturna?“ T V, 112. tum Furius: quid vos agitis? R I, 17. hic Laelius: quid tandem agebatis? R I, 19. quid .. agam potius? L I, 13. quid .. agere malumus? L II, 24. quid .. aget Iacchus Eumolpidaeque vostri || nostri || et augusta illa mysteria? L II, 35. quid .. ego laboravi aut quid egi? P 17. ſ. nihil; T II, 1. video, inquit, quid agas; F V, 86. quaerit .. (Patricoles), quid actum sit; T II, 39. qui ... studiose .. perspicerent, quid ageretur et quo modo; T V, 9. sin autem dei ... nec, quid agamus, animadvertunt; N I, 3. vereor, quid agat Ino; N III, 48. eos (deos Ennius) non curare opinatur, quid agat humanum genus; D I, 132. cum ... nec, quid potius ... agerem, reperiebam; D II, 6. »eos (deos) non curare opinor, quid agat humanum genus«; D II, 104. in aurem Pontius: „Scipio,“ inquit, „vide, quid agas“; Fa, fr. 5. quid agatur in caelo, quaerimus; R I, 19. scire, quid agatur et quid fiat domi; R I, 19. is vero ... videtis, credo, quid sit acturus; L I, 41. qualis quisque sit, quid agat; L II, 15. constituere, ... quid agendum sit; O I, 81. in eum, quid agat, quem ad modum vivat, inquiritur; O II, 44. quid quoque die dixerim, audierim, egerim, commemoro vesperi; C 38. Brutum si qui roget, quid egerit in patria liberanda; P 12. quod (initium) sapientia, cum quid agere incipiat, sequatur; A II, 24. qua (vi) vel agamus quid vel sentiamus; T I, 21.

neque si tecum agas quid; O I, 4. ne cupide quid agerent, ne adpetenter; O I, 33. ut ne quid temere ac fortuito, inconsiderate neglegenterque agamus; O I, 103. ſ. aliud; L I, 13. quidnam egisset ille? L II, 36. nihil minus et ‖ minus ‖ civile et humanum quam ... quicquam agi per vim; L III, 42. qui vetant quicquam agere, quod dubites aequum sit an iniquum; O I, 30. omnis .. actio .. debet ... nec .. agere quicquam, cuius non possit causam probabilem reddere; O I, 101. ſ. aliud; A II, 7. I, I, b. O III, 61. quicquid aget quaeque virtus; F V, 66. vidimus eos, ... quidquid agerent, modo timentis, vicissim contemnentis religiones; L II, 43. decet, ... quicquid ‖ quidquid ‖ agas, agere pro viribus; C 27. ſ. id; T I, 52. utrumque (Scipio) egit graviter, auctoritate ‖ ac temperate ‖ et offensione animi non acerba; Lae 77.

acta: praeposteris .. utimur consiliis et acta agimus, quod vetamur vetere proverbio; Lae 85.

aetatem: ſ. **aetas**, II, 1. ago (6 St.) S. 105, b.

aevum: „Romulus in caelo cum dis agit aevum", ut famae adsentiens dixit Ennius; T I, 28. »qui consuetus in armis aevom agere —«; T II, 49.

animam: et agere animam et efflare dicimus; T I, 19.

annum: qui minus gravis esset iis senectus, si octingentesimum annum agerent quam si ‖ quam ‖ octogesimum? C 4. quartum ago annum et octogesimum; C 32.

augurium: ille (Attus Navius) augurio acto posse (id fieri) respondit; D I, 32. cum in arce augurium augures acturi essent; O III, 66.

caput: in quibus (amicorum voluntatibus) eorum aut caput agatur aut fama; Lae 61.

causam: semper auctorem habes ‖ et ‖ eum, qui magno suo periculo causam agat; A II, 79. quae (causa) .. a te agetur non melior, quam illae sunt; F IV, 1. tu .. adhuc meam causam agis; T II, 26. si me audias, eandem causam agas; N II, 168. cum causam sit acturus; O I, 144.

cuniculos: si pater fana expilet, cuniculos agat ad aerarium; O III, 90.

diem: cum ageremus .. vitae beatum et eundem supremum diem; F II, 96. quod satis sit ad diem agendum natalem suum quotannis mense Gamelione; F II, 101. quos .. dies quem ad modum agatis; F II, 103. magis fuisse vestrum agere Epicuri diem natalem quam illius testamento cavere, ut ageretur; F II, 103. est .. unus dies bene et ex praeceptis tuis actus peccanti inmortalitati anteponendus; T V, 5.

famam: ſ. caput.

grates: senex ... suspexit ad caelum et: „grates, inquit, tibi ago, summe Sol; R VI, 9.

gratias: qui (philosophi) naturae cognitionem admirantur eiusque inventori et principi gratias exultantes agunt; T I, 48. nos ... laeti et agentes gratias pareamus; T I, 118. tum dis gratias agimus; N III, 87. num quis, quod bonus vir esset, gratias dis egit umquam? N III, 87. rem publicam nostram iustissimas huic municipio gratias agere posse, quod ..; L II, 6. meritas dis gratias ago; L II, 43. »magnas vero agere gratias Thais mihi?« satis erat respondere: „magnas"; „ingentes," inquit; Lae 98.

hereditatem: ſ. rem; F II, 56.

labores: vulgo .. dicitur: „iucundi acti labores"; F II, 105.

negotium: sunt .., qui ... suum se negotium agere dicant; O I, 29.

promulgata: »promulgata proposita in aerario cognita agunto«; L III, 11.

radices: vera gloria radices agit atque etiam propagatur; O II, 43.

rem: quo modo (sapientia) suscipere aliquam rem aut agere fidenter audebit? A II, 24. ut quibusdam in formulis EA RES AGETUR; F II, 3. si magna res, magna hereditas agetur; F II, 56. vidit .. rerum agendarum ordinem et, ut ita dicam, concordiam; F III, 21. vides, quantam rem agat; F IV, 7. quas (res) ageret aut diceret; F IV, 18. qua (ratione) et principia rerum agendarum et ultima bonorum continerentur; F IV, 47. ut nec res videre optimas nec agere possint; F V, 58. si est quisquam, qui acute in causis videre soleat, quae res agatur; F V, 78. sic eas (disputationes) exponam, quasi agatur res, non quasi narretur; T I, 8. quoniam apud Graecos iudices res agetur; T I, 10. tum res acta sic est; T III, 7. acta res est sic; T IV, 7. ut hic, qui intervenit (me intuens), ne ignoret, quae res agatur; N I, 17. idcirco (maiores nostri) omnibus rebus agendis „QUOD BONUM, FAUSTUM, FELIX FORTUNATUMQUE ESSET" praefabantur; D I, 102. si quando rem agere vellet; D II, 77. non sequitur tamen, ut etiam sedere eos et ambulare et rem agere aliquam principalibus causis definitum et constitutum sit; Fa 9. istorum disputatio ... collata cum eorum actis perfectisque rebus; R I, fr. 5. fr V, 42. »quique agent rem duelli quique popularem ‖ pro populo rom ‖, (augures) auspicium praemonento«; L II, 21. deinde ... de singulis rebus agendis; L III, 43. ut modestia sit scientia rerum earum, quae agentur aut dicentur, loco suo collocandarum; O I, 142. cum res agatur in discrimenque ventum sit; O II, 33. videre iam videor ... multitudinis arbitrio res maximas agi; Lae 41.

senectutem: moderati ... senes tolerabilem senectutem agunt; C 7.

triumphum: cum .. Karthaginem deleveris, triumphum egeris; R VI, 11.

versus: Periclen ... violari versibus, et eos agi ‖ exagitari, al. ‖ in scaena non plus decuit, quam si ..; R IV, 11.

vitam: ea .. se uti regula et in agenda vita et in quaerendo ac disserendo; A II, 32. proinde quasi sapiens ... sine decretis vitam agere possit! A II, 109. vita agenda est certo genere quodam, non quolibet; F III, 24. is ... confidere sibi debet ac vitae et actae et consequenti; F III, 29. quod .. ‖ cum ‖ nemo in summa solitudine vitam agere velit; F III, 65. qui se auctorem vitae graviter et sapienter agendae profiteretur; F IV, 21. admirantes quaeramus ab utroque, quonam modo vitam agere possimus; F IV, 69. sub terra censebant reliquam vitam agi mortuorum; T I, 36. tempus est ... abire me, ut moriar, vos, ut vitam agatis; T I, 99. vita acta perficiat, ut satis superque vixisse videamur; T I, 109. quo cruciatu animi (Caesarem putamus) vitam acturum fuisse? D II, 23. parumne declarat nihil ad agendam vitam nascendi tempus pertinere? D II, 95. solitario homini atque in agro vitam agenti; O II, 39. quia conscientia bene actae vitae ... iucundissima est; C 9. ut (ea agere) possim, facit acta vita; C 38.

agrarius, den Acker, die Staatsländereien betreffend: contentiones: nostros Gracchos ... nonne agrariae contentiones perdiderunt? O II, 80.

lex: qui (C. Flaminius) legem agrariam aliquot annis ante secundum Punicum bellum tribunus plebis tulerit invito senatu; A II, 13. in tribunatu (Philippus) cum legem agrariam ferret, quam tamen antiquari facile passus est; O II, 73.

res: qui .. se populares volunt ob eamque causam .. agrariam rem temptant; O II, 78.

agrestis, auf dem Felde lebend, wild, ländlich, ungebildet, bäurisch, roh: A. alqs: nostri illi etiam tum agrestes viderunt virtutem ... regalem, non progeniem quaeri oportere; R II, 24.
barbaria: quae barbaria India vastior aut agrestior? T V, 77.
bestiae: quodsi hoc apparet in bestiis, volucribus, nantibus, agrestibus, cicuribus, feris; Lae 81.
cultus: cum ... pastores .. eum (Romulum) sustulissent et in agresti cultu laboreque aluissent; R II, 4.
dominus: libenter || ego || vero istinc sicut ab domino agresti ac furioso profugi; C 47.
herbae: in Lysandri ... statua ... in capite corona subito exstitit ex asperis herbis et agrestibus; D I, 75.
homo: docere hoc poterat ille homines paene agrestes? R I, 23. ut id de Romulo Proculo Iulio, homini agresti, crederetur; R II, 20.
immanitas: in qua (parte animi) feritas quaedam sit atque agrestis immanitas; D I, 60.
instituta: quis .. tam agrestibus institutis vivit, ... ut ..? F III, 37.
labor: ſ. cultus.
neglegentia: tantum quae (munditia) fugiat agrestem et inhumanam neglegentiam; O I, 130.
quadrupes: »quadrupes tardigrada, agrestis, humilis, aspera«; D II, 133.
vires: habuit .. vires agrestis ille (Antipater) quidem atque horridas sine nitore ac palaestra; L I, 6.
vita: quibus (mysteriis) ex agresti immanique vita exculti ad humanitatem et mitigati sumus; L II, 36.
B, I. erubescunt: o rem dignam, in qua non modo docti, sed etiam agrestes erubescant! L I, 41.
II. apud: quorum (doctissimorum) ego auctoritate non uterer, si mihi apud aliquos agrestes haec habenda esset oratio; P 33.

agricola, Landmann, Landwirt: I. appellant: iam hortum ipsi agricolae succidiam alteram appellant; C 56.
aspicit: arbores seret diligens agricola, quarum aspiciet bacam ipse numquam; T I, 31.
dolent: non magis dolendum est, quam agricolae dolent praeterita verni temporis suavitate aestatem autumnumque venisse; C 70.
dubitat, est: nec .. dubitat agricola, quamvis sit senex, quaerenti, cui serat, respondere: „dis inmortalibus“; C 25.
praesentiunt: multa medici, multa gubernatores, agricolae etiam multa praesentiunt; D I, 112.
putat: ut agricola, cum florem oleae videt, bacam quoque se visurum putat, non sine ratione ille quidem; sed non numquam tamen fallitur; D II, 16.
respondet: ſ. dubitat.
serunt, subigunt: ut .. segetes agricolae subigunt aratris multo ante, quam serant; fr V, 24. ſ. aspicit. dubitat.
videt: ſ. putat.
II, 1. fallo: ſ. I. putat.
2. venio ad: venio ad agricolas, ne a me ipso recedam; C 56.
III. ars: quae sit scientia atque ars agricolarum; F V, 39. quam (vitem) serpentem multiplici lapsu et erratico ferro amputans coërcet ars agricolarum; C 52.
cultus: nullius .. agricolae cultu stirps tam diuturna quam poëtae versu seminari potest; L I, 1.
scientia: ſ. ars; F V, 39.
voluptates: venio nunc ad voluptates agricolarum, quibus ego incredibiliter delector; C 51.

agripeta, Ansiedler: quod in eam (Samum) pater eius (Epicuri) Neocles agripeta venerat; N I, 72.

aheneus ſ. **aëneus.**

aio, sagen, behaupten, bejahen: I. **absolut:** 1. **ohne Verbindung:** alqs: »negat quis, nego; ait, aio; postremo imperavi egomet mihi omnia adsentari«, ut ait idem Terentius; Lae 93. tum ille: ain tandem? inquit, ... me .. tempus dilaturum putas? F IV, 1. observatio diuturna ... notandis rebus fecit artem. ain tandem? somnia observari possunt; D II, 146. ain tandem? inquit Tubero; docere hoc poterat ..? R I, 23. ain tandem? unane est solum dissensio? L I, 53. ain tandem? Attice, non es dicturus aliter? L II, 24. ain tandem? etiam a Stoicis ista tractata sunt? L III, 14. ain || an, al. || tu? alitur id scire non potes? T V, 35. „ain tu?“ inquit, „carunculae vitulinae mavis quam imperatori veteri credere?“ D II, 52. ain vero? Phile, iam explorata nobis sunt ea, quae ad domos nostras ... pertineant? R I, 19. Diogenes ait, Antipater negat, cui potius assentior; O III, 91. ſ. aio. vgl. II, 3, a. L II, 15. sic enim aiebas; F IV, 53. Aius iste Loquens, cum || quom, quo || eum nemo norat, et aiebat et loquebatur *et* ex eo nomen invenit || [ex ... invenit] || ? D II, 69.
alqd: contraria .. ea dico, cum alterum aiat, alterum neget; A II, 97.
2. **eingeschaltet:** sicut: „pectora diu tenet desiderium“, sicut ait Ennius, „post optimi regis obitum;“ R I, 64.
ut: non (illud refers) ut Antipater, sed, ut ais, „pressius“; A II, 109. cum esset praesertim, ut ais tu, summa voluptas nihil dolere; F II, 22. quamquam te non possum, ut ais, corrumpere; F II, 72. quae te, ut ais, delectant; F IV, 52. quin igitur ista ipsa explicas nobis his subsicivis, ut ais, temporibus? L I, 13. quem Apollo, ut ais, sapientissimum iudicavit; Lae 10. naturam accusa, quae in profundo veritatem, ut ait Democritus, penitus abstruserit; A II, 32. non ad illam parvulam Cynosuram (meas cogitationes derigo), »qua fidunt duce nocturna Phoenices in alto,« ut ait Aratus; A II, 66. Hicetas Syracosius || Syracusius ||, ut ait Theophrastus, caelum, solem ... stare censet; A II, 123. quod ipsa natura, ut ait ille (Epicurus), sciscat et probet; F I, 23. »† hirsizon«, ut ait Lucilius, »cui nihildum sit vis et sacculus abstulerit;« F II, 23. hominem ad duas res, ut ait Aristoteles, ad intellegendum et || et ad || agendum, esse natum quasi mortalem deum; F II, 40. ex ea difficultate illae „fallaciloquae“, ut ait Attius, „malitiae“ natae sunt; F IV, 68. qui „decrevit tantisper se minus iniuriae suo nato facere“, ut ait ipse, „dum fiat miser“; F V, 28. omnis auctoritas philosophiae, ut ait Theophrastus, consistit in beata vita comparanda; F V, 86. ut (M. Crassus) ea re minus ἀγέλαστος, ut ait idem (Lucilius), vocaretur; F V, 92. „serit arbores, quae alteri saeclo prosint“, ut ait *ille* || Statius || in Synephebis; T I, 31. haec .. pulchritudo etiam in terris „patritam“ illam „et avitam“, ut ait Theophrastus, philosophiam ... excitavit; T I, 45. tota .. philosophorum vita, ut ait idem (Socrates), commentatio mortis est; T I, 74. „animus .. aeger“, ut ait Ennius, „semper errat ..., cupere numquam desinit“; T III, 5. quodsi cui, ut ait idem, »simul animus cum re concidit;« T III, 40. »Tubulus si Lucius umquam, si Lupus aut Carbo, Neptuni filius«, ut ait Lucilius, putasset esse deos; N I, 63. „unde .. hanc (mentem) homo arripuit?“ ut ait apud Xeno-

phontem Socrates; N II, 18. „caeli palatum," ut ait Ennius, (Epicurus) non suspexit; N II. 49. naturae ista sunt ... non artificiose ambulantis, ut ait Zeno, ... sed omnia cientis; N III, 27. cui „in monte Oetaeo illatae lampades fuerint || fuerunt ||", ut ait Accius; N III, 41. ut (navium rectores) „profectione laeti piscium lasciviam intuerentur", ut ait Pacuvius; D I, 24. veram .. fuisse obnuntiationem, ut ait idem augur et censor, exitus adprobavit; D I, 29. huic (Dionysii matri) interpretes portentorum ... responderunt, ut ait Philistus, eum ... clarissimum Graeciae ... fore; D I, 39. discessit (Dionysius), ut ait Philistus, aegre ferens; D I, 73. eodem tempore Thebis, ut ait Callisthenes, in templo Herculis valvae ... se ipsae aperuerunt; D I, 74. qui .. (galli) „silentio noctis", ut ait Ennius, »favent ... cantu«; D II, 57. incidit (animus) in visa varia ... ex reliquiis, ut ait Aristoteles, inhaerentibus earum rerum, quas vigilans ... gesserit; D II, 128. quorum (regnorum), ut ait Ennius, „nulla [regni] sancta societas nec fides est"; R I, 49. qui (rex) nutu, ut ait Homerus || ait ||, totum Olympum converteret; R I, 56. quodsi homines „humani", ut ait poëta, „nihil a se alienum putarent"; L I, 33. „quae (facies honesti) si oculis cerneretur, mirabiles amores", ut ait Plato, „excitaret sapientiae"; O I, 15. quae (artes) ministrae sunt voluptatum: »cetari, lanii, coqui, fartores, piscatores«, ut ait Terentius; O I, 150. mihi .. non apud Medos solum, ut ait Herodotus, sed etiam apud maiores nostros ... videntur .. bene morati reges constituti; O II, 41. dolus .. malus in simulatione, ut ait Aquilius, continetur; O III, 61. „serit arbores, quae alteri saeculo || saeclo || prosint", ut ait Statius noster in Synephebis; C 24. etenim, ut ait Homerus, „ex eius (Nestoris) lingua melle dulcior fluebat oratio"; C 31. qui potest esse vita „vitalis", ut ait Ennius, quae non in amici mutua benivolentia conquiescit? Lae 22. ut ait Ennius: »refugiat timido sanguen atque exalbescat metu«; fr V, 65. s. I. aio. II, 1. etsi non „sus Minervam", ut aiunt, tamen ..; A I, 18. ab hac (regula) mihi non licet transversum, ut aiunt, digitum discedere; A II, 58. qui (asoti) solem, ut aiunt, nec occidentem umquam viderint nec orientem; F II, 23. etsi pisces, ut aiunt, ova cum genuerunt, relinquunt; N II, 129. qui ea possideat, quae secum, ut aiunt, vel e naufragio possit ecferre; R I, 28. quae ab isto malo praedicari quam, ut aiunt, de Remo et Romulo; L I, 8. Athenis iam *ab* illo *primo rege* Cecrope, ut aiunt, permansit hoc ius || corpus || terra humandi; L II, 63. quia nihil decet invita Minerva, ut aiunt; O I, 110. quodsi omnia nobis ... quasi virgula divina, ut aiunt, suppeditarentur; O I, 158. dicit ille quidem multa, ... sed aqua haeret, ut aiunt; O III, 117. agamus igitur pingui, ut aiunt, Minerva; Lae 19. non aqua, non igni, ut aiunt, locis pluribus utimur quam amicitia; Lae 22. si, ut aiunt † Danaum quinquaginta || aiunt Danaum, q.; aiunt Danao, q. || sint filiae; P 44. credendum nimirum est veteribus et priscis, ut aiunt, viris; Ti 38. qui illud nescio quid, quod in primoribus habent, ut aiunt, labris; fr V, 93.

II. **mit Ergänzung:** 1. **do:** ut ait Homerus de Bellerophonte: »qui miser in campis maerens errabat Aleis«; T III, 63. ea .. (quercus), ut ait Scaevola de fratris mei Mario »canescet saeclis innumerabilibus«; L I, 1 (2).

2. **directe Rede:** ait ille (Hercules): »o multa dictu gravia, perpessu aspera!« T II, 20. ait enim || at ii ||, „qui ab hoste obsidentur" ..; O II, 56. quod aiunt: „minima de malis," id est ut turpiter potius quam calamitose; O III, 105. quid enim? aiebat, bonum negas esse divitias, praepositum esse dicis; F IV, 73. itaque (Carneades) insequebatur. quid enim? aiebat, si hi fratres sunt in numero deorum, num ..? N III, 44. vgl. I. T III, 63.

3. **accus c. infin.:** a. **vollständiger Infinitiv:** maiorem multo inter Stoicos et Peripateticos rerum esse aio discrepantiam quam verborum; F III, 41. inde illa actio: OPE CONSILIOQUE TUO FURTUM AIO FACTUM ESSE; N III, 74. »aio te, Aeacida, Romanos vincere posse«; D II, 116. ais Democritum dicere innumerabiles esse mundos; A II, 55. quod ais, cum dolore careamus, tum in summa voluptate nos esse; F II, 10. ais, si una littera commota sit, fore tota ut labet disciplina; F IV, 53. ais, quoniam sit natura mortalis, inmortalem etiam esse oportere; N I, 109. conum tibi ais et cylindrum et pyramidem pulchriorem quam sphaeram videri; N II, 47. in hominum vitiis ais esse culpam; N III, 76. quam (dissimulationem) ait etiam in Africano fuisse Fannius; A II, 15. ait vehementer errare eos, qui dicant ab Academia sensus eripi; A II, 103. habitari ait Xenophanes in luna; A II, 123. Tarentinis ait (Lucilius) se et Consentinis et Siculis scribere; F I, 7. ait enim (Epicurus) declinare atomum sine causa; F I, 19. de malis .. et bonis ab iis animalibus ... ait optime iudicari; F II, 31. quod ait sensibus ipsis iudicari voluptatem bonum esse; F II, 36. ait eos voce inani sonare; F II, 48. quam (fortunam) Epicurus ait exiguam intervenire sapienti; F II, 89. Chrysippus .. exponens differentias animantium ait alias ... excellere; F IV, 28. quem (M. Crassum) semel ait in vita risisse Lucilius; F V, 92. Aristoteles .. ait omnis ingeniosos melancholicos esse; T I, 80. quem (Cleombrotum Callimachus) ait ... e muro se in mare abiecisse lecto Platonis libro; T I, 84. quamquam non male ait Callimachus multo saepius lacrimasse Priamum quam Troilum; T I, 93. apud Hypanim fluvium ... Aristoteles ait bestiolas quasdam nasci, quae unum diem vivant; T I, 94. ait enim (Crantor) Terinaeum quendam Elysium ... venisse in psychomantium quaerentem ..; T I, 115. Neoptolemus .. apud Ennium „philosophari sibi" ait „necesse esse, sed paucis"; T II, 1. quem (M. Crassum) semel ait in omni vita risisse Lucilius; T III, 31. idem (Epicurus) ait non crescere voluptatem dolore detracto; T III, 47. in eo (libro Clitomachi) est disputatio scripta Carneadis, quam se ait in commentarium rettulisse; T III, 54. Aristoteles veteres philosophos accusans ... ait eos aut stultissimos aut gloriosissimos fuisse; T III, 69 qui (Lyco) aegritudinem extenuans parvis ait eam rebus moveri; T III, 78. universos ait Ephesios esse morte multandos; T V, 105. ait enim (Chrysippus) vim divinam in ratione esse positam; N I, 39. ait (Epicurus) atomum ... declinare paululum; N I, 69. qui (Neoptolemus Ennii) se ait „philosophari velle, sed paucis"; R I, 30. ex hac nimia licentia ... ait ille (Plato) ut ex stirpe quadam existere ... tyrannum; R I, 68. quid, quod Zaleucum istum negat ullum fuisse Timaeus? — at *ait* Theophrastus, auctor haud deterior; L II, 15. ait rursus idem Demetrius increbruisse eam funerum magnificentiam, quae ..; L II, 66. qui (Plato) musicorum cantibus ait mutatis mutari civitatum status; L III, 32. C. Acilius || Acilius || ... plures ait fuisse, qui in castra revertissent; O III, 115. ut honestum illud Solonis sit, quod ait versiculo quodam ... senescere se multa ... addiscentem; C 50. duo ... clarissimos fratres, P. Crassum et P. Scaevolam, aiunt Ti. Graccho auctores legum fuisse; A II, 13. qui primo inflatu tibicinis Antiopam esse aiunt aut Andromacham; A II, 20. haec .. aiunt probari Stoicis; A II, 47. nec eo tamen aiunt empirici notiora esse illa; A II, 122. aiunt hanc quasi naturalem ... in animis nostris inesse notionem, ut ..; F I, 31. hunc ipsum Zenonis aiunt esse

finem; F IV, 14. quod aiunt, cognito summo bono reverti se ad naturam; F IV, 48. vestri .. progressionem ad virtutem fieri aiunt; F IV, 67. quo in loco ad fluctum aiunt declamare solitum Demosthenes; F V, 5. qui (Stoici) aiunt manere animos, cum e corpore excesserint, sed non semper; T I, 78. quod aiunt plerosque consolationibus nihil levari; T III, 73. qnod ainnt nimia resecari oportere, naturalia relinqui; T IV, 57. quem (Herculem) aiunt Phrygias litteras conscripsisse; N III, 42. vim quandam esse aiunt signifero in orbe; D II, 89. quod aiunt quadringenta septuaginta milia annorum in periclitandis ... pueris ... Babylonios posuisse, fallunt; D II, 97. evanuisse aiunt vetustate vim loci eius; D II, 117. intercesse .. aiunt, utrum ..; Fa 36. quod aiunt, quod valde utile sit, id fieri honestum; O III, 110. obrepere aiunt eam (senectutem) citius, quam putassent || putavissent ||; C 4. alios .. dicere aiunt multo etiam inhumanius; Lae 46. omnes aiunt esse beatos, qui vivant, ut ipsi velint; fr V, 39. ambigua se audere aiunt explicare dilucide; fr V, 99. quod Chrysippum dicere a i e b a s ... esse aliquid ..; N III, 18. qui (Demosthenes) dolere se a i e b a t, si quando opificum antelucana victus esset industria; T IV, 44. qui (Cato) mirari se aiebat, qnod non rideret haruspex, haruspicem cum vidisset; D II, 51. nec definiri a i e b a n t necesse esse, quid esset cognitio; A II, 17. sapienter aiebant ad opinionem imperitorum esse fictas religiones; D I, 105.

b. **Particip**: ait enim se, si uratur, „quam hoc suave!“ dicturum; F II, 88. quem (sapientem) .., cum summis doloribus conficiatur, ait dicturum: „quam suave est!“ F V, 80. quem (Pherecraten) ait a Deucalione ortum; T I, 21. nec Homerum audio, qui Ganymeden ab dis raptum ait propter formam; T I, 65. Pamphilum quendam ... ait (Epicurus) a se Sami auditum; N I, 72. Panaetius .. Africanum ... solitum ait dicere ..; O I, 90. ad hanc rem a i u n t artis quoque requisitas; F IV, 16. Stoici ... diu mansuros aiunt animos, semper negant; T I, 77. Lysandrum ... dicere aiunt solitum ..; C 63. ab his || iis || a i e b a s removendum Socraten et Platonem; A II, 74. hoc ne statuam quidem dicturam pater a i e b a t, si loqui posset; F I, 39.

4. **de und acc. c. inf.:** quorum de altero (Tiresia) etiam apud inferos Homerus ait „solum sapere“; D I, 88.

III. **mit einfachem Object:** alqd: quid ais? tu ... celabis homines, quid ..? O III, 52. quid a i t Aristoteles reliquique Platonis alumni? F IV, 72, quid ait ex tragoedia princeps ille Argonautarum? T IV, 69. Carneades concertationis studio modo || ait || hoc, modo illud ait; ille || at ille ||, quod sentit; D I, 62. contraria ... ea dico, quorum alterum ait quid, alterum negat; Fa 37. quid ait Quintus? L I, 16. nec sepulcra legens vereor, quod a i u n t, ne memoriam perdam; C 21. ut (sapiens) neque neget aliquid neque a i a t; A II, 104. quasi ego id curem, quid ille (Epicurus) aiat aut neget; F II, 70. haec Carneades a i e b a t, non ut deos tolleret, ... sed ut ..; N III, 44.

IV. **mit doppeltem Accusativ:** quos ait Caecilius „comicos stultos senes“, hos || hoc || significat credulos, obliviosos, dissolutos; C 36.

ala, Flügel, Reiterschar: 1. premo: qui (galli) ... »favent faucibus russis cantu plausuque premunt alas«; D II, 57.

2. praeficio: cum te Pompeius alae [alteri] praefecisset; O II, 45.

alabaster, Salbenfläschchen: quibus etiam alabaster plenus unguenti putere || puter esse || videatur; A fr. 11.

alacer, erregt, munter, freudig: alqs: »Chrysis ... alacris ob viam mihi veniet complexum exoptans meum«; T IV, 67. quo sis, Africane, alacrior ad tutandam rem publicam; R VI, 13.

animus: ad reliqua alacri tendebamus animo sic parati, ut ..; D II, 4. legiones nostras ... in eum locum saepe profectas alacri animo et erecto, unde ..; C 75.

delphini: »† sicut || sic aut || inciti atque alacres rostris perfremnnt delphini«; N II, 89.

equus: (Dionysius) equum alacrem laetus aspexit; D I, 73.

legiones: cum legiones scribat Cato saepe alacris in eum locum profectas, unde ..; T I, 101.

alacritas, Erregung, Munterkeit, Freudigkeit: I. differt: cupiditas ... et inanis alacritas, id est laetitia gestiens, non multum differunt ab amentia; T IV, 36.

significat: canum ... tanta alacritas in venando quid significat aliud nisi se ad hominum commoditates esse generatos? N II, 158.

II. adfero: ea res tibi aut timorem adferet aut alacritatem? D II, 83.

III. vir sine: vir .. temperatus, constans, ... sine alacritate ulla, sine || nulla || libidine nonne beatus? T V, 48.

IV. efferri: ecferetur (inpotentia) alacritate, ut „nihil ei constet, quod agat“; T IV, 35.

excitari: quodsi (galli) victores alacritate et quasi laetitia ad canendum excitantur; D II, 56.

gestire: ut ... nec alacritate futtili gestiens deliquescat; T IV, 37. quem ... temperantia ... insolenti alacritate gestire non sinat; T V, 42.

albesco, weiß, hell werden: quod .. || quia, al. || (mare) nunc, qua a sole conlucet, albescit et vibrat; A II, 105.

albus, weiß, hell: alqd: „illud est album, hoc dulce“; A II, 21. quo .. modo perspicue dixeris album esse aliquid, cum possit accidere, ut id, quod nigrum sit, album esse videatur? A II, 34. Democritus luminibus amissis alba scilicet discernere et atra non poterat; T V, 114. num nescio qui ille divinus, si oculis captus sit, ... possit, quae alba sint, quae nigra, dicere? D II, 9.

cantherii: eos tu cantheriis albis nullis calonibus ob viam Vatinio venisse existimas; N III, 11.

color: color .. albus praecipue decorus deo est; L II, 45.

equi: cum ... Romam venienti (P. Vatinio) noctu duo iuvenes cum equis albis dixissent regem ... captum; N II, 6.

nix: ut albam esse nivem probet; A II, 100. sibi ... albam ipsam (nivem) esse ne videri quidem; A II, 100. calere ignem, nivem esse albam, mel dulce; F I, 30.

sol: »interea sol albus recessit in infera noctis«; D I, 108.

virgines: »ego providebo rem istam et albae virgines«; D I, 81.

alea, Würfelspiel, Zufall: non perspicitis aleam quandam esse in hostiis deligendis? D II, 36.

aleator, Spieler: in mancipio vendundo dicendane vitia, ... mendacem esse, aleatorem, furacem, ebriosum? O III, 91.

ales, geflügelt, durch den Flug bedeutsam, Vogel: A. angues: si quis illo Pacuviano »invehens alitum anguium curru«; R III, 14.

avis: »inde est ales Avis lato sub tegmine

caeli«; N II, 112. avis quasdam, et alites et oscines, ut nostri augures appellant; N II, 160. eadem .. efficit in avibus divina mens, ut tum huc, tum illuc volent alites, tum in hac, tum in illa parte se occultent, tum a dextra, tum a sinistra parte canant oscines; D I, 120.

B. volatus: idem (aër) ... volatus alitum sustinet; N II, 101.

algeo, frieren: Cretum .. leges ... laboribus erudiunt iuventutem, ... algendo aestuando; T II, 34.

alias, ein ander Mal, sonst, bald — bald: I. **einfach:** ipse sapiens sustinet se, in furore ne adprobet falsa pro veris. et alias quidem saepe; A II, 53. ipsam iracundiam fortitudinis quasi cotem esse dicebant. recte secusne, alias viderimus; A II, 135. sed alias, ubi sit animus, certo quidem in te est; T I, 70. sed cum istis alias, et eo quidem animo, nullum ut certamen instituam; T III, 51. quod cum saepe alias, tum maxime animadverti, cum ... disputatum est; N I, 15. quaero .., cur Alexandro tam inlustre somnium, nec huic eidem alias, nec multa ceteris; D II, 141. ut nos et saepe alias et adulescentes contra L. Sullae dominantis opes pro Sex. Roscio Amerino fecimus; O II, 51. tu me et alias non numquam et paulo ante adhortatus es aliorum *ut* facta ... conquirerem; fr V, 46. quamquam id quidem cum saepe alias, tum Pyrrhi bello ... iudicatum est; O III, 86. in his, deliberationibus consumebatur oratio, idque et saepe alias et quodam liberiore, quam solebat, ... die; Fa 2. ut saepe alias, sic hodie ita nosse ista visus es, ut ..; F V, 75. unam rem explicabo, eamque maximam, de physicis alias .... nunc dicam de voluptate; F I, 28. sed quanta (in virtute vis) sit, alias; nunc tantum, possitne esse tanta; F V, 77. id agamus; sin id non potest nisi ..., nunc, si videtur, hoc, illud alias; T I, 23. sed id alias, nunc, quod instat; T III, 10. sed cetera alias; nunc aegritudinem, si possumus, depellamus; T III, 25. sed de hoc alias; nunc illud satis est ..; T III, 73. sed si quae diligentius erunt cognoscenda, quaeremus alias, nunc vela ... exspectamus et cursum; T IV, 33. verum hoc alias; nunc, quod coepimus, si videtur; N I, 17. sed ad ista alias, nunc Lucilium ... audiamus; N II, 1. sed haec alias pluribus; nunc ad institutam disputationem revertamur; D II, 7. de quo (fato) alias; nunc quod necesse est; D II, 19. licebit alias; nunc id agamus, quod coepimus; L I, 57. sed de hoc (pontifice Scaevola) alias; nunc redeo ad augurem; Lae 1. quod cum saepe alias, tum nuper in Tusculano studiose egimus; T IV, 7. fecimus et alias saepe et nuper in Tusculano, ut ad eam consuetudinem disputaremus; T V, 11. quibus de rebus et alias saepe et paulo accuratius nuper ... disputatum est; D I, 8. quae (terra) ... nec umquam || cuiquam || sine usura reddit, quod accepit, sed alias minore, plerumque maiore cum faenore; C 51. quibus de rebus et alias saepe nobis multa quaesita et disputata sunt et quondam in Hortensii villa; A II, 9. ex quo intellegitur, qualis ille sit, quem tum moderatum, alias modestum, *tum* temperantem, alias constantem continentemque dicimus; T IV, 36.

II. **distributiv:** cuius (lunae) et nascentis et senescentis alias hebetiora, alias acutiora videntur cornua; A fr. 6. nec potest quisquam alias beatus esse, alias miser; F II, 87. mutari etiam mores hominum saepe dicebat, alias adversis rebus, alias aetate ingravescente; Lae 33.

III. **alternativ:** adhibuit .. latebram obscuritatis, ut iidem versus alias in aliam rem posse accommodari viderentur; D II, 111. * sanxisset iura nobis, et omnes isdem et iidem non alias aliis uterentur; R III, 18.

alibi, anderswo: quae (nota) nusquam alibi esset; A II, 103.

alicubi, irgendwo: nihil est .., quod non alicubi esse cogatur; A I, 24.

alicunde, irgendwoher, von irgendwo: exsisto: philosophia ... *sustulit* etiam, si quis error alicunde extitit; T III, 82.

praecipito: si quando iis (parvis) ludentes minamur praecipitaturos alicunde; F V, 31.

alienatio, Entäußerung, Entfremdung: 1. facio: ut ... nec fieri possit, ut non statim alienatio disiunctioque faciunda sit; Lae 76.

2. dico de: si de sacrorum alienatione dicendum putasti; L III, 48.

alienigena, ausländisch, fremd: di: suos .. deos aut novos aut alienigenas coli confusionem habet religionum; L II, 25.

rex: praetermissis suis civibus regem alienigenam ... sibi ipse populus adscivit; R II, 25.

alieno, entfremden, abwenden: alqm, animal: s. **ab,** I. alieno (3 St.) S. 2, b.

alienus, fremd, ungünstig, widrig, abgeneigt, unpassend: A. **bei Substantiven:** alqs: in physicis, quibus (Epicurus) maxime gloriatur, primum totus est alienus; F I, 17.

alqd: omnia, quae essent aliena firmae et constantis adsensionis, a virtute ... removebat; A I, 42. si id, quod videtur, non percipitur accommodatumne naturae sit an alienum; A II, 25. nihil esse dicitis a sapiente tam alienum; A II, 132. quis alienum putet eius esse dignitatis, quam mihi quisque tribuat || tribuit ||, ... exquirere? F I, 11. primum in eo ipso (Epicurus) parum vidit, deinde hoc quoque alienum; F I, 26. nisi alienum putas; F III, 14. minime id quidem, inquam, alienum; F III, 14. non alienum est ... rationem huius verbi || huius || faciendi Zenonis exponere; F III, 51. alienum esse a iustitia ... detrahere quid de aliquo, quod sibi assumat; F III, 70. alienum .. esse a sapiente non modo iniuriam cui facere, verum etiam nocere; F III, 71. ex quo non est alienum, ut animantibus, sic illis (rebus) et apta quaedam ad naturam putare et aliena; F V, 39. quae ... aspera ... et reicienda et aliena naturae esse concedunt; F V, 78. etiamsi, quicquid asperum alienumque natura sit, id appellari placeat malum; T II, 66. quod modo a natura non sit alienum; T V, 98. cui (altercationi) pro tuo studio non est alienum te interesse; N I, 15. neque (di) hoc alienum ducunt maiestate sua; D I, 82. II, 102. negant id esse alienum maiestate deorum; D II, 105. sine qua (arte) scire nemo potest, quid sit suum, quid alienum; R I, 20. quodsi homines „humani ... nihil a se alienum putarent“; L I, 33. quamquam Terentianus ille Chremes „humani nihil a se alienum putat“; O I, 30. utrumque homine alienissimum; O I, 41. ne illud quidem alienum est, de magistratuum ... officiis dicere; O I, 124. nec vero alienum est ad ea eligenda ... adhibere doctos homines; O I, 147. omnium .. rerum nec aptius est quicquam ad opes tuendas ... quam diligi nec alienius quam timeri; O II, 23.

aedes: quod (lex) »rogum bustumve novum«

vetat »propius sexaginta pedes adigi || adici || aedes alienas invito domino«; L II, 61.

aes: cum esset ex aere alieno commota civitas; R II, 58. † fuerat fortasse aliqua ratio maioribus nostris in illo aere alieno || consilio aeri alieno || medendi; R II, 59. qui ... aes alienum suscipiunt amicorum; O II, 56 (55). ne sit aes alienum, quod rei publicae noceat, providendum est; O II, 84. numquam nec maius aes alienum fuit nec ..; O II, 84.

agri: (Galli) armati alienos agros demetunt; R III, 15.

amores: ne amores quidem sanctos a sapiente alienos esse arbitrantur; F III, 68.

animi: ut ... ad scientiam, prudentiam, fortitudinem aptos animos haberemus a contrariisque rebus alienos; F V, 43. ab altero (duce) propter probitatem eius non nimis alienos animos habemus; Lae 28.

bonum: cum sit aemulantis angi alieno bono, quod ipse non habeat, obtrectantis autem angi alieno bono, quod id etiam alius habeat; T IV, 56. alienis bonis manus afferre coguntur; O II, 54.

domus: qualis animus in corpore sit tamquam alienae domui; T I, 51.

facinus: alieni facinoris munusculum non repudiaverunt; O III, 73.

genus: reperirentur, quae et in suo genere essent et in alieno; A II, 50.

homo: ut oporteat hominem ab homine ... non alienum videri; F III, 63.

iecur: »qui ... plus .. ex alieno iecore sapiunt quam ex suo«; D I, 131.

ignoratio: ignoratio rerum aliena naturae deorum est; N II, 77.

impulsus: quoniam ... is .. ardor non alieno inpulsu, sed sua sponte movetur; N II, 32.

industria: quis est, qui alienae modum statuat industriae? F I, 3.

licentia: quae (ludendi licentia) ab honestatis actionibus non sit aliena; O I, 103.

lux: quae (stella) ... luce lucebat aliena; R VI, 16.

malum: ex quo fit, ut alieno malo gaudeat; T III, 19. illam .. orationem ex commemoratione alienorum malorum ad malivolos || malev. || consolandos esse accommodatam; T III, 60. voluptati (subiecta est) malivolentia || malev. || laetans malo alieno || [laet. m. al.] ||; T IV, 16. cum invidere aegritudinis sit, malis autem alienis voluptatem capere laetitiae; T IV, 66.

motus: dolor autem motus asper in corpore alienus a sensibus; T II, 35.

natura: naturam .. illam, quam alterius diximus, vi cum eadem (deus) coniunxit fugientem et eius copulationis alienam; Ti 22.

negotium: illius (Epicuri) .. deus nihil habens nec sui nec alieni negotii; D II, 40.

nomen: qui cum equus non esset, nomen habebat alienum; Fa 5.

oratio, os: utinam, quem ad modum oratione sum usurus aliena, sic mihi ore uti liceret alieno! R III, 8.

pulsus: esse .. divinius, quod ipsum ex se sua sponte moveatur, quam quod pulsu agitetur alieno; N II, 32.

res: est .. difficilis cura rerum alienarum; O I, 30. satis superque esse sibi suarum cuique rerum, alienis nimis implicari molestum esse; Lae 45.

res publica: peregrini ... officium est ... minime .. esse in aliena re publica curiosum; O I, 125.

scelus: tu te, Thyesta, damnabis ... propter vim sceleris alieni? T III, 26.

sententia: qui .. omnia venalia (recordetur) edictum || dilectum || decretum, alienam suam sententiam; P 46.

sponte: ut vera et falsa ... sua sponte, non aliena iudicantur, sic ..; L I, 45.

tempus: alienum .. tempus docendi; T III, 77.

vis: (animus) sentit se vi sua, non aliena moveri; T I, 55.

voluntas: id (exilium) si propter alienam et offensam populi voluntatem malum est; T V, 106.

utilitates: quae virtus praeter ceteras totam || tota || se ad alienas porrigit utilitatis || utilitates ||; R III, 11.

B. **allein: a. masc.:** I. absolut: cives potiores quam peregrini, propinqui quam alieni; Lae 19.

II, 1. celo: neque tu me celas, ut Pythagoras solebat alienos; N I, 74.

infero: »ne quis ea (sepulchra) deleat neve alienum inferat«; L II, 64.

2. erumpo in: erumpunt saepe vitia amicorum tum in ipsos amicos, tum in alienos; Lae 76.

transfero ad: eas (copias) transferunt ad alienos; O I, 44.

III, 1. funus: Pittacus omnino accedere quemquam vetat in funus aliorum || alienorum ||; L II, 66.

2. translatio ad: C. Caesaris pecuniarum translatio a iustis dominis ad alienos non debet liberalis videri; O I, 43.

IV. ab: non cognoscebantur (illi Servilii) foris, at domi, non ab alienis, at a suis; A II, 56.

b. neutr.: I. decent: nec velle experiri, quam se aliena deceant; O I, 113.

est: quantum .. in eo (dolore) esset alieni; F IV, 23. nec iustitia (egeremus), cum esset nihil, quod adpeteretur, alieni; fr V, 50.

II, 1. appeto: cum alienum adpetas; T III, 36. numquam committet, ut alienum appetat; O III, 23. f. I. est; fr V, 50.

converto: in eadem sunt iniustitia, ut si in suam rem aliena convertant; O I, 42.

curo: qui (Epicurus) negat quicquam deos nec alieni curare nec sui; D II, 104. in quo (libro) scripsit nihil curare deum nec sui nec alieni; L I, 21.

dico: aliena (Epicurus) dixit in physicis; F I, 26.

do: quid est aliud aliis sua eripere, aliis dare aliena? O II, 83.

gratificor: aliqui .. dux ... populo gratificans et aliena et sua; R I, 68.

lucror: ut locupletes suum perdant, debitores lucrentur alienum; O II, 84.

profero: cur .. aut vetera aut aliena proferam potius quam et nostra et recentia? L III, 21.

tango: iustitia .. praecipit ... *sacra*, publica, *aliena* non tangere; R III, 24.

teneo: causas cognovit et eorum, qui aliena tenebant, et eorum, qui sua amiserant; O II, 82.

2. habito in: habitent gratis in alieno; O II, 83.

III, 1. alqd: f. I. est. II, 1. curo.

appetitio, detractio: non magis est contra naturam morbus ... quam detractio atque appetitio alieni; O III, 30.

2. alqd de: nisi aliquid de alieno accessisset; R III, 24.

alimentum, Nahrung, Erzieherlohn: desidero: nec .. (mundus) desiderabat .. alimenta corporis; Ti 18.

exspecto: neque .. hac nos patria lege genuit aut educavit, ut nulla quasi alimenta exspectaret a nobis; R I, 8.

alio, anderswohin, zu anderm Zweck: I. einfach: servo: cupiditatis nomen servet alio; F II, 27.

traduco: ego animi pendere soleo, quom semel quid orsus *sum*, si traducor alio; L I, 9.

transeo: ut transiri alio possit; L III, 26.

II. distributiv: duco: hic alio res familiaris, alio ducit humanitas; O III, 89.

III. alternativ: dissupo: quod ... simia ... et sortes ipsas et cetera ... disturbavit et aliud alio dissupavit; D I, 76.

pertineo: inde aliae (viae) *alio* pertinentes sunt; N II, 137.

elliptisch: et ceteri quidem alius alio, Marius ab subselliis in rostra recta; O III, 80.

aliquam diu, ziemlich lange, eine Zeit lang: Aristum Athenis audivit aliquam diu; A I, 12. illi iniusto domino ... aliquam diu in rebus gerundis prospera fortuna comitata est; R II, 44. qui aliquamdiu propter ignorationem stirpis et generis in famulatu fuerunt || fuerint ||; Lae 70.

aliquando, einmal, irgend einmal, einst, zuweilen, endlich einmal: I. bei Verben: qua (poena improbi) aut afficiantur aut semper sint in metu ne afficiantur aliquando; F II, 53. ne posset a. ad bellum faciendum locus ipse adhortari; O I, 35. ut aliquid a. de doctrinae studiis admoneamur; R I, 14. Carneades [non numquam secundum] illud dabat, (sapientem) adsentiri a.; A II, 67. ut possemus a., qui et ubi essemus, agnoscere; A I, 9. quodsi aliquid a. (animus) acturus est; A II, 25. neque .. omnes anxii, qui anguntur a., nec, qui anxii, semper anguntur; T IV, 27. non ut a. anteponeremus utilia honestis, sed ut..; O III, 34. ea num ... ex ullo Academico audivisset a.; A II, 11. ut ... a. me quoque audires, sic ..; O III, 121. sese a. in Arpinati nostro gelidis fluminibus circumfusum fuisse; T V, 74. ad illa prima redeamus eaque ipsa concludamus a.; Lae 100. quis est .., qui totum diem iaculans non a. conliniet? D II, 121. nec ... item est habendum religioni nocentem a., modo ne nefarium ..., defendere; O II, 51. me .. auctore etiam Peripatetici veteresque Academici balbutire a. desinant; T V, 75. sin a. necessitas nos ad ea detruserit, quae nostri ingenii non erunt; O I, 114. testificaris, quid dixerim a. aut scripserim; T V, 33. ingenii magni est ... nec committere, ut a. dicendum sit: „non putaram;" O I, 81. ipsum (Cinnam) a. poenas dare; N III, 81. emergunt .. haec a. .. iudiciis tacitis; O II, 24 totas noctes somniamus ..., et miramur a. id, quod somniarimus, evadere? D II, 121. si ... potest autem quis, cum || cum quis; D II, 107 || divinationem habeat, errare a. nec vera cernere; D I, 71. II, 107. a. posse recte fieri dicunt; F II, 82. nos paucis ad haec additis finem faciamus a.; F IV, 73. ut a. controversiarum aliquem facerent modum; L I, 53. si a. alio domino (domus) solita est frequentari; O I, 139. si ... possunt .. a. oculi non fungi suo munere; D I, 71. II, 107. nemo est, quin saepe iactans Venerium iaciat a., non numquam etiam iterum ac tertium; D II, 121. qui modeste paret, videtur, qui a. imperet, dignus esse; L III, 5. a. (populus) incenditur; L III, 24. controversam rem ..., sed a. iam iudicandum; L I, 52. laudari honestatem et iustitiam a. ab Epicuro; F II, 51. cum defensionum laboribus ... essem a. liberatus; T I, 1. quae causa eum (deum) loco moveat, si modo movetur a.; N I, 104. quoniam nacti te .. sumus a. otiosum; F I, 14. quod || quia || .. ex atomis, id natum a. est; N I, 68. necesse est: f. utor. qui dixisset ita amare oportere, ut si a. esset osurus; Lae 59. ut ne quando amare inciperemus cum, quem a. odisse possemus; Lae 60. si ulli rei sapiens adsentietur umquam, a. etiam opinabitur; A II, 67. qui bene imperat, paruerit a. necesse est; L III, 5. si ... || cum || a. oculi peccent, tamen ... inest in iis vis videndi; D II, 108. nec .. ulla res magis labefactatam diu ... Corinthum pervertit a. quam hic error ... civium; R II, 7. restat, ut doceam atque a. perorem omnia ... hominum causa facta esse; N II, 154. possum: f. adhortor. agnosco. erro. facio; F II, 82. fungor. odi; Lae 60. pugno; O III, 34. suscipio. hanc urbem sedem a. et domum summo esse imperio praebituram; R II, 10. liceret ei dicere utilitatem a. cum honestate pugnare; O III, 12. non utilia cum honestis pugnare a. posse, ... sed ea, quae viderentur utilia; O III, 34. quo recursura || recurrant || (ea sint) *ali*quando; L I, 61. scribo: f. dico; T V, 33. soleo: f. frequento. statue a. quidlibet; A II, 133. fore .. a., ut omnis hic mundus ardore deflagret; A II, 119. sapiens ... est a. in dolore; F II, 104. et sapientis esse a. officium excedere e vita ... et stulti manere in vita; F III, 60. verum est etiam iis, qui a. futuri sint, esse propter ipsos consulendum; F III, 64. fore a. finem huius lucis et amissionem omnium vitae commodorum; T II, 10. philosophorum sententiis, qualis hic futurus sit, si modo a. fuerit, exponitur; T II, 51. nostri .. publicani ... negabant inmortalis esse ullos, qui a. homines fuissent; N III, 49. futura praesentiunt, ut ... deflagrationem futuram a. caeli atque terrarum; D I, 111. ut, quem res nulla fugeret, quisquam a. fuisset; R II, 2. quod ... haud scio an a. futurum sit; Lae 43. potes .. esse tu civis, propter quem a. civitas non fuit? P 30. haec deus is, qui erat, de a. futuro deo cogitans; Ti 20. vgl. II. ille (Africanus) otium sibi sumebat a.; O III, 2, suscipi a. aegritudinem posse ex eo ipso, quod ..; T III, 77. sapientem a. sustinere adsensionem; A II, 53. ut eae (res publicae) tum a principibus tenerentur, tum a populis, a. a singulis; D II, 6. ut a. terminetur oratio; fr V, 97. ut (Ulixes) ad id a., quod cupiebat, veniret; O I, 113. ut ... videar a. .. in portum ex longa navigatione esse venturus; C 71. quia (oculi) recte a. viderunt; D II, 108. ut ... ea .. conlatione utamur a.; T IV, 27. quod omnia essent ei (sapienti) praeparanda, quibus nesciret an a. uti necesse esset; R I, 11.

II. bei Adjectiven: quid mirum .. in senibus, si infirmi sint || sunt || aliquando? C 35. nulla spe proposita fore levius a.; F I, 41. timeat necesse est, ne a. amissis illis (bonis) sit miser; F II, 86. miser sit a. necesse est is; F II, 108. otiosus: vgl. I. nanciscor. melius Accius et a. sapiens Achilles: »... corpus Priamo reddidi«; T I, 105.

III. bei Substantiven: vgl. I. sum.

aliquantulus: f. **aliquantus, a,** II. deflecto.

aliquantus, bedeutend, ziemlich, ziemlich viel: **a. aliquantum:** I. interest: auri navem evertat gubernator an paleae, in re aliquantum, in gubernatoris inscitia nihil interest; P 20.

II. absum: aliquantum ab optumo tamen (Sisenna) abesset; L I, 7.

adipiscor: ut non modo Graecarum litterarum rudes, sed etiam docti aliquantum se arbitrentur adeptos; O I, 1.

adiuvo: (haec) adiuvant aliquantum cum ad cetera, tum ad amicitias comparandas; O II, 31.

ago: actum vero, et aliquantum quidem; T V, 15

deflecto: deflexit iam aliquantum || aliquantulum || de spatio curriculoque consuetudo maiorum; Lac 40.
habeo: habet .. (disputatio) aliquantum a physicis; A II, 30. qui habent ad virtutem progressionis aliquantum; F IV, 66.
intellego: quod quale sit, non tam definitione ... intellegi potest, quamquam aliquantum potest; F II, 45.
invenio: fodit, invenit auri aliquantum; D II, 134.
medeor: quae (Consolatio) mihi quidem ipsi sane aliquantum medetur; D II, 3.
procedo: qui processit aliquantum ad virtutis habitum; F III, 48.
progredior: cum .. (Dionysius) aliquantum progressus esset; D I, 73.
relinquo: aliquantum agri in medio relictum est; O I, 33.
versor: qui morum ac temporum vitio aliquantum etiam ipse fortasse in huius saeculi errore verser; P 50.
b. aliquanto: acrius, attentius: ut acrius aliquanto et attentius de claris viris locorum admonitu cogitemus; F V, 4.
ante: ingenii magni est ... aliquanto ante constituere, quid accidere possit; O I, 81.
diffusius, latius: latius aliquanto dicenda sunt et diffusius; T III, 22.
magis: quamquam hostium repens adventus magis aliquanto conturbat quam expectatus; T III, 52.
maior: haec ratio .. aliquanto maiorem locum quam de uno dolore occupabit; T II, 66.
minus: quamquam id ipsum aliquanto minus quam olim; D I, 28.
minutius: res ... graves non ita tractantur, at debent, sed aliquanto minutius; F IV, 7.
plus: quo et tutior eius (Solonis) vita esset et plus aliquanto rei publicae prodesset; O I, 108.
post: quae (ratio) neque Solonem ... fugerat neque post aliquanto nostrum senatum; R II, 59. aliquanto .. post (senex) suspexit ad caelum; R VI, 9. post aliquanto ... lege sanctum est, »ne quis ..«; L II, 64.
prius: placet .. Chrysippo ... aliquanto prius quam ad multa perveniat, quiescere; A II, 93.
secus: Staseam Neapolitanum aliquanto ista secus dicere solitum; F V, 75. nimis saepe secus aliquanto videmus evadere; L II, 43.

aliquis, aliqui, ein, irgend ein, jemand, mancher, etwas: A. **bei Substantiven** (conclusum, consequens u. a. s. C. — aliquis mit Subst.: s. alqs; T IV, 48. amor. casus; Lae 84. deus. dolor. effector. sapiens. sensus; C 74): alqs: ut etiam inter deos Myrmecides aliqui minutorum opusculorum fabricator fuisse videatur; A II, 120. in illo genere sit sane Pacideianus || Pacidianus || aliquis hoc animo, ut narrat Lucilius; T IV. 48. Sisenna ... insolenter, credo ab Epicureo aliquo inductus, disputat somniis credi non oportere; D I, 99. Graecis hoc modicum est: Leonidas, Epaminondas, tres aliqui aut quattuor; F II, 62.
accessio: tres (sunt fines), in quibus honestas cum aliqua accessione, Polemonis, Calliphontis, Diodori; F II, 35. qui (philosophi) mancam fore putaverunt sine aliqua accessione virtutem; F III, 30.
acerbitas: imperia severiora nulla esse putant sine aliqua acerbitate iracundiae; T IV, 43.
adflatus: nemo .. vir magnus sine aliquo adflatu divino umquam fuit; N II, 167.
adminiculum: natura semper .. ad aliquod tamquam adminiculum adnititur; Lae 88.
adversarius: verum .. invenire volumus, non tamquam adversarium aliquem convincere; F I, 13.
aestimatio: quod aestimatione aliqua dignum sit; F III, 41. qui valetudinem aestimatione aliqua dignam iudicamus; F III, 44. omnia, .. quae secundum naturam sint, aestimatione aliqua digna; F IV, 58.
agrestes: si mihi apud aliquos agrestes haec habenda esset oratio; P 33.
amor: sin autem est aliquis amor, ... qui nihil absit ... ab insania; T IV, 72.
animal: qui potest ... cogitari esse aliquod animal, quod se oderit? F V, 28. si (Anaxagoras) mentem istam quasi animal aliquod voluit esse; N I, 26.
animans: cum cor animantis alicuius evolsum ita mobiliter palpitaret, ut imitaretur igneam celeritatem; N II, 24.
anularius: an tibi erit quaerendus anularius aliqui? A II, 86.
ardor: ii ... ardore aliquo inflammati; D I, 114.
ars: cum omni utilitate ... ars aliqua coniuncta est; D I, 116. quasi ego artem aliquam istorum esse negem! D II, 45. nec vero habere virtutem satis est quasi artem aliquam, nisi utare; R I, 2. s. studium.
beneficium: cum ipsi quamvis magnum aliquod (beneficium) acceperint; O II, 69.
bonum: voluptas gestiens, id est praeter modum elata laetitia, opinione praesentis magni alicuius boni; T III, 24. cum ita movemur, ut in bono simus aliquo; T IV, 13. etiamsi sit bonum aliquod praeter virtutem; T V, 21. — quare aliud aliquod .. hominis summum bonum reperiendum est; F II, 109.
calculus: tibi concedo, ... ut calculum reducas, si te alicuius dati paenitet; fr V, 60.
capacitas: utrum capacitatem aliquam in animo putamus esse? T I, 61.
caritas: quis est, qui C. Fabrici, M'. Curi non cum caritate aliqua benivola memoriam usurpet? Lae 28.
casus: nostris .. vitiis, non casu aliquo, rem publicam verbo retinemus; R V, 2. quam (personam) casus aliqui aut tempus inponit; O I, 115. si quis ... habet causam celebritatis ... aut a patre acceptam ... aut aliquo casu atque fortuna; O II, 44. nisi aliqui casus aut occupatio eius (Panaetii) consilium peremisset; O III, 33. si (boni) in eius modi amicitias ignari casu aliquo inciderint; Lae 42. cum eos (amicos) gravis aliquis casus experiri cogit; Lae 84.
causa: si ob aliquam causam ista ... fecerint; F I, 35. intellegatur aliquam subesse eius modi causam, ut ..; F V, 29. sive ... maior aliqua causa atque divinior hanc vim ingenuit; F V, 33. mors insecuta Gracchum est. causa quidem, credo, aliqua morbi gravioris, non emissione serpentis; D II, 62. ita .. dicimus „sine causa", ut dicamus: sine externa et antecedente causa, non sine aliqua; Fa 24. quin ... iusti sui doloris causam aliquam fingeret; L I, 40. qui ... aliqua graviore causa impediti a re publica recesserunt; O I, 71. cum aliqua de causa quempiam diligunt; O II, 21. omne .., quod gignitur, ex aliqua causa gigni necesse est; Ti 3.
circuli: inertissimos homines ... circulos aliquos et sessiunculas consectari; F V, 56.
circumspectio: sin ex circumspectione aliqua et accurata consideratione quod visum sit id se dicent sequi; A II, 35 (36).
commercium: qui modo cum Musis .. habeat aliquod commercium; T V, 66.
commodum: unum aliquod accesserit commo-

dum corporis; F V, 45. quod fissum periculum, quod commodum aliquod ostenderet; D II, 28. dirimi (amores) ... contentione ... commodi alicuius; Lae 34.

comparatio: etsi praestantia debent ea dici, quae habent aliquam comparationem; T V, 38.

congressus: congressune aliquo inter se (bestiolae) ... congregatae sint; N II, 124.

coniectura: qui nihil sine aliqua probabili coniectura ac ratione dicunt; D II, 16.

coniunctio: ſ. iunctio.

contagio: ut ... sit aliqua in natura rerum contagio; D II, 33. decoloratio quaedam ex aliqua contagione terrena maxume potest sanguini similis esse; D II, 58.

conventum: ſ. promissum.

corpus: si esset corpus aliquod inmortale; N III, 30.

cruciatus: eos ... propter damna aut detrimenta aut cruciatus aliquos miseros esse dicimus? L I, 51.

culpa: vide, ne ... sit aliqua culpa eius, qui ..; F II, 15.

cupiditas: ne aut ira existat aut cupiditas aliqua aut pigritia aut ignavia aut tale aliquid appareat; O I, 136.

cura: quae (virtus) necesse est cum aliqua cura res sibi contrarias aspernetur; Lae 47.

cursus: ſ. genus; O I, 117.

damna, detrimenta: ſ. cruciatus.

definitio: qui ... definitionem aliquam desideret; F II, 6.

delectatio: qui ... nec delectatione aliqua allicere lectorem (possit); T I, 6.

deus: si ... ab ea (natura) deus aliqui requirat, contentane sit ..; A II, 19. quibus (Cimmeriis) aspectum solis sive deus aliquis sive natura ademerat; A II, 61. harum sententiarum quae vera sit, deus aliqui viderit; T I, 23. sive in ipso mundo deus inest aliquis, qui regat; N I, 52. igitur aliquis non pulcherrimus deus; N I, 80. hi duo illos oculos orae maritumae effoderunt, non iratus aliqui ... deus; N III, 91. ut aliquis nos deus ex hac hominum frequentia tolleret; Lae 87. — cur non (mens divina) rebus humanis aliquos otiosos deos praeficit? N III, 93.

dies: dabis nobis diem aliquem, ut contra ista dicamus; N III, 94.

dilectus: si rerum aliquem dilectum reliquissent; O I, 6.

disciplina: horum (Stoicorum) esse .. arbitror ... correctionem veteris Academiae potius quam novam aliquam disciplinam putandam; A I, 43. si .. est aliqua disciplina virtutis; O II, 6.

dolor: e quo oriretur aliquis dolor; F II, 69. num .. aliquis dolor aut omnino post mortem sensus in corpore est? T I, 82. si te forte dolor aliquis pervellerit; T II, 46.

domus: si quis in domum aliquam aut in gymnasium aut in forum venerit; N II, 15.

dux: ex hoc .. populo indomito deligitur aliqui plerumque dux; R I, 68.

effector: possumusne dubitare, quin iis praesit aliquis vel effector ... vel ... moderator tanti operis? T I, 70.

emolumentum: eorum .. (virorum) factis non emolumento aliquo, sed ipsius honestatis decore laudandis; F I, 36. sapiens magno aliquo emolumento commotus; F II, 56.

exemplar: verum amicum qui intuetur, tamquam exemplar aliquod intuetur sui; Lae 23.

exercitatio: pueri ... exercitatione aliqua ludicra delectantur; N I, 102.

figura: credo, aliquam non dissimilem figuram (extitisse); D I, 23. si nemo est, quin emori malit quam converti in aliquam figuram bestiae; R IV, 1. ſ. forma.

forma: formam aliquam figuramque quaerebant; T I, 37.

fortuna: ſ. casus; O II, 44.

forum: ſ. domus.

fuga: ut ea ... terrae motum significare || significari || dicas aut repentinam aliquam fugam; D II, 120.

gens: si ad decem milia annorum gentem aliquam urbe nostra potituram putem; T I, 90.

genus: quod (Aristo) aliquod genus appetendi dedit; F IV, 43. ex ea genus aliquod ecflorescere ex illis, quae ante dixi, solet; R I, 45. se ... suspicari vestimenti aliquod genus funebris; L II, 59. ante implicatur aliquo certo genere cursuque vivendi, quam ..; O I, 117.

gloria: quorum .. patres aut maiores aliqua gloria praestiterunt; O I, 116.

gymnasium: ſ. domus.

habitator: inesse aliquem non solum habitatorem in hac caelesti ... domo, sed etiam rectorem; N II, 90.

historia: quacumque .. ingredimur, in aliqua historia vestigium ponimus; F V, 5.

homines: isto modo, quoniam homines mortales sunt, sint aliqui inmortales; N I, 109.

honos: qui in aliquo honore sunt; F III, 52. eos ... sic ut aliquo honore aut imperio affectos ... colere debemus; O I, 149.

hortuli: se hortulos aliquos emere velle; O III, 58.

imago: num igitur, cum .. muros Babylonis ... cogito, imago illorum me aliqua pellit? D II, 139.

imperium: ſ. honos; O I, 149.

impulsio: coagmentatio corporis ... aliqua inpulsione vehementi labefactatur; Ti 17.

incommodum: ne ... ipse aliquo afficiatur incommodo; O I, 24.

inflatus: est .. vis et natura quaedam, quae ... aliquo instinctu inflatuque divino futura praenuntiat; D I, 12.

instinctus: ut ego .. poëtam grave plerumque carmen sine caelesti aliquo mentis instinctu putem fundere; T I, 64. ſ. inflatus.

institutum: cum .. non instituto aliquo aut more aut lege sit opinio constituta; N I, 44.

interdictum: nisi forte Manilius interdictum aliquod inter duos soles putat esse componendum; R I, 20.

interpretatio: quae (genera ostentorum) cum facta sunt, tum ad coniecturam aliqua interpretatione revocantur; D II, 66.

iunctio: quae (partes) ante interitum iunctione || coniunctione || aliqua tenebantur; T I, 71.

ius: ut sit aliquod etiam populi ius; R II, 43. ius .., de quo quaerimus, civile est aliquod, naturale nullum; R III, 13. quin ... defensionem .. facinoris a naturae iure aliquo quaereret; L I, 40. quae (mancipia) sunt dominorum facta nexo aut aliquo iure civili; P 35.

labes: quom animus ... voluptatem .. sicut labem aliquam dedecoris oppresserit; L I, 60.

labor: quod ... cum labore aliquo suo factum queant dicere; Lae 71.

largitiones: cum reges popularesve homines largitiones aliquas proponunt; O II, 21.

laus: quidam .. ad eas laudes ... addunt aliquam suam; O I, 116.

legatio: legationem aliquam nimirum ista oratio postulat; L I, 10.

levatio: cuius (aegritudinis) si maiorem aliquam levationem reperire potuissem; N I, 9.

leges: si latrones aliquas (leges) consessu suo sanxerint; L II, 13. ſ. institutum.

libellus: huic acupenserem || acip. || potius quam aliquem Socraticum libellum dabis? T III, 43.
libido: qui .. lubidine aliqua aut metu commoti sunt; O I, 102. qui se in aliqua libidine continuerit, in aliqua effuderit; P 21.
locus: cum (physici) haerent aliquo loco; A II, 14. quom (animus) ... sese .. non ... popularem alicuius definiti loci ... agnoverit; L I, 61.
lumen: cuius (honestatis) si quasi lumen aliquod aspeximus; T II, 58. in ipso ioco aliquod probi ingenii lumen eluceat; O I, 103. quod in eo quasi lumen aliquod probitatis ... perspicere videamur; Lae 27.
malum: si aliquod aeternum et infinitum impendere malum nobis opinemur; F I, 55. quicumque intueatur in aliquod maius malum; T III, 28. qui adpropinquans aliquod malum metuit; T IV, 35. neque ... signum sibi ullum ... a deo quasi mali alicuius inpendentis datum; D I, 124.
materia: neque vim (cohaerere potuisse) || esse || sine aliqua materia; A I, 24. aliqua ei (divinationi) materia danda est, in qua versari possit; D II, 12.
medicina: semper .. huic generi ... aliqua sublevatio et medicina quaesita est; R II, 59.
mens: sine aliqua mente rem ullam effici posse praeclaram? A II, 125. quod quia quem ad modum natura efficere sine aliqua mente possit non videtis; N I, 53. quid est, quod te inpediat ... mentem aliquam sempiternam in deorum numero || natura || ponere? N I, 87. cur (beatitas, beatitudo) ... in aliquam mentem ... cadere non potest? N I, 95. statuat necesse est ab aliqua mente tantos naturae motus gubernari; N II, 15. ex ipsa hominum sollertia esse aliquam mentem ... existimare debemus; N II, 18.
merces: quae voluptate quasi mercede aliqua ad officium impellitur, ea non est virtus; A II, 140. non ut aliquam a se ipse || ipso || mercedem exigat caritatis suae; Lae 80.
metus: ſ. libido; O I, 102.
moderator: ſ. effector.
modus: ut aliquando controversiarum aliquem facerent modum; L I, 53. fortitudinem .. aliquo modo expediunt; O III, 118.
moles: »semper aliquam molem meditabar mali«; T III, 29.
molestiae: ne aliquas propter eam (amicitiam) suscipiamus molestias; Lae 48.
momentum: quia momentum aliquod habeat ad iucundum accessio; F IV, 30.
morbus: nec .. quisquam stultus non horum morborum aliquo laborat; F I, 59. qui est .. animus in aliquo morbo; T III, 10. ut optuma quisque valetudine adfectus potest videri natura ad aliquem morbum proclivior, sic ..; T IV, 81. contractum aliquo morbo bovis exile ... cor ... fuisse; D II, 37.
morsus: ut aegritudo quasi morsum aliquem doloris efficiat; T IV, 15.
mos: ſ. institutum.
motus: ut si qui tremerent ... motu mentis aliquo; A II, 48. horum cum fieri nihil potuerit sine aliquo motu; D II, 67. leviora .. sunt ea, quae repentino aliquo motu accidunt; O I, 27.
mucro: nisi mucronem aliquem tribunicium exacuisset in nos; L III, 21.
munus: quos ego existimo ... functos esse aliquo rei publicae munere; R I, 12. is, qui aliquod munus efficere molitur; Ti 4.
natura: qui ... suspicati essent aliquam excellentem esse praestantemque naturam; N I, 100. quia necesse sit praestantem esse aliquam naturam; N II, 46. esse praestantem aliquam aeternamque naturam; D II, 148.

necessitas: casune ipse (mundus) sit effectus aut necessitate aliqua; N II, 88. quodsi haec ... habent aliquam talem necessitatem; D II, 18.
negotium: ut ne in familia quidem dignum (hominem) maiore aliquo negotio putet; P 38.
nomen: »per litteras avertas aliquod nomen«; N III, 73. »cum capra aut nepa aut exoritur nomen aliquod beluarum || beluae || «; R I, 30.
nota: sine aliqua eius rei, quam sibi quisque placere dicit, certa et propria nota; A II, 35.
notitia: quod (animal) habeat notitiam aliquam dei; L I, 24.
numen: esse aliquod numen praestantissimae mentis, quo haec regantur; N II, 4. esse aliquod numen, quo haec regantur; N III, 10.
obscuritas: in his (rebus) est .. aliqua obscuritas; T I, 78.
occupatio: ſ. casus; O III, 33.
offensio: amicitias exorta aliqua offensione disrumpimus; Lae 85.
officium: si quando aliquod officium extitit amici; Lae 24.
opes: cum .. certi propter ... aliquas opes rem publicam tenent, est factio; R III, 23.
oraclum: qui censent esse in mentibus hominum tamquam oraclum aliquod; D II, 100.
ostentatio: si .. ostentatione aliqua adductus ... me adplicavi; A II, 65.
pabulum: si .. (animus) habet aliquod tamquam pabulum studii; C 49.
pars: quae aliqua ex parte cerni videantur; A fr 18. neque .. in aliqua parte, sed in perpetuitate temporis vita beata dici solet; F II, 87. quae est .. (natura), quae se umquam deserat aut partem aliquam sui? F IV, 32. in quibus (bestiis) non corporum solum ..., sed etiam animorum aliqua ex parte motus quosdam videmus; F V, 38. id .. in ceteris rebus melius putatur, aliquam partem quam nullam attingere; T I, 93. quibus (fructibus) aliqua ex parte interdum . . . metu liberemur; T II, 2. beatam vitam, etiamsi ex aliqua parte clauderet, tamen ex multo maiore parte obtinere nomen suum; T V, 22. nullius sensu carentis pars aliqua potest esse sentiens; N II, 22. mundum universum pluris esse necesse est quam partem aliquam universi; N II, 32. quod est concretum ex his || iis || aut ex aliqua parte eorum; N III, 30. te .. aliquam partem huius nostri sermonis attingere; R III, 32. omne, quod est honestum, id quattuor partium oritur ex aliqua; O I, 15. ne, dum partem aliquam tuentur, reliquas deserant; O I, 85. † quo || quo || utamur ... amicitia ex || amicitiis, al. || aliqua parte periclitatis moribus amicorum; Lae 63. sine amicitia vitam esse nullam, si modo velint aliqua ex parte liberaliter vivere; Lae 86.
pastus: quia nullus ignis sine pastu aliquo posset || possit || permanere; N II, 40.
patientia: cum (dolorem) opprimi dico patientia, si modo est aliqua patientia; T II, 33.
pecus: ut tardam aliquam et languidam pecudem ad pastum ... hoc divinum animal ortum esse voluerunt; F II, 40.
perturbatio: cum (ceteri) sunt in aliqua perturbatione aut metus aut ..; T IV, 82. aut ira aut aliqua perturbatione incitatus; O I, 23. utrum perturbatione aliqua animi ... an consulto ... fiat iniuria; O I, 27. quae .. cum aliqua perturbatione fiunt; O I, 137.
philosophus: quae .. oratio non a philosopho aliquo, sed a censore opprimenda est; F II, 30. nihil tam absurde dici potest, quod non dicatur ab aliquo philosophorum; D II, 119.
poena: semper ut impendere aliquam poenam putes, damna *; R III, 26.

pondus: quod aliquod pondus habeat dignum aestimatione; F III, 20.

potens: qui potentis alicuius opibus circumveniri ... videatur; O II, 51.

potestas: aliqua potestas sit, vindicet se in libertatem; A fr. 15. vir sapiens ... tamquam a magistratu aut ab aliqua potestate legitima ... emissus; T I, 74.

praestantia: in partibus .. (esse) sensus integros et praestantiam aliquam partium singularum; A I, 19.

pravitas: cum ipsos principes aliqua pravitas de via deflexit; R I, 68.

principatus: omnem .. naturam necesse est ... habere aliquem in se principatum; N II, 29. an ortus sit (mundus) ab aliquo temporis principatu; Ti 5.

principium: quid est, cuius principium aliquod sit, nihil sit extremum? N I, 20.

procuratio: nihil .. est pro certo futurum, quod potest aliqua procuratione accidere ne fiat; D II, 21.

promissum: potest .. accidere promissum aliquod et conventum, ut ...; O I, 32.

quadripes: ut nihil inter te atque inter quadripedem aliquam putes interesse; P 14.

qualitas: ex corpusculis ... non qualitate aliqua ... praeditis ... mundum esse perfectum; N II, 94.

querela: quoniam saepe diximus, et quidem cum aliqua querela non Graecorum modo, sed ..; F III, 5.

ratio: † fuerat fortasse aliqua ratio maioribus nostris in illo aere alieno || consilio aeri alieno || medendi; R II, 59. ſ. coniectura.

receptaculum: corpus .. quasi vas est aut aliquod animi receptaculum; T I, 52.

rector: ſ. habitator.

res: quo modo (sapientia) suscipere aliquam rem ... audebit? A II, 24. cum rem aliquam invenisset inusitatam; F III, 15. si ea, quae rem aliquam sequantur, falsa sint; F IV, 55. necesse et eam (prudentiam) quoque ab aliqua re esse constitutam; F V, 16. ut illa prudentia ... in earum trium rerum aliqua versetur; F V, 18. ei (Stoici) quidem non unam aliquam aut alteram *rem* a nobis, sed totam ad se nostram philosophiam transtulerunt; F V, 74. Velleius ... nihil tam verens, quam ne dubitare aliqua de re videretur; N I, 18. quod illi (Panaetio) in aliqua re invitissumis Stoicis Stoico facere licuit; D I, 6. non sequitur .., ut etiam sedere eos ... et rem agere aliquam principalibus causis definitum ... sit; Fa 9. quodsi aliqua res efficeretur sine causa antecedente; Fa 43. quis .. prudentem ... non ex ipsius habitu, sed ex aliqua re externa iudicet? L I, 45. quae [a] || quae || ratione suscipitur de aliqua re institutio; O I, 7. cum .. aliqua iis ampla et honesta res obiecta est; O II, 37. si quando aliqua res maior atque utilior populari largitione adquiritur; O II, 58. ut (boni) ab amicis in magna aliqua re publica || re, al. || peccantibus non discedant; Lae 42.

res publica: si mihi aliquam (rem publicam) ... ipse finxero; R II, 3. si non optumam, at aliquam rem publicam ... haberemus; O I, 35. sin quae necessitas huius muneris alicui rei publicae obvenerit; O II, 74. ſ. res; Lae 42.

saepimentum: haec omnia (animus) quasi saepimento aliquo vallabit disserendi ratione; L I, 62.

sapiens: si sapiens aliquis miser esse possit; F III, 11.

scelera: nos ob aliqua scelera suscepta in vita superiore poenarum luendarum causa natos esse; fr V, 95.

schola: ne me tamquam philosophum putetis scholam vobis aliquam explicaturum; F II, 1.

scientia: omnium artium ... commune esse, ut in aliqua scientia versentur; F V, 26.

scitum: qui novam largitionem quaerunt aliquo plebei scito reddendorum equorum; R IV, 2. legem ... nec scitum aliquod esse populorum, sed aeternum quiddam; L II, 8.

scriptum: si quando ... scriptum aliquod legamus; F V, 2.

scrupus: quod ... improbis semper aliqui scrupus in animis haereat, R III, 26.

selectio: ut sit aliqua rerum selectio; F IV, 43.

sensus: cum percipitur ea, quae sensum aliquem moveat, iucunditas; F II, 14. eos, quibus orbati sumus, esse cum aliquo sensu in iis malis; T I, 111. iam sensus moriendi aliquis esse potest; C 74.

sermo: inertissimos homines ... aut quaerere quempiam ludum aut sermonem aliquem requirere; F V, 56. num sermonem vestrum aliquem diremit noster interventus? R I, 17. turpe ... in re severa convivio digna aut delicatum aliquem inferre sermonem; O I, 144.

sessiunculae: ſ. circuli.

singnificatio: in quo aliqua significatio virtutis appareat; O I, 46.

signum: potest accidere, ut aliquod signum dubie datum pro certo sit acceptum, potest aliquod latuisse aut ipsum, aut quod esset illi contrarium; D I, 124. qui exortus quoque die signi alicuius ... futurus sit; D II, 17. Aëtionis tabula te stupidum detinet aut signum aliquod Polycleti; P 37.

similitudo: quorum similitudinem aliquam qui arripuerit; T I, 110. an ea ... quicquam significant nisi acumen hominum ex similitudine aliqua coniecturam modo huc, modo illuc ducentium? D II, 145. ut aliqua similitudine adductus maximis minima conferam; fr. X, 3.

simulacrum: ingenium .. in se suum sicut simulacrum aliquod dicatum putabit; L I, 59

sollertia: negatis haec tam polite ... effici potuisse sine divina aliqua sollertia; A II, 120.

somnium: si quando aliquod somnium verum evaserit; D II, 108. si somnium verum evasit aliquod; D II, 146.

species: cum praesertim deum non modo aliqua, sed pulcherrima specie deceat esse; N I, 26. cum .. aliqua species utilitatis obiecta est; O III, 35.

status: aliquo si non bono, at saltem certo statu civitatis; A ep. 2. populus ... posse videtur aliquo esse non incerto statu; R I, 42.

studium: qui in aliquo maiore studio et arte versantur; T I, 59.

suavitas: quae (voluptas) suavitate aliqua naturam ipsam movet; F I, 37.

sublevatio: ſ. medicina.

summa: eorum omnium est aliqua summa facienda; F IV, 32.

tempus: quod ne in cogitationem quidem cadit, ut fuerit tempus aliquod, nullum cum tempus esset; N I, 21. aliquo tempore patefactis terrae faucibus; N II, 95. oportet .. eum, qui paret, sperare se aliquo tempore imperaturum; L III, 5. nisi forte eam pecuniam in rei publicae magnum aliquod tempus contulerit; O III, 93.

terror: omnibus .., quorum mens abhorret a ratione, semper aliqui talis terror impendet; T IV, 35. nihil esse ei beatum, cui semper aliqui terror impendeat; T V, 62.

tribunus: tribunum aliquem censeo videant || videbant, adhibeant ||; A II, 97.

turpitudo: ut ne ... in aliquam turpitudinem delabamur; O I, 104.

varietas: nomen imponis, in motu ut sit (voluptas) et faciat aliquam varietatem; F II, 75.

vas: quo tamquam in aliquod vas ea, quae meminimus, infundantur; T I, 61.

verbum: si ... eius verbum aliquod apte ceciderit ad id, quod ages; D II, 83.

via: tamquam longam aliquam viam confeceris; C 6. — nec (di), si significant, non dant vias aliquas ad scientiam significationis; D II, 106.

vir: aliquo excellente ac nobile viro; fr III, 3. — cum aliquos ex antiquis claros viros proferunt; A II, 13. similiter ..., atque seditiosi solerent claros viros, sed tamen populares aliquos nominare; A II, 72.

virgo: si (lubido) petulans fuisset in aliqua generosa ac nobili virgine; P 20.

vis: esse aliquam vim ..., quae finxerit ... hominem: A II, 87. [nec eae perturbationes vi aliqua naturali moventur]; F III, 35. aliqua vi morbi impediti ... nec videmus nec audimus; T I, 46. res ipsa, in qua vis inest maior aliqua; N II, 61. si est in extis aliqua vis, quae declaret futura; D II, 29. deus id (caput iecoris, cor) eripiet, vis aliqua conficiet; D II, 37.

visum: e quibus (capitibus) primum est esse aliquod visum falsum; A II, 83.

visus: si .. nec humano *visu* ... nec tali aliquo (di sunt); N I, 85.

vita: est in aliqua vita praedicabile aliquid et gloriandum ac prae se ferendum; T V, 49.

vitium. provideat, ne sermo vitium aliquod indicet inesse in moribus; O I, 134. — vendat aedes vir bonus propter aliqua vitia; O III, 54.

voluptas: ut aliquam ex eo perciperet corpore voluptatem; F I, 23. ut labore et dolore magnam aliquam quaerat voluptatem; F I, 32. ut ... eas (res) .. sine voluptate aut utilitate aliqua non requirat; F III, 37.

urbs: nos quasi in mercatus quandam celebritatem ex urbe aliqua ... profectos; T V, 9. (deos) unum mundum ut communem rem publicam atque urbem aliquam regentis; N II, 78.

usus: multa ... scripsit non ad usum aliquem suum, ... sed ..; F V, 54.

utilitas: Aegyptii nullam beluam nisi ob aliquam utilitatem ... consecraverunt; N I, 101. ſ. voluptas; F III, 37.

B. **mit Genetiv** (ſ. A. morbus; F I, 59. pars; O I, 15. philosophus; D II, 119. res; F V, 18. — mit gen. pron.: ſ. D, **a,** I. perspicit. tractat. II, 1. ferio. posco. praetermitto. III. — **b,** I, 1. deflagrat. evenit. videtur; A II, 124. II, 1. facio; F III, 58. 3. refero ad.): adversi: qui semper cogitavisset accidere posse aliquid adversi; T III, 32.

adulescentis: ut .. adulescentem, in quo est senile aliquid, sic senem, in quo est aliquid adulescentis, probo; C 38.

certi: qui se aliquid certi habere arbitrantur; N I, 14. si .. aliquid certi haberem, quod dicerem; D II, 8.

cibi: dulciculae potionis aliquid videamus et cibi; T III, 46.

commodi: ut aliquid ex ea (exercitatione) commodi consequatur; F I, 32. qui alterum violat, ut ipse aliquid commodi consequatur; O III, 26.

cupiditatis: ex meo tenui vectigali detractis sumptibus cupiditatis aliquid etiam redundabit; P 49.

damni: nec mercatura quaestuosa, si in maximis lucris paulum aliquid damni contraxerit; F V, 91.

disputationis: illa .. sententia habet aliquid disputationis; Fa 21.

divini: id ipsum habet aliquid divini, quae cuique hostia obtingat; D II, 38.

erroris: ne relinquatur aliquid erroris in verbo; T I, 88.

excusationis: morositas .. et ea vitia, quae dixi, habent aliquid excusationis; C 65.

falsi: falsi esse aliquid in sensibus; A II, 101. quibus (sensibus) si semel aliquid falsi pro vero probatum sit; F I, 22.

laudis: si aliquid oratoriae laudis nostra attulimus industria; T I, 6.

levationis: qui .. gemitus si levationis aliquid adferret; T II, 57.

mali: qua in vita est aliquid mali, ea beata esse non potest; F V, 91.

miseriae: quatenus non ipse (animans) bene factus sua culpa sibi aliquid miseriae quaereret; Ti 46.

modi: cum aliquid huius modi inciderat; A II, 98. liceat .. fingere aliquid eius modi; F IV, 27. huic calix mulsi impingendus est, ut plorare desinat, aut aliquid eius modi? T III, 44. si concessum esset huius modi aliquid; N I, 70. non ita dicimus, ut glaebam aut fragmentum lapidis aut aliquid eius modi, ... sed ..; N II, 82. quando aliquid eius modi ab haruspice ... audivimus? D II, 32. Rutilius ... solebat mecum interdum eius modi aliquid conquirere; R I, 17.

mutationis: nec in ipsa atomo mutationis aliquid factum est; Fa 47.

novi: triumviris seditiosissimis aliquid cotidie novi molientibus; R I, 31.

offensionis: an corporis pravitates ... habebunt aliquid offensionis, animi deformitas non habebit? L I, 51. quae (turpitudo) si in deformitate corporis habet aliquid offensionis; O III, 105.

perspicui: cum ... conantur ostendere esse aliquid perspicui; A II, 34.

potestatis: inperti etiam populo potestatis aliquid, ut et Lycurgus et Romulus; R II, 50.

potionis: ſ. cibi.

probi: quod insit in iis aliquid probi, quod capiat ignaros; O III, 15.

roboris: potest ... temperantia etiam in senectute conservare aliquid pristini roboris; C 34.

sinceri: in aliis quoque oraculis Delphicis || [Delph.] || aliquid non sinceri fuisse; D II, 118.

stabilitatis: hae sunt sententiae, quae stabilitatis aliquid habeant; T V, 85.

studiorum: ut aliquid suorum studiorum philosophiae quoque impertiat; F V, 6.

superstitionis: si ad eam (terram) utendam ferroque subigendam superstitionis aliquid accesserit; L II, 45.

taetri: quae profluentia necessario taetri essent aliquid habitura; N II, 141.

veri: qui veri esse aliquid non negamus, percipi posse negamus; A II, 73. vides .. iam me fateri aliquid esse veri; A II, 119.

C. **mit Adjectiv, Zahlwort und Particip** (agrestes, animans, potens, promissum, sapiens ſ. A): absolutum: ſ. perfectum.

aegrum: cum (luxuriosi) ..., nec haberent ulla ex parte aliquid aut dolens aut aegrum, id est autem malum; F II, 21.

aeternum: ut sit necesse hunc, quem cernimus, mundum simulacrum aeternum esse alicuius aeterni; Ti 7.

aliud: ut id ipsum, quod erat bonorum ultimum, aliud aliquid acquireret; F IV, 46. ſ. A. bonum.

beatum: dubium est .., utrum dicat aliquid beatum esse et inmortale an, si quid || quod || sit; N I, 86.

melius: contentane sit (natura) suis integris

... sensibus, an postulet melius aliquid; A II, 19. ita erit beata vita melius aliquid; T V, 50. nec ego nunc ipse aliquid adferam melius; N I, 60. ergo est aliquid melius; N II, 16. aliquid profecto sit necesse est melius et maiore vi praeditum quam deus; N II, 76. esse aliquid homine melius; N III, 18. melius esse aliquid quam virtutem necesse est; L I, 52. — optimum: ſ. summum.

caducum: ſ. extremum; C 5.

conclusum: movemur .. saepe aliquo acute concluso; T I, 78.

concupitum: cum ... laetitia ut adepta iam aliquid concupitum ecferatur et gestiat; T IV, 12.

coniunctum, consentiens: quae (pars orbis) coniunctum aliquid habeat aut consentiens; D II, 89.

consequens: cum consequens aliquod falsum sit; F IV, 68.

desperati: illos ... quasi desperatos aliquos relinquamus; A II, 32.

dignum: quia sit in iis (artibus) aliquid dignum assumptione; F III, 18. diceres aliquid, et magno quidem philosopho dignum, si ..; T III, 35. ut ... in gerenda re publica aliquid essemus memoria dignum consecuti; R I, 13. mihi videtur ... dicendum dignum aliquid horum auribus; R I, 19. * quorum animi ... aliquid dignum dono ... deorum aut efficere aut excogitare potuerunt; R III, 4. tanto .. munere deorum semper dignum aliquid et faciet et sentiet; L I, 59.

divinum: Aristoteles .. eos etiam, qui ... melancholici dicerentur, censebat habere aliquid in animis praesagiens atque divinum; D I, 81. aliquid se habere sentiet divinum; L I, 59.

dolens: ſ. aegrum.

extremum: in ulla rerum institutione non esse aliquid extremum atque perfectum; N II, 35. necesse fuit esse aliquid extremum et tamquam in arborum bacis terraeque fructibus maturitate tempestiva quasi vietum et caducum; C 5. mihi ne diuturnum quidem quicquam videtur, in quo est aliquid extremum; C 69.

falsum: quia possit eiusdem modi exsistere falsum aliquod, cuius modi hoc verum; A II, 101.

ferendum, gloriandum: ſ. A. vita.

flagitiosum: an est aliquid per se ipsum flagitiosum? F II, 60.

honestum: si honestum esse aliquid ostendero; F II, 44. esse honestum aliquid, quod utile non esset, et utile, quod non honestum; O II, 9. quibus et || aut || honestum aliquid non utile et || aut || utile non honestum (videtur); O III, 20.

immortale: ſ. beatum.

improvisum: quid est, quod tantam gravitatem constantiamque perturbet? an inprovisum aliquid aut repentinum? T IV, 57.

imprudens: velle aliquem imprudentem super eam (aspidem) assidere; F II, 59. in eam (plagam) aliquis incurrat inprudens? O III, 68.

inanimum: tamquam de inanimo aliquo loquantur; F IV, 36.

incognitum: ne ... aliquid adsciscam et comprobem incognitum; A II, 138.

interius: erit aliquid interius, ex quo illud animal nominetur; N I, 26.

novum: audebo .. cetera ... nec fraudare suo vetere nomine potius quam aliquod || quam aliquid potius || novum exquirere; F V, 91. — tu, si quid es facturus, nova aliqua conquiras oportet; T V, 13.

minimum: ne illud quidem physici, credere aliquid esse minimum; F I, 20.

paulum: ſ. B. damni.

perfectum: item ... id in perfecto aliquo atque absoluto esse debere; N II, 38. ſ. extremum; N II, 35.

perniciosum: etiamsi perniciosum aliquid populus acceperit; L II, 13.

portentosa: si quando aliqua portentosa aut ex pecude aut ex homine nata dicuntur; D II, 60.

praeclarum: ſ. pulchrum.

praedicabile: ſ. A. vita.

praeditus: quom hanc benivolentiam ... vir sapiens in aliquem pari virtute praeditum contulerit; L I, 34. — praeditum: ſ. melius; N II, 76.

praesagiens: ſ. divinum; D I, 81.

probabile: volunt ... probabile aliquid esse et quasi veri simile; A II, 32. est aliquid in his rebus probabile; F III, 58.

pulchrum: esse profecto aliquod natura pulchrum atque praeclarum; C 43.

repentinum: ſ. improvisum.

salutare: suavitate || suavitatis *, al. || delectans (voluptas) sic ab errore mentis tamquam salutare aliquid adsciscitur; L I, 31.

senile: ſ. B. adulescentis.

simile: in quibus (bestiis) inest aliquid simile virtutis, ut in leonibus; F V, 38. e quo || aequa, quo || possit attingi aliquid veri simile; T IV, 47. cum aliquid non veri simile dicatis; N I, 69. ſ. probabile; A II, 32.

summum: in omni .. animante est summum aliquid atque optimum, ut in equis, in canibus; F IV, 37.

tale: qui cognoverit necesse esse homini tale aliquid accidere; T III, 55. potest .. tale aliquid etiam sua sponte in lapicidinis Chiorum extitisse; D II, 49. fit .. fere, ut cogitationes sermonesque nostri pariant aliquid in somno tale, quale ..; R VI, 10. cum ... aeque .. nefas sit tale aliquid et facere rogatum et rogare; Lae 39. sin tale aliquid evenerit; Lae 78. ſ. A. cupiditas. terror; T IV, 35. visus.

tertium: omnia .. duo ad cohaerendum tertium aliquid anquirunt; Ti 13.

turpe: cur celatis, quasi turpe aliquid, sententiam vestram? A II, 60.

uberius: visne .. quaeramus isdem de rebus aliquid uberius, quam forensis usus desiderat? L I, 15.

vietum: ſ. extremum; C 5.

unus: ex his eliget vester sapiens unum aliquem, credo, quem sequatur; A II, 118. vir bonus ... utilitati omnium plus quam unius alicuius aut suae consulit; F III, 64. * populo aliquis unus pluresve divitiores opulentioresque extitissent; R I, 48. in qua re publica est unus aliquis perpetua potestate, praesertim regia; R II, 43. ad unum aliquem confugiebant virtute praestantem; O II, 41. — ex his tribus cum unum aliquid sit; F V, 18. quae (ratio) cum aliquo uno ex tribus illis congruere possit; F V, 19. ne omnia dilabantur, si unum aliquid effugerit; T IV, 10. si unum aliquid ita sit praedictum praesensumque, ut ..; D I, 125. — ſ. A. commodum; F V, 45. res; F V, 74.

utile: ſ. honestum.

D. allein; m. masc.: I. Subject: dicit: dicet aliquis: quid ergo? tu .. existimas ..? T III, 46. quid ergo opus est, dicet aliquis, ratione ... illa? T III, 55. non honestum consilium, at utile, ut aliquis fortasse dixerit || consilium. at utile, [ut ... dixerit] ||, regnare; O III, 97. „nihilne .. interest" ⟨nam hoc dicet aliquis⟩, „patrem quis necet anne servum?" P. 24.

discedit: ſ. fruitur; T V, 118.

docet: quodsi eos docuisset aliquis, quam vim habere diceretur scientia; A II, 146. doceat ergo

aliquis (effici) potuisse melius. sed nemo umquam docebit; N II, 87.
efficit: in sermonibus alium [quemque] || aliquem ||, quamvis praepotens sit, efficere, ut ..; O I, 109.
errat: f. refert.
est: finge aliquem nunc fieri sapientem, nondum esse; A II, 117. quid minus probandum quam esse aliquem beatum nec satis beatum? F V, 81. quem ad modum in senatu semper est aliquis, qui interpretem postulet, sic ..; F V, 89. sit .. aliquis, qui nihil mali habeat; T I, 85. ut ... esse aliquem intellegat, qui ..; N II, 15. ne ... statuisse videretur virum bonum esse aliquem; O III, 77. — aliquos futuros suspicor, qui me ad alias litteras vocent; F I, 1. non id quaeritur, sintne aliqui, qui deos esse putent; N III, 17.
exceptat: revivescat M. Curius aut eorum aliquis, quorum ..., et videat aliquem summis populi beneficiis usum barbatulos mullos exceptantem de piscina et pertractantem et murenarum copia gloriantem; P 38.
exigit: si ... de eius heredibus aliquis exegisset pro sua parte id, quod ..; L II, 51.
fatur: »fabitur haec aliquis, mea semper gloria vivet«; fr VIII. 9.
fert: quodsi in Scythiam ... sphaeram aliquis tulerit hanc; N II, 88.
fruitur: constituamus aliquem magnis ... fruentem et animo et corpore voluptatibus; F I, 40. aut .. fruatur aliquis pariter cum aliis voluptate potandi aut ... ante discedat; T V, 118.
gloriatur: f. exceptat.
iudicat: »iudicabit inclitum iudicium inter deas tris aliquis«; D I, 114.
perspicit, potest: utrum ... magis veri simile est vesanum || vaesanum || remigem an aliquem nostrum ... consilia deorum .. perspicere potuisse? D II, 114.
pertractat: f. exceptat.
putat: putat aliquis esse voluptatem bonum, alius autem pecuniam || [putat ... pecuniam] ||; T IV, 60.
quaerit: quid est igitur, quaeret aliquis, bonum? P 9.
refert: si ... referret aliquis: „ergo ... (Milo) luctabitur“, erraret; Fa 30.
revivescit: f. exceptat.
stertit: cum (di) stertentem aliquem viderint; D II, 129.
tractat: si L. Mummius aliquem istorum videret matellionem Corinthium cupidissime tractantem; P 38.
vivit: dicimus aliquem hilare vivere; F V, 92.
utitur: f. exceptat.
II. **nach Verben:** 1. adficio: quid .. est amare ... nisi velle bonis aliquem affici quam maximis? F II, 78.
anquiro: is pati non possit, ut non anquirat aliquem, apud quem ..; Lae 87. — semper aliqui anquirendi || an requirendi, al. || sunt, quos diligamus et a quibus diligamur; Lae 102.
castigo: f. punior.
conficio: statue .. aliquem confectum tantis animi corporisque doloribus, quanti ..; F I, 41.
cumulo: cum ... ponebas cumulatum aliquem plurimis ... voluptatibus; F II, 63.
diligo: ut et agendi aliquid et diligendi aliquos ... principia contineremus; F V, 43.
do: postulavit, ut aliquem populus daret, quicum (consilium) communicaret; O III, 49.
edo: »ubi esset aliquis in lucem editus«; T I, 115.
facio: f. I. est; A II, 117.
ferio: ut securi feriret aliquem eorum, qui ..; C 42.
fingo: quid attinet ... fingere aliquos, qui ..? F II, 21. f. incito.
habeo: quae (admiratio) iucundissima fuisset, si aliquem, cui narraret, habuisset; Lae 88.
incito: (Archytas) fingere animo iubebat tanta incitatum aliquem voluptate corporis, quanta ..; C 41.
invenio: si ... erit inventus aliquis, qui, quid verum sit, invenerit; N I, 13. puto (inveniri) posse, et quidem aliquem de tribus nobis; L III, 14.
nanciscor: si aliquem nacti sumus, cuius cum moribus ... congruamus; Lae 27.
posco: poposci eorum aliquem, qui aderant, causam disserendi; T III, 7.
praetermitto: ne quis se aut suorum aliquem praetermissum queratur; R I, 1.
punior: qui punitur aliquem aut verbis castigat; O I, 88.
reperio: sin || sin vero || erunt aliqui reperti, qui pecuniam praeferre amicitiae sordidum existiment; Lae 63.
sequor: quemlibet (sequere), modo aliquem; A II, 132.
trucido: ut ... etiam trucidare aliquem et impie cruentari (videatur); D I, 60.
video: f. I. exceptat. stertit. tractat.
2. commendo: qui commendatus sit alicui; F III, 23.
irascor: si quando ... tibi visus es irasci alicui; R I, 59.
3. detraho de: alienum esse a iustitia ... detrahere quid de aliquo, quod sibi assumat; F III, 70.
invehor in: acerbius in aliquem invehi insectarique vehementius; Lae 57.
III. **nach Adjectiv:** similis: ipsi (inrisores) iudicent, utrum se horum alicuius ... an C. Fabrici ... similes malint; P 13.
IV. **nach Substantiven:** bonitas, fides: cum .. fidem alicuius bonitatemque laudant; O III, 77.
opes: quamvis .. sint demersae leges alicuius opibus; O II, 24.
oratio: una alicuius, quem primum audierunt, oratione capti; A II, 8.
res: qui dolet rebus alicuius adversis, idem alicuius etiam secundis dolet; T III. 21.
V. **Umstand:** ab: ab aliquo allatas criminationes repellere; Lae 65.
b. neutr. (vgl. B. modi. — plur. aliqua: f. II, 1. praepono): I. **absolut:** 1. **Subject:** abest: ut aut absit aliquid aut supersit; D I, 118. II, 35.
accedit: nisi aliquid de alieno accessisset; R III, 24.
cadit: cum sic aliquid cecidit, sic evenit, ut vel aliter cadere atque evenire potuerit; D II, 15. quia, cum (pulli) pascuntur, necesse est aliquid ex ore cadere et terram pavire ⟨terripavium ... dictum est⟩; D II, 72. si aliquid ex eius (avis) ore cecidit; D II, 73.
convenit: si posset inter eos aliquid convenire; L I, 53.
deflagrat: nisi forte, cum parietes disturbabas, ... meorum aliquid ruere aut deflagrare arbitrabare; P 28.
differt: interest aliquid inter laborem et dolorem. sunt finitima omnino, sed tamen differt || differunt || aliquid; T II, 35.
dolet: »dum modo doleat aliquid, doleat quidlubet«; T IV, 45. 55.
est (vgl. C): qui persuadere vellent esse aliquid, quod comprehendi et percipi posset; A II, 17. quo .. modo perspicue dixeris album esse aliquid? A II, 34. id .. quod maximum est, ut sit aliquid in nostra potestate; A II, 38. ut in

hoc quoque nostro mundo aliquid alicui sic sit par, ut nihil differat, nihil intersit; A II, 55. mihi .. non tam certum est esse aliquid, quod comprendi possit; A II, 59. nec omnino (scire nos), sitne aliquid, an nihil sit; A II, 73. quoniam aliquid videtur esse, quod non est; A II, 85. an est aliquid, quod positum (sapiens) vel improbare vel adprobare possit, dubitare non possit? A II, 107. est aliquid, quod nobis non liceat, liceat illis; F II, 68. an est aliquid, quod te sua sponte delectet? F II, 107. illud .. perabsurdum, bonum esse aliquid, quod non expetendum sit, aut expetendum, quod non placens; F III, 27. inter illa ... aliquid tamen, quod differet, esse voluerunt; F III, 50. cum aliquid ei (animo) secundum naturam esse videatur; F IV, 58. quodsi ... omnes ... consentiunt esse aliquid, quod ad eos pertineat, qui vita cesserint; T I, 35. veri simile est ... esse aliquid, cuius is (optumus quisque) post mortem sensum sit habiturus; T I, 35. est igitur aliquid, quod perturbata mens melius possit facere quam constans? T IV, 54. mihi non tam facile in mentem venire solet, quare verum sit aliquid, quam quare falsum; N I, 57. si ... est aliquid in rerum natura, quod hominis mens ... efficere non possit; N II, 16. quid adfert ad cavendum scire aliquid futurum? N III, 14. quoniam esset aliquid in rerum natura, quod ab homine effici non posset; N III, 18. si aliqnid est, .. quod homo efficere non possit; N III, 25. erit aliquid, quod aut ex nihilo oriatur aut in nihilum subito occidat; D II, 37. est .. aliquid in nostra potestate; Fa 31. si .. aliquid in eloquendo nec verum nec falsum est, certe id verum non est; Fa 38. quonam *pacto* ‖ hoc modo ‖ explicet et fato omnia fieri, et esse aliquid in nobis; Fa, fr. 1. quom aliquid verum et rectum esse dicitur, sed obtineri ... posse .. negatur; L III, 34.

evadit: quorum generum nullum est, ex quo non aliquid, sicut praedictum sit ‖ est ‖, evaserit; D II, 109.

evenit: quorum necesse est plerumque aliquid eveniat; D II, 149. ſ. cadit; D II, 15.

exsistit: posse accidere sapienti, ... exsistat aliquid, quod ..; A II, 36.

interest: quin etiam cibo quo utare, interesse aliqnid ad mentis aciem putant; N II, 43. ſ. differt.

occurrit: si vero aliquid occurrit, quod veri simile videatur; A II, 127.

pavit: ſ. cadit; D II, 72.

potest: ſ. convenit. est; Lae III, 34. — II, 1. efficio; Fa 36. investigo.

prodest: vel profuerit aliquid ad cog *; R I, 46.

pungit: quos .. pungit aliquid; T V, 102.

ruit: ſ. deflagrat. — superest: ſ. abest.

venit: facile sum passus ne in mentem quidem mihi aliquid contra venire; T I, 55.

videtur: omnino .. ante videri aliquid, quam agamus, necesse est; A II, 39. aliquid, quod non sit, id videri sibi; A II, 52. horum aliquid vestro sapienti certum videtur; A II, 124. qui aliquid sibi videri dicant; F II, 2. ſ. est; A II, 85.

2. **Prädicat:** sum: si modo sit aliquid esse beatum; F II, 86. horum aliquid .. *sit* animus ‖ animus est, dabimus ‖; T I, 41. an quicquam stultius quam, quos singulos ... contemnas, ... eos aliquid putare esse universos? T V, 104. est istud ‖ istuc ‖ quidem, Laeli, aliquid, sed nequaquam in isto sunt omnia; C 8.

II. **nach Verben: 1. Accusativ:** absolvo: in omni natura ... necesse est absolvi aliquid ac perfici; N II, 35.

accipio: ne ad te prius ipse quid scriberem, quam aliquid accepissem; A ep. 1. nullum est eorum (animalium), quod effugiat accipiendi aliquid extrinsecus, id est quasi ferendi et patiendi, necessitatem; N III, 29.

acquiro: ex quibus (rebus) aliqnid adquiritur; O I, 151.

addisco: ſ. **addisco** (3 St.) S. 60 b.

addo: cum aliquid minutatim et gradatim additur aut demitur; A II, 49.

adfero: ſ. **adfero,** II. alqd; F II, 87. T V, 20. N I, 69. O I, 52. 155. III, 112 (S. 63).

adiungo: qui ... adiungunt ei (virtuti) .. aliquid summo in bono finiendo; F IV, 51.

admoneo: ut aliquid aliquando de doctrinae studiis admoneamur; R I, 14.

adripio: tibi ... aliquid ... ex mea brevi responsione arripere cupienti; F III, 14. cum (error hominum) aliquid, quod utile visum est, arripuit; O III, 36.

adsequor: si nunc aliquid adsequi se putant, qui ostium Ponti viderunt; T I, 45.

adsumo: semper .. (natura) ita assumit aliquid, ut ..; F IV, 37.

ago: ſ. **ago,** III. alqd, aliquid (22 St.) S. 114.

aio: ſ. nego.

anquiro: hominis .. mens ... semper aliquid aut anquirit aut agit; O I, 105. qui semper aliquid anquirunt, quod spectet ... ad bene ... vivendum; O II, 6.

appeto: fieri .. non posset, ut (parvi) appeterent aliquid, nisi ..; F III, 16. introduxit .., quibus commotus sapiens appeteret aliquid; F IV, 43. cum hoc proprium sit animantium, ut aliquid adpetant, quod sit naturae accommodatum; N I, 104.

audio: sive quae causa alia est, cur secundum quietem aliquid videre, audire, agere videamur; D II, 126. „quid ergo?“ inquit ille (Hirtius), ... „possumne aliquid audire?“ Fa 3. possumus audire aliquid an serius venimus? R I, 20. egone me audisse aliquid et didicisse non gaudeam? P 42.

cogito: num ... P. Decius ... aliquid de voluptatibus suis cogitabat? F II, 61.

cognosco: tum tenique poterit aliquid cognosci et percipi; F I, 64. si aut usu aliquid cognitum sit aut coniunctione aut similitudine aut collatione rationis; F III, 33. qnid ego de studiis dicam cognoscendi semper aliquid atque discendi? Lae 104.

commentor: incipiunt .. (parvi) commentari aliquid et discere; F V, 42.

comprobo: non .. id agitur, ut aliquid adsensu meo comprobem; A II, 126.

concedo: quibus etiam Diogenes Stoicus concedit aliquid, ut praedicere possint dumtaxat ..; D II, 90.

concludo quo modo quemquam aut conclusisse aliquid aut invenisse diceremus? A II, 27

conecto: cum deinceps ex primis *primi cuiusque* versus ‖ primis versuum, al. ‖ litteris aliqnid conectitur; D II, 111.

conscribo: nunc .. visum est mihi de senectute aliquid ad te conscribere; C 1.

considero: agendo aliquid considerandove (beatam vitam) quaeramus; F II, 41.

corrigo: si quis corrigere aliquid volet; N II, 87.

corrodo: si mures corroserint aliquid; D II, 59.

definio: cum aliquid definierint; A II, 43.

demo: ſ. addo.

depingo: cum sibi fingit aliquid et cogitatione depingit; A II, 51.

derogo: neque derogari ex hac (lege) aliquid licet; R III, 33.

describo: quotiens illum (C. Galum) lux noctu aliquid describere ingressum ... oppressit! C 49.

detraho: saltem aliquid de pondere detraxisset; F IV, 57. detrahere .. alteri aliquid ... magis est contra naturam quam mors; O III, 21.

dico: fortasse ... aliquid de maioribus tuis et de te ipso dices more maiorum; F II, 74. nisi .. ad haec .. dicere aliquid vis; F IV, 44. hic (Aristoxenus) ... dixit aliquid, quod ..; T I, 20. ut aliquid etiam de humatione et sepultura dicendum existimem; T I, 102. nihilne tibi videntur an aliquid dicere? — mihi vero dicere aliquid; T IV, 46. nisi tu aliquid dixisses; N I, 57. si quis aliquid ex sua re atque ex suo sermone dixerit; D II, 83. quae (ἀξιώματα) de re futura cum aliquid dicunt; Fa 1. aliquid sibi dicere (Epicurus) videtur, cum id dicat, quod omnium mentes aspernentur; Fa 47. de qua (educatione, disciplina) dicemus aliquid fortasse; L III, 29. aliquid etiam de hac distinctione dicendum est; O I, 122. ſ. dispicio. C. dignum; T III, 35.

differo: ea .. verba ... non ... easdem res significant, sed aliquid differunt; T III, 84. ſ. I, 1. differt.

disco: qui ... agendi aliquid discendique causa ... vigilias suscipere soleamus; F V, 54. ſ. audio; P 42. cognosco; Lae 104. commentor.

dispicio: si quis semel aliquid in divinatione dispexerit || dixerit, al. ||; D II, 108.

divino: semel aliquid esse ita divinatum, ut ..; D I, 71. II, 107.

do: aliquid etiam coronae datum; F IV, 74. quoniam dant aliquid, idque non parvum [vaticinationes cum somniis]; D I, 113. si aliquid dandum est voluptati; C 44.

doceo: geometrae cum aliquid docere volunt; T V, 18.

ecfero: quae ecferant aliquid ex sese; N II, 86.

efficio: ut altera (res) esset efficiens, altera autem quasi huic se praebens *ex* eaque efficeretur aliquid; A I, 24. neo vero aut, quod efficeret aliquid, aut, quod efficeretur, posse esse non corpus; A I, 39. haec, quae praeposita dicimus, partim sunt per se ipsa praeposita, partim quod aliquid efficiunt, partim utrumque; F III, 56. alia ob eam rem praeposita dicentur, quod ex se aliquid efficiant, ut pecunia; F III, 56. interesse .. aiunt, utrum eius modi quid sit, sine quo effici aliquid non possit, an eius modi, cum quo effici aliquid necesse sit; Fa 36. quarum (pecudum) opere || opera || efficitur aliquid ad usum hominum; O II, 11.

elicio: ſ. exprimo.

eligo: dum eligant aliquid, quod sequantur; F IV, 36.

eripio: qui eorum cuipiam, qui una latrocinantur, furatur aliquid aut eripit; O II, 40.

excogito: excogitavit aliquid? A II, 69.

expeto: cupiditas avide semper aliquid expetens (non multum differt ab amentia); T IV, 36.

exprimo: ut (disputationes) in utramque partem dicendo ... eliciant et tamquam exprimant aliquid; A II, 7.

exprobro: ſ. queror; Lae 71.

exspecto: a quibus aliquid exspectant; O II, 21. a se aut postulari aut exspectari aliquid suspicantur; O II, 69.

facio: cum .. artium aliud eius modi genus sit, ... ut moliatur aliquid et faciat; A II, 22. qui aliquid improbe faciat; F II, 57. ut ratio postulet agere aliquid et facere eorum; F III, 58. cum pie, cum amice, cum magno animo aliquid factum cognoscimus; F V, 62. quis nostrum dixerit ... melius esse turpiter aliquid facere cum voluptate quam honeste cum dolore? F V, 93. si qui forte ... aliquid fecerunt humanius; T III, 64. ut sine causa fiat aliquid; Fa 18. cum aliquid divitiarum, potentiae, dominationis, libidinis causa feceris; O III, 39.

fero: qui (Chremes) novum vicinum non vult »fodere aut arare aut aliquid ferre denique«; F I, 3. ſ. accipio; N III, 29.

fingo: licet ... fingere aliquid docendi causa; F IV, 38. ſ. depingo.

fugio: ea (natura) ... quid iudicat, quo aut petat aut fugiat aliquid, praeter voluptatem et dolorem? F I, 30.

furor: si quae bestiae furantur aliquid ex iis aut rapiunt; N II, 157. ſ. eripio.

gaudeo: ut is, qui propter me aliquid gaudeat, plus quam ego ipse gaudeat; F II, 108.

gero: privatim aliquid gerere malunt; F V, 57.

glorior: ut de me ipse || ipso || aliquid more senum glorier; C 82.

habeo: dicitur ... carere, cum aliquid non habeas et non habere te sentias; T I, 88. quodsi haberem aliquid, quod liqueret; N II, 3. si vacas animo neque habes aliquid, quod ..; D I, 10.

impertio: quae (iustitia) ... semper *impertit* aliquid || aliquid adfert ||; F I, 50.

invenio: invenire aliquid; T I, 22. ſ. concludo.

investigo: si modo investigari aliquid coniectura potest; Ti 10.

iubeo: cum cornix cecinerit, tum aliquid eam aut iubere aut vetare; A II, 128.

iudico: erat aequius Triarium aliquid de dissensione nostra iudicare; F II, 119.

loquor: nonne melius est de his (viris) aliquid quam tantis voluminibus de Themista loqui? F II, 68.

malo: cuius (amicitiae) est ea vis, ut, simul atque sibi aliquid alter maluerit, nulla sit; L I, 34.

molior: erat .. non facile agentis aliquid et molientis deos in aliarum formarum imitatione servare; N I, 77. qui (philosophi) deum semper agere aliquid et moliri volunt; O III, 102. videtis, ut senectus ... sit operosa et semper agens aliquid et moliens, tale scilicet, quale ..; C 26. ſ. facio; A II, 22.

moveo: cum machinatione quadam moveri aliquid videmus; N II, 97.

neglego: in quibus (rebus) neglectum est aliquid; F V, 15.

nego: ut (sapiens) neque neget aliquid neque aiat; A II, 104.

nolo: velle aliquid quempiam aut nolle sine causa; Fa 24.

obliviscor: quasi aliquid esset oblitus; O III, 113.

obtineo: ſ. I, 1. est; L III, 34.

opinor: idne malis, an aliquid opinaturum esse sapientem; A II, 68.

patefacio: se aliquid patefacturam, quod non appareat; A II, 44.

patior: ſ. accipio; N III, 29. — percipio: ſ. cognosco; F I, 64. — perficio: ſ. absolvo.

persuadeo: Plato .. hoc quoque legis putavit esse, persuadere aliquid; L II, 14.

pertineo: si iam concedamus aliquid vim caelestem ad eos, qui in terra gignuntur || gignantur ||, pertinere; D II, 93. ut .. ad quasdam res natura loci pertinet aliquid, ad quasdam autem nihil; Fa 8.

peto: ſ. fugio.

pono: ponere aliquid, ad quod audiam, ... volo; Fa 4. exempli causa ponatur aliquid, quod pateat latius; O III, 19.

possum: quamquam aliquid ipse poteram, tamen invenire malo paratiores; F II, 119.

postulo: cum aliquid ab amicis, quod rectum non esset, postularetur; Lae 35. ſ. exspecto; O II, 69. quaero; T IV, 48.

praepono: nec hoc posito non aliqua esse praeposita; F III, 53.
praetereo: cum praeterire aliquid maxumum vitium in dividendo sit; O I, 10.
proficio: si modo in philosophia aliquid profecimus; O III, 37.
prosum: si occupati profuimus aliquid civibus nostris; T I, 5.
quaero: apud ceteros .. philosophos, qui quaesivit aliquid, tacet; F II, 2. »conloquuntur, congrediuntur, quaerunt aliquid, postulant«; T IV, 48. quis est, qui aut bellatori aut imperatori aut oratori quaerat aliquid? T IV, 53.
queror: ni vererer, ne de me ipso aliquid viderer queri; O II, 67 quorum plerique aut queruntur semper aliquid aut etiam exprobrant; Lae 71.
relaxo: ut ... tu a contentionibus ... cotidie relaxes aliquid; L I, 11.
relinquo: aliquid relinquetur fortasse; T III, 13.
rodo: quasi vero quicquam intersit, mures diem noctem aliquid rodentes scuta an cribra corroserint! D II, 59.
rogo: quid, si te rogavero aliquid? nonne respondebis? T I, 17.
sapio: qui aut saperet aliquid aut ista didicisset; F I, 25.
sequor: ut maiores nostri ... Karthaginem ... funditus sustulerunt; nollem Corinthum, sed credo aliquid secutos, oportunitatem || opp. || loci maxume; O I, 35.
scio: nego .. scire nos sciamusne aliquid, an nihil sciamus, A II, 73. non solum scire aliquid artis est; L II, 47. videmusne, ... ut (pueri) aliquid scire se gaudeant? F V, 48. omnes, qui aliquid scire videntur, tamquam domini timentur; P 40.
scisco: de quo servi et latrones scivisse se aliquid dicerent; L III, 45.
scribo: cum statuissem scribere ad te aliquid hoc tempore, multa posthac; O I, 4. cum de senectute vellem aliquid scribere; C 2. cum .. saepe mecum ageres, ut de amicitia scriberem aliquid; Lae 4.
significo: inest in ranunculis vis et natura quaedam significans aliquid; D I, 15. quae est .. natura, quae volucris ... efficiat ut significent aliquid? D II, 80.
specto: ut spectare aliquid velimus et visere; T I, 44.
tango: si tactum aliquid erit de caelo; D II, 149.
traho: cum appetitus ille animi aliquid ad se trahere coeperit consulto, quod sibi obsit; F V, 28.
tribuo: tribuendum est .. his aliquid; F V, 72. nunc .. valetudini tribuamus aliquid; T I, 119. si est aliquid a deis inmortalibus hominum generi tributum; N I, 3. sin sit quispiam, qui aliquid tribuat voluptati; O I, 106. ut tribuamus aliquid voluptati; O III, 120.
valeo: istae .. artes, si modo aliquid valent, *id valent*, ut .. acuant ... ingenia; R I, 30.
veto: f. iubeo.
video: si nunc aut si etiam dormientes aliquid animo videre videamur; A II, 125. ut interdum veteres illi .. vates ... aliquid vidisse videantur; fr V, 95. f. audio; D II, 126.
violo: ipsum ... semper aliquid existimantem ab amico esse violatum || [semper ... violatum] ||; Lae 65.
viso: f. specto.
volo: omittamus contra omnino velle aliquid; F IV, 1. f. nolo.
elliptisch: tum Piso: quoniam igitur aliquid omnes, quid Lucius noster? inquit; F V, 5. si vero aliquid etiam —, tum || deliciarum, amorum || plane luctum omnem absterseris; T III, 43.
2. Dativ: adfero: quod .. motum adfert alicui; T I, 53. R VI, 27.
3. mit Präposition: refero ad: necesse est omnino officium aut fugiendi aut sequendi ad eorum aliquid referri; F V, 18.
III. nach Adjectiv: par: f. I, 1. est; A II, 55.

aliquo, irgendwohin: coicio: si innumerabiles unius et viginti formae litterarum vel aureae vel qualeslibet aliquo coiciantur; N II, 93.
conlinio: si cui propositum sit conliniare || collineare, al. || hastam aliquo aut sagittam; F III, 22.
deduco: si aliquo eum (animum mors) deducit, ubi sit futurus aeternus; C 66.

aliquot, einige: aetates: quod ... nostra .. res publica ... nec una hominis vita, sed aliquot constituta (esset) saeculis et aetatibus; R II, 2.
anni: et pro quaestore aliquot annos et in ipso bello (philosophiae deditus fuit); A II, 4. eum (Antiochum) secum et quaestor habuit et post aliquot annos imperator; A II, 4. qui (C. Flaminius) legem agrariam aliquot annis ante secundum Punicum bellum tribunus plebis tulerit invito senatu; A II, 13. te, hominem amicissimum ... et aliquot annis minorem natu, non dubitabo monere; A II, 61. Themistocles .. aliquot ante annos || annis || cum in epulis recusaret lyram, est habitus indoctior; T I, 4. si aliquot annis post idem ille liber captivis missus esset; T III, 54. aliquot annis antiquior Romulus et Remus, ambo augures, ut accepimus; D II, 80. aliquot ante annis ... inita ratio est, ut .. consules ... magistratu se abdicarent; R II, 61. si quis ... annis aliquot post inciderit in eundem morbum; O III, 92.
dies: in his locis ... post solstitium Canicula exoritur, et quidem aliquot diebus; D II, 93.
saecla: cum (Pythagoreorum disciplina) aliquot saecla in Italia Siciliaque viguisset; Ti 1. f. aetates.
somnia: „aliquot somnia vera", inquit Ennius, „sed omnia noenum necesse est"; D II, 127.

aliquotiens, mehrmals: aliquotiens iam iste locus a te tactus est; L II, 9.

aliter, anders, sonst: I. einfach: accido: si aliter, ut dixi, accidisset, qui possem queri? R I, 7.
adficio: interesse inter vigilantium visa et sobriorum et sanorum et eorum, qui essent aliter adfecti; A II, 53.
cado: cum sic aliquid cecidit, sic evenit, ut vel aliter cadere atque evenire potuerit; D II, 15.
comprendo: si ita erat comprensum, ut convelli ratione non posset, scientiam, sin aliter, inscientiam nominabat; A I, 41.
declaro: nec .. aliter aut regi civitas aut declarari animi magnitudo potest; O I, 72.
dico: neque nos contra sensus aliter dicimus ac Stoici; A II, 101. dici aliter non potest; F II, 96. L II, 12. Zeno id dixit esse ignem, non nulla deinde aliter, sed ea pauca; F IV, 12. nemo .. est, qui aliter dixerit, quin ..; F IV, 32. ain tandem? Attice, non es dicturus aliter? L II, 24.
evado: cum eadem (somnia) et aliis aliter evadant et idem non semper eodem modo; D II, 146.
evenio: quia nihil aliter possit, atque ab ea (necessitate) constitutum sit, evenire || † inter ||; A I, 29. quaero ... num aliter ac nunc eveniunt,

evenirent; Fa 6. quibusdam .. in rebus causis antegressis in nostra tamen esse potestate, ut illud aliter eveniat; Fa 45. quibus in rebus, cum causae antecesserint, non sit in nostra potestate, ut aliter illa || illae || eveniant, eas fato fieri; Fa 45. ſ. cado.

existimo: concedo ... cadere causa, si qui e nostris aliter existimant; F I, 55. quis .. de ipso sapiente aliter existimat, quin ... moveatur? F V, 32. quamquam Velleius aliter existimat; N II, 61.

explico: aliter .. explicari, quod quaeritur, non potest; F II, 18.

facio: aliter ampla domus dedecori saepe domino fit; O I, 139. quare id, quod feceris, necesse fuerit nec aliter facere potueris; O II, 68 nec facere aliter ullo modo possumus; O III, 101. illis quidem temporibus aliter facere (Regulus) non potuit; O III, 111.

fero: qui suos casus aliter ferunt, atque ut auctores aliis ipsi fuerunt; T III, 73.

habeo: multa ... longe .. aliter se habere, ac sensibus videantur; A II, 101. longe aliter se rem habere, atque hominum opinio sit; N III, 63.

iacio: qui ita talus erit iactus, ut cadat rectus, praepositum quiddam habebit ad finem, qui aliter, contra; F III, 54.

invenio: quod aliter non posset, quid in quaque re veri simile esset, inveniri; T II, 9.

iudico: an ingenia natura, virtutes et vitia, quae existunt ab ingeniis, aliter iudicabuntur? an ea non aliter, honesta et turpia non ad naturam referri necesse erit? L I, 46. aliter de illis ac de nobis iudicamus; O I, 30. cum re ac factis (maiores nostri) longe aliter iudicavissent; P 7.

iuro: quod .. ita iuratum est, ut ..., id servandum est; quod aliter, id si non fecerit, nullum est periurium; O III, 107.

loquor: hic loquebatur aliter atque omnes; F IV, 57.

moveo: aliter adpetitio ... moveri non potest; A II, 24.

nosco: aliter .. nosmet ipsos nosse non possumus; F V, 44.

observo: quod (externi) aliis avibus utuntur, aliis signis, aliter observant, alia respondent; D II, 83.

obsisto: qui (Epicurus) aliter obsistere fato fatetur se non potuisse, nisi ad has commenticias declinationes confugisset; Fa 48.

offendo: qui (Archytas) cum ad villam venisset et omnia aliter offendisset ac iusserat; R I, 59.

paro: quae (voluptas) vel aliter pararetur; F I, 47.

permaneo: aliter amicitiae stabiles permanere non possunt; Lae 74.

placeo: aliter .. vobis placet; F II, 41.

possum: soleo .., quod uno Graeci, si aliter non possum, idem pluribus verbis exponere; F III, 15. ſ. cado u. a.

rego: ſ. declaro.

scio: ain || an, al. || tu? aliter id scire non potes? — nullo modo; T V, 35.

scisco: prorsus maiorem quidem rem nullam sciscam aliter; L II, 24.

scribo: quod aliter heredem eum (sapientem) scripturus ille non esset; O III, 93.

sentio: nihil est .., de quo aliter tu sentias atque ego; F IV, 60. nemo aliter philosophus sensit, in quo modo esset auctoritas; D I, 86. si ita sensit, ut loquitur, est homo impurus; sin aliter, quod malo, oratio est tamen immanis; R III, 32.

sum: quod si aliter est; N II, 76. quod est longe aliter; L I, 47. neque .. aliter esset ius; O II, 42. aliter iustitia non esset; O II, 42. qui .. potest (ea natura) aliter esse optuma? N II, 36. an aliter haec enuntiatio vera esse non potest: „capiet Numantiam Scipio“, nisi ..? Fa 27.

teneo: ut eris in famulos, si aliter teneri non possunt; O II, 24. aliter .. teneri non potest, si qua || quae || ad virtutem est facta progressio; O III, 17.

trado: qui aliter ius civile tradunt; L I, 18.

videor: nisi aliter amicis videretur; F II, 55. nobis aliter videtur; recte secusne postea; F III, 44. an mihi aliter videri possit? L I, 35.

utor: te ... omnia probare, nisi quod verbis aliter utamur; F IV, 80.

ohne Verb: an hoc usque quaque, aliter in vita; F V, 91. vgl. comprendo. dico; F IV, 12. iacio. iuro. sentio; R III, 32. — II, 1. loquor.

II **distributiv**: 1. **zweimal**: contendo: ut .. cum civi aliter contendimus, si est inimicus, aliter, si competitor, ... sic ..; O I, 38.

fero: ut ... aliter ferant inveterata, aliter recentia; T IV, 39.

gaudeo: aliter .. Naevianus ille gaudet Hector, ... aliter ille apud Trabeam; T IV, 67.

loquor: quid ergo? aliter homines, aliter philosophos loqui putas oportere? quanti quidque sit, aliter docti et indocti, sed ..; F V, 89.

tollo: aliter leges, aliter philosophi tollunt astutias; O III, 68.

vivo: aliter .. cum tyranno, aliter cum amico vivitur; Lae 89.

2. **dreimal**: placeo: aliter Diodoro, aliter Philoni, Chrysippo aliter placet; A II, 143.

aliunde, von anderswoher: agito: quod .. ipsum agitatur aliunde, quando finem habet motus, vivendi finem habeat necesse est; T I, 53. R VI, 27.

arcesso: cur ea quoque (studia) arcessita aliunde ... videantur; T IV, 2.

disco: ne ea, quae repperisse || peperisse || ipsi putamur, aliunde didicisse videamur; T IV, 4.

gigno: nec esset id principium, quod gigneretur aliunde; T I, 54. R VI, 27.

mutuor: L. .. Crassus ... non aliunde mutuatus est, sed sibi ipse peperit maxumam laudem; O II, 47.

perficio: quam facile (illud) vel aliunde vel alio modo || [vel alio modo] || perfici vel omnino neglegi possit; T IV, 74.

peto: non esse verum aliunde finem beate vivendi ... peti; F IV, 47.

quaero: aliunde .. est quaerenda medicina, et maxime quidem ... ab iis, quibus ..; T II, 45. quae (virtus) si ... non ... omnia sua complexa nihil quaerat aliunde; T III, 37. aliunde mihi quaerendum est, ut .. esse deos ... discere possim; N III, 64.

sumo: quod multa intelleges etiam aliunde sumta meliora apud nos multo || [multo] || esse facta, quam ..; R II, 30.

alius, ein anderer, der eine — der andere (gen. aliae: ſ. B, I, 1. pecus): A. **einfach**: I. **bei Substantiven**: alqd: nihil esse idem, quod sit aliud; A II, 85. simul illud videtote, aliud habitum esse sepelire et urere; L II, 60.

aditus: est alius quoque quidam aditus ad multitudinem; O II, 31.

aestimatio: alia est .. propria aestimatio virtutis; F III, 34.

animal: eorum ipsorum ... nullum aliud animal pulchritudinem, venustatem, convenientiam partium sentit; O I, 14.

animans: rursus .. alius animans, qui eum (mundum) contineat, sit necesse est; Ti 12.

ardor: cum is ardor, qui est mundi, non agitatus ab alio neque externo pulsu, sed per se ipse ... moveatur; N II, 31.

ars: nulla .. arte alia id nec sapientia scire potuisset; D II, 14.

aves: quod (externi) aliis avibus utuntur, aliis signis, aliter observant, alia respondent; D II, 83. ista .. avis insectans alias avis ... semper ipsa postrema est; D II, 144.

bestiae: (bestiae) partim cursu et peragratione laetantur, congregatione aliae coetum quodam modo civitatis imitantur; F II, 109. quibus bestiis erat is cibus, ut aliis || alius || [generis] bestiis vescerentur; N II, 123.

bonum: aliud aliquod .. hominis summum bonum reperiendum est; F II, 109. dum ... alia autem illa divina (bona) longe lateque se pandant; T V, 76. quia, nisi quod honestum est, nullum est aliud bonum; F V, 79. tu .. paulo ante ne intellegere quidem te || te quidem || alia ulla (bona) dicebas; T III, 46.

causa: sunt aliae quoque causae; F I, 25. me alia quoque causa delectat; L II, 3. alia causa est eius, qui calamitate premitur, et eius, qui ..; O II, 61. heredum alia causa est; O III, 71. an esset hoc quidem proprium amicitiae, sed antiquior et pulchrior et magis a natura ipsa profecta alia causa; Lae 26. est .. nulla alia (causa) nisi opinio ... magni praesentis ... mali; T III, 61. quae .. est alia causa erroris tanti ... nisi quod ..? F II, 115. quae .. iis scribendi alia causa aut quod omnino consilium fuit? R III, 13. sive quae causa alia est, cur secundum quietem aliquid videre ... videamur; D II, 126. si ... ex eius (Galli) spoliis sibi et torquem et cognomen induit ullam aliam ob causam, nisi quod ..; F II, 73. nec ob aliam causam ullam boni improbis ... amici esse non possunt, nisi quod ..; Lae 74.

civitas: quae et apud nos et in aliis civitatibus ... observantur; C 63. nulla alia in civitate, nisi in qua populi potestas summa est, ullum domicilium libertas habet; R I, 47.

classis: Lacedaemonios classe illa amissa aliam parare posse; O I, 84.

commoditates: quae (commoda) percipiuntur ... fecunditate terrarum aliarumque commoditatum conplurium copia; N II, 13.

corpus: ut et, *qua* quodque movebitur corpus, *aliud* || quo quid movebitur corporum, *corpus* || cedat, et, qua quodque cesserit, aliud ilico subsequatur; A II, 125. ita figuratum corpus, ut excellat aliis; F V, 34.

curae: ſ. studia; T IV, 74.

curatio: alia quaedam sit ad eum admovenda curatio, et talis quidem, quae ..; T IV, 61.

cursor: ecce alius cursor; D II, 144.

cursus: ut quosdam ... amnes .. in alium cursum ... deflexos videmus; D I, 38.

decemviri: in annum posterum decemviros alios subrogaverunt; R II, 61.

decretum: proinde quasi sapiens nullum aliud decretum habeat! A II, 109.

dei: ut apud eum (Aristophanem) Sabazius et quidam alii dei peregrini iudicati e civitate eiciantur; L II, 37. ſ. homo; D I, 60.

dies: »alios ad dies ubertatem lactis feturaeque servanto«; L II, 20. si unus augur „alio *die*“ dixerit; L II, 31.

digitus: quia nec specie nec usu || speciem .. usum || alium quinque (digiti) desiderant; N I, 99.

dissimilitudo: est etiam alia cum his ipsis artibus sapientiae dissimilitudo; F III, 24. innumerabiles aliae dissimilitudines sunt naturae morumque; O I, 109.

divisio: etiam alia divisio est officii; O I, 8.

dolor: „summum“ .. (dolorem) dico, etiamsi decem atomis est maior alius; T II, 45.

dominus: si aliquando alio domino (domus) solita est frequentari; O I, 139. cum cupiditatis dominatus excessit et alius est dominus exortus ex conscientia peccatorum, timor; P 40.

domus: (consobrini, sobrini) in alias domos tamquam in colonias exeunt; O I, 54. si ex hac in aliam haud paulo meliorem domum sine mora demigrare (volumus); fr V, 97.

exitia: si non nulli reperiuntur, qui aut laqueos aut alia exitia quaerant; F V, 28.

explanator: neque est quaerendus explanator aut interpres eius (legis) alius; R III, 33.

figura: hanc aequabilitatem motus ... in alia figura non potuisse servari; N II, 48. posse fieri, ut (mundus) sit alia figura; N II, 48. quod nulla alia figura domicilium mentis esse possit; N I, 76. quae (figura) sola omnis alias figuras complexa continet; N II, 47. numquam vidi .. animam rationis consiliique participem in ulla alia nisi humana figura; N I, 87.

filum: aliud quoddam filum orationis tuae; Lae 25.

finis: qui sibi alios proposuerunt fines bonorum; F V, 57. alius .. finis verae amicitiae constituendus est; Lae 59.

forma: erat .. non facile agentis aliquid et molientis deos in aliarum formarum imitatione servare; N I, 77. quae .. forma alia occurrit umquam aut vigilanti cuiquam aut dormienti? N I, 46.

fortitudo: quae est .. alia fortitudo nisi animi adfectio ... patiens? T V, 41.

genus: nihil est .., quod de suo genere in aliud genus transferri possit; A II, 50. eademne (sitienti voluptas est), quae restincta siti? — immo alio genere; F II, 9. nunc .. aliud iam argumentandi sequamur genus, ut ..; F V, 46. in hoc .. genere nescio quo pacto magis quam in aliis suum cuique pulchrum est; T V, 63. quae quamquam ex alio genere sunt, tamen divinationi sunt similiora; D I, 13. fit illa factio, genus aliud tyrannorum; R I, 68. quod te ipse mutasti et aliud dicendi instituisti genus; L I, 11. ſ. bestiae; N II, 123. quarum (rerum caelestium) spectaculum ad nullum aliud genus animantium pertinet; N II, 140. neque (virtus est) alio ullo in genere || ingenio || praeterea; L I, 25.

homo: docti homines ... aperuerunt sibi reditum in hunc locum, sicut alii, qui ..; R VI, 18. ut aut cum matre corpus miscere videatur aut cum quovis alio vel homine vel deo, saepe belua; D I, 60.

ingenium: ſ. genus; L I, 25.

initium: quoniam ... tibi aliud dicendi initium sumendum est; L II, 1.

inlecebrae: stupra ... nullis excitari aliis inlecebris nisi voluptatis; C 40.

interpres: ſ. explanator.

intervallum: quantum ... (luna) alio intervallo distet a sole; D II, 91.

iussa: et hoc et alia iussa ac vetita populorum vim habere ad recte facta vocandi; L II, 9.

laetitia: potuit accidisse alia quoque laetitia, qua (galli) ad cantum moverentur; D II, 56.

levatio: nostros .. acerbissimis doloribus ... alia nulla potuit inveniri levatio; T V, 121.

lex: a parvis ... didicimus „SI IN IUS VOCAT“ atque || atque alia || eius modi „leges“ alias nominare; L II, 9. nec .. iam aliam esse ullam legem puto habendam; L II, 13.

liber: in alio .. libro ... (Epicurus) scribit his verbis; F II, 20. aliis .. libris rationem quandam per omnem naturam rerum pertinentem vi divina esse adfectam (Zeno) putat; N I, 36. quod .. in aliis || illis, iis || libris feci, qui sunt de natura deorum; Fa 1. de amicitia alio libro dictum est, qui inscribitur Laelius || [qui inscr. Lael.] ||; O II, 31. quod alio quodam libro fecimus; O II, 6.

litterae: postremo aliquos futuros suspicor, qui me ad alias litteras vocent; F I, 1.

locus: sed cum hoc (Antiocho) alio loco plura; A II, 71. idem (philosophus) natura victus ... dicit alio loco id; F II, 49. quod alio loco fortasse tractabimus; T III, 84. cetera ... et hoc loco et aliis parata vobis erunt; T III, 84. aliis haec locis satis accurate a nobis dicta sunt; T IV, 1. de ceteris studiis alio loco .. dicemus; T IV, 5. ut aliis locis de virtute .. diximus; T IV, 34. etsi alio loco disputata sunt; T V, 18. quid cuique igitur consentaneum sit, alio loco; T V, 22. „sin quis extiterit, alio in loco et apud alios sit"; T V, 105. dictum est omnino de hac re alio loco diligentius; N I, 12. quem (mundum) alio loco ipse (Aristoteles) designarit deum; N I, 33. hic idem (Zeno) alio loco aethera deum dicit; N I, 36. planius (Ennius nuncupat) quam alio loco idem; N II, 65. docet idem alio loco: »Graiugena de istoc aperit ipse oratio«; N II, 91. id quod alio loco ostendetur; D I, 127. sed de auspiciis alio loco, nunc de fulgoribus; D II, 43. sed erit hoc de genere nobis alius aptior dicendi locus; R II, 48. sunt a nobis alio loco disputata; O I, 6. de quo (decoro) alio loco plura dici solent; O I, 97. sed de hoc ... alio loco pluribus, nunc ad propositum; O III, 119. quod aliis quoque multis locis reperietur; T III, 10. multis aliis locis ... Metrodorum tam aperte (locutum esse) quam paulo ante te; N I, 86. hoc ego loco multisque aliis quaero a vobis, ... quid sit ..; L II, 52. tu .. et istum (locum repetes) .. et si quem alium praeteriero; L III, 30. ut ... in alium quendam locum ex his locis morte migretur; T I, 97.

magistratus: nullis aliis adiunctis magistratibus; R II, 62.

medicina: si nulla reperietur alia medicina; O I, 136.

membrum: ei (mundo deus) nec manus adfixit ... nec pedes aut alia membra; Ti 19. num aliud quodpiam membrum tumidum ac turgidum non vitiose se habet? T III, 19.

merces: vult plane virtus honorem, nec est virtutis ulla alia merces; R III, 40.

modus: cum ... eaedem res maneant alio modo; F IV, 22. ut in actionibus praescribi solet, „DE EADEM RE [FECIT] ALIO MODO"; F V, 88. nec .. deus ipse ... alio modo intellegi potest nisi mens soluta quaedam et libera; T I, 66. fr IX, 10. dicitur .. alio modo etiam carere; T I, 88. idem alio modo dicentibus Stoicis; T IV, 6. quam facile (illud) vel aliunde vel alio modo || [vel alio modo] || perfici vel omnino neglegi possit; T IV, 74. aliis modis easdem res efferre possumus; Fa 16. (Carneades) premebat alio modo; Fa 31. sentit idem, quod Xenocrates, ... loquitur alio modo; L I, 55. uterque alio quodam modo (sapiens appellabatur); Lae 6. te .. alio quodam modo ... esse sapientem; Lae 6 (7). nutrices et paedagogi ...; qui neglegendi quidem non sunt, sed alio quodam modo *aestimandi* || modo * ||; Lae 74. quonam enim alio modo *καταληπτόν* diceres? A I, 41.

morbi: ut omittam alios (morbos); T III, 5.

mortalis: quod multis iam ante saeculis nullo alio de mortali homines credidissent; R II, 20.

natura: omnia haec tum intereunt, cum in naturam aliam convertuntur; N III, 31. ſ. vita. multae .. aliae naturae deorum ... a maioribus nostris constitutae nominataeque sunt; N II, 60. nulla se alia admiscente natura; N III, 36. quae (intellegentia atque ratio) nisi in animo nulla alia in natura reperiantur; Ti 50. aut vero alia quae natura mentis et rationis expers haec efficere potuit? N II, 115.

naves: idem (Diagoras) ... ostendit eis (vectoribus) in eodem cursu multas alias (naves) laborantis; N III, 89.

negotia: ſ. studia; T IV, 74.

nomen: aut .. nova sunt rerum novarum facienda nomina aut ex aliis transferenda; A I, 25. quae tu si alio nomine vis vocare, non || nihil || repugno; A fr. 19. quibus rebus eandem vim tribueret, alia nomina imponentem; F IV, 21 (Stoici) nominibus aliis easdem res secuti sunt; F V, 22. in augurum precatione Tiberium, ... Nodinum, alia propinquorum fluminum nomina videmus; N III, 52. haec tot et alia plura nonne inutile est vitiorum subire nomina? O III, 57. nec hercule invenio, quo nomine alio (amor) possit appellari; T IV, 68.

norma: nos legem bonam a mala nulla alia nisi naturae norma dividere possumus; L I, 44.

notio: cum (carere) sic tamquam in febri dicitur alia quadam notione verbi; T I, 88. neque ulla alia huic verbo ... subiecta notio est nisi ... cumulata bonorum complexio; T V, 29 (28).

oracula: *ex* quo licet existimare in aliis quoque oraculis Delphicis || [Delph.] || aliquid non sinceri fuisse; D II, 118.

partes: cum (lingua sonos) et ad dentes et ad alias partes pellit oris; N II, 149.

peccata: alia quaedam dicent, credo, magna antiquorum esse peccata; F IV, 20.

perfugium: quae (domus) spectat in nos solos neque aliud ullum potest habere perfugium; O I, 58.

perversitas: si qua est alia magna perversitas; O I, 145.

philosophia: si ullam aliam (philosophiam) probavissent praeter eam, quae ..; F III, 11,

philosophi: sunt .. alii philosophi, et ii quidem magni atque nobiles, qui ..; N I, 4. quia commune hoc est argumentum aliorum etiam philosophorum; N I, 64. in qua (perpetua peregrinatione) aetates suas philosophi nobilissimi consumpserunt, Xenocrates, Crantor, innummerabiles alii; T V, 107. commune nobis est cum multorum aliorum philosophorum sententiis; F III, 36.

pilus: nullum esse pilum omnibus rebus talem, qualis sit pilus alius; A II, 85.

poëta: ea (Medea) tamen apud alium poëtam patri dicere audet ..; T IV, 69.

populi: ut || et || iam omittam alios, noster hic populus ..; R III, 24.

portenta: multa .. alia portenta apud eosdem (Aegyptios) et cuiusque generis beluas numero consecratas deorum; R III, 14.

principium: ego rursus quasi ab alio principio sum exorsus dicere ..; D II 101. principium extinctum nec ipsum ab alio renascetur nec ex se aliud creabit; R VI, 27.

Pronoea: Pronoea .. vestra .. si est *eadem* ...; sin alia est ..; N I, 20.

prudentia: prudentiam.., quam Graeci *φρόνησιν* dicunt || *φρόνησιν* ||, aliam quandam intellegimus; O I, 153.

quaestio: haec alia quaestio est; T III, 11. alia est ea quaestio; N I, 113. cognosce alias quaestiones, auri Tolossani, coniurationis Iugurthinae; N III, 74.

ratio: si nulla visa sunt probabilia, quae falsa sint, alia ratio est; A II, 48. quodsi Graeci leguntur a Graecis iisdem de rebus alia ratione compositis; F I, 6. alia quoque ex ratione, et quidem physica, magna fluxit multitudo deorum; N II, 63. si illi, ... † fateantur tamen eas (adsensiones) non sine viso antecedente fieri, alia ratio est; Fa 44. aliam rationem esse civium reliquorum; O III, 28. si ... natura ... eam (requietem) posset alia quadam ratione consequi; F V, 54. a natura .. alia quaedam ratio est, quae docet ..; D I, 129. quamquam tum quidem vel aliae quaepiam rationes honestas nobis ... actiones darent; A ep. 2.

res: quid, quod res alia tota est? F II, 28. nec id ob aliam rem, sed propter ipsos; F V, 46. si propter alias res virtus expetitur; L I, 52. quod in aliis rebus aliisque sententiis versaris atque ille (Plato); L II, 17. qui ... aliis de rebus disserere soleamus; O II, 7. »aliis rebus pietatem colas«; O III, 82. non .. debent esse amicitiarum sicut aliarum rerum satietates; Lae 67. si quaesitum ex eo (sapiente) sit ... multis .. aliis de rebus; A II, 110. id .. cum multis aliis rebus, tum e pontificio iure ... intellegi licet; T I, 27. multa extis admonemur multisque rebus aliis; N II, 166. quod (summum bonorum) ipsum nullam ad aliam rem, ad id autem res referuntur omnes; F I, 42. si ea nullam ad aliam rem nisi ad voluptatem conquiruntur; F II, 111. nos .., cum ea laudemus, nulla alia re nisi honestate duci; F V, 64. ipsum .. (principium) nulla ex re alia nasci potest; T I, 54. R VI, 27. vita ... nulla alia re nisi inmortalitate ... cedens caelestibus; N II, 153. Spartam nulla re alia nisi avaritia esse perituram; O II, 77. habet natura ut aliarum omnium rerum || rer. om. || sic vivendi modum; C 85. num illa definitio possit in aliam rem transferri quamlubet; A II, 43. ut ea vis diligendi ad aliam rem quampiam referatur, non ad eum ipsum, qui sese diligat; F V, 30. *ut* propter aliam quampiam rem, verbi gratia propter voluptatem, nos amemus; F V, 30. neque ulla alia in re nisi in natura quaerendum esse illud summum bonum; A I, 19. nec rem ullam aliam per se expetendam (esse); F V, 73. si ulla alia de re obscura adfirmare possem; T I, 60.

res publica: sin quae necessitas huius muneris alicui rei publicae obvenerit ⟨malo enim || enim alii || quam nostrae ominari⟩; O II, 74.

sapientia: f. ars.

senes: quod ... nostros senes commemorare audivi ab aliis senibus auditum; Lae 88.

sententiae: f. res; L II, 17.

sermo: non mihi videtur ... alius nobis sermo esse quaerendus; R I, 19. quae .. eorum (siderum) sit conlocatio, in sermonem alium differendum est; Ti 30.

servi: ut in magna familia sunt alii lautiores ... servi, sed tamen servi, ut atrienses, ... sic ..; P 37.

sidera: septem alia (sidera) suos quaeque tenere cursus; T V, 69.

signa: f. aves; D II, 83.

sollicitudines: f. studia; T IV, 74.

species: a natura habemus omnes omnium gentium speciem nullam aliam nisi humanam deorum; N I, 46. nullam aliam nobis de deo cogitantibus speciem nisi hominis occurrere; N I, 81.

studia: abducendus .. est non numquam ad alia studia, sollicitudines, curas, negotia; T IV, 74. sunt alia (studia) liberiora; R I, 30.

Tellus: terra ipsa dea est et ita habetur; quae est enim alia Tellus? N III, 52.

tempus: nisi ... istis .. alio tempore responsurus essem; F IV, 62. in aliud tempus ea quaestio differatur; F V, 45. ut, si quam habent ulciscendi vim, differant in tempus aliud; T IV, 78. cuius (Pythagorae) de disciplina aliud tempus fuerit fortasse dicendi; T V, 10. tertium et quartum, quia maiora sunt, puto esse in aliud tempus differenda; N II, 3. interpellare te ... nolo, sed sumemus tempus aliud; N III, 65. quarum (rerum) consolatio et maior est et in aliud tempus differenda; C 1.

testes: cum datis testibus alii tamen citarentur; F II, 62.

toleratio: quorum (dolorum) alia toleratio est verior; F II, 94.

verbum: quibus (verbis) ut aliis multis consuetudo iam utitur pro Latinis; A I, 25. numine, sive quod est aliud verbum, quo planius significem, quod volo; L I, 21.

vetita: f. iussa.

via: ii, qui alia via fugerant; D I, 123.

viri: cuius etiam similis (fuisset) P. Crassi ... nepos multorumque aliorum clarorum virorum ... nepotes et filii; T I, 81.

vis: aliam .. quandam vim motus (atomi) habebant a Democrito inpulsionis; Fa 46.

visum: cui (viso vero) non adpositum sit visum aliud, quod ab eo nihil intersit; A II, 83.

vita: nos ... in hanc vitam ex alia vita et natura profectos alios gloriae servire, alios pecuniae; T V, 9.

vitium: omnium insipientiam, iniustitiam, alia vitia similia esse; F IV, 21. quae genera (rerum publicarum) primum sunt in iis singula vitiis, quae ante dixi, deinde habent perniciosa alia vitia; R I, 44. quom severitas eorum (morum) ob alia vitia cecidisset; L II, 38. ad aliud nos unum certum vitium consuetudo Latina traduceret; F III, 40.

vocabulum: omne .. caelum sive mundus, sive quo alio vocabulo gaudet, hoc a nobis nuncupatus sit; Ti 4.

voluptas: ut (sapiens) .. reiciendis voluptatibus maiores alias consequatur; F I, 33. si quae sunt aliae (voluptates); F II, 106. sive quae aliae voluptates in toto homine gignuntur quolibet sensu; T III, 41. tum eam ipsam vis, ... tum aliam quandam summam voluptatem; F II, 75.

II. **mit Genetiv:** adversariorum: f. III. quis; A fr. 20. — boni: f. III. quippiam.

generis: haec et alia generis eiusdem ita defenditis, ut ..; N III, 62. ut ... omnia ... anquirat et paret, ut pastum, ut latibula, ut alia generis eiusdem; O I, 11. sunt inanima, ... ut ea, quae gignuntur e terra, ut alia generis eiusdem; O II, 11.

mali. f. III. quippiam.

modi: haec .. aliaque eius modi ex vetere Graeciae fama collecta sunt; N III, 60.

negotii, vitii: f. III. nihil; F II, 69. C 25.

III. **mit Adjectiv, Pronomen, Particip** (mortalis, visum f. I): aliquid: ut id ipsum, quod erat bonorum ultimum, aliud aliquid acquireret; F IV, 46.

melius: sit aliud necesse est melius vita beata; T V, 50.

complures: Romulum nostri aliosque compluris (deos habent); N III, 39. — quod idem || item, autem || in poëmatis, in picturis usu venit in aliisque compluribus; O III, 15.

decorum: et generale quoddam decorum intellegimus ... et aliud huic subiectum; O I, 96.

ecquidnam: secernere .. a corpore animum ecquidnam *est nisi* || quam || mori discere? T I, 75.

honestum: f. quidquam; F II, 50.

humanius: attulisti aliud humanius horum recentiorum; F II, 82.

innumerabiles: multo .. tardius fama deseret ... Paulum, Catonem, Laelium, innumerabilis alios; T I, 110. hinc Cn. et P. Scipiones, hinc M. Marcellus, innumerabiles alii; O I, 61. quid? Africanus maior, *quid*? minor, ... quid? innumerabiles alii ... cogitassene quicquam in vita sibi esse expetendum, nisi quod laudabile esset || esse || ..., videntur || videtur, videretur || ? P 12. — haec et alia innumerabilia cum audiam; A II, 141. haec .. at alia innumerabilia cum cernimus; T I, 70.

interiecta: his ipsis alia interiecta et media numerabat; A I, 36.

maiora: colorum .. et figurarum * ... ordinem ... oculi iudicant, atque etiam alia maiora; N II, 145. in illo (Africano) alia maiora; O II, 76.

media: ſ. interiecta.

multi: an quia delectat Ennius, Pacuvius, Attius, multi alii? A I, 10. legimus .. Diogenem, Antipatrum, Mnesarchum Panaetium, multos alios; F I, 6. quod ... singuli fuissent fere, qui ..., ut .. Minos, ... tum Solo, tum Clisthenes, tum multi alii; R II, 2. deorum .. iudicia solent ... proferre de morte ... Herodoto auctore aliisque pluribus; T I, 113. cum et Philus et Manilius adesset et alii plures; Lae 14. — Epicurus hoc viderit et alia multa; A II, 19. homines ..., etsi aliis multis, tamen hoc uno plurimum a bestiis differunt, quod rationem habent; F II, 45. qui valetudinem, vires, divitias, gloriam, multa alia bona esse dicant, laudabilia non dicant; F IV, 49. facete M. Piso ... et alia multa et hoc modo || loco || Stoicos irridebat; F IV, 73. invenire aliquid et tam multa alia meminisse || et meminisse, et tam multa alia ||, amare odisse ... in horum quattuor generum inesse nullo putat; T I, 22. »multa alia victrix nostra lustravit manus;« T II, 22. praeclare nostri, ut alia multa, molestiam, sollicitudinem ... aegritudinem nominaverunt; T III, 22. Empedocles .. multa alia peccans in deorum opinione turpissume labitur; N I, 29. »† item alia multa: »Silvani || »delphini« item alia multa: »Silvani« || melo consimilem ad aures cantum et auditum refert;« N II, 89. umorem .. (nares) semper habent ad pulverem multaque alia depellenda non inutilem; N II, 145. ut alia nos melius multa quam Graeci, sic ..; D I, 1. nonne cum multa alia mirabilia, tum illud in primis? D I, 16. medici signa quaedam habent ex venis et spiritu aegroti multisque ex aliis futura praesentiunt; D II, 145. multa .. alia multis locis diutius commemoratione manent quam natura stare potuerunt; L I, 2. ex quibus multisque aliis perspicuum est ..; O II, 14. ex quo et multis aliis intellegi debet utilitatum comparationes fieri solere; O II, 89. ſ. B, III, 1. loci. tum et illa dixit Antiochus ... et alia plura; A II, 12.

nemo: nemone .. umquam alius ovum somniavit? D II, 134.

nihil: nihil aliud video, quod agere possimus; A I, 11. hominem natum ad nihil aliud esse quam || ad || honestatem; A fr. 20. quin ... beate vivere nihil aliud sit nisi cum voluptate vivere; F I, 54. quae (philosophia) nihil aliud in bonis haberet || habet || nisi honestum, nihil nisi turpe in malis; F III, 11. qui (Stoici) nihil aliud in bonorum numero nisi honestum esse voluerunt; F III, 36. ut ... nihil aliud legere debeat; F IV, 7. quibus nihil est aliud propositum nisi rectum atque honestum; F IV, 46. nihil est .. aliud, quam ob rem mihi percipi nihil posse videatur, nisi quod ..; F V, 76. ex quo effici volt Socrates, ut discere nihil aliud sit nisi recordari; T I, 57. ita nihil est aliud discere nisi recordari; T I, 58. ut verear, ne homini nihil sit non malum aliud, certe sit nihil bonum aliud potius; T I, 76. si (in animis) nihil esset aliud, nihil esset homine deformius; T II, 47. nihil aliud dicent nisi eam viam, qua efficiantur eae voluptates, quas supra dixi; T III, 42. cum diligenter necopinatorum naturam consideres, nihil aliud reperias nisi .. videri ..; T III, 52. ut, ... nisi honestum quod sit, nihil aliud sit bonum; T V, 18. nihil est .. aliud, quod praedicandum et prae se ferendum sit; T V, 50. si nihil aliud quaereremus, nisi ut deos pie coleremus et ut superstitione liberaremur; N I, 45. nihil aliud dicis nisi: „numquam vidi solem aut mundum beatum"; N I, 96. habet .. (deus) nihil aliud, quod agitet in mente; N I, 114. deum nihil aliud in omni aeternitate nisi „mihi pulchre est" ... cogitantem; N I, 114. cum sit nihil aliud, quod lubenter agere possim; D I, 11. cum aliud nihil ex tanta praeda domum suam (M. Marcelli avus) deportavisset; R I, 21. cum ... artificem ... nihil aliud cogitare, meditari, curare videam, nisi quo sit in illo genere melior; R I, 35. est .. virtus nihil aliud nisi perfecta et ad summum perducta natura; L I, 25. bellum .. ita suscipiatur, ut nihil aliud nisi pax quaesita videatur; O I, 80. est .. amicitia nihil aliud nisi omnium divinarum humanarumque rerum cum benivolentia ... consensio; Lae 20. amare .. nihil est aliud nisi eum ipsum diligere, quem ames, ... nulla utilitate quaesita; Lae 100. nihil est aliud bene et beate vivere nisi honeste et recte vivere; P 15. ſ. **ago**, III, alqd, nihil aliud (4 St.) S. 114, b. aliud negotii nihil habemus; F II, 69. »senectus, si nil quicquam aliud viti adportes tecum, cum advenis;« C 25.

non nulli: Aristonis, Pyrrhonis, Erilli non nullorumque aliorum (sententiae) evanuerunt; T V, 85.

nullus: multa .. saecula postea sic viguit Pythagoreorum nomen, ut nulli alii docti viderentur; T I, 38. — humanus .. animus ... cum alio nullo nisi cum ipso deo ... comparari potest; T V, 38.

permulta: permulta alia colligit Chrysippus; T I, 108. cum machinatione quadam moveri aliquid videmus, ut sphaeram, ut horas, ut alia permulta; N II, 97. sed haec vetera et alia permulta; N III, 80. habes et respersionem pigmentorum et rostrum suis et alia permulta; D II, 48.

quidam: modo (Aristoteles) mundum ipsum deum dicit esse, modo alium quendam praeficit mundo; N I, 33. perfacile *ut* appareat aliud quiddam iis (bestiis) propositum, non voluptatem; F II, 109.

quid? quid est enim aliud esse versutum? F II, 54. quid ergo aliud intellegetur, nisi uti ne quae pars naturae neglegatur? F IV, 41. quid quaerens aliud nisi vitam beatam? F V, 87. philosophia ... quid est aliud nisi, ut Plato, donum, ut ego, inventum deorum? T I, 64. quid aliud agimus, cum a voluptate, id est a corpore, .. sevocamus animum, ... quid, inquam, tum agimus, nisi animum ad se ipsum advocamus? T I, 75. quid hos aliud placavit, nisi quod luctum et maerorem esse non putabant viri? T III, 71. „quid aliud," inquit Aristoteles, „in bovis, non in regis sepulcro inscriberes"? T V, 101. praesensiones rerum futurarum quid aliud declarant nisi hominibus ea ostendi? N II, 7. quid enim oves aliud adferunt, nisi ut ... homines vestiantur? N II, 158. canum ... tanta alacritas in venando quid significat aliud nisi se ad hominum commoditates esse generatos? N II, 158. quid est enim aliud fors, quid fortuna, quid casus, quid eventus, nisi cum sic aliquid ceci

dit. ... ut ..? D II, 15. quid est aliud nolle moneri a Iove nisi efficere, ut ..? D II, 78. quid enim illum (Ti. Gracchum) aliud perculit, nisi quod potestatem intercedenti collegae abrogavit? L III, 24. quid est aliud aliis sua eripere, aliis dare aliena? O II, 83. quid est enim aliud erranti viam non monstrare, ... si hoc non est? O III, 55 (54). quid est enim aliud Gigantum modo bellare cum dis nisi naturae repugnare? C 5.

quis: cum ei (Themistocli) Simonides an quis alius artem memoriae polliceretur; F II, 104. ut mihi Platonis illud, seu quis dixit alius, perelegans esse videatur; R I, 29. Q. Fabium Labeonem seu quem alium ... arbitrum Nolanis ... a senatu datum; O I, 33. Epicurus vel quis alius adversariorum negabit; A fr. 20. — sive tu probabilem visionem, ... sive aliud quid proferes, quod sequare; A II, 33. sin aliud quid voles, postea; F IV, 2. nisi quid aliud tibi videtur; T III, 7. num quid est aliud? T III, 37. nisi Quintus aliud quid nos agere mavult; L I, 13. si quid aliud attentius cogitet, non reprehendatur; O I, 144.

quippiam: aut honoribus aucti aut re familiari, aut si aliud quippiam nacti sumus fortuiti boni aut depulimus mali; N III, 87.

quidquam (quicq.): qui .. nec quidquam aliud numeraret in bonis; A I, 35. nec quidquam aliud videndum est nobis, ... nisi ne quid ... de opera publica detrahamus; A II, 6. neque nostrae disputationes quidquam aliud agunt, nisi ut ... eliciant aliquid, quod ..; A II, 7. ut ... quicquam aliud honestum intellegat, nisi quod sit rectum; F II, 50. cum (Zeno) ... nec quicquam aliud esse bonum dixisset, nisi quod esset honestum; F IV, 54. neque aliud est quicquam, cur incredibilis iis animorum videatur aeternitas, nisi quod nequeunt ..; T I, 50. neque .. est quicquam aliud praeter mundum, cui nihil absit; N II, 37. haec ... vis ... homini profecto est nec alii cuiquam a dis inmortalibus data; N II, 163. nec vero quicquam aliud adfertur, cur ea, quae dico, divinandi genera nulla sint, nisi quod difficile dictu videtur, quae ..; D I, 85. nec quicquam aliud est philosophia, si interpretari velis, praeter studium sapientiae; O II, 5. nec eas (aures tuas), si fieri possit, quicquam aliud audire; O III, 5. num quis existat, ... cui .. praeter officium fortis et magni viri quicquam aliud propositum fuisse videatur? P 12. ſ. nihil; C 25.

severum, triste: aliud ex silvis severum et triste; fr V, 90.

simile: ecce aliud simile dissimile; F IV, 76.

IV. **alicui: a. masc.: 1. Subject:** appellant: non nulli aegritudinis partem quandam metum esse dicebant, alii autem metum praemolestiam appellabant; T IV, 64.

compilant: tot milia latrocinantur morte proposita, alii omnia, quae possunt, fana conpilant; N I, 86.

consequitur: cum aut se non idem videat consecutum, quod alium, aut alium idem, quod se; T IV, 46.

dedunt: ſ. opinantur.

desiderant: cum et idem, qui consuerunt, et idem illud alii desiderent; O II, 55.

dicunt: posuisti etiam dicere alios foedus quoddam inter se facere sapientis, ut ..; F II, 83. credo equidem etiam alios tot saeculis, sed, quod || in || litteris exstet, Pherecydes Syrius primum || primus || dixit ..; T I, 38. alios .. dicere aiunt multo etiam inhumanius; Lae 46.

dissentiunt: non possumus, quin alii a nobis dissentiant, recusare; A II, 7.

efficit: in sermonibus alium [quemque] || aliquem ||, quamvis praepotens sit, efficere, ut unus de multis esse videatur; O I, 109.

errant: ipsene (Aristoteles) errat an alios vult errare? D I, 53.

existimant: sunt .. quidam ...; alii autem ... non existimant oportere nimium nos causae confidere, sed ... putant; F I, 31.

exoritur: ecce alius exoritur e terra, qui matrem dormire non sinat; T I, 106.

ferunt: pueri ferunt gloria ducti, ferunt pudore alii, multi metu; T II, 46.

habet: cum sit ... obtrectantis .. angi alieno bono, quod id etiam alius habeat; T IV, 56.

languescit: hebes acies est cuipiam oculorum, corpore alius languescit || nescit ||; F IV, 65.

loquuntur: quid de te alii loquantur, ipsi videant, sed loquentur tamen; R VI, 25.

negant: alii .. negabant se pro hac evidentia quidquam priores fuisse dicturos; A II, 17. alii cum eas voluptates ... negarent esse per se ipsas tam expetendas, quam nostras expeteremus; F I, 66. quidnam dici potest, quam ob rem C. Fabricio tolerabilis ea (paupertas) fuerit, alii negent se ferre posse? T III, 56.

obsistunt: quibus (vitiis) alii non facile possunt obsistere; O II, 37.

opinantur: quod alii rectum opinantes aegritudini se solent dedere, id hi turpe putantes ..; T III, 71.

petunt: ea dant, ... quae ipsi non habent, unde alii petunt; R I, 47.

possidunt: quorum bona alii possederant; O II, 81.

possunt: ſ. obsistunt.

potitur: est aemulatio aegritudo, si eo, quod concupierit, alius potiatur, ipse careat; T IV, 17.

prospiciunt: natura futura praesentiunt ...; alii autem in re publica exercitati ... orientem tyrannidem multo ante prospiciunt; D I, 111.

putat: putat aliquis esse voluptatem bonum, alius autem pecuniam || [putat ... pecuniam] ||; T IV, 60. ſ. existimant.

referunt: alii rursum isdem a principiis omne officium referent ..; F V, 19.

respondet: responderet .. alius fortasse se ... anteponere; T V, 55.

solent: ſ. opinantur.

sumit: tu .. sumebas nisi in hominis figura rationem inesse non posse; sumet alius nisi in terrestri; N I, 98.

sunt: quamquam (Catuli) erant litterati; sed et alii; O I, 133.

veniunt: ante quam veniunt alii; R I, 15.

vident: cum alii saepe, quod ante pedes esset, non viderent, ille ..; T V, 114.

vivunt: quaesivi .. viveretne ipse et Paulus pater et alii, quos nos extinctos || esse || arbitraremur; R VI, 14.

volunt: alii voluptatem finem esse voluerunt; A II, 131.

ohne Verb: respondent .... alii autem elegantius; A II, 32.

2. **nach Verben: a. Accusativ:** appeto, complector: cura ... alios .. appetens atque complectens; F V, 67.

circumvenio, convenio: cum Palamedem, cum Aiacem, cum alios iudicio iniquo circumventos convenirem; T I, 98.

deterreo: vellem (Epicurus) ... ne deterruisset alios a studiis; F I, 26.

doceo: ut ... ea, quae scimus, alios docere possimus; N II, 148. unde porro (Tages) illa potuit, quae docebat alios, ipse didicisse? D II, 51.

excludo: nec ... excludat alios; O I, 134.

fero: alii multitudinis iudicio feruntur, ... non nulli ..; O I, 118.

frustror: ego de omni statu consilioque totius vitae aut certare cum aliis pugnaciter aut frustrari cum alios, tum etiam me ipsum velim? A II, 65.

iuvo: ut animadvertant || animum adv. ||, cum iuvare alios velint, ne quos offendant; O II, 68.

levo: non .. suscipere ipsi aegritudines propter alios debemus, sed alios ... levare aegritudine; T IV, 56. ut nostram ipsi sententiam tegeremus, errore alios levaremus; T V, 11.

mitto: mitto alios; etiamne nobis (vivere) expedit? T I, 84.

obiurgo: in extremis Niptris (Ulixes) alios quoque obiurgat; T II, 50.

omitto: ut alios omittam, hunc (Democritum) appello; F II, 102. ut enim alios omittam, nobis rem publicam gubernantibus nonne ..? O I, 77.

refello: ut nihil adfirmet ipse, refellat alios; A I, 16.

requiro: ne alios requiramus; R I, 44.

seco: nec quisquam ante Marium solutus dicitur esse sectus. cur ergo postea alii? T II, 53.

subrogo: cum iidem (x viri) essent nec alios subrogare voluissent; R II, 62.

voco: ut ad imitationem sui vocet alios; R II, 69.

elliptisch: sed quid ego alios? ad me ipsum iam revertar; C 45.

b Dativ: concedo: cum eius (rei publicae) administrandae potestatem aliis laudemque concederent; O I, 71.

gratificor: de .. eo, quod ipsis superat, (parvi) aliis gratificari volunt; F V, 42.

impero: opes vacuae consilio et vivendi atque aliis imperandi modo; R I, 51. cum is, qui inperat aliis, servit ipse nulli cupiditati; R I, 52. tum incipiat aliis imperare, cum ipse improbissimis dominis, dedecori ac turpitudini, parere desierit; P 33.

narro: videmusne, ... ut (pueri) id aliis narrare gestiant? F V, 48.

nascor: quae (virtus) ... aliis nata potius quam sibi; R III, 12.

permitto: beatissimos esse populos necesse est vacuos omni cura ... aliis permisso otio suo; R I, 52.

praedico: Polyidum .. nonne Homerus et aliis multa et filio ad Troiam proficiscenti mortem praedixisse commemorat? D I, 89.

sum: qui suos casus aliter ferunt, atque ut auctores aliis ipsi fuerunt; T III, 73.

trado: nec .. nostrae nobis utilitates omittendae sunt aliisque tradendae; O III, 42.

tribuo: ut, quae ipse reperias, tribuere aliis malis quam ... ipse fingere; R II, 22.

c. mit Präpositionen: accipio ab: ut ... quod quisque minus per se ipse posset, id acciperet ab alio vicissimque redderet; Lae 26.

agnosco in: quae (virtus) cum ... ostendit suum lumen et idem aspexit adgnovitque in alio; Lae 100.

cerno in: illud .. honestum ... etiam si in alio cernimus, [tamen] nos movet; O I, 55. ut magis in aliis cernamus quam in nobismet ipsis, si quid delinquitur; O I, 146.

certo cum: s. a. frustror.

dico ad: »ut illa ad alios dicta et praecepta excidant«; T III, 71.

exquiro ab: ut ... ii .. et secum et ab aliis, quid in eo peccatum sit, exquirunt; O I, 147.

incurro in: nec tantum in alios caeco impetu (cupiditates) incurrunt; F I, 44.

loquor apud: apud alios loqui videlicet (Demosthenes didicerat, non multum ipse secum; T V, 103.

praecipio ad: s. dico ad.

sum apud: nemo de nobis unus excellat; sin quis extiterit, alio in loco et apud alios sit; T V, 105.

transfero ad: cur non se transtulit ad alios, et maxime ad Stoicos? A II, 69.

3. nach Adjectiven und Adverb: a. gravis, molestus: minus aliis gravis aut molesta vita est otiosorum; O I, 70.

horribilis: ut horribilem illum diem aliis, nobis faustum putemus; T I, 118.

b. pariter cum: fruatur aliquis pariter cum aliis voluptate potandi; T V, 118.

4. nach Substantiven: aerumna: »qui aliorum aerumnam dictis adlevans non idem ... clade subita frangatur sua«; T III, 71.

auctoritas: tu is es, qui in disputando non tuum iudicium sequare, sed auctoritati aliorum pareas; L I, 36.

casus: cui viro .. ex se ipso apta sunt omnia nec suspensa aliorum aut bono casu aut contrario pendere ex alterius eventis || [ex a. ev.] || ... coguntur; T V, 36.

commoda: si unus quisque nostrum ad se rapiat commoda aliorum; O III, 22.

contentiones: ut in illo ipso forensi genere dicendi contentiones aliorum sermone vinceret; O I, 133.

eventa, facta: tu me ... adhortatus es, aliorum ut facta et eventa conquirerem; fr V, 46.

exempla: eorum . , qui (orbitates liberum) gravius ferunt, luctus aliorum exemplis leniuntur; T III, 58.

funus: Pittacus omnino accedere quemquam vetat in funus aliorum || alienorum ||; L II, 66.

imbecillitas: ut inbecillitate aliorum, non nostra virtute valeamus; O II, 75.

iudicium: nos .. quantum in utroque profecerimus, aliorum sit iudicium; O I, 3. aliorum iudicio permulta nobis et facienda et non facienda ... sunt; O I, 147.

mollitia: quod ex aliorum et ex nostra fortasse mollitia ... de virtutis robore existumo; T V, 4.

natura: si aliorum naturam imitans omittas tuam; O I, 111.

opinio: ut nostram stabilem conscientiam contemnamus, aliorum errantem opinionem aucupemur; F II, 71.

paterae: felicatas Saliorum || aliorum || pateras; P 11.

ratio: ut in ceteris habenda ratio non sua solum, sed etiam aliorum, sic ..; O I, 139.

spolia: ut aliorum spoliis nostras facultates ... augeamus; O III, 22.

vitia: est .. proprium stultitiae aliorum vitia cernere, oblivisci suorum; T III, 73.

5. Präpositionen: ab: (causam) tractatam praesertim et ab aliis et a te ipso saepe; F IV, 1. ut Phidias ... potest ab alio inchoatum (signum) accipere et absolvere; F IV, 34. ut ab aliis possit (oratio) ipsa per sese ... iudicari; T V, 83. nec ab alio, nisi qui publice ad eam rem constitutus esset, (de mortui laude) dici licebat; L II, 65.

cum: cum aliis isto modo, qui legibus impositis disputant; nos in diem vivimus; T V, 33. ut in porticu Pompeii potius quam in campo ambulemus; tecum quam cum alio; Fa 8.

ex: non est incommodum, quale quidque eorum sit, ex aliis iudicare, ut ... vitemus ipsi; O I, 146.

in: quae reprehensa in alio iam in hoc omittantur; N I, 28.

sine: quod ea, quae natura desideraret, consequi sine aliis ... non possemus; O I, 158.

b. neutr. (vgl. II. — B, 1, 4, **b**, b. T 1, 54): 1. **Subject:** est: ceteri ... idem fere, quod modo tu, malum illud quidem, sed alia peiora; T II, 15. erat surdaster M. Crassus, sed aliud molestius, quod ..; T V, 116. qualia vero † est || alia sint ||, ab ultimo repetam superiorum; N I, 25. etiamsi sint alia graviora atque meliora; O I, 110.

oriuntur: quod ... multa invisitata || inusitata || partim e caelo, alia ex terra oriebantur; D I, 93.

possunt, videntur: quae ita videantur, ut etiam alia eodem modo videri possint; A II, 40. f. 2, a. percipio.

2. **nach Verben:** a. adiungo: qui (Callipho, Diodorus) ad honestatem aliud adiungunt; F IV, 50.

cerno: ut oculus, sic animus se non videns alia cernit; T 1, 67.

dico: cum aliud diceret atque sentiret; A II, 15. ut sentire quoque aliud, non solum dicere videretur; F IV, 57.

efficio: id hominibus effici ex re publica debet partim institutis, alia legibus; R IV, 3.

impertio: placet .. esse quiddam in re publica praestans et regale, esse aliud auctoritati principum inpartitum ac tributum; R I. 69.

nomino: f. I. lex; L II, 9.

omitto: ut omittam alia, haec duo ... quis umquam dixit? A II, 113. quo modo, ut alia omittam, mortem filii (Cato) tulit! Lae 9.

percipio: ut (percipi) alia non possent; A II, 28.

probo: severitatem in senectute probo, sed eam, sicut alia, modicam; C 65.

quaero: nec vero alia sunt quaerenda contra Carneadiam illam sententiam; F V, 22. deinde alia quaeremus || quaeramus ||; R I, 33.

respondeo: respondentur et alia et hoc in primis; C 20. f. l. aves; D II, 83.

scribo: qui alia malunt scribi a nobis, aequi esse debent; F I, 11.

sentio: cum (Antiochus) annos multos alia sensisset; A II, 63.

sumo: quom .. alia, quibus cohaererent homines, e mortali genere sumpserint; L I, 24.

video: sed haec hactenus; alia videamus; Fa 20.

elliptisch: facete is (Lucilius) quidem, sicut alia; F I, 7.

b. praepono: praepositum ex eo (appellatum esse) credo, quod praeponatur aliis; F IV, 73.

c. utor: utar post alio, si invenero melius; T I, 14.

d. aberro ad: etiamsi (oratio) aberrare ad alia coeperit; O I, 135.

anquiro de: peregrini ... officium est nihil praeter suum negotium agere, nihil de alio anquirere; O I, 125.

cerno ex: quod .. habet extremum, id cernitur ex alio extrinsecus; D II, 103. quod omne est, id non cernitur ex alio extrinsecus; D II, 103.

conecto, iungo cum: quae (natura) non solitaria sit neque simplex, sed cum alio iuncta atque conexa; N II, 29.

traduco ad: nec pati (aegritudinem) manare longius aut ad alia traducere; T III, 75.

3. **nach Substantiv:** comparatio cum: ut .. mel ... non comparatione cum aliis dulce esse sentitur, sic ..; F III, 34.

4. **Präpositionen:** causa: formicae, apes, ciconiae aliorum etiam causa quaedam faciunt; F III, 63. praeter mundum cetera omnia aliorum causa esse generata; N II, 37. quae aliorum causa fortasse conplecteris; L I. 28.

in: sed de hoc loco pluro in aliis, nunc hactenus; D II, 76. quamquam in aliis || his || minus hoc mirum est; C 24.

B. **distributiv und vergleichend** (partim — alii: f. I, 2. corpuscula. II, 1. bestiae. III, 1. animalia. A, 1. bestiae. IV, **b**, 1. oriuntur. 2, a. efficio): I. **zweimal:** 1. **bei Substantiven:** alqs: illud imprudenter, si alios esse Academicos † qui dum appellantur || tum appellarentur, al.., alios Peripateticos arbitrantur; A I, 22. haec .. est illa pernicies, quod alios bonos, alios sapientes existimant; O III, 62.

alqd: vgl. 4, **b**, a.

animalia: eorum (animalium) .. alia rationis expertia sunt, alia ratione utentia; O II, 11.

animantes: Chrysippus .. exponens differentias animantium ait alias earum corpore excellere, alias autem animo, non nullas valere utraque re; F IV, 28.

araneolae: ut in araneolis aliae quasi rete texunt, ... aliae autem ex inopinato observant; N II, 123.

astra: ali .. solem, lunam, reliqua astra aquis, alia dulcibus, alia marinis; N III, 37.

atomi: sive aliae (atomi) declinabunt, aliae suo nutu recte ferentur; F 1, 20.

aves: cur .. aliis a laeva, aliis a dextra datum est avibus ut ratum auspicium facere possint? D II, 80.

bacillum: ut bacillum aliud est inflexum et incurvatum de industria, aliud ita natum, sic ..; F II, 33.

bestiae: bestiarum .. terrenae sunt aliae, partim aquatiles, aliae quasi ancipites in utraque sede viventes; sunt quaedam etiam, quae ..; N I, 103. aliae (bestiae) fuga se, aliae occultatione tutantur; N II, 127. aliae (bestiae) mares, aliae feminae sunt; N II, 128.

causa: causarum ... aliae sunt perfectae et principales, aliae adiuvantes et proximae; Fa 41. num || non || .. alia in causa M. Cato fuit, alia ceteri? O I, 112.

coniectura: ut .. in causis iudicialibus alia coniectura est accusatoris, alia defensoris et tamen utriusque credibilis, sic ..; D II, 55.

corpuscula: esse corpuscula quaedam levia, alia aspera, rotunda || rutunda || alia, partim autem angulata, hamata quaedam; N I, 66.

definitio: (definitiones) declarant communis notiones, alia magis alia; T IV, 53.

di: quid? cum pluribus deis immolatur, qui tandem evenit, ut litetur aliis, aliis non litetur? D II, 38.

disciplina: ceterae philosophorum disciplinae, omnino alia magis alia, sed tamen omnes ... eas ... nihil adiuvare arbitror; F III, 11.

facies: si plures (facies), aliam esse alia pulchriorem necesse est; N I, 80.

formae: in formis aliis dignitatem inesse, aliis venustatem; O I, 107.

genus: cum .. artium aliud eius modi genus sit, ut tantum modo animo rem cernat, aliud, ut moliatur aliquid et faciat; A II, 22. ut aliud (genus) alio possit esse praestantius; R 1, 42.

homines: qua caecitate || qua (fama populari) caecati || homines ... funditus alii everterunt suas civitates, alii ipsi occiderunt; T III, 4.

imagines: quid, quod eiusdem hominis in meum (animum imagines incurrunt) aliae, aliae in tuum? N I, 108.

ius: ut hic iuris noster interpres alia nunc Manilius iura dicat esse, ... alia solitus sit adulescens dicere; R III, 17. maiores aliud ius gentium, aliud ius civile esse voluerunt; O III, 69.

leges: intellego te .. alias in historia leges observandas putare, alias in poëmate; L I, 5.

medicina: alia est .. lugenti, alia miseranti aut invidenti adhibenda medicina; T IV, 59.

membra: membrorum, id est partium corporis, alia videntur propter eorum usum a natura esse donata, ... alia autem nullam ob utilitatem; F III, 18. ut in membris alia sunt tamquam sibi nata, ... alia etiam ceterorum membrorum usum adiuvant, ... sic ..; F III, 63.

mundi: innumerabilis supra infra, dextra sinistra, ante post, alios dissimiles, alios eiusdem modi mundos esse? A II, 125. ubi est veritas? in mundis, credo, innumerabilibus omnibus minimis temporum punctis aliis nascentibus, aliis cadentibus; N I, 67. innumerabiles .. mundos in omni puncto temporis alios nasci, alios interire; N II, 94.

officium: num quod officium aliud alio maius sit; O I, 7. quoniam ... alia .. (officia) sunt iuvenum, alia seniorum; O I, 122.

oratio: an alia quaedam esset erudita, alia popularis oratio; P 4.

pars: cum ... alia .. in parte animi cupiditatem, *in* alia rationem collocarent; A I, 39.

peccata: quod alia peccata plures, alia pauciores quasi numeros officii praeterirent; F IV, 56.

pecus: si eadem hora aliae pecudis iecur nitidum atque plenum est, aliae horridum et exile; D II, 30.

philosophi: videre licet alios (philosophos) tanta levitate et iactatione, ut iis fuerit non didicisse melius, alios pecuniae cupidos, gloriae non nullos, multos libidinum servos; T II, 12. quorum (philosophorum) alii tantam praestantiam in bonis animi esse dicunt, ut ..., alii ... in animo reponunt omnia; T V, 119.

qualitates: earum igitur qualitatum sunt aliae principes, aliae ex iis ortae; A I, 26.

res: rebus sumptis adiungam ex iis sequendas esse alias, *alias* improbandas; A II, 95. ut aliae (res) probabiles videantur, aliae contra; A II, 103. quae (res) necessario movent alias, sum ipsae ab aliis moventur; Ti 51.

sacerdotes: sunt ad placandos deos alii (sacerdotes) constituti, ... ad interpretanda alii praedicta vatium; L II, 30.

sapiens: fieri posse, ut sit alius (sapiens) alio beatior; F V, 95.

sarmenta: sarmentorum ea, quam dixi, aliorum amputatio, aliorum inmissio (me delectat); C 53.

sententia: aut etiam, ut vestitum, sic sententiam habeas aliam domesticam, aliam forensem? F II, 77.

sidera: cum alia (sidera) maiorem lustrarent orbem, alia minorem; Ti 30.

somnia: quae (somnia) si alia falsa, alia vera, qua nota internoscantur, scire sane velim; D II, 128.

species: s. II, 1. species.

stellae: quinque .. stellae eundem orbem tenentes, aliae propius a terris, aliae remotius; N I, 87.

subtilitas: alia est illa, cum veritas ipsa limatur in disputatione, subtilitas, alia, cum ad opinionem communem omnis accommodatur oratio; O II, 35.

tempestas: ut alia Tusculi, alia Romae eveniat saepe tempestas; D II, 94.

tempus: Philo ... instituit alio tempore rhetorum praecepta tradere, alio philosophorum; T II, 9. diei noctisque vicissitudo conservat animantes tribuens aliud agendi tempus, aliud quiescendi; N II, 132.

vis: aliam .. vim voluptatis esse, aliam nihil dolendi ... concedas necesse est; F II, 9.

visa: (mens) alia visa sic arripit, ut iis statim utatur, alia quasi recondit, e quibus memoria oritur; A II, 30. inter quae visa nihil intersit, ex iis non posse alia talia esse, ut percipi possint, alia, ut non possint; A II, 41. tu vero, qui visa sensibus alia vera dicas esse, alia falsa, qui ea distinguis? A II, 80. tertium (caput est), inter quae visa nihil intersit, fieri non posse, ut eorum alia percipi possint, alia non possint; A II, 83. alia visa esse, quae percipi possint, alia, quae percipi non possint; A II, 99. alia visa esse probabilia, alia non probabilia; A II, 99. hoc perspicuum est, vitia alia aliis esse maiora; F IV, 67.

vitia: si .. propterea vitia alia aliis maiora non sunt, quia ..; F IV, 68.

voluptas: qui .. convenit ab alia voluptate dicere naturam proficisci, in alia summu mbonum ponere? F II, 32.

2. **mit Genetiv:** s. 1. animalia. animantes. bestiae; N I, 103. causa; Fa 41. membra; F III, 18. philosophi; T V, 119. qualitates. visa; A II, 83. — 4, b, a. A I, 19. II, 40. 41. F III, 51. b. A II, 40. D I, 72. c.

3. **mit Pronomen und Adjectiv:** nos: s. 4, a, a. T V, 9.

haec: qui haec disciplinis informata alia moribus confirmarunt sanxerunt autem alia legibus; R I, 2.

superiores: cum superiores alii fuissent in disputationibus perpoliti, quorum res gestae nullae invenirentur, alii in gerendo probabiles, in disserendo rudes; R I, 13.

4. **allein: a. masc.** (vgl. 1. alqs.): a. **Subject:** isdem placere esse alium alio etiam sapientiorem, itemque alium magis alio vel peccare vel recte facere; F III, 48. Cynicorum autem rationem atque vitam alii cadere in sapientem dicunt, ... alii nullo modo; F III, 68. quamquam .. in amicitia alii dicant .. caram esse ..., alii autem ..; F III, 70. alii ... eas sententias afferunt ..., alii contra ... praeter animum nihil curant; F IV, 36. mihi videntur omnes quidem illi errasse ..., sed alius alio magis, Pyrrho scilicet maxime ..., deinde Aristo; F IV, 43. iam insipientes alios ita esse, ut nullo modo ad sapientiam possent pervenire, alios, qui possent ... sapientiam consequi; F IV, 56. qui potest esse quisquam alius alio beatior? F V, 83. ex hoc evenit, ut in animi doloribus alii solitudines captent. ... sunt autem alii, quos in luctu cum ipsa solitudine loqui saepe delectat || delectet ||; T III, 63. ut sunt alii ad alios morbos procliviores ..., sic || sint || alii ad metum, alii ad aliam perturbationem; T IV, 27. quam (virtutem) alii ipsam temperantiam dicunt esse, alii obtemperantem temperantiae praeceptis; T IV, 30. quo modo .., si naturalis esset ira, .. alius alio magis iracundus esset? T IV, 79. ut illic alii corporibus exercitatis gloriam et nobilitatem coronae peterent, alii emendi aut vendendi quaestu et lucro ducerentur, esset autem quoddam genus ..., item nos ... in hanc vitam ex alia vita et natura profectos alios gloriae servire, alios pecuniae; T V, 9. alii naturam esse censent ..., alii autem ..; N II, 81. an censes, eundem vitulum si alius delegerit, sine capite iecur inventurum || inventum iri ||; si alius, cum capite? D II, 36. quamquam ex his alius alio plus habet virium; L I, 6. ut alii populares, alii studiosi optimi cuiusque videantur, pauci universorum; O I, 85. alios videmus velocitate ad cursum, alios viribus ad luctandum valere; O I, 107. sunt his alii multum dispares, simplices et aperti, ... itemque alii, qui quidvis perpetiantur, cuivis deserviant; O I, 109. ut non numquam mortem sibi ipse consciscere alius debeat, alius [in eadem causa] non debeat; O I, 112.

b. **nach Verben:** α. **Accusativ:** alii dolore moventur, alii cupiditate, iracundia etiam multi efferuntur; F V, 29. utinam quidem dicerent alium alio bea-

tiorem! F V, 83. alii de vita, alii de gloria et benivolentia civium in discrimen vocantur; O I, 83. ne isdem de causis alii plectantur, alii ne appellentur quidem; O I, 89. ſ. a. T V, 9.

β. **Dativ**: quae aliis sic, aliis secus nec isdem semper uno modo videntur; L I, 47. qui aliis nocent, ut in alios liberales sint; O I, 42. qui eripiunt aliis, quod aliis largiantur; O I, 43. sunt .. officia, quae aliis magis quam aliis debeantur; O I, 59. quae (concordia) esse non potest, cum aliis adimuntur, aliis condonantur pecuniae; O II, 78. perfecit .. aestumandis possessionibus, ut persuaderet aliis, ut ..., aliis, ut ..; O II, 82. quid est aliud aliis sua eripere, aliis dare aliena? O II, 83. ab hoc .. genere largitionis, ut aliis detur, aliis auferatur, aberunt ii, qui ..; O II, 85.

c. **nach Adjectiv**: ſ. b, *β.* O I, 142.

d. **Präposition**: ex quo in aliis anxietas, unde anxii, in aliis iracundia dicitur; T IV, 27.

b. neutr.: a. **absolut**: corporis .. alia ponebant esse in toto, alia in partibus; A I, 19. alia secundum naturam dicebat, alia naturae esse contraria; A I, 36. eorum, quae videntur, alia vera sunt, alia falsa; A II, 40. quae videantur, eorum alia vera esse, alia falsa; A II, 41. aliud .. esse (Hieronymus) censet gaudere, aliud non dolere; F II, 9. nisi statuerit nihil esse, quod intersit aut differat aliud ab alio, praeter honesta et turpia; F III, 25. eorum in aliis satis esse causae, quam ob rem quibusdam anteponerentur, ... alia autem non esse eius modi; F III, 51. aliud est .. poëtarum more verba fundere, aliud ea, quae dicas, ratione et arte distinguere; F IV, 10. si in ceteris rebus esset quicquam, quod aliud alio melius esset aut peius; F IV, 54. esse aliud artem ipsam, aliud, quod propositum sit arti; F V, 16. aliud est .. laborare, aliud dolere; T II, 35. aliud inquam, est dolere, aliud laborare; T II, 35. de quo ipso (bello Punico) cum aliud M. Catoni, aliud L. Lentulo videretur; T III, 51. est .. aliud iracundum esse, aliud iratum; T IV, 27. aliud .. est amatorem esse, aliud amantem; T IV, 27. alia semper virent, alia hieme nudata verno tempore tepefacta frondescunt; T V, 37. alia illis sinistra sunt, alia nostris; D II, 76. ut ceteri alia certa, alia incerta esse dicunt, sic ..; O II, 7. in huius modi causis aliud Diogeni Babylonio videri solet, ... aliud Antipatro; O III, 51. aliud est celare, aliud tacere; O III, 52. in talibus rebus aliud utile interdum, aliud honestum videri solet; O III, 74. in quo peccatur, id potest aliud alio maius esse aut minus; P 20.

b. **nach Verben**: **Accusativ**: quae essent sumenda, ex iis alia pluris esse aestimanda, alia minoris; A I, 37. non posse eorum alia percipi, alia non percipi; A II, 40. non potest accidere, ut eorum alia percipi possint, alia non possint; A II, 40. id .. non esse satis, cur alia posse percipi dicas, alia non posse; A II, 103. nec .. possunt dicere aliud alio magis minusve comprehendi; A II, 128. si (Epicurus) alia sentit, .. alia loquitur; F II, 21. non vident alia brevitate pluris aestimari, alia diuturnitate || [non ... diuturnitate] ||; F III, 47. alia ob eam rem praeposita dicentur, quod ex se aliquid efficiant, ut pecunia, alia autem ob utramque rem, ut integri sensus; F III, 56. quoniam .. non dubium est, quin in iis .. sit aliud sumendum, aliud reiciendum; F III, 59. ut alia sumamus, alia expetamus; F IV, 39. ut (natura) alia in primo ortu perficeret, alia progrediente aetate fingeret; F V, 59. principium extinctum nec ipsum ab alio renascetur nec *ex* || ex || se aliud creabit; T I, 54. R VI, 27. quem dolum idem Aquillius tum teneri putat, cum aliud sit simulatum, aliud actum; N III, 74. quorum alia sunt posita in monumentis et disciplina, ... alia autem subito ex tempore coniectura explicantur; D I, 72. cum ... terra ... aestiva || † afistula || maturitate alia mitigaverit, alia torruerit; R IV, 1. nos ... ab his dissentientes alia probabilia, contra alia dicimus; O II, 7. cum ex eo quaereretur, quid esset dolus malus, respondebat: cum esset aliud simulatum, aliud actum; O III, 60. ergo et Pythius et omnes aliud agentes, aliud simulantes perfidi, improbi, malitiosi; O III, 60.

c. **Präposition**: * quorum in aliis ... naturae contagio valet, ... vis est nulla fatalis; in aliis autem fortuita quaedam esse possunt; ... quaedam etiam ..; Fa 5.

II. **dreimal**: 1. **bei Substantiven**: animantes: cum .. aliorum animantium ortus in terra sit, aliorum in aqua, in aëre aliorum; N II, 42.

bestiae: alias bestias nantis aquarum incolas esse (natura) voluit, alias volucres caelo frui libero, serpentis quasdam, quasdam esse gradientis; earum ipsarum partim solivagas, partim congregatas, inmanis alias, quasdam autem cicures, non nullas abditas terraque tectas; T V, 38.

bona: ut bonorum alia sint ad illud ultimum pertinentia, ... alia autem efficientia, ... alia utrumque; F III, 55.

iudicium: aliud iudicium Protagorae est, ... aliud Cyrenaicorum, ... aliud Epicuri; A II, 142.

media: ut eorum (mediorum) alia eligenda sint, alia reicienda, alia omnino neglegenda, hoc est, ut eorum alia velis, alia nolis, alia non cures; F IV, 71.

natura: quarum (naturarum) suum quaeque locum habeat, ... alia infimum, alia summum, alia medium; N III, 34.

species: ergo alia species Iunonis Argivis, alia Lanuvinis, *alia nobis*. et quidem alia nobis Capitolini, alia Afris Hammonis Iovis; N I, 82.

2. **mit Genetiv**: ſ. I. bona. media. natura. 3, b. F III, 50.

3. **allein**: **a. masc.**: voluptatis alii primum appetitum putant et primam depulsionem doloris; vacuitatem doloris alii censent primum ascitam et primum declinatum dolorem; ab iis alii, quae prima secundum naturam nominant, proficiscuntur; F V, 17. 18. qui discedere animum censent, alii statim dissipari, alii diu permanere, alii semper; T I, 18. qui cum cetera litteris mandarent, alii ius civile, alii orationes suas, alii monumenta maiorum; T IV, 5. neque alium pudor, alium cogitatio, alium satietas deterreret; T IV, 76. se alii ad philosophiam, alii ad ius civile, alii ad eloquentiam applicant, ipsarumque virtutum in alia alius mavult excellere; O I, 115. ut alios fortes, alios viros bonos, alios prudentes esse dicamus; O II, 35. cum alii malos scandant, alii per foros cursent, alii sentinam exhauriant, ille autem (gubernator) ..; C 17. alios in terram, alios in lunam, alios in reliquas mundi partes ... spargens quasi serebat; Ti 46.

b. neutr.: ut essent eorum alia aestimabilia, alia contra, alia neutrum; F III, 50. ut aliud equo sit e natura, aliud bovi, aliud homini; F V, 26.

III. **viermal**: 1. **bei Substantiven**: animalia: iam vero alia animalia gradiendo, alia serpendo ad pastum accedunt, alia volando, alia nando, cibumque partim oris hiatu et dentibus ipsis capessunt, partim unguium tenacitate arripiunt, partim aduncitate rostrorum, alia sugunt, alia carpunt, alia vorant, alia mandunt; atque etiam aliorum ea est humilitas, ut cibum terrestrem rostris facile contingant; quae autem altiora sunt ..; N II, 122.

lex: nec erit alia lex Romae, alia Athenis, alia nunc, alia posthac; R III, 33.
loci: inter locorum naturas quantum intersit, videmus; alios esse salubris, alios pestilentis, in aliis esse pituitosos et quasi redundantis, in aliis exsiccatos atque aridos; multaque sunt alia, quae inter locum et locum plurimum differant; Fa 7.
partes: sunt partes agrorum aliae pestilentes, aliae salubres, aliae, quae acuta ingenia gignant, aliae, quae retunsa || retusa ||; D I, 79.
ratio: ut ... alia .. ratione malivolus || malev. ||, alia amator, alia rursus anxius, alia timidus (sit) corrigendus; T IV, 65.
2. **alicin: a. masc.:** ecce .. alii minuti et angusti aut omnia semper desperantes aut malevoli, invidi, difficiles, lucifugi, maledici, morosi || monstrosi ||, alii autem etiam amatoriis levitatibus dediti, alii petulantes, alii audaces, protervi, iidem intemperantes et ignavi, numquam in sententia permanentes; F I, 61. divitias alii praeponunt, bonam alii valitudinem, alii potentiam, alii honores, multi etiam voluptates; Lae 20.
b. neutr.: quod aliud a terra sumpsimus, aliud ab umore, aliud ab igni, aliud ab aëre eo, quem spiritu ducimus; N II, 18.
IV. **fünfmal:** animalia: f. III, 1. animalia.
homines: ut alios (homines) dulcia, alios subamara delectent, alii libidinosi, alii iracundi aut crudeles aut superbi sint, alii a talibus vitiis abhorreant; Fa 8.
Fragment: alius adultis, alius valentibus || adulescentibus ||, alius aegris, || alius sanis || alius siccis, alius vinulentis; A fr. 9.
V. **sechsmal:** aliis cor ipsum animus videtur ...; aliis pars quaedam cerebri visa est animi principatum tenere; aliis nec cor ipsum placet nec cerebri quandam partem esse animum, sed alii in corde, alii in cerebro dixerunt animi esse sedem et locum; animum autem alii animam, ut fere nostri; T I, 18. 19.
VI. **siebenmal:** animantes: quarum (animantium) aliae coriis tectae sunt, aliae villis vestitae, aliae spinis hirsutae; pluma alias, alias squama videmus obductas, alias esse cornibus armatas, alias habere effugia pinnarum; N II, 121.
signa: ut certis rebus certa signa praecurrerent, alia in extis, alia in avibus, alia in fulgoribus, alia in ostentis, alia in stellis, alia in somniantium visis, alia in furentium vocibus; D I, 118.
C. **alternativ:** I. **mit alius:** quoniam ... beate .. vivere alii in alio, vos in voluptate ponitis; F II, 86. ita sapientem beatum fore, nihil aliud alii momento ullo anteponentem; F III, 31. quid non sic aliud ex alio nectitur, ut, si ullam || unam || litteram moveris, labent omnia? F III, 74. Aristonis ... dicentis nihil differre aliud ab alio; F IV, 47. qui in rebus iis ... negant esse ullam causam, cur aliud alii anteponatur; F V, 23. ut (virtutes) omnes omnium participes sint nec alia ab alia possit separari; F V, 67. alius .. alio modo movetur; T III, 76. ut sunt alii ad alios morbos procliviores ..., sic || sint || alii ad metum, alii ad aliam perturbationem; T IV, 27. haec aliorum ad alios morbos proclivitas late patet; T IV, 27 (28). quod alii ad alia bona sunt aptiores; T IV, 28. ut ... alia ad alium motum curatio sit adhibenda; T IV, 65. animus alius ad alia vitia propensior; T IV, 81. ut sit alius ad alios motus perturbationesque proclivior; T IV, 81. ut bestiis aliud alii praecipui a natura datum est, ... sic homini multo quiddam praestantius; T V, 38. etsi id quidem alius alio modo tradidit; T V, 58. inde est indagatio nata, ... quae .. (esset) ex alio in aliud vicissitudo atque mutatio; T V, 69. cum (cogitatio) rerum causas alias ex aliis aptas et necessitate nexas videt; T V, 70. ut alia (res) ex alia nexa et omnes inter se aptae conligataeque videantur; N I, 9. aliae (atomi) alias adprehendentes continuantur; N I, 54. ita fit, ut ... ipsi dei inter se ab aliis alii neglegantur; N I, 121. innumerabiles .. mundos alios aliarum esse formarum; N II, 48. cum duo exercitus contrarios alii dei ex alia parte defenderent; N II, 70. deus pertinens per naturam cuiusque rei, per terras Ceres, per maria Neptunus, alii per alia, poterunt intellegi qui qualesque sint; N II, 71. magnae .. oportunitates ad cultum hominum atque abundantiam aliae aliis in locis reperiuntur; N I, 130. multa .. alia in aliis locis commemorabilia proferre possum, multos fertiles agros alios aliorum fructuum; N II, 131. alios enim (haruspices) alio more videmus exta interpretari; D II, 28. iam nervos in fidibus aliis pulsis resonare alios; D II, 33. ut eius orbis una quaeque pars alia alio modo moveat inmutetque caelum; D II, 89. cum .. illi orbes ... varietatem maxumam habeant aliique in aliis locis sint; D II, 92. si alii ad alia propensiores sunt propter causas naturalis et antecedentis; Fa 9. qui potest pelli alia (atomus) ab alia? Fa 22. sequitur || † sequitur || .., ut, si || ut || alia (atomus) ab alia numquam depellatur, || si || ne contingat quidem alia aliam; Fa 22. ex utilitatis varietatibus, cum aliis aliud expediat, nasci discordias; R I, 49. cum alius alium timet, ... tum ... quasi pactio fit inter populum et potentis; R III, 23. ea .. dissensio civium, quod seorsum eunt alii ad alios, seditio dicitur; R VI, 1. ut nihil inter ipsos ab aliis ad alios manare possit; R VI, 20. nec profecto nobis delectatio deerit aliud ex alio quaerentibus; L I, 14. si opiniones aliae sunt apud alios; L I, 32. sequitur igitur ad participandum alium alio communicandumque inter omnes ius nos natura esse factos; L I, 33. videtisne, ... ut ex alio alia nectantur? L I, 52. »divisque aliis *alii* sacerdotes, omnibus pontifices, singulis flamines sunto«; L II, 20. ut ipsi (homines) inter se aliis alii prodesse possent; O I, 22. virtutum in alia alius mavult excellere; O I, 115. quoniam .. ita ratio comparata est vitae naturaeque nostrae, ut alia *ex alia* aetas oriatur; Lae 101. ea .. concursatione, *quam* inter se || ea .. inter se concursationes, al. || habent Lucifer, Mercurius, sol, alii alios vincunt vicissimque vincuntur; Ti 29.
II. **mit alias:** f. **alias,** III. (2 St.) S. 120, a.
III. **mit alio:** f. **alio,** III. (3 St.) S. 122, a.
IV. **mit aliter:** cum eadem (somnia) et aliis aliter evadant et isdem non semper eodem modo; D II, 146.

almus, segenspendend: nam praeclare Ennius: »o Fides alma apta pinnis et ius iurandum Iovis«! O III, 104.

alnus, Erle: visne ... ea .., quae restant, in illis alnorum umbraculis persequamur? L fr. 4.

alo, nähren, füttern, auferziehen, unterhalten, pflegen: I, 1. tueri: quibus natura nihil tribuit amplius, quam ut ea alendo atque augendo tueretur; N II, 33.
vesci: vescimur bestiis et terrenis et aquatilibus et volantibus partim capiendo, partim alendo; N II, 151.
2. alqs: violatur is, qui procreavit, is, qui aluit, is, qui erudivit; P 25.
II. alqm: cum agellus eum non satis aleret; N I, 72. ex intestinis .. secretus a reliquo cibo sucus is, quo alimur, permanat ad iecur; N II,

187. cum ... pastores .. eum (Romulum) sustulissent et in agresti cultu laboreque aluissent; R II, 4. se: f. mundum.

alqd: quae (vis) ... nec id gigneret aut aleret, quod ..; T I, 118. sic .. res se habet, ut omnia, quae alantur et quae crescant || aluntur atque crescunt ||, contineant in se vim caloris, sine qua neque ali possent nec crescere; N II, 23. quod .. alitur et crescit, motu quodam utitur certo et aequabili; N II. 23. ille (ignis) corporeus ... omnia .. alit, auget, sustinet sensuque adficit; N II, 41. ut tantum modo per stirpes alantur suas; N II, 81. quo (suco) alantur ea, quae radicibus continentur; N II, 120. »quidquid est hoc, omnia animat, format, alit, auget, creat«; D I, 131. nec illa extincta sunt aluntur que potius et augentur cogitatione et memoria mea; Lae 104. f. aëra.

aëra: eiusdem .. (terrae) exspirationibus et aër alitur et aether et omnia supera; N II, 83.

aethera: quibus (vaporibus) altae renovataeque stellae atque omnis aether; N II, 118. f. aëra.

animantes (-ia): quibus .. animantes alantur augescantque; N II, 50. idem (aër) ... spiritu ductus alit et sustentat animantes; N II, 101. ut frequenter ducatur cibus animalis, quo maxime aluntur animantes; N II, 136. ita orientur animantes, quos et vivos alatis et consumptos sinu recipiatis; Ti 41. in iis animantibus, quae lacte aluntur, omnis fere cibus matrum lactescere incipit; N II, 128.

animum: in quo (simili animus) nulla re egens aletur et sustentabitur isdem rebus, quibus astra sustentantur et aluntur; T I, 43.

artes: honos alit artes; T I, 4.

astra: ali .. solem, lunam, reliqua astra aquis, alia dulcibus, alia marinis; N III, 37. f. animum.

bestias: cum (bestiae) copiosius alantur, quam si essent liberae; F V, 56.

canes: in Hyrcania plebs publicos alit canes, optumates domesticos; T I, 108.

custodem: »si hanc custodem maesti cruciatus alo«; T II, 24.

draconem: draco is, quem mater Olympias alebat; D II, 135.

equos: Corinthios video publicis equis adsignandis et alendis orborum et viduarum tributis fuisse quondam diligentis; R II, 36.

exercitum: cuius (pecuniae) fructibus exercitum alere non posset; O I, 25. neminem esse divitem, nisi qui exercitum alere posset suis fructibus; P 45.

familiam: sitne boni viri in maxima caritate annonae familiam non alere; O III, 89.

gallinas: qui gallinas alere permultas quaestus causa solerent; A II, 57.

ignem: nec (ignem) permanere ullo modo posse, nisi alatur; N III, 37. ignem .. interiturum esse, nisi alatur; N III, 37.

lunam: f. astra.

mentem: alterius mens rationibus agitandis exquirendisque alebatur cum oblectatione sollertiae, ... alterius in caede et || in || iniuriis; T V, 66. hominis .. mens discendo alitur et cogitando; O I, 105.

mundum: se ipse (mundus) consumptione et senio alebat sui; Ti 18.

oves: quae (oves) quidem neque ali neque sustentari . . . sine cultu hominum ... potuissent; N II, 158.

partem: ea .. parte animi, quae voluptate alitur, nec inopia enecta; D I, 61.

principem: *(principem civitatis)* alendum esse gloria; R V, 9. principem civitatis gloria esse alendum; R V, 9.

principia: quod illi verbis et artibus aluerunt naturae principia, hi autem institutis et legibus R III, 7.

pullos: e quibus (anitum ovis) pulli orti primo aluntur ab iis (gallinis) ut a matribus; N II, 124.

res: quas (res) natura alit, auget, tuetur; F V, 26. earum .. (rerum) augendarum et alendarum quandam cultricem esse; F V, 39.

semen: si (semen) nanctum .. sit materiam, qua ali augerique possit; N II, 81.

sidera: quae (sidera) ... marinis terrenisque umoribus longo intervallo extenuatis alantur; N II, 43.

solem: cum sol igneus sit Oceanique alatur umoribus; N II, 40. f. astra.

stellas: terrae, maris, aquarum vaporibus (stellae) aluntur iis, qui ..: N II, 118. f. aethera.

stirpes: quae (terra) ... stirpes amplexa alat et augeat ipsaque alatur vicissim a superis externisque naturis; N II, 83.

terram: cum umore consumpto neque terra ali posset nec remearet aër; N II, 118. f. stirpes.

Fragment: quae sanguine alitur; R II, 68.

alte, hoch, tief, weither: effero: (animus) finem altius se || [se] || ecferendi facit; T I, 43 * quorum animi altius se extulerunt; R III, 4.

emergo: hinc .. aspicitur, »ut sese ostendens emergit Scorpios alte«; N II, 113.

exstruo: vgl. **altus,** sepulchrum.

imprimo: cum terra araretur et sulcus altius esset impressus; D II, 50.

repeto: ita sunt alte repetita quasi fundamenta quaedam verecundiae; R IV, 4. alte .. et. ut oportet, a capite .. repetis, quod quaerimus; L I, 18. quae .. principia sint ..., repetendum videtur altius; O I, 50.

specto: video te alte spectare et velle in caelum migrare; T I, 82. alte spectare si voles; R VI, 25.

tollo: quae sunt humiliora neque se tollere a terra altius possunt; T V, 37.

elliptisch: »utinam ne ... accidissent ... trabes!« licuit vel altius: „utinam ne in Pelio nata ulla umquam esset arbor!“ Fa 35.

alter, der andere, zweite, eine, Nächste, der eine — der andere: A. **einfach:** I. **bei Substantiven:** alqs: cur ... in hoc tanto mundo Catulus alter non possit effici? A II, 55. Metrodorus, paene alter Epicurus; F II, 92. cum Cimbricae victoriae gloriam cum collega Catulo communicavit, paene altero Laelio; T V, 56. alter (Hercules) traditur Nilo natus Aegyptius. ... tertius ..., quartus ..., quintus ..., sextus ..; N III, 42. iam Musae primae quattuor Iove altero natae, ... secundae Iove tertio; N III, 54. unus eorum (Solum) Iove natus, nepos Aetheris, alter Hyperione, tertius Volcano, Nili filio, ... quartus, ... quintus ..; N III, 54. Mercurius unus Caelo patre, Die matre natus, alter Valentis et Coronidis filius, ... tertius ..., quartus ..., quintus ..; N III, 56. Apollinum antiquissimus is, quem ..., alter Corybantis filius, natus in Creta, . . . tertius ..., quartus ..; N III, 57. Venus prima Caelo et Die nata, ... altera spuma procreata, ... tertia ..., quarta ..; N III, 59.

alqd: vgl. III, **b.**

ala: cum te Pompeius alae [alteri] praefecisset O II, 45.

amicitia: virtutum amicitia adiutrix a natura data est, non vitiorum comes, ut, quoniam solitaria non posset virtus ad ea, quae summa sunt,

pervenire, coniuncta et consociata cum altera perveniret; Lae 83.

ara: ara .. vetusta in Palatio Febris et altera Esquiliis Malae Fortunae; L II, 28.

aries: »duos consanguineos arietes inde eligi praeclarioremque alterum immolare me«; D I, 44.

ars: cum .. duae sint artes, ... una inveniendi, altera disserendi; F IV, 10.

caelum: quod (caelum) nec desideraret alterum satis sibi ipsum notum et familiare; Ti 20.

caput: ita ... ex uno Epicuri capite, altero vestro perceptio et comprehensio tollitur; A II, 101.

causa: primam (causam) posuit eam, de qua modo dixi, ... alteram, quam ...; tertiam ...; quartam ..; N II, 13. quarum (causarum) una est de commodorum, quae capimus, copia, altera de temporum ordine caelique constantia; N III, 17. quattuor reperio causas ..., unam, quod (senectus) avocet a rebus gerendis, alteram, quod corpus faciat infirmius, tertiam ..., quartam ..; C 15.

cingulus: hic .. alter (cingulus) subiectus aquiloni, quem incolitis; R VI, 21.

coniector: alter (coniector) praegnantem || praegnatem || (matronam) esse dixit; D II, 145.

consulatus: haec ille (Appius Claudius) egit septimo decimo anno || septemdecim annis || post alterum consulatum; C 16. qui (L. Metellus) cum quadriennio post alterum consulatum pontifex maximus factus esset; C 30.

crus: crus .. alterum (Marius) non praebuit; T II, 58.

dialectica: eas .. ambas (dialecticam, physicam) virtutum nomine appellant, alteram, quod habeat rationem, ne cui falso assentiamur; F III, 72.

divinatio: altera divinatio est naturalis; D I, 110.

familia: Elis in Peloponneso familias duas certas habet, Iamidarum unam, alteram Clutidarum haruspicinae nobilitate praestantes; D I, 91.

fetus: ex quo triplex ille animi fetus existet, unus in cognitione rerum positus ..., alter in discriptione expetendarum fugiendarumque rerum ..., tertius in iudicando ..; T V, 68.

finis: ita tres sunt fines expertes honestatis, unus Aristippi vel Epicuri, alter Hieronymi, Carneadi tertius; F II, 35.

flumen: *id* illi alteri flumini nomen est; L II, 1.

frater: datum est .. Neptuno, alteri || alterum || Iovis, ut volunt, fratri, maritimum omne regnum; N II, 66.

gener: Scaevola ... exposuit .. sermonem Laeli || Laelii || de amicitia habitum ab illo secum et cum altero genero, C. Fannio; Lae 3.

genus: duo placet esse Carneadi genera visorum, in uno hanc divisionem ..., in altero autem ..; A II, 99. qui (Epicurus) unum genus posuit earum cupiditatum, quae ..., alterum, quae ..., tertium, quae ..; F I, 45. de summo .. bono quia duo genera librorum sunt, unum populariter scriptum, quod ἐξωτερικὸν appellabant, alterum limatius; F V, 12. sed duo (sunt) prima genera, unum earum (virtutum), quae ..., alterum autem || alterum || earum, quae ..; F V, 36. prioris generis est docilitas, memoria; ... alterum autem genus est magnarum verarumque virtutum; F V, 36. huic .. alteri generi similis est ea ratio consolandi, quae docet ..; T III, 57. duo genera divinationum esse, .. unum, quod particeps esset artis, alterum, quod arte careret; D I, 34. duo .. genera divinandi esse dicebas, unum artificiosum, alterum naturale; D II, 26. »eorum .. (sacerdotum) genera sunto tria, unum, quod praesit caerimoniis et sacris, alterum, quod interpretetur ..«; L II, 20. unum genus est, quod pertinet ad finem bonorum, alterum, quod positum est in praeceptis; O I, 7. sed iniustitiae genera duo sunt, unum eorum, qui inferunt, alterum eorum, qui ... non propulsant iniuriam; O I, 23. cum sint duo genera decertandi, unum per disceptationem, alterum per vim; O I, 34. cum duo genera liberalitatis sint, unum dandi beneficii, alterum reddendi; O I, 48. duplex omnino est iocandi genus, unum inliberale ..., alterum elegans; O I, 104. ratione .. utentium duo genera ponunt, deorum unum, alterum hominum; O II, 11. in illo autem altero genere largiendi ... non uno modo in disparibus causis adfecti esse debemus; O II, 61. tribus generibus propositis, ... uno ..., altero ..., tertio ..; O III, 7. (animus) discernit .., quid sit eiusdem generis, quid alterius; Ti 27. cum ... orbis illius generis alterius inmutatus et rectus omnia animo mentique denuntiat, tum ..; Ti 28. animantium genera .., quorum unum divinum atque caeleste, alterum pinnigerum et aërium, tertium *aquatile*, terrestre quartum; Ti 35. dedit autem divinis duo genera motus, unum, quod ..., alterum, quod ..; Ti 36.

gymnasium: in Academia, quod est alterum gymnasium; A I, 17.

homo: nonne .. sapiens ... abstulerit cibum alteri homini ad nullam rem utili? O III, 29.

lanx: virtutis .. amplitudinem quasi in altera librae lance ponere (audebo); F V, 91.

lex: *videte*, quam humane excipiat altera lex; L II, 60.

libri: ad Brutum .. nostrum hos libros alteros quinque mittemus; T V, 121.

locus: alter locus erat cautionis, ne benignitas maior esset quam facultates; O I, 44. is .. erat locus alter de vitiis senectutis; C 27.

lumen: quod ni ita fuisset, alterum illud extitisset lumen civitatis; C 85.

medicina: erit .. in consolationibus prima medicina docere .. nullum malum esse ..., altera et de communi condicione vitae et proprie, si quid sit de ipsius, qui maereat, disputandum, tertia ..; T III, 77.

modus: adiungit dupliciter dici adsensus sustinere sapientem, uno modo, ... altero ..; A II, 104. unus is modus est, ... qui est susceptus ex praesensione rerum futurarum, alter ex perturbationibus tempestatum ..., tertius ex commoditate rerum ..., quartus ex astrorum ordine; N III, 16. cum duobus modis animi ... motu ipsi suo soluto et libero incitarentur, uno furente || furentes ||, altero somniante || somniantes ||; D I, 4. tribus modis (Posidonius) censet deorum adpulsu homines somniare, uno, quod ..., altero, quod ..., tertio, quod ..; D I, 64.

motus: cui (Platoni) duo placet esse motus, unum suum, alterum externum; N II, 32.

mundus: si mundus ita sit par alteri mundo, ut inter eos ne minimum quidem intersit; A II, 55. ut (mundus) unus esset nulla parte, unde alter gigneretur, relicta; Ti 16. ipsum se contentum esse mundum neque egere altero; Ti 18.

natura: consuetudine quasi alteram quandam naturam effici; F V, 74. nostris .. manibus in rerum natura quasi alteram naturam efficere conamur; N II, 152. quod (materiae genus) esset eiusdem naturae et quod alterius; Ti 21. illum (orbem deus) eiusdem naturae, hunc alterius notavit; Ti 25. qui (animus) ex eadem iunctus alteraque natura adiuncta materia; Ti 27. (sidera) ex alterius naturae motione transversa in eiusdem naturae motum incurrentia; Ti 30.

oculus: cur te duobus contuear oculis et non altero coniveam; N III, 8. cur coniveres .. altero oculo, causa non esset; N III, 9.

oratio: illa .. altera ratio et oratio ... est ea quidem utilior, sed ..; T IV, 60.

pars: huic (dialecticae) quasi ex altera parte oratoria || [oratoria] || vis dicendi adhibebatur; A I, 32. in altera philosophiae parte ... iste vester (Epicurus) plane ... inermis ac nudus est; F I, 22. una pars est naturae, disserendi altera, vivendi tertia; T V, 9. tantam vim esse virtutis, ut omnia, si ex altera parte ponantur, ne appareant quidem; F V, 90. ut ... reliquae duae partes, una ignea, altera animalis, ... subvolent; T I, 40. ecce tibi ex altera parte ab eodem poëta: »ex opibus summis opis egens, Hector, tuae«; T III, 44. quae (pars corporis) coniunctione alterius egeret ad procreandum; N II, 64. si omnia mala et fortunae et corporis ex altera parte ponantur; N III, 79. obtrectatores ... Scipionis ... tenent ... senatus alteram partem dissidentem a vobis; R I, 31. una pars in appetitu posita est, quae est ὁρμή Graece, ... altera in ratione; O I, 101. quarum (partium) una sit || est || cognitionis, altera communitatis, tertia magnanimitatis, quarta moderationis; O I, 152. ut omnia ex altera parte collocata vix minimi momenti instar habeant; O III, 11. exoritur Antipatri ratio ex altera parte; O III, 52. ex altera .. parte, ea re, quia (hoc) turpe sit, non esse faciendum; O III, 53. ſ. B, I. pars; T IV. 10.

patria: omnibus municipibus duas esse censeo patrias, unam naturae, alteram civitatis; L II, 5.

peccatum: paucis verbis tria magna peccata. unum, quod .... alterum peccatum, quod .... tertium peccatum ..., quod ..; T III, 47.

persona: quarum (personarum) una communis est ex eo, quod ..., altera autem, quae ..; O I, 107.

philosophi: non modo iis tribus (philosophis) ..., sed etiam alteris tribus ... eos antepono; F III, 30.

Piscis: quem propter (Arietem) »Pisces, quorum alter paulum praelabitur ante«; N II, 111.

praeceptum: duo Platonis praecepta teneant, unum, ut ..., alterum, ut ..; O I, 85.

ratio: philosophandi ratio triplex, una de vita et moribus, altera de natura et rebus occultis, tertia de disserendo; A I, 19. alteram .. (Panaetius) adfert rationem, nihil esse ..; T I, 79. ſ. oratio.

res: quarum (rerum) una ... dicat .., altera versetur in levissima parte naturae; F V, 22. ei (Stoici) .. non unam aliquam aut alteram *rem* a nobis ... transtulerunt; F V, 74. ita est utraque res sine altera debilis; T II, 13. cur Epicurus ... uno tempore suscipiat res duas inenodabiles, unam ut ..., alteram, ut ..; Fa 18. quarum (rerum) una in rerum externarum despicientia ponitur .... altera est res, ut ..; O I, 66.

saeculum: „serit arbores, quae alteri saeclo prosint“; T I, 31. saeculo || saeclo ||; C 24. melius Caecilius de sene alteri saeculo prospiciente; C 25.

sensus: (mens) et sensibus utitur et artes efficit quasi sensus alteros; A II, 31.

sententia: illi alteri sententiae ... vehementer adsentior; A II, 148. cum duae sententiae fuissent veterum philosophorum, una eorum, qui ..., altera eorum, quibus ..; Fa 39. de quibus (finibus) tres video sententias ferri, ... unam ..., alteram ..., tertiam ..; Lae 56. nec .. illa prima (sententia) vera est .... altera sententia est, quae .... tertius vero ille finis deterrumus; Lae 58.

sol: quo .. anno P. Africanus sol alter extinctus est; N II, 14. de isto altero sole quod nuntiatum est in senatu; R I, 15. solem alterum ne metueritis; R I, 32. ſ. alqs; N III, 54.

somnium: unum (somnium) de Simonide .... alterum ita traditum clarum admodum somnium; D I, 57.

spatium: cum essent perpauca inter se uno aut altero spatio conlocuti; R I, 18.

sphaera: dicebat .. Gallus sphaerae illius alterius solidae atque plenae vetus esse inventum; R I, 22.

succidia: hortum ipsi agricolae succidiam alteram appellant; C 56.

ventriculus: cordis parte .., quem ventriculum cordis appellant, cui similis alter adiunctus est; N II, 138.

via: cum duas cerneret vias, unam Voluptatis, alteram Virtutis; O I, 118.

vitium: duo vitia vitanda sunt, unum, ne .... alterum est vitium, quod ..; O I, 19.

voluptas: voluptas cum honestate .... alteram si sequare ..; A II, 140.

Fragment: altera est nexa cum superiore; fr. V, 52.

II. **mit Pronomen:** idem: est .. (verus amicus) is, qui est tamquam alter idem; Lae 80.

ille: visum esse in somnis ei, qui erat in hospitio, illum alterum orare, ut subveniret; D I, 57.

qui: qui (Ptolemaeus) tum regnabat alter post Alexandream conditam; O II, 82.

quis: totam domum num quis alter praeter te regit? R I, 61.

III. **allein: a. masc.:** I. Subject: accommodat: »dextrae gladium dum accommodet alter«; T IV, 48.

censent: hanc distinctionem utrique adprobant, sed alteri censent ... eas (res) fato fieri; Fa 45.

est: non potest .. uterque esse sapiens, ... sed alter; A II, 132. alter ... in hac (dictatura) fuit quaestor urbanus; O II, 29.

implet: alter .. de ipsa iustitia quattuor implevit sane grandis libros; R III, 12.

laborat: misericordia est aegritudo ex miseria alterius iniuria laborantis; T IV, 18.

mavult: cuius (amicitiae) est ea vis, ut, simul atque sibi aliquid alter maluerit, nulla sit; L I, 34.

potitur: quod alter quoque potiatur eo, quod ipse concupiverit; T IV, 18.

vincit: quorum alter cum vicisset Lacedaemonios apud Mantineam; F II, 97.

2. **nach Verben: a. Accusativ:** anquiro: qui (homo) et se ipse diligit et alterum anquirit || deligat ... auquirat ||, cuius ..; Lae 81.

contemno: quorum uterque suo studio delectatus contempsit alterum; O I, 4.

diligo: quasi fieri ullo modo possit, ... ut quisquam plus alterum diligat quam se; T III, 72. illud effici, ... ut (vir sapiens) nihilo sepse || sese, al. || plus quam alterum diligat; L I, 34.

induco: est scientem in errorem alterum inducere; O III, 55 (54).

invito: cum .. Scipio unum et alterum ex iis, qui eum salutatum venerant, invitavisset; Fa, fr. 5.

oppono: sit huic oppositus alter; R II, 51.

quaero: par est .. primum ipsum esse virum bonum, tum alterum similem sui quaerere; Lae 82.

sequor: inprobis .. poena statuenda est, nec vero minor iis, qui secuti erunt alterum, quam iis, qui ipsi fuerint impietatis duces; Lae 42.

spolio: ſ. violo; O III, 21.

tollo: quorum e numero tollendus est et Plato et Socrates, alter, quia ...; Socrates autem ..; A II, 15.

violo: ut propter suum quisque emolumentum spoliet aut violet alterum; O III, 21. qui alterum violat, ut ipse aliquid commodi consequatur;

O III, 26. certe violare alterum naturae lege prohibemur; O III, 27.

b. **Genetiv**: indigeo: ut ii, qui ... minime alterius indigeant || indigent ||, liberalissimi sint; Lae 51.

sum: est .. genus iniustae servitutis, cum ii sunt alterius, qui sui possunt esse; R III, 37.

c. **Dativ**: acquiro: sibi ut quisque malit, quod ad usum vitae pertineat, quam alteri adquirere; O III, 22.

aemulor: f. obtrecto.

deripio: quod pertineat ad usum ... alteri deripere ius non est; O III, 42.

detraho: detrahere igitur alteri aliquid ... magis est contra naturam quam mors; O III, 21. ut ... id, quod alteri detraxerit, sibi adsumat; O III, 23. si quid ob eam causam alteri detraxeris, non sit reprehendendum; O III, 30.

exhibeo: qui (philosophi) deum nihil habere ipsum negotii dicunt, nihil exhibere alteri; O III, 102.

facio: si quis ... carmen condidisset, quod infamiam faceret flagitiumve alteri; R IV, 12.

insusurro: mulierculae ... insusurrantis alteri: „hic est ille Demosthenes"; T V, 103.

misceo: qui alteri misceat mulsum ipse non sitiens; F II, 17.

monstro: »qui sibi semitam non sapiunt, alteri monstrant viam«; D I, 132.

noceo: qui nocere alteri cogitat; O I, 24. ut non liceat sui commodi causa nocere alteri; O III, 23.

obtrecto: obtrectare .. alteri aut illa vitiosa aemulatione ... aemulari quid habet utilitatis? T IV, 56.

paro: »qui alteri exitium parat«; T II, 39.

quaero: quos intellegimus nec sibi fingere ullam molestiam nec alteri quaerere; N I, 56.

trado: qui, quod sciat ipse, non tradat alteri; F III, 66.

elliptisch: contemnuntur ii, qui „nec sibi nec alteri", ut dicitur; O II, 36.

d. **mit Präpositionen**: aio de: quorum de altero (Tiresia) etiam apud inferos Homerus ait „solum sapere"; D I, 88.

contraho cum: nulla .. vitae pars ..., neque si tecum agas quid, neque si cum altero contrahas, vacare officio potest; O I, 4.

defero ad: quodsi etiam possis quidvis deferre ad alterum; Lae 73.

detraho de: [detrahere .. de altero sui commodi causa]; O III, 24.

mereor de: ubi .. bene merendi de altero ... voluntas poterit existere? L I, 43.

sum in: ad id (lumen virtus) se admovet vicissimque accipit illud, quod in altero est; Lae 100.

3. **nach Adjectiv**: odiosus: »sentire ea aetate eumpse || ipsum || esse odiosum alteri«. iucundum potius quam odiosum; C 25.

4. **nach Substantiven**: commodum: cui alterius commoda nihil noceant; T IV, 17. suum cuique incommodum ferendum est potius quam de alterius commodis detrahendum; O III, 30.

conloquium: ut ... interdum conloquio alterius non egeret; O III, 1.

eventa: cui viro .. ex se ipso apta sunt omnia nec suspensa aliorum aut bono casu aut contrario pendere ex alterius eventis || [ex alterius eventis] || et errare coguntur; T V, 36.

factum: ut (is) dolere alterius improbo || improbe || facto videatur; F II, 54.

fortuna. nomen invidiae, quod verbum ductum est a nimis intuendo fortunam alterius; T III, 20. quod ... neque porro ita ... admiratus fortunam sum alterius, ut me meae paeniteret; D II, 6.

imperium: subiciunt se homines imperio alterius et potestati de causis pluribus; O II, 22.

iniuria: quod ne liceret fieri ad alterius iniuriam, lege sanxerunt; T IV, 4. suae cuique utilitati, quod sine alterius iniuria fiat, serviendum est; O III, 42.

inscitia: neminem id agere, ut ex alterius praedetur inscitia; O III, 72.

invidia: utile ei videbatur plurimum posse alterius invidia; O III, 82.

ironia: ironiam .. alterius, perpetuam praesertim, nulla fuit ratio persequi; A II, 74.

malum: ut malivolentia || malev. || sit voluptas ex malo alterius sine emolumento suo; T IV, 20.

miseria: f. 1. laborat.

mors: qui alterius mortem aequo animo ferant, eos putant vituperandos; T III, 72.

nutus: qui ad alterius non modo sensum ac voluntatem, sed etiam vultum atque nutum convertitur; Lae 93.

opinio: haec est ... Socratica ratio contra alterius opinionem disserendi; T I, 8.

potestas: f. imperium.

res: quem ad modum misericordia aegritudo est ex alterius rebus adversis, sic invidentia aegritudo est ex alterius rebus secundis; T III, 21. invidentiam esse dicunt aegritudinem susceptam propter alterius res secundas; T IV, 16 (17). licet ... prodesse ... vigilantem pro re alterius; O II, 67.

sensus, voluntas, vultus: f. nutus.

sermo: qui secum loqui poterit, sermonem alterius non requiret; T V, 117.

5. **Umstand: a Ablativ**: delectari: in iis fit ut aeque quisque altero delectetur ac se ipso; O I, 56.

b. **Präpositionen**: ab: cum illa dicuntur: »ego sum Orestes« contraque ab altero: »immo ..«; F V, 63.

causa: qui nihil alterius causa faciet || facit || et metietur suis commodis omnia; L I, 41. ubi .. beneficus, si nemo alterius causa benigne facit? L I, 49.

cum: cui (regi) cum visum esset utilius solum quam cum altero regnare; O III, 41.

in: in utroque eandem habuit fortuna potestatem, sed usa in altero est; T I, 85. cum homines, quod facere ipsi non possent, id recte fieri in altero iudicarent; Lae 24.

b. neutr. (vgl. I. caelum. mundus): 1. **Subject**: est: ea sunt haec: ... et alterum ..; A II, 41. quae sunt item duo, unum, ... alterum ..; A II, 41. adversatur .. primum, quod ...; alterum est, quod ..; A II, 46. primum .. negatis fieri posse, ut ... .alterum est, quod negatis ..; A II, 108. esse in natura rerum tria: unum, cum in voluptate sumus, alterum, cum in dolore, tertium hoc; F II, 16. unum est sine dolore esse, alterum cum voluptate; F II, 20. necesse est .. sit alterum de duobus, ut aut ... aut ..; T I, 97. cum in natura tria sint, unum gaudere, alterum dolere, tertium nec gaudere nec dolere; T III, 47. quarum (rerum) una est in perspiciendo, quid ..., alterum cohibere motus animi turbatos, ... tertium ..; O II, 18.

2. **nach Verben**: a. quaero: cum in rerum natura duo quaerenda sint, unum, quae materia sit, ... alterum, quae vis sit ..; F I, 18.

significo: his verbis tria significari Stoici dicunt, unum eius modi, vivere ...; alterum significari idem, ut si diceretur ... . tertium autem ..; F IV, 14. 15.

sumo: cum .. sumeretur unum, esse quaedam falsa visa, alterum, nihil ea differre a veris; A II, 111.

b. exhibeo: quod beatum aeternumque sit, id

nec habere ipsum negotii quicquam nec exhibere alteri; N I, 45.

c. sum cum: quod .. omnis animantis eos, qui ratione intelleguntur, complectitur, id non potest esse cum altero; Ti 12.

tempero ex: partis singulas ex eodem et ex altero et ex materia (deus) temperavit; Ti 22.

3. **nach Substantiven**: coniunctio: vgl. I. pars; N II, 64.

natura: naturam .. illam, quam alterius diximus, vi cum eadem (deus) coniunxit fugientem; Ti 22.

4. **Umstand**: a. tolli: eam (differentiam) tolli altero, quo neget visa a falsis vera differre; A II, 111.

b. in: cum || quaque || (ratio) *in* eodem et in altero movetur ipsa per sese, . . . tum . .; Ti 28.

B. **distributiv** (unus — alter: s. A, I. ars. caput. causa; N III, 17. familia. genus. modus. mundus; Ti 16. pars; O I, 101. patria. persona. praeceptum. res. sententia; Fa 39. via. III, a, 2, a. invito. b, 1. est; A II, 41. F II, 20. 2, a. quaero. sumo. tertius: s. A, I. fetus. finis. genus; F III, 45. O III, 7. modus; D I, 64. pars; F V, 9. peccatum. ratio; A I, 19. sententia; Lae 56. III, b, 1. est; F II 16. T III, 47. O II, 18. 2, a. significo. quartus: s. A, I. causa; C 15. genus; Ti 35. modus; N III, 16. pars; O I, 152. quintus: s. A, I. alqs; N III, 54. 56. — prior — alter: s. A, I. genus; F V, 36. — primus — alter: s. A, I. causa; N II, 13. tertius: s. A, I. medicina. sententia; Lae 58. quartus: s. A, I. alqs; N III, 59. — primum — alter: s. A, III, b, 1. est; A II, 46. 108. — alter — tertius: s. A, I. alqs; N III, 54. quartus: s. A, I. alqs; N III, 57. quintus — sextus: s. A, I. alqs; N III, 42): I. **bei Substantiven und Adjectiven**: alqs: Ioves tres numerant ..., ex quibus primum et secundum natum in Arcadia, alterum patre Aethere, . . . alterum patre Caelo, . . . tertium Cretensem, Saturni filium; N III, 53. cum duo quidam Arcades familiares ... Megaram venissent, alterum ad cauponem || cop. || devertisse, ad hospitem alterum; D I, 57.

Arctos: hunc circum (polum) Arctoe duae feruntur .... »ex his altera apud Graios Cynosura vocatur, altera dicitur esse Helice«; N II, 105.

classis: classes, ... alteram naufragio, alteram a Poenis depressam, interire; D II, 20.

consul: iure .. alter (consul) populi iudicio damnatus est, alter mortem sibi ipse conscivit; D II, 71.

corruptio: ita fit, ut in altera corruptione opinionum morbus efficiatur et aegrotatio, in altera inconstantia et repugnantia; T IV, 29.

cursus: hunc (solem) ut comites consequuntur Veneris alter, alter Mercurii cursus; R VI, 17.

dux: ab altero (duce) propter probitatem eius non nimis alienos animos habemus, alterum propter crudelitatem semper haec civitas oderit; Lae 28.

familiaris: s. alqs; D I, 57.

frater: quanta in altero (fratre) diritas, in altero comitas! C 65. s. II, a, 1. A II, 18.

genus: Panaetius ... fuit .. in altero genere mitior, in altero illustrior; F IV, 79. cum duo sint genera siderum, quorum alterum spatiis inmutabilibus ab ortu ad occasum commeans nullum umquam cursus sui vestigium inflectat, alterum autem continuas conversiones duas isdem spatiis cursibusque conficiat; N II, 49. duo sunt .. divinandi genera, quorum alterum artis est, alterum naturae; D I, 11. alterum [iustitiae genus] assequuntur, . . . in alterum incidunt || in altero delinquunt ||; O I, 28. qui altero genere iniustitiae vacant, in alterum incurrunt; O I, 29. cum .. pulchritudinis duo genera sint, quorum in altero venustas sit || est ||, in altero dignitas; O I, 130.

honestum: si duo honesta proposita sint, alterum cum valetudine, alterum cum morbo; F IV, 59.

individuum: ut, cum duo individua per inanitatem ferantur, alterum e regione moveatur, alterum declinet; Fa 18.

iocus: alter (iocus) est ... *gravissimo* || magno || homine dignus, alter ne libero quidem; O I, 104.

lanx: qui (Critolaus) cum in alteram lancem animi bona imponat, in alteram corporis et externa; T V, 51.

largi: duo sunt genera largorum, quorum alteri prodigi, alteri liberales; O II, 55.

lex: duae sunt .. leges de sepulcbris, quarum altera privatorum aedificiis, altera ipsis sepulchris cavet; L II, 61. leges ... translatae duae, quarum altera privilegia tollit, altera de capite civis rogari nisi maximo comitiatu vetat; L III, 44.

medietas: ut in singulis essent bina media (vix enim audeo dicere medietates ...; sed quasi ita dixerim, intellegatur ...), earum alteram eadem parte praestantem extremis eademque superatam, alteram pari numero praestantem extremis parique superatam; Ti 23.

motus: motus animorum duplices sunt, alteri cogitationis, alteri appetitus; O I, 132.

nomen: ita factum est in superstitioso et religioso alterum vitii nomen, alterum laudis; N II, 72.

ora: duabus oris distantibus, quarum altera, quam nos incolimus, »sub axe posita ad stellas semptem,« ... altera australis; T I, 68.

orbis: cum (deus) alterum esset exteriorem, *alterum interiorem* amplexus orbem; Ti 25.

pars: cum ex altera parte ponebas cumulatum aliquem plurimis ... voluptatibus, ... ex altera autem cruciatibus maximis; F II, 63. est .. animus in partis tributus duas, quarum altera rationis est particeps, altera expers; T II, 47. qui animum in duas partes dividunt, alteram rationis participem faciunt || [faciunt] ||, alteram expertem; in participe rationis ponunt tranquillitatem, in illa altera motus turbidos cum irae, tum cupiditatis; T IV, 10. natura fert, ut extrema ex altera parte graviter, ex altera autem acute sonent; R VI, 18. cuius (belli) altera pars sceleris nimium habuit, altera felicitatis parum; O II, 45. in quibusdam causis dubiis ex altera parte defenditur honestas, ex altera ita de utilitate dicitur, ut ..; O III, 56. reliquae sunt duae partes honestatis, quarum altera in animi excellentis magnitudine ... cernitur, altera in conformatione et moderatione continentiae; O III, 96. cum ex altera parte proposita haec sint, ex altera ius amicitiae; Lae 63.

patria: ita (Cato) ... habuit alteram loci patriam, alteram iuris; L II, 5.

perturbatio: duae (perturbationes) sunt ex opinione boni, quarum altera, voluptas gestiens, ... altera ... vel cupiditas recte vel libido dici potest; T III, 24.

ratio: cum duplex ratio sit orationis, quarum in altera sermo sit || est ||, in altera contentio; O II, 48.

res: ut eam (naturam) dividerent in res duas, ut altera esset efficiens, altera autem quasi huic se praebens; A I, 24.

tempus: ea duo tempora (sol efficit), quorum alterum hiemi senescenti adiunctum est, alterum aestati; N II, 49.

vis: quoniam magna vis orationis est, eaque duplex, altera contentionis, altera sermonis; O I, 132.

verschiedene Begriffe: interesse .. inter argumentum conclusionemque rationis et inter medio-

crem animadversionem atque admonitionem; altera occulta quaedam et quasi involuta aperiri, altera prompta et aperta iudicari || indicari ||; F I, 30. et emolumenta et detrimenta ... communia esse voluerunt; quorum altera prosunt, nocent altera; F III, 69. cum mors nec ad vivos pertineat nec ad mortuos. alteri nulli sunt, alteros non attinget; T I, 91. ut quaestuosa mercatura, fructuosa aratio dicitur, non si altera semper omni damno, altera omni tempestatis calamitate semper vacat, sed ..; T V, 86. et benivolos obiurgatores placare et invidos vituperatores confutare possumus, ut alteros reprehendisse paeniteat, alteri didicisse se gaudeant; N I, 5. dedit ... natura beluis et sensum et appetitum, ut altero conatum haberent ad naturales pastus capessendos, altero secernerent pestifera a salutaribus; N II, 122. Solem deum esse Lunamque, quorum alterum Apollinem Graeci, alteram Dianam putant; N III, 51. Priamus nonne et Helenum filium et Cassandram filiam divinantes habebat, alterum auguriis, alteram mentis incitatione et permotione divina? D I, 89. uni gubernatori, uni medico, si digni modo sint iis artibus, rectius esse alteri navem committere, aegrum alteri quam multis; R I, 62. propter summam et doctoris auctoritatem et urbis, quorum alter te scientia augere potest, altera exemplis; O I, 1. ut.. cum civi aliter contendimus, si est inimicus, aliter, si est competitor (cum altero certamen honoris ... est, cum altero capitis); O I, 38. aut opera benigne fit indigentibus aut pecunia. ... quamquam .. in utroque inest gratificandi liberalis voluntas, tamen altera ex arca, altera ex virtute depromitur; O II, 52. vgl. A, I. amicitia. voluptas.

II. allein: a. masc.: 1. Subject: duo ... fratres, P. Crassum et P. Scaevolam, aiunt Ti. Graccho auctores legum fuisse, alterum quidem ... palam, alterum ... obscurius; A II, 13. cum alterum percepta et comprehensa tenere videmus, alterum non item; A II, 22. quorum alter laetitia gestiat, alter dolore crucietur; F II, 14. alteri negant quicquam esse bonum, nisi quod honestum sit, alteri plurimum se ... tribuere honestati; F II, 68. valet alter plus cotidie, alter videt; F IV, 65. cum alter stabilire rem publicam studuerit, alter evertere; F IV, 65. cum alter voluptatem adamasset, alter vacuitatem doloris; F V, 73. quorum alter ne condoluisse quidem umquam videtur, qui animum se habere non sentiat, alter ita delectatur suis cantibus, ut ..; T I, 41. ut alter imperet, alter pareat; T II, 47. cum ... esset .. eorum alter Cyrenaeus, alter Babylonius; T IV, 5. quorum cum alterum vadem mortis || [mortis] || accepisset, alter ... praesto fuisset ad horam mortis destinatam; T V, 63. nulli erant antea maritumi praeter Etruscos et Poenos, alteri mercandi causa, latrocinandi alteri; R II, 9. si duo sint, quorum alter optimus vir, ... alter insigni scelere et audacia; R III, 27. alter, vir optimus, etiam suasit rogationem ... alter acerrime se defendit: R III, 28. alteri se adipisci id posse arbitrantur, si ..., alteri, si ..; O I, 70. alter semper magnus, alter saepe turpissimus; O I, 90. cum alter verum audire non vult, alter ad mentiendum paratus est; Lae 98.

2. nach Verben: a. Accusativ: utrumque iussit interfici, alterum, quia ..., alterum, quia ..; T V, 60. ut, cum eorum alteri Dionysius tyrannus diem necis destinavisset, ... vas factus sit alter eius sistendi; O III, 45. quamquam alterum vivum amavi, alterum non odi mortuum; O III, 73. f. 1. F II, 14. T V, 63.

b. Dativ: quom alteri placeat auspicia ista ad utilitatem esse rei publicae composita, alteri disciplina vestra quasi divinare videatur || divinari videantur || posse; L II, 32. alteri (vitia) dicenda videntur, alteri non videntur; O III, 91. ignoturum alteri, quod patrem, alteri, quod tutorem secutus esset; fr VI, 15. f. a. O III, 45.

3. nach Substantiven: quod alterius ingenium sic || dulce, acidum || ut acetum Aegyptium, alterius sic acre, ut mel Hymettium, dicimus; fr V, 89. alterius mens rationibus agitandis exquirendisque alebatur ..., alterius in caede et || in || iniuriis; T V, 66.

b. neutr.: 1. Subject: contraria .. ea dico, cum alterum aiat, alterum neget; A II, 97. alterum placere, ut (sapiens) numquam adsentiatur, alterum tenere, ut ... aut „etiam“ aut „non“ respondere possit; A II, 104. mortem aut dolorem metuens, quorum alterum saepe adest, alterum semper inpendet; T V, 15. alterum dici non potest, quin ii ... beati sint ..; alterum autem iam integrum non est; T V, 17. necesse est .. in rebus contrariis duabus, ... (contraria autem hoc loco ea dico, quorum alterum ait quid, alterum negat), ex iis igitur necesse est invito Epicuro || [inv. Ep.] || alterum verum esse, alterum falsum; Fa 37. de quo alterum potest habere dubitationem, alterum dubitari non potest, quin ..; O III, 9. f. 2. a. Ti 3.

2. nach Verben: a. Accusativ: ut alterum esse appetendum, alterum aspernandum sentiamus; F I, 31. si ad prudentes (me vocas), alterum fortasse dubitabunt, ... alterum non dubitabunt, quin ..; F V, 85. alterum fieri profecto potest, ut earum (opinionum) nulla, alterum certe non potest, ut plus una vera sit; N I, 5. qui fit, ut alterum intellegas, sine corde non potuisse bovem vivere, alterum non videas, cor subito non potuisse ... avolare? D II, 37. utrumque .. a natura petundum est, verum alterum exercitatio augebit, alterum imitatio presse loquentium et leniter; O I, 133. ut .. et monere et moneri proprium est verae amicitiae et alterum libere facere, ... alterum patienter accipere; Lae 91. quorum alterum intellegentia et ratione conprehenditur, quod unum atque idem semper est; alterum, quod adfert opinionem sensus rationis expers, ... gignitur et interit; Ti 3. f. 1. A II, 104. T V, 17. O III, 9.

b. elliptisch: ut, quem ad modum ratione recte fiat, sic ratione peccetur, alterumque et a paucis et raro, alterum et saepe et a plurimis; N III, 69.

C. alternativ: numquam fore ut atomus altera alteram possit attingere; F I, 19. quod cum accidisset, ut alter alterum necopinato videremus; F III, 8. ut eorum alterum ab altero *ne* separemus; F IV, 9. adsentior eorum, quae posuisti, alterum alteri consequens esse, ut ..; T V, 21. miluo est .. bellum ... cum corvo; ergo alter alterius ubicumque nanctus est ova frangit; N II, 125. quorum (numerorum) uterque plenus alter altera de causa habetur; R VI, 12. sibine uter*que* rapiat (tabulam), an alter cedat alteri? O III, 90. nullum erit certamen, sed quasi sorte aut micando victus alteri (tabulam) cedet alter; O III, 90. cum ... omnia .. alter pro altero suscipiet, neque quicquam umquam nisi honestum et rectum alter ab altero postulabit; Lae 82. nunc a vobis, o Protagora et Socrates, postulo, ut de isto concedatis alter alteri; fr II, 3.

altercatio, Streit: oritur enim mihi magna de re altercatio cum Velleio, cui pro tuo studio non est alienum te interesse; N I, 15.

alternus, abwechselnd: menses: instituit .. primus, ut singulis consulibus alternis mensibus lictores praeirent; R II, 55.

versus: alternis .. versibus intorquentur inter fratres gravissimae contumeliae; T IV, 77.

alteruter (alter uter), einer von beiden: A. anguis: miror, ... cur alteram utram (anguem Ti. Gracchus) emiserit; D II, 62.

via: sin altera est utra via prudentiae deligenda; R III, 6.

B. allein: si ... alterutrum concessero necessarium esse; A II, 97. nisi alterutrum sit, virtutem iacere plane puto; A II, 134. a quibus (dialecticis) cum traditum sit in omnibus diiunctionibus ... alterum utrum esse verum, pertimuit (Epicurus), ne ... alterutrum fieret necessarium; N I, 70. si .. alterum utrum ex aeternitate verum sit; Fa 21. alterutrum fatum est; Fa 29.

C. Fragment: quae .. potest esse indignitas voluptatis ad molestiam nisi in magnitudine aut longitudine alterius utrius posita? fr II, 4.

altisonus, hoch tönend, donnernd: cardo: »o Priami domus, saeptum altisono cardine templum!« T III, 44.

Iuppiter: Iovis altisoni .. pinnata satelles; D I, 106.

altitonans, hochdonnernd: »pater altitonans stellanti nixus Olympo ipse suos quondam tumulos ac templa petivit«; D I, 19. II, 45.

altitudo, Höhe, Erhöhung, Erhabenheit, Tiefe: I. officit: cum ... augures ... iussissent .. Ti. Claudium Centumalum ... demoliri ea, quorum altitudo officeret auspiciis; O III, 66.

II, 1. addo: adde huc ... speluncarum concavas altitudines || amplitudines ||, saxorum asperitates, inpendentium montium altitudines; N II, 98.

adsumo: id fit, cum speculorum levitas hinc illincque || illinc || altitudinem adsumpsit; Ti 49.

dico, exerceo: exercenda etiam est facilitas et altitudo animi, quae dicitur; O I, 88.

exstruo: exstrue animo altitudinem excellentiamque virtutum; F V, 71.

2. desido ad: cum ad infinitam altitudinem terra desedisset || desid., disid. ||; D I, 97.

III. immensitas: in hac .. inmensitate latitudinum, longitudinum, altitudinum infinita vis innumerabilium volitat atomorum; N I, 54.

IV. distare: septem alia (sidera) suos quaeque tenere cursus multum inter se aut altitudine aut humilitate distantia; T V, 69.

altivolans, hochfliegend: »Romulus pulcher in alto quaerit Aventino, servat genus altivolantum«; D I, 107.

altor, Ernährer: omnium .. rerum ... seminator et sator et parens, ut ita dicam, atque educator et altor est mundus; N II, 86.

altrix, nährend, Ernährerin: A. belua: tum ... Romulus .. et Remus cum altrice belua vi fulminis icti conciderunt; D II, 45.

B. est. al.: »hic silvestris erat Romani nominis altrix, Martia, quae parvos Mavortis semine natos uberibus gravidis vitali rore rigabat; quae tum cum pueris flammato fulminis ictu concidit atque avolsa pedum vestigia liquit«; D I, 20. terram, altricem nostram, ... antiquissimam deorum omnium voluit esse eorum, qui ..; Ti 37.

altum, Höhe, Himmelshöhe, Tiefe, hohe See: I. confero ex: ut (mercatura) saepe ex alto in portum ... se ... contulit; O I, 151.

defero ex: quem cum ex alto ignotas ad terras tempestas ... detulisset; R I, 29.

emergo ex: si plures ex alto emergere velint; F IV, 64.

labor ex: »tanta moles labitur fremibunda ex alto ingenti sonitu et spiritu«; N II, 89.

navigo in: non plus (dominus eripiet) quam navigantem in alto eicere de navi velit, quia sua sit; O III, 89.

provehor in: in altum .. (imbecillitas) provehitur imprudens; T IV, 42.

volo ex: »ex alto longe pulcherruma praepes laeva volavit avis«; D I, 108.

II. in: »qua (Cynosura) fidunt duce nocturna Phoenices in alto,« ut ait Aratus; A II, 66. »hac (Cynosura) fidunt duce nocturna Phoenices in alto«; N II, 106.

altus, hoch, hochsinnig, erhaben, tief: alqs: altiores fieri videmur; A II, 127. tanta vis inerat in verbis, ... ut altior fieres; F II, 51. te natura excelsum quendam videlicet et altum et humana despicientem genuit; T II, 11.

alqd: ratio habet ... altum quiddam et excelsum, nihil timens; F II, 46. ad altiora quaedam et magnificentiora ... nati sumus; F II, 113. nihil .. altum, nihil magnificum ac divinum suspicere possunt, qui ..; Lae 32.

Acheruns: »unde animae excitantur ... *ex* ostio altae Acheruntis;« T I, 37.

animalia: quae (animalia) .. altiora sunt, ut anseres, ut cygni; N II, 123 (122).

animus: qui altiore animo sunt; F V, 57. id .. (augurium) in maximis ingeniis altissimisque animis .. exsistit maxime; T I, 33. ut quisque altissimo animo est; O I, 65. siquidem animo excelso et alto et virtutibus exaggerato sumus; P 41.

ardor: (Cleanthes) ultimum et altissimum ... ardorem, qui aether nominetur, certissimum deum iudicat; N I, 37.

Aventinus: »at Romulus pulcher in alto quaerit Aventino, servat genus altivolantum«; D I, 107.

columella: super terrae tumulum noluit quicquam statui nisi columellam tribus cubitis ne altiorem; L II, 66.

complexus: restat ultimus et a domiciliis nostris altissimus ... caeli complexus; N II, 101.

despectio: consolabitur eam || eum || magnitudo animi et humanarum opinionum alta quaedam despectio; fr V, 69.

domicilium: est .. animus caelestis ex altissimo domicilio depressus in terram; C 77.

exaggeratio: amplitudinem animi et quasi quandam exaggerationem quam altissimam animi ... esse .. rem pulcherrimam; T II, 64.

gradus: quartus .. gradus est et altissimus eorum, qui ..; N II, 34. quocirca necesse est esse quartum illum et altissimum gradum; N II, 35. qui se adiuvari volent, ... ut altiorem gradum ascendant; O II, 62. ut (Scipio) ex tam alto dignitatis gradu ad superos videatur deos potius quam ad inferos pervenisse; Lae 12.

ignes: qui (aether) constat ex altissimis ignibus; N II, 91.

locus: quia virtus ... altissimum locum in homine et maxime excellentem tenet; F IV, 37. oculi tamquam speculatores altissimum locum obtinent; N II, 140.

memoria: me .. ad altiorem memoriam Oedipodis huc venientis ... species quaedam commovit; F V, 3.

montes: cum in altissimos montis (Iuppiter fulmen iecit); D II, 45. ubi Nilus ad illa, quae Catadupa nominantur, praecipitat || praecipitatur || ex altissimis montibus; R VI, 19.

natura: caelestem .. altissimam aetheriamque

naturam, id est igneam, ... vacare voluerunt ea parte corporis; N II, 64.
ora: ut ... superior *aëri*, aetheriis || superior aetheri, al. || ignibus altissima ora reddatur; N I, 103.
parietes: »tosti alti stant parietes deformati«; T III, 44.
partes: aures ... recte in altis corporum partibus collocatae sunt; N II, 141.
sepulchrum: extrui .. vetat (Plato) sepulchrum altius, quam quod *quinque homines* quinque diebus absolverint; L II, 68.
stirpes: ita sunt altae stirpes stultitiae; T III, 13.
templa: quae ... timeretis, „Acherunsia templa alta Orci;" T I, 48.
turris: contionari (Dionysius) ex turri alta solebat; T V, 59.
via: »advenio Acherunte vix via alta atque ardua«; T I, 37.
vir: iste vir altus et excellens ... certe .. confidere sibi debet; F III, 29. quae sunt magni cuiusdam et alti viri; T V, 31.

alvarium, Bienenkorb: apes in alvarium concesserant || alvearium congesserant ||; fr I, 14.

alveolus, Spielbrett: inertissimos homines ... aut alveolum poscere aut quaerere quempiam ludum; F V, 56.

alumna, Zögling: »vos quoque signa videtis, aquai dulcis alumnae«; D I, 15.

alumnus, Zögling, Jünger: quid ait Aristoteles reliquique Platonis alumni? F IV, 72.

alvus, Unterleib, Leib, Magen: I. accipit, al.: cum alvi natura subiecta stomacho cibi et potionis sit receptaculum, ... in alvo multa sunt mirabiliter effecta, quae constat fere e nervis. est autem multiplex et tortuosa arcetque et continet, ... quod recepit, ... eaque tum astringitur, tum relaxatur atque omne, quod accepit, cogit et confundit, ut facile .. calore, quem multum habet, ... omnia cocta ... in reliquum corpus dividantur; N II, 136.
II. astringo, relaxo: f. I.
purgo: quod ... vomitione canes, purgantes || purgare || autem alvos ibes Aegyptiae curantur || curant ||; N II, 126.
III. natura: f. I.
purgatio: tertius (Aesculapius) Arsippi et Arsinoae, qui primus purgationem alvi dentisque evolsionem ... invenit; N III, 57.
IV. continere: Dionysii mater ... cum praegnans || praegnas || hunc ipsum Dionysium alvo contineret; D I, 39.
contingere: »huic (Andromedae) Equus ... summum contingit caput alvo«; N II, 111.
redundare: tuus .. deus non digito uno redundat, sed ... lateribus, alvo, tergo; N I, 99.

amabilis, liebenswürdig: alqd: nihil est .. virtute amabilius; N I, 121. Lae 28. nihil .. est amabilius nec copulatius quam morum similitudo bonorum; O I, 56.
nodus: mihi .. videntur, qui utilitatum causa fingunt amicitias, amabilissimum nodum amicitiae tollere; Lae 51.
rex: illi regi ... tolerabili aut, si voltis, etiam amabili, Cyro, subest ... Phalaris; R I, 44.
virtus: optume (virtus), ... quam .. amabilis sit, intellegit; Lae 98.

amando, entfernen: natura res similis procul amandavit a sensibus; N II, 141.

amans f. **amo,** I, 2. II, 1.

amanter, liebevoll, freundlich: queror: gravius etiam de nobis queruntur et amantius; R I, 6.
vivo: quocum (Q. Pompeio P. Sulpicius) coniunctissime et amantissime vixerat; Lae 2.

amarus, bitter, herb, unangenehm: A. alqd: in Phalaridis tauro si (Epicurus) erit, dicet: „quam suave est!" ... suave etiam? an parum est, si non amarum? T II, 17.
res: tristis .. res est sine dubio, aspera, amara; T II, 18.
stirpes: at quae stirpes sunt aegritudinis, quam multae, quam amarae! T III, 83.
vita: ex quo vitam amarissimam necesse est effici; F I, 44.
B, I. absolut: si esset (ius naturale), ut calida et frigida, ut amara et dulcia, sic essent ..; R III, 13.
II. iudico: quid iudicant sensus? dulce amarum, leve asperum, prope longe; F II, 36.
sentio: sentit .. (animal) et calida et frigida et dulcia et amara; N III, 32.

amator, Liebhaber, Buhle: I. sum: aliud .. est amatorem esse, aliud amantem; T IV, 27.
II. corrigo: ut ... alia .. ratione malivolus || malev. ||, alia amator ... (sit) corrigendus; T IV, 65.
habeo: opprobrio fuisse adulescentibus, si amatores non haberent; R IV, 3.
profiteor: qui intellegentiae sapientiaeque se amatorem profitetur; Ti 51.

amatorius, verliebt, buhlerisch: levitates: ecce ... alii ... amatoriis levitatibus dediti; F I, 61.
poësis: Anacreontis .. tota poësis est amatoria; T IV, 71.
sermo: quod in amatorio sermone dici solet; T III, 72.
voluptas: quem ad modum hic frueretur voluptate amatoria; T IV, 73.

ambigo, streiten: I. alqs: ut inter eos, qui ambigunt, conveniat, quid sit id, de quo agatur; F II, 4.
II. de: ut satius fuerit illud ipsum, de quo ambigebatur, concedere; N I, 69.

ambigue, doppelsinnig: dico: quid ambigue dictum sit; A II, 91.
loquor: non animadvertunt hic eum (Epicurum) ambigue locutum esse; N I, 86.

ambiguus, doppelsinnig, zweideutig: A. nomen: ut effugiamus ambiguum nomen invidiae; T III, 20.
oracula: somniis, vaticinationibus, oraclis, quod erant multa obscura, multa ambigua, explanationes adhibitae sunt interpretum; D I, 116. oraculis ... volumen implevit partim falsis, ut ego opinor, partim casu veris, ... partim flexiloquis et obscuris, ... partim ambiguis; D II, 115
verbum: ambigua se audere aiunt explicare dilucide; iidem omne verbum ambiguum esse dicunt. quo modo igitur ambigua ambiguis explicabunt? fr V, 99.
B, I. distinguo: non, qua via captiosa solvan-

tur, ambigua distinguantur, (Epicurus) ostendit; F I, 22.
explico: s. A. verbum.
II. intellegentia: quae (ars) ... tradit ... ambiguorum intellegentiam; A II, 92.
III. explicare: s. A. verbum.
ludi: hic ambiguo ludimur; F IV, 75.

ambio, herumgehen, angehen: alqm: ferunt .. suffragia, mandant inperia, magistratus, ambiuntur, rogantur; R I, 47. sin † valuerint tamen || tantum || leges ut ne sim || desinat || ambitus; L III, 39.
terram: ut terram lunae cursus proxime ambiret; Ti 29.

ambitio, Bewerbung, Ehrgeiz, Gunstbeflissenheit, Parteilichkeit: I. est: in cive excelso atque homine nobili blanditiam, adsentationem, ambitionem † meam esse levitatis; R IV, 7. miserrima omnino est ambitio honorumque contentio, de qua praeclare apud eundem est Platonem; O I, 87. in eius (C. Laelii) familiari Scipione ambitio maior, vita tristior (erat); O I, 108.
tenet: dum me ambitio, dum honores, dum causae (tenebant); A I, 11.
II, 1. contemno: ille (vir sapiens) .. nostras ambitiones levitatesque contemnet; T V, 104.
subicio: aegrotationi .. talia quaedam subiecta sunt: avaritia, ambitio, mulierositas; T IV 26.
2. suppeto: ut amori, ut ambitioni, ut cotidianis sumptibus copiae suppetant; T V, 89.
3. loquor de: quid de nostris ambitionibus, quid de cupiditate honorum loquar? T II, 62.
sum de: s. I. est; O I, 87.
III. stipendia: tamquam emeritis stipendiis libidinis, ambitionis, contentionis; C 49.
IV. fieri: peccante senatu ⟨quod fit ambitione saepissime⟩ nullo magistratu adiuvante; L III, 40.

ambitiosus, ehrgeizig, nach Gunst haschend: I. perferunt: omitto, quae perferant quaeque patiantur ambitiosi honoris causa; T V, 79.
II. oppono: quae si opposita sunt ambitiosis, ... non reprehendo; L III, 39.
III. sententia: impuri cuiusdam aut ambitiosi esse ... sententiam; Lae 59.

ambitus, Umlauf, Kreislauf, Amtserschleichung: I. desinit: ut ne sim || sint, desinat || ambitus; L III, 39.
ferunt, al.: in eo (corpore) influente atque effluente animi divini ambitus inligabant. itaque illi in flumen inmersi neque tenebant neque tenebantur, sed vi magna tum ferebant, tum ferebantur; Ti 47. 48.
referunt: tum ..., cum se octo ambitus confectis suis cursibus ad idem caput rettulerunt || retul. ||, cumque permensus est idem et semper sui similis orbis; Ti 33.
silet: si quando ambitus sileat; L III, 39.
II, 1. appello, al.: ceterorum autem siderum ambitus ignorantes homines praeter admodum paucos neque nomine appellant neque inter se numero commetiuntur; Ti 33.
cognosco: ex utraque re et mundi volubilitas ... et stellarum rotundi ambitus cognoscuntur; N II, 49.
fero, al.: s. I. ferunt. referunt.
2. sequor de: sequitur de captis pecuniis et de ambitu; L III, 46.
III, 1. circumicere: sic animus a medio profectus extremitatem caeli a suprema regione rotundo || rutundo || ambitu circumiecit; Ti 26.
2. ad: deus ipse solem quasi lumen accendit ad secundum supra terram ambitum; Ti 31.

ambo, beide: A. genera: quorum amborum generum una ratio est; D I, 70.
oculi: cum idem obtutus esset amborum (oculorum); N III, 9.
res: quarum ambarum rerum cum medicinam pollicetur; F II, 70.
verschiedene: eas .. ambas (dialecticam, physicam) virtutum nomine appellant; F III, 72.
B, a, 1. discunt: ambo ... ab eodem Philone nihil scire didicistis; N I, 17.
sunt: qui ambo mei collegae fuerunt; D II, 75.
ohne Verb: vacare omni molestia Hieronymus (finem esse censuit), hoc idem cum honestate Diodorus, ambo hi Peripatetici; A II, 131. at aliquot annis antiquior Romulus et Remus, ambo augures, ut accepimus; D II, 80. velut in hoc ipso genere quam magnum illud Scaevolae faciunt, pontifices ambo et eidem iuris peritissimi! L II, 47.
II. neco: quo minus ambo una necaremini, non deprecarere || precarere ||? F II, 79. „ambo ergo una necarier precamur"; F V, 63.
b. utor: hic, qui utrumque probat, ambobus debuit uti; F II, 20.

ambrosia, Ambrosia, Götterspeise: I. comparo: poëtae .. [nectar ambrosiam] epulas conparant; N I, 112.
II. laetari: non .. ambrosia deos aut nectare ... laetari arbitror; T I, 65.

ambulatio, Spaziergang, Gang: I, 1. conficio: constituimus inter nos, ut ambulationem postmeridianam conficeremus in Academia; F V, 1.
2. descendo in: ut .. in inferiorem ambulationem descendimus; T IV, 7.
II. in: si qui ... in itinere aut in ambulatione secum ipse meditetur; O I, 144.

ambulo, gehen, umhergehen, lustwandeln, durchwandern: I. unpersönlich: 1, a. finis: finem fecimus et ambulandi et disputandi; F II, 119.
b. obsonare: Socraten || Socratem || ferunt, cum usque ad vesperum contentius ambularet, ... respondisse se, quo melius cenaret, obsonare ambulando famem; T V, 97.
causa: cum ambulandi causa in Lyceum venissemus; D I, 8.
2. verbal: cum ... satis .. ambulatum videretur, tum in bibliotheca ... adsedimus; D II, 8. ubi, quom satis erit ambulatum, requiescemus; L I, 14. quoniam .. satis iam ambulatum est; L II, 1.
II. persönlich: alqs: num censes Ennium ... dixisse: „visus sum mihi cum Galba ambulare"? A II, 51. quem ad modum quis ambulet, sedeat; F V, 47. ad id aut sedens aut ambulans disputabam; T I, 7. est ... ambulantibus ad hunc modum sermo ille nobis institutus; T II, 10. qui .. ex eo cogi putat, ne ut sedeamus quidem aut ambulemus voluntatis esse; Fa 9. non sequitur tamen, ut etiam sedere eos et ambulare ... principalibus causis ... constitutum sit; Fa 9. s. I, 1, b. obsonare. — in: in agro ambulanti ramulum adductum ... in oculum suum recidisse; D I, 123. ut in porticu Pompeii potius quam in campo ambulemus; tecum quam cum alio; Fa 8. cum in hortis cum Servio Galba, vicino suo, ambulavisset; A II, 51. porticu: s. campo. familiaris. noctu ambulat in publico Themistocles; T IV, 44.
familiaris: familiarem nostrum C. Avianium fortasse in porticu Neptuni ambulantem non videmus; A II, 80.
natura: naturae ista sunt, .. naturae non artificiose ambulantis, ut ait Zeno, ... sed omnia cientis ..; N III, 27.

III. mit Accusativ: cum (Xerxes) tantis classibus tantisque equestribus et pedestribus copiis ... maria || mari || ambulavisset, terram || terra || navigasset; F II, 112.

amens, finnlos, unfinnig: alqs: an me, inquis, tam amentem putas, ut apud imperitos isto modo loquar? F II, 74. quis tam esset amens, qui semper in laboribus et periculis viveret? T I, 33. sed ecquem tam amentem esse putas, qui illud, quo vescatur, deum credat esse? N III, 41. hanc cupiditatem si honestam quis esse dicit, amens est; O III, 83. o miserum vel potius amentem! fr VIII, 13.

homo: numquamne, homo amentissime, te circumspicies? P 30.

amentia, Sinnlosigkeit, Wahnsinn: I. est: quae est igitur amentia? T III, 71.

II. 1. nomino: quod animi adfectionem lumine mentis carentem (maiores) nominaverunt amentiam eandemque dementiam; T III, 10.

2. differo ab: hilariores illae (perturbationes), cupiditas avide semper aliquid expetens et inanis alacritas, id est laetitia gestiens, non multum differunt ab amentia; T IV, 36. esti .. omnis animi perturbatio gravis est nec multum differt ab amentia, tamen ..; T IV, 82.

III. profugere: hac amentia quaestione nova perterritus (C. Blossius) in Asiam profugit; Lae 37.

amica s. **amicus,** B, b.

amice, wohlwollend, freundschaftlich, freundlich: accipio: et monendi amici saepe sunt || sunt saepe, al. || et obiurgandi, et haec accipienda amice, cum benivole fiunt; Lae 88.

admoneo: qui admonent amice, docendi sunt; N I, 5.

apprehendo: eum .. (L. Furium Scipio) ut salutavit, amicissime adprehendit et in lecto suo conlocavit; R I, 17.

conligo: quos (Torquatos) tu paulo ante cum memoriter, tum etiam erga nos amice et benivole || benev. || collegisti; F I, 34.

consaluto: qui (M'. Manilius) a Scipione ceterisque amicissime consalutatus adsedit proximus Laelio; R I, 18.

do: nec, si is, qui accepit, bene utitur, idcirco is, qui dedit, amice dedit; N III, 70.

facio: cum pie, cum amice, cum magno animo aliquid factum cognoscimus; F V, 62. tu ..., Fanni, quod mihi tantum tribui dicis, quantum ego nec adgnosco nec postulo, facis amice; Lae 9. si habere se putant, quod officiose et amice et cum labore aliquo suo factum queant dicere; Lae 71.

inquam: tum ille amicissime, ut solebat: nos vero, inquit, ... conferamus; F V, 6.

vivo: licet ... vivere ... simpliciter, fideliter, † vere hominum amice; O I, 92.

amicio, bekleiden: qui (Alcibiades) paulo ante interitum visus est in somnis amicae esse amictus amiculo; D II, 143.

amicitia, Freundschaft: I. absolut: 1. Subject: accipit: altera sententia est, quae definit amicitiam paribus officiis ac voluntatibus. hoc quidem est nimis exigue et exiliter ad calculos vocare amicitiam .... divitior mihi et affluentior videtur esse vera amicitia || am. vera || nec observare restricte || stricte ||, ne plus reddat quam acceperit; neque verendum est, ... ne plus aequo quid in amicitiam congeratur; Lae 58.

claudicat: s. II, 1. expeto; F I, 69. — communicat: s. facit. — consequitur: s. sequitur.

constant: nec officia nec virtutes in ea ratione nec amicitiae constare possunt; F V, 22.

continet: amicitia res plurimas continet; quoquo te verteris, praesto est, nullo loco excluditur, numquam intempestiva, numquam molesta est; Lae 22. quom .. plurimas et maximas commoditates amicitia contineat, tum illa nimirum praestat omnibus, quod bonam spem praelucet in posterum nec debilitari animos aut cadere patitur; Lae 23.

contrahit: quae in rerum natura ... constarent, ... ea contrahere amicitiam, dissipare discordiam; Lae 24.

convertunt: cavendum .., ne etiam in graves inimicitias convertant se amicitiae; Lae 78.

debet: amicitia remissior esse debet et liberior et dulcior et ad omnem comitatem facilitatemque proclivior; Lae 66. non . debent esse amicitiarum sicut aliarum rerum satietates; veterrima quaeque, ut ea vina, quae vetustatem ferunt, esse debet || debent || suavissima; verumque illud est, quod dicitur, multos modios salis simul edendos esse, ut amicitiae munus expletum sit; Lae 67.

delectant: ut amicitias, quae minus delectent et minus probentur, magis decere censent sapientes sensim diluere quam repente praecidere; O I, 120. s. II, 4. loquor de; Lae 22.

discedit: ut .. virtutes, ... sic amicitiam negant posse a voluptate discedere; F I, 66.

est: restat locus huic disputationi vel maxime necessarius de amicitia, quam, si voluptas summum sit bonum, affirmatis nullam omnino fore. de qua Epicurus quidem ita dicit, omnium rerum, quas ... sapientia comparaverit, nihil esse maius amicitia, nihil uberius, nihil iucundius; F I, 65. amicitiae non modo fautrices fidelissimae, sed etiam effectrices sunt voluptatum tam amicis quam sibi; quibus non solum praesentibus fruuntur, sed etiam spe eriguntur consequentis ac posteri temporis; F I, 67. quid ages .., si utilitas ab amicitia, ut fit saepe, defecerit? relinquesne? quae ista amicitia est? retinebis? qui convenit? quid enim de amicitia statueris utilitatis causa expetenda, vides; F II, 79. amicitiam .. adhibendam esse censent, quia sit ex eo genere, quae prosunt; F III, 70. mihi fuit cum Aquinio amicitia; T V, 63. hominum caritas et amicitia gratuita est. quanto igitur magis deorum! N I, 122. est .. ea iucundissima amicitia, quam similitudo morum coniugavit || [est ... coniugavit] ||; O I, 58. nec comitas esse potest, non plus quam amicitia; O III, 118. quo in genere sperare videor Scipionis et Laeli || Laelii || amicitiam notam posteritati fore; Lae 15. hoc primum sentio, nisi in bonis amicitiam esse non posse; Lae 18. est .. amicitia nihil aliud nisi omnium divinarum humanarumque rerum cum benivolentia et caritate consensio; qua quidem haut scio an excepta sapientia nihil melius homini sit || sit hominibus || a dis inmortalibus datum; Lae 20. nec sine virtute amicitia esse ullo pacto potest; Lae 20. quia natura mutari non potest, idcirco verae amicitiae sempiternae sunt; Lae 32. ita fit verum illud, quod initio dixi, amicitiam nisi inter bonos esse non posse; Lae 65. una est .. amicitia in rebus humanis, de cuius utilitate omnes uno ore consentiunt; Lae 86. nulla est igitur haec amicitia; Lae 98. vos .. hortor, ut ita virtutem locetis, sine qua amicitia esse non potest, ut ea excepta nihil amicitia praestabilius putetis; Lae 104. s. accipit. continet; Lae 22. debet. — II 1. expeto; F III, 7. — 4. loquor de; Lae 22.

exardescit: ex quo exardescit sive amor sive amicitia; utrumque enim dictum || ductum || est ab amando; Lae 100.

exsistit: unde et amicitia exsistebat et iustitia atque aequitas, eaeque et voluptatibus et multis vitae commodis anteponebantur; A I, 23.

facit: et secundas res splendidiores facit amicitia et adversas partiens communicansque leviores; Lae 22.

fruuntur: ſ. est; F I, 67.

habet: cum his (propinquis) .. amicitiam natura ipsa peperit; sed ea non satis habet firmitatis; Lae 19. talis .. inter viros amicitia tantas oportunitates habet, quantas vix queo dicere; Lae 22.

manet: manebit ergo amicitia tam diu, quam diu sequetur utilitas; F II, 78. difficile est amicitiam manere, si a virtute defeceris; Lae 37.

nascitur: humilem sane relinquunt et minime generosum, ut ita dicam, ortum amicitiae, quam ex inopia atque indigentia natam volunt; Lae 29.

observat: ſ. I, 1. accipit.

oritur: ut coniugia virorum et uxorum natura coniuncta esse dicerent, qua ex stirpe orientur amicitiae cognationum; F IV, 17. a natura mihi videtur potius quam ab indigentia orta amicitia, adplicatione magis animi cum quodam sensu amandi quam cogitatione, quantum illa res utilitatis esset habitura; Lae 27.

partitur: ſ. facit.

patitur: serpit enim nescio quo modo per omnium vitas amicitia nec ullam aetatis degendae rationem patitur esse expertem sui; Lae 87. ſ. continet; Lae 23.

permanet: quamquam ille (Scipio) quidem nihil difficilius esse dicebat, quam amicitiam usque ad extremum vitae diem || diem vitae || permanere; Lae 33. aliter amicitiae stabiles permanere non possunt; Lae 74.

potest: ſ. constant. est; Lae 18. 20. 65. 104. permanet; Lae 74. — II, 1. colo; F II, 82.

praecurrit: ita praecurrit amicitia iudicium tollitque experiendi potestatem; Lae 62.

praelucet: ſ. continet; Lae 23.

praestat: hoc praestat amicitia propinquitati, quod ex propinquitate benivolentia || benev. || tolli potest, ex amicitia non potest; Lae 19.

prodest: ſ. II, 4. loquor de; Lae 22.

reddit: ſ. accipit.

ruit: caritas, amicitia, iustitia, reliquae virtutes (ruunt); A II, 140.

sequitur: non igitur utilitatem amicitia, sed utilitas amicitiam secuta || consecuta || est; Lae 51.

serpit: ſ. patitur. — tollit: ſ. praecurrit.

videtur: ſ. accipit. oritur. II, 1. depono. expeto; F I, 69. exstinguo.

ohne Verb: ubi illa sancta amicitia, si non ipse amicus per se amatur toto pectore, ut dicitur? L I, 49.

2. Prädicat: sum: „carum“ ipsum verbum est amoris, ex quo amicitiae nomen est ductum; quam si ad fructum nostrum referemus, non ad illius commoda, quem diligemus || diligimus ||, non erit ista amicitia, sed mercatura quaedam utilitatum suarum; N I, 122. vgl. I. est; Lae 98.

II. nach Verben: 1. Accusativ: adhibeo: ſ. I, 1. est; F III, 70.

antepono: ego vos hortari tantum possum, ut amicitiam omnibus rebus humanis anteponatis; Lae 17. ſ. I, 1. exsistit.

appeto: ſ. expeto; Lae 46.

ascisco: aut iustitiam aut amicitiam propter utilitates adsciscí aut probari; F III, 70.

cognosco: ſ. 4. disputo de; Lae 52.

colo: coluit ipse (Epicurus) amicitias; F II, 80. amicitiam a voluptate non posse divelli ob eamque rem colendam esse, quod, si || cum || sine ea tuto et sine metu vivi non posset, ne iucunde quidem posset; F II, 82. si fructibus et emolumentis et utilitatibus amicitias colemus; F II, 83. quodsi amicitia per se colenda est; L I, 49. hic ... neque amicitiam colere possit nec iustitiam nec liberalitatem; O I, 5. ut .. quisque sibi plurimum || plurimum sibi || confidit, ... ita in amicitiis expetendis colendisque maxime excellit; Lae 30. tantum .. abest, ut amicitiae propter indigentiam colantur, ut ..; Lae 51.

comparo: ratio ipsa monet amicitias comparare, quibus partis confirmatur animus; F I, 66. (haec) adiuvant aliquantum cum ad cetera, tum ad amicitias comparandas; O II, 31. ut eam diligentiam adhiberemus in amicitiis comparandis, ut ne ..; Lae 60.

concilio: virtus ... et conciliat amicitias et conservat; Lae 100.

conecto: quodquia nullo modo sine amicitia firmam et perpetuam iucunditatem vitae tenere possumus neque vero ipsam amicitiam tueri, nisi aeque amicos et nosmet ipsos diligamus, idcirco et hoc ipsum efficitur in amicitia, et amicitia cum voluptate conectitur; F I, 67.

conglutino: si utilitas amicitias conglutinaret || congl. amic. ||, eadem commutata dissolveret; Lae 32.

coniungo: ſ. I, 1. est; O I, 59.

consequor: sine qua (virtute) nec amicitiam neque ullam rem expetendam consequi possumus; Lae 84. ſ. I, 1. sequitur.

conservo: ſ. concilio.

constituo: ſ. tollo; F II, 78.

contineo: si amicitiae, si propinquitates, si reliqua externa summo bono non continentur; F V, 69. haec ipsa virtus amicitiam et gignit et continet; Lae 20.

contraho: cum .. contrahat amicitiam, ut supra dixi, si qua significatio virtutis eluceat; Lae 48.

defendo: amicitiam (defendere) nonne facile ei, qui ob eam summa fide ... servatam maxumam gloriam ceperit? Lae 25.

definio: ſ. I, 1. accipit.

depono: cavendum erit, ne non solum amicitiae depositae, sed etiam inimicitiae susceptae videantur; Lae 77.

desidero: quantopere vero (Dionysius) amicitias desideraret, quarum infidelitatem extimescebat, declaravit ..; T V, 63. saepissime .. mihi de amicitia cogitanti maxime illud considerandum videri solet, utrum propter inbecillitatem atque inopiam desiderata sit amicitia, ... an esset hoc quidem proprium amicitiae, sed antiquior ... alia causa; Lae 26.

dico: vgl. I, 1. exardescit.

diluo: ſ. I, 1. delectat.

dimitto: est etiam quaedam calamitas in amicitiis dimittendis non numquam necessaria; Lae 76.

discindo: tales .. amicitiae sunt remissione usus eluendae et, ut Catonem dicere audivi, dissuendae magis quam discindendae; Lae 76.

disrumpo: repente in medio cursu amicitias exorta aliqua offensione disrumpimus; Lae 85.

dissocio: quorum (morum, studiorum) dissimilitudo dissociat amicitias; Lae 74.

dissolvo: ſ. conglutino. — dissuo: ſ. discindo.

divello: ſ. colo; F II, 85.

do: virtutum amicitia adiutrix a natura data est, non vitiorum comes, ut, quoniam solitaria non posset virtus ad ea, quae summa sunt, pervenire, coniuncta et consociata cum altera perveniret; Lae 83.

effero, everto: ratio ista, ... praecepta ... funditus evertunt amicitiam, quamvis eam Epicurus, ut facit, in caelum efferat laudibus; F II, 80.

eluo: ſ. discindo. — erigo: ſ. I, 1. est; F I, 67.

excludo: multorum opes praepotentium excludunt amicitias fideles; Lae 54. ſ. 1, 1. continet; Lae 22.

existimo: ſ. 4. sentio de; Lae 16.

expeto: qui (Epicurei) verentur, ne, si amicitiam propter nostram voluptatem expetendam putemus, tota amicitia quasi claudicare videatur; F I, 69. si nulla caritas erit, quae faciat amicitiam ipsam sua sponte ... expetendam; F II, 83. etenim nec iustitia nec amicitia esse omnino poterunt, nisi ipsae per se expetuntur || expetantur ||; F III, 70. amicitiam non spe mercedis adducti, sed quod omnis eius fructus in ipso amore inest, expetendam putamus; Lae 31. praesidii adiumentique causa, non benivolentiae neque caritatis amicitias esse expetendas; itaque, ut quisque minimum firmitatis haberet minimumque virium, ita amicitias adpetere maxime; ex eo fieri, ut mulierculae magis amicitiarum praesidia quaerant quam viri; Lae 46. ita pulcherrima illa et maxume naturali carent amicitia per se et propter se expetita nec ipsi sibi exemplo sunt, haec vis amicitiae et || amicitiae || qualis et quanta sit; Lae 80. ſ. colo; Lae 30. — 1, 1. est; F II, 79.

exstinguo: danda opera est, ... ut extinctae potius amicitiae quam oppressae || esse || videantur; Lae 78.

facio: Stoici ... amorem ipsum „conatum amicitiae faciendae ex pulchritudinis specie" definiunt; T IV, 72. sunt .. quidam, qui molestas amicitias faciunt, cum ipsi se contemni putant; Lae 72. ſ. expeto; F II, 83.

fingo: mihi .. videntur, qui utilitatum causa fingunt amicitias, amabilissimum nodum amicitiae tollere; Lae 51.

fugio: fugiendas esse nimias amicitias, ne necesse sit unum sollicitum esse pro pluribus; Lae 45.

gigno: ſ. contineo; Lae 20.

iudico: omnino amicitiae conroboratis iam confirmatisque et ingeniis et aetatibus iudicandae sunt; Lae 74.

labefacto: eaedem .. utilitates poterunt eas (iustitiam, amicitiam) labefactare atque pervertere; F III, 70.

metior: vides igitur, si amicitiam sua caritate metiare, nihil esse praestantius, sin emolumento ..; F II, 85.

neglego: quam (potentiam) etiamsi neglecta amicitia consecuti sint || sunt ||, obscuratum iri arbitrantur, quia non sine magna causa sit neglecta amicitia; Lae 63.

nomino: ex quo (amore) amicitia nominata est; Lae 26.

pario: ſ. comparo; F I, 66. 1, 1. habet; Lae 19.

perpendo: quodsi in scaena ... verum valet ..., quid in amicitia fieri oportet, quae tota veritate perpenditur? in qua nisi, ut dicitur, apertum pectus videas tuumque ostendas, nihil fidum ... habeas; Lae 97.

perverto: ſ. labefacto. — **praecido**: ſ. 1, 1. delectat. — **probo**: ſ. ascisco. 1, 1. delectat.

puto: si omnia facienda sint, quae amici velint, non amicitiae tales, sed coniurationes putandae sint; O III, 44.

quaero: utilitatis causa amicitia est quaesita; F II, 84.

refero: ſ. I, 2. — **relinquo**: ſ. I, 1. est; F II, 79.

reperio: verae amicitiae difficillime reperiuntur in iis, qui in honoribus reque publica versantur; Lae 64.

retineo: ſ. I, 1. est; F II, 79.

sequor: quod (Deiotarus) fidem secutus amicitiamque populi Romani functus sit officio; D II, 78. ſ. 1, 1. sequitur.

servo: ſ. defendo.

sperno: [sperni ab iis veteres amicitias, indulgeri novis]; Lae 54.

tollo: si utilitas constituet amicitiam, tollet eadem; F II, 78. solem .. e mundo tollere videntur || ii ||, qui amicitiam e vita tollunt, qua nihil a dis inmortalibus melius habemus, nihil iucundius; Lae 47. quae causa est, cur amicitiam funditus tollamus e vita, ne aliquas propter eam suscipiamus molestias? Lae 48. angor iste ... non tantum valet, ut tollat e vita amicitiam; Lae 48. hoc .. praeceptum, cuiuscumque est, ad tollendam amicitiam valet; Lae 60.

tueor: ad tuendas amicitias et reliquas caritates quid natura valeat; F III, 73. ſ. conecto.

voco: ſ. I, 1. accipit.

2. **Dativ: antepono**: haec amicitiae numquam anteponenda sunt; O III, 43. religio et fides anteponatur amicitiae; O III, 46. sin || sin vero || erunt aliqui reperti, qui pecuniam praeferre amicitiae sordidum existiment, ubi eos inveniemus, qui honores, magistratus, imperia, potestates, opes amicitiae non anteponant, ut, cum ex altera parte proposita haec sint, ex altera ius amicitiae, non multo illa malint? Lae 63.

do: tantum (vir bonus) dabit amicitiae, ut veram amici causam esse malit; O III, 43. est enim, quatenus amicitiae dari venia possit; Lae 61.

impendeo: haec ita multa quasi fata inpendere amicitiis, ut ..; Lae 35.

indulgeo: ſ. 1. sperno.

praefero: ſ. antepono; Lae 63.

repugno: cum autem omnium rerum simulatio vitiosa est, .. tum amicitiae repugnat maxime; delet enim veritatem, sine qua nomen amicitiae valere non potest; Lae 92.

sum: amicitiae vero locus ubi esse potest? F II, 78. neque virtutibus neque amicitiis usquam locum esse; F II, 85. pestem .. nullam maiorem esse amicitiis quam in plerisque pecuniae cupiditatem, in optimis quibusque honoris certamen et gloriae; Lae 34. in qua (tyrannorum vita) ... omnia semper suspecta atque sollicita, nullus locus amicitiae; Lae 52.

tribuo: maxume .. perturbantur officia in amicitiis, quibus et non tribuere, quod recte possis, et tribuere, quod non sit aequum, contra officium est; O III, 43. hic honos veteri amicitiae tribuendus, ut is in culpa sit, qui faciat, non, qui patiatur iniuriam; Lae 78.

3. **Ablativ: careo**: ſ. 1. expeto; Lae 80.

utor: non aqua, non igni, ut aiunt, locis pluribus utimur quam amicitia; Lae 22. † quo || quo || utamur quasi equis temptatis || temperatis, al. ||, sic amicitia ex || amicitiis, al. || aliqua parte periclitatis moribus amicorum; Lae 63.

4. **mit Präpositionen: adlicio, attraho ad**: nihil esse, quod ad se rem ullam tam alliciat || illiciat || et attrahat quam ad amicitiam similitudo; Lae 50.

ascribo ad: tyrannus petivit, ut se ad amicitiam tertium ascriberent; O III, 45.

capio ex: sic et utilitates ex amicitia maximae capientur, et erit eius ortus a natura quam ab inbecillitate gravior et verior; Lae 32.

comparo cum: ſ. sum in; Lae 103. — **congero in**: ſ. I, 1. accipit. — **coniungo, consocio cum**: ſ. 1. do.

deficio ab: ſ. I, 1. est; F II, 79.

defluo ab, ad: nescio quo pacto ab amicitiis perfectorum hominum, id est sapientium, ... ad leves amicitias defluxit oratio; Lae 100.

delabor ad: iam .. a sapientium familiaritatibus ad vulgares amicitias oratio nostra delabitur; Lae 76.

dico de: quae .. de virtutibus dicta sunt, ... eadem de amicitia dicenda sunt; F I, 68. quae a te de amicitia dicta sunt; F II, 82. ea ... quam magnifice sunt dicta ab illis! ... de fortitudine, de amicitia; F IV, 6. de amicitia alio libro dictum est, qui inscribitur Laelius || [qui inscr. Lael.] ||; O II, 31 haec habui de amicitia quae dicerem; Lae 104. ſ. I, 1. est; F I, 65.

disputo de: tribus .. modis video esse a nostris de amicitia disputatum; F I, 66. quae disputari de amicitia possunt, ab eis censeo petatis, qui ista profitentur; Lae 17. si quando (homines deliciis diffluentes) de amicitia, quam nec usu nec ratione habent cognitam, disputabunt; Lae 52.

dissero de: idonea mihi Laeli persona visa est, quae de amicitia ea ipsa dissereret, quae ..; Lae 4. audite ... ea, quae saepissime inter me et Scipionem de amicitia disserebantur; Lae 33.

ecfloresco ex: quae (utilitas) tamen ipsa ecflorescit ex amicitia, etiamsi tu eam minus secutus sis; Lae 100.

incido in: si (boni) in eius modi amicitias ignari casu aliquo inciderint; Lae 42.

loquor de: loquor .. de communibus amicitiis; O III, 45. nunc Laelius et sapiens ... et amicitiae gloria excellens de amicitia loquetur; Lae 5. neque ego nunc de vulgari (amicitia) aut de mediocri, quae tamen ipsa et delectat et prodest, sed de vera et perfecta loquor, qualis eorum, qui pauci nominantur, fuit; Lae 22. loquor .. iam ... non de sapientium, sed de communibus amicitiis; Lae 77.

permaneo in: qui (Nearchus Tarentinus) in amicitia populi Romani permanserat; C 41.

progredior in: id primum videamus, si placet, quatenus amor in amicitia progredi debeat; Lae 36.

provehor in: quodsi qui longius in amicitia provecti essent, tamen saepe labefactari, si in honoris contentionem incidissent; Lae 34.

quaero in: firmamentum .. stabilitatis constantiaeque est eius, quam in amicitia quaerimus, fides; Lae 65.

removeo ab: ab amicitia Q. Pompei meo nomine se removerat ... Scipio; Lae 77.

retineo in: una illa sublevanda offensio est || subeunda est offensio ||, ut et utilitas in amicitia et fides retineatur; Lae 88.

scribo de: cum .. saepe mecum ageres, ut de amicitia scriberem aliquid; Lae 4. hoc libro ad amicum amicissimus scripsi de amicitia; Lae 5.

sentio de: si ... de amicitia disputaris quid sentias, qualem existumes, quae praecepta des; Lae 16. hactenus mihi videor de amicitia quid sentirem potuisse dicere; Lae 24. de amicitia omnes ad unum idem sentiunt, ... sine amicitia vitam esse nullam, si modo ..; Lae 86.

sum ex: ut, etiamsi nulla sit utilitas ex amicitia, tamen ipsi amici propter se ipsos amentur; F I, 69. — in: satis (est tibi) in mediocribus amicitiis praesidii; F II, 84. ex quo, quantum boni sit in amicitia, iudicari potest; Lae 23. in amicitia autem nihil fictum est || fictum ||, nihil simulatum et, quicquid est, id est verum et voluntarium; Lae 26. quae (virtus) .. est cum multis in rebus, tum in amicitia tenera atque tractabilis; Lae 48. maximum est in amicitia parem esse inferiori; Lae 69. ut .. et monere et moneri proprium est verae amicitiae, ... sic habendum est nullam in amicitiis pestem esse maiorem quam adulationem, blanditiam, adsentationem; Lae 91. equidem ex omnibus rebus ... nihil habeo, quod cum amicitia Scipionis possim comparare. in hac mihi de re publica consensus, in hac rerum privatarum consilium, in eadem requies plena oblectationis fuit; Lae 103.

teneo in: est .. boni viri ... haec duo tenere in amicitia; Lae 65.

tollo ex: ſ. I, 1. praestat. IV, 1. ornamentum.

transfero in: quod nisi idem in amicitiam transferetur, verus amicus numquam reperietur; Lae 80.

valeo in: plurimum in amicitia amicorum bene suadentium valeat auctoritas; Lae 44.

vigeo in: vita .. victusque communis, consilia, sermones, cohortationes, consolationes, interdum etiam obiurgationes in amicitiis vigent maxime; O I, 58.

III. **nach Adjectiven: 1. Genetiv**: proprius: ſ. II, 4. sum in; Lae 91.

2. **Dativ**: inimicus: negabat (Scipio) ullam vocem inimiciorem amicitiae potuisse reperiri quam eius, qui dixisset ita amare oportere, ut si aliquando esset osurus; Lae 59.

3. **Ablativ**: dignus: num quando amici novi, digni amicitia, veteribus sint anteponendi; Lae 67. digni .. sunt amicitia, quibus in ipsis inest causa, cur diligantur; Lae 79.

4. **mit Präpositionen**: aptus ad: ut quisque minimum esse in se arbitraretur, ita ad amicitiam esset aptissimus; Lae 29.

constans, gravis in: qui .. utraque in re gravem, constantem, stabilem se in amicitia praestiterit; Lae 64.

fidelis in: quod ... multi Epicurei et fuerunt et hodie sunt .. in amicitiis fideles; F II, 81.

idoneus ad: nec habere (homines) quasi signa quaedam et notas, quibus eos, qui ad amicitias || amicitiam || essent idonei, iudicarent; Lae 62.

stabilis in: ſ. constans in.

IV. **nach Substantiven: 1. Genetiv**: amor: quis est .. iste amor amicitiae? T IV, 70.

caritas: ista ... memoria et caritas amicitiae ... indicat innatam esse homini probitatem gratuitam; F II, 99.

conciliatrix: cum conciliatrix amicitiae virtutis opinio fuerit; Lae 37.

condimentum: accedat huc suavitas quaedam oportet sermonum atque morum, haudquaquam mediocre condimentum amicitiae; Lae 66.

excusatio: talis inproborum consensio ... excusatione amicitiae tegenda non est, sed potius supplicio omni vindicanda est; Lae 43.

finis: alius .. finis verae amicitiae constituendus est; Lae 59.

fons: benivolentiam, qui est amicitiae fons a natura constitutus; Lae 50.

fructus: adiunge fructum amicitiarum; T V, 72.

habenae: commodissimum esse quam laxissimas habenas habere amicitiae; Lae 45.

infidelitas: ſ. II, 1. desidero.

institutio: non modo non impediri rationem amicitiae, si summum bonum in voluptate ponatur, sed sine hoc institutionem omnino amicitiae non posse reperiri; F I, 70.

ius: quod qui recusarent, quamvis honeste id facerent, ius tamen amicitiae deserere arguerentur || † arguerentur ||; Lae 35. ſ. II, 2. antepono; Lae 63.

laus: quae optimis verbis ab Epicuro de laude amicitiae dicta sunt; F II, 84.

lex: haec .. prima lex amicitiae sanciatur, ut ab amicis honesta petamus; Lae 44.

memoria: quod amicitiae nostrae memoriam spero sempiternam fore; Lae 15. ſ. caritas.

mentio: quoniam amicitiae mentionem fecisti; Lae 16.

munus: ſ. I, 1. debet; Lae 67.

necessitudo: qui sunt in amicitiae coniunctionisque necessitudine superiores; Lae 71.

nodus: s. II, I. fingunt.
nomen: amare, e quo nomen ductum amicitiae est; F II, 78. quodsi interesse quippiam tantulum modo potuerit in *amicitia*, amicitiae nomen iam occiderit, cuius est ea vis, ut, simul atque sibi aliquid alter maluerit, nulla sit; L 1, 34. sublata .. benivolentia amicitiae nomen tollitur, propinquitatis manet; Lae 19. s. I, 2. — II, 2. repugno.
ornamentum: maxumum ornamentum amicitiae tollit, qui ex ea tollit verecundiam; Lae 82.
ortus: ortum .. amicitiae videtis; Lae 32. s. I, 1. nascitur. II, 4. capio ex.
possessio: amicitiarum sua cuique permanet stabilis et certa possessio; Lae 55.
praesidium: in hoc ipso vitae spatio amicitiae praesidium esse firmissimum; F I, 68. s. II, 1. expeto; Lae 46.
proditiones: quo e vitio et amicitiarum proditiones et rerum publicarum nasci solent; A II, 27.
ratio: s. institutio.
recordatio: recordatione nostrae amicitiae sic fruor, ut beate vixisse videar, quia ..; Lae 15.
satietates: s. I, 1. debet; Lae 67.
simulatio: qui simulatione amicitiae coluntur et observantur temporis causa; Lae 26.
stabilitas: quo loco videtur quibusdam stabilitas amicitiae vacillare; F I, 66. in talibus ea, quam iam dudum tractamus, stabilitas amicitiae confirmari potest; Lae 82.
venenum: molesta veritas, siquidem ex ea nascitur odium, quod est venenum amicitiae; Lae 89.
vetustas: quin videremus hominem nobiscum et studiis eisdem et vetustate amicitiae coniunctum; A 1, 1.
vis: id in quo est omnis vis amicitiae; Lae 15. quanta .. vis amicitiae sit, ex hoc intellegi maxime potest, quod ..; Lae 20. quanta vis amicitiae concordiaeque sit, ex dissensionibus ... perspici || percipi || potest; Lae 23. cum amicitiae vis sit in eo, ut unus quasi animus fiat ex pluribus; Lae 92. s. nomen; L 1, 34. — II, 1. exspecto; Lae 18.
usus: est .. varius et multiplex usus amicitiae; Lae 88.
2. **mit Präpositionen:** disputatio de: cuius (Laelii) tota disputatio est de amicitia; Lae 5.
locus de: † unde enim illa Pythagorea vox [de amicitia locus]; L 1, 34. s. 1, 1. est; F 1, 65.
sermo de: Scaevola ... exposuit .. sermonem Laeli || Laelii || de amicitia habitum ab illo secum et cum altero genero; Lae 3. cuius (Scipionis) omnis sermo erat de amicitia; Lae 62.
V. **Umstand:** 1. **Ablativ:** complecti: ex quo ipse (mundus) se concordi quadam amicitia et caritate conplectitur; Ti 15.
coniungi: vir ... mecum et amicitia et omni voluntate sententiaque coniunctus; F III, 8.
serpere: quae (caritas) ... serpit .. foras, cognationibus primum, tum affinitatibus, deinde amicitiis, post vicinitatibus; F V, 65.
abl. comp.: s. 1, 1. est; F 1, 65. Lae 20. 104. — II, 1. tollo; Lae 47.
2. **Präpositionen:** in: quamquam autem in amicitia alii dicant aeque caram esse sapienti rationem amici ac suam, alii autem ..; F III, 70. hoc cum in amicitiis, cum in officiis, cum in virtutibus dicitur; F V, 30. ne optandum quidem est in amicitia, ut me ille plus (amet) quam se, ego illum plus quam me; T III, 73. fuit .. hoc in amicitia quasi quoddam ius inter illos, ut ... coleret; R 1, 18. efficitur .. id, quod Pythagoras vult in amicitia, ut unus fiat ex pluribus; O 1, 56. cum .. in amicitia, quae honesta non sunt, postulabuntur; O III, 46. haec .. lex in amicitia sanciatur, ut neque rogemus res turpes nec faciamus rogati; Lae 40. constituendi .. sunt, qui sint in amicitia fines et quasi termini diligendi || deligendi, al. ||; Lae 56. sunt .. firmi ... eligendi; ... experiendum autem est in ipsa amicitia; Lae 62. ut ii, qui superiores sunt, summittere se debent in amicitia, sic quodam modo inferiores || se || extollere; Lae 72. recte etiam praecipi potest in amicitiis, ne ... benivolentia .. impediat magnas utilitates amicorum; Lae 75. is et infirmus est mollisque natura et ob eam ipsam causam in amicitia parum iustus; Lae 75. qui existumant libidinum peccatorumque omnium patere in amicitia licentiam; Lae 83. s. II, 1. conecto. perpendo. — 2. tribuo; O III, 43. — IV, 1. nomen; L 1, 34. vgl. II, 4. sum in. III, 4. iustus in.
propter: s. II, 1. tollo; Lae 48.
sine: etiam sine hac Pyladea amicitia multorum te benivolentia praeclare tuebere; F II, 84. s. II, 1. colo; F II, 82. conecto.

amictus, Umwurf, Mantel: mihi amictui est Scythicum tegimen; T V, 90.

amiculum, Umwurf, Mantel: I. est, al.: (Dionysius) aureum ei (Iovi) detraxit amiculum grandi pondere, quo Iovem ornarat e manubiis Karthaginiensium tyrannus Gelo, atque in eo etiam cavillatus est aestate grave esse aureum amiculum, hieme frigidum; N III, 83.
II. amiciri: qui (Alcibiades) paulo ante interitum visus est in somnis amicae esse amictus amiculo; D II, 143.

amicus (amica), befreundet, ergeben, zugethan, Freund, Geliebter, Geliebte: A. **bei Substantiven** (vgl. B, a, 1, 2): alqs: neminem, qui aut libertate dignus esset aut vellet omnino liber esse, (Dionysius) sibi amicum arbitrabatur; T V, 63. ut Masinissam convenirem regem, familiae nostrae iustis de causis amicissimum; R VI, 9. ipse ... sum illi villae amicior modo factus atque huic omni solo; L II, 4. hoc libro ad amicum amicissimus scripsi de amicitia; Lae 5. quod (adminiculum) in amicissimo quoque dulcissimum est; Lae 88.
di: sunt .. (di) benefici generique hominum amici; D I, 82. II, 102.
fortuna: quae (fortuna) amica varietati constantiam respuit; N II, 43.
homo: te, hominem amicissimum ... et aliquot annis minorem natu, non dubitabo monere; A II, 61. Laeli vosque homines amicissimi ac prudentissimi; R 1, 70. hominis amicissimi, Cn. Pompeii, laudes inlustrabit; L 1, 8.
rex: s. alqs; R VI, 9.
vir: Hirtius, ... vir nobis amicissimus et his studiis ... deditus; Fa 2. vir magnus et nobis omnibus amicus, L. Lucullus, ferebatur, quasi commodissime respondisset; L III, 30. ego vestros patres, ... viros clarissimos mihique amicissimos, vivere arbitror; C 77. quem (dolorem) acceperis cum summi viri, tum amicissumi morte; Lae 8.
B. **allein: a. masc.** I. **absolut:** 1. **Subject und Apposition:** accedit: Aristoteles eiusque amici huc proxime videntur accedere; A II, 131. fore ut (Caesar) ... trucidatus ita iaceret, ut ad eius corpus non modo amicorum, sed ne servorum quidem quisquam accederet; D II, 23.
amat: »ab amico amante argentum accipere meretrix non vult || nevolt ||«; N I, 13. familiaritates habere fidas amantium nos amicorum et nostra mirantium; O II, 30.
celebrant: »linquamus amicis maerorem, ut celebrent funera cum gemitu«; T I, 117.

dat: quonam .. modo quisquam amicus esse poterit ei || eius ||, cui se putabit inimicum esse posse? quin etiam necesse erit || [nec. erit] || cupere et optare, ut quam saepissime peccet amicus, quo plures det sibi tamquam ansas ad reprehendendum; rursum || rursus || autem recte factis commodisque amicorum necesse erit angi, dolere, invidere; Lae 59.

debent: numne, si Coriolanus habuit amicos, ferre contra patriam arma illi cum Coriolano debuerunt? num Vecellinum || Viscellinum || amici regnum adpetentem, num || Sp. || Maelium debuerunt iuvare? Lae 36.

deliberant: nec amicis deliberantibus (Cn. Aufidius) deerat; T V, 112.

desiderant: non curia vires meas desiderat, non rostra, non amici, non clientes, non hospites; C 32.

dicit: f. merentur. rogat.

efficiunt: hunc (Tib. Gracchum) etiam post mortem secuti amici et propinqui quid in P. Scipione effecerint, sine lacrimis non queo dicere; Lae 41.

effugiunt: f. II, 3. praedico.

est, sunt: quod .. et ipse (Epicurus) et amici eius et multi postea defensores eius sententiae fuerunt; F II, 44. quae sunt extrinsecus, ... ut amici, ut parentes, ut liberi, ut propinqui, ut ipsa patria; F V, 68. * in ipsius paterno genere fuit noster ille amicus, ... »egregie cordatus homo, catus Aelius Sextus || [egregie ... Sextus] || :« R I, 30. moveor .. tali amico orbatus, qualis, ut arbitror, nemo numquam erit, ut confirmare possum, nemo certe fuit; Lae 10. cum aliquid ab amicis, quod rectum non esset, postularetur, ut aut libidinis ministri aut adiutores essent ad iniuriam; Lae 35. loquimur de iis amicis, qui ante oculos sunt, quos vidimus || videmus || aut de quibus memoria || memoriam || accepimus, quos novit vita communis; Lae 38. f. II, 2. Lae 59.

exsequuntur: »hunc omni amicos (decebat) laude et laetitia exsequi«; T I, 115.

facit: inde ea, quae meus amicus Appius νεκυομαντεία faciebat; T I, 37.

ferunt: f. debent.

fruuntur: ut iis amici potius quam ipsi (viri boni) fruantur; Lae 57.

infert: ut ne quis concessum putet amicum vel bellum patriae inferentem sequi; Lae 43.

iuvant: f. debent.

merentur: melius de quibusdam acerbos inimicos mereri quam eos amicos, qui dulces videantur; illos verum saepe dicere, hos numquam; Lae 90.

mirantur: f. amat; O II, 30.

moritur: quodsi ... non relinques amicum, tamen, ... ut moriatur, optabis; F II, 79. f. rogat.

peccant: ut (boni) ab amicis in magna aliqua re publica || re, al. || peccantibus non discedant; Lae 42.

potest: f. II, 1. internosco. — 3. praedico.

quaerunt: praeclare Anaxagoras, qui ... quaerentibus amicis, velletne Clazomenas ... auferri, „nihil necesse est," inquit; T I, 104.

rogat, scribit: si te amicus tuus moriens rogaverit, ut hereditatem reddas suae filiae, nec usquam id scripserit, ut scripsit Fadius, nec cuiquam dixerit, quid facies? F II, 58.

sentiunt: f. II, 1. diligo; F II, 73.

sequuntur: f. efficiunt.

solet: quibus (psychomantiis) Appius, amicus tuus, uti solebat; D I, 132.

suadent: plurimum in amicitia amicorum bene suadentium valeat auctoritas; Lae 44.

superat: Sisenna, eius (Macri) amicus, omnes adhuc nostros scriptores ... facile superavit; L I, 7.

verecundantur: hi nostri amici verecundantur capti splendore virtutis; fr V, 75.

videntur: f. accedit; A II, 131. merentur.

vindicant: quoniam ... ortus .. nostri partem patria vindicat, partem amici; O I, 22.

volunt: si omnia facienda sint, quae amici velint; O III, 44. quodsi rectum statuerimus vel concedere amicis, quid velint, vel inpetrare ab iis || eis ||, quidquid velimus; Lae 38. f. II, 1 diligo; T III, 73.

utitur: f. solet.

ohne Verb: Diogenes ... proici se iussit inhumatum. tum amici: „volucribusne et feris?" T I, 104. „qui poteris (abigere)?" illi (amici), „non enim senties"; T I, 104. cum ... ei (Diagorae) quidam amicus „tu ... nonne animadvertis ex tot tabulis pictis, quam multi ... effugerint?" N III, 89.

2. Prädicat: sum: nisi eum (A. Torquatum) perspicerem mea causa mihi amicum fuisse, non sua; F II, 72. quis amicus esse cuiquam (potest), quem non ipsum amet propter ipsum? F II, 78. si veri amici futuri sumus; F II, 85. (caritas) serpit .. foras ... civibus et iis, qui publice socii atque amici sunt; F V, 65. censent .. (Stoici) sapientes sapientibus etiam ignotis esse amicos; N I, 121. viros fortes ... veritatis amicos minimeque fallaces esse volumus; O I, 63. nec ob aliam causam ullam boni improbis, improbi bonis amici esse non possunt, nisi quod ..; Lae 74. quod nisi idem in amicitiam transferetur, verus amicus numquam reperietur; est enim is, qui est tamquam alter idem; Lae 80. f. 1. dat. II, 1. habeo; Lae 82. vgl. A. di.

3. Vocativ: rogatus (Socrates) ... „multam vero", inquit, „operam, amici, frustra consumpsi"; T I, 103. ridens (Dionysius) „videtisne", inquit, „amici, quam bona ... navigatio .. detur?" N III, 83.

II. nach Verben: 1. Accusativ: abicio: f. amo; L I, 49.

adiuvo: ut (senes) et amicos et iuventutem ... consilio et prudentia quam plurimum adiuvent; O I, 123.

amo: ut, etiamsi nulla sit utilitas ex amicitia, tamen ipsi amici propter se ipsos amentur; F I, 69. primo utilitatis causa amicum expeti, cum autem usus accessisset, tum ipsum amari per se; F II, 82. ubi illa sancta amicitia, si non ipse amicus per se amatur toto pectore, ut dicitur? qui etiam deserendus et abiciendus est desperatis emolumentis et fructibus; L I, 49. suis .. incommodis graviter angi non amicum, sed se ipsum amantis est; Lae 10.

antepono: num quando amici novi, digni amicitia, veteribus sint anteponendi; Lae 67.

ascribo: „utinam ego", inquit, „tertius vobis amicus adscriberer"! T V, 63.

capio; f. I, 1. verecundantur.

cerno: quamquam Ennius recte: »amicus certus in re incerta cernitur,« tamen ..; Lae 64.

colo: f. diligo; Lae 85.

defendo: ut ..., si lis in iudicio sit, propinquum potius et amicum quam vicinum defenderis; O I, 59.

desero: qui .. non ... obsistit ... iniuriae, tam est in vitio, quam si parentes aut amicos aut patriam deserat; O I, 23. f. amo; L I, 49.

diligo: nisi aeque amicos et nosmet ipsos diligamus; F I, 67. ut ne minus amicos quam se ipsos diligant; F I, 70. illud satis est, non attribuere ad amissionem amicorum miseriam nostram, ne illos plus, quam ipsi velint, si sentiant, plus

certe quam nosmet ipsos diligamus; T III, 73. plerique ... amicos tamquam pecudes eos potissimum diligunt, ex quibus sperant se maxumum fructum esse capturos; Lae 79. cum multis in rebus neglegentia plectimur, tum maxime in amicis et diligendis || delig. || et colendis; Lae 85.

dimitto: num quid .. est causae, quin amicos nostros Stoicos || [Stoicos] || dimittamus? T I, 78.

eligo: ſ. habeo; Lae 62.

experior: ſ. habeo; Lae 84.

expeto: exsistit illud, ut amici, ut fratres, ut propinqui ... propter se expetendi sint; F V, 67. ſ. amo; F II, 82.

facio: honestum ... nos movet atque illi, in quo id inesse videtur, amicos facit; O I, 55.

fero: quod in Andria familiaris meus dicit: »obsequium amicos, veritas odium parit«. molesta veritas ...., sed obsequium multo molestius, quod peccatis indulgens praecipitem amicum ferri sinit; Lae 89.

habeo: quos socios res publica || [res publica] || habeat, quos amicos, quos stipendiarios; L III, 41. tum se intellexisse, quos fidos amicos habuisset, quos infidos, cum iam neutris gratiam referre posset; Lae 53. miror, illa superbia et inportunitate (Tarquinius) si quemquam amicum habere potuit; Lae 54. oves quot quisque haberet, dicere posse, amicos quot haberet, non posse dicere, et in illis quidem parandis (homines) adhibere curam, in amicis eligendis || delig. dilig. || neglegentis || neglegentes || esse; Lae 62. plerique perverse ... habere talem amicum || tal. am. hab., al. || volunt, quales ipsi esse non possunt, quaeque ipsi non tribuunt amicis, haec ab iis desiderant; Lae 82. ea (virtute) vero neglecta qui se amicos habere arbitrantur, tum se denique errasse sentiunt, cum eos gravis aliquis casus experiri cogit; Lae 84.

internosco: secerni .. blandus amicus a vero et internosci tam potest adhibita diligentia quam ..; Lae 95.

intueor: verum .. amicum qui intuetur, tamquam exemplar aliquod intuetur sui; Lae 23.

invito: quo invitare amicos ... posset; O III, 58.

locupleto: ii .. arbitrantur se beneficos in suos amicos visum iri, si locupletent eos quacumque ratione; O I, 43.

mitto: meos amicos, in quibus est studium, in Graeciam mitto; A I, 8.

moneo: et monendi amici saepe sunt || sunt saepe, al. || et obiurgandi; Lae 88.

novi: ſ. I, 1. est; Lae 38.

numero: in bonis numerabis amicos, liberos, propinquos, divitias, honores, opes; F V, 81.

obiurgo: ſ. moneo. — pario: ſ. fero.

paro: ut huius (Tarquinii), quem dixi, mores veros amicos parare non potuerunt, sic ..; Lae 54. quid .. stultius quam ... amicos non parare, optumam et pulcherrimam vitae, ut ita dicam, supellectilem? Lae 55.

perdo: ut ... ob eam .. debilitatem animi multi parentes, multi amicos ... perdiderunt; F I, 49.

relinquo: ſ. I, 1. moritur. — reperio: ſ. I, 2. Lae 80. — secerno: ſ. internosco.

sequor: ſ. I, 1. infert.

tueor: si amicum destitero tueri; F II, 79. quamvis comis (Epicurus) in amicis tuendis fuerit, tamen ..; F II, 80.

video: ſ. I, 1. est; Lae 38.

2. **Genetiv**: sum: maerere hoc eius (Scipionis) eventu vereor ne invidi magis quam amici sit; Lae 14. non est .. amici talem esse in eum, qualis ille in se est, sed potius eniti et efficere, ut amici iacentem animum excitet; Lae 59.

3. **Dativ**; adsum: adsum amicis; C 38.

antepono: an vero ... dubium est, quin fundos et insulas amicis anteponamus? F II, 83. numquam se ille (Scipio) Philo ... anteposuit, numquam inferioris ordinis amicis; Lae 69.

concedo: quae paulo ante dixi honeste amico a iudice posse concedi; O III, 44. ſ. I, 1. volunt; Lae 38.

desum: haut sciam an ne opus sit quidem nihil umquam omnino deesse amicis; Lae 51. ſ. I, 1. deliberant.

impertio: neque excludentes ab eius (rei familiaris) usu suos potiusque et amicis inpertientes et rei publicae; O I, 92.

linquo: ſ. I, 1. celebrant.

narro: cum Alexander experrectus narrasset amicis somnium; D II, 135.

obsequor: infirmissimo tempore aetatis .. obsecuti amico cuipiam || cuidam ||; A II, 8.

permitto: praeclare id || is || quidem, qui (Socrates) et amico permiserit et se ostenderit ... nihil laborare; T I, 103.

praedico: ut amicis inpendentis calamitates praedicant, quas illi effugere nullo modo possint; D II, 54.

prosum: quae (liberalitas) prosit amicis, noceat nemini; O I, 43.

refero: ſ. 1. habeo; Lae 53.

respondeo: quo || in quo || (libro) a vita quidam per inediam discedens revocatur ab amicis, quibus respondens vitae humanae enumerat incommoda; T I, 84.

sum: amicitiae non modo fautrices fidelissimae, sed etiam effectrices sunt voluptatum tam amicis quam sibi; F I, 67. neque .. solum nobis divites esse volumus, sed liberis, propinquis, amicis; O III, 63.

tribuo: etiam in secundissimis rebus maxime est utendum consilio amicorum iisque maior etiam quam ante tribuenda auctoritas; O I, 91. ſ. 1. habeo; Lae 82.

videor: nisi aliter amicis videretur; F II, 55.

4. **Ablativ**: orbo: ſ. I, 1. est; Lae 10.

5. **mit Präpositionen**: accipio ab: ſ. I, 1. amat; N I, 13.

adficio erga: eodem modo sapiens erit affectus erga amicum, quo in se ipsum; F I, 68. de quibus tres video sententias ferri, ... unam, ut eodem modo erga amicum adfecti simus, quo erga nosmet ipsos, alteram, ut nostra in amicos benivolentia illorum erga nos benivolentiae pariter aequaliterque respondeat, tertiam, ut, quanti quisque se ipse facit || faciat ||, tanti fiat ab amicis; Lae 56.

animo erga: ut, quem ad modum (sapientes) sint in se ipsos animati, eodem modo sint erga amicos; F II, 83. — in: nec .. illa prima (sententia) vera est, ut, quem ad modum in se quisque sit || quisque ||, sic in amicum sit animatus; Lae 57.

audio ab: cuius .. aures clausae veritati sunt, ut ab amico verum audire nequeat, huius salus desperanda est; Lae 90.

capio ex: ſ. I. diligo; Lae 79.

coniungo, consocio cum: nec vero rectum est cum amicis aut bene meritis consociare aut coniungere iniuriam; F III, 71.

contendo ab: ne suspicari quidem possumus quemquam horum ab amico quippiam contendisse, quod contra fidem ... esset; Lae 39.

defero ad: cum is (P. Sextilius Rufus) rem ad amicos ita deferret, se esse heredem; F II, 55. tum illum (rusticum) etiam debilem factum rem ad amicos detulisse, quorum de sententia lecticula in curiam esse delatum; D I, 55.

desidero ab: ſ. 1. habeo; Lae 82.

discedo ab: saepe incidunt magnae res, ut discedendum sit ab amicis; Lae 75. ſ. I. 1. peccant.

erumpo in: erumpunt saepe vitia amicorum tum in ipsos amicos, tum in alienos, quorum tamen ad amicos redundet infamia; Lae 76.

exsisto inter: ex quo inimicitias maximas saepe inter amicissimos exstitisse; Lae 34.

impetro ab: ſ. I, I. volunt; Lae 38. — internosco ab: ſ. I. internosco. — loquor de: ſ. I, 1. est; Lae 38.

morior pro: ut moriare pro amico; F II, 79.

pertineo ad: quae (voluptates) ad amicos pertinerent; F I, 66.

peto ab: haec .. prima lex amicitiae sanciatur, ut ab amicis honesta petamus, amicorum causa honesta faciamus; Lae 44.

postulo ab: illos . .. qui quidvis ab amico auderent postulare, postulatione ipsa profiteri omnia se amici causa esse facturos; Lae 35. in omni re considerandum est, et quid postules ab amico et quid patiare a te impetrari; Lae 76. ſ. I, 1. est; Lae 35.

proficiscor ab: non .. tam utilitas parta per amicum quam amici amor ipse delectat, tumque illud fit, quod ab amico est profectum, iucundum, si cum studio est profectum; Lae 51.

redundo ad: ſ. erumpo in. — scribo ad: ſ. A. alqs; Lae 5. — secerno ab: ſ. I. internosco.

sum in: ſ. I. mitto. — inter: his . . finibus utendum arbitror, ut, cum emendati mores amicorum sint || sunt ||, tum sit inter eos omnium rerum, consiliorum, voluntatum . . . communitas; Lae 61.

vivo cum: quem ad modum sit cum parentibus; cum fratribus, cum amicis vivendum; D II, II. quae (adsentatio) non modo amico, sed ne libero quidem digna est; aliter enim cum tyranno, aliter cum amico vivitur; Lae 89.

III. **nach Adjectiven:** 1. inops: quodsi forte . . . (tyranni) ceciderunt, tum intellegitur, quam fuerint inopes amicorum; Lae 53.

2. dignus: ſ. II, 5. vivo cum; Lae 89.

3. beneficus in: ſ. II, I. locupleto.

desertus, incultus ab: ut . . . vita inculta et deserta ab amicis non possit esse iucunda; Lae 55.

IV. **nach Substantiven:** 1. **Genetiv:** alqs: ſ. I, 1. accedit; D II, 73.

alqd: ut cetera sic observentur, ut in Graecorum proverbio est, amicorum esse communia omnia; O I, 51.

accubitio: bene .. maiores accubitionem epularem amicorum, quia vitae coniunctionem haberet, convivium nominaverunt; C 45.

aes: qui ... aes alienum suscipiunt amicorum; O II, 56 (55).

amissio: magis fugiendam censet ... amissionem etiam liberorum, propinquorum, amicorum quam facere cuiquam iniuriam; O III, 26. ſ. I, 1. sentiunt.

amor: ſ. II, 5. proficiscor ab.

angores: et laetamur amicorum laetitia aeque atque nostra et pariter dolemus angoribus; F I, 67.

animus: ſ. II, 2. Lae 59.

auctoritas: ſ. I, 1. suadent.

benivolentia: qui potest esse vita „vitalis," ut ait Ennius, quae non in amici mutua benivolentia conquiescit? Lae 22. ſ. II, 5. adficio erga.

bona: ut (virtus) et bonis amici quasi diffundatur et incommodis contrahatur; Lae 48.

caput: etiamsi || etiam, si || qua fortuna acciderit ut minus iustae amicorum voluntates adiuvandae sint, in quibus eorum aut caput agatur aut fama; Lae 61.

causa: neque contra ius iurandum ac fidem amici causa vir bonus faciet, ne si iudex quidem erit de ipso amico; ponit enim personam amici, cum induit iudicis. tantum dabit amicitiae, ut veram amici causam esse malit; O III, 43.

coetus: neque . . . conviviorum delectationem voluptatibus corporis magis quam coetu amicorum et sermonibus metiebar; C 45.

commoda: ſ. I, I. dat.

consuetudo: quam huic (Dionysio) erat miserum carere consuetudine amicorum! T V, 63.

cultus: et amici cultus et parentis ei, qui officio fungitur, in eo ipso prodest, quod ..; F V, 69.

custodiae: vinciatur et constringatur (illa pars animi) amicorum propinquorumque custodiis; T II, 48.

decessus: quod eo errore careo, quo amicorum decessu plerique angi solent; Lae 10.

desiderium: tantus eos (mortuos) honos, memoria, desiderium prosequitur amicorum. ex quo illorum beata mors videtur, horum vita laudabilis; Lae 23.

discidia: danda opera est, ne qua amicorum discidia fiant; Lae 78.

dolor: quo (elogio Solon) se negat velle suam mortem dolore amicorum et lamentis vacare; C 73.

fabula: qui clamores tota cavea nuper in hospitis et amici mei M. Pacuvi nova fabula! Lae 24.

facta: ſ. I, 1. dat. — fama: ſ. caput. — familiaritates: ſ. I, 1. amat; O II, 30.

genus: quod amici genus adhibere omnino levitatis est; Lae 93.

greges: Epicurus ... quam magnos ... tenuit amicorum greges! F I, 65.

honos: ubi . . istum invenias, qui honorem amici anteponat suo? Lae 64. ſ. desiderium.

incommoda: ſ. bona. — laetitia: ſ. angores.

lamenta: ſ. dolor. memoria: ſ. desiderium.

mos: illum complexi, ut mos amicorum est; A I, I. † quo || quo || utamur quasi equis temptatis || temperatis, al. ||, sic amicitia ex || amicitiis, al. || aliqua parte periclitatis moribus amicorum; Lae 63. ſ. II, 5. sum inter.

officium: si quando aliquod officium extitit amici in periculis aut adeundis aut communicandis; Lae 24.

paria: in quibus (fabulis) ... tria vix amicorum paria reperiuntur; F I, 65. quod ex omnibus saeculis vix tria aut quattuor nominantur paria amicorum; Lae 15.

periculum: hoc idem in parentis, in amici re aut periculo fecerit; O I, 154.

persona: ſ. causa.

praesidium: collige omnia, quae soletis: „praesidium amicorum"; F II, 84.

ratio: quamquam .. dicant aeque caram esse sapienti rationem amici ac suam; F III, 70.

res: quae in nostris rebus non satis honeste, in amicorum fiunt honestissime; Lae 57. ſ. periculum.

sententia: ſ. II, 5. defero ad; D I. 55.

sermones: ſ. coetus.

tempora: tantum erat philosophiae loci, quantum superfuerat amicorum et rei publicae temporibus; O II, 4.

testamenta: si testamenta amicorum *ne* expectas quidem atque ipse supponis; P 43.

vitia: ſ. II, 5. erumpo in.

voluntates: ſ. caput.

voluptas: quos . . labores (sapiens) propter suam voluptatem susciperet, eosdem suscipiet propter amici voluptatem; F I, 68.

utilitates: ne intemperata quaedam benivolentia . . . impediat magnas utilitates amicorum; Lae 75.

2. **mit Präpositionen:** benivolentia in: f. II, 5. adficio erga; Lae 56. — iudex de: f. 1. causa.

vita sine: cum solitudo et vita sine amicis insidiarum et metus plena sit; F I, 66.

V. **Präpositionen:** ab: Tib. .. Gracchum rem publicam vexantem a Q. Tuberone aequalibusque amicis derelictum videbamus; Lae 37. tertius ille finis deterrumus, ut, quanti quisque se ipse faciat, tanti fiat ab amicis; Lae 59. f. II, 5. adficio erga; Lae 56. cum (Regulus) retineretur a propinquis et ab amicis; O I, 39. revocari: f. II, 3. respondeo. semper aliquid existimantem ab amico esse violatum || [semper ... violatum] ||; Lae 65.

causa: nulla est .. excusatio peccati, si amici causa peccaveris; Lae 37. si quis contra rem publicam se amici causa fecisse fateatur; Lae 40. quam multa .., quae nostra || nostri || causa numquam faceremus, facimus causa || [causa] || amicorum! Lae 57. f. II, 5. postulo ab; Lae 35. — IV, 1. causa.

cum: quicum occulta omnia? tecum optime, deinde etiam cum mediocri amico; F II, 85.

per: f. II, 5. proficiscor ab.

pro: vadem te ad mortem tyranno dabis pro amico; F II, 79. qui (angor) pro amico saepe capiendus est; Lae 48.

b. femin.: qui (Alcibiades) paulo ante interitum visus est in somnis amicae esse amictus amiculo. is cum esset proiectus inhumatus ..., amica corpus eius texit suo pallio; D II, 143.

c. neutr.: de efficientibus nihil (est bonum) praeter amicum; F III, 55.

amissio, Verlust: I. accedit: quid, si ... bonorum amissio, si caecitas, si exilium (accesisset)? T IV, 40.

adest: aderit ... solitudo, amissio suorum, graves dolores corporis; T V, 29.

est: fore aliquando finem huius lucis et amissionem omnium vitae commodorum; T II, 10.

II, 1. fugio: magis fugiendam censet ... amissionem etiam liberorum, propinquorum, amicorum quam facere cuipuam iniuriam; O III, 26.

reicio: eorum, quae nulla aestimatione digna essent, partim satis habere causae, quam ob rem reicerentur, ut dolorem, morbum, sensuum amissionem; F III, 51.

2. attribuo ad: illud satis est, non attribuere ad amissionem amicorum miseriam nostram; T III, 73.

amitto, aufgeben, verzichten, einbüßen, verlieren: I. metus: neque solum ea qui habent libidine augendi cruciantur, sed etiam amittendi metu; P 6.

II. alqd: si quid de Corinthiis tuis amiseris; T II, 32. si id possit amitti; T V, 40. cum quibus (principibus) causas cognovit et eorum, qui aliena tenebant, et eorum, qui sua amiserant; O II, 82. nihil neque meum est neque quoiusquam, quod auferri, quod eripi, quod amitti potest; P 29.

agrum: ut agrum ..., qui nullum habuit, habeat, qui autem habuit, amittat; O II, 79.

appetitum: prius a se poterit quisque discedere quam appetitum earum rerum, quae sibi conducant, amittere; F V, 33.

aspectum: quod iis saepe usu venit, qui † cum ... solem intuerentur, ut aspectum omnino amitterent; T I, 73.

auctoritatem: non mihi videntur considerare ... earum etiam rerum auctoritatem se, quae inlustriores videantur, amittere; A II, 128.

auguria, auspicia: multa auguria, multa auspicia ... neglegentia collegii amissa plane et deserta sunt; D I, 28.

bona: timeat necesse est, ne aliquando amissis illis (bonis) sit miser; F II, 86.

canorum: canorum illud in voce ..., quod equidem adhuc non amisi, et videtis annos; C 28.

classem: collega eius (P. Claudii) Iunius eodem bello nonne tempestate classem amisit? N II, 7. Lacedaemonios classe illa amissa aliam parare posse; O I, 84.

constantiam: idem .. (animus) concitatus et abtractus ab integra certaque ratione non constantiam solum amittit, verum etiam sanitatem; T IV, 38.

consuetudinem, disciplinam: hanc consuetudinem et disciplinam ... post .. Sullae victoriam penitus amisimus; O II, 27.

diligentiam: ob eam .. causam contemplandi diligentiam amittimus; T I, 73.

eventum: quodsi (Priamus) ante occidisset, talem || accidisset, tamen || eventum omnino amisisset; T I, 85.

exercitum: non (Pompeius) exercitu amisso nudus in servorum ferrum et manus incidisset; T I, 86. quia summus imperator nuper fugit amisso exercitu; D I, 24. si (Cn. Pompeius) sciret se in solitudine Aegyptiorum trucidatum iri amisso exercitu; D II, 22.

filios: qualis (fuit) L. Paulus duobus paucis diebus amissis filiis; T III, 70.

fortitudinem: amittenda .. fortitudo est aut sepeliendus dolor; T II, 32.

imperium: ad exemplum amissi imperii portari in triumpho Massiliam vidimus; O II, 28.

impunitatem: vim quaerit, cuius inpunitatem amittit hac lege; L III, 42.

libertatem: scilicet tua libertas disserendi amissa est; L I, 36.

lumina: Democritus luminibus amissis alba scilicet discernere et atra non poterat, at vero bona mala; T V, 114.

nomen: necesse fuit aut haec flagitia concipere animo aut susceptae philosophiae nomen amittere; N I, 66. quasi in familiam patriciam venerit, (Fibrenus) amittit nomen obscurius; L II, 6. ut viri boni et splendorem et nomen amittas; O III, 82.

oculum: ut eum quoque oculum, quo bene videret, amitteret; D I, 48.

oppidum: qui (Salinator) amisso oppido fugerat in arcem || fuerat in arce ||; C 11.

patriam: negaret esse in malis capi, venire, interfici, patriam amittere? F IV, 22.

pecus: neque ego umquam bona perdidisse dicam, si quis pecus aut supellectilem amiserit; P 8.

piscem: dum illae (aves piscem) captum amitterent; N II, 124.

rem publicam: rem publicam verbo retinemus, re ipsa vero iam pridem amisimus; R V, 2. rem vero publicam penitus amisimus; O II, 29. »cedo, qui vestram rem publicam tantam amisistis tam cito?« C 20.

sacramentum: [quia priore (militiae sacramento) amisso iure cum hostibus pugnare non poterat]; O I, 36.

salutem: quasi ego paulo ante de fundo Formiano P. Rutilii sim questus, non de amissa salute; N III, 86.

sanitatem: f. constantiam.

sensum: pariter .. cum vita sensus amittitur; T I, 24. hoc .. tempore (Priamus) sensum amisit malorum; T I, 85. ut ... is, qui humanos sensus amiserit, divinos adsecutus sit; D II, 110. sensu

.. amisso fit idem, quasi (Scipio) natus non esset omnino; Lae 14.
socios: cum ... socios .. tuendae rei publicae, summos viros, amisissem; O II, 2.
spiritum: quo modo ... corpora .. non intereant umore aut spiritu amisso; N III, 35.
splendorem: f. nomen: O III, 82.
supellectilem: f. pecus.
suem: una ex iis (subus) amissa (Attus Navius) vovisse dicitur ..; D I, 31.
Tarentum: nisi tu (Tarentum) amisisses, numquam recepissem; C 11.
vindicias: cum vindicias amisisset ipsa libertas; R III, 44.
viros: f. socios.
virtutem: virtutem .. si unam amiseris ⟨etsi amitti non potest virtus⟩; T II, 32. quae (virtus) ... neque naufragio neque incendio amittitur; P 51.
vitam: si amitti vita beata potest; F II, 86. ergo, si semel tristior effectus est, hilara vita amissa est? F V, 92.
umorem: f. spiritum.

amnis, Strom: I. abundat: f. influit; R II, 34.
commovent: multos nemora silvaeque, multos amnes aut maria commovent; D I, 114.
evanescunt, exarescunt: ut quosdam evanuisse et exaruisse amnes aut in alium cursum contortos et deflexos videmus; D I, 38.
influit: quod urbem perennis amnis et aequabilis et in mare late influentis posuit in ripa; R II, 10. influxit ... non tenuis quidam e Graecia rivulus in hanc urbem, sed abundantissimus amnis illarum disciplinarum et artium; R II, 34.
profluit: ut profluens amnis aut vix aut nullo modo, conclusa autem aqua facile conrumpitur, sic ..; N II, 20.
sunt: nostri sunt amnes, nostri lacus; N II, 152.
II, 1. attingo: (num te terret) »mento summam amnem ‖ aquam ‖ attingens enectus siti« Tantalus? T I, 10.
contorqueo, deflecto: f. I. evanescunt.
corrumpo: f. I. profluit.
transeo: nec amnis transeunt auspicato nec tripudio auspicantur; D II, 77.
2. influo in: ut ... flumina .. in contrarias partes fluxerint atque in amnes mare influxerit; D I, 78.
III. liquores: adde huc ... liquores perlucidos amnium; N II, 98.
ripa: f. I. influit; R II, 10.
IV. elui: animi labes nec diuturnitate evanescere nec amnibus ullis elui potest; L II, 24.

amo (amans), lieben, Gefallen finden: I. absolut: 1. unpersönlich: a. dico, duco ab: ex quo exardescit sive amor sive amicitia; utrumque enim dictum ‖ ductum ‖ est ab amando; Lae 100.
sensus: mihi videtur ... orta amicitia adplicatione magis animi cum quodam sensu amandi quam cogitatione, quantum illa res utilitatis esset habitura; Lae 27.
b. verbal: quid .. est amare, e quo nomen ductum amicitiae est, nisi velle bonis aliquem affici quam maximis? F II, 78. amare odisse, cupere timere ... in horum quattuor generum inesse nullo putat; T I, 22. qui dixisset ita amare oportere, ut si aliquando esset osurus; Lae 59. nihil fidum, nihil exploratum habeas, ne amare quidem aut amari; Lae 97. amare .. nihil est aliud nisi eum ipsum diligere, quem ames, nulla indigentia, nulla utilitate quaesita; Lae 100.
2. persönlich: alqs: aliud .. est amatorem esse, aliud amantem; T IV, 27. si naturalis amor esset, et amarent omnes et semper amarent et idem amarent; T IV, 76.
adulatio: canum ... tam .. amans dominorum adulatio ... quid significat? N II, 158.
amicus: »ab amico amante argentum accipere meretrix non vult ‖ nevolt ‖ «; N I, 13.
animans: quid .. tam absurdum quam ... animante ‖ animo, animi autem ‖ virtute praedito, eo qui vel amare vel, ut ita dicam, redamare possit, non admodum delectari? Lae 49.
filius: idem .. facilem et liberalem patrem incommodum esse amanti filio disputat; N III, 73.
sapiens: Stoici ... sapientem amaturum esse dicunt; T IV, 72.
vir: sustinuero Epicureos, tot meos familiares, tam bonos, tam inter se amantes viros; A II, 115. desiderium coniunctissimi atque amantissimi viri ferre nullo modo possem; Lae 104.
II. mit Object: 1. Genetiv: alicuius: mihi vir optimus nostrique amantissimus, A. Torquatus, versatur ante oculos; F II, 72. Piso .. hoc modo, vir optimus tuique amantissimus; F IV, 73. omnino est amans sui virtus; Lae 98.
doloris: industrios homines illi (Graeci) studiosos vel potius amantis doloris appellant, nos commodius laboriosos; T II, 35.
2. Accusativ: alqm: valde .. amo nostra atque nostros; A I, 18. cum ipse Antiochus dissentit quibusdam in rebus ab his, quos amat, Stoicis; A II, 133. quaere, quem (Academicus) magis amet, Zenonem ... an Arcesilan; A fr. 20 (Z. 36). cum miraretur ille (Atticus) quidem utrumque, Phaedrum autem etiam amaret; F I, 16. quem non ipsum amet propter ipsum; F II, 78. me .. ipsum ames oportet, non mea; F II, 85. (nos) a natura ipsa, ut eos, quos genuerimus, amemus, impelli; F III, 62. ut ii, qui procreati essent, a procreatoribus amarentur; F IV, 17. ut te imitetur, quem amat; F V, 6. ut propter aliam quampiam rem, verbi gratia propter voluptatem, nos amemus; F V, 30. ne nosmet ipsos amare videamur; T I, 111. ut eos, qui nobis carissimi esse debeant, aeque ac nosmet ipsos amemus; ut vero plus, fieri nullo pacto potest. ne optandum quidem est in amicitia, ut me ille plus quam se, ego illum plus quam me; T III, 73. »quem contra amari, quem expeti, quem arcessier (velit)«; T IV, 68. nec id nunc agitur, tu illum quantum ames, sed ..; T V, 12. quem .. vehementer amarat, occiderat; T V, 60. quamvis amem ipse me; N I, 78. »qui (pater) te nec amet nec studeat tui«; N III, 72. »Eurydica prognata, pater quam noster amavit«; D I, 40. nisi nosmet ipsos valde amabimus; O I, 29. familiaritates habere fidas amantium nos amicorum; O II, 30. quamquam alterum vivum amavi, alterum non odi mortuum; O III, 73. suis autem incommodis graviter angi non amicum, sed se ipsum amantis est; Lae 10. ut ne quando amare inciperemus eum, quem aliquando odisse possemus; Lae 60. f. hominem deum. — I, 1, b. Lae 100.
alqd: nihil umquam magnum ac ‖ † magna ‖ cognitione dignum amaverunt; F V, 50. vestra .. solum legitis, vestra amatis; N II, 73. f. alqm; A I, 18. F II, 85. — I, 2. alqs; T IV, 76.
adulescentem: cur neque deformem adulescentem quisquam amat neque formosum senem? T IV, 70.
adulescentulum: adulescentulo, quem amabat, tradidisse gladium dicitur; T V, 60.
aequitatem: omnes viri boni ipsam aequitatem et ius ipsum amant; L I, 48.
amicum: f. **amicus,** B, a, II, 1. amo (4 St.) S. 158, b.

bestias: quae (bestiae) ex se natos ita amant ad quoddam tempus et ab eis ita amantur, ut ..; Lae 27.

deum: neminem deo nec deum nec hominem carum, neminem ab eo amari, neminem diligi vultis; N I, 121.

divitias: nihil .. est tam angusti animi ... quam amare divitias; O I, 68.

dolorem: neque .. quisquam est, qui dolorem ipsum, quia dolor sit, amet, consectetur, adipisci velit; F I, 32.

hominem: quod amavi hominem, sicut ille me; A II, 113. f. deum.

honestatem: qui honestatem ipsam per se non amatis; F II, 94.

ius: f. aequitatem.

κατάληψιν: (mens) istam κατάληψιν ... cum ipsam per se amat ... tum etiam propter usum; A II, 31.

liberos: natura fieri, ut liberi a parentibus amentur; F III, 62.

litteras: sunt .. multi, qui omnino Graecas non ament litteras, plures, qui philosophiam; A II, 5.

locum: istum, ubi tu es natus, plus amabo posthac locum; L II, 4.

natos: f. bestias.

solitarium: sic natura solitarium nihil amat semperque ad aliquod tamquam adminiculum adnititur; Lae 88.

virtutem: virtutem .. amavi illius viri, quae extincta non est; Lae 102.

amoenitas, Annehmlichkeit, Lieblichkeit, reizende Lage: I, 1. habet: habet etiam || iam || amoenitas ipsa vel sumptuosas vel desidiosas inlecebras multas cupiditatum; R II, 8.

2. Ausruf: quae amoenitates orarum ac litorum! N II, 100.

II, 1. sequor: et amoenitatem || hanc || et salubritatem hanc sequor, raro autem licet; L II, 3.

2. concedo: huic amoenitati ... Thyamis Epirotes tuus ille nihil, opinor, concesserit; L II, 7.

3. perfruor: et amoenitate summa perfructus est; fr V, 77.

III. cogitatio: num ullam cogitationem habuisse videantur ii ... aut argenti ad avaritiam aut amoenitatum ad delectationem; P 10.

amoenus, lieblich, anmutig: alqd: hac .. (insula) nihil est amoenius; L II, 6.

locus: signum, tabula, locus amoenus, ... ea, quae dixi, ad corpusne refers? F II, 107.

ripae, salicta: »me visus homo pulcher per amoena salicta et ripas raptare locosque novos«; D I, 40.

amor, Liebe, Verlangen, Liebling: I. Subject: abest: f. est; T IV, 72.

ardent: f. II, 1. excito; F II, 52.

capit: nisi te amor ipse ceperit; F II, 78.

coërcent, continent: f. est; T IV, 70.

debet: id primum videamus, ... quatenus amor in amicitia progredi debeat; Lae 36.

delectat: non .. tam utilitas parta per amicum quam amici amor ipse delectat; Lae 51.

efflorescit: cum .. usus progrediens familiaritatem effecerit, tum amorem efflorescere tantum, ut ..; F I, 69.

est: ne amores quidem sanctos a sapiente alienos esse arbitrantur; F III, 68. totus .. iste, qui volgo appellatur amor (nec hercule invenio, quo nomine alio possit appellari), tantae levitatis est, ut .... quem Caecilius »deum qui non summum putet, aut stultum aut rerum esse imperitum« existumat, cui »in manu sit, quem esse dementem velit«; T IV, 68. qui (philosophi) amorem negant stupri esse; T IV, 70. quis est .. iste amor amicitiae? T IV, 70. in quibus (Graecorum gymnasiis) isti liberi et concessi sunt amores; T IV, 70. qui (amores) ut sint ... pudici, solliciti tamen et anxii sunt, eoque magis, quod se ipsi continent et coërcent; T IV, 70. horum omnium lubidinosos esse amores videmus; T IV, 71. Stoici ... amorem ipsum „conatum amicitiae faciendae ex pulchritudinis specie“ definiunt. qui si quis est in rerum natura sine sollicitudine, sine desiderio, sine cura, sine suspirio, sit sane; vacat enim omni libidine .... sin autem est aliquis amor, ut est certe, qui nihil absit aut non multum ab insania, qualis in Leucadia est ..; T IV, 72. si naturalis amor esset; T IV, 76. quid dicam, quantus amor bestiarum sit in educandis custodiendisque iis, quae procreaverunt? N II, 129. amor .., ex quo amicitia nominata est, princeps est ad benivolentiam coniungendam; Lae 26.

exardescit: ex quo exardescit sive amor sive amicitia; utrumque enim dictum || ductum || est ab amando; Lae 100.

excitat: hic amor Medeae quanta miseriarum excitavit incendia! T IV, 69.

exoritur: id cum contigit || contingit ||, amor exoriatur necesse est; Lae 48.

exsistit: necesse erat .. exsistere ... voluptate et molestia mixtum amorem; Ti 44.

innascitur: tantus est ... innatus in nobis cognitionis amor et scientiae, ut ..; F V, 48.

latet: ubi .. apud antiquiores latuit amor iste investigandae veritatis? fr V, 32.

mentiuntur: amores ac deliciae tuae, Roscius, num ... mentiebatur? D I, 79.

progreditur: f. debet.

vacat: f. est; T IV, 72.

ohne Verb: quam contrectationes et amores soluti et liberi! R IV, 4.

II. nach Verben: I. appello: f. I. est; T IV, 68.

commoveo: vehementer .. amor multitudinis commovetur ipsa fama et opinione liberalitatis, beneficentiae ..; O II, 32.

concedo: f. I. est; T IV, 70.

confirmo: quamquam confirmatur amor et beneficio accepto et studio perspecto et consuetudine adiuncta; Lae 29.

conloco: quae (poëtica) amorem flagitii et levitatis auctorem in concilio deorum conlocandum putet; T IV, 69.

definio: f. I. est; T IV, 72.

depono, dirimo: quod summi puerorum amores saepe una cum praetexta toga ponerentur || deponerentur ||; sin autem ad adulescentiam perduxissent, dirimi tamen interdum contentione vel uxoriae condicionis vel commodi alicuius; Lae 33. 34.

do: tantum .. amorem ad communem salutem defendendam (esse generi hominum a natura) datum, ut ..; R I, 1.

eicio: novo quidam amore veterem amorem tamquam clavo clavum eiciendum putant; T IV, 75.

excito: quam illa (sapientia) ardentis amores excitaret sui || si videretur ||! F II, 52. „quae (facies honesti) si oculis cerneretur, mirabiles amores,“ ut ait Plato, „excitaret sapientiae“; O I, 15.

ingenero: natura ... ingenerat .. in primis praecipuum quendam amorem in eos, qui procreati sunt || [ingenerat ... sunt] ||; O I, 12.

inicio: amorem .. eis (civibus) otii et pacis iniecit; R II, 26.

insero: quod erat insitus menti cognitionis

amor, e quo etiam rationis explicandae disserendique cupiditas consequebatur; F IV, 18.
misceo: s. I. exsistit.
omitto: ut muliebris amores omittam, quibus maiorem licentiam natura concessit; T IV, 71.
perduco, pono: s. depono. — puto: s. I. est; T IV, 68. — solutus: s. I. ohne Verb.
sublevo: mundum totum se ad amorem suum sublevandum conversurum putat; T IV, 73.
2. concedo: s. 1. omitto.
praefero: cum (T. Torquatus) ipsi naturae patrioque amori praetulerit ius maiestatis atque imperii; F I, 23.
sum: s. I. est; T IV, 68.
suppeto: ut amori, ut ambitioni, ut cotidianis sumptibus copiae suppetant; T V, 89.
tribuo: philosophi sumus exorti, ... qui amori auctoritatem tribueremus; T IV, 71.
3. dico ab: vgl. I. exardescit.
duco ex: „carum“ ipsum verbum est amoris, ex quo amicitiae nomen est ductum; N I, 122.
insum in: amicitiam, ... quod omnis eius fructus in ipso amore inest, expetendam putamus; Lae 31.
invenio ab: a quoius (sapientiae) amore Graeco verbo philosophia nomen invenit; L I, 58.
nomino ex: s. I. est, Lae 26.
scribo de: quae de iuvenum amore scribit Alcaeus! T IV, 71.
III. **nach Adjectiven:** aequalis, par in: ut ... sint || sunt || .. pares in amore et aequales; Lae 32.
IV. **nach Substantiven:** alqd: si vero aliquid etiam —, tum || deliciarum, amorum || plane luctum omnem absterseris; T III, 43.
ardor: benivolentiam non adulescentulorum more ardore quodam amoris ... iudicemus; O I, 47.
causa: † non || non || ut eae res causam adferrent amoris; Fa 35.
coniunctio: quin coniunctionem studiorum amorisque nostri, quo possem litterarum genere, declararem; A ep. 1.
conspiratio: quam magnos quantaque amoris conspiratione consentientes tenuit amicorum greges! F I, 65.
furor: maxime .. admonendus *est*, quantus sit furor amoris; T IV, 75.
motus: quibus rebus ad illum primum motum animi et amoris adhibitis; Lae 29.
sensus: cum similis sensus extitit amoris; Lae 27.
similitudo: quodsi ... (bestiae) id .. faciunt cum desiderio et cum quadam similitudine amoris humani; Lae 81.
verbum: s. II, 3. duco ex.
V. **Umstand:** 1. anquirere: »amore mortis terminum anquirens mali«; T II, 25.
conferre: istorum .. verborum amore, ... sapientiae, fortitudinis, iustitiae, temperantiae, praestantissimis ingeniis homines se ad philosophiae studium contulerunt; F II, 51.
coniungi: cum (Dionysius) ... haberet etiam more Graeciae quosdam adulescentis amore coniunctos; T V, 58.
eici: s. II, 1. eicio.
flagrare: maxume .. omnium flagrasse amore Reginum Ibycum apparet ex scriptis; T IV, 71.
germanus: Lucius .. Cicero, frater noster cognatione patruelis, amore germanus; F V, 1.
incendi: quae perferant ... laudis studiosi gloriae gratia, amore incensi cupiditatis; T V, 79.
remanere: [cum amore pugnandi (Catonis filius) in exercitu remansisset]; O I, 36.
saucius: »Medea, animo aegra || aegro ||, amore saevo saucia«; Fa 35.
2. gratia: »tu me amoris magis quam honoris servavisti gratia«; T IV, 69.
in: perturbatio ipsa mentis in amore foeda per se est; T IV, 75. qui „in amore summo summaque inopia suave esse“ dicit; N III, 72. apud quos (Eleos, Thebanos) in amore ingenuorum libido etiam permissam habet et solutam licentiam; R IV, 4. cum (Lacedaemonii) omnia concedunt in amore iuvenum praeter stuprum; R IV, 4.

amotio, Entfernung: efficit: in omni re doloris amotio successionem efficit voluptatis; F I, 37.
est: augendae voluptatis finis est doloris omnis amotio; F II, 9.

amoveo, entfernen, beseitigen: adsentationem: adsentatio, vitiorum adiutrix, procul amoveatur; Lae 89.
iurgia: »feriis iurgia amovento || ne movento ||«; L II, 19.
opes: »ad divos adeunto caste, pietatem adhibento, opes amovento«; L II, 19. quod .. (lex) pietatem adhiberi, opes amoveri iubet; L II, 25.

amphibolia, Doppelsinn, Zweideutigkeit: hanc amphiboliam versus (Pyrrhus) intellegere potuisset, „vincere te Romanos“ nihilo magis in se quam in Romanos valere; nam illa amphibolia, quae Croesum decepit, vel Chrysippum potuisset fallere, haec vero ne Epicurum quidem; D II, 116.

ample, amplius, großartig, würdig, mehr: A. dico: si ne hoc quidem satis ample, satis honeste dici putas; F II, 76.
loquor: non est ausus elate et ample loqui; T V, 24.
B. **amplius:** I. est: de sepulchris .. nihil est apud Solonem amplius, quam »ne quis ..;« L II, 64.
II. appeto: qui (homo) nihil quaerat, nihil appetat, nihil optet amplius; P 42.
curo: (animus) nihil sibi deesse putat, nihil curat amplius; P 43.
desidero: sanis modo et integris sensibus num amplius quid desideres; A II, 80. amplius non desideramus || desiderant ||; A II, 81. amplius quod desideres, nihil erit; T I, 24.
do: hoc homini amplius (natura dedit), quod addidit rationem; N II, 34.
opto: s. appeto.
quaero: ut ... non videam, quid (natura nostra) quaerat amplius; A II, 19. quae (bestiae) ... eo contentae non quaerunt amplius; T V, 98. s. appeto.
scio: excepit unum tantum, scire se nihil se scire, nihil amplius; A II, 74.
tribuo: quibus natura nihil tribuit amplius, quam ut ea alendo atque augendo tueretur; N II, 33.
elliptisch: cum .. uterque eorum ... pluribus .. conscripsisset, qui esset optimus rei publicae status, hoc amplius Theophrastus: quae essent ..; F V, 11. virtutem ipsam (natura) inchoavit, nihil amplius; F V, 59.
III. Zahlen: quem (solem) mathematici amplius duodeviginti partibus confirmant maiorem esse quam terram; A II, 82. iis .. regiis quadraginta annis et ducentis paulo cum interregnis fere amplius praeteritis; R II, 52. »oenus ne amplius sex menses, si senatus creverit, idem iuris, quod duo consules, teneto«; L III, 9.

amplector, umfassen, umschließen, umgeben,

begreifen, festhalten: alqd: quod honestum, quod rectum, quod decorum appellamus, quod idem interdum virtutis nomine amplectimur || complectimur ||; T II, 30. quod .. latissume patet ..., id amplectamur; O II, 24.

aëra: hunc (aëra) rursus amplectitur inmensus aether; N II, 91.

animum: omne .. animal ... duas .. (partes) ... in primis amplectitur, animum et corpus, deinde utriusque partes; F II, 33.

annos: horum annorum, quos in fastis habemus, magnus XII DCCCCLIV amplectitur; fr V, 35.

cognitionem: (mens) amplectitur maxime cognitionem; A II, 31.

comprehensionem: quae quasi expletam rerum comprehensionem amplectuntur; A II, 21.

corpus: s. animum.

honestum: coniunctio .. cum honestate vel voluptatis vel non dolendi id ipsum honestum, quod amplecti vult, id efficit turpe; F V, 22.

orbem: ita cum (deus) alterum esset exteriorem, *alterum interiorem* amplexus orbem; Ti 25.

partes: s. animum.

stirpes: quae (terra) ... stirpes amplexa alat et augeat; N II, 83.

terram: »qui (aether) terram tenero circumiectu amplectitur«; N II, 65.

amplexor, umfassen, festhalten, hochschätzen: alqd: tantum tamen excellet illud, quod recte amplexantur isti (Stoici), quod honestum ... appellamus, ... ut ..; T II, 30.

aequabilitatem: quam (aequabilitatem iuris) amplexantur liberi populi, R I, 53.

cognitionem: ut si ... ipsius animi, ut fecit Erillus, cognitionem amplexarentur, actionem relinquerent; F IV, 36.

species: quas (species) mirifice Plato erat amplexatus, ut in iis quiddam divinum esse diceret; A I, 33.

virtutem: quam (virtutem) amplexabantur; F II, 43.

voluptatem: quod eam voluptatem ... videtur amplexari saepe vehementius; F II, 28.

amplexus, Umschlingung: noctu lumine apposito experrecta nutrix animadvertit puerum dormientem circumplicatum serpentis amplexu; D I, 79.

amplificatio, Vergrößerung, Vermehrung: I. nocet: nec .. rei familiaris amplificatio nemini nocens vituperanda est; O I, 25.

II. ostendo: si .. extis pecuniae mihi amplificatio ostenditur idque fit natura; D II, 33.

vitupero: s. I.

III. paratus, promptus ad: hominum .. studia ad amplificationem nostrarum rerum prompta ac parata; O II, 17.

propter: retinenda iustitia est cum ipsa per sese ..., tum propter amplificationem honoris et gloriae; O II, 42.

amplificator, Erweiterer: nec vero Pythagoras nominis solum inventor, sed rerum etiam ipsarum amplificator fuit; T V, 10.

amplifico, vergrößern, steigern, ausdehnen, erhöhen, heben: alqm: pauci honore et gloria amplificati vel corrumpere mores civitatis vel corrigere possunt; L III, 32.

alqd: ea ipsa, quae sentiuntur, ut frigus, ut calor, ut voluptas, ut dolor, ut cetera, cum amplificata sunt, interimunt || interemunt ||; N III, 34.

aegritudinem: s. perturbationes.

calorem: s. alqd.

divitias: sapientia iubet augere opes, amplificare divitias, proferre finis; R III, 24.

dolorem: »attrectatu et quassu saevum amplificatis dolorem«; T II, 50. s. alqd.

facultatem: quam (facultatem disserendi) tibi a rhetoricis exercitationibus acceptam || exercitationibus || amplificavit Academia; N II, 168.

fortunam: saepe .. in quibusdam ... spes amplificandae fortunae fractior (est); Lae 59.

frigus: s. alqd.

gloriam: vereor interdum, ne talium personarum cum amplificare velim, minuam etiam gloriam; A II, 5.

perturbationes: aegritudo .. ceteraeque perturbationes, amplificatae certe, pestiferae sunt; T IV, 42.

rem publicam: eorum imperiis rem publicam amplificatam, qui religionibus paruissent; N II, 8.

sonum: quod his naturis relatus amplificatur sonus; N II, 144.

virtutem: haec est nec omnia spernentis praeter virtutem et virtutem ipsam suis laudibus amplificantis oratio; F V, 72.

voluptatem: ut postea variari voluptas distinguique possit, augeri amplificarique non possit; F I, 38. s. alqd.

amplitudo, Größe, Ansehnlichkeit, Hoheit, Herrlichkeit: I. captat, al.: hoc .. tibi propone, amplitudinem animi et quasi quandam exaggerationem quam altissimam animi, quae maxime eminet contemnendis ... doloribus, unam esse omnium rem pulcherrimam, eoque pulchriorem, si vacet populo neque plausum captans se tamen ipsa delectet; T II, 64.

est: harum rerum duarum splendor omnis, amplitudo ... in posteriore est; O I, 67.

proficiscuntur: principiis .. a natura datis amplitudines quaedam bonorum excitabantur, partim profectae a contemplatione rerum occultarum; F IV, 18.

II. addo: adde huc ... speluncarum concavas altitudines || amplitudines ||, saxorum asperitates; N II, 98.

excito: s. I. proficiscuntur.

pono: virtutis .. amplitudinem quasi in altera librae lance ponere (audebo); F V, 91.

III. aptus ad: fructuosior .. hominum generi et ad claritatem amplitudinemque aptior eorum (vita est), qui ..; O I, 70.

IV. pro: pro amplitudine honorum ... sane exiguus sumptus aedilitatis fuit; O II, 59.

propter: propter has amplitudines sepulchrorum, quas in Ceramico videmus || vidimus ||; L II, 64.

amplius s. **ample.**

amplus, ansehnlich, bedeutend, erhaben, großartig: alqs: eius (philosophiae) tractatio optimo atque amplissimo quoque dignissima est; A II, 6. suos .. omnes per se posse || se || esse ampliores (Scipio) volebat; Lae 69. Cethego, homini non probatissimo, (illa cupiditas) servire coëgit eos, qui sibi esse amplissimi videbantur; P 40.

alqd: eadem ratio habet in se quiddam amplum atque magnificum; F II, 46. quam pro nihilo putabit ea, quae volgo dicuntur amplissima; L I, 61. non .. (tanta) erunt, nisi ea fuerint, unde illa manant, amplissima! L I, 63. se sine ullo munere adeptum esse omnia, quae haberentur amplissima; O II, 59.

ars: hanc amplissimam omnium artium, bene vivendi disciplinam, vita magis quam litteris persecuti sunt; T IV, 5.

cives: nec .. levitatis Atheniensium crudelita-

tisque in amplissimos civis exempla deficiant; R I, 5.

dignitas: velut iste chorus virtutum in eculeum impositus imagines constituit ante oculos cum amplissima dignitate; T V, 13. in expectatis ad amplissimam dignitatem fratribus; C 68.

domus: aliter ampla domus dedecori saepe domino fit; O I, 139.

familia: cum ... eas .. (virgines) in familiarum amplissimarum matriomoniis collocavit; R II, 12. etiamsi in amplissima familia natus sit; P 36.

fortuna: qui (Pompeius), si mortem tum obisset, in amplissimis fortunis accidisset, is ..; T I, 86. quem .. dignum fortuna quam amplissima putant; O II, 21.

honos: per quem (vitae cursum) equestri loco natus pervenirem ad honorem amplissimum; R I, 10. »ollis .. (aedilibus) ad honoris amplioris gradum is primus ascensus esto«; L III, 7. neque tu possis, quamvis excellas, omnes tuos ad honores amplissimos perducere; Lae 73.

laudes: Pompeium nostrum ceteris rebus omnibus semper amplissimis summisque ecfero laudibus, de tribunicia potestate taceo; L III, 22.

magistratus: apud Lacedaemonios .. ii, qui amplissimum magistratum gerunt, ut sunt, sic etiam nominantur senes; C 20.

praemium: quamquam sapientibus conscientia ipsa factorum egregiorum amplissimum virtutis est praemium; R VI, 8.

res: cum .. aliqua iis ampla et honesta res obiecta est || obiecta ||; O II, 37.

res publica: non in umbra et imagine civitatis, sed in amplissima re publica; R II, 52.

sol: sol ... multis partibus maior atque amplior quam terra universa; N II, 92.

soni: ex tortuosis locis et inclusis *soni* referuntur ampliores; N II, 144.

viri: aderamus nos quidem adulescentes, sed multi amplissimi viri; F II, 55.

vita: ut (civium vita) opibus firma, copiis locuples, gloria ampla, virtute honesta sit; R V, 8.

ampulla, Salbengefäß: I. accedit: si ad illam vitam, quae cum virtute degatur, ampulla aut strigilis accedat; F IV, 30.

est: ampulla .. sit necne sit, quis non iure optimo irrideatur, si laboret? F IV, 31.

II. perdo: nec si ille sapiens ad tortoris eculeum a tyranno ire cogatur, similem habeat vultum et si ampullam perdidisset; F IV, 31.

amputatio, Abschneiden: sarmentorum ea, quam dixi, aliorum amputatio, aliorum inmissio (me delectat); C 53.

amputo, abschneiden: I. ars: quae sit scientia atque ars agricolarum, quae circumcidat, amputet, erigat, extollat, adminiculet; F V, 39.

II. alqd: quae evellenda et extrahenda penitus, non circumcidenda nec amputanda sunt; T IV, 57. quibus amputatis; R VI, 22.

errorem, inanitatem: amputata circumcisaque inanitate omni et errore; F I, 44.

membra: ut membra quaedam amputantur, ... sic ... feritas ... segreganda est; O III, 32.

multitudinem: circumcidit et amputat multitudinem (sententiarum); A II, 138.

ramos: nos .. audeamus non solum ramos amputare miseriarum, sed omnis radicum fibras evellere; T III, 13.

vitem: quam (vitem) serpentem multiplici lapsu et erratico ferro amputans coërcet ars agricolarum; C 52.

an, etwa? ob, oder, oder ob: A. Aussage: cum ei (Themistocli) Simonides an quis alius artem memoriae polliceretur; F II, 104. — Hortensius ... me quoque, iocansne an ita sentiens, ... coepit hortari, ut sententia desisterem; A II, 63.

B. Frage: a. direct: I. einfach: an: quid .. causae est, cur ... poëtas Latinos ... legant, philosophos non legant? an quia delectat Ennius, Pacuvius, Attius, multi alii? A I, 10. an non videmus hoc usu venire, ut ... eos consuetudine adhibita tam facile internosceremus, uti ..? A II, 56. an in eo auctoritas nihil obest? mihi quidem videtur vel plurimum; A II, 60. an tu ... negabis esse rem ullam, quae cognosci, comprendi, percipi possit? A II, 62. an de ullis certius possum dicere? A II, 74. ecquae poterit in agnoscendo esse distinctio? an tibi erit quaerendus anularius aliqui? A II, 86. quid ergo Academici appellamur? an abutimur gloria nominis? A II, 143. an pateretur hoc Zeuxis aut Phidias aut Polyclitus, nihil se scire? A II, 146. an »utinam ne in nemore« nihilo minus legimus quam hoc idem Graecum, quae autem ..? F I, 5. an, partus ancillae sitne in fructu habendus, disseretur inter principes civitatis ...; haec, quae vitam omnem continent, neglentur? F I, 12. an me, inquam, nisi te audire vellem, censes haec dicturum fuisse? F I, 28. an ille tempus aut in poëtis evolvendis ... consumeret, ... aut ..? F I, 72. an haec ab eo (Epicuro) non dicuntur? F II, 7. an potest, inquit [ille], quicquam esse suavius quam nihil dolere? F II, 11. an potest cupiditas finiri? F II, 27. cur tandem? an quod (sapientia) ita callida est, ut optime possit architectari voluptates? F II, 52. an tu me de L. Tubulo putas dicere? F II, 54. an me, inquis, tam amentem putas, ut ..? F II, 74. an dolor longissimus quisque miserrimus, voluptatem non optabiliorem diuturnitas facit? F II, 88. an id exploratum cuiquam potest esse, quo modo se hoc habiturum sit corpus? F II, 92. quid Lucius noster? inquit, an eum locum libenter invisit? F V, 5. quid (vitem) facturam putas? an ea, quae per vinitorem antea consequebatur, per se ipsa curabit? F V, 40. an obliviscimur, quantopere in audiendo in || [in] || legendoque moveamur? F V, 62. an ne hoc quidem Peripateticis concedis, ut dicant ..? F V, 93. an censemus ... non multos etiam apud nos futuros Polyclitos et Parrhasios fuisse? T I, 4. an tu haec non credis? — minime vero; T I, 10. an tu egressus porta Capena cum Calatini, Scipionum, Serviliorum, Metellorum sepulcra vides, miseros putas illos? T I, 13. an tu dialecticis ne imbutus quidem es? T I, 14. an tu cum me in summam expectationem adduxeris, deseris? T I, 39. ubi .. malum est ...? an [quoniam] ipse animi discessus a corpore non fit sine dolore? T I, 82. an potest is, qui non est, re ulla carere? T I, 87. suave etiam? an parum est, si non amarum? T II, 17. unde .. ordiar? an eadem breviter attingam, quae modo dixi? T II, 42. quidnam esse .. causae putem, cur ... quaesita sit ars ...? an quod corporis ... dolorem animo iudicamus ..? T III, 1. an est ullum tempus, ... cui non ponendae curae *et* aegritudinis || [aegr.] || causa serviamus? T III, 66. quid igitur huc adhibetis iram? an fortitudo, nisi insanire coepit, impetus suos non habet? T IV, 50. an est quicquam similius insaniae quam ira? T IV, 52. quid? ista bellatrix iracundia ... qualis est ... cum familia? an tum quoque est utilis? est igitur aliquid quod perturbata mens melius possit facere quam constans? an quisquam potest sine perturbatione mentis irasci? T IV, 54. an tibi irasci tum videmur, cum

quid in causis acrius et vehementius dicimus? T IV, 55. cur misereare potius quam feras opem ...? an sine misericordia liberales esse non possumus? T IV, 56. quid est, quod tantam gravitatem constantiamque perturbet? an inprovisum aliquid aut repentinum? T IV, 57. ubi sunt ergo isti, qui iracundiam utilem dicunt ... aut naturalem? an quicquam est secundum naturam, quod fit repugnante ratione? T IV, 79. ain ‖ an, al. ‖ tu? aliter id scire non potes? — nullo modo; T V, 35. tu igitur ne de Persarum quidem rege magna potes dicere, beatusne sit? an ego possim, cum ignorem ..? T V, 35. an dubium est, quin nihil sit habendum in eo genere, quo ..? T V, 40. qui.. poterit ...? an Lacedaemonii ... quaesiverunt, num (Philippus) se esset etiam mori prohibiturus; vir is, quem quaerimus, non multo facilius tali animo reperietur quam civitas universa? T V, 42. non sunt .. ea bona dicenda .... an dubitas, quin praestans valetudine, viribus, forma ... — si fuerit is ... iniustus ..., dubitabisne eum miserum dicere? T V, 45. qui tandem isti grandiloqui contra haec duo ... melius se habent quam Epicurus? an ad cetera, quae mala putantur, non et Epicurus et reliqui philosophi satis parati videntur? T V, 89. cur pecuniam ... curet omnino? an Scythes Anacharsis potuit pro nihilo pecuniam ducere, nostrates philosophi facere non poterunt? T V, 90. an hoc non ita fit omni in populo? T V, 105. at enim sine ignominia * ‖ an potest exsilium ignominia ‖ adficere sapientem? T V, 107. „quid agitis"? inquit (Antipater), „an vobis nulla videtur voluptas esse nocturna"? T V, 112. ubi est veritas? ... an in individuis corpusculis tam praeclara opera ... fingentibus? N I, 67. nominum ... deorum innumerabilis (numerus). an sine nominibus sunt? N I, 84. an tu mei similem putas esse aut tui deum? profecto non putas; N I, 84. an quicquam tam puerile dici potest, ... quam si ... dicamus? N I, 97. an quicquam eximium potest esse in ea natura? N I, 116. an, inquit, oblitus es, quid initio dixerim? N II, 2. religione ... multo superiores (reperiemur). an Atti Navii lituus ille ... contemnendus est? N II, 9. itane vero? ego non iustus, qui ..? an vos Tusci ac barbari auspiciorum populi Romani ius tenetis? N II, 11. mentem ... unde sustulimus? an cetera mundus habebit omnia, hoc unum ... non habebit? N II, 18. quis .. hunc hominem dixerit, qui ...? an, cum ... videmus ..., non dubitamus, quin illa opera sint rationis; cum autem ..? N II, 97. tum Lucilius: an tibi, inquit, fabellae videntur? nonne ... vides? N III, 13. deus falli qui potuit? an ut Sol ... aut Neptunus? N III, 76. quid igitur exspectamus? an dum in foro nobiscum di immortales, dum in viis versentur, dum domi? D I, 79. quid est igitur, cur dubitandum sit ...? an, dum bestiae loquantur, exspectamus, hominum consentiente auctoritate contenti non sumus? D I, 84. quid est, quod declarari possit habitu extorum ...? an hoc eiusdem modi est, quale Pherecydeum illud, quod est a te dictum? D II, 31. an censes, eundem vitulum si alius delegerit, sine capite iecur inventurum ‖ inventum iri ‖; si alius, cum capite? D II, 36. tu vero quid habes, quare putes ...? an quod (taurus) aspexit ‖ aspexerit ‖ vestitu purpureo excordem Caesarem, ipse corde privatus est? D II, 37. an ... is mihi agnus adfertur, qui habet exta rebus accommodata? D II, 39. hoc .. per gallinas Iuppiter ... signum dabat? an illae aves, nisi cum vicerunt, canere non solent? D II, 56. haec ... a quibus inventa dicemus? ... an Pisidarum aut Cilicum aut Phrygum ista inventa dicemus? D II, 80. quando ista vis autem evanuit? an postquam homines minus creduli esse coeperunt? D II, 117. cur credatur somniantium visis, ... non intellego; an quod insani sua visa coniectori non narrant, narrant, qui somniaverunt? D II, 122. an tu censes ullam anum tam deliram futuram fuisse, ut somniis crederet, nisi ..? D II, 141. „vincare," inquit, necesse est; an non intellegis quattuor ante te cucurrisse? D II, 144. quae est ars coniectoris eludentis ingenio? an ea, quae dixi, ... quicquam significant nisi acumen hominum? D II, 145. „an mihi," inquam, „potest quicquam esse molestum, quod tibi gratum futurum sit ‖ est ‖"? Fa 4. et ille (Philus): an tu ad domos nostras non censes pertinere scire, quid agatur ... domi? R I, 19. an non cernimus optimo cuique dominatum ab ipsa natura ... datum? R III, 37. an mihi aliter videri possit? L I, 35. an corporis pravitates ... habebunt aliquid offensionis, animi deformitas non habebit? L I, 51. an censes ... non necesse esse optumae rei publicae leges dare consentaneas? L II, 23. an etiam id dubium est? L III, 33. quidnam ... facere debemus? an imitari agros fertiles? O I, 48. quae te .. ratio in istam spem induxit, ut ...? an tu id agis, ut Macedones ... sperent? O II, 53. nulla .. vis fuit religionis, quae tantam utilitatem perverteret. an ne (Regulus) turpiter faceret? O III, 102. quod aiunt: „minima de malis", id est ut turpiter potius quam calamitose, an est ullum maius malum turpitudine? O III, 105. ubi primum prudentiae locus dabitur? an ut conquirat undique suavitates? ... quod autem munus prudentiae? an legere intellegenter voluptates? O III, 117. a rebus gerendis senectus abstrahit. quibus? an iis, quae iuventute geruntur et viribus? C 15. quid .. est iucundius senectute stipata studiis iuventutis? an ne illas ‖ eas ‖ quidem vires senectuti relinquemus ‖ relinquimus ‖, ut adulescentes doceat? C 29. an censes .. me tantos labores diurnos nocturnosque domi militiaeque suscepturum fuisse, si ..? C 82. an virum bonum dices, qui ...? aut temperantem, qui ..? P 21. an tu civem ab hoste natura ‖ natione, fortuna ‖ ac loco, non animo factisque distinguis? P 29. an, cum omnes te leges exulem esse iubeant * ‖ *non eris tu exul?* ‖ P 31. quis neget omnes leves ... esse servos? an ille mihi liber, cui mulier imperat? P 36. an non est omnis metus servitus? P 40. unde tandem appares, o Socrate? † an ‖ an ‖ quidem non dubium est, quin ab Alcibiade? fr II, 2. an, cum videat me et meos comites, fortitudinem, magnitudinem animi, ... ipsa se subducat? fr V, 64.

(an ne: ſ. an; O III, 102. — ne—quidem: ſ. an; F V, 93. T I, 14. C 29. II, 2, a, α. N II, 17. b, α. T I, 67. **b,** I. haud scio; Lae 51. nescio; A II, 136. N II, 93. II, 2. teneo. — nec: ſ. **b,** I. haud scio; D I, 81. — nego: ſ. an; A II, 62. — nemo: ſ. **b,** I. haud scio; O III, 6. — nihil: ſ. an; A II, 60. **b,** I. haud scio; Lae 20. **b,** II, 2, a. scio; A II, 73. — non: ſ. an; A II, 56. F II, 7. T I, 10. 82. IV, 50. 56. V, 35. 89. 105. N II, 97. D II, 144. R I, 19. III, 37. P 40. fr II, 2. — II, 1, a. D I, 24. 2, a, α. Fa 27. β. c. D I, 24. — **b,** I. dubito; O III, 50. haud scio; A II, 81. — nullus: ſ. an; T V, 112. **b,** I. haud scio; C 56. II, 1, a. dubito; N II, 4.)

vero: an vero, si fructibus et emolumentis ... amicitias colemus, ... dubium est, quin fundos et insulas amicis anteponamus? F II, 83. an vero certius quicquam potest esse quam illorum ratione ... non posse sapientem beatum esse, cum eculeo torqueatur? F III, 42. an vero, inquit, quisquam potest probare, quod perceptum ... non habet? F V, 76. an vero vir fortis, nisi stomachari coepit, non potest fortis esse? T IV, 48. an vero illa nos terrent, si quando aliqua portentosa ...

nata dicuntur? D II, 60. an vero voluptates corporis expetendae? fr V, 81. f. II, 2, a, α. N II, 17. R III, 18. — b, δ.

II. **disjunctiv**: 1. **ohne Fragepartikel im ersten Teil**: a. **folgt einmal** an: quid igitur? haec vera an falsa sunt: „si te mentiri dicis idque verum dicis, mentiris *an* verum dicis?" A II, 95. summum .. bonum et malum vagiens puer utra voluptate diiudicabit, stante an movente? F II, 31. ergo ita: non posse honeste vivi, nisi honeste vivatur? an nisi populari fama? F II, 50. ecquos (deos) ... paetulos esse arbitramur ...? an omnia emendata in illis? N I, 80. quo modo .. potes ... Hecatam (deum) non putare? an haec quoque dea est? N III, 46. hanc (Circen) deam duces ...? an Amphiaraus erit deus et Trophonius? N III, 49. quae tandem id ars non habet? ... an medicina ars non putanda est? D I, 24. mentiri Xenophontem an delirare dicemus? D I, 53. quo modo est conlatum inter ipsos ...? an haec inter se haruspices Etrusci, Elii, Aegyptii, Poeni contulerunt? D II, 28. estne quisquam ita desipiens, qui credat exaratum esse, deum dicam an hominem? D II, 51. quid ergo? ad haec mediocri opus est prudentia an et ingenio praestanti et eruditione perfecta? D II, 130. ergo hoc inerat in rebus futuris et causas naturalis habebat, an, ... ut eveniret, casus effecit? D II, 143. possumus audire aliquid an serius venimus? R I, 20. noster hic populus ... iustitia an sapientia est e minimo omnium *maximus factus?* R III, 24. quid hortaris? ut libellos conficiam ... de parietum iure? an ut stipulationum et iudiciorum formulas conponam? L I, 14. eos ... propter damna aut detrimenta aut cruciatus aliquos miseros esse dicimus an propter vim turpitudinemque vitiorum? L I, 51. uter igitur est divitior, cui deest an cui superat? qui eget an qui abundat? cuius possessio quo est maior, eo plus requirit ad se tuendam, an quae suis se viribus sustinet? P 49. f. I. an; T IV, 54. vgl. T V, 89.

b. **folgt zweimal** an: modum tu adhibes vitio? an vitium nullum est non parere rationi? an ratio parum praecipit nec bonum illud esse ... nec porro malum, quo ..? T IV, 39. tu hoc .. non vides, quam blanda conciliatrix ... sit .. natura? an putas ullam esse terra marique beluam, quae non sui generis belua maxime delectetur ...? an tu aquilam aut leonem aut delphinum ullam anteferre censes figuram suae? N I, 77. fortis deus intellegi qui potest? in dolore? an in labore? an in periculo? N III, 38. f. 2, b, α. N I, 23.

2. **mit Fragepartikel im ersten Teil**: a. **mit an**: α. **folgt einmal** an: cur id sapiens de reliquis rebus facere non possit? an est aliquid, quod positum vel improbare vel adprobare possit, dubitare non possit? an tu in soritis poteris hoc, cum voles, ille ..? A II, 107. an hoc usque quaque, aliter in vita ...? an dubium est, quin virtus ita maximam partem obtineat in rebus humanis, ut reliquas obruat? F V, 91. an tu me in viola putabas aut in rosa dicere? an Epicuro ... dicere licebit ... nullum sapienti esse tempus, ... quin possit ..? T V, 73. an tibicines ... suo, non multitudinis arbitrio cantus numerosque moderantur, vir sapiens, ... quid velit vulgus, exquiret? an quicquam stultius quam, quos singulos ... contemnas, ... eos aliquid putare esse universos? T V, 104. an vero ... non possis adduci, ut ... muribus illam (domum) et mustelis aedificatam putes? tantum ergo ornatum mundi ... si tuum ... domicilium putes, nonne plane desipere videare? an ne hoc quidem intellegimus, omnia supera esse meliora? N II, 17. qui .. convenit aegros a coniectore somniorum ... petere medicinam? an Aesculapius, an Serapis potest nobis praescribere per somnum || somnium || curationem valetudinis, Neptunus gubernantibus non potest? D II, 123. an aliter haec enuntiatio vera esse non potest: „capiet Numantiam Scipio", nisi ..? an hoc falsum potuisset esse, si esset sescentis saeculis ante dictum? Fa 27. si boni est viri parere legibus, quibus? an quaecumque erunt? ... an vero in legibus varietatem esse dicunt? R III, 18.

β. **folgt zweimal** an: * probavit, nos || an arboris aut equi ingenium natura probabimus || ingenia iuvenum non item? an ingenia natura, virtutes et vitia, quae existunt ab ingeniis, aliter iudicabuntur? an ea non aliter, honesta et turpia non ad naturam referri necesse erit? L I, 45. 46.

b. **mit -ne** (vgl. f.): α. **folgt einmal** an: quid fiet artibus? quibus? iisne, quae ..., an iis, quae ..? A II, 107. cur rapior in invidiam? licetne per vos nescire, quod nescio? an Stoicis ipsis inter se disceptare, cum iis non licebit? A II, 126. satisne igitur videor vim verborum tenere, an sum etiam nunc vel Graece loqui vel Latine docendus? F II, 15. satisne .. pudori consulat, si ...? an est aliquid per se ipsum flagitiosum ...? quid? fortes viri voluptatumne calculis subductis proelium ineunt, ... an .. animi ardore ... concitati? F II, 60. quid? idemne potest esse dies saepius, qui semel fuit? certe non potest. an eiusdem modi? ne id quidem; F II, 102. quodsi dies notandus fuit, eumne potius, quo natus, an eum, quo sapiens factus est? F II, 103. ea, quae dixi ad corpusne refers? an est aliquid, quod te sua sponte delectet? F II, 107. easdemne res (dicentibus)? inquit, an parum disserui non verbis Stoicos a Peripateticis ... dissedere? F IV, 2. patronusne ... pro reo dicens negaret ...? an senatus ... „quod eius virtute" aut „felicitate" posset dicere? F IV, 22. tum Piso: naturane nobis hoc, inquit, datum dicam an errore quodam, ut ... moveamur? F V, 2. tum mihi Piso: quid ergo? inquit, dasne adulescenti veniam? an eum discere ea mavis, quae ..? F V, 76. malum mihi videtur esse mors. — iisne, qui mortui sunt, an iis, quibus moriendum est? — utrisque; T I, 9. ubi tua aut qualis (est mens)? potesne dicere? an ... ne iis quidem, quae habeo, mihi per te uti licebit? T I, 67. utrum igitur mavis? statimne nos vela facere an ... paululum remigare? T IV, 9. nihilne tibi videntur an aliquid dicere? T IV, 46. quid? Herculem ... iratumne censes conflixisse cum Erymanthio apro ...? an etiam Theseus Marathonii tauri cornua conprehendit iratus? T IV, 50. parumne cognitum est superioribus nostris disputationibus, an delectationis et otii consumendi causa locuti sumus sapientem ab omni concitatione animi ... semper vacare? T V, 48. quae ista potest esse oblectatio deo? ... an haec, ut fere dicitis, hominum causa a deo constituta sunt? sapientiumne? ... an stultorum? N I, 23. terra ... ea ferarumne an hominum causa gignere videtur? N II, 156. ipsene (Aristoteles) errat an alios vult errare? D I, 53. haruspicesne ex Etruria arcessentur, an principes statuent et delecti viri periti rerum civilium? D II, 11. Marcone Crasso putas utile fuisse ... scire ...? an Cn. Pompeium censes tribus suis consulatibus ... laetaturum fuisse, si sciret ..? D II, 22. verum quid tibi hic tandem nocet? resne, ... an ego? D II, 46. quis hoc vobis dabit? Epicurusne? ... an noster Ennius? D II, 104. quid? liberalitas gratuitane est an mercenaria? L I, 48. quid de verecundia ... dicemus? infamiaene metu non esse petulantis an legum et iudiciorum? L I, 50. quid? si una tabula sit, duo naufragi, eique sapientes, sibine uter*que* rapiat, an alter cedat alteri? O III, 90. indicetne

ei vir bonus aurum illud esse an emat denario? O III, 92. quibus .. gradibus Romulus escendit || ascendit || in caelum? iisne, quae isti bona appellant, an rebus gestis atque virtutibus? P 11. quid .. est horum in voluptate? melioremne efficit aut laudabiliorem virum? an quisquam in potiendis voluptatibus gloriando se et praedicatione ecfert? P 15. mortemne mihi minitaris, ut omnino ab hominibus, an exilium, ut ab inprobis demigrandum sit? P 18. rectene igitur unum mundum diximus, an fuit pluris aut innumerabilis dictu melius et verius? Ti 12. vgl. 1, a. D II, 51. — I. an; N II, 11.

β. **folgt zweimal an**: in geometriane quid sit verum aut falsum, dialecticus iudicabit, an in litteris, an in musicis? A II, 91. quid ergo? ea (prudentia) patieturne te quicquam facere nihil proficientem et *frustra* laborantem, an temperantia sinet te inmoderate facere quicquam, an coli iustitia poterit ab homine propter vim doloris enuntiante commissa? T II, 31.

γ. **folgt viermal an**: si propter alias res virtus expetitur, melius esse aliquid quam virtutem necesse est; pecuniamne igitur an honores an formam an valetudinem || valit. || ? an, id quod turpissimum dictu est, voluptatem? L I, 52.

δ. **folgt fünfmal an**: scire cupio, quae causa sit, cur Zeno ... desciverit ...; quodne omnem naturam conservatricem sui dixerint, an quod omne animal ipsum sibi commendatum, an *quod* ... idem statui debere de totius arte vitae, an quod ... et haec ipsa et eorum virtutes per se esse sumendas; an vero displicuit ea ... praestantia? an, quae de prudentia ... dicuntur? F IV, 19.

c. **mit nonne**: nonne consentaneum est plus fortunam ... quam consilium valere? an malumus Epicurum imitari? T V, 26. quid? gubernatores nonne falluntur? an Achivorum exercitus et tot navium rectores non ita profecti sunt ab Ilio, ut ..? D I, 24. nonne hunc hominem ita servum iudicet, ut ...? an eorum servitus dubia est, qui cupiditate peculii nullam condicionem recusant durissimae servitutis? P 39.

d. **mit num**: num igitur dubitamus? an || dubitamus, || sicut pleraque? quamquam hoc quidem minime; persuadent enim mathematici terram ... quasi puncti instar obtinere; T I, 40. num igitur etiam rhetorum epilogum desideramus? an hanc iam artem plane relinquimus? T I, 112. num igitur hunc, num Homerum, Hesiodum, Simonidem ... coëgit in suis studiis obmutescere senectus? an in omnibus his studiorum agitatio vitae aequalis fuit? C 23. numquid duas habetis patrias? an est una illa patria communis? L II, 5.

e. **mit utrum**: (uter vorher: f. 1, a. F II, 31. P 49. — 2, b, *α*. T IV, 9. vgl. **b**, II, 2, b): utrum ea vestra an nostra culpa est? A II, 95. utrum igitur nos impudentes ... an illi adrogantes? A II, 115. utrum igitur .. percurri omnem Epicuri disciplinam placet, an de una voluptate quaeri? F I, 28. utrum igitur tibi litteram videor an totas paginas commovere? F IV, 53. sed utrum hortandus es nobis, Luci, inquit, an etiam tua sponte propensus es? F V, 6. utrum igitur inter has sententias diiudicare malumus an ad propositum redire? T I, 23. quid igitur? utrum capacitatem aliquam in animo putamus esse? ... an inprimi quasi ceram animum putamus? T I, 61. utrum tandem (Priamus) a bonis an a malis discessisset? tum profecto videretur a bonis; T I, 85. utrum igitur ... a bonis rebus an a malis (Pompeius) discessisset? certe a miseris; T I, 86. utrum quod minus noceant animi aegrotationes quam corporis, an quod corpora curari possint, animorum medicina nulla sit? T III, 4. sed tamen utrum malles te ... semel ut Laelium consulem an ut Cinnam quater? T V, 54. utrum tandem beatior C. Marius tum, cum ... communicavit, ... an cum ... respondit ..? T V, 56. utrum igitur hic (Euhemerus) confirmasse videtur religionem an penitus totam sustulisse? N I, 119. ergo utrum ignorant (di), quae res maxumae sint, ... an vim non habent? N II, 77. utrum igitur cum concepit mula an cum peperit, ostentum est? D II, 49. utrum tandem ... magis veri simile est vesanum || vaesanum || remigem an aliquem nostrum ... consilia deorum .. perspicere potuisse? D II, 114. utrum philosophia dignius, sagarum superstitione ista interpretari an explicatione naturae? D II, 129. utrum igitur utilius vel Fabricio ... vel senatui nostro ... armis cum hoste certare an venenis? O III, 87. utrum igitur has corporis an Pythagorae tibi malis vires ingenii dari? C 33. utrum nobis est quaerendum, quid baioli atque operarii an quid homines doctissimi senserint? P 23. utrum (L. Mummius) illum civem excellentem an atriensem diligentem putaret? P 38. haec utrum abundantis an egentis signa sunt? P 43. utrum tandem pluris aestimemus pecuniam Pyrrhi, quam Fabricio dabat, an continentiam Fabrici, qui illam pecuniam repudiabat? utrum aurum Samnitum an responsum M'. Curi? hereditatem L. Pauli an liberalitatem Africani, qui eius hereditatis Q. Maximo fratri partem suam concessit? P 48.

f. **mit utrum und ne**: utrum tandem censes, Torquate, Imperiosum illum ... tuamne de se orationem libentius auditurum fuisse an meam? F II, 60. utrum igitur tandem perspicuisne dubia aperiuntur, an dubiis perspicua tolluntur? F IV, 67. utrum igitur tibi, inquit, non placet, virtutisne esse tantam vim ...? an, si id probas, fieri ita posse negas, ut ..? F V, 77. utrum igitur censemus dormientium animos per sese ipsos in somniando moveri an ... externa ... visione pulsari? D II, 120.

b. indirecte: 1. **einfache Frage**: dubito: de L. Bruto fortasse dubitarim, an ... ecfrenatius in Arruntem invaserit; T IV, 50. qui celaturus Rhodios non sit, si id turpe iudicet, sed dubitet, an turpe non sit; O III, 50.

haud scio: quod haud scio an non possis; A II, 81. atque haud scio an ita sit; A II, 126. quem (Aristotelem) excepto Platone haud scio an recte dixerim principem philosophorum; F V, 7. crudele gladiatorum spectaculum ... videri solet, et haud scio an ita sit, ut nunc fit; T II, 41. sed haud scio, an recte ea virtus frugalitas appellari possit, quod angustius apud Graecos valet; T III, 16 neque tamen genus id orationis in consolando non valet, sed id || [id] || haud sciam an plurimum; T III, 55. atque haud scio an ... fides etiam et societas generis humani et ... iustitia tollatur; N I, 4. vir sapientissimus atque haud sciam an omnium praestantissimus; N II, 11. haud scio an melius fuerit humano generi motum ... cogitationis ... non dari; N III, 69. ego autem haud scio an nec cardiacis hoc tribuendum sit nec phreneticis; D I, 81. quorum (philosophorum) licentiae nisi Carneades restitisset, haud scio an soli iam philosophi iudicarentur; D II, 150. id haud scio an liceat de cuncta Graecia verissime dicere; R II, 8. ipsum regale genus civitatis non modo non est reprehendendum, sed haud scio an reliquis simplicibus longe anteponendum; R II, 43. igitur doctissimis viris proficisci placuit a lege, haud scio an recte; L I, 18. quod haud scio an (Sulla) timens *ne* suo corpori posset accidere ... igni voluit cremari; L II, 57. atque haud scio an satis sit eum, qui lacessierit, iniuriae suae paenitere; O I, 33 (34). capessentibus .. rem publi-

cam nihilo minus quam philosophis, haud scio an magis etiam .. magnificentia ... adhibenda est; O I, 72. contentionis praecepta rhetorum sunt, nulla sermonis, quamquam haud scio an possint haec quoque esse; O I, 132. quod cum omnibus est faciendum, ... tum haud scio an nemini potius quam tibi; O III, 6. testem non mediocrem, sed haud scio an gravissimum; O III, 105. mea quidem sententia haud scio an nulla (senectus) beatior possit esse; C 56. sed haud scio an melius Ennius: »nemo me lacrumis decoret neque funera fletu faxit«; C 73. qua (amicitia) quidem haut scio an excepta sapientia nihil melius homini sit || sit hominibus || a dis inmortalibus datum; Lae 20. quod quidem, ut res ire coepit, haud scio an aliquando futurum sit; Lae 43. atque haut sciam an ne opus sit quidem nihil umquam omnino deesse amicis; Lae 51.

incertus: moriendum .. certe est, et || et id || incertum an hoc ipso die; C 74.

nescio: neminem consulem, praetorem, imperatorem, nescio an ne quinquevirum quidem quemquam nisi sapientem (esse)? A II, 136. quod nescio an ne in uno quidem versu possit tantum valere fortuna; N II, 93. quod omnia essent ei (sapienti) praeparanda, quibus nesciret an aliquando uti necesse esset; R I, 11. quapropter hoc diiudicari nescio an numquam, sed hoc sermone certe non potest; L I, 56. conveniet ... esse ... aequum, ... a litibus vero, quantum liceat et nescio an paulo plus etiam, quam liceat, abhorrentem; O II, 64.

II. **disjunctiv: 1. ohne Fragepartikel im ersten Teil: a. folgt an:** discerno: ne nota quidem ulla, pacatus an hostis sit, discerni ac iudicari potest; R II, 6.

dubito: haud sane intellego, cur non idem, sol sit an nullus sit, dubitare possit; N II, 4. qui vetant quicquam agere, quod dubites aequum sit an iniquum; O I, 30.

interest: si nihil interesse nostra putemus, valeamus aegrine simus, vacemus an cruciemur dolore; F IV, 69. quid enim interest, expetas an eligas? F V, 90. quasi vero quicquam intersit, mures diem noctem aliquid rodentes scuta an cribra corroserint! D II, 59. ut ... nihil intersit, civis sit an peregrinus; R I, 67. auri navem evertat gubernator an paleae, in re aliquantum, in gubernatoris inscitia nihil interest; P 20.

iudico: s. discerno.

nescio: quippe qui nesciamus, soli an aetheri serviamus; A II, 126. haec ego nunc physicorum oracula fundo, vera an falsa, nescio; N I, 66.

quaero: si quaesitum ex eo (sapiente) sit, stellarum numerus par an impar sit; A II, 110. quaere, quem (Academicus) magis amet, Zenonem ... an Arcesilan; A fr. 20 (Z. 36). versabor in re ... saepe quaesita, suffragia ... clam an palam ferri melius esset; L III, 33.

respondeo: s. 2, a. respondeo; D II, 10.

teneo: s. 2, a. teneo.

elliptisch: qui omnia sic incerta dicunt, ut, stellarum numerus par an impar sit; A II, 32.

b. **folgt anne:** interest: quid enim interest, divitias, opes, valetudinem bona dicas anne praeposita? F IV, 23. nihilne igitur interest, ... patrem quis necet anne servum? P 24.

internosco: ut (mens) ... non internoscat, vera illa visa sint anne falsa; A II, 48.

interrogo: cum (Chrysippus) gradatim interrogetur verbi causa, tria pauca sint anne multa; A II, 93.

2. **mit Fragepartikel im ersten Teil: a. mit -ne:** accommodo: ad cuiusque vitam institutam accommodandum est, a multisne opus sit an satis sit a paucis diligi; O II, 30.

admiror: admirandum est, congressune aliquo inter se (bestiolae) an iam inde ab ortu natura ipsa congregatae sint; N II, 124.

animadverto: ut animadvertendum sit, repugnetne (utilitas) plane an possit cum honestate coniungi; O III, 50.

cerno: »iam cernam, mene an illam (matrem) potiorem putes«; T II, 20.

coniecturam capio: Ceos ... coniecturam .. capere, ... salubrisne an pestilens annus futurus sit; D I, 130.

considero: id .. consideremus, ... semperne (mundus) fuerit nullo generatus ortu, an ortus sit ab aliquo temporis principatu; Ti 5.

in contentionem venit: venit .. in contentionem, utrum sit probabilius, deosne inmortalis ... concursare *circum* ... lectos ..., an natura fieri, ut ..; D II, 129.

dilectum habeo: habere dilectum (debemus) civis et peregrini in ipsoque peregrino, privatimne an publice venerit; O I, 149.

disputo: rectene .. hanc tertiam partem ad exquirendum officium adiunxerit an secus, de eo fortasse disputari potest; O III, 11.

distinctio est: s. c.

divino: quae ... a physicis tractantur, num quid eorum divinari potest? unusne mundus sit an plures; D II, 11.

dubitationem habeo: de quo alterum potest habere dubitationem, adhibendumne fuerit hoc genus ... an plane omittendum; O III, 9.

dubito: hi .. dubitant de mundo, ... casune ipse sit effectus aut necessitate aliqua an ratione ac mente divina; N II, 88. honestumne factu sit an turpe dubitant id, quod in deliberationem cadit; O I, 9. non solum id homines solere dubitare, honestumne an turpe sit, sed etiam duobus propositis honestis utrum honestius sit; O I, 161. tribus generibus propositis, ... uno, cum dubitarent, honestumne id esset, de quo ageretur, an turpe, altero, utilene esset an inutile; O III, 7.

experior: »vosne velit an me regnare era, quidve ferat Fors, virtute experiamur«; O I, 38.

intellego: quasi vero intellegant ..., casurusne in conspectum videatur animus, an || ac non || tanta sit eius tenuitas, ut fugiat aciem; T I, 50.

interest: nihil interest, omnibusne partibus visa res nihil differat, an internosci non possit, etiamsi differat; A II, 85. Theodori quidem nihil interest, humine an sublime putescat; T I, 102. quid tandem interest, haec (sapientia) in unone sit an in pluribus? R III, 47.

percipio: si id, quod videtur, non percipitur accommodatumne naturae sit an alienum; A II, 25.

percontor: percontare ipse te, perpetuisne malis voluptatibus perfruens ... degere omnem aetatem ..., an ... vel Herculis perpeti aerumnas; F II, 118.

permitto: tibi permitto, responderene mihi malis ... an .. audire ..; N III, 4.

quaero: cum beata vita quaeratur ..., sitne ea tota sita in potestate sapientis an possit .. labefactari; F V, 12. hic quaeret quispiam, cuiusnam causa tantarum rerum molitio facta sit; arborumne et herbarum? ... an bestiarum? N II, 133. quaero etiam, ... somniumne exspectandum sit an ars adhibenda; D II, 122. quaero, ... tuine versus hanc quercum severint, an ita factum de Mario, ut scribis, acceperis; L I, 3. multa quaeruntur in Mario fictane an vera sint; L I, 4. quaerit, ... equine pretiosi potius iacturam faciat an servoli vilis; O III, 89.

quaestio: eius generis hae sunt quaestiones:

... dicturusne sit id Rhodiis an silentio suum (frumentum) quam plurimo venditurus; O III, 50.

requiro: si ab ea (natura nostra) deus aliqui requirat, contentane sit suis integris incorruptisque sensibus, an postulet melius aliquid; A II, 19.

respondeo: ut respondere possitis, verane an falsa sint; A II, 95. num censes eos ... posse respondere, sol maiorne quam terra sit an tantus, quantus videatur? lunaque suo lumine an solis utatur? D II, 10.

rogo: roga nunc Stoicum, quis sit melior, Epicurusne, qui delirare illum clamat, an Academicus; A fr. 20 (S. 32).

scio: nego .. scire nos sciamusne aliquid, an nihil sciamus, ... nec omnino, sitne aliquid, an nihil sit; A II, 73. »auguris ut nostri Calchantis fata queamus scire ratosne habeant an vanos pectoris orsus«; D II, 63. vgl. a, II, 2, b, δ.

tempto: temptare volui possentne proferri in lucem [id est in forum], ... an alia quaedam esset erudita, alia popularis oratio; P 4.

teneo: tenemusne, quid sit animus, ubi sit? denique sitne an, ut Dicaearcho visum est, ne sit quidem ullus? si est, trisne partes habeat, ut Platoni placuit, rationis, irae, cupiditatis, an simplex unusque sit? si simplex, utrum sit ignis an anima an sanguis an, ut Xenocrates, numerus nullo corpore? ... et, quidquid est, mortale sit an aeternum? A II, 124.

video: ut videndum tibi sit, idne malis, an aliquid opinaturum esse sapientem; A II, 68. ut videamus, terra penitusne defixa sit et quasi radicibus suis haereat an media pendeat; A II, 122. videndum, ille fabricator huius tanti operis utrum sit imitatus exemplar, idne quod ..., an id, quod ..; Ti 6.

b. mit utrum (uter vorher: s. a. in contentionem venit. video; Ti 6): α. folgt einmal an: considero: mihi ... maxime illud considerandum videri solet, utrum propter inbecillitatem atque inopiam desiderata sit amicitia, ... an esset hoc quidem proprium amicitiae, sed antiquior ... alia causa; Lae 26.

consulo: qui (Themistocles) cum consuleretur, utrum bono viro pauperi an minus probato diviti filiam collocaret; O II, 71.

delibero: nec .. solum utrum honestum an turpe sit, deliberari solet, sed etiam ..; O I, 10. qui deliberant, utrum id sequantur, quod honestum esse videant, an se scientes scelere contaminent; O III, 37.

dico: utrum poëtae Stoicos depravarint, an Stoici poëtis dederint auctoritatem, non facile dixerim; N III, 91.

differo: multum .. differt, utrum causa naturalis ex aeternitate futura vera efficiat, an etiam sine aeternitate naturali, futura quae sint, ea vera esse possint intellegi; Fa 32.

dissensio est: quod .. maxime rem causamque continet, utrum (dei) nihil agant, ... an contra ab iis ... omnia facta ... sint, ... in primis magna dissensio est; N I, 2.

distinctio est: s. c.

dubito: cum (Hannibal) dubitaret .. utrum ea (columna) solida esset an extrinsecus inaurata; D I, 48.

dubius: dubium est enim, utrum dicat aliquid beatum esse et inmortale an, si quid ‖ quod ‖ sit; N I, 86.

interest: ut nihil intersit, utrum ita cui videatur ut insano, an *ut* sano; A II, 54. nihil interest, utrum moderatas perturbationes adprobent an moderatam iniustitiam; T IV, 42. quid interest, utrum de Hippocentauro an de deo cogitemus? N I, 105. nec sane multum interest, utrum id neget an eos (deos) omni procuratione atque actione privet; N II, 44. ut nihil interest, utrum nemo valeat, an nemo possit valere, sic non intellego, quid intersit, utrum nemo sit sapiens, an nemo esse possit; N III, 79. Interesse autem aiunt, utrum eius modi quid sit, sine quo effici aliquid non possit, an eius modi, cum quo effici aliquid necesse sit; Fa 36. ut hoc populorum intersit, utrum comi domino an aspero serviant; R I, 50. ceteras res omnis plane paris ac ne minimum quidem, utrum adessent an abessent, interesse; L I, 55. in omni iniustitia permultum interest, utrum perturbatione aliqua animi ... an consulto et cogitata fiat iniuria; O I, 27. quid .. interest, utrum ex homine se convertat quis in beluam an hominis figura inmanitatem gerat beluae ‖ [utrum ... beluae] ‖? O III, 82.

iudico: iam vel ipsi (inrisores) iudicent, utrum se horum alicuius ... an C. Fabrici ... similes malint; P 13.

quaero: quaerebam igitur, utrum panderem vela orationis statim an eam ante paululum dialecticorum remis propellerem; T IV, 9. sed quaero, utrum aliquid actum superioribus diebus an nihil arbitremur; T V, 15.

elliptisch: quid enim ad illum, qui te captare vult, utrum tacentem inretiat te, an loquentem? A II, 94.

β. folgt dreimal an: s. a. teneo.

c. mit utrum und -ne: distinctio est: est .. in omnibus quattuor perturbationibus illa distinctio, utrum ad universam perturbationem ... an ad singulas, ut ad metum, lubidinem, reliquas, melius adhibeatur oratio et utrum illudne non videatur aegre ferundum, ex quo suscepta sit aegritudo, an omnium rerum tollenda omnino aegritudo, ut, si quis aegre ferat se pauperem esse, idne disputes, paupertatem malum non esse an hominem aegre ferre nihil oportere; T IV, 59.

quaero: cum quaereret, Dionysius ille Heracleotes utrum comprehendisset certa illa nota ... illudne ... an, quod postea defensitavisset; A II, 71.

video: videamus, utrum ea fortuitane sint an eo statu, quo ..; N II, 87.

anapaestus, anapästisch, neutr.: Vers, Lied in Anapästen: A. pedes: nec adhibetur ulla sine anapaestis pedibus hortatio; T II, 37.

B, I. sileo: nec siletur illud potentissimi regis anapaestum; T III, 57.

II. citari: qui (Graeci) hoc anapaesto citantur; F II, 18.

anas, Ente: quin etiam anitum ‖ anetum, anatum ‖ ova gallinis saepe supponimus; N II, 124.

anaticula, Entchen: nare anaticulas ... videmus; F V, 42.

anceps, doppelt, ungewiß, schwankend, unentschieden: bestiae: bestiarum .. terrenae sunt aliae, partim aquatiles, aliae quasi ancipites in utraque sede viventes; N I, 103.

certamen: cum ... proelii .. certamen varium atque anceps fuisset; R II, 13.

cura: fit ut distrahatur in deliberando animus adferatque ancipitem curam cogitandi; O I, 9.

curationes: qui (medici) ... gravioribus .. morbis periculosas curationes et ancipites adhibere coguntur; O I, 83.

oratio: in omnibus iis rebus, quae coniectura investigari videntur, anceps reperitur oratio; D II, 55

via: eius temporis ancipitem video quasi fatorum viam; R VI, 12.

ancilla, Magd: contumeliae: domi vero etiam contumelias servorum ancillarumque (Ulixes) pertulit; O I, 113.
partus: an, partus ancillae sitne in fructu habendus, dissereretur inter principes civitatis, P. Scaevolam, M'.que Manilium? F I, 12.

ancillaris, den Mägden zukommend: ita sordido ancillarique artificio regiae virgines ut tonstriculae tondebant barbam et capillum patris; T V, 58.

ancillula, Magd, Dienerin: praesto esse Virtutes ut ancillulas; F II, 69.

androgynus, Mannweib, Zwitter: quid? ortus androgyni nonne fatale quoddam monstrum fuit? D I, 98.

anfractus, Krümmung, Umlauf, Umschweif: I, 1. converto: cum aetas tua septenos octiens solis anfractus reditusque converterit; R VI, 12.
2. opus est: quid opus est circumitione et anfractu? D II, 127.
II, 1. incidi: quae (figura) nihil incisum angulis, nihil anfractibus, nihil eminens, nihil lacunosum (habere potest); N II, 47. ut (id) haberet ... nihil incisum angulis, nihil anfractibus, nihil eminens, nihil lacunosum; Ti 17.
2. in: »itaque || idque || ut ita cadat in annuis anfractibus, descriptum esto;« L II, 19.

angiportus, Gasse: ex horreis direptum effusumque frumentum vias omnis angiportusque constraverat; D I, 69.

ango, ängstigen, beunruhigen, quälen: I, 1. unpersönlich: cupere timere, angi laetari ... in horum quattuor generum inesse nullo putat; T I, 22. aegritudo est ... recens opinio talis mali, ut in eo rectum videatur esse angi; T III, 25. ita semper angi aut accipiendo aut cogitando malo; T III, 32. et invidere aegritudinis est ... et angi, lugere, maerere; T III, 83. cum sit aemulantis angi alieno bono, quod ipse non habeat, obtrectantis autem angi alieno bono, quod id etiam alius habeat; T IV, 56. suis .. incommodis graviter angi non amicum, sed se ipsum amantis est; Lae 10. recte factis commodisque amicorum necesse erit angi, dolere, invidere; Lae 59.
2. alqd: illud angit vel potius excruciat: discessus ab omnibus iis, quae sunt bona in vita; T I, 83. haec duo, quae maxime angunt; T V, 89.
discessus: f. alqd; T I, 83.
res: nec praeterea est res ulla, quae sua natura aut sollicitare possit aut angere; F I, 41.
II. alqm: qui nec laetetur nec angatur; F II, 14. numquam angere, numquam cupies, numquam timebis; F IV, 69. dolent fortasse et anguntur; T I, 30. quodsi exspectando et desiderando pendemus animis || animi ||, cruciamur, angimur; T I, 96. illud .., quod me angebat, non eximis; T II, 29. ut Theophrastus interitum deplorans Callisthenis ... rebus Alexandri prosperis angitur; T III, 21. neque enim omnes anxii, qui anguntur aliquando, nec, qui anxii, semper anguntur; T IV, 27. ut ... propter mala is .. angatur; T IV, 61. qui nihil metuant, nihil angantur; T V, 17. miserum est .. nihil proficientem angi; N III, 14. quid .. censemus superiorem illum Dionysium quo cruciatu timoris angi solitum? O II, 25. quod eo errore careo, quo amicorum decessu plerique angi solent; Lae 10. peccasse .. se non anguntur, obiurgari moleste ferunt; Lae 90.
aetatem: quarta restat causa, quae maxime angere atque sollicitam habere nostram aetatem videtur, adpropinquatio mortis; C 66.
homines: cum ... angantur appropinquatione mortis confecti homines senectute; F V, 32.
sapientem: ut non plus habeat sapiens, quod gaudeat, quam quod angatur; F I, 62.

angor, Unruhe, Angst: I. attingit: ex quo nec timor eum nec angor attingat; T V, 17.
est: angor (est) aegritudo premens; T IV, 18. quis .. potest ..., in quo angor (sit), non anxius (esse)? T IV, 57. possunt .. cuiquam esse utiles angores, sollicitudines? O III, 84.
possunt: f. est; O III, 84.
tollit, valet: angor iste, qui pro amico saepe capiendus est, non tantum valet, ut tollat e vita amicitiam; Lae 48.
II, 1. adfero: »mors .. est finita omnibus, quae generi humano angorem nequicquam adferunt«; T III, 59.
capio: f. 1. tollit.
nomino: praeclare nostri ... molestiam, sollicitudinem, angorem propter similitudinem corporum aegrorum aegritudinem nominaverunt; T III, 22.
subicio: ut aegritudini (subiciuntur) ... misericordia, angor, luctus, maeror, aerumna; T IV, 16.
2. dedo, resisto: nec me angoribus dedidi, quibus essem confectus, nisi iis restitissem, nec rursum indignis homine docto voluptatibus; O II, 2.
3. differo ab: ut differt anxietas ab angore; T IV, 27.
III. liber: robustus animus et excelsus omni est liber cura et angore; F I, 49.
IV. vacuitas ab: quo magis iis et magnitudo est animi adhibenda et vacuitas ab angoribus; O I, 73.
V, 1. adfligi: esse .. angore, esse || angores † si, al. || miseria adflictas aut abiectas timiditate et ignavia; R II, 68.
agitare: non ardentibus taedis (eos agitant furiae), ... sed angore conscientiae fraudisque cruciatu; L I, 40.
confici: conficiuntur et angore et metu; F I, 60. f. II, 2. dedo.
dolere: et laetamur amicorum laetitia aeque atque nostra et pariter dolemus angoribus; F I, 67.
implicari: vereor, .. ne natura ... animos .. dederit ... separatim suis angoribus et molestiis implicatos; T V, 3.
2. sine: ut semper videat sedem sibi ac locum sine molestia atque angore vivendi; T IV, 38.

anguiculus, kleine Schlange: serpere anguiculos ... videmus; F V, 42.

anguinus, schlangenartig: »quadrupes ... capite brevi, cervice anguina, aspectu truci«; D II, 133.

anguis, Schlange: I. apparet: nam de angue illo, qui Sullae apparuit immolanti, utrumque memini, et Sullam ... immolavisse, et anguem ab ara extitisse; D II, 65.
ecflat: »Iovis ... pinnata satelles ... subrigit ipsa feris transfigens unguibus anguem semianimum et varia graviter cervice micantem. quem se intorquentem lanians rostroque cruentans ... abicit || abiecit || ecflantem et laceratum adfligit in unda«; D I, 106.
emergit: ut ... ab infima ara subito anguis emergeret; D I, 72.
est: ut in cunis fuerit anguis, non tam est mirum, in Solonio praesertim, ubi ad focum an-

gues nundinari solent; D II, 66. f. II, 1. comprehendo; D II, 62.
exsistit: f. apparet.
intorquet, micat: f. ecflat.
nocent: ibes ... avertunt pestem ab Aegypto, cum volucris anguis ex vastitate Libyae vento Africo invectas interficiunt atque consumunt; ex quo fit, ut illae nec morsu vivae noceant nec odore mortuae; N I, 101.
nundinantur, solent: f. est.
II, 1. abicio, al.: f. I. ecflat.
circumicio, circumplico: qui quondam ||quodam, cum|| ad eum (coniectorem, interpretem) rettulisset quasi ostentum, quod anguis domi vectem circumiectus fuisset: „tum esset," inquit, „ostentum, si anguem vectis circumplicavisset"; D II, 62.
comprehendo, emitto: quid? Ti. Gracchus P. F., ... nonne ... duobus anguibus domi comprehensis haruspices convocavit? qui cum respondissent, si marem emisisset, uxori brevi tempore esse moriendum, si feminam, ipsi, ... feminam emisit, ipse ... est mortuus; D I, 36. C. Gracchus ad M. Pomponium scripsit duobus anguibus domi comprehensis haruspices a patre convocatos. qui magis anguibus quam lacertis, quam muribus? quia sunt haec cotidiana, angues non item .... ego tamen miror, si emissio feminae anguis mortem adferebat Ti. Graccho emissio autem maris anguis erat mortifera Corneliae, cur alteram utram emiserit; nihil enim scribit respondisse haruspices, si neuter anguis emissus esset, quid esset futurum; D II, 62.
consumo, al.: f. I. nocent.
2. memini de: f. I. apparet.
III. currus: si quis illo Pacuviano »invehens alitum anguium curru«; R III, 14.
emissio: f. II, 1. comprehendo; D II, 62.
IV. circumligari: de ipso Roscio potest illud quidem esse falsum, ut circumligatus fuerit angui; D II, 66.
incingi: »caeruleo incinctae angui incedunt, circumstant cum ardentibus taedis«; A II, 89.

angulatus, eckig: esse corpuscula quaedam levia, alia aspera, rotunda alia, partim autem angulata, hamata quaedam; N I, 66.

angulus, Ecke, Winkel: I. incidi: f. **anfractus,** II, 1 (2 St.) S. 172, a.
pelli: eius (trianguli) autem summo angulo aër ab iis || [ab iis] || (gruibus) adversus pellitur; N II, 125.
2. ad: ut .., terrena et umida ... ad paris angulos in terram et in mare ferantur; T I, 40.
in: quas (res) isti in angulis personant; R I, 2.

anguste, eng, knapp, beschränkt: concludo: cum (haec) .., ut Zeno solebat, brevius angustiusque concluduntur, tum apertiora sunt ad reprendendum; N II, 20.
habeo: reliqui habere se videntur angustius, enatant tamen, Epicurus, Hieronymus; T V, 87.
valeo: haud scio, an recte ea virtus frugalitas appellari possit, quod angustius apud Graecos valet; T III, 16.
urgueo: pergit idem (Zeno) et urguet angustius; N II, 22. hi (Stoici) .. urguentur angustius, illorum ratio soluta ac libera est; Fa 33.

angustiae, angustia (f. I. tutatur), Enge, Beschränktheit, Verlegenheit: I. sunt: quae sunt tantae animi angustiae? N I, 88. in quo (genere) esse videbantur fortasse angustiae; R III, 45.
tutatur: orationis flumine reprensoris convicia diluuntur, angustia autem conclusae orationis non facile se ipsa tutatur; N II, 20.
videntur: f. sunt; R III, 45.
II, 1. commoveo: (possent) aestus maritimi fretorumque angustiae ortu aut obitu lunae commoveri? N II, 19.
video: qui ... eas angustias (viderunt), per quas penetravit ea, quae est nominata »Argo«; T I, 45. f. IV. cingi.
2. compello in: cur eam (orationem) tantas in angustias et Stoicorum || in || dumeta compellimus? A II, 112.
dilato in: cernis profecto quantis in angustiis vestra se gloria dilatari velit; R VI, 22.
evado ex: ex his || istis || angustiis ista evaserunt deteriora quam Aristonis; F IV, 69.
penetro per: f. 1. video.
versor in: in magnis interdum versatur angustiis; F II, 28.
III. causa: quae est igitur causa istarum angustiarum? F IV, 68.
IV. cingi: sermo .. omnis ille .. angustiis cingitur iis regionum, quas vides; R VI, 25.
teneri: si iis angustiis, quibus plerique putant, (frugalitas) teneretur; T III, 16.

angusto, enger machen: quae (terra) colitur a vobis, angustata || angusta || verticibus, lateribus latior; R VI, 21.

angustus, eng, beschränkt, engherzig, peinlich: A. alqs: ecce autem alii minuti et angusti, ... alii ..; F I, 61.
alqd: magna parva, longa brevia, lata angusta (sint); A II, 92.
animus: nihil .. est tam angusti animi tamque parvi quam amare divitias; O I, 68.
domus: Epicurus una in domo, et ea quidem angusta, quam magnos ... tenuit amicorum greges! F I, 65.
interrogatiuncula: pungunt quasi aculeis interrogatiunculis angustis; F IV, 7.
locus: vides habitari in terra raris et angustis in locis; R VI, 20. ut hoc (ius) civile, quod dicimus, in parvum quendam et angustum locum concludatur; L I, 17.
pontes: pontes etiam lex Maria fecit angustos; L III, 38.
sensus: angustos sensus, imbecillos animos, brevia curricula vitae; A I, 44.
terra: quae (terra) colitur a vobis, angustata || angusta || verticibus, lateribus latior; R VI, 21.
B. adduco in: quod ex infinita societate generis humani ... ita contracta res est et adducta in angustum, ut ..; Lae 20.
concludo in: artior .. colligatio est societatis propinquorum; ab illa enim inmensa societate humani generis in exiguum angustumque concluditur; O I, 53.
deduco in: cum ... ea contraherent in angustumque deducerent; A I, 38.

anhelitus, Atem, Dunst, Ausdünstung: I. disrumpunt, al.: placet enim Stoicis eos anhelitus terrae, qui frigidi sint, cum fluere coeperint, ventos esse; cum autem se in nubem induerint eiusque tenuissimam quamque partem coeperint dividere atque disrumpere idque crebrius facere et vehementius, tum et fulgores et tonitrua existere; D II, 44.
sunt, al.: credo etiam anhelitus quosdam fuisse terrarum, quibus inflatae mentes oracla funderent; D I, 115.
II. facio, al.: evanuisse aiunt vetustate vim loci eius, unde anhelitus ille terrae fieret, quo

Pythia mente incitata oracla || oracula || ederet; D II, 117.
moveo: quae cum fiunt, anhelitus moventur; O I, 131.

anhelo, schnauben, aushauchen: »tum gelidum valido de pectore frigus anhelans corpore semifero magno Capricornus in orbe«; N II, 112.

anicula, altes Weib, Mütterchen: I. existimant: haec iam, mihi crede, ne aniculae quidem existimant; D II, 36.
ferunt: aniculae saepe inediam biduum aut triduum ferunt; T II, 40.
II. videor: cui (philosophiae) tamquam aniculis, et iis quidem indoctis, fato fieri videantur omnia; N I, 55.
III. lucubratio: vix digna (ista sunt) lucubratione anicularum; N I, 94.

anilis, altweiberhaft: animus: quam multi .. (sunt), qui (somnia) contemnant eamque superstitionem inbecilli animi atque anilis putent! D II, 125.
fabellae: nec fabellas aniles proferas; N III, 12.
ineptiae: pellantur ergo istae ineptiae paene aniles, ante tempus mori miserum esse; T I, 93.
nomen: anile sane et plenum superstitionis fati nomen ipsum; D II, 19.
superstitio: quae res genuit ... superstitiones paene aniles; N II, 70. ne aut neglectis iis (auspiciis rebusque divinis) impia fraude aut susceptis anili superstitione obligemur; D I, 7.

aniliter, altweibermäßig: neque id dicitis superstitiose atque aniliter, sed physica constantique ratione; N III, 92.

anima, Luft, Atem, Lebenskraft, Leben, Seele: I, 1. calescit: quae spiritu in pulmones anima ducitur, ea calescit primum ipso ab spiritu, deinde contagione pulmonum, ex eaque pars redditur respirando, pars concipitur cordis parte quadam; N II, 138.
est: ignis, *anima*, aqua, terra corpora sunt, eaque cernuntur; Ti 50.
inest: neque in homine inesse animum vel animam nec in bestia; T I, 21.
reddit: ut, quem ad modum ignis animae, sic anima aquae, quodque anima aquae, id aqua terrae proportione redderet; Ti 15.
2. sum: si simplex (animus), utrum sit ignis an anima an sanguis an, ut Xenocrates, numerus nullo corpore? A II, 124. si (animus) anima est, fortasse dissipabitur; T I, 24. sive anima sive ignis sit || est || animus, eum iurarem esse divinum; T I, 60. si deus aut anima aut ignis est, idem est animus hominis; T I, 65.
II, 1. ago: et agere animam et efflare dicimus; T I, 19.
conficio: »iam iam absumor, conficit animam vis volneris, ulceris aestus;« T II, 19.
do: cui (sui) quidem, ne putesceret, animam ipsam pro sale datam dicit esse Chrysippus; N II, 160.
duco, excipio: cum ... ea (aspera arteria) ... excipiat .. animam, eam quae ducta est spiritu, eandemque a pulmonibus respiret et reddat; N II, 136. f. I, 1. calescit.
efflo: f. ago.
excito: in vicinia nostra Averni lacus, »unde animae excitantur obscura umbra opertae *ex* ostio || apertae hostio, aperto ex ostio || altae Acheruntis, salso sanguine,« imagines mortuorum; T I, 37.
inflammo: qui (animus) ... ex inflammata anima constat, ut potissimum videri video Panaetio; T I, 42.
operio: f. excito.
pono: ita contigit, ut inter ignem atque terram aquam deus animamque poneret; Ti 15.
reddo, respiro: f. duco.
video: „numquam vidi," inquit, „animam rationis consiliique participem in ulla alia nisi humana figura"; N I, 87.
elliptisch: animum autem alii animam, ut fere nostri .... sed haec quidem, quae dixi, cor, cerebrum, animam, ignem vulgo; T I, 19.
2. sum: animae || anima || sit (illa vis) ignisne, nescio; T I, 60.
3. reddo: f. I, 1. reddit.
4. consto ex: f. 1. inflammo.
dico ab: ipse .. animus ab anima dictus est; T I, 19.
insido ex: quae ex igni, anima, aqua, terra turbulenta et rationis expertia insederint; Ti 45.
iungo ex: iunctis ex anima tenui et ex ardore solis temperato ignibus (animus) insistit; T I, 43.
tempero ex: probabilius .. videtur tale quiddam esse animum, ut sit ex igni atque anima temperatum; N III, 36.
III, 1. immortalitas: quae de animae immortalitate dicerentur caeloque; R VI, 3.
particulae: particulas ignis et terrae et aquae et animae a mundo, quas rursus redderent, mutuabantur; Ti 47.
2. pars ex: f. I, 1. calescit.
IV, 1. circumfundi: neque erant anima circumfusa extrema mundi, ut respirationem requireret; Ti 18.
2. praeter: nihil esse animal ... praeter ignem. qui magis quam praeter animam? N III, 36.

animabilis, belebend: terra ... circumfusa undique est hac animali || animabili || spirabilique natura; N II, 91.

animadversio, Beobachtung, Bemerkung, Rüge, Strafe: I. debet: omnis .. et animadversio et castigatio contumelia vacare debet neque ad eius, qui punitur aliquem ..., sed ad rei publicae utilitatem referri; O I, 88.
declarat: severitatem maiorum ... consulum exercitu adhibito quaestio animadversio*que* || [animadversio] || declarat; L II, 37.
indicant: id .. indicant notiones animadversionesque censorum; O III, 111.
vacat: f. debet.
II, 1. dico: itaque, ut omnis ea iudicatio versatur tantum modo in nomine, animadversio illa ignominia dicta est; R IV, 6.
excito: excitandam .. animadversionem et diligentiam (esse), ut ne quid temere ... agamus; O I, 103.
refero: f. I. debet.
2. intersum inter: interesse .. inter argumentum conclusionemque rationis et inter mediocrem animadversionem atque admonitionem; F I, 30.
III. metus: ut ... exercitum .. in gravissimo bello animadversionis metu contineret; F I, 35.
IV. perspici: cum, quid ex quoque eveniat, ... crebra animadversione perspectum est; D I, 109.

animadversor, Beobachter: si acres ac diligentes esse volumus animadversores [que] || * animadversoresque || vitiorum; O I, 146.

animadverto (animum adverto f. II, 2. O II, 68. — 4, a. R I, 61. — b. T III, 48. V,

65. — III. alqd; Lae 8. — IV. D I, 103. — adverto animum: f. II, 1. R II, 31): **bemerken, wahrnehmen, sehen, beobachten, beachten, strafen: I. absolut:** 1. notare: multa adferre potuit dies quae animadvertendo notarentur; D I, 131.

2. alqs: rectissime .. animadvertis; L III, 12.

II. **mit Ergänzung: 1. indirecte Frage:** ut (sapiens) animadvertat, quanta sint ea quamque incunda; F I, 62. animadverte igitur, rectene hanc sententiam interpreter, F II, 20. in qua (institutione) animadvertas velim quid mutandum putes; F IV, 3. sequitur illud, ut animadvertamus, qui simus ipsi; F IV, 25. haec ... omnia pure atque caste tribuenda deorum numini ita sunt, si animadvertuntur ab iis .... sin autem dei ... nec, quid agamus, animadvertunt, nec ..; N I, 3. ut adsint, cognoscant, animadvertant, quid de religione ... existimandum sit; N I, 14. a Balbo .. animadvertisti, credo, quam multa dicta sint; N III, 4. tu ... nonne animadvertis ex tot tabulis pictis, quam multi votis vim tempestatis effugerint? N III, 89. ut advertatis animum, quam sapienter iam reges hoc nostri viderint; R II, 31. animadvertendum est etiam, quatenus sermo delectationem habeat; O I, 135. ut animadvertatur, quanta illa res sit, quam efficere velimus; O I, 141. animadvertendum est diligentius, quae natura rerum sit; O II, 69. ut animadvertendum sit, repugnetne (utilitas) plane an possit cum honestate coniungi; O III, 50. quod quidem quale sit, etiam in bestiis quibusdam animadverti potest; Lae 27.

2. **ne:** ut animadvertant || animum adv. ||, cum iuvare alios velint, ne quos offendant; O II, 68. tamen etiam graviores constantioresque admonendi sunt, ut animadvertant, ne callida adsentatione capiantur; Lae 99.

3. **ut ne:** quod .. hoc solum animal natum est ... animadvertens .. in omnibus rebus ..., ut ne quid ab eo fieret nisi honeste; F IV, 18.

4. **accus. c. infin.:** a. **vollständiger Infinitiv;** hoc .. vel maxime vos animadvertebam moveri; A II, 32. te animadvertisse ... eas (res) Stoicis esse perspectas; F IV, 62. animadverti, inquam, te isto modo paulo ante ponere; F V, 81. animadvertebas igitur ... versus ab iis (philosophis) admisceri orationi; T II, 26. non animadvertunt hic eum (Epicurum) ambigue locutum esse; N I, 86. primum || prima, primo || .. animadvertimus a natura sustineri ea, quae gignantur || gignuntur || e terra; N II, 33. quia te quoque, inquit, animadverti, Cotta, ... onerare iudicem; N III, 8. animadverterat (Thales) fortasse quadam scientia olearum ubertatem fore; D I, 112. animadverti, Quinte, te caute .. ab iis coniecturis ... abducere divinationem eamque ita definire; D II, 13. (eum) animadvertisse dicunt in arena geometricas formas quasdam esse descriptas; R I, 29. quia animum adverti nuper ... te familiae valde interdicere, ut uni dicto audiens esset. — quippe vilico; R I, 61. animadverto plerosque in magistratibus ignoratione iuris sui tantum sapere, quantum apparitores velint; L III, 48. animadverti .. saepe Catonem ... locos graves ex philosophia tractare; P 1. f. III, alqd; Lae 8.

b. **Particip:** animum advertit Gracchus in contione Pisonem stantem; T III, 48. animum adverti columellam non multum e dumis eminentem; T V, 65. nutrix animadvertit puerum dormientem circumplicatum serpentis amplexu; D I, 79. f. III. alqd; O I, 37.

III. **mit einfachem Object:** alqd: (parvi) animadvertunt .. ea, quae domi fiunt, curiosius; F V, 42. quod animadvertendum esse ipsa natura iudicet; F V, 47. »ecquis hoc animadvertit? vincite!« T IV, 55. quod cum saepe alias, tum maxime animadverti, cum ... disputatum est; N I, 15. quis .. non timeat omnia providentem et cogitantem et animadvertentem ... deum? N I, 54. animadversum .. saepe est, cum cor ... palpitaret; N II, 24. illud .. ab Aristotele animadversum, a quo pleraque, quis potest non mirari? N II, 125. nec, si uredo aut grando quippiam || cuipiam || nocuit, id Iovi animadvertendum fuit; N III, 86. non animadvertunt, inquit, omnia di, ne reges quidem; N III, 90. sunt haec ... [in significatione] eventis || in significationem eventus, al. || animadversa et notata; D I, 12. ars est effecta eadem saepe animadvertendo ac notando; D I, 25. eadem non tam animadvertuntur in pace; D II, 58. quod, qui navigant, maxume animadvertunt; D II, 94. equidem etiam illud animadverto, ... lenitate verbi rei tristitiam mitigatam; O I, 37. ut in fidibus aut tibiis, quamvis paulum discrepent, tamen id a sciente animadverti solet, sic ..; O I, 145. ego id respondeo, quod animum adverti, te dolorem ... ferre moderate; Lae 8. f. II, 1. N I, 3. — IV.

difficultatem: cum magnam animadverteret in bonis et possessionibus difficultatem; O II, 81.

equum: aëneum .. equum, ut ferunt fabulae, animadvertit, cuius in lateribus fores essent; O III, 38.

filiolam: f. IV.

formam: quid? in nubibus numquam animadvertisti leonis formam aut hippocentauri? D II, 49.

genera: mirari licet, quae sint animadversa a medicis herbarum genera, quae radicum ad morsus bestiarum, ad oculorum morbos, ad vulnera; D I, 13. quae .. (genera divinandi) aut coniectura explicantur aut eventis animadversa ac notata sunt; D I, 72.

globos: cum caelum discessisse visum est || esset || atque in eo animadversi globi; D I, 97.

opiniones: quid singulorum opiniones animadvertam? T I, 108.

ostenta: Caria tota praecipueque Telmesses ... in ostentis animadvertendis diligentes fuerunt; D I, 94.

res: si causae non reperiantur istarum rerum, res tamen ipsae observari animadvertique potuerunt; D II, 47.

sidera: cum ... ea .. animadvertant et notent sidera natalicia Chaldaei, quaecumque lunae iuncta videantur; D II, 91.

tacta: Etruria autem de caelo tacta scientissume animadvertit; D I, 92.

IV. **mit doppeltem Accusativ** (vgl. II, 4, b): admirantur ... omnia, quae magna et praeter opinionem suam animadverterunt; O II, 36. L. Paulus consul iterum ... filiolam suam Tertiam ... osculans animum advertit tristiculam; D I, 103.

animal, Geschöpf, lebendes Wesen, Tier: I. **absolut:** 1. **Subject:** accedunt: alia animalia gradiendo, alia serpendo ad pastum accedunt, alia volando, alia nando, cibumque partim oris hiatu et dentibus ipsis capessunt, partim unguium tenacitate arripiunt, partim aduncitate rostrorum, alia sugunt, alia carpunt, alia vorant, alia mandunt; atque etiam aliorum ea est humilitas, ut cibum terrestrem rostris facile contingant; quae autem altiora sunt, ut anseres, ut cygni, ut grues, ut cameli, adiuvantur proceritate collorum; N II, 122. 123.

accipit: animal nullum inveniri potest, quod neque natum umquam sit et semper sit futurum. omne enim animal sensus habet; sentit igitur et calida et frigida et dulcia et amara nec potest

ullo sensu iucunda accipere, non accipere contraria; si igitur voluptatis sensum capit, doloris etiam capit; quod autem dolorem accipit, id accipiat etiam interitum necesse est; omne igitur animal confitendum est esse mortale; N III, 32.

adripiunt: ſ. accedunt.

agnoscit: omne .. animal, simul est ortum ‖ et ortum est ‖, et se ipsum et omnes partes suas diligit duasque, quae maximae sunt, in primis amplectitur, animum et corpus, deinde utriusque partes. nam sunt . . . praecipua quaedam, . . . quae cum leviter agnovit, tum ‖ tunc ‖ discernere incipit, ut ea, quae prima data sint natura, appetat asperneturque contraria; F II, 33. ſ. agit; F V, 24.

agit: cum inter inanimum et animal hoc maxime intersit, quod animal agit aliquid; A II, 37. quod . . hoc solum animal natum est pudoris ac verecundiae particeps appetensque convictum hominum ac societatem animadvertensque in omnibus rebus, quas ageret aut diceret, ut ne quid ab eo fieret nisi honeste ac decore; F IV, 18. omne animal se ipsum diligit ac, simul [et] ortum est, id agit, ut se conservet, quod hic ei primus ad omnem vitam tuendam appetitus a natura datur, se ut conservet atque ita sit affectum, ut optime secundum naturam affectum esse possit. hanc initio institutionem confusam habet et incertam, ut tantum modo se tueatur, quaelecumque sit, sed nec quid sit nec quid possit, nec quid ipsius natura sit, intellegit. cum autem processit paulum et, quatenus quidque ‖ quidquid ‖ se attingat ad seque pertineat, perspicere coepit, tum sensim incipit progredi seseque agnoscere et intellegere, quam ob causam habeat eum, quem diximus, animi appetitum, coeptatque et ea, quae naturae sentit apta, appetere et propulsare contraria. ergo omni animali illud, quod appetit, positum est in eo, quod naturae est accommodatum; F V, 24.

amplectitur: ſ. agnoscit.

animadvertit: ſ. agit; F IV, 18.

appetit: quo modo non potest animal ullum non adpetere id, quod accomodatum ad naturam adpareat, . . . sic non potest obiectam rem perspicuam non adprobare; A II, 38. id .. (Epicurus) instituit docere sic: omne animal, simul atque natum sit, voluptatem appetere eaque gaudere ut summo bono, dolorem aspernari ut summum malum et, quantum possit, a se repellere idque facere nondum depravatum; F I, 30. simul atque natum animal est, gaudet voluptate et eam appetit ut bonum, aspernatur dolorem ut malum; F II, 31. omne animal adpetit quaedam et fugit a quibusdam; quod autem refugit, id contra naturam est; N III, 33. ſ. agnoscit. agit; F IV, 18. V, 24.

approbat: ſ. appetit; A II, 38. — aspernatur: ſ. agnoscit. appetit — capessunt, carpunt: ſ. accedunt. — capit: ſ. accipit. — coepit, coeptat: ſ. agit; F V, 24.

cogitat: si animal omne, ut vult, ita utitur motu sui corporis, prono, obliquo, supino, membraque, quocumque vult, flectit, contorquet, porrigit, contrahit eaque ante efficit paene, quam cogitat; D I, 120.

conservat: ſ. agit; F V, 24.

constat: si quod esset animal, quod totum ex mente constaret, id ipsum tamen sic, ut ..; F IV, 28. quodsi ea intereunt, e quibus constat omne animal, nullum est animal sempiternum; N III, 31.

contingunt: ſ. accedunt. — contorquet, contrahit: ſ. cogitat. — dicit: ſ. agit; F IV, 18.

diligit: ut intellegamus omne animal se ipsum diligere; F V, 27. ſ. agnoscit. agit; F V, 24.

discernit: ſ. agnoscit. — efficit: ſ. cogitat.

effugit: cum .. omne animal patibilem naturam habeat, nullum est eorum, quod effugiat accipiendi aliquid extrinsecus ... necessitatem, et, si omne animal tale est, immortale nullum est. ergo ‖ [ergo] ‖ itidem, si omne animal secari ac dividi potest, nullum est eorum individuum, nullum aeternum; atqui omne animal ad accipiendam vim externam et ferendam paratum est; mortale igitur omne animal et dissolubile et dividuum sit necesse est; N III, 29.

elabitur: (semen) rapit omnem fere cibum ad sese eoque saeptum fingit animal; quod cum ex utero elapsum excidit ..; N II, 128.

est: cuiuscumque .. modi animal constitueris, necesse est, etiamsi id sine corpore sit, ut fingimus, tamen esse ..; F IV, 28. qui potest intellegi aut cogitari esse aliquod animal, quod se oderit? F V, 28. animo et corpore consumpto . . . illud animal, quod fuerit, factum esse nihil; T I, 90. necesse est, quod animal in eo (aethere) gignatur, id et sensu acerrimo et mobilitate celerrima esse; N II, 42. si quid est, quod nec voluptatem sentiat nec dolorem, id animal esse non potest; sin autem quid ‖ quod ‖ animal est, id illa necesse est sentiat; et, quod ea sentit, non potest esse aeternum, et omne animal sentit; nullum igitur animal aeternum est. praeterea nullum potest esse animal, in quo non et adpetitio sit et declinatio naturalis; N III, 33. nec ullum animal est sine sensu; nullum igitur animal aeternum est; N III, 34. nullum igitur animal est sempiternum; N III, 34. num .. censes ullum animal, quod sanguinem habeat, sine corde esse posse? D I, 119. cum .. hoc animal tam sit canorum sua sponte; D II, 57. huc .. pertinet, animal hoc providum, sagax, multiplex, acutum, memor, plenum rationis et consilii, quem vocamus hominem, praeclara quadam condicione generatum esse a supremo deo; solum est enim ... particeps rationis et cogitationis, quom cetera sint omnia expertia; L I, 22. ex tot generibus nullum est animal praeter hominem, quod habeat notitiam aliquam dei; L I, 24. partim sunt inanima, ut aurum, argentum, . . . partim animalia, quae habent suos impetus et rerum appetitus. eorum autem alia rationis expertia sunt, alia ratione utentia; O II, 11. cuius ergo omne animal quasi particula quaedam est, sive in singulis sive in universo genere cernatur, eius similem mundum esse dicamus; Ti 11. ut hoc omne animal, quod videmus, esset illi animali, quod sentimus, ad aeternitatis imitationem simillimum; Ti 34. ſ. accedunt. accipit. agit; F V, 24. constat. effugit. oritur; Ti 43.

excidit: ſ. elabitur. — facit: ſ. appetit; F I, 30. — flectit: ſ. cogitat. — fugit: ſ. appetit; N III, 33. — gaudet: ſ. appetit. — habet: ſ. accipit. agit; F V, 24. effugit. est; D I, 119. L I, 24. O II, 11. incipit: ſ. agnoscit. agit; F V, 24. — intellegit: ſ. agit; F V, 25. I, 2. Ti 10.

interit: omne .. animal intereat necesse est; N III, 33.

mandunt: ſ. accedunt.

nascitur: non proficiscitur animal illud modo natum a summa voluptate; F II, 31. simulatque natum sit animal, . . . ipsum sibi conciliari et commendari ad se conservandum et ad suum statum eaque, quae conservantia sunt eius status, diligenda, alienari autem ab interitu iisque rebus, quae interitum videantur afferre; F III, 16. ſ. accipit. agit; F IV, 18. appetit; F I, 30. II, 31.

odit: ſ. est; F V, 28.

oritur: ut tardam aliquam ... pecudem ad pastum et ad procreandi voluptatem hoc divinum

animal ortum esse voluerunt; F II, 40. quid enim dicis || enim? || omne animal, simul atque sit ortum, applicatum esse ad se diligendum esseque in se conservando occupatum? quin potius ita dicis, omne animal applicatum esse ad id, quod in eo sit optimum, et in eius unius occupatum esse custodia? F IV, 34. si ad rem pertinet, quo modo caelo adfecto conpositisque sideribus quodque animal oriatur; D II, 98. satis .. et quasi sparsis animis fore uti certis temporum intervallis oreretur animal, quod esset ad cultum deorum aptissumum; Ti 43. f. agnoscit. agit; F V, 24.

perspicit: f. agit; F V, 24. — porrigit: f. cogitat. — potest: f. accipit. agit; F V, 24. appetit; A II, 38. F II, 30. effugit. est; N III, 33. D I, 119. II, I. cogito. — procedit, progreditur; f. agit; F V, 24. — proficiscitur: f. nascitur; F II, 31. — propulsat: f. agit; F V, 24. refugit: f. appetit; N III, 33. — repellit: f. appetit; F I, 30.

sentit: quod unum hoc animal sentit, quid sit ordo .... itaque eorum ipsorum, quae aspectu sentiuntur, nullum aliud animal pulchritudinem, venustatem, convenientiam partium sentit; O I, 14. f. accipit. agit; F V, 24. est; N III, 38.

sugunt: f. accedunt.

tuetur: f. agit; F V, 24.

vivit: quod vivit, sive animal sive terra editum, id vivit propter inclusum in eo calorem; N II, 24.

vorant: f. accedunt.

vult: quod omne animal ipsum sibi commendatum, ut se salvum in suo genere incolumeque vellet; F IV, 19. f. cogitat.

utitur: f. cogitat.

2. **Prädicat:** sum: „si homo est, animal est mortale, rationis particeps;“ A II, 21. quod .. est animal, id motu cietur interiore et suo; T I, 54. R VI, 28. si (Anaxagoras) mentem istam quasi animal aliquod voluit esse, erit aliquid interius, ex quo illud animal nominetur; N I, 26. nihil esse animal || animale || intrinsecus in natura atque mundo praeter ignem. qui magis quam praeter animam, unde animantium quoque constet animus, ex quo animal dicitur? N III, 36. quodsi ignis ex sese ipse animal est; N III, 36. nec .. in hoc, quod est animal, sed in iis etiam, quae sunt inanima, consuetudo valet; Lae 68. hunc mundum animal esse, idque intellegens et divina providentia constitutum; Ti 10. f. 1. est; N III, 33. O II, 11.

II. **nach Verben:** I. **Accusativ:** adficio: f. I, 1. agit; F V, 24. — adiuvo: f. I, 1. accedunt.

alieno: f. I, 1. nascitur; F III, 16.

appello: frustra .. animalia et animantis appellari; T I, 21.

applico: f. I, 1. oritur; F IV, 34.

attingo: f. I, 1. agit; F V, 24.

cogito: quo (tyranno) neque taetrius neque foedius nec dis hominibusque invisius animal ullum cogitari potest; R II, 48.

commendo, concilio: f. I, 1. nascitur; F III, 16. vult.

consecro: quodsi ullum umquam animal consecrandum fuit, illud profecto fuit; fr IX, 11.

conservo: f. I, 1. nascitur; F III, 16.

constituo: f. I, 1. est; F IV, 28. — 2. Ti 10.

contineo: (deus) animal unum aspectabile, in quo omnia animalia continerentur, effecit; Ti 12.

depravo: de malis .. et bonis ab iis animalibus, quae nondum depravata sint, ait optime iudicari; F II, 31. f. I, 1. appetit; F I, 30.

dico: cum dicimus natura constare ... mundum, non ita dicimus, ut glaebam ..., sed ut arborem, ut animal, in quibus nulla temeritas, sed ordo apparet; N II, 82. f. I, 2. N III, 36.

divido: f. I, 1. effugit. — efficio: f. contineo.

fabricor: quanto quasi artificio natura fabricata esset primum animal omne, deinde hominem maxime; A II, 30.

facio: f. I, 1. est; T I, 90. — fingo: f. I, 1. elabitur. est; F IV, 28. — genero: f. I, 1. est; L I, 22.

gigno: quicquid (natura) genuit, non modo animal, sed etiam quod ita ortum esset e terra, ut stirpibus suis niteretur; T V, 37. absurdum esse Aristoteli videtur in ea parte, quae sit ad gignenda animantia aptissima, animal gigni nullum putare; N II, 42. f. I, 1. est; N II, 42.

includo: quia nondum omne animal in mundo intus incluserat; Ti 34.

invenio: f. I, 1. accipit.

moveo: ita totum animal movebatur illud quidem, sed inmoderate et fortuito, ut sex motibus veheretur; Ti 48.

nomino: f. I, 2. N I, 26.

occupo: f. I, 1. oritur; F IV, 34.

orbo: ipsum .. animal orbant animo; A II, 31.

paro: f. I, 1. effugit. — saepio: f. I, 1. elabitur. — seco: f. I, 1. effugit. — sentio, video: f. I, 1. est; Ti 34. — veho: f. moveo.

violo: clamant .. inexpiabilis poenas impendere iis, a quibus violatum sit animal; R III, 19.

voco: f. I, 1. est; L I, 22.

2. **Dativ:** contingo: quod contingit animalibus sensuum distributione et quadam compactione membrorum; F V, 33.

pono: f. I, 1. agit; F V, 24.

3. **mit Präpositionen:** intersum inter: f. I, 1. agit; A II, 37. — pertineo ad: f. I, 1. agit; F V, 24.

sum in: sunt ... indicia naturae, maxime scilicet in homine, sed in omni animali, ut appetat animus agere aliquid; F V, 55. f. I, 1. est; N III, 33. oritur; F IV, 34.

III. **nach Adjectiven:** communis: nihil .. prohibet quaedam esse et inter se animalibus reliquis et cum bestiis homini communia; F V, 25.

extremus: cum dicimus omnibus animalibus extremum esse secundum naturam vivere, non ita accipiendum est, quasi dicamus unum esse omnium extremum; F V, 26.

similis: f. I, 1. est; Ti 34.

IV. **nach Substantiven:** alqd: f. I, 1. effugit.

bonum: non .. iam stirpis bonum (vitis) quaeret, sed animalis; F V, 40.

commune: commune animalium omnium secundum naturam vivere; F V, 26.

formae: quot .. et quales animalium formas mens in speciem rerum intuens poterat cernere, totidem et tales in hoc mundo secum cogitavit effingere; Ti 34.

genus: necesse est ... extrema illa et summa, quae quaerimus, inter animalium genera distincta et dispertita sint et sua cuique propria et ad id apta, quod cuiusque natura desideret; F V, 25. de hominum genere aut omnino de animalium loquor? F V, 33. omnia .. genera animalium (caelum) complexu non tenebit; tenent autem oportebit; Ti 41.

humilitas: f. I, 1. accedunt.

natura: f. I, 1. agit; F V, 24.

V. **Präpositionen:** ab: f. I, 1. agit; F IV, 18. — II, 1. depravo.

in: non solum in animalibus (summa communis), sed etiam in rebus omnibus iis, quas ..; F V, 26.

animalis, luftartig, luftförmig, belebend, belebt, beseelt: animi: sive illi (animi) sint animales, id est spirabiles, sive ignei; T I, 40.

concursio: quam (corporum concursionem) tamen Democritus concalefactam et spirabilem, id est animalem, esse volt; T I, 42.

cibus: ut frequenter ducatur cibus animalis, quo maxime aluntur animantes; N II, 136.

intellegentia: quod quaedam animalis intellegentia per omnia ea permanet et transeat; A II, 119.

natura: terra ... circumfusa undique est hac animali || animabili || spirabilique natura; N II, 91. ut (natura) vel terrena sit vel ignea vel animalis vel umida; N III, 34.

pars: ut ... reliquae duae partes, una ignea, altera animalis, ... subvolent; T I, 40.

sonus: »quadrupes ... eviscerata, inanima, cum animali sono«; D II, 133.

vincula: quando ... (sidera) conligatis .. corporibus vinculis animalibus animantia orta sunt; Ti 30.

vis: Speusippus ... vim quandam dicens, qua omnia regantur, eamque animalem; N I, 32.

animans, lebend, beseelt, Geschöpf, lebendes Wesen, Tier: A. **bei Substantiven:** alqs: eos esse deos, quos tibi Velleius multique praeterea ne animantis quidem esse concedant; N III, 11.

alqd: quod animans sit habeatque sensum et rationem et mentem; N II, 46.

deus: quam legem quo modo (Zeno) efficiat animantem, intellegere non possumus; deum autem animantem certe volumus esse; N I, 36. qui (Aristo) ... dubitet .. omnino, deus animans necne sit; N I, 37. quodsi omnium animantium formam vincit hominis figura, deus autem animans est, ea figura profecto est, quae pulcherrima sit omnium; N I, 48. cum talem esse deum ... praesentiamus, primum ut sit animans, deinde ut in omni natura nihil eo sit praestantius; N II, 45. atqui necesse est, cum sint di, si modo sunt, ut profecto sunt, animantis esse, nec solum animantis, sed etiam rationis compotes; N II, 78.

genus: quae .. (esset) cuiusque generis vel inanimi vel animantis vel muti vel loquentis origo; T V, 69.

ignis: a quo (igne) rursum animante ac deo renovatio mundi fieret; N II, 118.

imagines: animantes imagines, quae vel prodesse nobis soleant vel nocere, (deos esse dicit); N I, 120.

lex: s. deus; N I, 36.

mundus: qui .. mundum ipsum animantem sapientemque esse dixerunt; N I, 23. „nihil," inquit (Zeno), „quod animi ... est expers, id generare ex se potest animantem conpotemque rationis; mundus autem generat animantis compotesque rationis; animans est igitur mundus composque rationis"; N II, 22. cur .. mundus non animans sapiensque iudicetur, cum ex se procreet animantis atque sapientis; N II, 22. ex quo efficitur animantem esse mundum; N II, 32. ut primum hunc ipsum mundum ... animantem esse et deum iudicem; N II, 45. ita efficitur animantem, sensus, mentis, rationis mundum esse compotem; N II, 47. modo possemus eum (mundum) animantem cogitare vel potius ... animo hoc cernere! N III, 20. concedam non modo animantem et sapientem esse mundum, sed fidicinem etiam et tubicinem? N III, 23. nihil .. adfert, ... quare mundum ratione uti putemus, ne cur animantem quidem esse; N III, 23. ut mundus animans posset ex perfectis partibus esse perfectus; Ti 16.

natura: quae .. (esse potest) animans natura nihil curans? N I, 123. quid .. est inscitius quam eam naturam ... non primum animantem esse, deinde rationis et consilii compotem, postremo sapientem? N II, 36.

principia: quo constituto sequitur ab animantibus principiis ea esse generata; N II, 75.

sidera: ut ea (sidera) quoque rectissime et animantia esse et sentire atque intellegere dicantur; N II, 39. quando ... (sidera) conligatis .. corporibus vinculis animalibus animantia orta sunt eaque imperio parere didicerunt; Ti 30. quae (sidera) sunt animantia, eaque divina; Ti 36.

sol: cum solis ignis similis eorum ignium sit, qui sunt in corporibus animantium, solem quoque animantem esse oportet, et quidem || atque item || reliqua astra; N II, 41.

B. **allein** (femin. s. 1, 1. excellunt. habent. II, 1. abicio. 3. applico ad. — neutr. s. I, 1. augescunt; N II, 28. est; Ti 11. II, 1. alo; N II, 128. gigno): I. **absolut:** 1. **Subject:** amat: quid .. tam absurdum quam delectari multis inanimis || inanibus || rebus, ... animante || animo, animi autem || virtute praedito, eo qui vel amare vel, ut ita dicam, redamare possit, non admodum delectari? Lae 49.

appetunt: cum hoc proprium sit animantium, ut aliquid adpetant, quod sit naturae accommodatum; N I, 104.

augescunt: a quo (calido, igneo) et animantia omnia et ea, quorum stirpes terra continentur, et nasci sit necesse et augescere; N II, 28. multa, quibus et animantes alantur augescantque et pubescant ..., quae oriuntur e terra; N II, 50.

cognoscunt: ut ... animantes .., quibus ius esset doceri, ab eiusdem motu et ab eius, quod simile esset, numerorum naturam vimque cognoscerent; Ti 31.

discunt: s. A. sidera; Ti 30.

erigunt: (vites) ita se erigunt, ut animantes; N II, 120.

est: admirabor eorum tarditatem, qui animantem inmortalem et eundem beatum rotundum esse velint; N I, 24. videndum est, cuiusnam animantium deus in fingendo mundo similitudinem secutus sit. nullius profecto id quidem, quae sunt nobis nota animantia; sunt enim omnia in quaedam genera partita aut inchoata nulla ex parte perfecta; Ti 11. quod .. omnis animantis eos, qui ratione intelleguntur, complectitur, id non potest esse cum altero. rursus enim alius animans, qui eum (mundum) contineat, sit necesse est, cuius partes sint animantes superiores; Ti 12.

excellunt: Chrysippus exponens differentias animantium ait alias earum corpore excellere, alias autem animo, non nullas valere utraque re; deinde disputat, quod cuiusque generis animantium statui deceat extremum; F IV, 28.

habent: animantium .. quanta varietas est, quanta ad eam rem vis, ut in suo quaeque genere permaneat! quarum aliae coriis tectae sunt, aliae villis vestitae, aliae spinis hirsutae; pluma alias, alias squama videmus obductas, alias esse cornibus armatas, alias habere effugia pinnarum; N II, 121.

intereunt: animantis, cum calor defecerit, tum interire; N III, 35.

nascuntur: s. augescunt; N II, 28.

oriuntur: ita orientur animantes, quos et vivos alatis et consumptos sinu recipiatis; Ti 41. s. A. sidera; Ti 30.

parent: s. A. sidera; Ti 30. — permanet: habent. — potest: s. amat.

quaerit: permisit, ..., ut huic animanti principes se ducesque praeberent vitamque eius quam pulcherrime regerent et gubernarent, quatenus non ipse bene factus sua culpa sibi aliquid miseriae quaereret; Ti 46.

redamat: s. amat. — valent: s. excellunt.

utuntur: quorum .. causa quis dixerit effectum esse mundum? eorum scilicet animantium, quae ratione utuntur; N II, 133.

2. **Prädicat:** sum: s. 1. est; Ti 12. vgl. A.

II. nach Verben: 1. Accusativ: abicio: quom ceteras animantes (natura) abiecisset ad pastum, solum hominem erexit; L I, 26.

alo: idem (aër) ... spiritu ductus alit et sustentat animantes; N II, 101. in iis animantibus, quae lacte aluntur, omnis fere cibus matrum lactescere incipit; N II, 128. ut frequenter ducatur cibus animalis, quo maxime aluntur animantes; N II, 136. s. I, 1. augescunt; N II, 50. oriuntur.

anteeo: satis docuisse videor, hominis natura quanto omnis anteiret animantes; N II, 153.

appello: frustra .. animalia et animantis appellari; T I, 21.

armo: s. I, 1. habent.

cerno, comprehendo: omnes .., qui animo cernuntur et ratione intelleguntur, animantes complexu rationis et intelligentiae sicut homines hoc mundo ... comprehenduntur; Ti 11.

complector: s. I, 1. est; Ti 12.

conservo: iam diei noctisque vicissitudo conservat animantes tribuens aliud agendi tempus, aliud quiescendi; N II, 132.

contineo: a quo .. animanti (deus) omnis reliquos contineri vellet animantes, hunc ea forma figuravit, qua una omnes formae reliquae concluduntur, et globosum est fabricatus; Ti 17.

deleo: toto .. animante deleto; T I, 90.

dissolvo: de morte .. ita sentit, ut dissoluto animante sensum extinctum putet; T V, 88.

fabricor, figuro: s. contineo.

facio: s. I, 1. quaerit.

genero: praeter mundum cetera omnia aliorum causa esse generata, ut eas fruges atque fructus, quos terra gignit, animantium causa, animantes autem hominum; N II, 37. s. A. mundus; N II, 22.

gigno: quae (pars) sit ad gignenda animantia aptissima; N II, 42.

inchoo: s. I, 1. est; Ti 11. — intellego: s. I, 1. est; Ti 12. — obduco: s. I, 1. habent. — partior, perficio: s. I, 1. est; Ti 11. — procreo: s. A. mundus; N II, 22. — recipio: s. I, 1. oriuntur. — sustento: s. alo; N II, 101.

sustineo: animantes .. adspiratione aëris sustinentur; N II, 83.

tego, vestio: s. I, 1. habent.

2. Dativ: comparo: pastum .. animantibus large et copiose natura eum, qui cuique aptus erat, comparavit; N II, 121.

ingigno: tantam ingenuit animantibus conservandi sui natura custodiam; N II, 124.

praebeo: cuius (caeli) tenuitate et calore temperatus (aër) vitalem et salutarem spiritum praebet animantibus; N II, 117. s. I, 1. quaerit.

praesto: qui (homo) ceteris animantibus plurimum praestat; F II, 110.

sum: s. I, 1. cognoscunt.

3. mit Präpositionen: applico ad: ad quas (bestiae) se adplicent eiusdem generis animantis; Lae 81.

differo ab: quid simus et quid ab animantibus ceteris differamus; F V, 41. in quo natura eius (hominis) a reliquis animantibus differat; O I, 96.

sum in: in omni enim animante est summum aliquid atque optimum, ut in equis, in canibus; F IV, 37. qui (vultus) nullo in animante esse praeter hominem potest; L I, 27.

III. nach Adjectiven und Adverb: 1. dissimilis: earum etiam rerum, quas terra gignit, educatio quaedam et perfectio est non dissimilis animantium. ... ex quo non est alienum, ut animantibus, sic illis et apta quaedam ad naturam putare et aliena; F V, 39.

proprius: s. I, 1. appetunt.

2. alienus, aptus: s. 1. dissimilis. II, 2. comparo.

similis: ut hic mundus esset animanti absoluto simillimus; Ti 12.

3. pariter cum: ut se ipsae (bestiae) diligant ⟨id enim pariter cum omni animante nascitur⟩; Lae 81.

solus ex: soli .. ex animantibus nos astrorum ortus, obitus cursusque cognovimus; N II, 153.

IV. nach Substantiven: alqs: s. I, 1. est; Ti 11.

animus: praeter animam, unde animantium quoque constet animus, ex quo animal dicitur; N III, 36.

bonum: quodsi non hominis summum bonum quaereremus, sed cuiusdam animantis; F IV, 27.

commune: commune .. animantium omnium est coniunctionis adpetitus procreandi causa et cura quaedam eorum, quae procreata sint ‖ sunt ‖; O I, 11. cum sit hoc natura commune animantium, ut habeant lubidinem procreandi; O I, 54.

condicio: unam omnium animantium condicionem iuris esse denuntiant; R III, 19.

conformatio: quae .. animantis figura conformatioque membrorum tantam naturae sollertiam significat, quantam ipse mundus? N II, 85.

conservatio: accedit ad non nullorum animantium et earum rerum, quas terra gignit, conservationem et salutem hominum .. sollertia et diligentia; N II, 130.

cor: cum cor animantis alicuius evolsum ita mobiliter palpitaret, ut imitaretur igneam celeritatem; N II, 24.

corpora: qui (ignis) corporibus animantium continetur; N II, 40. s. A. sol.

differentiae: s. I, 1. excellunt.

excellentia: nobis .. personam imposuit ipsa natura magna cum excellentia praestantiaque animantium reliquarum; O I, 97.

figurae: persecutus est Aristoteles animantium omnium ortus, victus, figuras; F V, 10. enumerare possum, ad eum pastum capessendum conficiendumque quae sit in figuris animantium ... discriptio partium; N II, 121. s. conformatio.

finis: quoniam .. sua cuiusque animantis natura est, necesse est finem quoque omnium hunc esse, ut ‖ ut sua cuiusque ‖ natura expleatur; F V, 25.

formae: ex iis .. ortae animantium formae earumque rerum, quae gignuntur e terra; A I, 26.

genus: quam multa ab iis conquisita et collecta sunt de omnium animantium genere, ortu, membris, aetatibus! F IV, 13. quarum (rerum caelestium) spectaculum ad nullum aliud genus animantium pertinet; N II, 140. animal hoc providum ..., quem vocamus hominem, ... solum .. est ex tot animantium generibus atque naturis particeps rationis; L I, 22. principio generi animantium omni est a natura tributum, ut se ... tueatur; O I, 11. erant .. animantium genera quattuor; Ti 35. s. I, 1. excellunt.

membra: s. genus; F IV, 13.

natura: aut simplex est natura animantis, ut vel terrena sit vel ignea vel animalis vel umida ..., aut concreta ‖ concretum ‖ ex pluribus naturis; N III, 34. s. finis.

ortus: a primo, ut opinor, animantium ort petitur origo summi boni; F II, 31. cum .. alion rum animantium ortus in terra sit, aliorum i. aqua, in aëre aliorum; N II, 42. s. figurae; F Vn 10. genus; F IV, 13.

partus: is, quo modo equa pariat, aut omnino quae natura partum animantis faciat, ignorat; D II, 49.

praestantia: s. excellentia.

principatus: divini generis appellentur teneantque omnium animantium principatum; Ti 41.

principium: cum accepissent immortale principium mortalis animantis; Ti 47.

salus: f. conservatio.

similitudo: f. I, 1. est; Ti 11.

varietas: in tanta animantium varietate homini ut soli cupiditas ingeneraretur cognitionis et scientiae; A fr. 14. f. I, 1. habent.

victus: f. figurae; F V, 10.

vita: cum (bestia) in disparis animantis vitam transire non possit; T V, 38. cum tribus rebus animantium vita teneatur, cibo, potione, spiritu; N II, 134. f. I, 1. quaerit.

V. **Umstand**: 1. delectari: f. I, 1. amat.

2. causa: f. II, 1. genero.

in: quae voluptatem habeant in omni animante, sed in homine rationem etiam; F IV, 58. f. II, 1 alo; N II, 128.

animatio, Geschöpf, Wesen: divinae animationis maxime speciem faciebat ex igne, ut et splendidissimus esset et aspectu pulcherrimus; Ti 35.

animo, animatus, beseelen, beleben, beanlagen, part. gesinnt: alqs: et animosos (dicimus) et bene animatos et ex animi sententia || [et animosos ... sententia] ||; T I, 19. nec .. illa prima (sententia) vera est, ut, quem ad modum in se quisque sit || quisque ||, sic in amicum sit animatus; Lae 57.

alqd: »quidquid est hoc, omnia animat, format, alit, auget, creat«; D I, 131.

corpora: (corpora) se ipsa ... formare, figurare, colorare, animare non possent; N I, 110.

hominem: ego vero nihil isto animo, nihil ita animato homine miserius ducerem; R I, 60.

pueros: perinde, utcumque temperatus sit aër, ita pueros orientis animari atque formari; D II, 89.

sapientes: ut, quem ad modum (sapientes) sint in se ipsos animati, eodem modo sint erga amicos; F II, 83.

stellas: (stellae) divinis animatae mentibus; R VI, 15.

animose, mutig, mit Selbstvertrauen: facio: nisi forte, quae vehementer, acriter, animose fiunt, iracunde fieri suspicamur; T IV, 51.

vivo: haec praescripta servantem licet magnifice, graviter animoseque vivere; O I, 92.

Fragment: nisi nimis animose ferox natura illum nescio quo *; R V, 9.

animosus, mutig, beherzt: alqs: et animosos (dicimus) et bene animatos et ex animi sententia || [et animosos ... sententia] ||; T I, 19.

homines: Graeci .. homines, non satis animosi, prudentes ... satis; T II, 65.

senectus: ex quo fit, ut animosior etiam senectus sit quam adulescentia et fortior; C 72.

sententia: cum ab iis non sane animosa defendatur sententia; T III, 51.

vir: videremus, quid esset fortis et animosi viri; T II, 57.

animus, Geist, Seele, Hauch, Atem (N II, 18), Sinn, Charakter, Herz, Mut, Stolz, Absicht, Vergnügen: I. **absolut**: 1. **Subject**: abstrahit: quibus (curis) agitatus et exercitatus animus velocius in hanc sedem et domum suam pervolabit; idque ocius faciet, si iam tum, cum erit inclusus in corpore, eminebit foras et ea, quae extra erunt, contemplans quam maxime se a corpore abstrahet. namque eorum animi, qui se corporis voluptatibus dediderunt, ... corporibus elapsi circum terram ipsam volutantur nec hunc in locum nisi multis exagitati saeculis revertuntur; R VI, 29.

accedit: quae contuens animus accedit ad cognitionem deorum; N II, 153.

accipit: animus accipit, quae videmus; T V, 111.

adest: animus .. solus, nec cum adest nec cum discedit, apparet; C 80.

adfert: non potuit animus haec in corpore inclusus adgnoscere, cognita attulit; T I, 58. ut distrahatur in deliberando animus adferatque ancipitem curam cogitandi; O I, 9.

adipiscitur: accedit, ut eo facilius animus evadat ex hoc aëre ... eumque perrumpat, quod nihil est animo velocius; nulla est celeritas, quae possit cum animi celeritate contendere. qui si permanet incorruptus suique similis, necesse est ita feratur, ut penetret et dividat omne caelum hoc .... quam regionem cum superavit animus naturamque sui similem contigit et adgnovit, iunctis ex anima tenui et ex ardore solis temperato ignibus insistit et finem altius se || [se] || efferendi facit. cum || tum || enim sui similem et levitatem et calorem adeptus *est*, tamquam paribus examinatus ponderibus nullam in partem movetur, eaque ei demum naturalis est sedes, cum ad sui simile penetravit; in quo nulla re egens aletur et sustentabitur isdem rebus, quibus astra sustentantur et aluntur; T I, 43.

adiungit: ad quam (virtutem) se similis animus adplicet et adiungat; Lae 48.

admirantur: adsiduitate cotidiana et consuetudine oculorum adsuescunt animi neque admirantur neque requirunt rationes earum rerum; N II, 96.

admiscent: si ... aeternos animos ac divinos habemus, sic existimandum est, quo magis hi fuerint semper in suo cursu, id est in ratione et investigandi cupiditate, et quo minus se admiscuerint atque implicuerint hominum vitiis et erroribus, hoc iis faciliorem adscensum et reditum in caelum fore; fr V, 97.

adripit: naturale (genus divinandi), quod animus arriperet aut exciperet extrinsecus ex divinitate, unde omnes animos haustos aut acceptos || [aut acceptos] || aut libatos haberemus; D II, 26. corpus .. caeli aspectabile effectum est, animus antem oculorum effugit optutum. est autem unus ex omnibus rationis concentionisque, quae ἁρμονία Graece, sempiternarum rerum ... compos et particeps, quo nihil est ab optimo et praestantissimo genitore melius procreatum; quippe qui ex eadem iunctus alteraque natura adiuncta materia temperatione trium partium proportione conpactus, se ipse conversans, cum materiam mutabilem arripuit et cum rursus individuam atque simplicem, per se omnis movetur discernitque, quid sit eiusdem generis, quid alterius, et cetera diiudicat, quid cuique rei sit maxime aptum; Ti 27.

adsuescunt: f. admirantur.

aegrotat: quis est qui dubitet, quin hic quoque motus animi sit totus opinabilis ac voluntarius? quis enim dubitarit, quin aegrotationes animi, qualis est avaritia, gloriae cupiditas, ex eo, quod magni aestumetur ea res, ex qua animus aegrotat, oriantur? T IV, 79.

agit: si, quid officii sui sit, non occurrit animo, nihil umquam omnino aget, ad nullam rem umquam impelletur, numquam movebitur. quodsi aliquid aliquando acturus est, necesse est id ei verum, quod occurrit, videri; A II, 25. ut appetat animus agere semper aliquid neque ulla condicione quietem sempiternam possit pati; F V, 55, nihil agere .. cum animus non posset; O II, 4.

agnoscit: cum . . progrediens confirmatur

animus, agnoscit ille quidem naturae vim, sed ita, ut ..; F V, 43. neque ea plane videt animus, cum repente in tam insolitum tamque perturbatum domicilium immigravit, sed, cum se collegit atque recreavit, tum adgnoscit illa reminiscendo; T I, 58. quom animus cognitis perceptisque virtutibus a || ab || corporis obseqnio indulgentiaque discesserit voluptatemque sicut labem aliquam dedecoris oppresserit omnemque mortis dolorisque timorem effugerit societatemque caritatis coierit cum suis omnisque natura coniunctos suos duxerit cultumque deorum et puram religionem susceperit et exacuerit illam, ut oculorum, sic ingenii aciem ad bona seligenda || eligenda || et reicienda contraria ..., quid eo dici aut cogitari poterit beatius? idemque quom caelum, terras, maria rerumque omnium naturam perspexerit, eaque unde generata, ... quid divinum aeternumque sit, viderit ipsumque ea moderantem et regentem paene prenderit seseque non † omnis circumdatum moenibus popularem alicuius definiti loci, sed civem totius mundi quasi unius urbis agnoverit, in hac ille magnificentia rerum ... quam se ipse noscet! ... quam contemnet, quam despiciet, quam pro nihilo putabit ea, quae volgo dicuntur amplissima! atque haec omnia quasi saepimento aliquo vallabit disserendi ratione, veri et falsi iudicandi scientia et arte quadam intellegendi, quid quamque rem sequatur, et quid sit quoique contrarium. quomque se ad civilem societatem natum senserit, non solum illa subtili disputatione sibi utendum putabit, sed etiam fusa latius perpetua oratione, qua regat populos, qua stabiliat leges, qua castiget improbos, qua tueatur bonos, qua laudet claros viros, qua praecepta salutis et laudis apte ad persuadendum edat suis civibus, qua hortari ad decus, revocare a || ab || flagitio, consolari possit adflictos factaque et consulta fortium et sapientium cum improborum ignominia sempiternis monumentis prodere; L I, 60—62. f. adfert; T I, 58. adipiscitur.

amat: quid .. tam absurdum quam ... animante || animo, animi autem || virtute praedito, eo qui vel amare vel, ut ita dicam, redamare possit, non admodum delectari? Lae 49.

amittit: his (perturbationibus) .. vacuus animus perfecte atque absolute beatos efficit, idemque concitatus et abstractus ab integra certaque ratione non constantiam solum amittit, verum etiam sanitatem; T IV, 38.

anquirit: anquirit animus et formam et vitae actionem mentisque agitationem in deo; N I, 45.

apparet: f. adest.

appetit: quodsi ... is .. esset nihil nisi animus, ... tamen illi animo non esset hic vester finis. desideraret enim valetudinem, vacuitatem doloris, appeteret etiam conservationem sui earumque rerum custodiam finemque sibi constitueret secundum naturam vivere; F IV, 27. alii .., quasi corpus nullum sit hominis, ita praeter animum nihil curant, cum praesertim ipse quoque animus non inane nescio quid sit, ... sed in quodam genere corporis, ut ne is quidem virtute una contentus sit, sed appetat vacuitatem doloris; F IV, 36. si nihil haberet animus hominis, nisi ut appeteret aut fugeret, id quoque esset ei commune cum bestiis. habet .. memoriam; T I, 56. eius (frugalitatis) .. videtur esse proprium motus animi adpetentis regere et sedare; T III, 17. f. agit; F V, 55.

applicat: f. adiungit.

ardet: »nunc demum mihi animus ardet«; F II, 14. animos ... ardentis consuetudine et cupiditate bellandi religionum caerimoniis mitigavit; R II, 26.

ascendit: cum .. ab iis rebus ... ascendit animus collatione rationis, tum ad notionem boni pervenit; F III, 33.

audit: ut facile intellegi possit animum et videre et audire, non eas partis, quae quasi fenestrae sint animi; T I, 46.

augurantur: id ... facilius evenit adpropinquante morte, ut animi futura augurentur; D I, 64.

cadit: plurimi ... animos .. quasi capite damnatos morte multant, neque aliud est quicquam, cur incredibilis iis animorum videatur aeternitas, nisi quod nequeunt, qualis animus sit vacans corpore, intellegere et cogitatione comprehendere. quasi vero intellegant, qualis sit in ipso corpore, ... aut ... casurusne in conspectum videatur animus, an || ac non || tanta sit eius tenuitas, ut fugiat aciem; T I, 50. nec .. in omnem morbum ac perturbationem animus ingeniosi cadit; T IV, 32. quod (amicitia) bonam spem praelucet in posterum nec debilitari animos aut cadere patitur; Lae 23.

capessit: is .. animus, qui si est horum quattuor generum, ex quibus omnia constare dicuntur, ex inflammata anima constat, ut potissimum videri video Panaetio, superiora capessat necesse est; T I, 42.

caret: sine corpore animo vigente divina vita est, sensu carente nihil profecto est mali; L fr. 1. si servitus sit, sicut est, oboedientia fracti animi et abiecti et || abiecti || arbitrio carentis suo; P 35.

castigat: f. agnoscit; L I, 62.

cedit: (necesse est) animum perspicuis cedere; A II, 38.

cernit: non valet tantum animus, ut se || ipsum || ipse videat. — at ut oculus, sic animus se non videns alia cernit. — non videt autem, quod minimum est, formam suam. — quamquam fortasse id quoque; sed relinquamus; vim certe, sagacitatem, memoriam, motum, celeritatem || motus cel. || videt. ... qua facie quidem sit aut ubi habitet, ne quaerendum quidem est; T I, 67. cum .. est somno sevocatus animus a societate et a contagione corporis, tum meminit praeteritorum, praesentia cernit, futura providet; iacet enim corpus dormientis ut mortui, viget autem et vivit animus. quod multo magis faciet post mortem, cum omnino corpore excesserit. itaque adpropinquante morte multo est divinior; D I, 63. ut .. deorum animi sine oculis, sine auribus, sine lingua sentiunt inter se, quid quisque sentiat ..., sic animi hominum, cum aut somno soluti vacant corpore aut mente permoti per se ipsi liberi || † liberi, libere || incitati || [incitati] || moventur, cernunt ea, quae permixti cum corpore animi || [animi] || videre non possunt; D I, 129. animorum est ea vis eaque natura, ut vigeant vigilantes nullo adventicio pulsu, sed suo motu incredibili quadam celeritate. hi cum sustinentur membris et corpore || [et corpore] || et sensibus, omnia certiora cernunt, cogitant, sentiunt. cum autem haec subtracta sunt desertusque || est || animus languore corporis, tum agitatur ipse per sese. itaque in eo et formae versantur et actiones, et multa audiri, multa dici videntur; D II, 139. quoius (voluptatis) blanditiis (animi) corrupti, quae natura bona sunt, ... non cernunt satis; L I, 47. quid? quod sapientissimus quisque aequissimo animo moritur, stultissimus iniquissimo, nonne vobis videtur is animus, qui plus cernat et longius, videre se ad meliora proficisci, ille autem, cuius || cui || obtusior sit acies, non videre? C 83. f. deserit.

circumicit: animum .. cum ille procreator mundi deus ex sua mente et voluntate genuisset tum denique omne, quod erat concretum atqu

corporeum, substernebat animo interiusque faciebat atque ita medio medium accommodans copulabat. sic animus a medio profectus extremitatem caeli a suprema regione rotundo || rutundo || ambitu circumiecit seseque ipse versans divinum sempiternae sapientisque vitae induxit exordium; Ti 26.

coepit: mihi .. numquam persuaderi potuit animos, dum in corporibus essent mortalibus, vivere, cum excessissent ex eis, emori, nec vero tum animum esse insipientem, cum ex insipienti corpore evasisset, sed cum omni admixtione corporis liberatus purus et integer esse coepisset, tum esse sapientem; C 80.

coërcet: ut animus corpori dicitur imperare, dicitur etiam libidini, sed corpori ut rex civibus suis aut parens liberis, libidini autem ut servis dominus, quod eam coërcet et frangit, sic regum, sic imperatorum, sic magistratuum, sic patrum, sic populorum imperia civibus sociisque praesunt ut coporibus animus, domini autem servos ita fatigant, ut optima pars animi, ides tsapientia, eiusdem animi vitiosas imbecillasque partes; R III, 37.

cogitat: interdum obiciebatur animo metus quidam et dolor cogitanti fore .. finem; T II, 10. naturam .. eam dico, qua numquam animus insistens agitatione et motu esse vacuus potest. is cum languore corporis nec membris uti nec sensibus potest, incidit in visa varia incerta ex reliquiis, ut ait Aristoteles, inhaerentibus earum rerum, quas vigilans gesserit aut cogitaverit; D II, 128. ſ. cernit; D II, 139.

cognoscit: quae numquam quinque nuntiis animus cognosceret, nisi ad eum omnia referrentur et is omnium iudex solus esset; T I, 46.

cohibet: animus perturbatus et incitatus nec cohibere se potest nec, quo loco vult, insistere; T IV, 41.

coit: ſ. agnoscit; L I, 60.

commeat: Pythagoras, qui censuit animum esse per naturam rerum omnem intentum et commeantem, ex quo nostri animi carperentur, non vidit distractione humanorum animorum discerpi et lacerari deum et, cum miseri animi essent, quod plerisque contingeret, tum dei partem esse miseram; N I, 27.

concallescit: callidos .. (eos appello), quorum, tamquam manus opere, sic animus usu concalluit N III, 25

concidit: quodsi cui, ut ait idem, »simul animus cum re concidit«; T III, 40. contrahi .. animum Zeno et quasi labi putat atque concidere, id ipsum esse dormire; D II, 119.

concipiunt: duas esse vias duplicesque cursus animorum e corpore excedentium. nam qui se humanis vitiis contaminavissent et se totos libidinibus dedissent, quibus caecati vel domesticis vitiis atque flagitiis se inquinavissent vel re publica violanda fraudes inexpiabiles concepissent, iis devium quoddam iter esse, seclusum a concilio deorum; qui autem se integros castosque servavissent, quibusque fuisset minima cum corporibus contagio seseque ab iis semper sevocavissent, essentque in corporibus humanis vitam imitati deorum, iis ad illos, a quibus essent profecti, reditum facilem patere; T I, 72. quid mirum .., si in auspiciis et in omni divinatione inbecilli animi superstitiosa ista concipiant, verum dispicere non possint? D II, 81.

congruunt: vereor ..., ne natura, cum corpora nobis infirma dedisset ..., animos quoque dederit et corporum doloribus congruentis et separatim suis angoribus et molestiis implicatos; T V, 3.

conligit: ſ. agnoscit; T I, 58.

consentiunt: ſ. est; D II, 119. — conservat: ſ. adripit; Ti 27. — consolatur: ſ. agnoscit; L I, 62.

constat: praeter animam, unde animantium quoque constet animus, ex quo animal dicitur; N III, 36. ſ capessit.

constituit: ſ. appetit; F IV, 27.

contaminant: ſ. concipiunt; T I, 72.

contemnit: ut succumbere doloribus eosque humili animo imbecilloque ferre miserum est, ob eamque debilitatem animi multi parentes, multi amicos ... perdiderunt, sic robustus animus et excelsus omni est liber cura et angore, cum et mortem contemnit ... et ad dolores ita paratus est, ut meminerit maximos morte finiri; F I, 49. nemo est .. eorum, quin bonorum animum putet esse indicem eumque condocefaciat, ut ea, quae bona malave videantur, possit contemnere; T V, 87. ſ. agnoscit; L I, 61. excellit; O I, 67.

contemplatur: ſ. abstrahit. — contingit: ſ. adipiscitur. — contnetur: ſ. accedit.

cupit: morbi perniciosiores pluresque sunt animi quam corporis; hoc enim ipso || hi .. ipsi || odiosi sunt, quod ad animum pertinent eumque sollicitant, „animusque aeger“, ut ait Ennius, „semper errat neque pati || † pati, poti || neque perpeti potest, cupere numquam desinit“; T III, 5.

curat: ſ. indicat; P 43. — dant: ſ. concipiunt; T I, 72. — debet: ſ. est; F V, 36.

declarant: dormientium animi maxime declarant divinitatem suam; multa enim, cum remissi et liberi sunt, futura prospiciunt. ex quo intellegitur, quales futuri sint, cum se plane corporis vinculis relaxaverint; C 81.

depellit: sunt .. quaedam animi similitudines cum corpore. ut onera contentis corporibus facilius feruntur, remissis opprimunt, simillime animus intentione sua depellit pressum omnem ponderum, remissione autem sic urgetur, ut se nequeat extollere; T II, 54.

deserit: cuius a me corpus est crematum ..., animus vero non me deserens, sed respectans in ea profecto loca discessit, quo mihi ipsi cernebat esse veniendum; C 84.

desiderat: ſ. appetit; F IV, 27.

desinit: ſ. cupit.

despicit: quod animo magno elatoque humanasque res descipiente factum sit; O I, 61. ſ. agnoscit; L I, 61.

diiudicat: ſ. adripit; Ti 27.

diiungunt: vigilantes animi vitae necessitatibus serviunt diiunguntque se a societate divina vinclis corporis inpediti; D I, 110.

discedit: sunt .. qui discessum animi a corpore putent esse mortem; sunt qui nullum censeant fieri discessum, sed una animum et corpus occidere, animumque in corpore extingui. qui discedere animum censent, alii statim dissipari, alii diu permanere, alii semper. quid sit porro ipse animus aut ubi aut unde, magna dissensio est. aliis cor ipsum animus videtur, ex quo excordes, vaecordes concordesque dicuntur .... Empedocles animum esse censet cordi suffusum sanguinem; aliis pars quaedam cerebri visa est animi principatum tenere; aliis nec cor ipsum placet nec cerebri quandam partem esse animum, sed alii in corde, alii in cerebro dixerunt animi esse sedem et locum; animum autem alii animam, ut fere nostri ⟨declarant nomina || declarat nomen ||; nam et agere animam et efflare dicimus et animosos et bene animatos et ex animi sententia || [et animosos ... sententia] ||; ipse autem animus ab anima dictus est⟩; Zenoni Stoico animus ignis videtur; T I, 18. 19. ſ. adest. agnoscit; L I, 60. deserit.

discernit: ſ. adripit; Ti 27.

discordat: quo minus animus a se ipse dissidens secumque discordans gustare partem ullam liquidae voluptatis et liberae potest. atqui pugnantibus et contrariis studiis consiliisque semper utens nihil quieti videre, nihil tranquilli potest; F I, 58.

dispiciunt: ſ. concipiunt; D II, 81. — dissidet: ſ. discordat. — dividit: ſ. adipiscitur.

divinat: nec vero umquam animus hominis naturaliter divinat, nisi cum ita solutus est et vacuus, ut ei plane nihil sit cum corpore; D I, 113.

dolent: dolere .. animos, ergo etiam interire; T I, 79.

dormit: ſ. videt; D II. 129.

ducit, edit: ſ. agnoscit; L I, 60. 62.

efferunt: * quorum animi altius se extulerunt et aliquid dignum dono ... deorum aut efficere aut excogitare potuerunt; R III, 4.

efficit: poteratne tantus animus efficere non iucundam senectutem? C 56. nec .. clarorum virorum post mortem honores permanerent, si nihil eorum ipsorum animi efficerent, quo diutius memoriam sui teneremus; C 80. ſ. amittit. efferunt.

effugit: animus .. sensum omnem effugit oculorum; Ti 50. ſ. adripit; Ti 27. agnoscit; L I, 60.

elabitur: in corpore .. perspicuum est vel extincto animo vel elapso nullum residere sensum; T I, 104. ſ. abstrahit.

eminet: ſ. abstrahit. — emoriuntur: ſ. coepit.

erigit: nescio quo modo animus erigens se posteritatem ita semper prospiciebat, quasi, cum excessisset e vita, tum denique victurus esset. quod quidem ni ita se haberet, ut animi inmortales essent, haud optimi cuiusque animus maxime ad inmortalitatem et || inmortalitatis || gloriam niteretur; C 82.

errat: ſ. cupit.

est, sunt: cuius generis Xenocrates et superiores etiam animum esse dixerant; A I, 39. tenemusne, quid sit animus, ubi sit? denique sitne an, ut Dicaearcho visum est, ne sit quidem ullus? si est, trisne partes habeat, ut Platoni placuit, rationis, irae, cupiditatis, an simplex unusque sit? si simplex, utrum sit ignis an anima an sanguis an, ut Xenocrates, numerus nullo corpore? ... et quidquid est, mortale sit an aeternum? A II, 124. maiores esse voluptates et dolores animi quam corporis, quia trium temporum particeps animus sit, corpore autem praesentia solum sentiantur; F II, 108. in quo etiam de animis, cuius generis essent, quaereretur; F IV, 12. iam vero animus non esse solum, sed etiam cuiusdam modi debet esse, ut .. omnis partis suas habeat incolumis; F V, 36. Xenocrates animi figuram et quasi corpus negavit esse, [verum] numerum dixit esse; T I, 20. duobus (libris) Pherecratem quendam Phthiotam senem ... disserentem inducit nihil esse omnino animum et hoc esse nomen totum inane, ... neque in homine inesse animum vel animam nec in bestia; T I, 21. si cor aut sanguis aut cerebrum est animus, certe, quoniam est corpus, interibit cum reliquo corpore; si anima est, fortasse dissipabitur; si ignis, extinguetur. si est Aristoxeni harmonia, dissolvetur. quid de Dicaearcho dicam, qui nihil omnino animum dicat esse? T I, 24. dasne aut manere animos post mortem aut morte ipsa interire? — do vero. — quid, si maneant? — beatos esse concedo. — sin intereant? — non esse miseros, quoniam ne sint quidem; T I, 25. permanere animos arbitramur consensu nationum omnium, qua in sede maneant qualesque sint, ratione discendum est; T I, 36. Pherecydes Syrius primum || primus || dixit animos esse hominum sempiternos; T I, 38. perspicuum debet esse animos, cum e corpore excesserint, sive illi sint animales, id est spirabiles, sive ignei, sublime ferri; T I, 40. si vero aut numerus quidam est animus ... aut quinta illa non nominata magis quam non intellecta natura; T I, 41. horum .. aliquid *sit* animus || animus est, dabimus ||; T I, 41. calidior est .. vel potius ardentior animus, quam est hic aër; T I, 42. haec reputent isti, qui negant animum sine corpore se intellegere posse. videbunt, quem in ipso corpore intellegant. mihi quidem naturam animi intuenti multo difficilior occurrit cogitatio ..., qualis animus in corpore sit tamquam alienae domui, quam qualis, cum exierit et in liberum caelum quasi domum suam venerit; T I, 51. Dicaearchus .. et Aristoxenus, quia difficilis erat animi, quid aut qualis esset, intellegentia, nullum omnino animum esse dixerunt; T I, 51. sed si, qualis sit animus, ipse animus nesciet, dic, quaeso, ne esse quidem se sciet, ne moveri quidem se? T I, 53. sive anima sive ignis sit || est || animus, eum iurarem esse divinum; T I, 60. quorum (astrorum) conversiones omnisque motus qui animo || [animus] || vidit, is docuit similem animum suum eius esse, qui ea fabricatus esset in caelo; T I, 62. ergo animus, ut ego dico, divinus est, ut Euripides dicere audet, deus, et quidem, si deus aut anima aut ignis est, idem est animus hominis. nam ut illa natura caelestis et terra vacat et umore, sic utriusque harum rerum humanus animus est expers. sin autem est quinta quaedam natura, ... haec et deorum est et animorum; T I, 65. in quo igitur loco (mens) est? credo equidem in capite .... sed alias, ubi sit animus, certe quidem in te est. quae est ei natura? propria, puto, et sua; T I, 70. animum tibi tuum notum esse oportere, etiamsi ignores et locum et formam; T I, 70. quid aliud agimus, cum a voluptate, id est a corpore, cum a re familiari, quae est ministra et famula corporis, cum a re publica, cum a negotio omni sevocamus animum, quid, inquam, tum agimus, nisi animum ad se ipsum advocamus, secum esse cogimus maximeque a corpore abducimus? secernere autem a corpore animum ecquidnam aliud *est nisi* || quam || mori discere? T I, 75. in quibus (libris Dicaearchus) volt efficere animos esse mortalis; T I, 77. quarum (bestiarum) animi sunt rationis expertes; T I, 80. ne in animo quidem igitur sensus remanet; ipse enim nusquam est; T I, 82. si mortales animi sunt; T I, 88. quare licet etiam mortalem esse animum iudicantem aeterna moliri; T I, 91. ut ager quamvis fertilis sine cultura fructuosus esse non potest, sic sine doctrina animus; T II, 13. [omnium insipientium animi in morbo sunt]; T III, 9. qui est .. animus in aliquo morbo, ... non magis est sanus quam id corpus, quod in morbo est; T III, 10. quem ad modum ... corpus ... deest officio suo ..., sic conturbatus animus non est aptus ad exsequendum munus suum. munus autem animi est ratione bene uti, et sapientis animus ita semper adfectus est, ut ratione optime utatur; numquam igitur est perturbatus. at aegritudo perturbatio est animi; semper igitur ea sapiens vacabit; T III, 15. inflatus et tumens animus in vitio est. sapientis autem animus semper vacat vitio, numquam turgescit, numquam tumet; at iratus animus eius modi est; numquam igitur sapiens irascitur; T III, 19. erat .. in tumore animus, et omnis in eo temptabatur curatio; T III, 76. qua (oratione) medeantur animis nec eos turbulentos esse patiantur; T IV, 9. si quis aegre ferat nihil in se esse virtutis, nihil animi; T IV, 61. qui eventus humanos superiores quam suos animos esse ducunt; T IV,

61. cur .. quicquam ignoraret animus hominis, si esset deus? N I, 28. et mundum deum esse et caelum et astra et terram et animos; N I, 30. animos praeclarorum hominum ... divinos esse et aeternos; N III, 12. quaerit apud Xenophontem Socrates, unde animum arripuerimus, si nullus fuerit in mundo; N III, 27 (26). quo modo .. hoc, quasi concedatur, sumitis, nihil esse animum nisi ignem? N III, 36. probabilius .. videtur tale quiddam esse animum, ut sit ex igni atque anima temperatum; N III, 36. animos hominum quadam ex parte extrinsecus esse tractos et haustos (ex quo intellegitur esse extra divinum animum, humanus unde ducatur), humani autem animi eam partem, quae sensum, quae motum, quae adpetitum habeat, non esse ab actione corporis seiungatam; quae autem pars animi rationis atque intellegentiae sit particeps, eam tum maxume vigere, cum plurimum absit a corpore; D I, 70. cum .. animi hominum semper fuerint futurique sint; D I, 131. divinos animos censent esse nostros, eosque esse tractos extrinsecus, animorumque consentientium multitudine conpletum esse mundum; D II, 119. quanto est miserius in hominis figura animo esse efferato! mihi quidem tanto videtur, quanto praestabilior est animus corpore; R IV, 1. lex .. indicat omnium quidem animos inmortalis esse, sed fortium bonorumque divinos; L II, 27. in quibus .. maior est animus; O I, 25. fortis animus et magnus in homine non perfecto nec sapiente || sapienti || ferventior plerumque est; O I, 46. at illa quanti sunt, animum tamquam emeritis stipendiis libidinis, ambitionis ... secum esse secumque, ut dicitur, vivere! si vero habet aliquod tamquam pabulum studii atque doctrinae ..; C 49. quae (mors) aut plane neglegenda est, si omnino extinguit animum, aut etiam optanda, si aliquo eum deducit, ubi sit futurus aeternus; C 66. nec .., dum eram vobiscum, animum meum videbatis, sed eum esse in hoc corpore ex iis rebus, quas gerebam, intellegebatis. eundem igitur esse creditote, etiamsi nullum videbitis; C 79. quodsi in hoc erro, qui animos hominum inmortales esse credam, libenter erro; C 85. animos hominum esse divinos, iisque cum ex corpore excessissent, reditum in caelum patere, optimoque et iustissimo cuique expeditissimum; Lae 13. cum amicitiae vis sit in eo, ut unus quasi animus fiat ex pluribus, qui id fieri poterit, si ne in uno quidem quoque unus animus erit idemque semper, sed varius, commutabilis, multiplex? Lae 92. quid .. potest esse tam flexibile, tam devium quam animus eius, qui ..? Lae 95. ſ. admiscent. adripit; Ti 27. appetit; F IV, 38. cadit; T I, 50. capessit. cernit; T I, 67. D I, 63. coepit. cogitat; D II, 28. cognoscit. commeat. contemnit. declarant. discedit. divinat. erigit. fruitur; N II, 62. iudicat; P 43. vgl. ohne Verb.

evadit: ſ. adipiscitur. coepit.

evolat: quorum animi spretis corporibus evolant atque excurrunt foras; D I, 114. id si ita est, ut optumi cuiusque animus in morte facillime evolet tamquam e custodia vinclisque corporis; Lae 14.

exacuit: ſ. agnoscit; L I, 60.

excedit: cum, ut Herculi contigit, mortali corpore cremato in lucem animus excesserit; D I, 47. ut, cum animus Eudemi e corpore excesserit tum domum revertisse videatur; D I, 53. ſ. cernit; D I, 63. coepit. concipiunt; T I, 72. erigit. est; T I, 40. Lae 13. manent; T I, 78. pervenit; T I, 24.

excellit: cum .. hominem in eo genere posuisset, ut ei tribueret animi excellentiam, summum bonum id constituit, non ut excellere animus, sed ut nihil esse praeter animum videretur; F IV, 28. quorum aut ingenio aut virtute animus excellit; T I, 35. quod excellentes animos et humana contemnentes facit; O I, 67. quarum (partium) altera in animi excellentis magnitudine et praestantia cernitur, altera ..; O III, 96. nihil tamen esse, in quo se animus excellens tollere; fr V, 62.

excipit: ſ. adripit; D II, 26. — **excogitant:** ſ. efferunt. — **excurrunt:** ſ. evolat; D I, 114.

exit: ſ. est; T I, 51.

exsultat: cum ratione animus movetur placide atque constanter, tum illud gaudium dicitur; cum autem inaniter effuse animus exultat, tum illa laetitia gestiens vel nimia dici potest, quam ita definiunt: sine ratione animi elationem; T IV, 13.

extollit: ſ. depellit.

facit: ſ. abstrahit. adipiscitur. cernit; D I, 63.

ferunt: ut agri non omnes frugiferi sunt ..., sic animi non omnes culti fructum ferunt; T II, 13.

fervet: ſ. est; O I, 46.

fidit: fidenti animo ... gradietur ad mortem; T I, 110. haec sunt opera magni animi et excelsi et prudentia consilioque fidentis; O I, 81.

fingit: quae est .. forma tam invisitata, tam nulla, quam non sibi ipse fingere animus possit? D II, 138.

frangit: ſ. coërcet.

fruitur: quorum cum remanerent animi atque aeternitate fruerentur, rite di sunt habiti, cum et optimi essent et aeterni; N II, 62. qua (securitate) frui non possit animus, si tamquam parturiat unus pro pluribus; Lae 45.

fugit: ſ. appetit; T I, 56.

furit: id certe magis est attenti animi quam furentis; D II, 111. ſ. II, 1. incito.

gerit: ſ. cogitat; D II, 128.

gestit: quam (perturbationem) .. Stoici communi nomine corporis et animi ἡδονήν appellant, ego malo laetitiam appellare, quasi gestientis animi elationem voluptariam; F III, 35.

gustat: ſ. discordat.

habet: atqui perspicuum est hominem e corpore animoque constare, cum primae sint animi partes, secundae corporis. deinde id quoque videmus, et ita figuratum corpus, ut excellat aliis, animumque || et animum || ita constitutum, ut et sensibus instructus sit et habeat praestantiam mentis; F V, 34. quam multa, quam varia, quanta spectacula animus in locis caelestibus esset habiturus; T I, 47. animus paratus ad periculum, si sua cupiditate, non utilitate communi inpellitur, audaciae potius nomen habeat quam fortitudinis; O I, 63. non .. sumus ii, quorum vagetur animus errore nec habeat umquam, quid sequatur; O II, 7. cum .. semper agitetur animus nec principium motus habeat, quia se ipse moveat, ne finem quidem habiturum esse motus, quia numquam se ipse sit relicturus, et, cum simplex animi esset natura || nat. esset || neque haberet in se quicquam admixtum dispar sui atque dissimile, non posse eum dividi; quod si non posset || possit ||, non posse interire; C 78. ſ. appetit; T I, 56. est; A II, 124. F V, 36. C 49.

habitat: quo ... gaudio adfici necesse est sapientis animum cum his habitantem pernoctantemque curis! ut cum totius mundi motus conversionesque perspexerit sideraque viderit innumerabilia caelo inhaerentia cum eius ipsius motu congruere; T V, 69. ſ. cernit; T I, 67.

hortatur: ſ. agnoscit; L I, 62.

iacet: (amici est) efficere, ut amici iacentem animum excitet inducatque *in* spem cogitationemque meliorem; Lae 59.

ignorat: s. est; N I, 28. — imitantur: s. concipiunt; T I, 72. — immigrat: s. agnoscit; T I, 58.

imperat: cur .. deus homini, animus imperat corpori, ratio libidini ceterisque vitiosis animi partibus? R III, 36. — libidini iracundiaeque et ceteris vitiosis eiusdem animi partibus? R III, 37. s. coërret.

implicant: s. admiscent.

incidit: s. cogitat; D II, 128.

indiget: animum .. (natura) reliquis rebus ita perfecit, ut corpus; sensibus enim ornavit ad res percipiendas idoneis, ut nihil aut non multum adiumento ullo ad suam confirmationem indigeret; F V, 59. nec tam fuit ... inimica natura, ut corporibus tot res salutaris, animis nullam invenerit; de quibus hoc etiam est merita melius, quod corporum adiumenta adhibentur extrinsecus, animorum salus inclusa in his || [iis] || ipsis est. sed quo maior est in eis praestantia et divinior, eo maiore indigent diligentia; T IV, 58.

inducit: s. circumicit. — inest: s. est; T I, 21.

inhaerent: multis .. rebus inflammantur tales animi, qui corporibus non inhaerent; D I, 114.

inicit: in quam (magnitudinem regionum) se iniciens animus et intendens ita late longeque peregrinatur, ut nullam tamen oram ultimi || ultimam || videat, in qua possit insistere; N I, 54.

inquinant: s. concipiunt; T I, 72. — insistit: s. adipiscitur. cogitat; D II, 128. cohibet. inicit.

intellegit: nullo modo viderunt, animi natura intellegentis || et intellegentia || in quam figuram cadere posset; N I, 23.

intendit: s. inicit.

interit: in animi .. cognitione dubitare non possumus, ... quin nihil sit animis admixtum, nihil concretum, nihil copulatum, nihil coagmentatum, nihil duplex. quod cum ita sit, certe nec secerni nec dividi nec discerpi nec distrahi potest, ne interire *quidem* igitur; T I, 71. ut (animus), cum diu permanserit, ne intereat; T I, 78. ne si interirent quidem animi, quicquam mali esse in morte; T I, 81. fac .. sic animum interire, ut corpus; T I, 82. sin una est interiturus animus cum corpore; C 81. cum corporibus simul animos interire atque omnia morte deleri; Lae 13. s. dolent. est; T I, 24. 25. habet; C 78.

intrat: nec .. fieri ... posse, ut a pueris tot rerum atque tantarum insitas et quasi consignatas in animis notiones, quas ἐννοίας vocant, haberemus, nisi animus, ante quam in corpus intravisset, in rerum cognitione viguisset; T I, 57.

invenit: qui vero probari potest, ut sibi mederi animus non possit, cum ipsam medicinam corporis animus || [animus] || invenerit, cumque ... animi .., qui se sanari voluerint praeceptisque sapientium paruerint, sine ulla dubitatione sanentur? T III, 5.

indicat: quidnam esse .. causae putem, cur, cum constemus ex animo et corpore, corporis curandi ... causa quaesita sit ars ..., animi autem medicina nec tam desiderata sit, ante quam inventa, nec ...? an quod corporis gravitatem et dolorem animo iudicamus, animi morbum corpore non sentimus? ita fit, ut animus de se ipse tum iudicet, cum id ipsum, quo iudicatur, aegrotet; T T III, 1. animus oportet tuus se iudicet divitem, non hominum sermo neque possessiones tuae. nihil sibi desse putat, nihil curat amplius, satiatus est aut contentus etiam pecunia; concedo, dives est; P 48.

labitur: s. concidit; D II, 119.

laudat: s. agnoscit; L I, 62.

manet: quae (mors) aut beatos nos efficiet animis manentibus aut non miseros sensu carentis; T I, 25. Stoici ... diu mansuros aiunt animos, semper negant; T I, 77. qui (Stoici) aiunt manere animos, cum e corpore excesserint, sed non semper; T I, 78. posse animum manere corpore vacantem; T I, 78. s. est; T I, 25. 36.

medetur: s. invenit.

meminit: s. cernit; D I, 63. contemnit; F I, 49.

movet: fragile corpus animus sempiternus movet; R VI, 26. s. habet; C 78.

nascuntur: nasci .. animos, quod declaret eorum similitudo, qui procreentur; T I, 79. nihil necessitatis adfert, cur nascantur animi, similitudo; T I, 80.

nequit: s. depellit. — nescit: s. est; T I, 53.

nititur: s. erigit.

noscit: s. agnoscit; L I, 61.

obtemperat: misereri, invidere, gestire, laetari, haec omnia „morbos“ Graeci appellant, motus animi rationi non obtemperantis, nos autem hos eosdem motus concitati animi recte, ut opinor, perturbationes dixerimus, morbos autem non satis usitate; T III, 7.

occidit: sive occiderit animus sive vigeat; T I, 104. s. discedit; T I, 18.

opinatur: qui (Stoici) eam (voluptatem) sic definiunt: sublationem animi sine ratione opinantis se magno bono frui; F II, 13.

opprimit: s. agnoscit; L I, 60.

paret: parere .. (Epicurus) censet animum rationi posse et, quo illa ducat, sequi; T III, 33. ut nemini parere animus bene informatus a natura velit nisi praecipienti; O I, 13. s. invenit.

parturit: s. fruitur; Lae 45.

patitur: s. agit; F V, 55. cupit.

penetrat: cum Romuli animus haec ipsa in templa penetravit; R VI, 24. s. adipiscitur.

percipit: cum .. nihil erit praeter animum, nulla res obiecta impediet, quo minus percipiat, quale quidque sit || est ||; T I, 47. corpus gaudere tam diu, dum praesentem sentiret voluptatem, animum et praesentem percipere pariter cum corpore et prospicere venientem nec praeteritam praeterfluere sinere; T V, 96.

peregrinatur: s. inicit. — permanet: s. adipiscitur. discedit; T I, 18. est; T I, 36. interit; T I, 78. — pernoctat: s. habitat. — perpetitur: s. cupit. — perrumpit: s. adipiscitur. — perspicit: s. agnoscit; L I, 61. habitat. — pertinet: s. 2. N III, 64.

pervenit: posse animos, cum e corporibus excesserint, in caelum quasi in domicilium suum pervenire; T I, 24. cum, quo natura fert, liber animus pervenerit; T I, 46. s. ascendit.

pervolant: castos .. [animos], puros, integros, incorruptos, bonis etiam studiis atque artibus expolitos ... ad deos, id est ad naturam sui similem, pervolare; fr IX, 12. s. abstrahit.

potest: s. adfert; T I, 58. agit; F V, 55. O II, 4. agnoscit; L I, 62. amat. cernit; D I, 129. cogitat; D II, 128. cohibet. concipiunt; D II, 81. contemnit; F V, 87. discordat. efferunt. fingit. fruitur; Lae 45. habet; C 78. inicit. invenit. paret; T III, 33. pervenit; T I, 24. valent. — II, 1. capio. comparo. confirmo; F I, 66. expleo. moveo; A II, 25. — IV, 1. aegrotatio; T IV, 32.

praeest: s. coërcet.

praesagit: »praesagibat animus frustra me ire, cum exirem domo«; D I, 65.

praestat: quom multum animus corpori praestet observeturque, ut casta corpora adhibeantur, multo esse in animis id servandum magis. nam illud .. aspersione aquae ... tollitur; animi labes nec diuturnitate evanescere nec amnibus ullis elui potest; L II, 24.

prendit, prodit: s. agnoscit; L I, 61. 62.

24

proficiscitur: s. circumicit. concipiunt; T I, 72. — progreditur: s. agnoscit; F V, 43.
prospicit: s. declarant. erigit. perspicit; T V, 96.
providet: quod provideat animus ipse per sese, quippe qui deorum cognatione teneatur; D I, 64. s. cernit; D I, 63.
putat: s. agnoscit; L 61. 62. iudicat; P 43.
quit: animi quietus et placatus status cernitur, cum perturbatio nulla est, qua moveri queat; T V, 16.
recreat: s. agnoscit; T I, 58. — redamat: s. amat. — regit: s. agnoscit; L I, 62. — relaxant: s. declarant. — relinquit: s. habet; C 78.
remanent: expone ..., si potes || [si potes] ||, animos remanere post mortem; T I, 26. fac, ut isti volunt, animos non remanere post mortem; T I, 82. s. fruitur; N II, 62.
repugnat: animo .. mihi opus est non repugnante; T II, 15.
requirunt: s. admirantur. — respectat: s. deserit. — revertitur: s. abstrahit. excedit; D I, 53.
revocat: s. agnoscit; L I, 62.
scit: s. est; T I, 53.
sentit: sentit .. animus se moveri; quod cum sentit, illud una sentit, se vi sua, non aliena moveri, nec accidere posse, ut ipse umquam a se deseratur; T I, 55. s. agnoscit; L I, 62. cernit; D II, 239.
sequitur: s. habet; O II, 7. paret; T III, 33.
serviunt: s. diiungunt. — servant, sevocant: s. concipiunt; T I, 72. — sinit: s. percipit; T V, 96. — somniant: s. II, I. incito. — stabilit: s. agnoscit; L I, 62. — superat: s. adipiscitur.
suscipit: s. agnoscit; L I, 60.
timet: inesse .. necesse est in eo ... firmitatem animi nec mortem nec dolorem timentis; F I, 40. eadem .. sententia confirmavit animum, ne quod aut sempiternum aut diuturnum timeret malum; F I, 68.
tuetur: s. agnoscit; L I, 62. — tumet, turgescit: s. est; T III, 19. — vacat: s. cadit; T I, 50. cernit; D I, 129. est; T III, 19. manet; T I, 28. — vagatur: s. habet; O II, 7.
valent: illud animorum corporumque dissimile, quod animi valentes morbo temptari non possunt, || ut, al. || corpora possunt; sed corporum offensiones sine culpa accidere possunt, animorum non item, quorum omnes morbi et perturbationes ex aspernatione rationis eveniunt; T IV, 31. s. cernit; T I, 67.
vallat: s. agnoscit; L I, 62. — venit: s. est; T I, 51. — versat: s. circumicit. — versatur: s. videt; D I, 115.
videt: viget .. animus in somnis liber ab sensibus omnique inpeditione curarum iacente et mortuo paene corpore. qui quia vixit ab omni aeternitate versatusque est cum innumerabilibus animis, omnia, quae in natura rerum sunt, videt, si modo temperatis escis modicisque potionibus ita est adfectus, ut sopito corpore ipse vigilet; D I, 115. animi, si quando vel vaticinando vel somniando vera viderunt, usi sunt fortuna atque casu; D II, 108. an natura fieri, ut mobiliter animus agitatus, quod vigilans viderit, dormiens videre videatur; D II, 129. s. agnoscit; T I, 58. L I, 60. audit. cernit; T I, 67. D I, 129. C 83. discordat. est; T I, 62. habitat. inicit.
videtur: s. cadit; T I, 50. cernit; C 83. discedit. excedit; D I, 53. videt; D II, 129.
viget: s. caret; L fr. I. cernit; D I, 63. II, 139. intrat. occidit. videt; D I, 115. — vigilat: s. cernit; D II, 139. cogitat; D II, 128. diiungunt. videt; D I, 115. II, 129.
vivunt: animos .. per se ipsos viventis non poterant mente complecti, formam aliquam figuramque quaerebant; T I, 37. s. cernit; D I, 63. coepit. erigit. est; C 49. videt; D II, 108.
utitur: s. agnoscit; L I, 62. cogitat; D II, 128 discordat. videt; D II, 108. — vult: s. cohibet. invenit. paret; O I, 13.
ohne Verb: qui ... nihil sciri posse dixerunt, angustos sensus, imbecillos animos, brevia curricula vitae; A I, 44. ut optuma quisque valetudine adfectus potest videri natura ad aliquem morbum proclivior, sic animus alius ad alia vitia propensior; T IV, 81. animus hominis dives, non arca, *quae* appellari solet; P 44. s. II, I. paro; T II, 37.
2. **Prädicat:** sum: quam vim animum esse dicunt mundi; A I, 29. si (deus) nihil esset nisi animus; N I, 28. is .. ardor ... animus sit necesse est; N II, 32. Neptunum esse dicis animum cum intellegentia per mare pertinentem, idem de Cerere. istam autem intellegentiam aut maris aut terrae non modo comprehendere animo, sed ne suspicione quidem possum attingere; N III, 64. s. 1. appetit.
II. **nach Verben: I. Accusativ:** abduco: s. **abduco,** II. animum (3 St.) S. 18, b.
abicio: saepe .. in quibusdam aut animus abiectior est aut spes amplificandae fortunae fractior; Lae 59. s. I, 1. caret; P 35.
abstraho: cum a corpore animus abstractus divino instinctu concitatur; D I, 66. s. I, 1. amittit.
accipio: qui teneros et rudes (animos) quom acceperunt, inficiunt et flectunt, ut volunt; L I, 47. s. I, I. adripit; D II, 26.
adficio: s. **adficio,** II. animum (5 St.) S. 66, b.
adfligo: (animorum motus) animos .. adfligunt et debilitant metu; iidem inflammant adpetitione nimia ... inpotentiam quandam animi; T IV, 34.
adiungo: toto igitur omni constituto sideribus parem numerum distribuit animorum et singulos adiunxit ad singula atque ita quasi in currum universitatis inposuit; Ti 43. s. concilio; O II, 17.
adlicio: quibus (epistulis) praecipiunt, ut oratione benigna multitudinis animos ad benivolentiam alliciant; O II, 48.
adripio: s. I, 1. est; N III, 27. — advoco: s. I, 1. est; T I, 75. — agito: s. **agito,** II. animum (4 St.) S. 112, a. — alo: s. I, I. adipiscitur.
amplector: duas .. (partes) ... in primis (animal) amplectitur, animum et corpus, deinde utriusque partes; F II, 33.
antepono: cum animum infinita quadam laude anteponerent corpori, virtutes quoque animi bonis corporis anteponebant; F IV, 16.
appello: (Democritus) ex illa investigatione naturae consequi volebat, bono ut esset animo. id enim ille summum bonum εὐθυμίαν et saepe ἀθαμβίαν appellat, id est animum terrore liberum; F V, 87. ipsum animum ἐνδελέχειαν (Aristoteles) appellat novo nomine quasi quandam continuatam motionem et perennem; T I, 22. s. significo.
attendo: cum ea, quae praeterierunt, acri animo et attento intuemur; F I, 57. si attentos animos ad decoris conservationem tenebimus; O I, 131. si, cum animum attenderis, turpitudinem videas adiunctam ei rei; O III, 35.
averto: tu velim a me animum parumper avertas, Laelium loqui ipsum putes; Lae 5.
caeco: s. I, 1. concipiunt; T I, 72.
capio: non .. magnitudo animi cruciabatur eius (Reguli) a Poenis, non gravitas, ... non denique animus ipse, qui tot virtutum praesidio, ... cum corpus eius caperetur, capi certe ipse non potuit; P 16.
carpo: s. I, 1. commeat.

cerno: omnino fortis animus et magnus duabus rebus maxime cernitur; O 1, 66.
cogo: ſ. moveo; Fa 23. — I, 1. est; T I, 75.
colo: ſ. I, 1. ferunt.
commoveo: ut animum sapientis commoveri et conturbari negarent; A II, 135. ipsa actio potest esse vehemens et gravis et copiosa, nisi est animus ipse commotior? D I, 80. necesse est cognatione || cognitione, contagione || divinorum animorum animos humanos commoveri; D I, 110. quia (honestum, decorum) ... animos .. omnium natura et specie sua commovet; O II, 32.
comparo: humanus .. animus decerptus ex mente divina cum alio nullo nisi cum ipso deo ... comparari potest. hic igitur si est excultus, et si eius acies ita curata est, ut ne caecaretur erroribus, fit perfecta mens; T V, 38. 39.
compingo: ſ. I, 1. adripit; Ti 27.
complector; quoniam Aristippus, quasi animum nullum habeamus, corpus solum tuetur, Zeno, quasi corporis simus expertes, animum solum complectitur; A II, 139. certe et || nec || deum ipsum et || nec || divinum animum corpore liberatum cogitatione complecti possumus; T I, 51. ſ. I, 1. vivunt.
compleo: si .. aliquid occurrit, quod veri simile videatur, humanissima completur animus voluptate; A II, 127.
comprimo: haec cogitatio, quid patientia, quid fortitudine, quid magnitudine animi dignissimum sit, non solum animum comprimit, sed ipsum etiam dolorem nescio quo pacto mitiorem facit; T II, 53.
concilio: proprium hoc statuo esse virtutis, conciliare animos hominum et ad usus suos adiungere; O II, 17. difficile dictu est, quantopere conciliet animos comitas adfabilitasque sermonis; O II, 48.
concito: ſ. abstraho. I, 1. amittit. obtemperat.
condocefacio: ſ. I, 1. contemnit; T V, 87.
confero: si ... animum quoque contulisti in istam rationem et quasi artem; R I, 37.
conficio: ſ. exedo.
confirmo: quibus (amicitiis) partis confirmatur animus et a spe pariendarum voluptatum seiungi non potest; F I, 66. si gemitus in dolore ad confirmandum animum valebit, utemur; T II, 57. ſ. I, 1. agnoscit; F V, 43. timet; F I, 68.
coniungo: sic nostros animos cum corporibus copulatos ut vivos cum mortuis esse coniunctos; fr V, 95.
conloco: animum .. ut in eo medio (mundo deus) conlocavit, ita per totum tetendit; Ti 20.
constituo: hoc proprium est animi bene constituti, et laetari bonis rebus et dolere contrariis; Lae 47. ſ. I, 1. habet; F V, 34.
consumo: animo et corpore consumpto; T I, 90.
contraho: (stulti) animos .. demittunt et contrahunt rationi non obtemperantes. itaque haec prima definitio est, ut aegritudo sit animi adversante ratione contractio; T IV, 14. (vis sonorum) et incitat languentes et languefacit excitatos et tum remittit animos, tum contrahit; L II, 38. ſ. I, 1. concidit; D II, 119.
conturbo: quae (causae) conturbent animos utilitatis specie; O III, 40. ſ. commoveo; A II, 135. perturbo; T IV, 8. — I, 1. est; T III, 15.
converto: quo facilius animos imperitorum ad deorum cultum a vitae pravitate converterent; N I, 77.
copulo: ſ. coniungo. — corrumpo: ſ. I, 1. cernit; L I, 47. — crucio: ſ. capio. — damno: ſ. I, 1. cadit; T I, 50.
debilito: omnis animi debilitati et humilis et fracti timiditas servitus est; P 41. ſ. adfligo. — I, 1. cadit; Lae 23.
decerpo: ſ. comparo.
deduco: ſ. I, 1. est; C 66.
defigo: quod parum defigunt animos et intendunt in ea, quae perspicua sunt; A II, 46.
delecto: quod nulla utilitate obiecta delectentur animi; F V, 50.
delenio: ut ... delectatio (sit) voluptas suavitate auditus animum deleniens; T IV, 20. nos umbris, deliciis, otio, languore, desidia animum infecimus, opinionibus maloque more delenitum mollivimus; T V, 78.
delibo: Pythagoreos ... numquam dubitasse, quin ex universa mente divina delibatos animos haberemus; C 78.
demergo: est .. animus caelestis ex altissimo domicilio depressus et quasi demersus in terram; C 77.
demitto: victi (parvi) debilitantur animosque || animos || demittunt; F V, 42. is est beatus, cui nihil humanarum rerum aut intolerabile ad demittendum animum aut nimis laetabile ad ecferendum videri potest; T IV, 37. quae timido animo, humili, demisso fractoque fiant; O III, 115. ſ. contraho; T IV, 14.
deprimo: ſ. demergo.
desero: ſ. I, 1. cernit; D II, 139. sentit.
detorqueo: voluptates, blandissumae dominae, maioris partis animos a virtute detorquent; O II, 37.
dico: eundem .. (Socratem) et solem et animum deum dicere; N I, 31. ſ. I, 1. discedit; T I, 19. ohne Verb; T IV, 81.
diligo: quae .. natio ... non gratum animum et beneficii memorem diligit? L I, 32.
discerpo: ſ. I, 1. interit; T I, 71. — dissipo: ſ. I, 1. discedit; T I, 18. est; T I, 24. — dissolvo: ſ. I, 1. est; T I, 24.
distraho: in quo considerando saepe animi in contrarias sententias distrahuntur; O I, 9. ſ. I, 1, adfert; O I, 9. interit; T I, 71.
divido: qui animum in duas partes dividunt, alteram rationis participem faciunt || [faciunt] ||, alteram expertem; T IV, 10. ſ. I, 1. habet; C 78. interit; T I, 71.
do: ut non inscite illud dictum videatur in sue, animum illi pecudi datum pro sale, ne putisceret; F V, 38. quid, si non sensus modo ei (viti) datus sit, verum etiam animus hominis? F V, 40. iis .. (hominibus) animus datus est ex illis sempiternis ignibus, quae sidera et stellas vocatis; R VI, 15. quare et tibi, Publi, et piis omnibus retinendus animus est in custodia corporis nec iniussu eius, a quo ille est vobis datus, ex hominum vita migrandum est; R VI, 15. infra .. iam nihil est nisi mortale et caducum praeter animos munere deorum hominum generi datos; R VI, 17. cum tibi sive deus sive mater, ut ita dicam, rerum omnium natura dederit animum, quo nihil est praestantius neque divinius; P 14. ſ. I, 1. congruunt.
duco: ipsam (honestatem) suo splendore ad se animos ducere; A fr. 20 (Z. 15). ſ. I, 1. est; D I, 70.
ecfemino: cum obicimus maerentibus inbecillitatem animi ecfeminati; T IV, 60.
efferatus: ſ. I, 1. est; R IV, 1.
effero: sapientis animum numquam nec cupiditate moveri nec laetitia ecferri; A II, 135. quam elato animo (Theramenes) est! T I, 96. ſ. demitto; T IV, 37. — I, 1. adipiscitur. despicit.
efficio: Democritum ... levibus et rotundis corpusculis efficientem animum concursu quodam fortuito; T I, 22. qui (homo) ... alterum an-

quirit, cuius animum ita cum suo misceat, ut efficiat paene unum ex duobus; Lae 81.

erigo: ad audiendum animos ereximus; A II, 10. homines magno animo erectoque viventes; F V, 71. quoniam .. expectatione rerum bonarum erigitur animus; L II, 28. cum recorder || recordor || non L. Brutum, ... sed legiones nostras ... in eum locum saepe profectas alacri animo et erecto, unde ..; C 75.

eripio: animus quodam modo eripitur iis, quos neque sentire neque adsentiri volunt; A II, 38.

exaggero: siquidem animo excelso et alto et virtutibus exaggerato sumus; P 41.

exagito: s. I, 1. abstrahit. — examino: s. I, 1. adipiscitur. — excito: s. I, 1. iacet.

excolo: litteris talibusque doctrinis ante excoli animos et ad sapientiam concipiendam inbui et praeparari decet; fr V, 23. s. comparo.

excrucio: quem ad modum temeritas et libido et ignavia semper animum excruciant et semper sollicitant ..., sic ..; F I, 50.

exedo: quibus (sollicitudinibus) eorum animi „noctesque diesque" exeduntur; F I, 51. quodsi corporis gravioribus morbis vitae iucunditas impeditur, quanto magis animi morbis impediri necesse est! animi autem morbi sunt cupiditates immensae et inanes divitiarum, gloriae, dominationis, libidinosarum etiam voluptatum. accedunt aegritudines, molestiae, maerores, qui exedunt animos conficiuntque curis hominum non intellegentium nihil dolendum esse animo, quod sit a dolore corporis praesenti futurove seiunctum; F I, 59. aegritudo ... lacerat, exest animum planeque conficit; T III, 27.

exercitatus: s. I, 1. abstrahit.

expleo: quorum (caelestium) contemplatione nullius expleri potest animus; N II, 105.

expolio: s. I, 1. pervolant. — expugno: s. pello; P 27. — exstinguo: s. I, 1. discedit; T I, 18. elabitur. est; T I, 24. C 66.

exsuscito: quae cura exsuscitat etiam animos et maiores ad rem gerendam facit; O I, 12.

facio: s. exsuscito. — I, 1. est; Lae 92. excellit; O I, 67. — fero: s. I, 1. adipiscitur. est; T I, 40.

fingo: Plato triplicem finxit animum, cuius principatum, id est rationem, in capite sicut in arce posuit; T I, 20. ex eo .. ingenia, mores, animum, corpus, actionem vitae, casus cuiusque eventusque fingi; D II, 89.

firmo: nec tam quaerendum est, dolor malumne sit, quam firmandus animus ad dolorem ferendum; T II, 28.

flecto: s. accipio.

frango: qua .. re audita fractum animum Hannibalis scribit idem; O III, 114. s. debilito. demitto; O III, 115. — I, 1. caret; P 35.

gero: »vos enim, iuvenes, animum geritis muliebrem, illa« virgo »viri«; O I, 61. gere .. animum laude dignum; P 37.

gigno: deus .. et ortu et virtute antiquiorem genuit animum eumque ut dominum atque imperantem oboedienti praefecit corpori; Ti 21. s. I, 1. circumicit.

habeo: habet (sapiens) corpus, habet animum; A II, 101. ut ... ad scientiam, prudentiam, fortitudinem aptos animos haberemus a contrariisque rebus alienos; F V, 43. quorum alter (Dicaearchus) ne condoluisse quidem umquam videtur, qui animum se habere non sentiat; T I, 41. a qua (natura deorum) ... haustos animos et libatos habemus; D I, 110. et umorem et calorem ..., animum denique illum spirabilem, si quis quaerat, unde habeamus; N II, 18. quae (res publica) Cannensi calamitate accepta maiores animos habuit quam umquam rebus secundis; O III, 47. ab altero (duce) propter probitatem eius non nimis alienos animos habemus; Lae 28. s. complector; A II, 139. delibo. intendo; C 37. — I, 1. admiscent. adripit; D II, 26. fruitur; N II, 62.

haurio: s. habeo; D I, 110. — adripit; D II, 26. est; D I, 70.

imbuo: non pudet .. physicum ... ab animis consuetudine inbutis petere testimonium veritatis? N I, 83. s. excolo.

immuto: illi regi ... amabili, Cyro, subest ad inmutandi animi licentiam crudelissimus ille Phalaris; R I, 44.

impedio: neque inpedito animo res tanta suscipi potest; L I, 8. s. I, 1. diiungunt.

impello: s. I, 1. agit; A II, 25. habet; O I, 63.

impleo: implet .. (stips) superstitione animos et exhaurit domus; L II, 40.

implico: s. I, 1. congruunt.

impono; s. adiungo.

imprimo: utrum capacitatem aliquam in animo putamus esse? ... qui enim fundus aut quae talis animi figura intellegi potest aut quae tanta omnino capacitas? an inprimi quasi ceram animum putamus? T I, 61.

inchoo: animum (deus) haud ita, ut modo locuti sumus, tum denique, cum corpus ei effecisset, inchoavit; Ti 21.

incito: cum duobus modis animi sine ratione et scientia motu ipsi suo soluto et libero incitarentur, uno furente || furentes ||, altero somniante || somniantes ||; D I, 4. s. moveo; D II, 100. — I, 1. cernit; D I, 129. cohibet.

includo: (deus) intellegentiam in animo, animum inclusit in corpore; Ti 10. s. I, 1. abstrahit. adfert; T I, 58.

induco: inducant animum illa, quorum splendore capiuntur, vires, ... honores, opes contemnere; T V, 30. tu igitur animum poteris inducere contra ea ... dicere? D I, 22. tu igitur animum induces ... causam istam .. contra facta tua ... defendere? D II, 46. s. I, 1. iacet.

inficio: s. accipio. delenio; T V, 78.

inflammo: qui eas (voluptates) inflammato animo concupiscunt; T IV, 68. s. I, 1. inhaerent.

inflo: s. I, 1. est; T III, 19.

informo: s. I, 1. paret; O I, 13.

ingenero: animum esse ingeneratum a deo; L I, 24.

inrito: quae (res publica) ... nec puniendo inritet animum inmanem ac ferum; R II, 41.

insero: cum .. animos corporibus necessitate inseruisset; Ti 44.

instruo: s. I, 1. habet; F V, 34.

intellego: s. I, 1. est; T I, 51.

intendo: intento opus est animo; T IV, 10. intentum .. animum tamquam arcum (Appius) habebat; C 37. quaero .., non quibus intendam rebus animum, sed quibus relaxem ac remittam; fr V, 31. s. defigo. — I, 1. commeat.

iungo: s. I, 1. adripit; Ti 27.

lacero: s. exedo; T III, 27.

lenio: quia (temperantia) pacem animis afferat et eos quasi concordia quadam placet ac leniat; F I, 47.

levo: ut .. animus molestiis hac potissimum re levaretur; D II, 7. corpora .. exercitationum defatigatione ingravescunt, animi autem exercendo || exercitando || levantur; C 36.

libero: quem (Epicurum) .. arbitror ... maximis .. erroribus animos hominum liberavisse; F I, 14. ut ... animum .. et corpus, quantum efficere possimus, molestia liberemus; F I, 49. quae (mortis contemptio) non minimum valet ad animum metu liberandum; T II, 2. s. complector; T I, 51. — I, 1. coepit.

libo: ſ. habeo; D I, 110. — I, 1, adripit; D II, 26.

loco: ipsi animi magni refert quali in corpore locati sint; T I, 80.

malo: ne ego haud paulo hunc animum malim quam eorum omnium fortunas, qui ..; T I, 99.

misceo: ſ. efficio; Lae 81.

mitigo: ſ. I, 1. ardet; R II, 26.

mollio: (poëtae) molliunt animos nostros; T II, 27. ſ. delenio; T V, 78.

moveo: quo modo .. moveri animus ad adpetendum potest, si ..? A II, 25. quo modo ista aut perspicua dicemus aut *in animo* impressa subtiliter, cum sit incertum, vere inaniterne moveatur || moveamur || ? A II, 34. cum animi inaniter moveantur eodem modo rebus iis, quae nullae sint, ut iis, quae sint; A II, 47. si aut furore divino incitatus animus aut somno relaxatus solute moveatur ac libere; D II, 100. utrum .. censemus dormientium animos per sene ipsos in somniando moveri an ... externa ... visione pulsari? D II, 120. sive .. externus et adventicius pulsus animos dormientium commovet, sive per se ipsi animi moventur; D II, 126. cum ita moveretur animus, ut atomorum motu cogeretur; Fa 23. cum sine causa animum dicimus moveri, sine antecedente et externa causa moveri, non omnino sine causa dicimus; Fa 24. quid mirum est, si animi hominum moveantur, cum ..? Lae 29. ſ. effero; A II, 135. — I, 1. adipiscitur. adripit; Ti 27. agit; A II, 25. cernit; D I, 129. exsultat.

multo: ſ. I, 1. cadit; T I, 50.

muto: quom severitas (morum) ... cecidisset, tum fuit in auribus animisque mutatis etiam huic mutationi locus; L II, 38.

nosco: cum igitur „nosce te" dicit, hoc dicit: „nosce animum tuum". nam corpus quidem quasi vas est aut aliquod animi receptaculum; ab animo tuo quicquid agitur, id agitur a te. hunc igitur nosse nisi divinum esset, non esset hoc acrioris cuiusdam animi praeceptum tributum deo; T I, 52.

oblecto: enumeratio exemplorum, non ut animum malivolorum || malev. || oblectet, adfertur, sed ut ..; T III, 60.

occupo: cum ... Atheniensium .. animos summus timor occupavisset; R I, 25.

offendo: quod offenderet animos hominum; F II, 69.

opprimo: superstitio fusa per gentis oppressit omnium fere animos; D II, 148.

orno: ſ. I, 1. indiget; F V, 59.

paro: ex hoc ille animus in poeliis paratus ad volnera; T II, 37. castus animus purusque vigilantis et ad astrorum || vigilantis || et ad avium || et ad extorum || reliquorumque signorum et ad extorum veritatem est paratior; D I, 121. ſ. I, 1. contemnit; F I, 49. habet; O I. 63.

pello: neque .. haec (voluptas) movere potest appetitum animi nec ullum habet ictum, quo pellat animum, status hic non dolendi; F II, 32. cuius (dei) crebra facie pellantur animi; N I, 106. fit etiam saepe specie quadam, saepe vocum gravitate et cantibus ut pellantur animi vehementius; D I, 80. species .. utilitatis animum pepulit eius (regis); O III, 41. sapientis animus ... virtutibus .. omnibus ut moenibus saeptus vincetur et expugnabitur, qui ne civitate quidem pelli potest? P 27.

percutio: quodcumque nostros animos probabilitate percussit, id dicimus; T V, 33.

perficio: animum ipsum mentemque hominis ... divina cura perfecta esse; N II, 147. ſ. I, 1. indiget; F V, 59.

perfundo: quae sunt omnes unius generis ad perfundendum animum tamquam inliquefactae voluptates; T IV, 20.

periclitor: sed ut ipsi † seu ‖ ne ‖ animum periclitentur sum || suum || vident, quid se putent esse facturos; R III, fr. 2.

permisceo: in qua (temperatione) omnem animum universae naturae temperans permiscebat; Ti 42. ſ. I. 1. cernit; D I, 129.

permoveo: ſ. I, 1. cernit; D I, 129.

perturbo: quorum .. ita perturbantur animi, ut non multum absint ab insania; T III, 4. quod in perturbato animo sicut in corpore sanitas esse non posset; T III, 9. si ista (aegritudo) perturbare animum sapientis non potest, nulla poterit. quid enim? metusne conturbet? T IV, 8. pravarum opinionum conturbatio et ipsarum inter se repugnantia sanitate spoliat animum morbisque perturbat; T IV, 23. qui perturbari animos necesse dicunt esse; T IV, 38. ut nihil, quale sit illud, quod perturbet animum, sed de ipsa sit perturbatione dicendum; T IV, 62. quae (res) perturbent animum; T IV, 65. ira .., quae quam diu perturbat animum, dubitationem insaniae non habet; T IV, 77. perturbatis animis (di) inducuntur; N II, 70. (appetitus,) a quibus non modo animi perturbantur, sed etiam corpora; O I, 102. ſ. I, 1. cohibet.

placo: Peripatetici .. ad placandos animos multa adferunt; T IV, 9. ſ. lenio.

praeficio: ſ. gigno.

praeparo: cultura .. animi philosophia est; haec extrahit vitia radicitus et praeparat animos ad satus accipiendos eaque mandat iis et, ut ita dicam, serit, quae adulta fructus uberrimos ferant; T II, 13. qui se tradidit ‖ tradet, al. || quieti praeparato animo cum bonis cogitationibus, tum rebus ad tranquillitatem adcommodatis; D I, 121. ſ. excolo.

probo: probas igitur animum ita adfectum; R I, 60.

pulso: fac imagines esse, quibus pulsentur animi; N I, 107. ſ. moveo; D II, 120.

refero: is, cuius non ad auctorem || actorem || referatur animus, sed qui per se ipse spectari velit; L III, 40.

relaxo: tum Scipio: atqui nactus || nanctus || es (me otiosum), sed mehercule otiosiorem opera quam animo. et ille (Tubero): at || at ut, tu || vero animum quoque relaxes oportet; R I, 14. cum relaxare animos et dare se iucunditati volent; O I, 122. ſ. intendo; fr V, 31. moveo; D II, 100.

remitto: alter (iocus) est, si || si in || tempore fit, ut ‖ aut ‖ si remisso animo, *gravissimo* || magno || homine dignus; O I, 104. ſ. contraho; L II, 38. intendo; fr V, 31. — I, 1. declarant.

retineo: ſ. do; R VI, 15.

revoco: ad humanitatem atque mansuetudinem revocavit animos hominum studiis bellandi iam immanis ac feros; R II, 27.

saepio: ſ. pello; P 27.

sano: nisi sanatus animus sit. ... finem miseriarum nullum fore; T III, 13. ſ. I, 1. invenit.

satio: ſ. I. 4. iudicat; P 43. — secerno: ſ. I, 1. est; T I, 75. interit; T I, 71.

seiungo: ſ. confirmo; F I, 66.

sero: satis .. et quasi sparsis animis fore uti certis temporum intervallis oreretur animal, quod ..; Ti 43.

sevoco; ſ. I, 1. cernit; D I, 63. est; T I, 75.

significo: quia nomen insaniae significat mentis ... morbum [, id est insanitatem et aegrotum animum, quam appellarunt insaniam]; T III, 8.

sollicito: ſ. excrucio. — I, 1. cupit.

solvo: ſ. I, 1. cernit; D I, 129. divinat.

spargo: credo deos inmortales sparsisse animo

in corpora humana, ut essent, qui terras tuerentur; C 77. s. sero.
specto: animus erga nos (erit spectandus); O I, 45.
spolio: s. perturbo; T IV, 33. — sustento: s. 1, 1. adipiscitur. — sustineo: s. I, 1. cernit; D II, 139. — tempero: s. permisceo. — tempto: s. I, 1. valent. — tendo: s. conloco. — teneo: s. attendo; O I, 131. I, 1. providet.
terreo: quae (causa) terreret animos fulminibus, tempestatibus, nimbis, nivibus; N II, 14.
traduco: cum .. animum ab ista pictura imaginibusque virtutum ad rem veritatemque traduxeris; T V, 14 (13). motus animi, sollicitudines aegritudinesque oblivione leniuntur traductis animis ad voluptatem; T V, 110.
traho: s. I, 1. est; D I, 70. II, 119.
tranquillo: quod (iustitia) tranquillet animos; F I, 50.
tribuo: est .. animus in partis tributus duas, quarum altera rationis est particeps, altera expers; T II, 47.
vexo: quod (poena divina) constet || eamque constare et || ex vexandis vivorum animis et ea || ex || fama mortuorum, ut eorum exitium ... conprobetur; L II, 44.
video: est illud quidem vel maxumum animo ipso animum videre; T I, 52. s. I, 1. est; C 79.
vinco: vincam animum cuique adsentiar deligam; A II, 125. s. pello; P 27.
voluto: s. I, 1. abstrahit. — urgeo: s. I, 1. depellit. — elliptisch: s. I, 1. discedit; T I, 19. II, 5. sum in; T I, 56.

2. **Genetiv:** duco: ea .. ratione stabili firmaque contemnere fortis animi magnique ducendum est, et ea ... ita ferre, ut nihil ... discedas, ... robusti animi est magnaeque constantiae; O I, 67.
pendeo: qui ... exanimatus .. pendet animi; T IV, 35. ego animi pendere soleo, quom semel quid orsus *sum*, si traducor alio; L I, 9. et qui expectat, pendet animi, quia semper, quid futurum sit, incertum est; fr V, 83. s. V, 3. pendere.
sum: quae sunt aut animi aut corporis; F V, 68. necesse est, qui fortis sit, eundem esse magni animi; qui magni animi sit, invictum; T III, 15. animi .. integri, non vitiosi est corporis || [corporis] || divinatio; D I, 81 nihil .. est tam angusti animi tamque parvi quam amare divitias; O I, 68. fortis .. animi et constantis est non perturbari in || perturbari || rebus asperis, ... sed praesenti animo uti et consilio nec a ratione discedere. quamquam hoc animi, illud etiam ingenii magni est, praecipere cogitatione futura; O I, 80. 81. quae ... contemnere ... magni animi et excelsi est; O III, 24. s. duco. vgl. IV, 1. celeritas.

3. **Dativ:** accido: »(cogitet) communia esse haec, ne quid horum umquam accidat animo novum;« T III, 30.
accommodo: s. 1, 1. circumicit.
adfero: quod errorem animis perturbationemque adferat; D I, 62. s. 1. lenio.
admisceo: s. I, 1. interit; T I, 71.
contingo: s. I, 1. comment.
denuntio: cum ... orbis illius generis alterius inmutatus et rectus omnia animo mentique denuntiat, tum ..; Ti 28.
do: illi ... utiliter a natura dicebant permotiones istas animis nostris datas; A II, 135. qui (Alcmaeo) soli et lunae reliquisque sideribus animoque praeterea divinitatem dedit; N I, 27.
efficio: s. 1. inchoo.
inculco: vos .. non modo oculis imagines, sed etiam animis inculcatis; N I, 108.
inicio: cuius (sapientis) etiamsi corpus constringatur, animo tamen vincula inici nulla possint; F III, 76 (75).
invenio: s. I, 1. indiget; T IV, 58.
mando: s. 1. praeparo; T II, 13.
medeor: (philosophia) medetur animis, inanes sollicitudines detrahit; T II, 11. s. 1, 1. est; T IV, 9.
obduco: quorum (Corinthiorum) animis diuturna cogitatio callum vetustatis obduxerat; T III, 53
obicio: s. 1, 1. cogitat; T II, 10.
occurro: occurrit animis rex etiam iniustus; R III, 47. s. I, 1. agit; A II, 25.
offundo: hic error et haec indoctorum animis offusa caligo est; T V, 6.
orior: s. IV, 1. voluptas; F II, 108. — pateo: s. 1, 1. concipiunt; T I, 72. est; Lae 13. — substerno: s. 1, 1. circumicit.
subvenio: nec vero corpori solum subveniendum est, sed menti atque animo multo magis; C 36.
sum: s. I, 1. appetit; F IV, 27 concipiunt; T I, 72. est; T I, 70. interit; T I, 71.
tendo: animis omnes tenduntur insidiae vel ab iis ... vel ab ea (voluptate); L I, 47.
tribuo: quis est, qui hanc naturam animis esse tributam neget? T I, 54. R VI, 28. (Cleanthes) totius naturae menti atque animo tribuit hoc nomen; N I, 37.
videor: dicunt appetitionem animi moveri, cum aliquid ei secundum naturam esse videatur; F IV, 58. s. 1. 1. agit; A II, 25.

4. **Ablativ:** fingo: non oportet timidum aut imbecillo animo fingi non bonum illum virum, ... sed ..; F II, 53.
opus est: s. 1. intendo; T IV, 10. — I, 1. repugnat.
orbo: ipsum .. animal orbant animo; A II, 31.
sum: num .. eum (Sextilium) postea censes anxio animo aut sollicito fuisse? nihil minus; F II, 55. prodest, inquit, mihi eo esse animo. immo videri fortasse. esse enim, nisi eris, non potes || nisi videris, non prodest ||. qui autem esse poteris? F II, 78. qui magno sit animo atque forti; F III, 29. qui altiore animo sunt; F V, 57. ut mihi quidem, qui tam magno animo fuerit, innocens damnatus esse videatur; T I, 100. sin autem nihil denuntiabitur, eo tamen simus animo, ut ..; T I, 118. »tu quoque, Ulixes, ... nimis paene animo es molli;« T II, 49. iam tibi aderit princeps fortitudo, quae te animo tanto esse coget, ut omnia ... contemnas; T III, 36. omnes fere philosophi omnium disciplinarum ... eodem hoc animo esse potuerunt; T V, 90 prehendisse eum (C. Marium) dextram tuam et bono animo te iussisse esse; D I, 59. quando .. ista observans quieto et libero animo esse poteris? D II, 83. quas (geometricas formas) ut vidisset, (eum) exclamavisse, ut bono essent animo; R I, 29. quodsi (philosophi) essent eo animo, ut nollent aetatem in litibus conterere, posse rem convenire; L I, 53. facillime .. ad res iniustas inpellitur, ut quisque altissimo animo est, gloriae cupiditate; O I, 65. Damonem et Phintiam Pythagoreos ferunt hoc animo inter se fuisse, ut ..; O III, 45. quod senatus populusque Romanus rebus afflictis tam excelso animo fuisset; O III, 114. sine qua meditatione tranquillo animo esse nemo potest; C 74. s. 1. appello; F V, 87. effero; T I, 96. exaggero. — I, 1. est; R IV, 1.
vaco: membrorum .. situs et figura corporis vacans animo quam possit harmoniam efficere, non video; T I, 41.
videor: s. sum; F II, 78.
utor: parvi .. primo ortu sic iacent, tamquam

omnino sine animo sint; cum autem paulum firmitatis accessit, et animo utuntur et sensibus; F V, 42. f. 2. sum; O I, 80.

5. **mit Präpositionen:** appareo in: f. exsisto in; T I, 33. — III, 1. plenus.

cogito de: nisi idem nobis accideret diligenter de animo cogitantibus, quod ..; T I, 73.

conloco in: ut, illa qui habeant, ... deos ipsos in animis suis conlocatos putent; L II, 28.

consigno in: f. I, 1. intrat.

consto ex: cum (sapientia) eum tueretur, qui constaret ex animo et corpore; F IV, 17. cum ex animo constaremus et corpore; F IV, 19. ex animo constamus et corpore, quae sunt cuiusdam modi; F IV, 25. nisi in eo, qui ex animo constet et corpore caduco et infirmo, (rationem inesse non posse); N I, 98. f. 1, 1. habet; F V, 34. indicat; T I, 3.

dico de: summatim .. haec erant de corpore animoque dicenda; F V, 36 (37).

discedo ex: numquam ex animo meo discedit illius optimi ... viri memoria; R VI, 9.

dispello ab: haec (philosophia) nos ... ad modestiam magnitudinemque animi erudivit, eademque ab animo tamquam ab oculis caliginem dispulit; T I, 64.

divido in: iidemque diviserunt naturam hominis in animum et corpus; F IV, 16.

duco ab: f. sum in; N II, 32.

efficio ex: f. I, 1. efficio; Lae 81.

evello ex: nec multo secus Speusippus Platonem avunculum subsequens ... evellere ex animis conatur cognitionem deorum; N I, 32.

excutio ex: quod ... mihi quidem ex animo excuti || exuri, eximi || non potest, esse deos; N III, 7.

exsisto in: id .. (augurium) in maximis ingeniis altissimisque animis et exsistit maxime et apparet facillime; T I, 33. quod in maximis animis splendidissimisque ingeniis plerumque existunt honoris, imperii, potentiae, gloriae cupiditates; O I, 26. ut .. in corporibus magnae dissimilitudines sunt, ... sic in animis existunt maiores etiam varietates; O I, 107.

exstirpo ex: si cadit in sapientem animi dolor, qui profecto cadit, nisi ex eius animo extirpatam humanitatem arbitramur; Lae 48.

extorqueo ex: hoc est . . . extorquere ex animis cognitiones verborum, quibus imbuti sumus; F II, 16.

extraho ex: quod, ut feram et immanem beluam, sic ex animis nostris adsensionem, id est opinationem et temeritatem, extraxisset; A II, 108. Epicurus .. ex animis hominum extraxit radicitus religionem; N I, 121.

habeo in: qui (Simonides) cum ... haberet .. in animo navem conscendere; D I, 56. Aristoteles .. eos etiam, qui ... melancholici dicerentur, censebat habere aliquid in animis praesagiens atque divinum; D I, 81. hunc tu quas conscientiae labes in animo censes habuisse, quae vulnera? O III, 85. vgl. insculpo in; A II, 2. insero in. — I, 1. intrat.

haereo in: quod ... improbis semper aliqui scrupus in animis haereat; R III, 26.

imprimo in: cum visa in animos || animis || imprimantur; A II, 58. — unde postea notiones rerum in animis imprimerentur; A I, 42. esse aliquid perspicui, verum illud quidem, || et || impressum in animo atque mente; A II, 34. quod in omnium animis eorum (deorum) notionem inpressisset ipsa natura; N I, 43. visum obiectum inprimet illud quidem et quasi signabit in animo suam speciem; Fa 43. quae .. in animis inprimuntur ... inchoatae intellegentiae, similiter in omnibus inprimuntur; L I, 30. f. 1. moveo; A II, 34.

includo in: intus .. in animis inclusae (cupiditates) inter se dissident atque discordant; F I, 44. f. 1. includo.

incurro in: Orpheus, id est imago eius, ut vos vultis, in animum meum saepe incurrit. quid, quod eiusdem hominis in meum aliae, aliae in tuum? N I, 107. 108.

influo in: nihil tam facile in animos teneros atque molles influere quam varios canendi sonos; L II, 38. ut in universorum animos tamquam influere possimus; O II, 31.

inlabor in: quam sensim pernicies inlapsa in civium animos malis studiis malisque doctrinis repente totas civitates everteret; L II, 39.

inrumpo in: tunc ... putes ..., si nunc aut si etiam dormientes aliquid animo videre videamur, imagines extrinsecus in animos nostros per corpus inrumpere? A II, 125.

insculpo in: sic ille in animo res insculptas habebat; A II, 2. omnibus .. innatum est et in animo quasi insculptum esse deos; N II, 12.

insero in: quae nemo probaret, nisi insitum illud in animis haberemus, ... oportere; T III, 63. habebam, inquis, in animo insitam informationem quandam dei; N I, 100. f. insum in; F I, 31. — I, 1. intrat.

insido in: facile in animo forti contra mortem habita insedit oratio; T II, 11.

insum in: aiunt hanc quasi naturalem atque insitam in animis nostris inesse notionem, ut ..; F I, 31. quodsi in ipso corpore multa voluptati praeponenda sunt ..., qui tandem in animis censes? in quibus doctissimi illi veteres inesse quiddam caeleste et divinum putaverunt; F II, 114. quae sunt extrinsecus, id est quae nec || neque || in animo insunt neque in corpore; F V, 68. quae declarant inesse in animis hominum divina quaedam; T I, 56. inest .. in animis praesagitio extrinsecus iniecta atque inclusa divinitus; D I, 66. inerant .. in utriusque nostrum animis vigilantium cogitationum vestigia; D II, 140. quare inest nescio quid et latet in animo ac sensu meo; L II, 3. vgl. IV, 1. pars; F II, 113.

lateo in: quae latet in animis hominum quaeque pars animi mens vocatur; R II, 67. f. insum in; L II, 3.

mereor de: f. I, 1. indiget; T IV, 58.

obrepo in: nullae .. imagines obrepunt in animos dormientium extrinsecus; D II, 139.

pateo ad: quae (foramina) patent ad animum a corpore; T I, 47.

pello ex: sapientia .. est una, quae maestitiam pellat ex animis; F I, 43.

perforo ab: cum rerum natura ... duo lumina ab animo ad oculos perforata nos habere voluisset; N III, 9.

pertineo ad: (si gaudes praeteritis) ad corpus pertinentibus ...; sin autem ad animum, falsum est, quod negas animi ullum esse gaudium; F II, 98. f. I, 1. cupit.

peto ab: f. 1. imbuo.

pono in: virtus, id est ... omnium .. rerum, quas in animis ponunt, una res optima; A I, 20. qui (philosophi) summum bonum, quod ultimum appello, in animo ponerent; F III, 30. his ... eos (philosophos) antepono, ... qui summum bonum in animo atque in virtute posuerunt; F III, 30. ait .. (Chrysippus) vim divinam in ratione esse positam et in universae naturae animo atque mente, ipsumque mundum deum dicit esse et eius animi fusionem universam; N I, 39.

quaero de: f. I, 1. est; F IV, 12. — ex: illud honestum, quod ex animo excelso magnificoque

quaerimus, animi efficitur, non corporis viribus; O I, 79.

redeo ad: redeo ad animum et corpus; A II, 124.

refero ad: omnia .. iucunda, quamquam sensu corporis iudicentur, ad animum referri tamen; T V, 95. quae (imagines), in Capitolium cum pervenerim || pervenerint ||, tum ad animum meum referantur; N I, 106. f. I, 1. cognoscit.

remaneo in: f. I, 1. est; T I, 82.

removeo ab: f. IV, I. seditio.

reperio in: quae (intellegentia atque ratio) nisi in animo nulla alia in natura reperiantur; Ti 50.

repono in: quorum (philosophorum) alii tantam praestantiam in bonis animi esse dicunt, ut ... externa obscurentur, alii autem haec ne bona quidem ducunt, in animo reponunt omnia; T V, 119.

signo in: nihil ita signari in animis nostris a vero posse, quod non eodem modo posset || possit || a falso; A II, 71. f. imprimo in; Fa 43.

sum de: f. IV, 3. liber de. — in: sunt et in animo praecipua quaedam et in corpore; F II, 33. esse in animo quaedam similia eorum, quae sunt in corpore; F IV, 28. quorum similia sunt prima in animis quasi virtutum igniculi et semina; F V, 18. quoniam ... omnia .. et in animo et in corpore perfecta velimus esse; F V, 37. in homine .. summa omnis animi est et in animo rationis; F V, 38. ea .. omnia, quae aut ita in animis sunt aut ita geruntur, uno nomine honesta dicuntur; F V, 60. animum ipsum —, si nihil esset in eo nisi id, ut per eum viveremus; T I, 56. animorum nulla in terris origo inveniri potest nihil enim est in animis mixtum atque concretum, aut quod ex terra natum atque fictum esse videatur, nihil ne aut umidum quidem aut flabile aut igneum; T I, 66. fr. IX, 10. est in animis omnium fere natura molle quiddam, demissum, humile, enervatum quodam modo et languidum; T II, 47. est naturale || naturabile, natura, natura fere, al. || in animis tenerum quiddam atque molle; T III, 12. praeclare nostri ... angorem ... aegritudinem nominaverunt. hoc propemodum verbo Graeci omnem animi perturbationem appellant; vocant enim *πάθος*, id est morbum, quicumque est motus in animo turbidus. nos melius; aegris enim corporibus simillima animi est aegritudo; T III, 23. quo modo .. in corpore est morbus, est aegrotatio, est vitium, sic in animo; T IV, 28 (29). atque ut in malis attingit animi naturam corporis similitudo, sic in bonis. sunt enim in corpore praecipua, valetudo, vires, ... sunt item in animo. ut enim corporis temperatio ... sanitas, sic animi dicitur, cum eius iudicia opinionesque concordant, eaque animi est virtus, quam ..; T IV, 30. sapientem ab omni concitatione animi, quam perturbationem voco, semper vacare, semper in animo eius esse placidissimam pacem; T V, 48. ut mihi est in animo facere; N II, 20. hunc .. motum in solis animis esse (Plato) ponit, ab hisque principium motus esse ductum putat; N II, 32. illa concitatio declarat vim in animis esse divinam; D I, 80. quibus (libris), ut est in animo, de fato si adiunxerimus; D II, 3. si || vides || in animis hominum regale || si || imperium sit, unius fore dominatum, consilii scilicet (ea est enim animi pars optima); R I, 60. caste iubet lex adire ad deos, animo videlicet, in quo sunt omnia; L II, 24. f. 1. imprimo. muto. perturbo; T III, 9. I, 1. indiget; T IV, 58. — sine: quae (res) aut sine animo sunt aut *non* multo secus; F V, 38. locus .. iis etiam naturis, quae sine animis sunt, suus est cuique proprius; N I, 103. f. 4. utor.

transfero ad: quam similitudinem natura ratioque ab oculis ad animum transferens: O I, 14. — in: hanc quoque iucunditatem, si vis, transfer in animum; F II, 14.

versor in: ea sunt .. maxima, quae in ipso animo atque in virtute versantur; A I, 22. quod, cuius in animo improbitas versatur, numquam sinit eum respirare, numquam asquiescere; F I, 53. haec scilicet et in inbecillo remissoque animo multa omnibus modis confusa et variata versantur, maxumeque reliquiae rerum earum moventur in animis et agitantur, de quibus vigilantes aut cogitavimus aut egimus, ut mihi temporibus illis multum in animo Marius versabatur recordanti, quam ille gravem suum casum magno animo, quam constanti tulisset; D II, 140. tum maxume et pietatem et religionem versari in animis, quom rebus divinis operam daremus; L II, 26. f. 1, 1. cernit; D II, 139.

videor in: mihi summum in animo bonum videtur, illi (Epicuro) autem in corpore, mihi in virtute, illi in voluptate; T III, 50.

elliptisch: vgl. IV, 2. pars; F II, 113.

III. **nach Adjectiven**: 1. **Genetiv**: expers: quod animi quodque rationis est expers; N II, 22.

plenus: quod plenus aër sit inmortalium animorum, in quibus tamquam insignitae notae veritatis appareant; D I, 64.

2. **Dativ**: comunis: f. I, 1. appetit; T I, 56.

facilis: f. I, 1. admiscent.

naturalis: f. I, 1. adipiscitur.

3. **Ablativ**: praeditus: neque vero (audite) mundum ipsum animo et sensibus praeditum, rotundum, ardentem, volubilem deum; N I, 18. proinde quasi bonis et fortibus et magno animo praeditis ulla sit ad rem publicam adeundi causa iustior quam ..; R I, 9.

4. **mit Präposition**: reliquus ex: quantum .. esset reliquum ex humano animo, quod deberet accedere; Ti 46.

IV. **nach Substantiven**: I. **Genetiv**: alqs: esse .. magni animi et fuisse multos etiam in vita otiosa; O I, 92.

alqd: corporis .. alia ponebant esse in toto, alia in partibus ...; animi autem, quae essent ad comprehendendam virtutem idonea; A I. 20. ergo haec animorum; A I, 21. in quibus nihil virtutis, nihil animi, nihil nervorum putant; O II, 36. f. I, I. est, T IV, 61. valent.

acerbitas: Hecubam .. putant propter animi acerbitatem quandam et rabiem fingi in canem esse conversam; T III, 63.

acies: vos ... aciem animorum nostrorum virtutis splendore praestringitis; F IV, 37. hic vir impediri etiam animi aciem aspectu oculorum arbitrabatur; T V, 114. f. I, I. cernit; C 83. — II, 1. comparo.

actio: f. cognitio.

adfectio: ex hac animorum affectione testamenta commendationesque morientium natae sunt; F III, 65. nemo est .., quin hanc affectionem animi probet atque laudet; F V, 63. quae animi affectio suum cuique tribuens .. iustitia dicitur; F V, 65. cum omnes rectae animi adfectiones virtutes appellentur; T II, 43. quod animi adfectionem lumine mentis carentem (maiores) nominaverunt amentiam eandemque dementiam; T III, 10. est innocentia adfectio talis animi, quae noceat nemini; T III, 16. quando .. virtus est adfectio animi constans conveniensque; T IV, 34. fortitudo est . adfectio animi legi summae in perpetiendis rebus obtemperans; T IV, 53. „fortitudo est ... adfectio animi in patiendo ac perferendo summae legi parens sine timore"; T IV, 53. quae est .. alia fortitudo nisi animi adfectio ... patiens? T

V, 41. [non .. mihi est vita mea utilior quam animi talis adfectio]; O III, 29. quod tum eveniet, cum ... ad primam atque optimam affectionem animi pervenerit; Ti 45.

adfectus: qualis cuiusque animi adfectus esset, talem esse hominem; T V, 47. adfectus .. animi in bono viro laudabilis; T V, 47.

adsensio: ad haec, quae visa sunt et quasi accepta sensibus, adsensionem adiungit animorum, quam esse vult ... voluntariam; A I, 40.

adsensus, inter visa vera et falsa ad animi adsensum nihil interesse; A II, 90.

aegritudo: hortata etiam est, ut me ad haec conferrem, animi aegritudo; N I, 9. f. II, 5. sum in; T III, 23.

aegrotatio: utrum quod minus noceant animi aegrotationes quam corporis, an quod corpora curari possint, animorum medicina nulla sit? T III, 4. quae omnes aegrotationes animi ex quodam metu nascuntur earum rerum, quas fugiunt et oderunt. definiunt autem animi aegrotationem opinationem vehementem de re non expetenda, tamquam valde expetenda sit; T IV, 25. 26. aegrotationes .. morbique animorum difficilius evelli posse putantur quam summa illa vitia; T IV, 32. f. I, 1. aegrotat.

aequitas: quis hanc maximi animi aequitatem in ipsa morte laudaret, si mortem malum iudicaret? T I, 97. novi .. moderationem animi tui et aequitatem; C 1.

aeternitas: Platonem ... primum .. de animorum aeternitate non solum sensisse idem, quod Pythagoram, sed rationem etiam attulisse; T I, 39. (haec) sunt .. ignorantis, cum de aeternitate animorum dicatur, de mente dici; T I, 80. f. I, 1. cadit; T I, 50.

agnitio: quae (quaestio) et ad agnitionem animi pulcherrima est et ad moderandam religionem necessaria; N I, 1.

altitudo: exercenda .. est facilitas et altitudo animi, quae dicitur; O I, 88.

ambitus: in eo (corpore) influente atque effluente animi divini ambitus inligabant; Ti 47.

amplitudo: amplitudinem animi et quasi quandam exaggerationem quam altissimam animi ... esse .. rem pulcherrimam; T II, 64.

angustiae: quae sunt tantae animi angustiae? N I, 88.

appendix: vidit ... adpendicem animi esse corpus; fr V, 96.

appetitio: appetitio animi, quae ὁρμή Graece vocatur, non ad quodvis genus vitae, sed ad quandam formam vivendi videtur data; F III, 23. ut nullo modo adpetitiones animi nec regi nec contineri queant; T IV, 22. f. II, 3. videor.

appetitus: ut ipsum per se invitaret et alliceret appetitum animi, quem ὁρμήν Graeci vocant; F V, 17. (animal) incipit ... intellegere, quam ob causam habeat eum, quem diximus, animi appetitum; F V, 24. cum appetitus ille animi aliquid ad se trahere coeperit consulto, quod sibi obsit; F V, 28. tolletur .. appetitus animi, si ..; F V, 30. primus .. appetitus ille animi tantum agit, ut salvi atque integri esse possimus; F V, 41. quoniam .. is animi appetitus a principio fuit, ut ..; F V, 44. qua (ratione) regerentur animi adpetitus, qui tum remitterentur, tum continerentur; N II, 34. f. II, 1. pello; F II, 32.

applicatio: mihi videtur ... orta amicitia adplicatione magis animi cum quodam sensu amandi quam cogitatione, quantum illa res utilitatis esset habitura; Lae 27.

ardor: an quodam animi ardore atque impetu concitati (fortes viri proelium ineunt)? F II, 60. quia corpora nostra terreno principiorum genere confecta ardore animi concalescunt; T I, 42. illa .. (sunt) ex rhetorum pompa: „ardores animorum cotesque virtutum"; T IV, 48. defervescere ... significat ardorem animi invita ratione excitatum; T IV, 78.

bona: virtus in animi bonis et in corporis cernitur et in quibusdam, quae ..; A I, 21. de animi bonis accuratius exquirebant; F IV, 17. qui (Critolaus) cum in alteram lancem animi bona imponat, in alteram corporis et externa; T V, 51. quodsi gaudere talibus bonis animi, id est virtutibus, beatum est; T V, 72. tria genera bonorum, maxuma animi, secunda corporis, externa tertia; T V, 85. f. II, 5. repono in.

celeritas: cum tanta celeritas animorum sit, tanta memoria praeteritorum futurorumque prudentia, tot artes, tantae scientiae || [tantae sc.] ||, tot inventa; C 78. f. I, 1. adipiscitur.

coetus: f. concilium.

cogitatio: f. cura. motus; N III, 71. O I, 19.

cognatio: f. II, I. commoveo; D I, 110.

cognitio: ut si ... ipsius animi, ut fecit Erillus, cognitionem amplexarentur, actionem relinquerent; F IV, 36. f. I, 1. interit; T I, 71. — II, I. commoveo; D I, 110.

commotio: tibi omnisne animi commotio videtur insania? T III, 8. ut perturbatio sit, quod πάθος ille dicit, aversa a recta ratione contra naturam animi commotio; T IV, 11. ita .. definit, ut perturbatio sit aversa a ratione contra naturam animi commotio; T IV, 47. commotiones animorum a recta ratione aversas esse vitiosas; T IV, 61.

concilium: o praeclarum diem, cum in illud divinum animorum concilium coetumque proficiscar! C 84.

concitatio: cum .. hic fervor concitatioque animi inveteravit || inveteraverit ||; T IV, 24. qui ... concitatione quadam animi aut soluto liberoque motu futura praesentiunt; D I, 34. f. II, 5. sum; T V, 48.

confisio: si fidentia, id est firma animi confisio, scientia quaedam est; T IV, 80.

conformatio: talem conformationem animi ceteri philosophi motum inanem vocant, vos autem adventum in animos et introitum imaginum dicitis; N I, 105.

conscientia: animi conscientia improbos excruciari; F II, 53. qui animi conscientiam non curet; F II, 54. si mihi eripuisses divinam animi mei conscientiam || constantiam || meis curis ... stare ... rem publicam; P 29.

constantia: si ... pluris esse contendat dulcedinem corporis ... quam gravitatem animi atque constantiam; F III, 1. f. conscientia; P 29.

contagio: f. II, 1. commoveo; D I, 110.

contentio: in omnibus officiis persequendis animi est adhibenda contentio; T II, 55. omnibus .. rebus, non solum dolori, simili contentione animi resistendum est; T II, 58. magna etiam animi contentio adhibenda est in explicando Aristotele || Aristoteli, al. ||, si leges; fr V, 29.

contractio: quod in hoc inest omnis animi contractio ex metu mortis; T I, 90. eodem .. vitio est ecfusio animi in laetitia, quo in dolore contractio; T IV, 66. contractionem animi recte fieri numquam posse, elationem posse; T IV, 67. f. II, 1. contraho; T IV, 14.

contractiuncula: aegritudo erit sublata illa maerens, morsus tamen et contractiuncula quaedam animi relinquetur || contractiunculae ... relinquentur, al. ||; T III, 83.

corpus: f. I, 1. est; T I, 20.

cruciatus: quid vero Caesarem putamus, si

divinasset ..., quo cruciatu animi vitam acturum fuisse? D II, 23.
cultura: f. II, 1. praeparo; T II, 13.
cultus: animi cultus ille erat ei quasi quidam humanitatis cibus; F V, 54.
cura: honestum .. id ... totum est positum in animi cura et cogitatione; O I, 79.
cursus: minus tardabitur cursus animorum; T I, 75. ex hoc cursu atque impetu animorum ad veram laudem atque honestatem .. pericula adeuntur; T II, 58. f. I, 1. concipiunt; T I, 72.
debilitas: f. I, 1. contemnit.
deformitas: an corporis pravitates ... habebunt aliquid offensionis, animi deformitas non habebit? L I, 51.
delectatio: philosophiae studium mihi ... sumo et ad vitae constantiam ... et ad delectationem animi; A I, 7. aut Homero delectationem animi ac voluptatem aut cuiquam docto defuisse umquam arbitramur? T V, 114 (115). quae (res) ad requietem animi delectationemque quaeruntur; L II, 2.
demissio: cadere in eundem timorem et infractionem quidem animi et demissionem; T III, 14.
depravatio: quanta illa depravatio et foeditas turpificati animi debet videri! O III, 105.
despicientia: haec animi despicientia admirabilitatem magnam facit; O II, 38.
discessus: an [quoniam] ipse animi discessus a corpore non fit sine dolore? T I, 82. f. I, 1. discedit; T I, 18.
dolor: statue contra aliquem confectum tantis animi corporisque doloribus, quanti ..; F I, 41. cum (homines) ... ob eum .. errorem et voluptatibus maximis saepe priventur et durissimis animi doloribus torqueantur; F I, 43. animi .. voluptates et dolores nasci fatemur e corporis voluptatibus et doloribus; F I, 55. quamquam .. et laetitiam nobis voluptas animi et molestiam dolor afferat; F I, 55. nec ob eam causam non multo maiores esse et voluptates et dolores animi quam corporis; F I, 55. omnis animi et voluptates et dolores ad corporis voluptates ac dolores pertinere; F II, 107. animi .. quoque dolores || dol. quoque || (sapiens) percipiet omnibus partibus maiores quam corporis; F II, 108. videsne, ut obmutuerit non sedatus corporis, sed castigatus animi dolor? T II, 50. ut eos, qui ita vixerint, ... perleviter pungat animi dolor; T III, 61. ex hoc evenit, ut in animi doloribus alii solitudines captent; T III, 63. f. I, 1. est; F II, 108. — II, 5. exstirpo ex.
dominatus: tum, cum tu es iratus, permittis illi iracundiae dominatum animi tui? R I, 59.
effusio: f. contractio; T IV, 66.
elatio: ea animi elatio ... si iustitia vacat; O I, 62. f. contractio; T IV, 67. magnitudo; O I, 64. — I, 1. exsultat. gestit.
exaggeratio: f. amplitudo.
excellentia: ut ... animi excellentia magnitudoque .. in augendis opibus ... eluceat; O I, 17. f. I, 1. excellit; F IV, 28.
excelsitas: multo magis est secundum naturam excelsitas animi et magnitudo; O III, 24.
exercitationes: senibus ... exercitationes animi etiam augendae videntur; O I, 123.
fenestrae: f. I, 1. audit.
ferocitas: perhibetur (Romulus), ut adoleverit || adul. ||, et corporis viribus et animi ferocitate tantum ceteris praestitisse, ut omnes ... aequo animo illi libenterque parerent; R II, 4.
fervor: f. concitatio; T IV, 24.
fetus: ex quo triplex ille animi fetus existet; T V, 68.
figura: f. I, 1. est; T I, 20. — II, 1. imprimo.
firmitas: nec ... sibi .. comparavit ... firmitatem animi; T V, 74. f. I, 1. timet; F I, 40.
foeditas: f. depravatio.
fuga: ut ... motus recessum quendam animi et fugam (efficiat); T IV, 15.
functio: labor est functio quaedam vel animi vel corporis gravioris operis et muneris; T II, 35.
fusio: f. II, 5. pono in; N I, 39.
gravitas: f. constantia.
iactatio: quia motus turbulenti iactationesque animorum ... rationem omnem repellentes vitae beatae nullam partem relinquunt; T V, 15.
imbecillitas: si opinionum vanitas non inbecillitatem animorum torqueret et flecteret, quocumque coepisset; L I 29. f. II, 1. effemino.
immortalitas: cum ... mecum ipse de immortalitate animorum coepi cogitare; T I, 24. maxumum .. argumentum est naturam ipsam de inmortalitate animorum tacitam iudicare; T I, 31. huius (Platonis) hanc unam sententiam de inmortalitate animorum (Panaetius) non probat; T I, 79. cum .. (Socrates) de inmortalitate animorum disputavisset; T I, 103. deinceps dicit eadem illa de inmortalitate animorum || [deinceps ... animorum] ||; L II, 68. demonstrabantur mihi .., quae Socrates supremo vitae die de inmortalitate animorum disseruisset; C 78. cuius disputationis fuit extremum fere de inmortalitate animorum; Lae 14.
impetus: vel morbo in omnes vel repentino quodam quasi vento impetu animi incitati; O I, 49. f. ardor; F II, 60. cursus; T II, 58.
impotentia: »ob scelera animique inpotentiam et superbiloquentiam«; T IV, 35. f. II, 1. adfligo.
incommoda: omnia incommoda subire vel externa vel corporis * vel etiam ipsius animi, quae vacent iustitia || iniustitia ||; O III, 28.
inductio: cedet profecto virtuti dolor et animi inductione languescet; T II, 31.
infractio: f. demissio.
insanitas: ita fit, ut sapientia sanitas sit animi, insipientia autem quasi insanitas quaedam, quae est insania eademque dementia; T III, 10.
instrumenta: quodsi quis ad ea instrumenta animi, quae natura quaeque civilibus institutis habuit, adiungendam sibi etiam doctrinam ... putavit; R III, 5.
intellegentia: f. I, 1. est; T I, 51.
intentio: quam (patientiam dolorum) saepe iam animi intentione dixi esse firmandam; T II, 65.
interitus: sin autem illa veriora, ut idem interitus sit animorum et corporum; Lae 14.
iucunditas: in qua (societate) omnia insunt, ... honestas, gloria, tranquillitas animi atque iucunditas; Lae 84.
iudicia: f. II, 5. sum in; T IV, 30.
labes: coërceat avaritiam, ceteras animi labes repellat; P 33. f. I, 1. praestat.
labor: haec aetas ... exercenda .. (est) in labore patientiaque et animi et corporis; O I, 122.
laetitia: compensabatur ... cum his omnibus animi laetitia; F II, 96.
laus: quarum (virtutum) est excellens in animorum laude praestantia; F V, 36.
liniamenta: animi .. liniamenta sunt pulchriora quam corporis; F III, 75.
locus: f. I, 1. discedit; T I, 19.
luctus: morte aut dolore corporis aut luctu animi aut offensione iudicii hominum miserias ponderamus; L II, 43.
lumen: hic tu, Africane, ostendas oportebit patriae lumen animi, ingenii consiliique tui; R VI, 12. siquidem ea (voluptas) ... omne animi lumen extingueret; C 41.

— magnitudo: quem cum eo (Democrito) conferre possumus non modo ingenii magnitudine, sed etiam animi? A II, 73. virtutis, magnitudinis animi, patientiae, fortitudinis fomentis dolor mitigari solet; F II, 95. sapientia .. et animi magnitudinem complectitur et iustitiam; F III, 25. magnitudinem animi (cognitio rerum caelestium affert) deorum opera et facta cernentibus; F IV, 11. ex quo magnitudo quoque animi exsistebat; F IV, 17. quae .. ab isdem ... de magnitudine animi, de omni honestate dicuntur; F IV, 19. quae tanta constantia, magnitudo animi ... in ullis fuit, ut sit cum maioribus nostris comparanda? T I, 2. Socrates ... adhibuit .. liberam contumaciam a magnitudine animi ductam, non a superbia; T I, 71. totam .. vim bene vivendi in animi robore ac magnitudine ... ponamus; T I, 95. fortitudini comitibusque eius, magnitudini animi, gravitati ... quo modo respondebis? T II, 32. is (dolor) fortitudinem, magnitudinem animi, patientiam se debilitaturum minatur; T V, 76. (vita beata) fortitudinem, magnitudinem animi, patientiam prosecuta; T V, 80. in qua (fortitudine) est magnitudo animi, mortis dolorisque magna contemptio; R V, 9. ex quo magnitudo animi existit humanarumque rerum contemptio; O I, 13. (honestum versatur) in animi excelsi atque invicti magnitudine ac robore; O I, 15. maxime .. ipse populus Romanus animi magnitudine excellit; O I, 61. quod in hac elatione et magnitudine animi facillime pertinacia et nimia cupiditas principatus innascitur; O I, 64. ut quisque animi magnitudine maxume excellet ‖ excellit ‖, ita maxume vult princeps omnium vel potius solus esse; O I, 64. vera .. et sapiens animi magnitudo honestum illud ... in factis positum, non in gloria iudicat; O I, 65. nec .. aliter ... declarari animi magnitudo potest; O I, 72. quo magis iis .. magnitudo est animi adhibenda; O I, 73. magnitudo animi remota ‖ a ‖ communitate coniunctioneque humana feritas sit quaedam et immanitas; O I, 157. magnitudo animi et fortitudo negat (haec esse utilia); O III, 99. ad paternam .. magnitudinem animi doctrina uberior accesserat; C 35. Cato ... de magnitudine animi, de continentia ... solet dicere; P 3. cum videat me et meos comites, fortitudinem, magnitudinem animi, patientiam; fr V, 64. magnitudo animi, patientia laborum, mortis dolorumque contemptio; fr V, 67. consolabitur eam ‖ eum ‖ magnitudo animi; fr V, 69. ſ. excellentia. excelsitas. — I, 1. excellit, O III, 96. II, 1. capio. comprimo. — 5. dispello ab.

mala: aegritudinem ... moveri fortunae et corporis incommodis, non animi malis. quid ergo? illud, quod Alcibiades dolebat, non ex animi malis vitiisque constabat? T III, 78.

mansuetudo: quas res et mansuetudo animorum consecuta et verecundia est; O II, 15.

medicina: est profecto animi medicina, philosophia; T III, 6. ſ. aegrotatio; T III, 4. — I, I. iudicat; T III, 1.

moderatio: ſ. aequitas; C I.

modus: siquidem rerum modum figere non possumus, animorum modum tenere possumus; P 25.

molestia: animi maximam aut voluptatem aut molestiam plus aut ad beatam aut ad miseram vitam afferre momenti quam eorum utrumvis, si aeque diu sit in corpore; F I, 56.

mollitia: simili .. sunt in culpa, qui officia deserunt mollitia animi; F I, 33.

morbus: de omni animi, ut ego posui, perturbatione, morbo ut Graeci volunt, explicabo; T III, 13. Peripatetici ... mediocritates vel perturbationum vel morborum animi mihi non sane probant; T III, 22. sumendum tempus est non minus in animorum morbis quam in corporum; T III, 76. dum morbis corporum comparatur morborum animi similitudo; T IV, 23. videamus, quanta sint, quae a philosophia remedia morbis animorum adhibeantur; T IV, 58. et aegritudinis et reliquorum animi morborum una sanatio est; T IV, 83. ſ. aegrotatio; T IV, 32. — I, I. cupit. iudicat; T III, 1. valent. — II, I. exedo; F I, 59.

motus: sublata .. adsensione omnem et motum animorum et actionem rerum sustulerunt; A II, 62. dubitari non potest, quin ... partes quoque et corporis et animi et earum rerum, quae sunt in utriusque motu et statu, sua caritate colantur et per se ipsae appetantur; F V, 37. in quibus (bestiis) non corporum solum, ut in suibus, sed etiam animorum aliqua ex parte motus quosdam videmus; F V, 38. cum omnis perturbatio sit animi motus vel rationis expers vel rationem aspernans vel rationi non oboediens; T III, 24. quae (perturbationes) sunt ... turbidi animorum concitatique motus; T IV, 34. utile est .. uti motu animi, qui uti ratione non potest; T IV, 55. eum motum animi dico esse inanem; N I, 106. quae .. libido, quae avaritia, quod facinus ... sine animi motu et cogitatione, id est ratione, perficitur? N III, 71. cum (Epicurei) docerent esse posse quendam animi motum voluntarium; Fa 23. similiter ad animorum motus voluntarios non est requirenda externa causa; Fa 25. quibus (philosophis) viderentur sine ullo fato esse animorum motus voluntarii; Fa 39. adplicat se (Chrysippus) ad eos (philosophos) potius, qui necessitate motus animorum liberatos volunt; Fa 39. nec .. quisquam magis .. mihi videtur ... sustulisse .. motus animi voluntarios, quam hic (Epicurus); Fa 48. omnis autem cogitatio motusque animi .. in consiliis capiendis de rebus honestis ... versabitur; O I, 19. non sine causa maiores motus animorum concitantur; O I, 73. neque .. solum corporis, ... sed multo etiam magis animi motus probandi; O I, 100. multo .. magis elaborandum est, ne animi motus a natura recedant; O I, 131. motus .. animorum duplices sunt, alteri cogitationis, alteri appetitus; O I, 132. ut perturbationes fugiamus, id est motus animi nimios rationi non optemperantes; O I, 136. alterum (est) cohibere motus animi turbatos, quos Graeci πάθη nominant; O II, 18. quibus rebus ad illum primum motum animi et amoris adhibitis; Lae 29. quid .. interest motu animi sublato non dico inter pecudem et hominem, sed inter hominem et truncum? Lae 48. post (exsistere) iram et metum et reliquos motus animi; Ti 44. ſ. iactatio. — I, 1. aegrotat. appetit; T III, 17. obtemperat. — II, I. traduco; T V, 110.

multitudo: ſ. I, 1. est; D II, 119.

munus: quod (genus humanum) sparsum in terras atque satum divino auctum sit animorum munere; L I, 24. ſ. I, I. est; T III, 15.

natura: haec est propria natura animi atque vis, T I, 54. singularis est .. quaedam natura atque vis animi seiuncta ab his usitatis notisque naturis; T I, 66. fr IX, 10. haec est propria natura animi atque vis; R VI, 28. duplex est .. vis animorum atque natura; O I, 101. ſ. I, 1. cernit; D II, 139. est; T I, 51. 65. habet; C 78. intellegit. — II, 5. sum in; T IV, 30.

notio: scientiam .. nusquam esse censebant nisi in animi notionibus atque rationibus; A I, 32. quem (deum) mente noscimus atque in animi notione tamquam in vestigio volumus reponere; N I, 37. cum talem esse deum certa notione animi praesentiamus, primum ut sit animans, deinde ut ..; N II, 45. si qui voluerit animi sui complicatam notionem evolvere; O III, 76.

numerus: ſ. II, 1. adiungo.

oblectatio: sive oblectatio quaeritur animi requiesque curarum; O II, 6.

oboedientia: f. I, 1. caret; P 35.

oculi: quibus .. oculis [animi] intueri potuit vester Plato fabricam illam tanti operis? N I, 19.

offensio: utrumque (Scipio) egit graviter, auctoritate || ac temperate || et offensione animi non acerba; Lae 77. f. I, 1. valent.

opera: ut .. in reliquis rebus multo maiora opera sunt animi quam corporis, sic ..; O II, 46. f. I, 1. fidit; O I, 81.

opiniones, origo: f. II, 5. sum in; T IV, 30. I, 66.

pabulum: est .. animorum ingeniorumque naturale quoddam quasi pabulum consideratio contemplatioque naturae; A II, 127.

pars: cum ... alia .. in parte animi cupiditatem, *in* alia rationem collocarent; A I, 39. ad altiora quaedam ... nati sumus, nec id ex animi solum partibus, in quibus inest memoria ..., coniectura ..., pudor ... — ergo haec in animis, tu autem etiam membra ipsa sensusque considera; F II, 113. quod is ... non cum ea parte animi, *in* qua inest ratio atque consilium, sed cum cupiditate, id est cum animi levissima parte, deliberat; F II, 115. qui ... nullam in eo (homine) neque animi neque corporis partem vacuam tutela reliquerunt; F IV, 36. quae corporis sunt, ea nec auctoritatem cum animi partibus comparandam et cognitionem habent faciliorem; F V, 34. animi autem et eius animi partis, quae princeps est, quaeque mens nominatur, plures sunt virtutes; F V, 36. animi .. optimam quamque partem (esse) carissimam; F V, 40. videamus animi partes, quarum est conspectus illustrior; F V, 48. vir natus ad gloriam ullam partem animi tam mollem habebit, quam non ... conroboret? T II, 41. haec (ratio) ut imperet illi parti animi, quae oboedire debet, id videndum est viro; T II, 47. si turpissime se illa pars animi geret, quam dixi esse mollem; T II, 48. huius (Ulixi) animi pars illa mollior rationi sic paruit, ut severo imperatori miles pudens; T II, 50. quid est .. se ipsum colligere nisi dissupatas animi partis rursum in suum locum cogere? T IV, 78. cum dormientibus ea pars animi, quae mentis et rationis sit particeps, sopita langueat, illa autem, in qua feritas quaedam sit, ... cum sit inmoderato obstupefacta || extumefacta, al. || potu atque pastu, exsultare eam in somno inmoderateque iactari. itaque huic omnia visa obiciuntur a mente ac ratione vacua; D I, 60. ea parte animi, quae mentis et consilii est, agitata et erecta saturataque bonarum cogitationum epulis, eaque parte animi, quae voluptate alitur, nec inopia enecta nec satietate affluenti || afluenti || ..., illa etiam tertia parte animi, in qua irarum existit ardor, sedata atque restincta; D I, 61. duabus animi temerariis partibus compressis; D I, 61. tum ei (parti animi) visa quietis occurrent tranquilla atque veracia; D I, 61. ut (patria) plurimas et maximas nostri animi, ingenii, consilii partis ipsa sibi ad utilitatem suam pigneraretur; R I, 8. sub regno .. tibi esse placet omnis animi partes, et eas regi consilio? R I, 60. vitiosas .. animi partes ut servos asperiore imperio coërceri; R III, 37. f. motus; F V, 37. — I, 1. coërcet. est; D I, 70. habet; F V, 34. imperat. — II, 5. lateo in. sum in; R I, 60.

pastus: qui est unus suavissimus pastus animorum; T V, 66.

patientia: f. labor.

perceptiones: ars .. quae potest esse, nisi quae non ex una aut || et || duabus, sed ex multis animi perceptionibus constat? A II, 22.

percursio: propter animi multarum rerum brevi tempore percursionem; T IV, 31.

perturbatio: cum .. perturbationem animi illi ex homine non tollerent; A I, 38. nec vero perturbationes animorum ... — quas Graeci πάθη appellant, poteram ego ... morbos appellare, sed non conveniret ad omnia; F III, 35. videtur mihi cadere in sapientem aegritudo. — num reliquae quoque perturbationes animi, formidines, libidines, iracundiae? T III, 7. [omnis .. perturbationes animi morbos philosophi appellant]; T III, 9. non mihi videtur omni animi perturbatione posse sapiens vacare; T IV, 8. cum de animi perturbationibus disputant; T IV, 9. omnis eius modi perturbatio animi placatione abluatur illa quidem, cum doceas ..; T IV, 60. quae (ratio) pertinet ad animi perturbationem; T IV, 65. omnibus .. ex animi perturbationibus est profecto nulla vehementior; T IV, 75. etsi .. omnis animi perturbatio gravis est nec multum differt ab amentia; T IV, 82. superioribus .. disputationibus effectum est vacare omni animi perturbatione sapientem; T V, 17. cum perturbationes animi miseriam, sedationes autem vitam efficiant beatam; T V, 43. contra .. aegritudinem et reliquas animi perturbationes satis esse videmur superiorum dierum disputationibus armati et parati; T V, 76. quartus (liber est) de reliquis animi perturbationibus; D II, 2. qua perturbatione animi ... ea demens eventura esse dicebat; D II, 114. quis ... beatiorem (quemquam putet), quam qui sit omni perturbatione animi liberatus? R I, 28. utrum perturbatione aliqua animi ... an consulto et cogitata fiat iniuria; O I, 27. hominem ... nulli .. neque homini neque perturbationi animi nec fortunae subcumbere (oportere); O I, 66. si ... ab omni animi perturbatione liber sis; O I, 67. vacandum .. omni est animi perturbatione; O I, 69. in qua (parte) honestatis ... temperantia et modestia omnisque sedatio perturbationum animi ... cernitur; O I, 93. ut adpetitus ... sint .. tranquilli atque omni animi perturbatione careant; O I, 102. f. morbus; T III, 13. 22. — I, 1. est; T III, 15. gestit. valent. — II, 5. sum in; T III, 23.

pietas: nisi vero Ennium non putamus ita totum illud audivisse: »o pietas animi,« ... ut si vigilans audiret; A II, 88.

praeceptum: f. II, 1. nosco.

praeparatio: quoniam multum potest provisio animi et praeparatio ad minuendum dolorem; T III, 30.

praestantia: qui quamvis minimam praestantiam animi omnibus bonis corporis anteire dicamus; F V, 93. ut inmortalitate vincamur ab ea natura, sic animi praestantia vinci, atque ut animi, item corporis; N I, 96. f. I, 1. excellit; O III, 96.

pravitates: siquidem pravitates animi recte vitia dicuntur; P 22.

principatus: f. I, 1. discedit; T I, 19. — II, 1. fingo; T I, 20. — provisio: f. praeparatio.

quaestio: sin id non potest nisi hac quaestione animorum explicata; T I, 23.

rabies: f. acerbitas. — ratio: f. notio; A I, 32. — receptaculum: f. II, 1. nosco.

recessus: f. fuga.

regnum: cui (menti) regnum totius animi a natura tributum est; T III, 11.

requies: f. delectatio; L II, 2.

res: maximas geri res et maximi animi ab iis, qui res publicas regant; O I, 92.

robur: f. magnitudo; T I, 95. O I, 15.

salus: f. I, 1. indiget; T IV, 58.

sanitas: sanitatem .. animorum positam in tranquillitate quadam constantiaque (maiores) censebant; T III, 9. est .. quaedam animi sanitas,

quae in insipientem etiam cadat; T IV, 30. s. II 5. sum in; T IV, 30.

securitas: nos .. beatam vitam in animi securitate et in omnium vacatione munerum ponimus; N I, 53. s. tranquillitas; O I, 69. 72.

sedatio: e physicis ... sumitur ... constantia contra metum religionis et sedatio animi; F I, 64. continet .. omnem sedationem animi humana in conspectu posita natura; T IV, 62.

sedes: viae quasi quaedam sunt ad oculos, ad auris, ad naris a sede animi perforatae; T I, 46. s. I, 1. discedit; T I, 19.

seditio: Archytas iracundiam videlicet dissidentem a ratione seditionem quandam animi vere || ab animo removendam || ducebat; R I, 60.

sententia: qui (maiores) .. iurare „ex sui animi sententia“ quemque voluerunt; A II, 146. quod EX ANIMI TUI SENTENTIA iuraris, ... id non facere periurium est; O III, 108. s. I, 1. discedit; T I, 19.

similitudines: s. I, 1. depellit.

splendor: ut sese splendore animi et vitae suae sicut speculum praebeat civibus; R II, 69.

status: intemperantia omnem animi statum inflammat, conturbat, incitat; T IV, 22. s. motus; F V, 37. — I, 1. quit.

sublatio: s. I, 1. opinatur.

summa: s. II, 5. sum in; F V, 38.

superstitio: quam multi (sunt) ... qui (somnia) contemnant eamque superstitionem inbecilli animi atque anilis putent! D II, 125.

tenuitas: s. I, 1. cadit; T I, 50.

terror: virtutibus .. omnibus sine ullo animi terrore ad cruciatum profectis; T V, 80.

timiditas: s. II, 1. debilito.

tranquillitas: Democriti .. securitas, quae est animi || animi tamquam, al. || tranquillitas, quam appellavit || appellant || εὐθυμίαν, eo separanda fuit ab hac disputatione, quia ista animi tranquillitas ea est ipsa beata vita; F V, 23. haec ille intuens ... quanta rursus animi tranquillitate humana et citeriora considerat! T V, 71. ut tranquillitas animi et securitas adsit, quae affert cum constantiam, tum etiam dignitatem; O I, 69. tranquillitas animi atque securitas (adhibenda est); O I, 72. s. iucunditas.

tumor: inveterato malo, cum tumor animi resedisset; T III, 26. quod .. vetat Chrysippus, ad recentis quasi tumores animi remedium adhibere; T IV, 63.

valetudo: ei sunt constituti quasi mala valetudine animi, sanabiles tamen, ut Socrates dicitur; T IV, 80.

viae: s. I, 1. concipiunt; T I, 72.

virtus: quae tributa est animi virtutibus tanta praestantia; F IV, 19. quae (vita) sit animi corporisque expleta virtutibus; F V, 37. ita fiet, ut animi virtus corporis virtuti anteponatur animique virtutes non voluntarias vincant virtutes voluntariae; F V, 38. s. I, 1. amat. — II. 1. antepono. — 5. sum in; T IV, 30.

vis: cognitio .. haec est una nostri, ut vim corporis animique norimus; F V, 44. ut corporis est quaedam apta figura membrorum ..., sic in animo opinionum iudiciorumque aequabilitas et constantia ... pulchritudo vocatur. itemque viribus corporis et nervis et efficacitati similes similibus quoque verbis animi vires nominantur; T IV, 31. quanta sit animi vis seiuncta a corporis sensibus; D I, 129. eas .. (res) tueor animi, non corporis viribus; C 38. s. natura. — I, 1. cernit; D II, 139. — II, 5. quaero ex.

vitium: ut, etiamsi animi vitio id eveniat, tamen in corpore immutari hominis natura videatur; F V, 35. errat in eo, quod ullum aut corporis aut fortunae vitium vitiis animi gravius existumat; O III, 26. s. mala.

voluptas: cum ... nihil homini possit melius esse quam ... perfrui .. maximis et animi et corporis voluptatibus; F I, 57. ille apud Trabeam „voluptatem animi nimiam“ laetitiam dicit eandem, quam ille Caecilianus; F II, 13. in voluptate corporis ⟨addam, si vis, „animi“ ...⟩ situm est vivere beate; F II, 89. falsum est omnis animi voluptates esse e corporis societate; F II, 106. [animo voluptas oritur propter voluptatem corporis et maior est animi voluptas quam corporis]; F II, 108. qui propter animi voluptates coli dicunt ea studia, quae dixi; F V, 50. inmoderata laetitia, quae est voluptas animi elata et gestiens; T III, 23. qui „voluptatem animi nimiam summum esse errorem“ arbitratur; T IV, 35. idem .. si ... nulla ecferatur animi inani voluptate; T V, 17. nullam .. novistis nisi profectam a corpore et redeuntem ad corpus animi voluptatem; N I, 111. qua voluptate animi nulla certe potest esse maior; C 50. s. delectatio; T V, 114. dolor; F I, 55. ✕ ✕. T II, 107. molestia. — I, 1. est; F II, 108

usus: quaero, ... cur similem animi usum in sapiente esse nolitis; F II, 115.

2. **Ablativ**: alqs: *numquam* quemquam stabili et firmo et magno animo ... effici posse, nisi constitutum sit ..; F III, 29. in illo genere sit sane Pacideianus || Pacidianus || aliquis hoc animo, ut narrat Lucilius; T IV, 48. Aiax, quo animo traditur, milies oppetere mortem quam illa perpeti maluisset; O I, 113.

miles: adduc pari animo inexercitatum militem, mulier videbitur; T II, 37.

propinqui: si propinquos habeant inbecilliore || inbecilliores || vel animo vel fortuna; Lae 70.

vir: vir ... magno animo, vere fortis, infra se omnia humana ducens; F III, 29. num .. fortem virum, num magno animo, num patientem ... potes dicere .. Philoctetam? T II, 33. vir is, quem quaerimus, non multo facilius tali animo reperietur quam civitas universa? T V, 42.

3. **mit Präpositionen**: adventus in: s. I. conformatio.

aegritudo in: proprie, ut aegrotatio in corpore, sic aegritudo in animo nomen habet non seiunctum a dolore; T III, 23. doloris ... origo .. explicanda est, id est causa efficiens aegritudinem in animo tamquam aegrotationem in corpore; T III, 23.

introitus in: s. I. conformatio.

immanitas in: istuc nihil dolere non sine magna mercede contingit inmanitatis in animo, stuporis in corpore; T III, 12.

laetitia in: „voluptas“. huic verbo omnes ... duas res subiciunt, laetitiam in animo, commotionem suavem iucunditatis in corpore; F II, 13.

liber de: evolve diligenter eius (Platonis) cum librum, qui est de animo; T I, 24.

potestas in: horum (consilii, rationis, mentis) .. potestas in totum animum esse debet; T IV, 77.

sententia de: haec sunt fere de animo sententiae; T I, 22.

V. **Umstand**: 1. **Accusativ**: satiari: »(Iovis satelles) iam satiata animos, iam duros ulta dolores;« D I, 106.

8. **Genetiv**: s. II, 2. pendeo.

3. **Ablativ**: adesse: ades .. animo et omitte timorem, Scipio; R VI, 10.

adfici: quis est, qui ... nulla animo afficiatur voluptate? F III, 37. oculi nimis || mimi, al. || arguti, quem ad modum animo affecti simus || sumus ||, loquuntur; L I, 27. cum ita sis affectus animo, ut supra dixi; O I, 66.

adipisci: finem (esse) bonorum adeptum esse omnia a || e || natura et animo et corpore et vita; A I, 19.

adire: f. II, 5. sum in; L II, 24.

administrari: quae (res) vel infirmis corporibus animo tamen administrentur; C 15.

aeger: »Medea, animo aegra || aegro ||, amore saevo saucia«; Fa 35.

antecapi: quam (anticipationem) appellat πρόληψιν Epicurus, id est anteceptam animo rei quandam informationem; N I, 43.

attendere: quis enim, cum utatur voluptate ea, ... adtendere animo, inire rationem ... potest? fr V, 81.

avere: si forte ... minus id, quod avemus animo, consequemur, ut ... oratio sibi constet; Ti 8.

audire: et vacuo animo illum (Antiochum) audiebam et magno studio; A II, 10.

caecus: Platonem quoque necesse est ... aeque caecum animo ac Phalarim fuisse; F IV, 64.

carere: regno non aequo animo carebas; T III, 26.

cernere: ut tantum modo animo rem cernat; A II, 22. quicquid .. animo cernimus, id omne oritur a sensibus; F I, 64. modo possemus eum (mundum) animantem cogitare vel potius, ut cetera oculis, sic animo hoc cernere! N III, 20. nisi animo cernerent posteritatem ad se ipsos || se || pertinere; C 82. omnes .., qui animo cernuntur et ratione intelleguntur, animantes; Ti 11.

circumspicere: circumspicite celeriter animo ..., qui sint rerum exitus consecuti; L II, 42.

cogitare: f. tractare.

cognosci: f. comprehendi; N II, 5. notari.

commutari: nihil commutantur animo et iidem abeunt, qui venerant; F IV, 7.

complecti: haec .. omnia ... complecti animo et cogitatione debemus; O I, 117. cum conplector animo, quattuor reperio causas, cur senectus misera videatur; C 15.

comprehendere: animo iam haec tenemus comprehensa, non sensibus; A II, 21. quid quisquam meminit, quod non animo comprehendit et tenet? A II, 22 conscendens navem sapiens num comprehensum animo habet atque perceptum se ex sententia navigaturum? qui potest? A II, 100. eam (sententiam) sic animo comprensam habebit, ut ea, quae sensibus; A II, 119. conprehende .. animo et propone ante oculos deum nihil aliud ... cogitantem; N I, 114. quis .. istas imagines conprehendere animo potest? quis admirari? N I, 121. quod nisi cognitum conprehensumque animis haberemus; N II, 5. quod et sensibus et animo ea, quae extra sunt, percipimus atque conprendimus; N II, 147. f. concipere; F II, 6. — I, 2. N III, 64.

concipere: nisi mihi viderer habere bene cognitam voluptatem et satis firme conceptam animo atque comprensam; F II, 6. ut ... discordia (sit) ira acerbior intimo animo || odio, al. || et corde concepta; T IV, 21. ita necesse fuit aut haec flagitia concipere animo aut susceptae philosophiae nomen amittere; N I, 66. quoniam principio rerum omnium quasi adumbratas intellegentias animo ac mente conceperit; L I, 59.

concupiscere: f. II, 1. inflammo.

coniti: quantum coniti animo potes, quantum labore contendere, ... tantum fac ut efficias; O III, 6.

conlustrare: si Etruriam, si magnam illam Graeciam conlustrare animo voluerimus; R III, 7.

consistere: mortem .. omnibus horis inpendentem timens qui poterit animo consistere? C 74.

constitui: qui (philosophus) sit ita moratus, ita animo ac vita constitutus, ut ratio postulat; T II, 11.

contrahi: in quo (malo) demitti contrahique animo rectum esse videatur; T IV, 14.

dare: huic discendi quaerendique divinae delectationi toto se animo dedissent? T V, 115.

delectari: animo .. multis modis variisque delectari licet, etiamsi non adhibeatur aspectus; T V, 111. f. I, 1. amat.

demitti: f. contrahi.

despicere: quae qui in utramque partem excelso animo magnoque despiciunt; O II, 37.

differre: quid inter Indos et Persas, Aethiopas et Syros differat corporibus, animis; D II, 96.

distinguere: an tu civem ab hoste natura || natione, fortuna || ac loco, non animo factisque distinguis? P 29.

dolere: ut .. aeque doleamus [animo], cum corpore dolemus; F I, 55. f. II, 1. exedo; F I, 59.

exanclari: »o multa dictu gravia, perpessu aspera, quae corpore exanclata atque animo pertuli!« T II, 20.

excellere: alias earum (animantium) corpore excellere, alias autem animo, non nullas valere utraque re; F IV, 28.

excubare: qui (sapiens) semper animo sic excubat, ut ei nihil inprovisum accidere possit; T IV, 37.

exire: ut ... animo aequo e vita, cum ea non placeat, tamquam e theatro exeamus; F I, 49.

exstruere: exstrue animo altitudinem excellentiamque virtutum; F V, 71.

exsulare: etiam cum manent corpore, animo tamen exulant et vagantur; R II, 7.

facere: cum pie, cum amice, cum magno animo aliquid factum cognoscimus; F V, 62. in quo .. in primis, quo quisque animo, studio, benivolentia fecerit, ponderandum est; O I, 49. quod .. viriliter animoque magno fit; O I, 94. quod eo firmiore animo facient, quia ..; O II, 45. f. I, 1. despicit. — II, 1. demitto; O III, 115.

ferre: iidem, si puer parvus occidit, aequo animo ferendum putant; T I, 93. quod ii ferunt animo iniquo, qui ..; T II, 5. cur aequo animo sibi ferendum sit; T II, 39. laudant .. eos, qui aequo animo moriantur; qui alterius mortem aequo animo ferant, eos putant vituperandos; T III, 72. qui ... mala ... ferenda .. aequo animo arbitrantur; T IV, 60. non quo aequo animo (meum casum) ferrem, sed me ipse consolabar; C 84. f. tolerare. — I, 1. contemnit; F I, 49. — II, 5. versor in; D II, 40.

fingi: is .. (vir) animo parumper et cogitatione fingatur; T V, 68. (Archytas) fingere animo iubebat tanta incitatum aliquem voluptate corporis, quanta percipi posset maxima; C 41.

frui: constituamus aliquem magnis, multis, perpetuis fruentem et animo et corpore voluptatibus; F I, 40.

geri: quae magno animo et fortiter excellenterque gesta sunt; O I, 61.

gradi: f. I, 1. fidit; T I, 110. — habere: vgl. comprehendere. notari. — imbecillus: f. IV, 2. propinqui.

intellegi: animo .. ac ratione intellegi posse .. voluptatem ... esse expetendam; F I, 31.

intueri: f. II, 1. attendo; F I, 57.

inveniri: ad inventa animo, percepta sensibus adhibitis opificum manibus omnia nos consecutos; N II, 150.

iudicare: f. I, 1. iudicat; T III, 1.

lustrare: lustremus animo non has maximas artis, ... sed ..; F II, 115. totam licet animis tamquam oculis lustrare terram mariaque omnia;

N II, 161. cum omnia ratione animoque lustraris; O I, 57.

mandare: »quo magis est aequum tumulis mandare peremptos firmo animo«; T III, 65.

mori: illud .. eius philosophi ... paene divinum, quod ... aequissimo animo se dixit mori; D I, 124. ſ. I, 1. cernit; C 83.

moveri: inertissimos homines ... videmus tamen et corpore et animo moveri semper; F V, 56. qui animis movemur et sensibus; N II, 58.

notari: urbis .. ipsius nativa praesidia quis est tam neglegens qui non habeat animo notata ac plane cognita? R II, 11.

occidere: pari animo Lacedaemonii in Thermopylis occiderunt; T I, 101.

oppeti: mors tum aequissimo animo oppetitur, cum ..; T I, 109.

otiosus: ſ. II, 1. relaxo; R I, 14.

parere: ſ. IV, 1. ferocitas.

pendere: quodsi exspectando et desiderando pendemus animis || animi ||, cruciamur, angimur; T I, 96.

percipere: cum (sapiens) maximas animo voluptates percipiat omnibusque partibus maiores quam corpore; F II, 108. ſ. comprehendere; A I, 100. N II, 147.

perferre: ſ. exanclari.

pergere: [quid ille dux Leonidas dicit? „pergite animo forti, Lacedaemonii"]; T I, 101.

perspicere: si quis mortalis possit esse, qui conligationem causarum omnium perspiciat animo; D I, 127.

philosophari: T. Albucius nonne animo aequissimo Athenis exul philosophabatur? T V, 108.

proficisci: ſ. II, 1. erigo; C 75.

provideri: naturale (genus divinandi) ... videbatur .. animo per somnum sensibus et curis vacuo provideri; D II, 27.

qualis: doce me .., unde (di) sint, ubi sint, quales sint corpore, animo, vita; N I, 65.

quietus: qui moderatione et constantia quietus animo est sibique ipse placatus; T IV, 37.

retineri: quae (studia) retenta animo, remissa temporibus, longo intervallo intermissa revocavi; T I, 1.

satiare: veniebat .. (Laelius) ad cenam, ut animo quieto satiaret desideria naturae; F II, 25.

senex: quod qui sequitur, corpore senex esse poterit, animo numquam erit; C 38.

sentire: corpore nihil nisi praesens et quod adest sentire possumus, animo autem et praeterita et futura; F I, 55.

singularis: qui ingenio atque animo singulares, num astro quoque uno? D II, 97.

succumbere: pugiles ... ingemescunt, non quod || quo || doleant animove succumbant, sed quia ... corpus intenditur; T II, 56.

summus: ut summi virtute et animo praeessent || praecesse || inbecillioribus; R I, 51.

suscipere: nemo umquam animo aut spe maiora suscipiet, qui .. non ..; Lae 102. ſ. II, 1. impedio.

tendere: ad reliqua alacri tendebamus animo sic parati, ut ..; D II, 4.

tenere: ſ. comprehendere; A II, 21. 22.

tolerare: »ferte, viri, et duros animo tolerate labores«; D II, 63.

tractare: haec tractanti animo et noctes et dies cogitanti existit illa a deo Delphis praecepta cognitio; T V, 70.

tradere: ſ. II, 1. praeparo; D I, 121.

vacare: si vacas animo neque habes aliquid, quod ..; D I, 10.

vagari: ſ. exsulare.

versari: utinam ... isto animo atque virtute in summa re publica nobiscum versari quam in municipali maluisses! L III, 36.

videre: quis animo aequo videt eum? F III, 38. nihil .. animo videre poterant, ad oculos omnia referebant; T I, 37. qui (Epicurus) res occultas et penitus abditas non modo viderit animo, sed etiam sic tractet, ut manu; N I, 49. quae si, ut animis, sic oculis videre possemus; N II, 99. (Chaldaei) oculorum fallacissimo sensu iudicant ea, quae ratione atque animo videre debebant; D II, 91. ſ. I, 1. est; T I, 62. — II, 5. inrumpo in.

vivere: is vivere animo quieto nullo modo potest; T II, 2. ut magno animo (vivamus); T V, 53. quid Alexandrum Pheraeum quo animo vixisse arbitramur? O II, 25. ſ. II, 1. erigo; F V, 71.

volutare: despicientem omnia humana ... nihil umquam nisi sempiternum et divinum animo volutare; R I, 28.

elliptiſch: sed cum istis alias, et eo quidem animo, nullum ut certamen instituam; T III, 51.

abl. comp.: nihil isto animo, nihil ita animato homine miserius ducerem; R I, 60. ſ. I, 1. adipiscitur. adripit; Ti 27. agnoscit; L I, 60. — II, 1. do; P 14.

4. **Präpoſitionen:** ab; ſ. II, 1. nosco.

ex; sive ex animo id fit sive simulate; N II, 168.

in: hoc interest, quod voluptas dicitur etiam in animo, ... non dicitur laetitia nec gaudium in corpore; F II, 13. cum .. rerum notiones in animis fiant; F III, 33. quia cuiusque partis naturae et in corpore et in animo sua quaeque vis sit; F V, 46. ut corpus, etiamsi mediocriter aegrum est, sanum non est, sic in animo ista mediocritas caret sanitate; T III, 22. in animo tantum modo cogitatione possumus morbum ab aegrotatione seiungere; T IV, 29. Cleanthes ... quattuor de causis dixit in animis hominum informatas deorum esse notiones; N II, 13. Cleanthes ... quattuor modis formatas in animis hominum putat deorum esse notiones; N III, 16. ut || † et || communis intellegentia nobis notas res efficit easque in animis nostris inchoavit; L I, 44. id in magnis animis ingeniisque plerumque contingit; O I, 74. ſ. I, 1. est; T III, 76. praestat. — II, 5. versor in; D II, 40. — IV, 1. vis; T IV, 31. vgl. IV, 3.

praeter: ſ. I, 1. appetit; F IV, 36. excellit; F IV, 28. percipit; T I, 47. — II, 1. do; R VI, 17.

pro: ſ. I, 1 fruitur; Lae 45.

annalis, das Jahr betreffend, subst. Jahrbücher: A. lex: »aevitatem annali lege servanto«; L III, 9.

B, I. possunt: ſ. II. efficio.

II, 1. comburo: negemus omnia, comburamus annales; D I, 33.

efficio, lego: posse ex iis (formis litterarum) in terram excussis annales Ennii, ut deinceps legi possint, effici; N II, 93.

persequor: qui diligentissime persecuti sunt temporum annales; R II, 29.

2. consigno in: quem (diem) apud Ennium et in maximis annalibus consignatum videmus; R I, 25.

exsto in: quod extat in annalibus; D I, 51.

habeo in: quid, quod in annalibus habemus Veienti bello ... Veientem quendam ... perfugisse? D I, 100.

sum in: quod (somnium) in nostri || numerum || Fabii Pictoris Graecis annalibus eius modi est, ut ..; D I, 43.

III. auctoritas: neque vero satis id annalium publicorum auctoritate declaratum videmus; R II, 28.

monumenta: ut .. nos ex annalium monimentis testes excitamus eos, quorum ..., sic ..;

F II, 67. unde .. facilius quam ex annalium monumentis aut bellicae || bellica || res aut omnis rei pub. disciplina cognoscitur? fr V, 26.

IV, 1. investigari: id quod Graecorum investigatur annalibus; R II, 18.

abl. comp., 2. post: post annalis pontificum maximorum, quibus nihil potest esse ieiunius || iniucundius, al. ||, si .. ad Fabium ... venias; L I, 6.

ann— f. **adn—**

anniversarius, jährlich wiederkehrend: ludi: quae (virgines) Romam ludorum gratia venissent, quos tum primum anniversarios in circo facere instituisset; R II, 12.

vicissitudines: impetum caeli ... moveri ... constantissime conficientem vicissitudines anniversarias cum summa salute et conservatione rerum omnium; N II, 97.

annona, Getreide, Getreidepreis: I. est: si Epicuri de voluptate liber rosus esset, putarem annonam in macello cariorem fore; D II, 59.

II. caritas: in Rhodiorum inopia et fame summaque annonae caritate; O III, 50. sitne boni viri in maxima caritate annonae familiam non alere; O III, 89.

curatores: »sunto .. aediles curatores urbis, annonae ludorumque sollemnium«; L III, 7.

annus, Jahr: I. Subject: amplectitur: horum annorum, quos in fastis habemus, magnus XIIDCCCCLIV amplectitur; fr V, 35.

cedunt: horae quidem cedunt et dies et menses et anni; C 69.

consequitur: tertius est annus x viralis consecutus; R II, 62. cuius (avi) a morte tertius hic et tricesimus annus est, sed memoriam illius viri omnes excipient anni consequentes; C 19.

determinat: »nunc ea ... omnia fixa tuus glomerans determinat annus;« D I, 19.

est: Ceos ... coniecturam .. capere, ... salubrisne an pestilens annus futurus sit; D I, 130. quam multi anni sunt, cum bella a proconsulibus et a propraetoribus administrantur, qui auspicia non habent! D II, 76. nondum centum et decem anni sunt, cum de pecuniis repetundis a L. Pisone lata lex est; O II, 75. f. consequitur; C 19.

excipiunt: f. consequitur; C 19.

exit: quinto .. anno exeunte; D I, 53.

glomerat: f. determinat.

intercedunt: nisi multa annorum intercesserint milia; F II, 102.

intersunt: »eumdem magistratum, ni interfuerint decem anni, ne quis capito«; L III, 9. haec ille (Appius Claudius) egit septimo decimo anno || septemdecim annis || post alterum consulatum, cum inter duos consulatus anni decem interfuissent; C 16. cuius (M. Valerii Corvini) inter primum et sextum consulatum sex et quadraginta anni interfuerunt; C 60.

potest: f. vertitur; R VI, 24.

tenet: tria milia annorum magnum annum tenere; N fr 5.

vertitur: quae (stella) anno fere vertente signiferum lustrat orbem; N II, 53. praesertim cum apud eos ipsos ... nemo unius anni memoriam consequi possit. homines enim populariter annum tantum modo solis, id est unius astri, reditu metiuntur; cum autem ad idem ... cuncta astra redierint ..., tum ille vere vertens annus appellari potest; in quo vix dicere audeo quam multa hominum saecula teneantur; R VI, 24.

II. nach Verben: 1. absolvo: f. compleo; Ti 33.

ago: qui minus gravis esset iis senectus, si octingentesimum annum agerent quam si || quam || octogesimum? C 4. quartum ago annum et octogesimum; C 32.

amplector: f. I. amplectitur.

appello: f. I. vertitur; R VI, 24.

auguror: qui (Calchas) ex passerum numero belli Troiani annos auguratus est; D I, 72. quod apud Homerum Calchantem dixisti ex passerum numero belli Troiani annos auguratum; D II, 63.

compleo: cuius (Isocratis) magister Leontinus Gorgias centum et septem complevit annos; C 13. absoluto perfectoque numero temporis absolutum annum perfectumque tum compleri denique, cum ..; Ti 33.

comprehendo, contineo: qui quadringenta septuaginta milia annorum, ut ipsi dicunt, monumentis conprehensa continent; D I, 36.

conficio: quasi vero quisquam ita nonaginta annos velit vivere, ut, cum sexaginta confecerit, reliquos dormiat; T I, 92.

dinumero: ex quo intellegi regiis annis dinumeratis potest anno fere centesimo et quadragesimo post mortem Numae primum Italiam Pythagoram attigisse; R II, 29.

efficio: quarum (stellarum) ex disparibus motionibus magnum annum mathematici nominaverunt, qui tum efficitur, cum ... est facta conversio; N II, 51.

exanclo: »quot avis taetro mactatas dente videtis, tot nos ad Troiam belli exanclabimus annos«; D II, 64.

expleo: tum signis omnibus ad principium stellisque revocatis expletum annum habeto; cuius quidem anni nondum vicesimam partem scito esse conversam; R VI, 24.

finio: ab hominum genere finitus est dies, mensis, annus; N II, 153.

genero: nox .. et dies ad hunc modum ... generata .. unum circumitum orbis efficit ..., annus, ubi sol suum totum confecit et peragravit orbem; Ti 32.

metior: f. I. vertitur; R VI, 24.

pono: quod aiunt quadringenta septuaginta milia annorum in periclitandis experiundisque pueris, quicumque essent nati, Babylonios posuisse, fallunt; D II, 97.

perficio: f. compleo; Ti 33.

praetereo: quia consumit aetas temporum spatia annisque praeteritis insaturabiliter expletur; N II, 64. iis .. regiis quadraginta annis et ducentis paulo cum interregnis fere amplius praeteritis; R II, 52.

teneo: f. I. tenet.

video: quod (canorum in voce) equidem adhuc non amisi, et videtis annos; C 28.

2. sum: videsne .. minus quadringentorum annorum esse hanc urbem, ut sine regibus sit? R I, 58.

3. tribuo: idem (Zeno) astris hoc idem tribuit, tum annis, mensibus annorumque mutationibus; N I, 36.

4. incurro in: incurret etiam in illum * et || illum || memorabilem annum suum; L I, 8.

perduco ad: M. .. Valerium Corvinum || Corvum || accepimus ad centesimum annum (agri colendi studia) perduxisse; C 60.

pervenio ad: ad septuagesimum (annum Cyrus) pervenit, cum quadraginta natus annos regnare coepisset; D I, 46.

subrogo in: in annum posterum decemviros alios subrogaverunt; R II, 61.

teneo in: f. I. vertitur; R VI, 24.

III. nach Adjectiv (natus: f. V, 1): similis: quid simile habet passer annis? D II, 65.

IV. **nach Substantiven:** accessio: quid igitur hunc (Scipionem) paucorum annorum accessio iuvare potuisset? Lae 11.

aetas: haec quadringentorum annorum aetas ut urbis et civitatis num valde longa est? R I, 58.

auguratio: quae tandem ista auguratio est ex passeribus annorum potius quam aut mensuum ‖ mensium, mensum ‖ aut dierum? D II, 65.

compositio: quas (ferias) conpositio anni conferre debet ad perfectionem operum rusticorum; L II, 29.

conversiones: dies noctesque oculis cognitae, tum mensum annorumque conversiones .. numerum machinatae sunt; Ti 52.

memoria: solus (App. Claudius augur) multorum annorum memoria non decantandi augurii, sed divinandi tenuit disciplinam; D I, 105. f. I. vertitur; R VI, 24.

mensis: hunc Aegyptii Theuth appellant, eodemque nomine anni primus mensis apud eos vocatur; N III, 56. mensem, credo, extremum anni, ut veteres Februarium, sic hic Decembrem sequebatur; L II, 54.

milia: si ad decem milia annorum gentem aliquam urbe nostra potituram putem; T I, 90. f. I. amplectitur. intercedunt. tenet. II, 1. comprehendo. pono. V, 2. ante; T I, 9.

mutationes: f. II, 3.

pars: quae (gloria) pertinere vix ad unius anni partem exiguam potest; R VI, 25. f. II, 1. expleo.

possessiones: quod ... quinquaginta annorum possessiones moveri non nimis aequum putabat; O II, 81.

tempus: neque ea uno tempore anni (natura gignit); N II, 131. cum id (pallium) esse aptum ad omne anni tempus ‖ ad o. a. t. aptum ‖ diceret; N III, 83. cum † tempore ‖ temporum ‖ anni tempestatumque ‖ tempestatum atque ‖ caeli conversiones commutationesque tantae fiant accessu stellarum et recessu; D II, 89. quod erat hibernum tempus anni; R I, 18. quom licet pluris dies abesse, praesertim hoc tempore anni; L II, 3.

V. **Umstand:** 1. **Accusativ:** abhinc: qui (Demosthenes) abhinc annos prope trecentos fuit; D II, 118.

natus: duodequadraginta annos tyrannus Syracusanorum fuit Dionysius, cum quinque et viginti natus annos dominatum occupavisset; T V, 57. cum ego quinque et sexaginta annos natus legem Voconiam magna voce ... suasi ‖ suasissem ‖; C 14. annos septuaginta natus ⟨tot enim vixit Ennius⟩ ita ferebat duo .·. . ouera ..., ut ..; C 14. audire te arbitror, Scipio, hospes tuus avitus Masinissa quae faciat hodie nonaginta natus annos; C 34.

post: C. Marius cum ... iam septimum annum post praeturam iaceret; O III, 79.

zum Satz: ibi permultos ‖ per multos ‖ annos admirabili quadam laude provinciae praefuit; A II, 1. et pro quaestore aliquot annos et in ipso bello (philosophiae deditus fuit); A II, 4. qui (Heraclitus) et Clitomachum multos annos et Philonem audierat; A II, 11. ipse Carneades diu tenuit; nam nonaginta vixit annos; A II, 16. iam Clitomacho Philo vester operam multos annos dedit; A II, 17. cum (Antiochus) annos multos alia sensisset; A II, 63. quam (veri et falsi notam) multos annos esse negitavisset; A II, 69. quod multos annos tenuisset Zenonique magistro credidisset; A II, 71. qui (Diodotus) mecum vivit tot annos; A II, 115. iam decimum annum (Philoctetes) in spelunca iacet; F II, 94. qui iucunde vixerit annos decem; F IV, 30. quod .. Staseam Neapolitanum multos annos habueris apud te; F V, 8. tardius ingrediuntur, ut ii, qui ferro vincti multos annos fuerunt; T I, 75. qui (viri) complures annos doloribus podagrae crucientur maximis; T II, 45. plurimos .. annos in philosophia consumpsi nec (dolorem) ferre possum; T II, 60. qui (Appius) caecus annos multos fuit; T V, 112. Diodotus Stoicus caecus multos annos nostrae domi vixit; T V, 113. duodequadraginta annos Dionysius tyrannus fuit opulentissumae et beatissumae civitatis; N III, 81. ex triplici adpetitione solis triginta annos Cyrum regnaturum esse portendi; D I, 46. »multos annos (fax) latuit«; D I, 67. ii (Procles et Eurysthenes) nec totidem annos vixerunt; anno enim Procli vita brevior fuit; D II, 91 (90). morietur Epicurus, cum duo et septuaginta annos vixerit, archonte Pytharato; Fa 19. nec tantum Karthago habuisset opum sescentos fere annos sine consiliis et disciplina; R I, fr 3. Romulus cum septem et triginta regnavisset annos; R II, 17. sic ille cum undequadraginta annos summa in pace concordiaque regnavissent; R II, 27. quartum iam annum regnante Lucio Tarquinio Superbo Sybarim et Crotonem ... Pythagoras venisse reperitur; R II, 28. ita cum tres et viginti regnavisset annos, (Ancus Marcius) est mortuus; R II, 33. eundem (Tarquinium) ... mortuum .. esse, cum duodequadraginta regnavisset annos; R II, 36. illa praeclara constitutio Romuli cum ducentos annos et viginti fere firma mansisset *; R II, 53. cum (Pericles) iam suae civitati maxima auctoritate plurimos annos domi et belli praefuisset; R IV, 11. te ... annum iam audientem Cratippum, idque Athenis; O I, 1. cum eius (Arati) civitas quinquaginta annos a tyrannis teneretur; O II, 81. nemo .. est tam senex, qui se annum non putet posse vivere; C 24. qui (L. Metellus) ... viginti et duos annos ei sacerdotio praefuit; C 30. qui (Arganthonius) octoginta regnavit ‖ regnaverat ‖ annos, centum viginti vixit ‖ vixerat ‖; C 69. quos (pastores) patres multos annos esse duxerunt ‖ duxerint, dixerunt ‖; Lae 70. f. natus; T V, 57. II, 1. conficio. — in quam (Mesopotamiam Euphrates) quot annos quasi novos agros invehit; N II, 130.

2. **Ablativ:** ante: qui (C. Flaminius) legem agrariam aliquot annis ante secundum Punicum bellum tribunus plebis tulerit invito senatu; A II, 13. annis fere DX post Romam conditam Livius fabulam dedit C. Claudio, Caeci filio, M. Tuditano consulibus anno ante natum Ennium; T I, 3. anno ante me censorem (avus) mortuus est, novem annis post meum consulatum; C 19. — necesse est .. miseros esse eos, qui centum milibus annorum ante occiderunt; T I, 9. quod (templum) multis ante annis erat bello Ligustico a Q. Maximo dedicatum; N II, 61. ut, si quis M. Marcellum illum ... multis annis ante dixisset naufragio esse periturum, divinasset profecto; D II, 14. neque necesse fuisse Cypselum regnare Corinthi, quamquam id millensimo ante anno Apollinis oraculo editum esset; Fa 13. aliquot ante annis ... inita ratio est, ut ..; R II, 61. agrum multis annis aut etiam saeculis ante possessum; O II, 79. quas (aedes) ab eodem (C. Sergio) ipse (M. Marius) paucis ante annis emerat; O III, 67. nihil Sex. Aelius tale, nihil multis annis ante Ti. Coruncanius, nihil modo P. Crassus; C 27. (Themistocles) fecit idem, quod xx ‖ viginti ‖ annis ante apud nos fecerat Coriolanus; Lae 42. f. 3. ante. — ille, cum legatus noster esset anno ferre ante, quam consul est declaratus; R I, 23. ex quo intellegi potest permultis annis ante Homerum fuisse quam Romulum; R II, 19. qui (Livius) cum sex annis ante, quam ego natus sum, fabulam docuisset Centone Tuditanoque consulibus; C 50. ut memini

Catonem anno ante, quam est mortuus, mecum ... disserere; Lae 11.

anteponere: Homerum .., qui minimum dicunt, Lycurgi aetati triginta annis anteponunt fere; R II, 18.

antiquior: aliquot annis antiquior Romulus et Remus; D II, 80. * *quinque et* sexaginta annis antiquior; R II, 42.

brevior: s. I. zum Satz; D II, 91.

expleri: s. II, 1. praetereo; N II, 64.

minor: te, hominem amicissimum ... et aliquot annis minorem natu, non dubitabo monere; A II, 61.

post: L. Verginius ... sexagesimo anno post libertatem receptam virginem filiam ... occidit; F II, 66. multis annis post Romulum Prisco regnante Tarquinio quis veterum scriptorum non loquitur, quae sit ... facta discriptio? D I, 31. qui (Ennius) ut scribit, anno trecentesimo quinquagesimo || quinq. CCC, al. || fere post Romam conditam »Nonis Iunis soli luna obstitit et nox;« R I, 25. dictator .. est institutus decem fere annis post primos consules; R II, 56. illam legem quarto circiter et quinquagesimo anno post primos consules ... tulerunt; R II, 60. anno .. undevicensimo || undevicesimo || post eius (Ennii) mortem hi consules, T. Flamininus et M'. Acilius, facti sunt; C 14. s. ante; T I, 3. C 19. — haec Antiochus fere et Alexandreae tum et multis annis post multo etiam adseverantius; A II, 61. qui nondum, ea || ea, || quae multis post annis tractari coepta sunt, physica didicissent; T I, 29. † vadit enim || vadit || in eundem carcerem atque in eundem paucis post annis scyphum Socrates; T I, 97. si aliquot annis post idem ille liber captivis missus esset; T III, 54. qui (homunculus) multis annis post fuit; T V, 64. anno post Paulus paruit (auspiciis); D II, 71. cuius (caeli) omnem ornatum et descriptionem sumptam ab Eudoxo multis annis post ... versibus Aratum extulisse; R I, 22. quem in locum multis post annis rex Ancus coloniam deduxit; R II, 5. idem (P. Sulla) sexto tricensimo anno post a sceleratiore hasta non recessit; O II, 29. si quis ... annis aliquot post inciderit in eundem morbum; O III, 92. quod idem multis annis post C. Mancinus; O III, 109. anno .. post (Q. Maximus) consul primum fuerat, quam ego natus sum, cumque eo quartum consule adulescentulus miles ad Capuam profectus sum quintoque anno post ad Tarentum; C 10. — centum et octo annis postquam Lycurgus leges scribere instituit, prima posita est Olympias; R II, 18. ut ... L. Flamininum e senatu eicerem septem annis post, quam consul fuisset; C 42. s. C 10.

postea: annis postea XX ... levis aestumatio pecudum in multa lege C. Iulii P. Papirii consulum constituta est; R II, 60. — triginta annis vixisse Panaetium, posteaquam illos libros edidisset; O III, 8.

saturare: Saturnus .. est appellatus, quod saturaretur annis; N II, 64. Saturnus, quia se saturat annis; N III, 62.

zum Satz: qui (P. Valerius) exactis regibus primo anno consul fuit; A II, 13. ut anno proximo P. Scaevola tribunus plebis ferret ad plebem, vellentne ..; F II, 54. ob eius .. mulieris memoriam primo anno et vir et pater eius consul est factus; F II, 66. quod paucis annis magna accessio facta esset; T III, 69. quo quidem anno P. Africanus sol alter extinctus est; N II, 14. ea (stella) ... XXX fere annis cursum suum conficit; N II, 52. ea .. (stella) eundem XII signorum orbem annis XII conficit; N II, 52. ea (stella Veneris) cursum anno conficit; N II, 53. ergo his annis quadringentis Romae rex erat? R I, 58. qui (Romulus) ab hoc tempore anno sescentesimo rex erat; R I, 58. Romuli .. aetatem minus his sescentis annis ... fuisse cernimus; R II, 18. si ... Roma condita est secundo anno Olympiadis septumae; R II, 18. quo .. ille mor*tuus, eodem est anno* na*tus* Simoni*des*; R II, 20. id ... sexto decimo fere anno ... (populus) consecutus est; R II, 57. quid? cum decemviri Romae sine provocatione fuerunt tertio illo anno? R III, 44. ad militiam euntibus dari solitos esse custodes, a quibus primo anno regantur; R IV, 3. qnos (honores) cunctis suffragiis adepti sumus nostro quidem anno; O II, 59. plura brevi tempore eversa quam multis annis stante re publica scripsimus; O III, 4. *quod* Agamemnon, cum devovisset Dianae, quod in suo regno pulcherrimum natum esset illo anno, immolavit Iphigeniam, qua nihil erat eo quidem anno natum pulchrius; O III, 95. qui (Plato) uno et octogesimo anno scribens est mortuus; C 13. qui (Isocrates) eum librum, qui Panathenaicus inscribitur, quarto et nonagesimo || non. quarto || anno scripsisse se dicit; C 13. s. I. intersunt. II, 1. dinumero.

3. **Präpositionen**: ad: quo modo se hoc habiturum sit corpus, non dico ad annum, sed ad vesperum; F II, 92. num igitur, si (avus) ad centesimum annum vixisset, senectutis eum suae paeniteret? C 19. s. IV. milia.

ante: Themistocles .. aliquot ante annos || annis || cum in epulis recusaret lyram, est habitus indoctior; T I, 4.

in: solis defectiones itemque lunae praedicuntur in multos annos ab iis, qui ..; D II, 17. — (sol) binas in singulis annis reversiones ab extremo contrarias facit; N II, 102.

post: eum (Antiochum) secum et quaestor habuit et post aliquot annos imperator; A II, 4. si haec post trecentos et quinquaginta fere annos eventura putaret; T I, 90.

annuus, ein Jahr dauernd, jährlich: anfractus: »itaque || idque || ut ita cadat in annuis anfractibus, descriptum esto;« L II, 19.

consules: tum annui consules; R I, 62.

conversio: circumitus .. solis orbium V et LX et CCC ... conversionem conficiunt annuam; N II, 49.

cursus: saecla nunc dico non ea, quae dierum noctiumque numero annuis cursibus conficiuntur; N I, 21. sol duabus unius orbis ultimis partibus definiens motum cursus annuos conficit; N I, 87. ium solis annuos cursus spatiis menstruis luna consequitur; N II, 50. »id .. ne committi possit, ad eam rem, rationem || ratione || cursus annuos sacerdotes finiunto«; L II, 20.

magistratus: »reliqui magistratus annui sunto || [reliqui ... sunto] || ;« L III, 7.

potestas: uti consules potestatem haberent tempore dumtaxat annuam, genere ipso ac iure regiam; R II, 56.

tempus: minui .. tempus et, quod erat infinitum, annuum feci; L III, 18.

varietates: idem (aër) annuas frigorum et calorum facit varietates; N II, 101.

anquiro, suchen, untersuchen, forschen: I. indirecte Frage: cui nihil est necesse nisi, ubi sit illud, quod veri simillimum videatur, anquirere; T IV, 47. qui (Plato) ... in Legum .. libris, quid sit omnino deus, anquiri oportere non censeat; N I, 30. in qua (contentione), quid valeat id, quod fieri possit, anquiritur; Fa 17. tum .. aut anquirunt aut consultant, ... ad opes, ad potentiam ... conducat id necne; O I, 9.

II. alqm: qui (homo) et se ipse diligit et alte-

rum anquirit || deligat ... anquirat ||, cnius ..; Lae 81. is pati non possit, ut non anquirat aliquem, apud quem ..; Lae 87. semper aliqui an quirendi || an requirendi, al. || sunt, quos diligamus et a quibus diligamur; Lae 102.

alqd: generi animantium omni est a natura tributum, ut ... omnia, .. quae sint ad vivendum necessaria, anquirat et paret, ut pastum, ut latibula, ut alia generis eiusdem; O I, 11. hominis .. mens ... semper aliquid aut anquirit aut agit; O I, 105. qui semper aliquid anquirunt, quod spectet ... ad bene ... vivendum; O II, 6. cum tot signis eadem natura declaret, quid velit, anquirat, desideret; Lae 88. omnia .. duo ad cohaerendum tertium aliquid anquirunt et quasi nodum vinculumque desiderant; Ti 13. — peregrini ... officium est ... nihil de alio anquirere minimeque esse in aliena re publica curiosum; O I, 125.

actionem, agitationem: ad hanc confirmandam opinionem anquirit animus et formam et vitae actionem mentisque agitationem in deo; N I, 45.

caelestia, al.: studiose .. ab iis siderum magnitudines, intervalla, cursus anquirebantur et cuncta caelestia; T V, 10.

formam: s. actionem.

honestatem: quam (honestatem) unam natura maxime anquirit; T III, 3.

latibula, pastum: s. alqd; O I, 11.

terminum: »amore mortis terminum anquirens mali«; T II, 25.

ansa, Handhabe, Anhaltspunkt: quo plures (amicus) det sibi tamquam ansas ad reprehendendum; Lae 59.

anser, Gans: quae (animalia) .. altiora sunt, ut anseres, ut cygni, ut grues, ut cameli; N II, 123 (122).

ante, vor, voran, vorher, früher, bevor: A. **Präposition: 1. Raum: 1. nach Verben:** abicio: ante pedes Pythi pisces abiciebantur; O III, 58.

constituo: velut iste chorus virtutum in eculeum impositus imagines constituit ante oculos cum amplissima dignitate; T V, 13.

curro: vincare .. necesse est; an non intellegis quattuor ante te cucurrisse? D II, 144.

iaceo: si (Caesar) divinasset fore ut ... in curia Pompeia ante ipsius Pompeii simulacrum ... trucidatus ita iaceret, ut ..; D II, 23.

labor: eorum || eos || (deorum) qui prope copulentur contrariaque regione et pone quos aut ante labantur; Ti 37.

pono: qui ... de rebus ante oculos positis vulgari sermone disputant; A I, 5. ponite ante oculos unum quemque veterum || [regum] ||; P 11. vgl. II, 1.

propono: propone ante oculos deum nihil aliud ... cogitantem; N I, 114.

sum: cum ... haec, quae videntur ante oculos esse, magis putem quaerenda; R I, 31. quid censes, nisi quod est ante oculos? R I, 56. id quod ante oculos ex iis est, quae dicta sunt; L I, 48. quae ante oculos sunt, ea potius adtingam; L II, 41. loquimur de iis amicis, qui ante oculos sunt; Lae 38. ut esset posteris ante os documentum Persarum sceleris sempiternum; R III, 15. cum alii saepe, quod ante pedes esset, non viderent; T V, 114. »quod est ante pedes, nemo spectat, caeli scrutantur plagas«; D II, 30. R I, 30.

versor: mihi vir optimus ..., A. Torquatus, versatur ante oculos; F II, 72. Lucullus mihi versatur ante oculos; F III, 8. quod ... semper iis (improbis) ante oculos iudicia et supplicia versentur; R III, 26. nec mihi soli (virtus illius viri) versatur ante oculos, ... sed etiam posteris erit clara; Lae 102.

elliptisch: cumbarum ante oculos multitudo; O III, 58.

2. **zum Satz:** ab iis (piscatoribus) petivit, ut ante suos hortulos postridie piscarentur; O III, 58. tum (Sulla) ante oppidum Nolam florentissuma || fortissuma || Samnitium castra cepit; D I, 72. cum ille (Sulla) in agro Nolano inmolaret ante praetorium; D I, 72. ante senatum tua sica deprehensa est; P 31. et ipse (C. Flaminius) et equus eius ante signum Iovis Statoris sine causa repente concidit; D I, 77. cur temperantiae prudentiaeque specimen ante simulacrum Vestae pontifex maximus est Q. Scaevola trucidatus? N III, 80.

II. **Rang:** 1. pono: »noenum || non enim || rumores ponebat ante salutem«; O I, 84. C 10.

2. **zum Satz:** »ut me hodie ante omnes comicos stultos senes versaris atque inlusseris || elusseris || lautissume«; Lae 99.

III. **Zeit:** 1. **Pronomina:** in quibus (rebus) omnes ante eum philosophi occupati fuerunt; A I, 15. quam multos (annos) ante hunc (Dionysium) in ipso Graeciae flore Pisistratus (tyrannus fuit)! N III, 82. etiam ante hos Amphiaraus et Tiresias; D I, 88. hic (L. Flamininus) Tito fratre suo censore, qui proximus ante me fuerat, elapsus est; C 42. anno ante me censorem (avus) mortuus est, novem annis post meum consulatum; C 19. vixerat M'. Curius cum P. Decio, qui quinquennio ante eum consulem se ... devoverat; C 43. — siquidem Homerus fuit et Hesiodus ante Romam conditam; T I, 3.

2. **Eigennamen:** quae (res) ad confessionem ignorationis adduxerant Socratem et iam ante Socratem Democritum, Anaxagoram, Empedoclem; A I, 44. horum neutrum ante Zenonem magno opere defensum est; A II, 113. nec quisquam ante Marium solutus dicitur esse sectus. cur ergo postea alii? T II, 53. maioribus nostris hoc ita visum intellego multis saeculis ante Socratem; T III, 8. Livius fabulam dedit ... anno ante natum Ennium; T I, 3.

3. **Gattungsnamen:** ante Laelii aetatem et Scipionis non reperio quos appellare possim nominatim; T IV, 5. Themistocles .. aliquot ante annos || annis || cum in epulis recusaret lyram, est habitus indoctior; T I, 4. qui (C. Flaminius) legem agrariam aliquot annis ante secundum Punicum bellum tribunus plebis tulerit invito senatu; A II, 13. multa ante Marsicum bellum a Sisenna collecta attulisti; D II, 54. ante .. Marsicum bellum quod clipeos Lanuvii ... mures rosissent; D II, 59. ne in Africam ante brumam transmitteret; D II, 52. Lacedaemoniis paulo ante Leuctricam calamitatem quae significatio facta est! D I, 74. quam (legationem) ante censuram obiit; A II, 5. quam .. (iuris cognitionem) ante hanc confusionem temporum in possessione sua principes retinuerunt; O II, 65. cum (Appius Claudius) ... censor .. ante superiorem consulatum fuisset; C 16. ut ... id ante diem certam in suum quidque fanum referret; N III, 84. ut ea, quae ante explanationem tenebamus, relinquamus; F IV, 41. quae (partes) ante interitum iunctione || coniunctione || aliqua tenebantur; T I, 71. quod paulo ante interitum Caesaris contigit; D I, 119. qui (Alcibiades) paulo ante interitum visus est in somnis amicae esse amictus amiculo; D II, 143. quibus hoc ante hanc legem virtutis causa tributum est; L II, 58.

cur ante lucem galli canant; D II, 57. ante lucem .. iussit efferri; L II, 66. ante nostram memoriam .. mos ipse patrius praestantes viros adhibebat; R V, 1. cum ante meridiem dictioni operam dedissemus; T II, 9. illud quidem ante meridiem, hoc eodem tempore; T II, 67. qui (Scipio) ... perpaucis ante mortem diebus .. triduum disseruit de re publica; Lae 14. quod erat XXXVIIII ante primam Olympiadem condita; R II, 42. ut nihil pertinuit ad nos ante ortum, sic nihil post mortem pertinebit; T I, 91. si luna paulo ante solis ortum defecisset in signo Leonis; D I, 121. cervae .. paulo ante partum perpurgant se quadam herbula, quae seselis dicitur; N II, 127. neque ante philosophiam patefactam ... hac de re communis vita dubitavit; D I, 86. stellae aureae ... Delphis positae ... paulo ante Leuctricam pugnam deciderunt; D I, 75. multa ante Lacedaemoniorum malam pugnam in Leuctricis || Leuctris || a Callisthene commemorata dixisti; D II, 54. apud Troglodytas ... ante solstitium (Canicula exoritur); D II, 93. illud .. mihi ante hoc tempus numquam in mentem venit a te requirere; A I, 3. quae mihi facultas ... ante hoc tempus numquam est data; F I, 72. ante tempus mori miserum esse. quod tandem tempus? naturaene? T I, 93. qui (Scipio) factus consul || [consul] || est bis, primum ante tempus, iterum sibi suo tempore, rei publicae paene sero; Lae 11. non multo ante urbem captam exaudita vox est a luco Vestae; D I, 101. cuius (Lycurgi) temporibus Homerus etiam fuisse ante hanc urbem conditam traditur; T V, 7.

B. **Adverb: a. absolut: I. allein: 1. Raum:** si aut manibus ingrediatur quis aut non ante sed retro; F V, 35.

praelabor: quem propter (Arietem) »Pisces, quorum alter paulum praelabitur ante«; N II, 111.

sum: tunc ... putes ... innumerabilis supra infra, dextra sinistra, ante post, alios dissimiles, alios eiusdem modi mundos esse? A II, 125.

Fragment: et ante et pone et ad laevam et ad dextram et sursum et deorsum, modo huc, modo illuc *; Ti 48.

2. **Rang:** pono: malitia, si omnia, quae turpia sunt, mala sunt, mala bonis ponit ante; O III, 71.

3. **Zeit:** a. **bei Verben:** ad nostras utilitates officia ante conlata (erunt spectanda); O I, 45. ante .. ab A. Atilio Calatino erat Fides consecrata; N II, 61. quando ... eas .. res ante constituimus, quibus iustitia contineretur; O I, 29. multis .. ante cruciatis et necatis; N III, 82. si sunt di neque ante declarant hominibus, quae futura sint; D I, 82. II, 101. placet ... ante definire, quid sit officium; O I, 7. quoniam ante demonstratum est ..; F V, 44. terra continens adventus hostium ... sonitu ipso ante denuntiat; R II, 6. quod (bellum) ... denuntiatum ante sit et indictum; O I, 36. qui .. esset ea memoria, qua ante dixi; A II, 4. si pauca ante quasi de fama mea dixero; A II, 64. paulum ante dicendum est; A II, 128. de quibus (virtutibus) ante dictum est; F I, 66. quas (laudes) ante dixi; F II, 47. ut ante dixi; F II, 70. IV, 18. T II, 58. IV, 62. V, 80. N I, 44. D I, 110. R II, 28. III, 4. O II, 36. C 50. 53. P 44. de quibus ante dictum est; F II, 107. de quo ante diximus; F III, 39. etsi ... id scit ipse (Socrates) utrum sit melius; nam dixit ante; T I, 99. ad Epicuri consolationem satis est ante dictum; T III, 78. eum, quem ante dixi, aethera (Chrysippus deum dicit esse); N I, 39. ut ante dixisse videor; N II, 117. quas (causas) ante diximus; N II, 164. de quo (Dionysio) ante dixi; N III, 83. illud ..., de quo ante dixi; D I, 65. quos ante dixi; D I, 94. O I, 58. II, 50. C 23. haec qui ante dicunt, quam rationem sequantur, vides; D II, 17. quam (caeli distributionem) ante dixi; D II, 45. quae ante dixi; R I, 44. 45. O II, 32. de quibus (intellegentiis) ante dixi; L I, 30. quae ante dixisti; L II, 17. quoniam ... quae .. de optima re publica sentiremus, in sex libris ante diximus; L III, 4. de quo (decore) ante diximus; O I, 141. pauca ante dicenda sunt; O II, 19. de quibus (viris) ante dixi; C 84. ut paulo ante dixi; Lae 77. aut .. fruatur aliquis pariter cum aliis voluptate potandi aut ... ante discedat; T V, 118. quae ante docuerunt; T V, 18. cui (Stoico) satis esset respondere se ante docuisse nihil bonum esse ..; T V, 18. litteris talibusque doctrinis ante excoli animos et ad sapientiam concipiendam inbui et praeparari decet; fr V, 23. quid sit ipsa natura, explicandum est ante breviter; N II, 81. sive illa (mala) ante provisa et expectata sint sive inveteraverint; T III, 32. ut, qui asoti esse velint, philosophi ante fiant; F II, 30. quod ante factum non erat; L III, 20. »o gnata, tibi sunt ante gerendae aerumnae, post ex fluvio fortuna resistet«; D I, 41. imbuo: f. excolo. indico: f. denuntio; O I, 36. cur ante etiam tot civitatis principes a Cinna interempti? N III, 80. magorum mos est non humare corpora suorum, nisi a feris sint ante laniata; T I, 108. mihi .. videtur idem fere accidere iis, qui ante meditantur, quod iis, quibus medetur dies; T III, 58. cum ab iis nullus (sermo) fuerit, qui ante nati sunt; R VI, 23. neco: f. crucio. si ante occidissemus; T I, 84. quodsi (Priamus) ante occidisset; T I, 85. ut ... retinere aut ante possitis occurrere; R II, 45. fructus .. senectutis est ... ante partorum bonorum memoria et copia; C 71. si .. ante perceptis bonis contentus esset; T III, 38. nec quisquam rex Persarum potest esse, qui non ante magorum disciplinam scientiamque perceperit; D I, 91. sic noctu ad eas (uxores Dionysius) ventitabat, ut omnia specularetur et perscrutaretur || specularetur || ante; T V, 59. praeparo: f. excolo. utrum panderem vela orationis statim an eam ante paululum dialecticorum remis propellerem; T IV, 9. quod provisum ante non sit, id ferire vehementius; T III, 52. maris subita tempestas quam ante provisa terret navigantes vehementius; T III, 52. f. exspecto. explorata si sint ea, quae ante quaeri debeant; D I, 117. illud modo explicant, de quo ante nihil scriptum est; T V, 18. sentio: f. b, 1. 2. D I, 65. speculor: f. perscrutor. qua ex similitudine etiam nomen ei rei, quod ante non fuerat, κατάληψιν imposuit; A II, 145. sic me .. ante sustineo nec diutius ... respondeo; A II, 94. cum (Theophrastus) tractat locos ab Aristotele ante tractatos; F I, 6. quod ante non vidit, id si evenit, ostentum esse censet; D II, 49. — **elliptisch:** primum ... videamus; verum || velut, vel || illud ante; A II, 116. nam ante Aristippus, et illo (Epicuro) || ille || melius; F I, 26. reperiam fortasse, sed illud ante; T IV, 47.

b. **bei Adjectiv:** »o ante victrices manus!« T II, 21.

c. **zum Satz:** ista .. flagitia Democriti sive etiam ante Leucippi, ... hanc tu opinionem, C. Vellei, usque ad hanc aetatem perduxisti; N I, 66. ut „sauciabitur Philocteta“ omnibus ante saeculis verum fuit, „non sauciabitur“ falsum; Fa 37. iis .. (amicis) maior etiam quam ante (est) tribuenda auctoritas; O I, 91.

II. **mit andern Adverbien:** iam: quod multis iam ante saeculis nullo alio de mortali homine credidissent; R II, 20. more Tiberii Gracchi

et iam ante tota illius ratio tribunatus divisit populum unum in duas partis; R I, 31. videtis, in tabella iam ante quanta sit facta labes; Lae 41. cum .. huic rei magnam auctoritatem Pythagoras iam ante tribuisset; D I, 5. Polemoni et iam ante Aristoteli ea prima visa sunt; F II, 34. ut iam ante Pythagorae visum erat; T I, 20. elliptisch: omnem vim loquendi, ut iam ante Aristoteles, in duas tributam esse partes; F II, 17. quid de Paulo aut Africano loquar aut, ut iam ante, de Maximo? C 61.

longe: quae venientia longe ante videris; T III, 29.

numquam: qui (pastor) navem numquam ante vidisset; N II, 89.

umquam: mirabar; nec enim umquam ante videram; A II, 11.

II. mit Ablativ: aliquanto: ingenii magni est ... aliquanto ante constituere, quid accidere possit; O I, 81.

anno, annis: s. **annus,** V, 2. ante (9 St.) S. 201, b.

diebus: Socrates ... paucis ante diebus, cum facile posset educi e custodia, noluit; T I, 71.

multo: ut ea (mens) || eas (res) || non modo cernat multo ante, sed etiam numero versuque pronuntiet; D II, 117. cui (Karthagini) male iam diu cogitanti bellum multo ante denuntio; C 18. quod ipsum quale esset, erat multo ante et dictum et explanatum a Platone; T I, 20. si ... multo ante a te didicerimus, quibus facillime rationibus ingravescentem aetatem ferre possimus; C 6. explano: s. dico. ut ii ..., quo quidque tempore eorum futurum sit, multo ante praedicunt; D I, 128. quam delectabat eum (C. Galum) defectiones solis et lunae multo ante nobis praedicere! C 49. alii ... orientem tyrannidem multo ante prospiciunt; D I, 111. id .. ne eveniat, multo ante erit providendum; O II, 74. quorum furibunda mens videt ante multo, quae sint futura; D I, 114. elliptisch: reliqua fere singuli, ut multo ante veteres, proxime autem Aristoxenus; T I, 19.

paulo: ut non tantum illud recens esse velint, quod paulo ante acciderit, sed ..; T III, 75. tu me et alias non numquam et paulo ante adhortatus es, aliorum ut facta et eventa conquirerem; fr V, 46. moderatio, a me quidem paulo ante appellata frugalitas; T III, 36. propter ea vitia maritimarum urbium, quae ante paulo perbreviter adtigi; R II, 9. qua (liberalitate) tecum paulo ante uti coeperam; N I, 67. iam || nam || istuc coacti a te paulo ante concessimus; T I, 25. illi rationi, quam paulo ante conclusi, (Chrysippus) sic occurrit; Fa 41. quos (Torquatos) tu paulo ante ... collegisti; F I, 34. ab iis .. vitiis, quae paulo ante collegi, (sapiens) abest plurimum; F I, 62. id .. cum saepe, tum, cum te audirem, paulo ante contigit; N I, 57. Aristoteles .. primus species, quas paulo ante dixi, labefactavit; A I, 33. qui id me facturum paulo ante dixeris; A II, 87. quae paulo ante dixi; A II, 102. F II, 34. D II, 145. quid paulo ante .. dixerim, nonne meministi, ... variari ... voluptatem? F II, 10. quod a te etiam paulo ante dictum est; F II, 49. quantus ornatus ... sit, satis est a me ... paulo ante dictum; F V, 9. quae de nihil sentiendo paulo ante dicta sunt; T I, 102. cum id tibi paulo ante dixisses videri; T II, 28. de quo (Aeeta) paulo ante dixi; T III, 39. tu .. paulo ante ne intellegere quidem te || te quidem || alia ulla (bona) dicebas; T III, 46. ut paulo ante diximus; T IV, 34. quoniam de constantia paulo ante diximus; T V, 33. ut de Lacedaemoniis paulo ante diximus; T V, 99. quam sit ea (populi voluntas) contemnenda, || sicut a, al. || paulo ante dictum est; T V, 106. quod paulo ante de inclinatione atomorum dixi; N I, 73. tu ipse paulo ante...summos viros desipere, delirare, dementis esse dicebas; N I, 94. quae (nomina) paulo ante dicta sunt; N II, 62. illud .. quale est, quod paulo ante dixisti? L II, 5. quas dixi paulo ante iustas causas esse bellorum; O I, 38. quoniam paulo ante dictum est imitandos esse maiores; O I, 121. dixi paulo ante de Crasso; O II, 49. quae paulo ante dixi honeste amico a iudice posse concedi; O III, 44. de quo (facto) paulo ante dixi; O III, 63. ut tu paulo ante de Platonis mundo disputabas; N I, 68. tu paulo ante de lege et de iure disserens; L II, 2. ut paulo ante docui; F II, 9. explicavi paulo ante Clitomacho auctore, quo modo ista Carneades diceret; A II, 102. quem paulo ante fingebam digitorum percussione hereditates omnium posse converrere; O III, 78. hortor: s. videor; T V, 82. paulo ante iacta sunt fundamenta; A II, 37. de quo (genere) instituerat paulo ante Tubero quaerere; R I, 17. multis aliis locis ... Metrodorum tam aperte (locutum esse) quam paulo ante te; N I. 86. ea .., quae paulo ante nata sunt, sine magistro duce natura mammas appetunt; N II, 128. perlegi .. tuum paulo ante tertium de natura deorum; D I, 8. quem locum breviter paulo ante perstrinxi; Lae 46. animadverti .. te isto modo paulo ante ponere; F V, 81. quod paulo ante praecipiebam; T II, 63. quasi ego paulo ante de fundo Formiano P. Rutilii sim questus; N III, 86. eadem requiro, quae paulo ante; N I, 20. si paulo ante cor fuerit in tauro opimo; D II, 37. ut paulo ante caecos ad aurium traducebamus voluptatem, sic licet surdos ad oculorum; T V, 117. primum vidit iudicavitque idem, quod Spartae Lycurgus paulo ante viderat; R II, 15. quod paulo ante Peripateticos ... hortari videbare, ut ..; T V, 82. quod paulo ante secus tibi videbatur; R I, 26. qua (ratione) sum paulo ante usus; F IV, 68. elliptisch: vgl. loquor. requiro. — »ubi paulo ante sapiens illa virginalis modestia?« D I, 66.

quinquennio: etsi quinquennio ante D. || Decimum || Brutum et P. Scipionem consules ... C. Curiatus in vincula coniecit; L III, 20.

saeculis: an hoc falsum potuisset esse, si esset sescentis saeculis ante dictum? Fa 27. et illos septem ... et multis ante saeculis Lycurgum ... habitos esse sapientis; T V, 7. agrum multis annis aut etiam saeculis ante possessum; O II, 79. ea quae nuper, id est paucis ante saeclis, medicorum ingeniis reperta sunt; N II, 126. qui (Homerus) multis, ut mihi videtur, ante saeculis fuit; C 54.

temporibus: quae (ratio) neque Solonem Atheniensem non longis temporibus ante fugerat neque post aliquanto nostrum senatum; R II. 59.

versibus: qui (Ennius) paucis ante versibus esse deos censet; D I, 132.

b. mit folgendem quam: I. Indicativ: 1. Präsens: si animal omne ... ea .. ante efficit paene, quam cogitat; D I, 120. quod, ante quam ex hac vita migro, conspicio ... Scipionem; R VI, 9. videamus, ante quam veniunt alii, quidnam sit ..; R I, 15.

2. Perfect (vgl. III): nec .. eorum ante sepulchrum est, quam iusta facta et porcus caesus est || sit ||; L II, 57. nos .. eos (honores) nescimus, ante quam paenitere coepit, contemnere; T V, 104. facta coniectura etiam in Dionysio est paulo ante quam regnare coepit; D I, 73. ante .. iudicasti Epicurum te esse oportere, quam ista cognovisti; N I, 66. si ante mors adventet, quam Chaldaeo-

rum promissa consecuti sumus; T I, 95. is (Phaëthon), ante quam constitit, ictu fulminis deflagravit; O III, 94. cum legatus noster esset anno fere ante, quam consul est declaratus; R I, 23. nec .. ille respirat, ante quam emersit; F IV, 65. id actum est praetore me quinquennio ante quam consul sum factus; Lae 96. in Syria cum (Antiochus) esset mecum, paulo ante quam est mortuus; A II, 61. ut memini Catonem anno ante, quam est mortuus, mecum et cum Scipione disserere; Lae 11. ego .. non commemini, ante quam sum natus, me miserum; T I, 13. qui (Livius) cum sex annis ante, quam ego natus sum, fabulam docuisset; C 50. is ..., qui ante sagit, quam oblata res est, dicitur praesagire, id est futura ante sentire || [is ... sentire] ||; D I, 65. ceteri primum ante tenentur adstricti, quam quid esset optimum, indicare potuerunt; A II, 8. ante implicatur aliquo certo genere cursuque vivendi, quam potuit, quod optimum esset, iudicare; O I, 117.

3. **erstes Futur:** sed ante quam adgrediar ad ea, ... de te ipso dicam quid sentiam; N I, 57. hoc proposito numquam eris dives ante, quam tibi ex tuis possessionibus tantum reficietur, ut ..; P 45.

4. **zweites Futur:** de qua (Karthagine) vereri non ante desinam, quam illam excisam esse cognovero; C 18. respondebo tibi equidem, sed non ante quam mihi tu ipse responderis ..; L I, 3. contemno magnitudinem doloris, a qua me brevitas temporis vindicabit ante paene, quam venerit; T II, 44. nec ante aggrediar, quam te ab istis, quos dicis, instructum videro; F II, 119.

II. **Conjunctiv:** 1. **Präsens:** ut (sapiens), ante quam hereditatem adeat, luce palam in foro saltet; O III, 93. omnino .. ante videri aliquid, quam agamus, necesse est; A II, 39. navalis hostis ante adesse potest, quam quisquam venturum esse suspicari queat; R II, 6. ut .. segetes agricolae subigunt aratris multo ante, quam serant, fr V, 24. sed ante quam ad populares leges venias, vim istius caelestis legis explana; L II, 9.

2. **Perfect:** quod ante, quam voluptas aut dolor attigerit, salutaria appetant parvi; F III, 16. nihil, ante quam evenerit, non evenire posse arbitrari; T III, 30. ante quam hi (cantus) sint inventi, multos beate vixisse sapientes; T V, 116. magno .. esse argumento homines scire pleraque ante, quam nati sint, quod ..; C 78. nihil .. adiuvat procedere ... in virtute, quin miserrimus sit, ante quam ad eam pervenerit; F IV, 64. neque (me) ad hospitem ante devertisse, quam Pythagorae ipsum illum locum ... sedemque viderim; F V, 4. f. I. 2. L II, 57.

3. **Imperfect:** qui (ludi) ante quam fierent, ... servus per circum ... ductus est; D I, 55. ego vero me minus diu senem esse mallem quam esse senem, ante quam essem; C 32.

4. **Plusquamperfect:** hoc, ante quam tribunus plebi C. Gracchus factus esset, .. se audisse scribit Coelius; D I, 56. nisi animus, ante quam in corpus intravisset, in rerum cognitione viguisset; T I, 57. qui (Thales) ... omnem oleam, ante quam florere coepisset, in agro Milesio coëmisse dicitur; D I, 111.

III. **Particip:** quae (lex) saeclis omnibus ante nata est quam scripta lex ulla aut quam omnino civitas constituta; L I, 19. cur ... animi .. medicina nec tam desiderata sit, ante quam inventa, nec tam culta, postquam cognita est; T III, 1. qua (morte) qui affecti sunt, in eadem causa sunt, qua ante quam nati; F I, 49. nos, si post mortem miseri futuri sumus, miseri fuimus ante, quam nati; T I, 13. quod .. ex atomis, id natum aliquando est; si natum, nulli dei ante quam nati; N I, 68.

IV. **Infinitiv:** censes ante coronam herbae extitisse, quam conceptum esse semen? D II, 68.

V. **ohne Verb:** ante enim Salamina ipsam Neptunus obruet quam Salaminii tropaei memoriam; T I, 110. ante igitur humana forma quam homines ea, qua || eaque || erant forma di inmortales; N I, 90. (Iuppiter) ante „optumus" (dicitur), id est beneficentissimus, quam „maxumus"; N II, 64. sed ante quam de re, pauca de me; N III, 5. ex quo intellegi potest permultis annis ante Homerum fuisse quam Romulum; R II, 19.

antea, vorher, früher: I. **allein:** cuius (philosophiae) antea supellectilem pluris aestimabam quam possessiones reliquarum; F V, 96. an (vitis) ea, quae per vinitorem antea consequebatur, per se ipsa curabit? F V, 40. qui (Oileus) Telamonem antea de Aiacis morte consolatus esset; T III, 71. ut .. antea declamitabam causas, ... sic haec mihi nunc senilis est declamatio; T I, 7. idem (Antiochus) haec non acrius accusavit in senectute quam antea defensitaverat; A II, 69. ut dixi antea; R I, 43. II, 50. homines .. antea dissociatos iucundissimo inter se sermonis vinclo conligavit; R III, 3. sicut erat in simili causa antea factum; R II, 63. antea (deus) videlicet tempore infinito in tenebris tamquam in gurgustio habitaverat; N I, 22. quare antea mirabar; L II, 2. ut Epicurus ipse πρόληψιν appellavit, quam antea nemo eo verbo nominarat; N I, 44. quae antea de dolore ipse sensisset; T II, 60. quibus (meridiationibus) uti antea non solebam; D II, 142. ita similis erit ei (viti) finis boni, atque antea fuerat, neque idem tamen; F V, 40. e barbaris ... nulli erant antea maritumi praeter Etruscos et Poenos; R II, 9. multorum .. odiis nullas opes posse obsistere, si antea fuit ignotum, nuper est cognitum; O II, 23. nulla (lex) antea cum fuisset; O II, 75. eos, qui antea commodis fuerint moribus, imperio, potestate, prosperis rebus inmutari; Lae 54. is (Diodotus) ... cum in philosophia multo etiam magis adsidue quam antea versaretur; T V, 113. addunt etiam, quicquid valde utile sit, id fieri honestum, etiamsi antea non videretur; O III, 103. cum eo verbo antea nemo tali in re usus esset; A I, 41. cum adiutore populo, quo utebamur antea, nunc minime nos uti posse videamus; T II, 4 (3). **elliptisch:** si .. illa cultura vitium in vite insit ipsa, cetera, credo, velit, quae ad colendam vitem attinebunt, sicut antea; F IV, 38. tibi nos, ut antea magna ex parte, sic nunc penitus totosque tradimus; T V, 5.

II. **mit andern Adverbien:** iam: sensim hanc consuetudinem et disciplinam iam antea minuebamus; O II, 27. erat iam antea Alexandriae familiaris Antiochi Heraclitus Tyrius; A II, 11.

numquam: Agim regem, quod numquam antea apud eos (Lacedaemonios) acciderat, necaverunt; O II, 80.

paulo: Apollinum antiquissimus is, quem paulo antea e Vulcano natum esse dixi; N III, 57.

antecapio, vorauserfassen: quam (anticipationem) appellat πρόληψιν Epicurus, id est anteceptam animo rei quandam informationem; N I, 43.

antecedo, vorausgehen, vorhergehen, den Vorzug, Vorrang haben: I. unpersönlich: in quo cursu multa mirabiliter efficiens (stella) tum antecedendo, tum retardando; N II, 52.

II. alqs: ut ... domi vicissim Laelium, quod

aetate antecedebat, observaret in parentis loco Scipio; R I, 18. quod, ut quisque aetate antecedit, ita sententiae principatum tenet, neque solum honore antecedentibus, sed iis etiam, qui cum imperio sunt, maiores natu augures anteponuntur; C 64. partibus: s. pars.

alqd: non sic causa intellegi debet, ut, quod cuique antecedat, id ei causa sit, sed quod cuique efficienter antecedat; Fa 34.

ars: s. res.

Cassiepia: hunc (Cephea) antecedit »obscura specie stellarum Cassiepia«; N II, 111.

causa: non enim, si alii ad alia propensiores sunt propter causas naturalis et antecedentis, idcirco etiam nostrarum voluntatum atque adpetitionum sunt causae naturales et antecedentes; Fa 9. ut .. et ingeniosi et tardi ita nascantur antecedentibus causis itemque valentes et inbecilli; Fa 9. non (Epicurei) concederent omnia, quae fierent, fieri causis antecedentibus; voluntatis enim nostrae non esse causas externas et antecedentis; Fa 23. ita .. dicimus „sine causa", ut dicamus: sine externa et antecedente causa, non sine aliqua; Fa 24. sine antecedente et externa causa (animum) moveri, non omnino sine causa dicimus; Fa 24. si omnia antecedentibus causis fiunt, omnia naturali conligatione conserte contexteque fiunt; Fa 31. si omnia fato fiunt, omnia causis antecedentibus fiunt; Fa 31. quodsi concedatur nihil posse evenire nisi causa antecedente; Fa 34. si omnia fato fiunt, omnia fiunt causa antecedente; Fa 40. cum dicimus omnia fato fieri causis antecedentibus, non hoc intellegi volumus: causis perfectis et principalibus, sed causis adiuvantibus [antecedentibus] et proximis; Fa 41. qui .. causas antecedentis non dicent perfectas neque principalis; Fa 42. quodsi aliqua res efficeretur sine causa antecedente, falsum esset omnia fato fieri; sin omnibus, quaecumque fiunt, veri simile est causam antecedere ..; Fa 43. ut, si omnia fato fiant, omnia causis fiant antecedentibus et necessariis; Fa 44. quibus in rebus, cum causae antecesserint, non sit in nostra potestate, ut aliter illa || illae || eveniant, eas fato fieri; Fa 45.

homines: [homines omnibus bestiis antecedunt]; N fr. 4.

natura: quantum natura hominis pecudibus reliquisque beluis antecedat; O I, 105.

pars: postremo septimam (partem deus detraxit), quae septem et viginti partibus antecederet primae; Ti 22.

res, studium: cum ... id studium totaque ea res || ars || longe ceteris et studiis et artibus antecedat; A I, 3.

stella: quia (hae stellae) ... tum adeunt, tum recedunt, tum antecedunt, tum autem subsequuntur; N II, 51. neque umquam (stella Veneris) ab sole duorum signorum intervallo longius discedit tum antecedens, tum subsequens; N II, 53.

visum: eas (adsensiones) non sine viso antecedente fieri; Fa 44.

antecello, hervorragen, übertreffen: alqs: in Syria Chaldaei cognitione astrorum sollertiaque ingeniorum antecellunt; D I, 91. cum honore longe antecellerent ceteris; R II, 59. qua (praestantia) antecellimus bestiis; O I, 107.

sensus: omnis .. sensus hominum multo antecellit sensibus bestiarum; N II, 145.

antecessio, Vorauseilen, Ursache: I. eveniunt: quae .. in orbibus eorum (deorum) conversiones quaeque antecessiones eveniant; Ti 37.

II. ignoro: per quam (rationem homo) ... causas rerum videt earumque praegressus et quasi antecessiones non ignorat; O I, 11

anteeo, vorangehen, übertreffen: I. alqs: qui iis aetate anteibat; T I, 5. quod is anteibat aetate; Lae 69. qui anteire ceteris virtute putantur; O II, 37.

barbarus: barbarum ... destricto gladio iubebat anteire; O II, 25.

lictores: ut sibi duodecim lictores cum fascibus anteire liceret *; R II, 31.

praestantia: qui quamvis minimam praestantiam animi omnibus bonis corporis anteire dicamus; F V, 93.

visa: si concedunt anteire visa; Fa 44.

II. alqm: cum (Zeno) Arcesilam anteiret aetate; A I, 35.

animantes: satis docuisse videor, hominis natura quanto omnis anteiret animantes; N II, 153.

Fortunam: »Fortunam ipsam anteibo fortunis meis«; T IV, 67.

antefero, voranstellen, vorziehen: alqm: admirati sumus, quid esset, cur nobis Stoicos anteferres; F IV, 61. cum te togatis omnibus sine dubio anteferret; N I, 58. nemo est, quin eos anteferre omnibus debeat; R III, 5.

alqd: neque ea, quae mihi videntur, anteferre illis audeo; R I, 36.

figuram: an tu aquilam aut leonem aut delphinum ullam anteferre censes figuram suae? N I, 77.

otium: qui privatum otium negotiis publicis antetulerunt; T III, 57.

victum: tenuem victum antefert (Epicurus) copioso; T III, 49.

antegredior, vorangehen: I. causae: interest inter causas fortuito antegressas et inter causas cohibentis in se efficientiam naturalem; Fa 19. omnia, quae fiunt, causis fiunt antegressis; Fa 21. cum hae causae antegressae sint; Fa 45. quibusdam .. in rebus causis antegressis in nostra tamen esse potestate, ut illud aliter eveniat; Fa 45.

honestas: quicquid est .., quod deceat, id tum apparet, cum antegressa est honestas; O I, 94.

signa: in qua (aeternitate) cum paene innumerabiliter res eodem modo evenirent isdem signis antegressis; D I, 25.

II. solem: quae (stella Veneris) Φωσφόρος Graece, Lucifer Latine dicitur, cum antegreditur solem, cum subsequitur autem Ἕσπερος; N II, 53.

antehac, bisher, früher: »rectae quae (mentes) stare solebant antehac«; C 16.

antelucanus, vor Tage: qui (Demosthenes) dolere se aiebat, si quando opificum antelucana victus esset industria; T IV, 44.

antepono, voranstellen, vorziehen: alqm: ego quem huic (L. Thorio) anteponam, non audeo dicere; dicet pro me ipsa virtus nec dubitabit isti vestro beato M. Regulum anteponere; F II, 65. nobisne omnibus et Platoni ipsi nescio quem illum anteponebas? F IV, 61. hunc (Epicurum) ergo antepones Platoni et Socrati? D I, 62. quem (Galbam) tu, quoad vixit, omnibus anteponebas; R III, 42. quem (Platonem) omnibus anteponis; L I, 15. in quo genere Graeci Themistoclem et Pheraeum Iasonem ceteris anteponunt; O I, 108. cave Catoni anteponas ne istum quidem ipsum, quem Apollo, ut ais, sapientissimum iudicavit; Lae 10. numquam se ille (Scipio) Philo, numquam

Rupilio || Rutilio ||, numquam Mummio anteposuit, numquam inferioris ordinis amicis; Lae 69. Homerum ... Lycurgi aetati triginta annis anteponunt fere; R II, 18. momento: f. alqd; F III, 31. eos, qui his urbibus ... praesunt, iis, qui omnis negotii publici expertes sint, longe duco sapientia ipsa esse anteponendos; R I, 3.

alqd: ita sapientem beatum fore, nihil aliud alii momento ullo anteponentem; F III, 31. eorum in aliis satis esse causae, quam ob rem quibusdam anteponerentur; F III, 51. ea ..., quae modo dixisti, cum iis conferamus, quae tuis antepono; F IV, 24. qui in rebus iis ... negant esse ullam causam, cur aliud alii anteponatur; F V, 23. nec ... contra officium est maius anteponi minori; O I, 32. ui ea, quae sunt his contraria, aequitati anteponit; O II, 38. quamquam et a veteribus Academicis et a Peripateticis vestris ..., quae honesta sunt, anteponuntur iis, quae videntur utilia; O III, 20. haec amicitiae numquam anteponenda sunt; O III, 43. f. cothurnos.

actionem: haec (actio) cognitioni || cognitio || anteponenda est; O I, 153.

acupenserem: iis licet dicere se acupenserem maenae non anteponere; F II, 91.

aequitatem: eae .. (amicitia, iustitia, aequitas) et voluptatibus et multis vitae commodis anteponebantur; A I, 23.

aestimationem: censemus nullam esse tantam aestimationem, ut ea virtuti anteponatur; F III, 44.

amicitiam: ego vos hortari tantum possum, ut amicitiam omnibus rebus humanis anteponatis; Lae 17. f. aequitatem.

amicos: num quando amici novi ... veteribus sint anteponendi; Lae 67.

animum: cum animum infinita quadam laude anteponerent corpori; F IV, 16.

augures: quod ... iis .., qui cum imperio sunt, maiores natu augures anteponuntur; C 64.

causas: si omnia fato fiant, sequi illud quidem, ut omnia causis fiant antepositis; Fa 41. quod .. dicantur adsensiones fieri causis antepositis; Fa 42.

cognitionem: f. actionem.

communitatem: num haec communitas ... sit etiam moderationi modestiaeque semper anteponenda; O I, 159.

consuetudinem: hanc .. consuetudinem benignitatis largitioni munerum longe antepono; O II, 63.

consulatus: f. diem; T V, 55.

cothurnos: ut ... neque multi cothurni paucis anteponerentur nec maiores minoribus, sic ... *ea* nec plura paucioribus nec longinquiora brevioribus anteponentur || anteponent ||; F III, 46.

diem: quam multi dies reperiri possunt, qui tali nocti anteponantur? T I, 97. est unus dies bene ... actus peccanti inmortalitati anteponendus; T V, 5. se non modo quattuor consulatus uni anteponere, sed unum diem Cinnae multorum et clarorum virorum totis aetatibus; T V, 55.

equos: ut equis vetulis teneros anteponere solemus; Lae 67.

fidem: religio et fides anteponatur amicitiae; O III, 46.

formicam: num idcirco existimas formicam anteponendam esse huic pulcherrumae urbi, quod ..? N III, 21.

fundos: an vero ... dubium est, quin fundos et insulas amicis anteponamus? F II, 83.

genus: quoniam .. nullum (genus) ... probo anteponoque singulis illud, quod conflatum fuerit ex omnibus; R I, 54. haud scio an (regale genus) reliquis simplicibus longe anteponendum; R II, 43.

Graeca: quid habent, cur Graeca anteponant iis, quae ..? F I, 6.

gratiam: qui inopis et optimi viri causae non anteponat in opera danda gratiam fortunati et potentis; O II, 69.

honesta: qui honesta et recta emolumentis omnibus et commodis anteponerent; F II, 55.

honorem: ubi eos inveniemus, qui honores, magistratus, imperia, potestates, opes amicitiae non anteponant? Lae 63. ubi .. istum invenias, qui honorem amici anteponat suo? Lae 64.

imperia: f. honorem; Lae 63.

insulas: f. fundos.

iucunda: (voluptas) si honestis iucunda anteponat; F III, 1.

iudicium: cuius (Bruti) ego iudicium ... longe antepono tuo; T V, 12.

libertatem: num stulte (Damaratus) anteposuit exilii libertatem domesticae servituti? T V, 109.

magistratus: f. honorem; Lae 63.

mortem: non Leonidae mortem huius (Epicuri) morti antepono; F II, 97. mors servituti turpitudinique anteponenda (est); O I, 81.

nuptias: nisi forte maritumae nuptiae terrenis anteponuntur; N III, 45.

officium: omne officium, quod ad coniunctionem hominum ... tuendam valet, anteponendum est illi officio, quod ... scientia continetur; O I, 158.

opes: quae regna, quas opes studiis eorum et delectationibus antepones? T V, 66. f. honorem; Lae 63.

orationem: quae (oratio) sit anteponenda bene constitutae civitati; R I, 3.

philosophiam: quoniam oratorias exercitationes non tu quidem ... reliquisti, sed certe philosophiam illis anteposuisti; Fa 3.

philosophum: quis hunc philosophum non anteponit Cleanthi, Chrysippo, reliquis inferioris aetatis? A II, 73. his .. omnibus (philosophis) eos antepono, ... qui ..; F III, 30.

potestates: f. honorem; Lae 63.

rationem: anteponet eam (rationem), quam .. honestate ornatissimam ... videbit; F II, 38.

recta: f. honesta. — regna: f. opes.

religionem: f. fidem.

res: iis de rebus agimus, quae sunt etiam negotiis anteponendae; N II, 3. ut me sic audiatis, neque ut omnino expertem Graecarum rerum neque ut eas nostris in hoc praesertim genere anteponentem, sed ut ..; R I, 36. ut .. sunt ... qui urbanis rebus bellicas anteponant, sic ..; O I, 82.

salutem: ut .. leges omnium salutem singulorum saluti anteponunt, sic ..; F III, 64. patriae salutem (filius) anteponet saluti patris; O III, 90.

suavitatem: nec lapathi suavitatem acupenpenseri Gallonii Laelius anteponebat, sed suavitatem ipsam neglegebat; F II, 25.

valetudinem: ut bona valetudo voluptati anteponatur, vires celeritati; O II, 88.

victoriam: quae (victoria) anteponatur consilio Solonis ei, quo primum constituit Ariopagitas || Areop. ||; O I, 75.

virtutem: virtutes .. animi bonis corporis anteponebant; F IV, 16. ut rebus tamen omnibus virtutem anteponant; F IV, 49. virtutem omnibus rebus multo anteponentes; F IV, 51. ita fiet, ut animi virtus corporis virtuti anteponatur; F V, 38.

vires: f. valetudinem.

vitam: optimo quisque ... ingenio longe illam vitam huic anteponit; O III, 25.

utilia: non ut aliquando anteponeremus utilia honestis, sed ut ..; O III, 34.

utilitatem: ut communem utilitatem nostrae anteponamus; F III, 64.

anteverto (-vorto), vorangehen, zuvorkommen: alqs: id ipsum cum tecum agere conarer, Fannius antevortit; Lae 16.
stella: neque (stella Mercurii) a sole longius umquam unius signi intervallo discedit tum antevertens, tum subsequens; N II, 53.

anticipatio, Vorbegriff: appello, habeo: quod (est) genus hominum, quod non habeat sine doctrina anticipationem quandam deorum? quam appellat πρόληψιν Epicurus, id est anteceptam animo rei quandam informationem; N I, 43. fateamur constare illud etiam, hanc nos habere sive anticipationem, ut ante dixi, sive praenotionem deorum ... — hanc igitur habemus, ut deos beatos et inmortales putemus; N I, 44. 45.

anticipo, vorher erfassen: quod ita sit informatum anticipatum*que* || informatum || mentibus nostris, ut ..; N I, 76.

anticus, vordere: quod (genus motus) in anticam partem a conversione eiusdem et similis pelleretur; Ti 36.

antiquitas, Altertum, Vorwelt, Menschen, Geschichte der Vorzeit: I. abest, cernit: auctoribus ... uti optimis possumus, ... et primum quidem omni antiquitate, quae quo propius aberat ab ortu et divina progenie, hoc melius ea fortasse, quae erant vera, cernebat; T I, 26.
accedit: quoniam antiqnitas proxume accedit ad deos; L II, 27.
errat: errabat .. multis in rebus antiquitas; D II, 70.
movet: quis est ..., quem non moveat clarissnmis monumentis testata consignataque antiquitas? D I, 87.
recipit: antiquitas .. recepit fabulas fictas etiam non uumquam incondite; R II, 19.
II, 1. cousigno, testor: f. I. movet.
2. utor: f. I. abest.
3. repeto ab: in quibus (fabulis) tam multis ... ab ultima antiquitate repetitis; F I, 65.
III. mounmenta: omnia antiquitatis monumenta colligo; C 38.
notitia: qui sermo, quae praecepta, quanta notitia antiquitatis, scientia iuris augurii! C 12.
prooemia: in his ipsis antiquitatum prooemiis † philosophie scribere voluimus; A I, 8.
IV, 1. princeps: qnorum (philosophorum) princeps et auctoritate et antiquitate, Socraticus Aristippus, non dubitavit summum malum dolorem dicere; T II, 15.
2. propter: quas res illi propter antiquitatem parum vidissent; F IV, 62.

antiquo, verwerfen: legem: legem antiquastis sine tabella; L III, 38. quam (legem agrariam) .. antiquari (Philippus) facile passus est; O II, 73.

antiquus, alt, altertümlich, altehrwürdig, bieder, wichtig: A. bei Substantiven: alqs: fac .. antiquos illos Servilios, qui gemini fuerunt, tam similes, quam dicuntur; A II, 56. Xenophanes, paulo etiam antiquior, unum esse omnia (dixit); A II, 118. Pherecydes Syrius primum || primus || dixit animos esse hominum sempiternos, antiquus sane; fuit enim meo regnante gentili; T I, 38. sed redeo ad antiquos (Pythagoreos); T I, 38. aliquot annis antiquior Romulus et Remus; D II, 80. antiquissimus ille Lycurgus eadem vidit fere; R II, 42.
alqd: id quod temporum ordine antiquius est; F IV, 17. ita est, ut id habendum sit antiquissimum et deo proximum, quod sit optumum; L II, 40. qua (hominum utilitate) nihil homini esse debet antiquius; O I, 155.
Academia: plane vellem me arbitrum inter antiqnam Academiam et Zenonem datum; L I, 53.
animus: deus .. et ortu et virtute antiquiorem genuit animum; Ti 21.
Apollo: Apollinum antiquissimus is, quem paulo antea e Vulcano natum esse dixi, custodem Athenarum; N III, 57.
augures: quo (auspicio) antiquissumos augures non esse usos argumento est, quod ..; D II, 73.
causa: an esset hoc quidem proprium amicitiae, sed antiquior et pulchrior ... alia causa; Lae 26.
comoedia: quo genere (iocandi) non modo Plautus noster et Atticorum antiqua comoedia, sed etiam philosophorum Socraticorum libri referti sunt; O I, 104.
constitutio: cur Zeno ab hac antiqua constitutione desciverit; F IV, 19.
consulatus: quibus Olympiorum victoria consulatus ille antiquus videtur; T II, 41.
domus: *ut* Athenis non longe .. a tua illa antiqua domo Orithyiam Aquilo sustulerit; L I, 3. »o domus antiqua, heu quam dispari dominare domino«; O I, 139.
error: omni .. illo antiquo ex inculta hominum vita errore sublato; R II, 18.
fides: cum .. ipse sis quasi unicum exemplum antiquae probitatis et fidei; R III, 8.
genealogi: eorum .. fratres et sorores, qui a genealogis antiquis sic nominantur, Amor, Dolus, Metus ..; N III, 44.
gentes: omnes antiquae gentes regibus quondam paruerunt; L III, 4.
genus: cum apud Graecos antiquissimum e doctis genus sit poëtarum; T I, 3. mihi .. antiquissimum sepulturae genus illud fuisse videtur, quo apud Xenophontem Cyrus utitur; L II, 56.
gloria: antiquiorem .. sibi fuisse possessionibus suis gloriam; D I, 27. antiquiorem .. sibi fuisse laudem et gloriam quam regnum et possessiones suas; D II, 78.
Hercules: pluris (Hercules) .. tradunt nobis ii, ... antiqnissimum Iove natum, sed item Iove antiquissimo; N III, 42.
historici: Apollinum eum, cuius in tutela Athenas antiqui historici esse voluerunt; N III, 55.
Iuppiter: primi (Διόσκουροι) tres ... ex rege Iove antiquissimo et Proserpina nati, Tritopatreus, Eubuleus, Dionysus; N III, 53. f. Hercules.
Karthago: * *quinque et* sexaginta annis antiquior; R II, 42.
laus: f. gloria; D II, 78.
modus: civitatum .. hoc multarum in Graecia interfuit, antiquom vocum conservare || conservari || modum; L II, 38.
mos: »moribus antiquis res stat Romana virisque«; R V, 1. quid enim manet ex antiquis moribus? R V, 2. quom ... antiquo more parva esset villa; L II, 3.
natura: est lex iustorum iniustorumque distinctio ad illam antiquissimam ... expressa naturam; L II, 13.
parens: quoniam ... patria .. est antiquior parens qnam is, qui creavit; R I, fr. 2.
patres: antiquos patres maiorum gentium appellavit, ... a se adscitos minorum; R II, 35.
philosophia: omnis illa antiqua philosophia sensit ..; A I, 22. ab antiqna philosophia usque ad Socratem ... numeri motusque tractabantur; T V, 10. si Zeno Citieus ... insinuasse se in antiquam philosophiam videtur; T V, 34. quam-

quam in antiquissima nobilissimaque philosophia Cratippo auctore versaris; O II, 8.

philosophi: similiter a nobis de antiquis philosophis commemorari, atque ..; A II, 72. a gravibus illis antiquis philosophis petenda medicina est, || est, si || non ab his voluptariis; T III, 40. qui concedentibus philosophis antiquis adulescentulis delectamur; N I, 79. ut de antiquissimis (philosophis) loquar; D I, 5. cum ... Zeno .. et ii, qui ab eo essent profecti, manerent in antiquorum philosophorum sententia; D I, 5. ut antiquis philosophis, iisque maximis longeque clarissimis, placuit; fr V, 97.

probitas: f. fides.

res: quam rem antiquissimam cum videamus, nomen tamen esse confitemur recens. nam sapientiam quidem ipsam quis negare potest non modo re esse antiquam, verum etiam nomine? T V, 7.

rhetor: Alcidamas .., rhetor antiquus in primis nobilis; T I, 116.

sapientia: f. res.

sententia: antiquissimam sententiam ... sequor; D I, 11.

stirps: hic .. orti stirpe antiquissima sumus; L II, 3.

terra: terram, altricem nostram, ... antiquissimam deorum omnium voluit esse eorum, qui ..; Ti 37.

testes: dabo tibi testes nec nimis antiquos nec ullo modo barbaros; R I, 58.

verba: quo plus auctoritatis habeant, paulo antiquiora (sunt legum verba), quam hic sermo est; L II, 18.

viri: f. mos; R V, 1.

B. **allein: a. masc.:** I. credunt: quod antiqui illi quasi barbati ... crediderint ... optabiliorem fore vitam ..; F IV, 62.

cupiunt: f. diffidunt.

decernunt: quom antiqui omne, quod secundum naturam esset, ... bonum esse decreverint; L I, 54.

definiunt: qui (antiqui) et definierunt plurima et definiendi artes reliquerunt; F IV, 8.

dicunt: cum .. eas perturbationes antiqui naturales esse dicerent; A I, 39. illa ... stulte antiquos dixisse per se esse expetenda; F IV, 20. quom decus, quod antiqui summum bonum esse dixerant, hic solum bonum dicat; L I, 55.

diffidunt: ut non sine causa antiquissimi et doctissimi invenire se posse, quod cuperent, diffisi sint; A II, 7.

discunt: discebant .. fidibus antiqui; C 26.

docent: illi (antiqui) .. his verbis docebant; L II, 49.

putant: illi .. antiqui non tam acute optabiliorem illam vitam putant; F IV, 63.

relinquunt: f. definiunt.

veniunt: item de contrariis, a quibus (antiqui) ad genera formasque generum venerunt; F IV, 8.

II, 1. imitor: Critolaus imitari voluit antiquos; F V, 14.

nomino, 2. placeo: ut antiquis (placuit), quos eosdem Academicos et Peripateticos nominamus; F V, 21.

3. excipio de: excepi de antiquis praeter Xenophanem neminem; D I, 87.

profero ex: cum aliquos ex antiquis claros viros proferunt; A II, 13.

III. communis cum: quae sunt .. communia vobis cum antiquis; F IV, 24.

IV. artes: me ... Athenae non tam operibus magnificis exquisitisque antiquorum artibus delectant quam recordatione summorum virorum; L II, 4.

auctoritas: plus apud me antiquorum auctoritas valet, vel nostrorum maiorum ... vel ..; Lae 13.

inscitia, languor: successere huic † belli || Gellius || Clodius, Asellio, nihil ad Coelium || Caelium ||, sed potius ad antiquorum languorem et inscitiam; L I, 6.

peccata: alia quaedam dicent .. magna antiquorum esse peccata; F IV, 20.

ratio: qui ab antiquorum ratione desciscis; A I, 43.

sententia: antiquorum .. sententiam Antiochus noster mihi videtur persequi diligentissime; F V, 14. sic ... haec antiquorum (sententia) valeat necesse est; F V, 23.

V. ab: haec || haec, quae || nos a Scaevola didicimus non ita descripta || sunt || ab antiquis; L II, 49. multa dicta sunt ab antiquis de contemnendis ... rebus humanis; F V, 73. a Zenone minus multo (est elaboratum) quam ab antiquis; F IV, 9. id et fit ab illis (antiquis) et, quem ad modum fieri oporteat, traditur; F IV, 8. ea ... nonne ab illis (antiquis) instituta sunt [inventa sunt]? F IV, 9. quid .. ab antiquis ex eo genere ... praetermissum est? F IV, 8. quae (res) sunt ab antiquis repertae; F V, 57. de quibus et ab Epicuro scriptum est et ab antiquis; F I, 6. tradi: f. fieri. elliptisch: quanta .. ab illis (antiquis) varietas argumentorum ratione concludentium! F IV, 9.

apud: quae (sapientia) ... initiorum causarumque cuiusque rei cognitione hoc pulcherrimum nomen apud antiquos adsequebatur; T V, 7. ubi .. apud antiquiores latuit amor iste investigandae veritatis? fr V, 32.

b. neutr.: qui studiose antiqua persequeris; F I, 36.

antistes, Tempelvorsteher, Priester: cum antistitibus agamus, ut quidvis potius ex illis libris quam regem proferant; D II, 112.

antisto, hervorragen: si ratio, consilium, prudentia (quaeritur), Pompeius antistat; R III, 28.

anularius, Ringmacher: an tibi erit quaerendus anularius aliqui? A II, 86.

anulus, Ring: I, 1. abicio: quod (Polycrates) anulum, quo delectabatur, in mari || mare || abiecerat; F V, 92.

detraho, al.: Gyges ... corpus hominis mortui vidit ... anulumque aureum in digito; quem ut detraxit, ipse induit .... cum palam eius anuli ad palmam converterat, a nullo videbatur ...; idem rursus videbatur, cum in locum anulum inverterat. itaque hac oportunitate anuli usus reginae stuprum intulit eaque adiutrice regem .. interemit .... sic repente anuli beneficio rex exortus est Lydiae. hunc igitur ipsum anulum si habeat sapiens, nihilo plus sibi licere putet peccare, quam si non haberet || [peccare ... haberet] ||; O III, 38.

invenio: cum is ipse anulus in praecordiis piscis inventus est; F V, 92.

2. habeo in: cuius (Epicuri) imaginem non modo in tabulis nostri familiares, sed etiam in poculis et in anulis habent; F V, 3.

II. oportunitas, pala: f. I, 1. detraho.

vis: haec est vis huius anuli et huius exempli; O III, 39.

III. imprimere: similitudines ... signorum anulis impressorum pueriliter consectantur; A II, 54. quid si in eiusdem modi cera centum sigilla hoc anulo impressero? A II, 86.

anus, alte Frau, Alte: I. adfert: »excita cum tremulis anus attulit artubus lumen«; D I, 40.
credit, est: quae est anus tam delira, quae timeat ista, quae ..? T I, 48. an tu censes ullam anum tam deliram futuram fuisse, ut somniis crederet, nisi ..? D II, 141.
extimescit: s. II. invenio.
optat: »utinam« ... ut illa anus optat, »ne ... accidissent ... trabes!« N III, 75.
potest: s. II. invenio. — sciunt: s. II. dico.
II. audio, dico: nec (audite) anum fatidicam, Stoicorum πρόνοιαν, quam Latine licet providentiam dicere; N I, 18. ex quo sagae anus, quia multa scire volunt, et sagaces dicti canes || [ex ... canes] ||; D I, 65.
induco: anum fatidicam πρόνοιαν a Stoicis induci, id est providentiam || [id est providentiam] ||; N II, 73.
invenio: quae .. anus tam excors inveniri potest, quae illa ... portenta extimescat? N II, 5.

anxietas, Ängstlichkeit: ex quo in aliis anxietas, unde anxii, in aliis iracundia dicitur, quae ab ira differt, ut differt anxietas ab angore; T IV, 27.

anxifer, ängstigend, bang: curae: »tu tamen anxiferas curas requiete relaxans«; D I, 22.
vertices: »nunc, nunc dolorum anxiferi torquent vertices«; T II, 21.

anxitudo, Ängstlichkeit: anxitudo prona ad luctum et maerens semperque ipsa se sollicitans; R II, 68.

anxius, ängstlich, angstvoll, unruhig, verdrießlich: alqs: ex quo in aliis anxietas, unde anxii, in aliis iracundia dicitur; T IV, 27. neque .. omnes anxii, qui anguntur aliquando, nec, qui anxii, semper anguntur; T IV, 27. quis .. potest, ... in quo angor (sit), non anxius (esse)? T IV, 57. libidinosum .. et iracundum et anxium et timidum censemus esse sapientem? T IV, 57. ut ... alia .. ratione malivolus || malev. ||, alia amator, alia rursus anxius, alia timidus (sit) corrigendus; T IV, 65. siquidem nec anxii futuri sunt et cum gravitate ... victuri; O I, 72.
aegritudines: inportant .. (animorum motus) aegritudines anxias atque acerbas; T IV, 34.
amores: qui (amores) ut sint ... pudici, solliciti tamen et anxii sunt; T IV, 70.
animus: num .. eum (Sextilium) postea censes anxio animo aut sollicito fuisse? F II, 55.
pestes: »sic me ipse viduus pestes excipio anxias«; T II, 25.
senes: sunt morosi et anxii et iracundi et difficiles senes; C 65.

aper, Eber: I. defendunt: ut ... se ... defendant cornibus tauri, apri dentibus; N II, 127.
II. confligo cum: Herculem ... iratumne censes conflixisse cum Erymanthio apro? T IV, 50.

aperio, apertus, öffnen, eröffnen, offenbaren, enthüllen, erschließen, zugänglich, sichtbar machen, part. offen: I. mit Ergänzung: 1. de: docet idem alio loco: »Graiugena de istoc aperit ipsa oratio«; N II, 91.
2. indirecte Frage: cum, quid quidque sit, aperitur; F II, 5. aperiendum est igitur, quid sit voluptas; F II, 18.
3. acc. c. inf.: nonne apertum est totam illam porticum irsanam ... videri Epicuro? A fr. 20 (S. 38). quoniam satis apertum est sibi quemque natura esse carum; F V, 34. s. II. alqd; A II, 37. N II, 4.
II. mit Object: alqm: sunt his alii multum dispares, simplices et aperti; O I, 109. — se: multa mirabiliter efficiens (stella) ... tum vespertinis temporibus delitiscendo, tum matutinis rursum se aperiendo; N II, 52. Thebis ... in templo Herculis valvae clausae repagulis subito se ipsae aperuerunt; D I, 74. eiusdem .. dei Thebis valvae clausae subito se aperuerunt; D II, 67.
alqd: cum ea, quae quasi involuta fuerunt, aperta sunt, tum inventa dicuntur; A II, 26. simul illud aperiebatur, comprendi multa et percipi sensibus; A II, 37. medici ipsi || ipsa ||, quorum intererat ea nosse, aperuerunt, ut viderentur; A II, 122. altera (conclusione) occulta quaedam et quasi involuta aperiri, altera (admonitione) prompta et aperta iudicari || indicari || ; F I, 30. quid autem apertius quam ... tollatur || † tollatur || omnis ea ... prudentia? F III, 31. qui (medici) ista aperta et patefacta viderunt; T I, 46. quid .. potest esse tam apertum tamque perspicuum, ... quam esse aliquod numen? N II, 4. cum (haec) ... brevius angustiusque concluduntur, tum apertiora sunt ad reprendendum, N II, 20. quibus (ratione, intellegentia) utimur ad eam rem, ut apertis obscura adsequamur; N III, 38. iam illud apertum est profecto, nihil esse turpius, quam ..; L III, 18.
actionem: nec actio rerum illarum aperta petulantia vacat; O I, 127.
aetatem: tu aetatem patriae, tu discriptiones || descr. || temporum, tu sacrorum iura, tu sacerdotum, tu domesticam, tu bellicam disciplinam, tu sedem || sedum, al. || regionum, locorum, tu omnium divinarum humanarumque rerum nomina, genera, officia, causas aperuisti; A I, 9.
aures: saepe ... apertis atque integris et oculis et auribus nec videmus nec audimus; T I, 46.
caelum: cum (Assyrii) caelum ex omni parte patens atque apertum intuerentur; D I, 2.
causam: ratio .. eventus aperit causam; Fa 37. s. aetatem
disciplinam, discriptiones: s. aetatem.
dubia: utrum ... perspicuisne dubia aperiuntur, an dubiis perspicua tolluntur? F IV, 67.
fontis: multo studiosius philosophiae fontis aperiemus; T I, 6.
fores: fores ..; quibus apertis corpus hominis mortui vidit magnitudine invisitata; O III, 38.
genera: s. aetatem.
homo: certe non aperti (hominis hoc genus est), non simplicis, non ingenui, non iusti; O III, 57.
iura: s. aetatem.
locum: inmissi cum falcibus multi || famuli, al. || purgarunt et aperuerunt locum; T V, 65.
mentem: aperta simplexque mens ... fugere intellegentiae nostrae vim et notionem videtur; N I, 27.
mysteria: ne rhetorum aperiamus mysteria; T IV, 55.
naturas: ecquid nos eodem modo rerum naturas persecare, aperire, dividere possumus? A II, 122.
nomina: s. aetatem.
notionem: quae .. istarum definitionum non aperit notionem nostram, quam habemus omnes de fortitudine tectam atque involutam? qua aperta quis est ..? T IV, 53.
occulta: s. alqd; F I, 30.
oculos: quibus (pilis) . . apertis oculis, si quid incideret, repelleretur; N II, 143. s. aures.
officia: s. aetatem.
ostium: »unde animae excitantur obscura umbra opertae ex ostio || apertae hostio, aperto ex ostio || altae Acheruntis;« T I, 37.

partes: si quo casu evenerit, ut corporis partes quaedam aperiantur; O I, 129.
pectus: in qua (amicitia) nisi, ut dicitur, apertum pectus videas tuumque ostendas; Lae 97.
pernicies: spe dubiae salutis in apertam perniciem incurrere; N III, 69.
principia: f. vias.
pupulas: palpebrae ... aptissime factae et ad claudendas pupulas ... et ad aperiendas; N II, 142.
reditum: docti homines ... aperuerunt sibi reditum in hunc locum; R VI, 18.
rem: cum res occultissimas aperueris in lucemque protuleris; A II, 62. totam rem aperiam; F I, 32. erat .. res aperta; F II, 54. in rebus apertissimis nimium longi sumus; F II, 85. quid attinet de rebus tam apertis plura requirere? F V, 51. aperta .. res est; T V, 102. ac nos quidem nimis multa de re apertissuma; N III, 79. totidem subsecuti libri Tusculanarum disputationum res ad beate vivendum maxime necessarias aperuerunt; D II, 2. nec ita claudenda res est familiaris, ut eam benignitas aperire non possit; O III, 55.
sedem: f. aetatem.
somnia: ad aperta et clara (somnia) veniamus; D II, 135.
stellas: quia (stellae) tum occultantur, tum rursus aperiuntur; N II, 51. f. alqm; N II, 52.
valvas: f. alqm.
viam: e quibus (notionibus) non principia solum, sed latiores quaedam ad rationem inveniendam viae aperirentur; A I, 42. o praeclaram beate vivendi et apertam et simplicem et derectam viam! F I, 57.
virum: quem (virum bonum) apertum et simplicem volumus esse; R III, 26.
vomicam: qui gladio vomicam eius (Iasonis) aperuit; N III, 70.

aperte, offen, offenbar, offenkundig: I. adulor: aperte .. adulantem nemo non videt, nisi qui admodum est excors; Lae 99.
capio: ita aperte cepit pecunias ob rem iudicandam, ut ..; F II, 54.
declaro: ut intellegeremus, quid esset eventurum, aperte declarari oportebat; D II, 55. hoc ille (coniector) responso satis aperte declaravit nihil habendum esse, quod fieri posset, ostentum; D II, 62.
dico: si vero id etiam explanare velles apertiusque diceres ..; F II, 60. aperte .. et clara voce audeant dicere beatam vitam in Phalaridis taurum descensuram; T V, 75. Pacuvianus Amphio »quadrupes tardigrada« ... cum dixisset obscurius, tum Attici respondent: »non intellegimus, nisi si aperte dixeris«; D II, 133.
fingo: quorum (Apollinis opertorum) partim ficta aperte ... numquam ... probata sunt; D II, 113.
insanio: ita qui sentiat || sentiet, sentient ||, non apertissime insaniat? A II, 21 (20).
iubeo: quam .. ob causam tam est obscure admonitus, ... potius quam aperte thensaurum quaerere iuberetur? D II, 134.
iudico: ut haec in philosophia ratio contra omnia disserendi nullamque rem aperte iudicandi ... viguit; N I, 11.
loquor: Epicurus ... nec non vult, si possit, plane et aperte loqui, nec ... loquitur; F II, 15. non animadvertunt hic eum (Epicurum) ambigue locutum esse, sed multis aliis locis ... tam aperte quam paulo ante te; N I, 86. tecum aperte, quod sentio, loquar; R I, 15.
mentior: Philo ... aperte mentitur; A II, 18.
moneo: ea .. (amicorum auctoritas) .. adhibeatur ad monendum non modo aperte, sed etiam acriter; Lae 44.
obtero: cum Achivi coepissent ... »aperte .. artem obterere extispicum«; D I, 29.
odi: aperte .. vel odisse magis ingenui est quam fronte occultare sententiam; Lae 65.
scribo: »scripsit ... breviter aperteque in eo libro ... mortem nihil ad nos pertinere; F II, 100.
timeo: casum .. proelii nemo nostrum erat quin timeret, sed non aperte; D II, 114.
tollo: Diagoras ... posteaque Theodorus nonne aperte deorum naturam sustulerunt? N I, 63.
veto: sicut aperte Simonides vetitus est navigare; D II, 134.
II. falsus, perversus: quis .. ista tam aperte perspicueque et perversa et falsa secutus esset, nisi ..? A, II, 60.

apex, Kopfbedeckung, Krone: I. sum: apex est autem senectutis auctoritas; C 60.
II. impono: nec dubito, quin ... ab aquila Tarquinio apicem inpositum putent; L I, 4.

apis, Biene: I. concedunt: apes in alvarium concesserant || alvearium congesserant ||; fr 1, 14.
considunt: Platoni cum in cunis parvulo dormienti apes in labellis consedissent; D I, 78. ut illa trictici grana in os pueri Midae congesta aut apes, quas dixisti in labris Platonis consedisse pueri, non tam mirabilia sint quam coniecta belle; D II, 66.
faciunt: formicae, apes, ciconiae aliorum etiam causa quaedam faciunt; F III, 63.
sunt: † ut sibi || [sibi], al. || sint et ova ovorum et apes apium simillimae; A II, 54. expertes rationis equi, boves, reliquae pecudes, [apes]; O II, 11. f. considunt; D II, 66.
II. habeo: Dionysii equus quid attulit admirationis, quod ... habuit apes in iuba? D II, 67.
III. similis: f. I. sunt; A II, 54.
IV. aculeus: apis aculeum sine clamore ferre non possumus; T II, 52.
examen: cuius (equi) in iuba examen apium consederat; D I, 73. ut apium examina non fingendorum favorum causa congregantur, sed, cum congregabilia natura sint, fingunt favos, sic ..; O I, 157. res rusticae laetae sunt ... pecudum pastu, apium examinibus, florum omnium varietate; C 54.
perfectio: cuius (dei) .. vos maiestatem deducitis usque ad apium formicarumque perfectionem; A II, 120.

apiscor, erlangen, erreichen: ad finem bonorum (labebar), quo referuntur et quoius apiscendi causa sunt facienda omnia; L 1, 52.

apoproëgmena, Zurückgewiesenes: puto concedi nobis oportere, ut Graeco verbo utamur, ... ne hoc „ephippiis" et „acratophoris" potius quam „proëgmenis" et „apoproëgmenis" concedatur; F III, 15.

apparatio, Zurüstung: est .. (Theophrastus) multus in laudanda magnificentia et apparatione popularium munerum; O II, 56.

apparatus (adp.), Zurüstung, Aufwand, Pracht: I. delectant: delectant etiam magnifici apparatus vitaeque cultus cum elegantia et copia; O I, 25.
est: sacrorum .. ipsorum diligentiam difficilem, apparatum perfacilem esse voluit; R II, 27.
II. requiro: ministros, machinas, omnem totius operis dissignationem || design. || atque apparatum (requiro); N I, 20.

III. 1. accipi: apparatu regio accepti sermonem in multam noctem produximus; R VI, 10.

esse: tantus .. imperator . . . fuit proeliis, oppugnationibus, navalibus pugnis totiusque belli instrumento et adparatu; A II, 3.

haberi: qui (mercatus) haberetur maxumo ludorum apparatu totius Graeciae celebritate; T V, 9.

ornari: cum in villam Luculli ventum esset omni apparatu venustatis ornatam; fr V, 17.

profundere: qui ... ludorum venationumque apparatu pecunias profundunt in eas res, quarum ..; O II, 55.

tantus: s. esse.

zum Satz: iis (legatis) apposuit tantum, quod satis esset, nullo apparatu; T V, 91.

2. in: in hoc medio apparatu fulgentem gladium e lacunari saeta equina aptum demitti iussit; T V, 62.

appareo (adp.), erscheinen, sichtbar, klar werden, zu Gebote stehen, dienen: I. **unpersönlich:** quando ad maiora quaedam, ut iam apparebit, nati sumus; F V, 21.

II. **mit Subjectivsatz:** 1. **indirecte Frage:** si | † si || numquam, uter *sit sapiens, adparebit*; A II, 132. apparet statim, quae sint officia, quae actiones; F IV, 46. corporis .. nostri partes totaque figura ... quam apta ad naturam sit, apparet; F V, 35. de qua (humatione et sepultura) Socrates .. quid senserit, apparet in eo libro, in quo moritur; T I, 102. ita fit, sensim || fit sensim, || cogitantibus ut, quantum sit ementita opinio, appareat; T III, 58. non solum in hac parte honestatis, ... sed etiam in tribus superioribus quid deceat apparet; O I, 94. efficitur, ut .. illud ... decorum quam late fusum sit, appareat; O I, 98.

2. **quod:** apparet, quod aliud a terra sumpsimus, aliud ab umore; N II, 18.

3. **nomin. c. infin.:** ut membra nobis ita data sunt, ut ad quandam rationem vivendi data esse appareant | adpareat ||; F III, 23. (hoc opus est tale), ut ex eadem officina exisse appareat; P 5. — quo modo non potest animal ullum non adpetere id, quod accommodatum ad naturam adpareat, ... sic ..; A II, 38. vgl. II. bestiae.

4. **accus. c. infin.:** apparet enim iam „cor cum oculis consentire;" A II, 90. e quibus appareat non voluptatem vos, sed officium sequi; F II, 58. e quo apparet .. sapientis .. esse ..; F III, 60. apparet (nos) a natura ipsa, ut eos ... amemus, impelli; F III, 62. hoc .. apparet, nos ad agendum esse natos; F V, 58. quam saepe apparet nihil eos (gladiatores) malle quam .. domino satis facere! T II, 41. facile ut appareat nostros omnia consequi potuisse; T IV, 5. maxume .. omnium flagrasse amore Reginum Ibycum apparet ex scriptis; T IV, 71. ut facile appareat Atrei filios esse; T IV, 77. ut ... neque in eo quicquam casu et fortuito factum esse appareat; D I, 125. nonne eius modi sunt, ut ne caeli quidem naturam interpretes istos caeli nosse appareat? D II, 92. — perfacile *ut* appareat aliud quiddam iis (bestiis) propositum, non voluptatem; F II, 109. vgl. c. A II, 38.

III. **mit Subject:** alqs: cum tu ... delapsus in flumen nusquam apparuisses; D I, 58. quid tu? unde tandem appares, o Socrate? † an || an | quidem non dubium est, quin ab Alcibiade? fr II, 2.

alqd: se aliquid patefacturam, quod non appareat; A II, 44. quod facillime apparet, cum ..; F II, 46. sin dicunt || dicit || obscurari quaedam nec apparere, quia valde parva sint; F IV, 29. ea in optima quaque indole maxime apparent; F V, 61. tantam vim esse virtutis, ut omnia, si ex altera parte ponantur, ne appareant quidem; F V, 90. omnia ista necesse est obscurari nec apparere; F V, 90. ea (officia) quamquam pertinent ad finem bonorum, tamen minus id apparet; O I, 7. quicquid est .., quod deceat, id tum apparet, cum antegressa est honestas; O I, 94. ne aut ira existat aut cupiditas aliqua aut pigritia aut ignavia aut tale aliquid appareat; O I, 136. quodsi hoc apparet in bestiis; Lae 81. s. II, 4. F V, 58.

anguis: de angue illo, qui Sullae apparuit immolanti, utrumque memini; D II, 65.

animus: animus .. solus, nec cum adest nec cum discedit, apparet; C 80.

augures: »divorum .. iras (augures) providento sisque || iisque || apparento;« L II, 21.

augurium: id .. (augurium futurorum) in maximis ingeniis ... apparet facillime; T I, 33.

bestiae: quae (bestiae) ... appareant .. in ardentibus fornacibus saepe volitantes; N I, 103.

claudicatio: in quo (Volcano) stante atque vestito leviter apparet claudicatio non deformis; N I, 83.

cognatio: sescenta licet eiusdem modi proferri, ut distantium rerum cognatio naturalis appareat; D II, 34.

cupiditas, al.: vgl. alqd; O I, 136.

deus: ita fit, ut deus ille ... numquam prorsus appareat; N I, 37.

distinctio: quia nulla in visis distinctio appareat; A II, 48.

divinatio: est .. profecto divinatio, quae multis locis, rebus, temporibus apparet cum [in] privatis tum maxume || in || publicis; N II, 162.

doctrina: ut urbanitas summa appareat, doctrina mediocris; F I, 7.

epigramma: apparebat epigramma exesis posterioribus partibus versiculorum dimidiatis fere; T V, 66.

equus: quod equus ... mecum una demersus rursus apparuit; D II, 140.

fructus: novitates .. si spem adferunt, ut tamquam in herbis non fallacibus fructus appareat; Lae 68.

immutabilitas: in factis inmutabilitatem apparere, in futuris quibusdam, quia non apparet, ne inesse quidem videri; Fa 17.

lumen: virtutis .. beataeque vitae ... serius lumen apparet; F V, 58. quos (igniculos) celeriter ... sic restinguimus, ut nusquam naturae lumen appareat; T III, 2.

malum: tantulum .. (malum dolorem) esse, ut a virtute ita obruatur, ut nusquam appareat; T II, 66. ut id (malum) obruatur sapientia vixque appareat; T III, 80.

moderatio: ut in eo moderatio et temperantia appareat cum specie quadam liberali; O I, 96.

multitudo: ut iam prope modum appareat multitudo .. deorum; N II, 59.

munus: quoniam illud maiorum vigiliarum munus in tuo nomine apparuit; P 5.

nomen: nec video, qui magis in multitudinis dominatu rei publicae nomen appareat; R III, 45.

notae: quod plenus aër sit inmortalium animorum, in quibus tamquam insignitae notae veritatis appareant; D I, 64.

obscurationes: licebit ... quaerere ... de istis ipsis obscurationibus, quae propter exiguitatem vix aut ne vix quidem appareant; F IV, 32.

ordo: s. similitudo; N II, 82

perceptio: tum .. perceptio eorum omnium apparet; A II, 30.

perversitas: ea ..., aut si qua est alia magna perversitas, facile apparet || apparent ||; O I, 145.

proclivitas: in multis etiam vitiis (haec proclivitas) apparet, sed nomen res non habet; T IV, 28.

ratio: quid est in his (rebus terrestribus), in quo non naturae ratio intellegentis appareat? N II, 120. quid loquar, quanta ratio in bestiis ad perpetuam conservationem earum generis appareat? N II, 128.

sensus: ut facile earum (bestiarum) sensus appareat; Lae 27.

serpentes: ignoretur in omnibus cubiculis apparere serpentes || [ignoretur ... serpentes] ||; O III, 54.

significatio: in quo aliqua significatio virtutis appareat; O I, 46.

similitudo: cum eae (similitudines) plurimis in rebus appareant; A II, 54. quae similitudo in genere etiam humano apparet; F V, 42. quae (similitudo) etiam in ingeniis, non solum in corporibus appareat; T I, 79. iam similitudo magis apparet in bestiis; T I, 80. in quibus nulla temeritas, sed ordo apparet et artis quaedam similitudo; N II, 82.

Sol: quia (Sol), cum est exortus, obscuratis omnibus (sideribus) solus apparet; N II, 68.

sollertia: ut in tantis discriptionibus divina sollertia appareat; N II, 110.

stella: sin inlustris et perlucida stella apparuerit; D I, 130.

temeritas: f. similitudo; N II, 82.

temperantia: f. moderatio.

vestigium: quod hodie apparet apud Regillum tamquam vestigium ungulae; N III, 11.

vis: in quo vis morbi tanta non appareat; Fa 17.

vitium: ut aut non appareat corporis vitium aut quam minimum appareat; F V, 46.

voluntas: ita non fit ex eo, quod datur, ut voluntas eius, qui dederit, appareat; N III, 70.

urbanitas: f. doctrina.

apparitor, Amtsdiener: volunt: eae leges sunt, quas apparitores nostri volunt; L III, 46. plerosque in magistratibus ignoratione iuris sui tantum sapere, quantum apparitores velint; L III, 48.

apparo (adp.), zurüsten: opipare a Pythio adparatum convivium; O III, 58.

appello, anreden, begrüßen, anrufen, aufrufen, vorladen, mahnen, nennen, benennen: I. **absolut:** 1. unpersönlich: ut ... milites .. blande appellando [sermone] delinlant || app. deleniant ||; O II, 48.

2. alqs: aestimabile esse dicunt (sic enim, ut opinor, appellemus) id, quod ..; F III, 20. dierum quinque scholas, ut Graeci appellant, in totidem libros contuli; T I, 8. secundus (Volcanus) Nilo natus, Phthas, ut Aegyptii appellant; N III, 55. copulata .. res est et confatalis; sic enim (Chrysippus) appellat, quia ita fatum sit ..; Fa 30. quem ad modum „urbes magnas atque imperiosas", ut appellat Ennius, viculis et castellis praeferendas puto; R I, 3. ne quis inspiciat tabellam, ne roget, ne appellet; L III, 38.

augures: avis quasdam, et alites et oscines, ut nostri augures appellant; N II, 160.

populus: noster populus in pace et domi ... recusat, appellat, provocat, in bello sic paret ut regi; R I, 63.

vulgus: f. III, 2. alqd, legem; L I, 19.

II. **mit einfachem Object:** alqm: illud imprudenter, si alios esse Academicos † qui dum appellantur || tum appellarentur, al. ||, alios Peripateticos arbitrantur; A I, 22. me .. nomine appellabat; A II, 13. me appellabat iocans; A II, 17. me .. appellabat; A II, 61. quis est hic? num sophistes? sic enim appellabantur ii. qui ostentationis aut quaestus causa philosophabantur; A II, 72. a Menedemo autem, quod is Eretria fuit, Eretriaci appellati; A II, 129. ut alios omittam, hunc (Democritum) appello; F II, 102. plebeii philosophi (sic enim ii, qui a Platone et Socrate et ab ea familia dissident, appellandi videntur); T I, 55. ante Laelii aetatem et Scipionis non reperio quos appellare possim nominatim; T IV, 5. »quid ego te appellem, Venus?« T IV, 73. neque .. Iovem neque Iunonem neque Vestam neque quemquam, qui ita appelletur || appellatur ||, (Zeno) in deorum habet numero; N I, 36. Saturnus .. est appellatus, quod saturaretur annis; N II, 64. quasi vero quisquam nostrum istum potius quam Capitolinum Iovem appellet; N III, 11. cum .. tu Solem, quia solus esset, appellatum esse dicas; N III, 54. quoniam Neptunum a nando appellatum putas; N III, 62. quae (femina) se nomine appellans diceret Homericum quendam eius modi versum; D I, 52. quem (Q. Tuberonem) cum comiter Scipio appellavisset libenterque vidisset; R I, 14. quasi tutor et procurator rei publicae; sic enim appelletur, quicumque erit rector et gubernator civitatis; R II, 51. quom .. Vesta quasi focum urbis, ut Graeco nomine est appellata, ... conplexa sit; L II, 29. eum, quicum bellum geras, tam molli nomine appellare; O I, 37. ne isdem de causis alii plectantur, alii ne appellentur quidem; O I, 89. me tuo nomine appellas? P 30. vgl. matrem.

alqd: quae si appelles, honos praefandus sit; F II, 29. pertinentia (sic enim appello, quae τελικά dicuntur); F III, 55. illa laetioribus nominibus appellari ab eo (Zenone) quam a nobis, haec tristioribus; F IV, 73. quae fere omnia appellantur uno ingenii nomine; F V, 36. haec ... tot nominibus a Stoicis appellata; F V, 90. haec duo Graeci illi || Graeculi || ... uno nomine appellant; T II, 35. sunt autem, qui omnia naturae nomine appellent; N II, 82. vocabulorum, cur quidque ita appellatum sit, causas explicare; N III, 63. quae si appellare audent impii; L I, 40. habes legis prooemium || prohoem., al. ||; sic enim haec || hoc || appellat Plato; L II, 16. quod ... illa .., quae turpia sint, nominibus appellemus suis; O I, 128. f. III, 2. alqd — praecipua.

aequabilitatem: aequabilitas .. iuris ... neque servari potest ..., eaque, quae appellatur aequabilitas, iniquissima est; R I, 53.

aëra: quem (aëra) saepe iam appello; T I, 43.

agnationem: ex quo vere vel agnatio nobis cum caelestibus vel genus vel stirps appellari potest; L I, 24.

ambitus: ceterorum .. siderum ambitus .. homines neque nomine appellant; Ti 33.

amorem: nec hercule invenio, quo nomine alio (amor) possit appellari; T IV, 68.

animalia, animantis: frustra .. animalia et animantis appellari; T I, 21.

annum: tum ille vere vertens annus appellari potest; R VI, 24.

arcam: animus hominis dives, non arca, *quae* appellari solet; P 44.

arteriam: aspera arteria (sic enim a medicis appellatur); N II, 136.

astu: prius quam Theseus in astu, quod appellatur, omnis se conferre iussit || iussisset ||; L II, 5.

atomos: quid est .. magnum ... de corpusculorum (ita enim appellat atomos) concursione fortuita loqui? A I, 6.

ἀξίωμα: pronuntiatum (sic enim mihi in praesentia occurrit ut appellarem ἀξίωμα); T I, 14.

bonum: bonum ex quo appellatum sit, nescio; F IV, 73.

civitatem: illa .. est civitas popularis ⟨sic enim appellant⟩, in qua in populo sunt omnia; R I, 42.
conclusiunculas: sophismata; sic enim appellantur fallaces conclusiunculae; A II, 75.
consilium: Lacedaemonii . . . senibus ⟨sic enim consilium publicum appellant⟩ augurem interesse voluerunt; D I, 95.
denicales: quae (denicales) a nece appellatae sunt, quia residentur mortuis ‖ mortui ‖; L II, 55.
dialecticam: nisi in huiusce modi verbis, ut philosophiam aut rhetoricam aut physicam aut dialecticam appellem; A I, 25. eas .. ambas (dialecticam. physicam) virtutum nomine appellant; F III, 72.
dictatorem: dictator .. ab eo appellatur, quia dicitur; R I, 63.
non dolere: hoc non dolere solum voluptatis nomine appellaret, illud Aristippeum contemneret; F II, 18.
δυσχρηστήματα, εὐχρηστήματα: incommoda .. et commoda ⟨ita enim εὐχρηστήματα et δυσχρηστήματα appello; F III, 69.
εὐκαιρίαν: oportunitas ⟨sic enim appellemus εὐκαιρίαν⟩; F III, 45.
fidem: credamus .., quia fiat, quod dictum est, appellatam fidem; O I, 23.
genera: ut in causis non semper utimur eodem statu ⟨sic enim appellamus controversiarum genera⟩; T III, 79. f. agnationem.
γέροντας: Lycurgus γέροντας Lacedaemone appellavit, nimis is quidem paucos, XXVIII; R II, 50.
ἰσονομίαν: confugis ad aequilibritatem ⟨sic enim ἰσονομίαν, si placet, appellemus⟩; N I, 109.
ius: ius .., quod ita dici appellarique possit, id esse natura; F III, 71.
κατόρθωσιν: recta effectio (κατόρθωσιν enim ita appello, quoniam rectum factum κατόρθωμα); F III, 45.
lenitatem: eam .., quam lenitatem nos dicimus, vitioso lentitudinis nomine appellant; T IV, 43.
λόγον: appellatur .. quidam a philosophis ἀργὸς λόγος; Fa 28.
μανίαν: Graeci .. μανίαν unde appellent, non facile dixerim; T III, 11.
matrem: Iliona somno illo: »mater, te appello«, nonne .. credit ..? A II, 88. »mater, te appello, tu, quae curam somno suspensam levas;« T I, 106.
optumates: cum .. optumates ‖ optumatis ‖ appellantur, nihil potest videri praestabilius; R III, 47.
ὠφέλημα: quod prodesset ⟨ὠφέλημα enim sic appellemus⟩; F III, 33.
partes: eas neque partes neque earum usus suis nominibus appellant; O I, 127.
perturbationem: angorem ... aegritudinem nominaverunt. hoc propemodum verbo Graeci omnem animi perturbationem appellant; vocant enim πάθος; T III, 23.
φιλογυνίαν: mulierositas, ut ita appellem eam, quae Graece φιλογυνία dicitur; T IV, 25.
philosophiam, physicam: f. dialecticam.
philosophos: vgl. alqm; T I, 55.
portas: portas iecoris ⟨sic enim appellantur⟩; N II, 137.
πρόληψιν: ut Epicurus ipse πρόληψιν appellavit, quam antea nemo eo verbo nominarat; N I, 44.
rem: cur ... res tam dissimiles eodem nomine appellas? F II, 9. quod ego res notas notis verbis appello; F V, 89. ex eo, quod maximas partes continet ..., tota res appellatur; F V, 92. quod ex maiore parte unam quamque rem appellari spectarique dicunt; T V, 23. res ipsa, in qua vis inest maior aliqua, sic appellatur, ut ea ipsa nominetur deus; N II, 61. eam .. rem illi Graeco putant nomine *a* suum cuique tribuendo appellatam, ego nostro a legendo; L I, 19.
res publicas: ceteras .. res publicas ne appellandas quidem putant iis nominibus, quibus illae sese appellari velint; R I, 50.
rhetoricam: f. dialecticam; A I, 35.
sensus: sensus .. non obscuros dicit, sed tenebricosos; sic enim appellat eos; A II, 73.
stirpem: f. agnationem.
verba: quae (verba) perraro appellantur ab Epicuro; F II, 51.
viros: ex qua una virtute viri boni appellantur; O II, 38.
virtutes: quae (virtutes) in voluntate positae magis proprio nomine appellari solent; F V, 36. appellata est .. ex viro virtus; T II, 43.
voluptatem: quam (voluptatem) eodem nomine omnes appellamus; F II, 20. quam (voluptatem) omnes gentes hoc nomine appellant; F II, 28. sic .. has suaves et quasi dulces voluptates appellat; F II, 30.
usus: f. partes.
Lücke: * hoc loco appellatur, occurrit nomen quasi patrium regis; R I, 54.
III. **mit Object und prädicativem Zusatz:** 1. **Genetiv, Präpositionen:** alqm: divini generis appellentur teneantque omnium animantium principatum; Ti 41.
contentionem: sed ad illam Diodori contentionem, quam περὶ δυνατῶν appellant, revertamur; Fa 17.
partem: nos eam partem philosophiae „de moribus" appellare solemus; Fa 1.
patres: antiquos patres maiorum gentium appellavit, ... a se adscitos minorum; R II, 35.
quaestionem: quae (quaestio) de bonis et malis appelletur; F III, 41. quam (quaestionem) περὶ δυνατῶν philosophi appellant; Fa 1.
voluptatem: sic enim (Epicurus) appellat hanc dulcem (voluptatem): „in motu," illam nihil dolentis „in stabilitate"; F II, 16.
2. **mit doppeltem Accusativ:** alqm: qui (Antiochus) appellabatur Academicus, erat quidem ... germanissimus Stoicus; A II, 132. quid ergo Academici appellamur? A II, 143. quem (Hieronymum) iam cur Peripateticum appellem, nescio; F V, 14. idem .. (Chrysippus) disputat aethera esse eum, quem homines Iovem appellarent; N I, 40. Iuppiter ..., quem conversis casibus appellamus a iuvando Iovem; N II, 64. quos .. tu Tyndaridas appellabas, id est homines homine natos; N III, 11. qui appellantur Anaces ‖ Anactes ‖ Athenis; N III, 53. quas (Musas) Pieridas et Pierias solent poëtae appellare; N III, 54. hunc (Mercurium) Aegyptii Theuth appellant; N III, 56. quartus (Apollo) in Arcadia, quem Arcades *Νόμιον* appellant; N III, 57. eam (Dianam) saepe Graeci Upim paterno nomine appellant; N III, 58. quocirca Iunonem illam appellatam Monetam; D I, 101. P. Scipionem, ... eum, qui primus Africanus appellatus est, dicere solitum ..; O III, 1. qui (Titus) postea est Torquatus appellatus; O III, 112. f. δαίμονας. divinum. quem hunc appellas, Zeno? beatum, inquit. — etiam beatissimum? quippe, inquiet; F V, 84. Iovem .. optumum et maxumum ob eas res appellant, non quod nos iustos ... efficiat, sed quod salvos; N III, 87. unum illud erat insitum priscis ‖ in primis ‖ illis, quos „cascos" appellat Ennius; T I, 27. patrocinio .. se usos aut clientes appellari mortis instar putant; N II, 69. »ii .. a praeeundo, iudicando, consulendo praetores iudices, consules appellamino;« L III, 8. quem (Zenonem) Philo

noster coryphaeum appellare Fpicureorum solebat; N 1, 59. non eros nec dominos appellabant eos, quibus iuste paruerunt, denique ne reges quidem, sed patriae custodes, sed patres, sed || et || deos; R 1, 64. quos Graeci δαίμονας appellant, nostri, opinor, Lares, si modo hoc recte conversum videri potest; Ti 38. eos .., qui di appellantur, rerum naturas esse, non figuras deorum; N III, 63. ſ. custodes. hunc quo modo ego appellabo divitem, cum ipse egere se sentiat? P 44. quem .. (Platonem Panaetius) omnibus locis divinum, quem sapientissimum, quem sanctissimum, quem Homerum philosophorum appellat, huius ..; T I, 79. dominos: ſ. custodes. Spartae regnante Theopompo sunt item quinque, quos illi ephoros appellant, ... constituti; R II, 58. quas (artes) qui tenent, eruditi appellantur; F 1, 26. eros: ſ. custodes. † appellet inimicus || *exul non* appelletur is ||, qui cum telo fuerit? P 31. Polycratem Samium felicem appellabant; F V, 92. quia, ... nec qui ... depositum non reddidit, ... nec qui ... male rem gessit, frugi appellari solet; T III, 17. cui persuasum sit appellari ceteros homines, esse solos eos, qui essent politi propriis humanitatis artibus; R I, 28. ſ. alqm; N III, 11. laudetur .. hic imperator aut etiam appelletur aut hoc nomine dignus putetur! P 33. qui contra adfecti sint, hos insanos appellari necesse est; T III, 11. tene ... ad eos venire, qui vere iudices appellentur, Minoem, Rhadamanthum, Aeacum, Triptolemum! T 1, 98. ſ. consules. maxumum: ſ. optumum. ut (odium) in hominum universum genus, quod accepimus de Timone, qui μισάνθρωπος appellatur; T IV, 25. si Circe et Calypso mulieres appellandae sunt; O I, 113. magna auctoritas est multique testes, siquidem omnis multos appellari placet, ita consensisse gentes; R 1, 56. patres: ſ. custodes. est .. quoddam genus eorum, qui se philosophos appellari volunt; T II, 7. nec audiendus eius auditor Strato, is qui physicus appellatur; N I, 35. praetores: ſ. consules. eum, quem re vera regem habebamus, appellandum quoque esse regem, si salvi esse vellemus; D II, 110. ſ. custodes. sanctissimum: ſ. divinum. Metrodorum, ... cum (sapiens) appellaretur ab Epicuro, repudiare tantum beneficium noluisse; F II, 7. „saepe quaesivi," inquit (Epicurus), „ex iis, qui appellabantur sapientes, quid haberent ..; T III, 42. nec (Q. Mucius augur) dubitare (solebat) illum (C. Laelium socerum suum) in omni sermone appellare sapientem; Lae 1. te sapientem et appellant et exsistimant; Lae 6. scimus L. Acilium apud patres nostros appellatum esse sapientem; Lae 6. te ... esse sapientem, nec sicut vulgus, sed ut eruditi solent appellare sapientem, qualem in reliqua Graecia || Gr. rel. || neminem; Lae 6 (7). ſ. divinum. quos senes ille appellavit, (nostri) nominaverunt senatum; R II, 50. qui septem appellantur, eos, qui ista subtilius quaerunt, in numero sapientium non habent; Lae 7. eos, qui pareant principibus, agitari ab eo populo et servos voluntarios appellari; R I, 67. ego vero istum non modo servum, sed nequissimum servum ... appellandum puto; P 36. qui sit temperans — quem Graeci σώφρονα appellant ..; T III, 16. hos se appellare sapientiae studiosos ⟨id est enim philosophos⟩; T V, 9. qui ... precabantur ..., ut sibi sui liberi superstites essent, superstitiosi sunt appellati; N II, 72. versutos eos appello, quorum celeriter mens versatur; N III, 25. hos viros bonos, ut habiti sunt, sic etiam appellandos putemus; Lae 19.

alqd: hanc Academiam novam appellant, quae mihi vetus videtur; A 1, 46. totus .. iste, qui volgo appellatur amor, ... tantae levitatis est, ut ..; T IV, 68. atomos quas (Democritus) appellat, id est corpora individua propter soliditatem; F 1, 17. quidquid enuntietur ⟨id autem appellant ἀξίωμα, quod est quasi ecfatum⟩; A II, 95. extra .. eminent quae appellantur aures; N II, 144. cum Peripatetici omnia, quae ipsi bona appellant, pertinere dicant ad beate vivendum; F III, 41. quae nos bona vere appellemus; F III, 43. si (sapiens) ea quoque habeat, quae bona non audet appellare; F IV, 56. ea, quae Zeno aestimanda ... esse dixit, eadem illi bona appellant; F IV, 60. Zeno autem, quod suam ... speciem habeat, cur appetendum sit, id solum bonum appellat; F IV, 60. se omnia, quae secundum naturam sint, bona appellare, quae autem contra, mala; F IV, 72. bonum appello, quicquid secundum naturam est, quod contra, malum; F V, 89. sin ... nec illa pluris aestimanda ego, qui bona, quam tu, qui producta appellas; F V, 90. audebo .. cetera, quae secundum naturam sint || sunt ||, bona appellare; F V, 91. qui (maiores nostri) haec inbecilla et commutabilia [pecuniae membra] verbo „bona" putaverunt appellanda; P 7. haec, ut dixi, „confatalia" ille (Chrysippus) appellat; Fa 30. continuationem: ſ. necessitatem. quod ὁμολογίαν Stoici, nos appellemus convenientiam, si placet; F III, 21. esse divinum quiddam, quod (Socrates) δαιμόνιον appellat; D I, 122. unum istud, quod honestum appellas, rectum, laudabile, decorum; F III, 14. quod honestum, quod rectum, quod decorum appellamus; T II, 30. appellet haec desideria naturae; F II, 27. fatum .. id appello, quod Graeci εἱμαρμένην, id est ordinem seriemque causarum; D 1, 125. cum declinat atomus inservallo minimo ⟨id (Epicurus) appellat ἐλάχιστον⟩; Fa 22. quam .. appellant εὐδοξίαν, aptius est bonam famam hoc loco appellare quam gloriam; F III, 57. esse quiddam, quod recte factum appellemus; F II, 59. fatum: ſ. εἱμαρμένην. fortunam: ſ. necessitatem. quem, si placet, appellet furorem; D I, 80. gloriam: ſ. εὐδοξίαν. qui ... id appellaret honestum, quod esset simplex quoddam et solum et unum bonum; A 1, 35. nec id, quod communiter appellamus honestum, ... cum emolumentis umquam est comparandum; O III, 17. ſ. decorum. hanc illi ἰδέαν appellant, ... nos recte speciem possumus dicere; A I, 30. || quam || ἰδέαν appellat ille (Plato), nos speciem; T I, 58. hanc ἰσονομίαν appellat Epicurus, id est aequabilem tributionem; N I, 50. vitiositas ⟨sic enim malo quam malitiam appellare eam, quam Graeci κακίαν appellant⟩; T IV, 34. quae ... illi .. appellant κατορθώματα; F III, 24. laudabile: ſ. decorum; F III, 14. demus ... sumptiones ⟨ea quae λήμματα appellant dialectici⟩; D II, 108. lenitatem: ſ. II. lenitatem. necesse erit .. appellare eam legem, quae scripta sancit, quod vult, aut iubendo *aut prohibendo*, ut vulgus appellat; L I, 19. nec ... aliam esse ullam legem puto non modo habendam, sed ne appellandam quidem; L II, 13. quae λογικά appellant, quia disseruntur subtilius; T IV, 33. malitiam: ſ. κακίαν. illa autem, morbum, egestatem, dolorem, non appello mala, sed, si libet, reiectanea; F IV, 72. quae .. mala illi (Stoici) non audent appellare; F V, 78. quod omnes uno verbo „malum" appellamus, id tot modis posse dicere; T II, 30. etiamsi, quicquid asperum alienumque natura sit, id appellari placeat malum; T II, 66. ſ. bonum; F IV, 72. vix .. audeo dicere medietates, quas Graeci μεσότητας appellant Ti 23. ut eandem nos modestiam appellemus; O 1, 142. haec .. fere sunt eius modi, quae Graeci πάθη appellant; ego poteram morbos, et id verbum esset e verbo; T III, 7. misereri, invidere, gestire, laetari, haec

omnia „morbos“ Graeci appellant, motus animi rationi non obtemperantis; T III, 7. quoniam, quae Graeci πάθη vocant, nobis perturbationes appellari magis placet quam morbos; T IV, 10. motus: ſ. morbos; T III, 7. quam interdum eandem necessitatem appellant, ... quasi fatalem et immutabilem continuationem ordinis sempiterni, non numquam eandem fortunam; A I, 29. quod .. ratione actum est, id officium appellamus; F III, 58. Graeci id (accommodatum ad naturam) οἰκεῖον appellant; A II, 38. ὁμολογίαν: ſ. convenientiam. [ab ipsis (Stoicis) etiam παράδοξα appellantur]; P 4. quod mihi ista παράδοξα quae appellant maxime videntur esse Socratica; P 4. πάθη: ſ. morbos; T III, 7. percepta appello, quae dicuntur Graece θεωρήματα; Fa 11. perturbationes: ſ. morbos; T IV, 10. qualitates .. appellavi, quas ποιότητας Graeci appellant ‖ vocant ‖; A I, 25. quae vel ita appellemus ⟨id erit verbum e verbo⟩ vel promota et remota vel ... praeposita vel praecipua, et illa reiecta; F III, 52. quae pluris (aestimanda essent), ea praeposita appellabat, reiecta autem, quae minoris; A I, 37. ſ. praecipua. producta: ſ. bonum; F V, 90. in qua (philosophia) quod inchoatum est neque absolutum, progressio quaedam ad virtutem appellatur; A I, 20. promota: ſ. praecipua. illa effici (putant), quae appellant qualia; A I, 28. qualitates: ſ. ποιότητας. rectum: ſ. decorum. reiectanea: ſ. malum; F IV, 72. reiecta, remota: ſ. praecipua, praeposita. hanc unam rite rem publicam, id est rem populi, appellari putant; R I, 48. quod .. erat sensu comprensum, id ipsum sensum appellabat; A I, 41. ea, quae ille (Epicurus) propter firmitatem στερέμνια appellat; N I, 49. στεφάνην: ſ. orbem — deum. tributionem: ſ. ἰσονομίαν. quae .. proprie virtutes appellantur multumque excellunt; F V, 38. nec appellatur omnino vita, nisi confecta atque absoluta; F II, 87. vitium: ſ. corruptionem — morbum. quam nemo umquam voluptatem appellavit, appellat; F II, 30. hoc .., de quo nunc agimus, id ipsum est, quod utile appellatur; O II, 9. si quando cum illo, quod honestum intellegimus, pugnare id videbitur, quod appellamus utile; O III, 19. is, qui appellatur vultus, ... indicat mores; L I, 27.

actiones: quas (turpes actiones) .. κακίας Graeci ‖ Gr. κ. ‖ appellant, vitia malo quam malitias nominare; F III, 39.

adfectiones: cum omnes rectae animi adfectiones virtutes appellentur; T II, 43.

aedificia: agros .. et aedificia et pecudes et inmensum argenti pondus atque auri qui bona nec putare nec appellare soleat; R I, 27.

aegritudinem: ex quo ipsam aegritudinem λύπην Chrysippus quasi solutionem totius hominis appellatam putat; T III, 61.

aegrotationes: aegrotationes, quae appellantur a Stoicis ἀῤῥωστήματα; T IV, 23.

agros: ſ. aedificia.

animum: ipsum animum ἐνδελέχειαν (Aristoteles) appellat novo nomine quasi quandam continuatam motionem et perennem; T I, 22. ſ. insanitatem.

anticipationem: quam (anticipationem) appellat πρόληψιν Epicurus, id est anteceptam animo rei quandam informationem; N I, 43.

appetitionem: eius modi adpetitionem Stoici βούλησιν appellant, nos appellemus voluntatem; T IV, 12.

beneficentiam: quam (beneficentiam) eandem vel benignitatem vel liberalitatem appellari licet; O I, 20.

bonum; id .. ille (Democritus) summum bonum εὐθυμίαν et saepe ἀθαμβίαν appellat, id est animum terrore liberum; F V, 87. hoc .. ipsum bonum non accessione neque crescendo aut cum ceteris comparando, sed propria vi sua et sentimus et appellamus bonum; F III, 34. dum corporis (bona) ... tantum modo, quia sumenda sint, appellentur bona; T V, 76. qui (philosophi) summum bonum, quod ultimum appello, in animo ponerent; F III, 30.

bustum: »bustum« ⟨nam id puto appellari τύμβον⟩; L II, 64.

coetus: coetus .. hominum iure sociati, quae civitates appellantur; R VI, 13

cognitiones: quas (rerum cognitiones) vel comprehensiones vel perceptiones vel καταλήψεις appellemus licet; F III, 17.

coniunctionem, al.: eius modi coniunctionem tectorum oppidum vel urbem appellaverunt; R I, 41. qua ex coniunctione naturae et quasi concentu atque consensu, quam συμπάθειαν Graeci appellant; D II, 34.

consequens: quod (consequens) illi ἐπιγεννηματικόν appellant; F III, 32.

consilium: quae nisi essent in senibus, non summum consilium maiores nostri appellassent senatum; C 19. consilium illud imperatorium fuit, quod Graeci στρατήγημα appellant; N III, 15.

corruptionem: morbum appellant totius corporis corruptionem, aegrotationem morbum cum imbecillitate, vitium, cum partes corporis inter se dissident; T IV, 28. 29.

debilitatem: quom ... divitias, valetudinem, pulchritudinem commodas res appellet, non bonas, paupertatem, debilitatem, dolorem incommodas, non malas; L I, 55.

declinationem: quae declinatio cum ratione fiet, cautio appelletur; T IV, 13.

detrimenta: et emolumenta et detrimenta, quae ὠφελήματα et βλάμματα appellant, communia esse voluerunt; F III, 69.

deum: cur ita semper deum appellet Epicurus beatum ‖ Ep. app. b., al. ‖ et aeternum; F II, 88. quos (deos) fratres inter se agnatosque usurpari atque appellari videmus; Ti 39. eos .. (deos) aut beluarum nomine appellas, ut Capram, ut Nepam, ut Taurum, ut Leonem, aut rerum inanimarum, ut Argo, ut Aram, ut Coronam; N III, 40.

dictatorem: in nostris libris vides eum (dictatorem) magistrum populi appellari; R I, 63.

diem: qui eum diem, quo moritur, beatum appellat; T V, 88.

divinationem: quam (divinationem) Graeci μαντικήν appellant, id est praesensionem et scientiam rerum futurarum; D I, 1. divinationem, quam Graeci μαντικήν appellant, esse sentio; L II, 32.

divitias: ſ. debilitatem. — dolorem, egestatem: ſ. alqd — malum; F IV, 72. debilitatem.

emolumenta: ſ. detrimenta.

ἐννοίας: ἐννοίας enim notitias appellare tu videbare; A II, 22.

enuntiationem: non omnis enuntiatio, quod ἀξίωμα dialectici appellant, aut vera aut falsa erit; Fa 20.

explicationem: verborum .. explicatio probabatur, ... quam ἐτυμολογίαν appellabant; A I, 32.

finem: qui illum bonorum finem, quod appellamus extremum, quod ultimum, crescere putent posse; F III, 48.

fruges: cum fruges Cererem appellamus, vinum autem Liberum; N II, 60.

genus: unum (genus librorum) populariter scri-

ptum, quod ἐξωτερικόν appellabant, alterum limatius; F V, 12.

gradus: quibus .. gradibus Romulus escendit || ascendit || in caelum? iisne, quae isti bona appellant, an ... virtutibus? P 11.

hominem: industrios homines illi (Graeci) studiosos vel potius amantis doloris appellant, nos commodius laboriosos; T II, 35. qui frugi homines χρησίμους appellant, id est tantum modo utilis; at illud est latius; T III, 16. cur .. regem appellem Iovis optimi nomine hominem dominandi cupidum, ... non tyrannum potius? R I, 50.

hortum: iam hortum ipsi agricolae succidiam alteram appellant; C 56.

impulsionem: quam (impulsionem) ille φαντασίαν, nos visum appellemus licet; A I, 40. quam (impulsionem) plagam ille (Democritus) appellat; Fa 46.

insanitatem: nomen insaniae significat mentis ... morbum[, id est insanitatem et aegrotum animum, quam appellarunt insaniam]; T III, 8.

καθῆκον: primum est officium ⟨id enim appello καθῆκον⟩; F III, 20.

legem: omnem .. legem, quae quidem recte lex appellari possit, esse laudabilem; L II, 11.

locupletis: qui cum locupletis assiduos appellasset ab asse dando; R II, 40.

locum: quem (locum) civilem recte appellatori videmur, Graeci πολιτικόν; F IV, 5.

ludibria: ille (Bias) haec ludibria fortunae ne sua quidem putavit, quae nos appellamus etiam bona; P 9.

malum: ut, ... quam diu in illo opinato malo vis quaedam insit, ... tam diu appelletur recens; T III, 75.

mare: quod (mare) Atlanticum, quod magnum, quem Oceanum appellatis in terris; R VI, 21.

membra: f. alqd — bonum; P 7.

mentem: eandem .. esse mentem sapientiamque perfectam, quem deum appellant; A I, 29. his rebus mentem vacuam (maiores) appellarunt insaniam; T III, 9. mens mundi cum ... vel prudentia vel providentia appellari recte possit ⟨Graece enim πρόνοια dicitur⟩; N II, 58.

metum: alii .. metum praemolestiam appellabant; T IV, 64.

moderationem: moderatio, a me quidem paulo ante appellata frugalitas; T III, 36.

morbum: f. alqd — malum; F IV, 72. corruptionem.

motus: morbos .. hos perturbatos motus ... philosophi appellant; T III, 10.

mysteria: initia .. ut appellantur (mysteria), ita re vera principia vitae cognovimus; L II, 36.

natos: quod ex nobis natos „liberos" appellamus, idcirco Cerere nati nominati sunt Liber et Libera; N II, 62.

notionem: quam (notionem) appellant ἔννοιαν illi; F III, 21.

officium: haec .. officia, de quibus his libris disputamus, media Stoici appellant; O III, 14. illud .. officium, quod rectum idem (Stoici) appellant, perfectum atque absolutum est; O III, 14. vgl. καθῆκον.

opinionem: quae (opinio) tum denique non appellatur recens, cum vetustate exaruit; T III, 75.

orbem: Parmenides .. commenticium quiddam coronae simile efficit ⟨στεφάνην appellat⟩ continente ardore lucis orbem, qui cingat caelum, quem appellat deum; N I, 28.

partem: hanc omnem partem rerum opinabilem appellabant; A I, 31. cordis parte .., quem ventriculum cordis appellant; N II, 138.

paupertatem: f. debilitatem.

pecudes: f. aedificia.

perturbationem: quam (perturbationem) .. Stoici communi nomine corporis et animi ἡδονήν appellant, ego malo laetitiam appellare, quasi gestientis animi elationem voluptariam; F III, 35. quas (perturbationes animorum) Graeci πάθη appellant, poteram ego verbum ipsum interpretans morbos appellare; F III, 35. [omnis .. perturbationes animi morbos philosophi appellant]; T III, 9.

pondus: f. aedificia.

praesagitionem: ea (praesagitio) si exarsit acrius, furor appellatur; D I, 66.

principes: qui (principes) appellati sunt propter caritatem patres; R II, 14.

prudentiam: omnibus .. artibus volumus attributam esse eam, quae communis appellatur prudentia; F IV, 76.

pulchritudinem: f. debilitatem.

Πυρόεντα: proximum inferiorem orbem tenet Πυρόεις, quae stella Martis appellatur; N II, 53.

rationem: qui (Divitiacus) .. naturae rationem, quam φυσιολογίαν Graeci appellant, notam esse sibi profitebatur; D I, 90.

res: ut libido sit earum rerum, quae dicuntur de quodam aut quibusdam, quae κατηγορήματα dialectici appellant; T IV, 21.

sapientem: rectius .. (sapiens) appellabitur rex quam Tarquinius, ... rectius magister populi ... quam Sulla, ... rectius dives quam Crassus; ... recte etiam pulcher appellabitur, ... recte solus liber nec dominationi cuiusquam parens nec oboediens cupiditati, recte invictus; F III, 75.

sapientiam: id .. est sapientis, providere; ex quo sapientia est appellata prudentia; fr V, 33. f. mentem; A I, 29.

scientiam: scientia, quae est remota ab iustitia, calliditas potius quam sapientia est appellanda; O I, 63. quae (scientia) potest appellari rite sapientia; F II, 37.

securitatem: vgl. tranquillitatem.

sententias: quas (sententias) appellatis κυρίας δόξας; N I, 85.

soritam: quem (soritam), si necesse sit, Latino verbo liceat „acervalem" appellare; sed nihil opus est; D II, 11.

stellam: ea (stella Mercurii) Στίλβων appellatur a Graecis; N II, 53.

stultitiam: quae (senilis stultitia) deliratio appellari solet; C 36

sumptiones: f. alqd — λήμματα.

tempus: tempus autem actionis oportunum Graece εὐκαιρία, Latine appellatur occasio; O I, 142.

tranquillitatem: Democriti .. securitas, quae est animi || animi tamquam, al. || tranquillitas, quam appellavit || appellant || εὐθυμίαν; F V, 23.

vacuitatem: securitatem .. nunc appello vacuitatem aegritudinis; T V, 42.

valetudinem: f. debilitatem.

velocitatem: velocitas .. corporis celeritas appellatur; T IV, 31.

venam: per quas (vias) lapsus cibus ... in eam venam, quae cava appellatur, confunditur; N II, 137.

versus: quod capiat laudem mortui incisam ne plus quattuor herois versibus, quos „longos" appellat Ennius; L II, 68.

vinum: f. fruges.

virtutem: eam .. virtutem σωφροσύνην vocant, quam soleo equidem tum temperantiam, tum moderationem appellare, non numquam etiam modestiam; sed haud scio, an recte ea

virtus frugalitas appellari possit, quod angustius apud Graecos valet; T III, 16. quae virtus ex providendo est appellata prudentia; L I, 60. quae (virtutes) ingenerantur suapte natura appellanturque non voluntariae; F V, 36. quas (virtutes) appellamus voluntarias, ut prudentiam, temperantiam; F V, 36.

visum: cum (visum) acceptum iam et approbatum esset, comprehensionem appellabat; A I, 41.

vim: eandem .. (legis vim) fatalem necessitatem appellat, sempiternam rerum futurarum veritatem; N I, 40.

vitam: vitam .. beatam illi eam (appellant), quae ..; F IV, 60. beatam autem vitam eam solam (appellat), quae cum virtute degatur; F IV, 60. ego, quam (vitam) ille (Zeno) praeponendam et magis eligendam, beatiorem hanc appello; F V, 88.

umbram: illam umbram, quod appellant honestum non tam solido quam splendido nomine; F I, 61.

voluptatem: divine .. Plato „escam malorum“ appellat voluptatem; C 44. eam (voluptatem) stabilem appellas; F II, 75. non augeri illam non dolendi voluptatem, quam cur voluptatem appelles, nescio; F II, 10. quam (voluptatem) etiam pecudes, si loqui possent, appellarent voluptatem; F II, 18. qui eam voluptatem ... solam .. ducit, quam omnes unam appellamus voluptatem; F II, 41. haec .. stabilis (voluptas), quam praeter vos nemo appellat voluptatem; F II, 77.

urbem: cuius (Solis) urbem Aegyptii volunt esse eam, quae Heliopolis appellatur; N III, 54.

appello, herantreiben, anlanden: classem: qui (Dionysius) cum ad Peloponnesum classem appulisset; N III, 83.

pecus: »visust in somnis pastor || visum est ... pastorem || ad me appellere pecus lanigerum eximia pulchritudine«; D I, 44.

appendix (adp.), Anhang, Zugabe: vidit ... adpendicem animi esse corpus; fr V, 96.

appetens (adp.), begierig, verlangend: alqs: sumus .. natura ... studiosissimi adpetentissimique honestatis; T II, 58.

alqd: nihil est .. appetentius similium sui nec rapacius quam natura; Lae 50.

animus: eius (frugalitatis) enim videtur esse proprium motus animi adpetentis regere et sedare semperque ... servare constantiam; T III, 17.

homo: eadem .. ratio fecit hominem hominum appetentem; F II, 45.

appetenter (adp.), habsüchtig: Q. Fabium Labeonem ... cum utrisque separatim locutum, ne cupide quid agerent, ne adpetenter; O I, 33.

appetentia (adp.), Begehrlichkeit: I. absolut: unde pudor, continentia, fuga turpitudinis, adpetentia laudis et honestatis? R I, 2.

II. efficio: ut ... laetitia profusam hilaritatem, lubido effrenatam adpetentiam (efficiat); T IV, 15.

appetitio (adp.), Begehren, Verlangen, Trachten, Trieb: I, I. appetit: si ... est quaedam appetitio naturalis ea, quae secundum naturam sunt, appetens; F IV, 32.

consequitur: quos (sensus) quoniam adpetitio consequatur, actionem sequi; A II, 108.

est: naturalem .. appetitionem, quam vocant ὁρμήν, ... volunt esse earum rerum, quae secundum naturam sunt; F IV, 39. nullum potest esse animal, in quo non et adpetitio sit et declinatio naturalis; N III, 33. non magis est contra naturam morbus ... quam detractio atque appetitio alieni; O III, 30. f. appetit.

oboediunt: appetitiones .., quas illi (Graeci) ὁρμάς (nominant), oboedientes efficere rationi; O II, 18.

obtemperat: altera (perturbatio), quae est inmoderata adpetitio opinati magni boni rationi non obtemperans; T III, 24.

parent: quem ad modum .. temperantia sedat adpetitiones et efficit, ut eae rectae rationi pareant, ... sic ..; T IV, 22.

pertinet: quasi vero haec appetitio non ad summi boni adeptionem pertineret! F IV, 47.

postulat: ut prima appetitio naturalis postulat; F IV, 25.

potest: f. II, 1. moveo; A II, 24.

proficiscitur: qui dicat appetitionem rerum ad vivendum accommodatarum a natura profectam; F IV, 78.

queunt: f. II, 1. contineo.

sequitur: quem ad modum primo || primum, prima || visa nos pellerent, deinde adpetitio ab his pulsa sequeretur; A II, 30.

videtur: f. II, 1. do.

elliptisch: ex quo ... earum rerum || appetitio ||, quae ..; A I, 23.

2. sum: quaestio .. est adpetitio cognitionis; A II, 26. f. I. obtemperat. II, 1. moveo; A II, 24.

II, 1. adiungo: huic veri videndi cupiditati adiuncta est adpetitio quaedam principatus; O I, 13.

appello: eius modi adpetitionem Stoici βούλησιν appellant, nos appellemus voluntatem; T IV, 12.

commoveo: ab iis et appetitio et actio commovetur; F IV, 48.

contineo: ut nullo modo adpetitiones animi nec regi nec contineri queant; T IV, 22.

dico: iidem (animorum motus) inflammant adpetitione nimia, quam tum cupiditatem, tum libidinem dicimus, inpotentiam quandam animi; T IV, 34.

do: appetitio animi, quae ὁρμή Graece vocatur, non ad quodvis genus vitae, sed ad quandam formam vivendi videtur data; F III, 23.

efficio: f. I, 1. oboediunt.

habeo: primam .. (nos) ex natura hanc habere appetitionem, ut conservemus nosmet ipsos; F IV, 25. quae .. secundum naturam sint, partim nihil habere in sese eius appetitionis, de qua saepe iam diximus; F IV, 58. natura mundi omnis motus habet voluntarios conatusque et adpetitiones, quas ὁρμάς Graeci vocant, et his consentaneas actiones sic adhibet, ut nosmet ipsi; N II, 58.

moveo: aliter adpetitio ⟨eam enim volumus esse ὁρμήν⟩, qua ad agendum impellimur et id adpetimus, quod est visum, moveri non potest; A II, 24. quia cognitiones comprensionesque rerum, e quibus efficiuntur artes, appetitionem movent; F III, 49. dicunt appetitionem animi moveri, cum aliquid ei secundum naturam esse videatur; F IV, 58.

nomino: f. I, 1. oboediunt. — pello: f. I, 1. sequitur. — rego: f. contineo. — sedo: f. I, 1. parent. — voco: f. habeo; N II, 58. I, I. est, F IV, 39.

2. concludo ex: cur ... id non aut ex omnium earum (rerum) aut ex plurimarum et maximarum appetitione concluditur? F IV, 34.

dico de: f. 1. habeo; F IV, 58.

portendo ex: ex triplici adpetitione solis triginta annos Cyrum regnaturum esse portendi; D I, 46.

III. consentaneus: f. II, 1. habeo; N II, 58.

IV, 1. alqd: f. II, 1. habeo; F IV, 58.

causae: non ... idcirco etiam nostrarum voluntatum atque adpetitionum sunt causae naturales et antecedentes; Fa 9.

2. momenta ad: qui (Zeno) ... ad appetitionem .. rerum esse in iis momenta diceret; F IV, 47.

V, 1. appetere, impelli: f. II, 1. moveo; A II, 24.

2. ex: cum ex appetitione rerum virtutis pulchritudinem aspexissent; F IV, 42.

appetitus (adp.), Begehren, Verlangen, Trieb: I. **absolut:** 1. abest: vel brevius (definit), ut perturbatio sit adpetitus vehementior, vehementior autem intellegatur is, qui procul absit a naturae constantia; T IV, 47.

abiciunt: qui appetitus longius evagantur et tamquam exultantes sive cupiendo sive fugiendo non satis a ratione retinentur, ii sine dubio finem et modum transeunt; relinquunt enim et abiciunt oboedientiam nec rationi parent, cui sunt subiecti lege naturae; a quibus non modo animi perturbantur, sed etiam corpora; O I, 102.

agit: primus .. appetitus ille animi tantum agit, ut salvi atque integri esse possimus; F V, 41.

carent: efficiendum .. est, ut adpetitus rationi oboediant eamque neque praecurrant nec propter pigritiam aut ignaviam deserant sintque tranquilli atque omni animi perturbatione careant; O I, 102.

coepit, diligit: cum appetitus ille animi aliquid ad se trahere coeperit consulto, quod sibi obsit, quia sit sibi inimicus, cum || quoniam || id sua causa faciet, et oderit se et simul diliget; F V, 28.

deserunt: f. carent.

discedit: quidam brevius perturbationem esse adpetitum vehementiorem, sed vehementiorem eum volunt esse, qui longius discesserit a naturae constantia; T IV, 11.

est: quoniam .. is animi appetitus a principio fuit, ut ..; F V, 44. etiamsi virtutis ipsius vehementior adpetitus sit; T IV, 62. si adpetitus (fato fit), illa etiam quae adpetitum sequuntur, ergo etiam adsensiones; at, si causa adpetitus non est sita in nobis, ne ipse quidem adpetitus est in nostra potestate; quod si ita est, ne illa quidem, quae adpetitu efficiuntur, sunt sita in nobis; Fa 40. non sequitur, ut ne adpetitus quidem sit in nostra potestate; Fa 41. ut, cum eae causae non essent in nostra potestate, ne ille (adpetitus) quidem esset in nostra potestate; Fa 41. commune item || autem || animantium omnium est coniunctionis adpetitus procreandi causa; O I, 11. f. coepit. discedit.

evagantur, exsultant: f. abiciunt.

facit: f. coepit.

impellit: appetitus inpellit ad agendum; O I, 132.

oboedit: ut ... appetitum rationi oboedientem praebeamus; O I, 132. f. carent.

obtemperat: ita fit, ut ratio praesit, adpetitus obtemperet; O I, 101. horum .. trium praestantissimum est appetitum obtemperare rationi; O I, 141.

odit: f. coepit.

oriuntur: unde oriantur rerum adpetitus; N II, 29.

paret: ut appetitus rationi pareat; O I, 141. f. abiciunt.

praecurrunt: f. carent. — trahit: f. coepit.

relinquunt, transeunt: f. abiciunt.

2. sum: perturbationem, quae est aspernatio rationis aut adpetitus vehementior; T IV, 59. f. 1. abest. discedit.

II. **nach Verben:** 1. adlicio: ut ipsum per se invitaret et alliceret appetitum animi, quem ὁρμήν Graeci vocant; F V, 17.

amitto: prius ... quam appetitum earum rerum, quae sibi conducant, amittere; F V, 33.

contineo: qua (ratione) regerentur animi adpetitus, qui tum remitterentur, tum continerentur; N II, 34.

contraho: appetitus omnes contrahendos sedandosque esse; O I, 103.

dico: f. habeo; F V, 24.

dissimulo: occultat et dissimulat appetitum voluptatis propter verecundiam; O I, 105.

do: quod hic ei (animali) primus ad omnem vitam tuendam appetitus a natura datur, se ut conservet; F V, 24. dedit .. eadem natura beluis et sensum et appetitum, ut altero conatum haberent ad naturales pastus capessendos; N II, 122.

facio: f. I, 1. est; Fa 40.

habeo: (animal) incipit ... intellegere, quam ob causam habeat eum, quem diximus, animi appetitum; F V, 24. ut (vitis) appetitum quendam habeat et per se ipsa moveatur; F V, 40. humani .. animi eam partem, quae sensum, quae motum, quae adpetitum habeat, non esse ab actione corporis seiugatam; D I, 70. quae (animalia) habent suos impetus et rerum appetitus; O II, 11.

ingenero: iure ... illum appetitum rerum ad naturam accommodatarum ingeneratum putaverunt omnibus; F V, 33.

intellego: f. I, 1. abest. — invito: f. adlicio.

moveo: neque .. haec (voluptas) movere potest appetitum animi; F II, 32.

occulto: f. dissimulo. — praebeo: f. I, 1. oboedit.

puto: voluptatis alii primum appetitum putant et primam depulsionem doloris; F V, 17 (18). f. ingenero.

rego, remitto: f. contineo. — retineo: f. I, 1. abiciunt. — sedo: f. contraho. — sequor: f. I, 1. est; Fa 40. — subicio: f. I, 1. abiciunt.

tollo: tolletur .. appetitus animi; F V, 30.

tueor: ut (vitis) sensus quoque suos eorumque omnem appetitum et ... membra tueatur; F V, 40.

voco: f. adlicio.

2. pono in: una pars in appetitu posita est, quae est ὁρμή Graece, . . . altera in ratione; O I, 101.

III. **nach Substantiven:** causa: f. I, 1 est; Fa 40.

motus: motus .. animorum duplices sunt, alteri cogitationis, alteri appetitus; O I, 132.

IV. **Umstand:** 1. effici: f. I, 1. est; Fa 40.

habere: f. II, 1. do; N II, 122.

moveri: suo quaeque (bestia) appetitu movetur; F V, 42.

2. ab: f. I, 1. abiciunt.

cum: bestiis (natura) ... dedit .. cum quodam adpetitu accessum ad res salutares, a pestiferis recessum; N II, 34.

appeto (adp.), greifen, trachten, streben, verlangen, begehren: I. **absolut:** 1. **unpersönlich:** a, α. moveo ad: quo modo .. moveri animus ad adpetendum potest? A II, 25. quo primum natura moveatur vel ad appetendum vel ad repellendum; F V, 18.

β. coeptus: primos suos quasi coeptus appetendi fuisse, ut se conservaret; F IV, 41.

genus: is (Aristo) hoc melior quam Pyrrho, quod || quod vel || aliquod genus appetendi dedit; F IV, 43.

initia: et appetendi et refugiendi et omnino rerum gerendarum initia proficiscuntur aut a voluptate aut a dolore; F I, 42.

γ. in: eadem .. levitate cupiditas est in appetendo, qua laetitia in fruendo; T IV, 66.

b. **Infin**: haec .. ipsa sunt honorabilia, ... salutari, adpeti, decedi, adsurgi; C 63.

2. **persönlich**: alqs: e quo || † e quo || si quis sibi appetet, violabit ius humanae societatis; O I, 21. vgl. III. solem.

alqd: ut moveri .. et sentire et appetere possint et ex sese similia sui gignere; N II, 81.

animus: si nihil haberet animus hominis, nisi ut appeteret aut fugeret; T I, 56.

II. **mit Infinitiv**: ut appetat animus agere semper aliquid; F V, 55.

III. **mit Object**: alqm: quando .. inest in omni virtute cura quaedam quasi foras spectans aliosque appetens atque complectens; F V, 67.

alqd: qua (adpetitione) ad agendum impellimur et id adpetimus, quod est visum; A II, 24. quo modo non potest animal ullum non adpetere id, quod accomodatum ad naturam adpareat, ... sic ..; A II, 38. ut alterum esse appetendum, alterum aspernandum sentiamus; F I, 31. quod esset natura appetendum; F II, 5. ut (animal) ea, quae prima data sint natura, appetat asperneturque contraria; F II, 33. fieri .. non posset, ut (parvi) appeterent aliquid, nisi ..; F III, 16. si ... est quaedam appetitio naturalis ea, quae secundum naturam sunt, appetens; F IV, 32. sin autem reliqua appetenda sunt; F IV, 34. qui (Pyrrho) virtute constituta nihil omnino, quod appetendum sit, relinquat; F IV, 43. introduxit .., quibus commotus sapiens appeteret aliquid; F IV, 43. non actionis aut officii ratio impellit ad ea, quae secundum naturam sunt, appetenda; F IV, 48. Zeno .., quod suam ... speciem habeat, cur appetendum sit, id solum bonum appellat; F IV, 60. quod ita moveat itaque a natura in primo ortu appetatur; F V, 17. quod .. ipsum per se primum appetatur; F V, 23. coeptat .. (animal) et ea, quae naturae sentit apta, appetere et propulsare contraria. ergo omni animali illud, quod appetit, positum est in eo, quod naturae est accommodatum; F V, 24. necesse .. est ... eum, ... quae appetenda, fugere et, quae fugienda, appetere; F V, 28. sic *extitit* || sicque, al. || extremum omnium appetendorum; F V, 40. cum id adepti simus, quod appetitum sit; F V, 44. ipsa natura superiora adpetente; T I, 40. quem ... videmus ... omnia rabide adpetentem cum inexplebili cupiditate; T V, 16. cum hoc proprium sit animantium, ut aliquid adpetant, quod sit naturae accommodatum, deus quid appetat; N I, 104. appetuntur .., quae secundum naturam sunt, declinantur contraria; et omne animal adpetit quaedam et fugit a quibusdam; N III, 33. ita fit, ut illud breve vitae reliquum nec avide adpetendum senibus nec sine causa deserendum sit; C 72. in eo (homine), ... qui nihil quaerat, nihil appetat, nihil optet amplius; P 42. nihil adpetunt, nulla re egent; P 52. quoniam (inprobi et avari) incertas ... possessiones habent et plus semper adpetunt; P 52. nec iustitia (egeremus), cum esset nihil, quod adpeteretur, alieni; fr V, 50.

alienum: cum .. alienum adpetas; T III, 36. numquam committet, ut alienum appetat; O III, 23. f. alqd; fr V, 50.

amicitias: ut quisque minimum firmitatis haberet minimumque virium, ita amicitias adpetere maxime; Lae 46.

animantis: quodsi hoc apparet in bestiis, ... ut requirant atque adpetant, ad quas se adplicent eiusdem generis animantis; Lae 81.

bona: quoniam .., ut bona natura adpetimus, sic a malis natura declinamus; T IV, 13. f. voluptatem; F II, 31.

conservationem: appeteret etiam (animus) conservationem sui earumque rerum custodiam; F IV, 27.

consulatus: qui inperia consulatusque ... muneris fugendi gratia subeundos, non praemiorum aut gloriae causa adpetendos putet; R I, 27.

convictum: (animal) appetens .. convictum hominum ac societatem; F IV, 18.

custodiam: f. conservationem.

dolorem: quae ut effugias, quis est non modo recusandus, sed non ultro adpetendus, subeundus, excipiendus dolor? T II, 14.

dominationes: qui etiam liberata iam civitate dominationes adpetiverunt; R II, 48.

imperia: f. consulatus.

ius: quid sit, quod ad ius pontificium civile appetatis; L II, 52.

mammam: ea .., quae paulo ante nata sunt, sine magistro duce natura mammas appetunt; N II, 128. qui (Iuppiter) lactens || [lactens] || cum Iunone Fortunae in gremio sedens mammam adpetens castissime colitur a matribus; D II, 85.

partes: quin ... partes .. et corporis et animi et earum rerum ... sua caritate colantur et per se ipsae appetantur; F V, 37.

probitatem: quam (probitatem) qui adpetiverunt; Lae 32.

regnum: cuius dictatoris iussu magister equitum C. Servilius Ahala Sp. Maelium regnum adpetentem occupatum interemit; C 56. num Vecellinum || Viscellinum || amici regnum adpetentem ... debuerunt iuvare? Lae 36.

res: quae (res) primae appetuntur; F III, 17. quod est ultimum rerum appetendarum; F IV, 32. 34. (isti) obliti naturam omnem appetendarum rerum ita late patere, ut ..; F IV, 42.

salutaria: quod ... salutaria appetant parvi aspernenturque contraria; F III, 16.

societatem: f. convictum.

solem: cum dormienti ei (Cyro) sol ad pedes visus esset, ter eum scribit frustra adpetivisse manibus; D I, 46.

terram: ipsum .. mare sic terram appetens litoribus alludit || eludit, cludit ||, ut ..; N II, 100.

vacuitatem: ut ne is (animus) quidem virtute una contentus sit, sed appetat vacuitatem doloris; F IV, 36.

virtutes: cum ... eas .. ipsas virtutes viderent nos magnificentius appetere et ardentius; F IV, 4.

voluptatem: omne animal, simul atque natum sit, voluptatem appetere eaque gaudere ut summo bono; F I, 30. simul atque natum animal est, gaudet voluptate et eam appetit ut bonum, aspernatur dolorem ut malum; F II, 31.

applicatio (adp.), Zuneigung, Anschluß: mihi videtur ... orta amicitia adplicatione magis animi cum quodam sensu amandi quam cogitatione, quantum illa res utilitatis esset habitura; Lae 27.

applico (adp.), anschließen, richten, wenden: I. alqs: »arce et urbe orba sum. quo accidam? quo applicem?« T III, 44.

II. se: quam (probitatem) qui adpetiverunt, adplicant se || sese || et propius admovent; Lae 32. se, animal, voluptatem: f. **ad**, I. applico (9 St.) S. 38, b.

appono (adp.), vorsetzen, beigeben, hinzufügen, aufstellen: alqm, inlicitatorem: non inlicitatorem venditor, non qui contra se liceatur, emptor apponet; O III, 61.

alqd: iis (legatis) apposuit tantum, quod satis esset, nullo apparatu; T V, 91.

lumen: noctu lumine apposito experrecta nutrix animadvertit puerum dormientem circumplicatum serpentis amplexu; D I, 79.

modum: qui .. vitiis modum apponit; T IV, 42.

viscera: eorum (natorum) viscera apponit; T IV, 77.

visum: cui (viso vero) non adpositum sit visum aliud, quod ab eo nihil intersit; A II, 83.

apporto (adp.), herbeibringen, mit sich bringen: alqd, vitium: (mercatura) multa undique apportans; O I, 151. »senectus, si nil quicquam aliud viti adportes tecum, cum advenis;« C 25.

apprehendo (adp.), ergreifen, anfassen: alqm: eum .. (L. Furium Scipio) ut salutavit, amicissime adprehendit et in lecto suo conlocavit; R I, 17.

alqd: quamvis multa cuiusque modi (oratio) rapiat, nihil tamen teneas, nihil apprehendas || reprehendas ||; F II, 3.

adminicula: vites sic claviculis adminicula tamquam manibus adprehendunt; N II, 120.

atomos: aliae (atomi) alias adprehendentes continuantur; N I, 54.

approbatio (adp.), Billigung, Zustimmung: I. accedit: ad quos (poëtas) cum accessit clamor et adprobatio populi; R IV, 9.

est: effectus eloquentiae est audientium adprobatio; T II, 3.

praecurrit: neque hoc quidquam esse turpius quam cognitioni et perceptioni adsensionem approbationemque praecurrere; A I, 45.

II, 1. moveo: hoc decorum ... movet adprobationem eorum, quibuscum vivitur; O I, 98.

2. privo: quae (philosophia) . . . spoliat nos iudicio, privat adprobatione omni, orbat sensibus; A II, 61.

3. abhorreo ab: ab omni, quod abhorret ab oculorum auriumque approbatione, fugiamus; O I, 128.

dico de: nunc de adsensione atque adprobatione, quam Graeci *συγκατάθεσιν* vocant, pauca dicemus; A II, 37.

pertineo ad: quae (virtutes) pertinent ad verecundiam et ad eorum approbationem, quibuscum vivimus; O I, 143.

III. facere: ne vinulenti || vinolenti || quidem, quae faciunt, eadem adprobatione faciunt, qua sobrii; A II, 52.

approbo (adp.), zustimmen, billigen, anerkennen, behaupten, beweisen: I. alqs: tantum interest, quod tu, cum es commotus, adsciscis, adsentiris, adprobas; A II, 141. non modo non repugnantibus, verum etiam approbantibus nobis; F I, 62. cum adprobavisset Laelius; R I, 38.

di: te ... adprobantibus dis immortalibus ipsis in eorum coetu locatam; fr IX, 11.

senatus: quod .. genus legationis ego consul . . . adprobante senatu frequentissimo ... sustulissem; L III, 18.

viri: bonis viris si non desiderantibus, at tamen adprobantibus; O II, 58.

II, 1. ut: f. III. alqd; F III, 43.

2. accus. c. infin.: nec magis adprobabit nunc lucere, quam ... hunc mundum esse sapientem; A II, 119. non .. magis adsentiuntur nec adprobant lucere nunc, quam, cum cornix cecinerit, tum aliquid eam .. iubere; A II, 128. veram .. fuisse obnuntiationem ... exitus adprobavit; D I, 29. f. III. alqd; T IV, 56.

III. alqd: nihil oportere neque profiteri neque adfirmare quemquam neque adsensione approbare; A I, 45. si ulla sententia cuiusquam esse potest nihil adprobantis; A II, 29. quid .. est tam futtile || futile ||, quam quicquam adprobare non cognitum? A II, 59. hoc negas te posse nec adprobare nec improbare; qui igitur magis illud? A II, 96. cum (sapiens) se a respondendo, ut aut adprobet quid aut improbet || [ut ... improbet] ||, sustineat; A II, 104. an est aliquid, quod positum (sapiens) vel improbare vel adprobare possit, dubitare non possit? A II, 107. qui igitur id adprobat, quasi percipiat, nullam rem percipit; A II, 128. quo posito et omnium assensu approbato illud assumitur; F III, 29. ut hoc idem approbandum sit nobis, ut, qui plura habeat ea ..., sit beatior; F III, 43. etiam qui illa aut non adprobant aut non studiosissime consectantur; T II, 8. qui id adprobari || quis id adprobare, al. || possit, aegritudinem suspicere pro experientia. si quid habere velis? T IV, 56. quod . . expetendum (est), id certe adprobandum; quod vero adprobaris, id gratum acceptumque habendum; T V, 45. cum id et Philus et Manilius et Mummius admodum adproba*vissent* *; R I, 34. hoc cum omnes adprobavissent; R II, 4. quae si adprobatis, pergam ad reliqua; L I, 32. quod pater familias in eius donatione, qui in ipsius potestate est, adprobavit, ratum est; quod eo insciente factum est, si id is non adprobat, ratum non est; L II, 50. si .. nec certi est quidquam nec opinari sapientis est, nihil umquam sapiens approbabit; fr V, 100. f. falsum; A II, 66.

comitia: populi comitia ne essent rata, nisi ea patrum adprobavisset auctoritas; R II, 56.

dictum: quia dictum id risu adprobavisset; T V, 60.

distinctionem: hanc distinctionem utrique adprobant; Fa 45.

eventum: vim et eventum agnosco, scio, adprobo; D I, 16.

falsum: ipse sapiens sustinet se, in furore || se in furore, || ne adprobet falsa pro veris; A II, 53. nec tamen ego is sum, qui nihil umquam falsi ad probem; A II, 66.

ignaviam, iniustitiam, intemperantiam: nihil interest, utrum moderatas perturbationes adprobent an moderatam iniustitiam, moderatam ignaviam, moderatam intemperantiam; T IV, 42.

interitum: [ne hostis quidem . . interitum cum scelere (senatus) approbavit]; O I, 40.

magnitudinem: f. rem; A II, 128.

perturbationes: f. ignaviam.

rem: cum aut falsa aut incognita res approbaretur; A I, 45. (animal) non potest obiectam rem perspicuam non adprobare; A II, 38. quas (res virtus) adprobavit; A II, 39. qui ceteras res eodem modo quo || modo || magnitudinem solis adprobat; A II, 128.

verbum: neque . . illud verbum temere consuetudo adprobavisset; D I, 65.

vim: f. eventum.

visum: cum (visum) acceptum iam et approbatum esset, comprehensionem appellabat; A I, 41. neque tamen omnia eius modi visa adprobari || adprobavit ||, sed ea, quae nulla re impedirentur; A II, 104.

IV. mit doppeltem Accusativ: quae prima natura approbavisset; F II, 42.

appropinquatio (adp.), Annäherung, Herannahen: I. angit: quarta restat causa, quae

maxime angere atque sollicitam habere nostram aetatem videtur, adpropinquatio mortis; C 66.

II. angi: cum ... angantur appropinquatione mortis confecti homines senectute; F V, 32.

appropinquo (adp.), herannahen, sich nähern, nahe daran sein: I. alqs: qui ad summam aquam iam appropinquent; F IV, 64.

malum: timorem metum mali adpropinquantis (definiunt); T IV, 19. cui miseriae proxumus est is, qui adpropinquans aliquod malum metuit; T IV, 35.

mors: cui, mors cum appropinquet, non »refugiat timido sanguen atque exalbescat metu?« F V, 31. adpropinquante morte (animus) est divinior; D I, 63. id ... facilius evenit adpropinquante morte, ut animi futura augurentur; D I, 64.

pater: »postquam || posquam || pater adpropinquat iamque paene ut conprehendatur parat;« N III, 67.

rex: nostri consules regem inimicissimum moenibus iam appropinquantem monuerunt, ... ut caveret; F V, 64.

II. ut: qui (catulus) iam appropinquat ut videat; F III, 48.

appulsus (adp.), Annäherung, Einwirkung: I. sentio: ut omnes ictus omnesque minimos et frigoris et caloris adpulsus sentire possimus; N II, 141.

II. exardescere: quod pars earum (regionum) adpulsu solis exarserit, pars obriguerit nive pruinaque longinquo solis abscessu; N I, 24.

somniare: tribus modis (Posidonius) censet deorum adpulsu homines somniare; D I, 64.

apricatio, Aufenthalt im Sonnenschein: ubi .. potest illa aetas .. calescere vel apricatione melius vel igni? C 57.

apricor, sich sonnen: offecerat videlicet (Alexander Diogeni) apricanti; T V, 92.

apricus, sonnig: placitum est, ut in aprico maxime pratuli loco ... considerent; R I, 18.

apte, genau, passend, geschickt: cado: quinque formae .. apte cadentes ad animum afficiendum || eff. || pariendosque sensus; N I, 19. quae .. (sortes) ductae ut in rem apte cadant, fieri credo posse divinitus; D I, 34. si ... eius verbum aliquod apte ceciderit ad id, quod ages aut cogitabis; D II, 83.

cohaereo: ita apte (mundus) cohaeret, ut dissolvi nullo modo queat nisi ..; Ti 15.

conligo: quorum corpora viva cum mortuis adversa adversis accommodata quam aptissime colligabantur; fr V, 95.

contineo: ore .. (gustatus) continetur et ad usum apte et ad incolumitatis custodiam; N II, 145.

convenio: si cothurni laus illa esset, ad pedem apte convenire; F III, 46.

dico: ipsa illa ... polite apteque dixerunt; F IV, 5. quod est oratoris proprium, apte, distincte ornate dicere; O I, 2.

edo: qua (oratione animus) praecepta salutis et laudis apte ad persuadendum edat suis civibus; L I, 62.

facio: cum inciderit, ut id apte fieri possit; F I, 7. quo nihil fieri potest aptius; N II, 47. palpebrae ... aptissime factae et ad claudendas pupulas ... et ad aperiendas; N II, 142. facile iudicabimus, quid eorum apte fiat, quid ab officio naturaque discrepet; O I, 146.

fero: ut, quemcumque casum fortuna invexerit, hunc apte et quiete ferat; T IV, 38.

gero: quae .. (arma) ita geruntur apte, ut ..; T II, 37.

pendeo: s. **aptus,** Fragment.

elliptisch: ista ipsa, ... divitem solum esse, sapientem, a te quidem apte ac rotunde; F IV, 7.

aptus, angefügt, abhängend, haftend, entspringend, zusammengefügt, verbunden, ausgestattet, passend, geeignet, tauglich: alqs: natura sumus apti ad coetus, concilia, civitates; F III, 63. ut .. communiter ad eas virtutes apti essemus; F IV, 4. quod alii ad alia bona sunt aptiores; T IV, 28. ad quam quisque maxume rem aptus futurus sit; D II, 90. si sunt ad rem militarem apti; O I, 74. ad quas .. res aptissimi erimus, in iis potissimum elaborabimus; O I, 114. ut quisque minimum esse in se arbitraretur, ita ad amicitiam esset aptissimus; Lae 29. nemo potest non beatissimus esse, qui est totus aptus ex sese; P 17. ille ... ad illud astrum, quocum aptus fuerit, revertetur; Ti 45.

alqd: huic aetati hoc maxime aptum est; A I, 11. quod aptissimum est ad quiete vivendum; F I, 52. quod coniunctione tali sit aptius; F I, 70. quam .. appellant εὐδοξίαν, aptius est bonam famam hoc loco appellare quam gloriam; F III, 57. qua (natura) nihil est aptius, nihil discriptius || descr. ||; F III, 74. etsi .. illud erat aptius, aequum cuique concedere; F IV, 2. ut ... (sint) omnia inter se apta et conexa; F IV, 53. ex ea (ratione) quae sint apta; F IV, 58. quae Zeno aestimanda et sumenda et apta naturae esse dixit; F IV, 60. id ... aptum et accommodatum naturae esse oportere; F V, 17. quod diximus naturae esse aptum et accommodatum; F V, 23. coeptat .. (animal) et ea, quae naturae sentit apta, appetere et propulsare contraria; F V, 24. extrema illa et summa ... sua cuique (animali) propria et ad id apta (sint), quod cuiusque natura desideret; F V, 25. ut animantibus, sic illis (rebus) et apta quaedam ad naturam putare et aliena; F V, 39. quia, cum id non habeas, quod tibi nec usu nec natura sit aptum, non careas; T I, 87. cui viro .. ex se ipso apta sunt omnia, quae ad beate vivendum ferunt; T V, 36. quam sint omnia in hominis figura non modo ad usum, verum etiam ad venustatem apta; N I, 47. quod .. undique aptum atque perfectum expletumque sit omnibus suis numeris et partibus; N II, 37. cum ... tam .. inter se omnia conexa et apta viderit; N II, 97. quod ... mundus .. ita cohaeret ad permanendum, ut nihil ne excogitari quidem possit aptius; N II, 115. quam .., etiamsi minus vera, tamen apta inter se et cohaerentia (dicta sint); N III, 4. quid dicis melius? ... si aptius ad utilitates nostras, id quoque adsentior; N III, 21. nihil .. tam aptum est ad ius condicionemque naturae ... quam imperium; L III, 3. quod et aetati tuae esset aptissimum et auctoritati meae; O I, 4. quod verum, simplex sincerumque sit, id esse naturae hominis aptissimum; O I, 13. quid aptum sit personis, temporibus, aetatibus; O I, 125. ut iis (histrionibus, oratoribus) haec apta sint, nobis dissoluta; O I, 129. ut, quem ad modum in oratione constanti, sic in vita omnia sint apta inter se et convenientia; O I, 144. omnium .. rerum nec aptius est quicquam ad opes tuendas ... quam diligi nec alienius quam timeri; O II, 23. nihil est .. tam naturae aptum, tam conveniens ad res vel secundas vel adversas; Lae 17. (animus) cetera diiudicat, quid cuique rei sit maxime aptum; Ti 27.

adfectiones: moderati aequabilesque habitus, affectiones ususque corporis apti esse ad naturam videntur; F V, 36.

aether: tenuis ... aether non satis aptus ad stellas continendas videtur; N II, 54.

animal: quod (animal) esset ad cultum deorum aptissumum; Ti 43.

animus: ut ... ad scientiam, prudentiam, fortitudinem aptos animos haberemus a contrariisque rebus alienos; F V, 43. conturbatus animus non est aptus ad exsequendum munus suum; T III, 15.

arma: aptissima omnino sunt ... arma senectutis artes exercitationesque virtutum; C 9.

caelum: qua ex coniunctione caelum ita aptum est, ut sub aspectum et tactum cadat; Ti 15.

causa: cum (cogitatio) rerum causas alias ex aliis aptas et necessitate nexas videt; T V, 70. quid proficiatur, si ea causa non ex aeternis causis apta dicatur? Fa 34.

commissurae: (ossa) commissuras habent .. ad stabilitatem aptas; N II, 139.

communitas: quae (communitas) maxime est apta naturae; O I, 159.

commutationes: cum videmus ... commutationes .. temporum quadrupertitas ad maturitatem frugum et ad temperationem corporum aptas; T I, 68.

compositio: ut .. pulchritudo corporis apta compositione membrorum movet oculos, ... sic ..; O I, 98.

fervor: aptior (ille fervor *est*) ad sensus commovendos, quam hic noster calor; N II, 30.

Fides: praeclare Ennius: »o Fides alma apta pinnis!« O III, 104.

figura: corporis .. nostri partes totaque figura et forma et statura quam apta ad naturam sit, apparet; F V, 35. ut corporis est quaedam apta figura membrorum cum coloris quadam suavitate, ... sic ..; T IV, 31. figuram .. corporis habilem et aptam ingenio humano (natura) dedit; L I, 26.

forma: s. figura; F V, 35.

fortuna: qui (Laco) ... „non sane optabilis ista quidem", inquit, „rudentibus apta fortuna"; T V, 40.

genus: quartum (genus honesti) sequitur .. aptum ex illis tribus; F II, 47.

gladius: fulgentem gladium e lacunari saeta equina aptum demitti iussit; T V, 62.

habitus: s. adfectiones.

homo: Epicurus iocetur, homo non aptissimus ad iocandum; N II, 46.

ingenia licet videre acutiora ingenia et ad intellegendum aptiora eorum, qui ..; N II, 42.

initia: dicitis initia proponi necesse esse apta et accommodata naturae; F IV, 46.

interrogatio: qui .. nihil partiuntur, nihil apta interrogatione concludunt; A I, 5.

locus: erit hoc de genere nobis alius aptior dicendi locus; R II, 48. nobis mox de instituendis ... civitatibus aptiorem .. fore disserundi locum; R II, 65. ordinem (Stoici) sic definiunt: compositionem rerum aptis et accommodatis locis; O I, 142.

manus: quam vero aptas ... manus natura homini dedit! N II, 150. ad pingendum, ad fingendum, ad scalpendum ad nervorum eliciendos sonos ac tibiarum apta manus est admotione digitorum; N II, 150.

mens: ad rerum .. scientiam vitaeque constantiam aptissima cum sit mens hominis; A II, 31.

mollitudo: inest ... mollitudo ad hauriendum spiritum aptissima; N II, 136.

motus: qui (motus corporis) ad naturam apti sunt; O I, 100. motum enim (deus) dedit caelo eum, qui figurae eius esset aptissimus; Ti 19.

mundus: ita esse eum (mundum) undique aptum, ut ..; A II, 119. ut mundus quam aptissimus sit ad permanendum; N II, 58.

nox: umbram noctemque efficiat cum ad numerum dierum aptam, tum ad laborum quietem; R IV, 1.

officium: ex quo (honesto) aptum est officium; O I, 60. placet .. aptiora esse naturae ea officia, quae ex communitate, quam ea, quae ex cognitione ducantur; O I, 153.

orator: oratorem .. complexi sumus, nec eum primo eruditum, aptum tamen ad dicendum; T I, 5.

ornatus: quoniam ... id .. (decorum) positum est in tribus rebus, formositate, ordine, ornatu ad actionem apto; O I, 126.

os: ad haec omnia percipienda os est aptissimum; N II, 134.

pallium: cum id (pallium) esse aptum ad omne anni tempus || ad o. a. t. aptum || diceret; N III, 83.

pars: quod est nemo, quin ... aptas malit et integras omnis partis corporis quam detortas habere; F III, 17. quae (pars) sit ad gignenda animantia aptissima; N II, 42. partes corporis et ad procreandum et ad concipiendum aptissimae; N II, 128. s. figura; F V, 35.

partitio: quae est ... ad bene vivendum aptior partitio quam illa? F I, 45.

pastus: pastum .. animantibus large et copiose natura eum, qui cuique aptus erat, comparavit; N II, 121.

pecus: quod (pecus) erat ad vescendum hominibus apta; N II, 160.

persona: quia nulla videbatur aptior persona, quae de illa aetate loqueretur, quam eius, qui ..; Lae 4.

ratio: cuius (summi rectoris) ad naturam apta ratio vera illa et summa lex a philosophis dicitur; F IV, 11. lex vera atque princeps apta ad iubendum et ad vetandum ratio est recta summi Iovis; L II, 10.

res: ut (res) haberentur aestimabiles || aptae [habiles] || et ad naturam accommodatae; F IV, 56. ut alia (res) ex alia nexa et omnes inter se aptae conligataeque videantur; N I, 9.

statura: s. figura; F V, 35.

venae: aeris, argenti, auri venas ... ad usum aptas; N II, 151.

verba: ut verbis utamur quam usitatissimis et quam maxime aptis, id est rem declarantibus; F IV, 57. ea dicta sunt a te, nec minus plane [verbis] quam dicuntur a Graecis [aptis]; F V, 96.

vinculum: vinculorum id est aptissimum atque pulcherrimum, quod ..; Ti 13.

vita: ex qua re una vita omnis apta est; A II, 31. ex natura vivere ..., id est vita modica et apta || e || virtute perfrui; L I, 56. ad claritatem amplitudinemque aptior eorum (vita est), qui ..; O I, 70. quae (vita) omni gestu moderatior, omni versu aptior esse debet; P 26.

umbra: vgl. nox. — usus: s. adfectiones.

Fragment: altera est nexa cum superiore et inde apta atque || apteque, al. || pendens; fr V, 52.

apud, bei, vor, in der Nähe, in Gegenwart: I. **nach Verben:** accido: Agim regem, quod numquam antea apud eos (Lacedaemonios) acciderat, necaverunt; O II, 80.

adhibeo: s. defendo.

adsequor: quae (sapientia) ... causarum .. cuiusque rei cognitione hoc pulcherrimum nomen apud antiquos adsequebatur; T V, 7.

ago: apud quos (actor) agit; L III, 40. quoniam apud Graecos iudices res agetur; T I, 10.

appareo: quod hodie apparet apud Regillum tamquam vestigium ungulae; N III, 11.

ceno: cum (Timotheus) cenavisset apud Platonem; T V, 100. [hodie apud inferos fortasse cenabimus]; T I, 101.

colo: hi ... apud quosdam etiam multo magis (coluntur); N III, 45. in quo tantopere apud nostros iustitia culta est, ut ..; O I, 35.
confligo: Torquatum ... cum Latinis tertio consulatu conflixisse apud Veserim propter voluptatem; F I, 23.
conloco: melius apud bonos quam apud fortunatos beneficium collocari puto; O II, 71.
consecro: multa .. alia portenta apud eosdem (Aegyptios) et cuiusque generis beluas numero consecratas deorum; deinde Graeciae, sicut apud nos, delubra magnifica humanis consecrata simulacris; R III, 14.
consequor: cum apud eos ipsos ... nemo unius anni memoriam consequi possit; R VI, 24.
constituo: mihi .. non apud Medos solum, ... sed etiam apud maiores nostros ... videntur .. bene morati reges constituti; O II, 41.
creo: qui (praefectus) apud Graecos creari solet; R IV, 6. Graeci hoc diligentius, apud quos νομοφύλακες creabantur || creantur ||; L III, 46.
criminor: C. Marius ... Q. Metellum ... apud populum Romanum criminatus est bellum illum ducere; O III, 79.
defendo: apud quos (iudices) nec te L. Crassus defendet nec M. Antonius nec ... poteris adhibere Demosthenen || Demosthenem ||; T I, 10.
depono: Alexander in Cilicia deposuisse apud Solensis in delubro pecuniam dicitur; L II, 41. si gladium quis apud te sana mente deposuerit, repetat insaniens; O III, 95. qui apud te pecuniam deposuerit; O III, 95.
depugno: si voluptatis causa cum Gallo apud Anienem depugnavit provocatus; F II, 73. cum tribunus militaris depugnavi apud Thermopylas M'. Glabrione consule; C 32.
deversor: cum Athenis imperator apud eum (Aristum) deversarer; T V, 22.
dico: ut eum (filium) ... causam apud se dicere iuberet; F I, 24. pro qua (sententia) non in senatu, non in contione, non apud exercitum neque ad censores dicere audeant; T III, 51. apud imperitos tum illa dicta sunt; F IV, 74. apud imperitos (ille) audebat haec dicere? R I, 23. cum ... multi ... adulescentes et apud iudices et apud populum et apud senatum dicendo laudem assecuti sint; O II, 49.
disco: qui (Antiochus) haec ipsa ... didicit apud Philonem tam diu, ut ..; A II, 69.
edo: apud eosdem (censores), qui magistratu abierint, edant et exponant, quid in magistratu gesserint; L III, 47.
educo: apud quem (Lycomedem Neoptolemus) erat educatus; Lae 75.
evomo: apud quem evomat virus acerbitatis suae; Lae 87.
expono: ſ. edo.
exsulo: cum Hannibali apud eum (regem Prusiam) exsulanti depugnari placeret; D II, 52.
facio: quod .. propter aëris crassitudinem de caelo apud eos (Etruscos) multa fiebant; D I, 93. necesse est ortus occasusque siderum non fieri eodem tempore apud omnis; D II, 92. quod multa intelleges etiam aliunde sumta meliora apud nos multo || [multo] || esse facta, quam ..; R II, 30. (Themistocles) fecit idem, quod xx || viginti || annis ante apud nos fecerat Coriolanus; Lae 42. ut, corpora cremata cum scirent, tamen ea fieri apud inferos fingerent, quae ..; T I, 37. cum .. eodem tempore apud Lebadiam Trophonio res divina fieret; D I, 74. quod apud maiores nostros saepe fiebat; O II, 74.
factito: haec apud maiores nostros factitata; O II, 85.
fluo: illi, qui fluere apud inferos dicuntur, Acheron, Cocytus, Pyriphlegethon; N III, 43.
frequento: ſ. nascor; R I, 5.
glorior: licet .. mihi, M. || Marce || fili, apud te gloriari; O I, 78.
habeo: quod .. Staseam Neapolitanum multos annos habueris apud te; F V, 8. quae (innocentia) apud Graecos usitatum nomen nullum habet, sed habere potest ἀβλάβειαν; T III, 16. apud eum quem habet locum fortitudo? O III, 117. — orationem: si mihi apud aliquos agrestes haec habenda esset oratio; P 33.
habito: qui (Diodotus) habitat apud me; A II, 115.
improbo: omnes .. incitantur ad studia gloria, iacentque ea semper, quae apud quosque improbantur; T I, 4.
lateo: ubi .. apud antiquiores latuit amor iste investigandae veritatis? fr V, 32.
lego: legi apud Clitomachum ... A. Albinum ... iocantem dixisse Carneadi ..; A II, 137.
loquor: mene ergo et Triarium dignos existimas, apud quos turpiter loquare? F II, 74. apud alios loqui videlicet (Demosthenes) didicerat, non multum ipse secum; T V, 103. apud prudentes .. homines ... cum loquar; R I, 38. ut apud imperitos isto modo loquar; F II, 74. cum .. apud prudentissimos loquar; P 33.
nascor: quae (exempla) nata et frequentata apud illos (Athenienses); R I, 5. apud Hypanim fluvium ... Aristoteles ait bestiolas quasdam nasci, quae unum diem vivant; T I, 94.
polleo: nec est ulla res, quae plus apud eum polleat quam ipsius voluntas atque iudicium; P 34.
possum: haec eius (philosophiae) vis non idem potest apud omnis; T II, 11.
praedico: apud quos (propinquos) de mortui laude † quomni quid veri erat praedicatum; L II, 63.
profiteor: quae (opiniones) in senatu, quae apud populum ... profitendae sint; F II, 77.
pugno: cum male pugnatum apud Caudium esset; O III, 109. cum apud Delium male pugnatum esset Lachete praetore; D I, 123. ut .. apud Regillum bello Latinorum ... in nostra acie Castor et Pollux ex equis pugnare visi sunt; N II, 6.
queror: Homericus Aiax apud Achillem querens de ferocitate Troianorum nescio quid; D II, 82.
reperio: materiam .. rerum et copiam apud hos exilem, apud illos uberrimam reperiemus; F IV, 12 (13).
scribo: aegre tulisse P. Rupilium fratris repulsam consulatus scriptum apud Fannium est; T IV, 40. quod scriptum apud te est de Ti. Graccho; D I, 33. ut scriptum apud Philistum est, et doctum hominem et diligentem; D I, 39. apud Agathoclem scriptum in historia est Hamilcarem ... visum esse audire vocem; D I, 50. ut scriptum apud eundem Coelium est; D I, 56.
sedeo: apud quem (focum) sedens ille || ille sedens || Samnitium ... dona repudiaverat; R III, 40.
sum: apud nostros .. non ignoras quae sit et quanta subtilitas; A I, 6. nec ullum arbitror, ut apud Platonem est, maius aut melius a dis datum munus homini; A I, 7. haec quidem fuit apud eos morum institutio; A I, 23. postridie, .. quam apud Catulum fuissemus; A II, 9. in rebus minime obscuris non multus est apud eos disserendi labor; F III, 40. erat .. apud eos ... dicendi exercitatio duplex; F IV, 6. nec in summa .. ipsa .. varietas est ulla apud hos quidem; F V, 12. „configebat (Philoctetes) tardus celeres, stans volantes," ut apud Attium est; F V, 32.

mirabilis est apud illos (Stoicos) contextus rerum; F V, 83. an censemus ... non multos etiam apud nos futuros Polyclitos et Parrhasios fuisse? T I, 4. nihil est .. apud istos, quod non atomorum turba conficiat; T I, 22. apud quos eorum ludorum, qui gymnici nominantur, magnus honos sit; T II, 62. videsne, quanta fuerit apud Academicos verecundia? T IV, 47. Hectorem, quem ad modum est apud Homerum, toto pectore trementem; T IV, 49. est apud Heraclitum physicum de principe Ephesiorum Hermodoro; T V, 105. „sin quis extiterit, alio in loco et apud alios sit"; T V, 105. firmiores .. videas apud eos opiniones esse de bestiis quibusdam quam apud nos de sanctissimis templis et simulacris deorum; N I, 81. quarum (Eumonidum) et Athenis fanum est et apud nos, ut ego interpretor, lucus Furinae; N III, 46. quid huius (Medeae) Absyrto fratri (respondebis), qui est apud Pacuvium Aegialeus? N III, 48. est apud Platonem Socrates ... dicens Critoni ... sibi post tertium diem esse moriendum; D I, 52. ut apud Ennium est, »qui sui quaestus causa fictas suscitant sententias«; D I, 88. quid est illo auspicio divinius, quod aqud te in Mario est? D I, 106. Romulus augur, ut apud Ennium est, cum fratre item augure ... »dant operam«; D I, 107. quamquam semper fuit, ut apud Ennium est, »stolidum genus Aeacidarum«; D II, 116. cum esset apud se ad Lavernium Scipio; Fa, fr. 5. quorum summa est auctoritas apud doctissimos homines et gloria; R I, 12. cum (C. Sulpicius Gallus) ... esset casu apud M. Marcellum; R I, 21. qui fuit quodam tempore apud Athenienses triginta *virorum* consensus et factio; R I, 44. apud quos (Rhodios) nuper fuimus una; R III, 48. quamquam et apud Herodotum, patrem historiae, et apud Theopompum sunt innumerabiles fabulae; L I, 5. si opiniones aliae sunt apud alios; L I, 32. quoniam sermo mihi est apud vos; L II, 41. de sepulchris .. nihil est apud Solonem amplius, quam ..; L II, 64. quod .. est apud Ennium: »nulla sancta societas nec fides regni est«; O I, 26. ut .. apud Platonem est, omnem morem Lacedaemoniorum inflammatum esse cupiditate vincendi; O I, 64. de qua (ambitione) praeclare apud eundem est Platonem; O I, 87. quod Herculem Prodicus dicit, ut est apud Xenophontem, ... exisse in solitudinem; O I, 118. de quo (latrone) est apud Theopompum; O II, 40. apud Homerum, optumum auctorem, talis de Ulixe nulla suspicio est; O III, 97. ut ... verum .. sit illud, quod est apud Aristotelem; fr V, 95. auctorem: f. alqm; O III, 97. qui videant, quanta sit etiam apud deos moderatio, quantus ordo; F IV, 11. nulla est apud deos cognitio, nulla perceptio; N I, 80. arbitror multas esse gentes sic inmanitate efferatas, ut apud eas nulla suspicio deorum sit; N I, 62. si .. apud inferos miseri non sunt, ne sunt quidem apud inferos ulli; T I, 11. morem apud maiores hunc epularum fuisse, ut ..; T IV, 3. apud maiores tanta religionis vis fuit, ut ..; N II, 10. quo in genere Marcios quosdam fratres ... apud maiores nostros fuisse scriptum videmus; D I, 89. quae (scientia) mihi videtur apud maiores fuisse duplex; L II, 33. id .. etiam apud maiores nostros erat; L III, 46. patrem: f. alqm; L I, 5. ut sit aliquod etiam populi ius, ut fuit apud nostros reges; R II, 43. cum (C. Fabricius) apud regem Pyrrhum legatus esset; C 43. illi (Spartiatae) .. voluerunt nihil horum simile esse »apud Lacaenas virgines;« T II, 36. — in honore: in summo apud illos (Graecos) honore geometria fuit; T I, 5.

valeo: haec eadem num censes apud eos ipsos valere nisi admodum paucos? T II, 11. haud scio, an recte ea virtus frugalitas appellari possit, quod angustius apud Graecos valet; T III, 16. apud me, ut apud bonum iudicem, argumenta plus quam testes valent; R I, 59. plus apud me antiquorum auctoritas valet; Lae 13. quamquam blanda ista vanitas apud eos valet, qui ipsi illam adlectant; Lae 99. plus apud me .. vera ratio valebit quam vulgi opinio; P 8. iudicem: f. alqm; R I, 59. per hospites apud externos populos valere opibus et gratia; O II, 64.

video: praesentis videmus deos, ut apud Regillum Postumius, in Salaria Vatinius; N III, 11.

vigeo: apud quos .. venandi et equitandi laus viget; T II, 62.

vinco: quorum alter cum vicisset Lacedaemonios apud Mantineam; F II, 97.

vivo: quibuscum apud quosque vivamus; O I, 126.

utor: qua (oratione) facit eum (Socratem) Plato usum apud iudices; T I, 97.

II. **nach Adjectiven:** gratiosus: qui (Pythius) esset ut argentarius apud omnes ordines gratiosus; O III, 58.

situs: C. Marii sitas reliquias apud Anienem dissipari iussit Sulla victor; L II, 56.

III. **nach Substantiven:** alqs: apud Euripidem Hercules ... non perinde movebatur falsis, ut veris moveretur? A II, 89. ille apud Trabeam „voluptatem animi nimiam" laetitiam dicit eandem, quam ille Caecilianus; F II, 13. neque ... ut ‖ [ut] ‖ ille apud Terentium, . . . inimicus ipse sibi putandus est; F V, 28. qui ... obduruisse .. iam sese contra fortunam arbitrantur, ut ille apud Euripidem: »si mihi ..;« T III, 67. Oileus ille apud Sophoclem, ... is cum audivisset de suo (Aiace), fractus est; T III, 71. aliter .. Naevianus ille gaudet Hector, ... aliter ille apud Trabeam; T IV, 67. vgl. IV. alqm; T I, 107. II, 1.

alqd: illud .. apud Accium: »fregistin fidem? neque dedi neque do infideli cuiquam« ... luculente dicitur; O III, 102. vgl. IV. Sagram.

auctoritas: f. I. sum; R I, 12.

Cerberus: num te illa terrent, triceps apud inferos Cerberus, Cocyti fremitus? T I, 10.

exempla: hinc .. illa et apud Graecos exempla; R I, 5.

gloria: f. I. sum; R I, 12.

gratia: (Sp. Cassium) summa apud populum gratia florentem quaestor accusavit; R II, 60.

nutrix: sunt .. alii, quos ... cum .. solitudine loqui .. delectat, ut illa apud Ennium nutrix: »cupido ..;« T III, 63.

oratio: f. I. habeo. utor.

pastor: ille apud Accium pastor ... primo admirans et perterritus hoc modo loquitur; N II, 89.

portenta: quae quondam credebantur apud inferos portenta; N II, 5.

proelium: nescio quid etiam de Locrorum apud Sagram proelio; N III, 11.

sermo: f. I. sum; L II, 41.

IV. **zum ganzen Satz gehörig** (vgl. I. accido, consecro, ereo, u. a.): quod ipsum (ποιότης) apud Graecos non est vulgi verbum, sed philosophorum; A I, 25. apud quem (Lucilium) praeclare Scaevola: »Graecum te ..«, F I, 9. ut .. sit apud illos ... ordo rerum conservatus; F IV, 53. cum apud Graecos antiquissimum e doctis genus sit poëtarum; T I, 3. apud Graecos ... Hercules tantus et tam praesens habetur deus; T I, 28. exsecratur luculentis sane versibus apud Ennium Thyestes, primum ut naufragio pereat Atreus; T I, 107. Neoptolemus .. apud Ennium „philosophari sibi" ait „necesse esse, sed paucis"; T II, 1. quas hic (Hercules) voces apud Sophoclem in Trachiniis edit! T II, 20. quo modo fert apud

eum (Aeschylum) Prometheus dolorem! T II, 23. apud illum (Sophoclem) .. perquam flebiliter Ulixes lamentatur in volnere; T II, 49. quae apud Homerum Achilles queritur hoc, ut opinor, modo: »corque meum ..«; T III, 18. apud Euripiden || Euripidem || a Theseo dicta laudantur; T III, 29. ut apud Homerum cotidianae neces interitusque multorum sedationem maerendi adferunt, apud quem ita dicitur: »namque ..«; T III, 65. sine hac gladiatoria iracundia videmus progredientem apud Homerum Aiacem multa cum hilaritate; T IV, 49. quid apud Euripidem et loquatur et cupiat Laius; T IV, 71. rotam [id est genus quoddam tormenti apud Graecos]; T V, 24. apud quem (Platonem) saepe haec oratio usurpata est, ut ..; T V, 34. cum apud C. Cottam, familiarem meum, .. de dis inmortalibus disputatum est; N I, 15. „unde .. hanc (mentem) homo arripuit?" ut ait apud Xenophontem Socrates; N II, 18. qui Dives, ut apud Graecos *Πλούτων*, quia et recidunt omnia in terras et oriuntur e terris; N II, 66. ut apud Graecos Dianam, eamque Luciferam, sic apud nostros Iunonem Lucinam in pariendo invocant; N II, 68. nec solum, ut apud Homerum, ... sed etiam, ut cum Titanis ... (di) sua propria bella gesserunt; N II, 70. (Arctoe). »ex his altera apud Graios Cynosura vocatur, altera dicitur esse Helice«; N II, 105. quaerit apud Xenophontem Socrates, unde animum arripuerimus; N III, 27. apud quos (Alabandenses) non inurbane Stratonicus ...: „ergo", inquit ..; N III, 50. *Διόσκουροι* etiam apud Graios multis modis nominantur; N III, 53. eodem .. nomine (Theuth) anni primus mensis apud eos (Aegyptios) vocatur; N III, 56. narrat ... apud Ennium Vestalis illa: »eccita ..«; D I, 40. alia .. subito ex tempore coniectura explicantur, ut apud Homerum Calchas; D I, 72. apud Stoicos de isto fato multa dicuntur; D II, 19. quod Platonis Politian nuper apud me mures corroserunt, de re publica debui pertimescere; D II, 59. quod apud Homerum Calchantem dixisti ex passerum numero belli Troiani annos auguratum; de cuius coniectura sic apud Homerum ... loquitur Agamemnon: »ferte ..«; D II, 63. apud Troglodytas, ut scribitur, ante solstitium (Canicula exoritur); D II, 93. quem (diem) apud Ennium et in maximis annalibus consignatum videmus; R I, 25. tum fit illud, quod apud Platonem est luculente dictum; R I, 65. facilius, ... quam si mihi aliquam (rem publicam), ut apud Platonem Socrates, ipse finxero; R II, 3. ut, quae ipse reperias, tribuere aliis malis quam, ut facit apud Platonem Socrates, ipse fingere; R II, 22. quam ... amores soluti ...! mitto apud Eleos et Thebanos, apud quos in amore ingenuorum libido etiam permissam habet et solutam licentiam; R IV, 4. ut apud eum (Aristophanem) Sabazius et quidam alii dei peregrini iudicati e civitate eiciantur; L II, 37. mihi .. antiquissimum sepulturae genus illud fuisse videtur, quo apud Xenophontem Cyrus utitur; L II, 56. cui nomen neniae, quo vocabulo etiam *apud* Graecos cantus lugubres nominantur; L II, 62. nec ephori Lacedaemone sine causa a Theopompo oppositi regibus nec apud nos consulibus tribuni; L III, 16. quod apud Platonem est in philosophos dictum; O I, 28. hinc apud Atheniensis magnae discordiae; O I, 86. de iure .. praediorum sanctum apud nos est iure civili, ut ..; O III, 65. apud quem (M. Catonem) Laelium et Scipionem facimus admirantes, quod ..; C 3. apud Lacedaemonios .. ii, qui amplissimum magistratum gerunt, ut sunt, sic etiam nominantur senes; C 20. Cyrus .. apud Xenophontem eo sermone, quem moriens habuit, ... negat ..; C 30. videtisne, ut apud Homerum saepissime Nestor de virtutibus suis praedicet? C 31. quae et apud nos et in aliis civitatibus ... observantur; C 63. apud Xenophontem .. moriens Cyrus maior haec dicit: „nolite ..."; C 79. homo ex eo numero hominum, qui apud nos hoc nomine dignantur; fr I, 7. nec Marcellum apud Clastidium ideo fortem fuisse, quia fuerit iratus; T IV, 49. familiarem: s. alqm; N I, 15. quam vim mali significantes poëtae impendere apud inferos saxum Tantalo faciunt; T IV, 35. quem .. Homerus apud inferos conveniri facit ab Ulixe; N III, 41. quorum de altero (Tiresia) etiam apud inferos Homerus ait „solum sapere"; D I, 88. bene apud maiores nostros senatus ... decrevit, ut ..; D I, 92. hic apud maiores nostros adhibebatur peritus, nunc quilubet; D II, 71. id .. apud maiores nostros A. Torquatus in gente Popillia iudicavit; L II, 55. hostis .. apud maiores nostros is dicebatur, quem nunc peregrinum dicimus; O I, 37. in qua (gloria) multi apud maiores nostros exstiterunt; O II, 45. qui ... eos .. (peregrinos) exterminant, ut Pennus apud patres nostros, Papius nuper; O III, 47. scimus L. Acilium apud patres nostros appellatum esse sapientem; Lae 6. apud ceteros .. philosophos, qui quaesivit aliquid, tacet; F II, 2. ea (Medea) .. apud alium poëtam patri dicere audet ..; T IV, 69. apud eundem poëtam Aiax cum Hectore congrediens depugnandi causa agit, ut sepeliatur; fr VIII, 9. qui (Graeci), quae adfirmant, certiora esse dicunt quam illa, quae apud Sagram; N III, 13. apud superiores utilitatis species falsa ab honestatis auctoritate superata est; O III, 109. C. Flaminium Coelius || Caelius || religione neglecta cecidisse apud Trasumennum scribit; N II, 8. omnino apud veteres, qui rerum potiebantur, iidem auguria tenebant; D I, 89.

aqua, Wasser, Gewässer, Wasserleitung (gen. aquai: s III, 1. alumnae, fons): I. **absolut:** 1. concrescit, al.: aquae etiam admixtum esse calorem primum ipse liquor aquae declarat et fusio || declarat effusio, declarat ||, quae neque conglaciaret frigoribus neque nive pruinaque concresceret, nisi eadem se admixto calore liquefacta et dilapsa diffunderet; N II, 26.

ecfervescunt: quam similitudinem cernere possumus in iis aquis, quae ecfervescunt || effervescunt, eis fervescunt || subditis ignibus; N II, 27.

est: aër ... et ignis et aqua et terra prima sunt; A I, 26. quia sciret aquam nigram esse, unde illa (nix) concreta esset; A II, 100. Thales .. Milesius ... aquam dixit esse initium rerum; N I, 25. ea, quae natura fluerent atque manarent, ut et aquam et terram et aëra, (Chrysippus deos dicit esse); N I, 39. ignis, *anima*, aqua, terra corpora sunt, eaque cernuntur, Ti 50.

fluit: s. est; N I, 39.

haeret: dicit ille quidem multa, ... sed aqua haeret, ut aiunt; O III, 117.

inundat: ut terra infimum (locum) teneat, hanc inundet aqua; N I, 103.

manat: s. est; N I, 39.

oboedit: quem ad modum .. oboedire et parere voluntati architecti aër, ignis, aqua, terra potuerunt? N I, 19.

oritur: ex terra aqua, ex aqua oritur aër, ex aëre aether, deinde retrorsum vicissim ex aethere aër, inde aqua, ex aqua terra infima; N II, 84.

paret, potest: s. oboedit.

profluit: non prohibere aqua profluente; O II, 52.

reddit: ut, quem ad modum ignis animae, sic anima aquae, quodque anima aquae, id aqua terrae proportione redderet; Ti 15.

restat: aqua restabat et terra, ut essent ex fabulis tria regna divisa; N II, 66.
2. sum: omne corpus aut aqua aut aër aut ignis aut terra est aut id, quod ..; N III, 30.
II. **nach Verben:** I. adiungo: si di possunt esse sine sensu et mente, cur (Thales) aquae *mentem, menti autem cur aquam* adiunxit, si ipsa mens constare potest vacans corpore? N I, 25.
attingo: (num te terret) »mento summam amnem || aquam || attingens enectus siti« Tantalus? T I, 10.
bibo: Darius in fuga cum aquam turbidam et cadaveribus inquinatam bibisset; T V, 97.
concludo, corrumpo: ut profluens amnis aut vix aut nullo modo, conclusa autem aqua facile conrumpitur. sic ..; N II, 20.
deduco: * ita aqua Albana deducta ad utilitatem agri suburbani, non ad arcem urbemque retinendam; D II, 69.
dico: reliqua || reliquae || partes accipiendi et quasi patiendi (vim habent), aquam dico et terram; A I, 26.
gigno: gigni .. terram, aquam, ignem, tum ex his omnia; A II, 118.
exhaurio: cuius (aëris) ortus aqua omni exhausta esse non posset; N II, 118.
facio: ne terra quidem et aqua et aër et ignis a deo factus est; N fr. 2.
fero: qui (Demosthenes) illo susurro delectari se dicebat aquam ferentis mulierculae, ut mos in Graecia est; T V, 103.
haurio: cum (Pherecydes) vidisset haustam aquam de iugi puteo, terrae motus dixit instare; D I, 112. qui (Pherecydes) cum aquam ex puteo vidisset haustam, terrae motum dixit futurum; D II, 31.
inquino: f. bibo.
liquefacio: f. I, 1. concrescit.
offundo: ut illis (piscibus) aqua, sic nobis aër crassus offunditur; A II, 81.
persequor: veluti crocodili fluviatilesque testudines quaedamque serpentes ortae extra aquam ... aquam persequuntur; N II, 124.
pono: ita contigit ut inter ignem atque terram aquam deus animamque poneret; Ti 15
traho: ex puteis iugibus aquam calidam trahi; N II, 25.
tueor: »censores ... urbis tecta templa, vias aquas, aerarium vectigalia tuento«; L III, 7.
video: cum primum (pulli) aquam quasi naturalem domum videre potuerunt; N II, 124 f. haurio.
2. adiungo: f. 1. adiungo. — admisceo: f. I, 1. concrescit. — reddo: f. I, 1. reddit.
3. prohibeo: f. I, I. profluit.
utor: non aqua, non igni, ut aiunt, locis pluribus utimur quam amicitia, Lae 22.
4. appropinquo ad: qui ad summam aquam iam appropinquent; F IV, 64.
cerno in: f. I, 1. ecfervescunt.
consto ex: princeps Thales ... ex aqua dixit constare omnia; A II, 118.
demergo in: qui demersi sunt in aqua; F III, 48.
excito ex: terrae, maris, aquarum vaporibus (stellae) aluntur iis, qui a sole ex agris tepefactis et ex aquis excitantur; N II, 118.
fingo ex: deum .. (esse) eam mentem, quae ex aqua cuncta fingeret; N I, 25.
insido ex: quae ex igni, anima, aqua, terra turbulenta et rationis expertia insederint; Ti 45.
mergo in: qui (P. Claudius) ... mergi eos (pullos) in aquam iussit; N II, 7.
nascor in: quoniam (homines) nascuntur in terra, nascantur in aqua; N I, 109.
orior ex: cum ex aqua oritur aër, ex aëre aether; N III, 31. f. I, 1, oritur.
pono in: quarum (virtutum) omnium fundamenta vos in voluptate tamquam in aqua ponitis; F II, 72.
sum in: cum .. aliorum animantium ortus in terra sit, aliorum in aqua, in aëre aliorum; N II, 42. — sine: ut verbi causa sine aqua, sine vino, sine oleo vas esse dicamus || dicimus ||; Fa 24.
verto in: quod fit, cum terra in aquam se vertit; N III, 31.
III. **nach Substantiven:** alumnae: »vos quoque signa videtis, aquai dulcis alumnae«; D I, 15.
aspersio: illud vel aspersione aquae vel dierum numero tollitur; L II, 24.*
color: etiamne (terrae motum) futurum esse aquae iugis colore praesentiunt? D II, 31.
deductio: ex quo illa admirabilis || mirabilis || a maioribus Albanae aquae facta deductio est; D I, 100.
ductus: ductus .. aquarum ... quis non, quom haec videat, inriserit? L II, 2. adde ductus aquarum, derivationes fluminum, agrorum inrigationes; O II, 14. illae impensae meliores, muri, navalia, portus, aquarum ductus; O II, 60.
eluviones: natura futura praesentiunt, ut aquarum eluviones et deflagrationem futuram aliquando caeli atque terrarum; D I, 111.
fons: »fons unde emanat aquai«; D II, 63.
fusio: f. I, 1. concrescit.
incolae: alias bestias nantis aquarum incolas esse (natura) voluit; T V, 38.
inductiones: nos aquarum inductionibus terris fecunditatem damus; N II, 152.
ius: quid .. ad pontificem de iure parietum aut aquarum? L II, 47.
liquor: f. I, I. concrescit.
multitudo: adulescentes mihi mori sic videntur, ut cum aquae multitudine flammae vis opprimitur; C 71.
particulae: particulas ignis et terrae et aquae et animae a mundo, quas rursus redderent, mutuabantur; Ti 47.
sextarius: si emere aquae sextarium cogerentur || cogantur || mina; O II, 56.
vapor: ipse .. (aër) oritur ex respiratione aquarum; earum enim quasi vapor quidam aër habendus est; is autem existit motu eius caloris, qui aquis continetur; N II, 27.
2. medicamentum ad: si quis medicamentum cuipiam dederit ad aquam intercutem; O III, 92.
pericula ab: ab aqua aut ab igni pericula (haruspices) monent; D II, 32.
solarium ex: cum solarium vel discriptum vel || aut || ex aqua contemplere; N II, 87.
IV. **Umstand:** 1. ali: ali .. solem, lunam, reliqua astra aquis, alia dulcibus, alia marinis; N III, 37. f. II, 4. excito ex.
contineri: f. III, I. vapor.
laetificare, mitigare: Indus ... non aqua solum agros laetificat et mitigat, sed eos etiam conserit; N II, 130.
refrigerari: ubi .. potest illa aetas ... umbris aquisve refrigerari salubrius? C 57.
sustineri: facile .. illa (ova) aqua et sustinentur et fetum fundunt; N II, 129.
2. extra: f. II, I. persequor.
in: quoniam in aqua (procedere) nihil adiuvat; F IV, 64. tamquam levia quaedam vina nihil valent in aqua, sic ..; T V, 13. quamquam huic (naufrago) quidem hic scribit praedictum in aqua esse pereundum; Fa 5.
prope: ranae .. marinae dicuntur obruere sese harena solere et moveri prope aquam; N II, 125.
V. **unvollständige Stellen:** eadem temperatione, eodem caelo, † aqua, || aeque, al. || ceteris omnibus centum Alexandros ... facere non posset?

A II, 85. aquae tinctum quodam modo et infectum *; A fr. 7.

aquatilis, im Wasser lebend: bestiae: bestiarum autem terrenae sunt aliae, partim aquatiles, aliae quasi ancipites in utraque sede viventes; N I, 103. est etiam admiratio non nulla in bestiis aquatilibus iis; N II, 124. vescimur bestiis et terrenis et aquatilibus et volantibus; N II, 151.
genus: animantium genera .., quorum unum divinum atque caeleste, alterum pinnigerum et aërium, tertium *aquatile*, terrestre quartum; Ti 35.

aquatio, Wasserholen: hoc loco est, Syracusis quicquid est piscium, hic aquatio; O III, 59.

aquila, Adler: I. antefert: an tu aquilam aut leonem aut delphinum ullam anteferre censes figuram suae? N I, 77.
revocat: quod Deiotarum ... ex itinere aquila revocavit; D II, 20.
II. facio: ad interpretem (cursor) detulit aquilam se in somnis visum esse factum; D II, 144.
III. omen: »sic aquilae clarum firmavit Iuppiter omen«; D I, 106.
volatus: qui (Deiotarus rex) cum ex itinere quodam proposito ... revertisset aquilae admonitus volatu; D I, 26. nondum dico, quam haec signa nulla sint, fissum iecoris, corvi cantus, volatus aquilae; D II, 16.
IV. ab: ab aquila Tarquinio apicem inpositum; L I, 4.

aquilo, Nordwind, Norden: I. subicio: hic .. alter (cingulus) subiectus aquiloni, quem incolitis; R VI, 21.
II. aurae: »(alter piscis) magis horriferis aquilonis tangitur auris«; N II, 111.
flamina: »quem (Persea) summa ab ‖ a ‖ regione aquilonis flamina pulsant«; N II, 112.
partes: quis in reliquis orientis aut obeuntis solis ultimis aut aquilonis austrive partibus tuum nomen audiet? R VI, 22.
stridor: »unde horrifer aquilonis stridor gelidas molitur nives;« T I, 68.
III. astringi: aquilonibus reliquisque frigoribus adstrictus ‖ adiectis ‖ durescit umor; N II, 26.

aquilonius, nördlich: quae (regio) tum est aquilonia, tum australis; N II, 50.

ara, Altar: I. est: aram in eo loco fuisse memoriae proditum est; ad eam quom lamina esset inventa ..; L II, 58.
fumant: »nos ... fumantibus aris aurigeris divom placantes numina tauris«; D II, 63.
iacent, stant: »cui nec arae patriae domi stant, fractae et disiectae iacent«; T III, 44.
II, 1. aspergo: ne aram sanguine aspergeret; N III, 88.
consecro: aram Malae Fortunae Esquiliis consecratam videmus; N III, 63. ara .. Aio Loquenti, quam saeptam videmus, exadversus eum locum consecrata est; D I, 101. ex eo Aio Loquenti aram in nova via consecratam; D II, 69.
disicio, frango: s. I. iacent.
everto: qui ... nec manibus, ut Xerses ‖ Xerxes ‖, sed rationibus deorum inmortalium templa et aras everterit; N I, 115.
invenio: posteaquam (Aius iste Loquens) et sedem et aram et nomen invenit, obmutuit? D II, 69.
repudio: ara .. vetusta in Palatio Febris et altera Esquiliis Malae Fortunae detestataque ‖ detestanda atque ‖ omnia eius modi repudianda sunt; L II, 28.
saepio: s. consecro; D I, 101.
turpo: »vidi ... Iovis aram sanguine turpari«; T I, 85. III, 45.
video: vidimus .. eius (Hecatae) aras delubraque in Graecia; N III, 46.
2. confugio in: cum (Priamus) in aram confugisset; T I, 85. tamquam in aram confugitis ad deum; N III, 25.
emergo ab: ut ... ab infima ara subito anguis emergeret; D I, 72.
exsisto ab: anguem ab ara extitisse; D II, 65.
penetro ab: »vidimus ... draconem terribilem, Iovis ut pulsu penetraret ab ara«; D II, 63.
pertineo ad: vis .. eius (Vestae) ad aras et focos pertinet; N II, 67.
versor in: »mirabile monstrum vidimus in mediis divom versarier aris«; D II, 64.
III. procul a: quod (sepulchrum) *haud* procul a Fontis ara est; L II, 56.
IV. certamen pro: est .. mihi tecum pro aris et focis certamen; N III, 94.
V. ad: Spartae .. pueri ad aram sic verberibus accipiuntur, »ut ... sanguis exeat«; T II, 34. s. I. est.

araneola, kleine Spinne: ut in araneolis aliae quasi rete texunt, ut, si quid inhaeserit, conficiant, aliae autem ex inopinato observant et, si quid incidit, arripiunt idque consumunt; N II, 123.

aratio, Ackerbau: ut quaestuosa mercatura, fructuosa aratio dicitur, non si altera semper omni damno, altera omni tempestatis calamitate semper vacat, sed si multo maiore ex parte exstat in utraque felicitas, sic ..; T V, 86.

aratrum, Pflug: I, 1. traho: cervices .. natae ad iugum, tum vires umerorum et latitudines ad aratra [ex]trahenda; N II, 159.
2. adduco ab: ut maiores nostri ab aratro adduxerunt Cincinnatum illum, ut dictator esset; F II, 12.
II. patefieri: cur (deus) se contra naturam in terram abdiderat ‖ abdiderit, abdidit ‖, ut patefactus aratro lucem aspiceret? D II, 51.
subigere: ut .. segetes agricolae subigunt aratris multo ante, quam serant; fr V, 24.

arbiter, Augenzeuge, Schiedsrichter: ferit: mihi .. videtur ... Chrysippus tamquam arbiter honorarius medium ferire voluisse; Fa 39.
iudicat: quorum (philosophorum) controversiam solebat tamquam honorarius arbiter iudicare Carneades; T V, 120.
regunt: nec Mamilia lege singuli, sed e XII tres arbitri finis regemus; L I, 55.
2. sum: nec .. quisquam privatus erat disceptator aut arbiter litis; R V, 3.
abl. abs.: qui nullo arbitro .. secum ipsi loquantur; R I, 28.
II. adigo: arbitrum illum adegit, QUIDQUID SIBI DARE FACERE OPORTERET EX FIDE BONA; O III, 66.
do: ego plane vellem me arbitrum inter antiquam Academiam et Zenonem datum; L I, 53. Q. Fabium Labeonem seu quem alium ... arbitrum Nolanis et Neapolitanis de finibus a senatu datum; O I, 33.
removeo: remotis .. arbitris ad se adulescentem iussit venire; O III, 112.

arbitratus, Gutdünken, Belieben, Ermessen: diligere: hoc mihi etiam nostri illi ... concedunt, ut eum (Platonem) arbitratu meo diligam; L III, 1.
exponere: eius disputationis sententias me-

moriae mandavi, quas hoc libro exposui arbitratu meo; Lae 3.

exstruere: in qua (area) civitatem extrueret arbitratu suo; R II, 21.

facere: ut id meo arbitratu facerem; F I, 72.

fingere: dum res maneant, verba fingant (docti) arbitratu suo; F V, 89.

reprehendere: licet .. haec || hoc || quivis arbitratu suo reprehendat; A II, 102.

elliptisch: tuo vero id quidem, inquam, arbitratu; F I, 28.

Lücke: * nisi iniquum postulo, arbitratu meo; F IV, 2.

arbitrium, Schiedsspruch, Belieben, Bestimmung, freier Wille: I. 1. careo: si servitus sit, sicut est, oboedientia fracti animi et abiecti et || abiecti || arbitrio carentis suo; P 35.

2. refero ad: sapientis est .. proprium ... omnia ad suum arbitrium referre; T V, 81.

sum in: summam vim esse dicebat in omnibus iis arbitriis, in quibus adderetur EX FIDE BONA; O III, 70.

II, 1. agi: videre iam videor ... multitudinis arbitrio res maximas agi; Lae 41.

haurire: e fontibus eorum (Stoicorum) iudicio arbitrioque nostro, quantum quoque modo videbitur, hauriemus; O I, 6.

moderari: an tibicines iique, qui fidibus utuntur, suo, non multitudinis arbitrio cantus numerosque moderantur? T V, 104.

regi: cum .. (omnium summa rerum) est penes delectos, tum illa civitas optimatium arbitrio regi dicitur; R I, 42. si ... omnia .. eius (populi) arbitrio reguntur; R III, 23.

2. ad: Epicurei num desistunt de iisdem ... ad arbitrium suum scribere? F I, 6.

in: in arbitrio rei uxoriae MELIUS AEQUIUS; O III, 61.

arbitror (-o: s. II, 2, a. N II, 74), meinen, glauben, erachten: I. **absolut:** alqs: maiore .. studio Lucullus ... philosophiae deditus fuit, quam qui illum ignorabant, arbitrabantur; A II, 4. qui testimonium diceret, ut „arbitrari“ se diceret, etiam quod ipse vidisset; A II, 146. non .. existimas cadere in sapientem aegritudinem? — prorsus non arbitror; T IV, 8. quorum neutrum tam facile, quam tu arbitraris, conceditur; D I, 10. locus ipse te non admonet, quid tibi sit deinde dicendum? — mihine? de iudiciis arbitror; L III, 47. — ut: quamquam de universa philosophia ... satis, ut arbitror, dictum est in Hortensio; T III, 6. haec, ut ego arbitror, veteres rerum magis eventis moniti quam ratione docti probaverunt; D I, 5. quae quom vera esse recte, ut arbitror, concesserimus; L I, 35. pauca sane (sunt in legibus) .. et, uti || ut || arbitror, non ignota vobis; L II, 58. habetis .. explicatum omnem, ut arbitror, religionum locum; L II, 69. gravis et, ut arbitror, praeclara lex; L III, 40. haec explanata sunt in Academicis nostris satis, ut arbitror, diligenter; O II, 8. meminerit deum se adhibere testem, id est, ut ego arbitror, mentem suam; O III, 44. qualis (amicus), ut arbitror, nemo umquam erit, ut confirmare possum, nemo certe fuit; Lae 10.

II. **mit Ergänzung:** 1. Infinitiv: praeclare exigis, Quinte, ⟨at ego effugisse arbitrabar⟩ et tibi horum nihil deberi potest; L II, 7. vgl. 2, a. alqs; Lae 24.

2. **accus. c. infin.:** a. **vollständiger Infinitiv:** unpersönlich: quod haec esset una omnis || hominis || sapientia, non arbitrari se scire, quod nesciat; A I, 16. haec est illa ... sapientia, ... nihil, ante quam evenerit, non evenire posse arbitrari; T III, 30. cuius societatis artissimum vinculum est magis arbitrari esse contra naturam hominem homini detrahere sui commodi causa quam ..; O III, 28. — alqs: intemperantis .. arbitror esse scribere, quod occultari velit || velis ||; A I, 2. ignorare te non arbitror, quae contra [Philonis] Antiochus scripserit || scripsit ||; A I, 13. si alios esse Academicos † qui dum appellantur, || tum appellarentur, al. || alios Peripateticos arbitrantur; A I, 22. sensus .. omnes hebetes et tardos esse arbitrabantur; A I, 31. cum .. illi ea genera virtutum ... seiungi posse arbitrarentur; A I, 38. omnium perturbationum matrem esse arbitrabatur immoderatam quandam intemperantiam; A I, 39. quod nullo modo arbitrabatur quidquam effici posse ab ea (natura), quae expers esset corporis; A I, 39. horum || verum || (Stoicorum) esse ... arbitror ... correctionem veteris Academiae potius quam novam aliquam disciplinam putandam; A I, 43 gloriam ... augeri arbitramur eorum ..; A II, 6. qui *se scire arbitrantur*; A II, 7. qui se scire arbitrantur; A II, 8. ob eam .. rem se arbitrari ab Apolline omnium sapientissimum esse dictum; A I, 16. numquam arbitror contra Academiam dictum esse subtilius; A II, 63. nihil .. arbitror posse percipi; A II, 66. qui cum audiunt, desipere vos arbitrantur; A II, 123. hoc etiam Platonem in Timaeo dicere quidam arbitrantur; A II, 123. nec .. divinationem, quam probatis, ullam esse arbitror; A II, 126. quod ... ego nihil eius modi esse arbitror, cui si adsensus sim, non adsentiar saepe falso; A II, 141. quos ego posse iudicare arbitrarer; F I, 2. nos .. hanc omnem quaestionem ... fere a nobis explicatam esse his litteris arbitramur; F I, 12. quem (Epicurum) ego arbitror unum vidisse verum; F I, 14. non quo ignorare vos arbitrer, sed ut ratione et via procedat oratio; F I, 29. ego .. arbitror ... commodius ... ex rebus concessis concludi, quod velis; F II, 3. nihil .. arbitror esse magna laude dignum, quod ..; F II, 80. idne consensisse de Calatino plurimas gentis arbitramur? F II, 117. eas (disciplinas) ... nihil adiuvare arbitror neque afferre || † affirmare ||, quo meliores simus; F III, 11. a falsa .. assensione magis nos alienatos esse quam a ceteris rebus ... arbitrantur; F III, 18. nec .. gubernationi aut medicinae similem sapientiam esse arbitramur, sed actioni .. potius; F III, 24. pertinere .. ad rem arbitrantur intellegi ..; F III, 62. ne amores quidem sanctos a sapiente alienos esse arbitrantur; F III, 68. sine hac arte quemvis arbitrantur a vero abduci fallique posse; F III, 72. cum in mala scientes irruunt, tum se optime sibi consulere arbitrantur; F V, 29. si ... in nobismet ipsis, quem ad modum affecti simus, nihil nostra arbitrabimur interesse; F V, 30. quia privari se vitae bonis arbitrentur; F V, 31. quod || qui || in pueritia facillime se arbitrentur || arbitrantur || naturae voluntatem posse cognoscere; F V, 55. quem ... tanta laetitia perfundi arbitramur, quanta ..? F V, 70. quae .. dici Latine posse non arbitrabar; F V, 96. ita facillime, quid veri simillimum esset, inveniri posse Socrates arbitrabatur; T I, 8. omnes .. esse vim et naturam divinam arbitrantur; T I, 30. quid ... tot tantosque viros ob rem publicam interfectos cogitasse arbitramur? T I, 32. si ... eos arbitramur, quia natura optima sint, cernere naturae vim maxume; T I, 35. permanere animos arbitramur consensu nationum omnium; T I, 36. non enim ambrosia deos aut nectare ... laetari arbitror; T I, 65. falsum esse arbitror; T I, 82. utrum .. sit melius, ... hominem quidem scire arbitror neminem; T I, 99. emitti .. nos e custodia et levari vinclis

arbitremur; T I, 118. ego ... necesse mihi quidem esse arbitror philosophari; T II, 1. qui se in malis esse arbitrentur; T III, 32. qui ... obduruisse .. iam sese contra fortunam arbitrantur; T III, 67. etiam gratum mortuis se facere, si graviter eos lugeant, arbitrantur; T III, 72. satis dictum esse arbitror aegritudinem esse opinionem mali praesentis; T III, 74. quod imperitis ea probari posse non arbitrabantur; T IV, 6. qui „voluptatem animi nimiam summum esse errorem“ arbitratur; T IV, 35. quod ... nec eos, a quibus vita hominum instructa primis sit, fuisse philosophos arbitrantur; T V, 6. Syracusanis ... dixi me illud ipsum arbitrari esse, quod quaererem; T V, 65. Homero delectationem animi ... defuisse umquam arbitramur? T V, 114 (115) arbitramur nos ... ea praestitisse, quae ..; N I, 7. quod non Academiae vitio, sed tarditate hominum arbitror contigisse; N I, 11. qui se aliquid certi habere arbitrantur; N I, 14. arbitrabar illum (familiarem) propter benivolentiam uberius id dicere; N I, 58. Simoniden arbitror ... desperasse omnem veritatem; N I, 60. equidem arbitror multas esse gentes sic inmanitate efferatas, ut ..; N I, 62. ecquos (deos), si non tam strabones, at paetulos esse arbitramur? N I, 80. non arbitror te, Vellei, similem esse Epicureorum reliquorum; N I, 111. id non sine divina bonitate erga homines fieri arbitrabantur; N II, 60. cum dicimus providentia mundum administrari, deesse arbitrato ‖arbitrator‖ „deorum“; N II, 74. Archimedem arbitrantur plus valuisse in imitandis sphaerae conversionibus quam naturam in efficiendis; N II, 88. profecto ... haec tanta opera deorum esse arbitrarentur; N II, 95. »quod re in summa summum esse arbitror periclum, matres coinquinari regias;« N III, 68. hanc .. tantam a dis inmortalibus arbitramur malorum sementim esse factam? N III, 75. furoris divinationem Sibyllinis maxime versibus contineri arbitrati; D I, 4. quia commodius arbitratus es separatim id quaeri deque eo disseri; D I, 9. quarum .. rerum eventa magis arbitror quam causas quaeri oportere; D I, 12. equidem sic arbitror, etiamsi multa fallant eos, ... esse tamen divinationem; D I, 124. ego, .. qui et curare (deos) arbitror et monere etiam; D I, 132. ego ne utilem quidem arbitror esse nobis futurarum rerum scientiam; D II, 22. hoc ego philosophi non esse arbitror, testibus uti, qui ..; D II, 27. saepius .. mulam peperisse arbitror quam sapientem fuisse; D II, 61. de optimo .. statu equidem arbitrabar me satis respondisse ad id, quod ..; R II, 65. at mehercule ego arbitrabar posse id populo nostro probari; L I, 12. arbitrantur prudentiam esse legem; L I, 19. ii .. arbitrantur se beneficos in suos amicos visum iri; O I, 43. alteri se adipisci id posse arbitrantur, si ..; O I, 70. cum plerique arbitrentur res bellicas maiores esse quam urbanas; O I, 74. nec quemquam hoc errore duci oportet, ut ... idem sibi arbitretur licere; O I, 148. etiamsi dinumerare se stellas ... posse arbitrantur; O I, 154. homines hominibus obesse plurimum arbitrantur; O II, 12. cui fidem habent et bene rebus suis consulere arbitrantur; O II, 21. Alexandrum Pheraeum quo animo vixisse arbitramur? O II, 25. iis fidem habemus, quos plus intellegere quam nos arbitramur; O II, 33. his (hominibus) salutem nostram ... rectissime committi arbitramur; O II, 33. quod tibi ... arbitror contigisse; O II, 44. quem (sapienter dicentem) qui audiunt, intellegere etiam et sapere plus quam ceteros arbitrantur; O II, 48. beneficium se dedisse arbitrantur; O II, 69. quod .. eos ... egere iniquissimum esse arbitrabatur; O II, 81. conducere arbitror talibus aures tuas vocibus undique circumsonare; O III, 5. sustulit (Gyges), quos obstare arbitrabatur; O III, 38. id arbitror fuisse gravitatis; O III, 93. quoniam, quae (tranquillitas) honesta non sit, ne utilem quidem esse arbitror; O III, 97. audire te arbitror, Scipio, hospes tuus avitus Masinissa quae faciat hodie nonaginta natus annos; C 34. ego vestros patres ... vivere arbitror; C 77. nec ullo casu arbitror hoc constanti homini posse contingere, ut ..; Lae 8. stantes plaudebant in re ficta; quid arbitramur in vera facturos fuisse? Lae 24. ut quisque minimum esse in se arbitraretur, ita ad amicitiam esset aptissimus; Lae 29. quam (potentiam) etiamsi neglecta amicitia consecuti sint ‖sunt‖, obscuratum iri arbitrantur; Lae 63. ea (virtute) .. neglecta qui se amicos habere arbitrantur; Lae 84. a Numa Pompilio minusne gratas dis inmortalibus capudines ac fictiles urnulas fuisse quam felicatas Saliorum ‖aliorum‖ pateras arbitramur? P 11. nisi forte, cum parietes disturbabas, ... meorum aliquid ruere aut deflagrare arbitrabare; P 28. nullo modo facilius arbitror posse .. herbas arescere et interfici; fr I, 12. f. b. T I, 30. vgl. 1. T IV, 8. nolite arbitrari, o mihi ‖mei‖ carissimi filii, me, cum a vobis discessero, nusquam aut nullum fore; C 79. nihil erat, quod homines iis auctoribus non posse consequi se arbitarentur; O II, 42. quod (maiores) non fecissent profecto, si nihil ad eos (mortuos) pertinere arbitrarentur; Lae 13. nec .. omnibus iidem illi sapientes arbitrati sunt eundum cursum in caelum patere; fr IX, 12. hic vir impediri etiam animi aciem aspectu oculorum arbitrabatur; T V, 114.

b. **Particip**; qui se natos ad homines iuvandos ... arbitrantur; T I, 32. e quibus (generibus) nos id potissimum consecuti sumus, quo Socratem usum arbitrabamur; T V, 11. quod conpluribus iam libris me arbitror consecutum; D II, 1. ut non modo Graecarum litterarum rudes, sed etiam docti aliquantum se arbitrentur adeptos; O I, 1. — quos (adulescentes) suis commodis inservituros et, quicquid ipsis expediat, facturos arbitrabimur; F II, 117. voluptatem ... concessuram arbitror convictam superiore libro dignitati; F III, 1. unde (legiones) redituras se non arbitrarentur; T I, 101. equidem me etiam conscripturum (has disputationes) arbitror; T V, 121. qui (Pomponius) illum (filium) iratum allaturum ad se aliquid contra patrem arbitraretur, O III, 112. unde (legiones) se redituras numquam arbitrarentur; C 75. — nec ullum arbitror ... melius a dis datum munus homini; A I, 7. quod eos (suos) orbatos vitae commodis arbitretur; T I, 30. quod eum, quem diliximus, vitae commodis privatum arbitramur idque sentire; T I, 30. satis accurate in Academicis quattuor libris explicata arbitramur; T II, 4. qui invictus sit, eum (necesse est) res humanas ... infra se positas arbitrari; T III, 15. arbitror propter Pythagoreorum admirationem Numam quoque regem Pythagoreum a posterioribus existimatum; T IV, 3. quis est, qui non praeclare et ab illis positam et a nobis susceptam operam philosophandi arbitretur? T V, 2. quaero, utrum aliquid actum superioribus diebus an nihil arbitremur; T V, 15. nihil nostrae laudi adsumptum arbitramur; N III, 87. et tu scilicet mavis numine deorum id factum quam casu arbitrari ‖arbitrari?‖; D II, 47. id .. iam perfectum arbitrantur; D II, 106. quos nos extinctos ‖ esse ‖ arbitraremur; R VI, 14. quem ad modum officia ducerentur ..., satis explicatum arbitror libro superiore; O II, 1. quod in quo viro perspectum sit ‖ est ‖, hunc igni spectatum arbitrantur; O II, 38. quas res a summo philosopho praeteritas arbitror, quod essent faciles; O II, 86. de iis ... satis arbitror,

dictum; O III, 95. nisi ex eius (sapientis) animo extirpatam humanitatem arbitramur; Lae 48. — tam .. multam operam ponendam in re non arbitrantur; F I, 1. ut epistulam laudandam arbitror eam, ... sic ..; F II, 100. rerum .. cognitiones ... eas igitur ipsas propter se adsciscendas arbitramur; F III, 17. ut eo (genere aegritudinis) sublato reliquorum remedia ne magnopere quaerenda arbitraremur; T III, 81. quae (iracundia) etiamsi non adsit, tamen ... simulandam arbitrantur; T IV, 43. qui ... mala ... ferenda . aequo animo arbitrantur; T IV, 60. qui caerimonias religionesque publicas sanctissime tuendas arbitror; N I, 61. equidem ... arbitrarer hanc rerum civilium minime neglegendam scientiam sapienti; R I, 11. his .. finibus utendum arbitror, ut ..; Lae 61. qui etiam contemnendos se arbitrantur; Lae 72. f. III. F I, 42.

III. **mit doppeltem Accusativ** (vgl. II, 2, a. D I, 9. — b): quis eas (virtutes) aut laudabilis aut expetendas arbitraretur? F I, 42. neminem, qui .. libertate dignus esset ..., (Dionysius) sibi amicum arbitrabatur; T V, 63. totius .. mundi se incolam et civem (Socrates) arbitrabatur; T V, 108. quod genus philosophandi minime adrogans maximeque et constans et elegans arbitraremur, quattuor Academicis libris ostendimus; D II, 1. praeclare Ennius: »bene facta male locata male facta arbitror«; O II, 62.

arbor, Baum: I. accommodat, floret: ne hoc || hic || quidem quaero, cur haec arbor una ter floreat aut cur arandi maturitatem ad signum floris accommodet; D I, 16.

frondescunt: (non intermittunt) »arbores frondescere, vites laetificae pampinis pubescere«; T I, 69. et arbores et vites et ea, quae sunt humiliora, ... alia semper virent, alia hieme nudata verno tempore tepefacta frondescunt; T V, 37.

nascitur: licuit vel altius: „utinam ne in Pelio nata ulla umquam esset arbor!“ Fa 35.

prosunt: f. serit.

senescit, viget: arborem .. et „novellam“ et „vetulam“ et „vigere“ et „senescere“ (dicimus); F V, 39. f. II, 1. caedo.

sunt: hic quaeret quispiam, cuiusnam causa tantarum rerum molitio facta sit; arborumne et herbarum? quae quamquam sine sensu sunt, tamen a natura sustinentur; N II, 133.

virent: f. frondescunt; T V, 37.

vivit: f. III, vita.

II, 1. adservo: »haec (dextra) interemit tortu multiplicabili draconem auriferam obtutu adservantem arborem? ||;|| « T II, 22.

caedo, exsicco: arbores .. ut hiemali tempore cum luna simul senescente || senescentes ||, quia tum exsiccatae sint, tempestive caedi putentur; D II, 33.

dico: nos cum dicimus natura constare administrarique mundum, non ita dicimus, ut glebam ..., sed ut arborem, ut animal; N II, 82. f. I. senescit.

sero: „serit arbores, quae alteri saeculo prosint“, ut ait *ille* || Statius || in Synephebis; T I, 31. „serit arbores, quae alteri saeculo || saeclo || prosint,“ ut ait Statius noster in Synephebis; C 24. ergo arbores seret diligens agricola, quarum aspiciet bacam ipse numquam; T I, 31. nos fruges serimus, nos arbores; N II, 152. multae etiam istarum arborum; mea manu sunt satae; C 59.

sustineo: f. I. sunt.

2. evello ex: quasi poma ex arboribus, cruda si sunt, vix evelluntur || avell. || ..., sic ..; C 71.

gigno ex: quam multa ex terra arboribusque gignuntur cum copia facili, tum suavitate praestanti! T V, 99.

III. bacae: ut ... natura ... nec fruges terrae bacasve arborum cum utilitate ulla generi humano dedisset, nisi ..; D I, 116. necesse fuit esse aliquid ... tamquam in arborum bacis terraeque fructibus maturitate tempestiva quasi vietum et caducum; C 5.

consectio: arborum .. consectione omnique materia ... utimur; N II, 151.

genera: ut semper essent et bestiarum genera et arborum omniumque rerum; N II, 127.

ingenium: * probavit, nos || an arboris aut equi ingenium natura probabimus, || ingenia iuvenum non item? L I, 45.

natura: cum arborum et stirpium eadem paene natura sit; F V, 33.

ordines, proceritates: quid de pratorum viriditate aut arborum ordinibus ... plura dicam? C 57. cum .. admiraretur Lysander et proceritates arborum et derectos || dir. || in quincuncem ordines; C 59.

procreatio: quae procreatio vitis aut arboris ... tantam naturae sollertiam significat, quantam ipse mundus? N II, 85.

radices: in arborum ... radicibus inesse principatus putatur; N II, 29.

truncus: »Iovis ... pinnata satelles arboris e trunco serpentis saucia morsu subrigit ... transfigens unguibus anguem; D I, 106.

virtus: nec arboris nec equi virtus, quae dicitur, ... in opinione sita est, sed in natura; L I, 45.

vita: tam natura putarem hominis vitam sustentari quam vitis, quam arboris; haec enim etiam dicimus vivere; T I, 56.

IV, 1. vestiri: terra ... vestita floribus, herbis, arboribus, frugibus; N II, 98.

2. ab: quoniam ... nequedum satis ab his novellis arboribus omnis hic locus opacatur; L fr. 4.

causa: f. I. sunt.

in: non modo in homine, sed etiam in arbore, quicquid supervacaneum sit ..., obstare; N I, 99.

arbustum, mit Bäumen besetzt, Baumpflanzung: A. agri: ob eas .. causas agri arvi et arbusti et pascui lati atque uberes definiebantur, qui essent regii; R V, 3.

B, I. perverto: visam beluam ..., quacumque incederet, omnia arbusta, virgulta, tecta || tesca || pervertere; D I, 49.

II. laetus: nec .. segetibus solum et pratis et vineis et arbustis res rusticae laetae sunt, sed hortis etiam et pomariis; C 54.

arca, Kasten, Geldkasten: I. est, al.: animus hominis dives, non arca, *quae* appellari solet, quamvis illa sit plena ..; P 44.

II, 1. facio: eorum .. (haruspicum) iussu ex illa olea arcam esse factam; D II, 86.

2. depromo ex: aut opera benigne fit indigentibus aut pecunia. ... altera ex arca, altera ex virtute depromitur; O II, 52.

arcanus, geheim: quicum ioca seria, ut dicitur, quicum arcana, quicum occulta omnia? F II, 85.

arceo, einschließen, in Schranken halten, fern halten, hindern: alqm: possumus eos, qui a stupro arceantur infamiae metu, pudicos dicere? L I, 51.

alqd: (alvus) arcet .. et continet ... quod recepit; N II, 136.

aetatem: maxume .. haec aetas a libidinibus arcenda est; O I, 122.

civis: ut pudor civis non minus a delictis arceret quam metus; R V, 6.

deos: qui (globus) reliquo somnes complectitur, summus ipse deus arcens et continens ceteros; R VI, 17.
flumina: nos flumina arcemus, derigimus || dlr. ||, avertimus; N II, 152.
homines: quodsi homines ab iniuria poena, non natura arcere deberet; L I, 40. quae vis est enim, quae magis arceat homines ab improbitate omni, quam si senserint ..? P 23.
incendium: incendium veretur † acerbum || ut arceatur ||; L II, 61.
paupertatem: cur eam (paupertatem) sumptu ad sacra addito deorum aditu arceamus? L II, 25.
tyrannum: L. Brutus arcens eum reditu tyrannum, quem ipse expulerat; T I, 89.
volucrem: »vinclis constrictus Iovis arcere nequeo diram volucrem a pectore«; T II, 24.

arcessitus, Einladung: cum feriis Latinis ad eum (C. Cottam) ipsius rogatu arcessituque venissem; N I, 15.

arcesso (accerso s. alqm; P 28), holen, herbeirufen, berufen, vorladen: alqm: »quem contra amari, quem expeti, quem arcessier (velit)«; T IV, 68. ex quo factum est, ut eum (Attum Navium) ad se rex Priscus arcesseret; D I, 32. a villa in senatum arcessebatur et Curius et ceteri senes, ex quo, qui eos arcessebant, viatores nominati sunt; C 56. accersitus in civitatem sum, cum esset in re publica consul; P 28.
haruspices: haruspicesne ex Etruria arcessentur? D II, 11.
innocentem: ne quem umquam innocentem iudicio capitis arcessas; O II, 51.
senes: s. alqm; C 56.
studia: cur ea .. (studia) arcessita aliunde ... videantur; T IV, 2.

archipirata, Räuberhauptmann: ille .., qui archipirata dicitur, nisi aequabiliter praedam dispertiat, aut interficiatur a sociis aut relinquatur; O II, 40.

architector, aufbauen: an quod (sapientia) ita callida est, ut optime possit architectari voluptates? F II, 52.

architectura, Baukunst: || in || quibus .. artibus ... utilitas quaeritur, ut medicina, ut architectura, ut doctrina rerum honestarum; O I, 151.

architectus, Baumeister, Begründer: I. avertunt: ut in aedificiis architecti avertunt ab oculis naribusque dominorum ea, quae ..; N II, 141.
inest: inesse ... moderatorem et tamquam architectum tanti operis tantique muneris; N II, 90.
II, 1. habeo: sicut mali aedificii domino (crederem) glorianti se architectum non habuisse; N I, 72.
2. credo: ego me quasi malis architectis mensurae vestrae nego credere; A II, 126.
III. voluntas: quem ad modum ... parere voluntati architecti aër, ignis, aqua, terra potuerunt? N I, 19.
IV. ab: quae ab illo inventore veritatis et quasi architecto beatae vitae dicta sunt; F I, 32.

archon, Archon: „morietur Epicurus, cum duo et septuaginta annos vixerit, archonte Pytharato“; Fa 19.

arcula, Kästchen: qui (stipatores) scrutarentur arculas muliebres; O II, 25.

arcus, Bogen, Regenbogen: do: dant .. (dis) arcum, sagittas, hastam, clipeum, fuscinam, fulmen; N I, 101.
efficio: arcus .. ipse e nubibus efficitur quodam modo coloratis; N III, 51.
intendo: »intendit crinitus Appollo arcum auratum«; A II, 89. intentum .. animum tamquam arcum (Appius) habebat; C 37.
plecto, traho: »Scorpios .. posteriore trahens plexum || flexum || vi corporis arcum«; N II, 113.

ardenter, heftig, heiß: appeto: cum ... eas .. ipsas virtutes viderent nos magnificentius appetere et ardentius; F IV, 4.
cupio: quod .. cupias ardenter; T IV, 39.
sitio: quem ... videmus ..., quo .. affluentius voluptates undique hauriat, eo gravius ardentiusque sitientem; T V, 16.

ardeo, ardens, brennen, glühen, entbrannt sein: alqs: incendit .. eos, qui audiunt. — quid? ille incendat? restinguet citius, si ardentem acceperit; F IV, 7. vidimus eos ... ardentis tum cupiditate, tum metu, tum conscientia; L II, 43. ut ... nec sitienter quid expetens ardeat desiderio; T IV, 37. is (Arcesilas) cum arderet podagrae doloribus; F V, 94. me .. ardere studio veri reperiendi; A II, 65.
amores: quam illa (sapientia) ardentis amores excitaret sui! F II, 52.
animus: »nunc demum mihi animus ardet;« F II, 14. calidior est .. vel potius ardentior animus, quam est hic aër; T I, 42. animos ... ardentis consuetudine et cupiditate bellandi religionum caerimoniis mitigavit; R II, 26.
artus: cum omnes artus ardere viderentur; F II, 93.
avaritia: quis umquam fuit .. avaritia tam ardenti, ut ..? F III, 36.
caput: caput arsisse Servio Tullio dormienti quae historia non prodidit? D I, 121.
corpus: »at propter se Aquila ardenti cum corpore portat«; N II, 113.
deus: neque .. (audite) mundum ipsum animo et sensibus praeditum, rotundum, ardentem, volubilem deum; N I, 18.
fax: is (dolor) ardentes faces intentat; T V, 76. quia »mater gravida parere ex se ardentem facem visast in somnis Hecuba«; D I, 42.
fornaces: quae (bestiae) ... appareant .. in ardentibus fornacibus saepe volitantes; N I, 103.
membra: dei membra partim ardentia, partim refrigerata dicenda sunt; N I, 24.
oculi: »quid oculis rabere visa es derepente ardentibus?« D I, 66.
rogus: cum (Callanus) inscenderet in rogum ardentem; D I, 47.
studium: cum (P. Decius) ... eam .. mortem ardentiore studio peteret, quam Epicurus voluptatem petendam putat; F II, 61.
taedae: »caeruleo incinctae angui incedunt, circumstant cum ardentibus taedis«; A II, 89. non ardentibus taedis (eos agitant furiae), sicut in fabulis, sed angore conscientiae; L I, 40.

ardor, Brand, Glut, Feuer, Begierde, Eifer, Begeisterung: I. cingit, complectitur: (Cleanthes) ultimum et altissimum atque undique circumfusum et extremum omnia cingentem atque complexum ardorem, qui aether nominetur, certissimum deum indicat; N I, 37.
emittit: si nubium conflictu ardor expressus se emiserit, id esse fulmen; D II, 44.
est: quem .. ardorem studii censetis fuisse in

Archimede? F V, 50. illa .. (sunt) ex rhetorum pompa: „ardores animorum cotesque virtutum"; T IV, 48. (Aristoteles) caeli ardorem deum dicit esse; N I, 33. qui (mundus) integro et libero et puro eodemque acerrimo et mobilissimo ardore teneatur, praesertim cum is ardor, qui est mundi, non agitatus ab alio neque externo pulsu, sed per se ipse ac sua sponte moveatur; N II, 31. quapropter, quoniam ex mundi ardore motus omnis oritur, is autem ardor non alieno inpulsu, sed sua sponte movetur, animus sit necesse est; N II, 32.

exsistit: illa .. tertia parte animi, in qua irarum existit ardor, sedata atque restincta; D I, 61.

perimit: »divom simulacra peremit fulminis ardor«; D I, 19.

serpit: »nunc serpit ardor«; T II, 21.

II, 1. agito: f. I. est; N II, 31.

aspicio: eius (Draconis) ... in primis aspicienda est figura capitis atque ardor oculorum; N II, 107.

circumfundo: f. I. cingit.

defendo: vestita .. (uva) pampinis nec modico tepore caret et nimios solis defendit ardores; C 53.

excito: dum defervescat ira. defervescere autem certe significat ardorem animi invita ratione excitatum; T IV, 78.

exprimo: f. I. emittit.

flammo: »quae (Phoebi fax) magnum ad columen flammato ardore volabat«; D I, 18.

habeo: habet ardorem libido, levitatem laetitia gestiens; T III, 27.

indico: f. I. cingit.

moveo: f. I. est; N II, 31. 32.

nomino: quae (astra) oriantur in ardore caelesti, qui aether vel caelum nominatur; N II, 41. f. I. cingit.

restinguo: omnium cupiditatum ardore restincto; F I, 43.

retineo: summa pars caeli ... suum retinet ardorem tenuem et nulla admixtione concretum; N II, 117.

significo: f. excito.

video: in te saepe vidi ... tantum ardorem vultuum atque motuum, ut ..; D I, 80.

2. conflagro a: ut ... conflagrare terras necesse sit a tantis ardoribus; N II, 92.

iungo ex: iunctis ex anima tenui et ex ardore solis temperato ignibus (animus) insistit; T I, 43.

orior ex: f. I. est; N II. 32. — in: f. I. nomino.

pervenio ex: non video, quo pacto ille ... „in domum aeternam patris" ex illo ardore pervenerit; N III, 41.

III, 1. causa: causa .. ea est, quae id efficit, cuius est causa, ut vulnus mortis, cruditas morbi, ignis ardoris; Fa 34.

2. orbis: Parmenides .. commenticium quiddam coronae simile efficit ⟨στεφάνην appellat⟩ continente ardore lucis orbem; N I, 28.

IV, 1. concalescere: quia corpora nostra terreno principiorum genere confecta ardore animi concalescunt; T I, 42.

concitari: an quodam animi ardore atque impetu concitati (fortes viri proelium ineunt)? F II, 60.

deflagrare: fore .. aliquando, ut omnis hic mundus ardore deflagret; A II, 119.

incitari, inflammari: ii ... ardore aliquo inflammati atque incitati; D I, 114.

indicare: benivolentiam non adulescentulorum more ardore quodam amoris, sed stabilitate ... iudicemus; O I, 47.

liquari: »e quo (corpore) liquatae solis ardore excidunt guttae«; T II, 25.

micare: »concursus .. gravis stellarum ardore micantis tu quoque ... vidisti et claro tremulos ardore cometas«; D I, 18.

teneri: f. I. est; N II, 31.

torreri: medium .. illum et maximum (cingulum) solis ardore torreri; R VI, 21.

tremulus: f. micare.

2. sine: num putamus haec fieri sine summo cupiditatis ardore potuisse? T IV, 44.

arduus, steil, schwierig: alqd: si minus id obtinebis ⟨est enim arduum⟩; T I, 26. quid autem praeclarum non idem arduum? T III, 84.

montes: tractus ductusque muri ... definitus ex omni parte arduis praeruptisque montibus; R II, 11.

res: ut res geras ... [ut] vehementer arduas plenasque laborum; O I, 66.

saxum: ut ita munita arx circumiectu arduo et quasi circumciso saxo niteretur; R II, 11.

secta: sive etiam Aristonis difficilem atque arduam ... sectam secuti sunt; L I, 38.

via: »advenio Acherunte vix via alta atque ardua;« T I, 37.

area, Platz, Grund: aestimo: si isti callidi rerum aestimatores prata et areas quasdam magno aestimant; P 51.

sumo: princeps ille ... arenam sibi sumsit, in qua civitatem extrueret arbitratu suo; R II, 21.

arena, Sand: (eum) animadvertisse dicunt in arena geometricas formas quasdam esse descriptas; R I, 29.

aresco, vertrocknen, verdorren: herbae: nullo modo facilius arbitror posse .. herbas arescere et interfici; fr I, 12.

laureae: nec (virtus) triumphos arescentibus laureis, sed ... viridiora praemiorum genera desiderat; R VI, 8.

argentaria, Wechselgeschäft: qui (Pythius) argentariam faceret Syracusis; O III, 58.

argentarius, Wechsler: qui (Pythius) esset ut argentarius apud omnes ordines gratiosus; O III, 58.

argenteus, silbern: alqd: ut ... nihil esset cereum, quod commutari non posset, item nihil argenteum, nihil aëneum, si commutabilis esset natura argenti et aeris; N III, 30.

mensae: mensas argenteas (Dionysius) de omnibus delubris iussit auferri; N III, 84.

argentum, Silber: I. delectat: f. II. caelo; P 36.

est: aurum .. et argentum in urbibus et privatim et in fanis invidiosa res est; L II, 45. partim sunt inanima, ut aurum, argentum, ... partim animalia; O II, 11.

respondet: respondeat his vestis, argentum, Corinthium, locus ipse, aedificium; F II, 23.

II, 1. abdo: nec „ferrum, aes, aurum, argentum" effoderetur „penitus abditum" sine hominum labore et manu; O II, 13.

accipio: »ab amico amante argentum accipere meretrix non vult, || nevolt || «; N I, 13.

aspicio: nec pulchros illos ministratores aspiciebat nec plenum artis argentum; T V, 62.

caelo: abacos .. compluris ornavit argento auroque caelato; T V, 61. qui signis, qui tabulis, qui caelato auro et argento, qui Corinthiis operibus abundant; P 13. quos caelatum argentum, quos Corinthia opera, quos aedificia magnifica nimio opere delectant; P 36.

declaro: fodit, invenit auri aliquantum, idque circumdatum argento, misit coniectori, quantulum visum est de argento. tum ille: „nihilne,“ inquit, „de vitello?“ id enim ei ex ovo videbatur aurum declarasse, reliquum argentum; D II, 134.

effodio: f. abdo.

gigno: ut aurum et argentum, aes, ferrum frustra natura divina genuisset, nisi eadem docuisset, quem ad modum ad eorum venas perveniretur; D I, 116.

sacro: »auri, argenti, eboris sacrandi modus esto«; L II, 22.

signo: »aes, argentum aurumve publice signanto«; L III, 6.

2. abundo: f. 1. caelo; P 13.

3. mitto de: f. 1. declaro.

III, 1. cogitatio: num ullam cogitationem habuisse videantur ii ... argenti ad avaritiam; P 10.

natura: si commutabilis esset natura argenti et aeris; N III, 30.

pondus: agros .. et aedificia et pecudes et inmensum argenti pondus atque auri qui bona nec putare nec appellare soleat; R I, 27.

praeda: maxima auri argentique praeda locupletatus votum patris Capitolii aedificatione persolvit; R II, 44.

venae: adde .. reconditas auri argentique venas; N II, 98. nos aeris, argenti, auri venas penitus abditas invenimus; N II, 151. f. II, 1. gigno.

vis: in pompa cum magna vis auri argentique ferretur; T V, 91. quoniam ... nulla vis auri et argenti pluris quam virtus aestimanda est; P 48.

2. alqd de: f. II, 1. declaro.

IV. caelare: hanc speciem Pasiteles caelavit argento et noster expressit Archias versibus; D I, 79.

circumdari: f. II, 1. declaro.

deleniri: »lena delenita argento nutum observabit meum, quid velim«; T IV, 67.

ornare: f. II, 1. caelo; T V, 61.

argumentatio, Beweisführung: concludere: ut multa non modo probabili argumentatione, sed etiam necessaria mathematicorum ratione concluderent; F V, 9.

elevari: perspicuitas .. argumentatione elevatur; N III, 9.

argumentor, den Beweis führen: I, 1, a. genus: nunc .. aliud iam argumentandi sequamur genus, ut ..; F V, 46.

b. facere: rem .. mea sententia minime dubiam argumentando dubiam facis; N III, 10.

2. alqs: ego neque in causis, si quid est evidens, ... argumentari soleo; N III, 9. per quam (rationem) coniectura valemus, argumentamur, refellimus, disserimus, conficimus aliquid, concludimus; L I, 30.

II. de: et argumentandum et accurate disserendum et rationibus conquisitis de voluptate et dolore disputandum putant; F I, 31. ipse etiam dicit Epicurus ne argumentandum quidem esse de voluptate; F III, 3.

argumentum, Inhalt, Stück, Beweis, Beweisgrund: I. **absolut:** 1. concludunt: f. III. dissimilitudo.

est: quia commune hoc est argumentum aliorum etiam philosophorum, omittam hoc tempore; ad vestra propria venire malo; N I, 64. f. IV. docere; N III, 9.

potest: f. II, 1. concludo; A II, 44.

valent: apud me, ut apud bonum iudicem, argumenta plus quam testes valent; R I, 59.

2. sum: est hoc .. illius rei signum aut argumentum, et ea re id sequor; A II, 36. satis esse .. argumenti videtur, quam ob rem illa, quae prima sunt adscita natura, diligamus, quod est nemo, quin ..; F III, 17. satis argumenti est ab interitu naturam abhorrere; F V, 31. maxumum .. argumentum est naturam ipsam de inmortalitate animorum tacitam iudicare, quod ..; T I, 31. quod est .. maius argumentum nihil eam (philosophiam) prodesse, quam ..? T II, 12. nullum vero id quidem argumentum est; T II, 13. quia ... satis esset argumenti malum esse dolorem; T II, 60. nec vero illud non eruditorum temporum argumentum est, quod ... fides praecinunt; T IV, 4. quod .. maxumum argumentum est non dici illa subtiliter, quod .. tam facile ediscantur; T IV, 7. id satis magnum argumentum esse dixisti, cur esse deos confiteremur; N I, 62. mihi ... satis est argumenti .. esse deos ..., quod ..; D I, 10. quod argumenti satis est nullam dissimilitudinem esse in genere; L I, 30. f. III. numerus. vgl. I. est.

videor: grave etiam argumentum tibi videbatur, quod opinio ... esset; N III, 11.

II. **nach Verben:** 1. adfero: adfers haec omnia argumenta, cur di sint; N III, 10.

astringo: qui (Stoici) breviter astringere solent argumenta; T III, 13.

comparo: ut diligenter etiam atque etiam argumenta cum argumentis comparemus; D I, 7.

concludo: quae esset conclusi argumenti fides? A II, 27. concludi argumentum non potest nisi ..; A II, 44. concluduntur .. eorum (Stoicorum) argumenta sic; F III, 27. iam argumenti ratione conclusi caput esse faciunt ea, quae perspicua dicunt; F IV, 8.

confuto: (Cotta) Stoicorum magis argumenta confutet quam hominum deleat religionem; D I, 8.

conligo: philosophorum .. exquisita quaedam argumenta, cur esset vera divinatio, collecta sunt; D I, 5.

depromo: e quibus locis quasi thesauris argumenta depromerentur; F IV, 10.

dilato: Cato ... in ea est haeresi, quae nullum sequitur florem orationis neque dilatat argumentum; P 2.

duco: haec .. et quaedam eiusdem modi argumenta, cur sit divinatio, ducuntur a fato; D I, 128.

explico: f. 2. credo.

expono: exponam igitur generatim argumenta eorum; A II, 47.

exquiro: f. conligo.

habeo: tabulae .. novae quid habent argumenti, nisi ut ..? O II, 84.

omitto: f. I, 1. est.

peto: nec tamen argumentum hoc Epicurus a parvis petivit aut etiam a bestiis; F II, 32.

premo: hoc premendum etiam atque etiam est argumentum; T I, 88.

quaero: nunc argumenta quaerenda sunt, quibus hoc refellatur? N I, 91.

relinquo: ita neque color neque corpus nec veritas nec argumentum nec sensus neque perspicuum ullum relinquitur; A II, 34.

sequor: f. I, 2. sum; A II, 36.

sumo: is (Antiochus) curavit, || ut, || quod argumentum ex Dionysio ipse sumpsisset, ex eo ceteri sumerent; A II, 71. qua ex omni copia plurima et certissima argumenta sumuntur; F IV, 13.

video: illa argumenta propria videamus, cur omnia sint paria peccata || pec. s. par. ||; F IV, 75.

2. credo: ne ille (sapiens) longe aberit ut argumentis credat philosphorum, aut, si est crediturus, quorum potissimum? omnia enim physicorum licet explicare; A II, 117.

sum: hoc .. non videre, maximo argumento esse voluptatem illam —; F II, 29. ut (quaestio) magno argumento esse debeat causam et || causa, al. || principium philosophiae esse inscientiam; N I, 1. quod ne dubitare possimus, maximo est argumento, quod paulo ante interitum Caesaris contigit; D I, 119. magno .. esse argumento homines scire pleraque ante, quam nati sint, quod .. pueri ... arripiant; C 78.

3. utor: argumentis quibusdam et rerum notis quasi || quasi rerum notis || ducibus utebantur ad probandum . . . id, quod . .; A I, 32. quo . . solebat uti argumento tum, cum ei placebat nihil posse percipi; A II, 71. (Zenonem) stantem cum iis ... uti isdem argumentis quibus illi uterentur; F IV, 45. at quo utantur homines acuti argumento ad probandum, operae pretium est considerare; F IV, 67. quo (auspicio) antiquissumos augures non esse usos argumento est, quod decretum ... habemus ..; D II, 73. utere .. argumento, Laeli, tute ipse sensus tui; R I, 59.

4. intersum inter: interesse . . inter argumentum conclusionemque rationis et inter mediocrem animadversionem atque admonitionem; F I, 30.

venio ad: f. I, 1. est.

III. nach Substantiven: alqd: f. I, 2. sum; F III, 17. V, 31. T II, 60. D I, 10. L I, 30. — II, 1. habeo.

caput: f. II, 1. concludo; F IV, 7.

concludo: argumenti conclusio, quae est Graece ἀπόδειξις, ita definitur: „ratio, quae ex rebus perceptis ad id, quod non percipiebatur, adducit; A II, 26. eo cum accessit ratio argumentique conclusio; A II, 30. quibus positis unius argumenti conclusione tota ab iis || his || causa comprenditur; A II, 40.

dissimilitudo: quanta . . ab illis (antiquis) varietas argumentorum ratione concludentium eorumque cum captiosis interrogationibus dissimilitudo! F IV, 9.

exitus: cum explicare argumenti exitum non potestis; N I, 53.

fides: f. II, 1. concludo; A II, 27.

genus: si semel, Vellei, suscipimus genus hoc argumenti, attende, quo serpat; N I, 98.

numerus, ordo: mandavi . . memoriae non numerum solum, sed etiam ordinem argumentorum tuorum. primum fuit, cum caelum suspexissemus, statim nos intellegere ..; N III, 10.

varietas: f. dissimilitudo.

IV. Ablativ: tu . ., Vellei, non vestro more, sed dialecticorum ... argumento || argumenti, al. || sententiam conclusisti; N I, 89.

confirmari: id hoc argumento confirmari potest, quod . .; O I, 153. quamquam nec argumentis nec rationibus certis eorum oratio confirmatur; Ti 38.

docere: quod .. Cleanthes his etiam argumentis docet, quanta vis insit ..; N II, 24. quia non confidebas ..., propterea multis argumentis deos esse docere voluisti. mihi enim unum sat erat, ita nobis maiores nostros tradidisse; N III, 9. argumentis et rationibus oportet, quare quidque ita sit, docere, non eventis; D II, 27. omnem .. legem ... esse laudabilem quibusdam talibus argumentis docent; L II, 11.

onerare: te . . . saepe quam plurimis posses argumentis onerare iudicem; N III, 8.

tractari: propriis .. et suis argumentis et admonitionibus tractanda quaeque res est; T V, 19.

arguo, beweisen, beschuldigen: I. magistratus, principes: tum (populus) magistratus et principes ... insequitur, insimulat, arguit; R I, 66. patrem: defendat patrem, si arguatur; O III, 90.

II. alqm: ius .. amicitiae deserere arguerentur || † arguerentur || ab iis, quibus obsequi nollent; Lae 35.

alqd: quod .. non licet, id hoc uno tenetur, si arguitur non licere; P 20.

praetorem: Macedonum legatis accusantibus, quod pecunias praetorem in provincia cepisse arguerent; F I, 24.

argute, spitzfindig: quam argute, quam obscure etiam contra Stoicos (nobis erit) disserendum! A I, 7.

argutiae, Ausdruck, Spitzfindigkeit: I. habeo: cuius (Macri) loquacitas habet aliquid argutiarum, nec id tamen ex illa erudita Graecorum copia, sed ex librariolis Latinis; L I, 7.

II. persequi: nihil est, quod illi non persequantur argutiis; Lae 45.

argutus, ausdrucksvoll, bedeutsam: exta: sunt .., qui vel argutissima haec exta esse dicant; D II, 29.

oculi: oculi nimis || mimi, al. || arguti, quem ad modum animo affecti simus || sumus ||, loquuntur; L I, 27.

aridus, trocken, dürr, mager: alqs: in aliis (locis) esse pituitosos et quasi redundantis, in aliis exsiccatos atque aridos; Fa 7.

alqd: sive illud aridum est sive umidum; N II, 136.

puleium: puleium aridum florescere brumali ipso die; D II, 33.

aries, Widder, Sturmbock: I. attingit, al.: cum ariete etiam conloquentem (Polyphemum Homerus) facit eiusque laudare fortunas, quod, qua vellet, ingredi posset et, quae vellet, attingere. recte hic quidem: nihilo enim erat ipse Cyclops quam aries ille prudentior; T V, 115.

percutit: quamvis murum aries percusserit; O I, 35.

II. eligo, al.: »duos consanguineos arietes inde eligi praeclarioremque alterum immolare me; deinde eius germanum cornibus conitier, in me arietare;« D I, 44.

III. bonum: se non putare idem esse arietis et P. Africani bonum; R IV, 1.

pellis: quae est nominata »Argo, quia Argivi in ea delecti || dilecti || viri vecti petebant pellem inauratam arietis«; T I, 45.

arieto, stoßen: »eius (arietis) germanum cornibus conitier, in me arietare«; D I, 44.

arista, Spitze: (viriditas) fundit frugem ... et contra avium minorum morsus munitur vallo aristarum; C 51.

aristolochia, Osterluzei: I. potest: quid aristolochia ad morsus serpentium possit, quae nomen ex inventore repperit, rem ipsam inventor ex somnio, video; ... cur possit, nescio; D I, 16.

II. pronuntio: pronuntiabas .. genera herbarum, scammoniam aristolochiamque radicem, quarum causam ignorares, vim et effectum videres; D II, 47.

arma, Waffen, Kampf: I, 1. cadunt: concessa plebei || plebi, al. || a patribus ista potestate arma ceciderunt; L III, 24. de manibus audacissimorum civium delapsa arma ipsa ceciderunt; O I, 77.

cedunt: »cedant arma togae, concedat laurea laudi;« O I, 77. nobis rem publicam gubernantibus nonne togae arma cesserunt? O I, 77.
delabuntur: f. cadunt; O I, 77.
sonant: cum in Herculis fano arma sonuerunt; D I, 74. Lacedaemoniis in Herculis fano arma sonuerunt; D II, 67.
sunt: arma .. membra militis esse dicunt: quae quidem ita geruntur apte, ut, si usus fuerit || ferat ||, abiectis oneribus expeditis armis ut membris pugnare possint; T II, 37. quae sunt ista arma? contentio, confirmatio sermoque intumus; T II, 51. parvi . . sunt foris arma, nisi est consilium domi; O I, 76.
2. sum: aptissima omnino sunt ... arma senectutis artes exercitationesque virtutum; C 9. vgl. 1. sunt; T II, 51.
II, 1. accipio: accipio .. a Cyrenaicis haec arma contra casus et eventus, quibus eorum advenientes impetus diuturna praemeditatione frangantur; T III, 31.
expedio: f. I, 1. sunt; T II, 37.
fero: ex quo factum, ut || et, ut et || viderentur virgines ferre arma contra; D I, 81. (nomen) proprie in eo, qui arma contra ferret, remansit; O I, 37. ut eos adversarios existimemus, qui arma contra ferant; O I, 87. numne si Coriolanus habuit amicos, ferre contra patriam arma illi cum Coriolano debuerunt? Lae 36.
figo: arma, .. quae fixa in parietibus fuerant, ea sunt humi inventa; D I, 74.
gero: f. I, 1. sunt; T II, 37.
habeo: sibi habeant .. arma, sibi equos, sibi hastas; C 58.
invenio: f. figo.
pono: qui armis positis ad imperatorum fidem confugient; O I, 35.
sumo: non (Pompeius) inparatus arma sumpsisset; T I, 86. eadem sunt arma sumenda; T II, 58. ut (Aiax) arma sumpsit; T IV, 49.
2. eo ad: non isset ad arma Pompeius; D II, 24.
excito ad: civitas ad arma repente est excitata; D I, 55.
III. cultus: quod mercandi cupiditate et navigandi et agrorum et armorum cultum utilius reliquerant; R II, 7.
IV, 1. certare: utrum . . utilius vel Fabricio ... vel senatui nostro ... armis cum hoste certare an venenis? O III, 87.
defendere: ut contra vim et metum suis se armis quaeque (bestiae) defendant || defendat ||; N II, 127. imperii dignitatem suis armis esse defensam; D I, 27.
frangi: f. II, 1. accipio.
geri: quod comitia || omnia || illa essent armis gesta servilibus; L III, 45.
opprimi: quem (tyrannum) armis oppressa pertulit civitas; O II, 23.
prohiberi: a re publica forensibusque negotiis armis impiis vique prohibiti otium persequimur; O III, 1.
pugnare: f. I, 1. sunt; T II, 37.
restitui: is (Tarquinius) cum restitui in regnum nec Veientium nec Latinorum armis potuisset; T III, 27.
tegi: si nudus es, da iugulum; sin tectus „Volcaniis armis", id est fortitudine, resiste; T II, 33.
temptari: armis et castris temptata res est ab omni genere hominum et ordine; O II, 84.
tueri: sapientissimis et fortissimis et armis et consilio civitatem tuentibus; R II, 59.
vinci: fore ut [armis] || armis || Dareus et Persae ab Alexandro et Macedonibus proelio || [proelio] || vincerentur; D I, 121.

2. in: »qui consuetus in armis aevom agere —;« T II, 49. cum in armis civilibus nec tueri meo more rem publicam nec nihil agere poteram; D II, 6. nec vero (Q. Maximus) in armis praestantior quam in toga; C 11.
inter: inter arma civium et occupatis et obsessis urbis locis (potestatis ortum) procreatum videmus || vidimus ||; L III, 19.

armatura, Bewaffnung: haec fuerit nobis tamquam levis armaturae prima orationis excursio; D II, 26.

armatus f. **armo.**

armentum, Vieh: quod L. Papirius P. Pinarius censores multis dicendis vim armentorum a privatis in publicum averterant; R II, 60.

armilla, Armband: armillae; R IV, 14.

armo, rüsten, bewaffnen, wappnen: alqm: oportet ... esse armatos, ut occurrere possimus ..; A II, 46. ab eo (Chrysippo) armatum esse Carneadem; A II, 87. id .. si acciderit, simus armati; T I, 78. eriget ipse se, suscitabit, instruet, armabit; T II, 51. qui legibus suis paruisset, ut esset contra fortunam semper armatus; T V, 19. contra mortem nostram atque nostrorum contraque aegritudinem et reliquas animi perturbationes satis esse videmur superiorum dierum disputationibus armati et parati; T V, 76. (P. Decius) in aciem Latinorum inrupit armatus; D I, 51. ut (Lacedaemonii) urbem et tecta linquerent armatique in agro excubarent; D I, 112. (Galli) armati alienos agros demetunt; R III, 15.
animantes: alias (animantes) esse cornibus armatas; N II, 121.
civem: ut (civis) sit contra haec, quae statum civitatis permovent, semper armatus; R VI, 1.
copias: quae (vis) patrem Decium, quae filium devota vita iumisit in armatas hostium copias? P 12.
fortitudinem: fortitudo ... satis est instructa, parata, armata per sese; T IV, 52.
hostem: sicine eos (Torquatos) censes .. in armatum hostem impetum fecisse ..., ut ..? F I, 34.
latrones: armatis latronibus templa tenuisti; P 30.
milites: milites ... Aventinum *armatos insedisse*; R II, 63.

aro, ackern, pflügen, beackern: I, 1, a. nascor ad: ut ad cursum equum, ad arandum bovem ..., sic hominem ad duas res ... esse natum; F II, 40.
maturitas: cur (haec arbor) arandi maturitatem ad signum floris accommodet; D I, 16.
tempora: »lentiscus ... ter fruges fundens tria tempora monstrat arandi«; D I, 15.
causa: equum vehendi causa, arandi bovem (esse generatum); N II, 37.
b. verbal: a quo (Catone) cum quaereretur, quid maxume in re familiari expediret, respondit: „bene pascere"; quid secundum: „satis bene pascere"; quid tertium: „male pascere"; quid quartum: „arare"; O II, 89.
2. alqs: siquidem aranti L. Quinctio Cincinnato nuntiatum est eum dictatorem esse factum; C 56. f. II.
vicinus: qui (Chremes) novum vicinum non vult »fodere aut arare«; F I, 3.
II. terram: Tages quidam dicitur in agro Tarquiniensi, cum terra araretur et sulcus altius esset impressus, extitisse repente et eum adfatus esse, qui arabat; D II, 50.

arr— s. **adr—**

ars, Kunst, Fertigkeit: I. **absolut:** 1. **Subject:** accedit: nisi manus et ars accessisset; O II, 12.

acquirit: ad hanc rem aiunt artis quoque requisitas, quae naturam adiuvarent; in quibus ea numeretur in primis, quae est vivendi ars, ut tueatur, quod a natura datum sit, quod desit, acquirat; F IV, 16.

acuunt: istae quidem artes, si modo aliquid valent, *id valent*, ut paulum acuant et tamquam inritent ingenia puerorum; R I, 30.

adiuvat: nihil igitur te contra soritas ars ista adiuvat, quae, nec augendi nec minuendi || augentis nec minuentis, al. || quid aut primum sit aut postremum, docet; A II, 94. s. acquirit.

adminiculat, amputat, circumcidit: quae sit scientia atque ars agricolarum, quae circumcidat, amputet, erigat, extollat, adminiculet; F V, 39. s. coërcet.

antecedit: s. II, 3. antecedo.

coërcet: quam (vitem) serpentem multiplici lapsu et erratico ferro amputans coërcet ars agricolarum; C 52.

consequitur: vim, ... cuius sollertiam nulla ars, nulla manus, nemo opifex consequi possit imitando; N II, 81.

constat: ars vero quae potest esse, nisi quae non ex una aut || et || duabus, sed ex multis animi perceptionibus constat? quam || quas || si subtraxeris, qui distingues artificem ab inscio? A II, 22. nec memoriam sine adsensione posse constare nec notitias rerum nec artes; A II, 38. artis etiam ipsas propter se assumendas putamus, cum quia sit in iis aliquid dignum assumptione, tum quod constent ex cognitionibus et contineant quiddam in se ratione constitutum et via; F III, 18. est etiam alia cum his ipsis artibus sapientiae dissimilitudo, propterea quod, in illis quae recte facta sunt, non continent tamen omnes partes, e quibus constant; F III, 24.

continent: s. constat; F III, 18.

conveniunt: quibus || in quibus, al. || .. artibus aut prudentia maior inest aut non mediocris utilitas quaeritur, ut medicina, ut architectura, ut doctrina rerum humanarum, eae sunt iis, quorum ordini conveniunt, honestae; O I, 151.

deserunt: aptissima omnino sunt, Scipio et Laeli, arma senectutis artes exercitationesque virtutum, quae in omni aetate cultae . . . mirificos ecferunt fructus, . . . quia numquam deserunt ne extremo quidem tempore aetatis; C 9.

diiudicant: quid fiet artibus? quibus? iisne quae ipsae fatentur coniectura se plus uti quam scientia, an iis, quae tantum id, quod videtur, sequuntur nec habent istam artem vestram, qua vera et falsa diiudicent; A II, 107.

docet: s. adiuvat. — ecferunt: s. deserunt.

efficit: quae quidem ars || quidem res, quidem || efficit, ne necesse sit isdem de rebus semper quasi dictata decantare; F IV, 10. si .. meliora sunt ea, quae natura, quam illa, quae arte perfecta sunt, nec ars efficit quicquam sine ratione, ne natura quidem rationis expers est habenda. qui igitur convenit, signum ... cum aspexeris, scire adhibitam esse artem, cumque procul cursum navigii videris, non dubitare, quin id ratione atque arte moveatur, aut, cum solarium . . . contemplere, intellegere declarari horas arte, non casu, mundum autem, qui et has ipsas artes et earum artifices et cuncta conplectatur, consilii et rationis esse expertem putare? N II, 87. quid esse .. censes .. discendum nobis? ... — eas artis, quae efficiant, ut usui civitati simus; R I, 33.

erigit: s. adminiculat.

est: qui nulla arte adhibita de rebus ante oculos positis vulgari sermone disputant, . . . nullam denique artem esse nec dicendi nec disserendi putant; A I, 5. aut quidquid . . eodem modo concluditur, probabitis, aut ars ista nulla est; A II, 96. si ars, si ratio, si via, si vis denique conclusionis valet, eadem est in utroque; A II, 96. quo modo tu . . . nec mihi dabas id, quod probabile esset, satis magnam vim habere ad artes, sic ego nunc tibi refero artem sine scientia esse non posse; A II, 146. ipsae rhetorum artes, quae sunt totae forenses atque populares, verbis tamen in docendo quasi privatis utuntur ac suis; F III, 4. cum .. duae sint artes, quibus perfecte ratio et oratio compleatur, una inveniendi, altera disserendi, hanc posteriorem et Stoici et Peripatetici, priorem autem illi egregie tradiderunt, hi omnino ne attigerunt quidem; F IV, 10. ars . . est dux certior quam natura; F IV, 10. negabat .. ullam esse artem, quae ipsa a se proficisceretur; etenim semper illud extra est, quod arte comprehenditur. . . . est enim perspicuum nullam artem ipsam in se versari, sed esse aliud artem ipsam, aliud, quod propositum sit arti. quoniam igitur, ut medicina valetudinis, navigationis gubernatio, sic vivendi ars est prudentia, necesse est . .; F V, 16. ne aegri quidem quia non omnes convalescunt, idcirco ars nulla medicina || medicinae || est; N II, 12. quae tandem id ars non habet? earum dico artium, quae coniectura continentur et sunt opinabiles. an medicina ars non putanda est? D I, 24. duo genera divinationum esse, .. unum, quod particeps esset artis, alterum, quod arte careret. est enim ars in iis, qui novas res coniectura persequuntur, veteres observatione didicerunt. carent autem arte ii, qui non ratione aut coniectura observatis ac notatis signis, sed concitatione . . animi ... futura praesentiunt; D I, 34. sunt .. artis inventa, non vetustatis, si est ars ulla rerum incognitarum; D II, 33. quasi ego artem aliquam istorum esse negem! divinationem nego; D II, 45. quae est || ista || ars coniectoris eludentis ingenio? D II, 145. non solum scire aliquid artis est, sed quaedam ars *est* etiam docendi; L II, 47. minime .. artes eae probandae, quae ministrae sunt voluptatum; O I, 150. aut haec ars est aut nulla omnino, per quam eas (constantiam, virtutem) assequamur. nullam dicere maxumarum rerum artem esse, cum minimarum sine arte nulla sit, hominum est ... errantium; O II, 6. cum . . . tot artes, tantae scientiae || [tantae sc.] ||, tot inventa (animorum sint); C 78. fuit vir ille cum ceteris artibus, quae quidem dignae libero essent, ornatus omnibus, tum acer investigator; Ti 1. s. constat; A II, 22. conveniunt. deserunt. — II, 1. facio; A I, 18.

evanescit: quin haec disciplina et ars augurum evanuerit iam et vetustate et neglegentia; L II, 33.

extollit: s. adminiculat.

fatentur: s. diiudicant.

habet: item . . sapientiam (inesse in virtutibus), artem vivendi, quae ipsa ex sese habeat constantiam; A II, 23. ut .. medicorum scientiam non ipsius artis, sed bonae valetudinis causa probamus, et gubernatoris ars, quia bene navigandi rationem habet, utilitate, non arte laudatur, sic sapientia, quae ars vivendi putanda est, non expeteretur, si nihil efficeret; F I, 42. ut pictura et fabrica ceteraeque artes habent quendam absoluti operis effectum, sic ..; N II, 35. s. diiudicant. est; D I, 24.

imitatur: nulla ars imitari sollertiam naturae potest; N I, 92.

inest: s. habet; A II, 23.

inritant: f. acuunt.
ministrant: quid enumerem artium multitudinem, sine quibus vita omnino nulla esse potuisset? qui enim aegris subveniretur, quae esset oblectatio valentium, . . . nisi tam multae nobis artes ministrarent; O II, 15.
nascitur: quoniam tantum in ea arte ponitis, videte, ne contra vos tota nata sit; quae primo progressu festive tradit elementa loquendi et ambiguorum intellegentiam concludendique rationem, tum paucis additis venit ad soritas; A II, 92.
ornat: num .. etiam rhetorum epilogum desideramus? an hanc iam artem plane relinquimus? — tu vero istam ne reliqueris, quam semper ornasti, et quidem iure; illa enim te ... ornaverat; T I, 112.
pertinent: cum omnium artium, quae ad rectam vivendi viam pertinerent, ratio et disciplina studio sapientiae ... contineretur; T I, 1.
potest: f. consequitur. constat; A II, 22. 38. imitatur. — II, 1. contineo; F III, 49. enumero. teneo; R I, 2. — proficiscitur: f. est; F V, 16.
retexit: quid, quod eadem illa ars quasi Penelope telam retexens tollit ad extremum superiora? A II, 95.
sequuntur: f. diiudicant.
tollit: recte ... ars ea, quae tollit haec, virtus nominata est; F III, 72. f. retexit.
tradit, venit: f. nascitur. — tuetur: f. acquirit. — valet: f. acuunt. est; A II, 96.
versantur: ut omnium artium recte dici potest commune esse, ut in aliqua scientia versentur, scientiam autem suam cuiusque artis esse, sic ..; F V, 26. quae omnes artes in veri investigatione versantur; O I, 19. f. est; F V, 16.
utuntur: f. est; F III, 4.
ohne Verb: quid? haruspicum ars nonne divina? N II, 12.
2. Prädicat: sum: ars est philosophia vitae; F III, 4. quam (prudentiam) artem vitae esse diximus; F V, 18. f. I. acquirit. adminiculat. vgl. est; F V, 16. N II, 12. O II, 6.
II. nach Verben: 1. Accusativ: abduco: ne ars tanta propter tenuitatem hominum a religionis auctoritate abduceretur ad mercedem atque quaestum; D I, 92.
adhibeo: adhibita .. exercitatione et arte; A II, 20. adhibes artem advocatam etiam sensibus; A II, 86. quaero, ... somniumne exspectandum sit an ars adhibenda; sine qua nihil earum rerum nec fieri nec expediri potest; D II, 122. f. I, 1. efficit; N II, 87. est; A I, 5.
adsumo: f. I, 1. constat; F III, 18.
advoco: f. adhibeo; A II, 86.
alo: honos alit artes; T I, 4.
attingo: f. I, 1. est; F IV, 10.
colo: f. I, 1. deserunt.
combibo: (puer) iam infici debet iis artibus, quas si, dum est tener, combiberit, ad maiora veniet paratior; F III, 9.
comparo: quid .. tanto opus est instrumento in optimis artibus comparandis? F II, 111.
complector: f. I, 1 efficit; N II, 87.
compono: componunt .. primum artem quandam de iis, quae visa dicimus; A II, 40.
coniungo: cum omni utilitate, quam di hominibus dederunt, ars aliqua coniuncta est, per quam illa utilitas percipi possit; D I, 116.
consequor: eandem artem etiam Aegyptii longinquitate temporum innumerabilibus paene saeculis consecuti putantur; D I, 2.
contineo: quae (memoria) non modo philosophiam, sed omnem vitae usum || usus || omnesque artes una maxime continet; A II, 22. f. efficio; F III, 49. — I, 1. est; D I, 24. — IV, 2. dux ad.
derigo: lustremus animo non has maximas artis, quibus qui carebant, inertes a maioribus nominabantur, sed quaero, num existimes, non dico Homerum, Archilochum, Pindarum, sed Phidian, Polyclitum, Zeuxim ad voluptatem artes suas derexisse; F II, 115.
disco: eum (Servium) summo studio omnibus iis artibus, quas ipse didicerat, ad exquisitissimam consuetudinem Graecorum erudiit; R II, 37. quod iam pueri, cum artes difficiles discant, ita celeriter res innumerabiles arripiant, ut ..; C 78. f. I, 1. efficit; P II, 33.
do: haec .. sive vis sive ars sive natura ad scientiam rerum futurarum homini ... est ... data; N II, 163.
duco: cum artem ludicram scaenamque totam in probro ducerent; R IV, 10.
efficio: (mens) et sensibus utitur et artes efficit quasi sensus alteros; A II, 31. ob eam .. causam, quia cognitiones comprensionesque rerum, e quibus efficiuntur artes, appetitionem movent, cum divitiae non sint in bonis, nulla ars divitiis contineri potest; F III, 49. ex quibus conlatis inter se et conparatis artes quoque efficimus partim ad usum vitae, partim ad oblectationem necessarias; N II, 148. quas (res) diuturnus usus ita notavit, ut artem divinationis efficeret; N II, 166. ars est effecta eadem saepe animadvertendo ac notando; D I, 25.
emo: quorum (mercennariorum) operae, non quorum artes emuntur; O I, 150.
enumero: enumerari .. non possunt ... utilitates || † artes, al. || denique innumerabiles ad victum et ad vitam necessariae; N II, 132.
facio: ita facta est, quod minime Socrates probabat, ars quaedam philosophiae .... quae quidem erat primo duobus ... nominibus una; A I, 17. 18. observatio diuturna ... notandis rebus fecit artem; D II, 146.
fundo: »qui ... in .. Academia umbrifera nitidoque Lyceo fuderunt claras fecundi pectoris artis«; D I, 22.
habeo: ad ceteras res (sapiens) habet quandam artem, qua vera a falsis possit distinguere; A II, 57. disserendi artem (Epicurus) nullam habuit; F I, 26. quae (coniecturae) haberent artem atque prudentiam; D II, 13. nec .. habere virtutem satis est quasi artem aliquam, nisi utare; R I, 2.
importo: non esse nos transmarinis nec inportatis artibus eruditos, sed genuinis domesticisque virtutibus; R II, 29.
inludo: pergisne eam, Laeli, artem inludere, in qua primum excellis ipse, deinde sine qua scire nemo potest, quid sit suum, quid alienum? R I, 20.
laudo: f. I, 1. habet; F I, 42.
lustro: f. derigo.
novi: bene .. illo Graecorum proverbio praecipitur: »quam quisque norit artem, in hac se exerceat«; T I, 41.
obtero: cum Achivi coepissent »inter se || sese || strepere aperteque artem obterere extispicum«; D I, 29.
omitto: ut omittam has artis elegantes et ingenuas; F III. 4.
orno: f. I, 1. ornat.
perficio: futurum fuisse ut omnibus perfectis artibus omni doctrina hominum vita erudiretur; T III, 69.
persequor: an ille ... eas .. artes persequeretur, vivendi artem tantam tamque operosam et perinde fructuosam relinqueret? F I, 72. hanc amplissimam omnium artium, bene vivendi disciplinam, vita magis quam litteris persecuti sunt; T IV, 5.
polliceor: Themistocles .., cum ei Simonides

an quis alius artem memoriae polliceretur, „oblivionis", inquit, „mallem"; F II, 104.

probo: quorum (generum radicum) ... utilitate et ars est et inventor probatus; D I, 13. ſ. I, 1. est; O I, 150.

profero: qui (Themistocles) .. pollicenti cuidam se artem ei memoriae, quae tum primum proferebatur, traditurum respondisse dicitur ..; A II, 2.

profiteor: quod (philosophus) artem .. vitae professus delinquit in vita; T II, 12.

puto: ſ. I, 1. est; D I, 24. habet; F I, 42.

quaero: cur ... corporis curandi tuendique causa || [causa] || quaesita sit ars atque eius utilitas deorum inmortalium inventioni consecrata; T III, 1.

relinquo: qui (antiqui) et definierunt plurima et definiendi artes reliquerunt; F IV, 8. ſ. persequor; F I, 72. — I, 1. ornat.

reperio: ad quos sensus capiendos et perfruendos plures etiam, quam vellem, artes repertae sunt; N II, 146. artes .. innumerabiles repertae sunt docente natura; L I, 26.

requiro: ſ. I, 1. acquirit.

scio: quaesivisse (Leontem) ex eo (Pythagora), qua maxime arte confideret; at illum artem quidem se scire nullam, sed esse philosophum; T V, 8.

scribo: quamquam scripsit artem rhetoricam Cleanthes, Chrysippus etiam; F IV, 7.

subtraho: ſ. I, 1. constat; A II, 22.

teneo: est (Epicurus) ... non satis politus iis artibus, quas qui tenent, eruditi appellantur; F I, 26. ars .., cum ea non utare, scientia tamen ipsa teneri potest; R I, 2.

tollo: num .. tot clarissimorum ducum regumque naufragium sustulit artem gubernandi? D I, 24.

tracto: quid .. est, quod arte effici possit, nisi is, qui artem tractabit, multa perceperit? A II, 22.

trado: ſ. profero. — I, 1. est; F IV, 10.

2. **Genetiv:** sum: quod nostrum dico, artis est; F V, 60. quorum (divinandi generum) alterum artis est, alterum naturae; D I, 11. ea .. fere artis sunt; D I, 12. est .. (poëma) magis artis et diligentiae quam incitationis et motus; D II, 111. ſ. I, 1. est; L II, 47. versantur; F V, 26.

3. **Dativ:** antecedo: cum ... tota .. ea res || ars || longe ceteris et studiis et artibus antecedat; A I, 3.

attribuo: omnibus .. artibus volumus attributam esse eam, quae communis appellatur prudentia; F IV, 76.

contingo: quod idem ceteris artibus non contingit || contigit ||; F III, 25.

insum: ſ. I, 1. conveniunt.

propono: ſ. I, 1. est; F V, 16.

tribuo: artibus ea tribuuntur operosis; O II, 17.

4. **Ablativ:** careo: quae (oracla) carere arte dixeram; D I, 70. ſ. 1. derigo. — I, 1. est; D I, 34.

facio: ſ. I, 1. diiudicant.

opus est: maiore quadam opus est vel arte vel diligentia; A II, 45.

utor: ſ. 1. teneo; R I, 2.

5. **mit Präpositionen:** abhorreo ab: sin a Graecorum artibus et disciplinis abhorrerent; A I, 4.

concedo de: quod si de artibus concedamus; F III, 50.

confero in: si animum quoque contulisti in istam rationem et quasi artem; R I, 37.

consumo in: si minus in maxima arte, quam illi (opifices) in minimis, operae consumpserim; R I, 35.

excello in: ſ. 1. inludo.

habeo ab: restant duo divinandi genera, quae habere dicimur a natura, non ab arte, vaticinandi et somniandi; D II, 100.

insum in: ſ. I, 1. conveniunt.

numero in: ſ. I, 1. acquirit.

pertineo ad: hoc non videre, cuius generis onus navis vehat, id ad gubernatoris artem nihil pertinere! F IV, 76.

pono in: ſ. I, 1. nascitur.

proficiscor ex: quod (genus divinationis) ex arte profectum dicimus; D I, 130.

relinquo in: quam multa non solum praecepta in artibus, sed etiam exempla in orationibus bene dicendi reliquerunt! F IV, 5.

statuo de: an *quod*, cum omnium artium finis is esset, quem natura maxime quaereret, idem statui debere de totius arte vitae? F IV, 19.

sum in: in omni arte, cuius usus vulgaris communisque non sit, multam novitatem nominum esse, cum constituantur earum rerum vocabula, quae in quaque arte versentur; F III, 3. quod idem in artibus non sit, . . . nec haec eadem in artibus esse videamus; F III, 50. ſ. I, 1. constat; F III, 18. — sine: ſ. I, 1. est; O II, 6.

versor in: nobis placet . . . in hac maiore et uberiore arte versari; T I, 7. qui in aliquo maiore studio et arte versantur; T I, 59. opifices .. omnes in sordida arte versantur; O I, 150. ſ. sum in; F III, 3.

utor ad: uterque . . illis ad artem suam utitur; R V, 5.

III. **nach Adjectiven:** 1. **Genetiv:** communis: id .. commune omnium fere est artium; A I, 25. ſ. I, 1. versantur; F V, 26.

contrarius: ſ. IV, 1. summa.

particeps: ſ. 1, 1. est; D I, 34.

plenus: nec pulchros illos ministratores aspiciebat nec plenum artis argentum; T V, 62.

proprius: censet .. artis maxume proprium esse creare et gignere; quodque in operibus nostrarum artium manus efficiat, id multo artificiosius naturam efficere, id est, ut dixi, ignem artificiosum, magistrum artium reliquarum; N II, 57.

similis: quae (virtutes) omnes similes artium reliquarum materia tantum ... differunt; F IV, 4.

studiosus: relinquitur sola haec disciplina digna studiosis ingenuarum artium; F V, 74.

2. **Dativ:** finitimus: huic arti finituma est dicendi [gravior] facultas et gratior et ornatior; O II, 66.

3. **Ablativ:** dignus: uni gubernatori, uni medico, si digni modo sint iis artibus, rectius esse ... committere ..; R I, 62.

praeditus: vir sapiens, multo arte maiore praeditus; T V, 104.

IV. **nach Substantiven:** 1. **Genetiv** (vgl. III, 1.): amnis: influxit . . . abundantissimus amnis illarum disciplinarum et artium; R II, 34.

cognitio: cum rerum magnarum tractatio atque usus cum illarum artium studiis et cognitione coniungitur; R III, 5.

disciplina: ſ. I, 1. pertinent.

doctrina: habentur ... sermones ... de artium studiis atque doctrina; O I, 135.

effectio: similem sapientiam esse arbitramur ... actioni illi ... et saltationi, ut in ipsa insit, non foris petatur extremum, id est artis effectio; F III, 24.

finis: ſ. II, 5. statuo de.

genus: cum .. artium aliud eius modi genus sit, ut tantum modo animo rem cernat, aliud, ut moliatur aliquid et faciat; A II, 22.

gravitas: (Plato) leporem Socraticum subtilitatemque sermonis cum obscuritate Pythagorae et cum illa plurimarum artium gravitate contexuit; R I, 16.

homines: quoniam earum quoque artium homines ex eo (mundo) procreantur; N III, 23.
inventa: s. I, 1. est; D II, 33.
magistri: nec ulli bonarum artium magistri non beati putandi; C 29. s. III, 1. proprius.
mater: philosophia .., omnium mater artium, quid est aliud nisi ..? T I, 64.
mercatura: ad quos cum tamquam ad mercaturam bonarum artium sis profectus; O III, 6.
ministrae: quam .. multarum artium ministras manus natura homini dedit! N II, 150.
modus: nos metiendi ratiocinandique utilitate huius artis (geometriae) terminavimus modum; T I, 5.
monumenta: »artis scripta ac monumenta volutans;« D I, 20.
multitudo: s. I, 1. ministrant.
officina: mathematici, poëtae, musici, medici denique ex hac tamquam omnium artificum || artium || officina profecti sunt; F V, 7.
opus: quod idem in similibus quoque artibus continget, quarum omne opus est in faciendo atque agendo; A II, 22. s. III, 1. proprius.
percepta: si est divinatio, qualibusnam a perceptis artis proficiscitur? Fa 11.
praecepta: quamvis artis praecepta perceperint; O I, 60.
ratio: s. I, 1. pertinent.
scientia: Musae scribendi, legendi, ceterarum artium scientiam somniantibus non dabunt? D II, 123. s. I, 1. versantur; F V, 26.
scripta: s. monumenta.
similitudo: in quibus .. ordo apparet et artis quaedam similitudo; N II, 82.
studium: magnum ingenium L. Luculli magnumque optimarum artium studium ... caruit .. rebus urbanis; A II, 1. s. cognitio. doctrina.
summae: quarum .. artium summae crescere possunt, earum etiam contrariorum summa poterit augeri; F IV, 67.
varietas: varietas est tanta artium, ut ..; F V, 7.
viae: quaerenti mihi ... nulla maior (res) occurrebat, quam si optimarum artium vias traderem meis civibus; D II, 1.
vocabulum: Chaldaei non ex artis, sed ex gentis vocabulo nominati; D I, 2.
usus: s. II, 5. sum in; F III, 3.
utilitas: s. II, 1. quaero.
2. mit Präpositionen: dissimilitudo cum: s. I, 1. constat; F III, 24.
dux ad: non idem facere eas (divitias) in virtute neque in ceteris artibus, ad quas esse dux pecunia potest, continere autem non potest; F III, 49.
homo sine: (convenit in) hominem sine arte, sine litteris; N II, 74.
ratio in: etiamsi cui videbitur illa in optimis studiis et artibus quieta vitae ratio beatior; R III, 6.
vim habeo ad: s. I, 1. est; A II, 146.
V. Umstand: 1. Ablativ: alere: quod illi verbis et artibus aluerunt naturae principia, hi autem institutis et legibus; R III, 7.
compleri, comprehendi: s. I, 1. est; F IV, 10. V, 16. — confidere: s. II, 1. scio.
contineri: quae (res) artibus continentur; D II, 12. s. vigere.
corrigi: quin multi ... restituerentur et corrigerentur ab natura, cum se ipsa revocasset, aut arte atque medicina; D II, 96.
declarari: s. I, 1. efficit; N II, 87.
delectare: qui ingenuis studiis atque artibus delectantur; F V, 48. me ... Athenae non tam operibus magnificis exquisitisque antiquorum artibus delectant quam recordatione summorum virorum; L II, 4.
devincire: tum artibus, tum opera, tum facultatibus devincire (debemus) hominum inter homines societatem; O I, 22.
distinguere: nec ea, quae docere vult, ulla arte (Epicurus) distinguit; F II, 18. aliud (est) ea, quae dicas, ratione et arte distinguere; F IV, 10. s. II, 1. habeo; A II, 57.
divinare: qui aut arte aut coniectura divinare videantur; D I, 124.
divinus: non .. sunt ii aut scientia aut arte divini; D I, 132.
dulcis: quae .. omnia dulciora fiunt et moribus bonis et artibus; C 65.
effici: s. II, 1. tracto.
erudire: quam .. erat miserum ... homini praesertim ... artibus ingenuis erudito! T V, 63. omnibus eos (filios) artibus ad Graecorum disciplinam erudiit; R II, 34. s. II, 1. disco; R II, 37. importo.
exornare: exornavit (Pythagoras) eam Graeciam, quae magna dicta est, ... praestantissimis et institutis et artibus; T V, 10.
expoliri: castos .. [animos]. ... bonis etiam studiis atque artibus expolitos ... ad deos ... pervolare; fr IX, 12.
infici: s. II, 1. combibo.
instrui: sapientem plurimis et gravissimis artibus atque virtutibus instructum et ornatum; F II, 112.
laudari: s. I, 1. habet; F I, 42.
moveri, perfici: s. I, 1. efficit; N II, 87.
ornari: s. instrui. I, 1. est; Ti 1.
perspici: qua arte (haec) perspici possint; D I, 23.
poliri: cui persuasum sit appellari ceteros homines, esse solos eos, qui essent politi propriis humanitatis artibus; R I, 28. s. II, 1. teneo; F I, 26.
praesentiri: quae .. praesentiri aut arte aut ratione aut usu aut coniectura possunt; D II, 14.
praestans: sumatur .. nobis quidam praestans vir optumis artibus; T V, 68.
provideri: quae nulla nec arte nec sapientia provideri possunt; D II, 14.
quaeri: s. I, 1. conveniunt.
restitui: s. corrigi.
scire: nulla .. arte alia id nec sapientia scire potuisset; D II, 14.
sustentari: valetudo sustentatur ... arte eorum, quorum ad scientiam haec pertinent; O II, 86.
tractari: ne in iis quidem rebus, quae arte tractantur, divinatione opus est; D II, 9.
vallare: haec (animus) ... vallabit ... arte quadam intellegendi, quid quamque rem sequatur; L I, 62.
vigere, vivere: quodsi ea, quae a terra stirpibus continentur, arte naturae vivunt et vigent, profecto ipsa terra eadem vi continetur || et || [arte naturae]; N II, 83.
Lücke: qui enim iudicatur iste optimus? doctrina artibus, studiis *; R I, 50.
2. Präpositionen: causa: s. I, 1. habet; F I, 42.
in: in omni .. arte vel studio vel quavis scientia vel in ipsa virtute optimum quidque rarissimum est; F II, 81. ut hoc non in nostris solum artibus, sed etiam in illorum ipsorum (Graecorum) assequamur; F III, 5. quod idem in ceteris artibus non fit; F III, 24. in ceteris artibus cum dicitur „artificiose"; F III, 32. oculi in iis artibus, quarum iudicium est oculorum, ... multa cernunt subtilius; N II, 145. homines .., ut in

ceteris artibus, sic in hac posse falli; D I, 124. medicus in primis, quod erit ei perspectum in arte, non ita proponet: „si cui“ ..; Fa 15. ſ. I, 1. constat; F III, 24. — IV, 1. opus. 2. dux ad.
per: ſ. II, 1. coniungo.
sine: sine hac arte quemvis arbitrantur a vero abduci fallique posse; F III, 72. ſ. I, 1. ministrant. — II, 1. adhibeo; D II, 122. inludo.

arte, eng, feſt: astringo: hoc artius adstringi ratio non potest; Fa 32.
complector: ille (L. Paulus) artius puellam conplexus: „accipio“, inquit, „... omen“; D I, 108.
comprimo: cum ... illum pugnum arte vehementerque compresserat, scientiam talem esse dicebat; A II, 145.
contineo: quod ... ob eam .. causam calorem insitum in terris contineat ‖ continet ‖ artius; N II, 25.
dormio: ad lucem denique arte et graviter dormire te ‖ dormitare ‖ coepisse; D I, 59.
tango: narium .. item et gustandi † et parte ‖ arte ‖ tangendi magna iudicia sunt; N II, 146.
teneo: illud arte tenent accurateque defendunt, voluptatem esse summum bonum; P 14.

arteria, Luftröhre, Schlagader: I. desinunt, micant: venae et arteriae micare non desinunt quasi quodam igneo motu; N II, 24.
excipit, al.: cum aspera arteria ⟨sic enim a medicis appellatur⟩ ostium habeat adiunctum linguae radicibus paulo supra, quam ad linguam stomachus adnectitur, eaque ad pulmones usque pertineat excipiatque animam, eam quae ducta est spiritu, eandemque a pulmonibus respiret et reddat, tegitur quodam quasi operculo, quod ob eam causam datum est, ne, si quid in eam cibi forte incidisset, spiritus impediretur; N II, 136.
pertinet, al.: a pulmonibus arteria usque ad os intimum pertinet, per quam vox principium a mente ducens percipitur et funditur; N II, 149.
testantur, al.: et sanguis per venas in omne corpus diffunditur et spiritus per arterias. utraeque autem crebrae multaeque toto corpore intextae vim quandam incredibilem artificiosi operis divinique testantur; N II, 138.
II. traho: qui (nervi) sicut venae et arteriae a corde tracti et profecti in corpus omne ducuntur; N II, 139.

articulatim, gliederweiſe, gegliedert: distinguo: philosophorum more ..., quae fuse olim disputabantur ac libere, ea nunc articulatim distincta ‖ † delecta, al. ‖ dicuntur; L I, 36.
divido: »puerum .. obtruncat membraque articulatim dividit«; N III, 67.

articulus, Gelenk: I. exsisto ad: existit tamquam ad articulos sarmentorum ea, quae gemma dicitur; C 53.
II. naevus in: naevus ‖ naevos ‖ in articulo pueri delectat Alcaeum; N I, 79.

artifex, Künſtler, Meiſter: I, 1. cogitat, al.: cum in suo quemque opere artificem, qui quidem excellat, nihil aliud cogitare, meditari, curare videam, nisi quo sit in illo genere melior; R I, 35.
est, al.: si pulcher est hic mundus et si probus eius artifex, profecto speciem aeternitatis imitari maluit, sin secus ..., generatum exemplum est pro aeterno secutus. non igitur dubium, quin aeternitatem maluerit exsequi; Ti 6. 7.
versantur, al.: non .. credo nullo percepto aut ceteros artifices versari in suo munere, aut eos, qui divinatione utantur, futura praedicere; Fa 11.
2. sum: quam ‖ quas ‖ (artem) si subtraxeris, qui distingues artificem ab inscio? non enim fortuito hunc artificem dicemus esse, illum negabimus; A II, 22. nunc (sapientia) expetitur, quod est tamquam artifex conquirendae et comparandae voluptatis; F I, 42.
II. complector: qui (mundus) et has ipsas artes et earum artifices et cuncta conplectatur; N II, 87.
dico: neminem videbis ita laudatum, ut artifex callidus comparandarum voluptatum diceretur; F II, 116. mundi ... natura non artificiosa solum, sed plane artifex ab eodem Zenone dicitur; N II, 58.
distinguo: ſ. I, 2. A II, 22.
III. officina: mathematici, poëtae, musici, medici denique ex hac tamquam omnium artificum ‖ artium ‖ officina profecti sunt; F V, 7.

artificiose, künſtlich, kunſtmäßig: ambulo: naturae ista sunt ... non artificiose ambulantis, ut ait Zeno, ... sed omnia cientis; N III, 27.
efficio: quod .. in operibus nostrarum artium manus efficiat, id multo artificiosius naturam efficere; N II, 57.
ohne Verb: in ceteris artibus cum dicitur „artificiose“, posterum quodam modo et consequens putandum est; F III, 32.

artificiosus, kunſtreich, künſtlich, kunſtgemäß: A. auguria: externa .. auguria, quae sunt non tam artificiosa quam superstitiosa, videamus; D II, 76.
divinatio: efficitur ea divinatio, quae artificiosa dicitur, extorum, fulgorum, ostentorum signorumque caelestium; D I, 127. ſ. genus; D II, 26.
genus: ea genera divinandi ... non naturalia, sed artificiosa dicuntur; D I, 72. duo .. genera divinandi esse dicebas, unum artificiosum, alterum naturale; artificiosum constare partim ex coniectura, partim ex observatione diuturna; D II, 26. artificiosa ‖ artificiosae ‖ divinationis illa fere genera ponebas: extispicum eorumque, qui ..; D II, 26.
ignis: ut eam (naturam Zeno) dicat ignem esse artificiosum; N II, 57. id multo artificiosius naturam efficere, id est, ... ignem artificiosum; N II, 57.
interpretatio: hic magna quaedam exoritur, neque ea naturalis, sed artificiosa somniorum [Antiphontis] interpretatio; D I, 116.
iudicium: aurium ... est admirabile quoddam artificiosumque iudicium; N II, 146.
natura: hac .. ratione omnis natura artificiosa est; N II, 57. mundi ... natura non artificiosa solum, sed plane artifex ab eodem Zenone dicitur; N II, 58.
opus: (venae, arteriae) vim quandam incredibilem artificiosi operis divinique testantur; N II, 138.
praesensio: quid, si etiam ratio exstat artificiosae praesensionis facilis, divinae autem paulo obscurior? D I, 109.
res: nec (Epicurus) de re ... artificiosa, ut mathematici, sed de illustri ... loquitur; F II, 15.
B. sunt: bonis (similia sunt quaedam) non bona et artificiosis minime artificiosa; A II, 50.

artificium, Kunſtfertigkeit, Kunſt: I. concidunt: quo modo tu, si comprehendi nihil posset, artificia concidere dicebas, ... sic ..; A II, 146.
II, 1. effingo: cum artificium effingitis fabricamque divinam; N I, 47.
tollo: cum artificia tolli quereris a nobis; A II, 144.

trado: ut ... disputandi et intellegendi iudicium dicas te et artificium traditurum; A II, 114.
tueor: ne opifices quidem tueri sua artificia possent, nisi ..; F III, 4.
2. praesum: quam (prudentiam) omnes, qui cuique || cuicumque || artificio praesunt, debent habere; F IV, 76.
3. accedo ad: si sine magnis artificiis, ad quae pauci accedunt, ... nec videre nec audire possimus; A II, 86.
accipio de: de artificiis et quaestibus ... haec fere accepimus; O I, 150.
defluo ab: a quibus ... exculti a necessariis artificiis ad elegantiora defluximus; T I, 62.
recedo ab: hic (Aristoxenus) ab artificio suo non recessit; T I, 20.
III, 1. fabricari: quanto quasi artificio natura fabricata esset .. animal omne; A II, 30. quanto artificio esset ... totam constructionem hominis fabricata natura! A II, 86. quamquam foramina illa ... callidissimo artificio natura fabricata est; T I, 47.
percipi:: te ... ab iis rebus, quae sensibus aut artificiis perciperentur, abducere divinationem; D II, 13.
tondere: ita sordido ancillarique artificio regiae virgines ut tonstriculae tondebant barbam ... patris; T V, 58.
tradere: e quibus locis ... argumenta depromerentur, vestri ne suspicati quidem sunt, superiores autem artificio et via tradiderunt; F IV, 10.
2. sine: f. II, 3. accedo ad.

artus, eng, fest: conligatio: artior .. colligatio est societatis propinquorum; O I, 53.
somnus: me ... artior quam solebat somnus complexus est; R VI, 10.
vinculum: concordia, artissimum atque optimum omni in re publica vinculum incolumitatis; R II, 69. cuius societatis artissimum vinculum est .. arbitrari ..; O III, 28. nullum .. vinculum ad astringendam fidem iure iurando maiores artius esse voluerunt; O III, 111.

artus, Gelenk, Glied, Gliedmaßen: I. ardent: cum omnes artus ardere viderentur; F II, 93.
laborant: quod vehementer eius (Posidonii) artus laborarent; T II, 61.
II, 1. capto, dissipo: »dum nati dissipatos || dissupatos || artus captaret parens«; N III, 67.
contineo: a quibus (nervis) artus continentur; N II, 139.
finio: (ossa) commissuras habent .. ad artus finiendos || fingendos || adcommodatas; N II, 139.
perrumpo: »hos ille (Mulciber) cuneos fabrica crudeli inserens perrupit artus«; T II, 23.
placo: »quoniam || quom iam || quieti corpus nocturno inpetu dedi sopore placans artus languidos«; D I, 44.
2. vivo in: si .. exstingui tranquille volumus, cum in his artibus vixerimus; fr V, 97.
III, 1. Ablativ: »eccita cum tremulis anus attulit artubus lumen«; D I, 40.
2. propter: propter molles commissuras et artus; N II, 150.

arvus, bebaut, subst. Saatfeld, Flur: A. agri: agri arvi et arbusti et pascui lati atque uberes definiebantur; R V, 3.
B, 1. diligo, 2. capio ex: prata et arva et pecudum greges diliguntur isto modo, quod fructus ex iis capiuntur; N I, 122.
exsisto ex: praeter Arcadas et Atheniensis qui ... commenti sunt se de terra tamquam hos ex arvis musculos extitisse; R III, 25

arx, Burg, Schutzwehr: I. efficit: urbs illa praeclara, . . . arx visenda (nihilo magis efficiebat ..); R III, 43. num ... aut theatrum ... aut propylaea nobilia aut arx ... rem publicam efficiebat? R III, 44.
nititur, permanet: ut ita munita arx circumiectu arduo et quasi circumciso saxo niteretur, ut etiam in illa tempestate horribili Gallici adventus incolumis atque intacta permanserit; R II, 11.
II, 1. defendo: arcem tu quidem Stoicorum ... defendis; D I, 10.
munio: f. I. nititur.
retineo: * ita aqua Albana deducta ad utilitatem agri suburbani, non ad arcem urbemque retinendam; D II, 69.
viso: f. I. efficit; R III, 43.
2. confugio in: libido concitatur; in eandem arcem confugiendum est; T II, 58.
conloco in: sensus .. interpretes ac nuntii rerum in capite tamquam in arce ... conlocati sunt; N II, 140.
exsisto ex: ut sue plena procuratio fieret, vocem ab aede Iunonis ex arce extitisse; D I, 101.
fugio in: qui (Salinator) amisso oppido fugerat in arcem || fuerat in arce ||; C 11.
pono in: cuius (animi) principatum, id est rationem, (Plato) in capite sicut in arce posuit; T I, 20. non .. est (hoc opus) tale, ut in arce poni possit quasi illa Minerva Phidiae; P 5.
III. orbus: »arce et urbe orba sum«; T III, 44.
IV. in: nisi forte Athenae tuae sempiternam in arce oleam tenere potuerunt; L I, 2. cum in arce augurium augures acturi essent; O III, 66.

as, As: I. do: qui cum locupletis assiduos appellasset ab asse dando; R II, 40.
II. dare: ne M. || Marco || quidem Seio vitio datum est, quod in caritate asse modium populo dedit; O II, 58.

ascea, Axt: »rogum ascea ne polito;« L II, 59.

ascendo (adsc.), emporsteigen, ersteigen, besteigen: I. alqs: sic .. adscenditis: „si tale visum ..“; A II, 49. eloquentia tueri, quam tu in caelum, Hortensi, credo, ut ipse cum ea simul ascenderes, sustulisses; fr V, 45. — endo: »si fas endo plagas caelestum ascendere cuiquam est;« R fr. 6. — in: (Sophocles) ascendit in Arium pagum, detulit rem; D I, 54. non . . in caelum ascensurus es; T I, 111. si quis in caelum ascendisset; Lae 88. quibus tandem gradibus Romulus escendit || ascendit || in caelum? P 11. iam cum magistratum inieris et in contionem ascenderis; F II, 74. cum (Masinissa) ingressus iter pedibus sit, in equum omnino non ascendere; C 34.
alqd: extremum omnium appetendorum .. ductum a prima commendatione naturae multis gradibus adscendit, ut ad summum perveniret; F V, 40.
animus: cum .. ab iis rebus ... ascendit animus collatione rationis; F III, 33.
II. gradum: qui se adiuvari volent, non ne adfligantur, sed ut altiorem gradum ascendant; O II, 62.
ripam: te ... eodem .. equo adversam ascendisse ripam; D I, 58.
suggestum: neque illud suggestum ... ascendenti signum sibi ullum ..., datum; D I, 124.

ascensus (adsc.), Aufgang, Zugang, Stufe: I. est: »ollis (aedilibus) ad honoris amplioris gradum is primus ascensus esto«; L III, 7. hoc iis

(animis) faciliorem adscensum et reditum in caelum fore; fr V, 97.

II. do: »propter quae datur homini ascensus in caelum;« L II, 19.

ascisco (adsc.), herbeiholen, aufnehmen, annehmen, sich aneignen, billigen: I. alqs: tantum interest, quod tu, cum es commotus, adsciscis, adsentiris, adprobas; A II, 141.

II. alqm: quo foedere .. Sabinos in civitatem adscivit sacris communicatis; R II, 13. adscivit eos (Latinos) in civitatem; R II, 33.

alqd: tu vero ista ne asciveris neve fueris commenticiis rebus adsensus; A II, 125. mihi verenti, ne labar ad opinationem et aliquid adsciscam et comprobem incognitum; A II, 138. quam ob rem illa, quae prima sunt adscita natura, diligamus; F III, 17. omnia, quae natura aspernetur, in malis esse, quae adsciscat, in bonis; T II, 30. quibus illi (populi) adscitis susceptisque honeste beateque viverent; L II, 11.

amicitiam: aut iustitiam aut amicitiam propter utilitates adsciscі aut probari; F III, 70.

bonos: ut bonos boni diligant adsciscantque sibi quasi propinquitate coniunctos atque natura; Lae 50.

cognitiones: rerum .. cognitiones . . . eas igitur ipsas propter se adsciscendas arbitramur; F III, 17.

deos: »separatim nemo habessit deos neve novos neve advenas nisi publice adscitos;« L II, 19.

ecfata: »quod (genus sacerdotum) interpretetur fatidicorum et vatium ecfata incognita, quorum || quae eorum || senatus populusque adsciverit; L II, 20.

ius: ut plusculum sibi iuris populus adscisceret liberatus a regibus; R II, 57.

iustitiam: s. amicitiam.

manum: »Iovis .. numen Mulciberi ascivit manus;« T II, 23.

patres: antiquos patres maiorum gentium appellavit, ... a se adscitos minorum; R II, 35.

regem: praetermissis suis civibus regem alienigenam patribus auctoribus sibi ipse populus adscivit; R II, 25.

vacuitatem: vacuitatem doloris alii censent primum ascitam et primum declinatum dolorem; F V, 17 (18).

voluptatem: suavitate delectans (voluptas) sic ab errore mentis tamquam salutare aliquid adsciscitur; L I, 31.

III. mit doppeltem Accusativ: Calchantem, Helenum, quos tamen augures ne ipsae quidem fabulae adscivissent, si res omnino repudiaret; N II, 7. defugit || fugit || patriam vir liber ac fortis et adscitus est civis a Tarquiniensibus; R II, 34.

ascribo (adsc.), beschreiben, hinzufügen, eintragen: I. acc. c. inf.: illud minime auguris, quod adscripsit ob eam causam populum Romanum calamitatem maximam cepisse; D I, 29.

II. alqm: me quoque adscribe || adscribito, al. || fratris sententiae; L I, 20.

caerimonias, al.: quod pontifices cum pecunia sacra coniungi volunt isdemque ferias || hereditates || et caerimonias adscribendas putant; L II, 50.

III. mit doppeltem Accusativ: admiratus eorum fidem tyrannus petivit, ut se ad amicitiam tertium ascriberent; O III, 45. „utinam ego," inquit, „tertius vobis amicus adscriberer"! T V, 63.

ascripticius (adsc.), neu eingetragen: quos quasi novos et adscripticios cives in caelum receptos putant; N III, 39.

asellus, Esel: ut ... in .. tanta libertate canes etiam et equi, aselli denique liberi sic incurrant, ut iis de via decedendum sit; R I, 67.

asinus, Esel: longum est mulorum persequi utilitates et asinorum; N II 159.

asotus, Wüstling, Schwelger: I, 1. edunt, al.: reperiemus asotos primum ita non religiosos, ut „edint de patella", deinde ita mortem non timentes, ut illud in ore habeant ex Hymnide; F II, 22.

egent, al.: nolim .. mihi fingere asotos, ut soletis, qui in mensam vomant, et qui de conviviis auferantur crudique postridie se rursus ingurgitent, qui solem, ut aiunt, nec occidentem umquam viderint nec orientem, qui consumptis patrimoniis egeant. nemo nostrum istius generis asotos iucunde putat vivere; F II, 23.

exeunt: posse .. asotos ex Aristippi, acerbos e Zenonis schola exire; N III, 77.

vivunt: hos .. asotos bene quidem vivere aut beate numquam dixerim; F II, 23.

2. sum, al.: hoc est dicere: „non reprenderem asotos, si non essent asoti"; F II, 23. ut, qui asoti esse velint, philosophi ante fiant; F II, 30.

II. vita: negat se reperire in asotorum vita, quod reprendat; F II, 70.

aspectabilis, sichtbar: alqd: corporeum .. et aspectabile itemque tractabile omne necesse est esse, quod natum est; Ti 13.

animal: (deus) animal unum aspectabile, in quo omnia animalia continerentur, effecit; Ti 12.

corpus: corpus . . caeli aspectabile effectum est; Ti 27.

aspecto, anschauen: »hicine est ille Telamon, . . . quem aspectabant, cuius ob os Graii ora obvertebant sua?« T III, 39.

aspectus (adsp.), Blick, Sehkraft, Gesicht, Gesichtskreis, Anblick, Aussehen: I. adfert: nisi forte ... eorum .. (pomorum) iucundus non gustatus solum, sed odoratus etiam et aspectus dubitationem adfert, quin ..; N II, 158.

conturbat: si forte eos (philosophos) primus aspectus mundi conturbaverat; N II, 90.

est: quo sit earum stellarum admirabilior aspectus; N II, 106.

facit: multa . . facimus usque eo, dum aspectus ipse fidem faciat sui iudicii; A II, 19.

impellit: horum (siderum) nimirum aspectus impulit illos veteres et admonuit, ut plura quaererent; T V, 69.

indicat: quarum rerum aspectus ipse satis indicaret non esse ea fortuita; N II, 15.

II. 1. adhibeo: animo .. multis modis variisque delectari licet, etiamsi non adhibeatur aspectus; T V, 111.

adimo: quibus (Cimmeriis) aspectum solis sive deus aliquis sive natura ademerat sive eius loci, quem incolebant, situs; A II, 61.

amitto: quod iis saepe usu venit, qui † cum ... solem intuerentur, ut aspectum omnino amitterent; T I, 73.

aufugio: »Andromeda aufugiens aspectum maesta parentis;« N II, 111.

converto: oculos fecit . . mobiles, ut . . . aspectum, quo vellent, facile converterent; N II, 142.

definio: qui (orbes) caelum quasi medium dividunt et aspectum nostrum definiunt; D II, 92.

habeo: quae partes .. corporis . . . aspectum

essent deformem habiturae atque foedum || turpem ||; O I, 126.

2. cado sub: homines et pecudes et omnia, quae sub aspectum cadunt; Ti 11. qua ex coniunctione caelum ita aptum est, ut sub aspectum et tactum cadat; Ti 15. si neque sidera neque sol neque caelum sub oculorum aspectum cadere potuissent; Ti 52.

oblitesco a: quibus .. temporibus a nostro aspectu oblitescant (di); Ti 37.

III. quadrupes: »quadrupes ... capite brevi, cervice anguina, aspectu truci;« D II, 133.

IV. commoveri: quod (Mercurius) aspectu Proserpinae commotus sit; N III, 56.

exterreri: quo aspectu exterrita (nutrix) clamorem sustulit; D I, 79.

impediri: hic vir impediri etiam animi aciem aspectu oculorum arbitrabatur; T V, 114.

obstipescere: eius (Tagetis) adspectu cum obstipuisset bubulcus; D II, 50.

ornatus: nihil est .. eo (mundo) pulchrius, ... nihil ornatius aspectu; N III, 23.

percipi: quae .. aspectu percipiantur; T V, 111.

pulcher: sint ista pulchriora dumtaxat aspectu; N II, 47. qua (uva, vite) quid potest esse cum fructu laetius, tum aspectu pulchrius? C 53. divinae animationis maxime speciem faciebat ex igne, ut et splendissimus esset et aspectu pulcherrimus; Ti 35.

putare: ut hic primo aspectu inanimum quiddam ... se putat cernere, ... sic ..; N II, 90.

sentiri: quae aspectu sentiuntur; O I, 14.

videri: quod cuique ... primo quasi aspectu probabile videtur; A II, 35.

aspello, wegtreiben: »longe a leto numine aspellor Iovis;« T II 25.

asper, uneben, rauh, streng, derb, hart, herb: A. alqs: (Stoici) horridiores evadunt, asperiores, duriores et oratione et moribus; F IV, 78.

alqd: „canorum illud (est), hoc bene olens, hoc asperum;" A II, 21. nihil (esse) asperum nisi dolorem; F I, 71. dicunt illi asperum esse dolere, molestum, odiosum, contra naturam, difficile toleratu; F IV, 52. cur fortior sit, si illud ... asperum et vix ferendum putabit? F IV, 53. quae ... aspera .. et incommoda et reicienda et aliena naturae esse concedunt; F V, 78. quos non pudet ea, quae Stoici aspera dicunt, mala dicere; F V, 93. (cruciari) asperum, difficile, odiosum, contra naturam dicunt, nec tamen malum; T II, 17. ait ille (Hercules): »o multa dictu gravia, perpessu aspera!« T II, 20. „asperum est, contra naturam, difficile perpessu, triste, durum;" T II, 29. etiamsi, quicquid asperum alienumque natura sit, id appellari placeat malum; T II, 66. neque quicquam ad nos pertinere, nisi quod aut leve aut asperum in corpore sentiatur; T V, 73.

arteria: cum aspera arteria ... ostium habeat adiunctum linguae radicibus; N II, 136.

corpora: qui asperis et levibus et hamatis uncinatisque corporibus concreta haec esse dicat interiecto inani; A II, 121.

corpuscula: esse corpuscula quaedam levia, alia aspera, rotunda || rutunda || alia; N I, 66.

dolor: ut (sapiens) ... perferendis doloribus asperiores repellat; F I, 33. si enim (dolorem) asperum et difficilem perpessu ... dixero; F IV, 72. definis tu mihi, non tollis dolorem, cum dicis asperum, contra naturam; T II. 30. urguentibus asperis et odiosis doloribus; T II, 67.

dominus: ut hoc populorum intersit, utrum comi domino an aspero serviant; R I, 50.

genus: (iudicantur) vocis genera permulta, canorum fuscum, leve asperum; N II, 146.

herba: in Lysandri ... statua ... in capite corona subito exstitit ex asperis herbis et agrestibus; D I, 75. at in Lysandri statuae capite Delphis extitit corona ex asperis herbis; D II, 68. herbam .. asperam || subito || credo avium congestu, non humano satu; D II, 68.

homo: Epicuro, homini aspero et duro, non est hoc satis; T II, 17.

imperium: vitiosas .. animi partes ut servos asperiore imperio coërceri; R III, 37.

motus: dolor .. (est) motus asper in corpore alienus a sensibus; T II, 35.

os: turba ... quaerentium .., quem incomptis unguibus bacchantes asperoque ore discerpant; A fr. 20 (S. 22).

quadrupes: »quadrupes tardigrada, agrestis, humilis, aspera;« D II, 133.

res: si potest esse beatus is, qui est in asperis reiciendisque rebus; F V, 78. tristis .. res est sine dubio, aspera, amara, inimica naturae; T II, 18. fortis .. animi ... est non perturbari in || perturbari || rebus asperis; O I, 80.

saxa: »advenio Acherunte ... per speluncas saxis structas asperis, pendentibus, maxumis; T I, 37. »ipse summis saxis fixus asperis, evisceratus:« T I, 107. »Titanum suboles, ... aspicite religatum asperis vinctumque saxis;« T II, 23.

B. iudico: quid iudicant sensus? dulce amarum, leve asperum, prope longe; F II, 36.

aspere, rauh, streng, derb: dico: stomachabatur senex, si quid asperius dixeram; N I, 93.

facio: ut .. proprium est verae amicitiae .. alterum libere facere, non aspere; Lae 91.

ohne Verb: durior Diogenes, et is quidem *idem* sentiens, sed ut Cynicus asperius, proici se iussit inhumatum; T I, 104.

aspergo, spritzen, bespritzen: aram: ne aram sanguine aspergeret; N III, 88.

pigmenta: aspersa temere pigmenta in tabula oris liniamenta efficere possunt; D I, 23.

asperitas, Rauheit, Härte, Herbheit, Wildheit: I, 1. addo: adde huc ... speluncarum concavas altitudines || amplitudines ||, saxorum asperitates; N II, 98.

fero: de asperitate .. eius (doloris) fortiter ferenda (Peripatetici) praecipiunt eadem, quae Stoici; F V, 94.

fugio: quam illorum (Stoicorum) tristitiam atque asperitatem fugiens Panaetius; F IV, 79.

habeo: quae .. (figura) nihil asperitatis habere, nihil offensionis potest; N II, 47. (id) nihil asperitatis ut haberet, nihil offensionis; Ti 17.

2. sum: si quis asperitate ea est et inmanitate naturae, congressus ut hominum fugiat; Lae 87.

II. alqd: s. I, 1. habeo.

III. duci: dolor in maximis malis ducitur quom sua asperitate, tum quod naturae interitus videtur sequi; L I, 31.

vastari: qui (homines) ... non patiuntur eam (terram) ... stirpium asperitate vastari; N II, 99.

aspernatio, Verschmähung: I. sum: perturbationem, quae est aspernatio rationis aut adpetitus vehementior; T IV, 59.

II. evenio ex: quorum (animorum) omnes morbi et perturbationes ex aspernatione rationis eveniunt; T IV, 31.

aspernor, zurückweisen, verwerfen, verschmähen, verleugnen: alqd: qui ista non aspernor;

A II, 123. ut alterum esse appetendum, alterum aspernandum sentiamus; F I, 31. ut (animal) ea ... appetat asperneturque contraria; F II, 33. quod ... salutaria appetant parvi asperenturque contraria; F III, 16. omnia, quae natura aspernetur, in malis esse, quae adsciscat, in bonis; T II, 30. de turpi contraria, nihil tam taetrum nihil tam aspernandum, nihil homine indignius; T II, 46. aliquid sibi dicere (Epicurus) videtur, cum id dicat, quod omnium mentes aspernentur ac respuant; Fa 47. recta .. et convenientia et constantia natura desiderat aspernaturque contraria; O III, 35.

coniunctionem: non recipit istam coniunctionem honestas, aspernatur, repellit; O III, 119.

crudeles: quae (natio) superbos, quae maleficos, || [quae maleficos] || quae crudeles, quae ingratos non aspernatur, non odit? L I, 32.

dolorem: omne animal ... dolorem aspernari ut summum malum et, quantum possit, a se repellere; F I, 30. (animal) aspernatur dolorem ut malum; F II, 31.

eloquentiam: ego a philosopho, si afferat eloquentiam, non asperner; F I, 15.

ignaviam: quae (virtus) necesse est cum aliqua cura res sibi contrarias aspernetur atque oderit, ut bonitas malitiam, temperantia lubidinem, ignaviam fortitudo; Lae 47.

ingratos: ſ. crudeles.

liberalitatem: ne aspernari regis liberalitatem videretur; T V, 91.

lubidinem, malitiam: ſ. ignaviam. — maleficos: ſ. crudeles. — malum: ſ. dolorem.

naturam: naturam hominis aspernatus hoc ipso luet maximas poenas; R III, 33.

rationem: cum omnis perturbatio sit animi motus vel rationis expers vel rationem aspernans vel rationi non oboediens; T III, 24.

res: ſ. ignaviam.

sententiam: habeo .. sententiam tuam nec eam admodum aspernor; A II, 148.

superbos: ſ. crudeles.

veritatem: maxuma .. culpa in eo, qui et veritatem aspernatur et in fraudem obsequio inpellitur; Lae 89.

voluptatem: nemo .. ipsam voluptatem, quia voluptas sit, aspernatur aut odit aut fugit, sed via consequuntur .. dolores; F I, 32. Philo noster ferre non poterat aspernari Epicureos mollis et delicatas voluptates; N I, 113. si voluptatem aspernari ratione et sapientia non possemus; C 42.

aspersio, Bespritzen: effici: aspersa temere pigmenta in tabula oris liniamenta efficere possunt; num etiam Veneris Coae pulchritudinem effici posse aspersione fortuita putas? D I, 23.

tolli: illud vel aspersione aquae vel dierum numero tollitur; L II, 24.

aspicio (adsp.), blicken, hinblicken, anblicken, erblicken: I. **absolut:** alqs: quocumque adspexisti, ut furiae sic tuae tibi occurrunt iniuriae; P 18.

II. **mit Satz:** hinc autem aspicitur, »ut sese ostendens emergit Scorpios alte«; N II, 113. — nonne aspicis, quae in templa veneris? R VI, 17.

III. **mit einfachem Object:** alqm: aspice Philoctetam, cui concedendum est gementi; T II, 19. »de inproviso Chrysis ubi me aspexerit«; T IV, 67. an quod (taurus) aspexit || aspexerit || vestitu purpureo excordem Caesarem, ipse corde privatus est? D II, 37. vgl. IV.

alqd: »aspice hoc sublime || sublimen, N II, 4. 65 || candens, quem invocant omnes Iovem«; N II, 4. 65. III, 10. nihil porro igni vacuum aspici ac videri potest; Ti 13.

ardorem: eius (Diaconis) cum totius est || sit || praeclara species, tum in primis aspicienda est figura capitis atque ardor oculorum; N II, 107.

argentum: nec pulchros illos ministratores aspiciebat nec plenum artis argentum; T V, 62.

avem: sive immolaris sive avem aspexeris; D II, 149.

bacam: arbores seret diligens agricola, quarum aspiciet bacam ipse numquam; T I, 31.

corpus: ſ. ardorem. — IV. T II, 21.

equum: (Dionysius) equum alacrem laetus aspexit; D I, 73.

figuram: ſ. ardorem.

formam: »aspicite, o cives, senis Enni imaginis formam«; T I, 34.

hominem: ut aliquis .. deus ... hominis omnino aspiciendi potestatem eriperet; Lae 87.

hostem: Graeci .. homines ... hostem aspicere non possunt; T II, 65.

lacertos: qui (Milo Crotoniates) ... aspexisse lacertos suos dicitur inlacrimansque dixisse: „at hi quidem mortui iam sunt"; C 27.

lumen: cuius (honestatis) si quasi lumen aliquod aspeximus; T II, 58. quae (virtus) cum ... ostendit suum lumen et idem aspexit adgnovitque in alio; Lae 100.

lucem: quodsi hoc idem ex aeternis tenebris contingeret, ut subito lucem aspiceremus; N II, 96. cur (deus) se contra naturam in terram abdiderat || abdiderit, abdidit ||, ut patefactus aratro lucem aspiceret? D II, 51.

ministratores: ſ. argentum.

parietinas: magis .. me moverant Corinthi subito aspectae parietinae quam ipsos Corinthios; T III, 53.

pulchritudinem: cum ex appetitione rerum virtutis pulchritudinem aspexissent; F IV, 42.

scaenicos: verentur .. (scaenici), ne ... aspiciantur non decore; O I, 129.

signum, tabulam: signum aut tabulam pictam cum aspexeris; N II, 87.

solem: cum ... aspexissent .. solem; N II, 95.

terminum: neque terminum malorum prius aspiciet, quam illam sequi coeperit conversionem; Ti 45.

vultum: Catoni ... moriendum potius quam tyranni vultus aspiciendus fuit; O I, 112.

IV. **mit Object und Particip:** »hanc Aries tegit ... Fluminis inlustri tangentem corpore ripas.« quem longe serpentem et manantem aspicies; N II, 114. L. Furium repente venientem aspexit; R I, 17. quin tu aspicis ad te venientem Paulum patrem? R VI, 14. »miserandum aspice evisceratum || eviscerati || corpus laceratum patris!« T II, 21. »aspicite religatum asperis vinctumque saxis; T II, 23.

aspiratio (adsp.), Anhauchen, Einatmung, Ausdünstung: I. est: ut eius caeli adspiratio gravis et pestilens futura sit; D I, 130.

II, 1. sustineri: animantes .. adspiratione aëris sustinentur; N II, 83.

2. ex: quae omnia fiunt et ex caeli varietate et ex disparili adspiratione terrarum; D I, 79.

aspiro (adsp.), ausatmen, hingelangen, sich versteigen: Fortuna: occupavi te, .. Fortuna, ... omnisque aditus tuos interclusi, ut ad me adspirare non posses; T V, 27.

pulmones: qui (pulmones) tum se contrahunt adspirantes, tum in respiratu || intrante spiritu || dilatant; N II, 136.

vita: haec etiam in eculeum coiciuntur, quo vita non adspirat beata; T V, 13 (12).

aspis, Natter: I. latet: si scieris ... aspi-

dem occulte latere uspiam et velle aliquem imprudentem super eam assidere; F II, 59.

II, 1. repono: boves .. et equos, ibis, accipitres, aspidas, crocodilos ... in deorum numerum reponemus; N III, 47.

2. violo: prius ... quam ibim aut aspidem aut faelem ... violent; T V, 78.

asporto, fortschaffen: quom ... ceteri .. ita fugerent, ut multa de suis rebus asportarent; P 8.

ass— s. **ads—**

ast, aber, doch, andrerseits: »divos et eos, qui caelestes semper habiti, colunto et ollos, quos endo caelo merita locaverint, Herculem, Liberum, ... Quirinum, ast olla, propter quae datur homini ascensus in caelum, Mentem, Virtutem Pietatem, Fidem;« L II, 19. »at cui auro dentes vincti escunt, ast im cum illo sepeliet uretve || sepelirei ureive ||, se fraude esto;« L II, 60. »ast quando duellum gravius, discordiae civium escunt, oenus ne amplius sex menses ... idem iuris, quod duo consules, teneto;« L III, 9. »ast quando consules magisterve populi nec escunt || erunt ||, auspicia patrum sunto;« L III, 9. »ast potestas par maiorve prohibessit, (decreta) perscripta servanto || [ast ... servanto] ||;« L III, 10. »ast quid erit, quod extra magistratus coerari oesus sit, qui coeret, populus creato;« L III, 10. »ast quid turbassitur in agendo, fraus actoris esto;« L III, 11.

astipulator (adst.), Beipflichter, Anhänger: illud primum ... falsum esse et || [et] || Stoici dicunt et eorum adstipulator Antiochus; A II, 67.

asto (adsto), dabei stehen, stehen, stehen bleiben: alqs. unde .. illa: »age adsta, mane, audi; iterandum eadem ista || et ista, istaec || mihi!« A II, 88.

ops: hic (Priamus) si ... occidisset »astante ope barbarica tectis caelatis, laqueatis«; T I, 85. »o Priami domus! ... vidi ego te astante ope barbarica tectis caelatis, laqueatis, auro, ebore instructam regifice;« T III, 44.

astringo (adst.), zusammenziehen, starr, hart machen, fesseln, binden, verpflichten: I. absolut: tribus modis sacris adstringi, aut || adstringitur, al. || hereditate, aut si maiorem partem pecuniae capiat, aut ..; L II, 49.

II. alqm: ceteri primum ante tenentur adstricti, quam, quid esset optimum, iudicare potuerunt; A II, 8. super || superiores || dicebant quicquid || qui quid || cepisset, adstringi; rursus sacris liberantur; L II, 53. hereditate: s. I. [quos decem Hannibal Romam astrictos misit iure iurando se rediturus esse]; O I, 40. (nos) nullisque || nulliusque || unius disciplinae legibus adstricti; T IV, 7. auditorem (me venisse) ... libero iudicio, nulla eius modi adstrictum necessitate, ut ..; N I, 17. quaeruntur || quaeritur || .., qui astringantur sacris; L II, 48. s. 1. num .. se astrinxit scelere, si qui tyrannum occidit quamvis familiarem? O III, 19. iis vinolis simus adstricti, ut nos commovere nequeamus; A II, 61. eas, quibus maxume astricti sunt, voluptates; P 6.

alvum: ea .. (alvus) tum astringitur, tum relaxatur; N II, 136.

argumenta: qui (Stoici) breviter astringere solent argumenta; T III, 13.

fidem: nullum .. vinculum ad astringendam fidem iure iurando maiores artius esse voluerunt; O III, 111.

intestina: quem ad modum .. reliquiae cibi depellantur tum astringentibus se intestinis, tum relaxantibus; N II, 138.

periurium: fraus ... astringit || distringit ||, non dissolvit periurium; O III, 113

rationem: hoc artius adstringi ratio non potest; Fa 32.

umorem: aquilonibus reliquisque frigoribus adstrictus || adiectis || durescit umor; N II, 26.

astrologia, Sternkunde: I. excello in: Scylax, ... excellens in astrologia; D II, 88.

II. princeps in: Eudoxus, ... in astrologia iudicio doctissimorum hominum facile princeps; D II, 87.

III. partes: Anchialum et Cassandrum, ... cum in ceteris astrologiae partibus excellerent, hoc praedictionis genere non usos; D II, 88.

scientia: cuius (caeli) omnem ornatum et descriptionem ... non astrologiae scientia, sed poëtica quadam facultate versibus Aratum extulisse; R I, 22.

IV. in: quod in rebus honestis ... operae ... ponetur, id iure laudabitur, ut in astrologia C. Sulpicium audivimus; O I, 19.

astrologus, Sternkundiger, Sterndeuter: I. habet: quid (habet) astrologus, cur stella Iovis ... salutaris sit? D I, 85.

notant: astrologi motus errantium stellarum notaverunt; D II, 146.

utuntur: nominat etiam Panaetius, qui unus e Stoicis astrologorum praedicta reiecit, Anchialum et Cassandrum, summos astrologos illius aetatis, qua erat ipse, ... hoc praedictionis genere non usos; D II, 88.

II. habeo: non habeo .. nauci ... de circo astrologos, non Isiacos coniectores; D I, 132.

III. percepta: sint .. astrologorum percepta huius modi; Fa 12.

praedicta: s. I. utuntur.

praedictio: quae (gens, civitas) non ... aut augurum aut astrologorum aut sortium ... praedictione moveatur? D I, 12.

signa: »astrologorum signa in caelo quid fit || sit || observationis, || quaesit, observat. Iovis || cum capra ... exoritur;« R I, 30.

astrum, Himmelskörper, Gestirn, Sternbild: I. continent: in aethere .. astra volvuntur, quae se .. nisu suo conglobata continent et forma ipsa figuraque sua momenta sustentant; sunt enim rotunda, quibus formis ... minime noceri potest; N II, 117.

convertunt: has .. ob causas nata astra sunt, quae per caelum penetrantia solstitiali se et brumali revocatione converterent; Ti 34.

errant: astra suspeximus cum ea, quae sunt infixa certis locis, tum illa non re, sed vocabulo errantia; quorum conversiones omnisque motus qui animo || [animus] || vidit, is docuit similem animum suum eius esse, qui ea fabricatus esset in caelo; T I, 62.

inhaerent: ab Eudoxo Cnidio ... eandem illam (sphaeram) astris stellisque || astris ||, quae caelo inhaererent || astris caelo inhaerentibus ||, esse descriptam; R I, 22.

nascuntur: s. convertunt.

oriuntur: solem quoque animantem esse oportet, et quidem || atque item || reliqua astra, quae oriantur in ardore caelesti; N II, 41.

penetrant: s. convertunt.

proficiscuntur, redeunt, referunt: homines .. populariter annum tantum modo solis, id est unius astri, reditu metiuntur; cum autem ad idem, unde semel profecta sunt, cuncta astra red-

ierint eandemque totius caeli discriptionem || descr. || longis intervallis rettulerint, tum ille vere vertens annus appellari potest; R VI, 24.

sunt: quintum genus, e quo essent astra mentesque, singulare ... Aristoteles quoddam esse rebatur; A I, 26. et mundum deum esse et caelum et astra et terram et animos; N I, 30. s. continent. oriuntur.

sustentant: s. continent.

II, 1. alo: quibus (rebus) astra sustentantur et aluntur; T I, 43. ali .. solem, lunam, reliqua astra aquis, alia dulcibus, alia marinis; N III, 37.

conglobo: s. I. continent.

duco, gigno: cum in aethere astra gignantur, consentaneum est in iis sensum inesse et intellegentiam, ex quo efficitur in deorum numero astra esse ducenda; N II, 42.

fabricor, infigo: s. I. errant.

moveo: quae .. natura moverentur, haec aut pondere deorsum aut levitate [in] sublime ferri, quorum neutrum astris contingeret, propterea quod eorum motus in orbem circumque ferretur. nec vero dici potest vi quadam maiore fieri, ut contra naturam astra moveantur; ... restat igitur, ut motus astrorum sit voluntarius; N II, 44.

suspicio: s. I. errant. — sustento: s. alo; T I, 43. — volvo: s. I. continent.

2. contingo: s. I. moveo.

tribuo: idem (Zeno) astris hoc idem tribuit, tum annis, mensibus annorumque mutationibus; N I, 36. (Cleanthes) divinitatem omnem tribuit astris; N I, 37.

3. sum: haec requiro: omnesne, qui Cannensi pugna ceciderint, uno astro fuerint .... quid? qui ingenio atque animo singulares, num astro quoque uno? D II, 97.

4. conecto ex: »stella ... aeternum ex astris cupiens conectere nodum;« N II, 111.

contero in: an ille ... se, ut Plato, in musicis, geometria, numeris, astris contereret? F I, 72.

duco a: quae tu a caelo astrisque ducebas; N III, 51.

insum in: s. 1. duco.

revertor ad: ille, qui recte ... curriculum vivendi ... confecerit, ad illud astrum, quocum aptus fuerit, revertetur; Ti 45.

III, 1. imperitus: noster hic rector, ... (iuris) civilis non inperitus, sed ita, ut astrorum gubernator, physicorum medicus; R V, 5.

2. aptus cum: s. II, 4. revertor ad.

IV. adfectio: astrorum adfectio valeat, si vis, ad quasdam res, ad omnis certe non valebit; Fa 8.

cognitio: in Syria Chaldaei cognitione astrorum sollertiaque ingeniorum antecellunt; D I, 91.

constantia: sensum .. astrorum atque intellegentiam maxume declarat ordo eorum atque constantia; N II, 43.

conversiones: s. I. errant.

cursus: qui (deus) cursus astrorum, mutationes temporum ... conservet; N I, 52. (possentne) una totius caeli conversione cursus astrorum dispares conservari? N II, 19. soli .. ex animantibus nos astrorum ortus, obitus cursusque cognovimus; N II, 153. s. occasus.

ignis: quod astrorum ignis et aetheris flamma consumit; N II, 118.

intellegentia: s. constantia.

motus: »primum astrorum volucris te consule motus ... vidisti«; D I, 18. s. I. errant. II, 1. moveo.

obitus: s. cursus; N II, 153.

occasus: cum ... caelum totum cernerent astris distinctum et ornatum ... eorumque omnium ortus et occasus atque in omni aeternitate ratos inmutabilesque cursus; N II, 95.

ordo: cum tam certos caeli motus, tam ratos astrorum ordines ... viderit; N II, 97. quartus (modus est susceptus) ex astrorum ordine caelique constantia; N III, 16. quem .. astrorum ordines ... non gratum esse cogunt; L II, 16. s. constantia.

ortus: s. cursus; N II, 153. occasus.

principatus: qui (sol) astrorum tenet principatum; N II, 49.

reditus: s. I. proficiscuntur.

sensus: s. constantia.

veritas: castus animus ... vigilantis et ad astrorum || vigilantis || et ad avium || et ad extorum || reliquorumque signorum et ad extorum veritatem est paratior; D I, 121.

V. describi: s. I. inhaerent.

distingui: s. IV. occasus.

ingenerari, tradi: quodsi haec astro ingenerata et tradita essent, nulla res ea mutare posset; D II, 96.

praesentiri: quae .. extis, quae fulgoribus, quae portentis, quae astris praesentiuntur, haec notata sunt observatione diuturna; D I, 109.

astu, Stadt: prius quam Theseus eos (Atticos) demigrare ex agris et in astu, quod appellatur, omnis se conferre iussit || iussisset ||; L II, 5.

astutia, Schlauheit, Ränke: I. abest: »quibus (feris) abest ad praecavendum intellegendi astutia«; F V, 31.

II. tollo: aliter leges, aliter philosophi tollunt astutias; O III, 68. quocirca astutiae tollendae sunt eaque malitia; O III, 71.

astutus, verschlagen, hinterlistig: alqs: non aperti, ... non viri boni (hoc genus est), versuti potius, obscuri, astuti, fallacis, malitiosi, callidi, veteratoris, vafri; O III, 57. non placuisse maioribus nostris astutos; O III, 68.

at (vgl **ast**), aber, doch, allein, dagegen, andrerseits: I. **allein:** 1. **Aussage:** at || ac || vereor interdum, ne talium personarum cum amplificare velim, minuam etiam gloriam; A II, 5. ad audiendum animos ereximus. at ille: cum Alexandriae pro quaestore, inquit, essem ..; A II, 11. mirabar .... at ille Heracliti memoriam implorans quaerere ex eo, videreturne ..; A II, 11. inter falsa visa et vera nihil interesse. at primum sumpseras, tamquam interesset; A II, 44. num censes Ennium ... dixisse ..? at cum somniavit, ita narravit: »visus Homerus adesse poëta«; A II, 51. non cognoscebantur (illi Servilii) foris. at domi. non ab alienis. at a suis; A II, 56. furere tibi Empedocles videtur, at mihi dignissimum rebus iis, de quibus loquitur, sonum fundere; A II, 74. quam multa ille (Chrysippus) contra sensus ...! at dissolvit idem. mihi quidem non videtur; sed dissolverit sane; A II, 75. videsne navem illam? stare nobis videtur; at iis, qui in navi || nave || sunt, moveri haec villa; A II, 81. nulla .. in re ..., quanto ... dempto certum respondeamus, [non] habemus. at vitiosi sunt soritae; A, II, 93. placet Stoicis omnia peccata esse paria. at hoc Antiocho vehementissime displicet; A II, 133. quid? mare nonne caeruleum? at eius unda cum est pulsa remis, purpurascit; A fr. 7. se texit, ne interiret. — at magnum periculum adiit. — in oculis quidem exercitus; F I, 35. nec ullum habet ictum, quo pellat animum, status hic non dolendi. ... at ille pellit, qui permulcet sensum voluptate; F II, 32. disputatio splendida! ... at cum tuis cum disseras || disseris ||, multa sunt audienda etiam de obscenis voluptatibus; F II, 68. an me, in-

quis, tam amentem putas, ut apud imperitos isto modo loquar? at tu eadem ista dic in iudicio aut ... dic in senatu; F II, 74. praecepta ... funditus evertunt amicitiam .... at coluit ipse (Epicurus) amicitias; F II, 80. non satis acutus (Epicurus) fuit. at multis se probavit; F II, 80. nec tamen miser esse (Cn. Octavius) . . . videbatur; at miser, si in flagitiosa atque vitiosa vita afflueret voluptatibus; F II, 93. sic Epicurus: „Philocteta, st! brevis dolor". at iam decimum annum in spelunca iacet; F II, 94. nullus est igitur cuiusquam dies natalis. „at habetur!" F II, 102. quis ... iracundiam morbum solet dicere? at illi (Graeci) dicunt πάθος; F III, 35. quaesita ... virtus est, ... quae tueretur (naturam). at illa, ut vobis placet, partem quandam tuetur, reliquam deserit; F IV, 41. vestri . . . levationem vitiorum fieri negant. at quo utantur homines acuti argumento ad probandum, operae pretium est considerare; F IV, 67. media illa, inquit, eius modi sunt, ut .... — at modo dixeras nihil in istis esse, quod interesset; F IV, 71. aurum paleamne portet, ad bene aut ad male gubernandum nihil interesse. at quid inter parentem et servulum intersit, intellegi et potest et debet; F IV, 76. ille (Polycrates) ..., si sapiens, ne tum quidem miser, cum ... in crucem actus est. at multis malis affectus. quis negat? F V, 92. in summo apud illos honore geometria fuit ...; at nos metiendi ratiocinandique utilitate huius artis terminavimus modum; T I, 5. non valet tantum animus, ut se ipse videat. — at ut oculus, sic animus se non videns alia cernit; T I, 67. Metellus ille honoratis quattuor filiis, at quinquaginta Priamus; T I, 85. nec . . potest esse miser quisquam sensu perempto. at id ipsum odiosum est, sine sensu esse; T I, 90. hic ulciscitur, ut quidem sibi videtur; at illa sicut acerbissimam rem maeret; T I, 105. »nos decebat . . . domum lugere, ubi esset aliquis in lucem editus ...; at qui labores morte finisset gravis, hunc omni amicos . . . laetitia exsequi;« T I, 115. virtutis magistri . . inventi sunt, qui summum malum dolorem dicerent. at tu, adulescens, ... verbo de sententia destitisti; T II, 28. ut ... moleste .. se dixisset ferre, quod eum non posset audire, at ille: „tu vero", inquit, „potes"; T II, 61. Graeci .. homines . . . hostem aspicere non possunt, eidem morbos toleranter . . . ferunt. at Cimbri et Celtiberi in proeliis exultant, lamentantur in morbo; T II, 65. utrum quod minus noceant animi aegrotationes quam corporis, an quod ...? at et morbi perniciosiores pluresque sunt animi quam corporis; T III, 5. numquam . . (sapientis animus) est perturbatus. at aegritudo perturbatio est animi; semper igitur ea sapiens vacabit; T III, 15. quod angustius apud Graecos valet, qui frugi homines χρησίμους appellant, id est tantum modo utilis; at illud est latius; T III, 16. sapientis .. animus ... numquam tumet; at iratus animus eius modi est; numquam igitur sapiens irascitur; T III, 19. num mentior? ... at idem (Epicurus) ait non crescere voluptatem dolore detracto; T III, 47. quod ... ille (Epicurus) a virtute summum bonum separavit. at laudat saepe virtutem; T III, 48. metusne (sapientis animum) conturbet? at earum rerum est absentium metus, quarum praesentium est aegritudo; T IV, 8. »ecferor ira« at sine hac gladiatoria iracundia videmus progredientem apud Homerum Aiacem multa cum hilaritate; T IV, 49. aegritudinem laudare ... quorum est tandem philosophorum? at commode dixit Afranius: »dum modo doleat aliquid, doleat quidlubet«; T IV, 55. ceteros ... perturbatos dicere solemus, at eos, qui se aegritudini dediderunt, miseros, adflictos; T IV, 82. quaesivisse ex eo, qua maxime arte confideret; at illum (Pythagoram) artem quidem se scire nullam, sed esse philosophum; T V, 8. qui diffidit, beatus esse qui potest? at diffidat necesse est, qui bona dividit tripertito; T V, 40. atque cum || at quicumque || perturbationes animi miseriam ... efficiant; T V, 43. vir ... sine libidine nonne beatus? at semper sapiens talis; semper igitur beatus; T V, 48. hic .. vincetur ...; at nos virtutem semper liberam volumus, semper invictam; T V, 52. Laelius si digito quem attigisset, poenas dedisset; at Cinna collegae sui ... praecidi caput iussit; T V, 55. »haec habeo, quae edi ...; at illa iacent multa et praeclara relicta;« T V, 101. sin abesse patria miserum est .... at multantur bonis exules; T V, 107. traditum est etiam Homerum caecum fuisse; at eius picturam, non poësin videmus; T V, 114. quod ea forma neget ullam esse pulchriorem Plato. at mihi vel cylindri vel quadrati vel coni vel pyramidis videtur esse formosior; N I, 24. ita fit, ut deus ille . . . nusquam prorsus appareat. at Persaeus . . . eos *dicit* esse habitos deos, a quibus . .; N I, 38. naevus in articulo pueri delectat Alcaeum. at est corporis macula naevus || naevos ||; N I, 79. huic (Roscius visus est) deo pulchrior; at erat, sicuti hodie est, perversissimis oculis; N I, 79. his vocabulis esse deos facimus, quibus a nobis nominantur; at primum, quot hominum linguae, tot nomina deorum; N I, 84. di ... nati numquam sunt ...; at homines nati; N I, 90. ut Ennius, »simia quam similis ... nobis!« at mores in utroque dispares; N I, 97. Orpheum poëtam docet Aristoteles numquam fuisse .... at Orpheus, id est imago eius, ut vos vultis, in animum meum saepe incurrit; N I, 107. quod (hominum natura) pluribus generibus fruitur voluptatum. at has leviores ducis voluptates; N I, 113. doceo deos vestros esse voluptatis expertes .... at dolore vacant; N I, 114. quid est .., cur deos ... colendos dicas, cum dei . . . nihil agant? at est eorum eximia quaedam praestansque natura; N I, 116. utrum ignorant (di), quae res maxumae sint ..., an ...? at .. ignoratio rerum aliena natura deorum est; N II, 77. quasi vero non Graius hoc dicat. at Latine loquitur; N II, 91. »obstipum caput at || a, ac || tereti cervice reflexum obtutum in cauda maioris figere dicas;« N II, 107. »at Capra laevum umerum clara obtinet:« N II, 110. »at propter se Aquila ardenti cum corpore portat;« N II, 113. »at Canis ad caudam serpens prolabitur Argo;« N II, 114. at quibus bestiis erat is cibus, ut aliis || alius || [generis] bestiis vescerentur, . . vires natura dedit; N II, 123. ne Nymphae [deae] quidem igitur (sunt)? at earum templa sunt publice vota et dedicata; N III, 43. cur . . . tam diu Cinna regnavit? at dedit poenas; N III, 81. duodequadraginta annos Dionysius fuit ...; at Phalaris, at Appollodorus poenas sustulit; N III, 82. num quis, quod bonus vir esset, gratias dis egit umquam? at quod dives, quod honoratus, quod incolumis; N III, 87. inproborum .. prosperitates ... redarguunt ... vim omnem deorum .... at non numquam bonos exitus habent boni; eos . . . attribuimus . . . dis inmortalibus. at Diagoras cum Samothracam venisset ..; N III, 89. at non numquam ea, quae praedicta sunt, minus eveniunt; D I, 24. dixisse te nihil illo Atinati somnio fieri posse divinius. at multa falsa. immo obscura fortasse nobis; D I, 60. huic omnia visa obiciuntur a mente ... vacua .... at qui salubri et moderato cultu atque victu quieti se tradiderit . .; D I, 61. Carneades . . . modo || ait || hoc, modo illud ait; ille || at ille ||, quod sentit; D I, 62. Lacedaemoniis ... quae significatio facta est ...! at eodem tempore Thebis ... in templo Herculis valvae clausae repagulis subito

se ipsae aperuerunt; D I, 74. at Platoni cum in cunis parvulo dormienti apes in labellis consedissent, responsum est ..; D I, 78. »at Romulus pulcher in alto quaerit Aventino;« D I, 107. at inventum est caput in Tiberi; D II, 45. quam scite per notas nos certiores facit Iuppiter! at eodem tempore signum Iovis conlocabatur, quo coniuratio indicabatur; D II, 47. an illae aves, nisi cum vicerunt, canere non solent? at tum canebant nec vicerant; D II, 56. at mors insecuta Gracchum est. causa quidem, credo, aliqua morbi gravioris, non emissione serpentis; D II, 62. at Lacedaemoniis in Herculis fano arma sonuerunt; D II, 67. at in Lysandri statuae capite Delphis extitit corona ex asperis herbis, et quidem subita ‖ subito ‖; D II, 68. at paulo post audita vox est monentis, ut providerent, ne a Gallis Roma caperetur; D II, 69. Flaminius non paruit auspiciis, itaque periit cum exercitu. at anno post Paulus paruit; num minus cecidit ... cum exercitu? D II, 71. at Ti. Gracchi litteris Scipio et Figulus consules ... magistratu se abdicaverunt; D II, 74. quis negat augurum disciplinam esse? divinationem nego. at haruspices divini; D II, 74. Attumne Navium (auctorem habemus)? at aliquot annis antiquior Romulus et Remus, ambo augures, ut accepimus; D II, 80. at omnes reges, populi, nationes utuntur auspiciis; D II, 81. at Homericus Aiax ... hoc modo nuntiat: »prospera Iuppiter his dextris fulgoribus edit«; D II, 82. in his locis ... post solstitium Canicula exoritur ..., at apud Troglodytas ... ante solstitium; D II, 93. at nostra interest scire ea, quae eventura sunt ‖ sint ‖; D II, 105. adsumit .. Cratippus hoc modo: „sunt autem innumerabiles praesensiones non fortuitae". at ego dico nullam ...; iam adsumptione non concessa nulla conclusio est. at impudentes sumus, qui, cum ‖ quod ‖ tam perspicuum sit, non concedamus; D II, 109. at multi saepe vera vaticinati, ut Cassandra: »iamque mari magno —«; D II, 112. Attici respondent: »non intellegimus, nisi si aperte dixeris«. at ille (Amphio) uno verbo: „testudo"; D II, 133. inerant .. in utriusque nostrum animis vigilantium cogitationum vestigia. at quaedam adiuncta sunt, ut mihi de monumento Marii; D II, 140. mane ad coniectorem. at ille: „vinces", inquit; D II, 144. ad interpretem detulit .... at ille: „vicisti"; D II, 144. negavit (coniector) eam (matronam) ... concipere potuisse. at alter praegnantem ‖ praegnatem ‖ esse dixit; D II, 145. perfugium videtur omnium laborum ... esse somnus. at ex eo ipso plurimae curae metusque nascuntur; D II, 150. nec ii, qui dicunt ..., fati necessitatem confirmant .... at qui introducunt causarum seriem sempiternam, ii ..; Fa 20. non sequitur, ut ne adpetitus quidem sit in nostra potestate. at hoc sequeretur, si omnia perfectis et principalibus causis fieri diceremus; Fa 41. pudet etiam loqui de pudicitia. at ‖ ac ‖ me istorum philosophorum pudet, qui ..; L I, 50. at ego huc declinabam, nec invitus; L I, 57. praeclare exigis, Quinte, ⟨at ego effugisse arbitrabar⟩; L II, 7. quid, quod Zaleucum istum negat ullum fuisse Timaeus? at *ait* Theophrastus, auctor haud deterior mea quidem sententia; L II, 15. o miram memoriam, Pomponi, tuam! at mihi ista exciderant; L II, 45. »at cui auro dentes vincti escunt ‖ iuncti essent ‖, ast im cum illo sepeliet uretve, se fraude esto;« L II, 60. populi impetus periculi rationem sui non habet. — at aliquando incenditur. — et quidem saepe sedatur; L III, 24. in quo uno fuit civitatis salus. — at duo Gracchi fuerunt; L III, 24. ut maiores nostri Tusculanos, ... Hernicos in civitatem etiam acceperunt, at Karthaginem et Numantiam funditus sustulerunt; O I, 35. Themistocles .. nihil dixerit, in quo ipse Areopagum adiuverit, at ille vere *a* se adiutum Themistoclem; O I, 75. si ... Minos diceret ..., indecorum videretur ...; at Atreo dicente plausus excitantur; O I, 97. erat in L. Crasso ... multus lepos ...; at isdem temporibus in M. Scauro et in M. Druso adulescente singularis severitas; O I, 108. quam multa passus est Ulixes ...! at Aiax, quo animo traditur, milies oppetere mortem quam illa perpeti maluisset; O I, 113. ita benignitate benignitas tollitur .... at qui opera, id est virtute et industria, benefici et liberales erunt ..; O II, 53. non ... bona civium voci subicere praeconis. at ille Graecus ... omnibus consulendum putavit; O II, 83. turpe imperio! ... at aucta vectigalia, utile igitur; O III, 87. non honestum consilium, at utile, ut aliquis fortasse dixerit ‖ consilium. at utile, [ut ... dixerit] ‖; O III, 97. at stulte, qui ... dissuaserit .... quo modo stulte? O III, 101. ad se adulescentem iussit venire. at ille, ut ingressus est, confestim gladium destrinxit; O III, 112. nisi forte ego vobis ... cessare nunc videor, cum bella non gero; at senatui quae sint gerenda, praescribo; C 18. at memoria minuitur. credo, nisi eam exerceas; C 21. at minus habeo virium quam vestrum utervis; C 33. Hesiodus ne verbum quidem fecit .... at Homerus ... Laërtam lenientem desiderium ... colentem agrum ... facit; C 54. at sunt morosi et anxii et iracundi et difficiles senes; C 65. ab his ‖ at ii ‖, qui pecudum ritu ad voluptatem omnia referunt, longe dissentiunt; Lae 32. at C. Blossius Cumanus, quom ad me ... deprecatum venisset, hanc ... causam adferebat, quod ..; Lae 37. parva, inquit, est res. at magna culpa; P 20. in pari stultitia sunt, ... quos aedificia magnifica nimio opere delectant. „at sumus", inquit, „principes civitatis"; P 36. animus .. sensum omnem effugit oculorum; at ignis, *anima*, aqua, terra corpora sunt, eaque cernuntur; Ti 50. §. II. ne—quidem; C 68. non; A II, 81. quidem; C 35. vero; O II, 69.

2. **Frage und Ausruf:** at quis est hic (Anaxagoras)? num sophistes? A II, 72. multorum te benivolentia praeclare ... munies. at quicum ioca seria, ut dicitur, quicum arcana? F II, 85. aut ‖ ut, at ‖ ... casurusne in conspectum videatur animus; T I, 50. aut ‖ at ‖ qui tolerabilius feret incommodum, qui cognoverit necesse esse homini tale aliquid accidere? T III, 55. elephanto beluarum nulla prudentior; at figura ‖ ad figuram ‖ quae vastior? N I, 97. »multi iniqui atque infideles regno, pauci benivoli,« inquit Accius. at cui regno? O III, 84. — at quam pulchre dicere videbare, cum ..! F II, 63. at quanta conantur ‖ conatur ‖! F IV, 7. Aeschines in Demosthenem invehitur, quod .. . at quam rhetorice, quam copiose! T III, 63. at quae stirpes sunt aegritudinis, quam multae, quam amarae! T III, 83. at id erat deis omnibus curandum, quem ad modum hic frueretur voluptate amatoria! T IV, 73. hic insanus videtur etiam suis. at quas tragoedias efficit! T IV, 73. quid hoc levius? at quantus orator! T V, 103. vos ... imagines .. etiam animis inculcatis. tanta est inpunitas garriendi. at quam licenter! N I, 109. atque ‖ at quam ‖ illa mirabilia, quod ..; N II, 126. at id ipsum quam callide, qui regnum adulterio quaereret; N III, 68. hoc erat, quod ego non rebar posse dissolvi. at quam festive dissolvitur! D II, 35. ut L. Luculli ... virtutem quis? at quam multi villarum magnificentiam imitati ‖ [imitati] ‖! O I, 140. at illa quanti sunt, animum ... secum esse secumque, ut dicitur, vivere! C 49.

3. **Bedingung:** a. **Vordersatz:** α. **ohne Partikel:** at dares hanc vim M. Crasso, ut digitorum

percussione heres posset scriptus esse, qui re vera non esset heres, in foro, mihi crede, saltaret; O III, 75. — β. si: at si efficeretur, ut inter visa differentium generum nihil interesset, reperirentur, quae ..; A II, 50. „numquidnam manus tua ... desiderat?“ — nihil sane. — „at, si voluptas esset bonum, (manus) desideraret.“ — ita credo; F I, 39. si bona valetudo sit in bonis, divitias quoque in bonis esse ponendas, at, si sapientia bonum sit, non sequi, ut etiam divitias bonum esse dicamus; F III, 49. at si ea mala sunt, quis potest praestare semper sapientem beatum fore? T V, 29. at si esset corpus aliquod inmortale, non esset omne mutabile; N III, 30. at si curatio daretur valetudinis, haec quoque, quae dixi, darentur; D II, 123. at si ista conprobabis divina praedicta, .. quae falsa in futuris dicentur, in iis habebis, ut ea fieri non possint; Fa 13. at si ita fatum erit ‖ sit, est ‖: „nascetur Oedipus Laio“, non poterit dici: „sive fuerit Laius cum muliere sive non fuerit;“ Fa 30. at, si omnia fato fiunt, omnia causis antecedentibus fiunt; Fa 31. at, si causa adpetitus non est sita in nobis, ne ipse quidem adpetitus est in nostra potestate; Fa 40. ut vicinum citius adiuveris in fructibus percipiendis quam ... familiarem, at, si lis in iudicio sit, propinquum potius ... quam vicinum defenderis; O I, 59. ut in eo, qui mortifero morbo urgeatur, verum sit „hic morietur hoc morbo,“ at hoc idem si vere dicatur in eo, in quo vis morbi tanta non appareat, nihilo minus futurum sit; Fa 17. ut, si qui ... in ambulatione secum ipse meditetur, ... non reprehendatur, at hoc idem si in convivio faciat, inhumanus videatur inscitia temporis; O I, 144. ait enim ‖ at ii ‖, „qui ab hoste obsidentur, si emere aquae sextarium cogerentur mina ..;“ O II, 56. ſ. II. vero; F V, 40. L III, 19. O III, 76.

b. **Nachsatz:** quare si ipsa ratio minus perficiet, ut mortem neglegere possimus, at vita acta perficiat, ut satis ... vixisse videamur; T I, 109. ſ. II. certe; R III, 7. ne—quidem: ſ. non; T I, 60. si, quid sit hoc, non vides, at, quale sit, vides; si ne id quidem, at quantum sit, profecto vides; T I, 60. ecquos (deos), si non tam strabones, at paetulos esse arbitramur? N I, 80. si non optumam, at aliquam rem publicam ... haberemus; O I, 35. ſ. II. certe; O III, 33. minime; O I, 114. saltem.

II. **Verbindungen** (at ego, ille, is, tu u. a. ſ. I): certe: nihil ad rem! — ne sit sane; at certe gravius; F IV, 73. tum profecto videretur a bonis (discessisse Priamus). at certe ei melius evenisset; T I, 85. quod enim tempus, quo non innumerabiles nascantur? at certe similis nemo Homeri; D II, 97. si minus sapientia (tulit civitas), ... at certe summa laude dignos; R III, 7. sin hoc non licet per Cratippum, at illud certe dabis ..; O III, 33. — pauca mutat, vel plura sane; at cum de plurimis eadem dicit, tum certe de maximis; F IV, 13. non iratus aliqui ... deus (evertit Corinthum). at subvenire certe potuit; N III, 92.

contra: non placet .. detracta voluptate aegritudinem statim consequi ...; at contra gaudere nosmet omittendis doloribus; F I, 56. at contra oratorem celeriter complexi sumus; T I, 5.

enim: at enim, dum videntur, eadem est in somnis species eorum*que*, quae vigilantes videmus; A II, 52. at enim ipse sapiens sustinet se, in furore ‖ se in furore, ‖ ne adprobet falsa pro veris; A II, 53. quod non subducta utilitatis ratione effici solet .... „at enim sequor utilitatem“; F II, 78. at enim ... negat Epicurus *ne* ‖ nec ‖ diuturnitatem quidem temporis ad beate vivendum aliquid afferre; F II, 87. uterque (Iuppiter, Epicurus) ... fruitur ... voluptate, at enim hic etiam dolore.“ at eum nihili facit; F II, 88. at enim [nam] dicitis ‖ iam dicetis ‖ virtutem non posse constitui; F IV, 40. at enim, qua in vita est aliquid mali, ea beata esse non potest; F V, 91. at enim ‖ etiam ‖ aemulari utile est, obtrectare, misereri; T IV, 56. at enim eadem Stoici „praecipua“ vel „producta“ dicunt, quae „bona“ isti; T V, 47. at enim sine ignominia * ‖ an potest exilium ignominia ‖ adficere sapientem? T V, 107. at enim praesentis videmus deos, ut apud Regillum Postumius, in Salaria Vatinius; N III, 11. at enim quaerit apud Xenophontem Socrates, unde animum arripuerimus; N III, 27 (26). at enim minora di neglegunt; N III, 86. quid est tam perspicuum quam ...? at enim id ipsum habet aliquid divini, quae cuique hostia obtingat; D II, 38. at enim observatio diuturna ... notandis rebus fecit artem. ain tandem? D II, 146. at enim, quoniam in naturis hominum dissimilitudines sunt ..., quid mirum est ..? Fa 8. bene Pericles ...: „at enim praetorem, Sophocle, decet non solum manus, sed etiam oculos abstinentes habere“: O I, 144. at enim, cum permagna praemia sunt, est causa peccandi; O III, 79. at enim ne iratus quidem Iuppiter plus Regulo nocuisset, quam sibi nocuit ipse Regulus; O III, 105.

equidem: tum Pomponius: at ego ... sum multum equidem cum Phaedro ... in Epicuri hortis; F V, 3.

etiam: at etiam Athenis ... statua est in Ceramico Chrysippi sedentis porrecta manu; F I, 39. ita nec beatus est vester deus nec aeternus. at etiam de sanctitate, de pietate adversus deos libros scripsit Epicurus. at quo modo in his loquitur? N I, 115. quid vovemus? at etiam liber est Epicuri de sanctitate; N I, 122. ſ. enim; T IV, 56. — immanes quaedam bestiae sibi solum natae sunt, at illa (pina) ... isque (pinoteres) ... aliorum etiam causa quaedam faciunt; F III, 63. ut, si in opertum Bonae Deae accessisses, exulares, at te id fecisse etiam gloriari soles; P 32. ſ. enim; F II, 88. vero; T V, 115. I, 1. F II, 68.

hercule: non mihi videtur ad beate vivendum satis posse virtutem. — at hercule Bruto meo videtur; T V, 12.

mehercule: at mehercule ego, ... quamvis amem ipse me, tamen non audeo dicere ..; N I, 78. at mehercule ego arbitrabar posse id populo nostro probari; L I, 12. at mehercule ego, frater, quaero, de ista potestate quid sentias; L III, 19.

minime: esto; fuerit hoc censoris ...; at illud minime auguris, quod adscripsit ..; D I, 29. omne ergo, quod falsum dicitur in futuro, id fieri non potest. at hoc, Chrysippe, minime vis; Fa 13. ut ea si non decore, at quam minime indecore facere possimus; O I, 114.

ne: mea quidem *eadem* sententia est. — at, ne longum fiat, videte. — utinam quidem! L II, 24.

ne—quidem: sicine eos censes ... impetum fecisse ...? at id ne ferae quidem faciunt, ut ita ruant itaque turbent, ut ..; F I, 34. sed in vivo intellegi tamen potest regno te carere, ... at in mortuo ne intellegi quidem; T I, 88. quod bonum igitur, id honestum. at quae isti bona numerant, ne ipsi quidem honesta dicunt; T V, 44. reges .. si scientes praetermittunt, magna culpa est; at deo ne excusatio quidem est inscientiae; N III, 90. an haec inter se haruspices Etrusci, Elii ... contulerunt? at id, praeterquam quod fieri non potuit, ne fingi quidem potest; D II, 28. quid .. volunt di inmortales ...? at hoc ne homines quidem probi faciunt, ut ..; D II, 54. at sperat

adulescens diu se victurum, quod sperare idem senex non potest. insipienter sperat. ... at senex ne quod speret quidem habet. at est eo meliore condicione quam adulescens, quod || cum || id, quod ille sperat, hic consecutus est; C 68. s. enim; O III, 105. vero; N I, 82. O II, 69.

nec, neque: (di) non diligunt homines ...; at neque non diligunt nos ... neque ..; D I, 82. II, 102. an, quaecumque (leges) erunt? at nec inconstantiam virtus recipit, nec varietatem natura patitur; R III, 18. haec amicitiae numquam anteponenda sunt. at neque contra rem publicam ... amici causa vir bonus faciet; O III, 43. — laboremne (Pronoea vestra) fugiebat? at iste nec attingit deum nec erat ullus; N I, 22. ruina .. (Deiotarus) oppressus esset. at id neque, si fatum fuerat, effugisset nec, si non fuerat, in eum casum incidisset; D II, 20. Procles et Eurysthenes ... gemini fratres fuerunt. at ii nec totidem annos vixerunt; D II, 91 (90). Ti. ... Gracchus P. f. ... laudabitur ...; at eius filii nec vivi probabantur bonis et mortui numerum optinent iure caesorum; O II, 43.

nego: „nos .. defendimus etiam insipientem multa comprendere." at scire negatis quemquam rem ullam nisi sapientem; A II, 145. at negat Epicurus ... quemquam, qui honeste non vivat, iucunde posse vivere; F II, 70. at ego id ipsum ... nego posse intellegi; D II, 91. s. enim; F II, 87.

nemo: quaestionis .. finis (est) inventio. at nemo invenit falsa; A II, 26. non cadunt .. haec in virum fortem; igitur ne aegritudo quidem. at nemo sapiens nisi fortis; non cadet ergo in sapientem aegritudo; T III, 14.

nihil: ut apertis obscura adsequamur; at obscurum deo nihil potest esse; N III, 38. Paulus tantum in aerarium pecuniae invexit, ut .... at hic nihil domum suam intulit praeter memoriam nominis sempiternam; O II, 76. s. enim; F II, 88.

non: Zenonem significabat, a quo illum degenerare dolebat. at non noster Posidonius; T II, 61. aegris .. corporibus simillima animi est aegritudo; at non similis aegrotationis est libido, non inmoderata laetitia; T III, 23. male olere omne caenum. at non semper. commove, senties; T IV, 54. deos ea facie novimus ...; at non Aegyptii nec Syri nec fere cuncta barbaria; N I, 81. quam (Sospitam) tu numquam ... vides nisi cum pelle caprina .... at non est talis Argia || Argiva || nec Romana Iuno; N I, 82. ille vero nimis etiam obscurus Euphorion; at non Homerus. uter igitur melior? D II, 133 (132). parvam vero controversiam dicis, at || ac || non eam, quae dirimat omnia; L I, 54. at non debuit ratum esse, quod erat actum per vim; O III, 110. at non est voluptatum tanta quasi titillatio in senibus. credo, sed ne desideratio || desideratur || quidem; C 47. — Puteolos videmus, at familiarem nostrum C. Avianium ... non videmus. at ille nescio qui ... mille et octingenta stadia quod abesset, videbat; A II, 81. ut illis aqua, sic nobis aër crassus offunditur. at amplius non desideramus || desiderant ||; A II, 81. in geometriane quid sit verum aut falsum, dialecticus indicabit, an in litteris ...? at ea non novit; A II, 91. Thales ... ex aqua dixit constare omnia. at hoc Anaximandro ... non persuasit; A II, 118. obsecro, inquit, Torquate, haec dicit Epicurus? ... at ille non pertimuit; F II, 21. ut neget accedere quicquam posse ad voluptatem nihil dolentis. at iste non dolendi status non vocatur voluptas; F II, 28. hunc (L. Thorium Balbum) vos beatum .... at ego quem huic anteponam, non audeo dicere; F II, 65. si semel tristior effectus est, hilara vita amissa est? at hoc in eo M. Crasso ... non contigit, ut ..; F V, 92. at vocem citharoedi non audiunt; T V, 116. an stultorum (causa)? at primum causa non fuit, cur (deus) de inprobis bene mereretur; N I, 23. deos .. esse fateamur. at fortasse non omnia eveniunt, quae praedicta sunt; N II, 12. tragoedias loqui videor et fabulas. at ex te ipso non commenticiam rem, sed factam eiusdem generis audivi; D I, 68. quod .. habet extremum, id cernitur ex alio extrinsecus .... at, quod omne est, id non cernitur ex alio extrinsecus; D II, 103. utilitas valuit propter honestatem .... at in eo rege, qui urbem condidit, non item; O III, 40. ut in magna familia sunt alii lautiores ... servi ..., at qui tractant ista, qui tergent, ... non honestissimum locum servitutis tenent; P 37. s. quidem; C 35. I, 3, a, β. F III, 49. vgl. I, 1. N III, 89. D I, 24.

non modo: paupertas si malum est, mendicus esse beatus nemo potest, quamvis sit sapiens. at Zeno eum non beatum modo, sed etiam divitem dicere ausus est; F V, 84. sit sane adrogantis pluris se putare quam mundum; at illud non modo non adrogantis, sed potius prudentis, intellegere ..; N III, 26.

nullus: vgl. I, 1. D II, 109.

quidem: negatis fieri posse, ut quisquam nulli rei adsentiatur. at id quidem perspicuum est; A II, 107. ante tempus mori miserum esse. quod tandem tempus? naturaene? at ea quidem dedit usuram vitae tamquam pecuniae nulla praestituta die; T I, 93. hic .. iam sperabat magna, quibus frui coeperat. at id quidem in ceteris rebus melius putatur, aliquam partem quam nullam attingere; T I, 93. suave etiam? an parum est, si non amarum? at id quidem illi ipsi, qui dolorem malum esse negant, non solent dicere, cuiquam suave esse cruciari; T II, 17. cuiusnam causa tantarum rerum molitio facta sit; arborumne et herbarum? at id quidem absurdum est; N II, 133. tum Acheron, tum Cerberus di putandi. at id quidem repudiandum; N III, 44. de Hercule, Aesculapio ... dubitabis? at hi quidem coluntur aeque atque illi; N III, 45. earumne (rerum divinatio esset), quae sensibus perciperentur. at eas quidem cernimus, audimus, gustamus, olfacimus, tangimus; D II, 9. melius esse aliquid quam virtutem necesse est; ... an ... voluptatem? at in ea quidem spernenda et repudianda virtus vel maxime cernitur; L I, 52. at || ac || mihi quidem antiquissimum sepulturae genus illud fuisse videtur, quo apud Xenophontem Cyrus utitur; L II, 56. at hoc quidem commune est omnium philosophorum; O III, 102. qui (Milo Crotoniates) ... aspexisse lacertos suos dicitur inlacrimansque dixisse; „at hi quidem mortui iam sunt;" C 27. at multi ita sunt inbecilli senes, ut nullum ... munus exsequi possint. at id quidem non proprium senectutis vitium est, sed commune valetudinis; C 35.

quoque: cum plurimis de rebus divini isti mentiantur. at medici quoque ⟨ita enim dicebas⟩ saepe falluntur; N III, 15. at id quoque potest, ut (di vias) non dent homini, ipsi habeant; D II, 106. s. vero; R I, 14.

saltem: utinam ... aliquo si non bono, at saltem certo statu civitatis haec inter nos studia exercere possemus! A ep. 2.

tamen: bonis viris si non desiderantibus, at tamen adprobantibus; O II, 58. — Epicurus quasi pueri delicati nihil cessatione melius existimat. at ipsi tamen pueri ... exercitatione aliqua ludicra delectantur; N I, 102. s. mehercule.

vero: at vero animus quodam modo eripitur iis, quos neque sentire neque adsentiri volunt; A II, 38. quis ... eum iure reprehenderit, qui ...?

at vero eos et accusamus et iusto odio dignissimos ducimus, qui ..; F I, 33. tria vix amicorum paria reperiuntur .... at vero Epicurus una in domo, et ea quidem angusta, quam magnos ... tenuit amicorum greges! F I, 65. eamne rationem .. sequere, ... (quam) in medium proferre non audeas? at vero illa ... semper tibi in ore sunt in iudiciis, in senatu; F II, 76. ampulla .. sit necne sit, quis non ... irrideatur, si laboret? at vero pravitate membrorum et cruciatu dolorum si quis quem levet, magnam ineat gratiam; F IV, 31. eorum .. quasi curta sententia; at vero illa perfecta atque plena eorum, qui ..; F IV, 36. ne vitationem quidem doloris ipsam per se quisquam in rebus expetendis putavit .... at vero facere omnia, ut adipiscamur, quae secundum naturam sunt || sint ||, id esse honestum; F V, 20. in ipsa (vite) .. parum magna vis inest, ut .... at vero si ad vitem sensus accesserit, ... quid facturam putas? F V, 40. hoc Hieronymus summum bonum esse dixit. at vero Callipho et post eum Diodorus ... neuter honestate carere potuit; F V, 73. hic .. noster: »nemo me lacrimis decoret«, inquit ...; at vero ille sapiens: »mors mea ne careat lacrimis«; T I, 117. recte .. a Platone (poëtae) eiciuntur ex ea civitate .... at vero nos, docti scilicet a Graecia, haec a pueritia legimus; T II, 27. videmus ... rudem illum et inexercitatum ... ploratus turpissimos edere; at vero ille exercitatus et vetus ... inquit ..; T II, 38. apis aculeum sine clamore ferre non possumus. at vero C. Marius ..., cum secaretur, ... vetuit se alligari; T II, 53. at vero Diogenes liberius, ut Cynicus, Alexandro ... „nunc quidem paululum“, inquit, „a sole“; T V, 92. Democritus luminibus amissis alba scilicet discernere et atra non poterat, at vero bona mala; T V, 114. Tiresiam ... numquam inducunt deplorantem caecitatem suam. at vero Polyphemum Homerus ... cum ariete etiam conloquentem facit ..; T V, 115. fana multa spoliata ... videmus a nostris; at vero ne fando quidem auditum est crocodilum aut ibin || ibim || aut faelem violatum ab Aegyptio; N I, 82. at vero apud maiores tanta religionis vis fuit, ut ..; N II, 10. at vero quanta maris est pulchritudo! N II, 100. si id donum a deo ... haberemus. at vero .. honoribus aucti ... dis gratias agimus; N III, 87. at vero P. Decius ille Q. F. ... dixit ... *se* sibi visum esse ..; D I, 51. et ille (Tubero): at || at ut, tu || vero animum quoque relaxes oportet; R I, 14. ille Indus ... unam coërcet beluam ...; at vero ... quae .. pars animi mens vocatur, non unam aut facilem ad subigendum frenat et domat; R II, 67. in iis ... expiati sumus; at vero scelerum in homines atque in *deos in*pietatum || impietatum || nulla expiatio est; L I, 40. at vero quod sequitur, quo modo aut tu adsentiare *aut* ego reprehendam, sane quaero; L II, 34. at vero, Tite, si parebunt his legibus, nihil erit iis urbe, nihil domo sua dulcius; L III, 19. haec .. ipsa fortuna ceteros casus variores habet .... at vero interitus exercituum ... sine hominum opibus ... effici (non) possunt; O II, 20. at qui se locupletes, honoratos, beatos putant, ii ne obligari quidem beneficio volunt .... at vero ille tenuis ... gratum se videri studet; O II, 69. 70. nondum centum et decem anni sunt, cum de pecuniis repetundis a L. Pisone lata lex est .... at vero postea tot leges et proxumae quaeque duriores, ... ut ..; O II, 75. cui (res) data est, etiam dissimulat ...; at vero ille, qui accepit iniuriam, et meminit et prae se fert dolorem suum; O II, 79. nostros Gracchos ... nonne agrariae contentiones perdiderunt? at vero Aratus Sicyonius iure laudatur; O II, 81. fraudandi .. spe sublata solvendi necessitas est. at vero hic nunc victor, tum quidem victus quae cogitarat, ea perfecit; O II, 84. is se, quid sit vir bonus, nescire fateatur. at vero, si qui voluerit animi sui complicatam notionem evolvere, iam se ipse doceat ..; O III, 76. at vero T. Veturius et Sp. Postumius cum iterum consules essent, ... dediti sunt iis (Samnitibus); O III, 109. cum ... ille (gubernator) ... non faciat || facit || ea, quae iuvenes, at vero multo maiora et meliora faciat || facit ||; C 17. cum .. nefas sit tale aliquid ... rogare. at vero Tib. Gracchum sequebantur C. Carbo, C. Cato; Lae 39.

ater, schwarz: alqd: Democritus luminibus amissis alba scilicet discernere et atra non poterat, at vero bona mala; T V, 114.

bilis: quasi vero atra bili solum mens ac non saepe .. iracundia graviore ... moveatur; T III, 11.

sanguis: »ipse ... latere pendens, saxa spargens tabo, sanie et sanguine atro«; T I, 107.

athleta, Wettkämpfer, Ringer: I. exercet, al.: subduc cibum unum diem athletae, Iovem Olympium, eum ipsum, cui se exercebit || exercet ||, implorabit, ferre non posse *se* clamabit; T II, 40. qui (Milo Crotoniates) cum iam senex esset athletasque se exercentes in curriculo videret; C 27.

faciunt, al.: faciunt idem, cum exercentur, athletae; T II, 56.

II. probatio: hoc idem Sophocles si in athletarum probatione dixisset; O I, 144.

atomus, unteilbarer Körper, Atom, Monade I. **Subject:** apprehendunt: s. cohaerescunt; N I, 54.

attingit: numquam fore ut atomus altera alteram posset attingere; F I, 19.

cohaerescunt: ille (Democritus) atomos quas appellat, id est corpora individua propter soliditatem, censet in infinito inani ... ita ferri, ut concursionibus inter se cohaerescant, ... eumque motum atomorum nullo a principio, sed ex aeterno tempore intellegi convenire; F I, 17. si omnes atomi declinabunt, nullae umquam cohaerescent, sive aliae declinabunt, aliae suo nutu recte ferentur, primum erit hoc quasi provincias atomis dare, quae recte, quae oblique ferantur, deinde eadem illa atomorum ... turbulenta concursio hunc mundi ornatum efficere non poterit; F I, 20. in hac .. inmensitate latitudinum, longitudinum, altitudinum infinita vis innumerabilium volitat atomorum, quae interiecto inani cohaerescunt tamen inter se et aliae alias adprehendentes continuantur; N I, 54.

contingit: s. declinat; Fa 22.

declinat: declinare dixit (Epicurus) atomum perpaulum, quo nihil posset fieri minus; ita effici complexiones et copulationes et adhaesiones atomorum inter se; F I, 19. ait .. (Epicurus) declinare atomum sine causa; F I, 19. ait (Epicurus) atomum, cum pondere et gravitate derecto || directo || deorsus feratur, declinare paululum; N I, 69. Epicurus declinatione atomi vitari necessitatem fati putat. itaque tertius quidam motus oritur ..., cum declinat atomus intervallo minimo ⟨id appellat ἐλάχιστον⟩; quam declinationem sine causa fieri ... cogitur confiteri. non enim atomus ab atomo pulsa declinat. nam qui potest pelli alia ab alia, si gravitate feruntur ad perpendiculum corpora individua rectis lineis ...? sequitur || † sequitur || enim, ut, si || ut || alia ab alia numquam depellatur, || si || ne contingat quidem alia aliam. ex quo efficitur, etiamsi sit atomus eaque declinet, declinare sine causa; Fa 22. hoc modo hanc causam disceptari oportet.

non ab atomis errantibus et de via declinantibus petere praesidium. „declinat", inquit, „atomus". primum cur? aliam enim quandam vim motus habebant a Democrito inpulsionis, quam plagam ille appellat, a te, Epicure, gravitatis et ponderis. quae ergo nova causa in natura est, quae declinet atomum || qua .. atomus || ? aut num sortiuntur inter se, quae declinet, quae non? aut cur minimo declinent intervallo, maiore non? aut cur declinent uno minimo, non declinent duobus aut tribus? optare hoc quidem est, non disputare. nam neque extrinsecus inpulsam atomum loco moveri et declinare dicis, neque in illo inani, per quod feratur atomus, quicquam fuisse causae, cur ea non e regione ferretur, nec in ipsa atomo mutationis aliquid factum est, quam ob rem naturalem motum sui ponderis non teneret; Fa 46. 47. ut essent atomi, quas quidem esse mihi probari nullo modo potest, tamen declinationes istae numquam explicarentur. nam si atomis, ut gravitate ferantur, tributum est necessitate naturae, ... illud quoque necesse est, declinare, quibusdam atomis vel, si volunt, omnibus naturaliter *; Fa 48. s. cohaerescunt; F I, 20.

errant, habent, sortiuntur, tenet: s. declinat; Fa 46. 47.

est, sunt: aut atomos ullas (putes esse), e quibus quidquid efficiatur, illarum sit dissimillimum? A II, 125. quae (Epicurus) sequitur, sunt tota Democriti, || Democriti. || atomi, inane, imagines, quae εἴδωλα nominant; F I, 21. abuteris ad omnia atomorum regno et licentia; ... quae primum nullae sunt; N I, 65. s. declinat; Fa 22. 48.

potest: s. attingit. declinat; Fa 22.

II. **nach Verben:** 1. appello: quid est .. magnum ... de corpusculorum (ita enim appellat atomos) concursione fortuita loqui? A I, 6. s. I. haerescunt; F I, 17.

attingo: s. I. attingit — contingo: s. I. declinat; Fa 22. — continuo: s. I. cohaerescunt; N I, 54. — declino: s. I. declinat; Fa 46.

deduco: nec ... est causa, cur Epicurus ... ab atomis petat praesidium easque de via deducat; Fa 18.

depello: s. I. declinat; Fa 22.

dico: etsi (Democritus) quaedam commutavit, ut quod paulo ante de inclinatione atomorum dixi, tamen pleraque dicit eadem, atomos, inane, imagines, infinitatem locorum innumerabilitatemque mundorum; N I, 73.

fero: si atomi ferrentur in locum inferiorem suopte pondere; N I, 69. si semper atomus gravitate ferretur naturali ac necessaria; Fa 23. s. I. cohaerescunt; F I, 17. 20. declinat; N I, 69. Fa 47. 48.

impello: s. I. declinat; Fa 47.

moveo: de ipsa atomo dici potest, cum per inane moveatur gravitate et pondere, sine causa moveri, quia nulla causa accedat extrinsecus; Fa 24. s. I. declinat; Fa 47.

pello: s. I. declinat; Fa 22.

2. sum: vgl. IV. vis.

3. do: s. I. cohaerescunt; F I, 20.

eripio: illum motum naturalem omnium ponderum ... sine causa (Epicurus) eripuit atomis; F I, 19.

tribuo: s. I. declinat; Fa 48.

4. efficio ex: s. I. est; A II, 125.

peto ab: s. I. deduco. — I. declinat; Fa 46.

sum ex: sint sane (di) ex atomis; non igitur aeterni. quod || quia || enim ex atomis, id natum aliquando est; N I, 68.

III. **nach Adjectiv:** dissimilis: s. I. est; A II, 125.

IV. **nach Substantiven:** adhaesiones, complexiones, copulationes: s. I. declinat; F I, 19.

auctor: id Democritus, auctor atomorum, accipere maluit, necessitate omnia fieri; Fa 23.

concursio: s. I. cohaerescunt; F I, 20.

concursus: unde tam felix concursus atomorum, ut repente homines deorum forma nascerentur? N I, 91 (90). quodsi mundum efficere potest concursus atomorum, cur porticum, cur templum ... non potest? N II, 94.

declinatio: tibi et declinationem istam atomorum et magnitudinem solis probabo; F I, 28. s. I. declinat; Fa 22.

inclinatio: s. II, 1. dico.

incursio: cum (deus) sine ulla intermissione pulsetur agiteturque atomorum incursione sempiterna; N I, 114.

innumerabilitas: innumerabilitas, inquis, suppeditat atomorum; N I, 109.

licentia: s. I. est; N I, 65.

motus: quod esset earum (atomorum) motus certus et necessarius; N I, 69. cum ita moveretur animus, ut atomorum motu cogeretur; Fa 23. s. I. cohaerescunt; F I, 17.

regnum: s. I. est; N I, 65.

turba: nihil est .. apud istos, quod non atomorum turba conficiat; T I, 22.

vis: non est certe (illa vis) nec cordis nec sanguinis nec cerebri nec atomorum; T I, 60. s. I, cohaerescunt; N I, 54.

V. **Umstand:** 1. maior: „summum" .. (dolorem) dico, etiamsi decem atomis est maior alius; T II, 45.

2. ab, in: s. I. declinat; Fa 22. 47.

atque, ac, und, und zwar, und sogar, als, wie: I. **Vergleich:** aeque: s. **aeque.** I. amo. colo; N III, 45. delecto. gaudeo. laetor. orior. pecco; P 23. probo. II. caecus. carus. hebes. magnus; O I, 49. (S. 99, f.).

aliter: s. **aliter,** I. dico; A II, 101. evenio; A I, 29. Fa 6. fero. habeo. iudico; O I, 30. loquor. offendo. sentio; F IV, 60 (S. 132, f.).

alius: ita cum aliud diceret atque sentiret; A II, 15. quod in aliis rebus aliisque sententiis versaris atque ille (Plato); L II, 17.

contra: contra est, ac dicitis; F IV, 41. vides tamen omnia fere (responsa) contra, ac dicta sint, evenisse; D II, 53.

idem: iam vero virtus eadem in homine ac deo est; L I, 25.

par: neque .. mihi par ratio cum Lucilio est ac tecum fuit; N III, 3.

proinde: philosophia .. tantum abest ut proinde, ac de hominum est vita merita, laudetur, ut ..; T V, 6.

secus; quoniam coepi secus agere, atque initio dixeram; N II, 23. quae (causae) prohibeant quicquam secus cadere, atque casurum sit; Fa 28.

similis: ita similis erit ei (viti) finis boni, atque antea fuerat, neque idem tamen; F V, 40. civitas .. cum ... extinguitur, simile est quodam modo, . . ac si omnis hic mundus intereat et concidat; R III, 34. simili nos affectos esse supplicio atque eos, qui quondam ... crudelitate excogitata necabantur; fr V, 95.

similiter: similiter a nobis de antiquis philosophis commemorari, atque seditiosi solerent claros viros, sed tamen populares aliquos nominare; A II, 72. tu ... similiter facis, ac si me roges, cur ..; N III, 8.

simul: non, simul ac se ipse commovit atque ad se revocavit, sentit, quid ..? A II, 51. memini .. Antiochum ipsum, ... simul ac visum sit || est ||, sententia destitisse; A II, 63. omne

animal, simul atque natum sit, voluptatem appetere; F I, 30. simul atque natum animal est, gaudet voluptate; F II, 31. qui (dolor), simul atque arripuit, interficit; F II, 93. placet his, ... simulatque natum sit animal, ... ipsum sibi conciliari; F III, 16. omne animal, simul atque sit ortum, applicatum esse ad se diligendum; F IV, 34. si, ... simul atque ortus esset, se quisque cognosceret; F V, 41. ut ignavus miles ..., simul ac viderit hostem, ... fugiat; T II, 54. nunc .., simul atque editi in lucem et suscepti sumus, in omni continuo pravitate ... versamur; T III, 2. quid, quod, simul ac mihi collibitum est, praesto est imago? N I, 108. veluti crocodili, ... simul ac primum niti possunt, aquam persequuntur; N II, 124. iam abscedet (cor), simul ac molam et vinum insperseris; D II, 37. istae imagines ita nobis dicto audientes sunt, ut, simul atque velimus, accurrant? D II, 138. simul atque .. se inflexit hic rex in dominatum iniustiorem, fit continuo tyrannus; R II, 48. cuius (amicitiae) est ea vis, ut, simul atque sibi aliquid alter maluerit, nulla sit; L I, 34. cui liceat concilium, simul atque intercessum turbarique coeptum sit, dimittere; L III, 42. ii, simul ac iuvenes esse coeperunt, magna spectare ... debent; O II, 45.

II. **copulativ: 1. am Anfang des Satzes:** ac: at || ac || veror interdum, ne talium personarum cum amplificare velim, minuam etiam gloriam; A II, 5. ac fieri potest, ut errem; F I, 23. ac de malorum opinione hactenus; T IV, 65. ac principio terra universa cernatur; N II, 98. ac Romulus cum septem et triginta regnavisset annos ..; R II, 17. at || ac || me istorum philosophorum pudet, qui ..; L I, 50. ac duabus iis personis, quas supra dixi, tertia adiungitur; O I, 115. — atque adhuc ea dixi, causa cur Zenoni non fuisset ..; F IV, 44. atque in sensibus est sua cuiusque virtus; F V, 36. atque erat facile sequentem eam rationem ... negare umquam laetitia adfici posse insipientem; T IV, 66. atque cum || at quicumque || perturbationes animi miseriam, sedationes autem vitam efficiant beatam; T V, 43. atque in plerisque civitatibus intellegi potest augendae virtutis gratia ... virorum fortium memoriam ... consecratam; N III, 50. atque in Sibyllinis ex primo versu cuiusque sententiae primis litteris illius sententiae carmen omne praetexitur; D II, 112. atque omnia nocturna, ne nos duriores forte videamur, in media Graecia Diagondas Thebanus lege perpetua sustulit; L II, 37. atque in re publica maxime conservanda sunt iura belli; O I, 34. atque in omni re considerandum est, et quid postules ab amico et quid patiare a te impetrari; Lae 76. atque in pari stultitia sunt, quos signa, quos tabulae ... nimio opere delectant; P 36.

certe: f. iste; F III, 29. non; T V, 42.

atque ego: scis me, inquam, istud idem sentire, Piso; F V, 8. atque ego statim Syracusanis ... dixi me illud ipsum arbitrari esse, quod quaererem; T V, 65. atque ego exempla ominum nota proferam; D I, 103. atque ego: adcurate tu quidem, inquam, ... Stoicorum sententiam defendisti; D II, 8. f. ne—quidem; D II, 22. ac mihi videor nimis etiam nunc agere ieiune; A II, 112. atque || atqui || mihi quoque videor, inquam, venisse, ut dicis, oportune || opportune ||; N I, 16. ac mihi videor satis et esse deos, et quales essent, ostendisse; N II, 72. f. etiam; Lae 51. quidem; T I, 81. D I, 93. II, 6. Fa 39. L II, 56. me: f. quidem; R I, 19. nos: f. quidem; N III, 79.

atque etiam illud perspicuum est, constitui necesse esse initium; A II, 24. a. e. in bestiis vis naturae perspici potest; F III, 62. a. e. Iovem cum Optimum et Maximum dicimus; F III, 66. a. e. ad iustitiam colendam ... quid natura valeat haec una cognitio potest tradere; F III, 73. a. e. illud si qui dicere velit, perabsurdum sit; F V, 30. a. e. valetudinem, vires, vacuitatem doloris non propter utilitatem solum, sed etiam ipsas propter se expetemus; F V, 47. a. e. omne bonum laetabile est; T V, 43. a. e. Xenophon paucioribus verbis eadem fere peccat; N I, 31. a. e. Antisthenes in eo libro, qui physicus inscribitur, ... tollit vim et naturam deorum; N I, 32. a. e. cum ad fluvium Sagram Crotoniatas Locri maximo proelio devicissent; N II, 6. a. e. maria agitata ventis ita tepescunt, ut itellegi .. possit..; N II, 26. a. e. mundi ille fervor purior, perlucidior mobiliorque est multo; N II, 30. a. e., si ... volumus procedere, ad deorum naturam perveniamus necesse est; N II, 33. a. e. aliorum (animalium) ea est humilitas, ut cibum terrestrem rostris facile contingant; N II, 122. »a. e. ventos praemonstrat saepe futuros inflatum mare;« D I, 13. a. e. illa concitatio declarat vim in animis esse divinam; D I, 80. Amphilochus et Mopsus Argivorum reges fuerunt, sed iidem augures ...; a. e. ante hos Amphiaraus et Tiresias, ... praestantes viri, qui ... futura dicebant; D I, 88. a. e. qui praeerant Lacedaemoniis, non contenti vigilantibus curis in Pasiphaae fano ... somniandi causa excubabant; D I, 96. a. e. scriptum a multis est ... vocem ... extitisse; D I, 101. a. e. a te Flaminiana ostenta collecta sunt; D II, 67. a. e. Corinthios video publicis equis adsignandis et alendis orborum et viduarum tributis fuisse quondam diligentis; R II, 36. a. e. ... quanta iam reperiatur virorum excellentium multitudo! R III, 7. a. e. dant hoc Scaevolae, quom est partitio || [quod est p.] ||, ut ... sacris ne alligentur; L II, 50. a. e. alia divisio est officii; O I, 8. a. e. si quid singuli temporibus adducti hosti promiserunt; O I, 39. a. e. in rebus prosperis ... superbiam || [superbiam] || magnopere ... fugiamus; O I, 90. a. e. in secundissimis rebus maxime est utendum consilio amicorum; O I, 91. a. e. si considerare volumus || volemus ||, quae sit ... dignitas; O I, 106. a. e. cum relaxare animos et dare se iucunditati volent; O I, 122. a. e. subiciunt se homines imperio alterius et potestati de causis pluribus; O II, 22. a. e. hoc praeceptum officii diligenter tenendum est, ne ..; O II, 51. a. e. sequuntur largitionem rapinae; O II, 54. a. e. illuc impensae meliores, muri, navalia, portus; O II, 60. a. e. omnes, qui rem publicam gubernabunt, consulere debebunt, ut ..; O II, 74. a. e. si hoc natura praescribit, ut ..., necesse est secundum eandem naturam omnium utilitatem esse communem; O III, 27. a. e. ex omni deliberatione celandi et occultandi spes opinioque removenda est; O III, 37. a. e. cum hominis natura morte dissolvitur, ceterarum rerum perspicuum est quo quaeque discedat; C 80. a. e. mihi quidem videntur, qui utilitatum causa fingunt amicitias, amabilissimum nodum amicitiae tollere; Lae 51. — atque hoc etiam Platonem in Timaeo dicere quidam arbitrantur, sed paulo obscurius; A II, 123. atque perspicuum etiam illud est, ... aliquid agere sapientem; F III, 59. atque hoc sic etiam concluditur; T V, 49. atque his similia ad victum etiam transferuntur; T V, 97. atque hic vir impediri etiam animi aciem aspectu oculorum arbitrabatur; T V, 114. atque aquae etiam admixtum esse calorem primum ipse liquor aquae declarat et fusio || declarat effusio, declarat ||; N II, 26. atque iidem etiam vota suscipi dicitis oportere; N III, 93. atque his superstitionibus non dubitasti etiam omina adiungere; D II, 83. atque habet etiam || iam || amoenitas ipsa vel sumptuosas vel desidiosas inlecebras multas cupiditatum; R

II, 8. atque hoc eo magis est in Romulo admirandum, quod ..; R II, 18. atque his ipsis temporibus dictator etiam est institutus, . . . T. Larcius; R II, 56. atque haec lex dilatata in ordinem cunctum coangustari etiam potest; L III, 32. atque iis etiam, qui vendunt emunt, ... iustitia ad rem gerendam necessaria est; O II, 40. atque haec benignitas etiam rei publicae est utilis; O II, 63. atque illud etiam, ... reddi captivos negavit esse utile; O III, 100. atque in ea, quae non volt, saepe etiam adulescentia incurrit; C 25. f. tamen; F II, 85.

atque haud scio an pietate adversus deos sublata fides etiam et . . . iustitia tollatur; N I, 4. atque haud sciam an ne opus sit quidem nihil umquam omnino deesse amicis; Lae 51.

atque haec illa sunt tria genera; A I, 22. atque in his fere commutatio constitit omnis dissensioque Zenonis a superioribus; A I, 42. atque haec ratio late patet; F I, 36. atque haec contra Aristippum; F II, 41. atque his tribus generibus honestorum notatis quartum sequitur ..; F II, 47. atque hoc dabitis, ut opinor; F II, 86. atque ab his initiis profecti omnium virtutum ... progressionem persecuti sunt; F IV, 17. atque hoc loco similitudines eas . . . dissimillimas proferebas; F IV, 64. atque his de rebus et splendida est eorum et illustris oratio; F V, 11. atque hoc ut vere dicitur, parva esse ... momenta ..., sic nimis violentum est nulla esse dicere; F V, 72. »atque haec vetusta saeclis glomerata horridis luctifica clades nostro infixa est corpori;« T II, 25. atque hoc praeceptum, quod de dolore datur, patet latius; T II, 58. atque hoc idem et Telamo ille declarat ... et Theseus ... et Anaxagoras; T III, 58. atque haec aliorum ad alios morbos proclivitas late patet; T IV, 27 (28). atque haec plera que sunt prudenter acuteque disserentium; T IV, 48. atque hi conlocuti inter se . . . leniter et quiete; T IV, 49. atque horum omnium lubidino sos esse amores videmus; T IV, 71. atque hic idem (Zeno) alio loco aethera deum dicit; N I, 36. atque haec cum uberius disputantur et fusius; N II, 20. atque hac mundi divinitate perspecta tribuenda est sideribus eadem divinitas; N II, 39. atque hic locus a Zenone tractatus post a Cleanthe ... explicatus est; N II, 63. atque hoc loco me intuens: utar, inquit, carminibus Aratiis ‖ Arateis ‖; N II, 104. atque haec oblectationis; illa necessitatis; N II, 150. atque hoc idem et philosophi faciunt et ego, ut potui, feci; N III, 8. atque huic incredibili sententiae ratiunculas suggerit; N III, 73. atque haec, ut ego arbitror, veteres rerum magis eventis moniti quam ratione docti probaverunt; D I, 5. atque his rerum praesensionibus Prognostica tua referta sunt; D I, 13. »atque haec fixa gravi fato ac fundata teneri;« D I, 20. atque hanc speciem Pasiteles caelavit argento; D I, 79. atque his libris adnumerandi sunt sex de re publica; D II, 3. atque hac extispicum divinatione sublata omnis haruspicina sublata est; D II, 42. atque hoc contra omnia ostenta valeat, numquam, quod fieri non potuerit, esse factum; D II, 49. atque haec in bello plura et maiora videntur timentibus; D II, 58. atque haec ostentorum genera mirabile nihil habent; D II, 66. atque hoc, si placet, quale sit videamus in adsensionibus; Fa 40. atque hac in re tanta inest ratio atque sollertia, ut ..; R I, 25. atque hoc idem Syracusis; R III, 43. atque haec omnia (animus) quasi saepimento aliquo vallabit disserendi ratione; L I, 62. atque haec rerum ‖ rei ‖ exitus indicavit; L III, 25. atque haec in moribus; O I, 46. atque haec differentia naturarum tantam habet vim, ut . .; O I, 112. atqui ‖ atque ‖ hoc idem Sophocles si in athletarum probatione dixisset; O I, 144. atque hoc idem in parentis, in amici re aut periculo fecerit; O I, 154. atque in has clades incidimus, . . . dum . .; O II, 29. atque huic arti finituma est dicendi [gravior] facultas et gratior et ornatior; O II, 66. ac propter hoc iniuriae genus Lacedaemonii Lysandrum ephorum expulerunt; O II, 80. atque hoc multo magis efficit ipsa naturae ratio; O III, 23. atque hoc loco philosophi quidam, minime mali illi quidem, sed non satis acuti ... dicunt ..; O III, 39. atque huius deditionis ipse Postumius, qui dedebatur, suasor et auctor fuit; O III, 109. atque hic T. Manlius is est, qui ad Anienem Galli . . . torque detracto cognomen invenit; O III, 112. atque haec ille (Appius Claudius) egit septimo decimo anno ‖ septemdecim annis ‖ post alterum consulatum; C 16. atque hoc maxime indicaretur, si quid tale posset contingere, ut ..; Lae 87. atque haec omnia ex eo genere sunt, quae rerum adiuvant causas; Ti 50. f. etiam. ita; F V, 65. T I, 30. ne—quidem, O II, 79. non. quoque. tamen.

atque eadem Medea patrem patriamque fugiens ..; N III, 67. atque ‖ atqui ‖ idem (Aelius Sextus) ... Zethum illum Pacuvii nimis inimicum doctrinae esse dicebat; R I, 30. atque eundem primum ludos maximos, qui Romani dicti sunt, fecisse accepimus; R II, 36. f. etiam; N III, 93. ita; T IV, 38.

atque illum complexi, ut mos amicorum est; A I, 1. atque ‖ at quam ‖ illa mirabilia, quod ..; N II, 126. atque ille: mihi vero, inquit, satis est argumenti .. esse deos ..., quod ..; D I, 10. atque ille Romuli auguratus pastoralis, non urbanus fuit nec fictus; D I, 107. atque ille (Deiotarus) iis (auspiciis) semper utebatur; D II, 76. atque illud superius (decorum) sic fere definiri solet; O I, 96. atqui ‖ atque ‖ ille (Cyrsilus) utilitatem sequi videbatur; O III, 48. atque illud absurdum, quod ii ... eam molestiam ... capiunt; Lae 90. atque ille ... ad illud astrum, quocum aptus fuerit, revertetur; Ti 45. f. etiam; O III, 100. non; T V, 50. atque—quidem; A II, 135. D II, 124. O I, 24, III, 13. Ti 6. tamen; O I, 155.

atque inde aliae (viae) *alio* pertinentes sunt; N II, 137.

atque in primis meditemur illud, ut ... se .. praebeat; T II, 65. ac videat in primis, quibus de rebus loquatur; O I, 134.

atque ipsa hominis institutio ‖ inst. hom. ‖ si loqueretur hoc diceret ..; F IV, 41.

atque eos, quos nominavi, cum Attico nostro frequenter audivi; F I, 16. atque ea in optima quaque indole maxime apparent; F V, 61. atque earum quaeque (bestiarum) suum tenens munus ... manet in lege naturae; T V, 38. atque is (Dionysius) cum pila ludere vellet ..; T V, 60. atque id facilius cernemus ..; N II, 25. atque is (stomachus) agitatione et motibus linguae cum depulsum ... cibum accepit, depellit; N II, 135. »atque ea, quae lapsu tandem cecidere vetusto, haec fore« ..; D I, 19. atque eius modi quiddam etiam bello illo maximo ... Pericles ille ... docuisse civis suos dicitur; R I, 25. atque ab iis rebus ... quem ad modum ducatur honestum ..., satis fere diximus; O I, 60. atque id optimus quisque re ipsa ostendit et iudicat; O I, 154. atqui ‖ atque ‖ is (Phaëthon), ante quam constitit, ictu fulminis deflagravit; O III, 94. atque ‖ atqui ‖ eos omnes, quos commemoravi, his studiis flagrantes senes vidimus; C 50. atque earum rerum exemplum (Scipio) ex similitudine capiebat ineuntis aetatis; Lae 33. atque is (Crassus) primus instituit in forum versus agere cum populo; Lae 96. atque id actum est praetore me quin-

quennio ante quam consul sum factus; Lae 96. ſ. etiam; O II, 40. C 25. ne—quidem; T V, 62. N II, 160. non; A II, 73. profecto. ac — quidem; O III, 95. atque — quidem; N II, 40. Ti 47. sic. tamen; T IV, 69.

atque ab isto capite fluere necesse est omnem rationem bonorum et malorum; F II, 34. atque iste vir altus et excellens ... certe .. confidere sibi debet ac suae vitae; F III, 29. atqui ‖ atque ‖ iste dolus malus et legibus erat vindicatus ... et sine lege iudiciis; O III, 61.

atque ita re simpliciter primo collocata ... corporis bona facilem quandam rationem habere censebant; F IV, 17. atque ita dimetata ‖ demet. ‖ signa sunt, ut ..; N II, 110. atque ita quidem prima statim scribit Aristoteles consecuta; D I, 53. atque ita cum tres et viginti regnavisset annos, (Ancus Marcius) est mortuus; R II, 33. atque ita cum (deus) alterum esset exteriorem, *alterum interiorem* amplexus orbem; Ti 25. — atque haec ita iustitiae propria sunt, ut sint virtutum reliquarum communia; F V, 65. atque haec ‖ hoc ‖ ita sentimus natura duce, nulla ratione nullaque doctrina; T I, 30. atque idem ita acrem in omnis partis aciem intendit, ut .. videat ..; T IV, 38. ſ. etiam; N II, 26. non; T V, 42. atque—quidem; T II, 5.

ac ne plura complectar, ... bene laudata virtus voluptatis aditus intercludat necesse est; F II, 118. ſ. tamen; F II, 85. vgl. atque; L II, 37.

atque ei (Dionysio) ne integrum quidem erat, ut ad iustitiam remigraret; T V, 62. atque eae (aves) ne caperentur quidem nisi hominum ratione; N II, 160. atque ego ne utilem quidem arbitror esse nobis futurarum rerum scientiam; D II, 22. atque in hac pernicie rei publicae ne illam quidem consequuntur, quam putant, gratiam; O II, 79. ac ne Lycurgi quidem disciplina tenuit illos in hominibus Graecis frenos; R II, 58. ac ne illud quidem alienum est, de magistratuum ... officiis dicere; O I, 124. ac ne illa quidem promissa servanda sunt, quae ..; O III, 94.

atque is (Democritus) non hoc dicit, quod nos; A II, 73. atque hoc loco ... non intellegunt idcirco esse ea (studia) propter se expetenda, quod ..; F V, 50. atque ille (Ulixes) non inmoderate magno in dolore: »retinete!« T II, 50. atque haec certe non ita se haberent, nisi ..; T V, 42. atque horum trium generum quodvis ... non perfectum illud quidem neque mea sententia optimum *est*, sed ‖ optimumst ‖ tolerabile tamen; R I, 42. atque hoc loquor de tribus his generibus rerum publicarum non turbatis atque permixtis, sed suum statum tenentibus; R I, 44. atque hi tanti ignes tamque multi non modo nihil nocent terris ..., sed ita prosunt, ut ..; N II, 92. ſ. etiam; D II, 83. atque haec cogitatio ... non solum animum comprimit, sed ipsum etiam dolorem nescio quo pacto mitiorem facit; T II, 53. atque hoc non ex hominum more solum, sed etiam ex bestiis intellegi potest; T V, 98. ſ. etiam; F V, 47. atque—quidem; T III, 4. tamen; O I, 155.

ac primum illam partem bene vivendi a natura petebant; A I, 19. ac primum agros, quos bello Romulus ceperat, divisit viritim civibus; R II, 26. ac primum de illis tribus, quae ante dixi, benivolentiae praecepta videamus; O II, 32. ac primum in hoc Panaetius defendendus est, quod ..; O III, 34.

atque ea profecto tum multo puriora et dilucidiora cernentur, cum ..; T I, 46.

ac de summo quidem atque naturali bono sic agunt; A I, 21. ac mihi q., quod ... bonus vir fuit, ... hoc videtur maior vis honestatis et minor voluptatis; F II, 81. ac veteres q. philosophi in beatorum insulis fingunt qualis futura sit vita sapientium; F V, 53. animadvertebas ... versus ab iis admisceri orationi. — ac multos q. a Dionysio Stoico; T II, 26. ac philosophia q. tantum abest ut ... laudetur, ut ... vituperetur; T V, 6. ac de forma q. (deorum) partim natura nos admonet, partim ratio docet; N I, 46. et ‖ ut, ac ‖ poëtae q. [nectar ambrosiam] epulas conparant; N I, 112. ac de prima q. parte satis dictum est; N II, 80. ac nos q. nimis multa de re apertissuma; N III, 79. ac mihi q. videntur e locis quoque ipsis ... divinationum oportunitates esse ductae; D I, 93. ac mihi q. explicandae philosophiae causam attulit casus gravis civitatis; D II, 6. ac mihi q. videtur ... Chrysippus tamquam arbiter honorarius medium ferire voluisse; Fa 39. ac me q., ut hercule etiam te ipsum, Laeli, ... cognitio ipsa rerum ... delectat; R I, 19. ac nullam q. citius negaverim *esse* rem publicam, quam istam, quae tota *; R III, 45. id estne numerandum in bonis? — ac maxumis q.; L II, 12. at ‖ ac ‖ mihi q. antiquissimum sepulturae genus illud fuisse videtur, quo apud Xenophontem Cyrus utitur; L II, 56. ac nostro q. † qui ‖ avo ‖ ... M. Scaurus consul: „utinam", inquit ..; L III, 36. ac de primo q. officii fonte diximus; D I, 19. ac de inferenda q. iniuria satis dictum est; O I, 27. ac belli q. aequitas sanctissime fetiali populi Romani iure perscripta est; O I, 36. ac de bellicis q. officiis satis dictum est; O I, 41. ac latissime q. patens hominibus inter ipsos, omnibus inter omnes societas haec est; O I, 51. ac mea q. sententia omnis ratio atque institutio vitae adiumenta hominum desiderat; O II, 39. ac de iure q. praediorum sanctum apud nos est iure civili, ut ..; O III, 65. ac de iis q ... satis arbitror dictum; O III, 95. ac de prudentia q. ... itemque de iustitia ... disputatum est; O III, 96. ac primum q. tempus salutationibus in percontatione consumpsimus *; Ti 2. ac de oculorum q. causis ... satis ferme esse dictum puto; Ti 52. — atque illi q. etiam utiliter a natura dicebant permotiones istas animis nostris datas; A II, 135. atque haec q. de rerum nominibus; F III, 5. atque omnia q. scire, cuiuscumque modi sint, cupere curiosorum ... est putandum; F V, 49. atque oratorum q. laus ita ducta ab humili venit ad summum, ut iam ... senescat; T II, 5. atque ‖ atqui ‖ hi q. (homines) optuma petentes non tam voluntate quam cursus errore falluntur; T III, 4. atque hoc q. perspicuum est, tum aegritudinem existere ..; T III, 28. atque haec q. his verbis; T III, 42. atque hoc q. commune malorum et bonorum, ut ..; T IV, 65. atque haec q. vestra, Lucili; N I, 25. atque ea (sidera) q. tota esse ignea; N II, 40. atque hac q. ratione omnis natura artificiosa est; N II, 57. atque his q. nominibus ... quae vis sit in quoque declaratur deo; N II, 62. atque haec q. ille; N II, 96. atque haec (Corona) q. a tergo, propter caput autem Anguitenens; N II, 108. atque haec q. aliaque eius modi ex vetere Graeciae fama collecta sunt; N III, 60. atque hoc q. omnes mortales sic habent, externas commoditates ... a dis se habere; N III, 86. atque horum q. plena vita est; D I, 16. atque haec q. vatium ratio est, nec dissimilis sane somniorum; D I, 115. atque haec q. et quaedam eiusdem modi argumenta, cur sit divinatio, ducuntur a fato; D I, 128. atque hanc q. rationem naturae difficile est fortasse traducere ad id genus divinationis, quod ..; D I, 130. atque haec q. Ennius; D I, 132. atque illud q. perspicuum est, nulla visa somniorum proficisci a numine deorum; D II, 124. atque haec q., ut supra dixi, veteris sunt Graeciae; R II, 9. atque haec q. perceleriter

33

confecit; R II, 12. atque mea q. *eadem* sententia est; L II, 24. atque haec q. quaestio communis est omnium philosophorum; O I, 5. atque illae q. iniuriae ... saepe a metu proficiscuntur; O I, 24. atque haec q. Lacedaemoniis plaga mediocris, illa pestifera O I, 84. atque haec q. hactenus; O I, 160. atque hae q. causae diligendi gravissimae; O II, 32. atque ea q. tua laus pariter cum re publica cecidit; O II, 45. atqui || atque || illud q. honestum, quod proprie vereque dicitur, id in sapientibus est solis; O III, 13. atque haec q. studia doctrinae; C 50. atque hoc q omnes mortales et intellegunt et re probant; Lae 24. atque hoc || hic || q. videre licet, eos ... prosperis rebus inmutari; Lae 54. atque haec q. ... facile adduci solent ut in bonis rebus esse negent; P 14. atque illum q. quasi parentem huius universitatis invenire difficile: Ti 6. atque is q., qui cuncta conposuit, constanter in suo manebat statu; Ti 47. ſ. etiam; Lae 51. ita; D I, 53. vgl. hic; O III, 39. non; R I, 42.

atque ex hoc quoque intellegi poterit in eo (mundo) inesse intellegentiam, quod .. est ..; N II, 32. ſ. ego; N I, 16. ac — quidem; D I, 93.

si: si || ac modo si || Massilienses, nostri clientes, per delectos et principes cives summa iustitia reguntur, inest tamen ..; R I, 43. ſ. tamen; R I, 12. atque, si verum respondere velles, Cato, haec erant dicenda ..; F IV, 62. atque si in virtute satis est praesidii ad bene vivendum, satis est etiam ad beate; T V, 53. ſ. etiam; F [illegible] 30. N II, 33. O I, 39. 106. III, 27. hic; O I, 14[illegible] Lae 87. ipse.

atque eo facto sic (Dionysius) doluit, nihil ut tulerit gravius in vita; T V, 60. atque ea sic definiunt, ut, rectum quod sit, id officium perfectum esse definiant; O I, 8. ſ. etiam; T V, 49. atque — quidem; N III, 86.

ac tamen, ne cui loco non videatur esse responsum, pauca etiam nunc dicam ad reliquam orationem tuam; F II, 85. ac tamen hic (Arcesilas) mallet non dolere; F V, 94. ac tamen si qui sunt, qui philosophorum auctoritate moveantur, dent operam ..; R I, 12. ac tamen facile patior non esse nos ... eruditos; R II, 29. ac tamen illud perspici et intellegi potest ..; Ti 33. — ac morositas tamen et ea vitia, quae dixi, habent aliquid excusationis; C 65 — atque haec coniunctio confusioque virtutum tamen a philosophis ratione quadam distinguitur; F V, 67. atque ea (Medea) tamen apud alium poëtam patri dicere audet se »coniugem« habuisse ..; T IV, 69. atque hi tamen ipsi di poëtici ... peccasse in beneficio putarentur; N III, 77. atque illi ... tamen ab augendis hominum utilitatibus ... non recesserunt; O I, 155. atque in his tamen tribus generibus, quoquo modo possunt, non incallide tergiversantur; O III, 118.

ac vide, quam ista tui latrocinii tela contempserim; P 28. vgl. in primis; O I, 134.

atque ut omittam has artis elegantes et ingenuas; F III, 4. atque ut a corpore ordiar; F V, 46. atque, ut in eodem simili verser, ut ager quamvis fertilis sine cultura fructuosus esse non potest, sic sine doctrina animus; T II, 13. atque ut ad valetudinis similitudinem veniamus; T IV, 27. atque, ut muliebris amores omittam, ... quis ... dubitat ..? T IV, 71. atque ut intellegamus nihil horum esse fortuitum; N II, 128. atque, ut iam ad sermonis mei auctorem revertar, ex hac nimia licentia ... ait ille (Plato) ... nasci tyrannum; R I, 68. atque ut audias, quid ego ipse sentiam; L I, 5. atque ut ad haec citeriora veniam; L III, 4. atque ut intellegatis nihil ei (Xenophonti) tam regale videri quam studium agri colendi ..; C 59. atque, ut ad me redeam, meministis ..; Lae 96. atque ut esset mensura quaedam evidens: Ti 31. — atque ut haec non tam rebus quam vocabulis commutaverat, sic ..; A I, 37. atque ut odia, invidiae, despicationes adversantur voluptatibus, sic ... amicitiae ... effectrices sunt voluptatum; F I, 67. atque ut ceteri dicere existimantur melius quam facere, sic ..; F II, 81. atque ut membra nobis ita data sunt, ut ... appareant, sic ..; F III, 23. atque ut tauris natura datum est, ut ... contendant, sic ..; F III, 66. atque ut reliqui fures earum rerum, quas ceperunt, signa commutant, sic ..; F V, 74. atque ut haec de honesto, sic de turpi contraria; T II, 46 atque ut in malis attingit animi naturam corporis similitudo, sic in bonis; T IV, 30. atque ut haec tabificae mentis perturbationes sunt, ... sic ..; T IV, 36. atque, ut cavere decet, timere non decet, sic ..; T IV, 66. atque ut ceterae naturae suis seminibus quaeque gignuntur, augescunt, continentur, sic ..; N II, 58. atque ut in aedificiis architecti avertunt ab oculis naribusque dominorum ea, ... sic ..; N II, 141. atque ut in seminibus vis inest earum rerum, quae ex iis progignuntur, sic ..; D I, 128. atque ut ii ... quo quidque tempore eorum futurum sit, multo ante praedicunt, sic ..; D I, 128. atque ut in haruspicina fecimus, sic videamus, clarissumarum sortium quae tradatur inventio; D II, 85. atque ut apium examina ... congregantur, ... sic homines ..; O I, 157. atque ut magnas utilitates adipiscimur conspiratione hominum atque consensu, sic ..; O II, 16. atque ut huius (Tarquinii) ... mores veros amicos parare non potuerunt, sic ..; Lae 54. ſ. T II, 13. hic: F V, 72. D I, 5. ac — quidem; R I, 19.

atque utinam quietis temporibus ... haec inter nos studia exercere possemus! A ep. 2. tum Scipio: atque utinam ex omni senatu pro rata parte esset! R II, 67. atque utinam, quem ad modum oratione sum usurus aliena, sic mihi ore uti liceret alieno! R III, 8. atque utinam res publica stetisset, quo coeperat, statu! O II. 3.

2. **im Satz: a. Substantiva und substantivische Pronomina:** C. Flaminium atque ea; L III, 20. Iovem atque Iunonem; Ti 39. a Xenocrate atque ab Aristotele; F IV, 15. — »omnes Danai atque Mycenenses;« F II, 18. Graii || grati, Graeci || atque nostri; L II, 26. Romanum atque Sabinum; F I, 9. vos Tusci ac barbari; N II, 11.

inter te atque inter quadripedem aliquam; P 14. sibi . . ac suae vitae; F III, 29. quod (vinculum) ex se atque de iis, quae stringit, quam maxime unum efficit; Ti 13.

accenso atque lictoribus; L II, 61. accusatorum atque indicum; P 46. levi admonitu † || ac nutu || non actu; R II, 67. de adsensione atque adprobatione; A II, 37. ista aequabilitas atque hoc triplex rerum publicarum genus; R II, 42. aes atque ferrum; L II, 45. cum vestra .. aetate atque vobiscum; C 46. amores ac deliciae tuae, Roscius; D I, 79. inter mediocrem animadversionem atque admonitionem; F I, 30. animantis atque sapientis; N II, 22. a quo (igne) . . animante ac deo; N II, 118. in ipso animo atque in ipsa virtute; A I, 22. in animo atque mente; A II, 34. animo .. ac ratione; F I, 31. in animo atque in virtute; F III, 30. animo ac vita; T II, 11. in universae naturae animo atque mente; N I, 39. animo ac mente; L I, 59. in animo ac sensu meo; L II, 3. isto animo atque virtute; L III, 36. quodam animi ardore atque impetu; F II, 60. inmensum argenti pondus atque auri; R I, 27. artibus atque virtutibus; F II, 112. artem atque prudentiam; D II, 13. arte atque medicina; D II, 96. sine locuplete auctore atque teste; D

I, 37. aucupium atque venatio; C 56. — baioli atque operarii; P 23. de beneficentia ac de liberalitate; O I, 42. II, 52. — »caelo atque terrae;« T III, 63. caelum atque terram; N I, 66. caeli atque terrarum; D I, 111. caelum atque terras; L II, 9. caeli atque terrae; C 49. in cantu ipso ac vocibus; R II, 69. cavea cantu † vice || voce, al. || ac fidibus et tibiis; L II, 38. capudines ac fictiles urnulas; P 11. in eundem carcerem atque in eundem ... scyphum; T I, 97. a communitate et ea ... caritate ac societate humana; F V, 66. in casu atque fortuna; T V, 25. aliquo casu atque fortuna; O II, 44. causas atque rationes; F V, 11. causam atque || [causam atque] || fontem; T III, 67. causa atque sententia; L I, 48. una cantio est atque una provisio; Lae 78. in maxima celebritate atque in oculis civium; O III, 3. celeritas atque vis; N II, 151. iuris civilis ... cognitio atque interpretatio; O II, 65. communitas ac societas vitae; O I, 45. qua ex coniunctione naturae et quasi concentu atque consensu? D II, 34. deorum concessu atque munere; Ti 52. lapidum conflictu atque tritu; N II, 25. sine aliqua probabili coniectura ac ratione; D II, 16. consensus ac societas coetus; R III, 43. consiliarium atque administrum; L III, 43. consilio atque cura; N I, 7. consilio atque auctoritate; R I, 3. O I, 122. nostro consilio ac periculo; R I, 6. omni consilio communi ac potestate; R I, 43. consociatio hominum atque communitas; O I, 157. conspiratione hominum atque consensu; O II, 16. a constantia atque a mente atque a se ipse; D II, 114. consuetudo ac licentia; R III, 41. prima quaeque bene ab eo consulta atque facta; F II, 105. contemplatorem caeli ac deorum cultorem; T I, 69. in omnium rerum humanarum contemptione ac despicientia; T I, 95. convenientia atque oportunitate; F III, 46. convictum hominum ac societatem; F IV, 18. »corpore .. atque animo;« T II, 20. toto corpore atque omnibus ungulis, ut dicitur; T II, 56. quaedam corruptela ac demutatio morum; R II, 7. in cruciatu atque tormentis; T V, 73. in summo cruciatu atque tormentis; T V, 73. vita * cruciati || nullo in vita cruciatu || atque dedecore; L II, 42. e cotidiano cultu atque victu; T V, 72. ad cultum hominum atque abundantiam; N II, 130. cultu atque victu; D I, 61. II, 119. ex hoc cursu atque impetu; T II, 58. — »decore atque omni ... laude;« T III, 18. dedecoris ac turpitudinis; O III, 85. dedecori ac turpitudini; P 33. delectationem animi ac voluptatem; T V, 114. sine depopulatione atque praeda; R II, 26. distortione et depravatione quadam ac motu statuve deformi; F V, 35. detractio atque appetitio alieni; O III, 30. deorum atque hominum; T V, 48. N II, 154. ><. per deos atque homines! D II, 114. deorum .. atque hominum; Lae 52. a ... dictatoribus atque consulibus; R II, 56. dictorum atque factorum; F II, 47. dictorum ac factorum; T IV, 52. dictorum omnium atque factorum; O I, 98. dierum ac noctium; T I, 68. † diligentiam || de diligentia || votorum ... ac votis || ac voti || sponsio; L II, 41. de ... disciplina ac temperatione civitatis; F IV, 1. haec omnis discriptio siderum atque hic tantus caeli ornatus; N II, 115. huius disputationis ac temporis; L I, 27. declarari dissensionem ac seditionem [moveri] || moveri ||; D II, 120. ex dissensionibus atque ex discordiis; Lae 23. omnem totius operis dissignationem || design. || atque apparatum; N I, 20. causarum distinctio ac dissimilitudo; Fa 43. ad spem diuturnitatis atque imperii; R II, 5. a doctoribus atque doctrina instructi; O I, 155. dominatu ac potentia; L III, 34. dominos ... ac moderatores; L II, 15. in sede ac domo atque in re publica; P 25. — egestatem ac mendicitatem; P 45. equitum ac peditum; P 45. in summo errore ... atque in maximarum rerum ignoratione; N I, 2. hic error ac dissipatio civium; R II, 7. error ac || aut || miserabilis ignoratio veri; fr IX, 8. eruditione atque doctrina; O I, 119. et sapientissimus vir et eventus ac res; D I, 36. morbo, exsilio atque inopia; F IV, 62. — inter recte factum atque peccatum; A I, 37. ad facultates rerum atque copias; O I, 9. fama ac voluntate; N II, 62. »fama ac laude perenni;« D II, 64. nobilissima in familia atque in hac tam clara re publica; R I, 31. feritas quaedam .. atque agrestis immanitas; D I, 50. figura capitis atque ardor oculorum; N II, 107. omnis .. humanae naturae figura atque perfectio; N II, 133. in fine atque extremo bonorum; F V, 67. forma atque discriptio; A I, 23. fortitudinis ac patientiae; F IV. 31. fortuna atque casu; D II, 108. eas fruges atque fructus; N II, 37. frugibus atque bacis; L I, 25. fugitivorum ac latronum; P 27. »fulgora || fulgura || atque obstita;« L II, 21. — hoc e genere atque eadem e natura; T I, 67. genere ipso ac iure; R II, 56. gravitatem animi atque constantiam; F III, 1. gravitate atque constantia; N I, 1. — quorum (extorum) ex habitu atque ex colore; D I, 13[illegible]. in homine atque mortali; N I, 98. in homines atque in deos; L I, 40. ab honestate ... atque ab omni genere virtutis; O II, 1. ad humanitatem atque mansuetudinem; R II, 27. propter humanitatem atque doctrinam; R II, 35. — ex igni atque anima; N III, 36. inter ignem atque terram; Ti 15. ignominiam .. ac dedecus; R V, 6. propter inbecillitatem atque inopiam; Lae 26. imperatores ac rerum publicarum principes; F V, 7. aut occultatione .. aut impunitate aut || ac || licentia; F II, 73. incolae atque habitatores, N II, 140. inconstantia atque perversitas; C 4. indagatio atque inventio veri; O I, 15. ingenio atque animo; D II, 97. vis ingenii atque virtutis; R II, 20. ingenio ac ratione; O II, 46. ingenio atque imperii gloria; C 59. inimicus .. atque hostis; F V, 29. iniuriarum ac miseriarum atque laborum; fr IX, 17. illecebrae .. atque escae malorum; fr V, 81. ex inopia atque indigentia; Lae 29. veri inquisitio atque investigatio; O I, 13. leges .. et instituta ac mores civitatum; F IV, 61. senatus auctoritate et instituto ac more; R II, 56. de institutis rerum publicarum ac de optimis legibus; L I, 15. in publicis institutis atque legibus; L III, 43. de instituto ac de iudicio meo; O II, 1. intellegentia atque ratione; Ti 50. interitus: f. ortus. interpretes ac nuntii; N II, 140. inventio atque cogitatio; T I, 61. iudicio atque sententia; T IV, 51. iudicio || vi, dicione || ac numino; L II, 15. iudiciorum atque legum; P 18. iure ac lege; N II 154. iura .. ac foedera; R III, 41. universi iuris ac legum; L I, 17. iuris atque iniuriae; L I, 19. iuri ac || et || legibus; L III, 42. contra ius iurandum ac fidem; O III, 43. iussa ac vetita populorum; L II, 9. et amicitia et iustitia atque aequitas; A I, 23. — in adeundo periculo et in labore ac dolore; T V, 41. qui volucrium || volucrum || lapsus atque cantus! N II, 99. ad veram laudem atque honestatem; T II, 58. laudes atque virtutes; T IV, 3. legibus atque institutis suis; R II, 2. fortitudinis lege atque imperio; L II, 10. in liberos atque in sanguinem suum; F I, 34. liniamenta atque formas; N I, 71. litteris atque doctrinis; R II, 18. et de figuris deorum et de locis atque sedibus et actione vitae; N I, 2. pompa, ludis atque eius modi spectaculis; F V, 48. ludos atque cantus; T III, 46. in luce .. atque in oculis civium; C 12. — machinatio quaedam atque

33*

sollertia; N II, 123. magistra ac duce natura; F I, 71. in animi ... magnitudine ac robore; O I, 15. ius maiestatis atque imperii; F I, 23. mammae atque barba; F III, 18. mansuetndo atque clementia; O I, 88. ad mansuetudinem morum ac facilitatem; O II, 32. sine hominum manu atque opera; O II, 14. maris atque terrarum; N II, 17. maris atque ventorum; N II, 152. meditatione atque exercitatione; D II, 96. in hac memoria atque aetate nostra; L I, 8. illius (Scipionis) memoriam atque imaginem; Lae 102. mentem atque sensus; A I, 39. divina mente atque natura; F IV, 12. mens atque ratio; F V, 40. deorum mente atque ratione; N I, 4. totius naturae menti atque animo; N I, 37. mentem atque prudentiam; N II, 54. divina mente atque prudentia; N II, 80. mente ipsa ac voluntate; N II, 92. visa .. a mente ac ratione vacua; D I, 60. mentem ac voluntates; L III, 40. menti atque animo; C 36. mentem atque intellegentiam; Ti 19. ſ. constantia. ad mercedem atque quaestum; D I, 92. miseriae: ſ. iniuriae. omnibus .. modis .. atque ex omni parte; A I, 27. »modo ac virtute;« D I, 21. vitae modo atque constantia; C 77. sine molestia atque angore; T IV, 38. monstris atque portentis; D I, 92. in omnem morbum ac perturbationem; T IV, 32. moribus domesticis ac nostrorum hominum urbanitate; N II, 74. his .. moribus atque temporibus; D II, 4. veterem morem atque maiorum instituta; R V, 1. morum ac temporum vitio; P 50. in corporum .. motione atque gestu; N II, 145. motu mentis ac ratione; N I, 104. motu atque exercitatione; N II, 26. sine motu atque impulsu deorum; D I, 109. cuius (orbis) naturalem motum atque circuitum; R II, 45. multitudini atque omnibus; R I, 42. ab omni mundo atque ab eius procuratione; F III, 73. mundum universum atque eius maximas partis; F IV, 12. muneri ac dono; C 40. — natationes atque cursus; C 58. sensus .. cuiusque et natura rerum atque ipsa veritas; F IV, 55. natura animi atque vis; T I, 54. natura atque vis animi; T I, 66. fr IX, 10. in natura atque mundo; N III, 36. natura atque sensu; D II, 108. in rerum natura atque mundo; Fa 28. natura || natione, fortuna || ac loco; P 29. nervorum .. sonos ac tibiarum; N II, 150. sine nitore ac palaestra; L I, 6. || nominibus ac || verbis; O I, 128. in animi notionibus atque rationibus; A I, 32. dinumerationibus .. noctium ac dierum; R I, 3. nutu ac modo; R I, 43. — observatio atque usus; D I, 131. eorum .. (astrorum) omnium ortus et occasus atque in omni aeternitate ratos inmutabilesque cursus; N II, 95. offensionem atque fastidium; T IV, 23. officiis ac voluntatibus; Lae 58. opiniones ac iudicia; F III, 35. opibus viribus || [viribus], atque viribus ||; T III, 6. id .. operis ac muneris; L II, 6. quae amoenitates orarum ac litorum! N II, 100. quacumque in ora ac parte terrarum; N II, 164. huius orationis ac sententiae; P 13. ordo eorum (astrorum) atque constantia; N II, 43. »ortus atque obitus«; N II, 108. omnium ortus || interitus || atque obitus; D II, 37. in istorum otio ac litteris; R III, 4. — bonis parentibus atque honesto loco natus; T V, 58. seminator et sator et parens, ut ita dicam, atque educator et altor; N II, 86. omnes ... partes atque omnia membra; N I, 9. patris ac propinquorum; R II, 46. peregrini .. atque incolae; O I, 125. ex perpetuitate atque constantia; T V, 31. in perturbationes atque exanimationes; O I, 131. pestem ac perniciem; D I, 47. placabilitate atque clementia; O I, 88. cum poena atque iudicio; O III, 80. populus .. atque omnis undique ad vitia consentiens multitudo; T III, 3. omnium populorum atque regum; D I, 37. potentia senatus atque auctoritas; R II, 59. potestatem atque opes optimatium; R I, 48. potu atque pastu; D I, 60. praedictio atque praesensio; D I, 9. pretio ac mercede; O II, 21. probitate .. ac moribus; F II, 99. summa probitate ac fide; R III, 27. procuratione atque actione; N II, 44. procuratio atque administratio rei publicae; R I, 35. quasi propinquitate coniunctos atque natura; Lae 50. sine quorum (magistratuum) prudentia ac diligentia; L III, 5. pudoris ac verecundiae particeps; F IV, 18. eximia pulchritudo .. atque omnis ornatus; N II. 58. — ratione ac via; F II, 18. ratio atque consilium; F II, 115. rationem atque vitam; F III, 68. rationem ac doctrinam; T III, 2. ratione atque sententia; T III, 22. rationis atque ordinis; N II, 81. ratione atque arte; N II, 87. ratione ac mente divina; N II, 88. ratione atque sollertia; N II, 160. ratio atque prudentia; D I, 24. rationis atque intellegentiae; D I, 70. ratione atque animo; D II, 91. ratio atque sollertia; R I, 25. sine ratione ac sine ulla spe bona; L III, 22 ratione .. atque oratione; O I, 94. ratio atque institutio vitae; O II, 39. ratio ac disputatio; C 77. perturbatione .. rationis atque ordinis; P 26. summi rectoris ac domini; F IV, 11. reditum ac domum itionem; D I, 68. quibusdam regionibus atque urbibus; N II, 17. regni ac populi sui; R II, 12. religione atque clementia; R II, 27. infinitatem rerum atque naturae; T V, 105. ex sua re atque ex suo sermone; D II, 83. summae rerum atque sententiae; L II, 18. re ac factis; P 7. rebus gestis atque virtutibus; P 11. ut communem rem publicam atque urbem aliquam; N II, 78. rei publicae atque hominum societati; O III, 30. in animi robore ac magnitudine; T I, 95. — »certis sacrificiis ac diebus«; L II, 19. »sanguine atque incendio«; D I, 67. satellites .. ac nuntios; L I, 26. satietas rerum atque abundantia; P 47. scientia atque ars; F V, 39. populi scitis ac decretis; R I, 43. »scripta ac monumenta«; D I, 20. discessus et secretio ac diremptus earum partium; T I, 71. sedem .. ac locum; T IV, 38. sedem ... ac domum; R VI, 20. in sede ac domo atque in re publica; P 25. seditionem atque discordiam; O I, 85. sine sensu atque ratione; N II, 29. sensum atque rationem; N II, 30. sensum .. astrorum atque intellegentiam; N II, 43. suo sensu ac divinitate; N II, 43. sensum ac mentem; N III, 18. sensum ac voluntatem; Lae 93. copia sententiarum atque verborum; T II, 3. *ex* hominum sententia atque utilitate; N II, 163. sermo atque fama; F I, 50. novis sermonibus ac disciplinis; R II, 7. suavitas ... sermonum atque morum; Lae 66. signis atque picturis; N II, 95. socii atque amici; F V, 65. in solem atque in pulverem; L III, 14. spatiorum ac temporum; N II, 64. in formarum specie ac dignitate; F II, 47. species ac forma; N II, 50. »in ista .. squilla atque acupensere || acip. || cum decimano«; F II, 24. et formas et mores et plerosque status ac motus; D II, 94. stellae atque omnis aether; N II, 118. de stillicidiorum ac de parietum iure; L I, 14. »in stomacho .. ac pulmonibus«; T IV, 48. studio atque doctrina; A I, 17. studiis atque factis; F II, 45. studiis atque artibus; F V, 48. fr IX, 12. studio atque industria sua; T II, 5. »studio atque odio illius ecferor ira«; T IV, 48. de artium studiis atque doctrina; O I, 135. in suo studio atque opere; C 13. tamquam pabulum studii atque doctrinae; C 49. — tempestates ac temporum varietates; N I, 4. tempestatumque || tempestatum atque || caeli conversiones commutationesque; D II, 89. pro deorum templis atque delubris; N III, 94. teneritas ac

mollitia quaedam; F V, 58. tractatio atque usus; R III, 5. in illa tranquillitate atque otio; R I, 1. tranquillitas animi atque securitas; O I, 72. tranquillitas animi atque iucunditas; Lae 84. tristitiam atque asperitatem; F IV, 79. »tumulos ac templa«; D I, 19. II, 45. — venditatio quaedam atque ostentatio; Lae 86. venustatem atque ordinem; N II, 145. verbis atque motu; T IV, 43. verbis ac nominibus ipsis; R II, 40. vicissitudo atque mutatio; T V, 69. in victu omni atque cultu; O II, 86. victu atque cultu; P 50. illi villae ... atque huic omni solo; L II, 4. in villa ac domo, P 38. vinclis .. atque custodia; T II, 48. celebritas virorum ac mulierum; L II, 65. tanta vis virtutis atque ingenii; A II, 3. ex virtute ac dignitate; R fr. 8. virtutibus exceptis atque vitiis; L I, 38. vi atque natura; F I, 50. omnibus viribus atque opibus; T III, 25. mentis infinitae vi ac ratione; N I, 26. cuius rationis vim atque utilitatem; N I, 43. a vi atque ira deorum; N I, 45. terrena .. vis omnis atque natura; N II, 66. vim omnem deorum ac potestatem; N III, 88. quorum (generum radicum) vim atque naturam; D I, 13. vi ac minis; L II, 14. vis animorum atque natura; O I, 101. terrae vis ac natura; C 51. perturbatio vitae ... atque officiorum omnium; T III, 73. vitam atque fortunam; D II, 90. in illa vita atque otio; R I, 6. vita atque factis; P 10. praeter vitia atque virtutes; F V, 73. domesticis vitiis atque flagitiis; T I, 72. horum vitiorum atque incommodorum; Lae 78. nostrarum voluntatum atque adpetitionum; Fa 9. voluntate atque concessu civium; R II, 38. ipsius voluntas atque iudicium; P 34. ad corporis voluptates ac dolores; F II, 107. urbe atque agro; N I, 63. in urbibus atque agris; fr IX, 11. ad usum atque victum; N II, 40. sine rerum usu ac vetustate; R II, 2. ad usum hominum atque vitam; O II, 11. clamores vulgi atque imperitorum; F V, 63. volgi atque imperitorum inscitiam; N III, 39. tantum ardorem vultuum atque motuum; D I, 80. ad alterius ... vultum atque nutum; Lae 93.

b. **Adjectiva, mit Adjectiven verbundene Participia:** Cyrenaici atque Annicerii philosophi; O III, 116.

ex absolutis atque perfectis; Ti 20. acriora .. atque maiora; N II, 30. acres ac diligentes ... animadversores; O I, 146. multa ... acuta atque subtilia; N I, 60. rex aequus ac sapiens; R I, 42. aeternos animos ac divinos; fr V, 97. vires agrestis ... atque horridas; L I, 6. ab domino agresti ac furioso; C 47. »via alta atque ardua«; T I, 37. ultimum et altissimum atque undique circumfusum ... ardorem; N I, 37. homines amicissimi ac prudentissimi; R I, 70. quiddam amplum atque magnificum; F II, 46. aegritudines anxias atque acerbas; T IV, 34. apertis atque integris et oculis et auribus; T I, 46. quod .. undique aptum atque perfectum expletumque sit omnibus suis numeris et partibus; N II, 37. vinculorum id est aptissimum atque pulcherrimum; Ti 13. inde apta atque || apteque, al. || pendens; fr V, 52. artissimum atque optimum ... vinculum; R II, 69. — (dei) beati atque aeterni; N I, 106. optimo atque amplissimo quoque; A II, 6. vir bonus ac iustus; F II, 71. optimum atque humanissimum virum; F II, 93. bonis atque innocentibus; L III, 18. — rerum caelestium atque terrestrium; N II, 75. in hac caelesti ac divina domo; N II, 90. caelestium rerum atque terrestrium; N II, 90. calidum illud atque igneum; N II, 28. (sidera) sunt calida atque perlucida; N II, 39. cultus .. deorum est ... castissimus atque sanctissimus; N II, 71. pro certis atque concessis; D II, 106. quiddam .. quasi civile atque populare; F V, 66. clarissumum atque optumum virum; D I, 26. clarissimorum ac sapientissimorum ... virorum; R I, 13. tam clarum ac tam omnibus notum exordium; R II, 4. Cyrum ... comem erga Lysandrum atque humanum fuisse; C 59. vitae communem cultum atque usitatum; T III, 11. quod erat concretum atque corporeum; Ti 26. (vita) confecta atque absoluta; F II, 87. coniunctissimi atque amantissimi viri; Lae 104. consequentis ac posteri temporis; F I, 67. de constanti viro ac sapienti; T IV, 55. observatio constans atque diuturna; D II, 124. inprobi ... non copiosi ac divites ... existimandi sunt; P 52. (aëra) crassum atque concretum; T I, 42. crasso caelo atque concreto; N II, 42. — aspectum .. deformem .. atque foedum || turpem ||; O I, 126. delecti ac principes cives; R I, 42. in re difficili ac multum et saepe quaesita; L III, 33. quicquam .. dispar sui atque dissimile; C 78. multitudo dispersa atque vaga; R I, 40. cum ... divino ac singulari viro; F III, 6. unum (genus) divinum atque caeleste; Ti 35. diurno ac nocturno metu; T I, 48. doctis hominibus ac sapientibus; R I, 11. a caritate domesticorum ac suorum; F II, 45. res .. domesticas ac familiaris; T I, 2. — opinio ... effeminata ac levis; T II, 52. naturam excellentem atque praestantem; N I, 56. aliquo excellente ac nobile viro; fr III, 3. animi excelsi atque invicti; O I, 15. deum ... exilem quendam atque perlucidum; N I, 123. exsiccatos atque aridos; Fa 7. aliquid extremum atque perfectum; N II, 35. palato extremo atque intimo; N II, 135. quod (caelum) extremum atque ultumum mundi est; D II, 91. — uteretur ... factis .. nominibus ac novis; F III, 51. leges fatales ac necessarias; Ti 43. opiniones fictas atque vanas; N II, 5. finito atque modico (tempore); F II, 88. cum .. superiora firma ac vera sint; F III, 48. rem publicam ... firmam atque robustam; R II, 3. in flagitiosa atque vitiosa vita; F II, 93. quae (rhetorum artes) sunt totae forenses atque populares; F III, 4. virorum fortium atque omni virtute praestantium; F III, 37. vir fortis ac sapiens; T II, 56. spatia frugifera atque inmensa camporum; N II, 161. futuri (doloris) atque impendentis; F II, 95. — cum rege generoso ac potenti; O III, 86. in aliqua generosa ac nobili virgine; P 20. ad quaedam studia graviora atque maiora; O I, 103. alia graviora atque meliora; O I, 110. gravium hominum atque magnorum; O II, 63. — hebeti ingenio atque nullo; T V, 45. voltu hilari atque laeto; T I, 100. quod honestum esset atque laudabile; F IV, 59. in rebus honestis atque magnis; O I, 149. »barba paedore horrida || atque || intonsa;« T III, 26. gentem ... neque tam humanam atque doctam; D I, 2. cum exanimatione humili atque fracta; T IV, 13. — ignavus miles ac timidus; T II, 54. genus interrogationis ignavum atque iners; Fa 29. inbecilli animi atque anilis; D II, 125. animos ... immanis ac feros; R II, 27. animum inmanem ac ferum; R II, 41. cum inpuris atque inmanibus adversariis; R I, 9. rebus inanimis atque mutis; N I, 36. incertas atque in casu positas possessiones; P 52. »inciti atque alacres ... delphini«; N II, 89. (arx) incolumis atque intacta; R II, 11. incorruptis atque integris testibus; F I, 71. cum ... nec ulla pars .. inculta ac deserta sit; O III, 5. inter individuum atque id, quod dividuum esset in corpore; Ti 21. materiam ... individuam atque simplicem; Ti 27. Calanus .., inductus ac barbarus; T II, 52. iste vester ... inermis ac nudus est; F I, 22. ab homine inerti atque inutili; O III, 31. nec tam fuit ... infensa atque inimica

natura; T IV, 58. »multi iniqui atque infideles regno«; O III, 84. (senex) inglorius .. atque ignobilis; T III, 57. regiones inhabitabilis atque incultas, N I, 24. utor ... neque inhumanis ac feris testibus; R I, 58. (bellum) iniustum esse atque inpium; R II, 31. illi iniusto domino atque acerbo; R II, 44. inopinatum ac novum; T V, 81. inopinatum atque mirabile; P 35. inprobi ... inopes ac pauperes existimandi sunt; P 52. insanos atque indomitos impetus; R I, 9. multo .. integriora ac puriora sunt; T I, 41. iudicium .. relinquere integrum ac liberum; D II, 150. id iustum .. atque aequum fore; F III, 71. officio ... iusto atque debito; T III, 76. per populum .. quamvis iustum atque moderatum; R I, 43. natura iustus vir ac bonus; L I, 41. — ut senectus ... languida atque iners non sit; C 26. agri ... lati atque uberes; R V, 3. (liberalitas) lautior ac splendidior et viro forti ... dignior; O II, 52. leves atque inconsiderati sumus? D II, 59. quae videntur levia atque communia; C 63. levium hominum atque fallacium; Lae 91. vir liber ac fortis; R II, 34. ex urbe locupletissima atque ornatissima; R I, 21. — ex operibus magnificis atque praeclaris; N I, 100. nihil magnificum ac divinum; Lae 32. magno .. animo atque forti; F III, 29. maior aliqua causa atque divinior; F V, 33. nihil .. magnum ac || † magna || cognitione dignum; F V, 50. philosophi ... magni atque nobiles; N I, 4. summa .. vis infinitatis et magna ac diligenti contemplatione dignissima est; N I, 50. deorum cultus religionumque sanctitates exsistunt in dies maiores atque meliores; N II, 5. sol ... multis partibus maior atque amplior quam terra; N II, 92. »magno atque inlustri .. signo;« N II, 110. »maximum ac mirificum facinus;« D I, 44. „urbes magnas atque imperiosas", ut appellat Ennius; R I, 3. aliqua res maior atque utilior; O II, 58. magno viro ac sapiente; O III, 1. cum (voluptas) maior esset atque longinquior || longior ||; C 41. cognitio contemplatioque || rerum || naturae manca quodam modo atque inchoata sit; O I, 153. pocula ... minuta atque rorantia; C 46. multa mira atque praeclara; R V, 9. nihil ... mixtum atque concretum; T I, 66. fr IX, 10. ortum .. fore ... moderatum atque constantem nec ab ullo inminutum; Ti 43. »modica sunto«, id est modesta atque sedata; L III, 40. montivagos atque silvestris cursus; T V, 79. o poëma tenerum et moratum atque molle! D I, 66. quae (res) sunt ... multae atque magnae; A II, 91. in tam multarum rerum atque tantarum ordinibus; N II, 15. — hanc quasi naturalem atque insitam in animis nostris inesse notionem; F I, 31. gravitate naturali ac necessaria; Fa 23. si ... iecur nitidum atque plenum est; D II, 30. in re nova atque admirabili; D II, 60. — de re obscura atque difficili; N I, 58. in res obscuras atque difficiles; O I, 19. quid habent observatum ac vetustum? D II, 47. »obstipum caput at || a, ac || tereti cervice reflexum;« N II, 107. in vita occupata atque ... militari; T II, 2. cum labore operoso ac molesto; N II, 59. quin hic .. motus animi sit totus opinabilis ac voluntarius; T IV, 79. — caelum ex omni parte patens atque apertum; D I, 2. quibus (dis) omnia deberent esse patentia ac libera; L II, 26. de adulescente perdito ac dissoluto; T IV, 55. perennes cursus atque perpetui; N II, 55. illa (sententia) perfecta atque plena; F IV, 36. honestatem undique perfectam atque absolutam; F V, 69. quae (ratio) erit ... perfecta atque absoluta; T II, 51. perfectam illam atque absolutam .. rationem; N II, 34. in perfecto aliquo atque absoluto; N II, 38. illum (mundum) effecit ... parem et perfectum atque absolutum; Ti 20. genus pestiferum atque impium; O III, 32. placida ac lenis senectus; O 13. disciplinae formulam .. plenam ac refertam; A I, 17. ad hunc usum popularem atque civilem; L III, 14. iter ... praeceps ac lubricum; R I, 44. praeclarorum hominum ac primorum; F I, 9. aliquid ... praesagiens atque divinum; D I, 81. magni praesentis atque urgentis mali; T III, 61. praesentem ac praepotentem deum; N II, 4. quod ... praestantissimum atque optimum est; F V, 59. ad primam atque optimam affectionem animi; Ti 45. verbis ... quasi privatis ... ac suis; F III, 4. studia ad amplificationem nostrarum rerum prompta ac parata; O II, 17. hominem prudentem atque doctum; D I, 68. nec ullo publico ac legitimo iure; O I, 64. rerum illarum pulchrarum atque admirabilium; F IV, 42. aliquid natura pulchrum atque praeclarum; C 43. pulcherrimarum rerum atque optumarum; Ti 51. in quibus (terris) aër sit purus ac tenuis; N II, 42. — omnis rectas res atque laudabilis; F I, 42. quod sit ... rectum atque laudabile; F II, 49. nihil ... nisi rectum atque honestum; F IV, 46. recti .. ratio atque honesti; F V, 19. omnia recta atque honesta; L I, 37. recta atque honesta retinere; O I, 82. quod rectum atque || et || honestum est || esset; fr V, 38. — sagaci ac bona mente; T V, 67. ut salvi atque integri esse possimus; F V, 41. si (sensus) .. sani sunt ac valentes; A II, 19. circumitum orbis sapientissimum atque optimum; Ti 32. omnes scelerati atque impii; P 31. homines scelerati ac perditi; L III, 21. seditiosi atque inprobi civis; L III, 35. vim quandam sentientem atque divinam; D II, 35. a sinceris atque veris; Lae 95. singularem deus hunc mundum atque unigenam procreavit; Ti 12. corpora quaedam solida atque individua; N II, 93. sphaerae illius .. solidae atque plenae; R I, 22. solitario homini atque in agro vitam agenti; O II, 39. sollemni sacrificio ac publico; L II, 35. quod (mundus) solus atque unus esset; Ti 12. illorum ratio soluta ac libera est; Fa 33. res sordidas atque deformis; N I, 38. homo et acutus ... et valde studiosus ac diligens; A II, 98. humum subactam atque puram; C 59. de summo .. atque naturali bono; A I, 21. cogitantes .. supera atque caelestia; A II, 127. summum atque extremum bonorum omnium; F I, 54. summi boni atque ultimi; F IV, 25. summum aliquid atque optimum; F IV, 37. superarum rerum atque caelestium; N II, 140. omnia semper suspecta atque sollicita; Lae 52. — urbis tantas atque talis; N III, 92. illa ... temeraria atque inconsiderata et plerumque peccatorum vitiorumque laudatrix, fama popularis; T III, 4. tenerum quiddam atque molle; T III, 12. tenuis ac perlucens et aequabili calore suffusus aether; N II, 54. in animos teneros atque molles; L II, 38. quae (virtus) .. est ... tenera atque tractabilis; Lae 48. horum .. tot virorum atque tantorum; A II, 13. tot rerum atque tantarum; T I, 57. ut (deus) unum opus totum atque perfectum ex omnibus et totis atque perfectis absolveret; Ti 17. visa ... tranquilla atque veracia; D I, 61. bellum domesticum triste ac turbulentum fore; D I, 105. membrum tumidum ac turgidum; T III, 19. quod turpe atque vitiosum; T II, 29. — barbari vani atque fallaces; D I, 37. pastus varios atque abundantes; F II, 111. cum ... certamen varium atque anceps fuisset; R II, 13. quod vehemens atque forte (est); O I, 100. lex vera atque princeps apta ad iubendum et ad vetandum; L II, 10. montes vestiti atque silvestres; N II, 132. vivi atque praesentes; O I, 156. unum ac simplex (genus); R I, 54. una atque eadem voce; O II,

42. quod unum atque idem semper est; Ti 3. una conversione atque eadem; Ti 19.

c. **Adverbia, adverbialer Ablativ, Präpositionen** (vgl. e): a te quidem apte ac rotunde; F IV, 7. rebus bene atque utiliter inventis; N II, 70. delicate ac molliter vivere; O I, 106. diligenter atque moderate (inpertiendum); O II, 54. sensus dulciter ac iucunde movetur; F II, 18. frustra ac sine causa quid facere; D II, 125. quae fuse .. disputabantur ac libere; L I, 36. honeste ac liberaliter .. vivere; F IV, 12. ne quid ... fieret nisi honeste ac decore; F IV, 18. acta aetas honeste ac splendide; T III, 61. verses te huc atque illuc; F V, 86. impure ac flagitiose .. vivere; F III, 38. multa .. facere inpure atque taetre; D I, 60. multa inconsiderate ac temere dicimus; Ti 21. ea ... quam inconsulte ac temere dicantur; N I, 43. natura incorrupte atque integre iudicante; F I, 30. quin ... Venerium iaciat ... iterum atque tertium; D II, 121. ut ... secunda iucunde ac suaviter meminerimus; F I, 57. leniter atque placide; R fr. 9. qui ... nihil cogitat .. nisi lubenter ac libere; P 34. vives ... magnifice atque praeclare; F IV, 69. »modeste ac sine recusatione parento;« L III, 6. modice ac sapienter ... ferre; C 2. perfecte atque absolute beatos efficit; T IV, 38. ad ferendum .. dolorem placide atque sedate; T II, 58. cum ratione animus movetur placide atque constanter; T IV, 13. haec ... pure atque caste tribuenda ... sunt; N I, 3. quiete et pure atque eleganter actae aetatis; C 13. qui recte atque honeste curriculum vivendi ... confecerit; Ti 45 quid retro atque a tergo fieret; D I, 49. severe sane atque honeste ... distinguunt; O II, 10. si ... animus ... solute moveatur ac libere; D II, 100. neque id dicitis superstitiose atque aniliter; N III, 92. ex corpusculis ... concurrentibus temere atque casu; N II, 94. ne quid temere ac fortuito, inconsiderate neglegenterque agamus; O I, 103. morbos toleranter atque humane ferunt; T II, 65.

d. **Verba** (**Participia** vgl. b): te .. abicies atque prosternes; P 14. absolvi aliquid ac perfici; N II, 35. abundat atque affluit || afluit ||; D I, 61. adiungit atque adnectit; O I, 11. allicere atque excitare; O II, 20. se admiscuerint atque implicuerint; fr V, 97. adolevit || adul. || atque perfecta est; L I, 22. »adsum atque advenio;« T I, 37. quae alantur et quae crescant || aluntur atque crescunt ||; N II, 23. alendo atque augendo; N II, 33. augere atque sollicitam habere; C 66. eadem saepe animadvertendo ac notando; D I, 25. quae (genera divinandi) ... animadversa ac notata sunt; D I, 72. pueros .. animari atque formari; D II, 89. alios .. appetens atque complectens; F V, 67. aspernentur ac respuant; Fa 47. aspernetur atque oderit; Lae 47. aspici ac videri; Ti 13. audire atque accipere; O III, 5. ad eum augendum atque honestandum; O II, 21. — cadere atque evenire; D II, 15. si censenda .. sit atque aestimanda res; P 48. omnia cingentem atque complexum ardorem; N I, 37. circumscripti atque decepti; A II, 46. cogitare per nos atque dicere; L III, 49. cognoscendi ... atque discendi; Lae 104. cogunt atque imperant; R VI, 1. cohaeret ac nititur; L fr. 2. colent inter se ac diligent; Lae 82. commentandi causa atque inter se conloquendi; D I, 90. simul ac se ipse commovit atque ad se revocavit; A II, 51. comprehensum animo habet atque perceptum; A II, 100. habet ea comprensa atque percepta; A II, 106. habere ... conceptam animo atque comprensam; F II, 6. condendi ac reponendi (fructus); N II, 156. inter se conexa atque coniuncta; N II, 163. confici ... atque consumi; N II, 125. (ovium) villis confectis atque contextis; N II, 158. se collegit atque recreavit; T I, 58. multa .. colligere ac docere ..; R I, 34. inter se colligata atque implicata sunt; O I, 15. consenuerint .. atque defecerint; C 29. consequi ... atque efficere; O I, 158. conservatum ac retentum; D II, 75. via considerata atque provisa est; P 34. construi ... atque aedificari; N I, 19. contexit atque abdidit; O I, 126. contemnendum ac despiciendum (esse); F IV, 73. de contemnendis ac despiciendis rebus humanis; F V, 73. sunt contenta atque adducta; T II, 57. conterere atque contemnere; T V, 85. omnia cocta atque confecta; N II, 136. — audaciam ... damnet atque impiam iudicet; L II, 37. defendunt ac tuentur; L II, 13. deleniti atque corrupti; F I, 33. despicere ac pro nihilo putare; F III, 29. res humanas despicere atque infra se positas arbitrari; T III, 15. desudans atque elaborans; C 38. diligas atque adinves; Lae 73. essent illa dimensa atque discripta; C 59. discerni ac iudicari; R II, 6. discite adgnoscere || atque cognoscite ||; R II, 45. dispertiri ac dividi; N III, 93. dissentientibus atque distractis; T V, 43. dissident atque discordant; F I, 44. distracti ac dissipati; L II, 42. disturbat ac dissipat; N II, 41. de dividendo ac partiendo; F I, 22. dividere atque disrumpere; D II, 44. ut doceam atque aliquando perorem; N II, 154. docemus atque erudimus; D II, 4. — efficere atque adsequi; D I, 12. effingis atque efficis; N I, 65. ereptis .. rebus ac perditis; L II, 42. erudiunt atque docent; O I 156. evadere ... atque exire; N II, 95. evocatus atque emissus; T I, 74. evocetur atque eliciatur; fr V, 81. evolant atque excurrunt foras; D I, 114. excellit atque eminet; R II, 50. expletum atque cumulatum est; T V, 39. explica atque excute; O III, 81. omnia expressa atque effecta sint; A I, 27. »exspectabat populus atque ore timebat;« D I, 108. Telamonem ... exulantem atque egentem; T III, 39. — in faciendo atque agendo; A II, 22. fixa gravi fato ac fundata; D I, 20. fixi ac signati temporis; D I, 21. firmet atque augeat; O II, 40. fluerent atque manarent; N I, 39. fruimur atque utimur; N II, 152. fugiet atque oderit; O I, 86. fugiat atque oderit; Lae 87. fundat ac mittat; N I, 29. — praedicabile aliquid et gloriandum ac prae se ferendum; T V, 49. — habeatur atque dicatur; Ti 39. haerentia atque inpedita; Ti 30. — inmittit atque incitat; T III, 25. esse aliud ... inpartitum ac tributum; R I, 69. inflammati atque incitati; D I, 114. influente atque effluente; Ti 47. praesagitio extrinsecus iniecta atque inclusa divinitus; D I, 66. inquirendo ac discendo; F V, 53. interficiunt atque consumunt; N I, 101. monstris interpretandis ac procurandis; D I, 3. haec .. intuens atque suspiciens vel potius omnis partis ... circumspiciens; T V, 71. cum iam inveterata vita hominum ac tractata esset et cognita; R II, 20. invitat atque adlectat; C 57. de iubendis legibus ac vetandis; L III, 35. (natura) cum alio iuncta atque conexa; N II, 29. iuvaret eum ac contineret; F IV, 17. — labefactare atque pervertere; F III, 70. ne ... laberentur atque errarent; N II, 144. labi .. atque concidere; D II, 119. corpus .. ita locatum ac situm; L II, 56. — dentibus ... manditur atque [ab iis] extenuatur et molitur cibus; N II, 134. (sortes) miscentur atque ducuntur; D II, 86. nihil ... mixtum atque concretum; T I, 66. fr IX, 10. moderantem cursum atque in sua potestate retinentem; R I, 45. gremio mollito ac subacto; C 51. monere .. ac multa praedicere; D I, 132. moveantur ac sentiant; N II, 31. — natum atque fictum esse; T I, 66. fr IX, 10. qui non habeat

animo notata ac plane cognita; R II, 10. — obscuretur et obruatur atque intereat; F III, 45. observatis ac notatis signis; D I, 34. occupavi te ... atque cepi; T V, 27. ornari atque instrui; F IV, 61. — quasi partita habeant inter se ac divisa momenta; T I, 40. patefacta atque explicata || explicita || sententia sua; Fa 44. in patiendo ac perferendo; T IV, 53. populo patiente atque parente; R II, 61. pellat atque moveat; N II, 31. Themistoclem patria ... pulsum atque proterritum; R I, 5. neque .. id percipi ac comprendi posse; A II, 34. percipimus atque comprendimus; N II, 147. percipimus atque sentimus; O I, 30. percontando atque interrogando; F II, 2. perfectum atque absolutum est; O III, 14. perimit || peremit || ac delet; T I, 117. in eo persequendo atque adipiscendo; T II, 66. placet ac leniat; F I, 47. »clamo, postulo, obsecro, oro, ploro atque inploro, fidem;« N I, 13. hoc .. posito atque concesso; D I, 118. se ... porrigit .. atque explicat; R III, 11. portare .. ac mittere; R II, 9. praecipitet ac decidat; R I, 69. est ... quiddam ... praesentiens atque divinans; D I, 47. premit .. atque instat; T III, 71. quin ... probet atque laudet; F V, 63. quem ad modum .. ea procurentur atque expientur; D II, 130. progredientem rem publicam atque in optimum statum venientem; R II, 30. iustitia foras spectat et proiecta tota est atque eminet; R III, 11. quae libido non se proripiet ac proiciet? F II, 73. provectus subito atque delapsus in flumen; D I, 58. — in quaerendo ac disserendo; A II, 32. quarendi ac disserendi; F I, 22. — ut ... refrenanda atque coërcenda sit; D II, 4. refutetur ac reiciatur; T II, 55. regantur atque moveantur; N I, 2. regat atque tueatur; N I, 33. animum ... relaxem ac remittam; fr V, 31. ut ... non ... relinquat atque abiciat; O I, 154. ut requirant atque adpetant; Lae 81. — saeptum atque munitum; T V, 41. »(mens divina) saepta atque inclusa;« D I, 17. ea se scripturos atque laturos; L II, 11. secari ac dividi; A I, 27. N III, 29. tertia parte animi ... sedata atque restincta; D I, 61. et animantia esse et sentire atque intellegere; N II, 39. sensit ac vidit; R II, 5. bene de re publica sentientes ac bene meritos aut merentes; O I, 149. idem illud secuti atque interpretati; R II, 50. his fabulis spretis ac repudiatis; N II, 71. (Volcano) stante atque vestito; N I, 83. cum sapientia esse atque, ut ita dicam, habitare; T III, 83. (luna) subiecta atque opposita soli; N II, 103. luna subiecta atque opposita soli; D II, 17. — quam (notionem) habemus ... tectam atque involutam; T IV, 53. tenere atque servare; F I, 47. tollenda est (cupiditas) atque extrahenda radicitus; F II, 27. interitum .. omnia tollentem atque delentem; T I, 27. ad opes tuendas ac tenendas; O I, 23. tueri ac retinere; O III, 116. de ... generibus rerum publicarum non turbatis atque permixtis; R I, 44. — »ut me ... versaris atque inlusseris || elusseris || ;« Lae 99. vexatis ac perditis exteris nationibus; O II, 28. quo (malo) viso atque persuaso; T III, 72. vivendi atque potiundi; L II, 28. opes vacuae consilio et vivendi atque aliis imperandi modo; R I, 51. usurpari atque appellari; Ti 39.

e. **Präpositionen:** si ... omnes eius (mundi) partes undique aequabiles ipsae per se atque inter se continentur; N II, 116.

f. **Wiederholung desselben Wortes:** valde .. amo nostra atque nostros; A I, 18. contra mortem nostram atque nostrorum ... satis esse videmur ... armati; T V, 76. tum Laelius: tuum vero, inquit, Scipio, ac tuum quidem unius || debitum quidem munus, al. ||; R I, 71. omitto, quem ad modum isti se gerant atque gesserint; L III, 18. pauci .. atque admodum pauci ... corrumpere mores civitatis ... possunt; L III, 32. — vide, quaeso, etiam atque etiam, ne ... minuatur auctoritas; A II, 62. de quibus (rationibus) e. a. e. consideret; F II, 38. quam (rationis absolutionem) e. a. e. explicandam putant; F V, 38. iste locus est, Piso, tibi e. a. e. confirmandus, inquam; F V, 95. hoc premendum e. a. e. est argumentum; T I, 88. multa sibi e. a. e. esse discenda; T III, 69. a te .. idem illud e. a. e. quaeram; N III, 19. ut diligenter e. a. e. argumenta cum argumentis comparemus; D I, 7. — Chrysippus ... magnam turbam congregat ignotorum deorum, atque ita ignotorum, ut ..; N I, 39.

g. **verschiedene Wortarten und Satzteile** (vgl. b): »tosti alti stant parietes deformati atque abiete crispa;« T III, 44. »nimis multos atque omni luce cadentis cernimus;« T III, 65. quod (bonum) sit ex usu iam praesens esse atque adesse; T IV, 14. cum is ardor ... per se ipse ac sua sponte moveatur; N II, 31. quod eum (sapientem) sua sponte ac per se bonitas et iustitia delectet; R III, 26. eum .. (animum deus) ut dominum atque imperantem oboedienti praefecit corpori; Ti 21. quod (genus motus) semper esset in eodem † de quo et idem omnibus atque uno modo celaret; Ti 36. vgl. b. difficilis. individuus.

h. **ausgeführtere Satzteile und Sätze:** ac: ibi (Damaratus) suas fortunas constituit ac liberos procreavit; T V, 109. »contaminari stirpem ac misceri genus«; N III, 68. si quando ... populus ... etiam ... optimatium sanguinem gustavit ac totam rem publicam substravit libidini suae; R I, 65. ut iam doctis hominibus ac temporibus ipsis eruditis ad fingendum vix quicquam esset loci; R II, 19. fugisse (Demaratus) cum magna pecunia dicitur ac se contulisse Tarquinios; R II, 34. cum ... Verginius virginem filiam ... interemisset ac maerens ad exercitum ... confugisset; R II, 63. ipse se fugiet ac naturam hominis aspernatus hoc ipso luet maximas poenas; R III, 33. suffragia in magistratu mandando ac de reo iudicando || [in ... iudicando] || ... ferri; L III, 33. quem (tyrannum) armis oppressa pertulit civitas ac paret || apparet || cum maxume || maxime || mortuo; O II, 23. nosse .. generatores suos optime poterant, ac difficile factu est a deis ortis fidem non habere; Ti 38.

atque: quietis temporibus atque aliquo si non bono, at saltem certo statu civitatis; A ep. 2. subiectam putant omnibus sine ulla specie atque carentem omni illa qualitate ... materiam quandam; A I, 27. iudicaverunt .. re semel audita *atque* ad unius se auctoritatem contulerunt; A II, 9. cui, mors cum appropinquet, non »refugiat timido sanguen atque exalbescat metu?« F V, 31. ut ait Ennius: »refugiat timido sanguen atque exalbescat metu«; fr V, 65. sic *extitit* extremum ... atque ... multis gradibus adscendit; F V, 40. ut ... principia ... contineremus atque ad scientiam ... aptos animos haberemus; F V, 43. quem (deum) mente noscimus atque in animi notione tamquam in vestigio volumus reponere; N I, 37. quorum cum remanerent animi atque aeternitate fruerentur; N II, 62. »e trucibus oculis duo fervida lumina flagrant, atque uno mentum radianti sidere lucet«; N II, 107. »ille .. nitens graviter vestigia ponit atque oculos urguet pedibus pectusque Nepai«; N II, 109. ea .. (alvus) tum astringitur, tum relaxatur atque omne, quod accepit, cogit et confundit; N II, 136. ea (lingua) vocem ... fingit et terminat atque sonos vocis distinctos ... efficit; N II, 149. qui .. dicitur ... Aegyptum profugisse atque Aegyptiis leges ... tradidisse; N III, 56. »quae (altrix) ... concidit

atque avolsa pedum vestigia liquit;« D I, 20. »haec ... species ... celsa est in sede locata, atque una fixi ac signati temporis hora Iuppiter excelsa clarabat sceptra columna«; D I, 21. ut ... flumina .. in contrarias partes fluxerint atque in amnes mare influxerit; D I, 78. † »iu monte ‖ hinc ‖ Remus auspicio se devovet atque secundam solus avem servat«; D I, 107. superstitio ... oppressit omnium fere animos atque hominum inbecillitatem occupavit; D II, 148. dent operam parumper atque audiant eos, quorum ..; R I, 12. corpori deservientis atque omnia ... voluptatibus ... ponderantis; L I, 39. araque vetusta in Palatio Febris ... detestataque ‖ detestanda atque ‖ omnia eius modi repudianda sunt; L II, 28. mihi .. multa eximia divinaque videntur Athenae tuae peperisse atque in vitam hominum attulisse; L II, 36. dissidente a bonis atque omnis rumusculos ... aucupante; L III, 35. ut adpetitus ... sint .. tranquilli atque omni animi perturbatione careant; O I, 102. facetum festivique sermonis atque in omni oratione simulatorem ... Socratem accepimus; O I, 108. hominum est parum considerate loquentium atque in maxumis rebus errantium; O II, 6. quod me impediat ea . . . iuprobare atque adfirmandi arrogantiam vitantem fugere temeritatem; O II, 8. commoda civium non divellere atque omnis aequitate eadem continere; O II, 83. cum corporibus simul animos interire atque omnia morte deleri; Lae 13. circumfluere omnibus copiis atque in omnium rerum abundantia vivere; Lae 52. qui etiam adversando saepe adsentetur et litigare se ‖ litigare ‖ simulans blandiatur atque ad extremum det manus vincique se patiatur; Lae 99. quod ratione sapientiaque couprehenditur atque aeternitate inmutabili continetur; Ti 7. vitiis et sceleribus contaminatos deprimi in tenebras atque in caeno iacere docuerunt; fr IX, 12.

i. **besondere Verbindungen**: etiam: quae (materia) ... possit omnibus .. modis mutari atque ex omni parte atque ‖ aeque, al. ‖ etiam interire; A I, 27. quae (mens) sensuum fons est atque etiam ipsa sensus est; A II, 30. cum simplici homine simpliciter agerem nec magno opere contenderem atque etiam ... non repugnarem; A II, 112. recte .. haec facta distinctio est, atque etiam ab iis ... hoc simile ponitur; F III, 54. in his tot et tantis (malis) ⟨atque etiam plura possunt accidere⟩ potest esse sapiens; T V, 29. solem, lunam, sidera, ... atque etiam homines eos, qui inmortalitatem essent consecuti (Chrysippus deos dicit esse); N I, 39. et lapidum conflictu atque tritu elici ignem videmus et recenti fossione terram fumare calentem, atque etiam ex puteis iugibus aquam calidam trahi; N II, 25. luna ... varias ipsa lucis mutationes habet, atque etiam tum subiecta atque opposita soli radios eius et lumen obscurat, tum ..; N II, 103. colorum .. et figurarum * ... ordinem et, ut ita dicam, decentiam oculi iudicant, atque etiam alia maiora; N II, 145. ut ... corpus miscere videatur ..., atque etiam trucidare aliquem et impie cruentari multaque facere impure; D I, 60. nihil .. illis profuisset divinare; atque etiam omnem fructum vitae superioris perdidissent; D II, 24 rapiuntur a domo longius, atque etiam cum manent corpore, animo tamen exulant et vagantur; R II, 7. haec perscripta servantem licet magnifice, graviter animoseque vivere atque etiam simpliciter, fideliter, † vere hominum amice; O I, 92. magnam .. partem clementi castigatione licet uti ..., atque etiam illud ipsum, quod acerbitatis habet obiurgatio, significandum est, ipsius id causa ‖ est ipsius [id] causa ‖, qui obiurgetur, esse susceptum; O I, 137. quid quisque sentiat atque etiam de qua causa quisque sentiat; O I, 147. sin magna (mercatura est) ..., non est admodum vituperanda, atque etiam ... videtur iure optimo posse laudari; O I, 151. vera gloria radices agit atque etiam propagatur; O II, 43. quin etiam beneficium se dedisse arbitrantur, cum ipsi quamvis magnum aliquod acceperint, atque etiam a se aut postulari aut exspectari aliquid suspicantur; O II, 69. ab iis secundum sumebat atque etiam tertium; Ti 42. — sic in omni natura, ac multo etiam magis, necesse est absolvi aliquid ac perfici; N II, 35. aureum ei (Iovi) detraxit amiculum ..., atque in eo etiam cavillatus est; N III, 83. isti palam dicere atque in eo multum etiam gloriari solent ..; R I, 11. licet .. lascivire, dum nihil metuas, ut in navi ac saepe etiam in morbo levi; R I, 63. homines, ac multo etiam magis natura congregati adhibeant agendi cogitandique sollertiam; O I, 157.

fortasse: cur non etiam, ac fortasse magis, propter se formae dignitatem sequamur? F V, 47.

haud: ne exaedificatum quidem hunc mundum divino consilio existimo, atque haud scio an ita sit; A II, 126. vir sapientissimus atque haud sciam an omnium praestantissimus; N II, 11. est .. ulciscendi et puniendi modus; atque haud scio an satis sit eum, qui lacessierit, iniuriae suae paenitere; O I, 33 (34).

hic: animi affectio suum cuique tribuens atque hanc ... societatem ... tuens; F V, 65. ecce alius cursor ⟨atque horum somniorum et talium plenus est Chrysippi liber, plenus Antipatri⟩; D II, 144. quoniam rhetorica mihi vestra sunt nota teque in iis .. audivimus saepe ..., atque hanc ... consuetudinem indicant te suscepisse Tusculanae disputationes; Fa 4. quaero igitur ⟨atque hoc late patebit⟩, ... num aliter, ac nunc eveniunt, evenirent; Fa 6. alte spectare si voles atque hanc sedem et aeternam domum contueri; R VI, 25. in hac .. magnificentia rerum atque in hoc conspectu ... naturae; L I, 61. causam, .. cur huc libentius venias atque hunc locum diligas; L II, 4. consilio iuvare ‖ [cons. iuv.] ‖ atque hoc scientiae genere prodesse quam plurimis; O II, 65. nulla est .. societas ..., et potius summa distractio est, neque est contra naturam spoliare eum ..., atque hoc omne genus ... exterminandum est; O III, 32. tantus illi (M. Valerio Corvino) cursus honorum fuit; atque huius extrema aetas hoc beatior quam media, quod ..; C 60. ut .. usu eius ... fruantur ... sintque ‖ suntque ‖ pares in amore ..., atque haec inter eos sit ‖ est ‖ honesta certatio; Lae 32. s. a. aequabilitas. discriptio. villa.

ibi: audet dicere ..., atque ibi hoc dicit, ubi ..; F II, 20. Herculem ... exisse in solitudinem atque ibi sedentem diu secum multumque dubitasse ..; O I, 118. ut aliquis nos deus ... in solitudine uspiam collocaret atque ibi suppeditans ... copiam hominis omnino aspiciendi potestatem eriperet; Lae 87.

idem: a quo (igne) rursum animante ac deo renovatio mundi fieret atque idem ornatus oreretur; N II, 118. isto modo etiam disertus et quidem ‖ atque idem ‖ mathematicus ... erit mundus; N III, 23. ut vir doctissimus fecit Plato atque idem gravissimus philosophorum omnium; L II, 14. fit .. deterior, qui accipit, atque ad idem semper exspectandum paratior; O II, 53. s. a. carcer. genus; T I, 67.

ille: »quibus (repagulis) ego iram omnem recludam atque illi perniciem dabo«; N III, 66. honestum ... nos movet atque illi, in quo id inesse videtur, amicos facit; O I, 55.

interim: si constitueris cuipiam te advocatum

... esse venturum atque interim graviter aegrotare filius coeperit; O I, 32.

ipse: plurimum ... Latinis .. litteris luminis ... attulisti atque ipse varium ... poëma fecisti; A I, 9. alter cum vicisset Lacedaemonios apud Mantineam atque ipse gravi vulnere exanimari se videret; F II, 97. quin (sapiens) ... discessu a suis atque ipsa relinquenda luce moveatur; F V, 32. quod nulla utilitate obiecta delectentur animi atque ipsa scientia ... gaudeant; F V, 50. cum (Scipio) consulem languentem reliquit atque ipse privatus ..., qui rem publicam salvam esse vellent, se sequi iussit; T IV, 51. ista effutientem nauseare atque ipsum sibi displicere; N I, 84. tribus iis horis concisus exercitus atque ipse (C. Flaminius) interfectus est; D I, 77. ſ. a. animus; A I, 22. natura; F IV, 55.

is: hic pauca primo, † atque ea percontantibus nobis, ecquid forte Roma novi; A I, 2. qualitates .. appellavi, quas ποιότητας Graeci appellant, quod ipsum apud Graecos non est vulgi verbum, sed philosophorum; atque id in multis; A I, 25. qui valent opibus atque id facere possunt; F III, 66. in eo ... consistere naturam, atque id esse summum bonum; F V, 44. cur ... corporis curandi tuendique causa || [causa] || quaesita sit ars atque eius utilitas deorum inmortalium inventioni consecrata; T III, 1. »hic (Anguitenens) pressu duplici palmarum continet Anguem atque eius ipse manet religatus corpore torto«; N II, 109. Diagoras cum Samothracam venisset atque ei quidam amicus „tu ..;“ N III, 89. »terribiles formae bellum ... monebant, multaque ... vates oracla ... fundebant ..., atque ea ... haec fore ... ipse deum genitor ... canebat«; D I, 19. cum caelum discessisse visum est || esset || atque in eo animadversi globi; D I, 97. fani pulchritudo et vetustas Praenestinarum etiam nunc retinet sortium nomen, atque id in volgus; D II, 86. hoc .. sphaerae genus ... in illa sphaera solida non potuisse finiri, atque in eo admirandum esse inventum Archimedi, quod ..; R I, 22. (Demaratus) adscitus est civis a Tarquiniensibus atque in ea civitate domicilium ... collocavit; R II, 34. Tarquinius ... sic Servium diligebat, ut ..., atque eum summo studio ... erudiit; R II, 35. considamus hic ... atque ad eam partem sermonis ... revertamur; L II, 7. a parvis ... didicimus „SI IN IUS VOCAT“ atque || atque alia || eius modi „leges“ alias nominare; L II, 9. multi .. bella saepe quaesiverunt propter gloriae cupiditatem, atque id in magnis animis ... plerumque contingit; O I, 74. qui imitamur, quos cuique visum est, atque ad eorum studia ... impellimur; O I, 118. invidiae .. multitudinis atque ob eas bene meritorum saepe civium expulsiones ... sine hominum opibus ... effici (non) possunt; O II, 20. in hunc oculi omnium coniciuntur atque in eum ... inquiritur et ... nullum obscurum potest .. dictum eius esse; O II, 44. mihi vero erit gratum; atque id ipsum cum tecum agere conarer, Fannius antevortit; Lae 16. qui eam (adsentationem) recipit atque ea delectatur; Lae 97. si is ... eam speciem, quae semper eadem est, intuebitur atque id sibi proponet exemplar; Ti 4. unum efficiebant ... corpus atque in eo ... animi divini ambitus inligabant; Ti 47. ſ. etiam; N III, 83. potius; N II, 69. quidem; O I, 71. — a. ludus. mundus.

ita: multo eam (rerum agendarum concordiam) pluris (homo) aestimavit quam omnia illa, quae prima dilexerat, atque ita cognitione et ratione collegit, ut statueret ..; F III, 21. sunt .. perabsurdi .. ii, ... qui nullam rerum differentiam esse dixerunt, atque ita sapientem beatum fore, nihil aliud alii momento ullo anteponentem; F III, 31. se ut (animal) conservet atque ita sit affectum, ut ..; F V, 24. eloquentia est utendum atque ita || [ita] || ... contionandum; T I, 117. sic ... abiciunt se atque ita adflicti et exanimati iacent; T II, 54. vites sic claviculis adminicula tamquam manibus adprehendunt atque ita se erigunt, ut animantes; N II, 120. omnia (membra) ... ita nata atque ita locata sunt, ut ..; N II, 121. haec avis scribitur ... (conchas) evomere atque ita eligere ex iis, quae sunt esculenta; N II, 124. si Daphitae fatum fuit ex equo cadere atque ita perire; Fa 5. si quis velit idem referre atque ita dicere ..; Fa 32. di inmortales, quam tu longe iuris principia repetis! atque ita, ut ego non modo ad illa non properem, quae expectabam ..., sed ..; L I, 28. Salinatori ... glorianti atque ita dicenti ..; C 11. ipse (mundus) se concordi ... caritate conplectitur atque ita apte cohaeret, ut ..; Ti 15. habebat *numerus ad* numerum eandem proportionem ..., atque ita permixtum illud iam omne consumpserat; Ti 24. omne, quod erat ... corporeum, substernebat animo interiusque faciebat atque ita medio medium accommodans copulabat; Ti 26. parem numerum distribuit animorum et singulos adiunxit ad singula atque ita quasi in currum universitatis inposuit; Ti 43. ſ. ut; R II, 11. — f.

item: solem quoque animantem esse oportet, et quidem || atque item || reliqua astra; N II, 41.

nach einer Negation: ne ... (laborem) augeam atque ... adiungatur haec iuris interpretatio; L I, 12. ſ. ut; N II, 64. O I, 33. Lae 3. Ti 12. si testamenta amicorum *ne* expectas quidem atque ipse supponis; P 43. ſ. haud; A II, 126. hunc (Dionysium) .. nec .. Iuppiter fulmine percussit nec Aesculapius ... interemit, atque ... in .. rogum inlatus est eamque potestatem ... filio tradidit; N III, 84. ſ. etiam; A II, 112. hic; O III, 32. potius; O I, 67. nihil: ſ. etiam; D II, 24. non: ſ. etiam; O I, 151. idem; R I, 22. vor einer Negation; A I, 8. potius; L I, 18. ut; O I, 22. virtutem ... nullam requirere voluptatem atque ... se ipsa esse contentam; F I, 61. ut (patria) nulla quasi alimenta exspectaret a nobis ac tantum modo ... tutum perfugium ... suppeditaret; R I, 8. ſ. ipse; F V, 50. ut; Ti 16.

vor einer Negation: tu eris unus, in quo nitatur civitatis salus, ac, ne multa, dictator rem publicam constituas oportet; R VI, 12. a Graecis .. (ea) peti non poterant ac post L. Aelii nostri occasum ne a Latinis quidem; A I, 8. ceteras res omnis plane paris ac ne minimum quidem, utrum adessent an abessent, interesse; L I, 55. Africanus indigens mei? minime hercule! ac ne ego quidem illius; Lae 30. ſ. tamen. casurusne in conspectum videatur animus, an || ac non || tanta sit eius tenuitas, ut ..; T I, 50. quasi vero atra bili solum mens ac non saepe vel iracundia graviore vel timore vel dolore moveatur; T III, 11. tantam vim et magnitudinem maris atque terrarum si tuum ac non deorum inmortalium domicilium putes; N II, 17. parvam vero controversiam dicis, at || ac || non eam, quae dirimat omnia! — probe quidem sentires, si re ac non verbis dissiderent; L I, 54. ſ. etiam; A II, 112. potius; O I, 67. haec veteranus miles facere poterit, doctus vir sapiensque non poterit? ille vero melius, ac non paulo quidem; T II, 39.

nimirum: magnus sane locus est et a vestris .. vexatus, ac nimirum vobiscum omne certamen est; N II, 73.

paene: fortitudinis quaedam praecepta sunt ac paene leges; F II, 94. illud eius philosophi magnificum ac paene divinum, quod . . . aequissimo

animo se dixit mori; D I, 124. non dubitaverim me gravissimis tempestatibus ac paene fulminibus ipsis obvium ferre conservandorum civium causa; R I, 7.

potius: quae .. dea ad res omnes veniret, Venerem nostri nominaverunt, atque ex ea potius „venustas“ quam „Venus“ ex venustate; N II, 69. non ita est, Quinte, ac potius ignoratio iuris litigiosa est quam scientia; L I, 18. nec vero imperia expetenda ac potius .. non accipienda; O I, 67.

prope: ne iste (Romulus) quidem pervetus? — minime, ac prope senescente iam Graecia; R I, 58.

quidem: fuisti saepe, credo, ... in scholis philosophorum. — vero, ac libenter quidem; T II, 26. qui ... gloriam neglegant, frangantur infamia, atque ea quidem non satis constanter; O I, 71. f. vor einer Negation; T II, 39. — f. R I, 71.

sic: utetur eo sapiens, ac sic omnis ratio vitae gubernabitur; A II, 99.

simul: omne animal se ipsum diligit ac, simul [et] ortum est, id agit, ut ..; F V, 24.

tamen: Critolaus ... est gravitate proximus, et redundat oratio, ac tamen *ne* is quidem in patriis institutis manet; F V, 14. f. etiam; R II, 7.

tum: iniecta gleba † tum et illis humatus est, et gleba vocatur, ac tum denique multa religiosa iura conplectitur; L II, 57.

ubi: natum esse Alexandrum, atque, ubi lucere coepisset, clamitasse magos ..; D I, 47. meliora, ... quam ibi fuissent, unde huc translata essent atque ubi primum extitissent; R II, 30.

vel: concedo, ut ... existiment, quod velint, ac vel hoc intellegant, ... hominem dicere me; F V, 33.

ut, uti: consentaneum est huic naturae, ut sapiens velit ... administrare rem publicam atque, ut e natura vivat, uxorem adiungere; F III, 68. quid, quod pluribus locis quasi denuntiant, ut neque ... exquiramus, atque ut ... *ne* separemus? F IV, 9. ne inmoderatos cursus haberet, atque ut eum ... alligaret; N II, 64. Amphiaraum .. sic honoravit fama Graeciae, deus ut haberetur, atque ut ... oracla peterentur; D I, 88. *ut* unus aditus ... fossa cingeretur vastissima, atque ut ita munita arx ... circumciso saxo niteretur, ut ..; R II, 11. ut ... pauca per populum ... gererentur, atque uti consules potestatem haberent tempore dumtaxat annuam; R II, 56. ut .. consules ... magistratu se abdicarent, atque ut xviri ... crearentur; R II, 61. ne cupide quid agerent, ne adpetenter, atque ut regredi quam progredi mallent; O I, 33. effectum .. (est), ut esset vita munitior, atque ut .. nulla re egeremus; O II, 15. ne „inquam“ ... saepius interponeretur atque ut ... coram haberi videretur; Lae 3. quorum ne quid accideret, atque ut hic mundus esset animanti absoluto simillimus, ... idcirco ..; Ti 12. sic in omni mundo partes omnes conlocatae sunt, ut nulla pars ... excederet atque ut ... inessent ..; Ti 16. f. d. sum. — esse .. unam rationem ..., atque ut Aristonis esset explosa sententia ..., sic errare Zenonem; F IV, 47. haec detrahenda (est) opinio atque, ut in malis opinatis tolerabilia, sic in bonis sedatiora sunt efficienda ea, quae ..; T IV, 65. (nos) animi praestantia vinci, atque ut animi, item corporis; N I, 96. canis nonne similis lupo? atque, ut Ennius, »simia quam similis!« N I, 97. ut .. in vite ... videmus ..., atque ut pictura (habet) ... effectum; N II, 35. ut .. in fidibus aut tibiis atque ut in cantu ipso ac vocibus concentus est quidam tenendus; R II, 69. quoniam ... non nobis solum nati sumus ..., atque, ut placet Stoicis, quae in terris gignantur, ad usum hominum omnia creari; O I, 22.

utinam: est huius .. disputationis .. proprium id, quod expectas, atque utinam esset etiam facultatis meae! L I, 58.

atqui, aber, gleichwohl, dagegen, allerdings, freilich, nun: I. allein: ita qui sentiat, non apertissime insaniat? atqui, qualia sunt haec, ... talia sequuntur ea, quae ..; A II, 21. videorne tibi ... imitari numquam ... nisi nobilem? atqui habebam molestos vobis, sed minutos, Stilponem, Diodorum, Alexinum; A II, 75. vereor, ne subadroganter facias, si dixeris tuam (disciplinam); atqui ita dicas necesse est; A II, 114. possumusne hoc scire quale sit, nisi contulerimus inter nos, ... quid .. sit ipsum bonum? atqui haec patefactio quasi rerum opertarum ... definitio est; F II, 5. nonne reprehenderes, Epicure, luxuriosos ob eam ipsam causam, quod ita viverent, ut ...? atqui reperiemus asotos .. ita non religiosos, ut „edint de patella“; F II, 22. utrum ... perspicuisne dubia aperiuntur, an dubiis perspicua tolluntur? atqui hoc perspicuum est, vitia alia aliis esse maiora; F IV, 67. de via declinavi, ut ad Pericli sepulchrum accederem. ... tum Piso: atqui, Cicero, inquit, ista studia ... ingeniosorum sunt; F V, 6. videndum est, ... quae sit hominis natura. ... atqui perspicuum est hominem e corpore animoque constare; F V, 34. fieri posse, ut sit alius (sapiens) alio beatior. atqui iste locus est, Piso, tibi etiam atque etiam confirmandus, inquam; F V, 95. quid negotii est haec poëtarum et pictorum portenta convincere? — atqui pleni libri sunt contra ista ipsa disserentium philosophorum; T I, 11. si puer ... in cunis (occidit), ne querendum quidem (putant). atqui ab hoc acerbius exegit natura, quod dederat; T I, 93. qui .. est fidens, is profecto non extimescit .... atqui, in quem cadit aegritudo, in eundem timor; T III, 14. cui (Prometheo) cum dictum esset: »atqui, Prometheu, te hoc tenere existimo, mederi posse rationem || ratione ratione || iracundiae«; T III, 76. tu vero, Metrodore, ... Fortunae aditus interclusisti? ... atqui his capiuntur imperiti; T V, 28. hunc dubitabis beatum dicere? atqui sapiens semper ita adfectus est; T V, 43. quibus .. opibus praeditam servitute oppressam tenuit civitatem! atqui de hoc homine a bonis auctoribus sic scriptum accepimus, summam fuisse eius in victu temperantiam; T V, 57. terra .. profecto, quoniam mundi pars est, pars est etiam dei. atqui terrae maxumas regiones inhabitabilis atque incultas videmus; N I, 24. multa ex haruspicum responsis commemorare possum, quibus ea confirmentur, quae dubia nemini debent esse. atqui et nostrorum augurum et Etruscorum haruspicum disciplinam ... res ipsa probavit; N II, 10. necesse est .. ei similis sit igni, quem adhibemus ad ... victum .... atqui hic noster ignis ... confector est et consumptor omnium; N II, 41. ex quo efficitur ... deorum providentia mundum administrari. atqui necesse est, cum sint di, si modo sunt, ut profecto sunt, animantis esse; N II, 78. hi .. dubitant de mundo .... atqui ille apud Accium pastor ... admirans et perterritus hoc modo loquitur; N II, 89. si omne animal ... dividi potest, nullum est eorum ... aeternum; atqui omne animal ad accipiendam vim externam et ferundam paratum est; N III, 29. te .. permagnum est nancisci otiosum .... tum Scipio: atqui nactus || nanctus || es, sed mehercule otiosiorem opera quam animo; R I, 14. atque || atqui || idem (Aelius Sextus) ... Zethum illum Pacuvii nimis inimicum doctrinae esse dicebat; R I, 30. facile patior ... esse nos ... eruditos ... domesticis .. virtutibus. atqui multo id facilius cognosces, inquit Africanus, si ..; R II, 30. praeclaram ..

causam ad me defertis, cum me improbitatis patrocinium suscipere voltis. atqui id tibi, inquit Laelius, verendum || non || est, ... ne sic etiam sentire videare; R III, 8. ne nimis diligenter inquiras in ea, quae .... — atqui multa quaeruntur in Mario fictane an vera sint; L I, 4. sic .. mihi liceret .... — atqui vereor, ne istam causam nemo noscat; L I, 11. non vereor, condiscipulorum ne quis exaudiat. — atqui cavendum est; L I, 21. istud maxime expecto disserendi genus. — atqui pleraque sunt dicta in illis libris; L III, 13. ego in ista sum sententia .... — atqui, frater, bona tua venia dixerim, ista sententia maxime et fallit imperitos et obest saepissime rei publicae; L III, 34. num .. alia in causa M. Cato fuit, alia ceteri ...? atqui ceteris forsitan vitio datum esset, si se interemissent; O I, 112. Cyrsilum ... lapidibus obruerunt. atqui || atque || ille utilitatem sequi videbatur; O III, 48. ita nec ... quicquam simulabit ... vir bonus. atqui || atque || iste dolus malus et legibus erat vindicatus ... et sine lege iudiciis; O III, 61. mihi ... herededitates non honestae videntur, si sunt malitiosis blanditiis ... quaesitae. atqui in talibus rebus aliud utile interdum, aliud honestum videri solet; O III, 74. (Phaëthon) optavit, ut in currum patris tolleretur; sublatus est. atqui || atque || is, ante quam constitit, ictu fulminis deflagravit; O III, 94. potest .. quicquam utile esse, quod sit huic talium virtutum choro contrarium? atqui ab Aristippo Cyrenaici atque Annicerii philosophi nominati omne bonum in voluptate posuerunt; O III, 116. quid est .. aliud Gigantum modo bellare cum dis nisi naturae repugnare? — atqui, Cato, gratissimum nobis ... feceris, si ..; C 6. quid de P. Licini Crassi ... iuris studio loquar aut de huius P. Scipionis ...? atque || atqui || eos omnes ... his studiis flagrantes senes vidimus; C 50. mirari se ... sollertiam eius, a quo essent illa dimensa ..., et Cyrum respondisse: „atqui ego ista sum omnia dimensus"; C 59. videtis nihil esse morti tam simile quam somnum. atqui dormientium animi maxime declarant divinitatem suam; C 81. potestne ... quisquam in abundantia bonorum ipse esse non bonus? atqui ista omnia talia videmus, ut et || etiam || inprobi habeant et absint probis; P 7. quodsi virtutes sunt pares inter se, paria esse etiam vitia necesse est. atqui pares esse virtutes ... facillume potest perspici; P 21.

II. **Verbindungen:** certe: hoc unum ... (mundus) non habebit? atqui certe nihil omnium rerum melius est mundo; N II, 18. quae (mors) aut plane neglegenda est ... aut etiam optanda ...; atqui tertium certe nihil inveniri potest; C 66.

ne—quidem: an quicquam tam puerile dici potest, ... quam ...? atqui ne curiosissimi quidem homines exquirendo audire tam multa possunt, quam sunt multa; N I, 97. ad nullam .. earum rerum ... divinatio adhibetur. atqui ne in iis quidem rebus, quae arte tractantur, divinatione opus est; D II, 9. num ... haruspex ... melius coniecerit ... quam imperator? atqui ne illa quidem divinantis esse dicebas; D II, 14. quaero, ... somniumne exspectandum sit .... atqui, ne si navigare quidem velim, ita gubernem, ut somniaverim; D II, 122.

nemo: f. nisi; T V, 40.

nescio: hoc ... optimum, ut is ... id ultimum bonorum ... quale sit, nesciat! atqui, inquam, aut Epicurus, quid sit voluptas, aut omnes mortales ... nesciunt; F II, 6.

nihil: quo minus animus a se ipse dissidens ... gustare partem ullam liquidae voluptatis ... potest. atqui pugnantibus ... studiis ... semper utens nihil quieti videre ... potest; F I, 58. ut propinqui, ut affines, ut cives ... propter se expetendi sint. atqui eorum nihil est eius generis, ut sit in fine ... bonorum; F V, 67. f. nisi; N I, 57.

nisi: qui .. poterit ... fortunae stabilitate confidere? atqui nisi stabili et fixo et permanente bono beatus esse nemo potest; T V, 40. tum Cotta ...: atqui, inquit, Vellei, nisi tu aliquid dixisses, nihil sane ex me quidem audire potuisses; N I, 57.

non: Polyaenus ... num illa etiam, quae sciebat, oblitus est? atqui, falsum quod est, id percipi non potest; A II, 106. quid est, cur virtus ipsa per se non efficiat beatos? — atqui alterum dici non potest, quin ii ... beati sint; T V, 17. est certe id ... homine melius; atqui res caelestes ... ab homine confici non possunt; N II, 16. non Graecos minus barbaros quam Romanos puto. et Scipio: atqui ad hoc, de quo agitur, non quaerimus gentem, ingenia quaerimus; R I, 58. f. si; A fr. 8.

quem ad modum: atqui, quem ad modum misericordia aegritudo est ex alterius rebus adversis, sic invidentia aegritudo est ex alterius rebus secundis; T III, 21.

quidem: aliam .. vim voluptatis esse, aliam nihil dolendi, nisi valde pertinax fueris, concedas necesse est. atqui reperies, inquit, in hoc quidem pertinacem; F II, 9. alii (homines) ipsi occiderunt. atque || atqui || hi quidem optuma petentes non tam voluntate quam cursus errore falluntur; T III, 4. atqui || atque || illud quidem honestum, quod proprie vereque dicitur, id in sapientibus est solis; O III, 13.

quoniam: sequitur .., ut etiam vitia sint paria .... atqui, quoniam pares virtutes sunt, recte facta ... paria esse debent; P 22.

quoque: peroportune || peropp. ||, inquit, venis .... atque || atqui || mihi quoque videor, inquam, venisse, ut dicis, oportune || opp. ||; N I, 16.

si: atqui, si id crederemus, non egeremus perpendiculis, non normis, non regulis; A fr. 8. an parum disserui ... Stoicos a Peripateticis ... tota sententia dissidere? atqui, inquam, Cato, si istud obtinueris ..; F IV, 2. atqui si ... est quaedam appetitio naturalis ea, quae secundum naturam sunt, appetens; F IV, 32. ego vero volo in virtute vim esse quam maximam .... atqui, inquit, si Stoicis concedis, ut virtus sola, si adsit, vitam efficiat beatam, concedis etiam Peripateticis; F V, 78. prorsus non arbitror. — atqui, si ista (aegritudo) perturbare animum sapientis non potest, nulla poterit; T IV, 8. actum vero, et aliquantum quidem. — atqui, si ita est, profligata iam haec et paene ad exitum adducta quaestio est; T V, 15. quem (Nausiphanem Epicurus) cum a se non neget auditum .... atqui si haec Democritea non audisset, quid audierat? N I, 73. quae a nobis expectari puto. — atqui, si quaeris || quaeres ||, ego quid expectem ..; L I, 15. cum ... dixisset .. Sophocles: „o puerum pulchrum!" ... atqui || atque || hoc idem Sophocles si in athletarum probatione dixisset ..; O I, 144. id ... factum laudatum a senatu est. atqui, si speciem utilitatis opinionemque quaerimus ..; O III, 86. an quisquam in potiendis voluptatibus gloriando se ... ecfert? atqui si voluptas ... in rebus bonis habenda non est ..; P 15. atqui si pulcher est hic mundus et si probus eius artifex; Ti 6. f. ne—quidem; D II, 122.

atquin, aber, nun: id ... non ferre praesens nonne turpe est? atquin vide, ne, cum om-

nes rectae animi adfectiones virtutes appellentur, non sit hoc proprium nomen omnium, sed ..; T II, 43.

atramentum, schwarzer Saft: atramenti effusione sepiae, torpore torpedines (se tutantur); N II, 127.

atriensis, Hausdiener, Haushofmeister: I. sunt: ut in magna familia sunt alii lautiores, ut sibi videntur, servi, sed tamen servi, ut atrienses, ... sic ..; P 37.

II. puto: utrum (L. Mummius) illum civem excellentem an atriensem diligentem putaret? P 38.

atrocitas, Strenge, Schroffheit: atrocitas .. ista tua quo modo in veterem Academiam inruperit, nescio; A II, 136.

attendo (adt.), spannen, richten, aufmerken, achtgeben, beachten: I. alqs: attendes igitur, ut soles, diligenter; F III, 6. quare attende, quaeso; F V, 78. haec laetitia quam turpis sit, satis est diligenter attendentem penitus videre; T IV, 68. si diligenter attenderis; N II, 149. ita mehercule attendi nec satis intellexi, quid ... verba ista vellent; L III, 33. omnes .. mirari, sed cum attenderint, veniam necessitati dare; O II, 56. quis .., cum utatur voluptate ea, ... adtendere animo, inire rationem, cogitare omnino quidquam potest? fr V, 81.

II, 1. indirecte Frage: cuius (Pisonis) oratio attende, quaeso, Brute, satisne videatur Antiochi complexa esse sententiam; F V, 8. si semel, Vellei, suscipimus genus hoc argumenti, attende, quo serpat; N I, 98. f. III. alqd; A II, 53. vgl. I. L III, 33.

2. acc. c. inf.: non attendere superius illud ea re a se esse concessum; A II, 111. contra hoc || haec || attende me nihil dicere; F V, 81. f. III. alqd; N I, 99. L III, 26.

III. alqm: attendo te studiose; F III, 40. mihi quidem Antiochum, quem audis, satis belle videris attendere; F V, 6.

alqd: illud attendimus, in hoc omni genere quam inconstanter loquamur? A II, 53. nisi forte ne hoc quidem attendis, ... quicquid supervacaneum sit ..., obstare; N I, 99. vix satis mihi illud videris attendere, non solum ei, quid esset optimum, videndum fuisse; L III, 26. haec vos, qui deorum satu orti estis, attendite; Ti 40.

animum: si, cum animum attenderis, turpitudinem videas adiunctam ei rei, ... tum ..; O III, 35.

attente, aufmerksam: cogito: ut acrius aliquanto et attentius de claris viris locorum admonitu cogitemus; F V, 4. si quid aliud attentius cogitet, non reprehendatur; O I, 144.

describo: qui (Archimedes) dum in pulvere quaedam describit attentius; F V, 50.

attentus, gespannt, aufmerksam: auditor: praebebo .. ego me tibi vicissim attentum contra Stoicos auditorem; N III, 2.

animus: cum ea, quae praeterierunt, acri animo et attento intuemur; F I, 57. id certe magis est attenti animi quam furentis; D II, 111. si attentos animos ad decoris conservationem tenebimus; O I, 131.

attexo (adt.), anweben, anfügen: oram: ita barbarorum agris quasi adtexta quaedam videtur ora esse Graeciae; R II, 9.

partem: vos .. ad id, quod erit inmortale, partem attexitote mortalem; Ti 41.

attineo (adt.), sich beziehen, betreffen, darauf ankommen, daran liegen: I, 1. Infinitiv: alterutrum fatum est; medicum ergo adhibere nihil attinet; Fa 29. quid ergo attinet dicere: „nihil haberem, quod reprenderem?“ F II, 23. hoc .. in talibus viris quid adtinet dicere, si contendisset, impetraturum non fuisse? Lae 39. quid attinuit cum iis, quibuscum re concinebat, verbis discrepare? F IV, 60. quid ergo adtinet inculcare fatum? Fa 6. nihil attinet de adsensione omnino loqui; A II, 38. quid ergo attinet gloriose loqui, nisi constanter loquare? F II, 89. quos (viros) nihil attinet nominare; T I, 81. neque .. attinet naturae repugnare nec quicquam sequi, quod assequi non queas; O I, 110. quid attinet de rebus tam apertis plura requirere? F V, 51. f. 2. T II, 21.

2. acc. c. inf.: quid attinet luxuriosis ullam exceptionem dari aut fingere aliquos, qui ..? F II, 21. ut commoneri nos satis sit, nihil attineat doceri; F III, 3. quid .. attinet, cum una (deorum) facies sit, plura esse nomina? N I, 84. nihil .. attinet quemquam nominari; L II, 42.

II. alqd: si .. illa cultura vitium in vite insit ipsa, cetera, credo, velit, quae ad colendam vitem attinebunt, sicut antea; F IV, 38. qui (Socrates) ... ea ... nihil omnino ad vitam hominum adtinere dixerit; R I, 15. quod ad Phalarim attinet, perfacile iudicium est; O III, 32.

attingo (adt.), berühren, erreichen, antasten, angrenzen, in Verbindung stehen: I. absolut: alqs: nunc dicamus de gloria, quamquam ea quoque de re duo sunt nostri libri, sed attingamus; O II, 31.

dolor, voluptas: quod ante, quam voluptas aut dolor attigerit, salutaria appetant parvi; F III, 16.

II. mit Object: alqm: ut eos, qui ita vixerint, aut non attingat aegritudo || [aegritudo] || aut perleviter pungat animi dolor; T III, 61. ex quo nec timor eum nec angor attingat; T V, 17. Laelius si digito quem attigisset, poenas dedisset; T V, 55. quem (Platonem) ne attingis quidem; R IV, 4. quem illa (comoedia) non adtigit vel potius quem non vexavit? R IV, 11. quae (causa) te non attingit, Tite || [ita] ||; L II, 3.

alqd: qui ea nunc primum audemus attingere; F III, 5. an eadem breviter attingam, quae modo dixi? T II, 42. ne verbis solum attingamus ea, quae volumus ostendere; T V, 68. quod, qua vellet, (aries) ingredi posset et, quae vellet, attingere; T V, 115. quae communia sunt vobis cum ceteris philosophis, non attingam, ut hoc ipsum; N I, 62. quoniam nihil esse potest, nisi quod attigimus aut vidimus; N I, 88. quicquid .. horum attigeris, ulcus est; N I, 104. quae nunc breviter attinguntur; L I, 28. quae ante oculos sunt, ea potius adtingam; L II, 41. ne in eo, quod attingendum fuit, quam in eo, quoius causa id attingimus || attigimus ||, longior ponatur oratio; Ti 30. tibi id ipsum pervertendum fuit, quod tu ne attigisti quidem; fr V, 58.

agros: ut ... Lacedaemonii suos omnes agros esse dictitarint, quos spiculo possent attingere; R III, 15.

amnem, aquam: (num te terret) »mento summam amnem || aquam || attingens enectus siti« Tantalus? T I, 10.

animal: cum (animal), ... quatenus quidque || quidquid || se attingat ad seque pertineat, perspicere coepit; F V, 24.

artem: priorem (artem) ... hi (Stoici) omnino ne attigerunt quidem; F IV, 10.

atomum: numquam fore ut atomus altera alteram posset attingere; F I, 19.

caput: id .. caput »attingens defessa velut maerentis imago vertitur«; N II, 108.
causam: enitar, ut cuiusque et boni publici et mali causam tamquam virgula videar attingere; R II, 52.
cives: eorum ... (beneficiorum) partim eius modi sunt, ut ad universos cives pertineant, partim, singulos ut attingant; O II, 72.
cognitionem: nisi ea virtus ... attingat cognitionem rerum; O I, 157.
deum: iste (labor) nec attingit deum nec erat ullus; N I, 22. quorum deum nihil attingit; N III, 38.
extremitatem: cuius omnis extremitas paribus a medio radiis attingitur; Ti 17.
flumen: nec .. ullum hoc frigidius flumen attigi, quom ad multa accesserim; L II, 6.
intellegentiam: istam .. intellegentiam aut maris aut terrae non modo comprehendere animo, sed ne suspicione quidem possum attingere; N III, 64.
Italiam: anno fere centesimo et quadragesimo post mortem Numae primum Italiam Pythagoram attigisse; R II, 29.
iura: ut institui, nostra iura attingam; L III, 13.
libros: nec quisquam (libros) attingit praeter eos, qui ..; T I, 6.
locum: tantum locus attingendus fuit; O II, 74.
lunam: ut (sol) lunam suo lumine non posset attingere; R I, 23.
mortalem: »mortalis nemo est, quem non attingat dolor morbusque«; T III, 59.
mundum: ne qui morbus eum (mundum) posset aut senectus attingere; Ti 16.
naturam: ut in malis attingit animi naturam corporis similitudo, sic in bonis; T IV, 30. quod (cupiditates) essent plane inanes neque necessitatem modo, sed ne naturam quidem attingerent; T V, 93. ex quattuor .. locis ... primus ille, qui in veri cognitione consistit, maxime naturam attingit humanam; O I, 18.
necessitatem: s. naturam; T V, 93.
nomen: quae non magis legis nomen adtingunt, quam si latrones aliquas consessu suo sanxerint; L II, 13.
nummum: unde ... nummum nullum attigisset; F II, 55.
partem: id quidem in ceteris rebus melius putatur, aliquam partem quam nullam attingere; T I, 93. qui cum rei publicae nullam umquam partem attigissent; T IV, 5. te quoque aliquam partem huius nostri sermonis attingere; R III, 32. cum (ratio) eam partem attingit, qua sensus cieri potest; Ti 28. dextra .. videntur, quae laeva sunt, quia contrariis partibus oculorum contrarias partes attingunt; Ti 49.
pulverem: quia numquam eruditum illum pulverem attigistis; N II, 48.
punctum: ut me imperii nostri, quo quasi punctum eius (terrae) attingimus, paeniteret; R VI, 16.
quaestionem: qui locus attingit hanc quaestionem, nihil fieri, quod non necesse fuerit; Fa 17.
rationem: haec .. res non solum ex domestica est ratione ⟨attingit etiam bellicam⟩; O I, 76.
res: ceteras .. res ... inscii non attingunt; fr V, 84.
sapientem: quaecumque res eum (sapientem) sic attinget, ut sit visum illud probabile ..., movebitur; A II, 101. qui error ... sapientis ne attingat quidem omnino; T IV, 39.
terram: qui (sanguis) cum terram attigisset; T I, 46.
tosillas: is (stomachus) utraque ex parte tosillas attingens palato extremo ... terminatur; N II, 135.
veri simile: e quo ‖ aequa, quo ‖ possit attingi aliquid veri simile; T IV, 47.
verum: quo (insigni veri) obscuro et oppresso quod tandem verum sibi videbuntur attingere? A II, 36.
virum: illae virtutes bonum virum videntur potius attingere; O I, 46.
vitia: propter ea vitia maritimarum urbium, quae ante paulo perbreviter adtigi; R II, 9.
vivos: alteri (mortui) nulli sunt, alteros (vivos mors) non attinget; T I, 91.

attondeo, beschneiden, schmälern: ut Epaminondas: »consiliis nostris laus est attonsa Laconum«; T V, 49.

attraho, anziehen: ferrum: si magnetem lapidem esse dicam, qui ferrum ad se adliciat et attrahat ‖ trahat ‖; D I, 86.
rem: nihil esse, quod ad se rem ullam tam alliciat ‖ illiciat ‖ et attrahat quam ad amicitiam similitudo; Lae 50.

attrectatus, Betastung: »attrectatu et quassu saevum amplificatis dolorem«; T II, 50.

attribuo (adt.), zuteilen, verleihen, hinzufügen, zuschreiben: alqd: qui (Cato) si eruditius videbitur disputare, ... attribuito ‖ id tribuito ‖ litteris Graecis; C 3.
exitus: (bonos exitus) arripimus attribuimusque sine ulla ratione dis inmortalibus; N III, 89.
miseriam: illud satis est, non attribuere ad amissionem amicorum miseriam nostram; T III, 73.
prudentiam: omnibus .. artibus volumus attributam esse eam, quae communis appellatur prudentia; F IV, 76.
satellites, sensus: et ‖ ei ‖ (homini natura) sensus tamquam satellites adtribuit ac nuntios; L I, 26.

avare, mit, aus Habsucht: facio: si omnes deos hominesque celare possimus, nihil tamen avare ... esse faciendum; O III, 37.
praesum: libidinose .. omni imperio et acerbe et avare populo praefuerunt; R II, 63.

avaritia, Habsucht, Geiz: I. ardet: quis umquam fuit aut avaritia tam ardenti aut tam effrenatis cupiditatibus, ut ..? F III, 36.
est: nec .., omnes avaritias si aeque avaritias esse dixerimus, sequetur, ut etiam aequas esse dicamus; F IV, 75. ei .. morbo nomen est avaritia; T IV, 24. est .. avaritia opinatio vehemens de pecunia, quasi valde expetenda sit; T IV, 26. aegrotationes animi, qualis est avaritia, gloriae cupiditas; T IV, 79. nullum .. vitium taetrius est ... quam avaritia, praesertim in principibus; O II, 77.
patet: in quo vitio latissime patet avaritia; O I, 24.
vult: avaritia .. senilis quid sibi velit, non intellego; C 66.
II, 1. addo: adde avaritiam, adde imperii, adde gloriae cupiditatem; R I, 60.
coërceo: coërceat avaritiam, ceteras animi labes repellat; P 33.
frango: frangere avaritiam, scelera ponere; A fr. 5.
importo: Poeni primi mercaturis et mercibus suis avaritiam et magnificentiam ... inportaverunt in Graeciam; R III, fr. 3.
minuo: quid adiuvas? avaritiamne minuis? quo modo? F IV, 73.

perficio: quae .. libido, quae avaritia, quod facinus aut suscipitur nisi consilio capto aut sine animi motu et cogitatione ... perficitur? N III, 71.
sancio: ut in suo vitio quisque plectatur, vis capite, avaritia multa, honoris cupiditas ignominia sanciatur; L III, 46.
subicio: aegrotationi .. talia quaedam subiecta sunt: avaritia, ambitio, mulierositas; T IV, 26.
suscipio: f. perficio.
2. sum: f. I. ardet.
3. avoco ab: et ille ab intemperantia et hic ab avaritia avocari potest || [et ... potest] ||; T IV, 60.
loquor de: cum de avaritia, cum de intemperantia, cum de maximis vitiis loquetur; F II, 27.
III, 1. magister: qui (Sulla) trium pestiferorum vitiorum, luxuriae, avaritiae, crudelitatis, magister fuit; F III, 75.
suspicio: vitanda tamen suspicio est avaritiae; O II, 58. ut inliberalitatis avaritiaeque absit suspicio; O II, 64. caput .. est ..., ut avaritiae pellatur etiam minima suspicio; O II, 75.
2. argentum ad: num ullam cogitationem habuisse videantur ii ... aut argenti ad avaritiam aut amoenitatum ad delectationem; P 10.
IV, 1. perire: Spartam nulla re alia nisi avaritia esse perituram; O II, 77.
abl. comp.: quid enim foedius avaritia, quid inmanius libidine ... dici potest? L I, 51.
2. propter: qui propter avaritiam clam depositum non reddidit, quod est iniustitiae; T III, 17.

avarus, habsüchtig, geizig: A. alqs: ergo et avarus erit, sed finite; F II, 27.
parens: »parentem habere avarum, inlepidum, in liberos difficilem«; N III, 72.
senes: si quaerimus, etiam avari (sunt senes); C 65.
B. appetunt, al.: inprobi .. et avari, quoniam incertas atque in casu positas possessiones habent et plus semper adpetunt, nec eorum quisquam adhuc inventus est, quoi, quod haberet, esset satis, non modo non copiosi ac divites, sed etiam inopes ac pauperes existimandi sunt; P 52.
reprehendunt: non sunt vitiosiores quam fere plerique, qui avari avaros, gloriae cupidos gloriosi reprehendunt; T III, 73.

auceps, Vogelsteller, Jäger: suum .. potius peritissimum voluptatum aucupem sapientem esse contendet; A fr. 20 (Z. 12).

auctifer, fruchtbar: »tales sunt hominum mentes, quali pater ipse Iuppiter auctiferas lustravit lumine terras«; Fa fr. 3.

auctor, Urheber, Begründer, Veranlasser, Anstifter, Gewährsmann, Bürge, Vertreter, Vorbild: I. **absolut:** 1. accipit: id Democritus, auctor atomorum, accipere maluit, necessitate omnia fieri; Fa 23.
agit: f. II, 1. habeo; A II, 79.
ait: at *ait* Theophrastus, auctor haud deterior mea quidem sententia ⟨meliorem multi nominant⟩; L II, 15.
comprobat: cum ... plurumis .. locis gravis auctor Democritus praesensionem rerum futurarum conprobaret; D I, 5.
dicit: gravissumus auctor in Originibus dixit Cato morem apud maiores hunc epularum fuisse, ut ..; T IV, 3. ipse ille divinationis auctor numquam illa dicet facta fortuito; D II, 61. Polybius, bonus auctor in primis, ex decem nobilissimis ... novem revertisse dicit; O III, 113. f. II, 1. habeo; D II, 97.
floret: floret Epicurus, eiusdem fere adiutor auctorque sententiae; O III, 116.
iubent: Pythagoras et Plato, locupletissimi auctores, ... praeparatos (nos) quodam cultu atque victu proficisci ad dormiendum iubent; D II, 119.
liberat: quibus (temporibus) L. Brutus patriam liberavit, praeclarus auctor nobilitatis tuae; T IV, 2.
mavult: f. accipit.
scit: f. II, 1. habeo; D II, 97.
2. sum: duo ... clarissimos fratres, P. Crassum et P. Scaevolam, aiunt Ti. Graccho auctores legum fuisse; A II, 13. fruendi rebus iis ... Carneades non ille quidem auctor, sed defensor disserendi causa fuit; F V, 20. qui suos casus aliter ferunt, atque ut auctores aliis ipsi fuerunt; T III, 73. nos .. philosophi esse volumus, rerum auctores, non fabularum; N III, 77. ut ... in explicandis rationibus rerum civilium quandam facultatem ... studio discendi et docendi † essemus auctores; R I, 13. qui (P. Rutilius) est nobis huius sermonis auctor; R I, 17. quod auctor ei summa augur gloria Attus Navius non erat; R II, 36. Gellium ... ipsis .. || iis, al. || (philosophis) magno opere auctorem fuisse, ut aliquando controversiarum aliquem facerent modum; L I, 53. huius deditionis ipse Postumius, qui dedebatur, suasor et auctor fuit; O III, 109. cui (senatui) nisi ipse (Regulus) auctor fuisset; O III, 110.
ohne Verb: tres (sunt fines), in quibus honestas cum aliqua accessione. ... una simplex, cuius Zeno auctor, posita in decore tota, id est in honestate; F II, 35. non nulla (somnia) etiam ficta fortasse. quis enim auctor istorum? D II, 136.
abl. absol.: audebimus ergo, inquit, novis verbis uti te auctore; A I, 26. explicavi paulo ante Clitomacho auctore, quo modo ista Carneades diceret; A II, 102. quod eam voluptatem hoc eodem auctore non desideremus; F II, 29. quo quidem auctore nos ipsi ea gessimus, ut ..; F II, 62. hic dolor populi Romani duce et auctore Bruto causa civitati libertatis fuit; F II, 66. deorum .. iudicia solent ... proferre de morte ... Herodoto auctore aliisque pluribus; T I, 113. philosophi sumus exorti, et auctore quidem nostro Platone ..., qui amori auctoritatem tribueremus; T IV, 71. Brutus tuus auctore Aristo et Antiocho non sentit hoc; T V, 21. me quidem auctore etiam Peripatetici veteresque Academici balbutire aliquando desinant; T V, 75. cum .. ea (virtute beata vita) descendet in taurum Aristotele, Xenocrate, Speusippo, Polemone auctoribus; T V, 87. Zenonem ... audiebam frequenter, et quidem ipso auctore Philone; N I, 59. quibus (avibus) auctoribus officium et fidem secutus esset; D I, 27. tenent ... senatus alteram partem dissidentem a vobis auctore Metello et P. Mucio; R I, 31. praetermissis suis civibus regem alienigenam patribus auctoribus sibi ipse populus adscivit; R II, 25. quo auctore et principe concitata civitas; R II, 46. quibus (magis) auctoribus Xerses inflammasse templa Graeciae dicitur; L II, 26. quo (Scipione) auctore (lex) lata esse dicitur; L III, 37. quamquam in antiquissima nobilissimaque philosophia Cratippo auctore versaris; O II, 8. nihil erat, quod homines iis auctoribus non posse consequi se arbitrarentur; O II, 42. totam .. eam rem ... auctore Aristide repudiaverunt; O III, 49. vgl. IV, 1.
II. **nach Verben:** 1. adhibeo: si res in contentionem veniet, nimirum Themistocles est auctor adhibendus; O II, 71.
conloco: quae (poëtica) amorem flagitii et levitatis auctorem in concilio deorum conlocandum putet; T IV, 69.

habeo: semper auctorem habes || et || eum, qui magno suo periculo causam agat; A II, 79. Etrusci .. habent exaratum puerum auctorem disciplinae suae; nos quem? Attumne || Attiumne || Navium? D II, 80. placet igitur humanitatis expertis habere divinitatis auctores? D II, 80. neminem .. habemus auctorem, qui id aut fieri dicat aut factum sciat; D II, 97.

invenio: isti rogationi || rationi || neque lator quisquam est inventus nec auctor umquam bonus; L III, 34.

laudo: quem .. auctorem de illo (Socrate) locupletiorem Platone laudare possumus? R I, 16.

nomino: f. I, 1. ait.

profiteor: qui se auctorem vitae graviter et sapienter agendae profiteretur; F IV, 21.

quaero: non . . tam auctores in disputando quam rationis momenta quaerenda sunt; N I, 10. quo (Socrate) quem auctorem meliorem quaerimus? D I, 122. num locupletiores quaeris auctores? O III, 100.

requiro: nec litterarum Graecarum nec philosophiae iam ullum auctorem requiro; A II, 5.

2. placeo: sic agam, ut ipsi auctori huius disciplinae placet; F I, 29.

3. utor: auctoribus quidem ad istam sententiam ... uti optimis possumus; T I 26. his et talibus auctoribus usi confirmant causam rebus || [rebus] || a dis immortalibus iudicatam; T I, 116. auctore utar Simonide; N I, 60. sed quo potius utar aut auctore aut teste quam te? D I, 17. ut utar potissumum te auctore; D I, 106.

4. accipio ab: de hoc homine a bonis auctoribus sic scriptum accepimus; T V, 57.

disputo cum: quid .. mihi potest esse optatius quam cum Catone, omnium virtutum auctore, de virtutibus disputare? F IV, 44. is, cuius non ad auctorem || actorem || referatur animus, sed qui per se ipse spectari velit; L III, 40. ut iam ad sermonis mei auctorem || morem || revertar; R I, 68. apud Homerum, optumum auctorem, talis de Ulixe nulla suspicio est; O III, 97.

III. **nach Substantiv:** lux: non . . hominum interitu sententiae quoque occidunt, sed lucem auctoris fortasse desiderant; N I, 11.

IV. **Umstand:** 1. moveri: his igitur auctoribus nonne debes moveri; N III, 13.

2. de: satis multa de auctoribus; A II, 76.

sine: collegit innumerabilia oracula Chrysippus nec ullum sine locuplete auctore atque teste; D I, 37.

auctoramentum, Handgeld, Lohn: est .. in illis (mercennariis) ipsa merces auctoramentum servitutis; O I, 150.

auctoritas, Ansehn, Gewicht, Einfluß, Beschluß, Erklärung, Wille, Giltigkeit, Gewähr, Vorbild: I. **Subject:** accedit: et ipse augur Ti. Gracchus auspiciorum auctoritatem confessione errati sui conprobavit, et haruspicum disciplinae magna accessit auctoritas; D I, 33. horum est adsentatio molesta, cum ad vanitatem accessit auctoritas; Lae 94.

approbat: populi comitia ne essent rata, nisi ea patrum adprobavisset auctoritas; R II, 56.

commovet: sin te auctoritas commovebat; F IV, 61.

consentit: an ... hominum consentiente auctoritate contenti non sumus? D I, 84.

consistit: omnis auctoritas philosophiae, ut ait Theophrastus, consistit in beata vita comparanda; F V, 86.

declarat: quo in genere severitatem maiorum senatus vetus auctoritas de Bacchanalibus ... declarat; L II, 37.

est: nemo aliter philosophus sensit, in quo modo esset auctoritas; D I, 86. quorum summa est auctoritas apud doctissimos homines et gloria; R I, 12. magna auctoritas est multique testes, ... ita consensisse gentes; R I, 56. ut et potestatis satis in magistratibus et auctoritatis in principum consilio et libertatis in populo sit; R II, 57. cum summa esset auctoritas in senatu populo patiente atque parente; R II, 61. quom potestas in populo, auctoritas in senatu sit; L III, 28. parum .. esset auctoritatis in fabula; C 3. f. II, 1. habeo; C 60. 61. video.

floret: quorum auctoritas maxime florebat; R II, 59.

impellit: nec me solum ratio ac disputatio impulit, ut ita crederem, sed nobilitas etiam summorum philosophorum et auctoritas; C 77.

manet: sacra cum pecunia pontificum auctoritate, nulla lege coniuncta sunt. itaque si vos tantum modo pontifices essetis, pontificalis maneret auctoritas; L II, 52.

movet: auctoritas . . tanta plane me movebat, nisi tu opposuisses non minorem tuam; A II, 64.

obest: an in eo auctoritas nihil obest? mihi quidem videtur vel plurimum; A II, 60. obest plerumque iis, qui discere volunt, auctoritas eorum, qui se docere profitentur; N I, 10.

prodest: cuius mihi consilium et auctoritas quid tum in maximis rebus profuisset, dicerem; A II, 3.

remanet: causa populo nata est, duobus tribunis plebis per seditionem creatis ut potentia senatus atque auctoritas minueretur; quae tamen gravis et magna remanebat; R II, 59.

residet: quorum non in sententia solum, sed etiam in nutu residebat auctoritas; C 61.

valet: nec quisquam ante Marium solutus dicitur esse sectus. cur ergo postea alii? valuit auctoritas; T II, 53. tantum opinio praeiudicata poterat, ut etiam sine ratione valeret auctoritas; N I, 10. in quo (bello) etiam mortui (Catonis) valuit auctoritas; O I, 79. cuius (Reguli) cum valuisset auctoritas; O III, 100. plus apud me antiquorum auctoritas valet; Lae 13. plurimum in amicitia amicorum bene suadentium valeat auctoritas, eaque et adhibeatur ad monendum ... et adhibitae pareatur; Lae 44.

ohne Verb: magna augurum auctoritas; N II, 12. indicant duodecim tabulae: . . . ADVERSUS HOSTEM AETERNA AUCTORITAS; O I, 37.

II. **nach Verben:** 1. **Accusativ:** adfero: videtur . . (oratio) auctoritatem adferre peccandi; N III, 85.

adhibeo: cum .. proprium sit Academiae ... nulla adhibita sua auctoritate iudicium audientium relinquere integrum; D II, 150. f. I. valet; Lae 44.

adiungo: f. adiungo, II. auctoritatem (3 St.) S. 78, b.

adripio: non cani nec rugae repente auctoritatem arripere possunt, sed honeste acta superior aetas fructus capit auctoritatis extremos; C 62.

amitto: earum etiam rerum auctoritatem se, quae inlustriores videantur, amittere; A II, 128.

aufero: quis . . non sentit omnem auctoritatem optimatium tabellariam legem abstulisse? L III, 34.

comparo: f. habeo; F V, 34.

comprobo: f. I. accedit; D I, 33.

confirmo: quod senatus lege nostra confirmatur auctoritas; L III, 27.

consequor: Pythagoram et Periclem summam auctoritatem consecutos sine ulla hilaritate; O I, 108.

contemno: tu auctoritates contemnis, ratione pugnas; N III, 9.
dedecoro: (te) inanem redire turpissimum est dedecorantem et urbis auctoritatem et magistri; O III, 6.
defendo: senatus .. auctoritatem et populi Romani libertatem ... suis armis esse defensam; D I, 27.
do: utrum poëtae Stoicos depravarint, an Stoici poëtis dederint auctoritatem, non facile dixerim; N III, 91.
explico: praeclare .. explicatur Peripateticorum et Academiae veteris auctoritas; A I, 33.
frango: Theophrastus ... vehementius etiam fregit quodam modo auctoritatem veteris disciplinae; A I, 33.
habeo: ut (summum bonum) additum ad virtutem auctoritatem videatur habiturum; F II, 42. is || is. || qui auctoritatem minimam habet, maximam vim, populus; F II, 44. nescio quo pacto auctoritatem oratio non habet; F V, 13. ea nec auctoritatem cum animi partibus comparandam ... habent; F V, 34. etsi ipsa sors contemnenda non est, si [et] auctoritatem habet vetustatis; D I, 34. ortum videamus haruspicinae; sic facillume, quid habeat auctoritatis, iudicabimus; D II, 50. quid vero habet auctoritatis furor iste, quem divinum vocatis? D II, 110. qui in ea causa eo plus auctoritatis habent, quia ..; R III, 26. quo plus auctoritatis habeant, paulo antiquiora (sunt legum verba), quam hic sermo est; L II, 18. habemus .. huius quoque auctoritatem de sepulchris summi viri; L II, 68. cum ea (iustitia) sine prudentia satis habeat auctoritatis; O II, 34. quo maiorem auctoritatem haberet oratio; C 3. huius (M. Valerii Corvini) extrema aetas hoc beatior quam media, quod auctoritatis habebat plus, laboris minus; apex est autem senectutis auctoritas. quanta fuit in L. Caecilio Metello, quanta in *A.* Atilio Calatino! C 60. 61. habet senectus honorata praesertim tantam auctoritatem, ut ea pluris sit quam omnes adulescentiae voluptates; C 61.
levo: quamvis .. (Antiochus) fuerit acutus, ut fuit, tamen inconstantia levatur auctoritas; A II, 69.
minuo: ne illarum .. rerum pulcherrimarum a te ipso minuatur auctoritas; A II, 62. ſ. I. remanet.
repeto: ut ab ultumis auctoritatem repetam; D I, 2.
retineo: retinetur ... ad magnas utilitates rei publicae mos, religio, disciplina, ius augurium || augurum ||, collegii auctoritas; D II, 70. lege nostra ... auctoritas bonorum retinetur; L III, 39.
sequor: huius (rationis) ego nunc auctoritatem sequens idem faciam; F II, 39. num plerisque in rebus sequitur eorum (Stoicorum) auctoritatem multitudo? D II, 81.
suscipio: qui primi Platonis rationem auctoritatemque susceperant; A I, 34.
teneo: qui (vir) modica libertate populo data facilius tenuit auctoritatem principum; R II, 55. tenebat (Appius) non modo auctoritatem, sed etiam imperium in suos; C 37.
tollo: qua (medicina) sublata tollitur omnis auctoritas somniorum; D II, 123.
tribuo: philosophi sumus exorti. ... qui amori auctoritatem tribueremus; T IV, 71. cum .. huic rei magnam auctoritatem Pythagoras iam ante tribuisset; D I, 5. iis (amicis) maior etiam quam ante (est) tribuenda auctoritas; O I, 91.
video: videre || videre esse || tantam vim virtutis tantamque, ut ita dicam, auctoritatem honestatis || esse ||, ut ..; F V, 72.
2. **Dativ**: cedo: ut (plebes) multis *institutis* praeclarissimis adduceretur, ut auctoritati principum cederet; L III, 25.
coniungo: ſ. 4. coniungo cum.
impertio: placet ... esse aliud auctoritati principum inpartitum ac tributum; R I, 69.
pareo: tu is es, qui in disputando non tuum iudicium sequare, sed auctoritati aliorum pareas; L I, 36. ſ. I. valet; Lae 44.
sum: cum ... neque esset usquam consilio aut auctoritati locus; O II, 2.
trado: hoc retento reliqua voluntas auctoritati aut gratiae traditur; L III, 39.
tribuo: ſ. impertio.
3. **Ablativ**: indigeo: continet .. rem publicam consilio et auctoritate optimatium semper populum indigere; L II, 30.
utor: ut auctoritate et valeant et utantur boni; L III, 38. quorum (doctissimorum) ego auctoritate non uterer, si mihi apud aliquos agrestes haec habenda esset oratio; P 33.
4. **mit Präpositionen**: abduco ab: ne ars tanta propter tenuitatem hominum a religionis auctoritate abduceretur ad mercedem atque quaestum; D I, 92.
coniungo cum: praestantissimum in re publica ius est augurum cum auctoritate || quoniam auctoritati est || coniunctum; L II, 31.
confero ad: ad unius se auctoritatem contulerunt; A II, 9.
deicio de: prius .. te quis de omni vitae statu quam de ista auctoritate deiecerit; N I, 66.
delitesco in: qui (Arcesilas) ... in eorum auctoritate delitesceret || delitisceret ||, qui ..; A II, 15.
discedo ab: causa cur || cum || Zenoni non fuisset, || causam Z. n. fuisse || quam ob rem a superiorum auctoritate discederet; F IV, 44.
pono in: genus .. hoc sermonum positum in hominum veterum auctoritate, et eorum inlustrium; Lae 4.
repeto ab: huius sententiae gravitas a Platonis auctoritate repetatur; T V, 34.
III. **nach Adjectiven**: 1. aptus: quod et aetati tuae esset aptissimum et auctoritati meae; O I, 4.
2. contentus: ſ. I. consentit.
IV. **nach Substantiven**: 1. alqd: ſ. I. est; R II, 57. C 3. — II, 1. habeo.
fructus: ſ. II, 1. adripio.
praemia: quae sunt .. voluptates corporis cum auctoritatis praemiis comparandae? C 64.
2. homines: non eos tibi non probatos, tantis ingeniis homines tantaque auctoritate, sed te animadvertisse ..; F IV, 62.
philosophi: summa quidem auctoritate philosophi ... haec tria genera ... distinguunt; O II, 10. id autem (dolore) non modo [non] summum malum, sed ne malum quidem esse maxima auctoritate philosophi adfirmant; O III, 105.
3. homo sine: in eum maxime (hoc convenit), qui ista peperit, hominem ... sine acumine ullo, sine auctoritate, sine lepore; N II, 74.
V. **Umstand**: 1. **Ablativ**: agere: utrumque (Scipio) egit graviter, auctoritate || ac temperate || et offensione animi non acerba; Lae 77.
confirmare: Lycurgus ... leges suas auctoritate Apollinis Delphici confirmavit; D I, 96.
coniungi: ſ. I. manet.
consequi: † haec posite || exposite || haec iura pontificum auctoritate consecuta sunt, ut ..; L II, 48.
declarari: neque .. satis id annalium publicorum auctoritate declaratum videmus; R II, 28.
defendere: ceteri senes, Fabricii, Curii, Coruncanii, cum rem publicam consilio et auctoritate defendebant, nihil agebant? C 15. ita re magis quam summa || quam || auctoritate causa illa defensa est; Lae 96.

dicere: nec cognovi quemquam, qui maiore auctoritate nihil diceret; D II, 139.
duci: ut, qui audient, .. ratione potius quam auctoritate ducantur; A II, 60.
fieri: quod eorum auctoritate pax erat facta; O III, 109.
frangere: ipsa auctoritate (Plato) me frangeret; T I, 49.
geri: ut in populo libero panca per populum, pleraque senatus auctoritate et instituto ac more gererentur; R II, 56. non viribus aut velocitate aut celeritate corporum res magnae geruntur, sed consilio, auctoritate, sententia; C 17.
institui: Platonis .. auctoritate ... una et consentiens duobus vocabulis philosophiae forma instituta est, Academicorum et Peripateticorum; A I, 17.
moveri: illud vero non censuerim, ut eius auctoritate moveare; A II, 63. non .. mediocriter moveor auctoritate tua, Balbe, orationeque ea; N III, 5. si qui sunt, qui philosophorum auctoritate moveantur; R I, 12.
niti: quorum consilio atque auctoritate (adulescens) nitatur; O I, 122.
persuaderi: quod mihi persuasum est auctoritate maiorum; N III, 7.
praeesse: qui his urbibus consilio atque auctoritate praesunt; R I, 3. cum (Pericles) iam suae civitati maxima auctoritate plurimos annos domi et belli praefuisset; R IV, 11.
princeps: quorum (philosophorum) princeps et auctoritate et antiquitate, Socraticus Aristippus; T II, 15. Pericles, .. et auctoritate et eloquentia et consilio princeps civitatis suae; R I, 25. fuisse .. quendam ferunt Demaratum Corinthium et honore et auctoritate et fortunis facile civitatis suae principem; R II, 34.
regere: in qua (civitate) et reges augures et postea privati ... rem publicam religionum auctoritate rexerunt; D I, 89.
regnare: eo (Tatio) interfecto multo etiam magis Romulus patrum auctoritate consilioque regnavit; R II, 14.
sustineri: quae (res) quondam a multis claris viris, nunc ab uno summa auctoritate et scientia sustinetur; L I, 17.
tenere: (Pythagoras) tenuit magnam illam Graeciam cum [honore] disciplina, tum etiam auctoritate; T I, 38.
valere: s. II, 3. utor; L III, 38.
vincere: qui (Plato, Socrates) ut rationem non redderent, auctoritate tamen hos minutos philosophos vincerent; D I, 62.
2. **Präpositionen:** ab: apud superiores utilitatis species falsa ab honestatis auctoritate superata est; O III, 109.
contra: C. Flaminio tribuno plebis ... restitit agrum Picentem et Gallicum viritim contra senatus auctoritatem dividenti; C 11.
cum: omnia summa cum auctoritate a principibus cedente populo tenebantur; R II, 56.
propter: propter summam et doctoris auctoritatem et urbis; O I, 1.
sine: nihil domi, nihil militiae per magistratus gestum sine eorum (augurum) auctoritate posse cuiquam probari; L II, 31. quibuscum (Numantinis C. Mancinus) sine senatus auctoritate foedus fecerat; O III, 109.

aucupium, Vogelfang: I. facit: conditiora facit haec supervacaneis etiam operis aucupium atque venatio; C 56.
II. propagare: qui (Philoctetes) cum cruciaretur non ferendis doloribus, propagabat tamen vitam aucupio; F V, 32.
vitare: piscatu, aucupio, venatione, his omnibus exquisitis, vitantes cruditatem; F II, 23.

aucupor, haschen: opinionem: ut ... aliorum errantem opinionem aucupemur; F II, 71.
rumusculos: a nobili homine ... omnis rumusculos populari ratione || popularis aurae || aucupante; L III, 35.

audacia, Kühnheit, Verwegenheit, Vermessenheit: I. est: videmus, ... quam in paucis spes, quanto in paucioribus facultas, quam in multis sit audacia; O II, 67. ut ... nec sit in eis ulla cupiditas, libido, audacia; Lae 19.
II. damno, iudico: sacerdos ... audaciam in * et inmittendis || in admittendis || religionibus foedis || foedas || damnet atque impiam iudicet; L II, 37.
habeo: videbatur .. nobis exercitus Caesaris et audaciae plus habere ... et roboris; D II, 114.
percipio: »quodni Palamedi perspicax prudentia istius (Ulixis) percepset malitiosam audaciam;« O III, 98.
III, 1. alqd: s. II. habeo.
nomen: animus paratus ad periculum ... audaciae potius nomen habeat quam fortitudinis; O I, 63.
2. vir: quorum alter optimus vir, ... singulari fide, alter insigni scelere et audacia; R III, 27.
IV. potens: qui etiam socerum habere voluit eum, cuius ipse audacia potens esset; O III, 82.

audaciter, audacter, kühn, verwegen, vermessen: defendo: est .. tanti philosophi ... audacter sua decreta defendere; F II, 28
dico: poëta ius suum tenuit et dixit audacius; T III, 20.
facio: feci etiam audacius quam ille ipse, de quo loquor; P 3.
ineo: cum (P. Decius) pericula proeliorum iniret audacius; D I, 51.
obsisto: cum (Solon) illi (Pisistrato) quaerenti, qua tandem re fretus sibi tam audaciter obsisteret, respondisse dicitur || respondit ||: „senectute"; C 72.
respondeo: responderem .. audacter isti vestro deo me plane his oculis non esse contentum; A II, 81.
elliptisch: tum Triarius: posthac quidem, inquit, audacius; F II, 119.

audax, kühn, verwegen, vermessen: A. alqs: ecce ... alii audaces, protervi, iidem intemperantes et ignavi; F I, 61. quorum (impiorum) .. nemo tam audax umquam fuit, quin ..; L I, 40. quis umquam tam audax, tam nobis inimicus fuisset, ut ..? L III, 21.
cives: de manibus audacissimorum civium delapsa arma ipsa ceciderunt; O I, 77.
consilium: || magnum audaxque consilium suscepisse Graeciam ||; L fr. 2.
dux: deligitur ... dux contra illos principes adflictos iam ... audax, inpurus; R I, 68.
negotium: audax negotium, dicerem impudens; F II, 1.
B. I. opprimunt: quos (tyrannos) si boni oppresserunt, ut saepe fit, recreatur civitas; sin audaces, fit illa factio; R I, 68.
II. cognosco: fortem ignavum, audacem timidumque (oculi) cognoscunt; N II, 145.
III. in: digladiari .. semper *et* depugnare in || cum || facinorosis et audacibus; A fr. 12.

audeo, wagen, sich unterfangen, sich erdreisten: I. absolut: 1. unpersönlich: quae Graece ἀναλογία,

Latine ⟨audendum est enim, quoniam haec primum a nobis novantur⟩ comparatio proportiove dici potest; Ti 13.

2. alqs: vgl. II. dicere; N III, 78. negare; N I, 85.

natus: »perge, aude, nate, inlacrima patris pestibus, miserere!« T II, 21.

rex: rex Prusias, cum Hannibali ... depugnari placeret, negabat se audere, quod exta prohiberent; D II, 52.

rusticus: vgl. II. nuntiare.

II. **mit Infinitiv:** sine qua (dicendi cogitatione) ad nullam maiorem umquam causam sum ausus accedere; L I, 12. quo modo (sapientia) suscipere aliquam rem aut agere fidenter audebit? A II, 24. nos .. audeamus non solum ramos amputare miseriarum, sed omnis radicum fibras evellere; T III, 13. neque ea, quae mihi videntur, anteferre illis audeo; R I, 36. si (sapiens) ea quoque habeat, quae bona non audet appellare; F IV, 56. quae .. mala illi (Stoici) non audent appellare; F V, 78. audebo .. cetera, quae secundum naturam sint ‖ sunt ‖, bona appellare nec fraudare suo vetere nomine potius quam aliquod ‖ quam aliquid potius ‖ novum exquirere, virtutis autem amplitudinem quasi in altera librae lance ponere; F V, 91. quae si appellare audent impii; L I, 40. qui ea nunc primum audemus attingere; F III, 5. »agnum inter pecudes aurea clarum coma quondam ‖ quem clam, al. ‖ Thyestem olepere ausum esse e regia;« N III, 68. talis vir non modo facere, sed ne cogitare quidem quicquam audebit, quod non audeat praedicare; O III, 77. idem .. (Dionysius) cum in communibus suggestis consistere non auderet; T V, 59. consilium vero ‖ verum ‖ dare audeamus libere; Lae 44. qui, cum sciri nihil possit, audeant se scire dicere; A II, 74. audet dicere ne suspicari quidem se ullum bonum seiunctum ab illo Aristippeo genere voluptatis; F II, 20. ego quem huic (L. Thorio) anteponam, non audeo dicere; F II, 65. te isto nomine, ingenio, gloria, ... quid ... iudices, non audere in conventu dicere; F II, 74. nondum id quidem audeo dicere; F IV, 1. audeo dicere, inquit; F V, 84. Zeno eum (mendicum) non beatum modo, sed etiam divitem dicere ausus est; F V, 84. quis est .. qui hoc cadere in sapientem dicere audeat, ut ... virtutem ... abiciat? F V, 93. animus, ... ut Euripides dicere audet, deus (est); T I, 65. non audeo dicere id quidem ‖ id d. q., id q. d., id d. equidem ‖; T II, 14. pro qua (sententia) non in senatu, non in contione ... dicere audeant; T III, 51. ea (Medea) tamen apud alium poëtam patri dicere audet se »coniugem« habuisse ..; T IV, 69. aperte .. et clara voce audeant dicere beatam vitam in Phalaridis taurum descensuram; T V 75. ut sine retractatione libere dicere auderent sapientis esse semper beatissimos; T V, 82. non sine causa igitur Epicurus ausus est dicere semper ... esse ..; T V, 110. ego, ... quamvis amem ipse me, tamen non audeo dicere ..; N I, 78. cur .. non sescenta milia esse mundorum, sed innumerabilia ausus es dicere? N I, 96. nisi forte dicitis eam (providentiam) nescisse. utinam quidem! sed non audebitis; N III, 78. non omnia illum transfugam ausum esse senatui dicere; D I, 100. quod, cum factus est ‖ esset ‖ motus, dicere audent, quae vis id effecerit; D II, 31. quis dicere audeat vera omnia esse somnia? D II, 127. apud imperitos (ille) audebat haec dicere? R I, 23. non audeo quidem ‖ equidem ‖ inquit, ad ista, Scipio, dicere; R I. 30. in quo (anno) vix dicere audeo quam multa hominum saecula teneantur; R VI, 24. ergo adsentiris Antiocho, familiari meo ⟨magistro enim non audeo dicere⟩; L I, 54. quis est enim, qui nullis officii praeceptis tradendis philosophum se audeat dicere? O I, 5. etsi optimum sit ‖ est ‖, tamen invidiae metu non audeant ‖ audent ‖ dicere; O I, 84. est .. ausus (Sulla) dicere ... „praedam se suam vendere“: O II, 27. quousque audebunt dicere quicquam utile, quod non honestum? O III, 87. solum audent malum dicere id, quod turpe sit; O III, 106. augur .. cum (Q. Maximus) esset, dicere ausus est optimis auspiciis ea geri ..; C 11. non .. video, cur, quid ipse sentiam de morte, non audeam vobis dicere; C 77. quem (pontificem Scaevolam) unum nostrae civitatis et ingenio et iustitia praestantissimum audeo dicere; Lae 1. vix .. audeo dicere medietates, quas Graeci μεσότητας appellant: Ti 23. res a natura copulatas audebit errore divellere; O III, 75. vituperare quisquam vitae parentem et hoc parricidio se inquinare audet et tam impie ingratus esse, ut eam accuset, quam vereri deberet? T V, 6. evellere: s. amputare. ambigua se audere aiunt explicare dilucide; fr V, 99. exquirere: s. appellare; F V, 91. »ausa .. (proles) funestum prima est fabricarier ensem et gustare manu vinctum domitumque iuvencum;« N II, 159. addebat etiam se in legem Voconiam iuratum contra eam facere non audere; F II, 55. s. cogitare. ista quidem, inquam, Varro, iam diu exspectans non audeo tamen flagitare; A I, 3. fraudare: s. appellare; F V, 91. his tu praesentibus gemere et iactare te non audebis profecto; T II, 45. gustare: s. fabricari. ut iam etiam scholas Graecorum more habere auderemus; T I, 7. iactare: s. gemere. ex quo, quamquam hoc videbitur fortasse cuipiam durius, tamen audeamus imitari Stoicos; O I, 23. inquinare s. esse. quorum (sophistarum) e numero primus est ausus Leontinus Gorgias in conventu poscere quaestionem, id est iubere dicere, qua de re quis vellet audire; F II, 1. non est ausus elate et ample loqui; T V, 24. quid dulcius quam habere, quicum omnia audeas sic loqui ut tecum? Lae 22. quid dubitas negare deos esse? non audes; N I, 85. quoniam non audes ... negare esse deos; N I, 87. tantum modo (Epicurus) negare deos esse non audet; N III, 3. nec .. (Panaetius) ausus est negare vim esse divinandi, sed dubitare se dixit; D I, 6. non audet cuiquam aut dicto protervo aut facto nocere; F II, 47. id .. ab eodem iussum esse eum (rusticum) senatui nuntiare; illum non esse ausum. iterum esse idem iussum ..; ne tum quidem esse ausum; D I, 55. qui (Democritus) ita sit ‖ est ‖ ausus ordiri: „haec loquor de universis“; A II, 73. »impius ne audeto placare donis iram deorum.« L II, 22. donis impii ne placare audeant deos, Platonem audiant; L II, 41. ponere: s. appellare; F V, 91. poscere: s. iubere. qui quidvis ab amico auderent postulare; Lae 35. praedicare: s. cogitare. (quam rationem) profiteri et in medium proferre non audeas; F II, 76. qui (sapiens) se unus, quod sciam, sapientem profiteri sit ausus; F II, 7. s. proferre. qui nihil imperanti (mulieri) negare potest. nihil recusare audet; P 36. qui (Aristo) nihil relinquere non est ausus; F IV, 43. profectus in exsilium Tubulus ‖ est ‖ statim nec respondere ausus; F II, 54. cum ad te ne Graeci quidem cedentem in philosophia audeam scribere; F I, 8. meretricula .. Leontium contra Theophrastum scribere ausa est? N I 93. quod scribere, praesertim cum de philosophia scriberem, non auderem; O II, 51. reliquorum (deorum) ... enuntiare ortum eorum ‖ [eorum] ‖ maius est, quam ut profiteri nos scribere audeamus; Ti 38. quam (Academiam) quidem ego placare cupio,

summovere non audeo; L I, 39. vituperare: f. esse. audebo te ab hac Academia nova ad illam veterem vocare; F V, 7. audebimus ergo, inquit, novis verbis uti te auctore, si necesse erit; A I, 26. ne insignibus quidem regiis Tullus nisi iussu populi est ausus uti; R II, 31.

audientia, Gehör, Aufmerksamkeit: facit.. per se || persaepe || ipsa sibi audientiam diserti senis compta || conposita || et mitis oratio; C 28.

audio, hören, hinhören, zuhören, vortragen hören, anhören, Gehör schenken, verstehen, gehorchen, in einem Ruf stehen: I. **absolut: 1. substantivisch:** a. erigo ad: ad audiendum animos ereximus; A II, 10.

paratus ad: hic cum uterque me intueretur seseque ad audiendum significarent paratos; F II, 1. nos ad audiendum parati sumus; T I, 17.

b. cupiditas: *cum omnes flagrarent cupi*ditate audiendi; R II, 1.

delectatio: hominis .. mens ... vivendi .. et audiendi delectatione ducitur; O I, 105.

ratio: quamquam non tam dicendi ratio mihi habenda fuit quam audiendi; N I, 56.

sensus: sicut ... ea gens, quae illum locum adcolit, propter magnitudinem sonitus sensu audiendi caret; R VI, 19.

c. cognoscere: audiamus communis quasi doctores eruditorum hominum, qui tamquam oculis illa viderunt, quae nos vix audiendo cognoscimus; R I, 56.

elicere: ut (disputationes) in utramque partem dicendo et audiendo || dicendo || eliciant et tamquam exprimant aliquid; A II, 7.

in: an obliviscimur, quantopere in audiendo in || [in] || legendoque moveamur? F V, 62.

2. **adjectivisch** (vgl. 3, b. alqs; T II, 3. D II, 150. O I, 137. II, 66): dicto: istae imagines ita nobis dicto audientes sunt, ut, simul atque velimus, accurrant? D II, 138. quia animum adverti nuper ... te familiae valde interdicere, ut uni dicto audiens esset. — quippe vilico; R I, 61.

3. **verbal:** a. **unpersönlich:** »isti qui linguam avium intellegunt, ... magis audiendum quam auscultandum censeo.« cur? quaeso; D I, 131.

b. **persönlich:** alqs: ut, qui audient, .. ratione potius quam auctoritate ducantur; A II, 60. si sine magnis artificiis ... nec videre nec audire possimus; A II, 86. unde .. illa: »age adsta, mane, audi!« A II, 88. qui cum audiunt, desipere vos arbitrantur; A II, 123. ubi .. is, qui audire vult, ita dixit: „voluptas mihi videtur ..“ F II, 2. qui (casus) nobis miserabilis videtur audientibus, illi perpetienti erat voluptarius; F II, 65. iubebat eos, qui audiebant, secum ipsos cogitare pictam in tabula Voluptatem; F II, 69. qui ... vivit ut Gallonius, loquitur ut Frugi ille Piso, non audio nec eum, quod sentiat, dicere existimo; F II, 90. audirem et plane probarem; F II, 105. incendit .. eos, qui audiunt; F IV, 7. si idem etiam bene valeret, bene audiret, copiosus esset; F IV, 62. verum audiamus; F IV, 72. audi igitur, inquit, Luci; F V, 86. ut, cum is, qui audire vellet, dixisset, quid sibi videretur, tum ego contra dicerem; T I, 8. non postulo id quidem, aveo tamen audire; T I, 16. saepe ... apertis atque integris et oculis et auribus nec videmus nec audimus, ut facile intellegi possit animum et videre et audire, non eas partis, quae ..; T I, 46. quinam est iste epilogus? aveo enim audire, quicquid est; T I, 112. effectus eloquentiae est audientium adprobatio; T II, 3. ut, cum ibi essem, audiebam; T II, 34. audiamus. „si summus dolor est“, inquit (Epicurus), „brevem necesse est esse“; T II, 44. fieri || ferri || non potest; natura non patitur. — audio; T II, 46. hoc ille acriculus me audiente Athenis senex Zeno ... contendere ... solebat; T III, 38. erat surdaster M. Crassus, sed aliud molestius, quod male audiebat, etiamsi, ut mihi videbatur, iniuria; T V, 116. si verum est, quod Aristo Chius dicere solebat, nocere audientibus philosophos iis, qui bene dicta male interpretarentur ..., prorsus, si qui audierunt, vitiosi essent discessuri || [si ... discessuri], ... tacere praestaret philosophis || philosophos || quam iis, qui se audissent, nocere; N III, 77. tum illum (Tagetem) plura locutum multis audientibus; D II, 50. Q. FABI, TE MIHI IN AUSPICIO ESSE VOLO; respondet: AUDIVI; D II, 71. cum .. proprium sit Academiae ... nulla adhibita sua auctoritate iudicium audientium relinquere integrum ac liberum; D II, 150. ponere aliquid, ad quod audiam, si tibi non est molestum, volo; Fa 4. eum .. (Sp. Cassium), ut audistis, ... cedente populo morte mactavit; R II, 60. ego vero libenter audierim; L I, 13. innocentes .. et verecundi sunt, ut bene audiant; L I, 50. recte .. Magnus ille noster me audiente posuit in iudicio rem publicam ... gratias agere posse; L II, 6. quare audiamus; L II, 18. mihi ... Cn. Pompeius multis audientibus hoc tribuit, ut diceret ..; O I, 78. deforme .. est ... cum inrisione audientium imitari militem gloriosum; O I, 137. tum docere tum discere vellet, tum audire tum dicere; O I, 158. quid enim eloquentia praestabilius vel admiratione audientium vel spe indigentium? O II, 66. cum .. (Q. Maximus) me audiente Salinatori ... ita dicenti: „mea opera ... Tarentum recepisti“: „certe.“ inquit ridens; C 11. — ab: ut a patre audiebam facete et urbane Stoicos irridente; F I, 39. esse .. hominis ingenui et liberaliter educati velle bene audire a parentibus, a propinquis, a bonis etiam viris; F III, 57. quamquam etiam ab istis saepe quaesivi et audivi non invitus equidem; Lae 25. quam ob rem audiamus; Lae 33. — ex: equidem e Cn. Aufidio, praetorio, erudito homine, oculis capto, saepe audiebam, cum ... diceret; F V, 54. ut e patre audiebam; N II, 11. ut e patre audivi; N II, 14. ut ex ipso (Deiotaro rege) audiebam; D I, 27. ut ex te audire soleo; D I, 29. hic Laelius: scio tibi ita placere, Africane; saepe enim ex te audivi; R I, 46. ut ex ipso (Catone) audiebamus; R III, 40. ut et ipse intellego et ex te persaepe audio; L I, 5. multi ex te audierunt, cum diceres neminem esse divitem, nisi ..; P 45.

aër: ipse .. aër nobiscum videt, nobiscum audit, nobiscum sonat; N II, 83.

animus, partes: f. alqs; T I, 46.

populus: quaerit (Gracchus) audiente populo Romano, qui sibi (Piso) constet, cum ..; T III, 48.

II. **mit Ergänzung:** 1. **de**: delectabatur .. (Lucullus) mirifice lectione librorum, de quibus audiebat; A II, 4. est ausus Leontinus Gorgias in conventu ... iubere dicere, qua de re quis vellet audire; F II, 1. audistine modo de Carneade? F V, 6. qui (Lucius) audire de summo bono potissimum velit; F V, 15. ponere iubebam, de quo quis audire vellet; T I, 7. itaque Oileus ille apud Sophoclem, ... is cum audivisset de suo (Aiace), fractus est; T III, 71. etsi singularum rerum sunt propriae consolationes, de quibus audies tu quidem, cum voles; T III, 82. convenire aveo ... illos ..., de quibus audivi et legi et ipse conscripsi; C 83. saepe enim de familiari illo tuo videor audisse, cum te ... anteferret; N I, 58. singuli vovent, audit igitur mens divina etiam de singulis; N III, 93.

2. **directe Rede:** a quo (Arcesila Epicurus) audit: „tu fortasse verum dicis, sed requiram dili-

gentius"; A fr. 20 (Z. 37). adflictusne ... audies: „o virum fortem!"? T II, 32.

3. **Satz mit cum**: s. 1. N I, 58. — i, 3, b. alqs. ex; F V, 54. P 45. — III. flaminem.

4. **indirecte Frage**: audiet || audiret, al. || (deus), quam nobiscum male egerit || ageretur ||; A II, 80. certe audiam, quid sit, quod Epicurum nostrum ... non probes; F I, 14. audire .. cupio, quid non probes; F I, 17. audi, ... moriens quid dicat Epicurus; F II, 96. cum exspectant et avent audire, cur dolor malum non sit; F IV, 52. studet .. meus audire Cicero, quaenam sit istius veteris ... Academiae ... sententia; F V, 8. num non vis igitur audire, cur ... mors .. non sit in malis? T I, 77. aveo audire, tu ipse, Cotta, quid sentias; N II, 2. multo magis aveo audire, de divinatione quid sentias; D I, 11. his de generibus quid sentias, ... audire sane velim; D II, 100. ut audias, quid ego ipse sentiam; L I, 5. audire te arbitror, Scipio, hospes tuus avitus Masinissa quae faciat hodie; C 34. s. III. alqd F V, 102. interpretes.—ex: de quo studeo, Phile, ex te audire quid sentias; R I, 17. ex me audies, quid in oratione tua desiderem; R II, 64.

5. **accus. c. infin.**: a. **vollständiger Infinitiv**: Carneadem .. etiam heri audiebamus solitum esse eo delabi interdum, ut diceret ..; A II, 59. numquam audivi in Epicuri schola Lycurgum, ... Epaminondam nominari; F II, 67. quos bonos viros ... aut audivimus in re publica fuisse aut ipsi vidimus; F III, 11. qua (eloquentia) te audimus valere plurimum; F IV, 61. ut dicere Antiochum audiebas; F V, 7. auditum est pantheras ... remedium quoddam habere; N II, 126. ut audivisses in monumento Marii ... illud senatus consultum esse factum, D I, 59. audisse te credo, Tubero, Platonem Socrate mortuo primum in Aegyptum ... contendisse; R I, 16. cum .. audiret dominationem Cypseli confirmari || confirmatam ||; R II, 34. quoniam haec est vita, ut Africanum audio dicere; R VI, 15. nec .. ferent, si audierint te primum caput libri || viri || optimi prodidisse; L I, 21. in qua (epistula) scribit se audisse eum (filium) missum factum esse a consule; O I, 37. in quod invadi solere ab inprobis et invidis audio; O I, 77. quod cum fecisse Socratem in fidibus audirem; C 26. audiebam Pythagoram Pythagoreosque ... numquam dubitasse, quin ..; C 78. tales .. amicitiae sunt .., ut Catonem dicere audivi, dissuendae magis quam discindendae; Lae 76. quod .. nostros senes commemorare audivi ab aliis senibus auditum; Lae 88. s. III. T II, 61. — ab: s. b, *β*. ab; C 43. — de: *C.* Fimbriam consularem audiebam de patre nostro puer iudicem M. Lutatio Pinthiae fuisse; O III, 77. — ex: audivi .. e Libone nostro ... non te ea intermittere; A I, 3. quia me || quam, quoniam || Athenis audire ex Phaedro meo memini Gellium ... convocasse; L I, 53. „saepe," inquit Publii filius, „ex patre audivi pontificem bonum neminem esse, nisi qui ius civile cognosceret"; L II, 47. audivi ex maioribus natu hoc idem fuisse in P. Scipione Nasica; O I, 109.

b. **Particip**: *α*. **Präsens**: quod mihi .. (Triarius) visus est, cum sciret, velle tamen confitentem audire Torquatum; F II, 21. id .. Socratem ... audio dicentem, cibi condimentum esse famem, potionis sitim; F II, 90. quem (C. Laelium) potius audiam dicentem de religione in illa oratione nobili quam quemquam principem Stoicorum; N III, 5. dimetientem: vgl. III. civem. cum quo Antiochum saepe disputantem audiebam; A II, 11. „ita," inquit, „audiam te disputantem, ut ea lego, quae scripsisti"; Fa 4. cum .. Heraclitum studiose audirem contra Antiochum disserentem; A II, 12. si quidem nos non quasi Graece loquentem audiamus; N II, 91. non .. audivit ille (Alexander) draconem loquentem, sed est visus audire; D II, 141. ut audias me, quae a te dicta sunt, refellentem; F IV, 80. Academicus ... utrosque audiet trahentes se ad suas partes; A fr. 20 (Z. 26). — *β*. **Perfect**: quae (Lacaena) cum filium in proelium misisset et interfectum audisset; T I, 102. ne fando quidem auditum est crocodilum ... violatum ab Aegyptio; N I, 82. castra .. in Thessalia castris conlata audiebamus; D II, 114. nec .. quemquam senem audivi oblitum, quo loco thesaurum obruisset; C 21. quibusdam, quos audio sapientes habitos in Graecia, placuisse opinor mirabilia quaedam; Lae 45. s. a. R II, 34, — ab, ex: ex te ipso non commenticiam rem, sed factam eiusdem generis audivi; D I, 68. saepe audivi ex maioribus natu, qui se porro pueros a senibus audisse dicebant, mirari solitum C. Fabricium, quod ... audisset a Thessalo Cinea esse quendam Athenis, qui ..; C 43.

6. **de und acc. c. inf.**: cum de hac communi hominum condicione audivissent, ea lege esse nos natos, ut ..; T III, 59.

III. **mit Object**: alqm: qui (sermones) ab iis, qui illum audierunt, perscripti varie ... sunt; A I, 16. iam Polemonem audiverant adsidue Zeno et Arcesilas; A I, 34. ut cognovi ex iis, qui illum audierant; A I, 46. una alicuius, quem primum audierunt, oratione capti; A II, 8. qui (Heraclitus) et Clitomachum multos annos et Philonem audierat; A II, 11. qui illum (Carneadem) audierant, admodum floruerunt; A II, 16. numquam (Antiochus) a Philone discessit, nisi posteaquam ipse coepit, qui se audirent, habere; A II, 69. quem (Diodotum) a puero audivi; A II, 115. quorum princeps Aristippus, qui Socratem audierat; A II, 131. audi contra illos, qui nomen honestatis a se ne intellegi quidem dicunt; A II, 140. nisi mihi Phaedrum .. mentitum aut Zenonem putas, quorum utrumque audivi; F I, 16 eos, quos nominavi, cum Attico nostro frequenter audivi; F I, 16. an me, .. nisi te audire vellem, censes haec dicturum fuisse? F I, 28. errore maximo, si Epicurum audire voluerint, liberabuntur; F I, 42. Arcesilas ... instituit .., ut ii, qui se audire vellent, non de se quaererent, sed ipsi dicerent, quid sentirent .... eum qui audiebant ..; F II, 2. qui Diogenem Stoicum adulescens, post autem Panaetium audierat, Laelius; F II, 24. nec vero audiendus Hieronymus; F II, 41. sed audiamus ipsum (Epicurum); F II, 96. cum (Zeno) Polemonem audisset; F IV, 3. nisi .. te audire nunc mallem; F IV, 62. cum audissem Antiochum, .. ut solebam, cum M. Pisone in eo gymnasio, quod Ptolomaeum || Ptolem. || vocatur; F V, 1. mihi quidem Antiochum, quem audis, satis belle videris attendere; F V, 6. nec est praetaera, quem audiamus; F V, 6. ut, contra si quis dicere velit, non audiatur; F V, 27. isti (Stoici) nobis cum interprete audiendi sunt; F V, 89. nec Homerum audio, qui Ganymeden ab dis raptum ait propter formam; T I, 65. quem (Philonem) nos frequenter audivimus; T II, 9. quod solebat narrare Pompeius, se ... audire voluisse Posidonium; sed cum audisset eum graviter esse aegrum ..; T II, 61. moleste .. se .. ferre, quod eum non posset audire; T II, 61. audi Thyestem; T IV, 77. numquam id (Epicurus) diceret, si ipse se audiret; T V, 31. M. Antonii, omnium eloquentissimi, quos ego audierim, (praecidi caput iussit); T V, 55. qui (Cleanthes) Zenonem audivit una cum eo, quem proxime nominavi; N I, 37. si vos audire vellemus; N I, 55. id ..., cum te audirem, paulo ante contigit; N I, 57. Zenonem ... audiebam frequenter; N I, 59. cum

te audirem; N I, 59. bona venia me audies; N I, 59. quem (Nausiphanem) cum (Epicurus) a se non neget auditum; N I, 73. nunc Lucilium, si ipsi commodum est, audiamus; N II, 1. tum Balbus: eundem equidem malim || mallem || audire Cottam; N II, 2. quodsi haberem aliquid, quod liqueret, tamen te vicissim audire vellem; N II, 3. mehercle, si me audiatis, ne experiamini quidem (salem consumere); N II, 74. si me audias, eandem causam agas; N II, 168. hic Velleius: nescis, inquit, quanta cum exspectatione, Cotta, sim te auditurus; N III, 2. Epicurum igitur audiemus potius? D I, 62. quoniam ... te .. in iis (rhetoricis) et audivimus saepe et audiemus; Fa 4. neque illud tenue caelum efficiet, ut aut Zenonem quis aut Arcesilam aut Theophrastum audiat; Fa 7. dent operam parumper atque audiant eos, quorum ..; R I, 12. immo vero te audiamus; R I, 20. sed ista mox; nunc audiamus Philum; R I, 20. multum .. illum (Aelium Sextum) audiebam et libenter; R I, 30. si me audietis, adulescentes, solem alterum ne metueritis; R I, 32. peto a vobis ut me sic audiatis, neque ut omnino expertem Graecarum rerum neque ut eas nostris in hoc praesertim genere anteponentem, sed ut unum e togatis patris diligentia non inliberaliter institutum; R I, 36. iuventuti nostrae minime audiendus; R III, 32. donis impii ne placare audeant deos, Platonem audiant; L II, 41. te . . . annum iam audientem Cratippum, idque Athenis; O I, 1. ut in astrologia C. Sulpicium audivimus; O I, 19. nec vero audiendi, qui graviter inimicis irascendum putabunt; O I, 88. nec vero audiendi sunt Cynici, aut si qui fuerunt Stoici paene Cynici; O I, 128. quem (sapienter dicentem) qui audiunt, intellegere ... plus quam ceteros arbitrantur; O II, 48. qui (P. Rutilius Rufus) Panaetium audierat; O III, 10. si illum (Epicurum) audiam, de || audiam de || continentia ... dicit . . . multa; O III, 117. ut ... aliquando me quoque audires, sic ..; O III, 121. neque .. sunt isti audiendi, qui virtutem duram ... esse quandam volunt; Lae 48. si (Neoptolemus) Lycomedem ... multis cum lacrimis iter suum impedientem audire voluisset; Lae 75. Cratippus, Peripateticorum omnium, quos quidem ego audierim, meo iudicio facile princeps; Ti 2. ſ. auditorem. deum. discipulum. flaminem. fratrem. iudicem. pontifices. virum. — de: et vacuo animo illum (Antiochum) audiebam et magno studio, eadem de re etiam saepius; A II, 10. ſ. O III, 117.

alqd: quod cum audissemus; A I, 1. quae nec percontari nec audire sine molestia possumus; A I, 2. quod haerebant in memoria, quaecumque audierat et viderat; A II, 2. ea saepe audiendo facile cognovit, quae vel semel audita meminisse potuisset; A II, 4. nisi vero Ennium non putamus ita totum illud audivisse: »o pietas animi,« ... ut si vigilans audiret; A II, 88. nihil audis? A II, 102. haec et alia innumerabilia cum audiam; A II, 141. cotidie .. inter nos ea, quae audiebamus, conferebamus; F I, 16. eos ... non ipsos in ea sententia esse, sed audire velle contraria; F II, 2. cum id quoque, ut cupiebat, audivisset; F II, 97. quae modo audivi; F II, 119. istis ... brevibus et acutis auditis; F IV, 52. haec qui audierit; F IV, 52. audi reliqua et risum contine, si potes; F IV, 71. huius .. aetati || aetati et huic || nunc haec primum fortasse audientis || audienti || servire debemus; F V, 27. nihil malo quam has res relinquere, his vero modo auditis multo magis; T I, 76. quod multi iis auditis mortem sibi ipsi consciscerent; T I, 83. tum Cleanthem ... versum ex Epigonis ferunt dixisse: »audisne haec, Amphiaraë sub terram abdite?« T II, 60. ut ea, quae gustemus, olfaciamus, tractemus, audiamus, in ea ipsa, ubi sentimus, parte versentur; T V, 111. nihil sane ex me quidem audire potuisses; N I, 57. atqui si haec Democritea (Epicurus) non audisset, quid audierat? N I, 73. atqui ne curiosissimi quidem homines exquirendo audire tam multa possunt, quam sunt multa; N I, 97. hoc ... et se audisse scribit Coelius et dixisse *eum* (C. Gracchum) multis || illum dix. m. ||; D I, 56. sive quae causa alia est, cur secundum quietem aliquid videre, audire, agere videamur; D II, 126. in eo (animo) et formae versantur et actiones, et multa audiri, multa dici videntur; D II, 139. „quid ergo?" inquit ille (Hirtius), ... „possumne aliquid audire?" „tu vero", inquam, „vel audire vel dicere"; Fa 3. possumus audire aliquid an serius venimus? R I, 20. parumper audite cetera; R VI, 12. sed ea, quae restant, audiamus; L III, 26. avemus aliquid videre, audire, addiscere; O I, 13. rectum est ..., etiamsi nobis indigna audiamus, tamen gravitatem retinere; O I, 137. nec eas (aures tuas), si fieri possit, quicquam aliud audire; O III, 5. quod Aristides cum audisset; O III, 49. non, quicquid tibi audire utile est, idem || id || mihi dicere necesse est; O III, 52. quid .. auditurum putas fuisse Ulixem, si in illa simulatione perseveravisset? qui cum maximas res gesserit in bello, tamen haec audiat ab Aiace; O III, 98. quodsi legere aut audire voletis externa; C 20. quid quoque die dixerim, audierim, egerim, commemoro vesperi; C 38. audite vero, optumi viri, ea, quae saepissime inter me et Scipionem de amicitia disserebantur; Lae 33. num quid simile populus Romanus audierat aut viderat? Lae 41. obsurdescimus nescio quo modo nec ea, quae ab ea (natura) monemur, audimus; Lae 88. egone me audisse aliquid et didicisse non gaudeam? P 42. quia ne quod audiretur quidem (relictum erat); Ti 18. — ab: quamquam a Cratippo nostro ... haec te assidue audire atque accipere confido; O III, 5. ſ. **ab**, I. audio; A II, 10. T III, 30. D II, 32. Lae 88. T III, 29 (S. 3, a). — de: de te ipso quid est, inquit, quod audio? quanam, inquam, de re? A I, 13. multa sunt audienda etiam de obscenis voluptatibus; F II, 68. quasi nihil umquam audierim de dis inmortalibus, nihil cogitaverim; N III, 7. ego vero ista audire cupio. — quid ait Quintus? — nulla de re magis; L I, 16. — qui se illa audivisse Romae de Philone ... dicerent; A II, 11. saepe .. hoc de maioribus natu audivimus; R II, 28. — ex: quod coram etiam ex ipso audiebamus; A I, 13. quid est .., quod malim quam ex Antiocho iam pridem audita recordari? A I, 14. ea num vel e Philone vel ex ullo Academico audivisset aliquando; A II, 11. quoniam ea, quae tenebatis ipsi, etiam ex me audire voluistis; R I, 70. quod ex eo audientes M'. Curium et Ti. Coruncanium optare solitos, ut ..; C 43. ut ea, quae ex me audistis, re experti probare possitis; C 85. quae se in quiete per visum ex Africano audisse (Scipio) dicebat; Lae 14. nihil audivi ex eo (Scipione) ipse, quod nollem; Lae 103.

aedificatorem, anum: tum Velleius fidenter sane, ... audite, inquit, non futtilis || futilis || commenticiasque sententias, non opificem aedificatoremque mundi, Platonis de Timaeo deum, nec anum fatidicam, Stoicorum πρόνοιαν, quam Latine licet providentiam dicere, neque vero mundum ipsum animo et sensibus praeditum, rotundum, ardentem, volubilem deum, portenta et miracula non disserentium philosophorum, sed somniantium; N I, 18.

auditorem: nec audiendus eius auditor Strato, is qui physicus appellatur; N I, 35. Pamphilum

quendam, Platonis auditorem, ait (Epicurus) a se Sami auditum; N I, 72.

cantum: multo maiorem percipi posse legendis his (cantibus) quam audiendis voluptatem; T V, 116. iuvenibus visis auditoque nautico cantu; N II, 89.

carmen: frequens .. consessus theatri ... movetur audiens tam grande carmen; T I, 37.

civem: poëtam non audio in nugis; in vitae societate audiam civem digitis peccata dimetientem sua? P 26.

deum: audiamus .. Platonem quasi quendam deum philosophorum; N II, 32. ſ. aedificatorem.

discipulum: audivit . (Carneades) Hegesinum, qui Euandrum audierat, Lacydi discipulum; A II, 16. qui (Socrates) Archelaum, Anaxagorae discipulum, audierat; T V, 10.

divinationem: quam (divinationem) et cernimus ipsi et audimus et legimus et a patribus accepimus; D I, 86.

doctores: ſ. I, I, c. cognoscere.

fabulas: si fabulas audire volumus; T I, 92.

facta: si quando eorum ipsorum (virorum) aut facta audiamus aut scriptum aliquod legamus; F V, 2.

Faunos: saepe etiam .. in proeliis Fauni auditi ... esse dicuntur; D I, 101.

flaminem: L. Flaccum, flaminem Martialem, ego audivi, cum diceret Caeciliam Metelli ... exisse ..; D I, 104.

fratrem: Aristum Athenis audivit aliquam diu, cuius tu fratrem Antiochum; A I, 12. qui fratrem eius Aristum frequenter audieris; F V, 8,

fremitum: cum e caelo fremitus auditus (est); D I, 97. ſ. vocem; T V, 116.

grunditum: ſ. vocem; T V, 116.

hominem: ita audies, ut Romanum hominem, ut timide ingredientem ad hoc genus disputandi; Fa 4. non ergo erunt homines deliciis diffluentes audiendi; Lae 52.

interpretes: si nulla (nota) est, quid istos interpretes audiamus? sin quaepiam est, aveo audire, quae sit; sed haerebunt; D II, 128.

iudicem: nos cum te, M. Cato, studiosissimum philosophiae, iustissimum virum, optimum iudicem, religiosissimum testem, audiremus; F IV, 61.

magistratus: de privatis magistratibusve audiendis; L III, 43.

miracula, mundum: ſ. aedificatorem.

nomen: qui voluptatis nomen audire non possent; F II, 67. cuius ego sphaerae cum persaepe propter Archimedi gloriam nomen audissem; R I, 21. ut tum (populus Romanus) carere rege, sic pulso Tarquinio nomen regis audire non poterat; R II, 52. quis in reliquis orientis aut obeuntis solis ultimis aut aquilonis austrive partibus tuum nomen audiet? R VI, 22. a quibus audiri nomen nostrum potest; R VI, 24.

omen: sive tu vatem sive tu omen audieris; D II, 149.

opificem: ſ. aedificatorem.

orationem: utrum tandem censes, Torquate, Imperiosum illum, si nostra verba audiret, tuamne de se orationem libentius auditurum fuisse an meam? F II, 60. continentem orationem audire malo; T I, 16. responderene mihi malis de singulis rebus quaerenti ... an universam audire orationem meam; N III, 4.

perfugia: iam illa perfugia ... certe minime sunt audienda; R I, 9.

philosophos: ſ. I, 3, b. alqs; N III, 77.

poëtas: qui (poëtae) ... audiuntur, leguntur, ediscuntur; T III, 3. ſ. civem.

pontifices: ut *Ti.* Coruncanium aut P. Scaevolam, pontifices maximos, te audire dicas, non sum, qui ..; N I, 115.

portenta: ſ. aedificatorem.

praedictiones: saepe hariolorum etiam et vatum furibundas praedictiones ... audiendas putaverunt; D I, 4.

privatos: ſ. magistratus.

probrum: nec probrum audire (debemus) nisi ea lege, ut respondere liceat et iudicio defendere; R IV, 12.

πρόνοιαν: ſ. aedificatorem.

pugnam: eo ipso die auditam esse eam pugnam ludis Olympiae memoriae proditum est; N II, 6.

rem: sed, ut *potuerint* (iudicare), potuerunt omnibus rebus auditis, ... iudicaverunt autem re semel audita; A II, 9. ut ... re .. ex utraque parte audita pronuntiaret eum non .. videri ..; F I, 24. maxime .. eos videre possumus res gestas audire et legere velle, qui ..; F V, 52. eas .. (res) cernimus, audimus, gustamus, olfacimus, tangimus; D II, 9. quam (rem) ne audierant quidem; O III, 49. qua .. re audita fractum animum Hannibalis scribit idem; O III, 114.

sententias: ſ. aedificatorem.

somnium: saepe ex te audivi tuum somnium; D I, 58. audivi equidem (tuum somnium) ex te ipso; D I, 59.

signa: neque ea signa audiamus, quae receptui canunt; R I, 3.

stridorem: ſ. vocem; T V, 116.

Thyamim: huic amoenitati, quem ex Quinto saepe audio, Thyamis Epirotes tuus ille nihil .. concesserit; L II, 7.

vatem: ſ. omen.

verba: quid verba audiam, cum facta videam? T III, 48. ſ. orationem; F II, 60.

verum: cuius .. aures clausae veritati sunt, ut ab amico verum audire nequeat; Lae 90. cum alter verum audire non vult, alter ad mentiendum paratus est; Lae 98.

vigilias: cui non sunt auditae Demosthenis vigiliae? T IV, 44.

virum: Xenocraten audire potuit, quem virum, di inmortales! et sunt qui putent audisse; ipse non vult; N I, 72. ſ. iudicem.

vocem: audio equidem philosophi vocem, Epicure; F II, 98. naturae ipsius vocem videmur audire; F III, 62. hydrauli hortabere ut audiat voces potius quam Platonis? T III, 43. at vocem citharoedi non audiunt. ne stridorem quidem serrae, tum cum acuitur, aut grunditum, cum iugulatur, suis nec, cum quiescere volunt, fremitum murmurantis maris; T V, 116. Fauni vocem equidem numquam audivi; tibi, si audivisse te dicis, credam; N III, 15. nec ... a deo causam requirimus, cum culpae paene vocem audiamus; N III, 91. Hamilcarem Karthaginiensem ... visum esse audire vocem, se postridie cenaturum Syracusis; D I, 50. initio belli Marsici ex occulto auditas esse voces, quae pericula belli nuntiarent; D I, 99. paulo post audita vox est monentis, ut providerent, ne a Gallis Roma caperetur; D II, 69.

IV. **mit Object und Ergänzung**: 1. indir. **Frage**: id velim audire, quem ad modum his putes consentaneum esse id dicere; T V, 82.

2. acc. c. inf.: illud audierat nec tamen didicerat, malum illud non esse; F V, 94. quod cum audivisset adulescens filius, negotium exhiberi patri; O III, 112.

auditio, Hören, Anhören, Gerücht: accipere: si ... accepissent .. fama et auditione esse quoddam numen et vim deorum; N II, 95.

duci: (parvi) fabellarum .. auditione ducuntur; F V, 42.

auditor, Hörer, Zuhörer, Schüler: I, 1. adiungit: Diodorus, eius (Critolai) auditor, adiungit ad honestatem vacuitatem doloris; F V, 14.
dicit: post eius (Anaximandri) auditor Anaximenes infinitum aëra (dixit esse); A II, 118. Persaeus, eiusdem Zenonis auditor, eos *dicit* esse habitos deos, a quibus ..; N I, 38. Panaetius .. Africanum, auditorem et familiarem suum, solitum ait dicere ... homines ... duci oportere; O I, 90.
edit: quem (Chrysippum) subsequens unum librum Babylonius Diogenes edidit, eius auditor; D I, 6.
excellit: cum .. e philosophis ingenio scientiaque putaretur Antiochus, Philonis auditor, excellere; A II, 4.
habent: veteres illos Platonis auditores, Speusippum, Aristotelem, Xenocratem, deinde eorum, Polemonem, Theophrastum, satis et copiose et eleganter habuisse constitutam disciplinam; F IV, 3.
opinatur: ad Chaldaeorum monstra veniamus; de quibus Eudoxus, Platonis auditor, ... sic opinatur, ... Chaldaeis ... minime esse credendum; D II, 87.
putat: Cleanthes, ... Zenonis auditor, solem dominari et rerum potiri putat; A II, 126.
scribit: ut scribit auditor Platonis Ponticus Heraclides, vir doctus in primis; T V, 8. matrem Phalaridis scribit Ponticus Heraclides, doctus vir, auditor et discipulus Platonis, visam esse videre in somnis simulacra deorum; D I, 46.
solet: s. dicit; O I, 90.
subsequitur: s. edit.
ohne Verb: hic Speusippus, hic Xenocrates, hic eius auditor Polemo; F V, 2.
sum: qui (Erillus) cum Zenonis auditor esset; A II, 129. qui (Aristo) cum Zenonis fuisset auditor, re probavit ea, quae ille verbis; A II, 130. deinceps qui eorum auditores fuerunt; F IV, 61. qui (Demetrius) cum in hac ipsa philosophia . . . excelleret Theophrastique esset auditor; F V, 54. fuerat . . (Euripides) auditor Anaxagorae; T III, 30. eum (Numam), qui sapientia excelleret, Pythagorae auditorem crediderunt fuisse; T IV, 3. id quod ipse (Pericles) ab Anaxagora, cuius auditor fuerat, acceperat; R I, 25.
venio: tu .. nolo existimes me adiutorem huic venisse, sed auditorem, et quidem aequum, libero iudicio, nulla eius modi adstrictum necessitate, ut ..; N I, 17.
II, 1. astringo; s. I, 2. venio.
audio: nec audiendus eius auditor Strato, is qui physicus appellatur; N I, 35. Pamphilum quendam, Platonis auditorem, ait (Epicurus) a se Sami auditum; N I, 72.
praebeo: praebebo .. ego me tibi vicissim attentum contra Stoicos auditorem; N III, 2.
semoveo: Strato, eius (Theophrasti) auditor, . . . ab ea disciplina omnino semovendus est; A I, 34.
2. placeo: verumne sit, quod Zenoni placuerit quodque eius auditori Aristoni; T V, 33.
III. auditores: s. I. habent.
ira: ut auditoris iram oratoris incendat actio; T IV, 43.

auditus, Gehör, Hören, Anhören, Gerücht: I. habet, patet: auditus . . semper patet; eius enim sensu etiam dormientes egemus; a quo cum sonus est acceptus, etiam e somno excitamur. flexuosum iter habet, ne quid intrare possit; N II, 144.
II. refero: »Silvani melo consimilem ad aures cantum et auditum refert;« N II, 89.
III. sensus: s. 1.
suavitas: ut ... delectatio (sit) voluptas suavitate auditus animum deleniens; T IV, 20.
IV, 1. percipi: detrahens eas (voluptates), quae auditu et || e || cantibus (percipiuntur); T III, 41.
zum Satz: hoc primo || [auditu] || incredibile nobis videri, omnesque mirari; O II, 56.
2. ab: s. 1.
praeter: si verum est ... ⟨nihil enim habeo praeter auditum⟩; O I, 33.

avello, losreißen, abreißen, entfernen: alqm: qua hunc obiurgatione aut quo potius convicio a tanto errore coner avellere? O III, 83.
alqd: sensus adsit, sive secetur quid sive avellatur a corpore; T III, 12.
altricem: »avolsa (altrix) pedum vestigia liquit;« D I, 20.
incendium: nec id (incendium belli) ... a portis huius urbis avolsum P. Africanus compulisset intra hostium moenia; R I, 1.
motus: id Democritus ... accipere maluit, ... quam a corporibus individuis naturalis motus avellere; Fa 23.
poma: quasi poma ex arboribus, cruda si sunt, vix evelluntur || avell. || ..., sic ..; C 71.
puppim: cum ... e monte || ex monte, monte || Taygeto extrema montis quasi puppis avolsa est; D I, 112.

avena, wilder Hafer: ne seges quidem igitur spicis uberibus et crebris, si avenam uspiam videris; F V, 91.

aveo, begehren, verlangen: I. Infinitiv: avemus aliquid videre, audire, addiscere: O I, 13. cum exspectant et avent audire, cur dolor malum non sit; F IV, 52. non postulo id quidem, aveo tamen audire; T I, 16. quinam est iste epilogus? aveo enim audire, quicquid est; T I, 112. aveo audire, tu ipse, Cotta, quid sentias; N II, 2. multo magis aveo audire, de divinatione quid sentias; D I, 11. sin quaepiam (nota) est, aveo audire, quae sit; D II, 128. s. addiscere. neque .. eos solos || solum || convenire aveo, quos ipse cognovi; C 83. cum vacui curis etiam, quid in caelo fiat, scire avemus; F II, 46. videre: s. addiscere.
II. alqd: si forte . . . minus id, quod avemus animo, consequemur, ut . . . oratio sibi constet; Ti 8.

averto, aversus, abwenden, entfremden, entfernen, entziehen: alqd; N II, 141. animum; Lae 5. cautionem; T IV, 13. commotionem; T IV, 11. 47. 61. cupiditatem, libidinem; T IV, 12. defectionem; T IV, 22. s. **ab,** I. averto (S. 3, a).
flumina: nos flumina arcemus derigimus || dir. ||, avertimus; N II, 152.
morem; R III, 47. motus; T IV, 34: s. **ab** (S. 3 a).
nomen: »per litteras avertas aliquod nomen;« N III, 73.
orationem: ut ... repente avertas orationem nec des respondendi locum; N III, 19.
pestem: avertunt (ibes) pestem ab Aegypto; N I, 101.
vim: quod L. Papirius P. Pinarius censores multis dicendis vim armentorum a privatis in publicum averterant; R II, 60.

aufero, wegtragen, wegnehmen, nehmen, entfernen, entziehen, rauben: 1. absolut: 1, a. cupiditas: inest . . in tali liberalitate cupiditas plerumque rapiendi et auferendi per iniuriam; O I, 44.
b. verbal: ab hoc igitur genere largitionis, ut

aliis detur, aliis auferatur, aberunt ii, qui ..; O II, 85.
2. alqs: si cotidie fraudas, decipis, poscis, pacisceris, aufers, eripis; P 43.
II. **mit Object:** alqm: praeclare Anaxagoras, qui ... quaerentibus amicis, velletne Clazomenas in patriam || [in patriam] || ... auferri, „nihil necesse est“, inquit; T I, 104. »corpus Priamo reddidi, Hectorem abstuli;« T I, 105.
alqd: quam (prudentiam), ut cetera auferat, adfert certe senectus; T I, 94. si quid e vitae commodis casus abstulerit; N II, 167. »quem (patrem) neque quo pacto fallam nec quid || neque ut || inde auferam ... scio;« N III, 73. ea .. se accipere, non auferre dicebat; N III, 84. quid est, quod adferre tantum utilitas ista, quae dicitur, possit, quantum auferre? O III, 82. o praeclarum munus aetatis, siquidem id aufert a nobis, quod est in adulescentia vitiosissimum! C 39. nihil neque meum est neque quoiusquam, quod auferri, quod eripi, quod amitti potest; P 29. s. sacrum.
asotos: qui (asoti) de conviviis auferantur; F II, 23.
auctoritatem: quis .. non sentit omnem auctoritatem optimatium tabellariam legem abstulisse? L III, 34.
aurum: quodsi negabit se illi vitam erepturum et aurum ablaturum; L I, 41.
cibum: nonne .. sapiens ... abstulerit cibum alteri homini ad nullam rem utili? O III, 29.
cogitationem: quae (iuris interpretatio) non tam mihi molesta sit propter laborem, quam quod dicendi cogitationem auferat; L I, 12.
columnam: cum (Hannibal) columnam auream, quae esset in fano Iunonis Laciniae, auferre vellet; D I, 48.
commentarios: commentarios quosdam .. Aristotelios ... veni ut auferrem; F III, 10.
conturbationem: cum curatione medicorum conturbatio mentis aufertur; T IV, 31.
fructum: quis tam esset ferreus, ... cui .. non auferret fructum voluptatum omnium solitudo? Lae 87.
mel: si Xerxes ... mel se auferre ex Hymetto voluisse diceret; F II, 112.
mensas: mensas argenteas (Dionysius) de omnibus delubris iussit auferri; N III, 84.
sacrum: sacrilego poena est, neque ei soli, qui sacrum abstulerit, sed etiam ei, qui sacro commendatum; L II, 40.
sensum: aufert .. (somnus) sensus actionemque tollit omnem; F V, 54. ut .. sensus omnino omnes mors auferat; T I, 97. moriendi .. sensum celeritas abstulit; Lae 12.
simulacra: simulacra deorum de locis sanctissimis ablata videmus a nostris; N I, 82.
spem: oris .. pulchritudo reliqui corporis imitandi spem auferebat; O III, 10.
viriditatem: senectus .. quamvis non sit gravis, ... tamen aufert eam viriditatem; Lae 11.
vitam: vitam adulescentibus vis aufert, senibus maturitas; C 71.
voluptates: omnis se secum libidinum voluptates abstulisse || se omnes secum abst. lib. vol. ||; F II, 106.
Lücke: »† hirsizon«, ut ait Lucilius, »cui nihildum sit vis et sacculus abstulerit«; F II, 23.

aufugio, entfliehen: »Andromeda aufugiens aspectum maesta parentis«; N II, 111.

augeo, wachsen lassen, hervorbringen, vergrößern, steigern, vermehren, fördern, bereichern, überhäufen, verherrlichen, übertreiben: I. **absolut:** 1. alqd: quae (ars), nec augendi nec minuendi || augentis nec minuentis, al. || quid aut primum sit aut postremum, docet; A II, 94.
causae: quae (natura) causas gignendi, augendi, minuendi habeat, sed careat omni sensu et figura; N I, 35.
libido: neque solum ea qui habent libidine augendi cruciantur, sed etiam amittendi metu; P 6.
2. tueri: quibus natura nihil tribuit amplius, quam ut ea alendo atque augendo tueretur; N II, 33.
II. **mit Object:** alqm: qui dicat: »tanta laetitia auctus sum, ut nihil constet;« F II, 14. (nos aut honoribus aucti aut re familiari; N III, 87. quorum alter (doctor) te scientia augere potest, altera (urbs) exemplis; O I, 1.
alqd: potest id .. rhetorice et augeri et ornari; F III, 26. cum augeri id non possit, in quo uno positum est beatum esse; F V, 83. nos .. omnia adversa cum venientia metu augentes, tum maerore praesentia; T V, 4. auxerunt .. haec eadem poëtae, pictores, opifices; N I, 77. ille (ignis) corporeus ... omnia .. alit, auget, sustinet sensuque adficit; N II, 41. »quidquid est hoc, omnia animat, format, alit, auget, creat«; D I, 131. alterum exercitatio augebit, alterum imitatio presse loquentium et leniter; O I, 133. semper auget adsentator id, quod is, cuius ad voluntatem dicitur, vult esse magnum; Lae 98. nec illa extincta sunt aluntarque potius et augentur cogitatione et memoria mea; Lae 104.
aegritudinem: est id (insperatum malum) .. non mediocre ad aegritudinem augendam; T III, 28.
aviditatem: habeo .. senectuti magnam gratiam, quae mihi sermonis aviditatem auxit, potionis et cibi sustulit; C 46.
benivolentiam: auxit benivolentiam consuetudo; Lae 30.
civis: si eos (civis) non modo copia rerum auxeris, ... sed etiam verborum; A I, 26.
commodum: illi ... ab augendis hominum utilitatibus et commodis non recesserunt; O I, 155. hominem hominis incommodo suum commodum augere; O III, 21.
copias: s. opes; O III, 22.
culpam: quam longe progrediare, cum semel transieris, ad augendam transeundi || augendam || culpam nihil pertinet; P 20.
dignitatem: cum .. neque necessitati subveniatur nec dignitas augeatur; O II, 56.
elementa: sunt .. prima elementa naturae, quibus auctis virtutis quasi germen efficitur; F V, 43.
errores: quos (errores) auxerunt poëtae; T I, 36.
exercitationes: senibus ... labores corporis minuendi, exercitationes animi etiam augendae videntur; O I, 123.
facultatem: nec ea, quae nunc tracto, minuunt, sed augent potius illam facultatem; Fa 3. s. opes; O III, 22.
genus: quod (genus humanum) sparsum in terras atque satum divino auctum sit animorum munere; L I, 24.
gloriam: gloriam .. non modo non minui, sed etiam augeri arbitramur eorum ..; A II, 6. »imperia, potestates, legationes ... populi sui gloriam augento«; L III, 9.
hominem: quaecumque .. homines homini tribuunt ad eum augendum atque honestandum; O II, 21.
iecuscula: musculorum iecuscula bruma dicuntur augeri; D II, 33.
laborem: vereor, ne, dum minuere velim laborem, augeam; L I, 12.
linguam: decet augentem linguam Latinam nominare (eam partem philosophiae) „moralem“; Fa 1.

luctum: cetera item funebria, quibus luctus augetur, XII sustulerunt; L II, 60. *auget* .. luctum concursus hominum; L II, 65.

molestias: quae .. tanta ex improbis factis ad minuendas vitae molestias accessio potest fieri, quanta ad augendas cum conscientia factorum tum poena legum odioque civium? F I, 51.

munus: neque .. (tenuis) verbis auget suum munus, si quo forte fungitur, sed etiam extenuat; O II, 70.

opes: quoniam maxime rapimur ad opes augendas generis humani; R I, 3. sapientia iubet augere opes, amplificare divitias, proferre finis; R III, 24. ut ... animi excellentia magnitudoque .. in augendis opibus ... eluceat; O I, 17. ut ea (vis iustitiae) etiam latronum opes firmet atque augeat; O II, 40. in iure cavere ... vehementer et ad opes augendas pertinet et ad gratiam; O II, 65. ut aliorum spoliis nostras facultates, copias, opes augeamus; O III, 22. ut ... eorum (parentum, propinquorum) augeant opes eisque honori sint et dignitati; Lae 70.

os: ad haec omnia percipienda os est aptissimum, quod adiunctis naribus spiritu augetur; N II, 134.

patriam: omnibus, qui patriam conservaverint, adiuverint, auxerint, certum esse in caelo definitum locum; R VI, 13.

pietatem: ut augerent pietatem in deos; L II, 26.

principia: omnium .. rerum principia parva sunt, sed suis progressionibus usa augentur; F V, 58.

rem: quas (res) natura alit, auget, tuetur; F V, 26. earum .. (rerum) augendarum et alendarum quandam cultricem esse; F V, 39. augeatur (res familiaris) ratione, diligentia, parsimonia; O I, 92. qui ... opitulantur in re vel quaerenda vel augenda; O II, 56 (55). res .. familiaris ... conservari .. (debet) diligentia et parsimonia, eisdem etiam rebus augeri; O II, 87.

rem publicam: ut ... rem publicam augeant imperio, agris, vectigalibus; O II, 85.

semen: si (semen) nanctum .. sit materiam, qua ali augerique possit; N II, 81.

senectutem: quibus non modo non orbari, sed etiam augeri senectus solet; C 17.

stirpes: quae (terra) ... stirpes amplexa alat et augeat; N II, 83.

summam: quarum .. artium summae crescere possunt. earum etiam contrariorum summa poterit augeri; F IV, 67.

superstitionem: || stipem prohibebo; nam auget superstitionem et exhaurit domos ||; L fr. 5.

terram: umorem .. colligens (aër) terram auget imbribus; N II, 101.

vectigalia: aucta vectigalia, utile igitur; O III, 87.

verecundiam: hanc (verecundiam) ille rector rerum publicarum auxit opinionibus; R V, 6.

virtutem: in plerisque civitatibus intellegi potest augendae virtutis gratia ... virorum fortium memoriam ... consecratam; N III, 50.

voluptatem: ut postea variari voluptas distinguique possit, augeri amplificarique non possit; F I, 38. augendae voluptatis finis est doloris omnis amotio; F II, 9. cum omnis dolor detractus esset, variari, non augeri voluptatem; F II, 10. esse in motu voluptatem, quae || qui || faciat varietatem voluptatum, sed non augeri illam non dolendi voluptatem; F II, 10.

utilitates: s. commodum; O I, 155.

augesco, wachsen, zunehmen: alqd: s. animantia; N II, 50.

animantes (-ia): a quo (calido, igneo) et animantia omnia et ea, quorum stirpes terra continentur, et nasci sit necesse et augescere; N II, 28. quibus .. animantes alantur augescantque; N II, 50.

naturae: ut ceterae naturae suis seminibus quaeque gignuntur, augescunt, continentur, sic ..; N II, 58.

semina: ea (semina) temperatione caloris et oriri et augescere; N II, 26.

uva: quae (uva) et suco terrae et calore solis augescens primo est peracerba gustatu, deinde || dein || maturata dulcescit; C 53.

augur, Augur, Vogeldeuter: 1. **absolut**: 1. agunt: cum in arce augurium augures acturi essent iussissentque Ti. Claudium Centumalum .. demoliri ea, quorum altitudo officeret auspiciis; O III, 66.

ait: ut ait idem augur et censor; D I, 29.

apparent: »interpretes .. Iovis optumi || optimi || maxumi, publici augures, signis et auspiciis † postea || ostenta || vidento, disciplinam tenento sacerdotesque, || et || vineta virgetaque et salutem populi auguranto, quique agent rem duelli quique popularem || pro populo rem ||, auspicium praemonento ..., divorumque iras providento sisque || iisque || apparento caelique fulgora || fulgura || regionibus ratis temperanto, urbemque et agros [et] templa liberata et effata habento. quaeque augur iniusta nefasta, vitiosa dira defixerit || deixerit ||, inrita infectaque sunto;« L II, 20. 21.

appellant: avis quasdam, et alites et oscines, ut nostri augures appellant; N II, 160.

augurant: s. apparent.

comprobat: ipse augur Ti. Gracchus auspiciorum auctoritatem confessione errati sui conprobavit; D I, 33.

conicit: num .. aut haruspex aut augur aut vates quis aut somnians melius coniecerit ... evasurum aegrotum ... quam medicus? D II, 13.

conspicit: »hanc (Iovis satellitem) ubi praepetibus pinnis lapsuque volantem conspexit Marius, divini numinis augur«; D I, 106.

convocat: Ti. Gracchus, ... et summus augur et vir sapiens civisque praestans, nonne ... haruspices convocavit? D I, 36.

dant: Romulus augur, ut apud Ennium est, cum fratre item augure ... »dant operam«; D I, 107.

defigit: s. apparent.

deplorat: augurem Tiresiam, quem sapientem fingunt poëtae, numquam inducunt deplorantem caecitatem suam; T V, 115.

dicit: hunc etiam augures nostri (nuncupant), cum dicunt „Iove fulgente, tonante"; N II, 65. tum augures dixisse Boeotios Thebanorum esse victoriam; D I, 74. difficilis auguri locus ad contra dicendum. Marso fortasse, sed Romano facillumus. non enim sumus ii nos augures, qui avium reliquorumve signorum observatione futura dicamus; D II, 70. quid gravius quam rem susceptam dirimi, si unus augur „alio *die*" dixerit? L II, 31. s. apparent. II, 1. audio.

est, sunt: aliquot annis antiquior Romulus et Remus, ambo augures, ut accepimus; D II, 80. omnibus publicis rebus instituendis, qui sibi essent in auspiciis, ex singulis tribubus singulos cooptavit augures; R II, 16. quod auctor ei summa augur gloria Attus Navius non erat; R II, 36.

habet: quid (habet) augur, cur a dextra corvus, a sinistra cornix faciat ratum? D I, 85. s. apparent.

interest: Lacedaemonii regibus suis augurem adsessorem dederunt itemque senibus ⟨sic enim consilium publicum appellant⟩ augurem interesse voluerunt; D I, 95.

iubent: f. agunt.
indicant: cum augures iudicassent eos (consules) vitio creatos esse; D II, 74.
meminerunt: quid? pontifices, quid? augures, quid? philosophi senes quam multa meminerunt! C 22.
narrat: Q. || Quintus || Mucius augur multa narrare de C. Laelio socero suo memoriter et iucunde solebat; Lae 1.
notat: in quo Appius, ... bonus augur, ... non satis scienter ... C. Ateium notavit; D I, 29.
nuncupant: f. dicit; N II, 65.
nuntiat: tibi App. Claudius augur consuli nuntiavit addubitato Salutis augurio bellum ... fore; D I, 105.
omittit: ex acuminibus, quod totum auspicium militare est, iam M. Marcellus ... totum omisit, idem imperator, idem augur optumus; D II, 77.
possunt: f. utuntur; D II, 109.
praecipiunt: huic simile est, quod nos augures praecipimus, ne iuges || iuge, al. || auspicium obveniat, ut iumenta iubeant diiungere; D II, 77.
praemonent: f. apparent.
praesunt: cur sacris pontifices, cur auspiciis augures praesunt? N I, 122.
provident: multa augures provident; N II, 163. f. apparent.
regunt: in qua (civitate) et reges augures et postea privati ... rem publicam religionum auctoritate rexerunt; D I, 89.
rogat: ego non iustus, qui et consul rogavi et augur et auspicato? N II, 11.
solet: f. narrat. — temperant: f. apparent.
tenet: cui quidem auguri vehementer adsentior; solus enim multorum annorum memoria non decantandi augurii, sed divinandi tenuit disciplinam, quem inridebant collegae tui eumque tum Pisidam, tum Soranum augurem esse dicebant; D I, 105. f. apparent.
vident: f. apparent.
utuntur: quo (auspicio) antiquissumos augures non esse usos argumento est, quod decretum ... habemus ..; D II, 73. non || nonne || intellegis eadem (conclusione) uti posse et haruspices et fulguratores et interpretes ostentorum et augures et sortilegos et Chaldaeos? D II, 109.
ohne Verb: augures rem ad senatum; N II, 11.
2. sum: cum ipse (Q. Metellus) consul, censor, augur fuisset; F V, 82. principio huius urbis parens Romulus ipse .. optumus augur fuisse traditur. deinde auguribus .. reliqui reges usi; D I, 3. qui (Pythagoras) etiam ipse augur vellet esse; D I, 5. Calchantem augurem scribit Homerus longe optumum ... fuisse; D I, 87. Amphilochus et Mopsus Argivorum reges fuerunt, sed iidem augures; D I, 88. praestantissimum in re publica ius est augurum cum auctoritate || quoniam auctoritati est || coniunctum. neque vero hoc, quia sum ipse augur, ita sentio, sed quia sic existimare nos est necesse; L II, 31. augur .. cum (Q. Maximus) esset, dicere ausus est ..; C 11. f. I. dicit; D II, 70. tenet.
II. **nach Verben:** 1. addo: Pompilius .. auspiciis maioribus inventis ad pristinum numerum duo augures addidit; R II, 26.
antepono: quod ... neque solum honore antecedentibus, sed iis etiam, qui eum imperio sunt, maiores natu augures anteponuntur; C 64.
ascisco: Calchantem, Helenum, quos tamen augures ne ipsae quidem fabulae adscivissent, si res omnino repudiaret; N II, 7.
audio: habeo .. C. Laelium augurem eundemque sapientem, quem .. audiam de religione; N III, 5.
colo: ut haruspices, augures, harioli, vates, coniectores nobis essent colendi; N I, 55.
coopto: f. I, 1. est; R II, 16. — do: f. I, 1. interest. — fingo: f. I, 1. deploro.
habeo: non habeo .. nauci Marsum augurem, non vicanos haruspices; D I, 132. f. audio.
inrideo: f. I, 1. tenet.
numero: in quo haruspices, augures coniectoresque numerantur; D I, 72.
2. sum: esto; fuerit hoc censoris ...; at illud minime auguris, quod adscripsit ..; D I, 29. hoc intellegere perfecti auguris est; D II, 72. est .. boni auguris meminisse se maximis rei publicae temporibus praesto esse debere; L III, 43.
3. adsentior: f. I, 1. tenet.
pareo: »qui agent, auspicia servanto, auguri publico parento«; L III, 11. »auspicia servanto, auguri || auguri p. || parento«; L III, 43.
4. utor: ex eo evenit, ut . Tarquinius augure Atto Navio uteretur; D I, 32. f. I, 2. D I, 3.
5. convenio inter: quae .. est inter augures conveniens et coniuncta constantia? D II, 82.
loquor de: quid de auguribus loquar? D I, 105.
redeo ad: sed de hoc (pontifice Scaevola) alias; nunc redeo ad augurem; Lae 1.
III. **nach Adjectiv:** difficilis: f. I, 1. dicit; D II, 70.
IV. **nach Substantiven:** 1. ars: dubium non est, quin haec disciplina et ars augurum evanuerit iam et vetustate et neglegentia; L II, 33.
auctoritas: magna augurum auctoritas; N II, 12. nihil domi, nihil militiae per magistratus gestum sine eorum (augurum) auctoritate posse cuiquam probari; L II, 31.
consilium: ut Livias (leges tollere) consilio Philippi consulis et auguris; L II, 31.
disciplina: et nostrorum augurum et Etruscorum haruspicum disciplinam ... res ipsa probavit; N II, 10. quod scriptum ... est ..., nonne et augurum et haruspicum conprobat disciplinam? D I, 33. quis negat augurum disciplinam esse? divinationem nego; D II, 74. f. ars.
fata: »auguris ut nostri Calchantis fata queamus scire ratosne habeant an vanos pectoris orsus«; D II, 63.
genus: artificiosa || artificiosae || divinationis illa fere genera ponebas: extispicum ..., tum augurum; D II, 26.
horti: cum in hortos D. Bruti auguris commentandi causa ... venissemus; Lae 7.
ius: existimo .. ius augurum || augurium || ... postea rei publicae causa conservatum ac retentum; D II, 75. f. I, 2. L II, 31. vgl. **augurius.**
praedicta: quae (gens, civitas) non ... aut augurum aut astrologorum aut sortium ... praedictione moveatur; D I, 12. || ex || augurum praedictis multa incredibiliter vera cecidisse; L II, 33.
precatio: in augurum precatione Tiberinum, Spinonem, Almonem, Nodinum, alia propinquorum fluminum nomina videmus; N III, 52.
2. dissensio inter: est in conlegio vestro inter Marcellum et Appium, optimos augures, magna dissensio; L II, 32.
V. **Präposition:** ab: quae quidem (auspicia) nunc a Romanis auguribus ignorantur; D I, 25. huic (P. Calpurnio) ab auguribus illud idem denuntiatum est; O III, 66. Claudium aedes postea proscripsisse, quam esset ab auguribus demoliri iussus; O III, 66.
cum: f. I, 1. dant.

auguralis, der Augurn: libri: quod Etruscorum declarant et haruspicini et fulgurales et rituales libri, vestri etiam augurales; D I, 72. provocationem .. etiam a regibus fuisse declarant pontificii libri, significant nostri etiam augurales; R II, 54.

auguratio, Weissagung: quae tandem ista auguratio est ex passeribus annorum potius quam aut mensuum || mensium, mensum || aut dierum? D II, 65.

auguratus, Augurnamt: I. est, al.: ille Romuli auguratus pastoralis, non urbanus fuit nec fictus ad opiniones inperitorum, sed a certis acceptus et posteris traditus; D I, 107.
II. insigne: lituus, ... quod clarissumum est insigne auguratus; D I, 30.
scientia: cuius (Atti Navii) cum (rex Priscus) temptaret scientiam auguratus; D I, 32.

augurium, Wahrzeichen, Weissagung, Ahnung: I. apparet, al.: nescio quo modo inhaeret in mentibus quasi saeclorum quoddam augurium futurorum, idque in maximis ingeniis altissimisque animis et exsistit maxime et apparet facillime, quo quidem dempto, quis tam esset amens, qui semper in laboribus ... viveret? T I, 33.
sunt: horum sunt auguria non divini impetus, sed rationis humanae; D I, 111. externa .. auguria, quae sunt non tam artificiosa quam superstitiosa, videamus; D II, 76.
II, 1. addubito: tibi App. Claudius augur consuli nuntiavit addubitato Salutis augurio bellum ... fore; D I, 105.
ago: ille (Attus Navius) augurio acto posse (id fieri) respondit; D I, 32. cum in arce augurium augures acturi essent; O II, 66.
amitto: multa auguria, multa auspicia ... neglegentia collegii amissa plane et deserta sunt; D I, 28.
decanto: solus .. (App. Claudius augur) multorum annorum memoria non decantandi augurii, sed divinandi tenuit disciplinam; D I, 105.
demo: s. I. apparet. — desero: s. amitto.
teneo: omnino apud veteres, qui rerum potiebantur, iidem auguria tenebant; D I, 89.
video: s. I. sunt; D II, 76.
2. do: Romulus ... cum fratre ... »cupientes || concupientes || regni dant operam simul auspicio augurioque«; D I, 107.
III. consuetudo: ad nostri augurii consuetudinem dixit Ennius: »tum tonuit laevum bene tempestate serena«; D II, 82.
disciplina: neglegentia nobilitatis augurii disciplina omissa; N II, 9. solebat ex me Deiotarus percontari nostri augurii disciplinam, ego ex illo sui. di immortales! quantum differebat; D II, 76.
natura, al.: illud erat philosophi potius || philosophi ||, totius augurii primum naturam ipsam videre, deinde inventionem, deinde constantiam; D II, 80.
IV, 1. dicere: qui (Divitiacus) ... partim auguriis, partim coniectura, quae essent futura, dicebat; D I, 90.
divinare: Priamus nonne et Helenum .. et Cassandram .. divinantes habebat, alterum auguriis, alteram mentis incitatione? D I, 89.
gerere: crederem, nisi eius augurio rex Hostilius maxima bella gessisset; N II, 9.
2. in: quibus (collegis) nulla videbatur in auguriis aut praesensio aut scientia veritatis futurae; D I, 105.

augurius. augurisch, der Augurn: ius: retinetur ... ad magnas utilitates rei publicae mos, religio, disciplina, ius augurium || augurum ||; D II, 70. existimo .. ius augurum || augurium || ... postea rei publicae causa conservatum ac retentum; D II, 75. quanta notitia antiquitatis, scientia iuris augurii! C 12. ius augurium || augurum ||, pontificium, civile tracto; C 38.

auguro, Wahrzeichen beobachten, weissagen: I. alqs: cui quidem utinam vere fideliter † abundiente || quidem certe, al. || auguraverim; R IV, 8.
II. salutem, al.: »augures ... disciplinam tenento sacerdotesque, || et || vineta virgetaque et salutem populi auguranto; L II, 21.

auguror, Wahrzeichen beobachten, voraussagen, weissagen, ahnen: I. 1. scientia: credo Romulum ... habuisse opinionem esse in providendis rebus augurandi scientiam; D II, 70.
2. magi: in Persis augurantur et divinant magi; D I, 90.
rex: ille (Deiotarus rex) mihi videtur .. vere augurari; D I, 27.
II, 1. indir. Frage: de C. Gracchi .. || Gai autem Gr. || tribunatu quid exspectem, non lubet augurari; Lae 41.
2. acc. c. inf.: »pulcherrume auguratum est rem Romanam publicam summam fore;« D I, 45.
III. annos: qui (Calchas) ex passerum numero belli Troiani annos auguratus est; D I, 72. quod apud Homerum Calchantem dixisti ex passerum numero belli Troiani annos auguratum; D II, 63.
futura: id ... facilius evenit adpropinquante morte, ut animi futura augurentur; D I, 64.
mortem: vere .. (Theramenes) ei, cui venenum praebiberat, mortem eam est auguratus; T I, 96.
res: quamquam avis quasdam . . . rerum augurandarum causa esse natas putamus; N II, 160.

auguste, ehrfurchtsvoll: consecro: quem nostri maiores auguste sancteque [Liberum] || Liberum || cum Cerere et Libera consecraverunt; N II, 62.
veneror: quos (deos) auguste omnes sancteque veneramur; N III, 53.

augustus, erhaben, heilig: delubra: cum ... eorum in urbibus atque agris augustissima delubra veneremur; fr. IX, 11.
Eleusis: omitto Eleusinem sanctam illam et augustam, »ubi initiantur gentes orarum ultimae«; N I, 119.
fons: ex hoc ... quasi quodam sancto augustoque fonte; T V, 36 (37).
mysteria: quid .. aget Iacchus Eumolpidaeque vostri || nostri || et augusta illa mysteria? L II, 35.
simulacra: cum eorum (deorum) augusta et sancta simulacra veneremur; N II, 79.

avia, Grossmutter: I. dicit: avia mea dicebat hoc, quod dicis, fato omnia fieri, mater autem, mulier sapiens, non existimavit; fr V, 103.
nascitur: non potuit .. fieri sapiens, nisi natus esset. isto modo, ne si avia quidem eius nata non esset; F II, 103.
II. habeo: cuius (M. Gratidii) in matrimonio sororem, aviam nostram, habebat; L III, 36.

avide, begierig: adripio: quas .. (litteras Graecas) sic avide arripui quasi diuturnam sitim explere cupiens, ut ..; C 26.
appeto: ita fit, ut illud breve vitae reliquum nec avide adpetendum senibus nec sine causa deserendum sit; C 72.
expeto: cupiditas avide semper aliquid expetens (non multum differt ab amentia); T IV, 36.

aviditas, Begierde, Habgier: I. est: erat ... in eo (M. Catone) aviditas legendi; F III, 7.
II. augeo, tollo: habeo .. senectuti magnam

gratiam, quae mihi sermonis aviditatem auxit, potionis et cibi sustulit; C 46.

III, 1. inflammari: ad quas res plerique inflammati aviditate rapiuntur; O II, 38.

propter: sin autem propter aviditatem pecuniae nullum quaestum turpem putas; P 43.

avidus, begierig, gierig: alqs: »veluti consul quom mittere signum volt, omnes avidi spectant ad carceris oras, ... sic ..«; D I, 107. omnis .. avidos sapientiae cognitio ipsa rerum consideratioque delectat; R I, 19.

libidines: cuius voluptatis || [voluptatis]|| avidae libidines temere ... ad potiendum incitarentur; C 39.

pectus, »quin ... variis avido satiatus pectore musis doctior ad patrias lapsus pervenerit oras;« F V, 49.

satelles: »rursum taetros avida (Iovis satelles) se ad pastus refert;« T II, 24.

avis, Vogel: I. absolut: 1. abdicunt: cum ... tris .. partis aves abdixissent; D I, 31.

advolat: legi etiam scriptum esse avem quandam quae platalea nominaretur; eam sibi cibum quaerere advolantem ad eas avis, quae se in mari mergerent; quae cum emersissent piscemque cepissent, usque eo premere earum capita mordicus, dum illae captum amitterent, in quod ipsa invaderet. eademque haec avis scribitur conchis se solere complere, easque cum stomachi calore concoxerit, evomere atque ita eligere ex iis, quae sunt esculenta; N II, 124.

agitat: ista .. avis insectans alias avis et agitans semper ipsa postrema est; D II, 144.

amittit: s. advolat.

canit: quod avis illa victa silere soleret, canere, si vicisset; D I, 74. an illae aves nisi cum vicerunt, canere non solent? at tum canebant nec vicerant; D II, 56.

capiunt, complet: s. advolat.

construunt: gallinae avesque reliquae et quietum requirunt ad pariendum locum et cubilia sibi nidosque construunt eosque quam possunt mollissume substernunt; N II, 129.

consulunt: sibi .. eas aves, quibus auctoribus officium et fidem secutus esset, bene consuluisse; D I, 27.

eligit, emergunt, evomunt: s. advolat.

est: s. advolat. agit. II, 1. pasco.

excudunt: e quibus (ovis) pullos cum (aves) excuderunt, ita tuentur, ut et pinnis foveant ... et, si est calor a sole, se opponant; N II, 129.

facit: quod decretum collegii vetus habemus omnem avem tripudium facere posse; D II, 73. cur .. aliis a laeva, aliis a dextra datum est avibus ut ratum auspicium facere possint? D II, 80.

fallunt: aves .. si prosperos eventus ostenderunt, certe fefellerunt; D II, 79.

fovent: s. excudunt. — insectatur: s. agit.

invadit: tum avis illa videri posset interpres et satelles Iovis; nunc vero inclusa in cavea et fame enecta si in offam pultis invadit || invasit ||, et si aliquid ex eius ore cecidit ..; D II, 73. s. advolat.

mergunt: s. advolat.

nascuntur: quid multitudinem suavitatemque piscium dicam? quid avium? ex quibus tanta percipitur voluptas, ut .... atque eae ne caperentur quidem nisi hominum ratione atque sollertia; quamquam avis quasdam, et alites et oscines, ut nostri augures appellant, rerum augurandarum causa esse natas putamus; N II, 160.

opponunt: s. excudunt. — ostendunt: s. fallunt. — potest: s. construunt. facit. invadit. quaerit: s. advolat. — requirunt: s. construunt.

significant: aves eventus significant aut adversos aut secundos ; D II, 79.

silet: s. canit; D I, 74. — solet: s. advolat. canit.

substernunt: s. construunt. — tuentur: s. excudunt. — videtur: s. invadit. — vincit: s. canit.

volat: »ex alto longe pulcherruma praepes laeva volavit avis;« D I, 108. at ille (interpres): „vicisti; ista enim avi volat nulla vehementius“; D II, 144.

ohne Verb: divinissima autem dona aves et formae ab uno pictore uno absolutae die; L II, 45.

abl. abs.: qui (Agamemnon) ... »solvere imperat secundo rumore adversaque avi«; D I, 29. »is .. ave sinistra dictus populi magister esto;« L III, 9. omnibus avi incerta; fr IV, 3.

2. sum: cum (ibes) sint aves excelsae, cruribus rigidis; N I, 101.

II. nach Verben: 1. appello, capio: s. I, 1. nascuntur.

aspicio: sive tu vatem sive tu omen audieris, sive immolaris sive avem aspexeris; D II, 149.

eneco, includo: s. I, 1. invadit.

macto, video: »quot avis taetro mactatas dente videtis, tot nos ad Troiam belli exanclabimus annos;« D II, 64.

nomino: s. I, 1. advolat.

pasco: tum ille: DICITO, SI PASCENTUR || PASCUNTUR ||. — PASCUNTUR. — quae aves? aut ubi? D II, 72. haec || hae || sunt igitur aves internuntiae Iovis! quae pascantur necne, quid refert? nihil ad auspicia; D II, 72.

servo: † »in monte || hinc || Remus auspicio se devovet atque secundam solus avem servat«; D I, 107.

2. do: s. I. 1. facit; D II, 80.

3. utor: omnibus fere avibus utuntur, nos admodum paucis; D II, 76. quod (externi) aliis avibus utuntur, aliis signis, aliter observant, alia respondent; D II, 83.

4. advolo ad: s. I, 1. advolat.

percipio ex: s. I, 1. nascuntur.

sum in: quae (pars) est in avibus ceterisque signis [que] disciplinae nostrae; L II 32

III. nach Substantiven: cantus: volatibus avium cantibusque ut certissimis signis declarari res futuras putant; D I, 2. Arabes .. et Phryges et Cilices . . . facilius cantus avium et volatus notaverunt; D I, 94. non placet Stoicis singulis iecorum fissis aut avium cantibus interesse deum; D I, 118.

capita: s. I, 1. advolat.

concentus: propter hunc concentum avium strepitumque fluminum; L I, 21.

congestus: herbam .. asperam || subito || credo avium congestu, non humano satu; D II, 68.

corpora: »cedunt de caelo ter quattuor corpora sancta avium, praepetibus sese pulchrisque locis dant;« D I, 108.

cursus: sensim ab utroque latere, tamquam remis, ita pinnis cursus avium levatur; N II, 125.

divinatio: ubi ergo avium divinatio? D II, 77.

lingua: »isti qui linguam avium intellegunt, ... magis audiendum quam auscultandum censeo;« D I, 131.

morsus: (viriditas) fundit frugem ... et contra avium minorum morsus munitur vallo aristarum; C 51.

multitudo: s. I, 1. nascuntur.

observatio: non .. sumus ii nos augures, qui avium reliquorumve signorum observatione futura dicamus; D II, 70.

os: s. I, 1. invadit.

significationes: Phryges .. et Pisidae et Cilices et Arabum natio avium significationibus plurimum obtemperant; D I, 92.
veritas: castus animus ... vigilantis et ad astrorum || vigilantis || et ad avium || et ad extorum || reliquorumque signorum et ad extorum veritatem est paratior; D I, 121.
volatus: f. cantus.
IV. **Umstand**: 1. admoneri: qui || [qui] || (Amphiaraus et Tiresias) avibus et signis admoniti futura dicebant; D I, 88.
exquiri: si eventa quaerimus, quae exquiruntur avibus, nullo modo prospera Deiotaro; D II, 79.
fieri: quod .. scriptum habetis † aut || avi || tripudium fieri, si ..; D I, 28.
impetriri: ut nunc extis, ... sic tum avibus magnae res inpetriri solebant; D I, 28.
praesentire: qui extis aut avibus aut ostentis aut oraclis aut somniis futura praesentiunt; D II, 16.
abl. comp.: f. 1, 1. volat; D II, 144.
2. in: ut certis rebus certa signa praecurrerent, alia in extis, alia in avibus, alia ..; D I, 118. eadem .. efficit in avibus divina mens, ut tum huc, tum illuc volent alites; D I, 120.

avitus, großväterlich, ererbt, alt: alqd: omnia ista, perinde ut cuique data sunt pro rata parte, ita aut || avita aut || longa aut brevia dicuntur; T I, 94.
hospes: audire te arbitror, Scipio, hospes tuus avitus Masinissa quae faciat hodie nonaginta natus annos: C 34.
philosophia: haec .. pulchritudo etiam in terris „patritam“ illam „et avitam“, ut ait Theophrastus, philosophiam ... excitavit; T I, 45.

avocatio, Ablenkung: levationem .. aegritudinis (Epicurus) in duabus rebus ponit, avocatione a cogitanda molestia et revocatione ad contemplandas voluptates; T III, 33.

avoco, ablenken, abziehen, abbringen, entfremden: f. a, I. avoco (11 St.) S. 3, a.

avolo, fortfliegen, enteilen, entschwinden: alqs: Critoni .. nostro non persuasi me hinc avolaturum neque mei quicquam relicturum; T I, 103.
cor: qui fit, ut ... alterum non videas, cor subito non potuisse nescio quo avolare? D II, 37.
satelles: »(Iovis satelles) sublime avolans pinnata cauda nostrum adulat sanguinem«; T II, 24.
voluptas: fluit .. voluptas corporis et prima quaeque avolat; F II, 106.

aura, Hauch, Luftzug, Gunst: I. commovet: ut maris .. tranquillitas intellegitur nulla ne minima quidem aura fluctus commovente, sic ..; T V, 16.
II. rumusculi: a nobili homine ... omnis rumusculos populari ratione || popularis aurae || aucupante; L III, 35.
III. tangi: »pisces, quorum alter ... magis horriferis aquilonis tangitur auris«; N II, 111.

auratus, golden, vergoldet: arcus: »intendit crinitus Apollo arcum auratum«; A II, 89.
tecta: illi aurata tecta in villis et sola marmorea facienti; P 49.

aureolus, golden, herrlich: libellus: est .. non magnus, verum aureolus et ... ad verbum ediscendus libellus; A II, 135.
oratiuncula: de quibus (capedunculis) in illa aureola oratiuncula dicit Laelius; N III, 43.

aureus, golden, herrlich: amiculum: aureum ei (Iovi) detraxit amiculum grandi pondere; N III, 83. aestate grave esse aureum amiculum, hieme frigidum; N III, 83.
anulus: anulum .. aureum in digito (vidit); O III, 38.
barba: idem .. (Dionysius) Aesculapii Epidauri barbam auream demi iussit; N III, 83.
columna: cum (Hannibal) columnam auream, quae esset in fano Iunonis Laciniae, auferre vellet; D I, 48.
coma: »agnum inter pecudes aurea clarum coma quondam || quem clam, al. || Thyestem clepere ausum esse e regia«; N III, 68.
coronae: f. Victoriolae.
flumen: veniet flumen orationis aureum fundens Aristoteles; A II, 119.
formae: si innumerabiles unius et viginti formae litterarum vel aureae vel qualeslibet aliquo coiciantur; N II, 93.
genus: quibus (bubus) ... ab illo aureo genere, ut poëtae loquuntur, vis nulla umquam adferebatur; N II, 159.
lectus: conlocari iussit hominem in aureo lecto; T V, 61.
patera: cum ex aede Herculis patera aurea gravis subrepta esset; D I, 54. f. Victoriolae.
sella: quo (die Caesar) primum in sella aurea sedit; D I, 119.
sol: »simul aureus exoritur sol«; D I, 108.
stellae: stellae .. aureae, ... eorum insignia deorum, stellae aureae, quas dixi, Delphis positae ... deciderunt; D I, 75. quod eodem tempore stellas aureas Castoris et Pollucis Delphis positas decidisse ... dixisti; D II, 68.
verba: quam illa (verba) aurea: UT INTER BONOS BENE AGIER OPORTET! O III, 70.
Victoriolae: idem (Dionysius) Victoriolas aureas et pateras coronasque ... sine dubitatione tollebat; N III, 84.

aurifer, goldne Früchte tragend: »haec (dextra) interemit ... draconem auriferam obtutu adservantem arborem? || ; || « T II, 22.

auriga, Wagenlenker: ut auriga indoctus e curru trahitur, opteritur, laniatur, eliditur; R II, 68.

auriger, Gold tragend, mit vergoldeten Hörnern: »nos .. aurigeris divom placantes numina tauris«; D II, 63.

auris, Ohr: I. audiunt: conducere arbitror talibus aures tuas vocibus undique circumsonare, nec eas, si fieri possit, quicquam aliud audire; O III, 5.
capiunt: ut eum (sonitum) aures hominum capere non possint; R VI, 19.
circumsonant: f. audiunt.
debent: aures, cum sonum percipere debeant, qui natura [in] sublime fertur, recte in altis corporum partibus collocatae sunt; N II, 141.
eminent: provisum .., ut, si qua minima bestiola conaretur inrumpere, in sordibus aurium tamquam in visco inhaeresceret. extra autem eminent quae appellantur aures et tegendi causa factae tutandique sensus, et ne adiectae voces laberentur .... sed duros et quasi corneolos habent introitus multisque cum flexibus; N II, 144.
ferunt: quem (concentum) inmutatum aut discrepantem aures eruditae ferre non possunt; R II, 69.
habent: f. eminent.
nascuntur: ut .. in membris alia sunt tamquam sibi nata, ut oculi, ut aures, alia ..; F III, 63.

obsurdescunt: hoc sonitu oppletae aures hominum obsurduerunt; R VI, 19.
percipiunt: f. debent.
possunt: f. capiunt. ferunt.
sentiunt: ut in fidibus musicorum aures vel minima sentiunt, sic ..; O I, 146.
sunt: neque est dubium, quin, frons, oculi, aures et reliquae partes quales propriae sint hominis, intellegatur; F V, 35.
II, 1. admoveo: cum (Academicus) et hac et illac aurem diligenter admoverit; A fr. 20 (B. 29).
aperio: saepe ... apertis atque integris et oculis et auribus nec videmus nec audimus; T I, 46.
appello: f. I. eminent.
claudo: nostrorum hominum ad eorum doctissimas voces aures clausas fuisse; T IV, 2. cuius .. aures clausae veritati sunt, ut ab amico verum audire nequeat; Lae 90.
compleo: hic .. quis est, qui complet aures meas tantus et tam dulcis sonus? R VI, 18.
conloco: f. I. debent. — erudio: f. I. ferunt.
facio: f. I. eminent.
muto: quom severitas (morum) ... cecidisset, tum fuit in auribus animisque mutatis etiam huic mutationi locus; L II, 38.
oppleo: f. I. obsurdescunt.
patefacio: cavendum est, ne assentatoribus patefaciamus auris; O I, 91. ita fit, ut is adsentatoribus patefaciat aures suas maxime, qui ..; Lae 97.
teneo: [ut oculi pictura teneantur, aures cantibus]; A II, 20.
vinco: contingebat in eo, ... ut expectatio ‖ a ‖ cognitione, aures ab oculis vincerentur; fr VI, 14.
2. pario: auribus oblectatio magna parta est inventa et temperata varietate et natura sonorum; T I, 62.
sum: cum .. sontes ferro depugnabant, auribus fortasse multae, oculis quidem nulla poterat esse fortior contra dolorem et mortem disciplina; T II, 41.
3. capio: ut idem oculis et auribus captus sit; T V, 117.
egeo: nec .. oculis (mundus) egebat ... nec auribus; Ti 18.
4. admoneo ad: ut ... eam (Voluptatem) tantum ad aurem admonerent, ... ut caveret ..; F II, 69.
commentor in: satisne vobis videor pro meo iure in vestris auribus commentatus? F V, 75.
influo in: quibus blanditiis C. Papirius nuper influebat in auris ‖ aures ‖ contionis! Lae 96.
perforo ad: viae quasi quaedam sunt od oculos, ad auris, ad naris a sede animi perforatae; T I, 46.
refero ad: »† item alia multa Silvani melo consimilem ad aures cantum et auditum refert«; N II, 89.
sum in: f. I. muto.
elliptisch: in aurem Pontius: „Scipio", inquit, „vide, quid agas;" Fa, fr. 5.
III. dignus: mihi videtur ... dicendum dignum aliquid horum auribus; R I, 19.
IV. approbatio: ab omni, quod abhorret ab oculorum auriumque approbatione, fugiamus; O I, 128.
delectatio: quod (bonum) cibo et potione et aurium delectatione ... capiatur; F II, 7. qualis est haec (delectatio) aurium, tales sunt (voluptates) et oculorum et tactionum; T IV, 20.
iudicium: aurium .. est admirabile quoddam artificiosumque iudicium; N II, 146.
sensus: etiamne (sapiens beatus est), si sensibus carebit oculorum, si aurium? etiam; T V, 111.
sordes: f. I. eminent.
voluptas: ut paulo ante caecos ad aurium traducebamus voluptatem, sic licet surdos ad oculorum; T V, 117.
V, 1. agnoscere: »auribus ut nostros possis agnoscere cantus«; F V, 49.
audire: f. II, 1. aperio.
iudicari: grave acutum, flexibile durum, quae hominum solum auribus iudicantur; N II. 146.
percipi: quae (voluptas) palato percipiatur, quae auribus; F II, 29.
2 sine: ut .. deorum animi sine oculis, sine auribus, sine lingua sentiunt ..., sic ..; D I, 129.

aurora, Morgenrot: »cum primum gelidos rores aurora remittit;« D I, 14.

aurum, Gold, Goldgeld, goldner Schmuck, goldnes Geräte: I, 1. est: aurum .. et argentum in urbibus et privatim et in fanis invidiosa res est; L II, 45. quae .. ad vitam hominum tuendam pertinent, partim sunt inanima, ut aurum, argentum, ... partim animalia; O II, 11.
2. sum: si quis aurum vendens orichalcum se putet vendere, indicetne ei vir bonus aurum illud esse an emat denario? O III, 92.
II, 1. abdo: nec „ferrum, aes, aurum, argentum" effoderetur „penitus abditum" sine hominum labore et manu; O II, 13.
addo: qua in lege quom esset: »neve aurum addito«; L II, 60.
aestimo: utrum aurum Samnitum an responsum M'. Curi (pluris aestimemus)? P 48.
aufero: quodsi negabit se illi vitam erepturum et aurum ablaturum; L I, 41.
caelo: abacos .. compluris ornavit argento auroque caelato; T V, 61. qui marmoreis tectis ebore et auro fulgentibus, qui signis, qui tabulis, qui caelato auro et argento, qui Corinthiis operibus abundant; P 13.
circumdo: fodit, invenit auri aliquantum, idque circumdatum argento; D I, 134.
declaro: id (vitellum) .. ei ex ovo videbatur aurum declarasse, reliquum argentum; D II, 134.
effodio. f. abdo. — emo: f. I, 2.
exterebro: (Hannibalem) ex eo auro, quod exterebratum esset, buculam curasse faciendam; D I, 48.
gigno: ut aurum et argentum, aes, ferrum frustra natura divina genuisset nisi ..; D I, 116.
habeo: Curio ad focum sedenti magnum auri pondus Samnites cum attulissent, repudiati sunt; non enim aurum habere praeclarum sibi videri dixit, sed eis, qui haberent aurum, imperare; C 55 (56).
invenio: f. circumdo.
porto: aurum paleamne (navis) portet, ad bene aut ad male gubernandum nihil interesse; F IV, 76.
posco: »nec mi aurum posco nec mi pretium dederitis, ... ferro, non auro vitam cernamus utrique;« O I, 38.
quaero: quod quoniam, qui aurum quaerunt, non putant sibi recusandum; R III, 8.
sacro: »auri, argenti, eboris sacrandi modus esto;« L II, 22.
signo: »aes, argentum aurumve publice signanto;« L III, 6.
vendo: f. I, 2.
2. abundo: f. 1. caelo; P 13.
spolio: quem multo auro spoliare possit; L I, 41.
3. facio ex: f. 1. exterebro.
sum in: maius est peccatum in auro quam in palea; F IV, 76.
III, 1. alqd: f. II, 1. circumdo.

navis: ut ... gubernator aeque peccat, si palearum navem evertit et si auri; F IV, 76. auri navem evertat gubernator an paleae, in re aliquantum, in gubernatoris inscitia nihil interest; P 20.

pondo: an virum bonum dices, qui depositum nullo teste, cum lucrari inpune posset auri pondo decem, reddiderit, si idem in decem milibus pondo auri || milibus, milibus pondo || non idem fecerit? P 21.

pondus: Xerxes ... non navium multitudine, non infinito pondere auri contentus; T V, 20. pecudes et inmensum argenti pondus atque auri qui bona nec putare nec appellare soleat; R I, 27. f. II, 1. habeo.

praeda: maxima auri argentique praeda locupletatus votum patris Capitolii aedificatione persolvit; R II, 44.

quaestio: cognosce alias quaestiones, auri Tolossani, coniurationis Iugurthinae; N III, 74.

venae: adde etiam reconditas auri argentique venas infinitamque vim marmoris; N II, 98. nos aeris, argenti, auri venas penitus abditas invenimus; N II, 151.

vis: in pompa cum magna vis auri argentique ferretur; T V, 91. quoniam ... nulla vis auri et argenti pluris quam virtus aestimanda est; P 48.

2. ornatus: Lysandrum intuentem purpuram eius (Cyri) et nitorem corporis ornatumque Persicum multo auro multisque gemmis dixisse ..; C 59.

IV, 1. cernere: f. II, 1. posco.

fulgere: f. II, 1. caelo; P 13.

instrui: »o Priami domus! ... vidi ego te ... auro, ebore instructam regifice;« T III, 44.

superare: »quem nemo ferro potuit superare nec auro;« R III, 6.

vinciri: »at cui auro dentes vincti escunt || iuncti essent ||, ast im cum illo sepeliet uretve || sepelirei ureive ||, se fraude esto;« L II, 60.

abl. comp.: cum iustitiam quaeramus, rem multo omni auro cariorem; R III, 8.

2. cum: f. I. vinciri.

ausculto, zuhören, gehorchen: »isti qui linguam avium intellegunt, ... magis audiendum quam auscultandum censeo;« D I, 131.

auspex, Vogelschauer: nihil fere quondam maioris rei nisi auspicato ne privatim quidem gerebatur, quod etiam nunc nuptiarum auspices declarant, qui re omissa nomen tantum tenent; D I, 28.

auspicato, nach Anstellung der Auspicien: administro: bellicam rem administrari maiores nostri nisi auspicato noluerunt; D II, 76.

condo: parens Romulus non solum auspicato urbem condidisse, sed ipse etiam optumus augur fuisse traditur; D I, 3. qui (Romulus) urbem auspicato condidit; D II, 70. urbem auspicato condere ... dicitur .. cogitavisse; R II, 5. ipse (Romulus) urbem condidit auspicato; R II, 16. quam (rem publicam) auspicato Romulus condiderit; R II, 51. nec .. Romulus noster auspicato urbem condidisset; L II, 33.

gero: qui (Deiotarus rex) nihil umquam nisi auspicato gerit; D I, 26. nihil fere quondam maioris rei nisi auspicato ne privatim quidem gerebatur; D I, 28.

rogo: ego non iustus, qui et consul rogavi et augur et auspicato? N II, 11.

transeo: nec amnis transeunt auspicato nec tripudio auspicantur; D II, 77

auspicium, Beobachtung der Vögel, Wahrzeichen, Vorbedeutung, Recht Auspicien anzustellen: I. **absolut:** I. adferunt: dirae, sicut || sicutei, sicut et || cetera auspicia, ut omina, ut signa, non causas adferunt; D I, 29.

constant: auspicia vero vestra quam constant! quae quidem nunc a Romanis auguribus ignorantur ..., a Cilicibus, Pamphiliis, Pisidis, Lyciis tenentur; D I, 25.

est, sunt: vera esse haruspicum *responsa*, auspicia, oracula, somnia, vaticinationes; A II, 107. praeclara vero auspicia, si esurientibus pullis res geri poterit, saturis nihil geretur! D I, 77. quid est illo auspicio divinius, quod apud te in Mario est? D I, 106. Flaminius non paruit auspiciis, itaque periit cum exercitu. at anno post Paulus paruit; num minus cecidit in Cannensi pugna cum exercitu? etenim, ut sint auspicia, quae nulla sunt, haec certe, quibus utimur, sive tripudio sive de caelo, simulacra sunt auspiciorum, auspicia nullo modo. Q. FABI, TE MIHI IN AUSPICIO ESSE VOLO; respondet: AUDIVI; D II, 71. ex acuminibus quidem, quod totum auspicium militare est, iam M. Marcellus ... totum omisit .... et quidem ille dicebat, ... ne impediretur auspiciis, lectica operta facere iter se solere. huic simile est, quod nos augures praecipimus, ne iuges || iuge, al. || auspicium obveniat, ut iumenta iubeant diiungere; D II, 77. »auspicia patrum sunto;« L III, 9. f. habet.

eveniunt: quod ... (Deiotarus rex) negat se eorum auspiciorum, quae sibi ad Pompeium proficiscenti secunda evenerint, paenitere; D I, 27.

habet: hoc auspicium divini quicquam habere potest, quod tam sit coactum et expressum? quo antiquissumos augures non esse usos argumento est, quod decretum collegii vetus habemus omnem avem tripudium facere posse. tum igitur esset auspicium (si modo esset ei liberum) se || auspicium, si ... liberum, se || ostendisse; D II, 73.

obvenit: f. est; D II, 77.

potest: f. II, 1. facio; D II, 78.

restant: satis multa de ostentis. auspicia restant et sortes eae, quae ducuntur; D II, 70.

valent: quis .. non videt in optuma quaque re publica plurimum auspicia et reliqua divinandi genera valuisse? D I, 95.

2. sum: f. 1. est; D II, 71. habet.

II. nach Verben: 1. accipio: f. 4. D II, 76.

amitto: multa auguria, multa auspicia ... neglegentia collegii amissa plane et deserta sunt; D I, 28.

cogo: f. 4. D I, 27. — I, 1. habet.

compono: quom alteri placeat auspicia ista ad utilitatem esse rei publicae composita; L II, 32.

constituo: cum a primo urbis ortu regiis institutis, partim etiam legibus auspicia (essent constituta); T IV, 1. Romulum auspiciis, Numam sacris constitutis fundamenta iecisse nostrae civitatis; N III, 5.

desero: f. amitto.

do: deinceps .. omnibus magistratibus auspicia et iudicia dantur, ... auspicia, ut multos inutiles comitiatus probabiles inpedirent morae; saepe enim populi impetum iniustum auspiciis di immortales represserunt; L III, 27.

ementior: Appius ... C. Ateium notavit, quod ementitum auspicia subscriberet. esto; fuerit hoc censoris, si iudicabat ementitum; D I, 29.

exprimo: f. I, 1. habet.

facio: efficere, ut aut ne fieri possit auspicium aut, si fiat, videri; D II, 78. illud admodum ridiculum, quod negas Deiotarum auspiciorum, quae sibi ad Pompeium proficiscenti facta sint, paenitere; D II, 78. cur .. aliis a laeva, aliis a dextra datum est avibus ut ratum auspicium facere possint? D II, 80.

habeo: quod idem (fulmen) omnibus rebus optumum auspicium habemus, si sinistrum fuit; D II, 43.

fulmen sinistrum auspicium optumum habemus ad omnis res praeterquam ad comitia; D II, 74. quam multi anni sunt, cum bella a proconsulibus et a propraetoribus administrantur, qui auspicia non habent! D II, 76. quoniam ab iis, qui auspicia nulla habent, bella administrantur; D II, 77. »omnes magistratus auspicium iudiciumque habento;« L III, 10. f. 4. D II, 76. — IV, 2. sine; D I, 95.
ignoro: f. 1, 1. constant.
invenio: Pompilius .. auspiciis maioribus inventis ad pristinum numerum duo augures addidit; R II, 26.
neglego: in quo (loco) iudicandum est, quantum auspiciis rebusque divinis religionique tribuamus; est enim periculum, ne aut neglectis iis impia fraude aut susceptis anili superstitione obligemur; D I, 7.
omitto: f. I, 1. est; D II, 77.
pario: Romulus cum ... haec egregia duo firmamenta rei publicae peperisset, auspicia et senatum; R II, 17.
pono: veritas auspiciorum spreta est, species tantum retenta. itaque maximae rei publicae partes, in his bella, ... nullis auspiciis administrantur, nulla peremnia servantur, nulla ex acuminibus, nulla, *cum* viri vocantur .... tum enim bella gerere nostri duces incipiunt, cum auspicia posuerunt; N II, 9.
praemoneo: »qui .. agent rem duelli quique popularem || pro populo rem ||, (augures) auspicium praemonento«; L II, 21.
puto: hoc tu auspicium aut hoc modo Romulum auspicari solitum putas? D II, 73.
servo: »qui agent, auspicia servanto, auguri publico parento«; L III, 11. »auspicia servanto, auguri || auguri p. || parento«; L III, 43. f. pono.
suscipio: f. neglego.
teneo: f. I, 1. constant.
video: primum auspicia videamus; D II, 70.
2. paenitet: f. 1. facio; D II, 78. — I, 1. eveniunt.
3. devoveo, do: Romulus ... cum fratre ... »cupientes || concupientes || regni dant operam simul auspicio augurioque. † in monte || hinc || Remus auspicio se devovet atque secundam solus avem servat«; D I, 107.
obsequor: tum || tunc || ... auspiciis plurimum obsecutus est Romulus; R II, 16.
obtempero: sin, cum auspiciis obtemperatum esset, interiturae classes non fuerunt, non interierunt fato; D II, 20. etiamsi (Flaminius) obtemperasset auspiciis, idem eventurum fuisset; D II, 21.
officio: cum ... augures ... iussissent .. Ti. Claudium Centumalum ... demoliri ea, quorum altitudo officeret auspiciis; O III, 66.
pareo: cum (Iunius) auspiciis non paruisset; N II, 7. si Flaminius consul iis signis iisque auspiciis, quibus pugnare prohibebatur, paruisset; D II, 21. f. I, 1. est; D II, 71.
praesum: quid de ipsis auspiciis, quibus nos praesumus, existimandum sit; N I, 14. cur sacris pontifices, cur auspiciis augures praesunt? N I, 122.
tribuo: f. 1. neglego.
4. utor: nostri .. magistratus auspiciis utuntur coactis; D I, 27. ille (Deiotarus) iis semper utebatur, nos, nisi dum a populo auspicia accepta habemus, quam multum iis utimur? D II, 76. virtutis auspiciis video esse usum Deiotarum; D II, 79. omnes reges, populi, nationes utuntur auspiciis; D II, 81. f. I, 1. est; D II, 71. habet.
5. adhibeo in: illi .., qui in auspicium adhibetur, cum ita imperavit is, qui auspicatur; D II, 72.
divido in: cum .. omnis populi Romani religio in sacra et in auspicia divisa sit; N III, 5.
existimo de: f. 3. praesum; N I, 14.
peto ab: sin officia (quaerimus), a virtute ipsius, non ab auspiciis petita sunt; D II, 79.
sum in: malunt .. disserere nihil esse in auspiciis quam, quid sit, ediscere; D I, 105. qui (augures) sibi essent in auspiciis; R II, 16. quos in auspicio esse iusserit; L III, 43. f. I, 1. est; D II, 71.
III. **nach Substantiven:** 1. auctoritas: ipse augur Ti. Gracchus auspiciorum auctoritatem confessione errati sui conprobavit; D I, 33.
ius: an vos Tusci ac barbari auspiciorum populi Romani ius tenetis? N II, 11.
patrocinium: tuae partes sunt, tuum, inquam, auspiciorum patrocinium debet esse; D I, 105.
scientia: eum .. (Calchantem) ducem classium fuisse ad Ilium, auspiciorum credo scientia, non locorum; D I, 87.
species, veritas: f. II, 1. pono.
2. alqd ad: vgl. IV, 2. ad.
IV. **Umstand:** 1. administrari: f. II, 1. pono.
declarari: quae .. oraculis, auspiciis, extis declarentur; A II, 47.
geri: optimis auspiciis ea geri, quae pro rei publicae salute gererentur; quae contra rem publicam ferrentur, contra auspicia ferri; C 11.
impediri: f. I, 1. est; D II, 77.
reprimere: f. II, 1. do.
stabiliri: »conspicit inde sibi data Romulus esse priora, auspicio regni stabilita scamna solumque«; D I, 108.
videre: »interpretes .. Iovis optumi || optimi || maxumi, publici augures, signis et auspiciis † postea || ostenta || vidento«; L II, 20.
abl. comp.: f. I, 1. est; D I, 106.
2. ad: quae (aves) pascantur necne, quid refert? nihil ad auspicia; D II, 72. sed hoc nihil ad auspicia; D II, 78.
contra: nec .. non omni supplicio digni P. Claudius || Clodius || L. Iunius consules, qui contra auspicia navigaverunt; D II, 71. f. 1. geri.
de: sed de auspiciis alio loco, nunc de fulgoribus; D II, 43.
in: id .. „silentium“ dicimus in auspiciis, quod omni vitio caret; D II, 71. quid mirum .., si in auspiciis et in omni divinatione inbecilli animi superstitiosa ista concipiant? D II, 81.
sine: exactis regibus nihil publice sine auspiciis nec domi nec militiae gerebatur; D I, 3. omitto nostros, qui nihil in bello sine extis agunt, nihil sine auspiciis domi [habent auspicia] || habent ||; D I, 95.

auspicor, Auspicien anstellen, die Vögel beobachten: alqs: quod ... in redeundo ... auspicari esset oblitus; N II, 11. idem (C. Flaminius) cum tripudio auspicaretur; D I, 77. illi .., qui in auspicium adhibetur, cum ita imperavit is, qui auspicatur: DICITO, *SI* SILENTIUM ESSE VIDEBITUR, nec suspicit nec circumspicit; D II, 72. cum .. offa cecidit ex ore pulli, tum auspicanti tripudium solistimum nuntiatur; D II, 72. hoc tu auspicium aut hoc modo Romulum auspicari solitum putas? D II, 73. iam de caelo servare non ipsos censes solitos, qui auspicabantur? nunc imperant pullario; ille renuntiat; D II, 74. nec amnis transeunt auspicato nec tripudio auspicantur; D II, 77.

auster, Südwind, Süden: I. partes: quis in reliquis orientis aut obeuntis solis ultimis aut aquilonis austrive partibus tuum nomen audiet? R VI, 22.
spiritus: »quam (Aram) flatu permulcet spiritus austri«; N II, 114.
II. Ablativ: umor || humor || adlapsus extriu-

secus, ut in tectoriis videmus austro. sudorem videtur imitari; D II, 58.

australis, südlich: cingulus duo (cinguli) sunt habitabiles, quorum australis ille ... nihil ad vestrum genus; R VI, 21.

ora: altera (ora) australis, ignota nobis, quam vocant Graeci ἀντίχθονα; T I, 68.

regio: quae (regio) tum est aquilonia, tum australis; N II, 50.

aut, oder, entweder — oder: I. **ohne aut im ersten Teil:** 1. **einmal:** a. **Substantiva und substantivische Pronomina:** alqs: non posse nos Amafinii aut Rabirii similes esse; A I, 5. si qui e nostris Hyperidem sint || sunt || aut Demosthenem imitati; A I, 10. equidem Clitomacho plus quam Philoni aut Metrodoro credens ... puto; A II, 78. respondet mihi non Aristoteles aut Theophrastus, ne Xenocrates quidem aut Polemo, sed ..; A II, 113. Aristoteles aut Xenocrates ... non dubitavisset, quin ..; A II, 137. ut adsentiar Epicuro aut Aristippo; A II, 139. si (Academicus) in illos aut in istos concesserit; A fr. 20 (B. 27). si plane sic verterem Platonem aut Aristotelem; F I, 7. nisi mihi Phaedrum .. mentitum aut Zenonem putas; F I, 16. numquam hoc ita defendit Epicurus neque Metrodorus aut quisquam eorum, qui ..; F I, 25. discendi causa magis, quam quo te aut Epicurum reprensum velim; F II, 8. lege laudationes ... non Cyri, non Agesilai, non Aristidi aut Themistocli, non Philippi aut Alexandri; F II, 116. si sequerere Pyrrhonem aut Aristonem; F III, 12. quis est .. aut quotus quisque, cui ... non ..? F V, 31. quid de Platone aut de || aut || Democrito loquar? F V, 50. quid ego Socratem aut Theramenem ... commemoro? T I, 100. eo .. erant voltu, ... ut eos Argivos aut Sicyonios diceres; T III, 53. si Socrates aut Antisthenes diceret; T V, 26. praeclare, si Aristo Chius aut si Stoicus Zenon diceret; T V, 27. non ... cum huius (Dionysii) vita ... Platonis aut Archytae vitam comparabo; T V, 64. »si Lupus aut Carbo, Neptuni filius,« ut ait Lucilius, putasset esse deos; N I, 63. an tu mei similem putas esse aut tui deum? N I, 84. ut *Ti.* Coruncanium aut P. Scaevolam ... te audire dicas; N I, 115. nisi forte Diagoram aut Theodorum ... censes superstitiosos esse potuisse; N I, 117. deus falli qui potuit? an ut Sol ... aut Neptunus? N III, 76. cum Aegisthi libidinem aut cum Paridis videmus; N III, 91. cur stella Iovis aut Veneris coniuncta cum luna ad ortus puerorum salutaris sit; D I, 85. tamquam si Poeni aut Hispani in senatu nostro loquerentur sine interprete; D II, 131. ne quis se aut suorum aliquem praetermissum queratur; R I, 1. quem (Philum) video maioribus iam de rebus quam me aut quam P. Mucium consuli; R I, 20. ille Indus aut Poenus unam coërcet beluam; R II, 67. si Aeacus aut Minos diceret ..; O I, 97. nec .. audiendi sunt Cynici, aut si qui fuerunt Stoici paene Cynici; O I, 128. si quid Socrates aut Aristippus contra morem consuetudinemque civilem fecerint; O I, 148. quod ... in uno illo aut, si forte, in liberis eius manet gratia; O II, 70. cum duo Decii aut duo Scipiones fortes viri commemorantur, aut cum Fabricius [aut Aristides] iustus nominatur; O III, 16. nec tamen omnes possunt esse Scipiones aut Maximi; C 13. num ... Cleanthem aut eum, quem ... vidistis .., Diogenem Stoicum, coëgit ..? C 23. quid de P. Licini Crassi et pontificii et civilis iuris studio loquar aut de huius P. Scipionis? C 50. reviviscat M'. Curius aut eorum aliquis; P 38. alqd: quae (res) dicuntur de quodam aut quibusdam, quae κατηγορήματα dialectici appellant; T IV, 21. nihil ut fere intereat aut admodum paululum || paulum ||; N II, 118. quod est concretum ex his || iis || aut ex aliqua parte eorum; N III, 30. non .. actionis aut officii ratio impellit ad ea ... appetenda; F IV, 48. rerum publicarum administratio aut administrandi scientia; F V, 58. nec .. rectum est cum amicis aut bene meritis consociare aut coniungere iniuriam; F III, 71. multos nemora silvaeque, multos amnes aut maria commovent; D I, 114. si ad illam vitam ... ampulla aut strigilis accedat; F IV, 30. nemo umquam animo aut spe maiora suscipiet, qui .. non ..; Lae 102. qui primo inflatu tibicinis Antiopam esse aiunt aut Andromacham; A II, 20. Herculem ... iratumne censes conflixisse cum Erymanthio apro aut leone Nemeaeo? T IV, 50. ab aqua aut ab igni pericula (haruspices) monent; D II, 32. * probavit, nos || *an arboris aut equi ingenium natura* probabimus, || ingenia iuvenum non item? L I, 45. perturbationem, quae est aspernatio rationis aut adpetitus vehementior; T IV, 59. quis .. est Athos aut Olympus tantus? R III, fr. 5. hoc retento reliqua voluntas auctoritati aut gratiae traditur; L III, 39. »quid petam praesidi aut exequar quove nunc auxilio † || aut || exili aut fuga freta sim?« T III, 44. quanto plures deleti sint homines hominum impetu, id est bellis aut seditionibus; O II, 16. aniculae saepe inediam biduum aut triduum ferunt; T II, 40. qui ... negent satis esse, quid bonum sit aut quid malum, sensu iudicari; F I, 31. qui ... multum in bonis aut malis corporis ponerent; F V, 75. ut (di) casus aut ictus extimescant aut morbos metuant ex defetigatione membrorum; N II, 59. casune ipse (mundus) sit effectus aut necessitate aliqua an ratione ac mente divina; N II, 88. quid est tandem, quod casu (haec) fieri aut forte fortuna putemus? D II, 18. quae a Romulo casu aut necessitate facta sunt; R II, 22. quam (personam) casus aliqui aut tempus inponit; O I, 115. nisi aliqui casus aut occupatio eius (Panaetii) consilium peremisset; O III, 33. illam iram centurio habeat aut signifer vel ceteri; T IV, 55. „non est corpus, sed quasi corpus." hoc intellegerem quale esset, si in ceris fingeretur aut fictilibus figuris; N I, 71. cum .. duae formae praestantes sint, ex solidis globus, ... ex planis autem circulus aut orbis; N II, 47. qui civitates aut nationes devictas bello in fidem recepissent; O I, 35. quem clamorem contionis aut quam spem consulatus eius ... futuram putas? F II, 76. neque se, quo quid colore aut quo sono sit, scire; A II, 76. qui ... concitatione quadam animi aut soluto liberoque motu futura praesentiunt; D I, 34. nec .. id conlocutio hominum aut consessus || [aut consensus] || effecit; T I, 30. cum ... neque esset usquam consilio aut auctoritati locus; O II, 2. si essent ulla corporis aut fortunae mala; T V, 22. in deo quid sit, „quasi corpus" aut „quasi sanguis", intellegere non possum; N I, 71. (sapientes) nullum necessarium vitae cultum aut paratum requirentes; F V, 53. haec decessio capitis aut accessio subitone fieri potest? D II, 36. quae a dialecticis aut a physicis tractantur; D II, 11. nec .. quisquam privatus erat disceptator aut arbiter litis; R V, 3. »nec quem dolum ad eum (patrem) aut machinam commoliar, scio quicquam«; N III, 73. est .. mundus quasi communis deorum atque hominum domus aut urbs utrorumque; N II, 154. nescio qui nos teneat error ac || aut || miserabilis ignoratio veri; fr IX, 8. nec (di) iis escis aut potionibus vescuntur, ut ..; N II, 59. qui exortus quoque die signi alicuius aut qui occasus futurus sit; D II, 17. neque est quaerendus ex-

planator aut interpres eius (legis) alius; R III, 33. nec ob eam causam fatum aut necessitas extimescenda est; Fa 28. qui fidibus aut tibiis uti volunt; D II, 9. ut .. in fidibus aut tibiis ... concentus .. est tenendus, sic ..; R II, 69. ut in fidibus aut tibiis, quamvis paulum discrepent, tamen id a sciente animadverti solet, sic ..; O I, 145. ut condemnaretur filius aut nepos, si pater aut avus deliquisset; N III, 90. non placet Stoicis singulis iecorum fissis aut avium cantibus interesse deum; D I, 118. si quid postea fraudis aut vitii evenisset; Ti 46. quid de fretis aut de marinis aestibus plura dicam? D II, 34. cum ... contueri licebit ... regiones ... omni cultu propter vim frigoris aut caloris vacantis; T I, 45. qui .. ex bestiis fructus aut quae commoditas, nisi homines adiuvarent, percipi posset? O II, 14. quae (terra) ... ex ceterarum frugum aut stirpium minutissimis seminibus tantos truncos ramosque procreet; C 52. quae est .. gens aut quod genus hominum, quod non habeat ..? N I, 43. quae est .. gens aut quae civitas, quae non ... moveatur? D I, 12. ut illa tritici grana in os pueri Midae congesta aut apes ... non tam mirabilia sint quam coniecta belle; D II, 66. si aut in sensibus ipsius (sapientis) est aliqua forte gravitas aut tarditas, aut ..; A II, 53. nec .. gubernationi aut medicinae similem sapientiam esse arbitramur; F III, 24. quae (natura) ..., deserat ... eius partis habitum aut vim; F IV, 32. vitiositas .. est habitus aut adfectio in tota vita inconstans et a se ipsa dissentiens; T IV, 29. si cui propositum sit conliniare || collineare al. || hastam aliquo aut sagittam; F III, 22. qui legatione hereditatis aut syngraphas suas persequuntur; L III, 18. quis .. Hippocentaurum fuisse aut Chimaeram putat? N II, 5. quod ... neque ita (me) gessi, quasi homini aut temporibus iratus; D II, 6. ita, credo, de honore aut de dignitate contendimus; T III, 50. eos ... sic ut aliquo honore aut imperio affectos observare et colere debemus; O I, 149. multi, cum in potestate essent hostium aut tyrannorum; F V, 53. redemptor ... non inertia aut inopia tardior fuit; D II, 47. non .. hoc loco de ingeniis aut de orationibus nostris, sed de specie figuraque quaeritur; N I, 78. nullis interiectis iniquitatibus aut cupiditatibus; R I, 42. existimare omnia iusta esse, quae sita || sancita || sint in populorum institutis aut legibus; L I, 42. ne quid invidiae (Epicurus) subeat aut criminis; N III, 3. nec cum iracundia aut pertinacia recte disputari potest; F I, 28. ut, si qui ... in itinere aut in ambulatione secum ipse meditetur; O I, 144. tu eadem ista dic in iudicio aut ... dic in senatu; F II, 74. quae (causa) terreret animos ... tum labibus aut repentinis terrarum hiatibus, tum ..; N II, 14. nec bonum illud esse, ex quo laetitia aut libido oriatur; T IV, 60. num hoc in latere aut in caemento, ex quibus urbs effecta est, potuit valere? D II, 99. in nubibus numquam animadvertisti leonis formam aut hippocentauri? D II, 49. quid sibi lex aut quid verba ista vellent; L III, 33. suffragia ... *sciscendo* .. in lege aut rogatione || [in ... rogatione] || clam an palam ferri melius esset; L III, 33. obducuntur .. libro aut cortice trunci, quo sint ... tutiores; N II, 120. si quid fuerit loci aut temporis; L III, 29. vir sapiens ... tamquam a magistratu aut ab aliqua potestate legitima ... emissus; T I, 74. quis .. magistratus aut quis vir inlustrior utitur sortibus? D II, 87. quae .. potest esse indignitas voluptatis ad molestiam nisi in magnitudine aut longitudine alterius utrius posita? fr II, 4. cave putes .. mare ullum aut flammam esse tantam, quam non ..; R I, 65. qui Ennii Medeam aut Antiopam Pacuvii spernat aut reiciat; F I, 4. non ... id praecipit, ut membra nostra aut staturam figuramve noscamus; T I, 52. nec eam (virtutem) minis ‖ aut, minimis ‖, blandimentis corrupta (beata vita) deseret; T V, 87. quis .. misericordiam aut ipsam iracundiam morbum solet dicere? F III, 35. quonam modo aut quo loco corpus subito deserueritis; F IV, 26. ne qui morbus eum (mundum) posset aut senectus attingere; Ti 16. quis .. potest mortem aut dolorem metuens ... esse non miser? T V, 15. quis .. parum est contra mortem aut dolorem paratus? T V, 88. is tibi mortemne videtur aut dolorem timere? T V, 88. eum tu hominem terreto ... istis mortis aut exilii minis; P 17. rem publicam ... quibus moribus aut legibus constituere vel conservare possimus; R II, 64. id .. sequens illud etiam ... motum aut statum esse dixit e natura absoluto; F III, 33. qui quodam motu aut statu videntur naturae legem et modum contempsisse; F V, 47. ut ea, quae stant, *si* moveri || mov. si || videantur, terrae motum significare || significari || dicas aut repentinam aliquam fugam; D II, 120. neque ullum sapientiae munus aut opus inveniretur; F III, 50. neque .. homines murum aut formicarum causa frumentum condunt; N II, 157. sine ulla mutatione aut varietate »cetera labuntur celeri caelestia motu«; N II, 104. quasdam virtutes natura aut more perfectas (in ratione esse); A I, 38. quin multi ... restituerentur et corrigerentur ab natura, cum se ipsa revocasset, aut arte atque medicina; D II, 96. quae (mancipia) sunt dominorum facta nexo aut aliquo iure civili; P 35. nisi quid erat numeris aut descriptionibus || discr. || explicandum; T I, 38. nec .. (fortis civis) criminibus falsis in odium aut invidiam quemquam vocabit; O I, 86. neque (fortis civis) opes aut potentiam consectabitur; O I, 86. cedo tandem, qui sit ordo aut quae concursatio somniorum; D II, 146. (possentne) aestus maritimi fretorumque angustiae ortu aut obitu lunae commoveri? N II, 19. sophistes. sic enim appellabantur ii, qui ostentationis aut quaestus causa philosophabantur; A II, 72. parenti se aut fratri nihil detracturos sui commodi causa; O III, 28. nemo . parricidae aut proditoris supplicio misericordia commovetur; T IV, 18. ut condemnaretur filius aut nepos, si pater aut avus deliquisset; N III, 90. quorum .. patres aut maiores aliqua gloria praestiterunt; O I, 116. quod .. patrocinium aut quae ista causa est voluptatis? F II, 67. neque ego umquam bona perdidisse dicam, si quis pecus aut supellectilem amiserit; P 8. perspicuitatem aut evidentiam nos, si placet, nominemus; A II, 17. certamen instituit non pertinacia aut studio vincendi; A I, 44. ut adpetitus ... eam .. (rationem) neque praecurrant nec propter pigritiam aut ignaviam deserant; O I, 102. sequitur, quibus ius sit cum populo agendi aut cum senatu; L III, 40. si pudicitia, si uno verbo temperantia poenae aut infamiae metu coërcebuntur; F II, 73. qui imperia consulatusque ... non praemiorum aut gloriae causa adpetendos putet; R I, 27. tamquam pilam rapiunt ... rei publicae statum ... ab iis (tyrannis) .. principes aut populi, a quibus aut factiones aut tyranni; R I, 68. quod provisione aut permotione mentis magis quam natura ipsa sentiamus; D II, 9. neque .. illum (dolorem) ... ratione aut sapientia tulerant; T II, 65. non ratione aut coniectura observatis ac notatis signis; D I, 34. dum de remo inflexo aut de collo columbae respondeam; A II, 19. hoc idem in parentis, in amici re aut periculo fecerit; O I, 154. non ex liberis populis reges requiri aut potestatem atque opes optimatium; R I, 48. nec lascivia nec risu aut ioco ... sunt beati; F II, 65. salubri-

tatem etiam aut pestilentiam extis significari putat; D II, 30. quodsi in Scythiam aut in Britanniam sphaeram aliquis tulerit hanc; N II, 88. si segetibus aut vinetis cuiuspiam tempestas nocuerit; N II, 167. aër ... quem sensum habere potest aut quam formam dei? N I, 29. te ... ab iis rebus, quae sensibus aut artificiis perciperentur, abducere divinationem; D II, 13. est hoc quidem illius rei signum aut argumentum; A II, 36. signum aut tabulam pictam cum aspexeris; N II, 87. qui signis aut ominibus uterentur; D II, 26. numquam vidi solem aut mundum beatum; N I, 96. quis in reliquis orientis aut obeuntis solis ultimis aut aquilonis austrivi partibus tuum nomen audiet? R VI, 22. potius ... quam de oculorum sensuumque reliquorum mendaciis et de sorite aut pseudomeno (disseramus); A II, 147. quasi sorte aut micando victus alteri (tabulam) cedet alter; O III, 90. Nattae .. statua aut aera legum de caelo tacta quid habent observatum ac vetustum? D II, 47. ne stridorem quidem serrae (audiunt), tum cum acuitur, aut grunditum, cum iugulatur, suis; T V, 116. neque .. vocum suavitate (Sirenes) videntur aut novitate quadam et varietate cantandi revocare eos solitae; F V, 49. si haec suffragiis aut scitis multitudinis probarentur; L I, 43. Synephebos ego, inquit, potius Caecilii aut Andriam Terentii quam utramque Menandri legam? F I, 4. Aëtionis tabula te stupidum detinet aut signum aliquod Polycleti; P 37. nec nunc .. vires desidero adulescentis, ... non plus, quam adulescens tauri aut elephanti desiderabam; C 27. in fidibus testudine resonatur aut cornu; N II, 144. corpus .. quasi vas est aut aliquod animi receptaculum; T I, 52. ad aegros non vates aut hariolos, sed medicos solemus adducere; D II, 9. »dum quod sublime ventis expulsum rapi (credas) saxum aut procellis;« N II, 89. ventos aut imbres inpendentes quibusdam praesentire signis; D II, 14. quae familiarum vetustatibus aut pecuniis ponderantur; R I, 47. quae esset oblectatio valentium, qui victus aut cultus? O II, 15. de vino aut salsamento putes loqui; D II, 117. an tu me in viola putabas aut in rosa dicere? T V, 73. an senatus ... „quod eius virtute“ aut „felicitate“ posset dicere? F IV, 22. qui (Zeno) nulla in re nisi in virtute aut vitio || [aut vitio] || propensionem ... esse diceret; F IV, 47. quae procreatio vitis aut arboris ... tantam naturae sollertiam significat, quantam ipse mundus? N II, 85. quo modo ... corpora ... non intereant umore aut spiritu amisso; N III, 35. nullus in ipsis error est finibus bonorum et malorum, id est in voluptate aut in dolore; F I, 55. ante, quam voluptas aut dolor attigerit; F III, 16. ut ... eas (res) .. sine voluptate aut utilitate aliqua non requirat et pro nihilo putet; F III, 37. si voluptas aut si bona valetudo sit in bonis; F III, 49. si (ille divinus) surdus sit, (num possit) varietates vocum aut modos noscere? D II, 9. ne urbes quidem aut civitates (esse), nisi quae essent sapientium? A II, 136. nec, si uredo aut grando quippiam || cuipiam || nocuit, id Iovi animadvertendum fuit; N III, 86. quam utilitatem aut quem fructum petentes scire cupimus ..? F III, 37. nec magis est vituperandus proditor patriae quam communis utilitatis aut salutis desertor propter suam utilitatem aut salutem; F III, 64. quos (fines bonorum) utilitate aut voluptate derigunt; F V, 57.

b. **Adjectiva, adjectivische Participia und Pronomina, Zahlwörter** (Genetiv und Ablativ s. f): num .. eum (Sextilium) postea censes anxio animo aut sollicito fuisse? F II, 55. si in ceteris rebus esset quicquam, quod aliud alio melius esset aut peius; F IV, 54. quid .. melius aut quid praestantius bonitate et beneficentia? N I, 121. neque eas ... voluptates in bonis rebus aut expetendis esse duxi; P 6. melioremne (voluptas) efficit aut laudabiliorem virum? P 15. an virum bonum dices, qui ...? aut temperantem, qui ..? P 21. histrio ... si versus pronuntiatus est syllaba una brevior aut longior, exsibilatur; P 26. nihilne est in his rebus, quod dignum libero aut indignum esse ducamus? F V, 47. nec (ut) sit in duobus aut pluribus nulla re differens ulla communitas; A II, 54. cur declinent (atomi) uno minimo (intervallo) non declinent duobus aut tribus? Fa 46. ne quid effeminatum aut molle et ne quid durum aut rusticum sit; O I, 129. licebit etiam finem pro extremo aut ultimo dicere; F III, 26. si .. essent eae (notitiae) falsae aut eius modi visis impressae, qualia ..; A II, 22. et facilior et tutior et minus aliis gravis aut molesta vita est otiosorum; O I, 70. nec .. in Torquati sermone quicquam implicatum aut tortuosum fuit; F III, 3. quid est, quod tantam gravitatem ... perturbet? an inprovisum aliquid aut repentinum? T IV, 57. neque homini infanti aut impotenti iniuste facta conducunt; F I, 52. ex insanorum aut ebriorum visis innumerabilia coniectura trahi possunt, quae futura videantur *; D II, 121. licet ora ipsa cernere iratorum aut eorum, qui ..; O I, 102. te ... nec caeli discessus nec lapideus aut sanguineus imber (terrebit); D II, 60. nec ullum arbitror ... maius aut melius a dis datum munus homini; A I, 7. in quo peccatur, id potest aliud alio maius esse aut minus; P 20. rectene .. unum mundum diximus, an fuit pluris aut innumerabilis dictu melius et verius? Ti 12. quid est .. nequius aut turpius ecfeminato viro? T III, 36. illius verae elegantisque philosophiae ... nulla fere sunt aut pauca admodum Latina monumenta; T IV, 6. nec (Epicurus) de re obscura, ut physici, aut artificiosa, ut mathematici, sed de illustri ... loquitur; F II, 15. ubi ne obscura quidem est aut dubia servitus; R I, 47. officia media omnia aut pleraque servantem vivere; F IV, 15 (14). omnibus aut maximis rebus iis, quae secundum naturam sint, fruentem vivere; F IV, 15. (Carbo) tam periurus aut tam inpurus fuisset? N I, 63. „praeposita“ aut „praecipua“ malo; F IV, 72. nec in misera vita quicquam est praedicabile aut gloriandum; T V, 49. quem .. hoc statu praestabiliorem aut magis expetendum possimus dicere? F I, 40. paulum admodum sentiens (belua) praeteritum aut futurum O I, 11. ne quis civis propriam aut suam rem ullam queat dicere; R IV, 5. quales (motus) protervorum hominum aut mollium esse solent; F V, 35. hanc (honestatem) se tuus Epicurus omnino ignorare dicit quam aut qualem esse velint || ii ||; F II, 48. qui multum in fortuna secunda aut adversa ... ponerent; F V, 75. Graecis hoc modicum est: Leonidas, Epaminondas, tres aliqui aut quattuor; F II, 62. quod ex omnibus saeculis vix tria aut quattuor nominantur paria amicorum; Lae 15. quae barbaria India vastior aut agrestior? T V, 77. cave .. putes ... ullum .. esse philosophiae promissum uberius aut maius; T V, 19. in geometriane quid sit verum aut falsum, dialecticus indicabit, an in litteris? A II, 91. id .. est pronuntiatum, quod est verum aut falsum; T I, 14 quae (ars) non ex una aut || et || duabus, sed ex multis animi perceptionibus constat; A II, 22. vir bonus ... utilitati omnium plus quam unius alicuius aut suae consulit; F III, 64. ei (Stoici) .. non unam aliquam aut alteram *rem* a nobis ... transtulerunt; F V, 74. cum essent perpauca inter se uno aut altero spatio conlocuti; R I, 18. ea (pars animi) ... non unam (beluam) aut facilem ad subigendum frenat et domat; R II, 67. ubi sunt .. isti, qui iracundiam

utilem dicunt ... aut naturalem? T IV, 79. his .. rebus imbutae mentes haud sane abhorrebunt ab utili aut a vera sententia; L II, 16. neque ego nunc de vulgari (amicitia) aut de mediocri, ... sed de vera et perfecta loquor; Lae 22.

c. **Adverbia, adverbialer Ablativ, Präpositionen:** non possum .. dicere me ulla in cogitatione acrius aut diligentius solere versari quam in ista ipsa; R I, 35. aperte declarari oportebat, aut ne occulte quidem, si ea sciri (di) nolebant; D II, 55. non esse in iis || his || partem maximam positam beate aut secus vivendi; F IV, 59. hos .. asotos bene .. vivere aut beate numquam dixerim; F II, 23. aurum paleamne (navis) portet, ad bene aut ad male gubernandum nihil interesse; F IV, 76. cum dicitur INTER BONOS BENE AGIER, quicquam agi dolose aut malitiose potest? O III, 61. quaero, ... num (venditor) id iniuste aut improbe fecerit; O III, 54. ut (animus) nihil aut non multum adiumento ullo ad suam confirmationem indigeret; F V, 59. qui (amor) nihil absit aut non multum ab insania; T IV, 72. eorum || eos || (deorum) qui prope copulentur contrariaque regione et pone quos aut ante labantur; Ti 37. quo modo .. aut cur mortem malum tibi videri dicis? T I, 25. quorsum tandem aut cur ista quaeris? L I, 4. ubi ut eam (voluptatem) caperet aut quando? F II, 61. quaero, unde (constantia) nata sit aut quo modo; A II, 23.

d. **Verba:** a quibus accusatus aut a quibus condemnatus sum; T I, 99. cum aliquid minutatim et gradatim additur aut demitur; A II, 49. naturale (genus divinandi), quod animus arriperet aut exciperet extrinsecus ex divinitate; D II, 26. si me adsequi potueris aut sicubi nanctus eris; T I, 103. quas (res) ageret aut diceret; F IV, 18. quod ages aut cogitabis; D II, 83. ut modestia sit scientia rerum earum, quae agentur aut dicentur, loco suo collocandarum; O I, 142. quasi ego id curem, quid ille (Epicurus) aiat aut neget; F II, 70. si nihil haberet animus hominis, nisi ut appeteret aut fugeret; T I, 56. aut iustitiam aut amicitiam propter utilitates adscisci aut probari; F III, 70. quoniam nihil esse potest, nisi quod attigimus aut vidimus; N I, 88. num quid simile populus Romanus audierat aut viderat? Lae 41. neque esse quidquam, quod cerni aut intellegi posset; A I, 45. nihil novi vobis adferam, neque quod a me sit cogitatum aut inventum; R I, 21. deus id (cor) eripiet, vis aliqua conficiet aut exedet; D II, 37. pro omnibus gentibus ... conservandis aut iuvandis maximos labores ... suscipere; O III, 25. nec .. rectum est cum amicis aut bene meritis consociare aut coniungere iniuriam; F III, 71. hoc .. ipsum bonum non accessione neque crescendo aut cum ceteris comparando ... appellamus bonum; F III, 34. quod (amicitia) ... nec debilitari animos aut cadere patitur; Lae 23. quid eo miserius dici aut fingi potest? F I, 41. testificaris, quid dixerim aliquando aut scripserim; T V, 33. quid eo (animo) dici aut cogitari poterit beatius? L I, 60. in quibus (locis) eorum, quos diligimus aut admiramur, adsunt vestigia; L II, 4. cum ipsi discendi aut visendi causa maria tramittant *; R I, 6. ut (cetera) nec expetenda nec fugienda, sed eligenda modo aut reicienda sint; F II, 38. ut ... alii emendi aut vendendi quaestu et lucro ducerentur; T V, 9. num .. is (Empedocles) excaecat nos aut orbat sensibus? A II, 74. si campum, si canes ... exercendi aut venandi consuetudine adamare solemus; F I, 69. quicquid ita fit aut dicitur; F III, 59. si quid in domestico luctu hilarius ab iis (pueris) factum est aut dictum; T III, 64. non ea, quae finguntur aut optantur, spectare debemus; Lae 18. si quae bestiae furantur aliquid ex iis aut rapiunt; N II, 157. qui eorum cuipiam ... furatur aliquid aut eripit; O II, 40. neque .. hac nos patria lege genuit aut educavit, ut ..; R I, 8. quas (res animus) vigilans gesserit aut cogitaverit; D II, 128. quae (vis) ... nec id gigneret aut aleret, quod ..; Ti I, 118. imminutas aut detortas (partis corporis) habere; F III, 17. quem (concentum) inmutatum aut discrepantem aures eruditae ferre non possunt; R II, 69. qui potest intellegi aut cogitari esse aliquod animal, quod se oderit? F V, 28. sin per se populus interfecit aut eiecit tyrannum; R I, 65. nihil esse, quod intersit aut differat aliud ab alio, praeter honesta et turpia; F III, 25. quae (lex) .. neque probos frustra iubet aut vetat nec improbos iubendo aut vetando movet; R III, 33. quid iuvat aut quid adfert ad cavendum scire aliquid futurum? N III, 14. quae sumenda quaeque legenda aut optanda sunt; F IV, 46. quodsi legere aut audire voletis externa; C 20. qualis est illa »flexanima tamquam lymphata aut Bacchi sacris commota«; D I, 80. Minerva, quia minuit aut quia minatur; N III, 62. alia est .. lugenti, alia miseranti aut invidenti adhibenda medicina; T IV, 59. ne id ipsum quidem, nescire aut scire, scire nos; A II, 73. nulli .. est naturae oboediens aut subiectus deus; N II, 77. non quaerimus, quid obscuretur aut intereat; F IV, 31. cum (homines) taciti optent quid aut voveant; D I, 129. quis in reliquis orientis aut obeuntis solis ultimis aut aquilonis austrive partibus tuum nomen audiet? R VI, 22. sunt .. omnia (animantia) in quaedam genera partita aut inchoata nulla ex parte perfecta; Ti 11. ea (natura) quid percipit aut quid iudicat, quo aut petat aut fugiat aliquid, praeter voluptatem et dolorem? F I, 30. »quid petam praesidi aut exequar quove nunc auxilio † || aut || exili aut fuga freta sim?« T III, 44. habes epilogum, ne quid praetermissum aut relictum putes; T I, 119. quae prosunt aut quae nocent; F III, 69. qui punitur aliquem aut verbis castigat; O I, 88. ut ... retinere aut ante possitis occurrere; R II, 45. nisi forte, cum parietes disturbabas, ... meorum aliquid ruere aut deflagrare arbitrabare; P 28. qui negavissent quidquam sciri aut percipi posse; A II, 15. sive quid mecum ipse cogito sive [aut] quid scribo aut lego; L II, 1. ne ut sedeamus quidem aut ambulemus voluntatis esse; Fa 9. nec ut emat melius nec ut vendat, quicquam simulabit aut dissimulabit vir bonus; O III, 61. non quo ipsa res immutari soleat aut possit; T III, 54. qui Ennii Medeam aut Antiopam Pacuvii spernat aut reiciat; F I, 4. ut propter suum quisque emolumentum spoliet aut violet alterum; O III, 21. quo modo (sapientia) suscipere aliquam rem aut agere fidenter audebit? A II, 24. qui, quodcumque in mentem veniat, aut quodcumque occurrat, se sequi dicent; F IV, 47. extra ulciscendi aut propulsandorum hostium causam bellum geri iustum nullum potest; R III, 35. velle aliquid quempiam aut nolle sine causa; Fa 24.

e. **Wiederholung desselben Wortes:** quidquid aut sit aut fiat, naturalibus fieri aut factum esse docet ponderibus et motibus; A II, 121 qui sapiens sit aut fuerit, ne ipsi quidem solent dicere; A II, 145. uti oratione perpetua malo quam interrogare aut interrogari; F I, 29. quis est enim, aut quis umquam fuit .. avaritia tam ardenti ..., ut ..? F III, 36. licebit ... quaerere ... de istis ipsis obscurationibus, quae propter exiguitatem vix aut ne vix quidem appareant; F IV, 32. videsne, ut ... perspicuum sit, quid iis faciendum sit aut non faciendum? F IV, 46. stultam ... esse meditationem futuri mali aut fortasse ne

futuri quidem; T III, 32. bonam .. rationem aut non bonam a nobis (habemus); N III, 71. quae (ἀξιώματα) de re futura cum aliquid dicunt deque eo, quod possit fieri aut non possit; Fa 1. quis .. id (orationis genus) potest aut umquam poterit imitari? L II, 17. bene de re publica sentientes ac bene meritos aut merentes; O I, 149. [quaeri, ... ex utilibus quid utilius aut quid maxime utile]; O II, 1. nihil exploratum habeas, ne amare quidem aut amari; Lae 97.

f. **Verbindung verschiedener Wortarten:** *ne* si magnam partem quidem ... ad verum ipsum aut quam proxime accedant, confidere sibi poterunt; A II, 36. ubi sit aut quod sit ullum bonum praeter illud; F II, 7. non oportet timidum aut imbecillo animo fingi non bonum illum virum; F II, 53. si ... eo beatior quisque sit corporis aut externis bonis pleuior; F III, 43. quia difficilis erat animi, quid aut qualis esset, intellegentia; T I, 51. ubi igitur aut qualis est ista mens? — ubi tua aut qualis? T I, 67. quas (voluptates)? corporis, credo, aut quae propter corpus vel recordatione vel spe cogitentur; T III, 37. roges me, quid aut quale sit deus; N I, 60. quae .. istae imagines vestrae aut unde? N I, 107. cum solarium vel discriptum vel || aut || ex aqua contemplere; N II, 87. tum ille: DICITO, SI PASCENTUR || PASCUNTUR ||. — PASCUNTUR. — quae aves? aut ubi? D II, 72. cur .. regem appellem ... hominem dominandi cupidum aut imperii singularis? R I, 50. quo tandem modo, Quinte, aut quale est istuc, quod poëtae serunt? L I, 1. ut dictator, quem vellet civium, *indemnatum* aut indicta causa inpune posset occidere; L I, 42. nolite arbitrari ... me, cum a vobis discessero, nusquam aut nullum fore; C 79. si qui ineunte aetate venandi aut pilae studiosi fuerunt; Lae 74. quo modo aut cui tandem hic libero imperabit, qui non potest cupiditatibus suis imperare? P 33. vgl. b. irati.

g. **ausgeführtere Satzteile und Sätze:** quam (geometriam) quibusnam quisquam enuntiare verbis aut quem ad intellegendum poterit adducere? A I, 6. sed quid ago? inquit, aut sumne sanus qui ..? A I, 18. viderenturne ea Philonis, aut ea vel e Philone vel ex ullo Academico audivisset aliquando; A II, 11. potestne .. quisquam dicere ...? aut, ita qui sentiat || sentiet, sentient ||, non apertissime insaniat? A II, 21 (20). quae potest .. esse memoria falsorum? aut quid quisquam meminit, quod non animo comprehendit et tenet? A II, 22. quo modo quemquam aut conclusisse aliquid aut invenisse diceremus? aut quae esset conclusi argumenti fides? A II, 27. nec .. satis constituere possum, quod sit eorum consilium, aut quid velint; A II, 32. quo .. modo perspicue dixeris album esse aliquid ...? aut quo modo ista aut perspicua dicemus aut *in animo* impressa subtiliter? A II, 34. quaerunt, quonam modo ... ea (visa) deus ... efficere non possit (probabilia), aut, si ea quoque possit, cur illa non possit, quae ..; A II, 47. quid pugnas igitur? aut quid tibi vis in geminis? A II, 54. quae sunt tandem ista mysteria? aut cur celatis, quasi turpe aliquid, sententiam vestram? A II, 60. recordatio ... eorum, qui experrecti sint, aut eorum, qui furere destiterint; A II, 90. non .. est (sapiens) e saxo sculptus aut e robore dolatus; A II, 101. ille longe aberit ut argumentis credat philosophorum, aut, si est crediturus, quorum potissimum? A II, 117. quid ergo Academici appellamur? an abutimur gloria nominis? aut cur cogimur eos sequi, qui inter se dissident? A II, 143 quis ... est, qui, quid sit voluptas, nesciat, aut qui ... definitionem .. desideret? F II, 6. quasi vero me pudeat .. istorum, aut non possim ... ostendere; F II, 7. quid attinet luxuriosis ullam exceptionem dari aut fingere aliquos, qui ..? F II, 21. ut ... sine eo neget iucunde vivi posse, aut quicquam aliud honestum intellegat, nisi quod sit rectum; F II, 50. cur iustitia laudatur? aut unde est hoc contritum vetustate proverbium: „quicum in tenebris“? F II, 52. ut (Voluptas) caveret, ne quid faceret imprudens, ... aut quicquam, e quo ..; F II, 69. amicitiae .. locus ubi esse potest aut quis amicus esse cuiquam, quem ..? F II, 78. quaero ..., qui (di) possint esse beati ..., aut, si ... beati sint, cur ... nolitis; F II, 115. id ... si solum est bonum, quid habebis ...? aut, si nihil malum, ... quid .. dices ..? F III, 14. quid philosophia magis colendum aut quid est virtute divinius? F III, 76. in sole ... lucernam adhibere ... aut teruncium adicere Croesi pecuniae; F IV, 29. ut si laevam partem neglegerent ..., aut ipsius animi ... actionem relinquerent; F IV, 36. cur ... non malumus usitate loqui? aut doceat paratiorem me ad contemnendam pecuniam fore; F IV, 72. quia disertus esse possem, si contra ista dicerem. — quis enim non in eius modi causa? aut quid negotii est haec poëtarum et pictorum portenta convincere? T I, 11 ubi sunt ergo ii, quos miseros dicis, aut quem locum incolunt? T I, 11. quo modo hoc nihil negotii est? aut quae sunt tandem ista maiora? T I, 16. si nunc aliquid adsequi se putant, qui ostium Ponti viderunt, ... aut ii, qui Oceani freta illa viderunt; T I, 45. quae magnitudo, qui locus (animi sit), aut || ut, at || ... casurusne ... videatur ..; T I, 50. nihil .. est in animis mixtum atque concretum, aut quod ex terra natum ... esse videatur; T I, 66. fr. IX, 10. qua facie quidem (animus) sit aut ubi habitet, ne quaerendum quidem est; T I, 67. quo minus ... rei publicae ... consulat aut || ut, cum || posteritatem ... ad se putet pertinere; T I, 91. quae vero aetas longa est, aut quid omnino homini longum? T I, 94. quid lucri est emori! aut quam multi dies reperiri possunt, qui ..? T I, 97. quem Hectorem? aut quam diu ille erit Hector? T I, 105. si ... quispiam barbare loquatur aut si absurde canat is, qui ..; T II, 12. amittenda igitur fortitudo est aut sepeliendus dolor; T II, 32. si nulla est (patientia), quid exornamus philosophiam aut quid eius nomine gloriosi sumus? T II, 33. num manus adfecta recte est ..., aut num aliud ... membrum ... non vitiose se habet? T III, 19. dolore non interveniente aut, si interveniret, si summus foret, futurum brevem; T III, 38. haec Epicuro confitenda sunt aut ea ... tollenda de libro vel totus liber potius abiciundus; T III, 44. huic calix mulsi impingendus est, ut plorare desinat, aut aliquid eius modi? T III, 44. tu Epicurum existimas ista voluisse, aut libidinosas eius fuisse sententias? T III, 46. si ... aliquid fecerunt humanius, aut si hilarius locuti sunt; T III, 64. si quid tenebrarum obfudit exsilium, aut eorum, quae modo dixi, si quid extitit; T III, 82. opinionum iudiciorumque aequabilitas et constantia cum firmitate quadam ... virtutem subsequens aut virtutis vim ipsam continens; T IV, 31. obtrectare .. alteri aut illa vitiosa aemulatione ... aemulari quid habet utilitatis? T IV, 56. quid .. deest ad beate vivendum ei, qui confidit suis bonis? aut, qui diffidit, beatus esse qui potest? T V, 40. hi .. sine iis (bonis vitam beatam) esse nullam putant aut, si sit beata, beatissimam certe negant; T V, 47. cur .. divitiae desiderentur, aut ubi paupertas beatos esse non sinit? T V, 102. quid est .. temeritate turpius? aut quid tam temerarium tamque indignum sapientis gravitate atque constantia

quam ..? N I, 1. quae est .. coagmentatio non dissolubilis? aut quid est, cuius principium aliquod sit, nihil sit extremum? N I, 20. quo .. modo deus moveri carens corpore aut quo modo semper se movens esse quietus et beatus potest? N I, 33. quid .. obstat, quo minus (deus) sit beatus, si non sit bipes? aut ista, sive beatitas sive beatitudo dicenda est, ... cur .. in solem ... cadere non potest? N I, 95. non modo in homine, sed etiam in arbore, quicquid supervacaneum sit aut usum non habeat, obstare; N I, 99. quo modo .. probas continenter imagines ferri? aut, si continenter, quo modo aeternae? N I, 109. eam naturam ... non optumam dici, aut ... non .. animantem esse; N II, 36. nec (di) iis corporibus sunt, ut casus aut ictus extimescant aut morbos metuant ex defetigatione membrorum; N II, 59. cum ... cursum navigii videris ..., aut, cum solarium ... contemplere; N II, 87. »nisi quas terrestris pontus strages conciet, aut forte Triton ... molem ... eruit;« N II, 89. si segetibus ... tempestas nocuerit, aut si quid ... casus abstulerit; N II, 167. quasi vero quisquam nostrum istum potius quam Capitolinum Iovem appellet aut hoc perspicuum sit ..; N III, 11. nonne mavis illud credere ..., quam eos ... in acie pugnare potuisse? aut, si hoc fieri potuisse dicis, doceas oportet, quo modo; N III, 12. num ... idcirco in urbe esse ... mentem putas? aut, quoniam non sit, num idcirco existimas ..? N III, 21. tu reddes || redde || rationem, quem ad modum id fieri potuerit aut cur fieri desierit; N III, 41. quisquamne istuc negat? aut quae est in collatione ista similitudo? N III, 70. ut ad prosperam adversamve fortunam, qualis sis aut quem ad modum vixeris, nihil interesit; N III, 89. »quinam Tantalidarum internecioni modus paretur? aut quaenam umquam ob mortem Myrtili poenis luendis dabitur satias supplici?« N III, 90. quem Hipponactis iambus laeserat, aut qui erat Archilochi versu volneratus; N III, 91. quam .. Graecia coloniam misit ... sine ... oraculo? aut quod bellum susceptum ab ea sine consilio deorum est? D I, 3. »cum (mare) subito penitusque tumescit, ... aut densus stridor cum celso e vertice montis ortus adaugescit scopulorum saepe repulsus;« D I, 13. cur haec arbor una ter floreat aut cur arandi maturitatem ad signum floris accommodet; D I, 16. cur haec ita fiant aut qua arte perspici possint; D I, 23. ut quosdam evanuisse ... amnes aut in alium cursum contortos ... videmus; D I, 38. quo modo autem || aut non, aut, ut || mentientem, quem *ψευδόμενον* vocant, dissolvas aut quem ad modum soriti resistas? D II, 11. quae est .. aut ubi versatur fortuitarum rerum praesensio? D II, 14. qui thesaurum inventum iri aut hereditatem venturam dicunt, quid sequuntur || secuntur ||? aut in qua rerum natura inest id futurum? D II, 18. est .. fortuna; rerum igitur fortuitarum nulla praesensio est. aut si negas esse fortunam ..; D II, 19. quid ... adiuvat divinatio? aut quid est, quod ..? D II, 20. quando ea nos extis exquirimus? aut quando aliquid eius modi ... audivimus? D II, 32. ubi illae minae? ... aut quae ... facta est ... placatio? D II, 36. quae .. inconstantia deorum est? ... aut tanta inter eos dissensio? D II, 38. quota .. quaeque res evenit praedicta ab istis? aut, si evenit quippiam, quid adferri potest, cur non casu id evenerit? D II, 52. de re publica debui pertimescere, aut putarem annonam ... cariorem fore; D II, 59. hoc tu auspicium aut hoc modo Romulum auspicari solitum putas? D II, 73. quasi vero quicquam sit tam valde ... vulgare, aut quasi tibi ... placeat multitudo! D II, 81. num ... Stoici ... deterrentur? aut num ... sequitur ... multitudo? D II, 81. cum .. in eam ipsam partem orbis venerint, in qua ..., aut in eam, quae ..; D II, 89. cur .. hoc credam .. editum Croeso? aut Herodotum cur veraciorem ducam Ennio? D II, 116. quae .. natura obtulit illam speciem Simonidi ...? aut quid naturae copulatum habuit Alcibiadis ... somnium? D II, 143. gubernatores cum exsultantis lolligines viderunt aut delphinos se in portum conicientes; D II, 145. si Daphitae fatum fuit ex equo cadere ..., ex hocne equo, qui ...? aut Philippus hasne in capulo quadrigulas vitare monebatur? Fa 5. qui tales enuntiationes nec veras nec falsas esse dicunt, aut, cum id pudet, illud tamen dicunt, quod ..; Fa 37. quod .. verum non est, qui potest non falsum esse? aut quod falsum non est, qui potest non verum esse? Fa 38. unde .. pietas aut a quibus religio? R I, 2. non .. potestas est ex tempore, aut cum velis, opitulandi rei publicae; R I, 10. ut oculis ea cernere videatur aut tractare plane manu; R I, 15. quid tandem agebatis, aut cui sermoni nos intervenimus? R I, 19. qui ... a Iove incipiendum putat. — quo Iove? aut quid habet illius carminis simile haec oratio? R I, 56. ut in agrum Rutulorum Aboriginumque || -ve || procederet aut in ostio Tiberino .. urbem ipse conderet; R II, 5. esse miseria adflictas aut abiectas timiditate et ignavia; R II, 68. nihil esse, quod adhuc de re publica dictum putemus aut quo possimus longius progredi; R II, 70. quid .. potest esse praeclarius ...? aut quid P. Scipione, quid C. Laelio, quid L. Philo ... perfectius cogitari potest? R III, 5. corpori (animus imperat) ut rex civibus suis aut parens liberis; R III, 37. Pyrrhi videlicet || videt || largitas Fabricio || † acos || aut Samnitium copiae Curio defuerunt; R III, 40. tu .. quam celebritatem sermonis hominum aut quam expetendam consequi gloriam potes? R VI, 20. nisi forte Athenae tuae sempiternam in arce oleam tenere potuerunt, aut ... hodie monstrant eandem (palmam); L I, 2. legationem aliquam nimirum ista oratio postulat aut eius modi quampiam cessationem || cessionem || liberam atque otiosam; L I, 10. quo me vocas aut quid hortaris? L I, 14. et || aut || scilicet tua libertas disserendi amissa est, aut tu is es, qui in disputando ... auctoritati aliorum pareas; L I, 36. si triginta illi Athenis leges inponere voluissent, aut si omnes Athenienses delectarentur tyrannicis legibus; L I, 42. cur non sanciunt, ut ...? aut quor ius ex iniuria lex facere possit? L I, 44. vita modica et apta virtute perfrui aut naturam sequi et eius quasi lege vivere; L I, 56. neminem esse oportere tam stulte adrogantem, ut ... putet; aut ut ea, quae vix summa ingenii ratione comprehendantur || comprehendat ||, nulla ratione moveri putet; L II, 16. scis solere .. in huius modi sermone ... dici „admodum" aut „prorsus || prosus || ita est"; L III, 26. fortis .. dolorem summum malum iudicans aut temperans voluptatem summum bonum statuens esse certe nullo modo potest; O I, 5. ut, si Aeacus aut Minos diceret: »oderint, dum metuant,« aut »natis sepulchro ipse est parens,« indecorum videretur; O I, 97. alter (iocus) est, si || si in || tempore fit, ut || aut || si remisso animo, *gravissimo* || magno || homine dignus; O I, 104. turpe ... in re severa convivio digna aut delicatum aliquem inferre sermonem; O I, 144. si qui ... secum ipse meditetur, aut si quid aliud .. cogitet; O I, 144. ut si qui in foro cantet, aut si qua est alia magna perversitas; O I, 145. etiamsi dinumerare se stellas aut metiri mundi magnitudinem posse arbitretur; O I, 154. qui exilium, qui egestatem timet, aut qui ea ... aequitati anteponit; O II, 38. patrocinio .. se usos aut clientes appellari mortis instar

putant; O II, 69. cum duo Decii ... commemorantur aut cum Fabricius [aut Aristides] iustus nominatur; O III, 16. supplantare eum, quocum certet, aut manu depellere nullo modo debet; O III, 42. est .. ulla res tanti aut commodum ullum tam expetendum, ut ..? O III, 82. non quos (homines) in acie cepisset, aut qui periculo mortis diffugissent; O III, 114. nec (avus) eminus hastis aut comminus gladiis uteretur; C 19. sed quis ego sum? aut quae est in me facultas? Lae 17. quos (amicos) vidimus || videmus || aut de quibus memoria || memoriam || accepimus; Lae 38. sin autem aut morum aut studiorum commutatio quaedam ... facta erit aut ... dissensio intercesserit; Lae 77. potestne bonum cuiquam malo esse, aut potest quisquam in abundantia bonorum ipse esse non bonus? P 7. histrio si paulum se movit extra numerum aut si versus pronuntiatus est syllaba una brevior aut longior; P 26. cum parietes dis turbabas aut cum tectis sceleratas faces inferebas; P 28. quem .. intellegimus divitem aut hoc verbum in quo homine ponimus? P 42. f. h. omnino; T III, 55. vgl. a. grana.

b. **besondere Verbindungen**: certe: regem istum Numam Pythagorae ipsius discipulum aut certe Pythagoreum fuisse; R II, 28. semel igitur aut non saepe certe; O II, 50.

etiam: nec tamen argumentum hoc Epicurus a parvis petivit aut etiam a bestiis; F II, 32. tu ... ea dicas, quae non sentias? aut etiam, ut vestitum, sic sententiam habeas aliam domesticam, aliam forensem? F II, 77. si (ea natura) stirpium similis sit aut etiam bestiarum; N II, 36. qui singulis vitiis excellunt aut etiam pluribus; L I, 51. agrum multis annis aut etiam saeculis ante possessum; O II, 79. at memoria minuitur. credo, nisi eam exerceas, aut etiam si sis natura tardior; C 21. — si nunc aut si etiam dormientes aliquid animo videre videamur; A II, 125. vide, ne ista sint Manliana vestra aut maiora etiam; F II, 105. illi regi ... tolerabili aut, si voltis, etiam amabili, Cyro, subest ... Phalaris; R I, 44. (animus) satiatus est aut contentus etiam pecunia; concedo, dives est; P 43. quid opus esset eloquentia, cum indicia nulla fierent, aut ipsis etiam virtutibus? fr V, 50.

omnino: de hominum genere aut omnino de animalium loquor? F V, 33. num .. aliquis dolor aut omnino post mortem sensus in corpore est? T I, 82. quid .. opus est ... ratione aut omnino consolatione illa? ... aut || at || qui tolerabilius feret incommodum, qui cognoverit necesse esse homini tale aliquid accidere? T III, 55. vel (fortitudo est) scientia rerum formidolosarum contrariarumque aut || et || omnino neglegendarum; T IV, 53. is, quo modo equa pariat, aut omnino quae natura partum animantis faciat, ignorat; D II, 49. ut (senes) nullum officii aut omnino vitae munus exsequi possint; C 35. — nec potest is ... ullum habere iudicium aut ullam omnino veritatis notam; A II, 33. ut non multum aut nihil omnino Graecis cederetur; T I, 5. quae .. pietas ei debetur, a quo nihil acceperis? aut quid omnino, cuius nullum meritum sit, ei deberi potest? N I, 116. quae .. iis scribendi alia causa aut quod omnino consilium fuit? R III, 13. ante ... quam scripta lex ulla aut quam omnino civitas constituta; L I, 19.

potius: nemo est iniustus, aut || atque || incauti potius habendi sunt inprobi; L I, 40. qua hunc obiurgatione aut quo potius convicio || convitio || a tanto errore coner avellere? O III, 83. quis est, qui utilia fugiat? aut quis potius, qui ea non studiosissime persequatur? O III, 101. quam tenui aut nulla potius valetudine (fuit P. Africani filius)! C 35.

vero: haec omnis discriptio siderum ... ex corporibus ... temere cursantibus potuisse effici cuiquam sano videri potest? aut vero alia quae natura mentis et rationis expers haec efficere potuit? N II, 115.

2. **zweimal**: a. **Substantiva**: nec definiri aiebant necesse esse, quid esset cognitio aut perceptio aut ... comprehensio; A II, 17. non .. proferremus vino aut somno oppressos aut mente captos tam absurde, ut ..; A II, 53. an pateretur hoc Zeuxis aut Phidias aut Polyclitus, nihil se scire? A II, 146. Maximorum aut || maiorum ut || Africanorum aut eius, quem tu in ore semper habes, proavi mei ... facta ... cognoscens; F III, 37. quicquid quaeritur, id habet ... facti aut iuris aut nominis controversiam; F IV, 6. si cor aut sanguis aut cerebrum est animus; T I, 24. qui .. fundus aut quae talis animi figura intellegi potest aut quae tanta omnino capacitas? T I, 61. non .. ambrosia deos aut nectare aut Iuventate pocula ministrante laetari arbitror; T I, 65. Pythagoras mihi si diceret aut Socrates aut Plato: „quid iaces?“ T III, 36. non genere aut loco aut ordine, sed forma, aetate, figura (voluptates) metiendas putant; T V, 94. cum .. non instituto aliquo aut more aut lege sit opinio constituta; N I, 44. an tu aquilam aut leonem aut delphinum ullam anteferre censes figuram suae? N I, 77. ne fando quidem auditum est crocodilum aut ibin || ibim || aut faelem violatum ab Aegyptio; N I, 82. solem dicam aut lunam aut caelum deum? N I, 84. solis numquidnam aut lunae aut quinque errantium siderum simile vidisti? N I, 87. si quis in domum aliquam aut in gymnasium aut in forum venerit; N II, 15. non ita dicimus, ut glaebam aut fragmentum lapidis aut aliquid eius modi; N II, 82. quae .. classium navigatio aut quae instructio exercitus aut ... quae procreatio vitis aut arboris ... tantam naturae sollertiam significat? N II, 85. non Zenonem aut Cleanthen aut Chrysippum sequor; N III, 5. tauri opimi iecur aut cor aut pulmo quid habet naturale, quod ..? D II, 29. num censes his nuntiis Thalen aut Anaxagoran aut quemquam physicum crediturum fuisse? D II, 58. an Pisidarum aut Cilicum aut Phrygum ista inventa dicemus? D II, 80. non audeo quidem || equidem || .. ad ista, Scipio, dicere, neque tam te aut Philum aut Manilium *; R I, 30. »cum capra aut nepa aut exoritur nomen aliquod beluarum || beluae ||;« R I, 30. cum .. certi propter divitias aut genus aut aliquas opes rem publicam tenent, est factio; R III, 23. quare cogitato Romulum aut Pompilium aut Tullium regem; R III, 47. eos ... propter damna aut detrimenta aut cruciatus aliquos miseros esse dicimus an propter vim turpitudinemque vitiorum? L I, 51. poena est, »si quis bustum ... aut monimentum .. aut columnam violarit, laeserit, deiecerit, fregerit«; L II, 64. super terrae tumulum noluit quicquam statui nisi columellam ... aut mensam aut labellum; L II, 66. tam est in vitio, quam si parentes aut amicos aut patriam deserat; O I, 23. non .. magis est contra naturam morbus aut egestas aut quid eius modi; O III, 30. non viribus aut velocitate aut celeritate corporum res magnae geruntur, sed consilio, auctoritate, sententia; C 17. quae sunt .. epularum aut ludorum aut scortorum voluptates cum his voluptatibus comparandae? C 50. ex fici tantulo grano aut ex acini vinaceo aut ex ceterarum frugum aut stirpium minutissimis seminibus; C 52. quid de pratorum viriditate aut arborum ordinibus aut vinearum olivetorumve specie plura dicam? C 57.

quid de Paulo aut Africano loquar aut, ut iam ante, de Maximo? C 61. quid .. interest ... inter hominem et truncum aut saxum aut quidvis generis eiusdem? Lae 48. quid quoque loco aut modo aut tempore contingat; Ti 27. si Cadmi progenies aut Amphi[try]onis aut Tyndari in caelum tollenda fama fuit; fr IX, II.

b. **Adjectiva, adjectivische Participia**: ne eorum quidem bonorum ... frequentia beatiorem vitam fieri aut magis expetendam aut pluris aestimandam; F III, 43. videsne, ut, si quae in membris prava aut debilitata aut imminuta sint, occultent homines? F V, 46. quam .. Graecia coloniam misit ... sine Pythio aut Dodonaeo aut Hammonis oraculo? D I, 3. ut ... alii (homines) libidinosi, alii iracundi aut crudeles aut superbi sint, alii *a* talibus vitiis abhorreant; Fa 8. suos .. deos aut novos aut alienigenas coli confusionem habet religionum; L II, 25. impuri cuiusdam aut ambitiosi aut omnia ad suam potentiam revocantis esse sententiam; Lae 59.

c. **verschiedene Wortarten**: quid sit .. ipse animus aut ubi aut unde, magna dissensio est; T I, 18. quo modo .. haec aut quando aut a quibus inventa dicemus? D II, 80.

d. **Verba**: qui (Chremes) novum vicinum non vult »fodere aut arare aut aliquid ferre denique«; F I, 3. nemo .. ipsam voluptatem, quia voluptas sit, aspernatur aut odit aut fugit, sed quia consequuntur .. dolores; F I, 32. quid iaces aut quid maeres aut cur succumbis cedisque fortunae? T III, 36. unde omnes animos haustos aut acceptos || [aut acceptos] || aut libatos haberemus; D II, 26. vgl. 1, d. scribo.

e. **ausgeführtere Satzteile und Sätze**: vadem te ad mortem tyranno dabis pro amico? ... aut, Pylades cum sis, dices te esse Oresten? ... aut, si esses Orestes, Pyladem refelleres? F II, 79. si virtuti diutius repugnet aut si honestis iucunda anteponat aut pluris esse contendat ..; F III, 1. bonum esse aliquid, quod non expetendum sit, aut expetendum, quod non placens, aut, si id, non etiam diligendum; F III, 27. quis .. tam agrestibus institutis vivit, aut quis ... tam vehementer obduruit, ut ..? aut quis est, qui ... nulla animo afficiatur voluptate? F III, 37. qui, quia ... arbitrentur, aut quia ... extimescant, aut *quia* || si || metuant ..., idcirco mortem fugiant; F V, 31. quid est .. illud, quo meminimus, aut quam habet vim aut unde natam? T I, 59. cum sanguis corruptus est aut pituita redundat aut bilis; T IV, 23. qui .. beatior Epicurus, quod in patria vivebat, quam, quod Athenis Metrodorus? aut Plato Xenocratem vincebat aut Polemo Arcesilam, quo esset beatior? T V, 109. »quid vero Phoebi fax ...? aut cum terribili perculsus || percussus || fulmine civis luce serenanti vitalia lumina liquit? aut cum se gravido tremefecit corpore tellus?« D I, 18. num .. tot ... regum .. naufragium sustulit artem gubernandi? aut num imperatorum scientia nihil est, quia ...? aut num propterea nulla est rei publicae gerendae ratio atque prudentia, quia ..? D I, 24. num quid .. in his rebus est, quod ...? aut num nescio qui ille divinus, si oculis captus sit, ... possit quae alba sint, quae nigra, dicere aut, si surdus sit, varietates vocum aut modos noscere? D II, 9. quam diuturna ista (observatio) fuit? aut quam longinquo tempore observari potuit? aut quo modo est conlatum ..? D II, 28. si Plautus noster voluisset aut Naevius Publio et Gnaeo Scipioni || Scipionibus || aut Caecilius Marco Catoni male dicere; R IV, 11. nemini parere ... nisi praecipienti || [praecipienti] || aut docenti aut utilitatis causa iuste et legitime imperanti; O I, 13. neque .. verendum est, ne quid excidat, aut ne quid in terram defluat, aut ne plus aequo quid in amicitiam congeratur; Lae 58. quid .. ego laboravi aut quid egi, aut in quo evigilarunt curae et cogitationes meae? P 17.

f. **Verbindungen**: etiam: num .. ignobilitas aut humilitas aut etiam popularis offensio sapientem beatum esse prohibebit? T V, 103. laudetur .. hic imperator aut etiam appelletur aut hoc nomine dignus putetur! P 33.

omnino: quid .. ad pontificem de iure parietum aut aquarum aut ullo omnino nisi eo, quod ..? L II, 47.

3. **dreimal**: nisi in huiusce modi verbis, ut philosophiam aut rhetoricam aut physicam aut dialecticam appellem; A I, 25. quae est .. (natura), quae se umquam deserat aut partem aliquam sui aut eius partis habitum aut vim aut ullius earum rerum, quae secundum naturam sunt, aut motum aut statum? F IV, 32. nec .. ille (Ti. Gracchus) erat sapiens ⟨quis enim hoc aut quando aut ubi aut unde?⟩; F IV, 65. qui .. natura dicuntur iracundi aut misericordes aut invidi aut tale quid; T IV, 80. possetne uno tempore florere, dein vicissim horrere terra? aut ... solis accessus discessusque solstitiis brumisque cognosci? aut aestus maritimi fretorumque angustiae ortu aut obitu lunae commoveri? aut una totius caeli conversione cursus astrorum dispares conservari? N II, 19. quae ex empto aut vendito aut conducto aut locato contra fidem fiunt; N III, 74. sunt ii ... »superstitiosi vates inpudentesque harioli aut inertes aut insani aut quibus egestas imperat«; D I, 132. quae .. nova causa in natura est? ... aut num sortiuntur (atomi) inter se? ... aut cur minimo declinent intervallo? ... aut cur declinent uno minimo? Fa 46. quis .. divitiorem quemquam putet quam eum, cui nihil desit ..., aut potentiorem, quam illum, qui omnia ... consequatur, aut beatiorem, quam qui sit omni perturbatione animi liberatus, aut firmiore fortuna, quam qui ea possideat quae ..? R I, 28. principio disciplinam puerilem ingenuis ... nullam certam aut destinatam legibus aut publice expositam aut unam omnium esse voluerunt; R IV, 3. morte aut dolore corporis aut luctu animi aut offensione iudicii hominum miserias ponderamus; L II, 43.

4. **viermal**: bonum ... quid esset, fortasse ... definisses, aut quod esset natura appetendum, aut quod prodesset, aut quod iuvaret, aut quod liberet modo; F II, 5. ex hacne ... natura ... concreta ea (mens) videtur, aut qui ... rebus imposuit nomina, aut qui .. homines congregavit ..., aut qui sonos vocis ... terminavit, aut qui .. stellarum cursus ... notavit? T I, 62. haec .. officia sunt consolantium, tollere aegritudinem funditus aut sedare aut detrahere quam plurumum aut supprimere nec pati manare longius aut ad alia traducere; T III, 75. prius .., quam ibim aut aspidem aut faelem aut canem aut crocodilum violent; T V, 78. quem cibum .. aut quas potiones aut quas vocum aut florum varietates aut quos tactus, quos odores adhibebis ad deos? N I, 112. qui extis aut avibus aut ostentis aut oraclis aut somniis futura praesentiunt; D II, 16. vgl. II, 3, b. T I, 66.

5. **fünfmal**: si velim scribere quid aut legere aut canere vel voce vel fidibus aut geometricum quiddam aut physicum aut dialecticum explicare; D II, 122.

II. **mit aut im ersten Teil: 1. elliptische und lückenhafte Stellen**: quasi vero aut concedatur in omnibus stultis aeque magna esse vitia, ... et quasi nihil inter res .. ipsas ... interesit! F IV, 77. num gravem (virum), num hu-

mana contemnentem potes dicere || aut Prometheum || aut Philoctetam illum —? T II, 33. quid .. magnum aut || [aut], est, et || naufragum illum sine nomine in rivo esse lapsum? ... ne hercule Icadii quidem praedonis video fatum ullum; Fa 5. aut honestumne factu sit an turpe dubitant id, quod .... tum autem aut anquirunt aut consultant ... ad potentiam ... conducat id necne .... tertium dubitandi genus est ..; O I, 9. — quod .. scriptum habetis † aut || avi || tripudium fieri, si ..; D I, 28. ut ego non modo tecum Servium Galbam, ... verum ne Atticorum quidem oratorum quemquam aut *suavitate* *; R III, 42. indicant duodecim tabulae: AUT STATUS DIES CUM HOSTE; O I, 37.

2. **zweimal**: a. **Substantiva, substantivische Pronomina**: alqs: haec duo .. quis umquam dixit aut veteris Academiae aut Peripateticorum? A II, 113. aut Stoicus constituatur sapiens *necesse est* aut veteris Academiae; A II, 132. ubi .. (Antiochus) aut Xenocratem sequitur ... aut ipsum Aristotelem? A II, 143. atqui .. aut Epicurus, quid sit voluptas, aut omnes mortales, qui ubique sunt, nesciunt; F II, 6. iam aut Callipho aut Diodorus quo modo poterunt tibi istud concedere? F IV, 50. quem ... tanta laetitia perfundi arbitramur, quanta aut superiorem Africanum Hannibale victo aut posteriorem Karthagine eversa? F V, 70. poëtae ... epulas conparant et aut Iuventatem aut Ganymedem pocula ministrantem; N I, 112. quid aut de Codro dubitare possumus aut de ceteris? N III, 49. num aut ipse (Roscius) aut pro eo Lanuvium totum mentiebatur? D I, 79. ut Graeci dicunt omnis aut Graios esse aut barbaros; R I, 58. possumusne aut illum Marium virum bonum iudicare aut hunc? O III, 81. aut .. nemo, quod quidem magis credo, aut, si quisquam, ille (Cato) sapiens fuit; Lae 9. quod eo maius est illi (Catoni) quam aut tibi aut nobis, quia ..; P 2. — alqd: ut oculi aut nihil mentiantur aut non multum mentiantur; A II, 82. aut .. hoc et illud aut, nisi hoc, ne illud quidem iudicabo; A II, 98. ita aut illa obnuntiatio nihil valuit aut ... id valuit, ut ..; D I, 30. si aut nihil iuris impertias aut parum; R IV, 8. vgl. g. F IV, 52. nec .. (mundus) desiderabat aut alimenta corporis aut detractionem confecti et consumpti cibi; Ti 18. septem alia (sidera) ... multum inter se aut altitudine aut humilitate distantia, T V, 69. si deus aut anima aut ignis est, idem est animus hominis; T I, 65. quae sunt aut animi aut corporis; F V, 68. qui aut arte aut coniectura divinare videantur; D I, 124. quis est .., aut quis umquam fuit aut avaritia tam ardenti aut tam effrenatis cupiditatibus, ut ..? F III, 36. quo potius utar aut auctore aut teste quam te? D I, 17. eos .. (deos) aut beluarum nomine appellas ... aut rerum inanimarum; N III, 40. quae (disciplinae) rem ullam virtutis expertem aut in bonis aut in malis numerent; F III, 11. illa ... aut bona sunt aut mala; F III, 69. in qua (morte) aut summum bonum aut nullum malum esse cognovimus; T I, 110. cum ... is .. motus aut boni aut mali opinione citetur bifariam; T III, 24. si iam difficile sit persuadere nihil earum rerum ... aut in bonis aut in malis esse habendum; T IV, 65. ut (volucres) ... tum vetent (aliquid) agere, tum iubeant aut cantu aut volatu; D II, 80. in quibus (amicorum voluntatibus) eorum aut caput agatur aut fama; Lae 61. »senatori, qui nec aderit, aut causa aut culpa esto;« L III, 11. aut cogitatione aut aliqua vi morbi impediti ... nec videmus nec audimus; T I, 46. ut non videret species istas hominum conlatas in deos aut consilio quodam sapientium ... aut superstitione; N I, 77. omnis .. cogitatio ... aut in consiliis capiendis de rebus honestis ... aut in studiis scientiae ... versabitur; O I, 19. ne || nec || tam vegeta mens aut in corde cerebrove aut in Empedocleo sanguine demersa iaceat; T I, 41. nos, qui sumus, num aut cornibus caremus aut pinnis? T I, 87. quae possunt aut corpori accidere aut rebus externis; O III, 21. quod ullum aut corporis aut fortunae vitium vitiis animi gravius existumat; O III, 26. quis (istas imagines) aut cultu aut religione dignas iudicare (potest)? N I, 121. quid est quod dignum nobis aut in curia aut in foro agere possimus? O III, 2. potius quam aut omnia deus (fecerit) . . . aut omnia natura; D II, 127. cum cogniti sunt et aut deorum aut regum filii inventi; Lae 70. non audet cuiquam aut dicto protervo aut facto nocere; F II, 47. quid de tactu ... aut doloris aut voluptatis? A II, 20. tamquam pilam rapiunt ... rei publicae statum ... ab iis (tyrannis) .. principes aut populi, a quibus aut factiones aut tyranni; R I, 68. nullum bellum suscipi a civitate optima nisi aut pro fide aut pro salute; R III, 34. qui .. poterit aut corporis firmitate aut fortunae stabilitate confidere? T V, 40. quas (res) mihi aut fortuna aut natura tribuit; Lae 103. ut vicinum citius adiuveris in fructibus percipiendis quam aut fratrem aut familiarem; O I, 59. cum esset proposita aut fuga turpis aut gloriosa mors; F II, 97. qui aut per furorem eas (causas) aut in quiete videant; D I, 126. si aut furore divino incitatus animus aut somno relaxatus solute moveatur ac libere; D II, 100. similitudines .. aut geminorum aut signorum anulis impressorum pueriliter consectantur; A II, 54. omnia tollamus ergo, quae aut historia nobis aut ratio nova adfert; N I, 88. qui aut valetudinis inbecillitate aut aliqua graviore causa impediti a re publica recesserunt; O I, 71. quorum aut ingenio aut virtute animus excellit; T I, 35. aut ira aut aliqua perturbatione incitatus; O I, 23. emergunt .. haec aliquando aut iudiciis tacitis aut occultis de honore suffragiis; O II, 24. aut iustitiam aut amicitiam propter utilitates adsciscı aut probari; F III, 70. nonne melius multo fuisset otiosam aetatem et quietam sine ullo aut || ullo || labore aut || et || contentione traducere? C 82. nec fortitudine egeremus nullo proposito aut labore aut periculo; fr V, 50. hoc quamquam video ... neque aut lege sanciri aut iure civili, tamen naturae lege sanctum est; O III, 69. talis .. simulatio vanitati est coniunctior quam aut liberalitati aut honestati; O I, 44. cum exisse ex potestate dicimus eos, qui ecfrenati feruntur aut libidine aut iracundia; T III, 11. istam .. intellegentiam aut maris aut terrae ... ne suspicione quidem possum attingere; N III, 64. quae tandem ista auguratio est ex passeribus annorum potius quam aut mensuum || mensium, mensum || aut dierum? D II, 65. nec malum (illud esse), ex quo aut metus aut aegritudo (oriatur); T IV, 60. quod te praetermissurum credam aut mortis aut doloris metu; F II, 80. cum in hominibus iuvandis aut mores spectari aut fortuna soleat; O II, 69. sin autem aut morum aut studiorum commutatio quaedam ... facta erit aut ... dissensio intercesserit; Lae 77. quae (natura) . . . deserat . . . ullius earum rerum, quae secundum naturam sunt, aut motum aut statum; F IV, 32. num .., cum aut muros Babylonis aut Homeri faciem cogito, imago illorum me aliqua pellit? D II, 139. quid .. aut in natura . . . aut in operibus manu factis tam compositum ... inveniri potest? F III, 74. * et talis est quaeque res publica, qualis eius aut natura aut voluntas, qui illam regit; R I, 47. si .. aut numerus quidam est animus . . . aut quinta

illa ... natura; T I, 41. qui (vir) statuit omnem cruciatum perferre ... potius, quam aut officium prodat aut fidem; A II, 23. temporibus .. quibusdam et aut officiis debitis aut rerum necessitatibus saepe eveniet, ut ..; F I, 33. aut opera benigne fit indigentibus aut pecunia; O II, 52. quando .. nobis, vel dicam aut oratoribus bonis aut poëtis, ... ornatus defuit? F I, 10. ego .. si aut ostentatione aliqua adductus aut studio certandi ... me adplicavi; A II, 65. quid .. aut ostenta aut eorum interpretes vel Lacedaemonios olim vel nuper nostros adiuverunt? D II, 55. si quando aliqua portentosa aut ex pecude aut ex homine nata dicuntur; D II, 60. quibus (collegis) nulla videbatur in auguriis aut praesensio aut scientia veritatis futurae; D I, 105. ex oculorum optutu, superciliorum aut remissione aut contractione ... iudicabimus ..; O I, 146. cum .. omnis controversia aut de re soleat aut de nomine esse; F IV, 57. unde .. facilius quam ex annalium monumentis aut bellicae || bellica || res aut omnis rei pub. disciplina cognoscitur? fr V, 26. quid habet .. vita commodi? ... sed habeat sane, habet certe tamen aut satietatem aut modum; C 84. non .. sunt ii aut scientia aut arte divini; D I, 132. rudem .. esse omnino in nostris poëtis aut inertissimae segnitiae est aut fastidii delicatissimi; F I, 5. nec .. aut per senatum aut per populum solvi hac lege possumus; R III, 33. quod ... magis .. ipsum propter se expetendum (est) quam aut sensus aut corporis ea, quae diximus; F V, 60. bella aut pro sociis aut de imperio gerebantur; O II, 26. me (delectat) ... refrigeratio aestate et vicissim aut sol aut ignis hibernus; C 46. qui aut studio aut opinione ducantur; T II, 66. quid aut in studiis humanis || quid || aut in tam exigua brevitate vitae magnum sapienti videri potest? T IV, 37. quid .. scire Etrusci haruspices aut de tabernaculo recte capto aut de pomerii iure potuerunt? D II, 75. ea res tibi aut timorem adferet aut alacritatem? D II, 83. quod aut vatibus contingit aut dormientibus; D I, 113. quo modo .. aut vates aut somniantes ea videant, ... magna quaestio est; D I, 117. quandoquidem honestum aut ipsa virtus est aut res gesta virtute; F V, 66. quibus bestiis erat is cibus, ... aut vires natura dedit aut celeritatem; N II, 123. cum .. duobus modis, id est aut vi aut fraude, fiat iniuria; O I, 41. qui aut visum aut adsensum tollit, is omnem actionem tollit e vita; A II, 39. nec .. illis aut voluntas defuit ... aut ingenium; R III, 13. eum necesse est aut in voluptate esse aut in dolore; F I, 88. rerum gerendarum initia proficiscuntur aut a voluptate aut a dolore; F I, 42. animi maximam aut voluptatem aut molestiam plus aut ad beatam aut ad miseram vitam affere momenti quam ..; F I, 56.

b. **Adjectiva, adjectivische Participia und Pronomina, Zahlwörter** (vgl. d. doleo. — **Genetiv** s. f): ut (di) aut nimis acres aut nimis concretos umores conligant; N II, 59. aves eventus significant aut adversos aut secundos; D II, 79. quae (mors) aut beatos nos efficiet animis manentibus aut non miseros sensu carentis; T I, 25. s. a. voluptas; F I, 56. cui viro .. ex se ipso apta sunt omnia ..., nec suspensa aliorum aut bono casu aut contrario pendere ex alterius eventis || [ex. a. ev.] || et errare coguntur; T V, 36. ecce .. alii ... aut omnia semper desperantes aut malevoli, invidi, difficiles, lucifugi, maledici, morosi || monstrosi ||; F I, 61. nec me ex ea opinione ... ullius umquam oratio aut docti aut indocti movebit; N III, 5. dolens; s. d. ut omnis caritas aut inter duos aut inter paucos iungeretur; Lae 20. cum aut falsa aut incognita res approbaretur; A I, 45. cum tam vitiosum esse constet adsentiri quicquam aut falsum aut incognitum; A II, 68. neque .., qui non isdem rebus movetur naturaque consentit, aut fidus aut stabilis potest esse; Lae 65. quam in volgi opinione stultorumque turba quod dicatur aut gravius aut grandius; T V, 46. saepe visae formae deorum quemvis non aut hebetem aut impium deos praesentes esse confiteri coëgerunt; N II, 6. in quibus (rebus) nihil aut honestum aut turpe sit; F V, 23. ne vera praedicans de se nimis videretur aut insolens aut loquax; C 31. ut ... eum ... aut invisum deo aut neglectum a deo iudicemus; N II, 167. potest aliquod (signum) latuisse aut ipsum, aut quod esset illi contrarium; D I, 124. quid habet ista res aut laetabile aut gloriosum? T I, 49. quis eas (virtutes) aut laudabilis aut expetendas arbitraretur? F I, 42. quare ex multis mirabilibus exemplis haud facile quis dixerit hoc exemplo aut laudabilius aut praestantius; O III, 110. neque quicquam ad nos pertinere, nisi quod aut leve aut asperum in corpore sentiatur; T V, 73. omnia ista, perinde ut cuique data sunt pro rata parte, ita aut || avita aut || longa aut brevia dicuntur; T I, 94. tantum .. (solem Epicurus) esse censet, quantus videtur, vel paulo aut maiorem aut minorem; F I, 20. opinio facit, non natura, vim doloris aut maiorem aut minorem; F III, 42. ut, quo hae (res) maiores minoresve sint, eo, quae peccentur ..., aut maiora sint aut minora; F IV, 77. nihil a philosophia posse aut maius aut utilius optari quam haec; T IV, 82. quaero, quis aut de misera vita possit gloriari aut de non beata; F III, 28. exitus erant bellorum aut mites aut necessarii; O II, 26. quae (vita) constaret ex iis rebus, quas dixi, aut plurimis aut gravissimis; F IV, 60. quid aut plura aut vetera quaerimus? D I, 58. nec (perturbationes) habere quicquam aut naturale aut necessarium; T IV, 60. causa .. largitionis est, si aut necesse est aut utile; O II, 58. erit .. in consolationibus prima medicina docere aut nullum malum esse aut admodum parvum; T III, 77. cui (sapienti) aut malum videri nullum potest, quod vacet turpitudine, aut ita parvum malum, ut ..; T III, 80. quid ego haruspicum responsa commemorem ⟨possum equidem innumerabilia⟩, quae aut nullos habuerint exitus aut contrarios? D II, 52. ne aut obscurum esset aut putidum; O I, 133. cognitionem .. rerum aut occultarum aut admirabilium ad beate vivendum necessariam ducimus; O I, 13. adipisci, quae essent prima natura ..., aut omnia aut maxima; A I, 22. cur ... id non aut ex omnium earum (rerum) aut ex plurimarum et maximarum appetitione concluditur? F IV, 34. se fruiturum (voluptatibus) aut in omni aut in magna parte vitae; T III, 38. nihil bonum nisi naturae primis bonis || [bonis] || aut omnibus aut maxumis frui; T V, 84. post mortem .. sensus aut optandus aut nullus est; C 74. quod (res) aut ita essent parvae, ut sub sensum cadere non possent, aut ita mobiles, ... ut ..; A I, 31. gladiatores, aut perditi homines aut barbari, quas plagas perferunt! T II, 41. cum .. omnes non possint ... aut iuris periti esse aut diserti; O II, 67. quo modo ista aut perspicua dicemus aut *in animo* impressa subtiliter? A II, 34. difficile est .. *in* philosophia pauca esse ei nota, cui non sint aut pleraque aut omnia; T II, 1. si ... forte temere casu aut pleraque fierent aut omnia; Fa 6. quae (ars), nec augendi nec minuendi || augentis nec minuentis, al. || quid aut primum sit aut postremum docet; A II, 94. quae nobis ipsis aut prospera aut adversa eveniunt; O I, 30. quae .. nos aut recta aut recte facta dicamus; F III, 24. ne

quod (animus) aut sempiternum aut diuturnum timeret malum; F I, 68. quod ii (partus) maturescunt aut septem non numquam aut ... novem lunae cursibus; N II, 69. aut simplex est natura animantis ... aut concreta || concretum || ex pluribus naturis; N III, 34. necesse est, quod honestum sit, id esse aut solum aut summum bonum; O III, 35. Aristoteles veteres philosophos accusans ... ait eos aut stultissimos aut gloriosissimos fuisse; T III, 69. quem (amorem) Caecilius »deum qui non summum putet, aut stultum aut rerum esse imperitum« existumat; T IV, 68. ea .. omnia aut nimis tristia aut nimis laeta errore fieri; T IV, 39. fundamentum dialecticae est, quidquid enuntietur, ... aut verum esse aut falsum; A II, 95. ubi est illa definitio, ecfatum esse id, quod aut verum aut falsum sit? A II, 95. Epicuro concedenti omne enuntiatum aut verum aut falsum esse; Fa 19. non omnis enuntiatio, quod ἀξίωμα dialectici appellant, aut vera aut falsa erit; Fa 20. omnis .. enuntiatio aut vera aut falsa est; Fa 20. si mihi libeat ... negare omnem enuntiationem aut veram esse aut falsam; Fa 21. contendit omnis nervos Chrysippus, ut persuadeat omne ἀξίωμα aut verum esse aut falsum; Fa 21. si (Chrysippus) non obtinuerit omne, quod enuntietur, aut verum esse aut falsum; Fa 21. quod cum ita sit, quid est, cur non omnis pronuntiatio aut vera aut falsa sit? Fa 26. si omne enuntiatum aut verum aut falsum est; Fa 28. omnem enuntiationem aut veram aut falsam esse; Fa 38. cur .. aut vetera aut aliena proferam potius quam et nostra et recentia? L III, 21. brevi tempore aut vivum aut mortuum Iugurtham se in potestatem populi Romani redacturum; O III, 79. quae est .. aut utilior aut ad bene vivendum aptior partitio quam illa? F I, 45. cum quaeritur, ... quae leges, qui mores aut utiles aut inutiles (sint); D II, 11.

c. **Adverbia, Präpositionen**: quid aut ad naturam aut contra sit; F I, 30. omne, quod ita disiunctum sit, quasi „aut etiam aut non", non modo verum esse, sed etiam necessarium; A II, 97. ut (sapiens) sequens probabilitatem ... aut „etiam" aut „non" respondere possit; A II, 104. in quibus (diiunctionibus) „aut etiam aut non" poneretur; N I, 70. totum hoc „aut etiam aut non" (Epicurus) negavit esse necessarium; N I, 70. cum studiose de absentibus detrahendi causa aut per ridiculum aut severe || severe, || maledice contumelioseque dicitur; O I, 134. quod aut secundum naturam esset aut contra; F III, 53. si .. inter visa nihil interesset, aut semper (sapiens adsensionem) sustineret aut numquam; A II, 53. aut semper aut ... plerumque, ... non numquam certe, quid futurum sit, intellegunt; D I, 128.

d. **Verba** (s. a. vates): ut aut absit aliquid aut supersit; D I, 118. II, 35. ita semper angi aut accipiendo aut cogitando malo; T III, 32. cetera .. pertinere ad id (summum bonum) putant aut adaugendum aut tenendum; A I, 21. nulla .. in re minutatim interrogati, ... quanto aut addito aut dempto certum respondeamus, [non] habemus; A II, 92. si quando aliquod officium extitit amici in periculis aut adeundis aut communicandis; Lae 24. qua (poena improbi) aut afficiantur aut semper sint in metu ne afficiantur aliquando; F II, 53. quod ... neque .. ita aut adulatus aut admiratus fortunam sum alterius, ut me meae paeniteret; D II, 6. unde aut || autem || ad agendum aut ad dicendum copia depromi maior gravissimorum exemplorum ... potest? fr V, 27. aut anquirunt aut consultant ... ad opes ... conducat id necne; O I, 9. hominis .. mens ... semper aliquid aut anquirit aut agit; O I, 105. cum (sapiens) se a respondendo, ut aut adprobet quid aut improbet, || [ut ... improbet] || sustineat; A II, 104. qui illa aut non adprobant aut non studiosissime consectantur; T II, 8. quos bonos viros ... aut audivimus in re publica fuisse aut ipsi vidimus; F III, 11. quae (lex) in Graecorum conviviis obtinetur: „aut bibat .. aut abeat"; T V, 118. ubi .. potest illa aetas aut calescere vel apricatione melius vel igni aut vicissim ... refrigerari? C 57. de quibus (rebus) vigilantes aut cogitavimus aut egimus; D II, 140. legem ... mentem esse .. omnia ratione aut cogentis aut vetantis dei; L II, 8. quo modo quemquam aut conclusisse aliquid aut invenisse diceremus? A II, 27. quae (pars orbis) coniunctum aliquid habeat aut consentiens; D II, 89. se de rationibus rerum publicarum aut constituendarum aut tuendarum nihil nec didicisse umquam nec docere; R I, 11. licet ... prodesse ... eos ipsos, qui aut consuluntur aut defendunt, rogantem; O II, 67. intervalla aut contrahimus aut diducimus; A II, 19. nisi (luxuriosi) plane fatui sint, id est nisi aut cupiant aut metuant; F II, 70. cum (luxuriosi) ... nec haberent ulla ex parte aliquid aut dolens aut aegrum; F II, 21. quod maxime contingit aut dormientibus aut mente permotis; D I, 129. * quorum animi ... aliquid dignum dono ... deorum aut efficere aut excogitare potuerunt; R III, 4. in rebus aut expetendis aut fugiendis ut rationem sequamur; F I, 47. veretur .. quicquam aut facere aut eloqui; F II, 47. nec .. (Iuppiter) fulminibus homines, quid aut faciendum esset aut cavendum, moneret; D II, 44. efficere, ut aut ne fieri possit auspicium aut, si fiat, videri; D II, 78. ne quid (natura ratioque) lubidinose aut faciat aut cogitet; O I, 14. necesse est omnino officium aut fugiendi aut sequendi ad eorum aliquid referri; F V, 18. praeter vitia atque virtutes (Aristo) negavit rem esse ullam aut fugiendam aut expetendam; F V, 73. neque viri ... neque mores ... aut fundare aut tam diu tenere potuissent tantam ... rem publicam; R V, 1. qualis visio fuerit aut furentium aut somniantium tum, cum movebantur; A II, 90. si pleraque somnia aut ignorantur aut neglegantur, aut nescit hoc deus aut frustra somniorum significatione utitur; D II, 125. quae (res) est a nostris hominibus adhuc aut ignorata aut relicta; L I, 6. quo modo porro deus iste ... aut infixus aut infusus esset in mundo? N I, 28. tum || tunc || pseudomenon et soritam et totam dialecticam aut illudis aut increpas || increpas? || ; fr V, 55. (archipirata) aut interficiatur a sociis aut relinquatur; O II, 40. cum cornix cecinerit, tum aliquid eam aut iubere aut vetare; A II, 128. necesse erit .. appellare eam legem, quae scripta sancit, quod vult, aut iubendo *aut prohibendo;* L I, 19. an possit (beata vita) aut labefactari aut eripi rebus adversis; F V, 12. quid aut laudari rite aut vituperari potest, si ab eius natura || eo || recesseris, quod aut laudandum aut vituperandum putes? L I, 51. nescio: s. ignoro; D II, 125. ubicumque haec (probabilitas) aut occurrat aut deficiat; A II, 104. ut, quod est rectum ..., neque cum litteris ... aut oriatur aut occidat; L II, 11. ea (natura) quid percipit aut quid iudicat, quo aut petat aut fugiat aliquid, praeter voluptatem et dolorem? F I, 30. si haec verba aut minus placent aut minus intelleguntur; F III, 17. totum genus hoc ... aut non potuerunt *tueri* aut noluerunt, certe reliquerunt; F IV, 7. a se aut postulari aut exspectari aliquid suspicantur; O II, 69. quae res aut prodesse soleant aut obesse; O II, 86. quod quisquam divinorum aut respondere soleat aut consuli, quid bonum sit; D II, 10. poëma, orationem cum aut

scribis aut legis; F II, 107. ad id aut sedens aut ambulans disputabam; T I, 7. terrane tibi hoc nebuloso ... caelo aut sata aut concreta videtur tanta vis memoriae? T I, 60. quae (res) sua natura aut sollicitare possit aut angere; F I, 41. quidquid aut sit aut fiat, naturalibus fieri aut factum esse docet ponderibus et motibus; A II, 121. quae aut ita in animis sunt aut ita geruntur; F V, 60. eorum consilio saepe aut non suscepta aut confecta bella sunt; O I, 79. neque .. est consentaneum ullam honestam rem actionemve, ne sollicitus sis, aut non suscipere aut susceptam deponere; Lae 47. non .. potestis voluptate omnia derigentes aut tueri aut retinere virtutem; F II, 71. quae .. forma alia occurrit umquam aut vigilanti cuiquam aut dormienti? N I, 46. ut esset iusitum militibus nostris aut vincere aut emori; O III, 114.

e. **Wiederholung desselben Wortes**: nec .. aut, quod efficeret aliquid, aut, quod efficeretur, posse esse non corpus; A I, 39. „aut vivet cras Hermarchus aut non vivet;" A II, 97. necesse erit cras Hermarchum aut vivere aut non vivere; A II, 97. nobis .. aut vix aut ne vix quidem (pastus) suppetunt multo labore quaerentibus; F II, 111. in quo .. aut sunt plura contraria aut fere videntur; F III, 60. ut aut non appareat corporis vitium aut quam minimum appareat; F V, 46. quasi non necesse sit, quicquid isto modo pronuntics, id aut esse aut non esse! T I, 14. cui aut adsit aut adesse possit multitudo malorum; T V, 42. si concessum esset huius modi aliquid: „aut vivet cras aut non vivet Epicurus"; N I, 70. ille (Diodorus) .. id solum fieri posse dicit, quod aut sit verum aut futurum sit verum; Fa 13. placet .. Diodoro id solum fieri posse, quod aut verum sit aut verum futurum sit; Fa 17. quicquid || quidquid || fieri possit, id aut esse iam aut futurum esse; Fa 17. quid religiosius (est) quam cum populo ... agendi ius aut dare aut non dare? L II, 31. quid quisque vel sine nobis aut possit consequi aut non possit; O I, 59. quasi vero ille (Plato) aut factum id esse aut fieri potuisse defendat! O III, 39. quis te aut est aut fuit umquam in partiundis rebus, in definiendis, in explicandis pressior? fr V, 56. vgl. a. alqd; A II, 82. D I, 30. deus; D II, 127. d. adficio.

f. **Verbindung verschiedener Wortarten**: aut nihil superum aut obscure admodum cernimus; A fr. 10. si aut manibus ingrediatur quis aut non ante, sed retro; F V, 35. quae (res) aut sine animo sunt aut *non* multo secus; F V, 38. debeas || debes || existimare aut non esse malum dolorem aut ... tantulum .. esse ..; T II, 66. ut profluens amnis aut vix aut nullo modo ... conrumpitur, sic ..; N II, 20. unde ius aut gentium aut hoc ipsum civile quod dicitur? R I, 2. num aut tuum aut cuiusquam nostrum || vestrum || nomen vel Caucasum hunc ... transcendere potuit vel illum Gangen tranatare? R VI, 22. si quis ... habet causam celebritatis ... aut a patre acceptam ... aut aliquo casu atque fortuna; O II, 44. vgl. a. vates. b. necesse.

g. **ausgeführtere Satzteile und Sätze**: aut .. Graeca legere malent, qui erunt eruditi, aut ne haec quidem, qui illa nescient; A I, 10. aut .. nova sunt rerum novarum facienda nomina aut ex aliis transferenda; A I, 25. quod aut verum sit aut ad id quam proxime accedat; A II, 7. infirmissimo tempore aetatis aut obsecuti amico cuipiam || cuidam || aut una alicuius ... oratione capti; A II, 8. quo modo aut geometres cernere ea potest, quae aut nulla sunt aut internosci a falsis non possunt, aut is, qui fidibus utitur, explere numeros? A II, 22. nec sapientem posse esse, qui aut cognoscendi [esse] initium ignoret aut extremum expetendi, ut, aut unde proficiscatur, aut quo perveniendum sit, nesciat; A II, 29. aut ei sensus adimendus est aut ea ... reddenda adsensio; A II, 37. quis .. tibi dederit aut omnia deum posse aut ita facturum esse, si possit? A II, 50. ego de omni statu consilioque totius vitae aut certare cum aliis pugnaciter aut frustrari cum alios, tum me ipsum velim? A II, 65. aut quidquid .. eodem modo concluditur, probabitis, aut ars ista nulla est; A II, 96. tibi aut concedendum est ita esse ... aut memoriam mihi remittas oportet; A II, 106. neque eum Torquatum ... aut torquem illum hosti detraxisse ... aut cum Latinis ... conflixisse ... propter voluptatem; F I, 23. qui aut saperet aliquid aut ista didicisset; F I, 25. vellem .. aut ipse doctrinis fuisset instructior ... aut ne deterruisset alios; F I, 26. ut (sapiens) aut reiciendis voluptatibus maiores alias consequatur aut perferendis doloribus asperiores repellat; F I, 33. sicine eos (Torquatos) censes aut in armatum hostem impetum fecisse aut ... crudelis fuisse, ut ..? F I, 34. ut aut voluptates omittantur ... aut dolores suscipiantur; F I, 36. an ille tempus aut in poëtis evolvendis ... consumeret, ... aut se ... in musicis ... contereret? F I, 72. si aut de industria facias, ut Heraclitus, ... aut cum rerum obscuritas, non verborum, facit, ut non intellegatur oratio; F II, 15. ratio aut voluptatis non dolendive particeps aut honestatis expers; F II, 38. aut .. statuet nihil esse bonum nisi honestum, ... aut anteponet eam (rationem); F II, 38. ut ... nec ei (virtuti) quicquam, aut unde oriretur, darent, aut ubi niteretur; F II, 43. aut hoc testium satis est, aut nescio, quid satis sit; F II, 62. cum ... quaerebas, quis aut hoc miserior aut superiore illo beatior; F II, 63. aut haec tibi .. sunt vituperanda, aut patrocinium voluptatis repudiandum; F II, 67. aut pertinacissimus fueris ... aut deserueris totam Epicuri voluptatem; F II, 107. quod aut ipsum secundum naturam sit aut tale quid efficiat, ut ..; F III, 20. aut omittamus ... velle aliquid aut spatium sumamus; F IV, 1. id habet aut generis ipsius sine personis temporibusque aut iis adiunctis ... controversiam; F IV, 6. nisi aut ad haec, Cato, dicere aliquid vis aut nos iam longiores sumus; F IV, 44. vides .. te aut ea sumere, quae non concedantur, aut ea, quae etiam concessa te nihil iuvent; F IV, 52. si aut res ignoratur aut erratur in nomine; F IV, 57. si quando eorum ipsorum (virorum) aut facta audiamus aut scriptum aliquod legamus; F V, 2. nec ... aut varietas est ulla apud hos ... aut inter ipsos dissensio; F V, 12. si aut requietem natura non quaereret aut eam posset alia quadam ratione consequi; F V, 54. nec .. intermittunt aut admirationem earum rerum, quae sunt ab antiquis repertae, aut investigationem novarum; F V, 57. omnia nostros aut invenisse per se sapientius quam Graecos aut accepta ab illis fecisse meliora; T I, 1. dasne aut manere animos post mortem aut morte ipsa interire? T I, 25. aut poëtam ... carmen ... fundere, aut eloquentiam ... fluere; T I, 64. cum videmus ... ceteras partis incultas, quod aut frigore rigeant aut urantur calore; T I, 69. necesse est .. sit alterum de duobus, ut aut sensus omnino omnes mors auferat aut in alium quendam locum ... migretur; T I, 97. ut aut in aeternam ... domum remigremus aut omni sensu ... careamus; T I, 118. aut .. nulla virtus est aut contemnendus omnis dolor; T II, 31. id aut extimescere veniens aut non ferre praesens nonne turpe est? T II, 43. non intellego, cur (virtus) aut verbis tam vehementer ornanda aut re tanto-

pere expetenda videatur; T III, 37. nam aut ipsius rei natura qualis et quanta sit, quaerimus, ... aut a disputandi subtilitate orationem ad exempla traducimus; T III, 56. ut eos, qui ita vixerint, aut non attingat aegritudo || [aegritudo] || aut perleviter pungat animi dolor; T III, 61. beatus, cui nihil humanarum rerum aut intolerabile ad demittendum animum aut nimis laetabile ad ecferendum videri potest; T IV, 37. nec bonum illud esse, quod aut cupias ardenter aut adeptus ecferas te insolenter, nec porro malum, quo aut oppressus iaceas aut, ne opprimare, mente vix constes; T IV, 39. cum aut se non idem videat consecutum, quod alium, aut alium idem, quod se; T IV, 46. num aut egisse umquam iratum Aesopum aut scripsisse existimas iratum Accium? T IV, 55. quis aut de Ganymedi rapto dubitat, quid poëtae velint, aut non intellegit, quid ... loquatur? T IV, 71. his aut subtrahendi sunt ei, in quos impetum conantur facere, ... aut rogandi orandique sunt, ut ... differant; T IV, 78. aut igitur negemus quicquam ratione confici ... aut ab ea (philosophia) ... omnia adiumenta et auxilia petamus bene beateque vivendi; T IV, 84. potes .. aut, qui male vivat, non eum miserum dicere aut, quem bene fateare, eum negare beate vivere? T V, 12. aut .. fruatur aliquis pariter cum aliis voluptate potandi aut ... ante discedat; T V, 118. quid tam temerarium (est) ... quam aut falsum sentire aut, quod non ... perceptum sit, ... sine ulla dubitatione defendere? N I, 1. si aut consenserint omnes, aut erit inventus aliquis, qui, quid verum sit, invenerit; N I, 13. quasi aut aër sine ulla forma deus esse possit ... aut non omne, quod ortum sit, mortalitas consequatur; N I, 26. quo quid absurdius, quam aut res sordidas ... deorum honore adficere aut homines ... reponere in deos? N I, 38. necesse fuit aut haec flagitia concipere animo aut susceptae philosophiae nomen amittere; N I, 66. credo, aut illos mortis timor terret aut hos religionis; N I, 86. necesse est (sol) aut ei similis sit igni, quem adhibemus ..., aut ei, qui ..; N II, 40. haec aut pondere deorsum aut levitate [in] sublime ferri; N II, 44. primum .. aut negandum est esse deos ... aut ... fatendum est eos aliquid agere; N II, 76. aut nihil est, quod sentiente natura regatur, aut mundum regi confitendum est; N II, 85. aut deterius faciet aut id, quod fieri non potuerit, desiderabit; N II, 87. aut .. haec monstra probanda sunt aut prima illa tollenda; N III, 44. hoc aut in inmensum serpet, aut nihil horum recipiemus; N III, 52. aut .. in nobismet insunt ipsis, ut mens, ut spes, ... aut optandae nobis sunt, ut honos, ut salus; N III, 61. quod facinus aut suscipitur nisi consilio capto aut sine animi motu ... perficitur? N III, 71. ne aut neglectis iis (auspiciis rebusque divinis) impia fraude aut susceptis anili superstitione obligemur; D I, 7. ut aut cum matre corpus miscere videatur aut cum quovis alio vel homine vel deo, saepe belua; D I, 60. quae .. (genera divinandi) aut coniectura explicantur aut eventis animadversa ac notata sunt; D I, 72. cum (animi hominum) aut somno soluti vacant corpore aut mente permoti ... moventur; D I, 129. aut omnium (rerum divinatio) debet esse, aut aliqua ei materia danda est; D II, 12. aut .. non fato interiit exercitus, aut, si fato, ... idem eventurum fuisset; D II, 21. illud (genus) ... aut concitatione mentis edi ... videbatur aut animo ... provideri; D II, 27. qui (testes) aut casu veri aut malitia falsi fictique esse possunt; D II, 27. necesse est eam (vim) aut cum rerum natura esse coniunctam aut conformari ... numine deorum; D II, 29. convenire potest aut fissum iecoris cum lucello meo aut meus quaesticulus cum caelo? D II, 34. erit aliquid, quod aut ex nihilo oriatur aut in nihilum subito occidat; D II, 37. quasi ego aut fieri concederem aut esset philosophi causam, cur quidque fieret, non quaerere! D II, 46. neminem .. habemus auctorem, qui id aut fieri dicat aut factum sciat; D II, 97. aut ea quoque genera divinandi sunt, quae tu rectissume inprobas, aut, si ea non sunt, non intellego, cur haec duo sint; D II, 109. cum aut in foro magistratus aut in curia senatum video; D II, 142. quo modo .. haec infinita et semper nova aut memoria conplecti aut observando notare possumus? D II, 146. non .. credo nullo percepto aut ceteros artifices versari in suo munere, aut eos ... futura praedicere; Fa 11. siquidem concedendum tibi est aut fato omnia fieri, aut quicquam fieri posse sine causa; Fa 26. cui cum liceret aut maiores ex otio fructus capere quam ceteris ... aut ... fortunae condicionem subire; R I, 7. neque .. est ulla res, in qua propius ad deorum numen virtus accedat humana, quam civitatis aut condere novas aut conservare iam conditas; R I, 12. ut quisquam inveterata potestate aut ad deponendum imperium tardior esset aut ad optinendum munitior; R II, 23. quin aut abnueret a se commissum esse facinus aut iusti sui doloris causam aliquam fingeret; L I, 40. ubi aut bene merendi de altero aut referendae gratiae voluntas poterit existere? L I, 48. quod sequitur, quo modo aut tu adsentiare *aut* ego reprehendam, sane quaero; L II, 34. aut hac dulcedine corruptelaque depravati (mores), ... aut ... tum fuit ... mutationi locus; L II, 38. credo .. fuisse aut eos, quibus ..., aut eos, si qui ..; L II, 58. aut exigendi reges non fuerunt aut plebi re, non verbo danda libertas; L III, 25. quoniam non recognoscimus nunc leges populi Romani, sed aut repetimus ereptas aut novas scribimus; L III, 37. aut peccante senatu ... aut quom tanta causa est, ut ..; L III, 40. neque .,. tradi possunt nisi aut ab iis, qui solam, aut ab iis, qui maxime honestatem propter se dicant || ducant || expetendam; O I, 6. aut studio rei familiaris tuendae aut odio quodam hominum; O I, 29. quod (bellum) aut rebus repetitis geratur aut denuntiatum ante sit et indictum; O I, 36. imperia ... potius aut non accipienda interdum aut deponenda non numquam; O I, 68. nec .. aliter aut regi civitas aut declarari animi magnitudo potest; O I, 72. ne aut temere desperet propter ignaviam aut nimis confidat propter cupiditatem; O I, 73. si irascamur aut intempestive accedentibus aut inpudenter rogantibus; O I, 88. ne aut tarditatibus utamur *in* ingressu mollioribus, ... aut in festinationibus suscipiamus nimias celeritates; O I, 131. quibus || in quibus al. || .. artibus aut prudentia maior inest aut non mediocris utilitas quaeritur; O I, 151. tecta ... unde aut initio generi humano dari potuissent aut postea subvenire || subveniri || ? O II, 13. saepe .. aut eos laedunt, quos non debent, aut eos, quos non expedit; O II, 68. qui ... aut agrariam rem temptant ... aut pecunias creditas debitoribus condonandas putant; O II, 78. nec vero ... aut ab illis (Deciis) fortitudinis aut ab hoc (Fabricio) iustitae tamquam a sapiente petitur exemplum; O III, 16. quibus et || aut || honestum aliquid non utile et || aut || utile non honestum (videtur); O III, 20. aut nihil existimat se facere contra naturam aut magis fugiendam || fugienda || censet mortem, paupertatem, dolorem; O III, 26. aut in eo ... potest ulla pars inesse fraudis? aut ... quicquam agi dolose ... potest? O III, 61. ne aut spoliaret fama probatum hominem, ... aut statuisse videretur ..; O III, 77. aut illud, quod utile

videtur, turpe ne sit aut, si turpe est, ne videatur esse utile; O III, 81. si aut de captivis, quod ipsi opus videretur, ... censuisset aut domi remanere voluisset; O III, 115. ut (amici) aut libidinis ministri aut adiutores essent ad iniuriam; Lae 35. quis .. aut eum diligat, quem metuat, aut eum, a quo se metui putet? Lae 53. saepe .. in quibusdam aut animus abiectior est aut spes amplificandae fortunae fractior; Lae 59. haec duo, ... aut si in bonis rebus contemnunt aut in malis deserunt; Lae 64. addendum eodem est, ut ne criminibus aut inferendis delectetur aut credat oblatis; Lae 65. aut tibi id ipsum pervertendum fuit, quod tu ne attigisti quidem, aut eius partes quasi membra quaedam caedenda; fr V, 58. nobis ... magna spes est aut ... iucundum ... occasum ... fore aut ... sic existimandum est, ... faciliorem adscensum fore; fr V, 97. si aut exstingui tranquille volumus, cum in his artibus vixerimus, aut si ... demigrare; fr V, 97. s. d. ignoro; D II, 125. — I, 1, g. D II, 11. L I, 36.

h. besondere Verbindungen: certe: haud sane periculum est, ne non mortem aut optandam aut certe non timendam putet; T V, 118. quae (coniunctio) aut sempiterna sit necesse est ... aut certe perdiuturna; N II, 85. aut nihil omnino in bonis numerandum, nisi quod per se ipsum laudabile esset, aut certe nullum habendum magnum bonum, nisi quod vere laudari sua sponte posset; L I, 37. quoniam mors aut meliorem, quam qui est in vita, aut certe non deteriorem adlatura est statum; L fr. 1. ut ea res aut prosit aut certe ne obsit rei publicae; O II, 72. si ... ea (honestas) aut sola expetenda est ... aut certe omni pondere gravior habenda quam reliqua omnia; O III, 35. hoc .. onere ... aut iam urgentis || urguentis || aut certe adventantis senectutis .. te ... levari volo; C 2.

etiam: quid .. aut hunc (Critolaum) prohibet aut etiam Xenocratem illum gravissimum philosophorum ... ponere? T V, 51. ceteris rebus aut pares aut etiam inferiores reperiemur; N II, 8. coniectura omnis ... ingeniis hominum in multas aut diversas aut etiam contrarias partis saepe diducitur; D II, 55. si quando aut regi iusto vim populus attulit ... aut etiam ... optimatium sanguinem gustavit; R I, 65. quae (mors) aut plane neglegenda est, si omnino extinguit animum, aut etiam optanda, si ..; C 66. quorum plerique aut queruntur semper aliquid aut etiam exprobrant; Lae 71. (vgl. c). — quid igitur timeam, si aut non miser post mortem aut beatus etiam futurus sum? C 67.

omnino: cetera aut omnino nihil habere momenti aut tantum, ut ..; F II, 88. cum defensionum laboribus senatoriisque muneribus aut omnino aut magna ex parte essem aliquando liberatus; T I, 1. aut nihil omnino est fortuitum, aut hoc ipsum potuit evenire fortuna; Fa 6. s. certe; L I, 37. — eos, qui aut non plus mille quingentos aeris aut omnino nihil in suum || suum in || censum praeter caput attulissent, proletarios nominavit; R II, 40. fieri potest, ut id, quod significatur, aut falsum sit aut nihil sit || [sit] || omnino; A II, 36. aut hoc dicis: „miser est Crassus" ... aut nihil dicis omnino; T I, 14. neminem, qui aut libertate dignus esset aut vellet omnino liber esse, (Dionysius) sibi amicum arbitrabatur; T V, 63. qui ... ea ... aut maiora, quam hominum ratio consequi posset, aut nihil omnino ad vitam hominum adtinere dixerit; R I, 15. aut haec ars est aut nulla omnino, per quam eas (constantiam, virtutem) assequamur; O II, 6. quarum (rerum) memoriam aut brevem aut nullam omnino sint relicturi; O II, 55.

potius: efficiet .. ratio, ut ... mors aut malum non sit aut sit bonum potius; T I, 23.

3. dreimal: a. Substantiva: quasi vero clarorum virorum aut tacitos congressus esse oporteat aut ludicros sermones aut rerum conloquia leviorum! A II, 6. a quibus (Academicis) numquam dictum sit aut calorem aut saporem aut sonum nullum esse; A II, 103. aut .. honestatem esse finem (bonorum) aut voluptatem aut utrumque; A II, 138. aut occultatione proposita aut impunitate aut || ac || licentia; F II, 73. cum aut voluptatem aut vacuitatem doloris aut prima naturae in summis bonis ponerent; F III, 30. aut voluptas adiungi potest ad honestatem ... aut doloris vacuitas ... aut prima naturae; F V, 21. quibus (fructibus) aliqua ex parte interdum aut cupiditate aut aegritudine aut metu liberemur; T II, 2. »futuras mecum commentabar miserias, aut mortem acerbam aut exili maestam fugam aut semper aliquam molem meditabar mali;« T III, 29. »damna ... semper secum cogitet aut fili peccatum aut uxoris mortem aut morbum filiae«; T III, 30. huiusne vitae propositio et cogitatio aut Thyestem levare poterit aut Aeetam ... aut Telamonem? T III, 39. quis est, qui aut bellatori aut imperatori aut oratori quaerat aliquid? T IV, 53. cum (ceteri) sunt in aliqua perturbatione aut metus aut laetitiae aut cupiditatis; T IV, 82. quod non ita vigeat interiore quodam motu, ... ut aut flores aut fruges fundat aut bacas; T V, 37. ab iis .. (voluptatibus) abstinere minime esse difficile, si aut valetudo aut officium aut fama postulet; T V, 94. quid est, quod te inpediat aut solem aut mundum aut mentem aliquam sempiternam in deorum numero || natura || ponere? N I, 87. cur (beatitas, beatitudo) aut in solem illum aut in hunc mundum aut in aliquam mentem ... cadere non potest? N I, 95. quod (Aristoteles) omnia, quae moventur, aut natura moveri censuit aut vi aut voluntate; N II, 44. condemnemus .. hos aut stultitiae aut vanitatis aut inpudentiae; D I, 36. iidem .. (Lacedaemonii) de rebus maioribus semper aut Delphis oraclum aut ab Hammone aut a Dodona petebant; D I, 95. quid est, quod me moneant aut sortes aut exta aut ulla praedictio? D II, 20. tota res est inventa fallaciis aut ad quaestum aut ad superstitionem aut ad errorem; D II, 85. neque illud tenue caelum efficiet, ut aut Zenonem quis aut Arcesilam aut Theophrastum audiat; Fa 7. nullam omnium rerum publicarum aut constitutione aut discriptione aut disciplina conferendam esse cum ea, quam ..; R I, 70. quis .. te potius aut de maiorum dixerit institutis ... aut de optimo statu civitatis ... aut de consiliis in posterum providendis? R I, 71. quodsi aut Italiae Latium aut eiusdem Sabinam aut Volscam gentem ... conlustrare animo voluerimus; R III, 7. si aut ingrati universi aut invidi multi aut inimici potentes suis virtutem praemiis spoliant; R III, 40. sunt .. privata ... aut vetere occupatione ... aut victoria ... aut lege, pactione, condicione || conditione ||, sorte; O I, 21. qui aut excellenti ingenii magnitudine aut praeclara eruditione atque doctrina aut utraque re ornati; O I, 119. habentur ... sermones aut de domesticis negotiis aut de re publica aut de artium studiis atque doctrina; O I, 135. si (tecta) aut vi tempestatis aut terrae motu aut vetustate cecidissent; O II, 13. inferiores non dolere (debent) se a suis aut ingenio aut fortuna aut dignitate superari; Lae 71.

b. Adjectiva: nihil .. est in animis mixtum atque concretum, aut quod ex terra natum atque fictum esse videatur, nihil ne aut umidum quidem aut flabile aut igneum; T I, 66. fr IX, 10. qui

aut fortis aut claros aut potentis viros tradunt post mortem ad deos pervenisse; N I, 119. quid .. aut praeclarum putet in rebus humanis, qui ..., aut diuturnum, qui ..., aut gloriosum, qui ..? R I, 26.

c. **Verba**: si aut aegrum corpus est aut dolet aut caret viribus; F V, 47. parvis .. momentis multa natura aut adfingit aut mutat aut detrahit; D I, 118. nihil hominem, nisi quod honestum decorumque sit, aut admirari aut optare aut expetere oportere; O I, 66.

d. **Wiederholung desselben Wortes**: quae si quos inter societas aut est aut fuit aut futura est; Lae 83.

e. **Verbindung verschiedener Wortarten und Satzformen**: ut aut id honestum sit, facere omnia voluptatis causa ... aut non dolendi ... aut eorum ... adipiscendi; F V, 19. omne officium referent aut ad voluptatem aut ad non dolendum aut ad prima illa secundum naturam obtinenda; F V, 19. qui aut laqueos aut alia exitia quaerant, aut, ut ille apud Terentium, qui ..; F V, 28. deinde (id consilium) aut uni tribuendum est aut delectis quibusdam aut suscipiendum est multitudini atque omnibus; R I, 42. aut facere iniuriam nec accipere aut et facere et accipere aut neutrum; R III, 23. tribus modis sacris adstringi, aut || adstringitur, al. || hereditate, aut si maiorem partem pecuniae capiat, aut, si maior pars pecuniae legata est || [si ... legata est] ||, si inde quippiam ceperit; L II, 49. qui aut lubidine aliqua aut metu commoti sunt aut voluptate nimia gestiunt; O I, 102. nec umquam (faciendum est) nisi aut rei publicae causa, ut ii, quos ante dixi, aut ulciscendi, ut duo Luculli, aut patrocinii, ut nos pro Siculis; O II, 50.

f. **ausgeführtere Satzteile, Sätze**: si aut in sensibus ipsius (sapientis) est aliqua forte gravitas aut tarditas, aut obscuriora sunt, quae videntur, aut a perspiciendo temporis brevitate excluditur; A II, 53. tune aut inane quicquam putes esse ...? aut atomos ullas, e quibus quidquid efficiatur, illarum sit dissimillimum? aut sine aliqua mente rem ullam effici posse praeclaram? A II, 125. aut .. (Epicurus) eam voluptatem tueretur, quam Aristippus, ... aut ... hoc non dolere solum voluptatis nomine appellaret, ... aut ... coniungeret doloris vacuitatem cum voluptate et duobus ultimis uteretur; F II, 18. inertissimos homines ... aut alveolum poscere aut quaerere quempiam ludum aut sermonem aliquem requirere; F V, 56 aut privatim aliquid gerere malunt aut ... capessunt rem publicam ... aut totos se ad studia doctrinae conferunt; F V, 57. proinde || perinde || quasi aut plures fortunati sint quam infelices aut certi quicquam sit in rebus humanis aut sperare sit prudentius quam timere; T I, 86. quo modo .., si naturalis esset ira, aut alius alio magis iracundus esset aut finem haberet prius, quam esset ulta, ulciscendi libido, aut quemquam paeniteret, quod fecisset per iram? T IV, 79. »aut tu illum fructu fallas aut per litteras avertas aliquod nomen aut per servolum percutias pavidum;« N III, 73. (divina providentia) aut nescit, quid possit, aut neglegit res humanas aut, quid sit optimum, non potest indicare; N III, 92. nec adducar aut in extis totam Etruriam delirare aut eandem gentem in fulgoribus errare aut fallaciter portenta interpretari; D I, 35. num .. aut, quae tempestas inpendeat, vates || vatis || melius coniciet quam gubernator aut morbi naturam acutius quam medicus aut belli administrationem prudentius quam inperator coniectura adsequetur? D II, 12. num .. aut haruspex aut augur aut vates quis aut somnians melius coniecerit aut e morbo evasurum aegrotum aut e periculo navem aut ex insidiis exercitum quam medicus, quam gubernator, quam imperator? D II, 13. aut .. divina vis quaedam consulens nobis somniorum significationes facit aut coniectores ex quadam convenientia et coniunctione naturae, quam vocant συμπάθειαν, quid ... sequatur intellegunt, aut eorum neutrum est; D II, 124. nec id (incendium belli) excitatum maioribus copiis aut Q. Maximus enervavisset aut M. Marcellus contudisset aut ... P. Africanus compulisset ..; R I, 1. qui aut investigarent aut conarentur magna quaedam ... aut ... delectarentur re sua familiari; O I, 92.

g. **Verbindung**: etiam: aut propter victoriae cupiditatem aut propter gloriae aut etiam, ut ius suum et libertatem tenerent; T II, 65. nec vero, cum (hostis) venit, prae se fert, aut qui || quis || sit aut unde veniat aut etiam quid velit; R II, 6.

4. **viermal**: aut .. huic aetati hoc maxime aptum est aut iis rebus, si quas dignas laude gessimus, hoc in primis consentaneum aut etiam ad nostros cives erudiendos nihil utilius, aut, si haec ita non sunt, nihil aliud video, quod agere possimus; A I, 11. frustra se aut pecuniae studuisse aut imperiis aut opibus aut gloriae; F I, 60. si aut usu aliquid cognitum sit aut coniunctione aut similitudine aut collatione rationis; F III, 33. quid ergo? aut Homero delectationem animi ac voluptatem aut cuiquam docto defuisse umquam arbitramur? aut ... Anaxagoras aut hic ipse Democritus agros et patrimonia sua reliquissent? T V, 114. 115. aut honoribus aucti aut re familiari, aut si aliud quippiam nacti sumus fortuiti boni aut depulimus mali; N III, 87. quas (res) esse futuras aut concitata mens aut soluta somno cernit aut ratio aut coniectura praesentit; D I, 128. num .. aut haruspex aut augur aut vates quis aut somnians melius coniecerit ..? D II, 13. quae .. praesentiri aut arte aut ratione aut usu aut coniectura possunt; D II, 14. aut .. nullus (sol alter) esse potest, aut sit sane, ut visus est, modo ne sit molestus, aut scire istarum rerum nihil aut, etiamsi maxime sciemus, nec meliores ob eam scientiam nec beatiores esse possumus; R I, 32. aut .. (honestum) in perspicientia veri sollertiaque versatur aut in hominum societate tuenda tribuendoque suum cuique et rerum contractarum fide aut in animi excelsi atque invicti magnitudine ac robore aut in omnium, quae fiunt quaeque dicuntur, ordine et modo; O I, 15. nec hoc tempore sine hominum opera aut pascere eas (bestias) aut domare aut tueri aut tempestivos fructus ex iis capere possemus; O II, 14. qui suis facultatibus aut captos a praedonibus redimunt aut aes alienum suscipiunt amicorum aut in filiarum collocatione adiuvant aut opitulantur in re vel quaerenda vel augenda; O II, 56 (55). quibus (viribus) aut miles bello Punico aut quaestor eodem bello consul in Hispania fuerim aut quadriennio post; C 32. quaero .. a vobis, num ullam cogitationem habuisse videantur ii .. aut argenti ad avaritiam aut amoenitatum ad delectationem aut supellectilis ad delicias a utepularum ad voluptates; P 10.

5. **fünfmal**: omne corpus aut aqua aut aër aut ignis aut terra est aut id, quod est concretum ex his || iis || aut ex aliqua parte eorum; N III, 30. aut (di) non diligunt homines aut, quid eventurum sit, ignorant aut existumant nihil interesse hominum scire, quid sit futurum, aut non censent esse suae maiestatis praesignificare hominibus, quae sunt || sint || futura, aut ea ne ipsi quidem di significare possunt; D I, 82. II, 101. si aut ad Fabium aut ad eum, qui tibi semper in ore est, Catonem aut ad Pisonem aut ad Fannium aut ad Vennonium venias; L I, 6. ne aut ira existat aut

cupiditas aliqua aut pigritia aut ignavia aut tale aliquid appareat; O I, 136. aut patrem tuum Paulum aut duos avos, Paulum et Africanum, aut aut Africani patrem aut patruum aut multos praestantes viros ... tanta esse conatos, ... nisi ..; C 82. quid .. aut Herodoto dulcius aut Thucydide gravius aut Philisto brevius aut Theopompo acrius aut Ephoro mitius inveniri potest? fr V, 25. — aut inimicitias aut laborem aut sumptus suscipere nolunt aut etiam neglegentia, pigritia, inertia aut suis studiis ... impediuntur; O I, 28.

6. **sechsmal:** aut benivolentiae gratia ... aut honoris, ... aut cui fidem habent, ... aut cuius opes metuunt, aut contra a quibus aliquid exspectant, ... aut postremo pretio ... ducuntur; O II, 21.

7. **siebenmal:** num aut vetus gloria civitatis aut species praeclara oppidi aut theatrum, gymnasia, porticus aut propylaea nobilia aut arx aut admiranda opera Phidiae aut Piraeus ille magnificus rem publicam efficiebat? R III, 44. ducuntur .. (homines) aut benivolentia aut || et || beneficiorum magnitudine aut dignitatis praestantia aut spe sibi id utile futurum aut metu, ne vi parere cogantur, aut spe largitionis promissisque capti aut postremo ... mercede conducti; O II, 22.

8. **achtmal:** quae est .. gens aut quae civitas, quae non aut extispicum aut monstra aut fulgora interpretantium aut augurum aut astrologorum aut sortium ... aut somniorum aut vaticinationum ... praedictione moveatur? D I, 12.

autem, aber, dagegen, doch: A. **an zweiter Stelle und nach Präpositionen mit Casus:** I. **Aussage:** 1. **nach Substantiven:** pro Academia autem quae dicenda essent, satis accurate ... explicata arbitramur; T II, 4. Academicos a. prae illis (Stoicis) modestos cautosque homines videri Epicuro; A fr. 20. Alcmaeo a.: »sed mihi neutiquam cor consentit«; A II, 88. quae .. urbs ... ab Alexandro a. tyranno crudeli dominatu tenebatur; D I, 53. post Amafinium a. multi eiusdem aemuli rationis multa cum scripsissent; T IV, 7. Amphiaraum a. sic honoravit fama Graeciae, deus ut haberetur; D I, 88. Anaximandri a. opinio est nativos esse deos; N I, 25. Arabes a. et Phryges et Cilices ... propterea facilius cantus avium et volatus notaverunt; D I, 94. a Balbo a. animadvertisti, credo, quam multa dicta sint; N III, 4. Carneades a. nullius philosophiae partis ignarus; A I, 46. Carneadem a. etiam heri audiebamus solitum esse *eo* delabi interdum, ut diceret ..; A II, 59. Cato a. sic abiit e vita, ut causam moriendi nactum se esse gauderet; T I, 74. Cato a. ... ea sentit, quae non sane probantur in volgus || vulgus ||; P 2. Chrysippus a. exponens differentias animantium ait ..; F IV, 28. Chrysippus a. caput esse censet in consolando detrahere illam opinionem maerenti; T III, 76. Chrysippus a. cum .. necessitatem inprobaret; Fa 41. Cilicum a. et Pisidarum gens ... volatibus avium ... declarari res futuras putant; D I, 2. Cleanthes a. ... tum ipsum mundum deum dicit esse, tum ..; N I, 37. in Creta a. decem, qui cosmoe vocantur, (sunt constituti); R II, 58. Crotoniates a. Alcmaeo ... non sensit sese mortalibus rebus inmortalitatem dare; N I, 27. Cynicorum a. rationem atque vitam alii cadere in sapientem dicunt, ... alii nullo modo; F III, 68. Democriti a. securitas ... eo separanda fuit ab hac disputatione, quia ..; F V, 23. Democritus a. censet sapienter instituisse veteres, ut hostiarum immolatarum inspicerentur exta; D I, 131. Dianam a. et Lunam eandem esse putant; N II, 68. Dicaearchus a. in eo sermone ... multos loquentis facit; T I, 21. cum .. (Dionysius) duas uxores haberet, Aristomachen, civem suam, Doridem a. Locrensem; T V, 59. Empedocles a. multa alia peccans in deorum opinione turpissume labitur; N I, 29. Epicurus a. posse putat etiam minorem esse eum (solem), quam videatur; A II, 82. Epicurus a., in quibus sequitur Democritum, non fere labitur; F I, 18. Epicurus a. ... nec non vult, si possit, plane et aperte loqui, nec ..; F II, 15. Epicurus a. cum in prima commendatione voluptatem dixisset; F II, 35. cum Epicuro a. hoc plus est negotii, quod ..; F II, 44. ut ... Epicurum a. et Metrodorum non fere praeter suos quisquam in manus sumit; T II, 8. Epicuro a. placet opinionem mali aegritudinem esse natura; T III, 28. Epicurus a. ... docet eam esse vim ... deorum, ut ..; N I, 49. Erillus a. ad scientiam omnia revocans unum quoddam bonum vidit; F II, 43. Etruria a. de caelo tacta scientissume animadvertit; D I, 92. Etrusci a. ... extorum cognitioni se maxume dediderunt; D I, 93. ab Euhemero a. et mortes et sepulturae demonstrantur deorum; N I, 119. dicunt .. „caelo fulgente, tonante“. Euripides a., ut multa praeclare, sic hoc breviter || [breviter] ||; N II, 65. Fannii a. aetati || aetate || coniunctus Antipater paulo inflavit vehementius; L I, 6. de Graecis a. dulcem et facetum ... Socratem accepimus; O I, 108. Hecubam a. putant ... fingi in canem esse conversam; T III, 63. Homerum a. ... Lycurgi aetati triginta annis anteponunt fere; R II, 18. Hortensius a. vehementer admirans ... me quoque ... coepit hortari, ut sententia desisterem; A II, 63. Leonidas a. ... se in Thermopylis ... opposuit hostibus; F II, 97. Lucilius a.: vehementius, inquit, Cotta, tu quidem invectus es in eam Stoicorum rationem; N III, 94. a Lucullo a. reconditiora desidero; A II, 10. Lycurgus a. ... agros locupletium plebi ut servitio colendos dedit; R III, 16. a Menedemo a., quod is Eretria fuit, Eretriaci appellati; A II, 129. Minerva a., quae vel minueret vel minaretur; N II, 67. cum ... Orestes a. ... Orestem se esse perseveraret; Lae 24. Peripatetici a. ad placandos animos multa adferunt; T IV, 9. cum miraretur ille (Atticus) quidem utrumque, Phaedrum a. etiam amaret; F I, 16. Philone a. vivo patrocinium Academiae non defuit; A II, 17. Philo a. dum nova quaedam commovet; A II, 18. Phryges a. et Pisidae ... avium significationibus plurimum obtemperant; D I, 92. Platonis a. auctoritate ... una et consentiens duobus vocabulis philosophiae forma instituta est, Academicorum et Peripateticorum; A I, 17. Plato a. omne iudicium veritatis ... cogitationis ipsius ... esse voluit; A II, 142. cum ... P. a. Africani historiae loquantur in legatione illa nobili ... Panaetium unum omnino comitem fuisse; A II, 5. Pyrrho a. ea ne sentire quidem sapientem, quae ἀπάθεια nominatur; A II, 130. Pythagorae a. doctrina cum longe lateque flueret; T IV, 2. Pythagoram a. respondisse similem sibi videri vitam hominum et mercatum eum, qui ..; T V, 9. Romuli a. aetatem minus his sescentis annis ... fuisse cernimus; R II, 18. Saturnum a. eum esse voluerunt, qui cursum et conversionem spatiorum ac temporum contineret; N II, 64. Saturnus a. est appellatus, quod saturaretur annis; N II, 64. Socrates a. de se ipse detrahens in disputatione plus tribuebat iis, quos volebat refellere; A II, 15. Socrates a. primus philosophiam devocavit e caelo; T V, 10. Speusippus a. et Xenocrates ... diligenter ea, quae a superioribus acceperant, tuebantur; A I, 34. Stoicorum a. non ignoras quam sit subtile ... disserendi genus; F III, 3. Stoici

a. ... similes sunt illorum; F IV, 43. Stoici a. tantum modo praeponendam in seligendo (illam vitam putant); F IV, 63. Stoici a. usuram nobis largiuntur tamquam cornicibus; T I, 77. Stoici a. tui negant quemquam nisi sapientem divinum esse posse; D II, 129. Tarquinius a. dixit se cogitasse cotem novacula posse praecidi; D I, 32. Telamo a. uno versu locum totum conficit, cur di homines neglegant; N III, 79. Theophrastus a. ... vehementius etiam fregit quodam modo auctoritatem veteris disciplinae; A I, 33. persecutus est Aristoteles animantium omnium ortus ..., Theophrastus a. stirpium naturas; F V, 10. Theophrastus a. moriens accusasse naturam dicitur, quod ..; T III, 69. apud Xenophontem a. moriens Cyrus maior haec dicit; C 79. Zeno a., quod suam ... speciem habeat, cur appetendum sit, id solum bonum appellat; F IV, 60. Zeno a. ... naturalem legem divinam esse censet; N I, 36. cum ipse (Arcesilas) falsa omnia diceret, quae sensibus viderentur, Zenon a. non nulla visa esse falsa, non omnia; N I, 70. actionum a. genera plura; F V, 58. adfectus a. animi in bono viro laudabilis; T V, 47. admiratione a. adficiuntur || adficiunt || ii; O II, 37. aegritudo a. ceteraeque perturbationes, amplificatae certe, pestiferae sunt; T IV, 42. aegritudine a. sublata propriis rationibus; T IV, 59. aegrotationi a. talia quaedam subiecta sunt: avaritia, ambitio mulierositas; T IV, 26. aegrotationes a. morbique animorum difficilius evelli posse putantur quam summa illa vitia; T IV, 32. aemulatio a. dupliciter illa quidem dicitur; T IV, 17. aër a. ... interiectus inter mare et caelum Iunonis nomine consecratur; N II, 66. cum ... aetates a. et tempora ignorarent propter vetustatem; T IV, 3. in aethere a. astra volvuntur; N II, 117. amicitiam a. adhibendam esse censent; F III, 70. in amicitia a. nihil fictum est || fictum ||; Lae 26. angustia a. conclusae orationis non facile se ipsa tutatur; N II, 20. omnia aliorum causa esse generata, ut eas fruges atque fructus, quos terra gignit, animantium causa, animantes a. hominum; N II, 37. animantes a. adspiratione aëris sustinentur; N II, 83. corporis autem alia ponebant esse in toto ...; animi a., quae essent ad comprehendendam virtutem idonea; A I, 20. animi a. voluptates et dolores nasci fatemur e corporis voluptatibus et doloribus; F I, 55. corpore nihil nisi praesens ... sentire possumus, animo a. et praeterita et futura; F I, 55. animi a. morbi sunt cupiditates immensae ... divitiarum, gloriae; F I, 59. animi a. et eius animi partis ... plures sunt virtutes; F V, 36. animum a. (natura) reliquis rebus ita perfecit, ut corpus; F V, 59. animum a. alii animam, ut fere nostri; T I, 19. in animi a. cognitione dubitare non possumus, ... quin ..; T I, 71. cum .. ad corporum sanationem ..., animi a. ... sine ulla dubitatione sanentur; T III, 5. animo a. multis modis variisque delectari licet; T V, 111. animi a. exercendo || exercitando || levantur; C 36. animus autem solus, nec cum adest nec cum discedit, apparet; C 80. animum a. ut in eo medio (mundo deus) conlocavit, ita per totum tetendit; Ti 20. et corpus quidem caeli aspectabile effectum est, animus a. oculorum effugit optutum; Ti 27. animus a. sensum omnem effugit oculorum; Ti 50. in arborum a. ... radicibus inesse principatus putatur; N II, 29. arborum a. consectione ... utimur; N II, 151. de asperitate a. eius (doloris) fortiter ferenda (Peripatetici) praecipiunt eadem, quae Stoici; F V, 94. auctoritas a. tanta plane me movebat, nisi ..; A II, 64. auditus a. semper patet; N II, 144. aurum a. et argentum in urbibus ... invidiosa res est; L II, 45. basis a. trianguli, quem efficiunt grues, ea tamquam a puppi ventis adiuvatur; N II, 125. de benivolentia || benev. || a. ... primum illud est in officio, ut ..; O I, 47. bestiarum a. terrenae sunt aliae, partim aquatiles, aliae ..; N I, 103. bestiis a. sensum et motum (natura) dedit; N II, 34. bonum a. ... id etiam definitione explicatur; F III, 33. bona a. corporis huic sunt ... similiora; F IV, 30. quod ... in bonorum a. errore laetitia gestiens libidoque versetur; T V, 43. bonum a. mentis est virtus; T V, 67. capras a. in Creta feras ... herbam quaerere, quae dictamnus vocaretur; N II, 126. haec (Corona) quidem a tergo, propter caput a. Anguitenens; N II, 108. capiti a. Equi proxima est Aquarii dextra; N II, 112. caput a. est in omni procuratione negotii et muneris publici, ut ..; O II, 75. casum a. proelii nemo nostrum erat quin timeret; D II, 114. praesertim cum ... casus a. innumerabilibus paene saeculis in omnibus plura mirabilia quam in somniorum visis effecerit; D II, 147. causam a. probabilem tu quidem adfers; A I, 10. de causa a. ipsa malim quidem te ab hoc dissentire; A II, 63. causa a. fuit huc veniendi, ut quosdam hinc libros promerem; F III, 8. causa a. ea est, quae id efficit, cuius est causa; Fa 34. causa a. et ratio efficiens magnos viros in priore (est); O I, 67. cervices a. natae ad iugum; N II, 159. civitatibus a. mors ipsa poena est; R III, 34. civitas a. cum tollitur, deletur, extinguitur; R III, 34. cognitio a. haec est una nostri, ut vim corporis animique norimus; F V, 44. vis et natura quaedam significans aliquid per se ipsa satis certa, cognitioni a. hominum obscurior; D I, 15. color a. albus praecipue decorus deo est; L II, 45. commoda a. et incommoda in eo genere sunt, quae ..; F III, 69. conclusio a. rationis ea probanda est, in qua ..; D II, 103. coniunctio a. cum honestate vel voluptatis vel non dolendi id ipsum honestum ... efficit turpe; F V, 22. consilio a. dominante nullum esse libidinibus ... locum; R I, 60. copiam a. declarat satietas rerum; P 47. a corde a. in totum corpus (cibus) distribuitur per venas; N II, 137. corporis a. alia ponebant esse in toto, alia in partibus; A I, 19. quia trium temporum particeps animus sit, corpore a. praesentia solum sentiantur; F II, 108. in corpore a. perspicuum est vel extincto animo vel elapso nullum residere sensum; T I, 104. corporibus a. omnis obsidetur locus; N I, 65. corpus a. inmortale nullum esse; N III, 29. cotem a. illam et novaculam defossam in comitio ... accepimus; D I, 33. culpam a. nullam esse, cum ..; T III, 34. cultura a. animi philosophia est; T II, 13. cultus a. deorum est optimus, ... ut ..; N II, 71. dentibus a. in ore constructis manditur ... cibus; N II, 134. deum a. (esse) eam mentem, quae ex aqua cuncta fingeret; N I, 25. deum a. animantem certe volumus esse; N I, 36. nominum non magnus numerus ne in pontificiis quidem nostris, deorum a. innumerabilis; N I, 84. deorum a. interpretes sunt; deos igitur esse fateamur; N II, 12. deus a. et ortu et virtute antiquiorem genuit animum; Ti 21. in dialectica a. vestra (Epicurus) nullam existimavit esse .. ad melius vivendum ... vim; F I, 63. quod latius loquerentur rhetores, dialectici a. compressius; F II, 17. cuius (lunae) tenuissimum lumen facit proximus accessus ad solem, digressus a. longissimus quisque plenissimum; N II, 50. propter dissensionem a., quae erat in re publica, alienatus est (Scipio) a collega nostro Metello; Lae 77. divitias a. Diogenes censet non eam modo vim habere, ut ..; F III, 49. dolor a. (est) motus asper in corpore alienus a sensibus; T II, 35. dolus a. malus in

simulatione, ut ait Aquilius, continetur; O III, 61. domini a. servos ita fatigant, ut ..; R III, 37. errorem a. et temeritatem ... a virtute ... removebat; A 1, 42. ut ... excandescentia a. sit ira nascens; T IV, 21. mors terribilis iis, quorum ..., exilium a. illis, quibus ..; P 18. fas a. nec est nec umquam fuit quicquam nisi pulcherrimum facere ei, qui esset optumus; Ti 10. fatum a. id appello, quod Graeci εἱμαρμένην; D I, 125. fides a. ut habeatur, duabus rebus effici potest; O II, 33. firmamentum a. stabilitatis ... est eius, quam in amicitia quaerimus, fides; Lae 65. formae a. dignitas coloris bonitate tuenda est; O I, 130. formam a. et maxime cognatam et decoram (deus) dedit; Ti 17. fructus a. senectutis est ... ante partorum bonorum memoria et copia; C 71. fundamentum a. est iustitiae fides; O I, 23. furorem a. esse rati sunt mentis ad omnia caecitatem; T III, 11. genus a. hoc sermonum ... plus nescio quo pacto videtur habere gravitatis; Lae 4. gradus a. plures sunt societatis hominum; O I, 53. pecuniam qui habeat, non reddidisse, qui reddiderit, non habere, gratiam a. et, qui rettulerit, habere et, qui habeat, rettulisse; O II, 69. harmonian || harmoniam || a. ex intervallis sonorum nosse possumus; T I, 41. herbam a. asperam || subito || credo avium congestu, non humano satu (extitisse); D II, 68. in homine a. summa omnis animi est et in animo rationis; F V, 38. hominum a. similitudo in corporum figura magis exstat; T I, 80. qui (di) ... hominum a. vitam superstitione omni referserunt; N II, 63. homo a. haec, quae in mundo sunt, efficere non potest; N III, 25. homines a., ut in ceteris artibus, sic in hac posse falli; D I, 124. homo a. ... facile totius vitae cursum videt; O I, 11. homines a. hominum causa esse generatos; O I, 22. hominis a. mens discendo alitur et cogitando; O I, 105. hominum a. studia ... virtute excitantur; O II, 17. homo a. iustus ... nihil cuiquam, quod in se transferat, detrahet; O III, 75. hostia a. maxima parentare pietatis esse adiunctum || [adiunctum] || putabat; L II, 54. ignem a. interiturum esse, nisi alatur; N III, 37. imperatore a. patre Hannibalis Hamilcare; O III, 99. inportunitas a. et inhumanitas omni aetati molesta est; C 7. incommoda a et commoda ... communia esse voluerunt, paria noluerunt; F III, 69. indolentiam a. honestati Peripateticus Diodorus adiunxit; T V, 85. Xenophanes ... de ipsa mente item reprehenditur, ut ceteri, de infinitate a. vehementius; N I, 28. ita fit, ut sapientia sanitas sit animi, insipientia a. quasi insanitas quaedam; T III, 10. post interitum a. Tatii cum ad eum (Romulum) dominatus || potentatus || omnis reccidisset; R II, 14. »interpretes a. Iovis optumi || optimi || maximi ... signis et auspiciis † postea || ostenta || vidento;« L II, 20. ex intestinis a. secretus a reliquo cibo sucus is, quo alimur, permanat ad iecur; N II, 137. inveteratio a., ut in corporibus, aegrius depellitur quam perturbatio; T IV, 81. ius a., quod ita dici appellarique possit, id esse natura; F III, 71. iure a. erat semper idem voltus; T III, 31. cum lex sit civilis societatis vinculum, ius a. legis aequale; R I, 49. iustitia a. praecipit parcere omnibus; R III, 24. laetitia a. et libido in bonorum opinione versantur; T IV, 12. levationem a. aegritudinis (Epicurus) in duabus rebus ponit; T III, 33. qui (Plato) ... in Legum a. libris, quid sit omnino deus, anquiri oportere non censeat; N I, 30. lex a. illa ... neque tolli neque abrogari potest; L II, 14. leges a. a me edentur non perfectae, ... sed ipsae summae rerum atque sententiae; L II, 18. vere .. dici potest magistratum legem esse loquentem, legem a. mutum magistratum; L III, 2. corpori (animus imperat) ut rex civibus suis ..., libidini a. ut servis dominus; R III, 37. est .. temperantia libidinum inimica, libidines a. consectatrices voluptatis; O III, 117. linguam a. ad radices eius haerens excipit stomachus; N II, 135. locum a. actionis oportunitatem temporis esse dicunt; O I, 142. ludo a. et ioco uti illo quidem licet; O I, 103. luna a. ... isdem spatiis vagatur, quibus sol; N II, 103. magnitudo a. solis percipi non potest; A II, 128. Iuppiter ... a maioribus a. nostris „optumus maxumus" (dicitur); N II, 64. maioribus a. nostris etiam nulla ratione reddita credere (debeo); N III, 6. de malis a. et bonis ab iis animalibus ... ait optime iudicari; F II, 31. cum invidere aegritudinis sit, malis a. alienis voluptatem capere laetitiae; T IV, 66. in malis a. sapientem esse posse; T V, 22. quae penitus in omni sensu inplicata insidet, imitatrix boni, voluptas, malorum a. mater omnium; L I, 47. mater a. est a gerendis frugibus Ceres tamquam „Geres"; N II, 67. avia mea dicebat hoc, quod dicis, fato omnia fieri, mater a. ... non extimavit; fr V, 103. mensis a., quando luna lustrato suo cursu solem consecuta est; Ti 32 mercatura a., si tenuis est, sordida putanda est; O I, 151. sub metum a. subiecta sunt pigritia, pudor ..; T IV, 16. modus a. est optimus decus ipsum tenere; O I, 141. motus concitati animi recte ... perturbationes dixerimus, morbos a. non satis usitate; T III, 7. morbos a. hos perturbatos motus ... philosophi appellant; T III, 10. morbi a. et aegrotationes partes sunt vitiositatis; T IV, 29. morum a. putabant studia esse et quasi consuetudinem; A I, 20. motus a. animorum duplices sunt; O I, 132. mundum a. censet regi numine deorum; F III, 64. mundi a. partes sentientes sunt; N II, 22. mundus a. generat animantis compotesque rationis; N II, 22. mundo a. certe nihil est melius; N II, 46. munus a. animi est ratione bene uti; T III, 15. de natura a. ... ita dicebant || docebant ||, ut eam dividerent in res duas; A I, 24. de naturis a. sic sentiebat, primum, ut quattuor initiis rerum illis quintam hanc naturam ... non adhiberet; A I, 39. a natura a. alia quaedam ratio est; D I, 129. naturam a. eam dico, qua numquam animus insistens ... motu esse vacuus potest; D II, 128. in obsequio a. ... comitas adsit; Lae 89. obtrectatio a. est ... aegritudo ex eo, quod ..; T IV, 17 (18). obtrectatores a. et invidi Scipionis ... tenent nihilo minus illis mortuis senatus alteram partem; R I, 31. odium a. et invidiam facile vitabis; F II, 84. offensionum a. definitiones sunt eius modi, ut ..; T IV, 27. officia a. [et] servata praetermissaque media putabat; A I, 37. quod ... officia a. tollebantur dilectu || del. || omni et discrimine remoto; F IV, 69. officium a. esse eius (divinationis) praenoscere, dei erga homines mente qua sint; D II, 130. officium a.. quod ab eo ducitur, hanc primum habet viam, quae ..; O I, 100. opinationem a. ... volunt esse inbecillam adsensionem; T IV, 15. orationi a. facta (esse) similia, factis vitam; T V, 47. in orationibus a. multa, sed inepta elatio || † multas ineptus datio ||; L I, 7. orationem a. Latinam efficies profecto legendis nostris pleniorem; O I, 2. ordo a. siderum ... neque naturam significat ... neque fortunam; N II, 43. ordo item || autem || et constantia ... versantur in eo genere; O I, 17. in partibus a. (esse) sensus integros et praestantiam aliquam partium singularum; A I, 19. partes a. esse mundi omnia, quae insint in eo; A I, 28. partes a. perturbationum volunt ex duobus opinatis bonis nasci et ex duobus opinatis malis; T IV, 11. pastum a. animantibus large et copiose natura ... comparavit; N II, 121. pater

a. Roscii ad haruspices rettulit; D I, 79. peccata a. partim esse tolerabilia, partim nullo modo; F IV, 56. perturbationes a. nulla naturae vi commoventur; F III, 35. ex perturbationibus a. primum morbi conficiuntur; T IV, 23. vitia .. adfectiones sunt manentes, perturbationes a. moventes; T IV, 30. perturbatricem a. harum omnium rerum Academiam ... exoremus, ut sileat; L I, 39. philosophi a. in suis lectulis plerumque moriuntur; F II, 97. cum poëtarum a. errore coniungere licet portenta magorum; N I, 43. populus a. non (est) omnis hominum coetus quoquo modo congregatus, sed . .; R I, 39. principatum a. id dico, quod Graeci ἡγεμονικόν vocant; N II, 29. in principiis a. naturalibus plerique Stoici non putant voluptatem esse ponendam; F III, 17. principiis a. a natura datis; F IV, 18. principii || principio || a. nulla est origo; T I, 54. R VI, 27. provocationem a. etiam a regibus fuisse declarant pontificii libri; R II, 54. cum ... pulmones a. et cor extrinsecus spiritum ducant; N II, 136. in pulmonibus a. inest raritas quaedam et adsimilis spongiis mollitudo; N II, 136. quaestio a. est adpetitio cognitionis; A II, 26. ranae a. marinae dicuntur obruere sese harena solere; N II, 125. ratione a. utentium duo genera ponunt, deorum unum, alterum hominum; O II, 11. ratio a. vera, quae versatur in iis, quae sunt semper eadem, et in iis, quae mutantur; Ti 28. remissione a. (animus) sic urgetur, ut se nequeat extollere; T II, 54. rerum a. cognitiones ... eas igitur ipsas propter se adsciscendas arbitramur; F III, 17. ad rem a. ut redeam; N III, 88. nomen illi principes optimatium mordicus tenent, re autem carent [eo nomine]; R I, 51. res a. familiaris quaeri debet iis rebus; O II, 87. sacrorum a. ipsorum diligentiam difficilem, apparatum perfacilem esse voluit; R II, 27. quom cetera perparva sint, de sacris a., qui locus patet latius, haec sit una sententia, ut conserventur; L II, 47. sanctitas a. est scientia colendorum deorum; N I, 116. sanguinis a. coniunctio et benivolentia devincit homines; O I, 54. sapientis a. hanc censet Arcesilas vim esse maximam Zenoni adsentiens, cavere, ne capiatur, ne fallatur, videre; A II, 66. sapiens a. semper beatus est; F II, 104. sapientis a. animus semper vacat vitio; T III, 19. sapientis a. cogitatio non ferme ad investigandum adhibet oculos advocatos; T V, 111. sapientia a. est ... rerum divinarum et humanarum ... scientia; O II, 5. scientiam a. nusquam esse censebant nisi in animi notionibus; A I, 32. scientiam a. suam cuiusque artis esse; F V, 26. securitatem a. nunc appello vacuitatem aegritudinis; T V, 42. atque cum || at quicumque || perturbationes animi miseriam, sedationes a. vitam efficiant beatam; T V, 43. senectutis a. nullus est certus terminus; C 72. senectus a. aetatis est peractio tamquam fabulae; C 85. ut ... senes a. ad ludum adulescentium descendant; R I, 67. senibus a. labores corporis minuendi ... videntur; O I, 123. adulescentes mihi mori sic videntur, ut ..., senes a. sic, ut ..; C 71. sensus a. omnes hebetes et tardos esse arbitrabantur; A I, 31. sensum a. astrorum atque intellegentiam maxume declarat ordo eorum; N II, 43. sensus a. interpretes ac nuntii rerum in capite tamquam in arce ... conlocati sunt; N II, 140. septentriones a. sequitur »Arctophylax«; N II, 109. de sepulchris a. nihil est apud Solonem amplius, quam ..; L II, 64. sepulchris a. novis finivit modum; L II, 66. de sepulchris a. dicit haec; L II, 67. sermo a. omnis ille . . angustiis cingitur iis regionum, quas vides; R VI, 25. sidera a. aetherium locum obtinent; N II, 42. sodalitates a. me quaestore constitutae sunt; C 45. solis a. magnitudinem ... — vos ergo huius magnitudinem quasi decempeda permensi refertis; A II, 126. solum a. frugibus expiatum ut vivis redderetur; L II, 63. in specie a. fictae simulationis ... pietas inesse non potest; N I, 3. obiciuntur etiam saepe formae, quae reapse nullae sunt, speciem a. offerunt; D I, 81. stellarum a. globi terrae magnitudinem facile vincebant; R VI, 16. stultitiam a. et timiditatem ... cum dicimus esse fugienda propter eas res; F III, 39. stultitiam a. accusare quamvis copiose licet; T III, 73. tactus a. toto corpore aequabiliter fusus est; N II, 141. temperantia a. constat ex praetermittendis voluptatibus corporis; N III, 38. temporibus a. quibusdam ... saepe eveniet, ut . . voluptates repudiandae sint; F I, 33. tempus a. actionis oportunum Graece εὐκαιρία, Latine appellatur occasio; O I, 142. terram a. esse infimam; N II, 17. cuius (Aiacis) ... ingressio laetitiam attulit sociis, terrorem a. hostibus; T IV, 49. testudines a. et crocodilos dicunt ... obruere ova; N II, 129. post triennium a., cum (P. Decius) consul esset, devovit se; D I, 51. tristitia a. et in omni re severitas habet illa quidem gravitatem, sed amicitia remissior esse debet; Lae 66. scite ... Chrysippus, ut clipei causa involucrum, vaginam a. gladii, sic ..; N II, 37. varietates a. iniuriasque fortunae facile veterum philosophorum praeceptis instituta vita superabat; F IV, 17. velocitas a. corporis celeritas appellatur; T IV, 31. vestigia a. Pythagoreorum quamquam multa colligi possunt, paucis tamen utemur; T IV, 3. cum fruges Cererem appellamus, vinum a. Liberum, N II, 60. viri a. propria maxime est fortitudo; T II, 43. virgo a. nupsit, cui Caecilia nupta fuerat; D I, 104. virtutem a. nixam hoc honesto nullam requirere voluptatem; F I, 61. ad virtutis a. summam accedere nihil potest; F IV, 67. virtutis a. amplitudinem quasi in altera librae lance ponere (audebo); F V, 91. virtutem a. sine ratione constare non posse; N I, 89. virtus a. actuosa, et deus vester nihil agens; N I, 110. virtutem a. nemo umquam acceptam deo rettulit; N III, 86. vis a. eius (Vestae) ad aras et focos pertinet; N II, 67. vim a. suam (di immortales) longe lateque diffundunt; D I, 79. vitae a. ... adiuncta esse dicebant, quae ad virtutis usum valerent; A I, 21. vitam a. beatam ille eam (appellant), quae ..; F IV, 60. vitae a. degendae ratio maxime illis quidem placuit quieta; F V, 11. ad vitam a. usumque vivendi ea discripta || descr. || ratio est iustis nuptiis; R V, 7. vita a. victusque communis, consilia ... in amicitiis vigent maxime; O I, 58. vitiositas a. est habitus aut adfectio in tota vita inconstans; T IV, 29. vitium a. integra valetudine ipsum ex se cernitur; T IV, 29. ut ..., qui protrusit cylindrum, dedit ei principium motionis, volubilitatem a. non dedit, sic ..; Fa 43. voluptatem a. et honestatem finis || finem || esse Calliphо censuit; A II, 131. voluptatis a. partes hoc modo discribunt, ut ..; T IV, 20. voluptates a. nulla ad res necessarias invitamenta adferunt senibus; fr V, 80. cum ... in voce a. duo sequamur, ut clara sit, ut suavis; O I, 133. urbi a. locum ... incredibili oportunitate delegit; R II, 5. ad usum a. orationis incredibile est, ... quanta opera machinata natura sit; N II, 149. usus a. eius (virtutis) est maximus civitatis gubernatio; R I, 2.

2. **nach Adjectiven:** Graeci autem homines ... hostem aspicere non possunt; T II, 65. acriores a. morsus sunt intermissae libertatis quam retentae; O II, 24. inter acutos a. et inter hebetes interest, quod ..; T IV, 32. aequius a. erat id voluntate fieri; O I, 28. alienum a. tempus docendi; T III, 77. alii a. negabant se pro hac evidentia quidquam priores fuisse dicturos; A II, 17.

alii a. elegantius; A II, 32. alii a. ... non existimant oportere nimium nos causae confidere; F I, 31. ecce ... alii a. etiam amatoriis levitatibus dediti, alii petulantes; F I, 61. membrorum ... alia videntur propter eorum usum a natura esse donata ..., alia a. nullam ob utilitatem; F III, 18. alia a. non esse eius modi; F III, 51. ut bonorum alia sint ad illud ultimum pertinentia, ... alia a. efficientia, ... alia utrumque; F III, 55. alia ob eam rem praeposita dicentur, quod ..., alia a. ob utramque rem; F III, 56. alias earum (animantium) corpore excellere, alias a. animo; F IV, 28. putat aliquis esse voluptatem bonum, alius a. pecuniam || [putat ... pecuniam] ||; T IV, 60. alii a. metum praemolestiam appellabant; T IV, 64. dum ... alia a. illa divina (bona) longe lateque se pandant; T V, 76. alii (philosophi) a. haec ne bona quidem ducunt; T V, 119. aliis a. libris rationem quandam per omnem naturam rerum pertinentem vi divina esse adfectam (Zeno) putat; N I, 36. alii naturam esse censent vim quandam sine ratione ..., alii a. vim participem rationis; N II, 81. ut in araneolis aliae quasi rete texunt, ... aliae a. ex inopinato observant; N II, 123. alia a. subito ex tempore coniectura explicantur; D I, 72. alii a. in re publica exercitati ... orientem tyrannidem multo ante prospiciunt; D I, 111. in aliis a. fortuita quaedam esse possunt; Fa 5. alios a. dicere aiunt multo etiam inhumanius; Lae 46. ut altera (res) esset efficiens, altera a. quasi huic se praebens; A I, 24. duo placet esse Carneadi genera visorum, in uno hanc divisionem ..., in altero a. ..; A II, 99. cum ex altera parte ponebas ..., ex altera a. ..; F II, 63. duo (sunt) prima genera, unum earum (virtutum), quae ..., alterum a. || alterum || earum, quae ..; F V, 36. alterum a. genus est magnarum verarumque virtutum; F V, 36. alteram a. (Panaetius) adfert rationem, nihil esse ..; T I, 79. alterum a. iam integrum non est; T V, 17. cum duo sint genera siderum, quorum alterum ..., alterum a. continuas conversiones duas ... conficiat; N II, 49. alter a. de ipsa iustitia quattuor implevit sane grandis libros; R III, 12. natura fert, ut extrema ex altera parte graviter, ex altera a. acute sonent; R VI, 18. quarum (personarum) una communis est ex eo, quod ..., altera a., quae ..; O I, 107. alter a. ... in hac (dictatura) fuit quaestor urbanus; O II, 29. ex altera a. parte, ea re, quia (hoc) turpe sit, non esse faciendum; O III, 53. antiquorum a. sententiam Antiochus noster mihi videtur persequi diligentissime; F V, 14. quae ... aspera a. et incommoda et reicienda ... esse concedunt; F V, 78. beatus a. esse in maximarum rerum timore nemo potest; F II, 86. beatam a. vitam eam solam (appellat), quae cum virtute degatur; F IV, 60. quoniam ... beatus a. esse sine virtute nemo potest; N I, 48. beatum a. sine virtute neminem esse posse; N I, 89. de bona a. fama ... Chrysippus quidem et Diogenes detracta utilitate ne digitum quidem eius causa porrigendum esse dicebant; F III, 57. bonam a. rationem aut non bonam a nobis (habemus); N III, 71. de optimo a statu equidem arbitrabar me satis respondisse; R II, 65. optimum a. et in privatis familiis et in re publica vectigal duco esse parsimoniam; R IV, 7. optuma a. hereditas a patribus traditur liberis ... gloria virtutis; O I, 121. ut ... caelestia a. vel procul esse a nostra cognitione censeret vel ..; A I, 15. versutos eos appello, quorum ..., callidos a., quorum ..; N III, 25. castos a. [animos], puros, integros, incorruptos ... ad deos ... pervolare; fr IX, 12. cetera a. pertinere ad id (summum bonum) putant aut adaugendum aut tenendum; A I, 21. cetera a. etsi nec bona nec mala essent, tamen ..; A I, 36. cetera a. (visa mens) similitudinibus construit; A II, 30. cetera a. (se) concedere; A II, 33. apud ceteros a. philosophos, qui quaesivit aliquid, tacet; F II, 2. cetera a., quae secundam naturam essent, ita legere, si ..; O III, 13. ceterorum a. siderum ambitus ignorantes homines; Ti 33. commune item || antem || animantium omnium est coniunctionis adpetitus procreandi causa; O I, 11. contraria a. ea dico, cum alterum aiat, alterum neget; A II, 97. contraria a. non (dico me) fugere; F IV, 72. contraria a. hoc loco ea dico, quorum alterum ait quid, alterum negat; Fa 37. corporeum a. et aspectabile itemque tractabile omne necesse est esse, quod natum est; Ti 13. cupido a. et expetenti et libidinoso; R II, 68. dextra a. videntur, quae laeva sunt; Ti 49. difficile a. est ... servare aequitatem; O I, 64. difficillimum a. est in omni conquisitione rationis exordium; Ti 7. digni a. sunt amicitia, quibus in ipsis inest causa, cur diligantur; Lae 79. divinissima a. dona aves et formae ab uno pictore una absolutae die; L II, 45. dulcis a. non multo secus est ea (patria), quae genuit, quam illa, quae excepit; L II, 5. externorum a. (commodorum comparatio), ut gloria divitiis (anteponatur); O II, 88. extremum a. esse bonorum voluptatem ex hoc facillime perspici potest; F I, 40. extremum a. praeceptum in beneficiis operaque danda, ne quid ..; O II, 71. facillimam a. in ea re publica esse concordiam, in qua idem conducat omnibus; R I, 49. falsi a. comprendi nihil potest; A II, 106. a falsa a. assensione magis nos alienatos esse quam a ceteris rebus ... arbitrantur; F III, 18. quas (membranas natura) primum perlucidas fecit, ut ..., firmas a., ut ..; N II, 142. fructuosior a. hominum generi ... eorum (vita est), qui ..; O I, 70. futurus: f. 5. sum. gemino a. lucernae lumine declarari dissensionem; D II, 120. summus ille caeli stellifer cursus ... acuto ... movetur sono, gravissimo a. hic lunaris; R VI, 18. qui (medici) ... gravioribus a. morbis periculosas curationes ... adhibere coguntur; O I, 83. honestum a. id ... totum est positum in animi cura et cogitatione; O I, 79. humanus a. animus ... cum alio nullo nisi cum ipso deo ... comparari potest; T V, 38. humani a. animi eam partem, quae sensum ... habeat, non esse ab actione corporis seiugatam; D I, 70. imbecillis || imbecillus || a. est pudoris magister timor; fr V, 72. imperfecto a. nec absoluto simile pulchrum esse nihil potest; Ti 11. inprobis a. poena statuenda est; Lae 42. inprobi a. et avari ... inopes ac pauperes existimandi sunt; P 52. inanium a. cupiditatum nec modus ullus nec finis inveniri potest; F I, 46 (45). inliberales a. et sordidi quaestus mercennariorum omnium; O I, 150. qua (calliditate) perpauci bene utuntur, ... innumerabiles a. improbe utuntur; N III, 75. eorum (dentium) adversi acuti morsu dividunt escas, intimi a. conficiunt; N II, 134. interiorem a. (coniunctionem) cum (deus) in sex partis divisisset; Ti 25. iustis a. [et fidis] hominibus ... ita fides habetur, ut ..; O II, 33. bonum omne laudabile, laudabile a. omne honestum, bonum igitur omne honestum; F IV, 48. levis a. ratiunculas eorum (esse), qui ita cogitarent; T IV, 43. in libero a. populo ... nemo est civium, qui *; R I, 47. liberales a. (sunt), qui suis facultatibus .. captos a praedonibus redimunt; O II, 56 (55). ligneum a., quod *quisque* || quodcumque || voluerit, uno e ligno dicato; L II, 45. maiorem a. partem mihi quidem omnes isti videntur nimis etiam quaedam adfirmare; A II, 14. de maxima a. re eodem modo; F IV, 12. maximae a. sunt primum ...

consideratio cognitioque rerum caelestium et earum, quas ..; F V, 58. magni a. est ingenii sevocare mentem a sensibus; T I, 38. de maxumis a. rebus nihil fere intermisimus postea nec disputare nec scribere; T III, 6. magnis a viris prosperae semper omnes res; N II, 167. maximum a. et praestantissimum in re publica ius est augurum cum auctoritate || quoniam auctoritati est || coniunctum; L II, 31. maximam a. partem ad iniuriam faciendam adgrediuntur, ut ..; O I, 24. [maximum a. exemplum est iustitiae in hostem a maioribus nostris constitutum]; O I, 40. magnam a. partem clementi castigatione licet uti; O I, 137. ut inter omnes esset societas quaedam, maior a., ut quisque proxume accederet; Lae 19. maxuma a. culpa in eo, qui et veritatem aspernatur et in fraudem obsequio inpellitur; Lae 89. maxuma a. eorum (oculorum) utilitas deinceps explicetur; Ti 52. bona ratio (opinio est), si vera, mala a., si falsa est opinio; N III, 71. medium a. illum et maximum (cingulum) solis ardore torreri; R VI, 21. medium a. officium id esse dicunt, quod cur factum sit, ratio probabilis reddi possit; O I, 8. mirabile a. illud, quod eo ipso tempore ... signum Iovis ... conlocabatur; D II, 46. miseri a. (videntur), qui sunt inglorii; L I, 32. mortuorum a. non modo vitae commodis, sed ne vita quidem ipsa quisquam caret; T I, 87. plus a. (dialectica) pollicebatur; A II, 91. multo a. tardius fama deseret Curium, Fabricium; T I, 110. plurimos a. annos in philosophia consumpsi nec (dolorem) ferre possum; T II, 60. illi pugnant, et quidem vicinorum fidem implorant; multi a. sunt, qui statim convolent; T III, 50. multum a. fluxisse video de libris nostris; N I, 6. multae a. aliae naturae deorum ... constitutae nominataeque sunt; N II, 60. quantum (luna) absit a proxuma Mercurii stella, multo a. longius a Veneris; D II, 91. plures a. deorum omnium ... sacerdotes .. respondendi iuris ... facultatem adferunt; L II, 29. multi a. et sunt et fuerunt, qui ..; O I, 69. multorum a. odiis nullas opes posse obsistere ... nuper est cognitum; O II, 23. multi a. Gnathonum similes cum sint loco, fortuna, fama superiores; Lae 94. mutabilia a. sunt illa, ex quibus omnia constant; N III, 30. neutra a. in mediis relinquebat; A I, 36. nobile a. genus canum illud scimus esse; T I, 108. nocturnorum a. spatiorum eadem est aequabilitas, quae diurnorum; N II, 49. nulla a. est in natura rerum talis necessitas; A II, 97. nullum a. emolumentum esse ... tantum, semper ut timeas; R III, 26. nullius a. agricolae cultu stirps tam diuturna quam poëtae versu seminari potest; L I, 1. nulla a. re conciliare facilius benivolentiam multitudinis possunt ii ... quam abstinentia; O II, 77. omnia a. haec proferuntur, ut illud efficiatur ..; A II, 90. quoniam ... omne a. id, quo gaudemus, voluptas est; F I, 37. omnis a. privatione doloris putat Epicurus terminari summam voluptatem; F I, 38. omnium a. rerum natura cognita levamur superstitione; F I, 63. omnis a. in quaerendo ... oratio praescribere primum debet ... EA RES AGETUR; F II, 3. omne a., quod honestum sit, id esse propter se expetendum; F III, 36. omnium a. eorum commodorum ... longe praestantissimum esse, quod honestum esset; F IV, 59. in omni a. honesto ... nihil est tam illustre ... quam coniunctio ... hominum; F V, 65. omni a. in re consensio omnium gentium lex naturae putanda est; T I, 30. omni a. oratione illud certe perfectum est, ut mortem non ducerem in malis; T I, 112 [omnis a. perturbationes animi morbos philosophi appellant]; T III, 9. omnes a. sapientes fortes; non cadit igitur in sapientem aegritudo; T III, 15. omnium a. perturbationum fontem esse dicunt intemperantiam; T IV, 22. omnes a. eius (philosophiae) partes ... tum facillume noscuntur, cum ..; N I, 9. omnium a. rerum ... seminator et sator ... est mundus; N II, 86. omnem a. orationem fuisse eam, qua haruspicinae disciplina contineretur; D II, 50. omnis a. enuntiatio aut vera aut falsa est; Fa 20. quam (urbem) ait Timaeus Graecarum maxumam, omnium a. esse pulcherrimam; R III, 43. quod vitium effugere qui volet (omnes a. velle debent); O I, 18. omnis a. cogitatio ... in consiliis capiendis de rebus honestis ... versabitur; O I, 19. omnium a. communia hominum videntur ea, quae ..; O I, 51. in omnibus a. negotiis ... adhibenda est praeparatio diligens; O I, 73. omnis a. et animadversio et castigatio contumelia vacare debet; O I, 88. omnis a. actio vacare debet temeritate et neglegentia; O I, 101. in omni a. actione suscipienda tria sunt tenenda; O I, 141. omnium a. rerum ... nihil est agri cultura melius; O I, 151. omnium a. rerum nec aptius est quicquam ad opes tuendas ... quam diligi; O II, 23. omnes a. P. Lentulus me consule vicit superiores; O II, 57. omnes a. (naturae rationi) parebunt, qui secundum naturam volent vivere; O III, 23. omnem a. sermonem tribuimus ... M. Catoni seni; C 3. omnia a., quae secundum naturam fiunt, sunt habenda in bonis; C 71. omnia a. brevia tolerabilia esse debent; Lae 104. omne a., quod gignitur, ex aliqua causa gigni necesse est; Ti 3. omnia a. talia sensum movent; Ti 5. omnia a. duo ad cohaerendum tertium aliquid anquirunt; Ti 13. omni a. totam figuram mundi levitate (deus) circumdedit; Ti 18. pares a. vetere proverbio cum paribus facillime congregantur; C 7. minorem a. Septentrionem Cepheus passis palmis a tergo subsequitur; N II, 111. peregrini a. atque incolae officium est nihil praeter suum negotium agere; O I, 125. periculosae a. rerum actiones partim iis sunt, qui eas suscipiunt, partim rei publicae; O I, 83. peritum a. esse necesse est eum, qui, silentium quid sit, intellegat; D II, 71. definieram genera civitatum tria probabilia, perniciosa a. tribus illis totidem contraria; R II, 65. ex perpetuis a. plenisque gaudiis cum perspicuum sit vitam beatam existere; T V, 67. cum .. duae formae praestantes sint, ex solidis globus, ... ex planis a. circulus aut orbis; N II, 47. plerique a. ... victi ... obiecta specie voluptatis tradunt se libidinibus constringendos; F I, 47. ut ... non nulli patriam, plerique a. se ipsos penitus perdiderunt; F I, 49. hanc posteriorem (artem) et Stoici et Peripatetici, priorem a. illi egregie tradiderunt; F IV, 10. id, quod medium est, tum primum fit, tum postremum, postrema a. et prima media fiunt; Ti 14. praeclarum a. nescio quid adepti sunt; T I, 49. praesentis a. mali sapientis adfectio nulla est; T IV, 14. privatum a. oportet aequo et pari cum civibus iure vivere; O I, 124. probitate videlicet praestabat; probus a. invidet nemini; Ti 9. (Silenum) docuisse regem non nasci homini longe optimum esse, proximum a. quam primum mori; T I, 114. proximum a. est || proximus autem est || de suffragiis; L III, 33. non nasci longe optimum ..., proximum a. ... quam primum || mori et || tamquam ex incendio fugere || effugere violentiam || fortunae; fr IX, 9. qualis a. homo ipse esset, talem eius esse orationem; T V, 47. regio a. ipsi (generi) praestabit id, quod ..; R I, 69. reliquis a. tribus virtutibus necessitates propositae sunt ad eas res parandas tuendasque; O I, 17. reliquorum a. iudiciorum haec verba maxime excellunt; O III, 61. reliqua a. tempora demetendis fructibus et percipiendis

accommodata sunt; C 70. reliquorum a. (deorum) ... et nosse et enuntiare ortum eorum ‖ [eorum] ‖ maius est, quam ut profiteri nos scribere audeamus; Ti 38. sapientis a. civis fuit causam ... perniciose populari civi non relinquere; L III, 26. solidum a. nihil, quod terrae sit expers; Ti 13. cum . . . solida a. omnia uno medio numquam, duobus semper copulentur; Ti 15. studiosum a. eum (fuisse), qui iis aetate anteibat, Catonem; T I, 5. stulti a. malorum memoria torquentur; F I, 57. e quibus locis ... argumenta depromerentur, vestri ne suspicati quidem sunt, superiores a. artificio et via tradiderunt; F IV, 10. de summo a. bono quia duo genera librorum sunt; F V, 12. „summum“ a. (dolorem) dico, etiamsi decem atomis est maior alius; T II, 45. talia a. (decreta) neque esse neque videri possunt eorum ratione, qui ..; A II, 27. talis a. nec maerens nec timens . . . esse quisquam potest; T IV, 61. talem a. cognovimus neminem; D II, 130. talis a. simulatio vanitati est coniunctior quam ... honestati; O I, 44. tantum a. abest ab eo, ut malum mors sit, . . . ut verear, ne . .; T I, 76. tantam a. esse corruptelam malae consuetudinis, ut . .; L I, 33. tantum a. cuique tribuendum, . . . quantum ipse efficere possis; Lae 73. terrena a. vis omnis atque natura Diti patri dedicata est; N II, 66. tot a. rationes (Plato) attulit, ut ...; T I, 49. totum a. id externum est; F II, 89. totius a. iniustitiae nulla capitalior quam eorum, qui ..; O I, 41. ut ... vehementior a. intellegatur is (adpetitus), qui procul absit a naturae constantia; T IV, 47. vera a. et sapiens animi magnitudo honestum illud ... in factis positum ... iudicat; O I, 65. verum a. primum; verum igitur extremum; O III, 27. vetus a. illud Catonis admodum scitum est; D II, 51. universam a. naturam nulla res potest impedire; N II, 35. ab utroque a. sciscitor, cur ..; N I, 21. utraeque a. (venae, arteriae) crebrae ... toto corpore intextae; N II, 138. ut ... uterque a. se a scientiae delectatione ad efficiendi utilitatem refert; R V, 5.

3. **nach Zahlwörtern** (alter, neuter, nullus, uterque u. a. s. 2): cum Speusippum . . . Plato philosophiae quasi heredem reliquisset, duo autem praestantissimos studio ..., Xenocratem .. et Aristotelem; A I, 17. duorum a. ... contra superius dici solet non omne bonum esse laudabile; F III, 27. prima a. illa natura ... sub iudicium sapientis ... cadunt; F III, 61. in primis a. constituendum est, quos nos . . . esse velimus; O I, 117. in primis a. videndum erit ei, ... ut suum quisque teneat; O II, 73. e quibus (filiis) unum etiam et censorem et triumphantem, quartum a. praetorem (vidit); F V, 82. quartus a. gradus est et altissimus eorum, qui ..; N II, 34. ex quattuor a. locis . . . primus ille ... maxime naturam attingit humanam; O I, 18. quinque a. stellae ... ab isdem principiis disparibus temporibus eadem spatia conficiunt; N I, 87. quinque a. reliquis motibus orbum eum (mundum) voluit esse; Ti 36. quinto a. die cum eodem in loco consedissemus; T V, 11. quinto a. anno exeunte; D I, 53. secundum a. genus cupiditatum nec ad potiendum difficile esse censet nec vero ad carendum; T V, 93. in secundo a. (libro Chrysippus) volt Orphei, Musaei . . . fabellas accommodare ad ea, quae ..; N I, 41. secundo a. loco unam esse hominum inter ipsos vivendi parem ... rationem; L I, 35. [secundo a. Punico bello post Cannensem pugnam]; O I, 40. secundo a. loco voluntate benefica benivolentia movetur ‖ [voluntate ... movetur] ‖; O II, 32. unam principio partem (deus) detraxit ex toto, secundam a. primae partis duplam; Ti 22. septem a. illi non suo, sed populorum suffragio omnium (sapientes) nominati sunt; F II, 7. sesquialteris a. intervallis et sesquitertiis et sesquioctavis sumptis ex his conligationibus in primis intervallis; Ti 23. sex a. reliquos motus ab eo (mundo deus) separavit; Ti 19. tertium a., omnibus aut maximis rebus iis, quae secundum naturam sint, fruentem vivere; F IV, 15. de tertio a. genere deinceps se scripsit dicturum; O III, 7. de tribus a. reliquis latissime patet ea ratio; O I, 20. uno a. modo in virtute sola summum bonum recte poneretur, si ..; F IV, 28.

4. **nach Pronomina**: a. **persönlich**: *α*. **erste Person**: ego autem cum Graecas litteras M. Catonem in senectute didicisse acceperim; A II, 5. ego a. maiore etiam quodam modo memoriam admiror; T I, 59. ego a. tibi, Piso, assentior usu huc venire, ut . .; F V, 4. ego a. arbitror . . . commodius ... ex rebus concessis concludi; F II, 3. ego a. . . necesse mihi quidem esse arbitror philosophari; T II, 1. ego a. non commemini, ante quam sum natus, me miserum; T I, 13. ego a. . . . omnis meas curas cogitationesque in eam (rem publicam) conferebam; O II, 2. ego a. cum omnia conlustrarem oculis; T V, 65. ego a. a patre ita eram deductus ad Scaevolam sumpta virili toga, ut ..; Lae 1. ego a. a te elegantiora desidero; F IV, 24. ego a. numquam ita te in hoc sermone dimittam, .. uti ..; T I, 76. ego a. ... rationibus eisdem, quas ille vidit, ... enitar, ut ..; R II, 52. ego a. existimo ... iacere vestra omnia; F II, 44. ego a. ... haec inclusa habebam; A I, 11. ego a.: ne tu, inquam, Cato, ista exposuisti; F IV, 1. ego a. non intellego, quo modo calore extincto corpora intereant; N III, 35. ego a. hoc etiam turpe esse saepe iudico; F II, 49. ego a., etsi vereor laudare praesentem, iudico tamen .., N I, 58. ego a. non de virtute nunc loquor, sed de virtutis opinione; Lae 98. ego a. mandavi, ut rogarent; A ep. I. ego a. . . . levitate, vanitate, malitia exclusa ‖ exclusam ‖ divinationem probo; D I, 132. cum ... ego a. haec, quae videntur ante oculos esse, magis putem quaerenda; R I, 31. ego a. nec tam valde id timendum nec plane contemnendum puto; L II, 39. ego a. nobilium vita victuque mutato mores mutari civitatum puto; L III, 32. ego a. mirari *satis* ‖ rimari ‖ non queo, unde .. sit ..; F I, 10. ego a., etiamsi praeterieris, repetam a te istum ... locum; L III, 30. ego a. a te rationes requiro * ‖ rationes * ‖; N III, 13. ego a. etiam haec requiro; D II, 97. ego a. tibi quidem, quod satis esset, paucis verbis . . . responderam; T I, 111. ego a. haud scio an nec cardiacis hoc tribuendum sit nec phreneticis; D I, 81. mihi videmini ⟨ me a. nomine appellabat⟩; A II, 13. te, hominem amicissimum ⟨me a. appellabat⟩; A II, 61. ad hunc .. ipsum ⟨me a. dicebat⟩ quaedam institui; A I, 2. cum hic adsit ⟨ me a. dicebat ⟩; F V, 7. haec tibi ... tam sunt defendenda quam moenia, mihi a. ... tantum, quantum videbitur; A II, 137. mihi a. non idem faciundum puto; A II, 49. mihi a. vestrorum nihil probari; F IV, 80. mihi a. ad hoc ... probandum satis est . . . pauciora . . . praedicta reperiri; D I, 124. mihi a. non minori curae est, qualis res publica ... futura ‖ sit ‖; Lae 43. mihi a. haec oratio suscepta non de te est; O II, 45. mihi a. magis videtur (Antiochus) non potuisse sustinere concursum omnium philosophorum; A II, 70. mihi a. non modo ad sapientiam caeci videmur, sed ..; A fr. 18. mihi a. nihil tam perspicuum videtur, quam ..; F III, 41. mihi a. aequius videbatur Zenonem cum Polemone disceptantem ... videre, ubi primum insisteret; F IV, 45. mihi a. ille fructus liberalitatis . . . multo .. maior videtur; O II, 56. quae (ratio) . . . a me

a. posita est in sexto libro de re publica; T I, 53. nos a. id agimus, ut id in sapiente nullum (malum) sit omnino; T III, 22. nos a. hanc omnem quaestionem ... fere a nobis explicatam esse his litteris arbitramur; F I, 12. nos a. nec subito coepimus philosophari nec ..; N I, 6. nos a. praeceptis dialecticorum ... sic parentes, ut legibus, verbis quoque novis cogimur uti; A I, 5. nos a. illa externa cum multis ... cognovimus; A II, 4, nos a. ... ad hanc scribendi operam omne studium ... convertimus; O III, 4. nos a. de iure naturae cogitare per nos ... debemus; L III, 49. nos a. ea, quae sunt in usu ... communi, ... spectare debemus; Lae 18. nos a. ea dicimus nobis videri, quae ..; A II, 72. nos a. hos eosdem motus concitati animi recte ... perturbationes dixerimus; T III, 7. nos a. ... ab his dissentientes alia probabilia, contra alia dicimus; O II, 7. nos a. quoniam leges damus liberis populis; L III, 4. nos a. de iniusto rege nihil loquimur nunc; R III, 47. nos a. omnia adversa ... augentes ... rerum naturam quam errorem nostrum damnare malumus; T V, 4. nos a. eos (honores) nescimus ... contemnere; T V, 104. nos a. beatam vitam in animi securitate ... ponimus; N I, 53. nos a. de constanti viro ac sapienti quaerimus; T IV, 55. nos a. .. de sapiente quaerimus; T IV, 55. nos a. || vero || a te potius (quaerimus); Lae 25. nos a. universae philosophiae vituperatoribus respondimus in Hortensio; T II, 4. nos a. quoniam contra omnes ... dicere, quae videntur, solemus; A II, 7. nos a. non solum beatae vitae istam esse oblectationem videmus, sed ..; F V, 53. »nos a. timidi stantes mirabile monstrum vidimus in mediis divom versarier aris;« D II, 64. nos a. volumus (vitam) beatissimam; T V, 47. nos a. philosophi esse volumus; N III, 77. nobis a. cum a natura constantiae ... partes datae sint; O I, 98. nobis a. nostra Academia magnam licentiam dat; O III, 20. nobis a. personam imposuit ipsa natura; O I, 97. nobis a. aut vix aut ne vix quidem (pastus) suppetunt; F II, 111. nobis a. primum ... ipsa consuetudo adsentiendi periculosa esse videtur; A II, 68. nobis a. videtur, quicquid litteris mandetur, id commendari omnium eruditorum lectioni decere; T II, 8.

β. zweite Person: tu autem etiam Deciorum devotionibus placatos deos esse censes; N III, 15. tu a. et Gracchi et Octavii imagines remanere (dicis); N I, 106. tu a. nolo existimes me adiutorem huic venisse; N I, 17. tu a. ... similiter facis, ac si me roges, cur ..; N III, 8. tu a. .., quod mihi tantum tribui dicis, ... facis amice; Lae 9. tu a. cum ipse tantum librorum habeas ..; F III, 10. tu a. te negas infracto remo ... commoveri; A II, 79. tu a. negas fortem esse quemquam posse, qui dolorem malum putet; F IV, 53. tu a. modo negabas eos esse, qui mortui essent; T I, 12. tu a., Cotta, utraque re valuisti; N II, 1. tu a. vis (geminos) eosdem plane esse, non similes; A II, 55 (54). te a. hortamur omnes, ut ..; F V, 6. te a. permagnum est nanscisci otiosum, R I, 14. te a. ... eius (multitudinis) indicio stare nolim; T II, 63. te a. alio quodam modo non solum natura ..., verum etiam studio ... esse sapientem; Lae 6 (7). tibi a., mi Cicero, ... haec nostra finituma vestris ignota esse nolui; O II, 8. tibi a. de me ... cogitanti subito sum visus emersus e flumine; D II, 140. a te a. idem illud etiam atque etiam quaeram; N III, 19. vos a. nihil agitis; A II, 90. vos a. cum perspicuis dubia debeatis illustrare, dubiis perspicua conamini tollere; F IV, 67. vos a. (talem conformationem) adventum in animos et introitum imaginum dicitis; N I, 105. vos a. ita dicitis, omnem vim esse igneam; N III, 35. vos a. non modo oculis imagines, sed etiam animis inculcatis; N I, 108. vos a., Cato, ... aciem animorum nostrorum virtutis splendore praestringitis; F IV, 37. vos a. hortor, ut ita virtutem locetis, ... ut ..; Lae 104.

γ. reflexiv: se autem (cultura vitium) omnibus vitis partibus praeferat; F IV, 38. qui cum ... sibi a. nullius essent conscii culpae; O III, 73. per se a. hoc ipsum reddere in officio ponitur; F III, 59.

b. possessiv: meus: meo autem iudicio ita est maxima in sensibus veritas; A II, 19. meam a. quoniam pecuniam contemnis, et recte; P 47.

noster: apud nostros autem non ignoras quae sit et quanta subtilitas; A I, 6. nostra autem memoria Philo ... instituit alio tempore rhetorum praecepta tradere, alio philosophorum; T II, 9. quibus de quaestionibus tu quidem strictim, nostri a. multa solent dicere; N III, 19. quod ... nostra a. res publica non unius esset (constituta) ingenio, sed multorum; R II, 2. noster a. populus sociis defendendis terrarum iam omnium potitus est; R III, 35 nostra a. causa ... nihil habuit contentionis cum tribunatu; L III, 25. nostri a. magistratus ..., ex hac una re maximam laudem capere studebant; O II, 27 (26). nostrum a. otium negotii inopia ... constitutum est; O III, 2.

tuus: tuus autem deus non digito uno redundat, sed capite, collo, cervicibus; N I, 99. tua a. aetas incidit in id bellum; O II, 45.

vester: vestri autem progressionem ad virtutem fieri aiunt; F IV, 67. vestri a. non modo haec non refellunt, verum etiam confirmant interpretando; N III, 60. vester a. deus potest non (hominibus divinationem) impertire; D II, 40.

suus: suis autem incommodis graviter angi non amicum, sed se ipsum amantis est; Lae 10.

c. demonstrativ: hic: quid est, sine his cur vivere velimus? mihi vero cum his ipsis vix, his autem detractis ne vix quidem; A ep. 2. hoc a. liberiores et solutiores sumus, quod ..; A II, 8. haec a. habere dubia ... abhorrere a sapientia plurimum; A II, 29. haec a. universa concidunt etiam minutius; A II, 42. haec a. merces erat dialecticorum; A II, 98. haec a., quae iam dicam, sunt sumpta de primo (libro); A II, 98. hoc a. ipsum bonum non accessione neque crescendo ... appellamus bonum; F III, 34. cum .. superiora ... vera sint, his a. ea consentanea et consequentia; F III, 48. ab hoc (Zenone) a. quaedam non melius quam veteres, quaedam omnino relicta; F IV, 9. hoc a. inchoati cuiusdam officii est, non perfecti; F IV, 15. hi (Stoici) a. ponunt illi quidem prima naturae; F IV, 43. quoniam ... haec a. vitia in omnibus stultis aeque magna sunt; F IV, 77. hoc a. tempore ... ego illa moveor exhedra; F V, 4. haec a. ... sunt illa quidem sua sponte cara; F V, 68. hoc a. tempore (Priamus) sensum amisit malorum; T I, 85. hic a. iam sperabat magna, quibus frui coeperat; T I, 93. his a. libris exposita sunt ea, quae ..; T III, 6. his a. perturbationibus ... omnibus viribus ... repugnandum est; T III, 25. hoc a. verbum sic interpretantur, ut ..; T III, 75. hoc a. loco consideranti mihi studia doctrinae multa sane occurrunt, cur ..; T IV, 2. haec a. definiunt hoc modo; T IV, 16 (17). haec a. opinatio est iudicatio se scire, quod nesciat; T IV, 26. his a. (perturbationibus) vacuus animus perfecte ... beatos efficit; T IV, 38. haec a. de libidine oratio est; T IV, 72. hic a. elegantissimus omnium philosophorum et eruditissimus non magnopere reprehenditur; T V, 24. hi a. sine iis (bonis vitam) esse

nullam putant; T V, 47. hic a. vincetur; T V, 52. hunc a. motum in solis animis esse (Plato) ponit; N II, 32. huic a. (stellae Iovis) proximum inferiorem orbem tenet Πυρόεις; N II, 53. infra hanc a. (stellam) stella Mercurii est; N II, 53. hi a. dubitant de mundo, ... casune .. sit effectus ... an ratione; N II, 88. »hanc (Cassiepiam) a. inlustri versatur corpore propter Andromeda«; N II, 111. huic (mari) a. continens aër fertur ille quidem levitate sublime || sublimi, al. ||; N II, 117. horum a. nihil est, quin intereat; N III, 30. hi (Panisci et Satyri) a. non sunt; ne Nymphae [deae] quidem igitur? N III, 43. hoc a. tempore ... multo magis aveo audire, de divinatione quid sentias; D I, 11. hoc a. posito atque concesso; D I, 118. hoc a. eo spectabat, ut eam (Pythiam) a Philippo corruptam diceret; D II, 118. hoc a. sphaerae genus ... in illa sphaera solida non potuisse finiri; R I, 22. quod illi verbis et artibus aluerunt naturae principia, hi a. institutis et legibus; R III, 7. ex hac a. non rerum, sed verborum discordia controversia est nata de finibus; L I, 55. hoc a. commune officium καθῆκον vocant; O I, 8. ad hanc a. rationem quoniam maximam vim natura habet, fortuna proximam; O I, 120. in his a. tribus continetur cura etiam illa, ut ..; O I, 126. huic (sermoni) a. qui studeant, sunt nulli; O I, 132. hi || ii || (Catuli) a. optime uti lingua Latina putabantur; O I, 133. haec a. scientia continentur ea, quam Graeci εὐταξίαν nominant; O I, 142. hoc a. loco de moderatione ... quaerimus; O I, 143. hoc a. tempore tantum nobis declarandum fuit, cur ..; O II, 6. hoc a., de quo nunc agimus, id ipsum est, quod utile appellatur; O II, 9. haec a., ... quibus rebus pariuntur a singulis, eisdem fere a multitudine; O II, 31. in his a ipsis mediocritatis regula optima est; O II, 59. in his a. utilitatum praeceptis Antipater ... duo praeterita censet esse a Panaetio; O II, 86. hanc a. (coniunctionem) citimam a mediana linea direxit ad laevam (partem); Ti 25.

idem: eadem autem cum facta sint, efficitur, ut omnia sint unum; Ti 14.

ille: illud autem mihi ante hoc tempus numquam in mentem venit a te requirere; A I, 3. illi a. (Academici) ... e loci vocabulo nomen habuerunt; A I, 17. illam a. Socraticam dubitanter || dubitantem, al. || ... consuetudinem disserendi reliquerunt; A I, 17. illud a., quod movet, prius oportet videri; A II, 25. tibi hoc repudiare, illud a. superius ... defendere necesse erit; A II, 119. illa a. voluptas ipsius restinctionis in motu est; F II, 9. illud a., ut feriat, quasi seligendum, non expetendum; F III, 22. quae ... illi a. appellant κατορθώματα; F III, 24. illud a. perabsurdum; F III, 27. illi a. ... non dabunt fortasse vitam beatam habere, in quo possit iure gloriari; F IV, 51. ea laudabilia, illa a. superiora naturalia nominantur; F IV, 58. illos a. id fugerat superiores; F IV, 68. illa a. ... non appello mala sed ... reiectanea; F IV, 72. qui (Stoici) ... illud a., quod ... facile ad credendum est, ... id non concedant || idcirco non dant, al. ||; T I, 78. illi (Spartiatae) a. voluerunt nihil horum simile esse »apud Lacaenas virgines«; T II, 36. illa a. ... fama popularis simulatione honestatis formam eius ... corrumpit; T III, 4. mihi summum in animo bonum videtur, illi (Epicuro) a. in corpore; T III, 50. illa a. altera ratio et oratio ... est ea quidem utilior, sed ..; T IV, 60. illi a. (di) ... ita feruntur, ut ..; N II, 60. illum (Hannibalem) a. id diutius facere non potuisse; D I, 49. illa a. (pars animi) ... cum sit inmoderato obstupefacta || extumefacta, al. || potu atque pastu; D I, 60. illam (materteram) a. dixisse ..; D I, 104. illud a. naturale (genus divinandi) .. concitatione mentis edi ... videbatur; D II, 27. illi a., qui in auspicium adhibetur, cum ita imperavit is, qui auspicatur; D II, 72. illa a. est civitas popularis, ... in qua in populo sunt omnia; R I, 42. illi a. Massiliensium paucorum ... administrationi civitatis finitimus est, qui fuit ... consensus ..; R I, 44. illarum a. sex et nonaginta centuriarum in una centuria tum quidem plures censebantur quam paene in prima classe tota; R II, 40. illa a. diuturna pax Numae mater huic urbi iuris et religionis fuit; R V, 3. illud a. videbit hic vir *; R V, 5. ille (Paulus pater) a. me complexus ... flere prohibebat; R VI, 14. illi a. octo cursus ... septem efficiunt distinctos intervallis sonos; R VI, 18. illud a. optimum est; O I, 77. illud a. sic est iudicandum; O I, 92. illud a. maxime rarum genus est eorum, qui ..; O I, 119. quod ... illa a., quae turpia sint, nominibus appellemus suis; O I, 128. illa a. sapientia ... rerum est divinarum et humanarum scientia; O I, 153. in illo a. altero genere largiendi ... non uno modo in disparibus causis adfecti esse debemus; O II, 61. illud a. officium ... perfectum atque absolutum est; O III, 14. cum ... illud a. ... permagnum videtur; O III, 81. ille (Ennius) a. Caepione et Philippo iterum consulibus mortuus est; C 14. cum ... ille a. || ille || (gubernator) clavum tenens quietus sedeat in puppi; C 17. illa a. superiora caduca et incerta; Lae 20. illos a. ... postulatione ipsa profiteri omnia se amici causa esse facturos; Lae 35. illum a. ... necesse est intellegentis sapientisque naturae primas causas conquirere; Ti 51.

ipse: ipse autem (Strato) singulas mundi partes persequens ... docet ..; A II, 121. ut ad id (extremum et ultimum bonorum) omnia referri oporteat, ipsum a. nusquam; F I, 29. ipse a. animus ab anima dictus est; T I, 19. ipsum a. (principium) nulla ex re alia nasci potest; T I, 54. R VI, 27. ab ipso a. Socrate sublevatus (est Zopyrus); T IV, 80. quos (Pythagoreos) ferunt ... respondere solitos: „ipse dixit". „ipse" a. erat Pythagoras; N I, 10. ipse a. homo ortus est ad mundum contemplandum; N II, 37. ipsum a. hominem ... non constare natura; N II, 86. ipsum a. mare sic terram appetens litoribus alludit || eludit, cludit ||, ut ..; N II, 100. ipsius (stomachi) a. partes eae ... dilatantur; N II, 135. ipsum a. Eudemum | [Eudemum] || quinquennio post domum esse rediturum; D I, 53. a quibus temporibus scribendi capiat exordium. ego enim ab ultimis censeo, ipse a. aequalem aetatis suae memoriam deposcit; L I, 8. ipsum a. hominem eadem natura non solum celeritate mentis ornavit, sed ..; L I, 26. in ipsa a. communitate sunt gradus officiorum; O I, 160. a nullo (Gyges) videbatur, ipse a. omnia videbat; O III, 38. ipse a. socer in ore semper Graecos versus de Phoenissis habebat; O III, 82.

is: in eo, quod efficeret, vim esse censebant, in eo autem, quod efficeretur, materiam quandam; A I, 24. ex iis a. (principibus qualitatibus) variae ortae sunt; A I, 26. ex iis a. ortae animantium formae; A I, 26. id a. visum cum ipsum per se cerneretur; A I, 41. quidquid enuntietur ⟨id a. appellant ἀξίωμα⟩; A II, 95. id a. non esse satis, cur alia posse percipi dicas, alia non posse; A II, 103. quoniam .. id est .. summum bonorum, ... quod ipsum nullam ad aliam rem, ad id a. res referuntur omnes; F I, 42. in eo a. voluptas omnium Latine loquentium more ponitur, cum ..; F II, 14. eam a. (voluptatem) ita persequitur; F II, 29. id (summum bonum) a. eius modi est, ut ..; F II, 42. id a. *in* parvis intellegi potest;

F III, 17. eorum a., quae sunt prima naturae, propter se nihil est expetendum; F III, 21. id a. honestum; F III, 27. id a. sequens illud etiam, quod prodesset, ... motum aut statum esse dixit e natura absoluto; F III, 33. eorum a. ... ratio certe cogit, ut ..; F III, 42. id a. est perfectum officium; F III, 59. cetera nata esse hominum causa et deorum, eos a. communitatis et societatis suae; F III, 67. ex eo a. ... exsistet recti etiam ratio atque honesti; F V, 19 is a. animus ... superiora capessat necesse est; T I, 42. id a. nec nasci potest nec mori; T I, 54. eius a., quem dixi, Hegesiae liber est Ἀποκαρτερῶν; T I, 84. eorum a., qui exacta aetate moriuntur, fortuna laudatur; T I, 93. ut ... rectum videatur esse angi, id a. est, ut is, qui doleat, oportere opinetur se dolere; T III, 25. is a. (vapor) existit motu eius caloris, qui aquis continetur; N II, 27. quoniam ... is a. ardor non alieno inpulsu, sed sua sponte movetur; N II, 32. is a. est gradus, in quo rerum omnium natura ponitur; N II, 36. earum a. (stellarum) perennes cursus ... declarant ... vim ... esse divinam; N II, 55. id a. caput »attingens defessa velut maerentis imago vertitur«; N II, 108. id a. medium infimum in sphaera est; N II, 116. eius (trianguli) a. summo angulo aër ab iis || [ab iis] || (gruibus) adversus pellitur; N II, 125. id a. putare quemquam hominem, nihil homine esse melius || [nihil .. melius] ||, summae adrogantiae censet esse; N III, 26. eius (materiae) a. universae fictricem et moderatricem divinam esse providentiam; N III, 92. is a. (Silenus) diligentissume res Hannibalis persecutus est; D I, 49. s a. Tages ... puerili specie dicitur visus, sed senili fuisse prudentia; D II, 50. id a. sine divinatione coniectura (haruspices) poterant dicere; D II, 75. eius (radiculae) a. esse vim tantam, ut Ptolomaeum || Ptolem. || facile sanaret; D II, 135. is (Antipho) a.: „vincare", inquit, „necesse est;" D II, 144. id a cum accidit; Fa 42. id a. postea ne nostrum quidem Ennium fugit; R I, 25. eius (populi) a. prima causa coëundi est non tam inbecillitas quam naturalis ... congregatio; R I, 39. id a. consilium primum semper ad eam causam referendum est, quae causa genuit civitatem; R I, 41. eos a., qui in magistratu privatorum similes esse velint, ... ferunt laudibus; R I, 67. tamquam pilam rapiunt ... rei publicae statum tyranni, . . . ab iis a. principes aut populi; R I, 68. ea a. forma civitatis mutabilis maxime est; R II, 43. id a. nec nasci potest nec mori; R VI, 27. id a. (ius civile) in cognitione || incogniti de, al. || tenue est, in usu necessarium; L I, 14. ea (honesta, turpia) a. in opinione existimare, non in natura posita dementis est; L I, 45. ex iis a., qui magistratum ceperunt, quod senatus efficitur; L III, 27. id a. difficile factu est nisi educatione quadam; L III, 29. id a. tantum abest ab officio, ut ..; O I, 43. eius (societatis) a. vinculum est ratio et oratio; O I, 50. quoniam ... eorum a., qui his (copiis) egeant, infinita est multitudo; O I, 52. id a. est principium urbis; O I, 54. id a. ipsum cernitur in duobus; O I, 67. eos a. ... sic ut aliquo honore aut imperio affectos ... colere debemus; O I, 149. eorum a. ipsorum, quae honesta sunt, potest incidere saepe contentio et comparatio; O I, 152. ea a. actio in hominum commodis tuendis maxime cernitur; O I, 153. id a. omne (tempus) consumebatur in legendo; O II, 4. eorum (animalium) a. alia rationis expertia sunt, alia ratione utentia; O II, 11. eorum a. ipsorum (beneficiorum) partim eius modi sunt, ut ..; O II, 72. in iis a. ... ipsum illud quidem perfectum honestum nullo modo, similitudines honesti esse possunt; O III, 13. id a. (dolere) non modo [non] summum malum, sed ne malum quidem esse ... philosophi adfirmant; O III, 105. id a. non posse multis contingere; C 8. earum a. quattuor rerum ... sic in omni mundo partes omnes conlocatae sunt, ut ..; Ti 16. eius a. particulae intervallo relicto; Ti 24. eorum a. trium (orbium deus) fecit pares celeritates; Ti 25.

iste: isti autem ... ne scintillam quidem ullam nobis ad dispiciendum reliquerunt; A II, 61. istam a. intellegentiam aut maris aut terrae non modo comprehendere animo, sed ne suspicione quidem possum attingere; N III, 64.

d. relativ: quae autem nemo adhuc docuerat; A I, 8. quod a. absolutum, virtus, id est || id est virtus || quasi perfectio naturae; A I, 20. quae a. moveantur, omnia intervallis moveri; A I, 27. quae a. secundum naturam essent, ea ..; A I, 36. quod a. erat sensu comprensum, id ipsum sensum appellabat; A I, 41. quod a. verum visum est, id omne tale est, ut ..; A II, 40. quae a. sumunt, ut concludant id, quod volunt, ex his ..; A II, 41. quaerunt, quonam modo, falsa visa quae sint, ea deus efficere possit probabilia, quae a. plane proxume ad verum accedant, efficere non possit; A II, 47. in quibus a. (probabile) est; A II, 110. quod a. satis esset ipsis, (nos) relinquere; A II, 146. qui a., si maxime hoc placeat, moderatius tamen id volunt fieri; F I, 2. quae a. de bene beateque vivendo a Platone disputata sunt; F I, 5. qui a. alia malunt scribi a nobis, aequi esse debent; F I, 11. qui a. ita frui volunt voluptatibus, ut ..; F I, 48. quae (cupiditates) a. inanes sunt, iis parendum non est; F I, 53. qui a. diffidet || diffidit || perpetuitati bonorum suorum; F II, 86. qui a. voluptate vitam effici beatam || eff. vol. b. vit. || putabit; F II, 88. quod a. sine sensu sit, id nihil ad nos pertinere omnino; F II, 100. quod a. continet non magis eam disciplinam ... quam vitam fortunasque nostras, id ..; F III, 26. quod a. laudabile est, omne est honestum; F III, 27. quae a. aestimanda essent, eorum ..; F III, 51. qui a. post eos fuerunt; F III, 57. quod a. ratione actum est, id officium appellamus; F III, 58. in quo a. aut sunt plura contraria aut fore videntur, huius ..; F III, 60. quibus a. in rebus tanta obscuratio non fit; F IV, 30. se omnia, quae secundum naturam sint, bona appellare, quae a. contra, mala; F IV, 72. qui a. de summo bono dissentit; F V, 14. quod a. in homine praestantissimum ... est, id (natura) deseruit; F V, 59. quod a. satis est, eo quicquid accessit || accesserit ||, nimium est; F V, 81. quod a. motum adfert alicui; T I, 53. R VI, 27. quod a. est animal, id motu cietur interiore et suo; T I, 54. R VI, 28. qui (animi) a. se integros castosque servavissent, ... iis ..; T I, 72. quod a. in morbum cadat, id etiam interiturum; T I, 79. quod a. omnibus necesse est, idne miserum esse uni potest? T I, 119. qui a. erunt firmiores nec tamen robustissimi, hos ..; T II, 48. qui a. restiterunt, discedunt saepissime superiores; T II, 54. apud quos a. venandi et equitandi laus viget; T II, 62. [qui a. in morbo sunt, sani non sunt]; T III, 9. qui a. est fidens, is profecto non extimescit; T III, 14. qui sit frugi, eum necesse est esse constantem; qui a. constans, quietum; T III, 18. qui a. id concupierit, eum necesse est, si id consecutus sit, magno opere laetari; T III, 19. quod a. Theseus a docto se audisse dicit, id ..; T III, 30. qui a. semper cogitavisset accidere posse aliquid adversi, ei ..; T III, 32. quae a. *a* ratione aversa incitata est vehementius, ea libido est vel cupiditas effrenata; T IV, 12. quae a. (declinatio fiet) sine ratione et cum exanimatione humili atque fracta, nominetur metus; T IV,

13. qui a., cui alterius commoda nihil noceant, tamen eum doleat iis || his || frui, is invideat profecto; T IV, 17. quae a. subiecta sunt sub metum, ea sic definiunt; T IV, 18 (19). quae a. libidini subiecta sunt, ea sic definiuntur || definiunt ||, ut ..; T IV, 21. quae a. sunt his contraria, ea nasci putantur a metu; T IV, 25. quod a. nascitur ex offensione, ita definiunt; T IV, 26. qui a. natura dicuntur iracundi aut misericordes ..., ei ..; T IV, 80. qui a. non natura, sed culpa vitiosi esse dicuntur, eorum ..; T IV, 81. quod a. laetabile, id praedicandum et prae se ferendum; T V, 43. quod a. expetendum, id certe adprobandum; T V, 45. in quem a. metus (cadit), in eundem formido; T V, 52. quod a. sensu careat, (ut) nihil ad nos id iudicet pertinere; T V, 88. quae a. aspectu percipiantur, ea ..; T V, 111. qui a. requirunt, quid quaque de re ipsi sentiamus; N I, 10. qui a. admirantur nos hanc potissimum disciplinam secutos, iis ..; N I, 11. de quo a. omnium natura consentit, id verum esse necesse est; N I, 44. quod a. alitur et crescit, motu quodam utitur certo; N II, 23. quae a. natura moverentur, haec ..; N II, 44. quae a. dea ad res omnes veniret, Venerem nostri nominaverunt; N II, 69. qui a. omnia ... diligenter retractarent et tamquam relegerent, sunt dicti religiosi; N II, 72. quae (animalia) a. altiora sunt, ut anseres, ut cygni; N II, 123. quae (partes) a. supra (sunt), contrahuntur; N II, 135. quod a. semper ex omni aeternitate verum fuerit, id esse fatum; N III, 14. quod a. dolorem accipit, id accipiat etiam interitum necesse est; N III, 32. quod a. (animal) refugit, id contra naturam est; N III, 33. ad quem a. dolor veniat, ad eundem etiam interitum venire; N III, 36. quae a. pars animi rationis atque intellegentiae sit particeps, eam ..; D I, 70. quae a. fortuita sunt, certa esse non possunt; D II, 24. quas a. res tum natura, tum casus adfert; D II, 55. quod a. habet extremum, id cernitur ex alio extrinsecus; D II, 103. quod a. in aliis || illis, iis || libris feci, qui sunt de natura deorum, ... id ..; Fa 1. qui a. ex eo cogi putat, ne ut sedeamus quidem aut ambulemus voluntatis esse, is ..; Fa 9. quod a. verum non est, qui potest non falsum esse? Fa 38. qui a. ab iis (veteribus) dissentiebant, fato adsensiones liberabant; Fa 40. qui a. causas antecedentis non dicent perfectas neque principalis, in eos (illa conclusio) nihil valebit; Fa 42. quae (res) a. in nostra potestate sint, ab iis fatum abesse *; Fa 45. quo *autem* ille *mortuus, eodem est anno natus* Simonides; R II, 20. inter quos a. ratio, inter eosdem etiam recta ratio [et] communis est; L I, 23. quibus a. haec sunt inter eos || [inter eos] || communia, ei civitatis eiusdem habendi sunt; L I, 23. quae a. terra fruges ferre ... possit, eam ne quis nobis minuat; L II, 67. quibus a. regia potestas non placuit, .. ii ..; L III, 4. quorum a. officiorum praecepta traduntur, ea ..; O I, 7. qui a. non defendit nec obsistit, si potest, iniuriae; O I, 23. in quibus a. maior est animus, in iis ..; O I, 25. quibus a. talis nulla sit || est || causa, ... iis ..; O I, 71. qui a. parti civium consulunt, partem neglegunt; O I, 85. quae a. pars subiecta generi est, eam ..; O I, 96 quae a. harum virtutum (propria), ... nunc dicenda sunt; O I, 143. quae a. parva videntur esse delicta ..., ab iis ..; O I, 145. quibus || in quibus, al. || a. artibus .. prudentia maior inest ..., eae ..; O I, 151. quorum || quarum || a. prima aetas propter humilitatem ... in hominum ignoratione versatur, ii ..; O II, 45. quae a. in multitudine cum contentione habetur oratio, ea ..; O II, 48. quod a. tributum est bono viro et grato, in eo ..; O II, 63. quae a. opera, non largitione beneficia dantur, haec ..; O II, 65. ut agrum ..., qui nullum habuit, habeat, qui a. habuit, amittat; O II, 79. quae a. huic (honesto) repugnent specie quadam utilitatis, eorum ..; O III, 12. quod idem || item, autem || in poëmatis, in picturis usu venit; O III, 15. qui a. omnia metiuntur emolumentis et commodis, ... ii ..; O III, 18. qui a. civium rationem dicunt habendam, externorum negant, ii ..; O III, 28. quod a. bonum, id certe utile; O III, 35. huius modi reticentiae iure civili comprehendi non possunt; quae a. possunt, diligenter tenentur; O III, 68. quod (ius) a. gentium, idem civile esse debet; O III, 69. qui a fatetur honestum non esse ..; O III, 83. quod a. adfirmate quasi deo teste promiseris, id tenendum est; O III, 104. nervosius qui ista disserunt ..., qui a. remissius, ii ..; O III, 106. qui a. omnia bona a se ipsi || ipsis || petunt, iis ..; C 4. qui a. in virtute summum bonum ponunt, praeclare illi quidem, sed ..; Lae 20. cuius a. aures clausae veritati sunt, ... huius salus desperanda est; Lae 90. quod a. non licet, id hoc uno tenetur, si arguitur non licere; P 20. quae (sidera) a. vaga et mutabili erratione labuntur, ita generata sunt, ut supra diximus; Ti 36. quos (motus animi) qui ratione rexerit, iuste vixerit, qui a. iis se dediderit, iniuste; Ti 44. qui a. inmoderate et intemperate vixerit, eum ..; Ti 45. qui a. erant ab eo creati; Ti 47. **nach** qui **im folgenden Teil**: f. 1. Alexander. homo; N II, 63. lex, N I, 30. species; D I, 81. terror. — 2. alter; N II. 49. O I, 107. asper. gravis; O I, 83. innumerabilis. — 3. quartus; F V, 82. — 4. a, α. a me. — c. ille; F III. 24. T I, 78. is; F I, 42. — 5. careo; Ti 50. confligo. contineo; F III, 49. intellego; D II, 94. quaero; R I, 70. sancio. sit. — 6. post; A II, 16. F II, 24.

e. **unbestimmt:** quidam: quidam autem non tam id reprehendunt, si remissius agatur, sed ..; F I, 1. quaedam a. humanitatis quoque habent primam speciem, ut misericordia; T IV, 32. quaedam a. sunt aegritudines, quas levare illa medicina nullo modo possit; T IV, 61. inmanis alias (bestias), quasdam a. cicures, non nullas abditas terraque tectas; T V, 38. ut .. ad quasdam res natura loci pertinet aliquid, ad quasdam a. nihil, sic ..; Fa 8. quibusdam a. in rebus causis antegressis in nostra tamen esse potestate, ut illud aliter eveniat; Fa 45. quidam a. ad eas laudes ... addunt aliquam suam; O I, 116. quidam a., quos parva (pecunia) movere non potuit, cognoscuntur in magna; Lae 63.

f. **negativ:** nemo: neminem autem habemus, auctorem, qui id aut fieri dicat aut factum sciat; D II, 97.

nihil: quod ... nihil autem falsi perceptum et cognitum possit esse; A II, 103. nihil a. melius extremo; T I, 99. nihil a. mundo melius; N II, 21. III, 22. 23. nihil a. est mente et ratione melius; N II, 38. nihil a. nec maius nec melius mundo; N II, 80. nihil a. est pro certo futurum, quod potest aliqua procuratione accidere ne fiat; D II, 21. nihil a. est amabilius nec copulatius quam morum similitudo bonorum; O I, 56. nihil a. magis cavendum est senectuti, quam ne languori se ... dedat; O I, 123. nihil a. est molestum, quod non desideres; C 47. nihil a. gigni posse sine causis; Ti 5.

5. **nach Verben:** acceptorum autem beneficiorum sunt dilectus habendi; O I, 49. adfert a. vetustas omnibus in rebus longinqua observatione incredibilem scientiam; D I, 109. adhibetur a. (Diana) ad partus; N II, 69. ut ... adsensurum a. non percepto, id est opinaturum sapientem existumem, sed ita, ut ..; A II, 148. adsumit a. Cratippus hoc modo: „sunt autem ..“; D II, 109.

animal . . . alienari a. ab interitu iisque rebus, quae ..; F III, 16. ali a. solem, lunam, reliqua astra aquis; N III, 37. amare a. nihil est aliud nisi eum ipsum diligere, quem ames; Lae 100. appetuntur a., quae secundum naturam sunt, declinantur contraria; N III, 33. auxerunt a. haec eadem poëtae, pictores, opifices; N I, 77. capessentibus a. rem publicam nihilo minus quam philosophis ... magnificentia ... adhibenda est; O I, 72. carent a. arte ii, qui . . . concitatione .. animi ... futura praesentiunt; D I, 34. quae ... careant a. omni intellegentia atque ratione; Ti 50. cavendum a. est, ne tarditatibus utamur; O I, 131. cavendum a. est, ... ne extra modum sumptu . . . prodeas; O I, 140. censemus a. facillime te id explanare posse; F V, 8. censent a. (Stoici) sapientes sapientibus etiam ignotis esse amicos; N I, 121. cernis a. eandem terram quasi quibusdam redimitam et circumdatam cingulis; R VI, 21. cognitis a. rerum finibus; F V, 15. colendum a. esse ita quemque maxime, ut quisque maxime ... erit ornatus; O I, 46. commutato a. genere vitae; O I, 121. composita a. || composita | ea conclusio sic est; A II, 40. ut profluens amnis aut vix aut nulla modo, conclusa a. aqua facile corrumpitur, sic ..; N II, 20. confer[am] || conferam autem || avum tuum || M. || Drusum cum C. Graccho; F IV, 66. confirmat a. (Epicurus) illud vel maxime, quod ipsa natura ... probet; F I, 23. cum quibus (hominibus) comparari sordidum, confligere a. multitudine praesertim incitata miserum ... sit; R I, 9. res autem familiaris quaeri debet iis rebus, a quibus abest turpitudo, conservari a. diligentia et parsimonia; O II, 87. constitit a. fere inter omnes ... oportere ..; F V, 17. constituto a. illo, ... id esse .. bonum; F III, 39. constituendi a. sunt || sunt autem, al. ||, qui sint in amicitia fines; Lae 56. ad quas (artes) esse dux pecunia potest, continere a. non potest; F III, 49. continet a. omnem sedationem animi humana in conspectu posita natura; T IV, 62. contrahi a. animum Zeno et quasi labi putat; D II, 119. conveniet a. cum in dando munificum esse, tum in exigendo non acerbum; O II, 64. credo a. esse multa; Lae 24. declaratur a. studium bellicae gloriae, quod . .; O I, 61. defervescere a. certe significat ardorem animi invita ratione excitatum; T IV, 78. definiunt a. animi aegrotationem opinationem vehementem de re non expetenda, tamquam valde expetenda sit; T IV, 26. delectabatur a. (Lucullus) mirifice lectione librorum, de quibus audiebat; A II, 4. decipere a. nemo potest eas res, propter quas aegritudine adfici potest; T III, 15. despiciunt a. eos et contemnunt; O II, 36. [detrahere a. de altero sui commodi causa]; O III, 24. *dicis autem nunc lucere et verum dicis;* lucet igitur; A II, 96. dicis a. te mentiri verumque dicis; mentiris igitur; A II, 96. dici a. hoc in te satis subtiliter non potest; T I, 88. digladiari a. semper *et* depugnare in || cum || facinorosis et audacibus; A fr. 12. divinare a. morientes illo etiam exemplo confirmat Posidonius, quod adfert; D I, 64. dedit a. eadem natura beluis et sensum et appetitum; N II, 122. dedit a. divinis duo genera motus; Ti 36. dolere a. animos, ergo etiam interire; T I, 79. duxerat a. consul ille in Aetoliam ... Ennium; T I, 3. duxisti a. divinationem omnem a tribus rebus; D II, 27. effeminarunt a. eum (aëra) Iunonique tribuerunt; N II, 66. efficiendum a. est, ut adpetitus rationi oboediant; O I, 102. in enodandis a. nominibus, quod miserandum sit, laboratis; N III, 62. evenire a. (haec) te ipsum dico videre; D I, 23. de evertendis a. diripiendisque urbibus valde considerandum est ne quid temere; O I, 82. experiendum a. est in ipsa amicitia; Lae 62. expetuntur a. divitiae cum ad usus vitae necessarios, tum ad perfruendas voluptates; O I, 25. existit a. hoc loco quaedam quaestio subdifficilis, num ..; Lae 67. extirpari a. (vitia) et funditus tolli, ... non est id positum in naturalibus causis, sed in voluntate; Fa 11. extrui a. vetat (Plato) sepulchrum altius, quam ..; L II, 68. fieri a. non posset, ut (parvi) appeterent aliquid, nisi ..; F III, 16. fieri a. potest, ut recte quis sentiat et id, quod sentit, polite eloqui non possit; T I, 6. fiebat a. ita, ut ..; T I, 8. fit a. interdum, ut ..; O I, 116. gigni a. terram, aquam, ignem, tum ex his omnia; A II, 118. habent a. (illa) omnes boni; L II, 28. habentur a. plerumque sermones .. de domesticis negotiis; O I, 135. habenda a. ratio est rei familiaris; O II, 64. ignoscetis a.; C 55. impellimur a. natura, ut prodesse velimus; F III, 65. incubuit a. in eas disputationes, ut doceret ..; A II, 77. inflectens a. sol cursum tum ad septentriones, tum ad meridiem aestates et hiemes efficit; N II, 49. inest a. in tali liberalitate cupiditas plerumque rapiendi et auferendi per iniuriam; O I, 44. illud ... tenue, quod sentire nullo modo, intellegi a. vix potest; D II, 94. intellegendum a. est ... splendidissimum videri, quod ..; O I, 61. interesse a. aiunt, utrum eius modi quid sit, ... an ..; Fa 36. introduxit a., quibus commotus sapiens appeteret aliquid; F IV, 43. inventi a. multi sunt, qui ..; O I, 84. ab invidendo a. invidentia recte dici potest; T III, 20. iudicaverunt a. re semel audita; A II, 9. iunctae a. et duplices expositiones summi boni tres omnino fuerunt; F V, 21. labi a., errare nescire, decipi et malum et turpe ducimus; O I, 18. laboro a. non sine causa; F III, 8. licet a. videre et genera quaedam et nationes huic scientiae deditas; D I, 91. loquor a. de communibus amicitiis; O III, 45. si lucet, lucet; lucet a.; lucet igitur; A II, 96. si mentiris, mentiris; mentiris a.; mentiris igitur; A II, 96. misi a. ad te quattuor admonitores non nimis verecundos; A ep. 1. moriendi a. sensum celeritas abstulit; Lae 12. moveri a. solem et lunam et sidera omnia; N II, 44. nasci a. animos; T I, 79. nosse a. generatores suos optime poterant; Ti 38. cum sit ... obtrectantis a. angi alieno bono, quod id etiam alius habeat; T IV, 56. occuritur a. nobis, et quidem a doctis; O II, 7. orta a. (ratio) est simul cum mente divina; L II, 10. ostendi a., quod esset imperandi genus; T II, 53. ostendebat a. Karthaginem de excelso ... loco; R VI, 11. parent a. huic caelesti discriptioni || descr. ||; L I, 23. parta a. victoria conservandi ii (sunt); O I, 35. pertinere a. ad rem arbitrantur intellegi natura fieri ..; F III, 62. cum ... perturbata a. semel ratione et ordine nihil possit addi, quo magis peccari posse videatur; P 26. (rex) hostium vim se perversurum putavit, pervertit a. suam; D II, 115. poterat a. impune (negare); F II, 55. potest a. vis illa terrae ... evanuisse vetustate; D I, 38. potes a. tu profecto satis facere in ea (historia); L I, 5. quod si acciderit ⟨potest a. accidere⟩; O I, 120. tribues iis (voluminibus) temporis quantum poteris, poteris a., quantum voles; O III, 121. praetermittendae a. defensionis ... plures solent esse causae; O I, 28. progredientibus a. aetatibus; F V, 41. prohibenda a. maxime est ira in puniendo; O I, 89. quod ... vomitione canes, purgantes || purgare || a. alvos ibes Aegyptiae curantur || curant |; N II, 126. quaero a., quid sit, quod ... caveat ..; F II, 101. quaerimus a., non quae (beata vita) sit, sed unde sit; F V, 23. simulas .. quaerere te de sapiente, quaeris a. fortasse de te; T IV, 59. quaero a., cur Alexandro tam inlustre somnium,

... nec huic eidem alias, nec multa ceteris; D II, 141. ingrediar in ea, quae nota sunt omnibus, quaesita a. a nobis iam diu; R I, 70. quaero a., ... si boni est viri parere legibus, quibus? R III, 18. refert a. (vir bonus) omnia ad beate vivendum; T V, 48. refrigerato a. et exstincto calore occidimus ipsi; N II, 23. quae pluris (aestimanda essent), ea praeposita appellabat, reiecta a., quae minoris; A I, 37. respondent a. dextera dexteris, laeva laevis conversione luminum; Ti 49. retinetur a. et ad opinionem vulgi et ad magnas utilitates rei publicae mos, religio, disciplina; D II, 70. rapior illuc, revocat a. Antiochus; F V, 6. qui haec disciplinis informata alia moribus confirmarunt, sanxerunt a. alia legibus; R I, 2. scire a. nos oportet ... nihil a philosophia posse ... utilius optari quam haec; T IV, 82. secerni a. blandus amicus a vero ... tam potest adhibita diligentia quam ..; Lae 95. sentit a. (Epicurus) nihil umquam elegans, nihil decorum; D I, 62. sequitur a. haec prima divisio; F III, 20. satis a. et quasi sparsis animis fore uti ..; Ti 43. subvenire a. tempestati quavis ratione sapientis (est); O I, 83. est a. situm in nobis, ut ... adversa ... oblivione obruamus; F I, 57. quod quidem mihi si quando dictum est ⟨est a. dictum non parum saepe⟩; F II, 12. est a. a te semper dictum nec gaudere ...; F II, 98. est a. officium, quod ita factum est, ut eius facti probabilis ratio reddi possit; F III, 58. est a. eius generis actio quoque quaedam; F III, 58. est a. etiam actio quaedam corporis; F V, 35. est a. aegritudo ... in opinione mali recenti; T III, 26. est a. inpudens luctus maerore se conficientis, quod imperare non liceat liberis; T III, 26. est a. avaritia opinatio vehemens de pecunia, quasi valde expetenda sit; T IV, 26. est a. quaedam animi sanitas, quae in insipientem etiam cadat; T IV, 30. est a. utilis ad persuadendum ea ... ferri .. posse ... enumeratio eorum, qui tulerunt; T IV, 63. est a. unus dies bene et ex praeceptis tuis actus peccanti inmortalitati anteponendus; T V, 5. est a. nihil mundo perfectius; N II, 39. est a. (alvus) multiplex et tortuosa; N II, 136. sin (illud) certe eveniet, nulla fortuna est; est a. fortuna; rerum igitur fortuitarum nulla praesensio est; D II, 18. est a. aliquid in nostra potestate; Fa 31. est a. maritimis urbibus etiam quaedam corruptela ac demutatio morum; R II, 7. est a. virtus nihil aliud nisi perfecta ... natura; L I, 25. est a. boni auguris meminisse *se* maximis rei publicae temporibus praesto esse debere; L III, 43. est a. in hoc genere molestum, quod ..; O I, 26. est a. infima condicio et fortuna servorum; O I, 41. est a. eius (decori) discriptio duplex; O I, 96. est a., quod differat in hominum ratione habenda inter iustitiam et verecundiam; O I, 99. est a, etiam vehementer utile iis ... valere opibus; O II, 64. [est a. ius etiam bellicum fidesque iuris iurandi saepe cum hoste servanda]; O III, 107. est a. (animus) unus ex omnibus rationis concentionisque ... sempiternarum rerum ... compos et particeps; Ti 27. sunt a. quidam e nostris, qui haec subtilius velint tradere; F I, 31. sunt a. quidam Epicurei timidiores paulo contra vestra convicia; F I, 69. sunt a., qui dicant foedus esse quoddam sapientium, ut ..; F I, 70. sunt a. bestiae quaedam, in quibus ..; F V, 38. sunt a. etiam clariora . . indicia naturae; F V, 55. sunt a. alii, quos in luctu cum ipsa solitudine loqui saepe delectat ‖delectet‖; T III, 63. sunt a. haec de finibus ... retentae defensaeque sententiae; T V, 84. sunt a. alii philosophi, ... qui ... censeant; N I, 4. sunt a., qui omnia naturae nomine appellent; N II, 82. sunt a. stellae natura flammeae; N II, 118. sunt a. eius generis innumerabilia; D I, 71. II, 107. non .. sunt di nec significant futura; sunt a. di; significant ergo; D I, 83. si di sunt, est divinatio; sunt a. di; est ergo divinatio; D II, 41. non .. di sunt nec significant nobis futura; sunt a. di; significant ergo; D II, 102. deinde adsumunt: „sunt autem di .... significant ergo (futura)"; D II, 106. adsumit autem Cratippus hoc modo: „sunt a. innumerabiles praesensiones non fortuitae;" D II, 109. sunt a. optimae curae de salute patriae; R VI, 29. sunt a. ea, quae posui; L II, 33. sunt a. privata nulla natura, sed ... occupatione; O I, 21. sunt a. quaedam officia etiam adversus eos servanda, a quibus iniuriam acceperis; O I, 33 (34). sunt a. multi, ... qui eripiunt ..; O I, 43. quod quibusdam incredibile videatur, sit a. necessarium; L I, 34. erat a. difficile rem tantam ... inchoatam relinquere; N I, 56. erat a. mortuus catellus eo nomine; D I, 103. erat a. is splendidissimo candore inter flammas circus elucens; R VI, 16. erat a. (Gyges) regius pastor; O III, 38. erant a. principes (Syracusanorum) mecum; T V, 65. erant a. eae stellae, quas numquam ex hoc loco vidimus; R VI, 16. erant a. animantium genera quattuor; Ti 35. ut ... esset a. quoddam genus eorum, ... qui ..; T V, 9. esset a. fugienda (vita), si esset misera; P 19. fuit a. talis illa partitio; Ti 22. erit a. haec formula Stoicorum rationi ... maxime consentanea; O III, 20. esse a. hominem, qui ... putet, desipientis adrogantiae est; N II, 16. esse a. divinius, quod ipsum ex se sua sponte moveatur; N II, 32. esse a. angore, esse ‖ angores † si, al. ‖ miseria adflictas aut abiectas timiditate et ignavia; R II, 68. esse a. magni animi et fuisse multos etiam in vita otiosa; O I, 92. futurum a. (id) fuisse ex eo, quia factum est, intellegi debet; Fa 18. suppeditant a. et campus noster et studia venandi honesta exempla ludendi; O I, 104. suscepit a. vita hominum consuetudoque communis, ut ..; N II, 62. omnes .. partes mundi ⟨tangam a. maximas⟩ calore fultae sustinentur; N II, 25. tenere a. virtutes eas ipsas ... nemo poterit, nisi statuerit ..; F III, 25. omnia .. genera animalium (caelum) complexu non tenebit; teneat a. oportebit; Ti 41. tolli a. omnia, si visa tollantur; A II, 108. relictam a te veterem Academiam, inquit, tractari a. novam; A I, 13. tractatum est a. a nobis id genus aegritudinis, quod ..; T III, 81. vacandum a. omni est animi perturbatione; O I, 69. valet a. in fulguribus observatio diuturna; D II, 42. vexatur a. (philosophus) ab omnibus primum in eo libro, quem ..; T V, 24. vides a. ... non posse nos Amafinii ... similes esse; A I, 5. videmus a. in partibus mundi ... inesse sensum atque rationem; N II, 30. viget a. et vivit animus (dormientis); D I, 63. vinctum a. Saturnum ipsum a filio Iove; N II, 63. vinctus a. a Iove (Saturnus fingitur), ne inmoderatos cursus haberet; N II, 64. volo a. dicere illud homini longe optumum esse, quod ..; T II, 46. vultis a. omnia fato; nulla igitur est divinatio; D II, 20. vultis a. evenire omnia fato; D II, 24.

6. **nach Adverbien**: ista ... dicam Graece προηγμένα, Latine autem „producta"; F IV, 72. accurate a. quondam a L. Torquato ... defensa est Epicuri sententia de voluptate; F I, 13. acerrume a. deliciae meae Dicaearchus contra hanc immortalitatem disseruit; T I, 77. acute a. disputantis illud est ... videre; T V, 28. admodum a. tenenda sunt sua cuique non vitiosa, sed tamen propria; O I, 110. cum ... aeque a. nefas sit tale aliquid et facere rogatum et rogare; Lae 39. aliter a. vobis placet; F II, 41. ante a. ab

A. Atilio Calatino erat Fides consecrata; N II, 61. quoniam ... beate a. vivere alii in alio, vos in voluptate ponitis; F II, 86. bene a. nosse Carneaden Stratoniceus Metrodorus putabatur; A II, 16. optime a. societas hominum ... servabitur; O I, 50. commode a., quicumque dixit ..; O II, 69. quod .. contra a. improbis semper aliqui scrupus in animis haereat; R III, 26. ut (civitas) bonum illum virum ... nefarium putet, contra a. || *eum* ||, qui sit improbissimus, existimet esse summa probitate ac fide, proque hac opinione omnium civium bonus ille vir vexetur, ... contra a. ille improbus laudetur; R III, 27. extra a. eminent quae appellantur aures; N II, 144. facilius a., quod est propositum, consequar, si ..; R II, 3. facillime a. ad res iniustas inpellitur, ut quisque altissimo animo est, gloriae cupiditate; O I, 65. facillume a. et in optimam partem cognoscuntur adulescentes, qui ..; O II, 46. hic a., ubi habitamus, non intermittit suo tempore »caelum nitescere;« T I, 69. hinc a. aspicitur, »ut sese ostendens emergit Scorpios alte«; N II, 113. honeste a. vivere fruentem rebus iis ... vetus Academia (finem esse) censuit; A II, 131. honeste a. vivere ... Zeno statuit finem esse bonorum; A II, 131. infra a. iam nihil est nisi mortale et caducum praeter animos; R VI, 17. inscite a. medicinae ... ultimum cum ultimo sapientiae comparatur; F III, 25, maxime a. absurdum vitia in ipsorum esse potestate; A II, 39. maxime a. convincuntur, cum ..; A II, 44. maxime a. in hoc quidem genere vis est perspicua naturae; F V, 32. maxime a. admonendus *est*, quantus sit furor amoris; T IV, 75. haec .. providet, ... maxume a. ut in eo (mundo) eximia pulchritudo sit; N II, 58. maxime a. corpora inter se iuncta permanent; N II, 115. maxume a. adducuntur plerique, ut eos iustitiae capiat oblivio, cum ..; O I, 26. maxume a. haec aetas a libidinibus arcenda est; O I, 122. maxume a. et gloria paritur et gratia defensionibus; O II, 51. maxume a. perturbantur officia in amicitiis; O III, 43. minime a. convenit ... postulare, ut ..; F III, 66. si illud, hoc; non a. hoc; igitur ne illud quidem; F IV, 55. nondum a. explanatum satis erat, quid maxime natura vellet. explanetur igitur; F IV, 41. aliquando (sapiens) etiam opinabitur; numquam a. opinabitur; nulli igitur rei adsentietur; A II, 67. nunc a. explicabo, voluptas ipsa quae qualisque sit; F I, 37. nunc a. dico ipsum Epicurum nescire et in eo nutare; F II, 6. nunc a., simul atque editi in lucem ... sumus, in omni .. pravitate ... versamur; T III, 2. nunc a. summam voluptatem esse dolore carere; T III, 47. nunc a. ita disserunt, .. se dicere ..; T IV, 54. de quo dicam equidem paulo post; nunc a. hactenus; N I, 24. nunc a. (philosophi) mihi videntur ne suspicari quidem, quanta sit admirabilitas; N II, 90. nunc a. visum est mihi de senectute aliquid ad te conscribere; C 1. esse corpuscula ... rotunda alia, partim a. angulata, hamata quaedam et quasi adunca; N I, 66. plane a. et perspicue (istius modi res) expedire posse docti ... viri (est); F III, 19. plene a. et perfecte sic dici existimato ..; N II, 74. plerumque a. parentium praeceptis inbuti ad eorum consuetudinem moremque deducimur; O I, 118. cuius ... ratio ... proxime a Lacyde solo retenta est, post a. confecta a Carneade; A II, 16. qui Diogenem Stoicum adulescens, post a. Panaetium audierat, Laelius; F II, 24. post a. ipsam sapientiam nobis cariorem fieri, quam illa sint; F III, 23. oratorem .. complexi sumus, nec eum primo eruditum, ... post a. eruditum; T I, 5. post a. e provincia litteras ad collegium misit ..; N II, 11. ut ... post a. signis certioribus, quale sit id, ... incipit suspicari, sic ..; N II, 90. post a. causa fuit propior; Fa 36. post a. ab Eudoxo Cnidio ... eandem illam (sphaeram) ... esse descriptam; R I, 22. post a. cum Persis ... Alexander ... hanc bellandi causam inferebat, quod ..; R III, 15. post a. apparatu regio accepti sermonem in multam noctem produximus; R VI, 10. posthac a., mi Varro, quam plurima, si videtur, et de nobis inter nos; A ep. 2. reliqua fere singuli, ut multo ante veteres, proxime a. Aristoxenus; T I, 19. proxime a. et secundum deos homines hominibus maxume utiles esse possunt; O II, 11. quatenus a. (volgus) intellegit, nihil putat praetermissum; O III, 15. ego vero ... salubritatem hanc sequor, raro a. licet; L II, 3. recte a. facta et peccata non habentur communia; F III, 69. rursus a., ... si dicamus quicquam fieri sine causa, distinguendum est ..; Fa 25. rursum || rursus || a. recte factis commodisque amicorum necesse erit angi, dolere; Lae 59. saepe a. ne utile quidem est scire, quid futurum sit; N III, 14. satis a. virtus ad fortiter vivendum potest; satis ergo etiam ad beate; T V, 53. haec ad quoddam tempus cohaerere possunt, semper a. nullo modo possunt; N III, 34. [semper a. in fide quid senseris, non quid dixeris, cogitandum]; O I, 40. cum (Curio) causam Transpadanorum aequam esse dicebat, semper a. addebat: „vincat utilitas“; O III, 88. admirantur .. communiter illi (homines) quidem omnia ..., separatim a., ... si ..; O II, 36. ut de utroque nos quidem dicamus genere causarum, separatim a. de iis, quae ..; Ti 51. simul a (homo) cepit intellegentiam vel notionem potius; F III, 21. temere a. in acie versari; O I, 81. eundem .. (Socratem) et solem et animum deum dicere, et modo unum, tum a. plures deos; N I, 31. modo .. (Theophrastus) menti divinum tribuit principatum, modo caelo, tum a. signis sideribusque caelestibus; N I, 35. quia (hae stellae) ... tum antecedunt, tum a. subsequuntur; N II, 51. tum a. res ipsa, in qua vis inest maior aliqua, sic appellatur, ut ..; N II, 61. (aër) tum fusus ... sublime fertur, tum a. concretus in nubes cogitur; N II, 101. (sol) modo accedens, tum a. recedens binas ... reversiones ... facit; N II, 102. tum a. hominis amicissimi, Cn. Pompeii, laudes inlustrabit; L I, 8. nos ... in viridi ... ripa inambulantes, tum a. residentes; L I, 15. tum a. ... callidi sumus, non boni; L I, 41. tum a. .. anquirunt, ... ad potentiam ... conducat id necne; O I, 9. vehementer a. || [autem] || amor multitudinis commovetur ipsa fama ... liberalitatis; O II, 32. vicissim a. senes in adulescentium caritate adquiescimus; Lae 101. utrobique a. conventicium accipiebant; R III. 48.

7. **nach Präpositionen:** contra autem omnia disputatur a nostris; O II, 8. infra a. hanc (stellam) ... Iovis stella fertur; N II, 52. post a. eam sationem dis ... iunioribus permisit, ut ..; Ti 46.

8. **nach Conjunctionen:** cum: a. **Indicativ:** cum autem laevam manum admoverat; A II, 145. in quo „sapienter“ dicimus || [dicimus] ||, id ..; F III, 32. assumpta est ratio; F IV, 38. ad summum bonum volunt pervenire; F IV, 39. (Stoici) negant ea (prima naturae) quicquam ad beatam vitam pertinere; F IV, 43. (animal) processit paulum, ... tum ..; F V, 24. dispicere coepimus et sentire, quid simus ..., tum ..; F V, 41. paulum firmitatis accessit; F V, 42. progrediens confirmatur animus; F V, 43. etiam exitus ab utroque datur conturbato errantique regi; F V, 63. nihil erit praeter animum; T I, 47. inaniter et effuse animus exultat, tum ..; T IV, 13. hic

fervor concitatioque animi inveteravit || inveteraverit || ..., tum ..; T IV, 24. animum ab ista pictura imaginibusque virtutum ad rem veritatemque traduxeris; T V, 14 (13). sine corpore idem (Aristoteles) vult esse deum; N I, 33. (haec), ut Zeno solebat, brevius angustiusque concluduntur, tum ..; N II, 20. in locis semen insedit; N II, 128. pulli pinnulis uti possunt, tum ..; N II, 129. haec (membra) subtracta sunt ..., tum ..; D II, 139. (omnium summa rerum) est penes delectos, tum ..; R I, 42. certi propter divitias aut genus aut aliquas opes rem publicam tenent, est factio; R III, 23. ii famulantur *; R III, 37. regis est facta mentio; R III, 47. Karthaginem deleveris, triumphum egeris; R VI, 11. ad idem, unde semel profecta sunt, cuncta astra redierint ..., tum ..; R VI, 24. aliquid actum est, in quo media officia compareant; O III, 15. in amicitia, quae honesta non sunt, postulabuntur; O III, 46. omnium rerum simulatio vitiosa est, ... tum amicitiae repugnat maxime; Lae 92. (oratio) ingressa est imitata et efficta simulacra; Ti 8. (ratio) in illis rebus vertitur, quae ..; Ti 28. **nach** cum **im folgenden Teil:** s. 1. vinum. 4, c. ille; O III, 81. 6. semper; O III, 88. — **Conjunctiv:** cum autem e philosophis ingenio scientiaque putaretur Antiochus ... excellere; A II, 4. usus progrediens familiaritatem effecerit, tum amorem efflorescere tantum, ut ..; F I, 69. vescamur iis rebus, ... tum esse in motu voluptatem; F II, 10. usus accessisset, tum ipsum (amicum) amari per se; F II, 82. omnia officia a principiis naturae proficiscantur; F III, 23. ad tuendos conservandosque homines hominem natum esse videamus; F III, 68. quaereretur res admodum difficilis; F IV, 12. hominem in eo genere posuisset, ut ei tribueret animi excellentiam; F IV, 28. venissemus in Academiae non sine causa nobilitata spatia; F V, 1. tertia pars bene vivendi praecepta quaereret; F V, 11. terras nox opacasset, tum ... cernerent; N II, 95. tertio die sol inluxisset, tum ut revixisse sibi viderentur; N II, 96. impetum caeli cum admirabili celeritate moveri vertique videamus || videmus || ; N II, 97. suo cuique iudicio sit utendum; N III, 1. is dies inluxisset; D I, 50. experrectus esses hora secunda fere; D I, 59. (Dionysius) aliquantum progressus esset; D I, 73. Veientes bello fessi legatos ad senatum misissent, tum ..; D I, 100. ille (Crito) respondisset ... ramulum ... recidisse, tum Socrates: „non enim ..“; D I, 123. (anhelitus terrae) se in nubem induerint, ... tum .. fulgores ... existere; D II, 44. in eam ipsam partem orbis venerint, in qua sit ortus eius, qui nascatur; D II, 89. proprium sit Academiae iudicium suum nullum interponere; D II, 150. Scipio unum et alterum ex iis, qui eum salutatum venerant, invitavisset; Fa fr. 5. [cum autem Popilio videretur unam dimittere legionem]; O I, 36. duobus modis ... fiat iniuria; O I, 41. pulchritudinis duo genera sint; O I, 130. dominatu unius omnia tenerentur; O II, 2. res publica ... nulla esset omnino; O II, 3. omnes non possint, ne multi quidem, aut iuris periti esse aut diserti; O II, 67. consilium hoc principes cepissent; O III, 40. cum (Masinissa) ingressus iter pedibus sit ..., cum a. equo ..; C 34. admiraretur Lysander ... proceritates arborum ..; C 59. ad Lacedaemonios (grandis natu) accessisset; C 63. contrahat amicitiam, ... si qua significatio virtutis eluceat; Lae 48. animos corporibus necessitate insevisset; Ti 44. **nach** cum **im folgenden Teil:** s. 1. Dionysius. Orestes. Phaedrus. Publius. Zeno; N I, 70. aetas. animus; T III, 5. casus; D II, 147. ius; R I, 49. mala; T IV, 66. pulmones. sacra (quom); L II, 47. sedationes. vox. — 2. planus. solidus; Ti 15. — 3. duo; A I, 17. — 4, a, α. ego, puto; R I, 31. — γ. O III. 73. — c. hic; F III, 48. ille; C 17. — 5. obtrecto. perturbo. — 6. aeque.

dum autem (Chrysippus) verbis utitur suis, delabitur in eas difficultates, ut ..; Fa 39. **nach** dum **im folgenden Teil:** s. 2. alius; T V, 76.

quamquam autem et laetitiam nobis voluptas animi et molestiam dolor afferat, .. tamen ..; F I, 55. q. a. in amicitia alii dicant ..., alii autem ..; F III, 70.

nach quia **im folgenden Teil:** s. 1. corpus; F II, 108.

quod autem magnum dolorem brevem, longinquum levem esse dicitis; F II, 94. meum munus dicis; F III, 9. (sapientia) honestas actiones affert et efficit, || [id] || efficiens dici potest; F III, 55. (Stoici) principium officii quaerunt, melius quam Pyrrho; F IV, 43. (Stoici) ea ... non adiungunt ad finem bonorum; F IV, 43. scriptum habetis † aut || avi || tripudium fieri, si ..; D I, 28. exemplo nostrae civitatis usus sum; R II, 66. (lex) pietatem adhiberi, opes amoveri iubet; L II, 25. non iudex, sed deus ipse vindex constituitur; L II, 25. ex hominum genere consecratos ... coli lex iubet; L II, 27. (lex) addit; „neve urito“, indicat ..; L II, 58. (lex) „forum ... bustumve usu capi“ vetat; L II, 61. Nonis in conlegio nostro non adfuisses; Lae 8. **nach** quod **im folgenden Teil:** s. 1. bonum; T V, 43. officium; F IV, 69. — 4, b. noster; R II, 2. — c. hic; R III, 7. — ille; O I, 128. — f. nihil; A II, 103. — 5. purgo. — 5. contra; R III, 26.

quoniam autem id est vel summum vel ultimum vel extremum bonorum; F I, 42. omne, quod est bonum, primum locum tenere dicimus; F III, 53. sua cuiusque animantis natura est; F V, 25. is animi appetitus a principio fuit, ut ..; F V, 44. etiam mortui miseri sunt; T I, 9. vivitur non cum perfectis hominibus planeque sapientibus; O I, 46. **nach** quoniam **im folgenden Teil:** s. 2. beatus; N I, 48. omnis; F I, 37. — 4, c. hic; F IV, 77. is; N II, 32. O I, 52. — 6. beate.

ut: tale visum nullum esse, ut perceptio consequeretur || consequatur ||, ut autem probatio, multa; A II, 99. ut a. a facillimis ordiamur; F I, 13. **nach** ut **im folgenden Teil:** s. 1. excandescentia. senes; R I, 67. — 2. alter; A I, 24. caelestis. vehemens. — 4, c. ipse; F I, 29. — d. O II, 79. — **Indicativ:** s. 1. Epicurus; T II, 8. — 2. alius; N II, 123. plerique; F I, 49. uterque; R V, 5. — 6. post; N II, 90.

9. **nach Interjection:** ecce autem alii minuti et angusti, ... alii ..; F I, 61. ecce a. maxima voce clamat populus ..; R I, 55. ecce a. successere huic † belli || Gellius || Clodius, Asellio; L I, 6. ecce a. non philosophi quidem, sed prompti tamen ad disputantum omnes aiunt esse beatos, qui ..; fr V, 39. **nach** ecce **im folgenden Teil:** s. 2. alius; F I, 61.

II. **Ausruf:** quanta autem ab illis (antiquis) varietas argumentorum ratione concludentium! F IV, 9. quam brevi tempore quot et quanti poëtae, qui a. oratores extiterunt! T IV, 5. qua pulchritudine urbem, quibus a. opibus praeditam (Dionysius) servitute oppressam tenuit civitatem! T V, 57. vos a. quid mali datis, cum in inbecillitate ... benivolentam ponitis! N I. 122. quanta a. est eorum (deorum) multitudo! N III, 40. id a. (ius) quantulum est! L II, 47.

III. **Aufforderung:** 1. **Imperativ:** tu autem etiam membra ipsa sensusque considera; F II, 113. virtutes a. noli vereri ne expostulent et querantur se a beata vita esse relictas; T V, 14. munera a. ista ... dis immortalibus dona; T V, 90. hic a. alter (cingulus) ... cerne quam tenui vos parte contingat; R VI, 21. de me a. ... sic habe-

tote; Lae 10. vos a. ad id, quod erit inmortale, partem attexitote mortalem; Ti 41. »eorum a. (sacerdotum) genera sunto tria;« L II, 20.

2. Conjunctiv: tu autem, Cotta, ... te ... pontificem esse cogites; N II, 168. hoc totum quale sit, mox; nunc a. concludatur illud; N III, 37. nunc a. ... videat primum in illa incorrupta maxime gente Aegyptiorum ... bovem quendam putari deum; R III, 14. publicus a. sacerdos inprudentiam consilio expiatam metu liberet; L II, 37. bellum a. ita suscipiatur, ut nihil aliud nisi pax quaesita videatur; O I, 80. vgl. I, 4, d. L II, 67. quae a. nos aut recta aut recte facta dicamus, si placet; F III, 24. nunc a. aliud iam argumentandi sequamur genus, ut ..; F V, 46. hoc a. loco tantum explicemus, haec honesta ... esse expetenda; F V, 61. nos a. teneamus, ut nihil censeamus esse malum, quod sit a natura datum omnibus; T I, 100. cras a. ... agamus haec; T I, 119. nos a. audeamus non solum ramos amputare miseriarum, sed ..; T III, 13. nos a. hoc sermone, quae priora duo sunt, sumamus; N II, 3. nos a. tenebras cogitemus tantas, quantae ..; N II, 96. sibi a. indulgentis et corpori deservientis ... in hortulis suis iubeamus dicere; L I, 39. meminerimus a. etiam adversus infimos iustitiam esse servandam; O I, 41. nos a. naturam sequamur; O I, 128. eos a. (viros bonos) omittamus, qui omnino nusquam reperiuntur; Lae 21. ipsi a. intellegamus natura gigni sensum diligendi ... facta significatione probitatis; Lae 32. agri a. ne consecrentur, Platoni prorsus adsentior; L II, 45.

IV. Frage: a. direct: 1. nach Substantiven: Circe autem et Pasiphaë et Aeeta ... in deorum numero non habebuntur? N III, 48. quid .. tam absurdum quam ... animante || animo, animi autem || virtute praedito ... non admodum delectari? Lae 49. consul a. esse qui potui, nisi eum vitae cursum tenuissem a pueritia? R I, 10. homini a. praestare quis possit nisi deus? N III, 25. iniustitiae a., intemperantiae, timiditatis quae semina essent, si ..? N III, 71. lege a. carens civitas estne ob *id* ipsum habenda nullo loco? L II, 12. mediocritates a. malorum quis laudare recte possit? T IV, 57. *menti autem cur aquam* adiunxit, si ipsa mens constare potest vacans corpore? N I, 25. qui .. convenit ... mundum a. ... consilii et rationis esse expertem putare? N II, 87. an vero in legibus varietatem esse dicunt, natura a. viros bonos eam iustitiam sequi, quae sit? R III, 18. urbis a. ipsius nativa praesidia quis est tam neglegens qui non habeat animo notata? R II, 11.

2. nach Pronomina: a. persönlich: ego autem quem timeam lectorem? F I, 8. nos a. ita leves atque inconsiderati sumus, ut ..? D II, 59. tu a. inter haec tantam multitudinem hominum interiectam non vides nec laetantium nec dolentium? F II, 16. tu a. ... cur non propriis verbis illa tenebas? F IV, 61. tu a., Epicure, quid facies? N I, 112. vos a. mihi ... quid consilii datis? A II, 138.

b. demonstrativ: illud autem ipsum qui obtineri potest? F II, 107. illud a., quod vincit haec omnia, ... ubi invenimus? N II, 18. illa a. ... quem ad modum dissolvitis? N III, 29. illa a. ... quam longe serpant, non vides? N III, 51. ille a. Graecus, quid mirum, si magnitudine timoris ... a constantia ... discessit? D II, 114. illa a. exceptio cui probari tandem potest? R I, 10. nonne .. videtur ... ille (animus) a., cuius || cui || obtusior sit acies, non videre (se ad meliora proficisci)? C 83. — ipsa a. philosophia ... quem habebit exitum? A II, 27. ipsi a., qui de nobis || vobis || loquuntur, quam loquentur diu? R VI, 22. — id a. quid potius dixeris quam deum? N II, 16. — isti a. quem ad modum adseverant ex corpusculis ... mundum esse perfectum? N II, 94.

c. fragend: qualem autem deum intellegere nos possumus nulla virtute praeditum? N III, 38. qualis a. ista mens est deorum, si ..? D II, 131. quanti a. haec philosophia aestimanda est? N I, 55. quis, qui: quid a. tam absurde dici potest, quam cum ita loquuntur ..? A II, 36. quid a. stomachatur Mnesarchus? A fr. I. quis a. eum iure reprehenderit, qui ..? F I, 32. quae a. tanta ex improbis factis ad minuendas vitae molestias accessio potest fieri, quanta ad augendas? F I, 51. quod a. patrocinium aut quae ista causa est voluptatis? F II, 67. quid a. est amare ... nisi velle bonis aliquem affici quam maximis? F II, 78. quae a. est alia causa erroris tanti, ... nisi quod ..? F II, 115. quid a. apertius quam ... tollatur || † tollatur || omnis ea ... prudentia? F III, 31. quis a. tam agrestibus institutis vivit, ... ut ..? F III, 37. quis a. honesta in familia institutus et educatus ingenue non ipsa turpitudine ... offenditur? F III, 38. quid a. dici poterit, ... quo minus ..? F III, 38. quae a. natura suae primae institutionis oblita est? F IV, 32. quid a. minus consentaneum est quam quod aiunt ..? F IV, 48. haec ... admirabilia dicamus. quid a. habent admirationis, cum prope accesseris? F IV, 74. quis a. de ipso sapiente aliter existimat, quin ..? F V, 32. quae a. divina? vigere, sapere, invenire, meminisse; T I, 65. quis a. non miser non modo tunc, cum premetur summis doloribus, ... sed ..? T II, 16. quis a est iste, cui id exploratum possit esse? T II, 17. quid a. praeclarum non idem arduum? T III, 84. quid a. est non miserius solum, sed foedius etiam ... quam ..? T IV, 35. »quis homo te exsuperavit usquam gentium inpudentia? — quis a. || item || malitia te?« T IV, 77. quid a. erat, quod concupisceret deus mundum signis ... ornare? N I, 22. quid a. interius mente? N I, 26. quid a. est istuc gradatim? N I, 89. quid a. obstat, quo minus (deus) sit beatus, si non sit bipes? N I, 95. quae a. istae imagines vestrae aut unde? N I, 107. quae a. animans (esse potest) natura nihil curans? N I, 123. quid a. est inscitius quam eam naturam ... non optumam dici? N II, 36. quid a. (huic opus est) ratione? quid intellegentia? N III, 38. quid a. dicis? N III, 47. quae a. inconstantia deorum est, ut ..? D II, 38. quid a. volunt di inmortales primum ea || volunt ea, ea vol. || significantes, quae ..? D II, 54. quod a. est tempus, quo illi (galli) non cantent? D II, 56. quae a. est inter augures conveniens et coniuncta constantia? D II, 82. quam a. ob causam tam est obscure admonitus? D II, 134. quid a. magnum aut || [aut] est, et || naufragum illum sine nomine in rivo esse lapsum? Fa 5. quis a. (putare potest) non magis solos esse, qui ..? R I, 28. quod a. imperium ... potest esse praestantius quam ..? R I, 28. quo a. modo adsequi poterat Lacedaemo illa tum, ... ut bonis uteretur ... regibus? R I, 50. quid a. interest ab iis, qui postea nascentur, sermonem fore de te? R VI, 23. quid a. (est) tam exiguum, quam munus hoc eorum, qui consuluntur? L I, 14. quae a. natio non comitatem ... diligit? L I, 32. quis a. non sentit omnem auctoritatem optimatium tabellariam legem abstulisse? L III, 34. quid a. est stultius quam ... O II, 54. quam a. habet aequitatem, ut ..? O II, 79. quid a. tam absurdum, quam ..? O III, 55. cuius a. vita ipsi potest utilis esse? O III, 85. quid a. iratus Iuppiter plus nocere potuisset, quam nocuit sibi ipse Regulus? O III, 102. quod a. munus prudentiae? O

III, 117. quis a. est, qui Tarquinium Superbum ... non oderit? Lae 28. quid a. stultius quam ..? Lae 55. quid a. turpius quam inludi? Lae 99. quid a. est horum in voluptate? P 15. quis a. tantus est gurges, qui dies et noctes ... velit ita moveri suos sensus, ut ...? quis a. bona mente praeditus non mallet nullas omnino nobis a natura voluptates datas? fr V, 81.

3. **nach Verben:** potest autem ulli imperio ... utile esse odium et infamia? O III, 88. potest a., quod inutile rei publicae sit, id cuiquam civi utile esse? O III, 101. potes a. esse tu civis, propter quem aliquando civitas non fuit? P 30. secernere a. a corpore animum ecquidnam aliud *est nisi* || quam || mori discere? T I, 75.

4. **nach Adverbien:** cur autem quicquam ignoraret animus hominis, si esset deus? N I, 28. cur a. Arqui species non in deorum numero reponatur? est enim pulcher; N III, 51. cur a. deus dormientes nos moneat, vigilantes neglegat? D I, 85. cur a. de passerculis coniecturam facit, ... de dracone silet? D II, 65. cur a. aliis a laeva, aliis a dextra datum est avibus ut ratum auspicium facere possint? D II, 80. cur a. hoc (oraclum) credam umquam editum Croeso? D II, 116. cur a. ... P. Crassi filia posset habere ... aeris milliens salva lege, mea triciens non posset? R III, 17. cur a. aut vetera aut aliena proferam potius quam et nostra et recentia? L III, 21. tum quidem ...; nunc a. quid est, sine his cur vivere velimus? A ep 2. post a. varietatene eum (deum) delectari putamus? N I, 22. qui a. (eo animo) esse poteris? F II, 78. qui a. illam maxumo optatam ... securitatem ... habere quisquam potest, cui ..? T V, 42. qui a. poterit esse celsus et erectus? T V, 42. qui a. (libertas) aequa potest esse .... in istis civitatibus? R I, 47. unde a. subito vetus Academia revocata est? A II, 70. unde a. facilius quam ex annalium monumentis ... omnis rei pub. disciplina cognoscitur? fr V, 26. unde aut || autem || ad agendum aut ad dicendum copia depromi maior gravissimorum exemplorum ... potest? fr V, 27.

b. indirect: 1. **nach Substantiven:** Graeci autem *μανίαν* unde appellent, non facile dixerim; T III, 11. quidnam esse .. causae putem, cur ... animi a. medicina nec tam desiderata sit, ante quam inventa, nec ..? T III, 1. videtis, in tabella iam ante quanta sit facta labes, primo Gabinia lege, biennio a. post Cassia; Lae 41.

2. **nach Pronomina:** nos autem quantum in utroque profecerimus, aliorum sit iudicium; O I, 3. vobis a. ... unde officii, unde agendi principium nascatur, non reperietis; F IV, 46. hoc a. celandi genus quale sit et cuius hominis, quis non videt? O III, 57. ille: vgl. **a,** 2, b. ille; N III, 51. ipsi a. gerere quam personam velimus, a nostra voluntate proficiscitur; O I, 115. qualis a. differentia sit honesti et decori, facilius intellegi quam explanari potest; O I, 94. quantum a. consuetudini famaeque dandum sit, id curent vivi; T I, 109. quanta a. vis amicitiae sit, ex hoc intellegi maxime potest, quod ..; Lae 20. quam a. ego dicam voluptatem, iam videtis; F I, 43. quid a. sit, ... non constat; F V, 17. quibus a. studiis semper || deditus || fueris, tenemus; R I, 37 quid a. mihi displiceat in nocturnis (sacris), poëtae indicant comici; L II, 36. quibus a. rationibus hanc facultatem assequi possimus, ... dicemus; O II, 19. utrum a. sit melius, di inmortales sciunt; T I, 99.

3. **nach Adverbien:** quam autem civitati (Scipio) carus fuerit, maerore funeris indicatum est; Lae 11. quare a. in iis (rebus) vis deorum insit, tum intellegam, cum cognovero; N III, 61. rectene a. hanc tertiam partem ad exquirendum officium adiunxerit an secus, de eo fortasse disputari potest; O III, 11. vgl. 1. T III, 1.

V. **Bedingung:** 1. **nach Substantiven:** M. autem || enim || Piso si adesset; N I, 16. in contione a. si loqueretur; F IV, 22. corporis a. voluptas si etiam praeterita delectat; F II, 106. quodsi ... deus a. animans est; N I, 48. dolores a. si qui incurrunt; F I, 62. si ... emissio a. maris anguis erat mortifera Corneliae; D II, 62. lusiones a. deorum ... si .. explicare conemur; Ti 37. mundus a. si in aeterno praeteriti temporis spatio fuit insipiens; N II, 36. novitates a. si spem adferunt, ut tamquam in herbis non fallacibus fructus appareat; Lae 68. si ... sapientiam a. nemo adsequitur; N III, 79. virtutem a. si unam amiseris; T II, 32. quodsi ... voluptas a. est sola, quae nos vocet ad se; F I, 54.

2. **nach Adjectiven:** quid, si etiam ratio exstat artificiosae praesensionis facilis, divinae autem paulo obscurior? D I, 109. sin vera visa divina sunt, falsa a. et inania humana; D II, 127. summum a. bonum si ignoretur, vivendi rationem ignorari necesse est; F V, 15.

3. **nach Pronomina:** hoc autem si ita sit, ut unum modo sensibus falsum videatur; A II, 101. ille a., qui archipirata dicitur, nisi aequabiliter praedam dispertiat; O II, 40. ea a. constantia si nihil habeat percepti et cogniti; A II, 23. in eo a. (viso) si erit communitas cum falso; A II, 34. quodsi ... is a. esset nihil nisi animus; F IV, 27. si ... iis a., qui, quae futura sunt, ea vera esse ex aeternitate dicunt, non idem dicendum est; Fa 33.

4. **nach Verben:** si ... accepissent autem fama ... esse quoddam numen et vim deorum; N II, 95. in enumerandis a. corporis commodis si quis praetermissam a nobis voluptatem putabit; F V, 45. si ... possunt a. aliquando oculi non fungi suo munere; D I, 71. II, 107. si ... potest a. quis, cum || cum quis D II, 107 || divinationem habeat, errare aliquando nec vera cernere; D I, 71. II, 107.

5. **nach Adverb:** vere autem si volumus iudicare; O I, 74.

6. **nach Conjunctionen:** nisi autem rerum natura perspecta erit; F I, 64.

nach quodsi im folgenden Teil: s. 1. deus. voluptas. — 3. is; F IV, 27.

si autem id non concedatur; F IV, 30. nubium conflictu ardor expressus se emiserit, id esse fulmen; D II, 44. homo ille Tages fuit, quonam modo potuit terra oppressus vivere? D II, 51. est aliqua disciplina virtutis; O II, 6. nach si im folgenden Teil: s. 1. emissio. sapientia. — 2. divinus. — 3. is; Fa 33. — 4.

sin autem commune nihil erit; A II, 34. negabunt vera visa a falsis posse distingui; A II, 44. (falsa visa probabilia) sunt, cur non etiam, quae non facile internoscantur? A II, 48. omnino nihil esse, quod percipi possit, a me sumpsero; A II, 68. usque ad novem verbi gratia sine dubitatione respondes pauca esse, in decumo insistis; A II, 94. voluptas est, ut Epicuro placet, nihil dolere; F I, 39. (Epicurus) voluptatem putat adiungendam eam, quae sit in motu, ... quid tendit? F II, 16. si (gaudes praeteritis) ad corpus pertinentibus ...; sin autem ad animum ..; F II, 98. reliqua appetenda sunt; F IV, 34. eos non probabat; F IV, 60. est in ea (voluptate), quod quidam volunt; F V, 45. nec expetenda ego magis quam tu eligenda, nec ..; F V, 90. est quinta quaedam natura; T I, 65. (supremus dies) perimit || peremit || ac delet omnino; T I, 117. nihil denuntiabitur, eo tamen simus animo, ut ..; T I, 118. caderet in sapientem aegritudo, caderet

etiam iracundia; T III, 19. est aliquis amor, ut est certe, qui nihil absit ... ab insania; T IV, 72. virtus subiecta sub varios incertosque casus famula fortunae est; T V, 2. dei neque possunt nos iuvare nec volunt; N I, 3. quis requirit, quae causa nos inpulerit, ut ..; N I, 7. *his* (hominibus di) consulunt, ... etiam illis consulunt; N II, 165. id dicis, nihil esse mundo sapientius, nullo modo prorsus adsentior; N III, 21. quid ‖ quod ‖ animal est, id illa necesse est sentiat; N III, 33. (lacus) ita esset eductus, ut ad mare pervenire non posset, tum salutare nostris fore; D I, 100. nihil esse in observatione putant; D I, 113. id potest flecti, nullum est fatum; D II, 21. certum est, quid quaque de re quoque tempore futurum sit; D II, 24. idcirco possunt provideri, quia certa sunt et fatalia, rursus divinatio nulla est; D II, 25. temporibus cogeretur, tum id munus denique (sapientem) non recusare; R I, 11. sine ullius populi exemplo genus ipsum exquiris optimi status; R II, 66. etiam libidinum intemperantia accessit; O I, 123. inopem, probum tamen et modestum (defenderis); O II, 70. is tu sis, qui ..; O III, 30. id non sit eius modi; O III, 30. dictum non omne praestandum est; O III, 55. speciem utilitatis etiam voluptas habere dicetur ‖ dicitur ‖; O III, 120. illa veriora, ut idem interitus sit animorum et corporum; Lae 14. ad adulescentiam (amores) perduxissent, dirimi tamen interdum contentione; Lae 34. aut morum aut studiorum commutatio quaedam ... facta erit; Lae 77. propter aviditatem pecuniae nullum quaestum turpem putas; P 43. eam (speciem intuebitur), quae gignitur, numquam illam ... pulchritudinem consequetur; Ti 4. nach sin im folgenden Teil: s. 2. falsus.

B. **an dritter Stelle:** I. **Aussage:** ea sunt autem maxima, quae in ipso animo ... versantur; A I, 22. horum ‖ verum ‖ (Stoicorum) esse a. arbitror ... correctionem veteris Academiae potius ... putandam; A I, 43. nihil interesse a., si ..; A II, 40. non placet a. detracta voluptate aegritudinem statim consequi; F I, 56. cum (luxuriosi) ... nec haberent ulla ex parte aliquid aut dolens aut aegrum, id est a. malum; F II, 21. non metuet a., sive celare poterit ‖ potuerit ‖, sive ..; F II, 71. non quaeritur a., quid naturae tuae consentaneum sit, sed quid disciplinae; F II, 80. de ipsis rebus a. saepenumero .. vereor ne reprehendar; F III, 6. satis esse a. argumenti videtur, ... quod ..; F III, 17. istius modi a. res dicere ornate velle puerile est; F III, 19. in nobismet ipsis a. *ne* intellegi quidem (potest), *ut* ..; F V, 30. non perfecti a. homines et tamen ingeniis excellentibus praediti excitantur saepe gloria; F V, 69. non sentientis a., nihil est, ullam in partem quod intersit; T I, 24. non videt a. (animus), quod minimum est, formam suam; T I, 67. ea sunt a., quaecumque sunt, quae similitudinem faciant ‖ faciunt ‖; T I, 80. non possum a. dicere ... Themistoclem, Epaminondam bellicae virtutis (carere gloria); T I, 110. non cadunt a. haec in virum fortem; igitur ne aegritudo quidem; T III, 14. non cadit a. invidere in sapientem; ergo ne misereri quidem; T III, 21. quo modo a. in corpore est morbus, ... sic in animo; T IV, 28 (29). quod tale a., id etiam gloriosum; T V, 43. quod laudabile a., profecto etiam honestum; T V, 43. nisi quietum a. nihil beatum est; N I, 52. quae (stella Veneris) Φωσφόρος Graece, Lucifer Latine dicitur, cum antegreditur solem, cum subsequitur a., Ἕσπερος; N II, 53. secunda (pars) est a., quae docet omnes res subiectas esse naturae sentienti; N II, 75. nihil est a. praeclarius mundi administratione; N II, 76. nihil est a. praestantius deo; N II, 77. non habeo a. quod tibi adsentiar; N III, 64. non placet a. paucis a dis inmortalibus esse consultum; N III, 70. nihil est a., quod non longinquitas temporum ... adsequi possit; D I, 12. multo est probabilius: „non est a. divinatio; non sunt ergo di“; D II, 41. non esse a. illud carmen furentis .. ipsum poëma declarat; D II, 111. haec aetas a. ... (fabulas) respuit; R II, 19. is est a. status, ut ..; R II, 43. quae sunt a. varie et ad tempus discriptae ‖ descr. ‖ (leges) populis; L II, 11. tam diu a. velle debebis, quoad te, quantum proficias, non paenitebit; O I, 2. non est a. consentaneum, qui metu non frangatur, eum frangi cupiditate; O I, 68. ad rem gerendam a. qui accedit; O I, 73. nihil est a., quod tam deceat, quam ... servare constantiam; O I, 125. quae partes a. corporis ad naturae necessitatem datae aspectum essent deformem habiturae ..., eas contexit; O I, 126. rectum est a., ... etiamsi nobis indigna audiamus, tamen gravitatem retinere; O I, 137. nihil agere a. cum animus non posset; O II, 4. C. Acilius ‖ Acilius ‖ a. ... plures ait fuisse, qui in castra revertissent; O III, 115. apex est a. senectutis auctoritas; C 60. par est a. primum ipsum esse virum bonum, tum ..; Lae 82. cui quaesito a. opus sit, quis umquam hunc vere dixerit divitem? P 46.

II. **Ausruf:** quanta delectatione autem adficerer, cum ..! T I, 98. quam tempestivos a. dedit (natura) ... ventos Etesias! N II, 131.

III. **Aufforderung:** cave putes autem mare ullum aut flammam esse tantam, quam non facilius sit sedare quam effrenatam insolentia multitudinem; R I, 65.

IV. **Frage: a. direct:** quo modo autem, quid cuique rei consentaneum esset, quid repugnaret, videremus? A II, 22. quo modo a. moveri animus ad adpetendum potest? A II, 25. quo modo a. sumis, ut ..? A II, 50. quo modo a. philosophus loquitur? F II, 26. quis est a. dignus nomine hominis? F II, 114. quo modo a. ... conservabitur, ut simile sit omnium naturarum illud ultimum? F IV, 33. quo modo a. optimum, si bonum praeterea nullum est? F IV, 34. quid curet a. (Endymion), qui ne sentit quidem? T I, 92. quid est a. nequius aut turpius ecfeminato viro? T III, 36. quid est a., quod plus valeat ad ponendum dolorem, quam ..? T III, 66. quid est a. se ipsum colligere nisi dissupatas animi partis rursum in suum locum cogere? T IV, 78. quo modo a., si naturalis esset ira, aut alius alio magis iracundus esset, aut ..? T IV, 79. quid est a. in homine sagaci ac bona mente melius? T V, 67. quem ad modum a. oboedire ... voluntati architecti aër, ignis, aqua, terra potuerunt? N I, 19. quo modo a. caeli divinus ille sensus in celeritate tanta conservari potest? N I, 33. quid est a., quod deos veneremur propter admirationem eius naturae? N I, 117. quo modo a. hoc, quasi concedatur, sumitis, nihil esse animum nisi ignem? N III, 36. quo modo a. potes, si Latonam deam putas, Hecatam non putare? N III, 46. quae est a. gens ..., quae non ... praedictione moveatur? D I, 12. quis est a., quem non moveat clarissumis monumentis testata ... antiquitas? D I, 87. quo modo a. ‖ aut non, aut, ut ‖ mentientem, quem ψευδόμενον vocant, dissolvas? D II, 11. cum rerum a. natura quam cognationem (haec) habent? D II, 33. quo modo a. haec aut quando aut a quibus inventa dicemus? D II, 80. quo modo a. istae (sortes) positae in illo loco? D II, 86. quid inscitius a. est quam mentes mortalium falsis ... visis concitare? D II, 127. quo modo a. distingui possunt vera somnia a falsis? D II,

146. quid est a. ... ratione divinius? L I, 22. utilis esse a. has opiniones quis neget? L II, 16. quid est a. tam secundum naturam quam senibus emori? C 71. vgl. I. P 46.

b. indirect: quem ad modum autem reliquiae cibi depellantur ..., haud sane difficile dictu est; N II, 138. cur coniveres a. altero oculo, causa non esset; N III, 9. quo modo a. aut vates aut somniantes ea videant, ... magna quaestio est; D I, 117. quid significet a. (fulmen), nulla ratio docet; D II, 45. de C. Gracchi a. || Gai autem Gr. || tribunatu quid expectem, non lubet augurari; Lae 41.

C. **an vierter Stelle:** quid tam divinum autem quam adflatus e terra mentem ita movens, ut ..? D II, 117. quando ista vis a. evanuit? D II, 117.

autumnus, Herbst: I. venit: non magis dolendum est, quam agricolae dolent praeterita verni temporis suavitate aestatem autumnumque venisse; C 70.

II. **Ablativ:** cum .. autumno terra se ad concipiendas fruges patefecerit; R IV, 1.

avunculus, Oheim, Bruder der Mutter: I. est: cur avunculus meus, ... P. Rutilius, in exilio est? N III, 80.

tollit: quam dubitationem avunculus tuus, Brute, sustulit; T V, 4.

tractat: animadverti, Brute, saepe Catonem, avunculum tuum, ... locos graves ex philosophia tractare; P 1.

II. subsequor: nec multo secus Speusippus Platonem avunculum subsequens ... evellere ex animis conatur cognitionem deorum; N I, 32.

III. controversia cum: quae (controversia) mihi fuit cum avunculo tuo; F III, 6.

IV. **Ablativ:** L. Pauli nepos, hoc avunculo, nobilissima in familia ... natus; R I, 31.

avus, Großvater, Ahnherr: I. colit: sic, Scipio, ut avus hic tuus, ut ego, qui te genui, iustitiam cole et pietatem; R VI, 16.

conantur: aut patrem tuum Paulum aut duos avos, Paulum et Africanum, ... tanta esse conatos, ... nisi ..; C 82.

delinquit: ut condemnaretur filius aut nepos, si pater aut avus deliquisset; N III, 90.

deportat: quam (sphaeram) M. Marcelli avus captis Syracusis ex urbe locupletissima ... sustulisset, cum aliud nihil ex tanta praeda domum suam deportavisset; R I, 21.

dicit: ut Africanum avum meum scribit Cato solitum esse dicere; R I, 27.

eluit, luit: cum recorder || recordor || ... non avum tuum L. Paulum, qui morte luit || eluit || collegae in Cannensi ignominia temeritatem; C 75.

moritur: quam palmam utinam di inmortales, Scipio, tibi reservent, ut avi reliquias persequare! cuius a morte tertius hic et tricesimus annus est .... anno ante me censorem mortuus est, ... cum consul iterum me consule creatus esset. num igitur, si ad centesimum annum vixisset, senectutis eum suae paeniteret? nec enim excursione nec saltu ... uteretur, sed consilio, ratione, sententia; C 19.

nuntiat: P. .. Vatiuius, avus huius adulescentis, ... senatui nuntiavit || nuntiavisset ||; N II, 6.

resistit: avus .. noster singulari virtute in hoc municipio, quoad vixit, restitit M. Gratidio; L III, 36.

solet: s. dicit. — tollit: s. deportat.

videntur: mihi .. et Cn. et P. Scipiones et avi tui duo, L. Aemilius et P. Africanus, comitatu nobilium iuvenum fortunati videbantur; C 29.

vivit: quom avos viveret; L II, 3. s. moritur. resistit.

utitur: s. moritur.

II, 1. cogito: solebam ... nostrum .. in primis avum cogitare; F V, 2.

creo, paenitet: s. I. moritur.

novi: equidem non modo eos novi, qui sunt, sed eorum patres etiam et avos; C 21.

recordor: s. I. luit.

2. inquam: nostro .. † qui || avo || ... M. Scaurus consul: „utinam“, inquit, „M. Cicero“ ..; L III, 36.

III. memoria: avi eius (Luculli) memoria moveor; F III, 8.

mors, reliquiae: s. I. moritur.

IV, 1. **Ablativ:** quae (Medea) duobus avis, Sole et Oceano, Aeeta patre, matre Idyia procreata est; N III, 48.

2. cum: eum (A. Albinum), qui cum avo tuo, Lucullo, consul fuit, ... dixisse ..; A II, 137.

auxilium, Hülfe, Beistand, Schutz, Hülfsmittel, Hülfstruppen: I, 1. adfero: quod attulit auxilium reliquis non modo magistratibus sed etiam privatis consuli non parentibus; L III, 16.

comparo: auxilia totidem sunt contra comparanda; A II, 46.

do, extorqueo: qui, *quod* a natura datum est, auxilium extorqueas inveterati doloris; T III, 35.

expeto: (Philoctetes) exclamat auxilium expetens ..; T II, 19.

fero: »fer mi auxilium«: A II, 89. cum ipsi auxilium ferre, si cupiant, non queant; R I, 9. qui (Sulla) tribunis plebis sua lege iniuriae faciendae potestatem ademerit, auxilii ferendi reliquerit; L III, 22.

habeo: ut ... magna habere possit auxilia *a* reliquorum philosophorum disciplinis; T II, 4.

peto: »o Patricoles, .. ad vos adveniens auxilium et vestras manus peto«; T II, 38. cuius (philosophiae) auxilium non ut in corporis morbis petendum est foris; T III, 6. ab ea (philosophia) ... omnia adiumenta et auxilia petamus bene beateque vivendi; T IV, 84. nisi communis vita ab hominibus harum rerum auxilia petere didicisset; O II, 13.

quaero: huic subvenire debemus; quaerit enim auxilium; T III, 44.

tueor: ut eo tueri sex legiones et magna equitum ac peditum auxilia possis; P 45.

2. convoco in: ille (Epicurus) convocata de hortulis in auxilium quasi Liber || libera || turba temulentorum ... instat; A fr. 20 (Z. 20).

II. fretus: »quo .. nunc auxilio † || aut || exili aut fuga freta sim?« T III, 44.

III. benignitas: erat in eo ... summa in omnis civis opis, auxilii, defensionis, largiendi etiam benignitas; R II, 35.

IV. ergo: »plebes quos pro se contra vim auxilii ergo decem creassit, ei tribuni eius sunto«; L III, 9.

axis, Achse, Pol: I, 1. traicio: quae (terra) traiecto axi sustinetur; Ti 37.

2. converto circum: quae (terra) cum circum axem se summa celeritate convertat et torqueat; A II, 123.

pono sub: quarum (orarum) altera, quam nos incolimus, »sub axe posita ad stellas septem,« ... altera australis; T I, 68.

versor circum: quid potest esse minus quietum quam ... versari circum axem caeli admirabili celeritate? N I, 52.

II. sustineri: s. I, 1.

Baca, Beere, Baumfrucht: I. aspicio: arbores seret diligens agricola, quarum aspiciet bacam ipse numquam; T I, 31.

do: ut ... natura ... nec fruges terrae bacasve arborum cum utilitate ulla generi humano dedisset, nisi earum cultus et conditiones tradidisset; D I, 116.

fundo: neque est ullum, quod non ita vigeat interiore quodam motu, ... ut aut flores aut fruges fundat aut bacas; T V, 37. id .. semen inclusum est in intuma parte earum bacarum, quae ex quaque stirpe funduntur; N II, 127.

libo: »certas .. fruges certasque bacas sacerdotes publice libanto«; L II, 19.

video: ut agricola, cum florem oleae videt, bacam quoque se visurum putat; D II, 16.

II. condiciones, cultus: f. I. do.

pars: f. I. fundo; N II, 127.

III, 1. incurvescere: (non intermittunt) »rami bacarum ubertate incurvescere«; T I, 69.

profundi: quae frugibus atque bacis terrae fetu profunduntur; L I, 25.

2. in: necesse fuit esse aliquid extremum et tamquam in arborum bacis terraeque fructibus maturitate tempestiva quasi vietum et caducum; C 5.

bacchor, rasen: turba ... quaerentium tantum || tamen ||, quem incomptis unguibus bacchantes asperoque ore discerpant; A fr. 20 (S. 22).

bacillum, Stock, Stab: I. invenit, al.: lituus, id est incurvum et leviter a summo inflexum bacillum, quod ab eius litui, quo canitur, similitudine nomen invenit || [id ... invenit] ||; D I, 30.

nascitur, al.: ut bacillum aliud est inflexum et incurvatum de industria, aliud ita natum, sic ..; F II, 33.

II. pono: bacillum propter me, quo (volucres et feras) abigam, ponitote; T I, 104.

baiolus, Lastträger: I. sentiunt: utrum nobis est quaerendum, quid baioli atque operarii an quid homines doctissimi senserint? P 23.

II. intersum inter: nec quicquam inter Alcibiadem summo loco natum et quemvis baiolum interesse; T III, 77.

balbutio, stammeln, unklar sein: I. alqs: me quidem auctore etiam Peripatetici veteresque Academici balbutire aliquando desinant; T V, 75.

II. de: praeter Epicurum balbutientem de natura deorum divinationem probaverunt; D I, 5.

III. alqd: ille noster est plane ... Stoicus perpauca balbutiens || balbuttiens ||; A II, 137.

balista, Schleudermaschine: ut .. balistae lapidum et reliqua tormenta telorum eo graviores emissiones habent, quo sunt contenta atque adducta vehementius, sic ..; T II, 57.

balneolum, kleines Bad: primus balneola suspendit, inclusit pisces; fr V, 76.

balo, blöken: »rex .. Priamus ... curis sumptus suspirantibus exsacrificabat hostiis balantibus«; D I, 42.

barba, Bart: I. infuscat: »situm inter oris barba paedore horrida || atque || intonsa infuscat pectus inluvie scabrum;« T III, 26.

II. aduro: instituit (Dionysius), ut candentibus iuglandium putaminibus barbam sibi et capillum adurerent; T V, 58.

demo: idem .. (Dionysius) Aesculapii Epidauri barbam auream demi iussit; N III, 83.

dono: membrorum ... alia videntur ... a natura esse donata ... ad quendam ornatum, ut cauda pavoni, ... viris mammae atque barba; F III, 18.

tondeo: ita sordido ancillarique artificio regiae virgines ut tonstriculae tondebant barbam et capillum patris; T V, 58.

barbare, ungebildet, roh: si grammaticum se professus quispiam barbare loquatur; T II, 12.

barbaria, Barbarenland, Barbarenvolk: I. noscit: deos ea facie novimus ...; at non Aegyptii nec Syri nec fere cuncta barbaria; N I, 81.

ohne Verb: quae barbaria India vastior aut agrestior? T V, 77.

II. adfligo: Themistoclem ... non in Graeciae portus per se servatos, sed in barbariae sinus confugisse, quam adflixerat; R I, 5.

commoveo: a quo (philosopho) non solum Graecia et Italia, sed etiam omnis barbaria commota est; F II, 49.

III. civitates: omnium fere civitatum non Graeciae solum, sed etiam barbariae ab Aristotele mores, instituta, disciplinas ... cognovimus; F V, 11.

sinus: f. II. adfligo.

IV. in: quis in illa barbaria dubitet, quin ea sphaera sit perfecta ratione? N II, 88. quae (pantherae) in barbaria venenata carne caperentur; N II, 126.

barbaricus, barbarisch: ops: hic (Priamus) si ... occidisset »astante ope barbarica tectis caelatis, laqueatis;« T I, 85. »o Priami domus! ... vidi ego te astante ope barbarica tectis caelatis, laqueatis;« T III, 44.

barbarus, ausländisch, fremd, roh, ungebildet: A. alqs: Calanus || Callanus || Indus, indoctus ac barbarus, in radicibus Caucasi natus, sua voluntate vivus combustus est; T II, 52. sin id nomen moribus dandum est, non linguis, non Graecos minus barbaros quam Romanos puto; R I, 58.

fertilitas: »quibus (Lacaenis virginibus) magis ... labor, militia || militiae || studio est quam fertilitas barbara«; T II, 36.

gens: neque (gentem video) tam inmanem tamque barbaram, quae non ... censeat; D I, 2. est profecto quiddam etiam in barbaris gentibus praesentiens atque divinans; D I, 47. ea .. divinationum ratio ne in barbaris quidem gentibus neglecta est; D I, 90.

immanitas: »hos ... ictus corpori inflixit meo non Graia vis, non barbara ulla immanitas;« T II, 20.

sacerdotes: ut (Plato) a sacerdotibus barbaris numeros et caelestia acciperet; F V, 87.

testes: dabo tibi testes nec nimis antiquos nec ullo modo barbaros; R I, 58.

B, I, 1. aegrotant: barbari quidam et inmanes ferro decertare acerrume possunt, aegrotare viriliter non queunt; T II, 65.

anteit: barbarum, et eum quidem ... conpunctum notis Thraeciis, destricto gladio iubebat anteire; O II, 25.

decertant: f. aegrotant.

excipiunt, ferunt: cum pueros Lacedaemone, adulescentis Olympiae, barbaros in harena videris excipientis gravissimas plagas et ferentis silentio; T II, 46.

faciunt: si Graeci (mecum faciunt), si barbari, si maiores etiam nostri; D I, 84.
perferunt: gladiatores, aut perditi homines aut barbari, quas plagas perferunt! T II, 41.
possunt, sunt, tenent: an vos Tusci ac barbari auspiciorum populi Romani ius tenetis et interpretes esse comitiorum potestis? N II, 11. f. aegrotant.
queunt: f. aegrotant.
ohne Verb: age, barbari vani atque fallaces; num etiam Graiorum historia mentita est? D I, 37.
2. sum: f. III, I. rex.
II, 1. compungo: f. I, I. anteit.
contemno: quos singulos sicut operarios barbarosque contemnas; T V, 104.
puto: o miserum, qui fideliorem et barbarum et stigmatiam putaret quam coniugem! O II, 25.
2. committo: quibusdam convenis et feris barbaris corporis custodiam (Dionysius) committebat; T V, 58.
infero: deserere consentientem Graeciam ad bellum barbaris inferendum; O III, 99.
videor: ita nobis sinistra videntur, Graiis et barbaris dextra meliora; D II, 82.
3. vivo cum: vivebat (Dionysius) cum fugitivis, cum facinerosis, cum barbaris; T V, 63.
III, 1. agri: ita barbarorum agris quasi adtexta quaedam videtur ora esse Graeciae; nam e barbaris quidem ipsis nulli erant antea maritumi praeter Etruscos et Poenos; R II, 9.
di: cur barbarorum deos repudiemus? N III, 47.
regiones: cur (Pythagoras) tantas regiones barbarorum pedibus obiit? F V, 87.
rex: cedo, num, Scipio, || num || barbarorum Romulus rex fuit? si, ut Graeci dicunt omnis aut Graios esse aut barbaros, vereor, ne barbarorum rex fuerit; R I, 58.
2. alqs ex: f. I. agri.
IV. a: ita concludam, tamen beluas a barbaris propter beneficium consecratas; N I, 101.

barbatulus, bärtig: videat (M'. Curius) aliquem summis populi beneficiis usum barbatulos mullos exceptantem de piscina; P 38.

barbatus, bärtig: antiqui: quod antiqui illi quasi barbati, ut nos de nostris solemus dicere, crediderint eius ... optabiliorem fore vitam; F IV, 62.
filius: neque .. convenire barbatum esse filium, cum in omnibus fanis pater inberbis esset; N III, 83.
Iuppiter: isto .. modo dicere licebit Iovem semper barbatum, Apollinem semper inberbem ... esse; N I, 83. habebam, inquis, in animo insitam informationem quandam dei. et barbati quidem Iovis, galeatae Minervae; N I, 100.

bardus, stumpfsinnig, dumm: stupidum esse Socraten (Zopyrus physiognomon) dixit et bardum, quod iugula concava non haberet; Fa 10.

baro, Tölpel, einfältiger Mensch: stupent: nos barones stupemus; F II, 76.
Vocativ: huic eidem (cursori) Antipho: „baro", inquit, „victum te esse non vides?" D II, 144.

basis, Fußgestell, Grundlinie: I. adiuvo: basis .. trianguli, quem efficiunt grues, ea tamquam a puppi ventis adiuvatur; N II, 125.
2. accedo ad: ad adversam basim accessimus; T V, 66.

beate, glücklich, glückselig: vivo: quod negavit in ea (virtute) sola positum esse beate vivere; A I, 33. quae .. de bene beateque vivendo a Platone disputata sunt; F I, 5. quem (Epicurum) .. arbitror ... omnia tradidisse, quae pertinerent ad bene beateque vivendum; F I, 14. quin ... beate .. vivere nihil aliud sit nisi cum voluptate vivere; F I, 54. o praeclaram beate vivendi et apertam et simplicem et derectam viam! F I, 57. quas (res) ad beate vivendum sapientia comparaverit; F I, 65. quia gravissimae sint ad beate vivendum breviter enuntiatae sententiae; F II, 20. hos ergo asotos bene quidem vivere aut beate numquam dixerim; F II, 23. quoniam .. omnis summa philosophiae ad beate vivendum refertur, ... beate autem vivere alii in alio, vos in voluptate ponitis, ... id primum videamus, beate vivere vestrum quale sit; F II, 86. negat Epicurus *ne* || nec || diuturnitatem quidem temporis ad beate vivendum aliquid afferre; F II, 87. in voluptate corporis (addam, si vis, „animi" ...) situm est vivere beate; F II, 89. si negaret quicquam interesse ad beate vivendum, quali uteretur victu; F II, 90. solum bonum esse, quod honestum sit, idque esse beate vivere; F III, 29. cum Peripatetici omnia, quae ipsi bona appellant, pertinere dicant ad beate vivendum; F III, 41. quae nihil valerent ad beate misereve vivendum; F III, 50. sic .. censent, oportunitatis esse beate vivere; F III, 61. ut Plato, tantus ille vir, ... nihilo melius quam quivis improbissimus nec beatius vixerit; F IV, 21. quanta (excellentia) in quoque sit ad beate vivendum; F IV, 32. si ea, quae extra virtutem sint, ad beate vivendum pertineant; F IV, 40. non esse verum aliunde finem beate vivendi ... peti; F IV, 47. non esse in iis || his || partem maximam positam beate aut secus vivendi; F IV, 59. ex quo ... beate vivendi ratio inveniri et comparari potest; F V, 16. parva esse ad beate vivendum momenta ista corporis commodorum; F V, 72. me ... *illud dicere*, ... sapientem esse non satis esse ad beate vivendum. immo vero, inquit, ad beatissime vivendum parum est, ad beate satis; F V, 81. beate .. vivendi cupiditate incensi omnes sumus; F V, 86. nec dubitatum, quin in virtute omnis ut bene, sic etiam beate vivendi spes poneretur; F V, 88. hoc doce, doleam necne doleam, nihil interesse. „numquam quicquam," inquit (Zeno), „ad beate quidem vivendum"; T II, 29. virtutem sese esse contentam, quo modo ad bene vivendum, sic etiam ad beate; T III, 37. ab ea (philosophia) ... omnia adiumenta et auxilia petamus bene beateque vivivendi; T IV, 84. profecto spe beate vivendi tantam in eo studio curam operamque posuerunt; T V, 2. si praesidii ad beate vivendum in virtute satis est; T V, 2. vereor, ne non tam virtutis fiducia nitendum nobis ad spem beate vivendi quam vota facienda videantur; T V, 2. potes, ... quem bene fateare, eum negare beate vivere? T V, 12. cum ex eo efficiatur satis magnam in virtute ad beate vivendum esse vim; T V, 19. ut omnia praesidia haberet in se bene beateque vivendi; T V, 19. si Zenonis rationi consentaneum sit satis magnam vim in virtute esse ad beate vivendum; T V, 32. si || ui || ita esset, † tum ut || num, al. || totum hoc beate vivere in una virtute poneret; T V, 33. „cui viro", inquit, „ex se ipso apta sunt omnia, quae ad beate vivendum ferunt"; T V, 36. quid .. deest ad beate vivendum ei, qui confidit suis bonis? T V, 40. quid potest ad beate vivendum deesse ei, quem ..? T V, 42. refert .. (vir bonus) omnia ad beate vivendum; T V, 48. si in virtute satis est praesidii ad bene vivendum, satis est etiam ad beate; T V, 53. ut, quocumque haec (voluptas) loco

suppeditetur, ibi beate queant vivere; T V, 108. sine varietate colorum licebat vivere beate, sine notione rerum non licebat; T V, 114. primum cogitare debent ... multos beate vixisse sapientes, deinde ..; T V, 116. locupletior igitur hominum natura ad beate vivendum est quam deorum; N I, 112. totidem subsecuti libri Tusculanarum disputationum res ad beate vivendum maxime necessarias aperuerunt; D II, 2. videmus, si id effectum sit, et melius nos esse victuros et beatius; R I, 32. cetera quam sint provisa sapienter ad illam civium beate et honeste vivendi societatem; R IV, 3. quibus illi (populi) adscitis susceptisque honeste beateque viverent; L II, 11. cognitionem .. rerum aut occultarum aut admirabilium ad beate vivendum necessariam ducimus; O I, 13. rebus ... pertinentibus ad bene beateque vivendum; O I, 19. quod spectet et valeat ad bene beateque vivendum; O II, 6. quibus .. nihil est in ipsis opis ad bene beateque vivendum, eis ..; C 4. recordatione nostrae amicitiae sic fruor, ut beate vixisse videar, quia ..; Lae 15. caput .. esse ad beate vivendum securitatem; Lae 45. profecto nihil est aliud bene et beate vivere nisi honeste et recte vivere; P 15. || [in quo virtus sit, ei nihil deesse ad beate vivendum] ||; P II. f. **ad,** I. possum ad vivendum (4 St. T V, 18), S. 47, a. — II. contentus ad (6 St.) S. 53, b.

elliptisch: sequitur, ut nihil paeniteat, nihil desit, nihil obstet; ergo omnia profluenter, absolute, prospere, igitur beate; T V, 53.

beatitas, beatitudo, Glückseligkeit: ista, sive beatitas sive beatitudo dicenda est ⟨utrumque omnino durum, sed usu mollienda nobis verba sunt⟩, verum ea, quaecumque est, cur aut in solem illum aut in hunc mundum aut in aliquam mentem aeternam ... cadere non potest? N I, 95.

beatus, glücklich, glückselig, gesegnet, begütert, reich: A. **adjectivisch:** unbestimmt: si modo sit aliquid esse beatum; F II, 86. non .. in ipsa sapientia positum est beatum esse, sed in iis rebus ..; F II, 89. ipse .. Metrodorus ... beatum esse describit his fere verbis; F II, 92. cum augeri id non possit, in quo uno positum est beatum esse; F V, 83. cur .. divitiae desiderentur, aut ubi paupertas beatos esse non sinit? T V, 102.

alqs: qui ... eum, qui in his omnibus (malis) sit, beatum fore censeat, si sapiens sit; A II, 134. ut nisi ea (voluptate) beatus nemo esse posse videatur; A fr. 20 (Z. 24). cum ... quaerebas, quis aut hoc miserior aut superiore illo beatior; F II, 63. hunc (L. Thorium) vos beatum; F II, 65. quem quidem (M. Regulum) ... clamat virtus beatiorem fuisse quam potantem in rosa Thorium; F II, 65. non .. hilaritate nec lascivia nec risu aut ioco, comite levitatis, saepe etiam tristes firmitate et constantia sunt beati; F II, 65. beatus .. esse in maximarum rerum timore nemo potest. nemo igitur esse beatus potest; F II, 86. nec potest quisquam alias beatus esse, alias miser; qui enim existimabit posse se miserum esse, beatus non erit; F II, 87. dempta .. aeternitate nihilo beatior Iuppiter quam Epicurus; F II, 88. *beatus* (Epicurus) sibi videtur esse moriens. magna laus; F II, 97. qui in summo malo est, is tum, cum in eo est, non est beatus; F II, 104. beatior Africanus cum patria illo modo loquens: »desine, Roma, tuos hostes —« F II, 106. quem vos beatum semper vultis esse; F II, 108. ut ob ea, quae tanta sint, beatus dici iure possit; F III, 28. si ... eo beatior quisque sit, quo sit corporis aut externis bonis plenior, ut hoc idem approbandum sit nobis, ut, qui plura habeat ea, quae in corpore magni aestimantur, sit beatior; F III, 43. ut tum denique iudicetur, beatusne fuerit, cum extremum vitae diem morte confecerit; F III, 76. si (Croesus) beatus umquam fuisset; F III, 76. beatus esse poterit virtute una praeditus, carens ceteris; F IV, 51. nisi forte censes Ti. Gracchum patrem *non* beatiorem fuisse quam filium; F IV, 65. „beatum, cui etiam in senectute contigerit, ut sapientiam verasque opiniones assequi possit!“ F V, 58. illud vehementer repugnat, eundem beatum esse et multis malis oppressum; F V, 77. ut ii, qui virtutis compotes sint, etiam quibusdam malis affecti beati sint; F V, 77. si potest esse beatus is, qui est in asperis reiciendisque rebus; F V, 78. quid minus probandum quam esse aliquem beatum nec satis beatum? F V, 81. nemo nimium beatus est; *igitur* || et, ergo || nemo beato beatior; F V, 81. ergo, inquit, tibi Q. Metellus ... nonne beatior quam ... Regulus? F V, 82. nihilo beatiorem esse Metellum quam Regulum; F V, 83. utinam quidem dicerent alium alio beatiorem! F V, 83. cum ... id .. bonum solum sit, quo qui potiatur, necesse est beatus sit, ... qui potest esse quisquam alius alio beatior? F V, 83. in crucem qui agitur, beatus esse non potest; F V, 84. quem hunc appellas, Zeno? beatum, inquit. — etiam beatissimum? quippe, inquiet; F V, 84. eum, qui ita sit affectus, beatum esse numquam probabis; F V, 85. alterum fortasse dubitabunt, sitne tantum in virtute, ut ea praediti vel in Phalaridis tauro beati sint; F V, 85. quia, si mala sunt, is, qui erit in iis, beatus non erit; F V, 86. ille (Polycrates) vero, si insipiens (quod certe, quoniam tyrannus), numquam beatus; F V, 92. quae (mors) aut beatos nos efficiet animis manentibus aut non miseros sensu carentis; T I, 25. profecto beati erimus, cum ..; T I, 44. cui (nocti) *si* similis futura est perpetuitas omnis consequentis temporis, quis me beatior? T I, 97. ita fit || fiet ||, ut omnino nemo esse possit beatus; T II, 16. Metrodorus .. perfecte eum beatum putat, cui ..; T II, 17. eum esse beatum, qui praesentibus voluptatibus frueretur confideretque se fruiturum ..; T III, 38. haec cogitantem fore beatum; T III, 38. de contemnendo honore (agitur), multi inhonorati proferuntur, et quidem propter id ipsum beatiores; T III, 57. hic, quisquis est, qui moderatione ... quietus animo est ..., is est sapiens, quem quaerimus, is est beatus, cui nihil humanarum rerum aut intolerabile ad demittendum animum aut nimis laetabile ad ecferendum videri potest; T IV, 37. non modo beati, sed ne sani quidem esse possumus; T IV, 84. si et boni et beati volumus esse; T IV, 84. hoc nudum relinquitur, possitne quis beatus esse, quam diu torqueatur; T V, 14 (13). potest ea timens esse quisquam beatus? T V, 15. elatus ille levitate ... nonne tanto miserior, quanto sibi videtur beatior? ergo ut hi miseri, sic contra illi beati; T V, 16. quid est, cur is non beatus sit? T V, 17. alterum dici non potest, quin ii, qui nihil metuant ..., beati sint; T V, 17. ut esset semper denique beatus; T V, 19. mihi .. non videbatur quisquam esse beatus posse, cum in malis esset; T V, 22. qui beatus est, non intellego, quid requirat, ut sit beatior ⟨si est enim, quod desit, ne beatus quidem est⟩; T V, 23. quam ob rem is, qui torqueatur, qui crucietur, beatus esse non possit; T V, 24. videamus, qui dicendi sint beati; T V, 28. cum esset ex eo (Socrate) quaesitum, Archelaum, Perdiccae filium, ... nonne beatum putaret; T V, 34 (35). certe

omnes virtutis compotes beati sunt; T V, 39. mihi videntur etiam beatissimi; T V, 40. qui diffidit (suis bonis), beatus esse qui potest? T V, 40. nisi stabili et fixo et permanente bono beatus esse nemo potest; T V, 40. qui timebit, ne quid ex his deperdat, beatus esse non poterit; T V, 40. volumus .. eum, qui beatus sit, tutum esse, inexpugnabilem, saeptum atque munitum; T V, 41. hunc dubitabis beatum dicere? T V, 48. beatusne igitur, qui hos interfecit? T V, 55. utrum tandem beatior C. Marius tum, cum ..., an cum ..? T V, 56. in quo beatior ille, qui huic nefariae voci paruit, quam is, qui ..; T V, 56. cum ... negaret .. umquam beatiorem quemquam fuisse; T V, 61. quod iam beatus nollet esse; T V, 62. eius (bonae mentis) bono fruendum est igitur, si beati esse volumus; T V, 67. huic (Epicuro) ... licebit ... tum dicere se beatum in summo cruciatu atque tormentis, cum ..? T V, 73. cur eum beatum modo et non beatissimum etiam dixerim? T V, 76. nec .. licet iis ... negare eos esse beatos, qui illam (laudem) adepti sunt ‖ sint ‖; T V, 85. qui enim beatior Epicurus, quod in patria vivebat, quam, quod Athenis, Metrodorus? aut Plato Xenocratem vincebat aut Polemo Arcesilam, quo esset beatior? T V, 109. quoniam ... beatus .. esse sine virtute nemo potest; N I, 48. beatum .. sine virtute neminem esse posse; N I, 89. utatur .. suis bonis oportet *et* fruatur, qui beatus futurus est; N I, 103. quibus (rebus) abundant ii, qui beati putantur; N II, 95. quis ... beatiorem (quemquam putet), quam qui sit omni perturbatione animi liberatus? R I, 28. aut scire istarum rerum nihil aut, etiamsi maxime sciemus, nec meliores ob eam scientiam nec beatiores esse possumus; R I, 32. omnibus, qui patriam conservarint, ... certum esse in caelo definitum locum, ubi beati aevo sempiterno fruantur; R VI, 13. propter .. honestatis et gloriae similitudinem beati, qui honorati sunt, videntur; L I, 32. sapientia duce bonum virum et ob eam ipsam causam cernat se beatum fore; L I, 59. qui se locupletes, honoratos, beatos putant; O II, 69. tum Lysandrum ... dixisse „rite ‖ recte ‖ vero te, Cyre, beatum ferunt, quoniam virtuti tuae fortuna coniuncta est“; C 59. quid .. timeam, si aut non miser post mortem aut beatus etiam futurus sum? C 67. ut ... magis amicitiarum praesidia quaerant ... inopes quam opulenti et calamitosi quam ii, qui putentur ‖ putantur ‖ beati; Lae 46. nemo potest non beatissimus esse, qui est totus aptus ex sese; P 17. te miseriae, te aerumnae premunt omnes, qui te beatum, qui te florentem putas; P 18. beati certe omnes esse volumus; fr V, 36. omnes aiunt esse beatos, qui vivant, ut ipsi velint. falsum id quidem; fr V, 39. una .. essemus beati cognitione naturae et scientia, qua sola etiam deorum est vita laudanda; fr V, 50.

alqd: tibi hoc incredibile, quod beatissimum. quid? tuum credibile? F V, 85. id multo iam beatius est; T I, 98. si omne beatum est, cui nihil deest; T V, 39. satisne videtur declarasse Dionysius nihil esse ei beatum, cui semper aliqui terror impendeat? T V, 62. quodsi gaudere talibus bonis animi, id est virtutibus, beatum est; T V, 72. quo (sapiente) quid sit beatius, mihi certe in mentem venire non potest; T V, 81. quod beatum aeternumque sit, id nec habere ipsum negotii quicquam nec exhibere alteri; N I, 45. qua (vita) nihil beatius, nihil omnibus bonis affluentius cogitari potest; N I, 51. nisi quietum .. nihil beatum est; N I, 52. „quod beatum et inmortale est, id nec habet nec exhibet cuiquam negotium“; N I, 85. dubium est .., utrum dicat aliquid beatum esse et inmortale an, si quid ‖ quod ‖ sit; N I, 86. si .. ius suum populi teneant, negant quicquam esse praestantius, liberius, beatius; R I, 48. plures .. boni in qua re publica rerum potientur. nihil poterit esse illa beatius; R III, 46. ut ... nec esse ‖ esset ‖ (possit) quicquam civitate bene constituta beatius; R V, 7. quid eo (animo) dici aut cogitari poterit beatius? L I, 60. quo beatius esse mortali nihil potest; P 16. quicquid est laudabile, idem et beatum et florens et expetendum videri decet; P 19.

aetas: huius (M. Valerii Corvini) extrema aetas hoc beatior quam media, quod auctoritatis habebat plus, laboris minus; C 60.

animans: admirabor eorum tarditatem, qui animantem inmortalem et eundem beatum rotundum esse velint; N I, 24.

animi: quid, si (animi) maneant? — beatos esse concedo; T I, 25.

boni: ut neque quisquam nisi bonus vir et omnes boni beati sint; F III, 76. (multitudinis iudicium) magis laudandum est quam illi (boni) ob eam rem beati; T I, 110. non omnis bonos esse etiam beatos; T V, 14. possum ... huic suscensere dicenti non omnis bonos esse beatos? T V, 25. velut in ea ipsa sententia ... omnis bonos semper beatos volumus esse; T V, 28. ita prorsus existimo, bonos beatos, improbos miseros; T V, 35.

civitas: neque .. civitas in seditione beata esse potest nec in discordia dominorum domus; F I, 58. duodequadraginta annos Dionysius tyrannus fuit opulentissumae et beatissumae civitatis; N III, 81.

comitatus: eorum est habendus ad summum naturae bonum optumus beatissimusque comitatus; Lae 83.

deus: cur ita semper deum appellet Epicurus beatum ‖ Ep. app. b., al. ‖ et aeternum; F II, 88. quaero .. de te, si sunt di, ... qui possint esse beati ..., aut si sine eo genere voluptatis beati sint ‖ sunt ‖ ..; F II, 115. quo modo (deus) semper se movens esse quietus et beatus potest? N I, 33. qui (di) quo sensu beati esse possint, intellegi non potest; N I, 34. hanc .. (anticipationem, praenotionem) habemus, ut deos beatos et inmortales putemus; N I, 45 (44). eadem (natura) insculpsit in mentibus, ut eos (deos) aeternos et beatos haberemus; N I, 45. quoniam .. deos beatissimos esse constat; N I, 48. hunc deum rite beatum dixerimus, vestrum vero laboriosissimum; N I, 52. beatos esse deos sumpsisti. concedimus; N I, 89. retinendum hoc esse, deus ut beatus inmortalisque sit. quid autem obstat, quo minus sit beatus, si non sit bipes? N I, 95. ut, si (deus) se commoverit, vereamur, ne beatus esse non possit; N I, 102. siquidem agens aliquid ne deus quidem esse beatus potest; N I, 102. quibus rebus ... (deus) beatus est? N I, 103. quo modo (deus) beatus sit, quo modo aeternus; N I, 104. ex quo esse beati (dei) atque aeterni intellegantur; N I, 106. videamus nunc de beato (deo). sine virtute certe nullo modo; N I, 110. expers virtutis igitur (deus); ita ne beatus quidem; N I, 110. doceo deos vestros esse voluptatis expertes, ita vestro iudicio ne beatos quidem; N I, 113. cogitat (deus), inquiunt, adsidue beatum esse se; N I, 114. conprehende .. animo ... deum nihil aliud in omni aeternitate nisi „mihi pulchre est“ et „ego beatus sum“ cogitantem. nec tamen video, quo modo non vereatur ‖ pereat, al. ‖ iste deus beatus, ne intereat ‖ beatus ‖; N I, 114. ita nec beatus est vester deus nec aeter-

nus; N I, 114. sic deus ille aeternus hunc perfecte beatum deum procreavit; Ti 21.

dies: „cum ageremus", inquit, „vitae beatum et eundem supremum diem"; F II, 96. qui eum diem, quo moritur, beatum appellat; T V, 88.

domus: ſ. civitas; F I, 58.

filius: ſ. alqs; T V, 34.

homines: quin earum (virtutum) compotes homines ... semper sint beati; F V, 71.

magistri: nec ulli bonarum artium magistri non beati putandi, quamvis consenuerint vires; C 29.

mendicus: paupertas si malum est, mendicus esse beatus nemo potest, quamvis sit sapiens. at Zeno eum non beatum modo, sed etiam divitem dicere ausus est; F V, 84.

mors: clarae .. mortes pro patria oppetitae non solum gloriosae rhetoribus, sed etiam beatae videri solent; T I, 116. ex quo illorum (mortuorum) beata mors videtur, horum (amicorum) vita laudabilis; Lae 23.

mortalis: o mortalem beatum! cui certo scio ludum numquam defuisse; D II, 30.

mundus: nihil aliud dicis nisi: „numquam vidi solem aut mundum beatum"; N I, 96. similiter effici potest sapientem esse mundum, similiter beatum, similiter aeternum; N II, 21.

natura: cum (deorum natura) et aeterna esset et beatissima; N I, 45. intellegitur .. a beata inmortalique natura et iram et gratiam segregari; N I, 45. vel quia (natura) beata est vel quia sempiterna; N I, 47. quae sit et beata natura et aeterna; N I, 49. cum praestantissima natura quaeratur, eaque beata et aeterna; N I, 96. ut in haec intenta mens nostra beatam illam naturam et sempiternam putet; N I, 105. esse quandam beatam naturam et aeternam; N III, 3.

populi: quibus (optimatibus) rem publicam tuentibus beatissimos esse populos necesse est; R I, 52.

ratio: etiamsi cui videbitur illa in optimis studiis et artibus quieta vitae ratio beatior; R III, 6.

rex: tu .. ne de Persarum quidem rege magno potes dicere, beatusne sit? T V, 35.

sapiens: neque stultorum quisquam beatus neque sapientium ‖ sapientum ‖ non beatus; F I, 61. sic .. ab Epicuro sapiens semper beatus inducitur; F I, 62. sapiens .. semper beatus est; F II, 104. dum efficere vultis beatum sapientem; F II, 108. sequitur id ipsum, ... omnes semper beatos esse sapientes; F III, 12. ita sapientem beatum fore, nihil aliud alii momento ullo anteponentem; F III, 31. illorum ratione ... non posse sapientem beatum esse, cum eculeo torqueatur; F III, 42. cum (sapiens) beatus sit; F III, 60. cum (sapiens) sit beatissimus, si id oportune facere possit; F III, 61. qui (sapiens) ... semper sit necesse est beatus; F III, 75. quaedam deesse sapientibus tum, cum sint beatissimi; F IV, 20. nec beatiorem tamen (sapientem) ob eam causam fore; F IV, 30. sapientes omnes summe beatos (esse); F IV, 55. sapientis omnis esse semper beatos; F V, 77. dixerit hoc idem Epicurus, semper beatum esse sapientem; F V, 80. cum ... non dubitem dicere omnes sapientes semper esse beatos ‖ beatos esse ‖, sed tamen fieri posse, ut sit alius alio beatior; F V, 95. negat (Epicurus) ullum esse tempus, quo sapiens non beatus sit; T III, 49. quis potest praestare semper sapientem beatum fore? T V, 29. non ... concedo, ... ut ... iidem dicant semper beatum esse sapientem; T V, 30. cui (Epicuro) etiam, si dis placet, videtur semper sapiens beatus; T V, 31. quare demus hoc sane Bruto, ut sit beatus semper sapiens; T V, 34. nos tamen teneamus, ut sit idem (sapiens) beatissimus; T V, 34. semper .. sapiens beatus est; T V, 43. semper sapiens talis; semper igitur beatus; T V, 48. omnis eos (sapientes) beatos esse confiteri necesse est; T V, 72. cum is dicat semper beatum esse sapientem; T V, 75. ut sine retractatione libere dicere auderent sapientis esse semper beatissimos; T V, 82. necesse est semper beatum esse sapientem; T V, 83. num .. ignobilitas aut humilitas aut etiam popularis offensio sapientem beatum esse prohibebit? T V, 103. ex quo effici putat ille (Epicurus), quod quaerimus, ut sapiens semper beatus sit; T V, 110. quodsi ii philosophi ... semper beatum censent esse sapientem; T V, 119.

senectus: mea .. sententia haud scio an nulla (senectus) beatior possit esse; C 56. quoniam sine iis (talis, tesseris) beata esse senectus potest; C 58.

sol: ergo etiam (solem dicam) beatum? quibus fruentem voluptatibus? et sapientem? N I, 84. ſ. mundus; N I, 96.

species: species dumtaxat obicitur quaedam; num etiam, cur ea beata sit, cur aeterna? N I, 107.

stultus: ſ. sapiens; F I, 61.

tristes: ſ. alqs; F II, 65.

tyrannus: quamquam hic .. tyrannus ipse iudicavit, quam esset beatus; T V, 61.

vir: vir .. temperatus, constans, sine metu, sine aegritudine, sine alacritate ulla, sine ‖ nulla ‖ libidine nonne beatus? T V, 48. ſ. boni; F III, 76.

vita: quae non tam naturae quam beatae vitae adiuncta sunt; A I, 21. in una virtute esse positam beatam vitam, nec tamen beatissimam, nisi ..; A I, 22. Zeno ... is erat ..., qui omnia, quae ad beatam vitam pertinerent, in una virtute poneret; A I, 35. Zeno in una virtute positam beatam vitam putat. quid Antiochus? etiam, inquit, beatam, sed non beatissimam; A II, 134. ea ... ipsa, quae ab illo inventore veritatis et quasi architecto beatae vitae dicta sunt, explicabo; F I, 32. animi maximam aut voluptatem aut molestiam plus aut ad beatam aut ad miseram vitam afferre momenti quam ..; F I, 56. ut omnes bene sanos in viam placatae, tranquillae, quietae, beatae vitae deduceret; F I, 71. quod nullam eruditionem esse duxit, nisi quae beatae vitae disciplinam iuvaret; F I, 71. nos beatam vitam non depulsione mali, sed adeptione boni iudicemus; F II, 41. ut ... (summum bonum) expleturum cumulate vitam beatam (videatur); F II, 42. si amitti vita beata potest, beata esse non potest; F II, 86. neque .. in aliqua parte, sed in perpetuitate temporis vita beata dici solet; F II, 87. cum suscepta semel est beata vita, tam permanet quam ipsa illa effectrix beatae vitae sapientia; F II, 87. is potest dicere perfici beatam vitam perfectione virtutis; F II, 88. qui .. voluptate vitam effici beatam ‖ eff. vol. b. vit. ‖ putabit; F II, 88. ita fit beatae vitae domina fortuna; F II, 89. cuius tanta tormenta sunt, ut in iis beata vita ... esse non possit; F II, 92. qui potest .. habitare in beata vita summi mali metus? F II, 92. nec .. absolvi beata vita sapientis neque ad exitum perduci poterit; F II, 105. vobis voluptatum perceptarum recordatio vitam beatam facit, et quidem corpore perceptarum; F II, 106. nullo modo probari possit beatam vitam virtute effici; F III, 11. quaero, quis aut de misera vita possit gloriari aut de non beata. de sola igitur beata. ex quo efficitur gloriatione, ut ita dicam, dignam esse beatam vitam, quod non possit nisi honestae vitae iure contingere. ita fit, ut honesta vita beata vita sit; F III, 28. si beata vita honestate

cernitur; F III, 28. cum ... nostri non ex omni, quod aestimatione aliqua dignum sit, compleri vitam beatam putent; F III, 41. ut in omnibus tormentis conservetur beata vita sapienti; F III, 42. illi .. corporis commodis compleri vitam beatam putant, nostri nihil minus. nam cum ita placeat, ne eorum quidem bonorum, quae nos bona vere appellemus, frequentia beatiorem vitam fieri aut magis expetendam aut pluris aestimandam, certe minus ad beatam vitam pertinet multitudo corporis commodorum; F III, 43. nec (Stoicis videtur) magis expetenda beata vita, si sit longa, quam si brevis; F III, 46. beatam vitam usque ad illum a Cyro exstructum rogum pertulisset; F III, 76. cum .. ipsa virtus efficiat ita beatam vitam, ut beatior esse non possit; F IV, 20. non continuo vita beata tollitur; F IV, 30. obscurentur etiam haec, quae secundum naturam esse dicimus, in vita beata; sint modo partes vitae beatae; F IV, 31. cum .. (Stoici) negant ea (prima naturae) quicquam ad beatam vitam pertinere; F IV, 43. cum ad beatam vitam nullum momentum cetera haberent; F IV, 47. gloriatione dignam esse beatam vitam; F IV, 50. illi ... non dabunt fortasse vitam beatam habere, in quo possit iure gloriari; F IV, 51. de ipsa beata vita, ad quam omnia referuntur, quae dicitis? F IV, 57. quae coniuncta cum honestis vitam beatam perficiunt et absolvunt; F IV, 58. vitam .. beatam illi eam (appellant), quae ..; F IV, 60. Zeno ... beatam .. vitam eam solam (appellat), quae cum virtute degatur; F IV, 60. illi .. antiqui non tam acute optabiliorem illam vitam putant, praestantiorem, beatiorem; F IV, 63. non quo beatior ea vita sit, sed quod ad naturam accommodatior; F IV, 63. cum beata vita quaeratur; F V, 12. quod maxime efficit Theophrasti de beata vita liber; F V, 12. non possit beatam vitam praestare sapientia; F V, 12. quia ista animi tranquillitas ea est ipsa beata vita; F V, 23. nos .. non solum beatae vitae istam esse oblectationem videmus, sed etiam levamentum miseriarum; F V, 53. virtutis .. beataeque vitae ... serius lumen apparet; F V, 58. illa ... complent ea quidem beatissimam vitam, sed ita, ut sine illis possit beata vita exsistere; F V, 71. cum quibus coniungi vitam beatam nullo modo posse putavit; F V, 77. si Stoicis concedis, ut virtus sola, si adsit, vitam efficiat beatam, concedis etiam Peripateticis; F V, 78. concedendum est in virtute positam *esse* vitam beatam; F V, 83. cupit .. (oratio) dicere nihil posse ad beatam vitam deesse sapienti; F V, 84. Theophrasti ... tibi liber ille placet de beata vita? F V, 85. omnis auctoritas philosophiae, ut ait Theophrastus, consistit in beata vita comparanda; F V, 86. quid quaerens aliud nisi vitam beatam? F V, 87. ille (Zeno) Metelli vitam negat beatiorem quam Reguli, praeponendam tamen ...; ego, quam ille praeponendam et magis eligendam, beatiorem hanc appello; F V, 88. qua in vita est aliquid mali, ea beata esse non potest; F V, 91. video nos, si ita sit, privari spe beatioris vitae; T I, 82. qui ... mortem non timet, magnum is sibi praesidium ad beatam vitam comparat || comparavit ||; T II, 2. ipsa nos ad beatam vitam natura perduceret; T III, 2. habes formam Epicuri vitae beatae verbis Zenonis expressam, nihil ut possit negari; T III, 38. illud malum, quod opinatum sit esse maxumum, nequaquam esse tantum, ut vitam beatam possit evertere; T III, 58. haec etiam in eculeum coiciuntur, quo vita non adspirat beata; T V, 13 (12). solane beata vita .. relinquitur extra ostium limenque carceris? T V, 13. ut ad eas (virtutes) cursim perrectura nec eas beata vita a se desertas passura videatur; T V, 13. virtutes .. noli vereri ne ... querantur se a beata vita esse relictas; T V, 14. beatam .. vitam ... conantem ire in eculeum retinet ipsa prudentia || [ipsa prudentia] ||; T V, 14. quia motus turbulenti iactationesque animorum ... rationem omnem repellentes vitae beatae nullam partem relinquunt; T V, 15. hoc probato consequens esse beatam vitam virtute esse contentam; T V, 18. si beata vita virtute contenta sit; T V, 18. quem ad modum ... sequatur vitam beatam virtute confici, sic, si vita beata in virtute sit, nihil esse nisi virtutem bonum; T V, 21. virtutem ipsam per se beatam vitam efficere posse neque tamen beatissimam; T V, 22. beatam vitam ... ex multo maiore parte obtinere nomen suum; T V, 22. huic paulumne ad beatam vitam deesse dicemus, non modo ad beatissimum? T V, 23. quem (librum) scripsit de vita beata; T V, 24. in eo (libro) etiam (philosophus) putatur dicere in rotam [...] beatam vitam non escendere; T V, 24. tu in eo sitam vitam beatam putas? T V, 35. videturne omnem hic (Socrates) beatam vitam in una virtute ponere? T V, 35 (36). quo (genere) vita beata compleatur || completur, al. ||; T V, 40. in quibus vita beata consistit; T V, 40. in qua (vacuitate aegritudinis) vita beata posita est; T V, 42. atque cum || at quicumque || perturbationes animi miseriam, sedationes autem vitam efficiant beatam; T V, 43. ex quo efficitur honestate una vitam contineri beatam; T V, 44. videamus, ne ... beata vita ex sui similibus partibus effici debeat; T V, 45. dicunt illi (Stoici) quidem (praecipua), sed iis vitam beatam compleri negant; hi autem sine iis esse nullam putant, aut si sit beata, beatissimam certe negant. nos autem volumus beatissimam; T V, 47. ex quibus bonorum beatam vitam esse concluditur; T V, 47. beata .. vita laudabilis; T V, 48. beata .. vita virtute conficitur; T V, 48. quae (vita) nec misera sit nec beata; T V, 49. beata vita glorianda et praedicanda et prae se ferenda est; T V, 50. nisi ea vita beata est, quae est eadem honesta, sit aliud necesse est melius vita beata; T V, 50. ita erit beata vita melius aliquid; T V, 50. nonne fatendum est eandem vim in virtute esse ad beatam vitam? T V, 50. quid ... prohibet ... Xenocratem ... in virtute non beatam modo vitam, sed etiam beatissimam ponere? T V, 51. hac (virtute) beatam vitam contineri necesse est; T V, 67. ex perpetuis .. plenisque gaudiis cum perspicuum sit vitam beatam existere; T V, 67. quid haec tandem vita desiderat, quo sit beatior? T V, 72. aperte .. et clara voce audeant dicere beatam vitam in Phalaridis taurum descensuram; T V, 75. huic (dolori) beata sapientis et constantis viri vita cedet? T V, 77. dabit .. se in tormenta vita beata; T V, 80. nec .. virtutes sine beata vita cohaerere possunt nec illa sine virtutibus; T V, 80. sequatur necesse est, ut, cuius in potestate summum bonum, in eiusdem vita beata sit. ita fit semper vita beata sapientis. habes, quae fortissime de beata vita dici putem et ... etiam verissime; T V, 82. virtus satis habeat ad vitam beatam praesidii; T V, 83. si fieri potest, ut hoc praeclarum quasi decretum beatae vitae possit omnium sententiis et disciplinis convenire; T V, 84. ut quaestuosa mercatura, fructuosa aratio dicitur, ... sic vita ... beata recte dici potest; T V, 86. sequetur .. horum ratione vel ad supplicium beata vita virtutem; T V, 87. vita illa beata, quae ferebatur, ... nullo modo mihi placuit; T V, 100. si nox non adimit vitam beatam, cur dies nocti similis adimit? T V, 112. in qua (celeritate) non video ubinam mens

constans et vita beata possit insistere; N I, 24. nos .. beatam vitam in animi securitate et in omnium vacatione munerum ponimus; N I, 53. nihil equidem (mercam), inquis, ut rationem vitae beatae veritatemque deseram. ista igitur est veritas? nam de vita beata nihil repugno; N I, 67. quod (Timocrates) dubitet omnia, quae ad beatam vitam pertineant, ventre metiri; N I, 113. satin est id ad illam abundantem bonis vitam beatissimam? N I, 114. e quibus (virtutibus) vita beata existit par et similis deorum; N II, 153. huic moderatori rei publicae beata civium vita proposita est; R V, 8. ad ... vitam .. hominum quietam et beatam inventas esse leges; L II, 11. si non modo utilitas, sed vita omnis beata corporis firma constitutione ... continetur; O III, 117. ut et, cum haec adsint, beata vita sit et sine his esse non possit; Lae 84.

B. **substantivisch: a. masc.:** appellat, al.: fateri .. coepit sapienti, hoc est summe beato, commodius tamen esse, si ea quoque habeat, quae bona non audet appellare; F IV, 56.

sunt: ipsum .. bonum non est opinionibus, sed natura; nam ni ita esset, beati quoque opinione essent; L I, 46.

II, 1. appello: vgl. A. alqs; F V, 84.

efficio: his (perturbationibus) .. vacuus animus perfecte atque absolute beatos efficit; T IV, 38. quid est, cur virtus ipsa per se non efficiat beatos? T V, 17.

2. antepono: nec (virtus) dubitabit isti vestro beato M. Regulum anteponere; F II, 65.

3. venio a: a beatis ad virtutem, a virtute ad rationem video te venisse gradibus; N I, 89.

III. cervices: ut (gladius) impenderet illius beati cervicibus; T V, 62.

insulae: veteres .. philosophi in beatorum insulis fingunt qualis futura sit vita sapientium; F V, 53. si nobis ... in beatorum insulis immortale aevum, ut fabulae ferunt, degere liceret; fr V, 50.

nomen: quamquam .. sint in quibusdam malis, tamen hoc nomen beati longe et late patet; T V, 85.

IV. abl. comp.: nemo nimium beatus est; *igitur* || et, ergo || nemo beato beatior; F V, 81.

b. neutr.: I. est: in qua (virtute) sit ipsum etiam beatum; F V, 84.

elliptisch: ubi igitur illud vestrum beatum et aeternum? N I, 68. vgl. A. alqd; F V, 85.

II. dico: neque ulla alia huic verbo, cum beatum dicimus, subiecta notio est nisi secretis malis omnibus cumulata bonorum complexio; T V, 29 (28).

efficio: quam (virtutis vim) tantam volunt esse, ut beatum per se efficere possit; F IV, 7. ex bonis, quae sola honesta sunt, efficiendum est beatum; T V, 45.

intellego: quo (honesto) detracto quid poterit beatum intellegi? T V, 45.

bellator, Krieger: I. quaero: qua (notione) aperta quis est, qui aut bellatori aut imperatori aut oratori quaerat aliquid? T IV, 53.

2. disputo de: nec .. de bellatoribus solum disputant; T IV, 43.

bellatrix, streitbar: quid? ista bellatrix iracundia ... qualis est cum uxore, cum liberis, cum familia? T IV, 54.

belle, schön, artig: attendo: mihi .. Antiochum, quem audis, satis belle videris attendere; F V, 6.

conicio: ut illa tritici grana in os pueri Midae congesta aut apes ... non tam mirabilia sint quam coniecta belle; D II, 66.

bellicus, zum Kriege gehörig: condiciones: Regulus .. non debuit condiciones pactionesque bellicas et hostiles perturbare periurio; O III, 108.

disciplina: tu domesticam, tu bellicam disciplinam ... aperuisti; A I, 9. ut ... exerceamur in venando ad similitudinem bellicae disciplinae; N II, 161.

fortuna: (calamitatem) communem fortunae bellicae iudicantem (Regulum) tenere consularis dignitatis gradum; O III, 99.

gloria: declaratur .. studium bellicae gloriae, quod ..; O I, 61. ut hic idem Africanus eloquentia cumulavit bellicam gloriam; O I, 116.

insignia: tincta .. absint nisi a bellicis insignibus; L II, 45.

ius: [est .. ius etiam bellicum fidesque iuris iurandi saepe cum hoste servanda]; O III, 107.

laudes: vir abundans bellicis laudibus, Cn. Pompeius; O I, 78.

mors: excipit bellicam peregrinamque mortem; L II, 60.

officia: de bellicis .. officiis satis dictum est; O I, 41. ut eorum et in bellicis et in civilibus officiis vigeat industria; O I, 122.

pactiones: s. condiciones.

ratio: quamquam haec .. res non solum ex domestica est ratione (attingit etiam bellicam); O I, 76.

res: bellicam rem administrari maiores nostri nisi auspicato noluerunt; D II, 76. quae (avium divinatio) ... ad urbanas *res* || ab urbanis || retenta videtur, a bellicis esse sublata; D II, 77. cuius (Tulli Hostilii) excellens in re militari gloria magnaeque extiterunt res bellicae; R II, 31. cum plerique arbitrentur res bellicas maiores esse quam urbanas; O I, 74. multae res extiterunt urbanae maiores clarioresque quam bellicae; O I, 74. ut .. sunt, ... qui urbanis rebus bellicas anteponant, sic reperias multos, quibus ..; O I, 82. prima .. est adulescenti commendatio ad gloriam, si qua ex bellicis rebus comparari potest; O II, 45. unde .. facilius quam ex annalium monumentis aut bellicae || bellica || res aut omnis rei pub. disciplina cognoscitur? fr V, 26.

studia: homines .. Romanos instituto Romuli bellicis studiis ut vidit incensos; R II, 25.

virtus: non possum .. dicere ... Themistoclem, Epaminondam bellicae virtutis (carere gloria); T I, 110.

belligero, Krieg führen: »nec || non || cauponantes bellum, sed belligerantes«; O I, 38.

bellipotens, kriegsmächtig: »bellipotentes sunt magis (Aeacidae) quam sapientipotentes« D II, 116.

bello, Krieg führen, kämpfen: 1. causa: post .. cum Persis ... Alexander ... hanc bellandi causam inferebat, quod vellet ..; R III, 15.

consuetudo, cupiditas: animos ... ardentis consuetudine et cupiditate bellandi religionum caerimoniis mitigavit; R II, 26.

fuga: cavendum (est), ne id bellandi magis fuga quam utilitatis ratione faciamus; O I, 80.

studia: ad humanitatem atque mansuetudinem revocavit animos hominum studiis bellandi iam immanis ac feros; R II, 27.

2. Infinitiv: quid est .. aliud Gigantum modo bellare cum dis nisi naturae repugnare? C 5.

bellum, Krieg (vgl. **duellum**): I. Subject:
desunt: ex quo debet intellegi talibus praemiis propositis numquam defutura bella civilia; O II, 29.

est: haec ipsa per sese quam habent levitatem, quae videntur esse mediocria, »iniuriae, suspiciones, inimicitiae, indutiae, bellum, pax rursum«! T IV, 76. miluo est quoddam bellum quasi naturale cum corvo; N II, 125. tibi App. Claudius augur consuli nuntiavit ... bellum domesticum triste ac turbulentum fore; quod paucis post mensibus exortum paucioribus a te est diebus oppressum; D I, 105. milites bellum illud, quod erat in manibus, reliquisse; R II, 63. Themistocles post victoriam eius belli, quod cum Persis fuit, dixit in contione se habere consilium rei publicae salutare; O III, 49. s. II, 1. denuntio; R II, 31. O I, 36. gero; R III, 35.

exoritur: s. est; D I, 105.

habet: s. est; T IV, 76.

nascuntur: ex cupiditatibus odia, discidia, discordiae, seditiones, bella nascuntur; F I, 44.

potest: s. II, 1. gero; R III, 35.

restant: cum fortuna bella restabant; T I, 109.

videtur: s. est; T IV, 76.

ohne Verb: hinc ... in nostra re publica non solum seditiones, sed etiam pestifera bella civilia; quae gravis et fortis civis ... fugiet atque oderit; O I, 86.

II. nach Verben: 1. Accusativ: administro: s. **administro** bella (3 St.) S. 76, b.

cauponor: »nec ‖ non ‖ cauponantes bellum, sed belligerantes«; O I, 38.

conficio: bellum .. maximum conficies, Numantiam excindes; R VI, 11. s. gero; O I, 79.

deleo: qui (Scipio) duabus urbibus eversis inimicissimis huic imperio non modo praesentia, verum etiam futura bella delevit; Lae 11.

denuntio: quibus portentis magna populo Romano bella perniciosaeque seditiones denuntiabantur; D I, 97. ut omne bellum, quod denuntiatum indictumque non esset, id iniustum esse atque inpium iudicaretur; R II, 31. nullum bellum iustum habetur nisi denuntiatum, nisi indictum, nisi repetitis rebus; R III, 35. ex quo intellegi potest nullum bellum esse iustum, nisi quod aut rebus repetitis geratur aut denuntiatum ante sit et indictum; O I, 36. cui (Karthagini) male iam diu cogitanti bellum multo ante denuntio; C 18.

depono: s. gero; L II, 34.

discepto: »foederum pacis, belli ‖ [belli] ‖, indotiarum ratorum ‖ † oratorum ‖ fetiales iudices, nontii ‖ † non ‖ sunto, bella disceptanto«; L II, 21.

duco: C. Marius ... Q. Metellum, cuius legatus erat, ... apud populum Romanum criminatus est bellum illum ducere; O III, 79.

excito: tot rei, tot damnati, tantum [Italicum] bellum propter indiciorum metum excitatum, ... ut ..; O II, 75.

facio: nec pluris nunc facere M. Camillum hoc civile bellum, quam ..; T I, 90. ne posset aliquando ad bellum faciendum locus ipse adhortari; O I, 35.

fugio: vgl. I. ohne Verb.

gero: Murena bellum in Ponto gerente; A II, 2. quibuscum (Stoicis Carneades) bellum gerebat; F II, 42. neque .. ex eo natus cum Pyrrho bellum gerens consul cecidisset in proelio; F II, 61. bella magna gesserat; F II, 65. non .. (Pompeius) cum socero bellum gessisset; T I, 86. qui (Tarquinius) bellum gereret cum iis, qui eius non tulerant superbiam; T III, 27. cum ei (L. Paulo) bellum ut cum rege Perse gereret obtigisset; D I, 103. crederem, nisi eius augurio rex Hostilius maxima bella gessisset; N II, 9. tum .. bella gerere nostri duces incipiunt, cum auspicia posuerunt; N II, 9. nec .., ut fabulae ferunt, bellis proeliisque (di) caruerunt, nec solum, ut apud Homerum, ... sed etiam, ut cum Titanis, ut cum Gigantibus, sua propria bella gesserunt; N II, 70. eius modi quiddam etiam bello illo maximo, quod Athenienses et Lacedaemonii summa inter se contentione gesserunt, Pericles ille ... docuisse civis suos dicitur; R I, 25. bella cum finitimis felicissime multa gessit; R II, 15. illa iniusta bella sunt, quae sunt sine causa suscepta. nam extra ulciscendi aut propulsandorum hostium causam bellum geri iustum nullum potest; R III, 35. ceteri (reges) ... magnam .. partem bella gesserunt et eorum iura coluerunt; R V, 3. sequitur .. de iure belli; in quo et suscipiendo, et gerendo et deponendo ius ut plurimum valeret et fides, ... sanximus; L II, 34. »quod .. is, qui bellum geret, imperassit, ius ratumque esto«; L III, 6. eum, quicum bellum geras, tam molli nomine appellare; O I, 37. ea bella, quibus imperii proposita gloria est, minus acerbe gerenda sunt; O I, 38. cum Celtiberis, cum Cimbris bellum ut cum inimicis gerebatur; O I, 38. si sunt ad rem militarem apti et cupidi bellorum gerendorum ‖ [et ... gerendorum] ‖; O I, 74. est .. bellum gestum consilio senatus eius; O I, 75. in quo non minorem utilitatem afferunt, qui togati rei publicae praesunt, quam qui bellum gerunt. itaque eorum consilio saepe aut non suscepta aut confecta bella sunt, non numquam etiam inlata, ut M. Catonis bellum tertium Punicum, in quo etiam mortui valuit auctoritas; O I, 79. si .. non poterit sive causas defensitare sive populum contionibus tenere sive bella gerere; O I, 121. bella aut pro sociis aut de imperio gerebantur; O II, 26. semper .. fere bella gerebantur; O II, 45. hic (Q. Maximus) . . bella gerebat ut adulescens, cum plane grandis esset; C 10. ut bella a se gesta, ut triumphos recordentur; C 13. nisi forte ego vobis, qui et miles et tribunus et legatus et consul versatus sum in vario genere bellorum, cessare nunc videor, cum bella non gero; at senatui quae sint gerenda praescribo; C 18. nihil est .. turpius quam cum eo bellum gerere, quocum familiariter vixeris; Lae 77. magna .. bella gessi; P 37. qui cum hodie bellum cum mortuo gerant; fr V, 47. s. denuntio; O I, 36.

habeo: s. denuntio; R III, 35.

indico: qui ipsi sibi bellum indixissent; F V, 29. constituit .. ius, quo bella indicerentur; R II, 31. ne omnino bellum indixisse videar voluptati; C 46. s. denuntio; R II, 31. III, 35. O I, 36.

infero: Iovem imperavisse, ut (Hannibal) Italiae bellum inferret; D I, 49. cum (Brennus) fano Apollinis Delphici nefarium bellum intulisset; D I, 81. qui (exercitus) patriae bellum intulisset; D II, 114. qua ex causa cum bellum Romanis Sabini intulissent; R II, 13. [hostis ... et potentis et bellum ultro inferentis;] O I, 40. cum .. rex Pyrrhus populo Romano bellum ultro intulisset; O III, 86. si is, qui apud te pecuniam deposuerit, bellum inferat patriae, reddasne depositum? O III, 95. deserere consentientem Graeciam ad bellum barbaris inferendum; O III, 99. ut ne quis concessum putet amicum vel bellum patriae inferentem sequi; Lae 43. s. gero; O I, 79.

moneo: »iam vero variae nocturno tempore visae terribiles formae bellum motusque monebant«; D I, 18.

moveo: [adeo summa erat observatio in bello movendo]; O I, 36.

odi: vgl. I. ohne Verb.
opprimo: f. I. est; D I, 105.
quaero: multi .. bella saepe quaesiverunt propter gloriae cupiditatem; O I, 74.
recordor: f. gero; C 13.
relinquo: f. I. est; R II, 63.
renovo: quae (urbs) renovat pristina bella nec potest quiescere; R VI, 11.
revoco: qui (Parmenides) bellum, qui discordiam, qui cupiditatem ceteraque generis eiusdem ad deum revocet; N I, 28.
suscipio: quod bellum susceptum ab ea (Graecia) sine consilio deorum est? D I, 3. non suscepisset bellum civile Caesar; D II, 24. nullum bellum suscipi a civitate optima nisi aut pro fide aut pro salute; R III, 34. suscipienda .. bella sunt ob eam causam, ut ..; O I, 35. bellum .. ita suscipiatur, ut nihil aliud nisi pax quaesita videatur; O I, 80. f. gero; R III, 35. O I, 79.
teneo: omnia memoria tenebat (Q. Maximus) non domestica solum, sed etiam externa bella; C 12.
tollo: magnum illud bellum perfuga unus et gravem adversarium imperii sustulisset; O III, 86.
trado: ferocitatem .. eius (Viriathi C. Laelius) ita repressit, ut facile bellum reliquis traderet; O II, 40.
video: fecerunt .. (poëtae), ut eorum (deorum) bella, proelia, pugnas, vulnera, videremus; N I, 42.
2. Ablativ: careo: f. 1. gero; N II, 70.
3. mit Präpositionen: ago de: quid enim? de bello Punico agitur? de quo ipso cum aliud M. Catoni, aliud L. Lentulo videretur, nulla inter eos concertatio umquam fuit; T III, 51.
incido in: tua .. aetas incidit in id bellum, cuius altera pars sceleris nimium habuit, altera felicitatis parum. quo tamen in bello cum te Pompeius alae [alteri] praefecisset ..; O II, 45.
mitto ad: post ad Mithridaticum bellum (L. Lucullus) missus a senatu; A II, 1. — in: »scibam me in mortiferum bellum, non in epulas mittere«; T III, 28.
revertor a: cum victor a Mithridatico bello revertisset; A II, 3.
sum in: maiore .. studio Lucullus ... philosophiae deditus fuit ... in ipso bello, in quo ita magna rei militaris esse occupatio solet, ut ..; A II, 4.
triumpho ex: sine qua (urbe) numquam nostri imperatores ex Transalpinis bellis triumpharunt; O II, 28.
videor de: f. ago de.
III. nach Substantiven: administratio: num ... vates || vatis || ... belli administrationem prudentius quam imperator coniectura adsequetur? D II, 12.
adsiduitas: quod apud maiores nostros saepe fiebat propter aerarii tenuitatem assiduitatemque bellorum; O II, 74.
aequitas: belli .. aequitas sanctissime fetiali populi Romani iure perscripta est; O I, 36.
anni: qui (Calchas) ex passerum numero belli Troiani annos auguratus est; D I, 72. quod apud Homerum Calchantem dixisti ex passerum numero belli Troiani annos auguratum; D II, 63. »quot avis taetro mactatas dente videtis, tot nos ad Troiam belli exanclabimus annos«; D II, 64.
apparatus: f. instrumentum.
causa: si ... causam quis ex eo (Xerxe) quaereret tantarum copiarum tantique belli; F II, 112. qui (Crassus) nisi eguisset, numquam Euphraten nulla belli causa transire voluisset; F III, 75. quas dixi paulo ante iustas causas esse bellorum; O I, 38. nec .. umquam bellorum civilium semen et causa deerit; O II, 29.
certamen, clades: »nos grave certamen belli clademque tenemus«; F V, 49.
domini: qui (populi) domini sint legum, iudiciorum, belli, pacis, foederum; R I, 48.
exitus: exitus erant bellorum aut mites aut necessarii; O II, 26.
foedera: f. II, 1. discepto.
fortuna: »quorum virtuti || virtute || belli fortuna pepercit;« O I, 38.
genus: tantus .. imperator in omni genere belli fuit, ut ..; A II, 3. f. II, 1. gero; C 18.
gloria: ut militiae propter eximiam belli gloriam Africanum ut deum coleret Laelius, domi vicissim ..; R I, 18.
incendium: non duo Scipiones oriens incendium belli Punici secundi sanguine suo restinxissent, nec id excitatum maioribus copiis aut Q. Maximus enervavisset aut M. Marcellus contudisset aut a portis huius urbis avolsum P. Africanus compulisset intra hostium moenia; R I, 1.
initium: initio belli Marsici et deorum simulacra sudavisse, et sanguinem fluxisse; D I, 99.
instrumentum: tantus .. imperator ... fuit proeliis, oppugnationibus, navalibus pugnis totiusque belli instrumento et adparatu; A II, 3.
inventrix: quam (Minervam) principem et inventricem belli ferunt; N III, 53.
ius: in re publica maxime conservanda sunt iura belli; O I, 34. f. II, 1. gero; R V, 3. L II, 34.
laus: qui (Timotheus) cum belli laude non inferior fuisset quam pater; O I, 116.
nuntia: »quid vero Phoebi fax, tristis nuntia belli?« D I, 18.
partes: f. II, 3. incido in.
pericula: quae (voces) pericula belli nuntiarent; D I, 99.
pestes: eorum || bellorum || multorum pestes (commemorantur), quae paulo post secutae sunt; R I, 6.
princeps: f. inventrix.
propugnacula: duo propugnacula belli Punici, Cn. et P. Scipiones, ... cogitassene ... videntur? P 12.
res: Aristodemum, tragicum item actorem, maximis de rebus pacis et belli legatum ad Philippum Athenienses saepe miserunt; R IV, 13.
semen: f. causa; O II, 21.
victoria: f. I. est; O III, 49.
IV. Umstand: 1. Genetiv: magnae .. res temporibus illis a fortissimis viris ... belli gerebantur; R II, 56. — apud ... homines .. in maxima re publica summa cum gloria belli domique versatos cum loquar; R I, 38. cum (Pericles) iam suae civitati maxima auctoritate plurimos annos domi et belli praefuisset; R IV, 11. ut ..., quibuscumque rebus vel belli vel domi poterunt, rem publicam augeant; O II, 85. f. 2. zum Satz: O II, 16.
2. Ablativ: capi: agros, quos bello Romulus ceperat, divisit viritim civibus; R II, 26.
contineri: maximae rei publicae partes, in his bella, quibus rei publicae salus continetur, nullis auspiciis administrantur; N II, 9.
deleri: comparat, quanto plures deleti sint homines hominum impetu, id est bellis aut seditionibus, quam omni reliqua calamitate; O II, 16.
devincere: qui (Ancus Marcius) cum Latinos bello devicisset; R II, 33. Sabinos ... equitatu fudit belloque devicit; R II, 36. omne Latium bello devicit; R II, 44. qui civitates aut nationes devictas bello in fidem recepissent; O I, 35.
fessus: cum .. Veientes bello fessi legatos ad senatum misissent; D I, 100.
gaudere: quam gaudebat bello suo Punico Naevius! quam Truculento Plautus! C 50.

potiri: sunt .. privata nulla natura, sed ... aut victoria, ut qui bello potiti sunt, aut lege ..; O I, 21.

quaeri: cum .. de imperio decertatur belloque quaeritur gloria; O I, 38.

subigere: postea || post [quam] || bello subegit Aequorum magnam gentem et ferocem; R II, 36.

ulcisci: primum Etruscorum iniurias bello est ultus; R II, 38.

zum Satz: non uno bello pro patria cadentis Scipiones Hispania vidisset, Paulum et Geminum Cannae, Venusia Marcellum, Litana Albinum, Lucani Gracchum; T I, 89. cum civili bello victor iratus (Marius) necessariis Catuli deprecantibus ... respondit ..; T V, 56. ut .. apud Regillum bello Latinorum ... in nostra acie Castor et Pollux ex equis pugnare visi sont; N II, 6. nihil nos P. Claudii bello Punico primo temeritas movebit? N II, 7. collega eius (P. Claudii) Iunius eodem bello nonne tempestate classem amisit? N II, 7. quae (stellae) nuper bello Octaviano magnarum fuerunt calamitatum praenontiae; N II, 14. quod (templum) multis ante annis erat bello Ligustico a Q. Maximo dedicatum; N II, 61. (di) singulos diligunt, ut Pyrrhi bello Curium, Fabricium, Coruncanium, primo Punico Calatinum, Duellium, Metellum, Lutatium, secundo Maxumum, Marcellum; N II, 165. vatum .. praedictiones, ut Octaviano bello Cornelii Culleoli, audiendas putaverunt; D I, 4. cum bello Latino ludi votivi maxumi primum fierent; D I, 55. bello Punico secundo nonne C. Flaminius consul iterum neglexit signa rerum futurarum? D I, 77. Caeciliae Q. filiae || e || somnio modo Marsico bello templum est a senatu Iunoni || Iunonis || Sospitae restitutum; D I, 99. quid, quod in annalibus habemus Veienti bello ... Veientem quendam ... perfugisse? D I, 100. si .. fatum fuit classes populi Romani bello Punico primo ... interire; D II, 20. quodsi fatum fuit bello Punico secundo exercitum populi Romani ad lacum Trasumennum || Trasumenum || interire; D II, 21. hoc civili bello, di inmortales! quam multa (haruspicum responsa) luserunt! D II, 53. gravioribus .. bellis etiam sine collega omne imperium nostri penes singulos esse voluerunt; R I, 63. eundem ... aedem .. in Capitolio Iovi optimo maximo bello Sabino in ipsa pugna vovisse faciendam; R II, 36. cum (filius) in Macedonia bello Persico miles esset; O I, 37. primo Punico bello Regulus captus a Poenis cum de captivis commutandis Romam missus esset; O I, 39. [secundo .. Punico bello post Cannensem pugnam quos decem Hannibal Romam .. misit]; O I, 40. qui (Callicratidas) cum Lacedaemoniorum dux fuisset Peloponnesiaco bello; O I, 84. neminem neque ducem bello || belli || nec principem domi magnas res ... sine hominum studiis gerere potuisse; O II, 16. plena exemplorum est nostra res publica cum saepe, tum maxime bello Punico secundo; O III, 47. quamquam id .. cum saepe alias, tum Pyrrhi bello ... iudicatum est; O III, 86. ex quo intellegitur Pyrrhi bello (Appium Claudium) grandem sane fuisse; C 16. quibus (viribus) aut miles bello Punico aut quaestor eodem bello aut consul in Hispania fuerim; C 32. qui (Themistocles) cum imperator bello Persico servitute Graeciam liberavisset; Lae 42. f. II, 1. gero; R I, 25.

3. Präpositionen: ante: qui (C. Flaminius) legem agrariam aliquot annis ante secundum Punicum bellum tribunus plebis tulerit invito senatu; A II, 13. multa ante Marsicum bellum a Sisenna collecta attulisti; D II, 54. ante .. Marsicum bellum quod clipeos Lanuvii ... mures rosissent, maxumum id portentum haruspices esse dixerunt; D II, 59.

in: ut ... exercitum .. in gravissimo bello animadversionis metu contineret; F I, 35. quis rex umquam fuit, quis populus, qui non uteretur praedictione divina? neque solum in pace, sed in bello multo etiam magis; D I, 95. omitto nostros, qui nihil in bello sine extis agunt, nihil sine auspiciis domi [habent auspicia] || habent ||; D I, 95. haec in bello plura et maiora videntur timentibus; D II, 58. noster populus in pace et domi ... recusat, appellat, provocat, in bello sic paret ut regi; R I, 63. qui non crudeles in bello, non inmanes fuerunt; O I, 35. quae res igitur gesta umquam in bello tanta? O I, 77. qui (Ulixes) cum maximas res gesserit in bello, tamen haec audiat ab Aiace; O III, 98. quam calamitatem accepisset in bello; O III, 99. f. II, 1. gero; O I, 79. — 3. incido in. sum in.

post: cum post magnum illud Peloponnesiacum bellum triginta viri illi urbi iniustissime praefuerunt; R III, 44.

bellus, schön, artig, fein: alqs: ecce autem successere huic † belli || Gellius || Clodius, Asellio, nihil ad Coelium || Caelium ||, sed potius ad antiquorum languorem et inscitiam; L I, 6.

alqd: quam bellum erat, Vellei, confiteri potius nescire, quod nescires, quam ista effutientem nauseare! N I, 84.

copia: est tibi ex eis ipsis, qui adsunt, bella copia; R II, 67.

homo: haec ego non possum dicere non esse hominis quamvis et belli et humani; F II, 102.

belua, Tier, Ungeheuer: I. accommodat: inter hominem et beluam hoc maxime interest, quod haec tantum, quantum sensu movetur, ad id solum, quod adest, ... se accommodat paulum admodum sentiens praeteritum aut futurum; O I, 11.

est: an putas ullam esse terra marique beluam, quae non sui generis belua maxime delectetur? N I, 77.

fluitant: quot genera ... partim submersarum, partim fluitantium et innantium beluarum, partim ad saxa nativis testis inhaerentium! N II, 100.

habent: dedit ... natura beluis et sensum et appetitum, ut altero conatum haberent ad naturales pastus capessendos, altero secernerent pestifera a salutaribus; N II, 122.

imitatur: quia nihil ista, quae populi speciem et nomen imitatur, immanius belua est; R III, 45.

incedit: visam beluam vastam et immanem circumplicatam serpentibus, quacumque incederet, omnia arbusta, virgulta, tecta || tesca || pervertere; D I, 49.

inhaerent, innant: f. fluitant.

natant: Triton .. natantibus invehens beluis adiunctis humano corpori; N I, 78.

pervertit: f. incedit. — secernunt: f. habent.

sentiunt: semper in promptu habere, quantum natura hominis pecudibus reliquisque beluis antecedat; illae nihil sentiunt nisi voluptatem ad eamque feruntur omni impetu; O I, 105. f. accommodat.

tribuunt: quid censes? si ratio esset in beluis, non suo quasque generi plurimum tributuras fuisse? N I, 78.

II, 1. abicio: »Erymanthiam haec (dextra) vastificam abiecit beluam? || ; ||« T II, 22.

adiungo: f. I. natant.

adsuesco: ille Indus aut Poenus unam coërcet beluam, et eam docilem et humanis moribus ad-

suctam; at vero ea, quae ... pars animi mens vocatur, non unam aut facilem ad subigendum frenat et domat; R II, 67.
circumplico: f. I. incedit.
coërceo: qui ... immani et vastae insidens beluae coërcet et regit beluam, quocumque vult || volt ||; R II, 67. f. adsuesco.
condocefacio: immanes et feras beluas nanciscimur venando, ut et vescamur iis ... et utamur domitis et condocefactis, ut elephantis, multaque ex earum corporibus remedia morbis et vulneribus eligamus || eliciamus ||; N II, 161.
consecro: Aegyptii nullam beluam nisi ob aliquam utilitatem, quam ex ea caperent, consecraverunt; N I, 101. ita concludam, tamen beluas a barbaris propter beneficium consecratas; N I, 101. multa .. alia portenta apud eosdem (Aegyptios) et cuiusque generis beluas numero consecratas deorum; R III, 14.
domo: f. adsuesco. condocefacio.
delecto: f. I. est.
extraho: quod, ut feram et immanem beluam, sic ex animis nostris adsensionem ... extraxisset; A II, 108.
fero: f. I. sentiunt. — freno: f. adsuesco.
fugio: quam (aegritudinem) nos ut taetram et inmanem beluam fugiendam diximus; T IV, 45.
moveo: f. I. accommodat.
nanciscor: f. condocefacio.
repono: pisces, canes, lupos, faelis, multas praeterea beluas in deorum numerum reponemus; N III, 47.
submergo: f. I. fluitant.
video: f. I. incedit.
vinco: qui (tyrannus) quamquam figura est hominis, morum tamen inmanitate vastissimas vincit beluas; R II, 48.
2. antecedo: f. I. sentio. — do: f. I. habent.
insideo: f. I. coërceo.
praesto: qua (ratione) una praestamus beluis; L I, 30.
tribuo: ecquid ergo primum mutis tribuemus beluis? R III, 19.
3. vescor: f. I. condocefacio.
4. capio ex: f. I. consecro; N I, 101.
converto in: quid .. interest, utrum ex homine se convertat quis in beluam an hominis figura inmanitatem gerat beluae? || [utrum ... beluae] ||; O III, 82.
copulo cum: tu || tum, tun || ... honestatem cum voluptate tamquam hominem cum belua copulabis? A II, 139.
habeo ex: qui principes inveniendi fuerunt, quem ex quaque belua usum habere possemus; O II, 14.
intersum inter: f. I. accommodat.
misceo cum: ut aut cum matre corpus miscere videatur aut cum quovis alio vel homine vel deo, saepe belua; D I, 60.
sum in: f. I. tribuunt.
III. proprius: cum .. illud (genus decertandi) proprium sit hominis, hoc beluarum; O I, 34.
IV. aliqua: elephanto beluarum nulla prudentior; at figura || ad figuram || quae vastior? N I, 97.
alqd: beluarum hoc quidem extremum; Lae 20.
corpora: f. II, 1. condocefacio.
feritas: ista in figura hominis feritas et inmanitas beluae a communi tamquam humanitatis corpore segreganda est; O III, 32.
furor: quas (strages) ... furor edere potuit inpurae beluae multorum inflammatus furoribus; L III, 22.
genera: si ea genera beluarum, quae in rubro mari Indiave gignantur, nulla esse dicamus; N I, 97.
immanitas: qui (homines) ... non patiuntur eam (terram) nec inmanitate beluarum efferari nec stirpium asperitate vastari; N II, 99. f. feritas. — II, 4. converto in.
impetus, multitudo: collectis ceteris causis eluvionis, pestilentiae, vastitatis, beluarum etiam repentinae multitudinis, quarum impetu docet quaedam hominum genera esse consumpta; O II, 16.
nomen: eos (deos) ... beluarum nomine appellas, ut Capram, ut Nepam, ut Taurum, ut Leonem; N III, 40. »cum capra aut nepa aut exoritur nomen aliquod beluarum || beluae || ;« R I, 30.
tractatio, usus: quae in rebus inanimis quaeque in usu et || [usu et] || tractatione beluarum fiunt utiliter ad hominum vitam; O II, 17.
ubera: quo in loco cum (Romulus) esset silvestris beluae sustentatus uberibus; R II, 4.
V, 1. delectari: f. I. est. — invehi: f. I. natant. — abl. comp.: f. I. imitatur.
2. cum: tum simulacra deorum Romulusque et Remus cum altrice belua vi fulminis icti conciderunt; D II, 45.
in: omnem .. naturam necesse est ... habere aliquem in se principatum, ut in homine mentem, in belua quiddam simile mentis; N II, 29.

bene, gut, wohl, recht, schön: I. **bei Verben und Participien:** accipio: satis .. mihi est te iam bene accepisse, quid dicam; A fr. 19.
adficio: ut (animal) ... ita sit affectum, ut optime secundum naturam affectum esse possit; F V, 24. secundum naturam vivere sic affectum, ut optimo affici possit ad naturamque accommodatissime; F V, 24.
adhibeo: bene adhibita ratio cernit, quid optumum sit; T IV, 58. distinctio, utrum ad universam perturbationem ... an ad singulas, ut ad metum, lubidinem, reliquas, melius adhibeatur oratio; T IV, 59.
adsequor: id optime adsequitur, quae Graece ἀναλογία, Latine ... conparatio proportiove dici potest; Ti 13.
aedificio: qui proscribunt villam bonam beneque aedificatam; O III, 55.
ago: aguntur ista praeclare et ab oratore quidem melius, ... quam ab ullo histrione; T IV, 55. est .. unus dies bene et ex praeceptis tuis actus peccanti inmortalitati anteponendus; T V, 5. in fiducia UT INTER BONOS BENE AGIER; O III, 61. cum dicitur INTER BONOS BENE AGIER, quicquam agi dolose aut malitiose potest? O III, 61. UT INTER BONOS BENE AGIER OPORTET ET SINE FRAUDATIONE; sed, qui sint „boni", et quid sit „bene agi," magna quaestio est; O III, 70. quia conscientia bene actae vitae multorumque bene factorum recordatio iucundissima est; C 9. cum illo (Scipione) ... actum optime est, mecum incommodius; Lae 15. bene agi (oratio) putat, si similitudinem veri consequatur; Ti 8.
animatus: et animosos (dicimus) et bene animatos et ex animi sententia || [et animosos ... sententia] ||; T I, 19.
architector: an quod (sapientia) ita callida est, ut optime possit architectari voluptates? F II, 52.
audio: esse .. hominis ingenui et liberaliter educati velle bene audire; F III, 57. si idem etiam bene valeret, bene audiret, copiosus esset; F IV, 62. innocentes .. et verecundi sunt, ut bene audiant; L I, 50.
calesco: ubi .. potest illa aetas .. calescere vel apricatione melius vel igni? C 57.
ceno: »cenasti in vita numquam bene«; F II, 24. is haec loquitur, qui in voluptate nihil ponens

negat eum bene cenare, qui omnia ponat in voluptate et tamen *non* negat libenter umquam cenasse Gallonium, ... sed bene; F II, 24. ex quo illud efficitur, qui bene cenent, omnis libenter cenare, qui libenter, non continuo bene. semper Laelius bene. quid bene? dicet Lucilius? »cocto, condito;« F II, 24. 25. recte .. is negat umquam bene cenasse Gallonium, recte miserum. ... quem libenter cenasse nemo negat. cur igitur non bene? quia, quod bene, id recte, frugaliter, honeste; ille porro [male,] prave, nequiter, turpiter cenabat; non igitur *bene*; F II, 25. Socraten || Socratem || ferunt ... respondisse se, quo melius cenaret, obsonare ambulando famem; T V, 97.

cerno: hoc melius ea fortasse, quae erant vera, (antiquitas), cernebat; T I, 26. quod eo cernere mihi melius videor, quo ab ea (morte) propius absum; C 77.

cognosco: nisi mihi viderer habere bene cognitam voluptatem; F II, 6.

colo: brevi praecidam: agro bene culto nihil potest esse nec usu uberius nec specie ornatius; C 57.

conicio: »bene qui coniciet, vatem hunc perhibebo optumum«; D II, 12. num, ... quae tempestas inpendeat, vates || vatis || melius coniciet quam gubernator? D II, 12. num .. aut haruspex aut augur aut vates quis aut somnians melius coniecerit ... evasurum aegrotum ... quam medicus? D II, 13.

conligo: bene etiam colligit „haec pueris et mulierculis et servis et servorum simillimis liberis esse grata“; O II, 57.

conloco: melius apud bonos quam apud fortunatos beneficium collocari puto; O II, 71.

constituo: cum perturbare, ut illi rem publicam, sic vos philosophiam bene iam constitutam velitis; A II, 14. cum corpus bene constitutum sit et sit exploratum ita futurum; F II, 92. cui corpus bene constitutum sit et exploratum ita semper fore; T II, 17. quae (oratio) sit anteponenda bene constitutae civitati publico iure et moribus; R I, 3. statu esse optimo || statuo .. optume || constitutam rem publicam; R II, 41. ut ... nec esse || esset || (possit) quicquam civitate bene constituta beatius; R V, 7. quod optime constituti iuris civilis summo semper in honore fuit cognitio atque interpretatio; O II, 65. hoc proprium est animi bene constituti, et laetari bonis rebus et dolere contrariis; Lae 47.

consto: in qua (adsensionis retentione) melius sibi constitit Arcesilas; A II, 59.

consulo: si prima quaeque bene ab eo (sapiente) consulta atque facta ipsius oblivione obruentur; F II, 105. cum in mala scientes irruunt, tum se optime sibi consulere arbitrantur; F V, 29. quibus vos optume consultum a dis inmortalibus dicitis; N III, 79. sibi .. eas aves ... bene consuluisse; D I, 27. est .. quasi regium, id est patrium consilium populo bene consulentium principum; R I, 65. cui fidem habent et bene rebus suis consulere arbitrantur; O II, 21. qui (adulescentes) se ad claros et sapientes viros bene consulentes rei publicae contulerunt; O II, 46. quae (virtus) etiam populos universos tueri eisque optume consulere soleat; Lae 50.

consumo: in quo melius hunc consumam diem? L I, 13.

convenio: bene convenientes propinqui; O I, 58.

decerno: bene apud maiores nostros senatus tum, cum florebat imperium, decrevit, ut ..; D I, 92.

defendo: quod quamquam Aristippi est a Cyrenaicisque melius liberiusque defenditur, tamen ..; F I, 23.

definio: superiores definitiones erant Sphaeri, hominis in primis bene definientis, ut putant Stoici; T IV, 53. ut tu optime definisti, Scipio; R III, 45.

dico, dictum: ante Aristippus, et ille (Epicuro) || ille || melius (dixit); F I, 26. ut ceteri dicere existimantur melius quam facere, sic hi mihi videntur facere melius quam dicere; F II, 81. haec bene dicuntur; F II, 90. istud ... optime dicis; F III, 13. quam multa non solum praecepta in artibus, sed etiam exempla in orationibus bene dicendi reliquerunt! F IV, 5. haec ab Antiocho ... dicuntur multo melius et fortius, quam a Stasea dicebantur; F V, 75. qui ... quem .. sperandi sibi, eundem bene dicendi finem proponerent; T II, 3. nos ... non et dicemus hoc melius et constantius sentiemus? T III, 31. quam (iram) bene Ennius „initium“ dixit „insaniae“; T IV, 52. nocere audientibus philosophos iis, qui bene dicta male interpretarentur; N III, 77. siquidem et illud bene dictum est a Pythagora, doctissimo viro, ... et quod Thales; L II, 26.

discribo: a qua (natura) ... cum ceterae partes aetatis bene discriptae || descr. || sint; C 5.

disputo: quod vestri quidem vel optime disputant, nihil opus esse ..; F II, 12.

dissolvo: numquam nec maius aes alienum fuit nec melius nec facilius dissolutum est; O II, 84. hominem eadem optime, quae conglutinavit, natura dissolvit; C 72.

distinguo: eam .. ipsam (*μανίαν*) distinguimus nos melius quam illi (Graeci); T III, 11.

doceo: age nunc isti doceant, vel tu potius (quis enim ista melius?), quonam modo ... efficiatis; F IV, 26.

emo: nec ut emat melius nec ut vendat, quicquam simulabit aut dissimulabit vir bonus; O III, 61.

evenio: ei (Priamo) melius evenisset; T I, 85. „magna me“, inquit, „spes tenet, iudices, bene mihi evenire, quod mittar ad mortem“; T I, 97. nec minus (dies deficiat), si commemorem, quibus improbis optime (evenerit); N III, 81.

existimo: ipse (sapiens vir) de se bene existimans seseque diligens; O III, 31.

facio, factum: bene sane facis; A I, 25. bene facis, .. quod me adiuvas; F III, 16. Pompeio, ... cum graviter aegrotaret Neapoli, melius est factum; T I, 86. haec veteranus miles facere poterit, doctus vir sapiensque non poterit? ille vero melius, ac non paulo quidem; T II, 39. omnia .. bene facta in luce se conlocari volunt; T II, 64. est .. aliquid, quod perturbata mens melius possit facere quam constans? T IV, 54. adsunt optimates, qui se melius hoc idem facere profiteantur; R I, 55. bene hercle faciunt; L III, 1. ea aetate L. Crassus ostendit id se in foro optume iam facere; O II, 47. praeclare Ennius: »bene facta male locata male facta arbitror;« O II, 62. si, quod recte fit et honeste et cum virtute, id bene fieri vere dicitur; P 9. si bene facta recte facta sunt et nihil recto rectius; P 22. quatenus non ipse (animans) bene factus sua culpa sibi aliquid miseriae quaereret; Ti 46. ſ. ago; C 9. consulo; F II, 105. dico; F II, 81.

fruor: nonne melius tenues homines fruuntur quam illi, qui iis (signis, tabulis) abundant? T V, 102. ea .. ipsa (levatione) nulla ratione melius frui potui, quam si ..; N I, 9.

gero: quam (rem publicam) et domi et militiae cum optime, tum etiam diutissime gesserat; R II, 1.

guberno: aurum paleamne (navis) portet, ad bene aut ad male gubernandum nihil interesse;

F IV, 76. singulari imperio et potestate regia tum melius gubernari et regi civitates, si ..; R II, 15.

habeo: ut vitis cum omnibus partibus suis quam optime se habeat; F IV, 38. ut (vitis) quam optime se habere possit; F V, 39. qui tandem isti grandiloqui contra haec duo ... melius se habent quam Epicurus? T V, 89.

habito: ut deus ipse melius habitaret; N I, 22.

impero: qui bene imperat, paruerit aliquando necesse est; L III, 5.

informo: ut nemini parere animus bene informatus a natura velit nisi praecipienti; O I, 13.

inquam: bene Sophocles ... „di meliora!" inquit; C 47.

instituo: eos (viros) melius a natura institutos fuisse, quam institui potuissent a philosophia; F III, 11. ut quisque optime natus institutusque est, esse omnino nolit in vita, si ..; F V, 57. quo modo illi (gladiatores), qui bene instituti sunt, accipere plagam malunt quam turpiter vitare! T II, 41. quae (studia doctrinae) .. prudentibus et bene institutis pariter cum aetate crescunt; C 50.

interrogo: docet .. (Socrates) quemvis ... bene interroganti respondentem declarare se ... recognoscere; T I, 57.

intueor: ex quo omnibus bene veritatem intuentibus videri necesse est (Dionysium) miserrimum; T V, 57.

invenio: a physicis rebus bene atque utiliter inventis; N II, 70.

iudico: de malis .. et bonis ab iis animalibus ... ait optime iudicari; F II, 31. is (vir) ... bene de sese iudicare (debet) statuens nihil posse mali incidere sapienti; F III, 29. ea (gloria) est consentiens laus bonorum, incorrupta vox bene iudicantium de excellenti virtute; T III, 3.

laudo: bene laudata virtus voluptatis aditus intercludat necesse est; F II, 118.

lego: iam efficies, ut mundus optime librum legere videatur; N III, 23.

loquor: bene loquendi de Catulis opinio non minor; O I, 133.

mereor, meritus: tu, .. Varro, bene etiam meriturus mihi videris de tuis civibus; A I, 26. cum de omnibus gentibus optime mererere; F II, 118. nec .. rectum est cum amicis aut bene meritis consociare aut coniungere iniuriam; F III, 71. quae memoria est in iis (pueris) bene merentium, quae referendae gratiae cupiditas! F V, 61. de quibus (animis) hoc etiam (natura) est merita melius, quod ..; T IV, 58. causa non fuit, cur (deus) de inprobis bene mereretur; N I, 23. aliqui .. dux ... consectans proterve bene saepe de re publica meritos; R I, 68. bene meriti de rebus communibus ut genere etiam putarentur, non solum ingenio esse divino; R II, 4. siquidem bene meritis de patria quasi limes ad caeli aditum patet; R VI, 26. ubi aut bene merendi de altero aut referendae gratiae voluntas poterit existere? L I, 43. eosdem .. (deos) optime de genere hominum mereri; L II, 15. bene de re publica sentientes ac bene meritos aut merentes; O I, 149. invidiae .. multitudinis atque ob eas bene meritorum saepe civium expulsiones, calamitates, fugae ... sine hominum opibus ... effici (non) possunt; O II, 20. ut ... sint ‖ sunt ‖ .. pares in amore et aequales propensioresque ad bene merendum quam ad reposcendum; Lae 32. melius de quibusdam acerbos inimicos mereri quam eos amicos, qui dulces videantur; Lae 90.

narro: „Socrates disputabat isto modo". bene hercule narras; P 23.

nascor: f. instituo; F V, 57.

navigo: ut ... gubernatoris ars, quia bene navigandi rationem habet, utilitate, non arte laudatur; F I, 42.

nomino: bene .. nostri, cum omnia essent in moribus vitia, ... iracundos solos morosos nominaverunt; T IV, 54. bene .. maiores accubitionem epularem amicorum, quia vitae coniunctionem haberet, convivium nominaverunt, melius quam Graeci, qui hoc idem tum compotationem, tum concenationem vocant; C 45. ut hunc varietate distinctum bene Graeci κόσμον, nos lucentem mundum nominaremus; Ti 35.

nosco: bene .. nosse Carneaden Stratoniceus Metrodorus putabatur; A II, 16. modo, quae dicat ille (Epicurus), bene noris; F I, 15. optume .. (virtus) se ipsa novit, quamque amabilis sit, intellegit; Lae 98. nosse .. generatores suos optime poterant; Ti 38.

noto: multo .. melius haec notata sunt verbis Latinis quam Graecis; T III, 10.

oleo: „canorum illud (est), hoc bene olens, hoc asperum"; A II, 21.

pario: quae (res familiaris) .. bene parta sit nullo neque turpi quaestu neque odioso; O I, 92.

paratus: spero .. te ... bene paratum venire; N III, 2.

pasco: a quo (Catone) cum quaereretur, quid maxume in re familiari expediret, respondit: „bene pascere"; quid secundum: „satis bene pascere"; O II, 89.

percipio: id .. homo acutus cum bene planeque percepisset; N III, 83. ea (signa) quibus bene percepta sunt, ii non saepe falluntur; D I, 118.

pono: hoc ipsum elegantius poni meliusque potuit; F II, 100.

praecipio: bene .. illo Graecorum proverbio praecipitur: »quam quisque norit artem, in hac se exerceat;« T I, 41. quocirca bene praecipiunt, qui ..; O I, 30.

promereor: consuetudine beneficentiae paratiores erunt et tamquam exercitatiores ad bene de multis promerendum; O II, 53.

promitto: quae .. inconstantia deorum est, ut primis minentur extis, bene promittant secundis? D II, 38.

provideo: non idcirco non optume nobis a dis esse provisum, quod ..; N III, 70. vereor committere, ut non bene provisa et diligenter explorata principia ponantur; L I, 37.

refello: ut facilius indicarem, quam illa bene refellerentur; N I, 59.

rego: f. guberno; R II, 15.

reprehendo: bene reprehendis, et se isto modo res habet; T I, 78.

scio: ego .. te scire ista melius quam me non fateor solum, sed etiam facile patior; N I, 74.

scribo: ut, cum Sophocles vel optime scripserit Electram, tamen male conversam Atilii mihi legendam putem; F I, 5.

sentio: f. mereor; O I, 149.

servo: optime .. societas hominum coniunctioque servabitur; O I, 50.

suadeo: plurimum in amicitia amicorum bene suadentium valeat auctoritas; Lae 44.

sum: Teucri vox ...: »patria est, ubicumque est bene«; T V, 108. »si curent, bene bonis sit, male malis;« N III, 79. ut inprobo et stulto et inerti nemini bene esse potest, sic bonus vir ... miser esse nemo potest; P 19.

tono: »tum tonuit laevum bene tempestate serena«; D II, 82.

trado: patrimonia spe bene tradendi relinquimus; N III, 76.

tueor: mores et instituta vitae resque domesti-

cas ac familiaris nos profecto et melius tuemur et lautius; T I, 2.

valeo: ut inter optime valere et gravissime aegrotare nihil prorsus dicerent interesse, F II, 43. ſ. audio; F IV, 62.

vendo: venditorem, ... quoniam vendat, velle quam optume vendere; O III, 51. ſ. emo.

verrunco: »haec bene verruncent populo«; D I, 45.

vestio: hoc .. modo viator quoque bene vestitus causa grassatori fuisse dicetur || diceretur ||, cur ab eo spoliaretur; Fa 34.

video: ut nobis optime naturae vim vidisse videantur, qui ..: T III, 3. ut eum quoque oculum, quo bene videret, amitteret; D I, 48.

vivo: si maxime (caelestia) cognita essent, nihil tamen || valere, al. || ad bene vivendum; A I, 15. primum illam partem bene vivendi a natura petebant; A I, 19. quo sint omnia bene vivendi recteque faciendi consilia referenda; F I, 11. quae est .. aut utilior aut ad bene vivendum aptior partitio quam illa? F I, 45. in dialectica ... nullam .. esse nec ad melius vivendum nec ad commodius disserendum vim; F I, 63. quae, ... si essent vera, nihil afferrent, quo iucundius, id est quo melius viveremus; F I, 72. non ... carere eo malo satis est ad bene vivendum; F II, 41. ut Plato, tantus ille vir, ... nihilo melius quam quivis improbissimus nec beatius vixerit; F IV, 21. cum .. tertia pars bene vivendi praecepta quaereret; F V, 11. in iis esse ad bene vivendum momenta maxima; F V, 37. totam .. vim bene vivendi in animi robore ac magnitudine ... ponamus; T I, 95. hanc amplissimam omnium artium, bene vivendi disciplinam, vita magis quam litteris persecuti sunt; T IV, 5. ad recte, honeste, laudabiliter, postremo ad bene vivendum satisne est praesidii in virtute? T V, 12. potes, ... quem bene fateare, eum negare beate vivere? — quidni possim? nam etiam in tormentis recte, honeste, laudabiliter et ob eam rem bene vivi potest, dum modo intellegas, quid nunc dicam „bene“; T V, 12. huic optume vivendi ratio comparata est; T V, 36. quod (philosophi) de sapientium perpetua bene vivendi facultate dignum quiddam philosophorum voce profitentur; T V, 120. quae (immortalitas) nihil ad bene vivendum pertinet; N II, 153. ut ... nec bene vivi sine bona re publica posset nec ..; R V, 7. quod ni ita accideret, melius et prudentius viveretur; C 67. breve .. tempus aetatis satis longum est ad bene honesteque vivendum; C 70. quia sequantur, quantum homines possunt, naturam optimam bene vivendi ducem; Lae 19. facessant .. omnes, qui docere nihil possunt, quo melius sapientiusque vivamus; fr V, 49. ſ. **beate** vivo; F I, 5. 14. II, 23. V, 88. T III, 37. IV, 84. V, 19. 53. R I, 32. O I, 19. II, 6. C 4. P 15 (S. 325, f.).

utor: metuit, ne laceratis membris minus bene utatur, ne combustis, non extimescit; T I, 106. munus .. animi est ratione bene uti, et sapientis animus ita semper adfectus est, ut ratione optime utatur; T III, 15. ubi .. melius uti possumus hoc, cuicuimodi est, otio? T V, 121. nec, si is, qui accepit, bene utitur, idcirco is, qui dedit, amice dedit; N III, 70. qua (calliditate) perpauci bene utuntur, ... innumerabiles autem improbe utuntur; N III, 75. hi || ii || (Catuli) .. optime uti lingua Latina putabantur; O I, 133.

II. **bei Adjectiven und Adverb:** Latine: tu istuc dixti bene Latine, parum plane; F II, 10.

longinquus: video .. et magnos et eosdem bene longinquos dolores; F II, 94.

longus: habent .. (haec) et bene longam et satis litigiosam disputationem; F V, 76.

magnus: bene plane magnus mihi quidem videtur (Philoctetae dolor), sed tamen non summus; T II, 44.

moratus: etiam morati melius erimus; F I, 63. mihi ... iustitiae fruendae causa videntur olim bene morati reges constituti; O II, 41. quae et apud nos et in aliis civitatibus, ut quaeque optime morata est, ita diligentissime observantur; C 63.

sanus: invitat .. vera ratio bene sanos ad iustitiam, aequitatem, fidem; F I, 52. ut omnes bene sanos in viam placatae, tranquillae, quietae, beatae vitae deduceret; F I, 71.

III. **allein:** non me quidem, inquit, sed sapientem dico scire. — optime! A II, 115. saepius .. congredientes nos ..., si quae videbuntur, requiremus. optume, inquam; sed quid Catulus sentit? quid Hortensius? A II, 148. multo .. hoc melius nos veriusque quam Stoici; F I, 61. optime vero Epicurus, quod exiguam dixit fortunam intervenire sapienti; F I, 63. quicum occulta omnia? tecum optime, deinde etiam cum mediocri amico; F II, 85. ab hoc (Zenone) .. quaedam non melius quam veteres, quaedam omnino relicta; F IV, 9. quod .. (Stoici) principium officii quaerunt, melius quam Pyrrho; F IV, 43. nec tua mihi oratio longa videri potest. optime, inquam; F IV, 44. melius Accius et aliquando sapiens Achilles: »immo .. corpus Priamo reddidi«; T I, 105. habes epilogum .... — ego vero, et quidem fecit etiam iste me epilogus firmiorem. — optime, inquam; T I, 119. Pacuvius hoc melius quam Sophocles; T II, 49. vocant .. πάθος, id est morbum, quicumque est motus in animo turbidus, nos melius; T III, 23. bene ergo Ennius: »flagiti principium est nudare inter civis corpora«; T IV, 70. non est ausus elate et ample loqui, cum humiliter demisseque sentiret; quam bene, non quaeritur, constanter quidem certe; T V, 24. quanto melius haec vulgus imperitorum! N I, 101. quanto Stoici melius! N I, 121. bene igitur idem Chrysippus, qui ... docet ..; N II, 38. utrum voles, faciam .... tum Cotta: optime, inquit; N III, 5. noli agere confuse .... optime, inquit Cotta; N III, 20. ut alia nos melius multa quam Graeci, sic ..; D I, 1. disputatio Cottae quamquam labefactavit sententiam meam, non funditus tamen sustulit. optime vero, inquam; D I, 8. cum .. Alexander eum (Callanum) rogaret, si quid vellet, ut diceret, „optime“, inquit; „propediem te videbo“; D I, 47. imitor Archytam ..., qui .... optime, inquit Scipio; R I, 60. quia nunc item ab eodem (Iove) ... sunt nobis agendi capienda primordia. — optime vero, frater, et fieri sic decet; L II, 8. quorum .. (deorum) hic mundus omnis templum esset et domus, melius Graii || grati, Graeci || atque nostri, qui ... easdem illos urbis quas nos incolere voluerunt; L II, 26. bene vero, quod Mens, Pietas, Virtus, Fides consecratur manu || humana ||; L II, 28. qua (plaga), cum Cleombrotus . . temere cum Epaminonda conflixisset, Lacedaemoniorum opes corruerunt. quanto Q. Maximus melius! O I, 84. bene Pericles ...: „at enim praetorem, Sophocle, decet non solum manus, sed etiam oculos abstinentes habere;“ O I, 144. „an tu id agis, ut Macedones non te regem suum, sed ministrum et praebitorem sperent fore?“ bene „ministrum et praebitorem,“ quia sordidum regi, melius etiam, quod largitionem „corruptelam“ dixit esse; O II, 53. Athenienses ... eam rem ... repudiaverunt. melius hi quam nos, qui piratas immunes, socios vectigales habemus; O III, 49. et melius Caecilius de sene alteri saeculo prospiciente quam illud idem: »edepol ..;« C 25. haud scio an melius Ennius:

»nemo me lacrumis decoret neque funera fletu faxit«; C 73.

beneficentia, Wohlthätigkeit: I. est: f. II, 1. appello. — habet: f. II, 4. dico de; O I, 42.

II, 1. appello, coniungo: cuius (rationis) partes duae || sunt ||, iustitia ... et huic coniuncta beneficentia, quam eandem vel benignitatem vel liberalitatem appellari licet; O I, 20.

tollo: qua (societate) sublata beneficentia, liberalitas, bonitas, iustitia funditus tollitur; O III, 28.

2. pareo: nec (res familiaris) lubidini potius luxuriaeque, quam liberalitati et beneficentiae pareat; O I, 92.

3. careo: quid .. melius aut quid praestantius bonitate et beneficentia? qua cum carere deum vultis ..; N I, 121.

4. confero ad: nihil (est) honestius ... quam pecuniam, ... si habeas, ad beneficentiam liberalitatemque conferre; O I, 68.

dico de: deinceps ... de beneficentia ac de liberalitate dicatur, qua quidem nihil est naturae hominis accommodatius, sed habet multas cautiones; O I, 42. deinceps de beneficentia ac de liberalitate dicendum est; cuius est ratio duplex; O II, 52.

sum in: tertium est propositum, ut in beneficentia dilectus esset dignitatis; O I, 45.

III. dignus: fuit .. divina beneficentia || beneficientia || dignius ... clariora visa dare vigilanti quam obscuriora per somnum; D II, 126.

IV. consuetudo: consuetudine beneficentiae paratiores erunt et tamquam exercitatiores ad bene de multis promerendum; O II, 53.

fama, opinio: vehementer .. amor multitudinis commovetur ipsa fama et opinione liberalitatis, beneficentiae; O II, 32.

ratio: f. II, 4. dico de; O II, 52.

V. abl. comp.: nihil est .. beneficentia praestantius; D I, 82. II, 102. f. II, 3. — 4. dico de; O I, 42.

beneficium, Wohlthat, Verdienst, Begünstigung, Gunstbezeigung: I. **Subject:** attingunt: quoniam de eo genere beneficiorum dictum est, quae ad singulos spectant, deinceps de iis, quae ad universos quaeque ad rem publicam pertinent, disputandum est. eorum autem ipsorum partim eius modi sunt, ut ad universos cives pertineant, partim, singulos ut attingant; quae sunt etiam gratiora. danda opera est omnino, si possit, utrisque; O II, 72.

exstat: ita concludam, tamen beluas a barbaris propter beneficium consecratas, vestrorum deorum non modo beneficium nullum extare, sed ne factum quidem omnino; N I, 101.

patent: diserti .. hominis et facile laborantis, quodque in patriis est moribus, multorum causas et non gravate et gratuito defendentis beneficia et patrocinia late patent; O II, 66.

pertinent, spectant: f. attingunt.

sunt: f. attingunt. II, 1. do; O I, 56.

II. **nach Verben:** 1. accipio: f. **accipio**, III. beneficium (4 St.) S. 28, a.

confero: mores eius erunt spectandi, in quem beneficium conferetur; O I, 45. f. do; O II, 65.

conloco: in collocando beneficio et in referenda gratia ... hoc maxume officii est ..; O I, 49. se in beueficiis collocandis mores hominum, non fortunam sequi; O II, 69. melius apud bonos quam apud fortunatos beneficium collocari puto; O II, 71.

contineo: quoniam plura beneficia continet patria et est antiquior parens quam is, qui creavit; R I, fr 2.

defero: f. habeo; O I, 49.

do: cum duo genera liberalitatis sint, unum dandi beneficii, alterum reddendi, demus necne, in nostra potestate est, non reddere viro bono non licet; O I, 48. magna etiam illa communitas est, quae conficitur ex beneficiis ultro et citro datis acceptis, quae et mutua et grata dum sunt, inter quos ea sunt, firma devinciuntur societate; O I, 56. quae .. opera, non largitione beneficia dantur, haec tum in universam rem publicam, tum in singulos cives conferuntur; O II, 65. ii ne obligari quidem beneficio volunt; quin etiam beneficium se dedisse arbitrantur, cum ipsi quamvis magnum aliquod acceperint; O II, 69. extremum .. praeceptum in beneficiis operaque danda, ne quid contra aequitatem contendas, ne quid pro iniuria; O II, 71.

faeneror: neque .. beneficium faeneramur, sed natura propensi ad liberalitatem sumus; Lae 31.

habeo: tollitur beneficium, tollitur gratia, quae sunt vincla concordiae. nec enim, cum tua causa cui commodes, beneficium illud habendum est, sed faeneratio; F II, 117. quod multi eorum (deorum) beneficio perverse uterentur; etiam patrimoniis multos male uti, nec ob eam causam eos beneficium a patribus nullum habere; N III, 70. quae beneficia aeque magna non sunt habenda atque ea, quae iudicio, considerate constanterque delata sunt; O I, 49.

peto: licet .. opera prodesse multis beneficia petentem, commendantem iudicibus, magistratibus; O II, 67.

reddo: f. do; O I, 48.

repudio: Metrodorum, ... cum (sapiens) appellaretur ab Epicuro, repudiare tantum beneficium noluisse; F II, 7.

tollo: f. habeo; F II, 117.

2. do operam: f. I. attingunt.

3. utor: videat (M'. Curius) aliquem summis populi beneficiis usum barbatulos mullos exceptantem de piscina et pertractantem; P 38. f. 1. habeo; N III, 70.

4. dico de, disputo de: f. I. attingunt.

transfero ad: cooptatio || coaptatio || .. collegiorum ad populi beneficium transferebatur; Lae 96.

III. **nach Adjectiven:** immemor; omnes .. immemorem beneficii oderunt; O II, 63.

memor: quae .. natio ... non gratum animum et benificii memorem diligit? L I, 32. quem (Herculem) hominum fama beneficiorum memor in concilio caelestium collocavit; O III, 25.

IV. **nach Substantiven:** fructus: non diuturnum beneficii mei patria fructum tulisset; L III, 25.

magnitudo; ducuntur .. (homines) aut benivolentia aut || et || beneficiorum magnitudine; O II, 22.

memoria: danda .. opera est, ut iis beneficiis quam plurimos adficiamus, quorum memoria liberis posterisque prodatur; O II, 63. si huius aeterni beneficii inmortalem memoriam delevisses; P 29.

partim: f. I. attingunt.

V. **Umstand:** 1. capi: quae quidem (benivolentia) capitur beneficiis maxime; O II, 32.

dari: non .., ut patrimonium relinquitur, sic ratio est homini beneficio deorum data; N III, 71.

excellere: ut beneficiis excellentis viros in caelum fama ac voluntate tollerent; N II, 62.

exoriri: sic repente anuli beneficio (Gyges) rex exortus est Lydiae; O III, 38.

habere: nisi meo in rem publicam beneficio, ubi triumpharet, esset habiturus; O I, 78.

obligari: principes sint patria et parentes, quorum beneficiis maximis obligati sumus; O I, 58. ſ. II, I. do; O II, 69.
obstringi: haec .. opera grata multis et ad beneficiis obstringendos homines accommodata; O II, 65.
provocari: quidnam beneficio provocati facere debemus? O I, 48.
teneri: quam diu imperium populi Romani beneficiis tenebatur, non iniuriis; O II, 26.
tribui: quam (rationem) vos divino beneficio homini solum tributam dicitis; N III, 66.
2. ex: aliae naturae deorum ex magnis beneficiis eorum non sine causa ... constitutae nominataeque sunt; N II, 60.
in: hi .. ipsi di poëtici ... peccasse in beneficio putarentur; N III, 77.
propter: ſ. I. exstat.

beneficus, wohlthätig, gefällig: A. alqs: qui gratificantur cuipiam, quod obsit illi, cui prodesse velle videantur, non benefici neque liberales, sed perniciosi adsentatores iudicandi sunt; O I, 42. ii .. arbitrantur se beneficos in suos amicos visum iri; O I, 43. videre .. licet plerosque non tam natura liberales quam quadam gloria ductos, ut benefici videantur, facere multa, quae ..; O I, 44. qui opera, id est virtute et industria, benefici et liberales erunt; O II, 53. cum benivolentiae comparandae causa benefici esse velint; O II, 54. cum in hos (socios) benefici esse deberemus; O III, 88. ut .. benefici liberalesque sumus, non ut exigamus gratiam, ... sic ..; Lae 31. ut ii, qui opibus et copiis maximeque virtute ... minime alterius indigeant ‖ indigent ‖, liberalissimi sint et beneficentissimi; Lae 51.
di: sunt .. (di) benefici generique hominum amici; D I, 82. II, 102. primum .. hoc sumitis: „si sunt di, benefici in homines sunt"; D II, 104.
homines: ne homines quidem censetis, nisi inbecilli essent, futuros beneficos et benignos fuisse? N I, 122.
Iuppiter: (Iuppiter) ante „optumus", id est beneficentissimus, quam „maxumus" (dicitur); N II, 64.
voluntas: secundo .. loco voluntate benefica benivolentia movetur ‖ [voluntate ... movetur] ‖; O II, 32.
B. allein: ubi enim beneficus, si nemo alterius causa benigne facit? L I, 49.

benev— ſ. **beniv—**

benigne, gütig, mildthätig, wohlthätig: facio: ubi enim beneficus, si nemo alterius causa benigne facit? L I, 49. ne obsit benignitas et iis ipsis, quibus benigne videbitur fieri, et ceteris; O I, 42. aut opera benigne fit indigentibus aut pecunia; O II, 52. quo pluribus profuerint, eo plures ad benigne faciendum adiutores habebunt; O II, 53.

benignitas, Güte, Gefälligkeit, Wohlthätigkeit: I. absolut: 1. aperit: nec ita claudenda res est familiaris, ut eam benignitas aperire non possit; O II, 55.
constat: id .. non dubium est, quin illa benignitas, quae constet ‖ constat ‖ ex opera et industria, et honestior sit et latius pateat et possit prodesse pluribus; non numquam tamen est largiendum, nec hoc benignitatis genus omnino repudiandum est; O II, 54.
debet: propensior benignitas esse debebit in calamitosos; O II, 62.
est: erat in eo ... summa in omnis civis opis, auxilii, defensionis, largiendi etiam benignitas; R II, 35. videndum est ..., primum ne obsit benignitas et iis ipsis, quibus benigne videbitur fieri, et ceteris, deinde ne maior benignitas sit quam facultates; O I, 42. alter locus erat cautionis, ne benignitas maior esset quam facultates; O I, 44. haec benignitas etiam rei publicae est utilis, redimi e servitute captos, locupletari tenuiores. ... hanc ergo consuetudinem benignitatis largitioni munerum longe antepono; haec est gravium hominum atque magnorum, illa quasi adsentatorum populi multitudinis levitatem voluptate quasi titillantium; O II, 63. ſ. constat.
obest: ſ. est; O I, 42.
patet, potest, prodest: ſ. aperit, constat.
2. Ausruf: illa quanta benignitas naturae, quod ..! N II, 131.
II, I. adiungo: cui (iustitiae) sunt adiunctae pietas, bonitas, liberalitas, benignitas, comitas; F V, 65.
appello: quam (beneficentiam) eandem vel benignitatem vel liberalitatem appellari licet; O I, 20.
confero: si, ut quisque erit coniunctissimus, ita in eum benignitatis plurimum conferetur; O I, 50.
diligo: quae .. natio non comitatem, non benignitatem ... diligit? L I, 32.
tollo: largitio .., quae fit ex re familiari, fontem ipsum benignitatis exhaurit. ita benignitate benignitas tollitur; qua quo in plures usus sis, eo minus in multos uti possis; O II, 52.
2. utor: ſ. 1. tollo.
III. alqd: ſ. II, 1. confero. — consuetudo: ſ. I, 1. est; O II, 63. — fons: ſ. II, 1. tollo.
genus: ſ. I, 1. constat.
IV. tolli: ſ. II, 1. tollo.

benignus, gütig, freundlich, gefällig, wohlthätig: alqs: liberalitas gratuitane est an mercennaria? si sine praemio benigna ‖ benignus ‖ est, gratuita, si cum mercede, conducta; nec est dubium, quin is, qui liberalis benignusve dicitur, officium, non fructum sequatur; L I, 48. qui benigniores volunt esse, quam res patitur; O I, 44.
homines: ne homines quidem censetis, nisi inbecilli essent, futuros beneficos et benignos fuisse? N I, 122.
liberalitas: ſ. alqs; L I, 48.
oratio: quibus (epistulis) praecipiunt, ut oratione benigna multitudinis animos ad benivolentiam alliciant; O II, 48.

benivole, wohlwollend: conligo: quos (Torquatos) tu paulo ante cum memoriter, tum etiam erga nos amice et benivole ‖ benov. ‖ conlegisti; F I, 34.
facio: et monendi amici saepe sunt ‖ sunt saepe, al. ‖ et obiurgandi, et haec accipienda amice, cum benivole fiunt; Lae 88.

benivolentia, Wohlwollen, Gewogenheit: I. elucet: hac nos adulescentes benivolentia senes illos, L. Paulum, M. Catonem, ... dileximus, haec etiam magis elucet inter aequales, ut inter me et Scipionem; Lae 101.
est: malus .. est custos diuturnitatis metus contraque benivolentia fidelis vel ad perpetuitatem; O II, 23.
impedit: ne intemperata quaedam benivolentia ... impediat magnas utilitates amicorum; Lae 75.
potest: ſ. II, 1. tollo; Lae 19.
proficiscitur: admirabilis quaedam exardescit benivolentiae magnitudo. quam si qui putant ab inbecillitate proficisci ..; Lae 29.

respondet: ut nostra in amicos benivolentia illorum erga nos benivolentiae pariter aequaliterque respondeat; Lae 56.

ohne Verb: hoc ... constet, ... bonis inter bonos quasi necessariam benivolentiam, qui est amicitiae fons a natura constitutus; Lae 50.

II. nach Verben: 1. augeo: auxit benivolentiam consuetudo; Lae 30.

capio: ac primum de illis tribus, quae ante dixi, benivolentiae praecepta videamus; quae quidem capitur beneficiis maxime, secundo autem loco voluntate benefica benivolentia movetur || [voluntate ... movetur] ||; O II, 32.

comparo: cum benivolentiae comparandae causa benefici esse velint; O II, 54.

concilio: qua (liberalitate) qui utuntur, benivolentiam || benev. || sibi conciliant et ... caritatem; F I, 52. nulla .. re conciliare facilius benivolentiam multitudinis possunt ii ... quam abstinentia et continentia; O II, 77.

confero: quom hanc benivolentiam tam late longe*que* diffusam vir sapiens in aliquem pari virtute praeditum contulerit, tum illud effici; L I, 34.

conficio: iustitia conficit .. benivolentiam, quod prodesse vult plurimis; O II, 38.

coniungo: amor ... princeps est ad benivolentiam coniungendam; Lae 26.

conligo: nec mediocre telum ad res gerendas existimare oportet benivolentiam civium; quam blanditiis et adsentando colligere turpe est; Lae 61.

consector: praeclare in epistula quadam Alexandrum filium Philippus accusat, quod largitione benivolentiam Macedonum consectetur; O II, 53.

constituo: s. I. ohne Verb. — diffundo: s. confero. — existimo: s. conligo.

habeo, iudico: de benivolentia || benev. || .., quam quisque habeat erga nos, primum illud est in officio, ut ei plurimum tribuamus, a quo plurimum diligamur, sed benivolentiam non adulescentulorum more ardore quodam amoris, sed stabilitate potius et constantia iudicemus; O I, 47.

moveo: s. capio.

pono: cum *in* inbecillitate gratificationem et benivolentiam ponitis; N I, 122.

postulo: isto .. modo nutrices et paedagogi iure vetustatis plurimum benivolentiae postulabunt; Lae 74.

tollo: hoc praestat amicitia propinquitati, quod ex propinquitate benivolentia || benev. || tolli potest, ex amicitia non potest; sublata enim benivolentia amicitiae nomen tollitur, propinquitatis manet; Lae 19. caritate .. benivolentiaque sublata omnis est e vita sublata iucunditas; Lae 102.

2. respondeo: s. I. respondet.

3. egeo: honore et gloria et benivolentia civium fortasse non aeque omnes egent; O II, 31.

4. adlicio ad: quibus (epistulis) praecipiunt, ut oratione benigna multitudinis animos ad benivolentiam alliciant; O II, 48.

conquiesco in: principio qui potest esse vita „vitalis", ut ait Ennius, quae non in amici mutua benivolentia conquiescit? Lae 22.

III. nach Substantiven: 1. alqd: s. II, 1. postulo.

caritas: ipsi .. intellegamus natura gigni sensum diligendi et benivolentiae caritatem facta significatione probitatis; Lae 32.

coniunctio: quodsi exemeris ex rerum natura benivolentiae coniunctionem; Lae 23.

fiducia: in qua (tyrannorum vita) nulla fides, nulla caritas, nulla stabilis benivolentiae potest esse fiducia; Lae 52.

impetus: est .. prudentis sustinere ut cursum, sic impetum benivolentiae; Lae 63.

magnitudo: s. t. proficiscitur.

praecepta: s. II, 1. capio.

remuneratio: nihil est .. remuneratione benivolentiae, nihil vicissitudine studiorum officiorumque iucundius; Lae 49.

vis: quod cum perspicuum sit, benivolentiae vim esse magnam, metus inbecillam; O II, 29.

2. discrimen de: alii de vita, alii de gloria et benivolentia civium in discrimen vocantur; O I, 83.

IV. Umstand: 1. coniungi: cum homines benivolentia coniuncti primum cupiditatibus iis, quibus ceteri serviunt, imperabunt, deinde ..; Lae 82.

contineri: omnes inter se naturali quadam indulgentia et benivolentia || [et benevolentia] || ... contineri; L I, 35.

devincire: sanguinis .. coniunctio et benivolentia devincit homines *et* caritate; O I, 54.

diligere: s. I. elucet.

duci: ducuntur .. (homines) aut benivolentia aut || et || beneficiorum magnitudine aut ..; O II, 22.

facere: in quo .. in primis, quo quisque animo, studio, benivolentia fecerit, ponderandum est; O I, 49.

fulciri: quod (imperium) gloria debet fultum esse et benivolentia sociorum; O III, 88.

tueri: multorum te benivolentia praeclare tuebere et munies; F II, 84.

2. causa: praesidii adiumentique causa, non benivolentiae neque caritatis amicitias esse expetendas; Lae 46.

cum: prima .. commendatio proficiscitur a modestia cum pietate in parentes, in suos benivolentia; O II, 46. est .. amicitia nihil aliud nisi omnium divinarum humanarumque rerum cum benivolentia et caritate consensio; Lae 20.

de: s. II, 1 habeo.

gratia: benivolentiae gratia faciunt, cum aliqua de causa quempiam diligunt; O II, 21.

propter: arbitrabar illum (familiarem) propter benivolentiam uberius id dicere; N I, 58.

benivolus, wohlwollend, günstig, geneigt: A. alqs: »multi iniqui atque infideles regno, pauci benivoli,« inquit Accius. at cui regno? O III, 84.

caritas: quis est, qui C. Fabrici, M'. Curi non cum caritate aliqua benivola memoriam usurpet, quos numquam viderit? Lae 28.

obiurgatores: qua .. in causa et benivolos || benev. || obiurgatores placare et invidos vituperatores confutare possumus; N I, 5.

B. allein: benivolorum || benev. || concertatio, non lis inimicorum, iurgium dicitur; R IV, 8.

bestia, Tier: I. absolut: 1. amant: quod .. quale sit, etiam in bestiis quibusdam animadverti potest, quae ex se natos ita amant ad quoddam tempus et ab eis ita amantur, ut facile earum sensus appareat; Lae 27.

apparent: bestiarum .. terrenae sunt aliae, partim aquatiles, aliae quasi ancipites in utraque sede viventes; sunt quaedam etiam, quae || in || igne nasci putentur appareantque in ardentibus fornacibus saepe volitantes; N I, 103.

appetunt, applicant: quodsi hoc apparet in bestiis, volucribus, nantibus, agrestibus, cicuribus, feris, primum ut se ipsae || se, al. || diligant, ... deinde ut requirant atque adpetant, ad quas se adplicent eiusdem generis animantis, idque faciunt cum desiderio et cum quadam similitudine amoris humani, quanto id magis in homine fit natura! Lae 81.

circumspectant: illa .. notiora, quanto se opere custodiant bestiae, ut in pastu circumspectent, ut in cubilibus delitiscant; N II, 126.

commovent: quam similitudinem videmus in bestiis, quae primo, in quo loco natae sunt, ex eo se non commovent, deinde suo quaeque appetitu movetur; ... suam denique cuique naturam esse ad vivendum ducem; F V, 42.

custodiunt, delitiscunt: ſ. circumspectant.

defendunt, depellunt: iam illa cernimus, ut contra vim et metum suis se armis quaeque (bestiae) defendant ‖ defendat ‖ ...; aliae fuga se, aliae occultatione tutantur. ... multae etiam insectantis odoris intolerabili foeditate depellunt; N II, 127.

diligunt: ſ. appetunt.

discedit: facilius vero etiam in bestiis, quod iis ‖ his ‖ sensus a natura est datus, vis ipsius naturae perspici potest. namque alias bestias nantis aquarum incolas esse voluit, alias volucres caelo frui libero, serpentis quasdam, quasdam esse gradientis; earum ipsarum partim solivagas, partim congregatas, inmanis alias, quasdam autem cicures, non nullas abditas terraque tectas. atque earum quaeque suum tenens munus, cum in disparis animantis vitam transire non possit, manet in lege naturae. et ut bestiis aliud alii praecipui a natura datum est, quod suum quaeque retinet nec discedit ab eo, sic homini multo quiddam praestantius; T V, 38.

dissupat, evertit: quid minus mirum quam illam monstruosissumam bestiam urnam evertisse, sortes dissupavisse? D II, 69.

excipiunt: quid? bestiae non frigus, non famem, non montivagos atque silvestris cursus lustrationesque patiuntur? non pro suo partu ita propugnant, ut vulnera excipiant, nullos impetus, nullos ictus reformident? T V, 79.

faciunt: aliud aliquod .. hominis summum bonum reperiendum est, voluptatem bestiis concedamus, quibus vos de summo bono testibus uti soletis. quid, si etiam bestiae multa faciunt duce sua quaeque natura partim indulgenter vel cum labore, ut in gignendo, in educando, perfacile *ut* appareat aliud quiddam iis propositum, non voluptatem? partim cursu et peragratione laetantur, congregatione aliae coetum quodam modo civitatis imitantur; F II, 109. bestiae simile quiddam faciunt, sed in perturbationes non incidunt; T IV, 31. ſ. appetunt.

fruuntur: bestiae furtim ... fruuntur, domini palam et libere; N II, 157. ſ. discedit.

furantur: nec, si quae bestiae furantur aliquid ex iis aut rapiunt, illarum quoque causa ea nata esse dicemus; N II, 157.

gignunt: quae multiplices fetus procreant, ut sues, ut canes, iis mammarum data est multitudo; quas easdem paucas habent eae bestiae, quae pauca gignunt; N II, 128.

gradiuntur: ſ. discedit.

habent: hanc videlicet rationem ... bestiae non habent; N III, 66. ſ. gignunt.

imitantur, incidunt: ſ. faciunt.

intellegunt: hic quaeret quispiam, cuiusnam causa tantarum rerum molitio facta sit; arborumne et herbarum?... an bestiarum? nihilo probabilius deos mutarum et nihil intellegentium causa tantum laborasse; N II, 133.

laborant: nos vero ... longe multumque superamur a bestiis, quibus ipsa terra fundit ex sese pastus varios atque abundantes nihil laborantibus; F II, 111.

laetantur: ſ. faciunt, F II, 109.

loquuntur: si infantes pueri, mutae etiam bestiae paene loquuntur ... nihil esse prosperum nisi voluptatem; F I, 71. an, dum bestiae loquantur, exspectamus? D I, 84.

manet: ſ. discedit.

nant: ſ. appetunt. discedit.

nascuntur: immanes quaedam bestiae sibi solum natae sunt; F III, 63. ſ. apparent. commovent.

nocent: qui denique ex bestiis fructus aut quae commoditas, nisi homines adiuvarent, percipi posset? nam et qui principes inveniendi fuerunt, quem ex quaque belua usum habere possemus, homines certe fuerunt, nec hoc tempore sine hominum opera aut pascere eas aut domare aut tueri aut tempestivos fructus ex iis capere possemus; ab eisdemque et ‖ eae ‖, quae nocent, interficiuntur et, quae usui possunt esse, capiuntur; O II, 14.

patiuntur: quin ne bestiae quidem, quas delectationis causa concludimus, cum copiosius alantur, quam si essent liberae, facile patiuntur sese contineri motusque solutos et vagos a natura sibi tributos requirunt; F V, 56. ſ. excipiunt.

possunt: bestiarum vero nullum iudicium puto. quamvis enim depravatae non sint, pravae tamen esse possunt; F II, 33. ſ. discedit. nocent.

procreant: ſ. gignunt.

propugnant: ſ. excipiunt.

quaerunt: hoc non ex hominum more solum, sed etiam ex bestiis intellegi potest, quae, ut quicquid obiectum est, quod modo a natura non sit alienum, eo contentae non quaerunt amplius; T V, 98.

rapiunt: ſ. furantur. — reformidant: ſ. excipiunt. — requirunt: ſ. appetunt. patiuntur.

retinet: ſ. discedit.

sentiunt: cum homines bestiaeque hoc calore teneantur et propterea moveantur ac sentiant; N II, 31.

serpunt: ſ. discedit.

sunt: sunt .. bestiae quaedam, in quibus inest aliquid simile virtutis, ut in leonibus, ut in canibus, ‖ ut ‖ in equis, in quibus non corporum solum, ut in suibus, sed etiam animorum aliqua ex parte motus quosdam videmus; F V, 38. quid loquar, quanta ratio in bestiis ad perpetuam conservationem earum generis appareat? nam primum aliae mares, aliae feminae sunt, ... deinde ..; N II, 128. ſ. apparent. nocent. patiuntur. possunt.

tenet, transit: ſ. discedit. — tutantur: ſ. defendunt. — vivunt, volitant: ſ. apparent.

volant: praeterea vescimur bestiis et terrenis et aquatilibus et volantibus partim capiendo, partim alendo; N II, 151.

2. **Ausruf:** ut Ennius, »simia quam similis, turpissuma bestia, nobis!« N I, 97.

II. **nach Verben:** 1. abdo: ſ. I, 1. discedit.

adlicio: quod ea voluptas, quae in motu sit, et parvos ad se alliciat et bestias, non illa stabilis; F II, 32.

alo: ſ. I, 1. patiuntur. — amo: ſ. I, 1. amant.

capio: ſ. I, 1. nocent. — concludo: ſ. I, 1. patiuntur. — congrego: ſ. I, 1. discedit. — depravo: ſ. I, 1. possunt. — domo: ſ. I, 1. nocent.

genero: tantum .. abest, ut haec bestiarum etiam causa parata sint, ut ipsas bestias hominum gratia generatas esse videamus; N II, 158.

gigno: ſ. 3. sum in; N II, 124. — interficio: ſ. I, 1. nocent. — moveo: ſ. I, 1. commovent. sentiunt. — pasco, tueor: ſ. I, 1. nocent.

tego: ſ. I, 1. discedit. — teneo: ſ. I, 1. sentiunt.

voco: quaere, quem magis amet, Zenonem, a quo bestia vocatur, an Arcesilan; A fr. 20 (Z. 36).

2. antecedo: [homines omnibus bestiis antecedunt]; N fr. 4.

antecello: qua (praestantia) antecellimus bestiis; O I, 107.

concedo: ſ. I, 1. faciunt; F II, 109.

do: bestiis .. sensum et motum (natura) dedit

et cum quodam adpetitu accessum ad res salutares, a pestiferis recessum; N II, 34. quibus bestiis erat is cibus, ut aliis ‖ alius ‖ [generis] bestiis vescerentur, aut vires natura dedit aut celeritatem. data est quibusdam etiam machinatio quaedam atque sollertia; N II, 123. s. I, 1. discedit. gignunt.

fundo: s. I, 1. laborant.

impono: nos onera quibusdam bestiis, nos iuga inponimus; N II, 151.

noceo: scelus est .. nocere bestiae; R III, 19.

propono: s. I, 1. faciunt; F II, 109.

sum: s. do; N II, 123. — I, 1. commovent.

2. vescor: s. 1. do; N II, 123. — I, 1. volant.

utor: ut bestiis homines uti ad utilitatem suam possent ‖ possint ‖ sine iniuria; F III, 67. s. I, 1. faciunt; F II, 109.

3. animadverto in: s. I, 1. amant.

appareo in: iam similitudo magis apparet in bestiis, quarum animi sunt rationis expertes; T I, 80. s. I, 1. appetunt. sunt; N II, 128.

capio ex: s. I, 1. nocent.

differo a: homines .., etsi aliis multis, tamen hoc uno plurimum a bestiis differunt, quod rationem habent; F II, 45.

insum in: s. I, 1. sunt; F V, 38.

intellego ex: s. I, 1. quaerunt.

loquor de: de bestiis loquor; N I, 98.

percipio ex: s. I, 1. nocent.

perspicio in: etiam in bestiis vis naturae perspici potest; quarum in fetu et in educatione laborem cum cernimus, naturae ipsius vocem videmur audire; F III, 62. s. I, 1. discedit.

pertineo ad: quarum (vitium) uberrimi laetissumique fructus nihil omnino ad bestias pertinent; N II, 156.

pervenio ad: ut ... hoc malum usque ad bestias perveniat; R I, 67.

peto a: nec tamen argumentum hoc Epicurus a parvis petivit aut etiam a bestiis; F II, 32.

sum in: ergo in bestiis erunt secreta a voluptate humanarum quaedam simulacra virtutum? F II, 110. neque in homine inesse animum vel animam nec in bestia; T I, 21. est etiam admiratio non nulla in bestiis aquatilibus iis, quae gignuntur in terra; N II, 124.

valeo in: valeat id necesse est non in hominibus solum, verum in bestiis etiam; D II, 98.

video in: s. I, 1. commovent. sunt; F V, 38.

III. **nach Adjectiven:** 1. similis: si (ea natura) stirpium similis sit aut etiam bestiarum; N II, 36.

2. communis cum: nihil .. prohibet quaedam esse et inter se animalibus reliquis et cum bestiis homini communia; F V, 25. id quoque esset ei (animo hominis) commune cum bestiis; T I, 56.

IV. **nach Substantiven:** 1. amor: quid dicam, quantus amor bestiarum sit in educandis custodiendisque iis, quae procreaverunt? N II, 129.

animi: s. II, 3. appareo in.

cultus: quibus rebus exculta hominum vita tantum distat ‖ destitit ‖ a victu et cultu bestiarum; O II, 15.

educatio, fetus: s. II, 3. perspicio in.

figura: si nemo est, quin emori malit quam converti in aliquam figuram bestiae; R IV, 1.

genus: quae vero et quam varia genera bestiarum vel cicurum vel ferarum! N II, 99. ut semper essent et bestiarum genera et arborum omniumque rerum; N II, 127. omne fere genus bestiarum Aegyptii consecraverunt; N III, 39.

iudicium: s. I, 1. possunt.

morsus: quae (sint animadversa) radicum (genera) ad morsus bestiarum, ad oculorum morbos, ad vulnera; D I, 13.

partim: s. I, 1. dicedit.

sensus: omnis .. sensus hominum multo antecellit sensibus bestiarum; N II, 145. s. I, 1. amant.

victus: s. cultus.

2. ictus a, al.: fortuna .. casus rariores habet, primum ab inanimis procellas, tempestates ..., deinde a bestiis ictus, morsus, impetus; O II, 19.

ius cum: homini nihil iuris esse cum bestiis; F III, 67.

opiniones de: firmiores .. videas apud eos opiniones esse de bestiis quibusdam quam apud nos de sanctissimis templis et simulacris deorum; N I, 81.

V. **Umstand:** a: s. I, 1. laborant.

causa: s. I, 1. intellegunt. II, 1. genero.

bestiola, Tierchen: I. conatur, al: provisum etiam, ut, si qua minima bestiola conaretur inrumpere, in sordibus aurium tamquam in visco inhaeresceret; N II, 144.

moritur, al.: apud Hypanim fluvium ... Aristoteles ait bestiolas quasdam nasci, quae unum diem vivant. ex his igitur hora octava quae mortua est, provecta aetate mortua est; quae vero occidente sole, decrepita, eo magis, si etiam solstitiali die. ... in eadem propemodum brevitate, qua illae bestiolae, reperiemur; T I, 94.

II. congrego, al.: sic dissimillimis bestiolis communiter cibus quaeritur. in quo admirandum est, congressune aliquo inter se an iam inde ab ortu natura ipsa congregatae sint; N II, 124.

bibliotheca, Büchersaal, Büchersammlung: I. est: cum ... satis .. ambulatum videretur, tum in bibliotheca, quae in Lycio est, adsedimus; D II, 8.

II, 1. egeo: quodsi haec studia traducta erunt ad nostros, ne bibliothecis quidem Graecis egebimus, in quibus multitudo infinita librorum propter eorum est multitudinem, qui scripserunt; T II, 6.

2. adsido in: s. I.

sedeo in: M. Catonem ... vidi in bibliotheca sedentem, multis circumfusum Stoicorum libris; F III, 7.

sum in: s. 1.

III. libri e: cum ... vellem .. e bibliotheca pueri Luculli quibusdam libris uti, F III, 7.

bibo, trinken: I, 1, a. sum in: estne .. sitienti in bibendo voluptas? F II, 9.

b. Infinitiv: ut (Ganymedes) Iovi bibere ministraret; T I, 65.

2. alqs: Darius in fuga cum aquam turbidam et cadaveribus inquinatam bibisset, negavit umquam se bibisse iucundius. numquam videlicet sitiens biberat; T V, 97. quae (lex) in Graecorum conviviis obtinetur: „aut bibat", inquit, „aut abeat". et recte; T V, 118.

pulli: ut (pulli) biberent, quoniam esse nollent; N II, 7.

II. aquam: s. I, 2. alqs; T V, 97.

mulsum: qui illud (mulsum) sitiens bibat; F II, 17.

biceps, zweiköpfig: si puella nata biceps esset, seditionem in populo fore, corruptelam et adulterium domi; D I, 121.

bicorpor, zweileibig: »haec (dextra) bicorporem adflixit manum? ‖ ; ‖ « T II, 22.

biduum, zwei Tage: I. peto: cum idem ex eo (Simonide) postridie quaereret, biduum petivit; N I, 60.

II, 1. Accusativ: aniculae saepe inediam biduum aut triduum ferunt; T II, 40.

2. Ablativ: me .. biduo duarum rerum, quas maxime timebam, spero liberatum metu; T II, 67.

3. per: ut per biduum nemo hominem homo agnosceret; N II, 96.

biennium, zwei Jahre: Ablativ: hanc (urbem) hoc biennio consul evertes; R VI, 11.

post: quod ... signum Iovis biennio post, quam erat locatum, in Capitolio conlocabatur; D II, 46. secuta biennio post (lex) Cassia est de populi iudiciis; L III, 35. videtis, in tabella iam ante quanta sit facta labes, primo Gabinia lege, biennio autem post Cassia; Lae 41.

bifariam, zweifach, doppelt: cito: cum ... is .. motus aut boni aut mali opinione citetur bifariam; T III, 24.

procedo: quia bifariam contrarie simul procedentia (sidera) efficiebant, ut, quod esset tardissimum, in proximum fieret celerrimo; Ti 31.

biformatus, doppelgestaltig: »hos non hostilis dextra, non Terra edita moles Gigantum, non biformato impetu Centaurus ictus corpori inflixit meo«; T II, 20.

bilis, Galle: I. concrescit: s. II. facio.

redundat: cum sanguis corruptus est aut pituita redundat aut bilis; T IV, 23.

II. facio: sanguinem, bilem, pituitam, ossa, nervos, venas ... videor posse dicere, unde concreta et quo modo facta sint; T I, 56.

secerno: ab eo cibo cum est secreta bilis eique umores, qui e renibus profunduntur; N II, 137.

III. moveri: quasi vero atra bili solum mens ac non saepe vel iracundia graviore vel timore vel dolore moveatur; T III, 11.

bini, je zwei: A. censores: »censores ... bini sunto;« L III, 7.

media: quas (partis deus) *in* intervallis ita locabat, ut in singulis essent bina media; Ti 23.

reversiones: (sol) binas in singulis annis reversiones ab extremo contrarias facit; N II, 102.

B. sunt: si, bis bina quot essent, didicisset Epicurus; N II, 49.

bipes, zweifüßig, zweibeinig: quid .. obstat, quo minus (deus) sit beatus, si non sit bipes? N I, 95.

bis, zweimal: I. exclamo: quid? ille, qui: »video, video te,« ... nonne etiam bis exclamavit se videre, cum omnino non videret? A II, 89.

facio: qui (C. Flaminius) postea bis consul factus sit; A II, 13. bis in die saturum fieri; T V, 100. qui (Scipio) consulatum petivit numquam, factus consul || [consul] || est bis; Lae 11.

sum: qui (C. Cotta) bis cum Gemino consul fuit; A II, 84. (M. Regulus) bis consul fuerat, triumpharat; F II, 65. qui (Ti. Gracchus) bis consul et censor fuit; D I, 36.

sumo: cum bis sumpsit, quod voluit; D II, 107.

video: non, ut bis iam vidimus, hastam in foro ponere; O II, 83.

II. bini: si, bis bina quot essent, didicisset Epicurus; N II, 49.

tantus: quid tu, Epicure? loquere; putas solem esse tantulum? — ego || egone? || ne bis quidem tantum; A II, 123.

III. consul: ex quo excordes ... dicuntur et Nasica ille prudens bis consul Corculum; T I, 18. videmus Papum Aemilium || C. || Luscino familiarem fuisse, ... bis una consules, collegas in censura; Lae 39. vgl. I. facio. sum.

blande, schmeichelnd, höflich: ut ... milites .. blande appellando [sermone] deliniant || app. deleniant ||; O II, 48.

blandiloquentia, Schmeichelrede: »ut ego illi || illis || supplicarem tanta blandiloquentia?« N III, 65.

blandimentum, Reiz, Annehmlichkeit: I. vinco: ut ea vis omnia blandimenta voluptatis otiique vicerit; R I, 1.

II. corrumpi: nec eam (virtutem) minis || aut, minimis ||, blandimentis corrupta (beata vita) deseret; T V, 87.

blandior, schmeicheln: I. alqs: quippe qui (callidus et occultus) etiam adversando saepe adsentetur et litigare se || litigare || simulans blandiatur; Lae 99.

II. discipulis: magister ut discipulos metuat et iis blandiatur; R I, 67.

sensibus: video, quam suaviter voluptas sensibus nostris blandiatur; A II, 139.

blanditia, Schmeichelei, Annehmlichkeit, Genuß: I. est: in cive excelso atque homine nobili blanditiam, adsentationem, ambitionem † meam esse levitatis; R IV, 7. sic habendum est nullam in amicitiis pestem esse maiorem quam adulationem, blanditiam, adsentationem; Lae 91.

II. obsisto: quoniam eius (voluptatis) blanditiis non facile obsistimus; C 44.

III. colligere: quam (benivolentiam civium) blanditiis et adsentando colligere turpe est; Lae 61.

corrumpi: qui blanditiis praesentium voluptatum deleniti atque corrupti, quos dolores ... excepturi sint, ... non provident; F I, 33. quoius (voluptatis) blanditiis (animi) corrupti, quae natura bona sunt, ... non cernunt satis; L I, 47.

deleniri: s. corrumpi; F I, 33.

impediri: ne blanditiis eius (voluptatis) illecebrisque impediatur disputandi severitas; F III, 1.

influere: quibus blanditiis C. Papirius nuper influebat in auris || aures || contionis! Lae 96.

quaeri: si sunt (hereditates) malitiosis blanditiis, officiorum non veritate, sed simulatione quaesitae; O III, 74.

blandus, schmeichelnd, lockend, angenehm: amicus: secerni .. blandus amicus a vero et internosci tam potest adhibita diligentia quam ..; Lae 95.

conciliatrix: quam blanda conciliatrix et quasi sui sit lena natura; N I, 77.

dominae: voluptates, blandissumae dominae, maioris partis animos a virtute detorquent; O II, 37.

inlecebrae: quod invitabantur inlecebris blandis voluptatis; T IV, 6.

securitas: quae est .. ista securitas? specie quidem blanda, sed reapse || re ipsa || multis locis repudianda; Lae 47.

vanitas: quamquam blanda ista vanitas apud eos valet, qui ipsi illam adlectant et invitant; Lae 99.

vox: »quamquam (patrem) ... blanda voce vocabam«; D I, 41.

bonitas, Güte, Wohlwollen, Vortrefflichkeit: I. aspernatur: ut bonitas malitiam (aspernatur atque odit), temperantia lubidinem, ignaviam fortitudo; Lae 47.

delectat: quod eum (sapientem) sua sponte ac per se bonitas et iustitia delectet; R III, 26.

est: quod summi cuiusque bonitas commune perfugium est omnium; O II, 63. neque .. bonitas nec liberalitas nec comitas esse potest; O III, 118. vgl. II, 4. dico de.

inest: iustitiam, aequitatem, bonitatem (in feris inesse) non dicimus; O I, 50.

odit: s. aspernatur.

pertinet: eadem bonitas etiam ad multitudinem pertinet; Lae 50.

potest: s. est; O III, 118.

II, 1. adiungo: cui (iustitiae) sunt adiunctae pietas, bonitas, liberalitas, benignitas, comitas; F V, 65.

laudo: cum .. fidem alicuius bonitatemque laudant; O III, 77.

perspicio: cum eorum, quibuscum (homines) usu coniuncti esse possunt, virtutem et bonitatem perspicere videantur; Lae 29.

tollo. qua (societate) sublata beneficentia, liberalitas, bonitas, iustitia funditus tollitur; O III, 28.

2. sum: nec iustitiae ullus esset nec bonitati locus; F III, 66.

3. careo: quid enim melius aut quid praestantius bonitate et beneficentia? qua cum carere deum vultis ..; N I, 121.

utor: uti se eorum (deorum) bonitate velle dicebat; N III, 84.

4. dico de: quid dicam de ... liberalitate in sorores, bonitate in suos, iustitia in omnes? nota sunt vobis; Lae 11.

impertio ad: ut donum hoc divinum rationis et consilii ad fraudem hominibus, non ad bonitatem impertitum esse videatur; N III, 75.

III, 1. adsequi: quae (officia) et ingenii bonitate multi assequuntur || assecuntur || et progressione discendi; O III, 14.

sequi: non nulli .. sive felicitate quadam sive bonitate naturae ... rectam vitae secuti sunt viam; O I, 118.

tueri: formae .. dignitas coloris bonitate tuenda est; O I, 130.

vinci: si sibi ipse consentiat et non interdum naturae bonitate vincatur; O I, 5.

abl. comp.: s. II, 3. careo.

2. sine: id non sine divina bonitate erga homines fieri arbitrabantur; N II, 60.

bonus, gut, tüchtig, trefflich, rechtschaffen, bieder, patriotisch, angesehen, günstig, glücklich, vollgültig, vollberechtigt; subst. masc. Biedermann; neutr. Gut, Vorteil, Vorzug, Besitztum, Habe: A. **bei Substantiven:** alqs (vgl. B, **a**): roga nunc Stoicum, quis sit melior, Epicurusne, qui delirare illum clamat, an Academicus; A fr. 20 (Z. 31). eas (disciplinas) non modo nihil adiuvare arbitror neque afferre || † affirmare ||, quo meliores simus, sed ipsam depravare naturam; F III, 11. is (Aristo) hoc melior quam Pyrrho, quod || quod vel || aliquod genus appetendi dedit; F IV, 43. si et boni et beati volumus esse; T IV, 84. qui natura boni sapientesque gignuntur; N II, 34. qui id efficit, melior est homine; N III, 25. debebant illi (di) quidem omnis bonos efficere; N III, 79. ille vero nimis etiam obscurus Euphorion; at non Homerus. uter igitur melior? D II, 133 (132). aut scire istarum rerum nihil aut, etiamsi maxime sciemus, nec meliores ob eam scientiam nec beatiores esse possumus; R I, 32. tum ... callidi sumus, non boni; L I, 41. potest quisquam in abundantia bonorum ipse esse non bonus? P 7. quicquam bonum est, quod non eum, qui id possidet, meliorem facit? P 14. fas .. nec est nec umquam fuit quicquam nisi pulcherrimum facere ei, qui esset optumus; Ti 10. — te .. omnium optimam doctissimamque ... ad opinionem omnium mortalium consecrabo; fr IX, 11. vgl. B, **a**. II, 1. efficio.

alqd (bonum, optimum s. B, **b**, I, 2 sum u. **a**.): contentane sit (natura) suis integris incorruptisque sensibus, an postulet melius aliquid; A II, 19. nihil sentire est melius quam tam prava sentire; A II, 125. quid est, quod huc possit, quo || quod || melius sit, accedere? F I, 41 cum .. certe nihil homini possit melius esse quam vacare omni dolore et molestia; F I, 57. (sapiens) non dubitat, si ita melius sit, migrare de vita; F I, 62. sit sane nihil melius, inquam; F II, 11. nonne melius est de his (viris) aliquid quam tantis voluminibus de Themista loqui? F II, 68. (cultura vitium) statuat .. nihil esse melius in vite quam se; F IV, 38. si in ceteris rebus esset quicquam, quod aliud alio melius esset aut peius; F IV, 54. hos contra singulos (Stoicos) dici est melius; F V, 22. quis nostrum dixerit ... melius esse turpiter aliquid facere cum voluptate quam honeste cum dolore? F V, 93. omnia nostros aut invenisse per se sapientius quam Graecos aut accepta ab illis fecisse meliora; T I, 1. quasi vero ista vi quicquam tum potuerit ei (Priamo) melius accidere! T I, 85. id .. in ceteris rebus melius putatur, aliquam partem quam nullam attingere; T I, 93. nihil .. melius extremo; T I, 99. utrum .. sit melius, di immortales sciunt; T I, 99. etsi ... id scit ipse (Socrates) utrum sit melius; T I, 99. quid melius quam in mediis vitae laboribus obdormiscere? T I, 117. quid possum, praesertim nihil agens, agere melius? T II, 1. videre licet alios (philosophos) tanta levitate et iactatione, ut iis fuerit non didicisse melius; T II, 12 illud et melius et verius, omnia ..; T II, 30. qui nihil melius homini, nihil magis expetendum, nihil praestantius honoribus, imperiis, populari gloria iudicaverunt; T III, 3. nihil melius, quam quod est in consuetudine sermonis Latini; T III, 11. frugalitas, ut opinor, a fruge, qua nihil melius || est || e terra; T III, 18. quia nihil erat prolatum melius, illud, quod erat, tenebant; T IV, 6. morderi est melius conscientia; T IV, 45. nimirum hoc melius; T IV, 59. quid melius quam fortunam exiguam intervenire sapienti? T V, 26. sit aliud necesse est melius vita beata; quod erit enim honestum, certe fatebuntur esse melius. ita erit beata vita melius aliquid; T V, 50. quid est .. in homine sagaci ac bona mente melius? T V, 67. nisi quid tu melius attuleris; T V, 82. melius equidem adferre nihil possum; T V, 82. nec ego nunc ipse aliquid adferam melius; N I, 60. Epicurus quasi pueri delicati nihil cessatione melius existimat; N I, 102. quid .. melius aut quid praestantius bonitate et beneficentia? N I, 121. est certe id, quod illud efficit, homine melius; N II, 16. est .. id, a quo illa conficiuntur, homine melius; N II, 16. quid esse potest in rerum natura homine melius? N II, 16. qui (homo) nihil in omni mundo melius esse quam se putet; N II, 16. ergo est aliquid melius; N II, 16. an ne hoc quidem intellegimus, omnia supera esse meliora? N II, 17. certe nihil omnium rerum melius est mundo, nihil praestabilius, nihil pulchrius, nec solum nihil est, sed ne cogitari quidem quicquam melius potest. et si ratione et sapientia nihil est melius ..; N II, 18. quod ratione utitur, id melius est quam id, quod ratione non utitur, nihil autem mundo melius; ratione igitur mundus utitur; N II, 21. III, 22. omnia .. haec meliora sunt quam ea, quae sunt iis || his || carentia, nec mundo quicquam melius; N II, 21. qui .. potest

ei (mundo) deesse id, quod est optimum? nihil autem est mente et ratione melius; N II, 38. qui (Chrysippus) similitudines adiungens omnia in perfectis et maturis docet esse meliora; N II, 38. est ... nihil virtute melius; N II, 39. quia necesse sit praestantem esse aliquam naturam, qua nihil sit melius. mundo autem certe nihil est melius. nec dubium, quin, quod ... habeat ... rationem et mentem, id sit melius quam id, quod his careat; N II, 46. aliquid profecto sit necesse est melius et maiore vi praeditum quam deus; N II, 76. nihil autem nec maius nec melius mundo; N II, 80. si .. meliora sunt ea, quae natura, quam illa, quae arte perfecta sunt; N II, 87. hi sunt di et homines, quibus profecto nihil est melius; N II, 133. esse aliquid homine melius; N III, 18. quo (mundo) nihil in rerum natura melius esset; N III, 20. cum mundo negas quicquam esse melius, quid dicis melius? si pulchrius, adsentior; N III, 21. nihil est mundo melius in rerum natura. ne in terris quidem urbe nostra; N III, 21. quod litteratum est, id est melius, quam quod non est litteratum; nihil autem mundo melius; litteratus igitur est mundus; N III, 23. non est .. mundus deus, et tamen nihil est eo melius; N III, 23. quid .. sit melius, quid praestabilius, ... non distinguitur. idemque (Chrysippus), si dei non sint, negat esse in omni natura quicquam homine melius; id autem putare quemquam hominem, nihil homine esse melius || [nihil ... melius] ||, summae adrogantiae censet esse; N III, 26. ut vinum aegrotis ... melius est non adhibere omnino quam ... in .. perniciem incurrere, sic haud scio an melius fuerit humano generi motum ... cogitationis ... non dari; N III, 69. sic ... non dari illam (rationem) quam dari humano generi melius fuit; N III, 78. prohiberi melius fuit impedirique, ne (Cinna) tot summos viros interficeret, quam ipsum aliquando poenas dare; N III, 81. illos conservari melius fuit quam poenas sceleris Varium pendere; N III, 81. idcirco (maiores nostri) omnibus rebus agendis „QUOD BONUM, FAUSTUM, FELIX FORTUNATUMQUE ESSET" praefabantur; D I, 102. illud vero multo etiam melius; D II, 35. nobis sinistra videntur, Graiis et barbaris dextra meliora. quamquam haud ignoro, quae bona sint, sinistra nos dicere, etiamsi dextra sint; sed certe nostri sinistrum nominaverunt externique dextrum, quia plerumque id melius videbatur; D II, 82. magnus Dicaearchi liber est nescire ea melius esse quam scire; D II, 105. id fuit defendi melius quam introducere declinationem; Fa 23. ita consensisse gentes decretis videlicet principum, nihil esse rege melius; R I, 56. quod multa intelleges etiam aliunde sumta meliora apud nos multo || [multo] || esse facta, quam ibi fuissent, unde huc translata essent; R II, 30. quid .. optumo melius cogitari potest? R III, 47. patiamur, etsi eius modi cives a censore melius est quam a poëta notari; R IV, 11. quoniam nihil est ratione melius; L I, 23. melius esse aliquid quam virtutem necesse est; L I, 52. videntur Athenae .. peperisse atque ... attulisse .. nihil melius illis mysteriis; L II, 36. suffragia ... *sciscenda* .. in lege aut rogatione || [in ... rogatione] || clam an palam ferri melius esset; L III, 33. nihil ut fuerit in suffragiis voce melius; L III, 33. vi opprimi in bona causa est melius quam malae cedere; L III, 34. inpediri .. bonam rem melius quam concedi malae; L III, 42. sed visum est et vobis et clarissimis viris melius, ... de hoc .. cunctam Italiam, quid sentiret, ostendere; L III, 45. melius || est || rationes referri, causamque exponi censoribus; L III, 47. ut, etiamsi sint alia graviora atque meliora, tamen studia nostra ... metiamur; O I, 110. Herculem ... dubitasse ..., utram (viam) ingredi melius esset; O I, 118. omnium .. rerum ... nihil est agri cultura melius, nihil uberius, nihil dulcius, nihil homine libero dignius; O I, 151. eloqui copiose, modo prudenter, melius est quam vel acutissime sine eloquentia cogitare; O I, 156. quid (est) praestantius (sapientia), quid homini melius, homine dignius? O II, 5. haec verba maxime excellunt: in arbitrio rei uxoriae MELIUS AEQUIUS; O III, 61. in eo, QUOD MELIUS AEQUIUS, potest ulla pars inesse fraudis? O III, 61. quanto melius fuerat in hoc (Phaëthonte) promissum patris non esse servatum! O III, 94. illi (Ulixi) .. non modo cum hostibus, verum etiam cum fluctibus ... dimicare melius fuit quam ..; O III, 99. nonne melius multo fuisset otiosam aetatem et quietam sine ullo aut || ullo || labore aut || et || contentione traducere? C 82. qua (amicitia) .. haut scio an excepta sapientia nihil melius homini sit || sit hominibus || a dis inmortalibus datum; Lae 20. qua (amicitia) nihil a dis inmortalibus melius habemus, nihil iucundius; Lae 47. certe ne bono quidem melius quicquam inveniri potest; P 22. rectene .. unum mundum diximus, an fuit pluris aut innumerabilis dictu melius et verius? Ti 12. quo (animo) nihil est ab optimo et praestantissimo genitore melius procreatum; Ti 27.

actiones: recte facta sola in bonis actionibus ponens; A I, 37.

adfectio: quod tum eveniet, cum ... ad primam atque optimam affectionem animi pervenerit; Ti 45.

adiutores: in quo adiutores Stoicos optimos habemus; F V, 90.

adulescentes: accipite .., optimi adulescentes, veterem orationem Archytae Tarentini; C 39.

aetas: aetas tironum plerumque melior; T II, 38. quodsi istis ipsis voluptatibus bona aetas fruitur libentius; C 48.

animus: (Democritus) ex illa investigatione naturae consequi volebat, bono ut esset animo; F V, 87. quorum cum remanerent animi atque aeternitate fruerentur, rite di sunt habiti, cum et optimi essent et aeterni; N II, 62. prehendisse eum (C. Marium) dextram tuam et bono animo te iussisse esse; D I, 59. quas (geometricas formas) ut vidisset, (eum) exclamavisse, ut bono essent animo; R I, 29.

artes: magnum ingenium L. Luculli magnumque optimarum artium studium ... caruit .. rebus urbanis; A II, 1. quid .. tanto opus est instrumento in optimis artibus comparandis? F II, 111. sumatur .. nobis quidam praestans vir optumis artibus; T V, 68. quaerenti mihi ... nulla maior (res) occurrebat, quam si optimarum artium vias traderem meis civibus; D II, 1. etiamsi cui videbitur illa in optimis studiis et artibus quieta vitae ratio beatior; R III, 6. suscepisti onus .. grave et Athenarum et Cratippi; ad quos cum tamquam ad mercaturam bonarum artium sis profectus ..; O III, 6. nec ulli bonarum artium magistri non beati putandi, quamvis consenuerint vires; C 29. quae .. omnia dulciora fiunt et moribus bonis et artibus; C 65. castos [animos], puros, integros, incorruptos, bonis etiam studiis atque artibus expolitos ... ad deos ... pervolare; fr IX, 12.

artifex: cum ... artificem ... nihil aliud .. meditari, curare videam, nisi quo sit in illo genere melior; R I, 35.

auctor: auctoribus .. ad istam sententiam ... uti optimis possumus; T I, 26. de hoc homine a bonis auctoribus sic scriptum accepimus; T V, 57. quo (Socrate) quem auctorem meliorem quae-

rimus? D I, 122. *ait* Theophrastus, auctor haud deterior mea quidem sententia ⟨meliorem multi nominant⟩; L II, 15. isti rogationi ‖ rationi ‖ neque lator quisquam est inventus nec auctor umquam bonus; L III, 34. apud Homerum, optumum auctorem, talis de Ulixe nulla suspicio est; O III, 97. Polybius, bonus auctor in primis, ex decem nobilissimis ... novem revertisse dicit; O III, 113.

augur: parens Romulus non solum auspicato urbem condidisse, sed ipse etiam optumus augur fuisse traditur; D I, 3. in quo Appius, collega tuus, bonus augur, ... non satis scienter ... C. Ateium notavit; D I, 29. Calchantem augurem scribit Homerus longe optumum ... fuisse; D I, 87. ex acuminibus ... iam M. Marcellus ille quinquiens consul totum omisit, idem imperator, idem augur optumus; D II, 77. est in conlegio vestro inter Marcellum et Appium, optimos augures, magna dissensio; L II, 32. est .. boni auguris meminisse *se* maximis rei publicae temporibus praesto esse debere; L III, 43.

auspicium: quod idem (fulmen) omnibus rebus optumum auspicium habemus, si sinistrum fuit; D II, 43. fulmen sinistrum auspicium optumum habemus ad omnis res praeterquam ad comitia; D II, 74. optimis auspiciis ea geri, quae pro rei publicae salute gererentur; C 11.

casus: cui viro .. ex se ipso apta sunt omnia ..., nec suspensa aliorum aut bono casu aut contrario pendere ex alterius eventis ‖ [ex alterius eventis] ‖ et errare coguntur; T V, 36.

causa: quae (causa) .. a te agetur non melior, quam illae sunt; F IV, 1. qui (Carneades) saepe optimas causas ingenii calumnia ludificari solet; R III, 9. vi opprimi in bona causa est melius quam malae cedere; L III, 34. suffragandi nimia libido in non bonis causis eripienda fuit potentibus; L III, 34. tum, cum (Regulus) vigilando necabatur, erat in meliore causa, quam si ... remansisset; O III, 100.

circumitus: nox .. et dies ... unum circumitum orbis efficit sapientissimum atque optimum; Ti 32.

civis: dum modo haec (tabella) optimo cuique et gravissimo civi ostendatur ultroque offeratur; L III, 39. talem .. solemus et sentire bonum civem et dicere; O I, 124. quo meliores cives utilioresque rebus suis publicis essent; O I, 155. ea .. est summa ratio et sapientia boni civis; O II, 83. qui (Marius) optimum et gravissimum civem ... in invidiam falso crimine adduxerit; D III, 79. cum meam salutem senatus exteris nationibus *ut* civis optumi commendabat; P 29.

civitas: nullum bellum suscipi a civitate optima nisi aut pro fide aut pro salute; R III, 34.

coci: mundos, elegantis, optimis cocis, pistoribus; F II, 23.

cogitatio: ea parte animi ... saturata .. bonarum cogitationum epulis; D I, 61. praeparato animo .. bonis cogitationibus; D I, 121. (amici est) efficere, ut amici iacentem animum excitet inducatque *in* spem cogitationemque meliorem; Lae 59.

comitatus: eorum est habendus ad summum naturae bonum optumus beatissimusque comitatus; Lae 83.

concentus: quo maior et melior actionum quam sonorum concentus est; O I, 145.

condicio: qui ... conservat .. eos, quibus est praepositus, quam optima in condicione vivendi; R II, 47. (senex) est eo meliore condicione quam adulescens, quod ‖ cum ‖ id, quod ille sperat, hic consecutus est; C 68.

consilium: rationem bono consilio a dis immortalibus datam; N III, 78. omni ratione curandum est, ut id bono consilio fecisse videamur; O I, 121.

consul: si ... non populus [a bono consule] ‖ a bono consule ‖ potius quam ille (vir) [a bono populo] ‖ a populo ‖ repulsam fert; T V, 54.

cultus: deorum cultus religionumque sanctitates exsistunt in dies maiores atque meliores: N II, 5. cultus .. deorum est optimus idemque castissimus ..., ut ..; N II, 71.

curae: sunt .. optimae curae de salute patriae; R VI, 29.

cursus: s. genus; O I, 117.

Dea: si in opertum Bonae Deae accessisses; P 32.

di: di boni, quid lucri est emori! T I, 97. quid profitetur (philosophia)? o di boni! perfecturam se, ... ut ..; T V, 19. quam turpe, o di boni! T V, 77. quid est tandem, di boni, quod laboremus? T V, 117. in quibus (mensis) cum more veteris Graeciae inscriptum esset BONORUM DEORUM: N III, 84. quamquam, o di boni! quid est in hominis natura ‖ vita ‖ diu? C 69.

domicilia: qui sub terra semper habitavissent bonis et inlustribus domiciliis; N II, 95.

dominatus: singulorum dominatus, si modo iusti sint, esse optimos; R I, 61.

domini: semper .. boni assiduique domini referta cella vinaria, olearia ... est; C 56.

domus: si ex hac in aliam haud paulo meliorem domum sine mora demigrare (volumus); fr V, 97.

dux: ut ... eadem .. (natura) optima duce cursum vitae conficere possemus; T III, 2. illos (captivos) .. adulescentes esse et bonos duces: O III, 100. in hoc sumus sapientes, quod naturam optumam ducem tamquam deum sequimur; C 5. quia sequantur ... naturam optimam bene vivendi ducem; Lae 19.

exempla: feruntur .. (imagines) ex optimis naturae et veritatis exemplis; O III, 69.

exitus: non numquam bonos exitus habent boni; N III, 89.

exta: cur pulmo incisus etiam in bonis extis dirimat tempus et proferat diem; D I, 85. tanta inter eos (deos) dissensio (est), ... ut Apollinis exta bona sint, Dianae non bona? D II, 38.

fabulae: illi (scaenici) .. non optumas, sed sibi accommodatissumas fabulas eligunt; O I, 114.

fama: de bona .. fama ⟨quam enim appellant εὐδοξίαν, aptius est bonam famam hoc loco appellare quam gloriam⟩ Chrysippus .. et Diogenes detracta utilitate ne digitum quidem eius causa porrigendum esse dicebant; F III, 57. hanc ... bonam famam ipsam propter se praepositam et sumendam esse dixerunt; F III, 57.

fides: in quibus (iudiciis) additur EX FIDE BONA; O III, 61. arbitrum illum adegit, QUIDQUID SIBI DARE FACERE OPORTERET EX FIDE BONA; O III, 66. ad fidem bonam statuit pertinere notum esse ..; O III, 67. summam vim esse dicebat in omnibus iis arbitriis, in quibus adderetur EX FIDE BONA, fideique bonae nomen existimabat manare latissime; O III, 70. piratarum .. melior fides quam senatus; O III, 87.

filius: sensi .. ego in optimo filio ... mortem omni aetati esse communem; C 68.

finis: vivendi est finis optimus, cum ... opus ipsa suum ... natura dissolvit; C 72.

fortuna: ut ... (improbus) dignissimus omni fortuna optima iudicetur; R III, 27.

frater: optume et dulcissume ‖ dulcissime ‖ frater; L III, 25.

genitor: quo (animo) nihil est ab optimo et praestantissimo genitore melius procreatum; Ti 27.

genus: qui cum in philosophia, tum in optimo genere philosophiae tantum processeris; F III, 6. horum trium generum quodvis ... non perfectum illud quidem neque mea sententia optimum *est*, sed || optimumst || tolerabile tamen; R I, 42. est idem ille (rex) tyrannus, deterrimum genus et finitimum optimo; R I, 65. ut ... unius .. vitio genus rei, publicae ex bono in deterrumum conversum sit; R II, 47. sane bonum ... rei publicae genus; R II, 47. nullum .. ex eis (generibus) unum esse optimum; R II, 65. adeo expectate leges, quae genus illud optumum rei publicae contineant; L II, 23. ante implicatur aliquo certo genere cursuque vivendi, quam potuit, quod optimum esset, iudicare? O I, 117.

gratia: Posidonium ... cum bona gratia dimittamus; Fa 7.

gubernator: si (sapiens) ... proficiscatur ... probo navigio, bono gubernatore; A II, 100.

hereditas: optuma .. hereditas a patribus traditur liberis ... gloria virtutis; O I, 121.

homines: homines optimi non intellegunt totam rationem everti; F I, 25. qui (homines) ignoratione virtutis ... opulentos homines et copiosos, tum || et || genere nobili natos esse optimos putant; R I, 51.

impensae: illae impensae meliores, muri, navalia, portus; O II, 60.

indoles: ea in optima quaque indole maxime appareut; F V, 61. ut .. adulescentibus bona indole praeditis sapientes senes delectantur, ... sic ..; C 26.

ingenium: quae (ratio, disciplina) perficit in bonis ingeniis, ... ut ..; R III, 4. optimo quisque ingenio ... totum se in cognitione et scientia collocaret; O I, 158. optimo quisque et splendidissimo ingenio longe illam vitam huic anteponit; O III, 25.

instituta: rem .. publicam nostri maiores certe melioribus temperaverunt et institutis et legibus; T I, 2.

iudex: nos cum te, M. Cato, ... iustissimum virum, optimum iudicem ... audiremus; F IV, 61. apud me, ut apud bonum iudicem, argumenta plus quam testes valent; R I, 59.

Iuppiter: Iuppiter ... a maioribus .. nostris „optumus maxumus", et quidem ante „optumus", id est beneficientissimus, quam „maxumus" (dicitur); N II, 64. Iovem .. optumum et maxumum ob eas res appellant, non quod nos iustos ... efficiat, sed quod salvos; N III, 87. cum Summanus in fastigio Iovis optumi maxumi ... e caelo ictus esset; D I, 16. cur .. regem appellem Iovis optimi nomine hominem dominandi cupidum, ... non tyrannum potius? R I, 50. eundem ... aedem .. in Capitolio Iovi optimo maximo ... vovisse faciendam; R II, 36. (tyranni) se Iovis optimi nomine malunt reges vocari; R III, 23. »interpretes .. Iovis optumi || optimi || maxumi, publici augures, signis et auspiciis † postea || ostenta || vidento«; L II, 20. Iovi .. optimo maximo se consiliarium atque administrum datum; L III, 43. quam (Fidem) in Capitolio „vicinam Iovis optimi maximi" ... maiores nostri esse voluerunt; O III, 104.

ius: quis non iure optimo irrideatur? F IV, 31. ut ... (bonus vir) postremo iure etiam optimo omnibus miserrimus esse videatur; R III, 27. ne ... Graeca verba inculcantes iure optimo rideamur, O I, 111. etiam (mercatura) ... videtur iure optimo posse laudari; O I, 151.

latera: cum ego ... legem Voconiam magna voce et bonis lateribus suasi || suasissem ||; C 14.

lex: Lycurgus, ... ille legum optumarum ... inventor; R III, 16. ut ille (Plato) ... de optimis legibus disputat || disputavit, al. ||; L I, 15. nos legem bonam a mala nulla alia nisi naturae norma dividere possumus; L I, 44. f. instituta.

liber: si audierint te primum caput libri || viri || optimi prodidisse; L I, 21.

mediocritas: ut ... in omnibus fere rebus mediocritatem esse optumam existiment || existimant ||; T IV, 46. in quo (vestitu), sicut in plerisque rebus, mediocritas optima est; O I, 130.

memoria: tu si meliore memoria es; T I, 13.

meus: quid est .. in homine sagaci ac bona mente melius? T V, 67. comitem .. eum (ignem) sapientiae quam optimae mentis effecit; Ti 35. quis .. bona mente praeditus non mallet nullas omnino nobis a natura voluptates datas; fr V, 81.

milites: hos admonitu oportebit ut bonos milites revocatos dignitatem tueri; T II, 48.

modus: mihi .. (haec sunt defendenda) bono modo tantum, quantum videbitur; A II, 137. quod (genus) erit aequatum et temperatum ex tribus optimis rerum publicarum modis; R I, 69. modus .. est optimus decus ipsum tenere; O I, 141.

mors: bonam mortem et bonum partum meliorem longum esse quam brevem; F III, 47.

mos: cum (Plato) optimos mores et optimum rei publicae statum requireret; T II, 27. quom (Athenienses) ... quaesissent .., quem morem potissimum sequerentur e variis, (Apollo) respondit: „optumum"; L II, 40. nihil .. est amabilius ... quam morum similitudo bonorum; O I, 56. boni mores et modestiores et ad capienda praecepta molliores; fr V, 51. f. artes; C 65.

mulier: »mater, optumarum multo mulier melior mulierum«; D I, 66.

mundus: quod certe est mundus melior quam ulla natura; N II, 32.

munus: nec ullum arbitror ... maius aut melius a dis datum munus homini; A I, 7. quod .. munus rei publicae adferre maius meliusve possumus? D II, 4.

natura: illud num dubitas, quin specimen naturae capi deceat ex optima quaque natura? quae est melior igitur in hominum genere natura quam eorum, qui ..? T I, 32. si ... eos arbitramur, quia natura optima sint, cernere naturae vim maxume; T I, 35. cum (Epicurus) optimam et praestantissimam naturam dei dicat esse, negat idem esse in deo gratiam; tollit id, quod maxime proprium est optimae praestantissimaeque naturae; N I, 121. quid .. est inscitius quam eam naturam, quae omnis res sit conplexa, non optumam dici, aut, cum sit optuma, non primum animantem esse, deinde ...? qui enim potest aliter esse optuma? neque enim, si stirpium similis sit aut etiam bestiarum, optuma putanda sit potius quam deterruma; N II, 36.

navigatio: videtisne ..., quam bona a dis inmortalibus navigatio sacrilegis detur? N III, 83.

nomen: cum imperator exercitum, censor populum lustraret, bonis nominibus, qui hostias ducerent, eligebantur. quod idem in dilectu consules observant, ut primus miles fiat bono nomine; D I, 102.

nummi: quaerit (Hecato) etiam, si sapiens adulterinos nummos acceperit inprudens pro bonis, cum id rescierit, soluturusne sit eos ... pro bonis? O III, 91.

octonarii: f. septenarii.

officia: ne illi quidem septem (sapientes fuerunt), sed ex mediorum || meliorum || officiorum frequentia similitudinem quandam gerebant speciemque sapientium; O III, 16.

opus: huius .. operis maximi inter homines atque optimi illum (moderatorem) esse perfectorem volo; R V, 8.

oratio: quod si fiat, melior Ennii quam Solonis oratio; T I, 117.

oratores: quando .. nobis, vel dicam aut oratoribus bonis aut poëtis, ... ornatus defuit? F I, 10.

parentes: qui (Dionysius) cum esset bonis parentibus atque honesto loco natus; T V, 58.

pars: quae (virtutes) omnes similes artium reliquarum materia tantum ad meliorem partem et tractatione differunt; F IV, 4. ut optimae cuiusque partis ... virtus sit expetenda maxime; F V, 38. animi ..· optimam quamque partem (esse) carissimam; F V, 40. optima .. parte hominis, ... ingenii et mentis acie fruuntur; F V, 57. quae pars optuma est in homine; T V, 67. ut (mundi partes) neque ad usum meliores potuerint esse neque ad speciem pulchriores; N II, 87. ea est .. animi pars optima; R I, 60. ut optima pars animi, id est sapientia, eiusdem animi vitiosas imbecillasque partes (fatigat); R III, 37. facillume .. et in optimam partem cognoscuntur adulescentes, qui ..; O II, 46.

partus: f. mors.

pater: ut bono patri familias colendi, aedificandi, ratiocinandi quidem usus opus est; R V, 4. pater sanctissime atque optime; R VI, 15.

philosophi: ex ceteris philosophis nonne optumus et gravissumus quisque confitetur multa se ignorare? T III, 69.

pistores: f. coci.

poëta: poëtam .. tragicum ⟨quam bonum, nihil ad rem; ... adhuc neminem cognovi poëtam, ... qui sibi non optumus videretur⟩; T V, 63. f. oratores.

pontifex: saepe ... ex patre audivi pontificem bonum neminem esse, nisi qui ius civile cognosset; L II, 47.

populi: omnibus bonis firmisque populis leges damus; L II, 35. f. consul.

posteri: horum posteri meliores illi quidem mea sententia quam reliquarum philosophi disciplinarum; F V, 13.

procurator: sit .. oppositus .. bonus et sapiens et peritus utilitatis dignitatisque civilis quasi tutor et procurator rei publicae; R II, 51.

progeniens: »optumam progeniem Priamo peperisti extra me;« D I, 66.

ratio: iis solis (hominibus mens divina) consuluit, quos bona ratione donavit; N III, 70. omnis opinio ratio est, et quidem bona ratio, si vera, mala autem, si falsa est opinio. sed a deo tantum rationem habemus, ... bonam autem rationem non bonam a nobis; N III, 71.

ratiocinatores: ut boni ratiocinatores officiorum esse possimus; O I, 59.

regula: in his .. ipsis mediocritatis regula optima est; O II, 59.

res: ut de virtutibus et vitiis omninoque de bonis rebus et malis quaereret; A I, 15. omnium .. rerum, quas in animis ponunt, una res optima; A I, 20. illi (seditiosi) cum res novas || bonas, al. || tractent, similes bonorum videri volunt; A II, 72. quid habemus in rebus bonis et malis explorati? A II, 129. qui (philosophi) de bonis contrariisque rebus tanto opere discrepant, ut ..; A II, 147. qui ... in re eo meliore, quo maior sit, mediocritatem desiderent; F I, 2. res .. bonas verbis electis graviter ornateque dictas quis non legat? F I, 8. cum ignoratione rerum bonarum et malarum maxime hominum vita vexetur; F I, 43. quod de re bona dilucide dicitur; F III, 19. rebus iis, quas nos bonas dicimus, concessit, ut ..; F IV, 56. qui (Stoici) de rebus bonis et malis sentirent ea; F IV, 61. ut nec res videre optimas nec agere possint; F V, 58. utrum ... a bonis rebus an a malis (Pompeius) discessisset? certe a miseris; T I, 86. hoc ipsum concedatur, bonis rebus homines morte privari; T I, 87. desperatio (est) aegritudo sine ulla rerum expectatione meliorum; T IV, 18. haec in bonis rebus ... facilitas nominetur, in malis proclivitas, ut significet lapsionem; T IV, 28. quae (studia) vel optimarum rerum ... sedata tamen ... esse debent; T IV, 55. eorum vitia constant e falsis opinionibus rerum bonarum et malarum; T IV, 81. (Socrates) coëgit de vita et moribus rebusque bonis et malis quaerere; T V, 10. nec (deos haec) habere solum, sed etiam iis || his || uti in maxumis et optumis rebus; N II, 79. quae (prudentia) constat ex scientia rerum bonarum et malarum et nec bonarum nec malarum; N III, 38. cum ita dicunt, accedere ad rem publicam plerumque homines nulla re bona dignos; R I, 9. perspicuum est .., quanta in singulos reges rerum bonarum et utilium fiat accessio; R II, 37. hanc (naturam animi atque vim) tu exerce optimis in rebus! R VI, 29. quantam vim rerum optimarum mens humana contineat; L I, 16. quom ... divitias, valetudinem, pulchritudinem commodas res appellet, non bonas; L I, 55. ita fit, ut mater omnium bonarum rerum *sit* sapientia; L I, 58. necesse est .. legem haberi in rebus optimis; L II, 12. quoniam .. expectatione rerum bonarum erigitur animus; L II, 28. inpediri .. bonam rem melius quam concedi malae; L III, 42. curandum est .., ut cogitatione ad res quam optumas utamur; O I, 132. qui res meliores quaerit nullis suis rebus adversis; O II, 61. studiis .. generorum, praesertim in re bona, .. difficile est ... obsistere; Lae 26. hoc proprium est animi bene constituti, et laetari bonis rebus et dolere contrariis; Lae 47. aut si in bonis rebus contemnunt aut in malis deserunt; Lae 64. numquam .. ego ... neque imperia (istorum) neque eas ... voluptates in bonis rebus aut expetendis esse duxi; P 6. haec ... facile adduci solent ut in bonis rebus esse negent; P 14. si voluptas ... in rebus bonis habenda non est; P 15. quae (causae) cum intellegentia sunt efficientes pulcherrimarum rerum atque optumarum; Ti 51. rerum .. optumarum cognitionem nobis oculi attulerunt; Ti 52.

res publica: nonne ... exortus est, ut in optuma re publica Ti. Gracchus, ... sic Arcesilas? A II, 15. in optuma quaque re publica plurimum auspicia ... valuisse; D I, 95. quam (rem publicam) ... simul et qualis sit et optimam esse ostendam; R I, 70. ut ... nec bene vivi sine bona re publica posset, R V, 7. quam (rem publicam) optumam esse docuit in illis sex libris Scipio; L I, 20. an censes ... non necesse esse optumae rei publicae leges dare consentaneas? L II, 23. quoniam, ... quae .. de optima re publica sentiremus, in sex libris ante diximus; L III, 4. quom de optuma re publica quaereretur; L III, 13. eam .. optimam rem publicam esse dico, quam hic consul constituerat; L III, 37. si non optumam, at aliquam rem publicam ... haberemus; O I, 35.

rex: quo .. modo adsequi poterat Lacedaemo illa tum, ... ut bonis uteretur iustisque regibus? R I, 50. „pectora diu tenet desiderium," sicut ait Ennius, „post optimi regis obitum"; R I, 64. rex ille ... optimi regis caede maculatus integra mente non erat; R II, 45.

ritus: deinceps in lege est, ut de ritibus patriis colantur optuma || optumi ||; L II, 40.

rumor: ut rumorem bonum colligant, erubescunt; L I, 50.

sanctitates: f. cultus; N II, 5.

segea: tum in optimam segetem praeclara essent sparsa semina; R V, 11.

septenarii: cum tam bonos septenarios || octonarios || fundat ad tibiam; T I, 107.

sepultura: eam .. optumam illi esse censent sepulturam; T I, 108.

sermo: sed cedo caput cenae: »sermone bono,« quid ex eo? »si quaeris, libenter;« F II, 25.

spes: in iis adulescentibus bonam spem esse dicemus? F II, 117. neque solum cum laetitia vivendi rationem accepimus, sed etiam cum spe meliore moriendi; L II, 36. quas (strages) sine ratione ac sine ulla spe bona furor edere potuit inpurae beluae; L III, 22. quod (amicitia) bonam spem praelucet in posterum; Lae 23.

status: aliquo si non bono, at saltem certo statu civitatis; A ep. 2. cum .. uterque ... pluribus .. conscripsisset, qui esset optimus rei publicae status; F V, 11. se ut custodiat (natura) quam in optimo sui generis statu; F V, 26. ut ... totos se in optumo vitae statu exquirendo conlocarent; T V, 2. cum quaeritur, qui sit optimus rei publicae status; D II, 11. quem existimet esse optimum statum civitatis; R I, 33. optimum longe statum civitatis esse eum, quem maiores nostri nobis reliquissent; R I, 34. hunc optimum statum pravis hominum opinionibus eversum esse dicunt; R I, 51. quae (oratio) est mihi habenda de optimo civitatis statu; R I, 70. quis .. te potius ... dixerit ... de optimo statu civitatis? R I, 71. si progredientem rem publicam atque in optimum statum ... venientem videris; R II, 30. *neque* .. serpit, sed volat in optimum statum instituto tuo sermone res publica; R II, 33. cuius plurimum intererat esse in optimo statu civitatem; R II, 40. statu esse optimo || statuo .. optume || constitutam rem publicam; R II, 41. de optimo .. statu equidem arbitrabar me satis respondisse ad id, quod ..; R II, 65. non ad definiendum optimum statum valuit, ... sed ut ..; R II, 66. sin autem sine ullius populi exemplo genus ipsum exquiris optimi status; R II, 66. || cum ex saevis et perditis rebus ad meliorem statum fortuna revocatur; R fr 5 ||. quoniam scriptum est a te de optimo rei publicae statu; L I, 15. quoniam mors aut meliorem, quam qui est in vita, aut certe non deteriorem adlatura est statum; L fr 1. ſ. mos; T II, 27.

studia: tuis .. optumis studiis obsequemur; T II, 67. ſ. artes; R III, 6. fr IX, 12.

supellex: quid .. stultius quam ... amicos non parare, optumam et pulcherrimam vitae, ut ita dicam, supellectilem? Lae 55.

tempora: quamquam intellego in nostra civitate inveterasse iam bonis temporibus, ut ..; O II, 57.

tribuni: leves etiam, non || quam || bonos fortasse plures (reperies tribunos); L III, 24.

tutor: ſ. procurator.

valetudo: ut .. medicorum scientiam non ipsius artis, sed bonae valetudinis causa probamus, ... sic ..; F I, 42. si bona valetudo pluris aestimanda sit longa quam brevis; F III, 47. ut (divitiae) quasi duces sint ad voluptatem et ad valetudinem bonam; F III, 49. si voluptas aut si bona valetudo sit in bonis; F III, 49. alia .. ob utramque rem (praeposita dicentur), ut integri sensus, ut bona valetudo; F III, 56. bonam valetudinem, ... integritatem oculorum reliquorumque sensuum ponere in bonis potius; F IV, 20. qui (Stoici) primum valetudinem bonam expetendam negent esse, eligendam dicant; F IV, 62. ut optuma quisque valetudine adfectus potest videri natura ad aliquem morbum proclivior, sic ..; T IV, 81. cum ... neque .. Peripatetici plus tribuerent divitiis, bonae valetudini ... quam Stoici; T V, 120. ut bona valetudo voluptati anteponatur; O II, 88. divitias alii praeponunt, bonam alii valitudinem; Lae 20. vixit ad summam senectutem optuma valetudine; fr V, 79.

vates: »bene qui coniciet, vatem hunc perhibebo optumum«; D II, 12.

vectigal: optimum .. et in privatis familiis et in re publica vectigal duco esse parsimoniam; R IV, 7.

venia: bona venia me audies; N I, 59. bona hoc tua venia dixerim; D I, 25. bona tua venia dixerim; L III, 34.

verba: quae optimis verbis ab Epicuro de laude amicitiae dicta sunt; F II, 84. quod idem melioribus etiam verbis Metrodorus: „occupavi te“, inquit, „Fortuna“; T V, 27. Democritus .. optumis verbis causam explicat, cur ante lucem galli canant; D II, 57.

versus: Parmenides, Xenophanes, minus bonis quamquam versibus, sed tamen illi versibus increpant eorum adrogantiam quasi irati, qui ..; A II, 74.

villa: quodsi, qui proscribunt villam bonam beneque aedificatam, non existimantur fefellisse, etiamsi illa nec bona est nec aedificata ratione; O III, 55.

vinculum: concordia, artissimum atque optimum omni in re publica vinculum incolumitatis; R II, 69.

vir: quaero etiam, ille vir bonus ... cur has sibi tam graves leges imposuerit; A II, 23. sustinuero Epicureos, ... tam bonos, tam inter se amantes viros; A II, 115. vos de pagis omnibus colligitis bonos illos quidem viros, sed certe non pereruditos; F II, 12. isto modo ne improbos quidem (reprehenderem), si essent boni viri; F II, 23. non oportet timidum aut imbecillo animo fingi non bonum illum virum; F II, 53. ut Sex. Peducaeus, ... omnium vir optimus et iustissimus, ... hereditatem .. reddidit; F II, 58. perspicuum est ... virum bonum non posse reperiri; F II, 59. nec vir bonus ac iustus haberi debet, qui ..; F II, 71. malet existimari bonus vir || vir bonus ||, ut non sit, quam esse, ut non putetur; F II, 71. mihi vir optimus nostrique amantissimus, A. Torquatus, versatur ante oculos; F II, 72. quis .. illum (Epicurum) negat et bonum virum et comem et humanum fuisse? F II, 80. quod .. ipse (Epicurus) bonus vir fuit; F II, 81. quo (dolore) optimum atque humanissimum virum, Cn. Octavium, ... confici vidi; F II, 93. Sironem dicis et Philodemum, cum optimos viros, tum homines doctissimos; F II, 119. quos bonos viros, fortes, iustos, moderatos .. audivimus in re publica fuisse; F III, 11. velle bene audire a parentibus, a propinquis, a bonis etiam viris; F III, 57. vir bonus . . utilitati omnium plus quam ... suae consulit; F III, 64. ut neque quisquam nisi bonus vir et omnes boni beati sint; F III, 76. qui aeque vir bonus »multis modis« esset, ut Ennii Alcmaeo, »circumventus morbo, exsilio atque inopia;« F IV, 62. Piso .. hoc modo, vir optimus; F IV, 73. nos .. ad sacra Idaea accipienda optimum virum delegimus; F V, 64. omnium bonorum virorum ... vitam omnibus partibus plus habere semper boni quam mali; F V, 93. libri ... scripti ... ab optimis illis quidem viris, sed non satis eruditis; T I, 6. venit Epicurus, homo minime malus vel potius vir optimus; T II, 44. multos .. possum bonos viros nominare, qui ..; T II, 45. quae (gloria) quia recte factorum plerumque comes est, non est bonis viris repudianda; T III, 3. queruntur quidam Epicurei, viri optimi ⟨nam nullum genus est minus malitiosum⟩, me

studiose dicere contra Epicurum; T III, 50. omnibus .. virtutibus instructos et ornatos tum sapientis, tum viros bonos dicimus; T V, 28. cum ignorem, (rex Persarum) quam sit doctus, quam vir bonus; T V, 35. adfectus .. animi in bono viro laudabilis, et vita igitur laudabilis boni viri; T V, 47. qui potest vir bonus non ad id, quod laudabile sit, omnia referre, quae ..? T V, 48. cum sapiens et bonus vir, qualis ille (C. Laelius) fuit, suffragiis praeteritur; T V, 54. cur .. duo Scipiones, fortissimos et optimos viros, in Hispania Poenus oppressit? N III, 80. num quis, quod bonus vir esset, gratias dis egit umquam? N III, 87. quid ego ... clarissumum atque optumum virum, Deiotarum regem, commemorem? D I, 26. Appius ... non satis scienter virum bonum et civem egregium censor C. Ateium notavit; D I, 29. referente optumo et clarissumo || clarissimo || viro consule; D I, 59. »patris mei meum factum pudet, optumi viri«; D I, 66. quoniam philosophia vir bonus efficitur et fortis; D II, 3. quod vir optumus, Diogenes, Chaldaeis quasi quadam praevaricatione concedit; D II, 91. veniamus nunc ad optumum virum, ... Cratippum; D II, 107. bonis viris [locupletibus] || loc. || perturbatis; R I, 31. * nos sustentari unius optimi et summi viri diligentia; R I, 54. quaero .., si iusti hominis et si boni est viri parere legibus, quibus? R III, 18. natura .. viros bonos eam iustitiam sequi, quae sit, non eam, quae putetur? esse enim hoc boni viri et iusti, tribuere ..; R III, 18. cum de viro bono quaeritur; R III, 26. negant .. sapientem idcirco virum bonum esse, quod eum ... iustitia delectet, sed quod vacua metu, cura, sollicitudine, periculo vita bonorum virorum sit; R III, 26. quorum alter optimus vir, aequissimus, summa iustitia, singulari fide, alter insigni scelere et audacia; R III, 27. ut (civitas) bonum illum virum sceleratum, facinorosum, nefarium putet ..., proque hac opinione omnium civium bonus ille vir vexetur, rapiatur, ... contra autem ille improbus vir .. optimus omnium existimatione ... iudicetur; R III, 27. alter, vir optimus, etiam suasit rogationem; R III, 28. numquam ex animo meo discedit illius optimi atque invictissimi viri memoria; R VI, 9. qui nec pauciores et certe meliores fuerunt viri; R VI, 23. solent .., id quod virorum bonorum est, admodum irasci; L I, 21. qui non ipso honesto movemur, ut boni viri simus, sed utilitate aliqua; L I, 41. noster .. hic natura iustus vir ac bonus etiam conloquetur; L I, 41. omnes viri boni ipsam aequitatem et ius ipsum amant, nec est viri boni errare et diligere, quod per se non sit diligendum; L I, 48. ut .. quisque maxume ad suum commodum refert, quaecumque agit, ita minime est vir bonus; L I, 49. sapientia duce bonum virum et ob eam ipsam causam cernat se beatum fore; L I, 59. quom vir nemo bonus ab inprobo se donari velit; L II, 41. quae fateor humana esse et multis bonis viris accidisse; L II, 43. quid iuris bonis viris Ti. Gracchi tribunatus reliquit? L III, 20. non vides .. quaeri in suffragiis, quid optimi viri sentiant? L III, 39. ex qua (iustitia) viri boni nominantur; O I, 20. quem virum bonum dicimus; O I, 31. qui tum, cum maxime fallunt, id agunt, ut viri boni esse videantur; O I, 41. illae virtutes bonum virum videntur potius attingere; O I, 46. non reddere (beneficia) viro bono non licet; O I, 48. cum viri boni moribus similes sunt familiaritate coniuncti; O I, 55. viros fortes et magnanimos eosdem bonos et simplices ... esse volumus; O I, 63. interdum vereor, ne quibusdam bonis viris philosophiae nomen sit invisum; O II, 2. hasta posita cum bona in foro venderet et bonorum virorum et locupletium et certe civium; O II, 27. iustis .. [et fidis] hominibus, id est bonis viris, ita fides habetur, ut ..; O II, 33. ut alios fortes, alios viros bonos, alios prudentes esse dicamus; O II, 35. ex qua una virtute viri boni appellantur; O II, 38. nisi speciem prae te boni viri feras; O II, 39. id (ius) si ab uno iusto et bono viro consequebantur; O II, 42. ut splendor aedilitatum ab optimis viris postuletur || postularetur ||; O II, 57. bonis viris si non desiderantibus, ad tamen adprobantibus; O II, 58. quod .. tributum est bono viro et grato; O II, 63. quis est .., qui inopis et optimi viri causae non anteponat in opera danda gratiam fortunati et potentis? O II, 69. inops ille, si bonus est vir; O II, 69. qui (Themistocles) cum consuleretur, utrum bono viro pauperi an minus probato diviti filiam collocaret; O II, 71. quodsi etiam bonus erit vir; O II, 71. de quaerenda, de collocanda pecunia commodius a quibusdam optumis viris ad Ianum medium sedentibus ... disputatur; O II, 87. quod (honestum) colitur ab iis, qui bonos se viros haberi volunt; O III, 17. ii solent in deliberando honestum cum eo, quod utile putant, comparare, boni viri non solent; O III, 18. si Phalarim, crudelem tyrannum ..., vir bonus, ne ipse frigore conficiatur, vestitu spoliare possit, nonne faciat? O III, 29. ut ab homine inerti atque inutili ad sapientem, bonum, fortem virum transferantur res ad vivendum necessariae; O III, 31. honesta .. bonis viris, non occulta quaeruntur; O III, 38. neque contra ius iurandum ac fidem amici causa vir bonus faciet; O III, 43. si exempli gratia vir bonus Alexandrea Rhodum magnum frumenti numerum advexerit; O III, 50. sapientem et bonum virum fingimus; O III, 50. vendat aedes vir bonus propter aliqua vitia; O III, 54. non viri boni (hoc genus est), versuti potius, obscuri, astuti, fallacis, malitiosi, callidi, veteratoris, vafri; O III, 57. ita, nec ut emat melius nec ut vendat, quicquam simulabit aut dissimulabit vir bonus; O III, 61. nemo est, qui hoc viri boni fuisse neget, sapientis negant; O III, 62. sive vir bonus est is, qui prodest, quibus potest, nocet nemini, certe istum virum bonum non facile reperimus; O III, 64. quia semper est honestum virum bonum esse, semper est utile; O III, 64. si vir bonus habeat hanc vim, ut ..; O III, 75. is .. (homo), quem sentimus virum bonum, nihil cuiquam ... detrahet. hoc qui admiratur, is se, quid sit vir bonus, nescire fateatur; O III, 75. eum virum bonum esse, qui prosit, quibus possit, noceat nemini nisi lacessitus iniuria; O III, 76. hoc qui non didicerit, bonus vir esse non poterit; O III, 76. cum is (Lutatius) sponsionem fecisset, NI VIR BONUS ESSET; O III, 77. ne ... statuisse videretur virum bonum esse aliquem; O III, 77. huic .. viro bono, quem Fimbria etiam, non modo Socrates noverat, nullo modo videri potest quicquam esse utile, quod non honestum sit; O III, 77. ne noster quidem Gratidianus officio viri boni functus est tum, cum praetor esset; O III, 80. possumusne aut illum Marium virum bonum iudicare aut hunc? O III, 81. ut videas, quae sit in ea (intellegentia tua) [species] forma || species [forma] || et notio viri boni. cadit ergo in virum bonum mentiri emolumenti sui causa, criminari, praeripere, fallere? O III, 81. ut viri boni et splendorem et nomen amittas; O III, 82. si (utilitas ista) boni viri nomen eripuerit; O III, 82. sitne boni viri in maxima caritate annonae familiam non alere; O III, 89. Antipater (dicere) viri boni existimat; O III, 91. indicetne ei vir bonus aurum illud esse an emat denario? O III, 92. nihil (agebat) L. Paulus,

... socer optimi viri, filii mei? C 15. quo (Catone meo) nemo vir melior natus est; C 84. nec .. melior vir fuit Africano quisquam nec clarior; Lae 6. negant .. quemquam esse virum bonum nisi sapientem; Lae 18. concedant, ut (illi) viri boni fuerint; Lae 18. hos viros bonos, ut habiti sunt, sic etiam appellandos putemus; Lae 19. viros .. bonos eos, qui habentur, numeremus, Paulos, Catones, Galos, Scipiones, Philos; Lae 21. audite .., optumi viri, ea, quae ... de amicitia disserebantur; Lae 33. multae .. res sunt, in quibus de suis commodis viri boni multa detrahunt ..., ut iis amici potius quam ipsi fruantur; Lae 57. est .. boni viri ... haec duo tenere in amicitia; Lae 65. par est .. primum ipsum esse virum bonum; Lae 82. melioremne (voluptas) efficit aut laudabiliorem virum? P 15. bonus vir et sapiens et fortis miser esse nemo potest; P 19. nec bono viro meliorem nec temperante temperantiorem ... posse fieri; P 21. an virum bonum dices, qui ...? aut temperantem, qui ..? P 21. ſ. liber.

vires: ego L. Metellum memini puer ... ita bonis esse viribus extremo tempore aetatis, ut adulescentiam non requireret; C 30.

vita: eius ... optabiliorem fore vitam melioremque et magis expetendam quam illius; F IV, 62. eorum neque accessione meliorem vitam fieri nec decessione peiorem; O III, 12.

B. **allein: a. masculinum: I. Subject:** adit: quo libentius rei publicae causa periculum adiret optimus quisque; N III, 50.

asciscunt: concedetur profecto verum esse, ut bonos boni diligant adsciscantque sibi quasi propinquitate coniunctos atque natura; Lae 50.

confitetur: vgl. A. philosophus.

consectatur: ad quam (gloriam) fertur optumus quisque veramque illam honestatem expetens ... in summa inanitate versatur consectaturque nullam eminentem effigiem virtutis, sed adumbratam imaginem gloriae || [gloriae] ||; T III, 3.

diligunt: ſ. asciscunt.

discedunt: praecipiendum est .. bonis, ut, si in eius modi amicitias ignari casu aliquo inciderint, ne existiment ita se alligatos, ut ab amicis in magna aliqua re publica || re, al. || peccantibus non discedant; Lae 42.

dubitat: pro qua (patria) quis bonus dubitet mortem oppetere, si ei sit profuturus? O I, 57.

existimant: ſ. discedunt.

expetunt: † civitatibus, in quibus expetunt laudem optumi et decus, ignominiam fugiunt ac dedecus; R V, 6. ſ. consectatur.

faciunt: sic omnibus bonis et doctis esse faciendum; T I, 73.

fugiunt: ſ. expetunt.

habet: veri simile est, cum optumus quisque maxume posteritati serviat, esse aliquid, cuius is post mortem sensum sit habiturus; T I, 35. non numquam bonos exitus habent boni; N III, 89. habent .. (illa) omnes boni; L II, 28.

ignorant: bonis ignorantibus, quid quisque sentiret; L III, 34.

incidunt: ſ. discedunt.

intuentur: te senatus, te omnes boni, te socii, te Latini intuebuntur; R VI, 12.

iudicat: id optimus quisque re ipsa ostendit et iudicat; O I, 154.

maerent: omnis bonos interitu suorum quam gravissime maerere oportere; T III, 63.

oppetit: ſ. dubitat.

opprimunt: quos (tyrannos) si boni oppresserunt, ... recreatur civitas; sin audaces, fit illa factio; R I, 68.

ostendit: ſ. iudicat.

potiuntur: plures .. boni in qua re publica rerum potientur, nihil poterit esse illa beatius; R III, 46.

prodest: ſ. dubitat.

reportant: nihil .. praeter laudem bonis atque innocentibus neque ex hostibus neque a sociis reportandum; L III, 18.

sequitur: quod .. (pulchrum atque praeclarum) spreta et contempta voluptate optumus quisque sequeretur; C 43.

servit: ſ. habet; T I, 35.

sunt: ut neque quisquam nisi bonus vir et omnes boni beati sint; F III, 76. non omnis bonos esse etiam beatos; T V, 14. possum ... huic suscensere dicenti non omnis bonos esse beatos? T V, 25. velut in ea ipsa sententia ... omnis bonos semper beatos volumus esse; T V, 28. qui sint „boni," et quid sit „bene agi," magna quaestio est; O III, 70. nec ob aliam causam ullam boni improbis, improbi bonis amici esse non possunt, nisi quod tanta est inter eos, quanta maxima potest esse, morum studiorumque distantia; Lae 74.

suscipit: quem (dolorem) optimus quisque pro patria et pro suis suscipit; F I, 24.

valent: cum boni plus quam multi valent; R VI, 1. ut auctoritate et valeant et utantur boni; L III, 38.

versatur: ſ. consectatur. — utuntur: ſ. valent; L III, 38. — ohne Verb: ſ. IV, 2. iudicium de.

II. **nach Verben:** 1. adligo: ſ. I. discedunt.

deligo: quodsi liber populus ... deliget .., si modo salvus esse vult, optimum quemque; R I, 51. est .. adulescentis ... ex .. iis (maioribus natu) deligere optimos et probatissimos; O I, 122.

dico: quos dicam bonos, perspicuum est; T V, 28.

diligo: ſ. I. asciscunt.

do: »bonos || nos, sos || leto datos divos habento; sumptum in ollos luctumque minuunto,« L II, 22.

efficio: illud extremum est, quod recte vivendi ratio || omnis, al. || meliores efficit; L I, 32. vgl. A. alqs; N III, 79.

existimo: ita prorsus existimo, bonos beatos, improbos miseros; T V, 35. haec .. de iis, qui conservatione officiorum existimantur boni; O III, 17. haec .. est illa pernicies, quod alios bonos, alios sapientes existimant; O III, 62.

fero: ſ. I. consectatur.

habeo: haec consideremus, quae faciunt ii, qui habentur boni; O III, 73. ſ. do.

iudico: qui .. iudicatur iste optimus? doctrina, artibus, studiis *; R I, 50.

pello: quanti .. ista civitas aestimanda est, ex qua boni sapientesque pelluntur? T V, 109.

puto: nec ulla deformior species est civitatis quam illa, in qua opulentissimi optimi putantur; R I, 51.

tueor: qua (oratione animus) tueatur bonos; L I, 62. quae (leges) supplicio inprobos adficiunt, defendunt ac tuentur bonos; L II, 13.

2. sum: haudquaquam boni est ratione vinctum velle dissolvere; Ti 40. vgl. IV, 1. cursus.

3. consulo: bonis quidem certe (di) consulere debebant; N III, 80.

do: an non cernimus optimo cuique dominatum ab ipsa natura ... datum? R III, 37.

evenio: nec .. cuiquam bono mali quicquam evenire potest nec vivo nec mortuo, nec umquam eius res a dis inmortalibus neglegentur; T I, 99. dies deficiat, si velim numerare || enumerare ||; quibus bonis male evenerit; N III, 81.

gratificor: in quo populo potestas honeste bonis gratificandi datur; L III, 39.

obsum: »ne contagio mea bonis umbrave obsit«; T III, 26.

pateo: iis .. (animis) reditum in caelum patere, optimoque et iustissimo cuique expeditissimum; Lae 13.

praecipio: s. I. discedunt.

probo: eius (Ti. Gracchi) filii nec vivi probabantur bonis et mortui numerum optinent iure caesorum; O II, 43.

sum: »si (di) curent, bene bonis sit, male malis; quod nunc abest«; N III, 79. proinde quasi bonis et fortibus et magno animo praeditis ulla sit ad rem publicam adeundi causa iustior, quam ne pareant inprobis; R I, 9. s. I. faciunt. reportant. sunt; Lae 74.

ohne Verb: vgl. III, 2.

4. absum a: aliquantum ab optumo tamen (Sisenna) abesset; L I, 7.

adfero a: cui (Carboni) ne reditus quidem ad bonos salutem a bonis potuit adferre; L III, 35.

cado in: cum in omnis bonos ea, quae ille in malis numerat, cadere possint; T V, 25.

conloco apud: quam ob rem melius apud bonos quam apud fortunatos beneficium collocari puto; O II, 71.

dissideo a: (lex) a nobili homine lata, L. Cassio, sed ... dissidente a bonis; L III, 35.

sum in: hoc primum sentio, nisi in bonis amicitiam esse non posse; Lae 18. — inter: nulla est caritas naturalis inter bonos? N I, 122. ita fit verum illud, quod initio dixi, amicitiam nisi inter bonos esse non posse; Lae 65. s. I. sunt; Lae 74.

III. **nach Adjectiven:** 1. similis: illi (seditiosi) cum res novas || bonas, al. || tractent, similes bonorum videri volunt; A II, 72.

studiosus: ut alii populares, alii studiosi optimi cuiusque videantur, pauci universorum; O I, 85.

2. necessarius: hoc quidem ... constet, ... bonis inter bonos quasi necessariam benivolentiam, qui est amicitiae fons a natura constitutus; Lae 50.

3. dignus: profecto eius (philosophiae) tractatio optimo atque amplissimo quoque dignissima est; A II, 6.

IV. **nach Substantiven:** 1. animus: lex .. indicat omnium quidem animos inmortalis esse, sed fortium bonorumque divinos; L II, 27. haud optimi cuiusque animus maxime ad inmortalitatem et || inmortalitatis || gloriam niteretur; C 82. id si ita est, ut optumi cuiusque animus in morte facillime evolet; Lae 14.

auctoritas: si esset optimi cuiusque ad illam vim dominationis adiuncta auctoritas; R II, 15. lege nostra ... auctoritas bonorum retinetur; L III, 39.

causa: nec in hac dissensione suscepi populi causam, sed bonorum; R IV, 8.

consilia: certe in optimorum consiliis posita est civitatium salus; R I, 51.

cursus: teneamus eum cursum, qui semper fuit optimi cuiusque; R I, 3.

desiderium: maiorem .. laetitiam ex desiderio bonorum percepimus quam ex laetitia improborum dolorem; R I, 7.

discrimen: si in ea (mundi moderatione) discrimen nullum est bonorum et malorum; N III, 85.

facta: quod (honestum) quale sit ... intellegi potest ... communi omnium iudicio et optimi cuiusque studiis atque factis; F II, 45.

laus: non eam (similitudinem) fama populari, sed vera bonorum laude metiens; T I, 110. ea (gloria) est consentiens laus bonorum, incorrupta vox bene iudicantium de excellenti virtute; T III, 3.

pernicies, pestis: quid est tam inhumanum quam eloquentiam ... ad bonorum pestem perniciemque convertere? O II, 51.

potestas: quae (res publica) sit in potestate optimorum; L III, 37.

res: s. II, 3. evenio; T I, 99.

reverentia: adhibenda est igitur quaedam reverentia adversus homines || [adversus homines] || et optimi cuiusque et reliquorum; O I, 99.

studia: s. facta.

tranquillitas: dicit ... de ... reliqua post mortem tranquillitate bonorum, poenis impiorum || [dicit ... impiorum] ||; L II, 68.

vita: ex quibus bonorum beatam vitam esse concluditur; T V, 47.

2. certamen in: pestem .. nullam maiorem esse amicitiis quam ... in optimis quibusque honoris certamen et gloriae; Lae 34.

iudicium de: verum multitudinis iudicium de bonis si quando est, magis laudandum est quam illi ob eam rem beati; T I, 110.

reditus ad: s. II, 4. adfero a.

sumptus in: s. II, 1. do.

V. **Präpositionen:** a: quo tandem studio colentur a bonis? L I, 40. quod in iis civitatibus, quae ab optimis reguntur, accidere non potest; R I, 53.

inter; haec verba maxime excellunt: ... in fiducia UT INTER BONOS BENE AGIER; O III, 61. cum dicitur INTER BONOS BENE AGIER, quicquam agi dolose aut malitiose potest? O III, 61. UT INTER BONOS BENE AGIER OPORTET ET SINE FRAUDATIONE; O III, 70. s. III, 2.

b. neutrum (melius vgl. A. alqd): I. **absolut:** 1. **Subject:** abest: isto bono utare, dum adsit, cum absit, ne requiras; C 33.

adest: lubido (est) opinio venturi boni, quod sit ex usu iam praesens esse atque adesse; T IV, 14. s. abest.

cadit: hoc summum bonum, quod tertia significatione intellegitur, ... in sapientem solum cadit; F IV, 15.

caret: nec vero ullum probetur *oportet* summum bonum, quod virtute careat; F III, 2.

consentit: s. II, 1. pono; F III, 45.

consequitur: bonum illud et malum, quod saepe iam dictum est, postea consequitur; F III, 61.

consistit: nisi omne bonum in una honestate consisteret; T V, 42.

continet: nunc videamus, quaeso, de summo bono, quod continet philosophiam, quid tandem attulerit; F IV, 14.

contingunt: sint .. tria genera bonorum, ... sint sane illa genera bonorum, dum corporis *et* externa iaceant humi et tantum modo, quia sumenda sint, appellentur bona, alia autem illa divina longe lateque se pandant caelumque contingant; T V, 76.

debet: s. II, 1. pono; F V, 37. — IV, 1. extremum; F I, 29. ultimum; F IV, 40.

delectant: sapientes bona praeterita grata recordatione renovata delectant; F I, 57.

efficiunt: sequitur illa divisio, ut bonorum alia sint ad illud ultimum pertinentia (sic enim appello, quae τελικὰ dicuntur ...), alia autem efficientia, ... alia utrumque. de pertinentibus nihil est bonum praeter actiones honestas, de efficientibus nihil praeter amicum; F III, 55.

effluunt: bona praeterita non effluere sapienti; F II, 104.

est, sunt (melius vgl. A. alqd): pecudis .. et hominis idem bonum esse censent; A I, 6. quid sit illud verum et simplex bonum, quod non possit ab honestate seiungi (quod bonum quale sit,

omnino negat || negat omnino || Epicurus *se* sine voluptatibus sensum moventibus ne suspicari *quidem* ⟩; A 1, 7. bonis (similia sunt quaedam) non bona et artificiosis minime artificiosa; A II, 50. bona praeterita non meminerunt, praesentibus non fruuntur, futura modo exspectant, quae quia certa esse non possunt, conficiuntur .. angore; F I, 60. nisi contulerimus inter nos, ... quid finis, quid etiam sit ipsum bonum; F II. 4. bonum ipsum etiam quid esset fortasse, si opus fuisset, definisses, aut quod esset natura appetendum; F II, 5. ubi sit aut quod sit ullum bonum praeter illud, quod cibo et potione et aurium delectatione et obscena voluptate capiatur; F II, 7. hoc dixerit potius Ennius: »nimium boni est, cui nihil est ... mali«; F II, 41. quae possunt eadem contra Carneadeum illud summum bonum dici, quod is non tam, ut probaret, protulit, quam ut Stoicis ... opponeret. id autem eius modi est, ut additum ad virtutem auctoritatem videatur habiturum et expleturum cumulate vitam beatam; F II, 42. et in corpore et extra esse quaedam bona; F II, 68. in omni .. arte vel studio vel quavis scientia vel in ipsa virtute optimum quidque rarissimum est; F II, 81. in qua (aeternitate) quid est boni praeter summam voluptatem, et eam sempiternam? F II, 89. cui vero in voluptate summum bonum est; F II, 91. quodsi esset in voluptate summum bonum, ut dicitis; F II, 114. quaerendum est . ., ubi sit illud summum bonum, quod reperire volumus, quoniam et voluptas ab eo remota est et ..; F III, 2. cum .. in eo sit id bonum; F III, 21. duorum ... contra superius dici solet non omne bonum esse laudabile; F III, 27. bona .. corporis huic sunt ... similiora. habent enim accessionem dignam, in qua elaboretur; F IV, 30. omne animal applicatum esse ad id, quod in eo sit optimum, ... reliquasque naturas nihil aliud agere, nisi ut id conservent, quod in quaque optimum sit. quo modo autem optimum, si bonum praeterea nullum est? F IV, 34. in omni .. animante est summum aliquid atque optimum, ut in equis, in canibus; F IV, 37. si .. omne bonum laudabile est, omne honestum est; F IV, 48. quibus summum bonum sine virtute est; F IV 51. omnium rerum ... earum summum bonum in corpore est; F V, 38. respondet: „quia, nisi quod honestum est, nullum est aliud bonum"; F V, 79. qua (divinatione cygni) providentes, quid in morte boni sit, cum cantu et voluptate moriantur; T I, 73. illud angit vel potius excruciat: discessus ab omnibus iis, quae sunt bona in vita; T I, 83. in qua (morte) aut summum bonum aut nullum malum esse cognovimus; T I, 110. si ea bona esse sentires, quae essent homine dignissima; T III, 35. etiamsi sit bonum aliquod praeter virtutem; T V, 21. si .. tot sunt in corpore bona, tot extra corpus in casu atque fortuna; T V, 25. neque ulla alia huic verbo, cum beatum dicimus, subiecta notio est nisi ... cumulata bonorum complexio. hanc assequi virtus, si quicquam praeter ipsam boni est, non potest; T V, 29. omne bonum laetabile est; T V, 43. qualia .. ista bona sunt, quae qui habeat, miserrimus esse possit? T V, 45. ex bonis, quae sola honesta sunt, efficiendum est beatum; ea mixta ex dissimilibus si erunt, honestum ex iis effici nihil poterit; T V, 45. quae pars optuma est in homine, in ea situm esse necesse est illud, quod quaeris, optumum. quid est autem in homine ... bona mente melius? eius bono fruendum est igitur, si beati esse volumus; bonum autem mentis est virtus; T V, 67. cum sit omne et bonum eius (Epicuri) et malum in potestate fortunae; T V, 73. sequatur necesse est, ut, cuius in potestate summum bonum, in eiusdem vita beata sit; T V, 82. cum furiosorum bona legibus in adgnatorum potestate sint; R III, 45. se non putare idem esse arietis et P. Africani bonum; R IV, 1. quod laudabile bonum est, || est, bonum || in se habeat, quod laudetur, necesse est; ipsum enim bonum non est opinionibus, sed natura; L I, 46. is, qui de bonis, quae eius fuerint, quom moritur, usu ceperit plurimum possidendo; L II, 48. ut nihil boni est in morte, sic certe nihil mali; Lae 14. ex quo, quantum boni sit in amicitia, iudicari potest; Lae 23. potestne bonum cuiquam malo esse? P 7. neque est ullum bonum, de quo non is, qui id habeat, honeste possit gloriari; P 15. f. adest. contingunt. efficiunt. — II, 1. constituo F II, 11. iudico; L I, 46. pono; F V, 37. — IV, 1. extremum; F I, 29. II, 6. ultimum; F IV, 40.

explet: f. est; F II, 42.

habent: corporis bona facilem quandam rationem habere censebant; F IV, 17. qui summum bonum sic instituit, ut nihil habeat cum virtute coniunctum, idque suis commodis, non honestate metitur; O I, 5. f. est; F II, 42. IV, 30. L I, 46. — II, 1. pono; F III, 45.

iacent: f. contingunt.

inest: non solum ex malis eligere minima oportere, sed etiam excerpere ex his ipsis, si quid inesset boni; O III, 3.

pandunt: f. contingunt.

permanet: nisi stabili et fixo et permanente bono beatus esse nemo potest; T V, 40.

pertinent: f. efficiunt. — **potest**: f. est; A I, 7. F I, 60. videtur; F II, 111. II, 1. cogito; R III, 47. efficio. 5. numero in; L I, 37.

proficiscuntur: qui ne dicerent quidem sua summa bona esse a natura profecta; F IV, 45.

propendent: si multo maiore et graviore ex parte bona propendent; T V, 86.

vacat: quocumque .. modo summum bonum sic exponitur, ut id vacet honestate; F V, 22. hunc (Epicurum) post Rhodius Hieronymus dolore vacare summum bonum dixit; T II, 15.

venit: f. adest.

videtur: nec tamen ullo modo summum pecudis bonum et hominis idem mihi videri potest; F II, 111. mihi summum in animo bonum videtur, illi (Epicuro) autem in corpore, mihi in virtute, illi in voluptate; T III, 50. f. est; F II, 42.

ohne Verb: bonum omne laudabile, laudabile autem omne honestum, bonum igitur omne honestum; F IV, 48. si verbum sequimur, primum longius verbum „praepositum" quam „bonum"; F IV, 73. quod si ita est, laudabile sit necesse est; bonum igitur omne laudabile; T V, 45. f. IV, 1. genus; T V, 85.

2. **Prädicat**: sum (melius vgl. A. alqd): qui ... id appellaret honestum, quod esset simplex quoddam et solum et unum bonum; A I, 35. cetera .. etsi nec bona nec mala essent, tamen ..; A I, 36. ceteri primum ante tenentur adstricti, quam, quid esset optimum, iudicare potuerunt; A II, 8. honestum quod esset, id bonum solum esse; A II, 71. honesti inane nomen esse, voluptatem esse summum bonum; A II, 71. quod sit summum bonum, quid habet, ut queat iudicare? A II, 91. qui id bonum solum esse dicebant, quod esset unum et simile et idem semper; A II, 129. nihil esse bonum nisi virtutem; A II, 130. huic (Aristoni) summum bonum est in his rebus neutram in partem moveri; A II, 130. summum bonum esse frui rebus iis, quas primas natura conciliavisset; A II, 131. qui summum bonum dicant id esse, si vacemus omni molestia; A II, 138. quid in omni munere vitae optimum et verissimum sit, exquirere; F I, 11. hoc Epicurus in voluptate

ponit, quod summum bonum esse vult, summumque malum dolorem; F I, 29. qui ... negent satis esse, quid bonum sit aut quid malum, sensu iudicari, sed animo etiam ... intellegi posse ..; F I, 31. „si voluptas esset bonum, (manus) desideraret." — ita credo. — „non est igitur voluptas bonum;" F I, 39. si voluptas esset bonum, (manum) fuisse desideraturam; F I, 39. quoniam .. id est vel summum vel ultimum vel extremum bonorum ⟨quod Graeci τέλος nominant⟩, quod ipsum nullam ad aliam rem, ad id autem res referuntur omnes, fatendum est summum esse bonum iucunde vivere; F I, 42. tum fit, ut aegritudo sequatur. si illa mala sint, laetitia, si bona ‖ si bona, laetitia ‖; F I, 57. illi (Stoici) .. negant esse bonum quicquam nisi nescio quam illam umbram; F I, 61. si voluptas summum sit bonum; F I, 65. voluptas mihi videtur esse summum bonum; F II, 2. tenesne igitur, .. Hieronymus Rhodius quid dicat esse summum bonum? F II, 8. qui (Hieronymus) censet summum bonum esse sine ulla molestia vivere; F II, 16. si summum bonum voluptas est, rectissime (reprendendam) non putat; F II, 23. illa, quibus detractis clamat Epicurus se nescire, quid sit bonum; F II, 23. efficitur, ... ut voluptas non sit summum bonum; F II, 24. qua (voluptate) sublata neget se intellegere omnino, quid sit bonum; F II, 29. ut, quid praeterea sit bonum, neget se posse ne suspicari quidem; F II, 30. sensibus ipsis iudicari voluptatem bonum esse, dolorem malum; F II, 36. aut .. statuet nihil esse bonum nisi honestum, ... aut ..; F II, 38. cui (Hieronymo) summum bonum est idem, quod vos ... dicitis, nihil dolere; F II, 41. quae (vacuitas doloris) etiamsi malo caret, tamen non est summum bonum; F II, 42. deinde concludebas summum malum esse dolorem, summum bonum voluptatem; F II, 63. cetera illa adhibebat, quibus demptis negat se Epicurus intellegere quid sit bonum; F II, 64. alteri negant quicquam esse bonum, nisi quod honestum sit, alteri plurimum se ... tribuere honestati, sed tamen ..; F II, 68. qui voluptatem summum bonum esse decernit; F II, 115. id solum bonum esse, quod honestum sit; F III, 11. si una virtus, unum istud, quod honestum appellas, rectum, laudabile, decorum, ... id igitur, inquam, si solum est bonum; F III, 14. quod est bonum, omne laudabile est; quod autem laudabile est, omne est honestum; bonum igitur quod est, honestum est; F III, 27. illud .. perabsurdum, bonum esse aliquid, quod non expetendum sit; F III, 27. ita fit, ut, quod bonum sit, id etiam honestum sit; F III, 27. solum bonum esse, quod honestum sit, idque esse beate vivere; F III, 29. relinquitur, ut summum bonum sit vivere scientiam adhibentem earum rerum, quae natura eveniant; F III, 31. quod honestum esset, id esse solum bonum; F III, 39. si sapientia bonum sit, non sequi, ut etiam divitias bonum esse dicamus; F III, 49. id solum esse bonum, quod esset ‖ quod ‖ honestum; F III, 50. quoniam .. omne, quod est bonum, primum locum tenere dicimus, necesse est nec bonum esse nec malum hoc, quod praepositum vel praecipuum nominamus; F III, 53. cum, quod honestum sit, id solum bonum esse dicamus; F III, 58. illa ... aut bona sunt aut mala; F III, 69. cum ratio docuerit, quod honestum esset, id esse solum bonum; F III, 75. cum .. superiores, e quibus planissime Polemo, secundum naturam vivere summum bonum esse dixissent; F IV, 14. ea .. omnia, quae illi bona dicerent, praeposita esse, non bona; F IV, 20. ut honeste vivere ... summum bonum sit; F IV, 26. ut ei, ... si aeque vita iucunda menstrua addatur, ... bonum sit; F IV, 30. sic .. in homine perfectio ista in eo potissimum, quod est optimum, id est in virtute, laudatur; F IV, 37. honestum quod sit, id esse solum bonum; F IV, 45. cum docuistis, ut vobis videmini, solum bonum esse, quod honestum sit; F IV, 46. qui valetudinem, vires, divitias, gloriam, multa alia bona esse dicant, laudabilia non dicant; F IV, 49. quod bonum sit, id esse optabile; F IV, 50. cum (Zeno) ... nec quicquam aliud esse bonum dixisset, nisi quod esset honestum, nec ..; F IV, 54. huic (Dionysio) mori optimum esse propter desperationem sapientiae, illi (Platoni) propter spem vivere; F IV, 56. quae ipse bona negaret esse; F IV, 57. quibus (commodis) non ille plus tribuunt, qui illa bona esse dicunt, quam Zeno, qui negat; F IV, 59. nec quia bonum sit valere, sed quia sit non nihilo aestimandum; F IV, 62. cum .., quod honestum sit, id solum bonum esse confirmatur; F IV, 68. bonum negas esse divitias, praepositum esse dicis; F IV, 73. qui (Aristoteles) bonum esse divitias fateretur, sed neque magnum bonum et prae rectis honestisque contemnendum ac despiciendum nec magnopere expetendum; F IV, 73. quae bona negarentur esse ab eo (Zenone) et quae mala; F IV, 78. quod honestum sit, solum id bonum esse; F IV, 78. cum ... consilium ita faciendi per se expetendum et honestum et solum bonum sit; F V, 20. id esse et honestum et solum per se expetendum et solum bonum Stoici dicunt; F V, 20. si (Erillus) ita sensit, nihil esse bonum praeter scientiam; F V, 23. necesse .. est ... eum, quae bona sunt, mala putare, bona contra, quae mala; F V, 28. id esse summum bonum; quod certe universum sua sponte ipsum expeti et propter se necesse est, quoniam ante demonstratum est etiam singulas eius partes esse per se expetendas; F V, 44. quod .. in homine praestantissimum atque optimum est, id (natura) deseruit; F V, 59. hoc uno captus Erillus scientiam summum bonum esse defendit; F V, 73. hoc (non dolere) Hieronymus summum bonum esse dixit; F V, 73. haec cum corporis bona sint, eorum conficientia certe in bonis numerabis; F V, 81. cum ... id .. bonum solum sit, quo qui potiatur, necesse est beatus sit; F V, 83. concede nihil esse bonum, nisi quod honestum sit; F V, 83. ut doceam, si possim, non modo malum non esse, sed bonum etiam esse mortem; T I, 16 efficiet .. ratio, ut ... mors aut malum non sit aut sit bonum potius; T I, 23. ut verear, ne homini nihil sit non malum aliud, certe sit nihil bonum aliud potius; T I, 76. (Trophonius et Agamedes) petiverunt mercedem non parvam quidem operis et laboris sui, nihil certi, sed quod esset optumum homini; T I, 114. (Silenum) docuisse regem non nasci homini longe optimum esse, proximum autem quam primum mori; T I, 114. volo .. dicere illud homini longe optumum esse, quod ..; T II, 46. nihil esse bonum, nisi quod esset honestum; T II, 61. fac sane esse summum bonum non dolere ⟨quamquam id non vocatur voluptas⟩; T III, 40. haec tandem bona sunt, quibus aegritudines gravissimae detrahantur; tu enim paulo ante ne intellegere quidem te ‖ te quidem ‖ alia ulla dicebas; T III, 46. an ratio parum praecipit nec bonum illud esse ... nec porro malum, quo ..? T IV, 39. bene adhibita ratio cernit, quid optumum sit; T IV, 58. cum doceas nec bonum illud esse, ex quo laetitia aut libido oriatur, nec malum, ex quo ... aegritudo; T IV, 60. putat aliquis esse voluptatem bonum, alius autem pecuniam ‖ [putat ... pecuniam] ‖; T IV, 60. ut, etiamsi vel ‖ nec, et ‖ mala sint illa ... vel ‖ nec, et ‖ bona, ... tamen sit vitiosa ipsa commotio; T IV, 61. in ipsa cupiditate ... non est

quaerendum, bonum illud necne sit, quod lubidinem moveat; T IV, 62. sive, quod honestum est, id sit summum bonum, sive voluptas sive horum utrumque coniunctum sive tria illa genera bonorum; T IV. 62. sint sane ista bona, quae putantur, honores, divitiae, voluptates, cetera; T IV, 66. nihil bonum esse, nisi quod honestum esset; T V, 18. ut, ... nisi honestum quod sit, nihil aliud sit bonum; T V, 18. ei, quod honestum sit, id solum sit bonum; T V, 21. si vita beata in virtute sit, nihil esse nisi virtutem bonum; T V, 21. bonum esse solum, quod honestum esset; T V, 33. quicquid est, quod bonum sit, id expetendum est; T V, 45. ex quo efficitur, ut, quod sit honestum, id sit solum bonum; T V, 45. quod .. est bonum, id non quivis habere potest; T V, 46. necesse est haec inesse in eo, quod optimum esse concedimus; N II, 18. ita necesse est illud etiam, in quo sit totius naturae principatus, esse omnium optimum; N II, 29. qui .. potest ei (mundo) deesse id, quod est optimum? nihil autem est mente ... melius; N II, 38. quod in omni mundo optimum sit; N II, 38. dum palato, quid sit optimum, (Epicurus) iudicat; N II, 49. aut, quid sit optimum, (divina providentia) non potest iudicare; N III, 92. quid bonum sit, quid malum, quid neutrum; D II, 10. quotus quisque est, qui voluptatem neget esse bonum? D II, 81. optimum est facere (iniuriam), impune si possis; R III, 23. quoius (voluptatis) blanditiis (animi) corrupti, quae natura bona sunt, ... non cernunt satis; L I, 47. quom antiqui omne, quod secundum naturam esset, ... bonum esse decreverint; L I, 54. ut Chius Aristo dixit solum bonum esse, quod honestum esset, malumque quod turpe; L I, 55. quom decus, quod antiqui summum bonum esse dixerant, hic solum bonum dicat; L I, 55. ita res se habet, ut ex natura vivere summum bonum sit; L I, 56. profecto ita est, ut id habendum sit antiquissimum et deo proximum, quod sit optumum; L II, 40. non solum ei (Pompeio) quid esset optimum, videndum fuisse, sed etiam quid necessarium; L III, 26. non quid hoc populo obtineri possit, sed quid optimum sit, tibi dicendum puto; L III, 37. illud .. optimum est, ... »cedant arma togae«; O I, 77. sunt .., qui, quod sentiunt, etsi optimum sit || est ||, tamen invidiae metu non audeant || audent || dicere; O I, 84. sive honestum solum bonum est, ut Stoicis placet, sive, quod honestum est, id ita summum bonum est, quem ad modum Peripateticis vestris videtur, ut ..; O III, 11. necesse est, quod honestum sit, id esse aut solum aut summum bonum. quod autem bonum, id certe utile; O III, 35. quod cum optumum maxumumque sit; Lae 84. quid est igitur, quaeret aliquis, bonum? P 9. illud arte tenent accurateque defendunt, voluptatem esse summum bonum; P 14. quicquam bonum est, quod non eum, qui id possidet, meliorem facit? P 14. ſ. 1. efficiunt. est; F IV, 34. u. a. IV, 1. cogitatio. extremum. ultimum. — 2. ultimum in.

videor: cui praeter honestatem multa bona, praeter turpitudinem multa mala videntur; A II, 135. nec .. ignoras iis istud honestum non summum modo, sed etiam ... solum bonum videri; F III, 12. roges .. Aristonem, bonane ei videantur haec: vacuitas doloris, divitiae, valetudo; neget; F IV, 69. quibus, quod honestum sit || est ||, summum bonum, quod turpe, summum videtur malum; T II, 45. ego tamen meminero, quod videatur ei (Epicuro) summum bonum; T III, 46. duplex est .. ratio veri reperiendi non in iis solum, quae mala, sed in iis etiam, quae bona videntur; T III, 56. cum libido ad id, quod videtur bonum, inlecta et inflammata rapiatur; T IV, 12. natura .. omnes ea, quae bona videntur, sequuntur fugiuntque contraria. quam ob rem simul obiecta species est cuiuspiam quod bonum videatur, ... impellit .. natura; T IV, 12. ut (animus) ea, quae bona malave videantur, possit contemnere; T V, 87. cum, quaecumque bona Peripateticis, eadem Stoicis commoda viderentur; T V, 120. ſ. IV, 1. extremum; F IV, 26.

ohne Verb (melius vgl. A. alqd): tum ille (Torquatus) ridens: hoc vero, inquit, optimum, ut is ..., id ultimum bonorum ... quale sit, nesciat! F II, 6. „moriatur", inquit. fortasse id optimum; F II, 95. bonum liberi, misera orbitas; bonum patria, miserum exsilium; bonum valetudo, miser morbus; bonum integritas corporis, misera debilitas; bonum incolumis acies, misera caecitas; F V, 84. „nihil bonum, nisi quod honestum, nihil malum, nisi quod turpe". optare hoc quidem est, non docere; T II, 30. quod bonum igitur, id honestum; T V, 43. solum igitur bonum, quod honestum; T V, 44. sunt .. haec de finibus ... retentae ... sententiae: primum simplices quattuor, nihil bonum nisi honestum, ut Stoici, nihil bonum nisi voluptatem, ut Epicurus, nihil bonum nisi vacuitatem *doloris*, ut Hieronymus, nihil bonum nisi naturae primis bonis || [bonis] || aut omnibus aut maxumis frui, ut Carneades contra Stoicos disserebat; T V, 84. his contrarius Aristo Chius, praefractus, ferreus: nihil bonum, nisi quod rectum atque || et || honestum est || esset ||; fr V, 38. non nasci longe optimum nec in hos scopulos incidere vitae, proximum autem ..; fr IX, 9. ſ. sum; O III, 35. — 1. est; F IV, 34.

II. **nach Verben**: 1. **Accusativ**: accipio: nullo nec accepto ab iis (dis) nec sperato bono; N I, 116.

adaugeo: de summo .. atque naturali bono sic agunt; cetera autem pertinere ad id putant aut adaugendum aut tenendum; A I, 21.

addo: ſ. I, 1. est; F II, 42.

adfero: plus .. mali pravitas voluntatis affert quam fortuna cuiquam boni; fr V, 39.

adipiscor: ſ. **adipiscor** bonum (3 St.) S. 72, a.

adsequor: nec .. umquam summum bonum assequi quisquam posset; F V, 68. maximis .. in malis hoc tamen boni assecuti videmur, ut ..; O II, 5.

aestimo: bonum hoc, de quo agimus, est illud quidem plurimi aestimandum, sed ea aestimatio genere valet, non magnitudine; F III, 34.

amitto: qui .. diffidet || diffidit || perpetuitati bonorum suorum, timeat necesse est, ne aliquando amissis illis sit miser; F II, 86.

appello: bonum ex quo appellatum sit, nescio; F IV, 73. ſ. **appello**, III, 2. alqd — bonum (10 St.) aedificia. bonum (4 St.) gradus. ludibria (S. 216, b. f).

appeto: (animal) gaudet voluptate et eam appetit ut bonum; F II, 31. quoniam .., ut bona natura adpetimus, sic a malis natura declinamus; T IV, 13.

capio: ſ. I, 1. est; F II, 7. P 15.

cogito: iubes me bona cogitare, oblivisci malorum; T III, 35. quid .. optumo melius cogitari potest? R III, 47.

cognosco: quod aiunt, cognito summo bono reverti se ad naturam; F IV, 48.

colo: »ex patriis ritibus optuma coluntoc«; L II, 22. deinceps in lege est, ut de ritibus patriis colantur optima || optumi ||; L II, 40.

condo: qui omne bonum in visceribus medullisque condideris et definieris summum bonum firma

corporis adfectione explorataque *eius* spe contineri; T V, 27.

coniungo: ʃ. IV, 1. ultimum; F IV, 40.

conloco: ut statueret in eo collocatum summum illud hominis per se laudandum et expetendum bonum; F III, 21.

consequor: quo facilius id, quod propositum est, summum bonum consequamur; F I, 57.

constituo: summo bono a te ita constituto, ut id totum in non dolendo sit; F II, 11. summum bonum id constituit, non ut excellere animus, sed ut nihil esse praeter animum videretur; F IV, 28. gloriosa ostentatio in constituendo summo bono (causa est); F IV, 68. facit .. Lucius .. prudenter, qui audire de summo bono potissimum velit; hoc enim constituto in philosophia constituta sunt omnia; F V, 15.

contemno: ʃ. I, 2. sum; F IV, 73.

contineo: ʃ. condo. IV, 1. ultimum; F IV, 47.

definio: qui (Diogenes) bonum definierit id, quod esset natura absolutum; F III, 33. cum praesertim (Epicurus) omne malum dolore definiat, bonum voluptate; T V, 73.

despicio: ʃ. I, 2. sum; F IV, 73.

dico: voluptatem cum summum bonum (Epicurus) diceret; F I, 26. summum a vobis bonum voluptas dicitur; F II, 18. qui (Aristippus) voluptatem summum bonum dicit; F II, 19. possumusne .. in vita summum bonum dicere? F II, 26. ea .. (sunt) dicenda optima, quae sint ‖ sunt ‖ suavissima; F II, 91. ad bona praeterita redeamus. quae si a vobis talia dicerentur, qualibus C. Marius uti poterat ..; F II, 105. quaero, nonne tibi faciendum idem sit nihil dicenti bonum, quod non ..; F III, 13. quid sit, quod vere bonum possit dici; F III, 20. sit hoc quasi ultimum, quale nos summum in vita bonum dicimus; F III, 22. quid .. interest, divitias, opes, valetudinem bona dicas anne praeposita, cum ille, qui ista bona dicit, nihilo plus iis tribuat quam tu? F IV, 23. qui illud non dubitant bonum dicere; F IV, 62. illud dubium (est), ad id, quod summum bonum dicitis, ecquaenam fieri possit accessio; F IV, 67. ista, inquit, quae dixisti, valere, locupletem esse, non dolere, „bona" non dico, sed dicam Graece προηγμένα, Latine autem producta; F IV, 72. dicis eadem omnia et bona et mala, quae ‖ quae [quidem] ‖ dicunt ii, qui ...: valetudinem, vires, staturam, formam, integritatem unguiculorum omnium *bona*, deformitatem, morbum, debilitatem mala; F V, 80. cum omnia ... — sed, cum ego ista omnia bona dixero, tantum refert, quam magna dicam, cum expetenda, quam valde; F V, 90. quod quidem citius dixerim solum quam non summum bonum; T II, 46. ut nihil praeter virtutem diceretur bonum; T V, 34. non sunt .. ea bona dicenda nec habenda, quibus abundantem licet esse miserrimum; T V, 44. multa erunt, quae nobis bona dicenda sint; T V, 46. haec, quae sunt minima, tamen bona dicantur necesse est: candiduli dentes, venusti oculi, color suavis; T V, 46. eadem Stoici „praecipua" vel „producta" dicunt, quae „bona" isti; T V, 47. plerique (voluptatem) etiam summum bonum dicunt; D II, 81. quom decus, quod antiqui summum bonum esse dixerant, hic solum bonum dicat; L I, 55. quod summum bonum a Stoicis dicitur, convenienter naturae vivere; O III, 13. ʃ. I, 1. consequitur. — 2. sum; F IV, 20. L I, 55.

diiudico: summum .. bonum et malum vagiens puer utra voluptate diiudicabit? F II, 31.

diiungo: ʃ. IV, 1. ultimum; F IV, 40

diripio: tum bona direpta multorum; R I, 62.

discerno: Democritus luminibus amissis alba scilicet discernere et atra non poterat, at vero bona mala; T V, 114.

disco: docebo meliora me didicisse de colendis dis inmortalibus iure pontificio et more maiorum ... quam rationibus Stoicorum; N III, 43.

divido: „nolim", inquit (Piso), „mea bona, Gracche, tibi viritim dividere libeat, sed, si facias, partem petam"; T III, 48. quid .. deest ad beate vivendum ei, qui confidit suis bonis? aut, qui diffidit, beatus esse qui potest? at diffidat necesse est, qui bona dividit tripertito; T V, 40.

do: nec tam est enitendum, ut bona, quae nobis data non sint, sequamur, quam ut vitia fugiamus; O I, 114. quo bono nullum optabilius, nullum praestantius neque datum est mortalium generi deorum concessu atque munere neque dabitur; Ti 52.

duco: ea si bona ducemus; T V, 46. alii (philosophi) .. haec ne bona quidem ducunt, in animo reponunt omnia; T V, 119. ʃ. efficio; T IV, 65.

efficio: ut in malis opinatis tolerabilia, sic in bonis sedatiora sunt efficienda ea, quae magna ... ducuntur; T IV, 65. ex iis .. naturis, quae erant, quod effici optimum potuit, effectum est. doceat ergo aliquis potuisse melius. sed nemo umquam docebit; N II, 86. 87.

eligo: ʃ. seligo.

expeto: ʃ. conloco. I, 2. sum; F IV, 73. V, 44.

expleo: si ... non explet bona naturae voluptas; F V, 45.

explico: bonum ..., quod in hoc sermone totiens usurpatum est, id etiam definitione explicatur; F III, 33. de summo bono mox, ut dixi, videbimus et ad id explicandum disputationem omnem conferemus; F IV, 8.

expono: summum .. bonum (Hieronymus) exposuit vacuitatem doloris; F V, 14. ʃ. I, 1. vacat.

exquiro: cum summum bonum exquiritur; F V, 17.

exspecto: ut iis bonis erigimur, quae exspectamus, sic laetamur iis, quae recordamur; F I, 57. ʃ. I, 1. est; F I, 60.

facio: quid possumus facere melius? F IV, 80. quor ... bonum eadem (lex) facere non possit ex malo? L I, 44. cum ... ille (gubernator) ... non faciat ‖ facit ‖ ea, quae iuvenes, at vero multo maiora et meliora faciat ‖ facit ‖; C 17. ʃ. IV, 1. ultimum; F II, 19. IV, 40.

figo: ʃ. I, 1. permanet.

finio: quorum omne bonum convenientia atque oportunitate finitur; F III, 46. qui ... adiungunt ei (virtuti) tamen aliquid summo in bono finiendo; F IV, 51.

habeo: quem (dolorem), ... cum sapientem semper boni plus habere vultis, tolerabilem (facitis); F II, 57. quod honestum est, id bonum solum habendum est; F III, 28. omnium bonorum virorum ... vitam omnibus partibus plus habere semper boni quam mali; F V, 93. cum sit aemulantis angi alieno bono, quod ipse non habeat, obtrectantis autem angi alieno bono, quod id etiam alius habeat; T IV, 56. quod (insipiens) nihil umquam haberet boni; T IV, 66. bonum, quod est quaesitum in ea (potestate), sine isto malo non haberemus; L III, 23. ʃ. dico; T V, 44. — 5. numero in; L I, 37. — I, 1. est; F V, 45. P 15.

ignoro: summum .. bonum si ignoretur, vivendi rationem ignorari necesse est; F V, 15.

impono: qui (Critolaus) cum in alteram lancem animi bona imponat, in alteram corporis et externa, tantum propendere illam [boni lancem] putet, ut terram et maria deprimat; T V, 51.

instituo: ʃ. I, 1. habet; O I, 5.

intellego: nec equidem habeo, quod intellegam

bonum illud, detrahens eas voluptates, quae ..; T III, 41. quibus (vocibus) ille (Epicurus) testatur se ne intellegere quidem ullum bonum, quod sit seiunctum a delicatis et obscenis voluptatibus; N I, 111. ſ. 1, I. cadit. — 2. sum; T III, 46.

invenio: omne pronuntiatum ⟨sic enim mihi in praesentia occurrit ut appellarem ἀξίωμα; utar post alio, si invenero melius⟩; T I, 14. certe ne bono quidem melius quicquam inveniri potest; P 22.

iudico: quid optimum denique in vita iudices; F II, 74. ut, quod honestum sit, id solum bonum iudicemus; F III, 26. ex tribus istis modis rerum publicarum velim scire quod optimum iudices; R I, 46. qui (vir) ista putat humana, sua bona divina iudicat; R III, 40. quom et bonum et malum natura iudicetur et ea sint principia naturae; L I, 46. si .. solum id, quod honestum sit, bonum iudices; O I, 67. cum (Panaetius) sit is, qui id solum bonum iudicet, quod honestum sit; O III, 12.

iungo: ſ. IV, 1. ultimum; F II, 19. — laudo: ſ. 5. numero in; L I, 37. — memini: ſ. I, 1. est; F I, 60.

metior: qui honestate summum bonum metiantur; F II, 48. ſ. I, 1. habet; O I, 5.

misceo: ſ. I, 1. est; T V, 45.

nanciscor: si aliud quippiam nacti sumus fortuiti boni aut depulimus mali; N III, 87.

nosco: quod solum bonum severus et gravis philosophus novit; F II, 29. plerique neque in rebus humanis quicquam bonum norunt, nisi quod fructuosum sit, et ..; Lae 79.

numero: quae sunt a nobis bona corporis numerata; F V, 71. quae isti bona numerant, ne ipsi quidem honesta dicunt; T V, 44.

obscuro: ſ. II, 5. sum in; T V, 119.

opinor: quae est inmoderata adpetitio opinati magni boni rationi non obtemperans; T III, 24. partes .. perturbationum volunt ex duobus opinatis bonis nasci et ex duobus opinatis malis; T IV, 11. quod rectum et honestum et cum virtute est, id solum opinor bonum; P 9. ſ. efficio; T IV, 65.

oppono: ſ. I, 1. est; F II, 42.

pario: fructus .. senectutis est ... ante partorum bonorum memoria et copia; C 71.

percipio: praesertim *si* .. ante perceptis bonis contentus esset; T III, 38.

perdo: neque ego umquam bona perdidisse dicam, si quis pecus aut supellectilem amiserit; P 8.

perspicio: in singulis si perspiciunt necopinata quaedam bona; O II, 36.

peto: hi .. (homines) optuma petentes non tam voluntate quam cursus errore falluntur; T III, 4. qui .. omnia bona a se ipsi ‖ ipsis ‖ petunt, iis ..; C 4.

pono: qui (Erillus) in cognitione et scientia summum bonum ponit; A II, 129. quorum (Eretriacorum) omne bonum in mente positum et mentis acie; A II, 129. id (summum bonorum) qui in una virtute ponunt; F I, 42. si summum bonum in voluptate ponatur; F I, 70. si in voluptate summum bonum poneret; F II, 25. in alia (voluptate) summum bonum ponere; F II, 32. quos (Cyrenaicos) non est veritum in ea voluptate ... summum bonum ponere; F II, 39. qui in voluptate summum bonum ponat; F II, 70. cum .. summum bonum in voluptate ponat; F II, 88. qui bonum omne in virtute ponit; F II, 88. quod (summum bonum) cum positum sit in eo, quod ὁμολογίαν Stoici, nos appellemus convenientiam; F III, 21. qui (philosophi) summum bonum, quod ultimum appello, in animo ponerent; F III, 30. qui (philosophi) summum bonum in animo atque in virtute posuerunt; F III, 30. recta .. effectio, item convenientia, denique ipsum bonum, quod in eo positum est, ut naturae consentiat, crescendi accessionem nullam habet; F III, 45. uno .. modo in virtute sola summum bonum recte poneretur; F IV, 28. quae (hominis natura) summum bonum non in toto homine, sed in parte hominis poneret; F IV, 33. ut summum bonum in eo genere ponant, quod sit extra nostram potestatem; F IV, 36. cum .. (Zeno) summum bonum posuisset in ingenii praestantia; F IV, 54. [in qua (honestate) una omne bonum poneretur]; F V, 21. in eo .. summum bonum poni necesse est, quandoquidem id tale esse debet, ut rerum expetendarum sit extremum; F V, 37. in virtute .. sola et in ipso honesto cum sit bonum positum; F V, 83. ab Aristippo Cyrenaici atque Annicerii philosophi nominati omne bonum in voluptate posuerunt; O III, 116. qui potest temperantiam laudare is, qui ponat summum bonum in voluptate? O III, 117. qui .. in virtute summum bonum ponunt, praeclare illi quidem; Lae 20. ſ. IV, 1. extremum; F I, 29.

porrigo: ſ. precor.

possido: quorum bona alii possederant; O II, 81.

praeteritum: ſ. dico; F II, 105. — I, 1. delectant. effluunt. est; F I, 60.

praetermitto: est iniqua in omni re accusanda praetermissis bonis malorum enumeratio vitiorumque selectio; L III, 23.

precor: esse .. stultitiam, a quibus bona precaremur, ab iis porrigentibus et dantibus nolle sumere; N III, 84.

probo: ſ. I, 1. caret. est; F II, 42. — profero: ſ. I, 1. est; F II, 42. — propono: ſ. consequor.

publico: secutus est, qui in causa impia, victoria etiam foediore non singulorum civium bona publicaret, sed ..; O II, 27.

puto: ut omnia praeterea, quae bona corporis et fortunae putantur, perexigua et minuta videantur; T II, 30. agros .. et aedificia et pecudes et inmensum argenti pondus atque auri qui bona nec putare nec appellare soleat; R I, 27. quom ... hic (Zeno) *nihil*, nisi quod honestum esset, putarit bonum; L I, 54. ſ. I, 2. sum; F V, 28. T IV, 66.

quaero: neque ulla alia in re nisi in natura quaerendum esse illud summum bonum, quo omnia referrentur; A I, 19. quodsi non hominis summum bonum quaereremus, sed cuiusdam animantis; F IV, 27. cum summum bonum quaereremus; F IV, 52. non .. iam stirpis bonum (vitis) quaeret, sed animalis; F V, 40. ſ. habeo; L III, 23. — I, 1. est; T V, 67.

recordor: ſ. exspecto. — refero: ſ. I, 2. sum; F I, 42. — IV, 1. extremum; F I, 29.

relinquo: qui quamvis minimam praestantiam animi omnibus bonis corporis anteire dicamus, ut ea ne in conspectu quidem relinquantur; F V, 93.

renovo: ſ. I, 1. delectant.

reperio: aliud aliquod .. hominis summum bonum reperiendum est; F II, 109. ſ. I, 1. est; F III, 2.

requiro: ſ. I, 1. abest.

sedo: ſ. efficio; T IV, 65.

seiungo: audet dicere ne suspicari quidem se ullum bonum seiunctum ab illo Aristippeo genere voluptatis; F II, 20. ſ. intellego; N I, 111. — I, 1. est; A I, 7. — IV, 1. ultimum; F IV, 40.

seligo: quom animus ... exacuerit illam, ut oculorum, sic ingenii aciem ad bona seligenda ‖ eligenda ‖ et reicienda contraria; L I, 60.

sentio: hoc .. ipsum bonum ... propria vi sua et sentimus et appellamus bonum; F III, 34.

separo: tertium peccatum commune cum quibusdam, quod ... ille (Epicurus) a virtute summum bonum separavit; T III, 47. ſ. IV, 1. ultimum; F IV, 40.
sequor: ſ. do; O I, 114. — spero: ſ. accipio.
statuo: qui (Hieronymus) summum bonum statuit non dolere; F II, 19. temperans voluptatem summum bonum statuens esse certe nullo modo potest; O I, 5.
subicio: non ... bona civium voci subicere praeconis; O II, 83.
sumo: ſ. precor.
suspicor: ne suspicari quidem se quicquam bonum, nisi sensus quasi titillarentur voluptate; T III, 47. ſ. seiungo.
teneo: ſ. adaugeo. — IV, 1. ultimum; F II, 35.
termino: qui bona voluptate terminaverit, mala dolore; O III, 117.
vendo: hasta posita cum bona in foro venderet et bonorum virorum et locupletium et certe civium; O II. 27.
video: Erillus .. ad scientiam omnia revocans unum quoddam bonum vidit, sed nec optimum, nec quo vita gubernari possit; F II, 43. si universi videre optimum et in eo consentire possent, nemo delectos principes quaereret; R I, 52.
usurpo: ſ. explico; F III, 33.
elliptiſch: haec igitur indocti; quid vos philosophi? qui meliora? N III, 40. bene Sophocles, cum ex eo quidam iam adfecto aetate quaereret, utereturne rebus veneriis: ‚di meliora!' inquit; C 47.
2. **Genetiv:** sum: ut sit laetitia praesentium bonorum, libido futurorum; T IV, 11.
3. **Dativ:** adfero: negat .. summo bono afferre incrementum diem; F II, 88. alienis bonis manus afferre coguntur; O II, 54.
anteeo: ſ. I. relinquo.
antepono, pono: virtutes .. animi bonis corporis anteponebant; F IV, 16. malitia, si omnia, quae turpia sunt, mala sunt, mala bonis ponit ante; O III, 71.
confido, diffido: ſ. 1. divido; T V, 40.
4. **Ablativ:** abundo: satiu est id ad illam abundantem bonis vitam beatissimam? N I, 114.
adfluo: qua (vita) nihil beatius, nihil omnibus bonis affluentius cogitari potest; N I, 51.
careo: dicitur illud: bono carere, quod est malum. sed ne vivus quidem bono caret, si eo non indiget; T I, 88. suis et propriis bonis laudis et gloriae, quamvis non sentiant, mortui non carent; T I, 109.
exspolio: isto .. bono iam expoliari potes; T V, 27.
fruor: qui (Stoici) eam (voluptatem) sic definiunt: sublationem animi sine ratione opinantis se magno bono frui; F II, 13. uterque .. summo bono fruitur, id est voluptate; F II, 88. sit .. summum malum dolere; in eo igitur qui non est, si malo careat, continuone fruitur summo bono? T III, 40. nihil bonum nisi naturae primis bonis ‖ [bonis] ‖ aut omnibus aut maxumis frui; T V, 84. utatur .. suis bonis oportet *et* fruatur, qui beatus futurus est; N I, 103. ſ. I, 1. est; F I, 60. T V, 67. — 2. ohne Verb; T V, 84.
indigeo: ſ. careo; T I, 88.
interdico: quem ad modum nostro more male rem gerentibus patribus bonis interdici solet, sic ..; C 22.
privo: quia privari se vitae bonis arbitrentur; F V, 31.
spolio: ut ... spoliati magnis quibusdam bonis, inlusi destitutique videamur; T I, 95.
utor: qui (M. Crassus) .. solebat uti suo bono; F II, 57. ſ. 1. dico; F II, 105. — I, 1. abest.

5. **mit Präpositionen:** abduco a: a malis .. mors abducit, non a bonis, verum si quaerimus; T I, 83. — ad: sunt qui abducant a malis ad bona, ut Epicurus; T III, 76.
abstraho a: mors nos a malis, non a bonis abstraxisset; T I, 84.
adfero de: ſ. I, 1. continet.
ago de: ſ. 2. adaugeo. aestimo.
animadverto in: cum magnam animadverteret in bonis et possessionibus difficultatem; O II, 81.
audio de: ſ. 1. constituo; F V, 15.
capio de: ſ. I, 1. est; L II, 48.
cerno in: virtus in animi bonis et in corporis cernitur et in quibusdam, quae ..; A I, 21.
consentio in: ſ. 1. video; R I, 52.
dico contra: ſ. I, 1. est; F II, 42.
discedo a: utrum tandem (Priamus) a bonis an a malis discessisset? tum profecto videretur a bonis; T I, 85.
disco de: ea ..., quae de bonis et malis didicerimus, ut tenere tuerique possimus; F III, 72.
dissentio de: qui .. de summo bono dissentit, de tota philosophiae ratione dissentit; F V, 14. de summo .. bono dissentiens (Diodorus) dici vere Peripateticus ‖ vere Per. dici ‖ non potest; F V, 14.
duco in: erat .., si cuiusquam, certe tuum nihil praeter virtutem in bonis ducere; F III, 10. quod (honestum) solum in bonis ducitur; F III, 21. nec .. illud tibi concedet, praeter virtutem nihil in bonis esse ducendum; F IV, 51. paratiorem me ... fore, si illam (pecuniam) in rebus praepositis quam si in bonis duxero; F IV, 72. nec esse quicquam extra suam potestatem, quod ducant in bonis; T V, 30. qui nihil expetendum, nihil in bonis ducendum, quod honestate careat, existumant; T V, 75.
efficio ex: ſ. I, 1. est; T V, 45.
excludo a: quae (disciplinae) virtutem a summo bono excludunt; F III, 36.
exquiro de: de animi bonis accuratius exquirebant in primisque reperiebant esse in iis iustitiae semina; F IV, 17.
glorior de: ſ. I, 1. est; P 15.
habeo in: quae (philosophia) nihil aliud in bonis haberet ‖ habet ‖ nisi honestum, nihil nisi turpe in malis; F III, 11. si quicquam extra virtutem habeatur in bonis; F V, 77. si iam difficile sit persuadere nihil earum rerum ... aut in bonis aut in malis esse habendum, tamen ..; T IV, 65. omnia .., quae secundum naturam fiunt, sunt habenda in bonis; C 71. — pro: cur non sanciunt, ut, quae mala perniciosaque sunt, habeantur pro bonis et salutaribus? L I, 44.
iudico de: de malis .. et bonis ab iis animalibus . . . ait optime iudicari; F II, 31. nec . . . potest quisquam de bonis et malis vere iudicare nisi .. cognita ratione; F III, 73.
nascor ex: ex bonis libidinem et laetitiam ... nasci censent; T IV. 11. ſ. 1. opinor; T IV, 11.
numero in: nec (qui) quidquam aliud numeraret in bonis; A I, 35. cur nec voluptas in bonis sit numeranda nec in malis dolor; F I, 31. quicquid ... in bonis .. numeraveris; F III, 10. quae (disciplinae) rem ullam virtutis expertem aut in bonis aut in malis numerent; F III 11. cum aestimatio ... neque in bonis numerata sit nec rursus in malis; F III, 34. eadem, quae vulgus, in malis et bonis numerare concedi nullo modo potest; T V, 31. quas (divitias) cum quivis quamvis indignus habere possit, in bonis non numero; T V, 46. aut nihil omnino in bonis numerandum, nisi quod per se ipsum laudabile esset, aut certe nullum habendum magnum bonum, nisi quod vere laudari

sua sponte possit; L I, 37. id estne numerandum in bonis? ac maxumis quidem; L II, 12. f. I, 2. sum; F V, 81.

pervenio ad: cum .. ad summum bonum volunt pervenire; F IV, 39.

pono in: cum aut voluptatem aut vacuitatem doloris aut prima naturae in summis bonis ponerent; F III. 30. qui ... neque eam (valetudinem) .. in bonis ponimus; F III, 44. divitias quoque in bonis esse ponendas; F III, 49. cum id officium nec in bonis ponamus nec in malis; F III, 58. ex quo intellegitur officium medium quiddam esse, quod neque in bonis ponatur neque in contrariis; F III, 58. est igitur officium eius generis, quod nec in bonis ponatur nec in contrariis; F III, 58. bonam valetudinem, .. dolorum omnium vacuitatem, .. integritatem oculorum reliquorumque sensuum ponere in bonis potius; F IV, 20. qui ... multum in bonis aut malis corporis ponerent; F V, 75.

probo de: quae (ratio) maxume probatur de bonis et malis; T IV, 66.

proficiscor ad: nonne vobis videtur is animus, qui plus cernat et longius, videre se ad meliora proficisci? C 83.

quaero de: nunc de hominis summo bono quaeritur; F IV, 35. cum de hominis summo bono quaererent; F IV, 36.

redeo ad: f. redundo ex. — 1. dico; F II, 105.

redundo ex: quid .. est amare ... nisi velle bonis aliquem affici quam maximis, etiamsi ad se ex iis nihil redundet || redeat? et || ? F II, 78.

refero ad: quo modo igitur, inquies, verum esse poterit omnia referri ad summum bonum? F V, 69. f. I, 2. sum; F I, 42. — IV, 1. extremum; F I, 29.

relinquo in: quid haberent, quod in bonis relinquerent, si illa detraxissent; F III, 42.

removeo ab: f. I, 1. est; F III. 2.

revoco ad: ad haec bona me si revocas, Epicure, pareo, sequor; T III, 37.

secerno a: ita graviter et severe voluptatem secernit a bono; F II, 24.

segrego a: qui (philosophi) virtutem a summo bono segregaverunt; F III, 30

sum de: f. IV, 2. liber de. sententiae de; F V, 16. — in: cui (Zenoni) praeter honestum nihil est in bonis; A II, 135. si voluptas aut si bona valetudo sit in bonis; F III, 49. neque ab ulla re, quae non sit in bonis, id, quod sit in bonis, contineri potest; F III, 49. cum divitiae non sint in bonis; F III, 49. si quis malo careat, in summo eum bono .. esse; F V, 22. omnia, quae natura aspernetur, in malis esse, quae adsciscat, in bonis; T II, 30. nec vero ita dici potest, mentis laetitiam solam esse in bonis; T III. 41. cum ita movemur, ut in bono simus aliquo, dupliciter id contingit; T IV, 13. equidem eos existimo (dicendos esse beatos), qui sint in bonis nullo adiuncto malo; T V, 28. semper in pluribus bonis esse sapientem, quia semper sit in voluptatibus; T V, 110. quorum (philosophorum) alii tantam praestantiam in bonis animi esse dicunt, ut ab his corporis et externa obscurentur; T V, 119. f. exquiro de. — IV, 1. extremum; F V, 67. finis; F V, 17.

video de: f. 1. explico; F IV, 8.

III. **nach Adjectiven:** 1. **Genetiv:** communis: atque hoc quidem commune malorum et bonorum, ut ... alia ad alium motum curatio sit adhibenda; T IV, 65.

particeps: ut .. est quisque maxime boni particeps, ita est laudabilis maxime; P 15.

similis: quae (voluptas) etsi est inlecebra turpitudinis, tamen habet quiddam simile naturalis boni || naturali bono ||; L I, 31.

2. **Dativ:** similis: f. 1. similis. — I, 1. est; A II. 50.

3. **Ablativ:** contentus: f. II, 1. percipio.

plenus: si ... eo beatior quisque sit, quo sit corporis aut externis bonis plenior; F III, 43.

refertus: si (vita) undique referta bonis est; T V, 86.

4. **mit Präposition:** aptus ad: quod alii ad alia bona sunt aptiores; T IV, 28.

IV. **nach Substantiven:** 1. **Genetiv:** alqd: si plus adipiscare re explicata boni quam addubitata mali; O I, 83. f. I, 1. est; F II, 41. 89. T I, 73. V, 29. Lae 14. 23. inest. — II, 1. adfero. adsequor; O II, 5. habeo; F II, 57. V, 93. T IV, 66. nanciscor.

abundantia: potest quisquam in abundantia bonorum ipse esse non bonus? P 7.

accessiones: ita .. parvae et exiguae sunt istae accessiones bonorum, ut ... ne cernantur quidem; F V, 71.

adeptio: nos beatam vitam non depulsione mali, sed adeptione boni iudicemus; F II, 41. quasi vero haec appetitio non ad summi boni adeptionem pertineret! F IV, 47.

aequatio: capitalis oratio est || oratio ||, ad aequationem bonorum pertinens; O II, 73.

amissio: quid, si deinde dolores graves corporis, si bonorum amissio, si caecitas, si exilium (accessisset)? T IV, 40.

amplitudines: amplitudines quaedam bonorum excitabantur; F IV, 18.

appetitio: f. II, 1. opinor; T III, 24.

causa: enitar, ut cuiusque et boni publici et mali causam tamquam virgula videar attingere; R II, 52.

cogitatio: revocari .. oportere a maerore ad cogitationem bonorum conveniret mihi cum Epicuro, si, quid esset bonum, conveniret; T III, 46.

complexio: f. I, 1. est; T V, 29.

comprehensio: (voluptas) nihil impedit hanc nostram comprehensionem summi boni; T V, 45.

conficiens: f. I, 2. sum; F V, 81.

constitutio: neque (commodum) eam constitutionem summi boni, quae est proposita, mutaverit; F V, 45.

copia: quam .. isti (voluptarii philosophi) bonorum copiam dicunt? T III, 40. f. II, 1. pario.

cumulus, decessio: non .. tam cumulus bonorum iucundus esse potest quam molesta decessio; T I, 110.

definitio: omnis ratio vitae definitione summi boni continetur; A II, 132

dilectus (delectus): ut ... prudentia in dilectu bonorum et malorum (cernatur); F V, 67. quid huic opus est dilectu bonorum et malorum? N III, 38. prudentia est .. locata in dilectu bonorum et malorum; O III, 71. ne prudentia quidem egeremus nullo delectu proposito bonorum et malorum; fr V, 50.

discrimen: totum .. discrimen summi boni in earum (virtutis, voluptatis) comparatione positum putat; F II, 44.

error: quod ... in bonorum .. errore laetitia gestiens libidoque versetur; T V, 43.

explicatio: haec est undique completa et perfecta explicatio summi boni; F V, 72.

expositiones: iunctae .. et duplices expositiones summi boni tres omnino fuerunt; F V, 21.

exspectatio: si spes est exspectatio boni, mali expectationem esse necesse est metum; T IV, 80.

extremum: cum .. (sapientia) dubitabit, quid sit extremum et ultimum bonorum; A II, 24. quaerimus ..., quid sit extremum et ultimum bonorum; quod omnium philosophorum sententia, tale debet esse, ut ad id omnia referri oporteat, ipsum autem nusquam. hoc Epicurus in volu-

ptate ponit; F I, 29. extremum esse bonorum voluptatem ex hoc facillime perspici potest; F I. 40. non potest esse dubium, quin id sit summum atque extremum bonorum omnium; F I, 54. ut is ... id extremum, id ultimum bonorum, id ipsum quid et quale sit, nesciat; F II, 6. extremum bonorum et summum munus esse sapientis obsistere visis; F III, 31. hoc iis bonorum videbatur extremum; F IV, 26. cum intellegitur, quid sit et bonorum extremum et malorum; F V, 15. cum omnis haec quaestio ... quasi de extremis bonorum et malorum ab eo proficiscatur, quod ..; F V, 23. eorum nihil est eius generis, ut sit in fine atque extremo bonorum; F V, 67. f. finis; F III, 48. — I, 2. sum; F I, 42.

finis: constituebant .. extremum esse rerum expetendarum et finem bonorum adeptum esse omnia; A I, 19. communis haec ratio et utrisque hic bonorum finis videbatur; A I, 22. duo esse haec maxima in philosophia, iudicium veri et finem bonorum; A II, 29. ut ... fines bonorum malorumque constituas; A II, 114. honeste .. vivere, quod ducatur a conciliatione naturae, Zeno statuit finem esse bonorum; A II, 131. iam illud perspicuum est, omnibus his finibus bonorum, quos exposui, malorum fines esse contrarios; A II, 132. testatur saepe Chrysippus tres solas esse sententias, quae defendi possint, de finibus bonorum; A II, 138. quaestionem de finibus bonorum et malorum ... explicatam esse; F I, 12. nullus in ipsis error est finibus bonorum et malorum, id est in voluptate aut in dolore; F I, 55. quaerimus .. finem bonorum; F II, 4. cum finem bonorum dixerimus; F II, 4. ut finem bonorum dicerent secundum naturam vivere; F II, 34. his omnibus, quos dixi, consequentes sunt fines bonorum; F II, 34. si (Epicurus) suum finem bonorum sequi volet; F II, 56. qui vacuitatem doloris finem bonorum esse voluerunt; F III, 2. cum sit is bonorum finis, quem Stoici dicunt; F III, 45. qui illum bonorum finem, quod appellamus extremum, quod ultimum, crescere putent posse; F III, 48. qui crescere bonorum finem non putamus; F III, 48. qui sit .. finis bonorum, mox; F IV, 5. finis hic bonorum et quis || qui || a Stoicis et quem ad modum diceretur; F IV, 14. is .. finis bonorum ... a Xenocrate atque ab Aristotele constitutus est; F IV, 15. nos .. oportet ... constituere .. ex his finem illum summi boni atque ultimi; F IV, 25. ut nullo modo, nisi ut exposui, constitui possit finis bonorum; F IV, 28. sin ea non neglegemus neque tamen ad finem summi boni referemus; F IV, 40. sit in una virtute finis bonorum; F IV, 41. qui finem bonorum esse dixerunt honeste vivere; F IV, 43. Stoici .., quod finem bonorum in una virtute ponunt, similes sunt illorum; ... quod autem ea, quae ad naturam accommodata ... esse dicunt, non adiungunt ad finem bonorum, desciscunt a natura; F IV, 43. ea (prima naturae Stoici) seiungunt a finibus et summa bonorum; F IV, 43. honeste .. vivere (esse) bonorum finem; F IV, 45. qui in una virtute constituunt finem bonorum; F IV, 45. hi .. ita non sola virtute finem bonorum contineri putant, ut ..; F IV, 49. qui omnino virtutem a bonorum fine segregaverunt; F IV, 49. quia ne ad finem quidem bonorum eum ... quicquam potest accedere; F IV, 68. finis bonorum vobis mutandus est; F IV, 68. quaenam sit istius veteris ... Academiae de finibus bonorum Peripateticorumque sententia; F V, 8. quae (quaestio) habetur de finibus bonorum et malorum, cum quaeritur in his quid sit extremum, quid ultimum; F V, 17. ut ... tanta sit in finibus bonorum malorumque dissimilitudo; F V, 19. ita finis bonorum exsistit secundum naturam vivere sic affectum, ut ..; F V, 24. ita similis erit ei (viti) finis boni, atque antea fuerat, neque idem tamen; F V, 40. in ea .. expletione naturae summi boni finem consistere; F V, 40. qui sibi alios proposuerunt fines bonorum; F V, 57. cognitis, quoad possunt ab homine cognosci, bonorum et malorum finibus; T IV, 82. qui finem bonorum voluptatem esse dixerit; T V, 26. qui (Stoici) cum finem bonorum esse senserint congruere naturae cumque ea convenienter vivere; T V, 82. si .. Stoici finis bonorum recte posiverunt; T V, 83. cum .. fundamentum esset philosophiae positum in finibus bonorum et malorum; D II, 2. ad finem bonorum (labebar), quo referuntur et quoius apiscendi causa sunt facienda omnia; L I, 52. propositis bonorum et malorum finibus; O I, 5. unum genus est, quod pertinet ad finem bonorum; O I, 7. ea (officia) quamquam pertinent ad finem bonorum, tamen minus id apparet; O I, 7. qui sit finis bonorum; O III, 52. nec . finis bonorum [et malorum] ... ex dissimillimis rebus misceri et temperari potest; O III, 119. f. extremum; F V, 67.

fons: fontem omnium bonorum in corpore esse; A II, 140.

frequentia: ne eorum quidem bonorum, quae nos bona vere appellemus, frequentia beatiorem vitam fieri; F III, 43.

genera: cum tria genera bonorum sint; F III, 43. „tria genera bonorum"; proclivi currit oratio; F V, 84. cum tria genera dicit bonorum; T V, 24. tria genera bonorum, maxuma animi, secunda corporis, externa tertia; T V, 85. f. I, 1. contingunt. — 2. sum; T IV, 62.

imitatrix: quae penitus in omni sensu inplicata insidet, imitatrix boni, voluptas, malorum autem mater omnium; L I, 47.

initium: iure .. gravissimi philosophi initium summi boni a natura petiverunt; F V, 33.

iudex: nemo est .. eorum, quin bonorum animum putet esse iudicem; T V, 87. acrem .. se et bonorum et vitiorum suorum iudicem praebeat; O I, 114.

laetitia, libido: vgl. II, 2. — lanx: f. II, 1. impono. — memoria: f. II, 1. pario.

natura: non pugnem cum homine, cur tantum aberret || habeat, al. || in natura boni; F V, 80.

notio: veniamus nunc ad bonorum malorumque notionem; A II, 128. tum (animus) ad notionem boni pervenit; F III, 33.

notitia: hoc quarto ... boni notitia facta est; F III, 33.

numerus: qui (Stoici) nihil aliud in bonorum numero nisi honestum esse voluerunt; F III, 36.

opinio: cum ... is .. motus aut boni aut mali opinione citetur bifariam; T III, 24. duae (perturbationes) sunt ex opinione boni; T III, 24. voluptas gestiens, id est praeter modum elata laetitia, opinione praesentis magni alicuius boni; T III, 24. haec duo genera, voluptas gestiens et libido, bonorum opinione turbantur; T III, 25. laetitia .. et libido in bonorum opinione versantur; T IV, 12. laetitia (est) opinio recens boni praesentis, in quo ecferri rectum esse videatur; T IV, 14. videamus nunc de bonorum (opinione), id est de laetitia et de cupiditate; T IV, 65.

origo: a primo, ut opinor, animantium ortu petitur origo summi boni; F II, 31.

partes: f. I, 2. sum; F V, 44.

perpetuitas: f. II 1. amitto.

publicatio: patronusne causae in epilogo ... negaret esse malum exsilium, publicationem bonorum? F IV, 22.

ratio: ita tripartita ab iis inducitur ratio bo-

norum; A I, 21. ab isto capite fluere necesse est omnem rationem bonorum et malorum; F II, 34.

sedes: non modo ut (voluptas) sola ponatur in summi boni sede, ... sed ne illo quidem modo, ut ..; F II, 37.

species: quibus utitur ministeriis deus, cum optimi speciem, quoad fieri potest, efficit; Ti 50.

spes: dolor corporis, cuius est morsus acerrimus, perfertur spe proposita boni; T III, 61.

summa: fines constituendi sunt, ad quos et bonorum et malorum summa referatur; A II, 129. omnia, quae sumenda quaeque legenda aut optanda sunt, inesse debent in summa bonorum; F IV, 46. quibus summa (bonorum) est in voluptate; F IV, 46. sex .. hae sunt simplices de summa bonorum malorumque sententiae; F V, 21. f. finis; F IV, 43.

summum: f. extremum; F I, 54. — I, 2. sum; F I, 42.

suppeditatio: quae ergo vita? suppeditatio, inquis, bonorum nullo malorum interventu. quorum tandem bonorum? voluptatum, credo, nempe ad corpus pertinentium; N I, 111.

ultimum: cui sententiae consentaneum est ultimum esse bonorum cum voluptate vivere; F I, 41. multi .. et magni philosophi haec ultima bonorum iuncta fecerunt; F II, 19. idem tenere debuit ultimum bonorum, quod ille; F II, 35. nec tamen ut hoc sit bonorum ultimum; F III, 22. ne quis sequi existimet, ut duo sint ultima bonorum; F III, 22. qui (philosophi) cum scientia vivere ultimum bonorum ... esse dixerunt; F III, 31. facit .. ille (Zeno) duo seiuncta ultima bonorum, quae ut essent vera, coniungi debuerunt; nunc ita separantur, ut diiuncta sint; F IV, 40. ut id ipsum, quod erat bonorum ultimum, aliud aliquid acquireret; F IV, 46. sit hoc ultimum bonorum, quod nunc a me defenditur; F IV, 46. qua (ratione) et principia rerum agendarum et ultima bonorum continerentur; F IV, 47. f. extremum; A II, 24. F I, 29. II, 6. finis; F III, 48. — I, 2. sum; F I, 42.

2. **mit Präpositionen**: alqd de: f. I, 1. est; L II, 48.

comitatus ad: eorum est habendus ad summum naturae bonum optumus beatissimusque comitatus; Lae 83.

deminutio de: ut suum quisque teneat neque de bonis privatorum publice deminutio fiat; O II, 73.

discessus ab: f. I, 1. est; T I, 85.

disputatio de: omnis ab eo quasi capite de summo bono et malo disputatio ducitur; F V, 17.

dissensio de: quom praesertim ad id nihil pertineat haec de summo malo bonoque dissensio; L I, 57.

extremum in: invenitur, quid sit, quod natura spectet extremum in bonis, quid in malis ultumum; T V, 71. f. I. finis; F V, 17.

liber de: de summo .. bono quia duo genera librorum sunt; F V, 12. totus .. liber, qui est de summo bono, refertus *est* et verbis et sententiis talibus; T III, 42. et de honesto et de summo bono separatim libri sunt; T V, 19.

oratio de: ubi omnis eius (Epicuri) est oratio de summo bono; F II, 20.

quaestio de, in: .. hac quaestione, quae de bonis et malis appelletur; F III, 41. f. I. extremum; F V, 23.

ratio de: nec ulla de summo bono ratio ... honestatis expers probabitur; F II, 38.

sententiae de: ille .. vidit, non modo quot fuissent adhuc philosophorum de summo bono, sed quot omnino esse possent sententiae; F V, 16. expositis iam .. sex de summo bono sententiis; F V, 20.

testes de: quibus (bestiis) vos de summo bono testibus uti soletis; F II, 109.

ultimum in: sicut ||sic|| nos ultimum in bonis dicimus, sic ..; F III, 22. homini id esse in bonis ultimum, secundum naturam vivere; F V, 26. f. I. finis; F V, 17.

V. **Umstand**: 1. **Ablativ**: adfici: f. II, 5. redundo ex.

adsequi: magnis illi et divinis bonis hanc licentiam assequebantur; O I, 148.

angi: f. II, 1. habeo; T IV, 56.

contineri: si omnia illa, quae sunt extra, quamquam expetenda, summo bono continerentur; F V, 68. si amicitiae, si propinquitates, si reliqua externa summo bono non continentur, F V, 69.

diffundi: ut (virtus) et bonis amici quasi diffundatur ||diffundantur|| et incommodis contrahatur ||contrahantur||; Lae 48.

erigi: f. II, 1. exspecto.

explere: cum constituisset deus bonis omnibus explere mundum, mali nihil admiscere, quoad natura pateretur; Ti 9.

gaudere: omne animal, simul atque natum sit, voluptatem appetere eaque gaudere ut summo bono; F I, 30. quodsi gaudere talibus bonis animi, id est virtutibus, beatum est; T V, 72.

gubernari: f. II, 1. video; F II, 43.

laetari: f. II, 1. exspecto.

multari: multantur bonis exules; T V, 107.

abl. comp.: f. II, 1. cogito; R III 47. do; Ti 52. invenio, P 22.

2. **Präpositionen**: a: f. II, 5. sum in; T V, 119.

ex: quae (vita) ex summo bono degitur; F IV, 15.

in: ut in malis attingit animi naturam corporis similitudo, sic in bonis; T IV, 30. f. II, 1. efficio; T IV, 65. — IV, 1. opinio; T IV, 14.

praeter: f. I, 1. est; F II, 7.

sine: hi .. sine iis (bonis vitam) esse nullam putant; T V, 47.

bos, Rind, Ochse (gen. pl. bovum; f. III. multa): I. ducunt: »mollipedesque boves spectantes lumina caeli naribus umiferum duxere ex aëre sucum;« D I, 15.

nascitur: ut ad cursum equum, ad arandum bovem, ad iudagandum canem, sic hominem ad duas res ... esse natum; F II, 40.

potest: qui fit, ut alterum intellegas, sine corde non potuisse bovem vivere, alterum non videas ..? D II, 37.

spectant: f. ducunt.

videtur: quid .. censes? Apim illum, sanctum Aegyptiorum bovem, nonne deum videri Aegyptiis? N I, 82.

vivit: f. potest.

utuntur: cornibus uti boves videmus, nepas aculeis; F V, 42.

ohne Verb: expertes rationis equi, boves, reliquae pecudes, [apes]; O II, 11.

II, 1. genero: equum vehendi causa, arandi bovem (esse generatum); N II, 37.

immolo: quamquam Pythagoras cum in geometria quiddam novi invenisset, Musis bovem immolasse dicitur; N III, 88.

puto: videat primum in illa incorrupta maxime gente Aegyptiorum ... bovem quendam putari deum; R III, 14.

refertus: confer sudantis, ructantis, refertos epulis tamquam opimos boves; T V, 100.

repono: boves .. et equos, ibis, accipitres, aspidas, crocodilos ... in deorum numerum reponemus; N III, 47.

sustineo: Olympiae per stadium ingressus esse

Milo dicitur, cum humeris || umeris || sustineret bovem; C 33.

2. adfero: quid de bubus loquar? quorum ipsa terga declarant non esse se ad onus accipiendum figurata; cervices autem natae ad iugum, tum vires umerorum et latitudines et aratra [ex]trahenda. quibus, cum terrae subigerentur fissione glebarum, ab illo aureo genere ... vis nulla umquam adferebatur; N II, 159.

sum: ut aliud equo sit e natura, aliud bovi, aliud homini; F V, 26.

3. loquor de: f. 2. adfero.

percipio e: tanta putabatur utilitas percipi e bubus, ut eorum visceribus vesci scelus haberetur; N II, 159.

III. cervices, terga: f. II, 2. adfero.

cor: ego .. possum ... suspicari ... contractum aliquo morbo bovis exile et exiguum et vietum cor et dissimile cordis fuisse; D II, 37.

exta: in extis bovis opimi cor non fuit; D I, 119.

multa: multae .. dictione ovium et bovum || bonm ||, ... non vi et suppliciis coërcebat; R II, 16.

sepulcrum: „quid aliud", inquit Aristoteles, „in bovis, non in regis sepulcro inscriberes?" T V, 101.

viscera: f. II, 3. percipio e.

breviloquentia, Kürze im Ausdruck: breviloquentiam in dicendo colat; R V, 11.

brevis, kurz, gering, eng: A. **bei Substantiven:** alqd: nulla .. in re minutatim interrogati, dives pauper, clarus obscurus sit, multa pauca, magna parva, longa brevia, lata angusta, quanto aut addito aut dempto certum respondeamus, [non] habemus; A II, 92. primum quid tu dicis breve? deinde dolorem quem maximum? F II, 93. quorum omne bonum convenientia atque oportunitate finitur, *ea* nec plura paucioribus nec longinquiora brevioribus anteponentur || anteponent ||; F III, 46. nunc venio ad illa tua brevia, quae consectaria esse dicebas, et primum illud, quo nihil potest brevius; F IV, 48. omnia ista, perinde ut cuique data sunt pro rata parte, ita aut || avita aut || longa aut brevia dicuntur; T I, 94. non .. satis intellego, quid summum dicas esse, quid breve. „summum, quo nihil sit superius, breve, quo nihil brevius;" T II, 44. ut sciam, quid summum dicat in dolore, quid breve in tempore; T II, 45. quod etsi ita esse pluribus verbis disserendum est, illud tamen et breve et confitendum est, nisi qui ita sit adfectus, esse liberum neminem; P 35. quid .. aut Herodoto dulcius aut Thucydide gravius aut Philisto brevius ... inveniri potest? fr V, 25.

caput: »quadrupes ... capite brevi, cervice anguina, aspectu truci«; D II, 133.

conclusio: Zenonis .. brevis et acutulas conclusiones in eam partem sermonis, quam modo dixi, differemus; N III, 18. istum .. locum totum illa vetus Zenonis brevis et ... acuta conclusio dilatavit; N III, 22.

consectaria: consectaria me Stoicorum brevia et acuta delectant; F III, 26.

culmus: erit brevis culmus || eruunt breves culmos ||; fr I, 15.

curricula: angustos sensus, imbecillos animos, brevia curricula vitae; A I, 44.

dolor: quod ... dolor in longinquitate levis, in gravitate brevis soleat esse; F I, 40. „si (dolor) gravis, brevis; si longus, levis;" F II, 22. maximus dolor, inquit, brevis est; F II, 93. quod .. magnum dolorem brevem, longinquum levem esse dicitis; F II, 94. sic Epicurus: „Philocteta, st! brevis dolor || Ph.! si gravis dolor, brevis, al. ||. ... si longus, levis;" F II, 94. ista vestra: „si (dolor) gravis, brevis; si longus, levis" dictata sunt; F II, 95. „si summus dolor est", inquit (Epicurus), „brevem necesse est esse"; T II, 44. ego summum dolorem ... non continuo esse dico brevem; T II, 45. si (dolor) interveniret, si summus foret, futurum brevem; T III, 38.

memoria: quarum (rerum) memoriam aut brevem aut nullam omnino sint relicturi; O II, 55.

mors: bonam mortem et bonum partum meliorem longum esse quam brevem; F III, 47.

oratio: ita fortasse (oratio) etiam brevior videbitur; O II, 20.

orbis: quod eam (Cynosuram) tenent, »quae cursu interiore brevi convertitur orbe«; A II, 66. (Cynosura) »cursu interiore brevi convertitur orbe«; N II, 106.

partus: f. mors.

peccata: in vitae societate audiam civem digitis peccata dimetientem sua? si vis, sane || visa || sint breviora, leviora qui possunt videri || possunt ||? P 26.

perturbatio: quae (perturbatio animi) plerumque brevis est et ad tempus; O I, 27.

praeceptum: huius generis totius breve et non difficile praeceptum est; O III, 43.

reliquum: ita fit, ut illud breve vitae reliquum nec avide adpetendum senibus nec sine causa deserendum sit; C 72.

responsio: tibi ... aliquid ... ex mea brevi responsione arripere cupienti non respondebo ad singula; F III, 14.

sententiae: in illis selectis eius (Epicuri) brevibusque sententiis ... haec ... prima sententia est; N I, 85.

tempus: nec .. semel nec ad breve tempus (Cn. Octavium dolore confici vidi), sed et saepe et plane diu; F II, 93. ut (oratorum laus) iam ... senescat brevique tempore ad nihilum ventura videatur; T II, 5. se videre ... brevi tempore philosophiam plane absolutam fore; T III, 69. quam brevi tempore quot et quanti poëtae, qui autem oratores extiterunt! T IV, 5. propter animi multarum rerum brevi tempore percursionem; T IV, 31. quos (libros) compluris brevi tempore edidimus; N I, 6. si marem (anguem) emisisset, uxori brevi tempore esse moriendum, si feminam, ipsi; D I, 36. totam .. brevi tempore in eum locum Etruriam convenisse; D II, 50. quia brevi tempore (Dionysius) regnare coepit, quod acciderat casu, vim habuit ostenti; D II, 67. oportet ... illum, qui imperat, cogitare brevi tempore sibi esse parendum; L III, 5. brevi tempore nescio quo pacto recreatus (est puer); L III, 19. cum praesertim ... ipsa .. illa delectatio multitudinis ad breve exiguumque tempus *capiatur*; O II, 56. plura brevi tempore eversa quam multis annis stante re publica scripsimus; O III, 4. brevi tempore aut vivum aut mortuum Iugurtham se in potestatem populi Romani redacturum; O III, 79. breve .. tempus aetatis satis longum est ad bene honesteque vivendum; C 70. quae (cupiditates) brevi tempore maximas copias exhaurire possint; P 44.

valetudo: si bona valetudo pluris aestimanda sit longa quam brevis; F III, 47.

versus: histrio, ... si versus pronuntiatus est syllaba una brevior aut longior, exsibilatur; P 26.

vita: nec (Stoicis videtur) magis expetenda beata vita, si sit longa, quam si brevis; F III, 46. ii (Procles et Eurysthenes) nec totidem annos vixerunt; anno enim Procli vita brevior fuit; D II, 91 (90).

B. alicui (vgl. A. alqd): I. debent, sunt: omnia .. brevia tolerabilia esse debent, etiamsi magna sunt; Lae 104. s. A. alqd; F V, 48.

II, 1. audio: istis ... brevibus et acutis auditis; F IV, 52.

2. venio ad: s. A. alqd; F V, 48.

III. Ablativ: in isdem .. fatis scriptum Veientes habere fure ut brevi a Gallis Roma caperetur; D I, 100. conclusa .. est a te permagna || tam magna || lex sane quam brevi; L II, 23. brevi res potest tota confici; A II, 108. reliqua vaticinationis brevi esse confecta; D I, 68. quae (mors) brevi consecuta est; T I, 96. huic certae stabilique sententiae quae sint coniuncta, explicabo brevi; F I, 55. brevi multitudo dispersa atque vaga concordia civitas facta erat; R I, 40. ipsa .. (Caecilia) brevi mortua est; D I, 104. non dubitat, quin brevi sit Troia peritura; C 31. tantum ponam brevi, duplicem poenam esse || esse poenam || divinam; L II, 44. quam brevi, frater, in conspectu posita est a te omnium magistratuum discriptio || desc. ||! L III, 12. brevi praecidam: agro bene culto nihil potest esse nec usu uberius nec specie ornatius; C 57. sed redde cetera. — reddam vero, et id, si potero, brevi; L II, 34.

brevitas, Kürze: I. est: brevitas non modo senatoris, sed etiam oratoris magna laus est in sententia || [in sententia] ||; L III, 40.

vindicat: contemno magnitudinem doloris, a qua me brevitas temporis vindicabit ante paene, quam venerit; T II, 44.

II. conloco in: neque (cogitatio) se in brevitate vitae conlocatam || conlocata, conlocatum || putat; T V, 70.

reperio in: in eadem propemodum brevitate, qua illae bestiolae, reperiemur; T I, 94.

III, 1. aestimari: non vident alia brevitate pluris aestimari, alia diuturnitate || [non ... diuturnitate] ||; F III, 47.

consolari: cuius (doloris) magnitudinem brevitate consolatur, longinquitatem levitate; T V, 88.

effari: quem .. ille (Ennius) versum vel brevitate vel veritate tamquam ex oraculo mihi quodam esse effatus videtur; R V, 1.

excludi: (si sapiens) a perspiciendo temporis brevitate excluditur; A II, 58.

2. causa: brevitatis causa familia contenti erimus una; O II, 43.

cum: eum morem .. cum brevitate, si potuero, consequar; L II, 18.

in: nec minorem voluptatem percipi in brevitate temporis, quam si illa sit sempiterna; F II, 87. quid aut in studiis humanis || quid || aut in tam exigua brevitate vitae magnum sapienti videri potest? T IV, 37.

propter: quae (mors) ... propter brevitatem vitae numquam potest longe abesse; T I, 91.

breviter, kurz: admoneo: videsne .., quantum breviter admonitus de doloris terrore deieceris? T II, 14.

ago: agam quam brevissume potero; N II, 3.

astringo: qui (Stoici) breviter astringere solent argumenta; T III, 13.

attingo: an eadem breviter attingam, quae modo dixi? T II, 42. quae nunc breviter attinguntur; L I, 28.

comprehendo: in quo (libro Epicurus) breviter comprehensis gravissimis sententiis quasi oracula edidisse sapientiae dicitur; F II, 20.

concludo: cum .. (haec), ut Zeno solebat, brevius angustiusque concluduntur, tum apertiora sunt ad reprendendum; N II, 20.

constituo: eo (honesto), quale sit, breviter ... constituto; F II, 44.

definio: vel brevius (definit), ut perturbatio sit adpetitus vehementior; T IV, 47.

dico: contra quos omnis dicendum breviter existimo; F I, 1. quantus ornatus ... sit, satis est a me, ut brevissime potuit, paulo ante dictum; F V, 9. quamquam ipsa virtus brevissume recta ratio dici potest; T IV, 34. de cuius (sapientis) excellentia multa quidem dici quamvis fuse lateque possunt, sed brevissime illo modo; T IV, 57. si est simpliciter breviterque dicendum; O II, 31. multa etiam breviter et commode dicta memoriae mandabam; Lae 1. dicam, quod sentio, tamen, et dicam brevius, quam res tanta dici potest || [dici] poscet ||; P 6.

disputo: quibus ex rebus breviter disputatis intellegi potest ..; O I, 161.

dissero: fretus intellegentia vestra dissero brevius, quam causa desiderat; N I, 49.

enuntio: quia gravissimae sint ad beate vivendum breviter enuntiatae sententiae; F II, 20.

explico: quid sit ipsa natura, explicandum est ante breviter; N II, 81.

expono: breviter sane minimeque obscure exposita est .. a te, Varro, ... ratio; A I, 43. quibus rebus breviter expositis; F V, 64. exposui quam brevissime potui somnii et furoris oracla || oracula ||; D I, 70.

facio: faciam breviter, si consequi potuero; L III, 49.

perstringo: quem locum breviter paulo ante perstrinxi; Lae 46.

scribo: scripsit .. et multis saepe verbis et breviter aperteque in eo libro, ... mortem nihil ad nos pertinere; F II, 100.

tango: quem locum miror a Posidonio breviter esse tactum in quibusdam commentariis; O III, 8.

ohne Verb: ista ipsa, quae tu breviter; F IV, 7. quod .. ego pluribus verbis, illi brevius, secundum naturam vivere; F IV, 26. quidam brevius perturbationem esse adpetitum vehementiorem; T IV, 11. fortitudo est .. adfectio animi ..., vel brevius, ut Chrysippus, ... fortitudo est ..; T IV, 53. dicunt .. „caelo fulgente, tonante“. Euripides autem, ut multa praeclare, sic hoc breviter || [breviter] ||: »vides sublime fusum ..;« N II, 65. „esse igitur divinationem confitendum est.“ festive et breviter; D II, 107.

bruma, Wintersonnenwende: I. similitudo: in lunae quoque cursu est et brumae quaedam et solstitii similitudo; N II, 50.

II, 1. Ablativ: possetne ... tot rebus ipsis se inmutantibus solis accessus discessusque solstitiis brumisque cognosci? N II, 19. musculorum iecuscula bruma dicuntur augeri; D II, 33.

2. ante: ipse Caesar cum a summo haruspice moneretur, ne in Africam ante brumam transmitteret, nonne transmisit? D II, 52.

brumalis, winterlich: dies: puleium aridum florescere brumali ipso die; D II, 33. * quorum in aliis, ut in Antipatro poëta, ut in brumali die natis, ... naturae contagio valet, ... vis est nulla fatalis; Fa 5.

orbis: cur .. sol .. nec longius progrediatur solstitiali orbi itemque brumali; N III, 37.

revocatio: quae (astra) per caelum penetrantia solstitiali se et brumali revocatione converterent; Ti 34.

tempus: »brumali flectens (Titan) contorquet tempore currum«; N II, 112.

bubulcus, Ochsentreiber, Knecht: edit, al.: eius (Tagetis) adspectu cum obstipuisset bubulcus clamoremque maiorem cum admiratione edidisset; D II, 50.

fugit, al.: hoc .. eum somnio commotum mane bubulco praesto ad portam fuisse, quaesisse ex eo, quid esset in plaustro: illum perterritum fugisse; D I, 57.

bucula, kleine Kuh: (Hannibalem) ex eo auro, quod exterebratum esset, buculam curasse faciendam et eam in summa columna conlocavisse; D I, 48.

bustum, Leichenbrandstätte, Grabmal: 1. adigo, capio: quod (lex) »rogum bustumve novum« vetat »propius sexaginta pedes adigi || adici || aedes alienas invito domino«, incendium veretur † acerbum vetat; quod autem »forum«, id est vestibulum sepulchri, »bustumve usu capi« vetat, tuetur ius sepulchrorum; L II, 61.

deicio, al.: poena .. est, »si quis bustum« (nam id puto appellari τύμβον) aut monimentum«, inquit, »aut columnam violarit, laeserit, || deiecerit ||, fregerit«; L II, 64.

2. incido in: qui (Sardanapallus) incidi iussit in busto: »haec habeo, quae edi«; T V, 101.

Cachinnatio, schallendes Gelächter: ut, si ridere concessum sit, vituperetur tamen cachinnatio; T IV, 66.

cachinnus, lautes Lachen: addidit (Zopyrus) etiam mulierosum (esse Socraten); in quo Alcibiades cachinnum dicitur sustulisse; Fa 10.

cadaver, Leichnam: Darius in fuga cum aquam turbidam et cadaveribus inquinatam bibisset; T V, 97.

cado, fallen, sinken, untergehen, unterliegen, anheimfallen, verfallen, widerfahren, ausfallen, zutreffen, passen: I. **unpersönlich:** »feriis iurgia amovento easque in famulis operibus patratis habento, itaque || idque || ut ita cadat in annuis anfractibus, descriptum esto;« L II, 19.

II. **mit Ergänzung:** 1. **ut:** quae in quem cadunt, in eundem cadit ut serviat, ut victum, si quando, se esse fateatur; T III, 14. quod quoniam non cadit in sapientem, ne ut irascatur quidem cadit; T III, 19. quod ne in cogitationem quidem cadit, ut fuerit tempus aliquod, nullum cum tempus esset; N I, 21. ut mihi ne in deum quidem cadere videatur, ut sciat, quid casu et fortuito futurum sit; D II, 18. f. III. alqd; F V, 93.

2. **Infinitiv:** cadit .. in eundem et misereri et invidere; T III, 21. in quem .. cadit misereri, in eundem etiam invidere; non cadit autem invidere in sapientem; ergo ne misereri quidem; T III, 21. cadit ergo in virum bonum mentiri emolumenti sui causa, criminari, praeripere, fallere? O III, 81.

III. **mit Subject:** alqs: concedo . . . cadere causa, si qui e nostris aliter existimant; F I, 55. non uno bello pro patria cadentis Scipiones Hispania vidisset, Paulum et Geminum Cannae, Venusia Marcellum, Litana Albinum, Lucani Gracchum; T I, 89. inpelluntur, feriuntur, abiciuntur, cadunt; T II, 36. »nimis multos atque omni luce cadentis cernimus;« T III, 65. video .. utrumque »comminus ictu cecidisse contrario«; T IV, 50. ne (Epicurus) in offensionem Atheniensium caderet; N I, 85. C. Flaminium Coelius || Caelius || religione neglecta cecidisse apud Trasumenum scribit; N II, 8. qui pugnantes pro patriae libertate ceciderunt, N III, 49. anno post Paulus paruit (auspiciis); num minus cecidit in Cannensi pugna cum exercitu? D II, 71. haec requiro: omnesne, qui Cannensi pugna ceciderint, uno astro fuerint; D II, 97. si Daphitae fatum fuit ex equo cadere atque ita perire; Fa 5. f. consul.

alqd: quia (comprehensio) nihil, quod cadere in eam posset, relinqueret; A I, 42. iisdem sensibus (hic sapiens) reliqua, quae sub quemque sensum cadunt || cadent ||, sentiet; A II, 105. quae cadere in hominem possint; F III, 29. prima .. illa naturae, sive secunda sive contraria, sub iudicium sapientis et dilectum cadunt; F III, 61. quod cadere in non nullos insipientes potest; F IV, 15. [quae contra voluptatem dicta sunt, eadem fere cadunt contra vacuitatem doloris]; F V, 21. quis est .., qui hoc cadere in sapientem dicere audeat, ut ... virtutem . . . abiciat? F V, 93. quod .. in morbum cadat, id etiam interiturum; T I, 79. haecine .. cadere in sapientem putas? T III, 8. non cadunt haec in virum fortem; igitur ne aegritudo quidem: T III, 14. illa (virtus) ... omnia, quae cadere in hominem possunt, subter se habet; T V, 4. cum in omnis bonos ea, quae ille in malis numerat, cadere possint; T V, 25. nihil .. interarescere, nihil extingui, nihil cadere debet eorum, in quibus vita beata consistit; T V, 40. »ea, quae lapsu tandem cecidere vetusto, haec fore ..;« D I, 19. tripudium fieri, si ex ea quid in solidum ceciderit; D I, 28. ut nihil fortuito cecidisse videatur; D I, 71. si unum aliquid ita sit praedictum ..., ut, cum evenerit, ita cadat, ut praedictum sit; D I, 125. cum sic aliquid cecidit, sic evenit, ut vel aliter cadere atque evenire potuerit; D II, 15. addunt (haruspices) ad extremum omnia levius casura rebus divinis procuratis; D II, 25. quae .. vel ipsa falsa esse vel ea, quae praedicta sunt, fortuito cecidisse potuerunt; D II, 66. quia, cum (pulli) pascuntur, necesse est aliquid ex ore cadere et terram pavire, terripavium ... dictum est; D II, 72. si aliquid ex eius (avis) ore cecidit; D II, 73. satis est ad confirmandam divinationem semel aliquid ita esse divinatum, nihil ut fortuito cecidisse videatur; D II, 107. horum neutrum in deum cadit; D II, 125. quod ita cecidit, *serie* certa causarum casurum || cecidisset, certe casurum ||, sicut cecidit, fuit; Fa 19. quae (causae) prohibeant quicquam secus cadere, atque casurum sit; Fa 28. quod in deliberationem cadit; O I, 9. quicquid erat, quod in cernendi sensum caderet, id sibi (deus) adsumpsit ..; Ti 9. omnes ... animantes conplexu rationis ... sicut homines hoc mundo et pecudes et omnia, quae sub aspectum cadunt, conprehenduntur; Ti 11. f. I. II, 1. T III, 14. 19.

aegritudo: f. **aegritudo,** I, 1. cadit (9 St.) S. 94, b.

aetas: in id saeculum Romuli cecidit aetas; R II, 18.

animus: f. **animus,** I, 1. cadit (3 St.) S. 181, b.

arma: concessa plebei || plebi, al. || a patribus ista potestate arma ceciderunt; L III, 24. de ma-

nibus audacissimorum civium delapsa arma ipsa ceciderunt; O I, 77.

beatitas, beatitudo: cur (beatitas, beatitudo) aut in solem illum aut in hunc mundum aut in aliquam mentem ... cadere non potest? N I, 95.

bonum: hoc summum bonum ... eaque vita, quae ex summo bono degitur, ... in sapientem solum cadit; F IV, 15.

caelum: qua ex coniunctione caelum ita aptum est, ut sub aspectum et tactum cadat; Ti 15. si neque sidera neque sol neque caelum sub oculorum aspectum cadere potuissent; Ti 52.

cibus: per quas (vias) cadit cibus a iecore dilapsus; N II, 137.

commoda: et nascentibus et cadentibus cum reliquis commodis, tum maxime liberis; T V, 36.

consul: neque .. ex eo natus cum Pyrrho bellum gerens consul cecidisset in proelio; F II, 61.

corpora: in terram .. cadentibus corporibus; T I, 36.

deliberatio: quae deliberatio omnis in rationem utilitatis cadit; O I, 9.

demissio: ſ. timor.

dictum: ut mihi Laconis illud dictum in hos cadere videatur; T V, 40.

difficultas: sustinendi muneris propter inbecillitatem difficultas minime cadit in maiestatem deorum; N II, 77.

dolor: quanti (dolores) in hominem maximi cadere possunt; F I, 41. si cadit in sapientem animi dolor, qui profecto cadit, nisi ..; Lae 48.

formae: quinque formae ... apte cadentes ad animum afficiendum || eff. || pariendosque sensus; N I, 19.

formido: videtur mihi cadere in sapientem aegritudo. — num reliquae quoque perturbationes animi, formidines, libidines, iracundiae? T III, 7. in quem cadit aegritudo, in eundem metum cadere necesse est; ... in quem autem metus, in eundem formido, timiditas, pavor, ignavia; T V, 52.

frustum: necesse est .. offa obiecta cadere frustum ex pulli ore; D I, 27.

furor: ut furor in sapientem cadere possit, non possit insania; T III, 11.

gravitas: ista potestate nata gravitas optimatium cecidit; L III, 17.

honestum: quod (honestum) in nostram intellegentiam cadit; O III, 17.

ignavia: ſ. formido; T V, 52.

infractio: ſ. timor. — insania: ſ. furor.

intellegentia: ſ. natura.

iracundia: sin autem caderet in sapientem aegritudo, caderet etiam iracundia; T III, 19. ſ. formido; T III, 7.

laetitia: restant duae perturbationes, laetitia gestiens et libido; quae si non cadent in sapientem ..; T IV, 8.

Latinae: »quod ferme dirum in tempus cecidere Latinae«; D I, 18.

laus: tua laus pariter cum re publica cecidit; O II, 45.

liberi: ſ. commoda.

libertas: nimia .. illa libertas et populis et privatis in nimiam servitutem cadit || cedit, al. ||; R I, 68.

libido: ſ. formido; T III, 7. laetitia.

metus: ſ. formido; T V, 52.

mundi: ubi est veritas? in mundis, credo, innumerabilibus omnibus minimis temporum punctis aliis nascentibus, aliis cadentibus; N I, 67.

natura: nullo modo viderunt, animi natura intellegentis || et intellegentia || in quam figuram cadere posset; N I, 23.

offa: cum .. offa cecidit ex ore pulli, tum auspicanti tripudium solistimum nuntiatur; D II, 72.

officium: nec (illud officium) praeter sapientem cadere in quemquam potest; O III, 14.

pavor: ſ. formido; T V, 52.

perturbatio: in hanc (sapientiam) tu .. tamquam in mare, quod est ventis subiectum, perturbationem cadere tibi dixisti videri? T IV, 57. ſ. formido; T III, 7. laetitia.

philosophi: quia, si quid adversi eveniat, (philosophi) tam graviter cadere non possunt; O I, 73.

ratio: Cynicorum .. rationem atque vitam alii cadere in sapientem dicunt, ... alii nullo modo; F III, 68.

res: quod (res) aut ita essent parvae, ut sub sensum cadere non possent, aut ..; A I, 31. est (animus) ... rationis concentionisque ... sempiternarum rerum et sub intellegentiam cadentium compos et particeps; Ti 27.

res publica: nec .. solum ipsa (res publica) cecidit, sed etiam reliquam Graeciam evertit contagionibus malorum; O II, 80.

sanitas: est .. quaedam animi sanitas, quae in insipientem etiam cadat; T IV, 30.

sapientia: de hac dico sapientia, quae videtur in hominem cadere posse; Lae 100.

saxum: puto .., etiamsi Icadius tum in spelunca non fuisset, saxum tamen illud casurum fuisse; Fa 6.

severitas: quom severitas eorum (morum) ob alia vitia cecidisset; L II, 38.

sidera: ſ. caelum; Ti 52.

similitudo: in regem potius cadit domini similitudo, quod est unus; R III, 46.

sol: ſ. caelum; Ti 52.

sortes: quae .. (sortes) ductae ut in rem apte cadant, fieri credo posse divinitus; D I, 34.

tecta: si (tecta) aut vi tempestatis aut terrae motu aut vetustate cecidissent; O II, 13.

timiditas: ſ. formida; T V, 52.

timor: in quem cadit aegritudo, in eundem timor; T III, 14. veri simile est .., in quem cadat aegritudo, cadere in eundem timorem et infractionem quidem animi et demissionem; T III, 14.

Troia: »quae (Troia) decumo cadet et poena satiabit Achivos«; D II, 64.

turpitudines: quae (turpitudines) ... cur non cadant in sapientem, non est facile defendere; F II, 117.

tyranni: quodsi forte, ut fit plerumque, (tyranni) ceciderunt; Lae 53.

verbum: (verbum) in consuetudinem nostram non caderet; T III, 7. si ... eius verbum aliquod apte ceciderit ad id, quod ages aut cogitabis; D II, 83.

vita: ſ. bonum. ratio.

IV. **mit doppeltem Nominativ:** alqd: || ex || augurum praedictis multa incredibiliter vera cecidisse; L II, 33.

talus: qui ita talus erit iactus, ut cadat rectus; F III, 54.

caducus, hinfällig, vergänglich: alqd: quod fragile et caducum sit; F II, 86. infra .. iam nihil est nisi mortale et caducum praeter animos; R VI, 17. quae fragilia essent et caduca; L I, 24. quid in iis mortale et caducum (sit); L I, 61. necesse fuit esse aliquid ... tamquam in arborum bacis terraeque fructibus maturitate tempestiva quasi vietum et caducum; C 5. illa .. superiora caduca et incerta; Lae 20. si hoc, quo sentimus et sapimus, mortale et caducum est; fr V, 97.

corpus: qui ex animo constet et corpore caduco et infirmo; N I, 98.

natura: ex hacne tibi terrena mortalique natura et caduca concreta ea (vis) videtur? T I, 62.
res: quoniam res humanae fragiles caducaeque sunt; Lae 102.
vitis: vitis .., quae natura caduca est et, nisi fulta est, fertur ad terram; C 52.

caecitas, Blindheit, Verblendung: I, 1. accedit: quid, si deinde dolores graves corporis, si bonorum amissio, si caecitas, si exilium (accessisset)? T IV, 40.
adest: aderit ... perdita valetudo, debilitas, caecitas; T V, 29.
adfert: cum quidam quaereret, quid ei (Asclepiadi) caecitas attulisset; T V, 113.
caret: horribilis ista caecitas quibus tandem caret voluptatibus? T V, 111.
potest: s. II. fero.
ohne Verb: bonum incolumis acies, misera caecitas; F V, 84. caret oculis, odiosa caecitas; liberis, orbitas; T I, 87. vgl. accedit.
2. sum: furorem .. esse rati sunt mentis ad omnia caecitatem; T III, 11.
II. deploro: augurem Tiresiam ... numquam inducunt deplorantem caecitatem suam; T V, 115.
fero: caecitas ferri facile possit, si non desint subsidia valetudinum; T V, 113.
lamentor: cuius (Antipatri Cyrenaici) caecitatem cum mulierculae lamentarentur; T V, 112.
timeo: si debilitatem, caecitatem (timet); T V, 15.
III. scholae de: certae scholae sunt ... de debilitate, de caecitate, de omni casu, in quo nomen poni solet calamitatis; T III, 81.
IV. evertere, al.: qua caecitate || qua (fama populari) caecati || homines ... funditus alii everterunt suas civitates, alii ipsi occiderunt; T III, 4.

caeco, blenden, verblenden: aciem: si eius (animi) acies ita curata est, ut ne caecaretur erroribus; T V, 39.
animos: quibus (libidinibus animi) caecati vel domesticis vitiis atque flagitiis se inquinavissent vel ..; T I, 72.
homines: s. **caecitas,** IV.

caecus, blind, verblendet, unsichtbar, verborgen: A. alqs: mihi .. non modo ad sapientiam caeci videmur, sed ad ea ipsa, quae ... cerni videantur, hebetes et obtusi; A fr. 18. Platonem .. necesse est ... aeque caecum animo ac Phalarim fuisse; F IV, 64. sit .. idem caecus, debilis, morbo gravissimo affectus, exsul, orbus, egens, torqueatur eculeo; F V, 84. qui (Appius) caecus annos multos fuit; T V, 112. Diodotus Stoicus caecus multos annos nostrae domi vixit; T V, 113. traditum est etiam Homerum caecum fuisse; T V, 114. quis tam caecus in contemplandis rebus umquam fuit, ut non videret ..? N I, 77. ad Appi Claudi senectutem accedebat etiam, ut caecus esset; C 16. tantam domum, tantas clientelas Appius regebat et caecus et senex; C 37. non .. solum ipsa Fortuna caeca est, sed eos etiam plerumque efficit caecos, quos complexa est; Lae 54.
casus: quod temere fit caeco casu et volubilitate fortunae; D II, 15.
catuli: quoniam catuli, qui iam dispecturi sunt, caeci aeque et ii, qui modo nati; F IV, 64. catuli aeque caeci, prius quam dispexerunt, ac si ita futuri semper essent; F IV, 65.
dux: cum, quorum res esset, sua ipsi non videbant, caecum adhibebant ducem; T V, 112.
Fortuna: s. alqs; Lae 54.
impetus: nec tantum in alios caeco impetu (cupiditates) incurrunt; F I, 44.

pericula: quod essent urbes maritimae non solum multis periculis oppositae, sed etiam caecis; R II, 5.
B. traduco: ut paulo ante caecos ad aurium traducebamus voluptatem, sic licet surdos ad oculorum; T V, 117.

caedes, Mord, Ermordung, Gemetzel, Blutbad: I, 1. commemoro: vel acerbissima C. Marii clades (commemoratur) principumque caedes || [pr. caed.] || vel ..; R I, 6.
facio: caedem in foro fecisti; P 30.
recordor: qui caedes || clades || municipiorum, qui illam Sullani temporis messem recordetur; P 46.
vereor: »iubebant ... stragem horribilem caedemque vereri«; D I, 20.
2. alo in: alterius mens rationibus agitandis ... alebatur ..., alterius in caede et || in || iniuriis cum et diurno et nocturno metu; T V, 66.
II. maculari: rex ille ... primum optimi regis caede maculatus integra mente non erat; R II, 45.

caedo, schlagen, peitschen, zerhauen, niederschlagen, fällen, töten, schlachten, morden: alqm: eius (Ti. Gracchi) filii nec vivi probabantur bonis et mortui numerum optinent iure caesorum; O II, 48.
arbores: arbores .. ut hiemali tempore cum luna simul senescente || senescentes || ... tempestive caedi putentur; D II, 33.
membra, partes: aut tibi id ipsum pervertendum fuit, quod tu ne attigisti quidem, aut eius partes quasi membra quaedam caedenda; fr V, 58.
porcum: nec eorum ante sepulchrum est, quam iusta facta et porcus caesus est || sit ||; L II, 57.
robur: quis robur illud cecidit, dolavit, inscripsit? D II, 86.
servum: servus per circum, cum virgis caederetur, furcam ferens ductus est; D I, 55.
silicem: somniis crebris ... cum (Numerius Suffustius) iuberetur certo in loco silicem caedere; D II, 85.
trabes: »utinam ... ne in nemore Pelio securibus caesae accidissent abiegnae || caesa accidisset abiegna || ad terram trabes«; N III, 75. Fa 35.

caelebs, ehelos: »censores ... caelibes esse prohibento«; L III, 7.

caeles, himmlisch: A. di: »ego deum genus esse semper dixi et dicam caelitum«; D II, 104.
B. ira: »nec sors (est) nec ira caelitum invectum malum, quod non natura humana patiendo ecferat;« T IV, 63.

caelestis, himmlisch, am Himmel, göttlich, Gottheit (gen. caelestum s. B, a III, 1): A. bei Substantiven: alqd: quicquid est illud, quod sentit, quod sapit, quod vivit, quod viget, caeleste et divinum ob eamque rem aeternum sit necesse est; T I, 66. fr IX, 10.
animus: est .. animus caelestis ex altissimo domicilio depressus ... in terram; C 77.
ardor: quae (astra) oriantur in ardore caelesti; N II, 41.
conversiones, cursus: disputari solet ... perpetuis cursibus || [cursibus] || conversionibus*que* caelestibus extitisse quandam maturitatem serendi generis humani; L I, 24.
discriptio: parent .. huic caelesti discriptioni || descr. || mentique divinae et praepotenti deo; L I, 23.
divi: »divos .. eos, qui caelestes semper habiti, colunto;« L II, 19.

domus: inesse aliquem non solum habitatorem in hac caelesti ac divina domo, sed etiam rectorem; N II, 90.

faces: quae (causa) terreret animos ... facibus visis caelestibus; N II, 14.

genus: animantium genera ..., quorum unum divinum atque caeleste, alterum pinnigerum et aërium, tertium *aquatile*, terrestre quartum; Ti 35.

globus: quorum (globorum) unus est caelestis, extumus; R VI, 17.

instinctus: ut ego .. poëtam grave plerumque carmen sine caelesti aliquo mentis instinctu putem fundere; T I, 64.

lex: vim istius caelestis legis explana, si placet; L II, 9.

locus: ut ... hae (partes) rursum rectis lineis in caelestem locum subvolent; T I, 40. quam multa, quam varia, quanta spectacula animus in locis caelestibus esset habiturus; T I, 47.

natura: ut illa natura caelestis et terra vacat et umore, sic ..; T I, 65. caelestem .. altissimam aetheriamque naturam, id est igneam, ... vacare voluerunt ea parte corporis; N II, 64.

perturbationes: de perturbationibus caelestibus et maritimis et terrenis non possumus dicere ... non esse multos, qui ..; N III, 16.

praestantia: propter virtutis caelestem quandam et divinam tantamque praestantiam, ut ..; F V, 95.

res: modestiam quandam cognitio rerum caelestium affert iis, qui ..; F IV, 11. stellarum motus contemplationesque rerum caelestium ... quem ad modum nos moveant; F V, 51. maximae .. sunt ... consideratio cognitioque rerum caelestium et earum, quas ..; F V, 58. quod ... orae ..., quo faciliorem nobis cognitionem rerum caelestium, eo maiorem cognoscendi cupiditatem dabunt; T I, 44. res caelestes omnesque eae, quarum est ordo sempiternus, ab homine confici non possunt; N II, 16. tantam varietatem pulchritudinemque rerum caelestium ... si tuum ... domicilium putes; N II, 17. tertius est locus, qui ducitur ex admiratione rerum caelestium atque terrestrium; N II, 75. quanta sit admirabilitas caelestium rerum atque terrestrium; N II, 90. ut a caelestibus rebus ad terrestres veniamus; N II, 120. sunt ... homines ... quasi spectatores superarum rerum atque caelestium; N II, 140. eam (aeternam naturam) suspiciendam admirandamque hominum generi ... ordo .. rerum caelestium cogit confiteri; D II, 148.

sidera: modo .. (Theophrastus) menti divinum tribuit principatum, modo caelo, tum autem signis sideribusque caelestibus; N I, 35.

signa: quae (divinatio) artificiosa dicitur, extorum, fulgorum, ostentorum signorumque caelestium; D I, 127. ſ. sidera.

vis: quibus exterriti homines vim quandam esse caelestem et divinam suspicati sunt; N II, 14. si iam concedamus aliquid vim caelestem ad eos, qui in terra gignuntur || gignantur ||, pertinere; D II, 93.

vita: hoc, .. dum erimus in terris, erit illi caelesti vitae simile; T I, 75.

volumen: cuius rationis vim ... ex illo caelesti Epicuri de regula et iudicio volumine accepimus; N I, 43.

B. **allein: s. masc.:** I. abſolut: »pace mihi liceat, caelestes, dicere vestra;« N I, 79.

II. adversor: qui, ut illi (Titanes) caelestibus, sic hi adversentur magistratibus; L III, 5.

cedo: vita ... nulla alia re nisi inmortalitate ... cedens caelestibus; N II, 153.

III, 1. concilium: quem (Herculem) hominum fama beneficiorum memor in concilio caelestium collocavit; O III, 25.

dies: nec .. tam denicales ... quam ceterorum caelestium quieti dies feriae nominarentur; L II, 55.

pater: »quod mihi portento caelestum pater prodigium misit;« N III, 68.

plagae: »si fas endo plagas caelestum ascendere cuiquam est;« R fr. 6.

sator: »tu ..., caelestum sator, iace ... vim .. fulminis;« T II, 21.

2. agnatio cum: ex quo vere vel agnatio nobis cum caelestibus vel genus vel stirps appellari potest; L I, 24.

b. neutr.: I. inest: in quibus (animis) doctissimi illi veteres inesse quiddam caeleste et divinum putaverunt; F II, 114.

labuntur: sine ulla mutatione aut varietate »cetera labuntur celeri caelestia motu cum caeloque simul noctesque diesque feruntur«, quorum contemplatione nullius expleri potest animus; N II, 105.

sunt, valent: ut ... caelestia .. vel procul esse a nostra cognitione censeret vel, si maxime cognita essent, nihil tamen || valere, al. || ad bene vivendum; A I, 15.

II. accipio: ut (Plato) a sacerdotibus barbaris numeros et caelestia acciperet; F V, 87.

anquiro: studiose .. ab iis siderum ... cursus anquirebantur et cuncta caelestia; T V, 10.

cogito: cogitantes .. supera atque caelestia haec nostra ut exigua et minima || minuta || contemnimus; A II, 127.

cognosco: ſ. I. sunt.

contemplor: cum caelum suspeximus caelestiaque contemplati sumus; N II, 4.

fero: ſ. I. labuntur.

procuro: prudentiam ... procurantem caelestia maxime, deinde in terris ea, quae pertineant ad homines; A I, 29.

quaero: qui (Panaetius) cum cetera, tum haec caelestia vel studiosissime solet quaerere; R I, 15. cum tu ista caelestia de Scipione quaesieris; R I, 31.

specto: haec caelestia semper spectato; R VI, 20.

III. cognitio: nisi caelestium divina cognitio nomen eorum ad errorem fabulae traduxisset; T V, 8.

constantia: caelestium .. admirabilem ordinem incredibilemque constantiam ... qui vacare mente putat; N II, 56.

contemplatio: ſ. I. labuntur.

ordo: ut essent, qui .. caelestium ordinem contemplantes imitarentur eum vitae modo atque constantia; C 77. ſ. constantia.

caelo, in erhabener Arbeit ausführen, mit Bildwerk verzieren: argentum, aurum: ſ. **argentum,** II, 1. caelo (3 St.) S. 234, b.

formas: oculi ... in pictis, fictis caelatisque formis ... multa cernunt subtilius; N II, 145.

speciem: hanc speciem Pasiteles caelavit argento et noster expressit Archias versibus; D I, 79.

tecta: ſ. **asto,** ops (2 St.) S. 247, a.

caelum, Meißel: Lysippus eadem temperatione, eodem caelo, † aqua, || aeque, al. || ceteris omnibus centum Alexandros eiusdem modi facere non posset? A II, 85.

caelum, Himmel, Himmelsſtrich, Klima, Witterung, Luft, Welt: I. **Subject:** cadit: qua ex coniunctione caelum ita aptum est, ut sub aspectum et tactum cadat; Ti 15. si neque sidera neque

sol neque caelum sub oculorum aspectum cadere potuissent; Ti 52.

concidit, consistit: vel concidat omne caelum omnisque natura *et* || et || consistat necesse est; T I, 54. R VI, 27.

conlucet: ut quam maxime caelum omnibus conluceret; Ti 31.

desiderat: f. II, 1. incito.

discedit: cum caelum discessisse visum est || esset || atque in eo animadversi globi; D I, 97. initio belli Marsici et deorum simulacra sudavisse, et sanguinem fluxisse, et discessisse caelum; D I, 99.

efficit: Athenis tenue caelum, ex quo etiam acutiores putantur Attici, crassum Thebis, itaque pingues Thebani et valentes. tamen neque illud tenue caelum efficiet, ut aut Zenonem quis aut Arcesilam aut Theophrastum audiat, neque crassum, ut Nemea potius quam Isthmo victoriam petat; Fa 7.

est: necesse est (animus) ita feratur, ut penetret et dividat omne caelum hoc, in quo nubes, imbres ventique coguntur, quod et umidum et caliginosum est propter exhalationes terrae; T I, 43. et mundum deum esse et caelum et astra et terram et animos ..; N I, 30. (Aristoteles) caeli ardorem deum dicit esse non intellegens caelum mundi esse partem, quem alio loco ipse designarit deum. quo modo autem caeli divinus ille sensus in celeritate tanta conservari potest? ubi deinde illi tot di, si numeramus etiam caelum deum? N I, 33. si obscurior ... stella extiterit, pingue et concretum esse caelum, ut eius adspiratio gravis et pestilens futura sit; sin inlustris ... stella apparuerit, significari caelum esse tenue purumque et propterea salubre; D I, 130. intervalla infinita ... a sole ad Martis, inde ad Iovis, ab eo ad Saturni stellam, inde ad caelum ipsum, quod extremum atque ultumum mundi est; D II, 91. caelum .. hoc simulacrum illius ultimi sit (necesse est), non proximi; Ti 12. f. cadit; Ti 15. — II, 1. incito.

fulget: dicunt .. „caelo fulgente, tonante;“ N II, 65.

gaudet: omne .. caelum sive mundus, sive quo alio vocabulo gaudet, hoc a nobis nuncupatus sit —, de quo id primum consideremus ..; Ti 4.

intermittit, nitescit: hic .., ubi habitamus, non intermittit suo tempore »caelum nitescere;« T I, 69.

paret: cum omnes naturae numini divino, caelum, ignes, terrae, maria, parerent; N I, 22.

patet: f. II, 1. intueor; D I, 2.

potest: f. cadit; Ti 52. — II, 1. incito.

stat: Hicetas Syracosius || Syracusius ||, ut ait Theophrastus, caelum, solem ... stare censet; A II, 123.

tenet: quibus (generibus) praetermissis caeli absolutio perfecta non erit. omnia enim genera animalium complexu non tenebit; teneat autem oportebit, ut ex eodem ne quid absit; Ti 41.

tonat: f. fulget. — versatur: f. II, 1. verso.

videtur: f. discedit. — **ohne Verb**: f. efficit.

II. **nach Verben: 1. Accusativ**: adficio: si ad rem pertinet, quo modo caelo adfecto compositisque sideribus quodque animal oriatur; D II, 98.

cerno: cum ... caelum totum cernerent astris distinctum et ornatum; N II, 95.

cingo: continente ardore lucis orbem (Parmenides efficit), qui cingat caelum, quem appellat deum; N I, 28.

cognosco: quibus (litteris) in hoc ipso mundo caelum, terras, maria cognoscimus; T V, 105.

complector: sapientem ... omne caelum totamque cum universo mari terram mente complexum; F II, 112.

compleo: totum prope caelum ... nonne humano genere completum est? T I, 28.

contingo: dum ... alia .. illa divina (bona) longe lateque se pandant caelumque contingant; T V, 76.

dico: solem dicam aut lunam aut caelum deum? N I, 84. solem dico et lunam et vagas stellas et inerrantes et caelum et mundum ipsum; N II, 80.

dimetior: † mori videbamus || videbamus || in studio dimetiendi paene caeli atque terrae C. Galum; C 49.

distinguo: f. cerno.

divido: caelum in sedecim partis diviserunt Etrusci; D II 42. qui (orbes) caelum quasi medium dividunt et aspectum nostrum definiunt; D II, 92. f. I. est; T I, 43.

efficio: ex his (corpusculis) effectum esse caelum atque terram nulla cogente natura, sed concursu quodam fortuito; N I, 66.

exorno: qua (varietate) caelum et terras exornatas videmus; N I, 22.

immuto: ut eius orbis una quaeque pars alia alio modo moveat inmutetque caelum; D II, 89.

incito: eum (mundum deus) .. caelo .. solivago et volubili et in orbem incitato complexus est, quod secum ipsum propter virtutem facile esse posset nec desideraret alterum satis sibi ipsum notum et familiare; Ti 20.

intueor: iisdem .. hic sapiens ... oculis, quibus iste vester, caelum, terram, mare intuebitur; A II, 105. ut (homines) deorum cognitionem caelum intuentes capere possent; N II, 140. cum (Assyrii) caelum ex omni parte patens atque apertum intuerentur; D I, 2.

moveo: eadem effici omnia, quae, si stante terra caelum moveretur; A II, 123. f. immuto.

nomino: qui (ardor caelestis) aether vel caelum nominatur; N II, 41.

numero: f. I. est; N I, 33. — nuncupo: f. I. gaudet. — orno: f. cerno. — penetro: f. I. est; T I, 43.

perhibeo: etsi interpretatur Pacuvius: »hoc, quod memoro, nostri caelum, Graii perhibent aethera«; N II, 91.

perspicio: idem .. (animus) quom caelum, terras, maria rerumque omnium naturam perspexerit; L I, 61.

petesso: »mente .. divina (Iuppiter) caelum terrasque petessit«; D I, 17.

possideo: nisi forte Manilius interdictum aliquod inter duos soles putat esse componendum, ut ita caelum possideant, ut uterque possederit; R I, 20.

refero: eodem .. in libro rursus terram et caelum (Ponticus Heraclides) refert in deos; N I, 34.

rego: qua (necessitate, natura) caelum, maria, terrae regantur; N II, 77. quae vis ... aequalis (est) illius caelum atque terras tuentis et regentis dei; L II, 9.

suspicio: cum caelum suspeximus caelestiaque contemplati sumus; N II, 4. cum caelum suspexissemus, statim nos intellegere ..; N III, 10.

sustineo: nec .. Atlans sustinere caelum ... traderetur; T V, 8.

tempero: quodsi eorum (siderum) vi caelum modo hoc, modo illo modo temperatur, qui potest eadem vis esse nascentium, cum caeli tanta sit dissimilitudo? D II, 93.

tueor: f. rego; L II, 9.

verso: fac (mentem divinam) esse distentam, caelum versantem, terram tuentem, maria moderantem; N III, 93. cui (globo) subiecti sunt

septem, qui versantur retro contrario motu atque caelum; R VI, 17.

video: cum ipsum mundum, cum eius membra, caelum, terras, maria, ... vidissent; N 1, 100. cum repente terram et maria caelumque vidissent; N II, 95. ſ. exorno.

2. **Dativ:** do: motum .. (deus) dedit caelo eum, qui figurae eius esset aptissimus; Ti 19.

infigo: quae (sidera) infixa caelo sunt; N I, 34. ex quo genere ea sunt sidera, quae infixa caelo non moventur loco; Ti 36.

inhaereo: cum (sapientis animus) ... sidera .. viderit innumerabilia caelo inhaerentia cum eius ipsius motu congruere certis infixa sedibus; T V, 69. nec habent (eae stellae) aetherios cursus neque caelo inhaerentes; N II, 54. ab Eudoxo Cnidio ... eandem illam (sphaeram) astris stellisque || astris ||, quae caelo inhaererent || astris caelo inhaerentibus ||, esse descriptam; cuius omnem ornatum et descriptionem sumptam ab Eudoxo multis annis post ... versibus Aratum extulisse; R I, 22.

proloquor: »cupido cepit miseram nunc me proloqui caelo atque terrae Medeai miserias«; T III, 63.

tribuo: modo .. (Theophrastus) menti divinum tribuit principatum, modo caelo, tum autem signis sideribusque caelestibus; N I, 35.

3. **Ablativ:** fruor: alias (bestias natura voluit) volucres caelo frui libero; T V, 38.

utor: qui utantur crasso caelo atque concreto; N II, 42.

4. **mit Präpositionen:** absum ex: ſ. I. tenet.

animadverto in: ſ. I. discedit.

ascendo in: non .. in caelum ascensurus es; T I, 111. si quis in caelum ascendisset naturamque mundi et pulchritudinem siderum perspexisset; Lae 88. ſ. escendo in.

cedo de: »cedunt de caelo ter quattuor corpora sancta avium«; D I, 108.

considero de: ſ. I. gaudet.

contueor in: »(me) resupinum in caelo contueri maximum ac mirificum facinus«; D I, 44.

convenio cum: qua ex coniunctione naturae ... convenire potest ... meus quaesticulus cum caelo, terra rerumque natura? D II, 34.

decido de: seminane deorum decidisse de caelo putamus in terras? N I, 91.

deduco de: deduc orationem tuam de caelo ad haec citeriora; R I, 34.

delabor de: quae (regula) quasi delapsa de caelo est ad cognitionem omnium; F I, 63.

devoco e: Socrates .. primus philosophiam devocavit e caelo; T V, 10.

dico de: quae de animae immortalitate dicerentur caeloque; R VI, 3.

distribuo circum: comitem .. eum (ignem) sapientiae quam optimae mentis effecit circumque omne caelum aequaliter distribuit; Ti 35.

duco a: quae tu a caelo astrisque ducebas; N III, 51.

effero ad: »hicine est ille Telamon, modo quem gloria ad caelum extulit?« T III, 39. quam (gravitatem dignitatemque virtutis) cum ad caelum extulerunt; T V, 85. — in: quamvis eam (amicitiam) Epicurus ... in caelum efferat laudibus; F II, 80. quorum non corpora sunt in caelum elata; R III, 40.

erigo, eruo ad: »nisi ... forte Triton ... molem ex profundo saxeam ad caelum eruit || erigit || «; N II, 89.

escendo in: ut (Socrates) non ad mortem trudi, verum in caelum videretur escendere; T I, 71. quibus tandem gradibus Romulus escendit || ascendit || in caelum? P 11.

facio de: quod .. propter aëris crassitudinem de caelo apud eos (Etruscos) multa fiebant, et quod ob eandem causam multa invisitata || inusitata || partim e caelo, alia ex terra oriebantur; D I, 93.

fero ad: hoc etiam magis necesse est (haec duo genera) ferantur ad caelum; T I, 42. (aër) et mari continuatus et iunctus est et natura fertur ad caelum, cuius tenuitate et calore temperatus vitalem et salutarem spiritum praebet animantibus. quem complexa summa pars caeli, quae aetheria dicitur ..; N II, 117.

ico e: cum Summanus in fastigio Iovis optumi maxumi ... e caelo ictus esset; D I, 16. cum in Capitolio ictus Centaurus e caelo est, in Aventino portae et homines; D I, 98.

insum in: nulla .. in caelo nec fortuna nec temeritas nec erratio nec vanitas inest contraque omnis ordo, veritas, ratio, constantia; N II, 56. ut in se rationem et mentem putet inesse, in caelo mundoque non putet; L II, 16.

intericio inter: aër ... interiectus inter mare et caelum Iunonis nomine consecratur; N II, 66.

loco endo: »ollos, quos endo caelo merita locaverint || conlocav. ||, Herculem, Liberum, Aesculapium, Castorem, Pollucem, Quirinum (colunto)«; L II, 19.

migro in: video te alte spectare et velle in caelum migrare; T I, 82.

orior e: ſ. facio de.

penetro in: ut nulla acies humani ingenii tanta sit, quae penetrare in caelum, terram intrare possit; A II, 122. hominum ratio non in caelum usque penetravit? N II, 153. — per: quae (astra) per caelum penetrantia solstitiali se et brumali revocatione converterent; Ti 34.

pervenio in: posse animos ... in caelum quasi in domicilium suum pervenire; T I, 24.

proficiscor in: ipsi illi maiorum gentium di qui habentur, hinc a nobis || hinc || profecti in caelum reperientur; T I, 29.

recipio in: quos quasi novos et adscripticios cives in caelum receptos putant; N III, 39.

servo de: de caelo servare non ipsos censes solitos, qui auspicabantur? nunc imperant pullario; ille renuntiat; D II, 74.

sum in: cui (temperantiae) si locus in caelo est, est etiam voluptatibus; N III, 38. ut rex putaretur unus esse in caelo; R I, 56. omnibus, qui patriam conservaverint, adiuverint, auxerint, certum esse in caelo definitum locum; R VI, 13. quid est .. non dicam in homine, sed in omni caelo atque terra ratione divinius? L I, 22.

suspicio ad: aliquanto .. post (senex) suspexit ad caelum et: grates, inquit, tibi ago, summe Sol; R VI, 9. — in: quae (res) prima inpulit etiam, ut suspiceremus in caelum; R III, 3.

tango de: Etruria .. de caelo tacta scientissume animadvertit; D I, 92. Nattae .. statua aut aera legum de caelo tacta quid habent observatum ac vetustum? D II, 47. si fulserit, si tonuerit, si tactum aliquid erit de caelo; D II, 149.

tollo in: quem (Herculem) in caelum ista ipsa, quam vos iracundiam esse vultis, sustulit fortitudo; T IV, 50. ut beneficiis excellentis viros in caelum fama ac voluntate tollerent; N II, 62. quibus .. Romulum tenebris etiamsi natura ad humanum exitum abripuit, virtus tamen in caelum dicitur sustulisse; R I, 25. eloquentia tueri, quam tu in caelum, Hortensi, credo, ut ipse cum ea simul ascenderes, sustulisses; fr V, 45. si Cadmi progenies aut Amphi[try]onis aut Tyndari in caelum tollenda fama fuit, huic idem honos certe dicandus est; fr IX, 11.

transfero in: qui hos || eos || deos ex hominum genere in caelum translatos non re, sed opinione esse dicunt; N III, 53.
venio in: cum (animus) exierit et in liberum caelum quasi domum suam venerit; T I, 51.
versor in: quibus .. de causis ea versentur || ea, quae versantur || in caelo; F III, 37.
III. **nach Adjectiven und Adverbien:** redux in: f. IV, 2. dux in.
simul cum: »cum caeloque simul (caelestia) noctesque diesque feruntur«; N II, 104.
ultimus a: quae (stella) ultima a caelo, citima *a* terris luce lucebat aliena; R VI, 16.
usque in: f. II, 4. penetro in; N II, 153.
IV. **nach Substantiven: 1. Genetiv:** absolutio: f. I. tenet.
adfectio: fac in puero referre, ex || referre, || qua adfectione caeli primum spiritum duxerit; D II, 99.
aditus: siquidem bene meritis de patria quasi limes ad caeli aditum patet; R VI, 26.
ardor: f. I. est; N I, 33.
aspiratio: f. I. est; D I, 130.
axis: quid potest esse minus quietum quam ... versari circum axem caeli admirabili celeritate? N I, 52.
calor: f. II, 4. fero ad; N II, 117.
candor: cum videmus speciem primum candoremque caeli, dein ..., tum ... nocturnam .. caeli formam undique sideribus ornatam; T I, 68.
commutationes: cum † tempore || temporum || anni tempestatumque || tempestatum atque || caeli conversiones commutationesque tantae fiant accessu stellarum et recessu; D II, 89.
complexus: terram ... ad universi caeli complexum quasi puncti instar obtinere, quod *κέντρον* illi (mathematici) vocant; T I, 40. omnia cingens et coërcens caeli complexus; N II, 101.
conspectus: hominem (natura) .. ad caeli quasi cognationis domiciliique pristini conspectum excitavit; L I, 26.
constantia: quartus (modus est susceptus) ex astrorum ordine caelique constantia; N III, 16. altera (causa est) de temporum ordine caelique constantia; N III, 17.
contemplatio: cum ex terra nihil emineret, quod contemplationi caeli officere posset; D I, 93.
contemplator: cum videmus ... hominem .. ipsum quasi contemplatorem caeli ac deorum cultorem; T I, 69.
conversio: quartam causam esse ... aequabilitatem motus conversionum*que* || in conversione || caeli; N II, 15. (possentne) una totius caeli conversione cursus astrorum dispares conservari? N II, 19. f. commutationes.
corpus: corpus .. caeli aspectabile effectum est; Ti 27.
cursus: summus ille caeli stellifer cursus ... acuto et excitato movetur sono; R VI, 18.
deflagratio: natura futura praesentiunt, ut aquarum eluviones et deflagrationem futuram aliquando caeli atque terrarum; D I, 111.
discessus: te nec terrae fremitus nec caeli discessus (terrebit); D II, 60.
discriptio (descr.): cum ... astra ... eandem .. totius caeli discriptionem || descr. || longis intervallis rettulerint; R VI, 24. f. II, 2. inhaereo; R I, 22.
dissimilitudo: eos, qui nascuntur || nascantur || eodem tempore, posse in dissimilis incidere naturas propter caeli dissimilitudinem; D II, 93. f. II, 1. tempero.
distributio: caeli .. distributio ... et certarum rerum notatio docet, unde fulmen venerit, quo concesserit; D II, 45.
extremitas: sic animus a medio profectus extremitatem caeli a suprema regione rotundo || rutundo || ambitu circumiecit; Ti 26.
figura: f. II, 2. do. — forma: f. candor.
fulgura: »caeli .. fulgura || fulgura || regionibus ratis (augures) temperanto;« L II, 21.
impetus: cum .. impetum caeli cum admirabili celeritate moveri vertique videamus || videmus ||; N II, 97.
interpretes: cum dicunt ... eadem .. omnibus, qui eodem statu caeli et stellarum nati sint, accidere necesse esse, nonne eius modi sunt, ut ne caeli quidem naturam interpretes istos caeli nosse appareat? D II, 92.
lumina: »mollipedes .. boves spectantes lumina caeli«; D I, 15.
moderatio: si haec non vis et natura gignentium efficeret, sed temperatio lunae caelique moderatio; D II, 94.
motus: cum tam certos caeli motus, tam ratos astrorum ordines ... viderit; N II, 97. quae tanta dementia est, ut in maxumis motibus mutationibusque caeli nihil intersit, qui ventus, qui imber, quae tempestas ubique sit? D II, 94. f. conversio; N II, 15. — II, 2. inhaereo; T V, 69.
mutationes: caeli .. mutationes ... a dis inmortalibus tribui generi humano putant; N I, 4. f. motus; D II, 94.
natura: hebetiora ut sint hominum ingenia propter caeli pleniorem naturam; N II, 17. f. interpretes.
obitus: f. partes; D I, 18.
ornatus: ut mihi quidem numquam hunc admirabilem caeli ornatum ... suspexisse videantur; N II, 94. haec omnis discriptio siderum atque hic tantus caeli ornatus ex corporibus ... temere cursantibus potuisse effici cuiquam sano videri potest? N II, 115. f. II, 2. inhaereo; R I, 22.
palatum: „caeli palatum", ut ait Ennius, (Epicurus) non suspexit; N II, 49.
partes: »Phoebi fax ... praecipitis caeli partis obitusque petessens«; D I, 18. »partibus intonuit caeli pater ipse sinistris«; D I, 106. caeli .. partes sibi definitas esse traditas, e quibus saepe opem rei publicae ferre possit; L II, 43. f. II, 4. fero ad; N II, 117.
perturbatio: haec .. cum sit tum serenitas, tum perturbatio caeli; D II, 94.
plagae: »quod est ante pedes, nemo spectat, caeli scrutantur plagas«; D II, 30. R I, 30.
porta: »mi soli caeli maxima porta patet;« R fr. 6.
regio: illi (di) ... purissima .. in regione caeli collocati; N II, 60.
sensus: f. I. est; N I, 33.
serenitas: f. perturbatio.
sidera: quae a luna ceterisque sideribus caeli temperatio fiat; D II, 94.
signa: caeli signorum admirabilem ordinem insatiabilemque pulchritudinem magis spectat; fr V, 53. qui e Caucaso caeli signa servantes numeris et modis || [et motibus] || stellarum cursus persequuntur; D I, 36.
species: quaenam species caeli videretur? N II, 96. f. candor.
status: f. interpretes.
tegmen: »inde est ales Avis lato sub tegmine caeli«; N II, 112.
temperatio: quae (commoda) percipiuntur caeli temperatione, fecunditate terrarum; N II, 13.
templa: »quamquam multa manus ad caeli caerula templa tendebam lacrumans«; D I, 41.
tenuitas: f. II, 4. fero ad; N II, 117.
varietas: quae omnia fiunt et ex caeli varietate et ex disparili adspiratione terrarum; D I, 79.

vertex: paribus .. stellis similiter distinctis eundem caeli verticem lustrat parva Cynosura; N II, 106. (cingulos) caeli verticibus ipsis ex utraque parte subnixos; R VI, 21.

2 mit Präpositionen: alqd de: haec .., quibus utimur, sive tripudio sive de caelo, simulacra sunt auspiciorum, auspicia nullo modo; D II, 71.

ascensus in: »propter quae datur homini ascensus in caelum«; L II, 19. hoc iis (animis) faciliorem adscensum et reditum in caelum fore; fr V, 97.

cursus in: nec .. omnibus iidem illi sapientes arbitrati sunt eundem cursum in caelum patere; fr IX, 12.

dux in: quae (vita) in claris viris et feminis dux ‖ redux ‖ in caelum soleret esse; T I, 27.

fremitus e: cum e caelo fremitus auditus (est); D I, 97.

intervalla ad: f. I. est; D II, 91.

reditus in: iis .. (animis) reditum in caelum patere, optimoque et iustissimo cuique expeditissimum; Lae 13. f. ascensus; fr V, 97.

signa in: »astrologorum signa in caelo quid fit ‖ sit ‖ observationis ‖ quaesit, observat, Iovis ‖, cum ..!« R I, 30.

via in: ea vita via est in caelum et in hunc coetum eorum, qui ..; R VI, 16.

V. Umstand: 1. Ablativ: complecti: f. II, 1. incito.

zum Satz: ut nulla pars caelo, mari, terra, ut poëtice loquar, ‖ [ut p. loquar] ‖ praetermissa sit; F V, 9. terrane tibi hoc nebuloso et caliginoso caelo aut sata aut concreta videtur tanta vis memoriae? T I, 60. quod is (sol) diem efficeret toto caelo luce diffusa; N II, 95. »haec fore ... ipse deum genitor caelo terrisque canebat«; D I, 19.

2. Präpositionen: cum: ut (terra) cum caelo hilarata videatur; N II, 102.

in: cum vacui curis etiam, quid in caelo fiat, scire avemus; F II, 46. „Romulus in caelo cum dis agit aevum", ut famae adsentiens dixit Ennius; T I, 28. is docuit similem animum suum eius esse, qui ea (astra) fabricatus esset in caelo; T I, 62. florere in caelo Academiam necesse est; N I, 80. quod efficitur in caelo singulis diebus et noctibus; N II, 88. ut (Boëthus) earum rationem rerum explicaret, quae in mari caelove fierent; D I, 13. iam explorata nobis sunt ea, quae ad domos nostras ... pertineant? siquidem, quid agatur in caelo, quaerimus; R I, 19. fiebat, ut soli luna totidem conversionibus in aere illo, quot diebus in ipso caelo, succederet, ex quo .. in [caelo] sphaera solis fieret eadem illa defectio; R I, 22. f. I. est; T I, 43.

intra: terram, altricem nostram, ... antiquissimam deorum omnium voluit esse eorum, qui intra caelum gignerentur; Ti 37.

caementum, Baustein: num hoc in latere aut in caemento, ex quibus urbs effecta est, potuit valere? D II, 99.

caenum, Schmutz, Kot: I. olet, al.: sic se dicere omnes stultos insanire, ut male olere omne caenum. at non semper. commove, senties; T IV, 54.

II. iaceo in: vitiis et sceleribus contaminatos deprimi in tenebras atque in caeno iacere docuerunt; fr IX, 12.

caerimonia, Heiligkeit, Feierlichkeit, Feier, Religionsgebrauch: I, 1. ascribo: quod pontifices ... isdem .. (sacris) ferias ‖ hereditates ‖ et caerimonias adscribendas putant; L II, 50.

colo: id .. cum multis aliis rebus, tum e pontificio iure et e caerimoniis sepulcrorum intellegi licet, quas maxumis ingeniis praediti nec tanta cura coluissent, nec violatas tam inexpiabili religione sanxissent, nisi ..; T I, 27.

conservo: neque solum in homines obsequia, sed etiam in deos caerimoniae religionesque tolluntur ‖ tollentur ‖, quas non metu, sed ea coniunctione, quae est homini cum deo, conservandas puto; L I, 43.

constituo: cum ... caerimoniae, comitia, provocationes, patrum consilium (esset constitutum); T IV, 1.

declaro: tota .. huius iuris conpositio pontificalis magnam religionem caerimoniamque declarat; L II, 55.

defendo: ut opiniones, ... sacra, caerimonias religionesque defenderem. ego vero eas defendam semper semperque defendi; N III, 5.

habeo: suos .. deos ... coli confusionem habet religionum et ignotas caerimonias † nos ‖ nostris ‖ sacerdotibus; L II, 25.

retineo: maiorum instituta tueri sacris caerimoniisque retinendis sapientis est; D II, 148.

sancio, violo: f. colo. — tollo: f. conservo.

tueor: qui caerimonias religionesque publicas sanctissime tuendas arbitror; N I, 61.

2. praesum: »eorum .. (sacerdotum) genera sunto tria, unum, quod praesit caerimoniis et sacris, alterum ..;« L II, 20.

3. existimo de: quid de religione, pietate, sanctitate, caerimoniis, fide, iure iurando ... existimandum sit; N I, 14.

intellego e: f. 1. colo.

II. mitigare: animos ... ardentis consuetudine et cupiditate bellandi religionum caerimoniis mitigavit; R II, 26.

caeruleus, caerulus, dunkel, dunkelblau, schwärzlich: A. anguis: »caeruleo incinctae angui incedunt, circumstant cum ardentibus taedis;« A II, 89.

mare: quia (mare) nobismet ipsis modo caeruleum videbatur, mane ravum; A II, 105. quid? mare nonne caeruleum? A fr. 7.

oculi: caesios oculos Minervae, caeruleos esse Neptuni; N I, 83.

templa: »quamquam multa manus ad caeli caerula templa tendebam lacrumans«; D I, 41.

B. transvehor: »nemo haec umquam est transvectus caerula cursu, quin .. adstiterit«; F V, 49.

caesius, blaugrau: caesios oculos Minervae, caeruleos esse Neptuni; N I, 83.

caestus, Kampfriemen, Schlagriemen: I. iacto: pugiles .., etiam cum feriunt adversarium, in iactandis caestibus ingemescunt; T II, 56.

II. contundi: pugiles caestibus contusi ne ingemescunt quidem; T II, 40.

calamitas, Unglück, Unfall, Bedrängnis, Not, Niederlage: I. est: est etiam quaedam calamitas in amicitiis dimittendis non numquam necessaria; Lae 76.

impendent: hoc ne homines quidem probi faciunt, ut amicis inpendentis calamitates praedicant, quas illi effugere nullo modo possint; D II, 54.

possunt: f. II, 1. efficio.

II, 1. accipio: quae (res publica) Cannensi calamitate accepta maiores animos habuit quam umquam rebus secundis; O III, 47. quam calamitatem accepisset in bello, communem fortunae bellicae iudicantem (Regulum) tenere consularis dignitatis gradum; O III, 99.

capio: illud minime auguris, quod adscripsit ob eam causam populum Romanum calamitatem maximam cepisse; D I, 29.
conligo: cum calamitates clarissimorum virorum iniuriasque iis ab ingratis impositas civibus colligunt; R I, 4.
denuntio: eadem .. tempestate multis signis Lacedaemoniis Leutricae pugnae calamitas denuntiabatur; D I, 75.
efficio: bene meritorum saepe civium expulsiones, calamitates, fugae ... sine hominum opibus ... effici (non) possunt; O II, 20.
effugio: f. I. impendent.
haurio: is (Pompeius) propagatione vitae quot, quantas, quam incredibilis hausit calamitates! T I, 86.
inveterata: f. IV. medicina. — indico: f. accipio; O III, 99. — praedico: f. I. impendent.
refero: hic ... in domum multiplicatam non repulsam solum rettulit, sed ignominiam etiam et calamitatem; O I, 138.
sublevo: misericordiam (utilem esse) ad opem ferendam et hominum indignorum calamitates sublevandas; T IV, 46.
2. vaco: si ... altera (aratio) omni tempestatis calamitate semper vacat; T V, 86.
III. dignus: nisi forte (calamitosi) erunt digni calamitate; O II, 62.
IV. causa: quae fuisset tantae calamitatis causa; T I, 115. si .. ea causa calamitatis fuit; D I, 29. quae (obnuntiatio) si falsa fuisset, nullam adferre potuisset causam calamitatis; D I, 29. non .. obnuntiatio Ateii causam finxit calamitatis; D I, 30.
denuntiatio: quae est .. ista a deis profecta significatio et quasi denuntiatio calamitatum? D II, 54.
ius: qui ... universas provincias regionesque uno calamitatis iure comprehenderet; O II, 27.
medicina: tanta .. calamitatis praesentis adhibetur a philosopho medicina, quanta inveteratae ‖ inveterata, in inveterata ‖ ne desideratur quidem; T III, 54.
nomen: certae scholae sunt ... de debilitate, de caecitate, de omni casu, in quo nomen poni solet calamitatis; T III, 81.
praenuntiae: quae (stellae) nuper bello Octaviano magnarum fuerunt calamitatum praenuntiae; N II, 14.
significatio: f. denuntiatio.
societates: quam graves, quam difficiles plerisque videntur calamitatum societates! ad quas non est facile inventu qui descendant; Lae 64.
spectatores: nonne ... socii .. spectatores .. se otiosos praebuerunt Leuctricae calamitatis? O II, 26.
V. 1. debilitari: cum plebes publica calamitate inpendiis debilitata deficeret; R II, 59.
deleri: qui (Dicaearchus) ... comparat, quanto plures deleti sint homines hominum impetu ... quam omni reliqua calamitate; O II, 16.
premi: alia causa est eius, qui calamitate premitur, et eius, qui ..; O II, 61.
2. ante: Lacedaemoniis paulo ante Leuctricam calamitatem quae significatio facta est! D I, 74.

calamitose, unglücklich: quod aiunt: „minima de malis," id est ut turpiter potius quam calamitose, an est ullum maius malum turpitudine? O III, 105.

calamitosus, unglücklich, elend, unheilvoll, verderblich: A. alqs: eos, qui se aegritudini dediderunt, miseros, adflictos, aerumnosos, calamitosos (dicere solemus); T IV, 82.
alqd: hoc .. ipsum, utile putare, quod turpe sit, calamitosum est; O III, 49.
exitus, exsilium: reditum mihi gloriosum iniuria tua dedit, non exitum ‖ exilium ‖ calamitosum; P 29.
fuga: in illa fuga nobis gloriosa, patriae calamitosa; D I, 59.
otium: multa praeclara in illo calamitoso otio scripsit; F V, 54.
proelium: cum hoc calamitosum proelium fieret; D I, 78.
B (vgl. A. alqs). quaerunt: ut ... magis amicitiarum praesidia quaerant ... calamitosi quam ii, qui putentur ‖ putantur ‖ beati; Lae 46.
sunt, al.: propensior benignitas esse debebit in calamitosos, nisi forte erunt digni calamitate; O II, 62.

calceolus, kleiner Schuh: quam (Sospitam) tu ... vides ... cum hasta, cum scutulo, cum calceolis repandis; N I, 82.

calceus, Schuh: tum Scipio calceis et vestimentis sumptis e cubiculo est egressus; R I, 18.

calciamentum, Schuhwerk: mihi .. est ... calciamentum solorum callum; T V, 90.

calculus, Stein, Rechenstein, Blasenstein: 1. do: tibi concedo, quod in XII scriptis solemus, ut calculum reducas, si te alicuius dati paenitet; fr V, 60.
iacio: dicitur quidam, cum in somnis complexu Venerio iungeretur, calculos eiecisse; D II, 143.
reduco: f. do.
subduco: fortes viri voluptatumne calculis subductis proelium ineunt, ... an .. animi ardore ... concitati? F II, 60.
2. voco ad: hoc .. est nimis exigue et exiliter ad calculos vocare amicitiam; Lae 58.

calefacio (calfacio, calficio), wärmen, erwärmen: I. vis: quae vim habeant refrigerandi calfaciendi, concrescendi liquendi; Ti 50.
II. corpus: materia ... ad calficiendum corpus igni adhibito et ad mitigandum cibum utimur; N II, 151.

caleo, warm, heiß sein, brennen: alqd: in omni natura rerum id vivere, id vigere, quod caleat; N III, 35.
ignis: sentiri haec putat ‖ hoc [putat] ‖, ut calere ignem, nivem esse albam, mel dulce; F I, 30.
terra: recenti fossione terram fumare calentem; N II, 25.

calesco, warm werden, sich erwärmen: aetas: ubi .. potest illa aetas aut calescere vel apricatione melius vel igni aut vicissim umbris aquisve refrigerari salubrius? C 57.
anima: ea (anima) calescit primum ipso ab spiritu, deinde contagione pulmonum; N II, 138.

calidus, warm, heiß, hitzig, eilig: A. alqd: omne, quod est calidum et igneum, cietur et agitur motu suo; N II, 23.
animus: calidior est .. vel potius ardentior animus, quam est hic aër; T I, 42.
aqua: ex puteis iugibus aquam calidam trahi; N II, 25.
consilia: quibus periculosa et calida consilia quietis et cogitatis splendidiora et maiora videantur; O I, 82.
loca: grues cum loca calidiora petentes maria transmittant; N II, 125.

sidera: tota .. (sidera) sunt calida atque perlucida; N II, 39.

B, I. sunt: si esset (ius naturale), ut calida et frigida, ut amara et dulcia, sic essent iusta et iniusta eadem omnibus; R III, 13.

II. fundo, al.: calidum illud atque igneum ita in omni fusum esse natura, ut in eo insit procreandi vis et causa gignendi, a quo et animantia omnia et ea, quorum stirpes terra continentur, et nasci sit necesse et augescere; N II, 28.

sentio: sentit .. (animal) et calida et frigida et dulcia et amara; N III, 32.

III. alqd de: id quidem commune est de calido; N III, 36.

caliginosus, neblig, verdunkelt: caelum: quod et umidum et caliginosum (caelum) est propter exhalationes terrae; T I, 43. terrane tibi hoc nebuloso et caliginoso caelo aut sata aut concreta videtur tanta vis memoriae? T I, 60.

stella: si obscurior *et* quasi caliginosa stella extiterit; D I, 130.

caligo, Nebel, Dunkel, Finsternis: I. constat: »ubi rigida constat crassa caligo inferum«; T I, 37.

II, 1. dispello: eadem .. (philosophia) ab animo tamquam ab oculis caliginem dispulit; T I, 64.

offundo: hic error et haec indoctorum animis offusa caligo est; T V, 6.

2. cerno per: in ... imbecilla .. mente vis naturae quasi per caliginem cernitur; F V, 43.

III. circumfundi: qui tum etiam, cum has terras incolentes circumfusi erant caligine, tamen acie mentis dispicere cupiebant; T I, 45.

calix, Becher: quid? huic calix mulsi impingendus est, ut plorare desinat, aut aliquid eius modi? T III, 44.

callide, schlau, verschlagen: cogito, excogito: hoc tam callide Iuppiter *ex*cogitavit || cogitavit || ! D II, 47.

perficio: callide .., qui illa composuit, perfecit, ut, quodcumque accidisset, praedictum videretur; D II, 110.

refero: (oportet fingi illum virum) omnia callide referentem ad utilitatem, acutum, versutum, veteratorem; F II, 53.

ohne Verb: nihil horum nimis callide; N I, 70. at id ipsum quam callide, qui regnum adulterio quaereret; N III, 68.

calliditas, Schlauheit, Verschlagenheit: I. est: quae est .. ista calliditas res vetustate robustas calumniando velle pervertere? D I, 35. neque .. in pastoribus illis ... nec in ipso Romulo haec calliditas esse potuit, ut ..; D I, 105. fuit .. stulta calliditas perverse imitata prudentiam; O III, 113.

imitatur: f. est; O III, 113.

II, 1. appello: scientia, quae est remota ab iustitia, calliditas potius quam sapientia est appellanda; O I, 63.

do: istam calliditatem hominibus di ne dedissent! qua perpauci bene utuntur, qui tamen ipsi saepe a male utentibus opprimuntur, innumerabiles autem improbe utuntur; N III, 75.

2. utor: f. 1. do.

callidus, gewandt, schlau, verschlagen: A. alqs: finge non solum callidum eum, ... verum etiam praepotentem; F II, 57. callidos .. (eos appello), quorum tamquam manus opere, sic animus usu concalluit; N III, 25. tum ... callidi sumus, non boni; L I, 41. callidum Hannibalem ex Poenorum, ex nostris ducibus Q. Maximum accepimus; O I, 108. quo .. quis versutior et callidior, hoc invisior et suspectior est || suspectior | detracta opinione probitatis; O II, 34.

alqd: qua (natura) nihil potest esse callidius; N II, 142.

adsentatio: etiam graviores constantioresque admonendi sunt, ut animadvertant, ne callida adsentatione capiantur; Lae 99.

aestimatores: si isti callidi rerum aestimatores prata et areas quasdam magno aestimant; P 51.

agitator: ego .. ut agitator callidus, prius quam ad finem veniam, equos sustinebo; A II, 94.

artifex: ut artifex callidus comparandarum voluptatum diceretur; F II, 116.

artificium: quamquam foramina illa ... callidissimo artificio natura fabricata est; T I, 47.

factum: in primis .. versutum et callidum factum Solonis; O I, 108.

homo: Chrysippus tibi acute dicere videbatur, homo sine dubio versutus et callidus; N III, 25. ii saepe versutos homines et callidos admirantes malitiam sapientiam iudicant; O II, 10.

improbus: non .. de improbo, sed *de* callido improbo quaerimus; F II, 54.

interpretatio: existunt ... iniuriae ... nimis callida, sed malitiosa || [sed malitiosa] || iuris interpretatione; O I, 33.

ratio: illud vero quam callida ratione! N III, 66.

sapientia: an quod (sapientia) ita callida est, ut optime possit architectari voluptates? F II, 52.

B, I. adsentatur, al.: callidus ille et occultus ne se insinuet, studiose cavendum est; nec enim facillime adgnoscitur, quippe qui etiam adversando saepe adsentetur et litigare se || litigare | simulans blandiatur atque ad extremum det manus vincique se patiatur; Lae 99.

II. duco, al.: ut ille veterator et callidus vinctus ad Hannibalem duceretur; O III, 113.

III. genus: non viri boni (hoc genus est), versuti potius, obscuri, astuti, fallacis, malitiosi, callidi, veteratoris, vafri; O III, 57.

callum, harte Haut, Schwiele: I. est: mihi .. est ... calciamentum solorum callum; T V, 90.

II. obduco: ipse labor quasi callum quoddam obducit dolori, T II, 36. quorum (Corinthiorum) animis diuturna cogitatio callum vetustatis obduxerat; T III, 53.

calo, Reitknecht: eos tu cantheriis albis nullis calonibus ob viam Vatinio venisse existimas? N III, 11.

calor, Wärme, Hitze, Glut: I. deficit: animantis, cum calor defecerit, tum interire; N III, 35.

est: mundi ille fervor ... *est* ... aptior ad sensus commovendos quam hic noster calor, quo haec, quae nota nobis sunt, retinentur et vigent; N II, 30. ut ..., si est calor a sole, (aves) se opponant; N II, 129.

inest: cuius (cibi) etiam in reliquiis inest calor iis, quas natura respuerit; N II, 24.

II, 1. adipiscor: cum || tum || .. (animus) sui similem et levitatem et calorem adeptus *est*; T I, 43.

admisceo: aquae etiam admixtum esse calorem primum ipse liquor aquae declarat et fusio || declarat effusio, declarat |, quae neque conglaciaret frigoribus neque nive pruinaque concresceret, nisi eadem se admixto calore liquefacta et dilapsa

diffunderet. itaque et aquilonibus ... adstrictus durescit umor, et idem vicissim mollitur tepefactus et tabescit calore. atque etiam maria agitata ventis ita tepescunt, ut intellegi facile possit in tantis illis umoribus esse inclusum calorem; N II, 26.

comprendo: quid, quod eadem mente res dissimillimas comprendimus, ut colorem, saporem, calorem, odorem, sonum? T I, 46.

contineo: quod magna vis terrae cavernis contineatur || continetur || caloris eaque hieme sit densior ob eamque causam calorem insitum in terris contineat || continet || artius; N II, 25. is .. (vapor) existit motu eius caloris, qui aquis continetur; N II, 27.

exstinguo: refrigerato .. et extincto calore occidimus ipsi et extinguimur; N II, 23. ego .. non intellego, quo modo calore extincto corpora intereant, non intereant umore aut spiritu amisso, praesertim cum intereant etiam nimio calore; N III, 35.

fundo: et umorem et calorem, qui est fusus in corpore, ... si quis quaerat, unde habeamus; N II, 18.

habeo: ut facile et calore, quem (alvus) multum habet, et terendo cibo || terendo || ... omnia cocta atque confecta in reliquum corpus dividantur; N II, 136. f. fundo.

impertio: quarta pars mundi ... ceteris naturis omnibus salutarem inpertit et vitalem calorem; N II, 27.

includo: omne .., quod vivit, ... id vivit propter inclusum in eo calorem; N II, 24. f. admisceo.

insero: f. contineo; N II, 25.

moveo: quid potest esse mundo valentius, quod pellat atque moveat calorem eum, quo ille teneatur? N II, 31.

pello: ut tectis saepti frigora caloresque pellamus; N II, 151. f. moveo.

refrigero: f. exstinguo; N II, 23.

sentio: quae sentiuntur, ut frigus, ut calor, ut voluptas, ut dolor; N III, 34.

tempero: quorum (ventorum Etesiarum) flatu nimii temperantur calores; N II, 131.

2. dico de, genero ex: quae a te, physice, dicta sunt de vi ignea deque eo calore, ex quo omnia generari dicebas; N III, 18.

III, 1. expers: ipse .. aër ... minime est expers caloris; ille vero et multo quidem calore admixtus est; N II, 26. 27.

2. praeditus: ex corpusculis non calore, non qualitate aliqua, ... non sensu praeditis, sed concurrentibus temere atque casu; N II, 94.

3. tutus a: obducuntur .. libro aut cortice trunci, quo sint a frigoribus et caloribus tutiores; N II, 120.

IV. appulsus: ut omnes ictus omnesque minimos et frigoris et caloris adpulsus sentire possimus; N II, 141.

modus: solis tum accessus modici, tum recessus et frigoris et caloris modum temperant; N II, 49.

molestiae: quibus (tectis) et frigorum vis pelleretur et calorum molestiae sedarentur; O II, 13.

motus: f. II, 1. contineo; N II, 27.

natura: eam caloris naturam vim habere in se vitalem per omnem mundum pertinentem; N II, 24.

temperatio: ea (semina) temperatione caloris et oriri et augescere; N II, 26.

varietates: idem (aër) annuas frigorum et calorum facit varietates; N II, 101.

vis: cum ... contueri licebit ... regiones ... omni cultu propter vim frigoris aut caloris vacantis; T I, 45. cum vim caloris non facile patiatur; T V, 74. ut omnia, quae alantur et quae crescant || aluntur atque crescunt ||, contineant in se vim caloris; N II, 23. quanta vis insit caloris in omni corpore; N II, 24. omnis .. coagmentatio corporis vel caloris vel frigoris vi || vi cal. vel fr., al. || vel aliqua inpulsione vehementi labefactatur et frangitur; Ti 17. f. II, 1. contineo; N II, 25.

V, 1. admisceri: f. III, 1.

augescere: quae (uva) et suco terrae et calore solis augescens ... maturata dulcescit; C 53.

concoquere: eas .. (conchas) cum stomachi calore concoxerit; N II, 124.

fulciri: omnes .. partes mundi ... calore fultae sustinentur; N II, 25.

interire: f. II, 1. exstinguo; N III, 35.

molliri: f. II, 1. admisceo.

retineri: f. I. est; N II, 30.

suffundi: tenuis ac perlucens et aequabili calore suffusus aether; N II, 54.

sustineri: cum omnes mundi partes sustineantur calore; N II, 28. f. fulciri.

tabescere, tepefieri: f. II, 1. admisceo.

temperari: cuius (caeli) tenuitate et calore temperatus (aër) vitalem et salutarem spiritum praebet animantibus; N II, 117.

teneri: cum homines bestiaeque hoc calore teneantur et propterea moveantur ac sentiant; N II, 31. f. II, 1. moveo.

vigere: f. I. est; N II, 30.

uri: cum videmus ... ceteras partis incultas, quod aut frigore rigeant aut urantur calore; T I, 69.

2. propter: f. II, 1. includo.

calvitium, Glatze: perinde stultissimum regem in luctu capillum sibi evellere, quasi calvitio maeror levaretur; T III, 62.

calumnia, Kabale, Schikane, Ränke, Verdrehung: I. adhibeo: (Carneades) premebat alio modo nec ullam adhibebat calumniam; Fa 31.

coërceo: si in minimis rebus pertinacia reprehenditur, calumnia etiam coërcetur; A II, 65.

confero: nec Arcesilae calumnia conferenda est cum Democriti verecundia; A II, 14.

effugio: haec ... facilius effugiunt Academicorum calumniam; N II, 20.

II. exsistere: existunt etiam saepe iniuriae calumnia quadam; O I, 33.

ludificari: qui (Carneades) saepe optimas causas ingenii calumnia ludificari solet; R III, 9.

zum Satz: inimicorum calumnia triennio tardius quam debuerat triumphavit; A II, 3.

calumnior, verdrehen, schikanieren: quae est .. ista calliditas res vetustate robustas calumniando velle pervertere? D I, 35.

calx, Ferse: adulescentium greges Lacedaemone vidimus ipsi incredibili contentione certantis pugnis, calcibus, unguibus, morsu denique; T V, 77.

calx, Ziel: 1. video: nunc video calcem, ad quam cum sit decursum, nihil sit praeterea extimescendum; T I, 15.

2. decurro ad: f. 1.

pervenio ad: maxume .. optandum est, ut cum aequalibus possis, quibuscum tamquam e carceribus emissus sis, cum isdem ad calcem, ut dicitur, pervenire; Lae 101.

revoco a: nec .. velim quasi decurso spatio ad carceres a calce revocari; C 83. quoniam sumus ab ipsa calce eius interpellatione revocati; R fr 7.

camelus, Kamel: quae (animalia) .. altiora sunt, ut anseres, ut cygni, ut grues, ut cameli, adiuvantur proceritate collorum; N II, 123 (122).

campus, Feld, Ebene, Platz, Marsfeld: I, 1. est: cum sit .. campus, in quo exsultare possit oratio; A II, 112.

patent: Aegyptii et Babylonii in camporum patentium aequoribus habitantes; D I, 93.

sentit: sentit curia, campus, socii, provinciae, ut, quem ad modum ratione recte fiat, sic ratione peccetur; N III, 69.

suppeditat: suppeditant .. et campus noster et studia venandi honesta exempla ludendi; O I, 104.

ohne Verb: hinc rhetorum campus de Marathone, Salamine, Plataeis, Thermopylis, Leuctris; O I, 61.

2. sum: in Solonio || Selonio ||, qui est campus agri Lanuvini; D I, 79.

II, 1. adamo: si campum, si canes, si equos, si || equos || ludicra exercendi aut venandi consuetudine adamare solemus; F I, 69.

peragro: quod (Arabes, Phryges, Cilices) pastu pecudum maxume utuntur campos et montes hieme et aestate peragrantes; D I, 94.

2. fruor: nos campis, nos montibus fruimur; N II, 152.

3. ambulo in: ut in porticu Pompeii potius quam in campo ambulemus; Fa 8.

descendo in: nec, quod in campum descenderim, id fuisse causae, cur pila luderem; Fa 34.

erro in: ut ait Homerus de Bellerophonte: »qui miser in campis maerens errabat Aleis«; T III, 63.

persequor in: ista . me imago Marii in campum Atinatem persequebatur? D II, 137.

III. aequora: s. I, 1. patent.

immensitates: adde huc ... inpendentium montium altitudines inmensitatesque camporum; N II, 98.

spatia: cernes iam spatia frugifera atque inmensa camporum; N II, 161.

villa: cum ... in villa quadam campi Atinatis maneres; D I, 59.

IV. in: s. I, 1. est.

candeo, glänzen, glühen: alqd: hoc credo illud esse »sublime candens, quem invocant omnes Iovem;« N III, 40. »aspice hoc sublime || sublimen, N II, 4. 65 || candens, quem invocant omnes Iovem«; N II, 4. 65. III, 10.

carbo: qui (Dionysius) cultros metuens tonsorios candente carbone sibi adurebat capillum; O II, 25.

luna: quod serena nocte subito candens et plena luna defecisset; R I, 23.

putamina: instituit (Dionysius), ut candentibus iuglandium putaminibus barbam sibi et capillum adurerent; T V, 58.

candidatus, Amtsbewerber: qui (videt) ... † intercidas pecuniarum in coitionibus candidatorum; P 46.

candidulus, glänzend weiß: bona dicantur necesse est: candiduli dentes, venusti oculi, color suavis; T V, 46.

candidus, glänzend: »exin candida se radiis dedit icta foras lux«; D I, 108.

candor, Glanz, Lichtglanz, weiße Farbe: I. est: solis .. candor inlustrior est quam ullius ignis; N II, 40.

II. video: cum videmus speciem .. candoremque caeli; T I, 68.

III. elucere: erat .. is splendidissimo candore inter flammas circus elucens; R VI, 16.

misceri: nec ille fusus et candore mixtus rubor sanguis est, sed quaedam sanguinis similitudo; N I, 75.

canesco, alt werden: ea .. (quercus), ut ait Scaevola de fratris mei Mario, »canescet saeclis innumerabilibus;« L I, 1 (2).

canis, Hund: I, 1. nascitur: ut ... ad arandum bovem, ad indagandum canem, sic hominem ad duas res ... esse natum; F II, 40.

incurrunt: ut ... in .. tanta libertate canes etiam et equi, aselli denique liberi sic incurrant, ut iis de via decedendum sit; R I, 67.

procreant: quae multiplices fetus procreant, ut sues, ut canes; N II, 128.

ohne Verb: quid? canis nonne similis lupo? N I, 97.

2. sum: ille .. equus est, ille canis; A II, 21.

II, 1. abstraho: »haec (dextra) e Tartarea tenebrica abstractum plaga tricipitem eduxit Hydra generatum canem? || ; || T II, 22.

adamo: si campum, si canes, si equos, si || equos || ludicra exercendi aut venandi consuetudine adamare solemus; F I, 69.

alo: in Hyrcania plebs publicos alit canes, optumates domesticos. nobile autem genus canum illud scimus esse; sed pro sua quisque facultate parat, a quibus lanietur, eamque optumam illi esse censent sepulturam; T I, 108.

colo: qui canem et faelem ut deos colunt; L I, 32.

curo: quod ... vomitione canes, purgantes || purgare || autem alvos ibes Aegyptiae curantur || curant ||; N II, 126.

dico: sagire .. sentire acute est; ex quo sagae anus, quia multa scire volunt, et sagaces dicti canes ||[ex ... canes] ||; D I, 65.

educo: s. abstraho.

genero: equum vehendi causa, arandi bovem, venandi et custodiendi canem (esse generatum); N II, 37. s. abstraho. — IV. adulatio.

repono: pisces, canes, lupos, faelis, multas praeterea beluas in deorum numerum reponemus; N III, 47.

violo: prius .., quam ibim aut aspidem aut faelem aut canem aut crocodilum violent; T V, 78.

2. decedo: s. I, 1. incurrunt.

opus est: in omni .. animante est summum aliquid atque optimum, ut in equis, in canibus, quibus tamen et dolore vacare opus est et valere; F IV, 37.

3. converto in: Hecubam .. putant propter animi acerbitatem quandam et rabiem fingi in canem esse conversam; T III, 63.

insum in: in quibus (bestiis) inest aliquid simile virtutis, ut in leonibus, ut in canibus, || ut || in equis; F V, 38.

sum in: omnia in perfectis ... esse meliora, ut in equo quam in eculeo, in cane quam in catulo; N II, 38. s. 2. opus est.

III. similis: si lupi canibus similes || sunt ||, eosdem dices ad extremum; A II, 50.

IV. adulatio, al.: canum .. tam fida custodia tamque amans dominorum adulatio tantumque odium in externos et tam incredibilis ad investigandum sagacitas narium, tanta alacritas in venando quid significat aliud nisi se ad hominum commoditates esse generatos? N II, 158.

genus: s. II, 1. alo.

sagacitas: nos elephantorum acutissimis sen-

sibus, nos sagacitate canum ad utilitatem nostram abutimur; N II, 151. ſ. adulatio.
V. a: ſ. II, 1. alo.

cano, tönen, singen, spielen, blasen, schreien, krähen, krächzen, verkünden, weissagen: I. 1, a. excito ad: quodsi (galli) victores alacritate et quasi laetitia ad canendum excitantur; D II, 56.
soni: nihil tam facile in animos teneros atque molles influere quam varios canendi sonos; L II, 38.
b. verbal: canere ipse (Aristoxenus) doceat; T I, 41. quod (bacillum) ab eius litui, quo canitur, similitudine nomen invenit ‖ [quod ... invenit] ‖; D I, 30.
2. alqs: Epaminondas ... fidibus praeclare cecinisse dicitur; T I, 4. si absurde canat is, qui se haberi velit musicum; T II, 12. si velim scribere quid aut legere aut canere vel voce vel fidibus; D II, 122. ſ. vates.
avis: quod avis illa victa silere soleret, canere, si vicisset; D I, 74. an illae aves, nisi cum vicerunt, canere non solent? at tum canebant nec vicerant. id enim est, inquies, ostentum. magnum vero! quasi pisces, non galli cecinerint! D II, 56.
cornix: cum cornix cecinerit, tum aliquid eam aut iubere aut vetare; A II, 128. Iuppiterne cornicem a laeva, corvum ab dextra canere iussisset; D I, 12.
corvus: ſ. cornix; D I, 12.
galli: gallos gallinaceos in eo loco sic adsidue canere coepisse, ut nihil intermitterent; D I, 74. quia galli victi silere solerent, canere victores; D II, 56. Democritus quidem optumis verbis causam explicat, cur ante lucem galli canant; D II, 57. ſ. avis; D II, 56.
mundus: ad harmoniam canere mundum, ut Pythagoras existimat; N III, 27.
oscines: ut ... tum a dextra, tum a sinistra parte canant oscines; D I, 120.
pisces: ſ. avis; D II, 56.
ratio: a quibus (miseriis ratio) cum cecinit receptui; T III, 33.
signa: neque ea signa audiamus, quae receptui canunt, ut eos etiam revocent, qui iam processerint; R I, 3.
tibiae: si ex oliva modulate canentes tibiae nascerentur; N II, 22.
tibicina: ſ. III. spondeum.
vates: similiter Marcius et Publicius vates cecinisse dicuntur; D I, 115.
II, 1. de: solitos esse in epulis canere convivas ad tibicinem de clarorum hominum virtutibus; T I, 3.
2. acc. c. inf.: »haec fore perpetuis signis clarisque frequentans ipse deum genitor caelo terrisque canebat«; D I, 19. nec .. ei (Deiotaro) cornix canere potuit recte eum facere; D II, 78.
III. alqd: nec tam flebiliter illa canerentur: »haec omnia ..;« T I, 85.
carmen: »saepe etiam pertriste canit de pectore carmen ... acredula«; D I, 14.
fata: nec eius (Romae) fata canere dubitabat; D II, 98.
laudes: ut deinceps, qui accubarent, canerent ad tibiam clarorum virorum laudes atque virtutes; T IV, 3.
numeros: quem ad modum Roscius ... in senectute numeros in cantu remiserat ‖ cecinerat, al. ‖, ... sic ..; L I, 11.
spondeum: admonuisse tibicinam, ut spondeum caneret. Pythagoras dicitur. quod cum illa fecisset, tarditate modorum et gravitate canentis illorum (adulescentium) furentem petulantiam consedisse ‖ resedisse ‖; fr X, 3.
versus: multa ... praedicta sunt, neque solum verbis, sed etiam »versibus, quos olim Fauni vatesque canebant«; D I, 114.
virtutes: ſ. laudes.

canorus, wohltönend, klangvoll, helltönend, singend, sangluſtig: A. alqd: canorum illud (est), hoc bene olens, hoc asperum; A II, 21.
animal: cum .. hoc animal tam sit canorum sua sponte; D II, 57.
genus: (iudicatur genus) canorum fuscum, leve asperum; N II, 146.
vox: sine contentione vox nec languens nec canora; O I, 133.
B. splendescit, al.: omnino canorum illud in voce splendescit etiam nescio quo pacto in senectute, quod equidem adhuc non amisi, et videtis annos; C 28.

cantharis, spanische Fliege, Giftkäfer: Theodorus Lysimacho mortem minitanti „magnum vero“, inquit, „effecisti, si cantharidis vim consecutus es“; T V, 117.

cantherius, Wallach, Roß: quos .. tu Tyndaridas appellabas, ... eos tu cantheriis albis nullis calonibus ob viam Vatinio venisse existimas? N III, 11.

cantiuncula, Liedchen: si cantiunculis tantus vir irretitus ‖ irr. vir ‖ teneretur; F V, 49.

canto, singen, krähen: 1. novitas, varietas: neque .. vocum suavitate (Sirenes) videntur aut novitate quadam et varietate cantandi revocare eos solitae, qui praetervehebantur; F V, 49.
signum: quid in mentem venit Callistheni dicere deos gallis signum dedisse cantandi? D II, 57.
2. alqs: si qui in foro cantet; O I, 145.
galli: quod .. est tempus, quo illi (galli) non cantent, vel nocturnum vel diurnum? D II, 56.

cantor, Sänger, Lobredner: o poëtam egregium! quamquam ab his cantoribus Euphorionis contemnitur; T III, 45.

cantus, Ton, Gesang, Lied, Klang, Musik, Krähen, Krächzen: I, 1. delectant: si cantus eos forte delectant, primum cogitare debent, ante quam hi sint inventi, multos beate vixisse sapientes, deinde multo maiorem percipi posse legendis his quam audiendis voluptatem; T V, 116.
est: nondum dico, quam haec signa nulla sint, fissum iecoris, corvi cantus, volatus aquilae; D II, 16.
prosequitur: honoratorum virorum laudes in contione memorentur easque etiam cantus ad tibicinem prosequatur, cui nomen neniae, quo vocabulo etiam *apud* Graecos cantus lugubres nominantur; L II, 62.
2. Ausruf: qui volucrium ‖ volucrum ‖ lapsus atque cantus! N II, 99.
II, 1. adripio: ego quaero, unde orationem, unde numeros, unde cantus (arripuerimus); N III, 27.
agnosco: »auribus ut nostros possis agnoscere cantus«; F V, 49.
audio: iuvenibus visis auditoque nautico cantu; N II, 89. ſ. I, 1. delectant.
dico: non .. verbo solum (Epicurus) posuit voluptatem, sed explanavit, quid diceret. „saporem“, inquit, „et corporum complexum et ludos atque cantus et ..;“ T III, 46.
discribo: ex quo perspicuum est et cantus tum fuisse discriptos ‖ rescriptos, al. ‖ vocum sonis et carmina; T IV, 3.

edo: depulso .. de pectore ... cibo (gallos) cantus edere quiete satiatos; qui quidem „silentio noctis", ut ait Ennius, »favent faucibus russis cantu plausuque premunt alas«; D II, 57.
fundo: »fulix ... haud modicos tremulo fundens e gutture cantus«; D I, 14.
invenio, lego: s. I, 1. delectant.
moderor: an tibicines iique, qui fidibus utuntur, suo, non multitudinis arbitrio cantus numerosque moderantur? T V, 104.
muto: qui (Plato) musicorum cantibus ait mutatis mutari civitatum status; L III, 32.
nomino: s. I, 1. prosequitur.
noto: quis cornicis cantum notavit, quis sortis? N III, 14. Arabes .. et Phryges et Cilices ... propterea facilius cantus avium et volatus notaverunt; D I, 94.
refero: »Silvani melo consimilem ad aures cantum et auditum refert«; N II, 89.
transfero: alter (Aristoxenus) ita delectatur suis cantibus, ut eos etiam ad haec transferre conetur; T I, 41.
2. intersum: non placet Stoicis singulis iecorum fissis aut avium cantibus interesse deum; D I, 118.
elliptisch: s. I, 1. prosequitur.
3. fingo de: quae (Homerus) de Sirenum cantibus finxerit || finxit ||; F V, 49.
moveo ad: potuit accidisse alia quoque laetitia, qua (galli) ad cantum moverentur; D II, 56.
percipio e: s. IV, 1. percipi.
video ex: tu vates Boeotios credis Lebadiae vidisse ex gallorum gallinaceorum cantu victoriam esse Thebanorum; D II, 56.
III. pariter cum: quarum (civitatum) mores lapsi ad mollitias || mollitis || pariter sunt inmutati cum cantibus; L II, 38.
situs in: summam eruditionem Graeci sitam censebant in nervorum vocumque cantibus; T I, 4.
IV, 1. adiuvari: quae (fabulae) ... verbis sententiis, numeris cantibus adiuventur; D II, 113.
declarari: volatibus avium cantibusque *ut* certissimis signis declarari res futuras putant; D I, 2.
delectari: s. II, 1. transfero.
edere: quid .. homines doctissimi et summi poëtae de se ipsis et carminibus edunt et cantibus? T IV, 71.
favere: s. II, 1. edo.
fieri: cavea cantu † vice || ad cantum voce, in cavea cantu fiant, al. || ac fidibus et tibiis; L II, 38.
imitari: quod docti homines nervis imitati atque cantibus; R VI, 18.
incitari: qui sono quodam vocum et Phrygiis cantibus incitantur; D I, 114.
instingui: cum vinolenti adulescentes tibiarum etiam cantu ... instincti mulieris pudicae fores frangerent; fr X, 3.
iubere: ut (volucres) ... tum vetent (aliquid) agere, tum iubeant aut cantu aut volatu; D II, 80.
pelli: fit etiam saepe specie quadam, saepe vocum gravitate et cantibus ut pellantur animi vehementius; D I, 80.
percipi: detrahens eas (voluptates), quae auditu et || e || cantibus (percipiuntur); T III, 41.
teneri: [ut oculi pictura teneantur, aures cantibus]; A II 20.
traducere: cum .. soliti illi esse dicantur ... mentes suas a cogitationum intentione cantu fidibusque ad tranquillitatem traducere; T IV, 3.
vetare: s. iubere.
2. cum: qua (divinatione cygni) providentes, quid in morte boni sit, cum cantu et voluptate moriantur; T I, 73.
in: quam multa, quae nos fugiunt in cantu, exaudiunt in eo genere exercitati! A II, 20. velut in cantu et fidibus quae ἁρμονία dicitur; sic ex corporis totius natura et figura varios motus cieri tamquam in cantu sonos; T I, 19. quo (aurium iudicio) iudicatur et in vocis et in tibiarum nervorumque cantibus varietas sonorum; N II, 146. nares cornibus iis (similes nostri solent dicere), qui ad nervos resonant in cantibus; N II, 149. ut in cantu ipso ac vocibus concentus est quidam tenendus ex distinctis sonis; R II, 69. quae harmonia a musicis dicitur in cantu, ea est in civitate concordia; R II, 69. quem ad modum Roscius, in senectute numeros in cantu remiserat || cecinerat, al. ||, ... sic ..; L I, 11. »loedis publicis ... popularem laetitiam in || [in] || cantu et fidibus et tibiis moderanto;« L II, 22.

canus, grau, graues Haar: A. fulix: »cana fulix itidem fugiens e gurgite ponti nuntiat ..;« D I, 14.
saxa: »saxa .. cana salis niveo spumata liquore;« D I, 13.
B. adripiunt: non cani nec rugae repente auctoritatem arripere possunt; C 62.

capacitas, Raum: utrum capacitatem aliquam in animo putamus esse, quo tamquam in aliquod vas ea, quae meminimus, infundantur? absurdum id quidem. qui enim fundus aut quae talis animi figura intellegi potest aut quae tanta omnino capacitas? T I, 61.

capedunculа, Opferschälchen: docebo meliora me didicisse de colendis dis inmortalibus iure pontificio et more maiorum capedunculis iis, quas Numa nobis reliquit, de quibus in illa aureola oratiuncula dicit Laelius; N III, 43.

capesso, ergreifen, übernehmen, sich befassen, hinstreben, erreichen: alqm: »tarda .. vestigare et quaerere te (videbar) neque posse corde capessere«; D I, 40.
cibum: cibum .. (animalia) partim oris hiatu et dentibus ipsis capessunt, partim unguium tenacitate arripiunt, partim aduncitate rostrorum; N II, 122.
locum: omnes .. partes eius (mundi) undique medium locum capessentes nituntur aequaliter; N II, 115.
pastum: enumerare possum, ad eum pastum capessendum conficiendumque quae sit in figuris animantium ... discriptio partium; N II, 121. ut altero (appetitu beluae) conatum haberent ad naturales pastus capessendos; N II, 122.
rem publicam: ea ... quam magnifice sunt dicta ... de aetate degenda, de philosophia, de capessenda re publica! F IV, 6. aut privatim aliquid gerere malunt aut ... capessunt rem publicam; F V, 57. Aeschines Atheniensis ... rem blicam capessivit; R IV, 13. iis forsitan concedendum sit rem publicam non capessentibus, qui ..; O I, 71. capessentibus .. rem publicam nihilo minus quam philosophis, haud scio an magis etiam .. magnificentia ... adhibenda est; O I, 72.
superiora: is .. animus ... superiora capessat necesse est; T I, 42.

capillus, Haar: aduro: s. **aduro** capillum (2 St.) S. 93, a.
evello: perinde stultissimum regem in luctu capillum sibi evellere, quasi calvitio maeror levaretur; T III, 62.
tondeo: ita sordido ancillarique artificio regiae virgines ut tonstriculae tondebant barbam et capillum patris; T V, 58.

capio, fassen, ergreifen, erhalten, wählen, nehmen, einnehmen, gewinnen, erbeuten, erobern, enthalten, aufnehmen, begreifen, beeinflussen, fangen, verleiten, lähmen: I. **absolut:** 1. **unpersönlich**: a. vesci: vescimur bestiis et terrenis et aquatilibus et volantibus partim capiendo, partim alendo; N II, 151.

b. verbal: negaret esse in malis capi, venire, interfici, patriam amittere? F IV, 22. falli, errare, labi, decipi tam dedecet quam delirare et mente esse captum; O I, 94.

2. **persönlich**: satietas: ut ... „piscium lasciviam intuerentur", ut ait Pacuvius, „nec tuendi satietas capere posset;" D I, 24.

II. **mit Ergänzung:** cum maximis voluptatibus in eas imagines mentem intentam infixamque nostram intellegentiam capere, quae sit et beata natura et aeterna; N I, 49.

III. **mit einfachem Object:** alqm: una alicuius, quem primum audierunt, oratione capti de rebus incognitis iudicant; A II, 8. qui ... splendore nominis capti, quid natura postulet, non intellegunt; F I, 42. nisi te amor ipse ceperit; F II, 78. eos ... omnia .. perpeti ipsa cognitione et scientia captos; F V, 48. »quin prius adstiterit vocum dulcedine captus«; F V, 49. hoc uno captus Erillus scientiam summum bonum esse defendit; F V, 73. qui (Silenus) cum a Mida captus esset, hoc ei muneris pro sua missione dedisse scribitur; T I, 114. cum id, quod mihi horribile videtur, tu omnino malum negas esse, capior et scire cupio, quo modo ..; T II, 29. »cupido cepit miseram nunc me proloqui caelo atque terrae Medeai miserias«; T III, 63. inducant animum illa, quorum splendore capiuntur, vires, valetudinem, pulchritudinem, divitias, honores, opes contemnere; T V, 30. hic (Epicurus) dignitate huius sententiae capitur; T V, 31. ita caritate nos capiunt reges, consilio optimates, libertate populi, ut ..; R I, 55 voluptate capiuntur omnes; L I, 31. maxume .. adducuntur plerique, ut eos iustitiae capiat oblivio, cum ..; O I, 26. primo Punico bello Regulus captus a Poenis cum de captivis commutandis Romam missus esset; O I, 39. [nisi de redimendis iis, qui capti erant, impetrassent]; O I, 40. quamvis voluptate capiatur; O I, 105. liberales .. (sunt), qui suis facultatibus .. captos a praedonibus redimunt; O II, 56 (55). redimi e servitute captos; O II, 63. UTI NE PROPTER TE FIDEMVE TUAM CAPTUS FRAUDATUSVE SIM; O III, 70. M. Atilius Regulus cum consul iterum in Africa ex insidiis captus esset duce Xanthippo Lacedaemonio; O III, 99. etiam graviores constantioresque admonendi sunt, ut animadvertant, ne callida adsentatione capiantur; Lae 99. captum me fortasse, inquit, putas et id, quod nollem, confiteri coactum; fr V, 63. s. regem. — ut idem oculis et auribus captus sit; T V, 117. non .. proferremus vino aut somno oppressos aut mente captos tam absurde, ut ..; A II, 53. s. I, 1, b. O I, 94. equidem e Cn. Aufidio, praetorio, erudito homine, oculis capto, saepe audiebam, cum ... diceret; F V, 54. s. auribus. divinum.

alqd: deinde, qui morte testamentove eius tantundem || tantumdem || capiat, quantum omnes heredes; L II, 48. tertio loco ... is, qui de bonis ... usu ceperit plurimum possidendo; L II, 48. si maior pars pecuniae legata est || [si ... legata est] ||, si inde quippiam ceperit; L II, 49. si ... ipsi .. minus ceperint, quam omnibus heredibus relinquatur; L II, 50. si minus quis cepisset, ne sacris alligaretur; L II, 51. cui plus legatum sit, quam sine religione capere liceat; L II, 51. qui tantundem caperent, quantum omnes heredes; L II, 52. admonet ... Mucius ..., ut minus capiat, quam omnibus heredibus relinquatur; super || superiores || dicebant quicquid || qui quid || cepisset, adstringi; rursus sacris liberantur; L II, 53. pro se quisque, quod ceperat, adferebat; O III, 58. (sapiens) honestius mentietur, si ex hereditate nihil ceperit, quam si ceperit; O III, 93. quoniam nec capiendum quicquam erat nec repellendum; Ti 19. s. piscem.

acupenserem: qui (acupenser) admodum raro capitur; Fa fr. 5.

agros: agros, quos bello Romulus ceperat, divisit viritim civibus; R II, 26. quos .. agros ceperat, divisit; R II, 33.

amicos: hi nostri amici verecundantur capti splendore virtutis; fr V, 75.

angorem: qui (angor) pro amico saepe capiendus est; Lae 48.

animum: qui (animus Reguli) tot virtutum praesidio tantoque comitatu, cum corpus eius caperetur, capi certe ipse non potuit; P 16.

aves: eae (aves) ne caperentur quidem nisi hominum ratione atque sollertia; N II, 160.

benivolentiam: quae .. (benivolentia) capitur beneficiis maxime; O II, 32.

bestias: ab eisdem (hominibus) ..., quae (bestiae) usui possunt esse, capiuntur; O II, 14.

bonum: quod (bonum) cibo et potione et aurium delectatione et obscena voluptate capiatur; F II, 7.

bustum: quod .. (lex) »forum,« id est vestibulum sepulchri, »bustumve usu capi« vetat; L II, 61.

calamitatem: quod adscripsit ob eam causam populum Romanum calamitatem maximam cepisse; D I, 29.

castra: (Sulla) ante oppidum Nolam florentissuma || fortissuma || Samnitium castra cepit; D I, 72.

causam: quam (causam) ceperimus ex magnitudine commodorum; N II, 13.

cognitionem: ut (homines) deorum cognitionem caelum intuentes capere possent; N II, 140.

commoda: quarum (causarum) una est de commodorum, quae capimus, copia, altera ..; N III, 17.

coniecturam: Ceos ... coniecturam ... capere, ... salubrisne an pestilens annus futurus sit; D I, 130.

consilium: huius modi .. visis (sapiens) consilia capiet et agendi et non agendi; A II, 100. Erillus ... omnem consilii capiendi causam inventionemque officii sustulit; F V, 23. quae .. libido, quae avaritia, quod facinus .. suscipitur nisi consilio capto? N III, 71. triplex .. est, ut Panaetio videtur, consilii capiendi deliberatio; O I, 9. omnis .. cogitatio motusque animi .. in consiliis capiendis de rebus honestis ... versabitur; O I, 19. nihil est .., quod tam deceat, quam in omni re gerenda consilioque capiendo servare constantiam; O I, 125. quos .. credimus ... expedire rem et consilium ex tempore capere posse; O II, 33. cum .. consilium hoc principes cepissent, cognationem ... esse tollendam; O III, 40.

consobrinos: qui (consobrini, sobrini) cum una domo iam capi non possint; O I, 54.

consuetudinem: [consuetudo exercitatioque capienda (est)]; O I, 59.

corpus: s. animum.

cursum: »quod ad dexteram || quod dexterum || cepit cursum ab laeva signum praepotens;« D I, 45.

delectationem: cum ... illa delectatio multitudinis ad breve exiguumque tempus *capiatur*, eaque a levissumo quoque; O II, 56.

desiderium: quod (desiderium Laërtes) capiebat e filio; C 54.
divinum: si (ille divinus) oculis captus sit, ut Tiresias fuit; D II, 9.
donum: »donum ne capiunto neve danto neve petenda neve gerenda neve gesta potestate;« L III, 11.
exemplum: earum rerum exemplum (Scipio) ex similitudine capiebat ineuntis aetatis; Lae 33.
exercitationem: f. consuetudinem.
exordium: instituto veterum .. hinc capiamus exordium; F V, 23. »neve inde navis inchoandi exordium coepisset || cepisset || «; Fa 35. a quibus temporibus scribendi capiat || capiatur || exordium; L I, 8. constituendi .. iuris ab illa summa lege capiamus exordium, quae ..; L I, 19.
Fortunam: quod idem melioribus etiam verbis Metrodorus: „occupavi te," inquit, „Fortuna, atque cepi"; T V, 27.
forum: f. bustum.
fructum: quod fructus ex iis (pratis, arvis, gregibus) capiuntur; N I, 122. equidem ex iis etiam fructum capio laboris mei, qui ..; D II, 5. cui cum liceret .. maiores ex otio fructus capere quam ceteris; R I, 7. nec ... sine hominum opera ... tempestivos fructus ex iis (bestiis) capere possemus; O II, 14. honeste acta superior aetas fructus capit auctoritatis extremos; C 62. fructus .. ingenii et virtutis omnisque praestantiae tum maxumus capitur, cum in proxumum quemque confertur; Lae 70. plerique .. amicos tamquam pecudes eos potissimum diligunt, ex quibus sperant se maxumum fructum esse capturos; Lae 79.
gloriam: qui ob eam (amicitiam) summa fide, ... servatam maxumam gloriam ceperit; Lae 25.
homines: ducuntur (homines) ... spe largitionis promissisque capti; O II, 22. non quos (homines Hannibal) in acie cepisset, ... sed ..; O III, 114. quod ea (voluptate) videlicet homines capiantur ut pisces; C 44.
honores: habere divitias, capere honores; T IV, 21.
hortos: f. tabernaculum; N II, 11.
ignaros: quod insit in iis aliquid probi, quod capiat ignaros; O III, 15.
ignem: pati ab igne ignem capere, si qui velit; O I, 52.
imperitos: his capiuntur imperiti; T V, 28.
instituta: duarum .. vitarum nobis erunt instituta capienda; F IV, 40.
intellegentiam: simul .. (homo) cepit intellegentiam vel notionem potius, quam appellant ἔννοιαν illi; F III, 21. vgl. II.
invitamenta: quae (invitamenta) vel capiuntur vel inportantur; R II, 8.
laetitiam: quam (laetitiam) capiebam memoria rationum inventorumque nostrorum; F II, 96.
laudem: nec e lapide excitari plus nec inponi, quam quod capiat laudem mortui; L II, 68. nostri .. magistratus imperatoresque ex hac una re maximam laudem capere studebant; O II, 27 (26).
magistratum: »eumdem magistratum, ni interfuerint decem anni, ne quis capito;« L III, 9. ex iis .., qui magistratum ceperunt, quod senatus efficitur; L III, 27.
molestiam: quod ii, qui monentur, eam molestiam, quam debent capere, non capiunt, eam capiunt, qua debent vacare; Lae 90.
notionem: f. intellegentiam.
Numantiam: an aliter haec enuntiatio vera esse non potest: „capiet Numantiam Scipio", nisi ..? Fa 27. si tum non esset vera haec enuntiatio: „capiet Numantiam Scipio", ne illa quidem eversa vera est haec enuntiatio: „cepit Numantiam Scipio"; Fa 27.
omen: Caeciliam Metelli ... exisse in quoddam sacellum ominis capiendi causa; D I, 104.
pantheras: quae (pantherae) in barbaria venenata carne caperentur; N II, 126.
partem: si maiorem partem pecuniae capiat; L II, 49.
patriam: qui (Archimedes) ... ne patriam quidem captam esse senserit; F V, 50. cum ita positum esset, videri fore in aegritudine sapientem patria capta; T III, 54. cuius (Biantes) quom patriam Prienam cepisset hostis; P 8.
pecuniam: Macedonum legatis accusantibus, quod pecunias praetorem in provincia cepisse arguerent; F I, 24. ita aperte cepit pecunias ob rem iudicandam, ut ..; F II, 54. repete superiora, Tubuli de pecunia capta ob rem iudicandam; N III, 74. extrema illa persona est, ut is ... proinde habeatur, quasi eam pecuniam ceperit; L II, 49. sequitur de captis pecuniis et de ambitu; L III, 46.
piscem: quae (aves) cum emersissent piscemque cepissent, (plataleam) usque eo premere earum capita mordicus, dum illae captum amitterent, in quod ipsa invaderet; N II, 124. f. homines; C 44.
praecepta: deinde boni mores et modestiores et ad capienda praecepta molliores; fr V, 51.
primordia: quia nunc item ab eodem et a ceteris dis inmortalibus sunt nobis agendi capienda primordia; L II, 7.
principia: ut rite ab eo dicendi principia || principium || capiamus, quem ..; R I, 56.
rem: ut reliqui fures earum rerum, quas ceperunt, signa commutant, sic ..; F V, 74. si nemo sit, qui ullam rem ceperit; L II, 48.
regem: cum regem Persem captum adduceret; F V, 70. Karthaginienses multi Romae servierunt, Macedones rege Perse capto; T III, 53. regem Persem || Persen || illo die captum; N II, 6.
Romam: pluris ..., quam ego illo (M. Camillo) vivo fecerim Romam captam; T I, 90. in isdem .. fatis scriptum Veientes habere fore ut brevi a Gallis Roma caperetur; D I, 100. futurum esse, nisi provisum esset, ut Roma caperetur; D I, 101. paulo post audita vox est monentis, ut providerent, ne a Gallis Roma caperetur; D II, 69.
Saguntum: cum (Hannibal) cepisset Saguntum; D I, 49.
sapientem: sapientis hanc censet Arcesilas vim esse maximam, ... cavere, ne capiatur, ne fallatur, videre; A II, 66.
sensum: ad quos sensus capiendos et perfruendos plures etiam, quam vellem, artes repertae sunt; N II, 146. si .. (animal) voluptatis sensum capit, doloris etiam capit; N III, 32.
sestertia: capit ille ex suis praediis sescena sestertia, ego centena ex meis; P 49.
silvas: silvas maritimas omnis publicavit, quas ceperat; R II, 33.
sobrinos: f. consobrinos.
somnum: cum || quod || somnum capere non posset; T IV, 44.
sonitum: ut eum (sonitum) aures hominum capere non possint; R VI, 19.
specimen: quid? illud || quid illud? || num dubitas, quin specimen naturae capi deceat ex optima quaque natura? T I, 32.
spolia: »nec quisquam e nostris spolia cepit laudibus«; T II, 22.
Suessam Pometiam: Suessam Pometiam, urbem opulentam refertamque, cepit; R II, 44.
Syracusas: quam (sphaeram) M. Marcelli avus captis Syracusis ex urbe locupletissima ... sustulisset; R I, 21.

tabernaculum: se ... recordatum esse vitio sibi tabernaculum captum fuisse [hortos Scipionis]; N II, 11. qui (Ti. Gracchus) cum tabernaculum vitio cepisset inprudens; D I, 33. quid .. scire Etrusci haruspices aut de tabernaculo recte capto aut de pomerii iure potuerunt? D II, 75.

Troiam: nec ... Troiam Neoptolemus capere potuisset, si Lycomedem ... audire voluisset; Lae 75.

Veios: Veios capi non posse, dum lacus is redundaret; D I, 100. quod .. sexennio post Veios captos factum esse videmus; D I, 100.

vestibulum: s. bustum.

voluptatem: ubi ut eam (voluptatem) caperet aut quando? F II, 61. quam (voluptatem) ex discendo capiant; F V, 48. cum invidere aegritudinis sit, malis autem alienis voluptatem capere laetitiae; T IV, 66.

urbem: non multo ante urbem captam exaudita vox est a luco Vestae; D I, 101. s. Sucassam.

utilitatem: quam (utilitatem) ex ea (belua) caperent; N I, 101. eas (utilitates) nos nullo modo sine hominum manu atque opera capere potuisse; O II, 14. sic .. utilitates ex amicitia maximae capientur; Lae 32.

IV. **mit doppeltem Accusativ:** »qua in re adiutricem coniugem cepit sibi«; N III, 68.

capio, Ergreifung: s. **usus capio.**

capital, todeswürdiges Verbrechen: »quae .. augur iniusta nefasta, vitiosa dira defixerit ‖ deixerit ‖, inrita infectaque sunto; quique non paruerit, capital esto«; L II, 21.

capitalis, tödlich, todbringend, gefährlich, todeswürdig, der Todesstrafe verfallen: A. alqs: capitalis [Eteocles vel potius Euripides], qui id unum, quod omnium sceleratissimum fuerit, exceperit! O III, 82.

adversarius: cum (sapiens) sibi cum capitali adversario, dolore, depugnandum videret; F IV, 31.

facinora: ut queritur ille „in civitate fieri facinora capitalia"; N I, 13.

iniustitia: totius .. iniustitiae nulla capitalior quam eorum, qui tum, cum maxime fallunt, id agunt, ut viri boni esse videantur; O I, 41.

odium: cum is (P. Sulpicius) tribunus pl. capitali odio a Q. Pompeio, qui tum erat consul, dissideret; Lae 2.

oratio: capitalis oratio est ‖ oratio ‖, ad aequationum bonorum pertinens; O II, 73.

pestis: nullam capitaliorem pestem quam voluptatem corporis hominibus dicebat (Archytas) a natura datam; C 39.

res: in theatro et in curia res capitalis et reliquas omnis iudicabant iidem; R III, 48. qui in vinculis essent damnati rei capitalis; C 42.

B. vindico: »(minores magistratus) vincula sontium servanto, capitalia vindicanto;« L III, 6.

capito, Großkopf, Dickkopf: ecquos (deos) silos, flaccos, frontones, capitones (esse arbitramur), quae sunt in nobis? N I, 80.

capra, Ziege, Geiß: I. exoritur: »cum capra aut nepa aut exoritur nomen aliquod beluarum ‖ beluae ‖ «; R I, 30.

gustant, quaerunt: capras .. in Creta feras, cum essent confixae venenatis sagittis, herbam quaerere, quae dictamnus vocaretur, quam cum gustavissent, sagittas excidere dicunt ‖ [dicunt] ‖ e corpore; N II, 126.

II. configo: s. I. gustant.

habeo: capras et oves quot quisque haberet, (homines) dicere posse ‖ posset ‖; Lae 62.

pasco: ibi quercorum rami ad terram iacent, ut sues quasi caprae ex ramis glande pascantur; fr XII.

caprinus, von der Ziege: quam (Sospitam) tu numquam ne in somnis quidem vides nisi cum pelle caprina; N I, 82.

captio, Betrug, Täuschung, Trugschluß, Spitzfindigkeit: I. 1. discutio: ut occurrere possimus interrogationibus eorum captionesque discutere; A II, 46.

explico: cur .. vos induitis in eas captiones, quas numquam explicetis? D II, 41.

provideo: hoc ipsum providens, dialecticas captiones; F II, 17.

refello: omnes igitur istius generis captiones eodem modo refelluntur; Fa 30.

2. induo in: s. 1. explico.

II. depelli: ne ab iis, quae clara sint ipsa per sese, quasi praestigiis quibusdam et captionibus depellamur; A II, 45.

captiose, verfänglich: sic me .. ante sustineo nec diutius captiose interroganti respondeo; A II, 94.

captiosus, verfänglich, sophistisch, neutr. Trugschluß: A. genus: quod captiosissimo genere interrogationis utuntur; A II, 49. vitiosum sane et captiosum genus! A II, 49.

interrogationes: fallacibus et captiosis interrogationibus circumscripti atque decepti quidam; A II, 46. quanta ... eorum (argumentorum) .. cum captiosis interrogationibus dissimilitudo! F IV, 9.

probabilitas: quod habeat rationem, ne cui falso assentiamur neve umquam captiosa probabilitate fallamur; F III, 72.

B, I. absolut: „sive tu adhibueris medicum sive non adhibueris, convalesces" captiosum; Fa 30.

II. solvo: non, qua via captiosa solvantur, ambigua distinguantur, (Epicurus) ostendit; F I, 22.

captivus, gefangen, kriegsgefangen: A. cives: legimus librum Clitomachi, quem ille eversa Karthagine misit consolandi causa ad captivos cives suos; T III, 54.

senex: si (Regulus) domi senex captivus, periurus consularis remansisset; O III, 100.

B, I. sunt: s. II, 1. reddo; O III, 100.

commuto: s. reddo; O I, 39.

neco: nec tamen possumus dicere non pluris captivos acerbe quam praedones necatos; N III, 82.

reddo: Pyrrhi quidem de captivis reddendis illa praeclara; O I, 38. ut primo Punico bello Regulus captus a Poenis cum de captivis commutandis Romam missus esset, ... captivos reddendos in senatu non censuit; O I, 39. nisi redditi essent Poenis captivi nobiles quidam; O III, 99. reddi captivos negavit esse utile; illos enim adulescentes esse et bonos duces; O III, 100. captivi profecto Poenis redditi essent; O III, 110.

redimo: nisi de redimendis captivis impetravissent; O III, 113.

remitto: qui (Regulus) non modo non censuerit captivos remittendos, verum etiam dissuaserit; O III, 101.

retineo: captivi retenti sunt; O III, 100. ex tota hac laude Reguli unum illud est admiratione dignum, quod captivos retinendos censuit; O III, 111.

2. mitto: nec, si aliquot annis post idem ille liber captivis missus esset, volneribus mederetur, sed cicatricibus; T III, 54.

3. censeo de: si (Regulus) .. de captivis, quod ipsi opus esse videretur, non quod rei publicae, censuisset; O III, 115.
dissuadeo de: cum praesertim (Regulus) de captivis dissuasurus esset; O III, 110.

capto, zu fangen suchen, haschen, trachten, aufsuchen: alqm: quid .. ad illum, qui te captare vult, utrum tacentem inretiat te, an loquentem? A II, 94.
artus: »dum nati dissipatos || dissupatos || artus captaret parens«; N III, 67.
plausum: si (amplitudo, exaggeratio animi) vacet populo neque plausum captans se tamen ipsa delectet; T II, 64.
risus: Epicurus .. ea dicit, ut mihi quidem risus captare videatur; T II, 17.
solitudines: ex hoc evenit, ut in animi doloribus alii solitudines captent; T III, 63.
voluptatem: ut non modo nullam captet, sed etiam praetereat omnes voluptates; F I, 24.

captus, Fassungskraft: Graeci .. homines, non satis animosi, prudentes, ut est captus hominum, satis; T II, 65.

capudo, Opferschale: sunt: oratio Laelii, ... quam simpuvia || simpula, al. || pontificum dis immortalibus grata sint Samiaeque, ut is scribit, capudines || cupedines, al. ||; R VI, 2. quid? a Numa Pompilio minusne gratas dis inmortalibus capudines ac fictiles urnulas fuisse quam felicatas Saliorum || aliorum || pateras arbitramur? P 11.

capulus, Schwertgriff: Philippus hasne in capulo quadrigulas vitare monebatur? quasi vero capulo sit occisus; Fa 5.

caput, Kopf, Haupt, Leben, Person, persönliches Recht, bürgerliche Ehre, Spitze, Pfahlkopf, Ursprung, Hauptsache, Hauptpunkt, Hauptsatz, Abschnitt, Kapitel: I. absolut: 1. Subject: abscedit: caput est in iecore, cor in extis; iam abscedet, simul ac molam et vinum insperseris; deus id eripiet, vis aliqua conficiet aut exedet; D II, 37.
accedit: habeo ius pontificium; quid huc accessit ex iure civili? partitionis caput scriptum caute, ut centum nummi deducerentur; L II, 53.
ardet: caput arsisse Servio Tullio dormienti quae historia non prodidit? D I, 121.
concludunt: quattuor sunt capita, quae concludant nihil esse, quod nosci, percipi, comprehendi possit, de quo haec tota quaestio est. e quibus primum est esse aliquod visum falsum, secundum non posse id percipi, tertium, inter quae visa nihil intersit, fieri non posse, ut eorum alia percipi possint, alia non possint, quartum nullum esse visum verum a sensu profectum, cui non adpositum sit visum aliud, quod ab eo nihil intersit, quodque percipi non possit. horum quattuor capitum secundum et tertium omnes concedunt; primum Epicurus non dat; vos ... id quoque conceditis. omnis pugna de quarto est; A II, 83.
condit: »hoc caput hic paulum sese subito aequore condit;« N II, 108.
dolet: possunt oculi (dolere), potest caput, latera, pulmones; T II, 44.
est: ita ... ex uno Epicuri capite, altero vestro perceptio et comprehensio tollitur. quod est caput Epicuri? „si ullum sensus visum falsum est, nihil percipi potest." quod vestrum? „sunt falsa sensus visa"; A II, 101. in ea (aegritudine) est .. fons miseriarum et caput; T IV, 83. postero die caput in iecore non fuit; D I, 119. s. abscedit. concludunt.
exsistit: fingebat Carneades in Chiorum lapicidinis saxo defisso caput extitisse Panisci; D I, 23.
figit: »obstipum caput at || a, ac || tereti cervice reflexum obtutum in cauda maioris figere dicas;« N II, 107.
insunt: quasi ... non in omni marmore necesse sit inesse vel Praxitelia capita! illa enim ipsa efficiuntur detractione, neque quicquam illuc adfertur a Praxitele; D II, 48.
potest: s. dolet.
tuetur: »adversum caput huic Helicae truculenta tuetur;« N II, 110.
2. Prädicat: sum: argumenti ratione conclusi caput esse faciunt ea, quae perspicua dicunt; F IV, 8. quod esse caput debebat, si probari posset; F IV, 23. Chrysippus .. caput esse censet in consolando detrahere illam opinionem maerenti; T III, 76. negavit (Dionysius) se iure illo nigro, quod cenae caput erat, delectatum; T V, 98. sed, quod caput est, cur isto modo iam oracla Delphis non eduntur? D II, 117. id .. est caput civilis prudentiae, ... videre itinera flexusque rerum publicarum; R II, 45. id .. querebatur caput esse exitiorum omnium; L I, 34 (33). caput .. est in omni procuratione negotii et muneris publici, ut avaritiae pellatur etiam minima suspicio; O II, 75. caput .. esse ad beate vivendum securitatem; Lae 45.
II. nach Verben: 1. Accusativ: ago: in quibus (amicorum voluntatibus) eorum aut caput agatur aut fama; Lae 61.
attingo: id .. caput »attingens defessa velut maerentis imago vertitur«; N II, 108.
cedo: cedo caput cenae: »sermone bono,« quid ex eo? »si quaeris, libenter;« F II, 25.
concedo: s. I, 1. concludunt. — condo: vgl. I, 1. condit. — conficio: s. I, 1. abscedit.
considero: caput iecoris ex omni parte diligentissime (haruspices) considerant; si vero id non est inventum, nihil putant accidere potuisse tristius; D II, 32.
conspergo: eius (Tauri) caput stellis conspersum est frequentibus; N II, 111.
contingo: »huic (Andromedae) Equus ille iubam quatiens fulgore micanti summum contingit caput alvo«; N II, 111.
defendo: tibi ... illud .. superius sicut caput et famam tuam defendere necesse erit; A II, 119.
demergo: »cornix ... demersit caput et fluctum cervice recepit«; D I, 14.
depello: cum ... nec usquam eius simulacri caput inveniretur, haruspices in Tiberim id depulsum esse dixerunt, idque inventum est eo loco, qui est ab haruspicibus demonstratus; D I, 16.
dico: mihi .. non idem faciundum puto, sed ipsa capita dicenda; A II, 49.
do: s. I, 1. concludunt. — efficio: s. I, 1. insunt. — eripio, exedo: s. I, 1. abscedit.
invenio: inventum est caput in Tiberi; D II, 45. s. depello.
operio: nullo imbri, nullo frigore (Masinissam) adduci, ut capite operto sit; C 34.
orno: eius (Draconis) ... in primis aspicienda est figura capitis atque ardor oculorum: »huic non una modo caput ornans stella relucet, verum tempora sunt duplici fulgore notata«; N II, 107.
praecido: Cinna collegae sui, consulis || [consulis] || Cn. Octavii, praecidi caput iussit; T V, 55.
premo: usque eo (plataleam) premere earum (avium) capita mordicus, dum ..; N II, 124.
prodo: nec .. ferent, si audierint te primum caput libri || viri || optimi prodidisse; L I, 21.

reflecto: s. I, 1. figit.
repono: eae .. (grues) in tergo praevolantium colla et capita reponunt; N II, 125.
scribo: s. I, 1. concludunt.
velo: ut quidam imperatores etiam se ipsos dis immortalibus capite velato verbis certis pro re publica devoverent; N II, 10.
voveo: nostri imperatores pro salute patriae sua capita voverunt; F V, 64.
2. **Genetiv:** accuso: ut eam (cupiditatem) ... tamquam capitis accuset; F II, 27.
3. **Ablativ:** damno: plurimi ... animos .. quasi capite damnatos morte multant; T I, 50. nec ob eam rem ... capite damnarer; T I, 98.
redundo: tuus .. deus non digito uno redundat, sed capite, collo, cervicibus; N I, 99.
sum: s. 1. operio.
4. **mit Präpositionen:** conloco in: sensus .. interpretes ac nuntii rerum in capite tamquam in arce ... conlocati sunt; N II, 140.
defluo a: superiora superciliis obducta sudorem a capite et fronte defluentem repellunt; N II, 143.
duco ab: quo (fonte) invento omnis ab eo quasi capite de summo bono et malo disputatio ducitur; F V, 17.
exsisto in: in Lysandri ... statua ... in capite corona subito exstitit ex asperis herbis; D I, 75. in Lysandri statuae capite Delphis extitit corona ex asperis herbis; D II, 68.
fero de: »de capite civis nisi per maximum comitiatum ... ne ferunto«; L III, 11.
fingo de: idem Carneadem fingere dicis de capite Panisci; D II, 48.
fluo ab: ab isto capite fluere necesse est omnem rationem bonorum et malorum; F II, 34.
inviso sub: »natos Geminos invises sub caput Arcti«; N II, 110.
paciscor pro: si praedonibus pactum pro capite pretium non attuleris; O III, 107.
pono in: cuius (animi) principatum, id est rationem, (Plato) in capite sicut in arce posuit; T I, 20.
refero ad: s. **ad,** I. refero ad caput (3 St.) S. 48, b.
repeto a: alte .. et ... a capite, frater, repetis, quod quaerimus; L I, 18. quom scias, a quo sit capite (ius) repetendum; L II, 46.
rogo de: altera (lex) de capite civis rogari nisi maximo comitiatu vetat; L III, 44.
statuo de: quae (lex) de capite civis Romani nisi comitiis centuriatis statui vetaret; R II, 61.
sum in: in quo .. loco est (mens)? credo equidem in capite et, cur credam, adferre possum; T I, 70. quicquid || quidquid || in capite est, id coronae simile videri potest; D II, 68. — sine: cum .. [tristissuma] || primae victimae || exta sine capite fuerunt, quibus nihil videtur esse dirius, proxuma hostia litatur saepe pulcherrime; D II, 36.
III. **nach Adjectiven:** 1. proximus: capiti .. Equi proxima est Aquarii dextra totusque deinceps Aquarius; N II, 112.
2. primus e: s. I, 1. concludunt.
IV. **nach Substantiven:** 1. accessio: an censes, eundem vitulum si alius delegerit, sine capite iecur inventurum || inventum iri ||; si alius, cum capite? haec decessio capitis aut accessio subitone fieri potest? D II, 36.
certamen: cum altero certamen honoris et dignitatis est, cum altero capitis et famae; O I, 38.
comitia: neque tributa capitis comitia rata esse posse neque ulla privilegii; L III, 45.
domini: quippe qui (populi) domini sint legum, iudiciorum, belli, pacis, foederum, capitis unius cuiusque, pecuniae; R I, 48.
figura: s. II, 1. orno.
iudicium: Socrates nec patronum quaesivit ad iudicium capitis nec iudicibus supplex fuit; T I, 71. ne quem umquam innocentem iudicio capitis arcessas; O II, 51.
iugatio: adminiculorum ordines (me delectant), capitum iugatio, religatio et propagatio vitium; C 53.
percussiones: ex hac opinione sunt illa ... genera lugendi, paedores, muliebres lacerationes genarum, ... capitis percussiones; T III, 62.
periculum: duri .. hominis ... videtur periculum capitis inferre multis; O II, 50.
reus: cuius .. mali ... nobis ... tamquam reis capitis quodam modo dicenda causa est; R V, 2.
2. quadrupes: »quadrupes ... capite brevi, cervice anguina, aspectu truci«; D II, 133.
3. iecur cum, sine: s. 1. accessio.
pugna de: s. I, 1. concludunt.
V. **Umstand:** 1. iuberi: quo capite iubentur sumptum || sumptus || et luctum removere a deorum Manium iure; L II, 62.
sancire: nostrae .. duodecim tabulae cum perpaucas res capite sanxissent; R IV, 12. ut ... vis capite, avaritia multa, honoris cupiditas ignominia sanciatur; L III, 46.
2. ex: s. I, 1. est; A II, 101.
praeter: eos, qui aut non plus mille quingentos aeris aut omnino nihil in suum || suum in || censum praeter caput attulissent, proletarios nominavit; R II, 40.
propter: haec (Corona) quidem a tergo, propter caput autem Anguitenens; N II, 108.

carbo, Kohle: qui (Dionysius) cultros metuens tonsorios candente carbone sibi adurebat capillum; O II, 25.

carcer, Gefängnis, Kerker, Schranken der Rennbahn: I. conicio in: (Theramenes) coniectus in carcerem triginta iussu tyrannorum; T I, 96. primo quasi temere de re publica locutus (P. Vatinius) in carcerem coniectus est, post ..; N II, 6.
emitto e: ut cum aequalibus possis, quibuscum tamquam e carceribus emissus sis, cum isdem ad calcem, ut dicitur, pervenire; Lae 101.
evolo e: immo vero, inquit, hi || ii || vivunt, qui e corporum vinculis tamquam e carcere evolaverunt; R VI, 14.
includo in: ita propter iniustam dominatus cupiditatem in carcerem quodam modo ipse se (Dionysius) incluserat; T V, 58.
revoco ad: nec vero velim quasi decurso spatio ad carceres a calce revocari; C 83.
vado in: † vadit .. || vadit || in eundem carcerem atque in eundem paucis post annis scyphum Socrates; T I, 97.
II. fores: nec (vita beata) ... resistet extra fores, ut ante dixi, limenque carceris; T V, 80.
limen: solane beata vita, quaeso, relinquitur extra ostium limenque carceris? T V, 13. s. fores.
orae: »exspectant; veluti || exspectant veluti ||, consul quom mittere signum volt, omnes avidi spectant ad carceris oras, ... sic ..;« D I, 107.
ostium: s. limen.
vincla: nec .. (vir sapiens) illa vincla carceris ruperit ⟨leges enim vetant⟩; T I, 74.
III. fatigari: qui non verbis sunt et disputatione philosophorum, sed vinclis et carcere fatigandi; O III, 73.

cardiacus, magenkrank: ego .. haud scio an nec cardiacis hoc tribuendum sit nec phreneticis; D I, 81.

cardo, Angel, Thürangel, Weltachse: I. vertex de: »extremus .. adeo duplici de cardine vertex dicitur esse polus«; N II, 105.

II. saepiri: »o pater, o patria, o Priami domus, saeptum altisono cardine templum!« T III, 44.

careo, frei sein, nicht haben, sich enthalten, entbehren, fern sein, meiden müssen, ermangeln: I. absolut: 1. unpersönlich: a. insum in: illud excutiendum est, ut sciatur, quid sit carere, ne relinquatur aliquid erroris in verbo. „carere" igitur hoc significat: egere eo, quod habere velis. inest enim velle in carendo, nisi cum sic tamquam in febri dicitur alia quadam notione verbi. dicitur enim alio modo etiam carere, cum aliquid non habeas et non habere te sentias, etiamsi id facile patiare. *ita* carere ‖ ea re, † carere ‖ in morte non dicitur; nec enim esset dolendum; dicitur illud: bono carere, quod est malum. sed ne vivus quidem bono caret, si eo non indiget; sed in vivo intellegi tamen potest regno te carere, ... at in mortuo ne intellegi quidem. carere enim sentientis est, nec sensus in mortuo; ne carere quidem igitur in mortuo est; T I, 88.

difficilis ad: secundum .. genus cupiditatum nec ad potiendum difficile esse censet nec vero ad carendum; T V, 93.

nomen: triste est nomen ipsum carendi, quia subicitur haec vis: habuit, non habet, desiderat, requirit, indiget. haec, opinor, incommoda sunt carentis. caret oculis, odiosa caecitas; liberis, orbitas. valet hoc in vivis, mortuorum autem non modo vitae commodis, sed ne vita quidem ipsa quisquam caret; T I, 87.

b. Infinitiv: id ipsum odiosum est, sine sensu esse. odiosum, si id esset carere; T I, 90. cupidis .. rerum talium odiosum fortasse et molestum est carere, satiatis vero et expletis iucundius est carere quam frui. quamquam non caret is, qui non desiderat; C 47. f. a. insum in.

2. persönlich: alqs: quia, cum id non habeas, quod tibi nec usu nec natura sit aptum, non careas, etiamsi sentias te non habere; T I, 87. quid potest esse in eo odiosum, qui nec careat nec sentiat? T I, 90. f. I, 1, a. nomen. — b. C 47.

II. mit Ablativ: alq. re: inter eum, qui potiatur corporis expetitis voluptatibus, et eum, qui excrucietur summis doloribus, esse eum, qui utroque careat; F II, 14. beatus esse poterit virtute una praeditus, carens ceteris; F IV, 51. est aemulatio aegritudo, si eo, quod concupierit, alius potiatur, ipse careat; T IV, 17. omnia .. haec meliora sunt quam ea, quae sunt iis ‖ his ‖ carentia; N II, 21. quo si civitas careat, ob eam ipsam causam, quod eo careat, pro nihilo habenda sit, id estne numerandum in bonis? L II, 12. vgl. sensu; N II, 46.

acerbitate: habenda ratio et diligentia est, primum ut monitio acerbitate, deinde ut obiurgatio contumelia careat; Lae 89.

aequabilitate: qua (aequabilitate) carere diutius vix possunt liberi; R I, 69.

amicitia: ita pulcherrima illa et maxume naturali carent amicitia per se et propter se expetita; Lae 80.

arbitrio: si servitus sit, sicut est, oboedientia fracti animi et abiecti et ‖ abiecti ‖ arbitrio carentis suo; P 35.

arte: quibus (artibus) qui carebant, inertes a maioribus nominabantur; F II, 115. duo genera divinationum esse, .. unum, quod particeps esset artis, alterum, quod arte careret. ... carent autem arte ii, qui non ratione aut coniectura observatis ac notatis signis, sed concitatione .. animi ... futura praesentiunt; D I, 34. quae (oracla) carere arte dixeram; D I, 70.

bellis: nec .., ut fabulae ferunt, bellis proeliisque (di) caruerunt; N II, 70.

benificentia, bonitate: quid praestantius bonitate et benificentia? qua cum carere deum vultis ..; N I, 21.

bonis: suis et propriis bonis laudis et gloriae, quamvis non sentiant, mortui non carent; T I, 109. f. I, I, a. insum in.

civitate: qui (viri) illa urbe pulsi carere ingrata civitate quam manere *in* inproba maluerunt; L III, 26.

commodis: ergo etiam carere mortuos vitae commodis, idque esse miserum? T I, 87. f. I, 1, a. nomen.

consilio: cum (multitudo) omni consilio communi ac potestate careat; R I, 43.

consuetudine: quam huic (Dionysio) erat miserum carere consuetudine amicorum, societate victus, sermone omnino familiari, homini praesertim docto a puero! T V, 63.

contumelia: f. acerbitate.

cornibus: nos, qui sumus, num aut cornibus caremus aut pinnis? T I, 87.

corpore: quo .. modo deus moveri carens corpore ... potest? N I, 33.

cruciatu: f. iustis.

cruditate: caret (senectus) epulis extructisque mensis et frequentibus poculis, caret ergo etiam vinulentia ‖ vinol. ‖ et cruditate et insomniis; C 44.

culpa: culpa .. omni carens (virtus) praeter se ipsam nihil censet ad se pertinere; T V, 4.

cultu: omni cultu et victu humano (Dionysius) carebat; T V, 63.

dedecore: qui ... cum omni carere dedecore, tum vero iis vitiis (putantur); O II, 37. f. iustis.

dolore: quod quibusdam medium videtur, cum ‖ videretur ‖ omni dolore careret ‖ carere ‖; F I, 38. idcirco .. (manus) non desideraret, quia, quod dolore caret, id in voluptate est; F I, 39. quod ais, cum dolore careamus, tum in summa voluptate nos esse; F II, 10. quod eam voluptatem hoc eodem auctore non desideremus, cum dolore careamus; F II, 29. spe eorum omnium, quae supra dixi, fore ut natura iis potiens dolore careat; T III, 41. nunc .. summam voluptatem esse dolore carere; T III, 47. valitudo (oportuna est), ut dolore careas et muneribus fungare corporis; Lae 22.

dulcedine: quia dulcedine hac et scabie carent; L I, 47.

epulis: quamquam inmoderatis epulis caret senectus, modicis tamen conviviis delectari potest; C 44. f cruditate.

errore: quod eo errore careo, quo amicorum decessu plerique angi solent; Lae 10.

figura: f. sensu; N I, 35.

gloria: non possum .. dicere ... Lycurgum, Solonem legum et publicae disciplinae carere gloria, Themistoclem, Epaminondam bellicae virtutis; T I, 110.

honestate: Callipho et post eum Diodorus ... neuter honestate carere potuit; F V, 73. qui nihil expetendum, nihil in bonis ducendum, quod honestate careat, existumant; T V, 75.

honore: genus id hominum non modo honore civium reliquorum carere, sed etiam tribu moveri notatione censoria voluerunt; R IV, 10. cuius (M Marcelli) interitum ne crudelissimus quidem hostis honore sepulturae carere passus est; C 75.

imperio: usque eo (Dionysius) imperio carere non poterat; T III, 27.

insomniis: f. cruditate.
intellegentia: quae ... careant .. omni intellegentia atque ratione; Ti 50.
invidia: invidia .. summus ordo caret; L III, 24.
iustis: non solum vita * cruciati || nullo in vita cruciatu, al. || atque dedecore, verum etiam sepultura et iustis exsequiarum caruerunt; L II, 42.
lacrimis: at vero ille sapiens: »mors mea ne careat lacrimis«; T I, 117.
latitudine: liniamentum (esse), *longitudinem* || † sine || latitudine carentem; A II, 116.
lege: lege .. carens civitas estne ob *id* ipsum habenda nullo loco? L II, 12.
liberis: f. I, 1, a. nomen.
libertate: hac (libertate) omnes carere, sive regi sive optimatibus serviant; R I, 55.
lumine: quod animi adfectionem lumine mentis carentem (maiores) nominaverunt amentiam eandemque dementiam; T III, 10.
luce: omnis .. miseros (esse) qui hac luce careant; T I, 12.
malo: non ... carere eo malo satis est ad bene vivendum; F II, 41. quae (vacuitas doloris) etiamsi malo caret, tamen non est summum bonum; F II, 42. si quis malo careat, in summo eum bono .. esse; F V, 22. docebis || [docebis] || carere omni malo mortem; T I, 26. sit sane summum malum dolere; in eo igitur qui non est, si malo careat, continuone fruitur summo bono? T III, 40.
mente: f. sensu; N II, 46.
mensis: f. cruditate.
miseria: hanc (aegritudinem) nisi exuimus sic, ut abiciamus, miseria carere non possumus; T III, 27.
molestia: f. sensu; T I, 118.
morbis: hic omnibus his quasi morbis voluit carere sapientem; A I, 38.
nomine: f. re; R I, 51.
oblectatione: quae ista potest esse oblectatio deo? quae si esset, non ea tam diu carere potuisset; N I, 22.
oculis: f. I, I, a. nomen.
ornamento: ne quo ornamento in hoc genere disputationis careret Latina oratio; T II, 26.
perturbatione: ut adpetitus ... sint .. tranquilli atque omni animi perturbatione careant; O I, 102.
pinnis: f. cornibus. — poculis: f. cruditate.
potestate: quam (potestatem) tanto opere populus noster ignotam expetisset, qui posset carere cognita? L III, 26. f. consilio.
proeliis: f. bellis.
prudentia: f. sensu; N I, 30.
qualitate: subiectam putant omnibus sine ulla specie atque carentem omni illa qualitate ... materiam quandam; A I, 27.
ratione: f. intellegentia. sensu; N II, 46.
regno: regno non aequo animo carebas; T III, 26. f. I, 1, a. insum in.
reprehensione: (Sophocles) iusta reprehensione caruisset; O I, 144.
re: magnum ingenium L. Luculli magnumque optimarum artium studium, tum omnis liberalis et digna homine nobili ab eo percepta doctrina ... caruit omnino rebus urbanis; A II, 1. an potest is, qui non est, re ulla carere? T I, 87. is his ipsis rebus mihi videtur carere; N II, 147. nomen illi principes optimatium mordicus tenent, re autem carent [eo nomine]; R I, 51. quibus (rebus) senectus etiamsi non abunde potitur, non omnino caret; C 48. vgl. I, 1, b. C 47.
rege: ut tum (populus Romanus) carere rege, sic pulso Tarquinio nomen regis audire non poterat; R II, 52.
sale: salem istum, quo caret vestra ratio, *in* irridendis nobis nolite consumere; N II, 74.
sanguine: si (membra) .. ipsa sanguine et tamquam spiritu carere coeperunt; O III, 32.
sanitate: in animo ista mediocritas caret sanitate; T III, 22.
scabie: f. dulcedine.
sensu: quod mors sensu careat; F I, 40. quae (mors) aut beatos nos efficiet animis manentibus aut non miseros sensu carentis; T I, 25. ego .. istuc ipsum vereor ne malum sit, non dico carere sensu, sed carendum esse; T I, 26. ut ... omni sensu molestiaque careamus; T I, 118. ut, ... quod .. sensu careat, nihil ad nos id iudicet pertinere; T V, 88. etiamne (sapiens beatus est), si sensibus carebit oculorum, si aurium? etiam; T V, 111. quas (naturas) et nasci et extingui perspicuum est et sensu omni carere; N I, 29. careat .. (deus) sensu necesse est, careat etiam prudentia, careat voluptate; N I, 30. quae (natura) causas gignendi, augendi, minuendi habeat, sed careat omni sensu et figura; N I, 35. nullius sensu carentis pars aliqua potest esse sentiens; mundi autem partes sentientes sunt; non igitur caret sensu mundus; N II, 22. nec dubium, quin, quod animans sit habeatque sensum et rationem et mentem, id sit melius quam id, quod his careat; N II, 46. sicut ... ea gens, quae illum locum adcolit, propter magnitudinem sonitus sensu audiendi caret; R VI, 19. sensu carente (animo) nihil profecto est mali; L fr. 1. non intellego ne in istis quidem ipsis voluptatibus carere sensu senectutem; C 46. vgl. I, 1, b. T I, 90.
sepultura: f. iustis.
sermone, societate: f. consuetudine.
solido: nec .. tangi (potest), quod careat solido; Ti 13.
spiritu: f. sanguine.
temeto: carent temeto omnes mulieres; R IV, 6.
tepore: vestita .. (uva) pampinis nec modico tepore caret et nimios solis defendit ardores; C 53.
victu: f. cultu.
villa: hac villa isti carere non possunt; O III, 59.
vinulentia: f. cruditate.
virtute: nec .. ullum probetur *oportet* summum bonum, quod virtute careat; F III, 2.
vi: si aut aegrum corpus est aut dolet aut caret viribus; F V, 47. mihi .. ne haec quidem notiora et inlustriora carere vi divina videntur; T I, 64.
vita: f. I, I, a. nomen.
vitio: id .. „silentium“ dicimus in auspiciis, quod omni vitio caret; D II, 71. proximum est: »is ordo vitio careto, ceteris specimen esto;« L III, 28. et late patet, ut vitio careat ordo et || [† et lateat ... et] || censorem quaerit || quaerat || interpretem; L III, 28. quom omni vitio carere lex iubeat; L III, 29. f. dedecore.
voluptate: qua (voluptate) etiam carere possent sine dolore; F I, 47. horribilis ista caecitas quibus tandem caret voluptatibus? T V, 111. quae C. Salinator, quae Sp. Albinus ... deplorare solebant, tum quod voluptatibus carerent, ... tum quod ..; C 7. sequitur tertia vituperatio senectutis, quod eam carere dicunt voluptatibus; C 39. f. sensu; N I, 30.

carica, getrocknete Feige: quidam in portu caricas Cauno advectas vendens Cauneas clamitabat; D II, 84.

caritas, Liebe, Hochachtung, Teuerung: I. deprecatur: quia ... collegae .. non modo invidia pari non erant, sed etiam Claudii invidiam Gracchi caritas deprecabatur; R VI, 2.

est: laudem et caritatem (consecutus est), quae sunt vitae sine metu degendae praesidia firmissima; F I, 35. si nulla caritas erit, quae faciat amicitiam ipsam sua sponte ... expetendam; F II, 83. quia tanta caritas patriae est, ut eam non sensu nostro, sed salute ipsius metiamur; T I, 90. nulla est caritas naturalis inter bonos? N I, 122. hominum caritas et amicitia gratuita est. quanto igitur magis deorum! N I, 122. quoniam, ut dicitis, omnis in inbecillitate est et gratia et caritas; N I, 124. quod in homine multo est evidentius, primum ex ea caritate, quae est inter natos et parentes, quae dirimi nisi detestabili scelere non potest; Lae 27. in qua (tyrannorum vita) nulla fides, nulla caritas, nulla stabilis benivolentiae potest esse fiducia; Lae 52.

exsistit: ubi .. liberalitas, ubi patriae caritas, ubi pietas ... poterit existere? L I, 43.

facit: f. est; F II, 83

indico: ista ... memoria et caritas amicitiae ... indicat innatam esse homini probitatem gratuitam; F II, 99.

nascitur, patet: in omni .. honesto ... nihil est ... quod latius pateat quam ... ipsa caritas generis humani, quae nata a primo satu ... serpit sensim foras; F V, 65.

potest: f. est; Lae 27. 52. exsistit.

retinet: neque eum (Regulum) caritas patriae retinuit nec suorum; O III, 100.

ruit: caritas, amicitia, iustitia, reliquae virtutes (ruunt); A II, 140.

sequitur: virtus, quam sequitur caritas, minime repudianda est; Lae 61.

serpit: f. nascitur.

superat: »ne me || neve || occidentem || occidente || matris superet caritas«; T II, 20.

II, 1. adipiscor: quibus rebus facillime possimus eam, quam volumus, adipisci cum honore et fide caritatem. sed ea non pariter omnes egemus; O II, 29. 30.

complector: omnes omnium caritates patria una complexa est; O I, 57

concilio: qua (liberalitate) qui utuntur, benivolentiam || benev. || sibi conciliant et ... caritatem; F I, 52.

consequor: f. I. est; F I, 35.

conservo: ut .. conservetur omnis homini erga hominem societas, coniunctio, caritas; F III, 69.

dirimo: f. I. est; Lae 27.

gigno: intellegamus natura gigni sensum diligendi et benivolentiae caritatem facta significatione probitatis; Lae 32.

iungo: ut omnis caritas aut inter duos aut inter paucos iungeretur; Lae 20.

metior: f. I. est; T I, 90.

retineo: ut metus absit, caritas retineatur; O II, 24. ut in fabulis ... retinent tamen caritatem in pastores; Lae 70.

tollo: caritate .. benivolentiaque sublata omnis est e vita sublata iucunditas; Lae 102.

tueor: ad tuendas amicitias et reliquas caritates quid natura valeat; F III, 73.

2. egeo: f. I. adipiscor.

3. abhorreo a: id a communitate et ea, quam exposui, caritate ac societate humana non abhorrebit; F V, 66. quod (virtus) non faceret profecto, si a caritate vulgi abhorreret; Lae 50.

acquiesco in: vicissim .. senes in adulescentium caritate adquiescimus, ut in vestra, ut in Q. Tuberonis; Lae 101.

dico de: Cato ... de dis inmortalibus, de caritate patriae Stoice solet oratoriis ornamentis adhibitis dicere; P 3.

pertineo ad: quae (officia iustitiae) pertinent ad hominum utilitatem || caritatem ||; O I, 155.

proficiscor a: ut (homo) profectus a caritate domesticorum ac suorum serpat longius; F II, 45.

III. evidens ex: f. I. est; Lae 27.

IV. merces: ipse .. se quisque diligit, non ut aliquam a se ipse || ipso || mercedem exigat caritatis suae, sed quod ..; Lae 80.

societas: quom animus ... societatem .. caritatis coierit cum suis; L I, 60.

V, 1. capere: ita caritate nos capiunt reges, consilio optimates, libertate populi, ut ..; R I, 55.

coli: quin ... partes .. et corporis et animi et earum rerum ... sua caritate colantur et per se ipsae appetantur; F V, 37.

complecti: ex quo ipse (mundus) se concordi quadam amicitia et caritate conplectitur; Ti 15.

devincire: sanguinis .. coniunctio et benivolentia devincit homines *et* caritate; O I, 54.

metiri: vides .., si amicitiam sua caritate metiare, nihil esse praestantius, sin emolumento ..; F II, 85.

praestare: necesse est caritate eam (patriam) praestare; L II, 5.

teneri: si maxime talis est deus, ut nulla gratia, nulla hominum caritate teneatur, valeat; N I, 124.

2. causa: praesidii adiumentique causa, non benivolentiae neque caritatis amicitias esse expetendas; Lae 46.

cum: est .. amicitia nihil aliud nisi omnium divinarum humanarumque rerum cum benivolentia et caritate consensio; Lae 20. quis est, qui C. Fabrici, M'. Curi non cum caritate aliqua benivola memoriam usurpet, quos numquam viderit? Lae 28.

in: qui (principes) appellati sunt propter caritatem patres; R II, 14. ne M. || Marco || quidem Seio vitio datum est, quod in caritate asse modium populo dedit; O II, 58. in Rhodiorum inopia et fame summaque annonae caritate; O III, 50. sitne boni viri in maxima caritate annonae familiam non alere; O III, 89.

carmen, Lied, Gedicht, Spruch, Formel: I, 1. delectant: hoc loco me intuens: utar, inquit, carminibus Aratiis || Arateis ||, quae a te admodum adulescentulo conversa ita me delectant, quia Latina sunt, ut multa ex iis memoria teneam; N II, 104.

est: praeclarum carmen! est enim et rebus et verbis et modis lugubre; T III, 46. hoc Orphicum carmen Pythagorei ferunt cuiusdam fuisse Cercopis; N I, 107. non esse .. illud carmen furentis cum ipsum poëma declarat. ... tum vero ea, quae ἀκροστιχίς dicitur; D II, 111. notum .. vobis carmen est; C 16. f. II, 1. incido.

facit, solet: f. II, 1. condo.

videtur: mihi .. etiam Appii Caeci carmen, quod valde Panaetius laudat epistula quadam, quae est ad Q. Tuberonem, Pythagoreum videtur; T IV, 4. (Sophocles) senex dicitur . . Oedipum Coloneum recitasse iudicibus quaesisseque, num illud carmen desipientis videretur. quo recitato sententiis iudicum est liberatus; C 22.

2. Ausruf: f. 1. est; T III, 46.

II, 1. agnosco: simul inflavit tibicen, a perito carmen agnoscitur; A II, 86.

audio: frequens .. consessus theatri ... movetur audiens tam grande carmen; T I, 37.

cano: »saepe etiam pertriste canit de pectore carmen ... acredula«; D I, 14.

condo: id .. etiam XII tabulae declarant, condi

iam tum solitum esse carmen; quod ne liceret fieri ad alterius iniuriam, lege sanxerunt: T IV, 4. si quis occentavisset sive carmen condidisset, quod infamiam faceret flagitiumve alteri; R IV, 12.

converto: s. I, 1. delectant.

disco: discebamus .. pueri XII ut carmen necessarium; L II, 59.

discribo: ex quo perspicuum est et cantus tum fuisse discriptos || rescriptos, al. || vocum sonis et carmina; T IV, 3.

fundo: ut ego .. poëtam grave plenumque carmen sine caelesti aliquo mentis instinctu putem fundere; T I, 64.

incido: notum est carmen incisum in sepulcro; C 61.

laudo: Carneades ... reprendere Chrysippum solebat laudantem Euripideum carmen illud: »mortalis ..;« T III, 59. s. I, 1. videtur; T IV, 4.

praetexo: in Sibyllinis ex primo versu cuiusque sententiae primis litteris illius sententiae carmen omne praetexitur; D II, 112.

recito: s. I, 1. videtur; C 22.

2. utor: s. I, 1. delectant.

III. similis: quid habet illius carminis simile haec oratio? R I, 56.

IV. alqd ex: s. I, 1. delectant.

V, 1. edere: quid .. homines doctissimi et summi poëtae de se ipsis et carminibus edunt et cantibus? T IV, 71.

requirere: Oedipodis ... illo mollissimo carmine, quaenam essent haec ipsa loca, requirentis; F V, 3.

tradere: cum carminibus soliti illi esse dicantur .. praecepta quaedam occultius tradere; T IV, 3.

vaticinari: Agrigentinum .. doctum quendam virum carminibus Graecis vaticinatum || esse || ferunt ... ea contrahere amicitiam; Lae 24.

2. in: „a Iove Musarum primordia", sicut in Aratio carmine orsi sumus; L II, 7.

carnificina, Marter, Pein: I. sum: cum omnis perturbatio miseria est, tum carnificina est aegritudo; T III, 27.

II. subeo: quorum (Aegyptiorum) inbutae mentes pravitatis || pravis || erroribus quamvis carnificinam prius subierint, quam ibim ... violent; T V, 78.

caro, Fleisch: I. vescor: lacte, caseo, carne vescor; T V, 90.

II. capi: quae (pantherae) in barbaria venenata carne caperentur; N II, 126.

carpo, abreißen, abrupfen, ablösen: I. animalia: alia (animalia) sugunt, alia carpunt, alia vorant, alia mandunt; N II, 122.

II. animos: ex quo (animo) nostri animi carperentur; N I, 27.

caruncula, Stückchen Fleisch: carunculae vitulinae mavis quam imperatori veteri credere? D II, 52.

carus, teuer, wert, wertvoll, lieb, beliebt: unbestimmt: diligi et carum esse iucundum est; F I, 53. „carum" ipsum verbum est amoris; N I, 122.

alqs: ut dis immortalibus cari simus et ab iis diligamur; F III, 66. non modo carum sibi quemque, verum etiam vehementer carum esse; F V, 31. quoniam satis apertum est sibi quemque natura esse carum; F V, 34. eorum .. est haec querela, qui sibi cari sunt seseque diligunt; F V, 29. ut ex eo ipso intellegi possit sibi quemque esse carum; F V, 29. ut eos, qui nobis carissimi esse debeant, aeque ac nosmet ipsos amemus; T III, 73. luctus (est) aegritudo ex eius, qui carus fuerit, interitu acerbo; T IV, 18. quos caros habeat tuerique debeat; O I, 12. dum metui quam cari esse et diligi malumus || maluimus ||; O II, 29. nemo umquam multitudini fuit carior; O III, 80. tibi .. persuade esse te quidem mihi carissimum, sed multo fore cariorem, si ..; O III, 121. metuebant (Appium) servi, verebantur liberi, carum omnes habebant; C 37. volt, credo, se esse carum suis; C 73. quam .. civitati (Scipio) carus fuerit, maerore funeris indicatum est; Lae 11. quod per se sibi quisque || quisque sibi || carus est; Lae 80. s. patria.

alqd: homuncio hic, qui multa putat praeter virtutem homini partim cara esse, partim etiam necessaria; A II, 134. ex quo perspicuum est ... ea nobis ipsa cara esse propter se; F V, 37. haec multo esse cariora, quae accesserint; F V, 40. haec .., quae sunt extrinsecus, ... sunt illa quidem sua sponte cara, sed eodem in genere, quo illa, non sunt; F V, 68. s. sapientia.

annona: si Epicuri de voluptate liber rosus esset, putarem annonam in macello cariorem fore; D II, 59.

deus: neminem deo nec deum nec hominem carum, neminem ab eo amari, neminem diligi vultis; N I, 121.

familiares: cari sunt parentes, cari liberi, propinqui, familiares; O I, 57.

filii: nolite arbitrari, o mihi || mei || carissimi filii, me ... nullum fore; C 79.

homo: cum ipsi homines sibi sint per se et sua sponte cari; F V, 37. quod et ipse hominem diligebam et in primis patri meo Paulo probatum et carum fuisse cognoveram; R I, 23. s. deus.

liberi, parentes: s. familiares.

pars: necesse est huic partes quoque sui caras esse carioresque, quo perfectiores sint; F V, 37. animi .. optimam quamque partem (esse) carissimam; F V, 40.

patria: quod deceat cariorem nobis esse patriam quam nosmet ipsos; F III, 64.

propinqui: s. familiares.

ratio: quamquam .. in amicitia alii dicant aeque caram esse sapienti rationem amici ac suam, alii autem sibi cuique cariorem suam; F III, 70.

res: cum iustitiam quaeramus, rem multo omni auro cariorem; R III, 8.

res publica: quae (res publica) debet esse carissima; O III, 95.

salus: cui nostra salus cara non esset; L III, 25.

sapientia: post .. ipsam sapientiam nobis cariorem fieri, quam illa sint; F III, 23.

scientia: quam (scientiam) non erat mirum sapientiae cupido patria esse cariorem; F V, 49.

societas: omnium societatum nulla est gravior, nulla carior quam ea, quae ..; O I, 57.

vir: intervenit vir prudens omnibusque illis et iucundus et carus, M'. || M. || Manilius; R I, 18.

casa, Hütte: I. introspicio: negant id esse alienum maiestate deorum. scilicet casas omnium introspicere, ut videant, quid cuique conducat; D II, 105.

II. in: cui (Dario) cum peragranti Aegyptum ... cibarius in casa panis datus esset; T V, 97.

cascus, uralt: unum illud erat insitum priscis || in primis || illis, quos „cascos" appellat Ennius; T I, 27.

caseus, Käse: abundo: villa .. tota locuples est, abundat porco, haedo, agno, gallina, lacte, caseo, melle; C 56.

vescor: lacte, caseo, carne vescor; T V, 90.

cassus, leer, nichtig: A. alqd: ut ... omne ... id illi (philosophi) cassum quiddam et inani vocis sono decoratum esse dicant; T V, 119.
B. sumo: ut (aegrotus) sumat »terrigenam, herbigradam, domiportam, sanguine cassam«; D II, 133.

caste, sittenrein, lauter, züchtig, fromm: adeo: »ad divos adeunto caste, pietatem adhibendo, opes amovento;« L II, 19. caste iubet lex adire ad deos, animo videlicet, in quo sunt omnia; L II, 24.
colo: qui (Iuppiter) lactens || [lactens] || cum Iunone Fortunae in gremio sedens mammam adpetens castissime colitur a matribus; D II, 85.
tribuo: haec .. omnia pure atque caste tribuenda deorum numini ita sunt, si animadvertuntur ab iis; N I, 3.
vivo: qui cum caste et integre viverent; F IV, 63.

castellum, Befestigung, Schanze: 1. defendo: urbem philosophiae, mihi crede, proditis, dum castella defenditis; D II, 37.
2. praefero; equidem quem ad modum „urbes magnas atque imperiosas“, ut appellat Ennius, viculis et castellis praeferendas puto, sic ..; R I, 3.

castigatio, Zurechtweisung, Strafe: I. debet, vacat: omnis .. et animadversio et castigatio contumelia vacare debet neque ad eius, qui punitur aliquem aut verbis castigat, sed ad rei publicae utilitatem referri; O I, 88.
II, 1. refero: s. I.
2. utor: magnam .. partem clementi castigatione licet uti, gravitate tamen adiuncta; O I, 137.
III. adfici: ut homines castigationibus, reprehensionibus, ignominiis adfici se in delicto dolerent; T IV, 45.

castigo, zurechtweisen, rügen, strafen: I. genus: ad hoc genus castigandi raro invitique veniemus nec umquam nisi necessario; O I, 136.
II. alqm: in hoc me ipse castigo, quod ..; T V, 4. qui punitur aliquem aut verbis castigat; O I, 88.
alqd: utrumque immanitate et feritate quadam proponenda castigari solet; T IV, 66.
dolorem: videsne, ut obmutuerit non sedatus corporis, sed castigatus animi dolor? T II, 50.
improbos: qua (oratione animus) castiget improbos; L I, 62
pueros: pueros .. matres et magistri castigare etiam solent, nec verbis solum, sed etiam verberibus; T III, 64.

castimonia, Reinheit: caste iubet lex adire ad deos, animo videlicet, in quo sunt omnia; nec tollit castimoniam corporis; L II, 24.

castitas, Keuschheit: ut sentiant mulieres naturam || in naturam || feminarum omnem castitatem pati; L II, 29.

castrum, Festung, Burg, pl. Lager, Feldlager: A. **sing.:** incolo: »qua miser sollertia transverberatus castrum hoc Furiarum incolo;« T II, 23.
B. **plur.:** I, 1. capio: tum (Sulla) ante oppidum Nolam florentissuma || fortissuma || Samnitium castra cepit; D I, 72.
confero: castra .. in Thessalia castris conlata audiebamus; D II, 114.
moveo: qui (C. Flaminius) exercitu lustrato cum Arretium versus castra movisset; D I, 77.
pono: in foro castra posuisti; P 31.
2. potior: se in castra redituros ea, quorum erant potiti Poeni; O III, 113.
3. confero: s. 1. confero.
4 egredior e: [egressus e castris iure iurando se solutum putabat]; O I, 40. qui paulo post, quam erat egressus || qui egressus || e castris, redisset; O III, 113.
exeo de: [cum .. Hannibalis permissu exisset de castris]; O I, 40.
inrumpo in: inproviso eos (Syracusanos) in castra inrupisse; D I, 50.
redeo in: perfuga ab eo (rege) venit in castra Fabrici eique est pollicitus ... se, ut clam venisset, sic clam || [clam] || in Pyrrhi castra rediturum et eum veneno necaturum; O III, 86. s. 2.
relinquo in: qui (homines) relicti in castris fuissent a Paulo et a Varrone consulibus; O III, 114.
revertor in: qui in castra revertissent eadem fraude, ut iure iurando liberarentur; O III, 115.
sum in: cum pater in Macedonia consul esset et essemus in castris; R I, 23.
venio in: s. redeo in.
II. reditus in: reditu .. in castra liberatum se esse iure iurando interpretabatur, non recte; O III, 113.
III, 1. temptari: armis et castris temptata res est ab omni genere hominum et ordine; O II, 84.
2. in: magnam seditionem in castris eius (Hamilcaris) inter Poenos et Siculos milites esse factam; D I, 50. ille ... haud dubitavit postridie palam in castris docere nullum esse prodigium; R I, 23.

castus, sittenrein, keusch, lauter, fromm, heilig: A. alqs: fore .. omnis castiores, veluti quom in fanis essent maxime religiosis; L II, 26.
animus: qui (animi) .. se integros castosque servavissent; T I, 72. castus animus purusque vigilantis et ad astrorum et ad avium ... veritatem est paratior; D I, 121. vgl. B.
corpora: quom ... observetur .., ut casta corpora adhibeantur; L II, 24.
cultus: cultus .. deorum est optimus idemque castissimus atque sanctissimus plenissimusque pietatis, ut eos semper pura ... mente ... veneremur; N II, 71.
donum: ebur ex inani corpore extractum haud satis castum donum deo; L II, 45.
B. pervolant: castos .. [animos], puros, integros, incorruptos ... ad deos ... pervolare; fr IX, 12.

casus, Fall, Sturz, Vorfall, Ereignis, Ausfall, Zufall, Unfall, Unglück, Casus, Beugefall: I. **Subject:** adfert: mihi .. explicandae philosophiae causam adtulit casus gravis civitatis; D II, 6. quas .. res tum natura, tum casus adfert; D II, 55.
aufert: si quid e vitae commodis casus abstulerit; N II, 167.
cogit: tum se denique errasse sentiunt, cum eos (amicos) gravis aliquis casus experiri cogit; Lae 84.
efficit: cum id vel natura vel casus efficere potuisset; D II, 57. an, et ut (hoc) videretur et ut eveniret, casus effecit? D II, 143. cum ... casus .. innumerabilibus paene saeculis in omnibus plura mirabilia quam in somniorum visis effecerit; D II, 147.
est: nec .. (M. Regulus) sua illa superiora tam magna neque tam praeclara ducebat quam illum ultimum casum, quem propter fidem constantiamque susceperat, qui nobis miserabilis videtur

audientibus, illi perpetienti erat voluptarius; F II, 65. quid est .. aliud fors, quid fortuna, quid casus, quid eventus, nisi cum sic aliquid cecidit, sic evenit, ut vel aliter cadere atque evenire potuerit? D II, 15. si casum in eo quoque dicis esse quasi sortem quandam cum deorum voluntate coniunctam; D II, 39. quodsi is casus fuisset rerum, quas pro salute rei publicae gessimus, ut non omnibus gratus esset; L III, 26.

evenit: non (efficitur) ..., ut, cum duobus pares casus evenerint, is modo aegritudine adficiatur, cui ille necopinato casus evenerit; T III, 59.

habent: quamquam nostri casus plus honoris habuerunt quam laboris neque tantum molestiae, quantum gloriae; R I, 7.

imitatur: ut numquam perfecte veritatem casus imitetur; D I, 23. potest igitur, quod modo negabas, veritatem casus imitari; D II, 49.

impedit: id in hac disputatione de fato casus quidam ne facerem inpedivit; Fa 1.

imponit: quam (personam) casus aliqui aut tempus imponit; O I, 115.

importat: haec casus importat, qui in sapientem potest incurrere; T V, 29.

incidit: si qui eius modi forte casus inciderit, ut id faciendum sit; F III, 68.

incurrit: f. importat.

invehit: haec mala ... non inerant in iis, quae tibi casus invexerat; T III, 26.

perimit: nisi aliqui casus aut occupatio eius (Panaetii) consilium peremisset; O III, 33.

potest: f. efficit; D II, 57.

valet: quibus in rebus temeritas et casus, non ratio nec consilium valet; D II, 85.

videtur: f. est; F II, 65.

ohne Verb: quis iste tantus casus? N I, 90.

II. **nach Verben:** 1. confirmo: quamquam tu .. non hostiarum causam || casum || confirmas sortium similitudine, sed infirmas sortis conlatione hostiarum; D II, 38.

considero: eos casus, in quibus me fortuna vehementer exercuit, mecum ipse considerans; T V, 3.

contemno: ea .. despiciens (virtus) casus contemnit humanos; T V, 4.

converto: Iuppiter ..., quem conversis casibus appellamus a iuvando Iovem; N II, 64.

duco: f. I. est; F II, 65.

extimesco: ut (di) casus aut ictus extimescant aut morbos metuant ex defetigatione membrorum; N II, 59.

fero: qui suos casus aliter ferunt, atque ut auctores aliis ipsi fuerunt; T III, 73. ut, quemcumque casum fortuna invexerit, hunc apte et quiete ferat; T IV, 38. mihi ... recordanti, quam ille (Marius) gravem suum casum magno animo, quam constanti tulisset; D II, 140. quem ego meum casum fortiter ferre visus sum, non quo aequo animo ferrem, sed me ipse consolabar; C 84.

fingo: ex eo .. ingenia, mores, animum, corpus, actionem vitae, casus cuiusque eventusque fingi; D II, 89.

habeo: quod uno et eodem temporis puncto nati dissimilis et naturas et vitas et casus habent; D II, 95. haec .. ipsa fortuna ceteros casus rariores habet; O II, 19. aetas illa multo plures quam nostra casus mortis habet; C 67.

inveho: f. fero; T IV, 38.

minitor: »multa .. per terras vates oracla furenti pectore fundebant tristis minitantia casus«; D I, 18.

prospicio: eo loco ... locati sumus, ut nos longe prospicere oporteat futuros casus rei publicae; Lae 40.

puto: ut ... humanos .. casus virtute inferiores putes; Lae 7.

significo: Fortuna .. sit vel Huiusce diei ... vel Fors, in quo incerti casus significantur magis; L II, 28.

suscipio: f. I. est; F II, 65.

timeo: casum .. proelii nemo nostrum erat quin timeret, sed ... non aperte; D II, 114.

tollo: fortasse casu (dixerunt). qui nullo modo est ex hoc genere tollendus; D II, 75.

2. utor: animi, si quando vel vaticinando vel somniando vera viderunt, usi sunt fortuna atque casu; D II, 108.

3. dico de: cum mihi quaedam casu viderentur sic evenire, ut praedicta essent a divinantibus, dixisti multa de casu, ut Venerium iaci posse casu quattuor talis iactis, sed quadringentis centum Venerios non posse casu consistere; D II, 48.

do ad: »eo .. ictu me ad casum dari«; D I, 44.

exerceo in: f. 1. considero.

incido in: id neque, si fatum fuerat, (Deiotarus) effugisset nec, si non fuerat, in eum casum incidisset; D II, 20.

pono in: certae scholae sunt ... de debilitate, de caecitate, de omni casu, in quo nomen poni solet calamitatis; T III, 81. quoniam (inprobi et avari) incertas atque in casu positas possessiones habent; P 52.

subicio sub: sin autem virtus subiecta sub varios incertosque casus famula fortunae est; T V, 2.

sum in: quod externum, id in casu est; F II, 89. si ... tot (sunt bona) extra corpus in casu atque fortuna; T V, 25.

III. **nach Adjectiven:** facilis ad: ad omnis casus facillima ratio est eorum, qui ..; T V, 108.

situs in: regna, imperia, nobilitas, honores, divitiae, opes eaque, quae sunt his contraria, in casu sita temporibus gubernantur; O I, 115.

IV. **nach Substantiven:** 1. impetus, 2. arma contra: quare accipio equidem a Cyrenaicis haec arma contra casus et eventus, quibus eorum advenientes impetus diuturna praemeditatione frangantur; T III, 31.

scholae de: f. II, 3. pono in; T III, 81.

V. **Umstand:** I. accidere: sive casu accidit sive consilio; T IV, 64. quia brevi tempore (Dionysius) regnare coepit, quod acciderat casu, vim habuit ostenti; D II, 67.

concurrere: ex corpusculis non calore, non qualitate aliqua, ... non sensu praeditis, sed concurrentibus temere atque casu; N II, 94. nisi ista (somnia) casu non numquam forte temere concurrerent; D II, 141.

consistere: f. II, 3. dico de.

contingere: nec ullo casu arbitror hoc constanti homini posse contingere, ut ulla intermissio fiat officii; Lae 8.

cursare: ex corporibus huc et illuc casu et temere cursantibus; N II, 115.

declarari: intellegere declarari horas arte, non casu; N II, 87.

deduci: an ... ad eum agnum non casu, sed duce deo servus || servos || deducitur? D II, 39.

dicere: f. II, 1. tollo.

efficere: casune ipse (mundus) sit effectus aut necessitate aliqua an ratione ac mente divina; N II, 88. evenire .. (haec) te ipsum dico videre. casu, inquis. itane vero? quicquam potest casu esse factum, quod omnes habet in se numeros veritatis? quattuor tali iacti casu Venerium efficiunt; num etiam centum Venerios, si quadringentos talos ieceris, casu futuros putas? D I, 23.

esse: ut mihi ne in deum quidem cadere videatur, ut sciat, quid casu et fortuito futurum sit;

D II, 18. cum (C. Sulpicius Gallus) ... esset casu apud M. Marcellum, qui cum eo consul fuerat; R I, 121. s. efficere; D I, 23.

evenire: id .. evenit non temere nec casu, sed quod ..; N II, 6. quasi non potuerit id evenire casu! D II, 48. si evenit quippiam, quid adferri potest, cur non casu id evenerit? D II, 52. num .., ut inepti, Veneris id inpulsu fieri malumus quam casu dicere? D II, 121. si quo casu evenerit, ut corporis partes quaedam aperiantur; O I, 129. s. efficere; D I, 23. — II, 3. dico de.

fieri: nihil tale dicitis, sed casu esse factum, ut essemus similes deorum; N I, 91. qui ... neget in his ullam inesse rationem eaque casu fieri dicat; N II, 97. ut ... neque in eo quicquam casu et fortuito factum esse appareat; D I, 125. quod temere fit caeco casu et volubilitate fortunae; D II, 15. quid est tandem, quod casu (haec) fieri aut forte fortuna putemus? D II, 18. si .. provideri nihil potest futurum esse eorum, quae casu fiunt, ... divinatio nulla est; D II, 25. tu scilicet mavis numine deorum id factum quam casu arbitrari || arbitrari? ||; D II, 47. neque .. tanta est infelicitas haruspicum, ut ne casu quidem umquam fiat, quod futurum illi esse dixerint; D II, 62. quid est, cur divinitus ea potius quam casu facta esse dicamus? D II. 67. si ... forte temere casu aut pleraque fierent aut omnia: Fa 6. quae a Romulo casu aut necessitate facta sunt; R II, 22. s. efficere; D I, 23.

habere: si quis ... habet causam celebritatis ... aut a patre acceptam ... aut aliquo casu atque fortuna; O II, 44.

iaci: s. II, 3. dico de.

immutari: casu .. prima littera itidem immutata, ut a Graecis; N II, 67.

incidere: si (boni) in eius modi amicitias ignari casu aliquo inciderint; Lae 42.

invehi: »si qua invecta diritas casu foret;« T III, 29.

praeterire: cum ... casu formosus puer praeteriret; O I, 144.

retinere: nostris .. vitiis, non casu aliquo, rem publicam verbo retinemus; R V, 2.

suspendi: cui viro .. ex se ipso apta sunt omnia, quae ad beate vivendum ferunt, nec suspensa aliorum| aut bono casu aut contrario pendere ex alterius eventis || [ex alterius eventis] || et errare coguntur; T V, 36.

verus: qui (testes) aut casu veri aut malitia falsi fictique esse possunt; D II, 27. oraculis ... volumen inplevit partim falsis, ... partim casu veris; D II, 115.

zum Satz: ut ... adversis casibus triplici consolatione sanetur; T III, 34. his gravissimis casibus in eundem portum ... magna iactati tempestate confugimus; T V, 5. s. II, 1. converto.

2. in: Appium ... intellegimus in illo suo casu nec privato nec publico muneri defuisse; T V, 112.

propter: quae (mors) propter incertos casus cotidie imminet; T I, 91.

catellus, junges Hündchen: erat .. mortuus catellus eo nomine; D I, 103.

caterva, Schar: catervae veniunt contra dicentium, nec solum Epicureorum; T I, 77.

catulus, junger Hund: I. appropinquat, al.: ut ... nec catulus ille, qui iam appropinquat ut videat, plus cernit quam is, qui modo est natus; F III, 48.

dispiciunt, al.: quoniam catuli, qui iam dispecturi sunt, caeci aeque et ii, qui modo nati; F IV, 64. catuli aeque caeci, prius quam dispexerunt, ac si ita futuri semper essent; F IV, 65.

II. sum in: in cane (esse meliora) quam in catulo; N II, 38.

catus, gewandt, geschickt; A. alqs: vide, quam sit catus is, quem isti tardum putant; A II, 97. »egregie cordatus homo, catus Aelius Sextus;« T I, 18. || [egregie ... Sextus] ||; R I, 30. qui „egregie cordatus" et „catus" fuit et ab Ennio dictus est; R I, 30.

homo: homo catus || cautus || numquam terminat nec magnitudinis nec diuturnitatis modum; T II, 45.

B. iudico: quis .. prudentem et, ut ita dicam, catum, non ex ipsius habitu, sed ex aliqua re externa iudicet? L I, 45.

cauda, Schwanz, Schweif: I, 1. dono: membrorum ,... alia (videntur a natura esse donata) ... quasi ad quendam ornatum, ut cauda pavoni, plumae versicolores columbis, viris mammae atque barba; F III, 18.

2. figo in: »obstipum caput at || a, ac || tereti cervice reflexum obtutum in cauda maioris figere dicas«; N II, 107.

III. pars: »quae (Vincla) retinent Pisces caudarum a parte locata«; N II, 114.

IV, 1. adulare: »(Iovis satelles) sublime avolans pinnata cauda nostrum adulat sanguinem;« T II, 24.

2. ad: »at Canis ad caudam serpens prolabitur Argo«; N II, 114.

cavea, Gehege, Käfig, Sitzreihen, Zuschauerraum: I, 1. libero: cum cavea liberati pulli non pascerentur; N II, 7.

2. includo in: inclusa (avis) in cavea et fame enecta si in offam pultis invadit || invasit ||; D II, 73.

II, 1. dividi: ludi publici quoniam sunt cavea circoque divisi; L II, 38.

zum Satz: qui clamores tota cavea nuper in hospitis et amici mei M. Pacuvi nova fabula! Lae 24.

2. in: attulit .. in cavea pullos is, qui ex eo ipso nominatur pullarius: D II, 72. ut Turpione Ambivio magis delectatur, qui in prima cavea spectat, delectatur tamen etiam, qui in ultima, sic ..; C 48.

III. Lücke: cavea cantu † vice || ad cantum voce, in cavea cantu fiant, al. || ac fidibus et tibiis; L II, 38.

caveo, sich hüten, sich vorsehen, Vorsichtsmaßregeln treffen, Sicherheit schaffen, sorgen, verfügen: I. absolut: 1. unpersönlich: a. adfero ad: quid .. iuvat aut quid adfert ad cavendum scire aliquid futurum? N III, 14.

causa: metum (a natura datum) cavendi causa, misericordiam aegritudinemque clementiae; A II, 135.

b. verbal: frangite .. eos (soritas), si potestis, ne molesti sint; erunt enim, nisi cavetis. cautum est, inquit; A II, 93. ut cavere || confidere, providere || decet, timere non decet, sic gaudere decet, laetari non decet; T IV, 66. quod neglectum tum, cum || negl. cum, n. tum || caveri poterat; D I, 101. non vereor, condiscipulorum ne quis exaudiat. — atqui cavendum est; solent enim ... admodum irasci; L I, 21. in iure cavere ... vehementer et ad opes augendas pertinet et ad gratiam; O II, 65.

2. persönlich: alqs: obnuntiatio Ateii ... signo obiecto monuit Crassum, quid eventurum esset, nisi cavisset; D I, 30. non .. id quaerimus

hoc sermone, .. quem ad modum caveamus in iure; L I, 17. f. 1, b. A II, 93. vgl. II. interitum.

pina: ut (pinoteres) videatur monuisse, ut (pina) caveret; F III, 63.

II. **mit Ergänzung:** 1. **Satz:** a. **Conjunctiv:** cave putes quicquam esse verius; F II, 71. cave .. putes ullam in || a, al. || philosophia vocem emissam clariorem, T V, 19. cave putes .. mare ullum aut flammam esse tantam, quam non facilius sit sedare quam effrenatam insolentia multitudinem; R I, 65. cave .. putes Attici nostri Amalthio platanisque illis quicquam esse praeclarius; L II, 7. cave Catoni anteponas ne istum quidem ipsum, quem Apollo sapientissimum iudicavit; Lae 10.

b. ne: tantum .. te modo || non modo, al. || monuit, ... ut caveres, ne quis improbus tribunus plebis ... arriperet te; A II, 63. hoc, quaeso, cave, ne te terreat; A II, 63. sapientis .. hanc censet Arcesilas vim esse maximam Zenoni adsentiens, cavere, ne capiatur, ne fallatur, videre; A II, 66. nonne caveam, ne scelus faciam? A II, 133. ut (Voluptas) caveret, ne quid faceret imprudens; F II, 69. dicamus ... monitum ab eo Crassum, caveret ne iret; D II, 84. cavet .. (natura ratioque), ne quid indecore effeminateve faciat; O I, 14. quo magis cavendum est, ne quid in eo genere peccetur; O I, 26. monet .., ut caveat, ne proelium ineat; O I, 37. caveat, ne id modo consideret, quam illa res honesta sit, sed etiam ut habeat efficiendi facultatem; O I, 73. cavendum (est), ne id bellandi magis fuga quam utilitatis ratione faciamus; O I, 80. cavendum est etiam, ne maior poena quam culpa sit, et ne isdem de causis alii plectantur, alii ne appellentur quidem; O I, 89. isdem .. temporibus cavendum est, ne assentatoribus patefaciamus auris neve adulari nos sinamus; O I, 91. nihil .. magis cavendum est senectuti, quam ne languori se desidiaeque dedat; O I, 123. cavendum .. est, ne .. tarditatibus utamur; O I, 131. si cavebimus, ne in perturbationes atque exanimationes incidamus; O I, 131. cavendum .. est, ... ne extra modum sumptu et magnificentia prodeas; O I, 140. cavendum erit, ne non solum amicitiae depositae, sed etiam inimicitiae susceptae videantur; Lae 77. cavendum vero, ne etiam in graves inimicitias convertant se amicitiae; Lae 78. callidus ille et occultus ne se insinuet, studiose cavendum est; Lae 99. nobis ... caventibus .., ne quando illa (mentis acies) hebescat, ... magna spes est ... fore ..; fr V, 97.

c. ut: quod ... tam accurate tamque diligenter caveat et sanciat, ut ... heredes ... dent, quod satis sit ..; F II, 101. testamento cavere, ut (dies natalis) ageretur; F II, 103. quin etiam cavent, ut ... is per aes et libram heredes testamenti solvat; L II, 51. tertium est, ut caveamus, ut ea ... moderata sint; O I, 141. f. ne; O I, 73.

d. ut ne: quid autem turpius quam inludi? quod ut ne accidat, magis cavendum est; Lae 99.

2. **Casus:** a. aedificiis, sepulchris: quarum (legum) altera privatorum aedificiis, altera ipsis sepulchris cavet; L II, 61.

b. a: a veneno ut (rex) caveret; F V, 64.

III. **mit Object:** alqd: qui cum luxuriose viverent, a summo philosopho non reprenderentur eo nomine dumtaxat, cetera caverent; F II, 21. id .. testamento cavebit is, qui ..? F II, 102. sermo .. intumus, cum ipse secum: „cave turpe quicquam, languidum, non virile“; T II, 51. nec .. (Iuppiter) fulminibus homines, quid aut faciendum esset aut cavendum, moneret; D II, 44. quid .. volunt di inmortales primum ea || volunt ea, ea vol. || significantes, quae ... non possimus intellegere, deinde ea, quae cavere nequeamus? D II, 54. quodsi || quid si || hoc, qui testamentum faciebat, cavere noluisset; L II, 53. ne sit aes alienum, quod rei publicae noceat, providendum est, quod multis rationibus caveri potest; O II. 84. f. II, 1, b. O I, 123. vgl. I, 1, b. D I, 101.

cupiditatem: cavenda etiam est gloriae cupiditas; O I, 68.

intemperantiam: caveant intemperantiam, meminerint verecundiae; O I, 122.

interitum: quae ... portendebantur, ... ut (Caesar) videret interitum, non ut caveret; D I, 119.

vitium: huic simile vitium in gestu motuque caveatur; O I, 130.

caverna, Höhlung, Höhle, Grotte: I. eligo e: nos e terrae cavernis ferrum eligimus, rem ad colendos agros necessariam; N II, 151.

II. contineri: quod magna vis terrae cavernis contineatur || continetur || caloris; N II, 25.

includere: »aetheris aeterni saepta (mens divina) atque inclusa cavernis«; D I, 17. quam (vim di immortales) tum terrae cavernis includunt, tum hominum naturis implicant; D I, 79.

sustineri: quibus cavernis maria sustineantur; T V, 69.

cavillor, spotten: (Dionysius) in eo etiam cavillatus est aestate grave esse aureum amiculum, hieme frigidum; N III, 83.

caulis, Kohl: (vites) a caulibus, si propter sati sint, ut a pestiferis et nocentibus refugere dicuntur nec eos ulla ex parte contingere; N II, 120.

caupo, Schenkwirt: I. dat: cauponem || cop. || re patefacta poenas dedisse; D I, 57.

II. deverto ad: alterum (Arcadem) ad cauponem || cop. || devertisse, ad hospitem alterum; D I, 57.

III. a: quod sibi a caupone interitus pararetur; D I, 57. se interfectum in plaustrum a caupone || cop. || esse coniectum et supra stercus iniectum; D I, 57. quale est (somnium) de illo interfecto a caupone || copone || Megaris; D II, 135.

cauponor, schachern: »nec || non || cauponantes bellum, sed belligerantes«; O I, 38.

causa, Ursache, Veranlassung, Beweggrund, Einwand, Vorwand, Angelegenheit, Verhältnis, Zustand, Sache, Rechtssache, Rechtsfall, Prozeß: I **absolut:** 1. **Subject:** accedit: quia nulla causa accedat extrinsecus; Fa 24. causa .. haec, non natura distinguit; quae quoniam utro accessit, id fit propensius, si utroque adiuncta est, paria fiant necesse est; P 24.

accidit: ut non difficile sit, ... quaecumque nova causa consultatiove acciderit, eius tenere ius; L II, 46.

adhibet: quod .. patrocinium aut quae ista causa est voluptatis, quae nec testes ullos e claris viris nec laudatores poterit adhibere? F II, 67.

adiuvat: f. **adiuvo,** I, 2. causae (3 St.) S. 75, a.

adlicit: quod quaeritur saepe, cur tam multi sint Epicurei, sunt aliae quoque causae, sed multitudinem haec maxime allicit, quod ..; F I, 25.

adversantur: cum duae causae perspicuis et evidentibus rebus adversentur; A II, 46.

angit: quarta restat causa, quae maxime angere atque sollicitam habere nostram aetatem videtur, adpropinquatio mortis; C 66.

antecedit: s. **antecedo**, II. causa (15 St.) S. 207, a. — antegrediuntur: s. **antegredior**, I. causae (4 St.) S. 207, b.

attingit: nimirum me alia quoque causa delectat, quae te non attingit, Tite || [ita] ||; L II, 3.

cohibent: interest inter causas fortuito antegressas et inter causas cohibentis in se efficientiam naturalem; Fa 19.

consistit: haec disserens, qua de re agatur, et in quo causa consistat, non videt; Fa 9.

continet: quod proxima illa et continens causa non moveat adsensionem; Fa 44. Chrysippus concedens adsensionis proximam et continentem causam esse in viso positam; Fa 44.

conturbant: incidunt multae saepe causae, quae conturbent animos utilitatis specie; O III, 40.

dat: si modo eam facultatem tibi daret causa; N III, 8.

debet: s. efficit; Fa 34.

declinat: quae .. nova causa in natura est, quae declinet atomum || qua .. atomus || ? Fa 46.

deest: nec .. umquam bellorum civilium semen et causa deerit; O II, 29.

delectat: s. attingit.

desiderat: fretus intellegentia vestra dissero brevius, quam causa desiderat; N I, 49.

differunt: quid mirum est has dissimilitudines ex differentibus causis esse factas? Fa 8.

distinguit: s. accedit; P 24.

efficit: cum causas rerum efficientis sustuleris; A I, 6. doloris .. origo .. explicanda est, id est causa efficiens aegritudinem in animo tamquam aegrotationem in corpore; T III, 23. eodem .. modo nihil est futurum, cuius non causas id ipsum efficientes natura contineat; D I, 125. causas .. efficientis quod non habebit, id nec verum nec falsum erit; Fa 20. nisi ex aeternitate causa causam serens hoc erit effectura; Fa 27. fortuitae sunt causae, quae efficiant, ut vere dicantur, quae ita dicentur: „veniet in senatum Cato", non inclusae in rerum natura atque mundo; Fa 28. multum .. differt, utrum causa naturalis ex aeternitate futura vera efficiat, an ..; Fa 32. erat hoc quidem verum ex aeternitate, sed causas id efficientis non habebat; Fa 33. causis .. efficientibus quamque rem cognitis posse denique sciri, quid futurum esset; Fa 33. quodsi concedatur nihil posse evenire nisi causa antecedente, quid proficiatur, si ea causa non ex aeternis causis apta dicatur? causa autem ea est, quae id efficit, cuius est causa, ut vulnus mortis, cruditas morbi, ignis ardoris. itaque non sic causa intellegi debet, ut, quod cuique antecedat, id ei causa sit, sed quod cuique efficienter antecedat, nec, quod in campum descenderim, id fuisse causae, cur pila luderem, nec Hecubam causam interitus fuisse Troianis, quod Alexandrum genuerit, nec Tyndareum Agamemnoni, quod Clytaemnestram. hoc enim modo viator quoque bene vestitus causa grassatori fuisse dicetur || diceretur ||, cur ab eo spoliaretur; Fa 34. nulla .. earum est causa, quoniam nulla eam rem sua vi efficit, cuius causa dicitur; nec id, sine quo quippiam non fit, causa est, sed id, quod cum accessit, id, cuius est causa, efficit necessario. nondum enim ulcerato serpentis morsu Philocteta quae causa in rerum natura continebatur, fore ut is in insula Lemno linqueretur? post autem causa fuit propior et cum exitu iunctior; Fa 36. cum (Epicurus) attulisset nullam causam, quae istam declinationem efficeret; Fa 47. causa .. et ratio efficiens magnos viros in priore (est); O I, 67. ut de utroque nos quidem dicamus genere causarum, separatim autem de iis, quae cum intellegentia sunt efficientes pulcherrimarum rerum atque optumarum, et de iis, quae vacantes prudentia inconstantia perturbataque efficiunt; Ti 51.

emanant: s. manant.

est, sunt: causa .. fuit huc veniendi, ut quosdam hinc libros promerem; F III, 8. ut non esset causa Zenoni, ... cur et ab eo ipso (Polemone) et a superioribus dissideret; F IV, 3. adhuc . .. causa non videtur fuisse mutandi nominis; F IV, 13. causa cur || cum || Zenoni non fuisset, || causam Z. n. fuisse || quam ob rem a superiorum auctoritate discederet; F IV, 44. »si ... nec tam aerumnoso navigavissem salo, esset dolendi causa«; T III, 67. sin forte longinquitate producti (dolores) vehementius tamen torquent, quam ut causa sit, cur ferantur; T V, 117. causam esse dissidendi negabat; T V, 120. causa non fuit, cur (deus) de inprobis bene mereretur; N I, 23. cur coniveres .. altero oculo, causa non esset; N III, 9. comitiorum .. non habendorum causas esse voluerunt; D II, 43. nec, cum haec ita sint, est causa, cur Epicurus fatum extimescat; Fa 18. non est .. causa conversionis, ubi ..; R I, 69. »senatori, qui nec aderit, aut causa aut culpa esto;« L III, 11. causa .. largitionis est, si aut necesse est aut utile; O II, 58. ut hoc ipsum eum delectaret, peccare || [peccare] ||, etiamsi causa non esset; O II, 84. cum permagna praemia sunt, est causa peccandi; O III, 79. — id: s. efficit; Fa 34. quid causae est, cur poëtas Latinos Graecis litteris eruditi legant, philosophos non legant? A I, 10. quid est causae, quin ... liceat idem Peripateticis dicere? T V, 32. quid .. causae est, cur Cassandra furens futura prospiciat? D I, 85. num quid .. est causae, quin amicos nostros Stoicos || [Stoicos] || dimittamus? T I, 78. quidnam esse, Brute, causae putem, cur ... quaesita sit ars? T III, 1. neque in illo inani ... quicquam fuisse causae (dicis), cur ea (atomus) non e regione ferretur; Fa 47. eorum in aliis satis esse causae, quam ob rem quibusdam anteponerentur, ut in valetudine, ut in integritate sensuum; F III, 51. — reliquae causae, quas Cleanthes adfert, quarum una est de commodorum, quae capimus, copia, altera de temporum ordine caelique constantia, tum tractabuntur a nobis, cum disputabimus de providentia deorum; N III, 17. est .. causa omnis in opinione, nec vero aegritudinis solum, sed etiam reliquarum omnium perturbationum; T III, 24. si omnia fato fiant, sequi illud quidem, ut omnia causis fiant antepositis, verum non principalibus causis et perfectis, sed adiuvantibus et proximis. quae si ipsae non sunt || sint || in nostra potestate, non sequitur, ut ne adpetitus quidem sit in nostra potestate. at hoc sequeretur, si omnia perfectis et principalibus causis fieri diceremus, ut, cum eae causae non essent in nostra potestate, ne ille quidem esset in nostra potestate; Fa 41. s. efficit; O I, 67. — cum (Curio) causam Transpadanorum aequam esse dicebat, semper autem addebat: „vincat utilitas!" potius doceret non esse aequam, quia non esset utilis rei publicae, quam, cum utilem non esse diceret, esse aequam fateretur; O III, 88. nec ... sequitur ilico esse causas inmutabilis, easque aeternas, quae prohibeant quicquam secus cadere, atque casurum sit; Fa 28. quae .. est alia causa erroris tanti, tam longe lateque diffusi, nisi quod ... deliberat? F II, 115. quae (aegritudo) tota poterit evelli explicata ... causa aegritudinis; est enim nulla alia nisi opinio et iudicium magni praesentis atque urgentis mali, T III, 61. sive quae causa alia est, cur secundum quietem aliquid videre, audire, agere, videamur; D II, 126. alia causa est eius, qui calamitate premitur, et eius, qui ..; O II, 61. heredum alia causa est; O III, 71. s. adlicit, quae? R III, 13. an esset

hoc quidem proprium amicitiae, sed antiquior et pulchrior et magis a natura ipsa profecta alia causa; Lae 26. in hac me causa tempus dilaturum putas? quae tamen a te agetur non melior, quam illae sunt, quas interdum obtines. quare istam quoque aggredere, tractatam praesertim et ab aliis et a te ipso saepe; F IV, 1. voluntatis .. nostrae non esse causas externas et antecedentis; Fa 23. quamquam nostra .. causa facilis est; A II, 7. neque tamen erant causae fatales, cur ita accideret, sed ..; Fa 19. ut fatum sit ... causa aeterna rerum, cur .. ea ... facta sint; D I, 126. fortuitae: ſ. efficit; Fa 28. hanc credo causam de illo (Mario) somniandi fuisse; D II, 140. ſ. leviores. quae tibi Epicuri videtur, eadem erit Hieronymi et Carneadis causa et hercule omnium reliquorum; T V, 88. eadem .. et Pisidiae causa fuit et huic nostrae Umbriae; D I, 94. eadem causa vigilantibus esse poterat; D II, 126. quocirca ... vide, ne non eadem sit illorum causa et Stoicorum; Fa 33. eadem .. omnium virtutum causa atque sententia est; L I, 48. eadem .. constituendarum legum fuit causa, quae regum; O II, 41. immutabiles: ſ. aeternae. ceteros causa incognita condemnatis; N II, 73. ut dictator, quem vellet civium, *indemnatum* aut indicta causa inpune posset occidere; L I, 42. eam .. ipsam esse causam, cur (individuum) ita feratur; Fa 25. qui quod tibi parum videtur eruditus, ea causa est, quod ..; F I, 71. neque eam causam Zenoni desciscendi fuisse; F IV, 19. [eam esse causam, cur deos hominum similis putaremus]; N I, 77. si .. ea causa calamitatis fuit; D I, 29. ea est .. prima causa coëundi; R IV, 3. ea causa fuit, *ut* aedis haec dedicaretur; L II, 58. ſ. ipsa. proinde quasi bonis et fortibus ... ulla sit ad rem publicam adeundi causa iustior, quam ne ..; R I, 9. ego vero tibi istam iustam causam puto || esse ||, cur ... venias; L II, 4. heredum causa iustissima est; L II, 48. quas dixi paulo ante iustas causas esse bellorum; O I, 38. earum, si placet, causarum quanta quamque sit iusta una quaeque, videamus; C 15. hae quidem causae diligendi gravissimae; possunt enim praeterea non nullae esse leviores; O II, 32. plures sunt causae suscipiendi doloris; T III, 72. praetermittendae .. defensionis deserendique officii plures solent esse causae; O I, 28. non ... idcirco etiam nostrarum voluntatum atque adpetitionum sunt causae naturales et antecedentes; Fa 9. si naturalis est causa, cur in mari Fabius non moriatur, in mari Fabius mori non potest; Fa 14. neque .. Chrysippus ... [neque] || neque || eam causam esse ad adsentiendum necessariam concedet; Fa 44. non nullae: ſ. leviores. cum omnino nulla sit causa peccandi; F I, 52. qui (Crassus) nisi eguisset, numquam Euphraten nulla belli causa transire voluisset; F III, 75. quibus .. talis nulla sit || est || causa; O I, 71. ſ. alia; T III, 61. Chrysippus .. cum et necessitatem inprobaret et nihil vellet sine praepositis causis evenire, causarum genera distinguit, ut et necessitatem effugiat et retineat fatum. „causarum enim," inquit, „aliae sunt perfectae et principales, aliae adiuvantes et proximae." quam ob rem, cum dicimus omnia fato fieri causis antecedentibus, non hoc intellegi volumus: causis perfectis et principalibus, sed causis adiuvantibus [antecedentibus] et proximis; Fa 41. ſ. efficit; Fa 36. pulchrior: ſ. antiquior. quanta: ſ. iusta; C 15. quae causa perspicua est malorum commutationumque Graeciae; R II, 9. ſ. iusta; O I, 38. quae fuerit causa, mox videro; F I, 35. scire cupio, quae causa sit, cur Zeno ... desciverit; F IV, 19. quae est .. causa istarum angustiarum? F IV, 68. Terinneum quendam Elysium ... venisse in psychomantium quaerentem, quae fuisset tantae calamitatis causa; T I, 115. sapientiam esse rerum divinarum et humanarum scientiam cognitionemque, quae cuiusque rei causa sit; T IV, 57. quae causa sit, nescio; D I, 16. quod difficile dictu videtur, quae cuiusque divinationis ratio, quae causa sit; D I, 85. quae .. iis scribendi alia causa aut quod omnino consilium fuit? R III, 13. quae tandem ista causa est? L II, 3. quae cuiusque rei causa sit; O II, 18. quae causa est, cur amicitiam funditus tollamus e vita? Lae 48. reliquorum siderum quae causa collocandi fuerit; Ti 30. ſ. alia; F II, 115. adhibet. declinat. si causa adpetitus non est sita in nobis, ne ipse quidem adpetitus est in nostra potestate; Fa 40. talis: ſ. nulla; O I, 71. quom tanta causa est, ut opus sit oratoris copia vel ad hortandum vel ad docendum; L III, 40. ut .. nunc se causa habet, etsi hesterno sermone labefactata est, mihi tamen videtur esse verissima; A II, 10. tantum (vir bonus) dabit amicitiae, ut veram amici causam esse malit; O III, 43. qui in rebus iis ... negant esse ullam causam, cur aliud alii anteponatur; F V, 23. ſ. iusta; R I, 9. utilis: ſ. aequa.

gignit: cum causae causa nexa rem ex se gignat; D I, 125. id . consilium primum semper ad eam causam referendum est, quae causa genuit civitatem; R I, 41.

habet: nostra .. causa, quae ... incidit in tribuniciam potestatem, nihil habuit contentionis cum tribunatu; L III, 25. plures causae maioresque ponderis plus habebunt; O I, 45. ſ. angit. est vera; A II, 10.

impellit: cum ea causa impulerit eos, ... ut ..; T V, 2. sin autem quis requirit, quae causa nos inpulerit, ut ..; N I, 7. quaeramus .. causam, quae inpulerit eum, qui haec machinatus sit || est ||, ut ... quaereret; Ti 9.

incidunt: incidunt ... saepe causae, cum ..; O III, 50. ſ. conturbant. habet; L III, 25.

inest: ut in eo (calido, igneo) insit procreandi vis et causa gignendi; N II, 28. digni .. sunt amicitia, quibus in ipsis inest causa, cur diligantur; Lae 79.

ingignit: sive ... maior aliqua causa atque divinior hanc vim ingenuit, sive ..; F V, 33.

laborat: maneant illa omnia; laborat || † lacerat, al. || ista causa; A II, 79.

latet: ſ. II, 1. reperio; D I, 35.

manant: non .. aeternis causis naturae || e || necessitate manantibus || eman. || verum est id, quod ita enuntiatur; Fa 19.

movet: quae causa eum (deum) loco moveat, si modo movetur aliquando; N I, 104. ſ. continet.

nascitur: unde causa controversiae nasceretur; F IV, 45. causa populo nata est, ... ut potentia senatus atque auctoritas minueretur; R II, 59.

obsistit: nisi quae causa gravior obstitisset; D II, 4.

oritur: Cleanthes .. noster quattuor de causis dixit in animis hominum informatas deorum esse notiones. primam posuit eam, de qua modo dixi, quae orta esset ex praesensione rerum futurarum; alteram, quam ceperimus ex magnitudine commodorum ...; tertiam, quae terreret animos fulminibus, tempestatibus, nimbis, nivibus, grandinibus, vastitate, pestilentia ...; quartam causam esse, eamque vel maximam, aequabilitatem motus conversionum*que* || in conversione || caeli; N II, 13—15.

postulat: ut difficile sit de temeritate eorum, perinde ut causa postulat, dicere; A II, 31. ut neve maior neve minor cura et opera suscipiatur, quam causa postulet; O I, 141.

potest: ſ. adhibet. est eadem; D II, 126.

proficiscuntur: non sunt tamen ab earum (utilitatum) spe causae diligendi profectae; Lae 30. ſ. est antiquior.

prohibent: ſ. est aeterna. — restat: ſ. angit.

serit: ſ. efficit; Fa 27.

solent: ſ. sunt plures; O I, 28.

subest: intellegatur aliquam subesse eius modi causam, ut ..; F V, 29. causas omnino subesse .. oportet easdem; O I, 38.

tenent: dum me ambitio, dum honores, dum causae ... multis officiis implicatum (tenebant); A I, 11.

terret: ſ. oritur. — vacant: ſ. efficit; Ti 51.

videtur: ſ. est; F IV, 13. est eadem; T V, 88. est vera; A II, 10. II, 1. quaero; Fa 2.

vincit: eorum et voluntatem et copiam causa vicit; R III, 13.

ohne Verb: ut (Ganymedes) Iovi bibere ministraret, non iusta causa, cur Laomedonti tanta fieret iniuria; T I, 65. haec nimirum gignendi mundi causa iustissima; Ti 9.

abl. abs.: ſ. est incognita. indicta. nulla; F III, 75.

2. **Prädicat:** sum (vgl. 1. est): si ob aliquam causam ista ... fecerint, virtutem iis per se ipsam causam non fuisse; F I, 35. hic dolor populi Romani duce et auctore Bruto causa civitati libertatis fuit; F II, 66. intellegi necesse est non rem ipsam causam atque || [causam atque] || fontem esse maeroris; T III, 67. ut (quaestio) magno argumento esse debeat causam et || causa, al. || principium philosophiae esse inscientiam; N I, 1. nonne ipsa varietas, quae est propria fortunae, fortunam esse causam, non naturam esse || [esse] || docet? D II, 109. eius rei .. causa ipsa natura est; Fa 25. cum hae causae antegressae sint, non esse in nostra potestate, quin illa eveniant, quorum causae fuerint; Fa 45. eius (populi) .. prima causa coëundi est non tam inbecillitas quam naturalis quaedam hominum quasi congregatio; R I, 39. quod .. Nonis in conlegio nostro non adfuisses, valitudinem respondeo causam, non maestitiam fuisse; Lae 8. existimant plerique non haec adiuvantia causarum, sed has ipsas esse omnium causas; Ti 50. ſ. 1. efficit; Fa 34. 36. oritur.

ohne Verb: Fanni, causa difficilis laudare puerum; R fr. 5.

3. **Ausruf:** o magnam vim ingenii causamque iustam, cur nova exsisteret disciplina! F IV, 21.

II. **nach Verben:** 1. **Accusativ:** accipio: si quis ab ineunte aetate habet causam celebritatis et nominis aut a patre acceptam ... aut aliquo casu atque fortuna; O II, 44.

adfero: ſ. **adfero,** II. causam (9 St.) S. 64, a.

adgredior: ſ. I, 1. est melior.

adiungo: quando || quoniam || .. duobus generibus iniustitiae propositis adiunximus causas utriusque generis; O I, 29. ſ. I, 1. accedit; P 24.

adiuvo: haec omnia ex eo genere sunt, quae rerum adiuvant causas; Ti 50.

ago: ſ. **ago,** III. causam (5 St.) S. 116, a.

antepono: quod .. dicantur adsensiones fieri causis antepositis, id quale sit, facile a se (Chrysippus) explicari putat; Fa 42. ſ. I, 1. est in; Fa 41.

aperio: tu omnium divinarum humanarumque rerum nomina, genera, officia, causas aperuisti; A I, 9. ratio .. eventus aperit causam; Fa 37.

attingo: enitar, ut cuiusque et boni publici et mali causam tamquam virgula videar attingere; R II, 52.

capio: ſ. I, 1. oritur.

cerno: easdem .. causas veri simile est rerum futurarum cerni ab iis, qui aut per furorem eas aut in quiete videant; D I, 126. qui etsi causas ipsas non cernunt, signa tamen causarum et notas cernunt; D I, 127.

cognosco: dedi Antiocho operam diligentius, ut causam ex eo totam cognoscerem; A II, 12. cognita iam causa perturbationum; T IV, 82. cum quibus (principibus) causas cognovit et eorum, qui aliena tenebant, et eorum, qui sua amiserant; O II, 82. ſ. I, 1. efficit; Fa 33.

complector: nobis ita complectenda in hac disputatione tota causa est universi iuris ac legum, ut ..; L I, 17.

comprendo: quibus positis unius argumenti conclusione tota ab iis || his || causa comprenditur; A II, 40.

confero: cum .. proprium sit Academiae ... conferre causas et, quid in quamque sententiam dici possit, expromere; D II, 150.

confirmo: iam confirmata causa; A II, 61. quamquam tu .. non hostiarum causam || casum || confirmas sortium similitudine, sed infirmas sortis conlatione hostiarum; D II, 38.

conligo: quam multae quamque de variis rebus .. causae, cur quidque fiat, (conquisitae et collectae sunt)! F IV, 13. collectis ceteris causis eluvionis, pestilentiae, vastitatis, beluarum etiam repentinae multitudinis; O II, 16.

conquiro: illum ... necesse est intellegentis sapientisque naturae primas causas conquirere, dein secundas earum rerum, quae ..; Ti 51. ſ. conligo; F IV, 13.

consequor: quae res quamque causam plerumque consequatur, etiamsi non semper; D I, 126.

contineo: illa sunt lumina duo, quae maxime causam istam continent; A II, 107. mihi .. in tota ratione ea . . una res videtur causam continere; T IV, 65. quod .. maxime rem causamque continet, utrum (dei) nihil agant, ... an contra ..; N I, 2. ea (futura), quorum causas natura ita contineret, ut ea fieri necesse esset; Fa 32. ſ. I, 1. efficit; D I, 125. Fa 36.

declamito: ut .. antea declamitabam causas, ... sic ..; T I, 7.

defendo: dies deficiat, si velim paupertatis causam defendere; T V, 102. tu .. animum induces ... causam istam et contra facta tua et contra scripta defendere? D II, 46 acutius Carneades, qui docebat posse Epicureos suam causam sine hac commenticia declinatione defendere; Fa 23. multas tu, ... Laeli, saepe causas ita defendisti, ut ..; R III, 42. hominis ... multorum causas et non gravate et gratuito defendentis beneficia et patrocinia late patent; O II, 66. causarum inlustrium, quascumque defendi, nunc cum maxime conficio orationes; C 38. ita re magis quam summa || quam || auctoritate causa illa defensa est; Lae 96.

defensito: si .. non poterit sive causas defensitare sive populum contionibus tenere sive bella gerere; O I, 121.

defero: praeclaram .. causam ad me defertis; R III, 8.

desero: vigila, Chrysippe, ne tuam causam, in qua tibi cum Diodoro, valente dialectico, magna luctatio est, deseras; Fa 12.

dico: ut eum (filium) ... causam apud se dicere iuberet; F I, 24. tibi ipsi pro te erit maxima corona causa dicenda; T I, 10. si omnibus hominibus ... deos consulere censemus ob eas causas, quas ante diximus; N II, 164. in quo (suggesto) causam dixerat; D I, 124. qui ... causas antecedentis non dicent perfectas neque principalis, in eos (illa conclusio) nihil valebit; Fa 42. cuius .. mali ... nobis ... tamquam reis capitis quodam modo dicenda causa est; R V, 2. ſ. I, 1. efficit; Fa 34. 35.

discepto: hoc modo hanc causam disceptari oportet, non ab atomis errantibus ... petere praesidium; Fa 46.

do: cum .. causam iustam deus ipse dederit, ut tunc Socrati, nunc Catoni, saepe multis; T I, 74. multae .. causae suspicionum offensionumque dantur, quas tum evitare, tum elevare, tum ferre sapientis est; Lae 88.

doceo: cui (Ptolomaeo) cum exposuisset patriam se liberare velle causamque docuisset; O II, 82.

duco: ita ex quattuor temporum mutationibus omnium ... initia causaeque ducuntur; N II, 49.

elevo, evito: ſ. do; Lae 88.

elicio: quis .. elicere causas praesensionum potest? etsi video Boëthum Stoicum esse conatum; D I, 13.

explico: Peripateticorum .. explicata causa est praeter Theophrastum; T V, 85. vocabulorum, cur quidque ita appellatum sit, causas explicare; N III, 63. Democritus .. optumis verbis causam explicat, cur ante lucem galli canant; D II, 57. ſ. I, 1. efficit; T III, 23. est alia; T III, 61.

expono: quocirca melius || est || rationes referri, causamque exponi censoribus, integram tamen legi, accusatori iudicioque servari; L III, 47.

exquiro: proinde quasi novitas nos magis quam magnitudo rerum debeat ad exquirendas causas excitare; N II, 96. fore ut premerere, cum ex te causas unius cuiusque divinationis exquirerem; D II, 46.

fero: ſ. do; Lae 88.

fingo: non .. obnuntiatio Ateii causam finxit calamitatis, sed ..; D I, 30. quin ... iusti sui doloris causam aliquam fingeret; L I, 40.

habeo: eorum ... partim satis habere causae, quam ob rem reicerentur, ... partim non item; F III, 51. quae (natura) causas gignendi, augendi, minuendi habeat, sed careat omni sensu et figura; N I, 35. qui potest provideri quicquam futurum esse, quod neque causam habet ullam neque notam, cur futurum sit? D II, 17. quicquid || quidquid || .. oritur, qualecumque est, causam habeat a natura necesse est; D II, 60. hoc inerat in rebus futuris et causas naturalis habebat, an ... casus effecit? D II, 143. quia futura vera .. non possunt esse ea, quae causas, cur futura sint, non habent; habeant igitur causas necesse est ea, quae vera sunt; Fa 26. cum id visum proximam causam babeat, non principalem; Fa 42. modo hoc ita faciat, ut ne ... hanc causam habeat ad iniuriam; O III, 31. ſ. accipio. — I, 1. efficit; Fa 20. 33.

ignoro: pronuntiabas ... genera herbarum, scammoniam aristolochiamque radicem, quarum causam ignorares, vim et effectum videres; D II, 47.

includo: ſ. I, 1. efficit; Fa 28.

infero: cum Persis ... Alexander ... hanc bellandi causam inferebat, quod vellet ..; R III, 15.

intellego: ſ. I, 1. efficit; Fa 34.

invenio: idem .. (Pompilius) mercatus, ludos omnesque conveniendi causas et celebritates invenit; R II, 27, ſ. reperio; T III, 23.

investigo: ſ. reperio; D II, 60.

involvo: ſ. reperio; D I, 35.

iudico: his et talibus auctoribus usi confirmant causam rebus || [rebus] || a dis immortalibus iudicatam; T I, 116.

iungo: ſ. I, 1. efficit; Fa 36.

labefacto: ſ. I, 1. est vera; A II, 10.

ludificor; qui (Carneades) saepe optimas causas ingenii calumnia ludificari solet; R III, 9.

nanciscor: Cato .. sic abiit e vita, ut causam moriendi nactum se esse gauderet; T I, 74.

necto: cum (cogitatio) rerum causas alias ex aliis aptas et necessitate nexas videt; T V, 70. ſ. I, 1. gignit; D I, 125.

nosco: vereor, ne istam causam nemo noscat; L I, 11.

obtineo: homo .. acutus causam non obtinens repugnante natura verba versare coepit; F IV, 56 ſ. I, 1. est melior.

oppono: muri causam opposuit, speciem honestatis nec probabilem nec sane idoneam; O III, 41.

ordior: ab eo nobis causa ordienda est potissimum; L I, 21.

perficio: ſ. dico; Fa 42. — I, I. est in; Fa 41. est principalis.

persequor: persecutus est ... Theophrastus ... stirpium naturas omniumque fere rerum ... causas atque rationes; F V, 10. prognosticorum causas persecuti sunt et Boëthus Stoicus ... et noster etiam Posidonius; D II, 47.

pono: ſ. I, 1. continet. oritur.

posco: poposci eorum aliquem, qui aderant, causam disserendi; T III, 7.

praepono: nullis in rerum natura causis praepositis, cur ab eo (Oedipode) patrem interfici necesse esset; Fa 33. ſ. I, 1. est principalis.

probo: eam (causam) mihi non sane || satis || probas; A I, 10.

puto: ſ. I, 1. est iusta; L II, 4.

quaero: si ... causam quis ex eo (Xerxe) quaereret tantarum copiarum tantique belli; F II, 112. quarum .. rerum eventa magis arbitror quam causas quaeri oportere; D I, 12. multa verba fecisti te, cum res videres, rationem causamque non quaerere; quid fieret, non cur fieret, ad rem pertinere. quasi ego aut fieri concederem aut esset philosophi causam, cur quidque fieret, non quaerere! D II, 46. magna stultitia est earum rerum deos facere effectores, causas rerum || [rerum] || non quaerere; D II, 55. quorum omnium causas si a Chrysippo quaeram; D II, 61. cum .. omnes post interitum Caesaris novarum perturbationum causae quaeri viderentur; Fa 2. ſ. I, 1. impellit; Ti 9.

reddo: nec .. agere quicquam (actio debet), cuius non possit causam probabilem reddere; O I, 101.

relinquo: quod ... de materia disseruerunt, vim et causam efficiendi reliquerunt; F I, 18. saepius .. (voluptas corporis) relinquit causam paenitendi quam recordandi; F II, 106. sapientis .. civis fuit causam nec perniciosam et ita popularem, ut non posset obsisti, perniciose populari civi non relinquere; L III, 26.

repello: nec, qui contra dicunt, causam difficilem repellunt; F III, 2.

reperio: ut medici causa morbi inventa curationem esse inventam putant, sic nos causa aegritudinis reperta medendi facultatem reperiemus; T III, 23. non reperio causam. latet fortasse obscuritate involuta naturae; D I, 35. si causae non reperiantur istarum rerum, res tamen ipsae observari animadvertique potuerunt; D II, 47. causam .. investigato in re nova atque admirabili, si poteris; si nullam reperies, illud tamen exploratum habeto, nihil fieri potuisse sine causa; D II, 60. cuius (declinationis) praesertim causam reperire (Epicurei) non possent || possem, possunt ||; Fa 23. cum conplector animo, quattuor reperio causas, cur senectus misera videatur, unam, quod avocet a rebus gerendis, alteram, quod corpus faciat infirmius, tertiam, quod privet fere omnibus || om. f. || voluptatibus, quartam, quod haud procul absit a morte; C 15.

requiro: nec ... a deo causam requirimus,

cum culpae paene vocem audiamus; N III, 91. similiter ad animorum motus voluntarios non est requirenda externa causa; Fa 25.

sequor: in illo (Sulla) secuta est honestam causam non honesta victoria; O II, 27.

sero: f. I, 1. efficit; Fa 27.

servo: f. expono.

suscipio: nec in hac dissensione suscepi populi causam, sed bonorum; R IV, 8. non .. suo iudicio stetit, sed suscepit causam, ut esset iudicium senatus; O III, 110.

sustineo: superiorum temporum Fortuna rei publicae causam sustineat; A ep. 2.

teneo: rationes et causas rerum non tenebant; T I, 29. qui .. teneat causas rerum futurarum, idem necesse est omnia teneat, quae futura sint; D I, 127. »loco senator et modo orato, causas populi teneto«; L III, 11. quod .. addit: »causas populi teneto«; L III, 41.

tollo: Erillus ... omnem consilii capiendi causam inventionemque officii sustulit; F V, 23. lege nostra ... contentionis causa tollitur; L III, 39. f. I, 1. efficit; A I, 6.

tracto: f. I, 1. est de. est melior.

video: quae (ratio, mens) et causas rerum et consecutiones videat; F II, 45. per quam (rationem homo) ... causas rerum videt; O I, 11. f. cerno; D I, 126.

2. **Dativ:** antepono: quis est tandem, qui inopis et optimi viri causae non anteponat in opera danda gratiam fortunati et potentis? O II, 69.

cedo: vi opprimi in bona causa est melius quam malae cedere; L III, 34.

confido: alii ... non existimant oportere nimium nos causae confidere; F I, 31.

necto: ea non esse nexa causis aeternis et a fati necessitate esse libera; Fa 38. f. I, 1. gignit; D I, 125.

3. **Ablativ:** cado: concedo ... cadere causa, si qui e nostris aliter existimant; F I, 55.

desisto: docuit, cur sibi causa desistere necesse esset; O III, 112.

sum: cum causa pari collegae essent; R VI, 2.

4. **mit Präpositionen:** accedo ad: sine qua (dicendi cogitatione) ad nullam maiorem umquam causam sum ausus accedere; L I, 12.

condo in: in causis conditae sunt res futurae; D I, 128.

dico de: de oculorum .. causis, ut haberent eam vim, quam nunc habent, satis ferme esse dictam puto; Ti 52. f. I, 1. efficit; Ti 51. oritur. — pro: (oratio hominis) nihil praetereuntis eorum, quae pro illa causa dici possent; A II, 64.

dissentio de: de causa .. ipsa malim quidem te ab hoc dissentire; A II, 63.

expono de: hi coetus igitur hac, de qua exposui, causa instituti; R I, 41.

gigno ex: omne .., quod gignitur, ex aliqua causa gigni necesse est; Ti 3.

intersum inter: f. I, 1. cohibent.

nascor ex: haec ex naturalibus causis vitia nasci possunt; Fa 11.

necto ex: f. 1. necto.

pono extra: quae cum ita dissignasset || design. || seseque, si quid postea fraudis ... evenisset, extra omnem culpam causamque posuisset; Ti 46. — in: extirpari .. (vitia) et funditus tolli, ... non est id positum in naturalibus causis, sed in voluntate, studio, disciplina; Fa 11.

refero ad: f. I, 1. gignit; R I, 41.

removeo ab: hanc .. subtilitatem ... iudico .. ab eorum causa, qui ita disserunt, remotissimam; A II, 43.

sum in: qua (morte) qui affecti sunt, in eadem causa sunt, qua ante quam nati; F I, 49. negat .. Platonem, si sapiens non sit, eadem esse in causa, qua tyrannum Dionysium; F IV, 56. illud in eadem causa est, a quo abesse velis, donec evaseris; F IV, 65. cui (iustitiae) minimum esse videtur in hac causa loci; T III, 36. eadem in causa esse Mancinum; R III, 28. num || non || .. alia in causa M. Cato fuit, alia ceteri? O I, 112. tum, cum (Regulus) vigilando necabatur, erat in meliore causa, quam si ... remansisset; O III, 100. cum (Q. Pompeius) in eadem causa esset; O III, 109. — sine: in qua (discriptione corporis partium) nihil inane, nihil sine causa, nihil supervacaneum est; N I, 92. concludit .. Chrysippus hoc modo: „si est motus sine causa, non omnis enuntiatio ... aut vera aut falsa erit;" Fa 20. motus .. sine causa nullus est; Fa 20. cum .. (Epicurei) concessissent motum nullum esse sine causa; Fa 23.

valeo in: quod in omnibus causis et debet et solet valere plurimum; T I, 26.

III. **nach Adjectiv:** aptus ex: f. I, 1. efficit; Fa 34. — II, 1. necto.

IV. **nach Substantiven:** 1. **Genetiv:** alqd: f. I, 1. est id, quid, al. — II, 1. habeo; F III, 51.

adiuvantia: f. I, 2. sum; Ti 50.

cognitio: quae (sapientia) ... initiorum causarumque cuiusque rei cognitione hoc pulcherrimum nomen apud antiquos adsequebatur; T V, 7.

conligatio: si quis mortalis possit esse, qui conligationem causarum omnium perspiciat animo; D I, 127.

contentio: nisi ex utraque parte causarum esset facta contentio; O II, 8.

continuatio: ut, quicquid accidit, id ex aeterna veritate causarumque continuatione fluxisse dicatis; N I, 55.

dissimilitudo, distinctio: modo intellegatur, quae sit causarum distinctio ac dissimilitudo; Fa 43.

genera: cum sint plura causarum genera, quae eloquentiam desiderent; O II, 49. f. I, 1. efficit; Ti 51. est principalis.

iactura: etsi magnam iacturam causae fecero, si ullam esse convenientiam naturae cum extis concessero; D II, 34.

ignoratio: quod efficiat multa improvisa et necopinata nobis propter obscuritatem ignorationemque causarum; A I, 29. causarum .. ignoratio in re nova mirationem || admirationem || facit; D II, 49.

notae: f. II, 1. cerno; D I, 127.

obscuritas: f. ignoratio; A I, 29.

opera: ne ... ad illam causarum operam ... adiungatur haec iuris interpretatio; L I, 12.

ordo: fatum . . id appello, quod Graeci εἱμαρμένην, id est ordinem seriemque causarum; D I, 125.

patronus: patronusne causae in epilogo ... negaret esse malum exsilium, publicationem bonorum? F IV, 22.

praegressio: si omnia fato fierent eius modi, ut nihil fieret nisi praegressione causae; Fa 44.

scientia: sapientia .. est ... rerum divinarum et humanarum causarumque, quibus eae res continentur, scientia; O II, 5.

series: quod ita cecidit, *serie* certa causarum casurum || cecidisset, certe casurum ||, sicut cecidit, fuit; Fa 19. qui introducunt causarum seriem sempiternam; Fa 20. f. ordo.

signa: f. II, 1. cerno; D I, 127.

2. **mit Präpositionen:** oratio in: quid? vestra oratio in causis, quid? ipsa actio potest esse vehemens et gravis et copiosa, nisi est animus ipse commotior? D I, 80.

vacatio a: nullam tibi a causis vacationem video dari; L 1, 11.

V. **Umstand:** 1. **Ablativ:** constitui, definiri: ut .. et ingeniosi et tardi ita nascantur antecedentibus causis itemque valentes et inbecilli, non sequitur tamen, ut etiam sedere eos et ambulare et rem agere aliquam principalibus causis definitum et constitutum sit; Fa 9.

contineri: s. IV, 1. scientia.

fieri: quod si ita est, omnia, quae fiunt, causis fiunt antegressis; Fa 21. s. I, 1. est in; Fa 41. est principalis. — II, 1. antepono. — **antecedo,** II. causa; Fa 23. 31. ><. 40. 44 (S. 207, a).

impediri: qui aut valetudinis inbecillitate aut aliqua graviore causa impediti a re publica recesserunt; O I, 71.

institui: s. II, 4. expono de. — nasci: s. constitui. — necti: vgl. II, 2. necto.

zum Satz: mors insecuta Gracchum est. causa quidem, credo, aliqua morbi gravioris, non emissione serpentis; D II, 62.

2. **Präpositionen:** cum: sic vester sapiens magno aliquo emolumento commotus † cum causa || animi causa, al. ||, si opus erit, dimicabit; F II, 56.

de: qua de causa definitiones rerum probabant; A I, 32. verborum .. explicatio .., id est, qua de causa quaeque essent ita nominata; A I, 32. docere, quod et qua de causa discidium factum sit; A I, 43. quibus de causis nihil oportere neque profiteri neque adfirmare quemquam neque adsensione approbare; A I, 45. quibus .. de causis ea versentur || ea, quae versantur || in caelo; F III, 37. qui leviore de causa (dolores excipiunt); F III, 42. ut Masinissam convenirem regem, familiae nostrae iustis de causis amicissimum; R VI, 9. quorum (numerorum) uterque plenus alter altera de causa habetur; R VI, 12. ut disputes, quibus de causis maxime placeat ista discriptio; L III, 13. ne isdem de causis alii plectantur, alii ne appellentur quidem; O I, 89. quid quisque sentiat atque etiam de qua causa quisque sentiat; O I, 147. benivolentiae gratia faciunt, cum aliqua de causa quempiam diligunt; O II, 21. subiciunt se homines imperio alterius et potestati de causis pluribus; O II, 22. s. I, 1. oritur.

ex: Chrysippus metuit, ne ... non teneat omnia fato fieri et ex causis aeternis rerum futurarum; Fa 21. qua ex causa cum bellum Romanis Sabini intulissent; R II, 13. s. I, 1. differunt.

extra: extra ulciscendi aut propulsandorum hostium causam bellum geri iustum nullum potest; R III, 35.

in: tum ego non minus commotus, quam soleo in causis maioribus; A II, 64. si est quisquam, qui acute in causis videre soleat, quae res agatur; F V, 78. quis .. non (disertus esse posset) in eius modi causa? T I, 11. qui (Stoici), quod tota in hac causa difficillimum est, suscipiant, posse animum manere; T I, 78. ut in causis non semper utimur eodem statu, ... sic ..; T III, 79. an tibi irasci tum videmur, cum quid in causis acrius et vehementius dicimus? T IV, 55. qua .. in causa et benivolos || benev. || obiurgatores placare et invidos vituperatores confutare possumus; N I, 5. ego neque in causis, si quid est evidens, ... argumentari soleo ...; nec, si id facerem in causis forensibus, idem facerem in hac subtilitate sermonis; N III, 9. ut .. in causis iudicialibus alia coniectura est accusatoris, alia defensoris et tamen utriusque credibilis, sic ..; D II, 55. sicut erat in simili causa antea factum; R II, 63. qui in ea causa eo plus auctoritatis habent, quia ..; R III, 26. suffragandi nimia libido in non bonis causis eripienda fuit potentibus; L III, 34. quo verius in causa nostra vir magni ingenii ..., L. Cotta, dicebat nihil omnino actum esse de nobis; L III, 45. ut non numquam mortem sibi ipse consciscere alius debeat, alius [in eadem causa] non debeat; O I, 112. secutus est, qui in causa impia, victoria etiam foediore non singulorum civium bona publicaret, sed ..; O II, 27. iudicis est semper in causis verum sequi; O II, 51. in illo .. altero genere largiendi ... non uno modo in disparibus causis adfecti esse debemus; O II, 61. in huius modi causis aliud Diogeni Babylonio videri solet, ... aliud ..; O III, 51. sic .. in quibusdam causis dubiis ex altera parte defenditur honestas, ex altera ..; O III, 56. s. I, 1. est melior. II, 1. desero. 2. cedo. vgl. IV, 2. oratio.

ob: de physicis mox, et quidem ob eam causam, ne tu ... videare mentitus; A II, 87. nec reperio, quo modo iudicem „si lucet, lucet" verum esse, ob eam causam, quod ita didici, omne ... verum esse; A II, 98. plerique ... ob eam .. causam ... tum in morbos gravis, tum in damna, tum in dedecora incurrunt; F I, 47. nec ob eam causam non multo maiores esse et voluptates et dolores animi quam corporis; F I, 55. quas ob causas in eorum vita nulla est intercapedo molestiae; F I, 61. nonne reprenderes, Epicure, luxuriosos ob eam ipsam causam, quod ita viverent? F II, 22. qui permulta ob eam unam causam faciunt, quia decet, quia rectum, quia honestum est; F II, 45. non ob eam causam .. illud dici esse honestum, quia laudetur a multis, sed quia tale sit, ut ... esset ... laudabile; F II, 49. si ... ex eius (Galli) spoliis sibi et torquem et cognomen induit ullam aliam ob causam, nisi quod ei talia facta digna viro videbantur; F II, 73. ob eam .. causam Stoicis non videtur optabilior ... beata vita, si ..; F III, 46. ob eam .. causam, quia cognitiones ... rerum ... appetitionem movent, ... nulla ars divitiis contineri potest; F III, 49. qua (explicatione naturae) ... utuntur .. vestri, neque vero ob duas modo causas, ... ut pellatur mortis et religionis metus; F IV, 11. nec beatiorem .. (sapientem) ob eam causam fore; F IV, 30. (animal) incipit ... intellegere, quam ob causam habeat eum, quem diximus, animi appetitum; F V, 24. nec .. sese ipsi accusarent ob eam causam, quod se male suis rebus consuluisse dicerent; F V, 29. ob eam .. causam parvi virtutum simulacris ... sine doctrina moventur; F V, 43. ob eam .. causam contemplandi diligentiam amittimus; T I, 73. sed ob eam causam contendi, ut plura dicerem, quod ... haec est consolatio; T I, 111. mihi ... non ob eam causam solum placuit, quod ... posset, ... sed etiam quod esset ea maxuma dicendi exercitatio; T II, 9. ut ignavus miles ... ob eam .. causam pereat non numquam etiam integro corpore; T II, 54. omnia videri subita maiora, et quidem ob duas causas, primum quod ..., deinde ..; T III, 52. quippe qui ob eam causam a vita recesserit; T IV, 40. Aristides ... nonne ob eam causam expulsus est patria, quod praeter modum iustus esset? T V, 105. ut ob eam ipsam causam ... hoc idem generi humano evenerit, quod in terra ... conlocati sint; N II, 17. quod ... ob eam .. causam calorem insitum in terris contineat || continet || artius; N II, 25. ob eas ... causas aptior (ille fervor *est*) ad sensus commovendos quam hic noster calor; N II, 30. mens mundi cum ... ob eam .. causam vel prudentia vel providentia appellari recte possit; N II, 58. ob eam .. causam maiorum institutis mens, fides, virtus, concordia consecratae et publice dedicatae sunt; N II, 79. si mundus globosus est ob eamque causam omnes eius partes undique aequabiles ... continentur;

N II, 116. quod (operculum) ob eam causam datum est, ne ... spiritus impediretur; N II, 136. ob eam .. ipsam causam Erechtheus Athenis filiaeque eius in numero deorum sunt; N III, 50. ob eam causam, quia speciem habeat || habet || admirabilem, Thaumante dicitur *Iris* esse nata; N III, 51. qui (Mercurius) Argum dicitur interemisse ob eamque causam || in || Aegyptum profugisse; N III, 56. patrimoniis multos male uti, nec ob eam causam eos beneficium a patribus nullum habere; N III, 70. quod adscripsit ob eam causam populum Romanum calamitatem maximam cepisse; D I, 29. quod ob eandem causam multa invisitata || inusitata || partim e caelo, alia ex terra oriebantur; D I, 93. quam .. ob causam tam est obscure admonitus? D II, 134. haec (somnia) externa ob eamque causam ignota nobis sunt; D II, 136. nec ob eam causam fatum aut necessitas extimescenda est; Fa 28. haec pluribus a me verbis dicta sunt ob eam causam, quod ... erat instituta ... disputatio; R I, 12. * non solum ob eam causam fieri volui, quod ..., sed etiam quod ..; R I, 34. is dicere solebat ob hanc causam praestare nostrae civitatis statum ceteris civitatibus, quod ..; R II, 2. ea .. forma civitatis mutabilis maxime est hanc ob causam, quod ..; R II, 43. eam .. unam ob causam Xerses inflammari Atheniensium fana iussisse dicitur, quod ..; R III, 14 ob eas .. causas agri arvi et arbusti et pascui lati atque uberes definiebantur; R V, 3. quam ob causam summus ille caeli stellifer cursus ... acuto et excitato movetur sono; R VI, 18. numquam ob eam causam negabit (se erepturum), quod id natura turpe iudicet, sed quod metuat; L I, 41. sapientia duce bonum virum et ob eam ipsam causam cernat se beatum fore; L I, 59. quo si civitas careat, ob eam ipsam causam, quod eo careat, pro nihilo habenda sit; L II, 12. ut ... ob eas .. causas studeat parare ea; O I, 12. suscipienda .. bella sunt ob eam causam, ut sine iniuria in pace vivatur; O I, 35. ob has ipsas causas et parentiores habuerunt exercitus et fortiores; O I, 76. ob eam .. etiam causam eloqui copiose ... melius est; O I, 156. iustitia conficit et benivolentiam, quod prodesse vult plurimis, et ob eandem causam fidem et admirationem; O II, 38. hanc .. ob causam maxume, ut sua tenerentur || tenerent ||, res publicae civitatesque constitutae sunt; O II, 73. qui .. se populares volunt ob eamque causam .. agrariam rem temptant; O II, 78. et ... otium persequimur et ob eam causam urbe relicta rura peragrantes saepe soli sumus; O III, 1. ut .. imperiti laudent .. ea, quae laudanda non sint, ob eam, credo, causam, quod insit in iis aliquid probi, quod capiat ignaros; O III, 15. ut homo homini ... ob eam ipsam causam, quod is homo sit, consultum velit; O III, 27. si quid ob eam causam alteri detraxeris, non sit reprehendendum; O III, 30. nec ob aliam causam ullam boni improbis, improbi bonis amici esse non possunt, nisi quod .. est ..; Lae 74. is et infirmus est mollisque natura et ob eam ipsam causam in amicitia parum iustus; Lae 75. quam ob causam non est cunctandum profiteri ... hunc mundum animal esse; Ti 10. et ob eam causam et ex iis rebus numero quattuor mundi est corpus effectum; Ti 15. ut in hoc universo inessent genera illa universa, id ob eas causas, primum ut ..., deinde ut ..., postremo, ne ..; Ti 16. nox .. et dies ad hunc modum et ob has generata causas; Ti 32. has .. ob causas nata astra sunt; Ti 34. ob eam .. causam (ea sidera) suis sedibus inhaerent et perpetuo manent; Ti 36. §. I, 2. sum; F I, 35. — II, 1. dico; N II, 164.

propter: si alii ad alia propensiores sunt propter causas naturalis et antecedentis; Fa 9.

sine: ut non sine causa antiquissimi et doctissimi invenire se posse, quod cuperent, diffisi sint; A II, 7. eum (testem) non sine causa falsum testimonium dicere ostenderis; A II, 81. ait .. (Epicurus) declinare atomum sine causa; quo nihil turpius physico, quam fieri quicquam sine causa dicere; F I, 19. illum motum naturalem omnium ponderum ... sine causa (Epicurus) eripuit atomis; F I, 19. tu tam egregios viros censes tantas res gessisse sine causa? F I, 34. filium morte multavit. — si sine causa ...; sin, ut ... exercitum ... contineret ..; F I, 35. ut (Xerxes) ... certe sine causa videretur tanta conatus, sic nos ... dicemus; F II, 112. laboro .. non sine causa; F III, 8. non sine causa dicitur ad ea (media) referri omnes nostras cogitationes; F III, 60. non sine causa dicitur iis ... esse in vita manendum; F III, 61. physicae quoque non sine causa tributus idem est honos; F III, 73. cum .. venissemus in Academiae non sine causa nobilitata spatia; F V, 1. ut non sine causa ex iis (locis) memoriae ducta sit disciplina; F V, 2. quorum sine causa fieri nihil putandum est; F V, 42. non sine causa eas, quas dixi, in pueris virtutum quasi scintillas videmus; F V, 43. suis progressionibus usa (principia) augentur, nec sine causa; F V, 58. quas (formidines) tu contemnere non sine causa videbare; T I, 36. qui (cygni) non sine causa Apollini dicati sint, sed quod ab eo divinationem habere videantur; T I, 73. (Marius) ut homo maiorem (dolorem) ferre sine causa necessaria noluit; T II, 53. non sine causa ... primos tris versus revocasse dicitur Socrates; T IV, 63. non sine causa .. Epicurus ausus est dicere semper in pluribus bonis esse sapientem; T V, 110. ut ... non possit ea sine causa fieri iudicare, sed esse aliquem intellegat, qui ..; N II, 15. aliae naturae deorum ex magnis beneficiis eorum non sine causa ... constitutae nominataeque sunt; N II, 60. nares, ... quod cibi et potionis iudicium magnum earum est, non sine causa vicinitatem oris secutae sunt; N II, 141. et ipse (C. Flaminius) et equus eius ante signum Iovis Statoris sine causa repente concidit; D I, 77. nihil .. fieri sine causa potest; D II, 61. nec frustra ac sine causa quid facere dignum deo est; D II, 125. cur Epicurus ... uno tempore suscipiat res duas inenodabiles, unam, ut sine causa fiat aliquid, ... alteram, ut ..; Fa 18. quod ita enuntiatur: „descendit in Academiam Carneades“, nec tamen sine causis, sed interest ..; Fa 19. quam declinationem sine causa fieri si minus verbis, re cogitur (Epicurus) confiteri; Fa 22. ex quo efficitur, etiamsi sit atomus eaque declinet, declinare sine causa; Fa 22. communi .. consuetudine sermonis abutimur, cum ita dicimus, velle aliquid quempiam aut nolle sine causa; ita enim dicimus „sine causa“, ut dicamus: sine externa et antecedente causa, non sine aliqua; Fa 24. cum sine causa animum dicimus moveri, sine antecedente et externa causa moveri, non omnino sine causa dicimus. de ipsa atomo dici potest, cum per inane moveatur gravitate et pondere, sine causa moveri, quia nulla causa accedat extrinsecus; Fa 24. si dicamus quicquam fieri sine causa, distinguendum est ..; Fa 25. motus .. voluntarius eam naturam ... continet, ut sit in nostra potestate nobisque pareat, nec id sine causa; Fa 25. confectum negotium, siquidem concedendum tibi est aut fato omnia fieri, aut quicquam fieri posse sine causa; Fa 26. quodsi aliqua res efficeretur sine causa antecedente, falsum esset omnia fato fieri; Fa 43. ne reges quidem (appellabant eos),

sed patriae custodes, sed patres, sed || et || deos; nec sine causa; R I, 64. neque ego haec nunc sine causa tam vetera vobis et tam obsoleta decanto, sed ..; R II, 55. illa iniusta bella sunt, quae sunt sine causa suscepta; R III, 35. nec ephori Lacedaemone sine causa a Theopompo oppositi regibus nec apud nos consulibus tribuni; L III, 16. non sine causa maiores motus animorum concitantur; O I, 73. fugiendum illud etiam, ne offeramus nos periculis sine causa; O I, 83. ita fit, ut illud breve vitae reliquum nec avide adpetendum senibus nec sine causa deserendum sit; C 72. quia non sine magna causa sit neglecta amicitia; Lae 63. nihil .. gigni posse sine causis; Ti 5. f. I, 1. est principalis. II, 1. reperio; D II, 60. vgl. II, 4. sum sine.

causa, wegen, um — willen, um zu: A. **vorangestellt:** prius, quam didicimus, cuius ea (membra) causa utilitatis || util. causa || habeamus; F III, 66. quam multa .., quae nostra || nostri || causa numquam faceremus, facimus causa || [causa] || amicorum! Lae 57.

B. **nachgestellt:** I. **Pronomina:** 1. persönlich: quae mihi ipsi ... grata non essent, nisi eum (A. Torquatum) perspicerem mea causa mihi amicum fuisse, non sua, nisi hoc dicis sua, quod interest omnium recte facere; F II, 72. mea causa me mones, quod non intellegam? quid me igitur onesm? D II, 133. — dic te omnia ... in omni vita utilitatis tuae causa facturum, nihil, nisi quod expediat, nihil denique nisi tua causa; F II, 76. nec ..., cum tua causa cui commodes, beneficium illud habendum est, sed faeneratio; F II, 117. — cum ego dicerem nihil eum fecisse sua causa omniaque rei publicae, tu contra nihil nisi sua; F II, 60. nec gratia deberi videtur ei, qui sua causa commodaverit; F II, 117. cum || [quoniam] || (appetitus animi) id sua causa faciet; F V, 28. cuius magis intersit vel sua vel rei publicae causa vivere; O III, 90. f. mea; F II, 72. — omnia nostra causa cum (deus) faceret; A II, 120 nostrum .. et nostra causa susceptum dolorem modice ferre debemus; T I, 111. nostra .. causa di id facerent, ut providere futura possemus; D II, 124. id .. si nostra causa di secundum quietem facerent, vigilantibus idem facerent; D II, 126. intellegi .. a nobis di velle debebant ea, quae nostra causa nos monerent; D II, 132. f. A. Lae 57.

2. **demonstrativ:** ut fides .. et tibias eorum causa factas dicendum est, qui ..., sic ..; N II, 157. — ipsius id causa || est ipsius [id] causa ||, qui obiurgetur, esse susceptum; O I, 137.

3. **relativ:** quorum haec causa praeparantur; L I, 28. — nec tamen id, cuius causa haec finxerat (Epicurus), assecutus est; F I, 19. ne in eo, quod attingendum fuit, quam in eo, quoius causa id attingimus || attigimus ||, longior ponatur oratio; Ti 30.

4. **fragend:** quorum igitur causa quis dixerit effectum esse mundum? eorum scilicet animantium, quae ratione utuntur; N II, 133. cetera cum parant, cui parent || parantur, cui parentur ||, nesciunt, nec cuius causa laborent; Lae 55. — hic quaeret || quaerat || quispiam, cuiusnam causa tantarum rerum molitio facta sit; N II, 133.

5. **unbestimmt:** formicae, apes, ciconiae aliorum etiam causa quaedam faciunt; F III, 63. praeter mundum cetera omnia aliorum causa esse generata, ut eas fruges atque fructus, quos terra gignit, animantium causa, animantes autem hominum; N II, 37. quae aliorum causa fortasse conplecteris; L I, 28. — qui nihil alterius causa faciet || facit || et metietur suis commodis omnia; L I, 41. ubi enim beneficus, si nemo alterius causa benigne facit? L I, 49.

II. **nach Substantiven:** Atheniensium Lacedaemoniorumque causa; N II, 154. Stoicorum; Fa 16. — praesidii adiumentique; Lae 46. amici; O III, 43. Lae 35. 37. 40. amicorum; Lae 44. animantium; N II, 37. 133. † cum causa [animi causa ||; F II, 56. non ipsius artis, sed bonae valetudinis; F I, 42. praesidii adiumentique c., non benivolentiae neque caritatis; Lae 46. bestiarum; N II, 133. 157. 158. brevitatis; O II, 43. caritatis: f. benivolentiae. clementiae: f. III. cavendi. ut clipei c. involucrum, vaginam autem gladii; N II, 37. sui commodi; O III, 23. [24]. 28. >< cetera nata esse hominum c. et deorum, eos autem communitatis et societatis suae; F III, 67. compendii sui; O III, 63. concordiae; R II, 54. neque .. homines murum aut formicarum c. frumentum condunt, sed coniugum et liberorum et familiarum suarum; N II, 157. constantiae; T II, 5. curationis; F V, 46. decoris honestatisque; F II, 56. delectationis; F V, 56. delectationis et otii consumendi; T V, 48. non studii et delectationis, sed rei publicae; L II, 14. divitiarum, potentiae, dominationis, libidinis; O III, 39. hominum c. et deorum; F III, 67. deorum et hominum; N II, 133. deorum hominumque; N II, 154. domiciliorum; R I, 41. emolumenti tui; O III, 57. emolumenti sui; O III, 81. exempli; O III, 19. eius (bonae famae); F III, 57. familiarum, formicarum: f. coniugum. ferarumne an hominum; N II, 156. — gladii: f. clipei. gloriae; A II, 70. R I, 27. O III, 87. hominum; N I, 23. II, 154. 156. O I, 22. hominum facta esse c. || hom. c. f. e. ||; N II, 155. hominum .. c.; N II, 158. f. deorum. I, 5. N II, 37. decoris honestatisque; F II, 56. recti honestique; A I, 23. honoris; T V, 79. liberorum: f. coniugum. libidinis; O III, 39. mellis; F II, 112. murum aut formicarum; N II, 157. ostentationis aut quaestus; A II, 72. aut rei publicae c. ... aut ulciscendi ... aut patrocinii; O II, 50. perpetuitatis; N II, 128. potentiae: f. divitiarum. praedictionis; N III, 5. praemiorum aut gloriae; R I, 27. praesidii adiumentique; Lae 46. procreationis; N I, 92. quaestus; A II, 57. 72. D I, 132. sui quaestus; D I, 88. recti honestique; A I, 23. cuius rei; F II, 74. cuiusque rei; N II, 81. nullius .. rei; Ti 3. rei publicae; N I, 118. III, 50. D II, 28. 43. 74. 75. L II, 14. 18. O I, 88. 159. II, 50. 58. ipsius rei publicae; N I, 7. f. I, 1. sua; F II, 60. salutis omnium; R II, 59. societatis: f. communitatis. studii: f. delectationis; L II, 14. supplicii; F I, 51. temporis; A II, 113. T IV, 8. Lae 26. bonae valetudinis; F II, 42. verbi; A II, 93. A fr. 20 (3. 6). T I, 12. Fa 12. 24 virtutis; F V, 93. L II, 58. >< voluptatis; F II, 28. 60. 73. 74. >< 110. 119. V, 19. 20. utilitatis; F II, 79. 82. 84. O I, 13. III, 30. Lae 51. communis utilitatis; O III, 28. f. I, 1. tua; F I, 76. A. F III, 66.

III. **nach Gerundien:** agendi aliquid discendique causa; F V, 54. ambulandi; D I, 8. equum vehendi c., arandi bovem, venandi et custodiendi canem (esse generatum); N II, 37. metum (a natura datum) cavendi c., misericordiam aegritudinemque clementiae; A II, 135. in fano commentandi c. atque inter se conloquendi; D I, 90. commentandi; Lae 7. consolandi; T III, 54. custodiendi: f. arandi. depugnandi; fr VIII, 9. detrahendi; O I, 134. discendi; R I, 16. O II, 4. discendi c. magis, quam quo te ... reprehensum velim; F II, 8. discendi aut visendi; R I, 6. f. agendi. disserendi; F V, 20. docendi; F IV, 38. T IV, 16. 66. emendandi; O I, 46. non tam intellegendi c. quam refellendi; N III, 4. iocandi;

D II, 40. alteri mercandi c., latrocinandi alteri; R II, 9. otiandi, ... non negotiandi; O III, 58. nocendi; O I, 24. obtrectandi; A II. 76. otiandi: f. negotiandi. procreandi; O I, 11. providendi; D II, 126. refellendi: f. intellegendi. neque tam refellendi tui c. (meditabar) quam ea, quae minus intellegebam, requirendi; N III, 1. salutandi; F I. 14. somniandi; D I, 96. vehendi, venandi: f. arandi. visendi; T V, 9. R I, 6. aut rei publicae c. ... aut ulciscendi ... aut patrocinii; O II, 50.

IV. **nach Gerundiven**: maiorum voluptatum adipiscendarum causa; F I, 36. fugiendae turpitudinis adipiscendaeque honestatis; T II, 66. eius .. (virtutis) adipiscendae; T III, 47. quoius (finis bonorum) apiscendi; L I, 52. rerum augurandarum; N II, 160. ominis capiendi; D I, 104. cuius muneris colendi efficiendique; L I, 16. commendandorum suorum; O III, 45. benivolentiae comparandae; O II, 54. eius (aequitatis et fidei) conservandae; A II, 23. conservandorum civium; R I, 7. ne conservandae quidem patriae; O I, 159. conservandi iuris iurandi; O III, 103. delectationis et otii consumendi; T V, 48. corporis curandi tuendique; T III, 1. cuius muneris colendi efficiendique; L I. 16. fingendorum favorum; O I, 157. iustitiae fruendae; O II, 41. fugiendae turpitudinis adipiscendaeque honestatis; T II, 66. habendi senatus; N II, 11. veri inveniundi; A II, 60. poenarum luendarum; fr V, 95. erroris obiciundi; L II, 47. ponendae curae *et* aegritudinis || aegr.] ||; T III, 66. refellendi tui; N III, 1. veri reperiendi; N I, 11. retinendi officii; O III, 105. mei salutandi et visendi; Ti 2. aures .. tegendi c. factae tutandique sensus; N II, 144. corporis tuendi; O II, 86.

caute, vorsichtig: abduco: animadverti .. te caute .. ab iis coniecturis ... abducere divinationem eamque ita definire; D II, 13.

reddo: »caute vota reddunto; poena violati iuris esto«; L II, 22.

scribo: partitionis caput scriptum caute (accessit), ut centum nummi deducerentur; L II, 53.

cautio, Vorsicht, Sicherung: I, 1. est: a malis natura declinamus, quae declinatio cum ratione fiet, cautio appelletur, eaque intellegatur in solo esse sapiente; quae autem sine ratione et cum exanimatione humili atque fracta, nominetur metus; est igitur metus *a* ratione aversa cautio; T IV, 13. omnino omnium horum vitiorum atque incommodorum una cautio est atque una provisio, ut ne ..; Lae 78.

2. sum: f. 1. T IV, 13.

II. adiungo: omnis .. praedictio mali tum probatur, cum ad praedictionem cautio adiungitur; D II, 54.

appello: f. I, 1. T IV, 13.

habeo: habet (beneficentia, liberalitas) multas cautiones; O I, 42.

III. locus: alter locus erat cautionis, ne benignitas maior esset quam facultates; O I, 44.

cautus, vorsichtig, behutsam: alqs: cum (P. Decius) ... moneretur .., ut cautior esset; D I, 51. erimus enim cautiores, si sciemus (ea, quae eventura sunt); D I, 82. (ea, quae futura sunt); D II, 102. quae (divinatio), si fato omnia fiunt, nihil nos admonere potest, ut cautiores simus; D II, 21.

homo: Academicos .. prae illis (Stoicis) modestos cautosque homines videri Epicuro; A fr. 20 (S. 39). homo catus || cantus || numquam terminat nec magnitudinis nec diuturnitatis modum; T II, 45.

cavus, hohl: vena: per quas (vias) lapsus cibus ... in eam venam, quae cava appellatur, confunditur; N II, 137. in quem (ventriculum cordis) sanguis a iecore per venam illam cavam influit; N II, 138.

cedo, weichen, nachgeben, nachstehen, entschwinden, scheiden, Fortgang haben, von statten gehen, zufallen, überlassen: I. **absolut**: 1. unpersönlich: ut non multum aut nihil omnino Graecis cederetur; T I, 5. natura adfert dolorem, cui quidem Crantor, inquiunt, vester cedendum putat; T III, 71. vi opprimi in bona causa est melius quam malae cedere; L III, 34.

2. alqs: visis cedo neque possum resistere; A II, 66. sin cesseris, non magnopere mirabor; A II, 63. itaque cessit (Antiochus); A II, 70. (Chrysippus) cederet scilicet; A II, 96. cum ad te ne Graecis quidem cedentem in philosophia audeam scribere; F I, 8. quodsi ... omnes ... consentiunt esse aliquid, quod ad eos pertineat, qui vita cesserint; T I, 35. quid iaces aut quid maeres aut cur succumbis cedisque fortunae? T III, 36. ut ... verum dicentibus facile cedam; T III, 51. ut in hoc etiam genere Graeciae nihil cedamus; L I, 5. cui (tempori) *nisi* cessissem; L III, 25. mihi quidem neque pueris nobis M. Scaurus C. Mario neque ... Q. Catulus Cn. Pompeio cedere videbatur; O I, 76. cedere iis (debemus), qui magistratum habebunt; O I, 149. ut pecuniam accipere malleut, possessionibus cederent; O II, 82. nec in philosophia ouiquam cessit et vitae gravitate praestitit; fr V, 66. cedo et manum tollo; fr IX, 13.

alqd: ratio habet ... altum quiddam et excelsum, nihil timens, nemini cedens, semper invictum; F II, 46.

aër: videtur (aër) quasi locum dare et cedere; N II, 83. ignis .. et aër .. natura .. cedens est maxume et dissupabilis; N III, 31.

animus: necesse est ... animum perspicuis cedere; A II, 38.

anni: horae .. cedunt et dies et menses et anni; C 69.

arma: »cedant arma togae, concedat laurea laudi;« O I, 77. nobis rem publicam gubernantibus nonne togae arma cesserunt? O I, 77.

Centaurus: propter .. Centaurus »cedit Equi partis properans subiungere Chelis. hic ... tendit et inlustrem truculentus cedit ad Aram«; N II, 114.

corpus: ut .., *qua* quodque movebitur corpus, *aliud* || quo quid movebitur corporum, *corpus* || cedat et, qua quodque cesserit, aliud ilico subsequatur; A II, 125. »cedunt de caelo ter quattuor corpora sancta avium«; D I, 108.

dies: f. horae.

dolor: cedet profecto virtuti dolor et animi inductione languescet; T II, 31.

exercitus: cui (Viriatho) .. etiam exercitus nostri imperatoresque cesserunt; O II, 40.

Fortuna: cui (vitae) refertae tot tantisque gaudiis Fortuna ipsa cedat necesse est; T V, 72. cui .. etiam, quae vim habere maximam dicitur, Fortuna ipsa cedit; P 34.

ignavi, imbecilli: cedentibus ignavis et imbecillis et adrogantiae divitum succumbentibus; R I, 48.

ignis: f. aër; N III, 31.

imperator: f. exercitus.

libertas: nimia .. illa libertas et populis et privatis in nimiam servitutem cadit || cedit, al. ||; R I, 68.

menses: f. horae.

natura: ut vanitati veritas et opinioni confirmatae natura ipsa cedat; T III, 2.

plebes: ut (plebes) multis *institutis* praeclarissimis adduceretur, ut auctoritati principum cederet; L III, 25.

populus: omnia summa cum auctoritate a principibus cedente populo tenebantur; R II, 56. eum .. (Sp. Cassium) ... cedente populo morte mactavit; R II, 60.

veritas: s. natura.

vita: huic (dolori) beata sapientis et constantis viri vita cedet? T V, 77. vita ..., nulla alia re nisi inmortalitate ... cedens caelestibus; N II, 153.

II. **mit Object:** alqd: multa multis de suo iure cedentem; O II, 64.

tabulam: sibine uter*que* rapiat (tabulam), an alter cedat alteri? cedat vero, sed ei, cuius ..; O III, 90. nullum erit certamen, sed quasi sorte aut micando victus alteri (tabulam) cedet alter; O III, 90.

cedo, gieb her, laß hören, sieh nur! I. mit **Ergänzungssatz:** cedo, num, Scipio, || num || barbarorum Romulus rex fuit? R I, 58. »cedo, qui vestram rem publicam tantam amisistis tam cito?« C 20. — cedo tandem, qui sit ordo aut quae concursatio somniorum; D II, 146.

II. caput: sed cedo caput cenae: »sermone bono,« quid ex eo? »si quaeris, libenter;« F II, 25.

formas, liniamenta: cedo mihi istorum adumbratorum deorum liniamenta atque formas; N I, 75.

senem: ut Phormio possit dicere: »cedo senem; iam instructa sunt mi in corde consilia omnia«; N III, 73.

celeber, besucht, berühmt, gefeiert, herrlich: dies: P. Scipioni ex multis diebus, quos in vita celeberrimos, laetissimosque viderit, illum diem clarissimum fuisse, quom ..; Lae 12.

oraclum: numquam illud oraclum Delphis tam celebre et tam clarum fuisset; D I, 37.

celebratio, zahlreiche Gesellschaft: natura ... impellit .., ut (homo) hominum coetus et celebrationes et esse et a se obiri velit; O I, 12.

celebritas, Belebtheit, Feierlichkeit, Volksmenge, zahlreiches Zusammenkommen, Zudrang, Verherrlichung, Berühmtheit: I, 1. consequor: tu .. quam celebritatem sermonis hominum aut quam expetendam consequi gloriam potes? R VI, 20.

invenio: idem .. (Pompilius) mercatus, ludos omnesque conveniundi causas et celebritates invenit; R II, 27.

tollo: sublata etiam erat celebritas virorum ac mulierum; L II, 65.

2. proficiscor in: nos quasi in mercatus quandam celebritatem ex urbe aliqua sic in hanc vitam ex alia vita et natura profectos; T V, 9.

vivo in: qui in maxima celebritate atque in oculis civium quondam vixerimus; O III, 3.

II, 1. causa: si quis ab ineunte aetate habet causam celebritatis et nominis ... acceptam; O II, 44.

fratres: hinc Liber Semela natus (deus habetur) eademque famae celebritate Tyndaridae fratres; T I, 28.

III. haberi: qui (mercatus) haberetur maxumo ludorum apparatu totius Graeciae celebritate; T V, 9.

celebro, zahlreich besuchen, begehen, feiern, verbreiten, verherrlichen, preisen: alqd: ea fere sunt et Graecis litteris celebrata et Latinis; A II, 4.

coetus: »nos decebat coetus celebrantis domum lugere, ubi esset aliquis in lucem editus;« T I, 115.

funera: »linquamus amicis maerorem, ut celebrent funera cum gemitu;« T I, 117.

genus: nec unum genus est divinationis publice privatimque celebratum; D I, 3.

memoriam: velle post mortem epulis celebrari memoriam sui nominis; F II, 103.

rem: qua re celebrata; D I, 31. nota scilicet illa res et celebrata monumentis plurimis litterarum; R II, 63.

celer, schnell: A. cursus: ab isdem (ventis Etesiis) etiam maritimi cursus celeres et certi diriguntur || dir. ||; N II, 131.

mobilitas: necesse est ... id (animal) et sensu acerrimo et mobilitate celerrima esse; N II, 42.

motus: sine ulla mutatione aut varietate »cetera labuntur celeri caelestia motu«; N II, 104. humano generi motum istum celerem cogitationis, acumen, sollertiam, quam rationem vocamus, ... non dari; N III, 69.

reditus: tum .. se exclamasse Sallustius narrat reditum tibi celerem et gloriosum paratum; D I, 59.

remuneratio: a quo .. expeditior et celerior remuneratio fore videtur; O II, 69.

B, **a.** configo: „configebat (Philoctetes) tardus celeres, stans volantes", ut apud Attium est; F V, 32.

b. proximus: quia bifariam contrarie simul procedentia (sidera) efficiebant, ut, quod esset tardissimum, id proximum fieret celerrimo; Ti 31.

celeritas, Schnelligkeit, Eile, Hast: I. adfert: quorum (quadripedum) celeritas atque vis nobis ipsis adfert vim et celeritatem; N II, 151.

aufert: moriendi .. sensum celeritas abstulit; Lae 12.

consolatur: ut eius (doloris) magnitudinem celeritas, diuturnitatem allevatio consoletur; F I, 40.

contendit: nulla est celeritas, quae possit cum animi celeritate contendere; T I, 43.

est: ut in pedibus celeritatem (esse), vim in manibus, claritatem in voce; A I, 19. qui (sol) tanta incitatione fertur, ut, celeritas eius quanta sit, ne cogitari quidem possit; A II, 82. cum tanta celeritas animorum sit, tanta memoria praeteritorum futurorumque prudentia; C 78. s. contendit.

potest: ut ea celeritate (deus) contorqueatur, cui par nulla ne cogitari quidem possit; in qua non video ubinam mens constans et vita beata possit insistere; N I, 24. s. contendit.

significat: ille (coniector): „vinces", inquit; „id enim celeritas significat et vis equorum"; D II, 144.

II, 1. adfero: s. I. adfert.

appello: velocitas .. corporis celeritas appellatur, quae eadem ingenii etiam laus habetur propter animi multarum rerum brevi tempore percursionem; T IV, 31.

cogito: cum videmus ... conversionis celeritatem tantam, quantam cogitare non possumus; T I, 68. s. I. potest.

declaro: ut esset mensura quaedam evidens, quae in octo cursibus celeritates tarditatesque declararet; Ti 31.

do: naturae celeritatem ad discendum et memoriam dabant; A I, 20. quibus bestiis erat is cibus, ... aut vires natura dedit aut celeritatem; N II, 123.

facio: ne aut tarditatibus utamur *in* ingressu mollioribus, ... aut in festinationibus suscipiamus

nimias celeritates, quae cum fiunt, anhelitus moventur; O I, 131. eorum .. trium (orbium deus) fecit pares celeritates; Ti 25.
habeo: f. appello.
imitor: cum cor animantis alicuius evolsum ita mobiliter palpitaret, ut imitaretur igneam celeritatem; N II, 24.
offero: oblata mortis celeritate; R III, 34.
suscipio: f. facio; O I, 131.
video: vim certe, sagacitatem, memoriam, motum, celeritatem || motus cel. || (animus) videt; T I, 67.
2. antepono: ut bona valetudo voluptatanteponatur, vires celeritati; O II, 88.
3. agnosco ex: ex memoria rerum et inventione et celeritate motus ... vim divinam mentis adgnoscito; T I, 70.
contendo cum: f. I. contendit.
insisto in: f. I. potest.
III. par: Lucifer .. et sancta Mercuri stella cursum habent solis celeritati parem, sed vim quandam contrariam; Ti 29. f. I. potest.
IV. cursus: cernes ... pecudum pastus, tum incredibili cursus maritimos celeritate; N II, 161.
V, 1. conficere: quae (stellae) globosae et rotundae ... circulos suos orbesque conficiunt celeritate mirabili; R VI, 15.
contorqueri: f. I. potest.
convertere: quae (terra) cum circum axem se summa celeritate convertat et torqueat; A II, 123.
dissimilis: ut tarditate et celeritate dissimillimos motus una regeret conversio; T I, 63.
geri: non viribus aut velocitate aut celeritate corporum res magnae geruntur, sed consilio, auctoritate, sententia; C 17.
ornare: ipsum .. hominem eadem natura non solum celeritate mentis ornavit, sed ..; L I, 26.
superare: f. vinci. — torquere: f. convertere.
versari: quid potest esse minus quietum quam ... versari circum axem caeli admirabili celeritate? N I, 52.
vigere: ut (animi) vigeant vigilantes nullo adventicio pulsu, sed suo motu incredibili quadam celeritate; D II, 139.
vinci: ea (sidera) celeritate vinci a tardioribus et, cum superabant, superari videbantur; Ti 30.
2. cum: cum .. impetum caeli cum admirabili celeritate moveri vertique videamus || videmus ||; N II, 97. id .. (natura) providit ut identidem fieri posset cum maxima celeritate; N II, 142.
in: quo modo .. caeli divinus ille sensus in celeritate tanta conservari potest? N I, 33.

celeriter, schnell: adripio: quod iam pueri, cum artes difficiles discant, ita celeriter res innumerabiles arripiant, ut ..; C 78.
agito: quod (homines) rationem habent ... mentemque acrem et vigentem celerrimeque multa simul agitantem; F II, 45.
cado: consiliis diligentiaque nostra celeriter ... arma .. ceciderunt; O I, 77.
circumspicio: circumspicite celeriter animo, ... qui sint rerum exitus consecuti; L II, 42.
complector: oratorem celeriter complexi sumus; T I, 5.
decido: ficta omnia celeriter tamquam flosculi decidunt; O II, 43.
explico: qui .. acutissime et celerrime potest et videre et explicare rationem; O I, 16.
facio: deinde (L. Lucullus) absens factus aedilis, continuo praetor ⟨licebat enim celerius legis praemio⟩; A II, 1.
lustro: cum alia (sidera) maiorem lustrarent orbem, alia minorem, tardius quae maiorem, celerius quae minorem; Ti 30.
moveo: quia (hae stellae) ... tum celerius moventur, tum tardius; N II, 51.
nuntio: illud mihi ipsi celeriter nuntiatum est; D I, 59.
percipio: in iis rebus celeriter expediteque percipiendis; F V, 36.
restinguo: quos (igniculos) celeriter ... sic restinguimus, ut nusquam naturae lumen appareat; T III, 2.
sano, tollo: quia || quia hi, qui || (morbi) non tam celeriter sanantur, quam illa (vitia) tolluntur; T IV, 32.
venio: veniet tempus, et quidem celeriter, sive retractabis sive properabis; T I, 76. is .. (Aratus) celeriter ad Ptolomaeum || Ptolem. || ... venit; O II, 82.
versor: versutos eos appello, quorum celeriter mens versatur; N III, 25.
video: f. explico.

cella, Vorratskammer: semper .. boni assiduique domini referta cella vinaria, olearia, etiam penaria est; C 56.

celo, verheimlichen, verbergen, in Unkenntnis lassen: I, 1, a. genus: non .. videtur nec frumentarius ille Rhodios nec hic aedium venditor celare emptores debuisse. neque enim id est celare, quicquid reticeas, sed cum, quod tu scias, id ignorare emolumenti tui causa velis eos, quorum intersit id scire. hoc autem celandi genus quale sit et cuius hominis, quis non videt? O III, 57.
spes: ex omni deliberatione celandi et occultandi spes opinioque removenda est; O III, 37.
b. Infinitiv: aliud est celare, aliud tacere; neque ego nunc te celo, si tibi non dico, quae natura deorum sit; O III, 52. f. a. genus.
2. alqs: non metuet .., sive celare poterit || potuerit ||, sive opibus magnis, quicquid fecerit, obtinere; F II, 71. callidum ... Q. Maximum accepimus, facile celare, tacere, dissimulare, insidiari, praeripere hostium consilia; O I, 108. cum .. quaerimus, si celare possint, quid facturi sint, non quaerimus, possintne celare, sed tamquam tormenta quaedam adhibemus; O III, 39.
II, 1. indirecte Frage: nec .. istum cessare, sed celare, quae scribat, existimo; A I, 2.
2. acc. c. inf.: f. III. alqd.
III. alqm: neque tu me celas, ut Pythagoras solebat alienos, nec ..; N I, 74. qui (bonus vir) celaturus Rhodios non sit, si id turpe iudicet; O III, 50. f. I, 1, a. genus.
alqd: unum .. illud non celant, nihil esse, quod percipi possit; A II, 60. f. sententiam.
deos, homines: si omnes deos hominesque celare possimus, nihil tamen avare ... esse faciendum; O III, 37.
emptores: f. I, 1, a. genus.
peccatum: quod (peccatum) celari posset; N II, 11.
sententiam: cur celatis, quasi turpe aliquid, sententiam vestram? A II, 60.
IV. alqm — alqd: tu ... celabis homines, quid iis adsit commoditatis et copiae? O III, 52. — nihil enim eum || enim || eius modi celare possumus; A I, 3.
V. Lücke: quod (genus motus) semper esset in eodem † de quo et idem omnibus atque uno modo celaret; Ti 36.

celsus, hoch, emporragend, erhaben, groß: alqs: qui .. poterit esse celsus et erectus; T V, 42.
homines: quae (providentia) primum eos (homines) humo excitatos celsos et erectos constituit; N II, 140.

sedes: »haec ... species ... consule te tandem celsa est in sede locata«; D I, 21.

vertex: »densus stridor cum celso e vertice montis ortus adaugescit scopulorum saepe repulsus«; D I, 13.

cena, Mahlzeit, Mittagessen, Gastmahl: I. sunt: Timotheum ... ferunt ... dixisse: „vestrae quidem cenae non solum in praesentia, sed etiam postero die iucundae sunt;“ T V, 100.

II. abduco ad: Xenocrates ... abduxit legatos ad cenam in Academiam; T V, 91.

invito ad: simul ad cenam hominem in hortos invitavit in posterum diem; O III, 58.

redeo a: C. Duellium M. f. || Marci filium || , ... redeuntem a cena senem saepe videbam puer; C 44.

venio ad: s. **ad,** I. venio ad cenam (3 St.) S. 52, a.

III. caput: sed cedo caput cenae: »sermone bono,« quid ex eo? »si quaeris, libenter;« F II, 25. negavit (Dionysius) se iure illo nigro, quod cenae caput erat, delectatum; T V, 98.

IV. in: possumusne .. in vita summum bonum dicere, cum id ne in cena quidem posse videamur? F II, 26.

ceno, speisen: alqs: [hodie apud inferos fortasse cenabimus]; T I, 101. ubi cum tyrannus cenavisset Dionysius; T V, 98. cum (Timotheus) cenavisset apud Platonem; T V, 100. Hamilcarem Karthaginiensem ... visum esse audire vocem, se postridie cenaturum Syracusis; D I, 50. qui (Arcades) ut cenati quiescerent; D I, 57. s. **bene,** I. ceno (5 St.) S. 334, b.

tyrannus: s. alqs; T V, 98.

censeo, schätzen, meinen, glauben, der Ansicht, der Meinung sein, für wahr halten, raten, beschließen: I. **absolut und elliptisch:** alqs: utrum .. censemus dormientium animos per sene ipsos in somniando moveri an, ut Democritus censet, externa et adventicia visione pulsari? D II, 120. est ... dissensio ..., a quibus temporibus scribendi capiat exordium. ego enim ab ultimis censeo; L I, 8. an censes ... non necesse esse optumae rei publicae leges dare consentaneas? — immo prorsus || prosus || ita censeo; L II, 23. sic prorsum || prosum || censeo; L III, 49. sic .. censent; O III, 117.

philosophi: sin mortuus, ut quidam minuti philosophi censant, nihil sentiam; C 85.

II. **mit Ergänzung:** 1. **Coniunctiv:** tribunum aliquem censeo videant || videbant, adhibeant ||; A II, 97. quae disputari de amicitia possunt, ab eis censeo petatis, qui ista profitentur; Lae 17.

2. **ut:** illud vero non censuerim, ut eius auctoritate moveare; A II, 63.

3. **accus. c. infin.:** a. **vollständiger Infinitiv:** pecudis .. et hominis idem bonum esse censent; A I, 6. ut ... caelestia ... procul esse a nostra cognitione censeret; A I, 15. hominem .. esse censebant quasi partem quandam civitatis et uni versi generis humani; A I, 21. in eo, quod efficeret, vim esse censebant, in eo autem, quod efficeretur, materiam quandam; A I, 24. scientiam .. nusquam esse censebant nisi in animi notionibus atque rationibus; A I, 32. quos (sensus) iunctos esse censuit e quadam quasi impulsione oblata extrinsecus; A I, 40. sic omnia latere censebat in occulto; A I, 45. quam (scientiam) nos non comprehensionem modo rerum, sed eam stabilem quoque et immutabilem esse censemus; A II, 23. num censes Ennium ... dixisse: „visus sum mihi cum Galba ambulare“? A II, 51. num censes (illos Servilios) etiam eosdem fuisse? A II, 56. sapientis .. hanc censet Arcesilas vim esse maximam Zenoni adsentiens, cavere, ne capiatur; A II, 66. si parum magnam vim censet in iis (sensibus) esse ad ea, quae sub eos subiecta sunt, iudicanda; A II, 74. Plato ex materia in se omnia recipiente mundum factum esse censet a deo sempiternum; A II, 118. somnia censet haec esse Democriti non docentis, sed optantis; A II, 121. Hicetas Syracosius || Syracusius || ... caelum, solem ... stare censet; A II, 123. in mediis ea momenta, quae Zeno voluit, nulla esse censuit; A II, 130. voluptatem .. et honestatem finis || finem || esse Callipho censuit; A II, 131. honeste .. vivere fruentem rebus iis, quas primus homini natura conciliet, .. vetus Academia (finem esse) censuit; A II, 131. qui ... eum, qui in his omnibus (malis) sit, beatum fore censeat, si sapiens sit; A II, 134. ille (Democritus) atomos ... censet in infinito inani ... ita ferri, ut concursionibus inter se cohaerescant; F I, 17. censet .. (Epicurus) eadem illa individua et solida corpora ferri deorsum suo pondere ad lineam; F I, 18. tantum .. (solem Epicurus) esse censet, quantus videtur; F I, 20. an me, .. nisi te audire vellem, censes haec dicturum fuisse? F I, 28. sicine eos (Torquatos) censes .. in armatum hostem impetum fecisse ..., ut ..? F I, 34. tu tam egregios viros censes tantas res gessisse sine causa? F I, 34. aliud .. esse (Hieronymus) censet gaudere, aliud non dolere; F II, 9. qui (Hieronymus) censet summum bonum esse sine ulla molestia vivere; F II, 16. num .. eum (Sextilium) postea censes anxio animo aut sollicito fuisse? F II, 55. utrum tandem censes, Torquate, Imperiosum illum ... tuamne de se orationem libentius auditurum fuisse an meam? F II, 60. hanc eorum .. sententiam sequi nos censes oportere? F III, 12. quid censes in Latino (sermone) fore? F III, 15. iidem censemus nullam esse tantam aestimationem, ut ea virtuti anteponatur; F III, 44. divitias .. Diogenes censet non eam modo vim habere, ut ..; F III, 49. sic .. censent, oportunitatis esse beate vivere; F III, 61. mundum .. censent regi numine deorum; F III, 64. amicitiam .. adhibendam esse censent; F III, 70. corporis bona facilem quandam rationem habere censebant; F IV, 17. quid censes eos esse facturos, qui ..? F IV, 49. nisi forte censes Ti. Gracchum patrem *non* beatiorem fuisse quam filium; F IV, 65. censemus .. facillime te id explanare posse; F V, 8. neminem esse, qui, quo modo se habeat, nihil sua censeat interesse; F V, 30. quem .. ardorem studii censetis fuisse in Archimede? F V, 50. an censemus ... non multos etiam apud nos futuros Polyclitos et Parrhasios fuisse? T I, 4. idcirco mortem censes esse sempiternum malum; T I, 10. adeone me delirare censes, ut ista esse credam? T I, 10. sunt qui nullum censeant fieri discessum; T I, 18. qui discedere animum censent, alii statim dissipari, alii diu permanere, alii semper; T I, 18. Empedocles animum esse censet cordi suffusum sanguinem; T I, 19. Aristoteles ... quintam quandam naturam censet esse, e qua sit mens; T I, 22. sub terra censebant reliquam vitam agi mortuorum; T I, 36. ita .. (Socrates) censebat itaque disseruit, duas esse vias; T I, 72. num .. eum (Endymionem) curare censes, cum Luna laboret? T I, 92. nos .. teneamus, ut nihil censeamus esse malum, quod sit a natura datum omnibus; T I, 100. ille „latere pendens“, cui se hic cruciatum censet optare; T I, 107. eam .. optumam illi esse censent sepulturam; T I, 108. haec eadem num censes apud eos ipsos valere nisi admodum paucos? T II, 11. stultitiam .. censuerunt constantia, id est sanitate, vacantem posse tamen tueri mediocritatem officiorum; T III, 11.

hoc tu .. censes sapienti accidere posse, ut aegritudine opprimatur? T III, 27. Cyrenaici non omni malo aegritudinem effici censent, sed insperato et necopinato malo; T III, 28. qui (Epicurus) censet necesse esse omnis in aegritudine esse, qui se in malis esse arbitrentur; T III, 32. parere .. (Epicurus) censet animum rationi posse; T III, 33. qui (Cyrenaici) tum aegritudinem censent existere, si necopinato quid evenerit; T III, 52. Chrysippus .. caput esse censet in consolando detrahere illam opinionem maerenti; T III, 76. ex bonis libidinem et laetitiam ..., ex malis metum et aegritudinem nasci censent; T IV, 11. omnes perturbationes iudicio censent fieri et opinione; T IV, 14. Herculem ... iratumne censes conflixisse cum Erymanthio apro aut leone Nemeaeo? T IV, 50. libidinosum .. et iracundum et anxium et timidum censemus esse sapientem? T IV, 57. quod .. solet eis etiam accidere, qui illa mala esse censent; T IV, 60. ut is ... idem censeat „quam hoc suave est"! tum, cum dolore crucietur, dicturum esse sapientem; T V, 31. cum (Dionysius) omnia se posse censebat; T V, 57. secundum .. genus cupiditatum nec ad potiendum difficile esse censet nec vero ad carendum; T V, 93. hunc censes primis, ut dicitur, labris gustasse physiologiam, id est naturae rationem? N I, 20. qui (Pythagoras) censuit animum esse per naturam rerum omnem intentum et commeantem; N I, 27. quattuor .. naturas, ex quibus omnia constare censet, (Empedocles) divinas esse vult; N I, 29. qui (Plato) ... in Legum .. libris, quid sit omnino deus, anquiri oportere non censeat; N I, 30. qui (Strato) omnem vim divinam in natura sitam esse censet; N I, 35. Zeno ... naturalem legem divinam esse censet; N I, 36. qui (Aristo) neque formam dei intellegi posse censeat neque in deis sensum esse dicat; N I, 37. (Cleanthes) nihil ratione censet esse divinius; N I, 37. quam (vitam beatam) tu ne in deo quidem esse censes, nisi plane otio langueat; N I, 67. an tu aquilam aut leonem aut delphinum ullam anteferre censes figuram suae? N I, 77. nisi forte Diagoram aut Theodorum ... censes superstitiosos esse potuisse. ego ne Protagoram quidem; N I, 117. tum .. censet imagines divinitat praeditas inesse in universitate rerum, tum ..; N I, 120. censent .. (Stoici) sapientes sapientibus etiam ignotis esse amicos; N I, 121. ne homines quidem censetis, nisi inbecilli essent, futuros beneficos et benignos fuisse? N I, 122. idem || item || scilicet censeres in platanis inesse musicam; N II, 22. quod (Aristoteles) omnia, quae moventur, aut natura moveri censuit aut vi aut voluntate; N II, 44. censet .. artis maxume proprium esse creare et gignere; N II, 57. alii naturam esse censent vim quandam sine ratione cientem motus in corporibus necessarios; N II, 81. si omnibus hominibus ... deos consulere censemus ob eas causas; N II, 164. tu .. etiam Deciorum devotionibus placatos deos esse censes; N III, 15. id .. putare quemquam hominem, nihil homine esse melius || [nihil ... melius] ||, summae adrogantiae censet esse; N III, 26. num censes .. subtiliore ratione opus esse ad haec refellenda? N III, 61. aequius esse censuit se maturam || maturum || oppetere mortem quam P. Africani filiam adulescentem; D I, 36. tribus modis (Posidonius) censet deorum adpulsu homines somniare; D I, 64. Aristoteles .. eos etiam, qui ... melancholici dicerentur, censebat habere aliquid in animis praesagiens atque divinum; D I, 81. quod idem (Epicurus) nullam censet gratuitam esse virtutem; D I, 87. num .. censes ullum animal, quod sanguinem habeat, sine corde esse posse? D I, 119. esse censet (Posidonius) in natura signa quaedam rerum futurarum; D I, 130. Democritus .. censet sapienter instituisse veteres, ut hostiarum immolatarum inspicerentur exta; D I, 131. qui (Ennius) paucis ante versibus esse deos censet; D I, 132. num censes eos, qui divinare dicuntur, posse respondere, sol maiorne quam terra sit? D II, 10. an Cn. Pompeium censes tribus suis consulatibus ... maximarum rerum gloria laetaturum fuisse, si sciret ..? D II, 22. is (Democritus) .. habitu extorum et colore declarari censet haec dumtaxat; D II, 30. quod ante non vidit, id si evenit, ostentum esse censet; D II, 49. num censes his nuntiis Thalen aut Anaxagoran aut quemquam physicum crediturum fuisse? D II, 58. censes ante coronam herbae extitisse, quam conceptum esse semen? D II, 68. non veri simile solum, sed etiam verum esse censent ... ita pueros ... animari; D II, 89. qui censent esse in mentibus hominum tamquam oraclum aliquod, ex quo futura praesentiant; D II, 100. divinos animos censent esse nostros, eosque esse tractos extrinsecus; D II, 119. an tu censes ullam anum tam deliram futuram fuisse, ut somniis crederet, nisi ..? D II, 141. ne praeterita quidem ea, quorum nulla signa tamquam vestigia extarent, Apollini nota esse (Carneades) censebat; Fa 33. alteri censent ... eas (res) fato fieri; Fa 45. an tu ad domos nostras non censes pertinere scire, quid agatur et quid fiat domi? R I, 19. quid esse .. censes, Laeli, discendum nobis? R I, 33. quoniam deos omnis censent unius regi numine; R I, 56. num id studium censes esse vilici? R V, 5. ego vero ita esse faciendum censeo; L I, 20. nec .. satis fieri censent huic loco ... nisi ... disputarint; L I, 36. ego mehercule et illi et omnibus municipibus duas esse censeo patrias; L II, 5. delubra esse in urbibus censeo; L II, 26. qui ... id .. magnanimi et fortis viri esse censebunt; O I, 88. [quicquid .. iustum sit, id etiam utile esse censent]; O II, 10. in his .. utilitatum praeceptis Antipater Tyrius Stoicus ... duo praeterita censet esse a Panaetio; O II, 86. ut (Stoici) et, quicquid honestum esset, id utile esse censerent nec utile quicquam, quod non honestum; O III, 11. hunc tu quas conscientiae labes in animo censes habuisse, quae vulnera? O III, 85. nemini (Archytas) censebat fore dubium, quin ... nihil cogitatione consequi posset; C 41. non censet (Ennius) lugendam esse mortem, quam immortalitas consequatur; C 73. an censes ... me tantos labores diurnos nocturnosque domi militiaeque suscepturum fuisse, si ..? C 82. cui censemus cursum ad deos faciliorem fuisse quam Scipioni? Lae 14. f. III. alqd; N I, 78. 82. deus ille, qui nihil censuit deesse virtuti; A II, 134. (di) non censent esse suae maiestatis praesignificare hominibus, quae sunt futura; D I, 82. sunt || sint || futura; D II, 101. quae (gens) non significari futura et a quibusdam intellegi praedicique posse censeat; D I, 2. quae (omina) maiores nostri quia valere censebant, idcirco ..; D I, 102. quodsi ii philosophi ... semper beatum censent esse sapientem; T V, 119. qui (philosophi) omnino nullam habere censerent rerum humanarum procurationem deos; N I, 3. qui (philosophi) deorum mente atque ratione omnem mundum administrari et regi censeant; N I, 4. qui (philosophi) censerent omnia ita fato fieri, ut id fatum vim necessitatis adferret; Fa 39. Cyrenaici ... philosophi ... virtutem .. censuerunt ob eam rem esse laudandam || conlaudandam ||, quod efficiens esset voluptatis; O III, 116. si (sapiens) fecerit, solem ipsum, quem deum censet esse, contempserit; A II, 116. ut amicitias ... magis decere censent sapientes sensim diluere quam repente

praecidere; O I, 120. culpa .. omni carens (virtus) praeter se ipsam nihil censet ad se pertinere; T V, 4.

b. **Particip:** iam de caelo servare non ipsos censes solitos, qui auspicabantur; D II, 74. quid .. censemus superiorem illum Dionysium quo cruciatu timoris angi solitum? O II, 25. num .. censetis eum (Themistoclem), cum aetate processisset, qui Aristides esset, Lysimachum salutare solitum? C 21. — hic ... sapientem censet id suave dicturum; T II, 17. an censes, eundem vitulum si alius delegerit, sine capite iecur inventurum || inventum iri ||; si alius, cum capite? D II, 36. — vacuitatem doloris alii censent primum ascitam et primum declinatum dolorem; F V, 17 (18). nisi omnia sibi in se posita censebit; T V, 42. sanitatem .. animorum positam in tranquillitate quadam constantiaque (maiores) censebant; T III, 9. — nec ea, quae tam clara essent, definienda censebant; A II, 17. quorum (virorum) nemo censuit plus Fadiae dandum, quam posset ad eam lege Voconia pervenire; F II, 55. quos .. tibi studiose et diligenter tractandos magnopere censeo; F IV, 79. obliviscor etiam malorum, ut iubes, eoque facilius, quod ea ne in malis quidem ponenda censeo; T III, 37. ut ille, qui maeret, ferundum sibi id censeat, quod ..; T III, 60. ut omnia, quae sine ea (honestate) sint, longe retro ponenda censeat; T V, 87. de rebus et obscuris et incertis ad Apollinem censeo referundum; D I, 122. »isti qui linguam avium intellegunt, ... magis audiendum quam auscultandum censeo;« D I, 131. quam (haruspicinam) ego rei publicae causa communisque religionis colendam censeo; D II, 28. quom placebit, experiendum || experiundum || tibi censeo || id, al. ||; L I, 12. ut ipse ad meam utilitatem semper cum Graecis Latina coniunxi, ... idem tibi censeo faciendum; O I, 1. ut ... Regulus ... captivos reddendos in senatu non censuit; O I, 39. aut nihil existimat se facere contra naturam aut magis fugiendam || fugienda || censet mortem, paupertatem, dolorem; O III, 26. sin fugiendum id quidem censet, sed multo illa peiora, mortem, paupertatem, dolorem; O III, 26. qui (Regulus) non modo non censuerit captivos remittendos, verum etiam dissuaserit; O III, 101. ex tota hac laude Reguli unum illud est admiratione dignum, quod captivos retinendos censuit; O III, 111. tum Flaminius ex eo (pullario) quaesivit, si ne postea quidem pulli pascerentur, quid faciendum censeret; D I, 77. senatus, quos ad soleret, referendum censuit; N II, 10. eos (homines) senatus non censuit redimendos; O III, 114. vir: ſ. alqs; F II, 55.

III. **mit einfachem Object:** alqm: illarum .. sex et nonaginta centuriarum in una centuria tum quidem plures censebantur quam paene in prima classe tota; R II, 40. quis haec negat esse utilia? quem censes? magnitudo animi et fortitudo negat; O III, 99.

alqd: quodsi in ipso corpore multa voluptati praeponenda sunt ..., quid tandem in animis censes? F II, 114. quid censes? si ratio esset in beluis, non suo quasque generi plurimum tributuras fuisse? N I, 78. quid .. censes? Apim illum, sanctum Aegyptiorum bovem, nonne deum videri Aegyptiis? N I, 82. quid? inquit Laelius. et ille: quid censes, nisi quod est ante oculos? R I, 56. quid .. censes? P 38. ſ. II, 2.

aevitates, al.: »censores populi aevitates, suboles, familias pecuniasque censento;« L III, 7.

rem: si censenda nobis sit atque aestimanda res; P 48.

IV. **mit Object und Zusatz:** 1. **de:** si (Regulus) .. de captivis, quod ipsi opus esse videretur, non quod rei publicae, censuisset; O III, 115.

2. **doppelter Accusativ:** mentem ... solam censebant idoneam, cui crederetur; A I, 30. summam eruditionem Graeci sitam censebant in nervorum vocumque cantibus; T I, 4. illa tandem num leviora censes, quae ..? T I, 56.

censor (cesor ſ. I, 1. custodiunt), **Censor:**
I, 1. ait: ut sit idem augur et censor; D I, 29.

avertunt: quod L. Papirius P. Pinarius censores multis dicendis vim armentorum a privatis in publicum averterant; R II, 60.

censent: »censores populi aevitates, suboles, familias pecuniasque censento, urbis tecta templa, vias aquas, aerarium vectigalia tuento populique partis in tribus discribunto, exin || † exin || pecunias, aevitatis, ordines partiunto, equitum peditumque prolem discribunto || descr. ||, caelibes esse prohibento, mores populi regunto, probrum in senatu ne relinquonto || relinquunto ||; bini sunto, magistratum quinquennium habento;« L III, 7.

custodiunt: »censores || cesoris || fidem legum custodiunto; privati ad eos acta referunto«; L III, 11.

discribunt: ſ. censent.

docet: nec vero mulieribus praefectus praeponatur, ... sed sit censor, qui viros doceat moderari uxoribus; R IV, 6.

est, sunt: ſ. censent. docet. praeiudicant.

habent: ſ. censent.

iudicat: Appius ... non satis scienter virum bonum et civem egregium censor C. Ateium notavit, quod ementitum auspicia subscriberet. esto: fuerit hoc censoris, si iudicabat ementitum; D I, 29. id ... indicant notiones animadversionesque censorum, qui nulla de re diligentius quam de iure iurando iudicabant; O III, 111.

locant: »quos censores in partibus populi locassint || locasint ||; L III, 11.

lustrat: cum imperator exercitum, censor populum lustraret, bonis nominibus, qui hostias ducerent, eligebantur; D I, 102.

notat: ſ. iudicat; D I, 29.

partiunt: ſ. censent.

praeiudicant: haec detur cura censoribus, quandoquidem eos in re publica semper volumus esse. apud eosdem, qui magistratu abierint, edant et exponant, quid in magistratu gesserint, deque iis censores praeiudicent; L III, 47.

prohibent, regunt: ſ. censent.

relinquunt: [eos omnes censores ... in aerariis reliquerunt nec minus illum, qui ..;] O I, 40. ſ. censent.

tuent: ſ. censent.

2. sum: cum ipse (Q. Metellus) consul, censor, augur fuisset et triumphasset; F V, 82. qui (Ti. Gracchus) bis consul et censor fuit; D I, 36. cum .. Karthaginem deleveris, triumphum egeris censorque fueris; R VI, 11. cum (Appius Claudius) ... censor .. ante superiorem consulatum fuisset; C 16. ſ. abl. abs.

abl. abs.: hic (L. Flamininus) Tito fratre suo censore, qui proximus ante me fuerat, elapsus est; C 42.

II, 1. defatigo: ille (ordo) ... non modo censores, sed etiam iudices omnes potest defatigare; L III, 29.

quaero: praeclara ... ista lex, sed et late patet, ut vitio careat ordo, et || [† et laterat ... et] || censorem quaerit || quaerat || interpretem; L III, 28.

video: e quibus (filiis) unum etiam et censorem et triumphantem, quartum autem praetorem (vidit); F V, 82.

2. sum: f. I, 1. iudicat; D I, 29.
3. do: f. I, 1. praeiudicant.
expono: quocirca melius ‖ est ‖ rationes referri, causamque exponi censoribus; L III, 47.
4. dico ad: pro qua (sententia) non in senatu, non in contione, non apud exercitum neque ad censores dicere audeant; T III, 51.
edo, expono apud: f. I, 1. praeiudicant.
refero ad: f. I, 1. custodiunt.
III. animadversiones, notiones: f. I, 1. iudicat; O III, 11.
iudicium: censoris iudicium nihil fere damnato nisi ruborem offert ‖ adfert, al. ‖; R IV, 6.
IV. a: patiamur, etsi eius modi cives a censore melius est quam a poëta notari; R IV, 11. eos .. a censoribus omnibus ignominiis notatos; O III, 115. quae iam oratio non a philosopho aliquo, sed a censore opprimenda est; F II, 30.
ante: anno ante me censorem (avus) mortuus est, novem annis post meum consulatum; C 19.

censorius, censorisch: cooptatio: sublata cooptatione censoria; L III, 27.
lex: cum essent agri in Boeotia deorum inmortalium excepti lege censoria; N III, 49.
notatio: genus id hominum non modo honore civium reliquorum carere, sed etiam tribu moveri notatione censoria voluerunt; R IV, 10.

censura, Censoramt: I. conlega in: qui eius (Africani) collega fuit in censura, L. Mummius; O II, 76. videmus Papum Aemilium ‖ C. ‖ Luscino familiarem fuisse, ... bis una consules, collegas in censura; Lae 39.
II. ante: quam (legationem) ante censuram obiit; A II, 5.

census, Schätzung, Schätzungsliste, Vermögen: I. adfero in: eos, qui aut non plus mille quingentos aeris aut omnino nihil in suum ‖ suum in ‖ censum praeter caput attulissent, proletarios nominavit; R II, 40.
II, 1. aestimatio: non aestimatione census, verum victu atque cultu terminatur pecuniae modus; P 50.
2. alqs: * duodeviginti censu maximo; R II, 39.
III, 1. discribi: discriptus .. populus censu, ordinibus, aetatibus; L III, 44.
2. ex: a quo (viro) item funerum sumptus praefinitur ex censibus a minis quinque usque ad minam; L II, 68.

centeni, je hundert: capit ille ex suis praediis sescena sestertia, ego centena ex meis; P 49.

centesimus, hundertste: annus: anno fere centesimo et quadragesimo post mortem Numae primum Italiam Pythagoram attigisse; R II, 29. num .., si (avus) ad centesimum annum vixisset, senectutis eum suae paeniteret? C 19. M. .. Valerium Corvinum ‖ Corvum ‖ accepimus ad centesimum annum (agri colendi studia) perduxisse; C 60.

centum, hundert: Alexandri: dic mihi, Lysippus eodem aere ... centum Alexandros eiusdem modi facere non posset? A II, 85.
anni: centum et octo annis postquam Lycurgus leges scribere instituit, prima posita est Olympias; R II, 18. nondum centum et decem anni sunt, cum de pecuniis repetundis a L. Pisone lata lex est; O II, 75. cuius (Isocratis) magister Leontinus Gorgias centum et septem complevit annos; C 13. qui (Arganthonius) octoginta regnavit ‖ regnaverat ‖ annos, centum viginti vixit ‖ vixerat ‖; C 69.
centuriae: quibus ex centum quattuor centuriis ‖ VIIII centurias ‖ ... octo solae si accesserunt; R II, 39.
milia: necesse est .. miseros esse eos, qui centum milibus annorum ante occiderunt; T I, 9. addidit centum milia; O III, 62.
nummi: partitionis caput scriptum caute (accessit), ut centum nummi deducerentur; L II, 53.
sigilla: quid, si in eiusdem modi cera centum sigilla hoc anulo impressero? A II, 86.
Venerii: num etiam centum Venerios ... casu futuros putas? D I, 23. quadringentis (talis) centum Venerios non posse casu consistere; D II, 48.

centuria, Centurie: I. accedunt, al.: ut † equitum centuriae cum sex ‖ certamine cum et ‖ suffragiis et prima classis addita centuria, quae ad summum usum urbis fabris tignariis est data, LXXXVIIII centurias habeat; quibus ex centum quattuor centuriis ‖ VIIII centurias ‖ ⟨tot enim reliquae sunt⟩ octo solae si accesserunt, confecta est vis populi universa, reliquaque multo maior multitudo sex et nonaginta centuriarum neque excluderetur suffragiis, ne superbum esset, nec valeret nimis, ne esset periculosum; R II, 39.
II. rogator: vide, ne (haruspices) in eum dixerint, qui rogator centuriae fuisset; is enim erat mortuus; D II, 75.
III. in: illarum . . sex et nonaginta centuriarum in una centuria tum quidem plures censebantur quam paene in prima classe tota; R II, 40.

centurio, in Centurien einteilen: comitia: quae (lex) centuriatis comitiis prima lata est; R II, 53. gratam .. etiam illam legem ‖ rem ‖ ... de multa et sacramento Sp. Tarpeius et A. Aternius consules comitiis centuriatis tulerunt; R II, 60. quae (lex) de capite civis Romani nisi comitiis centuriatis statui vetaret; R II, 61. ferri de singulis nisi centuriatis comitiis noluerunt; L III, 44.

centurio, Centurio, Hauptmann: I. est: ne vos quidem T. Ponti centurionis vires habetis; num idcirco est ille praestantior? C 33.
habet: illam iram centurio habeat aut signifer vel ceteri; T IV, 55.
inspectant: tot centurionibus suis inspectantibus; D II, 23.
II. municeps: »Graecum te, Albuci, quam Romanum atque Sabinum, municipem Ponti, Tritanni centurionum, praeclarorum hominum ac primorum signiferumque maluisti dici«; F I, 9.
vires: f. I. est.

cenula, kleine Mahlzeit: vos hesterna .. cenula non intellexistis me pecunia non egere? T V, 91.

cera, Wachs: I. est: ut .., si omnis cera commutabilis esset, nihil esset cereum, quod commutari non posset; N III, 30.
II, 1. imprimo: an imprimi quasi ceram animum putamus? T I, 61.
2. utor: ut .. faber ... non ipse facit materiam, sed ea utitur, quae sit parata, fictorque item cera; N fr. 2.
3. fingo in: „non est corpus, sed quasi corpus.“ hoc intellegerem quale esset, si in ceris fingeretur aut fictilibus figuris; N I, 71.
imprimo in: quid, si in eiusdem modi cera centum sigilla hoc anulo impressero? A II, 86.
III. circumlini: Persae etiam cera circumlitos (mortuos) condunt; T I, 108.

cerebrum, Gehirn: I. est: si cor aut sanguis aut cerebrum est animus; T I, 24.

pertinet: magis illa (ad vitam pertinent), cerebrum, cor, pulmones, iecur; N I, 99.

II, 1. elliptisch: sed haec quidem, quae dixi, cor, cerebrum, animam, ignem vulgo; T I, 19.

2. iaceo in: ne || nec || tam vegeta mens aut in corde cerebrove aut in Empedocleo sanguine demersa iaceat; T I, 41.

sum in: aliis pars quaedam cerebri visa est animi principatum tenere; aliis nec cor ipsum placet nec cerebri quandam partem esse animum, sed alii in corde, alii in cerebro dixerunt animi esse sedem et locum; T I, 19.

III. pars: s. II, 2. sum in.

vis: non est certe (illa vis) nec cordis nec sanguinis nec cerebri nec atomorum; T I, 60.

cereus, wächsern, Wachsfackel: A. alqd: ut .., si omnis cera commutabilis esset, nihil esset cereum, quod commutari non posset, item nihil argenteum, nihil aëneum, ... similiter ..; N III, 30.

B, I. absolut: omnibus vicis statuae, ad eas tus, cerei; O III, 80.

II. sumo, al.: delectabatur (C. Duellius) cereo || crebro || funali et tibicine, quae sibi nullo exemplo privatus sumpserat; C 44.

cerno, wahrnehmen, sehen, erkennen, bestimmen, entscheiden: I. absolut: 1. unpersönlich: a. egeo ad: cum oculis ad cernendum non egeremus; N II, 143.

sensus: quicquid erat, quod in cernendi sensum caderet; Ti 9.

b. verbal: ut per eas (membranas) cerni posset; N II, 142.

2. persönlich: alqs: acies .. ipsa, qua cernimus, quae pupula vocatur, ita parva est, ut ..; N II, 142.

haruspices: »quibus divis (haruspices) creverint, procuranto;« L II, 21.

mens: ut ea (mens) || eas (res) || non modo cernat multo ante, sed etiam numero versuque pronuntiet; D II, 117.

senatus: »oenus ne amplius sex menses, si senatus creverit, idem iuris, quod duo consules, teneto;« L III, 9. »imperia, potestates, legationes, quom senatus creverit populusve iusserit, ex urbe exeunto;« L III, 9 (vgl. III. alqm; L III, 8. alqd; L III, 6. 28.

II. mit Ergänzungssatz: 1. si: ut magis in aliis cernamus quam in nobismet ipsis, si quid delinquitur; O I, 146.

2. indirecte Frage: quis est, quin cernat, quanta vis sit in sensibus? A II, 20. quae si cernerem quem ad modum nasci possent, etiam quem ad modum interirent viderem; T I, 56. »iam cernam, mene an illam (matrem) potiorem putes«; T II, 20. bene adhibita ratio cernit, quid optumum sit; T IV, 58. iam illa cernimus, ut ... suis se armis quaeque defendant; N II, 127. hac .. mentis et ipsius divinitate et coniunctione cum externis mentibus cerni, quae sint futura; D II, 119. (somniorum coniectionem) esse vim cernentem et explanantem, quae a dis hominibus significentur in somnis; D II, 130. ut civitate maxima reapse cerneretur quale esset id, quod ..; R II, 66. hic .. alter (cingulus) subiectus aquiloni, quem incolitis, cerne quam tenui vos parte contingat; R VI, 21. cernis profecto quantis in angustiis vestra se gloria dilatari velit; R VI, 22.

3. accus. c. infin.: a. vollständiger Infinitiv: ne hoc quidem cernunt, omnia se reddere incerta; A II, 54. quas (res) esse futuras aut concitata mens aut soluta somno cernit aut ratio aut coniectura praesentit; D I, 128. Romuli .. aetatem minus his sescentis annis ... fuisse cernimus; R II, 18. quae non solum ficta || facta || esse, sed ne fieri quidem potuisse cernimus; R II, 28. sapientia duce bonum virum et ob eam ipsam causam cernat se beatum fore; L I, 59. nisi animo cernerent posteritatem ad se ipsos || se || pertinere; C 82. quo mihi ipsi cernebat esse veniendum; C 84. nobis sic cerno esse faciendum, ut ..; Ti 51. s. III. utilitatem.

b. Particip: »nimis multos atque omni luce cadentis cernimus«; T III, 65. »quamquam graviter cernimus ictum«; T II, 49. quae (humana natura) quo facilius expressa cernatur; T IV, 62. »omnia iam cernes divina mente notata«; D I, 17. an non cernimus optimo cuique dominatum ab ipsa natura ... datum? R III, 37. cernis .. eandem terram quasi quibusdam redimitam et circumdatam cingulis; R VI, 21. s. III. caelum.

III. mit einfachem Object: alqm: ubi gratus, † si non eum ipsi || ipsum || cernunt grati, quoi referunt gratiam? L I, 49. »huic (praetori) potestate pari, quotcumque senatus creverit populusve iusserit, tot sunto;« L III, 8.

alqd: quia (mens) sola cerneret id, quod semper esset simplex; A I, 30. neque esse quidquam, quod cerni aut intellegi posset; A I, 45. nihil nos sentire, nihil cernere; A II, 14. quo modo .. geometres cernere ea potest, quae .. nulla sunt? A II, 22. ut, si quis quem oculis privaverit, dicat ea, quae cerni possent, se ei non ademisse; A II, 33. nihil igitur cernis? A II, 102. aut nihil superum aut obscure admodum cernimus; A fr. 10. quae aliqua ex parte cerni videantur; A fr. 18. ex quo efficiantur ea, quae sint quaeque cernantur, omnia; F I, 17. quicquid porro animo cernimus, id omne oritur a sensibus; F I, 64. ut ... nec catulus ille, qui iam appropinquat ut videat, plus cernit quam is, qui modo est natus; F III, 48. facile est hoc cernere in primis puerorum aetatulis; F V, 55. hoc melius ea fortasse, quae erant vera, (antiquitas) cernebat; T I, 26.; nos .. ne nunc quidem oculis cernimus ea, quae videmus; T I, 46. ea profecto tum multo puriora et dilucidiora cernentur, cum, quo natura fert, liber animus pervenerit; T I, 46. si iam possent in homine vivo cerni omnia, quae nunc tecta sunt; T I, 50. ut oculus, sic animus se non videns alia cernit; T I, 67. haec .. et alia innumerabilia cum cernimus; T I, 70. quae genere, non numero cernerentur; T V, 22. id facilius cernemus; N II, 25. ut hic primo aspectu inanimum quiddam sensuque vacuum se putat cernere, ... sic ..; N II, 90. oculi ... in corporum etiam motione atque gestu multa cernunt subtilius; N II, 145. multa cernunt haruspices; N II, 163. modo possemus eum (mundum) animantem cogitare vel potius, ut cetera oculis, sic animo hoc cernere; N III, 20. tum (animus) meminit praeteritorum, praesentia cernit, futura providet; D I, 63. ii ... ardore .. inflammati ... cernunt illa profecto, quae vaticinantes pronuntiant; D I, 114. animi hominum ..., cernunt ea, quae permixti cum corpore animi || [animi] || videre non possunt; D I, 129. „quod .. habet extremum, id cernitur ex alio extrinsecus." hoc quoque est concedendum. „at, quod omne est, id non cernitur ex alio extrinsecus." ne hoc quidem negari potest; D II, 103. ut oculis ea cernere videatur aut tractare plane manu; R I, 15. quoius (voluptatis) blanditiis (animi) corrupti, quae natura bona sunt, ... non cernunt satis; L I, 47. homines existimare oportere omnia, *quae* cernerent, deorum esse plena; L II, 26. »quodcumque senatus creverit, agunto«;

L III, 6. quod .. is (senatus) creverit, defendant omnes; L III, 28. per quam (rationem homo) consequentia cernit; O I, 11. id .. ipsum cernitur in duobus; O I, 67. quod eo cernere mihi melius videor, quo ab ea (morte) propius absum; C 77. nonne vobis videtur is animus, qui plus cernat et longius, videre se ad meliora proficisci? C 83. nihil esse eorum, quae natura cernerentur, inintellegens intellegente in toto genere praestantius; Ti 10. quia nihil extra, quod cerni posset, relictum erat; Ti 18. ſ. II, 2. N II, 127. — 3, a. A II, 54.

accessiones: ut, quem ad modum stellae in radiis solis, sic istae (accessiones) in virtutum splendore ne cernantur quidem; F V, 71.

actionem: ea .. actio in hominum commodis tuendis maxime cernitur; O I, 153.

amicum: quamquam Ennius recte: »amicus certus in re incerta cernitur;« Lae 64.

animal: sive in singulis sive in universo genere (animal) cernatur; Ti 11.

animantes: omnes .., qui animo cernuntur et ratione intelleguntur, animantes; Ti 11.

animum: omnino fortis animus et magnus duabus rebus maxime cernitur; O I, 66.

Aram: »inde Nepae cernes propter fulgentis acumen Aram«; N II, 114.

caelum: cum ... caelum totum cernerent astris distinctum et ornatum lunaeque luminum varietatem tum crescentis, tum senescentis eorumque omnium ortus et occasus atque in omni aeternitate ratos inmutabilesque cursus; N II, 95.

Caucasum: num aut tuum aut cuiusquam nostrum ‖ vestrum ‖ nomen .. Caucasum hunc, quem cernis, transcendere potuit? R VI, 22.

causas: easdem .. causas veri simile est rerum futurarum cerni ab iis, qui aut per furorem eas aut in quiete videant; D I, 126. qui etsi causas ipsas non cernunt, signa tamen causarum et notas cernunt; D I, 127.

certa: ſ. verum; D I, 121.

conatus: »tum fore ut occultos populus sanctusque senatus cernere conatus posset«; D I, 20.

consituram: quae (hominum vestigia) videlicet ille non ex agri consitura, quam cernebat, sed ex doctrinae indiciis interpretabatur; R I, 29.

corpus: reliquum .. corpus Draconis totis noctibus cernimus; N II, 108. ignis, *anima*, aqua, terra corpora sunt, eaque cernuntur; Ti 50.

Cumanum: ego Catuli Cumanum ex hoc loco cerno [regionem video], Pompeianum non cerno; A II, 80.

cursus: cernes iam spatia frugifera atque inmensa camporum vestitusque densissimos montium, pecudum pastus, tum incredibili cursus maritimos celeritate; N II, 161. ſ. caelum.

decorum: ut non recondita quadam ratione (decorum) cernatur, sed sit in promptu; O I, 95. quoniam decorum illud in omnibus factis, dictis, in corporis denique motu et statu cernitur; O I, 126.

deos: quae .. de deorum, qui cernuntur quique sunt orti, natura praefati sumus, habeant hunc terminum; Ti 37.

divinationem: quam (divinationem) et cernimus ipsi et audimus et legimus et a patribus accepimus; D I, 86.

elationem: quae (animi elatio) cernitur in periculis et laboribus; O I, 62.

faciem: „quae (facies honesti) si oculis cerneretur, mirabiles amores“, ut ait Plato, „excitaret sapientiae“; O I, 15.

facta: magnitudinem animi (cognitio rerum caelestium affert) deorum opera et facta cernentibus, iustitiam etiam; F IV, 11.

falsa: ſ. verum; A II, 111.

formas: quot .. et quales animalium formas mens in speciem rerum intuens poterat cernere; Ti 34.

fortitudinem: ut fortitudo in laboribus periculisque cernatur, temperantia in praetermittendis voluptatibus, prudentia in dilectu bonorum et malorum, iustitia in suo cuique tribuendo; F V, 67.

honestum: illud .. honestum, ... etiam si in alio cernimus, [tamen] nos movet; O I, 55.

iustitiam: ſ. fortitudinem.

laborem: quarum (bestiarum) in fetu et in educatione laborem cum cernimus; F III, 62.

modestiam, modum: in qua (parte honestatis) verecundia et quasi quidam ornatus vitae, temperantia et modestia omnisque sedatio perturbationum animi et rerum modus cernitur; O I, 93.

mundum: ortus est (mundus), quandoquidem cernitur et tangitur et est undique corporatus; Ti 5. ex quo efficitur, ut sit necesse hunc, quem cernimus, mundum simulacrum aeternum esse alicuius aeterni; Ti 7.

naturam: in quibus (pueris) ut in speculis natura cernitur; F V, 61. ut (vis et natura deorum) .. non sensu, sed mente cernatur; N I, 49. dubitat .., quae sit ea natura, quam cernit ignotam; N II, 89.

occasum, ortum: ſ. caelum. — opera: ſ. facta. — ornatum: ſ. modestiam.

ora: licet ora ipsa cernere iratorum aut eorum qui ..; O I, 102.

partem: quarum (partium) altera in animi excellentis magnitudine et praestantia cernitur; O III, 96.

pastus: ſ. cursus. — Pompeianum: ſ. Cumanum. — praetores: vgl. alqm; L III, 8.

principium: est .. primum (principium), quod cernitur in universi generis humani societate; O I, 50.

prudentiam: ſ. fortitudinem.

rem: cum .. artium aliud eius modi genus sit, ut tantum modo animo rem cernat, aliud, ut moliatur aliquid et faciat; A II, 22. eas .. (res) cernimus, audimus, gustamus, olfacimus, tangimus; D II, 9. ſ. I, 2. mens.

sapientiam: quibus (oculis) sapientiam non cernimus; F II, 52.

sedationem: ſ. modestiam.

similitudinem: quam similitudinem cernere possumus in iis aquis, quae ..; N II, 27.

somnia: nunc onusti cibo et vino perturbata et confusa (somnia) cernimus; D I, 60.

spatia: ſ. cursus.

speciem: speciem dei percipi cogitatione, non sensu, ... eamque esse eius visionem, ut similitudine et transitione cernatur; N I, 105.

statum: animi quietus et placatus status cernitur, cum ..; T V, 16.

stellas: cuius (Helices) .. clarissimas stellas totis noctibus cernimus; N II, 105. ſ. accessiones.

temperantiam: ſ. fortitudinem. modestiam.

terram: principio terra universa cernatur; N II, 98.

varietatem: ſ. caelum.

verecundiam: ſ. modestiam.

verum: tam vera quam falsa cernimus; A II, 111. qua (mentis acie) verum cerneretur; A II, 129. qui vel semel ita est usus oculis, ut vera cerneret, is habet sensum oculorum vera cernentium; D I, 71. II, 107. si ... potest .., cum quis divinationem habeat, errare aliquando nec vera cernere; D I, 71. II, 107. ut .., qui se tradidit ‖ tradet ita, tradet, tradit ‖ quieti praeparato animo, ... certa et vera cernit in somnis, sic ..;

D I, 121. oculi .. vera cernentes utuntur natura atque sensu, animi, si quando ... vera viderunt, usi sunt fortuna atque casu; D II, 108. opinionibus vulgi rapimur in errorem nec vera cernimus; L II, 43.

vestitus: s. cursus.

vias: cum duas cerneret vias, unam voluptatis alteram virtutis; O I, 118.

vincula: quae (vincula) cerni non possent propter parvitatem; Ti 47.

virtutem: virtus in animi bonis et in corporis cernitur et in quibusdam, quae ..; A I, 21. quae (virtus) cum in paucis est, tum a paucis iudicatur et cernitur; R I, 51. in ea (voluptate) .. spernenda et repudianda virtus vel maxime cernitur; L I, 52. quae (virtutes) in communitate cernuntur et in societate generis humani; O III, 118.

vim: in ... imbecilla .. mente vis naturae quasi per caliginem cernitur; F V, 43. si ... eos arbitramur, quia natura optima sint, cernere naturae vim maxume; T I, 35. s. naturam; N I, 49.

visum: id .. visum cum ipsum per se cerneretur, comprendibile (appellabat); A I, 41.

vitam: si beata vita honestate cernitur; F III, 28. »ferro, non auro vitam cernamus utrique;« O I, 38.

vitium: est proprium stultitiae aliorum vitia cernere, oblivisci suorum; T III, 73. vitium .. integra valetudine ipsum ex se cernitur; T IV, 29.

utilitatem: cum (sapiens) [contineri] prudentia utilitatem civium cernat; T V, 72.

IV. **mit doppeltem Accusativ:** hi (animi) cum sustinentur membris et corpore || [et corpore] || et sensibus, omnia certiora cernunt, cogitant, sentiunt; D II, 139. supina etiam ora cernuntur depulsione luminum; quae convertens inferiora reddit, quae sunt superiora; Ti 49. vgl. II, 3, b. — III. naturam; N II, 89.

certamen, Wettstreit, Streit, Kampf: I, 1. est: de qua (voluptate) omne certamen est; F I, 28. quanta studia decertantium sunt! quanta ipsa certamina! F V, 61. nimirum vobiscum omne certamen est; N II, 73. cuius (Apollinis) de illa insula cum Iove ipso certamen fuisse traditur; N III, 57. est .. mihi tecum pro aris et focis certamen; N III, 94. in bello multo .. magis, quo maius erat certamen et discrimen salutis; D I, 95. maxime .. tibi de hoc ipso cum Diodoro certamen est; Fa 13. cum ... proelii .. certamen varium atque anceps fuisset; R II, 13. neque nobis cum illa tum peste certamen fuit, sed cum gravissimo rei publicae tempore; L III, 25. cum altero certamen honoris et dignitatis est, cum altero capitis et famae; O I, 38. cum .. de imperio certamen esset cum rege generoso ac potenti; O III, 86. quicum laudis certamen fuisset; O III, 86. nullum erit certamen, sed quasi sorte aut micando victus alteri (tabulam) cedet alter; O III, 90. pestem .. nullam maiorem esse amicitiis quam ... in optimis quibusque honoris certamen et gloriae; Lae 34.

2. **Ausruf:** et certamen honestum et disputatio splendida! F II, 68. vgl. 1. F V, 61.

II, 1. ineo: ut magnum et difficile certamen iniens; F IV, 31.

instituo: cum Zenone ... Arcesilas sibi omne certamen instituit, non pertinacia ..., sed ..; A I, 44. sed cum istis alias, et eo quidem animo, nullum ut certamen instituam; T III, 51.

teneo: »nos grave certamen belli clademque tenemus«; F V, 49.

2. descendo in: videmusne, ... nullum ab iis, qui in id certamen descendant, devitari dolorem? T II, 62.

venio in: si (motus fortunae mutationesque rerum) in virtutis certamen venerint; F V, 71. mulieres .. in India, cum est communis earum vir mortuus, in certamen iudiciumque veniunt, quam plurimum ille dilexerit; T V, 78.

III. **Lücke:** ut † equitum centuriae cum sex ||† certamine cum et || suffragiis et prima classis addita centuria ... LXXXVIIII centurias habeat; R II, 39.

certatio, Streit, Wettstreit, Verhandlung: I. est: † sint corporum certationes cursu et pugillatu || pugillatione || et luctatione; L II, 38. »quom magistratus iudicassit inrogassitve, per populum multae poenae certatio esto«; L III, 6. haec inter eos sit || est || honesta certatio; Lae 32;

inest: »nequaquam istuc istac ibit; magna inest certatio«; N III, 65.

II. contemno, relinquo: relinquitur non mihi cum Torquato, sed virtuti cum voluptate certatio. quam quidem certationem homo et acutus et diligens, Chrysippus, non contemnit; F II, 44.

sine: »† quod sine curriculo et sine || sine curr. sive || certatione corporum fiat;« L II, 22.

certe, gewiß, sicherlich, doch, wenigstens: I. **allein:** 1. **im affirmativen Satz:** certe enim recentissima quaeque sunt correcta et emendata maxime; A I, 13. certe hoc ipsum, ex quo omne veri falsique iudicium esset, percipere eos debuisse; A II, 29. certe tam multa non collegisset, ... nisi ..; A II, 75. illud certe opinatione et perceptione sublata sequitur, omnium adsensionum retentio; A II, 78. ne sit sane (tanta similitudo); videri certe potest; A II, 84. probatis certe genus; A II, 96. licet .. haec quivis ... reprehendat ..., certe levior reprehensio est, quod ..; A II, 102. ne sit (satis); illa certe debemus effugere; A II, 102. nostra, inquies, sola vera sunt. certe sola, si vera; A II, 115. nam, ut sint illa vendibiliora, haec uberiora certe sunt; F I, 12. verbis his eandem certe vim voluptatis Epicurum nosse quam ceteros; F II, 8. quoniam idem tu certe fecisses; F II, 58. quod parvo esset natura contenta. certe, nisi ..; F II, 91. ut (Xerxes) ... certe sine causa videretur tanta conatus, sic nos ... dicemus; F II, 112. erat enim, si cuiusquam, certe tuum nihil praeter virtutem in bonis ducere; F III, 10. satisne hoc conclusum videtur? certe; F III, 27. certe verum est etiam iis, qui aliquando futuri sint, esse propter ipsos consulendum; F III, 64. totum genus hoc ... aut non potuerunt *tueri* aut noluerunt, certe reliquerunt; F IV, 7. res .. fortasse verae, certe graves, non ita tractantur, ut debent, sed aliquanto minutius; F IV, 7. cum de plurimis eadem dicit, tum certe de maximis; F IV, 13. quod (summum bonum) certe universum sua sponte ipsum expeti et propter se necesse est; F V, 44. haec cum corporis bona sint, eorum conficientia certe in bonis numerabis; F V, 81. hoc videndum est, possitne nobis hoc ratio philosophorum dare. pollicetur certe; F V, 87. certe ... (Democritus) patrimonium neglexit; F V, 87. quae illi (Stoici) commoda certe dicunt esse et sumenda et eligenda et praeposita; F V, 90. ille (Polycrates) vero, si insipiens ⟨quod certe, quoniam tyrannus⟩, numquam beatus; F V, 92. est miserum .. (mors), quoniam malum. — certe; T I, 9. certe (animus), quoniam est corpus, interibit cum reliquo corpore; T I, 24. tot .. rationes (Plato) attulit, ut velle ceteris, sibi certe persuasisse videatur; T I, 49. certe et || nec || deum ipsum et || nec || divinum animum corpore liberatum cogitatione complecti possumus; T I, 51. vim certe, sagacitatem, memoriam, motum, celeritatem || motus cel. || (animus) videt; T I, 67.

qui et domesticis et forensibus solaciis ornamentisque privati certe si ante occidissemus; T I, 84. utrum ... a bonis rebus an a malis (Pompeius) discessisset? certe a miseris; T I, 86. certe ita dicant necesse est; T I, 87. quam (prudentiam), ut cetera auferat, adfert certe senectus; T I, 94. ne sit sane summum malum dolor, malum certe est; T II, 14. si hunc miserum (dicimus), certe dolorem malum; T II, 25. ne illos (amicos) plus, quam ipsi velint, si sentiant, plus certe quam nosmet ipsos diligamus; T III, 73. aegritudo .. ceteraeque perturbationes, amplificatae certe, pestiferae sunt; T IV, 42. est enim quaedam medicina certe; T IV, 58. sin autem est aliquis amor, ut est certe, qui nihil absit ... ab insania; T IV, 72. ad bene vivendum satisne est praesidii in virtute? — certe satis; T V, 12. miser ergo Archelaus? — certe, si iniustus; T V, 35. certe omnes virtutis compotes beati sunt; T V, 39. si vero gloriosum, certe laudabile; T V, 43. quod .. expetendum, id certe adprobandum; T V, 45. quod erit .. honestum, certe fatebuntur esse melius; T V, 50. satis est enim certe in virtute, ut fortiter vivamus; T V, 53. quorum .. interpretes sunt, eos ipsos esse certe necesse est; N II, 12. est certe id, quod illud efficit, homine melius; N II, 16. quod certe est mundus melior quam ulla natura; N II, 32. certe ita temere de mundo effutiunt, ut ..; N II, 94. quae (utilitates mulorum et asinorum) certe ad hominum usum paratae sunt; N II, 159. cum id certe futurum sit; N III, 14. si sunt hi di, est certe Erechtheus; N III, 49. quodsi nubes rettuleris in deos, referendae certe erunt tempestates; N III, 51. fiunt certae || certe || divinationum coniecturae a peritis; D I, 78. non difficile est, quae fieri certe videmus, ea qua ratione fiant, suspicari; D I, 118. esse certe divinationem, idque esse omnibus confitendum; D I, 125. aut semper aut ... plerumque, ... non numquam certe, quid futurum sit, intellegunt; D I, 128. si .. (deus) scit, certe illud eveniet; sin || si || certe eveniet, nulla fortuna est; D II, 18. num id vitari potuit, si Flaminius ... paruisset? [certe potuit]; D II, 21. quod certe vobis ita dicendum est; D II, 21. certe igitur ignoratio futurorum malorum utilior est quam scientia; D II, 23. haec certe, quibus utimur, sive tripudio sive de caelo, simulacra sunt auspiciorum, auspicia nullo modo; D II, 71. aves .. si prosperos eventus ostenderunt, certe fefellerunt; D II, 79. id certe magis est attenti animi quam furentis; D II, 111. quod si umquam fuisset, certe aeternum esset; D II, 118. quod ita cecidit, *serie* certa causarum casurum || cecidisset, certe casurum ||, sicut cecidit, fuit; Fa 19. si omne futurum ex aeternitate verum est, ut ita certe eveniat, quem ad modum sit futurum; Fa 32. iura certe paria debent esse eorum inter se, qui sunt cives in eadem re publica; R I, 49. certe in optimorum consiliis posita est civitatium salus; R I, 51. ante quam mihi tu ipse responderis, .. certen || certene || ... Romulus ... templum .. sibi dedicari in eo loco iusserit; L I, 3. etenim ratio ... certe est communis, doctrina differens, discendi quidem facultate par; L I, 30. quod certe in natura est; L I, 45. certe honesta quoque et turpia simili ratione diiudicanda || iudicanda || et ad naturam referenda sunt; L I, 46. eas tu .. leges rogabis .., quae numquam abrogentur. — certe, si modo acceptae a duobus vobis erunt; L II, 14. utrumque certe secuti sumus; O I, 3. ea (sapientia) si maxima est, ut est certe, || est, certe || necesse est ..; O I, 153. qui principes inveniendi fuerunt, ... homines certe fuerunt; O II, 14. hasta posita cum bona in foro venderet et bonorum virorum et locupletium et certe civium; O II, 27. inops ille, ... etiamsi referre gratiam non potest, habere certe potest; O II, 69. quod (res) essent faciles; sunt certe utiles; O II, 86. si minus ... possumus, voluntate certe proxime accedimus; O III, 1. certe violare alterum naturae lege prohibemur; O III, 27. quod autem bonum, id certe utile; O III, 35. ne iratus quidem Iuppiter plus Regulo nocuisset, quam sibi nocuit ipse Regulus. certe, si nihil malum esset nisi dolere; O III, 105. certe haec utilitas, et quidem summa, ... cum honestate pugnabit; O III, 117. etsi te .. id (onus senectutis) modice ... et ferre et laturum esse certo || certe || scio; C 2. cum ... (Q. Maximus) Salinatori ... glorianti atque ita dicenti: „mea opera, Q. Fabi, Tarentum recepisti“: „certe“, inquit ridens; C 11. moriendum enim certe est, et || et id || incertum an hoc ipso die; C 74. peccare certe licet nemini; P 20. beati certe omnes esse volumus; fr V, 36. si Cadmi progenies ... aut Tyndari in caelum tollenda fama fuit, huic idem honos certe dicandus est; fr IX, 11. f. II. sed; F I, 14.

2. **im negativen Satz:** illos certe minus despicere debemus, Aristonem ..; A II, 130. certe minus ad beatam vitam pertinet multitudo corporis commodorum; F III, 43. iam illa perfugia ... certe minime sunt audienda; R I, 9. ut ea res aut prosit aut certe ne obsit rei publicae; O II, 72. certe ne bono quidem melius quicquam inveniri potest; P 22. neque nata certe est (natura animi atque vis) et aeterna est; T I, 54. R VI, 28. certe (animus) nec secerni nec dividi nec discerpi nec distrahi potest, ne interire *quidem* igitur; T I, 71. quae est .. civitas? omnisne etiam fugitivorum ac latronum congregata unum in locum multitudo? certe negabis; P 27. f. II. aut; T V, 47. haec duo ... quis umquam dixit ...? certe nemo; A II, 113. ecquis id || sit quid, id quis || dixerit? certe nemo; T I, 87. qualis (amicus), ut arbitror, nemo umquam erit, ut confirmare possum, nemo certe fuit; Lae 10. cum enim certe nihil homini possit melius esse quam vacare omni dolore et molestia; F I, 57. certe nihil (intellegit), nisi quod possit ipsum propter se iure laudari; F II, 50. ne homini ... certe sit nihil bonum aliud potius; T I, 76. (voluptas) ... condimenti fortasse non nihil, utilitatis certe nihil habebit; O III, 120. ut nihil boni est in morte, sic certe nihil mali; Lae 14. f. II. atqui. autem; N II, 46. quidem; A II, 22. R I, 47. qui (Plato) certe tam multis libris haec persecutus non esset, nisi probavisset; A II, 74. sint (haec) falsa sane, invidiosa certe non sunt; A II, 105. certe, inquam, pertinax non ero; F I, 28. idemne potest esse dies saepius, qui semel fuit? certe non potest; F II, 102. non est certe (illa vis) nec cordis nec sanguinis nec cerebri nec atomorum; T I, 60. quae (fortuna) pervellere te forsitan potuerit et pungere, non potuit certe vires frangere; T III, 36. si quid (fortiter) fecimus, certe irati non fecimus; T IV, 52. quo (sapiente) quid sit beatius, mihi certe in mentem venire non potest; T V, 81. haud sane periculum est, ne non mortem aut optandam aut certe non timendam putet; T V, 118. alterum fieri profecto potest, ut earum (opinionum) nulla, alterum certe non potest, ut plus una vera sit; N I, 5. quae ... certe non diceret; N II, 49. quae digna certe non sunt deo; N III, 61. haec observari certe non potuerunt; D II, 33. [quod non certe (ad nascentium ortus) pertinet]; D II, 94. astrorum adfectio valeat, si vis, ad quasdam res, ad omnis certe non valebit; Fa 8. si .. aliquid in eloquendo nec verum nec falsum est, certe id verum non est; Fa 38. hoc

diiudicari nescio an numquam, sed hoc sermone certe non potest; L I, 56. locus certe non deerit; L III, 30. semel igitur aut non saepe certe; O II, 50. certe in eadem re utilitas et turpitudo esse non potest; O III, 35. hoc .. celandi genus ... cuius hominis (sit), quis non videt? certe non aperti, non simplicis, non ingenui, non iusti; O III, 57. certe istum virum bonum non facile reperimus; O III, 64. quae (mors) certe a senectute non potest esse longe; C 66. qui (animus Reguli) ..., cum corpus eius caperetur, capi certe ipse non potuit; P 16 f. II. atque; T V, 42. et; F II, 71. sed; F I, 14. II, 12. T II, 33. D I, 23. videamus nunc de beato (deo). sine virtute certe nullo modo; N I, 110. a quibus expectare gloriam certe nullam potestis; R VI, 20. aut certe nullum habendum magnum bonum, nisi quod vere laudari sua sponte posset; L I, 37. quae ... quam diu adfutura sint, certum || certe || sciri nullo modo potest; L I, 52. temperans voluptatem summum bonum statuens esse certe nullo modo potest; O I, 5. earum (rerum), quibus egeremus, invectio certe nulla esset; O II, 13. qua voluptate animi nulla certe potest esse maior; C 50.

II. **Verbindungen:** at: f. **at,** II. certe (7 St.) S. 251, a.

atque: atque iste vir altus et excellens ... certe et confidere sibi debet ac suae vitae ... et ..; F III, 29. atque haec certe non ita se haberent; T V, 42.

atqui: atqui certe nihil omnium rerum melius est mundo, nihil praestabilius, nihil pulchrius; N II, 18. atqui tertium certe nihil inveniri potest; C 66.

aut: aut, si (vita) sit beata, beatissimam certe negant; T V, 47. f. **aut,** I, 1, h (2 St.) S. 296, a. — II, 2, h (7 St.) S. 303, a.

autem: eorum autem ... ratio certe cogit, ut ..; F III, 42. omni autem oratione illud certe perfectum est, ut mortem non ducerem in malis; T I, 112. defervescere autem certe significat ardorem animi invita ratione excitatum; T IV, 78. deum autem animantem certe volumus esse; N I, 36. mundo autem certe nihil est melius; N II, 46.

et: nec .., dum metuit, iustus est, et certe, si metuere destiterit, non erit; F II, 71. et certe ... necesse est eam (vim) .. cum rerum natura esse coniunctam; D II, 29. qui nec pauciores et certe meliores fuerunt viri; R VI, 23.

que: certeque malet existimari bonus vir || vir bonus ||, ut non sit, quam esse, ut non putetur; F II, 71. quia maius est certeque gratius prodesse omnibus quam opes magnas habere; N II, 64.

quidem: memoriae quidem certe ... nihil omnino loci relinquitur; A II, 22. noli mecum (certare), qui hoc quidem certe, falsi esse aliquid in sensibus, tibi adsentior; A II, 101. quam bene, non quaeritur, constanter quidem certe; T V, 24. hic cum quidam familiaris iocans dixisset: „huic quidem certe vitam tuam committis"; T V, 60. bonis quidem certe (di) consulere debebant; N III, 80. qua (libertate) quidem certe nihil potest esse dulcius; R I, 47. cui quidem utinam vere fideliter † abundiente || quidem certe, al. || auguraverim; R IV, 8. ex iis || his || .., quae dixisti, † Attico videtur mihi quidem certe ex natura ortum esse ius; L I, 35. mihi quidem certe ... Cn. Pompeius multis audientibus hoc tribuit, ut diceret ..: O I, 78. quoniam omnia persequimur, volumus quidem certe; O I, 138. quarum (villarum) quidem certe est adhibendus modus ad mediocritatem*que* revocandus; O I, 140. quoniam speramus, volumus quidem certe senes fieri; C 6. — sed alias, ubi sit animus, certe quidem in te est; T I, 70. certe Eurypylus hic quidem est. hominem exercitum! || »certe ... exercitum« ||; T II, 38.

sed: certe audiam, quid sit, quod Epicurum nostrum non tu quidem oderis ..., sed certe non probes; F I, 14. sic vos de pagis omnibus colligitis bonos illos quidem viros, sed certe non pereruditos; F II, 12. sed cum certe superiora firma ac vera sint; F III, 48. sed certe opus est ea valere et vigere et naturales motus usque habere; F V, 35. sed ille certe non fortis, qui iacet »in tecto || lecto || umido«; T II, 33. credo, aliquam non dissimilem figuram (extitisse), sed certe non talem, ut ..; D I, 23. sed certe nostri sinistrum nominaverunt externique dextrum, quia plerumque id melius videbatur; D II, 82. quoniam oratorias exercitationes non tu quidem, ut spero, reliquisti, sed certe philosophiam illis anteposuisti; Fa 3. sed certe ita res se habet, ut ex natura vivere summum bonum sit; L I, 56. vellem equidem etiam illud, ... sed in litteris certe elaboravi; C 26. sed certe mentiar; Lae 10.

tamen: quae si singula vos forte non movent, universa certe tamen ... movere debebunt || debebant ||; N II, 163. tamen ... haec civilis (vitae ratio) laudabilior est certe et inlustrior; R III, 6. quid habet .. vita commodi? ... sed habeat sane, habet certe tamen aut satietatem aut modum; C 84.

vel: ut homines mortem vel optare incipiant vel certe timere desistant; T I, 117.

vero: rem vero publicam nostri maiores certe melioribus temperaverunt et institutis et legibus; T I, 2. M. vero Catoni, homini ignoto et novo, ... certe licuit Tusculi se in otio delectare salubri et propinquo loco; R I, 1.

certo, sicher, gewiß: scio: hunc horum nihil umquam reputavisse certo scio; N II, 119. facile me a te vinci posse certo scio; N III, 95. o mortalem beatum! cui certo scio ludum numquam defuisse; D II, 30. quamquam certo scio non, ut Flamininum, »sollicitari te, Tite, sic noctesque diesque;« C 1. etsi te .. id (onus senectutis) modice ac sapienter ... et ferre et laturum esse certo || certe || scio; C 2.

sum: sapientis est .. proprium ... nihil ita exspectare quasi certo futurum; T V, 81.

certo, kämpfen, streiten, wetteifern: I, 1. studium: ego .. si aut ostentatione aliqua adductus aut studio certandi ... me adplicavi; A II, 65.

2. alqs: certa .. cum illo, qui a te totus diversus est; A II, 101. supplantare eum, quocum certet, aut manu depellere nullo modo debet; O III, 42. utrum .. utilius vel Fabricio ... vel senatui nostro ... armis cum hoste certare an venenis? O III, 87.

greges: adulescentium greges Lacedaemone vidimus ipsi incredibili contentione certantis pugnis, calcibus, unguibus, morsu denique; T V, 77.

senatus: f. alqs; O III, 87.

II, 1. de: ego de omni statu consilioque totius vitae .. certare cum aliis pugnaciter ... velim? A II, 65. de .. his || iis || summa philosophorum dissensione certatur; N I, 2.

2. indir. Frage: »certabant, urbem Romam Remoramne vocarent«; D I, 107. similiter facere eos ..., ut si nautae certarent, quis eorum potissimum gubernaret; O I, 87.

3. reddere: »cum ... saxa ... tristificas certant« Neptuno reddere voces«; D I, 13.

certus, sicher, gewiß, zuverlässig, bestimmt, entschieden: A. **bei Substantiven:** alqs: quam scite per notas nos certiores facit Iuppiter! D II, 47.

alqd: fidentium est hominum illa vera et firma et certa esse, quae tutentur; A II, 43. mihi .. non tam certum est esse aliquid, quod comprendi possit, ... quam sapientem nihil opinari; A II, 59. quisquam sanissimus tam certa putat, quae videt quam is (Tuditanus) putabat, quae videbantur? A II, 89. quo certius nihil potest esse; A II, 90. horum aliquid vestro sapienti certum videtur; A II, 124. quod tu ... verum illud, certum, comprehensum, perceptum, ratum, firmum, fixum vis; A II, 141. an vero certius quicquam potest esse quam ..? F III, 42. certa ut sint et fixa, quae dixero; T I, 17. certa dicent ii, qui .. percipi ea posse dicunt; T I, 17. sunt .. certa, quae de paupertate, certa, quae de vita inhonorata et ingloria dici soleant; T III, 81. »incerta haec si tu postules ratione certa facere«; T IV, 76. qui (Graeci), quae adfirmant, certiora esse dicunt quam illa, quae apud Sagram; N III, 13. quo somnio quid inveniri potest certius? D I, 56. quod ab omni aeternitate certum fuerit esse futurum rato tempore; D II, 19. quae .. fortuita sunt, certa esse non possunt. sin autem certum est, quid quaque de re quoque tempore futurum sit ..; D II, 24. si .. provideri nihil potest futurum esse eorum, quae casu fiunt, quia esse certa non possunt, divinatio nulla est; sin autem idcirco possunt provideri, quia certa sunt et fatalia, rursus divinatio nulla est; D II, 25. negant (deos futura praenoscere) posse ii, quibus non placet esse certum, quid futurum sit; D II, 106. cum Chrysippus Academicos refellens permulto clariora et certiora esse dicat, quae vigilantibus videantur, quam quae somniantibus; D II, 126. hi (animi) cum sustinentur membris et corpore || [et corpore] || et sensibus, omnia certiora cernunt, cogitant, sentiunt; D II, 139. si .. alterum utrum ex aeternitate verum sit, esse id etiam certum et, si certum, etiam || certum || necessarium; Fa 21. tum Laelius: nunc fit illud Catonis certius; R II, 37. nisi vetustas ea certa esse docuisset; L II, 33. »eorundem libertati me parcere certum est;« O I, 38. ut ceteri alia certa, alia incerta esse dicunt, sic ..; O II, 7. certum .. hoc sit, idque et primum et maxume necessarium, familiaritates habere; O II, 30. ſ. iustitia.

amicus: quamquam Ennius recte: »amicus certus in re incerta cernitur,« tamen ..; Lae 64.

argumenta: qua ex omni copia plurima et certissima argumenta sumuntur; F IV, 13. ſ. ratio; Ti 38.

bacae: »certas .. fruges certasque bacas sacerdotes publice libanto. hoc || [sac. publ.] libanto || certis sacrificiis ac diebus«; L II, 19.

bona: quae (bona) quia certa esse non possunt; F I, 60.

cognatio: quae tandem esse potest propior certiorve cognatio? L I, 25.

coniecturae: fiunt certae || certe || divinationum coniecturae a peritis; D I 78.

conversio: esse .. (conversionem) certam et definitam necesse est; N II, 52.

cursus: ab isdem (ventis Etesiis) etiam maritimi cursus celeres et certi deriguntur || dir. ||; N II, 131. quae cursus certos et constantis habent; N III, 24. ante implicatur aliquo certo genere cursuque vivendi, quam potuit, quod optimum esset, iudicare; O I, 117. cursus est certus aetatis et una via naturae, eaque simplex; C 33.

deus: (Cleanthes) ultimum et altissimum ... ardorem, qui aether nominetur, certissimum deum iudicat; N I, 37. ut principibus heroum, Ulixi, Diomedi, Agamemnoni, Achilli, certos deos discriminum et periculorum comites adiungeret; N II, 166.

dies: ut ... id ante diem certam in suum quidque fanum referret; N III, 84. ſ. bacae.

disciplina: quoniam te nulla vincula impediunt ullius certae disciplinae; T V, 82. principio disciplinam puerilem ingenuis ... nullam certam aut destinatam legibus aut publice expositam aut unam omnium esse voluerunt; R IV, 3. ex quo leges moresque constituti, tum iuris aequa discriptio certaque vivendi disciplina; O II, 15.

divitiae: contentum .. suis rebus esse maximae sunt certissimaeque divitiae; P 51.

dux: quae (sapientia) ... certissimam se nobis ducem praebeat ad voluptatem; F I, 43. ars .. est dux certior quam natura; F IV, 10.

exemplar: sine ullo certo exemplari formaque rei publicae; R II, 22.

familiae: Elis ... familias duas certas habet, Iamidarum unam, alteram Clutidarum, haruspicinae nobilitate praestantes; D I, 91.

figurae: a corporibus .. solidis et a certis figuris (Democritus) vult fluere imagines; D II, 137.

forma: ſ. exemplar.

formula: certam quandam disciplinae formulam composuerunt; A I, 17.

fructus: mihi .. ille fructus liberalitatis ... multo et maior videtur et certior; O II, 56.

fruges: ſ. bacae.

genus: vita agenda est certo genere quodam, non quolibet; F III, 24. ex singulis certa officiorum genera nascuntur; O I, 15. ſ. cursus; O I, 117.

intervalla: satis ... et quasi sparsis animis fore uti certis temporum intervallis oreretur animal; Ti 43.

iudicium: quorum (sensuum) ita clara iudicia et certa sunt, ut ..; A II, 19. homini .. ea, quae fiunt, iudicio certo ponderanti; O II, 57.

iustitia: ita [quod certissimum est] pro vera certaque iustitia simulationem nobis iustitiae traditis; F II, 71.

lapsus: »quae (stellae) ... re vera certo lapsu spatioque feruntur«; D I, 17.

locus: astra suspeximus cum ea, quae sunt infixa certis locis, tum illa non re, sed vocabulo errantia; T I, 62. somniis crebris ... cum (Numerius Suffustius) iuberetur certo in loco silicem caedere; D II, 85. hi coetus . . . sedem primum certo loco domiciliorum causa constituerunt; R I, 41. omnibus, qui patriam conservaverint, adiuverint, auxerint, certum esse in caelo definitum locum; R VI, 13. qui (Lacedaemonii) legati cum essent, certo in loco consederant; C 63.

magistratus: huic procurationi certum magistratum praefecerat; L II, 66.

motus: ut .. histrioni actio, saltatori motus non quivis, sed certus quidam est datus, sic ..; F III, 24. quod esset earum (atomorum) motus certus et necessarius; N I, 69. quod .. alitur et crescit, motu quodam utitur certo et aequabili; N II, 23. cum tam certos caeli motus, tam ratos astrorum ordines ... viderit; N II, 97.

mutatio: huius regiae (rei publicae) prima et certissima est illa mutatio; R I, 65.

natura: vis et natura quaedam significans aliquid per se ipsa satis certa, cognitioni autem hominum obscurior; D I, 15.

nota: sine aliqua eius rei, quam sibi quisque placere dicit, certa et propria nota; A II, 35. cum quaereret, Dionysius ille Heracleotes utrum comprehendisset certa ille nota ... illudne ... an ..; A II, 71. ut in iis (veris) nulla insit certa iudicandi et adsentiendi nota; N I, 12.

notio: cum talem esse deum certa notione animi praesentiamus, .. ut sit animans; N II, 45.

patres: quod est multo profecto magis in veris patribus certisque faciendum; Lae 70.

possessio: amicitiarum sua cuique permanet stabilis et certa possessio; Lae 55.

ratio: nihil .. potest esse aequabile, quod non a certa ratione proficiscatur; T II, 65. idem .. (animus) concitatus et abstractus ab integra certaque ratione non constantiam solum amittit, verum etiam sanitatem; T IV, 38. ii ipsi saepe falluntur, qui nihil sine certa ratione opinantur; D II, 16. his rationibus tam certis tamque inlustribus opponuntur ab iis, qui contra disputant, primum labores; R I, 4. quamquam nec argumentis nec rationibus certis eorum oratio confirmatur; Ti 38.

res: quam (rem) omnes praeter eum Stoici certissimam putant; A II, 107. quod is (Panaetius) potest facere vel de iis rebus, quas illi ... certas habuerint || habuerunt ||; A II, 107. quae habent ad res certas vitiosam offensionem atque fastidium; T IV, 23. ita a principio inchoatum esse mundum, ut certis rebus certa signa praecurrerent; D I, 118. caeli .. distributio ... et certarum rerum notatio docet, unde fulmen venerit, quo concesserit; D II, 45.

rex: quoad certus rex declaratus esset; R II, 23.

sacrificia: f. bacae.

sanatio: haec est certa et propria sanatio; T IV, 60.

scholae: separatim certae scholae sunt de exilio, de interitu patriae, de servitute; T III, 81.

sedes: cum (sapientis animus) ... sidera .. viderit innumerabilia caelo inhaerentia cum eius ipsius motu congruere certis infixa sedibus; T V, 69.

sensus: hos (sensus) natura certos putamus; L I, 47. cum integra mente certisque sensibus opus ipsa suum ... natura dissolvit; C 72.

sententia: huic certae stabilique sententiae quae sint coniuncta, explicabo brevi; F I, 55. qui certis quibusdam destinatisque sententiis quasi addicti et consecrati sunt; T II, 5. ut mihi ... sit certa quaedam tuenda sententia; N I, 17. de dis inmortalibus habere non errantem et vagam, ut Academici, sed, ut nostri, stabilem certamque sententiam; N II, 2.

series: quod ita cecidit, *serie* certa causarum casurum || cecidisset, certe casurum ||, sicut cecidit, fuit; Fa 19.

signum: ut ... signis certioribus, quale sit id, de quo dubitaverat, incipit suspicari; N II, 90. volatibus avium cantibusque *ut* certissimis signis declarari res futuras putant; D I, 2. potest accidere, ut aliquod signum dubie datum pro certo sit acceptum; D I, 124. f. res; D I, 118.

somnium: quaero ..., cur Alexandro tam inlustre somnium, tam certum, nec huic eidem alias, nec multa ceteris; D II, 141.

spatia: quorum (siderum) vagi motus rata tamen et certa sui cursus spatia definiant; T V, 69. f. lapsus.

status: aliquo si non bono, at saltem certo statu civitatis; A ep. 2.

studia: sunt pueritiae studia certa; num igitur ea desiderant adulescentes? C 76.

tempus: eorum .. (aestuum) certis temporibus vel accessus vel recessus sine deo fieri non possunt? N III, 24. si omnis motus omniaque, quae certis temporibus ordinem suum conservant, divina dicimus; N III, 24. id .. et tum factum esse et certis temporibus esse semper futurum, cum sol ita locatus fuisset, ut ..; R I, 23. certo illud tempore fieri et necessario, cum tota se luna sub orbem solis subiecisset; itaque, etsi non omni intermenstruo, tamen id fieri non posse nisi certo intermenstruo tempore; R I, 25. propter eluviones exustionesque terrarum, quas accidere tempore certo necesse est; R VI, 23.

terminus: senectutis .. nullus est certus terminus; C 72.

verba: ut quidam imperatores etiam se ipsos dis inmortalibus capite velato verbis certis pro re publica devoverent; N II, 10. sunt certa legum verba, .. neque ita prisca, ut in veteribus XII sacratisque legibus; L II, 18.

via: habet .. ipsa incertam et indefinitam viam || certam et definitam viam ||; fr V, 70.

victoria: curriculis .. equorum usque ad certam victoriam circo constitutis; L II, 38.

vis: f. natura.

vitium: ad aliud nos unum certum vitium consuetudo Latina traduceret; F III, 40. malitia certi cuiusdam vitii nomen est, vitiositas omnium; T IV, 34.

umbilicus: »o sancte || sancte || Apollo, qui umbilicum certum terrarum obsides«; D II, 115.

B. **alicis; a. masc.:** I. teneut: cum .. certi propter divitias aut genus aut aliquas opes rem publicam tenent, est factio; R III, 23.

II. accipio a: nec fictus (Romuli auguratus) ad opiniones inperitorum, sed a certis acceptus et posteris traditus; D I, 107.

b. neutr.: I. est: cum certi nihil erit, quod (sapientia) sequatur; A II, 24. proinde || perinde || quasi ... certi quicquam sit in rebus humanis; T I, 86. quid .. in his || iis || (sortibus) potest esse certi? D II, 86. huic nihil potest esse certi, nihil, quod exploratum habeat permansurum sibi unum diem; P 17. si .. nec certi est quidquam nec opinari sapientis est, nihil umquam sapiens approbabit; fr V, 100.

potest: f. est; P 17. — II, 1. reperio.

II, 1. cerno: ut .., qui se tradidit || tradet ita, tradet, tradit || quieti praeparato animo, ... certa et vera cernit in somnis, sic ..; D I, 121.

dico: de omnibus quaeritur, nihil certi dicitur; A I, 46. an de ullis certius possum dicere? A II, 74. f. habeo; D II, 8.

habeo: item *de* dolore certa habet, quae sequatur; T V, 88. quid quaque de re certi haberemus, scire cupientium; N I, 6. qui se aliquid certi habere arbitrantur; N I, 14. si .. aliquid certi haberem, quod dicerem; D II, 8.

peto: (Trophonius et Agamedes) petiverunt mercedem non parvam quidem operis et laboris sui, nihil certi, sed quod esset optumum homini; T I, 114.

pono: quoniam certum in Fabio ponitur, natum esse eum Canicula oriente; Fa 12.

reperio: cum idem negares quicquam certi posse reperiri, idem te comperisse dixisses; A II, 63.

respondeo: nulla omnino in re minutatim interrogati, ... quanto aut addito aut dempto certum respondeamus, [non] habemus; A II, 92.

sequor: f. habeo; T V, 88. — I. est; A II, 24.

significo: quid .. minus a physicis dici debet quam quicquam certi significari rebus incertis? D II, 48.

video: quo in somnis certiora videamus; D II, 119.

2. cohibeo a: etiam a certis et inlustrioribus cohibes adsensum; A II, 94.

dico pro: nec .. hunc ipsum mundum pro certo rotundum esse dicitis; N II, 48.

habeo pro: quid .. stultius quam incerta pro certis habere, falsa pro veris? C 68.

sum pro: nihil .. est pro certo futurum, quod potest aliqua procuratione accidere ne fiat; D II, 21.

sumo pro: id sumere istos pro certo, quod dubium controversumque || contravers. || sit; D II, 104. videsne .., quae dubia sint, ea sumi pro certis atque concessis? D II, 106.

III. alqd: f. I. II, 1.

cognitio: quasi desperata cognitione certi; F II, 43.

nota: a quibus (Academicis) ... illud sit disputatum, non inesse in iis propriam ... veri et certi notam; A II, 103.

cerva, Hirschkuh, Hindin: cervae .. paulo ante partum perpurgant se quadam herbula, quae seselis dicitur; N II, 127.

cervix, Nacken, Genick: I. nascuntur: cervices .. (boum) natae ad iugum; N II, 159.

II, 1. torqueo: ut ... cervices oculosque pariter cum modorum flexionibus torqueant || torquent? ||; L II, 39.

2. impendeo: ut (gladius) impenderet illius beati cervicibus; T V, 62.

3. redundo: tuus .. deus non digito uno redundat, sed capite, collo, cervicibus; N I, 99.

4. impono in: inposuistis in cervicibus nostris sempiternum dominum; N I, 54.

III. quadrupes: »quadrupes ... capite brevi, cervice anguina, aspectu truci«; D II, 133.

IV. micare: »Iovis ... pinnata satelles ... subrigit ipsa feris transfigens unguibus anguem semianimum et varia graviter cervice micantem«; D I, 106.

recipere: »cornix ... demersit caput et fluctum cervice recepit«; D I, 14.

reflecti: »obstipum caput at || a, ac || tereti cervice reflexum obtutum in cauda maioris figere dicas;« N II, 107.

cervus, Hirsch: quod (natura) cervis et cornicibus vitam diuturnam, quorum id nihil interesset, ... dedisset; T III, 69.

cessatio, Muße, Ruhe, Unthätigkeit: I. postulo: legationem aliquam .. ista oratio postulat aut eius modi quampiam cessationem || cessionem || liberam atque otiosam; L I, 10.

II. torpere, al.: profecto Epicurus quasi pueri delicati nihil cessatione melius existimat. at ipsi tamen pueri, etiam cum cessant, exercitatione aliqua ludicra delectantur; deum sic feriatum volumus cessatione torpere, ut, si se commoverit, vereamur, ne beatus esse non possit? N I, 102.

cessio, Übergabe: f. **cessatio,** I.

cesso, unthätig, müßig sein, feiern: 1. quaerere: nec eam (beatam vitam) cessando, sive gaudentem, ut Aristippus, sive non dolentem, ut hic, sed agendo aliquid considerandove quaeramus; F II, 41.

2. alqs: nec tamen istum cessare, sed celare, quae scribat, existimo; A I, 2. ut neque cessaret umquam et interdum conloquio alterius non egeret; O III, 1. neque (Leontinus Gorgias) umquam in suo studio atque opere cessavit; C 13. nisi forte ego vobis ... cessare nunc videor, cum bella non gero; C 18.

deus: multitudo nec cessantium deorum nec ea, quae agant, molientium cum labore operoso ac molesto; N II, 59. cur (mens divina) tam multos deos nihil agere et cessare patitur? N III, 93.

Pronoea: isto igitur tam inmenso spatio quaero, .. cur Pronoea vestra cessaverit; N I, 22.

pueri: ipsi .. pueri, etiam cum cessant, exercitatione aliqua ludicra delectantur; N I, 102.

cetarius, Fischhändler: minime .. artes eae probandae, quae ministrae sunt voluptatum: »cetarii, lanii, coqui, fartores, piscatores,« ut ait Terentius; O I, 150.

ceteroqui, sonst, außerdem: non .. poëta solum suavis, verum etiam ceteroqui doctus sapiensque (Simonides) traditur; N I, 60.

ceterus, übrig, andere (sing. f. A. series. sumptus. B, b, IV, 2. de; F I, 26. in; L II, 45): A. **bei Substantiven:** aegrotationes: f. morbi.

animalia: solum est (hoc animal) ... particeps rationis et cogitationis, quom cetera sint omnia expertia; L I, 22.

animantes: qui (homo) ceteris animantibus plurimum praestat; F II, 110. quid simus et quid ab animantibus ceteris differamus; F V, 41. quom ceteras animantes (natura) abiecisset ad pastum, solum hominem erexit; L I, 26.

artes: cum ... tota .. ea res || ars || longe ceteris et studiis et artibus antecedat; A I, 3. quod idem in ceteris artibus non fit; F III, 24. quod idem ceteris artibus non contingit || contigit ||; F III, 25. sed in ceteris artibus cum dicitur „artificiose" ...; cum autem in quo „sapienter" dicimus ..; F III, 32. non idem facere eas (divitias) in virtute neque in ceteris artibus; F III, 49. ut pictura et fabrica ceteraeque artes habent quendam absoluti operis effectum, sic ..; N II, 35. homines .., ut in ceteris artibus, sic in hac posse falli; D I, 124. Musae scribendi, legendi, ceterarum artium scientiam somniantibus non dabunt? D II, 123. fuit .. vir ille cum ceteris artibus ... ornatus omnibus, tum acer investigator; Ti 1.

artifices: non .. credo nullo percepto aut ceteros artifices versari in suo munere, aut eos, qui divinatione utantur, futura praedicere; Fa 11.

auspicia: dirae, sicut || sicutei, sicut et || cetera auspicia, ut omina, ut signa, non causas adferunt; D I, 29.

caelestes: nec .. tam denicales ... quam ceterorum caelestium quieti dies feriae nominarentur; L II, 55.

caelestia: sine ulla mutatione aut varietate »cetera labuntur celeri caelestia motu«; N II, 104.

casus: haec .. ipsa fortuna ceteros casus rariores habet; O II, 19.

causae: collectis ceteris causis eluvionis, pestilentiae, vastitatis, beluarum etiam repentinae multitudinis; O II, 16.

civitates: cum terrae ... mugitus, .. motus ... multa ceteris civitatibus gravia et vera praedixerint; D I, 35. is dicere solebat ob hanc causam praestare nostrae civitatis statum ceteris civitatibus, quod ..; R II, 2.

commoda: dimicare .. (debemus) paratius de honore et gloria quam de ceteris commodis; O I, 83.

di: cui (deo) reliqui di concessissent, ut praeter ceteros divinaret; T I, 114. hi non sunt; ne Nymphae [deae] quidem igitur? ... ne ceteri quidem ergo di, quorum templa sunt dedicata? N III, 43. Apollinem, Volcanum, Mercurium, ceteros deos esse dices? N III, 45. qui (globus) reliquos omnes complectitur, summus ipse deus arcens et continens ceteros; R VI, 17. quia nunc item ab eodem et a ceteris dis inmortalibus sunt nobis agendi capienda primordia; L II, 7.

disciplinae: ceterae philosophorum disciplinae, omnino alia magis alia, sed tamen omnes ... eas arbitror ..; F III, 11. est forma eius disciplinae, sicut fere ceterarum, triplex; F V, 9. hunc locum ceterarum disciplinarum philosophi quem ad modum obtinere possint, ipsi viderint; T V, 120.

divinationes: explodatur .. haec quoque somniorum divinatio pariter cum ceteris; D II, 148.
divini: hoc loco Chrysippus aestuans falli sperat Chaldaeos ceterosque divinos; Fa 15.
dona: divinissima .. dona aves ...; itemque cetera huius exempli dona sunto; L II, 45.
errantes: etiam Lucifer ceteraeque errantes numerum deorum obtinebunt; igitur etiam inerrantes; N III, 51.
fruges: quae (terra) ... ex acini vinaceo aut ex ceterarum frugum aut stirpium minutissimis seminibus tantos truncos ramosque procret; C 52.
funebria: cetera item funebria, quibus luctus augetur, XII sustulerunt; L II, 60.
gentes: cum prudenter illi principes novam et inauditam ceteris gentibus interregni ineundi rationem excogitaverunt; R II, 23. nec .. idcirco ... non eadem superstitione, qua ceterae gentes, conflictantur; L I, 32.
genera: Dicaearchus Peripateticus cetera divinationis genera sustulit, somniorum et furoris reliquit; D I, 5. non ignoro, .. Quinte, te semper ita sensisse, ut de ceteris divinandi generibus dubitares, ista duo, furoris et somnii, probares; D II, 101.
homines: cui persuasum sit appellari ceteros homines, esse solos eos, qui essent politi propriis humanitatis artibus; R I, 28. cum homines benivolentia coniuncti .. cupiditatibus iis, quibus ceteri serviunt, imperabunt; Lae 82.
labes: coërceat avaritiam, ceteras animi labes repellat; P 33.
loca: ceteris .. in locis sortes plane refrixerunt; D II, 87.
membra: ut ... alia (membra) etiam ceterorum membrorum usum adiuvant, ut crura, ut manus; F III, 63.
morbi: similiter .. ceteri morbi, ut gloriae cupiditas, ut mulierositas ..., ceterique similiter morbi aegritationesque nascuntur; T IV, 25.
munera: in hoc fere uno (officio et munere) sunt cetera; R II, 69.
naturae: si in ceteris quoque naturis id cuique esset ultimum, quod in quaque excelleret; F IV, 33. quarta pars mundi, ea et ipsa tota natura fervida est et ceteris naturis omnibus salutarem inpertit et vitalem calorem; N II, 27. ceteris naturis multa externa, quo minus perficiantur, possunt obsistere, universam autem naturam nulla res potest impedire; N II, 35. ut ceterae naturae suis seminibus quaeque gignuntur, augescunt, continentur, sic natura mundi omnis motus habet voluntarios; N II, 58.
officia, operae: ceteris .. operis et officiis erit id, quod violatum videbitur || violatum ||, compensandum; O II, 68. f. munera.
opiniones: videmus ceteras opiniones fictas atque vanas diuturnitate extabuisse; N II, 5.
partes: cum videmus ... ceteras partis incultas, quod aut frigore rigeant aut urantur calore; hic autem ..; T I, 69. Anchialum et Cassandrum, ... cum in ceteris astrologiae partibus excellerent, hoc praedictionis genere non usos; D II, 88. cur ... ratio (imperat) libidini ceterisque vitiosis animi partibus? R III, 36. cur ... ratio (imperat) libidini iracundiaeque et ceteris vitiosis eiusdem animi partibus? R III, 37. a qua (natura) ... cum ceterae partes aetatis bene discriptae || descr. || sint, extremum actum ... esse neglectum; C 5.
peccata: et huius culpae et ceterorum vitiorum peccatorumque nostrorum omnis a philosophia petenda correctio est; T V, 5. cum in ceteris peccatis, tum si quis contra rem publicam se amici causa fecisse fateatur; Lae 40.
perturbationes: aegritudo .. ceteraeque perturbationes, amplificatae certe, pestiferae sunt; T IV, 42. ut separatim de aegritudine et de ceteris perturbationibus disputaremus; T IV, 83. ut ... sapientia ... vitiosas ... partes (fatigat), ut libidines, ut iracundias, ut perturbationes ceteras; R III, 37.
philosophiae: philosophiam ... hanc .. laetor etiam acutiorem repertam quam ceteras; F V, 96.
philosophi: in qua (virtutum laude) maxime ceterorum philosophorum exultat oratio; F I, 54. apud ceteros .. philosophos, qui quaesivit aliquid, tacet; F II, 2. qui in ore sunt ceterorum omnium philosophorum || phil. omn. ||; F II, 67. ceteris omnibus philosophis haec est tuenda sententia, maxime tamen Stoicis || his ||; F III, 36. ex ceteris philosophis nonne optumus et gravissumus quisque confitetur multa se ignorare? T III, 69. quae communia sunt vobis cum ceteris philosophis, non attingam; N I, 62. omnem .. talem conformationem animi ceteri philosophi motum inanem vocant, vos autem ..; N I, 105.
populi: et in nostro populo et in ceteris deorum cultus .. exsistunt; N II, 5. ut omittam ceteros populos, noster quam multa genera conplexus est! D I, 3.
quietes: ludo ... uti ... licet, sed sicut somno et quietibus ceteris tum, cum ..; O I, 103.
res: non debere eos (Academicos) in suo decreto, sicut in ceteris rebus, fluctuari; A II, 29. ad ceteras res (sapiens) habet quandam artem, qua vera a falsis possit distinguere; A II, 57. haec .. iudicare ad ceteras res ... non est satis; A II, 91. qui ceteras res eodem modo quo || modo || magnitudinem solis adprobat; A II, 128. a falsa .. assensione magis nos alienatos esse quam a ceteris rebus ... arbitrantur; F III, 18. quae (vita) etiam ceteris rebus, quae essent secundum naturam, abundaret; F IV, 20. si in ceteris rebus esset quicquam, quod aliud alio melius esset aut peius; F IV, 54. inter ceteras res nihil omnino interesse; F IV, 70. ceteris in rebus sive praetermissum sive ignoratum est quippiam ...; summum autem bonum si ignoretur ..; F V, 15. omnium ceterarum rerum obliti; F V, 57. id .. in ceteris rebus melius putatur, aliquam partem quam nullam attingere; T I, 93. quae (curatio) possit esse omnium etiam de ceteris rebus discrepantium philosophorum; T IV, 61. cum ... neque tamen Peripatetici plus tribuerent divitiis, bonae valetudini, ceteris rebus generis eiusdem quam Stoici; T V, 120. cur igitur, cum ceteris rebus inferiores simus, forma pares sumus? N I, 96. ceteris rebus aut pares aut etiam inferiores reperiemur, religione ... multo superiores; N II, 8. quia de re una solum dissident, de ceteris mirifice congruunt; L I, 53. solum bonum esse, quod honestum esset, .. ceteras res omnis plane paris; L I, 55. haec .. (philosophia) una nos quom ceteras res omnes, tum ... docuit, ut nosmet ipsos nosceremus; L I, 58. Pompeium .. nostrum ceteris rebus omnibus semper amplissimis summisque ecfero laudibus, de tribunicia potestate taceo; L III, 22. admirari soleo ... cum ceterarum rerum tuam excellentem, M. Cato, perfectamque sapientiam, tum vel maxime, quod ..; C 4. Cyrum ... et ceteris in rebus comem erga Lysandrum atque humanum fuisse et ei ... agrum ... ostendisse; C 59. quo minus et ceterarum rerum et in primis agri colendi studia teneamus usque ad ultimum tempus senectutis; C 60. cum hominis natura morte dissolvitur, ceterarum rerum perspicuum est quo quaeque discedat ...; animus autem ..; C 80. si, quem ad modum soles de ceteris rebus, quom ex te quaeruntur || quaeritur ||, sic de amicitia disputaris;

Lae 16. ceterae res, quae expetuntur, oportunae sunt singulae rebus fere singulis ...; amicitia ..; Lae 22. ceteras res ... inscii non attingunt; fr V, 84.

res publicae: ceteras .. res publicas ne appellandas quidem putant iis nominibus, quibus illae sese appellari velint; R I, 50.

reges: ceteri (reges) ... magnam tamen partem bella gesserunt et eorum iura coluerunt; illa autem diuturna pax Numae ..; R V, 3.

sectae: Academico sapienti ab omnibus ceterarum sectarum ... secundas partes dari; A fr. 20.

senes: nihil .. agebat Q. Maximus? ... ceteri senes, Fabricii, Curii, Coruncanii, cum rem publicam consilio et auctoritate defendebant, nihil agebant? C 15. a villa in senatum arcessebatur et Curius et ceteri senes; C 56.

series: cetera series deinde sequitur maiora nectens; A II, 21.

sidera: quae a luna ceterisque sideribus caeli temperatio fiat; D II, 94. ceterorum .. siderum ambitus ignorantes homines praeter admodum paucos; Ti 33.

signa: quae (pars) est in avibus ceterisque signis[que] disciplinae nostrae; L II, 32.

sophistae: et illum, quem nominavi, et ceteros sophistas ... lusos videmus a Socrate; F II, 2.

stellae: vgl. errantes. — stirpes: s. fruges.

studia: de ceteris studiis alio loco et dicemus, si usus fuerit, et saepe diximus; T IV, 5. s. artes; A I, 3.

sumptus: requiro || credo, Quinte ||, ut ceteri sumptus, sic etiam sepulchrorum modum; L II, 62.

supplicia: hoc ipso luet maximas poenas, etiamsi cetera supplicia, quae putantur, effugerit; R III, 33.

tempora: quodsi ceteris temporibus falsis visis credendum non est, non video, quid praecipui somnus habeat; D II, 121.

viri: ceteri tot viri et tanti repudiati ab eo condemnatique discedent; A II, 118. proavi mei ceterorumque virorum fortium atque omni virtute praestantium facta, dicta, consilia cognoscens; F III, 37.

virtutes: quae dici eadem de ceteris virtutibus possunt; F II, 72. ut .. communiter ad eas virtutes apti essemus, quae notae illustresque sunt, iustitiam dico, temperantiam, ceteras generis eiusdem; F IV, 4. beatus esse poterit virtute una praeditus, carens ceteris; F IV, 51. iustitia, ut ipsa fundet se usu || se fundet [usu] || in ceteras virtutes, sic illas expetet; F V, 66. vide, ne ... ab ea (virtute), quae una ceteris excellebat, omnes nominatae sint; T II, 43. quae virtus praeter ceteras totam || tota || se ad alienas porrigit utilitatis || utilitates ||; R III, 11.

visa: cetera .. (visa mens) similitudinibus construit, ex quibus efficiuntur notitiae rerum; A II, 30.

vitia: s. peccata; T V, 5.

voluptates: cum quidam etiam disputent ceteras voluptates in ipsis habitare sensibus; quae autem aspectu percipiantur ..; T V, 111.

urbes: quod Spartiatae etiam in feminas transtulerunt, quae ceteris in urbibus mollissimo cultu „parietum umbris occuluntur“; T II, 36.

B. **allein: a. masc.:** I. **Subject:** asportant: quom ... ceteri .. ita fugerent, ut multa de suis rebus asportarent; P 8.

conantur: hinc ceteri particulas arripere conati; F V, 72.

conscribunt: quin ... conscribis de iure civili subtilius quam ceteri? L I, 13.

dicunt: ut ceteri dicere existimantur melius quam facere, sic hi mihi videntur facere melius quam dicere; F II, 81. ut ceteri alia certa, alia incerta esse dicunt, sic ... dicimus; O II, 7.

faciunt: s. dicunt; F II, 81.

ferunt: significat (ea disputatio) tolerabilia esse, quae et tulerint et ferant ceteri; T III, 57.

fugiunt: Socrates ... eadem, qua ceteri, fugere noluit; D I, 123. s. asportant.

habent: illam iram centurio habeat aut signifer vel ceteri; T IV, 55.

ignorant: quae (vitia) ipse norit, ceteri ignorent; O III, 54.

ingemiscunt: hic cum exclamasset Laelius ingemuissentque vehementius ceteri; R VI, 12.

intellegunt: quem (sapienter dicentem) qui audiunt, intellegere etiam et sapere plus quam ceteros arbitrantur; O II, 48.

iudicant: ceteri .. ante tenentur adstricti, quam, quid esset optimum, iudicare potuerunt; A II, 8.

noscunt: verbis his eandem certe vim voluptatis Epicurum nosse quam ceteros; F II, 8.

pereunt: Simonidem redisse, perisse ceteros, qui tum navigassent; D I, 56.

possunt: s. iudicant.

sapiunt: s. intellegunt.

sentiunt: hic ... sentiebat idem, quod ceteri; F IV, 57.

sumunt: is (Antiochus) curavit, || ut, || quod argumentum ex Dionysio ipse sumpsisset, ex eo ceteri sumerent; A II, 71.

sunt: in regnis nimis expertes sunt ceteri communis iuris et consilii; R I, 43. hoc eo magis est in Romulo admirandum, quod ceteri ... minus eruditis hominum saeculis fuerunt; R II, 18. ut et ipse ne quid tale posthac et ceteri sint ad iniuriam tardiores; O I, 33 (34). num || non || .. alia in causa M. Cato fuit, alia ceteri? O I, 112.

timent: timentibus ceteris propter ignorationem locorum; R I, 29.

vagantur: Homerus ait „solum sapere, ceteros umbrarum vagari modo“; D I, 88.

vendunt: vendo meum non pluris quam ceteri, fortasse etiam minoris; O III, 51.

vident: * iis, quae videant ceteri; R I, 26.

ohne Verb: (Aristo) deterior quam ceteri, quod penitus a natura recessit; F IV, 43. ceteri praeter Zenonem, Aristonem, Pyrrhonem idem fere, quod modo tu, malum illud quidem, sed alia peiora; T II, 15. et ceteri quidem alius alio, Marius ... in rostra recta; O III, 80.

II. **nach Verben:** 1. adfero: duae res, quae languorem adferunt ceteris, illum acuebant; O III, 1.

astringo: s. I. iudicant.

colo: quod ex hominum genere consecratos, sicut Herculem et ceteros, coli lex iubet; L II, 27.

commoveo: [ita] ceteros ... commotos modo et perturbatos dicere solemus, at eos ..; T IV, 82.

condemno: vestra amatis, ceteros causa incognita condemnatis; N II, 73.

convenio: quem .. Homerus apud inferos conveniri facit ab Ulixe, sicut ceteros; N III, 41.

figo: Zeno .. non eos solum, qui tum erant, Apollodorum, Silum, ceteros, figebat maledictis, sed ..; N I, 93.

nomino: ut .. ceteri ex patribus, sic hic ... ex filio est nominandus; O III, 66.

numero: in qua (Academia vetere) ... non ii soli numerantur, qui Academici vocantur, Speusippus, Xenocrates, Polemo, Crantor ceterique, sed etiam Peripatetici veteres; F V, 7.

perturbo: s. commoveo.

reprehendo: Xenophanes ... de ipsa mente item reprehenditur, ut ceteri, de infinitate autem vehementius; N I, 28.

teneo: s. I. iudicant.

2. antecello: cum honore longe antecellerent ceteris; R II, 59.

anteeo: qui anteire ceteris virtute putantur; O II, 37.

antepono: in quo genere Graeci Themistoclem et Pheraeum Iasonem ceteris anteponunt; O I, 108.

do: ceteris forsitan vitio datum esset, si se interemissent, ... Catoni ..; O I, 112.

evenio: quia magis ea ... sentimus, quae nobis ipsis ... eveniunt, quam illa, quae ceteris; O I, 30.

licet: is .. fueram, cui cum liceret aut maiores ex otio fructus capere quam ceteris ... aut ..; R I, 7.

obsum: ne obsit benignitas et iis ipsis, quibus benigne videbitur fieri, et ceteris; O I, 42.

persuadeo: tot .. rationes (Plato) attulit, ut velle ceteris, sibi certe persuasisse videatur; T I, 49.

placeo: placuit P. Scaevolae et Ti. Coruncanio, pontificibus maximis, itemque ceteris eos ... sacris alligari; L II, 52.

praesto: eo .. (se) praestare ceteris, quod ..; A I, 16. perhibetur (Romulus), ut adoleverit, et corporis viribus et animi ferocitate tantum ceteris praestitisse ut . ; R II, 4.

prosum: in quo quantum ceteris profuturi simus, non facile dixerim; T V, 121. ceteris item multum illam (Consolationem) profuturam puto; D II, 3.

sum: »is ordo vitio vacato, ceteris specimen esto«; L III, 10. »is ordo vitio careto, ceteris specimen esto;« L III, 28. »ceteris specimen esto«; L III, 30.

suppedito: quae ... nec sibi soli (suppeditent), sed coniugi, liberis ceterisque, quos caros habeat; O I, 12.

elliptisch: quaero .., cur Alexandro tam inlustre somnium, tam certum, nec huic eidem alias, nec multa ceteris; D II, 141.

3. dubito de: quid aut de Codro dubitare possumus aut de ceteris? N III, 49.

III. nach Adjectiv: par cum: cui cum liceret ..., si quid accideret acerbius universis, non praecipuam, sed parem cum ceteris fortunae condicionem subire; R I, 7.

IV. nach Substantiven: 1. iudicium: qui omnium ceterorum iudicio sit secundus; A fr 20.

perpessio: perpessio ceterorum facit, ut ea ... multo minora ... videantur; T III, 58.

sententiae: ceterorum sententiis semotis; F II, 44.

2. fructus ex: in eo cum ex ipso (bono viro) fructus est, tum etiam ex ceteris; O II, 63.

V. Umstand: a: Democritum, laudatum a ceteris, ab hoc (Epicuro), qui eum unum secutus esset, nollem vituperatum; F I, 21. derisus est (Zopyrus) a ceteris, ... ab ipso autem Socrate sublevatus; T IV, 80. qui (M'. Manilius) a Scipione ceterisque amicissime consalutatus adsedit proximus Laelio; R I, 18.

in: quae (vita) in claris viris et feminis dux in caelum soleret esse, in ceteris humi retineretur et permaneret tamen; T I, 27.

praeter: qui (Zeno) cum ab eo (Carneade) plurimum dissentiret, unum tamen praeter ceteros mirabatur; A I, 46. quem (Euhemerum) noster et interpretatus et secutus est praeter ceteros Ennius; N I, 119. nihil, inquit, equidem novi, nec quod praeter ceteros ipse sentiam; D I, 11. praeter ceteros Scipio quasi quodam gaudio elatus ... inquit ..; R III, 42. qui ... praeter ceteros in omni religione inpii (fuerant); L II, 42. testis est Phalaris, cuius est praeter ceteros nobilitata crudelitas; O II, 26. qui et diutissime senex fuisset et in ipsa senectute praeter ceteros floruisset; Lae 4. praeter ceteros hunc || nunc || nostra extulit civitas; fr V, 21. vgl. A. di; T I, 114.

b. neutr.: I. Subject: habent: nihil esse bonum nisi honestum ..., cetera aut omnino nihil habere momenti aut tantum, ut ..; F II, 38. cum ad beatam vitam nullum momentum cetera haberent, ... tamen ... diceret; F IV, 47. salutem, concordiam ceteraque eius modi rerum vim habere videmus, non deorum; N III, 61.

nascuntur: praeclare Chrysippus, cetera nata esse hominum causa et deorum, eos autem ... societatis suae; F III, 67.

pertinent: de summo ... bono sic agunt; cetera autem pertinere ad id putant aut adaugendum aut tenendum; A I, 21.

placent: vita illa beata ... nullo modo mihi placuit, bis in die saturum fieri ... ceteraque, quae comitantur huic vitae; T V, 100.

possunt: s. II; 1. scio.

sunt: qui omnia ... in una virtute poneret .... cetera autem etsi nec bona nec mala essent, tamen ... dicebat; A I, 36. summa erunt illa: valetudo, vacuitas doloris, pulchritudo, cetera; F IV, 35. sint sane ista bona, quae putantur, honores, divitiae, voluptates, cetera; T IV, 66. quom cetera perparva sint, de sacris autem, qui locus patet latius, haec sit una sententia, ut conserventur; L II, 47. iam cetera in XII minuendi sumptus sunt lamentationisque funebris, translata de Solonis fere legibus; L II, 59. si cetera paria sunt; O I, 49. detrahere .. alteri aliquid ... magis est contra naturam quam mors, quam paupertas, quam dolor, quam cetera; O III, 21. [detrahere .. de altero sui commodi causa magis est contra naturam quam mors, quam dolor, quam cetera generis eiusdem]; O III, 24. ex quo intellegi potest cetera necessitatis esse, unum hoc voluntatis; fr V, 50.

videntur: ex quo (orbe) omnia mihi contemplanti praeclara cetera et mirabilia videbantur; R VI, 16. quae .. videntur utilia, honores, divitiae, voluptas, cetera generis eiusdem; O III, 43.

II. nach Verben: 1. abicio: Xenocratem ... exaggerantem tantopere virtutem, extenuantem cetera et abicientem; T V, 51.

addo: cetera addit; F II, 29.

adhibeo: cetera illa adhibebat, quibus demptis negat se Epicurus intellegere quid sit bonum; F II, 64.

adiungo: nisi adiungerentur et corporis et cetera ... ad virtutis usum idonea; A I, 22.

ago: Diogeni (videtur) venditorem ... dicere vitia oportere, cetera sine insidiis agere; O III, 51.

appello: audebo .. cetera, quae secundum naturam sint || sunt ||, bona appellare; F V, 91.

audio: parumper audite cetera; R VI, 12.

aufero: quam (prudentiam), ut cetera auferat, adfert certe senectus; T I, 94.

caveo: qui ... a summo philosopho non reprenderentur eo nomine dumtaxat, cetera caverent; F II, 21.

cerno: modo possemus, ... ut cetera oculis, sic animo hoc cernere; N III, 20.

comprehendo: non repugnabo, dum modo eodem pacto cetera percipi comprehendique dicant; A II, 128.

comprobo: si Stoicis ... consentaneum est huius modi oracla ceteraque, quae a divinatione ducuntur, conprobare; Fa 33.

concedo: hoc se unum tollere ..., cetera autem concedere; A II, 33.

dico: is (Appius (Claudius) ... non dubitavit dicere illa, quae versibus persecutus est Ennius, ... ceteraque gravissime; C 16.

diiudico: (animus) cetera diiudicat, quid cuique rei sit maxime aptum; Ti 27.
disturbo: quod ... simia ... et sortes ipsas et cetera ... disturbavit; D I, 76
do: iidem etiam di fraudem dederunt, facinus ceteraque; N III, 75.
doceo: docuit .. nos idem, qui cetera, natura effectum esse mundum; N I, 53.
effingo: cetera ... usque ad temporis ortum impressa || expressa || ab illis, quae imitabatur, ecfinxerat; Ti 34.
explico: »ubi fortuna Hectoris nostram acrem aciem inclinatam —« et cetera explicat in dolore; T II, 39.
extenuo: s. abicio.
genero: praeter mundum cetera omnia aliorum causa esse generata; N II, 37.
habeo: qui ceteris omnibus pro nihilo habitis rerum naturam studiose intuerentur; T V, 9. nec externa magis (frustra habebit deus) quam interiora, cor, pulmones, iecur, cetera; N I, 92. an cetera mundus habebit omnia, hoc unum ... non habebit? N II, 18.
imprimo: s. effingo.
lego: cum virtute congruere semper, cetera autem, quae secundam naturam essent, ita legere, si ea virtuti non repugnarent; O III, 13.
mando: qui cum cetera litteris mandarent, alii ius civile, alii orationes suas, alii monumenta maiorum, hanc amplissimam omnium artium ... vita ... persecuti sunt; T IV, 5.
numero: in quibus (primis naturae) numerant ... valetudinem, sensus integros, doloris vacuitatem, viris, pulchritudinem, cetera generis eiusdem; F V, 18.
observo: ut ... cetera sic observentur, ut in Graecorum proverbio est, amicorum esse communia omnia; O I, 51.
paro: haec .. hactenus, cetera, quotienscumque voletis, et hoc loco et aliis parata vobis erunt; T III, 84. quid .. stultius quam ... cetera parare quae parantur pecunia, equos, famulos ..., amicos non parare? Lae 55. cetera cum parant, cui parent || parantur, cui parentur ||, nesciunt ..., amicitiarum ..; Lae 55.
percipio: s. comprehendo.
pergo: sed perge cetera; L II, 69.
pono: ut virtutibus exceptis atque vitiis cetera in summa aequalitate ponerent; L I, 38.
praefinio: haec illi placent; sed ego cetera non tam restricte praefinio; L II, 45.
provideo: considerate nunc, cetera quam sint provisa sapienter; R IV, 3.
puto: item .. cetera, quae quibusdam admirabilia videntur, permulti sunt qui pro nihilo putent; Lae 86.
quaero: qui (Panaetius) cum cetera, tum haec caelestia vel studiosissime solet quaerere; R I, 15.
reddo: »de his divitiis sibi deducant drachumam, reddant cetera;« D I, 132. sed redde cetera; L II. 34.
revoco: qui (Parmenides) bellum, qui discordiam, qui cupiditatem ceteraque generis eiusdem ad deum revocet; N I, 28.
scio: cetera, quae profiteantur, negat (Diogenes Stoicus) ullo modo posse sciri; D II, 90.
sentio: quae sentiuntur, ut frigus, ut calor, ut voluptas, ut dolor, ut cetera; N III, 34.
subicio: lubidini (subiecta sunt) ira, excandescentia, odium, inimicitia, discordia, indigentia, desiderium et cetera eius modi; T IV, 16.
transfero: s. I, sunt; L II, 59.
volo: si ... cultura vitium in vite insit ipsa, cetera, credo, velit, quae ad colendam vitem attinebunt; F IV, 38.

elliptisch: itemque cetera: »intendit crinitus Apollo arcum auratum«; A II, 89. sed cetera alias; nunc aegritudinem, si possumus, depellamus; T III, 25. „non convalesces." deinde cetera; Fa 29.
2. sum: quin etiam ceteris, quae moventur, hic fons, hoc principium est movendi; T I, 53. R VI, 27.
3. adiuvo ad: (haec) adiuvant aliquantum cum ad cetera, tum ad amicitias comparandas; O II, 31.
comparo cum: hoc .. ipsum bonum non accessione neque crescendo aut cum ceteris comparando ... appellamus bonum; F III, 34.
concedo ad: ad cetera ... quod tibi tandem tempus vacuum fuit concessum? L I, 9.
dico de: de ceteris et diximus multa et saepe dicemus; hunc librum ad te de senectute misimus; C 3.
iudico ex: ex summissione, ex ceteris similibus facile iudicabimus, quid eorum apte fiat; O I, 146.
paro ad: an ad cetera, quae mala putantur, non et Epicurus et reliqui philosophi satis parati videntur? T V, 89.
III. nach Adjectiv: uber in: Democritus huic in hoc similis, uberior in ceteris; A II, 118.
IV. Umstand: 1. facere: eadem temperatione, eodem caelo, † aqua || aeque, al || ceteris omnibus centum Alexandros ... facere non posset? A II, 85.
2. de: de ceteris sunt inter illos (philosophos) non nulla communia; haec Academicorum est una sententia ..; A II, 70. de cetero vellem equidem .. ipse (Epicurus) doctrinis fuisset instructior ... aut ne deterruisset ..; F I, 26.
in: si (sapiens) in hoc haberet cognitionis notam, eadem uteretur in ceteris; A II, 110. istis ... utar potius Latinis, in ceteris subvenies; F III, 16. color .. albus praecipue decorus deo est quom in cetero || ceteris ||, tum maxime in textili; L II, 45. ut in ceteris habenda ratio non sua solum, sed etiam aliorum, sic in domo clari hominis ..; O I, 139.

charta, Papier, Blatt: »tum quis non artis scripta ac monumenta volutans voces tristificas chartis promebat Etruscis?« D I, 20.

chirographum, Handschrift: cum chirographum sex primorum imitatus est; N III, 74.

chorda, Saite: plectri similem linguam nostri solent dicere, chordarum dentes; N II, 149.

chorus, Chor, Schar, Reihe: I. constituit, al.: velut iste chorus virtutum in eculeum impositus imagines constituit ante oculos cum amplissima dignitate; T V, 13.
II. tollo e: totum Epicurum paene e philosophorum choro sustulisti; F I, 26.
III. contrarius: quod sit huic talium virtutum choro contrarium; O III, 116.

cibarius, aus grobem Mehl, grob, subst. Mehl: A. panis: cui (Dario) cum peragranti Aegyptum ... cibarius in casa panis datus esset; T V, 97.
B. fero: qui labor, || et || quantus agminis, ferre plus dimidiati mensis cibaria; T II, 37.

cibus, Speise, Nahrung, Futter, Nahrungsstoff, Speisesaft: I, 1. cadit, dilabitur: per quas (vias) cadit cibus a iecore dilapsus; N II, 137.
est: utebatur ... eo cibo, qui et suavissimus esset et idem facillimus ad concoquendum; F II, 64. negat .. esse ullum cibum tam gravem, quin is nocte et die concoquatur; cuius etiam in reli-

quiis inest calor iis, quas natura respuerit; N II, 24. quibus bestiis erat is cibus, ut aliis || alius || [generis] bestiis vescerentur; N II, 123.
habet: quod habet inflationem magnam is cibus tranquillitati mentis quaerenti vera contrariam; D I, 62.
incidit: si quid in eam (asperam arteriam) cibi forte incidisset; N II, 136.
incipit, lactescit: in iis animantibus, quae lacte aluntur, omnis fere cibus matrum lactescere incipit; N II, 128.
labitur, perlabitur: per quas (vias) lapsus cibus ... in eam venam, quae cava appellatur, confunditur perque eam ad cor confectus iam coctusque perlabitur, a corde autem in totum corpus distribuitur per venas; N II, 137.
2. sum: animi cultus ille erat ei quasi quidam humanitatis cibus; F V, 54.
II, 1. accipio: is (stomachus) agitatione et motibus linguae cum depulsum et quasi detrusum cibum accepit, depellit; N II, 135.
adhibeo: quem cibum .. aut quas potiones ... adhibebis ad deos? N I, 112. tantum cibi et potionis adhibendum, ut reficiantur vires, non opprimantur; C 36.
adripio: cibum .. (animalia) partim oris hiatu et dentibus ipsis capessunt, partim unguium tenacitate arripiunt, partim aduncitate rostrorum; N II, 122.
aufero: nonne .. sapiens ... abstulerit cibum alteri homini ad nullam rem utili? O III, 29.
capesso: f. adripio.
comparo: pina ... cum parva squilla quasi societatem coit comparandi cibi; N II, 123.
concoquo: f. I, 1. est; N II, 24.
conficio, consumo: nec vero (mundus) desiderabat aut alimenta corporis aut detractionem confecti et consumpti cibi; Ti 18. f. I, 1. labitur.
confundo, coquo: f. I, 1. labitur.
contingo: aliorum (animalium) ea est humilitas, ut cibum terrestrem rostris facile contingant; N II, 122.
depello: depulso .. de pectore et in omne corpus diviso et mitificato cibo; D II, 57. f. accipio.
detrudo: f. accipio. — distribuo: f. I, 1. labitur. — divido: f. depello.
duco: ut frequenter ducatur cibus animalis, quo maxime aluntur animantes; N II, 136.
extenuo, mando, molo: dentibus .. in ore constructis manditur atque [ab iis] extenuatur et molitur cibus; N II, 134.
mitifico: f. depello.
mitigo: materia ... ad calficiendum corpus igni adhibito et ad mitigandum cibum utimur; N II, 151.
quaero: sic dissimillimis bestiolis communiter cibus quaeritur; N II, 123. eam (avem) sibi cibum quaerere advolantem ad eas avis, quae se in mari mergerent; N II, 124.
rapio: (semen) rapit omnem fere cibum ad sese eoque saeptum fingit animal; N II, 128.
subduco: subduc cibum unum diem athletae; T II, 40.
subtraho: ut .. domitores equorum non verbera solum adhibent ad domandum, sed cibum etiam saepe subtrahunt; fr V, 85.
suppedito: quae .. terra fruges ferre et ut mater cibos suppeditare possit; L II, 67.
tero: ut .. et calore ... et terendo cibo || terendo || et praeterea spiritu omnia cocta atque confecta in reliquum corpus dividantur; N II, 136.
video: dulciculae potionis aliquid videamus et cibi; T III, 46.
2. utor: cibo quo utare, interesse aliquid ad mentis aciem putant; N II, 43. f. I, 1. est; F II, 64.
3. discedo a: ne (sol) longius discedat a cibo; N III, 37.
secerno a: ex intestinis .. secretus a reliquo cibo sucus is, quo alimur, permanat ad iecur; N II, 137. ab eo cibo cum est secreta bilis eique umores, qui e renibus profunduntur; N II, 137.
III. alqd: f. I, 1. incidit. — II, 1. adhibeo; C 36. video.
aviditas: habeo .. senectuti magnam gratiam, quae mihi sermonis aviditatem auxit, potionis et cibi sustulit; C 46.
condimentum: id .. Socratem ... audio dicentem, cibi condimentum esse famem, potionis sitim; F II, 90.
conditiones: perspicuum est, ... quo ciborum conditiones, quo corporum lenocinia processerint; N II, 146.
copia: operibus || operis || hominum, id est manibus, cibi etiam varietas invenitur et copia; N II, 151.
indicium: quod cibi et potionis iudicium magnum earum (narium) est; N II, 141.
receptaculum: cum alvi natura subiecta stomacho cibi et potionis sit receptaculum; N II, 136.
reliquiae: quem ad modum .. reliquiae cibi depellantur tum astringentibus se intestinis, tum relaxantibus; N II, 138. f. I, 1. est; N II, 24.
varietas: f. copia.
IV. alere: f. II, 1 duco. rapio.
capi: quod (bonum) cibo et potione et aurium delectatione et obscena voluptate capiatur; F II, 7.
compleri: quid, quod ne mente quidem recte uti possumus multo cibo et potione completi? T V, 100.
depelli: cum cibo et potione fames sitisque depulsa est; F I, 37.
inflari: faba .. Pythagorei utique abstinere, quasi vero eo cibo mens, non venter infletur; D II, 119.
onustus: nunc onusti cibo et vino perturbata et confusa (somnia) cernimus; D I, 60.
teneri: cum tribus rebus animantium vita teneatur, cibo, potione, spiritu; N II, 134.

cicatrix, Narbe: nec, si aliquot annis post idem ille liber captivis missus esset, volneribus mederetur, sed cicatricibus; T III, 54.

ciconia, Storch: formicae, apes, ciconiae aliorum etiam causa quaedam faciunt; F III, 63.

cicur, zahm: bestiae: inmanis alias (bestias), quasdam autem cicures, non nullas abditas terraque tectas; T V, 38. quae vero et quam varia genera bestiarum vel cicurum vel ferarum! N II, 99. quodsi hoc apparet in bestiis, volucribus, nantibus, agrestibus, cicuribus, feris; Lae 81.

cieo, erregen, aufregen, ertönen lassen: alqd: omne, quod est calidum et igneum, cietur et agitur motu suo; N II, 23. naturae ista sunt ... omnia cientis et agitantis motibus et mutationibus suis; N III, 27. f. animal.
animal: quod .. est animal, id motu cietur interiore et suo; T I, 54.
cruciatus: cui || cum || »e viperino morsu venae viscerum veneno inbutae taetros cruciatus cient;« F II, 94. cum »e viperino ..;« T II, 19.
dementem: »Apollo fatis fandis dementem invitam ciet«; D I, 66.
fontis: »cum ... absurdo .. sono fontis et stagna cietis«; D I, 15.
intellegentiam, mentem: qui unus (motus) ex septem motibus mentem atque intellegentiam cieret maxime; Ti 19.

motus: ex corporis totius natura et figura varios motus cieri tamquam in cantu sonos; T I, 19. naturam esse censent vim quandam sine ratione cientem motus in corporibus necessarios; N II, 81.
orbem: eo .. motu, cuius orbis semper in eodem erat eodemque modo ciebatur, undique (deus) est eas (coniunctiones) circumplexus; Ti 24.
sensum: cum (ratio) eam partem attingit, qua sensus cieri potest, ... tum ..; Ti 28.
sonos: ſ. motus; T I, 19. — stagna: ſ. fontis.

cincinnatus, gelockt: quae (causa) terreret animos ... stellis iis, quas Graeci cometas, nostri cincinnatas vocant; N II, 14.

cingo, umgürten, umgeben, umschließen, verschanzen: alqd: extremum omnia cingentem atque complexum ardorem; N I, 37. omnia cingens et coërcens caeli complexus; N II, 101.
aditum: *ut* unus aditus ... maximo aggere obiecto fossa cingeretur vastissima; R II, 11.
caelum: continente ardore lucis orbem (Parmenides efficit), qui cingat caelum, quem appellat deum; N I, 28.
domum: quae (domus nostra) non ea est, quam parietes nostri cingunt, sed mundus hic totus; R I, 19.
insulas: quae (insulae) fluctibus cinctae natant paene ipsae simul cum civitatum || civitatium, al. || institutis et moribus; R II, 8.
mentem: quid .. interius mente? cingatur igitur corpore externo; N I, 26.
sermonem: sermo .. omnis ille .. angustiis cingitur iis regionum, quas vides; R VI, 25.
virum: »virum medium serpens sub pectora cingit«; N II, 109.
urbem: diligentius .. urbem religione quam ipsis moenibus cingitis; N III, 94.

cingulus, Erdgürtel, Zone: cernis .. eandem terram quasi quibusdam redimitam et circumdatam cingulis, e quibus duos maxime inter se diversos et caeli verticibus ipsis ex utraque parte subnixos obriguisse pruina vides, medium autem illum et maximum solis ardore torreri. duo sunt habitabiles, quorum australis ille, in quo qui insistunt, adversa vobis urgent vestigia, nihil ad vestrum genus; hic autem alter subiectus aquiloni, quem incolitis, cerne quam tenui vos parte contingat; R VI, 21.

circiter, ungefähr: quarto circiter et quinquagesimo anno post primos consules; R II, 60.

circuitus (circumitus), Umlauf, Kreislauf: I. conficiunt: circumitus .. solis orbium V et LX et CCC quarta fere diei parte addita conversionem conficiunt annuam; N II, 49.
impendent, sunt: miri .. sunt orbes et quasi circumitus in rebus publicis commutationum et vicissitudinum; quos cum cognosse sapientis est, tum vero prospicere inpendentis in gubernanda re publica moderantem cursum atque in sua potestate retinentem magni cuiusdam civis et divini paene est viri; R I, 45.
pertinent, praebent: circumitus solis et lunae reliquorumque siderum, quamquam etiam ad mundi cohaerentiam pertinent, tamen et spectaculum hominibus praebent; N II, 155.
II. agnosco: cuius (orbis) naturalem motum atque circuitum a primo discite adgnoscere || atque cognoscite || ; R II, 45.
cognosco: ſ. agnosco. I. impendent.
efficio: nox .. et dies ... unum circumitum orbis efficit sapientissimum atque optimum; Ti 32.
prospicio: ſ. I. impendent.
refero: qui (Democritus) tum imagines earumque circumitus in deorum numero refert, tum ..; N I, 29.
III. conficere: cum ... duo .. ii numeri ... circuitu naturali summam tibi fatalem confecerint; R VI, 12.

circulus, Kreis, Gesellschaft: I. est: cum .. duae formae praestantes sint, ex solidis globus, ... ex planis autem circulus aut orbis; N II, 47.
II, 1. conficio: quae (stellae) globosae et rotundae ... circulos suos orbesque conficiunt celeritate mirabili; R VI, 15.
consector: inertissimos homines ... circulos aliquos et sessiunculas consectari; F V, 56.
2. versor in: sermo in circulis, disputationibus, congressionibus familiarium versetur; O I, 132.

circum, um, herum, ringsum: I. concurso: deosne inmortalis ... concursare *circum* omnium mortalium ... non modo lectos, verum etiam grabatos et ... obicere iis visa; D II, 129.
converto: quae (terra) cum circum axem se summa celeritate convertat et torqueat; A II, 123.
distribuo: comitem .. eum (ignem) sapientiae quam optimae mentis effecit circumque omne caelum aequaliter distribuit; Ti 35.
fero: quae .. conversione rotunda circum medium feruntur; N II, 84. hunc circum (polum) Arctoe duae feruntur numquam occidentes; N II, 105. isdem .. spatiis eae stellae, quas vagas dicimus, circum terram feruntur; N II, 103.
torqueo: una conversione atque eadem ipse circum se (mundus) torquetur et vertitur; Ti 19. ſ. converto.
versor: quid potest esse minus quietum quam ... versari circum axem caeli admirabili celeritate? N I, 52. ea circum terras infra lunam ... in terrisque versantur; N II, 56.
verto: ſ. torqueo.
volvo: e quibus (igneis formis) sol ... circum eam ipsam (terram) volvitur; N II, 102.
voluto: eorum animi, qui se corporis voluptatibus dediderunt, ... corporibus elapsi circum terram ipsam volutantur; R VI, 29.
II. zum Satz: »nos circum latices gelidos fumantibus aris aurigeris divom placantes numina tauris«; D II, 63.

circumcido, beschneiden, abschneiden, einschränken, part. steil: I. ars: quae (ars) circumcidat, amputet, erigat, extollat, adminiculet; F V, 39.
II. alqd: qui (Stoici) ... illud .., quod ... facile ad credendum est, ... id non concedant || idcirco non dant, id circumcidant, al. ||, ut ... (animus) ne intereat; T I, 78. quae evellenda et extrahenda penitus, non circumcidenda nec amputanda sunt; T IV, 57.
errorem, inanitatem: amputata circumcisaque inanitate omni et errore; F I, 44.
multitudinem: circumcidit et amputat multitudinem (sententiarum); A II, 138.
saxum: ut ita munita arx circumiectu arduo et quasi circumciso saxo niteretur; R II, 11.

circumdo, herumführen, herumlegen, umgeben: alqd: ſ. aurum.
animum: quom (animus) ... sese .. non † omnis circumdatum moenibus popularem alicuius definiti loci || unius circumdatum moenibus loci ||, sed civem totius mundi ... agnoverit; L I, 61.
aurum: fodit, invenit auri aliquantum, idque circumdatum argento; D II, 134.

figuram: omni .. totam figuram mundi levitate (deus) circumdedit; Ti 18.
fossam: cum (Dionysius) fossam latam cubiculari lecto circumdedisset; T V, 59.
mundum: eum (mundum deus) circumdedit corpore et vestivit extrinsecus; Ti 20.
terram: cernis .. eandem terram quasi quibusdam redimitam et circumdatam cingulis; R VI, 21.
vinculum: cum (corpora) quasi quodam vinculo circumdato colligantur; N II, 115.

circumeo, besuchen: cum fana circumimus in agro Ardeati; N III, 47.

circumfluo, Überfluß haben: alqs: qui velit, ut neque diligat quemquam nec ipse ab ullo diligatur, circumfluere omnibus copiis; Lae 52. cum viderem rebus his circumfluentis ea tamen desiderare maxime, quibus abundarent; P 6.

circumfundo, herumgießen, umströmen, umgeben: alqm: M. Catonem ... vidi in bibliotheca sedentem, multis circumfusum Stoicorum libris; F III, 7. qui tum etiam, cum has terras incolentes circumfusi erant caligine, tamen acie mentis dispicere cupiebant; T I, 45. quod se classe hostium circumfusos viderent; T III, 66. sese aliquando in Arpinati nostro gelidis fluminibus circumfusum fuisse; T V, 74.
alqd: omnia tenebris circumfusa esse [dixerunt]; A I, 44. ut, quanta luce ea (perspicua) circumfusa sint, possint agnoscere; A II, 46. latent ista omnia crassis occultata et circumfusa tenebris; A II, 122. neque erant anima circumfusa extrema mundi, ut respirationem requireret; Ti 18.
ardorem: (Cleanthes) ultimum et altissimum atque undique circumfusum ... ardorem, qui aether nominetur, certissimum deum iudicat; N I, 37.
insulam: omnis .. terra ... parva quaedam insula est circumfusa illo mari; R VI, 21
molestias: nostris .. acerbissimis doloribus variisque et undique circumfusis molestiis alia nulla potuit inveniri levatio; T V, 121.
terram: quam (terram) crassissimus circumfundat aër; N II, 17. principio .. terra ... circumfusa undique est hac animali || animabili || spirabilique natura; N II, 91. f. insulam.

circumicio, herumlegen, umgeben: I. extremitatem: sic animus a medio profectus extremitatem caeli a suprema regione rotundo || rutundo || ambitu circumiecit; Ti 26.
II. anguem — vectem: qui .. ad eum (coniectorem, interpretem) rettulisset quasi ostentum, quod anguis domi vectem circumiectus fuisset; D II, 62.

circumiectus, Umschlingen, Umgebung: amplecti: »qui (aether) terram tenero circumiectu amplectitur«; N II, 65.
muniri, niti: ut ita munita arx circumiectu arduo et quasi circumciso saxo niteretur; R II, 11.

circumitio, Umschweif, Umweg: I. opus est: quid opus est circumitione et anfractu? D II, 127.
II. tollere: hic (Epicurus) circumitione quadam deos tollens recte non dubitat divinationem tollere; D II, 40.

circumitus f. **circuitus.**

circumligo, umschlingen: de ipso Roscio potest illud quidem esse falsum, ut circumligatus fuerit angui; D II, 66.

circumlino, bestreichen: Persae etiam cera circumlitos (mortuos) condunt; T I, 108.

circumplector, umfassen, umgeben: eo .. motu, cuius orbis semper in eodem erat eodemque modo ciebatur, undique (deus) est eas (coniunctiones) circumplexus; Ti 24.

circumplico, umwickeln, umschlingen: anguem: „tum esset", inquit, „ostentum, si anguem vectis circumplicavisset"; D II, 62.
beluam: tum visam beluam vastam et immanem circumplicatam serpentibus; D I, 49.
puerum: noctu lumine apposito experrecta nutrix animadvertit puerum dormientem circumplicatum serpentis amplexu; D I, 79.

circumpotatio, Herumtrinken: servilis unctura tollitur omnisque circumpotatio || circumputatio, al. ||; L II, 60.

circumscribo, umschreiben, abgrenzen, beschränken, umgarnen: alqm: fallacibus et captiosis interrogationibus circumscripti atque decepti quidam; A II, 46.
locum: exilium .. illis (terribile est), quibus quasi circumscriptus est habitandi locus; P 18.
orbem: quod (sententiae Pyrrhonis, Aristonis, Erilli) in hunc orbem, quem circumscripsimus, incidere non possunt; F V, 23.
sententias: circumscriptis .. iis sententiis ... et iis; F III, 31.

circumscripte, umgrenzt, genau: singulas .. res definimus circumscripteque complectimur; N II, 147.

circumscriptio, Begrenzung, Übervorteilung: I. metitur: quam (aeternitatem) nulla circumscriptio temporum metiebatur; N I, 21.
II. contueor: cum ... contueri licebit eius (terrae) .. situm, formam, circumscriptionem; T I, 45.
vindico: dolus malus .. legibus erat vindicatus, ut in tutela duodecim tabulis, circumscriptio adulescentium lege Plaetoria; O III, 61.

circumsono, ringsum ertönen: conducere arbitror talibus aures tuas vocibus undique circumsonare; O III, 5.

circumspectio, Umschau, Umsicht: sin ex circumspectione aliqua et accurata consideratione quod visum sit id se dicent sequi; A II, 35 (36).

circumspecto, umherschauen: bestiae: ut (bestiae) in pastu circumspectent; N II, 126.
ratio: dubitans, circumspectans, haesitans ... nostra vehitur ratio; T I, 73.

circumspicio, umherblicken, Umschau halten, betrachten, erwägen: I. alqs: cum omnia fecerit diligentissimeque circumspexerit; A II, 36. illi ... cum ita imperavit is, qui auspicatur: DICITO, *SI* SILENTIUM ESSE VIDEBITUR, nec suspicit nec circumspicit; D II, 72.
II. indir. Frage: circumspicite celeriter animo ..., qui sint rerum exitus consecuti; L II, 42.
III. alqm: numquamne, homo amentissime, te circumspicies? P 30.
alqd: haec .. et talia circumspicienda sunt in omni officio; O I, 59.

oras, partis: haec ille (animus) intuens atque suspiciens vel potius omnis partis orasque circumspiciens; T V, 71.

circumsto, umringen: »caeruleo incinctae angui incedunt, circumstant cum ardentibus taedis;« A II, 89.

circumvectio, Umlauf, Kreisbahn: ut terram l [illegible] 'me ambiret eique supra terram proxima solis circumvectio esset; Ti 29.

circumvenio, umringen, bedrängen, umgarnen, gefährden: alqm: qui neque vir bonus »multis modis« esset, ut Ennii Alcmaeo, »circumventus [illegible] atque inopia;« F IV, 62. cum [illegible] c..n Aiacem, cum alios iudicio iniquo circumventos convenirem; T I, 98. qui potentis alicuius opibus circumveniri urguerique ‖ urgerique ‖ videatur; O II, 51.
tenuiores: ut ... neque tenuiores propter humilitatem circumveniantur neque ..; O II, 85.
virum: s. alqm; F IV, 62.

circus, Kreis, Rennbahn: I. elucet: erat .. is splendidissimo candore inter flammas circus elucens; R VI, 16.
II. duco per: servus per circum, cum virgis caederetur, furcam ferens ductus est; D I, 55.
fero in: quod eorum (astrorum) motus in orbem circumque ferretur; N II, 44.
III. astrologi de: non habeo .. nauci Marsum augurem, non vicanos haruspices, non de circo astrologos; D I, 132.
IV, 1. dividi: ludi publici quoniam sunt cavea circoque divisi; L II, 38.
zum Satz: curriculis .. equorum usque ad certam victoriam circo constitutis ‖ circus constitutus sit, al. ‖; L II, 38.
2. in: quos (ludos) tum primum anniversarios in circo facere instituisset; R II, 12.

citerior, diesseitig, näher, näherliegend: A. coniunctio: hanc .. (coniunctionem) citimam a mediana linea direxit ad laevam (partem); Ti 25.
stella: quae (stella) ultima a caelo, citima *a* terris luce lucebat aliena; R VI, 16.
B. 1. considero: haec ille intuens ... quanta rursus animi tranquillitate humana et citeriora considerat! T V, 71.
2. deduco ad: deduc orationem tuam de caelo ad haec citeriora; R I, 34.
venio ad: ut ad haec citeriora veniam et notiora nobis; L III, 4.

citharista, Citherspieler: non potueras hoc .. a principio, citharista, dicere? D II, 133.

citharoedus, Cithersänger: vocem citharoedi non audiunt. ne stridorem quidem serrae; T V, 116.

cito, schnell, citius, eher: adiuvo: ut vicinum citius adiuveris in fructibus percipiendis quam aut fratrem aut familiarem; O I, 59.
amitto: »cedo, qui vestram rem publicam tantam amisistis tam cito?« C 20.
confluo: rapide .. dilapsus (Fibrenus) cito in unum confluit; L II, 6.
deicio: me pudet tam cito de sententia esse deiectum; T II, 14.
dico: quod quidem citius dixerim solum quam non summum bonum; T II, 46. in physicis (rebus), quid non sit, citius, quam quid sit, dixerim; N I, 60.
everto: * si fortuito id faciet, tam cito evertetur quam navis, si ..; R I, 51.
incipio: ut ne nimis cito diligere incipiant neve non dignos; Lae 78.
neco: quom esset cito necatus ‖ legatus, al. ‖ tamquam ex XII tabulis insignis ad deformitatem puer; L III, 19.
nego: nullam .. citius negaverim *esse* rem publicam, quam istam, quae tota *; R III, 45.
obrepo: obrepere aiunt eam (senectutem) citius, quam putassent ‖ putavissent ‖; C 4. qui enim citius adulescentiae senectus quam pueritiae adulescentia obrepit? C 4.
restinguo: quid? ille incendat? restinguet citius, si ardentem acceperit; F IV, 7.
sano: citius .. repentinus oculorum tumor sanatur, quam diuturna lippitudo depellitur ‖ [depellitur] ‖; T IV, 81.

cito, erregen, anrufen, aufrufen, anführen: 1. alqm: qui (Graeci) hoc anapaesto citantur; F II, 18.
motum: cum ... is .. motus aut boni aut mali opinione citetur bifariam: T III, 24.
testes: cum datis testibus alii tamen citarentur; F II, 62. s. II.
II. mit doppeltem Acc.: quamvis ... citetur .. Salamis clarissimae testis victoriae; O I, 75.

citro, hierher, herüber: accipio: magna etiam illa communitas est, quae conficitur ex beneficiis ultro et citro datis acceptis; O I, 56.
commeo: naturis his ‖ iis ‖ ... sursus deorsus, ultro citro commeantibus; N II, 84.
do: s. accipio.
habeo: multis .. verbis ultro citroque habitis ille nobis consumptus est dies; R VI, 9.
implico: implicati ultro et citro vel usu diuturno vel etiam officiis repente ... amicitias ... disrumpimus; Lae 85.
versor: cum sic (illa vis) ultro citroque versetur; A I, 28.

citus, schnell: »iamque mari magno classis cita texitur;« D I, 67.

civilis, bürgerlich, die Bürger betreffend, unter Bürgern, voll Bürgersinn, gemeinnützig: alqd: ut (hominis natura) habeat quiddam ingenitum quasi civile atque populare, quod Graeci πολιτικόν vocant; F V, 66. nihil minus et ‖ minus ‖ civile et humanum quam ... quicquam agi per vim; L III, 42.
arma: cum in armis civilibus nec tueri meo more rem publicam nec nihil agere poteram; D II, 6.
bellum: nec pluris nunc facere M. Camillum hoc civile bellum, quam ..; T I, 90. cum civili bello victor iratus (Marius) necessariis Catuli deprecantibus ... respondit ..; T V, 56. non suscepisset bellum civile Caesar; D II, 24. hoc civili bello, di inmortales! quam multa (haruspicum responsa) luserunt! D II, 53. hinc ... in nostra re publica non solum seditiones, sed etiam pestifera bella civilia; O I, 86. nec .. umquam bellorum civilium semen et causa deerit; O II, 29. ex quo debet intellegi talibus praemiis propositis numquam defutura bella civilia; O II, 29. s
clades: »omnes (voces) civilem generoa *a* ‖ generosam, generosa ab ‖ stirpe profectam vitare ingentem cladem pestemque monebant;« D I, 20.
communitas: inter nos natura ad civilem communitatem coniuncti et consociati sumus; F III, 166.
conciliatio: inter se .. (esse deos) quasi civili conciliatione et societate coniunctos; N II, 78.
consuetudo: si quid Socrates aut Aristippus

contra morem consuetudinemque civilem fecerint locutive sint; O I, 148.

dignitas: sit .. oppositus .. bonus et sapiens et peritus utilitatis dignitatisque civilis quasi tutor et procurator rei publicae; R II, 51.

dissensio: in dissensione civili ... expendendos civis, non numerandos puto; R VI, 1.

instituta: quae (instrumenta animi) natura quaeque civilibus institutis habuit; R III, 5. quae .. more agentur institutisque civilibus; O I, 148.

ius: ut ei (homini) cum genere humano quasi civile ius intercederet; F III, 67. qui cum cetera litteris mandarent, alii ius civile, alii orationes suas, alii monumenta maiorum; T IV, 5. ut .. iure civili, qui est matre libera, liber est, item ..; N III, 45. unde ius aut gentium aut hoc ipsum civile quod dicitur? R I, 2. ius .., de quo quaerimus, civile est aliquod, naturale nullum; R III, 13. noster hic rector, . . . summi iuris peritissimus, . . . civilis non inperitus, sed ita, ut astrorum gubernator: R V, 5. quin ... conscribis de iure civili subtilius quam ceteri? L I, 13. neque umquam mihi visus es ita te ad dicendum dedisse, ut ius civile contemneres; L I, 13. ordire explicare, quaeso, de iure civili quid sentias; L I, 14. hoc (ius) civile, quod vocant, eatenus exercuerunt, quoad populo || populum, al. || praestare voluerunt; L I, 14. ut hoc (ius) civile, quod dicimus, in parvum quendam et angustum locum concludatur; L I, 17. in quibus ne nostri quidem populi latebunt, quae vocantur, iura civilia; L I, 17. qui aliter ius civile tradunt; L I, 18. quae expectabam a te de iure civili; L I, 28. de quo quom perpauca dixero, tum ad ius civile veniam; L I, 34. praeclare .. iam nunc a te verba usurpantur civilis iuris et legum; L I, 56. quod (eae res) et ad pontificium ius et ad civile pertinent; L II, 46. ego ... tractabo, quoad potero, eius ipsius generis ius civile nostrum; L II, 46. pontificem bonum neminem esse, nisi qui ius civile cognosset. totumne? L II, 47. quid sit, quod ad ius pontificium civile appetatis; civilis enim iuris scientia pontificium quodam modo tollitis; L II, 52. quod iidem iuris civilis estis peritissimi, hac scientia illam eluditis; L II, 52. habeo ius pontificium; quid huc accessit ex iure civili? L II, 53. hoc .. nihil ad pontificium ius et || sed || e medio est iure civili, ut per aes et libram heredem testamenti solvant; L II, 53. »is (praetor) iuris civilis custos esto;« L III, 8. ut ... in geometria Sex. Pompeium ipsi cognovimus, multos in dialecticis, plures in iure civili; O I, 19. quae discripta sunt legibus et iure civili; O I, 51. se alii ad philosophiam, alii ad ius civile, alii ad eloquentiam applicant; O I, 115. student ... excellere, ut Q. Mucius P. f. in iure civili, Pauli filius Africanus in re militari; O I, 116. qui (Brutus) iuris civilis in primis peritus fuit; O II, 50. quod optime constituti iuris civilis summo semper in honore fuit cognitio atque interpretatio; O II, 65. quatenus iure civili constitutum sit; O III, 51. de iure .. praediorum sanctum aqud nos est iure civili, ut ..; O III, 65. huius modi reticentiae iure civili || omnes || comprehendi non possunt; O III, 67. hoc quamquam video ... neque aut lege sanciri aut iure civili, tamen naturae lege sanctum est; O III, 69. maiores aliud ius gentium, aliud ius civile esse voluerunt; quod civile, non idem continuo gentium, quod autem gentium, idem civile esse debet; O III, 69. ius civile ductum a natura; O III, 71. quae (vitia) nisi dixeris, redhibeatur mancipium iure civili; O III, 91. ius augurium || augurum ||, pontificium, civile tracto; C 38. quid de P. Licini Crassi et pontificii et civilis iuris studio loquar aut de huius P. Scipionis? C 50. Acilius (sapiens appellabatur), quia prudens esse in iure civili putabatur; Lae 6. quae (mancipia) sunt dominorum facta nexo aut aliquo iure civili; P 35.

locus: quem (locum) civilem recte appellaturi videmur, Graeci πολιτικόν; F IV, 5. post Aristoteles inlustravit omnem hunc civilem in disputando locum Heraclidesque Ponticus; L III, 14.

mos: f. consuetudo. instituta; O I, 148.

nexum: omnia non Quiritium, sed sapientium iure pro suis vindicare, nec civili nexo, sed communi lege naturae; R I, 27,

officium: vir bonus et sapiens et legibus parens et civilis officii non ignarus; F III, 64. ut eorum et in bellicis et in civilibus officiis vigeat industria; O I, 122.

pestis: f. clades.

prudentia: id .. est caput civilis prudentiae, . . . videre itinera flexusque rerum publicarum; R II, 45.

ratio: dum modo sit haec quaedam . . . res, sicut est, minime quidem contemnenda, ratio civilis et disciplina populorum; R III, 4. etiamsi cui videbitur illa in optimis studiis . . . quieta vitae ratio beatior, haec civilis laudabilior est certe et inlustrior; R III, 6.

res: haruspicesne ex Etruria arcessentur, an principes statuent et delecti viri periti rerum civilium? D II, 11. equidem ... arbitrarer hanc rerum civilium minime neglegendam scientiam sapienti; R I, 11. ut ... in explicandis rationibus rerum civilium quandam facultatem . . . studio discendi et docendi † essemus auctores; R I, 13. in qua (disputatione) nihil fere, quod magno opere ad rationes omnium rerum || publicarum, civilium || pertineret, *est* praetermissum || pr. puto ||; R I, 13. quod memineram persaepe te cum Panaetio disserere solitum coram Polybio, duobus Graecis vel || Graecis, vel Graecis || peritissimis rerum civilium; R I, 34. non quae (civitas) posset esse, sed in qua ratio rerum civilium perspici posset; R II, 52.

societas: cum lex sit civilis societatis vinculum, ius autem legis aequale; R I, 49. quom .. (animus) se ad civilem societatem natum senserit; L I, 62. f. conciliatio.

usus: veteres ... non ad hunc usum popularem atque civilem de re publica disserebant; L III, 14.

utilitas: f. dignitas.

civis, Bürger, Mitbürger, Mitbürgerin (fem. f. II, 1. habeo; T V, 59): I. **absolut**: 1. **Subject**:

abundant: agros, quos bello Romulus ceperat, divisit viritim civibus docuitque sine depopulatione atque praeda posse eos colendis agris abundare commodis omnibus amoremque eis otii et pacis iniecit; R II, 26.

adhaerescit: quae (bella civilia) gravis et fortis civis et in re publica dignus principatu fugiet atque oderit tradetque se totum rei publicae neque opes aut potentiam consectabitur totamque eam sic tuebitur, ut omnibus consulat; nec vero criminibus falsis in odium aut invidiam quemquam vocabit omninoque ita iustitiae honestatique adhaerescet, ut, dum ea conservet, quamvis graviter offendat mortemque oppetat potius quam deserat illa, quae dixi; O I, 86.

agit: quis .. putare vere potest plus egisse Dionysium tum, cum omnia moliendo eripuerit civibus suis libertatem, quam eius civem Archimedem, cum istam ipsam sphaeram, nihil cum agere videretur, [...] effecerit? R I, 28.

aspiciunt: »aspicite, o cives, senis Enni imaginis formam«; T I, 34.

cogit: ille civis, qui id cogit omnis imperio legumque poena, quod vix paucis persuadere ora-

tione philosophi possunt, etiam iis, qui illa disputant, ipsis est praeferendus doctoribus; R I, 3.

commemorant: commemorant .. ipsius (Zaleuci) cives, nostri clientes, Locri; L II, 15.

comparat: se comparet hic civis ita necesse est, ut sit contra haec, quae statum civitatis permovent, semper armatus; R VI, 1.

consectatur, conservat, consulit: s. adhaerescit.

convocat: Ti. Gracchus ..., et summus augur et vir sapiens civisque praestans, nonne ... haruspices convocavit? D I, 36.

credit: Atheniensis Clisthenes Iunoni Samiae, civis egregius, quom rebus timeret suis, filiarum dotis credidisse (dicitur); L II, 41.

dant: dabunt .. mihi veniam mei cives vel gratiam potius habebunt, quod ... neque .. me abdidi; D II, 6.

deserit: s. adhaerescit.

dicit: ne quis civis propriam aut suam rem ullam queat dicere; R IV, 5.

digladiantur: quibus (sicis) digladiarentur inter se cives; L III, 20.

dimetitur: in vitae societate audiam civem digitis peccata dimetientem sua? P 26.

ducit: C. Marius ... Q. Metellum, cuius legatus erat, summum virum et civem, ... apud populum Romanum criminatus est bellum illum ducere; O III, 79.

efficit: s. agit.

est: debeo ... in eo .. elaborare, ut sint opera, studio, labore meo doctiores cives mei; F I, 10. in libero .. populo, ut Rhodi, ut Athenis, nemo est civium, qui *; R I, 47. ut .. cum civi aliter contendimus, si est inimicus, aliter, si competitor, ... sic ..; O I, 38. s. incipiunt. — II, 1. deligo; R I, 42.

eunt: ea .. dissensio civium, quod seorsum eunt alii ad alios, seditio dicitur; R VI, 1.

excellit: ergo opifex plus sibi proponet ad formarum quam civis excellens ad factorum pulchritudinem? F II, 115. utrum (L. Mummius) illum civem excellentem an atriensem diligentem putaret? P 38.

faciunt: mihi videmini ... facere idem, quod seditiosi cives solent; A II, 13.

ferunt: »cives, ferte opem et (facem) restinguite«; D I, 67.

fugit: s. adhaerescit.

habent: non erat aequum principes civis rem habere; O III, 74. qui (Scipio) summam spem civium, quam de eo iam puero habuerant, continuo adulescens incredibili virtute superavit; Lae 11. s. dant.

incipiunt, irascuntur: ut ita fastidiosae mollesque mentes evadant civium, ut, si minima vis adhibeatur imperii, irascantur et perferre nequeant; ex quo leges quoque incipiunt neglegere, ut plane sine ullo domino sint; R I, 67.

inrident: Numerium Suffustium Praenestinorum monumenta declarant ... perterritum visis irridentibus suis civibus id agere coepisse; D II, 85.

linquit: »cum terribili perculsus ‖ percussus ‖ fulmine civis luce serenanti vitalia lumina liquit«; D I, 18.

merentur: s. IV, 1. calamitates.

neglegunt, nequeunt: s. incipiunt.

oboedit, parent: »iis .. (imperiis) cives modeste ac sine recusatione parento; magistratus nec oboedientem et noxium ‖ innoxium ‖ civem multa, vinculis verberibusve coherceto«; L III, 6.

odit, offendit, oppetit: s. adhaerescit.

perferunt: s. incipiunt. — potest: s. abundant. II, 1. deligo; R I, 42. — praestat: s. convocat. — proponit: s. excellit; F II, 115.

quit, reddit: »cui nemo civis neque hostis quivit pro factis reddere par ‖ operae, opis ‖ pretium;« R fr 7. s. dicit.

solent: s. faciunt. — timet: s. credit. — tradit, tuetur, vocat: s. adhaerescit. — videtur: s. agit. II, 1. deligo; R I, 42.

ohne Verb: itaque cives potiores quam peregrini, propinqui quam alieni; Lae 19.

2. **Prädicat:** sum: qualis ille vel consul vel civis cum semper, tum post consulatum fuit! F II, 62. tu, .. Cotta ... te .. et principem civem et pontificem esse cogites; N II, 168. iura certe paria debent esse eorum inter se, qui sunt cives in eadem re publica; R I, 49. ut ... nihil intersit, civis sit an peregrinus; R I, 67. fuit .. hic vir ... civis e re publica maxime tuendaeque civitatis peritissimus ‖ paratissimus ‖; L II, 66. »intercessor rei malae salutaris civis esto;« L III, 11. 42 (43). quo meliores cives utilioresque rebus suis publicis essent; O I, 155. esse pro cive, qui civis non sit, rectum est non licere; O III, 47. ergo ego semper civis, et tum maxime, cum meam salutem senatus exteris nationibus *ut* civis optumi commendabat, tu ne nunc quidem, nisi forte idem hostis esse et civis potest. an tu civem ab hoste natura ‖ natione, fortuna ‖ ac loco, non animo factisque distinguis? P 29. cur hostis Spartacus, si tu civis? potes autem esse tu civis, propter quem aliquando civitas non fuit? P 30.

ohne Verb: illi umquam dicerent ... (sapientem) solum civem, solum liberum? A II, 136. solum (sapientem) praeterea formosum, solum liberum, solum civem; F IV, 74. s. sum; P 29. 30.

3. **Vocativ:** s. 1. aspiciunt. ferunt.

II. **nach Verben:** 1. **Accusativ:** adduco: qui (Marius) optimum et gravissimum civem, cuius legatus et a quo missus esset, in invidiam falso crimine adduxerit; O III, 79.

agnosco: quom (animus) ... sese ... civem totius mundi quasi unius urbis agnoverit; L I, 61.

arbitror: totius .. mundi se incolam et civem (Socrates) arbitrabatur; T V, 108.

arceo: ut pudor civis non minus a delictis arceret quam metus; R V, 6.

armo: s. I, 1. comparat.

ascisco: defugit ‖ fugit ‖ patriam vir liber ac fortis et adscitus est civis a Tarquiniensibus; R II, 34.

attingo: eorum ... (beneficiorum) partim eius modi sunt, ut ad universos cives pertineant, partim, singulos ut attingant; O II, 72.

augeo: tu, ... Varro, bene etiam meriturus mihi videris de tuis civibus, si eos non modo copia rerum auxeris, ... sed etiam verborum; A I, 26.

coërceo: s. I, 1. oboedit.

conservo: non dubitaverim me gravissimis tempestatibus ... obvium ferre conservandorum civium causa; R I, 7. nomen ... regis, ut ex se natis, ita consulentis suis civibus et eos conservantis studiosius quam ‖ *redig*entis ‖ *; R I, 54.

contineo: ea .. est summa ratio et sapientia boni civis, commoda civium non divellere atque omnis aequitate eadem continere; O II, 83.

criminor: s. I, 1. ducit.

deligo: vel rex aequus ac sapiens vel delecti ac principes cives vel ipse populus ... posse videtur aliquo esse non incerto statu; R I, 42. si Massilienses ... per delectos et principes cives summa iustitia reguntur; R I, 43.

dico: talem .. solemus et sentire bonum civem et dicere; O I, 124. s. I, 2. ohne Verb; A II, 136.

distinguo: s. I, 2. sum; P 29.

doceo: eius modi quiddam etiam bello illo maximo ... Pericles ille ... docuisse civis suos dicitur ..; R I, 25.

erudio: ad nostros cives erudiendos nihil utilius (est); A I, 11.
expendo: in dissensione civili ... expendendos civis, non numerandos puto; R VI, 1.
expeto: exsistit illud, ut amici, ut fratres, ut propinqui, ut affines, ut cives, ut omnes denique ... propter se expetendi sint; F V, 67.
habeo: cum .. (Dionysius) duas uxores haberet, Aristomachen, civem suam, Doridem autem Locrensem; T V, 59. ipsi patriae conducit pios habere cives in parentes; O III, 90.
instituo: cum is, qui inperat aliis ..., quas ad res civis instituit et vocat, eas omnis conplexus est ipse nec leges inponit populo ..., sed suam vitam ut legem praefert suis civibus; R I, 52.
locupleto: cum ipse (Romulus) nihil ex praeda domum suam reportaret, locupletare civis non destitit; R II, 15.
neco: ne quis magistratus civem Romanum adversus provocationem necaret neve verberaret; R II, 53.
noto: Appius ... non satis scienter virum bonum et civem egregium censor C. Ateium notavit; D I, 29. patiamur, etsi eius modi cives a censore melius est quam a poëta notari; R IV, 11.
numero: f. expendo.
occido: ut dictator, quem vellet civium, *indemnatum* aut indicta causa inpune posset occidere; L I, 42.
opprimo: quamvis is ... ab oppressis civibus parens nominetur; O III, 83.
orno: (Caesar) a nobilissumis civibus, partim etiam a se omnibus rebus ornatis, trucidatus; D II, 23.
percello: f. I, 1. linquit.
praefero: f. I, 1. cogit.
praetermitto: praetermissis suis civibus regem alienigenam patribus auctoribus sibi ipse populus adscivit; R II, 25.
puto: f. I, 1. excellit; P 38.
recipio: quos quasi novos et adscripticios cives in caelum receptos putant; N III, 39.
sentio: f. dico.
testor: Lucretia ... testata civis se ipsa interemit; F II, 66.
tueor: quod in rebus privatis diligentissime singulos cives opera, consilio, re tuebantur; R II, 59.
verbero: f. neco.
voco: cum (P. Sulpicius) seditiosum et inutilem civem, C. Norbanum, in iudicium vocavit; O II, 49. f. instituo.
2. **Genetiv:** sum: quos (circumitus) prospicere inpendentis ... magni cuiusdam civis et divini paene est viri; R I, 45. sapientis . civis fuit causam nec perniciosam et ita popularem, ut non posset obsisti, perniciose populari civi non relinquere; L III, 26. vgl. IV, 2. lex.
3. **Dativ:** consulo: f. 1. conservo; R I, 54.
divido: f. I, 1. abundant.
dono: munera .. ista ... vel civibus tuis vel dis immortalibus dona; T V, 90.
edo: qua (oratione animus) praecepta salutis et laudis apte ad persuadendum edat suis civibus; L I, 62.
eripio: f. I, 1. agit.
impero: corpori (animus imperat) ut rex civibus suis aut parens liberis; R III, 37.
inicio: f. I, 1. abundant.
offero, ostendo: dum modo haec (tabella) optimo cuique et gravissimo civi ostendatur ultroque offeratur; L III, 39.
persuadeo: sit .. hoc iam a principio persuasum civibus, dominos esse omnium rerum ... deos; L II, 15.
praebeo: ut sese splendore animi et vitae suae sicut speculum praebeat civibus; R II, 69.
praefero: f. 1. instituo.
praescribo: neque solum his || iis || (magistratibus) praescribendus est imperandi, sed etiam civibus obtemperandi modus; L III, 5. a quibus iura civibus praescribebantur; C 27.
praesum: sic regum, sic imperatorum, sic magistratuum, sic patrum, sic populorum imperia civibus sociisque praesunt ut corporibus animus; R III, 37.
prosum: ut, si occupati profuimus aliquid civibus nostris, prosimus etiam, si possumus, otiosi; T I, 5. ut ... prodessemus civibus nostris, qua re cumque possemus; D II, 7.
reddo: ut ... civibus libertatem et iura redderet; T V, 62.
relinquo: f. 2. sum; L III, 26.
trado: quaerenti mihi ... nulla maior (res) occurrebat, quam si optimarum artium vias traderem meis civibus; D II, 1.
4. **mit Präpositionen:** ago cum: sic par est agere cum civibus, non ... hastam in foro ponere et bona civium voci subicere praeconis; O II, 83. — de: quod quidem huius civis proprium, de quo agimus *; R V, 3.
communico cum: complures .. Graecis institutionibus eruditi ea, quae didicerant, cum civibus suis communicare non poterant; N I, 8.
confero in: haec (beneficia) tum in universam rem publicam, tum in singulos cives conferuntur; O II, 65.
contendo cum: f. I, 1. est; O I, 38.
depello a: depulit a civibus suis iniustum illud durae servitutis iugum; R II, 46.
eo ad: f. I, 1. eunt.
intersum inter: quid intersit inter popularem, id est adsentatorem et levem civem, et inter constantem, severum || et severum, al. || et gravem; Lae 95.
mereor de: quamquam ... male, credo, mererer de meis civibus, si ad eorum cognitionem divina illa ingenia transferrem; F I, 7. f. 1. augeo.
mitto ad: legimus librum Clitomachi, quem ille eversa Karthagine misit consolandi causa ad captivos cives suos; T III, 54.
persevero in: * Asia Ti. Gracchus, perseveravit in civibus, sociorum nominisque Latini iura neglexit ac foedera; R III, 41.
pertineo ad: f. 1. attingo.
sum pro: f. I, 2. sum; O III, 47.
vivo cum: privatum . oportet aequo et pari cum civibus iure vivere; O I, 124.
III. **nach Adjectiven:** 1. **Genetiv:** proprius: f. II, 4. ago de.
2. **Dativ:** communis: multa .. sunt civibus inter se communia, forum, fana, porticus, viae; O I, 53.
salutaris: ergo (M. Octavi largitio) et civibus et rei publicae salutaris; O II, 72.
utilis: potest .., quod inutile rei publicae sit, id cuiquam civi utile esse? O II, 101
IV. **nach Substantiven:** 1. **Genetiv:** alqs: f. I, 1. est; R I, 47. — II, 1. occido.
aequabilitas: ut unius perpetua potestate et iustitia omnique sapientia regatur salus et aequabilitas et otium civium; R II, 43.
animi: quam sensim pernicies inlapsa *in* civium animos malis studiis malisque doctrinis repente totas civitates everteret; L II, 39.
arma: inter arma civium et occupatis et obsessis urbis locis (potestatis ortum) procreatum videmus || vidimus ||; L III, 19.
benivolentia: alii de vita, alii de gloria et benivolentia civium in discrimen vocantur; O I, 83.

honore et gloria et benivolentia civium fortasse non aeque omnes egent; O II, 31. nec mediocre telum ad res gerendas existimare oportet benivolentiam civium; Lae 61.

bona: hasta posita cum bona in foro venderet et bonorum virorum et locupletium et certe civium; O II, 27. secutus est, qui in causa impia, victoria etiam foediore non singulorum civium bona publicaret, sed universas provincias ... comprehenderet; O II, 27. ſ. II, 4. ago cum.

calamitates: invidiae .. multitudinis atque ob eas bene meritorum saepe civium expulsiones, calamitates, fugae ... sine hominum opibus ... effici (non) possunt; O II, 20.

caput: quae (lex) de capite civis Romani nisi comitiis centuriatis statui vetaret; R II, 61. »de capite civis nisi per maximum comitiatum ollosque, quos censores in partibus populi locassint, ne ferunto«; L III, 11. altera (lex) de capite civis rogari nisi maximo comitiatu vetat; L III, 44.

cognitio: ſ. II, 4. mereor de.

commoda: ſ. II, 1. contineo.

concessus: cum ... Servius ... regnare coepisset non iussu, sed voluntate atque concessu civium; R II, 38.

concordia: maxime nos .. exquirentes ea consilia, quae ad pacem et ad concordiam civium pertinerent, Fa 2.

condicio: quo iure societas civium teneri potest, cum par non sit condicio civium? R I, 49.

coniunctio: hoc .. spectant leges, hoc volunt, incolumem esse civium coniunctionem; O III, 23.

dilectus: habere dilectum (debemus) civis et peregrini in ipsoque peregrino, privatimne an publice venerit; O I, 149.

direptiones: hinc furta, peculatus, expilationes direptionesque sociorum et civium (nascuntur); O III, 36.

discordiae: »quando duellum gravius, discordiae civium escunt;« L III, 9.

dissensio: ſ. I, 1. eunt.

dissipatio, error: nec vero ulla res magis labefactatam diu et Carthaginem et Corinthum pervertit aliquando quam hic error ac dissipatio civium; R II, 7.

expilationes: ſ. direptiones.

expulsiones, fugae: ſ. calamitates.

honos: genus id hominum non modo honore civium reliquorum carere, sed etiam tribu moveri notatione censoria voluerunt; R IV, 10.

iussus: ſ. concessus.

legatus: ſ. II, 1. adduco.

lex: Carbonis est tertia (lex) ..., seditiosi atque inprobi civis; L III, 35.

libertas: in conservanda civium libertate esse privatum neminem; R II, 46.

manus: de manibus audacissimorum civium delapsa arma ipsa ceciderunt; O I, 77.

mentes: ſ. I, 1. incipiunt.

monumentum: ita nobilissima Graeciae civitas ... sui civis unius acutissimi monumentum ignorasset; T V, 66.

nexa: cum sunt propter unius libidinem omnia nexa civium liberata nectierque postea desitum; R II, 59.

nomina: Themistocles omnium civium perceperat nomina; C 21.

oculi: qui in maxima celebritate atque in oculis civium quondam vixerimus; O III, 3. nec vero ille (Q. Maximus) in luce modo atque in oculis civium magnus, sed ..; C 12.

odium: quanta (accessio potest fieri) ad augendas (molestias) cum conscientia factorum, tum poena legum odioque civium; F I, 51.

officia: ne illud quidem alienum est, de magistratuum, de privatorum [de civium], de peregrinorum officiis dicere; O I, 124.

opinio: ut ... pro .. hac opinione omnium civium bonus ille vir vexetur, rapiatur; R III, 27.

otium: ſ. aequabilitas.

pars: qui .. parti civium consulunt, partem neglegunt; O I, 85.

pax: ſ. concordia.

ratio: illud .. absurdum est, quod quidam dicunt, parenti se aut fratri nihil detracturos sui commodi causa, aliam rationem esse civium reliquorum. hi sibi nihil iuris, nullam societatem communis utilitatis causa statuunt esse cum civibus .... qui autem civium rationem dicunt habendam, externorum negant ..; O III, 28. ſ. II, 1. contineo.

salus: saluti prospexit civium, qua intellegebat contineri suam; F I, 35. constat profecto ad salutem civium civitatumque incolumitatem ... inventas esse leges; L II, 11. ſ. aequabilitas. I, 2. sum; P 29.

sapientia: ſ. II, 1. contineo.

scelus: omnia tum || hominibus, cum || perditorum civium scelere discessu meo religionum iura polluta sunt; L II, 42.

societas: ut (homo) ... se implicet primum civium, deinde omnium mortalium societate; F II, 45. cetera quam sint provisa sapienter ad illam civium beate et honeste vivendi societatem; R IV, 3. quam .. sancta sit societas civium inter ipsos; L II, 16. ſ. condicio.

spes: ſ. I, 1. habent; Lae 11.

vita: Miltiadem ... vitam ex hostium telis servatam in civium vinclis profudisse; R I, 5. cuius (Erechthei) etiam filiae cupide mortem expetiverunt pro vita civium; T I, 116. huic moderatori rei publicae beata civium vita proposita est; R V, 8.

voluntas: ſ. concessus.

usus: quod et acutum genus est et ad usus civium non inutile; F I, 12.

utilitas: cum (sapiens) [contineri] prudentia utilitatem civium cernat; T V, 72. ut utilitatem civium sic tueantur, ut, quaecumque agunt, ad eam referant obliti commodorum suorum; O I, 85.

2. **mit Präpositionen:** benignitas in: erat in eo ... summa in omnis civis opis, auxilii, defensionis, largiendi etiam benignitas; R II, 35.

communio cum: qui sibi cum suis civibus, qui denique cum omni hominum genere nullam iuris communionem, nullam humanitatis societatem velit; R II, 48.

crudelitas in: nec .. levitatis Atheniensium crudelitatisque in amplissimos civis exempla deficiunt; R I, 5. desitum est .. videri quicquam in socios iniquum, cum exstitisset in cives tanta crudelitas; O II, 27.

impetus in: multo .. et in hostem et *in* inprobum civem vehementiores iratorum impetus esse; T IV, 43.

societas cum: ſ. communio cum. I. ratio.

V. **Umstand:** 1. **Ablativ:** serpere; quae (caritas generis humani) ... serpit sensim foras, cognationibus primum, ... tum civibus et iis, qui publice socii atque amici sunt; F V, 65.

2. **Präpositionen:** a: cum calamitates clarissimorum virorum iniuriasque iis ab ingratis inpositas civibus colligunt; R I, 4. magno consessu locum nusquam ei (grandi natu) datum a suis civibus; C 63. ſ. II, 1. adduco. orno.

in: in cive excelso atque homine nobili blanditiam, adsentationem, ambitionem † meam esse levitatis; R IV, 7.

inter: bene ergo Ennius: »flagiti principium est nudare inter civis corpora«; T IV, 70.

per: f. II, 1. deligo; R I, 43.

civitas, Bürgerschaft, Gemeinde, Stadt, Staat, Bürgerrecht: I. **absolut:** 1. **Subject:** abhorret: in qua (area) civitatem extrueret arbitratu suo, praeclaram ille quidem fortasse, sed a vita hominum abhorrentem et moribus || maioribus ||; R II, 21.

caret: quo si civitas careat, ob eam ipsam causam, quod eo careat, pro nihilo habenda sit; L II, 12. lege .. carens civitas estne ob *id* ipsum habenda nullo loco? L II, 12.

concinit: ut .. in fidibus aut tibiis ... concentus .. est tenendus, ... sic ex summis et infimis et mediis interiectis ordinibus ut sonis moderata ratione civitas consensu dissimillimorum concinit; et quae harmonia a musicis dicitur in cantu, ea est in civitate concordia; R II, 69.

convertit: in te unum atque in tuum nomen se tota convertet civitas, ... tu eris unus, in quo nitatur civitatis salus; R VI, 12.

dant: quas civitates L. Sulla pecunia accepta ex senatus consulto liberavisset, ut eae rursus vectigales essent neque iis pecuniam, quam pro libertate dederant, redderemus; O III, 87.

debet: honestum non esse in ea civitate, quae libera fuerit quaeque esse debeat, regnare; O III, 83. f. II, 1. constituo; R III, 34. rego; L I, 17.

discit: ita nobilissima Graeciae civitas, quondam vero etiam doctissima, sui civis unius acutissimi monumentum ignorasset, nisi ab homine Arpinate || Arpinati || didicisset; T V, 66.

effert: praeter ceteros hunc || nunc || nostra extulit civitas; fr V, 21.

est: ne urbes quidem aut civitates (esse), nisi quae essent sapientium? A II, 136. ego tibi, Carneade, praetor esse non videor, quia sapiens non sum, nec haec urbs nec in ea civitas; A II, 137. neque .. civitas in seditione beata esse potest nec in discordia dominorum domus; F I, 58. Romulum auspiciis, Numam sacris constitutis fundamenta iecisse nostrae civitatis, quae numquam profecto sine summa placatione deorum inmortalium tanta esse potuisset; N III, 5. quae est .. gens aut quae civitas, quae non aut extispicum aut monstra aut fulgora interpretantium ... praedictione moveatur? D I, 12. || ut || testis est nostra civitas, in qua et reges augures et postea privati eodem sacerdotio praediti rem publicam religionum auctoritate rexerunt; D I, 89. omnis .. populus, qui est talis coetus multitudinis, qualem exposui, omnis civitas, quae est constitutio populi, omnis res publica, quae ... populi res est, consilio quodam regenda est, ut diuturna sit; R I, 41. cum .. (omnium summa rerum) est penes delectos, tum illa civitas optimatium arbitrio regi dicitur. illa autem est civitas popularis (sic enim appellant), in qua in populo sunt omnia; R I, 42. quid est .. civitas nisi iuris societas? R I, 49. ut ... nec sine rege civitas nec diuturno rege esset uno; R II, 23. cuius plurimum intererat esse in optimo statu civitatem; R II, 40. * sas requisivit civitatemque optandam magis quam sperandam, quam minimam potuit, non quae posset esse, sed in qua ratio rerum civilium perspici posset, effecit; R II, 52. si in eo sit errore civitas, ut bonum illum virum sceleratum, facinorosum, nefarium putet, contra autem || *eum* ||, qui sit improbissimus, existimet esse summa probitate ac fide; R III, 27. nulla est tam stulta civitas, quae non iniuste imperare malit quam servire iuste; R III, 28. nisi ita morata civitas fuisset; R V, 1. sine quorum (magistratuum) prudentia ac diligentia esse civitas non potest; L III, 5. qualescumque summi civitatis viri fuerint, talem civitatem fuisse; L III, 31. quae et apud nos et in aliis civitatibus, ut quaeque optime morata est, ita diligentissime observantur; C 63. qui (senes) si nulli fuissent, nullae omnino civitates fuissent; C 67. quem (Scipionem) tamen esse natum et nos gaudemus et haec civitas, dum erit, laetabitur; Lae 14. qui (sapientis animus) ne civitate quidem pelli potest. quae est enim civitas? omnisne conventus etiam ferorum et immanium? omnisne etiam fugitivorum ac latronum congregata unum in locum multitudo? certe negabis. non igitur erat illa tum civitas, cum leges in ea nihil valebant, cum iudicia iacebant, cum mos patrius occiderat, cum ferro pulsis magistratibus senatus || † senatus || nomen in re publica non erat; ... reliquiae coniurationis a Catilinae furiis ad tuum scelus furoremque conversae, || conversae || non civitas erat. itaque pulsus ego civitate non sum, quae nulla erat, accersitus in civitatem sum, cum esset in re publica consul, qui tum nullus fuerat, ... esset iuris et aequitatis, quae vincla sunt civitatis, repetita memoria; P 27. 28. potes .. esse tu civis, propter quem aliquando civitas non fuit? P 30. f. dant. debet. — II, 1. constituo; R III, 34. everto; Lae 23.

existimat: f. est; R III, 27.

fert: talis innumerabilis nostra civitas tulit; T I, 101. multos .. praeterea et nostra civitas et Graecia tulit singulares viros; N II, 165. fertne civitas ulla latorem istius modi legis, ut condemnaretur filius? N III, 90. pluris .. haec tulit una civitas, si minus sapientis, ... at certe summa laude dignos; R III, 7.

ignorat: f. discit.

imperat: qui (rex) civitatem .. non modo liberam, sed etiam gentibus imperantem servire sibi coëgisset; O III, 84. f. est; R III, 28.

incolit: quin et praetor ille esset et Roma urbs et eam civitas incoleret; A II, 137.

inhorrescit: horum † in severitatem dicitur inhorruisse primum civitas; R IV, 6.

iubet: quo auctore et principe concitata civitas ... exulem .. regem ... esse iussit; R II, 46.

laetatur: f. est; Lae 14.

mavult: f. est; R III, 28.

odit: alterum (ducem) propter crudelitatem semper haec civitas oderit; Lae 28.

paret, perfert: quem (tyrannum) armis oppressa pertulit civitas ac paret || apparet || cum maxume || maxime || mortuo; O II, 23.

potest: f. est; N III, 5. R II, 52. L III, 5. Lae 23. stat. — II, 1. administro. everto; Lae 23. rego; O I, 72.

putat: f. est; R III, 27.

servit: f. est; R III, 28. imperat.

solet: ut .. cupiditatibus principum et vitiis infici solet tota civitas, sic emendari et corrigi continentia; L III, 30.

stat: sine quo (imperio) nec domus ulla nec civitas nec gens nec hominum universum genus stare ... potest; L III, 3.

tenet: quoniam distinctos dignitatis gradus (Athenienses) non habebant || habebat ||, non tenebat ornatum suum civitas; R I, 43.

videtur: hoc loco primum videtur insitiva quadam disciplina doctior facta esse civitas; R II, 34.

2. **Prädicat:** sum: eum .. (mundum) esse quasi communem urbem et civitatem hominum et deorum; F III, 64. f. 1. est; P 27. 28. vgl. est; A II, 136. 137. R I, 41.

II. **nach Verben:** 1. **Accusativ:** administro:

sine qua (severitate) administrari civitas non potest; O I, 88.
aestimo: quanti .. ista civitas aestimanda est, ex qua boni sapientesque pelluntur? T V, 109.
appello: coetus .. hominum iure sociati, quae civitates appellantur; harum rectores et conservatores hinc profecti hunc revertuntur; R VI, 13.
cogo: f. I, 1. imperat.
commoveo: cum esset ex aere alieno commota civitas; R II, 58.
concito: f. I, 1. iubet.
condo: neque .. est ulla res, in qua propius ad deorum numen virtus accedat humana, quam civitatis aut condere novas aut conservare iam conditas; R I, 12.
conservo: nobis mox de instituendis et conservandis civitatibus aptiorem .. fore disserundi locum; R II, 65. f. condo.
constituo: in eodem tanta prudentia fuit in constituendis temperandisque civitatibus, tanta aequitas, ut ..; A II, 3. quae (oratio) sit anteponenda bene constitutae civitati publico iure et moribus; R I, 3. civitatibus .. mors ipsa poena est, quae videtur a poena singulos vindicare; debet enim constituta sic esse civitas, ut aeterna sit; R III, 34. ut ..., nec esse || esset || (possit) quicquam civitate bene constituta beatius; R V, 7. quae (lex) saeclis omnibus ante nata est quam scripta lex ulla aut quam omnino civitas constituta; L I, 19. hanc .. ob causam maxume, ut sua tenerentur || tenerent ||, res publicae civitatesque constitutae sunt; O II, 73.
corrigo: f. I, 1. solet.
curo: non curat (divina providentia) singulos homines. non mirum; ne civitates quidem; non *modo* eas || non eas? ||, ne nationes quidem et gentes; N III, 93.
delecto: civitates quaedam universae more doctae parsimonia delectantur; T V, 99.
deleo: civitas .. cum tollitur, deletur, extinguitur; R III, 34.
devinco: ut ii, qui civitates aut nationes devictas bello in fidem recepissent, earum patroni essent more maiorum; O I, 35.
do: videris ... ei (philosophiae) quasi civitatem dare; F III, 40.
doceo: f. delecto. — efficio: f. I, 1. est; R II, 52. — emendo: f. I, 1. solet.
everto: qua caecitate || qua (fama populari) caecati || homines ... funditus alii everterunt suas civitates, alii ipsi occiderunt; T III, 4. quam sensim pernicies inlapsa *in* civium animos malis studiis malisque doctrinis repente totas civitates everteret; L II, 39. quae .. domus tam stabilis, quae tam firma civitas est, quae non odiis et discidiis funditus possit everti? Lae 23.
excito: civitas ad arma repente est excitata; D I, 55.
existimo: ut iam || est igitur || universus hic mundus una civitas *sit* communis deorum atque hominum existimanda; L I, 23.
exstinguo: f. deleo.
exstruo: f. I, 1. abhorret.
facio: brevi multitudo dispersa atque vaga concordia civitas facta erat; R I, 40. f. I, 1. videtur.
fingo: recte .. a Platone (poëtae) eiciuntur ex ea civitate, quam finxit ille; T II, 27.
firmo: et urbem constituit ... et ad firmandam novam civitatem novum quoddam ... consilium ... secutus est; R II, 12.
gigno: id .. consilium primum semper ad eam causam referendum est, quae causa genuit civitatem; F I, 41.
guberno: f. rego; R II, 15.
habeo: f. I, 1. caret. — inficio: f. I, 1. solet.
instituo: f. conservo.
laudo: quot || quod || et sunt laudandae civitates et fuerunt; R III, 7.
libero: qui etiam liberata iam civitate dominationes adpetiverunt; R II, 48. f. I, 1. dant. V, 2. post.
moveo: f. I, 1. est; D I, 12.
opprimo: qua pulchritudine urbem, quibus autem opibus praeditam (Dionysius) servitute oppressam tenuit civitatem! T V, 57. f. I, 1. paret.
opto: f. I, 1. est; R II, 52.
puto: * habet civitatis et unam illam civitatem putat; L II, 5.
recipio: f. II, 1. devinco.
recreo: quos (tyrannos) si boni oppresserunt, ut saepe fit, recreatur civitas; sin audaces, fit illa factio; R I, 68.
rego: Scylax, ... excellens in astrologia idemque in regenda sua civitate princeps; D II, 88. quod in iis civitatibus, quae ab optimis reguntur, accidere non potest; R I, 53. singulari imperio et potestate regia tum melius gubernari et regi civitates, si ..; R II, 15. considerandae leges, quibus civitates regi debeant; L I, 17. ut et doctrinae studiis et regenda civitate princeps esset; L III, 14. nec .. aliter aut regi civitas aut declarari animi magnitudo potest; O I, 72. f. I, 1. est; R I, 41. 42.
reperio: vir is, quem quaerimus, non multo facilius tali animo reperietur quam civitas universa? T V, 42.
spero: f. I, 1. est; R II, 52.
tempero: f. constituo; A II, 3.
teneo: cum eius (Arati) civitas quinquaginta annos a tyrannis teneretur; O II, 81. f. opprimo.
tollo: f. deleo.
tueor: *is* est .., qui consilio et opera civitatem tueri potest; R II, 51. sapientissimis et fortissimis et armis et consilio civitatem tuentibus; R II, 59. fuit .. hic vir ... civis e re publica maxime tuendaeque civitatis peritissimus || paratissimus ||; L II, 66.
2. **Genetiv**: habeo: quibus .. haec sunt inter eos || [inter eos] || communia, ei civitatis eiusdem habendi sunt; L I, 23.
interest: civitatum .. hoc multarum in Graecia interfuit, antiquom vocum conservare || conservari || modum; quarum mores lapsi ad mollitias || mollitis || pariter sunt inmutati cum cantibus; L II, 38.
sum: propior (societas) est eiusdem gentis, nationis, linguae ...; interius etiam est eiusdem esse civitatis; O I, 53. societas est ... interior eorum, qui eiusdem gentis sint, propior eorum, qui eiusdem civitatis, O III, 69.
3. **Dativ**: antepono: f. 1. constituo; R I, 3.
consulo: ab iis (dis) et civitatibus et singulis hominibus consuli; N II, 166.
debeo: sensit .. deberi non posse huic civitati illam potestatem; L III, 26.
discribo: nihil .. dicitur a philosophis ..., quod *non* ab iis partum confirmatumque sit, a quibus civitatibus iura discripta || descr. || sunt; R I, 2.
do: hoc .. per gallinas Iuppiter tantae civitati signum dabat? D II, 56.
pario: qui quondam peperisset otium civitati; O III, 3.
praedico: cum terrae saepe fremitus, saepe mugitus, saepe motus multa nostrae rei publicae, multa ceteris civitatibus gravia et vera praedixerint; D I, 35.
praesto: is dicere solebat ob hanc causam praestare nostrae civitatis statum ceteris civitati-

bus, quod in illis singuli fuissent fere, qui ..; R II, 2.

praesum: cum (Pericles) iam suae civitati maxima auctoritate plurimos annos domi et belli praefuisset; R IV, 11.

prosum: illud .. semel profuit, hoc semper proderit civitati; O I, 75.

reddo: f. I, 1. dant.

scribo: quom .. illi non studii et delectationis, sed rei publicae causa leges civitatibus suis scripserunt; L II, 14.

sum: hic dolor populi Romani duce et auctore Bruto causa civitati libertatis fuit; F II, 66. omitto innumerabilis viros, quorum singuli saluti huic civitati fuerunt; R I, 1. quid esse .. censes .. discendum nobis? ... — eas artis, quae efficiant, ut usui civitati simus; R I, 33. f. I. constituo; R III, 34.

suppedito: multa etiam ad luxuriam invitamenta perniciosa civitatibus subpeditantur mari; R II, 8.

4. **Ablativ:** careo: qui (viri) illa urbe pulsi carere ingrata civitate quam manere *in* inproba maluerunt; L III, 26.

expello: quod (Ephesii), cum civitate expellerent Hermodorum, ita locuti sint: „nemo ... excellat"; T V, 105.

pello: f. I, 1. est; P 27. 28.

5. **mit Präpositionen:** accipio in: ut maiores nostri Tusculanos, Aequos, Volscos, Sabinos, Hernicos in civitatem etiam acceperunt; O I, 35.

arcesso in: f. I, 1. est; P 28.

ascisco in: quo foedere .. Sabinos in civitatem adscivit sacris conmunicatis; R II, 13. adscivit eos (Latinos) in civitatem; R II, 33.

conloco in: in ea civitate domicilium et sedes collocavit; R II, 34.

deligo e: eorum (versuum Sibyllinorum) decem interpretes delectos e civitate esse voluerunt; D I, 4.

eicio e: ut apud eum (Aristophanem) Sabazius et quidam alii dei peregrini iudicati e civitate eiciantur; L II, 37. f. 1. fingo.

habeo in: f. sum in; R I, 47.

induco in: rem perniciosissimam in civitatem inducunt seditionem atque discordiam; O I, 85.

infundo in: quod (vitiosi principes) non solum vitia concipiunt ipsi, sed ea infundunt in civitatem; L III, 32.

inveterasco in: quamquam intellego in nostra civitate inveterasse iam bonis temporibus, ut splendor aedilitatum ab optimis viris postuletur; O II, 57.

maneo in: f. 4. careo.

numero in: si singulos numeremus in singulas (civitates), quanta iam reperiatur virorum excellentium multitudo! R III, 7.

obtineo in: in civitate, qui se istarum rerum cupiditatibus dediderunt, ipsius servitutis locum paene infimum obtinent; P 37.

pello ex: f. 1. aestimo.

permano in: Pythagorae .. doctrina ... permanavisse mihi videtur in hanc civitatem; T IV, 2.

perspicio in: f. I, 1. est; R II, 52.

recipio in: * facile in civitatem receptus esset; R II, 35.

redundo in: quae (exempla) nata et frequentata apud illos (Athenienses) etiam in gravissumam civitatem nostram dicuntur redundasse; R I, 5.

sum in: nulla alia in civitate, nisi in qua populi potestas summa est, ullum domicilium libertas habet; R I, 47. qui .. (libertas) aequa potest esse, omitto dicere in regno, ... sed in istis civitatibus, in quibus verbo sunt liberi omnes? R I, 47. haec ... ita mixta fuerunt et in hac civitate et in Lacedaemoniorum et in Karthaginiensium, ut ..; R II, 42. nisi aequabilis haec in civitate conpensatio sit et iuris et officii et muneris; R II, 57. summos fuisse in civitate nostra viros; L I, 14. placeret*ne* unum in civitate esse magistratum, cui reliqui parerent; L III, 15. „non esse in civitate duo milia hominum, qui rem haberent"; O II, 73. f. 3. praesto. — I, 1. concinit.

suscipio in: omnibus municipibus duas esse censeo patrias, unam natur*ae*, *alte*ram civitatis; ut ille Cato, quom esset Tusculi natus, in populi Romani civitatem susceptus est; ita, quom ortu Tusculanus esset, civitate Romanus, habuit alteram loci patriam, alteram iuris; L II, 5.

transfero in: quae (studia) sero admodum expetita in hanc civitatem e Graecia transtulerunt, T IV, 1.

valeo in: f. I, 1. est; P 27.

III. **nach Adjectiven:** 1. **Genetiv:** proprius: id .. est proprium ... civitatis atque urbis, ut sit libera ... suae rei cuiusque custodia; O II, 78.

2. **Dativ:** carus: quam .. civitati (Scipio) carus fuerit, maerore funeris indicatum est; Lae 11.

exitiosus: nihil est .. exitiosius civitatibus; L III, 42.

utilis: adfert .. haec opinio religionem utilem civitatibus; L II, 26.

3. **mit Präposition:** aptus ad: natura sumus apti ad coetus, concilia, civitates; F III, 63.

IV. **nach Substantiven:** alqs: sescentos exsules || sexc. exules ||, qui locupletissimi fuerant eius civitatis, restituit; O II, 81. quem (pontificem Scaevolam) unum nostrae civitatis et ingenio et iustitia praestantissimum audeo dicere; Lae 1.

administratio: illi .. Massiliensium paucorum et principum administrationi civitatis finitimus est, qui fuit ... apud Athenienses triginta *virorum* consensus; R I, 44.

aetas: haec quadringentorum annorum aetas ut urbis et civitatis num valde longa est? R I, 58. quae vis non modo senior est quam aetas populorum et civitatium || civitatum ||, sed aequalis ... dei; L II, 9.

casus: mihi .. explicandae philosophiae causam adtulit casus gravis civitatis; D II, 6.

coetus: congregatione aliae (bestiae) coetum quodam modo civitatis imitantur; F II, 109.

conservatores: f. II, 1. appello.

decus: magni existimans interesse ad decus et ad laudem civitatis res tam gravis ... Latinis etiam litteris contineri; N I, 7. est .. proprium munus magistratus intellegere se gerere personam civitatis debereque eius dignitatem et decus sustinere; O I, 124.

dignitas: f. decus; O I, 124.

disciplina: omnium fere civitatum non Graeciae solum, sed etiam barbariae ab Aristotele mores, instituta, disciplinas, a Theophrasto leges etiam cognovimus; F V, 11. nec .. hic locus est, ut de ... disciplina ac temperatione civitatis loquamur; T IV, 1.

discriptio: quam brevi .. in conspectu posita est a te omnium magistratuum discriptio, sed ea paene nostrae civitatis; L III, 12.

divitiae: singulorum .. facultates et copiae divitiae sunt civitatis; O III, 63.

exemplum: quod .. exemplo nostrae civitatis usus sum; R II, 66.

forma: ea .. forma civitatis mutabilis maxime est hanc ob causam, quod ..; R II, 43.

fundamenta: f. I, 1. est; N III, 5.

genus: reliqui disseruerunt ... de generibus et de rationibus civitatum; R II, 22. ipsum regale genus civitatis non modo non est reprehen-

dendum, sed ..; R II, 43. ut, quem ad modum Tarquinius, ... totum genus hoc regiae civitatis everterit; R II, 51. primum .. numero definieram genera civitatum tria probabilia; R II, 65. ex quo existit id, quod Scipio laudabat, coniunctum civitatis genus; R III, 23. quoniam ... omnes .. leges adcommodandae (sunt) ad illud civitatis genus; L I, 20. quoniam regale civitatis genus probatum quondam postea ... repudiatum est; L III, 15.

gloria: num aut vetus gloria civitatis aut species praeclara oppidi ... rem publicam efficiebat? R III, 44.

gubernatio: usus .. eius (virtutis) est maximus civitatis gubernatio et earum ipsarum rerum ... reapse, non oratione perfectio; R I, 2.

gubernator: quasi tutor et procurator rei publicae; sic enim appelletur, quicumque erit rector et gubernator civitatis; R II, 51.

homines: clarissimorum hominum nostrae civitatis gravissimos exitus in Consolatione collegimus; D II, 22.

imago: non in umbra et imagine civitatis, sed in amplissima re publica enitar, ut ..; R II, 52.

incolumitas: constat profecto ad salutem civium civitatumque incolumitatem ... inventas esse leges; L II, 11.

instituta: leges etiam et instituta ac mores civitatum perscripsimus; F IV, 61. quae (insulae) fluctibus cinctae natant paene ipsae simul cum civitatum || civitatium, al. || institutis et moribus; R II, 8. f. disciplina; F V, 11.

ius: quid .. est tantum, quantum ius civitatis? L I, 14.

laus: f. decus; N I, 7.

leges: f. disciplina; F V, 11. instituta; F IV, 61.

lumen: quod ni ita fuisset, alterum illud extitisset lumen civitatis; C 35.

mores: qui (Plato) musicorum cantibus ait mutatis mutari civitatum status; ego autem nobilium vita victuque mutato mores mutari civitatum puto; L III, 32. pauci honore et gloria amplificati vel corrumpere mores civitatis vel corrigere possunt; L III, 32. f. disciplina; F V, 11. — II, 2. interest.

nomen: necesse est caritate eam (patriam) praestare, † qua rei publicae nomen universae civitatis est; L II, 5.

ordines: quod (status) non esset in omnis ordines civitatis aequabilis; R II, 62.

pars: hominem .. esse censebant quasi partem quandam civitatis et universi generis humani; A I, 21.

patria: f. II, 5. suscipio in. — patroni: f. II, 1. devinco. — persona: f. decus; O I, 124.

princeps: sunt ... reliqui, qui ... earum rerum disputationem principibus civitatis non ita decoram putent; A II, 5. an, partus ancillae sitne in fructu habendus, dissereretur inter principes civitatis, P. Scaevolam, M'.que Manilium? F I, 12. princeps huius civitatis Phalereus Demetrius cum patria pulsus esset iniuria; F V, 54. Timotheum, clarum hominem Athenis et principem civitatis, ferunt ... dixisse ..; T V, 100. cur ante etiam tot civitatis principes a Cinna interempti? N III, 80. ut comitiorem vel in iudiciis populi vel in iure legum vel in creandis magistratibus principes civitatis essent interpretes; D II, 74. Pericles, .. et auctoritate et eloquentia et consilio princeps civitatis suae; R I, 25. fuisse .. quendam ferunt Demaratum Corinthium et honore et auctoritate et fortunis facile civitatis suae principem; R II, 34. principem civitatis gloria esse alendum; R V, 9. „at sumus", inquit, „principes civitatis"; P 36.

progenies: ut ex iis (proletariis) quasi proles, id est quasi progenies civitatis, expectari videretur; R II, 40.

rationes: ut verum esset sua voluntate sapientem descendere ad rationes civitatis non solere; R I, 11. f. genus; R II, 22.

rector: f. gubernator. II, 1. appello.

salus: in optimorum consiliis posita est civitatium salus; R I, 51. in quo uno fuit civitatis salus; L III, 24. f. I, 1. convertit.

societas: quae sententia omnem societatem distrahit civitatis; O III, 28.

species: nec ulla deformior species est civitatis quam illa, in qua opulentissimi optimi putantur; R I, 51.

status: aliquo si non bono, at saltem certo statu civitatis; A ep. 2. Scipionem rogemus, ut explicet, quem existimet esse optimum statum civitatis; R I, 33. optimum longe statum civitatis esse eum, quem maiores nostri nobis reliquissent; R I, 34. cum patres rerum potirentur, numquam constitisse civitatis statum; R I, 49. quae (oratio) est mihi habenda de optimo civitatis statu; R I, 70. quis .. te potius aut de maiorum dixerit institutis ... aut de optimo statu civitatis? R I, 71. ut (civis) sit contra haec, quae statum civitatis permovent, semper armatus; R VI, 1. quod sequitur .., non solum ad religionum pertinet, sed etiam ad civitatis statum; L II, 30. accommodabimus hoc tempore leges ad illum, quem probamus, civitatis statum; L III, 4. ut ... posait ex temperatione iuris ... teneri ille moderatus et concors civitatis status; L III, 28. f. mores. II, 3. praesto.

temperatio: f. disciplina; T IV, 1.

tyrannus: duodequadraginta annos Dionysius tyrannus fuit opulentissumae et beatissumae civitatis; N III, 81.

vincula: f. 1, 1. est; P 28.

viri: unius aetatis clarissimorum ac sapientissimorum nostrae civitatis virorum disputatio repetenda memoria est; R I, 13. f. I, 1. est; L III, 31.

umbra: f. imago.

V. **Umstand:** 1. **Ablativ:** cerni: ut civitate maxime reapse cerneretur, quale esset id, quod ..; R II, 66.

Romanus: f. II, 5. suscipio in.

abl. comp.: f. II, 1. constituo; R V, 7.

2. **Präpositionen:** a: nullum bellum suscipi a civitate optima nisi aut pro fide aut pro salute; R III, 34.

in (acc.): f. II, 5. numero in. — (abl.:) ut queritur ille „in civitate fieri facinora capitalia"; N I, 13. in plerisque civitatibus intellegi potest augendae virtutis gratia ... virorum fortium memoriam ... consecratam; N III, 50. primus .. (L. Brutus) in hac civitate docuit in conservanda civium libertate esse privatum neminem; R II, 46. quae harmonia a musicis dicitur in cantu, ea est in civitate concordia; R II, 69. * *civitatibus*, in quibus expetunt laudem optumi et decus, ignominiam fugiunt ac dedecus; R V, 6. quod in civitatibus ratione quadam ... agnationibus familiarum distinguuntur status; L I, 23. qui .. in libera civitate ita se instruunt, ut metuantur; O II, 24. quibus (legibus) in singulis civitatibus res publica continetur; O III, 23. hinc opum nimiarum, potentiae non ferendae, postremo etiam in liberis civitatibus regnandi existunt cupiditates; O III, 36. mihi .. quicquid acciderit in tam ingrata civitate, ne recusanti quidem evenerit, non modo [non] || non || repugnanti; P 17. f. I, 1. debet. est; D I, 89. R I, 42. — II, 1. rego; R I, 53. — 5. sum in; R I, 47. II, 42.

post: ponite ante oculos unum quemque veterum

|| [regum] ||. voltis a Romulo? voltis post liberam civitatem ab iis ipsis, qui liberaverunt? P 11.

clades, Unglück, Unheil, Niederlage: I. patet: »clades patriae flamma ferroque parata vocibus Allobrogum patribus populoque patebat«; D I, 21.
possunt: clades imperatorum, ut nuper summi et singularis viri, ... sine hominum opibus ... effici (non) possunt; O II, 20.
proficiscitur: »omnes (voces) civilem generosa *a* || generosam, generosa ab || stirpe profectam vitare ingentem cladem pestemque monebant;« D I, 20.
II, 1. accipio: quod ... post acceptam illam maximam cladem expiatum est; D I, 101.
adfero: qui risus ... magnam populo Romano cladem attulit; N II, 7.
commemoro: vel Opimii damnatio (commemoratur) vel fuga Metelli vel acerbissima C. Marii clades principum*que* caedes || [pr. caed.] ||; R I, 6.
efficio: f. I. possunt.
fero: »quae (classes) Priamo cladem et Troiae pestemque ferebant«; D II, 63.
glomero, infigo: »haec vetusta saeclis glomerata horridis luctifica clades nostro infixa est corpori«; T II, 25.
paro: f. I. patet.
recordor: qui caedes || clades || municipiorum, qui illam Sullani temporis messem recordetur; P 46.
teneo, veho: »nos grave certamen belli clademque tenemus, Graecia quam Troiae divino numine vexit;« F V, 49.
vito: f. I. proficiscitur.
2. incido in: in has clades incidimus; O II, 29.
III, 1. absumi: »sic corpus clade horribili absumptum extabuit;« T II, 20.
frangi: »qui aliorum aerumnam dictis adlevans non idem ... clade subita frangatur sua«; T III, 71.
2. cum: nonne C. Flaminius ... neglexit signa ... magna cum clade rei publicae? D I, 77.
post: f. II, 1. accipio.

clam, heimlich: clepo: »agnum inter pecudes aurea clarum coma quondam || quem clam, al. || Thyestem clepere ausum esse e regia«; N III, 68.
depono: qui propter avaritiam clam depositum non reddidit; T III, 17.
divido: »unde ignis cluet mortalibus clam divisus;« T II, 23.
fero: suffragia ... *sciscenda* .. in lege aut rogatione || [in ... rogatione] || clam an palam ferri melius esset; L III, 33.
incendo: classem Lacedaemoniorum, quae subducta esset ad Gytheum, clam incendi posse; O III, 49.
redeo, venio: se, ut clam venisset, sic clam || [clam] || in Pyrrhi castra rediturum; O III, 86.

clamito, rufen, ausrufen, schreien: I. acc. c. inf.: ipso in eiulatu (Heracleotes Dionysius) clamitabat falsa esse illa, quae ..; T II, 60. — clamitasse magos pestem ac perniciem Asiae proxuma nocte natam; D I, 47.
II. Cauneas: quidam in portu caricas Cauno advectas vendens Cauneas clamitabat; D II, 84.

clamo, rufen, schreien, verkünden, bezeugen, nennen: I. alqs: difficile dictu videtur eum non in malo esse, et magno quidem, qui ita clamare cogatur; T II, 19.
fulix: »fulix ... nuntiat horribilis clamans instare procellas«; D I, 14.
II. accus. c. infin.: clamat Zeno, et tota illa porticus tumultuatur, hominem natum ad nihil aliud esse quam honestatem; A fr. 20 (Z. 13). roga nunc Stoicum, quis sit melior, Epicurusne, qui delirare illum clamat, an Academicus; A fr. 20 (Z. 32). clamat Epicurus ... non posse iucunde vivi, nisi sapienter, honeste iusteque vivatur; F I, 57. adhibentis ... illa, quibus detractis clamat Epicurus se nescire, quid sit bonum; F II, 23. cum diceres clamare Epicurum non posse iucunde vivi; F II, 51. isti ipsi ... nonne clamant sapienti plus semper adesse, quod velit, quam quod nolit? F V, 93. ferre non posse *se* clamabit; T II, 40. his ille clamat omnium mortalium mentes esse perterritas; N I, 86. clamare non desinitis retinendum hoc esse ..; N I, 95. non eorum (est hominum), qui clament nihilo magis vera illa esse quam falsa; A II, 43. sensus .. cuiusque et natura rerum atque ipsa veritas clamabat quodam modo non posse adduci, ut ... nihil interesset; F IV, 55. maxima voce clamat populus neque se uni neque paucis velle parere; R I, 55. non .. mediocres viri, ... Pythagoras et Empedocles, ... clamant .. inexpiabilis poenas impendere iis, a quibus violatum sit animal; R III, 19. quem .. (M. Regulum) ... clamat virtus beatiorem fuisse quam potantem in rosa Thorium; F II, 65.
III. fidem: »pro deum, popularium omnium, *omnium* adulescentium clamo, postulo, obsecro, oro, ploro atque imploro fidem«; N I, 13.
IV. mit doppeltem Accusativ: Academicus ... ab eis, quos deseret, insanus, imperitus temerariusque clamabitur; A fr. 20 (Z. 29).

clamor, Ruf, Beifallsruf, Geschrei, Lärm, Getöse: I, 1. accedit: ad quos (poëtas) cum accessit clamor et adprobatio populi; R IV, 9.
est: quem clamorem contionis aut quam spem consulatus eius ... futuram putas? F II, 76. quid? exercitatio legionum, quid? ille cursus, concursus, clamor quanti laboris est! T II, 37.
2. Ausruf: qui clamores tota cavea nuper in hospitis et amici mei M. Pacuvi nova fabula! Lae 24.
II. edo: »in quo (lapatho) Laelius clamores σοφὸς ille solebat edere«; F II, 24. eius (Tagetis) adspectu cum obstipuisset bubulcus clamoremque maiorem cum admiratione edidisset; D II, 50.
excito: qui clamores vulgi atque imperitorum excitantur in theatris! F V, 63.
refuto, reicio: in primis .. refutetur ac reiciatur Philocteteus ille clamor; T II, 55.
tollo: quo aspectu exterrita (nutrix) clamorem sustulit; D I, 79. intuentem te, admirantem, clamores tollentem cum video, servum esse ineptiarum omnium iudico; P 37.
III. comprobare: id .. (senatus consultum) frequentissimo theatro incredibili clamore et plausu (esse) comprobatum; D I, 59.
fundere: »cum clamore paratis inanis fundere voces«; D I, 15.
funestare: saxum illud Lemnium clamore Philocteteo funestare; F II, 94.
2. sine: apis aculeum sine clamore ferre non possumus; T II, 52.

clandestinus, heimlich, geheim: colloquia: hinc cum hostibus clandestina colloquia nasci; C 40.
introitus: qui (Aratus) ... profectus Argis Sicyonem clandestino introitu urbe est potitus; O II, 81.

clangor, Geschrei: I. fundo: »tum iecore opimo farta (Iovis satelles) et satiata adfatim clangorem fundit vastum;« T II, 24.
II. Ablativ: »nona super tremulo genetrix clangore volabat«; D II, 63.

clareo, glänzen, leuchten: »ergo postque || plusque, priusque || magisque viri nunc gloria claret;« O I, 84. C 10.

claritas, Klang, Glanz, Ruhm: I. est: ut in pedibus celeritatem (esse), vim in manibus, claritatem in voce; A I, 19.

II. ostendo: miror deos immortales || inmortalis || histrioni futuro claritatem ostendisse, nullam ostendisse Africano; D II, 66.

III. aptus ad: fructuosior .. hominum generi et ad claritatem amplitudinemque aptior eorum (vita est), qui ..; O I, 70.

IV. cum: neminem eorum nisi senectute, nisi domi, nisi cum claritate esse moriturum; D II, 99.

claro, erhellen, glänzen lassen: »una fixi ac signati temporis hora Iuppiter excelsa clarabat sceptra columna«; D I, 21.

clarus, hell, deutlich, laut, einleuchtend, leuchtend, glänzend, berühmt: alqs: interrogati, dives pauper, clarus obscurus sit; A II, 92. eum, quem illa (Dionysii mater) peperisset, clarissimum Graeciae diuturna cum fortuna fore; D I, 39. qui (Lysander) Lacedaemoniorum clarissimus fuerat; D I, 75. ob eam .. rem ipsam (Nasicam) magnum et clarum fuisse; O I, 109. „nec hercule,“ inquit, „si ego Seriphius essem, nec tu si Atheniensis || esses ||, clarus umquam fuisses“; C 8. quis clarior in Graecia Themistocle, quis potentior? Lae 42.

alqd: quod nihil esset clarius ἐναργεία, ut Graeci; A II, 17. nec ea, quae tam clara essent, definienda censebant; A II, 17. ne ab iis, quae clara sint ipsa per sese, quasi praestigiis quibusdam et captionibus depellamur; A II, 45. ut ad ea, quae clariora sunt, veniam; A II, 87. quapropter si ea, quae dixi, sole ipso illustriora et clariora sunt; F I, 71. id quod est luce clarius; T I, 90. praesertim cum id ... reliquis eiusdem disciplinae solis luce videatur clarius; D I, 6. qui (haruspices) responderunt nihil illo puero clarius, nihil nobilius fore; D I, 79. quod haruspices responderint || responderunt || nihil illo (Roscio) clarius, nihil nobilius fore; D II, 66. praesertim cum Chrysippus Academicos refellens permulto clariora et certiora esse dicat, quae vigilantibus videantur, quam quae somniantibus; D II, 126.

agnus: »agnum inter pecudes aurea clarum coma quondam || quem clam, al. || Thyestem clepere ausum esse e regia«; N III, 68.

ardor: »vidisti .. claro tremulos ardore cometas«; D I, 18.

artes: »qui ... in .. Academia umbrifera nitidoque Lyceo fuderunt claras fecundi pectoris artis«; D I, 22.

Capra: »Capra laevum umerum clara obtinet«; N II, 110.

dies: hoc vere tamen licet dicere, P. Scipioni ex multis diebus ... illum diem clarissimum fuisse, quom ... reductus ... est; Lae 12.

duces: num .. tot clarissimorum ducum regumque naufragium sustulit artem gubernandi? D I, 24.

exempla: plurimis nostris exemplis usus es, et iis quidem claris et inlustribus; D II, 8.

exordium: quod habemus, inquit, institutae rei publicae tam clarum ac tam omnibus notum exordium quam ..? R II, 4.

feminae: quae (vita) in claris viris et feminis dux || redux || in caelum soleret esse; T I, 27.

fratres: duo .. sapientissimos et clarissimos fratres, P. Crassum et P. Scaevolam, aiunt Ti. Graccho auctores legum fuisse; A II, 13.

genera: quod esse clara et perspicua divinationis genera iudico; D I, 10.

homo: videorne tibi non, ut Saturninus, nominare modo inlustres homines, sed etiam || sed || imitari numquam nisi clarum, nisi nobilem? A II, 75. sed de clarorum hominum factis illustribus et gloriosis satis hoc loco dictum sit || est ||; F I, 37. solitos esse in epulis canere convivas ad tibicinem de clarorum hominum virtutibus; T I, 3. Timotheum, clarum hominem Athenis et principem civitatis, ferunt ... dixisse: „vestrae .. cenae ..“; T V, 100. clarissimorum hominum nostrae civitatis gravissimos exitus in Consolatione collegimus; D II, 22. in domo clari hominis ... adhibenda cura est laxitatis; O I, 139. quae est ista servitus tam claro homini tamque nobili? P 41.

indicia: quae (animi partes) quo sunt excelsiores, eo dant clariora indicia naturae; F V, 48. sunt .. etiam clariora vel plane perspicua minimeque dubitanda indicia naturae; F V, 55.

insigne: lituus, ... quod clarissumum est insigne auguratus; D I, 30.

iudicia: quorum (sensuum) ita clara iudicia et certa sunt, ut ..; A II, 19.

labores: omnino .. omnes clari et nobilitati labores † contemplo || contendendo || fiunt etiam tolerabiles; T II, 62.

locus: ostendebat .. Karthaginem de excelso et pleno stellarum illustri et claro quodam loco; R VI, 11.

lux: quorum (siderum) est princeps sol omnia clarissima luce conlustrans; N II, 92. quibus profecto diligentissime sanciendum est, ut mulierum famam multorum oculis lux clara custodiat; L II, 37. tamquam in clarissima luce versetur, ita ..; O II, 44.

maiores: cum sis clarissimis ipse maioribus; R I, 71.

monumenta: quis est autem, quem non moveat clarissumis monumentis testata consignataque antiquitas? D I, 87.

mortes: clarae .. mortes pro patria oppetitae non solum gloriosae rhetoribus, sed etiam beatae videri solent; T I, 116.

nomen: »quem (Anguitenentem) claro perhibent Ophiuchum nomine Graii«; N II, 109. huic .. Booti »subter praecordia fixa videtur stella micans radiis, Arcturus nomine claro«; N II, 110.

omen: »sic aquilae clarum firmavit Iuppiter omen;« D I, 106.

oraclum: numquam illud oraclum Delphis tam celebre et tam clarum fuisset; D I, 37.

ortus: »ni prius excelsum ad columen formata decore sancta Iovis species claros spectaret in ortus;« D I, 20.

philosophi: ut antiquis philosophis, iisque maximis longeque clarissimis, placuit; fr V, 97.

res: posteaquam Arcesilas Zenoni, ut putatur, obtrectans ... conatus est clarissimis rebus tenebras obducere; A II, 16. helluari libris, si hoc verbo in tam clara re utendum est; F III, 7. labamus mutamusque sententiam clarioribus etiam in rebus; T I, 78. multae res extiterunt urbanae maiores clarioresque quam bellicae; O I, 74.

res publica: L. Pauli nepos, hoc avunculo, nobilissima in familia atque in hac tam clara re publica natus; R I, 31.

reges: s. duces.

Septemtriones: Helicen et clarissimos Septemtriones (teneo), id est rationes has latiore specie, non ad tenue elimatas; A II, 66.

signa: »ea ... haec fore perpetuis signis clarisque frequentans .. deum genitor ... canebat«; D I, 19.

somnium: alterum ita traditum clarum admodum somnium; D I, 57. ad aperta et clara (somnia) veniamus; D II, 135.

sortes: ut in haruspicina fecimus, sic videamus, clarissumarum sortium quae tradatur inventio; D II, 85.

species: »cum claram speciem concreto lumine luna abdidit«; D I, 18.

stellae: cuius (Helices) quidem clarissimas stellas totis noctibus cernimus; N II, 105.

victoria: nondum sanatis volneribus iis, quae (Miltiades) corpore adverso in clarissima victoria accepisset; R I, 5. quamvis ... citetur .. Salamis clarissimae testis victoriae; O I, 75.

vir: nos .. consules introduximus paene in urbem currum clarissimi viri; A II, 3. quasi vero clarorum virorum aut tacitos congressus esse oporteat aut ludicros sermones aut rerum conloquia leviorum! A II, 6. cum aliquos ex antiquis claros viros proferunt; A II, 13. similiter ..., atque seditiosi solerent claros viros, sed tamen populares aliquos nominare; A II, 72. qui (Peripatetici) claros viros a se instructos dicant rem publicam saepe rexisse; A II, 115. claris et fortibus viris commemorandis; F I, 36. quae (causa) nec testes ullos e claris viris nec laudatores poterit adhibere; F II, 67. ut acrius aliquanto et attentius de claris viris locorum admonitu cogitemus; F V, 4. relinquitur sola haec disciplina ... digna eruditis, digna claris viris, digna principibus, digna regibus; F V, 74. cuius etiam similis (fuisset) P. Crassi ... nepos multorumque aliorum clarorum virorum ... nepotes et filii; T I, 81. etsi .. flemus, cum legimus, tamen non miserabiliter vir clarus emoritur; T I, 96. ut deinceps, qui accubarent, canerent ad tibiam clarorum virorum laudes atque virtutes; T IV, 3. (se anteponere) unum diem Cinnae multorum et clarorum virorum totis aetatibus; T V, 55. qui aut fortis aut claros aut potentis viros tradunt post mortem ad deos pervenisse; N I, 119. quid ego ... clarissumum atque optumum virum, Deiotarum regem, commemorem? D I, 26. referente optumo et clarissumo || clarissimo || viro consule; D I, 59. Amphiaraus et Tiresias non humiles et obscuri neque eorum similes, qui ..., sed clari et praestantes viri; D I, 88. cum calamitates clarissimorum virorum iniuriasque iis ab ingratis inpositas civibus colligunt; R I, 4. unius aetatis clarissimorum ac sapientissimorum nostrae civitatis virorum disputatio repetenda memoria est; R I, 13. quod ad summam laudem clarorum virorum pertineret; R III, 5. quae (res) quondam a multis claris viris, nunc ab uno summa auctoritate et scientia sustinetur; L I, 17. qua (oratione animus) laudet claros viros; L I, 62. quid, qui post XII in urbe sepulti sunt clari viri? L II, 58. consolarentur .. nos non tam philosophi ... quam clarissimi viri; L III, 26. visum est et vobis et clarissimis viris melius ... Italiam ... ostendere; L III, 45. hic (Scaurus), summi et clarissimi viri filius, ... repulsam .. rettulit; O I, 138. qui (adulescentes) se ad claros et sapientes viros bene consulentes rei publicae contulerunt; O II, 46. sed illa (liberalitas) lautior ac splendidior et viro forti claroque dignior; O II, 52. L. quidem Philippus Q. f., magno vir ingenio in primisque clarus, gloriari solebat se ... adeptum esse ..; O II, 59. numquam claros viros senatus vinctos hostibus dedidisset; O III, 108. quo modo ille (Q. Maximus) mortem filii tulit, clari viri et consularis; C 12. neque ea (ingenia manent) solum in claris et honoratis viris, sed in vita etiam privata et quieta; C 22. ego vestros patres, P. Scipio, tuque, C. Laeli || tu, Scipio, tuque, Laeli ||, viros clarissimos, mihique amicissimos, vivere arbitror; C 77. nec vero clarorum virorum post mortem honores permanerent, si ..; C 80. nec .. melior vir fuit Africano quisquam nec clarior; Lae 6. f. feminae.

visa: fuit .. divina beneficentia || beneficientia || dignius ... clariora visa dare vigilanti quam obscuriora per somnum; D II, 126.

virtus: nec mihi soli (virtus illius viri) versatur ante oculos, ... sed etiam posteris erit clara et insignis; Lae 102.

vox: cave .. putes ullam in || a, al. || philosophia vocem emissam clariorem; T V, 19. tum poterunt clarissima voce profiteri se neque ... terreri; T V, 30. aperte .. et clara voce audeant dicere beatam vitam in Phalaridis taurum descensuram; T V, 75. cum ... in voce .. duo sequamur, ut clara sit, ut suavis; O I, 133. nisi me e medio cursu clara voce patria revocasset; O III, 121.

classis, Abteilung, Klasse, Flotte: I. ferunt: »Argolicis primum ut vestita est classibus Aulis, quae Priamo cladem et Troiae pestemque ferebant«; D II, 63.

habet: ut † equitum centuriae cum sex || certamine cum et || suffragiis et prima classis addita centuria, quae ... fabris tignariis est data, LXXXVIIII centurias habeat; R II, 39.

intereunt: si .. fatum fuit classes populi Romani bello Punico primo, alteram naufragio, alteram a Poenis depressam, interire, etiamsi tripudium solistumum pulli fecissent L. Iunio et P. Claudio || Clodio || consulibus || [L. ... cons.] ||, classes tamen interissent. sin, cum auspiciis obtemperatum esset, interiturae classes non fuerunt, non interierunt fato; D II, 20.

potest: f. II, 1. incendo.

II, 1. amitto: collega eius (P. Claudii) Iunius eodem bello nonne tempestate classem amisit? N II, 7. Lacedaemonios classe illa amissa aliam parare posse; O I, 84.

appello: qui (Dionysius) cum ad Peloponnesum classem appulisset; N III, 83.

deprimo: f. I. intereunt.

devinco: qui risus classe devicta multas ipsi lacrimas ... attulit; N II, 7.

discribo: quam commode ordines discripti || descr. ||, aetates, classes, equitatus; R IV, 2.

disparo: relicuum populum distribuit in quinque classis senioresque a iunioribus divisit easque || eosque || ita disparavit, ut ..; R II, 39.

incendo: huic (Aristidi) ille (Themistocles). classem Lacedaemoniorum, quae subducta esset ad Gytheum, clam incendi posse; O III, 49.

perdo: ut P. Claudius, Appii Caeci filius, eiusque collega L. Iunius classis maxumas perdiderunt; D I, 29.

removeo: qui classem ab Arginusis removendam nec cum Atheniensibus dimicandum putabant O I, 84.

subduco: f. incendo.

texo: »iam .. mari magno classis cita texitur; exitium examen rapit;« D I, 67.

2. videor: qui mihi cum illo (Democrito) collati quintae classis videntur; A II, 73.

3. do: Rhodiorum classi propinquum reditum ac domum itionem dari; D I, 68.

praesum: cum (C. Coponius) praetorio imperio classi Rhodiae praeesset; D I, 68.

4. distribuo in: f. 1. disparo.

III, 1. dux: eum .. (Calchantem) ducem classium fuisse ad Ilium, auspiciorum credo scientia, non locorum; D I, 87.

navigatio: quae .. classium navigatio aut quae instructio exercitus aut ... quae procreatio vitis ... tantam naturae sollertiam significat? N II, 85.

praefectus: qui (Callicratidas) praefectus classis proximus post Lysandrum fuit; O I, 109.

2. remex de: quid? inquies, remex ille de classe Coponii nonne ea praedixit, quae facta sunt? D II, 114.

IV, 1. circumfundi: quod se classe hostium circumfusos viderent; T III, 66.

defendere: ut ... libertatem .. Graeciae classe defenderent; O III, 48.

devincere: qui (C. Duellius) Poenos classe primus devicerat; C 44.

navigare: cum (Xerxes) tantis classibus tantisque equestribus et pedestribus copiis ... maria || mari || ambulavisset, terram || terra || navigasset; F II, 112.

peragrare: sapientem ... non, ut illum (Xerxem), maria pedibus peragrantem, classibus montes, sed omne caelum ... complexum; F II, 112.

valere: durius etiam Athenienses, qui sciverunt, ut Aeginetis, qui classe valebant, pollices praeciderentur; O III, 46.

vestiri: f. l. ferunt.

2. a: postremo a Rhodia classe deserti verum vatem fuisse sensistis; D I, 69.

cum: qua in pugna quia Castor et Pollux cum Lacedaemoniorum classe visi esse dicebantur; D I, 75.

in: illarum .. sex et nonaginta centuriarum in una centuria tum quidem plures censebantur quam paene in prima classe tota; R II, 40.

clava, Keule: sibi (habeant) clavam et pilam, sibi natationes atque cursus; C 58.

claudicatio, Hinken: in quo (Volcano) stante atque vestito leviter apparet claudicatio non deformis; N I, 83.

claudico, hinken, lahm sein: alqs: ut constare in perpetuitate vitae possimus nobismet ipsis nec in ullo officio claudicare; O I, 119.

amicitia: qui (Epicurei) verentur, ne ... tota amicitia quasi claudicare videatur; F I, 69.

res: tota .. res vacillat et claudicat; N I, 107.

claudo (cludo f. terram), schließen, einschließen, verschließen, absperren: aures: nostrorum hominum ad eorum doctissimas voces aures clausas fuisse; T IV, 2. cuius .. aures clausae veritati sunt, ut ab amico verum audire nequeat, huius salus desperanda est; Lae 90.

forem: eum ipsum || ipse || (ponticulum), cum forem cubiculi clauserat, (Dionysius) detorquebat; T V, 59.

pupulas: palpebrae ... aptissime factae et ad claudendas pupulas, ne quid incideret, et ad aperiendas; N II, 142.

rem: nec ita claudenda res est familiaris, ut eam benignitas aperire non possit, nec ita reseranda, ut pateat omnibus; O II, 55.

terram: ipsum .. mare sic terram appetens litoribus alludit || eludit, cludit ||, ut ..; N II, 100.

valvas: eodem tempore Thebis ... in templo Herculis valvae clausae repagulis subito se ipsae aperuerunt; D I, 74. eiusdem .. dei Thebis valvae clausae subito se aperuerunt; D II, 67.

claudo, lahmen, auf schwachen Füßen stehen: etiamsi (beata vita) ex aliqua parte clauderet, tamen ex multo maiore parte obtinere nomen suum; T V, 22.

claudus, lahm, hinkend: claudum igitur habebimus deum, quoniam de Volcano sic accepimus; N I, 83.

claviculа, Ranke: apprehendere: iam vero vites sic claviculis adminicula tamquam manibus adprehendunt; N II, 120.

complecti: vitis, ... ut se erigat, claviculis suis quasi manibus, quicquid est nacta, complectitur; C 52.

clavus, Nagel, Keil, Griff am Steuerruder: eicio: etiam novo quidam amore veterem amorem tamquam clavo clavum eiciendum putant; T IV, 75.

teneo: cum ... ille (gubernator) .. clavum tenens quietus sedeat in puppi; C 17.

clemens, mild, schonend: alqs: etsi satis clemens sum in disputando, tamen interdum soleo subirasci; F II, 12.

castigatio: magnam .. partem clementi castigatione licet uti, gravitate tamen adiuncta; O I, 137.

tyrannus: tam .. esse clemens tyrannus quam [rex] inportunus potest; R I, 50.

clementia, Milde, Schonung: I. confirmo: duabus praeclarissimis ad diuturnitatem rei publicae rebus confirmatis, religione atque clementia; R II, 27.

probo: ita probanda est mansuetudo atque clementia, ut adhibeatur ... severitas; O I, 88.

II, 1. abl. comp.: nihil .. laudabilius, nihil magno et praeclaro viro dignius placabilitate atque clementia; O I, 88.

2. causa: metum (a natura datum) cavendi causa, misericordiam aegritudinemque clementiae; A II, 135.

clepo, stehlen: I. pueri: non modo ut Spartae, rapere ubi pueri et clepere discunt; R IV, 3.

II. alqd: f. sacrum.

agnum: »agnum inter pecudes aurea clarum coma quondam || quem clam, al. || Thyestem clepere ausum esse e regia«; N III, 68.

ignem: »unde ignis cluet mortalibus clam divisus; eum doctus Prometheus clepsisse dolo;« T II, 23.

sacrum: »sacrum sacrove commendatum qui clepsit rapsitve, parricida esto;« L II, 22.

clepsydra, Wasseruhr: cras ergo ad clepsydram; sic enim diximus; T II, 67.

cliens, Schutzverwandter, Schützling: I. commemorant: commemorant .. ipsius (Zaleuci) cives, nostri clientes, Locri; L II, 15.

desiderant: non curia vires meas desiderat, non rostra, non amici, non clientes, non hospites; C 32.

proficiscuntur: scis .. Citieos, clientes tuos, e Phoenica profectos; F IV, 56.

II, 1. appello: patrocinio vero se usos aut clientes appellari mortis instar putant; O II, 69.

rego: si Massilienses, nostri clientes, per delectos et principes cives summa iustitia reguntur; R I, 43.

2. concipio ex: quem (Servium Tullium) ferunt ex serva Tarquiniense natum, cum esset ex quodam regis cliente conceptus; R II, 37.

III, 1. dona: apud quem (focum) sedens ille || ille sedens || Samnitium, quondam hostium, tum iam clientium suorum, dona repudiaverat; R III, 40.

2. societates cum: qui cum servis, cum libertis, cum clientibus societates ... recordetur; P 46.

clientela, Schutzverwandtschaft, Schutzgenossenschaft: I. rego: tantam domum, tantas clientelas Appius regebat et caecus et senex; C 37.

2. discribo in: habuit plebem in clientelas principum discriptam || descr. ||; R II, 16.

clipeus (clupeus s. II, 2), Schild: I. est: (Epaminondas) quaesivit, salvusne esset clipeus. cum salvum esse flentes sui respondissent ..; F II, 97.

II, 2. derodo: Lanuvii clipeos, quod haruspicibus tristissumum visum esset, a muribus esse derosos; O I, 99. ante .. Marsicum bellum quod clipeos Lanuvii ... mures rosissent, maxumum id portentum haruspices esse dixerunt; D II, 59.

do: dant .. (dis) arcum, sagittas, hastam, clipeum, fuscinam, fulmen; N I, 101.

2. includo in: quid .. Phidias sui similem speciem inclusit in clupeo Minervae? T I, 34.

III. causa: scite .. Chrysippus, ut clipei causa involucrum, vaginam autem gladii, sic praeter mundum cetera omnia aliorum causa esse generata; N II, 37.

clueo, genannt werden, heißen: »unde ignis cluet mortalibus clam divisus;« T II, 23.

coacesco, sauer werden: ut .. non omne vinum, sic non omnis natura || aetas matura || vetustate coacescit; C 65.

coagmentatio, Zusammenfügung, Verbindung: I. consentit, movet: quae ... quasi consentiens ad mundi incolumitatem coagmentatio naturae quem non movet; N II, 119.

est: quae est .. coagmentatio non dissolubilis? N I, 20.

II. compello, al.: omnis .. coagmentatio corporis vel caloris vel frigoris ei || vi cal. vel fr., al. || vel aliqua inpulsione vehementi labefactatur et frangitur et ad morbos senectutemque conpellitur; Ti 17.

coagmento, zusammenfügen: alqd: quid ... tam compositum tamque compactum et coagmentatum inveniri potest? F III, 74. quin nihil sit animis admixtum, nihil concretum, nihil copulatum, nihil coagmentatum, nihil duplex; T I, 71.

opus: cum integra mente certisque sensibus opus ipsa suum eadem, quae coagmentavit, natura dissolvit; C 72.

coangusto, einschränken: haec lex dilatata in ordinem cunctum coangustari etiam potest; L III, 32.

coaptatio, Zusammenfügung: cooptatio || coaptatio || .. collegiorum ad populi beneficium transferebatur; Lae 96.

coarguo, beschuldigen, überführen: I. acc. c. inf.: non .. urguent, ut coarguant neminem ulla de re posse contendere ..; A II, 35. vgl. II. alqm.

II. alqm: scisse .. te quis coarguere possit? F II, 59.

errorem: errorem .. eorum, qui ita putarunt, coarguit; A I, 13.

coclea, Schnecke: ut si quis medicus aegroto imperet, ut sumat »terrigenam« ... potius quam hominum more cocleam diceret || dicere, [dicere] ||; D II, 133.

cocus s. **coquus.**

coëmo, aufkaufen: qui (Thales) ... omnem oleam, ante quam florere coepisset, in agro Milesio coëmisse dicitur; D I, 111.

coëo, sich verbinden, sich vereinigen, eingehen: I, 1. causa: eius (populi) .. prima causa coëundi est non tam inbecillitas quam naturalis quaedam hominum quasi congregatio; R I, 39. ea est .. prima causa coëundi; R IV, 3.

2. alqs: »furere assimulare, ne coiret, (Ulixes) institit;« O III, 98.

II. societatem: pina ... cum parva squilla quasi societatem coit comparandi cibi; N II, 123. quom animus ... societatem .. caritatis coierit cum suis; L I, 60.

coepi, angefangen, begonnen haben: I. absolut: alqs: agamus igitur, ut coepimus; T II, 13. quoniam coepimus, tradamus nos ei (philosophiae) curandos; T III, 13. perge, ut coeperas, L III, 1. 14. quotiens illum (C. Galum) lux noctu aliquid describere ingressum, quotiens nox oppressit, cum mane coepisset! C 49.

depravatio: quodsi depravatio consuetudinum, si opinionum vanitas non inbecillitatem animorum torqueret et flecteret, quocumque coepisset; L I, 29.

res: serpit † deinde res, quae proclivis || proclivius || ad perniciem, cum semel coepit, labitur; Lae 41.

res publica: utinam res publica stetisset, quo coeperat, statu! O II, 3.

vanitas: s. depravatio.

II. mit Infinitiv: 1. Activ: etiamsi (oratio) aberrare ad alia coeperit; O I, 135. utinam ... tum essem natus, quando Romani accipere dona || dona acc. || coepissent! O II, 75. posteaquam Tyrum venissent, tum (eos) adflictari lamentarique coepisse; T III, 66. quod in excelsiore loco Veliae coepisset aedificare eo ipso, ubi rex Tullus habitaverat; R II, 53. si ... interim graviter aegrotare filius coeperit; O I, 32. quoniam coepi secus agere, atque initio dixeram; N II, 23. Numerium Suffustium Praenestinorum monumenta declarant ... perterritum visis irridentibus suis civibus id agere coepisse; D II, 85. vgl. I. alqs; T II, 13. gallos gallinaceos in eo loco sic adsidue canere coepisse, ut nihil intermitterent; D I, 74. si (membra) .. ipsa sanguine et tamquam spiritu carere coeperunt; O III, 32. cum ... mecum ipse de immortalitate animorum coepi cogitare; T I, 24. quamquam eum (Q. Maximum) colere coepi non admodum grandem natu; C 10. ego si nostros colligere coepero; F II, 62. eadem .. mente P. Valerius .. fasces primus demitti iussit, cum dicere in contione coepisset; R II, 53. ut et usu eius, quem diligere coeperunt, fruantur et moribus; Lae 32. discribere: vgl. I. alqs; C 49. cum dispicere coepimus et sentire, quid simus; F V, 41. cum (anhelitus terrae) ... eius .. (nubis) tenuissimam quamque partem coeperint dividere atque disrumpere idque crebrius facere et vehementius; D II, 44. neque .. adsentior iis, qui haec nuper || nuper haec || disserere coeperunt, ... animos interire; Lae 13. dividere: s. disrumpere. ut Aristoteles ... dicere *docere* etiam coepit adulescentes et prudentiam cum eloquentia iungere; T I, 7. ad lucem denique arte et graviter dormire te || dormitare || coepisse; D I, 59. cum .. dando egere coeperunt; O II, 54. ea .. (Dionysius) commiserat, ut salvus esse non posset, si sanus esse coepisset; T V, 62. quando ista vis .. evanuit? an postquam homines minus creduli esse coeperunt? D II, 117. cum rex iniustus esse

coepit, perit illud ilico genus; R I, 65. ii, simul ac iuvenes esse coeperunt; O II, 45. cum (animus) omni admixtione corporis liberatus purus et integer esse coepisset, tum esse sapientem; C 80. quando philosophi esse coeperunt? Thales, ut opinor, primus; fr V, 32. posteaquam coepit rationem huius operis scientissime Gallus exponere; R I, 22. posteaquam || postea cum || ... sumptuosa fieri funera et lamentabilia coepissent; L II, 64. ſ. disrumpere. fateri .. coepit sapienti ... commodius tamen esse, si ..; F IV, 56. flectere: vgl. I. depravatio. qui (Thales) ... omnem oleam, ante quam florere coepisset, in agro Milesio coëmisse dicitur; D I, 111. placet .. Stoicis eos anhelitus terrae, qui frigidi sint, cum fluere coeperint, ventos esse; D II, 44. hic .. iam sperabat magna, quibus frui coeperat; T I, 93. numquam (Antiochus) a Philone discessit, nisi posteaquam ipse coepit, qui se audirent, habere; A II, 69. cum subito mare coepit horrescere; R I, 63. Hortensius ... me ... coepit hortari, ut sententia desisterem; A II, 63. an fortitudo, nisi insanire coepit, impetus suos non habet? T IV, 50. posteaquam honoribus inservire coepi; O II, 4. quod quidem, ut res ire coepit, haud scio an aliquando futurum sit; Lae 43. iungere: ſ. docere labi: vgl. I. res. lamentari: ſ. adflictari. ubi lucere coepisset; D I, 47. quae si consuetudo ac licentia manare coeperit latius; R III, 41. cum Achivi coepissent »inter se || sese || strepere aperteque artem obterere extispicum«; D I, 29. nos .. eos (honores) nescimus, ante quam paenitere coepit, contemnere; T V, 104. cum (animal), ... quatenus quidque || quidquid || se attingat ..., perspicere coepit; F V, 24. nos .. nec subito coepimus philosophari nec ..; N I, 6. ego ut primum fletu represso loqui posse coepi; R VI, 15. quo (duce) illum (Hannibalem) utentem cum exercitu progredi coepisse; D I, 49. † cum (Cyrus) quadraginta natus annos regnare coepisset; D I, 46. facta coniectura etiam in Dionysio est, paulo ante quam regnare coepit; D I, 73. ut Dionysius paucis post diebus regnare coeperit; D I, 73. quia brevi tempore (Dionysius) regnare coepit; D II, 67. cum ... Servius ... regnare coepisset non iussu, sed voluntate atque concessu civium; R II, 38. tum pristinis orbati muneribus haec studia renovare coepimus; D II, 7. cum ad veritatem coepi revocare rationem; O III, 84. sentire: ſ. dispicere. neque terminum malorum prius aspiciet, quam illam sequi coeperit conversionem; Ti 45. stare: vgl. I. res publica. homo natura lenissumus ... stomachari tamen coepit; A II, 11. an vero vir fortis, nisi stomachari coepit, non potest fortis esse? T IV, 48. strepere: ſ. obterere. hoc errore vulgi cum rem publicam opes paucorum, non virtutes tenere coeperunt; R I, 51. torquere: vgl. I. depravatio. quoniam haec nos etiam tractare coepimus; F II, 67. tradere: vgl. I. alqs; T III, 13. cum appetitus ille animi aliquid ad se trahere coeperit consulto, quod sibi obsit; F V, 28. simul ut velle coepissent; T IV, 5. postea tuus ille Poenulus ... verba versare coepit; F IV, 56. querebatur .. (Theophrastus) se tum, cum illa videre coepisset, extingui; T III, 69. qua (liberalitate) tecum paulo ante uti coeperam; N I, 67.

2. **Paſſiv:** nunc quoniam de re publica consuli coepti sumus; D II, 7. post .. haec in hac urbe primum a Socrate quaeri coepta; F V, 88. qui nondum, ea || ea, || quae multis post annis tractari coepta sunt, physica didicissent; T I, 29. simul atque intercessum turbarique coeptum sit; L III, 42.

III. **mit Object:** alqd: sed quod coeperam: quid habemus ..? A II, 129. verum hoc alias; nunc, quod coepimus, si videtur; N I, 17. nisi molestum est, repete, quae coeperas; N I, 17. licebit alias; nunc id agamus, quod coepimus; L I, 57.

exordium: »neve inde navis inchoandi exordium coepisset || cepisset ||«; Fa 35.

rationem: istam rationem, quam coepisti, tene; L II, 69.

coepto, beginnen: coeptat .. (animal) et ea, quae naturae sentit apta, appetere et propulsare contraria; F V, 24.

coeptus, Anfang: primos suos quasi coeptus appetendi fuisse, ut se conservaret; F IV, 41.

coërceo (coherceo ſ. II. civem), umſchließen, zuſammenhalten, einſchränken, zügeln, bändigen, ſtrafen: alqm: ut coërcendi magis quam dedocendi esse videantur; F I, 51. iis, qui vi oppressos imperio coërcent, sit sane adhibenda saevitia; O II, 24. eos morte, exsilio, vinclis, damno (leges) coërcent; O III, 23.

alqd: quod semel admissum coërceri reprimique non potest; F I, 2. qui (mundus) omnia complexu suo coërcet et continet; N II, 58. omnia cingens et coërcens caeli complexus; N II, 101.

amores: quod se ipsi (amores) continent et coërcent; T IV, 70.

avaritiam: coërceat avaritiam, ceteras animi labes repellat; P 33.

beluam: est ille prudens, qui ... coërcet et regit beluam, quocumque vult || volt ||; R II, 67. ille Indus aut Poenus unam coërcet beluam, et eam docilem et humanis moribus adsuetam; R II, 67.

calumniam: si in minimis rebus pertinacia reprehenditur, calumnia etiam coërcetur; A II, 65.

civem: »magistratus nec oboedientem et noxium || innoxium || civem multa, vinculis verberibusve coherceto;« L III, 6.

iuventutem: quibus (temporibus iuventus) ita prolapsa est, ut omnium opibus refrenanda atque coërcenda sit; D II, 4.

libidinem: libidini .. (animus imperat) ut servis dominus, quod eam coërcet et frangit; R III, 37.

modestiam: si pudor, si modestia, si pudicitia, si uno verbo temperantia poenae aut infamiae metu coërcebuntur; F II, 73.

orationem: nusquam orationem rapidam coërceas; F II, 3.

partes: vitiosas .. animi partes ut servos asperiore imperio coërceri; R III, 37.

plebem: plebem ... multae .. dictione ovium et bovum || boum || ..., non vi et supliciis coërcebat; R II, 16.

pudicitiam, pudorem: ſ. modestiam.

temeritatem: hoc praecipitur, ut ratio coërceat temeritatem; T II, 47.

temperantiam: ſ. modestiam.

vitem: quam (vitem) serpentem multiplici lapsu et erratico ferro amputans coërcet ars agricolarum; C 52.

coero ſ. **curo.**

coetus, Zuſammenkunft, Vereinigung, Verbindung, Verſammlung: I, 1. constituunt: hi coetus .. hac, de qua exposui, causa instituti sedem primum certo loco domiciliorum causa constituerunt; R I, 41.

sunt: nihil est .. illi principi deo ... acceptius quam concilia coetusque hominum iure sociati; R VI, 13. natura ... impellit .., ut (homo) hominum coetus et celebrationes et esse et a se obiri velit; O I, 12. vgl. 2 R I, 39.

2. sum: populus .. non (est) omnis hominum coetus quoquo modo congregatus, sed coetus multitudinis iuris consensu et utilitatis communione sociatus; R I, 39. qui (populus) est talis coetus multitudinis, qualem exposui; R I, 41.

II, 1. celebro: »nos decebat coetus celebrantis domum lugere, ubi esset aliquis in lucem editus;« T I, 115.

congrego: f. I, 2. R I, 39.

habeo: qui Platonis instituto in Academia ... coetus erant et sermones habere soliti; A I, 17.

imitor: congregatione aliae (bestiae) coetum quodam modo civitatis imitantur; F II, 109.

instituo: f. I, 1. constituunt. — obeo: f. I, 1. sunt; O I, 12. — socio: f. I, 1. sunt; R VI, 13. 2. R I, 39.

2. adduco in: quid .. necesse est tamquam meretricem in matronarum coetum, sic voluptatem in virtutum concilium adducere? F II, 12.

loco in: te ... adprobantibus dis immortalibus ipsis in eorum coetu locatam; fr IX, 11.

proficiscor in: o praeclarum diem, cum in illud divinum animorum concilium coetumque proficiscar! C 84.

recipio e: ille (Africanus) e coetu hominum frequentiaque interdum tamquam in portum se in solitudinem recipiebat; O III, 2.

removeo a: quodsi ... operam nostram numquam a populari coetu removimus; A II, 6

III. aptus ad: natura sumus apti ad coetus, concilia, civitates; F III, 53.

IV, 1. societas: nec (cum esset) consensus ac societas coetus, quod est populus; R III, 43.

2. via in: ea vita via est in caelum et in hunc coetum eorum, qui ..; R VI, 16.

V, 1. metiri: neque .. ipsorum conviviorum delectationem voluptatibus corporis magis quam coetu amicorum et sermonibus metiebar; C 45.

2. in: quae (opiniones) in omni coetu concilioque profitendae sint; F II, 77.

sine: urbes .. sine hominum coetu non potuissent nec aedificari nec frequentari; O II, 15.

cogitatio, Gedanke, Vorstellung, Nachdenken, Überlegung, Erwägung, Vorhaben: I. **Subject:** adhibet: sapientis .. cogitatio non ferme ad investigandum adhibet oculos advocatos; T V, 111.

comprimit: haec cogitatio, quid patientia, quid fortitudine, quid magnitudine animi dignissimum sit, non solum animum comprimit, sed ipsum etiam dolorem nescio quo pacto mitiorem facit; T II, 53.

deterret: neque alium pudor, alium cogitatio, alium satietas deterreret; T IV, 76.

diluit: quae cogitatio una maxime molestias omnis extenuat et diluit; T III, 34.

elevat: nihil est .., quod tam obtundat elevetque aegritudinem quam perpetua in omni vita cogitatio nihil esse, quod non accidere possit; T III, 34.

est: num .. idcirco in urbe esse rationem, cogitationem, mentem putas? N III, 21.

evigilant: in quo evigilarunt curae et cogitationes meae? P 17.

extenuat: f. diluit. — facit: f. comprimit.

incendit: ipsa enim cogitatio de vi et natura deorum studium incendit illius (mentis) aeternitatem || aeternitatis || imitandi neque se in brevitate vitae conlocatam || conlocata, conlocatum || putat, cum rerum causas alias ex aliis aptas et necessitate nexas videt; T V, 70.

levat: huiusne vitae propositio et cogitatio aut Thyestem levare poterit aut Aeetam ... aut Telamonem? T III, 39. quae cogitatio magno opere luctum levat; T III, 60.

medetur: cogitatio .. diuturna nihil esse in re mali dolori medetur, non ipsa diuturnitas; T III, 74.

obducit: quorum (Corinthiorum) animis diuturna cogitatio callum vetustatis obduxerat; T III, 53.

obtundit: f. elevat.

occurrit: mihi ... multo difficilior occurrit cogitatio, multo obscurior, qualis animus in corpore sit; T I, 51.

pariunt: fit .. fere, ut cogitationes sermonesque nostri pariant aliquid in somno tale, quale ..; R VI, 10.

pendet: cui spes omnis et ratio et cogitatio pendet ex fortuna; P 17.

potest: f. levat. — putat: f. incendit.

solet: in qua (re publica) omnis mea cura, cogitatio, opera poni solebat; O II, 3.

versatur: omnis .. cogitatio motusque animi .. in consiliis capiendis de rebus honestis ... versabitur; O I, 19. cogitatio in vero exquirendo maxume versatur; O I, 132.

videt: f. incendit.

vigilant: inerant .. in utriusque nostrum animis vigilantium cogitationum vestigia; D II, 140.

II. **nach Verben:** 1. abduco: magni .. est ingenii ... cogitationem ab consuetudine abducere; T I, 38.

abicio: qui suas omnes cogitationes abiecerunt in rem tam humilem tamque contemptam; Lae 32.

aufero: quae (iuris interpretatio) non tam mihi molesta sit propter laborem, quam quod dicendi cogitationem auferat, sine qua ad nullam maiorem umquam causam sum ausus accedere; L I, 12.

confero: ego ... omnis meas curas cogitationesque in eam (rem publicam) conferebam; O II, 2.

conloco: f. I. incendit.

derigo: meas cogitationes sic derigo || dirigo ||, non ad illam parvulam Cynosuram ..., sed Helicen; A II, 66.

dico: quae (vis) investigat occulta, quae inventio atque cogitatio dicitur; T I, 61. rationem dico et, si placet pluribus verbis, mentem, consilium, cogitationem, prudentiam, ubi invenimus? N II, 18.

dirigo: f. derigo.

dispono: mandare quemquam litteris cogitationes suas, qui eas nec disponere nec inlustrare possit nec delectatione aliqua allicere lectorem, hominis est .. abutentis .. otio; T I, 6.

habeo: nihil est .. ab ea cogitatione, quam habemus de gravitate sapientis, errore, levitate, temeritate diiunctius; A II, 66. quaero .. a vobis, num ullam cogitationem habuisse videantur ii ... aut argenti ad avaritiam aut amoenitatum ad delectationem aut suppellectilis ad delicias aut epularum ad voluptates; P 10.

inlustro, mando: f. dispono.

invenio: f. dico; N II, 18.

perspicio: si te ipse et tuas cogitationes et studia perspexeris; F II, 69.

pono: vel omnis potius in ea (re publica) cogitatio et cura ponenda (est); D II, 7. f. II. solet.

propono: quae (cogitatio) mihi, Laeli, a te proponitur; R I, 35.

refero: non sine causa dicitur ad ea (media) referri omnes nostras cogitationes; F III, 60.

significo: dubitatio cogitationem significat iniuriae; O I, 30.

traduco: traducis cogitationes meas ad voluptates. quas? corporis, credo; T III, 37.
verto: quod cogitatio in se ipsa vertitur; O I, 156.
2. sum: Plato .. omne indicium veritatis veritatemque ipsam ... cogitationis ipsius et mentis esse voluit; A II, 142.
3. utor: curandum est ..., ut cogitatione ad res quam optumas utamur; O I, 132.
4. abduco a: ut quam minime animus a cogitationibus abduceretur; F V, 87.
abstraho a: abstrahit (ratio) ab acerbis cogitationibus; T III, 33.
cado in: quod ne in cogitationem quidem cadit, ut fuerit tempus aliquod, nullum cum tempus esset; N I, 21.
congruo cum: congruere .. cum cogitatione magna voluptas corporis non potest; fr V, 81.
diiungo a: s. 1. habeo; A II, 66.
induco in: (amici est) efficere, ut amici iacentem animum excitet inducatque in spem cogitationemque meliorem; Lae 59.
pono in: hanc vim non esse in die positam, sed in cogitatione diuturna; T III, 74. honestum .. id ... totum est positum in animi cura et cogitatione; O I, 79.
revoco ad: revocari .. oportere a maerore ad cogitationem bonorum conveniret mihi cum Epicuro, si, quid esset bonum, conveniret; T III, 46.
valeo ad: si tantum modo ad cogitationem (di) valent nec habent ullam soliditatem nec eminentiam; N I, 105.
versor in: non possum .. dicere me ulla in cogitatione acrius aut diligentius solere versari quam in ista ipsa; R I, 35.
verto in: s. 1. verto.
III. **nach Adjectiven:** 1. particeps: solum est .. (hoc animal) ... particeps rationis et cogitationis, quom cetera sint omnia expertia; L I, 22.
2. vacuus: beatissimos esse populos necesse est vacuos omni cura et cogitatione aliis permisso otio suo; R I, 52.
IV. **nach Substantiven:** 1. dominae: graves .. dominae cogitationum lubidines infinita quaedam cogunt atque imperant; R VI, 1.
epulae: ea parte animi ... saturata .. bonarum cogitationum epulis; D I, 61.
intentio: mentes suas a cogitationum intentione cantu fidibusque ad tranquillitatem traducere; T IV, 3.
motus: haud scio an melius fuerit humano generi motum istum celerem cogitationis, acumen, sollertiam, quam rationem vocamus, ... non dari; N III, 69. motus .. animorum duplices sunt, alteri cogitationis, alteri appetitus; O I, 132.
vestigia: s. 1. vigilant.
vis: his .. in naturis nihil inest, quod vim memoriae, mentis, cogitationis habeat; T I, 66. fr IX, 10.
2. aegritudo cum: sollicitudo (est) aegritudo cum cogitatione; T IV, 18.
V. **Umstand:** 1. abstrahi: qui non tantum roboris habemus, ut cogitatione tacita a solitudine abstrahamur; O III, 4.
ali, augeri: nec illa extincta sunt aluntурque potius et augentur cogitatione et memoria mea; Lae 104.
complecti: certe et ‖ nec ‖ deum ipsum et ‖ nec ‖ divinum animum corpore liberatum cogitatione complecti possumus; T I, 51. haec .. omnia ... complecti animo et cogitatione debemus; O I, 117.
comprehendere: quod nequeunt, qualis animus sit vacans corpore, intellegere et cogitatione comprehendere; T I, 50.
consequi: quin tam diu, dum ita gauderet, nihil agitare mente, nihil ratione, nihil cogitatione consequi posset; C 41.
depingere: ut .. ea declarant, quae cogitatione depingimus; A II, 48. cum sibi fingit aliquid et cogitatione depingit; A II, 51. cum mens nostra quidvis videatur cogitatione posse depingere; N I, 39.
differre: haec, quae dico, cogitatione inter se differunt, re quidem copulata sunt; T IV, 24.
distinguere: decorum totum ... est cum virtute confusum, sed mente et cogitatione distinguitur; O I, 95. philosophi severe sane atque honeste haec tria genera ‖ genere ‖ confusa cogitatione distinguunt; O II, 10.
effeminari: nunc .. cogitationibus mollissimis effeminamur; T I, 95.
fingere: is .. (vir) animo parumper et cogitatione fingatur; T V, 68. ergo etiam Spes, Moneta (deae sunt) omniaque, quae cogitatione nobismet ipsi ‖ ipsis ‖ possumus fingere; N III, 47.
impediri: aut cogitatione aut aliqua vi morbi impediti ... nec videmus nec audimus; T I, 46.
informari: sive illa (inania visa) cogitatione informantur ... sive in quiete, sive per vinum, sive per insaniam; A II, 51.
oriri: mihi videtur ... orta amicitia adplicatione magis animi cum quodam sensu amandi quam cogitatione, quantum illa res utilitatis esset habitura; Lae 27.
percipi: sic .. dicebas, speciem dei percipi cogitatione, non sensu; N I, 105.
pertractare: eam .. (mentem) omni cogitatione pertractans; F II, 118.
praecipere: ingenii magni est praecipere cogitatione futura; O I, 81.
praeparari: praeparato animo cum bonis cogitationibus, tum rebus ad tranquillitatem adcommodatis; D I, 121.
rapi: volucri semper spe et cogitatione rapiuntur a domo longius; R II, 7.
seiungere: in animo tantum modo cogitatione possumus morbum ab aegrotatione seiungere; T IV, 29.
separari: quod cogitatione magis a virtute potest quam re separari; O I, 95.
versare: ille ... nonne versat huc et illuc cogitatione rationem? N III, 68.
2. sine: quae .. libido, quae avaritia, quod facinus ... sine animi motu et cogitatione, id est ratione, perficitur? N III, 71. non et sine ea cogitatione ineundis subducendisque rationibus; fr V, 94. s. II, 1. confero.

cogito, denken, bedenken, erwägen, überlegen, gedenken, beabsichtigen: I. **absolut:** 1. **unpersönlich:** a. **substantivisch:** α. sumo ad: spatium sumamus ad cogitandum; F IV, 1.
β. cura: fit ut distrahatur in deliberando animus adferatque ancipitem curam cogitandi; O I, 9.
sollertia: homines ... adhibent agendi cogitandique sollertiam; O I, 157.
γ. ali: hominis .. mens discendo alitur et cogitando; O I, 105.
consequi: quas (res) cogitando consequebatur; O III, 4.
b. **verbal:** cogitare .. et providere et discere et docere ... in horum quattuor generum inesse nullo putat; T I, 22. loquor .. de docto homine et erudito, cui vivere est cogitare; T V, 111. eloqui copiose, modo prudenter, melius est quam vel acutissime sine eloquentia cogitare; O I, 156. [ita fit, ut agere considerate pluris sit quam cogitare prudenter]; O I, 160.
2. **persönlich:** alqs: σῶμα ..., quorum incur-

sione non solum videamus, sed etiam cogitemus; F I, 21. ita fit, sensim || fit sensim, || cogitantibus ut, quantum sit ementita opinio, appareat; T III, 58. cum Persis et Philippus, qui cogitavit, et Alexander, qui gessit, hanc bellandi causam inferebat, quod ..; R III, 15.

Karthago: cui (Karthagini) male iam diu cogitanti bellum multo ante denuntio; C 18.

II. **mit Ergänzung:** 1. **directe Rede:** levis .. ratiunculas eorum (esse), qui ita cogitarent: „proelium rectum est hoc fieri;" T IV, 43. sic .. cogitans: „est istuc quidem honestum, verum hoc expedit;" O III, 75.

2. **de:** de Anaxarcho Democritio cogitetur; T II, 52. tibi .. de me cum sollicitudine cogitanti subito sum visus emersus e flumine; D II, 140. de quo (Homero Ennius) videlicet saepissime vigilans solebat cogitare et loqui; R VI, 10. nihil est ... de quo cogitare nequeamus; D II, 139. saepissime .. mihi de amicitia cogitanti maxime illud considerandum videri solet, utrum ..: Lae 26. nisi idem nobis accideret diligenter de animo cogitantibus, quod ..; T I, 73. nihil ut (Torquati) de utilitatibus, nihil ut de commodis suis cogitarent? F I, 34. ut homini, cum de deo cogitet, forma occurrat humana; N I, 76. nullam aliam nobis de deo cogitantibus speciem nisi hominis occurrere; N I, 81. quid interest, utrum de Hippocentauro an de deo cogitemus? N I, 105. ut nisi figuris hominum constitutis nihil possent de dis immortalibus cogitare; N II, 45. quasi nihil umquam audierim de dis inmortalibus, nihil cogitaverim; N III, 7. haec deus is, qui erat, de aliquando futuro deo cogitans; Ti 20. Hippocentauro: f. deo; N I, 105. cum ... mecum ipse de immortalitate animorum coepi cogitare; T I, 24. nos .. de iure naturae cogitare per nos atque dicere debemus; L III, 49. quae (vox) declarat illum .. in otio de negotiis cogitare; O III, 1. quod ista ipsa de re multum ... et diu cogitavi; A I, 4. hi .. omnes diu cogitantes de rebus humanis intellegebant ..; T III, 58. maxume .. reliquiae rerum earum moventur in animis et agitantur, de quibus vigilantes aut cogitavimus aut egimus; D II, 140. de salute Lacedaemoniis esse, non de victoria cogitandum; D I, 76. ut cogitaret umquam de statu nostro labefactando; L III, 21. victoria: f. salute. ut acrius aliquanto et attentius de claris viris locorum admonitu cogitemus; F V, 4. numquid tibi videtur (T. Torquatus) de voluptatibus suis cogitavisse? F I, 24. num etiam eius collega P. Decius ... aliquid de voluptatibus suis cogitabat? F II, 61. utilitatibus: f. commodis.

3. **indirecte Frage:** nihil .. agens ne cogitari quidem potest quale sit; A II, 37. qui (sol) tanta incitatione fertur, ut, celeritas eius quanta sit, ne cogitari quidem possit; A II, 82. id ne cogitari quidem potest quale sit; F IV, 29. quibus tantum praestat mentis excellens perfectio, ut vix cogitari possit, quid intersit; F V, 60. ad ferendum .. dolorem placide atque sedate plurimum proficit toto pectore, ut dicitur, cogitare, quam id honestum sit; T II, 58. quaerenti mihi multumque et diu cogitanti, quanam re possem prodesse quam plurimis; D II, 1. [semper .. in fide quid senseris, non quid dixeris, cogitandum]; O I, 40.

4. **Infinitiv:** urbem auspicato condere et firmare dicitur primum cogitavisse rem publicam; R II, 5. nec equidem eam (ubertatem orationis) cogito consectari; F III, 19. totidem et tales (animalium formas) in hoc mundo secum cogitavit effingere; Ti 34. firmare: f. condere. qui vitam honestam ingredi cogitant; O III, 6. cum is, qui nocere alteri cogitat, timet, ne ..; O I, 24. cursor ad Olympia proficisci cogitans visus est in somnis curru quadrigarum vehi; D II, 144. cogito ... non tam refellere eius orationem quam ea ... requirere; N III, 4.

5. **accus. c. infin.:** ne tum quidem ... cogitabis sibi quemque natum esse et suis voluptatibus? F II, 79. quod .. nemo mediocriter doctus mirabitur cogitans in omni arte ... multam novitatem nominum esse; F III, 3. qui potest intellegi aut cogitari esse aliquod animal, quod se oderit? F V, 28. cum dies et noctes cogitandum sit iam iamque esse moriendum; T I, 14. homines ea sibi accidere posse non cogitant; T I, 86. interdum obiciebatur animo metus quidam et dolor cogitanti fore aliquando finem huius lucis; T II, 10. qui .. semper cogitavisset accidere posse aliquid adversi, ei fieri illud sempiternum malum; T III, 32. quod posse accidere diu cogitavit; T III, 34. cogitare debent ... multos beate vixisse sapientes; T V, 116. cogitat (deus), inquiunt, adsidue beatum esse se; N I, 114. tu .., Cotta ... te .. et principem civem et pontificem esse cogites; N II, 168. Tarquinius .. dixit se cogitasse cotem novacula posse praecidi; D I, 32. oportet ... illum, qui imperat, cogitare brevi tempore sibi esse parendum; L III, 5. dux .. suo se periculo progredi cogitat; L III, 23. quid? duo propugnacula belli Punici, Cn. et P. Scipiones, ... quid? innumerabiles alii ... cogitassene quicquam in vita sibi esse expetendum, nisi quod laudabile esset || esse || et praeclarum, videntur || videtur, videretur || ? P 12. f. III. damna.

III. **mit einfachem Object:** alqm: equidem etiam curiam nostram ... solebam intuens Scipionem, Catonem, Laelium, nostrum vero in primis avum cogitare; F V, 2. cogitato Romulum aut Pompilium aut Tullium regem; R III, 47.

alqd: quae facis, quae cogitas; F II, 74. qui nihil eorum cogitant; F V, 31. nihil abiectum, nihil humile cogitant; F V, 57. quid in hac re publica tot tantosque viros ob rem publicam interfectos cogitasse arbitramur; T I, 32. quae quidem cogitans; T I, 48. quae vox declarat iis esse haec acerba, quibus non fuerint cogitata; T III, 30. neque enim, qui rerum naturam, qui vitae varietatem, qui inbecillitatem generis humani cogitat, maeret, cum haec cogitat, sed tum vel maxime sapientiae fungitur munere; T III, 34. haec cogitantem fore beatum; T III, 38. conturbationem metum excutientem cogitata (definiunt); T IV, 19. haec tractanti animo et noctes et dies cogitanti existit illa *a* deo Delphis praecepta cognitio; T V, 70. qua (vita) nihil beatius, nihil omnibus bonis affluentius cogitari potest; N I, 51. quis .. non timeat omnia providentem et cogitantem et animadvertentem ... deum? N I, 54. deum nihil aliud in omni aeternitate nisi „mihi pulchre est" et „ego beatus sum" cogitantem; N I, 114. nec solum nihil est, sed ne cogitari quidem quicquam melius potest; N II, 18. dixit ei (Atto Navio) cogitare se quiddam; D I, 32. »quae in vita usurpant homines, cogitant, curant, vident«; D I, 45. si animal omne .. ea .. ante efficit paene, quam cogitat; D I, 120. hoc tam callide Iuppiter *ex*cogitavit || cogitavit || ! D II, 47. si ... eius verbum aliquod apte ceciderit ad id, quod ages aut cogitabis; D II, 83. nihil tam praepostere, tam incondite, tam monstruose cogitari potest, quod non possimus somniare; D II, 146. nihil novi vobis adferam, neque quod a me sit cogitatum aut inventum; R I, 21. cum in suo quemque opere artificem, qui quidem excellat, nihil aliud cogitare ... videam, nisi quo sit in illo genere melior; R I, 35. quid P. Scipione,

quid C. Laelio, quid L. Philo perfectius cogitari potest? R III, 5. quid .. optumo melius cogitari potest? R III, 47. quid eo (animo) dici aut cogitari poterit beatius? L I, 60. sive quid mecum ipse cogito sive [aut] quid scribo aut lego; L II, 1. nihil .. his in locis nisi saxa et montes cogitabam; L II, 2. in omnibus et opinionibus et factis ne quid (natura ratioque) lubidinose aut faciat aut cogitet; O I, 14. si quid aliud attentius cogitet, non reprehendatur; O I, 144. hic nunc victor, tum quidem victus quae cogitarat, ea perfecit; O II, 84. talis vir non modo facere, sed ne cogitare quidem quicquam audebit, quod ..; O III, 77. quid cogitari potest turpius? O III, 117. me lectulus meus oblectaret ea ipsa cogitantem, quae iam agere non possem; C 38. qui nihil dicit, nihil facit, nihil cogitat denique nisi lubenter ac libere; P 34. quis .., cum utatur voluptate ea, ... adtendere animo, iniro rationem, cogitare omnino quidquam potest? fr V, 81. ſ. II, 2. commodis. deo; N II, 45. III, 7. voluptatibus.

animal: quo (tyranno) neque taetrius neque foedius nec dis hominibusque invisius animal ullum cogitari potest; R II, 48.

avum: ſ. alqm; F V, 2.

bona: iubes me bona cogitare, oblivisci malorum; T III, 35.

caelestia: cogitantes .. supera atque caelestia haec nostra ut exigua et minima ‖ minuta ‖ contemnimus; A II, 127.

celeritatem: cum videmus ... conversionis celeritatem tantam, quantam cogitare non possumus; T I, 68. ut ea celeritate (deus) contorqueatur, cui par nulla ne cogitari quidem possit; N I, 24.

consilia: quibus periculosa et calida consilia quietis et cogitatis splendidiora et maiora videantur; O I, 82.

damna: »pericla, damna peregre rediens semper secum cogitet aut fili peccatum aut uxoris mortem aut morbum filiae, communia esse haec, ne quid horum umquam accidat animo novum«; T III, 30.

deum: nihil agentem .. deum non queunt cogitare; N I, 101.

exitus: quid .. posset iis esse laetum exitus suos cogitantibus? D II, 24.

faciem: num .., cum aut muros Babylonis aut Homeri faciem cogito, imago illorum me aliqua pellit? D II, 139.

futura: quid ipsa sepulcrorum monumenta ‖ [monumenta] ‖, elogia significant nisi nos futura etiam cogitare? T I, 31.

imbecillitatem: ſ. alqd; T III, 34.

iniuriam: utrum perturbatione aliqua animi ... an consulto et cogitata fiat iniuria; O I, 27.

libidinem: qui in sacrificium cogitatam libidinem intulit; L II, 36.

malum: semper angi aut accipiendo aut cogitando malo; T III, 32.

molestiam: levationem .. aegritudinis (Epicurus) in duabus rebus ponit, avocatione a cogitanda molestia et revocatione ad contemplandas voluptates; T III, 33.

montes: ſ. alqd; L II, 2.

morbum, mortem: ſ. damna. — mundum: ſ. IV. N III, 20. — muros: ſ. faciem. — naturam; ſ. alqd; T III, 34. — peccatum, pericla: ſ. damna.

rem: quas (res animus) vigilans gesserit aut cogitaverit; D II, 128. ultro .. adfero res multum et diu cogitatas; C 38.

regem: ſ. alqm: R III, 47.

saxa: ſ. alqd; L II, 2.

speciem: nulla .. species cogitari potest nisi pulsu imaginum; D II, 137.

supera: ſ. caelestia.

tempus: ferendum id Scipio potius quam inimicitiarum tempus cogitandum putabat; Lae 60.

tenebras: nos .. tenebras cogitemus tantas, quantae ..; N II, 96.

tribunos: nondum inventis ‖ notis ‖ seditiosis tribunis plebis, ne cogitatis quidem; L III, 44.

varietatem: ſ. alqd; T III, 34.

voluptatem: iubebat eos, qui audiebant, secum ipsos cogitare pictam in tabula Voluptatem; F II, 69. quas (voluptates)? corporis, credo, aut quae propter corpus vel recordatione vel spe cogitentur; T III, 37.

IV. **mit doppeltem Accusativ:** modo possemus eum (mundum) animantem cogitare! N III, 20. hi (animi) cum sustinentur membris et corpore ‖ [et corpore] ‖ et sensibus, omnia certiora cernunt, cogitant, sentiunt; D II, 139. vgl. III. alqm; R III, 47. celeritatem. tenebras. voluptatem; F II, 69.

cognatio, Verwandtschaft, Verbindung: I. apparet: sescenta licet eiusdem modi proferri, ut distantium rerum cognatio naturalis appareat; D II, 34.

cogit, consentit, conspirat: tanta rerum consentiens, conspirans, continuata cognatio quem non coget ea ... conprobare? N II, 19.

est: qui (Peripatetici) sibi cum oratoribus cognationem esse ... dicant; A II, 115. genera .. (nobis deorum nota sunt), coniugia, cognationes omniaque traducta ad similitudinem inbecillitatis humanae; N II, 70. quae tandem esse potest propior certiorve cognatio? L I, 25. omni orationi cum iis rebus, de quibus explicat, videtur esse cognatio; Ti 8.

potest, videtur: ſ. est; L I, 25. Ti 8.

II, 1. agnosco: deorum cognationem agnoscerem non invitus; N I, 91.

continuo: quam (naturam) quasi cognatione continuata ‖ cognationem continuatam ‖ conspirare dicebas; N III, 28. ſ. I. cogit.

habeo: cum rerum .. natura quam cognationem (haec) habent? D II, 33.

tollo: cognationem Superbi nomenque Tarquiniorum et memoriam regni esse tollendam; O III, 40.

2. ordior a: ut a prima congressione maris et feminae, deinde a progenie et cognatione ordiar; R I, 38.

III. amicitiae: qua ex stirpe orirentur amicitiae cognationum; F IV, 17.

conspectus: hominem (natura) .. ad caeli quasi cognationis domiciliique pristini conspectum excitavit; L I, 26.

suspicio: et Conlatinum innocentem suspicione cognationis expulerunt et reliquos Tarquinios offensione nominis; R II, 53.

IV. commoveri: necesse est cognatione ‖ cognitione, contagione ‖ divinorum animorum animos humanos commoveri; D I, 110.

conspirare: ſ. II, 1. continuo.

iungi: thensaurus .. et hereditas et honos et victoria et multa generis eiusdem qua cum somniis naturali cognatione iunguntur? D II, 142.

patruelis: (cum audissent Antiochum) una .. nobiscum Q. frater et T. Pomponius Luciusque Cicero, frater noster cognatione patruelis, amore germanus; F V, 1.

serpere: (caritas) serpit .. foras, cognationibus primum, tum affinitatibus, deinde amicitiis, post vicinitatibus, tum ..; F V, 65.

teneri: quod provideat animus ipse per sese, quippe qui deorum cognatione teneatur; D I, 64.

cognatus, verwandt, übereinstimmend: A. forma: formam .. et maxime cognatam et decoram (deus) dedit; Ti 17.
B. ferunt: atque etiam si qua erat famosa, ei cognati osculum non ferebant; R IV, 6.

cognitio, Kenntnis, Erkenntnis, Vorstellung, Begriff: I. **Subject:** adfert: quid tibi, Torquate, quid huic Triario litterae, quid historiae cognitioque rerum ... voluptatis affert? F I, 25. modestiam quandam cognitio rerum caelestium affert iis ... et magnitudinem animi deorum opera et facta cernentibus, iustitiam etiam; F IV, 11.
confirmat: maxime .. virtutum cognitio confirmat percipi et comprehendi multa posse; A II, 23.
delectat: me ... omnisque avidos sapientiae cognitio ipsa rerum consideratioque delectat; R I, 19.
est: nec definiri aiebant necesse esse, quid esset cognitio aut perceptio aut ... comprehensio; A II, 17. cognitio .. haec est una nostri, ut vim corporis animique norimus; F V, 44. maximae .. sunt primum ... consideratio cognitioque rerum caelestium et earum, quas . ; F V, 58. sapientiam esse rerum divinarum et humanarum scientiam cognitionemque, quae cuiusque rei causa sit; T IV, 57. nulla est apud deos cognitio, nulla perceptio; N I, 80. cognitionem .. rerum aut occultarum aut admirabilium ad beate vivendum necessariam ducimus; O I, 13. cognitio contemplatioque || rerum || naturae manca quodam modo atque inchoata sit, si nulla actio rerum consequatur; O I, 153. quod optime constituti iuris civilis summo semper in honore fuit cognitio atque interpretatio; quam quidem ante hanc confusionem temporum in possessione sua principes retinuerunt; O II, 65.
exsistit: haec tractanti animo et noctes et dies cogitanti existit illa a deo Delphis praecepta cognitio; T V, 70. hinc illa cognitio virtutis existit; T V, 71.
habent: rerum .. cognitiones, quas vel comprehensiones vel perceptiones vel ... καταλήψεις appellemus licet, eas igitur ipsas propter se adsciscendas arbitramur, quod habeant quiddam in se quasi complexum et continens veritatem; F III, 17.
movent: quia cognitiones comprensionesque rerum, e quibus efficiuntur artes, appetitionem movent; F III, 49. eorum .. omnium, quae naturae obscuritate occultantur, cognitiones quem ad modum nos moveant; F V, 51.
potest: quid natura valeat, haec una cognitio potest tradere; F III, 73.
praestat: in vita longe omnibus studiis contemplationem rerum cognitionemque praestare; T V, 9.
sequitur: sequitur disserendi ratio cognitioque naturae; F IV, 8.
tradit: f. potest.
traducit: nisi caelestium divina cognitio nomen eorum ad errorem fabulae traduxisset; T V, 8.
videtur: nisi ea virtus ... attingat cognitionem rerum, solivaga cognitio et ieiuna videatur; O I, 157.

II. **nach Verben:** 1. adfero: rerum .. optumarum cognitionem nobis oculi attulerunt; Ti 52. non .. id solum continet ea disputatio, ut cognitionem adferat generis humani, sed significat ..; T III, 57.
adiungo: adiungendam ... uberiorem rerum cognitionem putavit; R III, 5.
admiror: qui (philosophi) naturae cognitionem admirantur eiusque inventori et principi gratias exultantes agunt; T I, 48.
amplector: (mens) amplectitur maxime cognitionem; A II, 31.
amplexor: ut si ... ipsius animi, ut fecit Erillus, cognitionem amplexarentur, actionem relinquerent; F IV, 36.
antepono: f. 2. antepono. — appello, ascisco: f. I. habent. — attingo, f. I. videtur.
capio: ut (homines) deorum cognitionem caelum intuentes capere possent; N II, 140.
conturbo: qui (errores) videntur conturbare veri cognitionem; A II, 45.
despero: quasi desperata cognitione certi; F II, 43.
do: rerum natura nullam nobis dedit cognitionem finium; A II, 92. quod ... orae ..., quo faciliorem nobis cognitionem rerum caelestium, eo maiorem cognoscendi cupiditatem dabunt; T I, 44.
evello: nec multo secus Speusippus Platonem avunculum subsequens ... evellere ex animis conatur cognitionem deorum; N I, 32.
expeto: per se esset et virtus et cognitio rerum ... expetenda; F I, 25.
extorqueo: hoc est ... extorquere ex animis cognitiones verborum, quibus imbuti sumus; F II, 16.
habeo: ea nec auctoritatem cum animi partibus comparandam et cognitionem habent faciliorem; F V, 34. quoniam insitas eorum (deorum) vel potius innatas cognitiones habemus; N I, 44.
inchoo: f. I. est; O I, 153.
obstruo: etsi .. omnis cognitio multis est obstructa difficultatibus, ... tamen ..; A II, 7.
percipio: f. tollo; N I, 36. — praecipio: f. I. exsistit; T V, 70. — retineo: f. I. est; O II, 65.
sequor: [cognitionem prudentiamque sequetur considerata actio]; O I, 160.
tollo: si satis est ad tollendam cognitionem similia esse multa multorum; A II, 54. veri .. et falsi non modo cognitio, sed etiam natura tolletur; A II, 58. sublata cognitione et scientia tollitur omnis ratio et vitae degendae et rerum gerendarum; F I, 64. (Zeno) tollit omnino usitatas perceptasque cognitiones deorum; N I, 36.
video: videmus in quodam volucrium genere non nulla indicia pietatis, cognitionem, memoriam; F II, 110.
2. antepono: ergo haec (actio) cognitioni || cognitio || anteponenda est; O I, 153.
dedo: Etrusci ... extorum cognitioni se maxume dediderunt; D I, 93.
praecurro: cognitioni et perceptioni adsensionem approbationemque praecurrere; A I, 45.
3. accedo ad: quae contuens animus accedit ad cognitionem deorum, e qua oritur pietas; N II, 153.
adfero ad: maximam materiam ex rebus per se investigatis ad rerum occultarum cognitionem attulerunt; F V, 9.
coniungo cum: cum rerum magnarum tractatio atque usus cum illarum artium studiis et cognitione coniungitur; R III, 5.
conloco in: tum optimo quisque ingenio ... totum se in cognitione et scientia collocaret; O I, 158.
consisto in: qui (locus) in veri cognitione consistit; O I, 18.
consto ex: quod (artes) constent ex cognitionibus; F III, 18.
consumo in: ut (sapientes) omne tempus inquirendo ac discendo in naturae cognitione consumant; F V, 53.

converto ad: quae nos magis ad cognitionem intellegentiamque convertant; T V, 68.
deduco ad: ad quorum et cognitionem et usum iam corroborati natura ipsa praeeunte deducimur; F V, 58.
delabor ad: quae (regula) quasi delapsa de caelo est ad cognitionem omnium; F I, 63.
dico de: quae de prudentia, de cognitione rerum, de coniunctione generis humani ... dicuntur; F IV, 19.
dispertior in: f. pono in; L II, 47.
duco ex: placet .. aptiora esse naturae ea officia, quae ex communitate, quam ea, quae ex cognitione ducantur; O I, 153.
efficio e: f. 1. movent; F III, 49.
excello in: omnes .. trahimur et ducimur ad cognitionis et scientiae cupiditatem, in qua excellere puchrum putamus; O I, 18.
iungo cum: quae (religio) est iuncta cum cognitione naturae; D II, 149.
orior ex: f. accedo ad.
pono in: qui (Erillus) in cognitione et scientia summum bonum ponit; A II, 129. (vitae ratio) in contemplatione et cognitione posita rerum; F V, 11. quam (vitam beatam) si etiam in rerum cognitione ponebat, tamen ..; F V, 87. unus (animi fetus) in cognitione rerum positus et in explicatione naturae; T V, 68. Aegyptii et Babylonii ... omnem curam in siderum cognitione posuerunt; D I, 93. iuris consulti ... saepe, quod positum est in una cognitione, id *in* infinitam || infinita || dispertiuntur; L II, 47.
rapio ad: qui ... ad divinarum rerum cognitionem cura omni studioque rapiantur; D I, 111.
transfero ad: si ad eorum (civium) cognitionem divina illa ingenia transferrem; F I, 7.
versor in: quorum studia vitaque omnis in rerum cognitione versata est; O I, 155.
vigeo in: nisi animus, ante quam in corpus intravisset, in rerum cognitione viguisset; T I, 57.

III. **nach Adjectiven und Adverbien:** 1. obscurus: vis et natura quaedam significans aliquid per se ipsa satis certa, cognitioni autem hominum obscurior; D I, 15.
2. dignus: ut a rebus cognitione dignis abhorreat; F III, 37. nihil umquam magnum ac ||† magna || cognitione dignum amaverunt; F V, 50. quod in rebus honestis et cognitione dignis operae curaeque ponetur; O I, 19. quae cognitione digna sint; O I, 153. ei tractanti contemplantique res cognitione dignissimas; O I, 154. quae nec erant satis nota nostris et erant cognitione dignissima; O II, 5. digna mihi res cum omnium cognitione, tum nostra familiaritate visa est; Lae 4.
3. procul a: ut ... caelestia .. vel procul esse a nostra cognitione censeret vel ..; A I, 15.
satis ad: hoc uno posito, quod est ad cognitionem disciplinae satis; L II, 48.

IV. **nach Substantiven:** admiratio: ex quo tam multarum rerum cognitionis admiratio tollitur; T I, 58.
amor: quod erat insitus menti cognitionis amor; F IV, 18. tantus est .. innatus in nobis cognitionis amor et scientiae, ut ..; F V, 48.
appetitio: quaestio .. est adpetitio cognitionis; A II, 26.
cupiditas: in tanta animantium varietate homini ut soli cupiditas ingeneraretur cognitionis et scientiae; A fr. 14. haec .. pulchritudo ... philosophiam cognitionis cupiditate incensam excitavit; T I, 45. f. II, 3. excello in.
nota: si (sapiens) in hoc haberet cognitionis notam, eadem uteretur in ceteris; A II, 110.
pars: quarum (partium) una sit || est || cognitionis, altera communitatis, tertia magnanimitatis, quarta moderationis; O I, 152.
regula: cognitionis regula et iudicio ab eodem illo || eadem illa || (Epicuro) constituto; F I, 64.
studium: agitatio mentis ... potest nos in studiis cognitionis etiam sine opera nostra continere. omnis autem cogitatio motusque animi ... in studiis scientiae cognitionisque versabitur; O I, 19. ita fit, ut vincat cognitionis studium consociatio hominum atque communitas; O I, 157.
vis: in qua (mente) sit mirabilis quaedam vis rationis et cognitionis et scientiae virtutumque omnium; F V, 34.

V. **Umstand:** 1. adsequi: quae (sapientia) ... initiorum causarumque cuiusque rei cognitione hoc pulcherrimum nomen apud antiquos adsequebatur; T V, 7.
antecellere: in Syria Chaldaei cognitione astrorum sollertiaque ingeniorum antecellunt; D I, 91.
beatus: una .. essemus beati cognitione naturae et scientia, qua sola etiam deorum est vita laudanda; fr V, 50.
capi: eos ... omnia .. perpeti ipsa cognitione et scientia captos; F V, 48.
commoveri: necesse est cognatione || cognitione, contagione || divinorum animorum animos humanos commoveri; D I, 110.
conligere: ita cognitione et ratione (homo) collegit, ut statueret in eo collocatum summum illud hominis ... bonum; F III, 21.
contineri: quod (officium) cognitione et scientia continetur; O I, 158.
delectari: qui rerum cognitione doctrinaque delectantur; Lae 86.
laudari: f. beatus.
vinci: contingebat in eo, ... ut expectatio || a || cognitione, aures ab oculis vincerentur; fr VI, 14.
2. a: f. 1. vinci.
ex: qua ex cognitione facilior facta est investigatio rerum occultissimarum; F V, 10.
in: in animi .. cognitione dubitare non possumus, ... quin nihil sit animis admixtum; T I, 71. id .. (ius civile) in cognitione || incogniti de, al. || tenue est, in usu necessarium; L I, 14. in hoc conspectu et cognitione naturae quam se ipse (animus) noscet! L I, 61.

cognomen, Beiname: 1. deporto: te .. non cognomen solum Athenis deportasse, sed humanitatem et prudentiam intellego; C I.
fingo: cognomina .. Statoris et Invicti Iovis rerumque expetendarum nomina (fingenda), Salutis, Honoris, Opis, Victoriae; L II, 28.
habeo: ut (Pomponius) id etiam cognomen videatur habiturus; F V, 4. erit .. cognomen id tibi per te partum, quod habes adhuc a nobis hereditarium; R VI, 11. quasi (Cato) cognomen iam habebat in senectute sapientis; Lae 6.
induo: si ... ex eius (Galli) spoliis sibi et torquem et cognomen induit ullam aliam ob causam, nisi quod ..; F II, 73.
invenio: qui (Torquatus) hoc primus cognomen invenit; F I, 23. qui (Torquatus) hoc cognomen invenit; T IV, 49. hic T. Manlius is est, qui ad Anienem Galli ... torque detracto cognomen invenit; O III, 112.
laudo: numquam esset L. Pisonis cognomen tanto opere laudatum; T III, 16.
pario: f. habeo; R VI, 11.
II. dignus: quae (sapientia mea) utinam digna esset opinione vestra nostroque cognomine! C 5.
III. dives: P. Crassus cum cognomine dives, tum copiis functus est aedilicio maximo munere; O II, 57.

cognomentum, Beiname: Heraclitus, „cognomento qui σκοτεινός perhibetur, quia de natura nimis obscure memoravit“; F II, 15.

cognosco, erkennen, kennen lernen, erfahren, untersuchen: I. **absolut:** 1. **unpersönlich:** a. perfacilis: sive quod (ea disciplina) erat cognitu perfacilis, sive quod ..; T IV, 6

b, α. moveo ad: quibus (invitamentis) ad discendum cognoscendumque moveamur; F V, 52.

β. cupiditas: quod ... orae ..., quo faciliorem nobis cognitionem rerum caelestium, eo maiorem cognoscendi cupiditatem dabunt; T I, 44.

initium: nec sapientem posse esse, qui aut cognoscendi [esse] initium ignoret aut extremum expetendi; A II, 29.

2. **persönlich:** alqs: ut cognovi ex iis, qui illum audierant, maximeque ex Epicureo Zenone; A I, 46. quare .. in iis (rebus) vis deorum insit, tum intellegam, cum cognovero; N III, 61. nam ista quidem magna diiudicatio est, ut ex te ipso saepe cognovi; L 1, 56.

II. **mit Ergänzung:** 1. **indirecte Frage:** »o lapathe, ut iactare, nec es satis cognitus qui sis!« F II, 24. cum cognitum habeas, quod sit summi rectoris ac domini numen, quod consilium, quae voluntas; F IV, 11. ut deos esse natura opinamur, quales[que] sint, ratione cognoscimus, sic ..; T I, 36. ut adsint, cognoscant, animadvertant, quid ... existimandum sit; N I, 14. qui cognoverit, quid sit aeternum; R I, 26. quid sentiam igitur, cognoscite; Ti 41.

2. **accus. c. infin.:** quod (haec) falsa esse cognoverit; T I, 48. in qua (morte) aut summum bonum aut nullum malum esse cognovimus; T 1, 110. qui tolerabilius feret incommodum, qui cognoverit necesse esse homini tale aliquid accidere? T III, 55. parumne cognitum est superioribus nostris disputationibus, an delectationis et otii consumendi causa locuti sumus sapientem ab omni concitatione animi ... semper vacare? T V, 48. quos .. plures, quam rebar, esse cognovi; D II, 5. * fuit, quod et ipse hominem diligebam et in primis patri meo Paulo probatum et carum fuisse cognoveram; R I, 23. multorum .. odiis nullas opes posse obsistere, si antea fuit ignotum, nuper est cognitum; O II, 23. Calpurnius cum demolitus esset cognossetque Claudium aedes .. proscripsisse; O III, 66. de qua (Karthagine) vereri non ante desinam, quam illam excisam esse cognovero; C 18. — cum pie, cum amice, cum magno animo aliquid factum cognoscimus; F V, 62.

III. **mit einfachem Object:** alqm: non cognoscebantur (illi Servilii) foris. at domi. non ab alienis. at a suis; A II, 56. si, ... simul atque ortus esset, se quisque cognosceret; F V, 41. sensim tardeve potius quasi nosmet ipsos cognoscimus; F V, 41. Platonem ferunt, ut Pythagoreos cognosceret, in Italiam venisse; T I, 39. [sc. hoc se ipsum posse cognoscere]; T I, 52. iratum propitium, laetantem dolentem, fortem ignavum, audacem timidumque (oculi) cognoscunt; N II, 145. e quibus (Druidis) ipse Divitiacum Haeduum, hospitem tuum laudatoremque, cognovi; D I, 90. nec cognovi quemquam, qui maiore auctoritate nihil diceret; D II, 139. ut ... in geometria Sex. Pompeium ipsi cognovimus, multos in dialecticis, plures in iure civili; O I, 19. neque .. eos solos || solum || convenire aveo, quos ipse cognovi, sed illos etiam, de quibus audivi et legi; C 83. quam (disputationem) legens te ipse || ipsum || cognosces; Lae 5. quidam .., quos parva (pecunia) movere non potuit, cognoscuntur in magna; Lae 63. cum cogniti sunt et aut deorum aut regum filii inventi; Lae 70. perlibenter et Nigidium vidi et cognovi Cratippum; Ti 2.

alqd: qui (veteres) nihil cognosci, nihil percipi, nihil sciri posse dixerunt; A I, 44. nos .. illa externa cum multis, haec interiora cum paucis ex ipso (Lucullo) saepe cognovimus; A II, 4. ea saepe audiendo facile cognovit, quae vel semel audita meminisse potuisset; A II, 4. ut plane confidas perceptum id cognitumque esse; A II, 18. iudicium tollit incogniti et cogniti; A II, 18. ea .. constantia si nihil habeat percepti et cogniti; A II, 23. cum ... nihil haberet comprehensi, percepti, cogniti, constituti; A II, 23. hanc .. esse regulam totius philosophiae, constitutionem veri falsi, cogniti incogniti; A II, 29. his satis cognitis, quae iam explicata sunt; A II, 37. quid .. est tam futtile || futile ||, quam quicquam adprobare non cognitum? A II, 59. qui ex te illa cognoveram; A II, 62. quod ... nihil .. falsi perceptum et cognitum possit esse; A II, 103. quae iurati iudices cognovissent, ut ea non esse facta, sed ut „videri“ pronuntiarentur; A II, 146. tum denique poterit aliquid cognosci et percipi; F I, 64. neque, ut ea cognoscas, quae tibi notissima sunt, ad te mitto; F III, 6. si aut usu aliquid cognitum sit aut coniunctione aut similitudine aut collatione rationis; F III, 33. quae ab hoc Polemone Zeno cognoverat; F IV, 61. quo cognito dubitari non potest, quin ..; F V, 37. quod perceptum, quod comprehensum, quod cognitum non habet; F V, 76. tantum sibi persuaserant, quantum natura admonente cognoverant; T I, 29. quae numquam quinque nuntiis animus cognosceret, nisi ..; T I, 46. non potuit animus haec in corpore inclusus adgnoscere, cognita attulit; T I, 58. qui potest (mors videri malum), cum ista cognoverim? T I, 77. iis praesertim cognitis, quae de nihil sentiendo paulo ante dicta sunt; T I, 102. nihil ab iis potui cognoscere; T III, 42. si quae diligentius erunt cognoscenda, quaeremus alias; T IV, 33. quibus cognitis quis est qui dubitet, quin ..? T IV, 79. quod non satis explorate perceptum sit et cognitum; N I, 1. ante .. iudicasti Epicureum te esse oportere, quam ista cognovisti; N I, 66. quod nisi cognitum conprehensumque animis haberemus; N II, 5. haec paulo post facilius cognoscentur ex iis rebus ipsis, quas mundus efficit; N II, 47. persuaderi .. cuiquam potest ea, quae significari dicuntur extis, cognita esse ab haruspicibus observatione diuturna? D II, 28. quibus cognitis spero nos ad haec ipsa via perventuros; R I, 33. qui (doctores) tamquam oculis illa viderunt, quae nos vix audiendo cognoscimus; R I, 56. multo id facilius cognosces, inquit Africanus; R II, 30. »promulgata proposita in aerario cognita agunto;« L III, 11. ne incognita pro cognitis habeamus iisque temere assentiamur; O I, 18. hoc .. cognito dicendum est, quonam modo ..; O II, 20. sunt tamen ea cognoscenda; O II, 87. quae tibi plus prodessent cognita quam tritici vilitas; O III, 52. multa in eo viro praeclara cognovi; C 12. quid ego de studiis dicam cognoscendi semper aliquid atque discendi? Lae 104.

accessum: (posset) solis accessus discessusque solstitiis brumisque cognosci? N II, 19.

adulescentes: facillume .. et in optimam partem cognoscuntur adulescentes, qui ..; O II, 46.

ambitus: ex utraque re et mundi volubilitas ... et stellarum rotundi ambitus cognoscuntur; N II, 49.

amicitiam: si quando (homines deliciis diffluentes) de amicitia, quam nec usu nec ratione habent cognitam, disputabunt; Lae 52.

bonum: quod aiunt, cognito summo bono reverti se ad naturam; F IV, 48.

caelestia: si maxime (caelestia) cognita essent, nihil tamen || valere, al. || ad bene vivendum; A I, 15.
caelum: quibus (litteris) infinitatem rerum atque naturae et in hoc ipso mundo caelum, terras, maria cognoscimus; T V, 105.
causam: causis efficientibus quamque rem cognitis posse denique sciri, quid futurum esset; Fa 33. f. **causa,** II, 1. cognosco (3 St.) S. 393, b.
circu(m)itum: quos (orbes, circumitus) cum cognosse sapientis est, tum vero prospicere inpendentis ... divini paene est viri; R I, 45. cuius (orbis) naturalem motum atque circuitum a primo discite adgnoscere || atque cognoscite ||; R II, 45.
consilia: ceterorum .. virorum fortium atque omni virtute praestantium facta, dicta, consilia cognoscens; F III, 37.
consuetudinem: cognoscere mehercule, inquit, consuetudinem istam et studium sermonis || sermonemque ||; R I, fr. 4.
conversiones: f. dies.
cursus: soli .. ex animantibus nos astrorum ortus, obitus cursusque cognovimus; N II, 153.
decretum: cum sapientis nullum decretum esse posset || possit || nisi comprensum, perceptum, cognitum; A II, 109.
defectiones: defectiones solis et lunae cognitae praedictaeque in omne posterum tempus; N II, 153.
dictum: e quibus unum mihi videbar ab ipso Epicuro dictum cognoscere; F II, 82. f. consilia.
dies: nunc vero dies noctesque oculis cognitae, tum mensum annorumque conversiones .. numerum machinatae sunt; Ti 52.
discessum: f. accessum.
disciplinam: omnium fere civitatum non Graeciae solum, sed etiam barbariae ab Aristotele mores, instituta, disciplinas, a Theophrasto leges etiam cognovimus; F V, 11. cum Pythagorae disciplinam et instituta cognoscerent; T IV, 3. unde .. facilius quam ex annalium monumentis aut bellicae || bellica || res aut omnis rei pub. disciplina cognoscitur? fr V, 26.
dissimilitudines: et imperandi et serviendi sunt dissimilitudines cognoscendae; R III, 37.
efficientiam: cum ... nubium magnitudinem ventorumque vim cognovissent aspexissentque solem eiusque cum magnitudinem pulchritudinemque, tum etiam efficientiam cognovissent; N II, 95.
facta: f. consilia.
fines: cognitis .. rerum finibus; F V, 15. cognitis, quoad possunt ab homine cognosci, bonorum et malorum finibus; T IV, 82.
fundamenta: prius oportet vos || potestis || totius eorum rationis quasi fundamenta cognoscere; A II, 40.
genera: quorum ex prima et inchoata intellegentia genera (natura) cognovit; L I, 27.
incunabula: equidem me cognosse (incunabula) admodum gaudeo; L II, 5.
indicia: sin tantum modo (ista studia) ad indicia veteris memoriae cognoscenda (spectant), curiosorum (sunt); F V, 6.
industriam: in accusando etiam M'. Aquilio L. Fufi cognita industria est; O II, 50.
infinitatem: f. caelum.
instituta: f. disciplinam; F V, 11. T IV, 3.
iudicium: explicavi .. sententiam meam et eo quidem consilio, tuum iudicium ut cognoscerem; F I, 72.
ius: si noster hic rector studuerit sane iuri et legibus cognoscendis; R V, 5. qui ius civile cognosset. totumne? quid ita? L II, 47.
leges: f. disciplinam; F V, 11. ius; R V, 5.
magnitudinem: f. efficientiam.
maria: f. caelum.

maturitates: cum .. temporum maturitates, mutationes vicissitudinesque cognovissent; N I, 100. eorum (siderum) .. cursus dimetati maturitates temporum et varietates mutationesque cognovimus; N II, 155.
medicinam: cur ... animi .. medicina ... nec tam culta (sit), posteaquam cognita est; T III, 1.
mores: f. disciplinam; F V, 11.
motus: qui solis et lunae reliquorumque siderum ortus, obitus motusque cognorunt; D I, 128. f. circumitum; R II, 45.
mutationes: f. maturitates.
naturam: omnium .. rerum natura cognita levamur superstitione; F I, 63. occulta natura est nec perspici nec cognosci potest; F V, 41. rerum magis natura cognoscitur quam deorum; N I, 119. ut ille Pacuvianus, qui in Chryse physicus inducitur, minime naturam rerum cognosse videatur; D I, 131. quis enim est tam cupidus in perspicienda cognoscendaque rerum natura, ut ... non ..? O I, 154. ut ... animantes ... ab eiusdem motu et ab eius, quod simile esset, numerorum naturam vimque cognoscerent; Ti 31.
noctes: f. dies. — obitus: f. cursus. motus.
orbes: f. circumitum; R I, 45.
ordinem: cum parentis ordinem cognovissent, hunc sequebantur; Ti 47.
ortus: f. cursus. motus.
ova: quoniam gallinarium invenisti Deliacum illum, qui ova cognosceret; A II, 86.
poëtam: sero .. a nostris poëtae vel cogniti vel recepti; T I, 3. adhuc neminem cognovi poëtam, ... qui sibi non optumus videretur; T V, 63.
portenta: quibus (portentis) cognitis multae saepe res *ex* hominum sententia atque utilitate partae (sunt); N II, 163.
potestatem: quam (potestatem) tanto opere populus noster ignotam expetisset, qui posset carere cognita? L III, 26.
praesidia: urbis .. ipsius nativa praesidia quis est tam neglegens qui non habeat animo notata ac plane cognita? R II, 11.
principia: vgl. IV. L II, 36.
pulchritudinem: f. efficientiam.
quaestiones: cognosce alias quaestiones, auri Tolossani, coniurationis Iugurthinae; N III, 74.
rationem: omni cognita ratione naturae et vitae etiam deorum; F III, 73.
rem: an tu ... negabis esse rem ullam, quae cognosci, comprendi, percipi possit? A II, 62. inest in eadem explicatione naturae insatiabilis quaedam e cognoscendis rebus voluptas; F IV, 12. quae (res) discuntur et cognoscuntur; F V, 52. nobismet ipsis ... verentibus ... ne temere vel falsae rei vel non satis cognitae adsentiamur; D I, 7. eam (haruspicinam) postea crevisse rebus novis cognoscendis et ad eadem illa principia referendis; D II, 50. f. disciplinam; fr V, 26.
senectutem: quorum (maiorum natu) ego multorum cognovi senectutem sine querela || querella ||; C 7.
sententiam: cognitis etiam reliquorum sententiis; A II, 9. quibus vellem satis cognita esset nostra sententia; O II, 7.
sermonem: f. consuetudinem.
signa: Chrysippus .. divinationem definit his verbis: vim cognoscentem et videntem et explicantem signa, quae a dis hominibus portendantur; D II, 130.
studium: f. consuetudinem. — terras: f. caelum. — varietates: f. maturitates; N II, 155.
vicissitudines: f. maturitates; N I, 100.
virtutem: quorum (hominum) virtus fuerat

domi militiaeque cognita; T V, 55. et virtutes et vitia (oculi) cognoscunt || [cogneseunt] ||; N II, 145. cognitie perceptisque virtutibus; L I, 60.

vim: f. efficientiam. naturam; Ti 31.

vitam: cum iam inveterata vita hominum ac tractata esset et cognita; R II, 20.

vitia: f. virtutem; N II, 145.

volubilitatem: f. ambitus.

voluntatem: quod || qui || in pueritia facillime se arbitrentur || arbitrantur || naturae voluntatem posse cognoscere; F V, 55.

voluptatem: nisi mihi viderer habere bene cognitam voluptatem et satis firme conceptam animo atque comprensam; F II, 6.

IV. **mit doppeltem Accusativ:** hunc a se maiorem ducem cognitum quam quemquam eorum, quos legisset; A II, 3. fortis vir in sua re publica cognitus quae de iuvenum amore scribit Alcaeus! T IV, 71. talem .. cognovimus neminem; D II, 130. initia .. ut appellantur (mysteria), ita re vera principia vitae cognovimus; L II, 36. vgl. III. alqm; Lae 70.

V. **Lücke:** * radicum seminumque cognoscere num te offendet? R V, 5.

cogo, versammeln, berufen, vereinigen, zusammenziehen, einsammeln, eintreiben, folgern, schließen, nötigen, zwingen, erzwingen: I. **absolut:** alqs: vgl. III. alqm; Lae 26.

geometrae: geometrae provideant, qui se profitentur non persuadere, sed cogere; A II, 116.

natura: fatentur graviores aegritudines suscipi, quam natura cogat; T III, 71. ex his (corpusculis) effectum esse caelum atque terram nulla cogente natura, sed concursu quodam fortuito; N I, 66.

ratio: ratio quidem vestra sic cogit; F II, 65. ut nunc ratio cogit; R III, 43.

II. **mit Ergänzung:** 1. **ut:** elicerem || eligerem, exigerem || ex te cogeremque, ut responderes, nisi vererer ..; F II, 119. eorum ... ratio certe cogit, ut ... conservetur beata vita sapienti; F III, 42. quoniam coëgisti, ut concederem ..; T I, 15. ita necessitas cogit, ut eadem sint ea, quae diiuncta fuerant; Ti 14.

2. **Infinitiv:** ipsa .. ratio conexi, cum concesseris superius, cogit inferius concedere; A II, 96. omittamus hunc (Epicurum) ... cogamusque confiteri non esse ab eo doloris remedia quaerenda; T II, 45. eam (aeternam naturam) suspiciendam admirandamque hominum generi pulchritudo mundi ordoque rerum caelestium cogit confiteri; D II, 148. tum se denique errasse sentiunt, cum eos (amicos) gravis aliquis casus experiri cogit; Lae 84. fieri .. omnia fato ratio cogit fateri; D I, 125. (Socrates) coëgit de vita et moribus rebusque bonis et malis quaerere; T V, 40.

3. **accus. c. inf.:** innumerabilia sunt, ex quibus effici cogique possit nihil esse ..; N III, 34. qui .. ex eo cogi putat, ne ut sedeamus quidem aut ambulemus voluntatis esse; Fa 9. ratio ipsa coget et ex aeternitate quaedam esse vera, et ..; Fa 38. id, quod fieri natura rerum ipsa cogebat, ut ..; R II, 57.

III. **mit einfachem Object:** alqm: cum convicio veritatis coacti perspicua a perceptis volunt distinguere; A II, 34. (M. Regulus) nulla vi coactus praeter fidem, quam dederat hosti; F II, 65. istuc coacti a te paulo ante concessimus; T I, 25. qui convenit polliceri operam suam rei publicae tum denique, si necessitate cogantur? R I, 11. quae coactus quis metu, quae deceptus dolo promiserit; O I, 32. iuravit hoc terrore coactus Pomponius; O III, 112. quid .. refert, qua me ratione cogatis? cogitis certe; Lae 26.

alqd: (alvus) omne, quod accepit, cogit et confundit; N II, 136. id .. ipsa natura non invitaret solum, sed etiam cogeret; R fr. 1. legem ... mentem esse .. omnia ratione aut cogentis aut vetantis dei; L II, 8. Plato hoc quoque legis putavit esse, persuadere aliquid, non omnia vi ac minis cogere; L II, 14. ex quibus id, quod volumus, efficitur et cogitur; L II, 33.

aëra: tum (aër) concretus in nubes cogitur; N II, 101.

animum: cum ita moveretur animus, ut atomorum metu cogeretur; Fa 23.

auspicium: nostri .. magistratus auspiciis utuntur coactis; D I, 27. hoc auspicium divini quicquam habere potest, quod tam sit coactum et expressum? D II, 73.

hominem: cum cogeret eum (hominem) necessitas nulla; R I, 1.

imbres, nubes: in quo (caelo) nubes, imbres ventique coguntur; T I, 43.

partes: quid est .. se ipsum colligere nisi dissupatas animi partis rursum in suum locum cogere? T IV, 78.

philosophos: eos (philosophos) ne ad rem publicam quidem accessuros putat nisi coactos; O I, 28.

sapientem: quod negant sapientem suscepturum ullam rei publicae partem, extra quam si eum tempus et necessitas coëgerit; R I, 10. sin autem temporibus cogeretur, tum id munus denique (sapientem) non recusare; R I, 11. soli .. hoc contingit sapienti, ut nihil faciat invitus, nihil dolens, nihil coactus; P 34.

senatum: dum senatus cogeretur; F III, 7.

stipem: »praeter Idaeae matris famules, eosque iustis diebus, ne quis stipem cogito«; L II, 22.

summam: ex hac infinita .. licentia haec summa cogitur, ut ... molles . mentes evadant civium; R I, 67.

tripudium: hoc quoque, quod dixi, coactum tripudium solistimum dicitis; D I, 28.

ventos: f. imbres.

IV. **mit Object und Ergänzung:** 1. **ut:** nec, ut omnia ... defendamus, necessitate ulla cogimur; A II, 8. haec .. spinosiora, prius ut confitear, me cogunt, quam ut adsentiar; T I, 16.

2. **Infinitiv:** alqm: eos ipsos ... addubitare coget doctissimorum hominum de maxuma re tanta dissensio; N I, 14. alienis bonis manus afferre coguntur; O II, 54. difficile dictu videtur eum non in malo esse, et magno quidem, qui ita clamare cogatur; T II, 19. tanta rerum consentiens, conspirans, continuata cognatio quem non coget ea ... conprobare? N II, 19. saepe Faunorum voces exauditae, saepe visae formae deorum quemvis non aut hebetem aut impium deos praesentes esse confiteri coëgerunt; N II, 6. haec ... qui videat, nonne cogatur confiteri deos esse? N II, 12. quam declinationem sine causa fieri si minus verbis, re cogitur (Epicurus) confiteri; Fa 22. captum me fortasse .. putas et id, quod nollem, confiteri coactum; fr V, 63. num .. me cogis etiam fabulis credere? D II, 113. ut, etiam quae non probare soleant, ea cogantur constantiae causa defendere; T II, 5. illos, in quibus eas virtutes esse remur, a natura ipsa diligere cogimur; O II, 32. si emere aquae sextarium cogerentur || cogantur || mina; O II, 56. Diogenes contra: „num te emere coëgit, qui ne hortatus quidem est?“ O III, 55. iam tibi aderit princeps fortitudo, quae te animo tanto esse coget, ut omnia ... contemnas; T III, 36. quem vero astrorum ordines, quem dierum noctiumque vicissitudines, quem mensum temperatio quemque ea, quae gignuntur nobis ad fruendum,

non gratum esse cogunt; L II, 16. ita cogimur dissensione sapientium dominum nostrum ignorare; A II, 126. num philosophorum principes, Pythagoram, Democritum, num Platonem, ... num eum, quem vos etiam vidistis Romae, Diogenem Stoicum, coëgit in suis studiis obmutescere || obmutiscere || senectus? C 23. metu, ne vi parere cogantur; O II, 22. quis coëgit eos falsum putare? C 4. cur cogimur eos sequi, qui inter se dissident? A II, 143. Cethego, homini non probatissimo, (illa cupiditas) servire coëgit eos, qui sibi esse amplissimi videbantur; P 40. verbis quoque novis cogimur uti; A I, 5.

alqd: cui viro .. ex se ipso apta sunt omnia, quae ad beate vivendum ferunt, nec suspensa aliorum aut bono casu aut contrario pendere ex alterius eventis || [ex alterius eventis] || et errare coguntur; T V, 36. nihil est .., quod non alicubi esse cogatur; A I, 24.

animum: quid ... agimus, nisi animum ... secum esse cogimus maximeque a corpore abducimus? T I, 75.

civitatem: qui (rex) civitatem .. non modo liberam, sed etiam gentibus imperantem servire sibi coëgisset; O III, 84.

discipulos: Xenocraten, ... cum quaereretur ex eo, quid adsequerentur eius discipuli, respondisse, ut id sua sponte facerent, quod cogerentur facere legibus; R I, 3.

medicos: qui (medici) ... gravioribus .. morbis periculosas curationes et ancipites adhibere coguntur; O I, 83.

philosophos: f. alqm obmutescere.

pueros: nec verbis solum, sed etiam verberibus ... (pueros) plorare cogunt; T III, 64.

sapientem: si ille || si || sapiens ad tortoris eculeum a tyranno ire cogatur; F IV, 31.

urbem: quae (urbs) parere populo Romano coacta per me; R VI, 11.

3. Accusativ: alqm: ille civis, qui id cogit omnis imperio legumque poena, quod vix paucis persuadere oratione philosophi possunt; R I, 3. non modo, quod non possumus, sed ne quantum possumus quidem cogimur; C 34.

cohaerentia, Zusammenhang: circumitus ... siderum, quamquam etiam ad mundi cohaerentiam pertinent, tamen et spectaculum hominibus praebent; N II, 155.

cohaereo, zusammenhangen, zusammenhalten: I, 1. anquiro ad: omnia .. duo ad cohaerendum tertium aliquid anquirunt et quasi nodum vinculumque desiderant; Ti 13.

2. natura: cum dicimus natura constare ... mundum, non ita dicimus, ut glaebam ... aut aliquid eius modi nulla cohaerendi natura; N II, 82.

II. alqs: fulciendi sunt, qui ruunt nec cohaerere possunt propter magnitudinem aegritudinis; T III, 61.

alqd: illud dico, ea, quae dicat, praeclare inter se cohaerere; F V, 79. quo (statu ea) cohaerere nullo modo potuerint nisi sensu moderante divinaque providentia; N II, 87. quam .., etiamsi minus vera, tamen apta inter se et cohaerentia (dicta sint); N III, 4. haec ad quoddam tempus cohaerere possunt, semper autem nullo modo possunt; N III, 34. qui primum haec natura cohaerentia opinione distraxissent; O III, 11.

homines: quom .. alia, quibus cohaererent homines, e mortali genere sumpserint; L I, 24.

materia: neque .. materiam ipsam cohaerere potuisse, si nulla vi contineretur, neque vim || esse || sine aliqua materia; A I, 24.

mundus: quod ... mundus .. ita cohaeret ad permanendum, ut nihil ne excogitari quidem possit aptius; N II, 115. sicut una eademque natura mundus ... cohaeret ac nititur, sic .., L fr. 2. ita apte (mundus) cohaeret, ut dissolvi nullo modo queat nisi ab eodem, a quo est conligatus; Ti 15.

natura: omni natura cohaerente et continuata cum omnibus suis partibus; A I, 28. illa (natura) .. cohaeret et permanet || cohaerent et permanent || naturae viribus, non deorum; N III, 28.

virtutes, vita: nec .. virtutes sine beata vita cohaerere possunt nec illa sine virtutibus; T V, 80.

vis: f. materia.

cohaeresco, sich aneinander hängen, verbinden: alqd: respondent .. dextera dexteris, laeva laevis conversione luminum, cum ea inter se non cohaerescunt; Ti 49.

atomi: f. **atomus,** I. cohaerescunt (3 St.) S. 253, b.

coheres, Miterbe: qui eam pecuniam exegisset, solum sine coheredibus sacris alligari; L II, 51.

cohibeo, enthalten, zurückhalten, zügeln, in Schranken halten: adsensionem: prudenter .. Academicos a rebus incertis adsensionem cohibuisse; N I, 1.

adsensum: effectum illud erit, sapientem adsensus omnes cohibiturum; A II, 68. etiam a certis et inlustrioribus cohibes adsensum; A II, 94.

animum: animus perturbatus et incitatus nec cohibere se potest nec, quo loco vult, insistere; T IV, 41.

efficientiam: interest inter causas fortuito antegressas et inter causas cohibentis in se efficientiam naturalem; Fa 19.

impetus: cum (sapiens) insanos atque indomitos impetus volgi cohibere non possit; R I, 9.

motus: alterum (est) cohibere motus animi turbatos, quos Graeci πάθη nominant; O II, 18.

naturam: quod omnis naturas ipsa (universa natura) cohibet et continet; N II, 35.

semen: id (semen terra) occaecatum cohibet, ex quo occatio, quae hoc efficit, nominata est; C 51.

temeritatem: cohibere .. semper et ab omni lapsu continere temeritatem; A I, 45.

cohorresco, zusammenschauern: quem (Africanum) ubi agnovi, equidem cohorrui; R VI, 10.

cohors, Schar, Gefolge: „„χαῖρε," inquam, „Tite!" lictores, turma omnis cohorsque: „χαῖρε, Tite!"„ F I, 9.

cohortatio, Ermahnung, Ermunterung: sunt: quae sunt eorum consolationes, quae cohortationes! F IV, 6.

vigent: cohortationes, consolationes, interdum etiam obiurgationes in amicitiis vigent maxime; O I, 58.

cohortor, ermahnen, ermuntern, ermutigen: I, 1. gratia: multa .. saepe ad te cohortandi gratia scripsimus; O III, 6.

2. alqs: hac (eloquendi vi) cohortamur, hac persuademus; N II, 148. cohortati sumus, ut maxime potuimus, ad philosophiae studium eo libro, qui est inscriptus Hortensius; D II, 1. haec, cum ad philosophiam cohortamur, accuratius disputari solent; O II, 6.

II. ut: quae (oratio) me in perorando cohortabatur, ut meminissem ..; N III, 5.

III. homines: oratio ... in hominibus ad virtutis studium cohortandis consumebatur; A I, 16.

coicio s. **conicio.**

coinquino, beflecken: »quod re in summa summum esse arbitror periclum, matres coinquinari regias«; N III, 68.

coitio, Zusammenkunft: qui (videt) ... † intercidas pecuniarum in coitionibus candidatorum; P 46.

coll— s. **conl—**

collis, Hügel: I. adferunt, al.: colles .. sunt, qui cum perflantur ipsi, tum adferunt umbram vallibus; R II, 11.

II. voco, al.: a se visum esse in eo colle Romulum, qui nunc Quirinalis vocatur; R II, 20.

III. in: ut sibi eo in colle delubrum fieret; R II, 20.

collum, Hals: I, 1. committo: ne tonsori collum committeret, tondere filias suas (Dionysius) docuit; T V, 58.

contraho: quis (gladiator), cum decubuisset, ferrum recipere iussus collum contraxit? T II, 41.

repono: eae .. (grues) in tergo praevolantium colla et capita reponunt; N II, 125.

2. redundo: tuus .. deus non digito uno redundat, sed capite, collo, cervicibus; N I, 99.

3. respondeo de: dum de remo inflexo aut de collo columbae respondeam; A II, 19.

II. proceritas: quae .. (animalia) altiora sunt, adiuvantur proceritate collorum; N II, 123 (122).

III. commoveri: tu .. te negas infracto remo neque columbae collo commoveri; A II, 79.

colo, bebauen, anbauen, Ackerbau treiben, bewohnen, betreiben, pflegen, hochachten, huldigen, verehren, heilig halten, feiern, anbeten: I. usus: ut bono patri familias colendi, aedificandi, ratiocinandi quidam usus opus est; R V, 4.

II. alqm: de Hercule, Aesculapio, Libero, Castore, Polluce dubitabis? at hi quidem coluntur aeque atque illi, apud quosdam etiam multo magis; N III, 45. quod .. ex hominum genere consecratos, sicut Herculem et ceteros, coli lex iubet; L II, 27. colendum .. esse ita quemque maxime, ut quisque maxime ... erit ornatus; O I, 46. eos ... sic ut aliquo honore aut imperio affectos observare et colere debemus; O I, 149. quod spernerentur ab iis, a quibus essent coli soliti; C 7. quamquam eum (Q. Maximum) colere coepi non admodum grandem natu, sed tamen iam aetate provectum; C 10. ut ... levior .. fit senectus eorum, qui a iuventute coluntur et diliguntur; C 26. divitiae (oportunae sunt), ut utare, opes, ut colare; Lae 22. qui simulatione amicitiae coluntur et observantur temporis causa; Lae 26. s. deum; R I, 18. C 81. fratrem.

alqd: quid philosophia magis colendum aut quid est virtute divinius? F III, 76. quae Lemni »nocturno aditu occulta coluntur, silvestribus saepibus densa«; N I, 119. quo tandem studio colentur a bonis? L I, 40. »ex patriis ritibus optuma colunto«; L II, 22. in lege est, ut de ritibus patriis colantur optuma ‖ optumi ‖; L II, 40. s. divos; L II, 19.

Achillem: Achillem Astypalaeenses insulani sanctissume colunt; N III, 45.

Aesculapium: Aesculapiorum primus Apollinis, quem Arcades colunt; N III, 57. s. alqm; N III, 45. divos; L II, 19.

agrum: s. **ager,** II, 1. colo (12 St.) S. 110, a.

Alabandum: s. deum; N III, 50. — amicitiam: s. **amicitia,** II, 1. colo (7 St.) S. 154, a.

amicos: cum multis in rebus neglegentia plectimur, tum maxime in amicis et diligendis ‖ delig. ‖ et colendis; Lae 85.

animos: animi non omnes culti fructum ferunt; T II, 13.

artes: quae (artes exercitationesque virtutum) in omni aetate cultae ... mirificos ecferunt fructus; C 9.

augures: ut haruspices, augures, harioli, vates, coniectores nobis essent colendi; N I, 55.

breviloquentiam: breviloquentiam in dicendo colat; R V, 11.

caerimonias: quas (caerimonias sepulcrorum) maxumis ingeniis praediti nec tanta cura coluissent nec ..; T I, 27.

canem: s. deum; L I, 32.

Castorem: s. alqm; N III, 45. divos; L II, 19.

Circen: quamquam Circen quoque coloni nostri Circeienses religiose colunt; N III, 48.

conciliationem: communem totius generis hominum conciliationem et consociationem colere, tueri, servare debemus; O I, 149.

coniectores: s. augures.

consociationem: s. conciliationem.

deum: si nihil aliud quaereremus, nisi ut deos pie coleremus et ut superstitione liberaremur; N I, 45. quid est .., cur deos ab hominibus colendos dicas, cum dei non modo homines non colant, sed omnino nihil curent, nihil agant? N I, 115. sanctitas .. est scientia colendorum deorum, qui quam ob rem colendi sint, non intellego; N I, 116. hoc (nomine) eos (deos) et venerari et colere debemus; N II, 71. docebo meliora me didicisse de colendis dis inmortalibus iure pontificio et more maiorum ... quam rationibus Stoicorum; N III, 43. si di sunt illi, quos colimus et accepimus; N III, 47. Alabandenses .. sanctius Alabandum colunt ... quam quemquam nobilium deorum; N III, 50. ut militiae propter eximiam belli gloriam Africanum ut deum coleret Laelius, domi vicissim ..; R I, 18. qui canem et faelem ut deos colunt; L I, 32. »privatim colunto, quos (deos) rite a patribus *cultos acceperint;*« L II, 19. non omnibus patere ad se (deum) placandum et colendum viam; L II, 25. suos .. deos aut novos aut alienigenas coli confusionem habet religionum; L II, 25. *a* patribus acceptos deos ita placet coli, si ..; L II, 26. in his (deis) colendis nocturnas pervigilationes sic Aristophanes ... vexat, ut ..; L II, 37. „si haec ita sunt, sic me colitote,“ inquit, „ut deum“; C 81.

diem: ut sit (dies natalis), etiamne post mortem coletur? F II, 102.

divos: »rite .. veteres, ... rite etiam vestri ... praecipue coluere vigenti numine divos;« D I, 21. »divos et eos, qui caelestes semper habiti, colunto et ollos, quos endo caelo merita locaverint ‖ conlocav. ‖, Herculem, Liberum, Aesculapium, Castorem, Pollucem, Quirinum, ast olla, ... Mentem, Virtutem, Pietatem, Fidem;« L II, 19.

exercitationes: s. artes. — faelem: s. deum; L I, 32. — Fidem: s. divos; L II, 19.

fratrem: Q. .. Maximum fratrem, egregium virum omnino, sibi nequaquam parem, quod is anteibat aetate, tamquam superiorem (Scipio) colebat; Lae 69.

fructus: neque .. serendi neque colendi nec tempestive demetendi percipiendique fructus ... ulla pecudum scientia est; N II, 156.

genus: si sint ea genera divinandi vera, de

quibus accepimus quaeque colimus; D I, 9. hoc quoque colendum est aequabile et temperatum orationis genus; O I, 3.

globum: cum videmus ... globum terrae ... duabus oris distantibus habitabilem et cultum; T I, 68.

hariolos, haruspices: ſ. augures.

haruspicinam: quam (haruspicinam) ego rei publicae causa communisque religionis colendam censeo; D II, 28.

Herculem: qui (Hercules) Tyri maxime colitur; N III, 42. quem potissimum Herculem colamus, scire sane velim; N III, 42. ſ. alqm; N III, 45. L. II, 27. divos; L II, 19.

homines: cum homines ... neque solum colent inter se ac diligent, sed etiam verebuntur; Lae 82. ſ. deum; N I, 115.

honestum: quod (honestum) colitur ab iis, qui bonos se viros haberi volunt; O III, 17.

improbum: ut ... ille improbus laudetur, colatur, ab omnibus diligatur; R III, 27.

inventa: quoniam sapientium praecepta et inventa coluerunt; R III, 7.

Iovem: qui (Iuppiter) lactens || [lactens] || cum Iunone Fortunae in gremio sedens mammam adpetens castissime colitur a matribus; D II, 85.

ius: ceteri (reges) ... bella gesserunt et eorum iura coluerunt; R V, 3. coleretur ius aeque ab omnibus; L I, 33. per se igitur ius est expetendum et colendum; quodsi ius, etiam iustitia; sin ea || si iustitia ||, reliquae quoque virtutes per se colendae sunt; L I, 48.

iustitiam: ad iustitiam colendam ... quid natura valeat; F III, 73. an coli iustitia poterit ab homine propter vim doloris enuntiante commissa? T II, 31. sic, Scipio, ut avus hic tuus, ut ego, qui te genui, iustitiam cole et pietatem; R VI, 16. hic ... neque amicitiam colere possit nec iustitiam nec liberalitatem; O I, 5. in quo tantopere apud nostros iustitia culta est, ut ..; O I, 35. omni igitur ratione colenda et retinenda iustitia est; O II, 42. ſ. ius; L I, 48.

leges: qui ne legibus quidem propter metum paret, sed eas sequitur et colit, quia ..; P 34.

liberalitatem: ſ. iustitiam; O I, 5.

Liberum: ſ. alqm; N III, 45. divos; L II, 19.

magistratum: nec .. solum ut obtemperent oboediantque magistratibus, sed etiam ut eos colant diligantque, praescribimus; L III, 5.

materiam: omni .. materia et culta et silvestri ... utimur; N II, 151.

medicinam: cur ... animi .. medicina ... nec tam culta (sit), posteaquam cognita est; T III, 1.

memoriam: ut et sui et Metrodori memoria colatur; F II, 101.

Mentem: ſ. divos; L II, 19.

Mercurium: quintus (Mercurius), quem colunt Pheneatae; N III, 56.

Minervam: secunda (Minerva) orta Nilo, quam Aegyptii Saïtae colunt; N III, 59.

mores: quos (antiquos mores) ita oblivione obsoletos videmus, ut non modo non colantur, sed iam ignorentur; R V, 2.

munus: cuius muneris colendi efficiendique causa nati et in lucem editi simus; L I, 16.

naturam: praestans deorum natura hominum pietate coleretur; N I, 45. pie sancteque colimus naturam excellentem atque praestantem; N I, 56. ut ea (natura) debeat ipsa per se ad se colendam allicere sapientem; N I, 116.

officium: in eo .. (officio) et colendo sita vitae est honestas omnis et neglegendo turpitudo; O I, 4.

Orpheum: si hi (Orpheus, Rhesus) di non sunt, quia nusquam coluntur, quo modo illi sunt? N III, 45.

partes: quin ... partes quoque et corporis et animi et earum rerum ... sua caritate colantur et per se ipsae appetantur; F V, 37.

patres: equidem efferor studio patres vestros, quos colui et dilexi, videndi; C 83.

philosophiam: de universa philosophia, quanto opere et expetenda esset et colenda, satis ... dictum est in Hortensio; T III, 6. ſ. alqd; F III, 76.

pietatem: »aliis rebus pietatem colas«; O III, 82. ſ. divos; L II, 19. iustitiam; R VI, 16.

Pollucem: ſ. alqm; N III, 45. divos; L II, 19. — praecepta: ſ. inventa. — Quirinum: ſ. divos; L II, 19.

religiones: sic religionibus colendis operam addidit, sumtum removit; R II, 27. qua (quisque) mente, qua pietate colat religiones (deos) intueri; L II, 15.

Rhesum: ſ. Orpheum.

ritus: ſ. alqd; L II, 40.

Saturnum: quem (Saturnum) volgo maxime colunt ad occidentem; N III, 44.

studia: qui propter animi voluptates coli dicunt ea studia, quae dixi; F V, 50. cur ... neque solum (ea studia) expetita, sed etiam conservata et culta videantur; T IV, 2. qui (homines) praestantibus ingeniis in vita humana divina studia coluerunt; R VI, 18.

terram: qui (homines) has nobiscum terras ab oriente ad occidentem colunt; N II, 164. quae (terra) colitur a vobis, angustata || angusta || verticibus, lateribus latior; R VI, 21. ex his ipsis cultis notisque terris ... nomen .. Caucasum ... transcendere potuit? R VI, 22.

tyrannos: coluntur (tyranni) .. simulatione dumtaxat ad tempus; Lae 53.

vates: ſ. augures.

Vestam: ei (Vestae) colendae virgines praesint; L II, 29.

victum: nec dubito, quin ... † lautum victum et elegantem magnifice neque minus, quam deceret, colere instituissent; fr V, 43.

virtutem: quodsi is esset Panaetius, qui virtutem propterea colendam diceret, quod ea efficiens utilitatis esset; O III, 12. ſ. divos; L II, 19. ius; L I, 145.

viros: eos .. (viros) esse ipsos, quos nos colere, praecari venerarique soleamus; N I, 119. ſ. fratrem.

vitem: quae ad colendam vitem attinebunt; F IV, 38. neque serit vitem neque, quae sata est, diligenter colit; fr I, 18.

colonia, Pflanzstadt, Niederlassung: 1. adluo: ſ. deduco; R II, 9.

deduco: in lustranda colonia ab eo, qui eam deduceret, ... bonis nominibus, qui hostias ducerent, eligebantur; D I, 102. quem in locum multis post annis rex Ancus coloniam deduxit; R II, 5. coloniarum .. quae est deducta a Graiis in Asiam, Thracam, Italiam, Siciliam, Africam praeter unam Magnesiam, quam unda non adluat? R II, 9. colonias deduxit; R II, 44.

lustro: ſ. deduco; D I, 102.

mitto: quam .. Graecia coloniam misit in Aeoliam, Ioniam, Asiam, Siciliam, Italiam sine Pythio aut Dodonaeo aut Hammonis oraculo? D I, 3.

2. exeo in: (consobrini, sobrini) in alias domos tamquam in colonias exeunt; O I, 54.

colonus, Pflanzer, Ansiedler, Pächter: I.

colunt: quamquam Circen quoque coloni nostri Circeienses religiose colunt; N III, 48.

II. ago cum: cum ... cum illis (publicanis) sic agere (deberemus), ut cum colonis nostris soleremus; O III, 88.

III. firmare: ad ostium Tiberis urbem condidit colonisque firmavit; R II, 33.

color, Farbe, Gesichtsfarbe: I. est: in columba pluris videri colores nec esse plus uno; A II, 79. a quibus (Academicis) numquam dictum sit aut colorem aut saporem aut sonum nullum esse; A II, 103. color .. albus praecipue decorus deo est quom in cetero || ceteris ||, tum maxime in textili; L II, 45.

habet: color, vox, oculi, spiritus, inpotentia dictorum ac factorum quam partem habent sanitatis? T IV, 52.

ohne Verb: color egregius, integra valetudo; F II, 64.

II, 1. comprendo: quid, quod eadem mente res dissimillimas comprendimus, ut colorem, saporem, calorem, odorem, sonum? T I, 46.

dico: bona dicantur necesse est: candiduli dentes, venusti oculi, color suavis; T V, 46.

relinquo: ita neque color neque corpus nec veritas nec argumentum nec sensus neque perspicuum ullum relinquitur; A II, 34.

tueor: color (tuendus est) exercitationibus corporis; O I, 130.

video: f. I. est; A II, 79.

2. sum: neque se, quo quid colore aut quo sono sit, scire; A II, 76. nostra .. aetas ... eam (picturam) coloribus eisdem, quibus fuerat, renovare neglexit; R V, 2.

3. converto in: si omnium pecudum exta eodem tempore in eundem habitum se coloremque converterent; D II, 30.

percipio ex: quorum (extorum) ex habitu atque ex colore tum salubritatis, tum pestilentiae signa percipi; D I, 131.

III. bonitas: formae .. dignitas coloris bonitate tuenda est; O I, 130.

deformatio: quae .. confectio est valetudinis, quae deformatio coloris et corporis, ... (quae) non evocetur atque eliciatur voluptate? fr V, 81.

ordo: colorum etiam et figurarum, * tum || figurarum [tum] || venustatem atque ordinem ... oculi iudicant; N II, 145.

suavitas: ut corporis est quaedam apta figura membrorum cum coloris quadam suavitate, ... sic ..; T IV, 31.

varietas: sine varietate colorum licebat vivere beate, sine notione rerum non licebat; T V, 114.

venustas: f. ordo.

IV, 1. declarari: is (Democritus) .. habitu extorum et colore declarari censet haec dumtaxat: pabuli genus ..; D II, 30. quid est, quod declarari possit habitu extorum et colore? D II, 30.

praesentire: etiamne (terrae motum) futurum esse aquae iugis colore praesentiunt? D II, 31.

renovare: f. II, 2. R V, 2.

2. in: „varietas" .. Latinum verbum est, idque proprie quidem in disparibus coloribus dicitur, sed transfertur in multa disparia; F II, 10.

coloro, färben: corpora: (corpora) se ipsa ... formare, figurare, colorare, animare non possent; N I, 110.

nubes: arcus .. ipse e nubibus efficitur quodam modo coloratis; N III, 51.

columba, Taube: I, 1. dono: alia videntur ... a natura esse donata ... ad quendam ornatum, ut cauda pavoni, plumae versicolores columbis, viris mammae atque barba; F III, 18.

2. sum, video in: in columba pluris videri colores nec esse plus uno; A II, 79.

II. collum: dum de remo inflexo aut de collo columbae respondeam; A II, 19. tu .. te negas infracto remo neque columbae collo commoveri; A II, 79.

columella, kleine Säule: I. eminet, al.: animum adverti columellam non multum e dumis eminentem, in qua inerat sphaerae figura et cylindri; T V, 65.

II. statuo: super terrae tumulum noluit quicquam statui nisi columellam tribus cubitis ne altiorem aut mensam aut labellum; L II, 66.

columen, Giebel, Säule: ad: »quae (Phoebi fax) magnum ad columen flammato ardore volabat«; D I, 18. »ni prius excelsum ad columen formata decore sancta Iovis species claros spectaret in ortus;« D I, 20.

columna, Säule: I. est: Hannibalem Coelius scribit, cum columnam auream, quae esset in fano Iunonis Laciniae, auferre vellet dubitaretque, utrum ea solida esset an extrinsecus inaurata, perterebravisse, cumque solidam invenisset, statuisse tollere; D I, 48.

II, 1. aufero, al.: f. I.

deicio, al.: poena .. est, »si quis bustum ... aut monimentum«, inquit, »aut columnam violarit, laeserit || deiecerit ||, fregerit«; L II, 64.

facio: qui (redemptor) columnam illam de Cotta et de Torquato conduxerat faciendam; D II, 47.

2. conloco in: (Hannibalem) eam (buculam) in summa columna conlocavisse; D I, 48.

III. Ablativ: »una fixi ac signati temporis hora Iuppiter excelsa clarabat sceptra columna«; D I, 21.

coma, Haupthaar, Wolle: I. scindo: hinc ille Agamemno Homericus et idem Accianus »scindens dolore identidem intonsam comam;« T III, 62.

II. clarus »agnum inter pecudes aurea clarum coma quondam || quem clam, al. || Thyestem clepere ausum esse e regia«; N III, 68.

combibo, trinken, einsaugen, in sich aufnehmen: artes: quas (artes) si, dum (puer) est tener, combiberit, ad maiora veniet paratior; F III, 9.

purpuram: ut ii, qui conbibi purpuram volunt, sufficiunt prius lanam medicamentis quibusdam, sic ..; fr V, 23.

comburo, verbrennen: I. sol: is eius (solis) tactus est, non ut tepefaciat solum, sed etiam saepe comburat; N II, 40.

II. alqm: Calanus || Callanus || Indus, indoctus ac barbarus, ... sua voluntate vivus combustus est; T II, 52.

annales: comburamus annales; D I, 33.

libros: libri .. eius (Protagorae) in contione combusti (sunt); N I, 63.

lituum: omitte .. lituum Romuli, quem in maximo incendio negas potuisse comburi; D II, 80.

membra: metuit, ne laceratis membris minus bene utatur, ne combustis, non extimescit; T I, 106.

comedo, verzehren: se: se ad extremum pollicetur prolaturum, † quae se ipsa comest, quod efficit dialecticorum ratio; fr V, 30.

natos: ex se .. natos (Saturnus) comesse fingitur solitus; N II, 64.

comes, Begleiter, Begleiterin, Gefährte: I, 1. consequuntur: comitibus non consecutis; T V, 97. hunc (solem) ut comites consequuntur Veneris alter, alter Mercurii cursus; R VI, 17.

exsistunt: exsistere ... reliquos motus animi, comites superiorum et iis || his || etiam contrarios || contrarie || dissidentes; Ti 44.

2. sum: cum ... P. .. Africani historiae loquantur in legatione illa nobili ... Panaetium unum omnino comitem fuisse; A II, 5. quae (sapientia) esset naturae comes et adiutrix; F IV, 17. quae (gloria) quia recte factorum plerumque comes est, non est bonis viris repudianda; T III, 3.

videor: qui (sensus) tibi, ut reliquae corporis partes, non comites solum virtutum, sed ministri etiam videbuntur; F II, 113.

II, 1. adiungo: ut principibus heroum, Ulixi, Diomedi, Agamemnoni, Achilli, certos deos discriminum et periculorum comites adiungeret; N II, 166.

definio: exanimationem metum subsequentem et quasi comitem pavoris (definiunt); T IV, 19.

dico: ut facile (Scipionem) ducem populi Romani, non comitem diceres; Lae 96.

do: virtutum amicitia adiutrix a natura data est, non vitiorum comes; Lae 83.

efficio: comitem .. eum (ignem) sapientiae quam optimae mentis effecit; Ti 35.

praebeo: nec se comitem illius (Ti. Gracchi) furoris, sed ducem (C. Blossius) praebuit; Lae 37.

video: an, cum videat me et meos comites, fortitudinem, magnitudinem animi, patientiam, constantiam, gravitatem, fidem, ipsa se subducat? fr V, 64.

2. respondeo: fortitudini comitibusque eius, magnitudini animi, gravitati, patientiae, rerum humanarum despicientiae quo modo respondebis? T II, 32.

III. beatus: non .. hilaritate nec lascivia nec risu aut ioco, comite levitatis, ... sunt beati; F II, 65.

IV. Lücke: fortunaque sit || quae est || vel Huiusce || huius || diei ... vel Fors ... vel Primigenia a gignendo, † comes tum *; L II, 28.

cometes, Haarstern, Komet: video: »vidisti .. claro tremulos ardore cometas«; D I, 18.

voco: quae (causa) terreret animos ... stellis iis, quas Graeci cometas, nostri cincinnatas vocant; N II, 14.

comicus, des Lustspiels: levitates: levitates comicae parumne semper || saepe || in ratione versantur? N III, 72.

poëtae: quid .. mihi displiceat in nocturnis (sacris), poëtae indicant comici; L II, 36.

senes: quos ait Caecilius „comicos stultos senes", hos || hoc || significat credulos, obliviosos, dissolutos; C 36. »ut me hodie ante omnes comicos stultos senes versaris atque inlusseris || elusseris || lautissume«; Lae 99.

comis, freundlich, höflich: alqs: quis .. illum (Epicurum) negat et bonum virum et comem et humanum fuisse? F II, 80. quamvis comis (Epicurus) in amicis tuendis fuerit, tamen ..; F II, 80. Cyrum ... et ceteris in rebus comem erga Lysandrum atque humanum fuisse et ei ... agrum ... ostendisse; C 59.

dominus: ut hoc populorum intersit, utrum comi domino an aspero serviant; R I, 50.

comitas, Freundlichkeit, Höflichkeit: I, 1. adest: in obsequio .., quoniam Terentiano verbo lubenter utimur, comitas adsit; Lae 89.

conciliat: difficile dictu est, quantopere conciliet animos comitas adfabilitasque sermonis; O II, 48.

est: erat in eo praeterea summa comitas; R II, 35. comitas, iustitia, liberalitas (multo magis est secundum naturam) quam voluptas, quam vita, quam divitiae; O III, 24. neque .. bonitas nec liberalitas nec comitas esse potest, non plus quam amicitia; O III, 118.

potest: f. est; O III, 118.

2. Ausruf: quanta in altero (fratre) diritas, in altero comitas! C 65.

II, 1. adiungo: cui (iustitiae) sunt adiunctae pietas, bonitas, liberalitas, benignitas, comitas; F V, 65.

diligo: quae .. natio non comitatem, non benignitatem ... diligit? L I, 32.

habeo: patrem eius (P. Scipionis Nasicae) . . nullam comitatem habuisse sermonis; O I, 109.

2. utor: quod ... multa .. comitate usus iussu Tarquinii se ius dicere probavisset; R II, 38.

III. proclivis ad: amicitia remissior esse debet ... et ad omnem comitatem facilitatemque proclivior; Lae 66.

IV. condiri: erat .. in illo viro comitate condita gravitas, nec senectus mores mutaverat; C 10.

comitatus, Begleitung, Gefolge: I, 1. habeo: eorum est habendus ad summum naturae bonum optumus beatissimusque comitatus; Lae 83.

2. opus est: quid tanto concursu (opus est) honestissimorum studiorum, tanto virtutum comitatu? F II, 111.

3. segrego a: quid deformius sola (vita beata) relicta, a comitatu pulcherrimo segregata? T V, 80.

II. fortunatus: mihi vero et Cn. et P. Scipiones et avi tui duo, L. Aemilius et P. Africanus, comitatu nobilium iuvenum fortunati videbantur; C 29.

zum Satz: qui (animus Reguli) tot virtutum praesidio tantoque comitatu ... capi ... non potuit; P 16.

comiter, freundlich, höflich: appello: quem (Q. Tuberonem) cum comiter Scipio appellavisset libenterque vidisset; R I, 14.

inquam: tum Cotta comiter, ut solebat: „atqui", inquit, „Vellei" ..; N I, 57.

monstro: »qui (homo) erranti comiter monstrat viam«; O I, 51.

comitiatus, Volksversammlung: I. habeo, instituo: posse a summis imperiis et summis potestatibus comitiatus et concilia vel instituta dimittere vel habita rescindere; L II, 31.

impedio: auspicia (dantur), ut multos inutiles comitiatus probabiles inpedirent morae; L III, 27.

II, 1. creare: »qui comitiatu creare consules rite possint || possiet, al. ||; L III, 9.

rogari: altera (lex) de capite civis rogari nisi maximo comitiatu vetat; L III, 44.

2. per: »de capite civis nisi per maximum comitiatum ollosque ... ne ferunto«; L III, 11.

comitium, Versammlungsplatz, pl. Versammlung (sing. f. II, 1. saepio. — 2.): possunt, sunt: populi comitia ne essent rata, nisi ea patrum adprobavisset auctoritas; R II, 56. neque tributa capitis comitia rata esse posse neque ulla privilegii; L III, 45.

abl. abs.: s. III. rogator; D I, 33.
II, 1. approbo: s. I. R II, 56.
constituo: cum ... caerimoniae, comitia, provocationes, patrum consilium (esset constitutum); T IV, 1.
gero: quod comitia || omnia || illa essent armis gesta servilibus; L III, 45.
habeo: (Ti. Gracchus) comitia consulibus rogandis habuit; D I, 33. „Iove tonante, fulgurante comitia populi habere nefas"; D II, 42. comitiorum .. non habendorum causas esse voluerunt; D II, 43.
perago: Gracchus cum comitia nihilo minus peregisset; N II, 10.
saepio: saepsit de manubiis || manibiis || comitium et curiam; R II, 31.
2. adfero in: ita cotem in comitium allatam inspectante et rege et populo novaculo esse discissam; D I, 32.
defodio in: cotem .. illam et novaculam defossam in comitio ... accepimus; D I, 33.
II. bonus ad: fulmen sinistrum auspicium optumum habemus ad omnis res praeterquam ad comitia; D II, 74.
III. interpretes: an vos ... barbari ... interpretes esse comitiorum potestis? N II, 11. ut comitiorum vel in iudiclis populi vel in iure legum vel in creandis magistratibus principes civitatis essent interpretes; D II, 74.
omen: praerogativam etiam maiores omen iustorum comitiorum esse voluerunt; D I, 103. iam illa: „favete linguis" et „praerogativam, omen comitiorum"; D II, 83.
rogator: haruspices introducti responderunt non fuisse iustum comitiorum rogatorem; N II, 10. qui (haruspices) recentibus comitiis in senatum introducti negaverunt iustum comitiorum rogatorem fuisse; D I, 33.
vitium: comitiorum solum vitium est fulmen; D II, 43.
IV. adrogare: qui (optimates) non populi concessu, sed suis comitiis hoc sibi nomen adrogaverunt; R I, 50.
creare: mortuo rege Pompilio Tullum Hostilium populus regem interrege rogante comitiis curiatis creavit; R II, 31.
ferre: s. **centurio** (3 St.) S. 405, b.
iubere: quamquam populus curiatis eum comitiis regem esse iusserat; R II, 25.
statui: quae (lex) de capite civis Romani nisi comitiis centuriatis statui vetaret; R II, 61.

comitor, begleiten: I. infamia: etiamsi nulla comitetur infamia; F II, 60.
II. domino: illi iniusto domino atque acerbo aliquam diu in rebus gerundis prospera fortuna comitata est; R II, 44.
mentibus: tardis .. mentibus virtus non facile comitatur; T V, 68.
vitae: cetera .., quae comitantur huic vitae; T V, 100.
II. alqm: puero ut uno esset comitatior; T V, 113.

commemini, sich erinnern: ego .. non commemini, ante quam sum natus, me miserum; T I, 13.

commemorabilis, denkwürdig: multa .. alia in aliis locis commemorabilia proferre possum; N II, 131.

commemoratio, Erinnerung, Erwähnung: I. est, videtur: etsi haec commemoratio vereor ne supra hominis fortunam esse videatur, tamen ... nihil reticebo; L II, 41.
II, 1. manere: multa .. alia multis locis diutius commemoratione manent quam natura stare potuerunt; L I, 2.
2. ex: illam .. orationem ex commemoratione alienorum malorum ad malivolos || malev. || consolandos esse accommodatam; T III, 60.

commemoro, sich erinnern, vergegenwärtigen, erwähnen, anführen: I. **absolut:** 1. necessarius ad: tibi .. nota sunt, mihi ad commemorandum non necessaria; D I, 123.
2. cives, clientes: quid, quod Zaleucum istum negat ullum fuisse Timaeus? — at *ait* Theophrastus ...; commemorant vero ipsius (Zaleuci) cives, nostri clientes, Locri; L II, 15.
II. **mit Ergänzung:** 1. de: similiter a nobis de antiquis philosophis commemorari, atque ..; A II, 72.
2. indir. Frage: nec minus (dies deficiat), si commemorem, quibus improbis optime (evenerit); N III, 81. Pythagoreorum .. more exercendae memoriae gratia, quid quoque die dixerim, audierim, egerim, commemoro vesperi; C 38.
4. accus. c. infin.: commemorat, ut cygni ... moriantur, sic ... esse faciendum; T I, 73. Polyidum Corinthium nonne Homerus et aliis multa et filio ad Troiam proficiscenti mortem praedixisse commemorat? D I, 89. tum ex eorum fastidio et superbia nata esse commemorant; R I, 48. — illa dixit Antiochus, quae heri Catulus commemoravit a patre suo dicta Philoni; A II, 12.
III. **mit Object:** alqm: commemorant reliquos, qui leges populares de provocationibus tulerint; A II, 13. Codrum (rhetores) *commemorant*, qui se in medios inmisit hostis veste famulari || [Codrum ... famulari] ||; T I, 116. hic Socrates commemoratur, hic Diogenes, hic Caecilianum illud: »saepe est etiam sub palliolo sordido sapientia«; T III, 56. nec possum Atti Navii, quem commemorabas, lituum contemnere; N III, 14. Medea modo et Atreus commemorabantur a nobis, heroicae personae; N III, 71. illa »flexanima ... in tumulis Teucrum commemorans suum«; D I, 80. commemoratur ab eo (Panaetio) Themistocles, Pericles, Cyrus, Agesilaus, Alexander; O II, 16. s. virum; T I, 100. O III, 16.
alqd: licet hic rursus ea commemores; F II, 84. multa ex Sibyllinis vaticinationibus, multa ex haruspicum responsis commemorare possum; N II, 10. si ... tantum modo fieri ea, quae commemoravi, doceam; D I, 109. multa ante Lacedaemoniorum malam pugnam in Leuctricis || Leuctris || a Callisthene commemorata dixisti; D II, 54. illa, quae pluribus verbis a Panaetio commemorantur; O II, 16. verum ergo illud est, quod a Tarentino Archyta ... dici solitum nostros senes commemorare audivi ab aliis senibus auditum; Lae 88. s. alqm; T III, 56.
abundantiam: cum quidam ex eius (Dionysii) adsentatoribus, Damocles, commemoraret in sermone copias eius, opes || [opes] ||, maiestatem dominatus, rerum abundantiam, magnificentiam aedium regiarum; T V, 61.
Academiam: quam (veterem Academiam) commemoras; F V, 8.
caedem, cladem: vel exilium Camilli vel offensio commemoratur Ahalae vel invidia Nasicae vel expulsio Laenatis vel Opimii damnatio vel fuga Metelli vel acerbissima C. Marii clades principumque caedes || [pr. caed.] || vel eorum || bellorum || multorum pestes, quae paulo post secutae sunt; R I, 6.
Concordiam: ea (Natio) si dea est, di omnes illi, qui commemorabantur a te, Honos, Fides, Mens, Concordia; N III, 47.

copias: f. abundantiam. — damnationem: f. caedem. — deos: f. Concordiam.
eversionem: sequitur omnis vitae ea, quam tu, Luculle, commemorabas, eversio; A II, 99.
exempla: similiter commemorandis exemplis orbitates quoque liberum praedicantur; T III, 58.
expulsionem, exsilium: f. caedem.
famam: quam (sapientiae famam) modo Fannius commemoravit; Lae 15.
Fidem: f. Concordiam. — fugam: f. caedem.
homines: et mediocriter doctos magnos in re publica viros et doctissimos homines non nimis in re publica versatos multos commemorare possumus; L III, 14.
Honorem: f. Concordiam.
hospitem: quid ego hospitem nostrum, clarissumum atque optumum virum, Deiotarum regem, commemorem? D I, 26.
incrementa: quid ego vitium ortus, satus, incrementa commemorem? C 52.
invidiam: f. caedem. — magnificentiam, maiestatem: f. abundantiam. — Mentem: f. Concordiam.
nefaria: multa praeterea commemorarem nefaria in socios; O II, 28.
offensionem: f. caedem.
officia: quae (officia) meminisse debet is, in quem conlata sunt, non commemorare, qui contulit; Lae 71.
opes: f. abundantiam. — ortus: f. incrementa.
pauperes: de paupertate agitur, multi patientes pauperes commemorantur; T III, 57.
pecuniam: quae est ista in commemoranda pecunia tua tam insolens ostentatio? P 42.
personas: f. alqm; N III, 71.
pestes: f. caedem.
praesentias: ipsorum deorum saepe praesentiae, quales supra commemoravi, declarant ab iis ... consuli; N II, 166.
regem: f. hospitem.
res: idem, quod pro rebus iis, quas commemoravi, respondebo; D I, 16.
responsa: quid ego haruspicum responsa commemorem ⟨possum equidem innumerabilia⟩, quae aut nullos habuerint exitus aut contrarios? D II, 52. non lubet (haruspicum responsa) commemorare, nec vero necesse est, tibi praesertim, qui interfuisti; D II, 53.
satus: f. incrementa.
senes: eos omnes, quos commemoravi, his studiis flagrantes senes vidimus; C 50.
societatem: quam (humanam societatem) saepe commemoro; O III, 31.
somnia: quae (somnia) creberrume commemorantur a Stoicis; D I, 56.
virtutes: quae (virtutes) a te quoque commemoratae sunt; F II, 48. quia (honestum, decorum) ... maxime .. quasi perlucet ex iis, quas commemoravi, virtutibus; O II, 32.
virum: in quo .. maxime consuevit iactare vestra se oratio, ... claris et fortibus viris commemorandis; F I, 36. quid ego Socratem aut Theramenem, praestantis viros virtutis et sapientiae gloria, commemoro? T I, 100. viros commemoro; qualis tandem Lacaena? T I, 102. quia sunt *haud* procul ab aetatis huius memoria, commemorare eos (viros) desino; R I, 1. cum duo Decii aut duo Scipiones fortes viri commemorantur; O III, 16. f. homines. hospitem.

commendatio, Empfehlung: I. est: ut etiam communis hominum inter homines naturalis sit commendatio; F III, 63. prima illa commendatio, quae a natura nostri facta est nobis, incerta et obscura est; F V, 41. prima .. est adulescenti commendatio ad gloriam, si qua ex bellicis rebus comparari potest; O II, 45.
habet: vide, ne plus commendatio in vulgus ... molestiae habeat; T V, 103.
indicat: ista commendatio puerorum .. indicat innatam esse homini probitatem gratuitam; F II, 99.
nascuntur: ex hac animorum affectione testamenta commendationesque morientium natae sunt; F III, 65.
proficiscitur: quaero .., quo modo hae tantae commendationes a natura profectae subito a sapientia relictae sint; F IV, 26. prima .. commendatio proficiscitur a modestia cum pietate in parentes, in suos benivolentia; O II, 46.
II, 1. facio: f. I. est; F V, 41.
relinquo: f. I. proficiscitur; F IV, 26.
2. duco a: (extremum appetendorum) ductum a prima commendatione naturae multis gradibus adscendit; F V, 40. ut ea (ratio) duceretur omnis a prima commendatione naturae; F V, 46.
pono in: fecisset idem, ut voluptatem illam [Aristippi] in prima commendatione poneret; F II, 35.
III. fundamentum: fundamentum .. est perpetuae commendationis et famae iustitia; O II, 71.
IV, 1. contineri, diligere: quia continentur || qui continetur || ea commendatione naturae, qua se ipsi diligunt; F V, 33.
2. in: Epicurus .. cum in prima commendatione voluptatem dixisset; F II, 35.

commendatrix, Empfehlerin: quoniam vitiorum emendatricem legem esse oportet commendatricemque virtutum; L I, 58.

commendo, anvertrauen, empfehlen: I. alqs: licet .. opera prodesse multis beneficia petentem, commendantem iudicibus, magistratibus; O II, 67.
II. alqm: vix admittuntur ad eos (honores) nec satis commendati multitudini possunt esse; A fr. 4. quem ad modum saepe fit, ut is, qui commendatus sit alicui, pluris eum faciat, cui commendatus, quam illum, a quo sit, sic minime mirum est primo nos sapientiae commendari ab initiis naturae, post ..; F III, 23. positum sit primum nosmet ipsos commendatos esse nobis; F IV, 25. cum ... is, qui morti addictus esset, paucos sibi || paucos || dies commendandorum suorum causa postulavisset; O III, 45.
alqd: nobis .. videtur, quicquid litteris mandetur, id commendari omnium eruditorum lectioni decere; T II, 8. »sacrum sacrove commendatum qui clepsit rapsitve, parricida esto;« L II, 22. sacrilego poena est, neque ei soli, qui sacrum abstulerit, sed etiam ei, qui sacro commendatum; L II, 40.
adulescentiam: P. Rutili || Rutilii || adulescentiam ad opinionem et innocentiae et iuris scientiae P. Muci || Mucii || commendavit domus; O II, 47.
animal: ipsum (animal) sibi conciliari et commendari ad se conservandum; F III, 16. an quod omne animal ipsum sibi commendatum? F IV, 19.
liberos: cur .. Metrodori liberos commendas? F II, 98. quorum uterque tibi testamento liberos suos commendavit; F III, 9.
salutem: cum meam salutem senatus exteris nationibus *ut* civis optumi commendabat; P 29.

commentariolus, Entwurf, Aufsatz: neque a commentariolis suis discedere; F IV, 10.

commentarius, Tagebuch, Abhandlung: I. sunt: commentarios quosdam, inquam, Aristotelios, quos hic sciebam esse, veni ut auferrem, quos legerem, dum essem otiosus; F III, 10.

II, 1. aufero, lego: f. I.

nanciscor: eum .. (Platonem) et cum Archyta Tarentino et cum Timaeo Locro multum fuisse et Philoleo commentarios esse nanctum; R I, 16.

2. habeo in: in nostris commentariis scriptum habemus: „Iove tonante ..;“ D II, 42.

recipio inter: quamquam hi tibi tres libri inter Cratippi commentarios tamquam hospites erunt recipiendi; O III, 121.

refero in: in eo (libro Clitomachi) est disputatio scripta Carneadis, quam se ait in commentarium rettulisse; T III, 54.

relinquo in: quod (genus librorum) in commentariis reliquerunt; F V, 12.

III. in: quod .. Zeno in suis commentariis quasi semina quaedam sparsisset; D I, 6. quem locum miror a Posidonio breviter esse tactum in quibusdam commentariis; O III, 8.

commentatio, Erwägung, Überlegung, Vorbereitung: I, 1. adfert, elevat, obtundit: nihil est .., quod tam obtundat elevetque aegritudinem quam vitae lex commentatioque parendi, quae non hoc adfert, ut semper maereamus, sed ut numquam; T III, 34.

2. sum: tota .. philosophorum vita, ut ait idem (Socrates), commentatio mortis est; T I, 74.

II, 1. indigeo: quod haec (virtus) plurimae commentationis et exercitationis indigeat; F III, 50.

2. dico de: de exercitatione et consuetudine et commentatione dixi; T II, 42.

commenticius, erfunden, erdichtet: alqd: Parmenides .. commenticium quiddam coronae simile efficit ⟨στεφάνην appellat⟩; N I, 28. ista, quae vos dicitis, sunt tota commenticia; N I, 94.

declinatio: acutius Carneades, qui docebat posse Epicureos suam causam sine hac commenticia declinatione defendere; Fa 23. qui (Epicurus) aliter obsistere fato fatetur se non potuisse, nisi ad has commenticias declinationes confugisset; Fa 48.

di: ut a physicis rebus ... tracta ratio sit ad commenticios et fictos deos; N II, 70.

exempla: pugnasti commenticiorum exemplorum mirifica copia; D II, 27.

fabellae: nihil debet esse in philosophia commenticiis fabellis loci; D II, 80.

fabula: commenticiarum fabularum reddere rationem; N III, 63. philosophi quidam ... fictam et commenticiam fabulam prolatam dicunt a Platone; O III, 39.

nomina: haec ... nominibus ... appellata partim novis et commenticiis, ut ista „producta“ et „reducta“, partim idem significantibus; T V, 90.

res: tu .. ista ne asciveris neve fueris commenticiis rebus adsensus; A II, 125. ibidem homo acutus ... † itaque attulit rem commenticiam; F I, 19. ex te ipso non commenticiam rem, sed factam eiusdem generis audivi; D I, 68. auctoritatem . nullam debemus nec fidem commenticiis rebus adiungere; D II, 113.

sententiae: tum Velleius fidenter sane, ut solent isti, ... audite, inquit, non futtilis ‖ futilis ‖ commenticiasque sententias; N I, 18.

somnium: sit sane etiam illud (somnium) commenticium, quo Priamus est conturbatus; D I, 42.

commentor, erwägen, überlegen, sprechen: I, 1. causa: qui (magi) congregantur in fano commentandi causa atque inter se conloquendi; D I, 90. proximis Nonis cum in hortos D. Bruti auguris commentandi causa, ut adsolet, venissemus; Lae 7.

2. alqs: satisne vobis videor pro meo iure in vestris auribus commentatus? F V, 75.

II. alqd: incipiunt .. (parvi) commentari aliquid et discere; F V, 42. quare hoc commentemur, mihi crede; T I, 75.

miserias: „futuras mecum commentabar miserias;“ T III, 29. 58.

commentum, Erfindung, Trug: I. sum: haec ... *non* somniantium philosophorum esse commenta nec fabulas incredibiles, ... sed prudentium coniecturas; R VI, 3.

II. deleo: opinionis .. commenta delet dies, naturae iudicia confirmat; N II, 5.

commeo, sich bewegen, wandern: alqd: cum .. eadem vicissim retro commeant; N III, 31.

animus: qui (Pythagoras) censuit animum esse per naturam rerum omnem intentum et commeantem; N I, 27.

genus: quorum (siderum) alterum (genus) spatiis inmutabilibus ab ortu ad occasum commeans; N II, 49.

naturae: naturis his ‖ iis ‖ ... sursus deorsus, ultro citro commeantibus; N II, 84.

commercium, Verkehr: habeo: quis est omnium, qui modo cum Musis, id est cum humanitate et cum doctrina, habeat aliquod commercium, qui ..? T V, 66. nec habet (voluptas) ullum cum virtute commercium; C 42.

commetior, messen: ceterorum .. siderum ambitus .. homines neque nomine appellant neque inter se numero commetiuntur; Ti 33.

comminiscor, ersinnen, erdichten: I. acc. c. inf.: praeter Arcadas et Atheniensis, qui ... commenti sunt se de terra tamquam hos ex arvis musculos extitisse; R III, 25.

II. alqd: ille (Aristo) .. occurrentia nescio quae comminiscebatur; F IV, 43. quaedam etiam Posidonius ⟨pace magistri dixerim⟩ comminisci videtur; sunt quidem absurda; Fa 5.

deos: quae verens Epicurus monogrammos deos et nihil agentes commentus est; N II, 59.

comminuo, demütigen: quem (Viriathum) C. Laelius, is qui Sapiens usurpatur, praetor fregit et comminuit; O II, 40.

comminus, im Handgemenge: ago: nunc comminus agamus experiamurque, si possimus cornua commovere disputationis tuae; D II, 26.

cado: video .. utrumque „comminus ictu cecidisse contrario“; T IV, 50.

utor: nec (avus) eminus hastis aut comminus gladiis uteretur; C 19.

commisceo, vermischen, vermengen: corpora: et in mare ‖ mari ‖ et in femina commiscendorum corporum mirae libidines; N II, 128.

honesta: qui (Peripatetici) honesta commiscerent cum commodis; N I, 16.

commissura, Verbindung: I. est: ut et ipsae (coniunctiones) secum et inter se ex commissura, quae e regione esset, iungerentur; Ti 24.

II. accommodo, habeo: quae (ossa) subiecta corpori mirabiles commissuras habent et ad stabilitatem aptas et ad artus finiendos ‖ fingendos ‖

adcommodatas et ad motum et ad omnem corporis actionem; N II, 139.
III. ex: f. I. est.
propter: digitorum contractio facilis facilisque porrectio propter molles commissuras et artus nullo in motu laborat; N II, 150.

committo, beginnen, ausüben, zulassen, begehen, verschulden, überlassen, anvertrauen, begeben: I. alqs: non dubito, tu quid responsurus sis; itaque video, cui committam; T V, 55.
II. ut: nec committam, ut dolor corporis efficiat, ut frustra tantus vir ad me venerit; T II, 61. vide, quam temere committant, ut, si nulla sit divinatio, nulli sint di; D II, 41. non committam, ut *non* sit inlustrior illa ipsa res ... quam oratio mea; R I, 38. quibus id (otium) tuendum est neque committendum, ut ... populus ... putet; R I, 52. ut ... nec sine rege civitas nec diuturno rege esset uno nec committeretur, ut quisquam ... ad deponendum imperium tardior esset; R II, 23. vereor committere, ut non bene provisa et diligenter explorata principia ponantur; L I, 37. ingenii magni est ... nec committere, ut aliquando dicendum sit: „non putaram"; O I, 81. numquam omnino periculi fuga committendum est, ut inbelles timidique videamur; O I, 83. id cum periculosum ipsi est, tum etiam sordidum ad famam, committere, ut accusator nominere; O II, 50. tantum fac ut efficias neve committas, ut ... tute tibi defuisse videare; O III, 6. numquam committet, ut alienum appetat; O III, 23.
III. alqm: ut tam in praecipitem locum non debeat se sapiens committere; A II, 68. non commisit se patribus; R II, 38. procuratio rei publicae ad eorum utilitatem, qui commissi sunt, non ad eorum, quibus commissa est, gerenda est; O I, 85. vgl. populum, rem publicam.
alqd: an coli iustitia poterit ab homine propter vim doloris enuntiante commissa? T II, 31. ea .. (Dionysius) commiserat, ut salvus esse non posset, si sanus esse coepisset; T V, 62. »id .. ne committi possit, ad eam rem, rationem || ratione || cursus annuos sacerdotes finiunto;« L II, 20. se ... debere ... ea fidei suae commissa meminisse; O I, 124.
aegrum: uni gubernatori, uni medico, si digni modo sint iis artibus, rectius esse alteri navem committere, aegrum alteri quam multis; R I, 62.
collum: ne tonsori collum committeret, tondere filias suas (Dionysius) docuit; T V, 58.
culpam: quod cum feceris, culpa commissa est; P 20.
custodiam: quibusdam convenis et feris barbaris corporis custodiam (Dionysius) committebat; T V, 58.
facinus: quin .. abnueret a se commissum esse facinus; L I, 40.
fortunas, liberos: his (hominibus) salutem nostram, his fortunas, his liberos rectissime committi arbitramur; O II, 33.
ludos: heri .. ludis commissis ex urbe profectus veni ad vesperum; F III, 8.
navem: f. aegrum.
populum: quodsi liber populus deliget, quibus se committat; R I, 51.
procurationem: f. alqm; O I, 85.
proelium: nec eam rem (C. Flaminius) habuit religioni obiecto signo, ... ne committeret proelium; D I, 77. pullarius diem proelii committendi differebat; D I, 77.
rem publicam: quam diu res publica per eos gerebatur, quibus se ipsa commiserat; O II, 2.
sacrum: »sacrum commissum, quod neque || nec || expiari poterit, impie commissum esto;« L II, 22.
salutem: f. fortunas.
vitam: hic cum quidam familiaris iocans dixisset: „huic quidem certe vitam tuam committis"; T V, 60.

commode, angemessen, zweckmäßig, trefflich, bequem: ago: nos commodius agimus; F II, 3.
appello: industrios homines illi (Graeci) studiosos vel potius amantis doloris appellant, nos commodius laboriosos; T II, 35.
concludo: arbitror, quamquam admodum delectatus sum eius oratione perpetua, tamen commodius ... ex rebus concessis concludi, quod velis et ad exitum perveniri; F II, 3.
depingo: quam (tabulam) Cleanthes sane commode verbis depingere solebat; F II, 69.
dico: videre, satisne ea commode dici possint Latine; A I, 14. hoc Terentius a philosophia sumptum cum || [cum] || tam commode dixerit; T III, 31. commode dixit Afranius: »dum modo doleat aliquid, doleat quidlubet«; T IV, 55. multa etiam breviter et commode dicta memoriae mandabam; Lae 1. vgl. ohne Verb; O II, 69.
discribo: quam commode ordines discripti || descr. ||, aetates, classes, equitatus; R IV, 2.
disputo: de quaerenda, de collocanda pecunia ... commodius a quibusdam optumis viris ... disputatur; O II, 87.
dissero: in dialectica ... nullam .. esse nec ad melius vivendum nec ad commodius disserendum vim; F I, 63. quod praetermissum est ... ⟨credo, quia commodius arbitratus es separatim id quaeri deque eo disseri⟩; D I, 9.
explico: quo commodius disputationes nostrae explicentur; T I, 8.
facio: facilius commodiusque (mutationem) faciemus; O I, 120.
habeo: hoc commodius se res habet, quod ..; O I, 159.
numero: ut commodius putarent numerari sibi, quod tanti esset, quam suum recuperare; O II, 82.
persequor: has res commodissime Xenophon Socraticus persecutus est in eo libro, qui Oeconomicus inscribitur; O II, 77.
pervenio: f. concludo.
quaero: f. dissero; D I, 9.
respondeo: vir magnus, ... L. Lucullus, ferebatur, quasi commodissime respondisset; L III, 30.
utor: num .. dubium est, quin ... verbis illi (superiores) commodius utantur? F IV, 58.
ohne Verb: ab illa summa lege capiamus exordium .... — commodius vero et ad rationem instituti sermonis sapientius; L I, 20. commode autem, quicumque dixit, „pecuniam qui habeat, non reddidisse, qui reddiderit, non habere"; O II, 69.

commoditas, Zweckmäßigkeit, Annehmlichkeit, Bequemlichkeit, Vorteil: I. adest: tu ... celabis homines, quid iis adsit commoditatis et copiae? O III, 52.
inest: in his vitiis inest illa magna commoditas, ... ut ..; R II, 9.
praestat: quom .. plurimas et maximas commoditates amicitia contineat, tum illa nimirum praestat omnibus, quod bonam spem praelucet; Lae 23.
praestringit: »ita omnes meos dolos, fallacias, praestrigias || praestigias || praestrinxit commoditas patris«; N III, 73.
sunt: non sunt in eo genere tantae commoditates corporis tamque productae temporibus tamque multae; F IV, 29.
II, 1. contineo: f. I. praestat.
habeo: hoc .. omnes mortales sic habent, externas commoditates, ... omnem denique com-

moditatem prosperitatemque vitae a dis se habere; N III, 86.

percipio: qui .. ex bestiis fructus aut quae commoditas, nisi homines adiuvarent, percipi posset? O II, 14.

produco: ſ. I. sunt.

2. praesto: ſ. I. praestat.

3. conduco ad: ad vitae commoditatem iucunditatemque ... conducat id; O I, 9.

genero ad: canum . . tanta alacritas in venando quid significat aliud nisi se ad hominum commoditates esse generatos? N II, 158.

largior ad: ad hominum commoditates et usus tantam rerum ubertatem natura largita est, ut ..; L I, 25.

suscipio ex: tertius (modus est susceptus) ex commoditate rerum, quas percipimus, et copia; N III, 16.

III. alqd: ſ. I. adest.

copia: quae (commoda) percipiuntur caeli temperatione, fecunditate terrarum aliarumque commoditatum conplurium copia; N II, 13.

diligentia: ad quem (usum) accommodanda est aedificandi descriptio et tamen adhibenda commoditatis dignitatisque diligentia; O I, 138.

IV. cum: quae (res) inessent in omni mundo cum magno usu et commoditate generis humani; N II, 80.

commodo, gefällig sein, leihen: I. alqs: nec ..., cum tua causa cui commodes, beneficium illud habendum est, sed faeneratio, nec gratia deberi videtur ei, qui sua causa commodaverit; F II, 117.

II. alqd: quicquid sine detrimento commodari possit; O I, 51.

facultates: ut dando et accipiendo mutuandisque || mutandisque || facultatibus et commodandis || commodis || nulla re egeremus; O II, 15.

commodus, angemessen, zweckmäßig, bequem, genehm, subst. neutr. Vorteil, Nutzen, Wohl: A. **bei Substantiven:** alqd: fateri .. coepit sapienti, hoc est summe beato, commodius tamen esse, si ea .. habeat; F IV, 56. id puto esse commodius; T I, 23. nunc Lucilium, si ipsi commodum est, audiamus; N II, 1. etiam philosophum, si ei commodum esset, pecuniam facere posse; D I, 111. quae Carneades, Graecus homo et consuetus, quod commodum esset, verbis *; R III, 8. commodissimum esse quam laxissimas habenas habere amicitiae; Lae 45.

mores: eos, qui antea commodis fuerint moribus, imperio, potestate, prosperis rebus inmutari; Lae 54.

res: quom ..., divitias, valetudinem, pulchritudinem commodas res appellet, non bonas; L I, 55.

B. **commodum: I. absolut:** 1. accedit: unum aliquod accesserit commodum corporis neque eam constitutionem summi boni, quae est proposita, mutaverit; F V, 45.

cadunt: et nascentibus et cadentibus cum reliquis commodis, tum maxime liberis; T V, 36.

differunt: interesse plurimum inter Stoicos, qui honesta a commodis non nomine, sed genere toto diiungerent, et Peripateticos, qui honesta commiscerent cum commodis, ut ea inter se magnitudine et quasi gradibus, non genere differrent; N I, 16.

est: incommoda .. et commoda ... communia esse voluerunt, paria noluerunt; F III, 69. commoda .. et incommoda in eo genere sunt, quae praeposita et reiecta dicimus || diximus ||; F III, 69. omnium .. eorum commodorum, quibus non illi plus tribuunt, qui illa bona esse dicunt, quam Zeno, qui negat, longe praestantissimum esse, quod honestum esset atque laudabile; F IV, 59.

mutat: ſ. accedit. — nascuntur: ſ. cadunt.

nocent: qui .., cui alterius commoda nihil noceant, tamen eum doleat iis || his || frui, is invideat profecto; T IV, 17.

2. sum: quae illi (Stoici) commoda certe dicunt esse et sumenda et eligenda et praeposita; F V, 90.

videor: cum, quaecumque bona Peripateticis, eadem Stoicis commoda viderentur; T V, 120.

II. **nach Verben:** 1. adipiscor: sin autem ad adulescentiam (amores) perduxissent, dirimi tamen interdum contentione vel uxoriae condicionis vel commodi alicuius, quod idem adipisci uterque non posset; Lae 34.

adiungo: nec multo secus eos (facere), qui ad honestatem prima naturae commoda adiungerent; A II, 138.

augeo: illi ... tamen ab augendis hominum utilitatibus et commodis non recesserunt; O I, 155. hominem hominis incommodo suum commodum augere; O III, 21.

capio: quarum (causarum) una est de commodorum, quae capimus, copia; N III, 17.

comparo: et corporis commoda cum externis [et externa cum corporis] et ipsa inter se corporis et externa cum externis comparari solent. cum externis corporis hoc modo comparantur, valere ut malis quam dives esse, [cum corporis externa hoc modo, dives esse potius quam maxumis corporis viribus,] ipsa inter se corporis sic, ut bona valetudo voluptati anteponatur, vires celeritati, externorum autem, ut gloria divitiis, vectigalia urbana rusticis; O II, 88.

consequor: ut aliquid ex ea (exercitatione) commodi consequatur; F I, 32. qui alterum violat, ut ipse aliquid commodi consequatur; O III, 26.

divello: commoda civium non divellere atque omnis aequitate eadem continere; O II, 83.

enumero: in enumerandis .. corporis commodis si quis praetermissam a nobis voluptatem putabit; F V, 45.

expeto: est .. ulla res tanti aut commodum ullum tam expetendum, ut ..? O III, 82.

habeo: quid habet .. vita commodi? quid non potius laboris? C 84.

muto, mutuor: ut dando et accipiendo mutuandisque || mutandisque || facultatibus et commodandis || commodis || nulla re egeremus; O II, 15.

neglego: ut sua commoda populus neglegi a principibus putet; R I, 52.

ostendo: quod fissum periculum, quod commodum aliquod ostenderet; D II, 28.

percipio: quam (causam) ceperimus ex magnitudine commodorum, quae percipiuntur caeli temperatione, fecunditate terrarum aliarumque commoditatum conplurium copia; N II, 13.

pono: nullo prorsus commodo extrinsecus posito et quasi lenocinante mercede; A fr. 20 (Z. 16).

rapio: si unus quisque nostrum ad se rapiat commoda aliorum; O III, 22.

tueor: qui (deus) ... terras et maria contemplans hominum commoda vitasque tueatur; N I, 52. ea .. actio in hominum commodis tuendis maxime cernitur; O I, 153.

2. obliviscor: ut utilitatem civium sic tueantur, ut, quaecumque agunt, ad eam referant obliti commodorum suorum; O I, 85.

3 antepono: eae .. (amicitia, iustitia, aequitas) et voluptatibus et multis vitae commodis anteponebantur; A I, 23. qui honesta et recta emolumentis omnibus et commodis anteponerent; F II, 55.

inservio: quos (adulescentes) suis commodis inservituros et, quicquid ipsis expediat, facturos arbitrabimur; F II, 117.
servio: ut (patria) ... tantum modo nostris ipsa commodis serviens tutum perfugium otio nostro suppeditaret; R I, 8.
tribuo: f. I, 1. est; F IV, 59.
4. abundo: docuit .. sine depopulatione atque praeda posse eos (cives) colendis agris abundare commodis omnibus; R II, 26.
careo: ergo etiam carere mortuos vitae commodis, idque esse miserum? T I, 87. mortuorum .. non modo vitae commodis, sed ne vita quidem ipsa quisquam caret; T I, 87.
fruor: f. I, 1. nocent.
orbo: quod eos (suos) orbatos vitae commodis arbitretur; T I, 30.
privo: quod eum, quem diliximus, vitae commodis privatum arbitramur idque sentire; T I, 30.
utor: ut omnes et communibus commodis et suis uterentur; R V, 7.
5. aufero e: si quid e vitae commodis casus abstulerit; N II, 167.
cogito de: nihil ut (Torquati) de utilitatibus, nihil ut de commodis suis cogitarent; F I, 34.
commisceo cum: f. I, 1. differunt.
comparo cum: f. I. comparo.
detraho de: suum cuique incommodum ferendum est potius quam de alterius commodis detrahendum; O III, 30. multae .. res sunt, in quibus de suis commodis viri boni multa detrahunt detrahique patiuntur; Lae 57.
dico de: quoniam de primis naturae commodis satis dictum est; F V, 58.
diiungo a: f. I, 1. differunt.
dimico de: dimicare .. (debemus) paratius de honore et gloria quam de ceteris commodis; O I, 83.
pertineo ad: quamquam (genus legationis) ad commodum senatus pertinere videbatur; L III, 18. quarum (rationum) ... duae ad commoda vitae, copias, opes, facultates (pertinerent); O II, 9.
pugno pro: ea animi elatio ... si ... pugnat .. non pro salute communi, sed pro suis commodis, in vitio est; O I, 62.
recedo ab: f. I. augeo.
refero ad: qui omnia ad vestrum commodum et, ut ipsi dicitis, ad voluptatem referatis; F II, 58. quam (amicitiam) si ad fructum nostrum referemus, non ad illius commoda, quem diligemus || diligimus ||; N I, 122. ut .. quisque maxume ad suum commodum refert, quaecumque agit, ita minime est vir bonus; L I, 49.
III. **nach Substantiven:** 1. alqd: f. II, 1. consequor. habeo.
amissio: fore aliquando finem huius lucis et amissionem omnium vitae commodorum; T II, 10.
compensatio: quod ita multa sunt incommoda in vita, ut ea sapientes commodorum conpensatione leniant; N I, 23.
contentio: f. II, 1. adipiscor.
copia: f. II, 1. capio.
dominatus: terrenorum .. commodorum omnis est in homine dominatus; N II, 152.
magnitudo: f. II, 1. percipio.
momenta: parva esse ad beate vivendum momenta ista corporis commodorum; F V, 72.
multitudo: certe minus ad beatam vitam pertinet multitudo corporis commodorum; F III, 43.
2. alqd e: vgl. II, 5. aufero e.
IV. **Umstand:** 1. angi: recte factis commodisque amicorum necesse erit angi, dolere, invidere; Lae 59.
compleri: illi .. corporis commodis compleri vitam beatam putant, nostri nihil minus; F III, 43.
dolere, invidere: f. angi.
fieri: si tuo commodo fieri potest; R I, 14.
metiri: qui nihil alterius causa faciet || facit || et metietur suis commodis omnia; L I, 41. qui ... id .. (summum bonum) suis commodis, non honestate metitur; O I, 5. qui .. omnia metiuntur emolumentis et commodis; O III, 18.
2. causa: hoc ... constitutum est, ut non liceat sui commodi causa nocere alteri; O III, 23. [detrahere .. de altero sui commodi causa]; O III, 24. parenti se aut fratri nihil detracturos sui commodi causa; O III, 28. magis arbitrari esse contra naturam hominem homini detrahere sui commodi causa; O III, 28.
gratia: [animi talis adfectio, neminem ut violem commodi mei gratia]; O III, 29.

commolior, in Bewegung setzen: »nec quem dolum ad eum (patrem) aut machinam commoliar, scio quicquam;« N III, 73.

commoneo, erinnern: ut commoneri nos satis sit, nihil attineat doceri; F III, 3.

commonstro, zeigen: commonstravit .. leges fatales ac necessarias; Ti 43.

commoror, verweilen: 1. devorsorium: commorandi .. natura devorsorium || divers. || nobis, non habitandi dedit; C 84.
2. alqs: quom || quin, cum || locis ipsis delectemur, montuosis etiam et silvestribus, in quibus diutius commorati sumus; Lae 68.

commotio, Erregung, Aufregung: I, 1. est: commotiones animorum a recta ratione aversas esse vitiosas, ut, etiamsi vel || nec, et || mala sint illa ... vel || nec, et || bona, ... tamen sit vitiosa ipsa commotio; T IV, 61.
videtur: tibi omnisne animi commotio videtur insania? T III, 8.
2. sum: ut perturbatio sit, quod πάθος ille dicit, aversa a recta ratione contra naturam animi commotio; T IV, 11. ita .. definit, ut perturbatio sit aversa a ratione contra naturam animi commotio; T IV, 47.
II. averto: f. I.
subicio: voluptas. huic verbo ... subiciunt laetitiam in animo, commotionem suavem iucunditatis in corpore; F II, 13.
III. moderatrix: quae (temperantia) sit || est || moderatrix omnium commotionum; T V, 42.

commoveo, bewegen, Eindruck machen, bestimmen, rühren, erregen, aufregen, aufreizen, beunruhigen: I. absolut: cum .. aliqua species utilitatis obiecta est, commoveri necesse est; O III, 35.
II. alqm: simul ac se ipse commovit atque ad se revocavit; A II, 51. cum ... Hortensium .. nostrum dissentientem commoveris; A II, 61. iis vinclis simus adstricti, ut nos commovere nequeamus; A II, 61. tum ego non minus commotus, quam soleo in causis maioribus; A II, 64. tu .. te negas infracto remo neque columbae collo commoveri; A II, 79. tantum interest, quod tu, cum es commotus, adsciscis, adsentiris, adprobas; A II, 141. sin te auctoritas commovebat; F IV, 61. me quidem ad altiorem memoriam Oedipodis huc venientis ... species quaedam commovit, inaniter scilicet, sed commovit tamen; F V, 3. nemo .. parricidae aut proditoris supplicio misericordia commovetur; T IV, 18. [ita] ceteros ... commotos modo et perturbatos dicere solemus; T IV, 82. qua gloria commotus Epicurus exoritur, T V, 31. quod (Mercurius) aspectu Proserpinae

commotus sit; N III, 56. hoc .. eum somnio commotum mane bubulco praesto ad portam fuisse; D I, 57. tum neque te ipsum non esse commotum Marcumque Varronem (esse perterritum); D I, 68. qualis est illa »flexanima tamquam lymphata aut Bacchi sacris commota«; D I, 80. multos nemora silvaeque, multos amnes aut maria commovent; D I, 114. quem (virum) quadam admiratione commotus saepius fortasse laudo, quam necesse est; L III, 1. qui aut lubidine aliqua aut metu commoti sunt aut voluptate nimia gestiunt; O I, 102. iis (officiis) omnes, in quibus est virtutis indoles, commoventur; O III, 16. te suspicor eisdem rebus quibus me ipsum interdum gravius commoveri; C 1. te dolorem ... ferre moderate nec potuisse non commoveri nec fuisse id humanitatis tuae; Lae 8. ſ. bestias. deum.

alqd: Philo .. dum nova quaedam commovet; A II, 18.

actionem: ab iis et appetitio et actio commovetur; F IV, 48.

adsensionem: quamquam adsensio non possit fieri nisi commota viso, tamen ..; Fa 42. necesse est .. adsensionem viso commoveri; Fa 42.

aegritudinem: animi aegritudo fortunae magna et gravi commota iniuria; N I, 9.

aestus: aut (possent) aestus maritimi fretorumque angustiae ortu aut obitu lunae commoveri? N II, 19.

amorem: vehementer .. amor multitudinis commovetur ipsa fama et opinione liberalitatis, beneficentiae; O II, 32.

angustias: ſ. aestus.

animum: sive .. externus et adventicius pulsus animos dormientium commovet, sive ..; D II, 126. ſ. **animus**, II, 1. commoveo (4 St.) S. 187, a.

appetitionem: ſ. actionem.

barbariam: a quo (philosopho) non solum Graecia et Italia, sed etiam omnis barbaria commota est; F II, 49.

bestias: quae (bestiae) primo, in quo loco natae sunt, ex eo se non commovent; F V, 42.

caenum: male olere omne caenum. at non semper. commove, senties; T IV, 54.

civitatem: cum esset ex aere alieno commota civitas; R II, 58.

cornua: nunc comminus agamus experiamurque, si possimus cornua commovere disputationis tuae; D II, 26.

deum: ut, si (deus) se commoverit, vereamur, ne beatus esse non possit; N I, 102.

fluctus: ut maris .. tranquillitas intellegitur nulla ne minima quidem aura fluctus commovente, sic ..; T V, 16.

Graeciam, Italiam: ſ. barbariam.

litteram: ais, si una littera commota sit, fore tota ut labet disciplina; F IV, 53. utrum .. tibi litteram videor an totas paginas commovere? F IV, 53.

multitudinem: cuius (Amafinii) libris editis commota multitudo contulit se ad eam potissimum disciplinam; T IV, 6.

paginas: ſ. litteram.

perturbationes: perturbationes .. nulla naturae vi commoventur; F III, 35.

sapientem: sapiens magno aliquo emolumento commotus; F II, 56. introduxit .., quibus commotus sapiens appeteret aliquid; F IV, 43.

sensus: ob eas .. causas aptior (ille fervor est) ad sensus commovendos quam hic noster calor; N II, 30.

studia: quod facile sentio, quam multorum non modo discendi, sed etiam scribendi studia commoverim; N I, 8.

communicatio, Mitteilung: nihil est ... quod latius pateat quam ... quasi quaedam societas et communicatio utilitatum; F V, 65.

communico (conm.), mitteilen, teilnehmen lassen, gemeinsam machen, Anteil haben: I. conciliare: quae (ratio, oratio) docendo, discendo, communicando, disceptando, iudicando conciliat inter se homines; O I, 50.

II. alqd: complures ... ea, quae didicerant, cum civibus suis communicare non poterant; N I, 8. ut ... inpertiant ea suis communicentque cum proximis; Lae 70.

consilium: postulavit, ut aliquem populus daret, quicum (consilium) communicaret; O III, 49.

gloriam: cum Cimbricae victoriae gloriam cum collega Catulo communicavit, paene altero Laelio; T V, 56.

ius: sequitur .. ad participandum alium alio communicandumque inter omnes ius nos natura esse factos; L I, 33.

pericula: si quando aliquod officium extitit amici in periculis aut adeundis aut communicandis; Lae 24.

res: et secundas res splendidiores facit amicitia et adversas partiens communicansque leviores; Lae 22.

sacra: quo foedere .. Sabinos in civitatem adscivit sacris conmunicatis; R II, 13.

testimonium: privabo potius illum debito testimonio quam id cum mea laude communicem; A II, 3.

communio, Gemeinschaft: I. est: inter quos .. est communio legis, inter eos communio iuris est; L I, 23.

II. volo: qui (sibi) .. cum omni hominum genere nullam iuris communionem, nullam humanitatis societatem velit; R II, 48.

III. impediri: nec (se) ulla communione visorum impediri; A II, 44.

iungere: (homines) litterarum et vocum communione iunxisti; T V, 5.

sociari: populus (est) ... coetus multitudinis iuris consensu et utilitatis communione sociatus; R I, 39.

communis, gemeinschaftlich, gemeinsam, allgemein, gewöhnlich, zugänglich, Gemeingut: A. **bei Substantiven:** alqd: id .. commune omnium fere est artium; A I, 25. sin autem commune nihil erit; A II, 34. de ceteris sunt inter illos (philosophos) non nulla communia; A II, 70. omne .., quod honestum sit, id esse propter se expetendum, commune nobis est cum multorum aliorum philosophorum sententiis; F III, 36. quae sunt .. communia vobis cum antiquis; F IV, 24. nihil .. prohibet quaedam esse et inter se animalibus reliquis et cum bestiis homini communia; F V, 25. ut omnium artium recte dici potest commune esse, ut in aliqua scientia versentur, ... sic commune animalium omnium secundum naturam vivere; F V, 26. haec ita iustitiae propria sunt, ut sint virtutum reliquarum communia; F V, 65. id quoque esset ei (animo hominis) commune cum bestiis: T I, 56. etsi hoc quidem commune est virtutum; T III, 17. »(cogitet) communia esse haec, ne quid horum umquam accidat animo novum;« T III, 30. hoc quidem commune malorum et bonorum, ut ..; T IV, 65. negat .. (prudentia) ei (beatae vitae) cum dolore et cruciatu quicquam esse commune; T V, 14. quae communia sunt vobis cum ceteris philosophis, non attingam; N I, 62. id quidem commune est de calido; N III, 36. omnia qui (Lycurgus) prorsus iubet esse

communia; R IV, 5. quibus .. haec sunt inter eos || [inter eos] || communia, ei civitatis eiusdem habendi sunt; L I, 23. haec laudabilia et locupletibus fere cum plebe communia; L II, 59. quae natura fuerant communia; O I, 21. ut .. cetera sic observentur, ut in Graecorum proverbio est, amicorum esse communia omnia; O I, 51. omnium .. communia hominum videntur ea, quae sunt generis eius, quod ..; O I, 51. ex quo sunt illa communia; O I, 52. multa .. sunt civibus inter se communia, forum, fana, porticus, viae; O I, 53. cum sit hoc natura commune animantium, ut habeant lubidinem procreandi; O I, 54. una domus, communia omnia; O I, 54. cum hoc commune sit potentiae cupidorum cum iis, quos dixi, otiosis; O I, 70. hoc .. commune est omnium philosophorum, non eorum modo, ... sed eorum etiam; O III, 102. quae videntur levia atque communia; C 63. vgl. B, b, II, 1.

aequabilitas: ſ. genus.

amicitiae: loquor .. de communibus amicitiis; O III, 45. loquor ... non de sapientium, sed de communibus amicitiis; Lae 77.

argumentum: quia commune hoc est argumentum aliorum etiam philosophorum, omittam hoc tempore; N I, 64.

calamitas: (calamitatem) communem fortunae bellicae iudicantem (Regulum) tenere consularis dignitatis gradum; O III, 99.

civitas: eum .. (mundum) esse quasi communem urbem et civitatem hominum et deorum; F III, 64. ut iam || est igitur || universus hic mundus una civitas *sit* communis deorum atque hominum existimanda; L I, 23.

commendatio: ut etiam communis hominum inter homines naturalis sit commendatio; F III, 63.

commoda: incommoda .. et commoda ... communia esse voluerunt, paria noluerunt; F III, 69. ut omnes et communibus commodis et suis uterentur; R V, 7.

conciliatio: communem totius generis hominum conciliationem et consociationem colere, tueri, servare debemus; O I, 149.

condicio: cum de hac communi hominum condicione audivissent, ea lege esse nos natos; T III, 59. altera (medicina erit) et de communi condicione vitae et proprie, si quid sit de ipsius, qui maereat, disputandum; T III, 77. explicanda est oratione communis condicio lexque vitae; T IV, 62.

consilium: in regnis nimis expertes sunt ceteri communis iuris et consilii; R I, 43. cum (multitudo) omni consilio communi ac potestate careat; R I, 43.

consociatio: ſ. conciliatio.

consuetudo: suscepit .. vita hominum consuetudoque communis, ut ..; N II, 62. communi .. consuetudine sermonis abutimur, cum ita dicimus, velle aliquid quempiam aut nolle sine causa; Fa 24.

corpus: ista in figura hominis feritas et immanitas beluae a communi tamquam humanitatis corpore segreganda est; O III, 32.

crimen: quod est istud crimen senectutis, cum id ei videatis cum adulescentia esse commune? C 67.

cultus: stultitiam ... posse .. tueri ... vitae communem cultum atque usitatum; T III, 11.

delubra: eius modi coniunctionem tectorum oppidum vel urbem appellaverunt delubris distinctam spatiisque communibus; R I, 41. lapideum (dicato) in delubris communibus; L II, 45.

detrimenta: et emolumenta et detrimenta, quae ὠφελήματα et βλάμματα appellant, communia esse voluerunt, neque solum ea communia, verum etiam paria esse dixerunt; F III, 69. emolumenta || emolumenta et detrimenta || communia esse dicuntur; F III, 69.

doctores: audiamus communis quasi doctores eruditorum hominum; R I, 56.

dogma: quod mihi tecum est dogma commune; A II, 133.

domicilium: ſ. patria; R I, 19.

domus: est .. mundus quasi communis deorum atque hominum domus aut urbs utrorumque; N II, 154. cum domus sit omnium una, eaque communis; D I, 131. quocum (Scipione) et domus fuit et militia communis et ... voluntatum, studiorum, sententiarum summa consensio; Lae 15.

emolumenta: ſ. detrimenta.

facta: recte .. facta et peccata non habentur communia; F III, 69.

fana: ſ. alqd; O I, 53.

fides: cum hoc (pirata) nec fides debet nec ius iurandum esse commune; O III, 107.

fortuna: quibuscum (propinquis) communis etiam fortuna plerumque est; O I, 58.

forum: ſ. alqd; O I, 53.

genus: ista aequabilitas atque hoc triplex rerum publicarum genus videtur mihi commune nobis cum illis populis fuisse; R II, 42.

gloria: videsne verborum gloriam tibi cum Pyrrhone et cum Aristone ... esse communem? F III, 11.

hostis: eum .., qui (eam iniuriam) faciat, communem hostem tenuiorum putant; O II, 63. pirata non est ex perduellium numero definitus || [definitus] ||, sed communis hostis omnium; O III, 107.

imperator: unus .. erit communis quasi magister et imperator omnium deus; R III, 33.

incommoda: ſ. commoda; F III, 69.

initia: Zenonem ... a communibus initiis progredientem; F IV, 45.

intellegentia: ut || † et || communis intellegentia nobis notas res efficit easque in animis nostris inchoavit; L I, 44.

iudicium: quod iudicium est veri, cum sit commune falsi? A II, 59. non tam definitione ... intellegi potest ... quam communi omnium iudicio et optimi cuiusque studiis atque factis; F II, 45.

iura: dicitur .. istuc .. a Cotta ..., credo, ne communia iura migrare videatur; D I, 8. adversus quem (hostem) et totum ius fetiale et multa sunt iura communia; O III, 108. ſ. consilium.

ius iurandum: ſ. fides.

lex: omnia non Quiritium, sed sapientium iure pro suis vindicare, nec civili nexo, sed communi lege naturae; R I, 27. quid ego communes leges profero, quibus omnibus es exul? P 32. ſ. condicio; T IV, 62.

locus: quos (sensus) tu, Luculle, communi loco defendis; A II, 79. sed desine, quaeso, communibus locis; A II, 80. ego tibi illa ipsa, quae vix in gymnasiis ... Stoici probant, ludens conieci in communes locos; P 3.

lumen: »stella .. iungens una tenet duplices communi lumine formas«; N II, 111.

magister: neque (concedo) communibus magistris nec veteribus illis, Aristoteli, Speusippo, Xenocrati, Polemoni, ut ..; T V, 30. ſ. imperator.

memoria: de communi hominum memoria loquor, et eorum maxume, qui ..; T I, 59.

militia: neque solum militia, sed etiam peregrinationes rusticationesque communes (erant); Lae 103. ſ. domus; Lae 15.

mors: sensi ego in optimo filio, tu in ... fratribus, Scipio, mortem omni aetati esse communem; C 68.

mos: quae (philosophia) communi more in foro loquitur, in libellis suo; F IV, 22. loquimur nunc more communi; T IV, 66.

mundus: in urbe mundove communi non adversatur ius; F III, 67.

natura: quoniam omnium est natura communis; F V, 25. communem .. rerum naturam universitatemque omnia continentem (Chrysippus deum dicit esse); N I, 39.

nomen: quam (perturbationem) .. Stoici communi nomine corporis et animi ἡδονήν appellant; F III, 35.

nota: reliqua visis (agnoscuntur), sed propria veri, non communi veri et falsi nota; A II, 33.

notiones: (definitiones) declarant communis notiones, alia magis alia; T IV, 53.

officium: ita est quoddam commune officium sapientis et insipientis; F III, 59. hoc .. commune officium καθῆκον vocant; O I, 8. cum ... ii de communi officio convenissent; O I, 144. ea (officia) communia sunt et late patent; O III, 14. haec .. officia ... esse ... non sapientium modo propria, sed cum omni hominum genere communia; O III, 15.

onus: quod (onus) mihi commune tecum est; C 2.

opinio: quae (opinio) esset imbecilla et cum falso incognitoque communis; A I, 41. ille .. in Synephebis Academicorum more contra communem opinionem non dubitat pugnare ratione; N III, 72. cum ad opinionem communem omnis accommodatur oratio; O II, 35.

otium: non dubitaverim ... meis .. propriis periculis parere commune reliquis otium; R I, 7.

parens: unde .. ordiri rectius possumus quam a communi parente natura? T V, 37.

patria: mundus hic totus, quod domicilium quamque patriam di nobis communem secum dederunt; R I, 19. an est una illa patria communis? L II, 5.

peccatum: tertium peccatum commune cum quibusdam, quod ... ille (Epicurus) a virtute summum bonum separavit; T III, 47. ſ. facta.

peregrinationes: ſ. militia.

perfugium: quod summi cuiusque bonitas commune perfugium est omnium; O II, 63.

pericula: promptiores .. debemus esse ad nostra pericula quam ad communia; O I, 83.

personae: quarum (personarum) una communis est ex eo, quod ..., altera autem, quae ..; O I, 107.

poena: ea communis poena stultitiae est; T IV, 35.

porticus: ſ. alqd; O I, 53.

prudentia: omnibus .. artibus volumus attributam esse eam, quae communis appellatur prudentia; F IV, 76.

quaestio: haec .. quaestio communis est omnium philosophorum; O I, 5.

ratio: communis haec ratio et utrisque hic bonorum finis videbatur; A I, 22. inter quos .. ratio, inter eosdem etiam recta ratio [et] communis est; L I, 23. ratio ... certe est communis, doctrina differens, discendi quidem facultate par; L I, 30. unam esse hominum inter ipsos vivendi parem communemque || et communem || rationem; L I, 35.

religio: quam (haruspicinam) ego rei publicae causa communisque religionis colendam censeo; D II, 28.

res: bene meriti de rebus communibus ut genere etiam putarentur, non solum ingenio esse divino; R II, 4.

res publica: (deos) unum mundum ut communem rem publicam atque urbem aliquam regentis; N II, 78.

rusticationes: ſ. militia.

salus: nec magis est vituperandus proditor patriae quam communis utilitatis aut salutis desertor; F III, 64. tantum .. amorem ad communem salutem defendendam (esse generi hominum a natura) datum, ut ..; N I, 1. ea animi elatio ... si .. pugnat .. non pro salute communi, sed pro suis commodis, in vitio est; O I, 62.

sensus: principio necesse erat sensum exsistere unum communemque omnium vehementiore motu excitatum coniunctumque naturae; Ti 44.

sententia: gravissimam illam vestram sententiam ... communem fore vobis cum omnibus, qui ..; F IV, 45. ut res nummaria de communi sententia constitueretur; O III, 80.

sepulcra: magnum est ... sepulcra || sepulchra || habere communia; O I, 55.

sermo: cum reliquis in rebus, tum in sermone communi vicissitudinem non iniquam putet; O I, 134.

signum: nullum erit iudicium, quia proprium communi signo notari non potest; A II, 34.

societas: eum .. (hominem) esse coniunctum cum hominibus communi ‖ omnibus humana || quadam societate; A I, 21. a quo initio profectam communem humani generis societatem persequimur; F III, 62. ii dirimunt communem humani generis societatem; O III, 28.

solacium: nec habere ne spei quidem extremum et tamen commune solacium; N III, 14.

spatia: ſ. delubra; R I, 41.

studia: quae (studia) mihi communia tecum sunt; F III, 6.

suggesta: idem .. (Dionysius) cum in communibus suggestis consistere non auderet; T V, 59.

summa: et tamen in omnibus summa communis; F V, 26.

theatrum: quem ad modum, theatrum cum commune sit, recte tamen dici potest eius esse eum locum, ... sic ..; F III, 67.

viae: ſ. alqd; O I, 53.

victus: vita .. victusque communis, consilia, sermones ... in amicitiis vigent maxime; O I, 58. una domus erat, idem victus, isque communis; Lae 103.

vir: cum est communis || cuius || earum (mulierum) vir mortuus; T V, 78.

visio: is, cui est visio veri falsique communis; A II, 33.

vita: Socrates mihi videtur ... philosophiam ... ad vitam communem adduxisse; A I, 15. nec .. scaena solum referta est his sceleribus, sed multo vita communis paene maioribus; N III, 69. plena exemplorum est historia, tum referta vita communis; D I, 50. neque ante philosophiam patefactam ... hac de re communis vita dubitavit; D I, 86. hoc .. genus divinationis vita iam communis explosit; D II, 86. quia (ea officia) magis ad institutionem vitae communis spectare videntur; O I, 7. nisi communis vita ab hominibus harum rerum auxilia petere didicisset; O II, 13. nos .. ea, quae sunt in usu vitaque communi, ... spectare debemus; Lae 18. his (viris bonis) communis vita contenta est; Lae 21. quos (amicos) novit vita communis; Lae 38. ſ. consuetudo; N II, 62. victus; O I, 58.

vitium: sed hoc commune vitium; illae Epicuri propriae ruinae; F I, 18. id .. non proprium senectutis vitium est, sed commune valetudinis; C 35.

voluptas: voluptatem .. illam Epicuri solis inter se pecoribus esse communem; A fr. 20 (S. 18). obscenas voluptates ... facilis, communis, in medio sitas esse dicunt; T V, 94.

urbs: f. civitas; F III, 64. domus; N II, 54. mundus. res publica.

usus: cuius (artis) usus vulgaris communisque non sit; F III, 3. quas (res) ad communem hominum usum natura genuit; O I, 51. f. vita; Lae 18.

utilitas: ex quo illud natura consequi, ut communem utilitatem nostrae anteponamus; F III, 64. communes utilitates in medium afferre (debemus) mutatione officiorum, dando accipiendo; O I, 22. ut communi utilitati serviatur; O I, 31. semper aliquid ad communem utilitatem afferendum (est); O I, 52. si (animus) sua cupiditate, non utilitate communi inpellitur; O I, 63. quae .. contemnere et pro nihilo ducere comparantem cum utilitate communi; O III, 24. necesse est secundum eandem naturam omnium utilitatem esse communem; O III, 27. hi sibi nihil iuris, nullam societatem communis utilitatis causa statuunt esse cum civibus; O III, 28. communis utilitatis derelictio contra naturam est; O III, 30. qui (sapiens vir) si occiderit, multum de communi utilitate detraxerit; O III, 31. ut utilitas tua communis sit utilitas vicissimque communis utilitas tua sit; O III, 52. qui haec subtilius disserunt, fortasse vere, sed ad communem utilitatem parum; Lae 18. f. salus; F III, 64.

B. **allein: a. masc.:** simplicem .. et communem et consentientem, id est qui rebus isdem moveatur, eligi par est; Lae 65.

b. neutr. (vgl. A. alqd): I. sum: commune .. animantium omnium est coniunctionis adpetitus procreandi causa et cura quaedam eorum, quae procreata sint || sunt ||; O I, 11.

II, 1. habeo: cum rerum natura ... quid habere potest commune non dicam gallinaceum fel, ... sed ..? D II, 29.

2. utor, pro: ut communibus pro communibus utatur, privatis ut suis; O I, 20.

communitas, Gemeinschaft, Gemeinsinn: I. differt: ut ... nec sit in duobus aut pluribus nulla re differens ulla communitas; A II, 54.

est: in eo .. (viso) si erit communitas cum falso; A II, 34. cum homini nulla cum deo sit communitas; N I, 116. magna etiam illa communitas est, quae conficitur ex beneficiis ultro et citro datis acceptis; O I, 56. illud forsitan quaerendum sit, num haec communitas, quae maxime est apta naturae, sit etiam moderationi modestiaeque semper anteponenda; O I, 159. ut ... sit inter eos (amicos) omnium rerum, consiliorum, voluntatum sine ulla exceptione communitas; Lae 61. f. differt.

procreat: hominum .. societas et communitas, ut vos dicitis, iustitiam procreavit; N III, 38.

ruit: multa ruunt et maxime communitas cum hominum genere; A II, 140.

vincit: ita fit, ut vincat cognitionis studium consociatio hominum atque communitas; O I, 157.

II, 1. antepono: f. I. est; O I, 159.

conficio: f. I. est; O I, 56.

contineo: qua (ratione) societas hominum inter ipsos et vitae quasi communitas continetur; O I, 20. in qua (sapientia) continetur deorum et ||[deorum et]|| hominum communitas et societas inter ipsos; O I, 153.

everto: societas hominum et communitas evertatur necesse est; O III, 22.

ineo: propter necessitatem vitae ... initam esse cum hominibus communitatem et societatem; O I, 158.

servo: in qua (societate) omnium rerum ... est servanda communitas; O I, 51.

specto: et animus erga nos (erit spectandus) et communitas ac societas vitae; O I, 45.

2. removeo: magnitudo animi remota || a || communitate coniunctioneque humana feritas sit quaedam et immanitas; O I, 157.

3. abhorreo a: id a communitate et ea, quam exposui, caritate ac societate humana non abhorrebit; F V, 66.

cerno in: quae (virtutes) in communitate cernuntur et in societate generis humani; O III, 118.

coniungo, consocio ad: inter nos natura ad civilem communitatem coniuncti et consociati sumus; F III, 66.

duco a: necesse est, quod a communitate ducatur officium, id esse maximum; O I, 153. — ex: placet .. aptiora esse naturae ea officia, quae ex communitate, quam ea, quae ex cognitione ducantur; O I, 153.

extermino ex: hoc omne genus pestiferum atque impium ex hominum communitate exterminandum est; O III, 32.

nascor ad: nos ... ad naturalem communitatem esse natos; F III, 65. nos ... natos .. esse ad congregationem hominum et ad societatem communitatemque generis humani; F IV, 4.

removeo a: f. 2.

sum in: in ipsa .. communitate sunt gradus officiorum; O I, 160.

III. pars: quarum (partium) una sit || est || cognitionis, altera communitatis, tertia magnanimitatis, quarta moderationis; O I, 152.

principia: quae naturae principia sint communitatis et societatis humanae; O I, 50.

IV, 1. iungi: quod ... eloquentia complectitur eos, quibuscum communitate iuncti sumus; O I, 156.

2. causa: eos (homines) .. communitatis et societatis suae (causa natos esse); F III, 67.

communiter, allgemein, im allgemeinen, gemeinschaftlich: I. admiror: admirantur .. communiter illi (homines) quidem omnia ..., separatim autem ..; O II, 36.

ago: agemus .. (ista) communiter; F III, 9.

appello: nec id, quod communiter appellamus honestum, ... cum emolumentis umquam est comparandum; O III, 17.

compono: id .., quod communiter compositum fuerat, (Marius) solus edixit; O III, 80.

conscribo: conscripserunt communiter edictum cum poena atque iudicio; O III, 80.

quaero: sic dissimillimis bestiolis communiter cibus quaeritur; N II, 123.

usu venit: quod nunc communiter in omnibus sepultis venit usu || usu venit ||, *ut* humati dicantur; L II, 57.

utor: mihi ... tu occurrebas dignus eo munere, quo uterque nostrum communiter uteretur; C 2.

II. aptus: ut .. communiter ad eas virtutes apti essemus; F IV, 4.

commutabilis, veränderlich: A. animus: si ne in uno quidem quoque unus animus erit idemque semper, sed varius, commutabilis, multiplex; Lae 92.

cera: si omnis cera commutabilis esset; N III, 30.

materia: materiam .. rerum ... totam esse flexibilem et commutabilem; N III, 92.

membra: f. B.

natura: si commutabilis esset natura argenti et aeris; N III, 30.

B. appello: qui (maiores nostri) haec inbecilla et commutabilia [pecuniae membra] verbo „bona" putaverunt appellanda; P 7.

commutatio, Umwandlung, Veränderung,

Wechsel: I, 1. consistit: in his fere commutatio constitit omnis dissensioque Zenonis a superioribus; A I, 42.

est: »id ... populo commutationem rerum portendit fore perpropinquam«; D I, 45. est omnino ... accuratius mihi dicendum de commutationibus rerum publicarum, etsi minime facile eas in ea re publica futuras puto; R I, 65.

exoritur: exorta est ... totius commutatio rei publicae; R II, 63.

potest: f. II, 1. facio; Fa 17.

2. sum: mortem ... esse ... quandam quasi migrationem commutationemque vitae; T I, 27.

II, 1. adfero: si supremus ille dies non extinctionem, sed commutationem adfert loci, quid optabilius? T I, 117.

facio: cum † tempore || temporum || anni tempestatumque | tempestatum atque || caeli conversiones commutationesque tantae fiant accessu stellarum et recessu; D II, 89. ita fit, ut commutatio ex vero in falsum ne in futuro quidem ulla fieri possit; Fa 17. sin autem aut morum aut studiorum commutatio quaedam, ut fieri solet, facta erit; Lae 77.

video: cum videmus ... commutationes .. temporum quadrupertitas ad maturitatem frugum et ad temperationem corporum aptas; T I, 68.

2. dico de: f. I, 1. est; R I, 65.

III. causa: quae causa perspicua est malorum commutationumque Graeciae; R II, 9.

circumitus, orbes: miri .. sunt orbes et quasi circumitus in rebus publicis commutationum et vicissitudinum; R I, 45.

commuto (coum.), verändern, wechseln, tauschen: alqm: nihil commutantur animo et iidem abeunt, qui venerant; F IV, 7.

alqd: ut haec non tam rebus quam vocabulis commutaverat, sic ..; A I, 37. in his || iis || .. partibus duabus nihil erat, quod Zeno commutare gestiret; F IV, 8. etsi quaedam (Epicurus) commutavit, ... tamen pleraque dicit eadem; N I, 73. ut ... nihil esset cereum, quod commutari non posset, item nihil argenteum, nihil aëneum, ... similiter ..; N III, 30. nec magis commutari ex veris in falsa posse ea, quae futura, quam ea, quae facta sunt; Fa 17. cum ea ... commutantur fiuntque contraria, ut reddere depositum, facere promissum; O I, 31. ea cum tempore commutantur; O I, 31.

captivos: primo Punico bello Regulus captus a Poenis cum de captivis commutandis Romam missus esset; O I, 39.

genus: quod .. ipsa genera generibus saepe commutantur novis; R I, 69. commutato... genere vitae; O I, 121.

leges: quas (leges) cum vellet Lysander commutare, eadem est prohibitus religione; D I, 96.

materiam: materiam ipsam totam penitus commutari putant; A I, 28.

mentem: de cuius (Oilei) commutata mente sic dicitur: »nec vero ..;« T III, 71.

nomina: nomina rerum commutantem || [nom. rer. com.] ||; F IV, 21.

officium: commutatur officium et non semper est idem; O I, 31.

res: sive, ut Zenoni visum est, rebus non commutatis inmutaverunt vocabula; L I, 38. utinam res publica ... nec in homines non tam commutandarum quam evertendarum rerum cupidos incidisset! O II, 3.

rem publicam: ut Cretum (rem publicam constituisset) Minos, Lacedaemoniorum Lycurgus, Atheniensium, quae persaepe commutata esset, tum Theseus, tum Draco, tum Solo, tum Clisthenes, tum multi alii; R II, 2.

sententiam: qui ex illius (Dionysii) commutata sententia docere vellet ..; A II, 71.

signa: ut reliqui fures earum rerum, quas ceperunt, signa commutant, sic ..; F V, 74.

verba: modo commutatis verbis ipsas res conferamus; F IV, 60.

utilitatem: facere promissa, stare conventis, reddere deposita commutata utilitate fiunt non honesta; O III, 95. si utilitas amicitias conglutinaret || congl. amic. ||, eadem commutata dissolveret; Lae 32.

como, ordnen, glätten: facit .. per se | persaepe || ipsa sibi audientiam diserti senis compta || conposita || et mitis oratio; C 28.

comoedia, Lustspiel: I. attingit, al.: quem illa (comoedia) non adtigit vel potius quem non vexavit? cui pepercit? esto, populares homines inprobos, in re publica seditiosos, Cleonem, Cleophontem, Hyperbolum laesit; R IV, 11.

est: de comoedia loquor, quae, si haec flagitia non probaremus, nulla esset omnino; T IV, 69.

possunt, probant: numquam comoediae, nisi consuetudo vitae pateretur, probare sua theatris flagitia potuissent; R IV, 11.

II, 1. refercio: quo genere (iocandi) non modo Plautus noster et Atticorum antiqua comoedia, sed etiam philosophorum Socraticorum libri referti sunt; O I, 104.

2. loquor de: f. I. est.

III. poëta: novos .. deos ... sic Aristophanes, facetissumus poëta veteris comoediae, vexat, ut ..; L II, 37.

IV. in: nec parasitorum in comoediis adsentatio faceta nobis videretur, nisi essent milites gloriosi; Lae 98.

compactio, Zusammenfügung: quod contingit animalibus sensuum distributione et quadam compactione membrorum; F V, 33.

compages, Gefüge: dum sumus inclusi in his compagibus corporis, munere quodam necessitatis et gravi opere perfungimur; C 77.

comparatio, Beschaffung, Erwerbung: debet, al.: quarum (rerum) qualis comparatio fieri soleat et debeat, non est necesse disputare; O II, 74.

est: sit, inquam, tam facilis, quam vultis, comparatio voluptatis; F II, 92.

comparatio (conp.), Vergleich, Vergleichung, Verhältnis: I. est: utilitatum comparatio ... saepe est necessaria; O II, 88.

incidit, potest: eorum .. ipsorum, quae honesta sunt, potest incidere saepe contentio et comparatio; O I, 152. f. II, 1. dico.

solet: f. II, 1. facio; O II, 89.

II, 1. dico: id optime adsequitur, quae Graece *ἀναλογία*, Latine ... conparatio proportiove dici potest; Ti 13.

facio: si contentio quaedam et comparatio fiat, quibus plurimum tribuendum sit officii; O I, 58. ex quo et multis aliis intellegi debet utilitatum comparationes fieri solere; O II, 89.

habeo: etsi praestantia debent ea dici, quae habent aliquam comparationem; T V, 38. habebat *numerus ad* numerum eandem proportionem conparationem*que* || [comparationem*que*] || in extremis, quam habent ducenta quinquaginta *sex* cum ducentis quadraginta tribus; Ti 24.

introduco: putant quidam hanc comparationem non recte introductum; O III, 13.
2. dissero de: tum pari ratione de utili. post de comparatione eorum (est) disserendum; O I, 10.
pono in: totum .. discrimen summi boni in earum (virtutis, voluptatis) comparatione positum putat; F II, 44.
III. genus: ex quo genere comparationis illud est Catonis senis; O II, 89.
IV, 1. constringi: mundi est corpus effectum ea constrictum conparatione, qua dixi; Ti 15.
sentiri: ut .. mel ... non comparatione cum aliis dulce esse sentitur, sic ..; F III, 34.
vinci: sic honestatis comparatione ea, quae videntur utilia, vincuntur; O III, 114.
2. ad: cum solis et lunae et quinque errantium ad eandem inter se comparationem confectis omnium spatiis est facta conversio; N II, 51.
in: cum (Panaetius) dixerit homines solere in hac comparatione dubitare; O III, 18. quam (formulam) si sequemur in comparatione rerum; O III, 19.

compareo (conp.), sichtbar werden, erscheinen: alqs: cum subito sole obscurato (Romulus) non conparuisset; R II, 17.
officia: cum .. aliquid actum est, in quo media officia compareant; O III, 15.

comparo (conp.), bereiten, vorbereiten, einrichten, beschaffen, besorgen: alqm: cum ... ego me ad respondendum compararim; N III, 19. s. civem.
ambrosiam: poëtae [nectar ambrosiam] epulas conparant et aut Iuventatem aut Ganymedem pocula ministrantem; N I, 112.
amicitiam: s. **amicitia,** II, 1. comparo (3 St.) S. 154, b.
artes: quid .. tanto opus est instrumento in optimis artibus comparandis? F II, 111.
auxilia: auxilia totidem sunt contra comparanda; A II, 46.
benivolentiam: cum benivolentiae comparandae causa benefici esse velint; O II, 54.
cibum: pina ... cum parva squilla quasi societatem coit comparandi cibi; N II, 123.
civem: se comparet hic civis ita necesse est, ut sit ... armatus; R VI, 1.
consuetudinem: nec .. illa sibi remedia comparavit ad tolerandum dolorem, firmitatem animi, turpitudinis verecundiam, exercitationem consuetudinemque patiendi, [praecepta fortitudinis,] duritiam virilem; T V, 74.
copias: hominum .. causa eas rerum copias comparatas fatendum est; N II, 158.
duritiam: s. consuetudinem.
epulas: ille funestas epulas fratri conparans; N III, 68. s. ambrosiam.
exercitationem, firmitatem: s. consuetudinem.
Ganymedem, Iuventatem: s. ambrosiam.
gloriam: si qua (gloria) ex bellicis rebus comparari potest; O II, 45.
media: quae (media) ex eo (honesto) comparentur; F III, 39.
nectar: s. ambrosiam.
pastum: pastum .. animantibus large et copiose natura eum, qui cuique aptus erat, comparavit; N II, 121.
praecepta: s. consuetudinem.
praesidium: qui ... mortem non timet, magnum is sibi praesidium ad beatam vitam comparat || comparavit ||; T II, 2.
rationem: ex quo ... beate vivendi ratio inveniri et comparari potest; F V, 16. huic optume vivendi ratio comparata est; T V, 36. quoniam .. ita ratio comparata est vitae naturaeque nostrae, ut alia *ex alia* aetas oriatur; Lae 101.
remedia: s. consuetudinem.
res: quas (res) ad beate vivendum sapientia comparaverit; F I, 65. quas (res) sapientia comparat ad voluptatem; F II, 89. haec .. una res prorsus ... aeque utrisque est propemodum comparanda; O II, 30.
verecundiam: s. consuetudinem.
vitam: omnis auctoritas philosophiae, ut ait Theophrastus, consistit in beata vita comparanda; F V, 86.
voluptatem: nunc (sapientia) expetitur, quod est tamquam artifex conquirendae et comparandae voluptatis; F I, 42. ut artifex callidus comparandarum voluptatum diceretur; F II, 116.
utilitates: in ... utilitatibus .. et sibi et suis comparandis; O I, 17.

comparo, (conp.), vergleichen, zusammenstellen: I. **absolut**: I, a, α. appellare: hoc .. ipsum bonum non accessione neque crescendo aut cum ceteris comparando ... appellamus bonum; F III, 34.
β. in: ut in comparando || conp. || difficile ad eligendum sit, quid maxime velis; R I, 55.
b. verbal: cum quibus (hominibus) comparari sordidum, confligere autem multitudine praesertim incitata miserum et periculosum sit; R I, 9.
2. alqs: qui (Dicaearchus) ... comparat, quanto plures deleti sint homines hominum impetu ... quam omni reliqua calamitate; O II, 16.
II. **mit Object**: alqm: ut (Q. Lucilius Balbus) cum excellentibus in eo genere Graecis compararetur; N I, 15. cum ... paucos tecum Epicureos e Graecia compararet; N I, 58.
alqd: ut omnia praeterea, quae bona corporis et fortunae putantur, perexigua ... videantur, nec malum ullum, ne si in unum locum quidem || ne malum quidem ullum, nec, si in unum locum || conlata omnia sint, cum turpitudinis malo comparanda || comparandum ||; T II, 30. ex quibus conlatis inter se et conparatis artes quoque efficimus; N II, 148. quae .. in domo pulchra cum pulchritudine mundi comparabas; N III, 18. haec in deligendo officio saepe inter se comparentur necesse est; O I, 152. in qua (deliberatione), quod utile videretur, cum eo, quod honestum est || esset ||, compararetur; O III, 12. nec id, quod vere honestum est, fas est cum utilitatis repugnantia comparari, nec id, quod communiter appellamus honestum, ... cum emolumentis umquam est comparandum; O III, 17. ii solent in deliberando honestum cum eo, quod utile putant, comparare, boni viri non solent; O III, 18. haec inter se comparare et in his addubitare turpissimum est; O III, 18. quae quidem contemnere et pro nihilo ducere comparantem cum utilitate communi; O III, 24. cum .. id, quod utile videtur in amicitia, cum eo, quod honestum est, comparatur; O III, 46. equidem ex omnibus rebus ... nihil habeo, quod cum amicitia Scipionis possim comparare; Lae 103. ut, quod medium sit, ut ei primum proportione, ita id postremo comparetur; Ti 14. ut ... deus ... ea .. inter se conpararet et proportione coniungeret; Ti 15.
animum: humanus .. animus ... cum alio nullo nisi cum ipso deo ... comparari potest; T V, 38.
argumenta: nobismet ipsis ... faciendum videtur, ut diligenter etiam atque etiam argumenta cum argumentis comparemus; D I, 7.
auctoritatem: ea nec auctoritatem cum animi partibus comparandam et cognitionem habent faciliorem; F V, 34.

commoda: ſ. **commodus**, B, II, 1. comparo (1 St.) S. 454, b.
constantiam, fidem, gravitatem, magnitudinem: quae .. tanta gravitas, quae tanta constantia, magnitudo animi, probitas, fides, quae tam excellens in omni genere virtus in ullis fuit, ut sit cum maioribus nostris comparanda? T I, 2.
malum: ſ. alqd; T II, 30.
orationem: cum magnitudine utilitatis (oratio) comparetur; O II, 20.
otium: nec hoc otium cum Africani otio nec haec solitudo cum illa comparanda est; O III, 2.
probitatem: ſ. constantiam.
senectutem: equi fortis et victoris senectuti comparat suam; C 14.
similitudinem: dum morbis corporum comparatur morborum animi similitudo; T IV, 23. per quam (rationem homo) similitudines comparat; O I, 11.
solitudinem: ſ. otium.
virtutem: ſ. constantiam.
vitam: cum stultorum vitam cum sua comparat, (sapiens) magna afficitur voluptate; F I, 62. non ego iam cum huius (Dionysii) vita ... Platonis aut Archytae vitam comparabo; T V, 64.
ultimum: inscite .. medicinae et gubernationis ultimum cum ultimo sapientiae comparatur; F III, 25.
voluptates: quae sunt .. epularum aut ludorum aut scortorum voluptates cum his voluptatibus comparandae? C 50. quae sunt .. voluptates corporis cum auctoritatis praemiis comparandae? C 64.

compello (conp.), drängen, treiben: alqm: cuius (philosophiae) in sinum cum a primis temporibus aetatis nostra voluntas studiumque nos compulisset; T V, 5.
coagmentationem: omnis .. coagmentatio corporis vel caloris vel frigoris *vi* || vi cal. vel fr., al. || ... ad morbos senectutemque conpellitur; Ti 17.
incendium: nec id (incendium belli) ... a portis huius urbis avolsum P. Africanus compulisset intra hostium moenia; R I, 1.
orationem: cur eam (orationem) tantas in angustias et Stoicorum || in || dumeta compellimus? A II, 112.

compello, anreden, schelten: alqm: »exin compellare pater me voce videtur his verbis«; D I, 41.
gumias: »compellans gumias ex ordine nostros«; F II, 24.

compendiarius, kurz: quamquam praeclare Socrates hanc viam ad gloriam proximam et quasi compendiariam dicebat esse; O II, 43.

compendium, Vorteil: omnino tantum se negat facturum compendii sui causa, quod non liceat; O III, 63.

compensatio (conp.), Ausgleichung: I. est: nisi aequabilis haec in civitate conpensatio sit et iuris et officii et muneris; R II, 57.
II. utor: hac usurum compensatione sapientem, ut et voluptatem fugiat, si ..., et dolorem suscipiat ..; T V, 95.
III. lenire: quod ita multa sunt incommoda in vita, ut ea sapientes commodorum conpensatione leniant; N I, 23.

compenso, gegenüberstellen, ausgleichen, ersetzen: alqd: ceteris .. operis et officiis erit id, quod violatum videbitur || violatum ||, compensandum; O II, 68.
curam: facile iniuriarum omnium compensarem curam et molestiam; R I, 7.
laetitiam: „compensabatur“, inquit, „tamen cum his omnibus animi laetitia“; F II, 96. „compensabatur“, inquit, „cum summis doloribus laetitia“; F II, 97.
memoriam: rationes tuas te video compensare cum istis doloribus, non memoriam corpore perceptarum voluptatum; F II, 98.
molestiam: ſ. curam.
rationes: ſ. memoriam.
vitia: eius .. (senectutis) vitia diligentia compensanda sunt; C 35.
voluptatem: eos cum maximis curis et laboribus compensare eam ... voluptatem; F V, 48.

comperio (conp.), erfahren: I. acc. c. inf.: cum pater (Sp. Cassium) in ea culpa esse conperisse se dixisset; R II, 60.
II. alqd: cum ... iuratus .. dixeris ea te comperisse; A II, 62. cum idem negares quicquam certi posse reperiri, idem te comperisse dixisses; A II, 63.

compes, Fußfessel: qui in compedibus corporis semper fuerunt, etiam cum soluti sunt, tardius ingrediuntur; T I, 75.

compesco, bändigen: qui contuderit | compescit, al. || eius vim et ecfrenatam illam ferociam; R VI, 1.

competitor, Mitbewerber: ut .. cum civi aliter contendimus, si est inimicus, aliter, si competitor, ... sic ..; O I, 38.

compilo (conp.), plündern: alii omnia, quae possunt, fana conpilant; N I, 86.

compingo (conp.), zusammenfügen: alqd: quid ... tam compositum tamque compactum et coagmentatum inveniri potest? F III, 74.
animum: qui (animus) ... temperatione trium partium proportione conpactus, se ipse conversans; Ti 27.

complector (conp.), umfassen, umarmen, umschließen, zusammenfassen, umgeben, in sich schließen, enthalten, erreichen, erfassen, begreifen, auffassen: I. alqs: cum conplector animo, quattuor reperio causas, cur senectus misera videatur; C 15.
II. ut: ſ. III. iustitiam.
III. alqm: illum complexi, ut mos amicorum est; A I, 1. cura ... alios .. appetens atque complectens; F V, 67. nos .. inter nos esse conplexos; D I, 58. conplexus me senex conlacrimavit; R VI, 9. me ... artior quam solebat somnus complexus est; R VI, 10. ille (Paulus pater) .. me complexus atque osculans flere prohibebat; R VI, 14. quod ... eloquentia complectitur eos, quibuscum communitate iuncti sumus; O I, 156. non .. solum ipsa Fortuna caeca est, sed eos etiam plerumque efficit caecos, quos conplexa est; Lae 54. ſ. mundum; Ti 15.
alqd: (iste philosophus) et complectitur verbis, quod vult, et dicit plane, quod intellegam; F I, 15. ne plura complectar (sunt enim innumerabilia); F II, 118. quae tu scientissime complexus es; F IV, 21. ut iam liceat una comprehensione omnia complecti; F V, 26. quae uno verbo complexi omnia honesta dicimus; F V, 58. quod idem interdum virtutis nomine amplectimur, || complectimur ||; T II, 30. quae (virtus) si ... non ...

omnia sua complexa nihil quaerat aliunde; T III, 37. extremum omnia cingentem atque conplexum ardorem; N I, 37. oblitus liberalitatis meae ... plura complector; N I, 67. mundus quoniam omnia conplexus est; N II, 38. qui (mundus) et has ipsas artes et earum artifices et cuncta conplectatur; N II, 87. ut omnia complecterentur sine rerum usu ac vetustate; R II, 2. ut ea conplectatur, quibus ipse interfuit; L I, 8. quae aliorum causa fortasse conplecteris; L I, 28. haec .. omnia ... complecti animo et cogitatione debemus; O I, 117. vitis, ... ut se erigat, claviculis suis quasi manibus, quicquid est nacta, complectitur; C 52. ſ. locum; L II, 6.

aëra: quam (aëra) complexa summa pars caeli; N II, 117.

animantes: quod .. omnis animantis eos, qui ratione intelleguntur, complectitur, id non potest esse cum altero; Ti 12.

animum: quoniam ... Zeno, quasi corporis simus expertes, animum solum complectitur; A II, 139. animos .. per se ipsos viventis non poterant mente complecti; T I, 37. certe et || nec || deum ipsum et || nec || divinum animum corpore liberatum cogitatione complecti possumus; T I, 51.

artes, artifices: ſ. alqd; N II, 87.

caelum: sapientem ... omne caelum totamque cum universo mari terram mente complexum; F II, 112.

caritates: omnes omnium caritates patria una complexa est; O I, 57.

causam: nobis ita conplectenda in hac disputatione tota causa est universi iuris ac legum, ut ..; L I, 17.

constantiam: quod virtus stabilitatem, firmitatem, constantiam totius vitae complectatur; F III, 50.

deum: ſ. animum; T I, 51.

figuras: quae (figura) sola omnis alias figuras complexa continet; N II, 47.

firmitatem: ſ. constantiam.

focum: quom .. Vesta quasi focum urbis ... conplexa sit; L II, 29.

fortitudinem: eo tris virtutes, fortitudinem, iustitiam, prudentiam, frugalitas complexa est; T III, 17.

genera: Aristoteles ... cum quattuor nota illa genera principiorum esset complexus; T I, 22. noster (populus) quam multa genera (divinationis) conplexus est! D I, 3.

globos: qui (globus) reliquos omnes complectitur, summus ipse deus arcens et continens ceteros; R VI, 17.

honestatem: quorum uterque honestatem sic complectitur, ut ..; T V, 87.

infinita: quo modo .. haec infinita et semper nova aut memoria conplecti aut observando notare possumus? D II, 146.

innumerabilia: tu ... perficies, ut ego ista innumerabilia complectens nusquam labar, nihil opiner? A II, 114.

iura: gleba vocatur, ac tum denique multa religiosa iura conplectitur; L II, 57.

iustitiam: sapientia .. et animi magnitudinem complectitur et iustitiam, et ut omnia, quae homini accidant, infra se esse iudicet; F III, 25. ſ. fortitudinem.

locum: quintus (liber) eum locum conplexus est, qui totam philosophiam maxime inlustrat; D II, 2. terra ... complexa medium mundi locum; R VI, 18. Fibrenus ... tantum conplectitur, quod satis sit modicae palaestrae, loci; L II, 6.

magnitudinem: ſ. iustitiam.

mundum: ingentis quasdam imagines tantasque, ut universum mundum conplectantur extrinsecus, (deos esse dicit); N I, 120. ex quo ipse (mundus) se concordi quadam amicitia et caritate conplectitur; Ti 15. eum (mundum deus) ... caelo .. solivago et volubili et in orbem incitato conplexus est; Ti 20.

naturam: tum (philosophia) valet multum, cum est idoneam conplexa naturam; T II, 11.

nova: ſ. infinita.

oratorem: at contra oratorem celeriter complexi sumus, nec eum primo eruditum, aptum tamen ad dicendum, post autem eruditum; T I, 5.

praesentia: quod et praeterita teneat et futura provideat et complecti possit praesentia; T I, 66. fr IX, 10.

prudentiam: ſ. fortitudinem.

puellam: tum ille (L. Paulus) artius puellam conplexus: „accipio“, inquit, „mea filia, omen“; D I, 103.

res: naturam .. eam, quae res omnes conplexa teneat, perfectione rationis excellere (necesse est); N II, 30. quae (natura) omnis res sit conplexa; N II, 36. singulas .. res definimus circumscripteque complectimur; N II, 147. cum, quas ad res civis instituit et vocat, eas omnis conplexus est ipse; R I, 52.

sententiam: cuius (Pisonis) oratio attende, quaeso, Brute, satisne videatur Antiochi complexa esse sententiam; F V, 8.

stabilitatem: ſ. constantiam.

statum: quae (ratio, mens) ... omnem .. complectatur vitae consequentis statum; F II, 45.

stellas: ut (aetheris natura) vi sua stellas conplexa contorqueat; N II, 54.

studia: ut hominum studia complectamur eaque teneamus; O II, 19.

terram: ſ. caelum.

veritatem: quod (rerum cognitiones) habeant quiddam in se quasi complexum et continens veritatem; F III, 17.

virtutes: ſ. fortitudinem.

utilitates: qui potuit .. divinius et utilitates conplecti maritimas Romulus et vitia vitare quam quod ..? R II, 10.

compleo (conp.), anfüllen, besetzen, erfüllen, vollzählig, vollständig machen, vollenden: alqm: utrique Platonis ubertate completi; A I, 17. quid, quod ne mente quidem recte uti possumus multo cibo et potione completi? T V, 100. ſ. avem.

alqd: cum ita completa et conferta sint omnia, ut ..; A II, 125. (hoc) completur .. et ex eo genere vitae, quod virtute fruitur, et ex iis rebus, quae sunt secundum naturam; F IV, 15. cum .. omnia completa et referta sint aeterno sensu et mente divina; D I, 110. ut (sol) cuncta sua luce lustret et compleat; R VI, 17. quae solebant quondam conpleri severitate iucunda Livianis et Naevianis modis; L II, 39.

animum: humanissima completur animus voluptate; A II, 127.

annum: cuius (Isocratis) magister Leontinus Gorgias centum et septem complevit annos; C 13. absoluto perfectoque numero temporis absolutum annum perfectumque tum compleri denique, cum ..; Ti 33.

avem: eadem .. haec avis scribitur conchis se solere complere; N II, 124.

aures: hic .. quis est, qui conplet aures meas tantus et tam dulcis sonus? R VI, 18.

caelum: totum prope caelum ... nonne humano genere completum est? T I, 28.

convivium: convivium .. vicinorum cotidie compleo; C 46.

domum: C. Drusi domum compleri a consultoribus solitam accepimus; T V, 112.

explicationem: haec est undique completa et perfecta explicatio summi boni; F V, 72.
extremum: quod (genus) est in iis, in quibus completur illud extremum; F V, 68.
homines: quonam gaudio (homines) complerentur? F V, 69.
litora: »fera velivolantibus navibus complebit manus litora«; D I, 67.
lustrationem: huius (solis) hanc lustrationem eiusdem incensa radiis menstruo spatio luna complet; N I, 87.
luxuriosos: cum undique (luxuriosi) complerentur voluptatibus; F II, 21.
mentem: ex quo (mens) insatiabili gaudio compleatur || completur ||; T V, 70.
mundum: ut ... ipse Sol mundum omnem sua luce compleat; N II, 119. animorum .. consentientium multitudine conpletum esse mundum; D II, 119.
naturam: ea (natura agri) potissimum ut conpleatur; L II, 67.
orationem, rationem: quibus (artibus) perfecte ratio et oratio compleatur; F IV, 10.
terras: cum (sol) terras larga luce compleverit; N II, 49. terrae eiusdem generis stirpium renovatione conplentur; N II, 127.
vitam: cum ... nostri non ex omni, quod aestimatione aliquid dignum sit, compleri vitam beatam putent; F III, 41. illi .. corporis commodis compleri vitam beatam putant, nostri nihil minus; F III, 43. complent ea quidem beatissimam vitam, sed ita, ut ..; F V, 71. quo (genere) vita beata compleatur || completur, al. ||; T V, 40. dicunt illi (Stoici) quidem (praecipua), sed iis vitam beatam compleri negant; T V, 47.

complexio, Verbindung, Umfassung, Inbegriff: adsequor, al.: neque ulla alia huic verbo, cum beatum dicimus, subiecta notio est nisi ... cumulata bonorum complexio. hanc assequi virtus, si quicquam praeter ipsam boni est, non potest; T V, 29 (28).
efficio: ita effici complexiones et copulationes et adhaesiones atomorum inter se; F I, 19.

complexus (conp.), Umfassung, Umschließung, Umkreis, Umarmung: I. cingit, al.: restat ultimus et a domiciliis nostris altissimus omnia cingens et coërcens caeli complexus, qui idem aether vocatur, extrema ora et determinatio mundi, in quo cum admirabilitate maxima igneae formae cursus ordinatos definiunt; N II, 101.
II. exopto: »Chrysis ... alacris ob viam mihi veniet complexum exoptans meum;« T IV, 67.
permitto: conplexus .. concubitusque permittunt palliis interiectis; R IV, 4.
elliptisch: explanavit (Epicurus), quid diceret. „saporem“, inquit, „et corporum complexum et ludos atque cantus et formas eas, quibus oculi iucunde moveantur“; T III, 46.
III, 1. coërcere: qui (mundus) omnia conplexu suo coërcet et continet; N II, 58.
comprehendi: omnes .., qui animo cernuntur ..., animantes conplexu rationis et intellegentiae sicut homines hoc mundo et pecudes et omnia, quae sub aspectum cadunt, conprehenduntur; Ti 11.
continere: s. coërcere.
iungi: dicitur quidam, cum in somnis complexu Venerio iungeretur, calculos eiecisse; D II, 143.
serpere: (caritas) serpit sensim foras, cognationibus primum, tum affinitatibus, deinde amicitiis, post vicinitatibus, tum civibus et iis, qui publice socii atque amici sunt, deinde totius complexu gentis humanae; F V, 65.
tenere: omnia .. genera animalium (caelum) complexu non tenebit; teneat autem oportebit; Ti 41.
2. ad: terram ... ad universi caeli complexum quasi puncti instar obtinere, quod κέντρον illi (mathematici) vocant; T I, 40.
in: s. 1.

complico, zusammenfalten, verwirren: si qui voluerit animi sui complicatam notionem evolvere; O III, 76.

complures (conp.), mehrere: A. bei Substantiven: abaci: abacos .. compluris ornavit argento auroque caelato; T T, 61.
anni: qui (viri) complures annos doloribus podagrae crucientur maximis; T II, 45.
commoditates: quae (commoda) percipiuntur caeli temperatione, fecunditate terrarum aliarumque commoditatum conplurium copia; N II, 13.
dies: complures dies ... multum temporis in ista una disputatione consumpsimus; A II, 12. Smyrnae || Zmyrnae || cum simul essemus compluris dies; R I, 13.
docti: adhibito Heraclito doctisque compluribus; A II, 12.
familiares: in Tusculano cum essent complures mecum familiares; T I, 7.
feminae: cum .. et mares et feminas complures ex hominibus in deorum numero esse videamus; fr IX, 11.
genera: confirmandi genera compluria; fr II, 5.
insulae: tantos terrae motus in Liguribus, Gallia compluribusque insulis ... factos esse, ut multa oppida conruerint; D I, 78.
leges: ab omni iudicio poenaque provocari licere indicant XII tabulae conpluribus legibus; R II, 54.
libri: quos (libros) compluris brevi tempore edidimus; N I, 6. quod conpluribus iam libris me arbitror consecutum; D II, 1.
mares: s. feminae.
menses: quod ... complures iam menses Athenis haec ipsa te ex Antiocho videamus exquirere; F V, 8.
mercatores: si idem (vir bonus) sciat complures mercatores Alexandrea solvisse; O III, 50.
philosophi: cum a philosophis compluribus permulta dicantur, cur ..; F I, 31.
Volcani: Volcani item complures, primus Caelo natus ..., secundus ..; N III, 55.
B. allein: a. masc.: I. communicant, al.: complures .. Graecis institutionibus eruditi ea, quae didicerant, cum civibus suis communicare non poterant; N I, 8.
sunt: Deli fuisse complures salvis rebus illis, qui ..; A II, 57.
II. erudio: s. I communicant.
excito: quamquam .. libri nostri complures non modo ad legendi, sed etiam ad scribendi studium excitaverunt, tamen .. vereor ..; O II, 2.
habeo: Romulum nostri aliosque compluris, quos quasi novos et adscripticios cives in caelum receptos putant, (habent ex hominibus deos); N III, 39.
b. neutr.: in: quod ... in poëmatis, in picturis usu venit in aliisque compluribus; O III, 15.

compono (conp.), zusammensetzen, entwerfen, abfassen, verfassen, festsetzen, rüsten, ordnen, bilden: alqd: quid ... tam compositum tamque compactum et coagmentatum inveniri potest? F III, 74. callide .., qui illa composuit, perfecit, ut, quodcumque accidisset, praedictum videretur; D II, 110. quae satis scite nobis instructa et

composita videntur; L I, 39. quae .. ita conposita sanctaque essent, eas leges videlicet nominarent || nominarunt, al. ||; L II, 11. id .., quod communiter compositum fuerat, (Marius) solus edixit; O III, 80. is .., qui cuncta conposuit, constanter in suo manebat statu; Ti 47.

artem: componunt .. primum artem quandam de iis, quae visa dicimus; A II, 40.

auspicia: quom alteri placeat auspicia ista ad utilitatem esse rei publicae composita; L II, 32.

conclusionem: composita .. ea conclusio sic est; A II, 40.

formulam: certam quandam disciplinae formulam composuerunt, et eam quidem plenam ac refertam; A I, 17. an (hortaris) ut stipulationum et iudiciorum formulas conponam? L I, 14.

interdictum: nisi forte Manilius interdictum aliquod inter duos soles putat esse componendum, ut ita caelum possideant, ut uterque possederit; R I, 20.

iura, iussa: tum haec tractanda, quae composita sunt et discripta || descr. || iura et iussa populorum; L I, 17.

orationem: facit .. per se || persaepe || ipsa sibi audientiam diserti senis compta || conposita || et mitis oratio; C 28.

res: quodsi Graeci leguntur a Graecis iisdem de rebus alia ratione compositis; F I, 6.

rem publicam: composita et constituta re publica; L III, 42.

sidera: si ad rem pertinet, quo modo caelo adfecto conpositisque sideribus quodque animal oriatur; D II, 98.

compos (conp.), im Besitz, im Genuß, teilhaftig, mächtig: concentionis: est .. (animus) unus ex omnibus rationis concentionisque, quae *ἁρμονία* Graece, sempiternarum rerum et sub intellegentiam cadentium compos et particeps; Ti 27.

consilii: eam naturam ... non primum animantem esse, deinde rationis et consilii compotem, postremo sapientem; N II, 36.

mentis: ita efficitur animantem, sensus, mentis, rationis mundum esse compotem; N II, 47.

rationis: „nihil“, inquit (Zeno), „quod animi ... est expers, id generare ex se potest animantem conpotemque rationis; mundus autem generat animantis compotesque rationis; animans est igitur mundus composque rationis“; N II, 22. nec solum animantis (esse deos), sed etiam rationis compotes; N II, 78. s. concentionis. consilii. mentis.

scientiae: cuius (scientiae) compotem nisi sapientem esse neminem; A II, 145.

sensus: s. mentis.

virtutis: quin earum (virtutum) compotes homines ... semper sint beati; F V, 71. ut ii, qui virtutis compotes sint, etiam quibusdam malis affecti beati sint; F V, 77. utendum est .. his (muneribus), si virtutis compotes, vel potius si viri volumus esse; T II, 43. omnes virtutis compotes beati sunt; T V, 39.

compositio (conp.), Zusammensetzung, Anordnung, Gestaltung, Fügung, Abfassung: I. confert, debet: quas (ferias) conpositio anni conferre debet ad perfectionem operum rusticorum; L II, 29.

declarat: tota .. huius iuris conpositio pontificalis magnam religionem caerimoniamque declarat; L II, 55.

efficit: quorum (sonorum) varia compositio etiam harmonias efficit pluris; T I, 41.

est, potest: quae conpositio membrorum, quae conformatio liniamentorum, quae figura, quae species humana potest esse pulchrior? N I, 47.

procedunt: perspicuum est .., quo conpositiones unguentorum ... processerint; N II, 146.

trahit: admirabilis compositio disciplinae incredibilisque me rerum traxit ordo; F III, 74.

II, 1. definio: ordinem (Stoici) sic definiunt: compositionem rerum aptis et accommodatis locis; O I, 142.

2. intellego ex: ex eorum (magistratuum) conpositione, quod cuiusque rei publicae genus sit, intellegi; L III, 12.

III. movere: ut .. pulchritudo corporis apta compositione membrorum movet oculos, ... sic ..; O I, 98.

compotatio, Trinkgesellschaft: bene .. maiores accubitionem epularem ... convivium nominaverunt, melius quam Graeci, qui hoc idem tum compotationem, tum concenationem vocant; C 45.

comprehendibilis s. **comprendibilis.**

comprehendo (comprendo, conprehendo, conprendo), fassen, ergreifen, festnehmen, begreifen, erfassen, verstehen, ausdrücken, umfassen, zusammenfassen, umschließen: I. **absolut:** 1. definitio: quoniam omnium rerum una est definitio comprehendendi; A II, 128.

exitus: sic et initium quaerendi et exitus percipiundi et comprendendi tenetur; A II, 26.

2. natura: si (semen) inciderit in concipientem conprendentemque naturam; N II, 81.

II. **mit Ergänzung:** 1. indir. Frage: quod nequeunt, qualis animus sit vacans corpore, intellegere et cogitatione comprehendere; T I, 50.

2. acc. c. inf.: conscendens navem sapiens num comprehensum animo habet atque perceptum se ex sententia navigaturum? A II, 100.

III. **mit Object:** alqm: »postquam || posquam || pater adpropinquat iamque paene ut (Medea) conprehendatur parat«; N III, 67. Areopagitae conprehendi iubent eum, qui a Sophocle erat nominatus; D I, 54.

alqd: quod .. erat sensu comprensum, id ipsum sensum appellabat, et, si ita erat comprensum, ut convelli ratione non posset, scientiam, sin aliter, inscientiam nominabat; A I, 41. non quod (comprehensio) omnia, quae essent in re, comprehenderet, sed ..; A I, 42. qui persuadere vellent esse aliquid, quod comprehendi et percipi posset; A II, 17. cum .. ita negaret quidquam esse, quod comprehendi posset ⟨id enim volumus esse *ἀκατάληπτον*⟩; A II, 18. qui .. potest quidquam comprehendi, ... quod est tale, quale vel falsum esse possit? A II, 18. ex quo efficitur nihil posse comprehendi; A II, 18. animo iam haec tenemus comprehensa, non sensibus; A II, 21. quid quisquam meminit, quod non animo comprehendit et tenet? A II, 22. cum alterum percepta et comprehensa tenere videmus, alterum non item; A II, 22. maxime .. virtutum cognitio confirmat percipi et comprehendi multa posse; A II, 23. cum ... nihil haberet comprehensi, percepti, cogniti, constituti; A II, 23. ita necesse esse ne id ipsum quidem ... comprendi et percipi ullo modo posse; A II, 28. qui negant quicquam posse comprendi; A II, 31. simul illud aperiebatur, comprendi multa et percipi sensibus; A II, 37. in his (definiunt), quale sit id, quod percipi et comprendi possit, totidem verbis, quot Stoici; A II, 40. ea cum talia sint, non posse comprendi; A II, 42. comprendere ea se posse fatebuntur; A II, 44. si ...

ratio hoc efficiet, nihil posse comprendi; A II, 44. mihi .. non tam certum est esse aliquid, quod comprendi possit, ... quam sapientem nihil opinari; A II, 59. cum quaereret, Dionysius ille Heracleotes utrum comprehendisset certa illa nota . . illudne ... an, quod postea defensitavisset; A II, 71. quattuor sunt capita, quae concludant nihil esse, quod nosci, percipi, comprehendi possit; A II, 83. quae nos non comprehensa et non percepta dicimus; A II, 95. multa sequitur probabilia non comprehensa neque percepta neque adsensa, sed similia veri; A II, 99. ea, quae vos „percipi comprehendique", eadem nos ... „videri" dicimus; A II, 105. omnia, quae quisque meminit, habet ea comprensa atque percepta; A II, 106. consentaneum esse ei, qui adfirmaret nihil posse comprehendi, id ipsum saltem dicere posse comprendi; A II, 109. non .. potest convenienter dici nihil comprendi posse, si quicquam comprendi posse dicatur; A II, 109. cum ego nihil dicerem posse comprendi; A II, 112. quaero .., quid sit, quod comprendi possit. respondet mihi non Aristoteles aut Theophrastus ..., sed his minores: „tale verum, quale falsum esse non possit"; A II, 113. sint ista vera, ... comprendi ea tamen et percipi nego; A II, 119. non repugnabo, dum modo eodem pacto cetera percipi comprehendique dicant; A II 128. nec .. possunt dicere aliud alio magis minusve comprehendi; A II, 128. quod tu ... verum illud, certum, comprehensum, perceptum, ratum, firmum, fixum vis; A II, 141. nos .. defendimus etiam insipientem multa comprendere; A II, 144. quo modo tu, si comprehendi nihil posset, artificia concidere dicebas, ... sic ..; A II, 146. ut (sapiens) intellegat se opinari sciatque nihil esse, quod comprehendi et percipi possit; A II, 148. semper illud extra est, quod arte comprehenditur; F V, 16. comprehenditur .. suis cuiusque sensibus sic, ut ..; F V, 27. quod perceptum, quod comprehensum, quod cognitum non habet; F V, 76. quae omnia una cum deorum notione comprehendimus; N I, 30. quid manibus (opus est), si nihil conprehendendum est? N I, 92. quod nisi cognitum conprehensumque animis haberemus; N II, 5. quod et sensibus et animo ea, quae extra sunt, percipimus atque conprendimus; N II, 147. quo magis (mentem ab oculis) sevoco, eo minus id, quod tu vis, possum mente comprehendere; N III, 21. sensibus eadem omnia conprehenduntur; L I, 30. ut ea, quae vix summa ingenii *ratione comprehendantur* || *comprehendat* ||, *nulla* ratione moveri putet; L II, 16. quorum alterum intellegentia et ratione conprehenditur, quod unum atque idem semper est; Ti 3. quod ratione sapientiaque conprehenditur atque aeternitate inmutabili continetur; Ti 7. omnes .., qui animo cernuntur ..., animantes conplexu rationis et intellegentiae sicut homines hoc mundo et pecudes et omnia, quae sub aspectum cadunt, conprehenduntur; Ti 11. ſ. falsum. perspicuum. sententiam; A II, 119.

angues: Ti. Gracchus P. F. ... nonne ... duobus anguibus domi conprehensis haruspices convocavit? D I, 36. C. Gracchus ad M. Pomponium scripsit duobus anguibus domi conprehensis haruspices a patre convocatos. qui magis anguibus quam lacertis, quam muribus? D II, 62.

animantes: ſ. alqd; Ti 11.

annos: qui quadringenta septuaginta milia annorum, ut ipsi dicunt, monumentis conprehensa continent; D I, 36.

calorem: quid, quod eadem mente res dissimillimas comprendimus, ut colorem, saporem, calorem, odorem, sonum? T I, 46.

causam: quibus positis unius argumenti conclusione tota ab iis || his || causa comprenditur; A II, 40.

colorem: ſ. calorem.

cornua: an etiam Theseus Marathonii tauri cornua conprehendit iratus? T IV, 50.

decretum: cum sapientis nullum decretum esse posset || possit || nisi comprensum, perceptum, cognitum; A II, 109.

deum: conprehende .. animo et propone ante oculos deum nihil aliud ... cogitantem; N I, 114.

disputationes: has quinque dierum disputationes memoria comprehendamus; T V, 121.

falsum: falsi . . comprendi nihil potest; A II, 106.

homines: ſ. alqd; Ti 11.

imagines: quis .. istas imagines conprehendere animo potest? N I, 121.

intellegentiam: istam .. intellegentiam aut maris aut terrae non modo comprehendere animo, sed ne suspicione quidem possum attingere; N III, 64.

lacertas, mures: ſ. angues.

milia: ſ. annos.

naturam: qui hac exaudita quasi voce naturae sic eam firme graviterque comprehenderit, ut ..; F I, 71.

odorem: ſ. calorem.

pecudes: ſ. alqd; Ti 11.

perspicuum: esse aliquid perspicui, verum illud quidem, impressum in animo atque mente, neque tamen id percipi ac comprendi posse; A II, 34.

provincias, regiones: qui ... universas provincias regionesque uno calamitatis iure comprehenderet; O II, 27.

rem: rebus comprensis et perceptis nisa et progressa ratio; A II, 44. an tu ... negabis esse rem ullam, quae cognosci, comprendi, percipi possit? A II, 62. igitur memoria perceptarum comprensarumque rerum est; A II, 106. ſ. calorem.

reticentias: huius modi reticentiae iure civili || omnes || comprehendi non possunt; O III, 67.

saporem: ſ. calorem.

sententiam: eam (sententiam) sic animo comprensam habebit, ut ea, quae sensibus; A II, 119. in quo (libro Epicurus) breviter comprehensis gravissimis sententiis quasi oracula edidisse sapientiae dicitur; F II, 20.

sonum: ſ. calorem.

verum: ſ. alqd; A II, 113.

virtutem: animi .. (esse), quae essent ad comprehendendam virtutem idonea; A I, 20.

visa: quid? meminisse visa nisi comprensa non possumus? A II, 106.

voluptatem: nisi mihi viderer habere bene cognitam voluptatem et satis firme conceptam animo atque comprensam; F II, 6.

Lücke: orbi terrarum comprehensos *; R V, 10.

comprehensio (conp., comprensio), Ergreifen, Anfassen, Begreifen, Begriff: I, I. comprehendit: quod ... comprehensio facta sensibus et vera esse illi et fidelis videbatur, non quod omnia, quae essent in re, comprehenderet, sed quia nihil, quod cadere in eam posset, relinqueret, quodque natura quasi normam scientiae et principium sui dedisset; A I, 42.

est: nec definiri aiebant necesse esse, quid esset cognitio aut perceptio aut, si verbum e verbo volumus, comprehensio, quam κατάληψιν illi vocant; A II, 17. etiamsi comprehensio perceptioque nulla sit; A II, 106. quanta primum intellegentia, deinde consequentium rerum cum primis coniunctio et conprehensio esset in nobis; N II, 147. ſ. comprehendit.

movent: quia cognitiones comprensionesque rerum, e quibus efficiuntur artes, appetitionem movent; F III, 49.

relinquit, videtur: f. comprehendit.

2. sum: quam (scientiam) nos non comprehensionem modo rerum, sed eam stabilem quoque et immutabilem esse censemus; A II, 23. cum plane (digitos) compresserat pugnumque fecerat, comprensionem illam esse dicebat; A II, 145.

II, 1. adhibeo: sessio, conprehensio, ad extremum etiam sermo et oratio (erit eadem adhibenda deo); N I, 94.

amplector: quae quasi expletam rerum comprehensionem amplectuntur; A II, 21.

appello: cum (visum) acceptum iam et approbatum esset, comprehensionem appellabat, similem iis rebus, quae manu prenderentur; A I, 41. quas (rerum cognitiones) vel comprehensiones vel perceptiones vel ... καταλήψεις appellemus licet; F III, 17.

conloco: inter scientiam et inscientiam comprehensionem illam, quam dixi, collocabat, neque in rectis neque in pravis numerabat, sed soli credendum esse dicebat; A I, 42.

dico: quam (κατάληψιν), ut dixi, verbum e verbo exprimentes comprensionem dicemus; A II, 31. f. conloco.

do, facio: f. I, 1. comprehendit.

expleo: f. amplector.

impedio: (voluptas) nihil impedit hanc nostram comprehensionem summi boni; F V, 45.

numero: f. conloco.

tollo: ita ... ex uno Epicuri capite, altero vestro perceptio et comprehensio tollitur; A II, 101.

voco: f. I, 1. est; A II, 17.

2. credo: f. 1. conloco.

3. cado in: f. I, 1. comprehendit.

III. complecti: ut iam liceat una comprehensione omnia complecti; F V, 26.

comprendibilis, erfaßbar: id .. visum cum ipsum per se cerneretur, comprendibile || comprehendibile, comprehensibile, al. || — (feretis hoc? nos vero, inquam; quonam enim alio modo καταληπτόν diceres?) sed cum acceptum iam et approbatum esset, comprehensionem appellabat; A I, 41.

compren— f. **comprehen—**

compresse, gedrängt: quod latius loquerentur rhetores, dialectici autem compressius; F II, 17.

compressus, Umschließung: tepefactum (semen terra) vapore et compressu suo diffundit; C 51.

comprimo (conp.), zusammendrücken, unterdrücken, beugen, hemmen, beschwichtigen: alqm: hac (eloquendi vi) gestientes conprimimus; N II, 148.

animum: haec cogitatio ... non solum animum comprimit, sed ipsum etiam dolorem nescio quo pacto mitiorem facit; T II, 53.

conatus: qui (Milo) gladiatoribus emptis rei publicae causa ... omnes P. Clodi conatus furoresque compressit; O II, 58.

conchas: admonita squillae morsu pina || a squilla [pina] morsu || comprimit conchas; N II, 123.

conscientiam: quam (animi conscientiam) scilicet comprimere nihil est negotii; F II, 54.

cor: »qui illius acerbum cor contundam et conprimam«; T IV, 77. N III, 68.

digitos: cum plano (digitos) compresserat pugnumque fecerat, comprensionem illam esse dicebat; A II, 145.

furores: f. conatus.

naturam: vitiosam .. naturam ab eo (Stilpone) sic edomitam et conpressam esse doctrina, ut ..; Fa 10.

partes: duabus animi temerariis partibus compressis; D I, 61.

pugnum: cum ... illum pugnum arte vehementerque compresserat, scientiam talem esse dicebat; A II, 145.

comprobatio, Anerkennung: quis est tam dissimilis homini, qui non moveatur et offensione turpitudinis et comprobatione honestatis? F V, 62.

comprobo (conp.), billigen, anerkennen, zugeben, bestätigen, beweisen: I. acc. c. inf.: eam plagam potius accipiam quam fato omnia fieri conprobem; Fa 21.

II. alqd: non .. id agitur, ut aliquid adsensu meo comprobem; A II, 126. nec .. hoc oratione solum, sed multo magis vita et factis et moribus (Epicurus) comprobavit; F I, 65. tanta rerum consentiens, conspirans, continuata cognatio quem non coget ea ... conprobare? N II, 19. si Stoicis ... consentaneum est huius modi oracla ceteraque, quae a divinatione ducuntur, conprobare; Fa 33.

auctoritatem: ipse augur Ti. Gracchus auspiciorum auctoritatem confessione errati sui conprobavit; D I, 33.

consultum: id .. (senatus consultum) frequentissimo theatro incredibili clamore et plausu (esse) comprobatum; D I, 59.

disciplinam: quod scriptum ... est ..., nonne et augurum et haruspicum conprobat disciplinam? D I, 33. haruspices ..., quorum .. disciplinam et sapientissimus vir et eventus ac res conprobavit, contemnamus; D I, 36.

ἐποχήν: ἐποχὴν illam omnium rerum improbans || comprobans, non probans || ; A II, 148.

exitium: ut eorum exitium et iudicio vivorum et gaudio conprobetur; L II, 44.

incognitum: mihi verenti, ne labar ad opinationem et aliquid adsciscam et comprobem incognitum; A II, 138.

laudem: haec .. laus Academiae praestantissumi philosophi iudicio et testimonio conprobata est; D I, 7.

leges: leges .. poena, non iustitia nostra comprobantur; R III, 18.

numen: ne domesticis quidem exemplis docti numen deorum conprobabimus? N II, 7.

oracla: f. alqd; Fa 33.

praedicta: si ista conprobabis divina praedicta; Fa 13.

praesensionem: cum ... plurumis .. locis gravis auctor Democritus praesensionem rerum futurarum conprobaret; D I, 5.

rationem: quam rationem maiorum etiam comprobat diligentia; A II, 146.

rem: qui nullam rem adsensu suo comprobet; A II, 108.

sententiam: cum antiquissimam sententiam, tum omnium populorum et gentium consensu conprobatam sequor; D I, 11.

somnium: quod matris somnium inmanis filii crudelitas conprobavit; D I, 46. ita res somnium conprobavit; D I, 50. somnio comprobato a senatu ludos illos iterum instauratos memoriae proditum est; D I, 55.

compungo (conp.), zeichnen: barbarum, et eum quidem ... conpunctum notis Thraeciis, destricto gladio iubebat anteire; O II, 25.

conatus, Versuch, Absicht, Bemühung, Unternehmung, Wagnis: cerno: »tum fore ut occultos populus sanctusque senatus cernere conatus posset«; D I, 20.

comprimo: qui (Milo) gladiatoribus emptis rei publicae causa ... omnes P. Clodi conatus furoresque compressit; O II, 58.

definio: Stoici ... amorem ipsum „conatum amicitiae faciendae ex pulchritudinis specie" definiunt; T IV, 72.

habeo: natura mundi omnis motus habet voluntarios conatusque et adpetitiones; N II, 58. ut altero (appetitu beluae) conatum haberent ad naturales pastus capessendos; N II, 122.

refero: ad honestatem .. (Scipio) illum omnem conatum suum referebat, non ad voluptatem; F II, 56.

vindico: qui Ti. Gracchi conatus perditos vindicavit; O I, 109.

concalefacio, erwärmen: quam (corporum concursionem) .. Democritus concalefactam et spirabilem, id est animalem, esse volt; T I, 42.

concalesco, sich erwärmen: quia corpora nostra terreno principiorum genere confecta ardore animi concalescunt; T I, 42.

concallesco, Schwielen bekommen, gewandt werden: callidos .. (eos appello), quorum, tamquam manus opere, sic animus usu concalluit; N III, 25.

concavus, hohl, gewölbt, gebogen: amplitudines, altitudines: adde huc ... speluncarum concavas altitudines ‖ amplitudines ‖, saxorum asperitates; N II, 98.

iugula: stupidum esse Socraten (Zopyrus physiognomon) dixit et bardum, quod iugula concava non haberet; Fa 10.

concedo, nachgeben, nachstehen, sich entfernen, weichen, sich begeben, beitreten, zugestehen, einräumen, einwilligen, gestatten: I. **absolut:** 1. **unpersönlich:** a. facilis ad: etiamsi faciles nos ad concedendum habuerit, id tamen, quod adsumit, concedi nullo modo potest; D II, 107.

b. **verbal:** aspice Philoctetam, cui concedendum est gementi; T II, 19. ne ... sit aegritudini concedendum; T IV, 59. inpediri .. bonam rem melius quam concedi malae; L III, 42. et iis forsitan concedendum sit rem publicam non capessentibus ... et iis; O I, 71.

2. **persönlich:** alqs: cur eo non estis contenti, praesertim concedentibus nobis? A II, 54. si, quia obscura, concedo; A II, 94. non concedo, inquit, Epicuro; A II, 101. si (Academicus) in illos aut in istos concesserit; A fr. 20 (S. 27). huic ego, si negaret ..., concederem, laudarem etiam; F II, 90. nos quoque concedimus; F IV, 29. si, ut initio concessisti, turpitudo peius est quam dolor, nihil est plane dolor; T II, 31. beatos esse deos sumpsisti. concedimus; N I, 89. cum sit is inhumanus, qui non concedat; O III, 92. (animus) satiatus est aut contentus etiam pecunia; concedo, dives est; P 43.

apes: apes in alvarium concesserant ‖ alvearium congesserant ‖; fr I, 14.

fulmen: caeli .. distributio ... et certarum rerum notatio docet, unde fulmen venerit, quo concesserit; D II, 45.

laurea: »cedant arma togae, concedat laurea laudi;« O I, 77.

magnitudo: ut magnitudini medicinae doloris magnitudo concederet; T IV, 63.

philosophi: qui concedentibus philosophis antiquis adulescentulis delectamur; N I, 79.

voluptas: voluptatem ... concessuram arbitror convictam superiore libro dignitati; F III, 1.

II. **mit Ergänzung:** 1. **de:** nunc a vobis, o Protagora et Socrates, postulo, ut de isto concedatis alter alteri; fr II, 3. s. III. alqd; F III, 50.

2. **ut:** postulas, ut ... concedatur tibi, ut ... aliquid alicui sic sit par, ut nihil differat; A II, 55. quodsi in ea lingua ... concessum est, ut doctissimi homines ... inusitatis verbis uterentur; F III, 5. puto concedi nobis oportere, ut Graeco verbo utamur, ... ne hoc „ephippiis" et „acratophoris" potius quam „proēgmenis" et „apoproēgmenis" concedatur; F III, 15. primum rebus iis, quas nos bonas dicimus, concessit, ut haberentur aestimabiles; F IV, 56. concedo, ut ... existiment, quod velint, ac vel hoc intellegant, ... hominem dicere me; F V, 33. si Stoicis concedis, ut virtus sola, si adsit, vitam efficiat beatam, concedis etiam Peripateticis; F V, 78. cui (deo) reliqui di concessissent, ut praeter ceteros divinaret; T I, 114. non .. facile concedo neque Bruto meo neque communibus magistris nec veteribus illis, Aristoteli, Speusippo, Xenocrati, Polemoni, ut, cum ea, quae supra enumeravi, in malis numerent, iidem dicant semper beatum esse sapientem; T V, 30. id nos ut in reliquis rebus faciamus, a Stoicis non concedetur? D I, 6. puellam defatigatam petisse a matertera, ut sibi concederet, paulisper ut in eius sella requiesceret; D I, 104. quoniam est integrum, libenter tibi, Laeli, ut de eo disseras, equidem concessero; R I, 20. concedamus .. famae hominum, praesertim non inveteratae solum, sed etiam sapienter a maioribus proditae, bene meriti ... ut genere .. putarentur ... divino; R II, 4. nec .. histrionibus oratoribusque concedendum est, ut iis haec apta sint, nobis dissoluta; O I, 129. sibi ut quisque malit ... adquirere, concessum est non repugnante natura; O III, 22. concedant, ut (illi) viri boni fuerint; Lae 18. tibi concedo, quod in XII scriptis solemus, ut calculum reducas, si te alicuius dati paenitet; fr V, 60. s. III. alqd; F V, 93. D II, 90. L III, 1.

3. **ut ne:** s. III. alqd; T I, 78.

4. **Infinitiv:** ingemescere non numquam viro concessum est, idque raro, eiulatus ne mulieri quidem; T II, 55. eadem, quae vulgus, in malis et bonis numerare concedi nullo modo potest; T V, 31. ut, si ridere concessum sit, vituperetur tamen cachinnatio; T IV, 66. ut ne quis concessum putet amicum vel bellum patriae inferentem sequi; Lae 43.

5. **accus. c. infin.: unpersönlich:** conceditur (geminos) similes esse, quo contentus esse potueras; A II, 54. si concederetur ... ista sua sponte et per se esse iucunda; F I, 25. quod laudabile sit, honestum esse conceditur; F III, 27. quasi vero .. concedatur in omnibus stultis aeque magna esse vitia! F IV, 77. concede nihil esse bonum, nisi quod honestum sit, concedendum est in virtute positam *esse* vitam beatam; F V, 83. ut .. Epicurus veretur, ne, si hoc concesserit, concedendum sit fato fieri, quaecumque fiant, ... sic Chrysippus metuit ..; Fa 21. quodsi concedatur nihil posse evenire nisi causa antecedente; Fa 34. concedetur profecto verum esse, ut bonos boni diligant; Lae 50. vgl. III. alqd; F I, 39. T I, 87.

D I, 118. — alqs: quam (definitionem) nisi obtinemus, percipi nihil posse concedimus; A II, 18. quod fieri solere concedimus; A II, 51. quin etiam concedam illum ipsum sapientem ... retenturum adsensum; A II, 57. quem .. (sapientem) nihil opinari tu quoque, Luculle, concedis; A II, 66. quae vosmet ipsi nobilissimis philosophis placuisse conceditis; A II, 72. ut, si ostendero nihil posse percipi, tu concedas (sapientem) numquam adsensurum esse; A II, 78. etenim cum ab Epicuro ... non impetrent, ut verum esse concedat, quod ita effabimur; A II, 97. si ... alterutrum concessero necessarium esse; A II, 97. tibi aut concedendum est ita esse . . . aut memoriam mihi remittas oportet; A II, 106. haec cum vera esse concessero; A II, 116. aliam .. vim voluptatis esse, aliam nihil dolendi ... concedas necesse est; F II, 9. quae ... naturae accommodata esse concedit; F IV, 56. quae ... aspera autem et incommoda et reicienda et aliena naturae esse concedunt; F V, 78. age, iam concedo non esse miseros, qui mortui sint; T I, 14. ut concederem, qui mortui essent, eos miseros non esse; T I, 15. in quo (tempore) mali nihil esse concedis; T I, 16. quid, si (animi) maneant? — beatos esse concedo. — sin intereant? — non esse miseros, quoniam ne sint quidem; T I, 25. concesseras .. nullo in malo mortuos esse; T I, 111. cui concesserim in malis esse dolores corporis; T V, 25. concedo esse deos; N I, 65. concedam .. ex individuis constare omnia; N I, 67. ut concedamus eandem hominum esse et deorum figuram; N I, 94. necesse est haec inesse in eo, quod optimum esse concedimus; N II, 18. qui deos esse concedant; N II, 76. si concedimus intellegentes esse deos, concedimus etiam providentes, et rerum quidem maxumarum; N II, 77. quos tibi Velleius multique praeterea ne animantis quidem esse concedant; N III, 11. concedam non modo animantem et sapientem esse mundum, sed fidicinem etiam et tubicinem? N III, 23. ut .. iam sit aliqua in natura rerum contagio, quam esse concedo; D II, 33. etsi magnam iacturam causae fecero, si ullam esse convenientiam naturae cum extis concessero; D II, 34. quasi ego .. fieri concederem! D II, 46. si iam concedamus aliquid vim caelestem ad eos, qui in terra gignuntur || gignantur ||, pertinere; D II, 93. nisi forte concessuros tibi existumas eos, qui somnia pro somniis habent, ... non id fortuito accidisse; D II, 108. etiamsi divinationem tibi esse concessero, quod numquam faciam; D II, 131. Epicuro concedenti omne enuntiatum aut verum aut falsum esse; Fa 19. cum .. (Epicurei) concessissent motum nullum esse sine causa, non concederent omnia, quae fierent, fieri causis antecedentibus; Fa 23. nisi concesserimus fato fieri, quaecumque fiant; Fa 26. confectum negotium, siquidem concedendum tibi est aut fato omnia fieri, aut quicquam fieri posse sine causa; Fa 26. si concedunt anteire visa, nec tamen fato fieri adsensiones; Fa 44. neque .. Chrysippus concedens adsensionis proximam et continentem causam esse in viso positam, [neque] || neque || eam causam esse ad adsentiendum necessariam concedet; Fa 44. quae quom vera esse recte, ut arbitror, concesserimus; L I, 35. si .. deos esse concedimus; L II, 32. a te postulo ..., ut mihi concedas, si potes, nihil praeter id, quod honestum sit, propter se esse expetendum; O III, 33. ut ... omnia turpia per se ipsa fugienda esse concedant; O III, 39. s. unpersönlich; F V, 83. — I, 2. alqs; N I, 89. — III. alqd; F I, 55. IV, 51. R I, 61.

III. **mit Object:** alqd: quanto id nobis magis concedendum est? A I, 25. cetera .. (se) concedere; A II, 33. ex his duo sibi putant concedi; A II, 41. huc si perveneris me tibi primum quidque concedente, meum vitium fuerit; A II, 49. hoc mihi et Peripatetici et vetus Academia concedit; A II, 113. primum tibi recte, Chrysippe, concessum est, nihil desiderare manum, ... secundum non recte; F I, 39. concedo, quod modo dicebas, cadere causa, si qui e nostris aliter existimant; F I, 55. cum ... intellegas, quid quisque concedat, quid abnuat; F II, 3. hoc sane concedamus; F II, 27. quod concedimus; F II, 31. quanto id nobis magis est concedendum, qui ea nunc primum audemus attingere? F III, 5. quod si de artibus concedamus; F III, 50. quod nobis in hac inopi lingua non conceditur; F III, 51. iis sic utamur quasi concessis; F IV, 24. si .. id non concedatur; F IV, 30. quis enim tibi primum illud concesserit? (quo quidem concesso nihil opus est secundo); F IV, 48. iam aut Callipho aut Diodorus quo modo poterunt tibi istud concedere? F IV, 50. nec .. illud tibi concedet, praeter virtutem nihil in bonis esse ducendum; F IV, 51. vides .. te aut ea sumere, quae non concedantur, aut ea, quae etiam concessa te nihil iuvent; F IV, 52. quod tute concedis; F IV, 53. an ne hoc quidem Peripateticis concedis, ut dicant omnium bonorum virorum ... vitam ... plus habere semper boni quam mali? F V, 93. istuc coacti a te paulo ante concessimus; T I, 25. hic .. (Aristoxenus), quamvis eruditus sit, sicut est, haec magistro concedat Aristoteli; T I, 41. qui (Stoici) ... illud .., quod non modo facile ad credendum est, sed eo concesso, quod volunt, consequens, id non concedant || idcirco non dant, id circumcidant, al. ||, ut ... (animus) ne intereat; T I, 78. hoc ipsum concedatur, bonis rebus homines morte privari; T I, 87. id tibi concedo; T V, 17. id sumunt pro concesso et probato; T V, 18. mihi placere non solet consequentia reprehendere, cum prima concesseris; T V, 24. id .. licere dicimus, quod cuique conceditur; T V, 56. ut satius fuerit illud ipsum, de quo ambigebatur, concedere quam tam inpudenter resistere; N I, 69. si concessum esset huius modi aliquid: „aut vivet cras aut non vivet Epicurus"; N I, 70. quo concesso confitendum est eorum (deorum) consilio mundum administrari; N II, 75. videre oportet, Balbe, quid tibi concedatur; N III, 21. quo modo .. hoc, quasi concedatur, sumitis, nihil esse animum nisi ignem? N III, 36. ut haec concedantur, reliqua qui tandem non modo concedi, sed omnino intellegi possunt? N III, 41. quorum neutrum tam facile, quam tu arbitraris, conceditur; D I, 10. hoc .. posito atque concesso, esse quandam vim divinam hominum vitam continentem; D I, 118. quodsi ne id quidem conceditur; D I, 128. concedam hoc ipsum, si vis; D II, 34. eo concesso qui evenit, ut ..? D II, 35. quibus etiam Diogenes Stoicus concedit aliquid, ut praedicere possint dumtaxat, qualis quisque natura ... futurus sit; D II, 90. quod vir optumus, Diogenes, Chaldaeis quasi quadam praevaricatione concedit; D II, 91. ea sumunt ad concludendum, quorum iis nihil conceditur; D II, 103. „quod .. habet extremum, id cernitur ex alio extrinsecus." hoc quoque est concedendum; D II, 103. nec solum ea non sumitis ad concludendum, quae ab omnibus concedantur, sed ea sumitis, quibus concessis nihilo magis efficiatur, quod velitis; D II, 104. videsne .., quae dubia sint, ea sumi pro certis atque concessis? D II, 106. deinde adsumunt: „sunt autem di", quod ipsum non ab omnibus conceditur; D II, 106. impudentes sumus, qui, cum || quod || tam perspicuum sit, non concedamus; D II, 109. quin tu .. concedis

idem in re publica, singulorum dominatus, si modo iusti sint, esse optimos? R 1, 61. cum omnia concedunt in amore iuvenum praeter stuprum; R IV, 4. id, quod tibi concessi, quorsus pertineat, expecto; L I, 22. huic amoenitati ... Thyamis Epirotes tuus ille nihil, opinor, concesserit; L II, 7. hoc mihi etiam nostri illi ... concedunt, ut eum (Platonem) arbitratu meo diligam; L III, 1. concedi sibi oportere, quod iis, qui inferioris ordinis essent, liceret; L III, 30. ut geometrae solent non omnia docere, sed postulare, ut quaedam sibi concedantur, ... sic ..; O III, 33. quae paulo ante dixi honeste amico a iudice posse concedi; O III, 44. quamquam est id quidem senile aetatique nostrae conceditur; C 30. negabunt id nisi sapienti posse concedi; Lae 18. quodsi rectum statuerimus vel concedere amicis, quidquid velint, vel impetrare ab iis || eis ||, quidquid velimus; Lae 38. f. I, 1, a. — II, 2. F III, 15. — 4. T II, 55. — 5. unperſönlich; Fa 21.

adsumptionem: iam adsumptione non concessa nulla conclusio est; D II, 109.

aequum: etsi .. illud erat aptius, aequum cuique concedere; F IV, 2.

amores: in quibus (Graecorum gymnasiis) isti liberi et concessi sunt amores; T IV, 70.

caput: horum quattuor capitum secundum et tertium omnes concedunt; primum Epicurus non dat; vos, quibuscum res est, id quoque conceditis; A II, 83.

eiulatum: f. II, 4. T II, 55.

inferius: ipsa .. ratio conexi, cum concesseris superius, cogit inferius concedere; A II, 96.

initia: quibus (initiis) non concessis (geometrae) digitum progredi non possunt; A II, 116.

laudem: cum eius (rei publicae) administrandae potestatem aliis laudemque concederent; O I, 71.

licentiam: ut muliebris amores omittam, quibus maiorem licentiam natura concessit; T IV, 71.

partem: utrum ... hereditatem L. Pauli an liberalitatem Africani (pluris aestimemus), qui eius hereditatis Q. Maximo fratri partem suam concessit? P 48.

potestatem: concessa plebei || plebi, al. || a patribus ista potestate arma ceciderunt; L III, 24. f. laudem.

primas: Thales, unus e septem, cui sex reliquos concessisse primas ferunt; A II, 118.

res: arbitror ... commodius ... ex rebus concessis concludi, quod velis, et ad exitum perveniri; F II, 3. cum res sumpseris non concessas; F IV, 50. videsne, ut ad rem dubiam a concessis rebus || non dubiis || (Epicurus) pervenerit? D II, 104.

scientiam: earum .. rerum scientiam non doctis hominibus ac sapientibus, sed in illo genere exercitatis concedendam putant; R I, 11. philosophandi scientiam concedens multis; O I, 2.

sedes: illam (materteram) .. dixisse: „vero, mea puella, tibi concedo meas sedes"; D I, 104.

superius: non attendere superius illud ea re a se esse concessum; A II, 111. f. inferius.

tempus: ad cetera ... quod tibi tandem tempus vacuum fuit concessum? L 1, 9.

voluptatem: voluptatem bestiis concedamus; F II, 109.

concenatio, Speiſegeſellſchaft: bene .. maiores accubitionem epularem . . convivium nominaverunt, melius quam Graeci, qui hoc idem tum compotationem, tum concenationem vocant; C 45.

concentio, Harmonie: est .. (animus) unus ex omnibus rationis concentionisque, quae ἁρμονία Graece, sempiternarum rerum et sub intellegentiam cadentium compos et particeps; Ti 27.

concentus, Geſang, Harmonie, Übereinſtimmung, Einigkeit: I. congruit, discrepat: ut .. in fidibus aut tibiis atque ut in cantu ipso ac vocibus concentus est quidam tenendus ex distinctis sonis, quem inmutatum aut discrepantem aures eruditae ferre non possunt, isque concentus ex dissimillimarum vocum moderatione concors tamen efficitur et congruens; R II, 69.

est: quarum (stellarum) tantus est concentus ex dissimillimis motibus, ut ..; N II, 119. quo maior et melior actionum quam sonorum concentus est; O I, 145.

II. appello: qua ex coniunctione naturae et quasi concentu atque consensu, quam συμπάθειαν Graeci appellant, convenire potest .. fissum iecoris cum lucello meo? D II, 34.

efficio: qui (sonus) acuta cum gravibus temperans varios aequabiliter concentus efficit; R VI, 18. f. I. congruit.

fero, immuto, teneo: f. I. congruit.

servo: si nulla earum (fidium) ita contenta nervis sit, ut concentum servare possit; F IV, 75.

III. ex: f. II. appello.

propter: propter hunc concentum avium strepitumque fluminum non vereor, condiscipulorum ne quis exaudiat; L I, 21.

conceptio, Empfängnis: conceptio contra naturam fortasse, sed partus prope necessarius; D II, 50.

conceptus, Empfängnis: I. orior ex: quaedam (invisitata) etiam ex hominum pecudumve conceptu et satu (oriebantur); D I, 93.

II. edi, generari: ut Oceanum Salaciamque Caeli satu Terraeque conceptu generatos editosque memoremus; Ti 39.

concertatio, Streit, Wortſtreit: I. est: de quo ipso (bello Punico) cum aliud M. Catoni, aliud L. Lentulo videretur, nulla inter eos concertatio umquam fuit; T III, 51.

solent, videntur: maledicta, contumeliae, tum iracundiae, || iracundae || contentiones concertationesque in disputando pertinaces indignae philosophia mihi videri solent; F 1, 27.

II. dico: benivolorum || benev. || concertatio, non lis inimicorum, iurgium dicitur; R IV, 8.

tollo: hoc posito et verborum concertatione sublata; T II, 30.

III. studium: Carneades concertationis studio modo || ait || hoc, modo illud ait || at ||; D I, 62.

concerto, ſtreiten: de: ut ... inter vos de huiusce modi rebus controversemini, non concertetis; fr II, 3. quem (Herculem) concertavisse cum Apolline de tripode accepimus; N III, 42.

concessus, Zugeſtändnis, Bewilligung: adrogare: qui (optimates) non populi concessu, sed suis comitiis hoc sibi nomen adrogaverunt; R I, 50.

dari: quo bono nullum optabilius ... neque datum est mortalium generi deorum concessu atque munere neque dabitur; Ti 52.

regnare: cum ... Servius ... regnare coepisset non iussu, sed voluntate atque concessu civium; R II, 38.

concha, Muſchel: I. hiat: pina .. ⟨sic enim Graece dicitur⟩ duabus grandibus patula

conchis cum parva squilla quasi societatem coit comparandi cibi, itaque, cum pisciculi parvi in concham hiantem innataverunt, tum admonita squillae morsu pina || a squilla [pina] morsu || comprimit conchas; N II, 123.

II, 1. comprimo: f. I.

concoquo, evomo: haec avis scribitur conchis se solere complere, easque cum stomachi calore coucoxerit, evomere atque ita eligere ex iis, quae sunt esculenta; N II, 124.

2. eligo ex: f. 1. concoquo.

eno e, includo in: illa, quae in concha patula pina dicitur, isque, qui enat e concha, qui, quod eam custodit, pinoteres vocatur in eandemque || eamque || cum se recepit, includitur, ut videatur monuisse, ut caveret; F III, 63.

innato in: f. I. — recipio in: f. eno e.

III, 1. complere: f. II, 1. concoquo.

patulus: f. I.

2. in: f. II, 2. eno e.

conchylium, Schaltier, Purpur: crescunt, al.: ostreis .. et conchyliis omnibus contingere, ut cum luna pariter crescant pariterque decrescant; D II, 33.

II. tingi: ut ... cotidiano in forum mille hominum cum palliis conchylio tinctis descenderent; R VI, 2.

concido, niederhauen, zerstückeln, geißeln: exercitum: tribus iis horis concisus exercitus atque ipse (C. Flaminius) interfectus est; D I, 77.

fratrem: cum Epicurus ... Metrodori, sodalis sui, fratrem, Timocraten, ... totis voluminibus conciderit; N I, 93.

universa: haec .. universa concidunt etiam minutius; A II, 42.

concido, sinken, fallen, niederstürzen, zu Grunde gehen, unterliegen, schwinden: alqs: non L. Brutus arcens eum reditu tyrannum, quem ipse expulerat, in proelio concidisset; T I, 89. qui concidentem volneribus Cn. Pompeium vidissent; T III, 66. qua (victoria) Athenienses conciderunt; D I, 75. et ipse (C. Flaminius) et equus eius ante signum Iovis Statoris sine causa repente concidit; D I, 77. tum statua Nattae, tum simulacra deorum Romulusque et Remus cum altrice belua vi fulminis icti conciderunt; D II, 45. quod ipse (Flaminius) et equus eius repente conciderit; D II, 67. quos (haruspices) cum Ti. Gracchus propter mortem repentinam eius, qui in praerogativa referenda subito concidisset, in senatum introduxisset; D II, 74. »hic situs est vitae iam pridem lumina linquens, qui quondam Hectoreo percussus concidit ense«; fr VIII, 9.

altrix: »quae (altrix) tum cum pueris flammato fulminis ictu concidit«; D I, 20.

animus: quodsi cui, ut ait idem, »simul animus cum re concidit«; T III, 40. contrahi .. animum Zeno et quasi labi putat atque concidere, id ipsum esse dormire; D II, 119.

artificia: quo modo tu, si comprehendi nihil posset, artificia concidere dicebas, ... sic ..; A II, 146.

caelum: vel concidat omne caelum omnisque natura *et* || et, R VI, 27 || consistat necesse est; T I, 54. R VI, 27.

domus: quo ostento regnum patris et domum funditus concidisse; D I, 121.

equus: f. alqs; D I, 77. II, 67.

genus: vides unius iniustitia concidisse genus illud totum rei publicae; R I, 64.

mundus: simile est quodam modo ... ac si omnis hic mundus intereat et concidat; R III, 34.

natura: f. caelum. — regnum: f. domus.

simulacra: f. alqs; D II, 45.

species: »tum species ex aere vetus venerataque Nattae concidit«; D I, 19.

statua: f. alqs; D II, 45.

concieo, erregen: »nisi quas terrestris pontus strages conciet;« N II, 89.

conciliatio, Verbindung, Vereinigung, Neigung, Trieb: I. est: prima est .. conciliatio hominis ad ea, quae sunt secundum naturam; F III, 21.

II, 1. colo, servo, tueor: communem totius generis hominum conciliationem et consociationem colere, tueri, servare debemus; O I, 149.

2. duco a: honeste .. vivere, quod ducatur a conciliatione naturae, Zeno statuit finem esse bonorum; A II, 131.

insum in: quod non inest in primis naturae conciliationibus honesta actio; F III, 22.

III. coniungi: inter se .. (esse deos) quasi civili conciliatione et societate coniunctos; N II, 78.

conciliatrix, Vermittlerin: sum: quam blanda conciliatrix et quasi sui sit lena natura; N I, 77. omitto ... orationis vim, quae conciliatrix est humanae maxime societatis; L I, 27. cum conciliatrix amicitiae virtutis opinio fuerit; Lae 37.

concilio, verbinden, hinweisen, geneigt machen, gewinnen, erwerben: aestimationem: f. existimationem.

amicitias: virtus, virtus, inquam || virtus, inq. || ... et conciliat amicitias et conservat; Lae 100.

animal: ipsum (animal) sibi conciliari et commendari ad se conservandum; F III, 16.

animos: proprium hoc statuo esse virtutis, conciliare animos hominum; O II, 17. difficile dictu est, quantopere conciliet animos comitas adfabilitasque sermonis; O II, 48.

benivolentiam: qua (liberalitate) qui utuntur, benivolentiam || benev. || sibi conciliant et ... caritatem; F I, 52. nulla .. re conciliare facilius benivolentiam multitudinis possunt ii ... quam abstinentia et continentia; O II, 77.

caritatem: f. benivolentiam; F I, 52.

existimationem: quicumque epulis et conviviis et sumptibus existimationem || aestimationem || hominum sibi conciliant; R fr. 8.

hominem: eadem .. natura vi rationis hominem conciliat homini et ad orationis et ad vitae societatem; O I, 12. quae (ratio, oratio) docendo, communicando, disceptando, iudicando conciliat inter se homines; O I, 50.

res: honeste .. vivere fruentem rebus iis, quas primas homini natura conciliet, .. vetus Academia (finem esse) censuit; A II, 131. summum bonum esse frui rebus iis, quas primas natura conciliavisset; A II, 131.

societatem: quam (societatem generis humani) conciliavit ipsa natura; Lae 20.

concilium, Vereinigung, Verbindung, Versammlung: I. sunt: nihil est .. illi principi deo ... acceptius quam concilia coetusque hominum iure sociati; R VI, 13.

II, 1. dimitto: posse a summis imperiis et summis potestatibus comitiatus et concilia vel instituta dimittere vel habita rescindere; L II, 31. cui liceat concilium ... dimittere; L III, 42.

habeo, instituo: f. dimitto; L II, 31.

permoveo: quod (concilium) qui permovet, quom agi nihil potest, vim quaerit; L III, 42.
rescindo: s. dimitto; L II, 31. — socio: s. I. 2. adduco in: quid .. necesse est, tamquam meretricem in matronarum coetum, sic voluptatem in virtutum concilium adducere? F II, 12.
adsum in: qui nullo arbitro vel secum ipsi loquantur vel quasi doctissimorum hominum in concilio adsint; R I, 28.
conloco in: quae (poetica) amorem flagitii et levitatis auctorem in concilio deorum conlocandum putet; T IV, 69. quem (Herculem) hominum fama beneficiorum memor in concilio caelestium collocavit; O III, 25.
descendo ex: tamquam (Velleius) modo ex deorum concilio et ex Epicuri intermundiis descendisset; N I, 18.
profiscor in: o praeclarum diem, cum in illud divinum animorum concilium coetumque proficiscar! C 84.
recipio in: tum (Gyges) in concilium se pastorum recepit; O III, 38.
secludo a: iis (animis) devium quoddam iter esse, seclusum a concilio deorum; T I, 72.
voco in: Hannibalem ... visum esse in somnis a Iove in deorum concilium vocari; D I, 49.
III. aptus ad: natura sumus apti ad coetus, concilia, civitates; F III, 63.
unus ex: ducem .. ei (Hannibali) unum e concilio datum; D I, 49.
IV. in: quae (opiniones) in omni coetu concilioque profitendae sint; F II, 77.

concinne, fein, witzig: concinne .., ut multa, Timaeus; N II, 69.

concinnus, geordnet, harmonisch: horum posteri meliores. ... concinnus .. et elegans huius (Lyconis), Aristo, sed ea ... gravitas in eo non fuit; F V, 13.

concino, singen, übereinstimmen: I. alqs: quicum || qui cum || similitudine verbi concinere maxime sibi videretur; A fr. 2. quid attinuit cum iis, quibuscum re concinebat, verbis discrepare? F IV, 60. videsne .. Zenonem tuum cum Aristone verbis concinere || consistere ||, re dissidere? F IV, 72. Antiocho .. Stoici cum Peripateticis re concinere videntur, verbis discrepare; N I, 16.
alqd: videsne, ut haec concinant? F V, 83.
civitas: ut .. in fidibus aut tibiis ... concentus .. est tenendus, sic ... civitas consensu dissimillimorum concinit; R II, 69.
partes: haec ita fieri omnibus inter se concinentibus mundi partibus profecto non possent; N II, 19.
II. alqd: haec cum pressis et flebilibus modis ... concinuntur; T I, 106.

concipio, auffassen, abfassen, empfangen, in sich aufnehmen, auf sich laden, begehen: I, 1, a. aptus ad: partes corporis et ad procreandum et ad concipiendum aptissimae; N II, 128.
b. verbal: quod EX ANIMI TUI SENTENTIA iuraris, sicut verbis concipitur more nostro; O III, 108.
2. matrona: rettulit (matrona), negavit (coniector) eam, quoniam obsignata fuisset, concipere potuisse; D II, 145.
mula: utrum .. cum concepit mula an cum peperit, ostentum est? D II, 49.
natura: si (semen) inciderit in concipientem conprendentemque naturam; N II, 81.
II. acc. c. inf.: quod .. ita iuratum est, ut mens conciperet fieri oportere, id servandum est; O III, 107.
III. alqm: nisi forte putamus neminem eodem tempore ipso et conceptum et natum, quo Africanum; D II, 95. cum esset ex quodam regis cliente conceptus; R II, 37.
dedecus: quod .. ipsa senectus dedecus concipit; O I, 123.
dolorem: neque ... a deo inmissum dolorem, non conceptum a se ipso continebat; N III, 91.
flagitia: necesse fuit aut haec flagitia concipere animo aut susceptae philosophiae nomen amittere; N I, 66.
fraudes: quibus (libidinibus animi) caecati ... re publica violanda fraudes inexpiabiles concepissent; T I, 72.
fruges: cum .. autumno terra se ad concipiendas fruges patefecerit, hieme ad † concipiendas || conficiendas || relaxarit; R IV, 1.
intellegentias: quoniam principio rerum omnium quasi adumbratas intellegentias animo ac mente conceperit; L I, 59.
iram: ut ... discordia (sit) ira acerbior intimo animo || odio, al. || et corde concepta; T IV, 21.
mortem: cum (vir egregius) iam praecordiis conceptam mortem contineret; T I, 96.
partem: ex ea .. (anima) pars redditur respirando, pars concipitur cordis parte quadam; N II, 138.
sapientiam: litteris talibusque doctrinis ante excoli animos et ad sapientiam concipiendam inbui et praeparari decet; fr V, 23.
semen: quae terra concipiat semina; N II, 26. censes ante coronam herbae extitisse, quam conceptum esse semen? D II, 68.
superstitiosa: quid mirum .., si in auspiciis et in omni divinatione inbecilli animi superstitiosa ista concipiant? D II, 81.
Venerem: quarta (Venus) Syria Cyproque concepta, quae Astarte vocatur; N III, 59.
vitia: quod (vitiosi principes) non solum vitia concipiunt ipsi, sed ea infundunt in civitatem; L III, 32.
voluptatem: nisi mihi viderer habere bene cognitam voluptatem et satis firme conceptam animo atque comprensam; F II, 6.

concitatio, Erregung, Aufregung: I. declarat: etiam illa concitatio declarat vim in animis esse divinam; D I, 80.
dissentiunt: his tu tam gravibus concitationibus tamque ipsis inter se dissentientibus atque distractis quem vacuum, solutum, liberum videris, hunc dubitabis beatum dicere? T V, 43.
insidit, inveterascit: cum .. hic fervor concitatioque animi inveteravit || inveteraverit || et tamquam in venis medullisque insedit || insederit ||, tum exsistit ..; T IV, 24.
II, 1. distraho: s. I. dissentiunt.
voco, 2. vaco ab: sapientem ab omni concitatione animi, quam perturbationem voco, semper vacare; T V, 48.
III. liber, solutus, vacuus: s. I. dissentiunt.
IV. edi, fundi: illud .. naturale (genus divinandi) .. concitatione mentis edi et quasi fundi videbatur; D II, 27.
praesentire: qui concitatione quadam animi aut soluto liberoque motu futura praesentiunt; D I, 34.

concito, erregen, aufregen, aufreizen: animum: nos .. hos eosdem motus concitati animi recte, ut opinor, perturbationes dixerimus; T III, 7. idem .. (animus) concitatus et abstractus ab integra certaque ratione non constantiam solum amittit, verum etiam sanitatem; T IV, 38. cum a corpore animus abstractus divino instinctu concitatur; D I, 66.

civitatem: quo auctore et principe concitata civitas; R II, 46.
conversionem: cuius (cursus) conversio est concitatior; R VI, 18.
curam: s. motus; O I, 73.
libidinem: ira exardescit, libido concitatur; in eandem arcem confugiendum est; T II, 58.
mentem: quae (vis terrae) mentem Pythiae divino adflatu concitabat; D I, 38. quas (res) esse futuras aut concitata mens aut soluta somno cernit aut ratio aut coniectura praesentit; D I, 128. quid inscitius . . est quam mentes mortalium falsis et mendacibus visis concitare? D II, 127.
motus: quae (perturbationes) sunt ... turbidi animorum concitatique motus; T IV, 34. non sine causa maiores motus animorum concitantur maioraque *studia* || maiorque cura || efficiendi rem publicam gerentibus quam quietis; O I, 73.
nomen: concitatis sociis et nomine Latino; R I, 31.
opifices: quo . . spectat illud, . . . nisi ut opifices concitentur? A II, 144.
perturbationes: ex qua (vitiositate) concitantur perturbationes; T IV, 34.
populum: etsi munus flagitare ... ne populus quidem solet nisi concitatus, tamen ... moveor; A ep. 1.
res: (res ita) concitatae, ut nihil umquam unum esset *et* constans, ne idem quidem; A I, 31.
servitia: vincula soluta sunt et servitia concitata || incitata ||; L III, 25.
socios: s. nomen. — studia: s. motus; O I, 73.
viros: an quodam animi ardore atque impetu concitati (fortes viri proelium ineunt)? F II, 60.

conclave, Zimmer, Gemach: corruit, al.: conclave illud, ubi (Deiotarus rex) erat mansurus, si ire perrexisset, proxima nocte corruit; D I, 26. in eo conclavi ei (Deiotaro) cubandum fuisset, quod proxuma nocte corruit; D II, 20.

concludo, einschließen, einengen, abschließen, schließen, einen Schluß ziehen, zum Schluß kommen: I. **absolut**: I. **unpersönlich**: a, α. sumo ad: iis, quae ad concludendum sumpta erunt, ita probatis, ut ..; A II, 44. ea sumunt ad concludendum, quorum iis nihil conceditur; D II, 103. nec solum ea non sumitis ad concludendum, quae ab omnibus concedantur, sed ea sumitis, quibus ..; D II, 104.
β. modus: in docendo eum primum concludendi modum traditis; A II, 96.
ratio: quae (ars) ... tradit ... ambiguorum intellegentiam concludendique rationem; A II, 92.
b. verbal: rectissime conclusum dicitis; A II, 96. conclusum est .. contra Cyrenaicos satis acute, nihil ad Epicurum; F I, 39.
2. **persönlich**: alqs: si recte conclusi, teneo; sin vitiose, minam Diogenes mihi reddet; A II, 98. concludam, si potero, Latine; F II, 105. Zeno . . ita concludit: „quod . .;“ N III, 22. ita .., cum magis properant, concludere solent: „si di sunt ..;“ D II, 41. dixisti .. et Chrysippum et Diogenem et Antipatrum concludere hoc modo: „si sunt ..;“ D II, 101. deinde contorquent et ita concludunt: „non igitur et sunt di nec significant futura;“ D II, 106. concludit . . Chrysippus hoc modo: „si est motus sine causa ..;“ Fa 20. per quam (rationem) coniectura valemus, argumentamur, refellimus, disserimus, conficimus aliquid, concludimus; L I, 30.
argumenta: quanta .. ab illis (antiquis) varietas argumentorum ratione concludentium! F IV, 9.

II. **mit Ergänzung**: 1. **indir. Frage**: s. III. alqd; N II, 147.
2. **accus. c. infin.**: **unpersönlich**: perfecto .. et concluso neque virtutibus neque amicitiis usquam locum esse, si ad voluptatem omnia referantur; F II, 85. his rebus concluditur profecto ... honestum ... per se esse expetendum; F V, 64. ex quibus bonorum beatam vitam esse concluditur; T V, 47. ex quo concluditur ... mundum ... servari; N II, 28. qua ratione deum esse mundum concluditur; N II, 47. undique omni ratione concluditur ... omnia ... administrari; N II, 132. quam .. (divinationem) esse re vera hac Stoicorum ratione concluditur; D I, 82. probabiliter concludi putant non omnia fato fieri, quaecumque fiant; Fa 40. — alqs: concludebas summum malum esse dolorem, summum bonum voluptatem; F II, 63. ita concludam, tamen beluas a barbaris propter beneficium consecratas; N I, 101. videsne Epicurum, ... quem ad modum, quod in natura rerum „omne“ esse || [esse] || dicimus, id infinitum esse concluserit? D II, 103. quattuor sunt capita, quae concludant nihil esse, quod nosci, percipi, comprehendi possit; A II, 83.
III. **mit Object**: alqd (vgl. I, I, b): qui ... nihil definiunt, nihil partiuntur, nihil apta interrogatione concludunt; A I, 5. ad concludendum id, quod explanari volebant; A I, 32. quo modo quemquam aut conclusisse aliquid aut invenisse diceremus? A II, 27. quae .. sumunt, ut concludant id, quod volunt; A II, 41. quo modo .. hoc conclusum esse iudicas? A II, 96. aut quidquid .. eodem modo concluditur, probabitis, aut ars ista nulla est; A II, 96. arbitror ... commodius ... ex rebus concessis concludi, quod velis, et ad exitum perveniri; F II, 3. nunc totum illud concludi sic licet; F II, 104. satisne hoc conclusum videtur? certe; quod enim efficiebatur ex iis duobus, quae erant sumpta, in eo vides esse conclusum; F III, 27. cur ... id non aut ex omnium earum (rerum) aut ex plurimarum et maximarum appetitione concluditur? F IV, 34. potius quam uno fine utrumque concluderent; F IV, 39. ut multa non modo probabili argumentatione, sed etiam necessaria mathematicorum ratione concluderent; F V, 9. ne hoc quidem ipsum quam subtiliter conclusum sit, intellegent; T I, 55. movemur .. saepe aliquo acute concluso; T I, 78. haec sic dicuntur a Stoicis concludunturque contortius; T III, 22. hoc sic etiam concluditur; T V, 49. multa .. a te contra istam sententiam dicta sunt et Stoicorum ratione conclusa; T V, 82. cum .. (haec), ut Zeno solebat, brevius angustiusque concluduntur, tum apertiora sunt ad reprendendum; N II, 20. ex quo videlicet, quid ex quibusque rebus efficiatur, idque ratione || [idque ratione] || concludimus; N II, 147. hoc totum quale sit, mox; nunc autem concludatur illud; N III, 37. ad illa prima redeamus eaque ipsa concludamus aliquando; Lae 100.
aquam: ut profluens amnis aut vix aut nullo modo, conclusa autem aqua facile corrumpitur, sic orationis flumine reprensoris convicia diluuntur, angustia autem conclusae orationis non facile se ipsa tutatur; N II, 20.
argumentum: s. **argumentum**, II, I. concludo (4 St.) S. 235, b.
bestias: quas (bestias) delectationis causa concludimus; F V, 56.
conligationem: artior .. colligatio est societatis propinquorum; ab illa enim inmensa societate humani generis in exiguum angustumque concluditur; O I, 53.
diem: expositis tridui disputationibus quartus dies hoc libro concluditur; T IV, 7.

formas: hunc (animantem) ea forma figuravit, qua una omnes formae reliquae concluduntur; Ti 17.
ius: ut hoc (ius) civile, quod dicimus, in parvum quendam et angustum locum concludatur; L I, 17.
legem: conclusa .. est a te permagna || tam magna || lex sane quam brevi; L II, 23.
locum: hic .. locus concludi iam potest; N III, 79.
orationem: denique || in qua || tradebatur omnis dialecticae disciplina, id est orationis ratione conclusae; A I, 32. iam .. concludatur oratio; F IV, 78. sequitur, ut conclusa mihi iam haec sit omnis oratio; L I, 48. f. aquam.
perfecta: quae (disserendi ratio et scientia) ... perfecta concludit, vera et falsa diiudicat; T V, 72.
rationem: non, quo modo efficiatur concludaturque ratio, (Epicurus) tradit; F I, 22. idem .. (Zeno) similitudine, ut saepe solet, rationem conclusit hoc modo; N II, 22. Zenonis .. vestigiis hoc modo rationem poteris concludere; N III, 23. Cratippus solet rationem concludere hoc modo; D I, 71. concludatur .. ratio; D II, 25. illa .. ratio concluditur: nec id ... factum esse; D II, 61. Carneades genus hoc totum non probabat et nimis inconsiderate concludi hanc rationem putabat; Fa 31. illi rationi, quam paulo ante conclusi, (Chrysippus) sic occurrit; Fa 41.
ratiunculas: concludunt ratiunculas Stoici, cur (dolor) non sit malum; T II, 29.
sententiam: tu .., Vellei, non vestro more, sed dialecticorum ... argumento || argumenti, al. || sententiam conclusisti; N I, 89.
societatem: vgl. conligationem.

conclusio, Schluß, Abschluß, Schlußfolgerung: I. accedit: eo cum accessit ratio argumentique conclusio rerumque innumerabilium multitudo, tum ..; A II, 30.
differt: quid .. haec ab illa conclusione differt? A II, 96.
dilatat: istum .. locum totum illa vetus Zenonis brevis et ... acuta conclusio dilatavit; N III, 22.
est: argumenti conclusio, quae est Graece ἀπόδειξις, ita definitur: „ratio, quae ex rebus perceptis ad id, quod non percipiebatur, adducit"; A II, 26. quid verum sit in singulis, extrema conclusio est; F IV, 8. Stoicorum .. facilis conclusio est; T V, 82. iam adsumptione non concessa nulla conclusio est; D II, 109. si tua ista conclusio, Cratippe, vera est, ... non || nonne || intellegis eadem uti posse et haruspices et fulguratores et interpretes ostentorum et augures et sortilegos et Chaldaeos? D II, 109. cuius (Carneadis) erat haec conclusio: „si ... fiunt ..;" Fa 31.
habet: haec primum conclusio quam habeat vim, considera; A II, 66.
iacet: iacet .. tota conclusio; D II, 106.
loquitur: ut taceam, conclusio ipsa loquitur, „nihil posse percipi"; A II, 101.
nascitur: ex quo illa conclusio nascitur; A II, 128.
valet: si prius, et Stoicorum conclusio rationis et Cratippi nostri quid valeat, videro; D II, 101. qui ita fatum introducunt, ut necessitatem adiungant, in eos valebit illa conclusio; qui autem causas antecedentis non dicent perfectas neque principalis, in eos nihil valebit; Fa 42.
II, 1. compono: composita .. ea conclusio sic est; A II, 40.
definio: f. I. est; A II, 26.
differo: Zenonis .. brevis et acutulas conclusiones in eam partem sermonis, quam modo dixi, differemus; N III, 18.
efficio: e quibus effecta conclusio est; F III, 27.
facio: ita fit illa conclusio non solum vera, sed ita perspicua, ut ..; F IV, 55.
probo: hanc conclusionem Arcesilas probabat; A II, 67. vide .., hanc conclusionem probaturusne sis; A II, 96. qui potes hanc (conclusionem) non probare, cum probaveris eiusdem generis superiorem? A II, 96. conclusio .. rationis ea probanda est, in qua ex rebus non dubiis id, quod dubitatur, efficitur; D II, 103.
2. facio: quid .. faceret (Chrysippus) huic conclusioni? A II, 96.
3. utor: f. I. est; D II, 109.
4. differo a: f. I. differt.
intersum inter: interesse .. inter argumentum conclusionemque rationis et inter mediocrem animadversionem atque admonitionem; altera occulta quaedam et quasi involuta aperiri, altera prompta et aperta iudicari; F I, 30.
III. ars, ratio, via, vis: si ars, si ratio, si via, si vis denique conclusionis valet, eadem est in utroque; A II, 96.
IV, 1. aperiri: f. II, 4. intersum inter.
comprendi: quibus positis unius argumenti conclusione tota ab iis || his || causa comprenditur; A II, 40.
confirmari: id .. nobis Socratica illa conclusione confirmatur; T V, 47.
effici: quod efficitur hac etiam conclusione rationis; F III, 59.
2. in: equidem in omnibus istis conclusionibus hoc putarem philosophia nobisque dignum; F IV, 52. f. II, 1. probo; D II, 103.

conclusiuncula, Schlußfolgerung: I. permanant: qui (Stoici) contortulis quibusdam et minutis conclusiunculis nec ad sensus permanantibus effici volunt non esse malum dolorem; T II, 42.
II. appello: sophismata; sic enim appellantur fallaces conclusiunculae; A II, 75.
III. effici: f. I.

concoquo, verdauen: I. facilis ad: utebatur ... eo cibo, qui et suavissimus esset et idem facillimus ad concoquendum; F II, 64.
II. alqd: ut id mutari et concoqui possit; N II, 136.
cibum: quin is (cibus) nocte et die concoquatur; N II, 24.
conchas: eas .. (conchas) cum stomachi calore concoxerit; N II, 124.

concordia, Eintracht: I. est: facillimam .. in ea re publica esse concordiam, in qua idem conducat omnibus; R I, 49. quae harmonia a musicis dicitur in cantu, ea est in civitate concordia, ... eaque sine iustitia nullo pacto esse potest; R II, 69. labefactant fundamenta rei publicae, concordiam primum, quae esse non potest, cum aliis adimuntur, aliis condonantur pecuniae, deinde aequitatem; O II, 78.
habet: salutem, concordiam ceteraque eius modi rerum vim habere videmus, non deorum; N III, 61.
inest: quodsi inest in hominum genere mens, fides, virtus, concordia; N II, 79. in nobismet insunt ipsis, ut mens, ut spes, ut fides, ut virtus, ut concordia; N III, 61.
potest: f. est.
II, 1. aestimo: simul ... vidit .. rerum agendarum ordinem et, ut ita dicam, concordiam,

multo eam pluris aestimavit quam omnia illa; F III, 21.

consecro: maiorum institutis mens, fides, virtus, concordia consecratae et publice dedicatae sunt; N II, 79.

constituo: ita perfectum est, ut omnes concordia constituta sine querella discederent; O II, 82.

dedico: f. consecro. — labefacto: f. I. est; O II, 78. — video: f. aestimo.

2. pertineo ad: maxime nos quidem exquirentes ea consilia, quae ad pacem et ad concordiam civium pertinerent; Fa 2.

III. vincla: tollitur beneficium, tollitur gratia, quae sunt vincla concordiae; F II, 117.

vis: quanta vis amicitiae concordiaeque sit, ex dissensionibus atque ex discordiis perspici || percipi || potest; Lae 23.

IV, 1. fieri: brevi multitudo dispersa atque vaga concordia civitas facta erat; R I, 40.

lenire, placare: quia (temperantia) pacem animis afferat et eos quasi concordia quadam placet ac leniat; F I, 47.

2. causa: Lucii .. Valerii Potiti et M. Horatii Barbati, hominum concordiae causa sapienter popularium, consularis lex sanxit, ne ..; R II, 54.

in: sic ille cum undequadraginta annos summa in pace concordiaque regnavisset; R II, 27.

concordo, übereinstimmen: cum eius (animi) iudicia opinionesque concordant; T IV, 30.

concors, einträchtig, zusammenstimmend: A. amicitia, caritas: ex quo ipse (mundus) se concordi quadam amicitia et caritate conplectitur; Ti 15.

concentus: ut ... is .. concentus ex dissimillimarum vocum moderatione concors tamen efficitur et congruens; R II, 69.

populus: concordi populo et omnia referente ad incolumitatem ... suam nihil esse inmutabilius; R I, 49.

status: ut ... possit ex temperatione iuris ... teneri ille moderatus et concors civitatis status; L III, 28.

B. dico: aliis cor ipsum animus videtur, ex quo excordes, vaccordes concordesque dicuntur; T I, 18.

concrepo, klappen, schnalzen: ut. (vir bonus) si digitis concrepuerit, possit in locupletium testamenta nomen eius inrepere; O III, 75.

concresco, zusammenwachsen, sich verbinden, sich verdichten, gerinnen, hart, starr werden, sich verdunkeln: I. vis: quae vim habeant refrigerandi calfaciendi, concrescendi liquendi; Ti 50.

II. alqd: qui asperis et levibus et hamatis uncinatisque corporibus concreta haec esse dicat interiecto inani; A II, 121. nihil .. est in animis mixtum atque concretum; T I, 66. fr IX, 10. quin nihil sit animis admixtum, nihil concretum, nihil copulatum, nihil coagmentatum, nihil duplex; T I, 71. unde essent omnia orta, generata, concreta; T V, 69. quae (species deorum) nihil concreti habeat, nihil solidi, nihil expressi, nihil eminentis, sitque pura, levis, perlucida; N I, 75. quod est concretum ex his || iis || aut ex aliqua parte eorum; N III, 30. omne, quod erat concretum atque corporeum, (deus) substernebat animo interiusque faciebat; Ti 26. f. natura.

aër: necesse est ... ab iis (duobus generibus) perrumpatur et dividatur crassus hic et concretus aër; T I, 42. quem (aëra) modo dixi crassum atque concretum; T I, 42. tum .. (aër) concretus in nubes cogitur; N II, 101.

aqua: quae (aqua) neque conglaciaret frigoribus neque nive pruinaque concresceret, nisi eadem se admixto calore liquefacta et dilapsa diffunderet; N II, 26.

ardor: summa pars caeli ... suum retinet ardorem tenuem et nulla admixtione concretum; N II, 117.

bilis: sanguinem, bilem, pituitam, ossa, nervos, venas, omnem denique membrorum et totius corporis figuram videor posse dicere, unde concreta et quo modo facta sint; T I, 56.

caelum: qui utantur crasso caelo atque concreto; N II, 42. pingue et concretum esse caelum; D I, 130.

corpora: nunc ... (foramina illa) terrenis concretisque corporibus sunt intersaepta quodam modo; T I, 47.

figura: f. bilis.

lumen: »cum claram speciem concreto lumine luna abdidit«; D I, 18.

natura: aut simplex est natura animantis ... aut concreta || concretum || ex pluribus naturis; N III, 34.

nervi: f. bilis.

nix: quia sciret aquam nigram esse, unde illa (nix) concreta esset; A II, 100.

ossa, pituita, sanguis, venae: f. bilis.

vis: terrane tibi hoc nebuloso et caliginoso caelo aut sata aut concreta videtur tanta vis memoriae? T I, 60. ex hacne tibi terrena mortalique natura et caduca concreta ea (vis) videtur? T I, 62.

umores: ut (di) aut nimis acres aut nimis concretos umores conligant; N II, 59.

concretio, Verbindung, Verdichtung: 1. fugio: dum (Epicurus) individuorum corporum concretionem fugit, ne interitus et dissipatio consequatur; N I, 71.

2. segrego ab: nec .. deus ipse ... alio modo intellegi potest nisi mens ... segregata ab omni concretione mortali; T I, 66. fr IX, 10.

concubitus, Zusammenliegen, Beischlaf: permitto: conplexus .. concubitusque permittunt palliis interiectis; R IV, 4.

video: ut ... (deorum) cum humano genere concubitus mortalisque ex inmortali procreatos (videremus); N I, 42.

concubius, zur Zeit tiefen Schlafes: concubia nocte visum esse in somnis ei, qui erat in hospitio, illum alterum orare, ut subveniret; D I, 57.

concumbo, sich niederlegen, begatten: et concubiturum cum uxore Laium et ex ea Oedipum procreaturum; Fa 30.

concupiens, begehrend: Romulus ... cum fratre ... »curantes magna cum cura tum cupientes || concupientes || regni dant operam simul auspicio augurioque«; D I, 107.

concupisco, begehren, verlangen, trachten: I. homo: cum ... natura .. (hominem) et condolescere et concupiscere et extimescere et efferri laetitia dicerent; A I, 38.

sapiens: si (sapiens) irascitur, etiam concupiscit; T III, 19.

II. Infinitiv: ecce tibi, qui rex populi Romani dominusque omnium gentium esse concupiverit! O III, 83. si quis obmutescere concupierit; F IV, 7. quid .. erat, quod concupisceret deus mundum signis et luminibus tamquam aedilis ornare? N I, 22. cum praestare omnibus concupieris; O I, 64.

III. alqd: in iis potiendis, quae acerrime concupivisset; F V, 70. quicquid in studiis nostris concupissem; F V, 96. qui .. id concupierit, enm necesse est, si id consecutus sit, magno opere laetari; T III, 19. cum ... laetitia ut adepta iam aliquid concupitum ecferatur et gestiat; T IV, 12. est aemulatio aegritudo, si eo, quod concupierit, alius potiatur, ipse careat; T IV, 17. quod alter quoque potiatur eo, quod ipse concupiverit; T IV, 18. quae (inpotentia) si quando adepta erit id, quod ei fuerit concupitum; T IV, 35. idem .. si nihil concupiscat; T V, 17. qui ... nihil concupiscant, nulla impotenti laetitia ecferantur; T V, 17. etsi (stultitia) adepta est, quod concupivit; T V, 54. ea .. ipsa, quae (Dionysius) concupierat, ne tum quidem ... consequebatur; T V, 57. ut adipiscantur ea, quae concupiverunt; O I, 24.

desiderabile: nihil .. desiderabile (cupiditates) concupiscunt; F I, 53.

mortem: cuius (P. Decii) mors ita gloriosa fuit, ut eandem concupisceret filius; D I, 51.

pecuniam: cum est concupita pecunia nec adhibita continuo ratio; T IV, 24.

signa, supellectilem, tabulas, vestem: illi ... signa, tabulas, supellectilem et vestem infinite concupiscenti; P 49.

voluptates: qui eas (voluptates) inflammato animo concupiscunt; T IV, 68.

concurro, zusammenlaufen, eilen, zusammentreffen, stattfinden: alqd: quae ut concurrant omnia, optabile est; O I, 45.

corpuscula: ex corpusculis non calore, non qualitate aliqua, ... non sensu praeditis, sed concurrentibus temere atque casu; N II, 94.

ductores, exercitus: quotiens non modo ductores nostri, sed universi etiam exercitus ad non dubiam mortem concurrerunt! T I, 89.

philosophi: licet concurrant omnes plebeii philosophi; T I, 55.

res: res .. concurrent contrariae; F V, 28.

somnia: nisi ista (somnia) casu non numquam forte temere concurrerent; D II, 141.

concursatio, Lauf, Zusammentreffen: I. est: cedo tandem, qui sit ordo aut quae concursatio somniorum; D II, 146.

II. habeo, III. vincere: ea .. concursatione, *quam* inter se ‖ ea .. inter se concursationes, al. ‖ habent Lucifer, Mercurius, sol, alii alios vincunt vicissimque vincuntur; Ti 29.

concursio, Zusammentreffen, Zusammenstoßen: I. efficit: illa atomorum ... turbulenta concursio hunc mundi ornatum efficere non poterit; F I, 20.

est: illam .. funditus eiciamus individuorum corporum levium et rotundorum ‖ rut. ‖ concursionem fortuitam, quam tamen Democritus concalefactam et spirabilem, id est animalem, esse volt; T I, 42.

potest: s. I. efficit.

II, 1. concalefacio, eicio: s. I. est.

explico: lusiones .. deorum et inter ipsos deos ‖ [deos] ‖ concursiones ... si .. explicare conemur; Ti 37.

2. efficio ex: mundum .. effici ornatissimum et pulcherrimum ex eorum corporum concursione fortuita; N II, 93.

loquor de: quid est magnum ... de corpusculorum (ita enim appellat atomos) concursione fortuita loqui? A I, 6.

III. cohaerescere: ille (Democritus) atomos ... censet in infinito inani ... ita ferri, ut concursionibus inter se cohaerescant; F I, 17.

concurso, umherlaufen, zusammentreffen: di: deosne inmortalis ... concursare *circum* omnium mortalium, qui ubique sunt, non modo lectos, verum etiam grabatos et ... obicere iis visa; D II, 129.

undae: »globosos turbines existere ictos undis concursantibus«; N II, 89.

concursus, Zusammenlauf, Ablauf, Zusammenströmen, Zusammentreffen: I. auget: *auget* .. luctum concursus hominum; L II, 65.

efficit: quodsi mundum efficere potest concursus atomorum, cur porticum, cur templum, cur domum, cur urbem non potest? N II, 94.

est: quid? exercitatio legionum, quid? ille cursus, concursus, clamor quanti laboris est! T II, 37. praedonum ille concursus et te duce latrocinium in foro constitutum, ... non civitas erat; P 27.

potest: s. efficit.

ohne Verb: unde tam felix concursus atomorum, ut repente homines deorum forma nascerentur? N I, 91 (90).

II, 1. facio: concursum esse factum; D II, 50.

sustineo: mihi .. magis videtur (Antiochus) non potuisse sustinere concursum omnium philosophorum; A II, 70.

video: »concursus .. gravis stellarum ardore micantis tu quoque ... vidisti«; D I, 18.

2. opus est: quid tanto concursu (opus est) honestissimorum studiorum, tanto virtutum comitatu? F II, 111.

III. agitari: (corpora) pellere se ipsa et agitari inter se concursu fortasse possent; N I, 110.

efficere: Democritum ... levibus et rotundis corpusculis efficientem animum concursu quodam fortuito; T I, 22. ex his (corpusculis) effectum esse caelum atque terram nulla cogente natura, sed concursu quodam fortuito; N I, 66.

pellere: s. agitari.

zum Satz: in ‖ nisi ‖ his ... concursu levissimae multitudinis et aere congesto funus desubito esset oratum; R VI, 2.

concutio, erschüttern: I. metus: * terrorem metum concutientem (definiunt); T IV, 19.

II. fides: leniter atque placide fides, non vi et impetu, concuti debere *; R fr 9.

condemno, verurteilen, verdammen, abweisen: alqm: cuius (P. Scaevolae) is (L. Tubulus) condemnatus est rogatione; F IV, 77. a quibus accusatus aut a quibus condemnatus sum; T I, 99. Claudius a populo condemnatus est; N II, 7. ceteros causa incognita condemnatis; N II, 73. eo .. nunc fit illud, ... ut minus multos tabella condemnet, quam solebat vox; L III, 39. — *condemnemus* ‖ contemnamus ‖ etiam Babylonem et ‖ [Babylonem et] ‖ eos, qui ... stellarum cursus persequuntur, condemnemus, inquam, hos aut stultitiae aut vanitatis aut inpudentiae, qui quadringenta septuaginta milia annorum, ut ipsi dicunt, monumentis conprehensa continent; D I, 36.

Babylonem: s. alqm; D I, 36.

filium: ut condemnaretur filius aut nepos, si pater aut avus deliquisset; N III, 90.

inanitatem: cuius (Panaetii) quidem ... sententia condemnata mihi videtur esse inanitas ista verborum; F IV, 23.

mores, naturam: non modo stultitiam meam, sed etiam mores et naturam condemnandam puto; A II, 65.

nepotem: s. filium. — stultitiam: s. mores.

viros: ceteri tot viri et tanti repudiati ab eo condemnatique discedent; A II, 118.

condicio, Lage, Los, Zustand, Verhältnis, Bestimmung, Bedingung, Vertrag, Übereinkunft: I. est: nec ... non sit deterior mundi potius quam humana condicio; N II, 36. quo iure societas civium teneri potest, cum par non sit condicio civium? R I, 49. unam omnium animantium condicionem iuris esse denuntiant; R III, 19. est .. infima condicio et fortuna servorum; O I, 41. cum eius vitae ea condicio sit, ut ..; O III, 85.

II, 1. explico: explicanda est oratione communis condicio lexque vitae; T IV, 62.

fero: necessitas ferendae condicionis humanae quasi cum deo pugnare prohibet admonetque esse hominem; T III, 60.

perturbo: Regulus non debuit condiciones pactionesque bellicas et hostiles perturbare periurio; O III, 108.

postulo: qui mortalis natus condicionem postules inmortalium; T III, 36.

recuso: an eorum servitus dubia est, qui cupiditate peculii nullam condicionem recusant durissimae servitutis? P 39.

subeo: cui cum liceret ..., si quid accideret acerbius universis, non praecipuam, sed parem cum ceteris fortunae condicionem subire; R I, 7.

2. sum: qua quisque sit lege, condicione, foedere; L III, 41. (senex) est eo meliore condicione quam adulescens, quod ‖ cum ‖ id, quod ille sperat, hic consecutus est; C 68.

3. audio de: cum de hac communi hominum condicione audivissent, ea lege esse nos natos; T III, 59.

conservo in: qui ... conservat .. eos, quibus est praepositus, quam optima in condicione vivendi; R II, 47.

deicio de: ecquid .. intellegis, quantum mali de humana condicione deieceris? T I, 15.

disputo de: altera (medicina erit) et de communi condicione vitae et proprie, si quid sit de ipsius, qui maereat, disputandum; T III, 77.

insum in: inest .. in ea condicione populi similitudo quaedam servitutis; R I, 43.

III. aptus ad: nihil .. tam aptum est ad ius condicionemque naturae ... quam imperium; L III, 3.

IV. contentio: sin autem ad adulescentiam (amores) perduxissent, dirimi tamen interdum contentione vel uxoriae condicionis vel commodi alicuius; Lae 34.

meditatio: nihil est .., quod tam obtundat ... aegritudinem ... quam meditatio condicionis humanae; T III, 34.

V. accipere: ea .. condicione (vitam) acceperas; T I, 93.

esse: sunt .. privata ... aut vetere occupatione ... aut victoria ... aut lege, pactione, condicione ‖ conditione ‖, sorte; O I, 21.

generari: huc .. pertinet, animal hoc providum ... praeclara quadam condicione generatum esse a supremo deo; L I, 22. ut .. mortali condicione (ea genera) generentur; Ti 41.

nasci: volunt .. illi omnis eodem tempore ortos, qui ubique sint nati, eadem condicione ‖ conditione ‖ nasci; D II, 93.

pati: ut appetat animus agere semper aliquid neque ulla condicione quietem sempiternam possit pati; F V, 55.

condimentum, Gewürz, Würze: I, 1. accedit: accedat huc suavitas quaedam oportet sermonum atque morum, haudquaquam mediocre condimentum amicitiae; Lae 66.

desunt: „condimenta .. defuerunt.“ „quae tandem?“ inquit ille (Dionysius); T V, 98.

2. sum: id .. Socratem ... audio dicentem, cibi condimentum esse famem, potionis sitim; F II, 90.

II. habeo: (voluptas) ... condimenti fortasse non nihil, utilitatis certe nihil habebit; O III, 120.

condio, würzen, schmackhaft machen, einbalsamieren: alqd: semper Laelius bene (cenabat). quid bene? dicet Lucilius: »cocto, condito;« F II, 25. quis hoc non videt, desideriis omnia ista condiri? T V, 97. conditiora facit haec supervacaneis etiam operis aucupium atque venatio; C 56.

epulas: „his .. rebus Lacedaemoniorum epulae condiuntur“; T V, 98.

gravitatem: erat .. in illo viro comitate condita gravitas, nec senectus mores mutaverat; C 10.

mortuos: condiunt Aegyptii mortuos et eos servant domi; T I, 108.

condiscipulus, Mitschüler: I. est: nec .. eius (Aristotelis) condiscipulus Xenocrates in hoc genere prudentior ‖ est ‖; N I, 34.

exaudit: non vereor, condiscipulorum ne quis exaudiat; L I, 21.

rogat: quem (Dionysium) cum Cleanthes condiscipulus rogaret, quaenam ratio eum de sententia deduxisset; T II, 60.

II. alqs: s. I. exaudit.

III. cum: Dicaearchum .. cum Aristoxeno, aequali et condiscipulo suo, doctos sane homines, omittamus; T I, 41.

conditio, Einlegen, Würzen: I. procedunt: perspicuum est, ... quo ciborum conditiones, quo corporum lenocinia processerint; N II, 146.

II. trado: nisi (natura) earum (frugum, bacarum) cultus et conditiones tradidisset; D I, 116.

condo, gründen, abfassen, verfassen, bergen, einbringen, verwahren, beisetzen, bestatten, verbergen: alqm: siti dicuntur ii, qui conditi sunt; L II, 57.

alqd: quae vel statim consumantur vel mandentur condita vetustati; N II, 151. sic .. ratus est ille, qui ista iunxit et condidit; Ti 18.

Alexandream: qui (Ptolomaeus) tum regnabat alter post Alexandream conditam; O II, 82.

Athenas: ut .. Athenas et Lacedaemonem Atheniensium Lacedaemoniorumque causa putandum est conditas esse, ... sic ..; N II, 154.

bonum: qui omne bonum in visceribus medullisque condideris; T V, 27.

caput: »hoc caput hic paulum sese subito aequore condit«; N II, 108.

carmen: condi iam tum solitum esse carmen; T IV, 4. si quis occentavisset sive carmen condidisset, quod infamiam faceret flagitiumve alteri; R IV, 12.

civitates: neque .. est ulla res, in qua propius ad deorum numen virtus accedat humana, quam civitatis aut condere novas aut conservare iam conditas; R I, 12.

fructus: neque condendi ac reponendi (fructus) ulla pecudum scientia est; N II, 156. quibus absentibus numquam fere ulla in agro maiora opera fiunt, non serendis, non percipiendis, non condendis fructibus; C 24.

frumentum: neque .. homines murum aut formicarum causa frumentum condunt, sed ..; N II, 157.

Lacedaemonem: s. Athenas.

mortuos: Persae etiam cera circumlitos (mortuos) condunt; T I, 108.

res: in causis conditae sunt res futurae; D I, 128.

rem publicam: quam (rem publicam) auspicato Romulus condiderit; R II, 51.

regem: eodem .. ritu in || † in || eo sepulchro ... regem nostrum Numam conditum accepimus; L II, 56.

Romam: siquidem Homerus fuit et Hesiodus ante Romam conditam, Archilochus regnante Romulo; T I, 3. annis fere DX post Romam conditam Livius fabulam dedit; T I, 3. qui (Ennius) ut scribit, anno trecentesimo quinquagesimo || quinq. ccc, al. || fere post Romam conditam »Nonis Iunis soli luna obstitit et nox«; R I, 25. si ... Roma condita est secundo anno Olympiadis septumae; R II, 18.

Sibyllam: Sibyllam quidem sepositam et conditam habeamus; D II, 112.

sortes: eo .. conditas sortis, quae hodie Fortunae monitu tolluntur; D II, 86.

urbem: cuius (Lycurgi) temporibus Homerus etiam fuisse ante hanc urbem conditam traditur; T V, 7. a quo (Alabando) est urbs illa condita; N III, 50. nempe eo (lituo) Romulus regiones direxit tum, cum urbem condidit; D I, 30. qui (viri) res publicas constituerunt, qui urbes condiderunt; D I. 84. ii .. (Amphilochus et Mopsus) urbis in ora maritima Ciliciae Graecas condiderunt; D I, 88. Romulus lactens fulmine ictus; urbi igitur periculum ostenditur, ei quam || ei, quam || ille condidit; D II, 47. L. .. Tarutius Firmanus ... urbis etiam nostrae natalem diem repetebat ab iis Parilibus, quibus eam a Romulo conditam accepimus; D II, 98. huius urbis condendae principium profectum a Romulo; R II, 4. ut in agrum Rutulorum Aboriginumque || ve || procederet aut in ostio Tiberino .. urbem ipse conderet: R II, 5. quae (urbes) ad spem diuturnitatis conderentur atque imperii; R II, 5. ad ostium Tiberis urbem condidit colonisque firmavit; R II, 33. qui (rex) urbem condidit; O III, 40. ſ. **auspicato** condo (5 St.) S. 288, a.

Lücke: * ... quod erat XXXVIIII ante primam Olympiadem condita; R II, 42.

condocefacio, unterrichten, abrichten: animum: nemo est .. eorum, quin bonorum animum putet esse iudicem eumque condocefaciat, ut ea, quae bona malave videantur, possit contemnere; T V, 87.

beluas: ut ... utamur (beluis) domitis et condocefactis, ut elephantis; N II, 161.

condolesco, schmerzen, leiden, Schmerz, Trauer empfinden: alqs: quorum alter (Dicaearchus) ne condoluisse quidem umquam videtur, qui animum se habere non sentiat; T I, 41.

dens: nos, si pes condoluit, si dens, ... ferre non possumus; T II, 52.

homo: cum ... natura .. (hominem) et condolescere et concupiscere et extimescere et efferri laetitia dicerent; A I, 38.

pars: ut medici toto corpore curando minimae etiam parti, si condoluit, medentur, sic ..; T III, 82.

pes: ſ. dens.

condono, schenken, erlassen: pecunias: qui ... pecunias creditas debitoribus condonandas putant; O II, 78. quae (concordia) esse non potest, cum aliis adimuntur, aliis condonantur pecuniae; O II, 78.

conduco, mieten, dingen, übernehmen, nützen: I, 1. aequus, facilis in: in omni .. re contrahenda, vendundo emendo, conducendo locando, vicinitatibus et confiniis, **aequum**, facilem (esse); O II, 64.

2. alqs: qui vendunt emunt, conducunt locant contrahendisque negotiis implicantur; O II, 40.

II (vgl. III. alqd; O III, 101). 1. Infinitiv: ipsi patriae conducit pios habere cives in parentes; O III, 90.

2. acc. c. inf.: conducere arbitror talibus aures tuas vocibus undique circumsonare; O III, 5.

III. alqd: scilicet casas omnium introspicere, ut (di) videant, quid cuique conducat; D II, 105. facillimam .. in ea re publica esse concordiam, in qua idem conducat omnibus; R I, 49. aut anquirunt aut consultant, ... ad opes, ad potentiam ... conducat id necne; O I, 9. stulte, qui ... non censuerit captivos remittendos. ... quo modo stulte? etiamne, si rei publicae conducebat? O III, 101.

facta: neque homini infanti aut impotenti iniuste facta conducunt; F I, 52.

res: prius ... quam appetitum earum rerum, quae sibi conducant, amittere; F V, 33.

IV. alqd: inde ... reliqua, quae ex empto aut vendito aut conducto aut locato contra fidem fiunt; N III, 74.

homines: ducuntur (homines) ... aut spe largitionis promissisque capti aut postremo ... mercede conducti; O II, 22.

liberalitatem: si sine praemio (liberalitas) benigna || benignus || est, gratuita, si cum mercede, conducta; L I, 48.

res: (fidei bonae nomen versari in) rebus emptis venditis, conductis locatis; O III, 70.

V. mit doppeltem Accusativ: qui (redemptor) columnam illam de Cotta et de Torquato conduxerat faciendam; D II, 47.

conduplico, verdoppeln: »tenebrae conduplicantur noctisque et nimbum occaecat nigror«; D I, 24.

conecto, verbinden, anreihen: alqd (vgl. **conexum**): nec reperio, quo modo iudicem „si lucet, lucet" verum esse, ob eam causam, quod ita didici, omne, quod ipsum ex se conexum sit, verum esse, non iudicem „si mentiris, mentiris" eodem modo ex se || [esse] || conexum; A II, 98. verum falsumne sit, si quid ita conexum est, ut hoc: „si dies est, lucet", quanta contentio est! A II, 143. ut ... (sint) omnia inter se apta et conexa; F IV, 53. cum ... tam .. inter se omnia conexa et apta viderit; N II, 97. quae si singula vos forte non movent, universa certe tamen inter se conexa atque coniuncta movere debebunt; N II, 163. cum deinceps ex primis *primi cuiusque* versus || primis versuum, al. || litteris aliquid conectitur, ut in quibusdam Ennianis: Q. ENNIUS FECIT; D II, 111. si est verum, quod ita conectitur: „si quis oriente Canicula natus est, in mari non morietur," illud quoque verum est: „si Fabius ..;" Fa 12. si illud vere conectitur: „si oriente Canicula natus es, in mari non moriere"; Fa 14. novem tibi orbibus vel potius globis conexa sunt omnia; R VI, 17.

amicitiam: idcirco ... amicitia cum voluptate conectitur; F I, 67.

naturam: quae (natura) non solitaria sit neque simplex, sed cum alio iuncta atque conexa; N II, 29.

nodum: »stella ... aeternum ex astris cupiens conectere nodum«; N II, 111.

virtutes: cum (virtutes) ita copulatae conexaeque sint, ut ..; F V, 67.

conexio, Verbindung, Verknüpfung: I. te-

net, al.: fatum est conexio rerum per aeternitatem se invicem tenens, quae suo ordine et lege || sic || variatur, ita tamen || [ita tamen] ||, ut ipsa varietas habeat aeternitatem; Fa fr. 2.

II. utor: neque eos (Chaldaeos, divinos) usuros esse coniunctionibus || conexionibus ||, ut ita sua percepta pronuntient: „si quis" ..; Fa 15.

conexum, Schlußreihe, Schlußfolge: I. 1. pono: si Chaldaei ita loquantur, ut negationes infinitarum coniunctionum potius quam infinita conexa ponant; Fa 15.

2. sum in: si ... primum .. quod est in conexo: „natus es oriente Canicula," necessarium est; Fa 14. si .., quod primum in conexo est, necessarium est; Fa 14.

transfero ex: quid est, quod non possit isto modo ex conexo transferri ad coniunctionum negationem? Fa 16.

II. ratio: ipsa .. ratio conexi, cum concesseris superius, cogit inferius concedere; A II, 96.

confatalis, mit verhängt: alqd: haec, ut dixi, „confatalia" ille (Chrysippus) appellat; Fa 30.

res: copulata .. res est et confatalis; Fa 30.

confectio, Verrichtung, Vollendung, Zerstörung, Schwächung: I. absterget, efficit: mihi .. ita iucunda huius libri confectio fuit, ut non modo omnes absterserit senectutis molestias, sed effecerit mollem etiam et iucundam senectutem; C 2.

est, al.: quae .. confectio est valetudinis, quae deformatio coloris et corporis, ... (quae) non evocetur atque eliciatur voluptate? fr V, 81. quae est enim confectio valetudinis, quae deformatio corporis? fr V, 81. f. absterget.

videtur, II. adiuvo: quae confectio etiam a lingua adiuvari videtur; N II, 134.

confector, Zerstörer: hic noster ignis ... confector est et consumptor omnium; N II, 41.

confercio, anfüllen: alqd: cum ita completa et conferta sint omnia, ut ..; A II, 125.

librum: est .. (liber) confertus voluptatibus; T III, 44.

vitam: summa gratia, vita denique conferta voluptatum omnium varietate; F II, 64.

confero, zusammenbringen, zusammenziehen, bringen, beitragen, beisteuern, zuwenden, verwenden, vereinigen, anpassen, übertragen, hineinbringen, beilegen, aufbürden, begeben, vergleichen: I. **absolut:** alqs: conferamus .. in pauca; O III, 18.

II. **mit indirecter Frage:** nisi contulerimus inter nos, ... quid finis, quid etiam sit ipsum bonum; F II, 4. conferam tecum, quam cuique verbo rem subicias; F IV, 74. quo modo est conlatum || conlata || inter ipsos (haruspices), quae pars inimica, quae pars familiaris esset? D II, 28.

III. **mit Object:** alqm (se): (Tarquinius) Cumas contulisse se dicitur; T III, 27. age confer Democritum, Pythagoram, Anaxagoram; T V, 66. confer sudantis, ructantis, refertos epulis tamquam opimos boves; T V, 100 (99). valde Heraclitus obscurus, minime Democritus. num igitur conferendi? D II, 133. ne minima quidem ex parte Lycurgi legibus et disciplinae (Pausanias, Lysander) conferendi sunt; O I, 76. cum (C. Canius) se Syracusas otiandi, ut ipse dicere solebat, non negotiandi causa contulisset; O III, 58. — ad: f. **ad,** I. confero (15 St. adulescentes; O II, 46. homines; F II, 86. multitudo; T IV, 6) S. 39, b. — cum: quem cum eo (Democrito) conferre possumus non modo ingenii magnitudine, sed etiam animi? A II, 73. qui mihi cum illo (Democrito) collati quintae classis videntur; A II, 73. f. avum. ignem. — in: se contulisse (Demaratus dicitur) Tarquinios, in urbem Etruriae florentissimam; R II, 34. prius quam Theseus eos (Atticos) demigrare ex agris et in astu, quod appellatur, omnis se conferre iussit || iussisset ||; L II, 5. f. mercaturam.

alqd: Lucullus: „non moleste", inquit, „fero nos haec contulisse"; A II, 148. cotidie .. inter nos ea, quae audiebamus, conferebamus; F I, 16. ut nihil videam, quod putem conferendum; T IV, 68. rursus ut ea, quae natura efficit, conferamus; N II, 85. ex quibus conlatis inter se et conparatis artes quoque efficimus; N II, 148. an haec inter se haruspices Etrusci, Elii, Aegyptii, Poeni contulerunt? D II, 28. ut parva magnis conferamus; R III, 34. ut aliqua similitudine adductus maximis minima conferam; fr X, 3. — ad: nos ... omnes omnia ad huius adulescentiam conferamus; F V, 6. — cum: ea .., quae modo dixisti, cum iis conferamus, quae tuis antepono; F IV, 24. iam illa ... neque cum Graecia neque ulla cum gente sunt conferenda; T I, 2. si conferre volumus nostra cum externis; N II, 8. — in: f. benignitatem. facultatem; O I, 29.

aetatem: confer nostram longissimam aetatem cum aeternitate; T I, 94.

animum: si, ut dicis, animum quoque contulisti in istam rationem et quasi artem; R I, 37.

avum: confer[am] || conferam autem || avum tuum || M. || Drusum cum C. Graccho, eius fere aequali; F IV, 66.

beneficium: mores eius erunt spectandi, in quem beneficium conferetur; O I, 45. haec (beneficia) tum in universam rem publicam, tum in singulos cives conferuntur; O II, 65.

benignitatem: si, ut quisque erit coniunctissimus, ita in eum benignitatis plurimum conferetur; O I, 50.

benivolentiam: quom hanc benivolentiam ... vir sapiens in aliquem pari virtute praeditum contulerit, tum illud effici; L I, 34.

calumniam: nec Arcesilae calumnia conferenda est cum Democriti verecundia; A II, 14.

castra: castra .. in Thessalia castris conlata audiebamus; D II, 114.

causas: cum .. proprium sit Academiae ... conferre causas et, quid in quamque sententiam dici possit, expromere; D II, 150.

cogitationes: ego ... omnis meas curas cogitationesque in eam (rem publicam) conferebam; O II, 2.

consilium: qui .. ad naturae suae non vitiosae genus consilium vivendi omne contulerit; O I, 120.

copias: ut ... omnes ad eum (improbum) honores, omnia imperia, omnes opes, omnes undique copiae conferantur; R III, 27.

culpam: sua .. vitia insipientes et suam culpam in senectutem conferunt; C 14.

curas: f. cogitationes.

decus: ullum tu decus in cotidianis laboribus et periculis cum hac tranquillitate conferendum putas? O III, 97.

denicales: eas (denicales) in eos dies conferre ius || est ||, ut nec || ut || ipsius neque publicae feriae sint; L II, 55.

discrepantiam: in actiones omnemque vitam nullam discrepantiam conferre debemus; O I, 111.

disputationem: ad id (summum bonum) explicandum disputationem omnem conferemus; F

IV, 8. istorum disputatio ... collata cum eorum actis perfectisque rebus; R I, fr. 5. fr V, 42.

extremum: ut ... vicissim .., ut extremum cum medio, sic medium cum primo conferatur; Ti 14.

facultatem: eam .. facultatem disserendi ... potius huc conferas; N II, 168. quia nihil conferunt in eam (vitae societatem) studii, nihil operae, nihil facultatum; O I, 29.

ferias: ut hae feriae nobis ad utilissimos rei publicae sermones potissimum conferantur; R I, 33. quas (ferias) conpositio anni conferre debet ad perfectionem operum rusticorum; L II, 29. vgl. denicales.

fructum: fructus .. ingenii et virtutis omnisque praestantiae tum maxumus capitur, cum in proxumum quemque confertur; Lae 70.

honores, imperia: f. copias.

ignem: cum ignis oculorum cum eo igne, qui est ob os offusus, se confudit et contulit; Ti 49.

ingenia: neque cuncta ingenia conlata in unum tantum posse uno tempore providere, ut ..; R II, 2.

intellegentiam: ita illi ipsi doctrinae studiis ... dediti ad hominum utilitatem suam prudentiam intellegentiamque potissimum conferunt; O I, 156.

mala: ne si in unum locum quidem || quidem locum, nec si in un. loc. || conlata omnia (mala) sint; T II, 30.

medium: f. extremum.

mercaturam: (mercatura) si satiata quaestu vel contenta potius, ut saepe ex alto in portum, ex ipso portu se in agros possessionesque contulit; O I, 151.

oblectationem: quae (oblectatio) conferri cum eorum studiis potest? O II, 6.

officia: ad nostras utilitates officia ante conata (erunt spectanda); O I, 45. si in eos, quos speramus nobis profuturos, non dubitamus officia conferre; O I, 48. quae (officia) meminisse debet is, in quem conlata sunt, non commemorare, qui contulit; Lae 71.

operam: f. facultatem; O I, 29. studium; O I, 19.

opes: f. copias.

otium: ut otium suum ad nostrum negotium contulisse videantur; O I, 156.

pecuniam: nihil (est) honestius ... quam pecuniam ... ad beneficentiam liberalitatemque conferre; O I, 68. nisi forte eam pecuniam in rei publicae magnum aliquod tempus contulerit; O III, 93.

prudentiam: f. intellegentiam.

res: modo commutatis verbis ipsas res conferamus; F IV, 60.

rem publicam: nullam omnium rerum publicarum aut constitutione aut discriptione aut disciplina conferendam esse cum ea, quam ..; R I, 70.

scholas: dierum quinque scholas, ut Graeci appellant, in totidem libros contuli; T I, 8.

sermonem: ut eos, quibuscum sermonem conferemus, et vereri et diligere videamur; O I, 136. ut (homo) habeat, quibuscum possit familiares conferre sermones; O II, 39.

species: ut non videret species istas hominum conlatas in deos aut consilio quodam sapientium ... aut superstitione; N I, 77.

studium: quae (studia) vel ad usum vitae vel etiam ad ipsam rem publicam conferre possumus; R I, 30. quod quidam nimis magnum studium multamque operam in res obscuras atque difficiles conferunt; O I, 19.

tributum: danda etiam opera est, ne ... tributum sit conferendum; O II, 74.

triumphum: qui triumphus conferendus? O I, 77.

vitia: f. culpam.

confessio, Geständnis, Bekenntnis: I. adduco ad: quae (res) ad confessionem ignorationis adduxerant Socratem et iam ante Socratem Democritum, Anaxagoram, Empedoclem, omnes paene veteres; A I, 44.

II. comprobare: augur Ti. Gracchus auspiciorum auctoritatem confessione errati sui conprobavit; D I, 33.

confestim, sogleich, sofort: destringo: ille (adulescens), ut ingressus est, confestim gladium destrinxit; O III, 112.

morior: cum sciret confestim esse moriendum; F II, 61.

pergo: confestim ad eum ire perreximus; A I, 1.

video: (Helice) »late prima confestim a nocte videtur«; N II, 106.

conficio, vollenden, erfüllen, erledigen, ausführen, herstellen, zu stande bringen, schließen, verarbeiten, verdauen, verzehren, verbrauchen, angreifen, schwächen, aufreiben, umbringen: I. **absolut:** 1. unpersönlich: tertia (medicina erit) summam esse stultitiam frustra confici maerore, cum intellegas nil || nihil || posse profici; T III, 77.

2. alqs: pergam equidem et ... hodierno sermone conficiam, spero, hoc praesertim die; L II, 69.

II. **mit acc. c. inf.**: ex quo posse probabiliter confici eum recte primum esse suo iudicio; A fr. 20 (S. 4).

III. **mit Object:** 1. Genetiv: haec cum corporis bona sint, eorum conficientia certe in bonis numerabis; F V, 81.

2. alqm: statue contra aliquem confectum tantis animi corporisque doloribus, quanti ..; F I, 41. conficiuntur et angore et metu maximeque cruciantur, cum ..; F I, 60. quo (dolore) optimum atque humanissimum virum, Cn. Octavium, Marci filium, familiarem meum, confici vidi; F II, 93. qui a spe gerendi absunt confecti senectute; F V, 52. est .. inpudens luctus maerore se conficientis, quod imperare non liceat liberis; T III, 26. (Tarquinius) Cumas contulisse se dicitur inque ea urbe senio et aegritudine esse confectus; T III, 27. eodem .. (luctu) etiam confecta (Artemisia) contabuit; T III, 75. quibus (angoribus) essem confectus, nisi iis restitissem; O II, 2. se iam confectum (esse) senectute; O III, 100.

a q d: hoc .. Zeno gestu conficiebat; A II, 145. nihil est .. apud istos, quod non atomorum turba conficiat; T I, 22. nutu, quod volet, conficiet, nullo labore, nulla molestia; T II, 51. ex perturbationibus .. primum morbi conficiuntur, quae vocant illi νοσήματα, eaque, quae sunt eis morbis contraria, quae habent ad res certas vitiosam offensionem atque fastidium, deinde aegrotationes, quae appellantur a Stoicis ἀῤῥωστήματα, hisque item oppositae contrariae offensiones; T IV, 23. aut .. negemus quicquam ratione confici ... aut ..; T IV, 84. est .. id, a quo illa conficiuntur, homine melius; N II, 16. quae (natura) per omnem mundum omnia mente et ratione conficiens funditur; N II, 115. ut (araneolae), si quid inhaeserit, conficiant; N II, 123. et calore ... et terendo cibo || terendo || et praeterea spiritu omnia cocta atque confecta; N II, 136. reliqua vaticinationis brevi esse confecta; D I, 68. haec .. perceleriter confecit; R II, 12. omnia conficiebantur iudiciis regiis; R V, 3. per quam (rationem) coniectura valemus, argumentamur,

refellimus, disserimus, conficimus aliquid, concludimus; L I, 30. illa tria ... omnia iustitia conficit, et benivolentiam, quod prodesse vult plurimis, et ob eandem causam fidem et admirationem; O II, 38.

admirationem: f. alqd; O II, 38.

aegrotationes: f. alqd; T IV, 23.

ambulationem: constituimus inter nos, ut ambulationem postmeridianam conficeremus in Academia; F V, 1.

animam: »iam iam absumor, conficit animam vis volneris, ulceris aestus;« T II, 19.

animum: qui (maerores) exedunt animos conficiuntque curis hominum non intellegentium nihil dolendum esse ..; F I, 59. aegritudo ... lacerat, exest animum planeque conficit; T III, 27.

annos: ut, cum sexaginta (annos) confecerit, reliquos dormiat; T I, 92.

bellum: bellum .. maximum conficies, Numantiam excindes; R VI, 11. eorum consilio saepe aut non suscepta aut confecta bella sunt; O I, 79.

benivolentiam: f. alqd; O II, 38.

caput: deus id (caput iecoris, cor) eripiet, vis aliqua conficiet aut exedet; D II, 37.

cibum: per eam (venam) ad cor confectus iam coctusque (cibus) perlabitur; N II, 137. nec .. (mundus) desiderabat aut alimenta corporis aut detractionem confecti et consumpti cibi; Ti 18.

circulos: quae (stellae) globosae et rotundae ... circulos suos orbesque conficiunt celeritate mirabili; R VI, 15.

communitatem: magna .. illa communitas est, quae conficitur ex beneficiis ultro et citro datis acceptis; O I, 56.

consulta: ea facultas nostris maioribus erat, qui confectis senatus consultis; fr V, 88.

conversionem: quorum (siderum) ... alterum (genus) .. continuas conversiones duas isdem spatiis cursibusque conficiat; N II, 49. circumitus .. solis orbium V et LX et CCC ... conversionem conficiunt anneam; N II, 49.

cor: f. caput.

corpus: quia corpora nostra terreno principiorum genere confecta ardore animi concalescunt; T I, 42. (ut sit) omnibus oppressum corpus et confectum doloribus; T V, 23.

curriculum: qui recte atque honeste curriculum vivendi a natura datum confecerit; Ti 45.

cursum: ut ... eadem .. (natura) optima duce cursum vitae conficere possemus; T III, 2. sol duabus unius orbis ultimis partibus definiens motum cursus annuos conficit; N I, 87. ea (stella) ... XXX fere annis cursum suum conficit; N II, 52. ea (stella Veneris) cursum anno conficit; N II, 53. cum se octo ambitus confectis suis cursibus ad idem caput rettulerunt || retul. ||; Ti 33.

diem: cum extremum vitae diem morte confecerit; F III, 76. is .. (sol) oriens et occidens diem noctemque conficit; N II, 102.

discriptionem: Anaxagoras ... primus omnium rerum discriptionem et modum || motum || mentis infinitae vi ac ratione dissignari et confici voluit; N I, 26.

equum: »sicut fortis equus, spatio qui saepe supremo vicit Olympia, nunc senio confectus quiescit;« C 14.

escas: intimi .. (dentes escas) conficiunt, qui genuini vocantur; N II, 134.

familiarem, filium: f. alqm; F II, 93.

fidem: f. alqd; O II, 38.

fruges: cum ... terra se ... hieme ad † concipiendas || conficiendas || (fruges) relaxarit; R IV, 1.

gladiatores: mittunt (gladiatores) etiam volneribus confecti ad dominos, qui quaerant, quid velint; T II, 41.

hominem: cum ... angantur appropinquatione mortis confecti homines senectute; F V, 32. qui (dolores) primum per se ipsi plerumque conficiunt hominem; T V, 117.

interitus: non .. omnium ortus || interitus || atque obitus natura conficiet; D II, 37.

iter: quo (itinere) confecto nulla reliqua cura, nulla sollicitudo futura sit; T I, 96.

iusta: † ad iusta confecta erant; L II, 63.

libellos: quid hortaris? ut libellos conficiam de stillicidiorum ac de parietum iure? L I, 14.

locum: Telamo .. uno versu locum totum conficit, cur di homines neglegant; N III, 79.

morbos: f. alqd; T IV, 23.

modum, motum: f. discriptionem.

negotium: quam paucis verbis confectum negotium putant! D II, 103. confectum negotium, siquidem concedendum tibi est aut fato omnia fieri, aut quicquam fieri posse sine causa; Fa 26. nomina facit, negotium conficit; O III, 59.

noctem: f. diem; N II, 102. — obitus: f. interitus. — offensiones: f. alqd; T IV, 23.

orationes: causarum inlustrium, quascumque defendi, nunc cum maxime conficio orationes; C 38.

orbem: ea .. (stella) eundem XII signorum orbem annis XII conficit; N II, 52. annus, ubi sol suum totum confecit et peragravit orbem; Ti 32. f. circulos.

ortus: f. interitus.

partem: honestatis pars confecta est, quam quidem tibi cupio esse notissimam; O II, 9.

pastum: enumerare possum, ad eum pastum capessendum conficiendumque quae sit in figuris animantium ... discriptio partium; N II, 121.

personam: quam gravis .., quam magnifica, quam constans conficitur persona sapientis! F III, 75.

pisces: confici (pisces) a ranis atque consumi; N II, 125.

rationem: cuius ... ratio ... proxime a Lacyde solo retenta est, post autem confecta a Carneade; A II, 16. eadem ratio quom est in hominis mente confirmata et confecta || perfecta ||, lex est; L I, 18.

religiones: plures .. deorum omnium, singuli singulorum sacerdotes et respondendi iuris et conficiendarum || confitendarum || religionum facultatem adferunt; L II, 29.

rem: brevi res potest tota confici; A II, 108. confecta res esset; F II, 26. confectis rebus necessariis; F IV, 12. confecta res est; T V, 18. 83. res caelestes omnesque eae, quarum est ordo sempiternus, ab homine confici non possunt; N II, 16. quoniam (res) vi manuque confecta est; O I, 76.

sacra: quartum (Dionysum) Iove et Luna (natum), cui sacra Orphica putantur confici; N III, 58.

saecula: saecla nunc dico non ea, quae dierum noctiumque numero annuis cursibus conficiuntur; N I, 21.

sapientem: quem (sapientem) .., cum summis doloribus conficiatur, aut dicturum: „quam suave est!“ F V, 80. qui (sapiens) ... nec id putet esse rectum, se quam maxime excruciari luctuque confici; T III, 80. si fame ipse (sapiens) conficiatur; O III, 29.

sermonem: ita sermone confecto Catulus remansit; A II, 148.

sinus: »Draco serpit ... conficiens .. sinus e corpore flexos«; N II, 106.

spatia: quinque .. stellae ... ab isdem principiis disparibus temporibus eadem spatia conficiunt; N I, 87. confectis omnium (stellarum)

spatiis; N II, 51. qui (lunae cursus) quia mensa spatia conficiunt, „menses" nominantur; N II, 69.

stadia: inde vario sermone sex illa a Dipylo stadia confecimus; F V, 1.

summam: cum ... duo .. ii numeri ... circuitu naturali summam tibi fatalem confecerint; R VI, 12. tu .. soles, ... si aera singula probasti, summam, quae ex his confecta sit, non probare? fr V, 59.

versus: quo modo ... is, qui fidibus utitur, explere numeros (potest) et conficere versus? A II, 22.

viam: tamquam longam aliquam viam confeceris; C 6.

vicissitudines: impetum caeli ... constantissime conficientem vicissitudines anniversarias cum summa salute et conservatione rerum omnium; N II, 97.

villos: ut earum (ovium) villis confectis atque contextis homines vestiantur; N II, 158.

virum: ne ipse (vir bonus) frigore conficiatur; O III, 29. f. alqm; F II, 93.

vim: velut ibes maximam vim serpentium conficiunt; N I, 101. quae vetustas est, quae vim divinam conficere possit? D II, 117. confecta est vis populi universa; R II, 39.

vitam: nec appellatur omnino vita, nisi confecta atque absoluta; F II, 87. quem ad modum ... sequatur vitam beatam virtute confici, sic ..; T V, 21. beata .. vita virtute conficitur; T V, 48.

voluptates: quod (Calatinus) praestantissimus fuisset in conficiendis voluptatibus? F II, 117.

confidens, zuversichtlich, dreist: qui fortis est, idem est fidens, quoniam „confidens" mala consuetudine loquendi in vitio ponitur, ductum verbum a confidendo, quod laudis est; T III, 14.

confidentia, Selbstvertrauen: duas sibi res, quo minus in vulgus et in foro diceret, confidentiam et vocem, defuisse *; R III, 42.

confido, vertrauen, sich verlassen, zuversichtlich hoffen: I. **absolut:** 1. unpersönlich: a. substantivisch: f. **confidens.**

b. verbal: laudo id quidem, etsi nihil nimis oportet confidere; T I, 78. discrepat .. a timendo confidere; T III, 14. ut cavere || confidere, providere || decet, timere non decet, sic gaudere decet, laetari non decet; T IV, 66.

2. persönlich: alqs: ut .. confidant, notum iis esse debebit insigne veri; A II, 36. ne aut temere desperet propter ignaviam aut nimis confidat propter cupiditatem; O I, 73.

II. **mit accus. c. infin.:** 1. vollständiger Infinitiv: alqs: ut plane confidas perceptum id cognitumque esse; A II, 18. quae te ipsum probaturum esse confidam; F I, 28. quamvis occulte *(improbitas)* fecerit, numquam tamen id confidet fore semper occultum; F I, 50. si reperiebantur non nulli, qui nihil laudarent, nisi quod se imitari posse confiderent; T II, 3. quia non confidebas tam esse id perspicuum, quam tu velles; N III, 9. nec .. id effici posse confido, quod ne postulandum quidem est; D II, 5. quamquam a Cratippo nostro ... haec te assidue audire atque accipere confido, tamen ..; O III, 5. — Particip: quis .. confidit semper sibi illud stabile et firmum permansurum? F II, 86. eum esse beatum, qui praesentibus voluptatibus frueretur confideretque se fruiturum ..; T III, 38.

III. **mit Casus:** 1. Dativ: alicui: *ne* si magnam partem quidem ... ad verum ipsum aut quam proxime accedant, confidere sibi poterunt; A II, 36. iste vir altus et excellens ... certe .. confidere sibi debet ac suae vitae; F III, 29. quia sibi nemo confidit; R III, 23. ego .. non gravarer, si mihi ipse confiderem; Lae 17. ut .. quisque sibi plurimum || plurimum sibi || confidit, ... ita in amicitiis expetendis colendisque maxime excellit; Lae 30.

causae: alii ... non existimant oportere nimium nos causae confidere; F I, 31.

vacationi: ego .. aetatis potius vacationi confidebam; L I, 10.

vitae: f. alicui; F III, 29.

2. Ablativ: arte: quaesivisse (Leontem) ex eo (Pythagora), qua maxime arte confideret; T V, 8.

firmitate, stabilitate: qui .. poterit aut corporis firmitate aut fortunae stabilitate confidere? T V, 40.

3. Dativ oder Ablativ: iis: nec iis ita confidere, ut moveri non possint; A II, 29.

bonis: quid .. deest ad beate vivendum ei, qui confidit suis bonis? T V, 40.

testibus: hoc est verum esse, confidere suis testibus et † inportata insistere! A II, 80.

configo, treffen, durchbohren: capras: cum (caprae) essent confixae venenatis sagittis; N II, 126.

celeres, volantes: „configebat (Philoctetes) tardus celeres, stans volantes," ut apud Attium est; F V, 32.

filios: cum (Hercules), ut Eurysthei filios, ita suos configebat sagittis; A II, 89.

confinium, Grenzscheide: in omni .. re contrahenda, vendundo emendo, conducendo locando, vicinitatibus et confiniis, aequum, facilem (esse); O II, 64.

confirmatio, Befestigung, Ermutigung: I. est: quae sunt ista arma? contentio, confirmatio sermoque intumus; T II, 51.

II. indigeo ad: ut (animus) nihil aut non multum adiumento ullo ad suam confirmationem indigeret; F V, 59.

confirmo, befestigen, bestätigen, versichern, beweisen, begründen, stärken, ermutigen, beruhigen: I. **absolut:** 1. genera: confirmandi genera complura; fr II, 5.

3. alqs: qualis (amicus), ut arbitror, nemo umquam erit, ut confirmare possum, nemo certe fuit; Lae 10.

II. **mit accus. c. infin.:** unpersönlich: cum .., quod honestum sit, id solum bonum esse confirmatur; F IV, 68. (sidera) esse ignea duorum sensuum testimonio confirmari Cleanthes putat, tactus et oculorum; N II, 40. nisi erit confirmatum non modo falsum illud esse, ... sed hoc verissimum esse; R II, 70. alqs: his et talibus auctoribus usi confirmant causam rebus || [rebus] || a dis immortalibus iudicatam; T I, 116. cum .. deos nihil agere, nihil curare (Epicurus) confirmat; N III, 3. cum quidam ei (Stratonico) molestus Alabandum deum esse confirmaret, Herculem negaret; N III, 50. divinare .. morientes illo etiam exemplo confirmat Posidonius, quod adfert; D I, 64. illud ... mihi videtur vel maxume confirmare deorum providentia consuli rebus humanis; N II, 162. maxime .. virtutum cognitio confirmat percipi et comprehendi multa posse; A II, 23. quem (solem) mathematici amplius duodeviginti partibus confirmant maiorem esse quam terram; A II, 82.

III. **mit Object:** alqm: quamquam tua me oratio confirmavit, tamen etiam mea sponte nimis superstitiosam de divinatione Stoicorum sententiam iudicabam; D II, 100.

alqd: si, quod cuique occurrit, ... id confir-

matur, quid eo levius? A II, 35. confirmabat .. et primum et secundum; A II, 67. confirmat .. (Epicurus) illud vel maxime, quod ipsa natura ... sciscat et probet, id est voluptatem et dolorem; F I, 23. quorum nihil oportere || oporteret || exquisitis rationibus confirmare, tantum satis esse admonere; F I, 30. mihi ... satis hoc confirmatum videtur; F V, 96. confirmato illo, de quo, si mortales animi sunt, dubitare non possumus, quin .. interitus ... sit; T I, 88. id .. nobis Socratica illa conclusione confirmatur; T V, 47. non est .. tam explorata ista ratio ad id, quod vultis, confirmandum, quam videtur; N I, 64. quibus ea confirmentur; N II, 10. id ipsum rationibus physicis confirmare volo; N II, 23. vestri .. non modo haec non refellunt, verum etiam confirmant interpretando, quorsum quidque pertineat; N III, 60. quod *non* ab iis partum confirmatumque sit, a quibus civitatibus iura discripta || descr. || sunt; R I, 2. qui haec disciplinis informata alia moribus confirmarunt, sanxerunt autem alia legibus; R I, 2. id .. hoc argumento confirmari potest, quod ..; O I, 153.

aetates: expressa .. (haec) in iis aetatibus, quae iam confirmatae sunt; F V, 62. omnino amicitiae conroboratis iam confirmatisque et ingeniis et aetatibus iudicandae sunt; Lae 74.

amorem: quamquam confirmatur amor et beneficio accepto et studio perspecto et consuetudine adiuncta; Lae 29.

animum: quibus (amicitiis) partis confirmatur animus; F I, 66. eadem .. sententia confirmavit animum, ne ... timeret ..; F I, 68. cum .. progrediens confirmatur animus; F V, 43. si gemitus in dolore ad confirmandum animum valebit, utemur; T II, 57.

auctoritatem: quod senatus lege nostra confirmatur auctoritas; L III, 27.

casum: f. causam; D II, 38.

causam: iam confirmata causa; A II, 61. quamquam tu .. non hostiarum causam || casum || confirmas sortium similitudine, sed infirmas sortis conlatione hostiarum; D II, 38.

clementiam: f. religionem; R II, 27.

divinationem: satis est ad confirmandam divinationem semel aliquid esse ita divinatum, ut nihil fortuito cecidisse videatur; D I, 71. ita esse divinatum, nihil nt ..; D II, 107.

dolorem: f. alqd; F I, 23.

dominationem: cum .. audiret dominationem Cypseli confirmari || confirmatam ||; R II, 34.

fatum: ita et necessitatem et fatum confirmari (Epicurus) putat; Fa 21. nec .. quisquam magis confirmare mihi videtur non modo fatum, verum etiam necessitatem et vim omnium rerum, ... quam hic; Fa 48.

fidem: si tota oratio nostra omnem sibi fidem sensibus confirmat, id est incorruptis atque integris testibus; F I, 71.

ingenia: f. aetates; Lae 74.

iudicia: opinionis .. commenta delet dies, naturae iudicia confirmat; N II, 5.

ius: si natura confirmatura ius non erit, *virtutes omnes* tollentur; L I, 43.

leges: Lycurgus ... leges suas auctoritate Apollinis Delphici confirmavit; D I, 96.

locum: iste locus est .. tibi etiam atque etiam confirmandus; F V, 95.

morem: eum .. morem ius pontificale confirmat; L II, 57.

necessitatem: nec ii ... fati necessitatem confirmant, sed verborum vim interpretantur; Fa 20. dum .. (Chrysippus) verbis utitur suis, delabitur in eas difficultates, ut necessitatem fati confirmet invitus; Fa 39. f. fatum.

opinionem: non institutis opinio est confirmata, non legibus; T I, 30. hanc opinionem discipulus eius (Pherecydis) Pythagoras maxime confirmavit; T I, 38. ut vanitati veritas et opinioni confirmatae natura ipsa cedat; T III, 2. ad hanc confirmandam opinionem anquirit animus ... mentis .. agitationem in deo; N I, 45. non tam stabilis opinio permaneret nec confirmaretur diuturnitate temporis; N II, 5.

orationem: quamquam nec argumentis nec rationibus certis eorum oratio confirmatur; Ti 38.

populum: intelleges .. non fortuito populum Romanum, sed consilio et disciplina confirmatum esse; R II, 30.

rationem: cum esset ipsa ratio confirmata quaerendo; A II, 26. ratio ... profecta a Socrate, repetita ab Arcesila, confirmata a Carneade usque ad nostram viguit aetatem; N I, 11. eadem ratio quom est in hominis mente confirmata et confecta || perfecta ||, lex est; L I, 18. quae (natura) etiam nullo docente profecta ab iis .. confirmat ipsa per se rationem et perficit; L I, 27.

religionem: utrum .. hic (Euhemerus) confirmasse videtur religionem an penitus totam sustulisse? N I, 119. duabus praeclarissimis ad diuturnitatem rei publicae rebus confirmatis, religione atque clementia; R II, 27. praesentis poenae metu religio confirmari videtur; L II, 25.

res: f. religionem; R II, 27.

somnia: quo modo isti ... non ex multis (somniis) potius uni fidem derogent quam ex uno innumerabilia confirment; D II, 146.

stabilitatem: in talibus ea, quam iam dudum tractamus, stabilitas amicitiae confirmari potest; Lae 82.

vim: quae (ratio) quibusdam quasi praeceptis confirmat vim fortitudinis; T II, 11. f. fatum; Fa 48.

vitia: ut ... exoriantur .. et confirmentur vitia contraria; L I, 33.

voluptatem: f. alqd; F I, 23.

confisio, Vertrauen: si fidentia, id est firma animi confisio, scientia quaedam est; T IV, 80.

confiteor, gestehen, zugestehen, bekennen: I. **absolut:** alqs: haec .. spinosiora, prius ut confitear, me cogunt, quam ut adsentiar; T I, 16. is quaestione adhibita confessus est pateramque rettulit; D I, 54.

II. **mit Ergänzung:** 1. directe Rede: erit confiteri necesse: „si ... verum non est, sequitur, ut falsum sit"; Fa 28.

2. Infinitiv: quam bellum erat, Vellei, confiteri potius nescire, quod nescires, quam ... nauseare! N I, 84.

3. accus. c. infin.: unpersönlich: confitendum est ... in eo quasi in ultimo consistere naturam; F V, 44. omittamus hunc (Epicurum) ... cogamusque confiteri non esse ab eo doloris remedia quaerenda; T II, 45. voluntate .. et iudicio suscipi aegritudinem confitendum est; T III, 66. omnis eos (sapientes) beatos esse confiteri necesse est; T V, 72. esse .. deos confitendum est; N I, 44. hominis esse specie deos confitendum est; N I, 49. haec ... qui videat, nonne cogatur confiteri deos esse? N II, 12. quo concesso confitendum est eorum (deorum) consilio mundum administrari; N II, 75. aut .. nihil est, quod sentiente natura regatur, aut mundnm regi confitendum est; N II, 85. ea, quae dixi, iis solis confitendum est esse parata, qui utuntur; N II, 157. omne .. animal confitendum est esse mortale; N III, 32. patrem quoque eius (Saturni) Caelum esse deum confitendum est; N III, 44. esse .. divinationem

confitendum est; D I, 71. II, 107. esse praestantem aliquam ... naturam, et eam suspiciendam admirandamque hominum generi pulchritudo mundi ordoque rerum caelestium cogit confiteri; D II, 148. illi ... dicent ... confitendum esse fato fieri omnia; Fa 44. rationem inesse in ea (natura omnium rerum) confitendum est; L II, 16. quod etsi ita esse pluribus verbis disserendum est, illud tamen et breve et confitendum est, ... esse liberum neminem; P 35. alqs: obscura .. quaedam esse confiteor; F IV, 2. perveniendum esse ad id, quod non esse malum confitemur; T I, 16. si unam (virtutem) confessus eris te non habere, nullam esse te habiturum; T II, 32. nihil agis, dolorl quamvis sis molestus, numquam te esse confitebor malum; T II, 61. nomen .. esse confitemur recens; T V, 7. id satis magnum argumentum esse dixisti, cur esse deos confiteremur; N I, 62. saepe Faunorum voces exauditae, saepe visae formae deorum quemvis non aut hebetem aut impium deos praesentes esse confiteri coëgerunt; N II, 6. illud profecto confitemini, longe aliter se rem habere, atque hominum opinio sit; N III, 63. ut ... confitendum sit illis eos ... posse ... incidere; D II, 93. quam declinationem sine causa fieri si minus verbis, re cogitur (Epicurus) confiteri; Fa 22. qui ab hoc (Chrysippo) dissentiunt confitentes non fieri adsensiones sine praecursione visorum; Fa 44. ego ... non me inertiorem esse confitear quam opificem quemquam, si ..? R I, 35. tum ego accepisse me confiterer iniuriam; P 29. quis hunc non putet confiteri sibi quaesito opus esse? P 46. id se Q. Sosius, splendidus eques Romanus ex agro Piceno, fecisse confessus est; N III, 74. ex ceteris philosophis nonne optumus et gravissumus quisque confitetur multa se ignorare? T III, 69.

III. **mit Object:** alqd: quod mihi .. (Triarius) visus est, cum sciret, velle tamen confitentem audire Torquatum; F II, 21. haec Epicuro confitenda sunt aut ea ... tollenda de libro vel totus liber potius abiciundus; T III, 44. esse certe divinationem, idque esse omnibus confitendum; D I, 125. quodquoniam illud negatis, hoc necessario confitendum est; D II, 127. captum me fortasse, inquit, putas et id, quod nollem, confiteri coactum; fr V, 63. ſ. II, 3. unperſönlich; P 35. alqs; N III, 63.

peccatum: vir sapientissimus ... peccatum suum, quod celari posset, confiteri maluit quam haerere in re publica religionem; N II, 11.

religiones: plures .. deorum omnium, singuli singulorum sacerdotes et respondendi iuris et conficiendarum || confitendarum || religionum facultatem adferunt; L II, 29.

IV. **mit doppeltem Accusativ:** consolatores ipsos confiteri se miseros, cum ad eos impetum suum *fortuna* converterit; T III, 73.

conflagro, verbrennen: ut ... conflagrare terras necesse sit a tantis ardoribus; N II, 92.

conflicto, heimſuchen, bedrängen: nec ..., qui canem et faelem ut deos colunt, idcirco ... non eadem superstitione, qua ceterae gentes, conflictantur; L I, 32.

conflictus, Zuſammenſchlagen, Zuſammenſtoß: elici: lapidum conflictu atque tritu elici ignem videmus; N II, 25.

exprimi: si .. nubium conflictu ardor expressus se emiserit, id esse fulmen; D II, 44.

confligo, kämpfen, ſich ſchlagen: I. unperſönlich: universa .. illorum ratione cum tota vestra confligendum puto; F IV, 3. cum quibus (hominibus) comparari sordidum, confligere autem multitudine praesertim incitata miserum et periculosum sit; R I, 9. manu cum hoste confligere immane quiddam et beluarum simile est; O I, 81.

II. alqs: Torquatum ... cum Latinis tertio consulatu conflixisse apud Veserim propter voluptatem; F I, 23. Herculem ... iratumne censes conflixisse cum Erymanthio apro aut leone Nemeaeo? T IV, 50. cum Cleombrotus invidiam timens temere cum Epaminonda conflixisset; O I, 84.

conflo, zuſammenſchmelzen, verbinden, entwickeln, bilden: genus: quoniam ... antepono .. singulis (generibus) illud, quod conflatum fuerit ex omnibus; R I, 54.

honestum: quibus ex rebus conflatur et efficitur id, quod quaerimus, honestum; O I, 14.

naturam: ut una ex duabus naturis conflata videatur; N II, 100.

confluo, zuſammenſtrömen: alqs: si ad haec studia plures confluxerint; T II, 6.

alqd: reliqua ... ad easdem .. portas iecoris confluunt; N II, 137.

Fibrenus: rapide .. dilapsus (Fibrenus) cito in unum confluit; L II, 6.

conformatio, Geſtaltung, Geſtalt, Bildung, Ausbildung: I. est, potest: quasi vero intellegant, qualis (animus) sit in ipso corpore, quae conformatio, quae magnitudo, qui locus; T I, 50. quae conpositio membrorum, quae conformatio liniamentorum, quae figura, quae species humana potest esse pulchrior? N I, 47.

significat: quae .. animantis figura conformatioque membrorum tantam naturae sollertiam significat? N II, 85.

II, 1. dico: omnem .. talem conformationem animi ceteri philosophi motum inanem vocant, vos autem adventum in animos et introitum imaginum dicitis; N I, 105.

invenio: inventa vitae via est conformatioque omnium officiorum; F V, 15.

iungo, permisceo: quod ... hoc in hac iuncta moderateque permixta conformatione rei publicae non ferme sine magnis principum vitiis evenit; R I, 69.

voco: ſ. dico.

2. cerno in: altera (pars) in conformatione et moderatione continentiae et temperantiae (cernitur); O III, 96.

2. in: ſ. 1. iungo.

conformo, geſtalten, bilden, ausbilden: alqm: ad maiora .. quaedam nos natura genuit et conformavit; F I, 23.

mores: quarum (partium) cum una sit, qua mores conformari putantur; F IV, 5.

mundum: si illum (mundum) aedificatum esse || aedificatum ||, non ... a natura conformatum putarem; N III, 26.

vim: necesse est eam (vim) ... conformari quodam modo numine deorum vique divina; D II, 29.

usum: quibus (praeceptis) in omnis partis usus vitae conformari possit; O I, 7.

confragosus, uneben: hoc iter vitae tam confragosum putamus, tam plenum iniuriarum ac miseriarum atque laborum; fr IX, 17.

confugio, ſeine Zuflucht nehmen, ſich flüchten: I. unperſönlich: ira exardescit, libido concitatur;

in eandem arcem confugiendum est; T II, 58. quo sit confugiendum, tu vides; T II, 67. confugiendum est ad posterius (genus decertandi), si uti non licet superiore; O I, 34.

II. alqs: confugit (Epicurus) illuc, ut neget accedere quicquam posse ad voluptatem nihil dolentis; F II, 28. cum (Priamus) in aram confugisset; T I, 85. his gravissimis casibus in eundem portum ... magna iactati tempestate confugimus; T V, 5. tamquam in aram confugitis ad deum; N III, 25. Themistoclem ... non in Graeciae portus per se servatos, sed in barbariae sinus confugisse, quam adflixerat; R I, 5. s. **ad,** I. confogio (10 St.) S. 39, b.

poëtae: ut tragici poëtae ... confugitis ad deum; N I, 53.

confundo, vermengen, vermischen, verbinden, ergießen, verbreiten, verwirren: I. absolut: cuperem equidem utrumque, si posset, sed est difficile confundere; T I, 23.

II. alqd: qui omnia cupiunt confundere; A II, 53. ne confundam omnia; A II, 58. (sapiens) non metuit, ne confundere omnia videatur et incerta reddere; A II, 110. (alvus) omne, quod accepit, cogit et confundit; N II, 136. haec scilicet in inbecillo remissoque animo multa omnibus modis confusa et variata versantur; D II, 140. eadem .. cum accepisset homines inconditis vocibus inchoatum || incohatum || quiddam et confusum sonantes; R III, 3. s. genera.

cibum: per quas (vias) lapsus cibus ... in eam venam, quae cava appellatur, confunditur; N II, 137.

decorum: hoc ... decorum totum illud quidem est cum virtute confusum, sed ... distinguitur; O I, 95.

genera: philosophi severe sane atque honeste haec tria genera || genere || confusa cogitatione distinguunt; O II, 10.

homines: omnes homines inter se natura confusi pravitate dissentiunt; L fr. 2.

ignem: cum ignis oculorum cum eo igne, qui est ob os offusus, se confudit et contulit; Ti 49.

institutionem: hanc initio institutionem confusam (animal) habet et incertam; F V, 24.

particulas: eas (particulas) primum confusas, postea in ordinem adductas mente divina; A II, 118.

rem publicam: quae (res publica) ex tribus generibus illis, regali et optumati et populari, confusa modice; R II, 41.

somnia: nunc onusti cibo et vino perturbata et confusa (somnia) cernimus; D I, 60.

vera: quae (philosophia) confundit vera cum falsis; A II, 61.

vim: quae (vis sentiens) est toto confusa mundo; D I, 118. quae (vis divina) toto confusa mundo sit; D II, 35.

vitam: confunderetur omnis vita, ut ab Aristone; F III, 50.

confuse, verworren: ago: si videtur, noli agere confuse; N III, 19.

loquor: quoniam ipsi etiam illi solent non confuse loqui; A II, 47. confuse loquitur; gerendus est mos, modo recte sentiat; F II, 27.

confusio, Vermischung, Vereinigung, Verwirrung: I. consequitur: nonne videmus, quanta perturbatio rerum omnium consequatur, quanta confusio? F II, 117.

exsistit: ut existat ex rege dominus, ex optimatibus factio, ex populo turba et confusio; R I, 69.

sequitur: quibus (sanctitate, religione) sublatis perturbatio vitae sequitur et magna confusio; N I, 3.

II. distinguo: haec coniunctio confusioque virtutum tamen a philosophis ratione quadam distinguitur; F V, 67.

habeo suos .. deos aut novos aut alienigenas coli confusionem habet religionum; L II, 25.

III. ante: quam .. (iuris cognitionem atque interpretationem) ante hanc confusionem temporum in possessione sua principes retinuerunt; O II, 65.

confuto, zurückweisen, widerlegen: argumenta: Cotta sic disputat, ut Stoicorum magis argumenta confutet quam hominum deleat religionem; D I, 8.

dolores: qui ... maxumis .. doloribus adfectus eos ipsos inventorum suorum memoria et recordatione confutat; T V, 88.

levitatem: cuius opinionis levitas confutata a Cotta non desiderat orationem meam; N II, 45.

vituperatores: qua .. in causa et benivolos || benev. || obiurgatores placare et invidos vituperatores confutare possumus; N I, 5.

congero, zusammentragen, sammeln, aufhäufen, zuwenden: I. apes: apes in alvarium concesserant || alvearium congesserant ||; fr I, 14.

II. alqd: in eam (rem) quae conveniunt, congerunt omnia; T V, 18. congerantur in unum omnia; T V, 117. neque verendum est, ... ne plus aequo quid in amicitiam congeratur; Lae 58.

aes: in || nisi || his ... concursu levissimae multitudinis et aere congesto funus desubito esset ornatum; R VI, 2.

grana: Midae illi Phrygi, cum puer esset, dormienti formicae in os tritici grana congesserunt; D I, 78. ut illa tritici grana in os pueri Midae congesta aut apes ... non tam mirabilia sint quam coniecta belle; D II, 66.

congestus, Zusammentragen, Nisten: herbam .. asperam || subito || credo avium congestu non humano satu (extitisse); D II, 68.

conglacio, gefrieren: quae (aqua) neque conglaciaret frigoribus neque nive pruinaque concresceret; N II, 26.

conglobo, zusammenballen, kugelförmig gestalten: astra: quae (astra) se .. nisu suo conglobata continent; N II, 117.

figuram: id esse deum neque natum umquam et sempiternum, conglobata figura; A II, 118.

mare: mare ... conglobatur undique aequabiliter neque redundat umquam neque effunditur; N II, 116.

terram: terra ... solida et globosa et undique ipsa in sese nutibus suis conglobata; N II, 98.

conglutinatio, Zusammenfügung: iam omnis conglutinatio recens aegre, inveterata facile divellitur; C 72.

conglutino, zusammenfügen, verbinden: amicitias: si utilitas amicitias conglutinaret || congl. amic. ||, eadem commutata dissolveret; Lae 32.

hominem: sic hominem eadem optime, quae conglutinavit, natura dissolvit; C 72.

congredior, zusammenkommen, zusammentreffen, sich in einen Kampf einlassen: alqs: saepius .. congredientes nos, et maxume in Tusculanis

nostris; A II, 148. »conloquuntur, congrediuntur, quaerunt aliquid, postulant«; T IV, 48. qui cum Academico et eodem rhetore congredi conatus sim; N II, 1. apud eundem poëtam Aiax cum Hectore congrediens depugnandi causa agit, ut sepeliatur, si sit forte victus; fr VIII, 9.

luna: tum (luna) congrediens cum sole, tum digrediens || degred. ||; N II, 103.

congregabilis, gesellig: ut apium examina non fingendorum favorum causa congregantur, sed, cum congregabilia natura sint, fingunt favos, sic ..; O I, 157.

congregatio, Zusammenleben, Geselligkeit: I. est: eius (populi) .. prima causa coëundi est non tam inbecillitas quam naturalis quaedam hominum quasi congregatio; R I, 39.

II. nascor ad: facile intellegitur nos ad coniunctionem congregationemque hominum ... esse natos; F III, 65. nos ... natos .. esse ad congregationem hominum et ad societatem communitatemque generis humani; F IV, 4.

III. imitari: congregatione aliae (bestiae) coetum quodam modo civitatis imitantur; F II, 109.

congrego, vereinigen, versammeln: alqm: post eos Polemo et Crates unaque Crantor in Academia congregati; A I, 34. deinde (parvi) aequalibus delectantur libenterque se cum iis congregant; F V, 42. tertium (est) iis, quibuscum congregemur, uti moderate et scienter; O II, 18. pares .. vetere proverbio cum paribus facillime congregantur; C 7.

bestias: earum ipsarum (bestiarum) partim solivagas, partim congregatas; T V, 38.

bestiolas: admirandum est, congressune aliquo inter se (bestiolae) an iam inde ab ortu natura ipsa congregatae sint; N II, 124.

coetum: populus .. non (est) omnis hominum coetus quoquo modo congregatus, sed ..; R I, 39.

examina: s. homines; O I, 157.

homines: qui dissipatos homines congregavit et ad societatem vitae convocavit; T I, 62. ut apium examina non fingendorum favorum causa congregantur, sed, cum congregabilia natura sint, fingunt favos, sic homines, ac multo etiam magis natura congregati adhibent agendi cogitandique sollertiam; O I, 157. etsi duce natura congregabantur homines, tamen ..; O II, 73.

magos: qui (magi) congregantur in fano commentandi causa atque inter se conloquendi; D I, 90.

multitudinem: quae est .. civitas? omnisne etiam fugitivorum ac latronum congregata unum in locum multitudo? certe negabis; P 27.

turbam: Chrysippus ... magnam turbam congregat ignotorum deorum; N I, 39.

congressio, Zusammenkunft, Umgang: ordior a: ut a prima congressione maris et feminae, deinde a progenie et cognatione ordiar; R I, 38.

versor in: sermo in circulis, disputationibus, congressionibus familiarium versetur; O I, 132.

congressus, Zusammenkunft, Vereinigung, Gesellschaft: I. sunt: quasi vero clarorum virorum aut tacitos congressus esse oporteat aut ludicros sermones aut rerum conloquia leviorum! A II, 6.

II. facio: primos congressus copulationesque et consuetudinum instituendarum voluntates fieri propter voluptatem; F I, 69.

fugio, odi: congressus ut hominum fugiat atque oderit; Lae 87.

III, 1. congregari: admirandum est, congressune aliquo inter se (bestiolae) an iam inde ab ortu natura ipsa congregatae sint; N II, 124.

2. in: deinde prima illa, quae in congressu solemus; F III, 8.

congruenter, übereinstimmend, angemessen: vivo: cum .. hoc sit extremum, congruenter naturae convenienterque vivere; F III, 26. id est convenienter congruenterque naturae vivere; F III, 31. honeste vivere (id est enim vel e virtute vel naturae congruenter vivere); F IV, 26.

congruo, zusammentreffen, übereinstimmen, entsprechen: I. unpersönlich: qui (Stoici) cum finem bonorum esse senserint congruere naturae cumque ea convenienter vivere; T V, 82. convenienter naturae vivere, id habet hanc ... sententiam: cum virtute congruere semper; O III, 13.

II. alqs: qui (Academici et Peripatetici) rebus congruentes nominibus differebant; A I, 17. quia reliquit perfectissimam disciplinam, Peripateticos et Academicos, nominibus differentes, re congruentes; A II, 15. sive Aristotelem et Theophrastum cum illis congruentis re, genere docendi paulum differentis secuti sunt; L I, 38. si aliquem nacti sumus, cuius cum moribus et natura congruamus; Lae 27.

alqd: cum haec duo pro congruentibus sumunt tam vehementer repugnantia; A II, 44. nihil in hac praeclara epistula scriptum ab Epicuro congruens et conveniens decretis eius reperietis; F II, 99. quibus (principiis) congruere debent, quae sequuntur; F III, 20. neque vero haec inter se congruere possent, ut natura et procreari vellet et diligi procreatos non curaret; F III, 62. si a falsis principiis profecta congruunt ipsa sibi et a proposito non aberrant; F IV, 53. cum ea congruunt inter se, e quibus constamus; T IV, 30.

actiones: reliquae .. virtutes et actiones virtutibus congruentes; F V, 58.

animi: vereor .., ne natura ... animos quoque dederit .. corporum doloribus congruentis; T V, 3.

concentus: ut ... is .. concentus ex dissimillimarum vocum moderatione concors tamen efficitur et congruens; R II, 69.

epistula: quamquam ea (epistula) cum summa eius (Epicuri) philosophia || philosophiae, al. || nullo modo congruebat; F II, 100.

homo: ratio fecit hominem ... cum .. iis (hominibus) natura et sermone et usu congruentem; F II, 45.

interpres: s. oratio.

motus: quae (actio corporis) motus et status naturae congruentes tenet; F V, 35.

oratio: interpres .. mentis oratio verbis discrepat sententiis congruens; L I, 30.

partes: omnibus partibus inter se congruentibus; L fr 2.

ratio: quae (ratio) cum aliquo uno ex tribus illis congruere possit; F V, 19. est .. vera lex recta ratio naturae congruens; R III, 33.

res: ex quo ... susceptio ... earum rerum || appetitio ||, quae erant congruentes cum praescriptione naturae; A I, 23.

responsa: in .. his omnibus responsa haruspicum cum Sibyllae versibus congruebant; D I, 97.

sidera: cum (sapientis animus) ... sidera .. viderit innumerabilia caelo inhaerentia cum eius ipsius motu congruere certis infixa sedibus; T V, 69.

status: s. motus.

vita: quibus rebus vita consentiens ... recta

et honesta et constans et naturae congruens existimari potest; F V, 66. erat in homine ... orationi vita admodum congruens; R II, 1.

voluptas: congruere .. cum cogitatione magna voluptas corporis non potest; fr V, 81.

III. de: quia de re una solum dissident, de ceteris mirifice congruunt; L I, 53.

conicio (coicio s. III. alqd; T V, 13. formas), richten, wenden, werfen, verwenden, bringen, einreihen, vermuten, auslegen: I. alqs: »bene qui coniciet, vatem hunc perhibebo optumum«; D II, 12.

II, 1. indir. Frage: num ..., quae tempestas inpendeat, vates || vatis || melius coniciet quam gubernator? D II, 12.

2. acc. c. inf.: num .. aut haruspex aut augur aut vates quis aut somnians melius coniecerit aut e morbo evasurum aegrotum aut e periculo navem aut ex insidiis exercitum quam medicus, quam gubernator, quam imperator? D II, 13.

III. alqm: (Theramenes) coniectus in carcerem triginta iussu tyrannorum; T I, 96. primo quasi temere de re publica locutus (P. Vatinius) in carcerem coniectus est; N II, 6. se interfectum in plaustrum a caupone || cop. || esse coniectum et supra stercus iniectum; D I, 57. te mirificam in latebram coniecisti; D II, 46. gubernatores cum exsultantis lolligines viderunt aut delphinos se in portum conicientes, tempestatem significari putant; D II, 145. (Scipio) convertit se in porticu et coniecit in medium Laelium; R I, 18. etsi quinquennio ante D. || Decimum || Brutum et P. Scipionem consules ... C. Curiatius in vincula coniecit; L III, 20.

alqd: ut fere nos in Consolatione omnia in consolationem unam coniecimus; T III, 76. haec etiam in eculeum coiciuntur, quo vita non adspirat beata; T V, 13 (12). ego tibi illa ipsa, quae vix in gymnasiis ... Stoici probant, ludens conieci in communes locos; P 3.

apes: ut illa tritici grana in os pueri Midae congesta aut apes, quas dixisti in labris Platonis consedisse pueri, non tam mirabilia sint quam coniecta belle; D II, 66.

consules: s. alqm; L III, 20.

formas: si innumerabiles unius et viginti formae litterarum vel aureae vel qualeslibet aliquo coiciantur; N II, 93.

grana: s. apes.

legem: quam legem (Solonis) eisdem prope verbis nostri decemviri in decimam tabulam coniecerunt; L II, 64.

oculos: in hunc oculi omnium coniciuntur; O II, 44. existimare debes omnium oculos in te esse coniectos unum; Lae 6.

pecuniam: quod (Pericles) tantam pecuniam in praeclara illa propylaea coniecerit; O II, 60.

signa: male coniecta maleque interpretata (signa) falsa sunt non rerum vitio, sed interpretum inscientia; D I, 118.

coniectio, Deutung, Auslegung: idem .. (Chrysippus) somniorum coniectionem definit hoc modo: esse vim cernentem et explanantem, quae a dis hominibus significentur in somnis; D II, 130.

coniector, Deuter, Ausleger, Traumdeuter, Wahrsager: I. declarat: quod etiam coniector quidam et interpres portentorum non inscite respondisse dicitur ei || † ei ||, qui quondam || quodam, cum || ad eum rettulisset quasi ostentum, quod anguis domi vectem circumiectus fuisset: „tum esset“, inquit, „ostentum, si anguem vectis circumplicavisset“. hoc ille responso satis aperte declaravit nihil habendum esse, quod fieri posset, ostentum; D II, 62.

eludit: quae est || ista || ars coniectoris eludentis ingenio? D II, 145.

inquit: misit coniectori, quantulum visum est de argento. tum ille „nihilne“, inquit, „de vitello“? D II, 134. cursor ad Olympia proficisci cogitans visus est in somnis curru quadrigarum vehi. mane ad coniectorem. at ille „vinces“, inquit; „id enim celeritas significat et vis equorum“; D II, 144.

intellegunt: coniectores ex quadam convenientia et coniunctione naturae, quam vocant συμπάθειαν, quid cuique rei conveniat [ex somnis], et quid quamque rem sequatur, intellegunt; D II, 124.

respondet: defert ad coniectorem quidam somniasse se ovum pendere ex fascea lecti sui cubicularis. respondit coniector thensaurum || thes. || defossum esse sub lecto; D II, 134. s. declarat.

II, 1. colo: ut haruspices, augures, harioli, vates, coniectores nobis essent colendi; N I, 55.

habeo: non (habeo nauci) de circo astrologos, non Isiacos coniectores, non interpretes somniorum; D I, 132.

numero: in quo haruspices, augures coniectoresque numerantur; D I, 72.

2. mitto: s. I. inquit; D II, 134.

narro: an quod insani sua visa coniectori non narrant, narrant, qui somniaverunt? D II, 122.

3. defero ad: quae (visa) illi (mortales) exterriti somno || somnio || ad coniectorem mane deferant; D II, 129. s. I. respondet.

peto a: qui .. convenit aegros a coniectore somniorum potius quam a medico petere medicinam? D II, 123.

refero ad: s. I. declarat.

III. ars: s. I. eludit.

IV. a: eius .. somnii a coniectoribus quae sit interpretatio facta, videamus; D I, 45.

ad: s. I. inquit; D II, 144.

coniectura, Vermutung, Deutung, Wahrsagung: I. absolut: 1. declarat: ipsorum interpretum coniecturae nonne magis ingenia declarant eorum quam vim consensumque naturae? D II, 144.

derigit: ea (coniectura) fallit fortasse non numquam, sed tamen ad veritatem saepissime derigit || dir. ||; est enim ab omni aeternitate repetita; D I, 25.

differt: in quibus (animi partibus) ... inest coniectura consequentium non multum a divinatione differens; F II, 113.

est: quibus expositis facilis est coniectura ea maxime esse expetenda; F V, 38. ut .. in causis iudicialibus alia coniectura est accusatoris, alia defensoris et tamen utriusque credibilis, sic in omnibus iis rebus, quae coniectura investigari videntur, anceps reperitur oratio; D II, 55.

fallit: s. derigit.

habent: animadverti, Quinte, te caute .. ab iis coniecturis, quae haberent artem atque prudentiam, ... abducere divinationem eamque ita definire ..; D II, 13.

inest: s. differt.

peccat: non deorum natura, sed hominum coniectura peccavit; N II, 12.

potest: cum ... ii, qui (somnia) interpretantur, coniecturam adhibeant, non naturam, ... neque coniectura, quae in varias partis duci possit, non numquam etiam in contrarias, quicquam sit incertius; D II, 147. s. II, 1. facio; D II, 129.

praesentit: quas (res) esse futuras aut concitata mens aut soluta somno cernit aut ratio aut coniectura praesentit; D I, 128.

ohne Verb: facilis coniectura huius somnii; D I, 58.

2. sum: haec ... *non* somniantium philosophorum esse commenta nec fabulas incredibiles, ... sed prudentium coniecturas; R VI, 3.

II. nach Verben: 1. adhibeo: in ostentis ratio plerumque coniecturaque adhibetur; D II, 42. ſ. I, 1. potest.

capio: Ceos accepimus ortum Caniculae diligenter quotannis solere servare coniecturamque capere, ut scribit Ponticus Heraclides, salubrisne an pestilens annus futurus sit; D I, 130.

diduco: coniectura omnis, in qua nititur divinatio, ingeniis hominum in multas aut diversas aut etiam contrarias partis saepe diducitur; D II, 55.

duco: an ea .. quicquam significant nisi acumen hominum ex similitudine aliqua coniecturam modo huc, modo illuc ducentium? D II, 145. ſ. I, 1. potest.

facio: facta coniectura etiam in Dionysio est, paulo ante quam regnare coepit; D I, 73. fiunt certae || certe || divinationum coniecturae a peritis; D I, 78. cur ... de passerculis coniecturam facit, ... de dracone silet? D II, 65. ut, si iam fieri possit vera coniectura somniorum, tamen isti, qui profitentur, eam facere non possint; D II, 129.

postulo: »tum (rex Priamus) coniecturam postulat pacem petens«; D I, 42.

repeto: ſ. I, 1. derigit.

2. utor: quae (artes) ipsae fatentur coniectura se plus uti quam scientia; A II, 107.

3. abduco ab: ſ. I, 1. habent.

consto ex: artificiosum (genus divinandi) constare partim ex coniectura, partim ex observatione diuturna; D II, 26.

existimo de: quodsi falluntur ii, qui nihil sine aliqua probabili coniectura ac ratione dicunt, quid existimandum est de coniectura eorum, qui extis ... futura praesentiunt? D II, 16.

loquor de: de cuius (Calchantis) coniectura sic apud Homerum, ut nos otiosi convertimus, loquitur Agamemnon: »ferte ..;« D II, 63.

nitor in: ſ. 1. diduco.

pendeo ex: non quaero rationes eas, quae ex coniectura pendent; A II, 116.

progredior ultra: coniectura .. (divinatio) nititur, ultra quam progredi non potest; D I, 24.

revoco ad: quae (genera ostentorum) cum facta sunt, tum ad coniecturam aliqua interpretatione revocantur; D II, 66.

III. Umstand: 1. aberrare: qui etiamsi aberrant coniectura, video tamen, quid sequantur; N I, 100.

adsequi: num ... vates || vatis || ... morbi naturam acutius quam medicus aut belli administrationem prudentius quam imperator coniectura adsequetur? D II, 12.

contineri: earum dico artium, quae coniectura continentur et sunt opinabiles; D I, 24.

dicere: qui (Divitiacus) ... partim auguriis, partim coniectura, quae essent futura, dicebat; D I, 90. id .. sine divinatione coniectura (haruspices) poterant dicere; D II, 75.

divinare: qui aut arte aut coniectura divinare videantur; D I, 124.

explicari: quae .. (genera divinandi) aut coniectura explicantur aut eventis animadversa ac notata sunt; D I, 72. alia .. subito ex tempore coniectura explicantur, ut apud Homerum Calchas; D I, 72.

informare: turbam ... deorum .. ita ignotorum, ut eos ne coniectura quidem informare possimus; N I, 39.

investigari: si modo investigari aliquid coniectura potest; Ti 10. ſ. I, 1. est; D II, 55.

niti: ſ. II, 3. progredior ultra.

percipi: ut ne ratione quidem et coniectura ulla res percipi possit; A II, 42.

persequi: est .. ars in iis, qui novas res coniectura persequuntur, veteres observatione didicerunt. carent autem arte ii, qui non ratione aut coniectura observatis ac notatis signis, sed concitatione .. animi ... futura praesentiunt; D I, 34.

praesentiri: quae .. praesentiri aut arte aut ratione aut usu aut coniectura possunt; D II, 14. ſ. persequi.

probabilis: id .. cum coniectura probabile est, tum quibusdam etiam vestigiis indicatur; T IV, 2.

sequi: ea ... explicabo .. ut homunculus unus e multis probabilia coniectura sequens; T I, 17.

suspicari: qui (noster familiaris), quae vix coniectura qualia sint possumus suspicari, sic adfirmat, ut ..; R I, 15.

trahi: iam ex insanorum aut ebriorum visis innumerabilia coniectura trahi possunt, quae futura videantur *; D II, 121.

valere: per quam (rationem) coniectura valemus, argumentamur, refellimus, disserimus, conficimus aliquid, concludimus; L I, 30.

abl. comp.: ſ. I, 1. potest.

2. de: et de coniectura quidem hactenus; T IV, 3.

sine: ſ. II, 3. existimo de.

coniecturalis, auf Vermutung beruhend: omne .. genus coniecturale in hoc fere genere ponebas; D II, 26.

conitor, streben, sich anstrengen: I. alqs: quantum coniti animo potes, quantum labore contendere, ... tantum fac ut efficias; O III, 6.

germanus: »eius (arietis) germanum cornibus conitier, in me arietare«; D I, 44.

ratio: quae (ratio) conixa per se et progressa longius fit perfecta virtus; T II, 47.

Taurus: cuius (Arcturi) sub pedibus »corniger est valido conixus corpore Taurus«; N II, 110.

II. ut: (parvi) et animo utuntur et sensibus conituntur que, sese ut erigant; F V, 42.

coniveo, sich schließen, die Augen schließen: alqs: quid melius quam . . ita coniventem somno consopiri sempiterno? T I, 117. cur te duobus contuear oculis et non altero coniveam; N III, 8. cur coniveres .. altero oculo, causa non esset; N III, 9.

oculi: quibus (pilis) et apertis oculis, si quid incideret, repelleretur, et somno coniventibus ... † ut qui || [ut qui], al. || tamquam involuti quiescerent; N II, 143.

coniugium, Ehe: I. sunt: genera praeterea (nobis deorum nota sunt), coniugia, cognationes omniaque traducta ad similitudinem inbecillitatis humanae; N II, 70.

II, 1. coniungo: ut coniugia virorum et uxorum natura coniuncta esse dicerent; F IV, 17.

2. sum in: prima societas in ipso coniugio est, proxima in liberis; O I, 54.

III. coniungi: quod ... tota domus coniugio et stirpe coniungitur; F V, 65.

iungere: tu eos (homines) inter se primo domiciliis, deinde coniugiis ... iunxisti; T V, 5.

coniugo, verbinden: est .. ea iucundissima amicitia, quam similitudo morum coniugavit || [est ... coniugavit] ||; O I, 58.

coniuncte, verbunden, vertraut: vivo: quocum (Q. Pompeio P. Sulpicius) coniunctissime et amantissime vixerat; Lae 2.

ohne Verb: multo haec coniunctius homines ||multo * haec coniunctio est hominis||; F III, 63.

coniunctio, Vereinigung, Verbindung, Begriffsverbindung, Satzverbindung: I. **Subject:** amplectitur coniunctio .. cum honestate vel voluptatis vel non dolendi id ipsum honestum, quod amplecti vult, id efficit turpe; F V, 22.

devincit: sanguinis .. coniunctio et benivolentia devincit homines *et* caritate; O I, 54.

efficit: ſ. amplectitur.

est: quae coniunctio, quae diiunctio vera sit; A II, 91. multo haec coniunctius homines || multo * haec coniunctio est hominis ||; F III, 63. quod ei (aëri) similitudo est aetheris et cum eo summa coniunctio; N II, 66. sic naturis his ... mundi partium coniunctio continetur, quae aut sempiterna sit necesse est hoc eodem ornatu ... aut certe perdiuturna, permanens ad longinquum et inmensum paene tempus; N II, 84. 85. quanta primum intellegentia, deinde consequentium rerum cum primis coniunctio et conprehensio esset in nobis; N II, 147. quae est continuatio coniunctioque naturae, quam, ut dixi, vocant συμπάθειαν? D II, 142. haec quoque coniunctio est ex repugnantibus: „et est Fabius, et in mari Fabius morietur"; Fa 12. quae sit coniunctio hominum, quae naturalis societas inter ipsos; L I, 16. quas (caerimonias, religiones) non metu, sed ea coniunctione, quae est homini cum deo, conservandas puto; L I, 43. hoc .. spectant leges, hoc volunt, incolumem esse civium coniunctionem; quam qui dirimunt, eos morte, exsilio, vinclis, damno coërcent; O III, 23. nulla potest esse ei (voluptati) cum honestate coniunctio; O III, 120. eam .. (coniunctionem), quae erat eiusdem, (deus) detorsit a latere in dexteram partem, hanc autem citimam a mediana linea direxit ad laevam, sed principatum dedit superiori, quam solam individuam reliquit. interiorem autem cum in sex partis divisset, septem orbis dispares duplo et triplo intervallo moveri iussit contrariis inter se cursibus; Ti 25.

patet: nec (est) quod latius pateat quam coniunctio inter homines hominum; F V, 65.

permanet: ſ. est; N II, 85.

pertinet: quod illa ordinum coniunctio ad salutem rei publicae pertinebat; O III, 88.

potest: ſ. est; O III, 120.

sequuntur: sequuntur fratrum coniunctiones, post consobrinorum sobrinorumque; O I, 54.

vult: ſ. amplectitur.

II. **nach Verben:** 1. accommodo: ſ. circumplector.

appello: qua ex coniunctione naturae et quasi concentu atque consensu, quam συμπάθειαν Graeci appellant, convenire potest aut fissum iecoris cum lucello meo aut meus quaesticulus cum caelo, terra rerumque natura? D II, 34. eius modi coniunctionem tectorum oppidum vel urbem appellaverunt delubris distinctam spatiisque communibus; R I, 41.

aspernor: non recipit istam coniunctionem honestas, aspernatur, repellit; O III, 119.

circumplector: hanc .. omnem coniunctionem duplicem in longitudinem (deus) diffidit mediaeque accommodans mediam quasi decussavit, deinde in orbem intorsit, ut et ipsae secum et inter se ex commissura, quae e regione esset, iungerentur, eoque motu, cuius orbis semper in eodem erat eodemque modo ciebatur, undique est eas circumplexus; Ti 24.

conservo: ut .. conservetur omnis homini erga hominem societas, coniunctio, caritas; F III, 69.

contineo: ſ. I. est; N II, 84.

declaro: quin coniunctionem studiorum amorisque nostri, quo possem litterarum genere, declararem; A ep. 1.

decusso, diffindo: ſ. circumplector.

detorqueo, dirigo: ſ. I. est; Ti 25.

dirimo: ſ. I. est; O III, 23.

distinguo: haec coniunctio confusioque virtutum tamen a philosophis ratione quadam distinguitur; F V, 67.

divido: ſ. I. est; Ti 25.

eximo: quodsi exemeris ex rerum natura benivolentiae coniunctionem; Lae 23.

habeo: bene .. maiores accubitionem epularem amicorum, quia vitae coniunctionem haberet, convivium nominaverunt; C 45.

intorqueo, iungo: ſ. circumplector.

perspicio: si hominum inter ipsos societatem coniunctionemque perspexeris; L I, 28.

recipio, repello: ſ. aspernor.

relinquo: ſ. I. est; Ti 25.

servo: ut .. societas hominum coniunctioque servetur; O I, 17. optime .. societas hominum coniunctioque servabitur; O I, 50.

voco: coniectores ex quadam convenientia et coniunctione naturae, quam vocant συμπάθειαν, quid ... sequatur intellegunt; D II, 124. ſ. I. est; D II, 142.

2. accomodo: ſ. 1. circumplector.

do: ſ. I. est; Ti 25.

3. egeo: quae (pars corporis) coniunctione alterius egeret ad procreandum; N II, 64.

removeo: magnitudo animi remota || a || communitate coniunctioneque humana feritas sit quaedam et immanitas; O I, 157.

utor: neque eos (Chaldaeos, divinos) usuros esse coniunctionibus || conexionibus ||, ut ita sua percepta pronuntient: „si quis natus est ...," sed potius ita dicant: „non et natus est ..;" Fa 15.

4. dico de: quae de prudentia, de cognitione rerum, de coniunctione generis humani ... dicuntur; F IV, 19.

intellego ex: ſ. 1. voco.

nascor ad: facile intellegitur nos ad coniunctionem congregationemque hominum ... esse natos; F III, 65.

removeo a: ſ. 3. removeo.

secerno a: habent .. suam sphaeram stellae inerrantes ab aetheria coniunctione secretam et liberam; N II, 55.

valeo ad: quod (officium) ad coniunctionem hominum et ad societatem tuendam valet; O I, 158.

III. **nach Adjectiven:** aptus ex: qua ex coniunctione caelum ita aptum est, ut sub aspectum et tactum cadat; Ti 15.

liber a: ſ. II, 4. secerno a.

IV. **nach Substantiven:** appetitus: commune .. animantium omnium est coniunctionis adpetitus procreandi causa; O I, 11.

necessitudo: qui sunt in amicitiae coniunctionisque necessitudine superiores; Lae 71.

negatio: si Chaldaei ita loquantur, ut negationes infinitarum coninnctionum potius quam infinita conexa ponant; Fa 15. quid est, quod non possit isto modo ex conexo transferri ad coniunctionum negationem? Fa 16.

societas: animi affectio ... hanc, quam dico, societatem coniunctionis humanae munifice et aeque tuens; F V, 65.

V, 1. cerni: hac .. mentis et ipsius divinitate

et coniunctione cum externis mentibus cerni, quae sint futura; D II, 119.

cognosci: si aut usu aliquid cognitum sit aut coniunctione aut similitudine aut collatione rationis; F III, 33.

conservari: f. I. est; L I, 43.

abl. comp.: nihil ad iucunde vivendum reperiri posse, quod coniunctione tali sit aptius; F I, 70.

2. ex: f. II, 1. appello.

coniungo, verbinden, vereinigen: alqm: cum Epicuro .. hoc plus est negotii, quod e duplici genere voluptatis coniunctus est; F II, 44. inter nos natura ad civilem communitatem coniuncti et consociati sumus; F III, 66. Fannii .. aetati || aetate || coniunctus Antipater paulo inflavit vehementius; L I, 6. quom animus ... omnis .. natura coniunctos suos duxerit; L I, 60. si, ut quisque erit coniunctissimus, ita in eum benignitatis plurimum conferetur; O I, 50. et cum iis et inter se coniunctissimos fuisse M'. Curium, Ti. Coruncanium memoriae proditum est; Lae 39.

alqd: huic certae stabilique sententiae quae sint coniuncta, explicabo brevi; F I, 55. potius, quam omnia, quae prima natura approbavisset, ea cum honestate coniungerent; F II, 42. si et sapere expetendum sit et valere, coniunctum utrumque magis expetendum sit quam sapere solum, neque tamen, si utrumque sit aestimatione dignum, pluris sit coniunctum quam sapere ipsum separatim || separatum ||; F III, 44. quae coniuncta cum honestis vitam beatam perficiunt et absolvunt; F IV, 58. sive, quod honestum est, id sit summum bonum, sive voluptas sive horum utrumque coniunctum sive tria illa genera bonorum; T IV, 62. in qua (infinitate) nihil neque sentiens neque coniunctum potest esse; N I, 28. quae ... universa ... inter se conexa atque coniuncta (vos) movere debebunt; N II, 163. quid habere mundus potest cum thesauri inventione coniunctum? D II, 33. quae (pars orbis) coniunctum aliquid habeat aut consentiens; D II, 89. ut (magistratus) praesit praescribatque recta et utilia et coniuncta cum legibus; L III, 2. qui summum bonum sic instituit, ut nihil habeat cum virtute coniunctum; O I, 5. ut ... deus ... ea .. inter se conpararet et proportione coniungeret; Ti 15.

adulescentes: cum (Dionysius) ... haberet etiam more Graeciae quosdam adulescentis amore coniunctos; T V, 58.

artem: cum omni utilitate, quam di hominibus dederunt, ars aliqua coniuncta est; D I, 116.

beneficentiam: cuius (rationis) partes duae || sunt ||, iustitia ... et huic coniuncta beneficentia; O I, 20.

benivolentiam: amor ... princeps est ad benivolentiam coniungendam; Lae 26.

bonos: ut bonos boni diligant adsciscantque sibi quasi propinquitate coniunctos atque natura; Lae 50.

coniugia: ut coniugia virorum et uxorum natura coniuncta esse dicerent; F IV, 17.

constantiam: quae .. est inter augures conveniens et coniuncta constantia? D II, 82.

curam: quocum (Scipione) mihi coniuncta cura de publica re et de privata fuit; Lae 15.

dedecus: quae (libido) cum probro privato coniungeret imperii dedecus; C 42.

deos: inter se .. (esse deos) quasi civili conciliatione et societate coniunctos; N II, 78.

dementiam: cum poëtarum .. errore coniungere licet portenta magorum Aegyptiorumque in eodem genere dementiam, tum etiam vulgi opiniones, quae in maxima inconstantia veritatis ignoratione versantur; N I, 43.

disiuncta: quae (ratio, mens) ... et similitudines transferat et disiuncta coniungat et cum praesentibus futura copulet; F II, 45.

domum: quod ... tota domus coniugio et stirpe coniungitur; F V, 65.

exta: exta sunt coniuncta mundo; D II, 33.

fortunam: tum Lysandrum ... dixisse „rite || recte || vero te, Cyre, beatum ferunt, quoniam virtuti tuae fortuna coniuncta est;“ C 59.

genus: ex quo exsistit id, quod Scipio laudabat, coniunctum civitatis genus; R III, 23.

geometriam, harmoniam: ut (Socrates) ... numeros .. et geometriam et harmoniam studeat Pythagorae more coniungere; R I, 16.

hominem: quin videremus hominem nobiscum et studiis eisdem et vetustate amicitiae coniunctum; A I, 1. eum .. (hominem) esse coniunctum cum hominibus communi || omnibus humana || quadam societate; A I, 21. quae (ratio, oratio) ... homines coniungit ... naturali quadam societate; O I, 50. qua (societate) maxume homines coniunguntur; O I, 53. cum eorum, quibuscum (homines) usu coniuncti esse possunt, virtutem et bonitatem perspicere videantur; Lae 29. cum homines benivolentia coniuncti .. cupiditatibus iis, quibus ceteri serviunt, imperabunt; Lae 82.

iniuriam: nec .. rectum est cum amicis aut bene meritis consociare aut coniungere iniuriam; F III, 71.

ius: maximum .. et praestantissimum in re publica ius est augurum cum auctoritate || quoniam auctoritati est || coniunctum; L II, 31. quod (ius) cum religione coniunctum est; L II, 47.

iustitiam: cui (pietati) coniuncta iustitia est reliquaeque virtutes; N II, 153. intellegentiae iustitia coniuncta, quantum volet, habebit ad faciendam fidem virium; O II, 34.

Latina: ut ipse ad meam utilitatem semper cum Graecis Latina coniunxi, ... idem tibi censeo faciendum; O I, 1.

mentem: ut ipsa se mens agnoscat coniunctamque cum divina mente se sentiat; T V, 70.

naturam: naturam .. illam, quam alterius . diximus, vi cum eadem (deus) coniunxit fugientem et eius copulationis alienam; Ti 22.

nomen: quod facere eos etiam, qui illud idem (nomen voluptatis) cum honestate coniungerent; A II, 138.

numeros: f. geometriam.

opiniones: f. dementiam.

partem: summa pars caeli ... cum aëris extremitate coniungitur; N II, 117.

portenta: f. dementiam.

praecepta: cum .. Aristoteles itemque Theophrastus ... cum philosophia dicendi etiam praecepta coniunxerint; D II, 4. neque ulla officii praecepta firma, stabilia, coniuncta naturae tradi possunt; O I, 6.

prudentiam: si existimabimur adepti coniunctam cum iustitia prudentiam; O II, 33.

sacra: videtis .. omnia pendere ex uno illo, quod pontifices cum pecunia sacra coniungi volunt; L II, 50. sacra cum pecunia pontificum auctoritate, nulla lege coniuncta sunt; L II, 52.

sensum: necesse erat sensum exsistere unum communemque omnium vehementiore motu excitatum coniunctumque naturae; Ti 44.

sententiam: si (Epicurus) sententiam hanc, quae nunc Hieronymi est, coniunxisset cum Aristippi vetere sententia; F II, 19.

simulationem: talis .. simulatio vanitati est coniunctior quam aut liberalitati aut honestati; O I, 44.

societatem: siquidem meministi esse inter homines natura coniunctam societatem; O III, 53.
sortem: si casum in eo quoque dicis esse quasi sortem quandam cum deorum voluntate coniunctam; D II, 39.
stellam: cur stella Iovis aut Veneris coniuncta cum luna ad ortus puerorum salutaris sit, Saturni Martisve contraria; D I, 85.
tractationem: quid .. potest esse praeclarius, quam cum rerum magnarum tractatio atque usus cum illarum artium studiis et cognitione coniungitur? R III, 5.
transitum: cum (Dionysius) ... eius .. fossae transitum ponticulo ligneo coniunxisset; T V, 59.
vacuitatem: coniungeret (Epicurus) doloris vacuitatem cum voluptate et duobus ultimis uteretur; F II, 18.
virum: vir ... mecum et amicitia et omni voluntate sententiaque coniunctus; F III, 8. cum viri boni moribus similes sunt familiaritate coniuncti; O I, 55. desiderium coniunctissimi atque amantissimi viri ferre nullo modo possem; Lae 104.
virtutem: quia coniuncta ei (vitae) virtus est; F IV, 15. ut, quoniam solitaria non posset virtus ad ea, quae summa sunt, pervenire, coniuncta et consociata cum altera (amicitia) perveniret; Lae 83. f. iustitiam; N II, 153.
vim: necesse est eam (vim) .. cum rerum natura esse coniunctam; D II, 29.
vitam: cum quibus coniungi vitam beatam nullo modo posse putavit; F V, 77.
vivos: sic nostros animos cum corporibus copulatos ut vivos cum mortuis esse coniunctos; fr V, 95.
ultima: quae (ultima bonorum) ut essent vera, coniungi debuerunt; F IV, 40.
usum: ut Aristoteles virtutis usum cum vitae perfectae prosperitate coniunxit; F II, 19. f. tractationem.
utilitatem: ut animadvertendum sit, repugnetne (utilitas) plane an possit cum honestate coniungi; O III, 50.

coniunx f. **coniux.**

coniuratio, Verschwörung: I. indico: eodem tempore signum Iovis conlocabatur, quo coniuratio indicabatur; D II, 47.
puto: non amicitiae tales, sed coniurationes putandae sint; O III, 44.
II. indicium: mirabile .. illud, quod eo ipso tempore, quo fieret indicium coniurationis in senatu, signum Iovis ... conlocabatur; D II, 46.
quaestiones: cognosce alias quaestiones, auri Tolossani, coniurationis Iugurthinae; N III, 74.
reliquiae: reliquiae coniurationis a Catilinae furiis ad tuum scelus furoremque conversae, || conversae || non civitas erat; P 27.

coniux (coniunx), Gatte, Gattin: I. sum: quae (Iuno) est soror et coniunx Iovis; N II, 66.
II, 1. capio: »qua in re adiutricem coniugem cepit sibi«; N III, 68.
depono: coniugibus et liberis Troezene depositis; O III, 48.
do, habeo: se »coniugem« habuisse »illum, Amor quem dederat«; T IV, 69.
inlicio: »qui non sat habuit coniugem inlexe in stuprum«; N III, 68.
puto: o miserum, qui fideliorem et barbarum et stigmatiam putaret quam coniugem! nec eum fefellit; ab ea est enim ipsa propter pelicatus suspicionem interfectus; O II, 25.

2. suppedito: quae ... nec sibi soli (suppeditent), sed coniugi, liberis ceterisque; O I, 12.
III. ab: f. II, 1. puto.
causa: coniugum et liberorum et familiarum suarum (causa frumentum condunt); N II, 157.

conlacrimo, weinen: conplexus me senex conlacrimavit; R VI, 9.

conlatio (coll.), Zusammenstellung, Vergleich, Verhältnisbestimmung: I. iuvat: collatio .. ista te nihil iuvat; F IV, 75.
II, 1. utor: ut ... ea .. conlatione utamur aliquando, sed parcius, quam solent Stoici; T IV, 27.
2. consto ex: cum philosophia ex rationum conlatione constet; T IV, 84.
sum in: quae est in collatione ista similitudo? N III, 70.
III. ascendere: cum .. ab iis rebus ... ascendit animus collatione rationis, tum ..; F III, 33.
cognosci: si aut usu aliquid cognitum sit aut coniunctione aut similitudine aut collatione rationis; F III, 33.
infirmare: quamquam tu non hostiarum causam || casum || confirmas sortium similitudine, sed infirmas sortis conlatione hostiarum; D II, 38.
2. ex: reliqua ex conlatione facile est conterere atque contemnere; T V, 85.

conlaudo (coll.), loben: philosophiam: quo (libro) a nobis philosophia defensa et collaudata est; F I, 2.
virtutem: Cyrenaici ... philosophi ... virtutem censuerunt ob eam rem esse laudandam || conlaudandam ||, quod efficiens esset voluptatis; O III, 116.

conlega (coll.), Amtsgenosse: I, 1. aiunt: quem (App. Claudium augurem) inridebant collegae tui eumque tum Pisidam, tum Soranum augurem esse dicebant; quibus nulla videbatur in auguriis aut praesensio aut scientia veritatis futurae; sapienter aiebant ad opinionem imperitorum esse fictas religiones; D I, 105.
amittit: collega eius (P. Claudii) Iunius eodem bello nonne tempestate classem amisit? N II, 7.
cogitat: num etiam eius collega P. Decius, princeps in ea familia consulatus, ... aliquid de voluptatibus suis cogitabat? F II, 61.
dicunt, inrident: f. aiunt.
intercedit: quid .. illum (Ti. Gracchum) aliud perculit, nisi quod potestatem intercedenti collegae abrogavit? L III, 24.
notat: in quo Appius, collega tuus, ... non satis scienter ... censor C. Ateium notavit; D I, 29.
perdunt: ut P. Claudius, Appii Caeci filius, eiusque collega L. Iunius classis maxumas perdiderunt; D I, 29.
profert: nondum .. C. Aquilius, collega et familiaris meus, protulerat de dolo malo formulas; O III, 60.
quiescit: qui (Q. Maximus) consul iterum Sp. || Spurio || Carvilio collega quiescente C. Flaminio tribuno plebis, quoad potuit, restitit; C 11.
sunt: quod quidem eo fuit maius, quia, cum causa pari collegae essent, non modo invidia pari non erant, sed etiam Claudii invidiam Gracchi caritas deprecabatur; R VI, 2. videmus Papum Aemilium || C. || Luscino familiarem fuisse, ... bis una consules, collegas in censura; Lae 39.
2. sum: qui (Metrodorus) est Epicuri collega sapientiae; N I, 113. qui ambo mei collegae fuerunt; D II, 75. qui eius (Africani) collega fuit

in censura, L. Mummius; O II, 76. vgl. 1. sunt; Lae 39.

II, 1. habeo: cum (Pericles) haberet collegam in praetura Sophoclem poëtam; O I, 144.

subrogo: Publicola ... postridie .. sibi collegam Sp. Lucretium subrogavit; R II, 55.

Lücke: ut ego non modo tecum Servium Galbam, collegam nostrum, ... verum ne Atticorum quidem oratorum quemquam aut *suavitate* *; R III, 42.

2. abrogo: cum Collatino collegae Brutus imperium abrogabat; O III, 40. f. I, 1. intercedit.

praeripio: ut Mario praeripere collegis et tribunis plebi popularem gratiam non ita turpe ... videbatur; O III, 81.

videor: f. I, 1. aiunt.

3. alieno a: propter dissensionem .., quae erat in re publica, alienatus est (Scipio) a collega nostro Metello; Lae 77.

communico cum: cum (Marius) Cimbricae victoriae gloriam cum collega Catulo communicavit, paene altero Laelio; T V, 56.

III. caput: Cinna collegae sui, consulis || [consulis] || Cn. Octavii, praecidi caput iussit; T V, 55.

pater: Q. Catulus, huius collegae et familiaris nostri pater, dilexit municipem tuum Roscium; N I, 79.

temeritas: qui (L. Paulus) morte luit || eluit || collegae in Cannensi ignominia temeritatem; C 75.

IV. sine: gravioribus vero bellis etiam sine collega omne imperium nostri penes singulos esse voluerunt; R I, 63.

conlegium (coll.), Amtsgenossenschaft, Genossenschaft, Verbindung: I. est: quod .. est tam desperatum collegium, in quo nemo e decem sana mente sit? L III, 24.

statuit: statuit .. collegium locum publicum non potuisse privata religione obligari; L II, 58.

II, 1. adhibeo: cum ... collegium .. praetorium tribuni plebi adhibuissent; O III, 80.

2. adsum in: quod .. Nonis in conlegio nostro non adfuisses, valitudinem respondeo causam, non maestitiam fuisse; Lae 8.

mitto ad: post .. e provincia litteras ad collegium misit; N II, 11.

sum in: est in conlegio vestro inter Marcellum et Appium, optimos augures, magna dissensio; L II, 32. qui hanc scientiam negat umquam in nostro collegio fuisse; L II, 33. f. I. est.

III, 1. auctoritas: retinetur .. et ad opinionem vulgi et ad magnas utilitates rei publicae mos, religio, disciplina, ius augurium || augurum ||, collegii auctoritas; D II, 70.

coaptatio, cooptatio: cooptatio || coaptatio || .. collegiorum ad populi beneficium transferebatur; Lae 96.

decretum: quod decretum collegii vetus habemus omnem avem tripudium facere posse; D II, 73. leges non iure rogatas || legem, si ... rogata est || tollere, ut Titiam decreto conlegii? L II, 31.

neglegentia: multa auguria, multa auspicia ... neglegentia collegii amissa plane et deserta sunt; D I, 28.

2. alqs extra: neque ut ea ipsa, quae suscepta publice essent, quisquam extra conlegium nosset; L II, 30.

IV. a: *ut* in urbe sepeliri lex vetat, sic decretum a pontificum collegio non esse ius in loco publico fieri sepulchrum; L II, 58.

e: quo .. e collegio laus est illa eximia C. Iulii; R II, 61.

in: multa in vestro || nostro || collegio praeclara, sed hoc, de quo agimus, in primis, quod ..; C 64.

conlibet (coll.), es beliebt: quid, quod, simul ac mihi collibitum est, praesto est imago? N I, 108.

conlido, zerstoßen, zerschlagen: umor ita mollis est, ut facile premi conlidique possit; N III, 31.

conligatio (coll.), Verbindung: I. est: artior .. colligatio est societatis propinquorum; O I, 53.

II, 1. perspicio: si quis mortalis possit esse, qui conligationem causarum omnium perspiciat animo; D I, 127.

2. sumo ex: sesquialteris .. intervallis et sesquitertiis et sesquioctavis sumptis ex his conligationibus in primis intervallis; Ti 23.

III. fieri: si omnia antecedentibus causis fiunt, omnia naturali conligatione conserte contexteque fiunt; Fa 31. omnia necesse est conligatione naturali conserte contexteque fieri; Fa 32.

conligo (coll.), zusammenbinden, verknüpfen, verbinden, vereinigen: alqm: quibus (vinculis) estis tum, cum gignebamini, conligati; Ti 40. quibus (vinculis) ipsi erant conligati; Ti 47.

alqd: quae quattuor quamquam inter se colligata atque implicata sunt, tamen ..; O I, 15. unum interiectum medium et se ipsum et ea, quibus esset interpositum, conligaret; Ti 14. omne colligatum solvi potest; Ti 40.

corpora: cum (corpora) quasi quodam vinculo circumdato colligantur; N II, 115. quando ... (sidera) conligatis .. corporibus vinculis animalibus animantia orta sunt; Ti 30. quorum corpora viva cum mortuis adversa adversis accommodata quam aptissime colligabantur; fr V, 95.

homines: homines .. antea dissociatos iucundissimo inter se sermonis vinclo conligavit; R III, 3.

mundum: ita apte (mundus) cohaeret, ut dissolvi nullo modo queat nisi ab eodem, a quo est conligatus; Ti 15.

res: ut alia (res) ex alia nexa et omnes inter se aptae conligataeque videantur; N I, 9.

conligo (coll.), sammeln, fassen, zusammensuchen, bekommen, zusammenfassen, folgern, schließen, urteilen: I. homo: ita cognitione et ratione (homo) collegit, ut statueret in eo collocatum summum illud hominis .. bonum; F III, 21.

II, 1. de: f. III. alqd; F IV, 13.

2. acc. c. inf.: bene etiam colligit haec pueris et mulierculis et servis et servorum simillimis liberis esse grata; O II, 57.

III. alqm: quid eos colligam? A II, 75. quos (Torquatos) tu paulo ante cum memoriter, tum etiam erga nos amice et benivole || benev. || collegisti; F I, 34. ego si nostros colligere coepero; F II, 62. quales (fuerunt) reliqui, quos in Consolatione conlegimus; T III, 70. dum se ipsi conligant; T IV, 78. quid est .. se ipsum colligere nisi dissupatas animi partis rursum in suum locum cogere? T IV, 78. cum se conlegisset; D I, 57.

alqd: certe tam multa non collegisset, ... nisi ..; A II, 75. collige omnia, quae soletis: „praesidium amicorum"; F II, 84. quam multa ab iis conquisita et collecta sunt de omnium animantium genere, ortu, membris, aetatibus! quam multa de rebus iis, quae gignuntur e terra! quam multae quamque de variis rebus et causae ... et demonstrationes! F IV, 13. permulta alia colligit Chrysippus, ut est in omni historia curiosus; T I, 108. qui haec olim punctis singulis colligebant;

T II, 62. Stoici ... nonne ista conligunt? T IV, 54. multa ..., quae dicentur in his libris, colligunt; N I, 4. haec .. aliaque eius modi ex vetere Graeciae fama collecta sunt; N III, 60. permulta conlecta sunt ab Antipatro, quae mirabiliter a Socrate divinata sunt; D I, 123. multa .. Stoici colligunt; D II, 33. multa ante Marsicum bellum a Sisenna collecta attulisti; D II, 54. an ea, quae dixi, et innumerabilia, quae conlecta habent Stoici, quicquam significant nisi acumen hominum? D II, 145. te ... multa .. colligere ac docere, optimum .. statum civitatis esse eum ..; R I, 34. ea Posidonius collegit permulta, sed ita taetra quaedam, ita obscena, ut dictu quoque videantur turpia; O I, 159.

animum: cum se (animus) collegit atque recreavit, tum adgnoscit illa reminiscendo; T I, 58.

argumenta: philosophorum .. exquisita quaedam argumenta, cur esset vera divinatio, collecta sunt; D I, 5.

benivolentiam: quam (benivolentiam civium) blanditiis et adsentando colligere turpe est; Lae 61.

calamitates: cum calamitates clarissimorum virorum iniuriasque iis ab ingratis inpositas civibus colligunt; R I, 4.

causas: collectis ceteris causis eluvionis, pestilentiae, vastitatis, beluarum etiam repentinae multitudinis; O II, 16. s. alqd; F IV, 13.

demonstrationes: s. alqd; F IV, 13.

dicta: multa .. multorum facete dicta, ut ea, quae a sene Catone collecta sunt; O I, 104.

exitus: clarissimorum hominum nostrae civitatis gravissimos exitus in Consolatione collegimus; D II, 22.

genera: sunt etiam qui haec omnia genera consolandi colligant; T III, 76.

hereditates: quid minuta colligimus, hereditates, mercaturas, venditiones fraudulentas? O III, 83.

iniurias: s. calamitates.

mercaturas, minuta: s. hereditates.

monumenta: omnia antiquitatis monumenta colligo; C 38.

oracula: collegit innumerabilia oracula Chrysippus nec ullum sine locuplete auctore atque teste; D I, 37.

ostenta: etiam a te Flaminiana ostenta collecta sunt; D II, 67.

peccata: si consulum, quos enumerare nolo, peccata collegeris; L III, 23.

praesidium: s. alqd; F II, 84.

rationes: quae (rationes) exquisitius a philosophis colliguntur; T I, 116.

rumorem: ut rumorem bonum colligant, erubescunt; L I, 50.

sententias: quas sententias (Aeschines) colligit, quae verba contorquet! T III, 63.

somnia: Chrysippus multis et minutis somniis colligendis facit idem, quod Antipater ea conquirens, quae ..; D I, 39.

venditiones: s. hereditates.

vestigia: vestigia .. Pythagoreorum quamquam multa colligi possunt, paucis tamen utemur; T IV, 3.

viros: vos de pagis omnibus colligitis bonos illos quidem viros, sed certe non pereruditos; F II, 12.

vitia: ab iis vitiis, quae paulo ante collegi, (sapiens) abest plurimum; F I, 62. cum multa in conventu vitia conlegisset in eum (Socratem) Zopyrus; T IV, 80.

umorem: ut (di) aut nimis acres aut nimis concretos umores conligant; N II, 59. umorem .. colligens (aër) terram auget imbribus; N II, 101.

conlinio, zielen, richten, treffen: I. alqs: quis est .., qui totum diem iaculans non aliquando conliniet? D II, 121.

II. hastam, al: ut .., si cui propositum sit conliniare || collineare, al. || hastam aliquo aut sagittam, sicut nos ultimum in bonis dicimus, sic illi facere omnia, quae possit, ut conliniet || [sic ... colliniet] ||: huic in eius modi similitudine omnia sint facienda, ut conliniet; F III, 22.

conlocatio (coll.), Stellung, Verheiratung: I. est: quae .. eorum (siderum) sit conlocatio, in sermonem alium differendum est; Ti 30.

II. vis: ita videtur eadem vis ordinis et collocationis fore; O I, 142.

III. in: liberales .., qui ... in filiarum collocatione adiuvent; O II, 56 (55).

conloco (coll.), setzen, stellen, legen, hinstellen, aufstellen, errichten, anlegen, ansiedeln, unterbringen, verheiraten: I. 1. causa: reliquorum sidorum quae causa collocandi fuerit; Ti 30.

2. alqs: violatur ... is, qui in sede ac domo atque in re publica conlocavit; P 25. vgl. II. alqm; T II, 39. III, 46.

alqm: quos populus Romanus hoc in gradu conlocavit; A II, 6. ita .. (Pomponius) se Athenis collocavit, ut sit paene unus ex Atticis; F V, 4. abducet Patricoles, credo, ut conlocet in cubili; T II, 39. eripiamus huic aegritudinem. quo modo? conlocemus in culcita plumea; T III, 46. ut ... totos se in optumo vitae statu exquirendo conlocarent; T V, 2. cum .. (L. Furium Scipio) ut salutavit, amicissime adprehendit et in lecto suo conlocavit; R I, 17. ubi in suo quisque est gradu firmiter collocatus et non subest, quo praecipitet ac decidat; R I, 69. tantum est consecutus, ut ... deorum in numero conlocatus putaretur; R II, 17. »ollos, quos endo caelo merita locaverint || conlocav. ||, Herculem, Liberum, Aesculapium, Castorem, Pollucem, Quirinum, (colunto)«; L II, 19. optimo quisque ingenio ... totum se in cognitione et scientia collocaret; O I, 158. ut aliquis nos deus ... in solitudine uspiam collocaret; Lae 87.

alqd: ut omnia ex altera parte collocata vix minimi momenti instar habeant; O III, 11.

Aesculapium: s. alqm; L II, 19.

amorem: quae (poëtica) amorem flagitii et levitatis auctorem in concilio deorum conlocandum putet; T IV, 69.

animum: animum .. ut in eo medio (mundo deus) conlocavit, ita per totum tetendit; Ti 20.

auctorem: s. amorem.

aures: aures ... recte in altis corporum partibus collocatae sunt; N II, 141.

beneficium: s **beneficium,** II, 1. conloco (3 St) S. 338, a.

bonum: ut statueret in eo collocatum summum illud hominis per se laudandum et expetendum bonum; F III, 21.

buculam: (Hannibalem) eam (buculam) in summa columna conlocavisse; D I, 48.

Castorem: s. alqm; L II, 19.

cogitationem: neque (cogitatio) se in brevitate vitae conlocatam || conlocata, conlocatum || putat; T V, 70.

comprehensionem: inter scientiam et inscientiam comprehensionem illam, quam dixi, collocabat; A I, 42.

cupiditatem: cum ... alia .. in parte animi. cupiditatem, in alia rationem collocarent; A I, 39;

deos: illi .. (di) pulcherrima forma praediti purissimaque in regione caeli collocati; N II, 60

nt, illa qui habeant, ... deos ipsos in animis suis conlocatos putent; L II, 28.

domicilium: in ea civitate domicilium et sedes collocavit; R II, 34.

facta: omnia .. bene facta in luce se conlocari volunt; T II, 64.

filiam: cum (Caecilia Metelli) vellet sororis suae filiam in matrimonium conlocare; D I, 104. qui (Themistocles) cum consuleretur, utrum bono viro pauperi an minus probato diviti filiam collocaret; O II, 71.

gloriam: ut pecuniae non quaerendae solum ratio est, verum etiam collocandae, ... sic gloria et quaerenda et collocanda ratione est; O II, 42.

Herculem: quem (Herculem) hominum fama beneficiorum memor in concilio caelestium collocavit; O III, 25. f. alqm; L II, 19.

hominem: conlocari iussit hominem in aureo lecto strato pulcherrimo textili stragulo; T V, 61. quod (homines) in terra, hoc est in crassissima regione mundi, conlocati sint; N II, 17.

Liberum: f. alqm; L II, 19.

partes: earum .. quattuor rerum ... sic in omni mundo partes omnes conlocatae sunt, ut nulla pars ... excederet; Ti 16.

pecuniam: de quaerenda, de collocanda pecunia, ⟨vellem || pecunia || etiam de utenda || augenda ||⟩ commodius a quibusdam optumis viris ... disputatur; O II, 87. f. gloriam.

philosophiam: (philosophiam) in urbibus conlocavit et in domus etiam introduxit; T V, 10.

Pollucem, Quirinum: f. alqm; L II, 19.

rationem: f. cupiditatem.

rem: ita re simpliciter primo collocata; F IV, 17. ut modestia sit scientia rerum earum, quae agentur aut dicentur, loco suo collocandarum; O I, 142.

sedes: f. domicilium.

signum: quod ... signum Iovis biennio post, quam erat locatum, in Capitolio conlocabatur; D II, 46. eodem tempore signum Iovis conlocabatur, quo coniuratio indicabatur; D II, 47.

vas: cum ... legati .. *vas* illud, in quo inerant sortes, collocavissent; D I, 76.

virgines: cum ... eas .. (virgines) in familiarum amplissimarum matrimoniis collocavit; R II, 12.

virtutem: virtutem in illo divino solio non longe a sapientia conlocare; R III, 12.

III. mit doppeltem Accusativ: sensus .. interpretes ac nuntii rerum in capite tamquam in arce ... conlocati sunt; N II, 140.

conlocutio, Unterredung: nec .. id conlocutio hominum aut consessus || [aut consensus] || effecit; T I, 30.

conloquium (coll.), Unterredung, Gespräch: I. nascuntur: hinc cum hostibus clandestina colloquia nasci; C 40.

sunt: quasi vero clarorum virorum aut tacitos congressus esse oporteat aut ludicros sermones aut rerum conloquia leviorum! A II, 6.

II, 1. teneo: quibus (notis) et conloquia cum absentibus et indicia voluntatum et monumenta rerum praeteritarum tenerentur; R III, 3.

2. egeo: ut neque cessaret umquam et interdum conloquio alterius non egeret; O III, 1.

III. in: cum Perses hostis in conloquio dixisset glorians: „solem ... non videbitis"; T I, 101.

conloquor, sich unterreden, unterhalten, anreden, besprechen: I, 1, a. causa: qui (magi) congregantur in fano commentandi causa atque inter se conloquendi; D I, 90.

b. verbal: ut .. conloqui cum Orpheo, Musaeo, Homero, Hesiodo liceat, quanti tandem aestimatis? T I, 98. qui in foro turbaque, quicum conloqui libeat, non habeant; R I, 28.

2. alqs: »conloquuntur, congrediuntur, quaerunt aliquid, postulant«; T IV, 48. hi conlocuti inter se ... leniter et quiete; T IV, 49. numquam .. cum eo (Archelao) conlocutus sum; T V, 35. cum ariete etiam conloquentem (Polyphemum Homerus) facit; T V, 115. nec dubito, quin iidem cum Egeria conlocutum Numam ... putent; L I, 4.

di: quod ipsi di cum dormientibus conloquantur; D I, 64.

vir: vgl. III. alqm.

II. de: saepe de isto conlocuti sumus; L I, 8.

III. alqm: quid faciet is homo ... in deserto quo loco nactus ... inbecillum ...? noster quidem hic natura iustus vir ac bonus etiam conloquetur, iuvabit, in viam deducet; L I, 41.

alqd: cum essent perpauca inter se uno aut altero spatio conlocuti; R I, 18.

conluceo (coll.), leuchten, glänzen: agri: quorum .. (hominum) operibus agri, insulae litoraque collucent distincta tectis et urbibus; N II, 99.

caelum: ut quam maxime caelum omnibus conluceret; Ti 31.

insulae, litora: f. agri.

mare: quod .. || quia, al. || (mare) nunc, qua a sole conlucet, albescit et vibrat; A II, 105.

sol: qui (sol) in inmenso mundo tam longe lateque conluceat; N II, 40.

conlustro, erhellen, erleuchten, betrachten, mustern: alqm: f. Etruriam.

alqd: ego cum omnia conlustrarem oculis; T V, 65. quorum (siderum) est princeps sol omnia clarissima luce conlustrans; N II, 92.

Etruriam, al.: quodsi aut Italiae Latium aut eiusdem Sabinam aut Volscam gentem, si Samnium, si Etruriam, si magnam illam Graeciam conlustrare animo voluerimus, si deinde Assyrios, si Persas, si Poenos, si haec *; R III, 7.

gentem: si quis ... multas et varias gentis et urbes despicere et oculis conlustrare possit; R III, 14. f. Etruriam.

lunam: quantum ... (luna) deinde alio intervallo distet a sole, cuius lumine conlustrari putatur; D II, 91.

mundum: »Iuppiter ... totum conlustrat lumine mundum«; D I, 17.

urbes: f. gentem.

conluvio, Gemisch, Schlamm: o praeclarum diem, cum .. ex hac turba et conluvione discedam! C 84.

conm— f. **comm—**

conn— f. **con—**

conor, versuchen, unternehmen, wagen: I. alqs: istis ... utar potius Latinis .... „fortuna fortis;" quare conare quaeso; F III, 16. quis .. elicere causas praesensionum potest? etsi video Boëthum Stoicum esse conatum; D I, 13. si modo id exprimere Latine potuero; difficile factu est, sed conabor tamen; R I, 65.

II. mit Infinitiv: hinc ceteri particulas arripere conati; F V, 72. id ipsum cum tecum agere conarer; Lae 16. qua hunc obiurgatione aut quo potius convicio || convitio || a tanto errore coner avellere? O III, 83. ratio .. inquinatissima et iis, qui ea tenentur, et illis, qui ad eam confugere conantur; O II, 21. qui cum Academico et eodem rhetore congredi conatus sim; N II, 1. Zeno ... corrigere conatus est disci-

plinam; A I, 35. quantum .. intersit inter incertum et id, quod percipi non possit, docere conantur eaque distinguere; A II, 32. elicere: vgl. I. D I, 13. nostris .. manibus in rerum natura quasi alteram naturam efficere conamur; N II, 152. qui lucem eripere conetur; A II, 30. si .. scrutari vetera et ex iis ea, quae scriptores Graeciae prodiderunt, eruere coner; T I, 29. nec multo secus Speusippus Platonem avunculum subsequens ... evellere ex animis conatur cognitionem deorum; N I, 32. quibus .. temporibus ... oblitescant ..., si verbis explicare conemur, ... frustra suscipiatur labor; Ti 37. exprimere: vgl. I. R I, 65. rem unam ex duabus facere conamini; F II, 20. his .. subtrahendi sunt ei, in quos impetum conantur facere; T IV, 78. si qua minima bestiola conaretur inrumpere; N II, 144. si in eam (philosophiam), quam nos maxime sequimur, conetur invadere; T II, 4. beatam .. vitam ... conantem ire in eculeum retinet ipsa prudentia || [ipsa prudentia] ||; T V, 14. ulciscamur .. eos, qui nocere nobis conati sint; O II, 18. posteaquam Arcesilas Zenoni ... obtrectans ... conatus est clarissimis rebus tenebras obducere; A II, 16. si tyrannidem occupare, si patriam prodere conabitur pater, silebitne filius? O III, 90. Tib. Gracchus regnum occupare conatus est, vel regnavit is quidem paucos menses; Lae 41. cum ... conantur ostendere esse aliquid perspicui; A II, 34. conantur ostendere multa posse videri esse, quae omnino nulla sint; A II, 47. prodere: s. occupare; O III, 90. scrutari: s. eruere. quod est ei, qui diuturnam rem publicam serere conatur, diligentissime providendum; R II, 5. dubiis perspicua conamini tollere; F IV, 67. qui haec nunc primum tractare conamur; A I, 25. alter (Aristoxenus) ita delectatur suis cantibus, ut eos etiam ad haec transferre conetur; T I, 41. quinta (Minerva) Pallantis, quae patrem dicitur interemisse virginitatem suam violare conantem; N III, 59. uti; vgl. I. F III, 16. elliptisch: cum (Hercules) uxorem interemebat, cum conabatur etiam patrem; A II, 89.

III. alqd: qui (homo impotens) nec facile efficere possit, quod conetur, nec obtinere, si efficerit; F I, 52. cuius rei causa perficere, quae conaris, velis; F II, 74. Philippo minitante per litteras se omnia, quae (Lacedaemonii) conarentur, prohibiturum; T V, 42. qui aut investigarent aut conarentur magna quaedam; O I, 92. quanta conantur || conatur ||! F IV, 7. quorsum haec? quia sine sociis nemo quicquam tale conatur; Lae 42. ut (Xerxes) ... certe sine causa videretur tanta conatus, sic ..; F II, 112. aut patrem tuum Paulum aut duos avos, Paulum et Africanum, aut Africani patrem aut patruum aut multos praestantes viros ... tanta esse conatos, ... nisi ..; C 82.

conquassatio, Erschütterung: illa duo, morbus et aegrotatio, ex totius valetudinis corporis conquassatione et perturbatione gignuntur; T IV, 29.

conquasso, erschüttern: cum ... Apulia .. maximis terrae motibus conquassata esset; D I, 97.

conqueror, beklagen: »conqueri fortunam adversam, non lamentari decet«; T II, 50.

conquiesco, ruhen, Ruhe halten, Ruhe finden: infantes: videmus .., ut conquiescere ne infantes quidem possint; F V, 55.

puer: quom (puer) adflixisset principum gravitatem, numquam tamen conquievit; L III, 19.

vita: qui potest esse vita „vitalis“, ut ait Ennius, quae non in amici mutua benivolentia conquiescit? Lae 22.

conquiro, aufsuchen, aufspüren, zusammensuchen, sammeln: alqd: dum (Chrysippus) studiose omnia conquisierit contra sensus et perspicuitatem contraque omnem consuetudinem contraque rationem; A II, 87. si ea nullam ad aliam rem nisi ad voluptatem conquiruntur; F II, 111. Rutilius ... sub ipsis Numantiae moenibus solebat mecum interdum eius modi aliquid conquirere; R I, 17. — de: quam multa ab iis conquisita et collecta sunt de omnium animantium genere, ortu, membris, aetatibus! quam multa de rebus iis, quae gignuntur e terra! quam multae quamque de variis rebus et causae, cur quidque fiat, et demonstrationes, quem ad modum quidque fiat! F IV, 13.

causas: illum ... necesse est intellegentis sapientisque naturae primas causas conquirere, dein secundas earum rerum, quae ..; Ti 51. s. alqd de.

demonstrationes: s. alqd de.

epulas: mensae conquisitissimis epulis extruebantur; T V, 62.

eventa, facta: tu me ... adhortatus es, aliorum *ut* facta et eventa conquirerem; fr V, 46.

historiam: cum omnium factorum, cum regionum conquiris historiam; F II, 107.

nova: tu, si quid es facturus, nova aliqua conquiras oportet; T V, 13.

rationes: rationibus conquisitis de voluptate et dolore disputandum putant; F I, 31.

somnia: Chrysippus multis et minutis somniis colligendis facit idem, quod Antipater ea conquirens, quae ... explicata declarant ... acumen interpretis; D I, 39.

suavitates: an ut conquirat undique suavitates? O III, 117.

verum: id .. (verum) summa cura studioque conquirimus; A II, 7.

voluptatem: nunc (sapientia) expetitur, quod est tamquam artifex conquirendae et comparandae voluptatis; F I, 42.

conquisitio, Aufsuchung: difficillimum .. est in omni conquisitione rationis exordium; Ti 7.

conr— s. **corr—**

consaepio, umzäunen: Cyrum ... ei (Lysandro) quendam consaeptum agrum diligenter consitum ostendisse; C 59.

consaluto, begrüßen: qui (M'. Manilius) a Scipione ceterisque amicissime consalutatus adsedit proximus Laelio; R I, 18.

consanguineus, blutsverwandt: arietes: »duos consanguineos arietes inde eligi praeclarioremque alterum immolare me«; D I, 44.

homines: nec se (homines) intellegunt esse consanguineos et subiectos sub unam eandemque tutelam; L fr. 2.

conscendo, besteigen: navem: conscendens navem sapiens num comprehensum animo habet ..? A II, 100. qui (Simonides) cum ... haberet .. in animo navem conscendere; D I, 56. naves subito perterriti metu conscendistis; D I, 69. Athenienses cum ... statuerent, ut urbe relicta ... naves conscenderent; O III, 48.

conscensio, Einsteigen: rapinas Dyrrhachii et conscensionem in naves || navis || cum fuga ... fore; D I, 68.

conscientia, Bewußtsein, Erinnerung, Mitwissenschaft, Gewissen, Schuldbewußtsein: I. est: quamquam sapientibus conscientia ipsa factorum egregiorum amplissimum virtutis est praemium, tamen ..; R VI, 8. quia conscientia bene actae vitae multorumque bene factorum recordatio iucundissima est; C 9.

stimulant: te conscientiae stimulant maleficiorum tuorum; P 18.

II, 1. comprimo: nec vero (de improbo quaerimus) omnia timente, sed primum qui animi conscientiam non curet, quam scilicet comprimere nihil est negotii; F II, 54.

contemno: ut nostram stabilem conscientiam contemnamus; F II, 71.

curo: s. comprimo.

eripio: si mihi eripuisses divinam animi mei conscientiam || constantiam || ... stare ... rem publicam; P 29.

horreo: quodsi qui satis sibi contra hominum conscientiam saepti esse et muniti videntur, deorum tamen horrent; F I, 51.

removeo: hominum conscientia remota; F II, 28.

tollo: qua (conscientia) sublata iacent omnia; N III, 85.

2. exorior ex: cum cupiditatis dominatus excessit et alius est dominus exortus ex conscientia peccatorum, timor; P 40.

munio, saepio contra: s. 1. horreo.

III. angor: non ardentibus taedis (eos agitant furiae), sicut in fabulis, sed angore conscientiae fraudisque cruciatu; L I, 40.

labes: hunc tu quas conscientiae labes in animo censes habuisse, quae vulnera? O III, 85.

pondus: nisi et virtutis et vitiorum sine ulla divina ratione grave ipsius conscientiae pondus esset; N III, 85.

vulnera: s. labes.

IV. ardere: vidimus eos ... ardentis tum cupiditate, tum metu, tum conscientia; L II, 43.

excruciari: || cum || animi conscientia improbos excruciari, tum etiam poenae timore; F II, 53.

morderi: morderi est melius conscientia; T IV, 45.

zum Satz: quanta (accessio fit) ad augendas (molestias) cum conscientia factorum, tum poena legum odioque civium; F I, 51.

abl. comp.: nullum theatrum virtuti conscientia maius est; T II, 64.

conscisco (cosc.), beschließen, zufügen, geben: creationem, al.: »creatio magistratuum, iudicia populi, iussa vetita quom suffragio coscicentur, optumatibus nota, plebi libera sunto;« L III, 10.

mortem: quod multi iis auditis mortem sibi consciscerent; T I, 83. iure .. alter (consul) populi iudicio damnatus est, alter mortem sibi ipse conscivit; D II, 71. ut non numquam mortem sibi ipse consciscere alius debeat, alius [in eadem causa] non debeat; O I, 112. mortem sibi uterque conscivit; Lae 42.

necem: Iunius necem sibi ipse conscivit; N II, 7.

conscius, bewußt, Mitwisser: A. alqs: etsi .. mihi sum conscius numquam me nimis vitae cupidum fuisse; T II, 10. qui cum ... sibi .. nullius essent conscii culpae; O III, 73.

B, I. indico: Zeno proponatur Eleates, qui perpessus est omnia potius, quam conscios delendae tyrannidis indicaret; T II, 52.

prodo: an coli iustitia poterit ab homine ... prodente conscios, multa officia relinquente? T II, 31.

II. sine: facile ut excogitet, quo modo occulte, sine teste, sine ullo conscio fallat; F II, 53.

conscribo, aufzeichnen, verzeichnen, eintragen, abfassen, versammeln: I. de: convenire aveo ... illos .., de quibus audivi et legi et ipse conscripsi; C 83. quin ... conscribis de iure civili subtilius quam ceteri? L I, 13. qui (Plato) princeps de re publica conscripsit idemque separatim de legibus eius; L II, 14. nunc .. visum est mihi de senectute aliquid ad te conscribere; C 1.

2. indir. Frage: cum .. uterque ... pluribus .. conscripsisset, qui esset optimus rei publicae status; F V, 11.

II. alqd: a quibus (haec) inventa, disputata, conscripta sunt; T II, 11. quae .. conscripta a multis sunt diligenter; L I, 14. si quae inscii inperitique pro salutaribus mortifera conscripserunt; L II, 13. multa sunt a nobis .. in Academicis conscripta contra physicos; Ti 1. s. I. senectute.

disputationes: equidem me etiam conscripturum (has disputationes) arbitror; T V, 121.

edictum: conscripserunt communiter edictum cum poena atque iudicio; O III, 80.

librum: quem (librum) in medio ... maerore et dolore conscripsimus; T IV, 63.

litteras: quem (Herculem) aiunt Phrygias litteras conscripsisse; N III, 42.

patres: quom (Scipio) senatu dimisso domum reductus ad vesperum || ad v. red. || est a patribus conscriptis, populo Romano, sociis et Latinis; Lae 12.

tabulas: qui (xviri) cum X tabulas summa legum || [legum] || aequitate prudentiaque conscripsissent; R II, 61.

consecro, weihen, unsterblich machen, verewigen, für heilig erklären, zur Gottheit erheben: alqm: qui certis quibusdam destinatisque sententiis quasi addicti et consecrati sunt; T II, 5. quod .. ex hominum genere consecratos, sicut Herculem et ceteros, coli lex iubet; L II, 27. te .. omnium optimam doctissimamque .. ad opinionem omnium mortalium consecrabo; fr IX, 11.

alqd: vetera iam ista et religione omnium consecrata; T I, 32. in qua (patria) nostra omnia ponere et quasi consecrare debemus; L II, 5. ne quis iterum idem consecrato; L II, 45.

aëra: aër ... interiectus inter mare et caelum Iunonis nomine consecratur; N II, 66.

agrum: »ne quis agrum consecrato;« L II, 22. agri .. ne consecrentur, Platoni prorsus adsentior; L II, 45.

animal: quodsi ullum umquam animal consecrandum fuit, illud profecto fuit; fr IX, 11.

aram: s. **ara,** II, 1. consecro (3 St.) S. 299, a.

beluam: s. **belua,** II, 1. consecro (3 St.) S. 334, a.

concordiam: ob eam .. causam maiorum institutis mens, fides, virtus, concordia consecratae et publice dedicatae sunt; N II, 79.

delubra: quamvis licet Menti delubra et Virtuti et Fidei consecremus; N III, 88. Graeciae, sicut apud nos, delubra magnifica humanis consecrata simulacris; R III, 14.

Fidem: ante .. ab *A.* Atilio Calatino erat Fides consecrata; N II, 61. bene vero, quod Mens, Pietas, Virtus, Fides consecratur manu || humana ||; L II, 28. s. concordiam.

genus: omne fere genus bestiarum Aegyptii consecraverunt; N III, 39.

Liberum: quem nostri maiores auguste sancteque [Liberum] | Liberum | cum Cerere et Libera consecraverunt; N II, 62.

magnitudinem: (Socratis) ingenii magnitudo Platonis memoria et litteris consecrata; T V, 11.
memoriam: virorum fortium memoriam honore deorum immortalium consecratam; N III, 50.
Mentem: f. concordiam. Fidem; L II, 28.
Pietatem: f. Fidem; L II, 28.
portenta: multa .. alia portenta apud eosdem (Aegyptios) et cuiusque generis beluas numero consecratas deorum; R III, 14.
simulacra: quarum rerum utilitatem video, video etiam consecrata simulacra; N III, 61. matrem Phalaridis scribit Ponticus Heraclides ... visam esse videre in somnis simulacra deorum, quae ipsa domi consecravisset; D I, 46. || audax .. consilium suscepisse Graeciam, quod Cupidinum et Amorum simulacra in gymnasiis consecrasset ||; L fr. 2.
Spem: recte etiam Spes a Calatino consecrata est; L II, 28.
tempestates: quae (tempestates) populi Romani ritibus consecratae sunt; N III, 51.
virtutes, vitia: virtutes .., non vitia consecrare decet; L II, 28. f. concordiam. Fidem; L II, 28.
vocabula: quo ex genere Cupidinis et Voluptatis et Lubentinae Veneris vocabula consecrata sunt, vitiosarum rerum neque naturalium; N II, 61.
utilitatem: cur ... corporis curandi tuendique causa || [causa] || quaesita sit ars atque eius utilitas deorum immortalium inventioni consecrata; T III, 1.

consectarius, folgerecht, n. Folgesatz: A. alqd: illud vero minime consectarium, sed in primis hebes, illorum scilicet, non tuum; F IV, 50.
B, I. delectant: consectaria me Stoicorum brevia et acuta delectant; F III, 26.
2. sum: quae (brevia) consectaria esse dicebas; F IV, 48.

consectatrix, Freundin: est .. temperantia libidinum inimica, libidines autem consectatrices voluptatis; O III, 117.

consectio, Zerschneiden: I. utor: arborum .. consectione omnique materia ... utimur; N II, 151.
II. fabrica: ut ... nec ... materia .. quicquam || quid || iuvaret, nisi consectionis eius fabricam haberemus; D I, 116.

consector, nachjagen, trachten, haschen, verfolgen: alqm: aliqui .. dux ... consectans proterve bene saepe de re publica meritos; R I, 68.
alqd: etiam qui illa aut non adprobant aut non studiosissime consectantur; T II, 8. in historia puerile quiddam (Sisenna) consectatur; L I, 7.
benivolentiam: praeclare in epistula quadam Alexandrum filium Philippus accusat, quod largitione benivolentiam Macedonum consectetur; O II, 53.
circulos: inertissimos homines ... circulos aliquos et sessiunculas consectari; F V, 56.
dolorem: neque porro quisquam est, qui dolorem ipsum, quia dolor sit, amet, consectetur, adipisci velit; F I, 32.
effigiem, imaginem: consectatur .. (optumus quisque) nullam eminentem effigiem virtutis, sed adumbratam imaginem gloriae || [gloriae] ||; T III, 3.
opes, potentiam: neque (fortis civis) opes aut potentiam consectabitur; O I, 86.
rivulos: ut (mei amici) ea e || a || fontibus potius hauriant quam rivulos consectentur; A I, 8.
sessiunculas: f. circulos.
similitudines: similitudines .. aut geminorum aut signorum anulis impressorum pueriliter consectantur; A II, 54.
ubertatem: nec equidem eam (ubertatem orationis) cogito consectari; F III, 19.
voluptatem: qua in vita tantum abest ut voluptates consectentur, etiam curas ... perferunt; F V, 57.

consecutio, Folge: adfero: ut ... ipsa detractio molestiae consecutionem affert voluptatis, sic ..; F I, 37.
video: quae (ratio, mens) et causas rerum et consecutiones videat; F II, 45.

consenesco, altern, schwach werden: nec ulli bonarum artium magistri non beati putandi, quamvis consenuerint vires atque defecerint; C 29.

consensio, Übereinstimmung, Einverständnis: I, 1. est: quocum (Scipione) et domus fuit et militia communis et ... voluntatum, studiorum, sententiarum summa consensio; Lae 15.
manet: cum ... maneat .. ad unum omnium firma consensio; N I, 44.
2. sum: est .. amicitia nihil aliud nisi omnium divinarum humanarumque rerum cum benivolentia et caritate consensio; Lae 20.
II. puto: omni .. in re consensio omnium gentium lex naturae putanda est; T I, 30.
tego, vindico: talis inproborum consensio non modo excusatione amicitiae tegenda non est, sed potius supplicio omni vindicanda est; Lae 43.

consensus, Übereinstimmung, Einmütigkeit, Einverständnis, Verabredung, Anschlag: I. abducit: sensus nostros ... non multitudinis consensus abducit a || ab, ad || vero; L I, 47.
efficit: nec .. id conlocutio hominum aut consessus || [aut consensus] || effecit; T I, 30.
est: qualis est .. omnis haec, quam dico, conspiratio consensusque virtutum, tale est ... honestum; F V, 66. quodsi omnium consensus naturae vox est; T I, 35. est .. in ea (natura) iste quasi consensus, quam συμπάθειαν Graeci vocant; N III, 28. illi .. Massiliensium paucorum et principum administrationi civitatis finitimus est, qui fuit quodam tempore apud Athenienses triginta *virorum* consensus et factio; R I, 44. nec (cum esset) consensus ac societas coetus, quod est populus; R III, 43. in hac (amicitia Scipionis) mihi de re publica consensus ... fuit; Lae 103. cum ... esset (in re publica) senatus, qui tum occiderat, esset consensus populi liber; P 28.
II, 1. adfero: cum totius mundi convenientiam consensumque adferebas; N III, 18.
appello: qua ex coniunctione naturae et quasi concentu atque consensu, quam συμπάθειαν Graeci appellant, convenire potest .. fissum iecoris cum lucello meo? D II, 34.
declaro: ipsorum interpretum coniecturae nonne magis ingenia declarant eorum quam vim consensumque naturae? D II, 144.
dico, voco: f. I. est; F V, 66. N III, 28.
III. oratio de: illa mihi placebat oratio de convenientia consensuque naturae; N III, 28.
IV, 1. adipisci: ut magnas utilitates adipiscimur conspiratione hominum atque consensu, sic ..; O II, 16.
arbitrari: permanere animos arbitramur consensu nationum omnium; T I, 36.
comprobari: cum antiquissimam sententiam, tum omnium populorum et gentium consensu conprobatam sequor; D I, 11.

concinere: ut .. in fidibus aut tibiis concentus .. est tenendus, sic ... civitas consensu dissimillimorum concinit; R II, 69.
continens: quae (rerum natura) ut uno consensu iuncta sit et continens; D II, 33.
contineri: quia .. mihi populus non est ... nisi qui consensu iuris continetur; R III, 45.
esse: si stultitia consensu omnium philosophorum maius est malum, quam si ..; N III, 79.
excitari: omitto nobilitatem famamque popularem stultorum inproborumque consensu excitatam; T V, 46.
firmari: ea .. (opinio) et populi Romani et omnium gentium firmata consensu; D I, 1.
iungi: ſ. continens.
sociari: populus (est) ... coetus multitudinis iuris consensu et utilitatis communione sociatus; R I, 39.
2. ex: ſ. II. appello.

consentaneus, übereinstimmend, vernunftgemäß, folgerichtig: alqd: iis rebus, si quas dignas laude gessimus, hoc in primis consentaneum (est); A I, 11. huic rationi quod erat consentaneum, faciebat, ut ..; A I, 45. quo modo .., quid cuique rei consentaneum esset, quid repugnaret, videremus? A II, 22. cum diceret ei, qui adfirmaret nihil posse percipi, unum tamen illud dicere, percipi posse, consentaneum esse; A II, 28. tantum abesse dicebat, ut id || [id], al. || consentaneum esset, ut maxime etiam repugnaret; A II, 28. consentaneum esse ei, qui adfirmaret nihil posse comprehendi, id ipsum saltem dicere posse comprendi; A II, 109. cui sententiae consentaneum est ultimum esse bonorum cum voluptate vivere; F I, 41. illud quaero, quid ei ... consentaneum sit dicere; F II, 70. non quaeritur .., quid naturae tuae consentaneum sit, sed quid disciplinae; F II, 80. ne illud quidem est consentaneum, ut ..; F III, 43. consentaneum est his, quae dicta sunt, ratione illorum —; F III, 48. cum ... his .. ea consentanea et consequentia (sint); F III, 48. consentaneum .. est fungi officio; F III, 58. consentaneum est huic naturae, ut sapiens velit gerere et administrare rem publicam; F III, 68. quid .. minus consentaneum est quam quod aiunt ..? F IV, 48. si, quid maxime consentaneum sit, quaerimus; T II, 45. quid cuique .. consentaneum sit, alio loco; T V, 22. nonne consentaneum est plus fortunam ... quam consilium valere? T V, 25. si Zenonis rationi consentaneum sit satis magnam vim in virtute esse ad beate vivendum; T V, 32. id velim audire, quem ad modum his putes consentaneum esse id dicere; T V, 82. consentaneum est in iis (astris) sensum inesse et intellegentiam; N II, 42. si Stoicis ... consentaneum est huius modi oracla ceteraque, quae a divinatione ducuntur, conprobare; Fa 33. non est .. consentaneum, qui metu non frangatur, eum frangi cupiditate; O I, 68. decorum id esse, quod consentaneum sit hominis excellentiae in eo, in quo ..; O I, 96. ut id decorum velint esse, quod ita naturae consentaneum sit, ut ..; O I, 96. quid consentaneum cuique (sit), quid consequens; O II, 18. non id spectandum est, quid dicat, sed quid consentaneum sit ei dicere; O III, 117. neque .. est consentaneum ullam honestam rem actionemve, ne sollicitus sis, aut non suscipere aut susceptam deponere; Lae 47.
actiones: omne studium ... ad eas actiones, quae virtuti consentaneae sunt || sunt cons. ||, refertur; F V, 60. his (adpetitionibus) consentaneas actiones (natura mundi) sic adhibet, ut nosmet ipsi; N II, 58.
disciplinae: hae disciplinae .. si sibi consentaneae velint esse; O I, 6.
formula: erit .. haec formula Stoicorum rationi disciplinaeque maxime consentanea; O III, 20.
genus: quod genus conveniens consentaneumque dicimus; F III, 24.
leges: an censes ... non necesse esse optumae rei publicae leges dare consentaneas? L II, 23.
selectio: (sequitur selectio) ad extremum constans consentaneaque naturae; F III, 20.
somnia: ergo obscura somnia minime consentanea maiestati deorum; D II, 135.

consentio, übereinstimmen, einig, einverstanden sein, sich vereinigen: I. alqs: recte consensit Arcesilas; A II, 77. qui (Peripatetici, Academici) re consentientes vocabulis differebant; F IV, 5. si aut consenserint omnes, aut erit inventus aliquis, qui, quid verum sit, invenerit; N I, 13. vetere Academia et Peripateticis || veteri Academiae Perip. || consentientibus; D I, 5. simplicem .. et communem et consentientem, id est qui rebus isdem moveatur, elegi par est; Lae 65. neque .., qui non isdem rebus movetur naturaque consentit, aut fidus aut stabilis potest esse; Lae 65.
alqd: philosophandi ratio ... tertia de disserendo et, quid consentiens, quid repugnans esset, iudicando; A I, 19. quae (pars orbis) coniunctum aliquid habeat aut consentiens; D II, 89.
Academia: ſ. alqs; D I, 5.
animi: animorum .. consentientium multitudine completum esse mundum; D II, 119.
auctoritas: an ... hominum consentiente auctoritate contenti non sumus? D I, 84.
cognatio: tanta rerum consentiens, conspirans, continuata cognatio quem non coget ea ... conprobare? N II, 19.
consilium: in quo (fructu amicitiarum) doctis positum est .. consilium omnis vitae consentiens et paene conspirans; T V, 72.
cor: Alcmaeo autem: »sed mihi neutiquam cor consentit —«; A II, 88.
forma: Platonis .. auctoritate ... una et consentiens duobus vocabulis philosophiae forma instituta est, Academicorum et Peripateticorum; A I, 17.
greges: quam magnos quantaque amoris conspiratione consentientes tenuit amicorum greges! F I, 65.
laus: ea (gloria) est consentiens laus bonorum, incorrupta vox bene iudicantium de excellenti virtute; T III, 3.
ratio: ratio .. nostra consentit, pugnat oratio. minime vero, inquit ille, consentit; F III, 10.
II, 1. accus. c. infin.: „hunc unum || unum hunc, al. || plurimae consentiunt gentes populi primarium fuisse virum;" F II, 116. C 61. quodsi ... omnes ... consentiunt esse aliquid, quod ad eos pertineat, qui vita cesserint; T I, 45. quem unum omnium deorum et hominum regem esse omnes docti indoctique † expoliri ‖ pariter ‖ consentiunt; R I, 56. ita consensisse gentes decretis videlicet principum, nihil esse rege melius; R I, 56. ſ. 3. de; F II, 117.
2. alicui: si sibi ipse consentiat et non interdum naturae bonitate vincatur; O I, 5.
Academiae: ſ. I. alqs; D I, 5.
naturae: consequentes sunt fines bonorum, Aristippo simplex voluptas, Stoicis consentire naturae; F II, 34. quod (bonum) in eo positum est, ut naturae consentiat; F III, 45.
rebus: quibus rebus vita consentiens virtutibusque respondens; F V, 66.
3. ad: ſ. **ad,** I. consentio (4 St.) S. 40, a.
cum: nec tamen (Epicuri disciplina) cum Cyrenaicis de ipsa voluptate consentiens; A II, 131. Zenonem ... cum Aristotele et illis re consentire,

verbis discrepare; F IV, 72. ut ... illa dicant Alcmaeonis: »sed mihi neutiquam || ne utiquam || cor consentit cum oculorum aspectu«; A II, 52. qui (Alcmaeo) negat „cor sibi cum oculis consentire"; A II. 89. apparet .. iam „cor cum oculis consentire;" A II, 90. ut ... oratio ... ex omni parte secum ipsa consentiat; Ti 8. una virtus est consentiens cum ratione et perpetua constantia; P 22.

de: idne consensisse de Calatino plurimas gentis arbitramur, primarium fuisse populi ‖ pop. fuisse ‖, quod ..? F II, 117. de quo .. omnium natura consentit, id verum esse necesse est; N I, 44. iure igitur gravis, cuius de laudibus omnium esset fama consentiens; C 61. voluptate: ſ. cum; A II, 131. una est .. amicitia in rebus humanis, de cuius utilitate omnes uno ore consentiunt; Lae 86.

in: illa, in quibus consentiunt, num pro veris probare possumus? A II, 135. si universi videre optimum et in eo consentire possent, nemo delectos principes quaereret; R I, 52.

inter: quod inter se omnes partes cum quodam lepore consentiunt; O I, 98.

III. alqd: ſ. II, 3. de; F II, 117.

consequentia, Aufeinanderfolge: qui cursum rerum eventorumque consequentiam diuturnitate pertractata notaverunt; D I, 128.

consequor, folgen, erfolgen, eintreten, nachfolgen, befolgen, einholen, erreichen, erhalten, gewinnen: I. **absolut:** alqs: si modo consecuti sumus; A I, 8. si [quo] modo consequi potuero, rationibus eisdem ... enitar, ut ..; R II, 52. faciam breviter, si consequi potuero; L III, 49.

alqd: ea scientia ... consequentium repugnantiumve ratio potest perspici; F I, 63. in quibus (animi partibus) ... inest coniectura consequentium non multum a divinatione differens; F II, 113. quam sint praeclare illa his, quae iam posui, consequentia; F III, 26. posterum quodam modo et consequens putandum est, quod illi ἐπιγεννηματικόν appellant; F III, 32. ut haec non in posteris et in consequentibus, sed in primis continuo peccata sunt, sic ..; F III, 32. cum ... his .. ea consentanea et consequentia (sint); F III, 48. his propositis tenuit prorsus consequentia; F IV, 54. ita falsa sunt ea, quae consequuntur, ut ..; F IV, 54. sic consequentibus vestris sublatis prima tolluntur; F IV, 55. cum consequens aliquod falsum sit, illud, cuius id consequens sit, non posse esse verum; F IV, 68. nunc de maioribus consequentibusque videamus; F V, 58. nostrum est ... ad ea principia, quae accepimus, consequentia exquirere; F V, 60. quod non modo facile ad credendum est, sed eo concesso, quod volunt, consequens; T I, 78. mihi placere non solet consequentia reprehendere, cum prima concesseris; T V, 24. tertius (animi fetus positus) in iudicando, quid cuique rei sit consequens, quid repugnans; T V, 68. ita .. prima statim scribit Aristoteles consecuta; D I, 53. relinquendum est homini, ut signis quibusdam consequentia declarantibus futura praesentiat; D I, 127. post mortem .. (Cn. Pompei) ea consecutura, quae ..; D II, 22. philosophi ... consequentia et repugnantia videntes; D II, 150. fit etiam, quod consequitur, necessarium; Fa 14. ut vera et falsa, ut consequentia et contraria sua sponte, non aliena iudicantur, sic ..; L I, 45. per quam (rationem homo) consequentia cernit; O I, 11. quid consentaneum cuique (sit), quid consequens; O II, 18. ut ... id omne, et quae consequentia essent, perpolirent et absolverent; Ti 46.

actio: consequens .. est (honesta actio) et post oritur; F III, 22. si nulla actio rerum ‖ actio ‖ consequatur; O I, 153.

aegritudo: non placet .. detracta voluptate aegritudinem statim consequi; F I, 56.

annus: tertius est annus xviralis consecutus; R II, 62. memoriam illius viri omnes excipient anni consequentes; C 19.

bonum: bonum illud et malum ... postea consequitur; F III, 61.

comites: comitibus non consecutis; T V, 97.

confusio: nonne videmus, quanta perturbatio rerum omnium consequatur, quanta confusio? F II, 117.

contraria: contrariorum .. contraria sunt consequentia; T V, 50.

cupiditas: e quo (cognitionis amore) etiam rationis explicandae disserendique cupiditas consequebatur; F IV, 18.

deflagratio: qui negant se recusare, quo minus ipsis mortuis terrarum omnium deflagratio consequatur; F III, 64.

dissipatio: dum (Epicurus) individuorum corporum concretionem fugit, ne interitus et dissipatio consequatur; N I, 71.

dolores: qui .. ita frui volunt voluptatibus, ut nulli propter eas consequantur dolores; F I, 48.

emolumentum: etsi nullum consecuturum emolumentum vident; F II, 45.

error: ex quo tantus error consequitur, ut ..; F V, 15.

exitus: circumspicite celeriter animo ..., qui sint rerum exitus consecuti; L II, 42.

fines: his omnibus, quos dixi, consequentes sunt fines bonorum; F II, 34.

infamia: quom ipsa infamia propter rei turpitudinem consequatur; L I, 51.

interitus: quod .. nisi fit, virtutum interitus consequetur; T V, 51. ſ. dissipatio.

iura: † haec posite ‖ exposite ‖ haec iura pontificum auctoritate consecuta sunt, ut ... iis essent ea sacra adiuncta ‖ [haec adiuncta] ‖; L II, 48.

labor: pigritiam metum consequentis laboris (definiunt) *; T IV, 18 (19).

malum: ſ. bonum.

molestia: quod (metus) esset quasi dux consequentis molestiae; T IV, 64.

mors: quae (mors) brevi consecuta est; T I, 96.

necessitas: fraudandi .. spe sublata solvendi necessitas consecuta est; O II, 84.

obscuratio: in quibus propter eorum exiguitatem obscuratio consequitur; F IV, 29.

perceptio: tale visum nullum esse, ut perceptio consequeretur ‖ consequatur ‖, ut autem probatio, multa; A II, 99.

perturbatio: perturbatio vitae, si ita sit, atque officiorum omnium consequatur; T III, 73. ſ. confusio.

probatio: ſ. perceptio.

ratio: qui (Socrates), ... quae de natura quaererentur, .. maiora, quam hominum ratio consequi posset ‖ possit ‖, ... dixerit; R I, 15.

remissio: ipsa remissio luctus cum est consecuta intellectumque est nihil profici maerendo; T III, 64.

res: quanta primum intellegentia, deinde consequentium rerum cum primis coniunctio et comprehensio esset in nobis; N II, 147. quod .. vi naturae ... videmus effici, ex eo significationem rerum consequentium quaerimus? D II, 44.

tempus: quibus (voluptatibus amicitiae) non solum praesentibus fruuntur, sed etiam spe eriguntur consequentis ac posteri temporis; F I, 67. cui (nocti) si similis futura est perpetuitas omnis

consequentis temporis, quis me beatior? T I, 97. futura, quorum consequenti tempore vera erit instantia, ea vera dicemus; Fa 27.

vita: quae (ratio, mens) ... omnem .. complectatur vitae consequentis statum; F II, 45. confidere sibi debet ac suae vitae et actae et consequenti; F III, 29.

voluptates: quibus (voluptatibus) ille (Epicurus) et praeteritarum memoria et spe consequentium sapientis vitam refertam putat; T III, 33.

utilitates: quamquam utilitates multae et magnae consecutae sunt; Lae 30.

II. **mit Ergänzung:** 1. ut: ex quo illud natura consequi, ut communem utilitatem nostrae anteponamus; F III, 64. (Democritus) ex illa investigatione naturae consequi volebat, bono ut esset animo; F V, 87. quo modo hoc sit consequens illi, sic illud huic, ut ... nihil aliud sit bonum; T V, 18. adsentior eorum, quae posuisti, alterum alteri consequens esse, ut ... sequatur vitam beatam virtute confici; T V, 21. consequens esse videtur, ut scribas tu idem de legibus; L I, 15. dicendo (Catonem) consequi tamen, ut illa etiam populo probabilia viderentur; P 1. ſ. III. alqd; T III, 34. N II, 150. R II, 17. P 17. Ti 8.

2. acc. c. inf.: hoc probato consequens esse beatam vitam virtute esse contentam; T V, 18.

III. **mit Object:** alqm: quia consequuntur magni dolores eos, qui ratione voluptatem sequi nesciunt; F I, 32. nemo me vestrum, cum hinc excessero, consequetur; T I, 103. quem Diogenes Babylonius consequens in eo libro, qui inscribitur de Minerva; N I, 41.

alqd: quid ex eo est consecutus? F I, 35. etiamsi nihil consequare; F V, 19. cum, etiamsi nihil consequamur, tamen ipsum illud consilium ... bonum sit; F V, 20. an (vitis) ea, quae per vinitorem antea consequebatur, per se ipsa curabit? F V, 40. nec, si id ipsi minus consequi possumus, idcirco minus id || [id] || ita faciendum esse sentimus; T II, 8. qui .. id concupierit, eum necesse est, si id consecutus sit, magno opere laetari; T III, 19. utrumque .. consequitur, ut et ... fruatur officio et ... sanetur; T III, 34. facile ut appareat nostros omnia consequi potuisse; T IV, 5. cum aut se non idem videat consecutum, quod alium, aut alium idem, quod se; T IV, 46. ut stultitia ... numquam se .. satis consecutam putat, sic ..; T V, 54. ea .. ipsa, quae (Dionysius) concupierat, ne tum quidem ... consequebatur; T V, 57. quasi ... non omne, quod ortum sit, mortalitas consequatur; N I, 26. ad inventa animo, percepta sensibus adhibitis opificium manibus omnia nos consecutos, ut tecti, ut vestiti, ut salvi esse possemus; N II, 150. quod conpluribus iam libris me arbitror consecutum; D II, 1. quoniam nobis contigit, ut iidem et in gerenda re publica aliquid essemus memoria dignum consecuti et ..; R I, 13. quis ... potentiorem (quemquam putet), quam illum, qui omnia, quae expetat, consequatur? R I, 28. qui si unus satis omnia consequi posset, nihil opus esset pluribus; R I, 52. quod si tenere et consequi potuero; R I, 70. facilius ..., quod est propositum, consequar, si ..; R II, 3. tantum est consecutus, ut ... deorum in numero conlocatus putaretur; R II, 17. id ... non longo intervallo ... (populus) consecutus || secutum, al. || est; R II, 57. ad laudem hunc omnia consecutum puto; R III, 6. nihil, quantum in ipso sit, praetermittere, quo minus ea, quae natura postulet, consequatur; L I, 56. si qui hoc, ut C. Fabricius, virtutis causa soluti legibus consecuti sunt; L II, 58. quid quisque vel sine nobis aut possit consequi aut non possit; O I, 59. ut nec medici nec imperatores nec oratores .,. quicquam magna laude dignum sine usu et exercitatione consequi possunt, sic ..; O I, 60. dum, quod velint, consequantur; O I, 109. quod ea, quae natura desideraret, consequi sine aliis atque efficere non possemus; O I, 158. ut honestis consiliis iustisque factis, non fraude et malitia se intellegant ea, quae velint, consequi posse; O II, 10. ita facillime, quae volemus, et privatis in rebus et in re publica consequemur; O II, 24. nihil erat, quod homines iis auctoribus non posse consequi se arbitrarentur; O II, 42. nihil .. inutilius ei, qui id iniuste concecutus sit, invenio; O III, 84. quin tam diu, dum ita gauderet, nihil agitare mente, nihil ratione, nihil cogitatione consequi posset; C 41. (senex) est eo meliore condicione quam adulescens, quod || cum || id, quod ille sperat, hic consecutus est; C 68. tantum remanet, quod virtute et recte factis consecutus sis; C 69. siquidem nihil peperi tale, nihil consecutus sum, ut eo statu essem, quem ..; P 17. si forte ... minus id, quod avemus animo, consequemur, ut ... oratio sibi constet; Ti 8. ſ. commodum. gratiam; O II, 67.

amicitiam: non .. utilitatem amicitia, sed utilitas amicitiam secuta || consecuta || est; Lae 51. ſ. rem; Lae 84.

artem: candem artem etiam Aegyptii longinquitate temporum innumerabilibus paene saeculis consecuti putantur; D I, 2.

auctoritatem: Pythagoram et Periclem summam auctoritatem consecutos sine ulla hilaritate; O I, 108.

bonum: quo facilius id, quod propositum est, summum bonum consequamur; F I, 57.

caritatem: laudem et caritatem (consecutus est), quae sunt vitae sine metu degendae praesidia firmissima; F I, 35.

causam: quae res quamque causam plerumque consequatur, etiamsi non semper; D I, 126.

celebritatem: tu .. quam celebritatem sermonis hominum aut quam expetendam consequi gloriam potes? R VI, 20.

commodum: ut aliquid ex ea (exercitatione) commodi consequatur; F I, 32. qui alterum violat, ut ipse aliquid commodi censequatur; O III, 26.

continentiam: adde siccitatem, quae consequitur hanc continentiam in victu; T V, 99.

copiam: quodetsi ingeniis magnis praediti quidam dicendi copiam sine ratione consequuntur; F IV, 10.

cursus: iam solis annuos cursus spatiis menstruis luna consequitur; N II, 50.

facultatem: cuius rei tantae tamque difficilis facultatem consecutum esse me non profiteor; N I, 12.

genus: e quibus (generibus) nos id potissimum consecuti sumus, quo Socratem usum arbitrabamur; T V, 11.

gloriam: qui fortitudinis gloriam consecutus est insidiis et malitia; O I, 62. ſ. celebritatem.

gratiam: quod qui faciunt, plurimum gratiae consequuntur; O II, 67. in hac pernicie rei publicae ne illam quidem consequuntur, quam putant, gratiam; O II, 79.

immortalitatem: etiam homines eos, qui inmortalitatem essent consecuti, (Chrysippus deos dicit esse); N I, 39.

institutum: ut non nulli omissa imitatione maiorum suum quoddam institutum consequantur; O I, 116.

iudicia: nos ... iudicia senatus, Italiae, gentium denique omnium conservatae patriae consecuti sumus; L II, 42.

ius: id (ius) si ab uno iusto et bono viro consequebantur, erant eo contenti; O II, 42.

laudem: magnam laudem et a summo viro et ab exercitu consequebare equitando, iaculando, omni militari labore tolerando; O II, 45. ſ. caritatem.

memoriam: cum apud eos ipsos ... nemo unius anni memoriam consequi possit; R VI, 24.

mortem: non censet (Ennius) lugendam esse mortem, quam inmortalitas consequatur; C 73.

morem: eum morem .. cum brevitate, si potuero, consequar; L II, 18.

omen: quod omen res consecuta est; D I, 104.

opes: ut opes quam maxumas consequantur; O I, 64.

opinionem: quam eorum opinionem magni errores consecuti sunt; T I, 36.

potentiam: dum modo potentiam consequantur; O III, 82. quam (potentiam) etiamsi neglecta amicitia consecuti sint || sunt ||; Lae 63.

praestantiam: si minus imitatione tantam ingenii praestantiam consequi possumus; O III, 1. si quam praestantiam virtutis, ingenii, fortunae consecuti sint || sunt ||; Lae 70.

promissa: si ante mors adventet, quam Chaldaeorum promissa consecuti sumus; T I, 95.

pudorem: ex quo fit, ut pudorem rubor, terrorem pallor et tremor et dentium crepitus consequatur; T IV, 19.

pulchritudinem: sin autem eam (speciem intuebitur), quae gignitur, numquam illam, quam expetet, pulchritudinem consequetur; Ti 4.

requietem: si ... natura ... eam (requietem) posset alia quadam ratione consequi; F V, 54.

rem: is non videt, quae quamque rem res consequatur; Fa 9. quam (naturam) imitata ratio res ad vitam necessarias sollerter consecuta est; L I, 26. quas res et mansuetudo animorum consecuta et verecundia est; O II, 15. quas (res) cogitando consequebatur; O III, 4. sine qua (virtute) nec amicitiam neque ullam rem expetendam consequi possumus; Lae 84.

sapientiam: qui possent, si id egissent, sapientiam consequi; F IV, 56. qui ... nondum perfectam illam sapientiam essent consecuti; F IV, 63. philosophi summi nequedum tamen sapientiam consecuti nonne intellegunt in summo se malo esse? T III, 68. mundus ... numquam profecto sapientiam consequetur; N II, 36. eam sapientiam interpretantur, quam adhuc mortalis nemo est consecutus; Lae 18.

sensus: quos (sensus) quoniam adpetitio consequatur, actionem sequi; A II, 108.

similitudinem: bene agi (oratio) putat, si similitudinem veri consequatur; Ti 8.

societatem: cuius (Platonis) et vita et oratio consecuta mihi videtur difficillimam illam societatem gravitatis cum humanitate; L III, 1.

solem: hunc (solem) ut comites consequuntur Veneris alter, alter Mercurii cursus; R VI, 17. mensis autem, quando luna lustrato suo cursu solem consecuta est; Ti 32.

sollertiam: vim, ... cuius sollertiam nulla ars, nulla manus, nemo opifex consequi possit imitando; N II, 81.

terrorem: ſ. pudorem.

virtutem: nisi eam (virtutem) plane consecuti essent; F IV, 21. quam (virtutem) necessario gloria, etiamsi tu id non agas, consequatur; T I, 91.

vim: Theodorus Lysimacho mortem minitanti „magnum vero“, inquit, „effecisti, si cantharidis vim consecutus es“; T V, 117.

voluptatem: qui in ea voluptate velit esse, quam nihil molestiae consequatur; F I, 32. ut (sapiens) aut reiciendis voluptatibus maiores alias consequatur aut perferendis doloribus asperiores repellat; F I, 33. temperantiam .. (esse) expetendam, non quia voluptates fugiat, sed quia maiores consequatur; F I, 48. nullas .. consequuntur voluptates; F I, 60. consequatur summas voluptates non modo parvo, sed per me nihilo, si potest; F II, 92. etiamsi eam (voluptatem) non consequare; F V, 19. suas (voluptates) eum (regem Persarum) consequi nullo modo posse; T V, 92. tum intelleges, qui voluptatem maxime sequantur, eos minime consequi; T V, 100 (99).

utilitatem: ſ. amicitiam; Lae 51.

consero, ſäen, beſäen, bepflanzen: I. in: iam istuc te quoque impediet in navigando, in conserendo; A II, 109.

II. agrum: Indus vero ... non aqua solum agros laetificat et mitigat, sed eos etiam conserit; N II, 130. Cyrum ... ei (Lysandro) quendam consaeptum agrum diligenter consitum ostendisse; C 59.

consero, anlegen, handgemein werden: prius quam manum consererent; T IV, 49.

conserte, verkettet: facio: si omnia antecedentibus causis fiunt, omnia naturali conligatione conserte contexteque fiunt; Fa 31. omnia necesse est conligatione naturali conserte contexteque fieri; Fa 32.

conservatio, Bewahrung, Erhaltung, Aufrechterhaltung: I, 1. est: neque agri cultura neque frugum fructuumque reliquorum perceptio et conservatio sine hominum opera ulla esse potuisset; O II, 12.

indicat: ista ... summorum officiorum in extremo spiritu conservatio indicat innatam esse homini probitatem gratuitam; F II, 99.

oritur: ex qua (constantia) conservatio et salus omnium omnis oritur; N II, 56.

potest: ſ. est.

2. sum: vel (fortitudo est) conservatio stabilis iudicii in eis rebus, quae formidolosae videntur, subeundis et repellendis; T IV, 53.

II, 1. appeto: appeteret etiam (animus) conservationem sui earumque rerum custodiam; F IV, 27.

intellego: illa est εὐταξία, in qua intellegitur ordinis conservatio; O I, 142.

numero: in quibus (primis naturae) numerant incolumitatem conservationemque omnium partium; F V, 18.

propono: cui proposita sit conservatio sui; F V, 37.

2. accedo ad: accedit ad non nullorum animantium et earum rerum, quas terra gignit, conservationem et salutem hominum etiam sollertia et diligentia; N II, 130.

administro ad: omnia ... ad salutem omnium conservationemque admirabiliter administrari; N II, 132.

appareo ad: vgl. IV.

deduco ad: quae (via) deducit ad convenientiam conservationemque naturae; O I, 100.

do ad: eloquentiam a natura ad salutem hominum et ad conservationem datam; O II, 51.

sum in: quod (officii initium) erat in conservatione earum rerum, quas natura praescriberet; A I, 23.

III. attentus ad: si attentos animos ad decoris conservationem tenebimus; O I, 131.

IV. ratio ad: quid loquar, quanta ratio in bestiis ad perpetuam conservationem earum generis appareat? N II, 128.

V, 1. Ablativ: haec quidem de iis, qui conservatione officiorum existimantur boni; O III, 17.

2. cum: impetum caeli ... constantissime conficientem vicissitudines anniversarias cum summa salute et conservatione rerum omnium; N II, 97.

conservator, Retter, Erhalter: I. exsistunt: rem publicam nostram iustissimas huic municipio gratias agere posse, quod ex eo duo sui conservatores extitissent; L II, 6.

proficiscuntur, al.: harum (civitatum) rectores et conservatores hinc profecti huc revertuntur; R VI, 13.

2. laudo: quis *huius* urbis conservatorem Codrum, quis Erechthei filias non maxime laudat? F V, 62.

conservatrix, Erhalterin: I. sum: omnis natura vult esse conservatrix sui; F IV, 16.

II. dico: quodne omnem naturam conservatricem sui dixerint, an ..? F IV, 19.

conservo, bewahren, erhalten, beibehalten, beobachten, sichern, retten: I. absolut: alqd: si, quae interimant, innumerabilia sint, etiam ea, quae conservent, infinita esse debere; N I, 50. quia sunt || sint || quae interimant, sint quae conservent. — sint sane, sed ea conservent, quae sunt; N I, 109.

II. mit Ergänzung: ut: quo modo .., quod ... constat .. inter omnis, conservabitur, ut simile sit omnium naturarum illud ultimum? F IV, 33.

III. mit Object: 1. Genetiv: ipsum (animal) sibi conciliari et commendari ad se conservandum et ad suum statum eaque, quae conservantia sunt eius status, diligenda; F III, 16.

2. Accusativ: alqm (se): primum est officium ..., ut se conservet in naturae statu, deinceps ut ea teneat; F III, 20. primam .. (nos) ex natura hanc habere appetitionem, ut conservemus nosmet ipsos; F IV, 25. illos conservari melius fuit quam poenas sceleris Varium pendere; N III, 81. quia nostro consilio ac periculo sese in illa vita atque otio conservatos putant; R I, 6. qui ... conservat .. eos, quibus est praepositus, quam optima in condicione vivendi; R II, 47. parta .. victoria conservandi ii (sunt); O I, 35. f. animal. animantes; N II, 124. hominem; F IV, 41.

alqd: reliquas .. naturas nihil aliud agere, nisi ut id conservent, quod in quaque optimum sit; F IV, 34. ille (ignis) corporeus vitalis et salutaris omnia conservat; N II, 41. ut (di) ad omnia conservanda et tuenda consensisse videantur; N II, 60. haec accepimus ab ipsis, haec scripta conservant; D II, 50. f. honestatem. robur. — II.

aequabilitatem: quam (aequabilitatem) conservare non possis; O I, 111.

aequitatem: f. fidem; A II, 23.

amicitias: virtus ... et conciliat amicitias et conservat; Lae 100.

animal: omne animal ... esse .. in se conservando occupatum; F IV, 34. omne animal, ... simul [et] ortum est, id agit, ut se conservet, quod hic ei primus ad omnem vitam tuendam appetitus a natura datur, se ut conservet; F V, 24. f. 1.

animantes: tantam ingenuit animantibus conservandi sui natura custodiam; N II, 124. diei noctisque vicissitudo conservat animantes tribuens aliud agendi tempus, aliud quiescendi; N II, 132.

caerimonias: quas (caerimonias, religiones) non metu, sed ea coniunctione, quae est homini cum deo, conservandas puto; L I, 43.

caritatem: ut .. conservetur omnis homini erga hominem societas, coniunctio, caritas; F III, 69.

cives: non dubitaverim me gravissimis tempestatibus ac paene fulminibus ipsis obvium ferre conservandorum civium causa; R I, 7. nomen ... regis, ut ex se natis, ita consulentis suis civibus et eos conservantis stud*ios*ius quam || *redig*entis || *; R I, 54.

civitates: neque .. est ulla res, in qua propius ad deorum numen virtus accedat humana, quam civitatis aut condere novas aut conservare iam conditas; R I, 12. nobis mox de instituendis et conservandis civitatibus aptiorem .. fore disserundi locum; R II, 65.

coniunctionem: f. caritatem.

constantiam: multo etiam magis (natura ratioque) pulchritudinem, constantiam, ordinem in consiliis factisque conservandam || conservanda, al. || putat; O I, 14.

cursus: qui (deus) cursus astrorum, mutationes temporum, rerum vicissitudines ordinesque conservet; N I, 52. (possentne) una totius caeli conversione cursus astrorum dispares conservari? N II, 19.

decus: honestatem et decus conservabimus; O I, 17.

fidem: ut quisquam tanti aestimet aequitatem et fidem, ut eius conservandae causa nullum supplicium recuset; A II, 23. qua (affectione animi) non modo utilitas nulla quaeritur, sed contra utilitatem etiam conservatur fides; F V, 63. est in eo ipso fides conservanda; O I, 39. qui (M. Atilius) ad supplicium est profectus, ut fidem hosti datam conservaret; C 75.

gentes: pro omnibus gentibus ... conservandis aut iuvandis maximos labores molestiasque suscipere; O III, 25.

habitum: sive (haec duo genera) permanent et conservant habitum suum; T I, 42.

hominem: cum .. ad tuendos conservandosque homines hominem natum esse videamus; F III, 68. ut se conservaret in ea natura, in qua (homo) ortus esset; F IV, 41. qui se natos ad homines iuvandos, tutandos, conservandos arbitrantur; T I, 32.

honestatem: (fortis civis) ita iustitiae honestatique adhaerescet, ut, dum ea conservet, quamvis graviter offendat; O I, 86. f. decus.

honestum: tam .. id honestum ... tuendum conservandumque nobis est quam illud ... sapientibus; O III, 17.

iudicia: quem ad modum .. temperantia ... conservat .. considerata iudicia mentis; T IV, 22. vel (fortitudo est) scientia rerum formidolosarum contrariarumque aut || et || omnino neglegendarum conservans earum rerum stabile iudicium; T IV, 53.

ius: qui id (ius) conservaret, eum iustum, qui migraret, iniustum fore; F III, 67. existimo .. ius augurum || augurium || ... postea rei publicae causa conservatum ac retentum; D II, 75. in re publica maxime conservanda sunt iura belli; O I, 34.

ius iurandum: ius iurandum conservandum putabat; O III, 100. conservandi iuris iurandi causa ad cruciatum revertisse; O III, 103. ut laudandus Regulus in conservando iure iurando, sic decem illi ... vituperandi; O III, 113.

iustitiam: f. honestatem.

libertatem: in conservanda civium libertate esse privatum neminem; R II, 46.

modum: civitatum .. hoc multarum in Graecia interfuit, antiquom vocum conservare || conservari || modum; L II, 38.

motus: quod in omni aeternitate conservat

progressus et regressus reliquosque motus constantis et ratos; N II, 51.

multitudinem: id .. est magni viri || viri magni ||, rebus agitatis punire sontes, multitudinem conservare; O I, 82.

mutationes: s. cursus.

naturam: ut (natura) et salva sit et in genere conservetur suo; F IV, 16. ut contra universam naturam nihil contendamus, ea tamen conservata propriam nostram sequamur; O I, 110.

officium: officii conservandi praecepta traduntur illa quidem, ut facimus ipsi, sed ..; O I, 60. quo nihil est ad officia conservanda accommodatius; O I, 141.

ordinem: ut .. sit apud illos ... ordo rerum conservatus; F IV, 53. si omnis motus omniaque, quae certis temporibus ordinem suum conservant, divina dicimus; N III, 24. s. constantiam. cursus; N I, 52.

patriam: omnibus, qui patriam conservaverint, adiuverint, auxerint, certum esse in caelo definitum locum; R VI, 13. nos ... iudicia senatus, Italiae, gentium denique omnium conservatae patriae consecuti sumus; L II, 42. ut ea ne conservandae quidem patriae causa sapiens facturus sit; O I, 159.

progressus, regressus: s. motus.

pulchritudinem: s. constantiam.

religiones: s. caerimonias.

rem: conservari .. (res familiaris debet) diligentia et parsimonia; O II, 87.

rem publicam: rem publicam ... quibus moribus aut legibus constituere vel conservare possimus; R II, 64.

robur: potest .. exercitatio et temperantia etiam in senectute conservare aliquid pristini roboris; C 34.

sacra: quom cetera perparva sint, de sacris autem, qui locus patet latius, haec sit una sententia, ut conserventur; L II, 47. ut conserventur semper et ... perpetua sint sacra || [sacra] ||; L II, 48.

sensum: quo modo .. caeli divinus ille sensus in celeritate tanta conservari potest? N I, 33.

societatem: s. caritatem.

statum: non posse hunc incommutabilem rei publicae conservari statum; R II, 57. vgl. I.

studia: cur ... neque solum (ea studia) expetita, sed etiam conservata et culta videantur; T IV, 2.

vetustatem: non sunt illae quidem (novitates) repudiandae, vetustas tamen suo loco conservanda; Lae 68.

vicissitudinem: ea .. vicissitudo in omni cursu conservatur; N II, 125. s. cursus; N I, 52.

vitam: ut in omnibus tormentis conservetur beata vita sapienti; F III, 42.

urbes: conservare (potuit deus) urbis tantas atque talis; N III, 92.

utilitatem: quae (lex naturae) utilitatem hominum conservat et continet; O III, 31.

conservus, Mitsklave: vos .. ne conservorum quidem vestrorum principes estis; P 36.

consessor, Beisitzer: ut A. Varius, qui est habitus iudex durior, dicere consessori solebat: ... „aut hoc testium satis est, aut ..;“ F II, 62.

consessus, Versammlung, Sitzung: I. audit: frequens .. consessus theatri, in quo sunt mulierculae et pueri, movetur audiens tam grande carmen; T I, 37.

efficit: nec .. id conlocutio hominum aut consessus || [aut consensus] || effecit; T I, 30.

II, 1. moveo, 2. sum in: s. I. audit.

III, 1. sancire: quae non magis legis nomen adtingunt, quam si latrones aliquas consessu suo sanxerint; L II, 13.

zum Satz: magno consessu locum nusquam ei (grandi natu) datum a suis civibus; C 63.

2. a: quibus (Lacedaemoniis) cum a cuncto consessu plausus esset multiplex datus; C 64.

in: in huius modi sermone et consessu facillimum (est negare); N I, 61.

considerate, besonnen: ago: agere, quod agas, considerate ... decet; O I, 94. [ita fit, ut agere considerate pluris sit quam cogitare prudenter]; O I, 160.

defero: quae (beneficia) iudicio, considerate constanterque delata sunt; O I, 49.

facio: cum qua (ira) nihil recte fieri, nihil considerate potest; O I, 136.

loquor: hominum est parum considerate loquentium atque in maxumis rebus errantium; O II, 6.

consideratio, Betrachtung, Erwägung: I. delectat: me .., ut hercule etiam te ipsum, Laeli, omnisque avidos sapientiae cognitio ipsa rerum consideratioque delectat; R I, 19.

est: est .. animorum ingeniorumque naturale quoddam quasi pabulum consideratio contemplatioque naturae; A II, 127. actionum .. genera plura, ... maximae autem sunt ... consideratio cognitioque rerum caelestium et earum, quas ..; F V, 58.

II. ex: sin ex circumspectione aliqua et accurata consideratione quod visum sit, id se dicent sequi, tamen ..; A II, 35 (36).

consideratus, besonnen: Marcellus ut acer et pugnax, Maximus ut consideratus et lentus; R V, 10.

considero, betrachten, überlegen, erwägen: I. absolut: alqs: „quia, quanto diutius considero,“ inquit, „tanto mihi res videtur obscurior“; N I, 60. vereor, ... ne ... quasi praecipientis cuiusdam et docentis et non vobiscum simul considerantis esse videatur oratio mea; R I, 70.

II. mit Ergänzung: 1. de: si quando dubitatio accidit, quale sit id, de quo consideretur; O III, 18. de quo (mundo) id primum consideremus, quod principio est in omni quaestione considerandum, semperne fuerit nullo generatus ortu, an ..; Ti 5. de quibus (rationibus) etiam atque etiam consideret; F II, 38. de evertendis .. diripiendisque urbibus valde considerandum est ne quid temere, ne quid crudeliter; O I, 82.

2. ne, 3. ut: caveat, ne id modo consideret, quam illa res honesta sit, sed etiam ut habeat efficiendi facultatem; in quo ipso considerandum est, ne ... desperet; O I, 73. s. I. O I, 82.

4. indirecte Frage: haec primum conclusio quam habeat vim, considera; A II, 66. liceat tandem mihi considerare, utram sententiam sequar; A II, 133. mihi non satis videmini considerare, quod iter sit; F IV, 37. quo utantur homines acuti argumento ad probandum, operae pretium est considerare; F IV, 67. quod, quanta sint, quae accidunt, considerandi spatium non datur; T III, 52. ea qui consideret quam inconsulte ac temere dicantur; N I, 43. quidque || quidquid || considera quale sit; N I, 77. vos .. considerantis, quae sit utilitas quaeque oportunitas in homine membrorum; N I, 92. hoc est non consi-

derare, sed quasi sortiri, quid loquare; N I, 98. restat, ut, qualis eorum (deorum) natura sit, consideremus; N II, 45. considerate nunc, cetera quam sint provisa sapienter; R IV, 3. si considerare volumus || volemus ||, quae sit ... dignitas; O I, 106. saepissime .. mihi de amicitia cogitanti maxime illud considerandum videri solet, utrum propter inbecillitatem atque inopiam desiderata sit amicitia, ... an ..; Lae 26. in omni re considerandum est, et quid postules ab amico et quid patiare a te impetrari; Lae 76. numquam, nec quid facias, considerabis, nec quid loquare? P 30. s. 1. Ti 5. — 2.

5. acc. c. inf.: non mihi videntur considerare ... earum .. rerum auctoritatem se ... amittere; A II, 128.

III. **mit Object:** alqd: tum ille: istuc quidem considerabo, nec vero sine te; A I, 13. agendo aliquid considerandove (beatam vitam) quaeramus; F II, 41. quae cum magnifice primo dici viderentur, considerata minus probabantur; F IV, 55. haec ille intuens ... quanta rursus animi tranquillitate humana et citeriora considerat! T V, 71. cum ea considero; N III, 39. in quo considerando saepe animi in contrarias sententias distrahuntur; O I, 9. ut (sapiens) ... [quamvis] omnia ... summo otio secum ipse consideret et contempletur, tamen ..; O I, 153. quid .. est, quod non numquam dubitationem adferre soleat considerandumque videatur? O III, 18. haec consideremus, quae faciunt ii, qui habentur boni; O III, 73. quae nobis dies noctesque considerantibus; fr V, 97. s. II, 1. Ti 5. — 2. — 4. Lae 26.

actionem: [cognitionem prudentiamque sequetur considerata actio]; O I, 160.

caput: caput iecoris ex omni parte diligentissime (haruspices) considerant; D II, 32.

casus: eos casus ... mecum ipse considerans; T V, 3.

iudicia: quem ad modum .. temperantia ... conservat .. considerata iudicia mentis; T IV, 22.

leges: considerandae leges, quibus civitates regi debeant; L I, 17.

membra: tu .. etiam membra ipsa sensusque considera; F II, 113.

naturam: cum diligenter necopinatorum naturam consideres, nihil aliud reperias nisi ..; T III, 52.

opus: ut pictores ... suum quisque opus a vulgo considerari vult, ... sic ..; O I, 147.

partem: quoniam ... de prima .. (parte) diximus, consideremus secundam; N III, 20.

res: ut .. considerandis rebus humanis proprio philosophiae fruatur officio; T III, 34. adhibebit ad considerandas res et tempus et diligentiam; O I, 18.

sensus: s. membra.

studia: hoc .. loco consideranti mihi studia doctrinae multa sane occurrunt, cur ..; T IV, 2.

viam: cui vivendi via considerata atque provisa est; P 34.

consido, sich niederlassen, sich setzen, sich lagern, sich festsetzen, sich legen, nachlassen: alqs: »quae cum dicta, in conspectu consedimus omnes;« A I, 14. cum .. pauca in xysto locuti essemus, tum eodem in spatio consedimus; A II, 9. quinto .. die cum eodem in loco consedissemus; T V, 11. proinde ordire. considamus || † consid. || hic; Fa 4. placitum est, ut in aprico maxime pratuli loco ... considerent; R I, 18. si videtur, considamus hic in umbra; L II, 7. qui (Lacedaemonii) legati cum essent, certo in loco consederant; C 63.

alqd: sensus .. moventia quae sunt, eadem in opinatione considunt; Ti 5.

apes: Platoni cum in cunis parvulo dormienti apes in labellis consedissent; D I, 78. quas (apes) dixisti in labris Platonis consedisse pueri; D II, 66.

examen: cuius (equi) in iuba examen apium consederat; D I, 73.

furor: cuius furor consederit; A II, 88.

improbitas: *improbitas si* cuius in mente consedit, hoc ipso, quod adest, turbulenta est; F I, 50.

petulantia: tarditate modorum et gravitate canentis illorum (adulescentium) furentem petulantiam consedisse || resedisse ||; fr X, 3.

populus: cum .. iam populus consedisset; D I, 55.

Lücke: * sed si in splendore consedit, tum vel eadem species vel interdum inmutata redditur, cum ignis oculorum ..; Ti 49.

consigno, besiegeln, bescheinigen, beglaubigen, verbürgen: alqd: ut litteris consignamus, quae monumentis mandare volumus, sic ..; A II, 2.

antiquitatem: quis est .., quem non moveat clarissumis monumentis testata consignataque antiquitas? D I, 87.

diem: quem (diem) apud Ennium et in maximis annalibus consignatum videmus; R I, 25.

memoriam: publicis litteris consignatam memoriam publicam nullam habemus; L III, 46.

modum: ex quibus (sideribus) erat modus temporis consignandus; Ti 30.

notiones: ut .. quasi consignatas in animis notiones, quas ἐννοίας vocant, haberemus; T I, 57.

consiliarius, Beirat, Vertrauter: Iovi .. optimo maximo se consiliarium atque administrum datum, ut sibi eos, quos in auspicio esse iusserit; L III, 43.

consilium, Rat, Beirat, Ratsversammlung, Kollegium, Ratschlag, Ratschluß, Einsicht, Plan, Absicht, Maßregel, Entschluß: I. **Subject:** consentit, conspirat: in quo (fructu amicitiarum) doctis positum est .. consilium omnis vitae consentiens et paene conspirans; T V, 72.

deficit: cum Spurinna diceret timendum esse, ne et consilium et vita deficeret; D I, 119.

dominatur: consilio .. dominante nullum esse libidinibus, nullum irae, nullum temeritati locum; R I, 60.

est: cum .. sint in nobis consilium, ratio, prudentia; N II, 79. qui (optimates) ... plus .. fore dicant in pluribus consilii quam in uno et eandem tamen aequitatem et fidem; R I, 55. mens .. et ratio et consilium in senibus est; C 67. in hac (amicitia Scipionis) mihi de re publica consensus, in hac rerum privatarum consilium ... fuit; Lae 103. parvi .. sunt foris arma, nisi est consilium domi; O I, 76. cum, etiamsi nihil consequamur, tamen ipsum illud consilium ita faciendi per se expetendum et honestum et solum bonum sit; F V, 20. dixit .. perutile esse consilium, quod Themistocles adferret, sed minime honestum; O III, 49. Socrates ... „nostrum ..,“ inquit, „humanum est consilium“; D I, 122. consilium illud imperatorium fuit, quod Graeci στρατήγημα appellant, sed eorum imperatorum, qui ..; N III, 15. est .. quasi regium, id est patrium consilium populo bene consulentium principum; R I, 65. perutile: s. honestum; O III, 49. nec vero satis constituere possum, quod sit eorum consilium, aut quid velint; A II, 32. cum cognitum habeas, quod sit summi rectoris ac domini numen, quod consilium, quae voluntas; F

IV, 11. quae .. iis scribendi alia causa aut quod omnino consilium fuit? R III, 13. neutiquam .. dissolvemini, neque vos ulla mortis fata periment || perement || nec fraus valentior quam consilium meum, quod maius est vinculum ad perpetuitatem vestram quam illa, quibus ..; Ti 40.

inest: in qua (parte animi) inest ratio atque consilium; F II, 115.

manant: si illam mentem, unde haec consilia manarunt, mihi eripuisses; P 29.

pertinent: maxime nos .. exquirentes ea consilia, quae ad pacem et ad concordiam civium pertinerent; Fa 2.

prodest: cuius mihi consilium et auctoritas quid tum in maximis rebus profuisset, dicerem; A II, 3.

proficiscuntur: cuius omnia consilia resque omnes, quas gerit, ab ipso proficiscuntur eodemque referuntur || feruntur ||; P 34.

pugnant: f. 4. utor; F I, 58.

valet: nonne consentaneum est plus fortunam ... quam consilium valere? T V, 25. quibus in rebus temeritas et casus, non ratio nec consilium valet; D II, 85. f. est vinculum.

videntur: quibus periculosa et calida consilia quietis et cogitatis splendidiora et maiora videantur; O I, 82.

vigent: vita .. victusque communis, consilia, sermones ... in amicitiis vigent maxime; O I, 58.

ohne Verb: non honestum consilium, at utile, ut aliquis fortasse dixerit || consilium. at utile, [ut ... dixerit] ||, regnare; O III, 97.

II. **nach Verben: 1. Accusativ:** adfero: f. I. est honestum.

adhibeo: discriptus || descr. || .. populus ... plus adhibet ad suffragium consilii quam fuse in tribus convocatus; L III, 44.

appello: Lacedaemonii ... senibus ⟨sic enim consilium publicum appellant⟩ augurem interesse voluerunt; D I, 95. quae nisi essent in senibus, non summum consilium maiores nostri appellassent senatum; C 19. f. I. est imperatorium.

capio: f. **capio,** III. consilium (8 St.) S. 378, b.

cognosco: ceterorum .. virorum fortium atque omni virtute praestantium facta, dicta, consilia cognoscens; F III, 37.

communico: se habere consilium rei publicae salutare, sed id sciri non opus esse; postulavit, ut aliquem populus daret, quicum communicaret; O III, 49.

confero: qui .. ad naturae suae non vitiosae genus consilium vivendi omne contulerit; O I, 120.

constituo: cum ... caerimoniae, comitia, provocationes, patrum consilium (esset constitutum); T IV, 1.

corrigo: vitam nostram, consilia, voluntates, non verba corrigi; F IV, 52.

dico: rationem dico et, si placet pluribus verbis, mentem, consilium, cogitationem, prudentiam, ubi invenimus? N II, 18.

do: vos .. mihi ... quid consilii datis? A II, 138. consilium fidele deliberanti dare; O I, 52. consilium vero || verum || dare audeamus libere; Lae 44.

expeto: f. I. est bonum. — exquiro: f. pertinent. — fero: f. I. proficiscuntur. — habeo: f. communico.

impedio: impedit .. consilium voluptas; C 42.

ineo: quod nulla fuerit novo consilio inito tam praeclari operis inceptio; A II, 119. difficultas ineundi consilii rem a rege ad plures ... transtulit; R I, 52.

instruo: ut Phormio possit dicere: »cedo senem; iam instructa sunt mi in corde consilia omnia«; N III, 73.

invenio: f. dico.

moderor: quod ... multi Epicurei ... sunt ... nec voluptate, sed officio consilia moderantes; F II, 81.

pello: ergo non probares, si consilio pulso libidines ... iracundiaeve tenerent omnia? R I, 60.

perficio: rationem, consilium, prudentiam qui non divina cura perfecta esse perspicit; N II, 147.

perimo: nisi aliqui casus aut occupatio eius (Panaetii) consilium peremisset; O III, 33.

perspicio: aliquem nostrum, qui ibi tum eramus, ... consilia deorum inmortalium perspicere potuisse; D II, 114.

pono: f. I. consentit.

praeripio: facile celare, tacere, dissimulare, insidiari, praeripere hostium consilia; O I, 108.

praetermitto: quo tum consilio praetermisso; R II, 59.

probo: tuum .. in ea re consilium probo; A ep, 2.

propono: f. suscipio; O I, 112.

provideo: quis .. te potius aut de maiorum dixerit institutis ... aut de consiliis in posterum providendis? R I, 71.

quaero: si ratio, consilium, prudentia (quaeritur), Pompeius antistat; R III, 28.

refero: quo sint omnia bene vivendi recteque faciendi consilia referenda; F I, 11. id .. consilium .. semper ad eam causam referendum est, quae causa genuit civitatem; R I, 41. f. I. proficiscuntur.

revoco: in qua deliberatione ad suam cuiusque naturam consilium est omne revocandum; O I, 119.

scio: f. communico.

scribo: quae (sunt eorum) etiam monita et consilia scripta ad summos viros! F IV, 6.

sequor: ad firmandam novam civitatem novum quoddam et subagreste consilium, sed ad muniendas opes regni ac populi sui magni hominis ... secutus est; R II, 12.

suscipio: (id consilium) aut uni tribuendum est aut delectis quiqusdam aut suscipiendum est multitudini atque omnibus; R I, 42. cum (Cato) ... semper .. in proposito susceptoque consilio permansisset; O I, 112. || magnum audaxque consilium suscepisse Graeciam ||; L fr 2.

tribuo: f. suscipio; R I, 42.

2. **Genetiv:** sum: ea parte animi, quae mentis et consilii est, agitata et erecta; D I, 61. illud vides, si || vides || in animis hominum regale || si || imperium sit, unius fore dominatum, consilii scilicet; R I, 60. quoniam id est in rerum natura longe maximi consilii, constituere eam rem publicam, quae possit esse diuturna; R III, 7.

3. **Dativ:** adhibeo: Athenienses omnibus semper publicis consiliis divinos quosdam sacerdotes, quos μάντεις vocant, adhibuerunt; D I, 95.

antepono: quae (victoria) anteponatur consilio Solonis ei, quo primum constituit Ariopagitas || Areop. ||; O I, 75.

oboedio: ut (corpus) oboedire consilio rationique possit in exsequendis negotiis et in labore tolerando; O I, 79.

pareo: cum (Callicratidas) consilio non paruit eorum; O I, 84.

sum: cum ... neque esset usquam consilio aut auctoritati locus; O II, 2.

4. **Ablativ:** careo: cum (multitudo) omni consilio communi ac potestate careat; R I, 43.

egeo: si numquam consilio, numquam opera nostra nec domi nec militiae Scipio eguisset; Lae 51.

indigeo: continet .. rem publicam consilio et auctoritate optimatium semper populum indigere; L II, 30.

utor: (animus) pugnantibus et contrariis studiis consiliisque semper utens; F I, 58. fortis .. animi ... est ... praesenti animo uti et consilio; O I, 80. etiam in secundissimis rebus maxime est utendum consilio amicorum; O I, 91. nec .. (avus) excursione nec saltu ... uteretur, sed consilio, ratione, sententia; C 19. praeposteris .. utimur consiliis et acta agimus, quod vetamur vetere proverbio; Lae 85.

5. **mit Präpositionen:** adhibeo in: adhibuit sibi in consilium quindecim principes; O II, 82.

adsum in: quod aderam Laenati et Rupilio consulibus in consilio; Lae 37.

certo de: ego de omni statu consilioque totius vitae ... certare cum aliis pugnaciter ... velim? A II, 65.

deligo in: quamquam cum Tatio in regium consilium delegerat principes; R II, 14.

exeo de: iratos proprie dicimus exisse de potestate, id est de consilio, de ratione, de mente; T IV, 77.

permaneo in: f. 1. suscipio; O I, 112.

pertineo ad: ut (scientia) ad rei publicae tempus non numquam, ad agendi consilium saepissime pertineret; L II, 33.

pono in: certe in optimorum consiliis posita est civitatium salus; R I, 51. illa .. superiora ... posita non tam in consiliis nostris quam in fortunae temeritate; Lae 20.

pugno cum: cum omnia *ea* cum consilio et ratione pugnent; T V, 43.

sum in: ut et potestatis satis in magistratibus et auctoritatis in principum consilio et libertatis in populo sit; R II, 57. cum vos mihi essetis in consilio; R III, 28.

III. **nach Adjectiven:** 1. **Genetiv:** compos: eam naturam ... non primum animantem esse, deinde rationis et consilii compotem, postremo sapientem? N II, 36.

expers: qui .. convenit ... mundum ... consilii et rationis esse expertem putare? N II, 87. in regnis nimis expertes sunt ceteri communis iuris et consilii; R I, 43. sunt .. expertes imperii, consilii publici, iudicii delectorum iudicum; R I, 47.

particeps: numquam vidi .. animam rationis consiliique participem in ulla alia nisi humana figura; N I, 87. ut consiliorum omnium particeps et socius paene regni putaretur; R II, 35.

plenus: animal hoc providum, ... plenum rationis et consilii, quem vocamus hominem; L I, 22.

2. **Ablativ:** vacuus: divitiae, nomen, opes vacuae consilio ... dedecoris plenae sunt et insolentis superbiae; R I, 51.

IV. **nach Substantiven:** alqd: f. 1. est in; R I, 55. — II, 1. adhibeo. do; A II, 138.

adiutor: fuerat .. (Collatinus) in regibus expellendis socius Bruti consiliorum et adiutor; O III, 40.

communitas: ut ... sit inter eos (amicos) omnium rerum, consiliorum, voluntatum sine ulla exceptione communitas; Lae 61.

dominatus: f. II, 2. R I, 60.

dominus: si senatus dominus sit publici consilii; L III, 28.

donum: ut donum hoc divinum rationis et consilii ad fraudem hominibus, non ad bonitatem impertitum esse videatur; N III, 75.

imbecillitas: ineunte .. adulescentia, cum est maxima inbecillitas consilii, tum ..; O I, 117.

lumen: hic tu, Africane, ostendas oportebit patriae lumen animi, ingenii consiliique tui; R VI, 12.

magnitudo: sapientis animus magnitudine consilii ... saeptus vincetur? P 27.

partes: ut (patria) plurimas et maximas nostri animi, ingenii, consilii partis ipsa sibi ad utilitatem suam pigneraretur; R I, 8. f. II, 2. D I, 61.

socius: si quis item reliquos eiusdem consilii socios (roget), quid spectaverint; P 12. f. adiutor.

summa: quos penes (γέροντας) summam consilii voluit esse; R II, 50.

V. **Umstand:** 1. **Ablativ:** accidere: sive casu accidit sive consilio; T IV, 64.

adiuvare: ut (senes) et amicos et iuventutem et maxime rem publicam consilio et prudentia quam plurimum adiuvent; O I, 123.

administrari: maximas .. ab eo ‖ [ab eo] ‖ (sapiente) et gravissimas res consilio ipsius et ratione administrari; F I, 63. mente consilioque divino omnia in hoc mundo ... administrari; N II, 132. f. **administro** mundum; N II, 75. 76. 80 (S. 77, a).

adsequi: quae quanto consilio gerantur, nullo consilio adsequi possumus; N II, 97.

adultus: videtisne .. unius viri consilio non solum ortum novum populum, neque ut in cunabulis vagientem relictum, sed adultum iam et paene puberem? R II, 21.

attonderi: ut Epaminondas: »consiliis nostris laus est attonsa Laconum«; T V, 49.

cadere: ita consiliis diligentiaque nostra celeriter ... arma .. ceciderunt; O I, 77.

capere: ita caritate nos capiunt reges, consilio optimates, libertate populi, ut ..; R I, 55.

conferri: ut non videret species istas hominum conlatas in deos aut consilio quodam sapientium ... aut superstitione; N I, 77.

confici: eorum consilio saepe aut non suscepta aut confecta bella sunt, non numquam etiam inlata, ut M. Catonis bellum tertium Punicum; O I, 79.

confirmari: intelleges ... non fortuito populum Romanum, sed consilio et disciplina confirmatum esse; R II, 30.

consequi: ut honestis consiliis iustisque factis, non fraude et malitia se intellegant ea ... consequi posse; O II, 10.

conservari: quia nostro consilio ac periculo sese in illa vita atque otio conservatos putant; R I, 6.

constituere: f. II, 3. antepono.

dari: rationem bono consilio a dis immortalibus datam; N III, 78.

defendere: ceteri senes, Fabricii, Curii, Coruncanii, cum rem publicam consilio et auctoritate defendebant, nihil agebant? C 15.

exaedificari: ne exaedificatum quidem hunc mundum divino consilio existimo; A II, 126.

expiari: publicus .. sacerdos inprudentiam consilio expiatam metu liberet; L II, 37.

explicare: explicavi .. sententiam meam et eo quidem consilio, tuum iudicium ut cognoscerem; F I, 72.

facere: inde illa actio: OPE CONSILIOQUE TUO FURTUM AIO FACTUM ESSE; N III, 74. omni ratione curandum est, ut id bono consilio fecisse videamur; O I, 121.

fidere: haec sunt opera magni animi et excelsi et prudentia consilioque fidentis; O I, 81.

fulciri: (Romulus) hoc consilio et quasi senatu ‖ sen. quasi ‖ fultus et munitus; R II, 15.

geri: eo .. die rem praeclare esse gestam non haruspicis consilio, sed imperatoris; D II, 65. est .. bellum gestum consilio senatus eius; O I, 75. id ipsum est gestum consilio urbano sine exercitu; O I, 76. non viribus aut velocitate aut celeritate

corporum res magnae geruntur, sed consilio, auctoritate, sententia; C 17. f. adsequi.
gubernari: cum ... is esset rei publicae status, ut eam unius consilio atque cura gubernari necesse esset; N I, 7. si ordines reliqui principis ordinis consilio rem publicam gubernari velint; L III, 28.
inferri: f. confici.
iuvare: consilio iuvare || [cons. iuv.] || atque hoc scientiae genere prodesse quam plurimis; O II, 65.
muniri: f. fulciri.
niti: quorum consilio atque auctoritate (adulescens) nitatur; O I, 122.
oriri: f. adultus.
perturbari: offendes rem publicam consiliis perturbatam nepotis mei; R VI, 11.
praeesse: qui his urbibus consilio atque auctoritate praesunt; R I, 3.
princeps: Pericles, .. et auctoritate et eloquentia et consilio princeps civitatis suae; R I, 25.
recipere: Tarentum .. qua vigilantia, quo consilio (Q. Maximus) recepit! C 11.
pubes: f. adultus.
reddere: quoniam ... studemus .. nostris consiliis et laboribus tutiorem et opulentiorem vitam hominum reddere; R I, 3.
regnare: eo (Tatio) interfecto multo etiam magis Romulus patrum auctoritate consilioque regnavit; R II, 14.
regi: ut, si quis dicat Atheniensium rem publicam consilio regi, desit illud „Areopagi", sic ..; N II, 74. omnis .. populus, ... omnis civitas, ... omnis res publica ... consilio quodam regenda est, ut diuturna sit; R I, 41. sub regno .. tibi esse placet omnis animi partes, et eas regi consilio? R I, 60.
relinqui: f. adultus.
sedari: eam .. (seditionem animi) consilio sedari volebat; R I, 60.
servari: hoc consilio leges Atheniensium, hoc maiorum instituta servantur; O I, 75.
stare: meis curis vigiliis, consiliis stare te invitissimo rem publicam || cum ... staret ... res publica ||; P 29.
suscipi: quae .. libido, quae avaritia, quod facinus .. suscipitur nisi consilio capto? N III, 71. f. confici.
tollere: Livias (leges tollere) consilio Philippi consulis et auguris; L II, 31.
tueri: *is* est .., qui consilio et opera civitatem tueri potest; R II, 51. sapientissimis et fortissimis et armis et consilio civitatem tuentibus; R II, 59. quod in rebus privatis diligentissime singulos cives opera, consilio, re tuebantur; R II, 59.
2. **Präpositionen:** a: nec .. somnia graviora ... a summo consilio neglecta sunt; D I, 4.
cum: esse aliquam vim, cum prudentia et consilio scilicet; A II, 87.
in: † fuerat fortasse aliqua ratio maioribus nostris in illo aere alieno || consilio aeri alieno || medendi; R II, 59. multo etiam magis (natura ratioque) pulchritudinem, constantiam, ordinem in consiliis factisque conservandam || conservanda, al. || putat; O I, 14.
sine: nihil est .., quod ratione et numero moveri possit sine consilio; N II, 43. hanc .. in stellis constantiam ... non possum intellegere sine mente, ratione, consilio; N II, 54. quod bellum susceptum ab ea (Graecia) sine consilio deorum est? D I, 3. nec tantum Karthago habuisset opum sescentos fere annos sine consiliis et disciplina; R I, fr. 3.

consimilis, ähnlich: »Silvani melo consimilem ad aures cantum et auditum refert«; N II, 89.

consisto, hintreten, sich aufstellen, stehen bleiben, Halt machen, stille stehen, stocken, festen Fuß fassen, sich behaupten, Ruhe finden, verweilen, beruhen, sich gründen: I, 1. locus: in altum .. (imbecillitas) provehitur imprudens nec reperit locum consistendi; T IV, 42.
2. verbal: ut numquam liceat quieta mente consistere; D II, 149.
II. alqs: videsne .. Zenonem tuum cum Aristone verbis concinere || consistere ||, re dissidere? F IV, 72. idem .. (Dionysius) cum in communibus suggestis consistere non auderet; T V, 59. ut (Democritus) nulla in extremitate consisteret; T V, 114. »constiteram exorientem Auroram forte salutans«; N I, 79. sue inventa (Attus Navius) ad meridiem spectans in vinea media dicitur constitisse; D I, 31. haec disserens, qua de re agatur, et in quo causa consistat, non videt; Fa 9. is (Phaëthon), ante quam constitit, ictu fulminis deflagravit; O III, 94. mortem .. omnibus horis inpendentem timens qui poterit animo consistere? C 74.
auctoritas: omnis auctoritas philosophiae, ut ait Theophrastus, consistit in beata vita comparanda; F V, 86.
bonum: nisi omne bonum in una honestate consisteret; T V, 42.
caelum: vel concidat omne caelum omnisque natura *et* consistat necesse est; T I, 54.
commutatio: in his fere commutatio constitit omnis dissensioque Zenonis a superioribus; A I, 42.
disciplinae: cum iam philosophorum disciplinae gravissimae constitissent; A II, 15.
dissensio: f. commutatio.
finis: in ea .. expletione naturae summi boni finem consistere; F V, 40.
honestas: cum honestas in voluptate contemnenda consistat; A II, 139.
laus: virtutis .. laus omnis in actione consistit; O I, 19.
locus: qui (locus) in veri cognitione consistit; O I, 18.
mens: nec .. habet nostra mens quicquam, ubi consistat tamquam in extremo; F I, 41.
natura: confitendum est ... in eo quasi in ultimo consistere naturam; F V, 44. omnis .. natura et || natura || consistat necesse est nec vim ullam nanciscatur, qua ..; R VI, 27. f. caelum.
pueri: ad mensam eximia forma pueros delectos iussit consistere; T V, 61.
sanguis: »neque sanguis ullo potis est pacto profluens consistere«; T II, 38.
status: cum patres rerum potirentur, numquam constitisse civitatis statum; R I, 49.
summa: cum in eo (decreto) summa consisteret; A II, 29.
Venerii: quadringentis (talis) centum Venerios non posse casu consistere; D II, 48.
virtus: neque omnino in voluptatis regno virtutem posse consistere; C 41.
vita: quae (vita) in virtute una consisteret; F IV, 20. in quibus vita beata consistit; T V, 40. nec (vita beata), ... cum tortoris os viderit, consistet; T V, 80.

consitio, Besäen: nec consitiones modo delectant, sed etiam insitiones; C 54.

consitura, Besäung: quae (hominum vestigia) videlicet ille non ex agri consitura, quam cernebat, sed ex doctrinae indiciis interpretabatur; R I, 29.

consobrinus, Vetter: sequuntur fratrum coniunctiones, post consobrinorum sobrino-

rumque, qui cum una domo iam capi non possint, in alias domos tamquam in colonias exeunt; O I, 54.

consociatio, Verbindung: I. vincit: ita fit, ut vincat cognitionis studium consociatio hominum atque communitas; O I, 157.

II, 1. colo, al.: communem totius generis hominum conciliationem et consociationem colere, tueri, servare debemus; O I, 149.

2. accommodo ad: sequemur ... id, quod ad hominum consociationem accommodatum (est); O I, 100.

consocio, vereinigen, verbinden: alqm: inter nos natura ad civilem communitatem coniuncti et consociati sumus; F III, 66.

greges: qui videt domi tuae pariter accusatorum atque iudicum consociatos greges; P 46.

homines: lege quoque consociati homines cum dis putandi sumus; L I, 23.

iniuriam: nec .. rectum est cum amicis aut bene meritis consociare aut coniungere iniuriam; F III, 71.

virtutem: ut ... (virtus) coniuncta et consociata cum altera (amicitia ad ea, quae summa sunt,) perveniret; Lae 83.

consolatio, Trost, Tröstung, Trostschrift: I. est: quae sunt eorum consolationes, quae cohortationes! F IV, 6. quod in desiderio et luctu haec est consolatio maxima; T I, 111. ne illa quidem firmissima consolatio est, quamquam et usitata est et saepe prodest: „non tibi hoc soli." prodest haec quidem, ut dixi, sed nec semper nec omnibus; sunt enim qui respuant; sed refert, quo modo adhibeatur; T III, 79. Chrysippi (consolatio) ad veritatem firmissima est, ad tempus aegritudinis difficilis; T III, 79. etsi singularum rerum sunt propriae consolationes, de quibus audies tu quidem, cum voles; T III, 82. quarum (rerum) consolatio et maior est et in aliud tempus differenda; C 1.

medetur: quid ego de Consolatione dicam? quae mihi quidem ipsi sane aliquantum medetur, ceteris item multum illam profuturam puto; D II, 3.

permulcet, potest: nulla consolatio || consolatione || permulcere posset stultam senectutem; C 4.

prodest: f. est; T III, 79. medetur.

vigent: cohortationes, consolationes, interdum etiam obiurgationes in amicitiis vigent maxime; O I, 58.

II, 1. adfero: acta aetas honeste ac splendide tantam adfert consolationem, ut eos ... non attingat aegritudo; T III, 61.

adhibeo, respuo: f. I. est; T III, 79.

differo: f. I. est; C 1.

2. egeo: Cleanthes .. sapientem consolatur, qui consolatione non eget; T III, 77.

opus est: quid .. opus est, dicet aliquis, ratione aut omnino consolatione illa, qua solemus uti, cum levare dolorem maerentium volumus? T III, 55. quae (mediocritates) si naturales sunt, quid opus est consolatione? natura enim ipsa terminabit modum? T III, 74.

utor: f. opus est; T III, 55.

3. audio de: f. I. est; T III, 82.

conicio in: ut fere nos in Consolatione omnia in consolationem unam coniecimus; T III, 76.

dico ad: ad Epicuri consolationem satis est ante dictum; T III, 78. — de: f. I. medetur.

sum in: simile quiddam est in Consolatione Crantoris; T I, 115.

III. liber: etsi aegritudinis sedatio et hesterna disputatione explicata est et in Consolationis libro; T IV, 63.

IV, 1. levari: quod aiunt plerosque consolationibus nihil levari; T III, 73.

permulcere: f. I. permulcet.

sanari: ut ... adversis casibus triplici consolatione sanetur; T III, 34.

2. in: hanc nos sententiam secuti his ipsis verbis in Consolatione [hoc] expressimus; T I, 65. satis tu quidem in Consolatione es lamentatus; T I, 76. quales (fuerunt) reliqui, quos in Consolatione conlegimus; T III, 70. erit .. in consolationibus prima medicina docere aut nullum malum esse aut admodum parvum, altera ..; T III, 77. clarissimorum hominum nostrae civitatis gravissimos exitus in Consolatione collegimus; D II, 22. f. II, 3. conicio in.

consolator, Tröster: consolatores ipsos confiteri se miseros, cum ad eos impetum suum *fortuna* converterit; T III, 73.

consolor, trösten, ermutigen, beruhigen, mildern: I, 1. a: valeo in: neque .. genus id orationis in consolando non valet, sed id || [id] || haud sciam an plurimum; T III, 55.

b. genera: sunt etiam qui haec omnia genera consolandi colligant; T III, 76.

ratio: huic alteri generi similis est ea ratio consolandi, quae docet humana esse, quae acciderint; T III, 57.

c, α. levare: quae si potest (sapiens) singula consolando levare, universa quo modo sustinebit? F V, 84.

β. causa: legimus librum Clitomachi, quem ille eversa Karthagine misit consolandi causa ad captivos cives suos; T III, 54.

in: Chysippus .. caput esse censet in consolando detrahere illam opinionem maerenti; T III, 76.

2. alqs: haec .. officia sunt consolantium, tollere aegritudinem funditus aut sedare aut detrahere quam plurumum aut supprimere; T III, 75. sunt qui unum officium consolantis putent || putent docere || malum illud omnino non esse, ut Cleanthi placet; T III, 76.

II. de: qui (Oileus) Telamonem antea de Aiacis morte consolatus esset; T III, 71.

III. alqm: fecimus hoc in eo libro, in quo nosmet ipsos, quantum potuimus, consolati sumus; T I, 83. consolarentur .. nos non tam philosophi ... quam clarissimi viri; L III, 26. non quo aequo animo (meum casum) ferrem, sed me ipse consolabar; C 84. me ipse consolor, et maxime illo solacio, quod ..; Lae 10. consolabitur eam || eum || magnitudo animi et humanarum opinionum alta quaedam despectio; fr V, 69. f. II.

adflictos: hac (eloquendi vi) consolamur adflictos; N II, 148. qua (oratione animus) hortari ad decus, revocare a || ab || flagitio, consolari possit adflictos; L I, 62.

diuturnitatem: ut eius (doloris) magnitudinem celeritas, diuturnitatem allevatio consoletur; F I, 40.

exsulantem: iure exulantem consolari non oportet; T V, 107.

longinquitatem: cuius (doloris) magnitudinem brevitate consolatur, longinquitatem levitate; T V, 88.

magnitudinem: f. diuturnitatem. longinquitatem.

malivolos: illam .. orationem ex commemo-

ratione alienorum malorum ad malivolos || malev. || consolandos esse accommodatam; T III, 60.
sapientem: Cleanthes .. sapientem consolatur, qui consolatione non eget; T III, 77.
virum: nihil .. hunc virum sagittae, quas ab Hercule acceperat, tum consolantur, cum ..; T II, 19.
vitam: cum suis se laudibus vita occidens consolari potest; T I, 109.

consopio, einschläfern: alqm: a qua (Luna Endymion) consopitus putatur, ut eum dormientem oscularetur; T I, 92. quid melius quam ... ita coniventem somno consopiri sempiterno? T I, 117. Alexander adsidens somno est consopitus; D II, 135.

consortio, Gemeinschaft: dissolvetur omnis humana consortio; O III, 26.

conspectus, Blick, Gesichtskreis, Anblick, Anschauung: I. est: videamus animi partes, quarum est conspectus illustrior; F V, 48.
II, 1. fugio: nunc fugientes conspectum sceleratorum ... abdimus nos, quantum licet; O III, 3.
2. cado in: casurusne in conspectum videatur animus, an || ac non || tanta sit eius tenuitas, ut fugiat aciem; T I, 50.
consido in: »quae cum dicta, in conspectu consedimus omnes;« A I, 14.
do in: »nec (pater) sese dedit in conspectum corde cupitus«; D I, 41.
excito ad: hominem (natura) .. ad caeli quasi cognationis domiciliique pristini conspectum excitavit; L I, 26.
pono in: hortuli non memoriam solum mihi afferunt, sed ipsum (Platonem) videntur in conspectu meo ponere; F V, 2. continet .. omnem sedationem animi humana in conspectu posita natura; T IV, 62. posita in fundi villaeque conspectu religio Larum; L II, 27. quam brevi, frater, in conspectu posita est a te omnium magistratuum discriptio || descr. || ! L III, 12.
relinquo in: ut ea (bona corporis) ne in conspectu quidem relinquantur; F V, 93.
sum in: erat .. illis paene in conspectu praestanti sapientia et || sapientiae || nobilitate Pythagoras; T IV, 2.
venio in: eum (filium) in conspectum suum venire vetuit; F I, 24.
III. in (animus) in hoc conspectu et cognitione naturae ... quam se ipse noscet! L I, 61.

conspergo, besprengen, bestreuen: alqd: quae Menippum imitati, non interpretati, quadam hilaritate conspersimus; A I, 8.
caput: eius (Tauri) caput stellis conspersum est frequentibus; N II, 111.

conspicio, erblicken, gewahren, betrachten: I. acc. c. inf.: »conspicit inde sibi data Romulus esse priora, auspicio regni stabilita scamna solumque«; D I, 108.
II. alqm: quod ... conspicio in meo regno et his tectis P. Cornelium Scipionem; R VI, 9.
alqd: ex quo (loco oculi) plurima conspicientes fungantur suo munere; N II, 140. cuius (dei) hoc templum est omne, quod conspicis; R VI, 15.
satellitem: »hanc (Iovis satellitem) ubi praepetibus pinnis lapsuque volantem conspexit Marius, divini numinis augur«; D I, 106.
templum: vgl. alqd; R VI, 15.
vehiculum: ut procul divinum et novum vehiculum Argonautarum e monte conspexit; N II, 89.
voluptates: inpellit (ratio) rursum et incitat ad conspiciendas totaque mente contrectandas varias voluptates; T III, 33.

conspiratio, Übereinstimmung, Einverständnis: I. est, II. dico: qualis est .. omnis haec, quam dico, conspiratio consensusque virtutem, tale est ... honestum; F V, 66.
III. adipisci: ut magnas utilitates adipiscimur conspiratione hominum atque consensu, sic ..; O II, 16.
consentire: quam magnos quantaque amoris conspiratione consentientes tenuit amicorum greges! F I, 65.

conspiro, übereinstimmen, im Einklang stehen: cognatio: tanta rerum consentiens, conspirans, continuata cognatio quem non coget ea ... conprobare? N II, 19.
consilium: in quo (fructu amicitiarum) doctis positum est .. consilium omnis vitae consentiens et paene conspirans; T V, 72.
natura: quam (naturam) quasi cognatione continuata || cognationem continuatam || conspirare dicebas; N III, 28.

constans, stätig, fest, unwandelbar, gleichmäßig, übereinstimmend, beständig, charakterfest: A. bei Substantiven: alqs: quod ... multi Epicurei et fuerunt et hodie sunt et in amicitiis fideles et in omni vita constantes et graves; F II, 81. qui sit frugi, ... eum necesse est esse constantem; qui autem constans, quietum; T III, 18. constantem .. quendam volumus, sedatum, gravem humana omnia spernentem illum esse; T IV, 61. vgl. B. a.
alqd: (res ita) concitatae, ut nihil umquam unum esset *et* constans, ne idem quidem; A I, 31. nihil est .. eo (mundo) ... ornatius aspectu motuque constantius; N III, 23. quarum (febrium) reversione et motu quid potest esse constantius? N III, 24.
adfectio: quando .. virtus est adfectio animi constans conveniensque; T IV, 34.
adsensio: omnia, quae essent aliena firmae et constantis adsensionis, a virtute sapientiaque removebat; A I, 42.
aetas: ut ... et gravitas iam constantis aetatis et senectutis maturitas naturale quiddam habeat, quod ..; C 33. sunt ineuntis adulescentiae (studia certa); num ea constans iam requirit aetas, quae media dicitur? C 76.
animus: mihi ..., recordanti, quam ille (Marius) gravem suum casum magno animo, quam constanti tulisset; D II, 140. fortis .. animi et constantis est non perturbari in || perturbari || rebus asperis; O I, 80.
civis: quid intersit inter popularem, id est adsentatorem et levem civem, et inter constantem, severum || et severum, al. || et gravem; Lae 95.
conversio: quarum (stellarum) est cotidiana conveniens constansque conversio; N II, 54.
cursus: quae cursus certos et constantis habent; N III, 24.
genus: quod genus philosophandi minime adrogans maximeque et constans et elegans arbitraremur, quattuor Academicis libris ostendimus; D II, 1.
homo: constantem hominem et gravem, qui glorietur a gloria se afuisse! T V, 104. ita ut constantibus hominibus par erat; D II, 114. nec ullo casu arbitror hoc constanti homini posse contingere, ut ulla intermissio fiat officii; Lae 8.
mens: est .. aliquid, quod perturbata mens melius possit facere quam constans? T IV, 54. in qua (celeritate) non video ubinam mens constans et vita beata possit insistere; N I, 24.

motus: quod in omni aeternitate conservat progressus et regressus reliquosque motus constantis et ratos; N II, 51. vident ex constantissimo motu lunae, quando illa ... incurrat in umbram terrae; D II, 17.

natura: multo .. (natura) et firmior est et constantior; O I, 120.

observatio: quaedam observatio constans atque diuturna est, ... quid sequi soleat; D II, 124.

oratio: ut, quem ad modum in oratione constanti, sic in vita omnia sint apta inter se et convenientia; O I, 144.

ortus: ostendit primum ortum unum fore omnibus, eumque moderatum atque constantem nec ab ullo inminutum; Ti 43.

persona: quam gravis .., quam magnifica, quam constans conficitur persona sapientis! F III, 75.

ratio: quibus a principio innascitur ratio recta constansque; N II, 34. neque id dicitis superstitiose atque aniliter, sed physica constantique ratione; N III, 92. est .. vera lex recta ratio naturae congruens, diffusa in omnes, constans, sempiterna; R III, 33. constans et perpetua ratio vitae, quae virtus est, ... sua natura * || iudicabitur ||; L I, 45.

selectio: (sequitur selectio) ad extremum constans consentaneaque naturae; F III, 20.

vir: nos .. de constanti viro ac sapienti quaerimus; T IV, 55. vir .. temperatus, constans, sine metu, sine aegritudine ... nonne beatus? T V, 48. huic (dolori) beata sapientis et constantis viri vita cedet? T V, 77.

vita: quibus rebus vita consentiens virtutibusque respondens recta et honesta et constans et naturae congruens existimari potest; F V, 66.

vox: »vel legum exitium constanti voce ferebant;« D I, 20.

B. **Affeln: a.** I. animadvertunt: etiam graviores constantioresque admonendi sunt, ut animadvertant, ne callida adsentatione capiantur; Lae 99.

II. admoneo, capio: s. I.

dico: quem ... *tum* temperantem, alias constantem continentemque dicimus; T IV, 36.

eligo: sunt .. firmi et stabiles et constantes eligendi; cuius generis est magna penuria; Lae 62.

praesto: qui .. utraque in re gravem, constantem, stabilem se in amicitia praestiterit; Lae 64.

b. desidero: recta .. et convenientia et constantia natura desiderat aspernaturque contraria; O III, 35.

diligo: omnia vera diligimus, id est fidelia, simplicia, constantia; F II, 46.

facio: quid Chalcidico Euripo in motu identidem reciprocando putas fieri posse constantius? quid freto Siciliensi? N III, 24.

constanter, regelmäßig, gleichmäßig, folgerichtig, standhaft, beständig: ago: multa eius (Catonis) et in senatu et in foro vel provisa prudenter vel acta constanter vel responsa acute ferebantur; Lae 6.

conficio: impetum caeli ... constantissime conficientem vicissitudines anniversarias cum summa salute et conservatione rerum omnium; N II, 97.

defero: quae (beneficia) iudicio, considerate constanterque delata sunt; O I, 49.

dico: quae cum diceret constanter et in ea sententia permaneret; A I, 16. sine pertinacia, quid constantissime dicatur, exquirere; A II, 9. me non quaerere .. hoc tempore, quid virtus efficere possit, sed quid constanter dicatur; F V, 79. quamquam (haec) non constantissime dici mihi videntur; T V, 23. nihil intellego dici potuisse constantius; T V, 25. quam .. sibi constanter convenienterque dicat, (Epicurus) non laborat; T V, 26.

facio: id cum constanter prudenterque fit; T IV, 12. splendide, constanter, graviter, honeste omnia (facere); T V, 81. ea nec constanter fieri possunt neque iis, qui adsunt, probari; O I, 137. a doctis ... quaerentibus, satisne constanter facere videamur; O II, 7.

fero: tune ... exclamabis ut mulier, non constanter et sedate feres? T II, 46.

loquor: quid .. attinet gloriose loqui, nisi constanter loquare? F II, 89.

maneo: ut maneamus in perspicuis firmius et constantius; A II, 45. is .., qui cuncta conposuit, constanter in suo manebat statu; Ti 47.

moveo: cum ratione animus movetur placide atque constanter, tum illud gaudium dicitur; T IV, 13.

sentio: nos ... non et dicemus hoc melius et constantius sentiemus? T III, 31.

servo: cum videmus ... quinque stellas ferri eosdem cursus constantissime servantis disparibus inter se motibus; T I, 68.

vivo: etiam in tormentis ... bene vivi potest, dum modo intellegas, quid nunc dicam „bene". dico enim constanter, graviter, sapienter, fortiter; T V, 12. a quibus (officiis) constanter honesteque vivendi praecepta ducuntur; O III, 5.

elliptisch: vestri haec verecundius, illi fortasse constantius; F II, 114. quis hoc dicit? idem, qui dolorem summum malum. vix satis constanter; T II, 44. quam bene, non quaeritur, constanter quidem certe; T V, 24. qui ... gloriam neglegant, frangantur infamia, atque ea quidem non satis constanter; O I, 71.

constantia, Regelmäßigkeit, Gleichmäßigkeit, Beständigkeit, Ausdauer, Folgerichtigkeit, Gleichmut, Charakterfestigkeit: I. **Subject:** adest: ex quibus magna significatio fit non adesse constantiam; O I, 131.

adversatur: eius .. (frugalitatis) videtur esse proprium adversantem libidini moderatam in omni re servare constantiam; T III, 17.

consentit: una virtus est consentiens cum ratione et perpetua constantia; P 22.

constat: cuius (virtutis) omnis constantia et firmitas ex iis rebus constat, quibus adsensa est; A II, 39.

continet: in animo opinionum iudiciorumque aequabilitas et constantia cum firmitate quadam et stabilitate virtutem subsequens aut virtutis vim ipsam continens pulchritudo vocatur; T IV, 31.

convenit: quae .. est inter augures conveniens et coniuncta constantia? D II, 82.

declarat: sensum .. astrorum atque intellegentiam maxume declarat ordo eorum atque constantia; N II, 43.

elucet: ex quo elucebit omnis constantia omnisque moderatio; O I, 102.

est: pluris esse ... laetitiam quam gravitatem animi atque constantiam; F III, 1. quae tanta constantia, magnitudo animi, probitas, fides ... in ullis fuit, ut sit cum maioribus nostris comparanda? T I, 2. sic quattuor perturbationes sunt, tres constantiae, quoniam aegritudini nulla constantia opponitur; T IV, 14. ut constantia scientiae, sic perturbatio erroris est; T IV, 80. ordo .. siderum et in omni aeternitate constantia neque naturam significat ⟨est enim plena rationis⟩ neque fortunam; N II, 43. fundamentum .. est

iustitiae fides, id est dictorum conventorumque constantia et veritas; O I, 23. in ea (virtute) est .. convenientia rerum, in ea stabilitas, in ea constantia; Lae 100. s. consentit.

habet: ea .. constantia si nihil habeat percepti et cogniti, quaero, unde nata sit aut quo modo; A II, 23.

inest: omnis ordo, veritas, ratio, constantia (in caelo inest); N II, 56.

nascitur: s. habet. — significat: s. est; N II, 43. — subsequitur: s. continet.

vacat: caelestium .. admirabilem ordinem incredibilemque constantiam, ex qua conservatio et salus omnium omnis oritur, qui vacare mente putat; N II, 56.

versatur: ordo .. et constantia et moderatio et ea, quae sunt his similia, versantur in eo genere; O I, 17.

II. nach Verben: 1. Accusativ: adfero: ut tranquillitas animi et securitas adsit, quae affert cum constantiam, tum etiam dignitatem; O I, 69.

adsequor: sive ratio constantiae virtutisque ducitur, aut haec ars est aut nulla omnino, per quam eas assequamur; O II, 6.

amitto: idem .. (animus) concitatus et abstractus ab integra certaque ratione non constantiam solum amittit, verum etiam sanitatem; T IV, 38.

comparo: s. I. est; T I, 2.

complector: quod virtus stabilitatem, firmitatem, constantiam totius vitae complectatur; F III, 50.

coniungo: s. I. convenit.

conservo: multo etiam magis (natura ratioque) pulchritudinem, constantiam, ordinem in consiliis factisque conservandam || conservanda, al. || putat; O I, 14.

crucio: non fides (Reguli cruciabatur a Poenis), non constantia, non ulla virtus, non denique animus ipse; P 16.

desidero: tua quoque vide ne desideretur constantia; T V, 32.

diligo: quis .. in illa aetate pudorem, constantiam, etiamsi sua nihil intersit, non tamen diligat? F V, 62.

eripio: si mihi eripuisses divinam animi mei conscientiam || constantiam || ... stare ... rem publicam; P 29.

habeo: sapientiam (inesse in virtutibus), artem vivendi, quae ipsa ex sese habeat constantiam; A II, 23.

intellego: hanc .. in stellis constantiam ... non possum intellegere sine mente, ratione, consilio; N II, 54.

laudo: cum .. eorum gravitatem constantiamque laudamus, qui non turbulente humana patiantur; T IV, 60.

oppono: s. I. est; T IV, 14.

perturbo: quid est, quod tantam gravitatem constantiamque perturbet? an inprovisum aliquid aut repentinum? T IV, 57.

pono: in (parte) participe rationis ponunt tranquillitatem, id est placidam quietamque constantiam; T IV, 10.

quaero: firmamentum .. stabilitatis constantiaeque est eius, quam in amicitia quaerimus, fides; Lae 65.

rapio: cum constantia, gravitas, fortitudo, sapientia reliquaeque virtutes rapiantur ad tortorem; T V, 13.

respuo: quae (fortuna) amica varietati constantiam respuit; N II, 43.

servo: hanc aequabilitatem motus constantiamque ordinum in alia figura non potuisse servari; N II, 48. in omni re gerenda consilioque capiendo servare constantiam; O I, 125. s. I. adversatur.

sumo: e physicis ... sumitur ... constantia contra metum religionis et sedatio animi; F I, 64.

teneo: is constantiam teneat; O I, 120.

tracto: quae pertinent omnia ad eam, quam iam dudum tracto, constantiam; Lae 65.

video: quamquam in eis ipsis (gladiatoribus) videmus saepe constantiam; T IV, 48. animus naturae constantiam videre cupientis; N II, 105. illud erat philosophi potius || philosophi ||, totius augurii primum naturam ipsam videre, deinde inventionem, deinde constantiam; D II, 80. cum videat me et meos comites, fortitudinem, magnitudinem animi, patientiam, constantiam, gravitatem, fidem; fr V, 64.

voco: s. I. continet.

2. Genetiv: sum: ea ... ita ferre, ut nihil ... discedas, ... robusti animi est magnaeque constantiae; O I, 67.

3. Ablativ: sum: sunt .. (stellae) admirabili incredibilique constantia; N III, 23. ut ... sint .. magna constantia, ut ii fuerunt, modo quos nominavi; Lae 19.

vaco: stultitiam .. censuerunt constantia, id est sanitate, vacantem posse tamen tueri mediocritatem officiorum; T III, 11.

4. mit Präpositionen: abhorreo a: quod abhorret etiam ab hominis constantia; D II, 125.

absum a: ut ... vehementior .. intellegatur is (adpetitus), qui procul absit a naturae constantia; T IV, 47.

dico de: quoniam de constantia paulo ante diximus; T V, 33.

discedo a: vehementiorem eum (adpetitum) volunt esse, qui longius discesserit a naturae constantia; T IV, 11. ille .. Graecus, quid mirum, si ... a constantia atque a mente atque a se ipse discessit? D II, 114.

orior ex: s. I. vacat.

pertineo ad: s. I. tracto.

pono in: sanitatem .. animorum positam in tranquillitate quadam constantiaque (maiores) censebant; T III, 9.

sum de: altera (causa est) de temporum ordine caelique constantia; N III, 17.

sumo ad: philosophiae studium mihi ... sumo et ad vitae constantiam, quantum possum, et ad delectationem animi; A I, 7.

suscipio ex: quartus (modus est susceptus) ex astrorum ordine caelique constantia; N III, 16.

III. nach Adjectiven: 1. contrarius: nihil .. est tam contrarium rationi et constantiae quam fortuna; D II, 18.

similis: s. I, 1. versatur.

2. indignus: quid tam temerarium tamque indignum sapientis gravitate atque constantia (est) quam ..? N I, 1.

3. aptus ad: ad rerum .. scientiam vitaeque constantiam aptissima cum sit mens hominis; A II, 31.

IV. nach Substantiven: firmamentum: s. II, 1. quaero.

iudicium: quaerimus gravitatis, constantiae, firmitatis, sapientiae iudicium; A II, 53.

partes: nobis .. cum a natura constantiae, moderationis, temperantiae, verecundiae partes datae sint; O I, 98.

ratio: s. II, 1. adsequor.

V. Umstand: 1. Ablativ: beatus: saepe etiam tristes firmitate et constantia sunt beati; F II, 65.

effici: quod .. vi naturae, nulla constantia, nullo rato tempore videmus effici; D II, 44.

imitari: ut essent, qui .. caelestium ordinem

contemplantes imitarentur eum vitae modo atque constantia; C 77.

iudicare: bonivolentiam non ... ardore ..., sed stabilitate potius et constantia iudicemus; O I, 47.

moderatus: cum vidissent ... omnia .. ratis ordinibus moderata inmutabilique constantia; N II, 90.

movere: decorum .. movet adprobationem ... ordine et constantia et moderatione dictorum omnium atque factorum; O I, 98.

placari, quietus: qui moderatione et constantia quietus animo est sibique ipse placatus; T IV, 37.

roborare: cum ... eam .. (gravitatem Cato) ipse perpetua constantia roboravisset; O I, 112.

servari: qui ob eam (amicitiam) summa fide, constantia iustitiaque servatam maxumam gloriam ceperit; Lae 25.

2. **Präpositionen:** causa: ut, etiam quae non probare soleant, ea cogantur constantiae causa defendere; T II, 5.

cum: earum .. (stellarum) perennes cursus atque perpetui cum admirabili incredibilique constantia declarant ... vim ... esse divinam; N II, 55. siquidem nec anxii futuri sunt et cum gravitate constantiaque victuri; O I, 72.

ex: non .. ex singulis vocibus philosophi spectandi sunt, sed ex perpetuitate atque constantia; T V, 31.

propter: quem (casum) propter fidem constantiamque susceperat; F II, 65.

consterno, bestreuen, bedecken: ex horreis direptum effusumque frumentum vias omnis angiportusque constraverat; D I, 69.

constituo, feststellen, aufstellen, errichten, einrichten, einsetzen, bestimmen, begründen, ordnen, beschließen, sich entschließen: I. **absolut:** 1. unpersönlich: quia nihil aliter possit, atque ab ea (necessitate) constitutum sit, evenire || † inter ||; A I, 29. ut ... haec ita teneantur, ut sit || est || constitutum legibus ipsis; O I, 51. quatenus iure civili constitutum sit; O III, 51.

2. alqs: sumus .. multi, ut constituimus, parati ... abuti tecum hoc otio; R I, 14.

II. **mit Ergänzung:** 1. ut: constituimus inter nos, ut ambulationem postmeridianam conficeremus in Academia; F V, 1. constituerunt .., ut omnes simul in rostra post meridiem escenderent; O III, 80. s. III. alqd; R I, 56.

2. indirecte Frage: nec .. satis constituere possum, quod sit eorum consilium, aut quid velint; A II, 32. constituam, quid et quale sit id, de quo quaerimus; F I, 29. ingenii magni est ... aliquanto ante constituere, quid accidere possit in utramque partem et quid agendum sit; O I, 81. in primis .. constituendum est, quos nos ... esse velimus; O I, 117. s. III. finem; Lae 56. honestum.

3. Infinitiv: cum constituisset deus bonis omnibus explere mundum, mali nihil admiscere, quoad natura pateretur; Ti 9. cum P. Africanus hic ... feriis Latinis ... constituisset in hortis esse; R I, 14. quod deinceps facere constitui; A II, 46. quod erat constitutum ... Lucullo in Neapolitanum, mihi in Pompeianum navigare; A II, 9.

4. accus. c. infin.: constituebant .. extremum esse rerum expetendarum et finem bonorum adeptum esse omnia; A I, 19. nisi constitutum sit non esse malum dolorem; F III, 29. *qui* (philosophi) ut quidam Academici constituisse dicuntur ... summum munus esse sapientis obsistere visis; F III, 31. constituto .. illo, de quo ante diximus, quod honestum esset, id esse solum bonum; F III, 39. cum esset satis constitutum id solum esse bonum, quod esset honestum; F III, 50. cum constituerit non modo summum malum esse dolorem, sed etiam solum; T V, 73. non sequitur .., ut etiam sedere eos et ambulare et rem agere aliquam principalibus causis definitum et constitutum sit; Fa 9. si constitueris cuipiam te advocatum in rem praesentem esse venturum; O I, 32. consuetudo ... sensim .. eo deducta est, ut honestatem ab utilitate secernens constitueret esse honestum aliquid, quod utile non esset; O II, 9.

III. **mit einfachem Object:** alqm: constituamus aliquem magnis, multis, perpetuis fruentem et animo et corpore voluptatibus; F I, 40. ei sunt constituti quasi mala valetudine animi, sanabiles tamen, ut Socrates dicitur; T IV, 80. etiam Spartae regnante Theopompo sunt item quinque, quos illi ephoros appellant, in Creta autem decem, qui cosmoe vocantur, ut contra consulare imperium tribuni pl., sic illi contra vim regiam constituti; R II, 58. nec de mortui laude ab alio, nisi qui publice ad eam rem constitutus esset, dici licebat; L II, 65.

alqd: cum ... nihil haberet comprehensi, percepti, cogniti, constituti; A II, 23. quod (artes) ... contineant quiddam in se ratione constitutum et via; F III, 18. quo constituto; F IV, 32. hoc (summo bono) .. constituto in philosophia constituta sunt omnia; F V, 15. quod sit vel a dis inmortalibus vel a natura parente omnium constitutum; T I, 118. haec cum constituta sunt iudicio atque sententia, tum ..; T IV, 51. an contra ab iis (deis) et a principio omnia facta et constituta sint et ... regantur; N I, 2. an haec, ut fere dicitis, hominum causa a deo constituta sunt? sapientiumne? ... an stultorum? N I, 23. quo constituto sequitur ab animantibus principiis ea esse generata; N II, 75. neque (di) ignorant ea, quae ab ipsis constituta et designata sunt; D I, 82. II, 102. hoc fortasse rei publicae causa constitutum est; D II, 43. sequitur porro, nihil deos ignorare, quod omnia sint ab iis constituta. hic vero quanta pugna est doctissumorum hominum negantium esse haec a dis inmortalibus constituta! D II, 105. sive haec ad utilitatem vitae constituta sunt a principibus rerum publicarum, ut rex putaretur unus esse in caelo; R I, 56. quae perdiscenda quaeque observanda essent, multa constituit, sed ea sine inpensa; R II, 27. neque .. hoc solum natura, ... sed etiam legibus populorum ... eodem modo constitutum est; O III, 23. s. II, 4. F III, 39.

accusatores: hoc in Graecia fit publice constitutis accusatoribus; L III, 47.

aegritudinem: ipsam aegritudinem ... non sine magna utilitate a natura dicunt constitutam; T IV, 45.

aequitatem: aequitate constituenda summos cum infimis pari iure retinebat; O II, 41.

aestumationem: annis postea xx ... levis aestumatio pecudum in multa lege C. Iulii P. Papirii consulum constituta est; R II, 60.

amicitiam: si utilitas constituet amicitiam, tollet eadem; F II, 78.

animal: cuiuscumque .. modi animal constitueris; F IV, 28. hunc mundum animal esse, idque intellegens et divina providentia constitutum; Ti 10.

animum: ita figuratum corpus, ut excellat aliis, animumque || et animum || ita constitutum, ut .. sensibus instructus sit; F V, 34. hoc proprium est animi bene constituti, et laetari bonis rebus et dolere contrariis; Lae 47.

Areopagitas: quae (victoria) anteponatur

consilio Solonis ei, quo primum constituit Ariopagitas || Areop. ||; O I, 75.
auspicia: cum a primo urbis ortu regiis institutis, partim etiam legibus auspicia, caerimoniae, comitia, provocationes, patrum consilium, equitum peditumque discriptio, tota res militaris divinitus esset constituta, tum ..; T IV, 1. f. sacra; N III, 5.
bonum: f. **bonus,** B, **b,** II, 1. constituo (3 St.) S. 356, a. — caerimonias, comitia: f. auspicia. — civitatem: f. **civitas,** II, 1. constituo (6 St.) S. 427, a.
concordiam: ita perfectum est, ut omnes concordia constituta sine querella discederent; O II, 82.
consilium: f. auspicia.
corpus: cum corpus bene constitutum sit et sit exploratum ita futurum; F II, 92. cui corpus bene constitutum sit et exploratum ita semper fore; T II, 17.
curricula: curriculis .. equorum usque ad certam victoriam circo constitutis; L II, 38.
deos: utilitatum .. magnitudine constituti sunt ei di, qui utilitates quasdam gignebant; N II, 62.
dilectum: id totum evertitur eo dilectu rerum, quem modo dixi, constituto, ut ..; F I, 36.
disciplinam: veteres illos Platonis auditores ... satis et copiose et eleganter habuisse constitutam disciplinam; F IV, 3.
discriptionem: f. auspicia.
equitatum: equitatum ad hunc morem constituit, qui usque adhuc est retentus; R II, 36.
exemplum: [maximum .. exemplum est iustitiae in hostem a maioribus nostris constitutum]; O I, 40.
figuras: ut nisi figuris hominum constitutis nihil possent de dis inmortalibus cogitare; N II, 45.
finem: ut ... fines bonorum malorumque constituas; A II, 114. nempe fines constituendi sunt; A II, 129. is .. finis bonorum ... a Xenocrate atque ab Aristotele constitutus est; F IV, 15. nos .. oportet ... constituere ... ex his finem illum summi boni atque ultimi; quem ... ita constitui necesse est, ... quam maxima adipisci; F IV, 25. ut nullo modo, nisi ut exposui, constitui possit finis bonorum; F IV, 28. qui in una virtute constituunt finem bonorum; F IV, 45. constituendi .. sunt, qui sint in amicitia fines et quasi termini diligendi || deligendi, al. ||; Lae 56. alius .. finis verae amicitiae constituendus est; Lae 59.
formulam: formula quaedam constituenda est; O III, 19.
fortunas: ibi (Damaratus) suas fortunas constituit ac liberos procreavit; T V, 109.
genus: ineunte .. adulescentia, cum est maxima inbecillitas consilii, tum id sibi quisque genus aetatis degendae constituit, quod maxime adamavit; O I, 117.
honestum: eo (honesto), quale sit, breviter ... constituto; F II, 44.
imagines: velut iste chorus virtutum in eculeum impositus imagines constituit ante oculos cum amplissima dignitate; T V, 13.
initium: illud perspicuum est, constitui necesse esse initium; A II, 24. initiis .. ita constitutis, ut ..; F III, 20.
inscitiam: ineuntis .. aetatis inscitia senum constituenda et regenda prudentia est; O I, 122.
iter: qui (Deiotarus rex) cum ex itinere quodam proposito et constituto revertisset aquilae admonitus volatu; D I, 26.
iudicium: qui (Epicurus) omne iudicium in sensibus et in rerum notitiis et in voluptate constituit; A II, 142. cognitionis regula et iudicio ab eodem illo || eadem illa || (Epicuro) constituto; F I, 64.
ius: ius augurum || augurium ||, etsi divinationis opinione principio constitutum sit, tamen ..; D II, 75. constituit .. ius, quo bella indicerentur; R II, 31. constituendi .. iuris ab illa summa lege capiamus exordium, quae ..; L I, 19. neque opinione, sed natura constitutum esse ius; L I, 28. quod (ius) lex constituit una; L I, 42. quodsi populorum iussis, si principum decretis, si sententiis iudicum iura constituerentur; L I, 43. quod optime constituti iuris civilis summo semper in honore fuit cognitio atque interpretatio; O II, 65.
iustitiam: si (iustitia) neque natura est, ea || eaque || quae propter utilitatem constituitur, et || constituitur || utilitate illa convellitur; L I, 42.
latrocinium: praedonum ille concursus et te duce latrocinium in foro constitutum, ... non civitas erat; P 27.
leges: ex quo leges moresque constituti; O II, 15. eadem .. constituendarum legum fuit causa, quae regum; O II, 41.
ludos: ita .. ludis intermissis instaurativi constituti sunt; D I, 55.
magistratus: magistratibus lege constitutis; L III, 48.
modum: qui rebus infinitis modum constituant; F I, 2.
mores: f. leges; O II, 15.
motum: motum naturalem omnium ponderum, ut ipse (Epicurus) constituit, e regione inferiorem locum petentium; F I, 19.
mundum: providentia deorum mundum et omnes mundi partes et initio constitutas esse et omni tempore administrari; N II, 75.
naturas: multae .. aliae naturae deorum ... et a Graeciae sapientissimis et a maioribus nostris constitutae nominataeque sunt; N II, 60.
Olympiadem: prima ... Olympias, quam quidam nominis errore ab eodem Lycurgo constitutam putant; R II, 18.
omne: toto .. omni constituto sideribus parem numerum distribuit animorum; Ti 43.
opinionem: cum .. non instituto aliquo aut more aut lege sit opinio constituta; N I, 44.
otium: nostrum .. otium negotii inopia, non requiescendi studio constitutum est; O III, 2.
partes: quodsi omnes mundi partes ita constitutae sunt, ut ..; N II, 87. f. mundum. IV. partes.
philosophiam: cum perturbare, ut illi rem publicam, sic vos philosophiam bene iam constitutam velitis; A II, 14. qui (Arcesilas) constitutam philosophiam everteret; A II, 15.
philosophum: qui (philosophus) sit ita moratus, ita animo ac vita constitutus, ut ratio postulat; T II, 11.
poenam: quae (poena) est constituta legibus; R V, 6. a iuris consultis etiam reticentiae poena est constituta; O III, 65.
prima: quae .. constituta sunt prima naturae; F V, 45.
probabile: sic .. inducto et constituto probabili; A II, 105.
provocationes: f. auspicia.
prudentiam: necesse est eam (prudentiam) quoque ab aliqua re esse constitutam et profectam; F V, 16.
rationem: quae (ratio) de providentia deorum ab illis (Stoicis) sanctissume et providentissume constituta est; N III, 94.
regulam: f. iudicium; F I, 64.
religionem: id est profecto, quod constituta religione rem publicam contineat maxime; L II, 69.

rem: quas (res) divina providentia dicimus constitutas; N II, 98. quae res quom sapientissime moderatissimeque constituta esset a maioribus nostris; L III, 12. quando ... eas .. res ante constituimus, quibus iustitia contineretur; O I, 29. cum .. statuisset opus esse ad eam rem constituendam pecunia; O II, 82. ut res nummaria de communi sententia constitueretur; O III, 80. f. auspicia.

rem publicam: qui (viri) res publicas constituerunt, qui urbes condiderunt; D I, 84. se de rationibus rerum publicarum aut constituendarum aut tuendarum nihil nec didicisse umquam nec docere; R I, 11. (populus) tueri .. vult per se constitutam rem publicam; R I, 65. quod in illis (civitatibus) singuli fuissent fere, qui suam quisque rem publicam constituissent legibus atque institutis suis, ut Cretum Minos, Lacedaemoniorum Lycurgus, ... nostra autem res publica non unius esset ingenio, sed multorum ... constituta; R II, 2. statu esse optimo || statuo .. optume || constitutam rem publicam; R II, 41. rem publicam ... quibus moribus aut legibus constituere vel conservare possimus; R II, 64. constituere eam rem publicam, quae possit esse diuturna; R III, 7. dictator rem publicam constituas oportet; R VI, 12. eam .. optimam rem publicam esse dico, quam hic consul constituerat; L III, 37. composita et constituta re publica; L III, 42. quantam eius (iustitiae) vim inter leges et iudicia et in constituta re publica fore putamus? O II, 40. hanc .. ob causam maxume, ut sua tenerentur || tenerent ||, res publicae civitatesque constitutae sunt; O II, 73. ut et tyranni existerent et optumates exterminarentur et praeclarissime constituta res publica dilaberetur; O II, 80.

reges: f. leges; O II, 41.

sacerdotes: sunt ad placandos deos alii (sacerdotes) constituti, ... ad interpretanda alii praedicta vatium neque multorum; L II, 30.

sacra: Romulum auspiciis, Numam sacris constitutis fundamenta iecisse nostrae civitatis; N III, 5. ut perniciosis etiam rebus non *modo* nomen deorum tribueretur, sed etiam sacra constituerentur; N III, 63.

sedem: hi coetus ... sedem primum certo loco domiciliorum causa constituerunt; R I, 41.

senatum: qui (senatus) a Solone erat constitutus; O I, 75.

senectutem: in omni oratione mementote eam me senectutem laudare, quae fundamentis adulescentiae constituta sit; C 62.

societatem: ab iis (dis) .. constitutam inter homines societatem evertunt; O III, 28.

sodalitates: sodalitates .. me quaestore constitutae sunt sacris Idaeis Magnae Matris acceptis; C 45.

terminos: f. finem; Lae 56.

tribunos: f. alqm; R II, 58.

Trieterides: quintum (Dionysum) Niso natum et Thyone, a quo Trieterides constitutae putantur; N III, 58.

vadimonia: vadimonia constituta (senes meminerunt), quis || qui || sibi, cui ipsi debeant; C 21.

virtutem: dicitis || dicetis || virtutem non posse constitui; F IV, 40. constitui virtus nullo modo potest, nisi ..; F IV, 41. qui (Pyrrho) virtute constituta nihil omnino, quod appetendum sit, relinquat; F IV, 43.

vitam: in tota vita constituenda multo est ei rei cura maior adhibenda; O I, 119. adsentiamur eorum sapientiae, quorum ingeniis et inventis omnem vitam legibus et institutis excultam constitutamque habemus; fr IX, 11.

vocabula: cum constituantur earum rerum vocabula, quae in quaque arte versentur; F III, 3.

urbem: urbem constituit, quam e suo nomine Romam iussit nominari; R II, 12.

IV. **mit Object und prädicativem Zusatz:** alqm (vgl. III. alqm; F I, 40. deos): mihi ... iustitiae fruendae causa videntur olim bene morati reges constituti; O II, 41. f. nepotem.

alqd (vgl. III. prima): summum bonum id constituit, non ut excellere animus, sed ut nihil esse praeter animum videretur; F IV, 28.

benivolentiam: benivolentiam, qui est amicitiae fons a natura constitutus; Lae 50.

deum: quod .. non iudex, sed deus ipse vindex constituitur; L II, 25.

homines: quae (providentia) eos (homines) humo excitatos celsos et erectos constituit; N II, 140. qui (homines) quasi cultores terrae constituti; N II, 99.

iudicem: f. deum.

nepotem: post eum Numae Pompilii nepos ex filia rex a populo est Ancus Marcius constitutus; R II, 33.

partes: quae (mundi partes) sunt [ad] || sunt, sunt ad || spatiorum temporis signa et notae || significationem [notae] || constitutae; Ti 46.

sapientem: aut Stoicus constituatur sapiens *necesse est* aut veteris Academiae; A II, 132.

vivere: finem .. sibi constitueret (animus) secundum naturam vivere; F IV, 27.

constitutio, Einrichtung, Bestimmung, Begründung, Verfassung, Zustand: I, 1. discrepat: non multum discrepat ista constitutio religionum a legibus Numae nostrisque moribus; L II, 23.

est: hanc .. esse regulam totius philosophiae, constitutionem veri falsi, cogniti incogniti; A II, 29. nec temporis unius nec hominis esse constitutionem rei publicae; R II, 37.

habet: haec constitutio primum habet aequabilitatem quandam magnam, ... deinde firmitudinem; R I, 69.

manet: illa praeclara constitutio Romuli cum ducentos annos et viginti fere firma mansisset *; R II, 53.

2. sum: quae (civitas) est constitutio populi; R I, 41.

II, 1. expono: ab iis constitutio illa prima naturae, a qua tu quoque ordiebare, his prope verbis exponitur; F IV, 15.

muto, propono: neque (commodum) eam constitutionem summi boni, quae est proposita, mutaverit; F V, 45.

2. descisco a: cur Zeno ab hac antiqua constitutione desciverit; F IV, 19.

ordior a: f. 1. expono.

III. spes: si ... vita .. beata ... eius constitutionis spe explorata ... continetur; O III, 117.

IV, 1. conferi: nullam omnium rerum publicarum aut constitutione aut discriptione aut disciplina conferendam esse cum ea, quam ..; R I, 70.

contineri: si non modo utilitas, sed vita omnis beata corporis firma constitutione ... continetur; O III, 117.

2. in: in prima .. constitutione Zeno tuus a natura recessit; F IV, 54.

consto, feststehen, stattfinden, vorhanden sein, bestehen, bekannt sein, übereinstimmen, gleich, getreu bleiben: I. **mit Subjectivsatz:** 1. **indirecte Frage:** quid .. sit, ... non constat; F V, 17. cum constiterit inter doctos, quanti res quaeque sit; F V, 89.

2. **accus. c. infin.:** cum tam vitiosum esse

constet adsentiri quicquam aut falsum aut incognitum; A II, 68. qui (Antiochus) haec ipsa ... didicit apud Philonem tam diu, ut constaret diutius didicisse neminem; A II, 69. cum .. constet inter omnes omne officium ... sapientiae in hominis cultu esse occupatum; F IV, 36. constitit .. fere inter omnes id ... accommodatum naturae esse oportere; F V, 17. inter omnis .. hoc constat, nec doctos homines solum, sed etiam indoctos, virorum esse fortium ... dolorem pati; T II, 43. constabat eos ... nihil aliud tum egisse, nisi ut remiges hortarentur; T III, 66. cum constet aegritudinem vetustate tolli; T III, 74. fateamur constare illud etiam, hanc nos habere ... praenotionem deorum; N I, 44. quoniam .. deos beatissimos esse constat; N I, 48. quasi vero ... hoc perspicuum sit constetque inter omnis, eos esse deos, quos ..; N III, 11. eadem (nocte) constat ex Olympiade natum esse Alexandrum; D I, 47. quaesierat ex me Scipio, quidnam sentirem de hoc, quod duo soles visos esse constaret; R I, 19. constat profecto ad salutem civium civitatumque incolumitatem ... inventas esse leges; L II, 11. cum inter omnes philosophos constet a meque ipso saepe disputatum sit, qui unam haberet, omnes habere virtutes; O II, 35. attribuito || id tribuito || litteris Graecis, quarum constat eum (M. Catonem) perstudiosum fuisse in senectute; C 3. hoc ... constet, ... bonis inter bonos quasi necessariam benivolentiam; Lae 50.

II. **mit Subject:** alqs: in qua (adsensionis retentione) melius sibi constitit Arcesilas; A II, 59. ne ... tribunus ... in contione quaereret, qui tibi constares; A II, 63. hic, metuo, ne vix sibi constet; A II, 134. reliqui sibi constiterunt; F II, 35. *cum* (sapientia) eum tueretur, qui constaret ex animo et corpore; F IV, 17. cum ex animo constaremus et corpore; F IV, 19. ex animo constamus et corpore; F IV, 25. si tibi constare vis; T I, 9. cum constemus ex animo et corpore; T III, 1. quaerit (Gracchus) audiente populo Romano, qui sibi (Piso) constet, cum ea lege frumentum petat, quam dissuaserit; T III, 48. cum ea, congruunt inter se, e quibus constamus; T IV, 30. quo aut oppressus iaceas aut, ne opprimare, mente vix constes; T IV, 39. cui dicere hoc, si sibi constare vellet, non liceret; T V, 75. nisi in eo, qui ex animo constet et corpore caduco et infirmo, (rationem inesse non posse); N I, 98. non, ut hic (Epicurus) sibi constat, item Stoici; D II, 40. ex levissimo .. et indoctissimo genere (isti) constant; D II, 129. sunt .., qui in rebus contrariis parum sibi constent; O I, 71. ut constare in perpetuitate vitae possimus nobismet ipsis nec in ullo officio claudicare; O I, 119.

alqd: [id quod constat inter omnes]; A I, 15. e quibus (principiis) omnia constant; A II, 117. princeps Thales ... ex aqua dixit constare omnia; A II, 118. qui dicat: »tanta laetitia auctus sum, ut nihil constet;« F II, 14. ut et deos esse et quattuor ex rebus omnia constare dicerent; F IV, 12. quod ipsi etiam fatentur constatque inter omnis; F IV, 33. quae cum constent; T I, 40. qui (animus) si est horum quattuor generum, ex quibus omnia constare dicuntur; T I, 42. id .. quasi constet, rationem, cur ita fiat, (Aristoteles) adfert; T I, 80. illud, quod Alcibiades dolebat, non ex animi malis vitiisque constabat? T III, 78. ecferetur (inpotentia) alacritate, ut „nihil ei constet, quod agat“; T IV, 35. quattuor .. naturas, ex quibus omnia constare censet, (Empedocles) divinas esse vult; N I, 29. quod quoniam fere constat inter omnis non philosophos solum, sed etiam indoctos; N I, 44. concedam .. ex individuis constare omnia; N I, 67. ex quibus (naturis) omnia constant; N II, 84. quod esset perspicuum et inter omnis constaret; N III, 8. si omnia || ea || [quae sunt], e quibus cuncta constant, mutabilia sunt; N III, 30. mutabilia .. sunt illa, ex quibus omnia constant; N III, 30. quae in rerum natura totoque mundo constarent, quaeque moverentur, ea contrahere amicitiam, dissipare discordiam; Lae 24. ſ. I, 2. T II, 43. N I, 44. III, 11. Lae 50.

aether: qui (aether) constat ex altissimis ignibus; N II, 91.

alvus: quae (alvus) constat fere e nervis; N II, 136.

amicitiae: ſ. virtus; F V, 22.

animal: si quod esset animal, quod totum ex mente constaret; F IV, 28. quodsi ea intereunt, e quibus constat omne animal, nullum est animal sempiternum; N III, 31.

animus: qui (animus) ... ex inflammata anima constat, ut potissimum videri video Panaetio; T I, 42. praeter animam, unde animantium quoque constet animus, ex quo animal dicitur; N III, 36.

ars: ſ. **ars,** I, 1. constat (4 St.) S. 238, a.

auspicia: auspicia .. vestra quam constant! D I, 25.

benignitas: quae (benignitas) constet || constat || ex opera et industria; O II, 54.

caligo: »ubi rigida constat crassa caligo inferum«; T I, 37.

constantia: cuius (virtutis) omnis constantia et firmitas ex iis rebus constat, quibus adsensa est; A II, 39.

contio: contio, quae ex imperitissimis constat, tamen iudicare solet, quid intersit ..; Lae 95.

deus: qui sine manibus et pedibus constare deum posse decreverint || decreverunt ||; N I, 92.

dies: a Paulo litteris allatis cum idem dies constitisset; N II, 6.

firmitas: ſ. constantia.

genus: artificiosum (genus divinandi) constare partim ex coniectura, partim ex observatione diuturna; D II, 26.

gloria: summa .. et perfecta gloria constat ex tribus his; O II, 31.

homo: perspicuum est hominem e corpore animoque constare; F V, 34. ipsum .. hominem ... non constare natura; N II, 86.

laudatio: quae (laudatio mortis) constat ex enumeratione humanorum malorum; T I, 116.

memoria: nec memoriam sine adsensione posse constare nec notitias rerum nec artes; A II, 38.

mens: *menti .. cur aquam* adiunxit, si ipsa mens constare potest vacans corpore? N I, 25.

mundus: nos cum dicimus natura constare administrarique mundum; N II, 82.

notitiae: ſ. memoria.

officia: ſ. virtus; F V, 22.

oratio: ut tota dilucide et plane ornata oratio sibi constet; Ti 8.

philosophia: cum philosophia ex rationum conlatione constet; T IV, 84.

poena: quod (poena divina) constet || eamque constare et || ex vexandis vivorum animis et ea || ex || fama mortuorum, ut eorum exitium ... conprobetur; L II, 44.

prudentia: quae (prudentia) constat ex scientia rerum bonarum et malarum et nec bonarum nec malarum; N III, 38.

ratio: ex accusatione et ex defensione (iudiciorum ratio) constat; O II, 49.

senatus: qui (senatus) constabat ex optimatibus; R II, 23.

summa: inter omnis omnium gentium summa constat; N II, 12.

temperantia: temperantia .. constat ex praetermittendis voluptatibus corporis; N III, 38.
virtus: nec virtutem posse constare, si ..; F IV, 54. nec officia nec virtutes in ea ratione nec amicitiae constare possunt; F V, 22. quoniam ... nec virtus sine ratione constare nec ratio usquam inesse nisi in hominis figura (potest); N I, 48. virtutem .. sine ratione constare non posse; N I, 89. quae (virtus) constat ex hominibus tuendis, id est ex societate generis humani; O I, 157.
vita: quae (vita) constaret ex iis rebus, quas dixi, aut plurimis aut gravissimis; F IV, 60.
vitia: eorum vitia constant e falsis opinionibus rerum bonarum et malarum; T IV, 81.

constringo, binden, verbinden, fesseln, lähmen: alqm: dum me ... rei publicae ... cura ... multis officiis implicatum et constrictum tenebat; A I, 11. plerique ... victi et debilitati obiecta specie voluptatis tradunt se libidinibus constringendos; F I, 47. qui ... ea .. necessitate constricti (sunt), ut ..; T II, 5. »vinclis constrictus Iovis arcere nequeo diram volucrem a pectore«; T II, 24.
corpus: cuius (sapientis) etiamsi corpus constringatur, animo tamen vincula inici nulla possint; F III, 76 (75). mundi est corpus effectum ea constrictum conparatione, qua dixi; Ti 15.
partem: vinciatur et constringatur (illa pars animi) amicorum propinquorumque custodiis; T II, 48.
voluptatem: perficiam illud quidem, ut se virtuti tradat constringendam voluptas; F II, 62.

constructio, Zusammenfügung, Bau: iam illa praeclara, quanto artificio esset sensus nostros mentemque et totam constructionem hominis fabricata natura! A II, 86.

construo, zusammenfügen, aneinanderreihen, errichten, bauen: aedificium: ut navem, ut aedificium idem destruit facillime, qui construxit, sic ..; C 72.
cubilia: gallinae avesque reliquae ... cubilia sibi nidosque construunt; N II, 129.
dentes: dentibus .. in ore constructis manditur atque [ab iis] extenuatur et molitur cibus; N II, 134.
mundum: qua (fabrica Plato) construi a deo atque aedificari mundum facit; N I, 19.
navem: s. aedificium. — nidos: s. cubilia.
visa: cetera .. (visa mens) similitudinibus construit, ex quibus efficiuntur notitiae rerum; A II, 30.

consuesco, consuetus, gewöhnen, sich gewöhnen, pf. pflegen: I. absolut: neque ... signum sibi ullum, quod consuesset, a deo quasi mali alicuius inpendentis datum; D I, 124. cum et idem, qui consuerunt, et idem illud alii desiderent; O II, 55. qui (M. Cato) si eruditius videbitur disputare, quam consuevit ipse in suis libris; C 3. nemo est, quin || qui non || eo (equo), quo consuevit, libentius utatur quam intractato et novo; Lae 68.
II. Infinitiv: »qui consuetus in armis aevom agere—«; T II, 49. in quo .. maxime consuevit iactare vestra se oratio, tua praesertim; F I, 36. nostri .. duces mare ingredientes inmolare hostiam fluctibus consuerunt; N III, 51. disiungamus .. nos a corporibus, id est consuescamus mori; T I, 75. degustabis genus exercitationum earum, quibus uti consuevi, cum ..; P 5.
III. Lücke: quae Carneades, Graecus homo et consuetus, quod commodum esset, verbis *; R III, 8.

consuetudo, Gewöhnung, Gewohnheit, Herkommen, Sprachgebrauch, Übung, Verkehr, Umgang: I. absolut: I. Subject: approbat: neque .. illud verbum temere consuetudo adprobavisset; D I, 65.
auget: auxit benivolentiam consuetudo; Lae 30.
coepit: quae si consuetudo ac licentia manare coeperit latius; R III, 41.
constituit: In quo verbo || [verbo] || lapsa consuetudo deflexit de via sensimque eo deducta est, ut honestatem ab utilitate secernens constitueret esse honestum aliquid, quod utile non esset; O II, 9.
deflectit: deflexit iam aliquantum || aliquantulum || de spatio curriculoque consuetudo maiorum; Lae 40. s. constituit.
detrahit: ut ea sibi ratio vera restituat, quae consuetudo vitiosa detraxerat; fr V, 68.
docet: ferre laborem, contemnere volnus consuetudo docet; T II, 38.
dubitat: illam .. Socraticam dubitanter || dubitantem, al. || de omnibus rebus et nulla adfirmatione adhibita consuetudinem disserendi reliquerunt; A I, 17.
efficit: consuetudo .. laborum perpessionem dolorum efficit faciliorem; T II, 35.
est: morum .. putabant studia esse et quasi consuetudinem; quam partim adsiduitate exercitationis || exerc. adsid. ||, partim ratione formabant; A I, 20. nobis ... ipsa consuetudo adsentiendi periculosa esse videtur et lubrica; A II, 68. est .. eorum (Peripateticorum) consuetudo dicendi non satis acuta propter ignorationem dialecticae; F III, 41. intellegit poëta prudens ferendi doloris consuetudinem esse non contemnendam magistram; T II, 49. mala .. et impia consuetudo est contra deos disputandi; N II, 168. cum ... neque sit ignota consuetudo tua contrarias in partis disserendi; R III, 8. multa .. sunt civibus ... communia, ... leges, iura, iudicia, suffragia, consuetudines praeterea et familiaritates; O I, 53. doctorum est ista consuetudo, eaque Graecorum, ut iis ponatur, de quo disputent quamvis subito; Lae 17.
labitur: s. I. constituit.
loquitur: ut .. consuetudo loquitur; F II, 48.
manat: s. coepit.
nascitur: mihi .. haec in Graecorum gymnasiis nata consuetudo videtur; T IV, 70.
nuncupat: quo .. eos (deos) nomine consuetudo nuncupaverit; N II, 71.
patitur: numquam comoediae, nisi consuetudo vitae pateretur, probare sua theatris flagitia potuissent; R IV, 11. patitur (hoc) consuetudo, fert etiam humanitas; O II, 51.
placet: mihi semper Peripateticorum Academiaeque consuetudo de omnibus rebus in contrarias partis disserendi ... placuit; T II, 9.
secernit: s. constituit.
suscipit: suscepit .. vita hominum consuetudoque communis, ut beneficiis excellentis viros in caelum fama ... tollerent; N II, 62.
terit: quae (nomina) nunc consuetudo diuturna trivit; F III, 15.
traducit: ad aliud nos unum certum vitium consuetudo Latina traduceret; F III, 40. si consuetudo ac licentia ... imperium .. nostrum ad vim a iure traduxerit; R III, 41.
valet: tantum exercitatio, meditatio, consuetudo valet; T III, 41. nec .. in hoc, quod est animal, sed in iis etiam, quae sunt inanima, consuetudo valet; Lae 68.
videtur: s. est; A II, 68. nascitur.

utitur: quibus (verbis) ut aliis multis consuetudo iam utitur pro Latinis; A I, 25.

2. Ausruf: quam periculosa consuetudo! N III, 62.

II. nach Verben: 1. Accusativ: adhibeo: ut, quos numquam putassemus a nobis internosci posse, eos consuetudine adhibita tam facile internosceremus, uti ..; A II, 56.

adiungo: quamquam confirmatur amor et beneficio accepto et studio perspecto et consuetudine adiuncta; Lae 29.

amitto: sensim hanc consuetudinem et disciplinam iam antea minuebamus, post vero Sullae victoriam penitus amisimus; O II, 27.

antepono: hanc consuetudinem benignitatis largitioni munerum longe antepono; O II, 63.

capio: [consuetudo exercitatioque capienda (est)]; O I, 59.

cognosco: cognoscere mehercule, inquit, consuetudinem istam et studium sermonis || sermonemque ||; R I, fr. 4.

comparo: nec ... sibi .. comparavit ... exercitationem consuetudinemque patiendi; T V, 74.

deduco: s. I, 1. constituit.

exquiro: eum (Servium) summo studio omnibus iis artibus ... ad exquisitissimam consuetudinem Graecorum erudiit; R II, 37.

formo: s. I, 1. est; A I, 20.

imitor: ut in omni genere huius populi consuetudinem videretur imitatus; R II, 35. in adeundis periculis consuetudo imitanda medicorum est; O I, 83.

instituo: primos congressus copulationesque et consuetudinum instituendarum voluntates fieri propter voluptatem; F I, 69.

minuo: quam consuetudinem lege minuit ipse (Demetrius); L II, 66. s. amitto.

obscuro: quae ducuntur ... ab omni consuetudine, quam obscurari || quae obscurare || volunt; A II, 42.

relinquo: s. I, 1. dubitat.

suscipio: quoniam ... hanc Academicorum contra propositum disputandi consuetudinem indicant te suscepisse Tusculanae disputationes; Fa 4.

teneo: si .. consuetudinem verborum teneret; F II, 30. tenebimus hanc consuetudinem a Socrate traditam eaque inter nos, si tibi, Quinte frater, placebit, quam saepissime utemur; D II, 150. est senatori necessarium ... tenere consuetudinem decernendi; L III, 41.

traduco: s. teneo; D II, 150.

2. Dativ: do: quantum .. consuetudini famaeque dandum sit, id curent vivi; T I, 109.

3. Ablativ: abundo: cum (Dionysius) ... abundaret .. et aequalium familiaritatibus et consuetudine propinquorum; T V, 58.

abutor: communi .. consuetudine sermonis abutimur, cum ita dicimus, velle aliquid quempiam aut nolle sine causa; Fa 24.

careo: quam huic (Dionysio) erat miserum carere consuetudine amicorum! T V, 63.

utor: qua (consuetudine) princeps usus est Aristoteles, deinde eum qui secuti sunt; T II, 9. s. I. teneo; D II, 150.

4. mit Präpositionen: abduco a: s. a, I. abduco a consuetudine (3 St.) S. 1, a.

absum a: haec, etiamsi ficta sunt a poëta, non absunt tamen a consuetudine somniorum; D I, 42.

adduco ad: ad quam nos consuetudinem a familiaribus nostris adducti; T II, 9.

cado in: (verbum) in consuetudinem nostram non caderet; T III, 7.

conquiro contra: dum (Chrysippus) studiose omnia conquisierit contra sensus et perspicuitatem contraque omnem consuetudinem contraque rationem; A II, 87.

deduco ad: plerumque .. parentium praeceptis inbuti ad eorum consuetudinem moremque deducimur; O I, 118.

dico de: de exercitatione et consuetudine et commentatione dixi; T II, 42.

duco a: s. I. obscuro.

loquor de: adhuc de consuetudine exercitationis loquor; T II, 40.

revoco a: existimavit eos (homines Romanos) paulum ab illa consuetudine esse revocandos; R II, 25.

sum in: nihil melius, quam quod est in consuetudine sermonis Latini; T III, 11.

venio in: id quod a nostris hominibus saepissime usurpatum iam in proverbii consuetudinem venit; O II, 55.

III. nach Substantiven: aestus: ne aestus nos consuetudinis absorbeat et ad sermonis morem usitati trahat; L II, 9.

corruptela: tantam .. esse corruptelam malae consuetudinis, ut ..; L I, 33.

depravatio: quodsi depravatio consuetudinum, si opinionum vanitas non inbecillitatem animorum torqueret et flecteret, quocumque coepisset; L I, 29. hoc quamquam video propter depravationem consuetudinis neque more turpe haberi neque ..; O III, 69.

genera: genera .. si velim iuris, institutorum, morum consuetudinumque describere; R III, 17.

vis: consuetudinis magna vis est; T II, 40. maxima est .. vis vetustatis et consuetudinis; Lae 68.

IV. Umstand: 1. Ablativ: adamare: si campum, si canes, si equos, si || equos || ludicra exercendi aut venandi consuetudine adamare solemus; F I, 69.

adsuescere: adsiduitate cotidiana et consuetudine oculorum adsuescunt animi; N II, 96.

ardere: animos ... ardentis consuetudine et cupiditate bellandi religionum caerimoniis mitigavit; R II, 26.

confirmari: s. II, 1. adiungo.

effici: consuetudine quasi alteram quandam naturam effici; F V, 74.

exercitatus: consuetudine beneficentiae paratiores erunt et tamquam exercitatiores ad bene de multis promerendum; O II, 53.

imbui: non pudet .. physicum ... ab animis consuetudine inbutis petere testimonium veritatis? N I, 83.

internoscere: ut mater geminos internoscit consuetudine oculorum, sic tu internosces, si adsueveris; A II, 57. s. II, 1. adhibeo.

paratus: s. exercitatus.

poni: quoniam „confidens“ mala consuetudine loquendi in vitio ponitur; T III, 14.

prohiberi: nos consuetudine prohibemur; poëta ... dixit audacius; T III, 20.

2. Präpositionen: ad: s. ad, IV, 3. consuetudinem (4 St.) S. 58, a.

contra: si quid Socrates aut Aristippus contra morem consuetudinemque civilem fecerint locutive sint; O I, 148.

ex: iam virtutem ex consuetudine vitae sermonisque nostri interpretemur; Lae 21.

in: quam multa ille (Chrysippus) contra sensus, quam multa contra omnia, quae in consuetudine probantur! A II, 75. quanto id in hominum consuetudine facilius fieri poterit || potuerit || et iustius? F I, 69.

praeter: ut, etiamsi praeter consuetudinem extiterit, praeter naturam tamen non possit existere; D II, 60.

consuetus s. **consuesco.**

consul, Consul: I. absolut: 1. Subject, Attribut, Apposition: abdicant: s. **abdico** (4 St.) S. 18, a.

animum advertit: L. Paulus consul iterum ... filiolam suam Tertiam ... osculans animum advertit tristiculam; D I, 103.

cadit: neque porro ex eo natus cum Pyrrho bellum gerens consul cecidisset in proelio seque e continenti genere tertiam victimam rei publicae praebuisset; F II, 61.

consciscit: iure .. alter (consul) populi iudicio damnatus est, alter mortem sibi ipse conscivit; D II, 71.

constituit: eam .. optimam rem publicam esse dico, quam hic consul constituerat; L III, 37.

creat: quos cum Ti. Gracchus consul iterum crearet; N II, 10.

deponunt: consules summum imperium statim deponere (maluerunt) quam id tenere ... contra religionem; N II, 11.

ducit: duxerat .. consul ille in Aetoliam ... Ennium; T I, 3.

emittit: »quam mox (consul) emittat pictis e faucibus currus«; D I, 108.

est, sunt: qualis ille vel consul vel civis cum semper, tum post consulatum fuit! F II, 62. cum essem in Puteolano Hirtiusque noster, consul designatus, isdem in locis; Fa 2. cum pater in Macedonia consul esset et essemus in castris; R I, 23. »ast quando consules magisterve populi nec escunt || erunt || «; L III, 9. quibus (viribus) aut miles bello Punico aut quaestor eodem bello aut consul in Hispania fuerim aut quadriennio post; C 32. cum (L. Flamininus) esset consul in Gallia; C 42. videmus Papum Aemilium || C. || Luscino familiarem fuisse, ... bis una consules, collegas in censura; Lae 39. accersitus in civitatem sum, cum esset in re publica consul, qui tum nullus fuerat; P 28.

evertit: hanc (urbem) hoc biennio consul evertes; R VI, 11.

ferunt: gratam .. etiam illam legem || rem || ... de multa et sacramento Sp. Tarpeius et A. Aternius consules comitiis centuriatis tulerunt; R II, 60. quam legem tulerunt sapientissimi consules Crassus et Scaevola; O III, 47.

gerit: s. cadit.

habet: uti consules potestatem haberent tempore dumtaxat annuam, genere ipso ac iure regiam; R II, 56. illud .. ipsum, quod in iure positum est, habet consul, ut ei reliqui magistratus omnes pareant excepto tribuno; L III, 16.

inquit: ac nostro quidem † qui || avo || ... M. Scaurus consul: „utinam", inquit, „M. Cicero" ..; L III, 36.

introducunt: nos .. consules introduximus paene in urbem currum clarissimi viri; A II, 3.

languet: cum consulem languentem reliquit; T IV, 51.

malunt: s. deponunt.

mittit: »exspectant; veluti || exspectant veluti ||, consul quom mittere signum volt, omnes avidi spectant ad carceris oras, ... sic ..;« D I, 107.

monent: nostri consules regem inimicissimum moenibus iam appropinquantem monuerunt, ... ut caveret; F V, 64.

moritur: cur .. Marius tam feliciter septimum consul domi suae senex est mortuus? N III, 81.

nascitur: s. cadit.

navigant: nec .. non omni supplicio digni P. Claudius || Clodius || L. Iunius consules, qui contra auspicia navigaverunt; D II, 71.

neglegit: bello Punico secundo nonne C. Flaminius consul iterum neglexit signa rerum futurarum? D I, 77.

observant: quod idem in dilectu consules observant, ut primus miles fiat bono nomine; D I, 102.

omittit: ex acuminibus ... iam M. Marcellus ille quinquiens consul totum omisit; D II, 77.

osculatur: s. animum advertit.

paret: si Flaminius consul iis signis iisque auspiciis, quibus pugnare prohibebatur, paruisset; D II, 21.

potest: qui (Q. Maximus) consul iterum Sp. || Spurio || Carvilio collega quiescente C. Flaminio tribuno plebis, quoad potuit, restitit; C 11.

praebet: s. cadit. — pugnat: s. paret.

quaerit: consul ego quaesivi ... de Numantino foedere; R III, 28.

refert: referente optumo et clarissmo || clarissimo || viro consule; D I, 59. C. Claudio consule de Cn. Carbonis seditione referente; L III, 42.

resistit: s. potest.

rogat: ego non iustus, qui et consul rogavi et augur et auspicato? N II, 11.

tenent: »oenus ne amplius sex menses, si senatus creverit, idem iuris, quod duo consules, teneto«; L III, 9. s. deponunt.

tollit: quod .. genus legationis ego consul ... sustulissem; L III, 18.

versatur: qui et miles et tribunus et legatus et consul versatus sum in vario genere bellorum; C 18.

vult: s. mittit.

ohne Verb: tum annui consules; R I, 62. s. navigant.

2. Prädicat: sum: qui (P. Valerius) exactis regibus primo anno consul fuit; A II, 13. cum consules essent; A II, 13. qui (C. Cotta) bis cum Gemino consul fuit; A II, 84. qui (Censorinus) consul cum M. Manilio fuit; A II, 102. eum (A. Albinum), qui cum avo tuo, Luculle, consul fuit, ... dixisse ..; A II, 137. is (T. Torquatus) qui consul cum Cn. Octavio fuit; F I, 24. (M. Regulus) bis consul fuerat, triumpharat; F II, 65. cum ipse (Q. Metellus) consul, censor, augur fuisset et triumphasset; F V, 82. ut si consul esset; T IV, 51. qui (L. Iulius) cum P. Rutilio consul fuit; D I, 4. qui (Ti. Gracchus) bis consul et censor fuit; D I, 36. qui (P. Decius) primus e Deciis consul fuit; D I, 51. post triennium ..., cum (P. Decius) consul esset, devovit se; D I, 51. qui (M. Marcellus) ter consul fuit; D II, 14. quid .. spectans deus ipse diceret Marcellum eum, qui ter consul fuit, in mari esse periturum? Fa 33. in qua (necessitate) quid facere potuissem, nisi tum consul fuissem? consul autem esse qui potui, nisi eum vitae cursum tenuissem a pueritia? R I, 10. cum (C. Sulpicius Gallus) ... esset casu apud M. Marcellum, qui cum eo consul fuerat; R I, 21. T. Veturius et Sp. Postumius cum iterum consules essent, ... dediti sunt iis (Samnitibus); O III, 109. anno .. post (Q. Maximus) consul primum fuerat, quam ego natus sum; C 10. ut ... L. Flamininum e senatu eicerem septem annis post, quam consul fuisset; C 42. cum is (P. Sulpicius) tribunus pl. capitali odio a Q. Pompeio, qui tum erat consul, dissideret; Lae 2.

ablat. absol.: multa me consule a me ipso scripta recitasti; D II, 54. omnes .. P. Lentulus me consule vicit superiores; O II, 57. numquam vehementius actum est quam me consule, ne solveretur; O II, 84. cum (avus) consul iterum me consule creatus esset; C 19. multi (improbi) etiam, ut te consule, ipsi se indicaverunt; F I, 50. »nam primum astrorum volucris te consule motus ... vidisti«; D I, 18. »haec ... species ... con-

sule te tandem celsa est in sede locata«; D I, 21. — qui (A. Albinus) tum P. Scipione et || [et] || M. Marcello coss. praetor esset; A II, 137. Livius fabulam dedit C. Claudio, Caeci filio, M. Tuditano consulibus anno ante natum Ennium; T I, 3. Etruscorum haruspicum disciplinam P. Scipione C. Figulo consulibus res ipsa probavit; N II, 10. quae (causa) terret animos ... sole geminato, quod ... Tuditano et Aquilio consulibus evenerat; N II, 14. »Torquato quae quondam et consule Cotta Lydius ediderat Tyrrhenae gentis haruspex«; D I, 19. cum (P. Decius) esset tribunus militum M. Valerio A. Cornelio consulibus; D I, 51. etiamsi tripudium solistumum pulli fecissent L. Iunio et P. Claudio || Clodio || consulibus || [L. ... cons.] ||, classes tamen interissent; D II, 20. cum P. Africanus hic, Pauli filius, feriis Latinis Tuditano cons. et Aquilio || Tud. et Aq. cos. || constituisset in hortis esse; R I, 14. id ... Postumo Cominio Sp. Cassio consulibus (populus) consecutus est; R II, 57. quem magistratum gessi consulibus Tuditano et Cethego; C 10. ille (Ennius) .. Caepione et Philippo iterum consulibus mortuus est; C 14. quadriennio post, cum tribunus militaris depugnavi apud Thermopylas M'. Glabrione consule; C 32. quem (Platonem) Tarentum venisse L. Camillo, Ap. Claudio consulibus reperio; C 41. qui (Livius) cum sex annis ante, quam ego natus sum, fabulam docuisset Centone Tuditanoque consulibus; C 50. meministis, Q. Maxumo, fratre Scipionis, et L. Mancino consulibus quam popularis lex de sacerdotiis C. Licini Crassi videbatur! Lae 96.

II. **nach Verben:** 1. **Accusativ:** appello: »regio imperio duo sunto iique *a* praeeundo, iudicando, consulendo praetores, iudices, consules appellamino«; L III, 8.

capio: M. Atilius Regulus cum consul iterum in Africa ex insidiis captus esset duce Xanthippo Lacedaemonio; O III, 99.

conicio: etsi quinquennio ante D. || Decimum || Brutum et P. Scipionem consules ... tribunus plebis C. Curiatius in vincula coniecit; L III, 20.

creo: vitio creatos consules esse; N II, 11. cum augures iudicassent eos (consules) vitio creatos esse; D II, 74. »qui comitiatu creare consules rite possint || possiet, al. || «; L III, 9. cum (avus) consul iterum me consule creatus esset; C 19.

damno: f. I, 1. consciscit.

declaro: ille, cum legatus noster esset anno fere ante, quam consul est declaratus, haud dubitavit ... docere ..; R I, 23.

deligo: deligere || delegere || iterum consul absens; R VI, 11.

designo: f. I, 1. est; Fa 2.

dico: neminem consulem, praetorem, imperatorem, nescio an ne quinquevirum quidem quemquam nisi sapientem (dicerent)? A II, 136. ex quo excordes ... dicuntur et Nasica ille prudens bis consul Corculum; T I, 18.

efficio: ut Scipio P. Rupilium potuit consulem efficere, fratrem eius L. || Lucium || non potuit; Lae 73.

enumero: si consulum, quos enumerare nolo, peccata collegeris; L III, 23.

facio: qui (C. Flaminius) postea bis consul factus sit; A II, 13. ob eius .. mulieris memoriam primo anno et vir et pater eius consul est factus; F II, 66. qui (Cn. Octavius) primus ex illa familia consul factus est; O I, 138. si se consulem fecissent; O III, 79. factus est ille (Marius) .. consul; O III, 79. consulem ob eam rem fieri, quod sibi tum proposuerat, (Mario) valde utile videbatur; O III, 81. anno .. undevicensimo || undevicesimo || post eius (Ennii) mortem hi consules, T. Flamininus et M'. Acilius, facti sunt; C 14.

qui (Scipio) consulatum petivit numquam, factus consul || [consul] || est bis; Lae 11. id actum est praetore me quinquennio ante quam consul sum factus; Lae 96.

malo: utrum malles te ... semel ut Laelium consulem an ut Cinnam quater? T V, 54.

prohibeo: f. I, 1. paret.

relinquo: f. I, 1. languet.

rogo: (Ti. Gracchus) comitia consulibus rogandis habuit; D I, 33. »ei .. (agendi ius esto), quem patres prodent || produnt || consulum rogandorum ergo«; L III, 10.

supero: a quo Caudino proelio Sp. Postumius, T. Veturius consules superati sunt; C 41.

video: qui (Q. Metellus) tris filios consules vidit; F V, 82.

2. **Dativ:** adsum: quod aderam Laenati et Rupilio consulibus in consilio; Lae 37.

decerno: quo plebiscito decreta a senatu est consuli quaestio Cn. Caepioni; F II, 54.

nuntio: tibi App. Claudius augur consuli nuntiavit addubitato Salutis augurio bellum ... fore; D I, 105.

oppono: nec ephori Lacedaemone sine causa a Theopompo oppositi regibus nec apud nos consulibus tribuni; L III, 16.

pareo: quod attulit auxilium reliquis non modo magistratibus, sed etiam privatis consuli non parentibus; L III, 16. f. I, 1. habet; L III, 16.

praeeo: instituit .. primus, ut singulis consulibus alternis mensibus lictores praeirent; R II, 55.

sum: »cum populo patribusque agendi ius esto consuli, praetori, magistro populi equitumque«; L III, 10.

venio: cum in Africam venissem M'. Manilio consuli ad quartam legionem tribunus ... militum; R VI, 9.

3. **mit Präposition:** fero a: si ... non populus [a bono consule] || a bono consule || potius quam ille (vir) [a bono populo] || a populo || repulsam fert; T V, 54.

III. **nach Substantiven:** animadversio: severitatem maiorum ... consulum exercitu adhibito quaestio animadversio*que* || [animadversio] || declarat; L II, 37.

caput: Cinna collegae sui, consulis || [consulis] || Cn. Octavii, praecidi caput iussit; T V, 55.

consilium: Livius (leges tollere) consilio Philippi consulis et auguris; L II, 31.

lex: annis postea xx ... levis aestumatio pecudum in multa lege C. Iulii P. Papirii consulum constituta est; R II, 60.

peccata: f. II, 1. enumero.

quaestio: f. animadversio.

IV. **Umstand:** a: magnae .. res ... a .. viris summo imperio praeditis, dictatoribus atque consulibus, .. gerebantur; R II, 56. id ... a C. Fabricio consule iterum et a senatu nostro iudicatum est; O III, 86. in qua (epistula) scribit se audisse eum (filium) missum factum esse a consule; O I, 37. qui (homines) relicti in castris fuissent a Paulo et a Varrone consulibus; O III, 114. quae .. a te scis || scio || et consule et imperatore summa cum religione esse servata; D I, 103

ante: vixerat M'. Curius cum P. Decio, qui quinquennio ante eum consulem se pro re publica quarto consulatu devoverat; C 43.

cum: cum .. eo (Q. Maximo) quartum consule adulescentulus miles ad Capuam profectus sum; C 10.

post: dictator .. est institutus decem fere annis post primos consules; R II, 56. quarto circiter et quinquagesimo anno post primos consules; R II 60.

pro: me, cum Asiae pro cos. praeessem, vidisse in quiete ... me contremuisse ..; D I, 58. quom (Gellius) pro consule ex praetura in Graeciam venisset; L I, 53.

consularis, dem Consul, dem gewesenen Consul angehörig, gewesener Consul: alqs: is (Piso Frugi) lege lata consularis ad frumentum accipiundum venerat; T III, 48. *C.* Fimbriam consularem audiebam de patre nostro puer iudicem M. Lutatio Pinthiae fuisse, equiti Romano sane honesto; O III, 77. si (Regulus) domi senex captivus, periurus consularis remansisset; O III, 100.

dignitas: (calamitatem) communem fortunae bellicae iudicantem (Regulum) tenere consularis dignitatis gradum; O III, 99.

filius: qualis fuit Q. Maxumus efferens filium consularem; T III, 70. cur Maximus extulit filium consularem? N III, 80.

homines: quae C. Salinator, quae Sp. Albinus, homines consulares, nostri fere aequales, deplorare solebant; C 7.

imperium: ut contra consulare imperium tribuni pl., sic illi contra vim regiam constituti; R II, 58.

ius: hoc .. primum minuit consulare ius, quod exstitit, ipse qui eo non teneretur; L III, 16.

lex: Lucii .. Valerii Potiti et M. Horatii Barbati ... consularis lex sanxit, ne ..; R II, 54.

philosophi: tamquam consulares philosophos; fr V, 102.

vir: quo modo ille (Q. Maximus) mortem filii tulit, clari viri et consularis; C 12.

consulatus, Consulwürde, Consulat: I, 1. est: similemne putas C. Laelii unum consulatum fuisse, et eum quidem cum repulsa? T V, 54.

potest: f. II, 1. vitupero.

2. videor: quid hos, quibus Olympiorum victoria consulatus ille antiquus videtur? T II, 41.

II, 1. adfero: ille (Cn. Octavius) in suam domum consulatum primus attulit; O I, 138.

antepono: se non modo quattuor consulatus uni anteponere, sed ..; T V, 55.

appeto: qui inperia consulatusque nostros in necessariis, non in expetendis rebus, muneris fungendi gratia subeundos, non praemiorum aut gloriae causa adpetendos putet; R I, 27.

eripio: ut adulescentulus eriperes P. Sullae consulatum; F II, 62.

gero: post in Africam, inde ad consulatum, quem ita gessit, ut diligentiam admirarentur omnes, ingenium agnoscerent; A II, 1.

obruo: talis viri interitu sex suos obruere consulatus et contaminare extremum tempus aetatis; T V, 56.

paro: quem clamorem contionis aut quam spem consulatus eius, qui tibi paratissimus est, futuram putas? F II, 76.

peto: C. Marius cum ... neque petiturus umquam consulatum videretur; O III, 79. qui (Scipio) consulatum petivit numquam, factus consul || [consul] || est bis; Lae 11.

refero: quem (consulatum) cum ad patrem tuum rettulisses; F II, 62.

subeo: f. appeto.

vitupero: isto .. modo vel consulatus vituperari potest; L III, 23.

2. antepono: f. 1. antepono.

3. abeo: * salvam esse consulatu abiens in contione populo Romano idem iurante iuravissem || iurassem ||; R I, 7.

4. intersum inter: cum inter duos consulatus anni decem interfuissent; C 16. cuius (M. Valerii Corvini) inter primum et sextum consulatum sex et quadraginta anni interfuerunt; C 60.

suffragor ad: suffragata (domus) domino, novo homini, ad consulatum putabatur; O I, 138.

III, 1. memoria: etsi tuus est totus ordo gratissimamque memoriam retinet consulatus tui; L III, 29.

princeps: num etiam eius collega P. Decius, princeps in ea familia consulatus, ... aliquid de voluptatibus suis cogitabat? F II, 61.

repulsa: aegre tulisse P. Rupilium fratris repulsam consulatus scriptum apud Fannium est; T IV, 40. Mamerco, homini divitissimo, praetermissio aedilitatis consulatus repulsam attulit; O II, 58.

spes: C. Marius cum a spe consulatus longe abesset; O III, 79. f. II, 1. paro.

2. (liber) de: quos (versus) in secundo *de* consulatu || consulatus || Urania Musa pronuntiat; D I, 17.

IV, 1. Ablativ: Torquatum ... cum Latinis tertio consulatu conflixisse apud Veserim propter voluptatem; F I, 23. non esset imitatus (factum) quarto consulatu suo filius; F II, 61. an Cn. Pompeium censes tribus suis consulatibus, tribus triumphis, maximarum rerum gloria laetaturum fuisse, si sciret ..? D II, 22. magnificentissima .. nostri Pompei munera secundo consulatu; O II, 57. cuius (T. Manlii) tertio consulatu Latini ad Veserim fusi et fugati; O III, 112. vixerat M'. Curius cum P. Decio, qui quinquennio ante eum consulem se pro re publica quarto consulatu devoverat; C 43.

2. ad: f. II, 1. gero.

ante: cum (Appius Claudius) ... censor .. ante superiorem consulatum fuisset; C 16.

post: qualis ille vel consul vel civis cum semper, tum post consulatum fuit! F II, 62. haec ille (Appius Claudius) egit septimo decimo anno || septemdecim annis || post alterum consulatum; C 16. anno ante me censorem (avus) mortuus est, novem annis post meum consulatum; C 19. qui (L. Metellus) cum quadriennio post alterum consulatum pontifex maximus factus esset; C 30.

consulo, beraten, sorgen, bedacht sein, befragen: I. absolut: 1. appello a: »ii .. *a* praeeundo, iudicando, consulendo praetores, iudices, consules appellamino«; L III, 8.

2. alqs: quom .. non recusarem, quo minus more patrio sedens in solio consulentibus responderem; L I, 10.

II. mit Ergänzung: 1. de: Tarquinio sepulto populum de se ipse consuluit; R II, 38. de quo quom consulerent Athenienses Apollinem Pythium, quas potissimum religiones tenerent; L II, 40. is .. (Tullus Hostilius) de imperio suo exemplo Pompilii populum consuluit curiatim; R II, 31. de officio num quis haruspicem consulit, quem ad modum sit cum parentibus ... vivendum? D II, 11. quem (Philum) video maioribus iam de rebus quam me aut quam P. Mucium consuli; R I, 20. »nec plus quam de singulis rebus semel || semel || consulunto;« L III, 11. nunc quoniam de re publica consuli coepti sumus; D II, 7.

2. indirecte Frage: id possetne fieri, consuluit; D I, 32. Socrates ... Xenophonti consulenti, sequereturne Cyrum, posteaquam exposuit, quae ipsi videbantur; D I, 122. f. 1. D II, 11. L II, 40. — alqm; O II, 71. — V.

3. ut: omnes, qui rem publicam gubernabunt, consulere debebunt, ut earum rerum copia sit, quae sunt necessariae; O II, 74.

III. mit Dativ: alicui: ut omnibus potius quam ipsis nobis consuluerimus; F II, 62. verum

est etiam iis, qui aliquando futuri sint, esse propter ipsos consulendum; F III, 64. cum in mala scientes irruunt, tum se optime sibi consulere arbitrantur; F V, 29. non placet .. paucis a dis inmortalibus esse consultum; sequitur ergo, ut nemini consultum sit; N III, 70. quibus vos optume consultum a dis inmortalibus dicitis; N III, 79. sibi .. eas aves ... bene consuluisse; D I, 27. aut .. divina vis quaedam consulens nobis somniorum significationes facit, aut ..; D II, 124. cum (di) consulerent nobis; D II, 126. potius, quam derecto deus, siquidem nobis consulebat, „hoc facito, hoc ne feceris" diceret; D II, 127. iis, quos vi deviceris, consulendum est; O I, 35. totam .. eam (rem publicam fortis civis) sic tuebitur, ut omnibus consulat; O I, 86. nec minus (danda opera est), ut etiam singulis consulatur, sed ita, ut ..; O II, 72. ille Graecus ... omnibus consulendum putavit; O II, 83. f. generi; N II, 164. rei publicae; T I, 91.

bonis: bonis quidem certe (di) consulere debebant; N III, 80.

civibus: nomen ... regis, ut ex se natis, ita consulentis suis civibus et eos conservantis studiosius quam || *redigentis* || *; R I, 54.

civitatibus: f. homini; N II, 166.

famae: dicunt .., ut liberis consultum velimus, etiamsi postumi futuri sint, propter ipsos, sic futurae post mortem famae tamen esse propter rem, etiam detracto usu, consulendum; F III, 57.

generi: profecto fuit quaedam vis, quae generi consuleret humano; T I, 118. nec .. universo generi hominum solum, sed etiam singulis a dis inmortalibus consuli et provideri solet; N II, 164. siquidem (di) hominum generi consulebant; N III, 79. iustitia .. praecipit parcere omnibus, consulere generi hominum; R III, 24. eosdem || eorum numen, al. || (deos) hominum consulere generi et posse nobis signa rerum futurarum ostendere; L II, 32.

homini: qui (di) nulla re egentes et inter se diligunt et hominibus consulunt; N I, 122. si omnibus hominibus ... deos consulere censemus ob eas causas, quas ante diximus, his quoque hominibus consulunt .... sin autem *his* consulunt, ... etiam illis consulunt; N II, 165. ab iis (dis) et civitatibus et singulis hominibus consuli; N II, 166. si mens voluntasque divina idcirco consuluit hominibus, quod iis est largita rationem, iis solis consuluit, quos bona ratione donavit; N III, 70. vester .. deus potest non (hominibus divinationem) inpertire, ut nihilo minus mundum regat et hominibus consulat; D II, 40. quid est .., cur his hominibus consulens deus somniis moneat eos, qui ..? D II, 125. si hoc natura praescribit, ut homo homini, quicumque sit, ... consultum velit; O III, 27. tu cum hominibus consulere debeas et servire humanae societati; O III, 52.

liberis: f. famae. — natis: f. civibus.

paci: mea .. sententia paci ... semper est consulendum; O I, 35.

parti: qui .. parti civium consulunt, partem neglegunt; O I, 85.

patriae: non est .. aeque miser, qui patriae consulit, et is, qui illam exstinctam cupit; F IV, 66. qui (imperatores) patriae consulerent, vitae non parcerent; N III, 15. quod erat utile, patriae consulere, id erat ita honestum, ut ..; O III, 40. ut vel saltare, cum patriae consulturus sit, turpe non sit; O III, 93.

populo: est .. quasi regium, id est patrium consilium populo bene consulentium principum; R I, 65. regem illum volunt esse, qui consulit ut parens populo; R II, 47. quae (virtus) etiam populos universos tueri eisque optume consulere soleat; Lae 50.

pudori: satisne .. pudori consulat, si quis sine teste libidini pareat? F II, 60.

rebus: quod se male suis rebus consuluisse dicerent; F V, 29. (docent) consulere eos (deos) rebus humanis; N II, 3. III, 6. illud ... mihi videtur vel maxume confirmare deorum providentia consuli rebus humanis; N II, 162. videamus ... primum deorumne providentia mundus regatur, deinde consulantne di rebus humanis; N III, 65. et esse deos et eos consulere rebus humanis; D I, 10. eosdem .. (deos) consulere rebus humanis, nec solum universis, verum etiam singulis; D I, 117. cui fidem habent et bene rebus suis consulere arbitrantur; O II, 21.

rei publicae: quo minus (sapiens) in omne tempus rei publicae suisque consulat; T I, 91. ne quando intermitterem consulere rei publicae; D II, 1. qui (adulescentes) se ad claros et sapientes viros bene consulentes rei publicae contulerunt; O II, 46.

saluti: vitae et saluti consulendum; O III, 92.

societati: f. utilitati; O III, 31.

vitae: ab isdem (dis) hominum vitae consuli et provideri; N I, 4. f. saluti.

voluntati: f. utilitati; R V, 8.

utilitati: vir bonus ... utilitati omnium plus quam unius alicuius aut suae consulit; F III, 64. qui (rector) populi utilitati magis consulat quam voluntati; R V, 8. ita semper (sapiens vir) officio fungetur utilitati consulens hominum et ei ... humanae societati; O III, 31.

IV. **mit einfachem Accusativ:** alqm: quid .. (est) tam exiguum, quam est munus hoc eorum, qui consuluntur? L I, 14. licet ... prodesse ... eos ipsos, qui aut consuluntur aut defendunt, rogantem; O II, 67. qui (Themistocles) cum consuleretur, utrum bono viro pauperi an minus probato diviti filiam collocaret; O II, 71. haec .. ipsa sunt honorabilia, ... salutari, adpeti, decedi, adsurgi, deduci, reduci, consuli; C 63. f. II, 1. L II, 40. R I, 20. D II, 7.

alqd: vgl. **consultum,** I. obruo.

haruspicem: f. II, 1. officio.

populum: f. II, 1. se. imperio.

res: cum .. magna vis videretur esse .. inpetriendis consulendisque rebus ... in haruspicum disciplina; D I, 3.

V. **mit doppeltem Accusativ:** de illis rebus ... num quid est, quod quisquam divinorum aut respondere soleat aut consuli, quid bonum sit? D II, 10.

consultatio, Beratung, Anfrage: I. accidit: ut non difficile sit, ... quaecumque nova causa consultatiove acciderit, eius tenere ius; L II, 46.

II. praecipio ad: ad quas ipsas consultationes || ex || superioribus libris satis multa praecepta sunt; O III, 33.

quaero de: de eius (boni viri) deliberatione et consultatione quaerimus; O III, 50.

relinquo, scribo de: quae de ista consultatione scripta nobis summi ex Graecia sapientissimique homines reliquerunt; R I, 36.

respondeo de: quid de quaque consultatione respondeamus; L I, 17.

III. ius: f. I. accidit.

consulto, absichtlich: dico: nec consulto dicis occulte tamquam Heraclitus, sed ... ne tu quidem intellegis; N I, 74.

dono: ut ea, quae gignuntur, donata consulto nobis, non fortuito nata videantur; L I, 25.

facio: quod ille (Epicurus) inscitia plane loquendi fecerat, fecisse consulto; N I, 85. utrum

perturbatione aliqua animi ... an consulto et cogitata fiat iniuria; O I, 27.

fugio: philosophia ... multitudinem consulto ipsa fugiens eique ipsi et suspecta et invisa; T II, 4.

relinquo: qui negant eum locum a Panaetio praetermissum, sed consulto relictum, nec omnino scribendum fuisse; O III, 9.

traho: cum appetitus ille animi aliquid ad se trahere coeperit consulto, quod sibi obsit; F V, 28.

consulto, überlegen, erwägen: 1. de: in quibus (generibus) deliberare homines et consultare de officio solerent; O III, 7.

2. indir. Frage: tum .. aut anquirunt aut consultant, ... ad opes, ad potentiam ... conducat id necne; O I, 9.

consultor, Befrager: C. Drusi domum compleri a consultoribus solitam accepimus; T V, 112.

consultrix, Beraterin: mundi ... natura ... consultrix et provida utilitatum oportunitatumque omnium (a Zenone dicitur); N II, 58.

consultum, Beschluß: I. comprobo, facio: ut audivisses in monumento Marii de tuo reditu magnificentissumum illud senatus consultum esse factum ..., idque frequentissimo theatro incredibili clamore et plausu comprobatum; D I, 59.

conficio: ea facultas nostris maioribus erat, qui confectis senatus consultis; fr V, 88.

obruo: si prima quaeque bene ab eo (sapiente) consulta atque facta ipsius oblivione obruentur; F II, 105.

prodo: qua (oratione animus) ... facta .. et consulta fortium et sapientium cum improborum ignominia sempiternis monumentis prodere (possit); L I, 62.

video: nonne senatus consultum de Vatinio vides? N III, 13.

II. ex: alter ... suasit rogationem me ex senatus consulto ferente; R III, 28. quas civitates L. Sulla pecunia accepta ex senatus consulto liberavisset; O III, 87. quam (rogationem) L. Furius, Sex. Atilius ex senatus consulto ferebant; O III, 109.

consultus, kundig, Kenner: I. admonet: admonet iuris consultus hic .. ipse Mucius, pontifex idem, ut minus capiat, quam omnibus heredibus relinquatur; L II, 53.

dispertiuntur: iuris consulti sive erroris obiciundi causa, quo plura et difficiliora scire videantur, sive ... ignoratione docendi ... saepe, quod positum est in una cognitione, id in infinitum dispertiuntur; L II, 47.

meminerunt: quid? iuris consulti, ... quid? philosophi senes quam multa meminerunt! C 22.

scire videntur: s. dispertiuntur.

II. libri: innumerabilia nascuntur, quibus implentur iuris consultorum libri; L II, 48.

III. a: a iuris consultis etiam reticentiae poena est constituta; O III, 65.

consumo, verbrauchen, verwenden, verzehren, aufreiben, vernichten: alqm: quibus (fortibus viris) magis id miserum videri solet, natura se consumi et senectute, quam sibi dari tempus, ut ..; R I, 4.

alqd: »cum omnia in ista consumis squilla atque acupensere || acip. || cum decimano«; F II, 24. quod astrorum ignis et aetheris flamma consumit; N II, 118. si quid incidit, (araneolae) arripiunt idque consumunt; N II, 123. quae vel statim consumantur vel mandentur condita vetustati; N II, 151. tantum erat philosophiae loci, quantum superfuerat amicorum et rei publicae temporibus; id autem omne consumebatur in legendo; O II, 4. permixtum illud, ex quo haec secuit, (deus) iam omne consumpserat; Ti 24. s. operam; T IV, 23. R I, 35. tempus; A II, 12.

adulescentiam: qui adulescentiam in forensi opera ... consumpserat; A II, 2.

aetatem: in qua (perpetua peregrinatione) aetates suas philosophi nobilissimi consumpserunt; T V, 107. quoniam in eo studio aetatem consumpsi; O I, 2.

angues: cum (ibes) volucris anguis ex vastitate Libyae vento Africo invectas interficiunt atque consumunt; N I, 101.

animantes: ita orientur animantes, quos et vivos alatis et consumptos sinu recipiatis; Ti 41.

animum: animo et corpore consumpto; T I, 90.

annos: plurimos .. annos in philosophia consumpsi nec (dolorem) ferre possum; T II, 60.

cibum: nec .. (mundus) desiderabat aut alimenta corporis aut detractionem confecti et consumpti cibi; Ti 18.

corpus: s. animum.

curam: s. operam; N I, 6.

diem: multis .. verbis ultro citroque habitis ille nobis consumptus est dies; R VI, 9. in quo melius hunc consumam diem? L I, 13. te hunc diem vel totum in isto sermone consumere; L I, 28.

genera: quarum (beluarum) impetu docet quaedam hominum genera esse consumpta; O II, 16.

ignem: senes .. sic (mori videntur), ut cum sua sponte nulla adhibita vi consumptus ignis extinguitur; C 71.

ingenium: quantum Aristoxeni ingenium consumptum videmus in musicis? F V, 50.

iter, navigationem: cum totum iter et navigationem consumpsisset partim in percontando a peritis, partim in rebus gestis legendis; A II, 2.

locum: s. alqd; O II, 4.

noctes: frustra .. consumptae tot noctes tam longa in aetate; D II, 141.

operam: qui se dicant in Graecis legendis operam malle consumere; F I, 1. multam .. operam, amici, frustra consumpsi; T I, 103. hoc loco nimium operae consumitur a Stoicis, maxime a Chrysippo; T IV, 23. nec mediocrem a primo tempore aetatis in eo studio operam curamque consumpsimus; N I, 6. si minus in maxima arte, quam illi (opifices) in minimis, operae consumpserim; R I, 35.

orationem: omnis eius oratio tantum in virtute laudanda et in hominibus ad virtutis studium cohortandis consumebatur; A I, 16. omnis fere nostra in his deliberationibus consumebatur oratio; Fa 2.

otium: parumne cognitum est superioribus nostris disputationibus, an delectationis et otii consumendi causa locuti sumus sapientem ab omni concitatione animi ... semper vacare? T V, 48.

patrimonia: qui (asoti) consumptis patrimoniis egeant; F II, 23.

pisces: confici (pisces) a ranis atque consumi; N II, 125.

pullos: »quos (pullos draco) cum consumeret octo«; D II, 63.

quercum: quom eam (quercum) tempestas vetustasve consumpserit; L I, 2.

salem: salem istum ... in inridendis nobis nolitote consumere; N II, 74.

spatia: quia consumit aetas temporum spatia; N II, 64.

studium: cum praesertim (Gallonius) in eo omne studium consumeret; F II, 25.

tempus: qui ... quaesturae diuturnum tempus ... in Asia *in* pace consumpserat; A II, 2. complures dies ... multum temporis in ista una disputatione consumpsimus; A II, 12. an ille tempus .. in poëtis evolvendis ... consumeret? F I, 72. ut (sapientes) omne tempus inquirendo ac discendo in naturae cognitione consumant: F V, 53. nos ... in Tusculano, quod datum est temporis nobis, in eo consumpsimus; T II, 9. in hac vita M'. Curius ... consumpsit extremum tempus aetatis; C 55. primum .. tempus salutationis in percontatione consumpsimus *; Ti 2.

vitam: quorum omnis vita consumpta est in laboribus gloriosis; F II, 67.

umorem: cum umore consumpto neque terra ali posset nec remearet aër; N II, 118.

consumptio, Aufzehrung: se ipse (mundus) consumptione et senio alebat sui; Ti 18.

consumptor, Verzehrer: hic noster ignis ... confector est et consumptor omnium; N II, 41.

consurgo, aufstehen: consurrexisse omnes illi (Lacedaemonii) dicuntur et senem sessum recepisse; C 63.

contabesco, sich verzehren: eodem .. (luctu) etiam confecta (Artemisia) contabuit; T III, 75.

contagio, Berührung, Einwirkung, Einfluß, Ansteckung: I. est: quibus .. (animis) fuisset minima cum corporibus contagio seseque ab iis semper sevocavissent; T I, 72. ut .. iam sit aliqua in natura rerum contagio, quam esse concedo; D II, 33.

manant: nec .. solum ipsa (res publica) cecidit, sed etiam reliquam Graeciam evertit contagionibus malorum, quae a Lacedaemoniis profectae manarunt || profecta emanarunt || latius; O II, 80.

obest: »ne contagio mea bonis umbrave obsit«; T III, 26.

pertinet, potest: quae potest . contagio ex infinito paene intervallo pertinere ad lunam vel potius ad terram? D II, 92.

proficiscuntur: s. manant.

valet: * quorum in aliis, ut in Antipatro poëta, ut in brumali die natis, ut in simul aegrotantibus fratribus, ut in urina, ut in unguibus, ut in reliquis eius modi, naturae contagio valet, quam ego non tollo, vis est nulla fatalis; Fa 5.

II, 1. tollo: s. I. valet.

2. respondeo de: cui (Chrysippo) .. primum de ipsa contagione rerum respondeamus, reliqua postea persequemur; Fa 7.

sevoco a: cum .. est somno sevocatus animus a societate et a contagione corporis, tum meminit ..; D I, 63.

III, 1. calescere: ea (anima) calescit primum ipso ab spiritu, deinde contagione pulmonum; N II, 138.

commoveri: necesse est cognatione || cognitione, contagione || divinorum animorum animos humanos commoveri; D I, 110.

evertere: s. I. manant.

2. ex: decoloratio quaedam ex aliqua contagione terrena maxume potest sanguini similis esse; D II, 58.

contamino, verderben, beflecken, entweihen: alqm: qui deliberant, utrum id sequantur, quod honestum esse videant, an se scientes scelere contaminent; O III, 37. vitiis et sceleribus contaminatos deprimi in tenebras atque in caeno iacere docuerunt; fr IX, 12.

animos: qui (animi) se humanis vitiis contaminavissent; T I, 72.

stirpem: »contaminari stirpem ac misceri genus«; N III, 68.

tempus: talis viri interitu sex suos obruere consulatus et contaminare extremum tempus aetatis; T V, 56.

contego, bedecken, verdecken: alqm: quod nunc communiter in omnibus sepultis venit usu, *ut* humati dicantur, id erat proprium tum in iis, quos humus iniecta contexerat; L II, 57.

partes: eas (partes corporis natura) contexit atque abdidit; O I, 126.

contemno, nicht beachten, nicht gelten lassen, gering achten, verachten, zurücksetzen: I. absolut: alqs: nescio quo modo doctissimus quisque [contemnit] || quisque || ... contra hanc inmortalitatem disseruit; T I, 77. haec duo levitatis ... plerosque convincunt, aut si in bonis rebus contemnunt aut in malis deserunt; Lae 64.

II. mit Object: alqm: hos si contemnimus et iam abiectos putamus; A II, 130. iam contemni non poteris; F II, 84. an quicquam stultius quam, quos singulos sicut operarios barbarosque contemnas, eos aliquid putare esse universos? T V, 104. *condemnemus* || contemnamus || etiam Babylonem et || [Babylonem et] || eos, qui ... stellarum cursus persequuntur; D I, 36. contemnar a te fortasse; R I, 31. despiciunt .. eos et contemnunt; O II, 36. non .. omnes eos contemnunt, de quibus male existumant; O II, 36. eos haud contemnunt quidem || eos cont. q. neutiquam ||, sed de iis male existumant. quam ob rem, ut ante dixi, contemnuntur ii, qui „nec sibi nec alteri", ut dicitur; O II, 36. sunt .. quidam, qui molestas amicitias faciunt, cum ipsi se contemni putant; quod non fere contingit nisi iis, qui etiam contemnendos se arbitrantur; Lae 72. s. senes.

alqd: et haec, qui illa non poterunt, et, qui Graeca poterunt, non contemnent sua; A I, 10. cogitantes .. supera atque caelestia haec nostra ut exigua et minima || minuta || contemnimus; A II, 127. qui haec didicerunt, quae ille contemnit, sic solent; F II, 26. nemo ulla in re potest id, quod malum esse decreverit, non curare idque contemnere; F III, 29. ut omnia, quae possint homini evenire, contemnas et pro nihilo putes; T III, 36. quibus .. rationibus instantia feruntur, eisdem contemnuntur sequentia; T IV, 64. multum prodest ea, quae metuuntur, ipsa contemnere; T IV, 64. ut .. illud, quod cupiat, ostendatur quam leve, quam contemnendum, quam nihili sit omnino; T IV, 74. reliqua ex conlatione facile est conterere atque contemnere; T V, 85. ut (animus) ea, quae bona malave videantur, possit contemnere; T V, 87. ista ipsa (sapiens) contemnit; T V, 111. haec .. et a dis significata et a nostris maioribus iudicata contemnimus? D I, 101. haec posse contemni vel etiam rideri praeclare intellego, sed id ipsum est deos non putare, quae ab iis significantur, contemnere; D I, 104. cur ... iam oracla Delphis non eduntur, non modo nostra aetate, sed iam diu, iam ut nihil possit esse contemptius? D II, 117. quid contemptius timiditate, quid abiectius tarditate et stultitia dici potest? L I, 51. quam contemnet (animus), quam despiciet, quam pro nihilo putabit ea, quae volgo dicuntur amplissima! L I, 61. ego .. nec tam valde id timendum nec plane contemnendum puto; L II, 39. quod .. ea ... contemnant et pro nihilo putent; O I, 28. ea, quae eximia plerisque ... videntur, parva ducere eaque ratione stabili firmaque contemnere fortis animi magnique ducendum est; O I, 67. quae .. contemnere et

pro nihilo ducere comparantem cum utilitate communi magni animi ... est; O III, 24. quod .. adulescentes, et ii quidem non solum indocti, sed etiam rustici, contemnunt, id docti senes extimescent? C 75. f. honorem; T V, 30.

ambitiones: ille .. (vir sapiens) nostras ambitiones levitatesque contemnet; T V, 104.

Antiochea: qui (Diodotus) ista Antiochea contemnit; A II, 115.

Aristippeum: hoc non dolere solum voluptatis nomine appellaret, illud Aristippeum contemneret; F II, 18.

auctoritates: tu auctoritates contemnis, ratione pugnas; N III, 9.

Babylonem: f. alqm; D I, 36.

barbaros: f. alqm; T V, 104.

bonum: neque magnum bonum (esse divitias) et prae rectis honestisque contemnendum ac despiciendum nec magnopere expetendum; F IV, 73.

casus: ea .. despiciens (virtus) casus contemnit humanos; T V, 4.

certationem: quam .. certationem homo et acutus et diligens, Chrysippus, non contemnit; F II, 44.

conscientiam: ut nostram stabilem conscientiam contemnamus; F II, 71.

Corinthum: cum ipse (L. Mummius) totam Corinthum contempsisset; P 38.

cotem: contemne cotem Atti Navii; D II, 80.

curas: f. metus.

dialecticam: qui (Epicurus) totam dialecticam et contemnit et inridet; A II, 97. dum dialecticam .. contemnit Epicurus; F II, 18.

divitias: f. honorem; T V, 30.

dolorem: possumusne nos contemnere dolorem? T II, 22. aut .. nulla virtus est aut contemnendus omnis dolor; T II, 31. quae (exaggeratio animi) maxime eminet contemnendis et despiciendis doloribus; T II, 64. f. mortem; F II, 57.

elegantiam: contemnit .. disserendi elegantiam; F II, 27.

escas: negat .. tenuissimo victu, id est contemptissimis escis et potionibus, minorem voluptatem percipi; F II, 90.

exsilium: f. mortem; F II, 57.

fana: ut illa plurima in sua patria sacrificia et fana contemneret; F II, 63.

fatum: fatum .. illud, quo omnia contineri dicitis, contemno; A II, 126.

formidines: quas (formidines) tu contemnere non sine causa videbare; T I, 36.

fortunam: huic ... licebit ... tum fortunam contemnere, cum sit ..? T V, 73.

fulmina: non modo stimulos doloris, sed etiam fulmina fortunae contemnamus licebit; T II, 66.

gentes: quodsi has etiam (nationes, gentes divina providentia) contemnet; N III, 93.

genus: quarum (voluptatum) genera non || [non] || contemnunt, quaerunt tamen copiam; T V, 94. quid mirum est omne ab ea (divina providentia) genus humanum esse contemptum? N III, 93.

gloriam: nostri philosophi nonne in iis libris ipsis, quos scribunt de contemnenda gloria, sua nomina inscribunt? T I, 34. quod gloriam contemnant et pro nihilo putent; O I, 71.

haruspices: haruspices, ... quorum .. disciplinam et sapientissimus vir et eventus ac res conprobavit, contemnamus; D I, 36.

honorem: de contemnendo honore (agitur), multi inhonorati proferuntur, et quidem propter id ipsum beatiores; T III, 57. inducant animum illa, quorum splendore capiuntur, vires, valetudinem, pulchritudinem, divitias, honores, opes contemnere; T V, 30. nos .. eos (honores) nescimus, ante quam paenitere coepit, contemnere; T V, 104. contempto .. honore; T V, 106. honores ... quam multi ita contemnunt, ut nihil inanius, nihil esse levius existiment! Lae 86.

humana: num gravem (virum), num humana contemnentem potes dicere || aut Prometheum || aut Philoctetam illum — ? T II, 33. illa humana contemnito; R VI, 20. quod excellentes animos et humana contemnentes facit; O I, 67.

impedimentum: leve .. impedimentum ..., neque solum in tantis rebus, sed etiam in mediocribus vel studiis vel officiis vel vero etiam negotiis contemnendum; R I, 4.

ineptias: contemnamus .. omnis ineptias; T I, 95.

ius: neque umquam mihi visus es ita te ad dicendum dedisse, ut ius civile contemneres; L I, 13.

legem: qui quodam motu aut statu videntur naturae legem et modum contempsisse; F V, 47. cum ... dixisset ei (Lacedaemonio) quidam inimicus: „contemnisne leges Lycurgi?“ T I, 100.

levitates: f. ambitiones.

libros: quos (libros) non contemno equidem, quippe quos numquam legerim; T II, 7.

litteras: erunt etiam, et ii || hi || quidem eruditi Graecis litteris, contemnentes Latinas, qui dicant ..; F I, 1.

lituum: an Atti Navii lituus ille ... contemnendus est? N II, 9. nec possum Atti Navii, quem commemorabas, lituum contemnere; N III, 14.

locum: totus .. hic locus est contemnendus in nobis, non neglegendus in nostris, ita tamen, ut || [ita t. ut] || ..; T I, 108.

magistram: intellegit poëta prudens ferendi doloris consuetudinem esse non contemnendam magistram; T II, 49.

magnitudinem: contemno magnitudinem doloris, a qua me brevitas temporis vindicabit ante paene, quam venerit; T II, 44.

metus: curae metusque ..; qui quidem ipsi per se minus valerent et magis contemnerentur, nisi ..; D II, 150.

modum: f. legem; F V, 47.

mortem: cum (robustus animus) .. mortem contemnit; F I, 49. erit .. (sapiens) instructus ad mortem contemnendam, ad exsilium, ad ipsum etiam dolorem; F II, 57. cum Lacedaemonius quidam ... mortem tantopere contempserit, ut ..; T I, 100. morte .. contempta; T IV, 82. primus .. (liber) est de contemnenda morte; D II, 2. o miserum senem, qui mortem contemnendam esse in tam longa aetate non viderit! C 66. recte .. in ea (senectute) vivitur, quoad munus officii exsequi et tueri possit || possis || [mortemque contemnere]; C 72.

nationes: f. gentes. — operarios: f. alqm; T V, 104. — opes: f. honorem; T V, 30.

pavimenta: magnificas .. villas et pavimenta marmorea et laqueata tecta contemno; L II, 2.

Platonicum: hunc Platonicum mirifice contemnit Epicurus; N I, 73.

pecuniam: doceat paratiorem me ad contemnendam pecuniam fore; F IV, 72. contempta etiam pecunia; T V, 106. nihil (est) honestius magnificentiusque quam pecuniam contemnere, si non habeas; O I, 68. meam .. quoniam pecuniam contemnis, et recte; P 47.

philosophum: [videntur] minime contempti philosophi, qui || [minime ... qui] || ..; A II, 76. nisi somniorum patrocinium philosophi suscepissent, nec ii quidem contemptissimi, sed in primis acuti; D II, 150. non quod || quo || eos (philosophos) maxume contemnamus, sed quod ..; D II,

150. quam (laudationem) cum legimus, quem philosophum non contemnimus? C 12.
poenam: deprehensus (sapiens) omnem poenam contemnet; F II, 57.
poëtam: o poëtam egregium! quamquam ab his cantoribus Euphorionis contemnitur; T III, 45.
potentiam: imbecilla .. est natura ad contemnendam potentiam; Lae 63.
potiones: f. escas.
pulchritudinem: f. honorem; T V, 30.
religionem: harum ego religionum nullam umquam contemnendam putavi; N III, 5. vidimus eos ... ardentis tum cupiditate, tum metu, tum conscientia, quidquid agerent, modo timentis, vicissim contemnentis religiones; L II, 43.
remum: vidi .. a te remum contemni; A II, 82.
rem: non † faciles illas quidem || res || nec contemnendas || facilia illa ... contemnenda ||; F IV, 59. multa dicta sunt ab antiquis de contemnendis ac despiciendis rebus humanis; F V, 73. contemnendae res humanae sunt; T IV, 51. dum modo sit haec quaedam ... res, sicut est, minime quidem contemnenda, ratio civilis et disciplina populorum; R III, 4. qui suas omnes cogitationes abiecerunt in rem tam humilem tamque contemptam; Lae 32.
sacrificia: f. fana.
scripta: iis .. est difficilius satis facere, qui se Latina scripta dicunt contemnere; F I, 4.
senes: contemni se (senes) putant, despici, inludi; C 65.
sententiam: in quo neutrorum omnino contemnenda sententia est; O I, 70.
solem: si (sapiens) fecerit, solem ipsum, quem deum censet esse, contempsit; A II, 116.
somnia: illa duo somnia . . quis tandem potest contemnere? D I, 56. quam multi .. (sunt), qui (somnia) contemnant eamque superstitionem inbecilli animi atque anilis putent! D II, 125.
sortem: etsi ipsa sors contemnenda non est, si [et] auctoritatem habet vetustatis; D I, 34.
speciem: illa praeclara, in quibus publicae utilitatis species prae honestate contemnitur; O III, 47.
stimulo: f. fulmina.
studium: eodem .. modo de Aristotele et Isocrate iudico, quorum uterque suo studio delectatus contempsit alterum; O I, 4.
tecta: f. pavimenta.
tela: vide, quam ista tui latrocinii tela contempserim; P 28.
tranquillitatem: ego .. istam (tranquillitatem) contemnendam et abiciendam (puto); O III, 97.
vacuitatem: quos non est veritum in ea voluptate ... summum bonum ponere contemnentis istam vacuitatem doloris; F II, 39.
valetudinem, vires: f. honorem; T V, 30.
villas: f. pavimenta.
virtutem: quamquam ||.|| a multis virtus ipsa contemnitur et venditatio quaedam atque ostentatio esse dicitur; Lae 86.
visa: simul ut experrecti sumus, visa illa contemnimus; A II, 51.
vocem: quae .. vox potest esse contemptior quam Milonis Crotoniatae? C 27.
volnus: ferre laborem, contemnere volnus consuetudo docet; T II, 38.
voluntatem: quam sit ea (populi voluntas) contemnenda, || sicut a, al. || paulo ante dictum est; T V, 106.
voluptatem: cum honestas in voluptate contemnenda consistat; A II, 139. qui .. voluptatem ipsam contemnunt; F II, 91. qui ... voluptatem severissime contemnant, in dolore sint molliores; O I, 71. eam .. (corporis voluptatem) contemni et reici oportere; O I, 106. quod .. (pulchrum atque praeclarum) spreta et contempta voluptate optumus quisque sequeretur; C 43.

contemplatio, Betrachtung: I. est: est .. animorum ingeniorumque naturale quoddam quasi pabulum consideratio contemplatioque naturae; A II, 127. cognitio contemplatioque || rerum || naturae manca quodam modo atque inchoata sit; O I, 153.
movent: stellarum motus contemplationesque rerum caelestium ... quem ad modum nos moveant; F V, 51.
praestat: in vita longe omnibus studiis contemplationem rerum cognitionemque praestare; T V, 9.
II, 1. inchoo: f. I. est; O I, 153.
2. officio: cum ex terra nihil emineret, quod contemplationi caeli officere posset; D I, 93.
3. pono in: (vitae ratio) in contemplatione et cognitione posita rerum; F V, 11. qui in rerum contemplatione studia ponebant; T V, 8.
proficiscor a: amplitudines, .. partim profectae a contemplatione rerum occultarum; F IV, 18.
III. dignus: summa .. vis infinitatis et magna ac diligenti contemplatione dignissima est; N I, 50.
IV. duci: duci .. maiorum rerum contemplatione ad cupiditatem scientiae summorum virorum est putandum; F V, 49.
expleri: quorum (caelestium) contemplatione nullius expleri potest animus; N II, 105.

contemplator, Betrachter: cum videmus ... hominem .. ipsum quasi contemplatorem caeli ac deorum cultorem; T I, 69.

contemplor, betrachten: I. diligentia: ob eam .. causam contemplandi diligentiam amittimus; T I, 73.
II. alqd: ex quo (orbe) omnia mihi contemplanti praeclara cetera et mirabilia videbantur; R VI, 16. si (animus) ... ea, quae extra erunt, contemplans quam maxime se a corpore abstrahet; R VI, 29. quae contemplantes expendere oportebit, quid quisque habeat sui; O I, 113. ut (sapiens) ... [quamvis] omnia ... summo otio secum ipse consideret et contempletur, tamen ..; O I, 153.
caelestia: cum caelum suspeximus caelestiaque contemplati sumus; N II, 4.
domum: tum Africanus: sentio, inquit, te sedem etiam nunc hominum ac domum contemplari; R VI, 20.
maria: qui (deus) ... terras et maria contemplans hominum commoda vitasque tueatur; N I, 52.
miserias: hebetem *facit* (ratio) aciem ad miserias contemplandas; T III, 33.
mundum: ipse .. homo ortus est ad mundum contemplandum et imitandum; N II, 37.
ordinem: ut essent, qui .. caelestium ordinem contemplantes imitarentur eum vitae modo atque constantia; C 77.
pulchritudinem: licet ... oculis quodam modo contemplari pulchritudinem rerum earum; N II, 98.
res: videmusne, ut pueri ne verberibus quidem a contemplandis rebus perquirendisque deterreantur? F V, 48. totos .. nos in contemplandis rebus perspiciendisque ponemus; T I, 44. omnino quis tam caecus in contemplandis rebus umquam fuit, ut non videret ..? N I, 77. ei tractanti contemplantique res cognitione dignissimas; O I, 154.
sedem: f. domum.

sepulchra: studiose .. eorum (virorum) etiam sepulchra || sepulcra || contemplor; L II, 4.
solarium: cum solarium vel discriptum vel || aut || ex aqua contemplere; N II, 87.
terras: s. maria.
villam: cuius (M'. Curii) .. ego villam contemplans; C 55.
virum: ut (vir) numquam a se ipso intuendo || instituendo || contemplandoque discedat; R II, 69.
voluptates: levationem .. aegritudinis (Epicurus) in duabus rebus ponit, avocatione a cogitanda molestia et revocatione ad contemplandas voluptates; T III, 33.

contemptio, Geringschätzung, Verachtung: I. est: cuius (fortitudinis) munera duo sunt maxima, mortis dolorisque contemptio; T II, 43. in qua (fortitudine) est magnitudo animi, mortis dolorisque magna contemptio; R V, 9. quae (fortitudo) est dolorum laborumque contemptio; O III, 117.
exsistit: ex quo magnitudo animi existit humanarumque rerum contemptio; O I, 13.
inest: in quibus (animi partibus) inest ... firma et stabilis doloris mortisque contemptio; F II, 113.
valet, videtur: velut ex ea disputatione ... magna videbatur mortis effecta contemptio, quae non minimum valet ad animum metu liberandum; T II, 2.
ohne Verb: magnitudo animi, patientia laborum, mortis dolorumque contemptio; fr V, 67.
II, 1. efficio: s. I. valet.
gigno: hinc gignebatur fuga desidiae voluptatumque contemptio; A I, 23.
2. pono in: totam .. vim bene vivendi ... in omnium rerum humanarum contemptione ac despicientia ... ponamus; T I, 95.
III. saepiri: sapientis animus magnitudine consilii, tolerantia rerum humanarum, contemptione fortunae ... saeptus vincetur? P 27.

contendo, anspannen, anstrengen, streben, verlangen, eilen, reisen, wetteifern, kämpfen, behaupten, sich messen, vergleichen: I. **absolut:** 1. fieri: omnino .. omnes clari et nobilitati labores † contemplo || contendendo || fiunt etiam tolerabiles; T II, 62.
2. alqs: nec magno opere contenderem; A II, 112. audisse te credo, Tubero, Platonem Socrate mortuo primum in Aegyptum discendi causa, post in Italiam et in Siciliam contendisse, ut Pythagorae inventa perdisceret; R I, 16. ut .. cum civi aliter contendimus, si est inimicus, aliter, si competitor, ... sic ..; O I, 38. ii ... magna spectare et ad ea rectis studiis debent contendere; O II, 45. hoc .. in talibus viris quid adtinet dicere, si contendisset, impetraturum non fuisse? Lae 39. quoniam verbis inter nos contendimus, non pugnis; P 23. hunc Crassum, qui lentius, ut scitis, dicere solebat, ad imitationem quasi nostri generis contendisse; fr V, 22.
celeritas: nulla est celeritas, quae possit cum animi celeritate contendere; T I, 43.
ratio: patere .. rationem meam cum tua ratione contendere; N III, 10.
tauri: ut (tauri) pro vitulis contra leones summa vi impetuque contendant; F III, 66.
utilitas: dubitandum non est, quin numquam possit utilitas cum honestate contendere; O III, 11.
III. **mit Ergänzung:** 1. de: ita, credo, de honore aut de dignitate contendimus; T III, 50. neminem ulla de re posse contendere nec adseverare sine aliqua ... nota; A II, 35.
2. si: videsne, ... ut etiam contendant et elaborent, si efficere possint, ut .. non appareat corporis vitium? F V, 46.
3. ut: cur id potius contenditis, quod rerum natura non patitur, ut ... sit ..? A II, 54. id .. volumus, id contendimus, ut officii fructus sit ipsum officium; F II, 72. ob eam causam contendi, ut plura dicerem, quod ..; T I, 111. qui stadium .. currit, eniti et contendere debet, quam maxume possit, ut vincat; O III, 42. incensus Canius cupiditate contendit a Pythio, ut venderet; O III, 59.
4. indir. Frage: qui inter se contenderent, uter potius rem publicam administraret; O I, 87.
5. acc. c. inf.: suum .. potius peritissimum voluptatum aucupem sapientem esse contendet; A fr 20 (Z. 12). si (voluptas) ... pluris esse contendat dulcedinem corporis ex eave natam laetitiam; F III, 1. hoc ille acriculus me audiente Athenis senex Zeno, istorum acutissimus, contendere et ... dicere solebat, eum esse beatum, qui ..; T III, 38.
III. **mit Object:** alqd: quae contendis, quo referas; F II, 74. ut contra universam naturam nihil contendamus, ea tamen conservata propriam nostram sequamur; O I, 110. ne quid contra aequitatem contendas, ne quid pro iniuria; O II, 71. quantum coniti animo potes, quantum labore contendere, ... tantum fac ut efficias; O III, 6. ne suspicari quidem possumus quemquam horum ab amico quippiam contendisse, quod contra fidem ... esset; Lae 39. s. II, 3. A II, 54. F II, 72. — 5. T III, 38.
balistas: quo (balistae et reliqua tormenta) sunt contenta atque adducta vehementius; T II, 57.
corpora: ut onera contentis corporibus facilius feruntur, remissis opprimunt, simillime ..; T II, 54.
fides: si nulla earum (fidium) ita contenta nervis sit, ut concentum servare possit; F IV, 75.
nervos: contendit omnis nervos Chrysippus, ut persuadeat omne ἀξίωμα aut verum esse aut falsum; Fa 21.
tormenta: s. balistas.

contente, angestrengt: ambulo: cum (Socrates) usque ad vesperum contentius ambularet; T V, 97.
dico: genu mehercule M. Antonium vidi, cum contente pro se ipse lege Varia diceret, terram tangere; T II, 57.
mitto: sic vox, sic cursus, sic plaga hoc gravior, quo est missa contentius; T II, 57.

contentio, Anspannung, Anstrengung, Streben, Eifer, Steigerung, Wettstreit, Streit, Vergleich: I. **Subject:** debet: s. est; O I, 68.
est: haec est una contentio, quae adhuc permanserit; A II, 78. est .. inter eos non de terminis, sed de tota possessione contentio; A II, 132. de quo Chrysippo fuit, quantum ego sentio, non magna contentio; A II, 140. in hoc ipso ... quanta contentio est! A II, 143. omnis est .. de virtutis dignitate contentio; F II, 68. quae sunt ista arma? contentio, confirmatio sermoque intumus; T II, 51. in omnibus officiis persequendis animi est adhibenda contentio; ea est sola officii tamquam custodia; T II, 55. cum quibus (philosophis) omnis fere nobis disceptatio contentioque est; D II, 150. pro qua (libertate) magnanimis viris omnis debet esse contentio; O I, 68. miserrima omnino est ambitio honorumque contentio; O I, 87. duplex ratio .. orationis, quarum in altera sermo sit || est ||, in altera contentio; O II, 48.
habet: quin contentio orationis || [orationis] || maiorem vim habeat ad gloriam; O II, 48.

incidit: eorum .. ipsorum, quae honesta sunt, potest incidere saepe contentio et comparatio; O I, 152.
perdunt: nostros Gracchos ... nonne agrariae contentiones perdiderunt? O II, 80.
permanet: f. est; A II, 78.
potest: f. incidit. II, 1. labefacto.
sequitur: sequitur magna contentio, quam tractatam a Peripateticis mollius —; F III, 41.
solent, videntur: maledicta, contumeliae, tum iracundiae, || iracundae || contentiones concertationesque in disputando pertinaces indignae philosophia mihi videri solent; F I, 27.

II. **nach Verben:** 1. adhibeo: magna .. animi contentio adhibenda est *in* explicando Aristotele || Aristoteli, al. ||, si leges; fr V, 29. f. I. est; T II, 55.
appello: ad illam Diodori contentionem, quam περὶ δυνατῶν appellant, revertamur, in qua, quid valeat id, quod fieri possit, anquiritur; Fa 17.
facio: plebes de suo iure periculosas contentiones nullas facit; L III, 24. in eo fit plerumque tanta contentio, ut ..; O I, 26. si contentio quaedam et comparatio fiat, quibus plurimum tribuendum sit officii; O I, 58. rectum est .. etiam in illis contentionibus, quae cum inimicissimis fiunt, ... gravitatem retinere; O I, 137. nisi ex utraque parte causarum esset facta contentio; O II, 8.
habeo: nostra .. causa ... nihil habuit contentionis cum tribunatu; L III, 25.
labefacto: quo labefactari possit tanta contentio gravitatis et ponderum; N II, 116.
minuo: quantum .. potero, minuam contentiones; F II, 39.
omitto: multi, qui ... volnera ... tulerunt, iidem omissa contentione dolorem morbi ferre non possunt; T II, 65.
paro: haec acrior est cum Stoicis parata contentio; F III, 2.
tracto: f. I. sequitur.
tribuo: contentio disceptationibus tribuatur iudiciorum, contionum, senatus; O I, 132.
vinco: ut in illo ipso forensi genere dicendi contentiones aliorum sermone vinceret; O I, 133.
2. adservio: toto corpore atque omnibus ungulis, ut dicitur, contentioni vocis adserviunt; T II, 56.
3. utor: ut ... tu a contentionibus, quibus summis uti solebas, cotidie relaxes aliquid; L I, 11. in quibus (obiurgationibus) utendum est fortasse et vocis contentione maiore et verborum gravitate acriore; O I, 136.
4. incido in: quodsi qui longius in amicitia provecti essent, tamen saepe labefactari, si in honoris contentionem incidissent; Lae 34.
iudico ex: ex locutione, ex reticentia, ex contentione vocis ... facile iudicabimus, quid eorum apte fiat; O I, 146.
relaxo a: f. 3. utor; L I, 11.
revertor ad: f. 1. appello.
venio in: venit .. iam in contentionem, utrum sit probabilius, deosne inmortalis ... concursare ..., an natura fieri, ut ..; D II, 129. si res in contentionem veniet, nimirum Themistocles est auctor adhibendus; O II, 71.

II. **nach Substantiven:** alqd: f. II, 1. habeo.
causa: lege nostra ... contentionis causa tollitur; L III, 39.
praecepta: contentionis praecepta rhetorum sunt, nulla sermonis; O I, 132.
stipendia: tamquam emeritis stipendiis libidinis, ambitionis, contentionis, inimicitiarum, cupiditatum omnium; C 49.
vis: cuius contentionis cum tanta vis sit; T II, 57. quoniam magna vis orationis est, eaque duplex, altera contentionis, altera sermonis; O I, 132.

IV. **Umstand:** 1. certare: adulescentium greges Lacedaemone vidimus ipsi incredibili contentione certantis pugnis; T V, 77.
dirimi: sin autem ad adulescentiam (amores) perduxissent, dirimi tamen interdum contentione vel uxoriae condicionis vel commodi alicuius; Lae 34.
extrahere: quem (equum) cum maxima contentione non potuisset extrahere; D I, 73.
fugere: (aegritudo res est) omni contentione, velis, ut ita dicam, remisque fugienda; T III, 25.
gerere: quod (bellum) Athenienses et Lacedaemonii summa inter se contentione gesserunt; R I, 25.
moveri: ut .. hominum membra nulla contentione mente ipsa ac voluntate moveantur, sic ..; N III, 92.
resisti: omnibus .. rebus, non solum dolori, simili contentione animi resistendum est; T II, 58.
vigere: nisi (philosophia) doctissimorum contentionibus dissensionibusque viguisset; T II, 4.
2. cum: quae .. in multitudine cum contentione habetur oratio; O II, 48.
in: f. II, 1. appello. facio; O I, 137.
propter: ut equos propter crebras contentiones proeliorum ferocitate exultantes domitoribus tradere soleant, sic ..; O I, 90.
sine: qui verum invenire sine ulla contentione volumus; A II, 7. sine contentione vox (erat) nec languens nec canora; O I, 133. nonne melius multo fuisset otiosam aetatem et quietam sine ullo aut || ullo || labore aut || et || contentione traducere? C 82.

contentus, sich begnügend, zufrieden: alqs: contenti .. esse debebitis, si probabilia dicentur; Ti 8. aliquo: simus contenti his; F V, 13. alq. re: cur eo non estis contenti, praesertim concedentibus nobis? A II, 54. conceditur .. (geminos) similes esse, quo contentus esse potueras; A II, 54. hoc sum contentus, quod, ... quid fiat, intellego; D I, 16. neque his contentus sum, quae ..; R I, 36. id (ius) si ab uno iusto et bono viro consequebantur, erant eo contenti; O II, 42. quod cuique temporis ad vivendum datur, eo debet esse contentus; C 69. f. parvo; O I, 70. an ... hominum consentiente auctoritate contenti non sumus? D I, 84. *si* .. ante perceptis bonis contentus esset; T III, 38. Xerxes ... non equitatu, non pedestribus copiis, non navium multitudine, non infinito pondere auri contentus; T V, 20. qui praeerant Lacedaemoniis, non contenti vigilantibus curis in Pasiphaae fano ... somniandi causa excubabant; D I, 96. equitatu, multitudine: f. copiis. brevitatis causa familia contenti erimus una; O II, 43. quo (genere enuntiandi) Chrysippus sperat Chaldaeos contentos Stoicorum causa fore; Fa 16. responderem .. audacter isti vestro deo me plane his oculis non esse contentum; A II, 81. hic .. ipse (Epicurus) quam parvo est contentus! T V, 89. si contenti sint et suo et parvo; O I, 70. quos parvo contentos tenuis victus cultusque delectat; Lae 86. pondere: f. copiis. contentum .. suis rebus esse maximae sunt certissimaeque divitiae; P 51. soli .., quod est proprium divitiarum, contenti sunt rebus suis; P 52. tempore: f. alq re; C 69. qua ipsa (voluptate Xerxes) non fuit || fuisset || contentus; T V, 20.
animus: (animus) satiatus est aut contentus etiam pecunia; concedo, dives est; P 43. ut ne

is (animus) quidem virtute una contentus sit, sed appetat vacuitatem doloris; F IV, 36.
bestiae: quae (bestiae) ... eo contentae non quaerunt amplius; T V, 98.
homo: quoi (homini) tanta possessio sit || est ||, ut ad liberaliter vivendum facile contentus sit; P 42.
manus: nec manus esse contenta posset nec ulla pars vacuitate doloris sine iucundo motu voluptatis; F I, 39.
mercatura: si (mercatura) satiata quaestu vel contenta potius ... se in agros ... contulit; O I, 151.
mundus: ipsum se contentum esse mundum neque egere altero; Ti 18.
natura: quod parvo cultu natura contenta sit; T V, 97. quibus (divitiis natura) contenta sit; F I, 46 (45). quod parvo esset natura contenta; F II, 91. contentane sit (natura) suis integris incorruptisque sensibus, an postulet melius aliquid; A II, 19.
pars: f. manus.
philosophia: est .. philosophia paucis contenta iudicibus; T II, 4. quae (philosophia) non interitum afferat pravitatis, sed sit contenta mediocritate vitiorum; F II, 27.
sapiens: ut sapiens solum ... naturae finibus contentus sine aegritudine possit et sine metu vivere; F I, 44.
sapientia: sapientia semper eo contenta est, quod adest; T V, 54.
virtus: prudentiae .. quid respondebis docenti virtutem sese esse contentam? T III, 37. f. **ad**, II. contentus (7 St.) S. 53, b.
vita: his (viris bonis) communis vita contenta est; Lae 21. hoc probato consequens esse beatam vitam virtute esse contentam; T V, 18. si beata vita virtute contenta sit; T V, 18.

contero, abnutzen, verbrauchen, niedertreten: alqm: an ille ... se, ut Plato, in musicis, geometria, numeris, astris contereret? F I, 72.
alqd: reliqua ex conlatione facile est conterere atque contemnere; T V, 85.
aetatem: ut eos .. in rebus quaerendis explicandisque naturis aetates conterere videamus; F V, 57. quodsi (philosophi) essent eo animo, ut nollent aetatem in litibus conterere, posse rem convenire; L I, 53.
proverbium: unde est hoc contritum vetustate proverbium: „quicum in tenebris"? F II, 52. a quibus (rusticis) natum est id, quod iam contritum est vetustate, proverbium; O III, 77.
tempus: in quibus (studiis) remoti ab oculis populi omne otiosum tempus contrivimus; Lae 104.
verbum: faciamus .. tractando usitatius hoc verbum et contritius || tritius ||; A I, 27.

contexo, zusammenweben, anknüpfen, verbinden, fortsetzen: interrupta: neque tam facile interrupta contexo quam absolvo instituta; L I, 9.
leporem, subtilitatem: (Plato) leporem Socraticum subtilitatemque sermonis cum obscuritate Pythagorae et cum illa plurimarum artium gravitate contexuit; R I, 16.
villos: ut earum (ovium) villis confectis atque contextis homines vestiantur; N II, 158.
voluptates: ita perpetuas et contextas voluptates in sapiente fore semper; T V, 96.

contexte, verbunden, verkettet: fio: si omnia antecedentibus causis fiunt, omnia naturali conligatione conserte contexteque fiunt; Fa 31. omnia necesse est conligatione naturali conserte contexteque fieri; Fa 32.

contextus, Gewebe, Zusammenhang: I. est: mirabilis est apud illos (Stoicos) contextus rerum; F V, 83.
II. facere: pennarum .. contextu corpori tegumenta (Philoctetes) faciebat; F V, 32.

conticesco, verstummen: alqs: quo in numero conticuisti, si ad eum numerum unum addidero, multane erunt? A II, 93. qui iam conticuerunt paene ab ipso foro inrisi; T II, 3.
litterae: illae scilicet litterae conticuerunt forenses et senatoriae; O II, 3.

continens, zusammenhängend, ununterbrochen, angrenzend, voll Selbstbeherrschung, enthaltsam: alqs: quem ... *tum* temperantem, alias constantem continentemque dicimus; T IV, 36.
aër: huic (mari) .. continens aër fertur ille quidem levitate sublime || sublimi, al. ||; N II, 117.
ardor: Parmenides .. commenticium quiddam coronae simile efficit ... continente ardore lucis orbem qui cingat caelum, quem appellat deum; N I, 28.
causa: quod proxima illa et continens causa non moveat adsensionem; Fa 44. Chrysippus concedens adsensionis proximam et continentem causam esse in viso positam; Fa 44.
disciplina: ut ... intellegatur .. ea (disciplina) ... quam gravis, quam continens, quam severa sit; F I, 37.
genus: neque .. ex eo natus ... se .. e continenti genere tertiam victimam rei publicae praebuisset; F II, 61.
homines: in quo equidem continentissimorum hominum, maiorum nostrorum, saepe requiro prudentiam; P 7.
mare: quod .. (mare) ... dissimile .. est proximo et continenti; A II, 105.
motus: in quo (Anaxagoras) non vidit neque motum sensui iunctum et continentem in infinito ullum esse posse neque ..; N I, 26.
natura: ea continentem mundi efficiunt unamque naturam; N II, 84. quae (rerum natura) ut uno consensu iuncta sit et continens; D II, 33.
oratio: continentem orationem audire malo; T I, 16.
terra: terra continens adventus hostium non modo expectatos, sed etiam repentinos multis indiciis ... ante denuntiat; R II, 6. ne in continentibus quidem terris vestrum nomen dilatari potest; fr V, 87.

continenter, unaufhörlich, enthaltsam: fero: quo modo .. probas continenter imagines ferri? aut, si continenter, quo modo aeternae? N I, 109.
fluo, labor: quia continenter laberentur et fluerent omnia; A I, 31.
vivo: quam .. honestum (sit) parce, continenter, severe, sobrie (vivere); O I, 106.

continentia, Selbstbeherrschung, Enthaltsamkeit: I. sequitur: quid continentia C. Fabrici, quid tenuitas victus M'. Curi sequebatur? P 12.
ohne Verb: unde pudor, continentia, fuga turpitudinis, adpetentia laudis et honestatis? R I, 2.
II, 1. admiror: ego ... admirari satis non possum vel hominis ipsius continentiam vel temporum disciplinam; C 55.
aestimo: utrum tandem pluris aestimemus pecuniam Pyrrhi, quam Fabricio dabat, an continentiam Fabrici, qui illam pecuniam repudiabat? P 48.
consequor: adde siccitatem, quae consequitur hanc continentiam in victu; T V, 99.

2. dico de: quid de continentia, quid de verecundia, pudore pudicitiaque dicemus? L I, 50. ut ... de continentia et temperantia dicit ille (Epicurus) quidem multa multis locis; O III, 117. Cato .. dumtaxat de magnitudine animi, de continentia, de morte, de omni laude virtutis ... solet dicere; P 3.

III. conformatio, moderatio: altera (pars) in conformatione et moderatione continentiae et temperantiae (cernitur); O III, 96.

IV. conciliare: nulla .. re conciliare facilius benivolentiam multitudinis possunt ii ... quam abstinentia et continentia; O II, 77.

contineri: restat quarta pars, quae decore, moderatione, modestia, continentia, temperantia continetur; O III, 116.

corrigi, emendari: ut .. cupiditatibus principum et vitiis infici solet tota civitas, sic emendari et corrigi continentia; L III, 30.

contineo, zusammenhalten, erhalten, halten, umfassen, enthalten, in sich begreifen, zurückhalten, zügeln, in Schranken halten, einschließen, einengen, begrenzen, beschränken, beherrschen, pass. beruhen: alqm: qui de omnibus rebus contineat se ab adsentiendo; A II, 104. contineo .. me, ne incognito adsentiar; A II, 133. contineo me ab exemplis; F II, 62. ut (sapientia) ... in utroque iuvaret eum ac contineret; F IV, 17. quia continentur || qui continetur || ea commendatione naturae, qua se ipsi diligunt; F V, 33. dum ... tu .. in ea intuens te continebis; T II, 31. Dionysii mater ... cum praegnans || praegnas || hunc ipsum Dionysium alvo contineret; D I, 39. quae (dissimilitudo) si esset, non una omnis definitio contineret; L I, 30. vita expetitur, quia nos, in quo nati sumus, continet; L I, 31. omnes inter se naturali quadam indulgentia et benivolentia || [et benevolentia] ||, tum etiam societate iuris contineri; L I, 35. »imperia, potestates, legationes ... se et suos continento;« L III, 9. agitatio mentis ... potest nos in studiis cognitionis etiam sine opera nostra continere; O I, 19. qui ... sese .. suarum rerum finibus continerent; O I, 92. una continemur omnes et eadem lege naturae; O III, 27. qui se in aliqua libidine continuerit, in aliqua effuderit; P 21.

alqd: fatum .. illud, quo omnia contineri dicitis, contemno; A II, 126. quod (artes) ... contineant quiddam in se ratione constitutum et via; F III, 18. divitias .. Diogenes censet non eam modo vim habere, ut quasi duces sint ad voluptatem et ad valetudinem bonam, sed etiam uti ea contineant; F III, 49. neque ab ulla re, quae non sit in bonis, id, quod sit in bonis, contineri potest; F III, 49. quicquid ita fit ..., omne officio continetur; F III, 59. si omnia illa, quae sunt extra, quamquam expetenda, summo bono continerentur; F V, 68. non .. id solum continet ea disputatio, ut cognitionem adferat generis humani, sed ..; T III, 57. communem .. rerum naturam universitatemque omnia continentem (Chrysippus deum dicit esse), ... tum ... solem, lunam, sidera universitatemque rerum, qua omnia continerentur; N I, 39. nisi ea uno divino et continuato spiritu continerentur; N II, 19. qui (mundus) omnia conplexu suo coërcet et continet; N II, 58. quae a terra stirpibus continentur; N II, 83. omnia .. sicut membra et partes suas (mundus) nutricatur et continet; N II, 86. quo (suco) alantur ea, quae radicibus continentur; N II, 120. (alvus) arcet .. et continet ... quod recepit; N II, 136. quamquam dicebas omnia, quae fierent futurave essent, fato contineri; D II, 19. hoc loco continetur id, quod dici Latine decorum potest; Graece enim πρέπον dicitur; O I, 93. haec .. scientia continentur ea, quam Graeci εὐταξίαν nominant; O I, 142. quod ratione sapientiaque conprehenditur atque aeternitate inmutabili continetur; Ti 7. f. naturam; N III, 28.

actionem: quibus (rebus) actio vitae continetur; O I, 17.

abstinentiam: f. virtutes; T III, 15.

amicitiam: si amicitiae, si propinquitates, si reliqua externa summo bono non continentur; F V, 69. haec ipsa virtus amicitiam et gignit et continet; Lae 20.

amores: quod se ipsi (amores) continent et coërcent; T IV, 70.

Anguem: »hic (Anguitenens) pressu duplici palmarum continet Anguem«; N II, 109.

animalia: (deus) animal unum aspectabile, in quo omnia animalia continerentur, effecit; Ti 12.

animantes: a quo .. animanti omnis reliquos contineri vellet animantes; Ti 17.

annos: qui quadringenta septuaginta milia annorum, ut ipsi dicunt, monumentis conprehensa continent; D I, 36.

appetitiones: ut nullo modo adpetitiones animi nec regi nec contineri queant; T IV, 22.

appetitus: qua (ratione) regerentur animi adpetitus, qui tum remitterentur, tum continerentur; N II, 34.

artem: quae (memoria) non modo philosophiam sed omnem vitae usum || usus || omnesque artes una maxime continet; A II, 22. ad quas (artes) esse dux pecunia potest, continere autem non potest; F III, 49. ob eam .. causam ... nulla ars divitiis contineri potest; F III, 49. earum dico artium, quae coniectura continentur et sunt opinabiles; D I, 24.

artus: a quibus (nervis) artus continentur; N II, 139.

astra: quae (astra) se .. nisu suo conglobata continent; N II, 117.

beneficia: quoniam plura beneficia continet patria et est antiquior parens quam is, qui creavit; R I, fr. 2.

bestias: quin ne bestiae quidem . . facile patiuntur sese contineri; F V, 56.

bonum: qui ... definieris summum bonum firma corporis adfectione explorataque *eius* spe contineri; T V, 27.

calorem: quod ... ob eam .. causam calorem insitum in terris contineat || continet || artius; N II, 25. is .. (vapor) existit motu eius caloris, qui aquis continetur; N II, 27.

causam: eodem .. modo nihil est futurum, cuius non causas id ipsum efficientes natura contineat; D I, 125. quae causa in rerum natura continebatur, fore ut is (Philoctetes) in insula Lemno linqueretur? Fa 36. f. **causa,** II, 1. contineo (4 St.) S. 393, b.

cives: commoda civium non divellere atque omnis aequitate eadem continere; O II, 83.

commoditates: quom .. plurimas et maximas commoditates amicitia contineat, tum illa nimirum praestat omnibus, quod bonam spem praelucet; Lae 23.

communitatem: qua (ratione) societas hominum inter ipsos et vitae quasi communitas continetur; O I, 20. in qua (sapientia) continetur deorum et || [deorum et] || hominum communitas et societas inter ipsos; O I, 153.

coniunctionem: sic ... mundi partium coniunctio continetur; N II, 84.

conversionem: Saturnum .. eum esse voluerunt, qui cursum et conversionem spatiorum ac temporum contineret; N II, 64.

curam: in his .. tribus continetur cura etiam illa, ut probemur iis; O I, 126.

cursum: f. conversionem.

deos: non .. (di) venis et nervis et ossibus continentur; N II, 59. quod deos ... inclusos parietibus contineri nefas esse duceret; R III, 14. qui (globus) reliquos omnes complectitur, summus ipse deus arcens et continens ceteros; R VI, 17.

disciplinam: quod earum ipsarum rerum ... prima institutio et quasi disciplina illo libro continetur; A II, 102. quod .. continet non magis eam disciplinam ... quam vitam fortunasque nostras, id est ut ..; F III, 26. cum omnium artium ... ratio et disciplina studio sapientiae ... contineretur; T I, 1. in eo .. libro, qui continet omnem disciplinam tuam, ... dicis haec; T III, 41. omnem .. orationem fuisse eam, qua haruspicinae disciplina contineretur; D II, 50.

divinationem: furoris divinationem Sibyllinis maxime versibus contineri arbitrati; D I, 4.

dolorem: neque ... a deo inmissum dolorem, non conceptum a se ipso continebat; N III, 91.

dolum: dolus .. malus in simulatione, ut ait Aquilius, continetur; O III, 61.

exercitum: ut ... exercitum .. in gravissimo bello animadversionis metu contineret; F I, 35.

externa: f. amicitiam; F V, 69.

figuras: quae (figura) sola omnis alias figuras complexa continet; N II, 47.

finem: hi ... ita non sola virtute finem bonorum contineri putant, ut ..; F IV, 49.

fontes: omnis istorum disputatio, quamquam uberrimos fontes virtutis et scientiae continet, tamen ... vereor ..; R I, fr. 5. fr V, 42.

fortunas: f. disciplinam; F III, 26.

gentes: et omnes gentes et omni tempore una lex et sempiterna et immutabilis continebit; R III, 33.

genus: expectate leges, quae genus illud optumum rei publicae contineant; L II, 23.

gustatum: ore .. (gustatus) continetur et ad usum apte et ad incolumitatis custodiam; N II, 145.

honestatem: quae (honestas) tota quattuor his virtutibus ... continetur; F II, 48.

ignem: qui (ignis) corporibus animantium continetur; N II, 40.

imperia: f. alqm; L III, 9.

innocentiam: f. virtutes; T III, 16.

institutionem: f. disciplinam; A II, 102.

iustitiam: quando ... eas .. res ante constituimus, quibus iustitia contineretur; O I, 29.

legationes: f. alqm; L III, 9.

locum: stabit illud, quod hunc locum continet, de quo agimus, esse deos; D I, 117.

lucrum: meum lucrum natura rerum continetur; D II, 33.

materiam: neque .. materiam ipsam cohaerere potuisse, si nulla vi contineretur; A I, 24.

membranas: firmas .. (membranas natura fecit), ut continerentur; N II, 142.

membra: f. alqd; N II, 86.

memoriam: quae (gens Aegyptiorum) plurimorum saeculorum et eventorum memoriam litteris continet; R III, 14.

milia: f. annos.

moderationem: quorum .. (magistratuum) discriptione || descr. || omnis rei publicae moderatio continetur; L III, 5.

mortem: cum (vir egregius) iam praecordiis conceptam mortem contineret; T I, 96.

mundum: quae (natura) contineat mundum omnem eumque tueatur; N II, 29. rursus .. alius animans, qui eum (mundum) contineat, sit necesse est; Ti 12.

naturam: quod omnis naturas ipsa (universa natura) cohibet et continet; N II, 35. ut ceterae naturae suis seminibus quaeque gignuntur, augescunt, continentur, sic ..; N II, 58. qui (mundus) reliquas naturas omnes earumque semina contineat; N II, 86. quod negabas id accidere potuisse, nisi ea (natura) uno divino spiritu contineretur || continerentur ||; N III, 28. motus .. voluntarius eam naturam in se ipse continet, ut sit in nostra potestate; Fa 35.

numeros: quae ... recte facta dicamus, ... omnes numeros virtutis continent; F III, 24.

officium: quod (officium) cognitione et scientia continetur; O I, 158.

partem: quod ... non continent .. omnes partes, e quibus (artes) constant; F III, 24. semper .. ex eo, quod maximas partes continet latissimeque funditur, tota res appellatur; F V, 92. si mundus globosus est ob eamque causam omnes eius partes undique aequabiles ipsae per se atque inter se continentur; N II, 116. restat quarta pars, quae decore, moderatione, modestia, continentia, temperantia continetur; O III, 116. f. alqd; N II, 86.

patriam: dum illa (patria) sit maior, haec in ea contineatur; L II, 5.

philosophiam: quod (summum bonum) continet philosophiam; F IV, 14. f. artem; A II, 22.

physica: quae (physica) cum contineantur ex effectione et ex materia ea, quam fingit et format effectio; A I, 6.

populum: quia .. mihi populus non est ... nisi qui consensu iuris continetur; R III, 45.

potestates: f. alqm; L III, 9.

principia: qua (ratione) et principia rerum agendarum et ultima bonorum continerentur; F IV, 47. ut ... et liberalitatis et referendae gratiae principia in nobis contineremus; F V, 43.

propinquitates: f. amicitiam; F V, 69.

quaestionem: quae quasi contineant omnem hanc quaestionem; A II, 40. continet .. totam hanc quaestionem ea ratio, quae est de natura deorum; D I, 117. in quibus (libris) omnis eius loci quaestio continetur; D II, 3.

rationem: omnis ratio vitae definitione summi boni continetur; A II, 132. eorum (mundorum) ortus, interitus, omnia fere, quibus naturae ratio continetur; N I, 73. multa tollunt, quibus vitae ratio continetur; D I, 113. f. disciplinam; T I, 1.

religionem: quae (religio) deorum cultu pio continetur; N I, 117.

rem: quod ratio quaedam sanat illos, hos ipsa natura intellecto eo, quod rem continet, illud malum ... nequaquam esse tantum; T III, 58. ea, quae rem continent, pertractemus; T IV, 23. quod .. maxime rem causamque continet, utrum (dei) nihil agant, ... an contra ..; N I, 2. res tam gravis tamque praeclaras Latinis etiam litteris contineri; N I, 7. quae (res) a terra stirpibus continerentur; N II, 127. quae (res) artibus continentur; D II, 12. sapientia .. est ... rerum divinarum et humanarum causarumque, quibus eae res continentur, scientia; O II, 5. cum ea res innumerabilibus officiis et laudibus contineretur; O III, 77. non posse eam naturam, quae res eas contineat, esse mortalem; C 78. amicitia res plurimas continet; Lae 22. cum .. (ratio) in illis rebus vertitur, quae manentes semper eadem || eaedem, eodem || non sensu, sed intellegentia continentur *; Ti 28.

rem publicam: continet .. rem publicam consilio et auctoritate optimatium semper populum indigere; L II, 30. id .. est profecto, quod constituta religione rem publicam contineat maxime; L II, 69. magistratibus iisque, qui praesint, contineri rem publicam; L III, 12. quae (res publica) salute nostra continebatur; O II, 58. nec .. ulla res vehementius rem publicam continet quam

fides; O II, 84. quibus (legibus) in singulis civitatibus res publica continetur; O III, 23.

risum: audi reliqua et risum contine, si potes; F IV, 71.

salutem: saluti prospexit civium, qua intellegebat contineri suam; F I, 35. quibus (bellis) rei publicae salus continetur; N II, 9.

scientiam: quae (dialectica) una continet omnem et perspiciendi ... scientiam et iudicandi ... et ratione ac via disputandi; F II, 18.

sedationem: continet .. omnem sedationem animi humana in conspectu posita natura; T IV, 62.

semina: quae .. (semina) ipsa (terra) ex se generata stirpibus infixa contineat; N II, 26. ſ. naturam; N II, 86.

sententiam: quae lex hanc sententiam continet, ut omnes leges tollat; L III, 38.

societatem: quibus vitae societas contineretur; O III, 70. ſ. communitatem.

stellas: tenuis ... aether non satis aptus ad stellas continendas videtur; N II, 54.

stirpes: ea, quorum stirpes terra continentur; N II, 28.

temeritatem: cohibere .. semper et ab omni lapsu continere temeritatem; A I, 45.

terram: ipsa terra eadem vi continetur || et || [arte naturae]; N II, 83.

valetudinem: vgl. alqd; F III, 49.

veritatem: quod (rerum cognitiones) habeant quiddam in se quasi complexum et continens veritatem; F III, 17.

virtutes: omnis .. abstinentia, omnis innocentia ... — reliquas etiam virtutes frugalitas continet; T III, 16. quodnisi eo nomine || omnes || virtutes continerentur; T IV, 36.

vim: aequabilitas et constantia ... virtutis vim ipsam continens; T IV, 31. ut omnia, quae alantur et quae crescant || aluntur atque crescunt ||, contineant in se vim caloris; N II, 23. quod magna vis terrae cavernis contineatur || continetur || caloris; N II, 25. omnem .. vim mundi natura divina contineri (necesse est); N II, 30. quantam vim rerum optimarum mens humana contineat; L I, 16.

vitam: haec, quae vitam omnem continent, neglegentur? F I, 12. ex quo efficitur honestate una vitam contineri beatam; T V, 44. hac (virtute) beatam vitam contineri necesse est; T V, 67. hoc .. posito atque concesso, esse quandam vim divinam hominum vitam continentem; D I, 118. si non modo utilitas, sed vita omnis beata corporis firma constitutione eiusque constitutionis spe explorata continetur; O III, 117. ſ. disciplinam; F III, 26.

ultima: ſ. principia. — voluptatem: vgl. alqd; F III, 49. — usum: ſ. artem; A II, 22.

utilitatem: cum (sapiens) [contineri] prudentia utilitatem civium cernat; T V, 72. quae (lex naturae) utilitatem hominum conservat et continet; O III, 31. ſ. vitam; O III, 117.

contingo, zu teil werden, widerfahren, sich ereignen, zutreffen, gelingen, glücken, berühren, erreichen: I. **absolut:** cum, ut Herculi contigit, mortali corpore cremato in lucem animus excesserit; D I, 47.

II. **mit Subjectivsatz:** 1. ut: quod idem contingit insanis, ut .. incipientes furere sentiant et dicant aliquid, quod non sit, id videri sibi; A II, 52. cui contingit ut iure laudetur; F III, 28. quod non possit sine honestate contingere, ut iure quisquam glorietur; F IV, 50. aeque .. contingit omnibus fidibus, ut incontentae sint, illud non continuo, ut aeque incontentae; F IV, 75. praeclare .. Plato: „beatum, cui etiam in senectute contigerit, ut sapientiam verasque opiniones assequi possit!“ F V, 58. hoc in eo M. Crasso, quem semel ait in vita risisse Lucilius, non contigit, ut ea re minus ἀγέλαστος ... vocaretur; F V, 92. quod etiam quibusdam regionibus atque urbibus contingere videmus, hebetiora ut sint .. ingenia; N II, 17. his duabus formis contingit solis, ut ... partes sint ... simillumae; N II, 47. quodsi hoc idem ex aeternis tenebris contingeret, ut subito lucem aspiceremus; N II, 96. contingere idem terrae necesse est, ut ... nihil interrumpat; N II, 116. ostreis .. et conchyliis omnibus contingere, ut cum luna pariter crescant pariterque decrescant; D II, 33. quoniam nobis contigit, ut iidem .. in gerenda re publica aliquid essemus memoria dignum consecuti; R I, 13. id .. nemini video Graecorum adhuc contigisse, ut idem utroque in genere elaboraret; O I, 3. nec ullo casu arbitror hoc constanti homini posse contingere, ut ulla intermissio fiat officii; Lae 8. si quid tale posset || possit || contingere, ut aliquis nos deus ... tolleret; Lae 87. soli .. hoc contingit sapienti, ut nihil faciat invitus; P 34. quando .. trium vel numerorum vel figurarum vel quorumcumque generum contingit ut, quod medium sit, ... postremo comparetur; Ti 14. ita contigit, ut inter ignem atque terram aquam deus animamque poneret; Ti 15. contingebat in eo, quod plerisque contra solet, ut maiora omnia re quam fama viderentur, id quod non saepe evenit, ut ..; fr VI, 14.

2. Infinitiv: istuc nihil dolere non sine magna mercede contingit inmanitatis in animo, stuporis in corpore; T III, 12. vgl. III. alqd; C 71.

III. **mit Subject:** alqd: quod idem in similibus quoque artibus continget; A II, 22. quod quidem nobis non saepe contingit; F III, 10. quod idem ceteris artibus non contingit || contigit ||; F III, 25. quod non possit nisi honestae vitae iure contingere; F III, 28. illud ... contingit .. sapienti soli; F IV, 15. quod contingit animalibus sensuum distributione et quadam compactione membrorum; F V, 33. spero fore ut contingat id nobis; T I, 82. quod insipientibus contingit omnibus || [quod ... omnibus] ||; T III, 4. cum ita movemur, ut in bono simus aliquo, dupliciter id contingit; T IV, 13. quod non singulis hominibus, sed potentibus populis saepe contigit; T V, 15. quod non Academiae vitio, sed tarditate hominum arbitror contigisse; N I, 11. cum miseri animi essent, quod plerisque contingeret, tum dei partem esse miseram; N I, 27. id .. cum saepe, tum, cum te audirem, paulo ante contigit; N I, 57. quod nostris quoque corporibus contingit; N II, 26. quorum neutrum astris contingeret; N II, 44. quod non contingeret, si ..; N III, 87. quod et somniantibus saepe contingit || contigit || et non numquam vaticinantibus per furorem; D I, 34. quod ita contigit; D I, 46. 47. quod, *ut* est dictum, sic scribitur contigisse; D I, 52. quod contigisse Brenno dicitur eiusque Gallicis copiis; D I, 81. quod aut vatibus contingit aut dormientibus; D I, 113. quod ne dubitare possimus, maximo est argumento, quod paulo ante interitum Caesaris contigit; D I, 119. fore ut ab exteris gentibus vinceretur ea res publica, in qua id contigisset; D I, 121. quod maxime contingit aut dormientibus aut mente permotis; D I, 129. quod non contingeret, si ..; D II, 94. quia non idem contingit in sensibus; L I, 47. id in magnis animis ingeniisque plerumque contingit, eoque magis, si ..; O I, 74. hoc Herculi „Iovis satu edito“ potuit fortasse contingere, nobis non item; O I, 118. cum id minus contingeret; O II, 42. quod tibi, mi Cicero, arbitror contigisse; O II, 44.

quod contigit M. Bruto summo genere nato, illius filio, qui ..; O II, 50. quod contigit eorum nemini, quos modo nominavi; O II, 59. id .. eo indignius, quod eo tempore hoc contigit, cum is esset, qui ..; O II, 65. id .. non posse multis contingere; C 8. quid est .. tam secundum naturam quam senibus emori? quod idem contingit adulescentibus adversante et repugnante natura; C 71. id cum contigit || contingit ||, amor exoriatur necesse est; Lae 48. quod non fere contingit nisi iis, qui etiam contemnendos se arbitrantur; Lae 72. quid quoque loco aut modo aut tempore contingat; Ti 27. f. II, 1. A II, 52. F IV, 75. V, 92 N II, 96. O I, 3. Lae 8. 87. P 34. fr VI, 14.

di: cum .. (di) inter se paene contingant; Ti 37.

vita: si contigerit ea vita sapienti, ut ... omnia ... consideret; O I, 153.

IV. **mit Object:** alqm: hic .. alter (cingulus) subiectus aquiloni, quem incolitis, cerne quam tenui vos parte contingat; R VI, 21.

atomum: sequitur || † sequitur || .., ut, si || ut || alia (atomus) ab alia numquam depellatur, || si || ne contingat quidem alia aliam; Fa 22.

caelum: dum ... alia .. illa divina (bona) longe lateque se pandant caelumque contingant; T V, 76.

caput: »huic (Andromedae) Equus ille iubam quatiens fulgore micanti summum contingit caput alvo«; N II, 111.

caules: nec (vites) eos (caules) ulla ex parte contingere (dicuntur); N II, 120.

cibum: aliorum (animalium) ea est humilitas, ut cibum terrestrem rostris facile contingant; N II, 122.

mare: nec praeter Phliuntios ulli sunt, quorum agri non contingant mare; R II, 8.

naturam: cum .. animus naturam .. sui similem contigit et adgnovit; T I, 48.

terram: docet .. ratio mathematicorum, ... quanta humilitate luna feratur terram paene contingens; D II, 91.

continuatio, Zusammenhang: I. est: est .. admirabilis quaedam continuatio seriesque rerum; N I, 9. quae est continuatio coniunctioque naturae, quam, ut dixi, vocant συμπάθειαν? D II, 142.

II, 1. appello: quam (vim) interdum .. necessitatem appellant, quasi fatalem et immutabilem continuationem ordinis sempiterni; A I, 29.

voco: f. I. est; D II, 142.

2. fluo ex: ut, quicquid accidat, id ex aeterna veritate causarumque continuatione fluxisse dicatis; N I, 55.

III. distare: in ... parte terrarum ab huiusce terrae, quam nos incolimus, continuatione distantium; N II, 164.

continuo, sogleich, sofort: adhibeo: cum est concupita pecunia nec adhibita continuo ratio; T IV, 24.

ceno: qui bene cenent, omnis libenter cenare, qui libenter, non continuo bene; F II, 24.

contingo: aeque .. contingit omnibus fidibus, ut incontentae sint, illud non continuo, ut aeque incontentae; F IV, 75.

convalesco: cum ... nec omnes, qui curari se passi sint, continuo etiam convalescant; T III, 5.

dico: ego summum dolorem ... non continuo esse dico brevem; T II, 45.

expleo: id continuo debet expletum esse omnibus suis partibus; F III, 32.

facio: deinde (L. Lucullus) absens factus aedilis, continuo praetor ⟨licebat enim celerius legis praemio⟩; A II, 1. fit (rex) continuo tyrannus; R II, 48.

fruor: sit .. summum malum dolere; in eo igitur qui non est, si malo careat, continuone fruitur summo bono? T III, 40.

secerno: quare error hominum non proborum ... id (utile) continuo secernit ab honesto; O III, 36.

sum: ut haec non in posteris et in consequentibus, sed in primis continuo peccata sunt, sic ..; F III, 32. ut, quicumque intueatur in aliquod maius malum, si id sibi accidisse opinetur, sit continuo in aegritudine; T III, 28.

supero: qui (Scipio) summam spem civium, quam de eo iam puero habuerant, continuo adulescens incredibili virtute superavit; Lae 11.

tollo: non continuo vita beata tollitur; F IV, 30.

venio: nisi de via fessus esset, (Varronem) continuo ad nos venturum fuisse; A I, 1.

versor: simul atque ... suscepti sumus, in omni continuo pravitate et in summa opinionum perversitate versamur; T III, 2. etiam susceptae (perturbationes) continuo in magna pestis parte versantur; T IV, 42.

video: continuo videret, quid esset ... summum; F V, 41.

ohne Verb: quod (ius) civile, non idem continuo gentium; O III, 69.

continuo, anschließen, verbinden, fortsetzen, erweitern: aëra: (aër) et mari continuatus et iunctus est et natura fertur ad caelum; N II, 127.

atomos: aliae (atomi) alias adprehendentes continuantur; N I, 54.

cognationem: tanta rerum consentiens, conspirans, continuata cognatio quem non coget ea ... conprobare? N II, 19. quam (naturam) quasi cognatione continuata || cognationem continuatam || conspirare dicebas; N III, 28.

imperia: ea (imperia) continuantur, praesidiis etiam, ut Athenis Pisistratus, saepiuntur; R I, 68.

luctum: ubi tantum luctus continuatur; T II, 39.

motionem: ipsum animum ἐνδελέχειαν (Aristoteles) appellat novo nomine quasi quandam continuatam motionem et perennem; T I, 22.

naturam: omni natura cohaerente et continuata; A I, 28. cum quattuor genera sint corporum, vicissitudine eorum mundi continuata natura est; N II, 84.

spiritum: nisi ea uno divino et continuato spiritu continerentur; N II, 19.

continuus, beständig, ununterbrochen: quorum (siderum) ... alterum (genus) .. continuas conversiones duas isdem spatiis cursibusque conficiat; N II, 49.

contio, Volksversammlung: I. constat, iudicat, solet: contio, quae ex imperitissimis constat, tamen iudicare solet, quid intersit ..; Lae 95.

II. ascendo in: iam cum magistratum inieris et in contionem ascenderis; F II, 74.

sto in: quod eos omnes, qui in contione stabunt, exsules, servos, insanos esse dicatis; A II, 144. animum advertit Gracchus in contione Pisonem stantem; T III, 48.

sum in: quodsi in scaena, id est in contione, in qua rebus fictis et adumbratis loci plurimum est, tamen verum valet; Lae 97.

venio in: Aristides ... in contionem magna exspectatione venit; O III, 49.

voco in: quid me ... in invidiam et tamquam in contionem vocas? A II, 144.

III. aures: quibus blanditiis C. Papirius nuper influebat in auris || aures || contionis! Lae 96.

clamor: quem clamorem contionis aut quam spem consulatus eius ... futuram putas? F II, 76.
disceptationes: contentio disceptationibus tribuatur iudiciorum, contionum, senatus; O I, 132.
IV, 1. tenere: si .. non poterit sive causas defensitare sive populum contionibus tenere sive bella gerere; O I, 121.
2. in: ne ... tribunus ... in contione quaereret, qui tibi constares; A II, 63. in contione .. si loqueretur; F IV, 22. pro qua (sententia) non in senatu, non in contione, non apud exercitum neque ad censores dicere audeant; T III, 51. difficile est negare. credo, si in contione quaeratur; N I, 61. libri .. eius (Protagorae) in contione combusti (sunt); N I, 63. * salvam esse consulatu abiens in contione populo Romano idem iurante iuravissem || iurassem ||; R I, 7. qui (Proculus Iulius) inpulsu patrum ... in contione dixisse fertur a se visum esse ... Romulum; R II, 20. eadem .. mente P. Valerius .. fasces primus demitti iussit, cum dicere in contione coepisset; R II, 53. honoratorum virorum laudes in contione memorentur; L II, 62. Themistocles post victoriam eius belli ... dixit in contione se habere consilium ..; O III, 49. f. II. sum in.

contionor, öffentlich reden: 1. unpersönlich: ita || [ita] || velut superiore e loco contionandum (est), ut ..; T I, 117.
2. alqs: contionari (Dionysius) ex turri alta solebat; T V, 59. Ti. Gracchum cum videor contionantem in Capitolio videre de M. Octavio deferentem sitellam; N I, 106. in libris .. sententiam dicebamus, contionabamur; D II, 7.

contorqueo, drehen, wenden, winden, schleudern: I. alqs: deinde contorquent et ita concludunt: „non igitur et sunt di nec significant futura;" D II, 106.
II. amnes: ut quosdam ... amnes .. in alium cursum contortos et deflexos videmus; D I, 38.
cornua: »exin contortis Aries cum cornibus haeret;« N II, 111.
currum: »brumali flectens (Titan) contorquet tempore currum«; N II, 112.
deum: ut ea celeritate (deus) contorqueatur, cui par nulla ne cogitari quidem possit; N I, 24.
membra: si animal omne ... membra .., quocumque vult, flectit, contorquet, porrigit, contrahit; D I, 120.
sophismata: quorum sunt contorta et aculeata quaedam sophismata; A II, 75.
stellas: non est .. aetheris ea natura, ut vi sua stellas conplexa contorqueat; N II, 54.
verba: quas sententias (Aeschines) colligit, quae verba contorquet! T III, 63.

contorte, gedrängt: haec sic dicuntur a Stoicis concluduntur que oontortius; T III, 22.

contortio, Windung, Verschrobenheit: malus est .. has contortiones orationis quam signorum ortus obitusque perdiscere; Fa 17.

contortulus, etwas geschraubt: qui (Stoici) contortulis quibusdam et minutis conclusiunculis nec ad sensus permanantibus effici volunt non esse malum dolorem; T II, 42.

contra, gegen, entgegen, gegenüber, dagegen, andrerseits, anders, umgekehrt: A. Präposition (nachgestellt f. I. disputo; A II, 47): I. nach Verben: adfero: qui (Pomponius) illum (filium) iratum allaturum ad se aliquid contra patrem arbitraretur; O III, 112.

adiuvo: nihil .. to contra soritas ars ista adiuvat; A II, 94.
adsisto: quia nusquam erat scriptum, ut contra omnis hostium copias in ponte unus adsisteret; L II, 10.
armo: ut (civis) sit contra haec, quae statum civitatis permovent, semper armatus; R VI, 1. contra mortem nostram atque nostrorum contraque aegritudinem et reliquas animi perturbationes satis esse videmur superiorum dierum disputationibus armati et parati; T V, 76. qui legibus suis paruisset, ut esset contra fortunam semper armatus; T V, 19.
cado c. vacuitatem: f. dico c. voluptatem.
concludo: conclusum est .. contra Cyrenaicos satis acute, nihil ad Epicurum; F I, 39. sententiam: f. dico c. sententiam.
conquiro: dum (Chrysippus) studiose omnia conquisierit contra sensus et perspicuitatem contraque omnem consuetudinem contraquo rationem; A II, 87.
conscribo: multa sunt a nobis et in Academicis conscripta contra physicos et saepe *cum* P. Nigidio Carneadeo more et modo disputata; Ti 1.
constituo: ut contra consulare imperium tribuni pl., sic illi contra vim regiam constituti; R II, 58.
contendo: ne quid contra aequitatem contendas, ne quid pro iniuria; O II, 71. ut (tauri) pro vitulis contra leones summa vi impetuque contendant; F III, 66. ut contra universam naturam nihil contendamus, ea tamen conservata propriam nostram sequamur; O I, 110.
creo: »plebes quos pro se contra vim auxilii ergo decem creassit;« L III, 9.
defendo: tu .. animum induces ... causam istam et contra facta tua et contra scripta defendere? D II, 46. ut contra vim et metum suis se armis quaeque (bestiae) defendant || defendat ||; N II, 127.
deligo: deligitur ... dux contra illos principes adflictos iam et depulsos loco audax, inpurus; R I, 68.
dico: nos .. quoniam contra omnes, qui *se scire arbitrantur*, dicere, quae videntur, solemus; A II, 7. contra quos omnis dicendum breviter existimo; F I, 1. quoniam ... eadem fere contra eos dici possunt; F III, 2. ne me existimes contra Stoicos solum dicere; F IV, 36. quae diligentissime contra Aristonem dicuntur a Chrysippo; F IV, 68. hos contra singulos (Stoicos) dici est melius; F V, 22. quas (partes) is, contra quem haec dicuntur, semotas a mente et disclusas putat; T I, 80. queruntur quidam Epicurei, viri optimi, ... me studiose dicere contra Epicurum; T III, 50. contra Brutumne me dicturum putas? T V, 21. istisne fidentes somniis non modo Epicurus et Metrodorus et Hermarchus contra Pythagoram, Platonem Empedoclemque dixerunt, sed meretricula etiam Leontium contra Theophrastum scribere ausa est? N I, 93. contra Epicurum satis superque dictum est; N II, 2. dicamus ... oportet contra illos etiam; N III, 53. veri inveniundi causa contra omnia dici oportere et pro omnibus; A II, 60. duorum ... contra superius dici solet non omne bonum esse laudabile; F III, 27. ut non (Aristoteles) contra omnia semper, sicut Arcesilas, diceret; F V, 10. contra hoc || haec || attende me nihil dicere; F V, 81. quia disertus esse possem, si contra ista dicerem; T I, 10. dabis nobis diem aliquem, ut contra ista dicamus; N III, 94. tu .. animum poteris inducere contra ea ... dicere? D I, 22. numquam arbitror contra Academiam dictum esse subtilius; A II, 68. quae possunt eadem contra Carneadeum illud

summum bonum dici; F II, 42. divisionem: ſ. sensus; A II, 99. si ea dixeris, quae contra iustitiam dici solent; R III, 8. Piso ille Frugi semper contra legem frumentariam dixerat; T III, 48. perspicuitatem: ſ. sensus; A II, 99. quod ea sustinere vix poterat, quae contra Academicorum pertinaciam dicebantur; A II, 18. quibus propositum est veri reperiendi causa et contra omnis philosophos || [philosophos] || et pro omnibus dicere; N I, 11. ut, quid a quoque, et quid contra quemque philosophum diceretur, intellegi posset; D II, 2. idcirco heri non necessario loco contra sensus tam multa dixeram; A II, 79. quae contra sensus contraque perspicuitatem dicantur, ea pertinere ad superiorem divisionem, contra posteriorem nihil dici oportere; A II, 99. neque nos contra sensus aliter dicimus ac Stoici; A II, 101. multa .. a te contra istam sententiam dicta sunt et Stoicorum ratione conclusa; T V, 82. sint falsa quaedam (somnia); contra vera quid dicimus? D I, 60. [quae contra voluptatem dicta sunt, eadem fere cadunt contra vacuitatem doloris]; F V, 21. — testimonium: Diogenes .. Cynicus dicere solebat Harpalum ... contra deos testimonium dicere; N III, 83.

disputo: haec .. aiunt probari Stoicis, quos contra disputant; A II, 47. recte iam pridem contra eos desitum est disputari; F II, 43. quod .. Carneadem disputare solitum accepimus; sed is, ut contra Stoicos; T V, 83. quod a Carneade multa acute et copiose contra Stoicos disputata sint; D I, 7. qui .. contra eos tam diu disputem; D II, 51. ſ. conscribo. contra .. omnia disputatur a nostris; O II, 8. mala .. et impia consuetudo est contra deos disputandi; N II, 168. contra deum licet disputare liberius; N III, 76. idem (Sisenna) contra ostenta nihil disputat; D I, 99. quoniam ... hanc Academicorum contra propositum disputandi consuetudinem indicant te suscepisse Tusculanae disputationes; Fa 4. cui .. (Aelio Sexto) contra Galli studia disputanti in ore semper erat ille de Iphigenia Achilles || erant illa ... Achillis ||; R I, 30. plura .. in eam sententiam ab eisdem contra verecundiam disputantur; O I, 128.

dissero: quam argute, quam obscure etiam contra Stoicos (nobis erit) disserendum! A I, 7. cum et || et cum || Heraclitum studiose audirem contra Antiochum disserentem et item Antiochum contra Academicos; A II, 12. quod nos facere nunc ingredimur, ut contra Academicos disseramus; A II, 17. in eo (quarto de finibus) mihi videbare contra Catonem disserens hoc velle ostendere ..; T V, 32. ut Carneades contra Stoicos disserebat; T V, 84. studio contra Stoicos disserendi deos (Cotta) mihi videtur funditus tollere; D I, 8. ut haec in philosophia ratio contra omnia disserendi nullamque rem aperte iudicandi ... usque ad nostram viguit aetatem; N I, 11. acerrume .. deliciae meae Dicaearchus contra hanc immortalitatem disseruit; T I, 77. haec est ... vetus et Socratica ratio contra alterius opinionem disserendi; T I, 8. contra quos (philosophos) Carneades ita multa disseruit, ut ..; N I, 4. pleni libri sunt contra ista ipsa (portenta) disserentium philosophorum; T I, 11. ut contra omnium sententias disserens de sua plerosque deduceret; A I, 45.

duco: qui (C. Flaminius) ... cum ... contra Hannibalem legiones duceret; D I, 77.

edo: nec se tenuit, quin contra suum doctorem librum etiam ederet; A II, 12.

exardesco: contra eos (Stoicos) potissimum Academicorum exarsit ingenium; A fr 20 (8. 7). contra quorum (Stoicorum) disciplinam ingenium eius (Carneadis) exarserat; T V, 83.

facio: si quid Socrates aut Aristippus contra morem consuetudinemque civilem fecerint locutive sint; O I, 148. idem facit (Epicurus) contra dialecticos; N I, 70. inde ... reliqua, quae ex empto aut vendito aut conducto aut locato contra fidem fiunt; N III, 74. ſ. ius iurandum. instituta: ſ. legem; O III, 63. neque contra rem publicam neque contra ius iurandum ac fidem amici causa vir bonus faciet; O III, 43. addebat etiam se in legem Voconiam iuratum contra eam facere non audere; F II, 55. inhumane feceris contraque naturae legem; O III, 30. sapientis esse nihil contra mores, leges, instituta facientem habere rationem rei familiaris; O III, 63. morem: ſ. consuetudinem. legem; O III, 63. aut nihil existimat se facere contra naturam aut ..; O III, 26. si nihil existimat contra naturam fieri hominibus violandis; O III, 26. ut nos ... adulescentes contra L. Sullae dominantis opes pro Sex. Roscio Amerino fecimus; O II, 51. facias .. contra rem publicam; O III, 95. si quis contra rem publicam se amici causa fecisse fateatur; Lae 40. ſ. fidem.

fero: quae contra rem publicam ferrentur, contra auspicia ferri; C 11. — arma: numne, si Coriolanus habuit amicos, ferre contra patriam arma illi cum Coriolano debuerunt? Lae 36.

glorior: qui ... toto corpore opprimi possit doloribus acerrumis tum, cum maxime contra fortunam glorietur; T V, 26.

habeo orationem: facile in animo forti contra mortem habita insedit oratio; T II, 11.

incito: facile (opifices) contra vos incitabuntur; A II, 144.

liceor: non qui contra se liceatur, emptor apponet; O III, 61.

loquor: ſ. facio c. consuetudinem.

munio: quodsi qui satis sibi contra hominum conscientiam saepti esse et muniti videntur, deorum tamen horrent; F I, 51. (viriditas) fundit frugem ... et contra avium minorum morsus munitur vallo aristarum; C 51.

nascor: videte, ne contra vos tota (ars) nata sit; A II, 92.

obduresco: qui ... obduruisse .. iam sese contra fortunam arbitrantur, ut ille apud Euripidem: »si mihi ..;« T III, 67. quis contra studia naturae tam vehementer obduruit, ut ..? F III, 37.

paro: quis .. parum est contra mortem aut dolorem paratus? T V, 88. ſ. armo; T V, 76.

pugno: ille .. in Synephebis Academicorum more contra communem opinionem non dubitat pugnare ratione; N III, 72. pugnandum tamquam contra morborum vim || morbum || sic contra senectutem; C 35.

quaero: nec .. alia sunt quaerenda contra Carneadiam illam sententiam; F V, 22.

saepio: ſ. munio

scribo: tantum abest, ut scribi contra nos nolimus, ut id etiam maxime optemus; T II, 4. ſ. dico; N I, 93. B. scribo. in iis libris, quos (Cleanthes) scripsit contra voluptatem; N I, 37.

sto: qui adversis vestigiis stent contra nostra vestigia, quos ἀντίποδας vocatis; A II, 123.

sum: ea pars, quae contra Philonem erat, praetermittenda est; A II, 12. quamquam totum hoc, sapientem aliquando sustinere adsensionem, contra vos est; A II, 53. neque id est contra nos; A II, 58. quod contra fidem, contra ius iurandum, contra rem publicam esset; Lae 39. quae videntur esse utilitates contra iustitiam simulatione prudentiae; O III, 95. contra natu-

ram est probabile nihil esse; A II, 99. necesse est, quid aut ad naturam aut contra sit, a natura ipsa iudicari; F I, 30. quae (res) sint contra naturam; F III, 18. quae (res) contra naturam sint; F III, 31. vivere ..., quae (res) contra naturam sint, reicientem; F III, 31. quod aut secundum naturam esset aut contra; F III, 53. dicunt illi asperum esse dolere, molestum, odiosum, contra naturam, difficile toleratu; F IV, 52. se omnia, quae secundum naturam sint, bona appellare, quae autem contra, mala; F IV, 72. me ... fortiorem .. in patiendo dolore (fore), ... si || et || (eum) contra naturam esse quam si malum dixero; F IV, 72. etiam sessiones quaedam et flexi fractique motus ... contra naturam sunt; F V, 35. bonum appello, quicquid secundum naturam est, quod contra, malum; F V, 89. „asperum est, contra naturam, difficile perpessu, triste, durum"; T II, 29. tu oblivisci iubes, quod contra naturam est? T III, 35. quod .. (animal) refugit, id contra naturam est; N III, 33. quod est contra naturam, id habet vim interimendi || interemendi ||; N III, 33. detrahere .. alteri aliquid ... magis est contra naturam quam mors, quam paupertas, quam dolor; O III, 21. [detrahere .. de altero ... magis est contra naturam quam mors, quam dolor]; O III, 24. magis arbitrari esse contra naturam hominem homini detrahere sui commodi causa; O III, 28. non .. magis est contra naturam morbus aut egestas aut quid eius modi; O III, 30. communis utilitatis derelictio contra naturam est; est enim iniusta; O III, 30. neque est contra naturam spoliare eum, si possis, quem est honestum necare; O III, 32. quodsi nihil est tam contra naturam quam turpitudo; O III, 35. cuius (veri) studio a rebus gerendis abduci contra officium est; O I, 19. nec ... contra officium est maius anteponi minori; O I, 32. ut ... non sit contra officium non facere, quod dixeris; O I, 32. quibus (amicitiis) ... tribuere, quod non sit aequum, contra officium est; O III, 43. quae quia sunt admirabilia contraque opinionem omnium; P 4. rem publicam: f. fidem.

suscipio: qui etiam nunc ... prope contra naturam vigilias suspicere soleamus; F V, 54. — orationem: omnis oratio contra Academiam suscipitur a nobis, ut retineamus ..; A II, 18.

teneo: quae vis Coclitem contra omnes hostium copias tenuit in ponte solum? P 12. id (imperium) tenere punctum temporis contra religionem; N II, 11.

texo: quas plagas ipsi contra se Stoici texuerunt; A II, 147.

valeo: hoc nonne videtur contra te valere? A II, 86. haec .. ratio non magis contra Reguli quam contra omne ius iurandum valet; O III, 104. hoc contra omnia ostenta valeat, numquam, quod fieri non potuerit, esse factum; D II, 49.

elliptisch: atque haec contra Aristippum; F II, 41. tum ego: non mehercule, inquam, soleo temere contra Stoicos; F IV, 2. haec fere contra Regulum; O III, 103. quam multa ille (Chrysippus) contra sensus, quam multa contra omnia, quae in consuetudine probantur! A II, 75.

II. **nach Adjectiven:** adversus: f. I. sto.

copiosus, disertus: hoc est ipsum esse contra se copiosum et disertum; D II, 83.

fortis: auribus fortasse multae, oculis quidem nulla poterat esse fortior contra dolorem et mortem disciplina; T II, 41.

timidus: sunt .. quidam Epicurei timidiores paulo contra vestra convicia, sed tamen satis acuti; F I, 69.

III. **nach Substantiven:** alqd: (cruciari) asperum, difficile, odiosum, contra naturam dicunt, nec tamen malum; T II, 17. definis tu mihi, non tollis dolorem, cum dicis asperum, contra naturam; T II, 30. inter recte factum atque peccatum officium et contra officium media locabat quaedam; A I, 37.

adiutor: his adiutor contra patriam inventus est nemo; Lae 42.

arma: accipio .. a Cyrenaicis haec arma contra casus et eventus; T III, 31. f. I. fero.

auditor: praebebo .. ego me tibi vicissim attentum contra Stoicos auditorem; N III, 2.

commotio: ut perturbatio sit, quod πάθος ille dicit, aversa a recta ratione contra naturam animi commotio; T IV, 11. ita .. definit, ut perturbatio sit aversa a ratione contra naturam animi commotio; T IV, 47.

conceptio: conceptio contra naturam fortasse, sed partus prope necessarius; D II, 50.

constantia: sic e physicis et fortitudo sumitur contra mortis timorem et constantia contra metum religionis et sedatio animi; F I, 64.

dux: f. I. deligo. — fortitudo: f. constantia.

liber: f. I. edo.

oratio: f. I. habeo. suscipio.

patronus: qualis tum patronus iustitiae fuit (Laelius) contra accuratam orationem Phili! Lae 25.

praesidia: qui praesidia contra feras invenerunt; T I, 62.

provocatio: non provocatione ad populum contra necem et verbera relicta; R II, 62.

sermo: iucundus .. Balbo nostro sermo tuus contra Epicurum fuit; N III, 2.

testimonium: f. I. dico.

vis: ego tantam vim non tribuo sapientiae contra dolorem; T II, 18.

IV. **zum ganzen Satz gehörig** (vgl. I. disputo. do. facio. sum. suscipio. teneo): qui tandem isti grandiloqui contra haec duo ... melius se habent quam Epicurus? T V, 89. C. Flaminio tribuno plebis ... restitit agrum Picentem et Gallicum viritim contra senatus auctoritatem dividenti; C 11. nec . non omni supplicio digni P. Claudius || Clodius || L. Iunius consules, qui contra auspicia navigaverunt; D II, 71. quod (Iuppiter) Sarpedonem filium a morte contra fatum eripere non posset; D II, 25. magni .. aestimabat pecuniam non modo non contra leges, sed etiam legibus partam; F II, 55. nec, si ... nulla erat ... lex ..., idcirco non contra illam legem sempiternam Sex. Tarquinius vim Lucretiae ... attulit; L II, 10. somnum denique nobis ... contra naturam putaremus datum; F V, 54. nec .. dici potest vi quadam maiore fieri, ut contra naturam astra moveantur; N II, 44. cur (deus) se contra naturam in terram abdiderat || abdiderit, abdidit || ? D II, 51. cum ita nati essent, ut quaedam contra naturam depravata haberent; D II, 96. qua (affectione animi) non modo utilitas nulla quaeritur, sed contra utilitatem etiam conservatur fides; F V, 63.

B. **Adverb:** I. **bei Verben:** adficio: qui contra adfecti sint, hos insanos appellari necesse est; T III, 11.

comparo: auxilia totidem sunt contra comparanda; A II, 46.

contingo: contingebat in eo, quod plerisque contra solet, ut maiora omnia re quam fama viderentur; fr VI, 14.

dico: ad ea, quae contra dicerentur, dici oportere putabant; A II, 17. ut verear, ne maiorem largiar ei, qui contra dicturus est, libertatem et licentiam; A II, 30. Theophrasto multa diserte copioseque *contra* dicente; A II, 134. quod cum

dixissent, ille (Arcesilas) contra; F II, 2. nec, qui contra dicunt, causam difficilem repellunt; F III, 2. ut, contra si quis dicere velit, non audiatur; F V, 27. ut, cum is, qui audire vellet, dixisset, quid sibi videretur, tum ego contra dicerem; T I, 8. catervae veniunt contra dicentium, nec solum Epicureorum; T I, 77. quamquam non sumus ignari multos studiose contra esse dicturos; T II, 3. quae Carneades contra dixerit, scripta sunt; T III, 54. contra dicuntur haec: quis tam demens, ut sua voluntate maereat? T III, 71. ego .. te disputante, quid contra dicerem, mecum ipse meditabar; N III, 1. nihil contra dico; D II, 46. difficilis auguri locus ad contra dicendum. Marso fortasse, sed Romano facillumus; D II, 70. nos ... ab his dissentientes alia probabilia, contra alia dicimus; O II, 7

disputo: nunc ea videamus, quae contra ab his disputari solent; A II, 40. perpetua oratione contra disputatur; F II, 2. his rationibus tam certis ... opponuntur ab iis, qui contra disputant, primum labores; R I, 4.

evenio: vides .. omnia fere (responsa) contra, ac dicta sint, evenisse; D II, 53.

facio: quom contra fecerint quam polliciti professique sint; L II, 11. quod contra fit a plerisque; O I, 49. quod .. viriliter ..., fit, id dignum viro ... videtur, quod contra, id ut turpe, sic indecorum; O I, 94.

fero: ex quo factum, ut ‖ et, ut et ‖ viderentur virgines ferre arma contra; D I, 81. (nomen) proprie in eo, qui arma contra ferret, remansit; O I, 37. ut eos adversarios existimemus, qui arma contra ferant, non eos, qui ..; O I, 87.

iudico: ne .. spoliaret fama probatum hominem, si contra iudicavisset; O III, 77.

nitor: plurimi contra nituntur; T I, 50.

oportet: quod contra oportebat, delicto dolere, correctione gaudere; Lae 90.

scribo: ignorare te non arbitror, quae contra [Philonis] Antiochus scripserit ‖ scripsit ‖; A I, 13.

statuo: statue contra aliquem confectum tantis animi corporisque doloribus, quanti ... cadere possunt; F I, 41.

sum: ut essent eorum alia aestimabilia, alia contra, alia neutrum; F III, 50. quod totum contra est; F IV, 40. contra est, ac dicitis; F IV, 41.

venio: ego .. facile sum passus ne in mentem quidem mihi aliquid contra venire; T I, 55.

videor: ea, quae probabilia mihi videantur, sequi, quae contra, inprobare; O II, 8.

volo: omittamus contra omnino velle aliquid; F IV, 1.

II. **zum ganzen Satz gehörig:** ea sumenda et quadam aestimatione dignanda docebat contraque contraria; A I, 36. ut aliae (res) probabiles videantur, aliae contra; A II, 103. audi contra illos, qui nomen honestatis a se ne intellegi quidem dicant; A II, 140. contra Epicurus vel quis alius adversariorum negabit; A fr 20 (Z. 11). contra ille (Epicurus) convocata de hortulis in auxilium quasi Liber ‖ libera ‖ turba temulentorum ... instat; A fr 20 (Z. 20). contra .. ut tardam aliquam et languidam pecudem ad pastum ... hoc divinum animal ortum esse voluerunt; F II, 40. contra .. (Sextilius) illa hereditate dives ob eamque rem laetus; F II, 55. cum ego dicerem nihil eum fecisse sua causa omniaque rei publicae, tu contra nihil nisi sua; F II, 60. quoniam ... item contra miseriam omnem in dolore (ponitis); F II, 86. contra .. inaestimabile (esse dicunt), quod sit superiori contrarium; F III, 20. hinc est illud exortum, quod Zeno *προηγμένον*, contraque quod *ἀποπροηγμένον* nominavit; F III, 51. qui ita talus erit iactus, ut cadat rectus, praepositum quiddam habebit ad finem, qui aliter, contra; F III, 54. alii ... eas sententias afferunt, ... alii contra ... nihil curant; F IV, 36. necesse .. est ... eum, quae bona sunt, mala putare, bona contra, quae mala; F V, 28. quis contra in illa aetate pudorem, constantiam, etiamsi sua nihil intersit, non tamen diligat? F V, 62. contra .. ab altero: »immo enimvero ego sum, inquam, Orestes;« F V, 63. »quem contra amari, quem expeti, quem arcessier (velit)«; T IV, 68. cum contra nihil sine ratione recte fieri possit; T IV, 84. ergo ut hi miseri, sic contra illi beati; T V, 16. mihi contra non solum eo videtur miser, quod ea fecit, sed etiam quod ita se gessit; T V, 55. an contra ab iis (deis) et a principio omnia facta et constituta sint et ... regantur; N I, 2. contra ille (ignis) corporeus vitalis et salutaris omnia conservat; N II, 41. contra .. omnis ordo, veritas, ratio, constantia (in caelo inest); N II, 56. »contra Haedi exiguum iaciunt mortalibus ignem«; N II, 110. nostrae contra duodecim tabulae cum perpaucas res capite sanxissent; R IV, 12. nunc contra miror te, quom Roma absis, usquam potius esse; L II, 2. cum .. utilitas ad se rapere, honestas contra revocare ad se videtur; O I, 9. contra .. in laudibus ... ea nescio quo modo quasi pleniore ore laudamus; O I, 61. contra .. falli, errare, labi, decipi tam dedecet quam delirare et mente esse captum; et iusta omnia decora sunt, iniusta contra, ut turpia, sic indecora; O I, 94. contra Pythagoram et Periclem summam auctoritatem consecutos sine ulla hilaritate; O I, 108 quo in genere versutissimum et patientissimum Lacedaemonium Lysandrum accepimus, contraque Callicratidam ‖ Callicratidan ‖; O I, 109. contra .. patrem eius (P. Scipionis Nasicae) ... nullam comitatem habuisse sermonis; O I, 109. malus .. est custos diuturnitatis metus contraque benivolentia fidelis vel ad perpetuitatem; O II, 23. Diogenes contra: „num te emere coëgit, qui ne hortatus quidem est?“ O III, 55. nihil contra inutilius ei, qui id iniuste consecutus sit, invenio; O III, 84. cuius (Catonis mei) a me corpus est crematum, quod contra decuit, ab illo meum; C 84.

at: f. **at**, II, contra (2 St.) S. 251, a.

aut: aut cuius opes metuunt, aut contra, a quibus aliquid exspectant; O II, 21.

autem: f. **autem**, A, I, 6. contra (2 St.) S. 318, a.

sed: Zeno .. nullo modo is erat, qui ... nervos virtutis incideret, sed contra, qui omnia, quae ad beatam vitam pertinerent, in una virtute poneret; A I, 35. quae (iustitia) non modo numquam nocet cuiquam, sed contra semper *impertit* aliquid ‖ aliquid adfert ‖; F I, 50.

contractio, **Zusammenziehung, Beengung, Beklommenheit:** I, 1. est: eodem .. vitio est effusio animi in laetitia, quo in dolore contractio; T IV, 66.

inest: quod in hoc inest omnis animi contractio ex metu mortis; T I, 90.

laborat: digitorum .. contractio facilis facilisque porrectio ... nullo in motu laborat; N II, 150.

potest: f. II, 1. facio.

2. sum: haec prima definitio est, ut aegritudo sit animi adversante ratione contractio; T IV, 14.

II, 1. facio: contractionem animi recte fieri numquam posse, elationem posse; T IV, 67.

2. iudico ex: ex oculorum optutu, superciliorum aut remissione aut contractione ... facile iudicabimus, quid eorum apte fiat; O I, 146.

contractiuncula, leichte Beklommenheit: morsus .. et contractiuncula quaedam animi relinquetur || contractiunculae ... relinquentur, al. || . hanc dicant sane naturalem; T III, 83.

contraho, zusammenziehen, verkürzen, vereinigen, eingehen, abschließen, verwirken, beengen, beklommen machen: I. **absolut:** 1. unpersönlich: in quo (malo) demitti contrahique animo rectum esse videatur; T IV, 14.

2. alqs: nulla .. vitae pars ..., neque si tecum agas quid, neque si cum altero contrahas, vacare officio potest; O I, 4.

II. **mit Object:** alqd: cum ... ea contraherent in angustumque deducerent; A I, 38. quantis .. molestiis vacant, qui nihil omnino cum populo contrahunt! T V, 105. quae in rerum natura ... constarent, ... ea contrahere amicitiam, dissipare discordiam; Lae 24. s. damnum, malum; T III, 80.

amicitiam: cum ... contrahat amicitiam, ut supra dixi, si qua significatio virtutis eluceat; Lae 48.

animum: (stulti) animos .. demittunt et contrahunt rationi non obtemperantes; T IV, 14. contrahi .. animum Zeno et quasi labi putat atque concidere, id ipsum esse dormire; D II, 119. (vis sonorum) et incitat languentes et languefacit excitatos et tum remittit animos, tum contrahit; L II, 38.

appetitus: appetitus omnes contrahendos sedandosque esse; O I, 103.

collum: quis (gladiator), cum decubuisset, ferrum recipere iussus collum contraxit? T II, 41.

cor: ego .. possum ... suspicari ... contractum aliquo morbo bovis exile et exiguum et vietum cor et dissimile cordis fuisse; D II, 37.

damnum: nec mercatura quaestuosa, si in maximis lucris paulum aliquid damni contraxerit; F V, 91.

digitos: cum (Zeno) paulum digitos contraxerat, „adsensus“ (inquiebat) „huius modi (est);“ A II, 145.

intervalla: intervalla aut contrahimus aut diducimus; A II, 19.

introitus: similiter nares ... contractiores habent introitus; N II, 145.

lites: »litis contractas iudicanto;« L III, 6.

malum: quasi culpa contractum malum aegritudinem acriorem facit; T III, 52. quicquid esset in aegritudine mali, id non naturale esse, sed voluntario iudicio et opinionis errore contractum; T III, 80.

membra: si animal omne ... membra ..., quocumque vult, flectit, contorquet, porrigit, contrahit; D I, 120.

negotia: qui ... conducunt locant contrahendisque negotiis implicantur; O II, 40.

noctes: accipies .. hoc parvum opusculum lucubratum his iam contractioribus noctibus; P 5.

partes: ipsius .. (stomachi) partes eae, quae sunt infra quam id, quod devoratur, dilatantur, quae autem supra, contrahuntur; N II, 135.

porcam: quae .. in porca contracta iura sint; L II, 55. porcam heredi esse contractam; L II, 57.

pulmones: qui (pulmones) tum se contrahunt adspirantes, tum in respiratu || intrante spiritu || dilatant; N II, 136.

rationes: s. rem; O I, 53.

rem: aut (honestum versatur) in hominum societate tuenda tribuendoque suum cuique et rerum contractarum fide aut ..; O I, 15. multis .. cum multis res rationesque contractae; O I, 53. in omni .. re contrahenda, vendundo emendo, conducendo locando, ... aequum, facilem (esse); O II, 64. tollendum est .. ex rebus contrahendis omne mendacium; O III, 61. quod ex infinita societate generis humani ... ita contracta res est et adducta in angustum, ut ..; Lae 20.

terram: quarum (reversionum) in intervallo (sol) tum quasi tristitia quadam contrahit terram, tum vicissim laetificat; N II, 102.

virtutem: ut (virtus) et bonis amici quasi diffundatur || diffundantur || et incommodis contrahatur || contrahantur ||; Lae 48.

universitatem: licet .. contrahere universitatem generis humani; N II, 164.

contrarie, entgegengesetzt: dissideo: exsistere ... reliquos motus animi, comites superiorum et iis || his || etiam contrarios || contrarie || dissidentes; Ti 44.

procedo: quia bifariam contrarie simul procedentia (sidera) efficiebant, ut, quod esset tardissimum, id proximum fieret celerrimo; Ti 31.

contrarius, entgegengesetzt, widersprechend, ungünstig, feindlich, subst. Gegensatz, Gegenteil: A. bei Substantiven: alqs: his contrarius Aristo Chius, praefractus, ferreus: nihil bonum, nisi quod rectum atque || et || honestum est || esset ||; fr V, 38.

alqd (vgl. B): alia secundum naturam dicebat, alia naturae esse contraria; A I, 36. si nihil se offeret, quod sit probabilitati illi contrarium; A II, 99. quod ipsi Antiocho pingue videbatur et sibi ipsum contrarium; A II, 109. nec (esse) malum, nisi quod virtuti esset contrarium; A II, 130. quam haec sunt contraria! F II, 29. contra .. inaestimabile (esse dicunt), quod sit superiori contrarium; F III, 20. in quo .. aut sunt plura contraria aut fore videntur; F III, 60. quae contraria sunt his, malane (ei videantur)? F IV, 69. ea .. (ex perturbationibus conficiuntur), quae sunt eis morbis contraria; T IV, 23. quae .. sunt his contraria, ea nasci putantur a metu; T IV, 25. ea .., quae his contraria sunt, pro nihilo ducere; T V, 30. nihil .. est tam contrarium rationi et constantiae quam fortuna; D II, 18. ut quaedam essent etiam contraria; D II, 76. quid sit quoique contrarium; L I, 62. nihil (est) tam contrarium iuri ac || et || legibus ... quam ... quicquam agi per vim; L III, 42. id .. tantum abest ab officio, ut nihil magis officio possit esse contrarium; O I, 43. quae sunt his contraria; O I, 115. quod sit huic talium virtutum choro contrarium; O III, 116.

casus: cui viro .. ex se ipso apta sunt omnia, quae ad beate vivendum ferunt, nec suspensa aliorum aut bono casu aut contrario pendere ex alterius eventis || [ex alterius eventis] || et errare coguntur; T V, 36.

consilia: (animus) pugnantibus et contrariis studiis consiliisque semper utens; F I, 58.

cursus: septem orbis dispares duplo et triplo intervallo (deus) moveri iussit contrariis inter se cursibus; Ti 25.

exercitus: cum duo exercitus contrarios alii dei ex alia parte defenderent; N II, 70.

exitus: quid ego haruspicum responsa commemorem ..., quae aut nullos habuerint exitus aut contrarios? D II, 52.

fines: omnibus his finibus bonorum, quos exposui, malorum fines esse contrarios; A II, 132.

genus: quae (res) sint in genere contrario; A II, 95. definieram genera civitatum tria probabilia, perniciosa autem tribus illis totidem contraria; R II, 65.

ictus: video .. utrumque »comminus ictu cecidisse contrario«; T IV, 50.
inflatio: quod habet inflationem magnam is cibus tranquillitati mentis quaerenti vera contrariam; D I, 62.
iudicia: cum in plerisque essent iudicia contraria; O III, 70.
laus: quod item ad contrariam laudem in virtute ‖ virtutem ‖ dici potest; L I, 51.
locus: est .. animus ... depressus ... in terram, locum divinae naturae aeternitatique contrarium; C 77.
motus: motus ... contrarios inimicosque rationi; T IV, 10. cui (globo) subiecti sunt septem, qui versantur retro contrario motu atque caelum; R VI, 17. existere ... reliquos motus animi, comites superiorum et iis ‖ his ‖ etiam contrarios ‖ contrarie ‖ dissidentes; Ti 44.
nomen: nunc omni virtuti vitium contrario nomine opponitur; F III, 40.
offensiones: his .. (aegrotationibus) item oppositae contrariae offensiones (ex perturbationibus conficiuntur); T IV, 23. tum exsistit et morbus et aegrotatio et offensiones eae, quae sunt eis morbis aegrotationibusque contrariae; T IV, 24.
pars: cum in eadem re paria contrariis in partibus momenta rationum invenirentur; A I, 45. dicitis esse e regione nobis in contraria parte terrae, qui ..; A II, 123. mihi semper Peripateticorum Academiaeque consuetudo de omnibus rebus in contrarias partis disserendi ... placuit; T II, 9. sic distrahuntur in contrarias partis impotentium cupiditates; T V, 60. ut ... flumina .. in contrarias partes finxerint; D I, 78. semina malorum, quae in iis mediis inclusa sint, in contrarias partis se vertere; D II, 33. coniectura omnis ... ingeniis hominum in multas aut diversas aut etiam contrarias partis saepe diducitur; D II, 55. quae (coniectura) in varias partis duci possit, non numquam etiam in contrarias; D II, 147. cum ... neque sit ignota consuetudo tua contrarias in partis disserendi; R III, 8. dextra .. videntur, quae laeva sunt, quia contrariis partibus oculorum contrarias partes attingunt; Ti 49.
privatio: quia dolori non voluptas contraria est, sed doloris privatio; F II, 28.
rationes: ita sunt in plerisque contrariarum rationum paria momenta; A II, 124.
regio: eorum ‖ eos ‖ (deorum) qui prope copulentur contrariaque regione et pone quos aut ante labantur; Ti 37.
res: qui (philosophi) de bonis contrariisque rebus tanto opere discrepant, ut ..; A II, 147. nihil omnino inter eas res iisque contrarias interesse; F IV, 20. res .. concurrent contrariae; F V, 28. ut ... ad scientiam, prudentiam, fortitudinem aptos animos haberemus a contrariisque rebus alienos; F V, 43. fortitudo est .. scientia rerum formidolosarum contrariarumque aut ‖ et ‖ omnino neglegendarum conservans earum rerum stabile iudicium; T IV, 53. necesse est .. in rebus contrariis duabus ... alterum verum esse, alterum falsum; Fa 37. sunt .., qui in rebus contrariis parum sibi constent; O I, 71. quae (virtus) necesse est cum aliqua cura res sibi contrarias aspernetur atque oderit; Lae 47. hoc proprium est animi bene constituti, et laetari bonis rebus et dolere contrariis; Lae 47.
reversiones: (sol) binas in singulis annis reversiones ab extremo contrarias facit; N II, 102.
sententiae: quod (Stoici) se posse putant duas contrarias sententias obtinere; F IV, 78. in quo considerando saepe animi in contrarias sententias distrahuntur; O I, 9.
signum: potest aliquod (signum) latuisse aut ipsum, aut quod esset illi contrarium; D I, 124.
stella: cur stella Iovis aut Veneris coniuncta cum luna ad ortus puerorum salutaris sit, Saturni Martisve contraria; D I, 85.
studia: ſ. consilia.
vis: Lucifer .. et sancta Mercuri stella cursum habent solis celeritati parem, sed vim quandam contrariam; Ti 29.
vitiositas: huius .. virtutis contraria est vitiositas; T IV, 34.
vitium: virtutibus .. rectissime mihi videris ... vitia posuisse contraria; F III, 40. quae (vitia) sunt virtutum contraria; F IV, 67. cui (frugalitati) contrarium vitium nequitia dicitur; T III, 17. quae (vitia) virtutibus sunt contraria; T IV, 32. quod .. illa prima (genera) facile in contraria vitia convertuntur; R I, 69. ut ... exoriantur .. et confirmentur vitia contraria; L I, 33.
voluptas: omnem voluptatem dicimus honestati esse contrariam; O III, 119. ſ. privatio.
utilitas: ut utilitatem nullam esse docuimus, quae honestati esset contraria, sic ..; O III, 119.
B. **allein: neutr.** (vgl. A. alqd): I. cadunt: prima .. illa naturae, sive secunda sive contraria, sub iudicium sapientis et dilectum cadunt; F III, 61.
sunt: contrariorum .. contraria sunt consequentia; T V, 50.
elliptisch: quae .. secundum naturam essent, ea sumenda et quadam aestimatione dignanda docebat contraque contraria; A I, 36. solum (sapientem) .. formosum, solum liberum ...; *stultos* omnia contraria, quos etiam insanos esse vultis; F IV, 74. ut haec de honesto, sic de turpi contraria; T II, 46.
II, 1. accipio: nec potest (animal) ullo sensu iucunda accipere, non accipere contraria; N III, 32.
aspernor: ut (animal) ea ... appetat aspernetur que contraria; F II, 33. quod ... salutaria appetant parvi asperuenturque contraria; F III, 16. recta .. et convenientia et constantia natura desiderat aspernaturque contraria; O III, 35.
audio: eos ... non ipsos in ea sententia esse, sed audire velle contraria; F II, 2.
declino: appetuntur .., quae secundum naturam sunt, declinantur contraria; N III, 33.
dico: contraria .. ea dico, cum alterum aiat, alterum neget; A II, 97. contraria .. hoc loco ea dico, quorum alterum ait quid, alterum negat; Fa 37.
facio: cum ea ... commutantur fiuntque contraria, ut reddere depositum, facere promissum; O I, 31.
fugio: contraria .. non (dico me) fugere, sed quasi secernere; F IV, 72. natura .. omnes ea, quae bona videntur, sequuntur fugiuntque contraria; T IV, 12.
iudico: ut vera et falsa, ut consequentia et contraria sua sponte, non aliena iudicantur, sic ..; L I, 45.
pello: ut ea teneat, quae secundum naturam sint, pellatque contraria; F III, 20.
prohibeo: eam .. (naturalem legem) vim obtinere recta imperantem prohibentemque contraria; N I, 36. quae (ratio) iubet ea, quae facienda sunt, prohibetque contraria; L I, 18.
propulso: coeptat .. (animal) et ea, quae naturae sentit apta, appetere et propulsare contraria; F V, 24.
reicio: eligentem ea, quae essent secundum naturam, reicientemque contraria; F II, 34. ut ea, quae secundum naturam sunt, ipsa propter se

sumenda sint, contrariaque item reicienda; F III, 20. tam insipientem quam sapientem sumpturum, quae secundum naturam sint, reiecturumque contraria; F III, 59. quom animus ... exacuerit illam, ut oculorum, sic ingenii aciem ad bona seligenda || eligenda || et reicienda contraria; L I, 60.

secerno: s. fugio; F IV, 72. — elliptisch: s. I. 2. converto in: sic omnia nimia ... in contraria fere convertuntur; R I, 68.

pono in: quod (officium) neque in bonis ponatur neque in contrariis; F III, 58. est .. officium eius generis, quod nec in bonis ponatur nec in contrariis; F III, 58.

venio a: item de contrariis, a quibus (antiqui) ad genera formasque generum venerunt; F IV, 8.

III, 1. consequens: s. I, sunt.

summa: earum (artium) etiam contrariorum summa poterit augeri; F IV, 67.

2. disiunctio e: si e contrariis disiunctio ... falsa potest esse, nulla vera est; A II, 97. veras esse ex contrariis diiunctiones, sed, quae in his enuntiata essent, eorum neutrum esse verum; Fa 37.

IV. de: s. II, 2. venio a.

e: e contrario moderati aequabilesque habitus, affectiones ususque corporis apti esse ad naturam videntur; F V, 36.

contraversus, entgegengekehrt: tantum sat est intellegi, id sumere istos pro certo, quod dubium controversumque || contravers. || sit; D II, 104.

contrectatio, Berührung: I. Ausruf: quam contrectationes et amores soluti et liberi! R IV, 4.

II. gestire: cur non gestiret taurus equae contrectatione, equus vaccae? N I, 77.

contrecto, berühren, sich befassen: inpellit (ratio) rursum et incitat ad conspiciendas totaque mente contrectandas varias voluptates; T III, 33.

contremisco, erbeben: me contremuisse timore perterritum; D I, 58.

controversia, Streit, Streitfrage, Widerspruch: I. dirimit: parvam .. controversiam dicis, at || ac || non eam, quae dirimat omnia! L I, 54.

est: de eo omnis est controversia; A II, 68. neque erat umquam controversia, quid ego intellegerem, sed quid probarem; F I, 16. si perspexerit, rerum inter eas (rationes) verborumne sit controversia; F II, 38. eam .. controversiam diiudicabis, quae mihi fuit cum avunculo tuo; F III, 6. in omni hac quaestione ... non esse rerum Stoicis cum Peripateticis controversiam, sed nominum; F III, 41. cum .. omnis controversia aut de re soleat aut de nomine esse, utraque earum nascitur, si ..; F IV, 57. nulla erit controversia; F IV, 74. vide, quanta sit controversia; D II, 109. quae sit inter eos philosophos, quos nominavi, controversia; O III, 92.

nascitur: ex hac .. non rerum, sed verborum discordia controversia est nata de finibus, in qua ... depasci veterem possessionem Academiae ab hoc acuto homine non sinemus; L I, 55. s. est; F IV, 57.

potest: s. II, 1. sedo. — solet: s. est; F IV. 57.

II, 1. dico: s. I. dirimit.

diiudico: s. I. est; F III, 6.

dirimo: qui se dirempturos controversiam putaverunt; O III, 119.

discepto: cum Academici eorum controversias disceptarent; T IV, 6.

habeo: quicquid quaeritur, id habet aut generis ipsius sine personis temporibusque aut iis adiunctis facti aut iuris aut nominis controversiam; F IV, 6.

iudico: quorum (philosophorum) controversiam solebat tamquam honorarius arbiter iudicare Carneades; T V, 120.

minuo: ut minuam controversiam; A II, 83.

sedo: hoc dico, controversiam totam istam posse sedari; L I, 54.

2. pertineo ad: illud ... nihil ad hanc controversiam pertinebat; A II, 78.

venio in: quae in controversiam veniunt; F IV, 24.

III. causa: unde causa controversiae nasceretur; F IV, 45.

genera: ut in causis non semper utimur eodem statu (sic enim appellamus controversiarum genera), sed ad tempus, ad controversiae naturam, ad personam accommodamus; T III, 79.

modus: Gellium ... ipsis .. || iis, al. || (philosophis) magno opere auctorem fuisse, ut aliquando controversiarum aliquem facerent modum; L I, 53.

natura: s. modus.

IV. in: s. I. nascitur.

sine: qui (Panaetius) sine controversia de officiis accuratissime disputavit; O III, 7.

controversor, erörtern: ut ... inter vos de huiusce modi rebus controversemini, non concertetis; fr II, 3.

controversus, streitig: alqd: tantum sat est insellegi, id sumere istos pro certo, quod dubium controversumque || contravers. || sit; D II, 104.

iura: haec sunt quasi controversa iura Stoicorum; O III, 91.

res: controversam rem et plenam dissensionis inter doctissimos, sed aliquando iam iudicandam; L I, 52.

contueor, erblicken, beschauen, betrachten: alqm: cur te duobus contuear oculis et non altero coniveam; N III, 8.

alqd: quae contuens animus accedit ad cognitionem deorum; N II, 153.

circumscriptionem, al.: quod tandem spectaculum fore putamus, cum totam terram contueri licebit eiusque cum situm, formam, circumscriptionem, tum et habitabiles regiones et rursum omni cultu ... vacantis? T I, 45.

domum: si voles .. hanc sedem et aeternam domum contueri; R VI, 25.

facinus: »(me) resupinum in caelo contueri maximum ac mirificum facinus«; D I, 44.

mala: revocatio illa, quam (Epicurus) adfert, cum a contuendis nos malis avocat, nulla est; T III, 35.

sedem: s. domum.

contumacia, Eigensinn, Trotz: I. adhibeo, duco: Socrates ... adhibuit .. liberam contumaciam a magnitudine animi ductam, non a superbia; T I, 71.

II. efferi: efferuntur fere fastidio et contumacia; Lae 54.

contumaciter, trotzig: parendum .. religioni fuit nec patrius mos tam contumaciter repudiandus; D II, 71.

contumelia, Schmach, Beschimpfung, Schmähung, Mißhandlung: I. videri solent: maledicta, contumeliae, tum iracundiae, || iracundae ||

contentiones concertationesque in disputando pertinaces indignae philosophia mihi videri solent; F I, 37.

II. 1. gigno: ex quibus (inimicitiis) iurgia, maledicta, contumeliae gignuntur; Lae 78.

intorqueo: alternis .. versibus intorquentur inter fratres gravissimae contumeliae, ut facile appareat Atrei filios esse; T IV, 77.

perfero: domi .. etiam contumelias servorum ancillarumque (Ulixes) pertulit; O I, 113.

repello: ut severitas adhibeatur et contumelia repellatur; O I, 137.

2. careo: habenda ... diligentia est, primum ut monitio acerbitate, deinde ut obiurgatio contumelia careat; Lae 89.

vaco: omnis .. et animadversio et castigatio contumelia vacare debet; O I, 88.

III. verbera: neque (esse) liberi cum inpuris ... adversariis decertantem .. contumeliarum verbera subire; R I, 9.

IV. vexare: quem (Nausiphanem) cum (Epicurus) a se non neget auditum, vexat tamen omnibus contumeliis; N I, 73.

contumeliose, ehrenrührig, schmählich: dico: cum studiose de absentibus detrahendi causa aut per ridiculum aut severe ‖ severe, ‖ maledice contumelioseque dicitur; O I, 134.

vexo: cum Epicurus Aristotelem vexarit contumeliosissime; N I, 93.

contundo, zerstoßen, zerschlagen, lähmen, vernichten: cor: »qui illius acerbum cor contundam et conprimam;« T IV, 77. N III, 68.

ferociam: qui contuderit ‖ compescit, al. ‖ eius vim et ecfrenatam illam ferociam; R VI, 1.

incendium: nec id (incendium belli) excitatum maioribus copiis aut Q. Maximus enervavisset aut M. Marcellus contudisset; R I, 1.

pugiles: pugiles caestibus contusi ne ingemescunt quidem; T II, 40.

vim: s. ferociam.

conturbatio, Verwirrung, Verstörung: I. perturbat, spoliat: pravarum opinionum conturbatio et ipsarum inter se repugnantia sanitate spoliat animum morbisque perturbat; T IV, 23.

II. aufero: cum curatione medicorum conturbatio mentis aufertur; T IV, 30.

definio: conturbationem metum excutientem cogitata (definiunt); T IV, 19.

subicio: sub metum .. subiecta sunt pigritia, pudor, terror, timor, pavor, exanimatio, conturbatio, formido; T IV, 16.

conturbo, verwirren, verstören, irre, bestürzt machen, außer Fassung bringen: I. alqd: multa .. occurrunt, quae conturbent; N I, 61. haec sunt, quae conturbent in deliberatione non numquam; O III, 81.

adventus: quamquam hostium repens adventus magis aliquanto conturbat quam expectatus; T III, 52.

alqm: tum ille: non sane, inquit, Hortensi, conturbat me exspectatio tua ...; sed quia non laboro, quam valde ea, quae dico, probaturus sim, eo minus conturbor; A II, 10. non conturbamur ignoratione rerum; F I, 63. quid est, quod te forma una conturbet? N I, 98. neque .. flumine conturbor inanium verborum nec subtilitate sententiarum; N II, 1. sit sane etiam illud (somnium) commenticium, quo Priamus est conturbatus; D I, 42.

animum: ut animum sapientis commoveri et conturbari negarent; A II, 135. quem ad modum oculus conturbatus non est prope adfectus ad suum munus fungendum, ... sic conturbatus animus non est aptus ad exsequendum munus suum; T III, 15. metusne (animum sapientis) conturbet? T IV, 8. quae (causae) conturbent animos utilitatis specie; O III, 40.

cognitionem: qui (errores) videntur conturbare veri cognitionem; A II, 45.

oculum; s. animum; T III, 15.

philosophos: si forte eos (philosophos) primus aspectus mundi conturbaverat; N II, 90.

regem: cum .. etiam exitus ab utroque datur conturbato errantique regi; F V, 63.

statum: huic (temperantiae) inimica intemperantia omnem animi statum inflammat, conturbat, incitat; T IV, 22.

convalesco, erstarken, zu Kräften kommen, genesen: 1. unpersönlich: tam .. est fatale medicum adhibere quam convalescere; Fa 30.

2. alqs: cum ... nec omnes, qui curari se passi sint, continuo etiam convalescant; T III, 5. fore ut perbrevi (Eudemus) convalesceret; D I, 53. convaluisse Eudemum; D I, 53. sic .. interrogant: „si fatum tibi est ex hoc morbo convalescere, sive tu medicum adhibueris sive non adhibueris, convalesces; item, si fatum tibi est ex hoc morbo non convalescere, sive tu medicum adhibueris sive non adhibueris, non convalesces“; Fa 28. 29. si ex aeternitate verum hoc fuit: „ex isto morbo convalesces“, sive adhibueris medicum sive non adhibueris, convalesces; itemque, si ex aeternitate falsum hoc fuit: „ex isto morbo convalesces“, sive adhibueris medicum sive non adhibueris, non convalesces; Fa 29. „sive tu adhibueris medicum sive non adhibueris, convalesces“ captiosum; Fa 30.

aegri: ne aegri quidem quia non omnes convalescunt, idcirco ars nulla medicina ‖ medicinae ‖ est; N II, 12.

aegroti: loci .. mutatione tamquam aegroti non convalescentes saepe curandus est; T IV, 74.

fides, iustitia: ‖ in ‖ quibus facillime iustitia et fides convalescit; R II, 26.

vis: convaluit .. vis multitudinis; L III, 17.

conubium, Eheverbindung, Eherecht: sequuntur, al.: sequuntur conubia et adfinitates, ex quibus etiam plures propinqui; O I, 54.

solent, al.: etiam quae diiunctis populis tribui solent conubia, haec illi (xviri) ut ne plebei cum ‖ plebi et ‖ patribus essent, inhumanissima lege sanxerunt; R II, 63.

convello, losreißen, ausreißen, erschüttern: alqm: qui (Antiochus) me ex nostris paene convellit hortulis, L I, 54.

alqd: si ita erat comprensum, ut convelli ratione non posset, scientiam, sin aliter, inscientiam nominabat; A I, 41. quae mihi quidem non videntur posse convelli; D I, 117.

iustitiam: si (iustitia) neque natura est, ea ‖ eaque ‖ quae propter utilitatem constituitur, et ‖ constituitur ‖ utilitate illa convellitur; L I, 42.

signa: (C. Flaminius) signa convelli et se sequi iussit; D I, 77.

convena, zusammengelaufen: quibusdam convenis et feris barbaris corporis custodiam (Dionysius) committebat; T V, 58.

convenienter, angemessen, übereinstimmend: dico: non .. potest convenienter dici nihil comprendi posse; A II, 109. quid (Epicurus)

convenienter possit rationi et sententiae suae dicere; F II, 84. quam .. sibi constanter convenienterque dicat, (Epicurus) non laborat; T V, 26.

vivo: cum .. hoc sit extremum, congruenter naturae convenienterque vivere; F III, 26. id est convenienter congruenterque naturae vivere; F III, 31. oportuuitatis esse beate vivere, quod est convenienter naturae vivere; F III, 61. qui convenienter naturae victurus sit ‖ est ‖; F III, 73. (finem) declarantem illud, quod a te dictum est, convenienter naturae vivere; F IV, 14. ergo id est convenienter naturae vivere, a natura discedere; F IV, 41. qui (Stoici) cum finem bonorum esse senserint congruere naturae cumque ea convenienter vivere; T V, 82. quod summum bonum a Stoicis dicitur, convenienter naturae vivere; O III, 13.

convenientia, Übereinstimmung, Einklang, Zusammenhang: I. est: etsi magnam iacturam causae fecero, si ullam esse convenientiam naturae cum extis concessero; D II, 34. in ea (virtute) est .. convenientia rerum, in ea stabilitas, in ea constantia; Lae 100.

habet: recta .. effectio, item convenientia, denique ipsum bonum ... crescendi accessionem nullam habet; F III, 45.

II, 1. adfero: cum totius mundi convenientiam consensumque adferebas; N III, 18.

appello: quod ὁμολογίαν Stoici, nos appellemus convenientiam, si placet; F III, 21.

intellego: hanc tantam tam variis cursibus in omni aeternitate convenientiam temporum non possum intellegere sine mente; N II, 54.

sentio: eorum ipsorum ... nullum aliud animal pulchritudinem, venustatem, convenientiam partium sentit; O I, 14.

voco: coniectores ex quadam convenientia et coniunctione naturae, quam vocant συμπάθειαν, quid ... sequatur, intellegunt; D II, 124.

2. deduco ad: quae (via) deducit ad convenientiam conservationemque naturae; O I, 100.

intellego ex: s. 1. voco.

III. oratio de: illa mihi placebat oratio de convenientia consensuque naturae; N III, 28.

IV. finiri: quorum omne bonum convenientia atque oportunitate finitur; F III, 46.

convenio, zusammenkommen, sich versammeln, passen, anstehen, sich einigen, übereinstimmen, vereinbaren, aufsuchen, besuchen: I. **unpersönlich**: 1. **absolut**: α. causae: idem .. (Pompilius) mercatus, ludos omnesque conveniundi causas et celebritates invenit; R II, 27.

β. verbal: retinebis (amicitiam)? qui convenit? F II, 79. quas (perturbationes) Graeci πάθη appellant, poteram ego ... morbos appellare, sed non conveniret ‖ conveniet ‖ ad omnia; F III, 35. si cothurni laus illa esset, ad pedem apte convenire; F III, 46. ut convenire debet inter nos; F IV, 32.

2. **mit Ergänzung**: a. de: de quo inter omnis conveniat; N III, 9. cur ..., cum de re conveniat, non malumus usitate loqui? F IV, 72.

b. indir. Frage: ut, inter quos disseritur, conveniat, quid sit id, de quo disseratur; F II, 3. sine quo fieri interdum non potest, ut inter eos, qui ambigunt, conveniat, quid sit id, de quo agatur; F II, 4. ea lege, ... ut eius rei, de qua quaeretur ‖ quaeritur ‖, si, nomen quod sit, conveniat, explicetur, quid declaretur eo nomine; R I, 38. si, quid esset „prodesse", mihi cum Ennio conveniret; O III, 62. s. c. oportere.

c. Infinitiv: qui .. convenit ab alia voluptate dicere naturam proficisci, in alia summum bonum ponere? F II, 32. „convenit dimicare pro legibus, pro libertate, pro patria"; T IV, 43. conveniet .. cum in dando munificum esse, tum in exigendo non acerbum; O II, 64. quae qui convenit penes deos esse negare? N II, 79. revocari .. oportere a maerore ad cogitationem bonorum conveniret mihi cum Epicuro, si, quid esset bonum, conveniret; T III, 46. qui convenit polliceri operam suam rei publicae tum denique, si necessitate cogantur? R I, 11. ponere: s. dicere. minime .. convenit ... postulare, ut dis immortalibus cari simus; F III, 66. qui .. convenit ... scire adhibitam esse artem? N II, 87. Callisthenem incidisse in hominem ... ignarum, quem ad modum rebus secundis uti conveniret; T III, 21.

d. accus. c. infin.: eum .. motum atomorum nullo a principio, sed ex aeterno tempore intellegi convenire; F I, 17. cum .. uterque eorum docuisset, qualem in re publica principem *esse* conveniret; F V, 11. inter omnis .. (philosophos) convenire oportet commotiones ... esse vitiosas; T IV, 61. cum praestantissumam naturam ... convenire videatur eandem esse pulcherrimam; N I, 47. neque .. convenire barbatum esse filium; N III, 83. qui .. convenit aegros a coniectore somniorum potius quam a medico petere medicinam? D II, 123.

e. Lücke: nec vero convenit ... *; R III, 45.

II. **persönlich**: 1. **absolut**: alqs: qui sibi is conveniet? F II, 88. demus hoc sane Bruto, ut sit beatus semper sapiens; quam sibi conveniat, ipse viderit; T V, 34.

alqd: nihil in hac praeclara epistula scriptum ab Epicuro congruens et conveniens decretis eius reperietis; F II, 99. quid posterius priori non convenit? F III, 74. hoc convenit; sequitur illud ut ..; F IV, 25. quae superiori sententiae conveniunt; F IV, 78. haec quo modo conveniant, non sane intellego; F V, 77. alterum non dubitabunt, quin et Stoici convenientia sibi dicant et vos repugnantia; F V, 85. hoc mihi cum tuo fratre convenit; F V, 87. in eam (rem) quae conveniunt, congerunt omnia; T V, 18. quid est .., quod minus conveniat, quam ut ... censeat ..? T V, 31. hoc .. mihi cum Bruto convenit, id est cum Aristotele, Xenocrate, Speusippo, Polemone; T V, 39. conveniat id quoque necesse est; N I, 89. nec vero hoc in te convenit, unum ‖ unum convenit, * ‖ ... urbanitate limatum; N II, 74. quod inter omnis nisi admodum impios convenit; N III, 7. quid .. philosopho minus conveniens? N III, 44. coniectores, ... quid cuique rei conveniat [ex somniis], et quid quamque rem sequatur, intellegunt; D II, 124. quod si convenerit, tum demum ‖ [tum demum] et ‖ decebit ingredi in sermonem; R I, 38. si posset inter eos aliquid convenire; L I, 53. etiam vitiosis quid conveniat et quid deceat; O I, 98. ut, quem ad modum in oratione constanti, sic in vita omnia sint apta inter se et convenientia; O I, 144. recta .. et convenientia et constantia natura desiderat aspernaturque contraria; O III, 35. nihil est .. tam naturae aptum, tam conveniens ad res vel secundas vel adversas; Lae 17.

actio: quia sapientia est conveniens actio; F III, 55.

adfectio: quando .. virtus est adfectio animi constans conveniensque; T IV, 34.

artes: eae (artes) sunt iis, quorum ordini conveniunt, honestae; O I, 151.

constantia: quae .. est inter augures conveniens et coniuncta constantia? D II, 82.

conversio: quarum (stellarum) est cotidiana conveniens constansque conversio; N II, 54.

copiae: uno in loco || unum in locum || omnes adversariorum copiae convenissent; D II, 52.
decretum: si fieri potest, ut hoc praeclarum quasi decretum beatae vitae possit omnium sententiis et disciplinis convenire; T V, 84
Etruria: totam .. brevi tempore in eum locum Etruriam convenisse; D II, 50.
extrema: ut extrema cum initiis convenirent; F II, 35.
fissum: qua ex coniunctione naturae et quasi concentu atque consensu ... convenire potest aut fissum iecoris cum lucello meo aut meus quaesticulus cum caelo, terra rerumque natura? D II, 34.
genus: quod genus conveniens consentaneumque dicimus; F III, 24.
hostia: qui evenit, ut is, qui impetrire velit, convenientem hostiam rebus suis immolet? D II, 35.
natura: utrum conveniat necne natura hominis cum universa; F III, 73.
opes: opes vel fortunae vel ingenii liberalitati magis conveniunt; F I, 52.
opifices: qui (opifices) si undique omnes convenerint; A II, 144.
oratio: quod vereris, ne non conveniat nostris aetatibus ista oratio, quae spectet ad hortandum; fr V, 57.
principes: tres .. trium disciplinarum principes convenistis; N I, 16.
propinqui: deinceps bene convenientes propinqui; O I, 58.
quaesticulus: s. fissum.
res: quodsi (philosophi) essent eo animo, ut nollent aetatem in litibus conterere, posse rem convenire; L I, 53.
somnium: quod .. somnium Sisenna cum disputavisset mirifice ad verbum cum re convenisse; D I, 99.
2. **mit Ergänzung:** de: cum .. ii de communi officio convenissent; O I, 144.
3. **mit Object:** alqm: tene ... convenire .. eos, qui iuste *et* cum fide vixerint! T I, 98. cum Palamedem, cum Aiacem, cum alios iudicio iniquo circumventos convenirem; T I, 98. quem .. Homerus apud inferos conveniri facit ab Ulixe, sicut ceteros; N III, 41. nemo adhuc convenire me voluit, cui fuerim occupatus; C 32. neque .. eos solos || solum || convenire aveo, quos ipse cognovi, sed illos etiam, de quibus audivi; C 83.
regem: nihil mihi fuit potius, quam ut Masinissam convenirem regem; R VI, 9.

conventicium, Sitzungsgeld, Diäten: utrobique .. conventicium accipiebant; R III, 48.

conventum, Abmachung, Übereinkunft: I. accidit, al.: potest .. accidere promissum aliquod et conventum, ut id effici sit inutile vel ei, cui promissum sit, vel ei, qui promiserit; O I, 32.
II. constantia, veritas: fundamentum .. est iustitiae fides, id est dictorum conventorumque constantia et veritas; O I, 23.
III. stare: facere promissa, stare conventis, reddere deposita commutata utilitate fiunt non honesta; O III, 95.

conventus, Versammlung, Verein, Gesellschaft: I. est: est tam tyrannus iste conventus, quam si esset unus, hoc etiam taetrior, quia ..; R III, 45. quae est .. civitas? omnisne conventus etiam ferorum et immanium? P 27.
II. in: quorum (sophistarum) e numero primus est ausus Leontinus Gorgias in conventu poscere quaestionem; F II, 1. te isto nomine, ingenio, gloria, ... quid optimum ... iudices, non audere in conventu dicere; F II, 74. dic in quovis conventu te omnia facere, ne doleas; F II, 76. cum multa in conventu vitia conlegisset in eum (Socratem) Zopyrus; T IV, 80.

converro, zusammenfegen: quem paulo ante fingebam digitorum percussione hereditates omnium posse converrere; O III, 78.

conversio, Umdrehung, Umlauf, Wendung, Umwälzung, Umwandlung: I. convenit: quarum (stellarum) est cotidiana conveniens constansque conversio; N II, 54.
dimetiuntur: dies noctesque oculis cognitae, tum mensum annorumque conversiones et numerum machinatae sunt et spatium temporis dimensae et ad quaestionem totius naturae inpulerunt; Ti 52.
efficiunt: cuius (sphaerae) singulae conversiones idem efficiunt in sole et in luna et in quinque stellis errantibus; N II, 88.
eget: ad hanc .. conversionem, quae pedibus et gradu non egeret, ingrediendi, membra non dedit; Ti 19.
est: quae (conversio) quam longa sit, magna quaestio est, esse vero certam et definitam necesse est; N II, 52. naturales esse quasdam conversiones rerum publicarum; D II, 6. cuius (cursus) conversio est concitatior; R VI, 18. s. convenit.
eveniunt: quae .. in orbibus eorum (deorum) conversiones quaeque antecessiones eveniant; Ti 37.
impellunt: s. dimetiuntur.
innascitur: neque terminum malorum prius aspiciet, quam illam sequi coeperit conversionem, quam habebat in se ipse eiusdem et similis innatam et insitam; Ti 45.
machinantur: s. dimetiuntur.
regit: ut tarditate et celeritate dissimillimos motus una regeret conversio; T I, 63.
servat: quod (Archimedes) excogitasset, quem ad modum in dissimillimis motibus inaequabiles et varios cursus servaret una conversio; R I, 22.
II, 1. concito: s. I. est; R VI, 18.
conficio: quorum (siderum) ... alterum (genus) .. continuas conversiones duas isdem spatiis cursibusque conficiat; N II, 49. circumitus .. solis orbium V et LX et CCC quarta fere diei parte addita conversionem conficiunt annuam; N II, 49.
contineo: Saturnum .. eum esse voluerunt, qui cursum et conversionem spatiorum ac temporum contineret; N II, 64.
definio: s. I. est; N II, 52.
efficio: Archimedem arbitrantur plus valuisse in imitandis sphaerae conversionibus quam naturam in efficiendis; N II, 88.
facio: cum solis et lunae et quinque errantium ad eandem inter se comparationem ... est facta conversio; N II, 51. cum † tempore || temporum || anni tempestatumque || tempestatum atque || caeli conversiones commutationesque tantae fiant accessu stellarum et recessu; D II, 89.
habeo, insero: s. I. innascitur.
imitor: s. efficio.
incito: hic .. tantus est totius mundi incitatissima conversione sonitus, ut ..; R VI, 19.
insero: s. I. innascitur.
perspicio: cum (sapientis animus) totius mundi motus conversionesque perspexerit; T V, 69.
sequor: s. I. innascitur.
video: quorum (astrorum) conversiones omnisque motus qui animo || [animus] || vidit; T I, 62.
2. do ad: s. I. eget.
III. aequabilitas: quartam causam esse ... aequabilitatem motus conversionumque || in conversione || caeli; N II, 15.

causa: non est .. causa conversionis, ubi in suo quisque est gradu firmiter collocatus; R I, 69.
celeritas: cum videmus ... conversionis celeritatem tantam, quantam cogitare non possumus; T I, 68.
IV, I. conservari: (possentne) una totius caeli conversione cursus astrorum dispares conservari? N II, 19.
esse: f. II, 1. incito.
exsistere: disputari solet ... perpetuis cursibus || [cursibus] || conversionibus*que* caelestibus extitisse quandam maturitatem serendi generis humani; L I, 24.
ferri: quae .. conversione rotunda circum medium feruntur; N II, 84.
respondere: respondent .. dextera dexteris, laeva laevis conversione luminum, cum ea inter se non cohaerescunt; Ti 49.
succedere: fiebat, ut soli luna totidem conversionibus in aere illo, quot diebus in ipso caelo, succederet; R I, 22.
torqueri, verti: una conversione atque eadem ipse circum se (mundus) torquetur et vertitur; Ti 19.
2. a: quod (genus motus) in anticam partem a conversione eiusdem et similis pelleretur; Ti 36.
in: f. III. aequabilitas.
sine: fateor ea (saecla) sine mundi conversione effici non potuisse; N I, 21.

converso, umdrehen: qui (animus) ... se ipse conversans; Ti 27.

converto, wenden, richten, zuwenden, umwenden, umkehren, umwälzen, umwandeln, verwandeln, abwandeln, übersetzen: I. **absolut:** alqs: de cuius (Calchantis) coniectura sic apud Homerum, ut nos otiosi convertimus, loquitur Agamemnon: »ferte ..;« D II, 63.
alqd: nec hoc ex vero in falsum poterat convertere; Fa 37.
futurum: ut, quamquam de futuro dicitur, tamen ut id non possit convertere in falsum; Fa 17. nec posse verum futurum convertere in falsum; Fa 20.
praeterita: quia (vera in praeteritis) sunt inmutabilia nec in falsum e vero praeterita possunt convertere; Fa 14.
II. **mit Object:** alqm: rursus te ad illum (Epicurum) converte; A fr 20. me ipsum huc modo venientem convertebat ad sese Coloneus ille locus; F V, 3. ad eos .. converte te, quaeso; F V, 7. Hecubam .. putant propter animi acerbitatem quandam et rabiem fingi in canem esse conversam; T III, 63. quae nos magis ad cognitionem intellegentiamque convertant; T V, 68. (Scipio) convertit se in porticu et coniecit in medium Laelium; R I, 18. si nemo est, quin emori malit quam converti in aliquam figuram bestiae; R IV, 1. (honesta res) totos ad se convertit et rapit; O II, 37. quid .. interest, utrum ex homine se convertat quis in beluam an hominis figura inmanitatem gerat beluae || [utrum ... beluae] ||? O III, 82. qui ad alterius non modo sensum ac voluntatem, sed etiam vultum atque nutum convertitur; Lae 93.
alqd: quae et splendide dicta sint neque sint conversa de Graecis; F I, 6. licet .., ut saepe facimus, in Latinum illa convertere; T III, 29. omnia haec tum intereunt, cum in naturam aliam convertuntur; N III, 31. ut nihil sit, quod non ex ea (materia) quamvis subito fingi convertique possit; N III, 92. quid .. negotii est eadem prope verbis isdem conversa dicere? L II, 17. quos Graeci δαίμονας appellant, nostri, opinor, Lares, si modo hoc recte conversum videri potest; Ti 38. supina etiam ora cernuntur depulsione luminum; quae convertens inferiora reddit, quae sunt superiora; Ti 49.
adulescentes: ut omnes adulescentes se ad haec studia convertant; D II, 5.
aliena: in eadem sunt iniustitia, ut si in suam rem aliena convertant; O I, 42.
amicitias: cavendum ..., ne etiam in graves inimicitias convertant se amicitiae; Lae 78.
anfractus: cum aetas tua septenos octiens solis anfractus reditusque converterit; R VI, 12.
animos: quo facilius animos imperitorum ad deorum cultum a vitae pravitate converterent; N I, 77.
aspectum: ut (oculi) et declinarent, si quid noceret, et aspectum, quo vellent, facile converterent; N II, 142.
astra: quae (astra) per caelum penetrantia solstitiali se et brumali revocatione converterent; Ti 34.
carmina, quae (carmina Aratia) a te admodum adulescentulo conversa ita me delectant, quia Latina sunt, ut ..; N II, 104.
casus: Iuppiter ..., quem conversis casibus appellamus a iuvando Iovem; N II, 64.
civitatem: in te unum atque in tuum nomen se tota convertet civitas; R VI, 12.
curam: nos ... ad hanc scribendi operam omne studium curamque convertimus; O III, 4.
Cynosuram: eo .. derectius || directius || (Phoenices) gubernant, quod eam (Cynosuram) tenent, »quae cursu interiore brevi convertitur orbe;« A II, 66. (Cynosura) »cursu interiore brevi convertitur orbe«; N II, 106.
Electram: ut, cum Sophocles vel optime scripserit Electram, tamen male conversam Atilii mihi legendam putem; F I, 5.
eloquentiam: quid est tam inhumanum quam eloquentiam ... ad bonorum pestem perniciemque convertere? O II, 51.
exta: si omnium pecudum exta eodem tempore in eundem habitum se coloremque converterent; D II, 30.
extrema: quae (natura) ... ad medium rapit et convertit extrema; N II, 115.
genus: quod .. illa prima (genera) facile in contraria vitia convertuntur; R I, 69. videtisne .., ut ... unius .. vitio genus rei publicae ex bono in deterrumum conversum sit? R II, 47.
impetum: »cum fortuna mutata impetum convertat || convertit || «; T III, 71. consolatores ipsos confiteri se miseros, cum ad eos impetum suum *fortuna* converterit; T III, 73.
librum: quem (librum) nos ... e Graeco in Latinum convertimus; O II, 87.
lunam: in infimo .. orbe luna radiis solis accensa convertitur; R VI, 17.
mundum: mundum totum se ad amorem suum sublevandum conversurum putat; T IV, 73.
nimia: sic omnia nimia .. in contraria fere convertuntur; R I, 68.
Olympum: qui (rex) nutu, ut ait Homerus || ait ||, totum Olympum converteret; R I, 56.
orationem: ad te .. mihi iam convertenda omnis oratio est; T IV, 59.
palam: ibi cum palam eius anuli ad palmam converterat; O III, 38.
partem: cuius .. anni nondum vicesimam partem scito esse conversam; R VI, 24.
potestatem: Atheniensium populi potestatem omnium rerum ipsi ... ad furorem multitudinis licentiamque conversam pesti *; R I, 44.
rationem: si homines rationem ... in fraudem malitiamque convertunt; N III, 78.

reditus: f. anfractus.
reliquias: reliquiae coniurationis a Catilinae furiis ad tuum scelus furoremque conversae, || conversae || non civitas erat; P 27.
sapientiam: sola .. sapientia in se tota conversa est; F III, 24.
satellitem: »se .. (Iovis satelles) obitu a solis nitidos convertit ad ortus«; D I, 106.
speciem: »si solis ad ortum conversa (Iovis species) inde patrum sedes populique videret;« D I, 20.
studium: f. curam.
terram: quae (terra) cum circum axem se summa celeritate convertat et torqueat; A II, 123.
III. Lücken: † convertem || conversa, al. || lex in omnis est; L III, 17. * ius natura converteret, Ti 29.

convestio, bekleiden: (non intermittunt) »fontes scatere, herbis prata convestirier«; T I, 69.

convexus, gewölbt: »inde Fides posita et leviter || leviter posita et || convexa videtur;« N II, 112.

convicium, Zurechtweisung, Mahnung, Vorwurf: I. diluo: orationis flumine reprensoris convicia diluuntur; N II, 20.
II. timidus contra: sunt .. quidam Epicurei timidiores paulo contra vestra convicia, sed tamen satis acuti; F I, 69.
III. avellere: qua hunc obiurgatione aut quo potius convicio || convitio || a tanto errore coner avellere? O III, 83.
cogi: cum convicio veritatis coacti perspicua a perceptis volunt distinguere; A II, 34.
urgeri: urgebor iam omnium vestrum convicio; A II, 125.

convictus, Zusammenleben, Umgang: appeto: (animal) appetens .. convictum hominum ac societatem; F IV, 18.
tollo: principio tollit convictum humanum et societatem; O III, 21.

convinco, überführen, beweisen, darthun, widerlegen: I. acc. c. inf.: ut Stoicos nihil de dis explicare convinceret; N III, 44. cum eum ne liberum quidem esse ratio et veritas ipsa convincat; P 41.
II. alqm: maxime .. convincuntur, cum ..; A II, 44. haec duo levitatis et infirmitatis plerosque convincunt; Lae 64.
adversarium: verum .. invenire volumus, non tamquam adversarium aliquem convincere; F I, 13.
errores: convictis Epicuri erroribus; N II, 3.
falsa: utinam tam facile vera invenire possim || possem || quam falsa convincere! N I, 91.
obiurgatores: ut obiurgatores suos convinceret ostenderetque etiam philosophum ... pecuniam facere posse; D I, 111.
orationem: talis (oratio) sit, qualis illa, quae neque redargui neque convinci potest; Ti 8.
portenta: quid negotii est haec poëtarum et pictorum portenta convincere? T I, 11.
scripta: convincuntur .. scripta eius (Epicuri) probitate ipsius ac moribus; F II, 99.
sectam: sive etiam Aristonis difficilem atque arduam, sed iam tamen fractam et convictam sectam secuti sunt; L I, 38.
voluptatem: voluptatem ... concessuram arbitror convictam superiore libro dignitati; F III, 1.

conviva, Tischgenosse, Gast: quamquam est || est enim || in Originibus solitos esse in epulis canere convivas ad tibicinem de clarorum hominum virtutibus; T I, 3.

convivium, Gastmahl, Tischgesellschaft, Gelage: I, 1. apparo: opipare a Pythio adparatum convivium; O III, 58.
compleo: convivium .. vicinorum cotidie compleo, quod ad multam noctem, quam maxime possumus, vario sermone producimus; C 46.
nomino: bene .. maiores accubitionem epularem amicorum, quia vitae coniunctionem haberet, convivium nominaverunt; C 45.
produco: f. compleo.
sequor: sermo ... sequatur etiam convivia; O I, 132.
2. aufero de: qui (asoti) de conviviis auferantur; F II, 23.
II. dignus: turpe .. valdeque vitiosum in re severa convivio digna aut delicatum aliquem inferre sermonem; O I, 144.
III. delectatio: neque .. ipsorum conviviorum delectationem voluptatibus corporis magis quam coetu amicorum et sermonibus metiebar; C 45.
IV, 1. conciliare: quicumque epulis et conviviis et sumptibus existimationem || aestimationem || hominum sibi conciliant; R fr 8.
delectari: cum (Timotheus) ... eo .. convivio admodum delectatus esset; T V, 100. quamquam inmoderatis epulis caret senectus, modicis tamen conviviis delectari potest; C 44. ego vero propter sermonis delectationem tempestivis quoque conviviis delector, nec cum aequalibus solum, ... sed cum vestra etiam aetate atque vobiscum; C 46.
2. in: Graeci .. *in* conviviis solent nominare, cui poculum tradituri sint; T I, 96. quae (lex) in Graecorum conviviis obtinetur: „aut bibat“, inquit, „aut abeat“. et recte; T V, 118. hoc idem si in convivio faciat; O I, 144. ille (L. Flamininus) ... exoratus in convivio a scorto est, ut securi feriret aliquem eorum, qui ..; C 42.

convoco, herbeirufen, zusammenberufen, versammeln: alqm: quo .. loco convocandi omnes videntur, qui ... iudicent; N I, 13.
haruspices: Ti. Gracchus P. F. ... nonne ... duobus anguibus domi conprehensis haruspices convocavit? D I, 36. C. Gracchus ad M. Pomponium scripsit duobus anguibus domi conprehensis haruspices a patre convocatos; D II, 62.
homines: qui dissipatos homines congregavit et ad societatem vitae convocavit; T I, 62. tu dissipatos homines in societatem vitae convocasti; T V, 5.
philosophos: Gellium, familiarem tuum, ... Athenis philosophos, qui tum erant, in locum unum convocasse; L I, 53.
piscatores: Pythius ... piscatores ad se convocavit; O III, 58.
populum: discriptus || descr. || .. populus ... plus adhibet ad suffragium consilii quam fuse in tribus convocatus; L III, 44.
turbam: contra ille (Epicurus) convocata de hortulis in auxilium quasi Liber || libera || turba temulentorum ... instat; A fr 20 (3. 20).

convolo, herbeieilen: illi pugnant, et quidem vicinorum fidem inplorant; multi autem sunt, qui statim convolent; T III, 50.

convolvo, fortrollen, drehen: Alitem: »Scorpios, ... quem propter nitens pinnis convolvitur Ales«; N II, 113.
solem: cum se convolvens sol || [sol] || elaberetur et abiret; D I, 46.

conus, Kegel: I. videtur: conum tibi ais et cylindrum et pyramidem pulchriorem quam sphaeram videri; N II, 47.

II. forma: mihi vel cylindri vel quadrati vel coni vel pyramidis (forma) videtur esse formosior; N I, 24.

cooptatio, Ergänzungswahl, Wahl: tollo: populare *est* sane neminem in summum locum nisi per populum venire sublata cooptatione censoria; L III, 27.

transfero: cooptatio ‖ coaptatio ‖ .. collegiorum ad populi beneficium transferebatur; Lae 96.

coopto, wählen, ergänzen: augures: omnibus publicis rebus instituendis ... ex singulis tribubus singulos cooptavit augures; R II, 16.

senatum: quem (senatum) maiore ex parte ipse (Caesar) cooptasset; D II, 23.

copia, Menge, Fülle, Vorrat, Reichtum, Macht; pl. Mittel, Vermögen, Truppen: A. **sing.:** accedit: ad iuvenilem lubidinem copia voluptatum ‖ si ... accessit, al. ‖, gliscit illa ‖ voluptatum gliscit ita, ‖ ut ignis oleo; fr V, 74.

adest: s. IV, 1. alqd.

deest: non deest hoc loco copia rationum; N I, 76.

est: nisi tanta in Arcesila, multo etiam maior in Carneade et copia rerum et dicendi vis fuisset; A II, 60. improbus tribunus plebis, quorum vides quanta copia semper futura sit; A II, 63. hanc totam copiam iam Lucullo nostro notam esse oportebit; F III, 8. haec est copia verborum; T II, 30. est .. earum rerum omnium *in* nostra urbe summa in publico copia; T V, 102. est tibi ex eis ipsis, qui adsunt, bella copia; R II, 67. ut earum rerum copia sit, quae sunt ‖ ad victum ‖ necessariae; O II, 74. vendo meum non pluris quam ceteri, fortasse etiam minoris, cum maior est copia; O III, 51. fructus .. senectutis est ... ante partorum bonorum memoria et copia; C 71.

gliscit: s. accedit.

potest: s. II, 1. depromo.

II, 1. consequor: quodetsi ingeniis magnis praediti quidam dicendi copiam sine ratione consequuntur; F IV, 10.

declaro: copiam .. declarat satietas rerum atque abundantia; P 47.

depromo: unde aut ‖ autem ‖ ad agendum aut ad dicendum copia depromi maior gravissimorum exemplorum quasi incorruptorum testimoniorum potest? fr V, 27.

dico: quam .. isti (voluptarii philosophi) bonorum copiam dicunt? T III, 40.

efficio: ea .. disciplina effecit tantam illorum utroque in genere dicendi copiam; F IV, 6.

erudio: s. V, 2. ex.

invenio: operibus ‖ operis ‖ hominum, id est manibus, cibi etiam varietas invenitur et copia; N II, 151.

malo: qui ..., cum obruerentur copia sententiarum atque verborum, ieiunitatem et famem se malle quam ubertatem et copiam dicerent; T II, 3.

pario: quia nos ea philosophia plus utimur, quae peperit dicendi copiam; P 2.

persequor: nec .. eam copiam, quam potui, ... persecutus; F V, 64.

quaero: quarum (voluptatum) genera non ‖ [non] ‖ contemnunt, quaerunt tamen copiam; T V, 94.

reperio: materiam .. rerum et copiam apud hos exilem, apud illos uberrimam reperiemus; F IV, 12 (13).

suppedito: deus ... suppeditans omnium rerum, quas natura desiderat, abundantiam et copiam; Lae 87.

vinco: eorum et voluntatem et copiam causa vicit; R III, 13.

2. opus est: quom tanta causa est, ut opus sit oratoris copia vel ad hortandum vel ad docendum; L III, 40.

sum: (Carneades) incredibili quadam fuit facultate et *copia dicendi*; A I, 46.

3. sum de: quarum (causarum) una est de commodorum, quae capimus, copia; N III, 17. — in: divitiarum est fructus in copia; P 47.

sumo ex: qua ex omni copia plurima et certissima argumenta sumuntur; F IV, 13.

suscipio ex: tertius (modus est susceptus) ex commoditate rerum, quas percipimus, et copia; N III, 16.

III. superior in: nos non modo non vinci a Graecis verborum copia, sed esse in ea etiam superiores; F III, 5.

IV, 1. alqd: tu ... celabis homines, quid iis adsit commoditatis et copiae? O III, 52.

2. alqd: quam multa ex terra arboribusque gignuntur cum copia facili, tum suavitate praestanti! T V, 99.

vir: ut Aristoteles, vir summo ingenio, scientia, copia, ... dicere *docere* .. coepit adulescentes ..., sic ..; T I, 7.

V, 1. augere: si eos (civis) non modo copia rerum auxeris, uti fecisti ‖ ut effecisti ‖, sed etiam verborum; A I, 26.

beatus: haud scio an nulla (senectus) beatior possit esse, neque solum officio, ... sed et delectatione ... et saturitate copiaque rerum omnium; C 56.

delectari: ut semper et novitate delectemur et copia; N II, 131.

excellere: excellentes viri cum subtilitate, tum copia; D II, 4.

gloriari: videat (M'. Curius) aliquem ... murenarum copia gloriantem; P 38.

obrui: s. II, 1. malo.

percipi: quae (commoda) percipiuntur caeli temperatione, fecunditate terrarum aliarumque commoditatum conplurium copia; N II, 13.

pugnare: pugnasti commenticiorum exemplorum mirifica copia; D II, 27.

vinci: ut a Graecis ne verborum quidem copia vinceremur; N I, 8. s. III.

2. cum: delectant etiam magnifici apparatus vitaeque cultus cum elegantia et copia; O I, 25.

ex: cuius (Macri) loquacitas habet aliquid argutiarum, nec id tamen ex illa erudita Graecorum copia, sed ex librariolis Latinis; L I, 7.

in: quo magis tum in summo otio maximaque copia quasi helluari libris ... videbatur; F III, 7. nec insipienti etiam in summa copia non gravis (senectus esse potest); C 8.

B. **plur.:** I. adfluunt: omnium rerum affluentibus copiis; O I, 153.

conveniunt: uno in loco ‖ unum in locum ‖ omnes adversariorum copiae convenissent; D II, 52.

desunt: Pyrrhi videlicet ‖ videt ‖ largitas Fabricio ‖ † acos ‖ aut Samnitium copiae Curio defuerunt; R III, 40. quoniam copiae parvae singulorum sunt, eorum autem, qui his egeant, infinita est multitudo; O I, 52. singulorum .. facultates et copiae divitiae sunt civitatis; O III, 63.

suppetunt: ut amori, ut ambitioni, ut cotidianis sumptibus copiae suppetant; T V, 89. ut ad largiendum suppetant copiae; O I, 44.

II, 1. armo: quae (vis) patrem Decium, quae filium devota vita inmisit in armatas hostium copias? P 12.

augeo: ut aliorum spoliis nostras facultates, copias, opes augeamus; O III, 22.
commemoro: cum quidam ex eius (Dionysii) adsentatoribus, Damocles, commemoraret in sermone copias eius; T V, 61.
comparo: hominum .. causa eas rerum copias comparatas fatendum est; N II, 158.
confero: ut ... omnes ad eum (improbum) honores, omnia imperia, omnes opes, omnes undique copiae conferantur; R III, 27.
duco: qui (rex) maximas copias duxit ad Troiam; T I, 98.
exhaurio: quae (cupiditates) brevi tempore maximas copias exhaurire possint; P 44.
relinquo: quas .. copias his (proximis) et suppeditari aequius est et relinqui, eas transferunt ad alienos; O I, 44.
suppedito: quorum (navigiorum) cursibus subpeditantur omnes undique ad vitam copiae; N II, 152. ſ. relinquo.
transfero: ſ. relinquo.
2. contingo: quod contigisse Brenno dicitur eiusque Gallicis copiis; D I, 81.
praebeo: quorum copiis cum se ducem praebuisset; R II, 4.
3. abundo: vivere in solitudine non modo sine ullis molestiis, sed etiam in maximis voluptatibus abundantem omnibus copiis; O III, 25.
circumfluo: qui velit, ut neque diligat quemquam nec ipse ab ullo diligatur, circumfluere omnibus copiis; Lae 52.
4. adsisto contra: quia nusquam erat scriptum, ut contra omnis hostium copias in ponte unus adsisteret; L II, 10.
conduco ad: ad facultates rerum atque copias, ad opes, ad potentiam ... conducat id necne; O I, 9.
dico de: siquidem satis a nostris et a principe philosophiae Socrate dictum est de ubertatibus virtutis et copiis; N II, 167.
immitto in: ſ. 1. armo.
pertineo ad: quae (officiorum genera) pertinent ... ad earum rerum, quibus utuntur homines, facultatem, ad opes, ad copias; O II, 1. quarum (rationum) ... duae ad commoda vitae, copias, opes, facultates (pertinerent); O II, 9.
teneo contra: quae vis Coclitem contra omnes hostium copias tenuit in ponte solum? P 12.
III. contentus: Xerxes ... non equitatu, non pedestribus copiis, non navium multitudine ... contentus; T V, 20.
dives, locuples: ſ. V, 1.
IV. causa: si ... causam quis ex eo (Xerxe) quaereret tantarum copiarum tantique belli; F II, 112.
V, 1. ambulare: cum (Xerxes) tantis classibus tantisque equestribus et pedestribus copiis ... maria || mari || ambulavisset, terram ‖ terra || navigasset; F II, 112.
dives: P. Crassus cum cognomine dives, tum copiis functus est aedilicio maximo munere; O II, 57.
excitari: nec id (incendium belli) excitatum maioribus copiis .. Q. Maximus enervavisset; R I, 1.
facilis: quod ei fuit illa manu copiisque facillimum, ut ... procederet; R II, 5.
locuples: ut (civium vita) opibus firma, copiis locuples, gloria ampla, virtute honesta sit; R V, 8.
navigare: ſ. ambulare.
posse: cum plurimum copiis, facultatibus, opibus possint; Lae 55.
zum Satz: ut ii, qui opibus et copiis maximeque virtute ... minime alterius indigeant || indigent ‖, liberalissimi sint et beneficentissimi; Lae 51.

2. propter: tibi propter opes ‖ opis ‖ et copias et dignitatem tuam tolerabiliorem senectutem videri; C 8.

copiose, reichlich, reich, gehaltreich, gedankenreich, wortreich, ausführlich: accuso: stultitiam .. accusare quamvis copiose licet; T III, 73.
alo: cum (bestiae) copiosius alantur, quam si essent liberae; F V, 56.
augeo: potest id quidem fuse et copiose et omnibus electissimis verbis gravissimisque sententiis rhetorice et augeri et ornari; F III, 26.
comparo: pastum .. animantibus large et copiose natura eum, qui cuique aptus erat, comparavit; N II, 121.
constituo: veteres illos Platonis auditores ... satis et copiose et eleganter habuisse constitutam disciplinam; F IV, 3.
dico: Theophrasto multa diserte copioseque *contra* dicente; A II, 134. quae (philosophia) de maximis quaestionibus copiose posset ornateque dicere; T I, 7. quamvis copiose haec diceremus, si res postularet; T I, 47. neque sententiis solum copiose (a te dictum esse), sed verbis etiam ornatius, quam solent vestri; N I, 58. equidem .. Platonem existumo ... gravissime et copiosissime potuisse dicere; O I, 4. magna est .. admiratio copiose sapienterque dicentis; O II, 48.
disputo: hoc a Cyrenaico Hegesia sic copiose disputatur, ut ..; T I, 83. narrabat eum (Posidonium) graviter et copiose de hoc ipso ... cubantem disputavisse; T II, 61. quod a Carneade multa acute et copiose contra Stoicos disputata sint; D I, 7. cum multa sint in philosophia et gravia et utilia accurate copioseque a philosophis disputata; O I, 4.
dissero: eum .. (Pythagoram) cum Leonte, principe Phliasiorum docte et copiose disseruisse quaedam; T V, 8.
eloquor: eloqui copiose, modo prudenter, melius est quam vel acutissime sine eloquentia cogitare; O I, 156.
enumero: enumerasti memoriter et copiose ... usque a Thale Milesio de deorum natura philosophorum sententias; N I, 91.
explico: habetis .. explicatum omnem ... religionum locum. — nos vero, frater, et copiose quidem; L II, 69.
facio: quod facere eloquentes homines copiose solent; T V, 85.
habeo: quae (oratio) est habita memoriter, accurate, copiose; A II, 63.
invehor: quam rhetorice (Aeschines invehitur), quam copiose! T III, 63.
laudo: quam copiose ab eo (Xenophonte) agri cultura laudatur in eo libro, qui ..! C 59.
orno: ſ. augeo.
perscribo: qui (sermones) ab iis, qui illum audierunt, perscripti varie copioseque sunt; A I, 16.
respondeo: his singulis (philosophis) copiose responderi solet; F III, 31.
scribo: quod .. volgo solitum fieri ab ordine nostro in oratione Crassi scriptum copiose videmus; O II, 63.
teneo: quem morem cum Carneades acutissime copiosissimeque tenuisset; T V, 11.
tracto: a veteribus Peripateticis Academicisque ... eum locum ... graviter et copiose esse tractatum; F IV, 5.

copiosus, reich, wohlhabend, reichhaltig, gedankenreich, wortreich, ausführlich: alqs: qui (Plato) varius et multiplex et copiosus fuit; A I, 17. erat (L. Thorius) et cupidus voluptatum et eius || cuiusvis || generis intellegens et copiosus; F II, 63. si idem

etiam bene valeret, bene audiret, copiosus esset; F IV, 62. animadvertebas .., etsi tum nemo erat admodum copiosus, verum tamen versus ab iis (philosophis) admisceri orationi; T II, 26. non quod (Iuppiter) nos iustos, temperatos, sapientes efficiat, sed quod salvos, incolumis, opulentos, copiosos; N III, 87. hoc est ipsum esse contra se copiosum et disertum; D II, 83. illo .. se loco copiosos et disertos putant, cum calamitates ... colligunt; R I, 4. est Dicaearchi liber de interitu hominum, Peripatetici magni et copiosi; O II, 16. L. Mummius numquid copiosior, cum copiosissimam urbem funditus sustulisset? O II, 76. inprobi .. et avari non modo non copiosi ac divites, sed etiam inopes ac pauperes existimandi sunt; P 52.

actio: ipsa actio potest esse vehemens et gravis et copiosa, nisi est animus ipse commotior? D I, 80.

disputatio: sequitur disputatio copiosa illa quidem, sed paulo abstrusior; A II, 30.

homo: me .. oratio Luculli de ipsa re ita movit, ut docti hominis et copiosi et parati; A II, 94. qui (homines) ignoratione virtutis ... opulentos homines et copiosos, tum || et || genere nobili natos esse optimos putant; R I, 51.

lingua: cum (Zeno) uteretur in lingua copiosa factis tamen nominibus ac novis, quod nobis in hac inopi lingua non conceditur; quamquam tu hanc copiosiorem etiam soles dicere; F III, 51. quorum (Graecorum) copiosior est lingua quam nostra; T II, 35.

mercatura: mercatura .., si tenuis est, sordida putanda est; sin magna et copiosa ..; O I, 151.

oratio: quando .. nobis ... ullus orationis vel copiosae vel elegantis ornatus defuit? F I, 10. vestra oratio in causis ... potest esse vehemens et gravis et copiosa, nisi ..? D I, 80. quid valet .. illa eloquentissimi viri, L. Crassi, copiosa magis quam sapiens oratio: „eripite nos ex servitute“? P 41.

victus: tenuem victum antefert (Epicurus) copioso; T III, 49.

urbs: f. alqs; O II, 76.

copo f. **caupo.**

copulatio, Verbindung, Verkettung: I. movet: quae copulatio rerum ... quem non movet; N II, 119.

II. efficio: ita effici complexiones et copulationes et adhaesiones atomorum inter se; F I, 19.

facio: primos congressus copulationesque et consuetudinum instituendarum voluntates fieri propter voluptatem; F I, 69.

II. alienus: naturam . illam, quam alterius diximus, vi cum eadem (deus) coniunxit fugientem et eius copulationis alienam; Ti 22.

copulo, verbinden, verknüpfen, vereinigen: alqd: quin nihil sit animis admixtum, nihil concretum, nihil copulatum, nihil coagmentatum, nihil duplex; T I, 71. haec, quae dico, cogitatione inter se differunt, re quidem copulata sunt; T IV, 24. quid naturae copulatum habuit Alcibiadis quod scribitur somnium? D II, 143. quaedam .. sunt, inquit (Chrysippus), in rebus simplicia, quaedam copulata; Fa 30. est .. copulatum „luctabitur“, quia sine adversario nulla luctatio est; Fa 30. nihil .. est amabilius nec copulatius quam morum similitudo bonorum; O I, 59. ita (deus) medio (animo corporeum) medium accommodans copulabat; Ti 26.

animos: sic nostros animos cum corporibus copulatos ut vivos cum mortuis esse coniunctos; fr V, 95.

deos: eorum || eos || (deorum) qui prope copulentur contrariaque regione et pone quos aut ante labantur; Ti 37.

fortitudinem: ut .. sapientiam, temperantiam, fortitudinem copulatas esse docui cum voluptate, ... sic ..; F I, 50.

futura: quae (ratio, mens) ... et disiuncta coniungat et cum praesentibus futura copulet; F II, 45.

hominem, honestatem: tu || tum, tun || ... honestatem cum voluptate tamquam hominem cum belua copulabis? A II, 139.

particulas: eas .. (particulas) inter se copulabant haud isdem vinclis, ... sed talibus, quae ..; Ti 47.

pecudem: si cum honestate voluptatem tamquam cum homine pecudem copulavissent; O III, 119.

rem: copulata .. res est et confatalis; Fa 30. res a natura copulatas audebit errore divellere; O III, 75.

sapientiam: f. fortitudinem.

solida: cum ... solida .. omnia uno medio numquam, duobus semper copulentur; Ti 15.

temperantiam: f. fortitudinem.

virtutes: cum (virtutes) ita copulatae conexaeque sint, ut ..; F V, 67.

voluptatem: voluptatem cum honestate Dinomachus et Callipho copulavit; T V, 85. f. pecudem.

coquo, kochen, reifen, verdauen, durchtoben: alqm: »quae (cura) nunc te coquit et versat in pectore fixa«; C 1.

alqd: semper Laelius bene (cenabat). quid bene? dicet Lucilius: »cocto, condito;« F II, 25. tum is, qui illa coxerat: „minime mirum“; T V, 98. ut .. et calore ... et terendo cibo || terendo || et praeterea spiritu omnia cocta atque confecta in reliquum corpus dividantur; N II, 136.

cibum: per .. eam (venam) ad cor confectus iam coctusque (cibus) perlabitur; N II, 137.

poma: quasi poma ex arboribus, cruda si sunt, vix evelluntur, si matura et cocta, decidunt; C 71.

coquus (cocus), Koch: I. sunt: minime .. artes eae probandae, quae ministrae sunt voluptatum: »cetarii, lanii, coqui, fartores, piscatores,« ut ait Terentius; O I, 150.

II. vitare: mundos, elegantis, optimis cocis, pistoribus ... vitantes cruditatem; F II, 23.

cor, Herz, Seele, Geist, Gemüt, Verstand: I. abscedit: caput est in iecore, cor in extis; iam abscedet, simul ac molam et vinum insperseris; deus id eripiet, vis aliqua conficiet aut exedet; D II, 37.

avolat: adfers in tauri opimi extis immolante Caesare cor non fuisse; id quia non potuerit accidere, ut sine corde victuma illa viveret, iudicandum esse tum interisse cor, cum immolaretur. qui fit, ut alterum intellegas, sine corde non potuisse bovem vivere, alterum non videas, cor subito non potuisse nescio quo avolare? ego enim possum vel nescire, quae vis sit cordis ad vivendum, vel suspicari contractum aliquo morbo bovis exile et exiguum et vietum cor et dissimile cordis fuisse; tu vero quid habes, quare putes, si paulo ante cor fuerit in tauro opimo, subito id in ipsa immolatione interisse? an quod aspexit || aspexerit || vestitu purpureo excordem Caesarem, ipse corde privatus est? D II, 36. 37.

consentit: ut ... illa dicant Alcmaeonis: »sed mihi neutiquam || ne utiquam || cor consentit cum oculorum aspectu«; A II, 52. Alcmaeo autem: »sed mihi neutiquam cor consentit —«; A II, 88. qui (Alcmaeo) negat „cor sibi cum oculis consentire“; A II, 89. apparet .. iam „cor cum oculis consentire“; A II, 90.

ducit: cum ... pulmones .. et cor extrinsecus spiritum ducant; N II, 136.

est: aliis nec cor ipsum placet nec cerebri quandam partem esse animum, sed ..; T I, 19. si cor aut sanguis aut cerebrum est animus; T I, 24. in extis bovis opimi cor non fuit; D I, 119. f. abscedit. avolat.

habet: tauri opimi iecur aut cor aut pulmo quid habet naturale, quod declarare possit, quid futurum sit? D II, 29.

imitatur, palpitat: cum cor animantis alicuius evolsum ita mobiliter palpitaret, ut imitaretur igneam celeritatem; N II, 24.

interit: f. avolat.

pertinet: magis illa (ad vitam pertinent), cerebrum, cor, pulmones, iecur; N I, 99.

potest: f. avolat.

sapit: nec .. sequitur, ut, cui cor sapiat, ei non sapiat palatus; F II, 24.

turgescit: »cor .. meum penitus turgescit tristibus iris«; T III, 18.

videtur: aliis cor ipsum animus videtur, ex quo excordes, vaecordes concordesque dicuntur; T I, 18.

abl. abs.: »vix aegro tum corde meo me somnus reliquit«; D I, 41.

II, 1. comprimo, contundo: »qui illius acerbum cor contundam et conprimam;« T IV, 77. N III, 68.

conficio: f. I. abscedit.

contraho: f. I. avolat.

edo: »ipse (Bellerophon) suum cor edens, hominum vestigia vitans«; T III, 63.

eripio, exedo: f. I. abscedit.

evello: f. I. imitatur.

habeo: hoc est non modo cor non habere, sed ne palatum quidem; F II, 91. nec externa magis (frustra habebit deus) quam interiora, cor, pulmones, iecur, cetera; N I, 92.

elliptisch: sed haec quidem, quae dixi, cor, cerebrum, animam, ignem vulgo; T I, 19.

2. sum: f. IV. vis.

3. suffundo: Empedocles animum esse censet cordi suffusum sanguinem; T I, 19.

sum: id .. eo mihi magis est cordi, quod ..; Lae 15.

4. privo: f. avolat.

5. demergo, iaceo in: ne || nec || tam vegeta mens aut in corde cerebrove aut in Empedocleo sanguine demersa iaceat; T I, 41.

distribuo a: a corde .. in totum corpus (cibus) distribuitur per venas; N II, 137.

instruo in: ut Phormio possit dicere: »cedo senem; iam instructa sunt mi in corde consilia omnia«; N III, 73.

perlabor ad: per .. eam (venam) ad cor confectus iam coctusque (cibus) perlabitur; N II, 137.

proficiscor a: qui (nervi) sicut venae et arteriae a corde tracti et profecti; N II, 139. earum .. rerum utramque a corde proficisci || * ||; D I, 119.

sum in: alii in corde, alii in cerebro dixerunt animi esse sedem et locum; T I, 19. — sine: num .. censes ullum animal, quod sanguinem habeat, sine corde esse posse? D I, 119.

traho a: f. proficiscor a; N II, 139.

vivo sine: f. I. avolat.

III. dissimilis: f. I. avolat.

IV. pars, ventriculus: er ea .. (anima) pars redditur respirando, pars concipitur cordis parte quadam, quem ventriculum cordis appellant, cui similis alter adiunctus est; N II, 138.

vis: non est certe (illa vis) nec cordis nec sanguinis nec cerebri nec atomorum; T I, 60. f. I. avolat.

V. capessere: »tarda .. vestigare et quaerere te (videbar) neque posse corde capessere«; D I, 40.

concipi: ut ... discordia (sit) ira acerbior intimo animo || odio, al. || et corde concepta; T IV, 21.

cupi: »nec (pater) sese dedit in conspectum corde cupitus«; D I, 41.

coram, in Gegenwart, anwesend, persönlich, mündlich: I. **Präposition:** quod memineram persaepe te cum Panaetio disserere solitum coram Polybio, duobus Graecis vel ‖ Graecis, vel Graecis ‖ peritissimis rerum civilium; R I, 34.

II. **Adverb:** audio: quod coram etiam ex ipso audiebamus; A I, 13.

habeo: ut tamquam a praesentibus coram (disputatio) haberi videretur; Lae 3.

elliptisch: sed haec coram et saepius; A ep 2.

cordatus, verständig: alqs, homo: »egregie cordatus homo, catus Aelius Sextus;« T I, 18. in ipsius paterno genere fuit noster ille amicus, dignus huic ad imitandum, »egregie cordatus homo, catus Aelius Sextus || [egregie ... Sextus] || «, qui „egregie cordatus" et „catus" fuit et ab Ennio dictus est; R I, 30.

corium, Haut, Fell: quarum (animantium) aliae coriis tectae sunt, aliae villis vestitae, aliae spinis hirsutae; N II, 121.

corneolus, hornartig: duros et quasi corneolos (aures) habent introitus multisque cum flexibus; N II, 144.

corneus, hörnern: oculi: [cornei (oculi)]; N fr 7.

rostrum: cum (ibes) sint aves excelsae, cruribus rigidis, corneo proceroque rostro; N I, 101.

cornicen, Hornbläser: quin etiam accensis velatis, liticinibus, cornicinibus, proletariis *; R II, 40.

corniger, gehörnt: cuius (Arcturi) sub pedibus »corniger est valido conixus corpore Taurus«; N II, 110.

cornix, Krähe: I. canit: cum cornix cecinerit, tum aliquid eam aut iubere aut vetare; A II, 128. Iuppiterne cornicem a laeva, corvum ab dextera canere iussisset; D I, 12. nec .. ei (Deiotaro) cornix canere potuit recte eum facere; D II, 78.

cursat, demergit: »fusca .. non numquam cursans per litora cornix demersit caput et fluctum cervice recepit«; D I, 14.

facit: quid (habet) augur, cur a dextra corvus, a sinistra cornix faciat ratum? D I, 85.

iubet, potest, vetat: f. canit.

recipit: f. cursat.

II, 1. interest, 2. do: quod (natura) cervis et cornicibus vitam diuturnam, quorum id nihil interesset, ... dedisset; T III, 69.

largior: Stoici .. usuram nobis largiuntur tamquam cornicibus; diu mansuros aiunt animos, semper negant; T I, 77.

III. cantus: quis cornicis cantum notavit, quis sortis? N III, 14.

cornu (cornus f. I. resonant), Horn, Flügel: I. resonant: plectri similem linguam nostri solent dicere, chordarum dentes, nares cornibus iis, qui ad nervos resonant in cantibus; N II, 149.

videntur: cuius (lunae) et nascentis et senescentis alias hebetiora, alias acutiora videntur cornua; A fr 6.

II, 1. commoveo: nunc comminus agamus experiamurque, si possimus cornua commovere disputationis tuae; D II, 26.
comprehendo: an etiam Theseus Marathonii tauri cornua conprehendit iratus? T IV, 50.
contorqueo: »exin contortis Aries cum cornibus haeret«; N II, 111.
2. careo: nos, qui sumus, num aut cornibus caremus aut pinnis? T I, 87.
utor: cornibus uti boves videmus, nepas aculeis; F V, 42.
III. similis: f. I. resonant.
IV. armari: alias (animantes) esse cornibus armatas, alias habere effugia pinnarum; N II, 121.
coniti: »deinde eius (arietis) germanum cornibus conitier, in me arietare«; D I, 44.
defendere: ut ... se ... defendant cornibus tauri, apri dentibus, morsu leones; N II, 127.
resonari: quod his naturis relatus amplificatur sonus; quocirca .. in fidibus testudine resonatur aut cornu; N II, 144.

corona, Kranz, Zuhörerkreis, Versammlung: I, I. adsunt: aderant unguenta, coronae; T V, 62.
defluunt: iam ipsae defluebant coronae; T V, 62.
desunt: corona tibi et iudices defuerunt; N II, I.
exsistit: in Lysandri ... statua ... in capite corona subito exstitit ex asperis herbis et agrestibus; D I, 75. at in Lysandri statuae capite Delphis extitit corona ex asperis herbis, et quidem subita || subito ||. itane? censes ante coronam herbae extitisse, quam conceptum esse semen? D II, 68.
abl. abs.: tibi ipsi pro te erit maxima corona causa dicenda; T I, 10.
elliptisch: »ne sumptuosa respersio, ne longae coronae nec acerrae« praetereantur; L II, 60.
II. 1. impono, pario: quod »coronam virtute partam« et ei, qui peperisset, et eius parenti sine fraude esse lex inpositam iubet; L II, 60.
sustineo, tollo: idem (Dionysius) Victoriolas aureas et pateras coronasque, quae simulacrorum porrectis manibus sustinebantur, sine dubitatione tollebat; N III, 84.
timeo: si coronam times; F II, 74.
2. do: apud imperitos tum illa dicta sunt, aliquid etiam coronae datum; F IV, 74.
III. similis: Parmenides quidem commenticium quiddam coronae simile efficit (στεφάνην appellat) continente ardore lucis orbem; N I, 28. iam, quicquid || quidquid || in capite est, id coronae simile videri potest; D II, 68.
IV. gloria, nobilitas: ut illic alii corporibus exercitatis gloriam et nobilitatem coronae peterent, ... item ..; T V, 9.
V. redimiri: ille Homerum redimitum coronis et delibutum unguentis emittit ex ea urbe, quam ..; R IV, 5.

corono, bekränzen: sequebantur epulae, quas inibant || inirent || propinqui coronati; L II, 63.

corporeus, körperlich, am Körper haftend: alqd: corporeum .. et aspectabile itemque tractabile omne necesse est esse, quod natum est; Ti 13. omne, quod erat concretum atque corporeum, (deus) substernebat animo interiusque faciebat atque ita medio medium accommodans copulabat; Ti 26.
ignis: hic noster ignis ... cuncta disturbat ac dissipat; contra ille corporeus vitalis et salutaris omnia conservat; N II, 41.
res: omnis ista rerum corporearum aestimatio ... intereat necesse est; F III, 45.

corporo, verkörpern: ortus est (mundus), quandoquidem cernitur et tangitur et est undique corporatus; Ti 5.

corpus, Körper, Leib, Leichnam, Person: I. absolut: 1. Subject: animant: omnis .. ista rerum effigies ex individuis quo modo corporibus oritur? quae etiamsi essent, quae nulla sunt || [quae nulla sunt] ||, pellere se ipsa et agitari inter se concursu fortasse possent, formare, figurare, colorare, animare non possent; N I, 110.
ardet: »propter se Aquila ardenti cum corpore portat«; N II, 113.
cadunt: in terram .. cadentibus corporibus iisque humo tectis, e quo dictum est „humari"; T I, 36.
caret: f. est; F V, 47.
cedit: ut .., *qua* quodque movebitur corpus, *aliud* || quo quid movebitur corporum, *corpus* || cedat et, qua quodque cesserit, illud ilico subsequatur; A II, 125. »cedunt de caelo ter quattuor corpora sancta avium, praepetibus sese pulchrisque locis dant«; D I, 108.
colorant: f. animant.
concalescunt: quia corpora nostra terreno principiorum genere confecta ardore animi concalescunt; T I, 42.
concreta: f. V, I. intersaepiri.
cursant: caeli ornatus ex corporibus huc et illuc casu et temere cursantibus potuisse effici cuiquam sano videri potest? N II, 115.
dant: f. cedit; D I, 108.
deest: quem ad modum . . . reliquae partes totumve corpus statu cum est modum, deest officio suo et muneri, sic ..; T III, 15.
dolet: [sed fac totum dolere corpus] || si tactum dolore corpus ||; T II, 52. f. est; F V, 47.
effluit: f. II, 1. efficio; Ti 47.
est: extra quem (mundum) nulla materiae pars || pars mat. || sit nullumque corpus; A I, 28. alii .., quasi corpus nullum sit hominis, ita praeter animum nihil curant; F IV, 36. sin est etiam corpus; F IV, 41. si aut aegrum corpus est aut dolet aut caret viribus; F V, 47. Xenocrates animi figuram et quasi corpus negavit esse; T I, 20. quae (vis) nulla sit nec sit quicquam nisi corpus unum et simplex, ita figuratum, ut temperatione naturae vigeat et sentiat; T I, 21. corpus .. quasi vas est aut aliquod animi receptaculum; T I, 52. non .. Hectora traxisti, sed corpus, quod fuerat Hectoris; T I, 105. qui est .. animus in aliquo morbo, ... non magis est sanus quam id corpus, quod in morbo est; T III, 10. ut corpus, etiamsi mediocriter aegrum est, sanum non est, sic ..; T III, 22. ita .. dicebas, non corpus esse in deo, sed quasi corpus, nec sanguinem, sed tamquam sanguinem; N I, 68. negat esse corpus deorum, sed tamquam corpus, nec sanguinem, sed tamquam sanguinem; N I, 71. in deo quid sit, „quasi corpus" aut „quasi sanguis", intellegere non possum; N I, 71. corpus quid sit, sanguis quid sit, intellego, quasi corpus et quasi sanguis quid sit, nullo prorsus modo intellego; N I, 74. si nullum corpus inmortale sit, nullum esse corpus sempiternum; corpus autem inmortale nullum esse, ne individuum quidem, nec quod dirimi distrahive non possit; N III, 29. similiter ... nullum corpus esse potest non mutabile; N III, 30. omne .. corpus mutabile est. at si esset corpus aliquod inmortale, non esset omne mutabile; ita efficitur, ut omne corpus mortale sit. etenim omne corpus aut aqua aut aër aut ignis aut terra

est aut id, quod ..; N III, 30. quod .. Marii corpus erat? ex eo, inquit (Democritus), quod fuerat; D II, 137. sic habeto, non esse te mortalem, sed corpus hoc; R VI, 26. ſ. animant. — II, 5. consto ex; F IV, 25. sum iu; fr V, 96.

excellit: et ita figuratum corpus, ut excellat aliis, animumque || et animum || ita constitutum, ut ..; F V, 34.

extabescit: »sic corpus clade horribili absumptum extabuit;« T II, 20. »refugere oculi, corpus macie extabuit;« T III, 26.

figurant, formant: ſ. animant.

gaudet: corpus gaudere tam diu, dum praesentem sentiret voluptatem; T V, 96.

gignunt: eam .. naturam esse quattuor omnia gignentium corporum, ut quasi partita habeant inter se ac divisa momenta, terrena et umida ... in terram et in mare ferantur; T I, 40.

habet: quo modo se hoc habiturum sit corpus, non dico ad annum, sed ad vesperum; F II, 92. ſ. gignunt.

iacet: iacet .. corpus dormientis ut mortui; D I, 63. iacente et mortuo paene corpore; D I, 115.

influit: ſ. II, 1. efficio; Ti 47.

ingravescunt: corpora .. exercitationum defatigatione || defet. || ingravescunt; C 36.

interit: fac .. sic animum interire, ut corpus; T I, 82. ego .. non intellego, quo modo calore extincto corpora intereant, non intereant umore aut spiritu amisso, praesertim cum intereant etiam nimio calore; N III, 35. ut ... debilitari et interire totum corpus necesse esset, sic ..; O III, 22.

moritur: ſ. iacet; D I, 115. — II, 1. accommodo.

oboedit: exercendum .. corpus et ita afficiendum est, ut oboedire consilio rationique possit in exsequendis negotiis et iu labore tolerando; O I, 79. ſ. II, 3. praeficio.

occidit: una animum et corpus occidere; T I, 18.

pellunt: ſ. I, 1. animant.

permanent: ut quam maxime permaneant diuturna corpora; T I, 108. maxime .. corpora inter se iuncta permanent, cum quasi quodam vinculo circumdato colligantur; N II, 115.

potest: ſ. animant. est; N III, 29. 30. oboedit. — II, 1. curo; T III, 4. tempto.

recalescunt: cum (nostra corpora) motu atque exercitatione recalescunt; N II, 26.

requiescit: »ubi remissa humana vita corpus requiescat malis;« T I, 107.

sentiunt: ut mortuorum corpora nihil sentire vivi sentiamus || [ut ... sentiamus] ||; T I, 108. ſ. est; T I, 21. gaudet.

splendet: cuius (Arcturi) *pedibus* || cui || subiecta fertur »spicum inlustre tenens splendenti corpore Virgo«; N II, 110.

subsequitur: ſ. cedit; A II, 125.

valent: cum .. ad corporum sanationem multum ipsa corpora et natura valeat; T III, 5. vgl. II, 1. tempto.

viget: ſ. est; T I, 21.

abl. abs.: ut ignavus miles ... pereat non numquam etiam integro corpore; T II, 54. quae (res) vel infirmis corporibus animo tamen administrentur; C 15.

elliptisch: si nihil nisi corpus (quod perficiendum est), summa erunt illa: valetudo, vacuitas doloris, pulchritudo, cetera; F IV, 35.

2. **Prädicat:** sum: nec .. aut, quod efficeret aliquid, aut, quod efficeretur, posse esse non corpus; A I, 39. certe (animus), quoniam est corpus, interibit cum reliquo corpore; T I, 24. neque nos corpora sumus, nec ego tibi haec dicens corpori tuo dico; T I, 52. nec .. ea species corpus est, sed quasi corpus; N I, 49. „non est corpus, sed quasi corpus.“ hoc intellegerem quale esset, si in ceris fingeretur aut fictilibus figuris; N I, 71. corpus illud non est, sed simile corporis, nec ... sanguis est; N I, 75. omnium, quae sint, naturam esse corpora et inane, quaeque his || iis || accidant; N II, 82. ignis, *anima*, aqua, terra corpora sunt, eaque cernuntur; Ti 50

II. **nach Verben:** 1 **Accusativ:** absumo: ſ. I, 1. extabescit; T II, 20.

accommodo: quorum corpora viva cum mortuis adversa adversis accommodata quam aptissime colligabantur; fr V, 95.

adficio: iubet .. Plato sic ad somnum proficisci corporibus adfectis, ut nihil sit, quod ..; D I, 62. ſ. I, 1. oboedit.

adhibeo: quom ... observetur .., ut casta corpora adhibeantur; L II, 24.

agito: ſ. I, 1. animant.

amplector: duas .. (partes) ... in primis (animal) amplectitur, animum et corpus, deinde utriusque partes; F II, 33.

appello: ſ. fero; F I, 17.

calefacio: materia ... ad calficiendum corpus igni adhibito et ad mitigandum cibum utimur; N II, 151.

capio: qui (animus Reguli) ..., cum corpus eius caperetur, capi certe ipse non potuit; P 16.

cerno: reliquum .. corpus Draconis totis noctibus cernimus; N II, 108.

commisceo: et in mare || mari || et in femina commiscendorum corporum mirae libidines; N II, 128.

conficio: (ut sit) omnibus oppressum corpus et confectum doloribus; T V, 23. ſ. I, 1. concalescunt.

conligo: ſ. **conligo** corpora (3 St.) S. 492, b.

constituo: cum corpus bene constitutum sit et sit exploratum ita futurum; F II, 92. cui corpus bene constitutum sit et exploratum ita semper fore; T II, 17.

constringo: cuius (sapientis) etiamsi corpus constringatur, animo tamen vincula inici nulla possint; F III, 76 (75). et ob eam causam et ex iis rebus numero quattuor mundi est corpus effectum ea constrictum conparatione, qua dixi; Ti 15.

consumo: animo et corpore consumpto; T I, 90.

contendo: ut onera contentis corporibus facilius feruntur, remissis opprimunt, simillime ..; T II, 54.

cremo: ut, corpora cremata cum scirent, tamen ea fieri apud inferos fingerent, quae ..; T I, 37. cum, ut Herculi contigit, mortali corpore cremato in lucem animus excesserit; D I, 47. prius quam in os iniecta gleba est, locus ille, ubi crematum est corpus, nihil habet religionis; L II, 57. cuius (Catonis mei) a me corpus est crematum, quod contra decuit, ab illo meum; C 84.

curo: cur ... corporis curandi tuendique causa || [causa] || quaesita sit ars atque eius utilitas deorum inmortalium inventioni consecrata; T III, 1. an quod corpora curari possint, animorum medicina nulla sit? T III, 4. ut medici toto corpore curando minimae etiam parti, si condoluit, medentur, sic ..; T III, 82. ut totum corpus rei publicae curent; O I, 85.

debilito: ſ. I, 1. interit; O III, 22.

desero: quonam, modo aut quo loco corpus subito deserueritis; F IV, 26. »vires vitaque corpus meum nunc deserit omne«; D I, 40.

dirimo: ſ. I, 1. est; N III, 29.

dispergo: »per .. agros passim dispergit corpus«; N III, 67.

distraho: ſ. I, 1. est; N III, 29.

do: cum (natura) corpora nobis infirma dedisset

iisque et morbos insanabilis et dolores intolerabilis adiunxisset; T V, 3. »quoniam || quom iam || quieti corpus nocturno inpetu dedi sopore placans artus languidos«; D I, 44.
effero: quorum non corpora sunt in caelum elata; R III, 40.
efficio: animum (deus) haud ita, ut modo locuti sumus, tum denique, cum corpus ei effecisset, inchoavit; Ti 21. corpus .. caeli aspectabile effectum est; Ti 27. crebris quasi cuneolis iniquefactis unum efficiebant ex omnibus corpus atque in eo influente atque effluente animi divini ambitus inligabant; Ti 47. ſ. constringo; Ti 15.
effingo: post .. eam sationem dis, ut ita dicam, iunioribus permisit, ut corpora mortalia effingerent; Ti 46.
eviscero: »accede, nate, adsiste, miserandum aspice evisceratum || eviscerati || corpus laceratum patris!« T II, 21.
exerceo: ſ. I, 1. oboedit.
exercitatum: ſ. V, 1. petere.
explico: quodsi universi corpus planum et aequabile explicaretur neque in eo quicquam esset † requisitum; Ti 14.
facio: alteram (reperio causam), quod (senectus) corpus faciat infirmius; C 15.
fero: atomos quas (Democritus) appellat, id est corpora individua propter soliditatem, censet ... ita ferri, ut ..; F I, 17. censet .. (Epicurus) eadem illa individua et solida corpora ferri deorsum suo pondere ad lineam; F I, 18. corpora quaedam solida atque individua vi et gravitate ferri; N II, 93. si gravitate feruntur ad perpendiculum corpora individua rectis lineis, ut Epicuro placet; Fa 22. ſ. I, 1. gignunt.
figuro: ſ. I, 1. est; T I, 21. excellit.
fingo: ex eo .. ingenia, mores, animum, corpus, actionem vitae, casus cuiusque eventusque fingi; D II, 89.
firmo: illi ... corpora iuvenum firmari labore voluerunt; T II, 36.
formo: natura .. corpus .. hominis sic et genuit et formavit, ut ..; F V, 59.
fundo: cuius (Hydrae) longe corpus est fusum; N II, 114.
gigno: ſ. formo.
habeo: habet (sapiens) corpus, habet animum; A II, 101.
humo: magorum mos est non humare corpora suorum, nisi a feris sint ante laniata; T I, 108. Athenis iam *ab* illo *primo rege* Cecrope, ut aiunt, permansit hoc ius || corpus || terra humandi; L II, 63.
imitor: oris .. pulchritudo reliqui corporis imitandi spem auferebat; O III, 10.
intellego: nunc istuc „quasi corpus“ et „quasi sanguinem“ quid intellegis? N I, 78.
intendo: quia profundenda voce omne corpus intenditur venitque plaga vehementior; T II, 56.
iungo: ſ. I, 1. permanent. — lacero: ſ. eviscero. — lanio: ſ. humo; T I, 108.
libero: ut ... animum .. et corpus, quantum efficere possimus, molestia liberemus; F I, 49.
loco: redditur .. terrae corpus et ita locatum ac situm quasi operimento matris obducitur; L II, 56.
misceo: ut aut cum matre corpus miscere videatur aut cum quovis alio vel homine vel deo, saepe belua; D I, 60.
miseror: ſ. eviscero.
moderor: qui (deus) tam regit et moderatur et movet id corpus, cui praepositus est, quam hunc mundum ille princeps deus; R VI, 26.
moveo: fragile corpus animus sempiternus movet; R VI, 26. ſ. moderor. — I, 1. cedit; A II, 125. deest.

nomino: quod ex utroque, id † iam corpus et quasi qualitatem quandam nominabant; A I, 24.
nosco: corpora nostra non novimus; A II, 122.
nudo: bene ergo Ennius: »flagiti principium est nudare inter civis corpora«; T IV, 70.
obduco: ſ. loco. — opprimo: ſ. conficio.
perficio: animum .. (natura) reliquis rebus ita perfecit, ut corpus; F V, 59.
perturbo: (appetitus,) a quibus non modo animi perturbantur, sed etiam corpora; O I, 102. ſ. 5. sum in; T III, 9.
perungo: iuvenes ii ... veste posita corpora oleo perunxerunt, ad iugum accesserunt; T I, 113.
plumo: »extremam (Crateram) nitens plumato corpore Corvus rostro tundit«; N II, 114.
praebeo: cur Poenorum crudelitati Reguli corpus est praebitum? N III, 80.
recipio: quae natura agri tantum modo efficere possit, ut mortuorum corpora sine detrimento vivorum recipiat; L II, 67.
reddo: »corpus Priamo reddidi, Hectorem abstuli;« T I, 105. ſ. loco.
rego: ſ. moderor.
relinquo: ita neque color neque corpus nec veritas nec argumentum nec sensus neque perspicuum ullum relinquitur; A II, 34. cum corporibus relictis et cupiditatum et aemulationum erimus expertes; T I, 44.
remitto: ſ. contendo. — sino: ſ. loco.
sopio: ut sopito corpore ipse (animus) vigilet; D I, 115.
sperno: quorum animi spretis corporibus evolant atque excurrunt foras; D I, 114.
tango: ſ. I, 1. dolet.
tego: amica corpus eius (Alcibiadis) texit suo pallio; D II, 143. ſ. I, 1. cadunt.
tempto: illud animorum corporumque dissimile, quod animi valentes morbo temptari non possunt, || ut, al. || corpora possunt; T IV, 31.
torqueo: »eius (Anguis) ipse (Anguitenens) manet religatus corpore torto«; N II, 109.
trado: libidinosa .. et intemperans adulescentia effetum corpus tradit senectuti; C 29.
traho: ſ. I, 1. est; T I, 105.
tueor: quoniam Aristippus, quasi animum nullum habeamus, corpus solum tuetur; A II, 139. ut se, vitam corpusque tueatur; O I, 11. valetudo sustentatur ... continentia in victu omni atque cultu corporis tuendi causa [praetermittendis voluptatibus]; O II, 86. ſ. curo; T III, 1.
vestio: cum videmus ... multitudinem pecudum partim ad vescendum, ... partim ad corpora vestienda; T I, 69.
video: fores ..; quibus apertis corpus hominis mortui vidit magnitudine invisitata; O III, 38.
2. **Genetiv:** obliviscor: quae (hominis natura) oblivisceretur corporis; F IV, 33.
sum: quae corporis sunt; F V, 34. quae sunt aut animi aut corporis; F V, 68. animi .. integri, non vitiosi est corporis || [corporis] || divinatio; D I, 81.
3. **Dativ:** accido: quod haud scio an (Sulla) timens *ne* suo corpori posset accidere; L II, 57. quae possunt aut corpori accidere aut rebus externis; O III, 21. ſ. I, 2. N II, 82.
adfero: nisi (somnus) requietem corporibus et medicinam quandam laboris afferret; F V, 54.
adfingo: quae .. procreationis causa natura corpori adfinxit, ea frustra habebit deus; N I, 92.
adiungo: Triton .. natantibus invehens beluis adiunctis humano corpori; N I, 78. ſ. 1. do; T V, 3.
antepono: cum animum infinita quadam laude anteponerent corpori; F IV, 16.
contingo: quod nostris quoque corporibus contingit; N II, 26.

deservio: sibi .. indulgentis et corpori deservientis ... in hortulis suis iubeamus dicere; L I, 39.

dico: f. I, 2. T I, 52.

facio: pennarum .. contextu corpori tegumenta (Philoctetes) faciebat; F V, 32.

impero: cur .. deus homini, animus imperat corpori? R III, 36. 37. ut animus corpori dicitur imperare, dicitur etiam libidini, sed corpori ut rex civibus suis aut parens liberis, ... sic ..; R III, 37.

infigo: »haec vetusta saeclis glomerata horridis luctifica clades nostro infixa est corpori«; T II, 25.

infligo: »hus non hostilis dextra, ... non biformato impetu Centaurus ictus corpori inflixit meo, ... sed ..;« T II, 20.

inhaereo: multis .. rebus inflammantur tales animi, qui corporibus non inhaerent; D I, 114.

insero: cum .. animos corporibus necessitate insevisset; Ti 44.

invenio: ut (natura) corporibus tot res salutaris, animis nullam invenerit; T IV, 58.

praeficio: eum .. (animum deus) ut dominum atque imperantem oboedienti praefecit corpori; Ti 21.

praepono: f. 1. moderor.

praesto: quom multum animus corpori praestet; L II, 24.

praesum: sic regum, sic imperatorum, sic magistratuum, sic patrum, sic populorum imperia civibus sociisque praesunt ut corporibus animus; R III, 37.

subicio: quae (ossa) subiecta corpori mirabiles commissuras habent; N II, 139.

subvenio: nec .. corpori solum subveniendum est, sed menti atque animo multo magis; C 36.

4. **Ablativ:** careo: quo .. modo deus || modo, al. || moveri carens corpore ... potest? N I, 33.

elabor: eorum animi, qui se corporis voluptatibus dediderunt, ... corporibus elapsi circum terram ipsam volutantur; R VI, 29.

excedo: quod (animus) multo magis faciet post mortem, cum omnino corpore excesserit; D I, 63.

laxo: qui iam vixerunt et corpore laxati illum incolunt locum, quem vides; R VI, 16.

libero: certe et || nec || deum ipsum et || nec || divinum animum corpore liberatum cogitatione complecti possumus; T I, 51.

sum: nec iis corporibus (di) sunt, ut ... morbos metuant; N II, 59.

vaco: quod nequeunt, qualis animus sit vacans corpore, intellegere et cogitatione comprehendere; T I, 50. posse animum manere corpore vacantem; T I, 78. *menti* .. *cur aquam* adiunxit, si ipsa mens constare potest vacans corpore? N I, 25. nihil est .. † quod vacet corpore; N I, 65. cum (animi hominum) .. somno soluti vacant corpore; D I, 129.

5. **mit Präpositionen:** abduco a: quid ... agimus, nisi animum ... secum esse cogimus maximeque a corpore abducimus? T I, 75.

abstraho a: cum a corpore animus abstractus divino instinctu concitatur; D I, 66. si (animus) ... ea, quae extra erunt, contemplans quam maxime se a corpore abstrahet; R VI, 29.

absum a: eam (partem animi) tum maxume vigere, cum plurimum absit a corpore; D I, 70.

accedo ad: fore ut (Caesar) ... trucidatus ita iaceret, ut ad eius corpus non modo amicorum, sed ne servorum quidem quisquam accederet; D II, 23.

appareo in: quae (similitudo) etiam in ingeniis, non solum in corporibus appareat; T I, 79.

avello a: sensus adsit, sive secetur quid sive avellatur a corpore; T III, 12. id Democritus ... accipere maluit, ... quam a corporibus individuis naturalis motus avellere; Fa 23.

avoco a: rarum est quoddam genus eorum, qui se a corpore avocent; D I, 111.

conficio ex: »Draco serpit ... conficiens .. sinus e corpore flexos«; N II, 106.

consto ex: *cum* (sapientia) eum tueretur, qui constaret ex animo et corpore; F IV, 17. cum ex animo constaremus et corpore; F IV, 19. ex animo constamus et corpore, quae sunt cuiusdam modi; F IV, 25. atqui perspicuum est hominem e corpore animoque constare; F V, 34. cum constemus ex animo et corpore; T III, 1. nisi in eo, qui ex animo constet et corpore caduco et infirmo, (rationem inesse non posse); N I, 98.

copulo cum: sic nostros animos cum corporibus copulatos ut vivos cum mortuis esse coniunctos; fr V, 95.

deduco de: quoniam haec deducuntur de corpore; F V, 47.

dico de: summatim .. haec erant de corpore animoque dicenda; F V, 36 (37).

diffundo in: eo .. modo ex his partibus .. sanguis per venas in omne corpus diffunditur; N II, 138.

disiungo a: disiungamus .. nos a corporibus, id est consuescamus mori; T I, 75.

distribuo in: a corde .. in totum corpus (cibus) distribuitur per venas; N II, 137.

divido in: iidem .. diviserunt naturam hominis in animum et corpus; F IV, 16. ut facile ... omnia ... in reliquum corpus dividantur; N II, 136. depulso .. de pectore et in omne corpus diviso et mitificato cibo; D II, 57.

duco in: qui (nervi) ... in corpus omne ducuntur; N II, 139.

efficio ex: f. I, 1. cursant.

elicio, eligo ex: ut ... multa .·. ex earum (beluarum) corporibus remedia morbis et vulneribus eligamus || eliciamus ||; N II, 161.

evado ex: nec .. tum animum esse insipientem, cum ex insipienti corpore evasisset; C 80.

excedo ex: cum (animi) e corporibus excesserint; T I, 24. perspicuum debet esse animos, cum e corpore excesserint, ... sublime ferri; T I, 40. duas esse vias duplicesque cursus animorum e corpore excedentium; T I, 72. qui (Stoici) aiunt manere animos, cum e corpore excesserint, sed non semper; T I, 78. ut, cum animus Eudemi e corpore excesserit, tum domum revertisse videatur; D I, 53. animos, dum in corporibus essent mortalibus, vivere, cum excessissent ex eis, emori; C 80. cum (animi) ex corpore excessissent; Lae 13.

excido ex: »e quo (corpore) liquatae solis ardore excidunt guttae«; T II, 25. quam (herbam) cum (caprae) gustavissent, sagittas excidere dicunt || [dicunt] || e corpore; N II, 126.

exsisto ex: multa .. e corpore existunt, quae acuant mentem, multa, quae obtundant; T I, 80.

extraho ex: ebur ex inani corpore extractum haud satis castum donum deo; L II, 45.

fluo a: a corporibus .. solidis et a certis figuris (Democritus) vult fluere imagines; D II, 137.

fundo in: vim .. omnem eam ... in omnibus corporibus vivis aequabiliter esse fusam; T I, 21. qui (umor, calor) est fusus in corpore; N II, 18.

gigno in: quodsi tanta vis est ad habitum mentis in iis, quae gignuntur in corpore; T I, 80. quae (materia) in corporibus dividua gignitur; Ti 21.

haereo in: tu totus haeres in corpore; F II, 106. »tanta || meo tanta, vobis || vis sceleris in corpore haeret«; T III, 26.

includo in: non potuit animus haec in corpore inclusus adgnoscere, cognita attulit; T I, 58. si

iam tum, cum (animus) erit inclusus in corpore, eminebit foras; R VI, 29. (deus) intellegentiam in animo, animum inclusit in corpore; Ti 10.

inligo in: f. II, I. efficio; Ti 47.

inrumpo per: imagines extrinsecus in animos nostros per corpus inrumpere? A II, 125.

insum in: quae sunt extrinsecus, id est quae nec || neque || in animo insunt neque in corpore; F V, 68. quanta vis insit caloris in omni corpore; N II, 24. quoniam is (ignis), cum inest in corporibus nostris, efficit, ut sentiamus; N III, 36.

intro in: nisi animus, ante quam in corpus intravisset, in rerum cognitione viguisset; T I, 57.

loco in: ipsi animi magni refert quali in corpore locati sint; T I, 80.

nascor in: quem ad modum ... in corpore morbi aegrotationesque nascuntur, sic ..; T IV, 23.

ordior a: ut a corpore ordiar; F V, 46.

orior e: eorum .. utrumque et ortum esse e corpore et ad corpus referri; F I, 55. f. I, 1. animant.

pateo a: quae (foramina) patent ad animum a corpore; T I, 47.

permisceo cum: animi hominum ... cernunt ea, quae permixti cum corpore animi || [animi] || videre non possunt; D I, 129.

pernosco ex: qui (Zopyrus physiognomon) se profitebatur hominum mores naturasque ex corpore, oculis, vultu, fronte pernoscere; Fa 10.

pertineo ad: f. **ad**, I. pertineo ad corpus (5 St.) S. 45, b.

proficiscor a: nullam .. novistis nisi profectam a corpore et redeuntem ad corpus animi voluptatem; N I, 111.

quatio e: »pedibus .. (Arcti) tenetur magnus Leo tremulam quatiens e corpore flammam«; N II, 110.

redeo ad: redeo ad animum et corpus; A II, 124. f. proficiscor a.

refero ad: f. **ad**, I. refero ad corpus (9 St.) S. 48, b.

requiro in: f. I. explico.

resideo in: in corpore .. perspicuum est vel extincto animo vel elapso nullum residere sensum; T I, 104.

secerno a: secernere .. a corpore animum ecquidnam aliud *est nisi* || quam || mori discere? T I, 75.

segrego a: ista in figura hominis feritas et inmanitas beluae a communi tamquam humanitatis corpore segreganda est; O III, 32.

sevoco a: quibus .. (animis) fuisset minima cum corporibus contagio seseque ab iis semper sevocavissent; T I, 72. quid aliud agimus, cum a voluptate, id est a corpore, ... sevocamus animum? T I, 75.

spargo in: credo deos inmortales sparsisse animos in corpora humana, ut essent, qui terras tuerentur; C 77.

sum cum: f. IV, 3. alqd cum. — ex: in voluptate corporis ⟨addam si vis, „animi", dum ea ipsa, ut vultis, sit ex || et, e || corpore⟩ situm est vivere beate; F II, 89. — extra: f. in; T V, 25. — in: fontem omnium bonorum in corpore esse; A II, 140. animi ... voluptatem aut molestiam plus ... afferre momenti quam eorum utrumvis, si aeque diu sit in corpore; F I, 56. sunt et in animo praecipua quaedam et in corpore; F II, 33. et in corpore et extra esse quaedam bona; F II, 68. quae (membra) sunt intus in corpore; F III, 18. esse in animo quaedam similia eorum, quae sunt in corpore; F IV, 28. omnium rerum ... earum summum bonum in corpore est; F V, 38. quia cuiusque partis naturae et in corpore et in animo sua quaeque vis sit; F V, 46. neque est .. ullus sensus in corpore, sed ..; T I, 46. quasi vero intellegant, qualis (animus) sit in ipso corpore; T I, 50. qualis animus in corpore sit tamquam alienae domui; T I, 51. num .. aliquis dolor aut omnino post mortem sensus in corpore est? T I, 82. quibus duobus morbis, ... aegritudine et cupiditate, qui tandem possunt in corpore esse graviores? T III, 5. quod in perturbato animo sicut in corpore sanitas esse non posset; T III, 9. quo modo .. in corpore est morbus, est aegrotatio, est vitium, sic in animo; T IV, 28 (29). sunt .. in corpore praecipua, valetudo, vires, pulchritudo || pul. vir. val. ||, firmitas, velocitas, sunt item in animo; T IV, 30. si .. tot sunt in corpore bona, tot extra corpus in casu atque fortuna; T V, 25. cum solis ignis similis eorum ignium sit, qui sunt in corporibus animantium; N II, 41. ut .. in corporibus magnae dissimilitudines sunt, ... sic in animis existunt maiores etiam varietates; O I, 107. cum (animum) esse in hoc corpore ex iis rebus, quas gerebam, intellegebatis; C 79. id .. (materiae genus) interiecit (deus) inter individuum atque id, quod dividuum esset in corpore; Ti 21. vidit ... adpendicem animi esse corpus, nihilque esse in eo magnum; fr V, 96. f. excedo ex; C 80. — sine: etiamsi id (animal) sine corpore sit, ut fingimus, tamen ..; F IV, 28. quod .. (Plato) sine corpore ullo deum vult esse, ut Graeci dicunt, ἀσώματον || [ut ... ἀσώματον] ||; N I, 30. cum .. sine corpore idem (Aristoteles) vult esse deum; N I, 33.

videor in: mihi summum in animo bonum videtur, illi (Epicuro) autem in corpore, mihi in virtute, illi in voluptate; T III, 50.

III. **nach Adjectiven und Adverbien;** 1. **Genetiv**: expers: quod nullo modo arbitrabatur quidquam effici posse ab ea (natura), quae expers esset corporis; A I, 39. quoniam ... Zeno, quasi corporis simus expertes, animum solum complectitur; A II, 139.

similis: f. I, 2. N I, 75.

2. **Dativ**: similis: aegris .. corporibus simillima animi est aegritudo; T III, 23.

3. **mit Präpositionen**: pariter cum: animum et praesentem (voluptatem) percipere pariter cum corpore et prospicere venientem; T V, 96.

separabilis a: nec (vim eam) separabilem a corpore esse; T I, 21.

simul cum: cum corporibus simul animos interire atque omnia morte deleri; Lae 13.

una cum: sin una est interiturus animus cum corpore ..; C 81.

IV. **nach Substantiven:** I. **Genetiv**: alqd: corporis .. alia ponebant esse in toto, alia in partibus; A I, 19. nisi adiungerentur et corporis et cetera ... ad virtutis usum idonea; A I, 22. quod ... magis .. ipsum propter se expetendum (est) quam aut sensus aut corporis ea, quae diximus; F V, 60. f. I, 1. cedit; A II, 125. — II, 1. tempto.

actio: est .. etiam actio quaedam corporis; F V, 35. (ossa) commissuras habent et ad stabilitatem aptas et ad artus finiendos || fingendos || adcommodatas et ad motum et ad omnem corporis actionem; N II, 139. humani .. animi eam partem, quae sensum, quae motum, quae adpetitum habeat, non esse ab actione corporis seiugatam; D I, 70.

adfectio: moderati aequabilesque habitus, affectiones ususque corporis apti esse ad naturam videntur; F V, 36. qui ... definieris summum bonum firma corporis adfectione exploratаque *eius* spe contineri; T V, 27.

adiumenta: quod corporum adiumenta adhibentur extrinsecus, animorum salus inclusa in his || [iis] || ipsis est; T IV, 58.

admixtio: cum (animus) omni admixtione corporis liberatus purus et integer esse coepisset, tum esse sapientem; C 80.

aegrotationes: utrum quod minus noceant animi aegrotationes quam corporis, an quod ..? T III, 4.

alimenta: nec .. (mundus) desiderabat aut alimenta corporis aut detractionem confecti et consumpti cibi; Ti 18.

bona: virtus in animi bonis et in coporis cernitur et in quibusdam, quae ..; A I, 21. si ... eo beatior quisque sit, quo sit corporis aut externis bonis plenior; F III, 43. virtutes .. animi bonis corporis anteponebant; F IV, 16. reliqua subtilius persequentes corporis bona facilem quandam rationem habere censebant; F IV, 17. bona .. corporis huic sunt ... similiora; F IV, 30. quae sunt a nobis bona corporis numerata; F V, 71. qui ... multum in bonis aut malis corporis ponerent; F V, 75. haec cum corporis bona sint, eorum conficientia certe in bonis numerabis; F V, 81. qui quamvis minimam praestantiam animi omnibus bonis corporis anteire dicamus; F V, 93. ut omnia praeterea, quae bona corporis et fortunae putantur, perexigua et minuta videantur; T II, 30. qui (Critolaus) cum in alteram lancem animi bona imponat, in alteram corporis et externa; T V, 51. dum corporis (bona) *et* externa iaceant humi et tantum modo, quia sumenda sint, appellentur bona; T V, 76. tria genera bonorum, maxuma animi, secunda corporis, externa tertia; T V, 85. ut ab his (bonis animi) corporis et externa obscurentur; T V, 119.

castimonia: nec (lex) tollit castimoniam corporis; L II, 24.

celeritas: non viribus aut velocitate aut celeritate corporum res magnae geruntur, sed consilio, auctoritate, sententia; C 17.

certatio: •† quod sine curriculo et sine || sine curr. sive || certatione corporum fiat•; L II, 22. † sint corporum certationes cursu et pugillatu || pugillatione || et luctatione; L II, 38.

coagmentatio: omnis .. coagmentatio corporis vel caloris vel frigoris *vi* || vi cal. vel fr., al. || vel aliqua inpulsione vehementi labefactatur et frangitur; Ti 17.

commoditates: non sunt in eo genere tantae commoditates corporis; F IV, 29.

commodum: illi .. corporis commodis compleri vitam beatam putant, nostri nihil minus; F III, 43. certe minus ad beatam vitam pertinet multitudo corporis commodorum; F III, 43. in enumerandis .. corporis commodis si quis praetermissam a nobis voluptatem putabit; F V, 45. unum aliquod accesserit commodum corporis; F V, 45. parva esse ad beate vivendum momenta ista corporis commodorum; F V, 72. f. **commodus,** B, II, 1. comparo (1 St.) S. 454, b.

compages: dum sumus inclusi in his compagibus corporis, munere quodam necessitatis et gravi opere perfungimur; C 77.

compedes: qui in compedibus corporis semper fuerunt, etiam cum soluti sunt, tardius ingrediuntur; T I, 75.

complexus: explanavit (Epicurus), quod diceret. „saporem", inquit, „et corporum complexum et ludos atque cantus"; T III, 46.

concretio: dum (Epicurus) individuorum corporum concretionem fugit, ne interitus et dissipatio consequatur; N I, 71.

concursio: illam .. funditus eiciamus individuorum corporum levium et rotundorum || rut. || concursionem fortuitam; T I, 42. mundum .. effici ornatissimum et pulcherrimum ex eorum corporum concursione fortuita; N II, 93.

constitutio: si non modo utilitas, sed vita omnis beata corporis firma constitutione ... continetur; O III, 117.

contagio: cum .. est somno sevocatus animus a societate et a contagione corporis; D I, 63.

corruptio: morbum appellant totius corporis corruptionem; T IV, 28 (29).

cruciatus: quae Theophrastus de fortuna, de dolore, de cruciatu corporis dixit; F V, 77.

cultus: omnis cultus et curatio corporis erit eadem adhibenda deo, quae adhibetur homini; N I, 94. victus cultusque corporis ad valetudinem referatur et ad vires, non ad voluptatem; O I, 106. delectari ... inanimis || inanibus || rebus, ut honore, ut gloria, ut aedificio, ut vestitu cultuque corporis; Lae 49.

curatio: f. cultus; N I, 94.

custodia: quibusdam convenis et feris barbaris corporis custodiam (Dionysius) committebat; T V, 58. nisi .. deus is ... istis te corporis custodiis liberaverit; R VI, 15. et tibi, Publi, et piis omnibus retinendus animus est in custodia corporis; R VI, 15. ut ... animus ... evolet tamquam e custodia vinclisque corporis; Lae 14.

debilitas: vgl. integritas; F V, 84.

deformatio: quae .. confectio est valetudinis, quae deformatio coloris et corporis, ... (quae) non evocetur atque eliciatur voluptate? fr V, 81. quae est .. confectio valetudinis, quae deformatio corporis? fr V, 81.

deformitas: quae (turpitudo) si in deformitate corporis habet aliquid offensionis; O III, 105.

dolor: statue contra aliquem confectum tantis animi corporisque doloribus, quanti ..; F I, 41. animi .. voluptates et dolores nasci fatemur e corporis voluptatibus et doloribus; F I, 55. nec ... non multo maiores esse et voluptates et dolores animi quam corporis; F I, 55. nihil dolendum esse animo, quod sit a dolore corporis praesenti futurove seiunctum; F I, 59. omnis animi et voluptates et dolores ad corporis voluptates ac dolores pertinere; F II, 107. maiores esse voluptates et dolores animi quam corporis; F II, 108. animi ... dolores (sapiens) percipiet omnibus partibus maiores quam corporis; F II, 108. quod huic officium, quae laus, quod decus erit tanti, quod adipisci cum dolore corporis velit, qui ..? T II, 16. videsne, ut obmutuerit non sedatus corporis, sed castigatus animi dolor? T II, 50. nec committam, ut dolor corporis efficiat, ut frustra tantus vir ad me venerit; T II, 61. an quod corporis gravitatem et dolorem animo iudicamus, animi morbum corpore non sentimus? T III, 1. dolor corporis, cuius est morsus acerrimus, perfertur spe proposita boni; T III, 61. quid, si deinde dolores graves corporis, si bonorum amissio, si caecitas, si exilium (accessisset)? T IV, 40. vereor .., ne natura ... animos quoque dederit ... corporum doloribus congruentis; T V, 3. cui concesserim in malis esse dolores corporis; T V, 25. aderit ... solitudo, amissio suorum, graves dolores corporis; T V, 29. idem ... prematur etiam doloribus acerrumis corporis; T V, 117. morte aut dolore corporis aut luctu animi aut offensione iudicii hominum miserias ponderamus; L II, 43. vgl. cruciatus.

dulcedo: si (voluptas) ... pluris esse contendat dulcedinem corporis ex eave natam laetitiam; F III, 1.

efficacitas: viribus corporis et nervis et efficacitati similes similibus quoque verbis animi vires nominantur; T IV, 31.

exercitatio: quis nostrum exercitationem ullam corporis suscipit laboriosam, nisi ut ..? F I, 32. color (tuendus est) exercitationibus corporis; O I, 130.

famula: cum a re familiari, quae est ministra et famula corporis, ... sevocamus animum; T I, 75.
faces: cum .. corporis facibus inflammari soleamus ad omnis fere cupiditates eoque magis incendi, quod ..; T I, 44.
figura: nec .. figura corporis nec ratio excellens ingenii humani significat ad unam hunc rem natum hominem, ut frueretur voluptatibus; F II, 41. quod primum intellegi debet figura membrisque corporum; F III, 62. corporis .. nostri partes totaque figura et forma et statura quam apta ad naturam sit, apparet; F V, 35. ex corporis totius natura et figura varios motus cieri tamquam in cantu sonos; T I, 19. membrorum .. situs et figura corporis vacans animo quam possit harmoniam efficere, non video; T I, 41. nervos, venas, omnem denique membrorum et totius corporis figuram videor posse dicere, unde concreta et quo modo facta sint; T I, 56. hominum .. similitudo in corporum figura magis exstat; T I, 80. ea (beatitas, beatitudo) ... cur in aliquam mentem aeternam figura membrisque corporis vacuam cadere non potest? N I, 95. figuram .. corporis habilem et aptam ingenio humano (natura) dedit; L I, 26.
firmitas: qui .. poterit aut corporis firmitate aut fortunae stabilitate confidere? T V, 40.
forma: ʃ. figura; F V, 35.
functio: labor est functio quaedam vel animi vel corporis gravioris operis et muneris; T II, 35.
genus: cum praesertim ipse quoque animus non inane nescio quid sit, ... sed in quodam genere corporis: F IV, 36. cum quattuor genera sint corporum, vicissitudine eorum mundi continuata natura est; N II, 84.
gestus: oculi ... in corporum etiam motione atque gestu multa cernunt subtilius; N II, 145.
gravitas: ʃ. dolor; T III, 1.
habilitates: omitto oportunitates habilitatesque reliqui corporis, moderationem vocis; L I, 27.
habitus: ʃ. adfectio; F V, 36.
imminutio: si pravitatem imminutionemque corporis propter se fugiendam putamus; F V, 47.
incommodum: quod ea non ad corporis incommodum referuntur, sed ad turpes actiones; F III, 39. aegritudinem ... moveri fortunae et corporis incommodis, non animi malis; T III, 78. magis .. esse contra naturam hominem homini detrahere sui commodi causa quam omnia incommoda subire vel externa vel corporis * || corporis ||; O III, 28.
indulgentia: quom animus ... a || ab || corporis obsequio indulgentiaque discesserit; L I, 60.
ingressus: ei (mundo deus) nec manus adfixit ... nec pedes aut alia membra, quibus ingressum corporis sustineret; Ti 19.
integritas: nihil .. putare esse praeter voluptatem, ... non integritatem corporis, non valetudinem; F II, 34. quod (summum) cumulatur ex integritate corporis et ex mentis ratione perfecta; F V, 40. bonum integritas corporis, misera debilitas; F V, 84.
intentio: ut ... Aristoxenus, musicus idemque philosophus, ipsius corporis intentionem quandam; T I, 19.
interitus: sin autem illa veriora, ut idem interitus sit animorum et corporum; Lae 14.
labor: haec aetas ... exercenda .. (est) in labore patientiaque et animi et corporis; O I, 122. senibus .. labores corporis minuendi, exercitationes animi etiam augendae videntur; O I, 123.
languor: is (animus) cum languore corporis nec membris uti nec sensibus potest; D II, 128. cum .. haec (membra) subtracta sunt desertusque || est || animus languore corporis, tum agitatur ipse per sese; D II, 139.
lenocinia: perspicuum est, ... quo ciborum conditiones, quo corporum lenocinia processerint; N II, 146.
liniamenta: animi .. liniamenta sunt pulchriora quam corporis; F III, 75.
macula: est corporis macula naevus || naevos ||; N I, 79.
magnitudo: quia (elephantus) propter magnitudinem corporis difficiles aditus habebat ad pastum; N II, 123 (122).
mala: qui cum dicat esse quaedam et corporis et fortunae mala; A II, 134. si essent ulla corporis aut fortunae mala; T V, 22. si omnia mala et fortunae et corporis ex altera parte ponantur; N III, 79. ʃ. bona; F V, 75.
medicina: cum ipsam medicinam corporis animus || [animus] || invenerit; T III, 5.
membra: ut corporis est quaedam apta figura membrorum cum coloris quadam suavitate, ... sic ..; T IV, 31. ut filiis imperari corporis membris propter oboediendi facilitatem; R III, 37. ʃ. figura; F III, 62. N I, 95.
ministra: ʃ. famula.
mollitudo: ea, quae Anticlea laudat Ulixi pedes abluens: »lenitudo orationis, mollitudo corporis«; T V, 46.
morbi: quodsi corporis gravioribus morbis vitae iucunditas impeditur; F I, 59. morbi perniciosiores pluresque sunt animi quam corporis; T III, 5. cuius (philosophiae) auxilium non ut in corporis morbis petendum est foris; T III, 6. sumendum tempus est non minus in animorum morbis quam in corporum; T III, 76. dum morbis corporum comparatur morborum animi similitudo; T IV, 23.
motio: ʃ. gestus.
motus: hunc naturalem esse omnium corporum motum; F I, 18. quae (res) sunt in utriusque (corporis, animi) motu et statu; F V, 37. in quibus (bestiis) non corporum solum, ut in suibus, sed etiam animorum aliqua ex parte motus quosdam videmus; F V, 38. in motu et in statu corporis nihil inest, quod animadvertendum esse ipsa natura iudicet? F V, 47. si turpitudinem fugimus in statu et motu corporis; F V, 47. si animal omne, ut vult, ita utitur motu sui corporis, prono, obliquo, supino; D I, 120. neque .. solum corporis, ... sed multo etiam magis animi motus probandi; O I, 100. quoniam decorum ... in corporis denique motu et statu cernitur; O I, 126. vgl. actio; N II, 139.
munera: valitudo (oportuna est), ut dolore careas et muneribus fungare corporis; Lae 22.
natura: ʃ. figura; T I, 19. — I, 1. gignunt.
nervi: ʃ. efficacitas.
nitor: Lysandrum intuentem purpuram eius (Cyri) et nitorem corporis ornatumque Persicum multo auro multisque gemmis dixisse ..; C 59.
nomen: quam (perturbationem) .. Stoici communi nomine corporis et animi ἡδονήν appellant; F III, 35.
notitia: valetudo sustentatur notitia sui corporis et observatione, quae res .. prodesse soleant; O II, 86.
obsequium: ʃ. indulgentia.
offensiones: corporum offensiones sine culpa accidere possunt, animorum non item; T IV, 31.
opera: ut .. in reliquis rebus multo maiora opera sunt animi quam corporis, sic ..; O II, 46.
oportunitates: ʃ. habilitates.
pars: qui (sensus) tibi, ut reliquae corporis partes, non comites solum virtutum, sed ministri etiam videbuntur; F II, 113. aptas .. et integras omnis partis corporis ... habere; F III, 17. iam

membrorum, id est partium corporis, alia videntur propter eorum usum a natura esse donata, ... alia autem ..; F III, 18. qui ... nullam in eo (homine) neque animi neque corporis partem vacuam tutela reliquerunt; F IV, 36. cum primae sint animi partes, secundae corporis; F V, 34. quin ... partes quoque et corporis et animi et earum rerum ... sua caritate colantur et per se ipsae appetantur; F V, 37. vitium (appellant), cum partes corporis inter se dissident; T IV, 29. quid reliqua discriptione || descr. || omnium corporis partium (opus est)? N I, 92. ut .. nulla pars est corporis nostri, quae non minoris sit, quam nosmet ipsi sumus, sic ..; N II, 32. caelestem altissimam aetheriamque naturam, id est igneam, ... vacare voluerunt ea parte corporis; N II, 64. deinde partes corporis et ad procreandum et ad concipiendum aptissimae; N II, 128. (cibus) distribuitur per venas admodum multas in omnes partes corporis pertinentes; N II, 137. aures ... recte in altis corporum partibus collocatae sunt; N II, 141. quae partes .. corporis ad naturae necessitatem datae aspectum essent deformem habiturae; O I, 126. quarum .. partium corporis usus sunt necessarii; O I, 127. si quo casu evenerit, ut corporis partes quaedam aperiantur; O I, 129. si (membra) ... nocent reliquis partibus corporis; O III, 32. f. figura; F V, 35. — II, 1. amplector.

patientia: f. labor; O I, 122.

perturbatio: vgl. nomen.

portus: illud vero perquam inane: »neque sepulcrum, quo recipiat, habeat portum corporis;« T I, 107. portum esse corporis et requiescere in sepulcro putat mortuum, magna culpa Pelopis; T I, 107.

praestantia: ut animi, item corporis (praestantia nos vinci); N I, 96.

pravitates: an corporis pravitates ... habebunt aliquid offensionis, animi deformitas non habebit? L I, 51. f. imminutio.

pulchritudo: ut venustas et pulchritudo corporis secerni non potest a valetudine, sic ..; O I, 95. ut .. pulchritudo corporis apta compositione membrorum movet oculos, ... sic ..; O I, 98.

ratio: principio corporis nostri magnam natura ipsa videtur habuisse rationem; O I, 126.

sanatio: f. I, 1. valet.

sensus: omnia .. iucunda, quamquam sensu corporis iudicentur, ad animum referri tamen; T V, 95. quanta sit animi vis seiuncta a corporis sensibus; D I, 129.

siccitas: summam esse in eo (Masinissa) siccitatem corporis || corp. s. ||; C 34.

similitudo: praeclare nostri ... molestiam, sollicitudinem, angorem propter similitudinem corporum aegrorum aegritudinem nominaverunt; T III, 22. haec .. proclivitas ad suum quodque genus a similitudine corporis aegrotatio dicatur; T IV, 28. ut in malis attingit animi naturam corporis similitudo, sic in bonis; T IV, 30.

societas: falsum est omnis animi voluptates esse e corporis societate; F II, 106. f. contagio.

statura: f. figura; F V, 35.

status: (natura) hunc statum corporis per se ipsum expetit; F V, 47. f. motus; F V, 37. 47. ⨯ O I, 126.

tegumenta: tegumenta (dico) corporum vel texta vel suta; N II, 150.

temperatio: cum videmus ... commutationes .. temporum quadrupertitas ad maturitatem frugum et ad temperationem corporum aptas; T I, 68. ut .. corporis temperatio ... sanitas, sic animi dicitur; T IV, 30.

valetudo: illa duo, morbus et aegrotatio, ex totius valetudinis corporis conquassatione et perturbatione gignuntur; T IV, 29.

velocitas: velocitas .. corporis celeritas appellatur; T IV, 31. f. celeritas.

venustas: f. pulchritudo; O I, 95.

vestitus: f. cultus; Lae 49.

vexatio: adflictatio (est) aegritudo cum vexatione corporis; T IV, 18.

victus: f. cultus; O I, 106.

vincula: vigilantes animi diiungunt .. se a societate divina vinclis corporis inpediti; D I, 110. hi || ii || vivunt, qui e corporum vinculis tamquam e carcere evolaverunt; R VI, 14. ex quo intellegitur, quales (animi) futuri sint, cum se plane corporis vinculis relaxaverint; C 81. f. custodia; Lae 14.

virtus: quae (vita) sit animi corporisque expleta virtutibus; F V, 37. ita fiet, ut animi virtus corporis virtuti anteponatur; F V, 38.

vis: cognitio .. haec est una nostri, ut vim corporis animique norimus; F V, 44. »Scorpios .. posteriore trahens plexum || flexum || vi corporis arcum«; N II, 113. perhibetur (Romulus), ut adoleverit || adul. ||, et corporis viribus et animi ferocitate tantum ceteris praestitisse, ut ..; R II, 4. omnino illud honestum ... animi efficitur, non corporis viribus; O I, 79. [dives esse potius quam maxumis corporis viribus]; O II, 88. quam ad suavitatem nullis (Nestor) egebat corporis viribus; C 31. utrum .. has corporis an Pythagorae tibi malis vires ingenii dari? C 33. in his desudans atque elaborans corporis vires non magno opere || magnopere || desidero; C 38. eas .. (res) tueor animi, non corporis viribus; C 38. f. celeritas. commodum; O II, 88. efficacitas.

vitium: ut aut non appareat corporis vitium aut quam minimum appareat; F V, 46. errat in eo, quod ullum aut corporis aut fortunae vitium vitiis animi gravius existumat; O III, 26.

voluptas: perfrui .. maximis et animi et corporis voluptatibus; F I, 57. qui potiatur corporis expetitis voluptatibus; F II, 14. corporis .. voluptas si etiam praeterita delectat; F II, 106. fluit igitur voluptas corporis et prima quaeque avolat saepiusque relinquit causam paenitendi quam recordandi; F II, 106. [animo voluptas oritur propter voluptatem corporis, et maior est animi voluptas quam corporis]; F II, 108. traducis cogitationes meas ad voluptates. quas? corporis, credo, aut quae propter corpus vel recordatione vel spe cogitentur; T III, 37. temperantia .. constat ex praetermittendis voluptatibus corporis; N III, 38. ex quo intellegitur corporis voluptatem non satis esse dignam hominis praestantia; O I, 106. nullam capitaliorem pestem quam voluptatem corporis hominibus dicebat (Archytas) a natura datam; C 39. (Archytas) fingere animo iubebat tanta incitatum aliquem voluptate corporis, quanta percipi posset maxima; C 41. neque .. ipsorum conviviorum delectationem voluptatibus corporis magis quam coetu amicorum et sermonibus metiebar; C 45. quae sunt .. voluptates corporis cum auctoritatis praemiis comparandae? C 64. an vero voluptates corporis expetendae? fr V, 81. congruere .. cum cogitatione magna voluptas corporis non potest; fr V, 81. f. dolor; F I, 55. ⨯ II, 107. 108. — II, 4. elabor. — II, 5. sum ex.

usus: f. adfectio; F V, 36.

2. **Ablativ**: Capricornus: »tum gelidum valido de pectore frigus anhelans corpore semifero magno Capricornus in orbe«; N II, 112.

numerus: si simplex (animus), utrum sit ignis an anima an sanguis an, ut Xenocrates, numerus nullo corpore? A II, 124.

Pisces: »hanc Aries tegit et squamoso corpore Pisces Fluminis inlustri tangentem corpore ripas«; N II, 114.
Virgo: f. I, 1. splendet.
3. mit Präpositionen: alqd cum: cum (animus hominis) ita solutus est et vacuus, ut ei plane nihil sit cum corpore; D I, 113.
accessio ad: cum .. ad corpora tum accessio fieret, tum abscessio; Ti 44. — ex: ut ... neque deficiat umquam ex infinitis corporibus similium accessio; N I, 105.
aegrotatio in: proprie, ut aegrotatio in corpore, sic aegritudo in animo nomen habet non seiunctum a dolore; T III, 23. doloris ... origo .. explicanda est, id est causa efficiens aegritudinem in animo tamquam aegrotationem in corpore; T III, 23.
animus sine: qui negant animum sine corpore se intellegere posse; T I, 51.
contagio cum: f. II, 5. sevoco a.
discessus a: sunt .. qui discessum animi a corpore putent esse mortem; T I, 18. an [quoniam] ipse animi discessus a corpore non fit sine dolore? T I, 82.
iucunditas in: „voluptas". huic verbo omnes ..., qui Latine sciunt duas res subiciunt, laetitiam in animo, commotionem suavem iucunditatis in corpore; F II, 13.
motus in: dolor .. (est) motus asper in corpore alienus a sensibus; T II, 35.
similitudines cum: sunt .. quaedam animi similitudines cum corpore; T II, 54.
stupor in: istuc nihil dolere non sine magna mercede contingit immanitatis in animo, stuporis in corpore; T III, 12.
V. Umstand: 1. Ablativ: accipere: nondum sanatis volneribus iis, quae (Miltiades) corpore adverso in clarissima victoria accepisset; R I, 5.
adipisci: adeptum esse omnia a || e || natura et animo et corpore et vita; A I, 19.
adservire: toto corpore atque omnibus ungulis, ut dicitur, contentioni vocis adserviunt; T II, 56.
cingi: quid autem interius mente? cingatur igitur corpore externo; N I, 26.
circumdare: deinde eum (mundum deus) circumdedit corpore et vestivit extrinsecus; Ti 20.
concrescere: qui asperis et levibus et hamatis uncinatisque corporibus concreta haec esse dicat interiecto inani; A II, 121.
coniti: cuius (Arcturi) sub pedibus »corniger est valido conixus corpore Taurus«; N II, 110.
contineri: qui (ignis) corporibus animantium continetur; N II, 40.
differre: quid inter Indos et Persas, Aethiopas et Syros differat corporibus, animis; D II, 96.
dolere: ut .. aeque doleamus [animo], cum corpore dolemus; F I, 55.
exanclari: »o multa dictu gravia, perpessu aspera, quae corpore exanclata atque animo pertuli!« T II, 20.
excellere: alias earum (animantium) corpore excellere, alias autem animo, non nullas valere utraque re; F IV, 28.
frui: constituamus aliquem magnis, multis, perpetuis fruentem et animo et corpore voluptatibus; F I, 40.
includi: deus inclusus corpore humano iam, non Cassandra loquitur; D I, 67.
intercludi: qui (Cn. et P. Scipiones) Carthaginiensium || Karth. || adventum corporibus suis intercludendum putaverunt; P 12.
intersaepiri: nunc ... (foramina illa) terrenis concretisque corporibus sunt intersaepta quodam modo; T I, 47.
languescere: corpore alius languescit || nescit ||; F IV, 65.
manere: etiam cum manent corpore, animo tamen exulant et vagantur; R II, 7.
moveri: inertissimos homines ... videmus tamen et corpore et animo moveri semper; F V, 56.
nitere: »exinde Orion obliquo corpore nitens«; N II, 113. f. II, 1. plumo.
obsideri: corporibus .. omnis obsidetur locus; N I, 65.
obstruere: cum recorder || recordor || ... non duos Scipiones, qui iter Poenis vel corporibus suis obstruere voluerunt; C 75.
percipere: neque eum Torquatum ... aut torquem illum hosti detraxisse, ut aliquam ex eo perciperet corpore voluptatem aut cum Latinis ... conflixisse ... propter voluptatem; F I, 23. non (te video compensare) memoriam corpore perceptarum voluptatum; F II, 98. vobis voluptatum perceptarum recordatio vitam beatam facit, et quidem corpore perceptarum; F II, 106. cum (sapiens) maximas animo voluptates percipiat omnibusque partibus maiores quam corpore; F II, 108. cum (di) voluptates corpore percipere non possint; F II, 115.
petere: ut illic alii corporibus exercitatis gloriam et nobilitatem coronae peterent, ... item ..; T V, 9.
qualis: doce me .., unde (di) sint, ubi sint, quales sint corpore, animo, vita; N I, 65.
religari: f. II, 1. torqueo.
sedare: post Lepus subsequitur »curriculum numquam defesso corpore sedans«; N II, 114.
senex: quod qui sequitur, corpore senex esse poterit, animo numquam erit; C 38.
sentire: corpore nihil nisi praesens et quod adest sentire possumus; F I, 55. quia ... corpore .. praesentia solum sentiantur; F II, 108. f. IV, 1. dolor; T III, 1.
sustineri: hi (animi) cum sustinentur membris et corpore || [et corpore] || et sensibus, omnia certiora cernunt, cogitant, sentiunt; D II, 139.
tangere, tegere: f. IV, 2. Pisces.
tremefacere: »cum se gravido tremefecit corpore tellus«; D I, 18.
versari: »hanc (Cassiepiam) .. inlustri versatur corpore propter Andromeda«; N II, 111.
vestire: f. circumdare.
abl. comp.: mihi .. tanto (miserius) videtur, quanto praestabilior est animus corpore; R IV, 1.
zum Satz: cum ... ponebas cumulatum ... cruciatibus maximis toto corpore; F II, 63. qui ... toto corpore opprimi possit doloribus acerrumis tum, cum maxime contra fortunam glorietur; T V, 26. utraeque .. (venae, arteriae) crebrae multaeque toto corpore intextae; N II, 138. huc adde nervos ... eorumque implicationem corpore toto pertinentem; N II, 139. tactus .. toto corpore aequabiliter fusus est; N II, 141.
2. Präpositionen: cum: f. I, 1. ardet. — 2. T I, 24.
e: nec enim sanguis nec sudor nisi e corpore; D II, 58. f. I, 1. est; D II, 137.
in: hoc interest, quod voluptas dicitur etiam in animo, ... non dicitur laetitia nec gaudium in corpore; F II, 13. quodsi in ipso corpore multa voluptati praeponenda sunt, ut vires, valetudo, velocitas, pulchritudo; F II, 114. ut, qui plura habeat ea, quae in corpore magni aestimantur, sit beatior; F III, 43. quae in corpore excellerent; F IV, 20. ut ... in corpore immutari || mutari || hominis natura videatur; F V, 35. quoniam ... omnia .. et in animo et in corpore perfecta velimus esse; F V, 37. animum .. in

corpore extingui; T I, 18. videbunt, quem (animum) in ipso corpore intellegant; T I, 51. qui (animi) ... essent .. in corporibus humanis vitam imitati deorum; T I, 72. inveteratio .., ut in corporibus, aegrius depellitur quam perturbatio; T IV, 81. neque quicquam ad nos pertinere, nisi quod aut leve aut asperum in corpore sentiatur; T V, 73. quod .. in nostro corpore si minima ex parte † significetur ‖ sic incitetur ‖, molestum sit; N I, 24. naturam esse censent vim quandam sine ratione cientem motus in corporibus necessarios; N II, 81. cum (nimia) vel in tempestate vel in agris vel in corporibus laetiora fuerunt; R I, 68. in fragili corpore odiosa omnis offensio est; C 65.

propter: nec gaudere quemquam nisi propter corpus nec dolere; F II, 98. f. IV, 1. voluptas; T III, 37.

sine: quae sine corporibus nec fieri possent ‖ possunt ‖ nec intellegi; T I, 37. sine corpore animo vigente divina vita est; L fr 1.

corpusculum, Körperchen: I. concurrunt: isti .. quem ad modum adseverant ex corpusculis non calore, non qualitate aliqua ..., non sensu praeditis, sed concurrentibus temere atque casu mundum esse perfectum, vel innumerabiles potius ... nasci? N II, 94.

fingunt: an (veritas est) in individuis corpusculis tam praeclara opera ... fingentibus? N I, 67.

sunt: esse corpuscula quaedam levia, alia aspera, rotunda ‖ rutunda ‖ alia, partim autem angulata, hamata quaedam et quasi adunca, ex his effectum esse caelum atque terram nulla cogente natura, sed concursu quodam fortuito; N I, 66.

II. efficio ex: f. I. sunt. — perficio ex: f. I. concurrunt. — sum in: f. I. fingunt.

III. concursio: quid est .. magnum ... de corpusculorum (ita enim appellat atomos) concursione fortuita loqui? A I, 6.

IV. efficere: Democritum ... levibus et rotundis corpusculis efficientem animum concursu quodam fortuito; T I, 22.

correctio, Verbesserung, Berichtigung, Zurechtweisung: I. est: haec videlicet est correctio philosophiae veteris et emendatio; F IV, 21.

II. adhibeo: quem .. (Panaetium) nos correctione quadam adhibita potissimum secuti sumus; O III, 7.

explico: eam .., si videtur, correctionem explicabo; A I, 35.

peto: et huius culpae et ceterorum vitiorum peccatorumque nostrorum omnis a philosophia petenda correctio est; T V, 5.

puto: horum ‖ verum ‖ (Stoicorum) esse .. arbitror ... correctionem veteris Academiae potius quam novam aliquam disciplinam putandam; A I, 43.

II. gaudere: quod contra oportebat, delicto dolere, correctione gaudere; Lae 90.

correpo (conr.), hineinkriechen: quod cum efficere vultis, in dumeta conrepitis; N I, 68.

corrigia, Schuhriemen: quae si suscipiamus, pedis offensio nobis et abruptio corrigiae et sternumenta erunt observanda; D II, 84.

corrigo, bessern, verbessern, berichtigen, zurechtweisen: alqm: quin multi ... restituerentur et corrigerentur ab natura, cum se ipsa revocasset, aut arte atque medicina; D II, 96. facillume corriguntur in discendo, quorum vitia imitantur emendandi causa magistri; O I, 146.

alqd: certe .. recentissima quaeque sunt correcta et emendata maxime; A I, 13. ut (Epicurus) ea, quae corrigere vult, mihi quidem depravare videatur; F I, 17. si qua in iis (physicis Epicurus) corrigere voluit, deteriora fecit; F I, 26. si quis corrigere aliquid volet; N II, 87. ut, si quid reprehensum sit a pluribus, id corrigatur, ... sic aliorum iudicio permulta nobis et facienda et non facienda et mutanda et corrigenda sunt; O I, 147.

amatorem, anxium: ut ... alia .. ratione malivolus ‖ malev. ‖, alia amator, alia rursus anxius, alia timidus (sit) corrigendus; T IV, 65.

civitatem: ut .. cupiditatibus principum et vitiis infici solet tota civitas, sic emendari et corrigi continentia; L III, 30.

consilia: vitam nostram, consilia, voluntates, non verba corrigi; F IV, 52.

disciplinam: Zeno ... corrigere conatus est disciplinam; A I, 35.

errata: Democriti errata ab Epicuro reprehensa et correcta permulta; F I, 28.

errorem: quod si liceret, ut iis, qui in itinere deerravissent, sic vitam deviam secutos ‖ secutis ‖ corrigere errorem paenitendo; A fr 16.

malivolum, timidum: f. amatorem.

mores: pauci honore et gloria amplificati vel corrumpere mores civitatis vel corrigere possunt; L III, 32.

verba, vitam, voluntates: f. consilia.

corripio, ergreifen: »qui (draco) platani in ramo foliorum tegmine saeptos corripuit pullos«; D II, 63.

corroboro (conr.), stärken, pass. erstarken: alqm: ad quorum et cognitionem et usum iam corroborati natura ipsa praeeunte deducimur; F V, 58.

aetates, ingenia: omnino amicitiae conroboratis iam confirmatisque et ingeniis et aetatibus iudicandae sunt; Lae 74.

partem: quam (partem animi vir) non meditatione et ratione conroboret; T II, 41.

philosophiam: usque eo (mens) philosophiam ipsam corroborat, ut virtutem efficiat; A II, 31.

corrodo, zernagen: alqd: ut, si mures corroserint aliquid, quorum est opus hoc unum, monstrum putemus? D II, 59.

cribra, al.: quasi vero quicquam intersit, mures diem noctem aliquid rodentes scuta an cribra corroserint! nam si ista sequimur, quod Platonis Politian nuper apud me mures corroserunt, de re publica debui pertimescere; D II, 59.

corrumpo (conr.), verderben, verschlechtern, zerrütten, verführen, fälschen, entstellen, bestechen: I. alqs: neque solum (vitiosi principes) obsunt, quod ipsi corrumpuntur, sed etiam quod corrumpunt; L III, 32.

II. alqm: qui blanditiis praesentium voluptatum deleniti atque corrupti ... non provident; F I, 33. nec me tamen laudandis maioribus meis corrupisti; F I, 34. quamquam te non possum, ut ais, corrumpere; F II, 72. hoc .. eo spectabat, ut eam (Pythiam) a Philippo corruptam diceret; D II, 118. cum ... nihil tam incorruptum esse debeat in re publica quam suffragium, quam sententia, non intellego, cur, qui ea pecunia corruperit, poena dignus sit, qui eloquentia, laudem etiam ferat. mihi quidem hoc plus mali facere videtur, qui oratione, quam qui pretio iudicem corrumpit, quod pecunia corrumpere pudentem ‖ prudentem ‖ nemo potest, dicendo potest; R V, 11. ut eos tibi fideles putares fore, quos pecunia corrupisses; O II, 53.

alqd: ita, quae (Epicurus) mutat, ea corrumpit; F I, 21. f. alqm; R V, 11.
amnem, aquam: ut profluens amnis aut vix aut nullo modo, conclusa autem aqua facile corrumpitur, sic ..; N II, 20.
animos: quoius (voluptatis) blanditiis (animi) corrupti, quae natura bona sunt, ... non cernunt satis; L I, 47.
formam: illa ... vitiorum laudatrix, fama popularis, simulatione honestatis formam eius (gloriae) pulchritudinemque corrumpit; T III, 4.
iudicem: f. alqm; R V, 11.
iudicia: vidimus ... iudicia perrupta ab isdem corruptela || [corrupta] || hominum, non deorum; L II, 43.
mores: pauci honore et gloria amplificati vel corrumpere mores civitatis vel corrigere possunt; L III, 32. corrupti mores depravatique sunt admiratione divitiarum; O II, 71.
principes: f. I.
pulchritudinem: f. formam.
sanguinem: cum sanguis corruptus est aut pituita redundat aut bilis; T IV, 23.
sententiam: f. alqm; R V, 11.
suffragia: ut omittam largitione corrupta suffragia; L III, 39. f. alqm; R V, 11.
vitam: nec eam (virtutem) minis || aut, minimis ||, blandimentis corrupta (beata vita) deseret; T V, 87.

corruo (conr.), zusammenstürzen, einstürzen, zu Grunde gehen, durchfallen: Antiochea: Antiochea ista conruent universa; A II, 98.
conclave: conclave illud, ubi (Deiotarus rex) erat mansurus, si ire perrexisset, proxima nocte corruit; D I, 26. in eo conclavi ei (Deiotaro) cubandum fuisset, quod proxuma nocte corruit; D II, 20.
histriones: ii mihi videntur fabulam aetatis peregisse nec tamquam inexercitati histriones in extremo actu corruisse; C 64.
opes: qua (plaga) ... Lacedaemoniorum opes corruerunt; O I, 84.
oppida: tantos terrae motus ... factos esse, ut multa oppida conruerint; D I, 78.
urbs: tum cum .. urbs tota corruit; D I, 112.

corrupte, verkehrt: de quibus (voluptate, dolore) neque depravate iudicant neque corrupte; F I, 71.

corruptela, Verderbnis, Verführung, Bestechung, Entehrung: I, 1. est: si puella nata biceps esset, seditionem in populo fore, corruptelam et adulterium domi; D I, 121. est .. maritimis urbibus etiam quaedam corruptela ac demutatio morum; R II, 7. tantam .. esse corruptelam malae consuetudinis, ut ab ea tamquam igniculi extinguantur a natura dati; L I, 33.
2. sum: melius etiam, quod largitionem „corruptelam“ dixit esse; O II, 53.
II. dico: stupra dico et corruptelas et adulteria, incesta denique; T IV, 75.
molior: qui (videt) nocentes et pecuniosos reos eodem te actore corruptelam iudicii molientes; P 46.
III, 1. depravari: aut hac dulcedine corruptelaque depravati (mores), ... aut ..; L II, 38.
perrumpi: vidimus ... iudicia perrupta ab isdem corruptela || [corrupta] || hominum, non deorum; L II, 43.
2. ab: f. I, 1. L I, 33.

corruptio, Verdorbenheit, Verkehrtheit: I. appello: morbum appellant totius corporis corruptionem; T IV, 28 (29).
II. in: ita fit, ut in altera corruptione opinionum morbus efficiatur et aegrotatio, in altera inconstantia et repugnantia; T IV, 29.

cortex, Rinde: obduci: obducuntur .. libro aut cortice trunci, quo sint a frigoribus et caloribus tutiores; N II, 120.
servari: videmus ea, quae terra gignit, corticibus et radicibus valida servari; F V, 33.

coruscus, zuckend: »iace, obsecro, in me vim coruscam fulminis!« T II, 21.

corvus, Rabe: I. canit: Iuppiterne cornicem a laeva, corvum ab dextera canere iussisset; D I, 12.
facit: quid (habet) augur, cur a dextra corvus, a sinistra cornix faciat ratum? D I, 85.
frangit, nanciscitur: miluo est quoddam bellum quasi naturale cum corvo; ergo alter alterius ubicumque nanctus est ova frangit; N II, 125.
II, 1. cantus: nondum dico, quam haec signa nulla sint, fissum iecoris, corvi cantus, volatus aquilae; D II, 16.
ova, 2. bellum cum: f. I. frangit.

coryphaeus, Stimmführer, Oberhaupt: quem (Zenonem) Philo noster coryphaeum appellare Epicureorum solebat; N I, 59.

cos, Stein, Klippe, Wetzstein: I, 1. potest: f. II, 1. praecido.
sunt: illa quidem (sunt) ex rhetorum pompa: „ardores animorum cotesque virtutum“; T IV, 48.
2. sum: ipsam iracundiam fortitudinis quasi cotem esse dicebant, recte secusne, alias viderimus; A II, 135. iracundiam ... cotem fortitudinis esse dicunt; T IV, 43.
II, 1. adfero: ita cotem in comitium allatam inspectante et rege et populo novacula esse discissam; D I, 32.
contemno: contemne cotem Atti Navii; D II, 80.
defodio: cotem .. illam et novaculam defossam in comitio ... accepimus; D I, 33.
discindo: f. adfero.
praecido: Tarquinius .. dixit se cogitasse cotem novacula posse praecidi; D I, 32.
2. enavigo ex: ex quibus quoniam tamquam ex scruplosis cotibus enavigavit oratio; T IV, 33.

cosmoe, Ordner: in Creta .. decem, qui cosmoe vocantur, ut contra consulare imperium tribuni pl., sic illi contra vim regiam constituti (sunt); R II, 58.

cothurnus, Schuh, Stiefel: ut, si cothurni laus illa esset, ad pedem apte convenire, neque multi cothurni paucis anteponerentur nec maiores minoribus, sic ..; F III, 46.

cotidiano, täglich: ut ... cotidiano in forum mille hominum cum palliis conchylio tinctis descenderent; R VI, 2.

cotidianus, täglich, alltäglich, gewöhnlich: alqd: repete ... tum haec cotidiana, sicae, veneni, peculatus, testamentorum etiam lege nova quaestiones; N III, 74. quia sunt haec cotidiana, angues non item; D II, 62. primo ea, quae erant cotidiana et quasi legitima nobis, de pace et de otio; Fa 2.
adsiduitas: adsiduitate cotidiana et consuetudine oculorum adsuescunt animi; N II, 96.
conversio: quarum (stellarum) est cotidiana conveniens constansque conversio; N II, 54.

cultus: in quo (fructu amicitiarum) ... tum (posita est) summa iucunditas e cotidiano cultu atque victu; T V, 72.
interitus: ut apud Homerum cotidianae neces interitusque multorum sedationem maerendi adferunt; T III, 65.
labores: ullum tu decus in cotidianis laboribus et periculis cum hac tranquillitate conferendum putas? O III, 97.
neces: s. interitus. — pericula: s. labores.
sumptus: ut amori, ut ambitioni, ut cotidianis sumptibus copiae suppetant; T V, 89.
victus: s. cultus.

cotidie, täglich: I. bei Verben: qui (Solon) se cotidie aliquid addiscentem dicit senem fieri; C 26. cotidie nos ipsa natura admonet, quam paucis || admonet ||, quam parvis rebus egeat; T V, 102. si cotidie fraudas, decipis, poscis, pacisceris, aufers, eripis; P 43. convivium .. vicinorum cotidie compleo; C 46. cotidie .. inter nos ea, quae audiebamus, conferebamus; F I, 16. quod opinio de dis inmortalibus et omnium esset et cotidie cresceret; N III, 11. decipio, fraudo: s. aufero. quae (mors) propter incertos casus cotidie imminet; T I, 91. habes somnum imaginem mortis eamque cotidie induis; T I, 92. qui (mundi) et oriantur et intereant cotidie; F I, 21. si liceat, quod quibusdam Graecis cotidie; T I, 113. triumviris seditiosissimis aliquid cotidie novi molientibus; R I, 31. orior: s. intereo. paciscor, posco: s. aufero. sed quid plura? cotidie refelluntur; D II, 99. quorum praedicta cotidie videat re et eventis refelli; D II, 99. ut ... tu a contentionibus ... cotidie relaxes aliquid; L I, 11. valet alter plus cotidie, alter videt; F IV, 65.
II. bei Adjectiven: plus: s. I. valeo. huic (Artemisiae) erat illa opinio cotidie recens; T III, 75.

cras, morgen: cras ... agamus haec; T I, 119. „aut vivet cras Hermarchus aut non vivet"; A II, 97. necesse erit cras Hermarchum aut vivere aut non vivere; A II, 97. si concessum esset huius modi aliquid: „aut vivet cras aut non vivet Epicurus"; N I, 70. elliptisch: cras ergo ad clepsydram; sic enim diximus; T II, 67.

crassitudo, Dicke: I. est: extremitatem et quasi libramentum (esse), in quo nulla omnino crassitudo sit; A II, 116.
II. propter: quod .. propter aëris crassitudinem de caelo apud eos (Etruscos) multa fiebant; D I, 93.

crassus, dick, dicht: aër: ut illis (piscibus) aqua, sic nobis aër crassus offunditur; A II, 81. necesse est ... ab iis (duobus generibus) perrumpatur et dividatur crassus hic et concretus aër; T I, 42. quem (aëra) modo dixi crassum atque concretum; T I, 42. quam (terram) crassissimus circumfundat aër; N II, 17.
caelum: qui utantur crasso caelo atque concreto; N II, 42. crassum (caelum) Thebis, itaque pingues Thebani et valentes; Fa 7. neque crassum (caelum efficiet), ut Nemea (quis) potius quam Isthmo victoriam petat; Fa 7.
caligo: »ubi rigida constat crassa caligo inferum«; T I, 37.
regio: quod (homines) in terra, hoc est in crassissima regione mundi, conlocati sint; N II, 17.
tenebrae: latent ista omnia crassis occultata et circumfusa tenebris; A II, 122.

crastinum, morgende Tag: reliqua ... differamus in crastinum; R II, 70.

creatio, Wahl: »creatio magistratuum, iudicia populi, iussa vetita quom suffragio consciscentur, optumatibus nota, plebi libera sunto«; L III, 10.

creator, Schöpfer, Erzeuger: »nobis haec portenta deum dedit ipse creator«; D II, 64.

creber, häufig, sich oft wiederholend, zahlreich, reich: animadversio: cum, quid ex quoque eveniat, ... crebra animadversione perspectum est; D I, 109.
arteriae: utraeque .. (venae, arteriae) crebrae multaeque toto corpore intextae; N II, 138.
contentiones: ut equos propter crebras contentiones proeliorum ferocitate exultantes domitoribus tradere soleant, sic ..; O I, 90.
cuneoli: crebris quasi cuneolis inliquefactis unum efficiebant ex omnibus corpus; Ti 47.
facies: cuius (dei) crebra facie pellantur animi; N I, 106.
funale, tibicen: vgl. crebro delector.
somnia: somniis crebris, ad extremum etiam minacibus cum (Numerius Suffustius) iuberetur certo in loco silicem caedere; D II, 85.
spicae: ne seges quidem .. spicis uberibus et crebris, si avenam uspiam videris; F V, 91.

crebro, häufig, oft: quae (somnia) creberrume commemorantur a Stoicis; D I, 56. delectabatur (C. Duellius) cereo || crebro || funali et tibicine; C 44. qui crebro dicat diligenter oportere exprimi, quae vis subiecta sit vocibus; F II, 6. ipse .. hic radiatus (sol) me intueri videtur admonens, ut crebro faciam mentionem sui; A II, 126. cum (anhelitus terrae) ... eius .. (nubis) tenuissimam quamque partem coeperint dividere ... idque crebrius facere et vehementius; D II, 44. quod (Etrusci) religione inbuti studiosius et crebrius hostias immolabant; D I, 93. in cupressetis Gnosiorum et spatiis silvestribus (Plato) crebro insistens, interdum adquiescens; L I, 15. quod crebro videt, non miratur, etiamsi, cur fiat, nescit; D II, 49.

credibilis, glaublich: alqd: Stoicum istuc || est, sed est || quidem nec admodum credibile; A II, 85. tibi hoc incredibile, quod beatissimum. quid? tuum credibile? F V, 85. quod credibile vix esset || est ||; T V, 113. ita fit credibile ... factum esse ..; N II, 133.
coniectura: ut .. in causis iudicialibus alia coniectura est accusatoris, alia defensoris et tamen utriusque credibilis, sic ..; D II, 55.

creditor, Gläubiger: quarto (loco), qui ... de creditoribus eius plurimum servet; L II, 48.

credo, glauben, für wahr halten, vertrauen, anvertrauen, leihen: I. absolut: 1. unpersönlich: a. duco ad: ita me ad credendum tua ducit oratio; T II, 42.
impello ad: cum imperiti facile ad credendum impellerentur; R II, 18.
b. facilis ad: quod non modo facile ad credendum est, sed eo concesso, quod volunt, consequens; T I, 78.
2. persönlich: alqs: nemo nostrum credebat; F II, 55. an Atti Navii lituus ... contemnendus est? crederem, nisi eius augurio rex Hostilius maxima bella gessisset; N II, 9. nec me solum ratio ac disputatio impulit, ut ita crederem, sed nobilitas etiam summorum philosophorum et

auctoritas; C 77. — credo: respondisse dicitur oblivisci se malle discere, credo, quod haerebant in memoria, quaecumque audierat et viderat; A II, 2. ille (Zeno), credo, nihil (sapientem) opinaturum; A II, 77. quid ergo id esset? visum, credo; A II, 77. ex his eliget vester sapiens unum aliquem, credo, quem sequatur; A II, 118. quamquam ... male, credo, mererer de meis civibus; F I, 7. „at, si voluptas esset bonum, (manus) desideraret." ita credo; F I, 39. hoc, in quo nunc equidem sum, credo item vos, nec in dolore nec in voluptate; F II, 16. nostri, credo, illud: »nemo pius est, qui pietatem —«; F II, 71. familiares nostros, credo, Sironem dicis et Philodemum; F II, 119. quid tu, inquit, huc? a villa enim, credo; F III, 8. sentis enim, credo, me iam diu ... dicere; F III, 26. alia quaedam dicent, credo, magna antiquorum esse peccata; F IV, 20. si ... cultura vitium in vite insit ipsa, cetera, credo, velit, quae ad colendam vitem attinebunt; F IV, 38. hic (Heracleotes Dionysius) si Peripateticus fuisset, permansisset, credo, in sententia; F V, 94. non enim, credo, id praecipit, ut membra nostra ... noscamus; T I, 52. in quo .. loco est (mens)? credo equidem in capite; T I, 70. lacerari eum (Hectorem) et sentire, credo, (Achilles) putat; T I, 105. fuisti saepe, credo, ... in scholis philosophorum; T II, 26. abducet (Eurypylum) Patricoles, credo, ut conlocet in cubili; T II, 39. traducis cogitationes meas ad voluptates. quas? corporis, credo; T III, 37. ita, credo, de honore aut de dignitate contendimus; T III, 50. Nioba fingitur lapidea propter aeternum, credo, in luctu silentium; T III, 63. vides, credo, ut Epicurus cupiditatum genera diviserit; T V, 93. signis, credo, *et* tabulis studes ‖ † tabulis ludis ‖; T V, 102. quid relinquitur, quod extimescendum sit? exilium, credo; T V, 106. audiebam ..., credo, ut facilius iudicarem, quam illa bene refellerentur; N I, 59. difficile est negare. credo, si in contione quaeratur; N I, 61. in mundis, credo, (veritas est) innumerabilibus omnibus minimis temporum punctis aliis nascentibus, aliis cadentibus; N I, 67. credo, aut illos mortis timor terret aut hos religionis; N I, 86. quorum tandem bonorum (suppeditatio)? voluptatum, credo, nempe ad corpus pertinentium; N I, 111. a Balbo .. animadvertisti, credo, quam multa dicta sint; N III, 4. quod eo, credo, valebat, ut ... religiones .. defenderem; N III, 5. Furiae deae sunt, speculatrices, credo, et vindices facinorum et sceleris; N III, 46. dicitur .. istuc .. a Cotta ..., credo, ne communia iura migrare videatur; D I, 8. quod praetermissum est ... ⟨credo, quia commodius arbitratus es separatim id quaeri⟩; D I, 9. eum .. (Calchantem) ducem classium fuisse ad Ilium, auspiciorum credo scientia, non locorum; D I, 87. Sisenna ... insolenter, credo ab Epicureo aliquo inductus, disputat somniis credi non oportere; D I, 99. terrae motum dixit futurum. parum, credo, inpudenter; D II, 31. at mors insecuta Gracchum est. causa quidem, credo, aliqua morbi gravioris, non emissione serpentis; D II, 62. antiquiorem .. sibi fuisse laudem .... credo equidem, sed hoc nihil ad auspicia; D II, 78. quem .. tu Marium visum a me putas? speciem, credo, eius et imaginem, ut Democrito videtur; D II, 137. nec vero iam meo nomine abstinent et, credo, quia nostro ... periculo sese ... conservatos putant, gravius etiam de nobis queruntur; R I, 6. credo, inquit, sed expediri, quae restant, vix poterunt, si hoc incohatum reliqueris; R I, 55. qui (Arcades et Athenienses), credo, timentes hoc interdictum iustitiae ne quando existeret, commenti sunt ..; R III, 25. hic mihi ⟨credo equidem ex hoc, quod eramus locuti ...⟩ Africanus se ostendit; R VI, 10. is ... videtis, credo, quid sit acturus; L I, 41. nihilo, credo, magis illa (lex iusta habetur), quam interrex noster tulit, ut ..; L I, 42. excipis, credo, illa (sacra), quibus ipsi initiati sumus; L II, 36. ita credo; L II, 46. id .. (ius civile) quantulum est! de sacris, credo, de votis, de feriis et de sepulchris; L II, 47. mensem, credo, extremum anni, ut veteres Februarium, sic hic Decembrem sequebatur; L II, 54. »hominem mortuum ... in urbe ne sepelito neve urito;« credo vel propter ignis periculum; L II, 58. credo .., quod erat factitatum, ut uni plura *funera* fierent; L II, 60. ob eam, credo, causam, quod insit in iis aliquid probi, quod capiat ignaros; O III, 15. quid .. est, quod ... considerandum .. videatur? credo, si quando dubitatio accidit, quale sit id, de quo consideretur; O III, 18. reddasne depositum? non credo; O III, 95. at memoria minuitur. credo, nisi eam exerceas; C 21. at non est voluptatum tanta quasi titillatio in senibus. credo, sed ne desideratio ‖ desideratur ‖ quidem; C 47. volt, credo, se esse carum suis; C 73. ex me quaerunt, credo ex hoc item Scaevola, quonam pacto ..; Lae 7. eloquentia tueri, quam tu in caelum, Hortensi, credo, ut ipse cum ea simul ascenderes, sustulisses; fr V, 45.

sapiens: vester (sapiens haec quaeret), ut adsentiatur, credat, adfirmet; A II, 128.

II. **mit Ergänzung: 1. Dativ:** alicui: equidem Clitomacho plus quam Philoni aut Metrodoro credens ... puto; A II, 78. etsi ... credo .. Clitomacho ita scribenti, ... laborem exanclatum; A II, 108. credamus .. Panaetio a Platone suo dissentienti? T I, 79. credebat (Dionysius) eorum nemini, sed iis, quos ex familiis locupletium servos delegerat, ... corporis custodiam committebat; T V, 58. tibi, si (Fauni vocem) audivisse te dicis, credam; N III, 15. Chaldaeis in praedictione et in notatione cuiusque vitae ex natali die minime esse credendum; D II, 87. ut mihi permirum videatur quemquam exstare, qui etiam nunc credat iis, quorum ..; D II, 99. nec ego Publicio nescio cui nec Marciis vatibus nec Apollinis opertis credendum existimo; D II, 113. — mihi crede: non potes .. ista tueri, Torquate, mihi crede; F II, 69. ad altiora quaedam et magnificentiora, mihi crede, Torquate, nati sumus; F II, 113. terram, mihi crede, ea lanx et maria deprimet; F V, 92. quare hoc commentemur, mihi crede; T I, 75. sed, mihi crede, nemo me vestrum, cum hinc excessero, consequetur; T I, 103. hoc genere molestiae sic, mihi crede, sum liberatus, ut ..; T II, 10. haec iam, mihi crede, ne aniculae quidem existimant; D II, 36. urbem philosophiae, mihi crede, proditis, dum castella defenditis; D II, 37. in foro, mihi crede, (M. Crassus) saltaret; O III, 75.

alc. rei: illud .., quod movet, prius oportet videri eique credi; A II, 25.

architectis: f. mensurae.

argumentis: ne ille (sapiens) longe aberit ut argumentis credat philosophorum, aut, si est crediturus, quorum potissimum? A II, 117.

caruncula: carunculae vitulinae mavis quam imperatori veteri credere? D II, 52.

comprehensioni: eam .. (comprehensionem) neque in rectis neque in pravis numerabat, sed soli credendum esse dicebat; A I, 42.

criminibus: addendum eodem est, ut ne criminibus aut inferendis delectetur aut credat oblatis; Lae 65.

eventis: non eventis (oportet docere), iis praesertim, quibus mihi liceat non credere; D II, 27.

fabulis: num .. me cogis etiam fabulis credere? D II, 113.

haruspicibus: his (haruspicibus) .. quam physicis credendum potius existumas? D II, 37.
homini: cum mendaci homini ne verum quidem dicenti credere soleamus; D II, 146.
imperatori: s. carunculae.
maioribus: maioribus .. nostris etiam nulla ratione reddita credere (debeo); N III, 6.
menti: mentem ... solam censebant idoneam, cui crederetur; A I, 30.
mensurae: ego me quasi malis architectis mensurae vestrae nego credere; A II, 126.
nuntiis: num censes his nuntiis Thalen aut Anaxagoran aut quemquam physicum crediturum fuisse? D II, 58.
opertis: s. alicui; D II, 113.
physicis: s. haruspicibus.
rationibus: quodsi geometricis rationibus (sapiens) non est crediturus; A II, 117.
sensui: si unus sensus semel in vita mentitus sit, nulli umquam esse credendum; A II, 79.
somniis: quodsi eius modi visis credendum non est, cur somniis credatur, nescio; D II, 120. an tu censes ullam anum tam deliram futuram fuisse, ut somniis crederet, nisi ..? D II, 141. s. I, 2. alqs, credo; D I, 99.
sortibus: quibus (sortibus) ego credo; N III, 14.
vatibus: s. alicui; D II, 113.
viris: credendum nimirum est veteribus et priscis, ut aiunt, viris; Ti 38.
visis: quodsi ceteris temporibus falsis visis credendum non est; D II, 121. cur credatur somniantium visis, quae multo etiam perturbatiora sunt, non intellego; D II, 122. s. somniis; D II, 122.
2. **de**: aliquo: ut id de Romulo Proculo Iulio, homini agresti, crederetur, quod multis iam ante saeculis nullo alio de mortali homines credidissent; R II, 20.
immortalitate: *ut facilius intellegi possit tum* de Romuli immortalitate creditum, cum ..; R II, 20.
mortali: s. aliquo.
3. **accus. c. infin.**: a. **vollständiger Infinitiv**: is (Polyaenus) posteaquam Epicuro adsentiens totam geometriam falsam esse credidit; A II, 106. ex eo credo quibusdam usu venire, ut abhorreant a Latinis, quod ..; F I, 8. ne illud quidem physici, credere aliquid esse minimum; F I, 20. quod antiqui illi quasi barbati ... crediderint ... optabiliorem fore vitam; F IV, 62. praepositum ex eo (appellatum esse) credo, quod praeponatur aliis; F IV, 73. adeone me delirare censes, ut ista esse credam? T I, 10. ut porro firmissimum hoc adferri videtur, cur deos esse credamus, quod ..; T I, 30. ut credam ita esse, quam est id exiguum! T I, 82. nec .. ego iis ... habeo quod suscenseam, nisi quod mihi nocere se crediderunt; T I, 99. eum, qui sapientia excelleret, Pythagorae auditorem crediderunt fuisse; T IV, 3. »verum illud credo fore: in os prius accipiam ipse, quam ..;« T IV, 48. ut essent simulacra, quae venerantes deos ipsos se adire crederent; N I, 77. cur .. credis (deum) esse? N I, 88. ita fit, ut mediterranei mare esse non credant; N I, 88. ut ... non crederes leones et pantheras esse, cum tibi, quales essent, diceretur; N I, 88. »ita dum interruptum credas nimbum volvier«; N II, 89. quorum (virorum) neminem nisi iuvante deo talem fuisse credendum est; N II, 165. illud in silice ... Castoris equi credis esse? N III, 11. non .. adhuc ... intellego deos esse, quos equidem credo esse; N III, 15. hoc credo illud esse »sublime candens, quem invocant omnes Iovem;« N III, 40, qui illud, quo vescatur, deum credat esse; N III, 41. quaesivit .., num etiam in iis navibus Diagoram vehi crederent; N III, 89. quae .. (sortes) ductae ut in rem apte cadant, fieri credo posse divinitus; D I, 34. credo etiam anhelitus quosdam fuisse terrarum, quibus inflatae mentes oracla funderent; D I, 115. nonne perspicuum est ex prima admiratione hominum || homines || ... credidisse ea efficere rerum omnium praepotentem Iovem? D II, 42. estne quisquam ita desipiens, qui credat exaratum esse, deum dicam an hominem? D II, 51. tu vates Boeotios credis Lebadiae vidisse ex gallorum gallinaceorum cantu victoriam esse Thebanorum; D II, 56. tamen credo Romulum . . habuisse opinionem esse in providendis rebus augurandi scientiam; D II, 70. quis .. est, qui credat Apollinis ex oraculo Pyrrho esse responsum: »aio te ..?« D II, 116. hanc credo causam de illo (Mario) somniandi fuisse; D II, 140. non .. credo nullo percepto .. ceteros artifices versari in suo munere; Fa 11. audisse te credo, Tubero, Platonem Socrate mortuo primum in Aegyptum ... contendisse; R I, 16. qua (lege) credo omnibus in rebus disserendis utendum esse, si errorem velis tollere; R I, 38. ut ... fecit Plato ..., id || idem || mihi credo esse faciendum, ut ..; L II, 14. credo hercle ita esse; L II, 34. credo .. fuisse .. eos, quibus ..; L II, 58. requiro || credo, Quinte || ... etiam sepulchrorum modum. — recte requiris; || modum recte requiri. || quos enim ad sumptus progressa iam ista res sit, in C. Figuli sepulchro vidisse *te* credo; L II, 62. quos ... futura prospicere credimus; O II, 33. eius modi .. credo res Panaetium persecuturum fuisse; O III, 33. credo deos inmortales sparsisse animos in corpora humana, ut essent, qui terras tuerentur; C 77. eundem (animum) .. esse creditote, etiamsi nullum videbitis; C 79. quodsi in hoc erro, qui animos hominum inmortales esse credam, libenter erro; C 85. si quae praeterea sunt ⟨credo autem esse multa⟩; Lae 24. nec .. se adduci posse, ut hoc, quem ad modum putaretur, a Biante esse dictum || dictum esse || crederet; Lae 59. s. III. alqd; N III, 12.
b. **Particip**: quid? Iliona somno illo: »mater, te appello« nonne ita credit || credidit || filium locutum, ut experrecta etiam crederet? A II, 88. quodsi ea ficta credimus licentia fabularum, Mopsum, Tiresiam, Amphiaraum; N II, 7. Iunonem a iuvando credo nominatam; N II, 66. cur autem hoc (oraclum) credam umquam editum Croeso? D II, 116. credamus .., quia fiat, quod dictum est, appellatam fidem; O I, 23. nollem Corinthum, sed credo aliquid (maiores) secutos, oportunitatem || opp. || loci maxume; O I, 35. quod te praetermissurum credam aut mortis aut doloris metu; F II, 80.
c. **elliptisch**: credo equidem etiam alios tot saeculis, sed, quod || in || litteris exstet, Pherecydes Syrius primum || primus || dixit ..; T I, 38. fingebat Carneades ... saxo diffisso caput extitisse Panisci; credo, aliquam non dissimilem figuram, sed certe non talem, ut ..; D I, 23. censes ante coronam herbae extitisse, quam conceptum esse semen? herbam autem asperam || subito || credo avium congestu, non humano satu; D II, 68.
III. **mit einfachem Object**: alqd: quod dicunt omnia se credere ei, quem iudicent fuisse sapientem, probarem; A II, 9. quod multos annos tenuisset Zenonique magistro credidisset; A II, 71. qui magis haec crederet, si essent, quam credebat, quia videbantur? A II, 90. si id crederemus, non egeremus perpendiculis, non normis, non regulis; A fr 8. an tu haec non credis? — minime vero; T I, 10. quoniam || qui || haec sine doctrina credituri fuerunt || fuerint ||; T I, 48. nos vellem praemio elicere possemus, qui nobis aliquid attu-

lisset, quo hoc firmius crederemus; T V, 20. quod ei (Epicuro) non praedicanti tamen facile equidem crederem; N I, 72. credo plus nemini; N I, 72. haec et dicuntur et creduntur stultissime; N II, 70. nonne mavis illud credere, quod probari potest, animos praeclarorum hominum ... divinos esse? N III, 12. id quidem non credo; N III, 88. credere omnia vide ne non sit necesse; D II, 31. ego insipientior quam illi ipsi, qui ista credunt, qui ..; D II, 51. accedit illud etiam, quod in metu et periculo cum creduntur facilius, tum finguntur inpunius; D II, 58. illud mirarer, si crederem, quod ... Calchantem dixisti ... annos auguratum; D II, 63. ne (Stoici) omnia cum superstitiosa sollicitudine et miseria crederent; D II, 86. evanuisse mavultis ... id, quod ... aeternum esset, quam ea, quae non sunt credenda, non credere; D II, 118. aut .. nemo, quod quidem magis credo, aut, si quisquam, ille (Cato) sapiens fuit; Lae 9. f. II, 2. aliquo.

dotis: Atheniensis Clisthenes Iunoni Samiae ... filiarum dotis credidisse (dicitur); L II, 41.

pecunias: qui ... pecunias creditas debitoribus condonandas putant; O II, 78. maxime in pecuniis creditis occultat suum gaudium; O II, 79.

portenta: quae quondam credebantur apud inferos portenta; N II, 5.

res: quae (fides) esse nulla potest, nisi erit necessaria solutio rerum creditarum; O II. 84.

IV. **mit Object und Zusatz:** (Regulus) sibi honestum et sentire illa et pati credidit; O III, 110.

credulus, leichtgläubig: A. homines: quando ista vis autem evanuit? an postquam homines minus creduli esse coeperunt? D II, 117.

senes: quos ait Caecilius „comicos stultos senes“, hos || hoc || significat credulos, obliviosos, dissolutos; C 36. haec .. etiam in fabulis stultissima persona est inprovidorum et credulorum senum; Lae 100.

B. allein: ab hoc credulo, qui numquam sensus mentiri putat, discedamus; A II, 82.

cremo, verbrennen: alqm: nonne mavis illud credere, ... quam eos, qui semel cremati essent, equitare et in acie pugnare potuisse? N III, 12. (Sulla) primus e patriciis Corneliis igni voluit cremari; L II, 57.

corpus: f. **corpus,** II, 1. cremo (4 St.) S. 550, b.

creo, schaffen, erschaffen, hervorrufen, erzeugen, erwählen: I. **absolut:** 1. unpersönlich: censet .. artis maxume proprium esse creare et gignere; N II, 57.

2. alqs: quoniam plura beneficia continet patria et est antiquior parens quam is, qui creavit; R I, fr. 2.

II. **mit einfachem Object:** alqm: non .. temere nec fortuito sati et creati sumus; T I, 118. quos cum Ti. Gracchus consul iterum crearet; N II, 10. »plebes quos pro se contra vim auxilii ergo decem creassit;« L III, 9. »qui coeret, populus creato eique ius coerandi dato;« L III, 10. quom deni creentur, *non* nullos in omni memoria reperies perniciosos tribunos; L III, 24. in quibus (generibus) qui tales creabuntur, ut deorum inmortalium quasi gentiles esse debeant; Ti 41; qui .. erant ab eo creati; Ti 47.

alqd: principium extinctum nec ipsum ab alio renascetur nec *ex* || ex || se aliud creabit; T I, 54. R VI, 27. »quidquid est hoc, omnia animat, format, alit, auget, creat«; D I, 131. ut placet Stoicis, quae in terris gignantur, ad usum hominum omnia creari; O I, 22.

consules: f. **consul,** II, 1. creo (3 St.) S. 519, a.

xviros: quod proditum memoriae est, xviros, qui leges scripserint, sine provocatione creatos; R II, 54. ut xviri maxima potestate sine provocatione crearentur; R II, 61.

deos: quando .. omnes (di) ... creati sunt, tum ad eos is deus, qui omnia genuit, fatur; Ti 40.

errorem: non numquam etiam errorem creat similitudo; D II, 55.

liberos: »multis sunt humandi liberi, rursum creandi«; T III, 59.

magistratus: ut comitiorum vel in iudiciis populi vel in iure legum vel in creandis magistratibus principes civitatis essent interpretes; D II, 74. ne qui magistratus sine provocatione crearetur; R II, 54.

νομοφύλακας: Graeci hoc diligentius, apud quos νομοφύλακες creabantur || creantur ||; L III, 46.

praefectum: qui (praefectus) apud Graecos creari solet; R IV, 6.

res: quas (res) et creat natura et tuetur; F V, 38.

tribunos: duobus tribunis plebis per seditionem creatis; R II, 59. »quos (tribunos) sibi plebes creassit || rogassit || «; L III, 10. vgl. alqm; L III, 24.

voluptatem: qui fatentur se virtutis causa, nisi ea voluptatem faceret || crearet, al. ||, ne manum quidem versuros fuisse; F V, 93.

III. **mit doppeltem Accusativ:** alqm: mortuo rege Pompilio Tullum Hostilium populus regem interrege rogante comitiis curiatis creavit; R II, 31. mortuo Marcio cunctis populi suffragiis rex est creatus L. Tarquinius; R II, 35.

avum: cum (avus) consul iterum me consule creatus esset; C 19.

crepido, Kai: portus usque in sinus oppidi et ad urbis crepidines infusi ... nihilo magis efficiebant, Dionysio tenente ut esset illa res publica; R III, 43.

crepitus, Klappen: ex quo fuit, ut pudorem rubor, terrorem pallor et tremor et dentium crepitus consequatur; T IV, 19.

cresco, wachsen, steigen, zunehmen: I. **unpersönlich:** 1. valeo ad: quae ad vivendum crescendumque valeant; F V, 26.

2. accessio: recta .. effectio, item convenientia, denique ipsum bonum ... crescendi accessionem nullam habet; F III, 45.

3. appellare: hoc .. ipsum bonum non accessione neque crescendo aut cum ceteris comparando, sed propria vi sua et sentimus et appellamus bonum; F III, 34.

mutari: (lunae) forma mutatur tum crescendo, tum defectibus in initia recurrendo; N II, 50.

sentire: f. appellare.

valere: quae (aestimatio virtutis) genere, non crescendo valet; F III, 34.

II. **persönlich:** alqd: omnino .., quae crescentia perniciosa sunt, eadem sunt vitiosa nascentia; T IV, 41. ut omnia, quae alantur et quae crescant || aluntur atque crescunt ||, contineant in se vim caloris, sine qua neque ali possent nec crescere; N II, 23. quod .. alitur et crescit, motu quodam utitur certo et aequabili; N II, 23.

conchylia: ostreis .. et conchyliis omnibus contingere, ut cum luna pariter crescant pariterque decrescant; D II, 33.

dolor: si negabit voluptatem crescere longinquitate. igitur ne dolorem quidem; F II, 88.

finis: qui illum bonorum finem, quod appellamus

extremum, quod ultimum, crescere putent posse; F III, 48. qui crescere bonorum finem non putamus; F III, 48.

haruspicina: eam (haruspicinam) postea crevisse rebus novis cognoscendis et ad eadem illa principia referendis; D II, 50.

honestum: cum .. nec virtus, ut placet illis (Stoicis), nec honestum crescat; F V, 83.

lacus: cum lacus Albanus praeter modum crevisset; D I, 100.

luna: cernerent ... lunae .. luminum varietatem tum crescentis, tum senescentis; N II, 95.

morbi: medici ex quibusdam rebus et advenientis et crescentis morbos intellegunt; D II, 142.

opinio: quod opinio de dis inmortalibus et omnium esset et cotidie cresceret; N III, 11.

ostreae: f. conchylia.

res publica: si nostram rem publicam vobis et nascentem et crescentem et adultam et iam firmam atque robustam ostendero; R II, 3.

studia: quae (studia doctrinae) .. prudentibus et bene institutis pariter cum aetate crescunt; C 50.

summae: quarum .. artium summae crescere possunt; F IV, 67.

virtutes: quamquam negant nec virtutes nec vitia crescere; F III, 48. f. honestum.

vitia: ne vitia quidem igitur crescere poterunt; F IV, 67. f. virtutes.

voluptas: idem (Epicurus) ait non crescere voluptatem dolore detracto; T III, 47. f. dolor.

cribrum, Sieb: quasi vero quicquam intersit, mures diem noctem aliquid rodentes scuta an cribra corroserint! D II, 59.

crimen, Vorwurf, Beschuldigung, Anklage: I. est: quod est istud crimen senectutis, cum id ei videatis cum adulescentia esse commune? C 67.

II, 1. effugio: scilicet vocabulis rerum mutatis inconstantiae crimen ille (Zeno) effugit, nos effugere non possumus! F V, 88.

infero, offero: addendum eodem est, ut ne criminibus aut inferendis delectetur aut credat oblatis; Lae 65.

subeo: ne quid invidiae (Epicurus) subeat aut criminis; N III, 3.

2. credo: f. 1. infero.

3. venio ad: venio ad inconstantiae crimen; F V, 90.

III. alqd: f. II, 1. subeo.

IV. adducere: qui (Marius) optimum et gravissimum civem ... in invidiam falso crimine adduxerit; O III, 79.

vocare: nec .. (fortis civis) criminibus falsis in odium aut invidiam quemquam vocabit; O I, 86.

criminatio, Beschuldigung: non solum ab aliquo allatas criminationes repellere, sed ne ipsum quidem esse suspiciosum; Lae 65.

criminor, beschuldigen, verdächtigen, zum Vorwurf machen: I. absolut: cadit ergo in virum bonum mentiri emolumenti sui causa, criminari, praeripere, fallere? O III, 81.

II, 1. quod: criminabatur (M. Pomponius) etiam, quod (L. Manlius) Titum filium ... ab hominibus relegasset; O III, 112.

2. acc. c. inf.: f. III.

III. alqm: C. Marius ... Q. Metellum, cuius legatus erat, summum virum et civem, ... apud populum Romanum criminatus est bellum illum ducere; O III, 79.

crinitus, langgelockt: »intendit crinitus Apollo arcum auratum, luna innixus;« A II, 89.

crispus, kraus, rauh: »fana flamma deflagrata, tosti alti stant parietes deformati atque abiecte crispa«; T III, 44.

crocodilus, Krokodil: I. discedunt, al.: testudines .. et crocodilos dicunt, cum in terra partum ediderint, obruere ova, deinde discedere; N II, 129.

nituntur, al.: veluti crocodili fluviatilesque testudines quaedamque serpentes ortae extra aquam, simul ac primum niti possunt, aquam persequuntur; N II, 124.

II. repono: boves .. et equos, ibis, accipitres, aspidas, crocodilos ... in deorum numerum reponemus; N III, 47.

violo: prius .., quam (Aegyptii) ibim aut aspidem aut faelem aut canem aut crocodilum violent; T V, 78. ne fando quidem auditum est crocodilum aut ibin || ibim || aut faelem violatum ab Aegyptio; N I, 82.

III. utilitas: possum de ichneumonum utilitate, de crocodilorum, de faelium dicere; N I, 101.

cruciatus, Qual, Marter: I. habet: cum (Theophrastus) statuisset verbera, tormenta, cruciatus, patriae eversiones ... magnam vim habere ad male ... vivendum; T V, 24. num .. tantum mali turpitudo ista habebat, quantum ille cruciatus? O III, 102.

II, 1. cieo: cui || cum || »e viperino morsu venae viscerum veneno inbutae taetros cruciatus cient«; F II, 94 tum, .. cum »e viperino ..«; T II, 19.

habeo: aegritudo maiora quaedam (habet), tabem, cruciatum, adflictationem, foeditatem; T III, 27.

opto: ille „latere pendens“, cui se hic cruciatum censet optare; T I, 107.

perfero: qui (vir) statuit omnem cruciatum perferre, intolerabili dolore lacerari potius, quam aut officium prodat aut fidem; A II, 23. quos ille (Cn. Octavius) ... cruciatus perferebat! F II, 93.

subeo: qui (princeps) retinendi officii causa cruciatum subierit voluntarium; O III, 105.

2. careo: non solum vita * cruciati || nullo in vita cruciatu || atque dedecore, verum etiam sepultura et iustis exsequiarum caruerunt; L II, 42.

levo: pravitate membrorum et cruciatu dolorum si quis quem levet; F IV, 31.

3. dico de: quae Theophrastus de fortuna, de dolore, de cruciatu corporis dixit; F V, 77.

duco ad: ad quemcumque ipsae (virtutes) dolorem cruciatumque ducentur; T V, 81.

proficiscor ad: virtutibus .. omnibus sine ullo animi terrore ad cruciatum profectis; T V, 80.

revertor ad: conservandi iuris iurandi causa ad cruciatum revertisse; O III, 103.

III. communis cum: negat .. (prudentia) ei (beatae vitae) cum dolore et cruciatu quicquam esse commune; T V, 14.

IV. custos: »sic hanc custodem maesti cruciatus alo«; T II, 24.

V, 1. agitare: non ardentibus taedis (eos agitant furiae), sicut in fabulis, sed angore conscientiae fraudisque cruciatu; L I, 40.

agere: quid vero Caesarem putamus, si divinasset ..., quo cruciatu animi vitam acturum fuisse? D II, 23.

angi: quid .. censemus superiorem illum Dionysium quo cruciatu timoris angi solitum? O II, 25.

cumulari: cum ... ponebas cumulatum ... cruciatibus maximis toto corpore; F II, 63.

perire: summo cruciatu supplicioque Q. Varius ... periit; N III, 81.
2. in: omnis eos (sapientis) beatos esse confiteri necesse est. — etiamne in cruciatu atque tormentis? T V, 73. huic (Epicuro) ... licebit ... tum dicere se beatum in summo cruciatu atque tormentis, cum ..? T V, 73.
propter: eos ... propter damna aut detrimenta aut cruciatus aliquos miseros esse dicimus an propter vim turpitudinemque vitiorum? L I, 51.

crucio, quälen, martern: I. aegritudo: dolor (est) aegritudo crucians; T IV, 18.
suspicio: illa suspicio intolerabili dolore cruciat, si opinamur eos ... esse ... in iis malis; T I, 111.
II. alqm: conficiuntur et angore et metu maximeque cruciantur, cum .. sentiunt ..; F I, 60. quorum alter laetitia gestiat, alter dolore crucietur; F II, 14. qui excrucietur || crucietur || summis doloribus; F II, 14. cum (M. Regulus) vigiliis et fame cruciaretur; F II, 65. si nihil interesse nostra putemus, ... vacemus an cruciemur dolore; F IV, 69. qui ... cruciari dies, noctes torqueri vellent; F V, 29. qui (Philoctetes) cum cruciaretur non ferendis doloribus; F V, 32. quodsi exspectando et desiderando pendemus animis || animi ||, cruciamur, angimur; T I, 96. id ... non solent dicere, cuiquam suave esse cruciari; asperum, difficile, odiosum, contra naturam dicunt. nec tamen malum; T II, 17. quam ob rem is, qui torqueatur, qui crucietur, beatus esse non possit; T V, 24. multis .. ante cruciatis et necatis; N III, 82. non solum vita * cruciati || nullo in vita cruciatu || atque dedecore. verum etiam sepultura ... caruerunt; L II, 42. neque solum ea qui habent libidine augendi cruciantur, sed etiam amittendi metu; P 6. tu dies noctesque cruciaris; P 18. f. virum; F II, 53.
animum, al.: non .. magnitudo animi cruciabatur eius (Reguli) a Poenis, non gravitas, non fides, non constantia, non ulla virtus, non denique animus ipse; P 16.
sapientem: adfirmat .. (Epicurus) quodam loco, si uratur sapiens, si crucietur —; T II, 17. ut is ... idem censeat „quam hoc suave est“! tum, cum dolore crucietur, dicturum esse sapientem; T V, 31.
virum: qui (vir), quicquid fecerit, ipse se cruciet omniaque formidet; F II, 53. qui (viri) complures annos doloribus podagrae crucientur maximis; T II, 45.
virtutem: f. animum.

crudelis, grausam, unbarmherzig, gefühllos: I. alqs: sicine eos (Torquatos) ... in liberos atque in sanguinem suum tam crudelis fuisse, .. ut ..? F I, 34. nollem me ab eo ortum, tam importuno tamque crudeli; F I, 35 cur omnium crudelissimus tam diu Cinna regnavit? N III, 81. illi regi ... amabili, Cyro, subest ad inmutandi animi licentiam crudelissimus ille Phalaris; R I, 44. qui non crudeles in bello, non inmanes fuerunt; O I, 35. crudelis Hannibal; O I, 38.
alqd: nihil, quod crudele, utile; O III, 46.
dominatus: quae .. urbs ... ab Alexandro .. tyranno crudeli dominatu tenebatur; D I, 53.
fabrica: »hos ille (Mulciber) cuneos fabrica crudeli inserens perrupit artus;« T II, 23.
homines: ut ... alii (homines) libidinosi, alii iracundi aut crudeles aut superbi sint, alii *a* talibus vitiis abhorreant; Fa 8.
hostis: neque .. tum (Regulus) ignorabat se ad crudelissimum hostem ... proficisci; O III, 100. cuius (M. Marcelli) interitum ne crudelissimus quidem hostis honore sepulturae carere passus est; C 75.
necessitas: id .. ipsum dolendum esse dicebat, quod in tam crudelem necessitatem incidissemus; T III, 60.
spectaculum: crudele gladiatorum spectaculum et inhumanum non nullis videri solet; T II, 41.
tyrannus: si Phalarim, crudelem tyrannum et inmanem, vir bonus ... vestitu spoliare possit, nonne faciat? O III, 29.
B. allein: quae (natio) superbos, quae maleficos || [quae maleficos] ||, quae crudeles, quae ingratos non aspernatur, non odit? L I, 32.

crudelitas, Grausamkeit, Unbarmherzigkeit, Härte: I. comprobat: quod matris somnium inmanis filii crudelitas conprobavit; D I, 46.
est: est .. hominum naturae ... maxime inimica crudelitas; O III, 46.
exsistit: cum exstitisset in cives tanta crudelitas; O II, 27.
II, 1. excogito: simili nos affectos esse supplicio atque eos, qui quondam ... crudelitate excogitata necabantur; fr V, 95.
nobilito: testis est Phalaris, cuius est praeter ceteros nobilitata crudelitas; O II, 26.
2. praebeo: cur Poenorum crudelitati Reguli corpus est praebitum? N III, 80.
III. exempla: nec .. levitatis Atheniensium crudelitatisque in amplissimos civis exempla deficiunt; R I, 5.
magister: qui (Sulla) trium pestiferorum vitiorum, luxuriae, avaritiae, crudelitatis, magister fuit; F III, 75.
IV, 1. necari: f. II, 1. excogito.
opprimi: cum crudelitate unius oppressi essent universi; R III, 43.
2. in: quae in omni crudelitate sic exultat, ut vix hominum acerbis funeribus satietur; R II, 68.
propter: alterum (ducem) propter crudelitatem semper haec civitas oderit; Lae 28.

crudeliter, grausam: de evertendis .. diripiendisque urbibus valde considerandum est ne quid temere, ne quid crudeliter; O I, 82.

cruditas, Überladung des Magens, verdorbener Magen: I. est: causa .. ea est, quae id efficit, cuius est causa, ut volnus mortis, cruditas morbi, ignis ardoris; Fa 34.
II, 1. vito: piscatu, aucupio, venatione, his omnibus exquisitis, vitantes cruditatem; F II, 23.
2. careo: caret .. (senectus) etiam vinulentia || vinol. || et cruditate et insomniis; C 44.

crudus, mit verdorbenem Magen, unreif: asoti: qui (asoti) ... crudi .. postridie se rursus ingurgitent; F II, 23.
poma: quasi poma ex arboribus, cruda si sunt, vix evelluntur || avell. || ..., sic ..; C 71.

cruento, mit Blut bespritzen: alqm: ut ... etiam trucidare aliquem et impie cruentari (videatur); D I, 60.
anguem: »quem (anguem) se intorquentem lanians rostroque cruentans (Iovis satelles) ... abicit«; D I, 106.

cruentus, blutig, mit Blut bespritzt: guttae: quae (causa) terreret animos ... lapideis .. imbribus et guttis imbrium quasi cruentis; N II, 14.
hasta: dum homines perditi hastam illam cruentam et meminerint et sperabunt; O II, 29.

crus, Bein, Unterschenkel: I. adiuvant: ut ... alia (membra) etiam ceterorum membrorum usum adiuvant, ut crura, ut manus; F III, 63.
II, 1. dono: alia (membra) videntur propter eorum usum a natura esse donata, ut manus, crura, pedes; F III, 18.
praebeo: crus .. alterum (Marius) non praebuit; T II, 53.
2. redundo: tuus .. deus ... redundat ... lateribus, alvo, tergo, poplitibus, manibus, pedibus, feminibus, cruribus; N I, 99.
3. incido in: quid mirum .. ex spelunca saxum in crura eius (Icadii praedonis) incidisse? Fa 6.
III. aves: cum (ibes) sint aves excelsae, cruribus rigidis, corneo proceroque rostro; N I, 101.

crux, Kreuz: 1. minor: cui (Theodoro) cum Lysimachus rex crucem minaretur; T I, 102.
2. ago in: in crucem qui agitur, beatus esse non potest; F V, 84. si (Polycrates) sapiens, ne tum quidem miser, cum ab Oroote ... in crucem actus est; F V, 92.

cubicularis, im Schlafgemach: lectus: cum (Dionysius) fossam latam cubiculari lecto circumdedisset; T V, 59. defert ad coniectorem quidam somniasse se ovum pendere ex fascea lecti sui cubicularis; D II, 134.

cubiculum, Gemach, Zimmer, Schlafgemach: I. appareo in: ignoretur in omnibus cubiculis apparere serpentes ‖ [ignoretur ... serpentes] ‖; O III, 54.
egrodior o: tum Scipio calceis et vestimentis sumptis e cubiculo est egressus; R I, 18.
venio in: ad eam (uxorem Alexander) ex epulis in cubiculum veniens; O II, 25.
II. foris: eum ipsum ‖ ipse ‖ (ponticulum), cum forem cubiculi clauserat, (Dionysius) detorquebat; T V, 59.
III. in: sic si diceretur; „morietur noctu in cubiculo suo vi oppressus Scipio," vere diceretur; Fa 18. cuius (L. Sestii) in cubiculo ecfossum esse se praesente mortuum diceret; R II, 61.

cubile, Lager, Lagerstatt: I. sum: mihi .. est ... cubile terra, pulpamentum fames; T V, 90.
II, 1. construo: gallinae avesque reliquae ... cubilia sibi nidosque construunt; N II, 129.
2. conloco in: abducet (Eyrypylum) Patricoles, credo, ut conlocet in cubili; T II, 39.
delitisco in: illa .. notiora, ... ut (bestiae) in cubilibus delitiscant; N II, 126.

cubitum, Elle: noluit quicquam statui nisi columellam tribus cubitis ne altiorem; L II, 66.

cubo, liegen, schlafen: alqs: narrabat eum (Posidonium) graviter et copiose de hoc ipso ... cubantem disputavisse; T II, 61. in eo conclavi ei (Deiotaro) cubandum fuisset, quod proxuma nocte corruit; D II, 20. alligandi omnes essent, qui cubitum irent; D II, 122. ut cubitum discessimus; R VI, 10.

cuias, was für ein Landsmann: Socrates .. cum rogaretur, cuiatem se esse diceret, „mundanum" inquit; T V, 108.

cuicuimodi, wie immer beschaffen: lex: cuicuimodi ‖ † cuicuimodi ‖ fuerit illa (lex); L II, 13.
otium: superest .. nobis hoc, cuicuimodi est, otium; T III, 83. ubi .. melius uti possumus hoc, cuicuimodi est, otio? T V, 121.
philosophi: his tamen omnibus (philosophis) eos antepono, cuicuimodi sunt, qui summum bonum ... in virtute posuerunt; F III, 30.

culcita, Polster: eripiamus huic aegritudinem. quo modo? conlocemus in culcita plumea; T III, 46.

culmus, Halm: I. est, II. eruo: erit brevis culmus ‖ eruunt breves culmos ‖; fr I, 15.
III. erigi: culmo .. erecta geniculato vaginis iam quasi pubescens (viriditas) includitur; C 51.

culpa, Schuld, Verschuldung: I. est: quid .. istud ad nos? num nostra culpa est? naturam accusa; A II, 32. istius vitii num nostra culpa est? A II, 92. utrum ea vestra an nostra culpa est? A II, 95. vide, ne ... sit aliqua culpa eius, qui ita loquatur, ut non intellegatur; F II, 15. quia nulla sit in dolore nec fraus nec improbitas nec malitia nec culpa nec turpitudo; F IV, 52. quod videt malum nullum esse nisi culpam, culpam autem nullam esse, cum id, quod ab homine non potuerit praestari, evenerit; T III, 34. urgetis identidem hominum esse istam culpam, non deorum; N III, 76. in hominum vitiis ais esse culpam. eam dedisses hominibus rationem, quae vitia culpamque excluderet; N III, 76. reges .. si scientes praetermittunt, magna culpa est; N III, 90. non in eo est culpa, qui obnuntiavit, sed in eo, qui non paruit; D I, 29. »senatori, qui nec aderit, aut causa aut culpa esto«; L III, 11. cavendum est etiam, ne maior poena quam culpa sit; O I, 89. omnium istius modi querelarum ‖ querellarum ‖ in moribus est culpa, non in aetate; D 7. parva, inquit, est res. at magna culpa; P 20.
ohne Verb: maxuma autem culpa in eo, qui et veritatem aspernatur et in fraudem obsequio inpellitur; Lae 89.
II, 1. augeo, committo: quod cum feceris, culpa commissa est; quam longe progrediare, cum semel transieris, ad augendam transeundi ‖ augendam ‖ culpam nihil pertinet; P 20.
confero: sua .. vitia insipientes et suam culpam in senectutem conferunt; C 14.
excludo: s. I. est; N III, 76.
invenio: [qui iuris iurandi fraude culpam invenerat]; O I, 40.
sustineo: Cassiae legis culpam Scipio tuus sustinet; L III, 37.
2. careo: culpa .. omni carens (virtus) praeter se ipsam nihil censet ad se pertinere; T V, 4.
3. pono extra: quae cum ita dissignasset ‖ design. ‖ seseque, si quid postea fraudis ... evenisset, extra omnem culpam causamque posuisset; Ti 46.
sum in: simili .. sunt in culpa, qui officia deserunt mollitia animi; F I, 33. ut (medicus) ... magna sit in culpa, sic vestra ista providentia reprehendenda; N III, 78. cum pater (Sp. Cassium) in ea culpa esse conperisse se dixisset; R II, 60. hic honos veteri amicitiae tribuendus, ut is in culpa sit, qui faciat, non, qui patiatur iniuriam; Lae 78.
III. conscius: qui cum ... sibi .. nullius essent conscii culpae; O III, 73.
IV. correctio: et huius culpae et ceterorum vitiorum peccatorumque nostrorum omnis a philosophia petenda correctio est; T V, 5.
vitia: sunt .. ista non naturae vitia, sed culpae; T III, 73.
vox: nec ... a deo causam requirimus, cum culpae paene vocem audiamus; N III, 91.

V, 1. accidere: si id culpa senectutis accideret; C 7.
contrahi: quasi culpa contractum malum aegritudinem acriorem facit; T III, 52.
putare: portum esse corporis et requiescere in sepulcro putat mortuum, magna culpa Pelopis, qui non erudierit filium; T I, 107.
quaerere: quatenus non ipse (animans) bene factus sua culpa sibi aliquid miseriae quaereret; Ti 46.
vitiosus: qui .. non natura, sed culpa vitiosi esse dicuntur; T IV, 81.
2. sine: corporum offensiones sine culpa accidere possunt, animorum non item; T IV, 31.

culter, Messer: qui (Dionysius) cultros metuens tonsorios candente carbone sibi adurebat capillum; O II, 25.

cultio, Bebauung: num .. horum senectus miserabilis fuit, qui se agri cultione oblectabant? C 56.

cultor, Bebauer, Pflanzer, Pfleger, Verehrer: I, 1. habet: nec (vitis) eundem finem habebit, quem cultor eius habebat; F V, 40.
2. sum: sunt alii ... veritatis cultores, fraudis inimici; O I, 109.
II. constituo: qui (homines) quasi cultores terrae constituti; N II, 99.
video: cum videmus ... hominem .. ipsum quasi contemplatorem caeli ac deorum cultorem; T I, 69.

cultrix, Pflegerin: earum .. (rerum) augendarum et alendarum quandam cultricem esse; F V, 39.

cultura, Bebauung, Anbau, Pflege (s. **ager,** III, 1. cultura, 8 St. S. 111, a): delectat: cuius (vitis) .. non utilitas me solum, ... sed etiam cultura et natura ipsa delectat; C 53.
est: cultura .. animi philosophia est; T II, 13.
inest, al.: ut si cultura vitium, cuius hoc munus est, ut efficiat, ut vitis ... quam optime se habeat — ..., si igitur illa cultura vitium in vite insit ipsa, cetera, credo, velit, quae ad colendam vitem attinebunt, sicut antea, se autem omnibus vitis partibus praeferat statuatque nihil esse melius in vite quam se; F IV, 38.
II. adhibeo: si nulla cultura adhibeatur; F V, 39.
III. sine: ut ager quamvis fertilis sine cultura fructuosus esse non potest, sic sine doctrina animus; T II, 13.

cultus, Bearbeitung, Anbau, Pflege, Ausbildung, Verschönerung, Lebensweise, Verehrung, Anbetung: I. **Subject:** delectat: delectant etiam magnifici apparatus vitaeque cultus cum elegantia et copia; O I, 25. quos parvo contentos tenuis victus cultusque delectat; Lae 86.
est: animi cultus ille erat ei quasi quidem humanitatis cibus; F V, 54. quorum (hominum) omnis cultus esset futurus in luctu; N I, 38. cultus .. deorum est optimus idemque castissimus atque sanctissimus plenissimusque pietatis, ut eos semper pura ... et mente et voce veneremur; N II, 71. terrae cultum segniorem suspicor fore; L II, 45. quae esset oblectatio valentium, qui victus aut cultus? O II, 15.
exsistunt: deorum cultus religionumque sanctitates exsistunt in dies maiores atque meliores; N II, 5.
permanet: nec domus ulla nec urbs stare poterit, ne agri quidem cultus permanebit; Lae 23.
prodest: et amici cultus et parentis ei, qui officio fungitur, in eo ipso prodest, quod ..; F V, 69.
II. **nach Verben:** 1. adhibeo: quid est quod ullos deis inmortalibus cultus, honores, preces adhibeamus? N I, 3. omnis cultus et curatio corporis erit eadem adhibenda deo, quae adhibetur homini; N I, 94.
defendo: quorum patrocinio maxime cultus agrorum perceptioque frugum defenditur; R II, 26.
dico: cultus dico agrorum extructionesque tectorum; N II, 150.
invenio: omnes magni, etiam superiores, qui fruges, qui vestitum, qui tecta, qui cultum vitae ... invenerunt; T I, 62.
refero: victus cultusque corporis ad valetudinem referatur et ad vires, non ad voluptatem; O I, 106.
relinquo: quod mercandi cupiditate et navigandi et agrorum et armorum cultum reliquerant; R II, 7.
requiro: (sapientes) nullum necessarium vitae cultum aut paratum requirentes; F V, 53.
suscipio: quom animus ... cultum .. deorum et puram religionem susceperit; L I, 60.
trado: nisi (natura) earum (frugum, bacarum) cultus et conditiones tradidisset; D I, 116.
tueor: stultitiam ... posse .. tueri ... vitae communem cultum atque usitatum; T III, 11.
2. careo: omni cultu et victu humano (Dionysius) carebat; T V, 63.
vaco: cum ... contueri licebit ... regiones ... omni cultu propter vim frigoris aut caloris vacantis; T I, 45.
3. converto ad: quo facilius animos imperitorum ad deorum cultum a vitae pravitate converterent; N I, 77.
disto a: quibus rebus exculta hominum vita tantum distat || destitit || a victu et cultu bestiarum; O II, 15.
erudio ad: haec (philosophia) nos primum ad illorum (deorum) cultum, deinde ad ius hominum, ... tum ad modestiam ... erudivit; T I, 64.
invenio ad: a quibus magna utilitas ad vitae cultum esset inventa; N I, 38.
occupo in: omne officium munusque sapientiae in hominis cultu esse occupatum; F IV, 36.
pertineo ad: quae ad cultum deorum pertinerent; N II, 72. quae ad victum cultumque pertinent; O I, 158. quae (officiorum genera) pertinent ad vitae cultum; O II, 1. quae (res) ad victum hominum, ad cultum etiam deorum pertinent; C 56.
suppedito ad: quae suppeditent ad cultum et ad victum; O I, 12.
transfero ad: eadem .. mediocritas ad omnem usum cultumque vitae transferenda est; O I, 140.
III. **nach Adjectiven:** 1. contentus: quod parvo cultu natura contenta sit; T V, 97.
dignus: quis (istas imagines) aut cultu aut religione dignas iudicare (potest)? N I, 121.
2. aptus ad: quod (animal) esset ad cultum deorum aptissumum; Ti 43.
necessarius ad: eodem .. ut flumine res ad victum cultumque maxime necessarias ... mari † absorberet; R II, 10.
IV. **nach Substantiven:** continentia in: valetudo sustentatur ... continentia in victu omni atque cultu corporis tuendi causa; O II, 86.
iucunditas e: in quo (fructu amicitiarum) ... tum (posita est) summa iucunditas e cotidiano cultu atque victu; T V, 72.
opinio de: quam (opinionem) a maioribus accepi de cultu deorum inmortalium; N III, 5.

oportunitates ad: magnae .. oportunitates ad cultum hominum atque abundantiam aliae aliis in locis reperiuntur; N II, 130.

pecudes ad: cum videmus ... multitudinem pecudum partim ad vescendum, partim ad cultus agrorum, partim ad vehendum, partim ad corpora vestienda; T I, 69.

V. **Umstand:** 1. contineri: quae (religio) deorum cultu pio continetur; N I, 117.

delectari: delectari ... inanimis || inanibus || rebus, ut honore, ut gloria, ut aedificio, ut vestitu cultuque corporis; Lae 49.

occuli: quae (feminae) ceteris in urbibus mollissimo cultu „parietum umbris occuluntur"; T II, 36.

praeparari: iam Pythagoras et Plato ... praeparatos (nos) quodam cultu atque victu proficisci ad dormiendum iubent; D II, 119.

seminari: nullius .. agricolae cultu stirps tam diuturna quam poëtae versu seminari potest; L I, 1.

superior: religione, id est cultu deorum, multo superiores (reperiemur); N II, 8.

terminari: non aestimatione census, verum victu atque cultu terminatur pecuniae modus; P 50.

zum Satz: qui salubri et moderato cultu atque victu quieti se tradiderit; D I, 61.

2. in: cum ... pastores .. eum (Romulum) sustulissent et in agresti cultu laboreque aluissent; R II, 4.

sine: neque .. fructum edere ... sine cultu hominum et curatione potuissent; N II, 158.

cum (quom s. unten), als, wann, so oft als, seit, während, da, weil, obgleich, sowohl, nicht nur: A. **temporal, causal, concessiv:** I. **allein:** 1. **Indicativ:** a. **Präsens:** α. ohne demonstrative Zeitbestimmung: »accedis«; F I, 9. accedit; F I, 41. accipis; fr V, 59. accommodatur; O II, 35. adaugescit; D I, 13 additur; A II, 49. adfirmant; A II, 128. adhibent; R IV, 1. adhibetur; Lae 98. adimuntur; O II, 78. admoventur; O II, 37. adest; C 80. »advenis;« C 25. agit; F III, 59. agitur; T IV, 62. antegreditur; N II, 53. aperitur; F II, 5. appellamus; N II, 60. audiunt; A II, 123. avemus; F II, 46. aufertur; T IV, 30. avocat; T III, 35. cernimus; F III, 62. T I, 70. cessant; N I, 102. »cietis;« D I, 15. cui || cum || ... »cient«; F II, 94. circumimus; N III, 47. cogitat; T III, 34. cogito; D II, 139. cognoscimus; F V, 62. ×. ×. cohaerescunt; Ti 49. cohortamur; O II, 6. commemorantur; O III, 16. commeant; N III, 31. comparat; F I, 62. concedunt; R IV, 4. concinnuntur; T I, 106. concitatur; D I, 66. concordant; T IV, 30. condonantur; O II, 78. conectitur; D II, 111. congruunt; T IV, 30. coniungitur; R III, 5. colliguntur; N II, 115. colligunt; R I, 4. conantur; A II, 34. conquiris; F II, 107. ×. considero; N III, 39. »consumis;« F II, 24. ×. consumunt; N I, 101. contemnit; F I, 49. contigit || contingit ||; Lae 48. convertat || convertit ||; T III, 71. declinat; Fa 22. deletur; R III, 34. deliberetur || deliberatur ||; O III, 40. demitur; A II, 49. depingit; A II, 51. dicis; T II, 30. dicit; T II, 23. V, 24. dicimus; F III, 39. 66. ×. T III, 11. V, 29 (28). N II, 74. III, 41. Fa 24. ×. ×. dicitis; F II, 75. N III, 90. dicunt; T IV, 36. N II, 65. D II, 92. Fa 1. R 1, 9. O I, 62. dicitur; F V, 30. ×. ×. T I, 88. O I, 139. III, 61. respondisse dicitur || respondit ||; C 72. dicuntur; A I, 18. F V, 63. R III, 45. diligis; F III, 9. diligunt; O II, 21. discedit; C 80. disceptatur; A II, 65. disputant; T III, 71. IV, 9. disputantur; N II, 20. P 10. dissentit; A II, 133. disseras || disseris ||; F II, 68. dissident; T IV, 29. dissolvit; C 72. dissolvitur; C 80. dolemus; F I, 55. editur; F V, 79. efficit; Ti 50. effingitis; N I, 47. evenit; C 76. exercentur; T II, 56. inventum igitur || cum exigitur, al. ||; F V, 16. »exoritur;« R 1, 30. exponunt; T IV, 46. exquiritur; F V, 17. extinguitur; R III, 34. C 71. facit; F II, 15. faciat || facit ||; C 17. facitis; N III, 63. fit; T II, 43. IV, 12. R IV, 7. fiunt; O I, 131. Lae 88. fatentur; T V, 50. feriunt; T II, 56. fingit; A II, 51. fluimus; T II, 52. fugiunt; F IV, 78. geruntur; R I, 43. habet; R I, 43. haerent; A II, 14. ignorant; F I, 55. immolatur; D II, 38. implorat; A II, 89. imponit; R I, 52. inducit; D II, 25. induit; O III, 43. infirmat; A II, 18. irridentur; O I, 91. inest; N III, 36. intellegitur; F V, 15. interficiunt; N I, 101. iugulatur; T V, 116. laudamus; T IV, 60. lego; T I, 76. legis; F II, 107. legimus; F V, 51. T I, 96 C 12. limatur; O II, 35. liquescimus; T II, 52. loquuntur; A II, 36. loqueris; F II, 76. loquimur; O II, 35. manent; R II, 7. movemur; T IV, 13. moventur; D I, 119. Ti 51. nominatis; A II, 13. nominatur; O III, 16. obicimus; T IV, 60. opprimitur; C 71. oritur; N III, 31. »paratis;« D I, 15. pascitur; D I, 27. pascuntur; D II, 72. pellit; N II, 149. percipitur; F II, 10. 14. poeniuntur; T I, 107. pollicetur; F II, 70. ponitis; N 1, 122. potest; D II, 128. O III, 74. potestis; N I, 53. III, 25. possunt; A II, 46. possint || possunt ||; F V, 57. praefert; R 1, 52. praeponunt; F IV, 43. praeteritur; T V, 54. privamur; F I, 37. proferunt; A II, 13. pronuntiant; F II, 36. properant; D II, 41. proponitis; F II, 57. proponunt; O II, 21. pudet; Fa 37. putet || putat ||; O II, 70. putant; Lae 72. quaeritur; F V, 17. D II, 11. R III, 26. quaerimus; O I, 117. quereris; A II, 144. recalescunt; N II, 26. »recordor«; T III, 18. recorder || recordor ||; C 74 (75). recordantur; T V, 102. redundat; T IV, 23. refellitis; A II, 90. || cum ... revocatur; || R fr 5. scribimus; F I, 3. T IV, 55. scribit; D I, 53. seiungunt; O III, 101. sentiunt; F 1, 60. D II, 94. sentit; T I, 55, servit; R 1, 52. subsequitur; N II, 53. est; F II, 95. T III, 19. V, 16. N II, 103. Fa 28. || R I, 42 ||. O III, 51. sumus; F II, 16. *cum* ... sumus; F II, 36. sunt; T IV, 82. R III, 37. O III, 79. C 81. sumunt; A II, 44. sumit; R III, 45. sustinentur; D II, 139. temptatur; O II, 22. tenes; F III, 9. tollit; A II, 18. tollitur; R III, 34. torquet; F II, 95. tractat; F I, 6. tradunt; O III, 118. transfero; P 5. vacant; D I, 129. valent; R VI, 1. venit; R II, 6. versantur; O I, 91. vertit; N III, 31. video; D II, 142. P 37. vides; T I, 13. videt; T V, 70. D II, 16. videmus; A II, 22. T I, 68. N II, 97. III, 91. ×. videtur; T III, 52. O I, 9. III, 81. *cum* .. vocantur; N II, 9. vis; F II, 5. volt; T I, 93. vult; Lae 98. volumus; F V, 52. T III, 55. vultis; F II, 57. N I, 68. 121. voltis; R III, 8. volunt; A II, 34. 44. F IV, 78. T V, 116. urguentur || urgentur ||; D II, 117.

β. mit demonstrativer Zeitbestimmung: anni: administrantur; D II, 76. interdum: adhibemus; A II, 32. nunc: gero; C 18. quaerimus; F III, 47. saepe: timet; O I, 24. tempus: commutantur, fiunt; O I, 31. impedit; F I, 33. tum vorangestellt: acuitur; T V, 116. »cient;« T II, 19. cogit; Lae 84. confertur; Lae 70. convertuntur; N III, 81. dicimus; T IV, 55. dicitur; O I, 97. 134. explicantur; N I, 9. fruuntur; T IV, 68. invidetur; T III, 20. potest; T I, 109. es iratus; R I, 59. est; F II, 104. tum nachgestellt: agunt; R III, 45. attingit; Ti 28. cogitat;

T III, 34. denuntiat; Ti 28. dissipant; R III, 45. irruunt; F V, 29. movetur; Ti 28. rapiunt; R III, 45. sevocamus; T I, 75. ><. ><. ><. est; O I, 117. »sunt;« T III, 30. tenent; R III, 45. videor; N I, 106. umquam: nisi cum .. solutus est et vacuus; D I, 113.

b. **Perfect**: α. **ohne demonstrative Zeitbestimmung**: accessit; F IV, 38. Fa 36. R IV, 9. Lae 94. accesserunt; T II, 27. accidit; Fa 42. accepit; N II, 135. est acceptus; N II, 144. »attulit;« D I, 40. adhibuit; F I, 24. cum ‖ tum ‖ ... adeptus *est*; T I, 43. arripuit; O III, 36. Ti 27. ><. adsumpsit; Ti 49. adgnovit; T I, 43. Lae 100. adplicaverunt; T V, 77. aspexit; Lae 100. cecidit; D II, 15. cecinit; T III, 33. coepi; T I, 24. O III, 84. coepit; F V, 24. R I, 65. coeperunt; R I, 51. cogniti sunt; Lae 70. es commotus; A II, 141. conplexus est; R I, 52. concepit; D II, 49. sunt .. coniuncti; O I, 55. collocavit; R II, 12. est consecuta; T III, 64. quod ‖ cum ‖ ... consecutus est; C 68. contemplati sumus; N II, 4. contigit; T I, 43. contigit ‖ contingit ‖; Lae 48. corruptus est; T IV, 23. deflexit; R I, 68. defluxit; D I, 98. depulsa est; F I, 37. (est) desitum; R II, 59. disputatum est; N I, 15. dixerunt; D II, 24. dedit; N III, 70. edormiverunt; A II, 52. extulit; Lae 100. extulerunt; T V, 85. emersit; C 51. evenit; D II, 15. excessit; P 40. excidit; N II, 128. excepit; C 51. excogitaverunt; R II, 23. excuderunt; N II, 129. est exortus; N II, 68. est .. exortus; P 40. extitit; Lae 27. factus est ‖ esset ‖; D II, 31. tulerunt; T III, 3. fluxit; D I, 98. genuerunt; N II, 129. iecit, D II, 45. ><. ><. ><. ictus ... est; D I, 98. imitatus est; N III, 74. imperavit; D II, 72. inciderunt; O I, 26. Intellectum .. est; T III, 64. est intellectum; T III, 66. interemit; O I, 76. inventus est; F V, 92. inventi (sunt); Lae 70. iussit; R II, 12. laxati .. sumus; T I, 44. »liquit, lustrasti, mactasti;« D I, 18. manavit; D I, 74. »misi;« T III, 28. misimus; D II, 39. est ... mortuus; T V, 78. est motum; T III, 15. nuntiavit; R I, 18. obsecutus sis ‖ es ‖; T V, 60. est .. orbatus; R I, 64. ostendit; Lae 100. paruit; O I, 84. peperit; D II, 49. paratus est; F I, 49. Lae 98. pepulerunt; A II. 66. est pulsa; A fr 7. penetravit; T I, 43. perdidit; N III, 76. perduxit ‖ perduxerit ‖; F IV, 37. »perfecit;« T IV, 52. perspectum est; D I, 109. persuasum est; O I, 66. [est pollicitus]; O I, 40. tum ‖ cum ‖ ... polluta sunt; L II, 42. posui; T I, 24. recepit; F III, 63. rediit; T IV, 54. reflavit; O II, 19. remissi et liberi sunt; C 81. respondisti; T II, 28. respondit; T V, 56. respondisse dicitur ‖ respondit ‖; C 72. »restituit;« T IV, 52. est secreta; N II, 137. soluti sunt; T I, 75. somniavit; A II, 51. sonuerunt; D I, 74. suasi ‖ suasissem ‖; C 14. sudavit; D I, 98. superavit; T I, 43. fuerunt; R I, 68. III, 44. suspeximus; N II, 4. sustulit; T III, 82. N I, 121. III, 76. »tremefecit;« D I, 18. »vestivit;« N II, 112. viderunt; D II, 145. vicerunt; F V, 61. D II, 56. vocavit; O II, 49.

β. **mit demonstrativer Zeitbestimmung**: annilata .. est; O II, 75. nuper: est ... disputatum; Lae 25. olim: penetravit; R VI, 24. quadriennio post: depugnavi; C 32. raro: venerunt; T V, 102. tempus: »abdidit, perempta est;« D I, 18. interemit; O I, 76. soluta .. est; F I, 33. tum vorangestellt: adiungitur; D II, 54. actus est; F V, 92. antegressa est; O I, 94. avolsa est; D I, 112. communicavit; T V, 56. est .. conplexa; T II, 11. condidit; D I, 30. confudit et contulit; Ti 49. corruit; D I, 112. exaruit; T III, 75. est facta; N II, 51. iussit; T IV, 51. permensus est; Ti 33. posuerunt; N II, 9. praefuerunt; R III, 44. rettulerunt ‖ retul. ‖; Ti 33. reliquit; T IV, 51. respondit; T V, 56. tum nachgestellt: accessit; A II, 30. agnovit, tum ‖ tunc ‖; F II, 33. aperta sunt; A II, 26. collegit; T I, 58. constituta sunt; T IV, 51. docuistis; F IV, 46. exaruerunt; R I, 66. facta sunt; D II, 66. »genui;« T III, 28. 58. hausit; R I, 66. innataverunt; N II, 123. obiecta est ‖ obiecta ... convertit et rapit ‖; O II, 37. recreavit; T I, 58. tenuit; N II, 130. tunc: s. tum, agnovit. umquam: s. a, β. umquam.

c. **Imperfect**: α. abrogabat; O III, 40. addebat; O III, 88. adferebas; N III, 18. adhibebant; T V, 112. configebat; A II, 89. conabatur; A II, 89. debebamus; A II, 6. defendebant; C 15. dicebat; O III, 88. disturbabas; P 28. ducebat; T II, 35. inferebas; P 28. irruebat; F II, 61. inruebant; T II, 59. interemebat; A II, 89. ‖ *cum ... intererat* ‖; O II, 84. licebat; A I, 11. ponebas; F II, 63. poteram; D II, 6. quaerebas; F II, 63. reperiebam; D II, 6. secabantur; T II, 35. superabant; Ti 30. videbant; T V, 112.

β. tum vorangestellt: censebat; T V, 57. commendabat; P 29. florebat; D I, 92. II, 22. gignebamini; Ti 40. iacebant; P 27. movebantur; A II, 90. necabatur; O III, 100. placebat; A II, 71. neglectum tum, cum ‖ negl. cum, n. tum ‖ caveri poterat; D I, 101. putabatur; R I, 50. quaerebat; T II, 20. erat; P 27. erant; R II, 43. tenebamus; D II, 3. valebant; P 27. videbantur; A II, 88. tum nachgestellt: videbamur; N I, 6.

d. **Plusquamperfect**: α. clauserat; T V, 59. contraxerat; A II, 145. converterat; O III, 38. devoverat ‖ devoveret ‖; F II, 61. inciderat; A II, 98. inspexerant; A II, 57. inverterat; O III, 38. cum ‖ quom, quo ‖ ... norat; D II, 69. venerat; R III, 40.

β. tum vorangestellt: circumfusi erant; T I, 45. compresserat, fecerat; A II, 145. occiderat; P 27.

e. **erstes Futurum**: α. **ohne demonstrative Zeitbestimmung**: colent, diligent; Lae 82. docebimus; O III, 96. cum ‖ quoniam ‖ ... faciet; F V, 28. feremur; T I, 75. gaudebunt, imperabunt; Lae 82. licebit; T I, 45. loquetur; F II, 27. ><. ><. postulabit; Lae 82. quaeretur; O I, 125. erit; A II, 24. erimus; T I, 44. suscipiet, verebuntur; Lae 82. voles; A I, 25. II, 107. T III, 82. volemus; F V, 22. volent; O I, 122.

β. dies: proficiscar cumque ... discedam; C 84. posthac: quaeremus; A II, 147. tum (vor): disputabimus; N III, 17. tunc (vor): cum premetur, cum sciet; T II, 16.

f. **zweites Futurum** (vgl. 3, b): α. **ohne demonstrative Zeitbestimmung**: admonuerit; R II, 48. concessero; A II, 116. dixero; F V, 90. ><. R I, 65. dixerimus; F II, 4. discessero; C 79. discesseris; O II, 6. didicerimus; F I, 63. dilexeris; Lae 85. evenerint; Fa 26. excessero; T I, 103. excesserit; D I, 47. feceris; R II, 50. P 20. inciderit; F I, 7. inveneris; Ti 6. iudicaris ‖ iudicaveris ‖; Lae 85. legeris; A ep. 1. patefecerit(?); R IV, 1. peroraris; N III, 4. perspexerit; T V, 69. relaxaverint; D 81. sustuleris; N I, 117. videris; T II, 46. viderit; T V, 69. 80. vixerit; Fa 19. vixerimus; fr V, 97.

β. post mortem: excesserit; D I, 63 tum (vor): cognovero; N III, 61. depulerit; Ti 45. desierit; P 33. satis fecerimus; O I, 103. erit inclusus; R VI, 29. pervenerit; T I, 46. Ti 45. venerimus; D II, 70. tum (nach): venerimus; T I, 75.

g. **umschreibende Formen**: aedificaturus est; N fr 2. depugnaturus esset ‖ est ‖; T IV, 49.

2. **Conjunctiv: a Präsens: α. ohne demonstrative Zeitbestimmung:** absit; T V, 89. C 33. adducantur; D II, 38. affluant; N I, 114. adsit; F V, 7. adsint; Lae 84. adversentur; A II, 46. agitetur; N 1, 114. C 78. agam; T I, 83. agant; N I, 115. agatur; O II, 33. aiat; A II, 97. alantur; F V, 56. angantur; F V, 32. animadvertant; D II, 91. antecedat; A I, 3. appareant; A II, 54. appellentur; T II, 43. adpetas; T III, 36. appropinquet; F V, 31. audeam; F I, 8. audiam; A II, 141. audiamus; N III, 91. careat; R I, 43. careamus; F II, 29. cernat; T V, 72. citetur; T III, 24. cogitet; N I, 76. colant; N I, 115. commodes; F II, 117. conficiatur; F V, 80. consistat; A II, 139. constituantur; F III, 3. constet; A II, 68. T III, 74. IV. 84. O II, 35. constemus; T III, 1. constent; T I, 40. contemplere; N II, 87. contineantur; A 1, 6. contingant; Ti 37. convalescant; T III, 5. conveniat; F IV, 72. convertat; A II, 123. || convertit ||; T III, 71. convincat; P 41. copulentur; Ti 15. crescat; F V, 83. curent; N I, 115. cursent; C 17. debeas; O III, 52. debeat; R V, 11. debeatis; F IV, 67. debeant; N II, 141. quom || quin, cum || delectemur; Lae 68. deliberetur || deliberatur ||; O III, 40. derivet; T V, 72. desiderent; O II, 55. dicas; F III, 19. N III, 54. D I, 131. dicat; A II, 107. 134. Fa 47. dicamus; O II, 7. dicatis; N I, 69. dicant; A II, 86. F IV, 30. dicatur; T I, 80. dicantur; F 1, 31. discant; C 78. disputet; R I, 16. disputemus; N III, 64. disputent; T V, 111. disseras || disseris ||; F II, 68. distent; A II, 59. doceas; T IV, 60. doceat; O 1, 98. dubitem; F V, 95. ecferatur; T IV, 12. efficiat; F IV, 20. N II, 41. efficiant; T V, 43. efficiatur; T V, 19. efficiantur; D II, 89. egeamus; O III, 42. evadant; D II, 146. exhauriant; C 17. existimet; A II, 121. expediat; R I, 49. extinguatur; F II, 101. faciat; T III, 67. || facit ||; C 17. faciamus; R III, 16. faciant; F IV, 13. fiat; O III, 92. fiant; F III, 33. N III, 16. D I, 127. feras; T III, 36. feratur; N I, 69. ferantur; Fa 18. fundat; T I, 107. gaudeam; A II, 66. gerant; fr V, 47. gestiat; T IV, 12. gignat; D I, 125. gignantur; N II, 42. habeam; A II, 75. habeas; F III, 10. IV, 11. T I, 87, 88. O III, 52. habeat; F II, 50. N III, 29. D I, 71. II, 103. 107. Fa 42. C 78. habeant; A II, 121. F V, 56. ignorem; T V, 35. ignores; Lae 97. impediantur; F V, 56. impendam; O II, 88. imponat; T V, 51. imprimantur; A II, 58. incendat; N II, 119. incipiat; A II, 24. inlustret; N II, 119. insistas; F II, 3. intellegas; F II, 3. T III, 77. intellegant; T III, 70. intellegatur; A II, 104. interrogetur; A II, 93. intersit; A II, 37. iubeant; P 31. laboret; T I, 92. laetentur; F V, 69. langueat; D I, 60. laudemus; F V, 64. legant; F I, 4. liceat; F III, 17. T 1, 108. loquar; R I, 38. loquatur; F II, 17. 19. loquantur; A II, 5. maneat || maneant ||; T IV, 39. moveatur; A I, 28. II, 48. Fa 24. moveantur; A II, 47. N II, 31. necesse sit; A fr 20 (8. 3). neget; A II, 97. N 1, 29. 73. nesciant; R I, 11. notent; D II, 91. numerent; T V, 30. oblectent; R I, 28. oboediant; N II, 119. occurrant; A II, 57. optent; D 1, 129. pariantur; F II, 56. patiatur; T V, 74. peccet; D II, 108. si ... || cum || peccent; D II, 108. peccetur; P 26. percipiat; F II, 108. perferant, perpetiantur; F V, 32. pertineat; T I, 91. petat; T III, 48. placeat; F I, 49. ponamus; F III, 58. possim; N III, 8. possit; A II, 34. 74. 147. F II, 16. V, 18, 23. 83. T IV, 84. V, 29. 38. 46. D I, 127. R I, 9. P 26. 43. posset || possit ||; A II, 109. possint; A II, 55. F II, 115. T II, 68. V, 25. O I, 54. C 35. Lae 55. possint || possunt ||; F V, 57. praestet; F V, 40. priventur; F 1, 43. procreet; N II, 22. profiteatur; A II, 44. pugnent; T V, 43. pulsetur; N 1, 114. putem; R 1, 31. aut || ut, cum || ... putet; T I, 91. putet || putat ||; O II, 70. putent; F V, 46. T II, 63. P 30. quaeramus; R III, 8. quaeratur; N I, 96. queant; R I, 9. rapiatur; T IV, 12. rapiantur; T V, 13. recorder || recordor ||; C 74 (75). referatur; Fa 6. refrigeret; N II, 119. relaxentur; A II, 52. relinquatur; O III, 93. sanentur; T III, 5. scandant; C 17. sciam; F II, 15. sciatis; R II, 45. scribam; F III, 6. scribas; A 1, 3. scribat; T I. 101. sedeat; C 17. sentias; T I, 88. sentiat; P 44. sentiant; N II, 31. serviat; T I, 35. soleat; F IV, 57. soleamus; T I, 44. D II, 146. statuant; A II, 97. suadeas; F II, 95. sis; F II, 79. R I, 71. III, 8. sit; A I, 27. II, 22. 31. 34. 59. 104. 125. F I, 3. 11. 42. II, 101. III, 15. 45. 60. ><. 61. 67. IV, 5. 68. V, 18. 33. 83. T 1, 71. II, 57. IV, 56. 66. V, 43. 67. 82. N I, 84. 104. 116. II, 36. 58. 116. III, 48. D I, 125. 131. II, 93. 94. Fa 26. 40. 45. R I, 49. 69. III, 8. O 1, 10. 34. II, 6. III, 13. 85. 92. C 78. Lae 84. || quod ||; D II, 109. simus; F III, 66. N I, 96. sint; A II, 42. 55. 125. F III, 29. 43. 49. IV, 10. 26. V, 34. 37. T 1, 117. III, 47. N I, 5. 23. 101. II, 47. 78. 79. 84. D I, 110. Fa 18. R III, 45. ><. O I, 157. Lae 94. suspicemur; A II, 20. sustineat; A II, 104. 107. sustineantur; N II, 28. temperet; N II, 119. teneam; F I, 34. torqueat; A II, 123. torqueatur; F III, 42. torqueantur; F I, 43. tractent; A II. 72. transmittant; N II, 125. tramittant; R 1, 6. tribuat; F IV, 23. tuear; O II, 83. valeat; T III, 5. veneremur; N II, 79. fr IX, 11. versetur; A I, 28. vetes; A II, 114. videam; F IV, I. T III, 48. R I, 35. videas; T 1, 92. videat; T IV, 46. N II, 15. fr V, 64. videamus; F II, 22. 99. V, 2. T I, 89. II, 4 (3). V, 7. N II, 54. videatis; C 67. videare; N III, 19. videatur; F IV. 58. T III, 11. N I, 39. videamur; F II, 26. videantur; Lae 29. velim; A II, 5. velis; T III, 66. R I, 10. O III, 57. Lae 45. velit; T IV, 41. quod || cum ||; F III, 65. velitis; A II. 14. N I, 69. velint; O II, 54. 68. voveant; D I, 129. utare; R 1, 2. utatur; T V, 72. fr V, 81.

β. mit demonstrativer Zeitbestimmung: saepe: videatur; O III, 50. tempus: sit; D I, 11. **tum vorangestellt:** absit; F II, 75. D I, 70. adipiscare; O III, 49. aegrotet; T III, 1. crucietur; T V, 31. laudetur; F II, 49. sit; T V, 73. sint: F IV, 20. **tum ipsum:** velis; D I, 118. **tum nachgestellt:** avocet; T V, 42. careamus; F II, 10. velit; D II, 35.

b. **Perfect: α. ohne demonstrative Zeitbestimmung:** accesseris; F IV, 74. accesserit; N III, 27. accesserint; N II, 125. »accenderit«; O I, 51. acciderit; T III, 30. V, 81. acceperim; A II, 5. acceperit; N I, 93. acceperint; O II, 69. adduxeris; T I, 39. sis affectus; O I. 66. adepti simus; F V, 44. adiunctum sit; N III, 5. assecuti sint; O II, 49. aedificarim; O II, 83. antecesserint; Fa 45. antegressae sint; Fa 45. ascenderis; F II, 74. aspexeris; N II, 87. attenderis; O III, 35. circumspexerit; A II, 36. coeperint; D II, 44. cognoverim; T I, 77. commoveris; A II, 61. compararim; N III, 19. compleverit; N II, 49. completa et conferta sint; A II, 125. completa et referta sint; D I, 110. concesseris; A II, 96. T V, 24. conciderit; N I, 93. concoxerit; N II, 124. concupieris; O I, 64. confecerit; T 1, 92. coniunxerint; D II, 4. constitutum sit; F II, 92. contempserit; T I, 100. converterit; T III, 73. decreverit; F V, 32. decreverimus; T III, 82. sit decursum; T I, 15. definierint; A II, 43. dixeris; A II, 62. dixerit; F V, 80. T V, 26. O III, 18.

|| [cum] ||; T III, 31. dictus sit; N II, 68. discriptae || descr. || sint; C 5. disputatum sit; O II, 35. divisa sit; N III, 5. dederit; P 14. datae sint; O I, 98. docuerim; F V, 84. docuerit; F III, 75. ediderint; N II, 129. extuleris; A II, 61. emerim; O II, 83. evaseris; T I, 98. evenerit; T II, 54. III, 34. D I, 125. O I, 81. evenerint; T III, 59. excesserint; T I, 24. 40. 78. exierit; T I 51. sint ... explicata; Fa 44. sit exploratum; F II, 92. sit .. obstupefacta || extumefacta, al. ||; D I, 60. feceris; O III, 39. fecerit; A II, 36. facta sint; Ti 14. gesserit; O III 98. inieris; F II, 74. ingressus ... sit; C 34. it ... inquinatum; O III, 60. invenerit; T III, 5. male dixerit; N I, 93. natus sis; O III, 52. viles neglectique simus; F III, 66. obsecutus sis || es ||; T V, 60. sit .. obstupefacta || extumefacta, al. ||; D I. 60. patefecerit(?); R IV, 1. perdidicerit; F V, 76. perduxerit; F IV, 37. perduxit || perduxerit ||; F IV, 37. permanserit; T I, 78. sint .. perpessi; T III, 67. positum sit; F III, 21. sit .. positum; F V, 83. potuerit; D II, 67. praedixerint; D I, 35. praetulerit; F I, 23. probaveris; A II, 96. protuleris; A II, 62. sis profectus; O III, 6. proposita sint; O I, 61. Lae 63. prospexeris; R I, 71. quaesieris; R I, 31. sit ... relictum; R I, 35. rescierit; O III, 91. scripserit; F I, 5. senserint; T V, 82. studuerit; F IV, 65. fueris; T I, 12. fuerit; N I, 93. R VI, 23. fuerint; T I, 13. D I, 131. Lae 39. sumpseris; F IV, 50. suppeditata sint; O III, 6. sustuleris; A I, 6. traditum sit; N I, 70. venerit; T I, 51. ventum sit; O II, 33. vexarit; N I, 93. videris; N II, 87. viderit; N I, 71. II, 97. viderint; D II, 129. visum ... sit; D II, 124. vixeris; C 9.

β. mit demonstrativer Zeitbestimmung: postremo: docuerimus; N II, 80. tum vorangestellt: sit ... actum; N III, 74. confecerit; F III, 76. constituerit; T V, 73. eripuerit, ... effecerit; R I, 28. protexerit, ... infixerit; T IV, 50. sit simulatum; N III, 74. visum sit; T III, 28. tum nachgestellt: cecinerit; A II, 128. defecerit; N III, 35. emendati ... sint || sunt ||; Lae 61. excesserit; D I, 53. pervenerim || pervenerint ||; N I, 106. tunc: senserit; fr V, 82.

c. Imperfect: *α*. ohne demonstrative Zeitbestimmung: abiret; D I, 46. abesset; O III, 79. abessemus; A I, 1. abundaret; T V, 58. accederent; D I, 77. adduceret; F V, 70. adflictaret; T III, 77. admoverentur; T II, 61. adsisteret; R II, 37. aegrotaret; T I, 86. aestuaret; A II, 70. ageret; R I, 27. ageremus; F II, 96. ambularet; T V, 97. amaret; F I, 16. antecellerent; R II, 59. anteiret; A I, 35. anteponerent; F IV, 16. appellaretur; F II, 7. arbitrarentur; A I, 38. arderet; F V, 94. araretur; D II, 50. auderet; T V, 59. audirem; C 26. audiret; R II, 34. audiremus; F IV, 61. auspicaretur; D I, 77. caederetur; D I, 55. caperetur; P 16. careret || carere ||; F I, 38. cerneret; O I, 118. cerneretur; A I, 41. cogeret; R I, 1. coleret; C 60. complerentur; F II, 21. concederent; O I, 71. confirmaret; N III, 50. collocarent; A I, 39. conlustrarem; T V, 65. conarer; Lae 16. constaremus; F IV, 19. consulerent; D II, 126. consuleretur; O II, 71. »consumeret;« D II, 68. contineret; T I, 96. D I, 39. contineretur; T I, 1. O III, 77. contingeret; O II, 42. contraherent; A I, 38. convenirem; T I, 98. ><. ><. crearet; N II, 10. cruciaretur; F V, 32. cuperet; R II, 36. cuperent; T III, 4. deberemus; O III, 88. decerneret; F IV, 22. deducerent; A I. 38. defenderem; F IV, 74. defenderent; N II, 70. deferret; F II, 55. deficeret; R II, 59. descisceret; A II, 70. dicerem; A II, 112. F II, 60. diceres; F II, 51. N III, 8. P 45. diceret; A I, 16. II, 15. 28. F I, 26. V, 54. T II, 57. IV, 80. N I, 70. III, 83. D I, 104. 119. O III, 88. P 1. dicerent; A I, 38. ><. 39. N III, 89. diceretur; N I, 88. R I, 21. II, 38. diligeret; O II, 25. dimicaret; N II, 6. disceptarent; T IV, 6. dissentiret; A I, 46. dissereret; A I, 35. dissideret; Lae 2. doceret; T IV, 63. doleret; F V, 94. dubitaret; D I, 48. dubitarent; O III, 7. duceret; D I, 77. ducerent; R IV, 10. duceretur; T I, 100. duplicaret; N I, 60. educaretur; D I, 79. egeremus; N II, 143. elaberetur; D I, 46. emineret; D I, 93. errares; D I, 59. evenirent; D I, 25. exanimarentur; T V, 77. excelleret; F V, 54. excellerent; D II, 88. »exirem;« D I, 65. expellerent; T V, 105. exquirerem; T I, 98. D II, 46. exquireret; T II, 27. expectaretur; R II, 64. faceret; A II, 120. Ti 18. facerent; D I, 57. fieret; T III, 31. D I, 74. Ti 44. fierent; D I, 55. fr V, 50. fateretur; O III, 88. ferres; F II, 118. ferret; T IV, 40. R II, 25. O II, 73. Lae 96. ferretur; T V, 91. *cum .. flagrarent*; R II, 1. floreret; T IV, 2. flueret; T IV, 2. frangerent; fr X, 3. fruerentur; N II, 62. fugeret; D I, 123. haberet; A II, 23. T V, 58. 59. D I, 56. II, 44. R II, 61. O I, 144. C 78. haberent; F IV, 47. N II, 67. haberetur; R II, 18. iaceret; D II, 143. O III, 79. inmolaret; D I, 72. immolaret; D I, 119. inpelleretur; R II, 18. inponeret; D II, 84. inprobaret; Fa 41. incitarentur; D I, 4. inclinaret; C 16. iniret; D I, 51. inscenderet; D I, 47. inserviret; O I, 113. interesset; F I, 13. III, 50. intuerer; R VI, 17. 18. intueretur; F II, 1. intuerentur; T I, 73. D I, 2. inveniretur; D I, 16. invenirentur; A I, 45. iuberetur; D II. 85. iudicarent; Lae 24. iungeretur; T V, 96. D II, 143. lamentarentur; T V, 112. legeret; N II, 11. liceret; || [cum ... liceret] ||; T I, 34. liceret; R I, 7. loqueretur; R VI, 10. lustraret; D I, 102. lustrarent; Ti 30. maereret; T I, 115. mandaremus; F I, 1. mandarent; T IV, 5. maneres; D I, 59. mererere; F II, 118. metueret; R II, 45. minaretur; T I, 102. miraretur; F I, 16. moneretur; D I, 51. II, 52. moreretur; T I, 104. D II, 135. moveret; R I, 22. moveretur || † moveretur ||; A I, 35. moveretur; Fa 23. moverentur; F II, 114. negares; A II, 63. negaret; T V, 61. N III. 50. negarent; F I, 66. T V, 64. nequiret; D II, 96. nescirent; T III, 4. obruerentur; T II, 3. occurreret; F I, 19. oporteret; F III, 50. oppugnaret; D I, 50. parerent; N I, 22. pasceret; D I, 31. pascerentur; N II, 7. pateretur; Ti 18. permaneret; A I, 16. peteret; F II, 61. placeret; D II, 52. polliceretur; F II, 104. ponderarentur; T V, 120. poneret; T V, 60. ponerent; F III, 30. posset; T I, 71. IV, 44. N II, 118. D I, 77. O II, 4. III, 114. P 21. posset || possit ||; A II, 109. possent; F III, 57. O III, 48. postularetur; Lae 35. praeessem; D I, 58. praeesset; D I, 68. praeteriret; O I, 154. premeretur; D I, 51. probarent; F I, 16. proficeretur; D I, 77. prohiberet; O II, 41. quaereret; A II, 71. T V, 113. N I, 60. C 47. quaereremus; F IV, 52. quaererent; F IV, 36. quaereretur; T III, 80. N I, 10. R I, 3. O II, 89. III, 60. C 13. recitares; N I, 94. recusaret; T I, 4. referrent; D I, 31. regeretur; R I, 43. relinqueret; Ti 23. relinqueretur; F III, 53. remanerent; N II, 62. remearet; N II, 118. reportaret; R II, 16. requireret; N I, 60. retineretur; O I, 39. rogaret; T II, 60. D I, 47. rogarent; T V, 91. rogaretur; T V, 108. sciret; F II, 21. 58. 61. scirent; T I, 37. scriberet; F IV, 23. C 54. secaretur; T II, 53. sederet; D I, 104. sentiret; F IV, 21. T V, 24. N II, 10. significarent; F II, 1. situs esset; D I, 30. sperantem || cum speraret ||; A II, 70. statuerent; O III, 48. staret; D I, 104. stare || cum

... staret ||; P 29. starent; A II, 137. subigerentur; N II, 159. essem; A II, 11. T II, 34. III, 53. N I, 59. 79. D I, 8. C 39. Lae 2. esses; T II, 26. esset; A ep. I. I, I. II, 61. 129. 146. F IV, 19. V, 54. T I, 32. 58. 100. III, 77. IV, 5. V, 22. N I, 45. III, 9. 20. 83. D I, 51. 52. 78. 79. 121. II, 6. 98. 114. Fa 5. R I, 21. 23. 27. II, 46. 61. O I, 37. II, 47. III, 1. >< 86. 94. 109. C 10. 11. 27. 30. 41. 42. 43. 60. 78. P 28. fr V, 50. essemus; R I, 13. 23. O II, 87. essetis; R III, 28. essent; A II, 13. F V, 53. T I, 7. IV, 54. V, 58. N II, 62. Fa 41. R II, 62. VI, 2. O III, 73. 109. C 63. essent; R III, 45. ><. suspicarentur; O III, 73. sustineret; C 33. temptaret; D I, 32. teneret; N III, 83. D II, 141. R II, 50. teneretur; O II, 81. timerent; T III, 66. tollerent; A I, 38. tractaretur; O III. 106. transiret; N II, 11. *cum* .. tueretur; F IV, 17. valerem; Lae 8. venderet; O II. 27. versaretur; D I, 51. versaremur; O I, 76. videres; D II, 46. videret; A II, 89. F II, 97. IV, 31. N I, 69. C 27. viderent; F IV, 4. T V, 114. N II, 95. videretur; A fr. 2. F I, 2. III, 10. V, 96. T III, 51. N I, 17. D I, 3. R I, 28. O III, 79. C 22. viderentur; F II, 93. IV, 55. vigeret; R I, 16. viveretur; O I, 138. viverent; F II, 21. IV, 63. vellem; C 2. velles; N III, 18. 20. vellet; T V, 60. D I, 48. 96. 104. Fa 41. O I, 113. Ti 12. 35. vellent; T III, 64. N III, 70. R I, 18. urgueret; T I, 103. uterer; D I, 123.

β. mit demonstrativer Zeitbestimmung: annus: esset; D I, 53. paulo ante: audirem; N I, 57. dies: adesset; Lae 14. ageretur, quaereremus; T V, 118. modo: audirem; N I, 59. nuper: deversarer; T V, 22. diceret, perseveraret; Lae 24. essemus; R I, 61. saeculum: esset; R II, 18. saepe: anteferret, compararet; N I, 58. palpitaret; N II, 24. essem; R II, 67. tempus: fieret; D I, 78. esset; N I, 21. O II, 65. post triennium: esset; D I, 51. tum vorangestellt: approbaretur; A I, 45. audirem; A II, 12. immolaretur; D II, 36. || *tum* || interesset; O II, 84. posset; Lae 53. sentiret; T II, 59. esset; R I, 23. O III, 80. tum ipsum: cruciaretur; F II, 65. tum nachgestellt: essent; N I, 27. vgl. B. IV. T V, 113.

d. Plusquamperfect: *α.* ohne demonstrative Zeitbestimmung: abdixissent; D I, 31. accidisset; T I, 84. accepissem; N I, 59. accepisset; T V, 63. R III, 3. V, 2. accepissemus; Lae 4. acceptus esset; D II, 79. esset accusata; F I, 2. actitavisset; R IV, 13. adamasset; F V, 73. attulisset; Fa 47. O II, 82. adtulisset; C 59. attulissent; T V, 91. C 55 (56). esset affecta; F I, 39. adiunxisset; T V, 3. admiratus esset; T V, 8. esset admonitus; P 8. adrisisset; T V, 60. esset ... actum; O III, 60. aluissent; R II, 4. ambulavisset; A II, 51. F II, 112. amisisset; R III, 44. esset ... amplexus; Ti 25. apparuisses; D I, 58. appellavisset; R I, 14. appellasset; R II, 40. appulisset; N III, 83. adprobavisset; R I, 38. adprobavissent; R II, 4. adprobavissent; R I, 34. aspexissent; F IV, 42. attigisset; D I, 46. attigissent; T IV, 5. audissem; F V, 1. R I, 21. audivisset; F II, 97. T III, 71. audisset; F IV, 3. T I, 102. O III, 49. audissemus; A I, 1. audivissent; T III, 59. bibisset; T V, 97. cepisset; D I, 33. 49. cepissent; N II, 124. captus esset; T I, 114. O III, 99. cenavisset; T V, 98. 100. circumdedisset; T V, 59. coepisset; D I, 46. R II, 38. 53. C 49. coepissent; D I, 29. cognovissent; N I, 100. Ti 47. cognita (esset); R II, 20. conparuisset; R II, 17. compulisset; T V, 5. esset complexus; T I, 22. esset ... conceptus; R II, 37. contulisset; A I, 34. O III, 58. essent confixae; N II, 126. esset ... confirmata; A II, 26. conflixisset; O I, 84. confugisset; T I, 85. R II, 63. coniunxisset; T V, 59. conlegisset; T IV, 80. D I, 57. collocavissent; D I, 76. essent ... conlocuti; R I, 18. conquassata esset; D I, 9. 97. conscripsisset; F V, 11. conscripsissent; R II, 61. consedisset; D I, 55. constitisset; N II, 6. contempsisset; P 38. convenissent; O I, 144. creatus esset; C 19. crevisset; D I, 100. damnatus esset; D I, 124. decubuisset; T II, 41. detulisset; R I, 29. deflagravisset; D I, 30. delectatus esset; T V, 100. demisisset; D I, 73. deportavisset; R I, 21. desedisset || desid., disid. ||; D I, 97. destinavisset; O III, 45. detraxisset; D II, 79. detractus esset; F II, 10. devicisset; R II, 33. devicissent; N II, 6. devovisset; O III, 95. dixissem; F II, 119. N II, 3. dixisses; A II, 63. T II, 28. D I, 59. dixisset; A I, 43. II, 13. 62. 63. F I, 72. II, 35. IV, 1. 54. V, 75. 96. T I, 100. 101. V, 60. 61. N II, 69. III, 94. D I, 132. R I, 17. II, 28. 60. III, 42. V, 11. VI, 26. O I, 144. C 8. dixissemus; T I, 81. dixissent; F II, 2. IV, 16. 61. N II, 6. dictum esset; T III, 76. essent dicta; F II, 119. IV, 80. N III, 95. D II, 150. discessisset; O III, 38. didicisset; F V, 88. T II, 60. didicissent; A II, 146. dissignasset || design. ||; Ti 46. divisisset; D I, 31. Ti 25. dedissem || dedisset ||; T II, 60. dedisset; T V, 3. D II, 79. O III, 94. C 40. dedissent; C 43. datus esset; T V, 97. esset .. datus; C 64. docuisset; F V, 11. R I, 25. O II, 82. C 50. duxisset; D I, 57. esset ductus; T I, 113. edidisset; D II, 50. effecisset; Ti 22. effluxisset; C 4. effudisset; T III, 48. emersissent; N II, 124. enarravisset; D I, 55. eripuisset; D II, 79. erubuisset; F V, 5. evenisset; R I, 7. exaedificavissent; T I, 114. excessissent; C 80. Lae 13. essent ... excepti; N III, 49. exclamasset; R VI, 12. exercuisset; F II, 54. esset exorsus; A II, 10. esset expulsus; T I, 88. expulsus esset; Lae 42. experrectus esset; A II, 88. expilavisset; N III, 83. exposuisset; A II, 104. O II, 82. expressisset; F V, 87. exstitisset; D I, 104. O II, 27. expectavisset; Ti 2. fecisset; T III, 48. O I, 84. III, 62. 77. fr. X, 3. fecissent; O I, 33. factus esset; T IV, 78. D I, 101. C 30. factus est || esset ||; D II, 31. essent ... factae; O I, 33. tulisset; fr V, 86. gustavissent; N II, 126. habuisset; N III, 76. humavisset; D I, 56. ictus esset; D I, 16. II, 135. esset impressus; D II, 50. inambulavisset; R I, 18. incidisset; T II, 52. incidissent; fr V, 95. induisset; T II, 20. intulisset; D I, 81. intulissent; R II, 13. ingemuissent; R VI, 12. inhaesisset; T II, 20. inscriptum esset; N III, 84. instituisset; F V, 75. interemisset; T IV, 79. R II, 63. interfuissent; C 16. intrasset; N II, 11. introduxisset; D II, 74. invenisset; F III, 15. N III, 88. D I, 48. iussissent; O III, 66. iudicassent; D II, 74. iudicavissent; P 7. iurasset; O I, 39. liberavisset; Lae 42. essem .. liberatus; T I, 1. locuti essent; F V, 9. meminisset; R VI, 10. migrassemus; fr V, 50. misisset; T I, 102. missus esset; O I, 39. III, 79. movisset; D I. 77. motus esset; T I, 7. narrasset; D II, 135. esset .. natus; T V, 58. nati essent; D II, 96. navigasset; F II, 112. navigassent; D I, 29. nuntiavisset; D I, 68. esset nuntiatum; O III, 112. obduxisset; T I, 96. obstipuisset; D II, 50. obtemperatum esset; D II, 20. obtigisset; D I, 103. occupavisset; T V, 57. R I, 25. offendisset; R I, 59. oppressisset; O II, 81. paruisset; N II, 7. peperisset; R II, 17. patefactus esset; T V, 66. pulsus esset; F V, 54. peregisset; N II, 10. percepisset; N III, 83. percussisset; T II, 60. percrebruisset; O III, 58. permansisset; O I, 112. persuasisset; T III, 77. petivissent; D I. 76. placuisset; R II, 70. posuisset; F IV, 54. N I, 63. Ti 46.

positum esset; T III, 54. esset .. positum; D II, 2. potuisset; T III, 27. D I, 73. II, 57. R II, 34. postulavisset; O III, 45. postulasset; O III, 62. praebuisset; R II, 4. praefecisset; O II, 45. praefuisset; R IV, 11. processisset; C 21. procreavisset; R II, 34. esset .. profectus; A II, 2. esset proiectus; D II, 143. progressus esset; D I, 27. pronuntiasset; O III, 66. esset proposita; F II, 97. pugnatum esset; D I, 123. pugnatum ... esset; O III, 109. quaesivisset; N I, 60. quaesisset; R II, 64. esset ... quaesitum; T V, 34 (35). quaesitum .. esset; T V, 97. reccidisset; R II, 14. recepisset; O III, 45. rettulisses; F II, 62. rettulisset; D II, 62. regnavisset; R II. 17. 27. 33. 36. reliquisset; A I, 17. 34. reppulisset; R II, 36. esset ... repetita; P 28. resedisset; T III, 26. respondisset; D I, 77. respondissent; F II, 97. D I, 36. esset retentus; F II, 2. revertisset; A II, 3. F II, 65. D I, 26. revocasset; D II, 96. roboravisset; O I, 112. saepsissent; R I, 41. salutavisset; R I, 18. sanxissent; R IV, 12. scisset; O III, 66. scripsisset; A II, 102. scripsissent; T IV, 7. sensisset; A II, 63. sensissent; D I, 50. esset .. simulatum; O III, 60. suasi || suasissem ||; C 14. subrepta esset; D I, 54. fuisset; A II, 16. 130. F V, 82. T V, 63. R I, 18. II, 13. O I, 84. 116. II, 75. III, 112. C 16. fr V, 18. cur || cum || ... fuisset; F IV, 44. fuissent; Fa 39. sumpsisset; Ti 22. suspexissemus; N III, 10. esset ... sustentatus; R II, 4. tenuisset; T V, 11. sustulisset; O II, 76. sustulissent; R II, 4. torsisset; A II, 80. tractata esset; R II, 20. transtulissent; F V, 22. tribuissem; O II, 4. tribuisset; D I, 5. O I, 112. triumphasset; F V, 82. || triumphavisset ||; C 55. valuisset; O III, 100. venissem; F III, 7. T V, 100. R VI, 9. venisset; F II, 112. T I, 38. 49. II, 61. III, 32. V, 10. N III, 83. 89. D I, 49. R I, 17. 59. O I, 33. III, 99. C 59. 63. Ti 2. venissemus; A II, 9. fr V, 16. venissent; D I, 57. ventum esset; fr V, 17. vibrasset; O II, 29. vidisset; T I, 111. V, 91. 100. D I, 56. 112. 123. II, 31. 51. R I, 14. vidissent; F IV, 42. N I, 100. ><. visum esset; O III, 41. viguisset; Ti 1. vigilasses; D I, 59. vicisset; F II, 97. visitasset; F V, 94. esset ... vituperata; F I, 3. voluisset; N II, 69. III, 9. voluissent; R II, 62. usus esset; A I, 41. essent usae; N II, 126.

β. **mit demonstrativer Zeitbestimmung:** dies: consedissemus; T V, 11. venisset; Fa 2. Nonae: venissemus; Lae 7. postea: vidissent; N II, 90. posteaquam || postea cum || ... coepissent; L II, 64. tempus: subiecisset; R I, 25. **tum vorangestellt:** adhibuissent; O III, 80. coepisset; T III, 69. dixissent; F V, 8. effecisset; Ti 21. evasisset; C 80. inveterata ... esset; R II, 20. oppressi essent; R III, 43. **tum nachgestellt:** accidisset; D II, 7. coepisset; C 80. constitissent; A II, 15. dixissem; F I, 26. dixisset; T I, 8. N II, 1. III, 1. D II, 101. R II, 64. O II, 89. disputavisset; D I, 99. exanclavisset; T I, 118. excessisset; C 82. fecisset; D I, 72. promisisset; O III, 58.

e. **umschreibende Formen:** *α.* sit acturus; O I, 144. consulturus sit; O III, 93. futurum sit; N III, 14. — acturi essent; O III, 66. depugnaturus esset || est ||; T IV, 49. educturus esset; D II, 65.

β. cogitandum sit; T I, 14. moriendum sit; T I, 14. quaerenda sint; F I, 18. — esset habendus; R I, 50.

γ. fuissent ... perpoliti; R I, 13. temporibus ..., cum ... locatus fuisset; R I, 23.

3. **Particip:** »quae cum dicta, in conspectu consedimus omnes;« A I, 14.

4. **Ellipsen:** nisi ... istis tamen alio tempore responsurus essem, tum scilicet, cum tibi; F IV, 62. sermo .. intumus, cum ipse secum: „cave turpe quicquam“; T II, 51. Diagoras cum Samothracam venisset ... atque ei quidam amicus „tu ... nonne animadvertis ..“? N III, 89.

5. **Lücken:** ex quo ..., incideret luna tum in eam metam quae esset umbra terrae, cum sol e regione *; R I, 22. hic facultatem cum *; R II, 52. ex quo cum ma *; R II, 38.

II. **Verbindungen:** at cum: consedissent; D I, 78. at vero ... cum ... finxisset; T V, 115.

cum autem, cum ... autem: s. **autem,** I, 8. cum (92 St.) S. 318, b. f.

cum enim: appellantur; R III, 47. ascendit (tum); F III, 33. confirmatur; F IV, 68. dicis (tum || [tum] ||); T I 12. fertur; F II, 3. habetur; R I, 53. laudat; F II, 20. laudant; O III, 77. proditur; A II, 27. quaerimus; O III, 39. videtur; O I, 9. — advenit (tum); C 69. coeperunt; O II, 54, exaruerunt (tum); R I, 66. fuerunt; D II, 36. — dixerit; A II, 119. — constet; F IV, 36. dicat; N I, 121. habeant; D II, 92. ponat; F II, 88. possit; F I, 57. sit; F III, 12. 26. T III, 56. sint; D II, 92. — sit .. constituta; N I, 44. — ageres; Lae 4. negaret; A II, 18. putaremus; Fa 2. sumeretur; A II, 111. esset; T I, 113. viderentur; Fa 2. — concessissent; Fa 23. dixissent; F IV, 14. disputavisset; T I, 103. [cum enim ... exisset]; O I, 40. intulisset; O III, 86. — cum sit enim; A II, 112. — de dolore enim cum diceremus; F II, 104.

cum ergo est ... sevocatus (tum); D I, 63. — ergo .. cum: alatur; N II, 40. ergo ... cum: temptaret; R II, 23.

etenim cum: conplector; C 15. — fiant; D II, 89. impetrent; A II, 97. moderetur; D II, 91. videam; R I, 35. — etenim .. cum: parant; Lae 55. etenim ... cum: amplificata sunt; N III, 84.

cum igitur: comparatur; O III, 46. dicis; T I, 14. dicit; T I, 52. praecipitur; T II, 47. reperiuntur; D I, 119. — cecidit (tum); D II, 72. obiecta est; O III, 35. — habeat; O II, 17. sit; F III. 21. 26. V, 41. N II, 42. D II, 57. O II, 40. — locuti essemus (tum); A II, 9. statuisset; O II, 82. — cum .. igitur: pateat; T I, 54. R VI, 28. ponant; F V, 93. habuisset; Ti 10. — animum igitur cum ... genuisset (tum); Ti 10.

cum interim: extitit; T IV, 6.

itaque cum: disputat; Ti 8. sumus (tum); O I, 13. — sunt docti; O III, 15. — admoverit (fut); A fr 20 (Z. 30). — potirentur (numquam); R I, 49. — accepissent; Ti 47. attulisset (tum); R II, 46. esset .. constitutum (tum); F III, 50. consumpsisset; A II, 2. dilexisset; R I, 16. dedissemus; T II, 9. multavisset (tum); R II, 46. voluisset; R I, 16. — itaque .. cum: demolitus esset cognossetque; O III, 66. — itaque ... cum: incidisset; Lae 3. mansisset *; R II, 53.

cum maxime: (nunc) conficio; C 38. (tum) fallunt; O I, 41. pertulit ac paret || apparet || cum maxume || maxime ||; O II, 23. — (tum) glorietur; T V, 26. — cum .. maxime: expetatur, quaesita sit; T III, 47.

nam cum: exspectant et avent; F IV, 52. dicunt; A II, 33. movetur (tum); T IV, 13. negas; T II, 29. — est concupita, adhibita; T IV, 24. auditus (est || esset ||), animadversi (sunt || essent ||); D I, 97. edita est || esset ||; D II, 115. inligavit; T I, 63. suscepta semel est; F II, 87. visi sunt || essent || >< ><, visus est || esset ||, visum est || esset ||; D I, 97. — explicabamus; A II, 37. * non videbantur; F III, 15. — ostenderat; A II, 145. — coeperit; F V, 28. converterit, confecerint; R VI, 12. fuerit; Lae 37. — est || esset || optandum; R III. 23. — dicatis; A II, 47. dicantur; T IV,

3. manet; O I, 152. placeat; F III, 43. proficiscatur; F V, 23. sit; F I, 66. T I, 3. III, 24. O I, 54. Lae 92. sint; N II, 49. O I, 34. 48. teneatur; N II, 134. vexetur; F I, 43. videatur; N I, 47. — copulatae conexaeque sint; F V, 67. sint ... disputata; O I, 4. nati factique simus; F V, 43. generata sit; F V, 66. impulerit; T V, 2. numerata sit; F III, 34. — cognoscerent; T IV, 3. commemoraret; T V, 61. docerent; Fa 23. laboraret; T II, 60. langueremus; N I, 7. manerent; D I, 5. premeretur; O I, 41. quaereretur; R III, 24. essem; Fa 2. esset; N I, 7. Fa fr. 5. O III, 65. tribuerent; T V, 120. vellem; F III, 7. viderem; A I, 4. videretur (tum); D II, 8. viderentur; T V, 120. D II, 48. — esset ... commota; R II, 58. constituisset; R I, 14. Ti 9. esset constituta (tum); T IV, 1. dixissent; R I, 14. disseruisset (tum); D II, 8. nam ... opplevit || nam cum ... opplevisset ||; N II, 63. reliquisset; A I, 17. statuisset; T V, 24. venissem; N I, 15. venisset; F I, 14. venissemus; D I, 8. visus esset; D I, 46. — elliptisch: nam cum dissolutus filius: »heu me miserum!« tum severus pater: »dum modo ..«; T IV, 45. — nam .. cum: volunt; T V, 18. utimur; O II, 19. — nam ... cum: essem; F III, 7. dixisset (tum); D II, 133.

praesertim cum: adhibeant; D II, 147. antecedat; A I, 3. defendatur; T III, 51. dicat; D II, 126. dicatis; A II, 48. N III, 14. diviuent; D II, 147. doceat; D II, 36. excellas; A I, 3. intereant; N III, 35. maneant; F IV, 22. mentiantur; N III, 14. moveatur; N II, 31. novetur; F IV, 22. possit; A II, 107. R VI, 24. P 23. scribat; O III, 8. sit; F I, 52. D II, 147. sint; A II, 141. D I, 113. videatur; D I, 6. videantur; A II, 126. — dixeris; R III, 32. effecerit; D II, 147. tulerit; R I, 51. paratum sit; T II, 66. sint .. perfecta, simulata; N II, 88. — consisteret; A II, 29. scriberem; O II, 51. essent; O III, 70. velles; F IV, 61. — praesertim cum *; R IV, 4. — cum praesertim: augeatur, capiatur; O II, 56. deceat; N I, 26. definiat, irrideat, dicat; T V, 73. sit; F IV, 36. subveniatur; O II, 56. — consumeret; F II, 25. esset; F I, 27. — ignoranda sint; R I, 19. dissuasurus esset; O III, 110. — cum esset praesertim; F II, 22.

cum primum; »c. pr. ... remittit«; D I, 14. — potuerunt; N II, 124. — pubesceret; O I, 118.

quam ob rem cum: dicimus; Fa 41. — sit; F III, 61.

quare cum: dicimus; F V, 26. || omnibus. cum || est; R I, 42. — sit; N II, 41. R I, 49. O I, 70.

cum quidem: dicta sunt; N I, 74. inciderunt; D I, 123. inquit; C 11. (quadriennio post) fuit; C 10. — gloriaretur; N I, 72. oraret; D I, 72. — interfuisset; C 41.

quippe cum: deficiat; R V, 5. dicant; F III, 41. diligamus; Lae 28. habeat; O II, 34. putent; F III, 41. — viderem; P 6. — potuisset; N I, 63.

quod cum: sit; O II, 29. — putarem; P 3. — accidisset; F III, 8. adnuissent || adnuisset ||, venissemus; fr V, 16. audivisset; O III, 112.

cum repente: inmigravit; T I, 58. — vidissent, cognovissent, aspexissent; N II, 95. — cum ... repente: factae essent; R I, 25.

sed cum: agitur; N III, 5. sunt detracta (tum); D II, 48. intuemur (tum); F I, 57. negas; N III, 21. perventum est (tum); D II, 48. postulat; O I, 81. sumpsit; D II, 107. timet (tum); R III, 23. — constiterit; F V, 89. eris ... invectus; R VI, 11. lustraris; O I, 57. — arbitrentur; O I, 74. consideres; T III, 52. declaret; Lae 88. dicat; T V, 75. dicamus; F III, 58. ducant; N II, 136. habeat, pertineat, excipiat; N II, 136. habeamus; O I, 133. || † nec ut || placeat; A II, 104. praesentiamus; N II, 45. proficiscantur; F III, 60. quaeratur; F V, 12. respiret, reddat; N II, 136. sequamur; O I, 133. soleat; O II, 69. sit; N II, 136. O II, 48. III, 12. sint; F III, 48. O II, 49. videas; T II, 66. — attenderint; O II, 56. — aleret; N I, 72. animadverteret; O II, 81. defenderent; D I, 6. faceres; A ep. 1. quaereretur; Ti 15. esset; Ti 44. vellent; F IV, 17. — acceptum, approbatum esset; A I, 41. audisset; T II, 61. fecisset; O III, 74. interisset; R II, 38. [sed cum ... remansisset]; O I, 36. studuissem; O I, 4. voluisset; O III, 74. — sed .. cum: dicimus; N II, 82. — sint; F V, 81. — sed ... cum: dicitur; F III, 32. — accessit (tum); T III, 61 (62). — existat, adfluat; N I, 49.

sed tamen cum: posses; D II, 27.

cum semel: coepit; Lae 41. suscepta .. est; F II, 87. — transieris; P 20.

cum subito: »c. s. . . . exoritur«; N I, 79. »c. s. ... tumescit, certant«; D I, 13. — coepit; R I, 63.

cum ... tamen: sit; F V, 20. (nunc) videatur; A II, 82. — citarentur; F II, 62. uteretur; F III, 51.

cum vero: confirmat; N III, 3. decertatur, quaeritur; O I, 38. interpretatur; N I, 36. est; fr I, 17. — *accessit* (tum); T III, 3 processerunt; F V, 55. redditi, traditi sumus (tum); T III, 2. »c. v. ... renovatumst (tum)«; T II, 24. — depugnabant; T II, 41. — dubitabit; A II, 24. — dederit; T I, 74. intellexero (tum); O III, 121. — dicenda erit || sit, est ||; O III, 44. — dicant; T V, 23. imminuat; T II, 57. loquar; P 33. proficiscantur; F III, 22. sit; T I, 90. videamus; fr IX, 11.

B. **copulativ**: I. **Substantiva:** maiore .. studio Lucullus cum omni litterarum generi, tum philosophiae deditus fuit, quam ..; A II, 4. cuius ... ratio quamquam floruit cum acumine ingenii, tum admirabili quodam lepore dicendi; A II, 16. quid est .. in vita tantopere quaerendum quam cum omnia in philosophia, tum id, quod ..? F I, 11. quae (iustitia) ... *impertit* aliquid cum sua vi atque natura ... tum spe nihil defuturum; F I, 50. quanta (accessio fit) ad augendas (molestias) cum conscientia factorum, tum poena legum odioque civium; F I, 51. familiares nostros, credo, Sironem dicis et Philodemum, cum optimos viros, tum homines doctissimos; F II, 119. qui cum in philosophia, tum in optimo genere philosophiae tantum processeris; F III, 6. id .. cum multis aliis rebus, tum e pontificio iure et e caerimoniis sepulcrorum intellegi licet; T I, 27. cum ... contueri licebit eius .. (terrae) cum situm, formam, circumscriptionem, tum et habitabiles regiones et rursum .. cultu ... vacantis; T I, 45. in illa altera (parte ponunt) motus turbidos cum irae, tum cupiditatis; T IV, 10. in quo inest omnis cum subtilitas disserendi, tum veritas iudicandi; T V, 68. adiunge fructum amicitiarum, in quo doctis positum est cum consilium omnis vitae consentiens et paene conspirans, tum summa iucunditas e cotidiano cultu atque victu; T V, 72. quam multa ex terra arboribusque gignuntur cum copia facili, tum suavitate praestanti! T V, 99. praeparato animo cum bonis cogitationibus, tum rebus ad tranquillitatem adcommodatis; D I, 121. excellentes viri cum subtilitate, tum copia; D II, 4. qui (Panaetius) cum cetera, tum haec caelestia vel studiosissime solet quaerere, R I, 15. ut cum maiorum institutis, tum doctrina se instrueret; R III, 6. umbram noctemque .. cum ad numerum dierum aptam, tum ad laborum quietem; R IV, 1.

expetuntur ... divitiae cum ad usus vitae necessarios, tum ad perfruendas voluptates; O I, 25. ut res geras ... plenas .. laborum et periclorum cum vitae tum multarum rerum; O I, 66. nihil est profecto magis (decorum) quam aequabilitas *cum* universae vitae, tum singularum actionum; O I, 111. cum reliquis in rebus, tum in sermone communi vicissitudinem non iniquam putet; O I, 134. (haec) adiuvant aliquantum cum ad cetera, tum ad amicitias comparandas; O II, 31. P. Crassus cum cognomine dives, tum copiis functus est aedilicio maximo munere; O II, 57. cum multa praeclara maiorum, tum quod .. iuris ... in honore fuit cognitio; O II, 65. quod cum omnibus est faciendum, ... tum haud scio an nemini potius quam tibi; O III, 6. qui cum ex sua vita, tum ex eius, quem dico, Deci, facto iudicabant . ; C 43. id .. cum in vita, tum in scaena intellegi potest ex iis fratribus, qui in Adelphis sunt; C 65. digna mihi res cum omnium cognitione, tum nostra familiaritate visa est; Lae 4. cum in ceteris peccatis, tum si quis contra rem publicam se amici causa fecisse fateatur; Lae 40. quae (virtus) quidem est cum multis in rebus, tum in amicitia tenera atque tractabilis; Lae 48. frustrari cum alios, tum e t i a m me ipsum velim? A II, 65. || cum || animi conscientia improbos excruciari, tum etiam poenae timore; F II, 53. in qua (re militari) cum virtute nostri multum valuerunt, tum plus etiam disciplina; T I, 2. (Pythagoras) tenuit magnam illam Graeciam cum [honore] disciplina, tum etiam auctoritate; T I, 38. tractus ductusque muri cum Romuli, tum etiam reliquorum regum sapientia definitus; R II, 11. vacandum ... est ... cum cupiditate et metu, tum etiam aegritudine et voluptate nimia || voluptate || et iracundia, ut tranquillitas animi et securitas adsit, quae affert cum constantiam, tum etiam dignitatem; O I, 69. in eo cum ex ipso (bono viro) fructus est, tum etiam ex ceteris; O II, 63. quamquam utriusque cum multa non probo, tum illud in p r i m i s, quod ... disseruerunt; F I, 18. nonne cum multa alia mirabilia, tum illud in primis? D I, 16. quam sit subtile ... disserendi genus, idque cum Graecis, tum m a g i s nobis; F III, 3. cum multis locis nostrorum hominum ingenia virtutesque .. soleo mirari, tum m a x i m e in iis studiis, quae ..; T IV, 1. et nascentibus et cadentibus cum reliquis commodis, tum maxime liberis; T V, 36. ex qua (disserendi ratione et scientia) cum summa utilitas existit ad res ponderandas, tum maxume ingenua delectatio et digna sapientia; T V, 72. sed (convenit) cum in reliquos vestros, tum in eum maxime; N II, 74. nam cum omnibus in rebus temeritas in adsentiendo errorque turpis est, tum in eo loco maxime, in quo ..; D I, 7. admirari soleo ... cum ceterarum rerum tuam excellentem ... sapientiam, tum vel maxime, quod numquam tibi senectutem gravem esse senserim; C 4. sed cum multis in rebus neglegentia plectimur, tum maxime in amicis et diligendis || delig. || et colendis; Lae 85. non esse .. illud carmen furentis cum ipsum poëma declarat, ... tum v e r o ea, quae ἀκροστιχίς dicitur; D II, 111. qui ... cum omni carere dedecore, tum vero iis vitiis (putantur); O II, 37.

II. **Adjectiva, attributive Bestimmungen:** visa est Arcesilae cum vera sententia, tum honesta et digna sapiente; A II, 77. Sex. Peducaeus, ... cum doctus, tum omnium vir optimus et iustissimus; F II, 58. astra suspeximus cum ea, quae sunt infixa certis locis, tum illa non re, sed vocabulo errantia; T 1, 62. quod cum ipsum per se odiosum est, tum eo molestius, quia . .; T IV, 42. animi adfectio cum in adeundo periculo et in labore ac dolore patiens, tum procul ab omni metu; T V, 41. habet (deus) exploratum fore se semper cum in maximis, tum in aeternis voluptatibus; N I, 51. nam cum antiquissimam sententiam, tum omnium populorum et gentium consensu conprobatam sequor; D I, 11. quem (dolorem) acceperis cum summi viri, tum amicissumi morte; Lae 8. fuit . . vir ille cum ceteris artibus . . . ornatus omnibus, tum acer investigator; Ti 1. nam cum omnis sollertia admiranda est, tum ea, quae efficit, ut ..; fr V, 20. at cum de plurimis eadem dicit, tum c e r t e de maximis; F IV, 13. indagatio ipsa rerum cum maximarum, tum e t i a m occultissimarum habet oblectationem; A II, 127. digladiari ... *et* depugnare ... quis non cum miserrimum, tum etiam stultissimum dixerit? A fr. 12. ita fit cum gravior, tum etiam splendidior oratio; F III, 19. quod cum leve per se, tum etiam falsum est; N I, 62. quae (divinatio) multis locis, rebus, temporibus apparet cum [in] privatis, tum m a x u m e || in || publicis; N II, 162. studiis .. generorum, praesertim in re bona, cum difficile est, tum n e aequum q u i d e m obsistere; Lae 26.

III. **Adverbia, adverbielle Bestimmungen:** qualis ille vel consul vel civis cum semper, tum post consulatum fuit! F II, 62. quod cum saepe alias, tum nuper in Tusculano studiose egimus; T IV, 7. id .. cum saepe, tum, cum te audirem, paulo ante contigit; N I, 57. retinenda iustitia est cum ipsa per sese ..., tum propter amplificationem honoris et gloriae; O II, 42. quamquam id quidem cum saepe alias, tum Pyrrhi bello ... iudicatum est; O III, 86. (mens) istam κατάληψιν ... cum ipsam per se amat ..., tum e t i a m propter usum; A II, 31. quos (Torquatos) tu paulo ante cum memoriter, tum etiam erga nos amice et benivole || benev. || collegisti; F I, 34. quam (rem publicam) et domi et militiae cum optime, tum etiam diutissime gesserat; R II, 1. quod cum saepe alias, tum m a x i m e animadverti, cum ... disputatum est; N I, 15. plena exemplorum est nostra res publica cum saepe, tum maxime bello Punico secundo; O III, 47.

IV. **Verba, ausgeführtere Satzteile, Sätze:** Lucullus mihi versatur ante oculos, vir cum omnibus || virtutibus || excellens, tum mecum et amicitia et omni voluntate sententiaque coniunctus; F III, 8. eisdem .. de rebus hos (Stoicos) cum acutius disseruisse, tum sensisse gravius et fortius; F IV, 62. ex eorum .. scriptis ... cum omnis doctrina liberalis ... sumi potest, tum varietas est tanta artium, ut ..; F V, 7. nam cum omnis perturbatio miseria est, tum carnificina est aegritudo; T III, 27. nos .. omnia adversa cum venientia metu augentes, tum maerore praesentia; T V, 4. nam cum accipere quam facere praestat iniuriam, tum morti iam ipsi adventanti paulum procedere obviam ... quam ..; T V, 56. is (Diodotus) vero ... cum in philosophia ... versaretur et cum fidibus ... uteretur, cumque ei libri noctes et dies legerentur ..., tum ... geometriae munus tuebatur; T V, 113. cum multae res in philosophia nequaquam satis adhuc explicatae sint, tum perdifficilis ... quaestio est de natura deorum; N I, 1. accedit illud etiam, quod in metu et periculo cum creduntur facilius, tum finguntur inpunius; D II, 58. quae (virtus) cum in paucis est, tum a paucis iudicatur et cernitur; R I, 51. colles .. sunt, qui cum perflantur ipsi, tum adferunt umbram vallibus; R II, 11. quae (iustitia, pietas) cum magna in parentibus et propinquis, tum in patria maxima est; R VI, 16. cum iis, quos vi deviceris, consulendum est, tum ii, qui armis positis ad imperatorum fidem confugient, ... recipiendi; O I, 35. nam cum in omnibus, quae aguntur, ex eo, quo modo quisque

natus est, ... quid deceat, exquirimus, tum in tota vita constituenda multo est ei rei cura maior adhibenda; O I, 119. luxuria vero cum omni aetati turpis, tum senectuti foedissima est; O I, 123. conveniet .. cum in dando munificum esse, tum in exigendo non acerbum; O II, 64. sed cum in agendo multa populariter, tum illud male; O II, 73. sed cum tota philosophia ... frugifera et fructuosa ... sit, tum nullus feracior in ea locus est ... quam de officiis; O III, 5 qua (vite) quid potest esse cum fructu laetius, tum aspectu pulchrius? C 53. cum saepe multa, tum memini ... in eum sermonem illum incidere, qui ..; Lae 2. quam (rationem) cum honestate ornatissimam, tum etiam ipsis initiis naturae ... locupetatam videbit; F II, 38. id .. cum coniectura probabile est, tum quibusdam etiam vestigiis indicatur; T IV, 2. id cum periculosum ipsi est, tum etiam sordidum ad famam, committere, ut accusator nominere; O II, 50. eius (Draconis) cum totius est || sit || praeclara species, *tum* in primis aspicienda est figura capitis atque ardor oculorum; N II, 107. ut ... animi excellentia magnitudoque cum in augendis opibus utilitatibusque et sibi et suis comparandis, tum multo magis in his ipsis despiciendis eluceat; O I, 17. quae cum res tota ficta sit pueriliter, tum ne efficit *quidem*, quod vult; F I, 19. quos (orbes, circumitus) cum cognosse sapientis est, tum vero prospicere inpendentis ... divini paene est viri; R I, 45. vgl. I. O II, 65. Lae 40. maxime; C 4.

quom: A. **temporal, causal, concessiv:** 1. **allein: Indicativ:** a. **Präsens:** adsunt; L I, 52. agitur; L III, 34. dico; L III, 3. dicitur; L III, 34. quod || quom || habet (interdum); L III, 23. licet; L II, 3. moritur; L II, 48. potest; L III, 42. quaeruntur || quaeritur ||; Lae 16. est; L III, 40. >< 50. »volt«; D I, 107.

b. **Perfect:** acceperunt; L I, 47. adolevit || adul. ||; L I, 22. est ... confirmata et confecta || perfecta ||; L I, 18. »quoniam || quom iam || ... dedi«; D I, 44. (tum) orta est; L II, 10. est perfecta; L II, 11. (dies) reductus ... est; Lae 12. (tum) scripta est; L II, 10.

c. **Plusquamperfect:** fecerant || iniecerant ||, obducta ... erat; L II, 63. quoniam || quom || ... proposueras; L III, 48.

d. **erstes Futurum:** »cosciscentur«; L III, 10. quaeretur; L III, 13.

e. **zweites Futurum:** agnoverit; L I, 61. erit ambulatum; L I, 14. »creverit;« L III, 9. dixero (tum); L I, 34. »iudicassit inrogassitve«; L III, 6. »iusserit«; L III, 9. perspexerit; L I, 59. 61. prenderit; L I, 61. senserit; L I, 62. temptarit; L I, 59. viderit; L I, 61.

f. **Lücke:** † quomni || quom, si || quid veri erat || *poterat* || praedicatum; L II, 63.

2. **Conjunctiv:** a. **Präsens:** absis; L II, 2. appellet; L I, 55. consequatur; L I, 51. creentur; L III, 24. || quin, cum || delectemur; Lae 68. (nunc) dicat; L I, 55. intellegat; L II, 16. intellegatur; L I, 32. observetur; L II, 24. placeat; L II, 32. praestet; L II, 24. praestent; L II, 16. scias; L II, 46. sit; L I, 23. 25. II, 16. 47. III, 28. 44. sint; L I, 22. 34. 62. II, 47. III, 5. videat; L II, 2. videatur; L I, 11. II, 23. || videantur ||; L II, 32. velit; L II, 41. velimus; L II, 25.

b. **Perfect:** accesserim; L II, 6. conplexa sit; L II, 29. concesserimus; L I, 35. contulerit (tum); L I, 34. fecerint; L II, 11. perfecta sint; L I, 35. sumpserint; L I, 24.

c. **Imperfect:** consulerent; L II, 40. diceret; L II, 6. (tum) daremus; L II, 26. reperirent; L III, 21. esset; L II, 3. >< 5. 60. essent; L II, 26. III, 30. timeret; L II, 41. ventitarem; L I, 13. videret; L III, 31. viveret; L II, 3.

d. **Plusquamperfect:** adflixisset; L III, 19. cecidisset (tum); L II, 38. constituta esset; L III, 12. decrevisset; L III, 42. esset ... delata; L III, 36. dixissent; L II, 40. esset inventa; L II, 58. esset .. natus; L II, 5. esset .. necatus || legatus, al. ||; L III, 19. esset obiecta; L III, 30. quaesissent; L II, 40. venisset; Lae 37. venisset[que] || abisset venissetque ||; L I, 53. venissent; L II, 40.

e. **umschreibende Formen:** qua || quo, quom || ... definienda sint; L II, 8. referenda sint; L II, 8. sanciendae sint || quoniam ... sancienda sunt ||; L III, 46.

II. **Verbindungen:** nam: quaeritur; L I, 24. discesserit, oppresserit, effugerit, coierit, duxerit, susceperit, exacuerit; L I, 60. — iubeat; L III, 29. abiecisset; L I, 26.

praesertim: futurum sit; L II, 25. — quom pr.: pertineat; L I, 57. recusarem; L I, 10.

quam ob rem: placebit; L I, 12.

quare: iudicetur, sint; L I, 46.

q. quidem: scripserunt; L II, 14.

quippe: referantur; L I, 5. sit; L I, 5. decreverint, putarit; L I, 54.

sed: consumpserit (fut.); L I, 2. — fuissent; L II, 58.

q. semel: orsus *sum*; L I, 9.

B. **copulativ:** dolor in maximis malis ducitur quom sua asperitate, tum quod naturae interitus videtur sequi; L I, 31. haec .. (philosophia) una nos quom ceteras res omnes, tum ... docuit, ut nosmet ipsos nosceremus; L I, 58. neque ea, quae a maioribus prodita est quom dominis, tum famulis ... religio Larum, repudianda est; L II, 27. nam mihi quom multa eximia divinaque videntur Athenae tuae peperisse atque in vitam hominum attulisse, tum nihil melius illis mysteriis; L II, 36. te existimo quom populis, tum etiam singulis hodierno sermone leges vivendi et disciplinam daturum; L I, 57. color .. albus praecipue decorus deo est quom in cetero || ceteris ||, tum maxime in textili; L II, 45. — quom .. plurimas et maximas commoditates amicitia contineat, tum illa nimirum praestat omnibus, quod bonam spem praelucet; Lae 23.

cum, mit, bei, unter, zu: I. **bei Verben:** aequo: inventum est temperamentum, quo tenuiores cum principibus aequari se putarent; L III, 24.

ago: tu .. tabellis obsignatis agis mecum; T V, 33. sic mecum agebas; D II, 46. cum .. saepe mecum ageres, ut de amicitia scriberem aliquid; Lae 4. cum illo (Scipione) ... actum optime est, mecum incommodius; Lae 15. audiet || audiret, al. || (deus), quam nobiscum male egerit || ageretur ||; A II, 80. ut praepostere tecum agam; A II, 66. vide, quam tecum agam liberaliter; N I, 62. si tecum agas quid; O I, 4. id ipsum cum tecum agere conarer, Fannius antevortit; Lae 16. ut (noster sapiens) ... praeclare .. agi secum putet, si ..; A II, 128. cum his .. .. agamus; A II, 32. cum illo (Scipione) .. quis neget actum esse praeclare? Lae 11. s. me; Lae 4. cum antistitibus agamus, ut quidvis potius ex illis libris quam regem proferant; D II, 112. sic par est agere cum civibus; O II, 83. cum ... cum illis (publicanis) sic agere (deberemus), ut cum colonis nostris soleremus; O III, 88. cum simplici homine simpliciter agerem; A II, 112. »tribunis ... ius esto cum patribus agendi;« L III, 10. s. populo; L III, 10. plebe: s. populo; L II, 32.

quid religiosius (est) quam cum populo, cum plebe agendi ius aut dare aut non dare? L II, 31. »cum populo patribusque agendi ius esto consuli, praetori, magistro populi equitumque;« L III, 10. »quae cum populo quaeque in patribus agentur, modica sunto;« L III, 10. sequitur, quibus ius sit cum populo agendi aut cum senatu; L III, 40. *»quae cum populo* quaeque in patribus agentur, modica sunto;« L III, 40. invito eo, qui cum populo ageret, seditionem non posse fieri; L III, 42. is (Crassus) primus instituit in forum versus agere cum populo; Lae 96. publicanis: f. colonis. senatu: f. populo; L III, 40.

apporto: »senectus, si nil quicquam aliud viti adportes tecum, cum advenis;« C 25.

aufero: omnis se secum libidinum voluptates abstulisse || se omnes secum abst. lib. vol. ||; F II, 106.

bello: cum Persis ... Alexander ... hanc bellandi causam inferebat, quod ..; R III, 15. quid est .. aliud Gigantum modo bellare cum dis nisi naturae repugnare? C 5.

certo: ego de omni statu consilioque totius vitae .. certare cum aliis pugnaciter ... velim? A II, 65. certa .. cum illo, qui a te totus diversus est; noli mecum, qui hoc ... tibi adsentior; A II, 101. supplantare eum, quocum certet, aut manu depellere nullo modo debet; O III, 42. utrum igitur utilius vel Fabricio ... vel senatui nostro ... armis cum hoste certare an venenis? O III, 87.

coëo: f. III. societas.

cogito: iubebat eos, qui audiebant, secum ipsos cogitare pictam in tabula Voluptatem; F II, 69. cum ... mecum ipse de immortalitate animorum coepi cogitare; T I, 24. »pericla, damna peregre rediens semper secum cogitet;« T III, 30. sive quid mecum ipse cogito sive [aut] quid scribo aut lego; L II, 1. totidem et tales (animalium formas) in hoc mundo secum cogitavit effingere; Ti 34.

commentor: »futuras mecum commentabar miserias;« T III, 29. 58.

commisceo: qui (Peripatetici) honesta commiscerent cum commodis; N I, 16.

communico: postulavit, ut aliquem populus daret, quicum (consilium) communicaret; O III, 49. complures ... ea, quae didicerant, cum civibus suis communicare non poterant; N I, 8. cum Cimbricae victoriae gloriam cum collega Catulo communicavit, paene altero Laelio; T V, 56. privabo potius illum debito testimonio quam id cum mea laude communicem; A II, 3. ut ... inpertiant ea suis communicentque cum proximis; Lae 70.

comparo: ut (Q. Lucilius Balbus) cum excellentibus in eo genere Graecis compararetur; N I, 15. cum ... paucos tecum Epicureos e Graecia compararet; N I, 58. hoc .. ipsum bonum non accessione neque crescendo aut cum ceteris comparando ... appellamus bonum; F III, 34. in qua (deliberatione), quod utile videretur, cum eo, quod honestum est || esset ||, compararetur; O III, 12. ii solent in deliberando honestum cum eo, quod utile putant, comparare; O III, 18. cum .. id, quod utile videtur in amicitia, cum eo, quod honestum est, comparatur; O III, 46. f. deo. equidem ex omnibus rebus ... nihil habeo, quod cum amicitia Scipionis possim comparare; Lae 103. ut diligenter etiam atque etiam argumenta cum argumentis comparemus; D I, 7. commodis: f. **commodus,** B, II, 1. comparo (1 St.) S. 454, b. humanus .. animus ... cum alio nullo nisi cum ipso deo ... comparari potest; T V, 38. nec id, quod communiter appellamus honestum, ... cum emolumentis umquam est comparandum; O III, 17. cum quibus (hominibus) comparari sordidum, confligere autem ... periculosum sit; R I, 9. cum magnitudine utilitatis (oratio) comparetur; O II, 20. quae tam excellens in omni genere virtus in ullis fuit, ut sit cum maioribus nostris comparanda? T I, 2. malo: f. **comparo,** II. alqd; T II, 30 (S. 461, b). nec hoc otium cum Africani otio nec haec solitudo cum illa comparanda est; O III, 2. ea nec auctoritatem cum animi partibus comparandam et cognitionem habent faciliorem; F V, 34. quae sunt .. voluptates corporis cum auctoritatis praemiis comparandae? C 64. quae .. in domo pulchra cum pulchritudine mundi comparabas; N III, 18. nec id, quod vere honestum est, fas est cum utilitatis repugnantia comparari; O III, 17. solitudine: f. otio. cum stultorum vitam cum sua comparat (sapiens); F I, 62. non ego iam cum huius (Dionysii) vita ... Platonis aut Archytae vitam comparabo; T V, 64. inscite .. medicinae et gubernationis ultimum cum ultimo sapientiae comparatur; F III, 25. quae sunt .. epularum aut ludorum aut scortorum voluptates cum his voluptatibus comparandae? C 50. quae quidem contemnere ... comparantem cum utilitate communi; O III, 24.

compenso: compensabatur ... cum his omnibus animi laetitia; F II, 96. eos cum maximis curis et laboribus compensare eam ... voluptatem; F V, 48. compensabatur ... cum summis doloribus laetitia; F II, 97. rationes tuas te video compensare cum istis doloribus; F II, 98.

concerto: quem (Herculem) concertavisse cum Apolline de tripode accepimus; N III, 42.

concino: quid attinuit cum iis, quibuscum re concinebat, verbis discrepare? F IV, 60. videsne .. Zenonem tuum cum Aristone verbis concinere || consistere ||, re dissidere? F IV, 72. Antiocho .. Stoici cum Peripateticis re concinere videntur, verbis discrepare; N I, 16.

concumbo: concubiturum cum uxore Laium; Fa 30.

conecto: quae (natura) non solitaria sit neque simplex, sed cum alio iuncta atque conexa; N II, 29. idcirco ... amicitia cum voluptate conectitur; F I, 67.

confero: quem cum eo (Democrito) conferre possumus non modo ingenii magnitudine, sed etiam animi? A II, 73. qui mihi cum illo (Democrito) collati quintae classis videntur; A II, 73. confer[am] || conferam autem || avum tuum || M. || Drusum cum C. Graccho, eius fere aequali; F IV, 66. conferam tecum, quam cuique verbo rem subicias; F IV, 74. ut eos, quibuscum sermonem conferemus, et vereri et diligere videamur; O I, 136. ut (homo) habeat, quibuscum possit familiares conferre sermones; O II, 39. ea .., quae modo dixisti, cum iis conferamus, quae tuis antepono; F IV, 24. aequali: f. aliquo; F IV, 66. confer nostram longissimam aetatem cum aeternitate; T I, 94. si conferre volumus nostra cum externis; N II, 8. iam illa ... neque cum Graecia neque ulla cum gente sunt conferenda; T I, 2. cum ignis oculorum cum eo igne, qui est ob os offusus, se confudit et contulit; Ti 49. ut ... vicissim .., ut extremum cum medio, sic medium cum primo conferatur; Ti 14. istorum disputatio ... collata cum eorum actis perfectisque rebus; R I, fr 5. fr V, 42. nullam omnium rerum publicarum ... conferendam esse cum ea, quam ..; R I, 70. quae (oblectatio) conferri cum eorum studiis potest? O II, 6. ullum tu decus in cotidianis laboribus et periculis cum hac tranquillitate conferendum putas? O III, 97.

nec Arcesilae calumnia conferenda est cum Democriti verecundia; A II, 14.

confligo: neque eum Torquatum ... cum Latinis ... conflixisse ... propter voluptatem; F I, 23. cum Cleombrotus ... temere cum Epaminonda conflixisset; O I, 84. Herculem ... iratumne censes conflixisse cum Erymanthio apro aut leone Nemeaeo? T IV, 50. hominibus: ſ. comparo c. h. manu cum hoste confligere immane quiddam et beluarum simile est; O I, 81. universa .. illorum ratione cum tota vestra confligendum puto; F IV, 3.

confundo: quae (philosophia) confundit vera cum falsis; A II, 61. igne: ſ. confero c. i. hoc ... decorum totum ... est cum virtute confusum; O I, 95.

congredior: qui cum Academico et eodem rhetore congredi conatus sim; N II, 1. Aiax cum Hectore congrediens depugnandi causa agit, ut sepeliatur; fr VIII, 9. tum (luna) congrediens cum sole, tum digrediens || degred. ||; N II, 103.

congrego: tertium (est) iis, quibuscum congregemur, uti moderate; O II, 18. (parvi) aequalibus delectantur libenterque se cum iis congregant; F V, 42. pares .. vetere proverbio cum paribus facillime congregantur; C 7.

congruo: sive Aristotelem et Theophrastum cum illis congruentis re, genere docendi paulum differentis secuti sunt; L I, 38. quae (ratio) cum aliquo uno ex tribus illis congruere possit; F V, 19. congruere .. cum cogitatione magna voluptas corporis non potest; fr V, 81. ratio fecit hominem ... cum .. iis (hominibus) natura et sermone et usu congruentem; F II, 45. si aliquem nacti sumus, cuius cum moribus et natura congruamus; Lae 27. cum (sapientis animus) ... sidera . viderit innumerabilia caelo inhaerentia cum eius ipsius motu congruere certis infixa sedibus; T V, 69. natura: ſ. moribus. quamquam ea (epistula) cum summa eius (Epicuri) philosophia || philosophiae, al. || nullo modo congruebat; F II, 100. quae (res) erant congruentes cum praescriptione naturae; A I, 23. in .. his omnibus responsa haruspicum cum Sibyllae versibus congruebant; D I, 97. cum virtute congruere semper; O III, 13.

coniungo: vir ... mecum et amicitia et omni voluntate sententiaque coniunctus; F III, 8. quocum (Scipione) mihi coniuncta cura de publica re et de privata fuit; Lae 15. cum eorum, quibuscum (homines) usu coniuncti esse possunt, virtutem ... perspicere videantur; Lae 29. et cum iis et inter se coniunctissimos fuisse M'. Curium, Ti. Coruncanium; Lae 39. ſ. amicis. cum quibus coniungi vitam beatam nullo modo posse putavit; F V, 77. ut ... (virtus) coniuncta et consociata cum altera (amicitia ad ea, quae summa sunt,) perveniret; Lae 83. nec .. rectum est cum amicis aut bene meritis consociare aut coniungere iniuriam; F III, 71. praestantissimum in re publica ius est augurum cum auctoritate || quoniam auctoritati est || coniunctum; L II, 31. cum rerum magnarum tractatio atque usus cum illarum artium studiis et cognitione coniungitur; R III, 5. cum poëtarum .. errore coniungere licet portenta magorum Aegyptiorumque in eodem genere dementiam; N I, 43. summa pars caeli ... cum aëris extremitate coniungitur; N II, 117. ut ipse ad meam utilitatem semper cum Graecis Latina coniunxi; O I, 1. cum .. (hominem) esse coniunctum cum hominibus communi || omnibus humana || quadam societate; A I, 21. qui illud idem (nomen voluptatis) cum honestate coniungerent; A II, 138. potius, quam omnia ... ea cum honestate coniungerent; F II, 42. ut animadvertendum sit, repugnetne (utilitas) plane an possit cum honestate coniungi; O III, 50. quae coniuncta cum honestis vitam beatam perficiunt; F IV, 58. quid habere mundus potest cum thesauri inventione coniunctum? D II, 33. si existimabimur adepti coniunctum cum iustitia prudentiam; O II, 33. ut (magistratus) praesit praescribatque recta et utilia et coniuncta cum legibus; L III, 2. cur stella Iovis aut Veneris coniuncta cum luna ad ortus puerorum salutaris sit; D I, 85. ut ipsa se mens agnoscat coniunctamque cum divina mente se sentiat; T V, 70. sic nostros animos cum corporibus copulatos ut vivos cum mortuis esse coniunctos; fr V, 95. necesse est eam (vim) .. cum rerum natura esse coniunctam; D II, 29. naturam .. illam, quam alterius diximus, vi cum eadem (deus) coniunxit; Ti 22. sacra cum pecunia pontificum auctoritate, nulla lege coniuncta sunt; L II, 52. cum .. Aristoteles itemque Theophrastus ... cum philosophia dicendi etiam praecepta coniunxerint; D II, 4. ut Aristoteles virtutis usum cum vitae perfectae prosperitate coniunxit; F II, 19. quae (libido) cum probo privato coniungeret imperii dedecus; C 42. quod (ius) cum religione coniunctum est; L II, 47. si (Epicurus) sententiam hanc ... coniunxisset cum Aristippi vetere sententia; F II, 19. studiis: ſ. cognitione. qui summum bonum sic instituit, ut nihil habeat cum virtute coniunctum; O I, 5. si casum in eo quoque dicis esse quasi sortem quandam cum deorum voluntate coniunctam; D II, 39. coniungeret (Epicurus) doloris vacuitatem cum voluptate; F II, 18. cum omni utilitate, quam di hominibus dederunt, ars aliqua coniuncta est; D I, 116.

conligo: quorum corpora viva cum mortuis adversa adversis accommodata quam aptissime colligabantur; fr V, 95.

conloquor: ut .. conloqui cum Orpheo, Musaeo, Homero, Hesiodo liceat, quanti tandem aestimatis? T I, 98. numquam .. cum eo (Archelao) conlocutus sum; T V, 35. qui in foro turbaque, quicum conloqui libeat, non habeant; R I, 28. nec dubito, quin iidem cum Egeria conlocutum Numam ... putent; L I, 4. cum ariete etiam conloquentem (Polyphemum Homerus) facit; T V, 115. quod ipsi di cum dormientibus conloquantur; D I, 64.

consentio: nec tamen (Epicuri disciplina) cum Cyrenaicis de ipsa voluptate consentiens; A II, 131. Zenonem ... cum Aristotele et illis re consentire, verbis discrepare; F IV, 72. ut ... illa dicant Alcmaeonis: „sed mihi neutiquam || ne utiquam || cor consentit cum oculorum aspectu“; A II, 52. qui (Alcmaeo) negat „cor sibi cum oculis consentire“; A II, 89. apparet .. iam „cor cum oculis consentire“; A II, 90. ut ... oratio ... ex omni parte secum ipsa consentiat; Ti 8. una virtus est consentiens cum ratione et perpetua constantia; P 22.

considero: eos casus ... mecum ipse considerans; T V, 3. ut (sapiens) ... [quamvis] omnia ... summo otio secum ipse consideret et contempletur, tamen ..; O I, 153.

consisto c. aliquo: ſ. concino; F IV, 72.

consocio c. amicitia, amicis: ſ. coniungo c. a. lege quoque consociati homines cum dis putandi sumus; L I, 23.

contemplor: ſ. considero; O I, 153.

contendo: nulla est celeritas, quae possit cum animi celeritate contendere; T I, 43. ut .. cum civi aliter contendimus, si est inimicus, aliter, si competitor, . . . sic . .; O I, 38. dubitandum non est, quin numquam possit utilitas cum honestate contendere; O III, 11. patere .. rationem meam cum tua ratione contendere; N III, 10.

contexo: (Plato) leporem Socraticum subtilitatemque sermonis cum obscuritate Pythagorae et cum illa plurimarum artium gravitate contexuit; R I, 16.

contraho: si cum altero contrahas; O I, 4. multis .. cum multis res rationesque contractae; O I, 53. quantis .. molestiis vacant, qui nihil omnino cum populo contrahunt! T V, 106.

convenio: revocari .. oportere a maerore ad cogitationem bonorum conveniret mihi cum Epicuro, si, quid esset bonum, conveniret; T III, 46. hoc .. mihi cum Bruto convenit, id est cum Aristotele, Xenocrate, Speusippo, Polemone; T V, 39. si, quid esset „prodesse," mibi cum Ennio conveniret; O III, 62. qua ex coniunctione naturae ... convenire potest aut fissum iecoris cum lucello meo aut meus quaesticulus cum caelo, terra rerumque natura? D II, 34. hoc mihi cum tuo fratre convenit; F V, 87. ut extrema cum initiis convenirent; F II, 35. lucello ʃ. caelo. utrum conveniat necne natura hominis cum universa; F III, 73. ʃ. caelo. quod .. somnium Sisenna cum disputavisset mirifice ad verbum cum re convenisse; D I, 99. terra: ʃ. caelo

copulo: tu || tum, tun || ... honestatem cum voluptate tamquam hominem cum belua copulabis? A II, 139. corporibus: ʃ. coniungo c. mortuis. si cum honestate voluptatem tamquam cum homine pecudem copulavissent; O III, 119. voluptatem cum honestate Dinomachus et Callipho copulavit; T V, 85. ʃ. homine. quae (ratio, mens) ... cum praesentibus futura copulet; F II, 45. ut .. sapientiam, temperantiam, fortitudinem copulatas esse docui cum voluptate, ... sic ..; F I, 50. ʃ. belua.

decerto: non cum Latinis decertans pater Decius, cum Etruscis filius, cum Pyrrho nepos se hostium telis obiecissent; T I, 89. cum his „viris equisque," ut dicitur, ... decertandum est; O III, 116. ʃ. ducibus. neque (esse) liberi eum inpuris atque inmanibus adversariis decertantem .. contumeliarum verbera subire; R I, 9. quibus .. rebus cum aequalibus (parvi) decertant; F V, 42. cum duobus ducibus de imperio in Italia est decertatum, Pyrrho et Hannibale; Lae 38.

delibero: quod is ... non cum ea parte animi, *in* qua inest ratio atque consilium, sed cum cupiditate, id est cum animi levissima parte, deliberat; F II, 115.

deporto: magnam .. vim seminum secum frumenti similium (Indus) dicitur deportare; N II, 130.

depugno: si voluptatis causa cum Gallo apud Anienem depugnavit provocatus; F II, 73. cum (Aiax) depugnaturus esset || est || cum Hectore; T IV, 49. cum (sapiens) sibi cum capitali adversario, dolore, depugnandum videret; F IV, 31. digladiari .. semper *et* depugnare in || cum || facinorosis et audacibus; A fr. 12. unum .. par, quod depugnet, reliquum est, voluptas cum honestate; A II, 140.

digladior: quid Antipater digladiatur cum Carneade tot voluminibus? A fr. 1. audacibus: ʃ. depugno; A fr 12.

dimico: cum A. Postumius dictator cum Octavio Mamilio Tusculano proelio dimicaret; N II, 6. cum Latinis, Sabinis, Samnitibus, Poenis, Pyrrho de imperio dimicabatur; O I, 38. qui classem ab Arginusis removendam nec cum Atheniensibus dimicandum putabant; O I, 84. illi (Ulixi) .. non modo cum hostibus, verum etiam cum fluctibus ... dimicare melius fuit quam ..; O III, 99.

discepto: an Stoicis ipsis inter se disceptare, cum iis non licebit? A II, 126. mibi .. aequius videbatur Zenonem cum Polemone disceptantem ... videre, ubi primum insisteret; F IV, 45.

discordo: animus a se ipse dissidens secumque discordans; F I, 58.

discrepo c. aliquo: ʃ. concino; F IV, 60. N I, 16. consentio; F IV, 72. ut intellegas facta eius (Epicuri) cum dictis discrepare; F II, 96.

disputo: cum quo Antiochum saepe disputantem audiebam; A II, 11. nec .. esse ullam rationem disputare cum iis, qui nihil probarent; A II, 17. cum Catone, omnium virtutum auctore, de virtutibus disputare; F IV, 44. [quoniam .. et de voluptate cum Torquato et de honestate ... cum Catone est disputatum]; F V, 21. ut ille (Plato) Cretae || Crete || cum Clinia et cum Lacedaemonio Megillo aestivo ... die ... disputat; L I, 15. multa sunt a nobis ... saepe *cum* P. Nigidio Carneadeo more et modo disputata; Ti 1. ʃ. senatore. auctore: ʃ. aliquo; F IV, 44. quae a nobis cum familiaribus nostris in Tusculano erant disputata; T III, 6. offendi eum (C. Cottam) ... cum C. Velleio senatore disputantem; N I, 15.

dissentio: ego etiam cum Catone meo saepe dissensi; O III, 88.

dissero: is (Socrates) ... interrogando elicere solebat eorum opiniones, quibuscum disserebat; F II, 2. cum tuis cum disseras || disseris ||; F II, 68. eum .. (Pythagoram) cum Leonte, principe Phliasiorum, docte et copiose disseruisse quaedam; T V, 8. cum illo (Epicuro) malo disserere quam tecum; N I, 61. persaepe te cum Panaetio disserere solitum coram Polybio, duobus Graecis vel ||Graecis, || peritissimis rerum civilium; R I, 34. quid cum eo disseras? O III, 26. ut memini Catonem anno ante, quam est mortuus, mecum et cum Scipione disserere; Lae 11. plerique ... homines dignos, quibuscum disseratur, putant; A II, 18. principe: ʃ. aliquo; T V, 8.

dissideo: cum Cleanthe, doctore suo, quam multis rebus Chrysippus dissidet? A II, 143. ʃ. concino; F IV, 72.

dubito: Herculem ... diu secum multumque dubitasse, ... utram (viam) ingredi melius esset; O I, 118.

effero: qui ea possideat, quae secum, ut aiunt, vel e naufragio possit ecferre; R I, 28.

exaequo: ut .. ii, qui sunt ... superiores, exaequare se cum inferioribus debent, sic ..; Lae 71.

exquiro: ut ... ii .. et secum et ab aliis, quid in eo peccatum sit, exquirunt; O I, 147.

facio: nescio quo modo .. populus cum illis facit; F II, 44. si ratio mecum facit, si eventa, si populi, si nationes; D I, 84. Demosthenes quidem ... iam tum φιλιππίζειν Pythiam dicebat, id est quasi cum Philippo facere; D II, 118.

habeo: eum (Antiochum) secum et quaestor habuit et ... imperator; A II, 4. quam vellem Panaetium nostrum nobiscum haberemus! R I, 15.

habito: sapientis animum cum his habitantem pernoctantemque curis; T V, 69. ibi .. adulescens habitabat (Epicurus) cum patre et fratribus; N I, 72. quod (aegritudinis nomen) cum sapientia esse atque, ut ita dicam, habitare nullo modo possit; T III, 83.

iocor: non ego tecum iam ita iocabor, ut isdem his de rebus, cum ..; F IV, 74.

iungo: quod ... eloquentia complectitur eos, quibuscum communitate iuncti sumus; O I, 156. alq. re: ʃ. conecto; N II, 29. quae (religio) est iuncta cum cognitione naturae; D II, 149. ut et ipsae (coniunctiones) secum et inter se ex commissura, quae e regione esset, iungerentur; Ti 24. ut Aristoteles ... coepit ... prudentiam cum

eloquentia iungere; T I, 7. post .. causa fuit propior et cum exitu iunctior; Fa 36. »eam .. (popularem laetitiam) cum divum honore iungunto;« L II, 22. cum expectatio speratarum voluptatum *cum* perceptarum memoria iungeretur; T V, 96. thensaurus .. et hereditas et honos et victoria et multa generis eiusdem qua cum somniis naturali cognatione iunguntur? D II, 142.

litigo: qui (philosophi) in eo litigant cum Epicuro; T IV, 70.

loquor: quid, si reviviscant Platonis illi ... et tecum ita loquantur? F IV, 61. loquetur .. eorum voce Virtus ipsa tecum; T II, 45. apud alios loqui videlicet (Demosthenes) didicerat, non multum ipse secum; T V, 103. qui secum loqui poterit, sermonem alterius non requiret; T V, 117. iam .. cum ipso Epicuro loquar; N I, 87. qui nullo arbitro vel secum ipsi loquantur vel quasi doctissimorum hominum in concilio adsint; R I, 28. Q. Fabium Labeonem ... cum utrisque separatim locutum, ne cupide quid agerent; O I, 33. quae (leges) cum omnibus semper una atque eadem voce loquerentur; O II, 42. illum ... in solitudine secum loqui solitum; O III, 1. et praesens tecum propediem, ut spero, et, dum aberis, absens loquar; O III, 121. haec cum C. Pontio Samnite, patre eius, a quo ... consules superati sunt, locutum Archytam; C 41. Socrates in eo libro loquitur cum Critobulo Cyrum ... agrum ... ostendisse; C 59. de me .., ut iam cum utroque loquar, sic habetote; Lae 10. quid dulcius quam habere, quicum omnia audeas sic loqui ut tecum? Lae 22. nisi vero loqui solem cum luna putamus; N III, 27. patre: ʃ. aliquo; C 41. beatior Africanus cum patria illo modo loquens: »desine, Roma, tuos hostes«; F II, 106. sunt .. alii, quos in luctu cum ipsa solitudine loqui saepe delectat || delectet ||; T III, 63.

luctor: te ... cum populis nobilissimis malle quam cum tuo Platone luctari; R IV, 4.

meditor: »omnis ... meditari secum oportet, quo pacto adversam aerumnam ferant;« T III, 30. ego .. te disputante, quid contra dicerem, mecum ipse meditabar; N III, 1. si qui ... in itinere aut in ambulatione secum ipse meditetur; O I, 44.

misceo: cuius (alterius) animum (homo) ita cum suo misceat, ut efficiat paene unum ex duobus; Lae 81. ut aut cum matre corpus miscere videatur aut cum quovis alio vel homine vel deo, saepe belua; D I, 60.

necto: altera est nexa cum superiore et inde apta atque || apteque, al. || pendens; fr V, 52.

pango: si ... nec ab eo, quicum pepigerat, impetret, ut ..; O III, 92.

permisceo: quae permixti cum corpore animi || [animi] || videre non possunt; D I, 129. quae permiscens cum materia cum ex tribus (deus) effecisset unum; Ti 22.

pernocto: ʃ. habito; T V, 69.

porto: omnia mecum porto mea; P 8.

pugno: Arcesilan .. non obtrectandi causa cum Zenone pugnavisse; A II, 76. cum hoc (Epicuro) .. dialectici pugnent; A II, 97. nec cum istis tantopere pugnare (debeo), qui Graeca legere malint; F I, 10. pugnant Stoici cum Peripateticis; F II, 68. quod (Epicurus) secum ipse pugnat; T III, 47. potestne (Epicurus) magis secum ipse pugnare? T III, 47. rumoribus .. mecum pugnas; N III, 13. nihil est, quod cum his magnopere pugnemus; D I, 113. non ita dicimus, ut cum illo, quod positum est, ... haec pugnare videatur oratio; F III, 39. si id, quod speciem haberet honesti, pugnaret cum eo, quod utile videretur; O III, 7. si quando cum illo, quod honestum intellegimus, pugnare id videbitur, quod appellamus utile; O III, 19. pugnas omnino, sed cum adversario facili; A II, 84. cum omnia *ea* cum consilio et ratione pugnent; T V, 43. necessitas ferendae condicionis humanae quasi cum deo pugnare prohibet; T III, 60. non pugnem cum homine, cur tantum aberret || habeat, al. || in natura boni; F V, 80. quia numquam posset utilitas cum honestate pugnare; O III, 9. liceret ei dicere utilitatem aliquando cum honestate pugnare; O III, 12. certe haec utilitas, et quidem summa, ... cum honestate pugnabit; O III, 117. cum pugnare videtur cum honesto id, quod videtur esse utile; O I, 9. quod (Panaetius) non utilia cum honestis pugnare aliquando posse dixerit, ... sed ea, quae viderentur utilia; O III, 34. ex quo ista innumerabilia nascuntur, ut utilia cum honestis pugnare videantur; O III, 72. [quia priore (militiae sacramento) amisso iure cum hostibus pugnare non poterat]; O I, 36. negat .. ius esse, qui miles non sit, cum hoste pugnare; O I, 37. ut fortuna non numquam tamquam ipsa mortalis cum inmortali natura pugnare videatur; O I, 120. ratione: ʃ. consilio. ut cum eorum (philosophorum) vita mirabiliter pugnet oratio; T II, 12. omnia philosopho digna, sed cum voluptate pugnantia; T III, 49.

queror: neque tam quererer cum deo, quod parum longe, quam quod falsum viderem; A II, 81.

rapio: eam (vitam beatam virtutes) tergiversari non sinont secumque rapient; T V, 81.

rideo: tu videlicet tecum ipse rides: F II. 76.

socio: regnum suum cum illorum rege sociavit; R II, 13.

sto: non (Zenonem) stantem cum iis ... uti isdem argumentis; F IV, 15.

sum: qui erant cum Aristotele, Peripatetici dicti sunt, quia disputabant inambulantes in Lycio; A I, 17. in Syria cum (Antiochus) esset mecum; A II, 61. a Clitomacho sumam, qui usque ad senectutem cum Carneade fuit; A II, 98. ego ... sum multum equidem cum Phaedro ... in Epicuri hortis; F V, 3. erit .. (discipulus) mecum, si tecum erit; F V, 86. in Tusculano cum essent complures mecum familiares; T I, 7. erant .. principes (Syracusanorum) mecum; T V, 65. eum .. (Platonem) et cum Archyta Tarentino et cum Timaeo Locro multum fuisse; R I, 16. cum essem adulescens Tarenti cum Q. Maximo; C 39. nec .., dum eram vobiscum, animum meum videbatis; C 79. quod .. omnis animantis eos, qui ratione intelleguntur, complectitur, id non potest esse cum altero; Ti 12. quid ... agimus, nisi animum ... secum esse cogimus maximeque a corpore abducimus? T I, 75. illa quanti sunt, animum ... secum esse secumque, ut dicitur, vivere! C 49. quod secum ipsum (caelum) propter virtutem facile esse posset; Ti 20. siquidem vel di ipsi vel cum dis futuri sumus; T I, 76. ista bellatrix iracundia ..., qualis est cum uxore, cum liberis, cum familia? T IV, 54. cum essem cum Q. fratre in Tusculano; D I, 8. qui (Ap. Claudius) tum erat *cum* summo imperio; F II, 66. quod ... iis etiam, qui cum imperio sunt, maiores natu augures anteponuntur; C 64. esse domui suae cum uxore, cum liberis; O III, 99. ʃ. familia. sive fuerit Laius cum muliere sive non fuerit; Fa 30. sapientia: ʃ. habito c. s. † appellet inimicus || *exul non* appelletur is ||, qui cum telo fuerit? P 31. quibuscum (viris adulescentes) si frequentes sunt; O II, 46. quod rectum et honestum et cum virtute est, id solum opinor bonum; P 9. unum est sine dolore esse, alterum cum voluptate; F II, 20. uxore: ʃ. familia. liberis.

tempero: qui (sonus) acuta cum gravibus temperans varios aequabiliter concentus efficit; R VI, 18.

versor: quid .. exspectamus? an dum in foro nobiscum di immortales, dum in viis versentur? D I, 79. utinam ... isto animo atque virtute in summa re publica nobiscum versari quam in municipali maluisses! L III, 36. qui (animus) quia vixit ab omni aeternitate versatusque est cum innumerabilibus animis; D I, 115.

video: qua in pugna quia Castor et Pollux cum Lacedaemoniorum classe visi esse dicebantur; D I, 75.

vivo: vixisse cum iis equidem videor; A II, 74. qui (Diodotus) mecum vivit tot annos; A II, 115. vellem adesse posset Panaetius ⟨vixit cum Africano⟩; T I, 81. quocum (Antiocho) vixi; L I, 54. hoc decorum . . . movet adprobationem eorum, quibuscum vivitur; O I, 98. vixerat M'. Curius cum P. Decio; C 43. quocum (Q. Pompeio P. Sulpicius) coniunctissime et amantissime vixerat; Lae 2. quia cum Scipione vixerim; Lae 15. nihil est .. turpius quam cum eo bellum gerere, quocum familiariter vixeris; Lae 77. quem ad modum sit cum parentibus, cum fratribus, cum amicis vivendum; D II, 11. aliter .. cum tyranno, aliter cum amico vivitur; Lae 89. animo: f. sum, animus; C 49. privatum .. oportet aequo et pari cum civibus iure vivere; O I, 124. vivebat (Dionysius) cum fugitivis, cum facinerosis, cum barbaris; T V, 63. regnare et Ithacae vivere otiose cum parentibus, cum uxore, cum filio; O III, 97. fratribus, parentibus: f. amico; D II, 11. quoniam .. vivitur non cum perfectis hominibus planeque sapientibus, sed cum iis, in quibus ..; O I, 46. tyranno: f. amico; Lae 89. uxore: f. filio.

elliptisch: sed prius pauca cum Antiocho; A II, 69. sed cum hoc (Antiocho) alio loco plura; A II, 71. unde est hoc contritum vetustate proverbium: „quicum in tenebris"? F II, 52. (vgl. IV, 1. O III, 77). at quicum ioca seria, ut dicitur, quicum arcana, quicum occulta omnia? tecum optime deinde etiam cum mediocri amico; F II, 85. sermo .. intumus, cum ipse secum: „cave turpe quicquam, languidum, non virile"; T II, 51. sed cum istis alias, et eo quidem animo, nullum ut certamen instituam; T III, 51. cum aliis isto modo, qui legibus impositis disputant; T V, 33. idcirco haec tecum, quia vestra est de somniorum veritate sententia; N III, 93.

II. **bei Adjectiven und Adverbien:** aptus: ille ... ad illud astrum, quocum aptus fuerit, revertetur; Ti 45.

communis: quod mihi tecum est dogma commune; A II, 133. quae (studia) mihi communia tecum sunt; F III, 6. videsne verborum gloriam tibi cum Pyrrhone et cum Aristone ... esse communem? F III, 11. gravissimam illam vestram sententiam ... communem fore vobis cum omnibus, qui ..; F IV, 45. tertium peccatum commune cum quibusdam, quod ... ille (Epicurus) a virtute summum bonum separavit; T III, 47. quod (onus) mihi commune tecum est; C 2. quocum (Scipione) et domus fuit et militia communis et ... voluntatum, studiorum, sententiarum summa consensio; Lae 15. quod est istud crimen senectutis, cum id ei videatis cum adulescentia esse commune? C 67. quae sunt . . communia vobis cum antiquis; F IV, 24. nihil .. prohibet quaedam esse et inter se animalibus reliquis et cum bestiis homini communia; F V, 25. id .. esset ei (animo hominis) commune cum bestiis; T I, 56. negat .. (prudentia) ei (beatae vitae) cum dolore et cruciatu quicquam esse commune; T V, 14. mundus hic totus, quod domicilium quamque patriam di nobis communem secum dederunt; R I, 19. dolore: f. cruciatu. quae (opinio) esset imbecilla et cum falso incognitoque communis; A I, 41. haec .. officia ... esse ... non sapientium modo propria, sed cum omni hominum genere communia; O III, 15. incognito: f. falso. cum rerum natura ... quid habere potest commune non dicam gallinaceum fel, ... sed ..? D II, 29. cum hoc commune sit potentiae cupidorum cum iis, quos dixi, otiosis; O I, 70. quae communia sunt vobis cum ceteris philosophis; N I, 62. cum hoc (pirata) nec fides debet nec ius iurandum esse commune; O III, 107. haec laudabilia et locupletibus fere cum plebe communia; L II, 59. ista aequabilitas atque hoc triplex rerum publicarum genus videtur mihi commune nobis cum illis populis fuisse; R II, 42. quibuscum (propinquis) communis etiam fortuna plerumque est; O I, 58. commune nobis est cum multorum aliorum philosophorum sententiis; F III, 36.

convenienter: qui (Stoici) cum finem bonorum esse senserint congruere naturae cumque ea convenienter vivere; T V, 82.

par: cui cum liceret . . ., si quid accideret acerbius universis, non praecipuam, sed parem cum ceteris fortunae condicionem subire; R I, 7. »equitatum .. qui regat, habeto pari iure cum eo, quicumque ..;« L III, 9. aequitate constituenda summos cum infimis pari iure retinebat; O II, 41.

pariter: aut . . fruatur aliquis pariter cum aliis voluptate potandi aut . .; T V 118. quae (studia doctrinae) .. prudentibus et bene institutis pariter cum aetate crescunt; C 50. id . . pariter cum omni animante nascitur; Lae 81. quarum (civitatum) mores lapsi ad mollitias || mollitis || pariter sunt inmutati cum cantibus; L II, 38. animum .. praesentem (voluptatem) percipere pariter cum corpore; T V, 96. explodatur .. haec quoque somniorum divinatio pariter cum ceteris; D II, 148. ut . . . cervices oculosque pariter cum modorum flexionibus torqueant; || torquent? || L II, 39. ostreis . . et conchyliis omnibus contingere, ut cum luna pariter crescant pariterque decrescant; D II, 33. ea quidem tua laus pariter cum re publica cecidit; O II, 45. pariter .. cum vita sensus amittitur; T I, 24.

simul: vereor, ... ne ... quasi praecipientis cuiusdam ... et non vobiscum simul considerantis esse videatur oratio mea; R I, 70. quom (Magnus) pro Ampio tecum simul diceret; L II, 6. »cum caelo . . simul (caelestia) noctesque diesque feruntur;« N II, 104. cum corporibus simul animos interire; Lae 13. eloquentia tueri, quam tu in caelum, Hortensi, credo, ut ipse cum ea simul ascenderes, sustulisses; fr V, 45. quae (insulae) fluctibus cinctae natant paene ipsae simul cum civitatum || civitatium, al. || institutis et moribus; R II, 8. arbores .. ut hiemali tempore cum luna simul senescente || senescentes || . . . tempestive caedi putentur; D II, 33. orta . . (ratio) est simul cum mente divina; L II, 10. moribus: f. institutis. cum qua (pietate) simul sanctitatem et religionem tolli necesse est; N I, 3. quodsi cui ... »simul animus cum re concidit«; T III, 40.

una: qui una secum philosophati sint; F II, 121. (cum audissent Antiochum) una .. nobiscum Q. frater et T. Pomponius Luciusque Cicero; F V, 1. qui (Cleanthes) Zenonem audivit una cum eo, quem proxime nominavi; N I, 37. quod equus, in quo ego vehebar, mecum una demersus rursus apparuit; D II, 140. quarum rerum recordatio et

memoria si una cum illo (Scipione) occidisset; Lae 104. ea .. cupiditas agendi aliquid adulescit una cum aetatibus; F V, 55. nec (opinio) una cum saeclis aetatibusque hominum inveterari potuisset; N II, 5. sin una est interiturus animus cum corpore; C 81. quae omnia una cum deorum notione comprehendimus; N I, 30. saeclis: f. aetatibus; N II, 5. cum (Epaminondas) una cum sanguine vitam effluere sentiret; T II, 59. in quo .. ipso (levissumo quoque) una cum satietate memoria quoque moriatur voluptatis; O II, 56. quod summi puerorum amores saepe una cum praetexta toga ponerentur ‖ deponerentur ‖; Lae 33. ea (mulier) laeta prosequentibus suis una cum viro in rogum imponitur; T V 78.

III. **bei Substantiven und Verbindungen von Substantiv und Verb:** alqs: »ast im cum illo (auro) sepeliet uretve, ‖ sepelirei ureive ‖ se fraude esto;« L II, 60. inmissi cum falcibus multi ‖ famuli, al. ‖ purgarunt et aperuerunt locum; T V, 65. visum tibi esse ... C. Marium cum fascibus laureatis quaerere ex te, quid tristis esses; D I, 59. ego (habeo dicere) de Mario cum fascibus laureatis me in suum deduci iubente monumentum; D II, 136. »caeruleo incinctae angui incedunt, circumstant cum ardentibus taedis;« A II, 89. quo (die Caesar) primum in sella aurea sedit et cum purpurea veste processit; D I, 119.

alqd (est): cum (animus hominis) ita solutus est et vacuus, ut ei plane nihil sit cum corpore; D I, 113. vacare omni molestia Hieronymus (finem esse censuit), hoc idem cum honestate Diodorus; A II, 131.

accessus: bestiis (natura) ... dedit .. cum quodam adpetitu accessum ad res salutares, a pestiferis recessum; N II, 34.

actiones: deinceps sunt cum populo actiones; L III, 42.

aegritudo: lamentatio (est) aegritudo cum eiulatu, sollicitudo aegritudo cum cogitatione, ... adflictatio aegritudo cum vexatione corporis; T IV, 18.

agnatio: ex quo vere vel agnatio nobis cum caelestibus vel genus vel stirps appellari potest; L I, 24.

altercatio: oritur .. mihi magna de re altercatio cum Velleio; N I, 15.

amicitia: mihi fuit cum Aquinio amicitia; T V, 63. cum his (propinquis) .. amicitiam natura ipsa peperit; Lae 19.

Aquila: »proptor eo Aquila ardenti cum corpore portat«; N II, 113.

Aries: »exiu contortis Aries cum cornibus haeret«; N II, 111.

bellum: quod (bellum) cum Persis fuit; O III, 49. miluo est quoddam bellum quasi naturale cum corvo; N II, 125. cum fortuna bella restabant; T I, 109. — gero c. aliquo; F II, 61. T III, 27. N II, 70. O I, 37. 38. Lae 77. finitimis; R II, 15. mortuo; fr V, 47. socero: T I, 86: f. **bellum,** II, 1. gero (S. 331). cum ei (L. Paulo) bellum ut cum rege Perse gereret obtigisset; D I, 103.

caritas: quibus rebus facillime possimus eam, quam volumus, adipisci cum honore et fide caritatem; O II, 29.

causae: quae (causae) cum intellegentia sunt efficientes pulcherrimarum rerum atque optumarum; Ti 51.

certamen est c. aliquo; N II, 73. III, 57. 94. Fa 13. O I, 38. III, 86. peste, tempore; L III, 25. rege; O III, 86: f. **certamen,** I, I (S. 408, a. — cum Zenone ... Arcesilas sibi omne certamen instituit; A I, 44. centuriae cum sex ‖ † certamine cum et ‖; R II, 39.

certatio: relinquitur non mihi cum Torquato, sed virtuti cum voluptate certatio; F II, 44.

cognatio: cum rerum .. natura quam cognationem (haec) habent? D II, 33. »qui (Peripatetici) sibi cum oratoribus cognationem esse ... dicant; A II, 115. omni orationi cum iis rebus, de quibus explicat, videtur esse cognatio; Ti 8.

commercium: qui modo cum Musis, id est cum humanitate et cum doctrina, habeat aliquod commercium; T V, 66. neo habet (voluptas) ullum cum virtute commercium; C 42.

communio: qui sibi cum suis civibus, qui denique cum omni hominum genere nullam iuris communionem, nullam humanitatis societatem velit; R II, 48.

communitas: cum homini nulla cum deo sit communitas; N I, 116. in eo .. (viso) si erit communitas cum falso; A II, 34. multa ruunt et maxime communitas cum hominum genere; A II, 140. propter necessitatem vitae ... initam esse cum hominibus communitatem et societatem; O I, 158.

comparatio: ut .. mel ... non comparatione cum aliis dulce esse sentitur, sic ..; F III, 34. quam (proportionem conparationemque) habent ducenta quinquaginta *sex* cum ducentis quadraginta tribus; Ti 24.

comprehensio: quanta ... consequentium rerum cum primis coniunctio et conprehensio esset in nobis; N II, 147.

concubitus: ut ... (deorum) cum humano genere concubitus (videremus); N I, 42.

coniunctio: quod ei (aëri) similitudo est aetheris et cum eo summa coniunctio; N II, 66. quas (caerimonias, religiones) non metu, sed ea coniunctione, quae est homini cum deo, conservandas puto; L I, 43. coniunctio .. cum honestate vel voluptatis vel non dolendi id ipsum honestum ... efficit turpe; F V, 22. nulla potest esse ei (voluptati) cum honestate coniunctio; O III, 120. hac .. mentis ... coniunctione cum externis mentibus cerni, quae sint futura; D II, 119. rebus: f. comprehensio.

conloquia: quibus (notis) .. conloquia cum absentibus ... tenerentur; R III, 3. hinc cum hostibus clandestina colloquia nasci; C 40.

consensio c. aliquo: f. II. communis c. aliquo; Lae 15. — est .. amicitia nihil aliud nisi omnium divinarum humanarumque rerum cum benivolentia et caritate consensio; Lae 20.

contagio: quibus .. (animis) fuisset minima cum corporibus contagio; T I, 72.

contentio: haec acrior est cum Stoicis parata contentio; F III, 2. in illis contentionibus, quae cum inimicissimis fiunt; O I, 137. cum quibus (philosophis) omnis fere nobis disceptatio contentioque est; D II, 150. nostra .. causa ... nihil habuit contentionis cum tribunatu; L III, 25.

controversia: in omni hac quaestione ... non esse rerum Stoicis cum Peripateticis controversiam, sed nominum; F III, 41. quae (controversia) mihi fuit cum avunculo tuo, divino ac singulari viro; F III, 6.

conubia: haec (conubia) .. ut ne plebei cum ‖ plebi et ‖ patribus essent; R II, 63.

convenientia: si ullam esse convenientiam naturae cum extis concessero; D II, 34.

cursus: earum .. (stellarum) perennes cursus atque perpetui cum admirabili incredibilique constantia declarant ... vim ... esse divinam; N II, 55.

disceptatio: f. contentio; D II, 150.

dissensio: nulla mihi tecum, Cato, potest esse

dissensio; F IV, 60. haec cum illis (Stoicis) est dissensio, cum Peripateticis nulla sane; F V, 76. ista mihi et cum Antiocho saepe et cum Aristo nuper ... dissensio fuit; T V, 22. haec est illa, quae videtur utilium fieri cum honestis saepe dissensio; O III, 56.

dissimilitudo: est etiam alia cum his ipsis artibus sapientiae dissimilitudo; F III, 24. quanta ... eorum (argumentorum) .. cum captiosis interrogationibus dissimilitudo! F IV, 9.

distractio c. tyrannis: s. societas c. t.

edictum: conscripserunt communiter edictum cum poena atque iudicio; O III, 80.

famuli: s. alqs; T V, 65.

figura: ut corporis est quaedam apta figura membrorum cum coloris quadam suavitate, ... sic ..; T V, 31.

flumen: »has inter (stellas), veluti rapido cum gurgite flumen, torvus Draco serpit«; N II, 106.

foedus: quibuscum (Numantinis C. Mancinus) sine senatus auctoritate foedus fecerat; O III, 109. cum sententia senatus inclinaret ad pacem cum Pyrrho foedusque faciendum; C 16. cum T. Tatio, rege Sabinorum foedus icit; R II, 13.

genus: s. agnatio.

gratia: ut ... in gratiam iam cum voluptate redeamus; C 56.

homines: ut ... cotidiano in forum mille hominum cum palliis conchylio tinctis descenderent; R VI, 2.

honestas: tres (sunt fines), in quibus honestas cum aliqua accessione, Polemonis, Calliphontis, Diodori; F II, 35.

honestum: si duo honesta proposita sint, alterum cum valetudine, alterum cum morbo; F IV, 59.

iecur: an censes, eundem vitulum si alius delegerit, sine capite iecur inventurum || inventum iri ||; si alius, cum capite? D II, 36.

imagines: velut iste chorus virtutum in eculeum impositus imagines constituit ante oculos cum amplissima dignitate; T V, 13.

indutiae: cum triginta dierum essent cum hoste indutiae factae; O I, 33.

interitus: [ne hostis quidem ... interitum cum scelere (senatus) approbavit]; O I, 40.

introitus: duros et quasi corneolos (aures) habent introitus multisque cum flexibus; N II, 144.

iuvenes: cum ... Romam venienti (P. Vatinio) noctu duo iuvenes cum equis albis dixissent regem ... captum; N II, 6.

ius: homini nihil iuris esse cum bestiis; F III, 67. civibus: s. societas c. c. cum quibus (dis) quid potest nobis esse iuris? N I, 116. ut ei (homini) cum genere humano quasi civile ius intercederet; F III, 67.

lictores: ut sibi duodecim lictores cum fascibus anteire liceret *; R II, 31.

lites: mecum .. quid habent litium? A II, 98.

luctatio: cum Academicis incerta luctatio est; F II, 43. in qua (causa) tibi cum Diodoro, valente dialectico, magna luctatio est; Fa 12.

moderatio: ut in eo moderatio et temperantia appareat cum specie quadam liberali; O I, 96.

modestia: prima .. commendatio proficiscitur a modestia cum pietate in parentes, in suos benivolentia; O II, 46.

morbus: aegrotationem (appellant) morbum cum imbecillitate; T IV, 28 (29).

mortes: sunt multi, quibus videmus optabilis mortes fuisse cum gloria; T I, 116.

negotium: cum Epicuro .. hoc plus est negotii, quod ..; F II, 44.

oratio: tecum .. mihi instituenda oratio est; F V, 86.

pax: quia ... legionibus nostris sub iugum missis pacem cum Samnitibus fecerant; O III, 109. s. foedus; C 16.

proportio: s. comparatio; Ti 24.

quadrupes: »quadrupes ... eviscerata, inanima, cum animali sono«; D II, 133.

ratio est: neque .. mihi par ratio cum Lucilio est ac tecum fuit; N III, 3. — habeo: habent .. (voluptates agricolarum) rationem cum terra; C 51.

res est: quibuscum res est; A II, 83. si .. mihi cum Peripatetico res esset; A II, 112. tecum .. mihi res est; D II, 109. — gero: cum iusto .. et legitimo hoste res gerebatur; O III, 108.

selectio: sequitur deinceps cum officio selectio, deinde ea perpetua, tum ..; F III, 20.

sermo: qui (sermo) cum Torquato est habitus; F III, 2. Scaevola ... exposuit .. sermonem Laeli || Laelii || de amicitia habitum ab illo secum et cum altero genero, C. Fannio Marci filio; Lae 3.

similitudo: sunt .. quaedam animi similitudines cum corpore; T II, 54. est .. homini cum deo similitudo; L I, 25.

societas: quom animus ... societatem .. caritatis coierit cum suis; L I, 60. hi sibi nihil iuris, nullam societatem communis utilitatis causa statuunt esse cum civibus; O III, 28. s. communio. qui cum servis, cum libertis, cum clientibus societates ... recordetur; P. 46. est ... prima homini cum deo rationis societas; L I, 23. cum hoc genere philosophiae magnam habet orator societatem; Fa 3. s. communio. hominibus: s. communitas c. h. cuius (Platonis) et vita et oratio consecuta mihi videtur difficillimam illam societatem gravitatis cum humanitate; L III, 1. libertis: s. clientibus. quae (societas) cum re publica est uni cuique nostrum; O I, 57. servis: s. clientibus. si .. neque deus est effector somniorum neque naturae || est || societas ulla cum somniis neque observatione inveniri potuit scientia; D II, 147. pina ... cum parva squilla quasi societatem coit comparandi cibi; N II, 123. nulla est .. societas nobis cum tyrannis, et potius summa distractio est; O III, 32.

Sospita: quam (Sospitam) tu numquam ne in somnis quidem vides nisi cum pelle caprina, cum hasta, cum scutulo, cum calceolis repandis; N I, 82.

sphaera: qui (senarioli) declarabant in summo sepulcro sphaeram esse positam cum cylindro; T V, 64.

stirps: s. agnatio.

temperatio: s. moderatio.

terra: sapientem ... omne caelum totamque cum universo mari terram mente complexum; F II, 112.

Vergiliae: »cuius (Persei) propter laevum genus omni ex parte locatas parvas Vergilias || laevum genu »Vergilias || tenui cum luce videbis«; N II, 112.

vir: »ille vir haud magna cum re, sed plenus fidei«; C 1.

vitis: ut vitis cum omnibus partibus suis quam optime se habeat; F IV, 38.

IV. **zum ganzen Satz gehörige Bestimmungen: 1. Pronomina:** mecum; R I, 17. Lae 14. nobiscum; N II, 83. ><. ><. ><. tecum; F II, 76. V, 4. N I, 67. Fa 8. R I, 14. vobiscum; C 46. secum; O III, 73. — tuis; F III, 76. suis; T I, 6. — eodem isto; T I, 40. eo; R I, 21. C 10. istis; T I, 39. — quicum in tenebris mices; O III, 77 (vgl. I. elliptisch; F II, 52). cum quo (n); Fa 36. —

alio; Fa 8. altero; O III, 41. multis, paucis; A II, 4.

2. **Eigennamen:** cum Aristoxeno; T I, 41. Attico nostro; F I, 16. Cerere, N II, 62. Coriolano; Lae 36. Cyro minore; D I, 52. Servio Galba, Galba; A II, 51. Gemino; A II, 84. Iunone; A II, 85. ipso Lachete; D I, 123. hoc C. Laelio; C 4. Laelio; C 85. Libera; N II, 62. M. Manilo; D II, 102. omnium hominum moderatissimo Q. Mucio; O II, 57. Cn. Octavio; F I, 24. M. Pisone; F V, 1. Platone; T I, 39. Polemone; L I, 38. Pompeio; D II, 79. Remo; R II, 3. P. Rutilio; D I, 4. Speusippo; L I, 38. Tatio; R II, 14. Xenocrate; L I, 38.

3. **Gattungsnamen:** cum infinita . . voluptatum abundantia; F III, 65. admirabilitate maxima; N II, 101. admiratione (4 St.) S. 78, a. magno . . c. assensu; C 62. aequali (3 St.) S. 99, b. aestimatione mediocri; F III, 53. aetate; C 46. altrice belua; D II, 45. summa c. auctoritate; R II, 56. augure; D I, 107. avo tuo; A II, 137. altrice belua; D II, 45. brevitate; L II, 18. caelo; N II, 102. cantu; T I, 73. caritate aliqua benivola; Lae 28. † cum causa || animi causa ||; F II, 56. admirabili celeritate; N II, 97. maxima celeritate; N II, 142. magna c. clade; D I, 77. claritate; D II, 99. magno usu et commoditate; N II, 80. condiscipulo suo; T I, 41. summa salute et conservatione rerum omnium; N II, 97. consilio; A II, 87. constantia; O I. 72. contentione; O II, 48. copia; O I. 25. reliquo corpore; T I. 24. inexplebili cupiditate; T V, 16. »cum cura;« D I, 107. aliqua cura; Lae 47. dedecore; D II, 22. desiderio; Lae 81. dis; T I, 28. »volentibus c. magnis dis;« O I, 38. summa tua dignitate; F IV, 61. dolore; F I, 41. III, 44. V, 31. 93. T II, 16. V, 85. summo c. dolore; D II, 135. elegantia; O I, 25. superiore exactione; L II, 51. exanimatione; T IV, 13. magna c. excellentia; O I, 97. exercitu; D I, 49. II, 71 ><. quanta c. exspectatione; N III, 2. maiore c. faenore; C 51. fide; T I, 98. filia; T V, 8. firmitate; T IV, 31. diuturna c. fortuna; D I, 39. fratre; A II, 1. D I, 107. Remo fratre; R II, 4. fuga; D I, 68. »c. gemitu;« T I, 117. genero; T V, 8. magna c. gloria; A II, 1. maxuma gloria; D I, 51. summa c. gloria; R I, 38. bona gratia; Fa 7. gravitate; O I, 72. multa c. hilaritate; T IV, 49. hoste; O III, 107. 111. CUM HOSTE; O I, 37. ignominia; D II, 22. improborum ignominia; L I, 62. inpudentia; D I, 60. infamia; O III, 87. inrisione; O I, 137. intellegentia; F II, 34. N III, 64. interprete; F V, 89. interregnis; R II, 52. qua (ira); O I, 136. iracundia; F I. 28. iucunditate; F I, 37. labore; F II, 109. N II, 59. Lae 71. lacte; T III, 2. multis c. lacrimis; Lae 75. laetitia; L II, 36. maxuma largitate; N II, 156. laude; O II, 47. »c. laude;« L III, 9. 18. quodam lepore; O I, 98. litteris; L II, 11. primo luci || prima luce ||; O III, 112. matre; T I, 113. mercede; L I, 48. et diurno et nocturno metu; T V, 66. superstitiosa sollicitudine et miseria; D II, 86. oblectatione; T V, 66. parentibus; O I, 129. pace; T V, 83. magna pecunia; R II, 34. periculo; F II, 55. tanta c. pernicie; N III, 69. pertinacia; F I, 28. aliqua perturbatione; O I, 137. magna c. excellentia praestantiaque; O I, 97. cumprime || cum primo, c. primis ||; D I, 68. quibus (principibus); O II, 82. prudentia; A II, 87. »c. pueris;« D I, 20. aliqua querela; F III. 5. ratione; T IV, 12. 13. »c. ratione;« T IV, 76. summa c. religione; D I, 103. repulsa; T V, 54. omni sale; F I, 9. summa salute; N II, 97. magna c. salute; R II, 16. scientia; F III, 31. aliquo sensu; T I, 111. quodam sensu; Lae 27. quadam similitudine; Lae 81. soceris; O I, 129. sodalibus; C 45. sollicitudine; D II, 140. superstitiosa sollicitudine; D II, 86. [c. somniis]; D II, 113. spe; L II, 36. studio; Lae 51. his ipsis (studiis); A ep. 2. suavitate; F I. 39. c, sex || † certamine cum et || suffragiis; R II, 39. temeritate; D I, 60. multa venustate; F I, 9. vicino; A II, 51. virtute; F III. 39. IV, 30. 60. T III, 49. P 9. ea (virtute); T V, 87. quorum c. vita; P 18. voluptate; F I, 41. 42. 54. V, 51, 93. T I, 73. 82. maximis voluptatibus; N I, 49. magno usu; N II, 80. utilitate; D I, 116. magna c. utilitate; A II, 3. summa utilitate; R III, 37. O II, 85. magno rei publicae vulnere; N II, 8. uxore; T V, 8.

Lücken: tecum ... *; R III, 42. magna .. cum *; R I, 23.

cumba, Kahn, Nachen: alqd: quid est hoc ..? tantumne piscium? tantumne cumbarum? O III, 59.

multitudo: cumbarum ante oculos multitudo; O III, 58.

cumprime, besonders: C. Coponium ad te venisse Dyrrhachium, ... cumprime || cum primo, cum primis || hominem prudentem atque doctum; D I, 68.

cumulate, reichlich, vollständig: efficio: cumulate munus hoc, cui me Laelius praeposuit, ut opinio mea fert, effecero; R I, 70.

expleo: ut ... (summum bonum) expleturum cumulate vitam beatam (videatur); F II, 42.

perficio: quae (quaestio) ut plane || plene || esset cumulateque perfecta; D II, 3. id cumulate videtur esse perfectum; O III, 15.

cumulo, aufhäufen, überhäufen, erfüllen, erhöhen, zur Vollendung bringen: alqm: cum ex altera parte ponebas cumulatum aliquem plurimis et maximis voluptatibus ..., ex altera autem cruciatibus maximis toto corpore; F II, 63.

alqd: quod in suo genere expletum atque cumulatum est; T V, 39. quod (summum) cumulatur ex integritate corporis et ex mentis ratione perfecta; F V, 40. quorum studiis ea, quae natura desiderat, expleta cumulataque habeamus || habemus ||; O II, 28.

complexionem: neque ulla alia huic verbo ... subiecta notio est nisi ... cumulata bonorum complexio; T V, 29 (28).

gloriam: ut hic idem Africanus eloquentia cumulavit bellicam gloriam; O I, 116.

officia: cumulata erant officia vitae; T I, 109.

cumulus, Haufe, Masse: non .. tam cumulus bonorum iucundus esse potest quam molesta decessio; T I, 110.

cunabula, Wiege: relinquo in: videtisne ... populum neque ut in cunabulis vagientem relictum, sed adultum iam et paene puberem? R II, 21.

sum in: qui (Roscius) cum esset in cunabulis educareturque in Solonio || Selonio ||; D I, 79.

cunae, Wiege: I. dormio in: Platoni cum in cunis parvulo dormienti apes in labellis consedissent; D I, 78.

sum in: ut in cunis fuerit anguis, non tam est mirum, in Solonio praesertim; D II, 66.

II. in: si .. (puer occidit) in cunis, ne querendum quidem (putant); T I, 93. ut ex hac aetate repuerascam et in cunis vagiam; C 83.

cunctatio, Zögern, Zurückhaltung: I. abest: studium semper adsit, cunctatio absit; Lae 44.
II. abicio: abiecta omni cunctatione; O I, 72.

cunctor, zögern, zaudern: I. restituere: de quo (Q. Maximo) || ... || Ennius: »unus homo nobis cunctando restituit rem;« O I, 84. C 10.
II. alqs: is ... cunctari illum (Diagoram) diutius in vita fortunae obiectum inutile putabat ipsi; T I, 111. quam vellet cunctaretur, tamen eodem sibi leto, quo ipse (frater) interisset, esse pereundum; D I, 56.
III. Infinitiv: non est cunctandum profiteri ... hunc mundum animal esse; Ti 10.

cunctus, gesamt, sämtlich, alle: A. astra: cum .. ad idem, unde semel profecta sunt, cuncta astra redierint; R VI, 24.
barbaria: deos ea facie novimus ...; at non Aegyptii nec Syri nec fere cuncta barbaria; N I, 81.
caelestia: studiose .. ab iis siderum magnitudines, intervalla, cursus anquirebantur et cuncta caelestia; T V, 10.
consessus: quibus (Lacedaemoniis) cum a cuncto consessu plausus esset multiplex datus; C 64.
gentes: permultorum exemplorum et nostra est plena res publica et omnia regna omnesque populi cunctaeque gentes; L II, 33.
Graecia: Leucotheam, quae fuit Ino, et eius Palaemonem filium cuncta Graecia (habet ex hominibus deos); N III, 39. id haud scio an liceat de cuncta Graecia verissime dicere; R II, 8.
ingenia: neque cuncta ingenia conlata in unum tantum posse uno tempore providere, ut ..; R II, 2.
Italia: de hoc eodem cunctam Italiam, quid sentiret, ostendere; L III, 45.
ordo: haec lex dilatata in ordinem cunctum coangustari etiam potest; L III, 32.
suffragia: mortuo Marcio cunctis populi suffragiis rex est creatus L. Tarquinius; R II, 35. quos (honores) cunctis suffragiis adepti sumus nostro quidem anno; O II, 59.
terra: nemo cunctam intuens terram de divina ratione dubitaret; N II, 99.
B, a. vident: »nate, ... aspice eviisceratum corpus laceratum patris! videte, cuncti!« T II, 21.
II. vinco: »quorum (vestrorum) pietasque fidesque praestitit et longe vicit sapientia cunctos;« D I, 21.
b, I. constant: si omnia || ea || [quae sunt], e quibus cuncta constant, mutabilia sunt; N III, 30.
sunt: quid est, quod differat, quom sint cuncta paria? L I, 34.
II. complector: qui (mundus) et has ipsas artes ... et cuncta conplectatur; N II, 87.
compleo: ut (sol) cuncta sua luce lustret et compleat; R VI, 17.
compono: is .., qui cuncta conposuit, constanter in suo manebat statu; Ti 47.
dissipo, disturbo: idem .. (ignis), quocumque invasit, cuncta disturbat ac dissipat; N II, 41.
fingo: deum .. (esse) eam mentem, quae ex aqua cuncta fingeret; N I, 25.
lustro: s. compleo.
refero: quom in illa (historia) *omnia* ad veritatem || cuncta || .. referantur; L I, 5.

cuneolus, kleiner Keil, Stift: crebris quasi cuneolis inliquefactis unum efficiebant ex omnibus corpus; Ti 47.

cuneus, Keil: »hos ille (Mulciber) cuneos fabrica crudeli inserens perrupit artus;« T II, 23.

cuniculus, unterirdischer Gang, Mine: si pater fana expilet, cuniculos agat ad aerarium, indicetne id magistratibus filius? O III, 90.

cupedo, Näscherei: oratio Laelii, ... quam simpuvia || simpula, al. || pontificum dis immortalibus grata sint Samiaeque, ut is scribit, capudines || cupedines, al. ||; R VI, 2.

cupide, begierig, eifrig, leidenschaftlich: ago: Q. Fabium Labeonem ... cum utrisque separatim locutum, ne cupide quid agerent, ne adpetenter; O I, 33.
expeto: cuius (Erechthei) etiam filiae cupide mortem expetiverunt pro vita civium; T I, 116.
fruor: cuius (Q. Maximi) sermone ita tum cupide fruebar, quasi iam divinarem ... fore ..; C 12.
tracto: si L. Mummius aliquem istorum videret matellionem Corinthium cupidissime tractantem; P 38.

cupiditas, Begierde, Sucht, Habsucht, Leidenschaft, Verlangen, Streben, Begehrlichkeit, Gelüste: I. Subject: adulescit: ea .. cupiditas agendi aliquid adulescit una cum aetatibus; F V, 55.
apparet: vgl. exsistit; O I, 136. — attingunt: s. est; T V, 93 — cogit: s. est; P 40.
concupiscunt: s. est; F I, 53.
consequitur: e quo (cognitionis amore) etiam rationis explicandae disserendique cupiditas consequebatur; F IV, 18.
desiderant: s. est; F I, 46.
differt: cupiditas avide semper aliquid expetens (non multum differt ab amentia); T IV, 36.
discordant, dissident: ex cupiditatibus odia, discidia, discordiae, seditiones, bella nascuntur, nec eae se foris solum iactant nec tantum in alios caeco impetu incurrunt, sed intus etiam in animis inclusae inter se dissident atque discordant; F I, 44.
eripit: cavenda etiam est gloriae cupiditas, ut supra dixi; eripit enim libertatem; O I, 68.
est: cupiditates .. sunt insatiabiles, quae non modo singulos homines, sed universas familias evertunt, totam etiam labefactant saepe rem publicam; F I, 43. qui (Epicurus) unum genus posuit earum cupiditatum, quae essent et naturales et necessariae, alterum, quae naturales essent nec tamen necessariae, tertium, quae nec naturales nec necessariae. quarum ea ratio est, ut necessariae nec opera multa nec impensa expleantur; ne naturales quidem multa desiderant; F I, 45. 46. quae .. cupiditates a natura proficiscuntur, facile explentur sine ulla iniuria, quae autem inanes sunt, iis parendum non est. nihil enim desiderabile concupiscunt; F I, 53. animi .. morbi sunt cupiditates immensae et inanes divitiarum, gloriae, dominationis, libidinosarum etiam voluptatum; F I, 59. quis est .., in quo sit cupiditas, quin recte cupidus dici possit? F II, 27. quae memoria est in iis (pueris) bene merentium, quae referendae gratiae cupiditas! F V, 61. quae .. *a* ratione aversa incitata est vehementius, ea libido est vel cupiditas effrenata, quae in omnibus stultis invenitur; T IV, 12. quis .. potest, in quo libido cupiditasve sit, non libidinosus et cupidus esse? T IV, 57. eadem .. levitate cupiditas est in appetendo, qua laetitia in fruendo; T IV, 66. qualis est avaritia, gloriae cupiditas; T IV, 79. vides, credo, ut Epicurus cupiditatum genera diviserit, non nimis fortasse subtiliter, utiliter tamen, partim esse naturales et necessarias, partim naturales et non necessarias, partim neutrum; necessarias

satiari posse paene nihilo; . . . secundum autem genus cupiditatum nec ad potiendum difficile esse censet nec vero ad carendum; tertias, quod essent plane inanes neque necessitatem modo, sed ne naturam quidem attingerent, funditus eiciendas putavit; T V, 93. minimam olim istius rei fuisse cupiditatem multa exstant exempla maiorum; L II, 62 quibus rebus effectum est, ut infinita pecuniae cupiditas esset; O I, 25. hanc cupiditatem si honestam quis esse dicit, amens est; O III, 83. ut ... nec sit in eis ulla cupiditas, libido, audacia; Lae 19. pestem .. nullam maiorem esse amicitiis quam in plerisque pecuniae cupiditatem; Lae 34. illa cupiditas, quae videtur esse liberalior, honoris, imperii, provinciarum, quam dura est domina, quam imperiosa, quam vehemens! Cethego, homini non probatissimo, servire coëgit eos, qui sibi esse amplissimi videbantur; P 40.

evertunt: f. est; F I, 53.

exhauriunt: qui .. non filias plures, sed innumerabiles cupiditates habet, quae brevi tempore maximas copias exhaurire possint; P 44.

expetit: f. differt.

exsistit: quod in maximis animis splendidissimisque ingeniis plerumque exsistunt honoris, imperii, potentiae, gloriae cupiditates; O I, 26. ne aut ira existat aut cupiditas aliqua aut pigritia aut ignavia aut tale aliquid appareat; O I, 136. hinc opum nimiarum, potentiae non ferendae, postremo etiam in liberis civitatibus regnandi existunt cupiditates; O III, 36.

flagrat: philosophiae .. ipsius principes numquam in suis studiis tantos progressus sine flagranti cupiditate facere potuissent; T IV, 44.

iactant, incurrunt: f. discordant.

inest: quod .. natura inest in mentibus nostris insatiabilis quaedam cupiditas veri videndi; T I, 44. inest .. in tali liberalitate cupiditas plerumque rapiendi et auferendi per iniuriam; O I, 44.

innascitur: nos . . . habere etiam insitam quandam vel potius innatam cupiditatem scientiae; F IV, 4. quod in hac elatione et magnitudine animi facillime pertinacia et nimia cupiditas principatus innascitur; O I, 64

labefactant: f. est; F I, 43.

nascitur: similiter .. ceteri morbi, ut gloriae cupiditas, ut mulierositas ... nascuntur; T IV, 25.

paret: duas partes ei (rationi Plato) parere voluit, iram et cupiditatem; T I, 20.

pervagantur: molestiae laetitiae, cupiditates timores similiter omnium mentes pervagantur; L I, 32.

potest: f. est; T V, 93. exhauriunt. — II, 1. finio; F II, 27. — proficiscuntur: f. est; F I, 53.

spectat: in iis pecuniae cupiditas spectat ad opes et ad gratificandi facultatem; O I, 25.

videtur: f. est; P 40.

II. **nach Verben:** 1. **Accusativ:** accipio: accepimus .. deorum cupiditates, aegritudines, iracundias; N II, 70.

accuso: cupiditatis nomen servet alio, ut eam ... tamquam capitis accuset; F II, 27.

addo: adde avaritiam, adde imperii, adde gloriae cupiditatem, adde libidines; R I, 60.

adfero: quae res pecuniae cupiditatem adferunt; T V, 83.

caveo: f. I. eripit.

conloco: cum ... alia .. in parte animi cupiditatem, *in* alia rationem collocarent; A I, 39.

detraho: terroribus cupiditatibusque detractis; F I, 43.

dico: quarum (perturbationum) altera, voluptas gestiens, ... altera ... vel cupiditas recte vel libido dici potest; T III, 24. iidem (animorum motus) inflammant adpetitione nimia, quam tum cupiditatem, tum libidinem dicimus, inpotentiam quandam animi; T IV, 34.

distraho: sic distrahuntur in contrarias partis impotentium cupiditates. cum huic obsecutus sis || es ||, illi est repugnandum; T V, 60.

do: quod ... orae ..., quo faciliorem nobis cognitionem rerum caelestium, eo maiorem cognoscendi cupiditatem dabunt; T I, 44.

effrenata: f. I. est; T IV, 12. — eicio: f. I. est; T V, 93. — expleo: f. I. est; F I, 45. 53.

extraho: f. finio; F II, 27.

finio: (sapiens) finitas habet cupiditates; F I, 62. unum nescio, quo modo possit, si luxuriosus sit, finitas cupiditates habere; F II, 22. si finitas cupiditates haberent; F II, 23. philosophum loqui de cupiditatibus finiendis. an potest cupiditas finiri? tollenda est atque extrahenda radicitus; F II, 27. cupiditates non Epicuri divisione finiebat, sed sua satietate; F II, 64.

fugio: quam ob rem et haec (voluptas) vitanda et pecuniae fugienda cupiditas; O I, 68.

habeo: f. finio. — I. exhauriunt. innascitur; F IV, 4.

importo: Poeni ... inexplebiles cupiditates omnium rerum inportaverunt in Graeciam; R III, fr. 3.

includo: f. I. discordant.

inflammo: neque imperii nec libidinum nec epularum nec reliquarum cupiditatum (modus est), quas nulla praeda umquam improbe parta minuit *et* || sed || potius inflammat; F I, 51. quas inflammant cupiditates! R IV, 9.

ingenero: in tanta animantium varietate homini ut soli cupiditas ingeneraretur cognitionis et scientiae; A fr 14.

ingigno: quoniam eadem natura cupiditatem ingenuit homini veri videndi; F II, 46.

insero: f. I. innascitur.

intericio: nullis interiectis iniquitatibus aut cupiditatibus; R I, 42.

invenio; f. I. est; T IV, 12.

loco: quas (partes Plato) *suis* locis, iram in pectore, cupiditatem subter praecordia, locavit; T I, 20.

minuo: f. inflammo; F I, 51.

moveo: quae cupiditatem laetitiamve moveant; T IV, 61.

restinguo: hac (eloquendi vi) cupiditates iracundiasque restinguimus; N II, 148.

revoco: qui (Parmenides) bellum, qui discordiam, qui cupiditatem ceteraque generis eiusdem ad deum revocet; N I, 28.

sancio: ut ... vis capite, avaritia multa, honoris cupiditas ignominia sanciatur; L III, 46.

sano: nec adhibita .. ratio quasi quaedam Socratica medicina, quae sanaret || sanet || eam cupiditatem; T IV, 24.

satio: f. I. est; T V, 93.

tollo: in ipsa cupiditate, cum id solum agitur, ut ea tollatur, non est quaerendum, bonum illud necne sit, quod ..; T IV, 62. f. finio; F II, 27.

2. **Genetiv:** teneo: nisi illi ipsi ... cupiditatis eiusdem || cupiditatibus eisdem || tenerentur; L III, 31.

3. **Dativ:** adiungo: huic veri videndi cupiditati adiuncta est adpetitio quaedam principatus; O I, 13.

dedo: in civitate, qui se istarum rerum cupiditatibus dediderunt, ipsius servitutis locum paene infimum obtinent; P 37.

impero: cum homines benivolentia coniuncti .. cupiditatibus iis, quibus ceteri serviunt, imperabunt; Lae 82. cui tandem hic libero imperabit, qui non potest cupiditatibus suis imperare? P 33.

oboedio: recte solus (sapiens appellabitur) liber nec dominationi cuiusquam parens nec oboediens cupiditati; F III, 75.
obsequor, repugno: ſ. 1. distraho.
pareo: ſ. I. est; F I, 53.
servio: cum is, qui inperat aliis, servit ipse nulli cupiditati; R 1, 52. ſ. impero; Lae 82.

4. **Ablativ:** libero: quibus (fructibus) aliqua ex parte interdum aut cupiditate aut aegritudine aut metu liberemur; T II, 2. (philosophia) cupiditatibus liberat, pellit timores; T II, 11.
sum: quis est .., aut quis umquam fuit aut avaritia tam ardenti aut tam effrenatis cupiditatibus, ut ..? F III, 36.
vaco: vacandum ... est ... cupiditate et metu; O 1, 69.

5. **mit Präpositionen:** delibero cum: quod is ... non cum ea parte animi, in qua inest ratio ..., sed cum cupiditate, id est cum animi levissima parte, deliberat; F II, 115.
duco ad: duci .. maiorum rerum contemplatione ad cupiditatem scientiae summorum virorum est putandum; F V, 49. omnes .. trahimur et ducimur ad cognitionis et scientiae cupiditatem; O I, 18.
excito ad: ut excitaret homines non socordes ad veri investigandi cupiditatem; N I, 4.
incido in: cum in imperiorum, honorum, gloriae cupiditatem inciderunt; O I, 26.
incendo, inflammo ad: cum .. corporis facibus inflammari soleamus ad omnis fere cupiditates eoque magis incendi, quod ..; T 1, 44.
loquor de: quid de nostris ambitionibus, quid de cupiditate honorum loquar? T II, 62.
nascor ex: ſ. I. discordant.
sum in: quo magis hi (animi) fuerint semper in suo cursu, id est in ratione et investigandi cupiditate; fr V, 97.
traho ad: ſ. duco ad; O 1, 18.
video de: videamus nunc de bonorum (opinione), id est de laetitia et de cupiditate; T IV, 65.

III. **nach Adjectiven:** 1. expers: cum corporibus relictis et cupiditatum et aemulationum erimus expertes; T I, 44.
2. vacuus: modo (luxuria) sit vacua infinita cupiditate et timore; F II, 40.

IV. **nach Substantiven:** ardor: omnium cupiditatum ardore restincto; F I, 43. num putamus haec fieri sine summo cupiditatis ardore potuisse? T IV, 44.
dominatus: cum cupiditatis dominatus excessit et alius est dominus exortus ex conscientia peccatorum, timor; P 40.
finis: inanium .. cupiditatum nec modus ullus nec finis inveniri potest; F I, 46 (45). si ea ... (luxuriosos) docerent .., qui essent fines cupiditatum; F II, 21.
genus: e physicis ... sumitur ... moderatio natura cupiditatum generibusque earum explicatis; F 1, 64. tria genera cupiditatum, naturales et necessariae, naturales et non necessariae, nec naturales nec necessariae; F II, 26. duo genera cupiditatum, naturales et inanes, naturalium duo, necessariae et non necessariae; F II, 26. ipsum illud genus vel libidinis vel cupiditatis ad summam utilitatem esse dicunt a natura datum; T IV, 44. ſ. I. est; F 1, 45. T V, 93.
hereditas: a quo .. rei familiaris ad paucos, cupiditatum ad multos inprobos venit hereditas; O II, 28.
incendia: quem cupiditatum incendiis inflammatum ... tanta laetitia perfundi arbitramur? F V, 70.
inlecebrae: habet .. amoenitas ipsa vel sumptuosas vel desidiosas inlecebras multas cupiditatum; R II, 8.
levatio: quae levationem habeant aegritudinum, formidinum, cupiditatum; T 1, 119.
moderatio: quae (temperantia) est moderatio cupiditatum rationi oboediens; F II, 60.
moderator: in quibus (animi partibus) ... inest moderator cupiditatis pudor; F II, 113.
modus: ſ. finis; F I, 46. — II, 1. inflammo; F 1, 51.
motus: in illa altera (parte ponunt) motus turbidos cum irae, tum cupiditatis; T IV, 10.
natura: ſ. genus; F 1, 64.
nomen: ſ. II, 1. accuso.
partes: si (animus) est, trisne partes habeat, ut Platoni placuit, rationis, irae, cupiditatis, an ..? A II, 124.
perturbatio: cum (ceteri) sunt in aliqua perturbatione aut metus aut laetitiae aut cupiditatis; T IV, 82.
ratio: ſ. I. est; F I, 45.
sitis: neque .. umquam expletur nec satiatur cupiditatis sitis; P 6.
stipendia: tamquam emeritis stipendiis libidinis, ambitionis, contentionis, inimicitiarum, cupiditatum omnium; C 49.
sumptus: ex meo tenui vectigali detractis sumptibus cupiditatis aliquid etiam redundabit; P 49.

V. **Umstand:** 1. **Ablativ:** adhaerescere: ut homines ad earum saxa discendi cupiditate adhaerescerent; F V, 49.
ardere: animos ... ardentis consuetudine et cupiditate bellandi religionum caerimoniis mitigavit; R II, 26. vidimus eos .. ardentis tum cupiditate, tum metu, tum conscientia; L II, 43.
efferri: elatum .. cupiditate (Hannibalem) respexisse; D I, 49.
facere: maiores suos multa mira atque praeclara gloriae cupiditate fecisse; R V, 9.
ferri: qui pecuniae cupiditate, qui voluptatum libidine feruntur; T III, 4.
flagrare: *cum omnes flagrarent cupi*ditate audiendi; R II, 1.
frangi: non est .. consentaneum, qui metu non frangatur, eum frangi cupiditate; O I, 68.
impelli: si (animus) sua cupiditate, non utilitate communi inpellitur; O I, 63. facillime .. ad res iniustas inpellitur, ut quisque altissimo animo est, gloriae cupiditate; O I, 65.
incendi: beate .. vivendi cupiditate incensi omnes sumus; F V, 86. haec .. pulchritudo ... philosophiam cognitionis cupiditate incensam excitavit; T 1, 45. non satiaris eum (populum) libertate, sed incenderis cupiditate libertatis; R II, 50. incensus Canius cupiditate contendit a Pythio, ut venderet; O III, 59.
infici: ut .. cupiditatibus principum et vitiis infici solet tota civitas, sic emendari et corrigi continentia; L III, 30.
inflammari: ut .. apud Platonem est, omnem morem Lacedaemoniorum inflammatum esse cupiditate vincendi, sic ..; O 1, 64. quorum (honorum) cupiditate quidam inflammantur; Lae 86.
moliri: aeterna moliri, non gloriae cupiditate, quam sensurus non sit, sed virtutis; T 1, 91.
moveri: sapientis animum numquam nec cupiditate moveri nec laetitia ecferri; A II, 135. alii dolore moventur, alii cupiditate; F V, 29.
occaecari: qui ..., quos dolores et quas molestias excepturi sint, occaecati cupiditate non provident; F I, 33.
recusare: an eorum servitus dubia est, qui cupiditate peculii nullam condicionem recusant durissimae servitutis? P 39.

relinquere: quod mercandi cupiditate et navigandi et agrorum et armorum cultum reliquerant; R II, 7.
teneri: f. II, 2.
ablat. comp.: quibus duobus morbis, ... aegritudine et cupiditate, qui tandem possunt in corpore esse graviores? T III, 5.

2. Präpositionen: cum: quem ... videmus ... omnia rabide adpetentem cum inexplebili cupiditate; T V, 16.
gratia: quae perferant . . . laudis studiosi gloriae gratia, amore incensi cupiditatis; T V, 79.
in: f. II, 1. tollo.
propter: a quibus propter discendi cupiditatem videmus ultimas terras esse peragratas; F V, 50. qui aut propter victoriae cupiditatem aut propter gloriae ... volnera exceperunt; T II, 65. ita propter iniustam dominatus cupiditatem in carcerem quodam modo ipse se (Dionysius) incluserat; T V, 58. ne aut temere desperet propter ignaviam aut nimis confidat propter cupiditatem; O I, 73. multi .. bella saepe quaesiverunt propter gloriae cupiditatem: O I, 74.
sine: f. I. flagrat.

cupido, Begierde, Verlangen: »cupido cepit miseram nunc me proloqui caelo atque terrae Medeai miserias«; T III, 63.

cupidus, begierig, lüstern, habsüchtig, eigennützig: A. alqs: quis est .., in quo sit cupiditas, quin recte cupidus dici possit? F II, 27. quis .. potest, in quo libido cupiditasve sit, non libidinosus et cupidus esse? T IV, 57. non esse cupidum pecunia est, non esse emacem vectigal est; P 51. si sunt ad rem militarem apti et cupidi bellorum gerendorum ‖ et ... gerendorum] ‖; O I, 74. sunt .. multi, et quidem cupidi splendoris et gloriae, qui ..; O I, 43. quae (peccata) ille (Zeno) veri investigandi cupidus nullo modo ferre potuerit; F IV, 20. etsi .. mihi sum conscius numquam me nimis vitae cupidum fuisse; T II, 10. erat (L. Thorius) et cupidus voluptatum et eius ‖ cuiusvis ‖ generis intellegens et copiosus; F II, 63. quis .. est tam cupidus in perspicienda cognoscendaque rerum natura, ut ..? O I, 154.
homo: emit homo cupidus et locuples tanti, quanti Pythius voluit; O III, 59. cur .. regem appellem Iovis optimi nomine hominem dominandi cupidum aut imperii singularis, .. non tyrannum potius? R I, 50. utinam res publica ... nec in homines non tam commutandarum quam evertendarum rerum cupidos incidisset! O II, 3.
parricidae: si (parricidae) nec cupidi sint nec deos metuant; F II, 21.
philosophi: videre licet ... alios (philosophos) pecuniae cupidos, gloriae non nullos, multos libidinum servos; T II, 12.

B, I. sunt: quis neget omnes leves, omnes cupidos, omnes denique improbos esse servos? P 35.

II, 1. reprehendo: non sunt vitiosiores quam fere plerique, qui avari avaros, gloriae cupidos gloriosi reprehendunt; T III, 73.

2. sum: quam (scientiam) non erat mirum sapientiae cupido patria *esse* cariorem; F V, 49. cupidis .. rerum talium odiosum fortasse et molestum est carere; C 47.

III. potentia: cum hoc commune sit potentiae cupidorum cum iis, quos dixi, otiosis; O I, 70.

IV. Adv: cupido autem et expetenti et lubidinoso et volutabundo in voluptatibus; R II, 68.

cupio, begehren, verlangen, wünschen: I. absolut: 1. unpersönlich: a. inest: cupere timere, angi laetari ... in horum quattuor generum inesse nullo putat; T I, 22.

b. exsultare: qui appetitus . . . tamquam exsultantes sive cupiendo sive fugiendo non satis a ratione retinentur; O I, 102.

2. persönlich: alqs: cum id quoque, ut cupiebat, audivisset; F II, 97. numquam angere, numquam cupies, numquam timebis; F IV, 69. nec tamen Epicuri licet oblivisci, si cupiam; F V, 3. talis .. nec maerens nec timens nec cupiens nec gestiens esse quisquam potest; T IV, 61. cum se ille cupere dixisset; T V, 61. cum ipsi auxilium ferre, si cupiant, non queant; R I, 9. nec potuit Titiensium et Rhamnensium et Lucerum mutare, cum cuperet, nomina; R II, 36. non vides, Luculle, a te id ipsum natum, ut illi cuperent? L III, 30.
animus: „animus .. aeger“, ut ait Ennius, „semper errat ..., cupere numquam desinit“; T III, 5.
luxuriosi: nisi (luxuriosi) plane fatui sint, id est nisi aut cupiant aut metuant; F II, 70.

II. mit Ergänzung: 1. ut: necesse erit ‖ [nec. erit] ‖ cupere et optare, ut quam saepissime peccet amicus; Lae 59.

2. Infinitiv: a. activ: quem (Ciceronem) discipulum cupio a te abducere; F V, 75. tibi ... aliquid, ut ego suspicor, ex mea brevi responsione arripere cupienti; F III, 14. audire .. cupio, quid non probes; F I, 17. ego vero ista audire cupio; L I, 16. »stella ... aeternum ex astris cupiens conectere nodum«; N II, 111. qui omnia cupiunt confundere; A II, 53. cupit .. (oratio) dicere nihil posse ad beatam vitam deesse sapienti; F V, 84. qui tum etiam, cum has terras incolentes circumfusi erant caligine, tamen acie mentis dispicere cupiebant; T I, 45. quas .. (litteras Graecas) sic avide arripui quasi diuturnam sitim explere cupiens, ut ..; C 26. quod iis aemulemur, qui ea habeant, quae nos habere cupiamus; T I, 44. qui .. possum non cupere verum invenire? A II, 66. proprium est .. irati cupere, a quo laesus videatur, ei quam maxumum dolorem inurere; T III, 19. prior .. pars orationis tuae faciebat, ut mori cuperem; T I, 112. (Philoctetes) exclamat auxilium expetens, mori cupiens: »heu! qui ..?« T II, 19. parere quaedam matrona cupiens ... visa est in quiete obsignatam habere naturam; D II, 145. * *quem* iam dudum quaero et ad quem cupio pervenire; R II, 67. quam (Academiam) quidem ego placare cupio, summovere non audeo; L I, 39. si cupiat proles illa futurorum hominum deinceps laudes ... posteris prodere; R VI, 23. de quibus cupio scire quid sentias; F III, 11. quem fructum petentes scire cupimus illa ... quo modo moveantur? F III, 37. scire cupio, quae causa sit, cur Zeno ... desciverit; F IV, 19. omnia .. scire, cuiuscumque modi sint, cupere curiosorum ... est putandum; F V, 49. scire cupio, quo modo id ... ne malum quidem sit; T II, 29. varium .. sermonem (fluxisse) partim admirantium, ... partim, quid quaque de re certi haberemus, scire cupientium; N I, 6. cupio sequi Stoicos; A II, 132. naturae constantiam videre cupientis; N II, 105.

b. passiv: quam cupiunt (pueri) laudari! F V, 61. num fingo, num mentior? cupio refelli; T III, 46.

3. accus. c. infin.: nisi et hos velle putarem et ipse cuperem te quoque aliquam partem huius

nostri sermonis attingere; R III, 32. nimis multis iam stulte hanc utilitatem tolli cupientibus; R IV, 2. mehercule ego me cupio non mendacem putari; L I, 4. honestatis pars confecta est, quam quidem tibi cupio esse notissimam; O II, 9. quam (regulam) tibi cupio esse notissimam; O III, 81. — non est .. aeque miser, qui patriae consulit, et is, qui illam exstinctam cupit; F IV, 66.

III. **mit Object:** 1. **Genetiv:** regni: Romulus ... cum fratre ... »curantes magna cum cura tum cupientes || concupientes || regni dant operam simul auspicio augurioque«; D I, 107.

2. **Accusativ:** alqd: ut non sine causa antiquissimi et doctissimi invenire se posse, quod cuperent, diffisi sint; A II, 7. cuperem equidem utrumque, si possét; T I, 23. quod aut cupias ardenter aut adeptus ecferas te insolenter; T IV, 39. quid apud Euripidem et loquatur et cupiat Laius; T IV, 71. ut .. illud, quod cupiat, ostendatur quam leve ... sit; T IV, 74. ut (Ulixes) ad id aliquando, quod cupiebat, veniret; O I, 113.

patrem: »nec (pater) sese dedit in conspectum corde cupitus;« D I, 41.

praeclara: cum (homines) quaedam etiam praeclara cuperent eaque nescirent nec ubi nec qualia essent; T III, 4.

cuppedia, Naschhaftigkeit: aegrotationi ... subiecta sunt ... pervicacia, ligurritio, vinulentia, || vinol. || cuppedia, et si qua similia; T IV, 26.

cupressetum, Cypressenhain: ut ille (Plato) ... in cupressetis Gnosiorum et spatiis silvestribus crebro insistens, interdum adquiescens ... disputat; L I, 15.

cur (quor s. A, I, 1. L I, 44), warum, weshalb: A. **directe Frage:** I. **allein:** 1. **Indicativ:** cur eo non estis contenti? ... et cur id potius contenditis, quod rerum natura non patitur? A II, 54. aut cur celatis ... sententiam vestram? A II, 60. cur non se transtulit ad alios? A II, 69. cur eam (orationem) tantas in angustias ... compellimus? A II, 112. cur mihi magis suscensetis ... quam eis, qui ..? A II, 123. aut cur cogimur eos sequi, qui inter se dissident? A II, 143. cur (Epicurus) mavult dicere voluptatem quam vacuitatem doloris? F II, 16. cur non id || id non || ita fit? F II, 28. cur iustitia laudatur? F II, 52. cur ... id non aut ex omnium earum (rerum) aut ex plurimarum et maximarum appetitione concluditur? F IV, 34. cur Plato Aegyptum peragravit? F V, 87. cur ipse Pythagoras et Aegyptum lustravit et Persarum magos adiit? cur tantas regiones barbarorum pedibus obiit, tot maria transmisit? F V, 87. quo modo .. aut cur mortem malum tibi videri dicis? T I, 25. cur tantum interest inter novum et veterem exercitum, quantum experti sumus? T II, 38. cum .. (gemitus) nihil imminuat doloris, cur frustra turpes esse volumus? T II, 57. quid iaces aut quid maeres aut cur succumbis cedisque fortunae? T III, 36. cur neque deformem adulescentem quisquam amat neque formosum senem? T IV, 70. si di possunt esse sine sensu et mente, cur aquae *mentem* ... adiunxit? N I, 25. cur (beatitas, beatitudo) aut in solem illum aut in hunc mundum ... cadere non potest? N I, 95. cur sacris pontifices, cur auspiciis augures praesunt? N I, 122. cur porticum, cur templum, cur domum, cur urbem (efficere concursus atomorum) non potest? N II, 94. cur Maximus extulit filium consularem? cur Marcellum Hannibal interemit? cur Paulum Cannae sustulerunt? cur Poenorum crudelitati Reguli corpus est praebitum? cur Africanum domestici parietes non texerunt? N III, 80. cur avunculus meus ... in exilio est? cur sodalis meus interfectus domi suae, Drusus? cur temperantiae prudentiaeque specimen ante simulacrum Vestae pontifex maximus est Q. Scaevola trucidatus? cur ante etiam tot civitatis principes a Cinna interempti? cur omnium perfidiosissimus, C. Marius, Q. Catulum, praestantissuma dignitate virum, mori potuit iubere? N III, 80. cur omnium crudelissimus tam diu Cinna regnavit? N III, 81. cur (mens divina) tam multos deos nihil agere et cessare patitur? cur non rebus humanis aliquos otiosos deos praeficit? N III, 93. si deum, cur se contra naturam in terram abdiderat || abdiderit, abdidit ||? D II, 51. quae (ostenta) si signa deorum putanda sunt, cur tam obscura fuerunt? D II, 55. quorsum tandem aut cur ista quaeris? L I, 4. cur non sanciunt, ut, quae mala ... sunt, habeantur pro bonis ...? aut quor ius ex iniuria lex facere possit, bonum eadem facere non possit ex malo? L I, 44.

2. **Conjunctiv:** a. **Präsens:** cur non extimescam opinandi temeritatem? A II, 87. cur id sapiens de reliquis rebus facere non possit? A II, 107. cur non liceat Catoni (nomen imponere)? F III, 15. cur fortior sit, si illud ... vix ferendum putabit? F IV 53. cur non etiam, ac fortasse magis, propter se formae dignitatem sequamur? F V, 47. cur misereare potius quam feras opem? T IV, 56. cur pecuniam magnopere desideret vel potius cur curet omnino? T V, 89. etenim si nox non adimit vitam beatam, cur dies nocti similis adimat? T V, 112. cur hoc idem non habeatur molestum in deo? N I, 24. cur non eodem in genere Serapim Isimque numeremus? N III, 47. cur barbarorum deos repudiemus? N III, 47. aut Herodotum cur veraciorem ducam Ennio? D II, 116. aut cur minimo (atomi) declinent intervallo, maiore non? aut cur declinent uno minimo, non declinent duobus aut tribus? Fa 46. cur virgini Vestali sit heres, non sit matri suae? R III, 17. cur eam (paupertatem) sumptu ad sacra addito deorum aditu arceamus? L II, 25. cur ego simulem me, si quid in his studiis operae posuerim, perdidisse? P 33. s. 1. L I, 44.

b. **Perfect:** cur eum beatum modo et non beatissimum etiam dixerim? T V, 76.

c. **Imperfect:** si .. (malum) in re esset, cur fierent provisa leviora? T III, 31. quod ni ita esset, cur Stoicus ... multa diceret? T V, 18. quod ni ita esset, cur non gestiret taurus equae contrectatione, equus vaccae? N I, 77.

3. **Ellipsen.** cur non, ut plane nihil intersit? A II, 48. et ab his || iis || aiebas removendum Socratem et Platonem. cur? A II, 74. qualis ista „fabrica" est? ubi adhibita? quando? cur? quo modo? A II, 87. numquam facies. cur, nisi quod turpis oratio est? F II, 74. cur (Plato) post Tarentum ad Archytam? cur ad reliquos Pythagoreos, Echecratem, Timaeum, Arionem Locros? F V, 87. cur haec eadem Democritus? F V, 87. male hercule narras. — cur? quaeso; T I, 10. »nemo me lacrimis *decoret* ...; cur? volito vivos per ora virum;« T I, 34. id .. in ceteris rebus melius putatur, aliquam partem quam nullam attingere; cur in vita secus? T I, 93. eorum .., qui exacta aetate moriuntur, fortuna laudatur. cur? T I, 93. 94. est tamen reiciendum. cur? T II, 29. sin || si || haec (Hecate) dea est, cur non Eumenides? N III, 46. »isti qui linguam avium intellegunt, ... magis audiendum quam auscultandum censeo.« cur? quaeso; D I, 131. cur hostis Spartacus, si tu civis? P 30.

II. **mit andern Partikeln:** cur autem; s. **autem,** A, IV, **a,** 4. cur (8 St.) S. 331 a. — tu autem . . . cur non propriis verbis illa tenebas? F IV, 61. *menti autem cur aquam* adiunxit, si ipsa mens constare potest vacans corpore? N I, 25.

deinde: si tale visum obiectum est . . ., ut probabile sit, . . . cur deinde non, ut difficiliter a vero internoscatur? A II, 49. cur deinde Metrodori liberos commendas? F II, 98.

cur enim Marius tam feliciter septimum consul domi suae senex est mortuus? N III, 81. — in hoc tanto mundo Catulus alter non possit effici? A II, 55. regem appellem Iovis optimi nomine hominem dominandi cupidum? R I, 50. pecuniam non habeat mulier? R III, 17. non ego dolorem dolorem esse nego ⟨cur enim fortitudo desideraretur?⟩ T II, 33. (di vias) Tuscis potius quam Romanis darent? D II, 106.

ergo: nec quisquam ante Marium solutus dicitur esse sectus. cur ergo postea alii? valuit auctoritas; T II, 53. cur ergo hic nescio qui thensaurum solus invenit? D II, 134.

etiam: sin autem (falsa visa probabilia) sunt, cur non etiam, quae non facile internoscantur? A II, 48. „si tale visum obiectum est a deo dormienti, ut probabile sit, cur non etiam, ut valde veri simile? A II, 49.

cur igitur, inquam, res tam dissimiles eodem nomine appellas? F II, 9. quem (Gallonium) libenter cenasse nemo negat. cur igitur non bene? F II, 25. verbum nullum est, quod non intellegatur? F IV, 2. cum de re conveniat, non malumus usitate loqui? F IV, 72. credis (deum) esse? N I, 88. non sescenta milia esse mundorum, sed innumerabilia ausus es dicere? N I, 96. cum ceteris rebus inferiores simus, forma pares sumus? N I, 96. duo Scipiones, fortissimos ... viros, in Hispania Poenus oppressit? N III, 80. vos induitis in eas captiones, quas numquam explicetis? D II, 41. dubitas, quid de re publica sentias? R I, 60. deus homini, animus imperat corpori? R III, 36. 37. haec tanta facimus? L II, 47. (Regulus) ad senatum proficiscebatur? O III, 110. — divitiae desiderentur? T V, 102. mundus non animans sapiensque iudicetur? N II, 22. et Camillus doleret, si ..., et ego doleam, si ..? T I, 90.

primnm: tu .. te negas infracto remo ... commoveri. primum cur? A II, 79. primum cur ista res digna odio est, nisi quod est turpis? F II, 79. „declinat", inquit, „atomus". primum cur? Fa 46.

sed cur rapior in invidiam? A II, 126. sed, quod caput est, cur isto modo iam oracla Delphis non eduntur? D II, 117.

tandem: quam illa (sapientia) ardentis amores excitaret sui || si videretur || ! cur tandem? F II, 52.

B. **indirecte Frage:** I. **nach Verben:** adfero: in quo .. loco est (mens)? credo equidem in capite et, cur credam, adferre possum; T I, 70.

admiror: in qnibus hoc primum est in quo admirer, cur in gravissimis rebus non delectet eos sermo patrius; F I, 4. ne quis sit admiratus, cur ... nunc ita seiungam, quasi ..; O II, 35.

audio: cum exspectant et avent audire, cur dolor malum non sit; F IV, 52. num non vis igitur audire, cur, etiamsi ita sit, mors tamen non sit in malis? T I, 77.

declaro: hoc .. tempore tantum nobis declarandum fuit, cur ... ad hoc nos studium .. contulissemus; O II, 6.

defendo: quae (turpitudines) ... cur non cadant in sapientem, non est facile defendere; F II, 117.

demonstro: cur ista se res ita habeat, ut dixi, deinceps demonstrandum est; F V, 27.

dico: non mihi necesse esse ... *dicere*, cur deus ... tantam vim natricum viperarumque fecerit, cur tam multa pestifera terra marique disperserit; A II, 120. non .. solum Torquatus dixit, quid sentiret, sed etiam, cur; F II, 3. illa .. cur eveniant, quis probabiliter dixerit? D I, 14. sed haud facile dixerim, cur ..*; R I, 6. * dici possint, cur illa sit res publica resque populi; R III, 46.

doceo: id .. ipsum ... cur ita sit, nihil tu me doces; N III, 7. docuit, cur sibi causa desistere necesse esset; O III, 112.

ignoro: etiamsi, cur || † quo, quo modo || quidque fiat, ignorem; D I, 16.

intellego: nec .., cur id tam parce tamque restricte faciant, intellego; F II, 42. non intellego, cur Aristoteles Sardanapalli epigramma tantopere derideat; F II, 106. cur legendi sint nisi ipsi inter se, qui idem sentiunt, non intellego; T II, 7. non intellego, cur (virtus) ... tantopere expetenda videatur; T III, 37. nec .. intellego, cur maluerit Epicurus deos hominum similes dicere quam homines deorum; N I, 90. haud sane intellego, cur non idem, sol sit an nullus sit, dubitare possit; N II, 4. non intellego, cur non idem putet ..; N II, 93. si ea (genera divinandi) non sunt, non intellego, cur haec duo sint, quae relinquis; D II, 109. cur credatur somniantium visis, qnae multo etiam perturbatiora sunt, non intellego; D II, 122. non intellego, cur, qui ea pecunia corruperit, poena dignus sit, qui eloquentia, laudem etiam ferat; R V, 11.

nescio: quam cur voluptatem appelles, nescio; F II, 10. cur opera philosophiae sit danda, nescio; F III. 11. quem (Hieronymum) iam cur Peripateticum appellem, nescio; F V, 14. quid aristolochia ad morsus serpentium possit, ... video ...; cur possit, nescio; D I, 16. nescio, cur (centum Venerii casu consistere) non possint; D II, 48. quod crebro videt, non miratur, etiamsi, cur fiat, nescit; D II, 49. quodsi eius modi visis credendum non est, cur somniis credatur nescio; D II, 120. nescio, .. cur ita memoriae proditum sit, Socratem omnem istam disputationem reiecisse; R I, 16.

miror: ego .. miror ..., cur alteram utram (anguem Ti. Gracchus) emiserit; D II, 62.

obicio: species dumtaxat obicitur quaedam; num etiam, cur ea beata sit, cur aeterna? N I, 107.

pertinet: quid fieret, non cur fieret, ad rem pertinere; D II, 46.

pugno: non pugnem cum homine, cur tantum aberret || habeat, al. || in natura boni; F V, 80.

quaero: quaero etiam, ille vir bonus . . . cur has sibi tam graves leges imposuerit; A II, 23. quaerunt, qnonam modo, falsa visa quae sint, ea deus efficere possit probabilia, quae autem plane proxume ad verum accedant, efficere non possit, aut, si ea quoque possit, cur illa non possit, quae perdifficiliter, internoscantur tamen, et, si haec, cur non, inter quae nihil sit omnino; A II, 47. quod quaeritur saepe, cur tam multi sint Epicurei; F I, 25. qnaero, ... cur similem animi usum in sapiente esse nolitis; F II, 115. isto .. tam inmenso spatio quaero .. cur Pronoea vestra cessaverit; N I, 22. non quaero, cur, quoniam, quid eveniat, intellego; D I, 15. ne hoc || hic || quidem quaero, cur haec arbor una ter floreat aut cur arandi maturitatem ad signum floris accommodet; D I, 16. quaeris, . . cur haec ita fiant? D I, 23. cur fiat quidque, quaeris; D I, 86. quibus quaerentibus, cur non eadem via pergeret (Socrates), deterreri se a deo dixit; D I, 123.

quaero . . ., cur Alexandro tam inlustre somnium, . . . nec huic eidem alias, nec multa ceteris; D II, 141. quaero, ... cur idem medici, cur geometrae, cur reliqui facere non possint; Fa 15. non quaerit, cur in una re publica duo senatus et duo paene iam populi sint; R I, 31. cum ex eo (Leontino Gorgia) quaereretur, cur tam diu vellet esse in vita; C 13.

requiro: Pronoea . . vestra . . si est *eadem*, eadem requiro, ... ministros, machinas . . .; sin alia est, cur mortalem fecerit mundum; N I, 20. cum . . . admirans . . Hiero requireret, cur ita (Simonides) faceret; N I, 60. dic . . ., quid requiras. egone? primum illud, cur . . . de eo ipso tam multa dixeris; N III, 8. illud etiam requiro, cur . . . (deus ista visa) non vigilantibus potius det quam dormientibus; D II, 126.

rogo: tu . . . similiter facis, ac si me roges, cur te duobus contuear oculis; N III, 8.

sciscitor: ab utroque . . sciscitor, cur mundi aedificatores repente exstiterint, innumerabilia saecla dormierint; N I, 21.

est: ne ipsos quidem Graecos est cur tam multos legant, quam legendi sunt; F I, 6.

video: non video, cur non potuerit patri || patris || similis esse filius; F V, 12. nec .., cur ita fiat, videmus; D I, 15. non video, cur esse divinationem negem; L II, 32. non .. video, cur, quid ipse sentiam de morte, non audeam vobis dicere; C 77.

II. **nach Verbindungen von Substantiv und Verb:** alqd: aliud: neque aliud est quicquam, cur incredibilis iis animorum videatur aeternitas, nisi quod ..; T I, 50. nec . . quicquam aliud adfertur, cur ea, quae dico, divinandi genera nulla sint, nisi quod . .; D I, 85. — hoc: ut .. firmissimum hoc adferri videtur, cur deos esse credamus, quod . .; T I, 30. — ea: adhuc ea dixi, causa cur || cum || Zenoni non fuisset, || causam Z. n. fuisse || quam ob rem a superiorum auctoritate discederet; F IV, 44. — multa: consideranti mihi studia doctrinae multa sane occurrunt, cur ea quoque arcessita aliunde ... videantur; T IV, 2. — permulta: cum a philosophis compluribus permulta dicantur, cur nec voluptas in bonis sit numeranda nec ..; F I, 31. — nihil: nihil . . adfert, . . . quare mundum ratione uti putemus, ne cur animantem quidem esse; N III, 23. etsi nihil habet in se gloria, cur expetatur; T I, 109. — quid: nunc . . quid est, sine his (studiis) cur vivere velimus? A ep. 2. quaero, quid sit, cur . . . hoc genus praetermittas; A I, 3. quid est, cur nostri a nostris non legantur? F I, 6. quid est, cur verear, ne ad eam (sententiam) non possim accommodare Torquatos nostros? F I, 34. quid est, cur dubitemus dicere .. sapientiam ... expetendam . . . esse? F I, 46. quid est igitur, cur ita semper deum appellet Epicurus beatum et aeternum? F II, 88. admirati sumus, quid esset, cur nobis Stoicos anteferres; F IV, 61. quid est, cur non recte pulchritudo etiam ipsa propter se expetenda ducatur? F V, 47. quid est, cur pulchritudinem non sequamur? F V, 47. quid est, cur is non beatus sit? T V, 17. quid est, cur virtus ipsa per se non efficiat beatos? T V, 17. quid est enim, cur deos ab hominibus colendos dicas? N I, 115. quid est, . . . cur a me velis discere? N III, 7. quid est igitur, cur dubitandum sit, quin sint ea, quae disputavi, verissima? D I, 84. quid est igitur, cur, cum domus sit omnium una, eaque communis, cumque animi hominum semper fuerint futurique sint, cur ii, quid ex quoque eveniat, . . . perspicere non possint? D I, 131. quid est, cur divinitus ea potius quam casu facta esse dicamus? D II, 67. quid est igitur, cur his hominibus consulens deus somniis moneat eos, qui . .? D II, 125. quod cum ita sit, quid est, cur non omnis pronuntiatio aut vera aut falsa sit? Fa 26. quid affers, cur Thorius, cur † Chius Postumius, cur omnium horum magister, Orata, non iucundissime vixerit? F II, 70. si evenit quippiam, quid adferri potest, cur non casu id evenerit? D II, 52. quid adferri poterit, cur non omnia fato fieri fatendum sit? Fa 43. quid dicere habeant, cur illa vera definitio sit? A II, 43. quid habent, cur Graeca anteponant iis, quae ..? F I, 6. quid .. habet haruspex, cur pulmo incisus ... dirimat tempus? . . . quid augur, cur a dextra corvus, a sinistra cornix faciat ratum? quid astrologus, cur stella Iovis . . . salutaris sit? D I, 85. — quicquam (s. aliud): nec .. mihi sane quicquam, occurrit, cur non Pythagorae sit et Platonis vera sententia; T I, 49. satis: id .. non esse satis, cur alia posse percipi dicas, alia non posse; A II, 103.

argumentum: illa argumenta propria videamus, cur omnia sint paria peccata || pec. s. par. ||; F IV, 75. id satis magnum argumentum esse dixisti, cur esse deos confiteremur; N I, 62. adfers haec omnia argumenta, cur di sint; N III, 10. philosophorum . . exquisita quaedam argumenta, cur esset vera divinatio, collecta sunt; D I, 5. haec .. et quaedam eiusdem modi argumenta, cur sit divinatio, ducuntur a fato; D I, 128.

causa: eam .. causam Cleanthes adfert, cur se sol referat; N III, 37. dirae . . . non causas adferunt cur quid eveniat; D I, 29. s. **causa,** I, 1. efficit; Fa 34. est; T V, 117. N I, 23. III, 9. Fa 18. quid; A I, 10. D I, 85. quidnam. quicquam. alia; D II, 126. fatales. fatum. ipsa. ea; N I, 77. iusta; L II, 4. naturalis; Fa 14. quae; F IV, 19. Lae 48. ulla. inest; Lae 79. ohne Verb; T I, 65. — 3. — conligo; F IV, 13. explico; N III, 63. D II, 57. habeo; D II, 17. Fa 26. praepono. quaero; D II, 46. reperio; C 15 (S. 391 ff).

exploratum: quid habes explorati, cur non possit tibi Cotta videri, qui non sit? A II, 85.

locus: Telamo .. uno versu locum totum conficit, cur di homines neglegant; N III, 79.

necessitas: nihil necessitatis adfert, cur nascantur animi, similitudo; T I, 80.

nota: qui potest provideri quicquam futurum esse, quod neque causam habet ullam neque notam, cur futurum sit? D II, 17.

ratio: s. **adfero,** II. rationem; F V, 27. T I, 80. II, 39. D I, 86 (S. 65). inventa est ratio, cur pecunia sacrorum molestia liberaretur; L II, 53. quaere rationem, cur ita videatur; A II, 81. etiamsi possis rationem reddere, cur id eveniat; A II, 105. tu reddes || redde || rationem, quem ad modum id fieri potuerit aut cur fieri desierit; N III, 41. medium . . officium id esse dicunt, quod cur factum sit, ratio probabilis reddi possit; O I, 8. cur sic opinetur (Ennius), rationem subicit; D II, 104.

ratiunculae: concludunt ratiunculas Stoici, cur (dolor) non sit malum; T II, 29.

species: Zeno .., quod suam, quod propriam || [quod propriam] || speciem habeat, cur appetendum sit, id solum bonum appellat; F IV, 60.

cura, Sorge, Sorgfalt, Fürsorge, Besorgung, Pflege, Besorgnis, Kummer: 1. **Subject:** abducit: ut eos (reges) nulla privati negotii cura a populorum rebus abduceret; R V, 3.

accedit: videsne accessuram ei (viti) curam, ut sensus quoque suos ... tueatur? F V, 40.

appetit, complectitur: quando .. inest in

omni virtute cura quaedam quasi foras spectans aliosque appetens atque complectens; F V, 67.

coquit: »o Tite, si quid ego || te || adiuero curamve levasso, quae nunc te coquit et versat in pectore fixa, ecquid erit praemi?« C 1.

deest: nec voluntatem sibi defuisse nec curam; R IV, 1.

est: quod omnibus curae sunt, ex maxumae quidem, quae post mortem futura sint; T 1, 31. quo (itinere) confecto nulla reliqua cura, nulla sollicitudo futura sit; T 1, 96. earum .. omnium rerum hominum est et usus et cura; N II, 156. sunt .. optimae curae de salute patriae, quibus agitatus et exercitatus animus velocius in hanc sedem et domum suam pervolabit; R VI, 29. commune .. animantium omnium est .. cura quaedam eorum, quae procreata sint || sunt ||; O I, 11. est .. difficilis cura rerum alienarum; O I, 30. in quibus nullus labor, nulla industria, nulla cura est; O II, 36.

evigilant: in quo evigilarunt curae et cogitationes meae? P 17.

exsuscitat, facit: quae cura exsuscitat etiam animos et maiores ad rem gerendam facit; O I, 12.

inest: f. appetit.

lacerat: »ut ... ne me inparatum cura laceraret repens;« T III, 29.

nascuntur: ex eo ipso (somno) plurumae curae metusque nascuntur; D II, 150.

spectat: f. appetit.

suspirant: »rex .. Priamus ... curis sumptus suspirantibus exsacrificabat hostiis balantibus«; D I, 42.

tenet: dum (me) rei publicae non solum cura, sed quaedam etiam procuratio multis officiis implicatum et constrictum tenebat; A 1, 11.

versat: f. coquit.

vigilant: qui praeerant Lacedaemoniis, non contenti vigilantibus curis in Pasiphaae fano ... somniandi causa excubabant; D I, 96.

ohne Verb: »omnibus cura viris, uter esset induperator«; D I, 107.

II. nach Verben: 1. Accusativ: adfero: fit ut distrahatur in deliberando animus adferatque ancipitem curam cogitandi; O I, 9. ut virtutes, quia non nullas curas et molestias adferunt, repudientur; Lae 48.

adhibeo: f. **adhibeo,** I. curam (7 St.) S. 69, b.

compenso: facile iniuriarum omnium compensarem curam et molestiam; R 1, 7.

concito: maiores motus animorum concitantur maioraque *studia* || maiorque cura || efficiendi rem publicam gerentibus quam quietis; O I, 73.

confero: ego ... omnis meas curas cogitationesque in eam (rem publicam) conferebam; O II, 2.

coniungo: quocum (Scipione) mihi coniuncta cura de publica re et de privata fuit; Lae 15.

consumo: nec mediocrem a primo tempore aetatis in eo studio operam curamque consumpsimus; N I, 6.

contineo: in his .. tribus continetur cura etiam illa, ut probemur iis; O I, 126.

converto: nos ... ad hanc scribendi operam omne studium curamque convertimus; O III, 4.

depono: qui (Socrates) omnem eius modi curam deposuerit; R I, 15.

do: quamquam tum quidem vel aliae quaepiam rationes honestas nobis et curas et actiones darent; A ep. 2. haec detur cura censoribus; L III, 47.

figo: f. I. coquit.

fugio: quodsi curam fugimus, virtus fugienda est; Lae 47.

levo: »mater, te appello, tu, quae curam somno suspensam levas;« T I, 106. f. I. coquit.

perfero: curas, sollicitudines, vigilias perferunt; F V, 57.

pono: an est ullum tempus, ... cui non ponendae curae *et* aegritudinis || [aegr.] || causa serviamus? T III, 66. spe beate vivendi tantam in eo studio curam operamque posuerunt; T V, 2. Aegyptii et Babylonii ... omnem curam in siderum cognitione posuerunt; D I, 93. omnis potius in ea (re publica) cogitatio et cura ponenda (est); D II, 7. quod in rebus honestis et cognitione dignis operae curaeque ponetur; O I, 19. in qua (re publica) omnis mea cura, cogitatio, opera poni solebat; O II, 3. in his studiis nobis omnis opera et cura ponenda est; fr V, 97.

relaxo: »tu .. anxiferas curas requiete relaxans«; D I, 22.

suscipio: ut neve maior neve minor cura et opera suscipiatur, quam causa postulet; O I, 141.

suspensa: f. levo.

tollo: tollitur cura valetudinis; F IV, 68.

2. Dativ: sum: est .. mihi magnae curae, ... ut ita erudiatur, ut ..; F III, 8. »si quidem sit || est || quisquam deus, cui ego sim curae;« T IV, 72. mihi .. non minori curae est, qualis res publica post mortem meam futura || sit ||, quam qualis hodie sit; Lae 43.

3. Ablativ: laxo: cum laxati curis sumus; T I, 44.

libero: (sapientes) cura omni liberatos; F V, 53. volatus eorum (pullorum) matres prosequuntur, reliqua cura liberantur; N II, 129.

solvo: quod (Aelius Sextus) ea respondebat, quae eos, qui quaesissent, et cura et negotio solverent; R I, 30.

vaco: utrumque opus est, et cura vacare et negotio; L 1, 8.

4. mit Präpositionen: abduco ad: abducendus etiam est non numquam ad alia studia, sollicitudines, curas, negotia; T IV, 74.

compenso cum: eos cum maximis curis et laboribus compensare eam ... voluptatem; F V, 48.

habito, pernocto cum: sapientis animum cum his habitantem pernoctantemque curis; T V, 69.

pono in: honestum .. id ... totum est positum in animi cura et cogitatione; O I, 79.

sum sine: si quis est (amor) ... sine desiderio, sine cura, sine suspirio; T IV, 72.

vivo sine: ut sine cura metuque vivamus; F I, 49.

III. nach Adjectiven: contentus: f. I. vigilant.

dignus: cur ... deus somniis moneat eos, qui illa non modo cura, sed ne memoria quidem digna ducant; D II, 125.

liber: robustus animus et excelsus omni est liber cura et angore; F I, 49.

vacuus: cum vacui curis etiam, quid in caelo fiat, scire avemus; F II, 46. naturale (genus divinandi) ... videbatur .. animo per somnum sensibus et curis vacuo provideri; D II, 27. beatissimos esse populos necesse est vacuos omni cura et cogitatione aliis permisso otio suo; R I, 52. quod vacua metu, cura, sollicitudine, periculo vita bonorum virorum sit; R III, 26. cum sumus necessariis negotiis curisque vacui, tum avemus ..; O I, 13.

IV. nach Substantiven: alqd: f. II, 1. pono; O I, 19.

impeditio: viget . animus in somnis liber ab sensibus omnique impeditione curarum; D I, 115.

requies: sive oblectatio quaeritur animi, requiesque curarum; O II, 6.

termini: * eosdem terminos hominum curae atque vitae; R IV, 8.

V. Umstand: 1. Ablativ: agitari: s. I. est; R VI, 29.

colere: quas (caerimonias sepulcrorum) maxumis ingeniis praediti nec tanta cura coluissent nec ..; T I, 27.

conficere: qui (maerores) exedunt animos conficiuntque curis hominum non intellegentium nihil dolendum esse ..; F I, 59.

conquirere: id .. (verum) summa cura studioque conquirimus; A II, 7.

exedere: s. conficere.

exercitatus: s. I. est; R VI, 29.

gubernari: cum ... is esset rei publicae status, ut eam unius consilio atque cura gubernari necesse esset; N I, 7.

pelli: fit ... ut pellantur animi vehementius saepe etiam cura et timore; D I, 80.

perfici: rationem, consilium, prudentiam qui non divina cura perfecta esse perspicit; N II, 147.

rapi: qui ... ad divinarum rerum cognitionem cura omni studioque rapiantur; D I, 111.

stare: meis curis vigiliis, consiliis stare te invitissimo rem publicam || cum ... staret ... res publica ||; P 29.

sumi: s. I. suspirant.

videre: »haec adeo penitus cura videre sagaci, .. qui ..,« D I, 21.

2. Präposition: cum: Romulus ... cum fratre ... »curantes magna cum cura tum cupientes || concupientes || regni dant operam simul auspicio augurioque«; D I, 107. quae (virtus) necesse est cum aliqua cura res sibi contrarias aspernetur atque oderit; Lae 47.

curatio, Pflege, Behandlung, Heilung, Herstellung: I. est, potest: earum .. perturbationum, quas exposui, variae sunt curationes; T IV, 59. ut ... alia quaedam sit ad eum admovenda curatio, et talis quidem, quae possit esse omnium etiam de ceteris rebus discrepantium philosophorum; T IV, 61. neque .. valetudinis curatio neque navigatio ... sine hominum opera ulla esse potuisset; O II, 12.

II, 1. adhibeo: s. adhibeo, 1. curationem (6 St.) S. 69, b. — admoveo: s. I. T IV, 61.

do: si curatio daretur valetudinis, haec quoque, quae dixi, darentur; D II, 123.

invenio: ut medici causa morbi inventa curationem esse inventam putant, sic ..; T III, 23.

praescribo: an Aesculapius, an Serapis potest nobis praescribere per somnum || somnium || curationem valetudinis, Neptunus gubernantibus non potest? D II, 123.

praetereo: duo praeterita censet esse a Panaetio, valetudinis curationem et pecuniae; O II, 86.

recipio: in aegritudine lenienda, quam quisque curationem recipere possit, videndum est; T III, 79. nos modo curationem eius (philosophiae) recipiamus; T III, 84.

tempto: erat .. in tumore animus, et omnis in eo temptabatur curatio; T III, 76.

2. vaco: utrum (di) ... nihil moliantur, omni curatione et administratione rerum vacent; N I, 2.

3. discedo a: (ratio) non discedit ab eorum curatione; F IV, 39.

III, 1. auferri: cum curatione medicorum conturbatio mentis aufertur; T IV, 30.

levari: hi curatione adhibita levantur in dies; F IV, 65.

2. causa: ut ... multos .. etiam dolores curationis causa perferant; F V, 46.

sine: quae (oves) ... neque ullum fructum edere ex se sine cultu hominum et curatione potuissent; N II, 158.

curator, Aufseher, Leiter: »sunto .. aediles curatores urbis, annonae ludorumque sollemnium;« L III, 7.

curia, Curie, Pflegschaft, Ratsgebäude, Amtsgebäude: I. deflagrat: Romuli lituus ..., cum situs esset in curia Saliorum, quae est in Palatio, eaque deflagravisset, inventus est integer; D I, 30.

desiderat: non curia vires meas desiderat, non rostra, non amici, non clientes, non hospites; C 32.

est: equidem etiam curiam nostram ⟨ Hostiliam dico, non hanc novam, quae minor mihi esse || esse mihi || videtur, posteaquam est maior ⟩ solebam intuens Scipionem, Catonem, Laelium ... cogitare; F V, 2. s. deflagrat.

sentit: multo vita communis paene maioribus (referta est sceleribus). ... sentit curia, campus, socii, provinciae, ut ... ratione peccetur; N III, 69.

videtur: s. est.

II, 1. dico, intueor: s. I. est.

facio, saepio: fecit .. idem (Tullus Hostilius) et saepsit de manubiis || manibiis || comitium et curiam; R II, 31.

nuncupo: quamquam ... populum .. et suo et Tatii nomine et Lucumonis ... in tribus tris curiasque triginta discripserat || descr. || ⟨ quas curias earum nominibus nuncupavit, quae ex Sabinis virgines raptae postea fuerant oratrices pacis ⟩; R II, 14.

2. defero in: quorum (amicorum) de sententia lecticula in curiam (rusticum) esse delatum; D I, 55.

discribo in: s. 1. nuncupo.

iaceo in: si (Caesar) divinasset fore ut in eo senatu ... in curia Pompeia ante ipsius Pompeii simulacrum ... trucidatus .. iaceret; D II, 23.

video in: cum aut in foro magistratus aut in curia senatum video; D II, 142.

III. situs in: s. I. deflagrat.

IV, 1. oculi: diutius, quam vellem, tanta vis virtutis atque ingenii peregrinata afuit ab oculis et fori et curiae; A II, 3.

2. aditus in: quae (emendatio philosophiae) omnino aditum nullum habere potest in urbem, in forum, in curiam; F IV, 21.

IV. in: qui (M. Cato) ... in ipsa curia soleret legere saepe; F III, 7. in theatro et in curia res capitalis et reliquas omnis iudicabant iidem; R III, 48. quid est quod dignum nobis aut in curia aut in foro agere possimus? O III, 2.

curialis, Curiengenosse: Theophrastus .. scribit Cimonem Athenis || [Athenis] || etiam in suos curiales Laciadas || [Laciadas] || hospitalem fuisse; O II, 64.

curiatim, nach Curien: is .. (Tullus Hostilius) de imperio suo exemplo Pompilii populum consuluit curiatim; R II, 31.

curiatus, aus Curien bestehend, in Curien beschlossen: comitia: mortuo rege Pompilio Tullum Hostilium populus regem interrege rogante comitiis curiatis creavit; R II, 31. s. lex; R II, 25.

lex: quamquam populus curiatis eum comitiis regem esse iusserat, tamen ipse de suo imperio curiatam legem tulit; R II, 25. item .. de imperio suo legem curiatam tulit; R II, 33. iussus .. regnare legem de imperio suo curiatam tulit; R II, 38.

curiose, neugierig: animadverto: (parvi) animadvertunt .. ea, quae domi fiunt, curiosius; F V, 42.

facio: curiosius id faciunt, quam necesse est; N I, 10.

curiosus, wißbegierig, sorgfältig, sich kümmernd, neugierig, zudringlich: A. alqs: ut Terentianus Chremes non inhumanus, ... sic isti curiosi; F I, 3. reperiam ... innumerabiles non tam curiosos nec tam molestos, quam vos estis; F II, 28. permulta alia colligit Chrysippus, ut est in omni historia curiosus; T I, 108.

deus: quis .. non timeat ... omnia ad se pertinere putantem curiosum et plenum negotii deum? N I, 54.

homines: ne curiosissimi quidem homines exquirendo audire tam multa possunt, quam sunt multa; N I, 97.

peregrinus: peregrini ... officium est ... nihil de alio anquirere minimeque esse in aliena re publica curiosum; O I, 125.

B. allein: ista studia, si ad imitandos summos viros spectant, ingeniosorum sunt; sin tantum modo ad indicia veteris memoriae cognoscenda, curiosorum; F V, 6. omnia .. scire, cuiuscumque modi sint, cupere curiosorum ... est putandum; F V, 49.

curo (coero s. I, 1.), sorgen, Sorge tragen, besorgen, bedacht sein, Gewicht legen, sich kümmern, behandeln, pflegen, heilen: I. absolut: 1. ius: »ast quid erit, quod extra magistratus coerari oesus sit, qui coeret, populus creato eique ius coerandi dato«; L III, 10.

2. alqs: num .. eum (Endymionem) curare censes, cum Luna laboret? T I, 92. Romulus ... cum fratre ... »curantes magna cum cura tum cupientes || concupientes || regni dant operam simul auspicio augurioque«; D I, 107. s. 1.

dei: sin autem dei neque possunt nos iuvare nec volunt nec omnino curant; N I, 3. »si (di) curent, bene bonis sit, male malis; quod nunc abest;« N III, 79. ego, .. qui et curare (deos) arbitror et monere etiam ac multa praedicere; D I, 132.

II. mit Ergänzung: 1. Conjunctiv: is (Antiochus) curavit, || ut, || quod argumentum ex Dionysio ipse sumpsisset, ex eo ceteri sumerent; A II, 71.

2. indirecte Frage: eos (deos Ennius) non curare opinatur, quid agat humanum genus; D I, 132. »eos (deos) non curare opinor, quid agat humanum genus;« D II, 104. s. III. alqd; F II, 70. T I, 109. IV, 73. R I, 35.

3. ut: cura ut valeas; A ep, 2. visam esse Iunonem ... minari .., si (Hannibal) fecisset, se curaturam, ut ... oculum ... amitteret; D I, 48. nostra .. aetas .. non modo eam (picturam) coloribus eisdem, quibus fuerat, renovare neglexit, sed ne id quidem curavit, ut formam saltem ... servaret; R V, 2. omni ratione curandum est, ut id bono consilio fecisse videamur; O I, 121. curandum est .., ut cogitatione ad res quam optumas utamur; O I, 132. maxime .. curandum est, ut eos ... diligere videamur; O I, 136. quod libenter facias, curare, ut id diutius facere non possis; O II, 54. s. 1.

4. ne: curavit ..., ne plurimum valeant plurimi; R II, 39.

5. Infinitiv: si qui sunt, qui desertum illud Carneadeum curent defendere; T V, 87. quae nec indocti intellegere possent nec docti legere curarent; A I, 4. ut ridere non curet, discedet tamen ..; F IV, 52. qui tranquillo mari gubernare se negent posse, quod nec didicerint nec umquam scire curaverint; R I, 11.

acc. c. inf.: ut natura et procreari vellet et diligi procreatos non curaret; F III, 62.

III. mit Object: alqm: cum existimet curari se a deo; A II, 121. cum ... nec omnes, qui curari se passi sint, continuo etiam convalescant; T III, 5. quoniam coepimus, tradamus nos ei (philosophiae) curandos; T III, 13. loci .. mutatione tamquam aegroti non convalescentes saepe curandus est; T IV, 74.

alqd: ne haec quidem curaturos, quae ..; A I, 4. quasi ego id curem, quid ille (Epicurus) aiat aut neget; F II, 70. nemo ulla in re potest id, quod malum esse decreverit, non curare idque contemnere; F III, 29. alii .., quasi corpus nullum sit hominis, ita praeter animum nihil curant; F IV, 36. an (vitis) ea, quae per vinitorem antea consequebatur, per se ipsa curabit? F V, 40. quem (sapientem) ... ait dicturum: „quam suave est! quam nihil curo!" F V, 80. quid curet .. (Endymion), qui ne sentit quidem? T I, 92. tenendum est .. nihil curandum esse post mortem; T I, 107. qui (Pelops) non erudierit filium nec docuerit, quatenus esset quidque curandum; T I, 107. quantum .. consuetudini famaeque dandum sit, id curent vivi, sed ita, ut ..; T I 109. ut nihil minus curandum putem; T II, 10. in Phalaridis tauro si (sapiens) erit, dicet: „quam suave est, quam hoc non curo!" T II, 17. id erat deis omnibus curandum, quem ad modum hic frueretur voluptate amatoria! T IV, 73. eam (Venerem) prae lubidine negat curare quicquam; T IV, 73. cum dei non modo homines non colant, sed omnino nihil curent, nihil agant; N I, 115. quae .. potest esse sanctitas, si dei humana non curant? quae autem animans natura nihil curans? N I, 123. ut ... deum fingeret ... nihil gratificantem, omnino || gratificantem omnino, || nihil curantem, nihil agentem; N I, 123. magna di curant, parva neglegunt; N II, 167. cum .. deos nihil agere, nihil curare (Epicurus) confirmat; N III, 3. ne in regnis quidem reges omnia minima curant; N III, 86. »quae in vita usurpant homines, cogitant, curant, vident«; D I, 45. qui (Epicurus) negat quicquam deos nec alieni curare nec sui; D II, 104. cum ... artificem ... nihil aliud .. meditari, curare videam, nisi quo sit in illo genere melior; R I, 35. in quo (libro) scripsit nihil curare deum nec sui nec alieni; L I, 21. omnia, quae curant, (senes) meminerunt; C 21. (animus) nihil sibi deesse putat, nihil curat amplius; P 43. vgl. media. s. I, 1. — II, 2. R V, 2.

aciem: si eius (animi) acies ita curata est, ut ne caecaretur erroribus; T V, 39.

adulescentes: facilius in morbos incidunt adulescentes, gravius aegrotant, tristius curantur; C 67.

aegrotantes: qui (medici) leviter aegrotantes leniter curant; O I, 83.

aegrotos: s. alqm; T IV, 74.

canes: quod ... vomitione canes, purgantes || purgare || autem alvos ibes Aegyptiae curantur || curant ||; N II, 126.

civitates: non curat (divina providentia) singulos homines. non mirum; ne civitates quidem; non *modo* eas || non eas? ||, ne nationes quidem et gentes; N III, 93.

conscientiam: nec .. (de improbo quaerimus) omnia timente, sed primum qui animi conscientiam non curet; F II, 54.

corpus: s. **corpus,** II, 1. curo (4 St.) S. 550, b. — gentes, homines: s. civitates. — humana: s. alqd; N I, 123. — ibes: s. canes.

media: ut eorum (mediorum) alia velis, alia nolis, alia non cures; F IV, 71.
nationes: s. civitates.
pecuniam: cur pecuniam magnopere desideret vel potius cur curet omnino? T V, 89.
res: ficta haec esse dicamus, quidvis denique potius quam deos res humanas curare fateamur; D I, 33.

IV. **mit doppeltem Accusativ:** (Hannibalem) ex eo auro, quod exterebratum esset, buculam curasse faciendam; D I, 48. hunc (perfugam) Fabricius reducendum curavit ad Pyrrhum; O III, 86.

curriculum, Lauf, Wettlauf, Laufbahn, Rennbahn: I. sunt: haec || hae || sunt exercitationes ingenii, haec curricula mentis, in his desudans atque elaborans corporis vires non magno opere desidero; C 38.
ohne Verb: qui ... nihil sciri posse dixerunt, angustos sensus, imbecillos animos, brevia curricula vitae; A I, 44.
II, 1. conficio: qui recte atque honeste curriculum vivendi a natura datum confecerit; Ti 45.
constituo: curriculis .. equorum usque ad certam victoriam circo constitutis; L II, 38.
do: s. conficio.
invenio: ratione .. et mente divina ad originem temporis curriculum inventum est solis et lunae; Ti 29.
sedo: post Lepus subsequitur »curriculum numquam defesso corpore sedans«; N II, 114.
2. deflecto de: deflexit iam aliquantum || aliquantulum || de spatio curriculoque consuetudo maiorum; Lae 40.
desudo, elaboro in: s. I. sunt.
III. in: qui (Milo Crotoniates) cum iam senex esset athletasque se exercentes in curriculo videret; C 27.
sine: »loedis publicis, † quod sine curriculo et sine || sine curr. sive || certatione corporum fiat;« L II, 22.

curro, laufen, eilen, vorwärtsstreben, durchlaufen: I. erudire: Cretum .. leges ... itemque Lycurgi laboribus erudiunt iuventutem, venando currendo, esuriendo sitiendo, algendo aestuando; T II, 34.
II. alqs: te .. hortamur omnes, currentem quidem, ut spero, ut ..; F V, 6. quae flamma est, per quam non cucurrerint || cucurrerunt || ii, qui ..? T II, 62.
oratio: „tria genera bonorum"; proclivi currit oratio; F V, 84.
quattuor: is (Antipho) ..: „vincare", inquit, „necesse est; an non intellegis quattuor ante te cucurrisse?" D II, 144.
III. stadium: scite Chrysippus ...: „qui stadium", inquit, „currit, eniti ... debet, ... ut vincat; O III, 42.

currus, Wagen, Rennwagen, Streitwagen, Triumphwagen: I, 1. contorqueo: »brumali flectens (Titan) contorquet tempore currum«; N II, 112.
duco: cum currus esset ductus a filiis; T I, 113.
emitto: »quam mox (consul) emittat pictis e faucibus currus«; D I, 108.
flecto: s. contorqueo.
introduco: nos .. consules introduximus paene in urbem currum clarissimi viri; A II, 3.
rapio: qui (equi Neptunii) „per undas currus suspensos rapuisse" dicuntur; T II, 67.
2. impono in: ita quasi in currum universitatis (animos) inposuit; Ti 43.
religo ad: trahit Hectorem ad currum religatum Achilles; T I, 105.
tollo in: in currum cum Phaëthontem filium (Sol) sustulit; N III, 76. optavit (Phaëthon), ut in currum patris tolleretur; sublatus est; O III, 94.
traho e: ut auriga indoctus e curru trahitur, opteritur, laniatur, eliditur; R II, 68.
II. invehi: si quis illo Pacuviano „invehens alitum anguium curru" ... urbes despicere ... possit; R III, 14. cum eris curru in Capitolium invectus; R VI, 11.
raptari: illa sicut acerbissimam rem maeret: »vidi ... Hectorem curru quadriiugo raptarier;« T I, 105.
vehi: cum .. illam (sacerdotem) ad sollemne et statum sacrificium curru vehi ius esset; T I, 113. cursor ad Olympia proficisci cogitans visus est in somnis curru quadrigarum vehi; D II, 144.

cursim, im Lauf, eilig: ut ad eas (virtutes) cursim perrectura nec eas beata vita a se desertas passura videatur; T V, 13.

curso, umherlaufen, umherrennen: alqs: cum alii malos scandant, alii per foros cursent; C 17.
cornix: »fusca .. non numquam cursans per litora cornix«; D I, 14.
corpora: ex corporibus huc et illuc casu et temere cursantibus; N II, 115.

cursor, Läufer, Wettläufer: cogitat, al.: cursor ad Olympia proficisci cogitans visus est in somnis curru quadrigarum vehi. mane ad coniectorem. at ille: „vinces", inquit; „id enim celeritas significat et vis equorum". post idem ad Antiphontem. is autem: „vincare", inquit, necesse est; an non intellegis quattuor ante te cucurrisse? D II, 144. ecce alius cursor ... — sed ad cursorem redeo: ad interpretem detulit aquilam se in somnis visum esse factum. at ille: „vicisti; ista enim avi volat nulla vehementius." huic eidem Antipho: „baro", inquit, „victum te esse non vides?" D II, 144.
exclamant: ut in stadio cursores exclamant, quam maxime possunt; T II, 56.

cursus, Lauf, Wettlauf, Flug, Marsch, Zug, Reise, Fahrt, Richtung, Kurs, Laufbahn, Bahn, Umlauf, Gang, Verlauf: I. **Subject:** ambit: ut terram lunae cursus proxime ambiret eique supra terram proxima solis circumvectio esset; Ti 29.
conficiunt: quod ii (partus) maturescunt aut septem non numquam aut, ut plerumque, novem lunae cursibus, qui quia menses spatia conficiunt, „menses" nominantur; N II, 69.
consequuntur: hunc (solem) ut comites consequuntur Veneris alter, alter Mercurii cursus; R VI, 17.
declarant: earum .. (stellarum) perennes cursus atque perpetui cum admirabili incredibilique constantia declarant ... vim ... esse divinam; N II, 55.
delectant: quarum (stellarum) te cursus aequabiles aeternique delectabant; N III, 23.
deest: labor in venatu, sudor, cursus ad Eurotam, fames, sitis (defuerunt); T V, 98.
efficiunt: illi .. octo cursus, in quibus eadem vis est duorum, septem efficiunt distinctos intervallis sonos; R VI, 18.
est: duas esse vias duplicesque cursus animorum e corpore excedentium; T I, 72. quid? exercitatio legionum, quid? ille cursus, concursus, clamor quanti laboris est! T II, 37. cursus est certus aetatis et una via naturae, eaque simplex; C 33. tantus illi (M. Valerio Corvino) cursus

honorum fuit; C 60. cui censemus cursum ad deos faciliorem fuisse quam Scipioni? Lae 14. ſ. II, 1. teneo; R I, 3.

inhaerent: ſ. II, 1. habeo; N II, 54.

patet: nec .. omnibus iidem illi sapientes arbitrati sunt eundem cursum in caelum patere; fr IX, 12.

possunt: ſ. II, 1. conservo; N II, 19.

vagantur: »si stellarum motus cursusque vagantis nosse velis«; D I, 17.

abl. absol.: hanc tantam tam variis cursibus in omni aeternitate convenientiam temporum non possum intellegere sine mente; N II, 54.

ohne Verb: sic vox, sic cursus, sic plaga hoc gravior, quo est missa contentius; T II, 57.

II. **nach Verben: 1. Accusativ:** adhibeo: ingressus, cursus, accubitio, inclinatio, sessio (erit eadem adhibenda deo); N I, 94.

adipiscor: quando .. sibi || ibi, unum || quodque eorum siderum cursum decorum est adeptum, ... tum ..; Ti 30.

anquiro: studiose .. ab iis siderum magnitudines, intervalla, cursus anquirebantur et cuncta caelestia; T V, 10.

capio: »quod ad dexteram || quod dexterum || cepit cursum ab laeva signum praepotens«; D I, 45.

cerno: cum ... cernerent ... eorum .. (astrorum) omnium ortus et occasus atque in omni aeternitate ratos inmutabilesque cursus; N II, 95. cernes ... pecudum pastus, tum incredibili cursus maritimos celeritate; N II, 161.

cognosco: soli .. ex animantibus nos astrorum ortus, obitus cursusque cognovimus; N II, 153.

conficio: ſ. **conficio,** III, 2. cursum (5 St.) S. 481, a.

consequor: iam solis annuos cursus spatiis menstruis luna consequitur; N II, 50.

conservo: qui (deus) cursus astrorum, mutationes temporum ... conservet; N I, 52. (possent) una totius caeli conversione cursus astrorum dispares conservari? N II, 19.

contineo: Saturnum .. eum esse voluerunt, qui cursum et conversionem spatiorum ac temporum contineret; N II, 64.

definio: in quo (caeli complexu) cum admirabilitate maxima igneae formae cursus ordinatos definiunt; N II, 101.

derigo: ab isdem (ventis Etesiis) etiam maritimi cursus celeres et certi deriguntur || dir. ||; N II, 131.

dimetor: eorum (siderum) .. cursus dimetati maturitates temporum et varietates mutationesque cognovimus; N II, 155.

dirigo: ſ. derigo.

exspecto: nunc vela, quae modo dicebas, expectamus et cursum; T IV, 33.

facio: progressio admirabilis incredibilisque cursus ad omnem excellentiam factus est; T IV, 1.

finio: »id .. ne committi possit, ad eam rem, rationem || ratione || cursus annuos sacerdotes finiunto;« L II, 20.

habeo: nec habent (eae stellae) aetherios cursus neque caelo inhaerentes; N II, 54. vinctus .. a Iove (Saturnus fingitur), ne inmoderatos cursus haberet; N II, 64. quae cursus certos et constantis habent; N III, 24. sibi (habeant) clavam et pilam, sibi nataciones atque cursus; C 58. Lucifer .. et sancta Mercuri stella cursum habent solis celeritati parem, sed vim quandam contrariam; Ti 29.

incito: cum recorder || recordor || ... non duos Decios, qui ad voluntariam mortem cursum equorum incitaverunt; C 75.

infigo: in quo (globo) sunt infixi illi, qui volvuntur, stellarum cursus sempiterni; R VI, 17.

inflecto: inflectens .. sol cursum tum ad septentriones, tum ad meridiem aestates et hiemes efficit; N II, 49.

levo: sensim ab utroque latere, tamquam remis, ita pinnis cursus avium levatur; N II, 125.

lustro: mensis autem, quando luna lustrato suo cursu solem consecuta est; Ti 32.

mitto: ſ. I. ohne Verb.

moderor: illi .. (di) ... ita feruntur moderanturque cursus, ut ..; N II, 60. quos (orbes, circumitus) prospicere inpendentis in gubernanda re publica moderantem cursum atque in sua potestate retinentem ... divini paene est viri; R I, 45.

moveo: summus ille caeli stellifer cursus, cuius conversio est concitatior, acuto et excitato movetur sono, gravissimo autem hic lunaris atque infimus; R VI, 18.

nomino: ſ. I. conficiunt.

nosco: studeo cursus istos mutationum non magis in nostra quam in omni re publica noscere; R I, 64. ſ. I. vagantur.

noto: qui errantium stellarum cursus, praegressiones, institiones notavit; T I, 62. ii, quibus cursus rerum observando notatus est; D I, 127. qui cursum rerum eventorumque consequentiam diuturnitate pertractata notaverunt; D I, 128.

ordino: ſ. definio.

patior: bestiae ... non montivagos atque silvestris cursus lustrationesque patiuntur? T V, 79.

persequor: qui e Caucaso caeli signa servantes numeris et modis || [et motibus] || stellarum cursus persequuntur; D I, 36.

propono: ut .. gubernatori cursus secundus, medico salus, imperatori victoria (proposita est), sic ..; R V, 8.

retineo: ſ. moderor; R I, 45.

sequor: qui ... spatium etiam deliberandi habuerunt, quem potissimum vitae cursum sequi vellent; O I, 119.

servo: cum videmus ... quinque stellas ferri eosdem cursus constantissime servantis disparibus inter se motibus; T I, 68. quod (Archimedes) excogitasset, quem ad modum in dissimillimis motibus inaequabiles et varios cursus servaret una conversio; R I, 22.

sustineo: est .. prudentis sustinere ut cursum, sic impetum benivolentiae; Lae 63.

tardo: minus tardabitur cursus animorum; T I, 75.

teneo: reliquae disputationis cursum teneamus; T IV, 33. septem alia (sidera) suos quaeque tenere cursus; T V, 69. is .. (Dionysius) cum secundissumo vento cursum teneret; N III, 83. teneamus eum cursum, qui semper fuit optimi cuiusque; R I, 3. consul .. esse qui potui, nisi eum vitae cursum tenuissem a pueritia, per quem equestri loco natus pervenirem ad honorem amplissimum? R I, 10.

video: cum .. procul cursum navigii videris; N II, 87. homo .. facile totius vitae cursum videt; O I, 11.

volvo: ſ. infigo.

2. **mit Präpositionen:** contorqueo, deflecto in: ut quosdam ... amnes .. in alium cursum contortos et deflexos videmus; D I, 38.

dissero de: erit .. iam de omnium virtutum cursu ad voluptatem proprius disserendi locus; F I, 37.

nascor ad: ut ad cursum equum, ad arandum bovem ..., sic hominem ad duas res ... esse natum; F II, 40.

pervenio per: s. I. teneo; R I, 10.
revoco e: nisi me e medio cursu clara voce patria revocasset; O III, 121.
sum in: in lunae quoque cursu est et brumae quaedam et solstitii similitudo; N II, 50. quo magis hi (animi) fuerint semper in suo cursu, id est in ratione et investigandi cupiditate; fr V, 97.
valeo ad: alios videmus velocitate ad cursum, alios viribus ad luctandum valere; O I, 107.
III. **nach Adjectiv:** proximus: s. I. ambit.
IV. **nach Substantiven:** conversio: s. II, 1. moveo.
error: hi .. (homines) optuma petentes non tam voluntate quam cursus errore falluntur; T III, 4.
spatia: quorum (siderum) vagi motus rata tamen et certa sui cursus spatia definiant; T V, 69.
vestigium: quorum (siderum) alterum (genus) ... nullum umquam cursus sui vestigium inflectat, alterum autem continuas conversiones duas isdem spatiis cursibusque conficiat; N II, 49.
V. **Umstand:** 1. **Ablativ:** conficere: saecla nunc dico non ea, quae dierum noctiumque numero annuis cursibus conficiuntur; N I, 21. s. IV. vestigium.
converti: (Cynosura) »cursu interiore brevi convertitur orbe«; A II, 66. N II, 106.
delabi: cuius (Phalaridis) in similitudinem dominatus unius proclivi cursu et facile delabitur; R I, 44.
exsistere: disputari solet ... perpetuis cursibus || [cursibus] || conversionibus*que* caelestibus extitisse quandam maturitatem serendi generis humani; L I, 24.
implicari: ante implicatur aliquo certo genere cursuque vivendi, quam potuit, quod optimum esset, iudicare; O I, 117.
laetari: partim (bestiae) cursu et peragratione laetantur; F II, 109.
liqui: »dextrorsum orbem flammeum radiatum solis liquier cursu novo«; D I, 44.
maturescere: s. I. conficiunt.
moveri: septem orbis dispares duplo et triplo intervallo (deus) moveri iussit contrariis inter se cursibus; Ti 25.
profluere: si lacus emissus lapsu et cursu suo ad mare profluxisset, perniciosum populo Romano; D I, 100.
suppeditari: quorum (navigiorum) cursibus subpeditantur omnes undique ad vitam copiae; N II, 152.
transvehi: »nemo haec umquam est transvectus caerula cursu, quin . . adstiterit;« F V, 49.
venire: rem publicam ... in optimum statum naturali quodam itinere et cursu venientem; R II, 30.
zum Satz: † sint corporum certationes cursu et pugillatu || pugillatione || et luctatione; L II, 38.
2. **Präpositionen:** ex: ex hoc cursu atque impetu animorum ad veram laudem atque honestatem .. pericula adeuntur; T II, 58.
in: nonne »modo pueros, modo adulescentes in cursu a tergo insequens nec opinantis adsecuta est« senectus? T I, 94. in quo cursu multa mirabiliter efficiens (stella) tum antecedendo, tum retardando; N II, 52. Iovis stella ... easdem .., quas Saturni stella, efficit in cursu varietates; N II, 52. ea .. vicissitudo in omni cursu conservatur; N II, 125. idem (Diagoras) ... ostendit eis (vectoribus) in eodem cursu multas alias (naves) laborantis; N III, 89. si . . . naves . . in cursu frumento onustas petentes Rhodum viderit; O III, 50. repente in medio cursu amicitias exorta aliqua offensione disrumpimus; Lae 85. ut esset mensura quaedam evidens, quae in octo cursibus celeritates tarditatesque declararet; Ti 31. s. I. efficiunt.

curtus, verstümmelt, unvollständig: eorum .. omnium multa praetermittentium ... quasi curta sententia; F IV, 36.

custodia, Wache, Aufsicht, Bewachung, Gewahrsam, Haft, Verwahrung, Sicherung: I, 1. est: ut sit libera et non sollicita suae rei cuiusque custodia; O II, 78.
inest: in quibus (animi partibus) ... inest ad humanam societatem iustitiae fida custodia; F II, 113.
significat: canum . . tam fida custodia ... quid significat? N II, 158.
2. sum: in omnibus officiis persequendis animi est adhibenda contentio; ea est sola officii tamquam custodia; T II, 55.
II, 1. appeto: appeteret etiam (animus) conservationem sui earumque rerum custodiam; F IV, 27.
committo: quibusdam convenis et feris barbaris corporis custodiam (Dionysius) committebat; T V, 58.
habeo: legum custodiam nullam habemus; L III, 46.
ingigno: tantam ingenuit animantibus conservandi sui natura custodiam; N II, 124.
2. advigilo ad: ut advigiletur facilius ad custodiam ignis; L II, 29.
contineo ad: s. III.
educo e: Socrates ..., cum facile posset educi e custodia, noluit; T I, 71.
emitto e: emitti . . nos e custodia et levari vinclis arbitremur; T I, 118.
evolo e: ut ... animus ... evolet tamquam e custodia vinclisque corporis; Lae 14.
occupo in: omne animal . . . in eius unius occupatum esse custodia; F IV, 34.
retineo in: et tibi, Publi, et piis omnibus retinendus animus est in custodia corporis; R VI, 15.
sum in: cum (Socrates) esset in custodia publica; D I, 52.
III. apte ad: ore .. (gustatus) continetur et ad usum apte et ad incolumitatis custodiam; N II, 145.
IV. spes: homines .. spe custodiae rerum suarum urbium praesidia quaerebant; O II, 73.
V, 1. constringi, vinciri: vinciatur et constringatur (illa pars animi) amicorum propinquorumque custodiis; T II, 48.
elliptisch: hos .. ut famulos vinclis prope atque custodia, qui autem erunt firmiores ..., hos admonitu oportebit ut bonos milites revocatos dignitatem tueri; T II, 48.
2. in: multi in custodia, multi in exsilio dolorem suum doctrinae studiis levarunt; F V, 53.

custodio, bewachen, behüten, beschirmen: I. causa: equum vehendi causa, arandi bovem, venandi et custodiendi canem (esse generatum); N II, 37.
II. alqd: quid dicam, quantus amor bestiarum sit in educandis custodiendisque iis, quae procreaverunt? N II, 129.
bestias: quanto se opere custodiant bestiae; N II, 126.
famam: diligentissime sanciendum est, ut mulierum famam multorum oculis lux clara custodiat; L II, 37.
fidem: »censores || cesoris || fidem legum custodiunto;« L III, 11.
ignem: »virgines .. Vestales in urbe custodiunto ignem foci publici sempiternum«; L II, 20.

naturam: se ut custodiat (natura) quam in optimo sui generis statu; F V, 26.
pecuniam: »domi pecuniam publicam custodiunto«; L III, 6.
pinam: qui, quod eam (pinam) custodit, pinoteres vocatur; F III, 63.

custos, Wächter, Wächterin, Hüter, Schirmer, Aufseher: I, 1. deserit: haec .. te, nisi ita facies, custos dignitatis relinquet et deseret; T II, 33.

foedat: »sic hanc custodem maesti cruciatus alo, quae me perenni vivum foedat miseria«; T II, 24.
nascitur: Apollinum antiquissimus is, quem paulo antea e Vulcano natum esse dixi, custodem Athenarum; N III, 57.
relinquit: f. deserit.

2. sum: cum sapientiam totius hominis custodem et procuratricem esse vellent; F IV, 17. quod (ea dea) est rerum custos intumarum; N II, 67. secundus (Volcanus) Nilo natus, Phthas, ut Aegyptii appellant, quem custodem esse Aegypti volunt; N III, 55. »is (praetor) iuris civilis custos esto;« L III, 8. malus .. est custos diuturnitatis metus; O II, 23. terram, ... diei noctisque effectricem eandemque custodem, antiquissimam deorum .. voluit esse; Ti 37.

II. alo: f. I, 1. foedat.
appello: ne reges quidem (appellabant eos), sed patriae custodes, sed patres, sed || et || deos; R I, 64.
defero: qui illam custodem urbis ... violari ab impiis passi non sumus eamque ex nostra domo in ipsius patris domum detulimus; L II, 42.
do: ad militiam euntibus dari solitos esse custodes, a quibus primo anno regantur; R IV, 3.

gigno: »o Romule, Romule die, qualem te patriae custodem di genuerunt!« R I, 64.
violo: f. defero.
III. a: f. II. do.

cygnus, Schwan: habent, al.: commemorat, ut cygni, qui non sine causa Apollini dicati sint, sed quod ab eo divinationem habere videantur, qua providentes, quid in morte boni sit, cum cantu et voluptate moriantur, sic omnibus bonis et doctis esse faciendum; T I, 73.
sunt: quae (animalia) .. altiora sunt, ut anseres, ut cygni, ut grues, ut cameli; N II, 123 (122).

cylindrus, Walze: I. incipit, potest: revertitur (Chrysippus) ad cylindrum et ad turbinem suum, quae moveri incipere nisi pulsa non possunt; Fa 42.
videtur: onnum tibi ais et cylindrum et pyramidem pulchriorem quam sphaeram videri; N II, 47.
II, 1. moveo, pello: f. I. incipit.
protrudo: „ut igitur", inquit (Chrysippus), „qui protrusit cylindrum, dedit ei principium motionis, volubilitatem autem non dedit, sic ..;" Fa 43.
volvo: suapte natura, quod superest, et cylindrum volvi et versari turbinem (Chrysippus) putat; Fa 42.
2. do: f. 1. protrudo.
3. revertor ad: f. I. incipit.
III, 1. figura: in qua (columella) inerat sphaerae figura et cylindri; T V, 65.
forma: mihi vel cylindri vel quadrati vel coni vel pyramidis (forma) videtur esse formosior; N I, 24.
2. sphaera cum: qui (senarioli) declarabant in summo sepulcro sphaeram esse positam cum cylindro; T V, 64.
IV. in: quem ad modum in cylindro dictum est; Fa 43.

Damnatio, Verurteilung: vel Opimii damnatio (commemoratur) vel fuga Metelli vel acerbissima C. Marii clades; R I, 6.

damno, verurteilen, verdammen: alqm: cum ad eam (mortem Lacedaemonius) duceretur damnatus ab ephoris; T I, 100. ut mihi .., qui tam magno animo fuerit, innocens damnatus esse videatur; T I, 100. tu te, Thyesta, damnabis orbabisque luce propter vim sceleris alieni? T III, 26. censoris iudicium nihil fere damnato nisi ruborem offert || adfert, al. ||; R IV, 6. tot rei, tot damnati, tantum [Italicum] bellum propter iudiciorum metum excitatum, ... ut ... valeamus; O II, 75. nec ob eam rem ... capite damnarer; T I, 98. qui in vinculis essent damnati rei capitalis; C 42.

animos: plurimi ... animos .. quasi capite damnatos morte multant; T I, 50.
audaciam: publicus .. sacerdos ... audaciam in * et inmittendis || in admittendis || religionibus foedis || foedas || damnet atque impiam iudicet; L II, 37.
consulem: iure .. alter (consul) populi iudicio damnatus est; D II, 71.
errorem, naturam: nos ... rerum naturam quam errorem nostrum damnare malumus; T V, 4.
philosophum: cum (is philosophus) impiis sententiis damnatus esset; D I, 124.
virum: ut ... (bonus vir) damnetur, vinciatur, uratur, exterminetur, egeat; R III, 27.

damnum, Verlust, Nachteil, Schaden, Buße: I. est: || octo genera poenarum in legibus esse, damnum, vincula verbera, talionem, ignominiam, exilium, mortem, servitutem ||; L fr. 4. quod turpe damnum (est), quod dedecus, quod non evocetur atque eliciatur voluptate? fr V, 81.

II, 1. cogito: »pericla, damna peregre rediens semper secum cogitet;« T III, 30.
contraho: nec mercatura quaestuosa, si in maximis lucris paulum aliquid damni contraxerit; F V, 91.
denuntio: tum hereditates, tum damna (haruspices) denuntiant; D II, 32.
elicio, evoco: f. I. est; fr V, 81.
praesto: emptori damnum praestari oportere; O III, 66.
2. vaco: si altera (mercatura) semper omni damno ... vacat; T V, 86.
3. incurro in: plerique ... ob eam .. causam ... tum in morbos gravis, tum in damna, tum in dedecora incurrunt; F I, 47.
III. alqd: f. II, 1. contraho.
IV, 1. coërcere: eos morte, exsilio, vinclis, damno (leges) coërcent; O III, 23.
2. propter: eos ... propter damna aut detrimenta aut cruciatus aliquos miseros esse dicimus an propter vim turpitudinemque vitiorum? L I, 51.
V. Lücke: semper ut adesse, semper ut impendere aliquam poenam putes, damna *; R III, 26.

datio, Geben: in orationibus .. multa, sed inepta elatio, summa inpudentia || [† multas ineptus datio summam iupudeutiam || ; L 1, 7.

de, von, von — herab, aus, unter, über, wegen, hinsichtlich, nach (nachgestellt: ſ. I. aperio): I. **nach Verben:** accendo: »homo, qui erranti comiter monstrat viam, quasi lumen de suo lumiue accendat, facit;« O I, 51.

accipio: ſ. **accipio,** II, 1 (8 St.) — III. alqd de (3 St.). odium (S. 26, b. ſ.).

addubito: de quo Pauaetium addubitare dicebant; N II, 118.

adfero: nuuc videamus, quaeso, de summo bono ... quid tandem attulerit; F IV, 14.

adfirmo: si ulla alia de re obscura adfirmare possem; T I, 60.

adiuugo: quibus (libris), ut est in animo, de fato si adiunxerimus; D II, 3.

admoneo: ſ. **admoneo,** IV, 1. 5 (3 St.) S. 80, b. — adripio: ſ. dissero de philosophia. vgl. III. tabula.

adsentior: qua quidem de re quamquam assentior iis, ... tamen ..; F V, 33.

adsevero: neminem ulla de re posse contendere uec adseverare sine aliqua ... nota; A II, 35.

ago: nihil omnino actum esse de nobis; L III, 45. nobis, ... de quibus nihil omnino actum esset legibus; L III, 45. ſ. **ago,** II, 1 (25 St.) S. 114, a.

aio: ſ. **aio,** II, 1. 4 (3 St.) S. 118, a. ſ.

ambigo: ut satius fuerit illud ipsum, de quo ambigebatur, concedere; N 1, 69.

anhelo: »tum gelidum valido de pectore frigus anhelans corpore semifero magno Capricornus in orbe«; N II, 112.

anquiro: peregrini ... officium est ... uihil de alio anquirere; O I, 125.

aperio: docet idem alio loco: »Graiugena de istoc aperit ipsa oratio«; N II, 91.

argumeutor: ipse etiam dicit Epicurus ne argumentandum quidem esse de voluptate; F III, 3. ſ. disputo de dolore.

audio: si illum (Epicurum) audiam, de || audiam de || contiuentia ... dicit ... multa; O III, 117. C. Fimbriam cousularem audiebam de patre nostro puer iudicem M. Lutatio Pinthiae fuisse; O III, 77. eadem de re etiam saepius (illum audiebam); A II, 10. ſ. **audio,** II, 1 (10 St.). — 6. — III. alqd de (6 St.) S. 276, a. ff.

aufero: qui (asoti) de couviviis auferantur; F II, 23. etiam mensas argenteas (Dionysius) de omnibus delubris iussit auferri; N III, 84. simulacra deorum de locis sanctissimis ablata videmus a nostris; N I, 82.

balbutio: omnes praeter Epicurum balbutientem de natura deorum divinationem probaverunt; D I, 5.

cado: ſ. delabor; O I, 77.

cano: »saepe etiam pertriste canit de pectore carmen ... acredula«; D I, 14. solitos esse in epulis canere convivas ad tibicinem de clarorum hominum virtutibus; T I, 3.

capio: is, qui de bonis ... usu ceperit plurimum possidendo; L II, 48.

cedo: »cedunt de caelo ter quattuor corpora sancta avium«; D I, 108. multa multis de suo iure cedentem; O II, 64.

celo: quod (genus motus) semper esset in eodem † de quo et idem omnibus atque uno modo celaret; Ti 36.

censeo: si (Regulus) .. de captivis, quod ipsi opus esse videretur, non quod rei publicae, censuisset; O III, 115.

certo: de .. his || iis || summa philosophorum dissensione certatur; N I, 2. ego de omni statu consilioque totius vitae .. certare cum aliis pugnaciter aut frustrari cum alios, tum etiam me ipsum velim? A II, 65.

cogito: ſ. **cogito,** II, 2 (24 St.) S. 438, a.

commemoro: similiter a nobis de antiquis philosophis commemorari, atque ..; A II, 72.

coucedo: nuuc a vobis, o Protagora et Socrates, postulo, ut de isto concedatis alter alteri; fr II, 3. quod si de artibus concedamus; F III, 50.

concerto: ut ... inter vos de huiusce modi rebus controversemini, non concertetis; fr II, 3. quem (Herculem) concertavisse cum Apolline de tripode accepimus; N III, 42.

conduco: qui (redemptor) columnam illam de Cotta et de Torquato conduxerat faciendam; D II, 47.

congruo: quia de re una solum dissident, de ceteris mirifice congruunt; L I, 53.

conligo: quam multa ab iis conquisita et collecta sunt de omnium animantium genere, ortu, membris, aetatibus! quam multa de rebus iis, quae gignuntur e terra! quam multae quamque de variis rebus et causae ... et demonstrationes! F IV, 13. vos de pagis omnibus colligitis bouos illos .. viros; F II, 12.

conloquor: saepe de isto conlocuti sumus; L I, 8.

couquiro: ſ. conligo; F IV, 13. — conscribo: ſ. **conscribo,** 1, 1 (4 St.) S. 496, b. — consentio: ſ. **consentio,** II, 3. de (5 St.) S. 499, a. — considero: ſ. **considero,** II, 1 (4 St.) S. 503, b.

consolor: qui (Oileus) Telamonem antea de Aiacis morte consolatus esset; T III, 71.

constituo: ſ. III. ratio. — consulo: ſ. **consulo,** II, 1 (7 St.) S. 520, b. — consulto de officio: ſ. delibero; O III, 7.

contendo: de honore aut de dignitate contendimus; T III, 50. re: ſ. adsevero.

controversor de rebus: ſ. coucerto; fr II, 3.

convenio: de quo inter omnis conveniat; N III, 9. cum ... ii de communi officio convenissent; O I, 144. cur .., cum de re conveniat, nou malumus usitate loqui? F IV, 72.

converto: quae et splendide dicta siut neque sint conversa de Graecis; F I, 6.

convoco: ille (Epicurus) convocata de hortulis iu auxilium quasi Liber || libera || turba temulentorum ... instat; A fr. 20 (Z. 20).

credo: ſ. **credo,** II, 2 (2 St.) S. 562, a.

decanto: ne necesse sit isdem de rebus semper quasi dictata decantare; F IV, 10.

decedo: est .. non modo liberale paulum non numquam de suo iure decedere, sed interdum etiam fructuosum; O II, 64. vetat .. Pythagoras iniussu imperatoris, id est dei, de praesidio et statione vitae decedere; C 73. iam, si placet, de provinciis decedatur; L III, 18. quis .. potest ... de sententia decedere? F IV, 52. statione: ſ. praesidio. ut ... in .. tanta libertate canes etiam et equi, aselli denique liberi sic incurrant, ut iis de via decedendum sit; R I, 67.

decerto: cum .. de imperio decertatur; O I, 38. cum duobus ducibus de imperio in Italia est decertatum, Pyrrho et Hannibale; Lae 28.

decido: seminane deorum decidisse de caelo putamus in terras? N I, 91.

declaro: declarat .. Ennius de Africano: „hic est ille situs“; L II, 57.

declino: modo etiam paulum ad dexteram de via declinavi; F V, 5. hoc modo hanc causam disceptari oportet, non ab atomis errantibus et de

via declinantibus petere praesidium; Fa 46. ut ... declinandum de via sit || est ||, modo ne summa turpitudo sequatur; Lae 61.

deduco: deduc orationem tuam de caelo ad haec citeriora; R I, 34. quoniam haec deducuntur de corpore; F V, 47. »de his divitiis sibi deducant drachmam, reddant cetera«; D I, 132. ut contra omnium sententias disserens de sua plerosque deduceret; A I, 45. quem (Dionysium) cum Cleanthes condiscipulus rogaret, quaenam ratio eum de sententia deduxisset; T II, 60. cur Epicurus ... ab atomis petat praesidium easque de via deducat; Fa 18.

deflecto: deflexit iam aliquantum || aliquantulum || de spatio curriculoque consuetudo maiorum; Lae 40. cum ipsos principes aliqua pravitas de via deflexit; R I, 68. in quo verbo || [verbo] || lapsa consuetudo deflexit de via; O II, 9.

deicio: prius .. te quis de omni vitae statu quam de ista auctoritate deiecerit; N I, 66. ecquid ergo intellegis, quantum mali de humana condicione deieceris? T I, 15. fortis .. animi ... est ... nec tumultuantem de gradu deici, ut dicitur, sed ..; O I, 80. me pudet tam cito de sententia esse deiectum; T II, 14. statu: ſ. auctoritate. videsne .., quantum breviter admonitus de doloris terrore deieceris? T II, 14.

delabor: quae (regula) quasi delapsa de caelo est ad cognitionem omnium; F I, 63. de manibus audacissimorum civium delapsa arma ipsa ceciderunt; O I, 77.

delector: neque .. || omnes || isdem de rebus nec omni tempore nec similiter delectamur; O I, 135.

delibero: de quo deliberant; O I, 9. in quibus (generibus) deliberare homines et consultare de officio solerent; O III, 7. qui (Academicus) sibi adhuc de re tanta deliberandum esse pronuntiat; A fr. 20 (Ȝ. 33).

demo: Publicola lege illa de provocatione perlata statim secures de fascibus demi iussit; R II, 55.

demoveo: viri fortes ... mori malunt quam tantum modo de dignitatis gradu demoveri; T II, 58.

depello: me nemo de inmortalitate depellet; T I, 77. depulso .. de pectore et in omne corpus diviso et mitificato cibo; D II, 57.

depono: nec (te ea) de manibus umquam deponere; A I, 3.

desisto: tu, adulescens, ... verbo de sententia destitisti; T II, 28.

deterreo: num .. eorum frequentia Stoici de sententia deterrentur? D II, 81.

detraho: Socrates .. de se ipse detrahens in disputatione plus tribuebat iis, quos volebat refellere; A II, 15. alienum esse a iustitia ... detrahere quid de aliquo, quod sibi adsumat; F III, 70. [detrahere .. de altero sui commodi causa]: O III, 24. absentibus: ſ. dico de abs. suum cuique incommodum ferendum est potius quam de alterius commodis detrahendum; O III, 30. multae .. res sunt, in quibus de suis commodis viri boni multa detrahunt detrahique patiuntur; Lae 57. convictis Epicuri erroribus longa de mea disputatione detracta oratio est; N II, 3. quoniam detractis de homine sensibus reliqui nihil est; F I, 30. ne quid privatis studiis de opera publica detrahamus; A II, 6. de opinionibus nihil detrahentem; F IV, 21. saltem aliquid de pondere detraxisset; F IV, 57. haec .. oratio de ipsa summa mali nihil detrahit; T III, 55. qui (sapiens vir) si occiderit, multum de communi utilitate detraxerit; O III, 31.

dico: nisi de me ipso dicendum esset; A II, 3. an de ullis certius possum dicere? A II, 74. quid dicam de Platone? A II, 74. an tu me de L. Tubulo putas dicere? F II, 54. fortasse etiam ... aliquid de maioribus tuis et de te ipso dices more maiorum; F II, 74. barbati, ut nos de nostris solemus dicere; F IV, 62. quid de Dicaearcho dicam? T I, 24. de quo (Aeeta) paulo ante dixi; T III, 39. ut libido sit earum rerum, quae dicuntur de quodam aut quibusdam, quae κατηγορήματα dialectici appellant; T IV, 21. ceteri, de quibus dici non necesse est; T IV, 55. ut de Lacedaemoniis paulo ante diximus; T V, 99. quae sunt isdem in erratis fere, quibus ea, quae de Platone diximus; N I, 31. idem (dicis) de Cerere; N III, 64. quid dicam de Socrate? N III, 82. de quo (Dionysio) ante dixi; N III, 83. dixi de Pythagora, de Democrito, de Socrate; D I, 87. quod idem dici de Moneta potest; D II, 69. de nostris somniis quid habemus dicere? tu de emerso me et equo ad ripam, ego de Mario cum fascibus laureatis me in suum deduci iubente monumentum; D II, 136. quid iam de Saturnino, Sulpicio, reliquis dicam? L III, 20. licet eadem de Pausania Lysandroque dicere; O I, 76. dixi paulo ante de Crasso; O II, 49. nihil necesse est mihi de me ipso dicere; C 30. nihil de me, de Scipione dicam lubentius; Lae 96. de quibus iam diximus; A II, 46. de quo ante diximus; F III, 39. de quibus dixi; F III, 46. cum de plurimis eadem dicit, tum certe de maximis; F IV, 13. de quo dicam equidem paulo post; N I, 23. cur ... de eo ipso tam multa dixeris; N III, 8. ex quo .. illud est Callaui, de quo ante dixi; D I, 65. de quibus singulis dicam suo loco; nunc de universis; D II, 16. de quo primum hoc libet dicere; D II, 27. de quibus dicam equidem singulis, quoad videbitur; sed dicendum etiam est de universis; D II, 54. de quo progrediente oratione plura me dicturum puto; R I, 62. de quo quom perpauca dixero, tum ad ius civile veniam; L I, 34. de quibus dicere adgrediar, si pauca prius de instituto ac de iudicio meo dixero; O II, 1. de iis quidem ... satis arbitror dictum; O III, 95. de ceteris et diximus multa et saepe dicemus; C 3. ſ. re; Fa 1. cum studiose de absentibus detrahendi causa aut per ridiculum aut severe || severe, || maledice contumelioseque dicitur; O I, 134. et de figuris deorum et de locis atque sedibus et actione vitae multa dicuntur; N I, 2. nunc de adsensione atque adprobatione, quam Graeci συγκατάθεσιν vocant, pauca dicemus; A II, 37. dixit .. de adulescente perdito ac dissoluto; T IV, 55. quid de fretis aut de marinis aestibus plura dicam? D II, 34. ea ... quam magnifice sunt dicta ...! de iustitia, de temperantia, de fortitudine, de amicitia, de aetate degenda, de philosophia, de capessenda re publica; F IV, 6. (haec) sunt .. ignorantis, cum de aeternitate animorum dicatur, de mente dici, ... non de partibus iis, in quibus aegritudines, irae libidinesque versentur; T I, 80. cum satis de aeternitate dixissemus; T I, 81. te de aeternitate dicentem aberrare a proposito facile patiebar; T I, 81. si de sacrorum alienatione dicendum putasti; L III, 48. de qua (amicitia) Epicurus .. ita dicit, ... nihil esse maius; F I, 65. ſ. **amicitia,** II, 4. dico de (5 St.) S. 156, a. summatim .. haec erant de corpore animoque dicenda; F V, 36 (37). de qua (appetitione) saepe iam diximus; F IV, 58. approbatione: ſ. adsensione. de ipsa atomo dici potest, cum per inane moveatur gravitate et pondere, sine causa moveri; Fa 24. deinceps ... de beneficentia ac de liberalitate dicatur; O I, 42. deinceps de

beneficentia ac de liberalitate dicendum est; O II, 52. quae de animae immortalitate dicerentur caeloque; R VI, 3. quae a te, physice, dicta sunt de vi ignea deque eo calore; N III, 18. de quibus (capedunculis) in illa aureola oratiuncula dicit Laelius; N III, 43. Cato .. dumtaxat de magnitudine animi, de continentia, de morte, de omni laude virtutis, de dis inmortalibus, de caritate patriae Stoice solet oratoriis ornamentis adhibitis dicere; P 3. dixisti multa de casu; D II, 48. primam (causam) posuit eam, de qua modo dixi; N II, 13. de oculorum .. causis ... satis ferme esse dictum puto; Ti 52. ſ. genere; Ti 51. quae de prudentia, de cognitione rerum, de coniunctione generis humani, quaeque ab isdem de temperantia, de modestia, de magnitudine animi, de omni honestate dicuntur; F IV, 19. de exercitatione et consuetudine et commentatione dixi; T II, 42. quoniam de primis naturae commodis satis dictum est; F V, 58. commutationibus: ſ. genere; R I, 65. coniunctione: ſ. cognitione. quis .. te potius aut de maiorum dixerit institutis ... aut de optimo statu civitatis ... aut de consiliis in posterum providendis? R I, 71. quid ego de Consolatione dicam? D II, 3. quoniam de constantia paulo ante diximus; T V, 33. consuetudine: ſ. commentatione. quid .. de modestia, quid de temperantia, quid de continentia, quid de verecundia, pudore pudicitiaque dicemus? L I, 50. de continentia et temperantia dicit ille (Epicurus) .. multa multis locis; O III, 117. ſ. caritate. siquidem satis a nostris et a principe philosophiae Socrate dictum est de ubertatibus virtutis et copiis; N II, 167. quod de Corintho dixi, id haud scio an liceat de cuncta Graecia verissime dicere; R II, 8. corpore: ſ. animo. cruciatu: ſ. dolore; F V, 77. de qua (agri cultura) quoniam in Catone maiore satis multa diximus; O I, 151. de quo (decoro) alio loco plura dici solent; O I, 97. de quo (decore) ante diximus; O I, 141. *de* qua (delectatione) dixi; C 56. quae ipse (Chrysippus) primo libro de deis inmortalibus dixerat || dixerit ||; N I, 41. quae .. is (Epicurus) de deis inmortalibus dixerit, invidiae detestandae gratia dixisse; N I, 123. de quo (deo) satis dictum est; D I, 125. ſ. caritate. dignitate: vgl. virtute; F II, 107. † diligentiam || de diligentia || veterum satis in lege dictum est ac votis || † ac voti || sponsio; L II, 41. cuius (Pythagorae) de disciplina aliud tempus fuerit fortasse dicendi; T V, 10. de qua (educatione, disciplina) dicemus aliquid fortasse; L III, 29. aliquid etiam de hac distinctione dicendum est; O I, 122. ut de naturali divinatione dicam; D I, 37. haec habui, .. de divinatione quae dicerem; D I, 131. de divis, neque ut sint neque ut non sint, habeo dicere; N I, 63. quid de dolore dicemus? F II, 92. de dolore .. cum diceremus; F II, 104. quae Theophrastus de fortuna, de dolore, de cruciatu corporis dixit; F V, 77. quoniam duobus superioribus (libris) de morte et de dolore dictum est; T III, 6. quamvis .. multis locis dicat Epicurus, sicuti dicit, satis fortiter de dolore, tamen . ; O III, 117. educatione: ſ. disciplina; T V, 10. ut, ... si .. de elephanto quis diceret, etiam rideri te putares; N I, 88. equo: ſ. aliquo; D II, 136. de cuius (sapientis) excellentia multa quidem dici quamvis fuse lateque possunt, sed brevissime illo modo; T IV, 57. exercitatione: ſ. commentatione. iam de haruspicum religione, de expiationibus et procurationibus sat esse plane || satis esse iam || in ipsa lege dictum puto; L II, 34. similia dici possunt de explicatione naturae; F IV, 11. de clarorum hominum factis illustribus et gloriosis satis hoc loco dictum sit || est ||; F I, 37. de quo (facto) paulo ante dixi; O III, 63. si pauca ante quasi de fama mea dixero; A II, 64. apud Stoicos de isto fato multa dicuntur; D II, 19. figuris: ſ. actione. de primo .. officii fonte diximus; O I, 19. fortitudine: ſ. aetate. fortuna: ſ. dolore; F V, 77. quid dicitis .. de fratribus? N III, 44. fretis: ſ. aestibus. si vere dicatur de futuro; Fa 13. quamquam de futuro dicitur; Fa 17. quid iam de hominum genere dicam? N II, 99. est omnino, cum de illo genere rei publicae, quod maxime probo, quae sentio, dixero, accuratius mihi dicendum de commutationibus rerum publicarum; R I, 65. multa .. nobis de eo genere dicenda sunt; R II, 31. erit hoc de genere nobis alius aptior dicendi locus; R II, 48. quoniam de eo genere beneficiorum dictum est, quae ad singulos spectant; O II, 72. de tertio .. genere deinceps se scripsit dicturum; O III, 7. quo de genere mortis difficile dictu est, quid homines suspicentur, videtis; Lae 12. ut de utroque nos quidem dicamus genere causarum, separatim autem de iis, quae ..., et de iis, quae ..; Ti 51. nunc dicamus de gloria; O II, 31. Graecia: ſ. Corintho. de hominibus dici non necesse est; F I, 65. de homine .. dicitur, cui necesse est mori; Fa 17. honestate: vgl. virtute; F II, 107. ut aliquid etiam de humatione et sepultura dicendum existimem, rem non difficilem, iis praesertim cognitis, quae de nihil sentiendo paulo ante dicta sunt; T I, 102. imbecillitate: ſ. inconstantia; T IV, 64. deinceps dicit eadem illa de inmortalitate animorum et reliqua post mortem tranquillitate bonorum, poenis impiorum || [deinceps ... impiorum] ||; L II, 68. ſ. caelo. quid de sacrilegis, quid de impiis periurisque dicemus? N I, 63. quod paulo ante de inclinatione atomorum dixi; N I, 73. de inconstantia totius illorum sententiae ... sit || est || ... dictum satis; A II, 29. quamquam de ipsius metus inconstantia, inbecillitate, levitate dicendum est, tamen ..; T IV, 64. iam de Platonis inconstantia longum est dicere; N I, 30. de inferenda .. iniuria satis dictum est; O I, 27. institutis: ſ. alq. re; O II, 1. consiliis. de quibus (intellegentiis) ante dixi; L I, 30. quid tibi sit deinde dicendum. — mihine? de iudiciis arbitror; L III, 47. ſ. alq. re; O II, 1. de iure populi Romani ... dicendum nihil putas? L III, 48. nos .. de iure naturae cogitare per nos atque dicere debemus, de iure populi Romani quae relicta sunt et tradita; L III, 49. de iustitia satis dictum; O I, 41. de qua (iustitia) multa iam dicta sunt; O I, 46. ſ. aetate. quae optimis verbis ab Epicuro de laude amicitiae dicta sunt; F II, 84. ut, prius quam ipsam legem recitem, de eius legis || [legis] || laude dicam; L II, 14. nec de mortui laude nisi in publicis sepulturis ... dici licebat; L II, 65. ſ. caritate. levitate: ſ. inconstantia; T IV, 64. de quibus (libris) heri dictum a Catulo est; A II, 11. de quo (libro) iam tam multa diximus; T I, 102. liberalitate: ſ. beneficentia. locis: ſ. actione. dicam de magistratibus; L II, 69. magnitudine: ſ. caritate. cognitione. maioribus: ſ. aliquo; F II, 74. de cuius (Oilei) commutata mente sic dicitur: »nec vero ..;« T III, 71. ſ. aeternitate; T I, 80. de quo (metu) pauca dicenda sunt; T IV, 64. modestia: ſ. cognitione. continentia; L I, 50. unus is modus est, de quo satis dixi; N III, 16. multa primo die, ... non pauca etiam postero ... sunt dicta de morte; T V, 118. ſ. caritate. dolore; T III, 6. quid dicam de moribus facillimis, de pietate in matrem?

Lae 11. dictum est de universo mundo, dictum etiam est de sideribus; N II, 59. de natura ... ita dicebant || docebant ||, ut eam dividerent in res duas; A I, 24. quae dicenda putarem de natura deorum; N II, 168. haec fere dicere habui de natura deorum; N III, 93. de officio nihil queant dicere; O I, 6. de bellicis .. officiis satis dictum est; O I, 41. ne illud quidem alienum est, de magistratuum, de privatorum, [de civium,] de peregrinorum officiis dicere; O I, 124. quid de vitibus olivetisque dicam? N II, 156. deinceps de ordine rerum et de oportunitate temporum dicendum est; O I, 142. de quibus (oraclis) tum dicemus, cum ad naturalem divinationem venerimus; D II, 70. quid de pratorum viriditate aut arborum ordinibus aut vinearum olivetorumve specie plura dicam? C 57. ſ. oportunitate. quid dicam de ossibus? N II, 139. de prima .. parte satis dictum est; N II, 80. quoniam ... de prima .. (parte) diximus, consideremus secundam; N III, 20. sequitur, ut de una reliqua parte honestatis dicendum sit; O I, 93. in extremo libro tertio de hac parte pollicetur se deinceps esse dicturum; O III, 9. ſ. aeternitate; T I, 80. paupertate: ſ. vita; T III, 81. parumne multa de toleranda paupertate dicuntur? T V, 107. periuris: ſ. impiis. ut nihil, quale sit illud, quod perturbet animum, sed de ipsa sit perturbatione dicendum; T IV, 62. de perturbationibus caelestibus et maritimis et terrenis non possumus dicere ... non esse multos, qui ..; N III, 16. de universa philosophia, quanto opere et expetenda esset et colenda, satis ... dictum est in Hortensio; T III, 6. ſ. aetate. pietate: ſ. moribus. poenis: ſ. immortalitate. de praesensione diximus; N III, 16. procurationibus: ſ. expiationibus. de qua (providentia deorum) plurima a te .. dicta sunt; N III, 17. de qua (prudentia) principio diximus; O I, 143. ſ. cognitione. pudicitia, pudore: ſ. continentia; L I, 50. quae (philosophia) de maximis quaestionibus copiose posset ornateque dicere; T I, 7. quibus de quaestionibus tu quidem strictim, nostri autem multa solent dicere; N III, 19. de qua (ratione) dicetur idoneo loco; L I, 23. quae sunt dicta de regno; R III, 46. quem (C. Laelium) potius audiam dicentem de religione in illa oratione nobili quam quemquam principem Stoicorum; N III, 5. ſ. expiationibus. hac de re in utramque partem et dicta sunt et scripta multa; A II, 108. de .. his rebus satis multa in nostris de re publica libris sunt dicta a Laelio; F II, 59. cum de rebus grandioribus dicas; F III, 19. quod de re bona dilucide dicitur; F III, 19. ab Aristotele .. principe de singulis rebus in utramque partem dicendi exercitatio est instituta; F V, 10. est, isdem de rebus quod dici possit subtilius; T III, 32. dictum est omnino de hac re alio loco diligentius; N I, 12. iudico .. de re obscura atque difficili a te dictum esse dilucide; N I, 58. facilius me, talibus praesertim de rebus, quid non sentirem, quam quid sentirem, posse dicere; N II, 2. quae (ἀξιώματα) de re futura cum aliquid dicunt deque eo, quod possit fieri aut non possit; Fa 1. quod onus est ei, qui magnis de rebus dicturus est, gravissimum; R I, 37. qui (Aratus) magnis de rebus dicere exordiens a Iove incipiendum putat; R I, 56. his .. de rebus pauca dicantur; O I, 126. si prius iis de rebus, quae virtuti propiores sunt, dixerimus; O II, 22. multa dicta sunt ab antiquis de contemnendis ac despiciendis rebus humanis; F V, 73. quod erat aequum de re publica potissimum principem rei publicae dicere; R I, 34. renuntio .. vobis nihil esse, quod adhuc de re publica dictum putemus; R II, 70. capessenda re p.; ſ. aetate. tu .. ne de Persarum quidem rege magno potes dicere, beatusne sit? T V, 35. sacrilegis: ſ. impiis. quod idem cum Stoici de sapiente dicunt; T IV, 36. de populi sapientia dicendum puto; R III, 24. de hac dico sapientia, quae videtur in hominem cadere posse; Lae 100. sedibus: ſ. actione. quod eodem modo de senectute dici potest; C 8. haec habui, de senectute quae dicerem; C 85. in qua (parte philosophiae) primum de sensibus ipsis quaedam dixit nova; A I, 40. de sepulchris .. dicit haec; L II, 67. sepultura: ſ. humatione. sideribus: ſ. mundo. somniis: ſ. aliquo; D II, 136. dicendum .. putas de sortibus? D II, 85. specie: ſ. ordinibus. vgl. virtute; F II, 107. tum, ... cum (Archimedes) istam ipsam || istam || sphaeram, nihil cum agere videretur, [de qua modo dicebatur] effecerit; R I, 28. statu: ſ. consiliis. de ceteris studiis alio loco et dicemus, si usus fuerit, et saepe diximus; T IV, 5. quid ego de studiis dicam cognoscendi semper aliquid atque discendi? Lae 104. ut difficile sit de temeritate eorum, perinde ut causa postulat, dicere; A II, 31. temperantia: ſ. aetate. cognitione. continentia. tranquillitate: ſ. immortalitate. vacuitate: ſ. voluptate; F V, 21. ubertatibus: ſ. copiis. verecundia: ſ. continentia; L I, 50. nemo de tenui victu plura dixit; T V, 89. de viris quid dicam? R V, 2. proficiscar .. non ad eos solum viros, de quibus ante dixi, verum etiam ad Catonem meum; C 84. viriditate: ſ. ordinibus. iustitia restat, ut de omni virtute sit dictum; F I, 50. de quibus (virtutibus) ante dictum est; F I, 66. quae .. de virtutibus dicta sunt, ... eadem de amicitia dicenda sunt; F I, 68. quae dici eadem de ceteris virtutibus possunt; F II, 72. omitto dignitatem, honestatem, speciem ipsam virtutum, de quibus ante dictum est; F II, 107. pauca ..., neque ea ipsa enucleate, ab hoc (Democrito) de virtute quidem dicta; F V, 88. ut aliis locis de virtute et diximus et saepe dicendum erit; T IV, 34. vi: ſ. calore. idem de vita talis viri rectissime dicetur; F III, 28. de ipsa beata vita, ad quam omnia referuntur, quae dicitis? F IV, 57. sunt .. certa, quae de paupertate, certa, quae de vita inhonorata et ingloria dici soleant; T III, 81. habes, quae fortissime de beata vita dici putem et ... etiam verissime; T V, 82. vitibus: ſ. olivetis. nunc dicam de voluptate, nihil scilicet novi, ea tamen, quae ..; F I, 28. de quibus (obscenis voluptatibus) ab Epicuro saepissime dicitur; F II, 68. quae .. de voluptate dicuntur; F III, 2. quod dicit Epicurus etiam de voluptate; F IV, 29. de vacuitate doloris eadem fere dici solent, quae de voluptate; F V, 21. possum de ichneumonum utilitate, de crocodilorum, de faelium dicere; N I, 101. ex altera (parte) ita de utilitate dicitur, ut ..; O III, 56. sentiendo: ſ. humatione.

digladior: de quibus inter se digladiari soleant; D I, 28.

dimico: dimicare .. (debemus) paratius de honore et gloria quam de ceteris commodis; O I, 83. cum Latinis, Sabinis, Samnitibus, Poenis, Pyrrho de imperio dimicabatur; O I, 38.

discepto: has (definitiones rerum) ad omnia, de quibus disceptabatur, adhibebant; A I, 32. si de re disceptari oportet; F IV, 60. cum de re publica disceptatur; A II, 65.

disco: ea .., quae de bonis et malis didicerimus, ut tenere tuerique possimus; F III, 72. docebo meliora me didicisse de colendis dis immortalibus iure pontificio et more maiorum ... quam rationibus Stoicorum; N III, 43. se de rationibus rerum publicarum aut constituendarum

aut tuendarum nihil nec didicisse umquam nec docere; R I, 11.

discrepo: qui (philosophi) de bonis contrariisque rebus tanto opere discrepant, ut ..; A II, 147. quae (curatio) possit esse omnium etiam de ceteris rebus discrepantium philosophorum; T IV, 61.

disputo: si illa, de quibus disputatum est, vera sunt; A II, 38. de quo iam nimium etiam diu disputo; A II, 59. ut ... conveniat, quid sit id, de quo agatur, velut in hoc ipso, de quo nunc disputamus; F II, 4. dic, si vis, de quo disputari velis; T II, 13. narrabat eum (Posidonium) graviter et copiose de hoc ipso ... cubantem disputavisse; T II, 61. sic est propositum, de quo disputaremus; T V, 11. de quo a te disputari volo; T V, 12. de quo dum disputarem; N II, 147. mihi .. ad hoc, de quo disputo, probandum satis est ..; D I, 124. numquam .., quale sit illud, de quo disputabitur, intellegi poterit, nisi ..; R I, 38. ut intellegatur, quid sit id, de quo disputetur; O I, 7. rectene ... adiunxerit an secus, de eo fortasse disputari potest; O III, 11. doctorum est ista consuetudo, eaque Graecorum, ut iis ponatur, de quo disputent quamvis subito; Lae 17. de qua (aegritudine) satis est disputatum; T IV, 64. ut separatim de aegritudine et de ceteris perturbationibus disputaremus; T IV, 83. amicitia: f. re; Lae 16. **amicitia,** II, 4. disputo de (3 St.) S. 156, a. nec .. de bellatoribus solum disputant; T IV, 43. deinceps de iis (beneficiis), quae ad universos quaeque ad rem publicam pertinent, disputandum est; O II, 72. altera (medicina erit) et de communi condicione vitae et proprie, si quid sit de ipsius, qui maereat, disputandum; T III, 77. cum apud C. Cottam ... accurate sane et diligenter de dis inmortalibus disputatum est; N I, 15. cum de dis inmortalibus disputemus; N III, 64. quae a me disputantur de divinatione; D I, 22. et argumentandum et accurate disserendum et rationibus conquisitis de voluptate et dolore disputandum putant; F I, 31. f. re; T IV, 64. tam licet de his erroribus, si velis, quam de somniis disputare; D II, 120. quoniam de extis et de fulgoribus satis est disputatum; D II, 49. de hoc genere toto in iis libris, quos de re publica scripsi, diligenter est disputatum; O II, 60. toto hoc de genere, de quaerenda, de collocanda pecunia, ⟨vellem ‖ pecunia ‖ etiam de utenda ‖ augenda ‖⟩ commodius a quibusdam optumis viris ad Ianum medium sedentibus quam ab ullis philosophis ... disputatur; O II, 87. [quoniam .. et de voluptate cum Torquato et de honestate ... cum Catone est disputatum]; F V, 21. cum .. (Socrates) de inmortalitate animorum disputavisset; T I, 103. de periuriis, de incesto nihil sane hoc quidem loco disputandum est; L II, 41. ut ille (Plato) ... de institutis rerum publicarum ac de optimis legibus disputat ‖ disputavit, al ‖; L I, 15. faciendum tibi est, ut de potestatum iure disputes; L III, 48. de prudentia ... itemque de iustitia ... disputatum est; O III, 96. legibus: f. institutis. reddes .. nobis ..., de magistratibus ut disputes ‖ [ut disp.] ‖, quibus de causis maxime placeat ista discriptio; L III, 13. satis iam disputatum est de magistratibus; L III, 47. morte: f. re; T IV, 64. moribus: f. re publica; R I, 16. ut tu paulo ante de Platonis mundo disputabas; N I, 68. qui .. haberent ius suum disputandi de officio; O I, 6. qui (Panaetius) sine controversia de officiis accuratissime disputavit; O III, 7. haec .. officia, de quibus his libris disputamus, media Stoici appellant; O III, 14. maxuma vis decori in hac inest parte, de qua disputamus; O I, 100. quaerenda pecunia: f. genere; O III, 60. periuriis: f. incesto. cum de animi perturbationibus disputant; T IV, 9. habes ea, quae de perturbationibus enucleate disputant Stoici; T IV, 33. cum disputabimus de providentia deorum; N III, 17. prudentia: f. iustitia. qui nulla arte adhibita de rebus ante oculos positis vulgari sermone disputant; A I, 5. de quibus (rebus) disputatur; A II, 7. quibus de rebus et alias saepe nobis multa quaesita et disputata sunt et quondam in Hortensii villa; A II, 9. eisdem de rebus disputantes; A II, 125. de maxumis .. rebus nihil fere intermisimus postea nec disputare nec scribere; T III, 6. dicat, si quis volt, qua de re disputari velit; T IV, 8. quod eis de rebus, quae maxime metuuntur, de morte et de dolore, primo et proxumo die disputatum est; T IV, 64. quo die est a nobis ea de re ... disputatum; T V, 1. quibus de rebus et alias saepe et paulo accuratius nuper ... disputatum est; D I, 8. de qua (re) disputem; R I, 38. si, quem ad modum soles de ceteris rebus, quom ex te quaeruntur ‖ quaeritur ‖, sic de amicitia disputaris quid sentias, qualem existumes, quae praecepta des; Lae 16. cum de re stabili et inmutabili disputat oratio; Ti 8. cum (Socrates) de moribus, de virtutibus, denique de re publica disputet, .. tamen ... studeat ..; R I, 16. neque tamen de nostra, sed de omni re publica disputo; O II, 74. si nuper in hortis Scipionis, cum est de re publica disputatum, adfuisses; Lae 25. de quibus (somniis) disputans Chrysippus; D I, 39. f. erroribus. omnino .. de istis omnibus verbis a Zenone mutatis ita disputabat; F IV, 73. de quibus (virtutibus) disputatum est; F III, 72. cum Catone, omnium virtutum auctore, de virtutibus disputare; F IV, 44. f. re publica; R I, 16. voluptate: f. dolore. honestate. de qua (utilitate) hoc libro disputatum est; O II, 87. quae .. de bene beateque vivendo a Platone disputata sunt; F I, 5.

dissentio: qui de hoc dissentiunt; F V, 33. qui .. de summo bono dissentit, de tota philosophiae ratione dissentit; F V, 14. de summo .. bono dissentiens (Diodorus) dici vere Peripateticus ‖ vere Per. dici ‖ non potest; F V, 14. de causa .. ipsa malim quidem te ab hoc dissentire; A II, 63 ratione: f. bono; F V, 14. res .. nulla est, de qua tantopere ‖ tanto opere ‖ non solum indocti, sed etiam docti dissentiant; N I, 5. qui (Graeci) maledictis insectantur eos, a quibus de veritate dissentiunt; F II, 80.

dissero: si .. dicent ea, de quibus disserent ‖ disserant ‖, se dilucide perspicere; A II, 44. ut, inter quos disseritur, conveniat, quid sit id, de quo disseratur; F II, 3. de iis, si placet, disseramus; F IV, 24. Socrates ... supremo vitae die de hoc ipso multa disseruit; T I, 71. de quibus, si vobis videtur, accuratius disserendum puto; N III, 65. quia commodius arbitratus es separatim id quaeri deque eo disseri; D I, 9. quoniam est integrum, libenter tibi, Laeli, ut de eo disseras, equidem concessero; R I, 20. idonea mihi Laeli persona visa est, quae de amicitia ea ipsa dissereret. quae ..; Lae 4. audite ... ea, quae saepissime inter me et Scipionem de amicitia disserebantur; Lae 33. nobis mox de instituendis et conservandis civitatibus aptiorem .. fore disserundi locum; R II, 65. primum .. est de honesto, sed dupliciter, tum pari ratione de utili, post de comparatione eorum disserendum; O I, 10. erit .. iam de omnium virtutum cursu ad voluptatem proprius disserendi locus; F I, 37. potius de dissensionibus tantis summorum virorum disseramus, de obscuritate naturae deque

errore tot philosophorum, ... quam de oculorum sensuumque reliquorum mendaciis et de sorite aut pseudomeno; A II, 147. cum de divinatione Quintus frater ea disseruisset; D II, 8. dolore: f. disputo de d. errore: f. dissensionibus. neque .. de sicariis, veneficis, testamentariis, furibus, peculatoribus hoc loco disserendum est; O III, 73. de quibus (divinandi generibus), ... si placet, disseramus; D II, 100. reliqui disseruerunt ... de generibus et de rationibus civitatum; R II, 22. honesto: f. comparatione. demonstrabantur mihi .., quae Socrates supremo vitae die de inmortalitate animorum disseruisset; C 78. tu paulo ante de lege et de iure disserens; L II, 2. quod ... de materia disseruerunt, vim et causam efficiendi reliquerunt; F I, 18. mendaciis: f. dissensionibus. de deorum natura ortuque mundi disserentes; Ti 8. obscuritate: f. dissensionibus. de quibus (officiis) his libris disserimus; O III, 15. ortu: f. natura. de qua (parte honestatis) hoc loco disserendum est; O I, 94. peculatoribus: f. furibus. de qua (philosophia) disserens arripere verba de fore non potest; F III, 4. de qua (tribunorum potestate) disseri nihil necesse est; L III, 19. pseudomeno: f. dissensionibus. qui de ratione vivendi disserunt; R III, 4. f. generibus; R II, 22. illam .. Socraticam dubitanter || dubitantem, al. || de omnibus rebus et nulla adfirmatione adhibita consuetudinem disserendi reliquerunt; A I, 17. eisdem .. de rebus hos (Stoicos) cum acutius disseruisse, tum sensisse gravius et fortius; F IV, 62. mihi semper Peripateticorum Academiaeque consuetudo de omnibus rebus in contrarias partis disserendi ... placuit; T II, 9. nec ... ita disseram de re tam inlustri tamque nota, ut ..; R I, 38. qui ... aliis de rebus disserere soleamus; O II, 7. neque .. est periculum, ne te de re publica disserentem deficiat oratio; R I, 37. veteres ... non ad hunc usum popularem atque civilem de re publica disserebant; L III, 14. qui (Scipio) ... perpaucis ante mortem diebus ... triduum disseruit de re publica; Lae 14. sicariis, testamentariis, veneficis: f. furibus. sorite: f. dissensionibus. voluptate: f. disputo de dolore. utili: f. comparatione.

dissideo: de qua (definitione summi boni) qui dissident, de omni vitae ratione dissident; A II, 132. re: f. congruo.

dissuadeo: cum praesertim (Regulus) de captivis dissuasurus esset; O III, 110.

doceo: de forma .. (deorum) partim natura nos admonet, partim ratio docet; N I, 46. natura: f. dico de n.; A I, 25. rationibus: f. disco de r. nihil de dividendo ac partiendo (Epicurus) docet; F I, 22.

dubito: de L. Bruto fortasse dubitarim, an ... ecfrenatius in Arruntem invaserit; T IV, 50. Apollinem, ... ceteros deos esse dices, de Hercule, Aesculapio, Libero, Castore, Polluce dubitabis? N III, 45. quid aut de Codro dubitare possumus aut de ceteris? N III, 49. nihil est .., de quo minus dubitari possit, quam .. honesta expetenda per se ... esse; F III, 38. nec .. de hoc quisquam dubitare posset, nisi ..; T I, 73. confirmato ille, de quo, si mortales animi sunt, dubitare non possumus, quin .. interitus ... sit; T I, 88. ut ... signis certioribus, quale sit id, de quo dubitaverat, incipit suspicari; N II, 90. licet verum exquirere sine invidia, mihi praesertim de plerisque dubitanti; D II, 28. f. III. dubitatio. quae (sapientia) neque de se ipsa dubitare debet neque de suis decretis; A II. 27. non ignoro ... te semper ita sensisse, ut de ceteris divinandi generibus dubitares; D II, 101. de iudicio Panaeti || Panaetii || dubitari non potest; O III, 11. hi .. dubitant de mundo, ... casune .. sit effectus ... an ratione; N II, 88. quis .. de Ganymedi raptu dubitat, quid poëtae velint? T IV, 71. nemo cunctam intuens terram de divina ratione dubitaret; N II, 99. cum Panaetius ... ea de re dubitare se dicat; A II, 107. Velleius ... nihil tam verens, quam ne dubitare aliqua de re videretur; N I, 18. neque ante philosophiam patefactam ... hac de re communis vita dubitavit; D I, 86. sapientia: f. decretis. ne de horum quidem est veritate dubitandum; F III, 48. de fulgurum vi dubitare num possumus? D I, 16.

edo: reperiemus asotos primum ita non religiosos, ut „edint de patella"; F II, 22.

edo: quid .. homines doctissimi et summi poëtae de se ipsis et carminibus edunt et cantibus? T IV, 71.

efficio: quod (vinculum) ex se atque de iis, quae stringit, quam maxime unum efficit; Ti 13. vgl. V, 1. sideribus.

effutio: ita temere de mundo effutiunt, ut ..; N II, 94.

eicio: non plus (dominus eripiet) quam navigantem in alto eicere de navi velit, quia sua sit; O III, 89.

elaboro: de quibus etsi a Chrysippo maxime est elaboratum, tamen a Zenone minus; F IV, 9.

excedo: huius officium est de || e || vita excedere; F III, 60.

excepto: videat (M'. Curius) aliquem summis populi beneficiis usum barbatulos mullos exceptantem de piscina; P 38.

excipio: f. II. nemo; D I, 87.

exeo: [cum .. Hannibalis permissu exisset de castris]; O I, 40. iratos proprie dicimus exisse de potestate, id est de consilio, de ratione, de mente; T IV, 77. quem fuerat aequius, ut prius introieram, sic prius exire de vita; Lae 15.

existimo: si vera sunt, quae de Carneade non nulli existimant; A II, 59. non .. omnes eos contemnunt, de quibus male existumant; O II, 36. eos haud contemnunt quidem || eos cont. q. neutiquam ||, sed de iis male existumant; O II, 36. quid de iis existimandum est, qui orationis vanitatem adhibuerunt? O III, 58. de quo necesse erat peius existimare eos, qui ploderent, quam eos, qui non ploderent; fr VIII, 13. quid de religione, pietate, sanctitate, caerimoniis, fide, iure iurando, quid de templis, delubris sacrificiisque sollemnibus, quid de ipsis auspiciis, quibus nos praesumus, existimandum sit; N I, 14. quid existimandum est de coniectura eorum, qui extis ... futura praesentiunt? D II, 16. fide, al.: f. auspiciis. de homine minime vafro male existimant; N I, 85. quod ex aliorum et ex nostra fortasse mollitia, non ex ipsa virtute, de virtutis robore existumo; T V, 4. quis .. de ipso sapiente aliter existimat, quin ..? F V, 32. de quibus (scriptoribus) existimare non possumus; L I, 7. ipse (sapiens vir) de se bene existimans seseque diligens; O III, 31.

explico: non .. de aegritudine solum, ... sed de omni animi, ut ego posui, perturbatione, morbo, ut Graeci volunt, explicabo; T III, 13. ut Stoicos nihil de dis explicare convinceret; N III, 44. Panaetius ... de duobus generibus primis tribus libris explicavit; O III, 7. morbo: f. aegritudine. de quibus (officiis) est nobis his libris explicandum; O I, 7. neque .. quicquam est de hac parte post Panaetium explicatum; O III, 34. perturbatione: f. aegritudine. omni orationi cum iis rebus, de quibus explicat, videtur esse cognatio; Ti 8.

exploro: cui possit exploratum esse de sua sanitate? A II, 54.
expono: hi coetus .. hac, de qua exposui, causa instituti; R I, 41.
exprimo: de lamentis .. expressa verbis sunt »mulieres genas ne radunto« ..; L II, 64.
exquiro: de animi bonis accuratius exquirebant; F IV, 17.
exsisto: videtisne .., ut de rege dominus extiterit? R II, 47. praeter Arcadas et Athenienses, qui ... commenti sunt se de terra tamquam hos ex arvis musculos extitisse; R III, 25.
exspecto: quae expectabam a te de iure civili; L I, 28. de C. Gracchi .. || Gai .. Gr. || tribunatu quid expectem, non lubet augurari; Lae 41.
facio: ut .. de sensibus hesterno sermone vidistis, item faciunt de reliquis; A II, 42. ex quo existet, ut de nihilo quippiam fiat, quod nec ipsi (Epicuro) nec cuiquam physico placet; Fa 18. quod .. propter aëris crassitudinem de caelo apud eos (Etruscos) multa fiebant; D I, 93. sicut de religionum lege fecisti; L III, 2. fecit .. idem et saepsit de manubiis || manibiis || comitium et curiam; R II, 31. quid eum facturum putem de abditis rebus et obscuris? A II, 30. quod is (Panaetius) potest facere vel de iis rebus, quas illi ... certas habuerint || habuerunt ||, cur id sapiens de reliquis rebus facere non possit? A II, 107. quae cum Zeno didicisset a nostris, ut in actionibus praescribi solet, „DE EADEM RE [FECIT] ALIO MODO“; F V, 88. sensibus: f. alq re; A II, 42. f. III. verbum
fero: ferri de singulis nisi centuriatis comitiis noluerunt; L III, 44. »de capite civis nisi per maximum comitiatum ollosque ... ne ferunto«; L III, 11. f. III. lex. suffragia.
fingo: num minus ille (Herodotus) potuit de Croeso quam de Pyrrho fingere Ennius? D II, 116. quae (Homerus) de Sirenum cantibus finxerit || finxit ||; F V, 49. idem Carneadem fingere dicis de capite Panisci; D II, 48. f. III. opinio.
frustror: f. certo; A II. 65.
glorior: ut de me ipse || ipsos || aliquid more senum glorier; C 82. neque est ullum bonum, de quo non is, qui id habeat, honeste possit gloriari; P 15. quaero, quis aut de misera vita possit gloriari aut de non beata. de sola igitur beata; F III, 28.
gratificor: de .. eo, quod ipsis superat, (parvi) aliis gratificari volunt; F V, 42.
habeo: de me .. sic habetote; Lae 10.
haurio: cum vidisset haustam aquam de iugi puteo; D I, 112.
impertio: saepe idoneis hominibus indigentibus de re familiari impertiendum; O II, 54.
impetro: [nisi de redimendis iis, qui capti erant, impetrassent; O I, 40. nisi de redimendis captivis impetravissent; O III, 113.
impleo: f. III. liber. volumina.
interrogo: pusionem quendam Socrates interrogat quaedam geometrica de dimensione quadrati; T I, 57.
iocor: non ego tecum iam ita iocabor, ut isdem his de rebus, cum ..; F IV, 74.
iudico: qui de hoc (Socrate) iudicaverunt; T I, 99. eodem .. modo de Aristotele et Isocrate iudico; O I, 4. aliter de illis ac de nobis iudicamus; O I, 30. non recte iudicas de Catone; Lae 9. ita fit, ut animus de se ipse tum iudicet, cum id ipsum, quo iudicatur, aegrotet; T III, 1. de malis .. et bonis ab iis animalibus ... ait optime iudicari; F II, 31. nec .. potest quisquam de bonis et malis vere iudicare nisi .. cognita ratione; F III, 73. si haec et horum similia (dialectica) iudicat, de se ipsa iudicat; A II, 91. erat aequius Triarium aliquid de dissensione nostra iudicare; F II, 119. nobismet ipsis quaerentibus, quid sit de divinatione iudicandum; D I, 7. de quibus (voluptate, dolore) neque depravate iudicant neque corrupte; F I, 71. maxumum .. argumentum est naturam ipsam de inmortalitate animorum tacitam iudicare; T I, 31. qui (censores) nulla de re diligentius quam de iure iurando iudicabant; O III, 111. sic de iustitia iudicandum est; F I, 50. malis: f. bonis. infirmissimo tempore aetatis ... de rebus incognitis iudicant; A II, 8. f. iure iurando. is (vir) ... bene de sese iudicare (debet) statuens nihil posse mali incidere sapienti; F III, 29. ea (gloria) est ... incorrupta vox bene iudicantium de excellenti virtute; T III, 3. non ex maxima parte de tota (vita) iudicabis? F V, 91. voluptate: f. dolore.
iuro: de Africano ... vel iurare possum non illum iracundia tum inflammatum fuisse; T IV, 50.
labor: »ut scias, quanto e loco, quantis opibus, quibus de rebus lapsa fortuna occidat || accidat ||;« T III, 44.
laboro: de qua (disciplina puerili) Graeci multum frustra laborarunt; R IV, 3. qui ... se ostenderit de hoc toto genere nihil laborare; T I, 103. non laboro .. de nomine; F II, 28. quasi de verbo, non de re laboretur; T II, 29.
lego: convenire aveo ... illos .., de quibus audivi et legi et ipse conscripsi; C 83. quodsi Graeci leguntur a Graecis iisdem de rebus alia ratione compositis; F I, 6. dum modo de iisdem rebus ne Graecos quidem legendos putent; F I, 8.
liqueo: de quo Panaetio non liquet; D I, 6. qui (Protagoras) sese negat omnino de deis habere quod liqueat, sint, non sint qualesve sint; N I, 29.
loquor: quid loquar de Democrito? A II, 73. quid de Pythagora? quid de Platone aut de || aut || Democrito loquar? F V, 50. quid loquor de nobis? F V, 63. id de se ipso loquitur Euripides; T III, 30. cum senex nihil nisi de Africano loqueretur; R VI, 10. ipsi .., qui de nobis || vobis || loquuntur, quam loquentur diu? R VI, 22. quid de te alii loquantur, ipsi videant, sed loquentur tamen; R VI, 25. quid de Paulo aut Africano loquar aut, ut iam ante, de Maximo? C 61. quod cum ita putarem, feci etiam audacius quam ille ipse, de quo loquor; P 3. quid ego de me loquor? P 50. f. viris. qui (Democritus) ita sit || est || ausus ordiri: „haec loquor de universis.“ A II, 73. de quo recte et verissume loquitur Atreus; N III, 68. nihil attinet de adsensione omnino loqui; A II, 38. quia nulla videbatur aptior persona, quae de illa aetate loqueretur, quam eius, qui ..; Lae 4. quid de nostris ambitionibus, quid de cupiditate honorum loquar? T II, 62. amicitia: f. **amicitia**, II, 4. loquor de (4 St.) S. 156, a. loquimur de iis amicis, qui ante oculos sunt; Lae 38. cum de avaritia, cum de intemperantia, cum de maximis vitiis loquetur; F II, 27. quid de auguribus loquar? D I, 105. de bestiis loquor; N I, 98. quid de bubus loquar? N II, 159. de comoedia loquor; T IV, 69. de cuius (Calchantis) coniectura sic apud Homerum ... loquitur Agamemnon: »ferte ..;« D II, 63. quid est .. magnum ... de corpusculorum ... concursione fortuita loqui? A I, 6. adhuc de consuetudine exercitationis loquor, nondum de ratione et sapientia; T II, 40. cupiditate: f. ambitionibus. philosophum loqui de cupiditatibus finiendis; F II, 27. hoc, de quo loquimur, decorum; O I, 95. hoc, per ipsos deos, de quibus loquimur, quale tandem est? N I, 105. de qua (disciplina) loquor; F III, 26.

70. primum .. de imbecillitate multorum et de variis disciplinis philosophorum loquar; T II, 15. ut de moribus institutisque maiorum et disciplina ac temperatione civitatis loquamur; T IV, 1. quod proprium eius fuit, de qua loquor, disciplinae; T IV, 4. quoniam de dolore loquimur; T II, 58. quid .. loquar de firmitate sapientis? A II, 66. ad hanc fortitudinem, de qua loquimur, temperantia adiuncta; T V, 42. de hominum genere aut omnino de animalium loquor? F V, 33. hoc loquor de tribus his generibus rerum publicarum non turbatis atque permixtis, sed suum statum tenentibus; R I, 44. nihil necesse est de gustatu et odoratu loqui; A II, 20. de hominibus loquor; T V, 79. loquor .. de docto homine et erudito, cui vivere est cogitare; T V, 111. de quo (honesto) loquimur; F V, 65. imbecillitate: f. disciplina; T II, 15. tamquam de inanimo aliquo loquantur; F IV, 36. cum de rerum initiis omnique mundo locuti essent; F V, 9. quid loquar de insanis? A II, 89. institutis: f. disciplina; T IV, 1. intemperantia: f. avaritia. de communi hominum memoria loquor; T I, 59. de mortuis loquor, qui nulli sunt; T I, 87. moribus: f. disciplina. mundo: f. initiis. odoratu: f. gustatu. cum loquimur de opinione populari; O II, 35. ego .. non de virtute nunc loquor, sed de virtutis opinione; Lae 98. habes ... formam eorum, de quibus loquor, philosophorum; F IV, 19. ut de antiquissimis (philosophis) loquar; D I, 5. loquor de principibus; T I, 34. pudet etiam || iam, al. || loqui de pudicitia; L I, 50. ratione: f. consuetudine. furere tibi Empedocles videtur, at mihi dignissimum rebus iis, de quibus loquitur, sonum fundere; A II, 74. nec (Epicurus) de re obscura, ut physici, aut artificiosa, ut mathematici, sed de illustri et facili et iam in vulgus pervagata loquitur; F II, 15. quid loquar de re militari? T I, 2. videat in primis, quibus de rebus loquatur; O I, 134. de me silebo, de re loquar; P 47. quia de suis [notis] rebus videntur loqui; Ti 38. primo quasi temere de re publica locutus (P. Vatinius) in carcerem coniectus est; N II, 6. quoniam de re publica loquimur; R III, 24. de quo (rege) loquor; R II, 45. nos de iniusto rege nihil loquimur nunc; R III, 47. de vino aut salsamento putes loqui, quae evanescunt vetustate; D II, 117. de quo (sapiente) loquor; A II. 105. de sapiente loquamur; A II, 115. sapientia: f. consuetudine. de quo (somnio) in Bruto Accii || Accius, Atti || loquitur ipse (Tarquinius); D I. 43. quid de P. Licini Crassi et pontificii et civilis iuris studio loquar aut de huius P. Scipionis? C 50. temperatione: f. disciplina; T IV, 1. vino: f. salsamento. nonne melius est de his (viris) aliquid quam tantis voluminibus de Themista loqui? F II, 68. de quibus (virtutibus) iam diu loquimur; O I, 143. f. opinione; Lae 98. ut de vite potissimum loquar; F V, 39. vitiis: f. avaritia. quid de utilitate loquar stercorandi? C 54.

memini: de angue illo, qui Sullae apparuit immolanti, utrumque memini, et Sullam ... immolavisse, et ..; D II, 65.

memoro: Heraclitus, „cognomento qui σκοτεινός perhibetur, quia de natura nimis obscure memoravit"; F II, 15. de hoc (C. Mario) .. nihil mentiuntur; A II, 13. cum plurimis de rebus divini isti mentiantur; N III, 14.

mereor: quotienscumque dicetur male quis de se mereri; F V, 29. male, credo, mererer de meis civibus; F I, 7. quo perniciosius de re publica merentur vitiosi principes; L III, 32. ut (philosophia) proinde, ac de hominum est vita merita, laudetur; T V, 6. bene: de aliquo; L I, 43. Lae 90. animis; T IV, 58. civibus; A I, 26. gentibus; F II, 118. genere; L II, 15. improbis; N I, 23. patria; R VI, 26. rebus; R II, 4. re publica; R I, 68. O I, 149. f. **bene**, I. mereor (S. 336, a).

migro: (sapiens) non dubitat, si ita melius sit, migrare de vita; F I, 62.

mitto: misit coniectori, quantulum visum est de argento. tum ille: „nihilne", inquit, „de vitello?" D II, 134. primo Punico bello Regulus captus a Poenis cum de captivis commutandis Romam missus esset; O I, 39. f. III. legatus. liber.

molior: Sp. Cassium de occupando regno molientem ... quaestor accusavit; R II, 60.

moneo: a qua (Moneta) praeterquam de sue plena quid umquam moniti sumus? D II, 69.

moveo: quod tu ... de .. eo nulla ratione neque pelli neque moveri potes; A II, 141.

muto: qui potest quicquam de dolore mutari, si neque de eo, propter quod dolet, quicquam est mutatum neque de eo, qui dolet; T III, 74.

narro: Q. || Quintus || Mucius augur multa narrare de C. Laelio socero suo memoriter et iucunde solebat; Lae 1. qui (Er Pamphylus) rogo impositus revixisset multaque de inferis secreta narrasset; R VI, 3.

nego: si hi fratres sunt in numero deorum, num de patre eorum Saturno negari potest? N III, 44.

nuntio: de isto altero sole quod nuntiatum est in senatu; R I. 15.

opinor: ad Chaldaeorum monstra veniamus; de quibus Eudoxus ... sic opinatur, ... Chaldaeis .. minime esse credendum; D II, 87.

opto: quod de Hippolyti interitu iratus optavit; O I, 32.

ostendo: »quod de sole ostentumst tibi«; D I, 45. vgl. scisco.

pello: f. moveo.

percontor: ego illum de suo regno, ille me de nostra re publica percontatus est; R VI, 9.

persuadeo: si forte de paupertate non persuaseris; T IV, 59.

pertimesco: quod Platonis Politian nuper apud me mures corroserunt, de re publica debui pertimescere; D II, 59.

philosophor: fuit .. iam accepta a Platone philosophandi ratio triplex, una de vita et moribus, altera de natura et rebus occultis, tertia de disserendo et, quid consentiens, quid repugn*ans esset*, iudicando; A I, 19.

placeo: nec .. alienum est ..., quid iis (doctis hominibus) de quoque officii genere placeat, exquirere; O I, 147.

praecipio: quae .. more agentur ..., de iis nihil est praecipiendum; O I, 148. de asperitate .. eius (doloris) fortiter ferenda (Peripatetici) praecipiunt eadem, quae Stoici; F V, 94. nec omnino ne eo genere quicquam praecipiendum fuisse; O III, 13. quae de officiis tradita ab illis (philosophis) et praecepta sunt; O I, 4. totum .. hoc de voluptate sic ille praecipit, ut ..; T V, 95.

praedico: qui ... possit idem de se praedicare, numquam se plus agere, quam nihil cum ageret; R I, 27. quae ab isto malo praedicari quam, ut aiunt, de Remo et Romulo; L I, 8. deforme etiam est de se ipsum praedicare falsa praesertim; O I, 137. videtisne, ut apud Homerum saepissime Nestor de virtutibus suis praedicet? ... nec erat ei verendum, ne vera praedicans de se nimis videretur aut insolens aut loquax; C 31. apud quos (propinquos) de mortui laude † quomni quid veri erat praedicatum; L II, 63. virtutibus: f. se; C 31.

praedico: nec de Oedipode potuisse Apollinem praedicere; Fa 33.

praefor: quae .. de deorum, qui cernuntur quique sunt orti, natura praefati sumus; Ti 37.

praeiudico: de .. iis censores praeiudicent; L III, 47.

praemitto: praemittebat .. de stipatoribus suis; O II, 25.

praetermitto: quod praetermissum est in illis libris, ... id est de divinatione, ... id ..; D I, 9.

probo: ∫. III. ratio.

procreo: cum de matre familias Tarquiniensi duo filios procreavisset; R II, 34.

profiteor: nihil excipit, de quo non profiteatur; A II, 73. quod (philosophi) de sapientium perpetua bene vivendi facultate dignum quiddam philosophorum voce profitentur; T V, 120.

promereor: consuetudine beneficentiae paratiores erunt ... ad bene de multis promerendum; O II, 53.

promo: iam doloris medicamenta illa Epicurea tamquam de narthecio proment; F II, 22.

pronuntio: quarum .. omnium (virtutum) sententia (ratio) pronuntiabit .. de voluptate, nihil esse ei loci; F II, 37.

pugno: quia mihi videtur Epicurus vester de dis immortalibus non magnopere pugnare; N III, 3.

quaero: quaesivit de Zenone fortasse, quid futurum esset, si ..; A II, 77. instituit .., ut ii, qui se audire vellent, non de se quaererent, sed ipsi dicerent, quid sentirent; F II, 2. quaero .. de te ..., qui possint esse (di) beati; F II, 115. de quo (Simonide) cum quaesivisset hoc idem tyrannus Hiero; N I, 60. cum tu ista caelestia de Scipione quaesieris; R I, 31. ∫. sapiente; A II, 66. T IV, 58. 59. de omnibus quaeritur, nihil certi dicitur; A I, 46. constituam, quid et quale sit id, de quo quaerimus; F II, 29. id est .., de quo quaerimus; F V, 34. in quo etiam de animis, cuius generis essent, quaereretur; F IV, 12. nunc de hominis summo bono quaeritur; F IV, 35. cum de hominis summo bono quaererent; F IV, 36. de eius (boni viri) deliberatione et consultatione quaerimus; O III, 50. eum (Hannibalem) admiratum quaesisse de deo, quodnam illud esset tale monstrum; D I, 49. tum licebit otiose ista quaerere, de magnitudine rerum, de excellentia, quanta in quoque sit ad beate vivendum, de istis ipsis obscurationibus, quae ..; F IV, 32. non .. hoc loco de ingeniis aut de orationibus nostris, sed de specie figuraque quaeritur; N I, 78. consul ego quaesivi .. de Numantino foedere; R III, 28. de quo (genere) instituerat paulo ante Tubero quaerere; R I, 17. non .. de improbo, sed *de* callido improbo quaerimus; F II, 54. de ingenio eius (Epicuri) in his disputationibus, non de moribus quaeritur; F II, 80. ∫. figura. ius .., de quo quaerimus, civile est aliquod, naturale nullum; R III, 13. si de iure quaerimus; L II, 31. magnitudine: ∫. excellentia. hoc .. loco de moderatione et temperantia et harum similibus virtutibus quaerimus; O I, 143. cum de ipsa morte quaereremus; T V, 118. Socratem ... tantum de vita et de moribus solitum esse quaerere; R I, 16. ∫. ingenio. re; T V, 10. primum ..., quae de natura rerum sint quaesita, videamus; A II, 116. qui (Socrates), ... quae de natura quaererentur, .. maiora, quam hominum ratio consequi posset ‖ possit ‖, ... dixerit; R I, 15. quom de natura hominis quaeritur; L I, 24. obscurationibus: ∫. excellentia. officio: ∫. re; A II, 110. orationibus: ∫. figura. aut ipsius rei natura qualis et quanta sit, quaerimus, ut de paupertate non numquam, ... aut ..; T III, 56. ut de virtutibus et vitiis omninoque de bonis rebus et malis quaereret; A I, 15. plerique ... rem idoneam, de qua quaeratur, ... putant; A II, 18. non .. (sapiens), quem ad modum, si quaesitum ex eo sit, stellarum numerus par an impar sit, item, si de officio multisque aliis de rebus ..., nescire se dicat; A II, 110. vellentne de ea re quaeri; F II, 54. (Socrates) coëgit de vita et moribus rebusque bonis et malis quaerere; T V, 10. qui (Thales) primus de talibus rebus quaesivit; N I, 25. respondere ne mihi malis de singulis rebus quaerenti ... an universam audire orationem meam; N III, 4. eius rei, de qua quaeretur ‖ quaeritur ‖, si, nomen quod sit, conveniat; R I, 38. visne ... nos ... quaeramus isdem de rebus aliquid uberius, quam forensis usus desiderat? L I, 15. ∫. disputo de re; A II, 9. quoniam de re publica multa quaesierint et scripserint; R I, 12. quoniam de re publica quaerimus; R I, 38. cum ex te non de nostra, sed de omni re publica quaesisset Laelius; R II, 64. cum de ipsa regali re publica quaerimus; R III, 47. quom de optuma re publica quaeretur; L III, 13. quaerimus de sapiente; A II, 66. non de me, ut dixi, sed de sapiente quaeritur; A II, 66. tu .. de sapiente quaesieras; T III, 80. nos .., ut testificor saepe, de sapiente quaerimus; T IV, 55. quoniam suspicor te non tam de sapiente quam de te ipso quaerere; T IV, 58. simulas .. quaerere te de sapiente, quaeris autem fortasse de te; T IV, 59. specie: ∫. figura. temperantia: ∫. moderatione. nos .. de constanti viro ac sapienti quaerimus; T IV, 55. cum de viro bono quaeritur; R III, 26. virtutibus: ∫. moderatione. re; A I, 15. vita: ∫. moribus. re; T V, 10. vitiis: ∫. re; A I, 15. de quo (ultimo) quaeritur; F IV, 33. utrum ... percurri omnem Epicuri disciplinam placet, an de una voluptate quaeri? F I. 28.

queror: de quo (Chrysippo) queri solent Stoici, ... ipsum sibi respondentem inferiorem fuisse; A II, 87. gravius etiam de nobis queruntur et amantius; R I, 6. ni vererer, ne de me ipso aliquid viderer queri; O II, 67. Homericus Aiax apud Achillem querens de ferocitate Troianorum nescio quid; D II, 82. quasi ego paulo ante de fundo Formiano P. Rutilii sim questus, non de amissa salute; N III, 86.

recordor: tu si meliore memoria es, velim scire, ecquid de te recordere; T I, 13. multa .. de M. Atilio, Q. Caepione, M'. Aquilio (prudentia) recordatur; T V, 14.

refero: cum vicini omnes ad eum (Attum Navium) de rebus suis referrent; D I, 31. ut ... populus de suis rebus ad eum (Attum Navium) referret; D I, 32. „de rebus et obscuris et incertis ad Apollinem censeo referundum“, ad quem etiam Athenienses publice de maioribus rebus semper rettulerunt; D I, 122. C. Claudio consule de Cn. Carbonis seditione referente; L III, 42.

repeto: repete superiora, Tubuli de pecunia capta ob rem iudicandam, posteriora, de incestu rogatione Peducaea; N III, 74.

reprehendo: Xenophanes ... de ipsa mente item reprehenditur, ut ceteri, de infinitate autem vehementius; N I, 28. de ipsis rebus ... vereor ne reprehendar; F III, 6.

repugno: de vita beata nihil repugno; N I, 67.

requiro: quid attinet de rebus tam apertis plura requirere; F V, 51.

respondeo: dum de remo inflexo aut de collo columbae respondeam; A II, 19. quid de quaque consultatione respondeamus; L I, 17. cui (Chrysippo) .. de ipsa contagione rerum respondeamus; Fa 7. remo: ∫. collo. a peritissimis sunt

istis de rebus et responsa et scripta multa; L II, 46. vgl. quaero de re; N III, 4. de optimo .. statu equidem arbitrabar me satis respondisse ad id, quod ..; R II, 65.

resto: restat etiam de Chaldaeis; D II, 70. nunc de sacris perpetuis et de Manium iure restat; L II, 45.

rogo: altera (lex) de capite civis rogari nisi maximo comitiatu vetat; L III, 44.

saepio: f. facio de manubiis.

sancio: de iure .. praediorum sanctum apud nos est iure civili, ut ..; O III, 65.

scio: qui .. scire debuit de sanitate, de fuga, de furtis, praestat edicto aedilium; O III, 71. quid scire Etrusci haruspices aut de tabernaculo recte capto aut de pomerii iure potuerunt? D II, 75.

sciscitor: cum oraclum ‖ oraculum ‖ ab Iove Dodonaeo (Spartiatae) petivissent de victoria sciscitantes; D I, 76.

scisco: de quo servi et latrones scivisse se aliquid dicerent, de hoc eodem cunctam Italiam, quid sentiret, ostendere; L III, 45.

scribo: quod scriptum apud te est de Ti. Graccho; D I, 33. quale de Homero scribit Ennius; R VI, 10. Epicurei num desistunt de iisdem, de quibus et ab Epicuro scriptum est et ab antiquis, ad arbitrium suum scribere? F I, 6. quod inciderint in inculta quaedam et horrida, de malis Graecis Latine scripta deterius; F I, 8. illud modo explicant, de quo ante nihil scriptum est; T V, 18. cum saepe mecum ageres, ut de amicitia scriberem aliquid; Lae 4. f. senectute; Lae 5. fortis vir in sua re publica cognitus quae de iuvenum amore scribit Alcaeus! T IV, 71. quae de ista consultatione scripta nobis summi ex Graecia ... homines reliquerunt; R I, 36. cum (Hesiodus) de cultura agri scriberet; C 54. de divinatione ingressi sumus his libris scribere; D II, 3. cum (Panaetius) ad Q. Tuberonem de dolore patiendo scriberet; F IV, 23. de hoc homine a bonis auctoribus sic scriptum accepimus, summam fuisse eius ... temperantiam; T V, 57. quam multa illi de re publica scripserunt, quam multa de legibus! F IV, 5. quoniam scriptum est a te de optimo rei publicae statu, consequens esse videtur, ut scribas tu idem de legibus; L I, 15. quod scribere, praesertim cum de philosophia scriberem, non auderem; O II, 51. qui (Antiochus) ... scripsit de his rebus acutissime; A II, 69. cum scripsisset iisdem de rebus ad L. Censorinum; A II, 102. f. dico de re; A II, 108. disputo de re; T III, 6. respondeo de re. re publica: f. legibus; F IV, 5. quaero de re p.; R I, 12. cum de senectute vellem aliquid scribere; C 2. qui (Cato Maior) est scriptus ad te de senectute; Lae 4. ut tum ad senem senex de senectute, sic hoc libro ad amicum amicissimus scripsi de amicitia; Lae 5. statu: f. legibus; L I, 15. — legem: si regnante *L.* Tarquinio nulla erat Romae scripta lex de stupris; L II, 10. — librum: quem (librum Theophrastus) de divitiis scripsit; O II, 56. nostri philosophi nonne in iis libris ipsis, quos scribunt de contemnenda gloria, sua nomina inscribunt? T I, 34. cuius (Nicomachi) accurate scripti de moribus libri dicuntur illi quidem esse Aristoteli; F V, 12. ut fecimus in iis tribus libris, quos de natura deorum scripsimus; D I, 7. quos (libros Hecato) de officio scripsit Q. Tuberoni; O III, 63. etiam de sanctitate, de pietate adversus deos libros scripsit Epicurus; N I, 115. dixi in eo libro, quem de rebus rusticis scripsi; C 54. quos (libros) de re publica scripsimus; T IV, 1. quos (libros) de re publica scripsi; O II, 60. sanctitate: f. pietate. quem (librum) scripsit de vita beata; T V, 24.

sentio: de quibus cupio scire quid sentias; F III, 11. de te ipso dicam quid sentiam; N I, 57. neglegere, quid de se quisque sentiat, non solum arrogantis est, sed etiam omnino dissoluti; O I, 99. f. scisco. nihil est .., de quo aliter tu sentias atque ego; F IV, 60. de quo studeo, Phile, ex te audire quid sentias; R I, 17. quaesierat ex me Scipio, quidnam sentirem de hoc, quod duo soles visos esse constraret; R I, 19. Platonem ... primum .. de animorum aeternitate non solum sensisse idem, quod Pythagoram, sed rationem etiam attulisse; T I, 39. amicitia: f. **amicitia**, II, 4. sentio de (3 St.) S. 156, a. (sapiens) de dis immortalibus sine ullo metu vera sentit; F I, 62. multi de dis prava sentiunt; T I, 30. de quibus (dis) habeo ipse quod sentiam; N III, 64. multo magis aveo audire, de divinatione quid sentias; D I, 11. quae antea de dolore ipse sensisset; T II, 60. de quibus (divinationis generibus) quid ipse sentiam, ... exponam; D I, 10. his de generibus quid sentias, ... audire sane velim; D II, 100. f. dico de g.; R I, 65. de qua (humatione et sepultura) Socrates .. quid senserit, apparet in eo libro, in quo moritur; T I, 102. iam ordire explicare, quaeso, de iure civili quid sentias; L I, 14. quo de libro, Balbe, velim scire quid sentias; N I, 16. non .. video, cur, quid ipse sentiam de morte, non audeam vobis dicere; C 77. de morte .. ita sentit, ut dissoluto animante sensum extinctum putet; T V, 88. de naturis .. sic sentiebat, .. ut ..; A I, 39. quaero de ista potestate quid sentias; L III, 19. qui (Stoici) de rebus bonis et malis sentirent ea; F IV, 61. qui .. requirunt, quid quaque de re ipsi sentiamus; N I, 10. hac tu de re quaero quid sentias; L II, 32. f. dico de re; N II, 2. dissero de re; F IV, 62. feceris, ... si, de re publica quid sentias, explicaris, nobis gratum omnibus; R I, 34. cur .. dubitas, quid de re publica sentias? R I, 60. quoniam ... quae .. de optima re publica sentiremus, in sex libris ante diximus; L III, 4. bene de re publica sentientes ac bene meritos aut merentes; O I, 149. incidere saepe, .. ut de re publica non idem sentiretur; Lae 33. sepultura: f. humatione. idem iste (Hieronymus) .. de voluptate quid sentit? F II, 8.

sequor: sequitur de captis pecuniis et de ambitu; L III, 46. sequitur .. de iure belli; L II. 34.

servo: de caelo servare non ipsos censes solitos, qui auspicabantur? D II, 74.

sileo: de me silebo, de re loquar; P 47. cur .. de passerculis coniecturam facit, ... de dracone silet? D II, 65.

sollicito: de posteris nostris et de illa inmortalitate rei publicae sollicitor; R III, 41.

somnio: hanc credo causam de illo (Mario) somniandi fuisse; D II, 140.

statuo: quid .. de amicitia statueris utilitatis causa expetenda, vides; F II, 79. an *quod* ... idem statui debere de totius arte vitae? F IV, 19. quae (lex) de capite civis Romani nisi comitiis centuriatis statui vetaret; R II, 61.

sum: est apud Heraclitum physicum de principe Ephesiorum Hermodoro; T V, 105. de qua (ambitione) praeclare apud eundem est Platonem; O I, 87. quarum (causarum) una est de commodorum, quae capimus, copia, altera de temporum ordine caelique constantia; N III, 17. si quae sunt de genere eodem; T IV, 16. quo de genere illa sunt: »eheu videte«! D I, 114. cuius disputationis fuit extremum fere de inmortalitate

animorum; Lae 14. de quo (latrone) est apud Theopompum; O II, 40. ordine: ſ. constantia. omnes erant iidem tum de plebe tum senatores; R III, 48. principe: ſ. aliquo. sin autem certum est, quid quaque de re quoque tempore futurum sit; D II, 24. de sepulchris .. nihil est apud Solonem amplius, quam »ne quis ..;« L II, 64. proximum || proximus || .. est de suffragiis; L III, 33.

sumo: haec .., quae iam dicam, sunt sumpta de primo (libro); A II, 98. — supplicium: cum, de quocumque volt, supplicium sumit multitudo; R III, 45.

suspicor: nec .. Protagoras ... quicquam videtur de natura deorum suspicari; N I, 29.

taceo: de tribunicia potestate taceo; L III, 22.

tango: de caelo: ſ. **caelum,** II, 4. tango de (3 St) S. 369, b.

teneo: tota .. de ratione humationis unum tenendum est, ad corpus illam pertinere; T I, 104.

tollo: eundem .. (Dionysium) ferunt haec, quae dixi, sublata de fanis in forum protulisse; N III, 84. haec Epicuro confitenda sunt aut ea ... tollenda de libro; T III, 44. quibus (hominibus) ita restiti, ut hoc totum malum de re publica tolleretur; O II, 84.

trado: ſ. praecipio de officiis.

transfero: nihil est ..., quod de suo genere in aliud genus transferri possit; A II, 50. cetera in XII ... translata de Solonis fere legibus; L II, 59. leges praeclarissimae de duodecim tabulis translatae || tralatae || duae; L III, 44.

triumpho: cum (M'. Curius) de Samnitibus, de Sabinis, de Pyrrho triumphasset || triumphavisset ||; C 55.

vereor: de qua (Karthagine) vereri non ante desinam, quam illam excisam esse cognovero; C 18.

verto: verti .. multa de Graecis; T II, 26.

video: nunc de maioribus consequentibusque videamus; F V, 58. de summo bono mox ... videbimus; F IV, 8. videamus nunc de bonorum (opinione), id est de laetitia et de cupiditate; T IV, 65. videamus nunc de beato (deo). sine virtute certe nullo modo; N I, 110. tantum de principiis rerum ... videamus, quem probet; A II, 117. age, sis, nunc de ratione videamus; T II, 42.

videor: de quo ipso (bello Punico) cum aliud M. Catoni, aliud L. Lentulo videretur; T III, 51. dicam .., de istis ipsis duobus generibus mihi quid videatur; D II, 101.

II. **nach Adjectiven und partitiv nach Pronomina und Zahlen:** aliquis: puto (inveniri) posse, et quidem aliquem de tribus nobis; L III, 14. nisi aliquid de alieno accessisset? R III, 24. si ... post de eius heredibus aliquis exegisset pro sua parte id, quod ..; L II, 51.

alter: necesse est .. sit alterum de duobus, ut aut ... auferat aut ... migretur; T I, 97.

certus: item *de* dolore certa habet, quae sequatur; T V, 88. quid quaque de re certi haberemus, scire cupientium; N I, 6.

decem: ut de principum filiis x ex || sex, x, al. || singulis Etruriae populis in disciplinam traderentur; D I, 92.

falsus: de ipso Roscio potest illud quidem esse falsum, ut circumligatus fuerit angui; D II, 66.

fessus: nisi de via fessus esset, (Varronem) continuo ad nos venturum fuisse; A I, 1. me .. de via fessum ... artior ... somnus complexus est; R VI, 10.

iniquus: eiuro, inquit arridens, iniquum, hac quidem de re; F II, 119.

is: de tribus .. reliquis latissime patet ea ratio, qua ..; O I, 20.

multus: quom ... ceteri .. ita fugerent, ut multa de suis rebus asportarent; P 8. vgl. ſ. capio. cedo.

nemo: „nemo de nobis unus excellat“; T V, 105. excepi de antiquis praeter Xenophanem neminem; D I, 87.

nihil: ut bonorum alia sint ad illud ultimum pertinentia, alia autem efficientia .... de pertinentibus nihil est bonum praeter actiones honestas, de efficientibus nihil praeter amicum; F III, 55.

non nullus: de ceteris sunt inter illos (philosophos) non nulla communia; A II, 70.

nullus: adsentior nullum esse de tribus his generibus, quod sit probandum minus; R III, 47. ut ... de virtutibus nulla desit; F V, 36.

primum: primum de illis tribus, quae ante dixi, benivolentiae praecepta videamus; O II, 32.

quantulus: vgl. I. mitto de argento.

qui: qui ... de creditoribus eius plurimum servet; L II, 48.

quis, qui: si qui de nostris eius (philosophiae) studio tenerentur; A I, 4. si quid de Corinthiis tuis amiseris; T II, 32. de illis .. rebus, quae in philosophia versantur, num quid est, quod ..? D II, 10.

quisquam: ut (Sisenna) unum Clitarchum neque praeterea quemquam de Graecis legisse videatur; L I, 7. neque .. quicquam est de hac parte post Panaetium explicatum, quod quidem mihi probaretur, de iis, quae in manus meas venerunt; O III, 34. vgl. I. muto.

secundarius: habet statum res publica de tribus secundarium; R I, 65.

suspectus: cum is (Hippolytus) patri suspectus esset de noverca; O III, 94.

unus: tenuis L. Verginius unusque de multis ... filiam ... occidit; F II, 66. ut unus de multis esse videatur; O I, 109. ſ. nemo; T V, 105t quisquam; L I, 7. cum de tribus unum es. || esset || optandum; R III, 23.

uter: de duobus honestis utrum honestius; O I, 152.

Superlativ: deinceps in lege est, ut de ritibus patriis colantur optuma || optumi ||; L II, 40. an ne turpiter faceret? primum minima de malis; O III, 102. quod aiunt: „minima de malis,“ id est ut turpiter potius quam calamitose; O III, 105.

III. **nach Substantiven und Verbindungen von Substantiv und Verb:** alqs: cui .. (Aelio Sexto) contra Galli studia disputanti in ore semper erat ille de Iphigenia Achilles || erant illa ... Achillis ||; R I, 30. vgl. I. praemitto.

alqd: hi poterant omnes eadem illa de Andromacha deplorare: »haec omnia vidi —«; T III, 53. haec certe, quibus utimur, sive tripudio sive de caelo, simulacra sunt auspiciorum, auspicia nullo modo; D II, 71. id quidem commune est de calido; N III, 36. Pyrrhi quidem de captivis reddendis illa praeclara; O I, 38. quaedam adiuncta sunt, ut mihi de monumento Marii; D II, 140. ea, quae erant cotidiana et quasi legitima nobis, de pace et de otio; Fa 2. ut ... illa de urbis situ revoces ad rationem; R II, 22.

altercatio: oritur mihi magna de re altercatio cum Velleio; N I, 15.

arbiter: Q. Fabium Labeonem seu quem alium ... arbitrum Nolanis et Neapolitanis de finibus a senatu datum; O I, 33.

ars: componunt ... artem quandam de iis, quae visa dicimus; A II, 40.

astrologi: non (habeo nauci) de circo astrologos, non Isiacos coniectores; D I, 132.

auctor: quem .. auctorem de illo (Socrate) locupletiorem Platone laudare possumus? R I, 16.
auctoritas: quo in genere severitatem maiorum senatus vetus auctoritas de Bacchanalibus ... declarat; L II, 37. habemus .. huius quoque auctoritatem de sepulchris summi viri; L II, 68.
bellum gero: bella aut pro sociis aut de imperio gerebantur; O II, 26.
campus: hinc rhetorum campus de Marathone, Salamine, Plataeis, Thermopylis, Leuctris; O I, 61.
certamen est: de hoc; Fa 13. imperio; O III, 86. insula; N III, 57. voluptate; F I, 28. f. **certamen,** I, 1 (S. 408, a).
cogitatio: quam (cogitationem) habemus de gravitate sapientis; A II, 66. ipsa .. cogitatio de vi et natura deorum studium incendit illius (mentis) aeteruitatem || aeternitatis || imitandi; T V, 70.
coniectura: cur .. de passerculis coniecturam facit, ... de dracone silet? D II, 65.
consensus: in hac (amicitia Scipionis) mihi de re publica consensus ... fuit; Lae 103.
consilium capio: omnis .. cogitatio motusque animi .. in consiliis capiendis de rebus honestis ... versabitur; O I, 19.
consultum: nonne senatus consultum de Vatinio vides? N III, 13. ut audivisses in monumento Marii de tuo reditu magnificentissumum illud senatus consultum esse factum; D I, 59.
contentio: de quo Chrysippo fuit ... non magna contentio; A II, 140. omnis est .. de virtutis dignitate contentio; F II, 68. plebes de suo iure periculosas contentiones nullas facit; L III, 24. est .. inter eos non de terminis, sed de tota possessione contentio; A II, 132.
controversia: de eo omnis est controversia; A II, 68. ex hac .. non rerum, sed verborum discordia controversia est nata de finibus; L I, 55. cum .. omnis controversia aut de re soleat aut de nomine esse; F IV, 57.
cura: quocum (Scipione) mihi coniuncta cura de publica re et de privata fuit; Lae 15. sunt .. optimae curae de salute patriae; R VI, 29.
deminutio: ut suum quisque teneat neque de bonis privatorum publice deminutio fiat; O II, 73.
demonstrationes: f. I. conligo; F IV, 13.
deus: audite ... non opificem aedificatoremque mundi, Platonis de Timaeo deum; N I, 18.
discrimen: alii de vita, alii de gloria et benivolentia civium in discrimen vocantur; O I, 83.
disputatio: cuius (Laelii) tota disputatio est de amicitia; Lae 5. omnis ab eo quasi capite de summo bono et malo disputatio ducitur; F V, 17. id in hac disputatione de fato casus quidam ne facerem inpedivit; Fa 1. quo de genere expecto disputationem tuam; L I, 56. malo: f. bono. de qua (morte) non ita longa disputatione opus esse videtur; C 74 (75). quoniam omnis disputatio de officio futura est; O I, 7. erat de hac una re unius diei disputatio; A II, 49. quod his libris erat instituta et suscepta mihi de re publica disputatio; R I, 12.
dissensio: quid, de quo nulla dissensio est? F IV, 32. de isto magna dissensio est; F IV, 75. de .. eo est inter philosophos ... omnis dissensio; F V, 17. quom praesertim ad id nihil pertineat haec de summo malo bonoque dissensio; L I, 57. ratione: f. re; L I, 55. qua de re est igitur inter summos viros maior dissensio? A II, 129. qua de re cum sit inter doctissimos summa dissensio; F I, 11. eos ipsos ... addubitare coget doctissimorum hominum de maxuma re tanta dissensio; N I, 14. esset .. inter eos de re maxima et de omni vivendi ratione dissensio; L I, 55.
distinctio: de iis .., quae diximus, haec sit prima distinctio; Ti 7.
dubitatio: de quo alterum potest habere dubitationem, adhibendumne fuerit ... an .. omittendum, alterum dubitari non potest, quin ..; O III, 9.
exordium: nihil .. tam dissimile quam ... hoc ipsum de deis exordium; L II, 17.
fabella: adfertur etiam de Sileno fabella quaedam; T I, 114.
fabulae (fidem habeo): cum ... minor .. fabulis nisi de veteribus rebus haberetur fides; R II, 18.
formulae: nondum .. C. Aquilius protulerat de dolo malo formulas; O III, 60.
institutio: quae [a] || quae || ratione suscipitur de aliqua re institutio; O I, 7.
iudex: neque ... vir bonus faciet, ne si iudex quidem erit de ipso amico; O III, 43.
iudicium: mentiri (hos) iudicemus nec, saeculorum reliquorum iudicium quod de ipsis futurum sit, pertimescere; D I, 36. verum multitudinis iudicium de bonis si quando est; T I, 110. inde everriculum malitiarum omnium, iudicium de dolo malo; N III, 74. inde tot iudicia de fide mala, tutelae, mandati; N III, 74. graviora iudicia de potentissimis hominibus extant vocis quam tabellae; L III, 34. deorum immortalium iudicia solent in scholis proferre de morte; T I, 113. de rebus ipsis utere tuo iudicio; O I, 2.
ius: id .. (ius) quantulum est! de sacris, credo, de votis, de feriis et de sepulchris; L II, 47. alia ... iura .. esse de mulierum legatis et hereditatibus; R III, 17.
legatus: Aristodemum .. maximis de rebus pacis et belli legatum ad Philippum Athenienses saepe miserunt; R IV, 13.
lex: cum .. ille (Q. Maximus) admodum senex suasor legis Cinciae de donis et muneribus fuit; C 10. secuta biennio post (lex) Cassia est de populi iudiciis; L III, 35. Carbonis est tertia (lex) de iubendis legibus ac vetandis; L III, 35. sunt .. quattuor leges tabellariae, quarum prima de magistratibus mandandis; L III, 35. muneribus: f. donis. iam exprome, si placet, istas leges de religione; L II, 17. meministis. ... quam popularis lex de sacerdotiis C. Licini Crassi videbatur! Lae 96. duae sunt praeterea leges de sepulchris; L II, 61. sic .. a me recitata lex est de suffragiis; L III, 38. — fero: is .. ut de suo imperio legem tulit; R II, 35. f. **curiatus,** lex (3 St.) S. 593, b. gratam .. etiam illam legem || rem || ... de multa et sacramento Sp. Tarpeius et A. Aternius consules comitiis centuriatis tulerunt; R II, 60. nondum centum et decem anni sunt, cum de pecuniis repetundis a L. Pisone lata lex est; O II, 75. commemorant reliquos, qui leges populares de provocationibus tulerint; A II, 13. sacramento: f. multa. cum (C Papirius) ferret legem de tribunis plebis reficiendis; Lae 96. — perfero: lege illa de provocatione perlata; R II, 55. — propono: quoniam || quom || de religione leges proposueras; L III, 48. — scribo: f. I.
libelli: quid hortaris? ut libellos conficiam de stillicidiorum ac de parietum iure? L I, 14.
liber: quattuor eius (Clitomachi) libri sunt de sustinendis adsensionibus; A II, 98. primus .. (liber) est de contemnenda morte, secundus de tolerando dolore, de aegritudine lenienda tertius, quartus de reliquis animi perturbationibus; D II, 2. evolve diligenter eius (Platonis) eum

librum, qui est de animo; T I, 24. de summo .. bono quia duo genera librorum sunt; F V, 12. totus . . liber, qui est de summo bono, refertus *est* et verbis et sententiis talibus; T III, 42. et de honesto et de summo bono separatim libri sunt; T V, 19. quos (versus) in secundo *de* consulatu || consulatus || Urania Musa pronuntiat; D I, 17. divinatione: f. natura; Fa I. tolerando dolore: f. aegritudine. fato: f. I. adiungo. quia legi tuum nuper quartum de finibus; T V, 32. honesto: f. bono; T V, 19. est Dicaearchi liber de interitu hominum, Peripatetici magni et copiosi; O II, 16. alter . . de ipsa iustitia quattuor implevit sane grandis libros; R III, 12. legimus omnes Crantoris, veteris Academici, de luctu; A II, 135. quem Diogenes Babylonius consequens in eo libro, qui inscribitur de Minerva; N I, 41. contemnenda morte: f. aegritudine. Chius Metrodorus, initio libri, qui est de natura: „nego“ inquit „scire nos . .“; A II, 73. cuius (Xenocratis) in libris, qui sunt de natura deorum, nulla species divina describitur; N I. 34. et haec quidem in primo libro de natura deorum; N I, 41. quod familiaris omnium nostrum Posidonius disseruit in libro quinto de natura deorum; N I, 123. perlegi, [ille] inquit || inquit ille ||, tuum paulo ante tertium de natura deorum; D I, 8. quibus rebus || [rebus], libris || editis tres libri perfecti sunt de natura deorum; D II, 3. quod . . in iis libris dictum est, qui sunt de natura deorum; D II, 148. quod . . in aliis || illis, iis || libri feci, qui sunt de natura deorum, itemque in iis, quos de divinatione edidi, ut ..; Fa I. plenus est sextus liber de officiis Hecatonis talium quaestionum; O III, 89. ita tres (libri) erunt de oratore, quartus Brutus, quintus orator; D II, 4. perturbationibus: f. aegritudine. Aristoteles . . in tertio de philosophia libro multa turbat; N I, 33. ut non solum orationes meas, sed hos etiam de philosophia libros . . . studiose legas; O I, 3. cuius (Xenocratis) libri sunt de ratione loquendi multi et multum probati; A II, 143. quamquam ea quoque de re duo sunt nostri libri; O II, 31 qui (liber) est de tuenda re familiari, qui Oeconomicus inscribitur; C 59. de .. his rebus satis multa in nostris de re publica libris sunt dicta a Laelio; F II, 59. quae (ratio) ... a me ... posita est in sexto libro de re publica; T I, 53. his libris adnumerandi sunt sex de re publica; D II, 3. quom in illis de re publica libris persuadere videatur Africanus . . . nostram (rem publicam) . . . fuisse optumam; L II, 23. etiam liber est Epicuri de sanctitate; N I, 122. quem (librum) ad nostrum Atticum de senectute misimus; D II, 3. hunc librum ad te de senectute misimus; C 3. quem (librum) ad me de virtute misisti; F I, 8. quod maxime efficit Theophrasti de beata vita liber; F V, 12. Theophrasti ... tibi liber ille placet de beata vita? F V, 85. si Epicuri de voluptate liber rosus esset, putarem annonam in macello cariorem fore; D II, 59. — scribo: f. I.

litterae: magnificum illud etiam Romanisque hominibus gloriosum, ut Graecis de philosophia litteris non egeant; D II, 5.

locus: restat locus huic disputationi vel maxime necessarius de amicitia; F I, 65. † unde enim illa Pythagorea vox [de amicitia locus]; L I, 34. repetam a te istum de educatione et de disciplina locum; L III, 30. haec ratio . . aliquanto maiorem locum quam de uno dolore occupabit; T II, 66. huius loci de magistratibus || [de magistratibus] || sunt propria quaedam a Theophrastro . . . quaesita; L III, 13. nullus feracior in ea (philosophia) locus est nec uberior quam de officiis; O III, 5. is .. erat locus alter de vitiis senectutis; C 27.

mentionem facio: Phalereus ille Demetrius, de quo feci supra mentionem; L III, 14.

notio: quam (notionem) habemus omnes de fortitudine tectam atque involutam; T IV, 53.

opinatio: est .. avaritia opinatio vehemens de pecunia, quasi valde expetenda sit; T IV, 26. definiunt, . . animi aegrotationem opinationem vehementem de re non expetenda, tamquam valde expetenda sit; T IV, 26.

opinio: bene loquendi de Catulis opinio non minor; O I, 133. firmiores . . videas apud eos opiniones esse de bestiis quibusdam quam apud nos de sanctissimis templis et simulacris deorum; N I, 81. quam (opinionem) a maioribus accepi de cultu deorum inmortalium; N III, 5. qui dixerunt totam de dis inmortalibus opinionem fictam esse ab hominibus sapientibus rei publicae causa; N I, 118. quas (opiniones) a maioribus accepimus de dis inmortalibus; N III, 5. quod opinio de dis inmortalibus et omnium esset et cotidie cresceret; N III, 11. quorum de iustitia magna esset opinio multitudinis; O II, 42. ille (Africanus) vicissim opinione fortasse non nulla, quam de meis moribus habebat, me dilexit; Lae 30. quod .. nascitur ex offensione, ita definiunt: opinionem vehementem de re non fugienda inhaerentem et penitus insitam tamquam fugienda; T IV, 26. simulacris, templis: f. bestiis. quae (opinio) de virtute eius (L. Luculli) erat; A II, 1.

oraclum: iidem . . (Lacedaemonii) de rebus maioribus semper aut Delphis oraclum aut ab Hammone aut a Dodona petebant; D I, 95.

oratio: ubi omnis eius (Epicuri) est oratio de summo bono; F II, 20. illa mihi placebat oratio de convenientia consensuque naturae; N III, 28. haec . . de libidine oratio est; T IV, 72. quae ipsa (somnia) . . tam levia non sunt, quam est Stoicorum de natura deorum oratio; N III, 95. me . . oratio Luculli de ipsa re ita movit, ut docti hominis et copiosi et parati; A II, 64. his de rebus et splendida est eorum et illustris oratio; F V, 11. de sapiente . . haec omnis oratio est; T V, 107. — audio: utrum .. censes, Torquate, Imperiosum illum . . . tuamne de se orationem libentius auditurum fuisse an meam? F II, 60. — habeo: non . . de hoc senatu nec his || iis || de hominibus, qui nunc sunt, sed de futuris . . . haec habetur oratio; L III, 29. quae (oratio) est mihi habenda de optimo civitatis statu; R I, 70. de quibus (obscenis voluptatibus) multa ab illis habetur oratio; T V, 94. haec, quae est habita de universitate oratio a nobis; Ti 52. — peroro: omnem . . . orationem eius (Platonis) de legibus peroratam esse uno aestivo die; L II, 69. — suscipio: mihi .. haec oratio suscepta non de te est, sed de genere toto; O II, 45.

pars: nos eam partem philosophiae „de moribus“ appellare solemus; Fa I.

philosophia: a quo (Socrate) haec omnis, quae est de vita et de moribus, philosophia manavit; T III, 8.

praeceptum: hoc praeceptum, quod de dolore datur, patet latius; T II, 58.

privilegium: familiarissimus tuus de te privilegium tulit, ut, si in opertum Bonae Deae accessisses, exulares; P 32.

proverbium: de Sagra Graecorum etiam est volgare proverbium; N III, 13.

pugna: omnis pugna de quarto (capite) est; A II, 83.

quaestio: venerari Epicurum et in eorum ipsorum numero, de quibus haec quaestio est, habere

debeat; O I, 43. de quo haec tota quaestio est; A II, 83. de quo omnis haec quaestio est; F II, 5. 42. quae (quaestio) de bonis et malis appelletur; F III, 41. haec .. omnia ad hanc de dis inmortalibus quaestionem referenda sunt; N I, 14. omnino dividunt nostri totam istam de dis inmortalibus quaestionem in partis quattuor; N II, 3. extremis: ſ. finibus; F V, 23. quaestionem de finibus bonorum et malorum ... explicatam esse; F I, 12. quae (quaestio) habetur de finibus bonorum et malorum; F V, 17. cum omnis haec quaestio de finibus et quasi de extremis bonorum et malorum ab eo proficiscatur, quod ..; F V, 23. malis ſ. bonis. perdifficilis .. et perobscura quaestio est de natura deorum; N I, 1. quae (quaestio) est de natura deorum; N I, 61. omnis de officio duplex est quaestio; O I, 7. de quo (sapiente) ... omnis haec quaestio est; A II, 145.

ratio: nec ulla de summo bono ratio ... probabitur; F II, 38. quae (ratio) maxume probatur de bonis et malis; T IV, 66. continet .. totam hanc quaestionem ea ratio, quae est de natura deorum; D I, 117. quae (ratio) de providentia deorum ab illis (Stoicis) sanctissume ... constituta est; N III, 94. vgl. I. philosophor.

remex: remex ille de classe Coponii nonne ea praedixit, quae facta sunt? D II, 114.

res: maximae res tacitae praeterierunt, de divinatione, de fato; N III, 19. quae res tandem inciderat? inquit Philus. tum ille (Scipio): de solibus istis duobus; R I, 17.

responsa: de .. his rebus haruspicum extiterunt responsa verissuma; D II, 45.

scholae: separatim certae scholae sunt de exilio, de interitu patriae, de servitute, de debilitate, de caecitate, de omni casu, in quo nomen poni solet calamitatis; T III, 81.

sententia: haec sunt fere de animo sententiae; T I, 22. ille .. vidit, non modo quot fuissent adhuc philosophorum de summo bono (sententiae), sed quot ... esse possent; F V, 16. expositis ... sex de summo bono sententiis; F V, 20. est .. et philosophi et pontificis et Cottae de dis inmortalibus habere ... certam .. sententiam; N II, 2. qui (Chrysippus) totam de divinatione duobus libris explicavit sententiam, uno praeterea de oraclis, uno de somniis; D I, 6. nimis superstitiosam de divinatione Stoicorum sententiam iudicabam; D II, 100. testatur saepe Chrysippus tres solas esse sententias ... de finibus bonorum; A II, 138. quaenam sit istius veteris ... Academiae de finibus bonorum Peripateticorumque sententia; F V, 8. quaecumque dissentientium philosophorum sententia sit de finibus; T V, 83. sunt .. haec de finibus, ut opinor, retentae defensaeque sententiae; T V, 84. de quibus (finibus) tres video sententias ferri, quorum nullam probo; Lae 56. huius (Platonis) hanc unam sententiam de inmortalitate animorum (Panaetius) non probat; T I, 79. ponam in medio sententias philosophorum de natura deorum; N I, 13. enumerasti memoriter ... usque a Thale Milesio de deorum natura philosophorum sententias; N I, 91. oraclis: ſ. divinatione; D I, 6. de qua (quaestione) tam variae sunt ‖ sint ‖ doctissimorum hominum tamque discrepantes sententiae, ut ..; N I, 1. quom ... de sacris ... haec sit una sententia, ut conserventur; L II, 47. ipsius Catonis sermo explicabit nostram omnem de senectute sententiam; C 3. somniis: ſ. divinatione; D I, 6. sex .. hae sunt simplices de summa bonorum malorumque sententiae; F V, 21. de vacuitate doloris eadem sententia erit; F II, 37. idcirco haec tecum, quia vestra est de somniorum veritate sententia; N III, 93. accurate .. quondam a L. Torquato ... defensa est Epicuri sententia de voluptate; F I, 13.

sermo: quid .. interest ab iis, qui, postea nascentur, sermonem fore de te? R VI, 23. nec (sermo ille) umquam de ullo perennis fuit; R VI, 25. cuius (Scipionis) omnis sermo erat de amicitia; Lae 62. multum .. fluxisse video de libris nostris ... variumque sermonem; N I. 6. de quibus (rebus) hic sermo est; F III, 40. de quo (sapiente) omnis hic sermo est; A II, 57. — habeo: Scaevola ... exposuit .. sermonem Laeli ‖ Laelii ‖ de amicitia habitum ab illo secum et cum altero genero, C. Fannio; Lae 3. habentur .. plerumque sermones aut de domesticis negotiis aut de re publica aut de artium studiis atque doctrina; O I, 135.

somnium: unum (somnium) de Simonide; D I, 56. ad aperta et clara (somnia) veniamus, quale est de illo interfecto a caupone ‖ copone ‖ Megaris, quale de Simonide, ... quale etiam de Alexandro; D II, 135. pervulgatum iam illud de praesule, C. Gracchi etiam et recens Caeciliae ... somnium; D II, 136.

spem habeo: qui (Scipio) summam spem civium, quam de eo iam puero habuerant, continuo adulescens incredibili virtute superavit; Lae 11.

suffragia: emergunt .. haec aliquando aut iudiciis tacitis aut occultis de honore suffragiis; O II, 24. — fero: suffragia in magistratu mandando ac de reo iudicando ‖ [in ... iudicando] ‖ ... ferri; L III, 33.

suspicio: aqud Homerum, optumum auctorem, talis de Ulixe nulla suspicio est; O III, 97.

tabula: si tabulam de naufragio stultus arripuerit; O III, 89.

testis: quibus (bestiis) vos de summo bono testibus uti soletis; F II, 109.

verbum facio: de qua (utilitate stercorandi) doctus Hesiodus ne verbum quidem fecit; C 54.

versus: ipse .. socer in ore semper Graecos versus de Phoenissis habebat; O III, 82.

volumen: cuius rationis vim atque utilitatem ex illo caelesti Epicuri de regula et iudicio volumine accepimus; N I, 43. — impleo: de quibus (rebus) volumina impleta sunt non a nostris solum, sed etiam a Chrysippo; A II, 87.

IV. **zum ganzen Satz gehörige Bestimmungen** (vgl. I. opto, ostendo, teneo u. a.): de Graecis .. dulcem ... Socratem accepimus; O I, 108. de M. Octavio deferentem sitellam; N I, 106. sese movet ‖ de se movetur ‖; R VI, 27. — benivolentia; O I, 47. »extremus ... duplici de cardine vertex;« N II, 105. causa: ſ. **causa,** V, 2. de (14 St.) S. 396, a. cetero; F I, 26. excelso et pleno stellarum illustri et claro quodam loco; R VI, 1. bona .. fama; F III, 57. quo de genere; D I, 115. »de inproviso;« T IV, 67. industria; F II, 15. 33. IV, 2. O I, 24. 108. insidiis; O I, 109. integro; D I, 131. natura deorum; N I, 94. philosophia; F I, 11. rebus non pervagatis; F III, 5. iisdem de rebus; A I, 12. omnibus rebus; A II, 104. maximis .. rebus; F IV, 12. levissuma de re; N I, 13. quibus de rebus; R I, 13. tribus riciniis ‖ reciniis ‖; L II, 64. Hermarchi sententia; F II, 101. Iovis .. sententia; T II, 34. senatus sententia; D I, 4. quorum (amicorum) de sententia; D I, 55. communi sententia; O III, 80.

V. **ohne unmittelbaren Zusammenhang: 1. Ellipsen, Citate:** posthac .., mi Varro, quam plurima, si videtur, et de nobis inter nos, sero fortasse; A ep. 2. de quo (Atilio) Licinus ‖ Licinius ‖: „ferreum scriptorem!“ verum, opinor, scriptorem tamen, ut legendus sit; F I, 5. de illis (Stoicis), cum volemus; F V, 22. sed ante quam

de re, pauca de me; N III, 5. haec de Indis et magis; D I, 47. de quo (Q. Maximo) Ennius; »unus homo nobis cunctando restituit rem;« O I, 84. sed haec quidem de iis, qui conservatione officiorum existimantur boni; O III, 17. de quibus non omnes uno modo; O III, 113. de quo (Q. Maximo) praeclare familiaris noster Ennius: »unus homo ..;« C 10. quorsum ‖ quorsus ‖ igitur haec tam multa de Maximo? C 13. sed de hoc (pontifice Scaevola) alias; nunc redeo ad augurem; Lae 1. ſ. 1. dico de aliquo; Lae 96. sed de hoc alias; nunc illud satis est ..; T III, 73. sed de hoc ... alio loco pluribus; nunc ad propositum; O III, 119. satis multa de auctoribus; A II, 76. sed de auspiciis alio loco, nunc de fulgoribus; D II, 43. condicione: ſ. I. disputo de c. et de coniectura quidem hactenus; T IV, 8. id .. fit ab illis ...; item de contrariis, a quibus (antiqui) ad genera formasque generum venerunt; F IV, 8. de quo (fato) alias; nunc quod necesse est; D II, 19. fulgoribus: ſ. auspiciis. ut haec de honesto, sic de turpi contraria; T II, 46. quid enim ad pontificem de iure parietum aut aquarum aut ullo omnino nisi eo, quod ..? L II, 47. pauca primo inter nos de litteris; F I, 14. sed de hoc loco plura in aliis, nunc hactenus; D II, 76. deinde de promulgatione, de singulis rebus agendis, de privatis magistratibusve audiendis; L III, 48. magis: ſ. aliquo; D I, 47. haec ipsa de vita et moribus et de expetendis fugiendisque rebus illi ‖ enim ‖ simpliciter; A I, 6. haec fere de moribus; A I, 39. in quo etsi (Strato) est magnus, tamen nova pleraque et perpauca de moribus; F V, 13. quid ego de nave? A II, 82. atque haec quidem de rerum nominibus; F III, 5. ac de malorum opinione hactenus; T V, 65. satis multa de ostentis; D II, 70. sed de perceptione hactenus; A II, 36. sed de physicis mox; A II, 87. unam rem explicabo, eamque maximam, de physicis alias; F I, 28. privatis audiendis, promulgatione: ſ. magistratibus. nescio quid etiam de Locrorum apud Sagram proelio; N III, 11. de maxima autem re eodem modo; F IV, 12. ac nos quidem nimis multa de re apertissuma; N III, 79. ſ. aliquo; N III, 5. magistratibus. moribus; A I, 6. quid tandem id est? — de nocturnis sacrificiis mulierum; L II, 35. melius Caecilius de sene alteri saeculo prospiciente quam illud idem: »edepol ..;« C 25. Parmenides .. commenticium quiddam coronae simile efficit ...; eademque de sideribus, quae reprehensa in alio iam in hoc omittantur; N I, 28. mox de sortibus; D II, 38. quid de tactu, et eo quidem, quem philosophi interiorem vocant, aut doloris aut voluptatis? A II, 20. turpi: ſ. honesto. similia de vinulentis; A II, 88. illorum vero ista ipsa quam exilia de virtutis vi! F IV, 7. vita: ſ. moribus; A I, 6. vitello: ſ. I. mitto de argento. quorsus ‖ quorsum ‖ igitur tam multa de voluptate? C 44. — ſ. III. liber de consulatu, finibus, luctu, natura; D I, 8.

2. **Lücken:** id .. (ius civile) in cognitione ‖ incogniti de, al. ‖ tenue est, in usu necessarium; L I, 14. haec praeterea sunt in legibus † de uncturaque; L II, 60.

dea, Göttin: I, 1. dat: ita sacerdos advecta in fanum ... precata a dea dicitur, ut *id* illis (filiis) praemii ‖ praemium ‖ daret pro pietate, quod maxumum homini dari posset a deo; T I, 113.

est: in ea dea, quod est rerum custos intumarum, omnis et precatio et sacrificatio extrema est; N II, 67. vgl. 2.

gubernat, regit: ab iis (Stoicis) providentiam fingi quasi quandam deam singularem, quae mundum omnem gubernet et regat; N II, 73.

venit: quae .. dea ad res omnes veniret, Venerem nostri nominaverunt; N II, 69.

2. sum: si di sunt, suntne etiam Nymphae deae? si Nymphae, Panisci etiam et Satyri? hi autem non sunt; ne Nymphae [deae] quidem igitur? N III, 43. an haec (Hecate) quoque dea est? N III, 46. sin ‖ si ‖ haec (Hecate) dea est, cur non Eumenides? quae si deae sunt, quarum et Athenis fanum est et apud nos ... lucus Furinae, Furiae deae sunt, speculatrices, credo, et vindices facinorum et sceleris; N III, 46. ea (Natio) si dea est, di omnes illi, qui commemorabantur a te, Honos, Fides, Mens, Concordia; N III, 47. quodsi Luna dea est, ergo etiam ..; N III, 51. terra ipsa dea est et ita habetur; quae est enim alia Tellus? N III, 52.

II, 1. duco: Ino dea ducetur et *Λευκοθέα* a Graecis, a nobis Matuta dicetur? N III, 48. ergo hanc (Circen) deam duces? N III, 48.

fingo: ſ. I, 1. gubernat.

habeo: ſ. I, 2. sum; N III, 52.

puto: quo modo .. potes, si Latonam deam putas, Hecatam non putare? N III, 46. Natio quoque dea putanda est; N III, 47.

2. sum: iure naturae, qui dea matre est, deus sit necesse est; N III, 45.

3. iudico inter: »iudicabit inclitum iudicium inter deas tris aliquis«; D I, 114.

precor a: ſ. I, 1. dat.

III. in: ſ. I, 1. est.

debeo, schulden, verdanken, verpflichtet sein, sollen, müssen, dürfen: I. **absolut:** alqs, senes: vadimonia constituta (senes meminerunt), quis ‖ qui ‖ sibi, cui ipsi debeant; C 21.

sapiens: si (sapiens) cui debeat; O III, 91.

II. **der Infinitiv zu ergänzen:** inimicorum calumnia triennio tardius quam debuerat triumphavit; A II, 3. res .. fortasse verae, certe graves, non ita tractantur, ut debent, sed aliquanto minutius; F IV, 7. id, quod ratio debuerat, usus docet, minora esse ea, quae sint visa maiora; T III, 54. saepe .. aut eos laedunt, quos non debent, aut eos, quos non expedit; O II, 68. otio fruor, non illo quidem, quo debebat is, qui ..; O III, 3. „nolite sinere nos cuiquam servire“. ... quid .. adiungit? „nisi vobis universis, ... quibus et possumus et debemus“. nos vero ... nec debemus nec possumus. tu posse te dicito, quoniam quidem potes, debere ne dixeris, quoniam nihil quisquam debet, nisi quod est turpe non reddere; P 41.

III. **mit Infinitiv:** nec .. ab isto officio ... abduci incommodo meo debui, nec ..; Lae 8. hanc (naturam) .. intuens (sapientia) debet institutum illud quasi signum absolvere; F IV, 34. quid est, quod ab ea (sapientia) absolvi et perfici debeat? F IV, 35. quantum .. esset reliquum ex humano animo, quod deberet accedere; Ti 46. e quibus (scintillis) accendi philosophi ratio debet; F V, 43. a te .. philosopho rationem accipere debeo religionis, maioribus autem nostris etiam nulla ratione reddita credere; N III, 6. in hoc naturam debemus ducem sequi, communes utilitates in medium afferre ..., devincire hominum inter homines societatem; O I, 22. in illo .. altero genere largiendi ... non uno modo in disparibus causis adfecti esse debemus; O II, 61. in iis .., qui se adiuvari volent, ... restricti omnino esse nullo modo debemus, sed in deligendis idoneis iudicium et diligentiam adhibere; O II, 62. auctoritatem .. nullam debemus nec fidem

commenticiis rebus adiungere; D II, 113. ut ea (natura) debeat ipsa per se ad se colendam allicere sapientem; N I, 116. cum in hos (socios) benefici esse deberemus, cum illis (publicanis) sic agere, ut cum colonis nostris soleremus; O III, 88. ſ. vacare; O I, 101. nemo est, quin eos anteferre omnibus debeat; R III, 5. quodsi homines ab iniuria poena, non natura arcere deberet; L I, 40. disceptationibus legitimis propositam vitam, non poëtarum ingeniis, habere debemus, nec probrum audire nisi ea lege, ut ..; R IV, 12. res .. familiaris quaeri debet iis rebus, ... conservari autem diligentia et parsimonia, eisdem etiam rebus augeri; O II, 87. nihil .. interarescere, nihil extingui, nihil cadere debet eorum, in quibus ..; T V, 40. quod ii, qui monentur, eam molestiam, quam debent capere, non capiunt, eam capiunt, qua debent vacare; Lae 90. eos ... sic ut aliquo honore ... affectos observare et colere debemus, tribuere etiam multum senectuti, cedere iis, qui magistratum habebunt, habere dilectum civis et peregrini; O I, 149. non .. videtur nec frumentarius ille Rhodios nec hic aedium venditor celare emptores debuisse; O III, 57. cogitare debent ... multos beate vixisse sapientes; T V, 116. nos .. de iure naturae cogitare per nos atque dicere debemus; L III, 49. hoc (nomine) eos (deos) et venerari et colere debemus; N II, 71. communem totius generis hominum conciliationem et consociationem colere, tueri, servare debemus; O I, 149. ſ. cedere. quae (officia) meminisse debet is, in quem conlata sunt, non commemorare, qui contulit; Lae 71. ut tam in praecipitem locum non debeat se sapiens committere; A II, 68. haec .. omnia ... complecti animo et cogitatione debemus; O I, 117. leniter atque placide fides, non vi et impetu, concuti debere *; R fr. 9. quas (ferias) conpositio anni conferre debet ad perfectionem operum rusticorum; L II, 29. ut .. sermone eo debemus uti, qui innatus est nobis, ... sic in actiones omnemque vitam nullam discrepantiam conferre debemus; O I, 111. iste vir altus et excellens .. certe .. confidere sibi debet ... et bene de sese iudicare; F III, 29. quibus (principiis) congruere debent, quae sequuntur; F III, 20. quae (ultima bonorum) ut essent vera, coniungi debuerunt; F IV, 40. ut non numquam mortem sibi ipse consciscere alius debeat, alius [in eadem causa] non debeat; O I, 112. pro qua (patria) mori et cui nos totos dedere et in qua nostra omnia ponere et quasi consecrare debemus; L II, 5. conservari: ſ. augeri. debet .. constituta sic esse civitas, ut aeterna sit; R III, 34. bonis ... (di) consulere debebant; N III, 80. omnes, qui rem publicam gubernabunt, consulere debebunt, ut ..; O II, 74. tu cum hominibus consulere debeas et servire humanae societati; O III, 52. ii ... magna spectare et ad ea rectis studiis debent contendere; O II, 45. qui stadium .. currit, eniti et contendere debet, quam maxume possit, ut vincat, supplantare eum, quocum certet, aut manu depellere nullo modo debet; O III, 42. ut convenire debet inter nos; F IV, 32. credere: ſ. accipere. quae populari gloria decorari in Lucullo debuerunt; A II, 4. dedere: ſ. consecrare. depellere: ſ. contendere; O III, 42. illos certe minus despicere debemus; A II, 130. devincire: ſ. adferre. etsi praestantia debent ea dici, quae habent aliquam comparationem; T V, 38. quid .. minus a physicis dici debet quam quicquam certi significari rebus incertis? D II, 43. qui vinum fugiens vendat sciens, debeatne dicere; O III, 91. ſ. cogitare; L III, 49. promptiores .. debemus esse ad nostra pericula quam ad communia dimicareque paratius de honore et gloria quam de ceteris commodis; O I, 83. qui ista intellecta sint, a philosophis debeo discere; N III, 14. se ... debere .. eius (civitatis) dignitatem et decus sustinere, servare leges, iura discribere, ea fidei suae commissa meminisse; O I, 124. ita, quam ille triplicem putavit esse rationem, in quinque partes distribui debere reperitur; O I, 10. docere: ſ. II. T III, 54. ut .. ii, qui sunt ... superiores, exaequare se cum inferioribus debent, sic inferiores non dolere se a suis .. superari; Lae 71. quae (sapientia) neque de se ipsa dubitare debet neque de suis decretis; A II, 27. venustatem muliebrem ducere debemus, dignitatem virilem; O I, 130. debebant illi (di) .. omnis bonos efficere; N III, 79. videamus, ne ... beata vita ex sui similibus partibus effici debeat; T V, 45. id hominibus effici ex re publica debet partim institutis, alia legibus; R IV, 3. cum, quod virtute effici debet, id temptatur pecunia; O II, 22. illa certe debemus effugere; A II, 102. ego ... debeo profecto ... in eo quoque elaborare, ut ..., nec cum istis tantopere pugnare, qui Graeca legere malint, ... et iis servire, qui vel utrisque litteris uti velint vel ..; F I, 10. eniti: ſ. contendere; O III, 42. quin ... neque satis sit (decretum) non esse falsum, sed etiam stabile, fixum, ratum esse debeat; A II, 27. ut .. confidant, notum iis esse debebit insigne veri; A II, 36. qui .. alia malunt scribi a nobis, aequi esse debent; F I, 11. quod (ultimum bonorum) omnium philosophorum sententia tale debet esse, ut ..; F I, 29. quae perspicua sunt, longa esse non debent; F III, 31. re .. intellecta in verborum usu faciles esse debemus; F III, 52. quod esse caput debebat, si probari posset; F IV, 23. haec in praesentia nota esse debebunt; F V, 21. animus non esse solum, sed etiam cuiusdam modi debet esse; F V, 36. quandoquidem id (summum bonum) tale esse debet, ut rerum expetendarum sit extremum; F V, 37. perspicuum debet esse animos, cum e corpore excesserint, ... sublime ferri; T I, 40. quam illud iter iucundum esse debet! T I, 96. quae (indolentia) nec potest ulla esse nec debet; T III, 12. ut eos, qui nobis carissimi esse debeant, aeque ac nosmet ipsos amemus; T III, 73. quae (studia) vel optimarum rerum ... sedata tamen et tranquilla esse debent; T IV, 55. horum (consilii, rationis, mentis) .. potestas in totum animum esse debet; T IV, 77. ut (quaestio) magno argumento esse debeat causam et || causa, al. || principium philosophiae esse inscientiam; N I, I. etiam ea, quae conservent, infinita esse debere; N I, 50. quod ... forma quoque (divina) esse pulcherrima debeat; N I, 76. quae dubia nemini debent esse; N II, 10. quo nihil in quoque genere nec potest nec debet esse praestantius; N II, 29. id in perfecto aliquo atque absoluto esse debere; N II, 38. tuum .. auspiciorum patrocinium debet esse; D I, 105. aut omnium (rerum divinatio) debet esse aut ..; D II, 12. nihil debet esse in philosophia commenticiis fabellis loci; D II, 80. iura certe paria debent esse eorum inter se, qui sunt cives in eadem re publica; R I, 49. cum .. nihil tam incorruptum esse debeat in re publica quam suffragium, quam sententia; R V, 11. quibus (dis) omnia deberent esse patentia ac libera; L II, 26. est .. boni auguris meminisse *se* maximis rei publicae temporibus praesto esse debere; L III, 43. quales in eos esse debemus, qui iam profuerunt? O I, 48. pro qua (libertate) magnanimis viris omnis debet esse contentio; O I, 68. ipsum .. genus iocandi non profusum, ... sed .. facetum esse debet; O

I, 103. qua (hominum utilitate) nihil homini esse debet antiquius; O I, 155. propensior benignitas esse debebit in calamitosos; O II, 62. quod (ius) .. gentium, idem civile esse debet; O III, 69. quae (civitas) libera fuerit quaeque esse debeat; O III, 83. quae (res publica) debet esse carissima; O III, 95. quia, quod per vim hostium esset actum, ratum esse non debuit; O III, 103. cum hoc (pirata) nec fides debet nec ius iurandum esse commune; O III, 107. non debuit ratum esse, quod erat actum per vim; O III, 110. qui (finis bonorum) simplex esse debet; O III, 119. quod cuique temporis ad vivendum datur, eo debet esse contentus; C 69. amicitia remissior esse debet et liberior; Lae 66. non .. debent esse amicitiarum sicut aliarum rerum satietates; veterrima quaeque, ut ea vina, quae vetustatem ferunt, esse debet || debent || suavissima; Lae 67. omnia .. brevia tolerabilia esse debent, etiamsi magna sunt; Lae 104. quoniam pares virtutes sunt, recte facta, quando || quoniam || a virtutibus proficiscuntur, paria esse debent; P 22. quae (vita) omni gestu moderatior, omni versu aptior esse debet; P 26. contenti .. esse debebitis, si probabilia dicentur; Ti 8. in quibus (generibus) qui tales creabuntur, ut deorum inmortalium quasi gentiles esse debeant; Ti 41. f. adhibere. agere. dimicare. exaequare: f. dolere. proinde quasi novitas nos magis quam magnitudo rerum debeat ad exquirendas causas excitare; N II, 96. debeas || debes || existimare aut non esse malum dolorem aut ..; T II, 66. ex ipsa hominum sollertia esse aliquam mentem ... existimare debemus; N II, 18. mundum deorum domum existimare debemus; N III, 26. existimare debes omnium oculos in te esse coniectos unum; Lae 6. id continuo debet expletum esse omnibus suis partibus; F III, 32. exstingui: f. cadere. ut ii, qui superiores sunt, summittere se debent in amicitia, sic quodam modo inferiores || se || extollere; Lae 72. qui (philosophi) Athenis fuerunt, qui hoc facere debent || [qui ... debent] ||; L III, 26. quidnam beneficio provocati facere debemus? an imitari agros fertiles? O I, 48. quarum (rerum) qualis comparatio fieri soleat et debeat, non est necesse disputare; O II, 74. nostrum .. et nostra causa susceptum dolorem modice ferre debemus; T I, 111. moderatius .. (repulsam) ferre debuit; T IV, 40. numne, si Coriolanus habuit amicos, ferre contra patriam arma illi cum Coriolano debuerunt? Lae 36. (Themistocles) ingratae patriae iniuriam non tulit, quam ferre debuit; Lae 42. non debere eos (Academicos) in suo decreto, sicut in ceteris rebus, fluctuari, A II, 29. qui eas (libidines) frangere deberent; L III, 31. frui: f. II. O III, 3. videsne, ... ut nemo dubitet, eorum omnia officia quo spectare, quid sequi, quid fugere debeant? F IV, 46. nos ... nullam profecto molestiam fugere debemus; R III, 8. senectus .. aetatis est peractio tamquam fabulae, cuius defectionem || defetigationem || fugere debemus; C 85. quod (imperium) gloria debet fultum esse et benivolentia sociorum; O III, 88. cum fungi munere debebamus; A II, 6. quibus praeposita (ratio) vitam omnem debet gubernare; F IV, 39. nonne ei maximam gratiam habere debemus, qui ..? F I, 71. quam (prudentiam) omnes, qui cuique || cuicumque || artificio praesunt, debent habere; F IV, 76. venerari Epicurum et in eorum ipsorum numero, de quibus haec quaestio est, habere debeat; N I, 43. f. audire. cedere. nec vir bonus ac iustus haberi debet, qui ..; F II, 71. imitari: f. facere; O I, 48. omnia ... inesse debent in summa bonorum; F IV, 46. (puer) iam infici debet iis artibus; F III, 9. vos .. cum perspicuis dubia debeatis illustrare; F IV, 67. philosophi debuerunt ... postea ... intellegere inesse ... habitatorem; N II, 90. ex quo intellegi debet principium ductum esse a se diligendo; F III, 16. quod primum intellegi debet figura membrisque corporum; F III, 62. quid inter parentem et servulum intersit, intellegi et potest et debet; F IV, 76. ex quo intellegi debet homini id esse in bonis ultimum; F V, 26. unde intellegi debet perturbationem quoque omnem esse in opinione; T IV, 79. ex quo intellegi debet eam caloris naturam vim habere; N II, 24. quod intellegi debet calidum illud ... ita in omni fusum esse natura, ut ..; N II, 28. ex quo debet intellegi nec figuram situmque membrorum ... talem effici potuisse fortuna; N II, 153. ut thensaurus ex ovo intellegi debeat; D II, 142. futurum .. (id) fuisse ex eo, quia factum est, intellegi debet; Fa 18. non sic causa intellegi debet, ut, quod cuique antecedat, id ei causa sit, sed quod cuique efficienter antecedat; Fa 34. ex quo debet intellegi talibus praemiis propositis numquam defutura bella civilia; O II, 29. ex quo et multis aliis intellegi debet utilitatum comparationes fieri solere; O II, 89. ex quo intellegi debet illum ... nec solum umquam fuisse; O III, 4. in iure iurando non qui metus, sed quae vis sit, debet intellegi; O III, 104. interarescere: f. cadere. non videtur (Panaetius) debuisse eius modi deliberationem introducere; O III, 12. hunc ex maxime raro genere hominum iudicare debemus et paene divino; Lae 64. f. confidere. num Vecellinum || Viscellinum || amici regnum adpetentem, num || Sp. || Maelium debuerunt iuvare? Lae 36. laedere: f. II. O II, 68. ut ... nihil aliud legere debeat; F IV, 7. non .. suscipere ipsi aegritudines propter alios debemus, sed alios, si possumus, levare aegritudine; T IV, 56. hoc meditatum ab adulescentia debet esse, mortem ut neglegamus; C 74 omnino meminisse debemus ... „largitionem fundum non habere“; O II, 55. f. commemorare. discribere. mori: f. consecrare. quae si singula vos forte non movent, universa certe tamen ... movere debebunt || debebant ||; N II, 163. his .. auctoribus nonne debes moveri? N III, 13. haec (ratio) ut imperet illi parti animi, quae oboedire debet, id videndum est viro; T II, 47. observare f. cedere. quibus (principiis) parere et quae sequi debeas; O III, 52. hoc ipsum, ex quo omne veri falsique iudicium esset, percipere eos debuisse; A II, 29. cum (aures) sonum percipere debeant; N II, 141. quod (naturale) suo tempore percipi debeat; C 33. perfici: f. absolvi. ut ... sit apud illos ... ordo rerum conservatus, ... tamen persequi non debemus; F IV, 53. satis .. nobis ... persuasum esse debet, ... nihil .. avare ... esse faciendum; O III, 37. satis persuasum esse debet nihil esse utile, quod non honestum sit; O III, 85. quod Platonis Politian nuper apud me mures corroserunt, de re publica debui pertimescere; D II, 59. Regulus .. non debuit condiciones pactionesque bellicas et hostiles perturbare periurio; O III, 108. ut (id) etiam ipsi Collatino placere deberet; O III, 40. ponere: f. consecrare. omnis .. in quaerendo ... oratio praescribere primum debet ... EA RES AGETUR; F II, 3. superiorum temporum Fortuna rei publicae causam sustineat; haec ipsi praestare debemus; A ep. 2. illa .. praestare debebit, quae erunt in ipsius potestate, iustitiam, fidem ..; O I, 121. omnis ... institutio debet a definitione proficisci; O I, 7. quae (philosophia) rationibus progredi debet; A II, 27. id primum videamus, ... quatenus amor in amicitia progredi debeat; Lae 36. unum debet esse omnibus pro-

positum, ut ..; O III, 26. pugnare: f. elaborare. quid debent putare singuli? O II, 29. quicquid non oportet, scelus esse, quicquid non licet, nefas putare debemus; P 25. explorata si sint ea, quae ante quaeri debeant; D I, 117. f. augeri. omnis .. et animadversio et castigatio contumelia vacare debet neque ad eius, ... sed ad rei publicae utilitatem referri; O I, 88. considerandae leges, quibus civitates regi debeant; L I, 17. nisi forte adulescentes pueritiam, paululum || paulum || aetate progressi adulescentiam debent requirere; C 33. qui id se rogasse scripsisset, quod debuisset rogare; F II, 55. qui .. scire debuit de sanitate, de fuga, de furtis, praestat edicto aedilium; O III, 71. qui (gustatus) sentire eorum, quibus vescimur, genera debet; N II, 141. cum ... id .. sit unum, quod philosophia spectare et sequi debeat; F V, 12. est .. hominum naturae, quam sequi debemus, maxime inimica crudelitas; O III, 46. f. adferre. fugere; F IV, 46. parere. servare: f. colere; O I, 149. discribere. huius .. aetati || aetati et huic || nunc haec primum fortasse audientis || audienti || servire debemus; F V, 27. f. consulere; O III, 52. elaborare. II. P. 41. nos .. ea, quae sunt in usu vitaque communi, non ea, quae finguntur aut optantur, spectare debemus; Lae 18. nos in vita, non quae cuique peccato poena sit, sed quantum cuique liceat, spectare debemus; P 25. f. contendere; O III, 45. fugere; F IV, 46. sequi: F V, 12. an *quod* ... idem statui debere de totius arte vitae? F IV, 19. summittere: f. extollere. huic subvenire debemus; quaerit enim auxilium; T III, 44. supplantare: f. contendere; O III, 42. suscipere: f. levare. sustinere: f. discribere. quam (perspicuitatem) mordicus tenere debemus; A II, 51. idem tenere debuit ultimum bonorum, quod ille; F II, 35. dubitationem ad rem publicam adeundi in primis debui tollere: R I, 12. tractari: f. II. F IV, 7. tribuere: f. cedere. triumphare: f. II. A II, 3. quos caros habeat tuerique debeat; O I, 12. discendi .. studio (philosophi) impediti, quos tueri debent, deserunt; O I, 28. f. colere; O I, 149. ut eos, quos tutari debeant, desertos esse patiantur; O I, 28. nullum .. est tempus, quod iustitia vacare debeat; O I, 64. omnis .. actio vacare debet temeritate et neglegentia nec vero agere quicquam, cuius ..; O I, 101. eius modi motibus sermo debet vacare; O I, 136. f. capere. referri. quod in omnibus causis et debet et solet valere plurimum; T I, 26. intellegi .. a nobis di velle debebant ea, quae nostra causa nos monerent; D II, 132. tam diu .. velle debebis, quoad te, quantum proficias, non paenitebit; O I, 2. quod vitium effugere qui volet ⟨omnes autem velle debent⟩; O I, 18. venerari: f. colere; N II, 71. habere; N I, 43. tam impie ingratus esse (audet), ut eam accuset, quam vereri deberet? T V, 6. (Chaldaei) oculorum fallacissimo sensu iudicant ea, quae ratione atque animo videre debebant; D II, 91. nec, si id factum est, quod potuit fieri, portentum debet videri; D II, 61. C. Caesaris pecuniarum translatio a iustis dominis ad alienos non debet liberalis videri; O I, 43. quanta illa depravatio et foeditas turpificati animi debet videri! O III, 105. hic, qui utrumque probat, ambobus debuit uti; F II, 20. vide .., ne non debeas verbis nostris uti, sententiis tuis; F II, 77. f. conferre; O I, 111.

IV. **mit Object:** alqd: tibi hoc video non posse deberi; T II, 67. haec omnia recta, vera, debita putantes faciunt in dolore; T III, 64. praeclare exigis ... et tibi horum nihil deberi potest; L II, 7. nec dubium, quin maximo cuique (beneficio) plurimum debeatur; O I, 49. ex quo, quantum cuique debeatur, intellegas; O I, 59. f. pietatem. II. P 41.

gratiam: nec gratia deberi videtur ei, qui sua causa commodaverit; F II, 117. nec .. pietas adversus || advorsum || deos, nec quanta iis gratia debeatur, sine explicatione || explanatione || naturae intellegi potest; F III, 73. maior ei (patriae) profecto quam parenti debetur gratia; R I, fr 2.

munus: tum Laelius: tuum vero, inquit, Scipio, ac tuum quidem unius || debitum quidem munus, al. || ; R I, 71. non solum mihi videris eorum studiis, ... sed etiam patriae debere hoc munus, ut ..; L I, 5.

officium: temporibus .. quibusdam et aut officiis debitis aut rerum necessitatibus saepe eveniet, ut .. voluptates repudiandae sint; F I, 33. si (maerens) se officio fungi putet iusto atque debito; T III, 76. sunt .. officia, quae aliis magis quam aliis debeantur; O I, 59. ut prima (officia) dis inmortalibus, secunda patriae, tertia parentibus, deinceps gradatim reliquis debeantur; O I, 160.

pecuniam: si qui ei, qui mortuus sit, pecuniam debuerit neminique || nemini || eam solverit; L II, 49. ut ea pecunia ex stipulatione debeatur; L II, 53.

pietatem: quae .. pietas ei debetur, a quo nihil acceperis? aut quid omnino, cuius nullum meritum sit, ei deberi potest? N I, 116.

potestatem: sensit .. deberi non posse huic civitati illam potestatem; L III, 26.

praesidia: necessaria praesidia vitae debentur iis maxime, quos ante dixi; O I, 58.

testimonium: privabo potius illum debito testimonio quam id cum mea laude communicem; A II, 3.

debilis, schwach, gelähmt, siech: alqs: sit .. idem caecus, debilis, morbo gravissimo affectus; F V, 84.

res: ita est utraque res sine altera debilis; T II, 13.

rusticus: tum illum (rusticum) etiam debilem factum rem ad amicos detulisse; D I, 55.

debilitas, Schwäche, Lähmung, Verkrüppelung: I. adest: aderit ... perdita valetudo, debilitas, caecitas; T V, 29.

ohne Verb: bonum integritas corporis, misera debilitas; F V, 84.

II. appello: quom ... paupertatem, debilitatem, dolorem incommodas (res appellet), non malas; L I, 55.

dico: dicis ... deformitatem, morbum, debilitatem mala; F V, 80.

repello: eos (sapientes) id agere, ut a se dolores, morbos, debilitates repellant; F IV, 20.

timeo: si debilitatem, caecitatem (timet); T V, 15.

III. scholae de: certae scholae sunt ... de debilitate, de caecitate, de omni casu, in quo nomen poni solet calamitatis; T III, 81.

IV. ob: ut ... ob eam .. debilitatem animi multi parentes, multi amicos ... perdiderunt; F I, 49.

debilito, schwächen, hemmen, lähmen, der Fassung berauben: I. absolut: turpe esse, viri non esse debilitari dolore, frangi, succumbere; F II, 95. dum tibi turpe ... videbitur lamentari, frangi, debilitari dolore; T II, 31.

II. alqm: plerique ... victi et debilitati obiecta specie voluptatis tradunt se libidinibus constringendos; F I, 47. quid .. est ... deformius quam

aegritudine quis adflictus, debilitatus, iacens? T IV, 35.

alqd: ut nec absit quid eorum nec aegrum debilitatumve sit; F V, 35. videsne, ut, si quae in membris prava aut debilitata aut imminuta sint, occultent homines? F V, 46.

animum: (animorum motus) animos .. adfligunt et debilitant metu; T IV, 34. quod (amicitia) bonam spem praelucet in posterum nec debilitari animos aut cadere patitur; Lae 23. omnis animi debilitati et humilis et fracti timiditas servitus est; P 41.

corpus: ut ... debilitari et interire totum corpus necesse esset, sic ..; O III, 22.

fortitudinem, magnitudinem, patientiam: is (dolor) fortitudinem, magnitudinem animi, patientiam se debilitaturum minatur; T V, 76.

parvos: victi (parvi) debilitantur animosque || animos || demittunt; F V, 42.

plebem: cum plebes publica calamitate inpendiis debilitata deficeret; R II, 59.

vim: ut fame debilitetur eculeorum nimis effrenata vis; fr V, 85.

debitor, Schuldner: I. lucrantur: ut locupletes suum perdant, debitores lucrentur alienum; O II, 84.

II. condono: qui ... pecunias creditas debitoribus condonandas putant; O II, 78.

decanto, absingen, zu singen aufhören, hersagen, vortragen: I. alqs: iam decantaverant fortasse; T III, 53.

II. de: ne necesse sit isdem de rebus semper quasi dictata decantare; F IV, 10.

III. alqd: neque ego haec nunc sine causa tam vetera vobis et tam obsoleta decanto; R II. 55. f. II.

augurium: solus .. (App. Claudius augur) multorum annorum memoria non decantandi augurii, sed divinandi tenuit disciplinam; D I, 105.

decedo, weggehen, abgehen, scheiden, ausweichen: I. unpersönlich: haec .. ipsa sunt honorabilia, ... salutari, adpeti, decedi, adsurgi, deduci, reduci, consuli; C 63. f. **de,** I. decedo (4 St.) S. 599, b.

II. alqs: quis .. potest ... de sententia decedere? F IV, 52. qui (P. Nigidius) cum me in Ciliciam proficiscentem Ephesi exspectavisset Romam ex legatione ipse decedens; Ti 2. cum Rhodum venisset decedens ex Syria; T II, 61.

decem, zehn: alqs: in Creta .. decem, qui cosmoe vocantur, (sunt constituti); R II, 58. »plebes quos pro se contra vim auxilii ergo decem creassit;« L III, 9. quod .. est tam desperatum collegium, in quo nemo e decem sana mente sit? L III, 24. [quos decem Hannibal Romam astrictos misit iure iurando se redituros esse]; O I, 40. ut laudandus Regulus in conservando iure iurando, sic decem illi ... vituperandi; O III, 113. Polybius ... ex decem nobilissimis ... novem revertisse dicit ...; unum ex decem || unum || ... Romae remansisse; O III, 113. dux ille Graeciae nusquam optat, ut Aiacis similes habeat decem, sed ut Nestoris; C 31.

anni: qui iucunde vixerit annos decem; F IV, 30. dictator .. est institutus decem fere annis post primos consules; R II, 56. »eumdem magistratum, ni interfuerint decem anni, ne quis capito«; L III, 9. nondum centum et decem anni sunt, cum de pecuniis repetundis a L. Pisone lata lex est; O II, 75. cum inter duos consulatus anni decem interfuissent; C 16.

atomi: „summum" .. (dolorem) dico, etiamsi decem atomis est maior alius; T II, 45.

filii: ut de principum filiis x ex || sex, x, al. || singulis Etruriae populis in disciplinam traderentur; D I, 92.

homines: »ne quis sepulchrum faceret operosius, quam quod decem homines effecerint triduo;« L II, 64.

interpretes: eorum (versuum Sibyllinorum) decem interpretes delectos e civitate esse voluerunt; D I, 4.

milia: si ad decem milia annorum gentem aliquam urbe nostra potituram putem; T I, 90. an virum bonum dices, qui depositum nullo teste, cum lucrari inpune posset auri pondo decem, reddiderit, si idem in decem milibus pondo auri || milibus, milibus pondo || non idem fecerit? P 21.

pondo: f. milia; P 21.

tabulae: qui (x viri) cum x tabulas summa legum || [legum] || aequitate prudentiaque conscripsissent; R II, 61.

tibicines: extenuato .. sumptu tribus riciniis ..., et decem tibicinibus || [trib. ... tib.] || tollit .. lamentationem; L II 59.

decempeda, Meßstange: solis .. magnitudinem ... — vos ergo huius magnitudinem quasi decempeda permensi refertis; A II, 126.

decemvir (x vir), Mitglied des Zehnmännerkollegs, pl Zehnmännerkolleg: I. coniciunt: quam legem (Solonis) eisdem prope verbis nostri decemviri in decimam tabulam coniecerunt; L II, 64.

conscribunt: inita ratio est, ... ut x viri maxima potestate sine provocatione crearentur, qui et summum imperium haberent et leges scriberent. qui cum x tabulas summa legum || [legum] || aequitate prudentiaque conscripsissent, in annum posterum decemviros alios subrogaverunt, quorum non similiter fides || est || nec iustitia laudata; R II, 61.

eunt: quotiens senatus decemviros ad libros ire iussit! D I, 97.

habent: f. conscribunt.

sanciunt: horum (x virum) ex iniustitia subito exorta est maxima perturbatio ...; qui duabus tabulis iniquarum legum additis, quibus, ... haec (conubia) illi ut ne plebei cum || plebi et || patribus essent, inhumanissima lege sanxerunt; R II, 63.

scribunt: quod proditum memoriae est, x viros, qui leges scripserint, sine provocatione creatos; R II, 54. f. conscribunt.

subrogant: tertius est annus x viralis consecutus, cum iidem essent nec alios subrogare voluissent; R II, 62.

sunt: quid? cum decemviri Romae sine provocatione fuerunt tertio illo anno? R III, 44. * obis non placuit Syracusis fuisse rem publicam neque Agrigenti neque Athenis, cum essent tyranni, nec hic, cum decemviri; R III, 45. f. subrogant.

volunt: f. subrogant.

II. creo: f. I. conscribunt. scribunt.

praepono: praepositis x viris nobilissimis; R II, 62.

subrogo: f. I. conscribunt. subrogant.

III. unus ex: propter unius ex illis x viris intemperiem; R II, 63.

IV. fides, iustitia: f. I. conscribunt.

iniustitia: f. I. sanciunt.

intemperies: f. III.

potestas: cum ipse (C. Iulius) potestatem summam haberet, quod decemvirum sine provocatione esset; R II, 61.

x viralis, der Zehnmänner: tertius est annus x viralis consecutus, R II, 62.

decentia, Anstand: colorum .. et figurarum * ... ordinem et, ut ita dicam, decentiam oculi indicant, atque etiam alia maiora; N II, 145.

deceo, sich schicken, gehören, geziemen, anstehen: I. **absolut:** qui permulta ob eam unam causam faciunt, quia decet, quia rectum, quia honestum est; F II, 45. salem istum ... in inridendis nobis nolitote consumere ...; non decet, non datum est, non potestis; N II, 74. eos .., qui secus, quam decuit, vixerunt, peccatorum suorum tum maxume paenitet; D I, 63. id ipsum in ea, quae decuit, membra (deus) partitus est; Ti 22. nec dubito, quin ... † lautum victum et elegantem magnifice neque minus, quam deceret, colere instituissent; fr V, 43.

II. **mit Infinitiv:** et, quod decet, honestum est et, quod honestum est, decet; qualis autem differentia sit honesti et decori, facilius intellegi quam explanari potest. quicquid est enim, quod deceat, id tum apparet, cum antegressa est honestas. itaque non solum in hac parte honestatis, ... sed etiam in tribus superioribus quid deceat apparet. nam et ratione uti atque oratione prudenter et agere, quod agas, considerate omnique in re quid sit veri videre et tueri decet, contraque falli, errare, labi, decipi tam dedecet quam delirare et mente esse captum; O I, 94. quod est, eo decet uti et, quicquid ‖ quidquid ‖ agas, agere pro viribus; C 27. ut cavere ‖ confidere, providere ‖ decet, timere non decet, sic gaudere decet, laetari non decet; T IV, 66. »conqueri fortunam adversam, non lamentari decet;« T II, 50. virtutes .., non vitia consecrare decet; L II, 28. ut amicitias ... magis decere censent sapientes sensim diluere quam repente praecidere; O I, 120. fieri sic decet; L II, 8. gaudere: s. cavere. nulla gens est ... tam fera, quae non, etiamsi ignoret, qualem habere deum deceat, tamen habendum sciat; L I, 24. quod si convenerit, tum demum ‖ [tum demum], et ‖ decebit ingredi in sermonem; R I, 38. laetari: s. cavere. lamentari: s. conqueri. non solum ut recta sequamini, sed etiam ut loqui deceat frugaliter; F II, 25. praecidere: s. diluere. providere: s. cavere. nihil est .., quod tam deceat, quam in omni re gerenda ... servare constantiam; O I, 125. timere: s. cavere. tueri, videre: s. agere; O II, 94. exemplis grandiuribus decuit uti; D I, 39. s. agere.

III. **mit accus. c. infin.:** non .. vocabulorum opificem, sed rerum inquisitorem decet esse sapientem; A fr. 19. quam te decebat iis verbis uti! F II, 51. quod deceat cariorem nobis esse patriam quam nosmet ipsos; F III, 64. disputat, quod cuiusque generis animantium statui deceat extremum; F IV, 28. illud num dubitas, quin specimen naturae capi deceat ex optima quaque natura? T I, 32. »nos decebat coetus celebrantis domum lugere, ubi esset aliquis in lucem editus ...; at qui labores morte finisset gravis, hunc omni amicos laude et laetitia exsequi;« T I, 115. nobis .. videtur, quicquid litteris mandetur, id commendari omnium eruditorum lectioni decere; T II, 8. oratorem .. irasci minime decet, simulare non dedecet; T IV, 55. cum praesertim deum non modo aliqua, sed pulcherrima specie deceat esse; N I, 26. decet augentem linguam Latinam nominare (eam partem philosophiae) „moralem"; Fa 1. Periclen ... violari versibus, et eos agi ‖ exagitari, al. ‖ in scaena non plus decuit, quam si ..; R IV, 11. hunc hominem omnino numerari qui decet? L II, 16. referri .. decet ad ea, quae posui principio, fundamenta iustitiae; O I, 31. bene Pericles ...: „praetorem, Sophocle, decet non solum manus, sed etiam oculos abstinentes habere; O I, 144. quicquid est laudabile, idem et beatum et florens et expetendum videri decet; P 19. litteris talibusque doctrinis ante excoli animos et ad sapientiam concipiendam inbui et praeparari decet; fr V, 23.

IV. **mit Subject:** alqd: quid sit, quod deceat; O I, 14. est .. quiddam, idque intellegitur in omni virtute, quod deceat; O I, 95. tum servare illud poëtas, quod deceat, dicimus, cum ..; O I, 97. poëtae ..., etiam vitiosis quid conveniat et quid deceat, videbunt; O I, 98. quale sit id, quod decere dicimus, intellectum puto; O I, 99. quia nihil decet invita Minerva, ut aiunt; O I, 110. cum quaerimus, quid deceat; O I, 117. cum in omnibus, quae aguntur, ex eo, quo modo quisque natus est, ... quid deceat, exquirimus; O I, 119. id .. maxime decet; O I, 120. ita fere officia reperientur, cum quaeretur, quid deceat; O I, 125. si in omni re quid deceat exquirimus; O I, 133. nihil expedire, quod non deceat; O III, 77. cuius (Catonis mei) a me corpus est crematum, quod contra decuit, ab illo meum; C 84. velle .., quod non deceat, id ipsum miserrimum est; fr. V, 39. s. II. agere; O I, 94. servare.

V. **mit Object** (vgl. III): alqm: poëtae, quid quemque deceat, ex persona iudicabunt; O I, 97. ea .. moderari (oportebit) nec velle experiri, quam se aliena deceant; id enim maxume quemque decet, quod est cuiusque maxume suum ‖ maxume ‖; O I, 113.

decerno, entscheiden, beschließen, bestimmen, erklären, beantragen, genehmigen: I. consuetudo: est senatori necessarium ... tenere consuetudinem decernendi; L III, 41.

ratio: expetenda .. magis est decernendi ratio quam decertandi fortitudo; O I, 80.

II, 1. ut: hic decernit, ut miser sit; T III, 65. quid magnificentius (est) quam posse decernere, ut magistratu se abdicent consules? L II, 31. lex ipsa naturae ... decernet profecto, ut ab homine ... inutili ad ... fortem virum transferantur res ad vivendum necessariae; O III, 31. bene apud maiores nostros senatus tum, cum florebat imperium, decrevit, ut de principum filiis X ... traderentur; D I, 92. decrevit senatus, ut ille veterator ... vinctus ad Hannibalem duceretur; O III, 113.

2. accus. c. infin.: qui voluptatem summum bonum esse decernit; F II, 115. nemo ulla in re potest id, quod malum esse decreverit, non curare idque contemnere; F III, 29. qui „decrevit tantisper se minus iniuriae suo nato facere," ut ait ipse, „dum fiat miser"; F V, 28. si id summum malum esse decreverit; T II, 16. »decrevi tantisper me minus iniuriae, Chremes, meo gnato facere, dum fiam miser;« T III, 65. cum id decreverimus ita fieri oportere; T III, 82. qui sine manibus et pedibus constare deum posse decreverint ‖ decreverunt ‖; N I, 92. sic .. decerno, sic sentio, sic adfirmo, nullam omnium rerum publicarum ... conferendam esse cum ea, quam ..; R I, 70. quom antiqui omne, quod secundum naturam esset, ... bonum esse decreverint; L I, 54. *ut* in urbe sepeliri lex vetat, sic decretum a pontificum collegio non esse ius in loco publico fieri sepulchrum; L II, 58. ut (honestas) nullis nec suppliciis nec praemiis demoveri possit ex eo, quod rectum esse decreverit; F IV, 59. cum (sapiens) decreverit esse moriendum; F V, 32. quem (Crassum) est senatus secutus, quom decrevisset ... invito eo, qui cum populo ageret, seditionem non posse fieri; L III, 42.

alqd: quaero, quando ista fuerint *ab* Academia

vetere decreta, ut animum sapientis commoveri ... negarent? A II, 135. num quis .. quicquam decernit invitus? T III, 65.

quaestionem: quo plebiscito decreta a senatu est consuli quaestio Cn. Caepioni; F II, 54.

triumphum: cum (senatus) triumphum Africano decerneret; F IV, 22.

IV. mit doppeltem Accusativ: in eo, qui in nave necatus, deinde in mari || mare || proiectus esset, decrevit P. Mucius familiam puram, quod os supra terram non extaret; L II, 57.

decerpo, abpflücken, entnehmen: humanus .. animus decerptus ex mente divina cum alio nullo nisi cum ipso deo ... comparari potest; T V, 38.

decerto, kämpfen, um die Entscheidung kämpfen: I, 1, a. fortitudo: quare expetenda .. magis est decernendi ratio quam decertandi fortitudo; O I, 80.

genera: cum sint duo genera decertandi, unum per disceptationem, alterum per vim; O I, 34.

b. verbal: decertandum manu est; O I, 81. cum his „viris equisque", ut dicitur, ... decertandum est; O III, 116.

2. alqs: ubi Demosthenes et Aeschines inter se decertare soliti sunt; F V, 5. quanta studia decertantium sunt! F V, 61. neque (esse) liberi cum inpuris atque inmanibus adversariis decertantem .. contumeliarum verbera subire; R I, 9.

barbari: barbari quidam et inmanes ferro decertare acerrime possunt; T II, 65.

filius, al.: non cum Latinis decertans pater Decius, cum Etruscis filius, cum Pyrrho nepos se hostium telis obiecissent; T I, 89.

parvi: quibus .. rebus cum aequalibus (parvi) decertant, si vicerunt, efferunt se laetitia; F V, 42.

II. de: cum .. de imperio decertatur; O I, 38. cum duobus ducibus de imperio in Italia est decertatum, Pyrrho et Hannibale; Lae 28.

decessio, Abzug, Abgang, Abnahme, Schwinden: I. est: non .. tam cumulus bonorum iucundus esse potest quam molesta decessio; T I, 110.

potest: haec decessio capitis aut accessio subitone fieri potest? D II, 36. neque . . ulla decessio fieri poterat neque accessio, nec vero erat unde; Ti 18.

II. facio: f. I. potest.

III. fieri: eorum neque accessione meliorem vitam fieri nec decessione peiorem; O III, 12.

decessus, Hingang, Abscheiden: quod eo errore careo, quo amicorum decessu plerique angi solent; Lae 10.

decido, fallen, herabfallen, abfallen, herabsinken: alqs: ubi in suo quisque est gradu firmiter collocatus et non subest, quo praecipitet ac decidat; R I, 69.

ficta, flosculi: ficta omnia celeriter tamquam flosculi decidunt; O II, 43.

insignia: f. stellae; D I, 75.

poma: quasi poma ex arboribus, cruda si sunt, vix evelluntur, si matura et cocta, decidunt, sic ..; C 71.

res publica: quod unius vitio praecipitata (res publica) in perniciosissimam partem facillime decidit; R II, 43.

semina: seminane deorum decidisse de caelo putamus in terras? N I, 91.

stellae: eorum insignia deorum, stellae aureae, quas dixi, Delphis positae paulo ante Leuctricam pugnam deciderunt neque repertae sunt; D I, 75. quod eodem tempore stellas aureas Castoris et Pollucis Delphis positas decidisse, neque eas usquam repertas esse dixisti; D II, 68.

decimanus, ansehnlich, ungeheuer: »cum omnia in ista consumis squilla atque acupensere || acip. || cum decimano;« F II, 24.

decimus (decumus), zehnte: A. annus: iam decimum annum (Philoctetes) in spelunca iacet; F II, 94. »quae (Troia) decumo (anno) cadet et poena satiabit Achivos;« D II, 64. id ... sexto decimo fere anno ... (populus) consecutus est; R II, 57. haec ille (Appius Claudius) egit septimo decimo anno || septemdecim annis || post alterum consulatum; C 16.

tabula: quam legem (Solonis) eisdem prope verbis nostri decemviri in decimam tabulam coniecerunt; L II, 64.

B, a, I. voveo: neque Herculi quisquam decumam vovit umquam, si sapiens factus esset; N III, 88.

II. nomen: ut Oresti nuper prandia in semitis decumae nomine magno honori fuerunt; O II, 58.

b. insisto in: sin autem usque ad novem verbi gratia sine dubitatione respondes pauca esse, in decumo insistis; A II, 94.

decipio, täuschen, betrügen: I, 1. unpersönlich: labi .., errare, nescire, decipi et malum et turpe ducimus; O I, 18. decipere hoc quidem est, non iudicare; O I, 33. falli, errare, labi, decipi tam dedecet quam delirare et mente esse captum; O I, 94.

2. alqs: si cotidie fraudas, decipis, poscis, pacisceris, aufers, eripis; P 43.

II. alqm: fallacibus et captiosis interrogationibus circumscripti atque decepti quidam; A II, 46. quid me decipis, Zeno? T II, 29. illa amphibolia, quae Croesum decepit, vel Chrysippum potuisset fallere, haec vero ne Epicurum quidem; D II, 116. quae coactus quis metu, quae deceptus dolo promiserit; O I, 32. nec eum esse deceptum, qui, id, quod emerat, quo iure esset, teneret; O III, 67.

declamatio, Redeübung, Vortrag: I. est: ut .. antea declamitabam causas, quod nemo me diutius fecit, sic haec mihi nunc senilis est declamatio; T I, 7.

II. adamo: postquam adamavi hanc quasi senilem declamationem; T III, 26.

declamito, Redeübungen halten: f. declamatio, I.

declamo, Redeübungen halten: quo in loco ad fluctum aiunt declamare solitum Demosthenem; F V, 5.

declaratio, Kundgebung: quae (visa) propriam quandam haberent declarationem earum rerum, quae viderentur; A I, 41.

declaro, kund thun, offenbaren, erklären, darlegen, beweisen, erkennen lassen, bezeichnen: 1. absolut alqd: cum mens moveatur ipsa per sese, ut et ea declarant, quae cogitatione depingimus, et ea, quae ..; A II, 48.

multitudo: e quibus industriae plurimum in Clitomacho fuit ⟨declarat multitudo librorum⟩; A II, 16.

nomina: animum autem alii animam, ut fere nostri ⟨declarant nomina || declarat nomen ||; nam et agere animam et efflare dicimus et ..; T I, 19.

res: utilitatis speciem videbat, sed eam, ut res declarat, falsam iudicavit; O III, 99.

scripta: Panaetius ... semper .. habuit in ore Platonem, Aristotelem ..., ut ipsius scripta declarant; F IV, 79.

II. **mit Ergänzung: 1. de, directe Rede**: declarat .. Ennius de Africano: „hic est ille situs." vere; L II, 57. vgl. III. alqd; T III, 58.

2. **indirecte Frage**: quod quam magnum sit, fictae veterum fabulae declarant; F I, 65. totum .. id, quod quaerimus, quid et quale sit, verbi vis ipsa declarat; T III, 11. quantopere .. (Dionysius) amicitias desideraret, quorum infidelitatem extimescebat, declaravit in Pythagoriis duobus illis; T V, 63. his .. nominibus ... quae vis sit in quoque declaratur deo; N II, 62. alii naturam esse censent ... vim ... declarantem .., quid cuiusque rei causa efficiat, quid sequatur; N II, 81. si sunt di neque ante declarant hominibus, quae futura sint; D I, 82. II, 101. tauri opimi iecur aut cor aut pulmo quid habet naturale, quod declarare possit, quid futurum sit? D II, 29. hoc .. tempore tantum nobis declarandum fuit, cur ... ad hoc nos studium potissimum contulissemus; O II, 6. nec .. huius tyranni solum ... interitus declarat, quantum odium hominum valeat ad pestem, sed reliquorum similes exitus tyrannorum; O II, 23. cum tot signis eadem natura declaret, quid velit, anquirat, desideret; Lae 88. vgl. III. alqd; D II, 55.

3. **accus. c. infin.**: quod cum volunt, declarant quaedam esse vera; A II, 44. quae (membra) ipsa declarant procreandi a natura habitam esse rationem; F III, 62. honorem .. huic generi non fuisse declarat oratio Catonis; T I, 3. quae declarant inesse in animis hominum divina quaedam; T I, 56. docet .. (Socrates) quemvis ... bene interroganti respondentem declarare se ... illa ... recognoscere; T I, 57. quae vox declarat iis esse haec acerba, quibus non fuerint cogitata; T III, 30. parumne declaravit vir gravis et sapiens lege Sempronia patrimonium publicum dissupari? T III, 48. quod ita esse dies declarat, quae procedens ita mitigat, ut ... leniatur aegritudo; T III, 53. maxime .. declaratur || declarat || hoc quasi officii iudicio fieri, quod ..; T III, 64. nonne res declarat fuisse totum illud voluntarium? T III, 64. qui hoc Stoicorum verum esse declaravit, numquam privatum esse sapientem; T IV, 51. satisne videtur declarasse Dionysius nihil esse ei beatum, cui semper aliqui terror impendeat? T V, 62. qui (senarioli) declarabant in summo sepulcro sphaeram esse positam cum cylindro; T V, 64. aquae etiam admixtum esse calorem primum ipse liquor aquae declarat et fusio || declarat effusio, declarat ||; N II, 26. earum .. (stellarum) perennes cursus atque perpetui cum admirabili incredibilique constantia declarant in his vim ... esse divinam; N II, 55. quorum (boum) ipsa terga declarant non esse se ad onus accipiendum figurata; N II, 159. ipsorum deorum saepe praesentiae ... declarant ab iis ... hominibus consuli; N II, 166. illa concitatio declarat vim in animis esse divinam; D I, 80. hoc ille (coniector, interpres) responso satis aperte declaravit nihil habendum esse, quod fieri posset, ostentum; D II, 62. Numerium Suffustium Praenestinorum monumenta declarant ... perterritum visis ... id agere coepisse; D II, 85. quod ... eodem temporis puncto nati dissimilis ... casus habent, parumne declarat nihil ad agendam vitam nascendi tempus pertinere? D II, 95. non esse .. illud carmen furentis cum ipsum poëma declarat, ... tum vero ea, quae ἀκροστιχίς dicitur; D II, 111. provocationem .. etiam a regibus fuisse declarant pontificii libri, significant nostri etiam augurales; R II, 54. quae (vox) declarat illum .. in otio de negotiis cogitare; O III, 1. declarat .. (Aiax) se velle, ut suum tumulum ... praetereuntes sic loquantur; »hic situs est ..«; fr VIII, 9. s. III. alqd; N II, 7. dissensionem.

III. **mit einfachem Object**: alqm: nec .. tu is es, quem forma ista declarat, sed ..; R VI, 26.

alqd: quae ... oraculis, auspiciis, extis declarentur; A II, 47. ad ea, quae hoc non minus declarant, sed videntur leviora, veniamus; F I, 24. nullum inveniri verbum potest, quod magis idem declaret Latine, quod Graece, quam declarat „voluptas"; F II, 13. erit .. notius, quale sit, pluribus notatum vocabulis idem declarantibus; F III, 14. cum sit verbum, quod idem declaret, magis usitatum; F III, 15. verbis ... id, quod vis, declarantibus; F III, 40. hunc ipsum Zenonis aiunt esse finem, declarantem illud, quod a te dictum est, convenienter naturae vivere; F IV, 14. nasci .. animos, quod declaret eorum similitudo, qui procreentur; T I, 79. hoc idem et Telamo ille declarat: »ego cum genui —« et Theseus: »futuras mecum commentabar miserias« et Anaxagoras: „sciebam me genuisse mortalem"; T III, 58. quamquam id quidem etiam XII tabulae declarant; T IV, 4. quod et orationes declarant refertae philosophorum sententiis et doctissimorum hominum familiaritates ... et principes illi, Diodotus, Philo; N I, 6. ratio hoc idem ipsa declarat; N I, 46. praedictiones .. et praesensiones rerum futurarum quid aliud declarant nisi hominibus ea ostendi? N II, 7. multa oraclis || oraculis || declarantur, multa vaticinationibus, multa somniis, multa portentis; N II, 163. quod etiam nunc nuptiarum auspices declarant; D I, 28. quod Etruscorum declarant et haruspicini et fulgurales et rituales libri, vestri etiam augurales; D I, 72. quid est, quod declarari possit habitu extorum et colore? D II, 30. si .., ut intellegeremus, quid esset eventurum, aperte declarari oportebat, aut ne occulte quidem, si (di) ea sciri nolebant; D II, 55. ut eius rei, de qua quaeretur || quaeritur ||, si, nomen quod sit, conveniat, explicetur, quid declaretur eo nomine; R I, 38. neque .. satis id annalium publicorum auctoritate declaratum videmus; R II, 28. declaravit id modo temeritas C. Caesaris; O I, 26. s. genus.

acumen: quae (somnia) Antiphontis interpretatione explicata declarant illa quidem acumen interpretis, sed ..; D I, 39.

adventum: Olympias .. secunda et sexagesima eadem Superbi regni initium et Pythagorae declarat adventum; R II, 28.

argentum, aurum: id (vitellum) .. ei ex ovo videbatur aurum declarasse, reliquum argentum; D II, 134.

caerimoniam: tota .. huius iuris conpositio pontificalis magnam religionem caerimoniamque declarat; L II, 55.

celeritates: ut esset mensura quaedam evidens, quae in octo cursibus celeritates tarditatesque declararet; Ti 31.

coniunctionem: teneri non potui, quin coniunctionem studiorum amorisque nostri, quo possem litterarum genere, declararem; A ep. 1.

consensum: s. vim; D II, 144.

consequentia: relinquendum est homini, ut signis quibusdam consequentia declarantibus futura praesentiat; D I, 127.

copiam: copiam .. declarat satietas rerum atque abundantia; P 47.

deos: et qui (di) moventur palamque se ostendunt, et qui eatenus nobis declarantur, qua ipsi volunt; Ti 40.

dissensionem: gemino .. lucernae lumine

declarari dissensionem ac seditionem [moveri] || moveri ||; D II, 120.
divinitatem: dormientium animi maxime declarant divinitatem suam; C 81.
futura: si est in extis aliqua vis, quae declaret futura; D II, 29.
genus: is (Democritus) .. habitu extorum et colore declarari censet haec dumtaxat: pabuli genus et earum rerum, quas terra procreet, vel ubertatem vel tenuitatem; D II, 30.
horas: qui .. convenit ... intellegere declarari horas arte, non casu? N II, 87.
ingenia: f. vim; D II, 144.
initium: f. adventum.
intellegentiam: sensum .. astrorum atque intellegentiam maxume declarat ordo eorum atque constantia; N II, 43.
magnitudinem: nec .. aliter ... declarari animi magnitudo potest; O I, 72.
notiones: (definitiones) declarant communis notiones, alia magis alia; T IV, 53.
religionem: f. caerimoniam.
rem: ut verbis utamur quam usitatissimis et quam maxime aptis, id est rem declarantibus; F IV, 57. hisce ego pluribus || [pluribus] || nominibus unam rem declarari volo; T II, 46. volatibus avium cantibusque *ut* certissimis signis declarari res futuras putant; D I, 2.
regem: quoad certus rex declaratus esset; R II, 23.
seditionem: f. dissensionem.
sensum: f. intellegentiam.
severitatem: quo in genere severitatem maiorum senatus vetus auctoritas de Bacchanalibus et consulum exercitu adhibito quaestio animadversio*que* || [animadversio] || declarat; L II, 37.
studium: declaratur .. studium bellicae gloriae, quod ..; O I, 61.
tarditates: f. celeritates.
tenuitatem, ubertatem: f. genus.
vim: quod .. praesentes saepe di vim suam declarant; N II, 6. quorum (ostentorum) .. vim ... verba ipsa prudenter a maioribus posita declarant; D I, 93. ipsorum interpretum coniecturae nonne magis ingenia declarant eorum quam vim consensumque naturae? D II, 144.
IV. **mit doppeltem Accusativ:** alqm: cum legatus noster esset anno fere ante, quam consul est declaratus; R I, 23.
perturbationem: quae (perturbatio) nomine ipso vitiosa declarari videtur; F III, 35.

declinatio, Abweichung, Ausweichung, Abneigung: I. est: praeterea nullum potest esse animal, in quo non et adpetitio sit et declinatio naturalis; N III, 33.
II. appello: quae declinatio cum ratione fiet, cautio appelletur ...; quae autem sine ratione et cum exanimatione humili atque fracta, nominetur metus; T IV, 13.
efficio: ita cum (Epicurus) attulisset nullam causam, quae istam declinationem efficeret; Fa 47.
explico: ut essent atomi, ... tamen declinationes istae numquam explicarentur; Fa 48.
facio: quam declinationem sine causa fieri si minus verbis, re cogitur (Epicurus) confiteri; Fa 22. f. appello.
fingo: ipsa declinatio ad libidinem fingitur; F I, 19.
introduco: acutius Carneades, qui docebat posse Epicureos suam causam sine hac commenticia declinatione defendere. nam cum docerent esse posse quendam animi motum voluntarium, id fuit defendi melius quam introducere declinationem, cuius praesertim causam reperire non possent || possem, possunt ||; Fa 23.
nomino: f. appello.
probo: tibi et declinationem istam atomorum et magnitudinem solis probabo; F I, 28.
2. confugio ad: qui (Epicurus) aliter obsistere fato fatetur se non potuisse, nisi ad has commenticias declinationes confugisset; Fa 48.
III. causa: f. II, 1. introduco.
IV, 1. vitari: Epicurus declinatione atomi vitari necessitatem fati putat; Fa 22.
2. sine: f. II, 1. introduco.

declino, abweichen, ausweichen, abwenden, vermeiden: I, 1. unpersönlich: ab iis (delictis) est diligentius declinandum; O I, 145. ut ... declinandum de via sit || est ||, modo ne summa turpitudo sequatur; Lae 61.
2. alqs: modo etiam paulum ad dexteram de via declinavi; F V, 5. quoniam .., ut bona natura adpetimus, sic a malis natura declinamus; T IV, 13. ego huc declinabam, nec invitus; L I, 57.
atomus: f. **atomus,** I. declinat (7 St.) S. 253, b.
individuum: ut, cum duo individua per inanitatem ferantur, alterum e regione moveatur, alterum declinet; Fa 18.
oculi: ut (oculi) et declinarent, si quid noceret, et aspectum, quo vellent, facile converterent; N II, 142.
II. alqd: appetuntur .., quae secundum naturam sunt, declinantur contraria; N III, 33. ut ... declinet ea, quae nocitura videantur; O I, 11.
atomum: quae .. nova causa in natura est, quae declinet atomum || qua .. atomus ||? Fa 46.
dolorem: vacuitatem doloris alii censent primum ascitam et primum declinatum dolorem; F V, 17 (18).
vitia: quibus vitiis declinatis; O I, 19.

decolor, entfärbt: »iam decolorem sanguinem omnem (vestis) exorbuit;« T II, 20.

decoloratio, Verfärbung: decoloratio quaedam ex aliqua contagione terrena maxume potest sanguini similis esse; D II, 58.

decore, geziemend, anständig, ehrenhaft, stattlich: aspicio: verentur .. (scaenici), ne ... aspiciantur non decore; O I, 129.
facio: ut ne quid ab eo (animali) fieret nisi honeste ac decore; F IV, 18. ut ea si non decore, at quam minime indecore facere possimus; O I, 114.
formo: »ui prius excelsum ad columen formata decore sancta Iovis species claros spectaret in ortus;« D I. 20.

decoro, schmücken, verherrlichen: alqm: idem ..: »nemo me lacrimis *decoret nec funera fletu faxit*«; T I, 34. hic .. noster: »nemo me lacrimis decoret,« inquit, »nec funera fletu faxit!« T I, 117. haud scio an melius Ennius: »nemo me lacrumis decoret neque funera fletu faxit«; C 73.
alqd: quae populari gloria decorari in Lucullo debuerunt; A II, 4. ut ... omne ... id illi (philosophi) cassum quiddam et inani vocis sono decoratum esse dicant; T V, 119.

decorus, geziemend, anständig, schicklich, ehrenhaft, glänzend, schön: A. **bei Substantiven:** alqd (vgl. B): sentit .. (Epicurus) nihil umquam elegans, nihil decorum; D I, 62. neque .. decorum est nec dis dignum; D I, 118. nihil homi-

nem, nisi quod honestum decorumque sit, aut admirari aut optare aut expetere oportere; O I, 66. iusta omnia decora sunt, iniusta contra, ut turpia, sic indecora; O I, 94. quod .. viriliter ... fit, id dignum viro et decorum videtur, quod contra, id ut turpe, sic indecorum; O I, 94. omnino si quicquam est decorum, nihil est profecto magis quam aequabilitas *cum* universae vitae, tum singularum actionum; O I, 111. est ... valde decorum patere domus hominum inlustrium hospitibus inlustribus; O II, 64.

color: color .. albus praecipue decorus deo est quom in cetero || ceteris ||, tum maxime in textili; L II, 45.

cursus: quando .. sibi || ibi, unum || quodque eorum siderum cursum decorum est adeptum; Ti 30.

disputatio: sunt ... reliqui, qui ... earum rerum disputationem principibus civitatis non ita decoram putent; A II, 5.

forma: formam .. et maxime cognatam et decoram (deus) dedit; Ti 17.

hostiae: »quae .. quoique divo decorae grataeque sint hostiae, providento«; L II, 20

sermo: est decorus senis sermo quietus et remissus; C 28.

studia: »otia qui studiis laeti tenuere decoris«; D I, 21.

venae: aeris, argenti, auri venas ... invenimus et ad usum aptas et ad ornatum decoras; N II, 151.

B. **allein**: I, 1. elucet: hoc decorum, quod elucet in vita, movet adprobationem eorum, quibuscum vivitur; O I, 98.

est: pertinet .. ad omnem honestatem hoc, quod dico, decorum, et ita pertinet, ut non recondita quadam ratione cernatur, sed sit in promptu; O I, 95. ex quo magis emergit, quale sit decorum illud; O I, 110.

movet: f. elucet.

pertinet: est .. eius (decori) discriptio duplex; nam et generale quoddam decorum intellegimus, quod in omni honestate versatur, et aliud huic subiectum, quod pertinet ad singulas partes honestatis. atque illud superius sic fere definiri solet: decorum id esse, quod consentaneum sit hominis excellentiae in eo, in quo natura eius a reliquis animantibus differat. quae autem pars subiecta generi est, eam sic definiunt, ut id decorum velint esse, quod ita naturae consentaneum sit, ut in eo moderatio et temperantia ... appareat; O I, 96. efficitur, ut et illud, quod ad omnem honestatem pertinet, decorum quam late fusum sit, appareat et hoc, quod spectatur in uno quoque genere virtutis; O I, 98. f. est; O I, 95.

solet, versatur: f. pertinet; O I, 96.

2. sum: f. 1. pertinet; O I, 96.

II, 1. appello: unum istud, quod honestum appellas, rectum, laudabile, decorum, ... id ... si solum est bonum; F III, 14. quod honestum, quod rectum, quod decorum appellamus; T II, 30.

cerno: quoniam decorum illud in omnibus factis, dictis, in corporis denique motu et statu cernitur idque positum est in tribus rebus, formositate, ordine, ornatu ad actionem apto; O I, 126. f. I, 1. est; O I, 95.

confundo: hoc, de quo loquimur, decorum totum illud quidem est cum virtute confusum, sed mente et cogitatione distinguitur; O I, 95.

definio: f. I, 1. pertinet; O I, 96.

dico: hoc loco continetur id, quod dici Latine decorum potest; Graece enim πρέπον dicitur; O I, 93. illud ipsum, quod honestum decorumque dicimus, quia per se nobis placet, ... idcirco ..; O II, 32. f. I, 1. est; O I, 95.

distinguo: f. confundo. — fundo, intellego: f. I, 1. pertinet; O I, 98. 96. — pono: f. cerno.

quaero, retineo: quo facilius deorum illud, quod quaerimus, retineatur; O I, 110.

sequor: haec ita intellegi possumus existimare ex eo decoro, quod poëtae sequuntur; de quo alio loco plura dici solent; O I, 97.

specto, subicio: f. I, 1. pertinet; O I, 98. 96.

teneo: status incessus, sessio accubitio, vultus oculi manuum motus teneat || teneant || illud decorum; O I, 128.

traho: a qua (praestantia) omne honestum decorumque trahitur; O I, 107.

2. dico de: f. I. sequor.

loquor de: f. I. confundo.

III. differentia: qualis . . differentia sit honesti et decori, facilius intellegi quam explanari potest; O I, 94.

discriptio: f. I, 1. pertinet; O I, 96.

vis: in quo maxume vis perspicitur decori; O I, 99. maxuma vis decori in hac inest parte, de qua disputamus; O I, 100.

IV. ex: f. II, 1. sequor.

decrepitus, abgelebt, altersschwach: quae (bestiola) .. occidente sole (mortua est), decrepita (mortua est); T I, 94.

decresco, abnehmen: ostreis .. et conchyliis omnibus contingere, ut cum luna pariter crescant pariterque decrescant; D II, 33.

decretum, Entscheidung, Beschluß, Bescheid, Grundsatz, Lehrsatz: I. convenit: si fieri potest, ut hoc praeclarum quasi decretum beatae vitae possit omnium sententiis et disciplinis convenire; T V, 84.

debet: non potest .. dubitari, quin decretum nullum falsum possit esse sapientis neque satis sit non esse falsum, sed etiam stabile, fixum, ratum esse debeat, quod movere nulla ratio queat. talia autem neque esse neque videri possunt eorum ratione, qui illa visa, e quibus omnia decreta sunt nata, negant quicquam a falsis interesse; A II, 27.

est: illo modo potius putat urguendum fuisse Carneadem, cum sapientis nullum decretum esse posset || possit || nisi comprensum, perceptum, cognitum, ut hoc ipsum decretum, quo sapientis esset nihil posse percipi, fateretur esse perceptum. proinde quasi sapiens nullum aliud decretum habeat et sine decretis vitam agere possit! A II, 109. »eius (senatus) decreta rata sunto; ast potestas par maiorve prohibessit, perscripta servanto || [ast ... servanto] || «; L III, 10. »eius (senatus) decreta rata sunto;« L III, 28. f. debet.

nascuntur: f. debet.

potest: quae (sapientia) neque de se ipsa dubitare debet neque de suis decretis, quae philosophi vocant δόγματα, quorum nullum sine scelere prodi poterit. cum enim decretum proditur, lex veri rectique proditur; A II, 27. f. convenit. debet. est; A II, 109.

videntur: f. debet.

II, 1. cognosco, comprehendo: f. I. est; A II, 109.

defendo: est .. tanti philosophi tamque nobilis audacter sua decreta defendere; F II, 28.

dico: f. habeo; A II, 29.

figo: f. I. debet.

habeo: quoniam .. id haberent Academici decretum ⟨sentitis enim iam hoc me δόγμα dicere⟩, nihil posse percipi, non debere eos in suo decreto, sicut in ceteris rebus, fluctuari, praesertim cum in eo summa consisteret; A II, 29. quod decretum

collegii vetus habemus omnem avem tripudium facere posse; D II, 73. f. I. est; A II, 109.

moveo: f. I. debet. — percipio: f. I. est; A II, 109. — perscribo, prohibeo: f. I. est; L III, 28. — prodo: f. I. potest.

recordor: qui .. omnia venalia (recordetur), edictum || dilectum || decretum, alienam suam sententiam; P 46.

servo: f. I. est; L III, 28. — voco: f. I. potest.

2. congruo, convenio: nihil in hac praeclara epistula scriptum ab Epicuro congruens et conveniens decretis eius reperietis; F II, 99.

pareo: qui (philosophus) optemperet ipse sibi et decretis suis pareat; T II, 11.

3. consisto in: f. 1. habeo; A II, 29.

dubito de: f. I. potest.

III, 1. agere: si Athenienses quibusdam temporibus sublato Areopago nihil nisi populi scitis ac decretis agebant; R I, 43.

consentire: ita consensisse gentes decretis videlicet principum, nihil esse rege melius; R I, 56.

constitui: quodsi populorum iussis, si principum decretis, si sententiis iudicum iura constituerentur; L I, 43.

tollere: leges non iure rogatas || legem, si ... rogata est || tollere, ut Titiam decreto conlegii; L II, 31.

2. in: f. II, 1. habeo; A II, 29.

sine: f. I. est; A II, 109.

decuma f. **decimus**, B, a (S. 619, b).

decumbo, niedersinken, unterliegen: mittunt (gladiatores) etiam volneribus confecti ad dominos, qui quaerant, quid velint; si satis iis factum sit, se velle decumbere. quis mediocris gladiator ... non modo stetit, verum etiam decubuit turpiter? quis, cum decubuisset, ferrum recipere iussus collum contraxit? T II, 41.

decurro, hineilen, durchlaufen: I. absolut: video calcem, ad quam cum sit decursum, nihil sit praeterea extimescendum; T I, 15.

II. spatium: nec .. velim quasi decurso spatio ad carceres a calce revocari; C 83.

decus, Zierde, Glanz, Ehre, Ruhm, sittliche Würde: I, 1. adest: dum honestas, dum dignitas, dum decus aderit; T II, 31.

deficit: palam ostendunt sibi verum decus, quod ex virtute ac dignitate nascitur, deficere; R fr. 8.

est: quod huic officium, quae laus, quod decus erit tanti, quod adipisci cum dolore corporis velit, qui ..? T II, 16. quom decus, quod antiqui summum bonum esse dixerant, hic solum bonum dicat; L I, 55.

nascitur: f. deficit.

2. Ausruf: »o decus Argolicum, quin puppim flectis, Ulixes!« F V, 49.

II, 1. adipiscor: f. I, 1. est; T II, 16.

confero: ullum tu decus in cotidianis laboribus et periculis cum hac tranquillitate conferendum putas? O III, 97.

conservo: honestatem et decus conservabimus; O I, 17.

desero: omnis virtus, omne decus, omnis vera laus deserenda est; F II, 44.

dico: f. I, 1. est; L I, 55.

do: vitam, honorem, decus sibi datum esse iustitia regis existimabant || existimant ||; R I, 64.

expeto: nihil .. (natura) habet praestantius, nihil, quod magis expetat quam honestatem, quam laudem, quam dignitatem, quam decus; T II, 46. * civitatibus, in quibus expetunt laudem optumi et decus, ignominiam fugiunt ac dedecus; R V, 6.

habeo: f. expeto; T II, 46.

sustineo: se ... debere .. eius (civitatis) dignitatem et decus sustinere; O I, 124.

teneo: modus .. est optimus decus ipsum tenere, de quo ante diximus, nec progredi longius; O I, 141.

2. desum: quamquam ... decori vestro non defui, nunc tamen ... enitar multo vigilantius; R VI, 26.

3. orbo: »cum decore atque omni me orbatum laude recordor«; T III, 18.

spolio: spoliavit .. virtutem suo decore imbecillamque reddidit; A I, 33.

4 dico de: f. 1. teneo.

hortor ad: qua (oratione animus) hortari ad decus, revocare a || ab || flagitio .. possit; L I, 62.

instituo, nascor ad: qui ad laudem et ad decus nati, suscepti, instituti sumus; F V, 63.

intersum ad: magni existimans interesse ad decus et ad laudem civitatis res tam gravis ... Latinis etiam litteris contineri; N I, 7.

pertineo ad: quarum (rationum) duae ad decus honestatemque pertinerent; O II, 9.

pono in: tres (sunt fines), in quibus honestas cum aliqua accessione, ... una simplex, cuius Zeno auctor, posita in decore tota, id est in honestate; F II, 35.

reperio in: quia nusquam possumus nisi in laude, decore, honestate utilia reperire; O III, 101.

suscipio ad: f. instituo ad.

traho ad: suis te oportet inlecebris ipsa virtus trahat ad verum decus; R VI, 25.

III. insignis ad: quoniam is ... habet insigne quiddam ad decus et ad gloriam; F III, 28.

IV. conservatio: si attentos animos ad decoris conservationem tenebimus; O I, 131.

V, 1. contineri: restat quarta pars, quae decore, moderatione, modestia, continentia, temperantia continetur; O III, 116.

laudari: eorum .. (virorum) factis non emolumento aliquo, sed ipsius honestatis decore laudandis; F I, 36.

sustentare: maxime .. suo decore (virtus) se ipsa sustentat; R III, 40.

2. causa: ut .. illis ... adeunda sunt quaevis || saepe || pericula decoris honestatisque causa; F II, 56.

decusso, kreuzweise verbinden: hanc .. omnem coniunctionem duplicem in longitudinem (deus) diffidit mediaeque accommodans mediam quasi decussavit; Ti 24.

dedeceo, nicht geziemen, nicht anstehen: I. Infinitiv: falli, errare, labi, decipi tam dedecet quam delirare et mente esse captum; O I, 94.

II. acc. c. inf.: oratorem .. irasci minime decet, simulare non dedecet; T IV, 55.

III. alqd: ut, si quid dedeceat in illis || dedeceat illos ||, vitemus ipsi; O I, 146.

dedecoro, verunehren: inanem redire turpissimum est (te) dedecorantem et urbis auctoritatem et magistri; O III, 6.

dedecus, Schmach, Schande, Schandfleck, Schändlichkeit: I. est: maius (Epicurus) dicet esse malum mediocrem dolorem quam maxumum dedecus; in ipso enim dedecore mali nihil esse, nisi sequantur dolores; T II, 28. quod turpe damnum (est), quod dedecus, quod non evocetur atque eliciatur voluptate? fr V, 81.

videtur: tu ... rogatus a me, etiamne maius

(malum tibi dolor videretur) quam dedecus; T II, 28. cum respondisti maius tibi videri malum dedecus quam dolorem; T II, 28.

ohne Verb: »periurii poena divina exitium, humana dedecus«; L II, 22. magnum dedecus et flagitium, ... eum non virtute, sed scelere superatum; O III, 86.

II, 1. concipio: quod .. ipsa senectus dedecus concipit; O I, 123.

coniungo: quae (libido) cum probro privato coniungeret imperii dedecus; C 42.

dico: quom ... dedecus illi summum malum, hic solum (dicat); L I, 55.

elicio, evoco: f. I. est; fr V, 81.

existimo: dolorem existimo maxumum malorum omnium. — etiamne maius quam dedecus? T II, 14.

exspecto: quo dedecus maius a philosopho nullum expecto; T II. 28.

fugio: * civitatibus, in quibus expetunt laudem optumi et decus, ignominiam fugiunt ac dedecus; R V, 6.

oppono: ne .. dolorem summum malum diceres oppositoque dedecore sententia depellerere; T II, 16.

2. fio: aliter ampla domus dedecori saepe domino fit; O I, 139.

pareo: tum incipiat aliis imperare, cum ipse improbissimis dominis, dedecori ac turpitudini, parere desierit; P 33.

sum: cui (gloriae) dedecori esse nefas [et vitium] || et impium || iudicandum est; O I, 121.

3. abstineo: quo minus homines tenebras et solitudinem nacti nullo dedecore se abstineant; F III, 38.

careo: non solum vita * cruciati || nullo in vita cruciatu || atque dedecore, verum etiam sepultura ... caruerunt; L II, 42. qui ... cum omni carere dedecore, tum vero iis vitiis (putantur); O II, 37.

4. incurro in: plerique ... ob eam .. causam ... tum in morbos gravis, tum in damna, tum in dedecora incurrunt; F I, 47.

sum in: f. I. est; T II, 28.

videor in: principio .. dixisti plus in dedecore mali tibi videri quam in dolore; T II, 47.

III. plenus: divitiae, nomen, opes vacuae consilio ... dedecoris plenae sunt et insolentis superbiae; R I, 51. quia plena sunt dedecoris ac turpitudinis; O III, 85.

IV. labes: quom animus ... voluptatem ... sicut labem aliquam dedecoris oppresserit; L I, 60.

V. 1. depelli: f. II, 1. oppono.

abl. comp.: quid .. minus est dignum, quam tibi peius quicquam videri dedecore, flagitio, turpitudine? T II, 14.

2. cum: sibi ... trans Euphratem cum ignominia et dedecore esse pereundum; D II, 22.

sine: se fugere sine suo dedecore non posse; O I, 84.

dedico, weihen, einweihen: aedem: nonne *ab* A. Postumio aedem Castori et Polluci in foro dedicatam ... vides? N III, 13. ea causa fuit, *ut* aedis haec dedicaretur; L II 58.

concordiam: maiorum institutis mens, fides, virtus, concordia consecratae et publice dedicatae sunt; N II, 79.

delubrum: Fontis delubrum Maso ex Corsica dedicavit; N III, 52.

Fidem, Mentem: quas (Fidem, Mentem) in Capitolio dedicatas videmus proxime a M. Aemilio Scauro; N II, 61. f. concordiam.

naturam: terrena .. vis omnis atque natura Diti patri dedicata est; N II, 66.

templum: quod (templum) multis ante annis erat bello Ligustico a Q. Maximo dedicatum; N II, 61. earum (Nympharum) templa sunt publice vota et dedicata. ne ceteri quidem ergo di (sunt), quorum templa sunt dedicata? N III, 43. certen ... Romulus ... templum .. sibi dedicari in eo loco iusserit; L I, 3. Mens, Pietas, Virtus, Fides ...; quarum omnium Romae dedicata publice templa sunt; L II 28.

virtutem: f. concordiam. — vim: f. naturam.

deditio, Auslieferung: huius deditionis ipse Postumius, qui dedebatur, suasor et auctor fuit; O III, 109.

dedo, deditus, ergeben, übergeben, überliefern, ausliefern, preisgeben: alqm: eodem .. tempore Ti. Numicius, Q. Maelius, qui tum tribuni pl. erant, ... dediti sunt, ut pax Samnitium repudiaretur; atque huius deditionis ipse Postumius, qui dedebatur, suasor et auctor fuit; O III, 109. quem vos ut deditum Epicuro insectari soletis; F V, 3. »Chrysis ... mihi se dedet;« T IV, 67. cui (Catoni) vel patris utriusque iudicio vel etiam meo studio me totum ab adulescentia dedidi; R II, 1. T. Veturius et Sp. Postumius cum iterum consules essent, ... dediti sunt iis (Samnitibus); O III, 109. qui (C. Mancinus), ut Numantinis ... dederetur, rogationem suasit eam, quam ...; qua accepta est hostibus deditus; O III, 109. quod alii rectum opinantes aegritudini se solent dedere; T III, 71. eos, qui se aegritudini dediderunt, miseros, adflictos, aerumnosos, calamitosos (dicere solemus); T IV, 82. angoribus: f. voluptatibus; O II, 2. Etrusci ... extorum cognitioni se maxume dediderunt; D I, 93. in civitate, qui se istarum rerum cupiditatibus dediderunt, ipsius servitutis locum paene infimum obtinent; P 37. qui excellenti ingenio doctrinae sese dediderunt; O I, 71. hostibus: f. alicui; O III, 109. ecce ... alii .. etiam amatoriis levitatibus dediti, alii petulantes; F I, 61. quos (motus animi) qui ratione rexerit, iuste vixerit, qui autem iis se dediderit, iniuste; Ti 44. pro qua (patria) mori et cui nos totos dedere ... debemus; L II, 5. maiore .. studio Lucullus cum omni litterarum generi, tum philosophiae deditus fuit, quam, qui illum ignorabant, arbitrabantur; A II, 4. neque te sermonibus vulgi dederis; R VI, 25. quibus .. studiis semper || deditus || fueris, tenemus; R I, 37. illi ipsi doctrinae studiis et sapientiae dediti; O I, 156. Epicurus, is quem vos nimis voluptatibus esse deditum dicitis; F I, 57. quem .. deditum voluptatibus ... tanta laetitia perfundi arbitramur? F V, 70. eorum animi, qui se corporis voluptatibus dediderunt, ... corporibus elapsi circum terram ipsam volutantur; R VI, 29. nec me angoribus dedidi ... nec rursum indignis homine docto voluptatibus; O II, 2.

filiam: L. Verginius ... virginem filiam sua manu occidit potius, quam ea Ap. Claudii libidini ... dederetur; F II, 66.

genera, nationes: licet .. videre et genera quaedam et nationes huic scientiae deditas; D I, 91.

partem: si se (illa pars animi) lamentis muliebriter lacrimisque dedet; T II, 48.

perfugam: [senatus et C. Fabricius perfugam Pyrrho dedidit]; O I, 40.

senectutem: nihil .. magis cavendum est senectuti, quam ne languori se desidiaeque dedat; O I, 123.

virum: quod ni ita esset, numquam claros viros senatus vinctos hostibus dedidisset; O III, 108. Hirtius, ... vir ... his studiis, in quibus nos a pueritia viximus, deditus; Fa 2.

dedoceo, verlernen lassen, von einer Ansicht abbringen: alqm: si (Epicurus) a Polyaeno .. geometrica discere maluisset quam illum etiam ipsum dedocere; F I, 20. ut coërcendi magis quam dedocendi esse videantur; F I, 51.

hominem: e quibus (philosophis) homo saue levis, Heracleotes Dionysius, cum a Zenone fortis esse didicisset, a dolore dedoctus est; T II, 60.

deduco, führen, hinführen, leiten, geleiten, ableiten, wegführen, ablenken, wegnehmen, abziehen: I, 1. unpersönlich: ut ... addendo deducendoque videre (possimus), quae reliqui summa fiat; O I, 59. — haec .. ipsa sunt honorabilia, ... salutari, adpeti, decedi, adsurgi, deduci, reduci, consuli; C 63.

via: quae (via) deducit ad convenientiam conservationemque naturae; O I, 100.

II. alqm: a: hac (eloquendi vi) deducimus perterritos a timore; N II, 148. — ad: s. **ad,** I. deduco; Lae 1. F IV, 59. V, 58. O I, 118. A II, 114. L II, 46 (S. 40, b). — de: huic rationi quod erat consentaneum, faciebat, ut contra omnium sententias disserens de sua plerosque deduceret; A I, 45. quem (Dionysium) cum Cleanthes condiscipulus rogaret, quaenam ratio eum de sententia deduxisset; T II, 60. — in: qui me ... deduxit .. in Academiam perpauculis passibus; L I, 54. quando .. me in hunc locum deduxit oratio; N III, 43. C. Marium ... lictori .. proxumo tradidisse, ut te in monumentum suum deduceret; D I, 59. ego (habeo dicere) de Mario cum fascibus laureatis me in suum deduci iubente monumentum; D II, 136. quid faciet is homo ... in deserto quo loco nactus ... inbecillum ...? noster ... vir .. bonus etiam conloquetur, iuvabit, in viam deducet; L I, 41.

alqd: cum ... ea contraherent in angustumque deducerent; A I, 38. quoniam haec deducuntur de corpore; F V, 47.

animum: si aliquo eum (animum mors) deducit, ubi sit futurus aeternus; C 66.

aquam: * ita aqua Albana deducta ad utilitatem agri suburbani, non ad arcem urbemque retinendam; D II, 69.

atomos: cur Epicurus ... ab atomis petat praesidium easque de via deducat; Fa 18.

coloniam: s. **colonia,** II, 1. deduco (4 St.) S. 447, b.

consuetudinem: consuetudo ... sensim .. eo deducta est, ut honestatem ab utilitate secernens constitueret ..; O II, 9.

drachumam: »de his divitiis sibi deducant drachumam, reddant cetera«; D I, 132.

maiestatem: cuius (dei) .. vos maiestatem deducitis usque ad apium formicarumque perfectionem; A II, 120.

nummos: partitionis caput scriptum caute (accessit), ut centum nummi deducerentur; L II, 53.

orationem: deduc orationem tuam de caelo ad haec citeriora; R I, 34.

partem: maior .. pars eo fere deferri solet, quo a natura ipsa deducitur; O I, 147.

servum: an ... ad eum agnum non casu, sed duce deo servus || servos || deducitur? D II, 39.

universitatem: licet ... eam .. (universitatem generis humani) gradatim ad pauciores, postremo deducere ad singulos; N II, 164.

elliptisch: si in testamento deducta || deductio || scripta non sit; L II, 50.

Fragment: ex ea (via) multis vitiis et erroribus depravata deducitur; fr V, 70.

deductio, Ableitung, Abzug: facio: ex quo illa admirabilis || mirabilis || a maioribus Albanae aquae facta deductio est; D I, 100.

scribo: si in testamento deducta || deductio || scripta non sit; L II, 50.

deerro, abirren: quod si liceret, ut iis, qui in itinere deerravissent, sic vitam deviam secutos || secutis || corrigere errorem paenitendo; A fr 16.

defaenero, verschulden: qui (videt) ... dimissiones libertorum ad defaenerandas diripiendasque provincias; P 46.

defatigatio (defet.), Ermüdung, Ermattung: I. est: nec modus est ullus investigandi veri, nisi inveneris, et quaerendi defetigatio turpis est; F I, 3.

facit: defetigatio .. miseriarum aegritudines cum faciat leniores; T III, 67.

II. fugio: s. **defectio,** II. fugio

III. 1. ingravescere: corpora .. exercitationum defatigatione || defet. || ingravescunt; C 36.

2. ex: ut (di) casus aut ictus extimescant aut morbos metuant ex defetigatione membrorum; N II, 59.

defatigo, ermüden: alqm; nec illi defecerunt neque nos studium exquirendi defatigati relinquemus; A II, 7.

censores, iudices: ille .. (ordo) ... non modo censores, sed etiam iudices omnes potest defatigare; L III, 29.

puellam: puellam defatigatam petisse a matertera, ut sibi concederet, paulisper ut in eius sella requiesceret; D I, 104.

defectio, Abfall, Abnehmen, Schwinden, Abschwächung, Verfinsterung: I, 1. est: ut videamus, satisne ista sit iusta defectio; A I, 43. ut ex hoc die ... superiores || superioris || solis defectiones reputatae sint usque ad illam, quae Nonis Quinctilibus fuit regnante Romulo; R I, 25. s. II. praedico; N II, 153.

2. sum: intemperantiam, quae est a tota mente [a recta ratione] defectio sic aversa a praescriptione rationis, ut ..; T IV, 22.

II. averto: s. I, 2.

cognosco: s. praedico; N II, 153.

efficio: etsi ipsa ista || ista ipsa || defectio virium adulescentiae vitiis efficitur saepius quam senectutis; C 29.

facio: ex quo .. in [caelo] sphaera solis fieret eadem illa defectio; R I, 22. s. praedico; D I, 112.

fugio: senectus .. aetatis est peractio tamquam fabulae, cuius defectionem || defetigationem || fugere debemus; C 85.

praedico: defectiones solis et lunae cognitae praedictaeque in omne posterum tempus, quae, quantae, quando futurae sint; N II, 153. idem (Thales) primus defectionem solis, quae Astyage regnante facta est, praedixisse fertur; D I, 112. solis defectiones itemque lunae praedicuntur in multos annos ab iis, qui ..; D II, 17. quam delectabat eum (C. Galum) defectiones solis et lunae multo ante nobis praedicere! C 49.

reputo, III. usque ad: s. I, 1. est; R I, 25.

defectus, Abnehmen: (lunae) forma mutatur tum crescendo, tum defectibus in initia recurrendo; N II, 50.

defendo, abwehren, schützen, verteidigen, vertreten, rechtfertigen, behaupten: I. **absolut:** alqs: nec probrum audire (debemus) nisi ea lege, ut respondere liceat et iudicio defendere; R IV, 12.

qui .. non defendit nec obsistit, si potest, iniuriae; O I, 23. licet ... prodesse ... eos ipsos, qui aut consuluntur aut defendunt, rogantem; O II, 67. illius (Crassi) vendibilem orationem religio deorum inmortalium nobis defendentibus facile vincebat; Lae 96. oratorem .. non modo accusantem, sed ne defendentem quidem probant sine aculeis iracundiae; T IV, 43.

II. **mit Ergänzung**: 1. indir. Frage: quae (turpitudines) ... cur non cadant in sapientem, non est facile defendere; F II, 117.

2. accus. c. infin.: non possis id verum esse, quod videbatur oculis, defendere; A II, 105. nos .. defendimus etiam insipientem multa comprendere; A II, 144. gravissime .. et verissime defenditur numquam aequitatem ab utilitate posse seiungi; F III, 71. hoc uno captus Erillus scientiam summum bonum esse defendit; F V, 73. quasi vero ille (Plato) aut factum id esse aut fieri potuisse defendat! O III, 39. ſ. III. alqd; Fa 38. P 14.

III. **mit Object:** alqm: cum L. Murenam te accusante defenderem; F IV, 74. apud quos (iudices) nec te L. Crassus defendet nec M. Antonius; T I, 10. alter ... etiam suasit rogationem me ex senatus consulto ferente, alter acerrime se defendit; R III, 28. quid .. eloquentia praestabilius ... vel spe indigentium vel eorum, qui defensi sunt, gratia? O II, 66. primum in hoc Panaetius defendendus est, quod ..; O III, 34. Oratam Crassus, Gratidianum defendebat Antonius; O III, 67.

alqd: quod illi non dubitant, quin ea vera sint, quae defendunt; A II, 8. nec, ut omnia ... defendamus, necessitate ulla cogimur; A II, 8. quae sunt heri defensa; A II, 12. reliqua .. multa et varia oratione defendunt; A II, 41. quae a me defenduntur; A II, 69. horum neutrum ante Zenonem magno opere defensum est; A II, 113. haec nunc ‖ [nunc] ‖ videamus, quae diu multumque defensa sunt; A II, 130. quod quamquam Aristippi est a Cyrenaicisque melius liberiusque defenditur, tamen ..; F I, 23 numquam hoc ita defendit Epicurus neque Metrodorus aut quisquam eorum; F I, 25. quid dubitas ... id tenere unum, id tueri, id defendere? F II, 11. re (Stoici) eadem defendunt, quae Peripatetici, verba tenent mordicus; F IV, 78. ut, etiam quae non probare soleant, ea cogantur constantiae causa defendere; T II, 5. defendat, quod quisque sentit; T IV, 7. si qui sunt, qui desertum illud Carneadeum curent defendere; T V, 87. quid tam temerarium (est) ... quam ..., quod non ... perceptum sit, ... sine ulla dubitatione defendere? N I, 1. hoc dicere turpius est quam illud, quod vult, non posse defendere; N I, 70. tamenne ista tam absurda defendes? N I, 81. si vos ipsi intellegeretis, qui ista defenditis; N I, 109. usque ad eum finem, dum possint (quae procreaverunt) se ipsa defendere; N II, 129. sero .. mihi, Balbe, praecipis, quid defendam; N III, 1. haec et alia generis eiusdem ita defenditis, ut ..; N III, 62. eum Stoici omnia fere illa defenderent; D I, 6. defendo unum hoc; D I, 37. haec inprobantur a Peripateticis, a Stoicis defenduntur; D I, 72. id fuit defendi melius quam introducere declinationem; Fa 23. quo defenso facile Chrysippo (Epicurei) possent resistere; Fa 23. tenebitur .. id, quod a Chrysippo defenditur, omnem enuntiationem aut veram aut falsam esse; Fa 38. quod .. is (senatus) creverit, defendant omnes; L III, 28. illud arte tenent accurateque defendunt, voluptatem esse summum bonum; P 14. ſ. caput. moenia. probabile. veri simile. ultimum.

aerarium: C. Gracchus, cum ... effudisset aerarium, verbis tamen defendebat aerarium; T III, 48. nimis mihi praefracte videbatur aerarium vectigaliaque defendere; O III, 88.

amicitiam: facile id quidem fuit, iustitiam iustissimo viro defendere. — quid? amicitiam nonne facile ei, qui ..? Lae 25.

amicum: propinquum potius et amicum quam vicinum defenderis; O I, 59.

ardores: vestita .. (uva) pampinis nec modico tepore caret et nimios solis defendit ardores; C 53.

arcem: arcem tu quidem Stoicorum ... defendis; D I, 10.

auctoritatem: ſ. libertatem; D I, 27.

bestias: ut contra vim et metum suis se armis quaeque (bestiae) defendant ‖ defendat ‖; N II, 127.

bonos: quae (leges) supplicio inprobos adficiunt, defendunt ac tuentur bonos; L II, 13.

caerimonias: quod eo, credo, valebat, ut opiniones, quas a maioribus accepimus de dis inmortalibus, sacra, caerimonias religionesque defenderem. ego vero eas defendam semper semperque defendi; N III, 5.

caput: tibi ... illud .. superius sicut caput et famam tuam defendere necesse erit; A II, 119.

castella: urbem philosophiae, mihi credo, proditis, dum castella defenditis; D II, 37.

causam: ſ. **causa**, II, 1. defendo (7 St.) S. 393, b.

cultum: quorum patrocinio maxime cultus agrorum perceptioque frugum defenditur; R II, 26.

decreta: est .. tanti philosophi tamque nobilis audacter sua decreta defendere; F II, 28.

deum: quem (deum) vos praeclare defenditis; N III, 90.

dignitatem: ſ. libertatem; D I, 27.

exercitus: cum duo exercitus contrarios alii dei ex alia parte defenderent; N II, 70.

famam: ſ. caput.

fortunatum: si opulentum fortunatumque defenderis, ...; sin autem inopem, probum tamen et modestum ..; O II, 70.

Graeciam: »ad Troiam cum misi ob defendendam Graeciam;« T III, 28.

honestatem: in quibusdam causis dubiis ex altera parte defenditur honestas, ex altera ..; O III, 56.

impium: nec ... est habendum religioni nocentem aliquando, modo ne nefarium impiumque, defendere; O II, 51.

iniuriam: si is, qui non defendit iniuriam neque propulsat, cum potest, iniuste facit; O III, 74. vgl. I. O I, 23.

inopem: ſ. fortunatum.

iudicia: nullo modo poterimus sensuum iudicia defendere; F I, 64.

iustitiam: ſ. amicitiam.

libertatem: senatus .. auctoritatem et populi Romani libertatem atque imperii dignitatem suis armis esse defensam; D I, 27. recte enim (Deiotarum) facere, quod populi Romani libertatem defendere pararet; D II, 78. ut ... libertatem .. Graeciae classe defenderent; O III, 48.

modestum: ſ. fortunatum.

moenia: haec tibi, Luculle, ... tam sunt defendenda quam moenia; A II, 137.

nefarium; nocentem: ſ. impium.

opiniones: ſ. caerimonias.

opulentum: ſ. fortunatum.

patrem: nefas id .. est, quin etiam defendat patrem, si arguatur; O III, 90.

perceptionem: ſ. cultum.

philosophiam: quo (libro) a nobis philosophia defensa et collaudata est; F I, 2.

praedicta: sic isti disputant, qui haec Chaldaeorum natalicia praedicta defendunt; D II, 89
probabile: ut, quodcumque maxime probabile occurrat, in nostro iure liceat defendere; O III, 20.
probrum: vgl. f. R IV, 12. — probrum f. fortunatum. — propinquum: f. amicum.
provincias: si provincias, si socios aequitate et fide defendissent; O II, 27 (26).
rationem: quam (rationem) defendis: F II, 80.
religionem: satis .. defensa religio est in secundo libro a Lucilio; D I, 9. f. caerimonias.
rem publicam: qui (labores) sint re publica defendenda sustinendi; R I, 4. ceteri senes, Fabricii, Curii, Coruncanii, cum rem publicam consilio et auctoritate defendebant, nihil agebant? C 15.
sacra: f. caerimonias.
salutem: tantum .. amorem ad communem salutem defendendam (esse generi hominum a natura) datum, ut ..; R I, 1.
senectutem: ita .. senectus honesta est, si se ipsa defendit; C 38. ex quo efficitur ... miseram esse senectutem, quae se oratione defenderet; C 62.
sensus: quos (sensus) tu, Luculle, communi loco defendis; A II, 79.
sententiam: eam .. sententiam, quam adamaverunt, pugnacissime defendere (malunt); A II, 9. provide etiam, ne uni tibi istam sententiam minime liceat defendere; A II, 62. quae (sententiae) defendi possint; A II, 138. quas (sententias) putat probabiliter posse defendi; A II, 138. accurate .. quondam a L. Torquato ... defensa est Epicuri sententia de voluptate; F I, 13. quoad poterant, defendebant sententiam suam: F II, 2. quarum (sententiarum) est una sola defensa, eaque vehementer; F V, 20. duae (sententiae) sine patrono, quattuor defensae; F V, 21. cum ab iis non sane animosa defendatur sententia; T III, 51. sunt .. haec de finibus ... retentae defensaeque sententiae; T V, 84. quorum (Stoicorum) satis videor defendisse sententiam; T V, 85. accurate tu quidem ... et Stoice Stoicorum sententiam defendisti; D II, 8. quod (ii philosophi) videntur acutissime sententias suas prudentissimeque defendere; D II, 150.
socios: noster .. populus sociis defendendis terrarum iam omnium potitus est; R III, 35. f. provincias.
vectigalia: f. aerarium; O III, 88.
veri simile: patroni (est) non numquam veri simile, etiamsi minus sit verum, defendere; O II, 51.
veritatem: facile etiam absentibus nobis veritas se ipsa defendet; A II, 36.
vicinum: f. amicum.
ultimum: sit hoc ultimum bonorum, quod nunc a me defenditur; F IV, 46.
voluptatem: neque ..., qui defendunt eam (voluptatem), versuti in disserendo sunt; F III, 2. quae (voluptas) plurimorum patrociniis defenditur; P 15.

defensio, Verteidigung, Rechtfertigung: I. est: haec .. est perfacilis et perexpedita defensio; F III, 36. ex accusatione et ex defensione (iudiciorum ratio) constat; quarum etsi laudabilior est defensio, tamen etiam accusatio probata persaepe est; O II, 49.

II, 1. praetermitto: praetermittendae .. defensionis deserendique officii plures solent esse causae; O I, 28.
quaero: quin ... defensionem .. facinoris a naturae iure aliquo quaereret; L I, 40.
repeto: quorum (somniorum) quidem defensio repetita quam longe est! D II, 119.
2. consto ex: f. I. O II, 49.
III. benignitas: erat in eo ... summa in omnis civis opis, auxilii, defensionis, largiendi etiam benignitas; R II, 35.
labores: cum defensionum laboribus senatoriisque muneribus ... essem aliquando liberatus; T I, 1.
pars: ut ea pars defensionis relinquatur; A II, 108.
IV. pari: maxume .. et gloria paritur et gratia defensionibus; O II, 51.

defensito, verteidigen: alqd: idem (Antiochus) haec non acrius accusavit in senectute quam antea defensitaverat; A II, 69. utrum comprehendisset certa illa nota ... illudne ... an, quod postea defensitavisset; A II, 71.
causas: si .. non poterit sive causas defensitare sive populum contionibus tenere sive bella gerere; O I, 121.
sententiam: cuius (Calliphontis) .. sententiam Carneades ita studiose defensitabat, ut eam probare etiam videretur; A II, 139.

defensor, Verteidiger: I. sum: quod .. et ipse (Epicurus) et amici eius et multi postea defensores eius sententiae fuerunt; F II, 44. fruendi rebus iis ... Carneades non ille quidem auctor, sed defensor disserendi causa fuit; F V, 20.
II. coniectura: ut .. in causis iudicialibus alia coniectura est accusatoris, alia defensoris et tamen utriusque credibilis, sic .., D II, 55.

defenstrix, Beschützerin: defenstrix; Ti 52.

defero, bringen, hinbringen, versehen, darbringen, übertragen, hinterbringen, anmelden, anzeigen, hintreiben, verschlagen: I. accus. c. infin.: defert ad coniectorem quidam somniasse se ovum pendere ex fascea lecti sui cubicularis; D II, 134. ad interpretem (cursor) detulit aquilam se in somnis visum esse factum; D II, 144.
II. alqm: ad quamcumque sunt disciplinam quasi tempestate delati; A II, 8. de dolore .. cum diceremus, ad istam epistulam delati sumus; F II, 104. quem (Platonem) cum ex alto ignotas ad terras tempestas et in desertum litus detulisset; R I, 29.
alqd: deinde (haec) in hunc locum delata sunt; F V, 88. qua omnia delata gravitate medium mundi locum semper expetant; T V, 69. quodsi etiam possis quidvis deferre ad alterum, videndum est tamen, quid ille possit sustinere; Lae 73.
aedis: aedis suas detulit sub Veliam; R II, 53.
beneficia: quae (beneficia) iudicio, considerate constanterque delata sunt; O I, 49.
causam: praeclaram .. causam ad me defertis; R III, 8.
custodem: qui ... eam .. (custodem urbis) ex nostra domo in ipsius patris domum detulimus; L II, 42.
genus: quod genus imperii primum ad homines iustissimos et sapientissimos deferebatur, ... deinde ..; L III, 4.
honores: ille (vir sapiens) honores .. populi etiam ultro delatos repudiabit; T V, 104.
labem: delata .. ad senatum labe agri Privernatis; D I, 97.
oracula: f. sortes.
partem: maior .. pars eo fere deferri solet, quo a natura ipsa deducitur; O I, 147.
portenta, prodigia: »prodigia, portenta ad

Etruscos haruspices || arusp. ||, si senatus iussit, deferunto;« L II, 21.

primas: ad quem (Velleium) tum Epicurei primas ex nostris hominibus deferebant; N I, 15.

rem: cum is (P. Sextilius Rufus) rem ad amicos ita deferret, se esse heredem; F II, 55. ubi idem saepius, (Sophocles) ascendit in Arium pagum, detulit rem; D I, 54. tum illum (rusticum) etiam debilem factum rem ad amicos detulisse, quorum de sententia lecticula in curiam esse delatum; D I, 55. quom res esset ad se delata; L III, 36. rem ad populum detulit; O III, 112.

rusticum: s. rem; D I, 55.

sitellam: Ti. Gracchum cum videor contionantem in Capitolio videre de M. Octavio deferentem sitellam, tum ..; N I, 106.

sortes: quae (sortes || oracula ||) ad dialecticum deferendae || deferenda || sint; D II, 115.

visa: quae (visa) illi (mortales) exterriti somno || somnio || ad coniectorem mane deferant; D II, 129.

defervesco, ausfochen, austoben: I. unpersönlich: defervescere .. certe significat ardorem animi invita ratione excitatum; T IV, 78.

II. ira: dum defervescat ira; T V, 78.

defetigatio s. **defatigatio.**

defetiscor, ermüden, ermatten: corpus: post Lepus subsequitur »curriculum numquam defesso corpore sedans«; N II, 114.

imago: id .. caput »attingens defessa velut maerentis imago vertitur«; N II, 108.

deficio, nachlassen, abnehmen, sich verfinstern, ausgehen, schwinden, fehlen, verlassen, im Stiche lassen: I. alqs: nec illi defecerunt neque nos studium exquirendi defatigati relinquemus; A II, 7. difficile est amicitiam manere, si a virtute defeceris; Lae 37.

accessio: ut ... neque deficiat umquam ex infinitis corporibus similium accessio; N I, 105.

calor: animantis, cum calor defecerit, tum interire; N III, 35.

consilium: cum Spurinna diceret timendum esse, ne et consilium et vita deficeret; D I, 119.

decus: palam ostendunt sibi verum decus ... deficere; R fr 8.

dies: dies deficiat, si velim paupertatis causam defendere; T V, 102. dies deficiat, si velim numerare || enumerare ||, quibus bonis male evenerit; N III, 81.

exempla: nec .. levitatis Atheniensium crudelitatisque in amplissimos civis exempla deficiunt; R I, 5.

luna: tum ipsa (luna) incidens in umbram terrae ... interpositu interiectuque terrae repente deficit; N II, 103. si luna paulo ante solis ortum defecisset in signo Leonis, fore ut ..; D I, 121. quod serena nocte subito candens et plena luna defecisset; R I, 23.

memoria: nisi memoria forte defecerit; F II, 44.

plebes: cum plebes publica calamitate inpendiis debilitata deficeret; R II, 59.

poëtae: sicubi illi (nostri poëtae) defecerunt; T II, 26.

probabilitas: ubicumque haec (probabilitas) aut occurrat aut deficiat; A II, 104.

similitudo: ex ea parte deficiebat ad propositum exemplar imaginis similitudo; Ti 34.

sol: qui † cum acriter oculis deficientem solem intuerentur; T I, 73. erat .. tum haec nova et ignota ratio, solem lunae oppositu solere deficere; R I, 25. ut olim deficere sol hominibus exstinguique visus est ..., quandoque ab eadem parte sol eodemque tempore iterum defecerit; R VI, 24.

vires: nec ulli bonarum artium magistri non beati putandi, quamvis consenuerint vires atque defecerint; C 29.

utilitas: si utilitas ab amicitia, ut fit saepe, defecerit; F II, 79.

II. alqm: dies me deficiet; F II, 62. neque .. est periculum, ne te de re publica disserentem deficiat oratio; R I, 37. si te Latina (verba) forte deficient; A I, 25.

culturam: cum agri culturam || cultura || saepissime opera deficiat; R V, 5.

defigo, richten, befestigen, bestimmen, erklären: I. animum: adversatur .. primum, quod parum defigunt animos et intendunt in ea, quae perspicua sunt; A II, 46.

mentem: quousque humi defixa tua mens erit? R VI, 17.

orationem: ut ... disputes non vaganti oratione, sed defixa in una re publica; R II, 22.

terram: ut videamus, terra penitusne defixa sit et quasi radicibus suis haereat an media pendeat; A II. 122.

II. mit doppeltem Accusativ: alqd: »quae .. augur iniusta nefasta, vitiosa dira defixerit || deixerit ||, inrita infectaque sunto;« L II, 21.

definio, abgrenzen, begrenzen, bestimmen, feststellen, beschränken: I. absolut: 1. unpersönlich: a. peritus: hoc quidem sane luculente ut ab homine perito definiendi; O III, 60.

b. artes: qui (antiqui) et definierunt plurima et definiendi artes reliquerunt; F IV, 8.

spinae: Peripatetici ... spinas partiendi et definiendi praetermittunt; T IV, 9.

2. persönlich: alqs: sicut Zeno definiret; A II, 18. tum illum (Zenonem) ita definisse: ex eo ... impressum; A II, 77. nunc idem ..., quoniam tibi non omnino displicet definire et id facis, cum vis, velim definias, quid sit voluptas; F II, 5. hic si definire, si dividere didicisset; F II, 30. illa ... polite ... dixerunt tum definientes, tum partientes, ut vestri etiam, sed vos squalidius; F IV, 5. est .. ira, ut modo definivi, ulciscendi libido; T IV, 44. ita .. definit, ut perturbatio sit aversa a ratione contra naturam animi commotio, vel brevius, ut perturbatio sit adpetitus vehementior; T IV, 47. ut tu optime definisti, Scipio; R III, 45.

homo: superiores definitiones erant Sphaeri, hominis in primis bene definientis, ut putant Stoici; T IV, 53.

philosophi: sapientia .. est, ut a veteribus philosophis definitum est, rerum divinarum et humanarum ... scientia; O II, 5.

viri: si modo, ut iidem (viri) definiunt, lex est ratio summa insita in || [in] || natura; L I, 18.

II. mit Ergänzung: 1. indirecte Frage: nec definiri aiebant necesse esse, quid esset cognitio aut perceptio aut comprehensio; A II, 17. ut, ... quam vitam ingrediar, definias; A II, 114. bonum ipsum etiam quid esset fortasse, si opus fuisset, definisses, aut quod esset natura appetendum, aut ..; F II, 5. ut ... verbis .., quid sit et quot modis quidque dicatur, definiam saepius; R I, 38. placet ... ante definire, quid sit officium; O I, 7. s. I, 2. alqs; F II, 5. — III. genera; A II, 40.

2. accus. c. infin.: hunc ipsum sive finem sive extremum sive ultimum definiebas id esse, quo omnia ... referrentur; F II, 5. qui ... defin ieris summum bonum firma corporis adfectione

exploratuque *eius* spe contineri; T V, 27. non sequitur tamen, ut etiam sedere eos et ambulare et rem agere aliquam principalibus causis definitum et constitutum sit; Fa 9. ea sic definiunt, ut, rectum quod sit, id officium perfectum esse definiant; O I, 8. ſ. III, alqd; R I, 1. coniectionem. decorum. divinationem; D II, 13.

III. **mit einfachem Object:** alqd: qui nihil definiunt, nihil partiuntur, nihil apta interrogatione concludunt; A I, 5. nec ea, quae tam clara essent, definienda censebant; A II, 17. id nos a Zenone definitum rectissime dicimus; A II, 18. cum aliquid definierint; A II, 43. Anaximenes infinitum aëra (dixit esse), sed ea, quae ex eo orerentur, definita; A II, 118. id . . ita definimus: quod sit indifferens cum aestimatione mediocri; F III, 53. quae ita definiunt, ut satis magno aestimanda sint; F V, 90. haec omnia definiunt Stoici; T III, 84. haec . . definiunt hoc modo; T IV, 16 (17). quae . . libidini subiecta sunt, ea sic definiuntur || definiunt ||, ut . .; T IV, 21. si . . . omnia, quae fiunt quaeque futura sunt, ex omni aeternitate definita dicis esse fataliter; D II, 19. unum hoc definio, tantam esse necessitatem virtutis generi hominum a natura . . . (datam), ut ea vis . . . vicerit; R I, 1. ſ. I, 1, b. artes. — II, 2, O I, 8. — IV. aegrotationem. conturbationem. — vgl. I, 2. alqs; F IV, 5.

agros: agri arvi et arbusti et pascui lati atque uberes definiebantur; R V, 3.

amicitiam: altera sententia est, quae definit amicitiam paribus officiis ac voluntatibus; Lae 58.

aspectum: qui (orbes) caelum quasi medium dividunt et aspectum nostrum definiunt; D II, 92.

bonum: cum praesertim (Epicurus) omne malum dolore definiat, bonum voluptate; T V, 73.

conclusionem: argumenti conclusio, quae est Graece ἀπόδειξις, ita definitur: „ratio . ." ; A II, 26.

coniectionem: idem . . (Chrysippus) somniorum coniectionem definit hoc modo: esse vim cernentem et explanantem, quae a dis hominibus significentur in somnis; D II, 130.

conversionem: esse . . (conversionem) certam et definitam necesse est; N II, 52.

cursus: in quo (caeli complexu) cum admirabilitate maxima igneae formae cursus ordinatos definiunt; N II, 101.

decorum: illud superius (decorum) sic fere definiri solet: decorum id esse, quod . .; O I, 96.

divinationem: animadverti . . te caute . . ab iis coniecturis . . . abducere divinationem eamque ita definire: divinationem esse . . . praedictionem . .; D II, 13. Chrysippus . . divinationem definit his verbis: vim cognoscentem et videntem et explicantem signa, quae a dis hominibus portendantur; D II, 130.

dolorem: definis tu mihi, non tollis dolorem, cum dicis asperum, contra naturam; T II, 30.

ductum: tractus ductusque muri cum Romuli tum etiam reliquorum regum sapientia definitus ex omni parte arduis praeruptisque montibus; R II, 11.

exempla: inlustribus in personis temporibusque exempla hominum rerumque definio; R II, 55.

fortitudinem: probe definitur a Stoicis fortitudo; O I, 62.

genera: eorum . . (visorum) et vim et genera definiunt, in his, quale sit id, quod percipi et comprendi possit, totidem verbis, quot Stoici; A II, 40. numero definieram genera civitatum tria probabilia, perniciosa autem tribus illis totidem contraria; R II, 65.

iracundiam: sic . . definitur iracundia: ulciscendi libido; T III, 11.

iura: ne . . . ignoremus . . vim rationis || sermonis || eius, qua || quo, quom || iura nobis definienda sint; L II, 8.

laetitiam: quam (laetitiam) ita definiunt: sine ratione animi elationem; T IV, 13.

locum: omnibus, qui patriam conservaverint, adiuverint, auxerint, certum esse in caelo definitum locum; R VI, 13. quom (animus) . . . sese . . non † omnis circumdatum moenibus popularem alicuius definiti loci, sed civem totius mundi . . . agnoverit; L I, 61.

malum: ſ. bonum.

modestiam: ut eandem nos modestiam appellemus, sic definitur a Stoicis, ut modestia sit . .; O I, 142.

motum: sol duabus unius orbis ultimis partibus definiens motum cursus annuos conficit; N I, 87.

naturam: Zeno . . naturam ita definit, ut . . dicat . .; N II, 57.

odium: similiter . . definitur et mulierum odium, ut Hippolyti, et, ut Timonis, generis humani; T IV, 27.

ordinem: ordinem (Stoici) sic definiunt: compositionem rerum aptis et accommodatis locis; O I, 142.

partem: caeli . . partes sibi definitas esse traditas; L III, 43. eam (partem) sic definiunt, ut id decorum velint esse, quod . .; O I, 96.

perturbationes: quia Chrysippus et Stoici, cum de animi perturbationibus disputant, magnam partem in his || iis || partiendis et definiendis occupati sunt; T IV, 9. eas (perturbationes) definiunt pressius; T IV, 14.

piratam: pirata non est ex perduellium numero definitus || [definitus] ||, sed communis hostis omnium; O III, 107.

rem: negat . . (Epicurus) definiri rem placere; F II, 4. quae (disserendi ratio et scientia) rem definit, genera dispertit, sequentia adiungit; T V, 72. singulas . . res definimus circumscripteque complectimur; N II, 147. quis te aut est aut fuit umquam in partiundis rebus, in definiendis, in explicandis pressior? fr V, 56.

spatia: quorum (siderum) vagi motus rata tamen et certa sui cursus spatia definiant; T V, 69.

statum: non ad definiendum optimum statum valuit, . . . sed ut . .; R II, 66.

tractum: ſ. ductum.

viam: habet . . ipsa incertam et indefinitam viam || certam et definitam viam ||; fr V, 70.

vim: quod percipiendi vis ita definitur a Stoicis, ut negent . .; F V, 76. ſ. genera; A II, 40.

voluntatem: quam (voluntatem) sic definiunt: voluntas est, quae quid cum ratione desiderat; T IV, 12.

voluptatem: qui (Stoici) eam (voluptatem) sic definiunt: sublationem animi sine ratione opinantis se magno bono frui; F II, 13.

IV **mit doppeltem Accusativ** (vgl. III. agros. conclusionem. divinationem; D II, 130. genera; R II, 65. iracundiam. laetitiam. ordinem. voluptatem): alqd: qui (Diogenes) bonum definierit id, quod esset natura absolutum; F III, 33.

aegrotationem: definiunt . . animi aegrotationem opinationem vehementem de re non expetenda, tamquam valde expetenda sit, inhaerentem et penitus insitam. quod autem nascitur ex offensione, ita definiunt: opinionem vehementem de re non fugienda inhaerentem et penitus insitam tamquam fugienda; T IV, 26.

amorem: Stoici . . . amorem ipsum „conatum amicitiae faciendae ex pulchritudinis specie" definiunt; T IV, 72.

conturbationem, al.: quae . . subiecta sunt sub metum, ea sic definiunt: pigritiam metum

consequentis laboris, * terrorem metum concutientem, ... timorem metum mali adpropinquantis, pavorem metum mentem loco moventem, ... exanimationem metum subsequentem et quasi comitem pavoris, conturbationem metum excutientem cogitata, formidinem metum permanentem; T IV, 18. 19.

virtutem: ex qua (ratione) virtus est, quae rationis absolutio definitur; F V, 38.

definitio, Bestimmung, Begriffsbestimmung: I. **absolut:** 1. aperit: quae .. istarum definitionum non aperit notionem nostram, quam habemus omnes de fortitudine tecatum? T IV, 53.

continet: quae (dissimilitudo) si esset, non una omnis definitio contineret; L I, 30.

declarant: superiores definitiones erant Sphaeri, hominis in primis bene definientis, ut putant Stoici; sunt enim omnino omnes fere similes, sed declarant communis notiones, alia magis alia; T IV, 53.

differunt: bonum ... id etiam definitione explicatur. sed eorum definitiones paulum oppido inter se differunt et tamen eodem spectant; F III, 33.

est: definitiones .. et partitiones et horum luminibus utens oratio ... fidentium est hominum illa vera ... esse; A II, 43. quid .. agant, si, cum aliquid definierint, roget eos quispiam, num illa definitio possit in aliam rem transferri quamlubet? si posse dixerint, quid dicere habeant, cur illa vera definitio sit? si negaverint, fatendum sit, quoniam vera || [vel] illa vera || definitio transferri non possit in falsum, quod ea definitione explicetur, id percipi posse; A II, 43. ubi est illa definitio, ecfatum esse id, quod aut verum aut falsum sit? A II, 95. quoniam omnium rerum una est definitio comprehendendi; A II, 128. est .. Zenonis haec definitio, ut perturbatio sit ... aversa a recta ratione contra naturam animi commotio; T IV, 11. haec prima definitio est, ut aegritudo sit animi adversante ratione contractio; T IV, 14. similis .. est eiusdem generis definitio reliquarum; T IV, 26. offensionum .. definitiones sunt eius modi, ut ..; T IV, 27. quaecumque est hominis definitio, una in omnis valet; L I, 29. potest eadem esse prudentiae definitio; O I, 143. quodsi Aquiliana definitio vera est; O III, 61. f. declarant.

occurrit: f. II, 3. T IV, 47. — potest: f. est; A II, 43. O I, 143. — spectant: f. differunt.

valet: f. est; L I, 29.

2. sum: f. II, 3. F II, 5.

II. **nach Verben:** 1. adhibeo: definitiones rerum probabant et has ad omnia, de quibus disceptabatur, adhibebant; A I, 32.

desidero: qui, quo magis id intellegat, definitionem aliquam desideret; F II, 6.

everto: ut retineamus eam definitionem, quam Philo voluit evertere. quam nisi obtinemus, percipi nihil posse concedimus; A II, 18.

improbo: plerique ... definitiones ipsarum etiam evidentium rerum non improbant; A II, 18.

labefacto: dum huius (Zenonis) definitiones labefactare volt; A II, 16.

muto: muta definitionem divinationis; D II, 19.

obtineo, retineo: f. everto.

probo: f. adhibeo.

tollo: tollit (Epicurus) definitiones; F I, 22. ut, quodcumque accidisset, praedictum videretur hominum et temporum definitione sublata; D II, 110.

tracto: tracta definitiones fortitudinis, intelleges eam stomacho non egere; T IV, 53.

transfero: f. I, 1. est; A II, 43.

2. adiungo: quod .. est definitioni adiunctum, ut res in partes dividatur; F IV, 8.

3. utor: haec patefactio quasi rerum opertarum, cum, quid quidque sit, aperitur, definitio est; qua tu etiam imprudens utebare non numquam; F II, 5. quod (honestum) quale sit, non tam definitione, qua sum usus, intellegi potest, ... quam communi omnium iudicio; F II, 45. nullis .. partitionibus, nullis definitionibus utuntur; F III, 40. utamur .. in his perturbationibus discribendis Stoicorum definitionibus et partitionibus; T IV, 11. definitio perturbationis (occurrit), qua recte Zenonem usum puto; T IV, 47.

4. addo ad: ad definitionem additum ..; A II 77. additur ad hanc definitionem a Zenone recte, ut illa opinio praesentis mali sit recens; T III, 75.

dico ad: quid ad has definitiones possint dicere? T IV, 48.

dissideo de: omnis ratio vitae definitione summi boni continetur, de qua qui dissident, de omni vitae ratione dissident; A II, 132.

includo in: quam (opinationem) in omnis definitiones superiores inclusimus; T IV, 15.

proficiscor a: omnis ... institutio debet a definitione proficisci; O I, 7.

IV. **Umstand:** explicari: f. I, 1. differunt. est; A II, 43. — intellegi: f. II, 3. F II, 45. — abl. comp.: f. I, 1. declarant.

defio, fehlen: »pol mihi fortuna magis nunc defit quam genus;« T III, 44.

deflagratio, Brand, Vernichtung durch Feuer: I. consequitur: qui negant se recusare, quo minus ipsis mortuis terrarum omnium deflagratio consequatur; F III, 64.

II. praesentio: futura praesentiunt, ut aquarum eluviones et deflagrationem futuram aliquando caeli atque terrarum; D I, 111.

deflagro, niederbrennen, in Flammen aufgehen, untergehen: I. alqs: is (Phaëthon), ante quam constitit, ictu fulminis deflagravit; O III, 94.

alqd: nisi forte, cum parietes disturbabas, ... meorum aliquid ruere aut deflagrare arbitrabare; P 28.

aedis: aedis || aedes || Nympharum manu tua deflagravit; P 31.

curia: cum ... ea .. (curia Saliorum) deflagravisset; D I, 30.

mundus: fore tamen aliquando, ut omnis hic mundus ardore deflagret; A II, 119.

templum: qua nocte natus Alexander esset, eadem Dianae Ephesiae templum deflagravisse; N II, 69. qua nocte templum Ephesiae Dianae deflagravit; D I, 47.

II. fana: »fana flamma deflagrata, tosti alti stant parietes deformati;« T III, 44.

deflecto, ablenken, abweichen, abbiegen: I. consuetudo: in quo verbo || [verbo] || lapsa consuetudo deflexit de via; O II, 9. deflexit iam aliquantum || aliquantulum || de spatio curriculoque consuetudo maiorum; Lae 40.

oratio: oratio ... redeat illuc, unde deflexit; T V, 80.

II. amnes: ut quosdam ... amnes .. in alium cursum contortos et deflexos videmus; D I, 38.

principes: cum ipsos principes aliqua pravitas de via deflexit; R I, 68.

defleo, beweinen: [non liberi defleti (essent)]; T I, 86.

defluo, herabfließen, herabfallen, übergehen:

alqs: a quibus mansuefacti et exculti a necessariis artificiis ad elegantiora defluximus; T I, 62.

alqd: unde haec in terram nisi ab superis defluere potuerunt? N II, 79. neque .. verendum est, ne quid excidat, aut ne quid in terram defluat; Lae 58.

coronae: iam ipsae defluebant coronae; T V, 62.

imber: quid? cum saepe lapidum, sanguinis non numquam, terrae interdum, quondam etiam lactis imber defluxit? D I, 98.

oratio: nescio quo pacto ab amicitiis perfectorum hominum, id est sapientium, ... ad leves amicitias defluxit oratio; Lae 100.

sudor: superiora superciliis obducta sudorem a capite et fronte defluentem repellunt; N II, 143.

defodio, vergraben: cotem, novaculam: cotem .. illam et novaculam defossam in comitio ... accepimus; D I, 33.

thensaurum: respondit coniector thensaurum || thes. || defossum esse sub lecto; D II, 134.

deformatio, Entstellung: quae .. confectio est valetudinis, quae deformatio coloris et corporis, ... (quae) non evocetur atque eliciatur voluptate? fr V, 81. quae est .. confectio valetudinis, quae deformatio corporis? fr V, 81.

deformis, mißgestaltet, häßlich, schmachvoll, entehrt: alqs: Sardanapallus ille vitiis multo quam nomine ipso deformior; R III, fr. 4.

alqd: si (in animis) nihil esset aliud, nihil esset homine deformius; T II, 47. quid .. est non miserius solum, sed foedius etiam et deformius quam aegritudine quis adflictus? T IV, 35. quid deformius sola (vita beata) relicta, a comitatu pulcherrimo segregata? T V, 80. deforme etiam est de se ipsum praedicare falsa praesertim; O I, 137.

adulescens: cur neque deformem adulescentem quisquam amat neque formosum senem? T IV, 70.

aspectus: quae partes .. corporis ... aspectum essent deformem habiturae atque foedum || turpem ||; O I, 126.

claudicatio: in quo (Volcano) stante atque vestito leviter apparet claudicatio non deformis; N I, 83.

motus: in quibus si peccetur distortione et depravatione quadam ac motu statuve deformi; F V, 35.

res: quo quid absurdius, quam .. res sordidas atque deformis deorum honore adficere? N I, 38.

species: nec ulla deformior species est civitatis quam illa, in qua opulentissimi optimi putantur; R I, 51.

status: s. motus.

deformitas, Verunstaltung, Mißgestalt, Häßlichkeit, Widrigkeit: I. habet: an corporis pravitates ... habebunt aliquid offensionis, animi deformitas non habebit? L I, 51.

ohne Verb: ex quo pravitas membrorum, distortio, deformitas; T IV, 29.

II, 1. dico: dicis ... deformitatem, morbum, debilitatem mala; F V, 80.

2. habeo in: quae (turpitudo) si in deformitate corporis habet aliquid offensionis; O III, 105.

III. insignis ad: quom esset cito necatus || legatus, al. || tamquam ex XII tabulis insignis ad deformitatem puer; L III, 19.

deformo, entstellen, verunstalten: »fana flamma deflagrata, tosti alti stant parietes deformati atque abiete crispa«; T III, 44.

defugio, ausweichen, sich entziehen: I. relinquere: sic iniurias fortunae, quas ferre nequeas, defugiendo relinquas; T V, 118.

II. munus: ne munus humanum || [humanum] || adsignatum a deo defugisse videamini; R VI, 15.

patriam: defugit || fugit || patriam vir liber ac fortis et adscitus est civis a Tarquiniensibus; R II, 34.

defundo, eingießen, abfüllen: »quibus vinum defusum e pleno sit«; F II, 23.

degenero, entarten, ausarten: alqs: Zenonem significabat, a quo illum (Dionysium) degenerare dolebat; T II, 60. s. discipulus.

discipulus, al.: a Stoicis vel princeps eius disciplinae, Posidonii doctor, discipulus Antipatri, degeneravit, Panaetius; D I, 6.

posteri: horum posteri ... ita degenerant, ut ipsi ex se nati esse videantur; F V, 13.

dego, zubringen, hinbringen: aetatem: s. aetas, II, 1. dego (6 St.) S. 106, a.

aevum: si nobis ... in beatorum insulis immortale aevum, ut fabulae ferunt, degere liceret; fr V, 50.

tempus: cui (philosophiae) qui pareat, omne tempus aetatis sine molestia possit degere; C 2.

vitam: laudem et caritatem (consecutus est), quae sunt vitae sine metu degendae praesidia firmissima; F I, 35. sublata cognitione et scientia tollitur omnis ratio et vitae degendae et rerum gerendarum; F I, 64. quae (res) ad vitam degendam pertinerent; F III, 50. quae (vita) ex summo bono degitur; F IV, 15. quae (vita) cum virtute degatur; F IV, 30. beatam .. vitam eam solam (appellat), quae cum virtute degatur; F IV, 60. vitae .. degendae ratio maxime illis quidem placuit quieta; F V, 11. ad eam .. (vitam) degendam (homo) praeparat res necessarias; O I, 11.

degredior, herabziehen: luna ... tum congrediens cum sole, tum digrediens || degred. || ... varias .. lucis mutationes habet; N II, 103.

degusto, kosten: genus: degustabis genus exercitationum earum, quibus uti consuevi, cum ..; P 5.

vitam: visne .., o Damocle, ... ipse eam (vitam) degustare? T V, 61.

deicio, herabstürzen, umstürzen, verdrängen, entfernen: alqm: me pudet tam cito de sententia esse deiectum; T II, 14.

alqd: ecquid ergo intellegis, quantum mali de humana condicione deieceris? T I, 15. videsne igitur, quantum breviter admonitus de doloris terrore deieceris? T II, 14 prius .. te quis de omni vitae statu quam de ista auctoritate deiecerit; N I, 66.

animum: fortis .. animi ... est ... nec tumultuantem de gradu deici ut dicitur; O I, 80.

bustum, columnam, monimentum: poena .. est, »si quis bustum ... aut monimentum,« inquit, »aut columnam violarit, laeserit || deiecerit ||, fregerit«; L II, 64.

religionem, timorem: quod hominibus perturbatis inanem religionem timoremque deiecerat; R I, 24.

vitia: cum illa (vitia) sibi insita, sed ratione a se deiecta diceret; T IV, 80.

dein s. **deinde.**

deinceps, demnächst, nacheinander, der Reihe nach: I. allein: 1. ohne vorangehende Zahl- oder Zeitbestimmung: ut deinceps, qui accubarent,

canerent ad tibiam clarorum virorum laudes; T IV, 3. cum d. ex primis *primi cuiusque* versus ‖ primis versuum, al. ‖ litteris aliquid conectitur, ut in quibusdam Ennianis: Q. ENNIUS FECIT; D II, 111. cur ista se res ita habeat, ut dixi, d. demonstrandum est; F V, 27. d. dicit eadem illa de inmortalitate animorum ‖ [deinceps ... animorum] ‖ L II, 68. d., ut erat propositum, de beneficentia ac de liberalitate dicatur; O I, 42. d. de ordine rerum et de oportunitate temporum dicendum est; O I, 142. d. de beneficentia ac de liberalitate dicendum est; O III, 52. de tertio .. genere d. se scripsit dicturum; O III, 7. in extremo libro tertio de hac parte pollicetur se d. esse dicturum; O III, 9. d. de iis (beneficiis), quae ad universos ... pertinent, disputandum est; O II, 72. d. .. omnibus magistratibus auspicia et iudicia dantur; L III, 27. ex his Saturnum et Opem, d. Iovem atque Iunonem (generatos editosque); Ti 39. d. explicatur differentia rerum; F III, 50. maxuma .. eorum (oculorum) utilitas donata hominum generi deorum munere d. explicetur; Ti 52. quod d. facere constitui; A II, 46. genero: s. edo. a quibus ducti d. omnes ... sapientes et habebantur et nominabantur; T V, 8. ut Platonem reliquosque Socraticos et d. eos, qui ab his profecti sunt, legunt omnes, ... sic ..; T II, 8. ut (annales) d. legi possint; N II, 93. nomino: s. habeo. reliqua d. persequemur; O II, 89. si cupiat proles illa futurorum hominum d. laudes ... prodere; R VI, 23. ut conserventur semper et d. familiis prodantur et ... perpetua sint sacra ‖ [sacra] ‖; L II, 48. sequitur d. cum officio selectio, deinde ea perpetua, tum ..; F III, 20. d. qui eorum auditores fuerunt; F IV, 61. d. in lege est, ut de ritibus patriis colantur optuma ‖ optumi ‖; L II, 40. d. sunt cum populo actiones; L III, 42. d. videndum est, ... quae sit hominis natura; F V, 34. — „ille" d. „equus est, ille canis"; A II, 21. et illa d.: »† incede, incede ‖ incedunt, incedunt ‖; adsunt, me expetunt«; A II, 89.

2. nach Zahlbestimmungen: primum est officium ..., ut se conservet in naturae statu d., ut ea teneat; F III, 20. ut prima (officia) dis inmortalibus, secunda patriae, tertia parentibus, d. gradatim reliquis debeantur; O I, 160. principes sint patria et parentes ..., proximi liberi totaque domus ..., d. bene convenientes propinqui; O I, 58. capiti .. Equi proxima est Aquarii dextra totusque d. Aquarius; N II, 112.

II. **Verbindungen:** deinde: s. **deinde,** II. deinceps (3 St.).

retro: iustissimus (rex erat), et d. retro usque ad Romulum; R I, 58.

deinde, dein (s. A, I, 1, a. F IV, 50. T III, 2. N II, 110. R I, 16. 18. A II, 145. — b. A II, 55. — II. primo; F I, 50. D I, 57. primum; F II, 42. T IV, 10. O II, 53. T I, 68. — B. secundus. vicissim; N II, 19), darauf, alsdann, sodann, von da ab, ferner, außerdem: A. **allein:** I. **ohne vorangehende Bezeichnung der Reihenfolge:** 1. **Aussage:** a. **einfach:** tertia deinde philosophiae pars ... sic tractabatur ab utrisque; A I, 30. deinde (L. Lucullus) absens factus aedilis, continuo praetor; A II, 1. deinde cum inter inanimum et animal hoc maxime intersit, quod animal agit aliquid; A II, 37. componunt .. artem quandam, ... deinde illa exponunt duo; A II, 40. deinde ... veri simile est ‖ inquam v. s. sit, al. ‖ sic etiam mentem moveri, ut ..; A II, 48. omnium deinde inanium visorum una depulsio est; A II, 51. deinde ibidem homo acutus ... † itaque attulit rem commenticiam; F I, 19. deinde, ubi (Epicurus) erubuit, confugit illuc, ut ..; F II, 28. quam pulchre dicere videbare, cum ... quaerebas ...; deinde concludebas summum malum esse dolorem, summum bonum voluptatem! F II, 63. surrexit statim. deinde prima illa, quae in congressu solemus; F III, 8. deinde quaero, quis aut de misera vita possit gloriari aut de non beata; F III, 28. veteres illos Platonis auditores, ... deinde eorum ... satis et copiose et eleganter habuisse constitutam disciplinam; F IV, 3. Zeno id dixit esse ignem, non nulla deinde aliter, sed ea pauca; F IV, 12. quantum .. in eo (dolore) esset alieni, deinde quae ratio esset perferendi; F IV, 23. deinde disputat, quod cuiusque generis animantium statui deceat extremum; F IV, 28. deinde non quaerimus, quid obscuretur aut intereat, ... sed quid tale sit; F IV, 31. quod expetendum (sit), id (esse) laudabile, dein reliqui gradus; F IV, 50. deinde id quoque videmus, .. ita figuratum corpus; F V, 34. (poëtae) molliunt animos nostros, ita sunt deinde dulces, ut non legantur modo, sed etiam ediscantur; T II, 27. cum .. parentibus redditi, dein magistris traditi sumus, tum ..; T III, 2. deinde paulo infra: „saepe quaesivi", inquit (Epicurus), „ex iis" ..; T III, 42. deinde ex maiore parte plerasque res nominari, ... ut vires, ut valetudinem, ut divitias; T V, 22. deinde si (Anaxagoras) mentem istam quasi animal aliquod voluit esse; N I, 26. deinde nobis ... etiam vitia saepe iucunda sunt; N I, 79. si ... deinde ... ex illis abditis sedibus evadere in haec loca ... potuissent; N II, 95. dein, quae sequuntur; N II, 110. deinde Delphinus; N II, 113. aër ... adversus pellitur, deinde sensim ab utroque latere, tamquam remis, ita pinnis cursus avium levatur; N II, 125. testudines .. et crocodilos dicunt ... obruere ova, deinde discedere; N II, 129. quantum (luna) absit a proxuma Mercurii stella, .. multo autem longius a Veneris, deinde alio intervallo distet a sole; D II, 91. deinde, si tua ista conclusio, Cratippe, vera est, ... non intellegis ..; D II, 109. „sive adhibueris medicum sive non adhibueris, non convalesces;" deinde cetera; Fa 29. dein Tubero: nescio, Africane, cur ita memoriae proditum sit ..; R I, 16. dein cum essent perpauca inter se uno aut altero spatio conlocuti; R I, 18. deinde alia quaeremus ‖ quaeramus ‖; R I, 33. deinde equitatum ad hunc morem constituit, qui usque adhuc est retentus; R II, 36. deinde equitum magno numero ex omni populi summa separato; R II, 39. si magnam illam Graeciam conlustrare animo voluerimus, si deinde Assyrios, si Persas; R III, 7. heredum causa iustissima est .... deinde, qui morte testamentove eius tantundem ‖ tantumdem ‖ capiat, quantum omnes heredes; L II, 48. qui in nave necatus, deinde in mari ‖ mare ‖ proiectus esset; L II, 57. deinde sequitur, quibus ius sit cum populo agendi; L III, 40. deinde de promulgatione; L III, 43. quid tibi sit deinde dicendum; L III, 47. qui (Dicaearchus) collectis ceteris causis ... deinde comparat, quanto plures deleti sint homines hominum impetu ... quam omni reliqua calamitate; O II, 16. deinde qui alterum violat, ut ipse aliquid commodi consequatur, ... existimat ..; O III, 26. serpit † deinde res, quae proclivis ‖ proclivius ‖ ad perniciem ... labitur; Lae 41. deinde eum (mundum deus) circumdedit corpore et vestivit extrinsecus; Ti 20. hanc ... coniunctionem ... (deus) quasi decussavit, deinde in orbem intorsit; Ti 24. Lucifer deinde et sancta Mercuri stella cursum habent solis celeritati parem; Ti 29. deinde (deus) ad temperationem superiorem revertit; Ti 42. deinde boni mores et modestiores et ad capienda praecepta molliores; fr V, 51. deinde imitator,

ut sibi quidem videtur, naturae mos vindicat; fr V, 71. — »deinde eius (arietis) germanum cornibus conitier, in me arietare ...; exin prostratum terra ... contueri maximum ... facinus;« D I, 44. ut ... sequatur, ut etiam difficiliter internosci possit; deinde, ut ne internosci quidem; postremo, ut eadem sint; A II, 50. dein cum (Zeno) paulum digitos contraxerat, „adsensus huius modi (est).“ tum cum ..; A II, 145. iam argumenti ratione conclusi caput esse faciunt ea, quae perspicua dicunt, deinde ordinem sequuntur, tum, quid verum sit in singulis, extrema conclusio est; F IV, 8.

b. **wiederholt:** dein confugis ad physicos eos, qui maxime in Academia inridentur .... deinde postulas, ut ... concedatur tibi, ut ..; A II, 55. negant posse .... deinde contorquent et ita concludunt: „non igitur et sunt di nec significant futura“ .... deinde adsumunt: „sunt autem di.“ ... significant ergo (vias)“; D II, 106. deinde ego illum de suo regno, ille me de nostra re publica percontatus est .... post autem ... sermonem in multam noctem produximus .... deinde ... me ... artior quam solebat somnus complexus est; R VI, 9. 10.

2. **Frage:** a. **einfach:** utram tandem linguam nescio? deinde qui fit, ut ego nesciam, sciant omnes, quicumque Epicurei esse voluerunt || voluerint ||? F II, 12. cur deinde Metrodori liberos commendas? F II, 98. quid, si ... mors liberorum accessisset? ... quid, si deinde dolores graves corporis, si bonorum amissio, si caecitas, si exilium? T IV, 40. quod eius (dei) est domicilium? ... quae deinde actio vitae? N I, 103. quid deinde? Ino dea ducetur? N III, 48. cur .. deus dormientes nos moneat, vigilantes neglegat? quid deinde causae est, cur Cassandra furens futura prospiciat, Priamus ..? D I, 85. — quo modo .. caeli divinus ille sensus ... conservari potest? ubi deinde illi tot di? ... quo porro modo ..? N I, 33.

b. **wiederholt:** si tale visum obiectum est a deo dormienti, ut probabile sit, cur non etiam, ut valde veri simile? cur deinde non, ut difficiliter a vero internoscatur? deinde, ut ne internoscatur quidem? postremo, ut nihil inter hoc et illud intersit? A II, 49.

II. **mit vorangehender Bezeichnung der Reihenfolge:** 1. **einfach:** deinceps: „ille“ deinceps „equus est, ille canis.“ cetera series deinde sequitur maiora nectens, ut haec; A II, 21. — sequitur deinceps cum officio selectio, deinde ea perpetua, tum ad extremum constans; F III, 20.

in primis: duas .. (partes) ... in primis (animal) amplectitur, animum et corpus, deinde utriusque partes; F II, 33.

maxime: prudentiam ... procurantem caelestia maxime, deinde in terris ea, quae pertineant ad homines; A I, 29. mihi videntur omnes quidem illi errasse, ... sed alius alio magis, Pyrrho scilicet maxime ..., deinde Aristo; F IV, 43. cum omnes stulti sint ... miserrimi, maxime quod stulti sunt; ... deinde quod ita multa sunt incommoda in vita, ut ..; N I, 23.

optime: quicum occulta omnia? tecum optime, deinde etiam cum mediocri amico; F II, 85.

post: [rediit paulo post ...; deinde egressus e castris iure iurando se solutum putabat]; O I, 40. post .. eam sationem dis ... iunioribus permisit, ut corpora mortalia effingerent ...; deinde ut huic animanti principes se ducesque praeberent; Ti 46. — et P. Crassus et paulo post L. Crassus ... magnificentissima aedilitate functus est, deinde C. Claudius App. f., multi post; O II, 57.

primo: pauca primo inter nos de litteris ..., deinde Torquatus: quoniam nacti te, inquit, sumus ..; F I, 14. quae (bestiae) primo, in quo loco natae sunt, ex eo se non commovent, deinde suo quaeque appetitu movetur; F V, 42. voluptatem .. dumtaxat primo || primo dumt. || expeti dicunt || dicant ||, deinde consuetudine quasi alteram quandam naturam effici; F V, 74. primo, si placet, Stoicorum more agamus, ... deinde nostro instituto vagabimur; T III, 13. e quibus (anitum ovis) pulli orti primo aluntur ab iis (gallinis) ut a matribus, ... deinde eas relinquunt et effugiunt sequentes; N II, 124. quae (uva) et suco terrae et calore solis augescens primo est peracerba gustatu, deinde || dein || maturata dulcescit; C 53. — quem ad modum primo || primum, prima || visa nos pellerent, deinde adpetitio ab his pulsa sequeretur, tum ut sensus ad res percipiendas intenderemus; A II, 30. plerumque improborum facta primo suspicio insequitur, dein sermo atque fama, tum accusator, tum index || iudex ||; F I, 50. tu eos (homines) inter se primo domiciliis, deinde coniugiis, tum litterarum et vocum communione iunxisti; T V, 5. eum primo perterritum somnio surrexisse; dein cum se conlegisset, ... recubuisse, tum ..; D I, 57.

primum: ceteri primum ante tenentur adstricti, quam ...; deinde ... de rebus incognitis iudicant; A II, 8. quo modo primum obtinebit (sapientia) nomen sapientiae? deinde quo modo suscipere aliquam rem aut agere fidenter audebit? A II, 24. primum quia iis visis, inter quae nihil interest, aequaliter omnibus abrogatur fides; deinde cum dicant ..., *ne* si magnam partem quidem ... accedant, confidere sibi poterunt; A II, 36. primum esse quaedam falsa visa, ... deinde ibidem, inter falsa visa et vera nihil interesse; A II, 44. primum qui potestis non impediri, cum ...? deinde, quod iudicium est veri, cum sit commune falsi? A II, 59. tu .. te negas infracto remo ... commoveri. primum cur? ... deinde nihilne praeterea diximus? A II, 79. expromam primum illa invidiosa ...; deinde ad illa veniam; A II, 144. primum erit hoc quasi provincias atomis dare, quae recte, quae oblique ferantur, deinde eadem illa atomorum ... turbulenta concursio hunc mundi ornatum efficere non poterit; F I, 20. reperiemus asotos primum ita non religiosos, ut „edint de patella“, deinde ita mortem non timentes, ut illud in ore habeant ex Hymnide; F II, 22. adhibita primum divinarum humanarumque rerum scientia, ... deinde adiunctis virtutibus; F II, 37. primum vilissimas res addunt, dein || deinde || singulas potius, quam omnia ... coniungerent; F II, 42. primum quid tu dicis breve? deinde dolorem quem maximum? F II, 93. primum non saepe (relaxat dolor), deinde quae est ista relaxatio? F II, 95. primum .. ipsa illa ... polite apteque dixerunt .... deinde ea ... quam magnifice sunt dicta ab illis! F IV, 6. horum posteri .... primum Theophrasti, Strato, physicum se voluit .... huius, Lyco, oratione locuples .... concinnus deinde et elegans huius, Aristo; F V, 13. post .. haec in hac urbe primum a Socrate quaeri coepta, deinde in hunc locum delata sunt; F V, 88. id .. primum ita esse velim, deinde, etiamsi non sit, mihi persuaderi tamen velim; T I, 24. nostri exercitus primum unde nomen habeant, vides; deinde qui labor, ... ferre ..; T II, 37. omnia videri subita maiora, et quidem ob duas causas, primum quod ..., deinde ... quasi culpa contractum malum aegritudinem acriorem facit; T III, 52. in his (perturbationibus) explicandis veterem illam equidem Pythagorae primum, dein Platonis discriptionem sequar; T IV, 10. ex perturbationibus .. primum morbi conficiuntur ..., deinde aegro-

tationes; T IV, 23. primum ingenio eximio (is vir) sit necesse est; ... deinde ad investigandam veritatem studio incitato; T V, 68. primum cogitare debent ... multos beate vixisse sapientes, deinde multo maiorem percipi posse legendis his quam audiendis voluptatem; T V, 116. at primum causa non fuit, cur (deus) de inprobis bene mereretur; deinde quid est adsecutus? N I, 23. at primum, quot hominum linguae, tot nomina deorum. ... deinde nominum non magnus numerus ne in pontificiis quidem nostris, deorum autem innumerabilis; N I, 84. quae natura primum nulla esse potest ...; deinde, si maxime talis est deus, ut nulla gratia ... teneatur, valeat; N I, 124. primum ut (deus) sit animans, deinde ut in omni natura nihil eo sit praestantius; N II, 45. primum ut mundus quam aptissimus sit ad permanendum, deinde ut nulla re egeat; N II, 58. primum aliae (bestiae) mares, aliae feminae sunt, ... deinde partes corporis .. ad procreandum ... aptissimae; N II, 128. ea (anima) calescit primum ipso ab spiritu, deinde contagione pulmonum; N II, 138. primum .. superiora superciliis obducta sudorem ... repellunt; genae deinde ab inferiore parte tutantur subiectae: N II, 143. quanta primum intellegentia, deinde consequentium rerum cum primis coniunctio et conprehensio esset in nobis; N II, 147. quae (eloquendi vis) primum efficit, ut .. ea, quae ignoramus, discere ... possimus; deinde hac cohortamur; N II, 148. primum .. a pulmonibus arteria usque ad os intimum pertinet; ... deinde in ore sita lingua est finita dentibus; N II, 149. videamus ... primum deorumne providentia mundus regatur, deinde consulantne di rebus humanis; N III, 65. primum exta sunt coniuncta mundo, deinde meum lucrum natura rerum continetur; D II, 33. primum id quid interest? deinde quid significat? D II, 42. quid .. volunt di inmortales primum ea || volunt ea, ea vol. || significantes, quae ... non possimus intellegere, deinde ea, quae cavere nequeamus? D II, 54. primum vide, ne (haruspices) in eum dixerint, qui rogator centuriae fuisset .... deinde fortasse casu, qui nullo modo est ex hoc genere tollendus; D II, 75. in qua (arte) primum excellis ipse, deinde sine qua scire nemo potest, quid sit suum; R I, 20. qui viderit, quam parva sit terra, primum universa, deinde ea pars eius, quam homines incolant; R I, 26. id .. consilium primum semper ad eam causam referendum est, quae causa genuit civitatem, deinde aut uni tribuendum est aut delectis quibusdam aut ..; R I, 42. quae genera (rerum publicarum) primum sunt in iis singula vitiis, quae ante dixi, deinde habent perniciosa alia vitia; R I, 44. haec constitutio primum habet aequabilitatem quandam magnam, ... deinde firmitudinem; R I, 69. rex ille ... primum optimi regis caede maculatus integra mente non erat ...; deinde victoriis divitiisque subnixus exultabat insolentia; R II, 45. milites ... primum montem sacrum, ... deinde Aventinum *armatos insedisse*; R II, 63. videat primum in illa ... gente Aegyptiorum ... bovem quendam putari deum ...; deinde Graeciae, sicut apud nos, delubra magnifica humanis consecrata simulacris; R III, 14. primum (hoc pertinet) ad ea, .. de quibus acturi iam sumus .... deinde facio ... recte, quod ..; L I, 63. quaedam a Theophrasto primum, deinde a Dione || Diogene || Stoico quaesita subtilius; L III, 13. hoc .. primum minuit consulare ius, quod exstitit ..., deinde quod attulit ..; L III, 16. primum .. obsistitur, quom agitur severe, deinde vi opprimi in bona causa est melius quam malae cedere; L III, 34. primum ut ne cui noceatur, deinde ut communi utilitati serviatur; O I, 31. ut ... Regulus ... primum ... captivos reddendos in senatu non censuit, deinde ... redire maluit; O I, 39. primum illud exceptum sit, ne vitia sint imitanda, deinde, si natura non feret, ut quaedam imitari possit; O I, 121. primum ... in agendo plus quam in scribendo operae poneremus, deinde ipsis scriptis ... actiones nostras mandaremus; O II, 3. fortuna .. casus rariores habet, primum ab inanimis procellas, tempestates, naufragia, ruinas, incendia, deinde a bestiis ictus, morsus, impetus; O II, 19. primum, quo pluribus profuerint, eo plures ad benigne faciendum adiutores habebunt, dein ... paratiores erunt; O II, 53. labefactant fundamenta rei publicae, concordiam primum ..., deinde aequitatem; O II, 78. primum minima de malis. ... deinde illud etiam apud Accium ... quamquam ab impio rege dicitur, luculente tamen dicitur; O III, 102. primum quis coëgit eos falsum putare? ... deinde qui minus gravis esset iis senectus, si ..? C 4. primum (bona aetas) parvulis fruitur rebus, ... deinde iis, quibus ..; C 48. primum id (semen terra) occaecatum cohibet, ... deinde tepefactum vapore et compressu suo diffundit; C 51. quod in homine multo est evidentius, primum ex ea caritate, quae ...; deinde cum similis sensus extitit amoris; Lae 27. est .. boni viri ... haec duo tenere in amicitia: primum ne quid fictum sit neve simulatum; ... deinde ... criminationes repellere; Lae 65. tantum .. cuique tribuendum, primum quantum ipse efficere possis, deinde etiam quantum ille ... sustinere; Lae 73. quodsi hoc apparet in bestiis, ... primum ut se ipsae || se, al. || diligant, ... deinde ut requirant atque adpetant, ad quas ..; Lae 81. cum homines benivolentia coniuncti primum cupiditatibus iis, quibus ceteri serviunt, imperabunt, deinde aequitate ... gaudebunt; Lae 82. habenda ratio et diligentia est, primum ut monitio acerbitate, deinde ut obiurgatio contumelia careat; Lae 89. — plures sunt causae ...; primum illa opinio mali, quo viso atque persuaso aegritudo insequitur necessario; deinde etiam gratum mortuis se facere ... arbitrantur. accedit superstitio muliebris quaedam; T III, 72. — primum in eo ipso (Epicurus) parum vidit, deinde hoc quoque alienum .... addidisti ad extremum etiam indoctum fuisse; F I, 26. — ut ... adversis casibus triplici consolatione sanetur, primum quod ..., deinde quod ..., postremo quod ..; T III 34. eam naturam ... non primum animantem esse, deinde rationis et consilii compotem, postremo sapientem? N II, 36. id ob eas causas, primum ut ..., deinde ut ..., postremo, ne ..; Ti 16. — primum quod ita sit informatum anticipatumque || informatum || mentibus nostris, ut ... forma occurrat humana; deinde quod ... forma quoque (divina) esse pulcherrima debeat; ... tertiam rationem adfertis, quod ..; N I, 76. in omni .. actione suscipienda tria sunt tenenda, primum ut appetitus rationi pareat, ... deinde ut animadvertatur .... tertium est, ut ..; O I, 141. — primum (dividunt) in sensus, deinde in ea, quae ducuntur a sensibus .... tum perveniunt ..; A II, 42. qui (maiores) primum iurare „ex sui animi sententia" quemque voluerunt, deinde ita teneri, „si sciens falleret," quod inscientia multa versaretur in vita; tum, ... ut „arbitrari" se diceret; A II, 146. maximae .. sunt primum ... consideratio cognitioque rerum caelestium et earum, quas ..., deinde rerum publicarum administratio aut administrandi scientia, tum prudens ... ratio reliquaeque virtutes; F V, 58. haec (philosophia) nos primum ad illorum (deorum) cultum, deinde ad ius hominum, ...

tum ad modestiam ... erudivit; T I, 64. videndum est .., primum ne obsit benignitas ..., deinde ne maior benignitas sit ..., tum ut ... tribuatur; O I, 42. quae (res familiaris) primum bene parta sit ..., deinde augeatur ratione ..., tum ... praebeat; O I, 92. s. primo; A II, 30. — primum Latine Apollo numquam locutus est; deinde ista sors inaudita Graecis est; praeterea Pyrrhi temporibus iam Apollo versus facere desierat; postremo ... hanc amphiboliam versus intellegere potuisset; D II, 116. — primum (nostri) docent esse deos, deinde quales sint, tum mundum ab iis administrari, postremo consulere eos rebus humanis; N II, 3. primum ut velles docere deos esse, deinde quales essent, tum ab iis mundum regi, postremo consulere eos rebus humanis; N III, 6. — quaero .., vester deus primum ubi habitet, deinde quae causa eum loco moveat, ... porro ... deus quid appetat, ad quam denique rem motu mentis ... utatur, postremo quo modo beatus sit; N I, 104. — ut cum videmus speciem primum candoremque caeli, dein conversionis celeritatem ..., tum vicissitudines dierum ac noctium ..., tum ..., tum ..., tum ..; T I, 68. — quom haec iam perfecta sint, primum quasi muneribus deorum nos esse instructos ..., secundo autem loco unam esse hominum inter ipsos vivendi ... rationem, deinde omnes inter se naturali quadam indulgentia et benivolentia || [et benevolentia] ||, tum etiam societate iuris contineri; L I, 35.

primus: ut a prima congressione maris et feminae, deinde a progenie et cognatione ordiar; R I, 38. cuius (potestatis) primum ortum si recordari volumus .... deinde quom esset cito necatus || legatus, al. || tamquam ex XII tabulis insignis ad deformitatem puer; L III, 19. iustitiae primum munus est, ut ne ... noceat ..., deinde ut communibus pro communibus utatur, privatis ut suis; O I, 20. — tum: s. primo; A II, 30. — parvi .. primo ortu sic iacent, tamquam ...; cum autem ...; deinde aequalibus delectantur libenterque se cum iis congregant; F V, 42. magnam molestiam suscepit et minime necessariam primus Zeno, post Cleanthes, deinde Chrysippus; N III, 63. prima societas in ipso coniungio est, proxima in liberis, deinde una domus, communia omnia; O I, 54.

princeps: qua (consuetudine) princeps usus est Aristoteles, deinde eum qui secuti sunt; T II, 9. quorum princeps et auctoritate et antiquitate, Socraticus Aristippus, non dubitavit summum malum dolorem dicere. deinde ad hanc enervatam muliebremque sententiam satis docilem se Epicurus praebuit; T II, 15. est princeps sol. . . deinde reliqua sidera magnitudinibus inmensis; N II, 92. — cuius (disciplinae) . . . princeps Xenophanes ..., deinde eum secuti Parmenides et Zeno .... post Euclides; A II, 129.

principio: principio huius urbis parens Romulus ... optumus augur fuisse traditur. deinde auguribus .. reliqui reges usi; D I, 3. — principio necesse erat sensum exsistere unum communemque omnium vehementiore motu excitatum ..., deinde voluptate et molestia mixtum amorem, post iram et metum; Ti 44.

prius: plebs montem sacrum prius, deinde Aventinum occupavit; R II, 58.

2. **deinde wiederholt: a. doppelt:** primum mihi videtur ... a deo, ... deinde a fato, deinde a natura vis omnis divinandi ratioque repetenda; D I, 125. illud erat philosophi potius || philosophi ||, totius augurii primum naturam ipsam videre, deinde inventionem, deinde constantiam; D II, 80. — unum globum possidet illa, quam in terris Saturniam nominant. deinde est hominum generi prosperus et salutaris ille fulgor, qui dicitur Iovis; tum rutilus horribilisque terris, quem Martium dicitis; deinde subter mediam fere regionem sol obtinet; R VI, 17. (caritas) serpit .. foras, cognationibus primum, tum affinitatibus, deinde amicitiis, post vicinitatibus, tum civibus et iis, qui publice socii atque amici sunt, deinde totius complexu gentis humanae; F V, 65.

b. **dreifach:** unam principio partem (deus) detraxit, ... secundam ..., deinde tertiam, quae esset secundae sesquialtera, primae tripla, deinde quartam ..., quintam inde ..., tum sextam ..., postremo septimam .... deinde instituit dupla et tripla intervalla explere partis rursus ex toto desecans; Ti 22. 23.

B. **Verbindungen:** deinceps: sunt deinde posita deinceps, quae habemus ..; L III, 43. quod genus imperii primum ad homines iustissimos et sapientissimos deferebatur, ... deinde etiam deinceps posteris prodebatur; L III, 4. Rhodium quendam . . . dixisse, qui primus eorum (aequalium), qui secundus, qui deinde || [deinde] || deinceps moriturus esset; D I, 64.

ilico: incipit labi, deinde ilico desinit: »operite ..«; T II, 50.

maxime: quanto quasi artificio natura fabricata esset primum animal omne, deinde hominem maxime; A II, 30.

post: quaestor deinde quadriennio post factus sum; C 10.

postea: cum ... in iis .. (urbibus) primum ipsius Pythagorae, deinde postea Pythagoreorum tantum nomen esset; T IV, 2.

retrorsum: s. vicissim; N II, 84.

secundus: illum ... necesse est intellegentis sapientisque naturae primas causas conquirere, dein secundas earum rerum, quae ..; Ti 51.

tertius, al.: s. A, II, 2, b.

vicissim: possetne uno tempore florere, dein vicissim horrere terra? N II, 19. ex terra aqua, ex aqua oritur aër, ex aëre aether, deinde retrorsum vicissim ex aethere aër, inde aqua, ex aqua terra infima; N II, 84.

deiungo s. disiungo.

delabor, sinken, herabsinken, herunterkommen, sich verirren: alqs: Carneadem .. etiam heri audiebamus solitum esse eo delabi interdum, ut diceret ..; A II, 59. cum tu ... provectus subito atque delapsus in flumen nusquam apparuisses; D I, 58. dum .. (Chrysippus) verbis utitur suis, delabitur in eas difficultates, ut necessitatem fati confirmet invitus; Fa 39. ut ne ... elati .. voluptate in aliquam turpitudinem delabamur; O I, 104.

arma: de manibus audacissimorum civium delapsa arma ipsa ceciderunt; O I, 77.

dominatus: cuius (Phalaridis) in similitudinem dominatus unius proclivi cursu et facile delabitur; R I, 44.

oratio: iam .. a sapientium familiaritatibus ad vulgares amicitias oratio nostra delabitur; Lae 76.

regula: quae (regula) quasi delapsa de caelo est ad cognitionem omnium; F I, 63.

res familiaris: quam (rem familiarem) .. dilabi || delabi || sinere flagitiosum est; O II, 64.

delectatio, Unterhaltung, Vergnügen, Genuß: I. deest: aut Homero delectationem animi ac voluptatem aut cuiquam docto defuisse umquam arbitramur? T V, 114 (115). nec profecto

nobis delectatio deerit aliud ex alio quaerentibus; L I, 14.

est: in quibus (poëtis) nulla solida utilitas omnisque puerilis est delectatio; F I, 72. ut ... delectatio (sit) voluptas suavitate auditus animum deleniens; et qualis est haec aurium, tales sunt et oculorum et tactionum et odorationum et saporum; T IV, 20.

exsistit: ex qua (scientia) ... existit ... ingenua delectatio et digna sapientia; T V, 72.

II, 1. capio: cum praesertim ... ipsa .. illa delectatio multitudinis ad breve exiguumque tempus *capiatur*, eaque a levissumo quoque; O II, 56.

habeo: quae (fabulae) delectationis habeant, quantum voles; D II, 113. animadvertendum est etiam, quatenus sermo delectationem habeat; O I, 135.

metior: neque .. ipsorum conviviorum delectationem voluptatibus corporis magis quam coetu amicorum et sermonibus metiebar; C 45.

subicio: voluptati (subiecta sunt) malivolentia || malev. || laetans malo alieno, || [laet. m. al.] || delectatio, iactatio et similia; T IV, 16.

2. antepono: quae regna, quas opes studiis eorum et delectationibus antepones? T V, 66.

dedo: huic discendi quaerendique divinae delectationi toto se animo dedissent? T V, 115.

3. dico de: an nulla (senectus) beatior possit esse, neque solum officio, ... sed et delectatione, de qua dixi, et ..; C 56.

quaero ad: quae (res) ad requietem animi delectationemque quaeruntur; L II, 2.

refero a: ut ... uterque .. se a scientiae delectatione ad efficiendi utilitatem refert; R V, 5. — ad: quom ... in hoc (poëmate) ad delectationem pleraque (referantur); L I, 5.

sumo ad: philosophiae studium mihi ... sumo et ad vitae constantiam ... et ad delectationem animi; A I, 7.

III. plenus: quamquam plenae disputationes delectationis sunt; T III, 81.

IV, 1. alqd: f. II, 1. habeo; D II, 113.

2. amoenitates ad: num ullam cogitationem habuisse videantur ii ... aut argenti ad avaritiam aut amoenitatum ad delectationem; P 10.

lectio sine: lectionem sine ulla delectatione neglego; T II, 7.

V, 1. adfici: quanta delectatione .. adficerer, cum ..! T I, 98.

adlicere: qui eas (cogitationes) nec disponere nec inlustrare possit nec delectatione aliqua allicere lectorem; T I, 6.

beatus: f. II, 3. dico de.

capi: quod (bonum) cibo et potione et aurium delectatione ... capiatur; F II, 7.

duci: hominis .. mens ... videndi .. et audiendi delectatione ducitur; O I, 105.

satiari: satiari delectatione non possum; C 52.

2. causa: quas (bestias) delectationis causa concludimus; F V, 56. an delectationis et otii consumendi causa locuti sumus ..? T V, 48. quom .. illi non studii et delectationis, sed rei publicae causa leges civitatibus suis scripserunt; L II, 14.

propter: ego .. propter sermonis delectationem tempestivis quoque conviviis delector; C 46.

delecto, anziehen, fesseln, unterhalten, erfreuen, ergötzen: I. **absolut:** 1. unpersönlich: animo .. multis modis variisque delectari licet, etiamsi non adhibeatur aspectus; T V, 111. quid .. tam absurdum quam delectari multis inanimis || inanibus || rebus, ut honore, ut gloria, ut aedificio, ut vestitu cultuque corporis, animante || animo, animi autem || virtute praedito ... non admodum delectari? Lae 49.

2. alqs: an quia delectat Ennius, Pacuvius, Attius, multi alii? A I, 10. Theophrastus mediocriterne delectat? F I, 6.

alqd: tamquam levia quaedam vina nihil valent in aqua, sic Stoicorum ista magis gustata quam potata delectant; T V, 13.

amicitia: quae (amicitiae) minus delectent et minus probentur; O I, 120. quae (mediocris amicitia) .. ipsa et delectat et prodest; Lae 22.

amor: non .. tam utilitas parta per amicum quam amici amor ipse delectat; Lae 51.

apparatus: delectant etiam magnifici apparatus vitaeque cultus cum elegantia et copia; O I, 25.

consitiones: nec consitiones modo delectant, sed etiam insitiones; C 54.

cultus: f. apparatus.

historia: quid historia delectet; F V, 51.

insitiones: f. consitiones.

philosophi: quanto magis philosophi delectabunt? A I, 10.

pulchritudo: ut ... pulchritudo corporis ... delectat hoc ipso, quod ... partes ... consentiunt; O I, 98.

voluptas: corporis .. voluptas si etiam praeterita delectat; F II, 106. levitate .. et suavitate || levitatis .. et suavitatis, * al. || delectans (voluptas); L I, 31.

utilitas: f. amor.

II. **mit Object:** alqm: si delectamur, cum scribimus; F I, 3. — quod f. fama. sunt .. alii, quos in luctu cum ipsa solitudine loqui saepe delectat || delectet ||: T III, 63. peccare: f. alqm alqd; O II, 84. quam delectabat eum (C. Galum) defectiones solis et lunae multo ante nobis praedicere! C 49. quem (Sophoclem) scis quam admirer quamque eo delecter; F V, 3. quam me delectat Theramenes! T I, 96. in iis fit ut aeque quisque altero delectetur ac se ipso; O I, 56. ut Turpione Ambivio magis delectatur, qui in prima cavea spectat, delectatur tamen etiam, qui in ultima, sic adulescentia voluptates propter intuens magis fortasse laetatur, sed delectatur etiam senectus procul eas spectans tantum, quantum sat est; C 48. qui ipse sibi adsentetur et se maxime ipse delectet; Lae 97. existimo te, sicut nostrum Triarium, minus ab eo (Epicuro) delectari; F I, 14. etsi omnes, qui aderant, significabant ab eo (Laelio) se esse admodum delectatos; R III, 42. me .. ista delectant, cum Latine dicuntur et isto modo; A I, 18. nihilne te delectat umquam, ... te igitur, Torquate, ipsum per se nihil delectat? F II, 107. an est aliquid, quod te sua sponte delectet? F II, 107. quae te, ut ais, delectant; F IV, 52. si te hoc forte delectat; T I, 24. me vero (hoc) delectat; T I, 24. sic se res habet: te tua, me delectant mea; T V, 63. nescio quo modo me magis nostra delectant; D I, 55. quod .. me maxime delectat, .. nostris exemplis usus es; D II, 8. ut hoc ipsum eum delectaret, peccare || [peccare] ||, etiamsi causa non esset; O II, 84. quodsi quem etiam ista delectant; C 46. f. locus; L II, 3. qui eam (adsentationem) recipit atque ea delectatur; Lae 97. hos delectat adsentatio; Lae 98. qui concedentibus philosophis antiquis adulescentulis delectamur; N I, 79. in pari stultitia sunt, quos signa, quos tabulae, quos caelatum argentum, quos Corinthia opera, quos aedificia magnifica nimio opere delectant; P 36. cuius (vitis) .. non utilitas me solum, ... sed etiam cultura et natura ipsa delectat, adminiculorum ordines, capitum iugatio, religatio et propagatio vitium, sarmentorum ea, quam dixi, aliorum amputatio, aliorum inmissio; C 53. quod (Polycrates) anulum, quo delectabatur, in mari || mare ||

abiecerat; F V, 92. argentum: f. aedificia. qui ingenuis studiis atque artibus delectantur; F V, 48. f. Athenae. me . . . Athenae non tam operibus magnificis exquisitisque antiquorum artibus delectant quam recordatione summorum virorum; L II, 4. alter (Aristoxenus) ita delectatur suis cantibus, ut eos etiam ad haec transferre conetur; T I, 41. si cantus eos forte delectant; T V, 116. quae (carmina Aratia) a te admodum adulescentulo conversa ita me delectant, quia Latina sunt, ut . .; N II, 104. nimirum me alia quoque causa delectat; L II, 3. delectabatur (C. Duellius) cereo || crebro || funali et tibicine; C 44. me . ., ut hercule etiam te ipsum, Laeli, omnisque avidos sapientiae cognitio ipsa rerum consideratioque delectat; R I, 19. qui rerum cognitione doctrinaque delectantur; Lae 86. consectaria me Stoicorum brevia et acuta delectant; F III, 26. consideratio: f. cognitio; R I, 19. cum (Thimotheus) ... eo .. convivio admodum delectatus esset; T V, 100. ego .. propter sermonis delectationem tempestivis quoque conviviis delector; C 46. ut semper et novitate delectemur et copia; N II, 131. addendum eodem est, ut ne criminibus aut inferendis delectetur aut credat oblatis; Lae 65. cultura: f. amputatio. quos parvo contentos tenuis victus cultusque delectat; Lae 86. quarum (stellarum) te cursus aequabiles aeternique delectabant, nec mehercule iniuria; N III, 23. dici non potest, quam sim hesterna disputatione tua delectatus vel potius adiutus; T II, 10. doctrina: f. cognitio; Lae 86. quid vos illa delectat explicatio fabularum et enodatio nominum? N III, 62. nec mihi hunc errorem, quo delector, dum vivo, extorqueri volo; C 85. qui ..., quod se iisdem Euripidis fabulis delectari dicat, Latinas litteras oderit; F I, 4. non tam ista me sapientiae . . . fama delectat, falsa praesertim, quam, quod ... spero ..; Lae 15. delector, ... delector, inquam, et familia vestra et nomine; F II, 72. equidem etiam admodum adulescentis P. Rutili, A. Vergini familiaritate delector; Lae 101. quamquam me .. non fructus modo, sed etiam ipsius terrae vis ac natura delectat; C 51. funali: f. cereo. verborum magnificentia est et gloria delectatus; F IV, 60. me . . et magisteria delectant a maioribus instituta et is sermo, qui more maiorum a summo adhibetur in poculo, et pocula, sicut in Symposio Xenophontis est, minuta atque rorantia et refrigeratio aestate et vicissim aut sol aut ignis hibernus; C 46. immissio, iugatio: f. amputatio. negavit (Dionysius) se iure illo nigro, quod cenae caput erat, delectatum; T V, 98. delectabatur . . (Lucullus) mirifice lectione librorum, de quibus audiebat; A II, 4. si omnes Athenienses delectarentur tyrannicis legibus; L I, 42. his libris eum (Lucullum) malo quam reliquo ornatu villae delectari; F III, 8. qui tuis || in || litteris delectantur; L I, 5. M. . . Catoni ... certe licuit Tusculi se in otio delectare salubri et propinquo loco; R I, 1. mirabar ... te tam valde hoc loco delectari; L II, 2. nescio quid ..., quo me plus hic locus fortasse delectet; L II, 3. quom || quin, cum || locis ipsis delectemur, montuosis etiam est silvestribus; Lae 68. hic primum Catulus delectatus ipso loco; fr V, 19. magisteria: f. ignis. magnificentia: f. gloria. malleoli, plantae, sarmenta, viviradices, propagines nonne || ea || efficiunt, ut quemvis cum admiratione delectent? C 52. quibus (muneribus) es delectatus; T V, 90. naevus || naevos || in articulo dueri delectat Alcaeum; N I, 79. natura: f. amputatio. fructus. magis eum (Aelium Sextum) pelectabat Neoptolemus Ennii; R I, 30. nomine: f. familia. novitate: f. copia. (Ennius) ita ferebat duo, quae maxima putantur, onera, paupertatem et senectutem, ut eis paene delectari videretur; C 14. opera: f. aedificia. Athenae. quamquam admodum delectatus sum eius oratione perpetua; F II, 3. ordines, propagatio, religatio: f. amputatio. paupertate: f. onera. plantae, propagines: f. malleoli. pocula, refrigeratio: f. ignis. recordatione: f. Athenae. qui . . . delectarentur re sua familiari; O I, 92. maiorum .. sapientia admodum delector; L II, 62. sarmenta: f. malleoli. senectute: f. onera. cur in gravissimis rebus non delectet eos sermo patrius; F I, 4. f. ignis. si quis est, qui his (signis, tabulis) delectetur; T V, 102. f. aedificia. ipsa . . quam nihil ad rem pertinet, quae vos delectat maxime, similitudo! N I, 97. sol: f. ignis. te ipsum visum somnio delectari; D I, 59. quodsi studia Graecorum vos tanto opere delectant; R I, 30. quorum uterque suo studio delectatus contempsit alterum; O I, 4. f. artibus; F V, 48. qui (Demosthenes) illo susurro delectari se dicebat aquam ferentis mulierculae; T V, 103. tabulae: f. aedificia signis. tibicine: f. cereo. quos si titulus hic delectat insignis et pulcher; T V, 30. victus: f. cultus. vis: f. fructus. quoniam te haec vita delectat; T V, 61. viviradices: f. malleoli. venio nunc ad voluptates agricolarum, quibus ego incredibiliter delector; C 51. utilitas: f. amputatio. — neque .. || omnes || isdem de rebus nec omni tempore nec similiter delectamur; O I, 135. in hoc admodum delector, quod ..; L II, 17. in litteris: f. litteris. quae manus significet illum (Chrysippum) in hac esse rogatiuncula delectatum: „numquidnam ..“? F I, 39.

amplitudinem: si (amplitudo, exaggeratio animi) vacet populo neque plausum captans se tamen ipsa delectet; T II, 64.

animos: quod nulla utilitate obiecta delectentur animi; F V, 50.

beluam: an putas ullam esse terra marique beluam, quae non sui generis belua maxime delectetur; N I, 77.

civitates: civitates quaedam universae more doctae parsimonia delectantur; T V, 99.

deum: varietatene eum (deum) delectari putamus? N I, 22.

exaggerationem: f. amplitudinem.

homines: ut alios (homines) dulcia, alios subamara delectent, alii ..; Fa 8. quid, quod homines infima fortuna, nulla spe rerum gerendarum, opifices denique delectantur historia? F V, 52. huncine hominem tantis || tantum || delectatum esse nugis, ut non videret ..? D II, 30. vixerunt .. non nulli (philosophi, homines) in agris delectati re sua familiari; O I, 69. subamara: f. dulcia.

imperitos: ut delectentur imperiti laudentque ea, quae laudanda non sint; O III, 15.

infantes: lusionibus vel laboriosis (infantes) delectantur; F V, 55.

opifices: f. homines; F V, 52.

parvos: quos (parvos) delectari videamus; F III, 17. (parvi) aequalibus delectantur libenterque se cum iis congregant; F V, 42.

philosophos: f. homines; O I, 69.

pueros: ipsi .. pueri, etiam cum cessant, exercitatione aliqua ludicra delectantur; N I, 102.

sapientem: sapientes bona praeterita grata recordatione renovata delectant; F I, 57. quod eum (sapientem) sua sponte ac per se bonitas et iustitia delectet; R III, 26.

senectutem: quamquam inmoderatis epulis

caret senectus, modicis tamen conviviis delectari potest; C 44. f. alqm alqs; C 48.
senes: ut .. adulescentibus bona indole praeditis sapientes senes delectantur, ... sic ..; C 26.

delectus f. **dilectus.**

delenio (delinio), beschwichtigen, gewinnen: alqm: qui blanditiis praesentium voluptatum deleniti atque corrupti ... non provident; F I, 33.
animum: ut ... delectatio (sit) voluptas suavitate auditus animum deleniens; T IV, 20. opinionibus maloque more delenitum (animum) mollivimus; T V, 78.
lenam: »lena delenita argento nutum observabit meum;« T IV, 67.
milites: ut ... milites .. blande appellando [sermone] deliniant || app. deleniant ||; O II, 48.
multitudinem: quae (pecuniarum effusiones) fiunt ad multitudinem deliniendam; O II, 56.

deleo, tilgen, auslöschen, beendigen, vernichten, zerstören, zu Grunde richten: I. dies: »in autem (supremus dies) perimit || peremit || ac delet omnino; T I, 117.
II. alqm: quo eius (P. Decii) facto superati sunt et deleti Latini; D I, 51.
alqd: mortem non interitum esse omnia tollentem atque delentem, sed ... migrationem; T I, 27. quae vel morbo vel somno vel oblivione vel vetustate delentur; N I, 28. cum corporibus simul animos interire atque omnia morte deleri; Lae 13.
animantem: toto .. animante deleto; T I, 90.
bella: qui (Scipio) duabus urbibus eversis inimicissimis huic imperio non modo praesentia, verum etiam futura bella delevit; Lae 11.
civitatem: civitas .. cum tollitur, deletur, extinguitur; R III, 34.
commenta: opinionis .. commenta delet dies, naturae iudicia confirmat; N II, 5.
exercitum: interfecto Publio filio exercituque deleto; D II, 22.
gradus: nunc, ut honores, ut omnes dignitatis gradus, sic huius scientiae splendor deletus est; O II, 65.
magnam Graeciam: quae (magna Graecia) nunc quidem deleta est, tum florebat; Lae 13.
hominem: neque excessu vitae sic deleri hominem, ut funditus interiret; T I, 27. homines iam morte deletos reponere in deos; N I, 38. qui (Dicaearchus) ... comparat, quanto plures deleti sint homines hominum impetu, id est bellis aut seditionibus, quam omni reliqua calamitate; O II, 16.
honores: f. gradus.
iudicia: extincto .. senatu deletisque iudiciis; O III, 2.
Karthaginem: cum .. Karthaginem deleveris, triumphum egeris; R VI, 11.
memoriam: si huius aeterni beneficii inmortalem memoriam delevisses; P 29.
patriam: sapiensne non timeat, ne patria deleatur? non doleat, si deleta sit? A II, 135. qui ... in ea (patria) funditus delenda occupati et sunt et fuerunt; O I, 57.
religionem: ut (Cotta) Stoicorum magis argumenta confutet quam hominum deleat religionem; D I, 8.
sepulchra: »ne quis ea (sepulchra) deleat neve alienum inferat;« L II, 64.
splendorem: f. gradus.
tyrannidem: Zeno proponatur Eleates, qui perpessus est omnia potius, quam conscios delendae tyrannidis indicaret; T II, 52.

veritatem: delet .. (simulatio) veritatem, sine qua nomen amicitiae valere non potest; Lae 92.

deliberatio, Erwägung, Überlegung: I. cadit: quae deliberatio omnis in rationem utilitatis cadit; O I, 9.
est: triplex .. est, ut Panaetio videtur, consilii capiendi deliberatio; O I, 9. quae deliberatio est omnium difficillima; O I, 117. ea deliberanda omnino non sunt, in quibus est turpis ipsa deliberatio; O III, 37.
II, 1. introduco: non videtur (Panaetius) debuisse eius modi deliberationem introducere, in qua, quod utile videretur, cum eo, quod honestum est || esset ||, compararetur; O III, 12.
2. cado in: quod in deliberationem cadit; O I, 9.
consumo in: omnis fere nostra in his deliberationibus consumebatur oratio; Fa 2.
quaero de: de eius (boni viri) deliberatione et consultatione quaerimus; O III, 50.
removeo ex: ex omni deliberatione celandi et occultandi spes opinioque removenda est; O III, 37.
III. in: in qua deliberatione ad suam cuiusque naturam consilium est omne revocandum; O I, 119. haec sunt, quae conturbent in deliberatione non numquam; O III, 81. f. II, 1.

delibero, erwägen, überlegen, beraten, sich entscheiden: I, 1, a. dies: deliberandi sibi unum diem postulavit; N I, 60.
b. in: fit ut distrahatur in deliberando animus adferatque ancipitem curam cogitandi; O I, 9. ii solent in deliberando honestum cum eo, quod utile putant, comparare, boni viri non solent; O III, 18.
2. alqs: quod is ... non cum ea parte animi, *in* qua inest ratio ..., sed cum cupiditate, id est cum animi levissima parte, deliberat; F II, 115. consilium fidele deliberanti dare; O I, 52. hoc .. deliberantium genus pellatur e medio ..., qui deliberant, utrum id sequantur, quod honestum esse videant, an se scientes scelere contaminent; O III, 37.
amici: nec amicis deliberantibus (Cn. Aufidius) deerat; T V, 112.
II, 1. de: f. **de**, I. delibero (3 St.) S. 600, a.
2. indir. Frage: nec .. solum utrum honestum an turpe sit, deliberari solet, sed etiam ... utrum ..; O I, 10. qui ... spatium etiam deliberandi habuerunt, quem potissimum vitae cursum sequi vellent; O I, 119. f. I, 2. alqs; O III, 37. — III. alqd; O III, 40.
III. alqd: ea deliberanda omnino non sunt, in quibus est turpis ipsa deliberatio; O III, 37. non cum hoc deliberetur || deliberatur ||, relinquendane sit honestas propter utilitatis magnitudinem, ... sed illud ..; O III, 40.
rem: rem a me saepe deliberatam et multum agitatam requiris; A I, 4.

delibo, entnehmen: Pythagoreos ... numquam dubitasse, quin ex universa mente divina delibatos animos haberemus; C 78.

delibuo, benetzen, bestreichen: alqm: Homerum redimitum coronis et delibutum unguentis; R IV, 5.
reliquias: »reliquias ... per terram sanie delibutas foede divexarier;« T I, 106.

delicate, üppig: quam sit turpe ... delicate ac molliter vivere; O I, 106.

delicatus, üppig, schlüpfrig, weichlich, verwöhnt: disciplina: quae voluptaria, delicata, mollis habeatur disciplina; F I, 37.
fastidium: rudem .. esse omnino in nostris poëtis aut inertissimae segnitiae est aut fastidii delicatissimi; F I, 5.
pueri: Epicurus quasi pueri delicati nihil cessatione melius existimat; N I, 102.
ratio: haec mihi videtur delicatior, ut ita dicam, molliorque ratio, quam ..; F V, 12.
sermo: turpe ... in re severa convivio digna aut delicatum aliquem inferre sermonem; O I, 144.
vita: sic ad malam domesticam disciplinam vitamque umbratilem et delicatam cum accesserunt etiam poëtae; T II, 27.
voluptates: quod (bonum) sit seiunctum a delicatis et obscenis voluptatibus; N I, 111. etiam Philo noster ferre non poterat aspernari Epicureos mollis et delicatas voluptates; N I, 113.

deliciae, Wonne, Lust, Liebhaberei, Luxus: I. Apposition: acerrume .. deliciae meae Dicaearchus contra hanc immortalitatem disseruit; T I, 77. amores ac deliciae tuae, Roscius, num ... mentiebatur? D I, 79.
II. habeo in: quam (simiam) rex Molossorum in deliciis habebat; D I, 76.
III, 1. alqd: si vero aliquid etiam —, tum || deliciarum, amorum, || plane luctum omnem absterseris; T III, 43.
2. supellex ad: num ullam cogitationem habuisse videantur ii ... suppellectilis ad delicias; P 10.
IV. diffluere: non .. erunt homines deliciis diffluentes audiendi; Lae 52.
inficere: nos umbris, deliciis, otio, languore, desidia animum infecimus; T V, 78.

delictum, Vergehen, Fehler: I. est, al., II. 1. intellego: quae .. parva videntur esse delicta neque a multis intellegi possunt, ab iis est diligentius declinandum; O I, 145.
2. arceo a: ut pudor civis non minus a delictis arceret quam metus; R V, 6.
avoco a: ratio ... ad recte faciendum inpellens et a delicto avocans; L II, 10.
declino a: f. 1.
sum in: si (homines) senserint nullum in delictis esse discrimen; P 23.
III, 1. dolere: quod contra oportebat, delicto dolere, correctione gaudere; Lae 90.
2. in: ut homines castigationibus, reprehensionibus, ignominiis adfici se in delicto dolerent; T IV, 45.

deligo (delego f. IV), auswählen, auserwählen, wählen: I, 1. fines, termini: constituendi .. sunt, qui sint in amicitia fines et quasi termini diligendi || deligendi, al. ||; Lae 56.
2. in: si minus felices in diligendo || deligendo || fuissemus, ferendum id Scipio ... putabat; Lae 60.
II. indir. Frage: quod tempus a natura ad deligendum, quam quisque viam vivendi sit ingressurus, datum est; O I, 118.
III. alqm: vincam animum cuique adsentiar deligam; quem potissimum? quem? Democritum; A II, 125. (id consilium) aut uni tribuendum est aut delectis quibusdam; R I, 42. cum .. (omnium summa rerum) est penes delectos, tum illa civitas optimatium arbitrio regi dicitur; R I, 42. quodsi liber populus deliget, quibus se committat, deligetque, si modo salvus esse vult, optimum quemque; R I, 51. est .. adulescentis ... ex .. iis (maioribus natu) deligere optimos et probatissimos; O I, 122. eos ad imperandum deligi solitos; O II, 42. in deligendis idoneis iudicium et diligentiam adhibere (debemus); O II, 62.
alqd: philosophorum more ... ea nunc articulatim distincta || † delecta, al. || dicuntur; L I, 36.
amicos: in amicis eligendis || delig. dilig. || neglegentis || neglegentes || (homines) esse; Lae 62. cum multis in rebus neglegentia plectimur, tum maxime in amicis et diligendis || delig. || et colendis; Lae 85.
cives: vel rex aequus ac sapiens vel delecti ac principes cives vel ipse populus ... posse videtur .. aliquo esse non incerto statu; R I, 42. si Massilienses ... per delectos et principes cives summa iustitia reguntur; R I, 43.
genus: utriusque (naturae, fortunae) omnino habenda ratio est in deligendo genere vitae, sed naturae magis; O I, 120. nisi forte se intellexerit errasse in deligendo genere vitae; O I, 120.
hostiam: ad hostiam deligendam || dilig. || potest dux esse vis quaedam sentiens; D I, 118. ad hostiam deligendam ducem esse vim quandam sentientem atque divinam; D II, 35. non perspicitis aleam quandam esse in hostiis deligendis? D II, 36.
interpretes: eorum (versuum Sibyllinorum) decem interpretes delectos e civitate esse voluerunt; D I, 4.
iudices: sunt .. expertes imperii, consilii publici, iudicii delectorum iudicum; R I, 47.
locum: urbi .. locum ... incredibili oportunitate delegit; R II, 5. locum .. delegit et fontibus abundantem et in regione pestilenti salubrem; R II, 11.
officium: haec in deligendo officio saepe inter se comparentur necesse est; O I, 152. in officiis deligendis id genus officiorum excellere, quod teneatur hominum societate; O I, 160.
principes: si universi videre optimum et in eo consentire possent, nemo delectos principes quaereret; R I, 52. quamquam cum Tatio in regium consilium delegerat principes; R II, 14.
pueros: ad mensam eximia forma pueros delectos iussit consistere; T V, 61.
rationem: quae degendae aetatis ratio deligenda || diligenda || (sit); T V, 71.
regem: qui (Lycurgus) regem non deligendum duxit, ... sed habendum, qualiscumque is foret; R II, 24.
servos: (Dionysius) iis, quos ex familiis locupletium servos delegerat, ... corporis custodiam committebat; T V, 58.
viam: sin altera est utra via prudentiae deligenda; R III, 6.
virum: nos .. ad sacra Idaea accipienda optimum virum delegimus; F V, 64. quae est nominata »Argo, quia Argivi in ea delecti || dilecti || viri vecti petebant pellem inauratam arietis«; T I, 45. haruspicesne ex Etruria arcessentur, an principes statuent et delecti viri periti rerum civilium? D II, 11. quos (viros) sibi ipsi (adulescentes) delegerint ad imitandum; O II, 46.
vitulum: an censes, eundem vitulum si alius delegerit, sine capite iecur inventurum || inventum iri ||; si alius, cum capite? D II, 36.
IV. mit doppeltem Accusativ: alqm: deligere || delegere || iterum consul absens; R VI, 11. ex hoc .. populo indomito vel potius immani deligitur aliqui pernmque dux contra illos principes ... audax, inpurus; R I, 68. vgl. III. servos.

delinio f. **delenio.**

delinquo, sich vergehen, verschulden: I, 1.

unpersönlich: cuius (legis) ea vis sit, ut recte facere iubeat, vetet delinquere; L I, 19.

3. alqs: alterum [iustitiae genus] assequuntur, ... in alterum incidunt || in altero delinquunt ||; O I, 28. satin est hoc, ut non deliquisse videantur? O III, 73.

avus, pater: ut condemnaretur filius aut nepos, si pater aut avus deliquisset: N III, 90.

philosophus: quod (philosophus) artem .. vitae professus delinquit in vita; T II, 12.

II. alqd: ut magis in aliis cernamus quam in nobismet ipsis, si quid delinquitur; O I, 146.

deliquesco, zerfließen: ut ... nec sitienter quid expetens ardeat desiderio nec alacritate futtili gestiens deliquescat; T IV, 37.

deliratio, Wahnwitz: I. Ausruf: o delirationem incredibilem! non enim omnis error stultitia dicenda est; D II, 90.

II. appello: quae (senilis stultitia) deliratio appellari solet; C 36.

deliro, wahnwitzig sein, faseln: I. unpersönlich: falli, errare, labi, decipi tam dedecet quam delirare et mente esse captum; O I, 94.

II. alqs: roga nunc Stoicum, quis sit melior, Epicurusne, qui delirare illum clamat, an Academicus; A fr. 20 (Z. 32). adeone me delirare censes, ut ista esse credam? T I, 10. idem .. (Cleanthes) quasi delirans ... tum fingit formam quandam et speciem deorum, tum ..; N I, 37. exposui fere non philosophorum iudicia, sed delirantium somnia; N I, 42. omnesne tibi illi delirare visi sunt, qui ..? N I, 92. mentiri Xenophontem an delirare dicemus? D I, 53.

Etruria: nec adducar .. in extis totam Etruriam delirare; D I, 35.

viri: tu ipse paulo ante ... summos viros desipere, delirare, dementis esse dicebas; N I, 94.

delirus, aberwitzig, schwachsinnig: anus: quae est anus tam delira, quae timeat ista, quae ..? T I, 48. an tu censes ullam anum tam deliram futuram fuisse, ut somniis crederet, nisi ..? D II, 141.

delitisco (delitesco), sich verbergen, verstecken: I. efficere: multa mirabiliter efficiens (stella) ... tum vespertinis temporibus delitiscendo, tum matutinis rursum se aperiendo; N II, 52.

II. alqs: qui (Arcesilas) constitutam philosophiam everteret et in eorum auctoritate delitesceret || delitisceret ||, qui ..; A II, 15.

bestiae: illa .. notiora, ... ut (bestiae) in cubilibus delitiscant; N II, 126.

delphinus, Delphin: I. antefert: an tu aquilam aut leonem aut delphinum ullam anteferre censes figuram suae? N I, 77.

coniciunt: gubernatores cum exsultantis lolligines viderunt aut delphinos se in portum conicientes, tempestatem significari putant; D II, 145.

est, excipit: eice te e navi; praesto est, qui excipiat, vel delphinus, ut Arionem Methymnaeum, vel equi ... Neptunii ... excipient te; T II, 67.

perfremunt: »† sicut || sic aut || inciti atque alacres rostris perfremunt delphini;« N II, 89.

II. video: s. I. coniciunt.

delubrum, Tempel, Heiligtum: I. est: † Leonaticum est delubrum Athenis, quod Leocorion nominatur; N III, 50. »earum .. laudum delubra sunto, ne uncula || neve ulla || vitiorum;« L II, 19. delubra esse in urbibus censeo; L II, 26.

II. 1. consecro: quamvis licet Menti delubra et Virtuti et Fidei consecremus, tamen ..; N III, 88. (videat) Graeciae, sicut apud nos, delubra magnifica humanis consecrata simulacris; R III, 14.

dedico: Fontis delubrum Maso ex Corsica dedicavit; N III, 52.

facio: ut sibi eo in colle delubrum fieret; R II, 20.

habeo: ut ... urbes, muros, domicilia, delubra haberemus; N II, 150. »*in urbibus* delubra habento;« L II, 19.

servo: pulsus a delubris is, qui illa servarat; L II, 42.

veneror: cum ... eorum in urbibus atque agris augustissima delubra veneremur; fr IX, 11.

video: vidimus .. eius (Hecatae) aras delubraque in Graecia; N III, 46. cuius (Erechthei) Athenis et delubrum vidimus et sacerdotem; N III, 49. Venus prima Caelo et Die nata, cuius Elide || Eli || delubrum vidimus; N III, 59. s. consecro; R III, 14.

2. aufero de: etiam mensas argenteas (Dionysius) de omnibus delubris iussit auferri; N III, 84.

depono in: Alexander in Cilicia deposuisse apud Solensis in delubro pecuniam dicitur; L II, 41.

existimo de: quid de templis, delubris sacrificiisque sollemnibus ... existimandum sit; N I, 14.

pello a: s. I. servo.

III. certamen pro: est ... certamen .. pro deorum templis atque delubris proque urbis muris; N III, 94.

IV. 1. distingui: eius modi coniunctionem tectorum oppidum vel urbem appellaverunt delubris distinctam spatiisque communibus; R I, 41.

2. in: ligneum .., quod *quis*que voluerit, ... dicato itemque lapideum in delubris communibus; L II, 45.

demens, des Verstandes beraubt, unsinnig, thöricht: alqs: quis tam demens, ut sua voluntate maereat? T III, 71. cui (amori) »in manu sit, quem esse dementem velit«; T IV, 68. »Apollo fatis fandis dementem invitam ciet«; D I, 66. qua perturbatione animi, quae, sanus cum esset, timebat ne evenirent, ea demens eventura esse dicebat; D II, 114. quis tandem erit tam demens, qui dubitet, utrum se esse malit? R III, 27. ea (honesta, turpia) .. in opinione existimare, non in natura posita dementis est; L I, 45. in tranquillo tempestatem adversam optare dementis est; O I, 83. ego vero te non stultum, ut saepe, non improbum, ut semper, sed dementem * || insanire * ||; P 27.

alqd: iis nihil potest esse dementius; O II, 24.

homo: homo demens, ut isti putant, ... in his undis et tempestatibus ad summam senectutem maluit iactari quam ..; R I, 1.

mentes: »quo vobis mentes, rectae quae stare solebant antehac, dementes sese flexere viai?« C 16.

viri: summos viros desipere, delirare, dementis esse dicebas; N I, 94.

dementia, Verrücktheit, Thorheit, Wahnsinn: I, 1. est: quae tanta dementia est, ut in maxumis motibus mutationibusque caeli nihil intersit ..? D II, 94.

2. sum: insanitas quaedam (animi), quae est insania eademque dementia; T III, 10. solum habere velle summa dementia est; T IV, 56.

II. coniungo: cum poëtarum .. errore coniungere licet portenta magorum Aegyptiorumque in eodem genere dementiam; N I, 43.

dico: isto .. modo licet dicere utilem vinulentiam ad fortitudinem, utilem etiam dementiam; T IV, 52.

nomino: quod animi adfectionem lumine mentis carentem (maiores) nominaverunt amentiam eandemque dementiam; T III, 10.

demergo, eintauchen, untertauchen, versenken: alqm: si quando .. nos demersimus, ut qui urinantur; A fr. 10. (C. Marius) expulsus, egens in palude demersus; F II, 105. qui demersi sunt in aqua; F III, 48.

animum: est .. animus caelestis ex altissimo domicilio depressus et quasi demersus in terram; C 77.

caput: »cornix ... demersit caput et fluctum cervice recepit;« D I, 14.

equum: quod equus, in quo ego vehebar, mecum una demersus rursus apparuit; D II, 140.

leges: quamvis .. sint demersae leges alicuius opibus, quamvis timefacta libertas, emergunt tamen haec; O II, 24.

mentem: ne ||nec|| tam vegeta mens aut in corde cerebrove aut in Empedocleo sanguine demersa iaceat; T I, 41.

veritatem: ut Democritus, in profundo veritatem esse demersam; A I, 44.

demeto, abmähen: agros: (Galli) armati alienos agros demetunt; R III, 15.

fructum: neque .. serendi neque colendi nec tempestive demetendi percipiendique fructus ... pecudum scientia est; N II, 156. reliqua .. tempora demetendis fructibus et percipiendis accommodata sunt; C 70.

demetor s. **dimetor.**

demigro, wegziehen, auswandern: I. unpersönlich: mortemne mihi minitaris, ut omnino ab hominibus, an exilium, ut ab inprobis demigrandum sit? P 18.

II. alqs: vetat .. dominans ille in nobis deus iniussu hinc nos suo demigrare; T I, 74. prius quam Theseus eos (Atticos) demigrare ex agris et in astu, quod appellatur, omnis se conferre iussit ||iussisset||; L II, 5. si ex hac in aliam haud paulo meliorem domum sine mora demigrare (volumus); fr V, 97.

deminutio, Verminderung, Verlust: I. facio: ut suum quisque teneat neque de bonis privatorum publice deminutio fiat; O II, 73.

II. notare: cum videmus ... lunam .. accretione et deminutione luminis quasi fastorum notantem et significantem dies; T I, 68.

demiror, sich wundern: simiae .. Dodonaeae improbitatem historiis Graecis mandatam esse demiror; D II, 69.

demisse, demütig: cum humiliter demisseque sentiret; T V, 24.

demissio, Beugung: cadere in eundem timorem et infractionem quidem animi et demissionem; T III, 14.

demitto, demissus, herablassen, senken, sinken lassen, herabstimmen, part. niedergeschlagen, verzagt: I. absolut: in quo (malo) demitti contrahique animo rectum esse videatur; T IV, 14.

II. alqd: est in animis omnium fere natura molle quiddam, demissum; T II, 47.

animum: (stulti) animos .. demittunt et contrahunt rationi non obtemperantes; T IV, 14. s. **animus**, II. 1. demitto (3 St.) S. 187, b.

equum: qui (Dionysius) cum per agrum Leontinum iter faciens equum ipse demisisset in flumen; D I, 73.

fasces: tum demissi populo fasces; R I, 62. eadem .. mente P. Valerius .. fasces primus demitti iussit, cum dicere in contione coepisset; R II, 53.

gladium: in hoc medio apparatu fulgentem gladium e lacunari saeta equina aptum demitti iussit; T V, 62.

rem: eo .. rem demittit Epicurus, ... nulli (sensui) esse credendum; A II, 79.

demo, abnehmen, wegnehmen, abziehen: alqd: cum aliquid minutatim et gradatim additur aut demitur; A II, 49. nulla omnino in re minutatim interrogati, .. quanto aut addito aut dempto certum respondeamus, [non] habemus; A II, 92. cetera illa adhibebat, quibus demptis negat se Epicurus intellegere quid sit bonum; F II, 64. nihil demi (potest), ut virtutis nomen relinquatur; P 22.

aeternitatem: dempta .. aeternitate nihilo beatior Iuppiter quam Epicurus; F II, 88.

augurium: quo .. (augurio saeclorum futurorum) dempto; T I, 33.

barbam: idem .. (Dionysius) Aesculapii Epidauri barbam auream demi iussit; N III, 83.

securis: Publicola lege illa de provocatione perlata statim securis de fascibus demi iussit; R II, 55.

demolior, niederreißen, abbrechen: I. alqs: Calpurnius cum demolitus esset cognossetque Claudium aedes postea proscripsisse, quam esset ab auguribus demoliri iussus; O III, 66.

II. alqd: cum ... augures ... iussissent .. Ti. Claudium Centumalum ... demoliri ea, quorum altitudo officeret auspiciis; O III, 66.

domum: hanc (domum) Scaurus demolitus accessionem adiunxit aedibus; O I, 138.

demonstratio, Angabe: quam multae quamque de variis rebus et causae ... et demonstrationes, quem ad modum quidque fiat, (conquisitae et collectae sunt)! F IV, 13.

demonstro, zeigen, darlegen, beweisen, nachweisen: I, 1. indir. Frage: cur ista se res ita habeat, ut dixi, deinceps demonstrandum est; F V, 27. vgl. II. alqd; C 78.

2. acc. c. inf.: quoniam ante demonstratum est etiam singulas eius (summi boni) partes esse per se expetendas; F V, 44. s. II. alqd; T IV, 76. — non modo in tot gentibus (genera iuris) varia, sed in una urbe ... milliens mutata demonstrem; R III, 17.

II. alqd: est etiam illud ... demonstrandum, nullam esse ..; T IV, 76. demonstrabantur mihi praeterea, quae Socrates supremo vitae die de inmortalitate animorum disseruisset; C 78.

figuram: mens cuiusque is est quisque, non ea figura, quae digito demonstrari potest; R VI, 26.

genera: s. II, 2. R III, 17.

locum: id .. (caput) inventum est eo loco, qui est ab haruspicibus demonstratus; D I, 16.

mortes: ab Euhemero .. et mortes et sepulturae demonstrantur deorum; N I, 119.

sepulcra: quaere, quorum (deorum) demonstrentur sepulcra in Graecia; T I, 29.

sepulturas: s. mortes.

viam: quia viam demonstravisset interimendi sui; T V, 60.

demoveo, entfernen, verdrängen, vertreiben: honestatem: ut (honestas) nullis nec suppliciis nec praemiis demoveri possit ex eo, quod rectum esse decreverit; F IV, 59.

mentem: si ... ea .. (voluptas) quo est maior, eo magis mentem ex sua sede et statu demovet; P 15.

viros: viri fortes ... mori malunt quam tantum modo de dignitatis gradu demoveri; T II, 58.

demum, gerade, eben, erst: is: ea . ei (animo) demum naturalis est sedes, cum ad sui simile penetravit; T I, 43. ea sunt enim demum non ferenda in mendacio; R II, 28.

nunc: »nunc demum mihi animus ardet;« F II, 14.

tum: tum demum mihi procax Academia videbitur, si ..; N I, 13. quod si convenerit, tum demum || [tum demum]; et || decebit ingredi in sermonem; R I, 38.

demutatio, Veränderung, Entartung: est .. maritimis urbibus etiam quaedam corruptela ac demutatio morum; R II, 7.

denarius, Denar: I. sum: quod sit mille denarium; O III, 92.

II. emere: indicetne ei vir bonus aurum illud esse an emat denario? O III, 92.

deni, je zehn: quom deni creentur, *non* nullos in omni memoria reperies perniciosos tribunos; L III, 24.

denicales, Totenfest: nec .. tam denicales, quae a nece appellatae sunt, quia residentur mortuis || mortui ||, quam ceterorum caelestium quieti dies feriae nominarentur, nisi maiores eos, qui ex hac vita migrassent, in deorum numero esse voluissent. eas in eos dies conferre ius || est ||, ut nec || ut || ipsius neque publicae feriae sint; L II, 55.

denique, endlich, zuletzt, überhaupt, kurz: I. Reihenfolge: 1. Substantiva, substantivische Adjectiva und Pronomina: si ars, si ratio, si via, si vis denique conclusionis valet, eadem est in utroque; A II, 96. lunam, stellas, supera d. omnia stare censet; A II, 123. hic si definire, si dividere didicisset, si loquendi vim, si d. consuetudinem verborum teneret; F II, 30. summa gratia, vita d. conferta voluptatum omnium varietate; F II, 64. nihil, nisi quod expediat, nihil d. nisi tua causa (te facturum); F II, 76. recta .. effectio, item convenientia, d. ipsum bonum ... crescendi accessionem nullam habet; F III, 45. quonam modo ... deserueritis omnia .. ea, quae ... absint a nostra potestate, ipsum d. officium; F IV, 26. ordo gerendorum negotiorum, officia vitae, ipsum d. illud honestum ... deserendum est; F IV, 68. mathematici, poëtae, musici, medici d. ex hac tamquam omnium artificum || artium || officina profecti sunt; F V, 7. quid, quod homines infima fortuna, nulla spe rerum gerendarum, opifices d. delectantur historia? F V, 52. exsistit illud, ut amici, ut fratres, ut propinqui, ut affines, ut cives, ut omnes d. ... propter se expetendi sint; F V, 67. haec est ... oratio, d. haec est undique completa et perfecta explicatio summi boni; F V, 72. miserum esse ... M. Crassum ..., miserum Cn. Pompeium ..., omnis d. miseros, qui hac luce careant; T I, 12. nervos, venas, omnem d. membrorum et totius corporis figuram videor posse dicere, unde concreta ... sint; T I, 56. stupra dico et corruptelas et adulteria, incesta d.; T IV, 75. si debilitatem, caecitatem (timet), si d. ... servitutem; T V, 15. aderit ... interitus patriae, exilium, servitus d.; T V, 29. certantis .. calcibus, unguibus, morsu, d.; T V, 77. et umorem et calorem ..., animum d. illum spirabilem, si quis quaerat, unde habeamus; N II, 18. quam salutares (natura dedit) non modo hominum, sed etiam pecudum generi, iis d. omnibus, quae oriuntur e terra, ventos Etesias! N II, 131. enumerari non possunt fluminum opportunitates, aestus maritimi ..., utilitates || † artes, al. || d. innumerabiles ad victum et ad vitam necessariae; N II, 132. mathematicus, musicus, omni d. doctrina eruditus, postremo philosophus erit mundus || [erit mundus] ||; N III, 23. vineta, segetes, oliveta, ubertatem frugum ..., omnem d. commoditatem prosperitatemque vitae a dis se habere; N III, 86. cum (Socrates) de moribus, de virtutibus, d. de re publica disputet; R I, 16. non eros nec dominos appellabant eos ..., d. ne reges quidem; R I, 64. ut . . in .. tanta libertate canes etiam et equi, aselli d. liberi sic incurrant, ut iis de via decedendum sit; R I, 67. qui sibi cum suis civibus, qui d. cum omni hominum genere nullam iuris communionem ... velit; R II, 48. nos ... iudicia senatus, Italiae, gentium d. omnium conservatae patriae consecuti sumus; L II, 42. quoniam decorum illud in omnibus factis, dictis, in corporis d. motu et statu cernitur; O I, 126. num quis existat, cui voluptas, cui divitiae, cui d. praeter officium fortis et magni viri quicquam aliud propositum fuisse videatur? P 12. non fides (Reguli cruciabatur a Poenis), non constantia, non ulla virtus, non d. animus ipse; P 16. sapientis animus ... contemptione fortunae, virtutibus d. omnibus ut moenibus saeptus vincetur et expugnabitur? P 27. quis neget omnes leves, omnes cupidos, omnes d. improbos esse servos? P 35. quid horum est liberi? quid d. servi non inertis? P 39. qui illam Sullani temporis messem recordetur, qui testamenta subiecta ..., qui d. omnia venalia; P 46.

2. Verba: qui nulla arte adhibita ... disputant, nihil definiunt, nihil partiuntur, nihil apta interrogatione concludunt, nullam d. artem esse nec dicendi nec disserendi putant; A I, 5. qui (Chremes) novum vicinum non vult »fodere aut arare aut aliquid ferre d.«; F I, 3. ut esset ... armatus, ut omnia praesidia haberet ..., ut esset semper d. beatus; T V, 19. ut ... bonus ille vir vexetur, rapiatur, manus ei d. adferantur; R III, 27. ut ... ille improbus laudetur, colatur ..., vir d. optimus omnium existimatione ... iudicetur; R III, 27. qui nihil dicit, nihil facit, nihil cogitat d. nisi lubenter ac libere; P 34. Cethego, homini non probatissimo, .. (illa cupiditas) coëgit eos ... munera mittere, noctu venire domum ad eum, precari, || precibus || d. supplicare; P 40.

3. Sätze: denique || in qua || tradebatur omnis dialecticae disciplina; A I, 32. qui nihil cognosci, nihil percipi, nihil sciri posse dixerunt ... nihil veritati relinqui, d. omnia tenebris circumfusa esse [dixerunt]; A I, 44. d. videantur (ista) sane, ne adfirmentur modo; A II, 87. d. sitne (animus) an, ut Dicaearcho visum est, ne sit quidem ullus? A II, 124. d. scripta Lycurgi, Solonis, duodecim tabulas nostras non esse leges? A II, 136. ut ... praetereat omnes voluptates, dolores d. quosvis suscipere malit quam deserere ullam officii partem; F I, 24. d. etiam morati melius erimus; F I, 63. cuius rei causa perficere, quae conaris, velis, quid optimum d. in vita indices; F II, 74. ea d. omni vita ... illam vitam ... magis expetendam non esse, sed magis sumendam; F IV, 20. quotienscumque dicetur male quis de se mereri sibique inimicus esse atque hostis, vitam d.

fugere; F V, 29. cornibus uti boves videmus, nepas aculeis, suam d. cuique (bestiae) naturam esse ad vivendum ducem; F V, 42. somnum d. nobis . . . contra naturam putaremus datum; F V, 54. oratorem d. non modo accusantem, sed ne defendentem quidem probant sine aculeis iracundiae; T IV, 43. virum d. videri negant, qui irasci nesciat; T IV, 43. philosophiae d. ipsius principes numquam in suis studiis tantos progressus sine flagranti cupiditate facere potuissent; T IV, 44. quid d. homines doctissimi et summi poëtae de se ipsis et carminibus edunt et cantibus? T IV, 71. abducendus .. est ... ad alia studia, . . . negotia, loci d. mutatione tamquam aegroti non convalescentes saepe curandus est; T IV, 74. quaero .., vester deus primum ubi habitet, deinde quae causa eum loco moveat ..., porro ... quid appetat, ad quam d. rem motu mentis ac ratione utatur, postremo ..; N I, 104. nos campis, nos montibus fruimur, nostri sunt amnes ..., nos flumina arcemus, derigimus, avertimus, nostris d. manibus in rerum natura quasi alteram naturam efficere conamur; N II, 152. ficta haec esse dicamus, quidvis d. potius quam deos res humanas curare fateamur; D I, 33. si ratio mecum facit, si eventa, . . . si maiores etiam nostri, si d. hoc semper ita putatum est; D I, 84. non habeo d. nauci Marsum augurem, non vicanos haruspices; D I, 132. qui d. . . . possit idem de se praedicare ..; R I, 27. ut hoc malum usque ad bestias perveniat, d. ut pater filium metuat, filius patrem neglegat; R I, 67. nec . . . prae se fert ..., d. ne nota quidem ulla, pacatus an hostis sit, discerni ac iudicari potest; R II, 6. cum ... neque esset usquam consilio aut auctoritati locus, socios d. tuendae rei publicae, summos viros, amisissem; O II, 2. qui d. ex bestiis fructus aut quae commoditas, nisi homines adiuvarent, percipi posset? O II, 14. d. isto bono utare, dum adsit, cum absit, ne requiras; C 33. d. ceterae res, quae expetuntur, oportunae sunt singulae rebus fere singulis; Lae 22. hinc patriae proditiones, ... hinc cum hostibus clandestina colloquia nasci, nullum d. scelus, nullum malum facinus esse, ad quod suscipiendum non libido voluptatis inpelleret; C 40. d. sic iudico, post illos nobiles Pythagoreos ... hunc (P. Nigidium) extitisse, qui ..; Ti 1.

II. **Zeit**: 1. **allein**: denique exoravit tyrannum, ut abire liceret; T V, 62. ad lucem d. arte et graviter dormire te || dormitare || coepisse; D I, 59. causis .. efficientibus quamque rem cognitis posse d. sciri, quid futurum esset; Fa 33.

2. **tum**: tum denique poterit aliquid cognosci et percipi; F I, 64. ut tum d. iudicetur, beatusne fuerit. cum ..; F III, 76 tum d., quam hoc late pateat, intelleges; T I, 29. quo cum venerimus, tum d. vivemus; T I, 75. cum ... opinio accessit, ... tum d. efficitur illa gravis aegritudinis perturbatio; T III, 61 (62). quae (opinio) tum d. non appellatur recens, cum vetustate exaruit; T III, 75. qui convenit polliceri operam suam rei publicae tum d., si necessitate cogantur? R I, 11. sin autem temporibus cogeretur, tum id munus d. (sapientem) non recusare; R I, 11. quae (ratio) non tum d. incipit lex esse, quom scripta est, sed tum, quom orta est; L II, 10. gleba vocatur, ac tum d. multa religiosa iura conplectitur; L II, 57. quasi (animus), cum excessisset e vita, tum d. victurus esset; C 82. tum se d. errasse sentiunt, cum eos (amicos) gravis aliquis casus experiri cogit; Lae 84. animum (deus) haud ita, ut modo locuti sumus, tum d., cum corpus ei effecisset, inchoavit; Ti 21. tum d. omne, quod erat concretum atque corporeum, (deus) substernebat animo; Ti 26. absoluto perfectoque numero temporis absolutum annum perfectumque tum compleri d., cum ..; Ti 33.

dens, Zahn: 1. conficiunt, dividunt: dentibus .. in ore constructis manditur atque [ab iis] extenuatur et molitur cibus. eorum adversi acuti morsu dividunt escas, intimi autem conficiunt, qui genuini vocantur; N II, 134.

condolescit: nos, si pes condoluit, si dens, ... ferre non possumus; T II, 52.

est: in ore sita lingua est finita dentibus; N II, 149.

exsistunt: si qui dentes et pubertatem natura dicat existere; N II, 86.

II, 1. construo: f. I. conficiunt.

dico: bona dicantur necesse est: candiduli dentes, venusti oculi, color suavis; T V, 46. plectri similem linguam nostri solent dicere, chordarum dentes; N II, 149.

habeo: dentes, palatum, fauces (habebit deus) nullum ad usum; N I, 92.

iungo, vincio: »cui auro dentes vincti escunt || iuncti essent || «; L II, 60.

voco: f. I. conficiunt.

2. pello ad: cum (lingua sonos) et ad dentes et ad alias partes pellit oris; N II, 149.

III. crepitus: ex quo fit, ut pudorem rubor, terrorem pallor et tremor et dentium crepitus consequatur; T IV, 19.

evolsio: tertius (Aesculapius) Arsippi et Arsinoae, qui primus purgationem alvi dentisque evolsionem, ut ferunt, invenit; N III, 57.

IV, 1. capessere: cibum .. (animalia) partim oris hiatu et dentibus ipsis capessunt, partim ..; N II, 122.

defendere: ut ... se ... defendant cornibus tauri, apri dentibus, morsu leones; N II, 127.

extenuari, mandi, moli: f. I. conficiunt.

finiri: f. I. est.

mactari: »quot avis taetro mactatas dente videtis, tot ..;« D II, 64.

2. ab: f. I. conficiunt.

densus, dicht, gewaltig: occulta: quae Lemni »nocturno aditu occulta coluntur, silvestribus saepibus densa«; N I, 119.

stridor: »densus stridor cum celso e vertice montis ortus adaugescit scopulorum saepe repulsus«; D I, 13.

vestitus: cernes ... vestitus .. densissimos montium; N II, 161.

vis: quod magna vis terrae cavernis contineatur caloris eaque hieme sit || fit || densior; N II, 25.

denudo, entblößen: »neu relliquias semiesas sireis || semi assi reis, quaeso meas sieris || denudatis ossibus ... divexarier«; T I, 106.

denuntiatio, Ankündigung, Androhung: quae est .. ista a deis profecta significatio et quasi denuntiatio calamitatum? D II, 54.

denuntio, anzeigen, zumuten, ankündigen, androhen: I, 1. ut: quid, quod pluribus locis quasi denuntiant, ut neque ... exquiramus, atque ut ... ne separemus? F IV, 9. si quid tale acciderit, ut a deo denuntiatum videatur, ut exeamus e vita; T I, 118.

2. acc. c. inf.: non .. mediocres viri, sed maxumi et docti, Pythagoras et Empedocles, unam omnium animantium condicionem iuris esse denuntiant; R III, 19.

II. alqd: sin autem nihil denuntiabitur, eo tamen simus animo, ut ..; T I, 118. huic (P. Calpurnio) ab auguribus illud idem denuntiatum

est; O III, 66. hereditatis spes. .. quicquid denuntiatum est, facit; P 39. cum ... orbis illius generis alterius inmutatus et rectus omnia animo mentique denuntiat, tum ..; Ti 28.

adventum: terra continens adventus hostium non modo expectatos, sed etiam repentinos multis indiciis et quasi fragore quodam et sonitu ipso ante denuntiat; R II, 6.

bellum: f. **bellum,** II, 1. denuntio (5 St.) S. 331, a.

calamitatem: eadem .. tempestate multis signis Lacedaemoniis Leuctricae pugnae calamitas denuntiabatur; D I, 75.

damna, hereditates: tum hereditates, tum damna (haruspices) denuntiant; D II, 32.

mortem: qui (Hector) moriens propinquam Achilli mortem denuntiat; D I, 65.

seditiones: quibus portentis magna populo Romano bella perniciosaeque seditiones denuntiabantur; D I, 97.

deorsum, deorsus, abwärts: commeo: naturis his || iis || ... sursus deorsus, ultro citro commeantibus; N II, 84.

fero: censet .. (Epicurus) eadem illa individua et solida corpora ferri deorsum suo pondere ad lineam; F I, 18. si omnia deorsus || deorsum || e regione ferrentur et, ut dixi, ad lineam; F I, 19. ait (Epicurus) atomum, cum pondere et gravitate derecto || directo || deorsus feratur, declinare paululum; N I, 69. haec aut pondere deorsum aut levitate [in] sublime ferri; N II, 44.

Lücke: et ante et pone et ad laevam et ad dextram et sursum et deorsum, modo huc, modo illuc *; Ti 48.

depasco, abweiden: in qua (controversia) ... depasci veterem possessionem Academiae ab hoc acuto homine non sinemus; L I, 55.

depeculor, plündern: ut peccatum est patriam prodere, parentes violare, fana depeculari, sic ..; F III, 32.

depello, hinabstoßen, vertreiben, verdrängen, beseitigen, entfernen: alqm: ne ab iis, quae clara sint ipsa per sese, quasi praestigiis quibusdam et captionibus depellamur; A II, 45. me nemo de inmortalitate depellet; T I, 77. ne scilicet dolorem summum malum diceres oppositoque dedecore sententia depellerere; T II, 16. multae (bestiae) etiam insectantis odoris intolerabili foeditate depellunt; N II, 127. quos ne depellere quidem a se sine ferro potuit res publica; L III, 20. supplantare eum, quocum certet, aut manu depellere nullo modo debet; O III, 42.

alqd: umorem .. (nares) semper habent ad pulverem multaque alia depellenda non inutilem; N II, 145. quod tum eveniet, cum illa ... ratione depulerit; Ti 45. f. malum.

aegritudinem: nunc aegritudinem, si possumus, depellamus; T III, 25.

atomum: si || ut || alia (atomus) ab alia numquam depellatur; Fa 22.

caput: haruspices in Tiberim id (caput) depulsum esse dixerunt; D I, 16.

cibum: is (stomachus) agitatione et motibus linguae cum depulsum et quasi detrusum cibum accepit, depellit; N II, 135. depulso .. de pectore et in omne corpus diviso et mitificato cibo; D II, 57.

dolorem: libero tempore ... omnis voluptas assumenda est, omnis dolor depellendus || repellendus ||; F I, 33. prudentiam introducunt scientiam suppeditantem voluptates, depellentem dolores; O III, 118.

famem: cum cibo et potione fames sitisque depulsa est; F I, 37.

inveterationem: inveteratio .., ut in corporibus, aegrius depellitur quam perturbatio, citiusque repentinus oculorum tumor sanatur, quam diuturna lippitudo depellitur || [depellitur] ||; T IV, 81.

iugum: vir ingenio et virtute praestans, L. Brutus, depulit a civibus suis iniustum illud durae servitutis iugum; R II, 46.

lippitudinem: f. inveterationem.

malum: si aliud quippiam nacti sumus fortuiti boni aut depulimus mali; N III, 87.

pericula: multa etiam pericula depulsa sunt; N II, 163.

perturbationem: f. inveterationem.

pressum: simillime animus intentione sua depellit pressum omnem ponderum; T II, 54.

principes: deligitur ... dux contra illos principes adflictos iam et depulsos loco audax, inpurus; R I, 68.

pulverem: f. alqd; N II, 145.

reliquias: quem ad modum .. reliquiae cibi depellantur tum astringentibus se intestinis, tum relaxantibus; N II, 138.

sitim: f. famem.

terrorem: eum .. terrorem, quem tibi rei novitas attulerit, naturae ratione depellito; D II, 60. cum tu duobus huius urbis terroribus depulsis in omne tempus prospexeris; R I, 71.

turpitudinem: cum .. Alcibiades ... Socrati supplex esset, ut sibi virtutem traderet turpitudinemque depelleret; T III, 77.

deperdo, verlieren, einbüßen: qui timebit, ne quid ex his deperdat, beatus esse non poterit; T V, 40.

depingo, darstellen, schildern, vorstellen: alqd: f. **cogitatio,** V, 1. depingere (3 St.) S. 437, b.

rem publicam: quam (rem publicam) ... sibi ipse Socrates tripertito || peripatetico, al. || illo in sermone depinxerit; R II, 51.

tabulam: quam (tabulam) Cleanthes sane commode verbis depingere solebat; F II, 69.

deploro, klagen, beklagen, beweinen: I, 1. efficere: quid necesse est ... etiam vitam efficere deplorando miseriorem? T I, 88.

2. alqs: adflictusne et iacens et lamentabili voce deplorans audies: „o virum fortem!“? T II, 32.

II. quod: f. III. alqd; C 7.

III. alqd: hi poterant omnes eadem illa de Andromacha deplorare: »haec omnia vidi —;« T III, 53. quae C. Salinator, quae Sp. Albinus, homines consulares, nostri fere aequales, deplorare solebant, tum quod voluptatibus carerent, ... tum quod spernerentur ..; C 7.

caecitatem: augurem Tiresiam ... numquam inducunt deplorantem caecitatem suam; T V, 115.

interitum: ut Theophrastus interitum deplorans Callisthenis ... rebus Alexandri prosperis angitur; T III, 21. f. intermissionem.

intermissionem: admonebat me res, ut hoc quoque loco intermissionem eloquentiae, ne dicam interitum, deplorarem; O II, 67.

vitam: non lubet .. mihi deplorare vitam; C 84.

depono, niederlegen, in Verwahrung geben, endigen, aufgeben, verzichten: alqd: nec (te ea) de

manibus umquam deponere; A I, 3. — reddo: erit etiam inchoatum (officium), ut, si iuste depositum reddere in recte factis sit, in officiis ponatur depositum reddere; F III, 59. qui propter avaritiam clam depositum non reddidit, quod est iniustitiae; T III, 17. cum ea ... commutantur fiuntque contraria, ut reddere depositum, facere promissum; O I, 31. et promissa non facienda non numquam, neque semper deposita reddenda; O III, 95. si is, qui apud te pecuniam deposuerit, bellum inferat patriae, reddasne depositum? O III, 95. facere promissa, stare conventis, reddere deposita commutata utilitate fiunt non honesta; O III, 95. qui depositum nullo teste, cum lucrari inpune posset auri pondo decem, reddiderit; P 21.

actionem: neque .. est consentaneum ullam honestam rem actionemve, ne sollicitus sis, aut non suscipere aut susceptam deponere; Lae 47.

amicitias: cavendum erit, ne non solum amicitiae depositae, sed etiam inimicitiae susceptae videantur; Lae 77.

amores: quod summi puerorum amores saepe una cum praetexta toga ponerentur || deponerentur ||; Lae 33.

bellum: in quo (bello) et suscipiendo et gerendo et deponendo ius ut plurimum valeret, ... sanximus; L II, 34.

coniuges: coniugibus et liberis Troezene depositis; O III, 48.

curam: qui (Socrates) omnem eius modi curam deposuerit; R I, 15.

dolorem: si .. (dolor) deponi potest, etiam non suscipi potest; T III, 66.

gladium: si gladium quis apud te sana mente deposuerit, repetat insaniens; O III, 95.

imperium: consules summum imperium statim deponere (maluerunt) quam id tenere ..; N II, 11. ut quisquam inveterata potestate aut ad deponendum imperium tardior esset aut ad optinendum munitior; R II, 23. imperia ... potius aut non accipienda interdum aut deponenda non numquam; O I, 68.

liberos: s. coniuges.

molestias: existimavi honestissime molestias posse deponi, si me ad philosophiam rettulissem; O II, 4.

pecuniam: Alexander in Cilicia deposuisse apud Solensis in delubro pecuniam dicitur; L II, 41. s. alqd; O III, 95.

religiones: ut ... valeant .. (libri) ad deponendas potius quam ad suscipiendas religiones; D II, 112.

rem: s. actionem.

studium: nobis placet nec pristinum dicendi studium deponere et in hac ... arte versari; T I, 7.

depopulatio, Verwüstung, Plünderung: docuit .. sine depopulatione atque praeda posse eos (cives) colendis agris abundare commodis omnibus; R II, 26.

deporto, davontragen, mit sich führen, heimbringen: alqd: cum aliud nihil ex tanta praeda domum suam (M. Marcelli avus) deportavisset; R I, 21.

cognomen, humanitatem, prudentiam: te .. non cognomen solum Athenis deportasse, sed humanitatem et prudentiam intellego; C I.

triumphum: frustra se triumphum tertium deportaturum fuisse, nisi ..; O I, 78.

vim: magnam .. vim seminum secum frumenti similium (Indus) dicitur deportare; N II, 130.

deposco, verlangen: ipse .. aequalem aetatis suae memoriam deposcit; L I, 8.

depravate, verkehrt: de quibus (voluptate, dolore) neque depravate iudicant neque corrupte; F I, 71.

depravatio, Entstellung, Verunstaltung: I. coepit, al.: quodsi depravatio consuetudinum, si opinionum vanitas non inbecillitatem animorum torqueret et flecteret, quocumque coepisset; L I, 29.

debet, videtur: quanta illa depravatio et foeditas turpificati animi debet videri! O III, 105.

II, 1. peccari: in quibus si peccetur distortione et depravatione quadam ac motu statuve deformi; F V, 35.

superari: quae (somniorum ratio) ... videamus ne nostra superstitione et depravatione superetur; D II, 136.

2. propter: hoc quamquam video propter depravationem consuetudinis neque more turpe haberi neque ..; O III, 69.

depravo, entstellen, verunstalten, verderben, verführen: alqm: malis moribus opinionibusque depravati; T III, 2. utrum poëtae Stoicos depravarint, an Stoici poëtis dederint auctoritatem, non facile dixerim; N III, 91.

alqd: ut (Epicurus) ea, quae corrigere vult, mihi quidem depravare videatur; F I, 17. cum ita nati essent, ut quaedam contra naturam depravata haberent; D II, 96.

animal: omne animal ... id .. facere nondum depravatum; F I, 30. quae (animalia) nondum depravata sint; F II, 31.

bestias: quamvis .. (bestiae) depravatae non sint, pravae tamen esse possunt; F II, 33.

mores: aut hac dulcedine corruptelaque depravati (mores), ut quidam putant, aut ..; L II, 38. corrupti mores depravatique sunt admiratione divitiarum; O II, 71.

naturam: nihil earum rerum defuturum, quas natura non depravata desideret; F I, 50. ferarum natura non est illa quidem depravata mala disciplina, sed natura sua; F II, 33. eas (disciplinas) ... ipsam depravare naturam; F III, 11.

sensus: sensus nostros non parens, non nutrix, non magister, non poëta, non scaena depravat; L I, 47.

Fragment: ex ea (via) multis vitiis et erroribus depravata deducitur; fr V, 70.

deprecor, Fürbitte einlegen, um Gnade bitten, durch Bitten abwenden: I. alqs: quo (Q. Pompeio) . . deprecante accepta lex non est; O III, 109. C. Blossius Cumanus, hospes familiae vestrae, .. quom ad me ... deprecatum venisset; Lae 37.

necessarii: cum civili bello victor iratus (Marius) necessariis Catuli deprecantibus ... respondit ..; T V, 56.

II, 1. ne: primum .. deprecor, ne ... putetis; F II, 1. Paulus Persi deprecanti, ne in triumpho duceretur, „in tua id quidem potestate est"; T V, 118.

2. quo minus: quo minus ambo una necaremini, non deprecarere || precarere || ? F II, 79.

III. genus: qui (Anaxarchus) ... nullum genus supplicii deprecatus est neque recusavit; T II, 52.

invidiam: quia ... collegae .. non modo invidia pari non erant, sed etiam Claudii invidiam Gracchi caritas deprecabatur; R VI, 2.

deprehendo, antreffen, ergreifen, überraschen: sapientem: deprehensus (sapiens) omnem poenam contemnet; F II, 57.

sicam: ante senatum tua sica deprehensa est; P 31.

deprimo, niederdrücken, senken, in den Grund bohren: alqm: vitiis et sceleribus contaminatos deprimi in tenebras atque in caeno iacere docuerunt; fr IX, 12.
animum: est .. animus caelestis ex altissimo domicilio depressus et quasi demersus in terram; C 77.
classes: classes, ... alteram naufragio, alteram a Poenis depressam, interire; D II, 20.
lancem: ut .. necesse est lancem in libram || libra || ponderibus impositis deprimi, sic ..; A II, 38.
maria, terram: terram, mihi crede, ea lanx et maria deprimet; F V, 92. qui (Critolaus) ... tantum propendere illam [boni lancem] putet, ut terram et maria deprimat; T V, 51.

depromo, hervorholen, entnehmen, entlehnen: argumenta: e quibus locis quasi thesauris argumenta depromerentur; F IV, 10.
copiam: unde aut || autem || ad agendum aut ad dicendum copia depromi maior gravissimorum exemplorum quasi incorruptorum testimoniorum potest? fr V, 27.
libros: ut eos (libros) ipse, ut solebam, depromerem; F III, 7.
operam, pecuniam: aut opera benigne fit indigentibus aut pecunia. ... altera ex arca, altera ex virtute depromitur; O II, 42.
orationem: vereor, ne cui vestrum ex Socraticorum || otiosorum, al. || hominum disputationibus, non ex meo sensu deprompta || depromta || haec videatur oratio; P 6.

depugno, kämpfen, bis zur Entscheidung kämpfen: I, 1. causa: apud eundem poëtam Aiax cum Hectore congrediens depugnandi causa agit, ut sepeliatur, si sit forte victus; fr VIII, 9.
2. Infinitiv: digladiari .. semper *et* depugnare in || cum || facinorosis et audacibus quis non cum miserrimum, tum etiam stultissimum dixerit? A fr 12. cum Hannibali apud eum (regem Prusiam) exsulanti depugnari placeret; D II, 52.
II. alqs: si voluptatis causa cum Gallo apud Anienem depugnavit provocatus; F II, 73. cum (Aiax) depugnaturus esset || est || cum Hectore; T IV, 49.
par: unum .. par, quod depugnet, reliquum est, voluptas cum honestate; A II, 140.
sapiens: cum (sapiens) sibi cum capitali adversario, dolore, depugnandum videret; F IV, 31.
sontes: cum .. sontes ferro depugnabant; T II, 41.
tribunus: quadriennio post, cum tribunus militaris depugnavi apud Thermopylas M'. Glabrione consule; C 32.
voluptas: s. par.

depulsio, Zurückwerfen, Abwehr: I, 1. est: omnium .. inanium visorum una depulsio est; A II, 51.
2. sum: quae (lex) est recti praeceptio pravique depulsio; N II, 79.
II. puto: voluptatis alii primum appetitum putant et primam depulsionem doloris; F V, 17 (18).
III. cerni: supina etiam ora cernuntur depulsione luminum; Ti 49.
iudicare: nos beatam vitam non depulsione mali, sed adeptione boni iudicemus; F II, 41.

deputo, schätzen, erachten: I. acc. c. inf.: »(oportet) quicquid praeter spem eveniat, omne id deputare esse in lucro;« T III, 30. »quem tu esse hebetem deputes aeque ac pecus;« D I, 45.
III. mit doppeltem Accusativ: alqm: »malo quidem me quovis dignum deputem.« malo se dignum deputat, nisi miser sit; T III, 65.
alqd: »tum equidem in senecta hoc deputo miserrimum, sentire ..;« C 25.

derectus s. **directus.**

derelictio, Hintansetzung: communis utilitatis derelictio contra naturam est; est enim iniusta; O III, 30.

derelinquo, gänzlich verlassen: Tib. || Tiberium || .. Gracchum rem publicam vexantem a Q. Tuberone aequalibusque amicis derelictum videbamus; Lae 37.

derepente, urplötzlich: »quid oculis rabere visa es derepente ardentibus?« D I, 66.

derideo, verspotten: alqm: nos ab eo (homine) derideri puto; T II, 45. derisus est (Zopyrus) a ceteris; T IV, 80.
alqd: non .. ignoras, quam (Epicurei) ista derideant; D II, 39. ioculare istuc ... et a multis saepe derisum; L I, 53.
epigramma: non intellego, cur Aristoteles Sardanapalli epigramma tantopere derideat; F II, 106.
fabulas: quas (fabulas) Epicurei derident; R VI, 3.

derigo s. **dirigo.**

deripio, entreißen: alqd: in vita sibi quemque petere, quod pertineat ad usum, non iniquum est, alteri deripere ius non est; O III, 42.
temeritatem: omnium falsarum opinionum temeritate derepta; F I, 43.

derivatio, Ableitung: adde ductus aquarum, derivationes fluminum, agrorum irrigationes; O II, 14.

derivo, ableiten: cum (sapiens) ... iustitia nihil in suam domum inde derivet; T V, 72.

derogo, beschränken, entziehen: alqd: neque derogari ex hac (lege) aliquid licet; R III, 33.
fidem: quo modo isti ... non ex multis (somniis) potius uni fidem derogent quam ex uno innumerabilia confirment; D II, 146.

derodo, benagen: Lanuvii clipeos, quod haruspicibus tristissumum visum esset, a muribus esse derosos; D I, 99.

descendo, herabsteigen, kommen, sich einlassen: I. unpersönlich: praecipitare istuc quidem est, non descendere; N I, 89.
II. alqs ad: s. **ad,** I. descendo (3 St.) S. 41, a. — ex: tamquam (Velleius) modo ex deorum concilio et ex Epicuri intermundiis descendisset; N I, 18. cum .. equo (Masinissa ingressus iter sit), ex equo non descendere; C 34. — in: post meridiem in Academiam descendimus; T II, 9. ut in Academiam nostram descendimus; T III, 7. quod ita enuntiatur: „descendit in Academiam Carneades"; Fa 19. ut .. in inferiorem ambulationem descendimus; T IV, 7. nec, quod in campum descenderim, id fuisse causae, cur pila luderem; Fa 34. videmusne ... nullum ab iis, qui in id certamen descendant, devitari dolorem? T II, 62. qui (Gyges) ... descendit in illum hiatum; O III, 38. qui in Phalericum etiam descenderim; F V, 5.

hominea: ut ... cotidiano in forum mille hominum cum palliis conchylio tinctis descenderent; R VI, 2.

sapiens: ut verum esset sua voluntate sapientem descendere ad rationes civitatis non solere; R I, 11.

senes: ut ... senes .. ad ludum adulescentium descendant, ne sint iis odiosi et graves; R I, 67.

vita: aperte .. et clara voce audeant dicere beatam vitam in Phalaridis taurum descensuram; T V, 75. cum .. ea (virtute beata vita) descendet in taurum; T V, 87.

descensio, Herabfahren: quem Tiberina descensio festo illo die tanto gaudio affecit, quanto L. Paullum ... eodem flumine invectio? F V, 70.

descisco, abfallen, sich lossagen: I. causa: neque eam causam Zenoni desciscendi fuisse; F IV, 19.

II. alqs, sapiens (F III, 61): s. a. I. descisco (8 St.) S. 4. a.

describo (vgl. **discribo**), abschreiben, aufzeichnen, beschreiben, darstellen, schildern, einteilen, festsetzen: I, 1. unpersönlich: vgl. II, 1.

2. alqs: ut ille (Plato) Cretae || Crete || cum Clinia et cum Lacedaemonio Megillo aestivo, quem ad modum describit, die ... disputat; L I, 15.

II, 1. ut: »itaque || idque || ut ita cadat in annuis anfractibus, descriptum esto;« L II, 19.

2. indir. Frage: vos quidem, Lucili, soletis ..., quam sint omnia ... apta, describere; N I, 47.

III. alqd: ipse .. Metrodorus ... beatum esse describit his fere verbis; F II, 92. — qui (geometrae) omnia vobis, quae describunt, probant; A II, 116. a nobis (ista) descripta, notata, praecepta sunt; F IV, 61. qui (Archimedes) dum in pulvere quaedam describit attentius; F V, 50. eorum, quae in geometria describuntur, quae vera, quae falsa sint; D II, 10. quod ratio oratioque describeret; R II, 66. haec || haec, quae || nos a Scaevola didicimus non ita descripta || sunt || ab antiquis; L II, 49. quotiens illum (C. Galum) lux noctu aliquid describere ingressum, quotiens nox oppressit, cum mane coepisset! C 49.

Andromacham: num propterea suspicari poteris Antromacham Ennii ab ea (sue) posse describi? D I, 23.

formas: (eum) animadvertisse dicunt in arena geometricas formas quasdam esse descriptas; R I, 29.

genera: genera si velim iuris, institutorum, morum consuetudinumque describere; R III, 17.

iussa: qui perniciosa et iniusta populis iussa descripserint; L II, 11.

libros: se ... ab eo ipso illos duo libros .. descripsisse; A II, 11.

Persea: ad pedes Andromedae Perseus describitur; N II, 112.

rationes: prius, quam Archimedes eo (sapiente) inspectante rationes omnes descripserit eas; A II, 116.

sapientem: respondebit eum esse (sapientem) quem ipse descripserit; A fr 20 (S. 10).

speciem: cuius (Xenocratis) in libris, qui sunt de natura deorum, nulla species divina describitur; N I, 34.

sphaeram: post .. ab Eudoxo Cnidio ... eandem illam (sphaeram) astris stellisque || astris ||, quae caelo inhaererent || astris caelo inhaerentibus ||, esse descriptam; R I, 22.

descriptio (vgl. **discriptio**), Abriß, Plan, Ordnung, Figur: I. accommodo: ad quem (usum) accommodanda est aedificandi descriptio; O I, 138.

effero, sumo: cuius (caeli) omnem ornatum et descriptionem sumptam ab Eudoxo multis annis post non astrologiae scientia, sed poëtica quadam facultate versibus Aratum extulisse; R I, 22.

II. explicari: nisi quid erat numeris aut descriptionibus || discr. || explicandum; T I, 38.

deseco, abschneiden: (deus) instituit dupla et tripla intervalla explere partis rursus ex toto desecans; Ti 23.

desero, desertus, verlassen, aufgeben, preisgeben, im Stiche lassen, abfallen, part. verlassen, öde, einsam: I. absolut: alqs: haec duo, ... aut si in bonis rebus contemnunt aut in malis deserunt; Lae 64.

artes, exercitationes: quia (artes exercitationesque virtutum) numquam deserunt ne extremo quidem tempore aetatis; C 9.

II. mit Object: alqm: Academicus ... ab eis, quos deseret, insanus, imperitus temerariusque clamabitur; A fr 20 (S. 28). an tu cum me in summam exspectationem adduxeris, deseris? T I, 39. multo .. tardius fama deseret Curium, Fabricium, Calatinum, duo Scipiones, duo Africanos, ... innumerabilis alios; T I, 110. haec .. te, nisi ita facies, custos dignitatis relinquet et deseret; T II, 33. postremo a Rhodia classe deserti verum vatem fuisse sensistis; D I, 69. quod ... neque ego me abdidi neque deserui neque adflixi; D II, 6. is (Alcibiades) cum esset proiectus inhumatus ab omnibusque desertus iaceret; D II, 143. ut eos, quos tutari debeant, desertos esse patiantur; O I, 28. discendi .. studio (philosophi) impediti, quos tueri debent, deserunt; O I, 28. Lacedaemonios iniuste imperantes nonne repente omnes fere socii deseruerunt? O II, 26. animus .. non me deserens, sed respectans in ea profecto loca discessit, quo ..; C 84.

alqd: ut (natura) ea, quae prima dederit, non deserat; F IV, 37. quod .. in homine praestantissimum atque optimum est, id (natura) deseruit; F V, 59. quia numquam deseritur a se; T I, 53. R VI, 27. si qui sunt, qui desertum illud Carneadeum curent defendere; T V, 87. quae deseri a me ... nefas iudico; N III, 94. ut (fortis civis) ... mortem .. oppetat potius quam deserat illa, quae dixi; O I, 86. s. officium; F IV, 26.

agros: (Democritus) agros deseruit incultos; F V, 87.

amicum: qui (amicus) etiam deserendus et abiciendus est desperatis emolumentis et fructibus; L I, 49. tam est in vitio, quam si parentes aut amicos aut patriam deserat; O I, 23.

animum: nec accidere posse, ut ipse (animus) umquam a se deseratur; T I, 55. cum .. haec (membra) subtracta sunt desertusque || est || animus languore corporis, tum agitatur ipse per sese; D II, 139.

auguria, auspicia: multa auguria, multa auspicia ... neglegentia collegii amissa plane et deserta sunt; D I, 28.

causam: vigila, Chrysippe, ne tuam causam ... deseras; Fa 12.

corpus: »vires vitaque corpus meum nunc deserit omne«; D I, 40. s. officium; F IV, 26.

decus: omnis virtus, omne decus, omnis vera laus deserenda est; F II, 44.

disciplinam: desertae .. disciplinae et iam pridem relictae patrocinium necopinatum a nobis esse susceptum; N I, 6.

Graeciam: deserere consentientem Graeciam ad bellum barbaris inferendum; O III, 99.
habitum: quae est .. (natura), quae se umquam deserat aut partem aliquam sui aut eius partis habitum aut vim aut ullius earum rerum, quae secundum naturam sunt, aut motum aut statum? F IV, 32.
honestum: ipsum .. illud honestum ... deserendum est; F IV, 68.
ius: quod qui recusarent, quamvis honeste id facerent, ius tamen amicitiae deserere arguerentur || † arguerentur ||; Lae 35.
laudem: ſ. decus.
litus: quem cum ex alto ignotas ad terras tempestas et in desertum litus detulisset; R I, 29.
locum: quid (faciet is homo) in deserto quo loco nactus ... inbecillum atque solum? L I, 41.
motum: ſ. habitum.
naturam: illa (virtus), ut vobis placet, partem quandam tuetur, reliquam (naturam) deserit; F IV, 41. ſ. habitum.
officium: simili .. sunt in culpa, qui officia deserunt mollitia animi; F I, 33. quonam modo aut quo loco corpus subito deserueritis omniaque ea, quae ... absint a nostra potestate, ipsum denique officium; F IV, 26. praetermittendae .. defensionis deserendique officii plures solent esse causae; O I, 28.
parentes: ſ. amicum; O I, 23.
partem: ut ... dolores .. quosvis suscipere malit quam deserere ullam officii partem; F I, 24. ne, dum partem aliquam tueantur, reliquas deserant; O I, 85. cum ... nec ulla pars eius (philosophiae) inculta ac deserta sit; O III, 5. ſ. habitum.
patriam: ſ. amicum; O I, 23.
praesidium: quoniam forensibus operis, laboribus, periculis non deseruisse mihi videor praesidium; F I, 10.
rationem: nihil equidem (meream), inquis, ut rationem vitae beatae veritatemque deseram; N I, 67. ut adpetitus ... eam .. (rationem) neque praecurrant nec propter pigritiam aut ignaviam deserant; O I, 102.
reliquum: ita fit, ut illud breve vitae reliquum nec avide adpetendum senibus nec sine causa deserendum sit; C 72.
res: nec .. desertarum relictarumque rerum patrocinium suscepimus; N I, 11.
societatem: deserunt .. vitae societatem; O I, 29.
solitudines: quid (Iuppiter proficit), cum in desertas solitudines (fulmen iecit)? D II, 45.
statum: ſ. habitum.
studia: nec ... oratoria illa studia deserui; Fa 3.
verba: nova verba fingunt, deserunt usitata; F IV, 7.
veritatem: ſ. rationem; N I, 67.
virtutem: ut ad eas (virtutes) cursim perrectura nec eas beata vita a se desertas passura videatur; T V, 13. nec eam (virtutem) nimis || aut, minimis ||, blandimentis corrupta (beata vita) deseret; T V, 87. ſ. decus.
vim: ſ. habitum.
vitam: ut ... vita inculta et deserta ab amicis non possit esse iucunda; Lae 55.
voluptatem: aut pertinacissimus fueris ... aut deserueris totam Epicuri voluptatem; F II, 107.

desertor, preisgebend: nec magis est vituperandus proditor patriae quam communis utilitatis aut salutis desertor; F III, 64.

deservio, dienen, ergeben sein: alqs: (sunt) alii, qui quidvis perpetiantur, cuivis deserviant; O I, 109. sibi .. indulgentis et corpori deservientis ... in hortulis suis iubeamus dicere; L I, 39.

desiderabilis, begehrenswert: nihil .. desiderabile (cupiditates) concupiscunt; F I, 53.

desideratio, Verlangen: non est voluptatum tanta quasi titillatio in senibus. credo, sed ne desideratio || desideratur || quidem; C 47.

desiderium, Wunsch, Verlangen, Sehnsucht, Bedürfnis, Appetit: I. est: ut ... desiderium (sit) libido eius, qui nondum adsit, videndi; T IV, 21.
prosequitur: tantus eos (mortuos) honos, memoria, desiderium prosequitur amicorum; Lae 23.
tenet: „pectora diu tenet desiderium“, sicut ait Ennius, „post optimi regis obitum“; R I, 64. quantum tenuerat (populum Romanum) post obitum vel potius excessum Romuli desiderium; R II, 52.
II, 1. appello: appellet haec desideria naturae; F II, 27.
capio: Homerus ... Laërtam lenientem desiderium, quod capiebat e filio, ... facit; C 54.
fero: quas (res) qui impedire vult, quod desiderium non facile ferat; Lae 75. desiderium coniunctissimi atque amantissimi viri ferre nullo modo possem; Lae 104.
lenio: ſ. capio.
satio: veniebat .. (Laelius) ad cenam, ut animo quieto satiaret desideria naturae; F II, 25.
subicio: lubidini (subiecta sunt) ira, excandescentia, odium, inimicitia, discordia, indigentia, desiderium et cetera eius modi; T IV, 16.
video: in multis (volucribus) etiam desideria videmus; F II, 110.
2. percipio ex: maiorem .. laetitiam ex desiderio bonorum percepimus quam ex laetitia improborum dolorem; R I, 7.
sum in: iucunditatem .. victus esse in desiderio, non in satietate; T V, 100 (99). diutius .. iam in hoc desiderio esse non possum; Lae 104.
— sine: si quis est (amor) ... sine desiderio, sine cura, sine suspirio; T IV, 72.
III, 1. ardere: ut ... nec sitienter quid expetens ardeat desiderio; T IV, 37.
condiri: quis hoc non videt, desideriis omnia ista condiri? T V, 97.
flagitare: populus ... desiderio .. Romuli postea regem flagitare non destitit; R II, 23.
maerere: maeres videlicet regni desiderio, non filiae; T III, 26. cum se lucis magis quam utilitatis desiderio moveri diceret; F V, 54. ego si Scipionis desiderio me moveri negem, quam id recte faciam, viderint sapientes; Lae 10.
teneri: ne ille non magno desiderio tenebitur virium; C 33.
2. cum: quodsi ... (bestiae) id .. faciunt cum desiderio et cum quadam similitudine amoris humani; Lae 81.
in: quod in desiderio et luctu haec est consolatio maxima; T I, 111.

desidero, verlangen, wünschen, begehren, bedürfen, vermissen: I. **absolut**: 1, a. est: non caret is, qui non desiderat; ergo hoc non desiderare dico esse iucundius; C 47.
b. angi, al.: quodsi exspectando et desiderando pendemus animis || animi ||, cruciamur, angimur; T I, 96.
2. alqs: triste .. est nomen .. carendi, quia

subicitur haec vis: habuit, non habet, desiderat, requirit, indiget; T I, 87. f. 1, a.

causa: fretus intellegentia vestra dissero brevius, quam causa desiderat; N I, 49

viri: si postulatur a populo, bonis viris si non desiderantibus, at tamen adprobantibus faciundum est; O II, 58.

usus: visne ... nos ... quaeramus isdem de rebus aliqnid uberius, quam forensis usus desiderat? L 1, 15.

II. mit Ergänzung: 1. indir. Frage: eius (Cottae) orationi non sane desidero quid || quod || respondeam; D I, 9.

2. ut: f. III. adiumenta.

3. scire: haec .. scire desidero; N I, 65.

III. mit einfachem Object: alqm: nihil est, quod Pisonem, familiarem tuum, desideres; N I, 16.

alqd: a Lucullo .. reconditiora desidero; A II, 10. sanis modo et integris sensibus num amplius quid desideres; A II, 80. amplius non desideramus || desiderant ||; A II, 81. ne naturales quidem (cupiditates) multa desiderant; F I, 46 (45). cum didicerimus, quid natura desideret; F I, 63. ego .. a te elegantiora desidero. a mene tu? inquam; F IV, 24. ut is, qui eam (summam bonorum) adeptus sit, nihil praeterea desideret; F IV, 46. quod cuiusque natura desideret || desiderat ||; F V, 25. id .. natura desiderat; F V, 35. amplius quod desideres, nihil erit; T I, 24. videsne .. quantum ... de doloris terrore deieceris? — video plane, sed plus desidero; T II, 15. cuius (paupertatis) onus disputando levamus docentes, quam parva et quam pauca sint, quae natura desideret; T III, 56. quam (voluntatem) sic definiunt: voluntas est, quae quid cum ratione desiderat; T IV, 12. quid haec tandem vita desiderat, quo sit beatior? T V, 72. Socrates ... „quam multa non desidero"! inquit; T V, 91. si quaedam etiam suaviora natura desideret; T V, 99. aut deterius faciet aut id, quod fieri non potuerit, desiderabit; N II, 87. quis .. divitiorem quemquam putet quam eum, cui nihil desit, quod quidem natura desideret? R I, 28. ex me audies, quid in oratione tua desiderem; R II, 64. ab Chrysippo nihil magnum nec magnificum desideravi; R III, 12. nisi forte quid desideratis; L III, 47. quod ea, quae natura desideraret, consequi sine aliis atque efficere non possemus; O I, 158. quorum studiis ea, quae natura desiderat, expleta cumulataque habeamus || habemus ||; O II, 18. cum et idem, qui consuerunt, et idem illud alii desiderent; O II, 55. recta .. et convenientia et constantia natura desiderat aspernaturque contraria; O III, 35. non est voluptatum tanta quasi titillatio in senibus. credo, sed ne desideratio || desideratur || quidem; nihil autem est molestum, quod non desideres; C 47. quoniam haec quidam desiderant; C 56. ut sit, per quem adsequatur, quod quisque desideret; Lae 29. quae .. ipsi non tribuunt amicis, haec ab iis desiderant; Lae 82. cum tot signis eadem natura declaret, quid velit, anquirat, desideret; Lae 88. cum viderem rebus his circumfluentis ea tamen desiderare maxime, quibus abundarent; P 6. tunc obsequatur (homo) naturae, cum sine magistro senserit, quid natura desideret; fr V, 82. f. voluptatem; F I, 39. >< vgl. caelum. — II, 1.

adiumenta: omnis ratio atque institutio vitae adiumenta hominum desiderat, in primisque ut habeat, quibuscum ..; O II, 39.

admonitionem: nec (perversitas) magnopere admonitionem et praecepta desiderat || desiderant ||; O I, 145.

alimenta: nec .. (mundus) desiderabat aut alimenta corporis aut detractionem confecti et consumpti cibi; Ti 18.

amicitiam: quantopere .. (Dionysius) amicitias desideraret, ... declaravit ..; T V, 63. considerandum, ... utrum propter inbecillitatem atque inopiam desiderata sit amicitia, ... an ..; Lae 26.

bonum: vgl. voluptatem; F I, 39. ><.

caelum: quod (caelum) nec desideraret alterum satis sibi ipsum notum et familiare; Ti 20.

constantiam: tua quoque vide ne desideretur constantia; T V, 32.

definitionem: qui, quo magis id intellegat, definitionem aliquam desideret; F II, 6.

detractionem: f. alimenta.

digitum: quia nec specie nec usu || speciem .. usum || alium quinque (digiti) desiderant; N I, 99.

disciplinam: incredibilis quaedam ingenii magnitudo non desideravit indocilem usus disciplinam; A II, 2.

divitias: cur .. divitiae desiderentur? T V, 102.

elegantiam: quamquam in hac divisione rem ipsam prorsus probo, elegantiam desidero; F II, 27.

eloquentiam: cum sint plura causarum genera, quae eloquentiam desiderent; O II, 49.

epilogum: num .. etiam rhetorum epilogum desideramus? T I, 112.

exercitationem: officii conservandi praecepta traduntur illa quidem, ... sed rei magnitudo usum quoque exercitationemque desiderat; O I, 60.

familiarem: f. alqm.

fortitudinem: non ego dolorem esse nego ⟨cur enim fortitudo desideraretur?⟩, sed ..; T II, 33.

genera: illa divina virtus non statuas plumbo inhaerentes nec triumphos arescentibus laureis, sed stabiliora quaedam et viridiora praemiorum genera desiderat; R VI, 8.

Graeca: nihil ut iisdem de rebus Graeca desideres; A I, 12i

gravitatem: ea, quae desideratur a magno philosopho, gravitas, in eo (Aristone) non fuit; F V, 13.

legem: nec || te || Lycurgi leges neque Solonis neque Charondae neque Zaleuci nec nostras duodecim tabulas nec plebiscita desidero; L I, 57. quam (legem) populus liber numquam desideravit, idem oppressus dominatu ... principum flagitavit; L III, 34.

litteras: iis servire (debeo), qui vel utrisque litteris uti velint vel, si suas habent, illas non magnopere desiderent; F I, 10.

lumen: talpam num desiderare lumen putas? A II, 81.

lucem: non .. hominum interitu sententiae quoque occidunt, sed lucem auctoris fortasse desiderant; N I, 11.

medicinam: cur ... animi .. medicina nec tam desiderata sit, ante quam inventa, nec ..; T III, 1. tanta .. calamitatis praesentis adhibetur a philosopho medicina, quanta inveteratae || inveterata, in inveterata || ne desideratur quidem; T III, 54.

mediocritatem: qui ... in re eo meliore, quo maior sit, mediocritatem desiderent; F I, 2.

nodum: omnia .. duo ad cohaerendum tertium aliquid anquirunt et quasi nodum vinculumque desiderant; Ti 13.

operam: cuius (dei) operam profecto non desideraretis; N I, 54.

orationem: cuius opinionis levitas confutata a Cotta non desiderat orationem meam; N II, 45.

pecuniam: cur pecuniam magnopere desideret vel potius cur curet omnino? T V, 89.

plebiscita: f. legem; L I, 57.

praecepta: s. admonitionem.

rationem: quam .. a me rationem ... desideras? N III, 6.

rem: nihil earum rerum defuturum, quas natura non depravata desideret; F I, 50. negatis eam (beatam vitam) esse, quae expleta sit iis rebus omnibus, quas natura desideret; F IV, 57. sic .. mihi liceret .. isti rei, quam desideras, ... operae quantum vellem dare; L I, 10. deus ... suppeditans omnium rerum, quas natura desiderat, abundantiam et copiam; Lae 87.

statuas: s. genera.

studia: sunt pueritiae studia certa; num igitur ea desiderant adulescentes? C 76.

tabulas: s. legem; L I, 57. — titillationem: s. alqd; C 47. — triumphos: s. genera.

vacuitatem, valetudinem: desideraret .. (animus) valetudinem, vacuitatem doloris; F IV, 27.

vinculum: s. nodum.

vires: nec nunc quidem vires desidero adulescentis, ... non plus, quam adulescens tauri aut elephanti desiderabam; C 27. non curia vires meas desiderat, non rostra, non amici, non clientes, non hospites; C 32. in his (exercitationibus, curriculis) desudans atque elaborans corporis vires non magno opere || magnopere || desidero; C 38.

voluptatem: „numquidnam manus tua sic affecta, quem ad modum affecta nunc est, desiderat?" — nihil sane. — „at, si voluptas esset bonum, desideraret." ita credo; F I, 39. primum tibi recte, Chrysippe, concessum est, nihil desiderare manum, cum ita esset affecta, secundum non recte, si voluptas esset bonum, fuisse desideraturam. idcirco enim non desideraret, quia, quod dolore caret, id in voluptate est; F I, 39. quod eam voluptatem hoc eodem auctore non desideremus; F II, 29. se eius (regis Persarum) voluptates non desiderare, quibus numquam satiari ille posset; T V, 92. quia non modo vituperatio nulla, sed etiam summa laus senectutis est, quod ea voluptates nullas magnopere desiderat; C 44.

vocem: a sede .. ipsa tanta ingenii magnitudine orbata desiderari illam vocem puto; F V, 4.

usum: s. exercitationem.

IV. **mit doppeltem Accusativ:** gloriam: quod vix invenitur, qui ... non quasi mercedem rerum gestarum desideret gloriam; O I, 65.

iracundiam: non .. desiderat fortitudo advocatam iracundiam; T IV, 52.

desidia, Trägheit, Unthätigkeit: I. dedo: nihil .. magis cavendum est senectuti, quam ne languori se desidiaeque dedat; O I, 123.

II. fuga: hinc gignebatur fuga desidiae voluptatumque contemptio; A I, 23.

III. inficere: nos umbris, deliciis, otio, languore, desidia animum infecimus; T V, 78.

desidiosus, träge, müßig: habet etiam || iam || amoenitas ipsa vel sumptuosas vel desidiosas inlecebras multas cupiditatum; R II, 8.

desido, sich senken: terra: ut ... multis locis labes factae sint terraeque desederint || desiderint ||; D I, 78. cum ad infinitam altitudinem terra desedisset || desid., disid. ||; D I, 97.

designatio s. **dissignatio.**

designo (vgl. **dissigno**), bezeichnen, bestimmen, ernennen: I. licentia: quae est ista designandi licentia, ut hoc deus, hoc natura fecerit potius quam ..? D II, 127.

II. alqd: neque (di) ignorant ea, quae ab ipsis constituta et designata sunt; D I, 82. II, 102.

III. alqm: cum essem in Puteolano Hirtiusque noster, consul designatus, isdem in locis; Fa 2.

filium: qualis (fuit) M. Cato praetore designato mortuo filio; T III, 70.

mundum: quem (mundum) alio loco ipse (Aristoteles) designarit deum; N I, 33.

desino, ablassen, aufhören, schließen: I. **absolut:** 1, a. modus: ut incipiendi ratio fuerit, ita sit desinendi modus; O I, 135.

b. **verbal:** si .. esset factitatum, non esset desitum; D II, 97.

2. alqs: sed desine, quaeso, communibus locis; A II, 80. nec ego solus (bonum appello), sed tu etiam, Chrysippe, in foro, domi; in schola desinis; F V, 89. incipit labi, deinde ilico desinit: »operite ..;« T II, 50.

ambitus: sin † valuerint tamen || tantum || leges ut ne sim || desinat || ambitus; L III, 39.

II. **mit Infinitiv:** desinunt .. suum iudicium adhibere; N I, 10. me .. auctore etiam Peripatetici veteresque Academici balbutire aliquando desinant; T V, 75. clamare non desinitis retinendum hoc esse ..; N I, 95. quia sunt *haud* procul ab aetatis huius memoria, commemorare eos (viros) desino; R I, 1. „animus .. aeger," ut ait Ennius, „semper errat ..., cupere numquam desinit"; T III, 5. recte iam pridem contra eos desitum est disputari; F II, 43. desine id me docere; T II, 29. quid .. mereas, ut Epicureus esse desinas? N I, 67. tu reddes || redde || rationem, quem ad modum id fieri potuerit aut cur fieri desierit; N III, 41. Pyrrhi temporibus iam Apollo versus facere desierat; D II, 116. desinerent irasci; A II, 146. tantum admonebo, ... ut in sinu gaudeant, gloriose loqui desinant; T III, 51. venae et arteriae micare non desinunt quasi quodam igneo motu; N II, 24. solum .., quod se ipsum movet, ... numquam ne moveri quidem desinit; T I, 53. sese movet || de se movetur ||; R VI, 27. cum sunt propter unius libidinem omnia nexa civium liberata nectierque postea desitum; R II, 59. tum incipiat aliis imperare, cum ipse improbissimis dominis, dedecori ac turpitudini, parere desierit; P 33. huic calix mulsi impingendus est, ut plorare desinat? T III, 44. de qua (Karthagine) vereri non ante desinam, quam illam excisam esse cognovero; C 18. desitum est .. videri quicquam in socios iniquum; O II, 27. non desinam te uti teste, ut hoc, quod dico, probem; R I, 61. — **elliptisch:** itaque beatior Africanus cum patria illo modo loquens: »desine, Roma, tuos hostes —« F II, 106.

desipio, thöricht, unsinnig, unzurechnungsfähig sein: alqs: qui cum audiunt, desipere vos arbitrantur; A II, 123. neque .. (Epicurus) tam desipiens fuisset, ut ..; N I, 123. nonne plane desipere videare? N II, 17. estne quisquam ita desipiens, qui credat exaratum esse, deum dicam an hominem? D II, 51. ut ... illum (Sophoclem) quasi desipientem a re familiari removerent iudices. tum senex dicitur ... quaesisse .., num illud carmen desipientis videretur; C 22.

adrogantia: esse .. hominem, qui ... putet, desipientis adrogantiae est; N II, 16.

sapiens: qui (Aristoteles) illum (Stoicum sapientem) desipere dicat; A II, 119.

viri: tu ipse paulo ante ... summos viros desipere, delirare, dementis esse dicebas; N I, 94.

desisto, abstehen, ablassen, aufhören: I. **Ablativ:** docuit, cur sibi causa desistere necesse esset; O III, 112. Hortensius ... me quoque ... coepit hortari, ut sententia desisterem; A II, 63.

memini .. Antiochum ipsum ... simul ac visum sit || est ||, sententia destitisse; A II, 63. numquam ullius oratione victi sententia desistemus; F I, 63. cum (ignari) sunt docti a peritis, desistunt facile sententia; O III, 15.

II. **Präpositionen:** 1. a: quibus rebus exculta hominum vita tantum distat || destitit || a victu et cultu bestiarum; O II, 15.

2. de: tu, adulescens, ... verbo de sententia destitisti; T II, 28.

III. **Infinitiv:** populus ... desiderio .. Romuli postea regem flagitare non destitit; R II, 23. recordatio ... eorum, qui furere destiterint; A II, 90. locupletare civis non destitit; R II, 15. nec .., dum metuit, iustus est, et certe, si metuere destiterit, non erit; F II, 71. quod (Carneades) pugnare non destitit ... esse ... controversiam; F III, 41. Epicurei num desistunt de iisdem . . ad arbitrium suum scribere? F I, 6. ut homines mortem vel optare incipiant vel certe timere desistant; T I, 117. si amicum destitero tueri; F II, 79.

despectio, Verachtung: consolabitur eam || eum || magnitudo animi et humanarum opinionum alta quaedem despectio; fr V, 69.

desperatio, Hoffnungslosigkeit, Verzweiflung: I. est: desperatio (est) aegritudo sine ulla rerum expectatione meliorum; T IV, 18.

II. subicio: ut aegritudini (subiciuntur) ... dolor, lamentatio, sollicitudo, molestia, adflictatio, desperatio: T IV, 16.

III. propter: huic (Dionysio) mori optimum esse propter desperationem sapientiae; F IV, 56.

despero, desperatus, die Hoffnung verlieren, verzweifeln, aufgeben, part. verzweifelt, hoffnungslos: I, 1. unpersönlich: aegritudinis est ... in molestia esse, adflictari, desperare; T III, 83.

2. alqs: ne aut temere desperet propter ignaviam aut nimis confidat propter cupiditatem; O I, 73.

II. acc. c. inf.: non equidem plane despero ista esse vera, sed nescio et discere a te volo; D II, 48.

III. alqm: illos ... quasi desperatos aliquos relinquamus; A II, 32.

alqd: ecce .. alii ... aut omnia semper desperantes aut malevoli, invidi, difficiles; F I, 61.

cognitionem: quasi desperata cognitione certi; F II, 43.

conlegium: quod .. est tam desperatum collegium? L III, 24.

emolumenta, fructus: qui (amicus) etiam deserendus et abiciendus est desperatis emolumentis et fructibus; L I, 49.

reditum: si reditum in hunc locum desperaveris; R VI, 25.

salutem: cuius .. aures clausae veritati sunt, ut ab amico verum audire nequeat, huius salus desperanda est; Lae 90.

veritatem: Simoniden arbitror ... desperasse omnem veritatem; N I, 60.

despicatio, Verachtung Anderer: ut odia, invidiae, despicationes adversantur voluptatibus, sic ... amicitiae ... effectrices sunt voluptatum; F I, 67.

despicientia, Verachtung: I. facit: haec animi despicientia admirabilitatem magnam facit: O II, 38.

II, 1. adhibeo, dico: despicientia adhibenda est rerum humanarum, quam saepe dico; O I, 72.

2. respondeo: patientiae, rerum humanarum despicientiae quo modo respondebis? T II, 32.

3. pono in: totam .. vim bene vivendi ... in omnium rerum humanarum contemptione ac despicientia ... ponamus; T I, 95. quarum (rerum) una in rerum externarum despicientia ponitur; O I, 66.

despicio, herabblicken, verachten, verschmähen: alqm: illos certe minus despicere debemus; A II, 130. quos (Epicureos) equidem non despicio; T I, 77. despiciunt .. eos et contemnunt; O II, 36.

alqd: eum ... omnia ... despicere ac pro nihilo putare; F III, 29. ea .. despiciens (virtus) casus contemnit humanos; T V, 4. quam contemnet (animus), quam despiciet, quam pro nihilo putabit ea, quae ..! L I, 61. quae qui in utramque partem excelso animo magnoque despiciunt; O II, 37. s. imperia.

bonum: neque magnum bonum (esse divitias) et prae rectis honestisque contemnendum ac despiciendum; F IV, 78.

divitias: multi divitias despiciunt; Lae 86.

dolores: quae (exaggeratio animi) maxime eminet contemnendis et despiciendis doloribus; T II, 64.

gentis: si quis ... multas et varias gentis et urbes despicere et oculis conlustrare possit; R III, 14.

humana: humana despicimus; A II, 127. te natura excelsum quendam videlicet et altum et humana despicientem genuit; T II, 11. despicientem omnia humana et inferiora sapientia ducentem nihil umquam nisi sempiternum et divinum animo volutare; R I, 28. harum .. est virtutum proprium nihil extimescere, omnia humana despicere; O III, 100.

imperia: si despicere se dicant ea, quae plerique mirentur, imperia et magistratus; O I, 71.

inscitiam: nec vero volgi atque imperitorum inscitiam despicere possum; N III, 39.

magistratus: s. imperia.

maiores natu: qui (maiores natu) se et libidinum vinculis laxatos esse non moleste ferrent nec a suis despicerentur; C 7.

opes: ut ... animi excellentia magnitudoque ... multo magis in his ipsis (opibus utilitatibusque) despiciendis eluceat; O I, 17.

res: multa dicta sunt ab antiquis de contemnendis ac despiciendis rebus humanis; F V, 73. qui invictus sit, eum (necesse est) res humanas despicere atque infra se positas arbitrari; despicere autem nemo potest eas res, propter quas aegritudine adfici potest; T III, 15. quod animo magno elatoque humanasque res descipiente factum sit; O I, 61.

senes: contemni se (senes) putant, despici, inludi; C 65.

urbes: s. gentis. — utilitates: s. opes.

destino, bestimmen, festsetzen: diem: cum eorum alteri Dionysius tyrannus diem necis destinavisset; O III, 45.

disciplinam: disciplinam puerilem ingenuis ... nullam certam aut destinatam legibus aut publice expositam aut unam omnium esse voluerunt; R IV, 3.

horam: cum ... alter ... praesto fuisset ad horam mortis destinatam; T V, 63.

sententias: qui certis quibusdam destinatisque sententiis quasi addicti et consecrati sunt; T II, 5.

destituo, im Stiche lassen, hintergehen: alqm: ut ... spoliati magnis quibusdam bonis, inlusi destitutique videamur; T I, 95. si se destitutum queratur; O I, 32.

destringo, ziehen: gladium: barbarum ... destricto gladio iubebat anteire; O II, 25. ille (adulescens), ut ingressus est, confestim gladium destrinxit; O III, 112.

destruo, niederreißen: ut navem, ut aedificium idem destruit facillime, qui construxit, sic ..; C 72.

desubito, plötzlich: in || nisi || his .. concursu levissimae multitudinis et aere congesto funus desubito esset ornatum; R VI, 2.

desudo, schwitzen, sich abmühen: in his (exercitationibus, curriculis) desudans atque elaborans corporis vires non magno opere || magnopere || desidero; C 38.

desum, fehlen, im Stiche lassen, den Beistand versagen, verabsäumen: I. absolut: uter .. est divitior, cui deest an cui superat? P 49.

II. indir. Frage: in iis non deerit sapienti, nec quid faciat nec quid respondeat; A II, 110.

III. alqs: Appium .. veterem illum ... intellegimus in illo suo casu nec privato nec publico muneri defuisse; T V, 112. nec amicis deliberantibus (Cn. Aufidius) deerat; T V, 112. ne desis, omnes te rogamus; R III, 32. quamquam ... decori vestro non defui, nunc tamen ... enitar multo vigilantius; R VI, 26. ab eodem .. Aristotele doctus Dicaearchus huic rationi studioque non defuit; L III, 14. neve committas, ut, cum omnia suppeditata sint a nobis, tute tibi defuisse videare; O III, 6. nec .. scientia iuris maioribus suis Q. Aelius Tubero defuit, doctrina etiam superfuit; fr III, 2.

alqd: deus ille, qui nihil censuit deesse virtuti; A II, 134. nihil earum rerum defuturum, quas natura non depravata desideret; F I, 50. ut (vivendi ars) tueatur, quod a natura datum sit, quod desit, acquirat; F IV, 16. quaedam deesse sapientibus tum, cum sint beatissimi; F IV, 20. cupit .. (oratio) dicere nihil posse ad beatam vitam deesse sapienti; F V, 84. quod quidam ei (philosophiae) deesse dicebant; F V, 96. si est .., quod desit, ne beatus quidem est; T V, 23. huic paulumne ad beatam vitam deesse dicemus, non modo ad beatissimam? T V, 23. si omne beatum est, cui nihil deest; T V, 39. quid .. deest ad beate vivendum ei, qui confidit suis bonis? T V, 40. quid potest ad beate vivendum deesse ei, quem ..? T V, 42. sequitur, ut nihil paeniteat, nihil desit, nihil obstet; T V, 53. sibi nihil deesse, illi (regi Persarum) nihil satis umquam fore; T V, 92. qui .. potest ei (mundo) deesse id, quod est optimum? nihil autem est mente et ratione melius; ergo haec mundo deesse non possunt; N II, 38. ut, si quis dicat Atheniensium rem publicam consilio regi, desit illud „Areopagi", sic, cum dicimus providentia mundum administrari, deesse arbitrato || arbitrator || „deorum"; N II, 74. sive deest naturae quippiam sive abundat atque affluit || afluit ||; D I, 61. quis .. divitiorem quemquam putet quam eum, cui nihil desit, quod quidem natura desideret? R I, 28. desunt omnino ei populo multa, *qui* sub rege est, in primisque libertas; R II, 43. quo minus ab eo id, quod desit, requiratur; O I, 121. haut sciam an ne opus sit quidem nihil umquam omnino deesse amicis; Lae 51. || [in quo virtus sit, ei nihil deesse ad beate vivendum] ||; P 11. (animus) nihil sibi deesse putat, nihil curat amplius; P 43. iam fateris .. non esse te divitem, cui tantum desit, ut expleas id, quod exoptas; P 45. nihil adpetunt, nulla re egent, nihil sibi deesse sentiunt, nihil requirunt; P 52.

bella: ex quo debet intellegi talibus praemiis propositis numquam defutura bella civilia; O II, 29.

causa: nec .. umquam bellorum civilium semen et causa deerit; O II, 29.

confidentia: duas sibi res, quo minus in vulgus et in foro diceret, confidentiam et vocem, defuisse *; R III, 42.

condimenta: „condimenta .. defuerunt." „quae tandem?" inquit ille (Dionysius); T V, 98.

copia: non deest hoc loco copia rationum; N I, 76. Pyrrhi videlicet || videt || largitas Fabricio || † acos || aut Samnitium copiae Curio defuerunt; R III, 40.

corpus: quem ad modum ... reliquae partes totumve corpus statu cum est motum, deest officio suo et muneri, sic ..; T III, 15.

corona: corona tibi et iudices defuerunt; N II, 1.

cura: nec voluntatem sibi defuisse nec curam; R IV, 1.

delectatio: aut Homero delectationem animi ac voluptatem aut cuiquam docto defuisse umquam arbitramur? T V, 114 (115). nec profecto nobis delectatio deerit aliud ex alio quaerentibus; L I, 14.

ingenium: nec .. illis aut voluntas defuit ... aut ingenium; R III, 13.

iudices: s. corona.

largitas: s. copia; R III, 40.

locus: locus certe non deerit; L III, 30.

ludus: o mortalem beatum! cui certo scio ludum numquam defuisse; D II, 30.

mens: s. alqd; N II, 38.

oratio: ut tibi deesse non possit oratio; F IV, 1.

ornatus: quando .. nobis, vel dicam aut oratoribus bonis aut poëtis, ... ullus orationis vel copiosae vel elegantis ornatus defuit? F I, 10.

partes: s. corpus.

patrocinium: Philone .. vivo patrocinium Academiae non defuit; A II, 17.

quercus: dum Latinae loquentur litterae, quercus huic loco non deerit, quae Mariana dicatur || dicetur ||; L I, 1 (2).

ratio: cui (Alcidamanti) rationes eae ... defuerunt, ubertas orationis non defuit; T I, 116. huic ut scelus, sic ne ratio quidem defuit; N III, 68. in quo defuit fortasse ratio; R II, 57. s. alqd; N II, 38.

res: s. alqd; F I, 50. confidentia. — scelus: s. ratio; N III, 68. — semen: s. causa.

subsidia: si non desint subsidia valetudinum; T V, 113.

tragici: velim dari mihi, Luculle, iubeas indicem tragicorum, ut sumam, qui || si qui || forte mihi desunt; fr V, 48.

ubertas: s. ratio; T I, 116.

virtus: ut ... de virtutibus nulla desit; F V, 36.

voluntas: s. cura. ingenium. — voluptas: s. delectatio; T V, 114. — vox: s. confidentia.

detego, aufdecken, bloß legen: quia possit fieri, ut patefacta et detecta mutentur; A II, 122.

deterior, geringer, weniger gut, schlechter: alqs: (Aristo) deterior quam ceteri, quod penitus a natura recessit; F IV, 43. fit .. deterior, qui accipit, atque ad idem semper exspectandum paratior; O II, 53.

alqd: ex his || istis || angustiis ista evaserunt deteriora quam Aristonis; F IV, 69. si quis corrigere aliquid volet, aut deterius faciet aut id, quod fieri non potuerit, desiderabit; N II, 87.

auctor: *ait* Theophrastus, auctor haud deterior

mea quidem sententia ⟨meliorem multi nominant⟩; L II, 15.
condicio: neque .. (ea natura), si stirpium similis sit aut etiam bestiarum, optuma putanda sit potius quam deterruma, nec vero, si rationis particeps sit nec sit tamen a principio sapiens, non sit deterior mundi potius quam humana condicio; N II, 36.
finis: tertius .. ille finis deterrumus, ut, quanti quisque se ipse faciat, tanti fiat ab amicis; Lae 59.
genus: est idem ille (rex) tyrannus, deterrimum genus et finitimum optimo; R I, 65. videsne .., ut ... unius .. vitio genus rei publicae ex bono in deterrumum conversum sit? R II, 47.
homines: quod earum rerum videatur ei ... saepe etiam deterrimorum hominum inmensa possessio; R I, 27.
mundus: ita (mundus) erit homine deterior; N II, 36.
natura: s. condicio.
nepos: Africani fratris nepos, facie vel patris, vita omnium perditorum ita similis, ut esset facile deterrimus; T I, 81.
physica: si qua in iis (physicis Epicurus) corrigere voluit, deteriora fecit; F I, 26.
seges: illud Accii: »probae etsi in segetem sunt deteriorem datae fruges, tamen ipsae suapte natura enitent«; T II, 13.
status: quoniam mors aut meliorem, quam qui est in vita, aut certe non deteriorem adlatura est statum; L fr 1.
Lücke: * deterrimus et ex hac vel optimatium vel factiosa tyrannica illa vel regia vel etiam persaepe popularis; R I, 45.

deterius, schlechter: quod inciderint in inculta quaedam et horrida, de malis Graecis Latine scripta deterius; F I, 8.

determinatio, Grenze: restat ... caeli complexus, ... extrema ora et determinatio mundi; N II, 401.

determino, vollenden, erfüllen: »nunc ea ... omnia fixa tuus glomerans determinat annus«; D I, 19.

deterreo, abschrecken, zurückschrecken, abhalten: I, 1, a. adhibeo ad: ut ... eadem sit omnibus ad deterrendum adhibenda oratio; T IV, 62.
b. idoneus ad: est .. (illa lex) ratio mensque sapientis ad iubendum et ad deterrendum idonea; L II, 8.
2. lex: quae (lex) vocet ad officium iubendo, vetando a fraude deterreat; R III, 33.
metus, poena, turpitudo: quodsi poena ‖ [si poena] ‖, si metus supplicii, non ipsa turpitudo deterret ab iniuriosa facinerosaque vita; L I, 40.
II. alqm: vellem (Epicurus) ... ne deterruisset alios a studiis. quamquam te quidem video minime esse deterritum; F I, 26. haec inconstantia mutabilitasque mentis quem non ipsa pravitate deterreat? T IV, 76. neque alium pudor, alium cogitatio, alium satietas deterreret; T IV, 76. quibus quaerentibus, cur non eadem via pergeret (Socrates), deterreri se a deo dixit; D I, 123. num .. eorum frequentia Stoici de sententia deterrentur? D II, 81. — taceo neque te, quo minus ... sententiam mutes, deterrendum puto; A II, 63. s. sapientem.
homines: nisi eos (homines) per se foeditate sua turpitudo ipsa deterreat; F III, 38.
infantes: ut ne verberibus quidem (infantes) deterreri possint; F V, 55.
liberalitatem: eam .. iniuriam in ‖ iniuriam ‖ deterrenda liberalitate sibi etiam fieri ... putant; O II, 63.
pueros: videmusne, ut pueri ne verberibus quidem a contemplandis rebus perquirendisque deterreantur? F V, 48.
sapientem: non deterret sapientem mors, ... quo minus ... suis .. consulat; T I, 91.
vicinum: non .. illum (vicinum) ab industria, sed ab illiberali labore deterret; F I, 3.

detestabilis, verabscheuenswert, abscheulich: alqd: qua (vita) taetrius, miserius, detestabilius excogitare nihil possum; T V, 64. nihil esse tam detestabile tamque pestiferum quam voluptatem; C 41.
genera: ex hac opinione sunt illa varia et detestabilia genera lugendi; T III, 62.
immanitas: quo est detestabilior istorum immanitas; O I, 57.
oppressio: earum .. (legum, libertatis) oppressionem taetram et detestabilem gloriosam putat; O III, 83.
pestis: nulla tam detestabilis pestis est, quae non homini ab homine nascatur; O II, 16.
res: taetra .. res est (aegritudo), misera, detestabilis; T III, 25. aegritudinem laudare, unam rem maxime detestabilem, quorum est tandem philosophorum? T IV, 55.
scelus: quae (caritas) dirimi nisi detestabili scelere non potest; Lae 27.

detestor, verwünschen, verabscheuen, abwenden: alqd: ara .. vetusta in Palatio Febris et altera Esquiliis Malae Fortunae detestataque ‖ detestanda atque ‖ omnia eius modi repudianda sunt; L II, 28.
invidiam: quae .. is (Epicurus) de deis inmortalibus dixerit, invidiae detestandae gratia dixisse; N I, 123.

detineo, festhalten, beschäftigen: alqm: Aëtionis tabula te stupidum detinet aut signum aliquod Polycleti; P 37.
vitam: ut ... nihil ad vitam retinendam ‖ detin. ‖ non necessarium (sit); N II, 121.

detorqueo, wenden, abwenden, drehen, verdrehen: animos: voluptates, blandissimae dominae, maioris partis animos a virtute detorquent; O II, 37.
coniunctionem: eam .. (coniunctionem), quae erat eiusdem, (deus) detorsit a latere in dexteram partem; Ti 25.
partes: imminutas aut detortas (partis corporis) habere; F III, 17.
philosophos: nisi quos (philosophos) a recta ratione natura vitiosa detorsisset; T V, 90.
ponticulum: eum ipsum ‖ ipse ‖ (ponticulum), cum forem cubiculi clauserat, (Dionysius) detorquebat; T V, 59.

detractio, Hinwegnahme, Entziehung: I. efficit: ut ... ipsa detractio molestiae consecutionem affert voluptatis, sic ..; F I, 37.
est: non .. magis est contra naturam morbus ... quam detractio atque appetitio alieni; O III, 30.
II. desidero: nec .. (mundus) desiderabat aut alimenta corporis aut detractionem confecti et consumpti cibi; Ti 18.
III. effici: illa .. ipsa (Praxitelia capita) efficiuntur detractione, neque quicquam illuc adfertur a Praxitele; D II, 48.
finiri: dicunt .. voluptatis magnitudinem doloris detractione finiri; O III, 118.

detraho, abnehmen, abreißen, wegnehmen, herabziehen, herabsetzen, erniedrigen, entziehen: I. **absolut:** 1. unpersönlich: cum studiose de absentibus detrahendi causa aut per ridiculum aut severe || severe, || maledice contumelioseque dicitur; O I, 134. [detrahere .. de altero sui commodi causa magis est contra naturam quam mors]; O III, 24. suum cuique incommodum ferendum est potius quam de alterius commodis detrahendum; O III, 30.

2. alqs: Socrates .. de se ipse detrahens in disputatione plus tribuebat iis, quos volebat refellere; A II, 15.

homo: magis arbitrari esse contra naturam hominem homini detrahere sui commodi causa, quam ..; O III, 28.

II. **mit Object:** alqd: nec quidquam aliud videndum est nobis, ... nisi ne quid privatis studiis de opera publica detrahamus; A II, 6. adhibentis ... illa, quibus detractis clamat Epicurus se nescire, quid sit bonum; F II, 23. alienum esse a iustitia ... detrahere quid de aliquo, quod sibi assumat; F III, 70. de opinionibus nihil detrahentem; F IV, 21. saltem aliquid de pondere detraxisset; F IV, 57. quid haberent, quod in bonis relinquerent, si illa detraxissent; T III, 42. haec .. oratio de ipsa summa mali nihil detrahit; T III, 55. hoc detracto, quod totum est voluntarium, aegritudo erit sublata illa maerens; T III, 83. quibus detractis deum tamen nosse te dicis, modo liniamenta maneant; N I, 98. parvis .. momentis multa natura aut adfingit aut mutat aut detrahit; D I, 118. cum multa sunt detracta et ad liniamenta oris perventum est, tum intellegas ..; D II, 48. detrahere .. alteri aliquid ... magis est contra naturam quam mors, quam paupertas; O III, 21. si unus quisque ... detrahat .., quod cuique possit, emolumenti sui gratia; O III, 22. ut ... id, quod alteri detraxerit, sibi adsumat; O III, 23. parenti se aut fratri nihil detracturos sui commodi causa; O III, 28. si quid ab homine ad nullam partem utili utilitatis tuae causa detraxeris; O III, 30. si quid ob eam causam alteri detraxeris, non sit reprehendendum; O III, 30. qui (sapiens vir) si occiderit, multum de communi utilitate detraxerit; O III, 31. homo .. iustus ... nihil cuiquam, quod in se transferat, detrahet; O III, 75. multae .. res sunt, in quibus de suis commodis viri boni multa detrahunt detrahique patiuntur; Lae 57. ut ea sibi ratio vera restituat, quae consuetudo vitiosa detraxerat; fr V, 68. s. operam.

aegritudinem: haec .. bona sunt, quibus aegritudines gravissimae detrahantur; T III, 46. haec .. officia sunt consolantium, tollere aegritudinem funditus aut sedare aut detrahere quam plurumum aut supprimere; T III, 75. quae (ratio, oratio) ... aegritudinem detrahit; T IV, 60.

amiculum: aureum ei (Iovi) detraxit amiculum grandi pondere; N III, 83.

anulum: quem (anulum Gyges) ut detraxit, ipse induit; O III, 38.

Armeniam: is (Caesar) cum ... eidem .. (Deiotaro) detraxisset Armeniam a senatu datam; D II, 79.

bona: vgl. alqd; T III, 42.

cupiditates: terroribus cupiditatibusque detractis; F I, 43.

dolorem: quae (voluptas) percipitur omni dolore detracto; F I, 37. cum omnis dolor detractus esset, variari, non augeri voluptatem; F II, 10. idem (Epicurus) ait non crescere voluptatem dolore detracto; T III, 47.

fidem: si (utilitas ista) boni viri nomen eripuerit, fidem iustitiamque detraxerit; O III, 82.

honestum: quo (honesto) detracto quid poterit beatum intellegi? T V, 45.

iustitiam: s. fidem.

luctum: non tu illi (lugenti) luctum, sed stultitiam detraxeris; T III, 77.

lucubrationes: nunc .. propter intermissionem forensis operae et lucubrationes detraxi et meridiationes addidi; D II, 142.

motiones: detrahens eas voluptates, quae sapore percipiuntur, detrahens eas, quae auditu et || e || cantibus, detrahens eas etiam, quae ex formis percipiuntur oculis, suavis motiones; T III, 41.

nomen: quibus (servis) nomen servitutis ipse (Dionysius) detraxerat; T V, 58.

operam: nihil operae rei publicae detrahens; F III, 7.

opinionem: Chrysippus .. caput esse censet in consolando detrahere illam opinionem maerenti; T III, 76. haec detrahenda opinio; T IV, 65. detracta opinione probitatis; O II, 34.

orationem: longa de mea disputatione detracta oratio est; N II, 3.

partem: unam principio partem (deus) detraxit ex toto, secundam autem primae partis duplam, deinde tertiam ..; Ti 22.

res: his .. rebus detractis; F II. 70.

sensus: quoniam detractis de homine sensibus reliqui nihil est; F I, 30.

sollicitudines: (philosophia) medetur animis, inanes sollicitudines detrahit; T II, 11.

studia: nunc .. quid est, sine his (studiis) cur vivere velimus? mihi vero cum his ipsis vix, his autem detractis ne vix quidem; A ep. 2.

stultitiam: s. luctum.

sumptus: ex meo tenui vectigali detractis sumptibus cupiditatis aliquid etiam redundabit; P 49.

terrores: s. cupiditates.

torquem: neque eum Torquatum ... torquem illum hosti detraxisse ... propter voluptatem; F I, 23. torquem detraxit hosti; F I, 35. ego ne Torquatum quidem illum ... iratum existimo Gallo torquem detraxisse; T IV, 49. hic T. Manlius is est, qui ad Anienem Galli ... torque detracto cognomen invenit; O III, 112.

voluptatem: non placet .. detracta voluptate aegritudinem statim consequi; F I, 56. s. motiones.

usum: futurae post mortem famae tamen esse propter rem, etiam detracto usu, consulendum; F III, 57.

utilitatem: ut detracta omni utilitate ... per se ipsum possit iure laudari; F II, 45. de bona .. fama ... Chrysippus ... et Diogenes detracta utilitate ne digitum quidem eius causa porrigendum esse dicebant; F III, 57. quae detracta utilitate quid habent venustatis? N I, 92.

detrimentum, Nachteil, Einbuße, Schaden, Verlust: I. est: plus .. in ipsa iniuria detrimenti est quam in iis rebus emolumenti, quae pariuntur iniuria; F I, 53. et emolumenta et detrimenta, quae ὠφελήματα et βλάμματα appellant, communia esse voluerunt .... neque solum ea communia, verum etiam paria esse dixerunt; F III, 69. emolumenta || emolumenta et detrimenta || communia esse dicuntur; F III, 69.

II. alqd: s. I. F I, 53.

III. propter: eos ... propter damna aut detrimenta aut cruciatus aliquos miseros esse dicimus an propter vim turpitudinemque vitiorum? L I, 51.

sine: quae natura agri tantum modo efficere

possit, ut mortuorum corpora sine detrimento vivorum recipiat; L II, 67. quicquid sine detrimento commodari possit; O I, 51.

detrudo, hinabstoßen, drängen: alqm: sin aliquando necessitas nos ad ea detruserit, quae nostri ingenii non erunt; O I, 114.

alqd: cum speculorum levitas ... ita dextera detrusit in laevam partem oculorum laevaque in dexteram; Ti 49.

cibum: is (stomachus) agitatione et motibus linguae cum depulsum et quasi detrusum cibum accepit, depellit; N II, 135.

deveho, herabführen, senken: lucum: qui (lucus Vestae) a Palatii radice in novam viam devexus est; D I, 101.

solem: quoniam sol paululum a meridie iam devexus videtur; L fr 4.

deversor, einkehren, wohnen: nuper, cum Athenis imperator apud eum (Aristum) deversarer; T V, 22.

deversorium (devors.), Einkehr, Herberge: commorandi .. natura devorsorium ‖ divers. ‖ nobis, non habitandi dedit; C 84.

deverticulum, Schlupfwinkel, Zufluchtsort: quin etiam ipsi voluptarii deverticula quaerunt ‖ quaerant ‖ et virtutes habent ‖ habeant ‖ in ore totos dies; F V, 74.

deverto, einkehren: alqs: neque (me) ad hospitem ante devertisse, quam Pythagorae ipsum illum locum ... sedemque viderim; F V, 4. alterum (Arcadem) ad cauponem ‖ cop. ‖ devertisse, ad hospitem alterum; D I, 57. quicumque Laciades in villam suam devertisset; O II, 64.

devincio, fesseln, binden, verbinden, verpflichten: alqm: haec (eloquendi vis) nos iuris, legum, urbium societate devinxit; N II, 148. inter quos ea (beneficia) sunt, firma devinciuntur societate; O I, 56.

fidem: quibus (foederibus) etiam cum hoste devincitur fides; O III, 111.

homines: illud vinclum, quod primum homines inter se rei publicae societate devinxit; R I, 42. sanguinis .. coniunctio et benivolentia devincit homines et caritate; O I, 54.

mentem: il mentem hominis voluntate libera spoliatam necessitate fati devinciunt; Fa 20.

societatem: est .. unum ius, quo ‖ quoi ‖ devincta est hominum societas; L I, 42. tum artibus, tum opera, tum facultatibus devincire (debemus) hominum inter homines societatem; O I, 22.

devinco, völlig besiegen: alqm: cum ad fluvium Sagram Crotoniatas Locri maximo proelio devicissent; N II, 6. qui (Ancus Marcius) cum Latinos bello devicisset; R II, 33. Sabinos ... equitatu fudit belloque devicit; R II, 36. cum iis, quos vi deviceris, consulendum est, tum ..; O I, 35. qui (C. Duellius) Poenos classe primus devicerat; C 44.

civitates: qui civitates aut nationes devictas bello in fidem recepissent; O I, 35.

classem: qui risus classe devicta multas ipsi lacrimas ... attulit; N II, 7.

Latium: omne Latium bello devicit; R II, 44.

nationes: s. civitates.

devito, vermeiden, ausweichen: dolorem: videmusne, ... nullum ab iis, qui in id certamen descendant, devitari dolorem? T II, 62.

mortem: »si qui sapientia magis vestra mors devitari potest«; T II, 38.

devius, abgelegen, abirrend, unstät: alqd, animus: quid .. potest esse tam flexibile, tam devium quam animus eius, qui ..? Lae 93.

iter: iis (animis) devium quoddam iter esse, seclusum a concilio deorum; T I, 72.

vitam: quod si liceret, ut iis, qui in itinere deerravissent, sic vitam deviam secutos ‖ secutis ‖ corrigere errorem paenitendo; A fr 16.

devoco, herabrufen: Socrates .. primus philosophiam devocavit e caelo; T V, 10.

devoro, verschlucken: ipsius (stomachi) .. partes eae, quae sunt infra quam id, quod devoratur, dilatantur; N II, 135.

devorsorium s. **devers.**

devotio, Aufopferung: tu .. etiam Deciorum devotionibus placatos deos esse censes; N III, 15.

devoveo, weihen, opfern, dem Tode weihen: alqm: cum (P. Decius) se devoverat ‖ devoveret ‖; F II, 61. post triennium ..., cum (P. Decius) consul esset, devovit se; D I, 51. † »in monte ‖ hinc ‖ Remus auspicio se devovet atque secundam solus avem servat«; D I, 107. qui (P. Decius) ... se pro re publica quarto consulatu devoverat; C 43. s. imperatores.

alqd: cum (Agamemnon) devovisset Dianae, quod in suo regno pulcherrimum natum esset illo anno; O III, 95.

imperatores: ut quidam imperatores etiam se ipsos dis inmortalibus capite velato verbis certis pro re publica devoverent; N II, 10.

vitam: quae (vis) patrem Decium, quae filium devota vita inmisit in armatas hostium copias? P 12.

deus (gen. pl. deum s. IV, 1. creator. fides; N I, 13. genitor. templum; D I, 20. elliptisch; fr I, 8), Gott, Gottheit, Schutzgott: I. absolut: 1. Subject: abdit: cur (deus) se contra naturam in terram abdiderat ‖ abdiderit, abdidit ‖, ut patefactus aratro lucem aspiceret? D II, 51.

absolvit: hanc .. habuit rationem effector mundi et molitor deus, ut unum opus totum atque perfectum ex omnibus et totis atque perfectis absolveret; Ti 17.

absunt: nec longe absunt ab hac vi di Penates; N II, 68.

accendit: deus ipse solem quasi lumen accendit ad secundum supra terram ambitum; Ti 31.

accommodat: hanc .. omnem coniunctionem duplicem in longitudinem (deus) diffidit mediaeque accommodans mediam quasi decussavit, deinde in orbem intorsit ..., eoque motu, cuius orbis semper in eodem erat eodemque modo ciebatur, undique est eas circumplexus; Ti 24. animum .. cum ille procreator mundi deus ex sua mente et voluntate genuisset, tum denique omne, quod erat concretum atque corporeum, substernebat animo interiusque faciebat atque ita medio medium accommodans copulabat; Ti 26.

adducit: cum constituisset deus bonis omnibus explere mundum, mali nihil admiscere, quoad natura pateretur, quicquid erat, quod in cernendi sensum caderet, id sibi adsumpsit non tranquillum et quietum, sed inmoderate agitatum et fluitans, idque ex inordinato in ordinem adduxit; hoc enim iudicabat esse praestantius; Ti 9.

adfigit: ei (mundo deus) nec manus adfixit ... nec pedes aut alia membra, quibus ingressum corporis sustineret; Ti 19.
adimit: quibus (Cimmeriis) aspectum solis sive deus aliquis sive natura ademerat sive eius loci, quem incolebant, situs; A II, 61.
admiscet: ex ea materia, quae individua est, ... et ex ea, quae ... dividua gignitur, tertium materiae genus ex duobus (deus) in medium admiscuit ..., idque interiecit inter individuum atque id, quod dividuum esset in corpore; Ti 21. ſ. adducit.
adsumit: ſ. adducit.
aedificat: Archimedes ... effecit idem, quod ille, qui in Timaeo mundum aedificavit, Platonis deus, ut ..; T I, 63.
agit: audiet || audiret, al. || (deus), quam nobiscum male egerit || ageretur ||; A II, 80. utrum (di) nihil agant, nihil moliantur, omni curatione et administratione rerum vacent, an contra ..; N I, 2. nihil .. (deus) agit; N I, 51. erat .. non facile agentis aliquid et molientis deos in aliarum formarum imitatione servare; N I, 77. nihil agentem .. deum non queunt cogitare; N I, 101. siquidem agens aliquid ne deus quidem esse beatus potest; N I, 102. virtus .. actuosa, et deus vester nihil agens; N I, 110. cum dei non modo homines non colant, sed omnino nihil curent, nihil agant; N I, 115. neque .. (Epicurus) tam desipiens fuisset, ut homunculi similem deum fingeret, liniamentis dumtaxat extremis, non habitu solido, membris hominis praeditum omnibus, usu membrorum ne minimo quidem, exilem quendam atque perlucidum, nihil cuiquam tribuentem, nihil gratificantem, omnino || gratificantem omnino, || nihil curantem, nihil agentem; N I, 123. ut iam prope modum appareat multitudo nec cessantium deorum nec ea, quae agant, molientium cum labore operoso ac molesto; N II, 59. quae verens Epicurus monogrammos deos et nihil agentes commentus est; N II, 59. iis fatendum est eos (deos) aliquid agere, idque praeclarum; N II, 76. cum .. deos nihil agere, nihil curare (Epicurus) confirmat; N III, 3. cur (mens divina) tam multos deos nihil agere et cessare patitur? N III, 93. qui (philosophi) deum semper agere aliquid et moliri volunt; O III, 102. ſ. est; N II, 76.
amplectitur: ita cum (deus) alterum esset exteriorem, *alterum interiorem* amplexus orbem, illum eiusdem naturae, hunc alterius notavit; Ti 25.
animadvertunt: sin autem dei ... nec, quid agamus, animadvertunt, nec ..; N I, 3. quis .. non timeat omnia providentem et cogitantem et animadvertentem et omnia ad se pertinere putantem curiosum et plenum negotii deum? N I, 54. non animadvertunt, inquit, omnia di, ne reges quidem; N III, 90.
apparet: ita fit, ut deus ille ... nusquam prorsus appareat; N I, 37.
appetit: deus quid appetat; N I, 104.
approbant: te ... adprobantibus dis inmortalibus ipsis in eorum coetu locatam; fr IX, 11.
arcet: qui (globus) reliquos omnes complectitur, summus ipse deus arcens et continens ceteros; R VI, 17.
ardet: ſ. II, 1. audio; N I, 18. — aspicit: ſ. abdit. — audit: ſ. agit; A II, 80.
caret: careat .. (deus) sensu necesse est, careat etiam prudentia, careat voluptate; N I, 30. quo porro modo deus || modo, al. || moveri carens corpore ... potest? N I, 33. qua (bonitate, beneficentia) cum carere deum vultis; N I, 121. nec .., ut fabulae ferunt, bellis proeliisque (di) caruerunt; N II, 70.

censet: deus ille, qui nihil censuit deesse virtuti, homuncio hic, qui ..; A II, 134. aut (di) non censent esse suae maiestatis praesignificare hominibus, quae sunt || sint || futura; D I, 82. II, 101.
cessant: ſ. agit; N II, 59. III, 93.
circumdat: omni .. totam figuram mundi levitate (deus) circumdedit; Ti 18. cum (mundum deus) circumdedit corpore et vestivit extrinsecus; Ti 20.
circumplectitur: ſ. accommodat; Ti 24.
cogit: principem legem illam et ultimam mentem esse dicebant omnia ratione aut cogentis aut vetantis dei; L II, 8.
cogitat: conprehende .. animo et propone ante oculos deum nihil aliud in omni aeternitate nisi „mihi pulchre est“ et „ego beatus sum“ cogitantem; N I, 114. haec deus is, qui erat, de aliquando futuro deo cogitans; Ti 20. ſ. animadvertit; N I, 54.
colunt: ſ. agit; N I, 115.
commovet: ut, si (deus) se commoverit, vereamur, ne beatus esse non possit; N I, 102.
comparat: ita contigit, ut inter ignem atque terram aquam deus animamque poneret eaque inter se conpararet et proportione coniungeret; Ti 15.
complectitur: eum (mundum deus) ... caelo .. solivago et volubili et in orbem incitato conplexus est; Ti 20.
concedunt: iudicavisse deum dicunt, et eum quidem deum, cui reliqui di concessissent, ut praeter ceteros divinaret; T I, 114.
concupiscit: ſ. habitat; N I, 22.
concursant: venit ... in contentionem, utrum sit probabilius, deosne inmortalis, rerum omnium praestantia excellentis, concursare *circum* omnium mortalium, qui ubique sunt, non modo lectos, verum etiam grabatos et ... obicere iis visa quaedam tortuosa et obscura ..., an natura fieri, ut ..; D II, 129.
coniungit: naturam .. illam, quam alterius diximus, vi cum eadem (deus) coniunxit fugientem et eius copulationis alienam; Ti 22. ſ. comparat.
conligunt: nec (di) iis escis aut potionibus vescuntur, ut aut nimis acres aut nimis concretos umores conligant; N II, 59.
conlocat: ut aliquis nos deus ex hac hominum frequentia tolleret et in solitudine uspiam collocaret atque ibi suppeditans omnium rerum, quas natura desiderat, abundantiam et copiam hominis omnino aspiciendi potestatem eriperet; Lae 87. animum .. ut in eo medio (mundo deus) conlocavit, ita per totum tetendit; Ti 20.
conloquuntur: quod ipsi di cum dormientibus conloquantur; D I, 64.
consentiunt: illi (di) ... ita feruntur moderanturque cursus, ut ad omnia conservanda et tuenda consensisse videantur; N II, 60.
conservat: qui (deus) cursus astrorum, mutationes temporum, rerum vicissitudines ordinesque conservet; N I, 52. conservare (potuit deus) urbis tantas atque talis; N III, 92.
constat: qui sine manibus et pedibus constare deum posse decreverint || decreverunt ||; N I, 92.
constituit: ſ. accommodat.
consulit: qui (di) nulla re egentes et inter se diligunt et hominibus consulunt; N I, 122. si omnibus hominibus ... deos consulere censemus ob eas causas, ... his quoque hominibus consulunt; N II, 164. sin autem *his* (hominibus di) consulunt, ... etiam illis consulunt; N II, 165. consulere eos (deos) rebus humanis; N III, 6. videamus ... primum deorumne providentia mundus

regatur, deinde consulantne di rebus humanis; N III, 65. siquidem (di) hominum generi consulebant. sin id minus, bonis quidem certe consulere debebant; N III, 79. 80. et esse deos et eos consulere rebus humanis; D I, 10. eosdem .. (deos) consulere rebus humanis, nec solum universis, verum etiam singulis; D I, 117. vester .. deus potest non (hominibus divinationem) inpertire, ut nihilo minus mundum regat et hominibus consulat; D II, 40. quid est igitur, cur his hominibus consulens deus somniis moueat eos, qui ..? D II, 125. cum (di) consulerent nobis; D II, 126. potius, quam derecto deus, siquidem nobis consulebat, „hoc facito, hoc ne feceris" diceret idque visum vigilanti potius quam dormienti daret; D II, 127. eosdem || eorum numen, al. || (deos) hominum consulere generi et posse nobis signa rerum futurarum ostendere; L II, 32. ſ. est; N II, 3.

consumit: permixtum illud, ex quo haec seeuit, (deus) iam omne consumpserat; Ti 24.

contemplatur: qui (deus) ... terras et maria contemplans hominum commoda vitasque tueatur; N I, 52.

continet: ſ. arcet.

contingunt: cum .. (di) inter se paene contingant; Ti 37.

copulat: ſ. accommodat; Ti 26.

curat: id erat deis omnibus curandum, quem ad modum hic frueretur voluptate amatoria! T IV, 73. sin autem dei neque possunt nos iuvare nec volunt nec omnino curant; N I, 3. quae .. potest esse sanctitas, si dei humana non curant? N I, 123. magna di curant, parva neglegunt; N II, 167. »si (di) curent, bene bonis sit, male malis«; N III, 79. ficta haec esse dicamus, quidvis denique potius quam deos res humanas curare fateamur; D I, 33. eos (deos Ennius) non curare opinatur, quid agat humanum genus; D I, 132. ego, .. qui et curare (deos) arbitror et monere etiam ac multa praedicere; D I, 132. qui (Epicurus) negat quicquam deos nec alieni curare nec sui; D II, 104. »eos (deos) non curare opinor, quid agat humanum genus«; D II, 104. in quo (libro) scripsit nihil curare deum nec sui nec alieni; L I, 21. ſ. agit; N I, 115. 123. III. 3.

dat: cum .. causam iustam deus ipse dederit, ut tunc Socrati, nunc Catoni, saepe multis; T I, 74. si .. rationem hominibus di dederunt, malitiam dederunt; ... iidem etiam di fraudem dederunt, facinus ceteraque; N III, 75. istam calliditatem hominibus di ne dedissent! N III, 75. et non, si (di) significant (futura), nullas vias dant nobis ad significationis || significationum; D II, 102. || scientiam, nec, si dant vias, non est divinatio; est igitur divinatio; D I, 83. II, 102. cum omni utilitate, quam di hominibus dederunt, ars aliqua coniuncta est; D I, 116. quid in mentem venit Callistheni dicere deos gallis signum dedisse cantandi? D II, 57. „nec (di), si significant, non dant vias aliquas ad scientiam significationis." at id quoque potest, ut non dent homini, ipsi habeant; cur enim Tuscis potius quam Romanis darent? „nec, si dant vias, nulla est divinatio." fac dare deos, quod absurdum est; quid refert, si accipere non possumus? D II, 106. illud etiam requiro, cur, si deus ista visa nobis providendi causa dat, non vigilantibus potius det quam dormientibus; D II, 126. mundus hic totus, quod domicilium quamque patriam di nobis communem secum dederunt; R I, 19. ex quo || qua || illa lex, quam di humano generi dederunt, recte est laudata; L II, 8. qua (mente) nihil homini dedit deus ipse divinius; O III, 44. cum .. homini sive natura sive quis deus nihil mente praestabilius dedisset; C 40. cum tibi sive deus sive mater, ut ita dicam, rerum omnium natura dederit animum; P 14. formam .. et maxime cognatam et decoram (deus) dedit; Ti 17. motum .. (deus) dedit caelo eum, qui figurae eius esset aptissimus; Ti 19. eam .. (coniunctionem), quae erat eiusdem, detorsit a latere in dexteram partem, hanc autem citimam a mediana linea direxit ad laevam, sed principatum dedit superiori, quam solam individuam reliquit; Ti 25. ſ. consulit; D II, 127.

debent: debebant illi (di) quidem omnis bonos efficere; N III, 79. intellegi .. a nobis di velle debebant ea, quae nostra causa nos mouerent; D II, 132. ſ. consulit; N III, 80.

declarant: quod .. praesentes saepe di vim suam declarant; N II, 6. si sunt di neque ante declarant hominibus, quae futura sint; D I, 82. II, 101.

decussat: ſ. accommodat; Ti 24.

defendunt: cum duo exercitus contrarios alii dei ex alia parte defenderent; N II, 70.

desecat: deinde (deus) instituit dupla et tripla intervalla explere partis rursus ex toto desecans; Ti 23.

detorquet: ſ. dat; Ti 25.

detrahit: unam principio partem (deus) detraxit ex toto, secundam autem primae partis duplam, deinde ..; Ti 22.

dicit: dicet (deus) me acrius videre quam illos pisces fortasse; A II, 81. quod si qui deus diceret; F V, 8. si cui naviganti, praedones *si* insequantur, deus qui dixerit: „eice te"; T II, 67. qui (Sophocles) ... in somnis vidit ipsum deum dicentem, qui id fecisset; D I, 54. quid .. spectans deus ipse diceret Marcellum eum, qui ter consul fuit, in mari esse periturum? Fa 33. haec ille (deus) dixit; Ti 42.

diffindit: ſ. accommodat; Ti 24.

diffundunt: vim .. suam (di immortales) longe lateque diffundunt; D I, 79.

diligunt: et earum (partium) partes (di) diligunt, ut Romam, Athenas, Spartam, Rhodum, et earum urbium separatim ab universis singulos diligunt || [diligunt] ||, ut Pyrrhi bello Curium, Fabricium, Coruncanium; N II, 165. aut (di) non diligunt homines aut, quid eventurum sit, ignorant aut ..; D I, 82. II, 101. neque non (di) diligunt nos ... neque ignorant ea, quae ab ipsis constituta et designata sunt; D I, 82. II, 102. ſ. consulit; N I, 122.

dirigit: ſ. dat; Ti 25.

dividit: interiorem .. (coniunctionem) cum (deus) in sex partis divisisset, septem orbis dispares duplo et triplo intervallo moveri iussit contrariis inter se cursibus; Ti 25.

dominatur: vetat .. dominans ille in nobis deus iniussu hinc nos suo demigrare; T I, 74.

ducunt: neque (di) hoc alienum ducunt maiestate sua; D I, 82. II, 102.

efficit: quaerunt, quonam modo, falsa visa quae sint, ea deus efficere possit probabilia; A II, 47. nihil esse, quod deus efficere non possit, et quidem sine labore ullo; N III, 92. nihil est, inquiunt, quod deus efficere non possit. utinam sapientis Stoicos effecisset! D II, 86. cum deus *eius* || ei cum deus || similem mundum efficere vellet, animal unum aspectabile, in quo omnia animalia continerentur, effecit; Ti 12. quam ob rem mundum efficere moliens deus terram primum ignemque iungebat; Ti 13. levem illum (mundum deus) effecit et undique aequabilem; Ti 20. animum (deus) haud ita, ut modo locuti sumus, tum denique, cum corpus ei effecisset, inchoavit; Ti 21. quae permiscens cum materia cum ex tribus (deus) effecisset unum; Ti 22. quibus utitur mi-

nisteriis deus, cum optimi speciem, quoad fieri potest, efficit; Ti 50. ſ. debent; N III, 79.

effingunt: post .. eam sationem dis, ut ita dicam, iunioribus permisit, ut corpora mortalia effingerent; Ti 46.

effodit: hi duo illos oculos orae maritumae effoderunt, non iratus aliqui ... deus; N III, 91.

egent: ne hoc quidem vos movet, ... ut iudicetis membris humanis deos non egere? N I, 92. ſ. consulit; N I, 122.

eripit: deus id (caput iecoris, cor) eripiet; D II, 37. ſ. conlocat; Lae 87.

est, sunt: quaero .. de te, si sunt di, ut vos etiam putatis, qui possint esse beati cum voluptates corpore percipere non possint, aut si sine eo genere voluptatis beati sint || sunt ||, cur ..; F II, 115. ut et deos esse et quattuor ex rebus omnia constare dicerent; F IV, 12. ut .. firmissimum hoc adferri videtur, cur deos esse credamus, quod ..; T I, 30. ut deos esse natura opinamur, quales[que] sint, ratione cognoscimus, sic ..; T I, 36. si deus aut anima aut ignis est, idem est animus hominis; T I, 65. »si quidem sit || est || quisquam deus, cui ego sim curae«; T IV, 72. velut in hac quaestione plerique ... deos esse dixerunt, ... nullos esse omnino Diagoras Melius et Theodorus Cyrenaicus putaverunt || [putaverunt] ||. qui vero deos esse dixerunt ..; N I, 2. Thales ... dixit .. deum .. (esse) eam mentem, quae ex aqua cuncta fingeret. si di possunt esse sine sensu et mente, cur aquae *mentem* ... adiunxit? N I, 25. Anaximandri .. opinio est nativos esse deos longis intervallis orientis occidentisque, eosque innumerabilis esse mundos; N I, 25. Anaximenes aëra deum statuit, eumque gigni esseque inmensum et infinitum et semper in motu; N I, 26. cum praesertim deum non modo aliqua, sed pulcherrima specie deceat esse; N I, 26. si (deus) nihil esset nisi animus; N I, 28. qui (Protagoras) sese negat omnino de deis habere quod liqueat, sint, non sint qualesve sint; N I, 29. qui (Plato) ... in Legum . . libris, quid sit omnino deus, anquiri oportere non censeat. quod vero sine corpore ullo deum vult esse, ut Graeci dicunt, ἀσώματον || [ut ... ἀσώματον] || ..; N I, 30. (Antisthenes) popularis deos multos, naturalem unum esse dicens; N I, 32. modo (Aristoteles) mundum ipsum deum dicit esse, ... tum caeli ardorem deum dicit esse; N I, 33. cum .. sine corpore idem (Aristoteles) vult esse deum; N I, 33. quo modo (deus) semper se movens esse quietus et beatus potest? N I, 33. deos octo esse (Xenocrates) dicit, quinque eos, qui in stellis vagis nominantur, unum, qui ex omnibus sideribus ... ex dispersis quasi membris simplex sit putandus deus; N I, 34. qui (di) quo sensu beati esse possint, intellegi non potest; N I, 34. deum .. animantem certe volumus esse; N I, 36. qui (Aristo) ... dubitet .. omnino, deus animans necne sit; N I, 37. solus .. (Epicurus) vidit primum esse deos; N I, 43. intellegi necesse est esse deos; N I, 44. esse .. deos confitendum est; N I, 44. quodsi ... deus .. animans est, ea figura profecto est, quae pulcherrima sit || est || omnium; N I, 48. quoniam .. deos beatissimos esse constat; N I, 48. hominis esse specie deos confitendum est; N I, 49. roges me, quid aut quale sit deus; N I, 60. quaeritur primum in ea quaestione, ... sintne di necne sint; N I, 61. ego ipse pontifex ... is hoc, quod primum est, esse deos, persuaderi mihi ... velim; N I, 61. ut interdum nulli (di) esse videantur; N I, 61. placet .. omnibus fere mihique ipsi in primis deos esse; N I, 62. id satis magnum argumentum esse dixisti, cur esse deos confiteremur; N I, 62. »Tubulus si Lucius umquam, si Lupus aut Carbo, Neptuni filius,« ut ait Lucilius, putasset esse deos; N I, 63. concedo esse deos; doce me igitur, unde sint, ubi sint, quales sint corpore, animo, vita; N I, 65. sint sane (di) ex atomis; non igitur aeterni; N I, 68. ecquos (deos), si non tam strabones, at paetulos esse arbitramur? ecquos naevum habere? ecquos silos, flaccos, frontones, capitones, quae sunt in nobis? N I, 80. age et his vocabulis esse deos facimus, quibus a nobis nominantur? N I, 83. an (di) sine nominibus sunt? N I, 84. an tu mei similem putas esse aut tui deum? profecto non putas; N I, 84. quid dubitas negare deos esse? non audes; N I, 85. ille (Epicurus) .. deos esse putat; N I, 86. quoniam non audes ... negare esse deos; N I, 87. cur .. credis (deum) esse? N I, 88. beatos esse deos sumpsisti. concedimus; N I, 89. di .. semper fuerunt, nati numquam sunt, siquidem aeterni sunt futuri; at homines nati; ante igitur humana forma quam homines ea, qua || eaque || erant forma di inmortales; N I, 90. quod et maris deos et feminas esse dicitis, quid sequatur, videtis; N I, 95. retinendum hoc esse, deus ut beatus inmortalisque sit. quid autem obstat, quo minus sit beatus, si non sit bipes? N I, 95. si (deus redundat), ut inmortalis sit; N I, 99. tu quod opus tandem magnum ... habes, ... ex quo esse deos suspicere? N I, 100. sit sane, ut vultis, deus effigies hominis et imago; N I, 103. quibus rebus, id quod vultis, (deus) beatus est? N I, 103. quaero, ... quo modo (deus) beatus sit, quo modo aeternus; N I, 104. ex quo esse beati (dei) atque aeterni intellegantur; N I, 106. deos istos esse non sentio; N I, 109. doceo deos vestros esse voluptatis expertes, ita vestro iudicio ne beatos quidem; N I, 113. ita nec beatus est vester deus nec aeternus; N I, 114. qui (Diagoras, Theodorus) omnino deos esse negabant; N I, 117. cui (Protagorae) neutrum licuerit, nec esse deos nec non esse; N I, 117. tum principia mentis, quae sint in eodem universo, (Democritus) deos esse dicit, tum animantes imagines, quae vel prodesse nobis soleant vel nocere, tum ingentis quasdam imagines tantasque, ut universum mundum conplectantur extrinsecus; N I, 120. nullos esse deos Epicuro videri; N I, 123. si maxime talis est deus, ut nulla gratia, nulla hominum caritate teneatur, valeat; N I, 124. primum (nostri) docent esse deos, deinde quales sint, tum mundum ab iis administrari, postremo consulere eos rebus humanis; N II, 3. saepe visae formae deorum quemvis non aut hebetem aut impium deos praesentes esse confiteri coëgerunt; N II, 6. haec ... qui videat, nonne cogatur confiteri deos esse? N II, 12. deorum .. interpretes sunt; deos igitur esse fateamur; N II, 12. omnibus .. innatum est et in animo quasi insculptum esse deos; N II, 12. quales (di) sint, varium est, esse nemo negat; N II, 13. si di non sunt; N II, 16. est .. profecto deus; N II, 16. quod esset omnibus perspicuum deos esse; N II, 23. non indocte solum, verum etiam impie faciat, si deos esse neget; N II, 44. esse .. deos ita perspicuum est, ut ..; N II, 44. cum talem esse deum certa notione animi praesentiamus, primum ut sit animans, deinde ut in omni natura nihil eo sit praestantius; N II, 45. Epicurus ... dicat se non posse intellegere, qualis sit volubilis et rotundus deus; N II, 46. placet .. illi (Epicuro) esse deos; N II, 46. nec iis corporibus (di) sunt, ut casus aut ictus extimescant aut morbos metuant ex defetigatione membrorum; N II, 59. deus pertinens per naturam cuiusque rei, per terras Ceres, per maria Neptunus, alii per alia, poterunt intellegi qui qualesque sint; N II, 71. mihi videor

satis et esse deos, et quales essent, ostendisse; N II, 72. quae (pars) ducitur ab ea ratione, quae docet esse deos; N II, 75. primum igitur aut negandum est esse deos ... aut, qui deos esse concedant, iis fatendum est eos aliquid agere; N II, 76. si concedimus intellegentes esse deos, concedimus etiam providentes, et rerum quidem maxumarum; N II, 77. necesse est, cum sint di, si modo sunt, ut profecto sunt, animantis esse, nec solum animantis, sed etiam rationis compotes inter seque quasi civili conciliatione et societate coniunctos; N II, 78. profecto et esse deos et haec tanta opera deorum esse arbitrarentur; N II, 95. hi sunt di et homines, quibus profecto nihil est melius; N II, 133. tantum modo (Epicurus) negare deos esse non audet; N III, 3. deos ... membris . humanis esse praeditos, sed eorum membrorum usum nullum habere; N III, 3. primum ut velles docere deos esse, deinde quales essent; N III, 6. quod ... mihi quidem ex animo excuti || exuri, eximi || non potest, esse deos; N III, 7. multis argumentis deos esse docere voluisti; N III, 9. adfers haec omnia argumenta, cur di sint; N III, 10. non .. adhuc ... intellego deos esse, quos equidem credo esse; N III, 15. non id quaeritur, sintne aliqui, qui deos esse putent, di utrum sint necne sint, quaeritur; N III, 17. cum docere velles deos esse; N III, 18. quibus rationibus tibi persuadeas deos esse; N III, 19. ut, cum ostendere velles, quales di essent, ostenderes nullos esse; N III, 20. est .. deus; N III, 25. idem .. (Chrysippus), si dei non sint, negat esse in omni natura quicquam homine melius; N III, 26. si di sunt, suntne etiam Nymphae deae? N III, 43. quodsi tales dei sunt, ut rebus humanis intersint; N III, 47. si di sunt illi, quos colimus et accepimus; N III, 47. aliunde mihi quaerendum est, ut et esse deos, et quales sint di, discere possim; qualis tu eos esse vis *; N III, 64. e quibus (philosophis) ... Colophonius Xenophanes unus, qui deos esse diceret, divinationem funditus sustulit; D I, 5. sic existimo, ... esse deos, vicissimque, si di sint, esse qui devinent; D I, 9. ut et, si divinatio sit, di sint et, si di sint, sit divinatio; D I, 10. ut sint di, potest fieri, ut nulla ab iis divinatio generi humano tributa sit; D I, 10. sunt .. (di) benefici generique hominum amici; D I, 82. II, 102. non .. sunt di nec significant futura; sunt autem di; significant ergo; D I, 83. stabit illud, quod hunc locum continet, de quo agimus, esse deos; D I, 117. qui (Ennius) paucis ante versibus esse deos censet; D I, 132. „si di sunt, est divinatio; sunt autem di; est ergo divinatio.“ multo est probabilius: „non est autem divinatio; non sunt ergo di.“ vide, quam temere committant, ut, si nulla sit divinatio, nulli sint di. divinatio enim perspicue tollitur, deos esse retinendum est; D II, 41. non igitur di sunt nec significant nobis futura; sunt autem di; significant ergo; D II, 102. primum .. hoc sumitis: „si sunt di, benefici in homines sunt“; D II, 104. deinde contorquent et ita concludunt: „non igitur et sunt di nec significant futura.“ ... deinde adsumunt: „sunt autem di“, quod ipsum non ab omnibus conceditur. „significant ergo“. ne id quidem sequitur; possunt enim non significare et tamen esse di; D II, 106. officium . . esse eius (divinationis) praenoscere, dei erga homines mente qua sint quidque significent; D II, 130. similes .. sunt dei, ... tamquam si Poeni aut Hispani in senatu nostro loquerentur sine interprete; D II, 131. si .. neque deus est effector somniorum neque ..; D II, 147. unus .. erit communis quasi magister et imperator omnium deus; R III, 33. dominos esse omnium rerum ac moderatores deos; L II, 15. »qui secus faxit, deus ipse vindex erit;« L II, 19. si .. deos esse concedimus; L II, 32. qui (Plato) vetat dubitare, qua sit mente futurus deus; L II, 41. f. agit; N I, 102. cogitat; Ti 20. commovet. consulit; D I, 10. declarant; D I, 82. II, 101. habet; N I, 51. vgl. 2. sum; R VI, 26.

exaudiunt: ex quo fit, ut homines ... non dubitent, quin di illud exaudiant; D I, 129.

excellunt: f. concursant.

exhibet: f. habet; O III, 102.

existimant: aut (di) existumant nihil interesse hominum scire, quid sit futurum; D I, 82. II, 101.

explet: sesquioctavo intervallo sesquitertia omnia (intervalla deus) explebat, cum particulam singulorum relinqueret; Ti 23. f. adducit. desecat.

extimescunt: f. est; N II, 59.

fabricatur: quae talia sunt, ut ea ipsa dei inmortales ad usum hominum fabricati paene videantur; N I, 4. a quo .. animanti omnis reliquos contineri (deus) vellet animantes, hunc ea forma figuravit, qua una omnes formae reliquae concluduntur, et globosum est fabricatus, quod σφαιροειδὲς Graeci vocant; Ti 17.

facit: quis .. tibi dederit aut omnia deum posse aut ita facturum esse, si possit? A II, 50. cur deus, omnia nostra causa cum faceret, ... tantam vim natricum viperarumque fecerit; A II, 120. sin (Pronoea) alia est, cur mortalem fecerit mundum, non, quem ad modum Platonicus deus, sempiternum; N I, 20. quod cum nemo facere nisi deus possit; D I, 127. nostra .. causa di id facerent, ut providere futura possemus; D II, 124. id .. si nostra causa di secundum quietem facerent, vigilantibus idem facerent; D II, 126. quae est ista designandi licentia, ut hoc deus, hoc natura fecerit potius quam aut omnia deus, quod negatis, aut omnia natura? D II, 127. eorum .. trium (orbium deus) fecit pares celeritates, sed quattuor et inter se dispares et dissimilis trium reliquorum; Ti 25. f. accommodat; Ti 26.

fatur: quando .. omnes (di) ... creati sunt; tum ad eos is deus, qui omnia genuit, fatur, Ti 40.

figurat: f. fabricatur; Ti 17.

fuerunt: f. II, 1. induco; N I, 42.

gaudet: sua sapientia et virtute (deus) gaudet; N I, 51.

generat: quoniam hominem, quod principium reliquarum rerum esse voluit, generavit et ornavit deus; L I, 27.

gerunt: nec solum, ut apud Homerum, ... sed etiam, ut cum Titanis, ut cum Gigantibus, (di) sua propria bella gesserunt; N II, 70.

gignit: qui (di) utilitates quasque gignebant; N II, 62. »o Romule, Romule die, qualem te patriae custodem di genuerunt!« R I, 64. deus .. et ortu et virtute antiquiorem genuit animum eumque ut dominum atque imperantem oboedienti praefecit corpori, idque molitus tali quodam est modo; Ti 21. f. accommodat; Ti 26. fatur.

gratificatur: f. agit; N I, 123.

gubernat: sive in ipso mundo deus inest aliquis, qui regat, qui gubernet; N I, 52.

habet: cum sacerdotes deorum vacationem habeant, quanto est aequius habere ipsos deos! A II, 121. qui (philosophi) omnino nullam habere censerent rerum humanarum procurationem deos; N I, 3. habet (deus) exploratum fore se semper cum in maximis, tum in aeternis voluptatibus; N I, 51. habebit .. linguam deus et non loquetur, dentes, palatum, fauces nullum ad usum, quaeque procreationis causa natura corpori adfinxit, ea frustra habebit deus, nec externa magis quam

interiora, cor, pulmones, iecur, cetera; N I, 92. si tantum modo ad cogitationem (di) valent nec habent ullam soliditatem nec eminentiam; N I, 105. neque .., unde habeat ista deus tuus, video, nec quo modo utatur; N I, 112. qui deus Graece id ipsum nomen habet; N II, 64. utrum ignorant (di), quae res muxumae sint, ... an vim non habent? N II, 77. necesse est deos haec ipsa habere maiora, nec habere solum, sed etiam iis || bis || uti in maxumis et optumis rebus; N II, 79. eos .. (deos Epicurus) habere putat eadem membra, quae nos, nec usum ullum habere membrorum; D II, 40. illius (Epicuri) .. deus nihil habens nec sui nec alieni negotii non potest hominibus divinationem impertire; D II, 40. piorum .. et impiorum (deos) habere rationem; L II, 15. qui (philosophi) deum nihil habere ipsum negotii dicunt, nihil exhibere alteri; O III, 102. cum rationem .. (deus) habuisset, reperiebat nihil esse ... praestantius; Ti 10. ſ. absolvit. dat; D II, 106. est; N I, 80. III, 3.

habitat: quid .. erat, quod concupisceret deus mundum signis et luminibus tamquam aedilis ornare? si, ut deus ipse melius habitaret, antea videlicet tempore infinito in tenebris tamquam in gurgustio habitaverat; N I, 22. quaero, .. vester deus .. ubi habitet; N I, 104. deos .. ipsos iocandi causa induxit Epicurus perlucidos et perflabilis et habitantis tamquam inter duos lucos sic inter duos mundos propter metum ruinarum; D II, 40.

ignorat: sequitur porro, nihil deos ignorare, quod omnia sint ab iis constituta; D II, 105. nec .. ignorare deus potest, qua mente quisque sit; D II, 125. ſ. diligunt; D I, 82. II, 102. habet; N II, 77.

imperat: cur .. deus homini, animus imperat corpori? R III, 36. 37.

impertit: ſ. consulit; D II, 40. habet; D II, 40.

implicant: quam (vim suam di immortales) tum terrae cavernis includunt, tum hominum naturis implicant; D I, 79.

inchoat: ſ. efficit; Ti 21.

includit: (deus) intellegentiam in animo, animum inclusit in corpore; Ti 10. ſ. implicant.

incolunt: melius Graii || grati, Graeci || atque nostri, qui ... easdem illos (deos) urbis quas nos incolere voluerunt; L II, 26

incutiunt: quibus .. temporibus a nostro aspectu oblitescant (di) rursusque emersi terrorem incutiant rationis expertibus; Ti 37.

inest: ſ. gubernat. — instituit: ſ. desecat.

intellegunt: ſ. est; N III, 77.

interest: non placet Stoicis singulis iecorum fissis aut avium cantibus interesse deum; D I, 118.

intericit: ſ. admiscet.

interit: nec .. video, quo modo non vereatur || pereat, al. || iste deus beatus, ne intereat; N I, 114.

interrogat: si .. deus te interroget, ... num .. quid desideres; A II, 80.

intorquet: ſ. accommodat; Ti 24.

introspiciunt: scilicet casas omnium introspicere, ut (di) videant, quid cuique conducat; D II, 105.

irascitur: quem (deum) omnino irasci posse negatis; N III, 91. numquam nec irasci deum nec nocere; O III, 102.

iubet: ſ. dividit. — iudicat: ſ. adducit. concedunt. — iungit: ſ. efficit; Ti 13.

iuvat: quorum (virorum) neminem nisi iuvante deo talem fuisse credendum est; N II, 165. ſ. curat; N I, 3.

laborant: nihilo probabilius deos mutarum et nihil intellegentium (bestiarum) causa tantum laborasse; N II, 133.

labuntur: eorum || eos || (deorum) qui prope copulentur contrariaque regione et pone quos aut ante labantur; Ti 37.

laetantur: non .. ambrosia deos aut nectare aut Iuventate pocula ministrante laetari arbitror; T I, 65.

languet: quam (vitam beatam) tu ne in deo quidem esse censes, nisi plane otio langueat; N I, 67.

largitur: si quis deus mihi largiatur, ut ... repuerascam, ... valde recusem; C 83.

liberat: nisi .. deus is ... istis te corporis custodiis liberaverit; R VI, 15. sex .. reliquos motus ab eo (mundo deus) separavit itaque ab omni erratione eum liberavit; Ti 19.

locat: quas (partis deus) in intervallis ita locabat, ut in singulis essent bina media; Ti 23.

loquitur: deus inclusus corpore humano iam, non Cassandra loquitur; D I, 67. ſ. habet; N I, 92.

meminit: vgl. 2. sum; R VI, 26.

merentur: eosdem .. (deos) optime de genere hominum mereri; L II, 15.

metuunt: ſ. est; N II, 59.

minantur: quae .. inconstantia deorum est, ut primis minentur extis, bene promittant secundis? D II, 38.

mittit: idem .. (deus) mittit et signa nobis eius generis, qualia permulta historia tradidit; D I, 121.

moderatur: qui tam regit et moderatur et movet id corpus ... quam hunc mundum ille princeps deus; R VI, 26. ſ. consentiunt.

molitur: nulla opera (deus) molitur; N I, 51. ſ. agit; N I, 2. 77. II, 59. O III, 102. efficit; Ti 13. gignit; Ti 21.

monet: cur .. deus dormientes nos moneat, vigilantes neglegat? D I, 85. ſ. curant; D I, 132. debent; D II, 132.

movet: ut mundum ex quadam parte mortalem ipse deus aeternus (movet), sic ..; R VI, 26. ſ. est; N I, 33. moderatur.

nascitur: id esse deum neque natum umquam et sempiternum, conglobata figura; A II, 118. hominem ad duas res, ut ait Aristoteles, ad intellegendum et || et ad || agendum, esse natum quasi mortalem deum; F II, 40. si natum (est), nulli dei ante quam nati; N I, 68. hi dei sunt habendi mortalibus nati matribus? N III, 45. ſ. est; N I, 90. vgl. V, 2. causa; F III, 67.

neglegunt: Telamo .. uno versu locum totum conficit, cur di homines neglegant; N III, 79. minora di neglegunt neque agellos singulorum nec viticulas persequuntur; N III, 86. qui deos putas humana neglegere; N III, 89. ſ. curant; N III, 167. monet.

nescit: ita, si .. somnia ... neglegantur, aut nescit hoc deus aut frustra somniorum significatione utitur; D II, 125.

nocent: quia deos nocere non putant; O II, 12. ſ. irascitur; O III, 102.

nolunt: aperte declarari oportebat, aut ne occulte quidem, si ea sciri (di) nolebant; D II, 55.

notat: ſ. amplectitur.

obiciunt: si (di) ea nobis obiciunt, quorum nec scientiam neque explanatorem habeamus; D II, 131. ſ. concursant.

oblitescunt: ſ. incutiunt.

oboedit: nulli .. est naturae oboediens aut subiectus deus; N II, 77.

occidunt: ſ. est; N I, 25.

occurrit: qui (deus) numquam nobis occurrit neque in precibus neque in optatis neque in votis; N I, 36.

offerunt: »di rem tantam || sed in re tanta || haud temere inproviso offerunt«; D I, 45. qui .. ipsi (di immortales) se nobis non offerunt; D I, 79.

oriuntur: quae .. de deorum, qui cernuntur quique sunt orti, natura praefati sumus; Ti 37. f. est; N I, 25.

ornat: f. generat. habitat; N I, 22.

ostendunt: miror deos immortales || inmortalis || histrioni futuro claritatem ostendisse, nullam ostendisse Africano; D II, 66. et qui (di) moventur palamque se ostendunt, et qui eatenus nobis declarantur, qua ipsi volunt; Ti 40. f. consulit; L II, 32.

partitur: id ipsum in ea, quae decuit, membra (deus) partitus est; Ti 22.

patiuntur: quem (regem) Romae posthac nec di nec homines esse patientur; D II, 112.

peccant: hi .. ipsi di poëtici si scissent perniciosa fore illa filiis, peccasse in beneficio putarentur; N III, 77.

percipiunt: f. est; F II, 115. — perit: f. interit. — permiscet: f. efficit; Ti 22.

persequuntur: quo modo iidem dicitis non omnia deos persequi, iidem voltis ..? N III, 93. f. neglegunt; N III, 86.

pertinet: f. est; N II, 71. — ponit: f. comparat. — potest: f. agit; N I, 102. caret; N I, 33. commovet. conservat; N III, 92. constat. consulit; D II, 40. L II, 32. curat; N I, 3. efficit; A II. 47. N III, 92. D II, 86. est; F II, 115. N I, 33. 34. II, 71. D II, 106. facit; A II, 50. D I, 127. habet; D II, 40. ignorat; D II, 125. irascitur; N III, 91. praenoscunt. praestat. sentit. significant; D I, 82. II, 102. tradit. II, 1. fallo. intellego; T I, 66. N III, 38. placo; N III, 15.

praecipit: deum ... praecepisse .., ut (Hannibal) pergeret protinus; D I, 49.

praedicunt: f. curant; D I, 132.

praeficit: f. gignit; Ti 21.

praenoscunt: neque non (di) possunt futura praenoscere; D I, 82. II, 102. 106 (105). negant posse ii, quibus ..; D II, 106.

praestat: homini .. praestare quis possit nisi deus? N III, 25.

procreat: idcirco singularem deus hunc mundum atque unigenam procreavit; Ti 12. sic deus ille aeternus hunc perfecte beatum deum procreavit; Ti 21.

proficiscuntur: ipsi illi maiorum gentium di qui habentur, hinc *a* nobis || hinc || profecti in caelum reperientur; T I, 29.

promittunt: f. minantur. — providet: f. animadvertit; N I, 54. est; N II, 77. vgl. 2. sum; R VI, 26. — putat: f. animadvertit; N I, 54.

redundat: tuus .. deus non digito uno redundat, sed capite, collo, cervicibus, lateribus, alvo, tergo, poplitibus, manibus, pedibus, feminibus, cruribus; N I, 99.

referciunt: qui (di) ... hominum .. vitam superstitione omni referserunt; N II, 63.

regit: omnem .. regit ipse (deus) naturam; N II, 77. (deos) unum mundum ut communem rem publicam atque urbem aliquam regentis; N II, 78. qui (deus) omnem mundum regit; R VI, 13. quae vis ... aequalis (est) illius caelum atque terras tuentis et regentis dei; L II, 9. qui (di) hanc omnem pulchritudinem tuentur et regunt; C 81. f. gubernat. moderatur.

relinquit: f. dat; Ti 25. explet.

reperit: f. habet; Ti 10.

reprimunt: saepe .. populi impetum iniustum auspiciis di immortales represserunt; L III, 27.

requirit: si ... ab ea (natura) deus aliqui requirat, contentane sit ..; A II, 19.

reservant: quam palmam utinam di inmortales, Scipio, tibi reservent, ut avi reliquias persequare! C 19.

respondet: deum respondisse (monstrum) vastitatem esse Italiae; D I, 49.

retur: sic (deus) ratus est opus illud effectum esse pulcherrimum; Ti 10.

revertitur: deinde (deus) ad temperationem superiorem revertit; Ti 42.

rogat: utinam .. (deus) roget! A II, 80.

scit: utrum .. sit melius, di inmortales sciunt; T I, 99. ut mihi ne in deum quidem cadere videatur, ut sciat, quid casu et fortuito futurum sit. si enim scit, certe illud eveniet; D II, 18. f. peccant.

secat: f. consumit.

sentit: si intellegi potest nihil sentiens deus; N I, 36. vgl. 2. sum; R VI, 26.

separat: f. liberat; Ti 19.

sequitur: hoc posito, quod sequitur, videndum est, cuiusnam animantium deus in fingendo mundo similitudinem secutus sit; Ti 11.

significant: aut ea (futura) ne ipsi quidem di significare possunt; D I, 82. II, 101. frustra .. (di futura) significarent; D I, 83. II, 102. quid .. volunt di inmortales primum ea || volunt ea, ea vol. || significantes, quae ... non possimus intellegere, deinde ea, quae cavere nequeamus? D II, 54. si (di) neque ea nobis significant || significat (mens deorum) || in somnis, quae ipsi per nos intellegamus, neque ..; D II, 131. f. dat; D I, 83. II, 106. est; D I. 83. II, 102. 106. 130.

spargunt: credo deos inmortales sparsisse animos in corpora humana, ut essent qui terras tuerentur; C 77.

spectat: f. dicit; Fa 33.

substernit: f. accommodat; Ti 26.

sumit: ea cum tria (deus) sumpsisset, in unam speciem temperavit; Ti 22.

suppeditant: qui (di) induti specie humana fabulas poëtis suppeditaverunt; N II, 63. f. conlocat; Lae 87.

temperat: iam partis singulas ex eodem et ex altero et ex materia (deus) temperavit; Ti 22. f. sumit.

tendit: f. conlocat; Ti 20.

tollit: f. conlocat; Lae 87.

torpet: deum sic feriatum volumus cessatione torpere, ut ..? N I, 102.

tribuit: idem nonne poterat deus hominibus disciplinam superiore e loco tradere? D II, 51. f. agit; N II, 21.

tuetur: f. contemplatur. regit; L II, 9. C 81.

vacant: (di) dolore vacant; N I, 114. f. agit; N I, 2.

valet: f. est; N I, 124. habet; N I, 105.

veretur: f. interit.

versantur: quid .. exspectamus? an dum in foro nobiscum di immortales, dum in viis versentur, dum domi? D I. 79.

vescuntur: f. conligunt. — vestit: f. circumdat; Ti 20. — vetat: f. cogit. dominatur.

videt: harum sententiarum quae vera sit, deus aliqui viderit; T I, 23. si (di) vident res humanas; N III, 82 cum (di) stertentem aliquem viderint; D II, 129. f. introspiciunt.

videntur: quanta .. est eorum (deorum) multitudo! mihi quidem sane multi videntur; N III, 40. f. consentiunt. fabricatur; N I, 4.

viget: vgl. 2. sum: R VI. 26.

vivunt: soli .. (di, homines) ratione utentes iure ac lege vivunt; N II, 154.

utitur: ad quam .. rem (deus) motu mentis ac ratione utatur; N I, 104. f. efficit; Ti 50. habet; N I, 112. II, 79. nescit. vivunt. — II, 1. intellego; N III, 39.

vult: non me deus ista scire, sed his tantum modo uti voluit; D I, 35. »dono (libertatem), ducite, doque volentibus cum magnis dis;« O I, 38. nec vero dubitat agricola, quamvis sit senex, quaerenti, cui serat, respondere: „dis inmortalibus, qui me non accipere modo haec a maioribus voluerunt, sed etiam posteris prodere"; C 25. f. debent; D. II, 132. efficit; Ti 12. fabricatur; Ti 17. generat. ostendunt; Ti 40. significant; D II, 54.

abl. abs.: an ... ad eum agnum non casu, sed duce deo servus || servos || deducitur? D II, 39. quod .. adfirmate quasi deo teste promiseris, id tenendum est; O III, 104.

ohne Verb: ubi deinde illi tot di? N I, 33. igitur aliquis non pulcherrimus deus; N I, 80. expers virtutis igitur (deus); ita ne beatus quidem; N I, 110. neminem deo nec deum nec hominem carum, neminem ab eo amari, neminem diligi vultis; N I, 121. aliquid profecto sit necesse est melius et maiore vi praeditum quam deus; N II, 76. bene Sophocles ... „di meliora!" inquit; C 47. vgl. facit; N I, 20.

2. Prädicat: sum: si (sapiens) fecerit, solem ipsum, quem deum censet esse, contempserit; A II, 116. erit ei persuasum etiam solem, lunam, stellas omnes, terram, mare deos esse; A II, 119. animus, ... ut Euripides dicere audet, deus (est); T I, 65. siquidem vel di ipsi vel cum dis futuri sumus; T I, 76. si mundus est deus; N I, 24. quasi .. aër sine ulla forma deus esse possit; N I, 26. cur .. quicquam ignoraret animus hominis, si esset deus? N I, 28. qui (Xenophanes) mente adiuncta omne praeterea, quod esset infinitum, deum voluit esse; N I, 28. et mundum deum esse et caelum et astra et terram et animos et eos, quos maiorum institutis accepimus; N I, 30. Cleanthes ... tum ipsum mundum deum dicit esse, tum ..; N I, 37. ipsum .. mundum (Chrysippus) deum dicit esse et eius animi fusionem universam, tum eius ipsius principatum, qui in mente et ratione versetur, communemque rerum naturam universitatemque omnia continentem, tum fatalem vim || † umbram, normam || et necessitatem rerum futurarum, ignem praeterea et eum, quem ante dixi, aethera, tum ea, quae natura fluerent atque manarent, ut et aquam et terram et aëra, solem, lunam, sidera universitatemque rerum, qua omnia continerentur, atque etiam homines eos, qui inmortalitatem essent consecuti; N I, 39. sive .. ipse mundus deus est ..., sive ... deus inest; N I, 52. ex quo efficietur || efficitur || esse mundum deum; N II, 21. eo .. deum esse mundum (necesse est); N II, 30. sapiens est .. (mundus) et propterea deus; N II, 39. ut .. hunc ipsum mundum ... animantem esse et deum iudicem; N II, 45. qua ratione deum esse mundum concluditur; N II, 47. cum satis docuerimus hos esse deos; N II, 80. quasi vero ... hoc perspicuum sit constetque inter omnis, eos esse deos, quos ..; N III, 11. non dubitabas, quin mundus esset deus; N III, 20. non est .. mundus deus, et tamen nihil est eo melius; N III, 23. quodsi mundus universus non est deus, ne stellae quidem; N III, 23. sit sane deus ipse mundus; N III, 40. qui illud, quo vescatur, deum credat esse; N III, 41. si Nymphae (deae sunt), Panisci etiam et Satyri? hi autem non sunt; ne Nymphae [deae] quidem igitur? ... ne ceteri quidem ergo di, quorum templa sunt dedicata? N III, 43. qui (Saturnus) si est deus, patrem quoque eius Caelum esse deum confitendum est; N III, 44. Apollinem, Volcanum, Mercurium, ceteros deos esse dices, de Hercule ... dubitabis? N III, 45. iure naturae, qui dea matre est, deus sit necesse est; N III, 45. qui (Achilles) si deus est, et Orpheus et Rhesus di sunt, Musa matre nati .... si hi di non sunt, quia nusquam coluntur, quo modo illi sunt? N III, 45. ea (Natio) si dea est, di omnes illi, qui commemorabantur a te, Honos, Fides, Mens, Concordia; N III, 47. qui si di non sunt; N III, 48. an Amphiaraus erit deus et Trophonius? N III, 49. si sunt hi di, est certe Erechtheus; N III, 49. cum quidam ei (Stratonico) molestus Alabandum deum esse confirmaret, Herculem negaret; N III. 50. Solem deum esse Lunamque, quorum alterum Apollinem Graeci, alteram Dianam putant; N III, 51. se deum esse et Quirinum vocari; R II, 20. deum te .. scito esse, siquidem est deus, qui viget, qui sentit, qui meminit, qui providet; R VI, 26. ante quam mihi tu ipse responderis, Attice, certen || certene || ... Romulus Proculo Iulio dixerit se deum esse; L I, 3. f. 1. nascitur; A II, 118. vgl. 1. est; N III, 43. 47.

videor: Zenoni et reliquis fere Stoicis aether videtur summus deus, mente praeditus; A II, 126. quid .. censes? Apim illum, sanctum Aegyptiorum bovem, nonne deum videri Aegyptiis? N I, 82.

ohne Verb: ergo etiam Orcus, frater eorum, deus, et illi, qui fluere apud inferos dicuntur, Acheron, Cocytus, Pyriphlegethon, tum Charon, tum Cerberus di putandi. at id quidem repudiandum. ne Orcus quidem igitur; N III, 43. 44. quorum patres di, non erunt in deorum numero? quid, quorum matres? opinor, etiam magis; N III, 45.

3. Ausruf (vgl. IV, I. elliptisch, fr I, 8. — V, 2. per): quos ille (Cn. Octavius) di immortales! ... cruciatus perferebat! F II, 93. di boni, quid lucri est emori! T I, 97. quid est tandem, di boni, quod laboremus? T V, 117. Xenocraten audire potuit, quem virum, di inmortales! N I. 72. hoc civili bello, di inmortales! quam multa (haruspicum responsa) luserunt! D II, 53. solebat ex me Deiotarus percontari nostri augurii disciplinam, ego ex illo sui. di immortales! quantum differebat! D II, 76. di inmortales, inquit Manilius, quantus iste est hominum et quam inveteratus error! R II, 29. di inmortales, quam tu longe iuris principia repetis! L I, 28. in hac ille (animus) magnificentia rerum ..., di inmortales, quam se ipse noscet! L I, 61. potest .., di immortales! cuiquam esse utile foedissimum .. parricidium patriae? O III, 83. quanta illa || illi (Scipioni) ||, di inmortales, fuit gravitas! Lae 96.

o: quid profitetur (philosophia)? o di boni! perfecturam se, ... ut ..; T V, 19. quam turpe, o di boni! T V, 77. quamquam, o di boni! quid est in hominis natura || visa || diu? C 69. o di immortales! non intellegunt homines, quam magnum vectigal sit parsimonia; P 49.

pro: pro di inmortales! quam illud iter iucundum esse debet! T I, 96. pro di immortales! egone me audisse aliquid et didicisse non gaudeam? P 42.

II. nach Verben: 1. Accusativ: accipio: f. accipio, III. deos (4 St.) S. 28, a.

adeo: ut essent simulacra, quae venerantes deos ipsos se adire crederent; N I, 77.

adhibeo: meminerit deum se adhibere testem, id est, ut ego arbitror, mentem suam; O III, 44.

adiungo: ut principibus heroum, Ulixi, ... Achilli, certos deos discriminum et periculorum comites adiungeret; N II, 166. quare .. pluris adiungimus deos? N III, 40.

adumbro: cedo mihi istorum adumbratorum deorum liniamenta atque formas; N I, 75.

agito: cum (deus) sine ulla intermissione pulsetur agiteturque atomorum incursione sempiterna; N I, 114.

agnosco: quamvis eam (mentem) non videas, ut deum non vides, tamen, ut deum adgnoscis ex operibus eius, sic ..; T I, 70. ex quo efficitur illud, ut is agnoscat deum, qui ..; L I, 25.

appello: eandem .. esse mentem sapientiamque perfectam, quem deum appellant; A I, 29. cur ita semper deum appellet Epicurus beatum || Ep. app. b., al. || et aeternum; F II, 88. continente ardore lucis orbem (Parmenides efficit), qui cingat caelum, quem appellat deum; N I, 28. eos .. (deos) aut beluarum nomine appellas, ut Capram, ut Nepam, ut Taurum, ut Leonem, aut rerum inanimarum, ut Argo, ut Aram, ut Coronam; N III, 40. eos ..., qui di appellantur, rerum naturas esse, non figuras deorum; N III, 63. ne reges quidem (appellabant eos), sed patriae custodes, sed patres, sed || et || deos; R I, 64. quos (deos) Graeci δαίμονας appellant, nostri, opinor, Lares, si modo hoc recte conversum videri potest; Ti 38. reliquos (deos), *quos* fratres inter se agnatosque usurpari atque appellari videmus, et eorum, ut utamur vetere verbo, prosapiam; Ti 39.

ascisco: ſ. habeo; L II, 19.

attingo: iste (labor) nec attingit deum nec erat ullus; N I, 22. quorum deum nihil attingit; N III, 38.

audio: audite ... non opificem aedificatoremque mundi, Platonis de Timaeo deum, ... neque vero mundum ipsum animo et sensibus praeditum, rotundum, ardentem, volubilem deum; N I, 18. audiamus .. Platonem quasi quendam deum philosophorum; N II, 32.

celo: si omnes deos hominesque celare possimus, nihil tamen avare ... esse faciendum; O III, 37.

cerno: ſ. I, 1. oriuntur. — cogito: ſ. I, 1. agit; N I, 101. — colo: ſ. **colo**, II. deum (15 St.) S. 446, b. — comminiscor: ſ. I, 1. agit; N II, 59.

complector: certe et || nec || deum ipsum et || nec || divinum animum corpore liberatum cogitatione complecti possumus; T I, 51.

comprehendo: ſ. I, 1. cogitat; N I, 114.

coniungo: ſ. I, 1. est; N II, 78.

conloco: illi .. (di) pulcherrima forma praediti purissimaque in regione caeli collocati; N II, 60. ut, illa qui habeant, ... deos ipsos in animis suis conlocatos putent; L II, 28.

constituo: utilitatum .. magnitudine constituti sunt ei di, qui ..; N II, 62. quod .. non iudex, sed deus ipse vindex constituitur; L II, 25.

contineo: non .. (di) venis et nervis et ossibus continentur; N II, 59. quod deos ... inclusos parietibus contineri nefas esse duceret; R III, 14.

contorqueo: ut ea celeritate (deus) contorqueatur, cui par nulla ne cogitari quidem possit; N I, 24.

copulo: ſ. I, 1. labuntur. — creo: ſ. I, 1. fatur. — declaro: ſ. I, 1. ostendunt; Ti 40.

defendo: quem (deum) vos praeclare defenditis; N III, 90.

delecto: varietatene eum (deum) delectari putamus? N I, 22.

designo: quem (mundum) alio loco ipse (Aristoteles) designarit deum; N I, 33.

dico: eundem .. (Socratem) et solem et animum deum dicere, et modo unum, tum autem plures deos; N I, 31. hic idem (Zeno) alio loco aethera deum dicit; N I, 36. hunc deum rite beatum dixerimus, vestrum vero laboriosissimum; N I, 52. solem dicam aut lunam aut caelum deum? N I, 84. nec quemquam vidi, qui magis ea, quae timenda esse negaret, timeret, mortem dico et deos; N I, 86. cur maluerit Epicurus deos hominum similes dicere quam homines deorum; N I, 90. id .. quid potius dixeris quam deum? N II, 16. Κρόνος .. (deus) dicitur, qui est idem χρόνος, id est spatium temporis; N II, 64.

discerpo: Pythagoras ... non vidit distractione humanorum animorum discerpi et lacerari deum; N I, 27.

efficio: nullo .. modo inmortalem deum efficitis; N I, 10.

eicio: novos .. deos ... sic Aristophanes ... vexat, ut apud eum Sabazius et quidam alii dei peregrini iudicati e civitate eiciantur; L II, 37.

emergo: ſ. I. 1. incutiunt.

exaro: estne quisquam ita desipiens, qui credat exaratum esse, deum dicam an hominem? si deum, cur ..? D II, 51.

excipio: iis (dis) exceptis homines hominibus obesse plurimum arbitrantur; O II, 12.

explico: qui (di) a te, Balbe, innumerabiles explicati sunt; N III, 93.

extimesco: si ... nec mortem nec deos extimesceret; T III, 38.

facio: quem (Erechthea) si deum facimus; N III, 49. magna stultitia est earum rerum deos facere effectores, causas rerum || [rerum] || non quaerere; D II, 55. qui dii ex hominibus facti esse dicuntur; R II, 18.

fallo: deus falli qui potuit? an ut Sol ... aut Neptunus? N III, 76.

fero: ſ. I, 1. consentiunt.

fingo: ut a physicis rebus ... tracta ratio sit ad commenticios et fictos deos; N II, 70. ſ. I, 1. agit; N II, 123.

gigno: terram, altricem nostram, ... antiquissimam deorum omnium voluit esse eorum, qui intra caelum gignerentur; Ti 37. ſ. I, 1. est; N I, 26.

habeo: apud Graecos ... Hercules tantus et tam praesens habetur deus; T I, 28. Persaeus, eiusdem Zenonis auditor, eos *dicit* esse habitos deos, a quibus ..; N I, 38. eadem (natura) insculpsit in mentibus, ut eos (deos) aeternos et beatos haberemus; N I, 45. claudum .. habebimus deum; N I, 83. et sapiens a principio mundus et deus habendus est; N II, 36. quorum cum remanerent animi ..., rite di sunt habiti, cum et optimi essent et aeterni; N II, 62. in Graecia multos habent ex hominibus deos, Alabandum Alabandis, Tenedii Tennen; N III, 39. caeli .. parentes di habendi sunt, Aether et Dies, eorumque fratres et sorores; N III, 44. Amphiaraum .. sic honoravit fama Graeciae, deus ut haberetur; D I, 88. quae (gens) non, etiamsi ignoret, qualem habere deum deceat, tamen habendum sciat; L I, 24. »separatim nemo habessit deos neve novos neve advenas nisi publice adscitos;« L II, 19. ſ. I, 1. nascitur; N III, 45. proficiscuntur.

implico: nullis occupationibus (deus) est implicatus; N I, 51. ne ille (deus) est implicatus molestis negotiis et operosis! N I, 52.

includo: quod (templa) parietibus includerent deos; L II, 26. ſ. contineo; R III, 14.

induco: qui (poëtae) et ira inflammatos et libidine furentis induxerunt deos; N I, 42. dum, qua eloquentia (Cotta) falsos deos sustulit, eadem veros inducat; N II, 2. perturbatis animis (di) inducuntur; N II, 70. ſ. I, 1. habitat; D II, 40.

induo: ſ. I, 1, suppeditant.

infigo: quo modo .. deus iste ... aut infixus aut infusus esset in mundo? N I, 28.

inflammo: ſ. induco; N I, 42.

informo: Chrysippus ... magnam turbam congregat ignotorum deorum, atque ita ignotorum, ut eos ne coniectura quidem informare possimus; N I, 39.

infundo: ſ. infigo

inrideo: qui (P. Claudius) etiam per iocum deos inridens ... mergi eos (pullos) in aquam iussit; N II, 7.

intellego: nec .. deus ipse, qui intellegitur a nobis, alio modo intellegi potest nisi mens soluta quaedam et libera, segregata ab omni concretione mortali, omnia sentiens et movens ipsaque praedita motu sempiterno; T I, 66. fr IX, 10. nos deum nisi sempiternum intellegere qui possumus? N I, 25. qualem .. deum intellegere nos possumus nulla virtute praeditum? N III, 38. fortis deus intellegi qui potest? in dolore? an in labore? an in periculo? N III, 38. nec ratione .. utentum nec virtute ulla praeditum deum intellegere qui possumus? N III, 39. ſ. I, 1. est; N II, 71. sentit.

interpono: diis inmortalibus interpositis tum iudicibus, *tum* testibus; L II, 16.

invoco: illum, ... ut idem Ennius, »patrem divumque hominumque« et praesentem ac praepotentem deum (invocant); N II, 4.

iudico: (Cleanthes) ultimum et altissimum ... ardorem, qui aether nominetur, certissimum deum iudicat; N I, 37. ſ. eicio.

lacero: ſ. discerpo.

libero: ne ille et deum opere magno liberat et me timore; A II, 121.

metuo: si (parricidae) ... nec deos metuant nec mortem nec dolorem; F II, 21. etsi hoc loco non populum metuis, sed ipsos deos; N I, 85.

moveo: quae causa eum (deum) loco moveat, si modo movetur aliquando; N I, 104. ſ. I. 1. caret; N I, 33. ostendunt; Ti 40.

neglego: ita fit, ut non modo homines a deis, sed ipsi dei inter se ab aliis alii neglegantur; N I, 121.

nomino: ut ea ipsa (res) nominetur deus, ut Fides, ut Mens; N II, 61. quem (deum) Apim Aegyptii ‖ [Aegyptii] ‖ nominant; R III, 14. ſ. I, 1. est; N I, 34. 83.

nosco: ut deum noris, etsi eius ignores et locum et faciem; T I, 70. quem (deum) mente noscimus atque in animi notione tamquam in vestigio volumus reponere; N I, 37. a parvis .. Iovem, ... Apollinem reliquosque deos ea facie novimus, qua pictores fictoresque voluerunt; N I, 81. quibus detractis deum tamen nosse te dicis, modo liniamenta maneant; N I, 98.

numero: si numeramus etiam caelum deum; N I, 33. singulas .. stellas numeras deos; N III, 40. Iovem et Neptunum deum numeras; N III, 43.

nuncupo: ſ. veneror; N II, 71.

patefacio: ſ. I, 1. abdit.

perfundo: ut eos (deos) perfundas voluptatibus; N I, 112.

placo: tu .. etiam Deciorum devotionibus placatos deos esse censes. quae fuit eorum tanta iniquitas, ut placari populo Romano non possent, nisi viri tales occidissent? N III, 15. non omnibus patere ad se (deum) placandum et colendum viam; L II, 25. sunt ad placandos deos alii (sacerdotes) constituti; L II, 30. donis impii ne placare audeant deos, Platonem audiant; L II, 41. deos placatos pietas efficiet et sanctitas; O II, 11.

praeficio: cur non (mens divina) rebus humanis aliquos otiosos deos praeficit? N III, 93.

precor: ſ. veneror; N I, 122.

privo: omni illum (deum Aristoteles) sensu privat, etiam prudentia; N I, 33. sensu .. deum (Ponticus Heraclides) privat et eius formam mutabilem esse vult; N I, 34. nec sane multum interest, utrum id neget an eos (deos) omni procuratione atque actione privet; N II. 44.

procreo: ſ. I, 1. procreat. — propono: ſ. I, 1. cogitat; N I, 114. — pulso: ſ. agito.

puto: quem (amorem) Caecilius »deum qui non summum putet, aut stultum aut rerum esse imperitum« existumat; T IV, 68. hanc .. (anticipationem, praenotionem) habemus, ut deos beatos et inmortales putemus; N I, 45 (44). [eam esse causam, cur deos hominum similis putaremus]; N I, 77. ergo imbres, nimbi, procellae, turbines dei putandi; N III, 51 id ipsum est deos non putare, quae ab iis significantur, contemnere; D I, 104. videat .. in illa incorrupta maxime gente Aegyptiorum ... bovem quendam putari deum; R III, 14. ſ. I, 1. est; N I, 34. — 2. N III, 43.

rego: quoniam deos omnis censent unius regi numine; R I, 56.

relinquo: ſ. tollo; N I, 85. 123.

repono: ſ. nosco; N I, 37.

repudio: cur barbarorum deos repudiemus? N III, 47.

sequor: qui (sapientes) iubent tempori parere et sequi deum et se noscere et nihil nimis; F III, 73. in hoc sumus sapientes, quod naturam optumam ducem tamquam deum sequimur eique paremus; C 5.

servo: ſ. I, 1. agit; N I, 77.

significo: ubi .. illud vestrum beatum et aeternum? quibus duobus verbis significatis deum; N I, 68.

spolio: haec oratio non modo deos spoliat motu et actione divina, sed etiam homines inertis efficit; N I, 102.

statuo: ſ. I, 1. est; N I, 16.

subicio: ſ. I, 1. oboedit.

subsequor: ut eam (rationem philosophus) quasi deum ducem subsequens ad naturae perveniat extremum; F V, 43.

teneo: ſ. I, 1. est; N I, 124.

timeo: ſ. I, 1. animadvertit; N I, 54.

tollo: nonne (Democritus) deum omnino ita tollit, ut nullam opinionem eius reliquam faciat? N I, 29. quamquam video non nullis videri Epicurum ... verbis reliquisse deos, re sustulisse; N I, 85. id .. videns Epicurus re tollit, oratione relinquit deos; N I, 123. haec Carneades aiebat, non ut deos tolleret, ... sed ut ..; N III, 44. studio contra Stoicos disserendi deos (Cotta) mihi videtur funditus tollere; D I, 8. hic (Epicurus) circumitione quadam deos tollens recte non dubitat divinationem tollere; D II, 40. ſ. induco; N II, 2.

transfero: qui hos ‖ eos ‖ deos ex hominum genere in caelum translatos non re, sed opinione esse dicunt; N III, 53.

veneror: qui (philosophi) ... eum .. (inventorem) venerantur ut deum; T I, 48. qui (Trophonius et Agamedes) cum Apollini Delphis templum exaedificavissent, venerantes deum petiverunt mercedem; T I, 114. quid est .., quod deos veneremur propter admirationem eius naturae? N I, 117. quid veneramur, quid precamur deos? N I, 122. quo .. eos (deos) nomine consuetudo nuncupaverit, hoc eos et venerari et colere debemus. cultus autem deorum est optimus idemque castissimus atque sanctissimus plenissimusque pietatis, ut eos semper pura, integra, incorrupta et mente et voce veneremur; N II, 71. quos (deos) auguste omnes sancteque veneramur; N III, 53.

vereor: vos .. deos verentes .. memoriam nostri pie inviolateque servabitis; C 81.

vexo: ſ. eicio.

video: deum ipsum numne vidisti? N I, 88. praesentis videmus deos, ut apud Regillum Postumius, in Salaria Vatinius; N III, 11. ſ. agnosco; T I, 70. — I, 1. dicit; D I, 54.

usurpo: ſ. appello; Ti 39.

2. **Genetiv:** puto: quaecumque sunt in omni mundo, deorum atque hominum putanda sunt; N II, 154.

3. **Dativ:** adhibeo: quid est quod ullos deis inmortalibus cultus, honores, preces adhibeamus? N I, 3. omnis cultus et curatio corporis erit eadem adhibenda deo, quae adhibetur homini; N I, 94.

adsigno: quod praeceptum quia maius erat, quam ut ab homine videretur, idcirco assignatum est deo; F V, 44.

ago: si aliud quippiam nacti sumus fortuiti boni ..., tum dis gratias agimus; N III, 87. num quis, quod bonus vir esset, gratias dis egit umquam? N III, 87. meritas dis gratias ago; L II, 43.

attribuo: eos .. (bonos exitus) arripimus attribuimusque sine ulla ratione dis inmortalibus; N III, 89.

debeo: quanta iis (dis) gratia debeatur; F III, 73. ut prima (officia) dis inmortalibus, secunda patriae, tertia parentibus, deinceps gradatim reliquis debeantur; O I, 160.

devoveo: ut quidam imperatores etiam se ipsos dis inmortalibus capite velato verbis certis pro re publica devoverent; N II, 10.

do: qui (Strato) det isti deo immunitatem magni quidem muneris; A II, 121. una (sue) ex iis amissa (Attus Navius) vovisse dicitur, si recuperasset, uvam se deo daturum; D I, 31.

dono: munera .. ista ... vel civibus tuis vel dis immortalibus dona; T V, 90.

immolo: cum pluribus deis immolatur, qui tandem evenit, ut litetur aliis, aliis non litetur? D II, 38. quibus hostiis immolandum quoique deo, quoi maioribus, quoi lactentibus, quoi maribus, quoi feminis; L II, 29.

iungo: virtus ... pecudum illos motus esse dicit, hominem iungit deo; A II, 139.

lito: ſ. immolo; D II, 38.

obligo: qua (sponsione) obligamur deo; L II, 41.

oboedio: et hic (mundus) deo paret, et huic oboediunt maria terraeque; L III, 3.

pareo: cui (deo) qui non parebit; R III, 33. parent .. huic caelesti discriptioni || descr. || mentique divinae et praepotenti deo; L I, 23. ſ. oboedio.

permitto: ſ. I, 1. effingunt.

placeo: quoniam, si dis placet, ab Epicuro loqui discimus; F II, 31. cui (Epicuro) etiam, si dis placet, videtur semper sapiens beatus; T V, 31.

refero: virtutem .. nemo umquam acceptam deo rettulit; N III, 86.

respondeo: responderem .. audacter isti vestro deo me plane his oculis non esse contentum; A II, 81.

satis facio: existumant .. dis inmortalibus se facilius satis facturos, si eorum plaga perculsi adflictos se et stratos esse fateantur; T III, 72.

sero: ſ. 1, I. vult; C 25.

sum: quae ista potest esse oblectatio deo? N I, 22. deo ne excusatio quidem est inscientiae; N III, 90. ſ. I, 1. est; T IV, 72.

tollo: cum (Epicurus) || cum in || dis inmortalibus et opem et gratiam sustulit; N I, 121.

tribuo: non esset hoc acrioris cuiusdam animi praeceptum tributum deo; T I, 52. quae .. vita tribuitur isti rotundo deo? N I, 24. qui (imperiti) non membra solum hominis deo tribuant, sed usum etiam membrorum; N I, 101. quae (ratio recta) supra hominem putanda est deoque tribuenda, id est mundo; N II, 34. non omnia ... ea deo potius tribuenda sunt quam naturae; N III, 24. prudentiamne deo tribuemus? N III, 38. ut ea (vis, sententia) non homini quoipiam, sed Delphico deo tribueretur; L I, 58.

4. **Ablativ:** utor: quo (aëre) Diogenes Apolloniates utitur deo; N I, 29.

5. **mit Präpositionen:** abeo ad: abiit ad deos Hercules; T I, 32.

accedo ad: quoniam antiquitas proxume accedit ad deos; L II, 27.

accipio ab: nullo nec accepto ab iis (dis) nec sperato bono; N I, 116.

adeo ad: caste iubet lex adire ad deos, animo videlicet, in quo sunt omnia; L II, 24.

adfluo ad: cum infinita simillumarum imaginum series || species || ex innumerabilibus individuis existat et ad nos || deos || adfluat; N I, 49. — ex: cum .. ex ipso (deo) imagines semper affluant; N I, 114.

adhibeo ad: quos tactus, quos odores adhibebis ad deos? N I, 112.

anquiro in: anquirit animus et formam et vitae actionem mentisque agitationem in deo; N I, 45.

audio de: quasi nihil umquam audierim de dis inmortalibus, nihil cogitaverim; N III, 7.

bello cum: quid est .. aliud Gigantum modo bellare cum dis nisi naturae repugnare? C 5.

cado in: horum neutrum in deum cadit; D II, 125. ſ. I, 1. scit; D II, 18.

capio a: quia nunc item ab eodem (Iove) et a ceteris dis inmortalibus sunt nobis agendi capienda primordia; L II, 7.

cogito de: ſ. **cogito,** II, 2. deo (6 St.) S. 438, a.

comparo cum: humanus .. animus ... cum alio nullo nisi cum ipso deo ... comparari potest; T V, 38.

confero in: ut non videret species istas hominum conlatas in deos aut consilio quodam sapientium ... aut superstitione; N I, 77.

confugio ad: ut tragici poëtae ... confugitis ad deum; N I, 53. tamquam in aram confugitis ad deum; N III, 25.

consocio cum: lege .. consociati homines cum dis putandi sumus; L I, 23.

dico contra: Diogenes .. Cynicus dicere solebat Harpalum ... contra deos testimonium dicere; N III, 83. — de: ſ. **de,** I. dico de deo (4 St.) S. 601, a.

differo inter: si .. nihil inter deum et deum differt; N I, 80.

disputo contra: impia consuetudo est contra deos disputandi; N II, 168. contra deum licet disputare liberius; N III, 76. — de: cum apud C. Cottam ... diligenter de dis inmortalibus disputatum est; N I, 15. ut, cum de dis inmortalibus disputemus, dicamus indigna iis || indigna naturis immortalibus ||; N III, 64.

duco a: duxisti .. divinationem omnem a tribus rebus, a deo, a fato, a natura; D II, 27.

expeto a: Spei, Salutis, Opis, Victoriae facultas a dis expetenda est; N III, 88.

explico de: ut Stoicos nihil de dis explicare convinceret; N III, 44.

for ad: ſ. I, 1. fatur. — habeo a: ſ. **a,** I. habeo a deo (4 St.) S. 7, a.

iuro per: iurarem per Iovem deosque penates me .. ardere studio veri reperiendi; A II, 65.

liqueo de: ſ. I, 1. est; N I, 29.

loquor de: ſ. V, 2. per; N I, 105.

misceo cum: ut aut cum matre corpus miscere videatur aut cum quovis alio vel homine vel deo, saepe belua; D I, 60.

nascor a: tum illud, quod erat a deo natum, nomine ipsius dei nuncupabant, ... tum ..; N II, 60.

opto a: quid optamus a deis inmortalibus? quid vovemus? N I, 122.

orior a: difficile factu est a deis ortis fidem non habere; Ti 38.

permano ab: quod ab iis (deis) ad hominum vitam permanare possit; N I, 3.

pertineo ad: iustitia ... quid pertinet ad deos? N III, 38.

pervenio a: prudentiam .. et mentem a deis ad homines pervenisse; N II, 79. — ad: qui ... potentis viros tradunt post mortem ad deos pervenisse; N I, 119. quos ab hominibus pervenisse dicis ad deos; N III, 41. ut (Scipio) ex tam alto dignitatis gradu ad superos videatur deos potius quam ad inferos pervenisse; Lae 12.

pervolo ad: puros, integros ... leni quodam et facili lapsu ad deos, id est ad naturam sui similem, pervolare; fr IX, 12.

peto a: fortunam a deo petendam, a se ipso sumendam esse sapientiam; N III, 88.

proficiscor a: iis (animis) ad illos (deos), a quibus essent profecti, reditum facilem patere; T I, 72. quae est .. ista a deis profecta significatio et quasi denuntiatio calamitatum? D II, 54.

pugno cum: necessitas ferendae condicionis humanae quasi cum deo pugnare prohibet; T III, 60. — de: quia mihi videtur Epicurus vester de dis inmortalibus non magnopere pugnare; N III, 3.

quaero de: eum (Hannibalem) admiratum quaesisse de deo, quodnam illud esset tale monstrum; D I, 49.

queror cum: neque tam quererer cum deo, quod parum longe, quam quod falsum viderem; A II, 81.

redeo ad: redeo ad deos: N I, 79.

refero in: eodem .. in libro rursus terram et caelum (Ponticus Heraclides) refert in deos; N I, 34. quodsi nubes rettuleris in deos, referendae certe erunt tempestates; N III, 51.

repeto a: primum mihi videtur ... a deo, ... deinde a fato, deinde a natura vis omnis divinandi ratioque repetenda; D I, 125.

repono in: homines iam morte deletos reponere in deos; N I, 38.

requiro a: nec ... a deo causam requirimus, cum culpae paene vocem audiamus; N III, 91.

revoco ad: qui (Parmenides) bellum, qui discordiam, qui cupiditatem ceteraque generis eiusdem ad deum revocet; N I, 28.

sentio de: (sapiens) de dis immortalibus sine ullo metu vera sentit; F I, 62. multi de dis prava sentiunt; T I, 30. de quibus (dis) habeo ipse quod sentiam; N III, 64.

spero ab: f. accipio ab.

sum apud: qui videant, quanta sit etiam apud deos moderatio, quantus ordo; F IV, 11. nulla est apud deos cognitio, nulla perceptio; N I, 80. — cum: f. I, 2. sum; T I, 76. — in: qui (Aristo) neque formam dei intellegi posse censeat neque in deis sensum esse dicat; N I, 37. ita .. dicebas, non corpus esse in deo, sed quasi corpus, nec sanguinem, sed tamquam sanguinem; N I, 68. in deo quid sit „quasi corpus“ aut „quasi sanguis“, intellegere non possum; N I, 71. in Epicureo deo non res, sed similitudines rerum esse; N I, 75. quandoquidem haec esse in deo propter pulchritudinem voltis; N I, 92. negat idem (Epicurus) esse in deo gratiam; N I, 121. his .. nominibus ... quae vis sit in quoque declaratur deo; N II, 62. sequitur, ut eadem sit in iis (dis), quae humano in genere, ratio; N II, 79. qua (scientia) ne in deo quidem est res ulla praestantior; N II, 147. quoniam nihil est ratione melius eaque est || estque || et in homine et in deo; L I, 23. virtus eadem in homine ac deo est; L I, 25. — inter: ut etiam inter deos Myrmecides aliqui minutorum opusculorum fabricator fuisse videatur; A II, 120. — penes: quae qui convenit penes deos esse negare? N II, 79.

traho ad: f. 1. fingo.

transfero ad: Homerus .. humana ad deos transferebat; divina mallem ad nos; T I, 65.

venio a: nec invenietur umquam, unde ad hominem venire possint nisi a deo; T I, 66 fr IX, 10. — ad: hoc dico, non ab hominibus formae figuram venisse ad deos; N I, 90.

video de: videamus nunc de beato (deo). sine virtute certe nullo modo; N I, 110.

III. **nach Adjectiven:** 1. **Genetiv:** aequalis: f. 1, 1. regit; L II, 9.

communis: vgl. IV, 1. civitas. domus; N II, 154.

par: f. similis; N II, 153.

plenus: homines existimare oportere omnia, *quae* cernerent, deorum esse plena; L II, 26.

sacer: terra .. ut focus domiciliorum sacra deorum omnium est; L II, 45.

similis: casu esse factum, ut essemus similes deorum; N I, 91. e quibus (virtutibus) vita beata existit par et similis deorum; N II, 153. f. II, 1. dico; N I, 90.

2. **Dativ:** acceptus: nihil est .. illi principi deo ... acceptius quam concilia coetusque hominum iure sociati; R VI, 13.

carus: ut dis immortalibus cari simus et ab iis diligamur; F III, 66. f. I, 1. ohne Verb; N I, 121.

castus: ebur ex inani corpore extractum haud satis castum donum deo; L II, 45.

decorus: color .. albus praecipue decorus deo est quom in cetero || ceteris ||, tum maxime in textili; L II, 45.

facilis: quanto id deo est facilius, cuius numini parent omnia! D I, 120.

gratus: quam multi homines immolare et pium et dis immortalibus gratissumum esse duxerunt! R III, 15. quam simpuvia || simpula, al. || pontificum dis immortalibus grata sint Samiaeque ... capudines || cupedines, al. ||; R VI, 2. (lex) significat probitatem gratam esse deo, sumptum esse removendum; L II, 25. quom ipsi deo nihil minus gratum futurum sit quam non omnibus patere ... viam; L II, 25. volam .. hoc, quod loquar, diis inmortalibus gratum potius videri quam grave || hominibus ||; L II, 41. a Numa Pompilio minusne gratas dis inmortalibus capudines ac fictiles urnulas fuisse quam felicatas Saliorum || aliorum || pateras arbitramur? P 11.

gravis: f. gratus; L II, 41.

ignotus: si id dis hominibusque futurum sit semper ignotum, sisne facturus; O III, 39.

invisus: ut ... eum ... aut invisum deo aut neglectum a deo iudicemus; N II, 167. quo (tyranno) neque taetrius neque foedius nec dis hominibusque invisius animal ullum cogitari potest; R II, 48.

liber: quibus (dis) omnia deberent esse patentia ac libera; L II, 26.

obscurus: obscurum deo nihil potest esse; N III, 38.

patens: f. liber.

proximus: profecto ita est, ut id habendum sit antiquissimum et deo proximum, quod sit optumum; L II, 40.

3. **Ablativ:** dignus: quae digna certe non sunt deo; N III, 61. neque .. decorum est nec dis dignum; D I, 118. nec frustra ac sine causa quid facere dignum deo est; D II, 125.

indignus: f. II, 5. disputo de; N III, 64.

oriundus: »o pater, o genitor, o sanguen dis oriundum!« R I, 64.

4. **mit Präposition:** impius adversus: quae qui tollunt, etiam adversus deos inmortales impii iudicandi sunt; O III, 28.

IV. **nach Substantiven**: I. **Genetiv**: alqs: Alabandenses quidem sanctius Alabandum colunt ... quam quemquam nobilium deorum; N III, 50. ſ. II, 1. gigno.

actio: et de figuris deorum et de locis atque sedibus et actione vitae multa dicuntur; N I, 2. si, actiones quae sint deorum, non vident; N I, 101. quod eius (dei) est domicilium? quae sedes? qui locus? quae deinde actio vitae? N I, 103.

aditus: cur eam (paupertatem) sumptu ad sacra addito deorum aditu arceamus? L II, 25.

adulteria: fecerunt .. (poëtae), ut eorum (deorum) bella, proelia, pugnas, volnera videremus, odia praeterea, discidia, discordias, ortus, interitus, querellas, lamentationes, effusas in omni intemperantia libidines, adulteria, vincula, cum humano genere concubitus; N I, 42.

aegritudines: accepimus .. deorum cupiditates, aegritudines, iracundias; N II, 70.

aequitas: o miram aequitatem deorum! N III, 90.

aetates: et formae .. nobis deorum et aetates et vestitus ornatusque noti sunt, genera praeterea, coniugia, cognationes omniaque traducta ad similitudinem inbecillitatis humanae; N II, 70.

agri: cum essent agri in Boeotia deorum inmortalium excepti lege censoria; N III, 49.

agnatio: ut homines deorum agnatione et gente teneantur; L I, 23.

amicitia: hominum caritas et amicitia gratuita est. quanto igitur magis deorum! N I, 122.

animi: ut .. deorum animi sine oculis, sine auribus, sine lingua sentiunt inter se, quid quisque sentiat; D I, 129.

antecessiones: quae .. in orbibus eorum (deorum) conversiones quaeque antecessiones eveniant; Ti 37.

anticipatio: quod (genus hominum) non habeat sine doctrina anticipationem quandam deorum; N I, 43. hanc nos habere sive anticipationem, ut ante dixi, sive praenotionem deorum; N I, 44.

appulsus: tribus modis (Posidonius) censet deorum adpulsu homines somniare; D I, 64.

arae: qui ... nec manibus, ut Xerses || Xerxes ||, sed rationibus deorum inmortalium templa et aras everterit; N I, 115.

bella: ſ. adulteria.

beneficium: vestrorum deorum non modo beneficium nullum extare, sed ne factum quidem omnino; N I, 101. quod multi eorum (deorum) beneficio perverse uterentur; N III, 70. non .., ut patrimonium relinquitur, sic ratio est homini beneficio deorum data; N III, 71.

bonitas: uti se eorum (deorum) bonitate velle dicebat; N III, 84.

caritas: ſ. amicitia.

civitas: eum .. (mundum) esse quasi communem urbem et civitatem hominum et deorum; F III, 64. ut || est || .. universus hic mundus una civitas *sit* communis deorum atque hominum existimanda; L I, 23.

coetus: ſ. I, 1. approbant.

cognatio: deorum cognationem agnoscerem non invitus; N I, 91. quod provideat animus ipse per sese, quippe qui deorum cognatione teneatur; D I, 64. ſ. aetates.

cognitio: nec multo secus Speusippus Platonem avunculum subsequens .... evellere ex animis conatur cognitionem deorum; N I, 32. (Zeno) tollit omnino usitatas perceptasque cognitiones deorum; N I, 36. quoniam insitas eorum (deorum) vel potius innatas cognitiones habemus; N I, 44. ut (homines) deorum cognitionem caelum intuentes capere possent; N II, 140. quae contuens animus accedit ad cognitionem deorum; N II, 153.

communitas: in qua (sapientia) continetur deorum et || [deorum et] || hominum communitas et societas inter ipsos; O I, 153.

concessus: quo bono ... nullum praestantius neque datum est mortalium generi deorum concessu atque munere neque dabitur; Ti 52.

concilium: iis (animis) devium quoddam iter esse, seclusum a concilio deorum; T I, 72. quae (poëtica) amorem flagitii et levitatis auctorem in concilio deorum conlocandum putet; T IV, 69. tamquam (Velleius) modo ex deorum concilio et ex Epicuri intermundiis descendisset; N I, 18. Hannibalem ... visum esse in somnis a Iove in deorum concilium vocari; D I, 49.

concubitus: ſ. adulteria.

coniugia: ſ. aetates.

conscientia: quodsi qui satis sibi contra hominum conscientiam saepti esse et muniti videntur, deorum tamen horrent; F I, 51.

consilium: quo concesso confitendum est eorum (deorum) consilio mundum administrari; N II, 75. deorum .. consilio (mundus) administratur; N II, 76. necesse est ergo eum (mundum) deorum consilio et providentia administrari; N II, 80. quod bellum susceptum ab ea (Graecia) sine consilio deorum est? D I, 3. aliquem nostrum, qui ibi tum eramus, ... consilia deorum inmortalium perspicere potuisse; D II, 114.

conversiones: ſ. antecessiones.

corpus: negat esse corpus deorum, sed tamquam corpus, nec sanguinem, sed tamquam sanguinem; N I, 71.

corruptela: vidimus ... iudicia perrupta ab isdem corruptela || [corrupta] || hominum, non deorum; L II, 43.

creator: »nobis haec portenta deum dedit ipse creator«; D II, 64.

culpa: urgetis identidem hominum esse istam culpam, non deorum; N III, 76.

cultor: cum videmus ... hominem .. ipsum quasi contemplatorem caeli ac deorum cultorem; T I, 69.

cultus: haec (philosophia) nos primum ad illorum (deorum) cultum, deinde ad ius hominum ... erudivit; T I, 64. quo facilius animos imperitorum ad deorum cultum a vitae pravitate converterent; N I, 77. quae (religio) deorum cultu pio continetur; N I, 117. deorum cultus religionumque sanctitates exsistunt in dies maiores atque meliores; N II, 5. religione, id est cultu deorum, multo superiores (reperiemur); N II, 8. quae ad cultum deorum pertinerent; N II, 72. quam (opinionem) a maioribus accepi de cultu deorum inmortalium; N III, 5. quom animus ... cultum .. deorum et puram religionem susceperit; L I, 60. quae (res) ad victum hominum, ad cultum etiam deorum pertinent; C 56. quod (animal) esset ad cultum deorum aptissumum; Ti 43. ſ. II, 1. veneror; N II, 71.

cupiditates: ſ. aegritudines.

delubra: est ... certamen .. pro deorum templis atque delubris proque urbis muris; N III, 94.

dicio: ſ. iudicium; L II, 15.

discidia, discordiae: ſ. adulteria.

domicilium: tantam vim et magnitudinem maris atque terrarum si tuum ac non deorum inmortalium domicilium putes; N II, 17. ſ. actio; N I, 103.

domus: est .. mundus quasi communis deorum atque hominum domus aut urbs utrorumque; N II, 154. mundum deorum domum existimare debemus; N III, 26. quorum (deorum) domus esset omnis hic mundus; R III, 14. quorum (deorum) hic mundus omnis templum esset et domus; L II, 26.

donum: philosophia ... quid est aliud nisi, ut Plato, donum, ut ego, inventum deorum? T I, 64. * quorum animi ... aliquid dignum dono ... deorum aut efficere aut excogitare potuerunt; R III, 4.

error: ubi .. locus fuit errori deorum? N III, 76.

facies: num etiam una est omnium (deorum) facies? N I, 80. si una omnium (deorum) facies est; N I, 80. cuius (dei) crebra facie pellantur animi; N I, 106. f. II, 1. nosco; T I, 70.

factum: magnitudinem animi (cognitio rerum caelestium affert) deorum opera et facta cernentibus; F IV, 11. furum id magis factum quam deorum videtur; D II, 68. f. beneficium; N I. 101.

fides: pro deorum atque hominum fidem! parumne cognitum est ..? T V, 48. »pro deum, popularium omnium, *omnium* adulescentium clamo, postulo, obsecro, oro, ploro atque imploro fidem«; N I, 13. quis est, pro || proh || deorum fidem atque hominum! qui velit ..? Lae 52. f. elliptisch; fr 1, 8.

figura: ut concedamus eandem hominum esse et deorum figuram; N I, 94. f. actio; N I, 2. — II, 1. appello; N III, 63.

filii: cum cogniti sunt et aut deorum aut regum filii inventi; Lae 70.

forma: aër ... quem sensum habere potest aut quam formam dei? N I, 29. facit (Xenophon) ... Socratem disputantem formam dei quaeri non oportere; N I, 31. idem .. (Cleanthes) quasi delirans ... tum fingit formam quandam et speciem deorum, tum ..; N I, 37. quibus (rationibus) docere velitis humanas esse formas deorum; N I, 76. non .. illorum (deorum) humana forma, sed nostra divina dicenda est; N I, 90. unde tam felix concursus atomorum, ut repente homines deorum forma nascerentur? N I, 91 (90). f. aetates. — I, 1. est; N II, 6. — II, 1. adumbro. privo; N I, 84. — 5. sum in; N I, 87.

genitor: »haec fore ... ipse deum genitor caelo terrisque canebat«; D I, 19.

gens: f. agnatio.

gentiles: in quibus (generibus) qui tales creabuntur, ut deorum inmortalium quasi gentiles esse debeant; Ti 41.

genus: »ego deum genus esse semper dixi et dicam caelitum«; D II, 104. ratione .. utentium duo genera ponunt, deorum unum, alterum hominum; O II, 11. f. aetates.

honos: quo quid absurdius, quam .. res sordidas atque deformis deorum honore adficere? N I, 38. virorum fortium memoriam honore deorum immortalium consecratam; N III, 50.

impulsus: quae (scientia) potest esse etiam sine motu atque inpulsu deorum; D I, 109.

inconstantia: f. I, 1. minantur.

informatio: quae .. nobis natura informationem ipsorum deorum dedit; N I, 45. habebam, inquis, in animo insitam informationem quandam dei. et barbati quidem Iovis, galeatae Minervae; N I, 100.

iniussu: vetat .. Pythagoras iniussu imperatoris, id est dei, de praesidio et statione vitae decedere; C 73.

insignia: stellae .. aureae, ... eorum insignia deorum, ... deciderunt; D I, 75.

interitus: si ortus est deorum, interitus sit necesse est; N I, 68. f. adulteria.

interpretes: f. I, 1. est; N II, 12.

inventio: cur ... corporis curandi tuendique causa || [causa] || quaesita sit ars atque eius utilitas deorum inmortalium inventioni consecrata; T III, 1.

inventa: ut (Persaeus) ne hoc quidem diceret, illa inventa esse deorum, sed ipsa divina; N I, 38. f. donum; T I, 64.

ira: metus omnis a vi atque ira deorum pulsus esset; N I, 45. »impius ne audeto placare donis iram deorum;« L II, 22. (ius iurandum) non ad iram deorum, ... sed ad iustitiam et ad fidem pertinet; O III, 104.

iracundiae: f. aegritudines.

iudicium: deorum immortalium iudicia solent in scholis proferre de morte, nec vero ea fingere ipsi, sed ..; T I, 113. videsne .. deorum iudicio ... discrimen esse sublatum? N III, 82. ea .., quae gerantur, eorum (deorum) geri iudicio || vi, dicione || ac numine; L II, 15. quod eius (dei) iudicio praestabat dissimilitudini similitudo; Ti 17. f. corruptela.

ius: qui ... inpulsu .. libidinum voluptatibus oboedientium deorum et hominum iura violaverunt; R VI, 29. »deorum Manium iura sancta sunto;« L II, 22. quo capite iubentur sumptum || sumptus || et luctum removere a deorum Manium iure; L II, 62.

lamentationes, libidines: f. adulteria.

liniamenta: f. II, 1. adumbro.

locus: f. actio; N I, 2. 103. — II, 1. nosco; T I, 70.

lusiones: lusiones .. deorum et inter ipsos deos || [deos] || concursiones ... si .. explicare conemur; Ti 37.

maiestas: cuius (dei) .. vos maiestatem deducitis usque ad apium formicarumque perfectionem; A II, 120. sustinendi muneris propter inbecillitatem difficultas minime cadit in maiestatem deorum; N II, 77. negant id esse alienum maiestate deorum; D II, 105. ergo obscura somnia minime consentanea maiestati deorum; D II, 135.

membra: dei membra partim ardentia, partim refrigerata dicenda sunt; N I, 24.

mens: qui (philosophi) deorum mente atque ratione omnem mundum administrari et regi censeant; N I, 4. qualis .. ista mens est deorum, si ..? D II, 131. deorum inmortalium vi, natura || [natura] ||, ratione, potestate, mente, numine ... naturam omnem regi; L I, 21. eorum .. (deorum) mente mundum regi; L II, 32. f. I, 1. cogit.

mensae: vgl. elliptisch; N III, 84.

metus: si ea ... liberarent eos (luxuriosos) deorum et mortis et doloris metu; F II, 21.

mortes: ab Euhemero .. et mortes et sepulturae demonstrantur deorum; N I, 119.

motus: f. impulsus.

multitudo: alia quoque ex ratione, et quidem physica, magna fluxit multitudo deorum; N II, 63. f. I, 1. agit. videntur.

munus: videsne .., quanto munere deorum simus adfecti? N III, 67. o praeclarum munus deorum! N III, 73. animos munere deorum hominum generi datos; R VI, 17. quasi muneribus deorum nos esse instructos et ornatos; L I, 35. tanto .. munere deorum semper dignum aliquid et faciet et sentiet; L I, 59. maxuma .. eorum (oculorum) utilitas donata hominum generi deorum munere deinceps explicetur; Ti 52. f. concessus.

natura: omni cognita ratione naturae et vitae etiam deorum; F III, 73. haec (quinta natura) et deorum est et animorum; T I, 65. ipsa .. cogitatio de vi et natura deorum studium incendit illius (mentis) aeternitatem || aeternitatis || imitandi; T V, 70. perdifficilis ... et perobscura quaestio est de natura deorum; N I, 1. ponam in medio sententias philosophorum de natura deorum; N I, 13. de natura agebamus deorum; N I, 17. nec vero Protagoras ... quicquam videtur de natura deorum suspicari; N I, 29. etiam Antisthenes in eo libro, qui physicus inscribitur, ... tollit vim et naturam deorum; N I, 32.

cuius (Xenocratis) in libris, qui sunt de natura deorum, nulla species divina describitur; N I, 34. haec quidem in primo libro de natura deorum; N I, 41. praestans deorum natura hominum pietate coleretur; N I, 45. Epicurus ... docet eam esse vim et naturam deorum, ut .. non sensu, sed mente cernatur; N I, 49. roges me, qualem naturam deorum esse ducam; N I, 57. quae (quaestio) est de natura deorum; N I, 61. Diagoras ... posteaque Theodorus nonne aperte deorum naturam sustulerunt? N I, 63. deorum .. natura quaeritur; N I, 67. idem facit (Epicurus) in natura deorum; N I, 71. enumerasti memoriter et copiose ... usque a Thale Milesio de deorum natura philosophorum sententias; N I, 91. quorum (virorum) si nemo verum vidit de natura deorum; N I, 94. locupletior .. hominum natura ad beate vivendum est quam deorum; N I, 112. est eorum (deorum) eximia quaedam praestansque natura; N I, 116. rerum magis natura cognoscitur quam deorum; N I, 119. mihi .. etiam Democritus ... nutare videtur in natura deorum; N I, 120. cum .. (Epicurus) optimam et praestantissimam naturam dei dicat esse; N I, 121. ut .. omittam vim et naturam deorum; N I, 122. quod familiaris omnium nostrum Posidonius disseruit in libro quinto de natura deorum; N I, 123. non deorum natura, sed hominum coniectura peccavit; N II, 12. ad deorum naturam perveniamus necesse est; N II, 33. restat, ut, qualis eorum (deorum) natura sit, consideremus; N II, 45. multae .. aliae naturae deorum ... et a Graeciae sapientissimis et a maioribus nostris constitutae nominataeque sunt; N II, 60. non est .. natura deorum praepotens neque excellens; N II, 77. Ignoratio rerum aliena naturae deorum est; N II, 77. quae dicenda putarem de natura deorum; N II, 168. haec fere dicere habui de natura deorum; N III, 93. quae ipsa (somnia) .. tam levia non sunt, quam est Stoicorum de natura deorum oratio; N III, 95. praeter Epicurum balbutientem de natura deorum; D I, 5. ut fecimus in iis tribus libris, quos de natura deorum scripsimus; D I, 7. perlegi ... tuum paulo ante tertium de natura deorum; D I, 8. quae (divinatio naturalis) physica disputandi subtilitate referenda est ad naturam deorum; D I, 110. continet .. totam hanc quaestionem ea ratio, quae est de natura deorum; D I, 117. quibus rebus || [rebus], libris || editis tres libri perfecti sunt de natura deorum; D II, 3. quod .. in iis libris dictum est, qui sunt de natura deorum; D II, 148. quod .. in aliis || illis, iis || libris feci, qui sunt de natura deorum; Fa 1. si tibi non dico, quae natura deorum sit; O III, 52. de deorum natura ortuque mundi disserentes; Ti 8. ſ. mens; L I, 21. numerus; N I, 87. — I, 1. oriuntur.

nomen: quot hominum linguae, tot nomina deorum; N I, 84. ipsa res deorum nomen obtinuit; N II, 61. ut perniciosis etiam rebus non *modo* nomen deorum tribueretur, sed etiam sacra constituerentur; N III, 63. ſ. II, 5. nascor a.

notio: quae omnia una cum deorum notione comprehendimus; N I, 30. quod in omnium animis eorum (deorum) notionem inpressisset ipsa natura; N I, 43. Cleanthes .. quattuor de causis dixit in animis hominum informatas deorum esse notiones; N II, 13. Cleanthes, ut dicebas, quattuor modis formatas in animis hominum putat deorum esse notiones; N III, 16.

notitia: nullum est animal praeter hominem, quod habeat notitiam aliquam dei; L I, 24.

numen: mundum .. censent regi numine deorum; F III, 64. haec .. omnia pure atque caste tribuenda deorum numini ita sunt, si animadvertuntur ab iis; N I, 3. ne domesticis quidem exemplis docti numen deorum conprobabimus? N II, 7. si ... accepissent .. fama et auditione esse quoddam numen et vim deorum; N II, 95. numine deorum omnia fingi, moveri mutarique posse; N III, 92. necesse est eam (vim) ... conformari quodam modo numine deorum vique divina; D II, 29. deorum .. numini parere omnia; D II, 35. tu scilicet mavis numine deorum id factum quam casu arbitrari || arbitrari? ||; D II, 47. illud .. perspicuum est, nulla visa somniorum proficisci a numine deorum; D II, 124. neque .. est ulla res, in qua propius ad deorum numen virtus accedat humana, quam civitatis .. condere; R I, 12. ſ. iudicium; L II, 15. mens; L I, 21. — I, 1. consulit; L II, 32. — II, 1. rego.

numerus: Democritus, qui tum imagines earumque circumitus in deorum numero refert, tum illam naturam, quae imagines fundat ac mittat, tum scientiam intellegentiamque nostram, nonne in maximo errore versatur? N I, 29. neque .. Iovem neque Iunonem neque Vestam neque quemquam, qui ita appelletur || appellatur ||, (Zeno) in deorum habet numero; N I, 36. nominum non magnus numerus ne in pontificiis quidem nostris, deorum autem innumerabilis; N I, 84. quid est, quod te inpediat aut solem aut mundum aut mentem aliquam sempiternam in deorum numero || natura || ponere? N I, 87. qui (Prodicus Cius) ea, quae prodessent hominum vitae, deorum in numero habita esse dixit; N I, 118. ex quo efficitur in deorum numero astra esse ducenda; N II, 42. non possumus ea ipsa (sidera) non in deorum numero reponere; N II, 54. quas (stellas) tu innumerabilis in deorum numero reponebas; N III, 23. si hi fratres sunt in numero deorum, num de patre eorum Saturno negari potest? N III, 44. pisces, canes, lupos, faelis, multas praeterea beluas in deorum numerum reponemus; N III, 47. Circe .. et Pasiphaë et Aeeta ... in deorum numero non habebuntur? N III, 48. ob eam .. ipsam causam Erechtheus Athenis filiaeque eius in numero deorum sunt; N III, 50. ergo etiam Lucifer ceteraeque errantes numerum deorum obtinebunt; igitur etiam inerrantes. cur autem Arqui species non in deorum numero reponatur? est enim pulcher; N III, 51. tantum est consecutus, ut ... deorum in numero conlocatus putaretur; R II, 17. multa .. alia portenta apud eosdem (Aegyptios) et cuiusque generis beluas numero consecratas deorum; R III, 14. nisi maiores eos, qui ex hac vita migrassent, in deorum numero esse voluissent; L II, 55. cum .. et mares et feminas complures ex hominibus in deorum numero esse videamus; fr IX, 11. ſ. I, 2. ohne Verb; N III, 45.

odia: ſ. adulteria.

opera: negat (Strato) opera deorum se uti ad fabricandum mundum; A II, 121. cuius (dei) operam profecto non desideraretis; N I, 54.

opinio: quod nulla gens tam fera, nemo omnium tam sit || fit || inmanis, cuius mentem non imbuerit deorum opinio; T I, 30. Empedocles .. multa alia peccans in deorum opinione turpissume labitur; N I, 29. ſ. II, 1. tollo; N I, 29.

opus: ſ. factum; F IV, 11. — I, 1. est; N II, 95.

origo: cum .. (Zeno) Hesiodi theogoniam [id est originem deorum] interpretatur; N I, 36.

ornatus: ſ. aetates.

ortus: reliquorum (deorum) ... et nosse et enuntiare ortum eorum || [eorum] || maius est, quam ut profiteri nos scribere audeamus; Ti 38. sic .., ut ab iis || his || est traditum, horum deorum ortus habeatur atque dicatur, ut ..; Ti 39. ſ. adulteria. interitus.

pars: terra .. profecto, quoniam mundi pars

est, pars est etiam dei; N I, 24. cum miseri animi essent, quod plerisque contingeret, tum dei partem esse miseram; N I, 27.

plaga: ſ. II, 3. satis facio.

placatio: quae (civitas) numquam profecto sine summa placatione deorum inmortalium tanta esse potuisset; N III. 5. quae tam subito facta est deorum tanta placatio? D II, 36.

potestas: inproborum .. prosperitates secundaeque res redarguunt ... vim omnem deorum ac potestatem; N III, 88. ſ. mens; L I, 21.

praenotio: ſ. anticipatio; N I, 44.

praesentiae: ipsorum deorum saepe praesentiae, quales supra commemoravi, declarant ab iis et civitatibus et singulis hominibus consuli; N II, 166.

praesidium: quam multi inopes digni praesidio deorum nullo somnio ad thensaurum reperiendum admonentur! D II, 134.

proelia: ſ. adulteria.

progenies: qui (viri) se progeniem deorum esse dicebant, itaque eorum vocabula nobis prodiderunt; Ti 38.

prosapia: ſ. II, 1. appello; Ti 39.

providentia: proximum est, ut doceam deorum providentia mundum administrari; N II, 73. cum dicimus providentia mundum administrari, deesse arbitrato || arbitrator || „deorum"; plene autem et perfecte sic dici existimato: providentia deorum mundum administrari; N II, 74. providentia deorum mundum et omnes mundi partes et initio constitutas esse et omni tempore administrari; N II, 75. ex quo efficitur id, quod volumus, deorum providentia mundum administrari; N II, 77. magna adhibita cura est a providentia deorum, ut ..; N II, 127. illud ... mihi videtur vel maxume confirmare deorum providentia consuli rebus humanis; N II, 162. reliquae causae ... tum tractabuntur a nobis, cum disputabimus de providentia deorum; N III, 17. quae (ratio) de providentia deorum ab illis (Stoicis) sanctissume et providentissume constituta est; N III, 94. eorum (deorum) providentia mundum administrari; D I, 117. ſ. consilium; N II, 80. — I, 1. consulit; N III, 65.

pugnae: ſ. adulteria.

pulvinaria: quod et deorum pulvinaribus et epulis magistratuum fides praecinunt; T IV, 4.

querellae: ſ. adulteria.

ratio: ſ. mens; N I, 4. L I, 21.

regna: qui haec deorum regna perspexerit; R I, 26.

religio: illius (Crassi) vendibilem orationem religio deorum inmortalium nobis defendentibus facile vincebat; Lae 96.

rex: quem unum omnium deorum et hominum regem esse omnes docti indoctique † expoliri || pariter || consentiunt; R I, 56.

sacerdotes: plures .. deorum omnium, singuli singulorum sacerdotes et respondendi iuris et conficiendarum || confitendarum || religionum facultatem adferunt; L II, 29. ſ. I, 1. habet; A II, 121.

sanguis: ſ. corpus.

satus: haec vos, qui deorum satu orti estis, attendite; Ti 40.

sedes: discripta || descr. || ratio est iustis nuptiis, legitimis liberis, sanctis penatium deorum Larumque familiarium sedibus; R V, 7. ſ. actio; N I, 2. 103.

semina: seminane deorum decidisse de caelo putamus in terras? N I, 91.

sepulcra: quaere, quorum (deorum) demonstrentur sepulcra in Graecia; T I, 29.

sepulturae: ſ. mortes.

signa: quae (ostenta) si signa deorum putanda sunt, cur tam obscura fuerunt? D II, 55.

similitudo: ad similitudinem deorum || deo, al. || propius accedebat humana virtus quam figura; N I, 96.

simulacra: firmiores .. videas apud eos opiniones esse de bestiis quibusdam quam apud nos de sanctissimis templis et simulacris deorum; N I, 81. fana multa spoliata et simulacra deorum de locis sanctissimis ablata videmus a nostris; N I, 82. cum eorum (deorum) augusta et sancta simulacra veneremur; N II, 79. matrem Phalaridis scribit Ponticus Heraclides ... visam esse videre in somnis simulacra deorum, quae ipsa domi consecravisset; D I, 46. initio belli Marsici et deorum simulacra sudavisse, et sanguinem fluxisse, et ..; D I, 99. tum simulacra deorum Romulusque et Remus cum altrice belua vi fulminis icti conciderunt; D II, 45. deorum sudasse simulacra; D II, 58.

species: a natura habemus omnes omnium gentium speciem nullam aliam nisi humanam deorum; N I, 46. illud video pugnare te, species ut quaedam sit deorum, quae ..; N I, 75. sic .. dicebas, speciem dei percipi cogitatione, non sensu, nec esse in ea ullum soliditatem; N I, 105. est .. quaedam opinione species deorum in oculis, non solum in mentibus; L II, 26. ſ. forma; N I, 37.

suspicio: equidem arbitror multas esse gentes sic inmanitate efferatas, ut apud eas nulla suspicio deorum sit; N I, 62.

templum: »templa deum .. adeo flammis urbemque iubebant eripere«; D I, 20. cuius (dei) hoc templum est omne, quod conspicis; R VI, 15. ſ. arae. delubra. domus; L II, 26. simulacra; N I, 81.

timor: in qua (superstitione) inest timor inanis deorum; N I, 117.

turba: ſ. II, 1. informo.

valvae: eiusdem .. dei Thebis valvae clausae subito se aperuerunt; D II, 67.

vestitus: ſ. aetates. — vincula: ſ. adulteria.

vis: cum sustuleris omnem vim deorum; N I, 117. haec ipsa qui non sentiat deorum vim habere; N II, 55. illa (natura) .. cohaeret et permanet || cohaerent et permanent || naturae viribus, non deorum; N III, 28. mentem, fidem, spem, virtutem, honorem, victoriam, salutem, concordiam ceteraque eius modi rerum vim habere videmus, non deorum; N III, 61. quare .. in iis (rebus) vis deorum insit, tum intellegam, cum cognovero; N III, 61. cum dicitis eam vim deorum esse, ut, etiamsi quis morte poenas sceleris effugerit, expetantur eae poenae a liberis, a nepotibus, a posteris; N III, 90. qua .. (re) proxime ad deorum vim natura mortalis possit accedere; D I, 1. ſ. ira; N I, 45. iudicium; L II, 15. mens; L II, 21. natura; T V, 70. N I, 32. 49. 122. numen; N II, 95. potestas.

vita: quae (vitae ratio) quia deorum vitae erat simillima, sapiente visa est dignissima; F V, 11. qui (animi) ... essent .. in corporibus humanis vitam imitati deorum; T I, 72. quaerere a nobis .. soletis, quae vita deorum sit; N I, 50. deorum profecto vitam homines viverent; L fr 2. quae (genera) a me ipso effecta si sint, deorum vitam possint adaequare; Ti 41. una .. essemus beati cognitione naturae et scientia, qua sola etiam deorum est vita laudanda; fr V, 50. ſ. natura; F III, 73.

vocabula: ipsas .. res utiles et salutares deorum esse vocabulis nuncupatas; N I, 38. simili .. ratione (Chrysippus) persequitur vocabula reliquorum deorum; N I, 40. ſ. progenies.

voluntas: si casum in eo quoque dicis esse quasi sortem quandam cum deorum voluntate coniunctam; D II, 39.

voces: neque solum deorum voces Pythagorei observitaverunt, sed etiam hominum, quae vocant omina; D I, 102.

urbs: ſ. civitas; F III, 64. domus; N II, 154.

vulnera: ſ. adulteria.

elliptiſch: in quibus (mensis) cum more veteris Graeciae inscriptum esset BONORUM DEORUM; N III, 84. quid igitur, pro deum inmortalium! primum eam docebas, quaeso? fr I, 8.

2. **mit Präpoſitionen:** caerimoniae in: neque solum in homines obsequia, sed etiam in deos caerimoniae religionesque tolluntur || tollentur ||, quas non metu, sed ea coniunctione, quae est homini cum deo, conservandas puto; L I, 43.

communitas cum: cum homini nulla cum deo sit communitas; N I, 116.

concursiones inter: ſ. 1. lusiones.

coniunctio cum: ſ. caerimoniae in.

cursus ad: cui censemus cursum ad deos faciliorem fuisse quam Scipioni? Lae 14.

dissensio inter: tanta inter eos (deos) dissensio (est), saepe etiam inter proxumos, ut Apollinis exta bona sint, Dianae non bona? D II, 38.

exordium de: nihil .. tam dissimile quam vel ea, quae ante dixisti, vel hoc ipsum de deis exordium; L II, 17.

impietas in: ita ad impietatem in deos in homines adiunxit iniuriam; N III, 84. at vero scelerum in homines atque in *deos inpietatum* || impietatum || nulla expiatio est; L I, 40.

ius cum: cum quibus (dis) quid potest nobis esse iuris? N I, 116.

iustitia adversum: est .. pietas iustitia adversum deos; N I, 116.

opinio de: qui dixerunt totam de dis inmortalibus opinionem fictam esse ab hominibus sapientibus rei publicae causa; N I, 118. quas (opiniones) a maioribus accepimus de dis inmortalibus; N III, 5. quod opinio de dis inmortalibus et omnium esset et cotidie cresceret; N III, 11.

pietas adversus: ſ. **adversus,** III. pietas (3 St.) S. 89, a. — in: ut augerent pietatem in deos; L II, 26.

quaestio de: haec .. omnia ad hanc de dis inmortalibus quaestionem referenda sunt; N I, 14. omnino dividunt nostri totam istam de dis inmortalibus quaestionem in partis quattuor; N III, 3.

reditus ad: ſ. II, 5. proficiscor a; T I, 72.

religiones in: ſ. caerimoniae in.

sententiae de: est .. et philosophi et pontificis et Cottae de dis inmortalibus habere ... certam .. sententiam; N II, 2.

similitudo cum: est .. homini cum deo similitudo; L I, 25.

societas cum: est ... prima homini cum deo rationis societas; L I, 23.

V. **Umſtand:** 1. **Ablativ:** abl. comp.: »mortalis visust pulchrior esse deo.« huic (Catulo Roscius) deo pulchrior; N I, 79. nihil est .. praestantius deo; N II, 77. cum deo nihil praestantius esset; N III, 20. si ea (falsa somnia) quoque divina, quid inconstantius deo? D II, 127. ſ. I, 1. est; N II, 45. 133.

2. **Präpoſitionen:** a: administrari: ſ. I, 1. est; N II, 3. ne munus humanum || [humanum] || adsignatum a deo defugisse videamini; R VI, 15. qua (fabrica Plato) construi a deo atque aedificari mundum facit; N I, 19. animadverti: ſ. IV, 1. numen; N I, 3. quod sit vel a dis inmortalibus vel a natura parente omnium constitutum; T I, 118. an contra ab iis (deis) et a principio omnia facta et constituta sint et ad infinitum tempus regantur atque moveantur; N I, 2. an haec ... hominum causa a deo constituta sunt? N I, 23. hic .. quanta pugna est doctissumorum negantium esse haec a dis inmortalibus constituta! D II, 105. ab iis (dis) .. constitutam inter homines societatem evertunt; O III, 28. ſ. I, 1. diligunt; D I, 82. II, 102. ignorat; D I, 105. construi: ſ. aedificari. ab isdem (deis) hominum vitae consuli et provideri; N I, 4. nec .. universo generi hominum solum, sed etiam singulis a dis inmortalibus consuli et provideri solet; N II, 164. ab iis (dis) et civitatibus et singulis hominibus consuli; N II, 166. non placet .. paucis a dis inmortalibus esse consultum; N III, 70. quibus vos optume consultum a dis inmortalibus dicitis; N III, 79. ſ. IV, 1. praesentiae. cum existimet curari se a deo; A II, 121. nec ullum arbitror, ut apud Platonem est, maius aut melius a dis datum munus homini; A I, 7. ut *id* illis (filiis dea) praemii || praemium || daret pro pietate, quod maxumum homini dari posset a deo; T I, 113. haec ... vis ... homini profecto est nec alii cuiquam a dis inmortalibus data; N II, 163. ut satius fuerit nullam omnino nobis a dis inmortalibus datam esse rationem quam tanta cum pernicie datam; N III, 69. rationem bono consilio a dis immortalibus datam; N III, 78. quam bona a dis inmortalibus navigatio sacrilegis detur; N III, 83. neque ... signum sibi ullum, quod consuesset, a deo quasi mali alicuius inpendentis datum; D I, 125. qua (philosophia) nihil a dis inmortalibus uberius, nihil florentius, nihil praestabilius hominum vitae datum est; L I, 58. qua (amicitia) .. haut scio an excepta sapientia nihil melius homini sit || sit hominibus || a dis inmortalibus datum; Lae 20. quae .. ab iis (deis) degatur aetas; N I, 50. si quid tale acciderit, ut a deo denuntiatum videatur, ut exeamus e vita; T I, 118. designari: ſ. I, 1. diligunt; D I, 82. II, 102. quibus quaerentibus, cur non eadem via pergeret (Socrates), deterreri se a deo dixit; D I, 123. diligi: ſ. III, 2. carus. quo modo ... iidem voltis a dis inmortalibus hominibus dispertiri ac dividi somnia? N III, 93. vir sapiens ... tamquam a magistratu ..., sic a deo evocatus atque emissus exierit; T I, 74. Plato ex materia in se omnia recipiente mundum factum esse censet a deo sempiternum; A II, 118. a quo (igne) rursum animante ac deo renovatio mundi fieret; N II, 118. qui illa ... a dis inmortalibus fieri existument; N III, 16. hanc .. tantam a dis inmortalibus arbitramur malorum sementim esse factam? N III, 75. quodsi non est a deo materia facta, ne terra quidem et aqua et aër et ignis a deo factus est; N fr 2. ſ. constitui; N I, 2. animal hoc providum ... praeclara quadam condicione generatum esse a supremo deo; L I, 22. neque, .. qui erat Archilochi versu volneratus, a deo inmissum dolorem, non conceptum a se ipso continebat; N III, 91. eas .. ipsas sollicitudines ... a dis immortalibus supplicii causa importari putant; F I, 51. animum esse ingeneratum a deo; L I, 24. his .. auctoribus usi confirmant causam rebus || [rebus] || a dis immortalibus iudicatam; T I, 116. cum dicatis, inquiunt, visa quaedam mitti a deo; A II, 47. si vera (somnia) a deo mittuntur, falsa unde nascuntur? D II, 127. moveri: ſ. constitui; N I, 2. nec umquam eius (boni) res a dis inmortalibus neglegentur; T I, 99. ſ. II, 1. neglego. III, 2. invisus; N II, 67. si tale visum obiectum est a deo dormienti, ut probabile sit; A II, 49. signa ostenduntur a dis rerum futurarum; N II, 12. quae .. illi (Caesari) portende-

bantur a dis immortalibus; D I, 119. quae (signa) a dis hominibus portendantur; D II, 130. haec tractanti animo ... existit illa a deo Delphis praecepta cognitio; T V, 70. facilius .. intellegetur a dis inmortalibus hominibus esse provisum; N II, 133. non idcirco non optume nobis a dis esse provisum, quod ..; N III, 70. f. consuli; N I, 4. II, 164. nec Homerum audio, qui Ganymeden ab dis raptum ait propter formam; T I, 65. ab eo (deo) .. mundum necesse est regi; N II, 77. ab iis (dis) mundum regi; N III, 6. f. constitui; N I, 2. redemptor ... a deis inmortalibus ad istam horam reservatus est ‖ est? ‖; D II, 47. haec .. et a dis significata et a nostris maioribus iudicata contemnimus? D I, 101. profecto hominibus a dis futura significari necesse est; D I, 117. nihil .. a deo somniis significari fatendum est; D II, 125. quae a dis hominibus significentur in somnis; D II, 130. f. II, 1. puto; D I, 104. ritus familiae patrumque servare id est ... a dis quasi traditam religionem tueri; L II, 27. si est aliquid a deis inmortalibus hominum generi tributum; N I, 3. et fruges et ... caeli .. mutationes ... a dis inmortalibus tribui generi humano putant; N I, 4. e quibus intellegatur, quantae res hominibus [a dis] ‖ a dis ‖ quamque eximiae tributae sint; N II, 140. f. I, 1. est; D I. 10. qua .. re ab ‖ a ‖ deo (Epicurus) vincitur, si aeternitate non vincitur? F II, 89.

causa: praeclare .. Chrysippus, cetera nata esse hominum causa et deorum, eos autem communitatis et societatis suae; F III, 67. deorum et hominum causa factum esse mundum quaeque in eo [mundo] sint omnia; N II, 133. principio ipse mundus deorum hominumque causa factus est; N II, 154.

cum: „Romulus in caelo cum dis agit aevum“, ut famae adsentiens dixit Ennius; T I, 28.

in: labores ... tristissimo .. verbo aerumnas ‖ [aerumnas] ‖ etiam in deo nominaverunt; F II, 118. id (est memoria, inventio), quo ne in deo *quidem* quicquam maius intellegi potest; T I, 65. cur hoc idem non habeatur molestum in deo? N I, 24. an omnia emendata in illis (dis)? detur id vobis; N I, 80. hoc idem fieri in deo; N I, 106. f. II, 3. tollo.

per: quem (ordinem), per deos immortales! nonne miraris? F III, 47. hoc, per ipsos deos, de quibus loquimur, quale tandem est? N I, 105. utrum tandem, per deos atque homines! magis veri simile est vesanum ‖ vaesanum ‖ remigem an aliquem nostrum ... consilia deorum .. perspicere potuisse? D II, 114. quae (somniorum ratio), per deos inmortalis! videamus ne nostra superstitione et depravatione superetur; D II, 136. quid .. est, per deos, optabilius sapientia? O II, 5.

praeter: quod praeter deos negat scire quemquam; T I, 99. f. I, 1. concedunt.

secundum: proxime .. et secundum deos homines hominibus maxume utiles esse possunt; O II, 11.

sine: negas sine deo posse quicquam; A II, 121. quod si in hoc mundo fieri sine deo non potest; T I, 63. quarum omnium rerum quia vis erat tanta, ut sine deo regi non posset; N II, 61. saepe dixti nihil fieri nisi ex eo (mundo) ‖ sine deo ‖; N III, 23. aestus maritimi ... sine deo fieri non possunt? N III, 24. natura significari futura sine deo possunt; D I, 10.

dexter, recht, glücklich, günstig, subst. Rechte: A. **bei Substantiven:** alqd: Homericus Aiax ... hoc modo nuntiat »prospera Iuppiter his dextris fulgoribus edit«. ita nobis sinistra videntur, Graiis et barbaris dextra meliora. quamquam haud ignoro, quae bona sint, sinistra nos dicere, etiamsi dextra sint; sed certe nostri sinistrum nominaverunt externique dextrum, quia plerumque id melius videbatur; D II, 82. dextra .. videntur, quae laeva sunt, quia contrariis partibus oculorum contrarias partes attingunt. respondent autem dextera dexteris, laeva laevis conversione luminum, cum ea inter se non cohaerescunt. id fit, cum speculorum levitas ... ita dextera detrusit in laevam partem oculorum laevaque in dexteram; Ti 49.

cursus: f. B, III.

fulgores: f. alqd; D II, 82.

manus: Mercurium e patera, quam dextera manu teneret, sanguinem visum esse fundere; D I, 46.

pars: utrique idem faciunt, ut si laevam partem neglegerent, dexteram tuerentur; F IV, 36. ut ... tum a dextra, tum a sinistra parte canant oscines; D I, 120. eam .. (coniunctionem), quae erat eiusdem, detorsit a latere in dexteram partem; Ti 25. f. alqd; Ti 49.

B. **allein:** I. abicit, al.: »haec dextra Lernam taetra mactata excetra pacavit? ‖;‖ haec bicorporem adflixit manum? ‖;‖ Erymanthiam haec vastificam abiecit beluam? ‖;‖ haec e Tartarea tenebrica abstractum plaga tricipitem eduxit Hydra generatum canem? ‖;‖ haec interemit tortu multiplicabili draconem auriferam obtutu adservantem arborem? ‖;‖« T II, 22.

est: capiti .. Equi proxima est Aquarii dextra totusque deinceps Aquarius; N II, 112.

infligit: »hos non hostilis dextra ... ictus corpori inflixit meo;« T II, 20.

II, 1. porgo: »hic (Centaurus) dextram porgens, quadrupes qua vasta tenetur;« N II, 114.

prehendo: prehendisse eum (C. Marium) dextram tuam et bono animo te iussisse esse; D I, 59.

2. accommodo: »nec longius quicquam nobis, quam dextrae gladium dum accommodet alter;« T IV, 48.

3. declino ad: modo etiam paulum ad dexteram de via declinavi; F V 5.

III. cursus ad: »quod ad dexteram ‖ quod dexterum ‖ cepit cursum ab laeva signum praepotens;« D I, 45.

IV, 1. teneri: f. II, 1. porgo.

zum Satz: innumerabilis supra infra, dextra sinistra, ante post, alios dissimiles, alios eiusdem modi mundos esse? A II, 125.

2. a: f. **a,** IV. 1. dextra (3 St.) S. 13, a.

ad: et ante et pone et ad laevam et ad dextram ... *; Ti 48.

dextrorsum, rechts: »dextrorsum orbem flammeum radiatum solis liquier cursu novo«; D I, 44.

dialectica f. **dialecticus,** B, **b.**

dialectice, nach Art der Dialektiker: dico: multa dicta dialectice; A I, 8.

disputo: rhetorice ... nos mavis quam dialectice disputare? F II, 17.

dissero: disserendi .. ab isdem non dialectice solum, sed etiam oratorie praecepta sunt tradita; F V, 10.

dialecticus, dialektisch, subst. Dialektiker, Dialektik: A. captiones: hoc ipsum providens, dialecticas captiones; F II, 17.

B, **a. masc.:** I. appellant: ut libido sit earum rerum, quae dicuntur de quodam aut quibusdam, quae κατηγορήματα dialectici appellant; T IV, 21. demus tibi istas duas sumptiones (ea quae λήμματα appellant dialectici, sed nos Latine

loqui malumus), adsumptio tamen (quam πρόσληψιν iidem vocant) non dabitur; D II, 108. non omnis enuntiatio, quod ἀξίωμα dialectici appellant, aut vera aut falsa erit; Fa 20.
dicunt; haec quoque dialectici dicent, non divini; D II, 11.
docent: quod in elementis dialectici docent, quo modo iudicare oporteat; A II, 143. quae dialectici nunc tradunt et docent; F IV, 9. docent .. nos ... dialectici ... falsam ... esse; F IV, 55.
faciunt: hoc vos dialectici non facitis; D II, 104.
habet, iudicat: in geometriane quid sit verum aut falsum, dialecticus iudicabit, an in litteris, an in musicis? at ea non novit. in philosophia igitur? sol quantus sit, quid ad illum? quod sit summum bonum, quid habet, ut queat iudicare? quid igitur iudicabit? A II, 91.
loquuntur: quod latius loquerentur rhetores, dialectici autem compressius; F II, 17.
novit: s. habet.
pugnant: cum hoc (Epicuro) igitur dialectici pugnent, id est Antiochus et Stoici; A II, 97.
putant: ut dialectici ne rationem quidem reddi putent oportere; F IV, 55.
quit: s. habet.
statuunt: cum dialectici sic statuant, omne ... esse ... necessarium; A II, 97.
tradunt: s. docent; F IV, 9.
vocant: s. appellant; D II, 108.
utuntur: et dialectici et physici verbis utuntur iis; F III, 4. s. III, 1. verba.
II. defero ad: quae (sortes || oracula ||) ad dialecticum deferendae || deferenda || sint; D II, 115.
facio contra: idem facit (Epicurus) contra dialecticos; a quibus cum traditum sit in omnibus diiunctionibus ... alterum utrum esse verum ..; N I, 70.
III, 1. merces: haec .. merces erat dialecticorum; A II, 98.
praecepta: nos .. praeceptis dialecticorum et oratorum etiam ... sic parentes, ut legibus; A I, 5.
principes: duo vel principes dialecticorum, Antipater et Archidemus, ... nonne multis in rebus dissentiunt? A II, 143.
ratio: se ad extremum pollicetur prolaturum, † quae se ipsa comest, quod efficit dialecticorum ratio; fr V, 30.
remi: an eam (orationem) ante paululum dialecticorum remis propellerem; T IV, 9.
verba: dialecticorum .. verba nulla sunt publica, suis utuntur; A I, 25.
2. luctatio cum: in qua (causa) tibi cum Diodoro, valente dialectico, magna luctatio est; Fa 12.
IV a: quae a dialecticis aut a physicis tractantur, num quid eorum divinari potest? D II, 11. s. II. facio contra.
ad: s. I. habet.
b. femin.: I. continet: dum dialecticam .. contemnit Epicurus, quae una continet omnem et perspiciendi ... scientiam et iudicandi ... et ratione ac via disputandi; F II, 18.
est: rhetoricam palmae, dialecticam pugni similem esse (Zeno) dicebat; F II, 17.
habet: ad eas .. virtutes ... dialecticam etiam adiungunt et physicam, easque ambas virtutum nomine appellant, alteram, quod habeat rationem, ne cui falso assentiamur; F III, 72.
iudicat, pollicetur: si haec et horum similia (dialectica) iudicat, de se ipsa iudicat. plus autem pollicebatur; A II, 91.
II, 1. adiungo: s. I. habet.
appello: in huiusce modi verbis, ut philosophiam aut rhetoricam aut physicam aut dialecticam appellem; A I, 25. s. I. habet.
contemno: qui (Epicurus) totam dialecticam et contemnit et irridet; A II, 97. s. I. continet.
disco: ab eo .. Stoico (Carneades) dialecticam didicerat; A II, 98.
everto: totam .. evertit (Epicurus) dialecticam; A II, 97.
increpo, inludo: tum || tunc || pseudomenon et soritam et totam dialecticam aut illudis aut increpas || increpas? ||; fr V, 55.
inrideo: s. contemno.
invenio: dialecticam inventam esse dicitis veri et falsi quasi disceptatricem et iudicem. cuius veri et falsi? et in qua re? A II, 91.
2. adhibeo: tradebatur omnis dialecticae disciplina, id est orationis ratione conclusae; huic quasi ex altera parte oratoria || [oratoria] || vis dicendi adhibebatur; A I, 32.
3. utor: quibus (verbis) instituto veterum utimur pro Latinis, ut ipsa philosophia, ut rhetorica, dialectica, grammatica; F III, 5.
4. sum in: in dialectica .. vestra (Epicurus) nullam existimavit esse .. ad melius vivendum ... vim; F I, 63.
III. disciplina: s. II, 2.
fundamentum: nempe fundamentum dialecticae est, quidquid enuntietur, ... aut verum esse aut falsum; A II, 95.
ignoratio: est .. eorum (Peripateticorum) consuetudo dicendi non satis acuta propter ignorationem dialecticae; F III, 41.
iudicia: cum iudicia ista dialecticae nulla sint; A II, 141.
c. neutr.: I. explico: si velim ... geometricum quiddam aut physicum aut dialecticum explicare; D II, 122.
nosco: tu .., Vellei, non vestro more, sed dialecticorum, quae funditus gens vestra non novit, argumento || argumenti, al. || sententiam conclusisti; N I, 89.
II, 1. mos: s. I. nosco.
2. exercitatio in: egregia quadam exercitatione in dialecticis summaque eloquentia rem in .. discrimen adduxit; F III, 41.
III, 1. imbui: an tu dialecticis ne imbutus quidem es? in primis enim hoc traditur: omne pronuntiatum ..; T I, 14.
2. in: quod in rebus honestis ... operae ... ponetur, id iure laudabitur, ut ... in geometria Sex. Pompeium ipsi cognovimus, multos in dialecticis; O I, 19. s. I.

dialogus, Gespräch: nosti morem dialogorum; A ep. 1.

dicio, Gewalt: ea .., quae gerantur, eorum (deorum) geri iudicio || vi, dicione || ac numine; L II, 15.

dico, weihen, widmen, zueignen: cygnos: qui (cygni) non sine causa Apollini dicati sint, sed quod ab eo divinationem habere videantur; T I, 73.
diem: hunc tibi totum dicamus diem; L II, 7.
honorem: si Cadmi progenies ... in caelum tollenda fama fuit, huic idem honos certe dicandus est; fr IX, 11.
lapideum, ligneum: ligneum .., quod *quisque* || quodcumque || voluerit, uno e ligno dicato itemque lapideum in delubris communibus, textile ne operosius quam mulieris opus menstruum; L II, 45.
simulacrum: ingenium .. in se suum sicut simulacrum aliquod dicatum putabit; L I, 59.
textile: s. lapideum.

dico (dixti s. II, 2, e, α. N III, 23. III. alqd, 1. istuc), sprechen, aussprechen, ausdrücken, sagen,

reden, meinen, behaupten, versichern, zusagen, versprechen, nennen, benennen, bezeichnen, ernennen, festsetzen, bedeuten: I. **absolut:** 1. **substantivisch:** a. **Gerundium:** α. **nach Verben:** adipiscor ad: aliquantum se ... adeptos et ad dicendum et ad iudicandum; O I, 1.

depromo ad: unde aut || autem || ad agendum aut ad dicendum copia depromi maior gravissimorum exemplorum quasi incorruptorum testimoniorum potest? fr V, 27.

do ad: neque umquam mihi visus es ita te ad dicendum dedisse, ut ius civile contemneres; L I, 13.

exerceo in: M. .. Cethegum ... quanto studio exerceri in dicendo videbamus etiam senem! C 50.

β. **nach Adjectiven:** aptus ad: oratorem .. complexi sumus, nec eum primo eruditum, aptum tamen ad dicendum, post autem eruditum; T I, 5.

difficilis ad: difficilis auguri locus ad contra dicendum. Marso fortasse, sed Romano facillumus; D II, 70.

γ. **nach Substantiven:** αα. ars: qui ... nullam .. artem esse nec dicendi nec disserendi putant; A I, 5.

cogitatio: quae (iuris interpretatio) non tam mihi molesta sit propter laborem, quam quod dicendi cogitationem auferat; L I, 12.

consuetudo: est .. eorum (Peripateticorum) consuetudo dicendi non satis acuta propter ignorationem dialecticae; F III, 41.

copia: (Carneades) incredibili quadam fuit facultate et *copia dicendi*; A I, 46. ea .. disciplina effecit tantam illorum utroque in genere dicendi copiam; F IV, 6. quodetsi ingeniis magnis praediti quidam dicendi copiam sine ratione consequuntur; F IV, 10. quia nos ea philosophia plus utimur, quae peperit dicendi copiam; P 2.

exempla: quam multa non solum praecepta in artibus, sed etiam exempla in orationibus bene dicendi reliquerunt! F IV, 5.

exercitatio: erat .. apud eos ... dicendi exercitatio duplex; F IV, 6. quod esset ea maxuma dicendi exercitatio; T II, 9. neque id in philosophia solum, sed etiam in dicendi exercitatione feci; O I, 1. — ab Aristotele .. principe de singulis rebus in utramque partem dicendi exercitatio est instituta; F V, 10.

facultas: huic arti finituma est dicendi [gravior] facultas et gratior et ornatior; O II, 66.

finis: qui ... quem .. sperandi sibi, eundem bene dicendi finem proponerent; T II, 3.

genus: quod te ipse mutasti et aliud dicendi instituisti genus; L I, 11. ut ... sequeretur .. et illud forense dicendi et hoc quietum disputandi genus; O I, 3. si (Plato) genus forense dicendi tractare voluisset; O I, 4. ut in illo ipso forensi genere dicendi contentiones aliorum sermone vinceret; O I, 133. cum ea, quae dicuntur in scholis θετικῶς, ad nostrum hoc oratorium transfero dicendi genus; P 5.

initium: quoniam ... tibi aliud dicendi initium sumendum est; L II, 1.

lepos: cuius ... ratio quamquam floruit cum acumine ingenii, tum admirabili quodam lepore dicendi; A II, 16.

ornamenta: ei (Academiae orator) vicissim reddit ubertatem orationis et ornamenta dicendi; Fa 3.

praecepta: cum .. Aristoteles itemque Theophrastus ... cum philosophia dicendi etiam praecepta coniunxerint; D II, 4.

principia: ut rite ab eo dicendi principia || principium || capiamus, quem ..; R I, 56.

ratio: quamquam non tam dicendi ratio mihi habenda fuit quam audiendi; N I, 56.

studium: nobis placet nec pristinum dicendi studium deponere et in hac ... arte versari; T I, 7.

vis: huic (dialecticae) quasi ex altera parte oratoria || [oratoria] || vis dicendi adhibebatur; A I, 32. nisi tanta in Arcesila, multo etiam maior in Carneade et copia rerum et dicendi vis fuisset; A II, 60. vis .. maior in illis (orationibus) dicendi; O I, 3.

ββ. breviloquentia in: breviloquentiam in dicendo colat; R V, 11.

modus in: erat in homine ... modus in dicendo et gravitate mixtus lepos; R II, 1.

δ. **Umstand:** αα. adsequi: cum ... multi .. in nostra re publica adulescentes et apud iudices et apud populum et apud senatum dicendo laudem assecuti sint; O II, 49.

consequi: dicendo (Catonem) consequi tamen, ut illa etiam populo probabilia viderentur; P 1.

corrumpere: quod pecunia corrumpere pudentem || prudentem || nemo potest, dicendo potest; R V, 11.

elicere, exprimere: ut (disputationes) in utramque partem dicendo et audiendo || dicendo || eliciant et tamquam exprimant aliquid; A II, 7.

fieri: nihil est tam incredibile, quod non dicendo fiat probabile; P 3.

ββ. in: ruit (Epicurus) in dicendo; F II, 18.

b. **Supinum:** α. **bei Adjectiven:** melior: rectene .. unum mundum diximus, an fuit pluris aut innumerabilis dictu melius et verius? Ti 12.

difficilis: difficile dictu videtur eum non in malo esse, ... qui ita clamare cogatur; T II, 19. quem ad modum .. reliquiae cibi depellantur, ... haud sane difficile dictu est, sed tamen praetereundum est; N II, 138. quod difficile dictu videtur, quae cuiusque divinationis ratio, quae causa sit; D I, 85. difficile dictu est, quantopere conciliet animos comitas adfabilitasque sermonis; O II, 48. quo de genere mortis difficile dictu est, quid homines suspicentur, videtis; Lae 12. et inbecilli valent et, quod difficilius dictu est, mortui vivunt; Lae 23.

gravis: ait ille (Hercules): »o multa dictu gravia, perpessu aspera!« T II, 20.

inopinatus, mirabilis: nec hoc tam re est quam dictu inopinatum atque mirabile; P 35.

proclivis: dictu quidem est proclive, itaque volgo loquuntur, se ... mores ... sequi; O II, 69.

turpis: melius esse aliquid ...; an, id quod turpissimum dictu est, voluptatem? L I, 52. ita taetra quaedam (Posidonius collegit), ita obscena, ut dictu quoque videantur turpia; O I, 159.

verior: s. melior.

β. **bei Substantiven:** fas: si hoc fas est dictu; T V, 38. sin secus (est), quod ne dictu quidem fas est; Ti 6.

nefas: quia profecto videtis nefas esse dictu miseram fuisse talem senectutem; C 13.

2. **verbal:** a. **unpersönlich:** ad ea, quae contra dicerentur, dici oportere putabant; A II, 17. veri inveniundi causa contra omnia dici oportere et pro omnibus; A II, 60. numquam arbitror contra Academiam dictum esse subtilius; A II, 63. contra quos omnis dicendum breviter existimo; F I, 1. at quicum ioca seria, ut dicitur, quicum arcana? F II, 85. dici aliter non potest; F II, 96. si .. virtus ... tantum .. praestat reliquis rebus, ut dici vix possit; F IV, 51. hos contra singulos (Stoicos) dici est melius; F V, 22. qui numquam philosophum pictum, ut dicitur, viderunt; F V, 80. toto corpore atque omnibus ungulis, ut dicitur, contentioni vocis adserviunt; T II, 56. plurimum proficit toto pectore, ut dicitur, cogitare, quam id honestum sit; T II, 58. ad Epicuri consolationem satis est ante dictum; T III, 78. hunc censes primis, ut dicitur, labris gustasse physiologiam? N

I, 20. hinc, quodcumque in solum venit, ut dicitur, effingis atque efficis; N I, 65. contra Epicurum satis superque dictum est; N II, 2. quod, *ut* est dictum, sic scribitur contigisse; D I, 52. quem ad modum in cylindro dictum est; Fa 43. ubi illa sancta amicitia, si non ipse amicus per se amatur toto pectore, ut dicitur? L I, 49. dici aliter non potest; L II, 12. excitabat .. fluctus in simpulo, ut dicitur, Gratidins; L III, 36. fortis .. animi ... est ... nec tumultuantem de gradu deici, ut dicitur, sed ..; O I, 80. ut supra dictum est; O I, 119. si est simpliciter breviterque dicendum; O II, 31. quam ob rem, ut ante dixi, contemnuntur ii, qui „nec sibi nec alteri", ut dicitur; O II, 36. hanc .. partem relictam explebimus nullis adminiculis, sed, ut dicitur, Marte nostro; O III, 34. cum his „viris equisque", ut dicitur, ... decertandum est; O III, 116. illa quanti sunt, animum ... secum esse secumque, ut dicitur, vivere! C 49. in qua (amicitia) nisi, ut dicitur, apertum pectus videas tuumque ostendas; Lae 97. semper auget adsentator id, quod is, cuius ad voluntatem dicitur, vult esse magnum; Lae 98. maxume .. optandum est, ut cum aequalibus possis, ... cum isdem ad calcem, ut dicitur, pervenire; Lae 101. vgl. III. alqd, 1. satis.

Infinitiv: ut Aristoteles .. dicere *docere* etiam ceepit adulescentes et prudentiam cum eloquentia iungere; T I, 7. quibus propositum est veri reperiendi causa et contra omnis philosophos || [philosophes] || et pro omnibus dicere; N I, 11. quod est eratoris proprium, apte, distincte, ornate dicere; O I, 2.

b. **persönlich:** *α.* **im Zusammenhang:** alqs: dicam .., ut res est; A I, 11. nec dico temporis causa, sed ita plane probo; A II, 113. ita dicas necesse est; A II, 114. nec ille, qui dixit, iurare possit || posset || ita se rem habere, neque ego non ita; A II, 123. tum (Torquatus) dicere exorsus est; F I, 29. ut ad ea, quae ii respondissent, si quid videretur, diceret; F II, 2; quid est, ... quod requiras? dicam, inquam; F II, 8. eam si varietatem diceres, intellegerem, ut etiam non dicente te intellego; F II, 10. obsequar .. voluntati tuae dicamque, si potero, rhetorice; F II, 17. quam pulchre dicere videbare, cum ..! F II, 63. ut ceteri dicere existimantur melius quam facere, sic hi mihi videntur facere melius quam dicere; F II, 81. non ita dicimus, ut cum illo ... haec pugnare videatur oratio; F III, 39. nec exspectes, dum ad omnia dicam; F IV, 3. nemo .. est, qui aliter dixerit, quin ..; F IV, 32. contra est, ac dicitis; F IV, 41. recte dicis; F IV, 54. rogarem te, inquit, ut diceres pro me tu idem; F IV, 62. scio ab Antiocho nostro dici sic solere; F V, 81. ubi tua aut qualis (est mens)? potesne dicere? T I, 67. certe ita dicant necesse est; T I, 87. etsi ... id scit ipse (Socrates) utrum sit melius; nam dixit ante; T I, 99. quoniam, quem ad modum dicant, ipsi non laborant; T II, 7. unde isti versus? -- ... dicam hercle; T II, 26. probe dicis; T II, 27. genu .. M. Antonium vidi, cum contente pro se ipse lege Varia diceret, terram tangere; T II, 57. cras ergo ad clepsydram; sic enim diximus; T II, 67. pro qua (sententia) non in senatu, non in contione, non apud exercitum neque ad censores dicere audeant; T III, 51. cum interim illis silentibus C. Amafinius extitit dicens; T IV, 6. nimis admirabiliter nimisque magnifice dicere videntur; T IV, 36. cuius (Bruti) ego iudicium, pace tua dixerim, longe antepono tuo; T V, 12. quam .. sibi constanter convenienterque dicat, (Epicurus) non laborat; T V, 26. philosophi id quidem, sed si Socrates aut Antisthenes diceret, non is, qui ..; T V, 26. praeclare, si Aristo Chius aut si Stoicus Zenon diceret; T V, 27. Alexandro roganti, ut diceret, si quid opus esset; T V, 92. quos (Pythagoreos) ferunt ... respondere solitos: „ipse dixit". „ipse" autem erat Pythagoras; N I, 10. nec consulto dicis occulte tamquam Heraclitus, sed ... ne tu quidem intellegis; N I, 74. dicam .., ut sentio; N I, 78. »pace mihi liceat, caelestes, dicere vestra;« N I, 79. cum Epicurus ... Phaedoni Socratico turpissime male dixerit; N I, 93. quoniam coepi secus agere, atque initio dixeram; N II, 23. cum in foro diceres; N III, 8. medici quoque ⟨ita enim dicebas⟩ saepe falluntur; N III, 15. Chrysippus tibi acute dicere videbatur, homo sine dubio versutus et callidus; N III, 25. iam si est Ceres a gerendo ⟨ita enim dicebas⟩; N III, 52. ne in regnis quidem reges omnia minima curant; sic enim dicitis; N III, 86. cum .. Alexander eum (Callanum) rogaret, si quid vellet, ut diceret; D I, 47. dicendum est mihi igitur ad ea, quae sunt a te dicta; D II, 8. illi ... cum ita imperavit is, qui auspicatur: DICITO, *SI* SILENTIUM ESSE VIDEBITUR; D II, 72. tum ille: DICITO, SI PASCENTUR || PASCUNTUR ||; T II, 72. Pacuvianus Amphio »quadrupes tardigrada« ... cum dixisset obscurius, tum Attici respondent: »non intellegimus, nisi si aperte dixeris«; D II, 133. tu vero .. vel audire vel dicere (potes); Fa 3. quaedam etiam Posidonius ⟨pace magistri dixerim⟩ comminisci videtur; Fa 5. non audeo ... ad ista .. dicere; R I, 30. dicam mehercule et contemnar a te fortasse; R I, 31. cum res ipsa admonuerit, ut in eos dicamus, qui ..; R II, 48. P. Valerius .. fasces primus demitti iussit, cum dicere in contione coepisset; R II, 53. duas sibi res, quo minus in vulgus et in foro diceret, confidentiam et vocem, defuisse *; R III, 42. praeclare quidem dicis; R III, 44. recte dicis; R III, 48. L I, 36. si Plautus noster voluisset aut Naevius Publio et Gnaeo Scipioni || Scipionibus || aut Caecilius Marco Catoni male dicere; R IV, 11. vereor, ne ... tibi .. semper dicendum sit; L I, 11. queniam vacui sumus, dicam; L I, 13. omnia ... voluptatibus et doloribus ponderantis ... in hortulis suis iubeamus dicere; L I, 39. prudentissime, Quinte, dicis; L I, 57. quin ipse, vere dicam, sum illi villae amicior modo factus; L II, 4. quom (Magnus) pro Ampio tecum simul diceret; L II, 6. ain tandem? Attice, non es dicturus aliter? L II, 24. tu vero dic; L II, 69. pace tua dixerim; L III, 29. quid sibi lex aut quid verba ista vellent. — dicam; L III, 33. atqui, frater, bona tua venia dixerim; L III, 34. pace familiae dixerim; L III, 35. etsi satis dixit pro se in illis libris Scipio; L III, 38. equidem .. Platonem existumo ... gravissime et copiosissime potuisse dicere; O I, 4. tum docere tum discere vellet, tum audire tum dicere; O I, 158. magna est .. admiratio copiose sapienterque dicentis; O II, 48. peccavit .. (rex), pace vel Quirini vel Romuli dixerim; O III, 41. qui vinum fugiens vendat sciens, debeatne dicere; O III, 91. quid de utilitate loquar stercorandi? dixi in eo libro, quem de rebus rusticis scripsi; C 54. quasi ita dixerim, intellegatur; Ti 23. qui (Crassus) lentius ... dicere solebat; fr V, 22. f. **contra**, A, 1. dico c. alqm; F IV, 36. T III, 50. V. 21. N I, 93. III, 53. alqd; F V, 10. T I, 10. N III, 94. D I, 22. legem. sensus; A II, 101 (S. 533, b. f.). B, I. dico; A II, 30. F III, 2. V, 27. T I, 8. 77. II, 3 (S. 535, b. f.).

haruspices: vide, ne (haruspices) in eum dixerint, qui rogator centuriae fuisset; D II, 75.

homo: f. alqs; N III, 25.

patronus: patronus .. causae ... pro reo dicens; F IV, 22.

poëta: poëta ius suum tenuit et dixit audacius; T III, 20.

senator: ut (senator) loco dicat, id est rogatus; ut modo, ne sit infinitus; L III, 40.

virtus: dicet pro me ipsa virtus; F II, 65.

β. eingeschaltet: quem ad modum: at enim, quem ad modum tute dicebas, negat Epicurus ..; F II, 87. ut .. sunt, quem ad modum supra dixi, qui urbanis rebus bellicas anteponant, sic ..; O I, 82.

ut mit Indicativ: ergo animus, ut ego dico, divinus est; T I, 65. ubi tyrannus est, ibi non vitiosam, ut heri dicebam, sed ut nunc ratio cogit, dicendum est plane nullum esse rem publicam; R III, 43. quod ista ipsa de re multum, ut dixi, et diu cogitavi; A I, 4. quae (verba) docti, ut dixi, a Graecis petere malent; A I, 5. quae .. (ars philosophiae) erat primo duobus, ut dixi, nominibus una; A I, 18. officia .. [et] servata praetermissaque media putabat, ut dixi; A I, 37. quam (κατάληψιν), ut dixi, verbum e verbo exprimentes comprensionem dicemus; A II, 31. non de me, ut dixi, sed de sapiente quaeritur; A II, 66. si omnia deorsus || deorsum || e regione ferrentur et, ut dixi, ad lineam; F I, 19. sed ille (Aristippus), ut dixi, vitiose; F II, 41. consequens .. est (honesta actio) et post oritur, ut dixi; F III, 22. de summo bono mox, ut dixi, videbimus; F IV, 8. secundum naturam vivere, quod est, ut dixi, habere ea ... maxima; F IV, 27. quarum (rationum) praesidio (sapiens) iniret difficile illud, ut dixi, magnumque proelium; F IV, 31. cur ista se res ita habeant, ut dixi, deinceps demonstrandum est; F V, 27. prodest haec quidem (consolatio), ut dixi, sed nec semper nec omnibus; T III, 79. hic .. vincetur, ut dixi; T V, 52. huic .. (Epicuro), ut dixi, non multum differenti a iudicio ferarum oblivisci licebit sui? T V, 73. id multo artificiosius naturam efficere, id est, ut dixi, ignem artificiosum, magistrum artium reliquarum; N II, 57. bestiae furtim, ut dixi, fruuntur, domini palam et libere; N II, 157. cogito, ut dixi, non tam refellere eius orationem quam ea ... requirere; N III, 4. sint haec, ut dixi, somnia fabularum; D I, 48. ea duo genera a Dicaearcho probantur et, ut dixi, a Cratippo nostro; D I, 113. quae est continuatio coniunctioque naturae, quam, ut dixi, vocant συμπάθειαν? D II, 142. haec, ut dixi, „confatalia“ ille (Chrysippus) appellat; Fa 30. si aliter, ut dixi, accidisset, qui possem queri? R I, 7. quae (res publica), ut dixi, populi res est; R I, 41. sane bonum, ut dixi, rei publicae genus; R II, 47. antea mirabar ..., sed mirabar, ut dixi, te tam valde hoc loco delectari; L II, 2. quam (modestiam) ita interpretamur, ut dixi; O I, 142. haec ergo, ut dixi, rariora; O II, 19. est, inquit, ut dicis; A I, 13. R I, 62. est, ut dicis, inquam; F III, 19. tum Quintus: est plane, Piso, ut dicis, inquit; F V, 3. est, ut dicis, inquit; F V, 75. si est ita, ut dicis; T II, 12. nobis fortasse sic occurrit, ut dicis; N I, 81. mihi quoque videor, inquam, venisse, ut dicis, oportune || opportune ||; N I, 16. tum Scipio: sunt ista, ut dicis; R I, 16. si, ut dicis, animum quoque contulisti in istam rationem; R I, 37. fuit .. id, ut dicis, in hoc sermone faciundum; L I, 63. est ita, ut dicis; L II, 7. si utrique vestrum, ut dicis, gratum futurum est; C 6. est, ut dicis, Cato; C 8. Cleanthes, ut dicebas, quattuor modis formatas in animis hominum putat deorum esse notiones; N III, 16. mihi ... placet agi subtilius et, ut ipse dixisti, pressius; F IV, 24. quorum (ostentorum) .. vim, ut tu soles dicere, verba ipsa prudenter a maioribus posita declarant; D I, 93. quod clipeos Lanuvii, ut a te dictum est, mures rosissent; D II, 59. hunc locum, id est, ut ego || † idem ego || te accipio dicere, Arpinum; L II, 5. inproborum ... secundae .. res redarguunt, ut Diogenes dicebat, vim omnem deorum; N III, 88. „Romulus in caelo cum dis agit aevum“, ut famae adsentiens dixit Ennius; T I, 28. sumus, ut dixit Fannius, otiosi; Lae 17. si, ut || sicut || sapiens poëta dixit, „suis ea (Fortuna) cuique fingitur moribus“; P 34. non honestum consilium, at utile, ut aliquis fortasse dixerit || consilium. at utile, [ut ... dixerit] ||, regnare; O III, 97. in qua (vetere Academia), ut dicere Antiochum audiebas, non ii soli numerantur, qui ..; F V, 7. animus, ... ut Euripides dicere audet, deus (est); T I, 65. ut Africanum avum meum scribit Cato solitum esse dicere; R I, 27. quoniam haec est vita, ut Africanum audio dicere; R VI, 15. cum (C. Canius) se Syracusas otiandi, ut ipse dicere solebat, non negotiandi causa contulisset; O III, 58. quaerunt ... multi, ut est a Fannio dictum; Lae 8. tales .. amicitiae sunt ..., ut Catonem dicere audivi, dissuendae magis quam discindendae; Lae 76. (bona aetas) parvulis fruitur rebus, ut diximus; C 48. quae (geometricae rationes) vim adferunt in docendo, vos ipsi ut dicitis; A II, 117. qui omnia ad vestrum commodum et, ut ipsi dicitis, ad voluptatem referatis; F II, 58. quodsi esset in voluptate summum bonum, ut dicitis; F II, 114. quoniam, ut dicitis, omnis in inbecillitate est et gratia et caritas; N I, 124. hominum .. societas et communitas, ut vos dicitis, iustitiam procreavit; N III, 38. domina rerum, ut vos soletis dicere; N II, 148. quod .. (Plato) sine corpore ullo deum vult esse, ut Graeci dicunt, ἀσώματον || [ut ... ἀσώματον] ||; N I, 30. nec .. eae stellae ... habent aetherios cursus neque caelo inhaerentes, ut plerique dicunt physicae rationis ignari; N II, 54. qui quadringenta septuaginta milia annorum, ut ipsi dicunt, monumentis comprehensa continent; D I, 36. cum, ut ipsi (Chaldaei) dicunt, ortus nascentium luna moderetur; D II, 91. si, ut eidem dicunt, utilitate omnia metienda sunt; L I, 42. illud .. officium, ... ut idem (Stoici) dicunt, omnes numeros habet; O III, 14. * us *nepos eius*, ut di*xe*runt quidam, ex filia; R II, 20. illorum finis sic, ut ipsi dixerant, terminavit; O I, 33. si magnam partem .., ut solent dicere, ad verum ipsum ... accedant; A II, 36. — ipse (Epicurus) negat, ut ante dixi, luxuriosorum vitam reprendendam; F II, 70. his initiis *et*, ut ante dixi, seminibus a natura datis; F IV, 18. sumus .. natura, ut ante dixi ⟨dicendum est enim saepius⟩, studiosissimi ... honestatis; T II, 58. omnium philosophorum, ut ante dixi, una ratio est medendi; T IV, 62. nec (vita beata) ... resistet extra fores, ut ante dixi, limenque carceris; T V, 80. hanc nos habere sive anticipationem, ut ante dixi, sive praenotionem deorum; N I, 44. altera divinatio est naturalis, ut ante dixi; D I, 110. cum ... Servius .., ut ante dixi, regnare coepisset; R II, 38. quorum animi ... aliquid dignum dono, ut ante dixi, deorum ... excogitare potuerunt; R III, 4. quam ob rem, ut ante dixi, contemnuntur ii, qui ..; O II, 36. quod (Solon) ait versiculo quodam, ut ante dixi, senescere se ..; C 50. cuius (vitis) .. non utilitas me solum, ut ante dixi, ... delectat; C 53. loquor .. iam, ut paulo ante dixi, non de sapientium, sed de communibus amicitiis; Lae 77. quantum .. cuique opus est, ad id accommodatur, ut ante dixi, divitiarum modus; P 44. quibus formis ut ante dixisse videor, minime noceri potest; N II, 117. quae (perturbationes) sunt, ut paulo ante diximus, turbidi animorum ... motus; T IV, 34. ea (populi res) .. est, ut dixi antea, publica;

R I, 43. quae (fortuna populi) posita est in unius, ut dixi antea, *vel* voluntate vel moribus; R II, 50. quae ... appellemus ... vel promota et remota, vel, ut dudum diximus, praeposita; F III, 52. an haec, ut fere dicitis, hominum causa a deo constituta sunt? N I, 23. si, ut initio dixi, simul atque ortus esset, se quisque cognosceret; F V, 41. morbos .. hos perturbatos motus, ut modo dixi, philosophi appellant; T III, 10. ut .. modo dixi, omnibus fere in rebus ..; N I, 60. id .., ut modo dixi, facilius evenit ..; D I, 64. verum, ut modo tute dixisti, te esse malo tuum; L II, 17. quae (aegritudo) tota poterit evelli explicata, ut principio dixi, causa aegritudinis; T III, 61. de quo (sapiente), ut saepe iam dixi, omnis haec quaestio est; A II, 115. nam, ut saepe iam dixi, in infirma aetate ... vis naturae ... cernitur; F V, 43. itaque, ut saepe dixi, de acumine agitur eius (Epicuri), non de moribus; T III, 46. fructus .. senectutis est, ut saepe dixi, ante partorum bonorum memoria; C 71. quod, ut supra dixi, comprehensio facta sensibus .. vera esse illi ... videbatur; A I, 42. ille noster est plane, ut supra dixi, Stoicus perpauca balbutiens || balbuttiens ||; A II, 137. C. Marius ... cum secaretur, ut supra dixi, principio vetuit se alligari; T II, 53. est id quidem magnum, ut supra dixi; T III, 52. hinc omnia, quae ... praeclara sunt, ut supra dixi; T V, 67. hunc (Iovem) .. Ennius, ut supra dixi, nuncupat ita dicens; N II, 65. ea genera divinandi, ut supra dixi, non naturalia, sed artificiosa dicuntur; D I, 72. haec .., ut supra dixi, veteris sunt Graeciae; R II, 9. cum ita sis affectus animo, ut supra dixi; O I, 66. cavenda etiam est gloriae cupiditas, ut supra dixi; O I, 68. hic locus a Panaetio est, ut supra dixi, praetermissus; O I, 161. id .. est proprium, ut supra dixi, civitatis atque urbis, ut sit libera ... custodia; O II, 78. incidunt, ut supra dixi, saepe causae, cum ..; O III, 50. cum illo (Scipione) .., ut supra dixi, actum optime est; Lae 15. cum .. contrahat amicitiam, ut supra dixi, si qua significatio virtutis eluceat; Lae 48. quae (sidera) .. vaga et mutabili erratione labuntur, ita generata sunt, ut supra diximus; Ti 36.

ut mit Conjunctiv: feceris ut etiam pro his dicam, ... nobis gratum omnibus; R I, 34. sive, ut honestius dicam, (sapientem) nihil facere, nisi quod expediat; T III, 51. si ea sola voluptas esset, quae quasi titillaret sensus, ut ita dicam; F I, 39. num propterea idem voluptas est, quod, ut ita dicam, indolentia? F II, 11. quod (homines) rationem habent ... mentemque ... celerrime .. multa simul agitantem et, ut ita dicam, sagacem; F II, 45. simul ... vidit .. rerum agendarum ordinem et, ut ita dicam, concordiam; F III, 21. ex quo efficitur gloriatione, ut ita dicam, dignam esse beatam vitam; F III, 28. haec mihi videtur delicatior, ut ita dicam, molliorque ratio, quam ..; F V, 12. videre || videre esse || tantam vim virtutis tantamque, ut ita dicam, auctoritatem honestatis || esse ||, ut ..; F V, 72. haec (philosophia) ... ea .. mandat iis (animis) et, ut ita dicam, serit, quae adulta fructus uberrimos ferant; T II, 13. qui maxime forti et, ut ita dicam, virili utuntur ratione atque sententia; T III, 22. (aegritudo res est) omni contentione, velis, ut ita dicam, remisque fugienda; T III, 25. quod (aegritudinis nomen) cum sapientia esse atque, ut ita dicam, habitare nullo modo possit; T III, 83. omnium .. rerum ... seminator et sator et parens, ut ita dicam, atque educator et altor est mundus; N II, 86. colorum .. et figurarum * ... ordinem et, ut ita dicam, decentiam oculi iudicant; N II, 145. prudentem et, ut ita dicam, catum; L I, 45. (voluptas) mentis, ut ita dicam, praestringit oculos; C 42. humilem sane relinquunt et minime generosum, ut ita dicam, ortum amicitiae; Lae 29. qui vel amare vel, ut ita dicam, redamare possit; Lae 49. quid .. stultius quam ... amicos non parare, optumam et pulcherrimam vitae, ut ita dicam, supellectilem? Lae 55. saepe .. excellentiae quaedam sunt, qualis erat Scipionis in nostro, ut ita dicam, grege; Lae 69. cum tibi sive deus sive mater, ut ita dicam, rerum omnium natura dederit animum; P 14. post .. eam sationem dis, ut ita dicam, iunioribus permisit, ut corpora mortalia effingerent; Ti 46. dubium est, uter nostrum sit, leviter ut dicam, inverecundior? A II, 126.

II. **mit Ergänzung: 1. unabhängig: a. bei Erklärung eines Ausdrucks**: quando .. nobis, vel dicam aut oratoribus bonis aut poëtis, ... ornatus defuit? F I, 10. audax negotium, dicerem impudens; F II, 1. fecerit ... Torquatus propter suas utilitates ⟨malo enim || enim ita || dicere quam voluptates, in tanto praesertim viro⟩; F II, 61. nec .. ignoro varias philosophorum fuisse sententias, eorum dico, qui ..; F III, 30. num quid .. est causae, quin amicos nostros Stoicos || [Stoicos] || dimittamus? eos dico, qui ..; T I, 78. militiam vero — nostram dico, non Spartiatarum; T II, 37. quid est .. dulcius otio litterato? iis dico litteris, quibus ..; T V, 105. quae tandem id ars non habet? earum dico artium, quae coniectura continentur et sunt opinabiles; D I, 24.

Frage: estne quisquam ita desipiens, qui credat exaratum esse, deum dicam an hominem? D II, 51.

ne: ad eas .. res referre, quae agas ..., obscurantis est omnem splendorem honestatis, ne dicam inquinantis; F V, 22. ut moleste ferrem tantum ingenium ... in tam leves, ne dicam in tam ineptas sententias incidisse; N I, 59. admonebat me res, ut hoc quoque loco intermissionem eloquentiae, ne dicam interitum, deplorarem; O II, 67. plerique perverse, ne dicam inpudenter, habere talem amicum || tal. am. hab., al. || volunt, quales ipsi esse non possunt; Lae 82.

non: adsentiris Antiocho, familiari meo, ⟨magistro enim non audeo dicere⟩; L I, 54.

non — sed: quo modo se hoc habiturum sit corpus, non dico ad annum, sed ad vesperum; F II, 92. quam ob rem turpe putandum est, non dico dolere, ... sed ... funestare; F II, 94. num existimes, non dico Homerum, Archilochum, Pindarum, sed Phidian, Polyclitum, Zeuxim ad voluptatem artes suas derexisse; F II, 115. ego .. istuc ipsum vereor ne malum sit, non dico carere sensu, sed carendum esse; T I, 26. cum rerum natura ... quid habere potest commune non dicam gallinaceum fel, ... sed ... quid habet naturale ..? D II, 29. quid est .. non dicam in homine, sed in omni caelo atque terra ratione divinius? L I, 22. poenam non dico legum, ... sed ipsius turpitudinis ... non vident; O III, 36. quid .. interest motu animi sublato non dico inter pecudem et hominem, sed inter hominem et truncum? Lae 48.

omitto — sed: qui .. (libertas) aequa potest esse, omitto dicere in regno, ... sed in istis civitatibus, in quibus ..? R I, 47.

b. **mit directer Rede: α. Aussage**: num censes Ennium ... dixisse: „visus sum mihi cum Galba ambulare“? A II, 51. legi apud Clitomachum ... A. Albinum ... iocantem dixisse Carneadi: „ego tibi ..;“ A II, 137. ubi .. is, qui audire vult, ita dixit: „voluptas mihi videtur ..;“ F II, 2. qui dicat: »tanta laetitia auctus sum, ut nihil constet«; F II, 14. quid ergo attinet dicere

„nihil haberem, quod reprenderem?“ hoc est dicere: „non reprenderem asotos, si non essent asoti“; F II, 23. semper Laelius bene (cenabat). quid bene? dicet Lucilius: »cocto, condito;« F II, 25. ut A. Varius ... dicere consessori solebat: ... „aut ... satis est ...“, sic ..; F II, 62. vulgo .. dicitur: „iucundi acti labores“; F II, 105. nec .. satis acute dicunt: si ... aestimanda sit; F III, 47. dicunt nec dubitant: »mihi sic est usus, tibi ut opust facto, face;« F V, 29. non dicis ..: „miser est M. Crassus“, sed tantum: „miser M. Crassus“? — ita plane; T I, 13. cum .. dicis: „miser M. Crassus“; T I, 14. cum Perses hostis in conloquio dixisset glorians: „solem ... non videbitis;“ T I, 101. exspectas fortasse, dum dicat: „(sapiens) patietur, perferet, non succumbet“; T II, 17. huic (Ulixi) leviter || leniter || gementi illi ipsi ... personae gravitatem intuentes non dubitant dicere: »tu quoque ..;« T II, 49. quem (Anaxagoram) ferunt nuntiata morte filii dixisse: „sciebam me genuisse mortalem;“ T III, 30. quaerendum .., quem ad modum aegritudine privemus eum, qui ita dicat: »pol mihi ..;« T III, 44. apud quem (Homerum) ita dicitur: »namque ..;« T III, 65. de cuius (Oilei) commutata mente sic dicitur: »nec vero ..;« T III, 71. cui (Prometheo) cum dictum esset: »atqui, Promethen, te hoc tenere existimo ..«; T III, 76. commode dixit Afranius: »dum modo doleat aliquid, doleat quidlubet;« T IV, 55. hic cum quidam familiaris iocans dixisset: „huic quidem certe vitam tuam committis“; T V, 60. Timotheum ... ferunt ... dixisse: „vestrae .. cenae ..;“ T V, 100. dicit .. (Socrates): „cum dormientibus ..;“ D I, 60. illam (materteram) .. dixisse: „vero, mea puella, tibi concedo meas sedes“; D I, 104. cum ipse paucis interpositis versibus dicas satis luculente: »quidquid ..;« D I, 131. ad nostri augurii consuetudinem dixit Ennius: »tum tonuit ..;« D II, 82. quae cum ille dixisset, tum ego rursus quasi ab alio principio sum exorsus dicere: non ignoro, inquam ..; D II, 101. ut ita sua percepta pronuntient: „si quis“ ..., sed potius ita dicant: „non .. natus est ..;“ Fa 15. item .. geometres non ita dicet: „in sphaera“ ..., sed potius illo modo: „non ..;“ Fa 15. modo dixi: „in sphaera maximi orbes medii inter se dividuntur“, possum dicere: „si in sphaera maximi orbes erunt“, possum dicere: „quia in sphaera maximi orbes erunt;“ Fa 16. sic si diceretur: „morietur noctu in cubiculo suo vi oppressus Scipio,“ vere diceretur; Fa 18. si ita fatum erit || sit, est ||, „nascetur Oedipus Laio“, non poterit dici: „sive fuerit Laius cum muliere sive non fuerit;“ Fa 30. si esset dictum: „luctabitur Olympiis Milo“; Fa 30. si quis velit idem referre atque ita dicere: „si omne futurum ... verum est,“ ... nihil dicat; Fa 32. ut ego „UTEI [TU], ROGAS“ possim dicere; L II, 24. si unus augur „alio *die*“ dixerit; L II, 31. scis solere, frater, in huius modi sermone ... dici „admodum“ aut „prorsus || prosus || ita est“; L III, 26. ingenii magni est ... nec committere, ut aliquando dicendum sit: „non putaram“; O I, 81. ut, si Aeacus aut Minos diceret: »oderint, dum metuant,« aut »natis sepulchro ipse est parens,« indecorum videretur ...; at Atreo dicente plausus excitantur; O I, 97. cum .. (Q. Maximus) me audiente Salinatori ... glorianti atque ita dicenti: „mea opera, Q. Fabi, Tarentum recepisti“: „certe“, inquit ridens; C 11. qui (Milo Crotoniates) ... aspexisse lacertos suos dicitur inlacrimansque dixisse: „at hi quidem mortui iam sunt;“ C 27. tum Lysandrum ... dixisse „rite || recte || vero te, Cyre, beatum ferunt;“ C 59. „a philosophis“, inquit, „ista sumis“, metuebam, ne „a lenonibus“ diceres; P 23. vgl. γ. T II, 61. III. alqd, 2, a. s. I, 2, b, α. D II, 133.

β. **Frage:** dic mihi, Lysippus eodem aere ... centum Alexandros eiusdem modi facere non posset? A II, 85. dic, quaeso: num te illa terrent, triceps apud inferos Cerberus, Cocyti fremitus? T I, 10. dic, quaeso, ne esse quidem se (animus) sciet? T I, 53. cum ... dixisset ei (Lacedaemonio) quidam inimicus: „contempsisne leges Lycurgi?“ T I, 100. dices: quid in pace, quid domi, quid in lectulo? T II, 60. Pythagoras mihi si diceret aut Socrates aut Plato: „quid iaces?“ T III, 36. dicet aliquis: quid ergo? tu .. existimas ..? T III, 46. quid ergo opus est, dicet aliquis, ratione aut omnino consolatione illa? T III, 55. quis .. te adhibuisset, dixerit quispiam, si ista non essent? N III, 76. cum ille, qui quaesierat, dixisset: „quid faenerari?“ tum Cato ..; O II, 89. forsitan quispiam dixerit: nonne .. sapiens ..? O III, 29. „non igitur faciat,“ dixerit quis, „quod utile sit, quod expediat?“ O III, 76. quid est igitur, dixerit quis, in iure iurando? O III, 102.

γ. **Aufforderung und Ausruf:** ait .. se, si uratur, „quam hoc suave!“ dicturum; F II, 88. quem (sapientem) .., cum summis doloribus conficiatur, ait dicturum: „quam suave est!“ F V, 80. cum .. „nosce te“ dicit, hoc dicit: „nosce animum tuum“; T I, 52. in Phalaridis tauro si (sapiens) erit, dicet: „quam suave est, quam hoc non curo!“ T II, 17. cum .. quasi faces ei (Posidonio) doloris admoverentur, saepe dixisse: „nihil agis, dolor!“ T II, 61. si cui naviganti, praedones *si* insequantur, deus qui dixerit: „eice te“; T II, 67. ut is ... idem censeat „quam hoc suave est“! tum, cum dolore crucietur, dicturum esse sapientem; T V, 31. quid .. dicam „(deus) propitius sit“? N I, 124. qui potuisset adsensu omnium dicere Ennius: »aspice hoc sublime || sublimen || candens, quem invocant omnes Iovem«? N II, 4. hunc (Iovem) .. Ennius, ut supra dixi, nuncupat ita dicens: »aspice hoc ...«; N II, 65. ut Phormio possit dicere: »cedo senem: iam ..;« N III, 73. ut .... derecto deus, siquidem nobis consulebat, „hoc facito, hoc ne feceris“ diceret; D II, 127. odiosum est .., cum a praetereuntibus dicitur: »o domus antiqua ..;« O I, 139. cum ... dixisset .. Sophocles: „o puerum pulchrum, Pericle!“ O I, 144. „o stultum hominem,“ dixerit quispiam, „et repugnantem utilitati suae!“ O III, 100.

2. **abhängig:** a. **de:** s. **de**, I. dico (S. 600—602). **amicitia**, II. 4. dico de (5 St.) S. 156, a.

b. **indirecte Frage:** cuius mihi consilium et auctoritas quid tum in maximis rebus profuisset, dicerem; A II, 3. quae id (ovum) gallina peperisset, dicere solebant; A II, 57. qui sapiens sit aut fuerit, ne ipsi quidem solent dicere; A II, 145. lunae quae liniamenta sint, potesne dicere? A fr 6. fieri ... nullo pacto potest, ut non dicas, quid non probes eius, a quo dissentias; F I, 27. est ausus ... poscere quaestionem, id est iubere dicere, qua de re quis vellet audire; F II, 1. instituit .., ut ii, qui se audire vellent, non de se quaererent, sed ipsi dicerent, quid sentirent; F II, 2. non .. solum Torquatus dixit, quid sentiret, sed etiam, cur; F II, 3. ego quem huic (L. Thorio) anteponam, non audeo dicere; F II, 65. te isto nomine, ingenio, gloria, ... quid ... iudices, non audere in conventu dicere; F II, 74. ut non satis plane dicat, quid sit dissolutum; F II, 100. in quantam hominum facetorum urbanitatem incurratis, non dico; F II, 103. quantus ornatus ... sit, satis est a me, ut brevissime potuit, paulo ante dictum; F V, 9. ut, cum is, qui audire vellet, dixisset, quid sibi videretur, tum ego contra dicerem; T I, 8. quod ipsum quale esset, erat

multo ante et dictum et explanatum a Platone; T I, 20. dici non potest, quam sim hesterna disputatione tua delectatus; T II, 10. dic, si vis, de quo disputari velis; T II, 13. Graeci .. *μανίαν* unde appellent, non facile dixerim; T III, 11. dicat, si quis volt, qua de re disputari velit; T IV, 8. quam haec pulchra putet, ipse iam dicet; T IV, 67. quam sit ea (populi voluntas) contemnenda || sicut a, al. ||, paulo ante dictum est; T V, 106. in quo quantum ceteris profuturi simus, non facile dixerim; T V, 121. de te ipso dicam quid sentiam; N I, 57. in physicis (rebus), quid non sit, citius, quam quid sit, dixerim; N I, 60. ut ... non crederes leones et pantheras esse, cum tibi, quales essent, diceretur; N I, 88. quid dicam, quantus amor bestiarum sit in educandis custodiendisque iis, quae procreaverunt? N II, 129. dic igitur, inquit, quid requiras; N III, 8. dic, quid ei respondeam, qui me sic roget; N III, 43. utrum poëtae Stoicos depravarint, an Stoici poëtis dederint auctoritatem, non facile dixerim; N III, 91. qui (Sophocles) ... in somnis vidit ipsum deum dicentem, qui id fecisset; D I, 54. Rhodium quendam ... dixisse, qui primus eorum (aequalium) ... moriturus esset; D I, 64. qui (Divitiacus) ... partim auguriis, partim coniectura, quae essent futura, dicebat; D I, 90. num nescio qui ille divinus ... possit, quae alba sint, quae nigra, dicere? D II, 9. nondum dico, quam haec signa nulla sint, fissum iecoris, corvi cantus; D II, 16. quod, cum factus est || esset || motus, dicere audent, quae vis id effecerit; D II, 31. ut ex eo dicerent, fulmen qua ex parte venisset; D II, 42. dicam .., de istis ipsis duobus generibus mihi quid videatur; D II, 101. quid dicam, insanis, quid ebriis quam multa falsa videantur? D II, 120. visus ei (Alexandro) dicitur draco ... simul dicere, quo illa (radicula) loci nasceretur; D II, 135. in quo (anno) vix dicere audeo quam multa hominum saecula teneantur; R VI, 24. quorum (sonorum) dici vix potest quanta sit vis in utramque partem; L II, 38. quoniam ..., quae .. de optima re publica sentiremus, in sex libris ante diximus; L III, 4. non quid hoc populo obtineri possit, sed quid optimum sit, tibi dicendum puto; L III, 37. ab iis rebus ... quem ad modum ducatur honestum ..., satis fere diximus; O I, 60. dicendum est etiam, qualem hominis honorati et principis domum placeat esse; O I, 138. quibus .. rationibus hanc facultatem ... assequi possimus, ... dicemus; O II, 19. hoc .. cognito dicendum est, quonam modo hominum studia ... excitare possimus; O II, 20. quem ad modum sit utendum eo (subsidio), dicemus; O II, 22. ea (iustitiae officia) quae essent, dictum est in libro superiore; O II, 43. si tibi non dico, quae natura deorum sit; O III, 52. dixit .., quid eos (piscatores) facere vellet; O III, 58. non .. video, cur, quid ipse sentiam de morte, non audeam vobis dicere; C 77. amici ... (Tib. Gracchi) quid in P. Scipione effecerint, sine lacrimis non queo dicere; Lae 41. si prius, quid maxume reprehendere Scipio solitus sit, dixero || edixero ||; Lae 59. capras et oves quot quisque haberet, dicere posse || posset ||, amicos quot haberet, non posse || posset || dicere; Lae 62. f. I, 1, b, α. difficilis (3 St.). III. alqd, 1. haec; D II, 10. **cur.** B, I. dico (4 St.) S. 590, b. **vgl.** III. alqd, 2, c.

c. **Infinitiv:** voluptatis causa facere omnia, cum, etiamsi nihil consequamur, tamen ipsum illud consilium ita faciendi per se ... solum bonum sit, nemo dixit; F V, 20.

d. **nomin. c. infin.:** α. **vollständiger Infinitiv:** qui (Themistocles) ... pollicenti cuidam se artem ei memoriae ... traditurum respondisse dicitur oblivisci se malle discere; A II, 2. quae non sensibus ipsis percipi dicuntur, sed quodam modo sensibus; A II, 21. qui (Polyaenus) magnus mathematicus fuisse dicitur; A II, 106. non .. potest convenienter dici nihil comprendi posse, si quicquam comprendi posse dicatur; A II, 109. quodsi eos docuisset aliquis, quam vim habere diceretur scientia; A II, 146. in quo (libro Epicurus) breviter comprehensis gravissimis sententiis quasi oracula edidisse sapientiae dicitur; F II, 20. *qui* (philosophi) ut quidam Academici constituisse dicuntur ... summum munus esse ..; F III, 31. emolumenta || emolumenta et detrimenta || communia esse dicuntur; F III, 69. cuius (Nicomachi) accurate scripti de moribus libri dicuntur illi quidem esse Aristoteli; F V, 12. qui (Democritus) ⟨vere falsone, quaerere *nolumus* || non quaeremus ||⟩ dicitur se oculis privasse; F V, 87. Epaminondas ... fidibus praeclare cecinisse dicitur; T I, 4. quod multi iam esse libri Latini dicuntur scripti inconsiderate; T I, 6. qui (animus) si est horum quattuor generum, ex quibus omnia constare dicuntur; T I, 42. non quaero, quanta memoria Simonides fuisse dicatur; T I, 59. ut is (Cyrenaicus Hegesias) a rege Ptolomaeo || Ptolem. || prohibitus esse dicatur illa in scholis dicere; T I, 83. quorum dicuntur esse Latini sane multi libri; T II, 7. nec quisquam ante Marium solutus dicitur esse sectus; T II, 53. qui (equi Neptunii) „per undas currus suspensos rapuisse“ dicuntur; T II, 67. qui .. exisse ex potestate dicuntur, idcirco dicuntur, quia ..; T III, 11. (Tarquinius) Cumas contulisse se dicitur; T III, 27. voltus semper idem, quem dicitur Xanthippe praedicare solita in viro suo fuisse [Socrate]; T III, 31. dicuntur non nulli in maerore ... gravius etiam tulisse; T III, 59. Theophrastus .. moriens accusasse naturam dicitur, quod ..; T III, 69. cum carminibus soliti illi esse dicantur .. praecepta quaedam occultius tradere; T IV, 3. si qui doleat eius rebus secundis, a quo ipse laedatur, non recte dicatur invidere, ut si Hectori Agamemno; T IV, 17. non sine causa ... primos tris versus revocasse dicitur Socrates; T IV, 63. qui .. non natura, sed culpa vitiosi esse dicuntur; T IV, 81. adulescentulo, quem amabat, tradidisse gladium dicitur; T V, 60. ut ea (sidera) .. rectissime et animantia esse et sentire atque intellegere dicantur; N II, 39. quantae (tenebrae) quondam eruptione Aetnaeorum ignium finitimas regiones obscuravisse dicuntur; N II, 96. »extremus .. adeo duplici de cardine vertex dicitur esse polus.« hunc circum Arctoe duae feruntur .... »ex his altera apud Graios Cynosura vocatur, altera dicitur esse Helice«; N II, 105. septentriones .. sequitur »Arctophylax, vulgo qui dicitur esse Bootes«; N II, 109. quae (stellae) errare dicuntur; N II, 119. quin etiam a caulibus ... (vites) refugere dicuntur; N II, 120. ranae .. marinae dicuntur obruere sese harena solere; N II, 125. magnam .. vim seminum secum frumenti similium (Indus) dicitur deportare; N II, 130. ut ... omnia .., quae sint in his urbibus, eorum populorum recte esse dicuntur; N II, 154. illi, qui fluere apud inferos dicuntur, Acheron, Cocytus, Pyriphlegethon; N III, 43. ob eam causam, quia speciem habeat || habet || admirabilem, Thaumante dicitur *Iris* esse nata; N III, 51. quarum (nubium) una etiam Centauros peperisse dicitur; N III, 51. qui (Iuppiter) genuisse Minervam dicitur; N III, 53. quartus (Sol) is, quem heroicis temporibus Acantho Rhodi peperisse dicitur; N III, 54. qui (Mercurius) Argum dicitur interemisse; N III, 56. qui (Aesculapius) specillum invenisse primusque volnus dicitur obligavisse; N III, 57. is (Aesculapius) fulmine

percussus dicitur humatus esse Cynosuris; N III, 57. quae (Diana) pinnatum Cupidinem genuisse dicitur; N III, 58. secundum (Dionysum) Nilo (natum), qui Nysam dicitur interemisse; N III, 58. quinta (Minerva) Pallantis, quae patrem dicitur interemisse virginitatem suam violare conantem; N III, 59. quamquam Pythagoras cum in geometria quiddam novi invenisset, Musis bovem immolasse dicitur; N III, 88. una (sue) ex iis amissa (Attus Navius) vovisse dicitur, si recuperasset, uvam se deo daturum ...; itaque sue inventa ad meridiem spectans in vinea media dicitur constitisse; D I, 31. is .., qui ante sagit, quam oblata res est, dicitur praesagire || [is ... praesagire] ||; D I, 65. qua in pugna quia Castor et Pollux cum Lacedaemoniorum classe visi esse dicebantur; D I, 75. sacerdos dixisse dicitur ... esse ... cogitandum; D I, 76. quod contigisse Brenno dicitur; D I, 81. ex iis (legatis) quidam dixisse dicitur non omnia illum transfugam ausum esse senatui dicere; D I, 100. saepe etiam .. in proeliis Fauni auditi et in rebus turbidis veridicae voces ex occulto missae esse dicuntur; D I, 101. qui (Thales) ... omnem oleam, ante quam florere coepisset, in agro Milesio coëmisse dicitur; D I, 111. similiter Marcius et Publicius vates cecinisse dicuntur; D I, 115. qui divinare dicuntur; D II, 10. quinque stellae, quae errare dicuntur; D II, 10. ea, quae significari dicuntur extis; D II, 28. musculorum iecuscula bruma dicuntur augeri; D II, 33. Tages quidam dicitur in agro Tarquiniensi ... extitisse repente .... is autem Tages ... puerili specie dicitur visus, sed senili fuisse prudentia; D II, 50. quod etiam coniector quidam et interpres portentorum non inscite respondisse dicitur ei || † ei ||, qui ..; D II, 62. restant duo divinandi genera, quae habere dicimur a natura, non ab arte, vaticinandi et somniandi; D II, 100. Sibyllae versus observamus, quos illa furens fudisse dicitur; D II, 110. dicitur quidam, cum in somnis complexu Venerio iungeretur, calculos eiecisse; D II, 143. in quo Alcibiades cachinnum dicitur sustulisse; Fa 10. id .. fore diceretur, quod esset futurum; Fa 18. hoc modo viator quoque bene vestitus causa grassatori fuisse dicetur || diceretur ||, cur ab eo spoliaretur; Fa 34. quod .. dicantur adsensiones fieri causis antepositis; Fa 42. quae (exempla) nata et frequentata apud illos (Athenienses) etiam in gravissumam civitatem nostram dicuntur redundasse; R I, 5. eius modi quiddam etiam bello illo maximo ... Pericles ille ... docuisse civis suos dicitur; R I, 25. quibus .. Romulum tenebris etiamsi natura ad humanum exitum abripuit, virtus tamen in caelum dicitur sustulisse; R I, 25. cum .. (omnium summa rerum) est penes delectos, tum illa civitas optimatium arbitrio regi dicitur; R I, 42. dicitur (Romulus) ab Amulio, rege Albano, ... ad Tiberim exponi iussus esse; R II, 4. urbem auspicato condere et firmare dicitur primum cogitavisse rem publicam; R II, 5. qui dii ex hominibus facti esse dicuntur; R II, 18. fugisse (Demaratus) cum magna pecunia dicitur; R II, 34. cum Tarquinius ex vulnere aeger fuisse et vivere falso diceretur; R II, 38. et Spurius Cassius et M. Manlius et Spurius Maelius regnum occupare voluisse dicti sunt; R II, 49. eam .. unam ob causam Xerses inflammari Atheniensium fana iussisse dicitur, quod ..; R III, 14. quod cum faciamus, prudenter facere dicimur, iuste non dicimur; R III, 16. ut animus corpori dicitur imperare, dicitur etiam libidini; R III, 37. cum per populum agi dicuntur et esse in populi potestate omnia; R III, 45. horum † in severitatem dicitur inhorruisse primum civitas; R IV, 6. quibus (magis) auctoribus Xerses inflammasse templa Graeciae dicitur; L II, 26. Alexander in Cilicia deposuisse apud Solensis in delubro pecuniam dicitur; L II, 41. quom aliquid verum et rectum esse dicitur; L III, 34. quo (Scipione) auctore (lex) lata esse dicitur; L III, 37. quin etiam leges latronum esse dicuntur; O II, 40. accurrisse (filius) Romam ... dicitur; O III, 112. sin autem speciem utilitatis etiam voluptas habere dicetur || dicitur ||; O III, 120. tum senex dicitur eam fabulam, ... Oedipum Coloneum, recitasse iudicibus; C 22. qui (Milo Crotoniates) ... aspexisse lacertos suos dicitur inlacrimansque dixisse: „at hi ..;" C 27. Olympiae per stadium ingressus esse Milo dicitur, cum humeris || umeris || sustineret bovem; C 33. consurrexisse omnes illi (Lacedaemonii) dicuntur et senem sessum recepisse; C 63. cum (Solon) illi (Pisistrato) quaerenti, qua tandem re fretus sibi tam audaciter obsisteret, respondisse dicitur || respondit ||: „senectute"; C 72. a multis virtus ... venditatio quaedam atque ostentatio esse dicitur; Lae 86. si, quod recte fit et honeste et cum virtute, id bene fieri vere dicitur; P 9. cui .. etiam, quae vim habere maximam dicitur, Fortuna ipsa cedit; P 34. quae (voluptates corporis) vere et graviter a Platone dictae sunt illecebrae esse atque escae malorum; fr V, 81. admonuisse tibicinam, ut spondeum caneret, Pythagoras dicitur; fr X, 3.

β. **Particip:** quod a Carneade dicitur probatum; A II, 78. qui occultus et tectus dicitur; F II, 54. ita sacerdos advecta in fanum ... precata a dea dicitur, ut ..; T I, 113. simili precatione Trophonius et Agamedes usi dicuntur; T I, 114. ex ea (Venere) et Marte natus Anteros dicitur; N III, 59. Cupido primus Mercurio et Diana prima natus dicitur, secundus Mercurio et Venere secunda, tertius ..; N III, 60. qui (draco), id quod fieri non potuit, lapideus dicitur factus; D II, 65. tum secundum quietem visus ei (Alexandro) dicitur draco ... radiculam ore ferre; D II, 135. qua (radicula) inventa et Ptolomaeus || Ptolem. || sanatus dicitur et multi milites; D II, 135. cum idem hoc visum diceretur; R I, 21. quod nunc communiter in omnibus sepultis venit usu || usu venit ||, *ut* humati dicantur; L II, 57.

e. **accus. c. infin.:** *α.* **vollständiger Infinitiv:** ut ... nihil se scire dicat nisi id ipsum; A I, 16. ei .. (naturae) parendum esse dicebant; A I, 19. vitae ... adiuncta esse dicebant, quae ad virtutis usum valerent; A I, 21. illa vis, quam qualitatem esse diximus; A I, 28. quam vim animum esse dicunt mundi; A I, 29. quas (species) mirifice Plato erat amplexatus, ut in iis quiddam divinum esse diceret; A I, 33. alia secundum naturam dicebat, alia naturae esse contraria; A I, 36. cum .. superiores non omnem virtutem in ratione esse dicerent; A I, 38. cum ... natura .. (hominem) et condolescere et concupiscere et extimescere et efferri laetitia dicerent; A I, 38. cum .. eas perturbationes antiqui naturales esse dicerent et rationis expertes; A I, 39. cuius generis Xenocrates et superiores etiam animum esse dixerant; A I, 39. eam .. (comprehensionem) neque in rectis neque in pravis numerabat, sed soli credendum esse dicebat; A I, 42. qui (veteres) nihil cognosci, nihil percipi, nihil sciri posse dixerunt; A I, 44. omnia tenebris circumfusa esse [dixerunt]; A I, 44. ab omnibus eiusdem modi visis perspicuitatem ... abesse dicemus; A II, 5. quod dicunt omnia se credere ei, quem iudicent fuisse sapientem, probarem; A II, 9. quos (viros) dicant fuisse populares; A II, 13. eorum (virorum) se institutum sequi dicunt; A II, 13. eos ... inscienter facere dicebant; A II, 17. non .. is sum, qui, quidquid videtur, tale dicam esse, quale videatur, A II, 19. potestne .. quisquam

dicere ... nihil interesse? A II, 21 (20). quae sensibus percipi dicimus; A II, 21. non .. fortuito hunc artificem dicemus esse, illum negabimus; A II, 22. in quibus (virtutibus) solis inesse etiam scientiam dicimus; A II, 23. quo modo quemquam aut conclusisse aliquid aut invenisse diceremus? A II, 27. cum diceret ei, qui adfirmaret nihil posse percipi, unum tamen illud dicere, percipi posse, consentaneum esse; A II, 28. tantum abesse dicebat, ut id || [id], al. || consentaneum esset, ut maxime etiam repugnaret; A II, 28. ut hoc unum saltem, percipi nihil posse, perceptum esse dicerent; A II, 29. cum dicunt hoc se unum tollere, ut ..; A II, 33. ut, si quis quem oculis privaverit, dicat ea, quae cerni possent, se ei non ademisse; A II, 33. quo .. modo perspicue dixeris album esse aliquid? A II, 34. quam (rem) sibi quisque placere dicit; A II, 35. sin ex circumspectione aliqua ... quod visum sit, id se dicent sequi; A II, 35. cum dicant posse accidere sapienti, ut ..; A II, 36. si (definitionem transferri) posse dixerint; A II, 43. si .. dicent ea, de quibus disserent || disserant ||, se dilucide perspicere; A II, 44. qui ... dixit .. sapientis esse opinionem a perspicuitate seiungere; A II, 45. cum dicatis .. visa quaedam mitti a deo; A II, 47. cum ipsi dicatis sapientem in furore sustinere se ab omni adsensu; A II, 48. quod idem contingit insanis, ut ... dicant aliquid ... videri sibi; A II, 52. ut tum diceremus interesse, ... tum nihil interesse; A II, 53. ais Democritum dicere innumerabiles esse mundos; A II, 55. ut diceret opinaturum, id est peccaturum, esse sapientem; A II, 59. cum ... iuratus .. dixeris ea te comperisse; A II, 62. cum idem negares quicquam certi posse reperiri, idem te comperisse dixisses; A II, 63. illud primum ... falsum esse .. Stoici dicunt; A II, 67. quod erant qui illum (Antiochum) gloriae causa facere || fecisse, al. || dicerent; A II, 70. qua (nota) adsentiri dicitis oportere; A II, 71. nos .. ea dicimus nobis videri, quae ..; A II, 72. Anaxagoras nivem nigram dixit esse; A II, 72. qui, cum sciri nihil possit, audeant se scire dicere; A II, 74. nemo umquam superiorum non modo expresserat, sed ne dixerat quidem posse hominem nihil opinari; A II, 77. veraces sanos || suos || esse sensus dicis || dicit ||; A II, 79. tu vero, qui visa sensibus alia vera dicas esse, alia falsa, qui ea distinguis? A II, 80. dicet (deus) me acrius videre quam illos pisces fortasse; A II, 81. non ea nota iudicabis, qua dicis oportere; A II, 84. omnia dicis sui generis esse; A II, 85. dormientium ... visa imbecilliora esse dicebas quam vigilantium .... quo modo? quia, cum experrectus esset Ennius, non diceret se vidisse Homerum, sed visum esse; A II, 88. dialecticam inventam esse dicitis veri et falsi quasi disceptatricem et iudicem; A II, 91. quod tu modo dicebas esse vitiosum interrogandi genus; A II, 92. haec scilicet inexplicabilia esse dicitis; A II, 95. qui (Stoici) multa falsa esse dicunt; A II, 101. quod .. dicimus esse quaedam probabilia; A II, 102. id .. non esse satis, cur alia posse percipi dicas, alia non posse; A II, 103. ait vehementer errare eos, qui dicant ab Academia sensus eripi, a quibus numquam dictum sit aut colorem aut saporem aut sonum nullum esse; A II, 103. adiungit dupliciter dici adsensus sustinere sapientem; A II, 104. ea, quae vos „percipi comprehendique“, eadem nos, ... „videri“ dicimus; A II, 105. cum Panaetius ... ea de re dubitare se dicat; A II, 107. dicunt .. Stoici sensus ipsos adsensus esse; A II, 108. Antipatrum reprensum, quod diceret consentaneum esse ei, qui adfirmaret nihil posse comprehendi, id ipsum saltem dicere posse comprendi; A II, 109. non (sapiens) ... nescire se dicat; A II, 110. qui (Peripateticus) id percipi posse diceret, quod impressum esset a || e || vero; A II, 112. si, cum ego nihil dicerem posse comprendi, diceret ille sapientem interdum opinari; A II, 112. cum ... id .. turpissimum esse dicas; A II, 114. qui (Peripatetici) claros viros a se instructos dicant rem publicam saepe rexisse; A II, 115. non me quidem, inquit, sed sapientem dico scire; A II, 115. princeps Thales ... ex aqua dixit constare omnia; A II, 118. is .. (Anaximander) infinitatem naturae dixit esse, e qua omnia gignerentur; A II, 118. qui (Aristoteles) illum (Stoicum sapientem) desipere dicat; A II, 119. qui asperis et levibus et hamatis uncinatisque corporibus concreta haec esse dicat; A II, 121. vos etiam dicitis esse e regione nobis in contraria parte terrae, qui ..; A II, 123. fatum .. illud, quo omnia contineri dicitis, contemno; A II, 126. non repugnabo, dum modo eodem pacto cetera percipi comprehendique dicant. nec enim possunt dicere aliud alio magis minusve comprehendi; A II, 128. qui id bonum solum esse dicebant, quod esset unum et simile et idem semper; A II, 129. vos .. nihil esse dicitis a sapiente tam alienum; A II, 132. scelus .. dicebas esse, Luculle, dogma prodere; A II, 133. qui cum dicat esse quaedam et corporis et fortunae mala; A II, 134. ipsam iracundiam fortitudinis quasi cotem esse dicebant, recte secusne, alias viderimus; A II, 135. qui summum bonum dicant id esse, si vacemus omni molestia; A II, 138. virtus ... pecudum illos motus esse dicit; A II, 139. audi contra illos, qui nomen honestatis a se ne intellegi quidem dicant; A II, 140. quod eos omnes, qui in contione stabunt, exsules, servos, insanos esse dicatis; A II, 144. cum (digitos) plane compresserat pugnumque fecerat, comprensionem illam esse dicebat; A II, 145. cum ... illum pugnum arte vehementerque compresserat, scientiam talem esse dicebat; A II, 145. quo modo tu, si comprehendi nihil posset, artificia concidere dicebas, ... sic ..; A II, 146. qui testimonium diceret, ut „arbitrari“ se diceret; A II, 146. quam .. (sententiam) ille (pater) Carneadeum esse dicebat; A II, 148. (Academicus) interrogatus, quid ei videatur, dubitare se dicet; A fr 20 (8. 31). qui se dicant in Graecis legendis operam malle consumere; F I, 1. iis .. est difficilius satis facere, qui se Latina scripta dicunt contemnere; F I, 4. quod se iisdem Euripidis fabulis delectari dicat; F I, 4. si dicent ab illis (Graecis) has res esse tractatas; F I, 6. declinare dixit atomum perpaulum, quo nihil posset fieri minus; F I, 19. quo nihil turpius physico, quam fieri quicquam sine causa dicere; F I, 19. quod ita putant dici ab illo (Epicuro), ... ea facere ..; F I, 25. quid est cur dubitemus dicere .. sapientiam ... expetendam ... esse? F I, 46. eadem .. ratione ne temperantiam quidem propter se expetendam esse dicemus; F I, 47. Epicurus, is quem vos nimis voluptatibus esse deditum dicitis; F I, 57. optime vero Epicurus, quod exiguam dixit fortunam intervenire sapienti; F I, 63. quos (sensus) qui tollunt et nihil posse percipi dicunt; F I, 64. sunt .., qui dicant foedus esse quoddam sapientium, ut ne minus amicos ... diligant; F I, 70. qui aliquid sibi videri dicant; F II, 2. me ipsum esse dicerem .... nunc autem dico ipsum Epicurum nescire; F II, 6. qui crebro dicat diligenter oportere exprimi, quae vis subiecta sit vocibus; F II, 6. qui finem rerum expetendarum voluptatem esse dicat; F II, 6. tenesne, ... Hieronymus Rhodius quid dicat esse summum bonum? F II, 8. idem esse || [esse] || dico voluptatem, quod ille ἡδονήν; F II, 13. omnis .., qui sine

dolore sint, in voluptate, et ea quidem summa, esse dico; F II, 17. quod .. ego a principio ita me malle dixeram; F II, 17. rhetoricam palmae, dialecticam pugni similem esse (Zeno) dicebat; F II, 17. audet dicere ne suspicari quidem se ullum bonum seiunctum ab illo Aristippeo genere voluptatis; F II, 20. hos .. asotos bene quidem vivere aut beate numquam dixerim; F II, 23. ut diceret ab iis (parvis, bestiis) duce natura hanc voluptatem expeti nihil dolendi; F II, 32. qui .. convenit ab alia voluptate dicere naturam proficisci? F II, 32. ut inter optime valere et gravissime aegrotare nihil prorsus dicerent interesse; F II, 43. hanc (honestatem) se tuus Epicurus omnino ignorare dicit quam aut qualem esse velint || ii ||; F II, 48. si ... neque in ea (honestate) voluptatem dicant inesse; F II, 48. non ob eam causam .. illud dici esse honestum, quia laudetur; F II, 49. cum diceres clamare Epicurum non posse iucunde vivi; F II, 51. cum ego dicerem nihil eum fecisse sua causa omniaque rei publicae, tu contra nihil nisi sua; F II, 60. si ... diceres nihil eum fecisse nisi voluptatis causa; F II, 60. ut dicas te in eo magistratu omnia voluptatis causa facturum esse; F II, 74. dic in quovis conventu te .. facere ..; F II, 76. quam (voluptatem) in motu esse dicitis; F II, 77. Pylades cum sis, dices te esse Oresten? F II, 79. aliquando posse recte fieri dicunt; F II, 82. posuisti etiam dicere alios foedus quoddam inter se facere sapientis, ut ..; F II, 83. is potest dicere perfici beatam vitam perfectione virtutis; F II, 88. naturales divitias dixit parabiles esse; F II, 91. iis licet dicere se acupenserem maenae non anteponere; F II, 91. quod .. magnum dolorem brevem, longinquum levem esse dicitis; F II, 94. quorum recordatione te gaudere dicis; F II, 98. est .. a te semper dictum nec gaudere quemquam ..; F II, 98. haec ego non possum dicere non esse hominis quamvis et belli et humani; F II, 102. si „tuam“ (villam) dicerem, latebram haberes; ad corpus diceres pertinere; F II, 107. homini ... praecipue || praecipui || a natura nihil datum esse dicemus? F II, 110. si Xerxes ... mel se auferre ex Hymetto voluisse diceret; F II, 112. sapientem ... voluptatem petere si dicemus; F II, 112. in iis adulescentibus bonam spem esse dicemus? F II, 117. nisi vererer, ne Herculem ipsum ea ... voluptatis causa gessisse diceres; F II, 119. ipse .. dicit Epicurus ne argumentandum quidem esse de voluptate; F III, 3. quoniam saepe diximus, et quidem cum aliqua querela ..., nos ... esse ... superiores; F III, 5. quicquid .. praeter id, quod honestum sit, expetendum esse dixeris; F III, 10. quid praeterea dices esse fugiendum? F III, 14. aestimabile esse dicunt ... id, quod ..; F III, 20. quae officia esse dixi; F III, 22. ut recte dici possit omnia officia eo referri, ut adipiscamur principia naturae; F III, 22. duorum ... contra superius dici solet non omne bonum esse laudabile; F III, 27. qui (philosophi) nullam rerum differentiam esse dixerunt; F III, 31. in eo .. positum est id, quod dicimus esse expetendum; F III, 32. illud etiam, quod prodesset, ... motum aut statum esse dixit e natura absoluto; F III, 33. iniustitiam et intemperantiam cum dicimus esse fugienda propter eas res; F III, 39. ipsi .. dicunt ea se modo probare, quibus natura tacita assentiatur; F III, 40. cum Peripatetici omnia, quae ipsa bona appellant, pertinere dicant ad beate vivendum; F III, 41. quibus (Peripateticis) dicendum est ... eam (actionem) magis esse expetendam; F III, 44. ut etiam divitias bonum esse dicamus; F III, 49. quam (differentiam rerum) si non ullam esse diceremus; F III, 50. ut ... nemo dicit in regia regem ... productum esse ..., sic ..; F III, 52. quoniam .. omne, quod est bonum, primum locum tenere dicimus; F III, 53. hanc, quam dixi, bonam famam ipsam propter se praepositam et sumendam esse dixerunt; F III, 57. dicunt ... futurae post mortem famae .. esse propter rem ... consulendum; F III, 57. cum, quod honestum sit, id solum bonum esse dicamus; F III, 58. non sine causa dicitur ad ea (media) referri omnes nostras cogitationes; F III, 60. quas (res) secundum naturam esse dicimus; F III, 61. non sine causa dicitur iis ... esse in vita manendum; F III, 61. quem ad modum, theatrum cum commune sit, recte tamen dici potest eius esse eum locum, ... sic ..; F III, 67. Cynicorum .. rationem atque vitam alii cadere in sapientem dicunt, ... alii nullo modo; F III, 68. neque solum ea (emolumenta, detrimenta) communia, verum etiam paria esse dixerunt; F III, 69. quamquam ... dicant aeque caram esse sapienti rationem amici ac suam; F III, 70. ut et deos esse et quattuor ex rebus omnia constare dicerent; F IV, 12. Zeno id dixit esse ignem, non nulla deinde aliter, sed ea pauca; F IV, 12. cum .. superiores, e quibus planissime Polemo, secundum naturam vivere summum bonum esse dixissent, his verbis tria significari Stoici dicunt; F IV, 14. alterum significari idem, ut si diceretur, officia media ... servantem vivere; F IV, 15 (14). cum .. eorum utrumque per se expetendum esse dixissent, virtutes quoque utriusque eorum per se expetendas esse dicebant; F IV, 16. hoc sapientiae munus esse dicebant, ut ..; F IV, 17. ut coniugia virorum et uxorum natura coniuncta esse dicerent; F IV, 17. alia quaedam dicent, credo, magna antiquorum esse peccata; F IV, 20. potius, quam dicerent nihil ... interesse; F IV, 20. ea .. omnia ... stulte antiquos dixisse per se esse expetenda; F IV, 20. sin dicunt || dicit || obscurari quaedam nec apparere, quia valde parva sint; F IV, 29. quae secundum naturam esse dicimus; F IV, 31. quid enim dicis || enim? || omne animal ... applicatum esse ad se diligendum ...? quin potius ita dicis, omne animal applicatum esse ..? F IV, 34. dicitis || dicetis || virtutem non posse constitui; F IV, 40. qui finem bonorum esse dixerunt honeste vivere; F IV, 43. quae (Stoici) ad naturam accomodata et per se assumenda esse dicunt; F IV, 43. qui ne dicerent quidem sua summa bona esse a natura profecta; F IV, 45. dicitis initia proponi necesse esse apta et accommodata naturae; F IV, 46. qui, quodcumque in mentem veniat, ... se sequi dicent; F IV, 47. Aristonis ... dicentis nihil differre aliud ab alio; F IV, 47. qui (Zeno) nulla in re nisi in virtute aut vitio || [aut vitio] || propensionem ... esse diceret et ... ad appetitionem tamen rerum esse in iis momenta diceret; F IV, 47. quae (brevia) consectaria esse dicebas; F IV, 48. qui valetudinem, vires, divitias, gloriam, multa alia bona esse dicant, laudabilia non dicant; F IV, 49. dicunt illi asperum esse dolere, molestum, odiosum; F IV, 52. cum (Zeno) ... nec quicquam aliud esse bonum dixisset, nisi quod esset honestum; F IV, 54. dicunt appetitionem animi moveri; F IV, 58. quibus (commodis) non illi plus tribuunt, qui illa bona esse dicunt, quam Zeno, qui negat; F IV, 59. quae Zeno aestimanda et sumenda et apta naturae esse dixit; F IV, 60. qui (Stoici) primum valetudinem bonam expetendam negent esse, eligendam dicant; F IV, 62. quid Zeno? portenta haec || [haec] || esse dicit; F IV, 70. se dicere || sed differre || inter honestum et turpe nimium quantum, nescio quid immensum ... interesse; F IV, 70. modo dixeras nihil in istis (mediis) esse,

quod interesset; F IV, 71. illa non dico me expetere, sed legere, nec optare, sed sumere; F IV, 72. me ... fortiorem .. in patiendo dolore (fore), ... si || et || (eum) contra naturam esse quam si malum dixero; F IV, 72. bonum negas esse divitias, praepositum esse dicis; F IV, 73. dicebat plus tribui divitiis a Zenone ... quam ab Aristotele; F IV, 73. ut omnia, quae ubique sint, sapientis esse dicatis; F IV, 74. nec ..., omnes avaritias si aeque avaritias esse dixerimus, sequetur, ut etiam aequas esse dicamus; F IV, 75. quid .. est tam repugnans quam eundem dicere ... id bonum esse? F IV, 78. Quintus et Pomponius cum idem se velle dixissent; F V, 8. quam (prudentiam) artem vitae esse diximus; F V, 18. quas (res) primas secundum naturam esse diximus; F V, 20. id esse ..., solum bonum Stoici dicunt; F V, 20. quarum (rerum) una in summo eum bono dicat esse; F V, 22. quod diximus naturae esse aptum et accommodatum; F V, 23. cum dicimus ... extremum esse, ... non ita accipiendum est, quasi dicamus unum esse ..., sed ut omnium artium recte dici potest commune esse, ut in aliqua scientia versentur, ... sic ..; F V, 26. ut .. liceat ... non dubitantem .. dicere omnem naturam esse servatricem sui; F V, 26. quod se male suis rebus consuluisse dicerent; F V, 29. et „vivere“ vitem et „mori“ dicimus; F V, 39. quas (res) primas secundum naturam esse diximus; F V, 45. qui propter animi voluptates coli dicunt ea studia, quae dixi; F V, 50. cum se lucis magis quam utilitatis desiderio moveri diceret; F V, 54. hoc ut vere dicitur, parva esse ... momenta ..., sic nimis violentum est nulla esse dicere; F V, 72. voluptatem .. dumtaxat primo || primo dumt. || expeti dicunt || dicant ||; F V, 74. cum dolorem summum malum esse dixerit; F V, 80. cupit .. (oratio) dicere nihil posse ad beatam vitam deesse sapienti. ... audeo dicere, inquit; F V, 84. ne saepius dicas me aberrare; F V, 90. quae illi (Stoici) commoda certe dicunt esse et sumenda et eligenda et praeposita; F V, 90. dicimus aliquem hilare vivere; F V, 92. an ne hoc quidem Peripateticis concedis, ut dicant ... vitam ... habere? F V, 93. qui quamvis minimam praestantiam animi omnibus bonis corporis anteire dicamus; F V, 93. quis est .., qui hoc cadere in sapientem dicere audeat, ut ... virtutem ... abiciat? F V, 93. quis nostrum dixerit ... melius esse turpiter aliquid facere cum voluptate quam honeste cum dolore? F V, 93. qui (Peripatetici) dolorem malum dicunt esse; F V, 94. cum ... non dubitem dicere omnes sapientes semper esse beatos || beatos esse ||; F V, 95. quod quidam ei (philosophiae) deesse dicebant; F V, 96. quem esse negas, eundem esse dicis. ... cum enim miserum esse dicis, tum || [tum] || eum, qui non sit, dicis esse; T I, 12. esse .. eos dicis; T I, 13. posthac non ita dicam, miseros esse, sed tantum miseros, ob id ipsum, quia non sint; T I, 13. quae sunt ea, quae dicis te maiora moliri? T I, 16. certa dicent ii, qui .. percipi ea posse dicunt; T I, 17. alii in corde, alii in cerebro dixerunt animi esse sedem et locum; T I, 19. numerum (animum Xenocrates) dixit esse; T I, 20. qui (Dicaearchus) nihil omnino animum dicat esse; T I, 24. quo modo .. aut cur mortem malum tibi videri dicis? T I, 25. Pherecydes Syrius primum || primus || dixit animos esse hominum sempiternos; T I, 38. Dicaearchus .. et Aristoxenus ... nullum omnino animum esse dixerunt; T I, 51. haec .. (vitem, arborem) etiam dicimus vivere; T I, 56. »dic, hospes, Spartae nos te hic vidisse iacentis;« T I, 101. non possum .. dicere ... Themistoclem, Epaminondam bellicae virtutis (carere gloria); T I, 110. iudicavisse deum dicunt; T I, 114. qui ... ieiunitatem et famem se malle quam ubertatem et copiam dicerent; T II, 3. cum id tibi paulo ante dixisses videri; T II, 28. maius (Epicurus) dicet esse malum mediocrem dolorem quam maxumum dedecus; T II, 28. eum (dolorem) opprimi dico patientia; T II, 33. arma .. membra militis esse dicunt; T II, 37. falsa .. eius visione et specie moveri homines dico vehementius; T II, 42. non .. satis intellego, quid summum dicas esse, quid breve; T II, 44. ego non possum tantum hominem nihil sapere dicere; T II, 45. ego summum dolorem ... non continuo esse dico brevem; T II, 45. volo .. dicere illud homini longe optumum esse, quod ..; T II, 46. principio .. dixisti plus in dedecore mali tibi videri quam in dolore; T II, 47. si turpissime se illa pars animi geret, quam dixi esse mollem; T II, 48. cum ... moleste .. se dixisset ferre, quod ..; T II, 61. quod (Xenophon) diceret eosdem labores non aeque gravis esse imperatori et militi; T II, 62. quam (patientiam dolorum) saepe iam animi intentione dixi esse firmandam; T II, 65. cum exisse ex potestate dicimus eos, qui ecfrenati feruntur aut libidine aut iracundia; T III, 11. quo genere ... Aiacem, Orestem furere dicimus; T III, 11. cadere .. in sapientem aegritudinem tibi dixisti videri; T III, 12. dicit Callisthenem incidisse in hominem summa potentia; T III, 21. quandoquidem eam (aegritudinem) tu videri tibi in sapientem cadere dixisti; T III, 25. quod .. Theseus a docto se audisse dicit, id ..; T III, 30. quae (iustitia) .. ita dicet dupliciter esse te iniustum, cum ..; T III, 36. nec vero ita dici potest, mentis laetitiam solam esse in bonis; T III, 41. tu .. paulo ante ne intellegere quidem te || te quidem || alia ulla (bona) dicebas; T III, 46. lege orationes Gracchi, patronum aerarii esse dices; T III, 48. ego sum is, qui dicam me non laborare; actum habiturum, quod egerint; T III, 50. qui (rex) laudat senem et fortunatum esse dicit, quod ..; T III, 57. id .. ipsum dolendum esse dicebat, quod in tam crudelem necessitatem incidissemus; T III, 60. satis dictum esse arbitror aegritudinem esse opinionem mali praesentis; T III, 74. gravissumus auctor in Originibus dixit Cato morem ... fuisse; T IV, 3. quae iudicia quasque opiniones perturbationum esse dixi, non in eis perturbationes solum positas esse dicunt; T IV, 15. invidentiam esse dicunt aegritudinem susceptam propter alterius res secundas; T IV, 16 (17). omnium .. perturbationum fontem esse dicunt intemperantiam; T IV, 22. quam (virtutem) alii ipsam temperantiam dicunt esse, alii obtemperantem temperantiae praeceptis; T IV, 30. qui perturbari animos necesse dicunt esse; T IV, 38. quid, quod iidem Peripatetici perturbationes istas ... non modo naturalis esse dicunt, sed etiam utiliter a natura datas; T IV, 43. iracundiam ... cotem fortitudinis esse dicunt; T IV, 43. ipsum illud genus vel libidinis vel cupiditatis ad summam utilitatem esse dicunt a natura datum; T IV, 44. reliquas quoque partis aegritudinis utilis esse dicunt; T IV, 46. ut (haec) ... evelli penitus dicant nec posse nec opus esse; T IV, 46. qui (Stoici) omnes insipientes insanos esse dicunt; T IV, 54. sic se dicere omnes stultos insanire, ut male olere omne caenum; T IV, 54. in hanc (sapientiam) tu . tamquam in mare ... perturbationem cadere tibi dixisti videri? T IV, 57. non nulli aegritudinis partem quandam metum esse dicebant; T IV, 64. ea (Medea) .. apud alium poëtam patri dicere audet se »coniugem« habuisse ..; T IV, 69. Stoici ... sapientem amaturum esse dicunt; T IV, 72. iratos proprie dicimus

exisse de potestate, id est de consilio; T IV, 77. agitur ... hoc, quod mihi dixi videri, quale sit; T V, 12. quod ex maiore parte unam quamque rem appellari spectarique dicunt; T V, 23. cum .. tria genera malorum esse dicant; T V, 23. huic paulumne ad beatam vitam deesse dicemus, non modo ad beatissimam? T V, 23. in eo (libro) etiam (philosophus) putatur dicere in rotam [...] beatam vitam non escendere; T V, 24. possum ... huic suscensere dicenti non omnis bonos esse beatos? T V, 25. qui finem bonorum voluptatem esse dixerit; T V, 26. non ... concedo, ... ut ... iidem dicant semper beatum esse sapientem; T V, 30. qui vel summum vel solum malum dolorem esse dicat; T V, 31. cum se ille cupere dixisset; T V, 61. ego statim Syracusanis ... dixi me illud ipsum arbitrari esse, quod quaererem; T V, 65. an Epicuro ... dicere licebit ... nullum sapienti esse tempus ..., quin ..? T V, 73. cum (Epicurus) ... dicat .. nos in vocibus occupatos inanis sonos fundere; T V, 73. una se dicit recordatione adquiescere praeteritarum voluptatium || voluptatum ||; T V, 74. cum is dicat semper beatum esse sapientem; T V, 75. ut sine retractatione libere dicere auderent sapientis esse semper beatissimos; T V, 82. qui laudem cum dolore petendam esse dicant || dicunt ||; T V, 85. obscenas voluptates ... facilis, communis, in medio sitas esse dicunt; T V, 94. haec habere se mortuum dicit; T V, 101. qui (Demosthenes) illo susurro delectari se dicebat aquam ferentis mulierculae; T V, 103. Socrates .. cum rogaretur, cuiatem se esse diceret, „mundanum“ inquit; T V, 108. non sine causa .. Epicurus ausus est dicere semper in pluribus bonis esse sapientem; T V, 110. ut ... omne .., quod honestum nos et laudabile esse dicimus, id illi (philosophi) cassum quiddam et inani vocis sono decoratum esse dicant; T V, 119. quorum (philosophorum) alii tantam praestantiam in bonis animi esse dicunt, ut ... externa obscurentur, alii ..; T V, 119. velut in hac quaestione plerique ... deos esse dixerunt; N I, 2. qui .. deos esse dixerunt; N I, 2. ii (sumus), qui omnibus veris falsa quaedam adiuncta esse dicamus tanta similitudine, ut ..; N I, 12. illa palmaria, quod ... is eum (mundum) dixerit fore sempiternum; N I, 20. qui .. mundum ipsum animantem sapientemque esse dixerunt; N I, 23. Thales ... aquam dixit esse initium rerum; N I, 25. idem (Plato) et in Timaeo dicit et in Legibus .. mundum deum esse; N I, 30. (Antisthenes) popularis deos multos, naturalem unum esse dicens; N I, 32. modo (Aristoteles) mundum ipsum deum dicit esse, ... tum caeli ardorem deum dicit esse; N I, 33. deos .. octo esse (Xenocrates) dicit; N I, 34. qui (Aristo) neque formam dei intellegi posse censeat neque in deis sensum esse dicat; N I, 37. Cleanthes ... ipsum mundum deum dicit esse; N I, 37. Persaeus ... eos *dicit* esse habitos deos, a quibus ..; N I, 38. ipsum .. mundum (Chrysippus) deum dicit esse et eius animi fusionem universam; N I, 39. idem .. (Chrysippus) etiam legis perpetuae et aeternae vim ... Iovem dicit esse; N I, 40. ut, quicquid accidat, id ex aeterna veritate causarumque continuatione fluxisse dicatis; N I, 55. nihil dicam mihi videri minus; N I, 57. id satis magnum argumentum esse dixisti, cur esse deos confiteremur; N I, 62. ita .. dicebas, non corpus esse in deo, sed quasi corpus; N I, 68. omnis sensus veri nuntios (Epicurus) dixit esse; N I, 70. non audeo dicere pulchriorem esse me, quam ille fuerit taurus, qui vexit Europam; N I, 78. isto .. modo dicere licebit Iovem semper barbatum, Apollinem semper inberbem ... esse; N I, 83. dubium est .., utrum dicat aliquid beatum esse et inmortale an, si quid || quod || sit; N I, 86. sic homines ... exstitisse? vellem diceretis; N I, 91. nihil tale dicitis, sed casu esse factum, ut essemus similes deorum; N I, 91. Zeno ... Socraten ipsum ... Latino verbo utens scurram Atticum fuisse dicebat; N I, 93. tu ipse paulo ante ... summos viros desipere, delirare, dementis esse dicebas; N I, 94. quod et maris deos et feminas esse dicitis, quid sequatur, videtis; N I, 95. cur .. non sescenta milia esse mundorum, sed innumerabilia ausus es dicere? N I, 96. an quicquam tam puerile dici potest, ... quam si ea genera beluarum, quae in rubro mari Indiave gignantur, nulla esse dicamus; N I, 97. quibus detractis deum tamen nosse de dicis, modo liniamenta maneant; N I, 98. sic .. dicebas, speciem dei percipi cogitatione, non sensu; N I, 105. eum motum animi dico esse inanem; N I, 106. puderet me dicere non intellegere; N I, 109. ut *Ti.* Coruncanium ... te audire dicas; N I, 115. qui dixerunt totam de dis inmortalibus opinionem fictam esse ab hominibus sapientibus rei publicae causa; N I, 118. qui (Prodicus Cius) ea, quae prodessent hominum vitae, deorum in numero habita esse dixit; N I, 118. principia mentis, quae sint in eodem universo, deos esse dicit; N I, 120. cum .. (Epicurus) optimam et praestantissimam naturam dei dicat esse; N I, 121. absurdum .. est dicere ... mundum esse sine sensu; N II, 31. neque .. dici potest ... non esse aliquid extremum; N II, 35. nec .. dici potest vi quadam maiore fieri, ut contra naturam astra moveantur; N II, 44. Epicurus ... dicat se non posse intellegere, qualis sit ... rotundus deus; N II, 46. nec .. hunc ipsum mundum pro certo rotundum esse dicitis; N II, 48. ut eam (naturam Zeno) dicat ignem esse artificiosum; N II, 57. qui (Timaeus) cum in historia dixisset ... templum deflagravisse; N II, 69. velut a te ipso hesterno die dictum est anum fatidicam πρόνοιαν a Stoicis induci; N II, 73. ut si quis dicat Atheniensium rem publicam consilio regi, desit illud „Areopagi“, sic, cum dicimus providentia mundum administrari, deesse arbitrato „deorum“; plene autem et perfecte sic dici existimato: providentia deorum mundum administrari; N II, 74. dico .. providentia deorum mundum ... administrari; N II, 75. nos cum dicimus natura constare administrarique mundum, non ita dicimus, ut glaebam aut fragmentum lapidis ..., sed ut arborem, ut animal; N II, 82. ut, si qui dentes et pubertatem natura dicat existere; N II, 86. qui ... neget in his ullam inesse rationem eaque casu fieri dicat; N II, 97. »obstipum caput at || a, ac || tereti cervice reflexum obtutum in cauda maioris figere dicas«; N II, 107. de quo Panaetium addubitare dicebant; N II, 118. quam (herbam) cum (caprae) gustavissent, sagittas excidere dicunt || [dicunt] || e corpore; N II, 126. crocodilos dicunt ... obruere ova, deinde discedere; N II, 129. quorum .. causa quis dixerit effectum esse mundum? N II, 133. nec ... illarum (bestiarum) quoque causa ea nata esse dicemus; N II, 157. cui (sui) quidem, ne putesceret, animam ipsam pro sale datam dicit esse Chrysippus; N II, 160. ludere (Epicurus) videtur satisque putare, si dixerit esse quandam beatam naturam; N III, 3. quod in ista partitione || [perspicuum in istam partem] || ne egere quidem oratione dixisses; N III, 8. qui illos (stultos) insanos esse dicatis; N III, 11. quos Homerus ... sepultos esse dicit Lacedaemone; N III, 11. si hoc fieri potuisse dicis; N III, 12. qui (Graeci), quae adfirmant, certiora esse dicunt quam illa, quae apud Sagram; N III, 13. cum vos iidem

fato fieri dicatis omnia; N III, 14. tibi, si (Fauni vocem) audivisse te dicis, credam; N III, 15. ex quo (calore) omnia generari dicebas; N III, 18. saepe dixti nihil fieri nisi ex eo (mundo) || sine deo ||; N III, 23. vide, ... ne tertianas quoque febres et quartanas divinas esse dicendum sit; N III, 24. quam (naturam) quasi cognatione continuata || cognationem continuatam || conspirare dicebas; N III, 28. vos .. ita dicitis, omnem vim esse igneam; N III, 35. quos ab hominibus pervenisse dicis ad deos; N III, 41. Apollinem, Volcanum, Mercurium, ceteros deos esse dices? N III, 45. sin terra (dea est), mare etiam, quem Neptumum esse dicebas; N III, 52. qui hos || eos || deos ex hominum genere in caelum translatos non re, sed opinione esse dicunt; N III, 53. cum .. tu Solem, quia solus esset, appellatum esse dicas; N III, 54. Apollinum antiquissimus is, quem paulo antea e Vulcano natum esse dixi, custodem Athenarum; N III, 57. tertium (Dionysum) Cabiro patre (natum), eumque regem Asiae praefuisse dicunt; N III, 58. Neptunum esse dicis animum cum intellegentia per mare pertinentem; N III, 64. qui „in amore summo summaque inopia suave esse“ dicit; N III, 72. nisi forte dicitis eam (providentiam) nescisse; N III, 78. cum id (pallium) esse aptum ad omne anni tempus || ad o. a. t. aptum || diceret; N III, 83. uti se eorum (deorum) bonitate velle dicebat; N III, 84. ea .. se accipere, non auferre dicebat; N III, 84. cum ei (Diagorae) naviganti vectores adversa tempestate timidi et perterriti dicerent non iniuria ... accidere; N III, 89. cum dicitis eam vim deorum esse, ut ... expetantur .. poenae; N III, 90. vos .. ipsi dicere soletis nihil esse, quod deus efficere non possit; N III, 92. quo modo iidem dicitis non omnia deos persequi, iidem voltis ..? N III, 93. iidem etiam vota suscipi dicitis oportere; N III, 93. quos (urbis muros) vos, pontifices, sanctos esse dicitis; N III, 94. e quibus (philosophis) ... Colophonius Xenophanes unus, qui deos esse diceret, divinationem funditus sustulit; D I, 5. nec .. (Panaetius) ausus est negare vim esse divinandi, sed dubitare se dixit; D I, 6. haruspices in Tiberim id (caput) depulsum esse dixerunt; D I, 16. evenire .. (haec) te ipsum dico videre; D I, 23. dixit ei (Atto Navio) cogitare se quiddam; D I, 32. Tarquinius .. dixit se cogitasse cotem novacula posse praecidi; D I, 32. ficta haec esse dicamus, quidvis denique potius quam deos res humanas curare fateamur; D I, 33. iis .. adsentior, qui duo genera divinationum esse dixerunt; D I, 34. irrideamus haruspices, vanos, futtiles || futiles || esse dicamus; D I, 36. ei || et || (Cyro) magos dixisse, ... portendi; D I, 46. P. Decius ... dixit ... *se* sibi in somnis visum esse ... occidere cum maxuma gloria; D I, 51. est apud Platonem Socrates ... dicens Critoni ... sibi post tertium diem esse moriendum; D I, 52. mentiri Xenophontem an delirare dicemus? D I, 53. ei (Eudemo) visum in quiete egregia facie iuvenem dicere fore ut ..; D I, 53. qui diceret praesulem sibi non placuisse ludis; D I, 55. C. .. Gracchus multis dixit ... sibi in somnis quaesturam *petere dubitanti* Ti. fratrem visum esse dicere ... sibi ... esse pereundum; D I, 56. cum .. tu te patria vi pulsum esse dixisses; D I, 59. C. Marium ... dixisse in eo (monumento) tibi salutem fore; D I, 59. dixisse te nihil illo Atinati somnio fieri posse divinius; D I, 59. quae (oracla) carere arte dixeram; D I, 70. tum augures dixisse Boeotios Thebanorum esse victoriam; D I, 74. ut, si magnetem lapidem esse dicam, qui ferrum ad se adliciat et attrahat || trahat ||; D I, 86. eum .. (Veientem) dixisse ex fatis, quae Veientes scripta haberent, Veios capi non posse; D I, 100. L. Flaccum ... ego audivi, cum diceret Caeciliam Metelli ... exisse; D I, 104. quem (App. Claudium augurem) inridebant collegae tui eumque tum Pisidam, tum Soranum augurem esse dicebant; D I, 105. quod (Pherecydes) ... terrae motus dixit instare; D I, 112. cum Spurinna diceret timendum esse, ne et consilium et vita deficeret; D I, 119. quibus quaerentibus, cur non eadem via pergeret (Socrates), deterreri se a deo dixit; D I, 123. illud .. eius philosophi ... paene divinum, quod ... aequissimo animo se dixit mori; D I, 124. ne illa quidem divinantis esse dicebas; D II, 14. ut, si quis M. Marcellum illum ... multis annis ante dixisset naufragio esse periturum, divinasset profecto; D II, 14. si negas esse fortunam et omnia, quae fiunt quaeque futura sunt, ex omni aeternitate definita dicis esse fataliter, muta definitionem divinationis, quam dicebas praesensionem esse rerum fortuitarum; D II, 19. dicebas omnia, quae fierent futurave essent, fato contineri; D II, 19. *qui* (haruspices) cum res tristissimas portendi dixerunt; D II, 24. eam (divinationem) .. tu fortuitarum rerum esse dicebas; D II, 25. duo .. genera divinandi esse dicebas, unum artificiosum, alterum naturale; D II, 26. sunt .., qui vel argutissima haec exta esse dicant; D II, 29. quod video placuisse physicis, eisque maxume, qui omne, quod esset, unum esse dixerunt; D II, 33. si casum in eo quoque dicis esse quasi sortem quandam cum deorum voluntate coniunctam; D II, 39. quid .. minus a physicis dici debet quam quicquam certi significari rebus incertis? D II, 43. idem Carneadem fingere dicis de capite Panisci; D II, 48. ut medici ... numquam aegris dicunt illo morbo eos esse morituros; D II, 54. quid in mentem venit Callistheni dicere deos gallis signum dedisse cantandi? D II, 57. quod clipeos Lanuvii ... mures rosissent, maxumum id portentum haruspices esse dixerunt; D II, 59. quod futurum illi (haruspices) esse dixerint; D II, 62. quas (apes) dixisti in labris Platonis consedisse pueri; D II, 66. quid est, cur divinitus ea potius quam casu facta esse dicamus? D II, 67. quod eodem tempore stellas aureas ... decidisse ... dixisti; D II, 68. (haruspices) non iustum rogatorem fuisse dixerunt; D II, 74. ille (M. Marcellus) dicebat, ... ne impediretur auspiciis, lectica operta facere iter se solere; D II, 77. eodem .. tempore in eo loco ... mel ex olea fluxisse dicunt; D II, 86. cum dicunt ... omnis omnium ortus ... eosdem esse; D II. 92. estne sanorum hominum hoc ad nascentium ortus pertinere non dicere [...], illud nescio quid tenue ... dicere ad puerorum ortus pertinere? D II, 94. neminem .. habemus auctorem, qui id .. fieri dicat; D II, 97. Romam .., in iugo cum esset luna, natam esse dicebat; D II, 98. dixisti .. et Chrysippum et Diogenem et Antipatrum concludere hoc modo: „si sunt ..“; D II, 101. quod in natura rerum „omne“ esse || [esse] || dicimus; D II, 103. »ego deum genus esse semper dixi et dicam caelitum«; D II, 104. quorum (versuum) interpres nuper falsa quadam hominum fama dicturus in senatu putabatur eum ... appellandum .. esse regem; D II, 110. qua perturbatione animi ... ea demens eventura esse dicebat; D II, 114. Demosthenes ... iam tum φιλιππίζειν Pythiam dicebat; D II, 118. ut ea, quae stant, *si* moveri || mov. si || videantur, terrae motum significare || significari || dicas; D II, 120. num .., ut inepti, Veneris id inpulsu fieri malumus quam casu dicere? D II, 121. cum Chrysippus ... permulto clariora et certiora esse dicat, quae vigilantibus videantur, quam quae somniantibus; D II, 126. quis dicere audeat vera omnia esse

somnia? D II, 127. non nullas etiam valetudinis significationes ... ex quodam genere somniorum intellegi posse (medici) dicunt; D II, 142. alter (coniector) praegnantem || praegnatem || (matronam) esse dixit; D II, 145. stupidum esse Socraten (Zopyrus physiognomon) dixit et bardum, quod iugula concava non haberet, obstructas eas partes et obturatas esse dicebat; Fa 10. ille (Diodorus) .. id solum fieri posse dicit, quod aut sit verum aut futurum sit verum, et, quicquid || quidquid || futurum sit, id dicit fieri necesse esse et, quicquid non sit futurum, id negat fieri posse. tu, .. quae non sint futura, posse fieri dicis, ut frangi hanc gemmam; Fa 13. si vere dicatur de futuro, idque ita futurum sit, dicas esse necessarium; Fa 13. qui dicunt inmutabilia esse, quae futura sint; Fa 20. communi .. consuetudine sermonis abutimur, cum ita dicimus, velle aliquid quempiam aut nolle sine causa; ita enim dicimus „sine causa", ut dicamus: sine externa et antecedente causa, non sine aliqua; ut, cum vas inane dicimus, non ita loquimur, ut physici, ... sed ita, ut verbi causa sine aqua, sine vino, sine oleo vas esse dicamus || dicimus ||, sic, cum sine causa animum dicimus moveri, sine antecedente et externa causa moveri, non omnino sine causa dicimus; Fa 24. rursus autem, ... si dicamus quicquam fieri sine causa, distinguendum est et ita dicendum, ipsius individui hanc esse naturam, ut ..; Fa 25. dicebat Carneades ne Apollinem quidem futura posse dicere nisi ea, quorum ..; Fa 32. quid .. spectans deus ipse diceret Marcellum eum, qui ter consul fuit, in mari esse periturum? Fa 33. qui (Stoici) omnia fato fieri dicunt; Fa 33. si ... iis .., qui, quae futura sint, ea vera esse ex aeternitate dicunt, non idem dicendum est; Fa 33. qui (Epicurei) tales enuntiationes nec veras nec falsas esse dicunt; Fa 37. eas (adsensiones) .. veteres illi ... vi effici et necessitate dicebant; Fa 40. cum dicimus omnia fato fieri causis antecedentibus; Fa 41. hoc sequeretur, si omnia perfectis et principalibus causis fieri diceremus; Fa 41. item .. illi ... dicent ... confitendum esse fato fieri omnia; Fa 44. ut quibusdam in rebus vere dici possit ... non esse in nostra potestate ..; Fa 45. neque extrinsecus inpulsam atomum loco moveri et declinare dicis; Fa 47. cum ita dicunt, accedere ad rem publicam plerumque homines nulla re bona dignos; R I, 9. isti .. palam dicere atque in eo multum etiam gloriari solent, se ... nihil .. didicisse ..; R I, 11. cum ... familiarissimi .. eius (P. Africani) ad eum frequenter per eos dies ventitaturos se esse dixissent; R I, 14. neque .. pauci neque leves sunt, qui se duo soles vidisse dicant; R I, 15. qui (Socrates) ... ea ... nihil omnino ad vitam hominum adtinere dixerit; R I, 15. dicebat .. Gallus sphaerae illius alterius solidae atque plenae vetus esse inventum; R I, 22. quod Thaletem Milesium primum vidisse dicunt; R I, 25. (eum) animadvertisse dicunt in arena geometricas formas quasdam esse descriptas; R I, 29. idem (Aelius Sextus) ... Zethum illum Pacuvii nimis inimicum doctrinae esse dicebat; R I, 30. non possum equidem dicere me ... solere versari ..; R I, 35. hunc optimum statum pravis hominum opinionibus eversum esse dicunt; R I, 51. qui (optimates) ... plus .. fore dicant in pluribus consilii quam in uno; R I, 55. ut Graeci dicunt omnis aut Graios esse aut barbaros; R I, 58. is dicere solebat ob hanc causam praestare nostrae civitatis statum ceteris civitatibus, quod ..; R II, 2. neque ullum ingenium tantum extitisse dicebat, ut ..; R II, 2. qui (Proculus Iulius) inpulsu patrum ... in contione dixisse fertur a se visum esse ..; R II, 20. ut iam || etiam, al. || Romulum patribus lectis fecisse diximus; R II, 50. cum pater (Sp. Cassium) in ea culpa esse conperisse se dixisset; R II, 60. cuius (L. Sestii) in cubiculo ecfossum esse se praesente mortuum diceret; R II, 61. quem (statum) dixi iam saepe non posse esse diuturnum; R II, 62. ut hic iuris noster interpres alia nunc Manilius iura dicat esse ..., alia solitus sit adulescens dicere; R III, 17. an vero in legibus varietatem esse dicunt? R III, 18. ubi tyrannus est, ibi non vitiosam, ... sed ... dicendum est plane nullam esse rem publicam; R III, 43. quibus (antiquis moribus) ille dixit rem stare Romanam; R V, 2. quod Homericus Ulixes Deli se proceram et teneram palmam vidisse dixit; L I, 2. certen || certene || ... Romulus Proculo Iulio dixerit se deum esse; L I, 3. illa ... ficta esse dicimus; L I, 47. eos ... propter damna ... miseros esse dicimus an propter vim turpitudinemque vitiorum? L I, 51. ut Chius Aristo dixit solum bonum esse, quod honestum esset; L I, 55. quom decus, quod antiqui summum bonum esse dixerant, hic solum bonum dicat; L I, 55. principem legem illam et ultimam mentem esse dicebant ... dei; L II, 8. quom ... nefas .. sit dicere ullam rem praestare naturae omnium rerum; L II, 16. quom (Athenienses) ... maiorum .. morem dixissent saepe esse mutatum; L II, 40. super || superiores || dicebant quicquid || qui quid || cepisset, adstringi; L II, 53. hoc veteres interpretes Sex. Aelius, L. Acilius non satis se intellegere dixerunt; L II, 59. vere .. dici potest magistratum legem esse loquentem, legem autem mutum magistratum; L III, 2. quas (sicas C. Gracchus) ipse se proiecisse in forum dixit; L III, 20. eam .. optimam rem publicam esse dico, quam hic consul constituerat; L III, 37. quo verius in causa nostra vir magni ingenii ..., L. Cotta, dicebat nihil .. actum esse; L III, 45. de quo servi et latrones scivisse *se* aliquid dicerent; L III, 45. ut modo a te dictum est leges a librariis peti; L III, 48. medium .. officium id esse dicunt, quod cur factum sit, ratio probabilis reddi possit; O I, 8. quod .. (honestum) vere dicimus ... natura esse laudabile; O I, 14. sunt etiam, qui ... suum se negotium agere dicant; O I, 29. quas dixi paulo ante iustas causas esse bellorum; O I, 38. in quibus (feris) inesse fortitudinem saepe dicimus, ut in equis, in leonibus, iustitiam, aequitatem, bonitatem non dicimus; O I, 50. cum eam (fortitudinem) virtutem esse dicunt propugnantem pro aequitate; O I, 62. si despicere se dicant ea, quae plerique mirentur, imperia et magistratus; O I, 71. ut (Cn. Pompeius) diceret frustra se triumphum tertium deportaturum fuisse, nisi ..; O I, 78. Panaetius .. Africanum ... solitum ait dicere ... homines ... duci oportere; O I, 90. tum servare illud poëtas, quod deceat, dicimus, cum ..; O I, 97. quale sit id, quod decere dicimus, intellectum puto; O I, 99. quod Herculem Prodicus dicit ... exisse; O I, 118. quoniam paulo ante dictum est imitandos esse maiores; O I, 121. locum .. actionis oportunitatem temporis esse dicunt; O I, 142. [in quo .. quaeri dixi, quid utile, quid inutile]; O II, 1. nullam dicere maxumarum rerum artem esse, ... hominum est ... errantium; O II, 6. ut ceteri alia certa, alia incerta esse dicunt, sic ..; O II, 7. cum percipi nihil posse dicamus; O II, 7. est .. .. ausus (Sulla) dicere ... „praedam se suam vendere"; O II, 27. ut alios fortes, alios viros bonos alios prudentes esse dicamus; O II, 35. quamquam praeclare Socrates hanc viam ad gloriam proximam ... dicebat esse; O II, 43. melius etiam, quod largitionem „corruptelam" dixit esse; O II, 53. commode .., quicumque dixit, „pecuniam

qui habeat, non reddidisse, qui reddiderit, non habere"; O II, 69. Alexandream se proficisci velle dixit; O II, 82. P. Scipionem ... dicere solitum scripsit Cato ... numquam se minus otiosum esse, quam cum otiosus; O III, 1. liceret ei dicere utilitatem aliquando cum honestate pugnare; O III, 12. haec .. officia ... quasi secunda quaedam honesta esse dicunt; O III, 15. cum (Panaetius) dixerit homines solere in hac comparatione dubitare; O III, 18. quod (Panaetius) non utilia cum honestis pugnare aliquando posse dixerit, ... sed ea, quae viderentur utilia; O III, 34. quae paulo ante dixi honeste amico a iudice posse concedi; O III, 44. Themistocles ... dixit in contione se habere consilium ..; O III, 49. Aristides ... dixit .. perutile esse consilium, ... sed minime honestum; O III, 49. cum dicitur INTER BONOS BENE AGIER; O III, 61. Hecatonem ... video in iis libris ... dicere „sapientis esse" ..; O III, 63. Q. .. Scaevola ... summam vim esse dicebat in omnibus iis arbitriis, in quibus ..; O III, 70. dignum esse dicunt, „quicum in tenebris mices"; O III, 77. hanc cupiditatem si honestam quis esse dicit, amens est; O III, 83. cum (Curio) causam Transpadanorum aequam esse dicebat; O III, 88. cum (causam) utilem non esse diceret, esse aequam || non ut. dic., esse aeq.; al. || fateretur; O III, 88. sol Phaëthonti filio ... facturum se esse dixit, quicquid optasset; O III, 94. qui (philosophi) deum nihil habere ipsum negotii dicunt, nihil exhibere alteri; O III, 102. addunt etiam, quem ad modum nos dicamus videri quaedam utilia, quae non sint, sic se dicere videri quaedam honesta, quae non sint; O III, 103. Polybius ... ex decem nobilissimis ... novem revertisse dicit; O III, 113. dicunt .. voluptatis magnitudinem doloris detractione finiri; O III, 118. omnem voluptatem dicimus honestati esse contrariam; O III, 119. quae (senectus) plerisque senibus sic odiosa est, ut onus se Aetna gravius dicant sustinere; C 4. fortasse dixerit quispiam tibi ... tolerabiliorem senectutem videri; C 8. augur .. cum (Q. Maximus) esset, dicere ausus est optimis auspiciis ea geri ..; C 11. qui (Isocrates) eum librum, qui Panathenaicus inscribitur, quarto et nonagesimo || non. quarto || anno scripsisse se dicit; C 13. similes .. sunt || [sim. sunt] ||, ut si qui gubernatorem in navigando nihil agere dicant; C 17. qui (Solon) se cotidie aliquid addiscentem dicit senem fieri; C 26. sequitur tertia vituperatio senectutis, quod eam carere dicunt voluptatibus; C 39. haec ... locutum Archytam Nearchus Tarentinus ... se a maioribus natu accepisse dicebat; C 41. saepe audivi ex maioribus natu, qui se porro pueros a senibus audisse dicebant, mirari solitum C. Fabricium ..; C 43. eum .. dicere omnia, quae faceremus, ad voluptatem esse referenda; C 43. hoc non desiderare dico esse iucundius; C 47. non .. aurum habere praeclarum sibi videri dixit; C 55 (56). tum eum (Lysandrum) dixisse mirari se ... sollertiam eius, a quo ..; C 59. Lysandrum Lacedaemonium ... dicere aiunt solitum Lacedaemonem esse honestissimum domicilium senectutis; C 63. dixisse ex iis (Lacedaemoniis) quendam Athenienses scire, quae recta essent, sed facere nolle; C 64. id .. te cum Laelio admirari solere dixisti; C 85. tu .., Fanni, quod mihi tantum tribui dicis, ... facis amice; Lae 9. quae se in quiete per visum ex Africano audisse (Scipio) dicebat; Lae 14. numquam ego dicam C. Fabricium, M'. Curium, ... ad istorum normam fuisse sapientes; Lae 18. cum ... *Pylades* Orestem se esse diceret, ut pro illo necaretur; Lae 24. quamquam ille (Scipio) .. nihil difficilius esse dicebat, quam amicitiam ... permanere; Lae 33. mutari etiam mores hominum saepe dicebat; Lae 33. ut omnia (quasi fata) subterfugere ... felicitates (Scipio) diceret sibi videri; Lae 35. alios .. dicere aiunt multo etiam inhumanius ... praesidii ... causa ... amicitias esse expetendas; Lae 46. qui dixisset ita amare oportere, ut si aliquando esset osurus; Lae 59. quos (pastores) patres multos annos esse duxerunt || duxerint, dixerunt ||; Lae 70. neque ego umquam bona perdidisse dicam, si quis pecus ... amiserit; P 8. in vita tu ... in syllaba te peccasse dices? P 26. dictum est .. ab eruditissimis viris nisi sapientem liberum esse neminem; P 33. non .. ita dicunt eos (improbos) esse servos, ut mancipia; P 35. tu posse te (servire) dicito, quoniam quidem potes, debere ne dixeris; P 41. multi ex te audierunt, cum diceres neminem esse divitem, nisi ..; P 45. quae ortum habere gignique diximus; Ti 5. cuius .. omne animal quasi particula quaedam est, ... eius similem mundum esse dicamus; Ti 11. qui (viri) se progeniem deorum esse dicebant; Ti 38. qui (vates, interpretes) nos ob aliqua scelera suscepta in vita superiore poenarum luendarum causa natos esse dixerunt; fr V, 95. iidem omne verbum ambiguum esse dicunt; fr V, 99. f. d, α. A II, 109. D I, 76. 100. — I, 1, b, α. difficilis; T II, 19. — β. nefas. — III. alqd, 1. quod; O III, 18. alqd, 2, d. testimonium; N III, 83. verum; A II, 95. ><. 96. ><.

β. **Particip:** *αα.* **Perfect:** id nos a Zenone definitum rectissime dicimus; A II, 18. cum ea, quae quasi involuta fuerunt, aperta sunt, tum inventa dicuntur; A II, 26. ut id ipsum saltem perceptum a sapiente diceretis, nihil posse percipi; A II, 28. quae nos non comprehensa et non percepta dicimus; A II, 95. rectissime conclusum dicitis; A II, 96. qua (reprehensione) solebat dicere Antiochus Philonem maxime perturbatum; A II, 111. illi .. etiam utiliter a natura dicebant permotiones istas animis nostris datas; A II, 135. si omnia [dixi] hausta e fonte naturae; F I, 71. sapientem ... mellis causa dicemus tanta molitum; F II, 112. qui dicat appetitionem rerum ad vivendum accommodatarum a natura profectam; F IV, 78. tum Piso: naturane nobis hoc, inquit, datum dicam an errore quodam, ut ..? F V, 2. liberatos .. se per eum (inventorem) dicunt gravissimis dominis, terrore .. et ... metu; T I, 48. ipsam aegritudinem ... non sine magna utilitate a natura dicunt constitutam; T IV, 45. cum illa (vitia) sibi insita, sed ratione a se deiecta diceret; T IV, 80. [ita] ceteros ... commotos modo et perturbatos dicere solemus; T IV, 82. cum ... (P. Vatinio) noctu duo iuvenes cum equis albis dixissent regem ... captum; N II, 6. cui (Diti) *nuptam dicunt* Proserpinam; N II, 66. quas (res) divina providentia dicimus constitutas; N II, 98. ut fides .. et tibias eorum causa factas dicendum est, ... sic ..; N II, 157. tertia (Minerva) illa, quam a || quam || Iove generatam supra diximus; N III, 59. quam (rationem) vos divino beneficio homini solum tributam dicitis; N III, 66. quibus vos optume consultum a dis inmortalibus dicitis; N III, 79. nec .. possumus dicere non pluris captivos acerbe quam praedones necatos; N III, 82. nec Lacedaemoniorum disciplinam dicam umquam ab Apolline potius Spartae quam a Lycurgo datam; N III, 91. ut eam (figuram) factam a Scopa diceres; D I, 23. eum .. (C. Coponium) dixisse remigem quendam ... vaticinatum madefactum iri ... Graeciam sanguine; D I, 68. quod (genus divinationis) ex arte profectum dicimus; D I, 130. multa ante Lacedaemoniorum malam pugnam in Leuctricis || Leuctris || a Callisthene commemorata dixisti; D II, 54. si quando aliqua portentosa aut ex pecude aut ex homine nata

dicuntur; D II, 60. ipse ille divinationis auctor numquam illa dicet facta fortuito; D II, 61. quod apud Homerum Calchantem dixisti ex passerum numero belli Troiani annos auguratum; D II, 63. quo modo .. haec aut quando aut a quibus inventa dicemus? D II, 80. dicamus, si placet, monitum ab eo Crassum, caveret ne iret; D II, 84. hoc .. eo spectabat, ut eam (Pythiam) a Philippo corruptam diceret; D II, 118. qui .. causas antecedentis non dicent perfectas neque principalis, in eos (illa conclusio) nihil valebit; Fa 42. [quod se oblitum nescio quid diceret]; O I, 40. modo ne (Peripatetici) laudarent iracundiam et dicerent utiliter a natura datam; O I, 89. P. Rutilium Rufum dicere solere ... ea ... neminem persecutum; O III, 10. philosophi quidam ... fictam et commenticiam fabulam prolatam dicunt a Platone; O III, 39. cum ille (Seriphius) dixisset non eum (Themistoclem) sua, sed patriae gloria splendorem adsecutum; C 8. nullam capitaliorem pestem quam voluptatem corporis hominibus dicebat (Archytas) a natura datam; C 39. si habere se putant, quod officiose et amice ... factum queant dicere; Lae 71. quod (exemplar) generatum ortumque dicimus; Ti 6. f. III. alqd, 1. nihil; O I, 75. IV, 2. alqd. — perspicua; A II, 34.

ββ. Futurum: qui id me facturum paulo ante dixeris; A II, 87. ut ... idem .. etiam disputandi et intellegendi iudicium dicas te et artificium traditurum; A II, 114. dic te omnia ... utilitatis tuae causa facturum; F II, 76. cum ita dicant, ... sumpturum sapientem eam vitam potius; F IV, 30. aperte ... audeant dicere beatam vitam in Phalaridis taurum descensuram; T V, 75. qui thesaurum inventum iri aut hereditatem venturam dicunt; D II, 18. qui (Pherecydes) ... terrae motum dixit futurum; D II, 31. haruspices .. dixisse summa nobilitate illas sortis futuras; D II, 86. [ut si dicatur Africanum Karthagine potiturum] || ut ... potiturum ||; Fa 13. cum heri ipse dixeris te nobis etiam superfuturum; R III, 32. ei (Lutatio) dixisse Fimbriam se illam rem numquam iudicaturum; O III, 77. f. α. T III, 50.

γγ. Gerundiv: id .. si ita dicit, non esse reprehendendos luxuriosos, si sapientes sint, dicit absurde similiter et si dicat non reprendendos parricidas; F II, 21. cum ego ista omnia bona dixero, tantum refert, quam magna dicam, cum expetenda, quam valde; F V, 90. quam (aegritudinem) nos ut taetram et inmanem beluam fugiendam diximus; T IV, 45. quid est ..., cur deos ab hominibus colendos dicas? N I, 115. neque ... tradi possunt nisi aut ab iis, qui solam, aut ab iis, qui maxime honestatem propter se dicant || ducant || expetendam; O I, 6. quodsi is esset Panaetius, qui virtutem propterea colendam diceret, quod ea efficiens utilitatis esset; O III, 12. qui .. civium rationem dicunt habendam, externorum negant; O III, 28.

f. de und accus. c. infin.: de bona .. fama ... Chrysippus quidem et Diogenes detracta utilitate ne digitum quidem eius causa porrigendum esse dicebant; F III, 57. de perturbationibus caelestibus et maritimis et terrenis non possumus dicere ... non esse multos, qui ..; N III, 16.

g. elliptisch: qui .. esset ea memoria, qua ante dixi; A II, 4. (sapientes) beatos esse confiteri necesse est. — etiamne in cruciatu ...? — an tu me in viola putabas aut in rosa dicere? T V, 73. adsumit .. Cratippus hoc modo: „sunt autem innumerabiles praesensiones non fortuitae." at ego dico nullam; D II, 109. mundi est corpus effectum ea constrictum conparatione, qua dixi; Ti 15.

III. mit einfachem Object: alqm: ad hunc .. ipsum ⟨me autem dicebat⟩ quaedam institui; A I, 2. his omnibus, quos dixi, consequentes sunt fines bonorum; F II, 34. familiares nostros, credo, Sironem dicis et Philodemum, cum optimos viros, tum homines doctissimos; F II, 119. nec ante aggrediar, quam te ab istis, quos dicis, instructum videro; F II, 119. cum hic adsit ⟨me autem dicebat⟩; F V, 7. eius .., quem dixi, Hegesiae liber est Ἀποκαρτερῶν; T I, 84. ei sunt constituti quasi mala valetudine animi, sanabiles tamen, ut Socrates dicitur; T IV, 80. quid dicam Albucium? N I, 93. quos (Telmesses) ante dixi; D I, 94. Platonem videlicet dicis. — istum ipsum; L III, 1. »is .. ave sinistra dictus populi magister esto«; L III, 9. necessaria praesidia vitae debentur iis maxime, quos ante dixi; O I, 58. cum hoc commune sit potentiae cupidorum cum iis, quos dixi, otiosis; O I, 70. ut is (interiit), quem modo dixi, Alexander; O II, 26. nec umquam (faciendum est) nisi aut rei publicae causa, ut ii, quos ante dixi, aut ..; O II, 50. num, quos ante dixi, Isocratem, Gorgian, ... coëgit ... obmutescere senectus? C 23. qui ... ex eius, quem dico, Deci, facto iudicabant esse ... aliquid ..; C 43. ut huius (Tarquinii), quem dixi, mores veros amicos parare non potuerunt, sic ..; Lae 54. vgl. II, 1, a. T I, 78.

alqd: 1. ohne Ergänzung: elliptisch: nos .. quoniam contra omnes, qui *se scire arbitrantur*, dicere, quae videntur, solemus; A II, 7. (iste philosophus) et complectitur verbis, quod vult, et dicit plane, quod intellegam; F I, 15. (Epicurus) plane dicit, quod intellegit || intellegam ||; F II, 21. non audio nec eum, quod sentiat, dicere existimo; F II, 90. non dico fortasse etiam, quod sentio; T I, 12. ut ante dixi ⟨dicendum est enim saepius⟩; T II, 58. latius aliquanto dicenda sunt et diffusius; T III, 22. apud Euripiden || Euripidem || a Theseo dicta laudantur; T III, 29. plane .. dicunt, quod ad rem pertineat; T IV, 47. cum .. semel dicta sunt; N I, 74. nocere audientibus philosophos iis, qui bene dicta male interpretarentur; N III, 77. nihil est necesse dicere, quae sequuntur; D II, 104. ut eum lusisse potius quam † quod id verum esse || quod [id] verum esset || adfirmet dicere voluisse; R VI, 4. sunt .., qui, quod sentiunt, ... non audeant dicere; O I, 84. quae erant prudentiae propria, suo loco dicta sunt; O I, 143. quae .. harum virtutum (propria), ... nunc dicenda sunt; O I, 143. hercule ita (C. Blossius) fecit vel plus etiam, quam dixit; Lae 37. dicendum est .. saepius; Lae 85. possentne ... ita dici, ut probarentur; P 4. f. quod; F II, 12. O III, 69. rem; P 6. — Ausdruck (vgl. II, 1): „iuvare" .. in utroque (corpore, animo) dicitur, ex eoque „iucundum"; F II, 14. „individua" cum dicitis et „intermundia", ... intellegimus; F II, 75. in ceteris artibus cum dicitur „artificiose"; F III, 32. cum .. in quo „sapienter" dicimus || [dicimus] ||; F III, 32. id eo ipso vitium nominatum puto, vel etiam a vitio dictum vituperari; F III, 40. an senatus ... „quod eius virtute" aut „felicitate" posset dicere? F IV, 22. et agere animam et efflare dicimus et animosos et bene animatos et ex animi sententia || [et animosos ... sententia] ||; T I, 19. iis .. (corporibus) humo tectis, e quo dictum est „humari"; T I, 36. vide, ne „(discessus) a malis" dici verius possit; T I, 83. inest .. velle in carendo, nisi cum sic tamquam in febri dicitur alia quadam notione verbi. dicitur enim alio modo etiam carere; T I, 88. *ita* carere || ea re, † carere || in morte non dicitur; nec enim esset dolendum; dicitur illud: bono carere, quod est malum; T I, 88. neque ulla alia huic verbo, cum beatum dicimus, subiecta

notio est nisi secretis malis omnibus cumulata bonorum complexio; T V, 29 (28). hunc etiam augures nostri (nuncupant), cum dicunt „Iove fulgente, tonante"; dicunt enim „caelo fulgente, tonante"; N II, 65. latrocinari, fraudare, adulterare re turpe est, sed dicitur non obscene; O I, 128. f. II, 2, e, α. F V, 39. Fa 24. vgl. A II, 105. F II, 107. — **Objective** (decorum, honestum, verum u. a. f. unten): nisi omnes hi || si, ii || multa ad veritatem admirabilia dixissent; L II, 33. aliena (Epicurus) dixit in physicis nec ea ipsa, quae tibi probarentur; F I, 26. a Balbo .. animadvertisti, credo, quam multa dicta sint quamque, etiamsi minus vera, tamen apta inter se et cohaerentia; N III, 4. certa dicent ii, qui ..; T I, 17. f. nihil; A I, 46. quod; D II, 8. alterum non dubitabunt, quin et Stoici convenientia sibi dicant et vos repugnantia; F V, 85. Democritea dicit (Epicurus) perpauca mutans, sed ita, ut ea ... depravare videatur; F I, 17. diceres aliquid, et magno quidem philosopho dignum, si ..; T III, 35. mihi videtur ... agendum accuratius et dicendum dignum aliquid horum auribus; R I, 19. qui grandia ornate vellent, enucleate minora dicere; F IV, 6. ut, cum de dis inmortalibus disputemus, dicamus indigna iis || indigna naturis immortalibus ||; N III, 64. innumerabilia dici possunt in hanc sententiam, sed non necesse est; F III, 38. mea: f. ea; A II, 10. Homerum ..., qui minimum dicunt, Lycurgi aetati triginta annis anteponunt fere; R II, 18. tu ... dices ista ipsa obscura planius, quam dicuntur a Graecis; T IV, 10. contenti .. esse debebitis, si probabilia dicentur; Ti 8. ut, si probabilia dicentur, ne quid ultra requiratis; Ti 8. similia fere dici possunt; F I, 50. cum aliquid non veri simile dicatis; N I, 69. tale: f. II, 2, e, α. N I, 91. totum: f. id; L III, 42. — aliquid: si quis semel aliquid in divinatione dispexerit || dixerit, al. ||; D II, 108. f. **aliquis,** D, b, II, 1. dico (9 St.) S. 131, a. — aliud: ita cum aliud diceret atque sentiret; A II, 15. attulisti aliud humanius horum recentiorum, numquam dictum ab ipso illo (Epicuro), quod sciam; F II, 82. ut sentire quoque aliud, non solum dicere videretur; F IV, 57. — alterum: alterum dici non potest, quin ii ... beati sint; T V, 17. cetera: f. illa; C 16. — hoc: is (Democritus) non hoc dicit, quod nos; A II, 73. hoc etiam Platonem in Timaeo dicere quidam arbitrantur, sed paulo obscurius; A II, 123. hoc ne statuam quidem dicturam pater aiebat, si loqui posset; F I, 39. ibi hoc dicit, ubi ..; F II, 20. hoc dictum in una re latissime patet; F II, 52. nisi hoc dicis sua (causa), quod interest omnium recte facere; F II, 72. si ne hoc quidem satis ample, satis honeste dici putas; F II, 76. hoc ipsum instituamus, ut placuit, pluribus verbis dicere, quod uno non poterimus; F III, 55. hoc cum in amicitiis, cum in officiis, cum in virtutibus dicitur, quoquo modo || quomodocumque || dicitur, intellegi tamen, quid dicatur, potest; F V, 30. quis hoc dicit? Stoici scilicet. minime; F V, 93. dici .. hoc in te satis subtiliter non potest; T I, 88. qui hoc Diagorae dixit; T I, 111. quamquam hoc nescio quo modo dicitur, quasi duo simus ...; non inscite tamen dicitur; T II, 47. hoc Terentius a philosophia sumptum cum || [cum] || tam commode dixerit, nos ... non et dicemus hoc melius et constantius sentiemus? T III, 31. hoc isne dicit, qui ..? T V, 26. cui dicere hoc, si sibi constare vellet, non liceret; T V, 75. hoc dicere turpius est quam illud, quod vult, non posse defendere; N I, 70. quasi vero non Graius hoc dicat. at Latine loquitur; N II, 91. bona hoc tua venia dixerim; D I, 25. hoc ... et se audisse scribit Coelius et dixisse eum (C. Gracchum) multis || illum dix. m. ||; D I, 56. quis hoc physicus dixit umquam? haruspices dicunt; D II, 37. non potueras hoc igitur a principio, citharista, dicere? D II, 133. hoc idem si vere dicatur in eo, in quo vis morbi tanta non appareat; Fa 17. an hoc falsum potuisset esse, si esset sescentis saeculis ante dictum? Fa 27. dixerat hoc ille (Scipio), cum puer nuntiavit venire ad eum Laelium; R I, 18. nec .. hoc arroganter dictum existimari velim; O I, 2. hoc idem Sophocles si in athletarum probatione dixisset; O I, 144. vellem nobis hoc idem vere dicere liceret; D III, 1. eae (aedes) serviebant, sed hoc in mancipio Marius non dixerat; O III, 67. nec .. se adduci posse, ut hoc, quem ad modum putaretur, a Biante esse dictum || dictum esse || crederet; Lae 59. f. I, 1, b, β. fas. IV, 2. dolorem; T II, 44. — haec: haec cum dixisset Catulus, me omnes intueri; A II, 63. haec duo, de quibus agitur, quis umquam dixit aut veteris Academiae aut Peripateticorum? A II, 113. num minus haec invidiose dicuntur? A II, 146. an me .., nisi te audire vellem, censes haec dicturum fuisse? F I, 28. possunt haec quadam ratione dici; F I, 62. an haec ab eo (Epicuro) non dicuntur? F II, 7. obsecro, inquit, .. haec dicit Epicurus? F II, 21. haec .. liberius ab eo (Epicuro) dicuntur et saepius; F II, 28. haec dicuntur inconstantissime; F II, 88. haec bene dicuntur; F II, 90. haec dicuntur fortasse ieiunius; F III, 19. fatebuntur Stoici haec omnia dicta esse praeclare; F IV, 19. haec ab Antiocho, familiari nostro, dicuntur multo melius et fortius, quam a Stasea dicebantur; F V, 75. quamvis copiose haec diceremus, si res postularet; T I, 47. neque nos corpora sumus, nec ego tibi haec dicens corpori tuo dico; T I, 52. quas (partes) is, contra quem haec dicuntur, semotas a mente .. putat; T I, 80. has .. poenas pendens (Prometheus) adfixus ad Caucasum dicit haec; T II, 23. haec fere hoc tempore putavi esse dicenda; T II, 67. haec sic dicuntur a Stoicis concluduntur que contortius; T III, 22. haec nostro more nos diximus, Epicurii dicunt suo; T III, 33. aliis haec locis satis accurate a nobis dicta sunt maximeque in iis sex libris, quos ..; T IV, 1. dicebantur haec, quae scripsit || scripta sit, al. || etiam Antiochus locis pluribus; T V, 22. quamquam (haec) non constantissime dici mihi videntur; T V, 23. haec eadem, quae Epicurus, totidem verbis dicit Hieronymus; T V, 118. haec quamquam et inventa sunt acutius et dicta subtilius ab Epicuro; N I, 49. haec et dicuntur et creduntur stultissime; N II, 70. haec cum essent dicta; N III, 95. nec haec, qui divini habentur, profitentur se esse dicturos, nec eorum ... quae falsa sint; D II, 10. haec quoque dialectici dicent, non divini; D II, 11. haec qui ante dicunt, quam rationem sequantur, vides; D II, 17. nonne pudet physicos haec dicere? D II, 33. haec pluribus a me verbis dicta sunt ob eam causam, quod ..; R I, 12. haec Scipio cum dixisset, L. Furium repente venientem aspexit; R I, 17. apud imperitos (ille) audebat haec dicere? — ille vero et magna quidem cum *; R I, 23. quae || haec || cum Scipio dixisset, admodum probans Mummius; R V, 11. haec satis sint dicta nobis; Ti 37. haec ille (deus) dixit; Ti 42. — idem: ferres me, si ego idem dicerem? A II, 72. si .. (Epicurus) idem dicit, quod Hieronymus; F II, 16. nunc idem dico, inquiet; F IV, 71. idem dicetur ab illis, quos modo nominavi; F IV, 45. non semper idem dicere videntur; F V, 12. quod ... illi (Stoici) nomina nova quaerunt, quibus idem dicant; F V, 89. ille (Epicurus) dixerit sane idem in Phalaridis tauro, quod, si esset in lectulo; T II, 18. idem alio modo dicen-

tibus Stoicis; T IV, 6. quid est causae, quin ... liceat idem Peripateticis dicere? T V, 32. ut supra dixi, sed dicendum idem illud paulo uberius videtur; T V, 67. dicemus .. idem, quod in Venere Coa; N I, 75. quod idem dicit Plato; D I, 80. si ... iis ... non idem dicendum est; Fa 33. vide, ne idem dicant; Fa 44. dicebat idem Cotta, Curio; O II, 59. non, quicquid tibi audire utile est, idem || id || mihi dicere necesse est; O III, 52. f. hoc; Fa 17. O I, 144. III, 1. — eadem: eadem dici poterunt in omnibus partibus; A II, 43. eadem dicit, quae Stoici; A II, 69. accipe, quem ad modum eadem dicantur a Clitomacho in eo libro, quem ..; A II, 102. eadem in veteres Academicos Peripateticosque dicenda; A II, 132. quae possunt eadem contra Carneadeum illud summum bonum dici; F II, 42. tu eadem ista dic in iudicio aut ... dic in senatu; F II, 74. quoniam ... eadem fere contra eos dici possunt; F III, 2. eadem .. dicere posses; F III, 12. eadem .. dicuntur a multis; T II, 6. etsi quaedam (Epicurus) commutavit, ... tamen pleraque dicit eadem; N I, 73. rursus eadem dici possunt; N III, 36. quid .. negotii est eadem prope verbis isdem conversa dicere? L II, 17. f. haec; T V, 118. atomos. — illud: qui illud dicant || dicunt ||; F III, 47. illud si qui dicere velit, perabsurdum sit; F V, 30. ut non inscite illud dictum videatur in sue; F V, 38. ut mihi Platonis illud, seu quis dixit alius, perelegans esse videatur: R I, 29. siquidem et illud bene dictum est a Pythagora ... et quod Thales; L II, 26. illud etiam apud Accium ... quamquam ab impio rege dicitur, luculente tamen dicitur; O III, 102. f. Ausdruck; T I, 88. idem; T V, 67. — illa: tum et illa dixit Antiochus, quae heri Catulus commemoravit a patre suo dicta Philoni, et alia plura; A II, 12. ipsa illa ... polite apteque dixerunt; F IV, 5. apud imperitos tum illa dicta sunt; F IV, 74. hos Latinos ii soli legunt, qui illa recte dici putant; T II, 8. »ut illa ad alios dicta et praecepta excidant;« T III, 71. quod .. maxumum argumentum est non dici illa subtiliter, quod ..; T IV, 7. modo satis illa dilucide dixerimus pro rerum obscuritate; T IV, 33. quod illa, quae a Graecis accepissent, Latine dici posse diffiderent; N I, 8. cum a principe Epicureorum accepissem, quem ad modum (illa) dicerentur; N I, 59. ad haec illa dici solent primum ab iis, qui ..; R III, 26. is (Appius Claudius) ... non dubitavit dicere illa, quae versibus persecutus est Ennius, ... ceteraque gravissime; C 16. f. II, 2, d. α. T I, 83. — ipsum: f. hoc; F III, 55. — ipsa: f. Abjectiv, aliena. illa; F IV, 5. — id: si .. amicus ... nec usquam id scripserit, ut scripsit Fadius, nec cuiquam dixerit; F II, 58. si id dicis, vicimus; F II, 72. id a primo rectissime dicitur; F III, 32. nondum id quidem audeo dicere; F IV, 1. nemo id quidem dicit, etsi Democritum insimulat Epicurus, Democritii negant; T I, 82. ecquis id || sit quid, id quis || dixerit? certe nemo? T I, 87. non audeo dicere id quidem || id d. q., id q. d., id d. equidem ||; T II, 14. id quidem illi ipsi, qui dolorem malum esse negant, non solent dicere; T II, 17. quod omnes uno verbo „malum" appellamus, id tot modis posse dicere; T II, 30. quem (Posidonium) et ipse saepe vidi et id dicam, quod ..; T II, 61. non usquam id quidem dicit omnino; T V, 24. numquam id (Epicurus) diceret, si ipse se audiret; T V, 31. quodcumque nostros animos probabilitate percussit, id dicimus; T V, 33. id velim audire quem ad modum his putes consentaneum esse id dicere; T V, 82. arbitrabar illum (familiarem) propter benivolentiam uberius id dicere; N I, 58. neque (Metrodorus) id semel dicit, sed saepius; N I, 113. id praecise dicitur; N II, 73. neque id dicitis superstitiose atque aniliter, sed physica constantique ratione; N III, 92. id .. sine divinatione coniectura (haruspices) poterant dicere; D II, 75. aliquid sibi dicere (Epicurus) videtur, cum id dicat, quod omnium mentes aspernentur ac respuant; Fa 47. id totum dixi ex Crassi, sapientissimi hominis, sententia; L III, 42. cum id, quod quaque persona dignum est, et fit et dicitur; O I, 97. quod .. facere turpe non est, modo occulte, id dicere obscenum est; O I, 127. dicturusne sit id Rhodiis an ..; O III, 50. tum magis id diceres, Fauni, si ..; Lae 25. f. vitium; O III, 65. — ea: ea dicam, quae mihi sunt in promptu; A I, 4. simul videre, satisne ea commode dici possint Latine; A I, 14. a me .. ea, quae in promptu erant, dicta sunt; A II, 10. dicam .. nec mea nec ea, in quibus ..; A II, 10. quasi ... non possim quem ad modum ea dicantur, ostendere! F II, 7. ea ... quam magnifice sunt dicta ab illis, quam splendide! F IV, 6. ea dicas, quae non sentias? F II, 77. ea cum dixissent; F IV, 61. etsi ea quidem ... quamvis ad aetatem recte isto modo dicerentur; F V, 27. ea dicta sunt a te, nec minus plane [verbis] quam dicuntur a Graecis [aptis]; F V, 96. Epicurus .. ea dicit, ut mihi quidem risus captare videatur; T II, 17. ea qui consideret quam inconsulte ac temere dicantur; N I, 43. Chrysippus ... ea dicit, ut ..; N II, 16. videsne me non ea dicere, quae Carneades, sed ea, quae princeps Stoicorum Panaetius dixerit || dixit || ? D II, 97. cum ea Scipio dixisset; R II, 64. si ea dixeris, quae contra iustitiam dici solent; R III, 8. nunc ea dicenda sunt L. Furio Philo, quae ..; R III, 8. philosophorum more ... ea nunc articulatim distincta || † delecta, al. || dicuntur; L I, 36. in qua (philosophia) dicuntur ea, quae non multum discrepent ab opinione populari; P 2. f. Abjectiv, aliena. — istud, istuc: tu istuc dixti bene Latine, parum plane; F II, 10. istud quidem .. optime dicis, sed quaero ..; F III, 13. non sum ita hebes, ut istud dicam; T I, 12. istud quidem ita vobis dicere necesse est; N I, 84. dicitur quidem istuc .. a Cotta, et vero saepius, ... sed ..; D I, 8. — ista: me .. ista delectant, cum Latine dicuntur et isto modo; A I, 18. minus .. acer est adversarius is, qui ista ... negat Academicos omnino dicere; A II, 12. quamquam nihil mihi tam mirum videtur quam ista || ita || dici, ab Antiocho quidem maxime; A II, 102. explicavi paulo ante Clitomacho auctore, quo modo ista Carneades diceret; A II, 102. cum .. tuus iste Stoicus sapiens syllabatim tibi ista dixerit; A II, 119. dicuntur ista .. magnifice; F III, 11. Staseam Neapolitanum, doctorem illum tuum, nobilem sane Peripateticum, aliquanto ista secus dicere solitum; F V, 75. iam mallem Cerberum metueres quam ista tam inconsiderate diceres; T I, 12. f. eadem; F II, 74. — multa: multa dicta dialectice; A I, 8. idcirco heri non necessario loco contra sensus tam multa dixeram; A II, 79. utramque in partem multa dicuntur; A II, 124. Theophrasto multa diserte copioseque *contra* dicente; A II, 134. quoniam satis multa dixi; A II, 147. ita multa dicunt, quae vix intellegam; F IV, 2. video .. ab eo (Epicuro) dici multa severe, multa praeclare; T III, 46. cur Stoicus ... multa diceret? T V, 18. qui (Epicurus) multa praeclare saepe dicit; T V, 26. multa .. a te contra istam sententiam dicta sunt; T V, 82. cum ipse tam multa dixissem; N II, 3. multa praetereunda sunt [et tamen multa dicuntur]; N II, 131. multa istius modi dicuntur in scholis; D II, 31. in eo (animo) et formae versantur et actiones, et multa audiri, multa dici

videntur; D II, 139. multa etiam breviter et commode dicta memoriae mandabam; Lae 1. nos multa inconsiderate ac temere dicimus; Ti 21. f. Abjectiv; N III, 4. — plura: ob eam causam contendi, ut plura dicerem, quod ..; T I, 111. f. illa; A II, 12. — nihil: de omnibus quaeritur, nihil certi dicitur; A I, 46. nihilne praeterea diximus? A II, 79. contra posteriorem (divisionem) nihil dici oportere; A II, 99. nihil potest dici inconsideratius; A II, 132. dici .. nihil potest verius; F II, 9. nihil praeterea est magnopere dicendum; F II, 85. contra hoc || haec || attende me nihil dicere; *illud dicere,* ... sapientem esse non satis esse ad beate vivendum; F V, 81. aut hoc dicis: „miser est Crassus" ... aut nihil dicis omnino; T I, 14. omittamus hunc (Epicurum) .. nihil prorsus dicentem; T II, 45. nihil aliud dicent nisi eam viam, qua ..; T III, 42. nihilne tibi videntur an aliquid dicere? T IV, 46. nihil intellego dici potuisse constantius; T V, 25. quodsi falluntur ii, qui nihil sine aliqua probabili coniectura ac ratione dicunt; D II, 16. nihil contra dico; D II, 46. nescio quo modo nihil tam absurde dici potest, quod non dicatur ab aliquo philosophorum; D II, 119. nec cognovi quemquam, qui maiore auctoritate nihil diceret; D II, 139. si quis velit ... ita dicere ..., nihil dicat; Fa 32. nihil .. dicitur a philosophis, quod quidem recte honesteque dicatur, quod *non* ..; R I, 2. Themistocles .. nihil dixerit, in quo ipse Areopagum adiuverit, at ille vere *a* se adiutum Themistoclem; O I, 75. qui nihil dicit, nihil facit, nihil cogitat denique nisi lubenter ac libere; P 34. f. Abjectiv; A I, 46. II, 2, e, *α*. N I, 91. — non nulla: f. II, 2, e, *α*. F IV, 12. — omne: omne ... mihi praeclare dici videtur; F III, 19. vgl. **dictum,** II, 1. praesto. — omnia: quoniam non possunt omnia simul dici; F V, 21. non omnia illum transfugam ausum esse senatui dicere; D I, 100. f. haec; F IV, 19. — pauca: pauca etiam nunc dicam ad reliquam orationem tuam; F II, 85. pauca ante dicenda sunt; O II, 19. f. II, 2, e, *α*. F IV, 12. — paulum: paulum ante dicendum est; A II, 128. — permulta: ad has omnes visiones inanes Antiochus ... permulta dicebat; A II, 49. — pleraque: pleraque sunt dicta in illis libris; L III, 13. f. eadem; N I, 73. — quod: ut etiam illud absurdum sit, quod interdum soletis dicere; A II, 58. quod initio dixisti, videamus quale sit; A II, 72. placet .. Chrysippo ... quiescere, id est, quod ab iis || his || dicitur, ἡσυχάζειν; A II, 93. quod modo dicebas; F I, 55. quod cum dixissent, ille (Arcesilas) contra; F II, 2. quod quidem mihi si quando dictum est ⟨est autem dictum non parum saepe⟩; F II, 12. quod tamen dicitis; F II, 31. quod vos interdum vel potius nimium saepe dicitis; F II, 41. quod a te etiam paulo ante dictum est; F II, 49. ne id non pudeat sentire, quod pudeat dicere; F II, 77. quod nobis non licet dicere; F III, 48. ut in sole, quod a te dicebatur, lucernam adhibere nihil interest; F IV, 29. quod si qui deus diceret; F V, 8. quod cum ille (Pomponius) dixisset; F V, 96. quod subtiliter magis quam dilucide dicitur; T I, 41. quod in amatorio sermone dici solet; T III, 72. quod in omni perturbatione dicitur; T IV, 76. nihil est .. omnium, ... quod gravius magnificentiusque dicatur; T V, 1. quid erit in philosophi gravitate quam in volgi opinione stultorumque turba quod dicatur aut gravius aut grandius? T V, 46. quod ... me .. plaudente dicit; T V, 73. quod eo errore dixisti, quia existumas ..; N II, 73. quod tu quoque, Balbe, visus es dicere; N III, 46. ex quo intellegitur, ut fatum sit non id, quod superstitiose, sed id, quod physice dicitur; D I, 26. si .. aliquid certi haberem, quod dicerem; D II, 8. quod certe vobis ita dicendum est; D II, 21. an hoc eiusdem modi est, quale Pherecydeum illud, quod est a te dictum? D II, 31. quod et a te usurpatum est et dicitur ab illis; D II, 35. quod .. in iis libris dictum est, qui sunt de natura deorum; D II, 148. non desinam te uti teste, ut hoc, quod dico, probem; R I, 61. tum fit illud, quod apud Platonem est luculente dictum; R I, 65. id .. tenetote, quod initio dixi; R II, 57. fides .. nomen ipsum mihi videtur habere, cum fit, quod dicitur; R IV, 7. quod si ita recte dicitur, ut mihi quidem plerumque videri solet; L I, 19. quod idem ad contrariam laudem in virtute || virtutem || dici potest; L I, 51. illud .. quale est, quod paulo ante dixisti? L II, 5. quod quom dico, legem a me dici intellegi volo; L III, 3. quod a te modo, Quinte, dictum est; L III, 39. id ipsum, quod dicis, expecto; L III, 49. credamus .., quia fiat, quod dictum est, appellatam fidem; O I, 23. quod apud Platonem est in philosophos dictum; O I, 28. ut ... non sit contra officium non facere, quod dixeris; O I, 32. quod quidem his temporibus in multis licet dicere; O I, 139. existimo Panaetium ... hoc ipsum sensisse, quod dixerit, „solere" modo, non etiam „oportere"; O III, 18. quod dictum non est, id praestandum putas? O III, 55. quod etsi saepe dictum est, dicendum est tamen saepius; O III, 69. verum .. illud est, quod a Tarentino Archyta ... dici solitum ... commemorare audivi; Lae 88. nescio quo modo verum est, quod in Andria familiaris meus dicit; Lae 89. f. hoc; F III, 55. idem; T II, 18. N I, 75. D I, 80. nihil; D II, 119. R I, 2. vitium; O III, 67. I, 1, b, *α*. difficilis; Lae 23. — id quod: id quod iis dicere necesse est; D II, 92. id quod ego magno quondam cum assensu omnium dixi; C 62. — quae: »quae cum dicta, in conspectu consedimus omnes;« A I, 15. quae cum diceret constanter; A I, 16. quae supra dicta sunt; A I, 22. quae cum dixisset; A I, 43. II, 13. exspecto ea, quae te pollicitus es, Luculle, ab Antiocho audita dicturum; A II, 10. quia non laboro, quam valde ea, quae dico, probaturus sim, eo minus conturbor; A II, 10. ad ea, quae contra dicerentur, dici oportere putabant; A II, 17. quod ea sustinere vix poterat, quae contra Academicorum pertinaciam dicebantur; A II, 18. si quis .. ea, quae dicta sunt, labefactare volet; A II, 36. quae .. ab his dicuntur, sic persequamur, ut ..; A II, 45. quae cum dixisset ille, finem fecit; A II, 62. (ut oratio hominis) nihil praetereuntis eorum, quae pro illa causa dici possent; A II, 64. me ... ea sentire, quae dicerem; A II, 65. nunc ad ea, quae a te, Luculle, dicta sunt; A II, 71. haec .., quae iam dicam, sunt sumpta de primo (libro); A II, 98. quae contra sensus contraque perspicuitatem dicantur; A II, 99. cui (Antiocho) erant ea, quae paulo ante dixi, notissima; A II, 102. quid, si, quae dicuntur in utramque partem, et acuta mihi videntur et paria? A II, 133. quae dicta sunt ab iis, quos probamus; F I, 6. quae et splendide dicta sint neque sint conversa de Graecis; F I, 6. quae cum dixissem; F I, 26. si probarem, quae ille (Epicurus) diceret; F I, 27. tibi, .. si mihi probabis ea, quae dices, libenter assentiar; F I, 28. ea ... ipsa, quae ab illo inventore veritatis et quasi architecto beatae vitae dicta sunt, explicabo; F I, 32. si ea, quae dixi, sole ipso illustriora et clariora sunt; F I, 71. quae cum dixisset, explicavi, inquit, sententiam meam; F I, 72. quae paulo ante dixi; F II, 34. quae dicebantur a te; F II, 53. quae Peripatetici, quae Stoici dicunt; F II, 76. ea, quae dixi, ad corpusne refers? F II,

87*

107. si perstiteris ad corpus ea, quae dixi, referre; F II, 107. quae cum dixissem; F II, 119. quae cum essent dicta; F II, 119. quae adhuc, Cato, a te dicta sunt; F III, 12. et istis quidem, quae modo dixisti, utar potius Latinis; F III, 16. consentaneum est his, quae dicta sunt, ratione illorum —; F III, 48. quae cum dixisset, finem ille; F IV, 1. quae a te dicta sunt; F IV, 3. 24. 73. aliud (est) ea, quae dicas, ratione et arte distinguere; F IV, 10. ea .., quae modo dixisti, cum iis conferamus, quae tuis antepono; F IV, 24. quae cum magnifice primo dici viderentur, considerata minus probabantur; F IV, 55. qui si ea, quae dicit, ita sentiret, ut verba significant; F IV, 60. quae diligentissime contra Aristonem dicuntur a Chrysippo; F IV, 68. ista, inquit, quae dixisti, valere, locupletem esse, non dolere, „bona" non dico; F IV, 72. ut audias me, quae a te dicta sunt, refellentem; F IV, 80. quae cum essent dicta, discessimus; F IV, 80. [quae contra voluptatem dicta sunt, eadem fere cadunt contra vacuitatem doloris]; F V, 21. quae adhuc dixisti; F V, 27. ut ea, quae dixi, quam perfectissima natura haberemus; F V, 44. quod ... magis .. ipsum propter se expetendum (est) quam aut sensus aut corporis ea, quae diximus; F V, 60. quae cum dixisset paulumque institisset; F V, 75. quae sunt a te dicta; F V, 76. illud dico, ea, quae dicat, praeclare inter se cohaerere; F V, 79. quae .. dici Latine posse non arbitrabar; F V, 96. certa ut sint et fixa, quae dixero; T I, 17. sed haec quidem, quae dixi, cor, cerebrum, animam, ignem vulgo; T I, 19. ut ea, quae dico, mihi liceret invenire; T I, 98. pro Academia .. quae dicenda essent; T II, 4. an eadem breviter attingam, quae modo dixi? T II, 42. quae Carneades contra dixerit, scripta sunt; T III, 54. spe eorum omnium, quae supra dixi, fore ut ..; T III, 41. quae modo expressa ad verbum dixi; T III, 44. eorum, quae modo dixi, si quid extitit; T III, 82. haec, quae dico, cogitatione inter se differunt, re quidem copulata sunt; T IV, 24. quae dicit, idem valent; T V, 24. multa .., quae dicentur in his libris, colligunt; N I, 4. in iis, quae (Xenophon) a Socrate dicta rettulit; N I, 31. ista, quae vos dicitis, sunt tota commenticia; N I, 94. quae cum Cotta dixisset, tum Velleius: ne ego, inquit, incautus! N II, 1. quae dicuntur a me; N II, 19. quae ... certe non diceret; N II, 49. sic ea, quae dixi, iis solis confitendum est esse parata, qui utuntur; N II, 157. quae cum Balbus dixisset, tum adridens Cotta: sero, inquit ..; N III, 1. quae a te nudius tertius dicta sunt; N III, 18. quae dicuntur a Stoicis; N III, 39. iis, quae dicta sunt, vehementer adsentior; N III, 65. eundem .. (Dionysium) ferunt haec, quae dixi, sublata de fanis in forum protulisse; N III, 84. quae cum dixisset, Cotta finem; N III, 94. quae cum dixisset Quintus, praeclare tu quidem, inquam, paratus *; D I, 132. dicendum est mihi .. ad ea, quae sunt a te dicta; D II, 8. quae sine lacrimis non possumus dicere; D II, 22. quae cum ille dixisset, tum ego rursus quasi ab alio principio sum exorsus dicere: non ignoro, inquam ..; D II, 101. si curatio daretur valetudinis, haec quoque, quae dixi, darentur; D II, 123. an ea, quae dixi, ... quicquam significant nisi acumen hominum? D II, 145. quae paulo ante dixi; D II, 145. quae cum essent dicta, surreximus; D II, 150. spero .. multo uberiora fore, quae a te dicentur, quam illa ... omnia; R I, 37. ex ea genus aliquod ecflorescere ex illis, quae ante dixi, solet; R I, 45. tum Laelius: prorsus, inquit, expressa sunt a te quae dicta sunt ab illo (Platone); R I, 68. quae cum Scipio dixisset; R II, 28. quae cum dixisset Laelius; R III, 42. quae dici latius uberiusque potuerunt; R V, 6. quae dicam, trade memoriae; R VI, 10. quae cum dixisset; R VI, 26. ex iis || his || .., quae dixisti, † Attico videtur mihi quidem certe ex natura ortum esse ius; L I, 35. his || iis || omnibus haec, quae dixi, probentur; L I, 38. id quod ante oculos ex iis est, quae dicta sunt; L I, 48. quae a me adhuc dicta sunt *; L I, 57. nihil .. tam dissimile quam .. ea, quae ante dixisti; L II, 17. (honestum versatur) in omnium, quae fiunt quaeque dicuntur, ordine et modo; O I, 15. ut (fortis civis) ... mortem .. oppetat potius quam deserat illa, quae dixi; O I, 86. si quando ea, quae dixi, pugnare inter se viderentur; O II, 9. de illis tribus, quae ante dixi, benivolentiae praecepta videamus; O II, 32. haec || ea || ipsa, quae dixi, sentio fuisse longiora; C 55. cum ea, quae dicuntur in scholis θετικῶς, ad nostrum hoc oratorium transfero dicendi genus; P 5. de iis .., quae diximus, haec sit prima distinctio; Ti 7. §. haec; R V, 11. eadem; A II, 69. F II, 42. illa; F IV, 5. ea; D II, 97. R III, 8. — quid: quam (rationem), nisi quid dicis, praetermittamus; T I, 39. si quid in domestico luctu hilarius ab iis (pueris) factum est aut dictum; T III, 64. an tibi irasci tum videmur, cum quid in causis acrius et vehementius dicimus? T IV, 55. stomachabatur senex, si quid asperius dixeram; N I, 93. — quid? sine pertinacia, quid constantissime dicatur, exquirere; A II, 9. quid .. tam absurde dici potest, quam cum ita loquuntur ..? A II, 36. quid dicere habeant, cur illa vera definitio sit? A II, 43. quid ambigue dictum sit; A II, 91. satis .. mihi est te iam bene accepisse, quid dicam; A fr. 19. in quibus (litteris), ... quid a singulis philosophiae disciplinis diceretur, persecuti sumus; F I, 12. quid ei (Epicuro) reliquisti, nisi te, quoquo modo loqueretur, intellegere, quid diceret? F I, 26. quid eo miserius dici aut fingi potest? F I, 41. ergo illi intellegunt, quid Epicurus dicat, ego non intellego? F II, 13. quamquam non negatis nos intellegere, quid sit voluptas, sed quid ille ... (Epicurus) dicat; F II, 15. ut ille (Hieronymus) facit, qui, quid dicat, intellegit; F II, 16. illud quaero, quid ei ... consentaneum sit dicere; F II, 70. non quaero, quid (Epicurus) dicat, sed quid convenienter possit rationi et sententiae suae dicere; F II, 84. audi, ... moriens quid dicat Epicurus; F II, 96. quid tibi dicendum sit, oblitus es; F II, 98. non ignoranti tibi, inquit, quid sim dicturus, ... respondebo; F III, 14. quid .. dici poterit, ... quo minus homines ... se abstineant? F III, 38. me non quaerere, inquam, hoc tempore, quid virtus efficere possit, sed quid constanter dicatur; F V, 79. illud urgueam, non intellegere eum, quid sibi dicendum sit; F V, 80. non .. quaero, quid verum, sed quid cuique dicendum sit; F V, 83. quid dicis igitur? T I, 12. quid .. dicant et quid sentiant ii, ... nemo ... ignorat; T II, 7. solent .. isti negare nos intellegere, quid dicat Epicurus; T III, 37. non .. verbo solum (Epicurus) posuit voluptatem, sed explanavit, quid diceret; T III, 46. quid ad has definitiones possint dicere; T IV, 48. non quid quisque dicat, sed quid cuique dicendum sit, videre; T V, 28. testificaris, quid dixerim aliquando aut scripserim; T V, 33. quo quid potest dici perversius? T V, 50. miserius .. stultitia quid possumus dicere? N I, 23. Epicurus .. tuus ... quid dicit, quod ... dignum esset? N I, 61. quo quid dici potuit obtusius? N I, 70. ego .. te disputante, quid contra dicerem, mecum ipse meditabar; N III, 1. qui (Heraclitus) quoniam quid diceret intellegi noluit, omittamus; N III, 35. quid .. dicis? N III, 47.

quid hoc somnio dici potest divinius? D I, 58. sint falsa quaedam (somnia); contra vera quid dicimus? D I, 60. ut, quid a quoque, et quid contra quemque philosophum diceretur, intellegi posset; D II, 2. quo quid potest dici absurdius? D II, 98. cum .. proprium sit Academiae ..., quid in quamque sententiam dici possit, expromere; D II, 150. quo quid dici potest stultius? L I, 46. quo quid potest dici inmanius? L I, 49. quid .. foedius avaritia, quid inmanius libidine, quid contemptius timiditate, quid abiectius tarditate et stultitia dici potest? L I, 51. quid eo (animo) dici aut cogitari poterit beatius? L I, 60. [semper .. in fide quid senseris, non quid dixeris, cogitandum]; O I, 40. non id spectandum est, quid dicat, sed quid consentaneum sit ei dicere; O III, 117. quid quoque die dixerim, audierim, egerim, commemoro vesperi; C 38. s. hoc; F V, 30. II, 2, e, α. D II, 43. — quae? modo, quae dicat ille (Epicurus), bene noris; F I, 15. quae (Epicurii) dicant, videamus, quo modo, neglegamus; T III, 33. — quicquam: alii .. negabant se pro hac evidentia quidquam priores fuisse dicturos; A II, 17. nec .. quicquam ita dicam, ut quisquam id fingi suspicetur; A II, 98. negant ab ullo philosopho quicquam dictum esse languidius; T V, 25. s. II, 2, e, α. N I, 97. — quidque: vobis .. minus notum est, quem ad modum quidque dicatur; N II, 73. ut ... verbis .., quid sit et quot modis quidque dicatur, definiam saepius; R I, 38. — quicquid: quicquid dixerint; A II, 35. quicquid ita fit aut dicitur; F III, 59. ut (Aristoteles) in omnibus rebus, quicquid ex utraque parte dici posset, exprimeret; F V, 10. — quidvis: s. II, 2, e, α. D I, 33. — satis: putabam .. satis, inquit, me dixisse; F IV, 2. satis erat dictum; N I, 45. — unum: e quibus unum mihi videbar ab ipso Epicuro dictum cognoscere; F II, 82. — utrumque: ex quo exardescit sive amor sive amicitia; utrumque enim dictum || ductum || est ab amando; Lae 100. — 2. **mit Ergänzung**: a. **directe Rede**: ut ... illa dicant Alcmaeonis: »sed mihi neutiquam || ne utiquam || cor consentit cum oculorum aspectu«; A II, 52. nec mihi illud dixeris: „haec ... sunt ..;" F I, 25. hoc dixerit potius Ennius: »nimium boni est, cui nihil est * mali«; F II, 41. cum illa dicuntur: »ego sum Orestes«; F V, 63. cum .. „nosce te" dicit, hoc dicit: „nosce animum tuum"; T I, 52. [quid ille dux Leonidas dicit? „pergite animo forti, Lacedaemonii"]; T I, 101. in eo .. libro ... dicis haec: „nec equidem habeo ..;" T III, 41. contra dicuntur haec: quis tam demens, ut sua voluntate maereat? T III, 71. nihil aliud dicis nisi: „numquam vidi solem aut mundum beatum"; N I, 96. illud quidem dici, praesertim a Stoicis, nullo modo potest: non isset ..; D II, 24. fortuitae sunt causae, quae efficiant, ut vere dicantur, quae ita dicentur: „veniet in senatum Cato"; Fa 28. itaque in probris maxime in promptu est, si quid tale dici potest: »vos enim, iuvenes ...« et si quid eius modi: »Salmacida || Salmaci, da ||, spolia sine sudore et sanguine;« O I, 61. vides in hac tota disceptatione non illud dici: „quamvis hoc turpe sit ..;" O III, 53. apud Xenophontem .. moriens Cyrus maior haec dicit: „nolite ..;" C 79. quod in Andria familiaris meus dicit: »obsequium amicos, veritas odium parit«; Lae 89. „nihilne .. interest" ⟨nam hoc dicet aliquis⟩, „patrem quis necet anne servum?" P 24. s. 1. nihil; T I, 14. — b. de: s. **de**, I. dico (S. 600—602). — c. **indirecte Frage**: cum a philosophis compluribus permulta dicantur, cur nec ... sit numeranda; F I, 31. adhuc ea dixi, causa cur ... fuisset; F IV, 44. haec diceremus ..., quam multa ... spectacula animus in locis caelestibus esset habiturus; T I, 47. quidnam dici potest, quam ob rem C. Fabricio tolerabilis ea (paupertas) fuerit, alii negent se ferre posse? T III, 56. quo .. tu illa modo diceres! quanta ... esset ..; N II, 147. vgl. bilem. — d. accus. c. infin.: illud dicimus, non .. esse ..; A II, 52. cum visa in animos || animis || imprimantur, non vos id dicere, ... nihil interesse; A II, 58. illud .. perabsurdum, quod dicitis, probabilia vos sequi, si nulla re || re nulla || impediamini; A II, 59. restat illud, quod dicunt, ... oportere; A II, 60. quid paulo ante, inquit, dixerim, nonne meministi, ... variari ... voluptatem? F II, 10. hoc frequenter dici solet a vobis, non intellegere nos ..; F II, 12. id .. si ita dicit, non esse reprehendendos, ... dicit absurde; F II, 21. idem (philosophus) natura victus ... dicit alio loco id, ... non posse iucunde vivi; F II, 49. hoc .. identidem dicitis, non intellegere nos; F II, 75. id .. Socratem ... audio dicentem, cibi condimentum esse famem, potionis sitim; F II, 90. potius ergo illa dicantur: turpe esse ..; F II, 95. tantum dico, magis fuisse vestrum ..; F II, 103. illud .. ipsum qui obtineri potest, quod dicitis, ... voluptates ... pertinere? F II, 107. ut videantur ... iidem hoc esse dicturi, ... meliorem .. esse ..; F III, 47. hoc loco tantum dico, ... locum ... esse tractatum; F IV, 5. (finem) declarantem illud, quod a te dictum est, convenienter naturae vivere; F IV, 14. atque ipsa hominis institutio || inst. hom. || si loqueretur, hoc diceret, ... coeptus .. fuisse; F IV, 41. quod .. dicitis, informari non posse virtutem; F IV, 45. si verum respondere velles, Cato, haec erant dicenda, ... te animadvertisse; F IV, 62. illud mihi a te nimium festinanter dictum videtur, sapientis .. esse .. beatos; F V, 77. illud dico, ea, quae dicat, praeclare inter se cohaerere; F V, 79. dixerit hoc idem Epicurus, semper beatum esse sapientem; F V, 80. sin vera sunt, quae dicuntur, migrationem esse mortem; T I, 98. id ... non solent dicere, cuiquam suave esse cruciari; T II, 17. cum (Epicurus) hoc ipsum dicit, summum malum esse dolorem; T II, 28. hoc (Epicurus) dicit, et hoc ... Zeno ... contendere et magna voce dicere solebat, eum esse beatum ..; T III, 38. quid .. dicemus, cum ..., quid dicemus, Cleanthe? num in illa re ... mali nihil fuisse? T III, 77. illud iam supra diximus, ... fieri ... posse; T IV, 67. ut (Persaeus) ne hoc quidem diceret, illa inventa esse deorum, sed ipsa divina; N I, 38. hoc dico, non ab hominibus formae figuram venisse ad deos; N I, 90. an, inquit, oblitus es, quid initio dixerim, facilius me ... posse dicere? N II, 2. eodem .. illa etiam differemus, quod Chrysippum dicere aiebas, ... esse aliquid ..; N III, 18. sin autem id dicis, nihil esse mundo sapientius, nullo modo prorsus adsentior; N III, 21. si verum est || esset ||, quod Aristo Chius dicere solebat, nocere .. philosophos ..; N III, 77. quod .. ab ipso (Socrate) in libris Socraticorum saepe dicitur, esse ..; D I, 122. hoc non dubitans dixerim, ... esse .. divinationem; D I, 125. qui idem istuc quidem dicunt, quod est dictum a te, ... ducem esse ..; D II, 35. quod Carneadem Clitomachus scribit dicere solitum, nusquam se fortunatiorem quam Praeneste vidisse Fortunam; D II, 87. quam multa ego Pompeio, quam multa Crasso, quam multa huic ipsi Caesari a Chaldaeis dicta memini, neminem ... esse moriturum! D II, 99. qui (Epicurei) ..., cum id pudet, illud tamen dicunt, quod est inpudentius, veras esse ..; Fa 37. hoc dico, controversiam totam istam posse sedari; L I, 54. nec verum est, quod dicitur a quibusdam, ... initam

esse ... societatem; O I, 158. illud .. absurdum est, quod quidam dicunt, ... aliam . esse ..; O III, 28. hoc queo dicere, non me quidem iis esse viribus, quibus ..; C 32. hoc vere .. licet dicere, P. Scipioni ... illum diem clarissimum fuisse, quom ..; Lae 12. hoc .. in talibus viris quid adtinet dicere, si contendisset, impetraturum non fuisse? Lae 39. quod Tarquinium dixisse ferunt exulantem, tum || tum exul., [exsul.] || se intellexisse ..; Lae 53. ita fit verum illud, quod initio dixi, amicitiam nisi inter bonos esse non posse; Lae 65. verum .. illud est, quod dicitur, multos modios salis simul edendos esse, ut amicitiae munus expletum sit; Lae 67. avia mea dicebat hoc, quod dicis, fato omnia fieri; fr V, 108. ſ. 1. nihil; F V, 81. II, 2, e, α. A II, 28. F V, 72.

actionem: actioni illi potius, quam modo dixi, et saltationi (similem sapientiam esse arbitramur); F III, 24.

adulteria: stupra dico et corruptelas et adulteria, incesta denique; T IV, 75.

aegritudinem: aegritudinem dico et metum; T IV, 36.

aemulationem: aemulatio .. dupliciter illa quidem dicitur ...; nam et imitatio virtutis aemulatio dicitur ... et est aemulatio aegritudo; T IV, 17.

aëra, aethera: dicatur .. tam „aether“ Latine, quam dicitur aër; N II, 91.

altitudinem: exercenda etiam est facilitas et altitudo animi, quae dicitur; O I, 88.

amicitiam, amorem: ſ. alqd, 1. utrumque.

amputationem: sarmentorum ea, quam dixi, aliorum amputatio, aliorum inmissio (me delectat); C 53.

animal: praeter animam, unde animantium quoque constet animus, ex quo animal dicitur; N III, 36.

animatos, animosos: ſ. alqd, 1. Ausdruck; T I, 19.

animum: ipse .. animus ab anima dictus est; T I, 19.

anxietatem: ex quo in aliis anxietas, unde anxii, in aliis iracundia dicitur; T IV, 27.

appetitum: (animal) incipit ... intellegere, quam ob causam habeat eum, quem diximus, animi appetitum; F V, 24.

aquam: reliqua || reliquae || partes accipiendi et quasi patiendi (habent), aquam dico et terram; A I, 26.

atomos: (Epicurus) dicit eadem, atomos, inane, imagines, infinitatem locorum innumerabilitatemque mundorum; N I, 73.

bilem: sanguinem, bilem, pituitam, ossa, nervos, venas, omnem denique membrorum et totius corporis figuram videor posse dicere, unde concreta et quo modo facta sint; T I, 56.

bonum: possumusne .. in vita summum bonum dicere? F II, 26. quod (bonum, malum) saepe iam dictum est; F III, 61.

caelum: solem dico et lunam et vagas stellas et inerrantes et caelum et mundum ipsum et earum rerum vim; N II, 80.

capita: mihi .. non idem faciundum puto, sed ipsa capita dicenda; A II, 49.

causam: ſ. **causa**, II, 1. dico (5 St.) S. 393, b.

cocleam: ut si quis medicus aegroto imperet, ut sumat »terrigenam« ... potius quam hominum more cocleam diceret || dicere, [dicere] ||; D II, 133.

cogitationem: illud .., quod vincit haec omnia, rationem dico et, si placet pluribus verbis, mentem, consilium, cogitationem, prudentiam, ubi invenimus? N II, 18.

comprehensionem: inter scientiam et inscientiam comprehensionem illam, quam dixi, collocabat; A I, 42.

concordes: aliis cor ipsum animus videtur, ex quo excordes, vaecordes concordesque dicuntur et Nasica ille prudens bis consul Corculum et »egregie cordatus homo, catus Aelius Sextus«; T I, 18.

consensum, conspirationem: qualis est .. omnis haec, quam dico, conspiratio consensusque virtutum, tale est ... honestum; F V, 66.

consilium: ſ. cogitationem.

controversiam: parvam .. controversiam dicis, at || ac || non eam, quae dirimat omnia! L I, 54.

copiam: quam .. isti (voluptarii philosophi) bonorum copiam dicunt? T III, 40.

corruptelas: ſ. adulteria.

cultus: cultus dico agrorum extructionesque tectorum; N II, 150.

curiam: (curiam) Hostiliam dico, non hanc novam; F V, 2.

decorum: pertinet .. ad omnem honestatem hoc, quod dico, decorum; O I, 95.

despicientiam: despicientia adhibenda est rerum humanarum, quam saepe dico; O I, 72.

deos: nec quemquam vidi, qui magis ea, quae timenda esse negaret, timeret, mortem dico et deos; N I, 86.

Dianam: Diana dicta, quia noctu quasi diem efficeret; N II, 69.

dictatorem: dictator .. ab eo appellatur, quia dicitur; R I, 63.

diem: L. Manlio A. f., cum dictator fuisset, M. Pomponius tr. pl. diem dixit; O III, 112.

dilectum: id totum evertitur eo dilectu rerum, quem modo dixi, constituto, ut ..; F I, 36.

diligentes: qui .. omnia, quae ad cultum deorum pertinerent, diligenter retractarent et tamquam relegerent, sunt dicti religiosi ex relegendo, ut elegantes ex eligendo || relegendo, [elegantes ex eligendo], tamquam || ex diligendo diligentes, ex intellegendo intellegentes; N II, 72.

disciplinam: vereor, ne subadroganter facias, si dixeris tuam (disciplinam); A II, 114.

distributionem: quam (caeli distributionem) ante dixi; D II, 45.

δόγμα: sentitis .. iam hoc me δόγμα dicere; A II, 29.

dolorem: nisi forte eum (dolorem) dicis, qui ..; F II, 93.

elegantes: ſ. diligentes.

excordes: ſ. concordes.

exemplum: ex multis mirabilibus exemplis haud facile quis dixerit hoc exemplo aut laudabilius aut praestantius; O III, 110.

exstructiones: ſ. cultus.

fabricam: omnem .. fabricam (dico) aeris et ferri; N II, 150.

facilitatem: ſ. altitudinem.

falsum: omne .., quod falsum dicitur in futuro, id fieri non potest; Fa 12. quae falsa in futuris dicentur, in iis habebis, ut ea fieri non possint; Fa 13.

famam: hanc, quam dixi, bonam famam ipsam propter se praepositam et sumendam esse dixerunt; F III, 57.

felicitatem: si neque virtus in ullo nisi in || nisi || sapiente nec felicitas vere dici potest; F IV, 22.

fibras: haec sunt illae fibrae stirpium, quas initio dixi, persequendae et omnes eligendae || elidendae ||; T III, 84.

figuram: ſ. bilem.

finem: cum finem bonorum dixerimus; F II, 4. licebit etiam finem pro extremo aut ultimo dicere; F III, 26. cum sit is bonorum finis, quem Stoici dicunt; F III, 45. ut ... neque tamen illa prae-

positio tali ad eum, quem dixi, finem pertinebit; F III, 54. f. IV, 2. finem.

flagitia: quasi vero ipse non propter lubidinem tanta flagitia et faciat et dicat; T IV, 73. portenta .. ab utrisque (poëtis, Stoicis) et flagitia dicuntur; N III, 91.

futura: qui || [qui] || (Amphiaraus et Tiresias) avibus et signis admoniti futura dicebant; D I, 88. non .. sumus ii nos augures, qui avium reliquorumve signorum observatione futura dicamus; D II, 70. dicebat Carneades ne Apollinem quidem futura posse dicere nisi ea, quorum ..; Fa 32.

gaudium: quod ... non dicitur laetitia nec gaudium in corpore; F II, 13.

genus: quae (genera) putant plerique Peripateticos dicere; A I, 22. quintum genus ... singulare eorumque quattuor, quae supra dixi, dissimile; A I, 26. cum .. illi ea genera virtutum, quae supra dixi, seiungi posse arbitrarentur; A I, 38. (sapientia) est ex illo pertinenti genere, quod dixi; F III, 55. cum tria genera dicit bonorum; T V, 24. nec .. quicquam aliud adfertur, cur ea, quae dico, divinandi genera nulla sint, nisi quod ..; D I, 85. quod (genus rei publicae) est ex his, quae prima dixi, moderatum et permixtum tribus; R I. 45.

hominem: si quando naturam hominis dicam, hominem dicere me; F V, 33. f. alqm; F II, 119.

honestum; haec honesta, quae dico, ... suapte natura per se esse expetenda; F V, 61. quod (honestum) saepe dicimus; O I, 55. illud .. honestum, quod proprie vereque dicitur, id in sapientibus est solis; O III, 13.

imagines, inane, infinitatem, innumerabilitatem: f. atomos. — immissionem: f. amputationem. — incesta: f. adulteria.

insulas: quid dicam insulas Graeciae? R II, 8.

intellegentes: f. diligentes.

invidentiam: non dixi invidiam, quae tum est, cum invidetur; ab invidendo autem invidentia recte dici potest, ut effugiamus ambiguum nomen invidiae; T III, 20.

invidiam: quoniam invidia non in eo, qui invidet, solum dicitur, sed etiam in eo, cui invidetur; T IV, 16. f. invidentiam.

iracundiam: f. anxietatem.

ius: est .. tibi edicendum, quae sis observaturus in iure dicendo; F II, 74. ius .., quod ita dici appellarique possit, id esse natura; F III, 71. quod ... ille regio ornatu ius dixisset ... multaque comitate usus iussu Tarquinii se ius dicere probavisset; R II, 38. ut hoc (ius) civile, quod dicimus, in parvum quendam ... locum concludatur; L I, 17. hoc in omni hac disputatione sic intellegi volo, *ius* quod dicam, natura || naturam || esse; L I, 33.

iustitiam: iustitiam dico, temperantiam, ceteras (virtutes) generis eiusdem; F IV, 4.

καταληπτόν: quonam .. alio modo καταληπτόν diceres? A I, 41.

laetitiam: f. gaudium.

laudes: quas (laudes) ante dixi; F II, 47.

legem: quod quom dico, legem a me dici intellegi volo; L III, 3.

libamenta: quae (libamenta) dicta in lege sunt; L II, 29.

Liberum: hunc dico Liberum Semela natum, non eum, quem ..; N II, 62.

lunam: f. caelum.

malum: magnum dicis malum; L III, 17. f. bonum; F III, 61.

medietates: vix .. audeo dicere medietates, quas Graeci μεσότητας appellant; Ti 23.

mentem: f. cogitationem.

metum: nec .. dico eorum metum mortis; F V, 31. f. aegritudinem.

militiam: vgl. II, 1, a. T II, 37.

monstra: iam videbuntur monstra dicere; T IV, 54.

mortem: f. deos.

multas: quod L. Papirius P. Pinarius censores multis dicendis vim armentorum a privatis in publicum averterant; R II, 60.

multitudinem: quid multitudinem suavitatemque piscium dicam? quid avium? N II, 160.

mundum: rectene .. unum mundum diximus, an fuit pluris aut innumerabilis dictu melius et verius? Ti 12. f. caelum.

naturam: naturam .. eam dico, qua numquam animus insistens agitatione et motu esse vacuus potest; D II, 128. f. hominem.

nervos: f. bilem.

nomina: quae (nomina) paulo ante dicta sunt; N II, 62.

oportunitates: talis .. inter viros amicitia tantas oportunitates habet, quantas vix queo dicere; Lae 22.

ortum: sic .., ut ab iis || his || est traditum horum (deorum) ortus habeatur atque dicatur, ut ..; Ti 39.

ossa: f. bilem.

partem: Zenonis .. brevis et acutulas conclusiones in eam partem sermonis, quam modo dixi, differemus; N III, 18.

πάθος: illi (Graeci) dicunt πάθος; F III, 35.

patronum: hunc dico patronum agri Piceni et Sabini; O III, 74.

personas: duabus iis personis, quas supra dixi, tertia adiungitur; O I, 115.

perspicuitatem: perspicuitas illa, quam diximus, satis magnam habet vim, ut ..; A II, 45.

pinam: pina .. (sic enim Graece dicitur) duabus grandibus patula conchis ... quasi societatem coit ..; N II, 123.

pituitam: f. bilem.

prudentiam: f. cogitationem.

rationem: nec nos impediet illa ignava ratio, quae dicitur; Fa 28. adsensio ... hanc habet rationem, ut Chrysippus vult, quam dudum diximus; Fa 42. f. cogitationem.

rem: res .. bonas verbis electis graviter ornateque dictas quis non legat? F I, 8. istius modi .. res dicere ornate velle puerile est; F III, 19. quas (res) supra dixi; F III, 30. 61. Ti 16. easdem res .. Peripateticis dicentibus; F IV, 2. quas (res) ageret aut diceret; F IV, 18. quae (vita) constaret ex iis rebus, quas dixi, aut plurimis aut gravissimis; F IV, 60. ut modestia sit scientia rerum earum, quae agentur aut dicentur, loco suo collocandarum; O I, 142. dicam, quod sentio, tamen, et dicam brevius, quam res tanta dici potest || [dici] poscet ||; P 6.

responsa: quae nobis in Graeciam Roma responsa haruspicum missa sunt! quae dicta Pompeio! ... vides tamen omnia fere contra, ac dicta sint, evenisse; D II, 53.

rho: ut Demosthenem scribit Phalereus, cum RHO dicere nequiret, exercitatione fecisse || effecisse ||, ut planissume diceret; D II, 96.

saecla: saecla nunc dico non ea, quae dierum noctiumque numero annuis cursibus conficiuntur; N I, 21.

sanguinem: f. bilem.

scintillas: non sine causa eas, quas dixi, in pueris virtutum quasi scintillas videmus; F V, 43.

sententiam: dicam (sententiam), si potero, Latine; T I, 15. pueris nobis Cn. Aufidius praetorius .. in senatu sententiam dicebat; T V, 112. in libris .. sententiam dicebamus, contionabamur; D II, 7. quamnam .. sententiam dicimus? L I, 56. cum .. iurato sententia dicenda erit || sit, est ||; O III, 44. M. Cato sententiam dixit, huius

nostri Catonis pater; O III, 66. sententiam ne diceret, (Regulus) recusavit; O III, 100. cum (Cato) in senatu sententiam diceret; P 1.

signa: ventorum et imbrium signa, quae dixi, rationem quam habeant, non satis perspicio; D I, 16.

societatem: animi affectio ... hanc, quam dico, societatem coniunctionis humanae munifice et aeque tuens; F V, 65.

Solem: cum Sol dictus sit, vel quia solus ex omnibus sideribus est tantus vel quia ... solus apparet; N II, 68.

speciem: Aristoteles .. primus species, quas paulo ante dixi, labefactavit; A I, 33. vgl. IV, 2. alqd — speciem.

stellas: quod eo est admirabilius in his stellis, quas dicimus, quia ..; N II, 51. stellae .. aureae, ... eorum insignia deorum, stellae aureae, quas dixi, Delphis positae ... deciderunt; D I, 75. f. caelum.

studia: qui propter animi voluptates coli dicunt ea studia, quae dixi; F V, 50.

stupra: f. adulteria.

suavitatem: f. multitudinem.

tegumenta: tegumenta (dico) corporum vel texta vel suta; N II, 150.

temperantiam: f. iustitiam.

tempus: cum ... omnes .. ad id tempus, quod erat dictum, postero die venissemus; fr V, 16.

terram: f. aquam.

testimonium: eum (testem) non sine causa falsum testimonium dicere ostenderis; A II, 81. qui testimonium diceret, ut „arbitrari" se diceret, etiam quod ipse vidisset; A II, 146. Diogenes .. Cynicus dicere solebat Harpalum ... contra deos testimonium dicere; N III, 83.

tranquillitatem: qui eam, quam dico, tranquillitatem expetentes a negotiis publicis se removerint; O I, 69.

tripudium: vgl. IV, 2. tripudium.

vacuitatem: f. voluptatem; F II, 16.

vaecordes: f. concordes.

varietatem: vgl. IV, 2. alqd — varietatem.

vela: nunc vela, quae modo dicebas, expectamus et cursum; T IV, 33.

venas: f. bilem.

verbum: nova .. (verba) dicebat; A I, 41. id .. (verbum) proprie quidem in disparibus coloribus dicitur, sed transfertur in multa disparia; F II, 10. quamquam ea verba ..., quamquam Latine ea dici poterant, tamen ... nostra ducamus; F III, 5. ea .. verba, quae dixi, singularum rerum sunt; T III, 84.

versum: tum Cleanthem ... versum ex Epigonis ferunt dixisse: »audisne ..?« T II, 60. quae (femina) se nomine appellans diceret Homericum quendam eius modi versum; D I, 52. quos (versus) dicam, ut potero, incondite fortasse, sed tamen, ut res possit intellegi; O III, 82.

verum: „si te mentiri dicis idque verum dicis, mentiris *an* verum dicis?" A II, 95. „si dicis nunc lucere et verum dicis, *lucet; dicis autem nunc lucere et verum dicis;* lucet igitur"; A II, 96. „si dicis te mentiri verumque dicis, mentiris; dicis autem te mentiri verumque dicis; mentiris igitur;" A II, 96. a quo (Arcesila Epicurus) audit: „tu fortasse verum dicis, sed requiram diligentius"; A fr. 20 (37). verum .. diceret; F II, 90. ut ... verum dicentibus facile cedam; T III, 51. cum mendaci homini ne verum quidem dicenti credere soleamus; D II, 146. etiamsi vera dicunt; L I, 39. si verum dicimus; L II, 3. illos (acerbos inimicos) verum saepe dicere, hos (dulces amicos) numquam; Lae 90. f. alqd, 1. Abjectiva; N III, 4.

viam: f. voluptatem; T III, 42.

villam: si „tuam" (villam) dicerem, latebram haberes; ad corpus diceres pertinere; F II, 107.

viros: f. alqm; F II, 119.

virtutem: nec arboris nec equi virtus, quae dicitur, ... in opinione sita est, sed in natura; L I, 45. f. felicitatem.

vim: Speusippus ... vim quandam dicens, qua omnia regantur, eamque animalem; N I, 32. f. caelum.

vitam: neque .. in aliqua parte, sed in perpetuitate temporis vita beata dici solet; F II, 87. vestra .., quae dicitur, vita mors est; R VI, 14.

vitium: quae genera (rerum publicarum) primum sunt in iis singula vitiis, quae ante dixi, deinde habent perniciosa alia vitia; R I, 44. Diogeni (videtur) venditorem ... dicere vitia oportere; O III, 51. si haec (vitia) emptoribus venditor non dixerit; O III, 54. ut in iis (praediis) vendendis vitia dicerentur, quae nota essent venditori; O III, 65. id (vitii) statuerunt, si venditor sciret, nisi nominatim dictum esset, praestari oportere; O III, 65. quod vitii venditor non dixisset sciens, id oportere praestari; O III, 67. nihil fuisse necesse (vitium) dici; O III, 67. in mancipio vendundo dicendane vitia, non ea, quae nisi dixeris, redhibeatur mancipium iure civili, sed haec, mendacem esse, ... ebriosum? alteri dicenda videntur, alteri non videntur; O III, 91. morositas .. et ea vitia, quae dixi, habent aliquid excusationis; C 65.

ultimum: sicut || sic || nos ultimum in bonis dicimus, sic ..; F III, 22.

voluptatem: quam .. ego dicam voluptatem, iam videtis; F I, 43. non intellegere nos, quam dicat Epicurus voluptatem; F II, 12. hoc interest, quod voluptas dicitur etiam in animo; F II, 13. cur (Epicurus) mavult dicere voluptatem quam vacuitatem doloris? F II, 16. Epicurus .. cum in prima commendatione voluptatem dixisset; F II, 35. non intellegere nos, quam dicatis voluptatem; F II, 75. quam (voluptatem) modo ego dixi; F II, 75. quid tergiversamur, Epicure, nec fatemur eam nos dicere voluptatem, quam tu idem, cum os perfricuisti, soles dicere? T III, 41. nihil aliud dicent nisi eam viam, qua efficiantur eae voluptates, quas supra dixi; T III, 42. non istam (Epicurus) dicit voluptatem. — dicat quamlibet; nempe eam dicit, in qua virtutis nulla pars insit; T III, 49.

utilitatem: quid est, quod adferre tantum utilitas ista, quae dicitur, possit, quantum auferre? O III, 82.

IV. **mit Object und prädicativem Zusatz: 1. Genetiv:** alicuius: recte eius omnia dicentur, qui scit uti solus omnibus; F III, 75. an Pisidarum aut Cilicum aut Phrygum ista inventa dicemus? D II, 80. est hominum generi prosperus et salutaris ille fulgor, qui dicitur Iovis; R VI, 17. ex quo fit, ut ager Arpinas Arpinatium dicatur, Tusculanus Tusculanorum; O I, 21. vgl. 2. stellam; N II, 52.

alterius: naturam .. illam, quam alterius diximus, vi cum eadem (deus) coniunxit fugientem et eius copulationis alienam; Ti 22.

nihili: nequitia ... ab eo, quod nequicquam est in tali homine, ex quo idem nihili dicitur; T III, 18.

2. **mit doppeltem Accusativ** (vgl. II, 2, d, *β*. e, *β*): alqm: qui erant cum Aristotele, Peripatetici dicti sunt, quia disputabant inambulantes in Lycio; A I, 17. post Euclides, Socratis discipulus, Megareus, a quo iidem illi Megarici dicti; A II, 129. nisi qui se plane Graecum dici velit; F I, 8. »Graecum te, Albuci, quam Romanum atque Sabinum, municipem Ponti, Tritanni cen-

turionum, ... maluisti dici;« F I, 9. de summo .. bono dissentiens (Diodorus) dici vere Peripateticus || vere Per. dici || non potest; F V, 14. eo .. erant voltu, oratione, omni reliquo motu et statu, ut eos Argivos aut Sicyonios diceres; T III, 53. ea est .. (Vesta), quae ab illis (Graecis) Ἑστία dicitur; N II, 67. quintus (Hercules) in India, qui Belus dicitur; N III, 42. Ino dea ducetur et Λευκοθέα a Graecis, a nobis Matuta dicetur; N III, 48. tertii (Διόσκουροι) dicuntur a non nullis Alco et Melampus et Tmolus, Atrei filii; N III, 53. quid: ſ. invidos. ille .., qui archipirata dicitur, nisi aequabiliter praedam dispertiat; O II, 40. neminem videbis ita laudatum, ut artifex callidus comparandarum voluptatum diceretur; F II, 116. Diagoras, ἄθεος qui dictus est; N I, 63. Diagoras cum Samothracam venisset, ἄθεος ille qui dicitur; N III, 89. ut ob ea, quae tanta sint, beatus dici iure possit; F III, 28. utinam quidem dicerent alium alio beatiorem! F V, 83. videamus, qui dicendi sint beati; T V, 28. hunc dubitabis beatum dicere? T V, 43. huic (Epicuro) ... licebit ... tum dicere se beatum in summo cruciatu atque tormentis, cum ..? T V, 73. cur eum beatum modo et non beatissimum etiam dixerim? T V, 76. qui liberalis benignusve dicitur; L I, 48. Iovem cum Optimum et Maximum dicimus cumque eundem Salutarem, Hospitalem, Statorem; F III, 66. quos dicam bonos, perspicuum est; T V, 28. qui (Aelius Sextus) „egregie cordatus" et „catus" fuit et ab Ennio dictus est; R I, 30. ſ. III. concordes. talem .. solemus et sentire bonum civem et dicere; O I, 124. ut facile (Scipionem) ducem populi Romani, non comitem diceres; Lae 96. ex quo intellegitur, qualis ille sit, quem tum moderatum, alias modestum, *tum* temperantem, alias constantem continentemque dicimus; T IV, 36. Corculum, cordatum: ſ. catum. III. concordes. quis est .., in quo sit cupiditas, quin recte cupidus dici possit? F II, 27. dictatore L. Quinctio dicto; R II, 63. cui quaesito .. opus sit, quis umquam hunc vere dixerit divitem? P 46. quos prudentes possumus dicere, id est providentes, divinos nullo modo possumus, non plus quam Milesium Thalem; D I, 111. ducem: ſ. comitem. fortemne possumus dicere eundem illum Torquatum? F II, 72. dicimus gravedinosos quosdam, *quosdam* torminosos, non quia iam sint, sed quia saepe; T IV, 27. quem (Epicurum) hebetem et rudem dicere solent Stoici; D II, 103. quis .. hunc hominem dixerit, qui ..? N II, 97. quis .. hunc hominem rite dixerit, qui ..? R II, 48. Hospitalem: ſ. bonum; F III, 66. hostis .. apud maiores nostros is dicebatur, quem nunc peregrinum dicimus; O I, 37. ut .. innocens is dicitur, non qui leviter nocet, sed qui nihil nocet, sic ..; T V, 41. Aristaeus, qui olivae dicitur inventor; N III, 45. qui .. natura dicuntur iracundi aut misericordes aut invidi aut tale quid; T IV, 80. liberalem: ſ. benignum. Maximum: ſ. bonum; F III, 66. Minerva prima, quam Apollinis matrem supra diximus; N III, 59. quem (M. Cethegum) recte „Suadae medullam" dixit Ennius; C 50. qui valetudinis vitio furerent et melancholici dicerentur; D I, 81. si solos eos diceres miseros, quibus moriendum esset; T I, 9. ubi sunt .. ii, quos miseros dicis, aut quem locum incolunt? T I, 11. ita iocaris, quasi ego dicam eos miseros, qui ..; T I, 13. vix igitur posse videmur ita adfectum non miserum dicere et, si hunc miserum, certe dolorem malum; T II, 25. potes ..., qui male vivat, non eum miserum dicere? T V, 12. illum ... nonne recte miserrimum dixeris? T V, 16. dubitabisne eum miserum dicere? T V, 45. ſ. II, 2, e, α. T I, 13. misericordes: ſ. invidos. ordiamur ab eo, si placet, quem mollem, quem voluptarium dicimus; T V, 88. municipem: ſ. alqm; F I, 9. quae eadem Diana „omnivaga" dicitur, non a venando, sed quod in septem numeratur tamquam vagantibus; N II, 68. qui (Socrates) parens philosophiae iure dici potest; F II, 1. ipse Iuppiter, id est „iuvans pater," ... a poëtis „pater divomque || divumque || hominumque" dicitur; N II, 64. peregrinum: ſ. hostem. quis est .., qui nullis officii praeceptis tradendis philosophum se audeat dicere? O I, 5. quem (pontificem Scaevolam) unum nostrae civitatis et ingenio et iustitia praestantissimum audeo dicere; Lae 1. quem (Aristotelem) excepto Platone haud scio an recte dixerim principem philosophorum; F V, 7. providentes, prudentes: ſ. divinos. possumus eos, qui a stupro arcentur infamiae metu, pudicos dicere? L I, 51. religiosos: ſ. III. diligentes. rudem: ſ. hebetem. Salutarem: ſ. bonum; F III, 66. ob eam .. rem se arbitrari ab Apolline omnium sapientissimum esse dictum; A I, 16. nec ille ..., Laelius, eo dictus est sapiens, quod ..; F II, 24. ſ. virum; T V, 28. fac .. antiquos illos Servilios, qui gemini fuerunt, tam similes, quam dicuntur; A II, 56. siti dicuntur ii, qui conditi sunt; L II, 57. Statorem: ſ. bonum; F III, 66. torminosos: ſ. gravedinosos. quem fortem virum dicimus; F III, 29. te .. ita adfectum ne virum quidem quisquam dixerit; T II, 32. num .. fortem virum, num magno animo, num patientem, num gravem, num humana contemnentem potes dicere || aut Prometheum || aut Philoctetam illum? T II, 33. sin erit ille gemitus ... flebilis, ei qui se dederit, vix eum virum dixerim; T II, 57. quem magnanimum et fortem virum dicimus; T IV, 61. omnibus .. virtutibus instructos et ornatos tum sapientis, tum viros bonos dicimus; T V, 28. quem virum bonum dicimus; O I, 31. an virum bonum dices, qui ...? aut temperantem, qui ..? P 21. voluptarium: ſ. mollem.

alqd (vgl. III. alqd, 1. quid?): terram .. eam esse, quae Ceres diceretur; N I, 40. quid nunc „honeste" dicit? idemne, quod „iucunde?" F II, 50. dum modo intellegas, quid nunc dicam „bene". dico enim constanter, graviter, sapienter, fortiter; T V, 12. quid dicis melius? si pulchrius, adsentior; N III, 21. ea dico incerta quae ἄδηλα Graeci; A II, 54. neutram in partem moveri, quae ἀδιαφορία ab ipso dicitur; A II, 130. quod .. illi ἀδιάφορον dicunt, id mihi ita occurrit, ut indifferens dicerem; F III, 53. haec παράδοξα illi, nos „admirabilia" dicamus; F IV, 74. non esse .. illud carmen furentis cum ipsum poëma declarat, ... tum vero ea, quae ἀκροστιχίς dicitur; D II, 111. quae volgo dicuntur amplissima; L I, 61. id optime adsequitur, quae Graece ἀναλογία, Latine ... conparatio proportiove dici potest; Ti 13. velut in cantu et fidibus quae ἁρμονία dicitur; T I, 19. aspera: ſ. malum; F V, 93. ista, sive beatitas sive beatitudo dicenda est, ... verum ea, quaecumque est, cur ..? N I, 95. quae illi bona dicerent; F IV, 20. ſ. **bonus**, B, **b**, II, 1. dico (15 St.) S. 356, a. primum quid tu dicis breve? deinde dolorem quem maximum? F II, 93. omnia ista, perinde ut cuique data sunt pro rata parte, ita aut || avita aut || longa aut brevia dicuntur; T I, 94. ut sciam, quid summum dicat in dolore, quid breve in tempore; T II, 45. nulla earum est causa, quoniam nulla eam rem sua vi efficit, cuius causa dicitur; Fa 36. comparationem: ſ. ἀναλογίαν. contraria .. ea dico, cum alterum aiat, alterum neget; A II, 97.

contraria .. hoc loco ea dico, quorum alterum ait quid, alterum negat; Fa 37. hoc loco continetur id, quod dici Latine decorum potest; Graece enim πρέπον dicitur; O I, 93. f. honestum; O II, 32. id .. quid potius dixeris quam deum? N II, 16. »quae .. augur iniusta nefasta, vitiosa dira defixerit || deixerit ||, irrita infectaque sunto;« L II, 21. si omnis motus omniaque, quae certis temporibus ordinem suum conservant, divina dicimus; N III, 24. illa initia et, ut e Graeco vertam, elementa dicuntur; A I, 26. ea est .., quam eloquentiam dicimus; O II, 48. me ..., quod τέλος Graeci dicunt, id dicere tum extremum, tum ultimum, tum summum; F III, 26. urguebat Arcesilas Zenonem, cum ipse falsa omnia diceret, quae sensibus viderentur; N I, 70. finem: vgl. finem — quem. qui (Cynici) ... irrident, quod ea, quae turpia non sint, || nominibus ac || verbis flagitiosa ducamus || dicamus ||; O I, 128. cum ratione animus movetur placide atque constanter, tum illud gaudium dicitur; T IV, 13. existit tamquam ad articulos sarmentorum ea, quae gemma dicitur; C 53. quae harmonia a musicis dicitur in cantu, ea est in civitate concordia; R II, 69. nisi forte, quod gloriosum sit in vulgus, id honestum velimus dicere; A II, 140. id solum dicitur honestum, quod est populari fama gloriosum; F II, 48. quae nec honesta nec laudabilia dicantur; F IV, 58. quae uno verbo complexi omnia honesta dicimus; F V, 58. ea .. omnia ... uno nomine honesta dicuntur; F V, 60. quae isti bona numerant, ne ipsi quidem honesta dicunt; T V, 44. illud ipsum, quod honestum decorumque dicimus, quia per se nobis placet, ... idcirco ..; O II, 32. quod proprie dicitur vereque est honestum; O III, 17. ea .. ipsa, quae inanima diximus, pleraque sunt hominum operis effecta; O II, 12. qui etiam queruntur, quod eos insimulemus omnia incerta dicere; A II, 32. qui omnia sic incerta dicunt, ut, stellarum numerus par an impar sit; A II, 32. f. ἄδηλα. indifferens: f. ἀδιάφορον. initia: f. elementa. iniusta: f. dira. illud .. rectum est (quod κατόρθωμα dicebas); F IV, 15. cum .. inaniter et effuse animus exultat, tum illa laetitia gestiens vel nimia dici potest; T IV, 13. laudabilia: f. honestum; F IV, 58. eam .., quam lenitatem nos dicimus, vitioso lentitudinis nomine appellant; T IV, 43. si .. populus plurimum potest, ... dicitur illa libertas, est vero licentia; R III, 23. quia ultra nihil habemus, hoc longum dicimus; T I, 94. f. breve; T I, 94. ea nos mala dicimus, sed exigua et paene minima; F V, 78. dicis eadem omnia et bona et mala, quae || quae [quidem] || dicunt ii; F V, 80. quos non pudet ea, quae Stoici aspera dicunt, mala dicere; F V, 93. qui solum hoc malum dicit et malorum omnium extremum; T II, 17. nervosius qui ista disserunt, solum audent malum dicere id, quod turpe sit, qui autem remissius, ii tamen non dubitant summum malum dicere; O III, 106. medietates: vgl. III. medietates. quin in iis, quae media dicamus, sit aliud sumendum, aliud reiciendum; F III, 59. ex quo efficitur (officium) versari in iis, quae media dicamus; F III, 59. ex quo illa „ostenta, monstra, portenta, prodigia“ dicuntur; N II, 7. quia .. ostendunt, portendunt, monstrant, praedicunt || prodicunt ||, ostenta, portenta, monstra, prodigia dicuntur; D I, 93. quod .. meum munus dicis; F III, 9. naturam: vgl. III. naturam. nefasta: f. dira. quod nostrum dico, artis est; F V, 60. omne: f. II, 2, e, α. D II, 103. habent .. suum modum, quae oportuna dicuntur; F III, 45. ostenta: f. monstra. παράδοξα: f. admirabilia. quo modo ista aut perspicua dicemus aut *in animo* impressa subtiliter? A II, 34. iam argumenti ratione conclusi caput esse faciunt ea, quae perspicua dicunt; F IV, 8. mulierositas, ut ita appellem eam, quae Graece φιλογυνία dicitur; T IV, 25. quae in concha patula pina dicitur; F III, 63. portenta: f. monstra. neque medicorum praecepta dici fere possunt ... si quae inscii ... mortifera conscripserunt; L II, 13. eadem Stoici „praecipua“ vel „producta“ dicunt, quae „bona“ isti. dicunt illi quidem, sed ..; T V, 47. quamquam haec quidem, „praeposita“ recte et „reiecta“ dicere licebit; F III, 15. quae praeposita dicimus; F III, 56. alia ob eam rem praeposita dicentur, quod ex se aliquid efficiant, ut pecunia, alia autem ob utramque rem, ut integri sensus, ut bona valetudo; F III, 56. commoda .. et incommoda in eo genere sunt, quae praeposita et reiecta dicimus || diximus ||; F III, 69. etsi praestantia debent ea dici, quae habent aliquam comparationem; T V, 38. πρέπον: f. decorum; O I, 93. principatum .. id dico, quod Graeci ἡγεμονικόν vocant; N II, 29. nos ... ab his dissentientes alia probabilia, contra alia dicimus; O II, 7. prodigia: f. monstra. proportionem: f. ἀναλογίαν. ista ... dicam Graece προηγμένα, Latine autem „producta“; F IV, 72. f. praecipua. pulchrius: f. quid. quae .. nos aut recta aut recte facta dicamus, si placet; F III, 24. reiecta: f. praeposita; F III, 15. 69. illam rem populi, id est rem publicam, quis diceret tum, cum ..? R III, 43. id .. „silentium“ dicimus in auspiciis, quod omni vitio caret; D II, 71. haud ignoro, quae bona sint, sinistra nos dicere, etiamsi dextra sint; D II, 82. hanc illi ἰδέαν appellant, ... nos recte speciem possumus dicere; A I, 30. hic ... sapientem censet id suave dictum; T II, 17. summum: f. breve; T II, 45. extremum. pertinentia (sic enim appello, quae τελικά dicuntur); F III, 55. τέλος: f. extremum. nesciunt (homines) hos siderum errores id ipsum esse, quod rite dicitur tempus, multitudine infinita, varietate admirabili praeditos; Ti 33. quia, cum (aves) pascuntur, necesse est aliquid ex ore cadere et terram pavire (terripavium primo, post terripudium dictum est; hoc quidem iam tripudium dicitur) —; D II, 72. percepta appello, quae dicuntur Graece θεωρήματα; Fa 11. num quod || quid || esset malum, nisi quod idem dici turpe posset; T III, 80. eam si varietatem diceres, intellegerem, ut etiam non dicente te intellego; F II, 10. componunt ... artem quandam de iis, quae visa dicimus; A II, 40. vitiosa: f. dira. ultimum: f. extremum. voluptatem: vgl. III. voluptatem. quousque audebant dicere quicquam utile, quod non honestum? O III, 87.

Infinitiv: (cruciari) asperum, difficile, odiosum, contra naturam dicunt, nec tamen malum; T II, 17. ista, .. quae dixisti, valere, locupletem esse, non dolere, „bona“ non dico; F IV, 72. hoc (non dolere) Hieronymus summum bonum esse dixit; F V, 73. hunc (Epicurum) post Rhodius Hieronymus dolore vacare summum bonum dixit; T II, 15. quod summum bonum a Stoicis dicitur, convenienter naturae vivere; O III, 13. contra naturam: f. asperum. a consuetudine .. oculorum animum abducere difficillimum dicebas; N III, 20. f. asperum. ut finem bonorum dicerent secundum naturam vivere; F II, 34. malum, odiosum: f. asperum. digladiari ... et depugnare ..., quis non cum miserrimum, tum etiam stultissimum dixerit? A fr. 12.

adfectionem: quae animi affectio ..., iustitia dicitur; F V, 65.

aëra: quem (aëra) modo dixi crassum atque concretum; T I, 42.

aestimationem: quae (aestimatio) ἀξία dicitur; F III, 34.

aetatem: num ea (studia) constans iam requirit aetas, quae media dicitur? C 76.

aethera: hic idem (Zeno) alio loco aethera deum dicit; N I, 36.

animadversionem: animadversio illa ignominia dicta est; R IV, 6.

animum: eundem .. (Socratem) et solem et animum deum dicere, et modo unum, tum autem plures deos; N I, 31.

anus: ex quo sagae anus, quia multa scire volunt, et sagaces dicti canes || [ex ... canes] ||; D I, 65.

appetitionem: iidem (animorum motus) inflammant adpetitione nimia, quam tum cupiditatem, tum libidinem dicimus; T IV, 34.

arationem: ut quaestuosa mercatura, fructuosa aratio dicitur, ... sic vita ... beata recte dici potest; T V, 86.

bona: quae (bona) si a vobis talia dicerentur; F II, 105.

caelum: solem dicam aut lunam aut caelum deum? ergo etiam beatum? quibus fruentem voluptatibus? et sapientem? N I, 84.

canes — sagaces: ſ. anus.

causam: quid proficiatur, si ea causa non ex aeternis causis apta dicatur? Fa 34. utilem: ſ. II, 2, e, α. O III, 88.

colorem: haec, quae sunt minima, tamen bona dicantur necesse est: candiduli dentes, venusti oculi, color suavis et ... »lenitudo orationis, mollitudo corporis«; T V, 46.

concertationem: benivolorum || benev. || concertatio, non iis inimicorum, iurgium dicitur; R IV, 8.

conformationem: vos .. (talem conformationem) adventum in animos et introitum imaginum dicitis; N I, 105.

contractiunculam: hanc (contractiunculam animi) dicant sane naturalem; T III, 83.

debilitatem, deformitatem: dicis ... deformitatem, morbum, debilitatem mala; F V, 80.

decus, dedecus: quom decus, quod antiqui summum bonum esse dixerant, hic solum bonum dicat, itemque dedecus illi summum malum, hic solum; L I, 55.

dementiam: isto .. modo licet dicere utilem vinulentiam ad fortitudinem, utilem etiam dementiam; T IV, 52.

dentes — bonum: ſ. colorem. plectri similem linguam nostri solent dicere, chordarum dentes; N II, 149.

deum: hunc deum rite beatum dixerimus, vestrum vero laboriosissimum; N I, 52. Κρόνος .. (deus) dicitur, qui est idem χρόνος, id est spatium temporis; N II, 64. cur maluerit Epicurus deos hominum similes dicere quam homines deorum; N I, 90.

dissensionem: ea .. dissensio civium, quod seorsum eunt alii ad alios, seditio dicitur; R VI, 1.

divinationem: ad quas (notas) adhibita memoria et diligentia et monumentis superiorum efficitur ea divinatio, quae artificiosa dicitur; D I, 127. quae (divinatio) a te fortuitarum rerum est dicta praesensio; D II, 19.

divitias: quid .. interest, divitias, opes, valetudinem bona dicas anne praeposita? F IV, 33.

dolorem: si eum (dolorem) asperum et difficilem perpessu ... dixero; F IV, 72. definis tu mihi, non tollis dolorem, cum dicis asperum, contra naturam; T II, 30. maximum: ſ. alqd — breve; F II, 93. quorum (philosophorum) princeps et auctoritate et antiquitate, Socraticus Aristippus, non dubitavit summum malum dolorem dicere; T II, 15. ne scilicet dolorem summum malum diceres oppositoque dedecore sententia depellerere; T II, 16. virtutis magistri, philosophi, inventi sunt, qui summum malum dolorem dicerent; T II, 28. quis hoc dicit? idem, qui dolorem summum malum. vix satis constanter; T II, 44. non esse ab eo doloris remedia quaerenda, qui dolorem malorum omnium maxumum dixerit; T II, 45. cum dolorem non modo maxumum malum, sed solum malum etiam dixerit; T V, 26. qui dolorem summum malum dicat || indicat ||; O III, 117. ſ. alqm — miserum; T II, 25. „summum“ .. (dolorem) dico, etiamsi decem atomis est maior alius; T II, 45.

errorem: o delirationem incredibilem! non enim omnis error stultitia dicenda est; D II, 90.

excandescentiam: ut ... excandescentia .. sit ira nascens et modo existens, quae θύμωσις Graece dicitur; T IV, 21.

figuram: ea .. (figura membrorum) dicitur pulchritudo; T IV, 31.

finem: finis hic bonorum et quis || qui || a Stoicis et quem ad modum diceretur; F IV, 14.

formam: dicis ... valetudinem, vires, staturam, formam, integritatem unguiculorum omnium *bona*; F V, 80. non .. illorum (deorum) humana forma, sed nostra divina dicenda est; N I, 90.

fortunam: varium poëma, varia oratio, varii mores, varia fortuna, voluptas etiam varia dici solet; F II, 10.

fruges: cum fruges Cererem, vinum Liberum dicimus; N III, 41.

fulgorem: tum (est fulgor) rutilus horribilisque terris, quem Martium dicitis; R VI, 17.

futura: ut praeterita ea vera dicimus, quorum superiore tempore vera fuerit instantia, sic futura, quorum consequenti tempore vera erit instantia, ea vera dicemus; Fa 27.

genus: ea genera divinandi, ut supra dixi, non naturalia, sed artificiosa dicuntur; D I, 72. quod genus conveniens consentaneumque dicimus; F III, 24.

globum: homines .. sunt hac lege generati, qui tuerentur illum globum, ... quae terra dicitur; R VI, 15.

Graeciam: ea quae magna (Graecia) dicta est; T IV, 2. exornavit (Pythagoras) eam Graeciam, quae magna dicta est, ... praestantissimis .. institutis; T V, 10.

herbulam: cervae .. paulo ante partum perpurgant se quadam herbula, quae seselis dicitur; N II, 127.

homines — similes: ſ. deum; N I, 90.

imitationem — aemulationem: ſ. III. aemulationem.

ingenium: quod alterius ingenium sic || dulce, acidum || ut acetum Aegyptium, alterius sic acre, ut mel Hymettium, dicimus; fr V, 89.

insaniam: dicamus .. utilem insaniam? T IV, 53.

integritatem — bonum: ſ. formam; F V, 80.

iram: quam (iram) bene Ennius „initium“ dixit „insaniae“; T IV, 52.

iracundiam: quis .. misericordiam aut ipsam iracundiam morbum solet dicere? F III, 35. ubi sunt .. isti, qui iracundiam utilem dicunt ... aut naturalem? T IV, 79.

ius: unde ius aut gentium aut hoc ipsum civile quod dicitur? R I, 2.

iustitiam: ne iustitiam quidem recte quis dixerit per se ipsam optabilem, sed quia ..; F I, 53.

κακίαν: sin κακίαν malitiam dixisses; F III, 40.

καταληψιν: quam (κατάληψιν), ut dixi, verbum e verbo exprimentes comprensionem dicemus; A II, 31.

laetitiam: ille apud Trabeam „voluptatem animi nimiam" laetitiam dicit eandem, quam ille Caecilianus; F II, 13.

lenitudinem — bonum: ſ. colorem.

linguam: quamquam tu hanc (linguam) copiosiorem etiam soles dicere; F III, 51. similem: ſ. dentes.

litem — iurgium: ſ. concertationem.

ludos: eundem primum ludos maximos, qui Romani dicti sunt, fecisse accepimus; R II. 36.

lunam — deam, al.: ſ. caelum.

lupos: ut, si lupi canibus similes || sunt ||, eosdem dices ad extremum; A II, 50.

μαντικήν: sequitur μαντική vestra, quae Latine divinatio dicitur; N I, 55.

membra: dei membra partim ardentia, partim refrigerata dicenda sunt; N I, 24.

mendicum: Zeno eum (mendicum) non beatum modo, sed etiam divitem dicere ausus est; F V, 84.

mentem: mens mundi cum ... vel prudentia vel providentia appellari recte possit ⟨Graece enim πρόνοια dicitur⟩; N II, 58.

mercaturam — quaestuosam: ſ. arationem.

misericordiam — morbum: ſ. iracundiam; F III, 35.

mollitudinem — bonum: ſ. colorem.

morbum — malum: ſ. debilitatem.

mores — varios: ſ. fortunam.

motus — divinos: ſ. alqd — divina. nos .. hos eosdem motus concitati animi recte, ut opinor, perturbationes dixerimus, morbos autem non satis usitate; T III, 7.

naturam: ipsius .. mundi ... natura non artificiosa solum, sed plane artifex ab eodem Zenone dicitur, consultrix et provida utilitatum oportunitatumque omnium; N II, 58. quid .. est inscitius quam eam naturam ... non optumam dici? N II, 36. quodne omnem naturam conservatricem sui dixerint; F IV, 19.

necessitatem: hinc vobis extitit primum illa fatalis necessitas, quam εἱμαρμένην dicitis; N I, 55.

oculos — bonum: ſ. colorem.

officium: ut medium quoddam officium dicitur et perfectum; O I, 8.

opes — bonum: ſ. divitias.

orationem — variam: ſ. fortunam.

orbem: vim quandam esse aiunt, signifero in orbe, qui Graece ζωδιακός dicitur; D II, 89. orbis, qui κύκλος Graece dicitur; N II, 47.

partem: quae (pars caeli) aetheria dicitur; N II, 117. quae (philosophiae pars) est quaerendi ac disserendi, quae λογική dicitur; F I, 22.

peccata: omnia peccata paria dicitis; F IV, 74.

perturbationem: quarum (perturbationum) altera, voluptas gestiens, ... altera ... vel cupiditas recte vel libido dici potest; T III, 24. ut perturbatio sit, quod πάθος ille dicit, aversa a recta ratione contra naturam animi commotio; T IV, 11.

poëma — varium: ſ. fortunam.

praeterita — vera: ſ. futura.

pravitates: siquidem pravitates animi recte vitia dicuntur; P 22.

proclivitatem: haec .. proclivitas ad suum quodque genus a similitudine corporis aegrotatio dicatur; T IV, 28.

πρόνοιαν: nec (audite) anum fatidicam, Stoicorum πρόνοιαν, quam Latine licet providentiam dicere; N I, 18.

prudentiam: prudentiam ..., quam Graeci φρόνησιν dicunt || φρόνησιν ||, aliam quandam intellegimus; O I, 153.

quercum: dum Latinae loquentur litterae, quercus huic loco non deerit, quae Mariana dicatur || dicetur ||; L I, 1 (2).

rationem: cuius (summi rectoris) ad naturam apta ratio vera illa et summa lex a philosophis dicitur; F IV, 11.

rem: rebus iis, quas nos bonas dicimus, concessit, ut ..; F IV, 56. ne quis civis propriam aut suam rem ullam queat dicere; R IV, 5.

rem publicam: vides .. ne illam quidem, quae tota sit in factionis potestate, posse vere dici rem publicam; R III, 44.

sapientes: illi umquam dicerent sapientes solos reges, solos divites, solos formosos? A II, 136.

sapientiam: quod .. (sapientia) honestas actiones affert et efficit, || [id] || efficiens dici potest; F III, 55. quae (sapientia) philosophia dicitur; T I, 1. quam (sapientiam) principem dixi; O I, 153.

sensus: sensus .. non obscuros dicit, sed tenebricosos; sic enim appellat eos; A II, 73.

solem — deum, al.: ſ. animum. caelum.

sortes: quae (sortes)]vaticinatione funduntur, quae oracla verius dicimus; D II, 70.

staturam — bonum: ſ. formam; F V, 80.

statum: quem .. hoc statu praestabiliorem aut magis expetendum possimus dicere? F I, 40.

stellam: quae (stella Veneris) Φωσφόρος Graece, Lucifer Latine dicitur, cum antegreditur solem, cum subsequitur autem, Ἕσπερος; N II, 53. quae Saturni stella dicitur Φαίνωνque a Graecis nominatur; N II, 52. isdem .. spatiis eae stellae, quas vagas dicimus, circum terram feruntur; N II, 103. infra .. hanc (stellam) propius a terra Iovis stella fertur, quae Φαέθων dicitur; N II, 52.

temperationem: ut .. corporis temperatio ... sanitas, sic animi dicitur; T IV, 30.

tripudium: hoc quoque, quod dixi, coactum tripudium solistimum dicitis; D I, 28.

valetudinem — bonum: ſ. divitias. formam; F V, 80.

vas — inane: ſ. II, 2, e, α. Fa 24.

vinulentiam — utilem: ſ. dementiam.

vinum — Liberum: ſ. fruges.

virum: boni viri, quem eundem sapientem licet dicere; Lae 65.

virtutem: una erit virtus, quae malitia rectissime dicetur; L I, 49. quamquam ipsa virtus brevissume recta ratio dici potest; T IV, 34.

vires — bonum: ſ. formam; F V, 80. quae (vis) investigat occulta, quae inventio atque cogitatio dicitur; T I, 61.

visa: quodsi omnia visa eius modi essent, qualia isti dicunt; A II, 27.

vitam — beatam: ſ. arationem.

vitium: cui (frugalitati) contrarium vitium nequitia dicitur; T III, 17.

voluptatem: voluptatem cum summum bonum (Epicurus) diceret; F I, 26. summum a vobis bonum voluptas dicitur; F II, 18. qui (Aristippus) voluptatem summum bonum dicit; F II, 19. plerique (voluptatem) etiam summum bonum dicunt; D II, 81. variam: ſ. fortunam.

V. Lücke: * dici possit; R II, 69.

dictamnus, Diptam: capras .. in Creta feras ... herbam quaerere, quae dictamnus vocaretur; N II, 126.

dictator, Dictator: I, 1. constituit: dictator rem publicam constituas oportet; R VI, 12.
dimicat: cum A. Postumius dictator cum Octavio Mamilio Tusculano proelio dimicaret; N II, 6.
est: is .. (magister populi) est dictator; F III, 75.
occidit, al.: quam (legem) interrex noster tulit, ut dictator, quem vellet civium, *indemnatum* aut indicta causa inpune posset occidere; L 1, 42.
2. sum: ut maiores nostri ab aratro adduxerunt Cincinnatum illum, ut dictator esset, sic ∽.; F II, 12. regem, dictatorem, divitem solum esse sapientem; F IV, 7. L. Manlio A. f., cum dictator fuisset, M. Pomponius tr. pl. diem dixit; O III, 112.
abl. abs.: quam (hastam) P. Sulla cum vibrasset dictatore propinquo suo; O II, 29.
II. appello, dico: dictator .. ab eo appellatur, quia dicitur, sed in nostris libris vides eum .. magistrum populi appellari; R I, 63. dictatore L. Quinctio dicto; R II, 63.
facio: siquidem aranti L. Quinctio Cincinnato nuntiatum est eum dictatorem esse factum; cuius dictatoris iussu magister equitum C. Servilius Ahala Sp. Maelium regnum adpetentem occupatum interemit; C 56.
instituo: his ipsis temporibus dictator etiam est institutus decem fere annis post primos consules, T. Larcius; R II, 56.
III. iussu: f. II. facio.
IV. a: magnae .. res ... a .. viris summo imperio praeditis, dictatoribus atque consulibus, .. gerebantur; R II, 56.

dictatura, Dictatur: I. gero: quod is (L. Manlius) paucos sibi dies ad dictaturam gerendam addidisset; O III, 112.
II. in: alter, qui in illa dictatura scriba fuerat, in hac fuit quaestor urbanus; O II, 29.

dictio, rednerischer Vortrag, Spruch, Bestimmung: I. do: cum ante meridiem dictioni operam dedissemus; T II, 9.
II. coërcere: plebem ... multae .. dictione ovium et bovum || boum ||, ... non vi et suppliciis coërcebat; R II, 16.

dictito, oft sagen, im Munde führen, behaupten: acc. c. inf.: ut ... Lacedaemonii suos omnes agros esse dictitarint, quos spiculo possent attingere; R III, 15. C. Canius, eques Romanus nec infacetus et satis litteratus, ... dictitabat se hortulos aliquos emere velle; O III, 58.

dicto, vorsagen, dictieren: alqd: ista vestra: „si (dolor) gravis, brevis; si longus levis" dictata sunt; F II, 95. ne necesse sit isdem de rebus semper quasi dictata decantare; F IV, 10. is (Dionysius) quasi dictata (admiscebat), nullo dilectu, nulla elegantia; T II, 26. ista .. a vobis quasi dictata redduntur; N I, 72.
orationem: qui illis orationem dictavisses; F IV, 62.

dictum, Ausspruch, Äußerung, Wort: I. cadit, videtur: ut mihi Laconis illud dictum in hos cadere videatur; T V, 40.
est, potest: nullum obscurum potest nec dictum eius esse nec factum; O II, 44.
ohne Verb: f. II, 1. conligo.
II, 1. accipio: »hoc simul accipe dictum;« O I, 38.
approbo: quia dictum id risu adprobavisset; T V, 60.
cognosco: ceterorum .. virorum fortium atque omni virtute praestantium facta, dicta, consilia cognoscens; F III, 37.
conligo: quo genere ... philosophorum Socraticorum libri referti sunt, multaque multorum facete dicta, ut ea, quae a sene Catone collecta sunt, quae vocant ἀποφθέγματα; O I, 104.
laudo: huius (Catonis) .. facta, illius dicta laudantur; Lae 10.
memini: cum senex ... omnia .. eius (Africani) non facta solum, sed etiam dicta meminisset; R VI, 10.
praesto: sin autem dictum non omne praestandum est; O III, 55.
voco: f. conligo.
2. audiens: istae imagines ita nobis dicto audientes sunt, ut, simul atque velimus, accurrant? D II, 138. quia animum adverti nuper ... te familiae valde interdicere, ut uni dicto audiens esset. — quippe vilico; R I, 61.
3. cerno in: quoniam decorum illud in omnibus factis, dictis ... cernitur; O I, 126.
discrepo cum: ut intellegas facta eius (Epicuri) cum dictis discrepare; F II, 96.
III, 1. constantia: fundamentum .. est iustitiae fides, id est dictorum conventorumque constantia et veritas; O I, 23. decorum ... movet adprobationem ... ordine et constantia et moderatione dictorum omnium atque factorum; O I, 98.
honestas: transitum est ad honestatem dictorum atque factorum; F II, 47.
impotentia: color, vox, oculi, spiritus, inpotentia dictorum ac factorum quam partem habent sanitatis? T IV, 52.
moderatio, ordo: f. constantia; O I, 98.
veritas: f. constantia; O I, 23.
2. modus in: quid sit ordo, quid sit, quod deceat, in factis dictisque qui || quid || modus; O I, 14.
IV. adlevare: »qui aliorum aerumnam dictis adlevans non idem ... clade subita frangatur sua«; T III, 71.
admoneri: cuius (Theodori) hoc dicto admoneor, ut ..; T I, 102.
ecfari: »non potis || potest || ecfari tantum dictis, quantum factis suppetit laboris;« T II, 39.
nocere: non audet cuiquam aut dicto protervo aut facto nocere; F II, 37.

diduco, ausdehnen, teilen: coniecturam: coniectura omnis ... ingeniis hominum in multas aut diversas aut etiam contrarias partis saepe diducitur; D II, 55.
intervalla: intervalla aut contrahimus aut diducimus; A II, 19.

dies, Tag, Termin, Zeit: I. absolut: 1. Subject: adfert: negat .. summo bono afferre incrementum diem; F II, 88. si supremus ille dies non extinctionem, sed commutationem adfert loci, quid optabilius? sin autem perimit || peremit || ac delet omnino ..; T I, 117. est .. tarda illa quidem medicina, sed tamen magna, quam adfert longinquitas et dies; T III, 35. multa adferre potuit dies, quae animadvertendo notarentur; D I, 131.
adimit: si nox non adimit vitam beatam, cur dies nocti similis adimat? T V, 112.
cedunt: horae .. cedunt et dies et menses et anni; C 69.
confirmat: opinionis .. commenta delet dies, naturae iudicia confirmat. itaque ... deorum cultus religionumque sanctitates exsistunt in dies maiores atque meliores; N II, 5.

constat: post a Paulo litteris allatis cum idem dies constitisset; N II, 6.

declarat: quod ita esse dies declarat, quae procedens ita mitigat, ut ... leniatur aegritudo; T III, 53.

deficit: dies me deficiet; F II, 62. dies deficiat, si velim paupertatis causam defendere; T V, 102. dies deficiat, si velim numerare || enumerare ||, quibus bonis male evenerit; N III, 81.

delet: ſ. adfert; T I, 117. confirmat.

dimetiuntur: dies noctesque oculis cognitae, tum mensum annorumque conversiones et numerum machinatae sunt et spatium temporis dimensae et ad quaestionem totius naturae inpulerunt; Ti 52.

efficit: tertius dies disputationis hoc tertium volumen efficiet; T III, 6. nox .. et dies ad hunc modum et ob has generata causas unum circumitum orbis efficit sapientissimum atque optimum; Ti 32.

est: verum falsumne sit, si quid ita conexum est, ut hoc: „si dies est, lucet", quanta contentio est! A II, 143. sapientis .. (est) nullo modo, physici praesertim, ... putare ullum esse cuiusquam diem natalem. quid? idemne potest esse dies saepius, qui semel fuit? certe non potest. ... nullus est igitur cuiusquam dies natalis. „at habetur!" et ego id scilicet nesciebam! sed ut sit, etiamne post mortem coletur? F II, 102. hoc vere .. licet dicere, P. Scipioni ex multis diebus, quos in vita celeberrimos, laetissimosque viderit, illum diem clarissimum fuisse, quom ... reductus ... est; Lae 12.

facit: quintus hic dies .. finem faciet Tusculanarum disputationum, quo die est a nobis ea de re ... disputatum; T V, 1.

impellunt: ſ. dimetiuntur.

inlucescit: quis .. iste dies inluxerit, quaero, qui illi ostenderit eam ... veri et falsi notam; A II, 69. quibus (Trophonio et Agamedi) Apollo se id daturum ostendit post eius diei diem tertium; qui ut inluxit, mortui sunt reperti; T I, 114. »si mihi nunc tristis primum inluxisset dies;« T III, 67. cum .. is dies inluxisset; D I, 50.

machinantur: ſ. dimetiuntur.

medetur: mihi .. videtur idem fere accidere iis, qui ante meditantur, quod iis, quibus medetur dies; T III, 58.

mitigat: ſ. declarat. — ostendit: ſ. inlucescit; A II, 69. — perimit: ſ. adfert; T I, 117.

pertinet: etiamne urbis natalis dies ad vim stellarum et lunae pertinebat? D II, 99.

potest: ſ. est; F II, 102. II, 1. reperio.

procedit: ſ. declarat.

2. **Ausruf:** o praeclarum diem, cum in illud divinum animorum concilium coetumque proficiscar! C 84.

II. **nach Verben:** 1. **Accusativ:** addo: L. Manlio A. f., cum dictator fuisset, M. Pomponius tr. pl. diem dixit, quod is paucos sibi dies ad dictaturam gerendam addidisset; O III, 112.

ago: ſ. **ago,** III. diem (5 St.) S. 116, a. — antepono: ſ. **antepono** diem (3 St.) S. 208, a.

appello: qui eum diem, quo moritur, beatum appellat; T V, 88.

cognosco: ſ. I, 1. dimetiuntur.

colo: ſ. I, 1. est; F II, 102.

concludo: expositis tridui disputationibus quartus dies hoc libro concluditur; T IV, 7.

conficio: cum extremum vitae diem morte confecerit; F III, 76. is .. (sol) oriens et occidens diem noctemque conficit; N II, 102.

consigno: ut ex hoc die, quem apud Ennium et in maximis annalibus consignatum videmus, superiores || superioris || solis defectiones reputatae sint; R I, 25.

consumo: ſ. **consumo** diem (3 St.) S. 522, b.

destino: cum eorum alteri Dionysius tyrannus diem necis destinavisset et is, qui morti addictus esset, paucos sibi || paucos || dies commendandorum suorum causa postulavisset; O III, 45.

dico: hunc tibi totum dicamus diem; L II, 7.

dico: ſ. addo.

differo: pullarius diem proelii committendi differebat; D I, 77.

do: dabis nobis diem aliquem, ut contra ista dicamus; N III, 94. ut, si qui dies ad rusticandum dati sint, ad eorum numerum adcommodentur, quae scribimus; L I, 9.

efficio: Diana dicta, quia noctu quasi diem efficeret; N II, 69. quod is (sol) diem efficeret toto caelo luce diffusa; N II, 95.

finio: ab hominum genere finitus est dies, mensis, annus; N II, 153. simplex est: „morietur illo die Socrates"; huic, sive quid fecerit sive non fecerit, finitus est moriendi dies; Fa 30.

genero: ſ. I, 1. efficit; Ti 32.

habeo: ſ. I, 1. est; F II, 102.

inclino: inclinato iam in postmeridianum tempus die; T III, 7.

nomino: nec .. tam denicales ... quam ceterorum caelestium quieti dies feriae nominarentur, nisi .... eas in eos dies conferre ius || est ||, ut nec || ut || ipsius neque publicae feriae sint; L II, 55.

noto: quodsi dies notandus fuit, eumne potius, quo natus, an eum, quo sapiens factus est? F II, 103. cum videmus ... lunam .. accretione et deminutione luminis quasi fastorum notantem et significantem dies; T I, 68.

obeo: qui diligentissime semper illum diem et illud munus solitus esses obire; Lae 7.

postulo: deliberandi sibi unum diem postulavit; N I, 60. ſ. destino.

praestituo: ea (natura) .. dedit usuram vitae tamquam pecuniae nulla praestituta die; T I, 93.

profero: cur pulmo incisus etiam in bonis extis dirimat tempus et proferat diem; D I, 85.

puto: ut horribilem illum diem aliis, nobis faustum putemus; T I, 118.

reperio: quam multi dies reperiri possunt, qui tali nocti anteponantur? T I, 97.

repeto: L. .. Tarutius Firmanus ... urbis etiam nostrae natalem diem repetebat ab iis Parilibus, quibus eam a Romulo conditam accepimus; D II, 98.

significo: ſ. noto; T I, 68.

sisto: indicant duodecim tabulae: AUT STATUS DIES CUM HOSTE; O I, 37.

tollo: nisi ... tolli diem utile est; L III, 40.

video: ſ. consigno. I, 1. est; Lae 12.

2. **mit Präpositionen:** confero in: ſ. I. nomino.

pervenio ad: qui (rex) laudat senem et fortunatum esse dicit, quod inglorius sit atque ignobilis ad supremum diem perventurus; T III, 57.

pono in: hanc vim non esse in die positam, sed in cogitatione diuturna; T III, 74.

valeo in: Fortuna .. sit || *quae* est || vel Huiusce || huius || diei ⟨nam valet in omnes dies⟩ vel Respiciens ad opem ferendam vel Fors; L II, 28.

vivo in: nos in diem vivimus; T V, 33.

III. **nach Adverb:** usque: amicitiam usque ad extremum vitae diem || diem vitae || permanere; Lae 33.

IV. **nach Substantiven:** auguratio: quae tandem ista auguratio est ex passeribus annorum potius quam aut mensuum || mensium, mensum || aut dierum? D II, 65.

custos: terram, ... diei noctisque effectricem

eandemque custodem, antiquissimam deorum ... voluit esse; Ti 37.

dinumerationes: ut ... nec frustra siderum motus intueremur dinumerationibusque noctium ac dierum *; R III, 3.

disputatio: erat de hac una re unius diei disputatio; A II, 49. contra .. aegritudinem et reliquas animi perturbationes satis esse videmur superiorum dierum disputationibus armati et parati; T V, 76. has quinque dierum disputationes memoria comprehendamus; T V, 121.

effectrix: f. custos.

Fortuna: f. II, 2. valeo in.

indutiae: qui, cum triginta dierum essent cum hoste indutiae factae, noctu populabatur agros, quod dierum essent pactae, non noctium indutiae; O I, 33.

longitudo: tempus .. largitur longitudo diei; L III, 30.

numerus: saecla nunc dico non ea, quae dierum noctiumque numero annuis cursibus conficiuntur; N I, 21. cum saepius duplicaret numerum dierum; N I, 60. eadem ... umbram noctemque efficiat cum ad numerum dierum aptam, tum ad laborum quietem; R IV, 1. illud vel aspersione aquae vel dierum numero tollitur; L II, 24. f. II, 1. do; L I, 9.

pars: quarta fere diei parte addita; N II, 49.

ratio: feriarum festorumque dierum ratio in liberis requietem litium habet et iurgiorum, in servis operum et laborum; L II, 29.

scholae: dierum quinque scholas, ut Graeci appellant, in totidem libros contuli; T I, 8.

via: cum iam progressus esset (Deiotarus rex) multorum dierum viam; D I, 27.

vicissitudo: cum videmus ... vicissitudines dierum ac noctium; T I, 68. iam diei noctisque vicissitudo conservat animantes tribuens aliud agendi tempus, aliud quiescendi; N II, 132. quem dierum noctiumque vicissitudines ... non gratum esse cogunt; L II, 16.

V. **Umstand: 1. Accusativ: zum Satz:** complures dies ... multum temporis in ista una disputatione consumpsimus; A II, 12. quis .. potest ... non et dies et noctes divinum numen horrere? A II, 121. quibus (sollicitudinibus) eorum animi „noctesque diesque" exeduntur; F I, 51. summus dolor plures dies manere non potest? vide, ne etiam menses! F II, 93. optabile esset maxima in || in max. || voluptate ... dies noctesque versari; F II, 114. qui unum diem totum velit esse in genere isto voluptatis; F II, 114. qui ... cruciari dies, noctes torqueri vellent; F V, 29. quin etiam ipsi voluptarii deverticula quaerunt || quaerant || et virtutes habent || habeant || in ore totos dies; F V, 74. cum dies et noctes cogitandum sit iam iamque esse moriendum; T I, 14. apud Hypanim fluvium ... Aristoteles ait bestiolas quasdam nasci, quae unum diem vivant; T I, 94. quot dies erimus in Tusculano; T I, 119. subduc cibum unum diem athletae; T II, 40. quae meditare, quaeso, dies et noctes; T II, 66. haec tractanti animo et noctes et dies cogitanti existit illa a deo Delphis praecepta cognitio; T V, 70. cum .. ei (Diodoto) libri noctes et dies legerentur; T V, 113. quem (dominum) dies et noctes timeremus; N I, 54. qui totos dies precabantur et immolabant, ut ..; N II, 72. »cum caelo .. simul (caelestia) noctesque diesque feruntur«; N II, 104. quasi vero quicquam intersit, mures diem noctem aliquid rodentes scuta an cribra corroserint! D II, 59. quis est .., qui totum diem iaculans non aliquando conliniet? D II, 121. Smyrnae || Zmyrnae || cum simul essemus compluris dies; R I, 13. tum Scipio: patimini me, quoniam tertium diem iam feriati sumus; R VI, 8. quom licet pluris dies abesse; L II, 3. quamquam certo scio non, ut Flamininum, »sollicitari te, Tite, sic noctesque diesque;« C 1. huic nihil potest esse certi, nihil, quod exploratum habeat permansurum sibi unum diem; P 17. tu dies noctesque cruciaris; P 18. quis .. tantus est gurges, qui dies et noctes sine ulla minimi temporis intermissione velit ita moveri suos sensus, ut ..? fr V, 81. quae nobis dies noctesque considerantibus; fr V, 97.

2. **Ablativ:** ante: Socrates ... et supremo vitae die de hoc ipso multa disseruit et paucis ante diebus, cum facile posset educi e custodia, noluit; T I, 71. qui (Scipio) ... perpaucis ante mortem diebus ... triduum disseruit de re publica; Lae 14.

extenuari: qui || qui si || error stultis extenuetur die; T IV, 39.

minus: ea .. (stella Martis) IV et XX mensibus VI, ut opinor, diebus minus eundem lustrat orbem; N II, 53.

post: Aeschines in Demosthenem invehitur, quod is septimo die post filiae mortem hostias immolavisset; T III, 63. ipse (Ti. Gracchus) paucis post diebus est mortuus; D I, 36. Babylone paucis post diebus Alexander est mortuus; D I, 47. paucis sane post diebus ex Pharsalia fuga venisse Labienum; D I, 68. ut Dionysius paucis post diebus regnare coeperit; D I, 73. in his locis, quae nos incolimus, post solstitium Canicula exoritur, et quidem aliquot diebus; D II, 93. sermonem ... habitum ... paucis diebus post mortem Africani; Lae 3.

zum Satz: ut ... heredes ... omnibus mensibus vicesimo die lunae dent ad eorum epulas, qui ..; F II, 101. cum ego te hac nova lege videam eodem die accusatori respondere; F IV, 1. quem Tiberina descensio festo illo die tanto gaudio affecit, quanto L. Paullum ... eodem flumine invectio? F V, 70. quem (sermonem Socrates) habuit eo ipso die, quo excessit e vita; T I, 57. si etiam solstitiali die (bestiola mortua est); T I, 94. cum Rhodius Diagoras, Olympionices nobilis, uno die duo suos filios victores Olympiae vidisset; T I, 111. »iam tertio me quoque funesto die ... Iovis satelles .. dilaniat;« T II, 24. qualis (fuit) L. Paulus duobus paucis diebus amissis filiis; T III, 70. quod feceramus idem superioribus diebus; T IV, 7. quod eis de rebus, quae maxime metuuntur, ... primo et proxumo die disputatum est; T IV, 64. quinto .. die cum eodem in loco consedissemus; T V, 11. quaero, utrum aliquid actum superioribus diebus an nihil arbitremur; T V, 15. nisi superioribus diebus essent explicata; T V, 42. vestrae .. cenae non solum in praesentia, sed etiam postero die iucundae sunt; T V, 100. multa primo die, ... non pauca etiam postero ... sunt dicta de morte; T V, 118. regem Persem || Persen || illo die captum; N II, 6. eo ipso die auditam esse eam pugnam ludis Olympiae memoriae proditum est; N II, 6. quin is (cibus) nocte et die concoquatur; N II, 24. velut a te ipso hesterno die dictum est anum ... induci; N II, 73. quod efficitur in caelo singulis diebus et noctibus; N II, 88. cum .. tertio die sol inluxisset, tum ut revixisse sibi viderentur; N II, 96. mari finitumus || finitimus || aër die et nocte distinguitur; N II, 101. paucis .. diebus interiturum Alexandrum tyrannum; D I, 53. madefactum iri minus XXX diebus Graeciam sanguine; D I, 68. ut (L. Paulus) ea ipsa die domum ad vesperum rediit; D I, 103. quod (bellum) paucis post mensibus exortum paucioribus a te est diebus oppressum; D I, 105. qui (Caesar) cum im-

molaret illo die, quo primum in sella aurea sedit; D I, 119. postero die caput in iecore non fuit; D I, 119. qui exortus quoque die signi alicuius aut qui occasus futurus sit; D II, 17. puleium aridum florescere brumali ipso die; D II, 33. eo .. die rem praeclare esse gestam non haruspicis consilio, sed imperatoris; D II, 65. in his deliberationibus consumebatur oratio, idque et saepe alias et quodam liberiore, quam solebat, et magis vacuo ab interventoribus die; Fa 2. * quorum in aliis, ut in Antipatro poëta, ut in brumali die natis, ... naturae contagio valet, ... vis est nulla fatalis; Fa 5. fiebat, ut soli luna totidem conversionibus in aere illo, quot diebus in ipso caelo, succederet; R I, 22. ut ille (Plato) Cretae || Crete || cum Clinia ... aestivo, quem ad modum describit, die ... disputat; L I, 15. »certas .. fruges certasque bacas sacerdotes publice libanto. hoc || [sac. publ.] libanto || certis sacrificiis ac diebus;« L II, 19. »praeter Idaeae matris famulos, eosque iustis diebus, ne quis stipem cogito;« L II, 22. si unus augur „alio *die*“ dixerit; L II, 31. divinissima .. dona aves et formae ab uno pictore uno absolutae die; L II, 45. extrui .. vetat (Plato) sepulchrum altius, quam quod *quinque homines* quinque diebus absolverint; L II, 68. hodierno sermone conficiam, spero, hoc praesertim die; L II, 69. omnem .. orationem eius (Platonis) de legibus peroratam esse uno aestivo die; L II, 69. Pythagoreorum .. more exercendae memoriae gratia, quid quoque die dixerim, audierim, egerim, commemoro vesperi; C 38. qui (P. Scipio) his paucis diebus pontifex maximus factus est; C 50. moriendum .. certe est, et || et id || incertum an hoc ipso die; C 74. demonstrabantur mihi praeterea, quae Socrates supremo vitae die de inmortalitate animorum disseruisset; C 78. cum ... omnes .. ad id tempus, quod erat dictum, postero die venissemus; fr V, 16. ſ. ante; T I, 71. — I, 1, facit. — II, 1. appello. finio; Fa 30. noto; F II, 103.

3. **Präpositionen:** ad: »alios ad dies ubertatem lactis feturaeque servanto;« L II, 20. stipem sustulimus nisi eam, quam ad paucos dies propriam Idaeae Matris excepimus; L II, 40. qui cum ad diem se recepisset; O III, 45.

ante: ut ... id ante diem certam in suum quidque fanum referret; N III, 84.

ex: Chaldaeis in praedictione et in notatione cuiusque vitae ex natali die minime esse credendum; D II, 87. ſ. I, 1. est; Lae 12.

in: acc.: hi curatione adhibita levantur in dies; F IV, 65. quorum studio legendi meum scribendi studium vehementius in dies incitatur; D II, 5. sed, si placet, in hunc diem hactenus; R II, 70. finis disputandi in eum diem factus est; R II, 70. ad cenam hominem in hortos invitavit in posterum diem; O III, 58. qua (aetate) progrediente omnia fiunt in dies mitiora; C 45. ut honestum illud Solonis sit, ... senescere se multa in dies addiscentem; C 50. ſ. I, 1. confirmat. — abl.: bis in die saturum fieri; T V, 100.

per: cum ... familiarissimi .. eius (P. Africani) ad eum frequenter per eos dies ventitaturos se esse dixissent; R I, 14.

post: est apud Platonem Socrates ... dicens Critoni ... sibi post tertium diem esse moriendum; D I, 52. ſ. I, 1. inincessit; T I, 114.

differentia, Verschiedenheit, Unterschied: I. est: quod videretur esse quaedam in visis differentia; eam tolli altero, quo neget visa a falsis vera differre; A II, 111. qui (philosophi) nullam rerum differentiam esse dixerunt; F III, 31. deinceps explicatur differentia rerum, quam si non ullam esse diceremus ..; F III, 50. ita fit, ut, quanta differentia est in principiis naturalibus, tanta sit in finibus bonorum malorumque dissimilitudo; F V, 19. qualis .. differentia sit honesti et decori, facilius intellegi quam explanari potest; O I, 94.

habet: haec differentia naturarum tantam habet vim, ut ..; O I, 112.

videtur: ſ. est; A II, 111.

II. expiico: ſ. I. est; F III, 50.

expono: Chrysippus .. exponens differentias animantium ait alias earum corpore excellere, alias autem animo; F IV, 28.

tolio: ſ. I. est; A II, 111.

differo, aufschieben, verzögern, sich unterscheiden, verschieden sein: I. intransitiv: 1. indir. Frage: multum .. differt, utrum causa naturalis ex aeternitate futura vera efficiat, an ..; Fa 32.

2. alqs: qui (Academici et Peripatetici) rebus congruentes nominibus differebant; A I, 17. quia reliquit perfectissimam disciplinam, Peripateticos et Academicos, nominibus differentes, re congruentes; A II, 15. qui (Peripatetici, Academici) re consentientes vocabulis differebant; F IV, 5. quid simus et quid ab animantibus ceteris differamus; F V, 41. huic (Epicuro) ... non multum differenti a iudicio ferarum oblivisci licebit sui? T V, 73. sive Aristotelem et Theophrastum cum illis congruentis re, genere docendi paulum differentis secuti sunt; L I, 38.

alqd: nihil .. inter Peripateticos et illam veterem Academiam differebat; A I, 18. ut in hoc quoque nostro mundo aliquid alicui sic sit par, ut nihil differat, nihil intersit; A II, 55. nisi statuerit nihil esse, quod intersit aut differat aliud ab alio, praeter honesta et turpia; F III, 25. inter illa ... aliquid ..., quod differret, esse voluerunt; F III, 50. Aristonis ... dicentis nihil differre aliud ab alio; F IV, 47. se dicere || sed differre || inter honestum et turpe nimium quantum, nescio quid immensum ... interesse; F IV, 70. nihil .. hoc differt; F V, 33. (labor et dolor) sunt finitima omnino, sed tamen differt ||differunt || aliquid; T II, 35. haec, quae dico, cogitatione inter se differunt, re quidem copulata sunt; T IV, 24. si .. nihil inter deum et deum differt; N I, 80. solebat ex me Deiotarus percontari nostri augurii disciplinam, ego ex illo sui. di immortales! quantum differebat! D II, 76. quid inter Indos et Persas, Aethiopas et Syros differat corporibus, animis; D II, 96. multa .. sunt alia, quae inter locum et locum plurimum differant; Fa 7. eos .. privatos, qui efficiant, ne quid inter privatum et magistratum differat, ferunt laudibus; R I, 67. quid .. est, quod differat, quom sint cuncta paria? L I, 34. est .., quod differat in hominum ratione habenda inter iustitiam et verecundiam; O I, 99. prorsus, ut non multum differat inter summos et mediocris viros; O II, 30. ſ. I. alacritas: hilariores illae (perturbationes), cupiditas avide semper aliquid expetens et inanis alacritas, id est laetitia gestiens, non multum differunt ab amentia; T IV, 36.

anxietas: ut differt anxietas ab angore; T IV, 27.

causae: quid mirum est has dissimilitudines ex differentibus causis esse factas? Fa 8.

commoda: ut ea (honesta commoda) inter se magnitudine et quasi gradibus, non genere differrent; N I, 16.

communitas: ut ... nec sit in duobus aut pluribus nulla re differens ulla communitas; A II, 54.

conclusio: quid .. haec ab illa conclusione differt? A II, 96.

coniectura: in quibus (animi partibus) ... inest coniectura consequentium non multum a divinatione differens; F II, 113.
cupiditas: f. alacritas.
definitiones: eorum definitiones paulum oppido inter se differunt et tamen eodem spectant; F III, 33.
dolor: f. alqd; T II, 35.
exsilium: exilium ... quantum tandem a perpetua peregrinatione differt? T V, 107.
falsum: quae (falsa) a veris nihil differant; A II, 42. quale non etiam falsum nihil ab eo differens esse possit; A II, 99.
genera: si efficeretur, ut inter visa differentium generum nihil interesset; A II, 50.
homines: homines .., etsi aliis multis, tamen hoc uno plurimum a bestiis differunt, quod rationem habent; F II, 45. quantum inter se homines studiis, moribus, omni vitae ratione differant; fr V, 37.
honesta: f. commoda.
iracundia: quae (iracundia) ab ira differt; T IV, 27.
labor: f. alqd; T II, 35.
laetitia: f. alacritas.
natura: in quo natura eius (hominis) a reliquis animantibus differat; O I, 96.
perturbatio: etsi .. omnis animi perturbatio gravis est nec multum differt ab amentia; T IV, 82. f. alacritas.
ratio: ratio ... certe est communis, doctrina differens, discendi quidem facultate par; L I, 30.
res: nihil interest, omnibusne partibus visa res nihil differat, an internosci non possit, etiamsi differat; A II, 85.
sapientia: siquidem (sapientia) non multum differt ab insania; T III, 8.
verba: ea .. verba ... non, ut videntur, easdem res significant, sed aliquid differunt; T III, 84.
virtutes: quae (virtutes) omnes similes artium reliquarum materia tantum ad meliorem partem et tractatione differunt; F IV, 4.
visa: cum .. sumeretur unum, esse quaedam falsa visa, alterum, nihil ea differre a veris; A II, 111. eam (differentiam) tolli altero, quo neget visa a falsis vera differre; A II, 111.
II. **transitiv**: 1. indir. Frage: quae .. eorum (siderum) sit conlocatio, in sermonem alium differendum est; Ti 30.
2. **alqd**: tertium et quartum, quia maiora sunt, puto esse in aliud tempus differenda; N II, 3. eodem .. illa etiam differemus, quod Chrysippum dicere aiebas, ... esse aliquid ..; N III, 18. reliqua ... differamus in crastinum; R II, 70.
conclusiones: Zenonis .. brevis et acutulas conclusiones in eam partem sermonis, quam modo dixi, differemus; N III, 18.
consolationem: quarum (rerum) consolatio et maior est et in aliud tempus differenda; C 1.
diem: pullarius diem proelii committendi differebat; D I, 77.
partem: differo eam partem; F IV, 5.
quaestionem: in aliud tempus ea quaestio differatur; F V, 45.
tempus: in hac me causa tempus dilaturum putas? F IV, 1.
vim: ut, si quam habent ulciscendi vim, differant in tempus aliud; T IV, 78.

difficilis, schwer, beschwerlich, schwierig, empfindlich: **alqs**: aut omnia semper desperantes aut malevoli, invidi, difficiles, lucifugi, maledici, morosi || monstrosi ||; F I, 61.
alqd: ut difficile sit de temeritate eorum, perinde ut causa postulat, dicere; A II, 31. sive .. ad sapientiam perveniri potest ... sive hoc difficile est; F I, 3. iis .. est difficilius satis facere, qui se Latina scripta dicunt contemnere; F I, 4. etsi habet haec Stoicorum ratio difficilius quiddam et obscurius; F III, 15. dicunt illi asperum esse dolere, molestum, odiosum, contra naturam, difficile toleratu; F IV, 52. omnia .., quae dura, difficilia, adversa videantur, ea virtutibus iis ... obteri posse; F IV, 59. cuperem equidem utrumque, si posset, sed est difficile confundere; T I, 23. quorum quanta mens sit, difficile est existimare; ita multa meminerunt; T I, 59. qui (Stoici), quod tota in hac causa difficillimum est, suscipiant, posse animum manere corpore vacantem; T I, 78. difficile est non eos, qui inhumati sint, miseros iudicare; T I, 106. difficile est .. *in* philosophia pauca esse ei nota, cui non sint aut pleraque aut omnia; T II, 1. (cruciari) asperum, difficile, odiosum, contra naturam dicunt, nec tamen malum; T II, 17. difficile dictu videtur eum non in malo esse, ... qui ita clamare cogatur; T II, 19. „asperum est, contra naturam, difficile perpessu, triste, durum"; T II, 29. si iam difficile sit persuadere nihil earum rerum ... aut in bonis aut in malis esse habendum; T IV, 65. quod etsi difficile est probatu, ... tale tamen est, ut ..; T V, 1. ab iis .. (voluptatibus) abstinere minime esse difficile, si aut valetudo aut officium aut fama postulet; T V, 94. erat .. difficile rem tantam tamque praeclaram inchoatam relinquere; N I, 56. difficile est negare, credo, si in contione quaeratur; N I, 61. in quo nihil est difficilius quam a consuetudine oculorum aciem mentis abducere; N II, 45. quem ad modum ... depellantur, ... haud sane difficile dictu est, sed tamen praetereundum est; N II, 138. difficile factu est me id sentire, quod tu velis; N III, 1. a consuetudine .. oculorum animum abducere difficillimum dicebas; N III, 20. non quod || quo || difficile sit mentem ab oculis sevocare, sed quo magis sevoco ..; N III, 21. quod difficile dictu videtur, quae cuiusque divinationis ratio, quae causa sit; D I, 85. non difficile est, quae fieri certe videmus, ea qua ratione fiant, suspicari; D I, 118. id .. adfirmare difficile est; D I, 126. si id difficile est; D I, 128. hanc .. rationem naturae difficile est fortasse traducere ad id genus divinationis, quod ..; D I, 130. ut in comparando || conp. || difficile ad eligendum sit, quid maxime velis; R I, 55. difficile factu est, sed conabor tamen; R I, 65. quod est difficillimum; L I, 58. ut non difficile sit, ... quaecumque nova causa consultatiove acciderit, eius tenere ius; L II, 46. quo plura et difficiliora (iuris consulti) scire videantur; L II, 47. id .. difficile factu est nisi educatione quadam et disciplina; L III, 29. quod est || si || in senatu non difficile; L III, 40. ut difficillimum sit servare „sanctam societatem"; O I, 26. difficile .. est ... servare aequitatem; O I, 64. sed quo difficilius, hoc praeclarius; O I, 64. quorum iudicium in eo, quod ... putent, difficile factu est non probare; O I, 71. ut non difficile sit in exquirendo officio, quid cuique sit praeponendum, videre; O I, 160. quod est difficile; O II, 39. difficile dictu est, quantopere conciliet animos comitas adfabilitasque sermonis; O II, 48. quo de genere mortis difficile dictu est, quid homines suspicentur, videtis; Lae 12. adversas .. (res) ferre difficile esset sine eo, qui illas gravius etiam quam tu ferret; Lae 22. quocirca ... et inbecilli valent et, quod difficilius dictu est, mortui vivunt; Lae 23. studiis .. generorum, praesertim in re bona, cum difficile est, tum ne aequum quidem obsistere; Lae 26. quamquam ille (Scipio) ..

nihil difficilius esse dicebat, quam amicitiam ... permanere; Lae 33. difficile est amicitiam manere, si a virtute defeceris; Lae 37. iudicare difficile est sane nisi expertum; Lae 62. nec quicquam difficilius quam reperire, quod sit omni ex parte in suo genere perfectum; Lae 79. illum .. quasi parentem huius universitatis invenire difficile et, cum iam inveneris, indicare in vulgus nefas; Ti 6. difficile factu est a deis ortis fidem non habere; Ti 38.

aditus: quia (elephantus) propter magnitudinem corporis difficiles aditus habebat ad pastum; N II, 123 (122).

artes: quod iam pueri, cum artes difficiles discant, ita celeriter res innumerabiles arripiant, ut ..; C 78.

causa: nec, qui contra dicunt, causam difficilem repellunt; F III, 2. causa difficilis laudare puerum; R fr. 5.

certamen: ut magnum et difficile certamen iniens; F IV, 31.

cogitatio: mihi ... multo difficilior occurrit cogitatio, multo obscurior, qualis animus ... sit ..; T I, 51.

consolatio: Chrysippi (consolatio) ad veritatem firmissima est, ad tempus aegritudinis difficilis; T III, 79.

cura: est .. difficilis cura rerum alienarum; O I, 30.

deliberatio: quae deliberatio est omnium difficillima; O I, 117.

diligentia: sacrorum .. ipsorum diligentiam difficilem, apparatum perfacilem esse voluit; R II, 27.

dolor: si eum (dolorem) asperum et difficilem perpessu ... dixero; F IV, 72.

exordium: difficillimum .. est in omni conquisitione rationis exordium; Ti 7.

explicatus: quam difficilis explicatus (natura deorum) haberet; N III, 93.

genus: secundum .. genus cupiditatum nec ad potiendum difficile esse censet nec vero ad carendum; T V, 93.

intellegentia: quia difficilis erat animi, quid aut qualis esset, intellegentia; T I, 51.

locus: difficili in loco versor; N I, 78. difficilis auguri locus ad contra dicendum. Marso fortasse, sed Romano facillumus; D II, 70.

opus: magnum opus et difficile, quis negat? T III, 84.

parens: »parentem habere avarum, inlepidum, in liberos difficilem«; N III, 72.

praeceptum: huius generis totius breve et non difficile praeceptum est; O III, 43.

proelium: quarum (rationum) praesidio (sapiens) iniret difficile illud ... magnumque proelium; F IV, 31.

res: rem videlicet difficilem et obscuram! F II, 75. cum .. quaereretur res admodum difficilis; F IV, 12. ut aliquid etiam de humatione et sepultura dicendum existimem, rem non difficilem; T I, 102. res est ... ad patiendum tolerandumque difficilis; T II, 18. cuius rei tantae tamque difficilis facultatem consecutum esse me non profiteor; N I, 12. iudico .. de re obscura atque difficili a te dictum esse dilucide; N I, 58. versabor in re difficili ac multum et saepe quaesita; L III, 33. quod quidam nimis magnum studium multamque operam in res obscuras atque difficiles conferunt; O I, 19. in .. rebus ... difficilibus ad eloquendum, sed satis erit intellegi; O I, 126. rem haud sane difficilem ... admirari videmini; C 4.

secta: sive etiam Aristonis difficilem atque arduam, sed iam tamen fractam et convictam sectam secuti sunt; L I, 38.

senes: moderati .. et nec difficiles nec inhumani senes tolerabilem senectutem agunt; C 7. sunt morosi et anxii et iracundi et difficiles senes; C 65.

societas: cuius (Platonis) et vita et oratio consecuta mihi videtur difficillimam illam societatem gravitatis cum humanitate; L III, 1. quam graves, quam difficiles plerisque videntur calamitatum societates! Lae 64.

temperantia: difficilem quandam temperantiam postulant in eo, quod ..; F I, 2.

difficiliter, schwer, kaum: evello: aegrotationes .. morbique animorum difficilius evelli posse putantur quam summa illa vitia; T IV, 32.

internosco: cur deinde non, ut (visum) difficiliter a vero internoscatur? A II, 49. ut, si quid cui simile esse possit, sequatur, ut etiam difficiliter internosci possit || possint ||; A II, 50.

reperio: verae amicitiae difficillime reperiuntur in iis, qui in honoribus reque publica versantur; Lae 64.

difficultas, Schwierigkeit, Beschwerlichkeit, Verlegenheit: I. cadit: sustinendi muneris propter inbecillitatem difficultas minime cadit in maiestatem deorum; N II, 77.

inducit: ea difficultas induxit et vulgo inperitos et similes philosophos inperitorum, ut ..; N II, 45.

reddit: difficultas laborque discendi disertam neglegentiam reddidit; D I, 105.

transfert: difficultas ineundi consilii rem a rege ad plures ... transtulit; R I, 52.

II, 1. animadverto: cum magnam animadverteret in bonis et possessionibus difficultatem; O II, 81.

2. delabor in: dum .. (Chrysippus) verbis utitur suis, delabitur in eas difficultates, ut necessitatem fati confirmet invitus; Fa 39.

nascor ex: ex ea difficultate illae „fallaciloquae“, ut ait Attius, „malitiae“ natae sunt; F IV, 68.

III. obstrui: etsi .. omnis cognitio multis est obstructa difficultatibus; A II, 7.

diffidentia, Mißtrauen: metus quoque est diffidentia expectati et inpendentis mali; T IV, 80.

diffido, mißtrauen, kein Vertrauen haben: I. medici: in eo .. oppido ita graviter aegrum Eudemum fuisse, ut omnes medici diffiderent; D I, 53.

II. accus. c. infin.: ut non sine causa antiquissimi et doctissimi invenire se posse, quod cuperent, diffisi sint; A II, 7. non .. (oratio me ita movit,) ut ei responderi || respondere || posse diffiderem; A II, 64. quod illa, quae a Graecis accepissent, Latine dici posse diffiderent; N I, 8.

III. alicui: ut ... quaeram omnia, dubitans plerumque et mihi ipse diffidens; D II, 8.

bonis: quid .. deest ad beate vivendum ei, qui confidit suis bonis? aut, qui diffidit, beatus esse qui potest? at diffidat necesse est, qui bona dividit tripertito; T V, 40.

perpetuitati: qui .. diffidet || diffidit || perpetuitati bonorum suorum; F II, 86.

sententiae: equidem ... huic incipio sententiae diffidere interdum; T V, 3.

diffindo, zerspalten, zerteilen: coniunctionem: hanc .. omnem coniunctionem duplicem in longitudinem (deus) diffidit; Ti 24.

saxum: fingebat Carneades in Chiorum lapicidinis saxo diffisso caput extitisse Panisci; D I, 23.

diffluo, zerfließen, triefen: 1. unpersönlich: intellegemus, quam sit turpe diffluere luxuria; O I, 106.
2. homines: non .. erunt homines deliciis diffluentes audiendi, si quando de amicitia ... disputabunt; Lae 52.

diffugio, fliehen, sich zerstreuen: qui (homines) periculo mortis diffugissent; O III, 114.

diffundo, ausdehnen, verbreiten, erheitern: aquam: nisi eadem (aqua) se admixto calore liquefacta et dilapsa diffunderet; N II, 26.
benivolentiam: benivolentiam tam late longe*que* diffusam; L I, 34.
errorem: quae .. est alia causa erroris tanti, tam longe lateque diffusi, nisi quod ..? F II, 115.
lucem: quod is (sol) diem efficeret toto caelo luce diffusa; N II, 95.
naturam: cum rerum natura tanta tamque praeclara in omnes partes motusque diffusa; D II, 29.
rationem: est ... vera lex recta ratio naturae congruens, diffusa in omnes, constans, sempiterna; R III, 33.
sanguinem: eo .. modo ex his partibus et sanguis per venas in omne corpus diffunditur et spiritus per arterias; N II, 138.
semen: tepefactum (semen terra) vapore et compressu suo diffundit; C 51.
spiritum: s. sanguinem.
virtutem: ut (virtus) et bonis amici quasi diffundatur || diffundantur || et incommodis contrahatur || contrahantur ||; Lae 48.
vim: vim .. suam (di immortales) longe lateque diffundunt; D I, 79.

diffuse, weitläufig: latius aliquanto dicenda sunt et diffusius; T III, 22.

digitus, Finger, Zoll: I. desiderant: quam molestum est uno digito plus habere! quid ita? quia nec specie nec usu || speciem ... usum || alium quinque desiderant. tuus autem deus non digito uno redundat, sed capite, collo, cervicibus; N I, 99.
II, 1. comprimo, contraho, extendo: cum (Zeno) extensis digitis adversam manum ostenderat, „visum", inquiebat, „huius modi est"; dein cum paulum digitos contraxerat, „adsensus huius modi." tum cum plane compresserat, pugnumque fecerat, comprensionem illam esse dicebat; A II, 145.
desidero, habeo: s. I.
porrigo: de bona .. fama ... Chrysippus .. et Diogenes detracta utilitate ne digitum quidem eius causa porrigendum esse dicebant; F III, 57.
2. redundo: s. I.
3. video in: anulum .. aureum in digito (vidit); O III, 38.
III. admotio: ad nervorum eliciendos sonos ac tibiarum apta manus est admotione digitorum; N II, 150.
contractio: digitorum .. contractio facilis facilisque porrectio ... nullo in motu laborat; N II, 150.
percussio: ut (M. Crassus) digitorum percussione heres posset scriptus esse; O III, 75. quem paulo ante fingebam digitorum percussione hereditates omnium posse converrere; O III, 78.
porrectio: s. contractio.
IV, 1. discedere: ab hac (regula) mihi non licet transversum, ut aiunt, digitum discedere; A II, 58.
progredi: quibus (initiis) non concessis (geometrae) digitum progredi non possunt; A II, 116.
2. attingere: Laelius si digito quem attigisset, poenas dedisset; T V, 55.
concrepare: ut, si (vir bonus) digitis concrepuerit, possit in locupletium testamenta nomen eius inrepere; O III, 75.
demonstrari: mens cuiusque is est quisque, non ea figura, quae digito demonstrari potest; R VI, 26.
dimetiri: in vitae societate audiam civem digitis peccata dimetientem sua? P 26.
impellere: »adveniens digito impellam ianuam, fores patebunt«; T IV, 67.
abl. comp.: s. I.

digladior, sich herumschlagen, im Streit liegen: I, 1. unpersönlich: digladiari .. semper *et* depugnare in || cum || facinorosis et audacibus quis non cum miserrimum, tum etiam stultissimum dixerit? A fr 12. miserrimum digladiari semper tum faciendis, tum accipiendis iniuriis; R III, 23.
2. alqs: quid Antipater digladiatur cum Carneade tot voluminibus? A fr 1. digladientur illi per me licet; T IV, 47.
cives: quibus (sicis) digladiarentur inter se cives; L III, 20.
II. de: de quibus inter se digladiari soleant; O I, 28.

digne, würdig: numquam .. digne satis laudari || laud. s. d. || philosophia poterit; C 2.

dignitas, Würde, Tüchtigkeit, Verdienst, Ansehn, Schönheit, Bedeutung, Ehre, Rang: I. Subject: adest: dum honestas, dum dignitas, dum decus aderit; T II, 31.
est: quae sit in natura || hominis || excellentia et dignitas; O I, 106. cum .. pulchritudinis duo genera sint, quorum in altero venustas sit || est ||, in altero dignitas, venustatem muliebrem ducere debemus, dignitatem virilem; O I, 130.
inest: in formis aliis dignitatem inesse, aliis venustatem; O I, 107.
II. nach Verben: 1. adfero: ut tranquillitas animi et securitas adsit, quae affert cum constantiam, tum etiam dignitatem; O I, 69.
augeo: cum .. neque necessitati subveniatur nec dignitas augeatur; O II, 56.
defendo: imperii dignitatem suis armis esse defensam; D I, 27.
duco: s. I. est; O I, 130.
effero, exaggero: facere id, ... ut gravitatem dignitatemque virtutis exaggerent. quam cum ad caelum extulerunt ..; T V, 85.
expeto: nihil .. (natura) habet praestantius, nihil, quod magis expetat quam honestatem, quam laudem, quam dignitatem, quam decus; T II, 46.
habeo: verbum ipsum voluptatis non habet dignitatem; F II, 75. quae plurimum habent dignitatis; F V, 38.
loquor: officium, aequitatem, dignitatem, fidem, ... haec cum loqueris ..; F II, 76.
omitto: omitto dignitatem, honestatem, speciem ipsam virtutum, de quibus ante dictum est; F II, 107.
orno, quaero: ornanda .. est dignitas domo, non ex domo tota quaerenda; O I, 139.
retineo: nominis dignitatem (Antiochus) videtur, cum a re ipsa descisceret, retinere voluisse; A II, 70.
sequor: cur non etiam, ac fortasse magis, propter se formae dignitatem sequamur? F V, 47.
sustineo: se ... debere .. eius (civitatis) dignitatem et decus sustinere; O I, 124.
tribuo: quis alienum putet eius esse dignitatis, quam mihi quisque tribuat || tribuit ||, ... exqui-

rere? F I, 11. etiam dignitas ei tribuenda est; T V, 45.

tueor: hos admonitu oportebit ut bonos milites revocatos dignitatem tueri; T II, 48. formae .. dignitas coloris bonitate tuenda est; O I, 130.

2. sum: qui ... genus hoc scribendi, etsi sit elegans, personae tamen et dignitatis esse negent; F I, 1.

3. concedo: voluptatem ... concessuram arbitror convictam superiore libro dignitati; F III, 1.

studeo: quia (Ti. Gracchus) studebat laudi et dignitati; F IV, 65.

sum: ut ... eorum (parentum, propinquorum) augeant opes eisque honori sint et dignitati; Lae 70.

4. contendo de: ita, credo, de honore aut de dignitate contendimus; T III, 50.

dico de: s. 1. omitto.

discedo a: ut nihil a statu naturae discedas, nihil a dignitate sapientis; O I, 67.

exspecto ad: in expectatis ad amplissimam dignitatem fratribus; C 68.

nascor ex: quod (decus) ex virtute ac dignitate nascitur; R fr. 8.

perspicio in: cuius (generis) similitudine perspecta in formarum specie ac dignitate; F II, 47.

pertineo ad: ut ea, quae pertinent ad liberalem speciem et dignitatem, moderata sint; O I, 141.

produco ad: regem ipsum quasi productum esse ad dignitatem ⟨id est enim προηγμένον⟩; F III, 52.

seiungo a: qui (senatus) numquam utilitatem a dignitate seiunxit; O III, 87.

III. **nach Adjectiven:** alienus: s. II, 1. tribuo; F I, 11.

peritus: sit .. oppositus ... bonus et sapiens et peritus utilitatis dignitatisque civilis quasi tutor et procurator rei publicae; R II, 51.

plenus: gravitatis suae liquit illum tristem et plenum dignitatis sonum; R VI, 2. quod praeclaram aedificasset in Palatio et plenam dignitatis domum; O I, 138.

IV. **nach Substantiven:** 1. alqd: s. II, 1. habeo; F V, 38.

certamen: cum altero certamen honoris et dignitatis est, cum altero capitis et famae; O I, 38.

custos: haec .. te, nisi ita facies, custos dignitatis relinquet et deseret; T II, 33.

dilectus: est in ipsis (populis) magnus dilectus hominum et dignitatum; R I, 53. tertium est propositum, ut in beneficentia dilectus esset dignitatis; O I, 45.

diligentia: ad quem (usum) accommodanda est aedificandi descriptio et tamen adhibenda commoditatis dignitatisque diligentia; O I, 138.

gradus: viri fortes ... mori malunt quam tantum modo de dignitatis gradu demoveri; T II, 58. ipsa aequabilitas est iniqua, cum habet nullos gradus dignitatis; R I, 43. quoniam distinctos dignitatis gradus (Athenienses) non habebant ‖ habebat ‖, non tenebat ornatum suum civitas; R I, 43. nunc, ut honores, ut omnes dignitatis gradus, sic huius scientiae splendor deletus est; O II, 65. (calamitatem) communem fortunae bellicae iudicantem (Regulum) tenere consularis dignitatis gradum; O III, 99. ut (Scipio) ex tam alto dignitatis gradu ad superos videatur deos potius quam ad inferos pervenisse; Lae 12.

praestantia: ducuntur (homines) ... aut dignitatis praestantia aut spe sibi id utile futurum; O II, 22.

principatus: huic (eloquentiae) ... a maioribus nostris est in toga dignitatis principatus datus; O II, 66.

splendor: eos .. dignitatis splendore ductos immemores fuisse utilitatum suarum; F V, 64.

2. vir: cur omnium perfidiosissimus, C. Marius, Q. Catulum, praestantissuma dignitate virum, mori potuit iubere? N III, 80.

3. contentio de: omnis est .. de virtutis dignitate contentio; F II, 68.

imagines cum: velut iste chorus virtutum in eculeum impositus imagines constituit ante oculos cum amplissima dignitate; T V, 13.

V. **Umstand:** 1. capi: hic (Epicurus) dignitate huius sententiae capitur; T V, 31.

expeti: id solum (honestum) vi sua et dignitate expetendum est; F III, 21.

superari: inferiores non dolere (debent) se a suis aut ingenio aut fortuna aut dignitate superari; Lae 71.

2. cum: cum ... ad eam .. (rem publicam) tuendam cum summa tua dignitate maxime a nobis ornari ... posses; F IV, 61.

pro: ut pro dignitate cuique tribuatur; O I, 42.

propter: propter earum rerum, quae significabantur his verbis, dignitatem; F II, 51. tibi propter opes ‖ opis ‖ et copias et dignitatem tuam tolerabiliorem senectutem videri; C 8. s. II, 1. sequor.

digno, würdigen: alqd: ea sumenda et quadam aestimatione dignanda docebat contraque contraria; A I, 36.

homines: homo ex eo numero hominum, qui apud nos hoc nomine dignantur; fr 1, 7.

dignus, wert, würdig, berechtigt, verdienend, angemessen, entsprechend: A. **bei Substantiven:** alqs: eos et accusamus et iusto odio dignissimos ducimus, qui ..; F I, 33. te ipsum, dignissimum maioribus tuis, voluptasne induxit, ut ..? F II, 62. meno .. et Triarium dignos existimas, apud quos turpiter loquare? F II, 74. quis est .. dignus nomine hominis? F II, 114. nonne odio multos dignos putamus, qui ..? F V, 47. hoc poterit »Samnis, spurcus homo, vita illa dignus locoque;« T II, 41. »malo .. me quovis dignum deputem.« malo se dignum deputat, nisi miser sit; T III, 65. gloria .. huius sententiae quis est illo viro dignior? T V, 34. neminem, qui aut libertate dignus esset aut vellet omnino liber esse, (Dionysius) sibi amicum arbitrabatur; T V, 63. nec .. non omni supplicio digni P. Claudius ‖ Clodius ‖ L. Iunius consules, qui contra auspicia navigaverunt; D II, 71. quam multi inopes digni praesidio deorum nullo somnio ad thensaurum reperiendum admonentur! D II, 134. ut .. (improbus) dignissimus omni fortuna optima iudicetur; R III, 27. non intellego, cur, qui ea pecunia corruperit, poena dignus sit, qui eloquentia, laudem etiam ferat; R V, 11. qui modeste paret, videtur, qui aliquando imperet, dignus esse; L III, 5. quem .. dignum fortuna quam amplissima putant; O II, 21. si (multitudo) cum admiratione quadam honore dignos putat; O II, 31. ut cum admiratione hominum honore ab iis digni iudicaremur; O II, 36. nisi forte (calamitosi) erunt digni calamitate; O II, 62. dignum esse dicunt, „quicum in tenebris mices“; O III, 77. mihi ... tu occurebas dignus eo munere, quo uterque nostrum communiter uteretur; C 2. digni .. sunt amicitia, quibus in ipsis inest causa, cur diligantur; Lae 79. multitudine peccatorum praestat eoque poena maiore dignus est; P 25.

alqd: nihil .. arbitror esse magna laude dignum, quod ..; F II, 80. ut dignum est tua erga me et philosophiam voluntate ab adulescentulo suscepta; F II, 96. quia sit in iis (artibus) aliquid

dignum assumptione; F III, 18. ut selectione dignum propterea sit, quod aliquod pondus habeat dignum aestimatione; F III, 20. quod aestimatione aliqua dignum sit; F III, 41. si utrumque sit aestimatione dignum; F III, 44. quae nulla aestimatione digna essent; F III, 51. equidem ... hoc putarem philosophia nobisque dignum; F IV, 52. omnia, .. quae secundum naturam sint, aestimatione aliqua digna; F IV, 58. nihilne est in his rebus, quod dignum libero aut indignum esse ducamus? F V, 47. nihil umquam magnum ac || † magna || cognitione dignum amaverunt; F V, 50. quae quidem (nostri) digna statuissent, in quibus elaborarent; T I, 1. quid .. minus est dignum, quam tibi peius quicquam videri dedecore, flagitio, turpitudine? T II, 14. dum tibi turpe nec dignum viro videbitur gemere, eiulare; T II, 31. haec cogitatio, quid patientia, quid fortitudine, quid magnitudine animi dignissimum sit; T II, 53. diceres aliquid, et magno quidem philosopho dignum, si ea bona esse sentires, quae essent homine dignissima; T III, 35. omnia philosopho digna, sed cum voluptate pugnantia; T III, 49. nihil gravius, nihil philosophia dignius; T V, 26. quod (philosophi) de sapientium perpetua bene vivendi facultate dignum quiddam philosophorum voce profitentur; T V, 120. quod non modo philosophia dignum esset, sed mediocri prudentia; N I, 61. vix digna (ista sunt) lucubratione anicularum; N I, 94. quae .. omnia sunt patria Democriti quam Democrito digniora; N I, 120. illud ... esse ... omnium .. rerum potestate dominatuque dignissimum; N II, 29. quae digna certe non sunt deo; N III, 61. neque .. decorum est nec dis dignum nec fieri ullo pacto potest; D I, 118. cum ... nec, quid potius, quod quidem me dignum esset, agerem, reperiebam; D II, 6. cur ... deus somniis moneat eos, qui illa non modo cura, sed ne memoria quidem digna ducant; D II, 125. nec frustra ac sine causa quid facere dignum deo est; D II, 125. fuit .. divina beneficentia || beneficientia || dignius ... clariora visa dare vigilanti quam obscuriora per somnum; D II, 126. utrum philosophia dignius, sagarum superstitione ista interpretari an explicatione naturae? D II, 129. quoniam nobis contigit, ut ... in gerenda re publica aliquid essemus memoria dignum consecuti; R I, 13. mihi videtur ... dicendum dignum aliquid horum auribus; R I, 19. * quorum animi ... aliquid dignum dono ... deorum aut efficere aut excogitare potuerunt; R III, 4. tribuere id cuique, quod sit quoque dignum; R III, 18. tanto .. munere deorum semper dignum aliquid et faciet et sentiet; L I, 59. quid .. est elegantia tua dignius? L III, 1. qui (puer) primum, ut impio dignum fuit, patribus omnem honorem eripuit; L III, 19. quae maxime videntur digna esse iusto homine eoque, quem virum bonum dicimus; O I, 31. ut nec medici nec imperatores nec oratores ... quicquam magna laude dignum sine usu et exercitatione consequi possunt, sic ..; O I, 60. nihil .. laudabilius, nihil magno et praeclaro viro dignius placabilitate atque clementia; O I, 88. id dignum viro et decorum videtur; O I, 94. cum id, quod quaque persona dignum est, et fit et dicitur; O I, 97. omnium .. rerum ... nihil est agri cultura melius, nihil uberius, nihil dulcius, nihil homine libero dignius; O I, 151. quae cognitione digna sint; O I, 153. quae nec erant satis nota nostris et erant cognitione dignissima; O II, 5. quid (est) praestantius (sapientia), quid homini melius, quid homine dignius? O II, 5. quid est quod dignum nobis aut in curia aut in foro agere possimus? O III, 2. ex tota hac laude Reguli unum illud est admiratione dignum, quod captivos retinendos censuit; O III, 111.

accessio: habent .. (bona corporis) accessionem dignam, in qua elaboretur; F IV, 30.

adsentatio: quae (adsentatio) non modo amico, sed ne libero quidem digna est; Lae 89.

amicus: in ipsius paterno genere fuit noster ille amicus, dignus huic ad imitandum, »egregie cordatus homo, catus Aelius Sextus || [egregie ... Sextus] || ;« R I, 30. num quando amici novi, digni amicitia, veteribus sint anteponendi; Lae 67.

animus: gere .. animum laude dignum; P 37.

artes: quae .. (artes) dignae libero essent; Ti 1.

bona: ſ. alqd; T III, 35.

civis: quae (bella civilia) gravis et fortis civis et in re publica dignus principatu fugiet; O I, 86.

delectatio: existit ... ingenua delectatio et digna sapientia; T V, 72.

disciplina: ita relinquitur sola haec disciplina digna studiosis ingenuarum artium, digna eruditis, digna claris viris, digna principibus, digna regibus; F V, 74.

doctrina: omnis liberalis et digna homine nobili ab eo percepta doctrina ... caruit omnino rebus urbanis; A II, 1.

facta: quod ei (A. Torquato) talia facta digna viro videbantur; F II, 73.

fraus: fraus odio digna maiore; O I, 41.

gubernator: uni gubernatori, uni medico, si digni modo sint iis artibus, rectius esse alteri navem committere, aegrum alteri quam multis; R I, 62.

homo: plerique ... rem idoneam, de qua quaeratur, et homines dignos, quibuscum disseratur, putant; A II, 18. homo ... dignus illa familiaritate Scipionis et Laelii, Panaetius; F IV, 23. cum ita dicunt, accedere ad rem publicam plerumque homines nulla re bona dignos; R I, 9. nonne (M'. Curius) hunc hominem ita servum iudicet, ut ne in familia quidem dignum maiore aliquo negotio putet? P 38. ſ. alqs; T II, 41.

imagines: quis (istas imagines) aut cultu aut religione dignas iudicare (potest)? N I, 121.

imperator: laudetur .. hic imperator aut etiam appelletur aut hoc nomine dignus putetur! P 33.

iocus: alter (iocus) est ... *gravissimo* || magno || homine dignus, alter ..; O I, 104.

laus: magna mehercule laus et eo ipso, per quem iuravi, Hercule, || [Hercule] || digna! T II, 17.

liberalitas: illa (liberalitas) lautior ac splendidior et viro forti claroque dignior; O II, 52.

medicus: ſ. gubernator.

oratio: est .. digna persona oratio; O I, 97.

ornatus: a forma removeatur omnis viro non dignus ornatus; O I, 130.

pondus: ſ. alqd; F III, 20.

ratio: quae (vitae ratio) quia deorum vitae erat simillima, sapiente visa est dignissima; F V, 11.

res: iis rebus, si quas dignas laude gessimus, hoc in primis consentaneum (est); A I, 11. cur ista res digna odio est, nisi quod est turpis? F II, 79. ut a rebus cognitione dignis abhorreat; F III, 37. o rem dignam, in qua non modo docti, sed etiam agrestes erubescant! L I, 41. quod in rebus honestis et cognitione dignis operae curaeque ponetur; O I, 19. ei tractanti contemplantique res cognitione dignissimas; O I, 154. digna mihi res cum omnium cognitione, tum nostra familiaritate visa est; Lae 4.

responsum: praeclarum responsum et docto homine dignum; C 13.

sapientia: quae (sapientia mea) utinam digna esset opinione vestra nostroque cognomine! C 5.

sententia: visa est Arcesilae cum vera sententia, tum honesta et digna sapiente; A II, 77. regalis sane et digna Aeacidarum genere sententia; O I, 38.

servus: quis .. non modo liber, *sed* servus libertate dignus fuit, cui ..? L III, 25.

sonus: furere tibi Empedocles videtur, at mihi dignissimum rebus iis, de quibus loquitur, sonum fundere; A II, 74.

subtilitas: hanc ego subtilitatem philosophia quidem dignissimam iudico; A II, 43.

titulus: quos si titulus hic delectat insignis et pulcher, Pythagora, Socrate, Platone dignissimus; T V, 30.

tractatio: eius (philosophiae) tractatio optimo atque amplissimo quoque dignissima est; A II, 6.

valetudo: qui valetudinem aestimatione aliqua dignam iudicamus; F III, 44.

vir: in quibus (locis) memoria dignos viros acceperimus multum esse versatos; F V, 2. o virum Sparta dignum! T I, 100. o virum magnum dignumque, qui in re publica nostra natus esset! O II, 83.

virtus: si .. virtus digna est gloriatione, ut est; F IV, 51.

vis: summa .. vis infinitatis et magna ac diligenti contemplatione dignissima est; N I, 50.

vita: ex quo efficitur gloriatione, ut ita dicam, dignam esse beatam vitam; F III, 28. gloriatione dignam esse beatam vitam; F IV, 50.

voluptas: ex quo intellegitur corporis voluptatem non satis esse dignam hominis praestantia; O I, 106.

vox: magnifica .. vox et magno viro ac sapiente digna; O III, 1.

B. **alleia: a. masc.:** 1. diligo: ut ne nimis cito diligere incipiant neve non dignos; Lae 78.

fero: si minus sapientis (tulit civitas), ... at certe summa laude dignos; R III, 7.

2. largior: || dignis .. largiendum est ||; L fr 5.

praebeo: (res familiaris) quam plurimis, modo dignis, se utilem praebeat; O I, 92.

b. neutr.: infero: turpe .. valdeque vitiosum in re severa convivio digna aut delicatum aliquem inferre sermonem; O I, 144.

loquor: recta, honesta, digna imperio, digna populo Romano, ... haec cum loqueris; F II, 76.

digredior, sich entfernen, abschweifen: alqs: eo iam, unde huc digressi sumus, revertamur; N III, 60.

luna: tum (luna) congrediens cum sole, tum digrediens || degred. ||; N II, 103.

oratio: ut, unde huc digressa est, eodem redeat oratio; D I, 109. ut eo, unde egressa || digr. || est, referat se oratio; O II, 77.

digressus, Entfernung, Trennung: est: me ipse consolabar existumans non longinquum inter nos digressum et discessum fore; C 84.

facit: cuius (lunae) tenuissimum lumen facit proximus accessus ad solem, digressus autem longissimus quisque plenissimum; N II, 50.

diiudicatio, Entscheidung: ista .. magna diiudicatio est; L I, 56.

diiudico, entscheiden, unterscheiden: I. alqs: utrum .. inter has sententias diiudicare malumus an ad propositum redire? T I, 23. ut sine ullo errore diiudicare possimus, si ..; O III, 19.

II. alqd: hoc diiudicari nescio an numquam, sed hoc sermone certe non potest; L I, 56. ut ea || eam (repugnantiam) || sine errore diiudicaremus, si quando incidissent || incidisset ||; O III, 34. haec est illa ... dissensio. quae diiudicanda sunt || est ||; O III, 56. (animus) cetera diiudicat, quid cuique rei sit maxime aptum; Ti 27.

bonum: summum .. bonum et malum vagiens puer utra voluptate diiudicabit? F II, 31.

controversiam: eam .. controversiam diiudicabis; F III, 6.

dissensionem: ea .. (dissensio) nisi diiudicatur; N I, 2. f. alqd; O III, 56.

falsa: quae (artes) ... nec habent istam artem vestram, qua vera et falsa diiudicent; A II, 107 quae (disserendi ratio et scientia) ... perfecta concludit, vera et falsa diiudicat; T V, 72.

honesta: nec solum ius et iniuria natura diiudicatur, sed omnino omnia honesta et turpia; L I, 44. honesta .. et turpia natura diiudicanda sunt; L I, 45. certe honesta .. et turpia simili ratione diiudicanda || iudicanda || et ad naturam referenda sunt; L I, 46.

iniuriam, ius: f. honesta; L I, 44. — malum: f. bonum. — repugnantiam: f. alqd; O III, 34.

rem: quem ad modum ... diiudicanda res sit, satis est supra disputatum; O III, 120.

turpia: f. honesta. — vera: f. falsa.

diiun— f. **disiun—**

dilabor, sich auflösen, sich teilen, zerfallen, entschwinden: alqd: ne omnia dilabantur, si unum aliquid effugerit; T IV, 10.

aqua: nisi eadem (aqua) se admixto calore liquefacta et dilapsa diffunderet; N II, 26.

cibus: per quas (vias) cadit cibus a iecore dilapsus; N II, 137.

Fibrenus: rapide .. dilapsus (Fibrenus) cito in unum confluit; L II, 6.

ornatus: ut hic ornatus umquam dilapsus occidat; A II, 119.

res: quam (rem familiarem) .. dilabi || delabi || sinere flagitiosum est; O II, 64.

res publica: ut ... praeclarissime constituta res publica dilaberetur; O II, 80.

dilanio, zerfleischen: »iam tertio me quoque funesto die tristi advolatu aduncis lacerans unguibus Iovis satelles pastu dilaniat fero«; T II, 24.

dilato, ausdehnen, erweitern, ausführlich behandeln: alqd: quamquam negant nec virtutes nec vitia crescere, tamen utrumque eorum fundi quodam modo et quasi dilatari putant; F III, 48. haec ..., quae dilatantur a nobis, Zeno sic premebat; N II, 20.

argumentum: Cato ... in ea est haeresi, quae nullum sequitur florem orationis neque dilatat argumentum; P 2.

gloriam: cernis profecto quantis in angustiis vestra se gloria dilatari velit; R VI, 22.

legem: haec lex dilatata in ordinem cunctum coangustari etiam potest; L III, 32.

locum: istum .. locum totum illa vetus Zenonis brevis et ... acuta conclusio dilatavit; N III, 22.

nomen: ne in continentibus quidem terris vestrum nomen dilatari potest; fr V, 87.

partes: ipsius (stomachi) .. partes eae, quae sunt infra quam id, quod devoratur, dilatantur; N II, 135.

proposita: haec duo proposita non praetervolant, sed ita dilatant, ut ..; A II, 42.

pulmones: qui (pulmones) tum se contrahunt adspirantes, tum in respiratu || intrante spiritu || dilatant; N II, 136.

virtutes, vitia: f. alqd; F III, 48.

dilectus (del.), Wahl, Auswahl: I. est: est in ipsis (populis) magnus dilectus hominum et dignitatum; R I, 53. tertium est propositum, ut in beneficentia dilectus esset dignitatis; O I, 45.

II, 1. adhibeo: cum ... neque ullum dilectum adhiberi oporteret; F III, 50. ad quod dilectus adhibetur; F V, 90.

constituo, dico: id totum evertitur eo dilectu rerum, quem modo dixi, constituto, ut ..; F I, 36.

exquiro: s. habeo; O III, 46.

habeo: earum rerum, quae secundum naturam sint || sunt ||, habere dilectum || del. ||; F III, 12. si dilectum rerum utilium et inutilium non habebit; L fr. 3. acceptorum .. beneficiorum sunt dilectus habendi; O I, 49. habere dilectum (debemus) civis et peregrini in ipsoque peregrino, privatimne an publice venerit; O I, 149. sic habebitur is, quem exquirimus, dilectus officii; O III, 46.

propono: ne prudentia quidem egeremus nullo delectu proposito bonorum et malorum; fr V, 50.

recordor: qui .. omnia venalia (recordetur), edictum || dilectum || decretum, alienam suam sententiam; P 46.

relinquo: si rerum aliquem dilectum reliquissent; O I, 6.

removeo: quod ... officia .. tollebantur dilectu || del. || omni et discrimine remoto; F IV, 69.

teneo: earum rerum hic tenetur a sapiente dilectus || delectus ||, ut ..; F I, 33.

2. opus est: quid huic opus est dilectu bonorum malorum? N III, 38.

3. cado sub: prima .. illa naturae ... sub iudicium sapientis et dilectum cadunt; F III, 61.

cerno in: ut ... prudentia in dilectu bonorum et malorum (cernatur); F V, 67.

loco in: prudentia est .. locata in dilectu bonorum et malorum; O III, 71.

III. vis: ut illi aequitatis, sic nos dilectus || delectus || vim in lege ponimus; 2 I, 19.

IV, 1. Ablativ: is (Dionysius) quasi dictata (admiscebat), nullo dilectu, nulla elegantia; T II, 26.

2. in: quod idem in dilectu consules observant, ut primus miles fiat bono nomine; D I, 102.

diligens, achtsam, aufmerksam, umsichtig, sorgsam, gewissenhaft: alqs: ut ... || tamquam || ex diligendo diligentes, ex intellegendo intellegentes (dicti sunt); N II, 72. Caria tota praecipueque Telmesses ... in ostentis animadvertendis diligentes fuerunt; D I, 94. quo (Polybio) nemo fuit in exquirendis temporibus diligentior; R II, 27. Corinthios video publicis equis adsignandis et alendis orborum et viduarum tributis fuisse quondam diligentis; R II, 36. in quo etiam verbis ac nominibus ipsis fuit diligens; R II, 40. s. animadversores.

animadversores: si acres ac diligentes esse volumus animadversores[que] || * animadversoresque || vitiorum; O I, 146.

agricola: arbores seret diligens agricola, quarum aspiciet bacam ipse numquam; T I, 31.

atriensis: utrum (L. Mummius) illum civem excellentem an atriensem diligentem putaret? P 38.

Caria: s. alqs; N II, 72.

contemplatio: summa .. vis infinitatis et magna ac diligenti contemplatione dignissima est; N I, 50.

fabrica: hanc naturae tam diligentem fabricam imitata est hominum verecundia; O I, 127.

homo: qui (Clitomachus) ... cum Carneade fuit, homo et acutus, ut Poenus, et valde studiosus ac diligens; A II, 98. quam .. certationem homo et acutus et diligens, Chrysippus, non contemnit; F II, 44. ut scriptum apud Philistum est, et doctum hominem et diligentem; D I, 39. (Scipio) querebatur, quod omnibus in rebus homines diligentiores essent; Lae 62.

investigator: fuit .. ille vir ... acer investigator et diligens earum rerum, quae a natura involutae videntur; Ti 1.

natura: omnis .. est natura diligens sui; F IV, 32.

praeparatio: in omnibus .. negotiis, prius quam adgrediare, adhibenda est praeparatio diligens; O I, 73.

providentia: ad hanc providentiam naturae tam diligentem tamque sollertem adiungi multa possunt; N II, 140.

diligenter, achtsam, aufmerksam, umsichtig, sorgfältig, gewissenhaft: admoveo: cum (Academicus) et hac et illac aurem diligenter admoverit; A fr 20 (S. 29).

animadverto: animadvertendum est diligentius, quae natura rerum sit; O II, 69.

attendo: attendes .., ut soles, diligenter; F III, 6. haec laetitia quam turpis sit, satis est diligenter attendentem penitus videre; T IV, 68. si diligenter attenderis; N II, 149.

caveo: quod ... tam accurate tamque diligenter caveat et sanciat, ut ..; F II, 101.

cingo: diligentius .. urbem religione quam ipsis moenibus cingitis; N III, 94.

circumspicio: cum omnia fecerit diligentissimeque circumspexerit; A II, 36.

cogito: nisi idem nobis accideret diligenter de animo cogitantibus, quod ..; T I, 73.

cognosco: si quae diligentius erunt cognoscenda, quaeremus alias; T IV, 33.

colo: neque serit vitem neque, quae sata est, diligenter colit; fr I, 18.

comparo: ut diligenter etiam atque etiam argumenta cum argumentis comparemus; D I, 7.

conscribo: quae .. conscripta a multis sunt diligenter; L I, 14.

consero: Cyrum ... ei (Lysandro) quendam consaeptum agrum diligenter consitum ostendisse; C 59.

considero: cum diligenter necopinatorum naturam consideres; T III, 52. caput iecoris ex omni parte diligentissime (haruspices) considerant; D II, 32.

declino: ab iis (delictis) est diligentius declinandum; O I, 145.

dico: quae diligentissime contra Aristonem dicuntur a Chrysippo; F IV, 68. dictum est omnino de hac re alio loco diligentius; N I, 12.

disputo: de hoc genere toto in iis libris, quos de re publica scripsi, diligenter est disputatum; O II, 60. cum apud C. Cottam ... accurate sane et diligenter de dis inmortalibus disputatum est; N I, 15.

do: dedi Antiocho operam diligentius, ut causam ex eo totam cognoscerem; A II, 12.

evolvo: evolve diligenter eius (Platonis) eum librum, qui est de animo; T I, 24.

explano: haec explanata sunt in Academicis nostris satis, ut arbitror, diligenter; O II, 8.

explico: cum philosophiam viderem diligentissime Graecis litteris explicatam; A I, 3. quamquam a te, Cato, diligenter est explicatum, finis ... quem ad modum diceretur; F IV, 14.

exploro: vereor committere, ut non bene provisa et diligenter explorata principia ponantur; L I, 37.

exprimo: qui crebro dicat diligenter oportere exprimi, quae vis subiecta sit vocibus; F II, 6.

exstruo: tam .. diligenter ... non modo fundatam, verum etiam exstructam disciplinam non est facile perdiscere; F IV, 1.
facio: cum tu tardius faceres, id est, ut ego interpretor, diligentius; A ep. 1.
fundo: ſ. exstruo.
habeo: diligenter habenda ratio intercalandi est; L II, 29.
impertio: saepe idoneis hominibus indigentibus de re familiari inpertiendum, sed diligenter atque moderate; O II, 54.
inquiro: ne nimis diligenter inquiras in ea, quae isto modo memoriae sint prodita; L I, 4.
intellego: nec .. ⟨id enim diligenter intellegi volo⟩ superstitione tollenda religio tollitur; D II, 148.
iudico: qui (censores) nulla de re diligentius quam de iure iurando iudicabant; O III, 111.
lego: qui diligenter haec, quae de philosophia litteris mandamus, legere assueverit; F I, 11.
loquor: sic, et quidem diligentius saepiusque ista loquemur inter nos; F III, 9.
ministro: eos .. (pueros iussit) nutum illius intuentis diligenter ministrare; T V, 61.
obeo: qui diligentissime semper illum diem et illud munus solitus esses obire; Lae 7.
observo: quae et apud nos et in aliis civitatibus, ut quaeque optime morata est, ita diligentissime observantur; C 63.
persequor: antiquorum .. sententiam Antiochus noster mihi videtur persequi diligentissime; F V, 14. Is .. (Silenus) diligentissume res Hannibalis persecutus est; D I, 49. qui diligentissime persecuti sunt temporum annales; R II, 29.
provideo: quod est ei, qui diuturnam rem publicam serere conatur, diligentissime providendum; R II, 5.
relego: qui .. omnia ... diligenter retractarent et tamquam relegerent; N II, 72.
requiro: tu fortasse verum dicis, sed requiram diligentius; A fr 20 (Z. 38).
retineo: eos ... sensisse hoc idem, quod a Socrate acceptum diligenter Stoici retinuerunt, omnis insipientes esse non sanos; T III, 10.
retracto: ſ. relego.
sancio: quibus profecto diligentissime sanciendum est, ut mulierum famam multorum oculis lux clara custodiat; L II, 37. ſ. caveo.
scribo: pluribus verbis scripsit ad patrem tuum M. Iunius sodalis perite ... et diligenter; L III, 49.
servo: Ceos accepimus ortum Caniculae diligenter quotannis solere servare; D I, 130.
teneo: diligenter ei tenendum esse eius (voluptatis) fruendae modum; O I, 106. hoc praeceptum officii diligenter tenendum est, ne . ; O II, 51. quae .. (reticentiae comprehendi) possunt, diligenter tenentur; O III, 67.
tracto: quae a te diligentissime tractata sunt; A II, 88. quos .. tibi studiose et diligenter tractandos magnopere censeo; F IV, 79. haec ... in illis libris tractata sunt diligentius; L III, 32.
tueor: Speusippus .. et Xenocrates ... diligenter ea, quae a superioribus acceperant, tuebantur; A I, 34. quod in rebus privatis diligentissime singulos cives opera, consilio, re tuebantur; R II, 59.
versor: non possum .. dicere me ulla in cogitatione acrius aut diligentius solere versari quam in ista ipsa; R I, 35.
ohne Verb: Graeci hoc diligentius, apud quos νομοφύλακες creabantur || creantur ||; L III, 46.

diligentia, Sorgfalt, Umsicht, Achtsamkeit: I. accedit: accedit ad ... earum rerum, quas terra gignit, conservationem et salutem hominum etiam sollertia et diligentia; N II, 130.
comprobat: quam rationem maiorum etiam comprobat diligentia; A II, 146.
est: metum .. si qui sustulisset, omnem vitae diligentiam sublatam fore, quae summa esset in eis, qui leges, qui magistratus, qui paupertatem, qui ignominiam, qui mortem, qui dolorem timerent; T IV, 46. sacrorum .. ipsorum diligentiam difficilem, apparatum perfacilem esse voluit; R II, 27.
significat: quid adoptationes || adoptiones || filiorum, quid testamentorum diligentia, quid ... elogia significant, nisi ..? T I, 31.

II. 1. adhibeo: ſ. **adhibeo,** I. diligentiam (9 St.) S. 69, b.
admiror: quem (consulatum) ita gessit, ut diligentiam admirarentur omnes, ingenium agnoscerent; A II, 1.
amitto: ob eam .. causam contemplandi diligentiam amittimus; T I, 73.
excito: excitandam .. animadversionem et diligentiam (esse), ut ne quid temere ... agamus; O I, 103.
habeo: omni .. hac in re habenda ratio et diligentia est, primum ut monitio acerbitate, deinde ut obiurgatio contumelia careat; Lae 89.
miror: tum eum (Lysandrum) dixisse mirari se non modo diligentiam, sed etiam sollertiam eius, a quo ..; C 59.
tollo: tollitur ... diligentia rei familiaris; F IV, 68. ſ. I. est; T IV, 46.
2. sum: est .. (poëma) magis artis et diligentiae quam incitationis et motus; D II, 111. ſ. III.
3. indigeo: quo maior est in eis (animis) praestantia et divinior, eo maiore indigent diligentia; T IV, 58.
opus est: maiore quadam opus est vel arte vel diligentia; A II, 45.
4. dico de: † diligentiam || de diligentia || votorum satis in lege dictum est ac votis || † ac voti || sponsio; L II, 41.

III. genus: videtis iam genus hoc omne || omne esse || scientiae, diligentiae, memoriae; L III, 41.

IV, 1. augeri: augeatur (res familiaris) ratione, diligentia, parsimonia; O I, 92.
cadere: consiliis diligentiaque nostra celeriter ... arma .. ceciderunt; O I, 77.
compensari: eius .. (senectutis) vitia diligentia compensanda sunt; C 35.
conservari: conservari .. (res familiaris debet) diligentia et parsimonia; O II, 87.
institui: ut me sic audiatis, ... ut unum e togatis patris diligentia non inliberaliter institutum; R I, 36.
praestans: Aristoteles, longe omnibus ..., praestans et ingenio et diligentia; T I, 22.
sustentari: * nos sustentari unius optimi et summi viri diligentia; R I, 54.
2. sine: sine quorum (magistratuum) prudentia ac diligentia esse civitas non potest; L III, 5.

diligo, hochachten, schätzen, lieben: I. **absolut:** 1. **substantivisch:** a. adlicio ad: nihil est .. virtute amabilius, nihil, quod magis adliciat ad diligendum, quippe cum propter virtutem et probitatem etiam eos, quos numquam vidimus, quodam modo diligamus; Lae 28.
dico ex: ut ... || tamquam || ex diligendo diligentes, ex intellegendo intellegentes (dicti sunt); N II, 72.
b. felix in: si minus felices in diligendo || deligendo || fuissemus, ferendum id Scipio ... putabat; Lae 60.

c. causae: hae quidem causae diligendi gravissimae; O II, 32. non sunt .. ab earum (utilitatum) spe causae diligendi profectae; Lae 30.

fines, termini: constituendi .. sunt, qui sint in amicitia fines et quasi termini diligendi || deligendi, al. ||; Lae 56.

sensus: ipsi .. intellegamus natura gigni sensum diligendi et benivolentiae caritatem facta significatione probitatis; Lae 32.

vis: ita diligi a sese quemque, ut ea vis diligendi ad aliam rem quampiam referatur, non ad eum ipsum, qui sese diligat; F V, 30.

2. verbal: a. unpersönlich: diligi et carum esse iucundum est; F I, 53. omnium .. rerum nec aptius est quicquam ad opes tuendas ... quam diligi nec alienius quam timeri; O II. 23. ad cuiusque vitam institutam accommodandum est, a multisne opus sit an satis sit a paucis diligi; O II, 30. f. b. alqs; Lae 85.

b. alqs: ut ne nimis cito diligere incipiant neve non dignos; Lae 78. cum iudicaris || iudicaveris ||, diligere oportet, non, cum dilexeris, iudicare; Lae 85.

di: qui (di) nulla re egentes et inter se diligunt et hominibus consulunt; N I, 122.

homines: cum homines ... neque solum colent inter se ac diligent, sed etiam verebuntur; Lae 82.

multitudo: si diligit multitudo, si fidem habet; O II, 31.

II. mit Object: alqm: quem (Diodotum) et admiror et diligo; A II, 115. nisi aeque amicos et nosmet ipsos diligamus; F I, 67. ut ne minus amicos quam se ipsos diligant; F I, 70. ex quo intellegi debet principium ductum esse a se diligendo; F III, 16. quoniam se ipsi || ipsos || omnes natura diligant; F III, 59. ut natura et procreari vellet et diligi procreatos non curaret; F III, 62. ut dis immortalibus cari simus et ab iis diligamur; F III, 66. quem (Phaedrum) unice diligo; F V, 3. eorum .. est haec querela, qui sibi cari sunt seseque diligunt; F V, 29. propter nos .. illam (voluptatem), non propter eam nosmet ipsos diligimus; F V, 30. quia continentur || qui continetur || ea commendatione naturae, qua se ipsi diligunt; F V, 33. quoniam ipsi a nobis diligamur; F V, 37. ut et agendi aliquid et diligendi aliquos ... principia ... contineremus; F V, 43. ut non solum quia nos diligamus, ... idcirco ... moveamur; F V, 46. praeterquam quod nosmet ipsos diligamus; F V, 61. quis Aristidem non mortuum diligit? F V, 62. quod eum, quem dileximus, vitae commodis privatum arbitramur; T I, 30. quasi fieri ullo modo possit, ... ut quisquam plus alterum diligat quam se; T III, 72. ne illos (amicos) plus, quam ipsi velint, si sentiant, plus certe quam nosmet ipsos diligamus; T III, 73. quod ab eo (familiari) te mirifice diligi intellegebam; N I, 58. Q. Catulus, huius collegae et familiaris nostri pater, dilexit municipem tuum Roscium; N I, 79. quam (virtutem) qui adeptus erit, ubicumque erit gentium, a nobis diligetur; N I, 121. quam (amicitiam) si ad fructum nostrum referemus, non ad illius commoda, quem diligemus || diligimus ||; N I, 122. et earum (partium) partes (di) diligunt, ut Romam, Athenas, Spartam, Rhodum, et earum urbium separatim ab universis singulos diligunt || [diligunt] ||, ut Pyrrhi bello Curium, Fabricium, Coruncanium; N II, 165. neque non (di) diligunt nos ... neque ..; D I, 82. II, 102. cum (Plato) Socratem unice dilexisset eique omnia tribuere voluisset; R I, 16. (Scipio) salutavit ... Spurium Mummium, quem in primis diligebat; R I, 18. quem (Catonem) ... unice dilexi maximeque sum admiratus; R II, 1. Tarquinius ... sic Servium diligebat, ut is eius vulgo haberetur filius; R II, 37. quae (virtus) omnis magis quam sepse diligit, aliis nata potius quam sibi; R III, 12. ut ... ille improbus laudetur, colatur, ab omnibus diligatur; R III, 27. quem (Platonem) maxime diligis; L I, 15. ex quo perspicitur ... illud effici, ... ut (vir sapiens) nihilo sepse || sese, al. || plus quam alterum diligat; L I, 34. In quibus (locis) eorum, quos diligimus aut admiramur, adsunt vestigia; L II, 4. hoc mihi etiam nostri illi ... concedunt, ut eum (Platonem) arbitratu meo diligam; L III, 1. ut ei plurimum tribuamus, a quo plurimum diligamur || diligimur ||; O I, 47. quamquam omnis virtus nos ad se allicit facitque, ut eos diligamus, in quibus ipsa inesse videatur; O I, 56. ut eos, quibuscum sermonem conferemus, et vereri et diligere videamur; O I, 136. benivolentiae gratia faciunt, cum aliqua de causa quempiam diligunt; O II, 21. qui (Alexander Pheraeus) ... cum uxorem Theben admodum diligeret; O II, 25. dum metui quam cari esse et diligi malumus || maluimus ||; O II, 29. illos, in quibus eas virtutes esse remur, a natura ipsa diligere cogimur; O II, 32. ego Q. Maximum, eum qui Tarentum recepit || [eum ... recepit] ||, senem adulescens ita dilexi, ut aequalem; C 10. ut ... levior .. fit senectus eorum, qui a iuventute coluntur et diliguntur; C 26. ego admiratione quadam virtutis eius, ille (Africanus) vicissim opinione fortasse non nulla, quam de meis moribus habebat, me dilexit; Lae 30. ut et usu eius, quem diligere coeperunt, fruantur et moribus; Lae 32. qui velit, ut neque diligat quemquam nec ipse ab ullo diligatur, circumfluere omnibus copiis; Lae 52. quis .. aut eum diligat, quem metuat, aut eum, a quo se metui putet? Lae 53. tantum .. cuique tribuendum, ... quantum ille, quem diligas atque adiuves, sustinere (possit); Lae 73. nec ... eos habere || debent || necessarios, quos tum eodem studio praeditos dilexerunt; Lae 74. digni .. sunt amicitia, quibus in ipsis inest causa, cur diligantur; Lae 79. ipse .. se quisque diligit, non ut aliquam a se ipse || ipso || mercedem exigat caritatis suae, sed quod ..; Lae 80. amare .. nihil est aliud nisi eum ipsum diligere, quem ames, nulla indigentia, nulla utilitate quaesita; Lae 100. hac nos adulescentes benivolentia senes illos, L. Paulum, M. Catonem, C. Galum, P. Nasicam, Ti. Gracchum, Scipionis nostri socerum, dileximus; Lae 101. semper aliqui anquirendi || an requirendi, al. || sunt, quos diligamus et a quibus diligamur; Lae 102. f. I, 1, a. adlicio ad. c. vis. — 2, b. alqs; Lae 78. vgl. infantem. parvos.

alqd: animal ... sibi ... commendari ... ad suum statum eaque, quae conservantia sunt eius status, diligenda; F III, 16. satis ... argumenti .., quam ob rem illa, quae prima sunt adscita natura, diligamus; F III, 17. quae prima dilexerat; F III, 21. si id, non etiam diligendum; F III, 27. nos .. oportet ... haec diligere; F IV, 25. nec est viri boni errare et diligere, quod per se non sit diligendum; L I, 48.

aequalem: f. alqm; C 10.

aequitatem: ut aequitatem, modestiam, virtutes omnes per se ipsas gratis diligant; F II, 83.

amicum: in amicis eligendis || delig. dilig. || neglegentis || neglegentes || (homines) esse; Lae 62. f. amicus, B, II, 1; diligo (5 St.) S. 158, b.

animal: omne .. animal ... et se ipsum et omnes partes suas diligit; F II, 33. quid enim dicis || enim? || omne animal ... applicatum esse ad se diligendum? F IV, 34. omne animal se ipsum diligit; F V, 24. ut intellegamus omne animal se ipsum diligere; F V, 27.

animum: quae .. natio non comitatem, non

benignitatem, non gratum animum et beneficii memorem diligit? L I, 32.

appetitum: (appetitus animi) et oderit se et simul diliget; F V, 28.

arva: prata et arva et pecudum greges diliguntur isto modo; N I, 122.

Athenas, al.: f. alqm; N II, 165.

benignitatem: f. animum.

bestias: quodsi hoc apparet in bestiis, ... primum ut se ipsae || se, al. || diligant; Lae 81.

bonos: concedetur .. verum esse, ut bonos boni diligant; Lae 50.

comitatem: f. animum.

constantia: his initiis inducti omnia vera diligimus, id est fidelia, simplicia, constantia; F II, 46.

constantiam: quis .. in illa aetate pudorem, constantiam, etiamsi sua nihil intersit, non tamen diligat? F V, 62.

deum: f. hominem; N I, 121. vgl. I, 2. b. dl.

fidelia: f. constantia. — greges: f. arva.

hominem: neminem deo nec deum nec hominem carum, neminem ab eo amari, neminem diligi vultis; N I, 121. aut (di) non diligunt homines aut, quid eventurum sit, ignorant aut ..; D I, 82. II, 101. quod et ipse hominem diligebam et in primis patri meo Paulo probatum et carum fuisse cognoveram; R I, 28. quia natura propensi sumus ad diligendos homines; L I, 43. qui (homo) et se ipse diligit et alterum anquirit || deligat ... anquirat ||, cuius ..; Lae 81. f. alqm; N I, 129. vgl. I. 1, b. homines.

hostiam: ad hostiam deligendam || dilig. || potest dux esse via quaedam sentiens; D I, 118.

infantem: tantum (natura movet infantem), ut se ipse diligat; F II, 33.

locum: cur huc libentius venias atque hunc locum diligas; L II, 4.

magistratus: nec .. solum ut obtemperent oboediantque magistratibus, sed etiam ut eos colant diligantque, praescribimus; L III, 5.

modestiam: f. aequitatem.

mulierem: quam (mulierem) plurimum ille (vir) dilexerit; T V, 78.

municipem: f. alqm; N I, 79.

natos: quod || quo || a procreatoribus nati diliguntur; F V, 65.

partes: f. alqm; N II, 165. animal; F II, 33.

parvos: nisi (parvi) sensum haberent sui eoque se diligerent; F III, 16.

patres: equidem efferor studio patres vestros, quos colui et dilexi, videndi; C 83.

pecudes: plerique ... amicos tamquam pecudes eos potissimum diligunt, ex quibus sperant se maxumum fructum esse capturos; Lae 79.

prata: f. arva.

probitatem: ut eam (probitatem) vel in eis, quos numquam vidimus, vel, quod maius est, in hoste etiam diligamus; Lae 29.

pudorem: f. constantiam.

puerum: cum ... puerum diligis; F III, 9.

rationem: quae degendae aetatis ratio deligenda || diligenda || (sit); T V, 71.

senem: f. alqm; C 10. Lae 101. — simplicia: f. constantia. — socerum: f. alqm; Lae 101.

statum: quod non fieret, nisi (parvi) statum suum diligerent, interitum timerent; F III, 16.

vera: f. constantia.

virum: quae est nominata »Argo, quia Argivi in ea delecti || dilecti || viri vecti petebant pellem inauratam arietis«; T I, 45. ipse (sapiens vir) de se bene existimans seseque diligens; O III, 31. f. alqm; L I, 24.

virtutem: f. alqm; R III, 12. aequitatem.

voluptatem: f. alqm; F V, 30.

uxorem: f. alqm; O II, 25.

dilucide, klar, deutlich: dico: quod de re bona dilucide dicitur; F III, 19. quod subtiliter magis quam dilucide dicitur; T I, 41. modo satis illa dilucide dixerimus pro rerum obscuritate; T IV, 33. iudico .. de re obscura atque difficili a te dictum esse dilucide; N I, 58.

doceo: quod dilucide docetur a politioribus physicis; A II, 56.

exorno: ut tota dilucide et plane exornata oratio sibi constet; Ti 8.

explico: quae (ratio) a te secundo libro est explicata dilucide; D I, 117. ambigua se audere aiunt explicare dilucide; fr V, 99.

expono: ista exposuisti, ut tam multa, memoriter, ut tam obscura, dilucide; F IV, 1.

perspicio: si .. dicent ea, de quibus disserent || disserant ||, se dilucide perspicere; A II, 44.

dilucidus, klar, deutlich: alqd: ea profecto tum multo puriora et dilucidiora cernentur, cum ..; T I, 46.

oratio: nostra ..., ut mihi videtur, dilucida (fuit) oratio; F III, 3.

diluo, auflösen, hinwegspülen: amicitias: ut amicitias ... magis decere censent sapientes sensim diluere quam repente praecidere; O I, 120.

convicia: sic orationis flumine reprensoris convicia diluuntur; N II, 20.

molestias: quae cogitatio una maxime molestias omnis extenuat et diluit; T III, 34.

dimensio, Ausmessung: pusionem quendam Socrates interrogat quaedam geometrica de dimensione quadrati; T I, 57.

dimetior, vermessen, ausmessen: alqd: a quo essent illa dimensa atque discripta; C 59. Cyrum respondisse: „atqui ego ista sum omnia dimensus"; C 59.

caelum: † mori videbamus || videbamus || in studio dimetiendi paene caeli atque terrae C. Galum; C 49.

peccata: in vitae societate audiam civem digitis peccata dimetientem sua? P 26.

spatium: dies noctesque oculis cognitae tum mensum annorumque conversiones ... spatium temporis dimensae (sunt); Ti 52.

terram: f. caelum.

dimetor, abmessen, abgrenzen: cursus: eorum (siderum) .. cursus dimetati maturitates temporum et varietates mutationesque cognovimus; N II, 155.

signa: ita dimetata || demet. || signa sunt, ut ..; N II, 110.

dimico, kämpfen, ringen: I, 1. unpersönlich: „convenit dimicare pro legibus, pro libertate, pro patria"; T IV, 43. qui classem ab Arginusis removendam nec cum Atheniensibus dimicandum putabant; O I, 84.

2. alqs: cum A. Postumius dictator cum Octavio Mamilio Tusculano proelio dimicaret; N II, 6. illi (Ulixi) .. non modo cum hostibus, verum etiam cum fluctibus ... dimicare melius fuit quam ..; O III, 99.

sapiens: vester sapiens ... † cum causa, si opus erit, dimicabit; F II, 56.

II. de: cum Latinis, Sabinis, Samnitibus, Poenis, Pyrrho de imperio dimicabatur; O I, 38. dimicare .. (debemus) paratius de honore et gloria quam de ceteris commodis; O I, 83.

dimidiatus, halb: mensis: qui labor,

|| et || quantus agminis, ferre plus dimidiati mensis cibaria; T II, 37.

partes: apparebat epigramma exesis posterioribus partibus versiculorum dimidiatis fere; T V, 66.

dimidius, halb: quae (luna) est, ut ostendunt mathematici, maior quam dimidia pars terrae; N II, 103.

dimissio, Aussendung: qui (videt) ... dimissiones libertorum ad defaenerandas diripiendasque provincias; P 46.

dimitto, aussenden, fortschicken, entlassen, lassen, aufgeben: alqm: ego .. numquam ita te in hoc sermone dimittam, .. uti ..; T I, 76. num quid igitur est causae, quin amicos nostros Stoicos || [Stoicos] || dimittamus? T I, 78. Posidonium, sicut aequum est, cum bona gratia dimittamus; Fa 7.

amicitias: est etiam quaedam calamitas in amicitiis dimittendis non numquam necessaria; Lae 76.

amicos: s. alqm; T I, 78.

comitiatus: quid .. maius est ... quam posse a summis imperiis et summis potestatibus comitiatus et concilia vel instituta dimittere vel habita rescindere? L II, 31.

concilium: cui liceat concilium ... dimittere; L III, 42. s. comitiatus.

filium: [cum .. Popilio videretur unam dimittere legionem, Catonis quoque filium, qui in eadem legione militabat, dimisit]; O I, 36.

fortunas: miserum esse verbi causa *M.* Crassum, qui illas fortunas morte dimiserit; T I, 12.

legionem: s. filium.

navis: qui (Laco) glorianti cuidam mercatori, quod multas navis in omnem oram maritimam dimisisset, ... inquit ..; T V, 40.

philosophiam: quae (philosophia) nunc prope dimissa revocatur; A II, 11.

senatum: quom (Scipio) senatu dimisso domum reductus ad vesperum || ad v. red. || est a patribus conscriptis; Lae 12.

voluptatem: illam (voluptatem) .. dimittamus; F III, 1.

dinoto, unterscheiden: cum ei (sapienti) res similes occurrant, quas non habeat dinotatas; A II, 57.

dinumeratio, Aufzählung: ut ... nec frustra siderum motus intueremur dinumerationibusque noctium ac die*rum* *; R III, 3.

dinumero, abzählen, aufzählen: annos: ex quo intellegi regiis annis dinumeratis potest ..; R II, 29.

sententias: ut eorum molestum sit dinumerare sententias; N I, 2.

stellas: etiamsi dinumerare se stellas aut metiri mundi magnitudinem posse arbitretur; O I, 154.

directo (der.), gerade, geradezu, senkrecht: dico: potius, quam derecto deus, siquidem nobis consulebat, „hoc facito, hoc ne feceris" diceret; D II, 127.

fero: ait (Epicurus) atomum, cum pondere et gravitate derecto || directo || deorsus feratur, declinare paululum; N I, 69.

guberno: eo .. derectius || directius || (Phoenices) gubernant, quod eam (Cynosuram) tenent, »quae ..;« A II, 66.

directus s. dirigo.

diremptus, Trennung: est .. interitus quasi discessus et secretio ac diremptus earum partium, quae ..; T I, 71.

direptio, Plünderung: nascuntur: hinc furta, peculatus, expilationes direptionesque sociorum et civium (nascuntur); O III, 36.

ohne Verb: tanta ... expilatio direptioque sociorum, ut inbecillitate aliorum, non nostra virtute valeamus; O II, 75.

dirigo, directus (der.), richten, gerade richten, lenken, hinführen, bestimmen, part. gerade: I. coniectura: (coniectura) ad veritatem saepissime derigit || dir. ||; D I, 25.

II. alqd: non .. potestis voluptate omnia derigentes aut tueri aut retinere virtutem; F II, 71.

artes: num existimes, non dico Homerum, Archilochum, Pindarum, sed Phidian, Polyclitum Zeuxim ad voluptatem artes suas derexisse; F II, 115.

cogitationes: ego vero ipse et magnus quidem sum opinator ... et meas cogitationes sic derigo || dirigo ||, non ad illam parvulam Cynosuram, ... sed ..; A II, 66.

coniunctionem: hanc (coniunctionem) citimam a mediana linea direxit ad laevam (partem); Ti 25.

cursus: ab isdem (ventis Etesiis) etiam maritimi cursus celeres et certi deriguntur || dir. ||; N II, 131.

fines: quos (fines bonorum) utilitate aut voluptate derigunt; F V, 57.

flumina: nos flumina arcemus, derigimus || dir. ||, avertimus; N II, 152.

iter: auditus ... flexuosum iter habet, ne quid intrare possit, si simplex et derectum || dir. || (iter) pateret; N II, 144.

iudicia: ad quam (regulam) omnia iudicia rerum derigentur; F I, 63.

laudem: quodsi ne ipsarum quidem virtutum laus ... reperire exitum potest, nisi derigatur ad voluptatem; F I, 54.

leges: ad quam (naturam) leges hominum deriguntur || dirig. ||; L II, 13.

officium: ad extremum utilitate, ut putat, officium derigit || dir. || magis quam humanitate; O III, 89.

orationem: ad quae (exempla) reliqua oratio derigatur || deregatur || mea; R II, 55.

ordinem: cum .. admiraretur Lysander et proceritates arborum et derectos || dir. || in quincuncem ordines; C 59.

regiones: .. eo (lituo) Romulus regiones direxit tum, cum urbem condidit; D I, 30.

viam: o praeclaram beate vivendi et apertam et simplicem et derectam viam! F I, 57. sucus ... permanat ad iecur per quasdam a medio intestino usque ad portas iecoris ... ductas et derectas || dir. || vias; N II, 137.

utilitatem: honestate derigenda || dir. || utilitas est, et quidem sic, ut ..; O III, 83.

dirimo, trennen, lösen, unterbrechen, vereiteln: alqd: parvam .. controversiam dicis, at || ac || non eam, quae dirimat omnia; L I, 54.

amores: sin autem ad adulescentiam (amores) perduxissent, dirimi tamen interdum contentione vel uxoriae condicionis vel commodi alicuius; Lae 34.

caritatem: quae (caritas) dirimi nisi detestabili scelere non potest; Lae 27.

coniunctionem: quam (civium coniunctionem) qui dirimunt; O III, 23.

controversiam: qui se diremptūros controversiam putaverunt; O III, 119.

corpus: nec (corpus esse) quod dirimi distrahive non possit; N III, 29.
rem: quid gravius (est) quam rem susceptam dirimi? L II, 31.
sermonem: num sermonem vestrum aliquem diremit noster interventus? R I, 17.
societatem: ii dirimunt communem humani generis societatem; O III, 28.
tempus: quid .. habet haruspex, cur pulmo incisus etiam in bonis extis dirimat tempus et proferat diem? D I, 85.

diripio, rauben, plündern, berauben: bona: tum bona direpta multorum; R I, 62.
frumentum: ex horreis direptum effusumque frumentum vias omnis angiportusque constraverat; D I, 69.
provincias: qui (videt) ... dimissiones libertorum ad defaenerandas diripiendasque provincias; P 46.
urbes: de evertendis .. diripiendisque urbibus valde considerandum est ne quid temere, ne quid crudeliter; O I, 82.

diritas, Unheil, Härte: I. absolut: quanta in altero (fratre) diritas, in altero comitas! C 65.
II. inveho: »si qua invecta diritas casu foret;« T III, 29.

dirumpo s. **disrumpo.**

dirus, unheilvoll, gräßlich, subst. f. Verwünschung, n. Unheil: A. alqd: cum .. [tristissuma] || primae victimae || exta sine capite fuerunt, quibus nihil videtur dirius; D II, 36. »quae .. augur iniusta nefasta, vitiosa dira defixerit || deixerit ||, inrita infectaque sunto;« L II, 21.
tempus: »quod ferme dirum in tempus cecidere Latinae«; D I, 18.
volucris: »vinclis constrictus Iovis arcere nequeo diram volucrem a pectore«; T II, 24.
B, a, I. adferunt, nuntiant: etenim dirae, sicut || sicutei, sicut et || cetera auspicia, ut omina, ut signa, non causas adferunt, cur quid eveniat, sed nuntiant eventura, nisi provideris; D I, 29.
II. obnuntiatio: dirarum obnuntiatione neglecta; D I, 29.
b. incurro in: sinistra dum non exquirimus, in dira et in vitiosa incurrimus; D I, 28.

discedo, auseinandergehen, sich trennen, weggehen, sich entfernen, scheiden, davonkommen, hingehen, schwinden: I. unpersönlich: quae .. ars || res || efficit, ne necesse sit isdem de rebus semper quasi dictata decantare neque a commentariolis suis discedere; F IV, 10. ergo id est convenienter naturae vivere, a natura discedere; F IV, 41. ubi semel a ratione discessum est; T IV, 42. discedere et tabellam iubebo dari; L III, 11. ut .. ab illa infinita (societate) discedatur; O I, 53. fortis .. animi ... est ... nec a ratione discedere; O I, 80. saepe incidunt magnae res, ut discedendum sit ab amicis; Lae 75.
II. mit einfachem Subject: alqs: discedet .. nihilo firmior ad dolorem ferendum, quam venerat; F IV, 52. quae cum essent dicta, discessimus; F IV, 80. aut .. fruatur aliquis pariter cum aliis voluptate potandi aut ... ante discedat; T V, 118. discessit (Dionysius) ... aegre ferens; D I, 78. ita discessimus, ut Velleio Cottae disputatio (videretur esse) verior; N III, 95. ut cubitum discessimus; R VI, 10. ille discessit; R VI, 29. ita perfectum est, ut omnes concordia constituta sine querella discederent; O II, 82. quoniam ... ex vita ita discedo tamquam ex hospitio, non tamquam e domo; C 84. o praeclarum diem, ... cum .. ex hac turba et conluvione discedam! C 84. ut, quoad possem et liceret, a senis latere numquam discederem; Lae 1. s. a, 1. discedo (19 St.) S. 4, b.
amicitia: ut .. virtutes, ... sic amicitam negant posse a voluptate discedere; F I, 66.
animus: qui discedere animum censent, alii statim dissipari, alii diu permanere, alii semper; T I, 18 quom animus ... a || ab || corporis obsequio indulgentiaque discesserit; L I, 60. animus .. solus, nec cum adest nec cum discedit, apparet; C 80. animus .. non me deserens, sed respectans in ea profecto loca discessit, quo ..; C 84.
appetitus: vehementiorem eum (adpetitum) volunt esse, qui longius discesserit a naturae constantia; T IV, 11.
bestia: quod (praecipuum) suum quaeque (bestia) retinet nec discedit ab eo; T V, 38.
boni: ut (boni) ab amicis in magna aliqua re publica || re, al. || peccantibus non discedant; Lae 42.
caelum: cum caelum discessisse visum est || esset || atque in eo animadversi globi; D I, 97. initio belli Marsici ... discessisse caelum; D I, 99.
crocodili: testudines .. et crocodilos dicunt ... obruere ova, deinde discedere; N II, 129.
memoria: numquam ex animo meo discedit illius optimi atque invictissimi viri memoria; R VI, 9.
mulier: illa (mulier) || turba, al. || victa maesta discedit; T V, 78.
ratio: (ratio) non discedit ab eorum curatione; F IV, 39.
res: cum hominis natura morte dissolvitur, ceterarum rerum perspicuum est quo quaeque discedat; C 80.
sol: ne (sol) longius discedat a cibo; N III, 37.
stella: neque (stella Mercurii) a sole longius umquam unius signi intervallo discedit; N II, 53. neque umquam (stella Veneris) ab sole duorum signorum intervallo longius discedit; N II, 53.
terra: cum terra discessisset magnis quibusdam imbribus; O III, 38.
testudines: s. crocodili. — turba: s. mulier.
vir: ceteri tot viri et tanti repudiati ab eo condemnatique discedent; A II, 118. ut (vir) numquam a se ipso intuendo || instituendo || contemplandoque discedat; R II, 69.
virtutes: s. amicitia.
III. mit doppeltem Nominativ (vgl. II. alqs; D I, 78. mulier): qui .. restiterunt, discedunt saepissime superiores; T II, 54. si, qui audierunt, vitiosi essent discessuri || [si ... discessuri] ||; N III, 77.

disceptatio, Erörterung, Verhandlung: I. est: cum quibus (philosophis) omnis fere nobis disceptatio contentioque est; D II, 150.
II. propono: iudiciis .. magistratuum, disceptationibus legitimis propositam vitam, non poëtarum ingeniis, habere debemus; R IV, 12.
tribuo: contentio disceptationibus tribuatur iudiciorum, contionum, senatus; O I, 132.
III, 1. vinci: ut neque disceptatione vinci se nec ullo publico ac legitimo iure patiantur; O I, 64.
2. in: vides in hac tota disceptatione non illud dici ..; O III, 53.
per: cum sint duo genera decertandi, unum per disceptationem, alterum per vim; O I, 34.

disceptator, Schiedsrichter, Entscheider: sum: unus .. erit ... imperator .. deus, ille legis huius inventor, disceptator, lator; R III, 33. nec .. quisquam privatus erat disceptator aut

arbiter litis, sed ..; R V, 3. »iuris disceptator, qui privata iudicet iudicarive iubeat, praetor esto;« L III, 8. »quicumque erit iuris disceptator;« L III, 9.

disceptatrix, Entscheiderin: dialecticam inventam esse dicitis veri et falsi quasi disceptatricem et iudicem; A II, 91.

discepto, erörtern, untersuchen, verhandeln, entscheiden: I, 1. conciliare: quae (ratio, oratio) docendo, discendo, communicando, disceptando, iudicando conciliat inter se homines; O I, 50.

2. alqs: an Stoicis ipsis inter se disceptare, cum iis non licebit? A II, 126. mihi .. aequius videbatur Zenonem cum Polemone disceptantem ... videre, ubi primum insisteret; F IV, 45.

II. de: f. de, I. discepto (3 St.) S. 602, b.

III. bella: »fetiales ... bella disceptanto;« L II, 21.

causam: hoc modo hanc causam disceptari oportet, non ab atomis errantibus ... petere praesidium; Fa 46.

controversias: cum Academici eorum controversias disceptarent; T IV, 6.

discerno, sondern, unterscheiden: I. alqs: qua igitur notione discerneres? A II, 85.

animal: quae cum (animal) leviter agnovit, tum || tunc || discernere incipit; F II, 33.

II. indir. Frage: ne nota quidem ulla, pacatus an hostis sit, discerni ac iudicari potest; R II, 6. (animus) per se omnis movetur discernitque, quid sit eiusdem generis, quid alterius; Ti 27.

III. alqd: si id, quod visum erit, discerni non poterit a falso; A II, 25. nihil interesse .., non modo si omni ex parte eiusdem modi sint, sed etiam si discerni non possint; A II, 40. quo modo ea discerni oporteret; O III, 7.

aequa, al.: Democritus luminibus amissis alba scilicet discernere et atra non poterat, at vero bona mala, aequa iniqua, honesta turpia, utilia inutilia, magna parva poterat; T V, 114.

visa: qualia visa a falsis discerni non possent; A II, 22. ut ea (visa) vel falsa esse possent, neque ea posset ulla notio discernere; A II, 27.

discerpo, zerstückeln, zerreißen: alqm: turba ... quaerentium tantum || tamen ||, quem incomptis unguibus bacchantes asperoque ore discerpant; A fr 20 (B. 22).

animum: (animus) nec secerni nec dividi nec discerpi nec distrahi potest; T I, 71.

deum: Pythagoras ... non vidit distractione humanorum animorum discerpi et lacerari deum; N I, 27.

discessus, Trennung, Scheiden, Abgang, Abreise: I, 1. angit: illud angit vel potius excruciat: discessus ab omnibus iis, quae sunt bona in vita. vide, ne „a malis" dici verius possit; T I, 83.

est: me ipse consolabar existumans non longinquum inter nos digressum et discessum fore; C 84.

excruciat: f. angit.

terret: te nec terrae fremitus nec caeli discessus (terrebit); D II, 60.

2. sum: sunt .. qui discessum animi a corpore putent esse mortem; T I, 18. est .. interitus quasi discessus et secretio ac diremptus earum partium, quae ..; T I, 71.

3. Ausruf: siquidem ad mortem proficiscens Callanus Indus ... „o praeclarum discessum", inquit, „e vita"! D I, 47.

II. cognosco: possetne ... solis accessus discessusque solstitiis brumisque cognosci? N II, 19.

facio: sunt qui nullum censeant fieri discessum; T I, 18. an [quoniam] ipse animi discessus a corpore non fit sine dolore? T I, 82. animi discessus a corpore ... fit plerumque sine sensu, non numquam etiam cum voluptate; T I, 82.

III, 1. exsulare: cum omnes meo discessu exulasse rem publicam putent; P 30.

moveri: quin (sapiens) ... discessu a suis atque ipsa relinquenda luce moveatur; F V, 32.

zum Satz: omnia tum || hominibus. cum || perditorum civium scelere discessu meo religionum iura polluta sunt; L II, 42.

2. post: ut nuper tuum post discessum in Tusculano ... temptavi, quid in eo genere possem; T I, 7.

discidium, Trennung, Zerwürfnis: I. nascuntur: ex cupiditatibus odia, discidia, discordiae, seditiones, bella nascuntur; F I, 44. magna etiam discidia et plerumque iusta nasci; Lae 35.

II. facio: docere, quod et qua de causa discidium factum sit; A I, 43. quam ob rem primum danda opera est, ne qua amicorum discidia fiant; Lae 78.

video: ut ... (deorum) odia praeterea, discidia, discordias (videremus); N I, 42.

III. everti: quae (domus, civitas) non odiis et discidiis funditus possit everti; Lae 23.

discindo, zerreißen, zerschneiden: amicitias: tales .. amicitiae sunt ..., ut Catonem dicere audivi, dissuendae magis quam discindendae; Lae 76.

cotem: ita cotem in comitium allatam inspectante et rege et populo novacula esse discissam; D I, 32.

disciplina, Unterweisung, Unterricht, Lehre, Kenntnis, Schule, System, Einrichtung, Gewohnheit, Zucht, Methode: I. Subject: adferunt, adiuvant: ceterae philosophorum disciplinae, omnino alia magis alia, sed tamen omnes, quae rem ullam virtutis expertem aut in bonis aut in malis numerent, eas non modo nihil adiuvare arbitror neque afferre || † affirmare ||, quo meliores simus, sed ipsam depravare naturam; F III, 11.

consistunt: cum iam philosophorum disciplinae gravissimae constitissent; A II, 15.

depravant: f. adferunt.

divinat: quom ... alteri disciplina vestra quasi divinare || divinari || videatur || videantur || posse; L II, 32.

efficit: ea .. disciplina effecit tantam illorum utroque in genere dicendi copiam; F IV, 6.

est: quae tandem ea est disciplina, ad quam me deducas, si ab hac abstraxeris? vereor, ne subadroganter facias, si dixeris tuam; atqui ita dicas necesse est. neque vero tu solus, sed ad suam quisque rapiet; A II, 114. Megaricorum fuit nobilis disciplina, cuius, ut scriptum video, princeps Xenophanes; A II, 129. post Epicurus, cuius est disciplina nunc notior; A II, 131. ut ... intellegatur .. ea (disciplina) ... quam gravis, quam continens, quam severa sit; F I, 37. auribus fortasse multae, oculis quidem nulla poterat esse fortior contra dolorem et mortem disciplina; T II, 41. sive quod (ea disciplina) erat cognitu perfacilis, sive quod ..; T IV, 6. eadem in litteris ratio est reliquisque rebus, quarum est disciplina; D II, 10. nec esse unam omnium (haruspicum) disciplinam; D II, 28. quis negat augurum disciplinam esse? divinationem nego; D II, 74. dum modo sit haec quaedam ... res, sicut est, minime quidem contemnenda, ratio civilis et disciplina populorum; R III, 4. principio disciplinam

puerilem ingenuis ... nullam certam aut destinatam legibus aut publice expositam aut unam omnium esse voluerunt; R IV, 3. sunt non nullae disciplinae, quae ... officium omne pervertant; O I, 5. hae disciplinae .. si sibi consentaneae velint esse; O I, 6. si .. est aliqua disciplina virtutis; O II, 6.

evanescit: quin haec disciplina et ars augurum evanuerit iam et vetustate et neglegentia; L II, 33.

excellit: Telmessus || Telmesus, al. || in Caria est, qua in urbe excellit haruspicum disciplina; D I, 91.

excludunt: praeter tres disciplinas, quae virtutem a summo bono excludunt; F III, 36.

exsistit: o ... causam .. iustam, cur nova exsisteret disciplina! F IV, 21.

habet: magnam habet vim rei publicae disciplina; T I, 102. magnam habet vim disciplina verecundiae; R IV, 6.

iacent: ut ... iacere necesse sit tot tam nobiles disciplinas; A II, 147.

labat: ais, si una littera commota sit, fore tota ut labet disciplina; F IV, 53.

numerant: ſ. adferunt.

perficit: quae (disciplina populorum) perficit in bonis ingeniis, ut ..; R III, 4.

pervertunt: ſ. est; O I, 5.

potest: ſ. divinat. est; T II, 41.

tenet: ne Lycurgi quidem disciplina tenuit illos in hominibus Graecis frenos; R II, 58.

videtur: ſ. divinat.

viget: quorum (Pythagoreorum) disciplina extincta est quodam modo, cum aliquot saecla in Italia Siciliaque viguisset; Ti 1. vigebat in illa domo patrius mos || mos pat. || et disciplina; C 37.

volunt: ſ. est; O I, 6.

ohne Verb: ſ. adferunt.

II. **nach Verben: 1. Accusativ:** accipio: qui (Anaxagoras) accepit ab Anaximene disciplinam; N I, 26.

adiungo: tali ingenio praeditus Lucullus adiunxerat etiam illam, quam Themistocles spreverat, disciplinam; A II, 2. ut (Plato) ... adiungeret Pythagoreorum disciplinam; F V, 87.

admiror: ego ... admirari satis non possum vel hominis ipsius continentiam vel temporum disciplinam; C 55.

amitto: post .. Sullae victoriam (hanc consuetudinem et disciplinam) penitus amisimus; O II, 27.

aperio: tu domesticam, tu bellicam disciplinam ... aperuisti; A I, 9.

cognosco: ſ. **cognosco,** III. disciplinam (8 St.) S. 443, a.

comprobo: quod scriptum ... est ..., nonne et augurum et haruspicum conprobat disciplinam? D I, 33. haruspices ..., quorum .. disciplinam et sapientissimus vir et eventus ac res conprobavit, contemnamus; D I, 36.

constituo: veteres illos Platonis auditores, ... deinde eorum ... satis et copiose et eleganter habuisse constitutam disciplinam; F IV, 3. ex quo leges moresque constituti, tum iuris aequa discriptio certaque vivendi disciplina; O II, 15.

contineo: ſ. **contineo,** disciplinam (5 St.) S. 530, a.

corrigo: Zeno ... corrigere conatus est disciplinam; A I, 35.

desero: ſ. relinquo; N I, 6.

desidero: incredibilis quaedam ingenii magnitudo non desideravit indocilem usus disciplinam; A II, 2.

destino: ſ. I. est; R IV, 3.

dico: ſ. I. est; A II, 114.

do: nec Lacedaemoniorum disciplinam dicam umquam ab Apolline potius Spartae quam a Lycurgo datam; N III, 91. te existimo quom populis, tum etiam singulis hodierno sermone leges vivendi et disciplinam daturum; L I, 57.

doceo: »Etruria .. principes disciplinam doceto;« L II, 21.

duco: ut non sine causa ex iis (locis) memoriae ducta sit disciplina; F V, 2.

eligo: quam potissimum sententiam eliget et disciplinam? etsi, quamcumque eliget, insipiens eliget; A II, 117.

expono: cum ... tantum tibi adroges, ut exponas disciplinam sapientiae; A II, 114. ſ. I. est; R IV, 3.

exstinguo: ſ. I. viget; Ti 1.

exstruo, fundo: tam .. diligenter, etiamsi minus vere ..., sed tamen accurate non modo fundatam, verum etiam exstructam disciplinam non est facile perdiscere; F IV, 1.

habeo: quae voluptaria, delicata, mollis habeatur disciplina; F I, 37. quamquam ab iis (Graecis) philosophiam et omnes ingenuas disciplinas habemus; F II, 68. ſ. constituo; F IV, 3.

haurio: non .. a praetoris edicto ... neque a duodecim tabulis, ... sed penitus ex intima philosophia hauriendam iuris disciplinam putas; L I, 17.

iuvo: quod nullam eruditionem esse duxit, nisi quae beatae vitae disciplinam iuvaret; F I, 71.

minuo: sensim hanc consuetudinem et disciplinam iam antea minuebamus; O II, 27.

omitto: neglegentia nobilitatis augurii disciplina omissa; N II, 9.

percipio: si singulas disciplinas percipere magnum est, quanto maius omnis? N I, 11. nec quisquam rex Persarum potest esse, qui non ante magorum disciplinam scientiamque perceperit; D I, 91.

percontor: solebat ex me Deiotarus percontari nostri augurii disciplinam, ego ex illo sui. di immortales! quantum differebat! D II, 76.

percurro: utrum ... percurri omnem Epicuri disciplinam placet, an de una voluptate quaeri? F I, 28.

perdisco: ſ. exstruo.

perficio: ſ. relinquo; A II, 15.

persequor: hanc amplissimam omnium artium, bene vivendi disciplinam, vita magis quam litteris persecuti sunt; T IV, 5.

probo: si quisquam ullam disciplinam philosophiae probaret praeter eam, quam ipse sequeretur; A II, 7. ut ab ipsis, qui eam disciplinam probant, non soleat accuratius explicari; F I, 13. et nostrorum augurum et Etruscorum haruspicum disciplinam ... res ipsa probavit; N II, 10.

puto: horum || verum || (Stoicorum) esse .. arbitror ... correctionem veteris Academiae potius quam novam aliquam disciplinam putandam; A I, 43. qui (philosophus) disciplinam suam non ostentationem scientiae, sed legem vitae putet; T II, 11.

quaero: ubi ea (disciplina) quaeretur, cum ab hoc discendi genere discesseris? O II, 6.

relinquo: quia reliquit perfectissimam disciplinam, Peripateticos et Academicos, nominibus differentes, re congruentes; A II, 15. ita relinquitur sola haec disciplina digna studiosis ingenuarum artium; F V, 74. desertae .. disciplinae et iam pridem relictae patrocinium necopinatum a nobis esse susceptum; N I, 6.

renovo: sic iudico, post illos nobiles Pythagoreos ... hunc (P. Nigidium) extitisse, qui illam (Pythagoreorum disciplinam) renovaret; Ti 1.

reprendo: te in iis Graeciae disciplinis, quas reprendis, cum populis nobilissimis malle ... luctari; R IV, 4.

retineo: retinetur .. et ad opinionem vulgi et ad magnas utilitates rei publicae mos, religio, disciplina, ius augurium || augurnm ||, collegii auctoritas; D II, 70.
sancio: ut dolore suo sanciret militaris imperii disciplinam; F I, 35.
sequor: qui ipsorum disciplinam sequor; A II, 98. qui .. admirantur nos hanc potissimum disciplinam secutos; N I, 11. quam .. (disciplinam) his libris propterea sequimur, quod ..; O III, 20. s. probo; A II, 7.
sperno: s. adiungo; A II, 2.
teneo: solus .. (App. Claudius augur) multorum annorum memoria non decantandi augurii, sed divinandi tenuit disciplinam; D I, 105. »augures ... disciplinam tenento;« L II, 21 (20).
trado: denique || in qua || tradebatur omnis dialecticae disciplina, id est orationis ratione conclusae; A I, 32. idem nonne poterat deus hominibus disciplinam superiore e loco tradere? D II, 51.
video: cum videat omnium rerum rationem, modum, disciplinam; N II, 15.
2. **Dativ:** accedo: haruspicum disciplinae magna accessit auctoritas; D I, 33.
confero: ne minima quidem ex parte Lycurgi legibus et disciplinae (Pausanias, Lysander) conferendi sunt; O I, 76.
convenio: si fieri potest, ut hoc praeclarum quasi decretum beatae vitae possit omnium sententiis et disciplinis convenire; T V, 84.
probo: minime .. probatur huic disciplinae ... amicitiam propter utilitates adsciscí; F III, 70.
3. **mit Präpositionen:** abhorreo a: sin a Graecorum artibus et disciplinis abhorrerent; A I, 4.
abstraho a: s. I. est; A II, 114.
accedo ad: sic ad malam domesticam disciplinam vitamque umbratilem et delicatam cum accesserunt etiam poëtae; T II, 27.
adhaeresco ad: ad eam (disciplinam) tamquam ad saxum adhaerescunt: A II, 8.
confero ad: cuius (Amafinii) libris editis commota multitudo contulit se ad eam potissimum disciplinam; T IV, 6.
consentio cum: nec .. (Epicuri disciplina) cum Cyrenaicis de ipsa voluptate consentiens; A II, 131.
deduco ad: s. I. est; A II, 114.
defero ad: ad quamcumque sunt disciplinam quasi tempestate delati; A II, 8.
dico de: cuius (Pythagorae) de disciplina aliud tempus fuerit fortasse dicendi; T V, 10. id .. difficile factu est nisi educatione quadam et disciplina, de qua dicemus aliquid fortasse; L III, 29.
erudio ad: omnibus eos (filios) artibus ad Graecorum disciplinam erudiit; R II, 34.
exardesco contra: contra quorum (Stoicorum) disciplinam ingenium eius (Carneadis) exarserat; T V, 83.
habeo a: ut ... magna habere possit auxilia a reliquorum philosophorum disciplinis; T II, 4.
laboro de: de qua (disciplina puerili) Graeci multum frustra laborarunt; R IV, 3.
loquor de: s. de, I. loquor de disciplina (5 St.) S. 605, b.
oleo ex: nihil .. (Epicurus) olet ex Academia, nihil ex Lycio, nihil ne e puerilibus quidem disciplinis; N I, 72.
pertineo ad: qui (locus) ad leges, qui ad mores, qui ad disciplinam rei publicae pertineret; O I, 156.
pono in: quorum alia sunt posita in monumentis et disciplina; D I, 72. (vitia) funditus tolli, ... non est id positum in naturalibus causis, sed in voluntate, studio, disciplina; Fa 11.
rapio ad: s. I. est; A II, 114.
semoveo a: Strato ... ab ea disciplina omnino semovendus est; A I, 34.
sum a: qui sunt ab ea disciplina; T II, 7. — in: (sapientem) ista scire, quae sunt in tua disciplina; A II, 115. quantus ornatus in Peripateticorum disciplina sit; F V, 9. cum .. magna vis videretur esse et inpetriendis consulendisque rebus et monstris interpretandis ac procurandis in haruspicum disciplina; D I, 3.
trado in: ut de principum filiis x ex || sex, x, al. || singulis Etruriae populis in disciplinam traderentur; D I, 92.

III. **nach Adjectiven:** 1. proprius: quod proprium eius fuit, de qua loquor, disciplinae; T IV, 4.
2. consentaneus: non quaeritur .., quid naturae tuae consentaneum sit, sed quid disciplinae; F II, 80. erit .. haec formula Stoicorum rationi disciplinaeque maxime consentanea; O III, 20. s. I. est; O I, 6.

IV. **nach Substantiven:** 1. **Genetiv:** alqs: cum id ... reliquis eiusdem disciplinae solis luce videatur clarius; D I, 6.
amnis: influxit ... abundantissimus amnis illarum disciplinarum et artium; R II, 34.
auctor: sic agam, ut ipsi auctori huius disciplinae placet; F I, 29. Etrusci .. habent exaratum puerum auctorem disciplinae suae; nos quem? Attumne || Attiumne || Navium? D II, 80.
auctoritas: Theophrastus ... vehementius etiam fregit quodam modo auctoritatem veteris disciplinae; A I, 33.
cognitio: hoc uno posito, quod est ad cognitionem disciplinae satis; L II, 48.
compositio: admirabilis compositio disciplinae incredibilisque me rerum traxit ordo; F III, 74.
discriptio: rerum ordo et discriptio disciplinae (facta est); A I, 17.
firmamentum: id illi firmamentum esse disciplinae putant; T IV, 7.
fons: hunc fontem habent disciplinae; D II, 50.
forma: est forma eius disciplinae, sicut fere ceterarum, triplex; F V, 9.
formula: certam quandam disciplinae formulam composuerunt, et eam quidem plenam ac refertam; A I, 17.
gloria: non possum .. dicere ... Lycurgum, Solonem legum et publicae disciplinae carere gloria; T I, 110.
leges: (nos) nullis || nullius || .. unius disciplinae legibus adstricti; T IV, 7.
magistra: tu inventrix legum, tu magistra morum et disciplinae fuisti; T V, 5.
patrocinium: s. II, 1. relinquo; N I, 6.
philosophi: horum posteri meliores illi quidem mea sententia quam reliquarum philosophi disciplinarum; F V, 13. omnes fere philosophi omnium disciplinarum ... eodem hoc animo esse potuerunt; T V, 90. hunc locum ceterarum disciplinarum philosophi quem ad modum obtinere possint, ipsi viderint; T V, 120.
princeps: tres .. trium disciplinarum principes convenistis; N I, 16. a Stoicis vel princeps eius disciplinae ... degeneravit. Panaetius; D I, 6. s. I. est; A II, 129.
signa: quae (pars) est in avibus ceterisque signis[que] disciplinae nostrae; L II, 32.
similitudo: ut ... exerceamur in venando ad similitudinem bellicae disciplinae; N II, 161.
vincula: quoniam te nulla vincula impediunt ullius certae disciplinae; T V, 82.
2. **mit Präposition:** locus de: repetam a te istum de educatione et de disciplina locum; L III, 30.

V. **Umstand:** 1. **Ablativ:** admisceri: admiscentur .. (maritimae urbes) novis sermonibus ac disciplinis; R II, 7.
conferri: nullam omnium rerum publicarum aut constitutione aut discriptione aut disciplina conferendam esse cum ea, quam ..; R I, 70.
confirmari: intelleges .. non fortuito populum Romanum, sed consilio et disciplina confirmatum esse; R II, 30.
conservare, constituere: istam ipsam rem publicam, quam laudas, qua disciplina, quibus moribus aut legibus constituere vel conservare possimus; R II, 64.
depravari: ferarum natura non est illa quidem depravata mala disciplina, sed natura sua; F II, 33.
dissignari: ut .. nec domus nec res publica ratione quadam et disciplina dissignata || design. || videatur, ... sic ..; N III, 85.
divinari: f. I, 1. divinat.
fieri: hoc loco primum videtur insitiva quadam disciplina doctior facta esse civitas; R II, 34. f. II, 3. dico de; L III, 29.
habere: scaenicorum .. mos tantam habet vetere disciplina verecundiam, ut ..; O I, 129.
informari: qui haec disciplinis informata alia moribus confirmarunt, sanxerunt autem alia legibus; R I, 2.
perficere: perfecit .. (verecundiam) institutis et disciplinis; R V, 6.
praestare: cum (Lacedaemo) praestare putabatur disciplina rei publicae; R I, 50.
sequi: f. 2. sine; O I, 118.
tenere: (Pythagoras) tenuit magnam illam Graeciam cum [honore] disciplina, tum etiam auctoritate; T I, 38.
valere: in qua (re militari) cum virtute nostri multum valuerunt, tum plus etiam disciplina; T I, 2.
2. **Präpositionen:** a: quid a singulis philosophiae disciplinis diceretur; F I, 12.
in: in qua (disciplina puerili) una Polybius noster hospes nostrorum institutorum neglegentiam accusat; R IV, 3. f. II, 1. reprendo.
praeter: f. I. excludunt. II, 1. probo; A II, 7.
sine: nec tantum Karthago habuisset opum sescentos fere annos sine consiliis et disciplina; R I, fr 3. non nulli ... sine || sive || parentium disciplina rectam vitae secuti sunt viam; O I, 118.

discipulus, Zögling, Schüler: I, 1. adsequuntur: Xenocraten, ... cum quaereretur ex eo, quid adsequerentur eius discipuli, respondisse, ut id sua sponte facerent, quod cogerentur facere legibus; R I, 3.
confirmat: hanc opinionem discipulus eius (Pherecydis) Pythagoras maxime confirmavit; T I, 38.
degenerat: a Stoicis vel princeps eius disciplinae, Posidonii doctor, discipulus Antipatri, degeneravit, Panaetius; D I, 6.
dicit: Hecatonem .. Rhodium, discipulum Panaeti, video in iis libris ... dicere „sapientis esse" ..; O III, 63.
est: ne discipulum abducam, times. tu vero, inquam, ducas licet, si sequetur; erit enim mecum, si tecum erit; F V, 86.
faciunt: f. adsequuntur.
scribit: matrem Phalaridis scribit Ponticus Heraclides, doctus vir, auditor et discipulus Platonis, visam esse videre ..; D I, 46.
sequitur: f. est.
spernunt: magister ut discipulos metuat et iis blandiatur spernantque discipuli magistros; R I, 67.
ohne Verb: post Euclides, Socratis discipulus, Megareus, a quo iidem illi Megarici dicti; A II, 129.
2. sum: audivit .. (Carneades) Hegesinum, qui Euandrum audierat, Lacydi discipulum, cum Arcesilae Lacydes fuisset; A II, 16. regem istum Numam Pythagorae ipsius discipulum aut certe Pythagoreum fuisse; R II, 28.
II, 1. abduco: quem (Ciceronem) discipulum cupio a te abducere; F V, 75. f. I, 1. est.
accipio: rudem me et integrum discipulum accipe; N III, 7.
agnosco: ut Theophrasti discipulum possis agnoscere; O I, 3.
audio: qui (Socrates) Archelaum, Anaxagorae discipulum, audierat; T V, 10. f I, 2. A II, 16.
cogo: f. I, 1. adsequuntur. — duco: f. I, 1. est.
metuo: f. I, 1. spernunt.
quaero: hoc loco discipulos quaerere videtur; F II, 30.
2. blandior: f. I, 1. spernunt.
videor: aliud Antipatro (videri solet), discipulo eius (Diogenis), homini acutissimo; O III, 51.
3. dico a: f. I, 1. ohne Verb.
III. sententia: cuius (Zenonis) discipuli Aristonis non minus magno in errore sententia est; N I, 37.
IV. a: post .. ab Eudoxo Cnidio, discipulo, ut ferebat, Platonis, eandem illam (sphaeram) ... esse descriptam; R I, 22. quod eo magis miror, quia scriptum a discipulo eius Posidonio est ... vixisse Panaetium ..; O III, 8.

discludo, trennen: quas (partes) is, contra quem haec dicuntur, semotas a mente et disclusas putat; T I, 80.

disco, lernen, kennen lernen, erfahren: I. absolut: 1. unpersönlich: a. substantivisch: α. capio ex: quam (voluptatem) ex discendo capiant; F V, 48.
moveo ad: quibus (invitamentis) ad discendum cognoscendumque moveamur; F V, 52.
β. studiosus: neque solum vivi atque praesentes studiosos discendi erudiunt atque docent, sed ... etiam post mortem ..; O I, 156.
propensus ad: non solum ad discendum propensi sumus, verum etiam ad docendum; F III, 66.
γ. cupiditas: ut homines ad earum saxa discendi cupiditate adhaerescerent; F V, 49. a quibus propter discendi cupiditatem videmus ultimas terras esse peragratas; F V, 50.
delectatio: huic discendi quaerendique divinae delectationi toto se animo dedissent? T V, 115.
difficultas: difficultas laborque discendi disertam neglegentiam reddidit; D I, 105.
facultas: ratio ... certe est communis, doctrina differens, discendi quidem facultate par; L I, 30.
genus: ubi ea (disciplina) quaeretur, cum ab hoc discendi genere discesseris? O II, 6.
labor: si discendi labor est potius quam voluptas; O III, 6. f. difficultas.
progressio: quae (officia) et ingenii bonitate multi assequuntur || assecuntur || et progressione discendi; O III, 14.
studium: quod facile sentio, quam multorum non modo discendi, sed etiam scribendi studia commoverim; N I, 8. ut ... in explicandis rationibus rerum civilium quandam facultatem non modo usu, sed etiam studio discendi et docendi † essemus auctores; R I, 13. ut me sic audiatis, ... ut unum ... studio .. discendi a pueritia incensum, usu tamen et domesticis praeceptis multo magis eruditum quam litteris; R I, 36.

erat in homine ... summum vel discendi studium vel docendi; R II, 1. discendi .. studio (philosophi) impediti, quos tueri debent, deserunt; O I, 28. quid ego de studiis dicam cognoscendi semper aliquid atque discendi? Lae 104.

voluptas: f. labor.

celeritas ad: naturae celeritatem ad discendum et memoriam dabant; A I, 20.

ð. ali: hominis .. mens discendo alitur et cogitando; O I, 105.

conciliare: quae (ratio, oratio) docendo, discendo, communicando, disceptando, iudicando conciliat inter se homines; O I, 50.

consumere: ut (sapientes) omne tempus inquirendo ac discendo in naturae cognitione consumant; F V, 53.

causa: quid est, ... quod requiras? dicam, inquam, et quidem discendi causa magis, quam quo te aut Epicurum reprensum velim. ego quoque, inquit, didicerim libentius, si quid attuleris, quam te reprehenderim; F II, 8. cum ipsi discendi aut viscendi causa maria tramittant *; R I, 6. Platonem Socrate mortuo primum in Aegyptum discendi causa, post in Italiam ... contendisse; R I, 16. cui (philosophiae) cum multum adulescens discendi causa temporis tribuissem; O II, 4. vgl. III. alqd; F V, 54.

in: facillume corriguntur in discendo; O I, 146.

b. verbal: cogitare .. et providere et discere et docere ... in horum quattuor generum inesse nullo putat; T I, 22. ut (pusio) gradatim respondens eodem perveniat, quo si geometrica didicisset. ex quo effici volt Socrates, ut discere nihil aliud sit nisi recordari; T I, 57. ita nihil est aliud discere nisi recordari; T I, 58.

2. persönlich: alqs: qui (Antiochus) haec ipsa ... didicit apud Philonem tam diu, ut constaret diutius didicisse neminem; A II, 69. a quibus ipse (Panaetius) didicit; A II, 107. quin etiam obest plerumque iis, qui discere volunt, auctoritas eorum, qui se docere profitentur; N I, 10. nisi in eo, qui adoleverit || aduleverit ||, nisi in eo, qui didicerit, (rationem inesse non posse); N I, 98. ea (Chrysippus) dicit, ut ab ipsa natura didicisse, non ut ipse repperisse videatur; N II, 16. quid est, ... cur a me velis discere? N III, 7. ego discam libenter; N III, 41. non equidem plane despero ista esse vera, sed nescio et discere a te volo; D II, 48. ex falsis .., ut ab ipsis didicimus, verum effici non potest; D II, 106. disces tu quidem a principe huius aetatis philosophorum, et disces, quam diu voles; O I, 2. discentium studiis inveniuntur magistri; O I, 132. tum docere tum discere vellet, tum audire tum dicere; O I, 158. illo (Q. Maximo) extincto fore, unde discerem, neminem; C 12. f. 1, a, ð. causa; F II, 8.

civitas: civitas ... monumentum ignorasset, nisi ab homine Arpinate || Arpinati || didicisset; T V, 66.

obiurgatores: ut alteros (vituperatores) reprehendisse paeniteat, alteri (obiurgatores) didicisse se gaudeant; N I, 5.

philosophi: videre licet alios (philosophos) tanta levitate et iactatione, ut iis fuerit non didicisse melius; T II, 12.

II. mit Ergänzung: 1. de: f. de, 1. disco (3 St.) S. 602, b.

2. indirekte Frage: cum didicerimus, quid natura desideret; F I, 63. prius, quam didicimus, cuius ea (membra) causa utilitatis || util. causa || habeamus; F III, 66. qua in sede (animi) maneant qualesque sint, ratione discendum est; T I, 36. verbis praecipiens (Diodotus) discentibus, unde quo quamque lineam scriberent; T V, 113. si, bis bina quot essent, didicisset Epicurus; N II, 49. qui ista intellecta sint, a philosphis debeo discere; N III, 14. aliunde mihi quaerendum est, ut et esse deos, et quales sint di, discere possim; N III, 64. nec .. didici ex oratione tua, istam .. rem publicam ... qua disciplina conservare possimus; R II, 64. »quo || † quo || haec privatim et publice modo rituque fiant, discunto ignari a publicis sacerdotibus;« L II, 20. si ... multo ante a te didicerimus, quibus facillime rationibus ingravescentem aetatem ferre possimus; C 6. plures .. discent, quem ad modum haec fiant, quam quem ad modum iis || bis || resistatur; Lae 41.

3. Infinitiv: cuius (orbis) naturalem motum atque circuitum a primo discite adgnoscere || atque cognoscite ||; R II, 45. ut Spartae, rapere ubi pueri et clepere discunt; R IV, 3. hic si definire, si dividere didicisset; F II, 30. quasi vero (Heracleotes Dionysius) hoc didicisset a Zenone, non dolere, cum doleret! illud audierat nec tamen didicerat, malum illud non esse; F V, 94. e quibus (philosophis) homo sane levis, Heracleotes Dionysius, cum a Zenone fortis esse didicisset, a dolore dedoctus est; T II, 60. qui tranquillo mari gubernare se negent posse, quod nec didicerint nec umquam scire curaverint; R I, 11. quoniam, si dis placet, ab Epicuro loqui discimus; F II, 31. apud alios loqui videlicet (Demosthenes) didicerat, non multum ipse secum; T V, 103. secernere .. a corpore animum ecquidnam aliud *est nisi* || quam || mori discere? T I, 75. a parvis ... didicimus „SI IN IUS VOCAT“ atque || atque alia || eius modi „leges“ alias nominare; L II, 9. qui ... respondisse dicitur oblivisci se malle discere; A II, 2. quando ... ea .. (sidera) imperio parere didicerunt; Ti 30. nisi communis vita ab hominibus harum rerum auxilia petere didicisset; O II, 13. rapere: f. clepere. ambo ... ab eodem Philone nihil scire didicistis. tum ego: quid didicerimus, Cotta viderit; N I, 17.

4. accus. c. infin.: ob eam causam, quod ita didici, omne ... verum esse; A II, 98. cum didicissent id tollere nos, quod nusquam esset; A II, 146. quod didicerunt se, cum tempus mortis venisset, totos esse perituros; T I, 49. sive haec in errore inperitorum posita esse et fabularum similia didicimus; R I, 56. f. 2. N III, 64. — 3. dolere. — III. alqd; D II, 6.

III. mit Object: alqd: eadem .. ipse didicisti; A I, 5. qui aut saperet aliquid aut ista didicisset; F I, 25. qui, quae pueros non didicisse turpe est, ea putant usque ad senectutem esse discenda; F I, 72. qui haec didicerunt, quae ille contemnit; F II, 26. incipiunt .. (parvi) commentari aliquid et discere; F V, 42. qui ... agendi aliquid discendique causa ... vigilias suscipere soleamus; F V, 54. an eum (adulescentem) discere ea mavis? F V, 76. quae cum Zeno didicisset a nostris; F V, 88. in Graecia musici floruerunt, discebantque id omnes; T I, 4. Platonem ... didicisse Pythagorea omnia; T I, 39. se non tam illa discere, sed reminiscendo recognoscere, nec vero ..; T I, 57. nos, docti scilicet a Graecia, haec a pueritia || et a p., a p. et || legimus et ediscimus || discimus, al. ||; T II, 27. multa sibi etiam atque etiam esse discenda, T III, 69. ne ea, quae repperisse || peperisse || ipsi putamur, aliunde didicisse videamur; T IV, 4. ubi .. quicquid esset, quod disci posset, eo veniendum iudicaverunt; T IV, 44. complures ... ea, quae didicerant, cum civibus suis communicare non poterant; N I, 8. ita (Epicurus) metuit, ne quid umquam didicisse videatur; N I, 73. cum Epicurus ... ... Nausiphanen, magistrum suum, a quo *non* nihil didicerat, tam male acceperit; N I, 93.

quae (eloquendi vis) primum efficit, ut .. ea, quae ignoramus, discere ... possimus; N II, 148. id .. ipsum a Platone philosophiaque didiceram, .. esse .. conversiones; D II, 6. unde .. (Tages) illa potuit, quae docebat alios, ipse didicisse? D II, 51. quo facilius (pueri) possint maiora discere; R I, 30. quid esse .. censes, Laeli, discendum nobis? R I, 33. haec || haec, quae || nos a Scaevola didicimus, non ita descripta || sunt || ab antiquis; L II, 49. si illa, quae (Demosthenes) a Platone didicerat, tenuisset et pronuntiare voluisset; O I, 4. hoc qui non didicerit, bonus vir esse non poterit; O III, 76. egone me audisse aliquid et didicisse non gaudeam? P 42. ſ. artes; R I, 33. — I, 1, a, γ. studium; Lae 104. — 2. alqs; A II, 69. — II, 3. dolere. scire. **de,** I. disco (3 St.) S 602, b.

artes: quid esse .. censes .. discendum nobis? ... — eas artis, quae efficiant, ut usui civitati simus; R I, 33. quas (artes) ipse didicerat; R II, 37. quod iam pueri, cum artes difficiles discant, ita celeriter res innumerabiles arripiant, ut ..; C 78.

carmen: discebamus .. pueri XII ut carmen necessarium; quas iam nemo discit; L II, 59.

dialecticam: ab eo .. Stoico (Carneades) dialecticam didicerat; A II, 98.

geometrica: si (Epicurus) a Polyaeno, familiari suo, geometrica discere maluisset quam illum etiam ipsum dedocere; F I, 20. ſ. I, 1, b. T I, 57.

litteras: ego .. cum Graecas litteras M. Catonem in senectute didicisse acceperim; A II, 5. qui litteras Graecas senex didici; C 26.

physica: qui nondum, ea || ea, || quae multis post annis tractari coepta sunt, physica didicissent; T I, 29. quae vos videlicet, si physica non didicissetis, timeretis; T I, 48.

praecepta: quae (praecepta) didicisti, quae probas; F II, 80.

res: quas (res) tecum simul didici; A I, 3. quae (res) discuntur et cognoscuntur; F V, 52. est .. ars in iis, qui novas res coniectura persequuntur, veteres observatione didicerunt; D I, 34.

tabulas: ſ. carmen.

vias: sequor .. eas vias, quas didici ab Antiocho; A II, 98.

IV. **mit Ablativ:** fidibus: discebant .. fidibus antiqui; C 26.

discordia, Uneinigkeit, Zwietracht: I. dissipat: quae in rerum natura ... constarent, ... ea contrahere amicitiam, dissipare discordiam; Lae 24.

est: ut ... discordia (sit) ira acerbior intimo animo || odio, al. || et corde concepta; T IV, 21. »quando duellum gravius, discordiae civium escunt;« L III, 9.

nascuntur: ex cupiditatibus odia, discidia, discordiae, seditiones, bella nascuntur; F I, 44. ex utilitatis varietatibus, cum aliis aliud expediat, nasci discordias; R I, 49.

sequuntur: ex .. eo tempore tantae discordiae secutae sunt, ut .. tyranni exsisterent; O II, 80.

ohne Verb: hinc apud Atheniensis magnae discordiae; O I, 86.

II, 1. induco: rem perniciosissimam in civitatem inducunt, seditionem atque discordiam; O I, 85.

revoco: qui (Parmenides) bellum, qui discordiam, qui cupiditatem ... ad deum revocet; N I, 28.

subicio: lubidini (subiecta sunt) ira, excandescentia odium, inimicitia, discordia; T IV, 16.

video: ut ... (deorum) odia .., discidia, discordias (videremus); N I, 42.

2. nascor ex: ex hac .. non rerum, sed verborum discordia controversia est nata de finibus; L I, 55.

perspicio ex: quanta vis amicitiae concordiaeque sit, ex dissensionibus atque ex discordiis perspici || percipi || potest; Lae 23.

III. in: neque .. civitas in seditione beata esse potest nec in discordia dominorum domus; F I, 58.

discordo, uneinig sein: animus: animus a se ipse dissidens secumque discordans; F I, 58.

cupiditates: intus .. in animis inclusae (cupiditates) inter se dissident atque discordant; F I, 44.

discrepantia, Widerspruch: I. est: maiorem multo inter Stoicos et Peripateticos rerum esse aio discrepantiam quam verborum; F III, 41.

II. confero: in actiones omnemque vitam nullam discrepantiam conferre debemus; O I, 111.

discrepo, abweichen, nicht übereinstimmen, uneinig sein: I. alqs: discrepabat etiam ab iisdem, quod ... arbitrabatur; A I, 39. in his discrepant; A II, 134. quid attinuit cum iis, quibuscum re concinebat, verbis discrepare? F IV, 60. Zenonem ... cum Aristotele et illis re consentire, verbis discrepare; F IV, 72. Antiocho .. Stoici cum Peripateticis re concinere videntur, verbis discrepare; N I, 16. quia ... valde a Xenocrate et Aristotele et ab illa Platonis familia discreparet; L I, 55.

alqd: ea, quae multum ab humanitate discrepant; O I, 145. ut in fidibus aut tibiis, quamvis paulum discrepent, tamen id a sciente animadverti solet, sic videndum est in vita ne forte quid discrepet; O I, 145. quid ab officio naturaque discrepet; O I, 146. ut haec duo verbo inter se discrepare, re unum sonare videantur; O III, 83. in qua (philosophia) dicuntur ea, quae non multum discrepent ab opinione populari; P 2. — discrepat ... a timendo confidere; T III, 14.

adfectio: ut eorum ... adfectio est illa quidem discrepans sibi ipsa, dum est insipiens, sed ..; T IV, 29.

concentus: quem (concentum) inmutatum aut discrepantem aures eruditae ferre non possunt; R II, 69.

constitutio: non multum discrepat ista constitutio religionum a legibus Numae nostrisque moribus; L II, 23.

facta: ut intellegas facta eius (Epicuri) cum dictis discrepare; F II, 96.

fides: ſ. alqd; O I, 145.

oratio: interpres .. mentis oratio verbis discrepat sententiis congruens; L I, 30.

peccata: ut .. in fidibus pluribus ... omnes aeque incontentae sint, sic peccata, quia discrepant, aeque discrepant; F IV, 75.

sapientia: ut intellegatis discrepare ab aequitate sapientiam; R III, 16.

sententiae: de qua (quaestione) tam variae sunt || sint || doctissimorum hominum tamque discrepantes sententiae, ut ..; N I, 1.

testamentum: eiusdem (Epicuri) testamentum non solum a philosophi gravitate, sed etiam ab ipsius sententia iudico discrepare; F II, 100.

tibiae: ſ. alqd; O I, 145.

vera: plura .. vera discrepantia esse non possunt; A II, 115.

II. de: qui (philosophi) de bonis contrariisque rebus tanto opere discrepant, ut ..; A II, 147. quae (curatio) possit esse omnium etiam de ceteris rebus discrepantium philosophorum; T IV, 61.

discribo || descr. ||, einteilen, ordnen, verteilen, bestimmen: I. alqd: qua (natura) nihil est aptius, nihil discriptius, || descr. ||; F III, 74. quamquam ea Tatio sic erant discripta || descr. || vivo, tamen ..; R II, 14. quae discripta || descr. || sunt legibus et iure civili; O I, 51. a quo essent illa dimensa atque discripta || descr. ||; C 59.

aetates: quam commode ordines discripti || descr. ||, aetates, classes, equitatus; R IV, 2.
cantus: ex quo perspicuum est et cantus tum fuisse discriptos || rescriptos, descr., al. || vocum sonis et carmina; T IV, 3.
classes: f. aetates.
distinctionem: quarum (stellarum) ita discripta || descr. || distinctio est, ut ..; N II, 104.
equitatus: f. aetates.
iura: a quibus civitatibus iura discripta || descr. || sunt; R I, 2. haec tractanda (sunt), quae composita sunt et discripta || descr. || iura et iussa populorum; L I, 17. se ... debere ... servare leges, iura discribere || descr. ||; O I, 124.
iussa: f. iura; L I, 17.
leges: quae sunt .. varie et ad tempus discriptae || descr. || (leges) populis; L II, 11.
officia: ut ... officia discribas || descr. ||; A II, 114.
ordines: f. aetates.
partem: voluptatis .. partes hoc modo discribunt || descr. ||, ut ..; T IV, 20. »censores ... populi .. partis in tribus discribunto;« L III, 7. a qua (natura) ... cum ceterae partes aetatis bene discriptae || descr. || sint; C 5. f. II.
perturbationes: utamur .. in his perturbationibus discribendis || descr. || Stoicorum definitionibus et partitionibus; T IV, 11.
plebem: habuit plebem in clientelas principum discriptam || descr. ||; R II, 16.
populum: quamquam ... populum .. et suo et Tatii nomine et Lucumonis ... in tribus tris curiasque triginta discripserat || descr. ||; R II, 14. discriptus || descr. || .. populus censu, ordinibus, aetatibus plus adhibet ad suffragium consilii quam fuse in tribus convocatus; L III, 44.
prolem: »censores .. equitum peditumque prolem discribunto || descr. ||«; L III, 7.
rationem: ad vitam .. usumque vivendi ea discripta || descr. || ratio est iustis nuptiis, legitimis liberis, sanctis penatium deorum Larumque familiarium sedibus; R V, 7.
solarium: cum solarium vel discriptum vel || descr. aut || ex aqua contemplere; N II, 87.
II. partem — primam: quae (pars) prima discripta || descr. || est; O I, 15.

discrimen, Unterschied, Unterscheidung, Entscheidung, Gefahr: I. est: si in ea (mundi moderatione) discrimen nullum est bonorum et malorum; N III, 85. quo maius erat certamen et discrimen salutis; D I, 95. si (homines) senserint nullum in delictis esse discrimen; P 23.

II, 1. adfero: si ei ... subito sit allatum periculum discrimenque patriae, cui subvenire opitularique possit; O I, 154.
pono: totum .. discrimen summi boni in earum (virtutis, voluptatis) comparatione positum putat; F II, 44.
relinquo: f. tollo; F III, 13.
removeo: quod ... officia .. tollebantur dilectu || del. || omni et discrimine remoto; F IV, 69.
tollo: tibi ... reliquarum rerum discrimen omne tollenti. si quidem, inquit, tollerem, sed relinquo; F III, 13. videsne .. deorum iudicio ... discrimen esse sublatum? N III, 82. quod .. maxime e natura est, tolli fortunae discrimen in || discrimen || morte; L II, 59.
2. opitulor, subvenio: f. 1. adfero.
3. adduco in: Carneades tuus ... rem in summum discrimen adduxit; F III, 41.
produco in: doctrinam ... non modo in solem atque in pulverem, sed in ipsum discrimen aciemque produxit; L III, 14.
sum in: erit .. res iam in discrimine; A II, 132.
venio in: cum res agatur in discrimenque ventum sit; O II, 33.
voco in: alii de vita, alii de gloria et benivolentia civium in discrimen vocantur; O I, 83.
III. comites: ut principibus heroum, Ulixi, Diomedi, Agamemnoni, Achilli, certos deos discriminum et periculorum comites adiungeret; N II, 166.
IV. separari: quoniam vera a falsis nullo discrimine separantur; A II, 141.

discriptio || descr. ||, Einteilung, Verteilung, Anordnung, Ordnung: I. est: haec .. fuit ... eius partis, quam primam posui, forma atque discriptio; A I, 23. enumerare possum, ad eum pastum capessendum conficiendumque quae sit in figuris animantium et quam sollers subtilisque discriptio partium quamque admirabilis fabrica membrorum; N II, 121. quae discriptio si esset ignota vobis, explicaretur a me; R II, 39. similis .. est privatarum possessionum discriptio || descr. ||; O I, 21. est .. eius (decori) discriptio duplex; O I, 96. haec est .. fere discriptio officii; O I, 101. mei sunt ordines, mea discriptio; C 59.
placet: ut disputes, quibus de causis maxime placeat ista discriptio; L III, 13.
potest: f. II, 1. efficio.
praetermittit: discriptio || descr. || .. sacerdotum nullum iustae religionis genus praetermittit; L II, 30.
II, 1. aperio: tu aetatem patriae, tu discriptiones || descr. || temporum ... aperuisti; A I, 9.
conficio: Anaxagoras ... primus omnium rerum discriptionem et modum || motum || mentis infinitae vi ac ratione dissignari et confici voluit; N I, 26.
constituo: cum ... equitum peditumque discriptio, tota res militaris divinitus esset constituta, tum ..; T IV, 1. ex quo leges moresque constituti, tum iuris aequa discriptio certaque vivendi disciplina; O II, 15.
dissigno: f. conficio.
efficio: haec omnis discriptio siderum atque hic tantus caeli ornatus ex corporibus huc et illuc ... cursantibus potuisse effici cuiquam sano videri potest? N II, 115.
facio: rerum ordo et discriptio disciplinae (facta est); A I, 17. quae sit ab Atto || Attio, al. || Navio per lituum regionum facta discriptio; D I, 31.
pono: quam brevi .. in conspectu posita est a te omnium magistratuum discriptio || descr. || sed ea paene nostrae civitatis; L III, 12.
refero: cum ... astra ... eandem .. totius caeli discriptionem || descr. || longis intervallis rettulerint; R VI, 24.
sequor: in his (perturbationibus) explicandis veterem illam equidem Pythagorae primum, dein Platonis discriptionem sequar; T IV, 10.
2. pareo: parent .. huic caelesti discriptioni || descr. || mentique divinae et praepotenti deo; L I, 23.
3. opus est: quid reliqua discriptione || descr. || omnium corporis partium (opus est), in qua nihil inane, nihil sine causa, nihil supervacaneum est? N I, 92.

4. appareo in: ut in tantis discriptionibus divina sollertia appareat; N II, 110.
pono in: alter (animi fetus positus) in discriptione expetendarum fugiendarumque || fugiendarumve || rerum *et in ratione* vivendi; T V, 68.
reperio ex: ex hac discriptione agendi quoque aliquid in vita et officii ipsius initium reperiebatur; A I, 23.
sum in: f. 3.
III. conferri: nullam omnium rerum publicarum aut constitutione aut discriptione aut disciplina conferendam esse cum ea, quam ..; R I, 70.
contineri: quorum .. (magistratuum) discriptione || descr. || omnis rei publicae moderatio continetur; L III, 5.
effici: quae (temperatio rei publicae) effici non potuisset nisi tali discriptione magistratuum; L III, 12.

discutio, verteilen: ut occurrere possimus interrogationibus eorum captionesque discutere; A II, 46.

diserte, beredt: Theophrasto multa diserte copioseque *contra* dicente; A II, 134.

disertus, beredt: alqs: quia disertus esse possem, si contra ista dicerem; T I, 10. hoc est ipsum esse contra se copiosum et disertum; D II, 83. illo .. se loco copiosos et disertos putant, cum calamitates ... colligunt; R I, 4. cum .. omnes non possint, ne multi quidem, aut iuris periti esse aut diserti; O II, 67.
homo: diserti .. hominis et facile laborantis ... beneficia et patrocinia late patent; O II, 66.
mundus: isto modo etiam disertus et quidem | atque idem | mathematicus, musicus ... erit mundus; N III, 23.
neglegentia: difficultas laborque discendi disertam neglegentiam reddidit; D I, 105.
senex: facit .. per se || persaepe || ipsa sibi audientiam diserti senis compta || conposita || et mitis oratio; C 28.

disicio, zerstören: »cui nec arae patriae domi stant, fractae et disiectae iacent«; T III, 44.

disiunctio (diiunctio), Trennung, Scheidung, Gegensatz: I. est: quae coniunctio, quae diiunctio vera sit; A II, 91. si e contrariis disiunctio, ... si talis disiunctio falsa potest esse, nulla vera est; A II, 97. veras esse ex contrariis diiunctiones, sed, quae in his enuntiata essent, eorum neutrum esse verum; Fa 37.
potest: f. est; A II, 97.
II. facio: ut neque rectum neque honestum sit nec fieri possit, ut non statim alienatio disiunctioque facienda sit; Lae 76.
III. in: a quibus (dialecticis) cum traditum sit in omnibus diiunctionibus, in quibus „aut etiam aut non" poneretur, alterum utrum esse verum; N I, 70. f. I. A II, 97.

disiungo (diiungo), trennen, ausspannen, scheiden, entfernen, unterscheiden, entgegensetzen: I. alqs: diiunge longius. quid enim loci natura adferre potest, ut in porticu Pompeii potius quam in campo ambulemus? Fa 8.
II. alqm: disiungamus .. nos a corporibus, id est consuescamus mori; T I, 75.
alqd: nihil est .. ab ea cogitatione ... errore, levitate, temeritate diiunctius; A II, 66. omne, quod ita disiunctum sit, quasi „aut etiam aut non", non modo verum esse, sed etiam necessarium; A II, 97. quae (ratio, mens) ... et disiuncta coniungat et cum praesentibus futura copulet; F II, 45. ita necessitas cogit, ut eadem sint ea, quae diiuncta fuerant; Ti 14.
animos: vigilantes animi diiungunt .. se a societate divina vinclis corporis inpediti; D I, 110.
honesta: qui (Stoici) honesta a commodis non nomine, sed genere toto diiungerent; N I, 16.
insaniam: hanc .. insaniam, quae iuncta stultitia patet latius, a furore disiungimus; T III, 11.
iumenta: huic simile est, quod nos augures praecipimus, ne iuges || iuge, al. || auspicium obveniat, ut iumenta iubeant diiungere; D II, 77.
ortum, partum: Diogenes Babylonius ... partum Iovis ortumque virginis ad physiologiam traducens diiungit || deiungit || a fabula; N I, 41.
populum: etiam quae diiunctis populis tribui solent conubia; R II, 63. videre iam videor populum a senatu disiunctum, multitudinis arbitrio res maximas agi; Lae 41.
sonum: (sonus) intervallis disiunctus inparibus, sed tamen pro rata parte ratione distinctis; R VI, 18.
ultima: nunc (ultima bonorum) ita separantur, ut diiuncta sint; F IV, 40.

dispar, ungleich, verschieden, unähnlich: alqs: sunt his alii multum dispares, simplices et aperti; O I, 109.
alqd: id .. (verbum) proprie quidem in disparibus coloribus, dicitur, sed transfertur in multa disparia; F II, 10. cum simplex animi esset natura || nat. esset || neque haberet in se quicquam admixtum dispar sui atque dissimile, non posse eum dividi; C 78.
aetates: quoniam officia non eadem disparibus aetatibus tribuuntur; O I, 122.
animans: cum (bestia) in disparis animantis vitam transire non possit; T V, 38.
causae: in illo .. altero genere largiendi ... non uno modo in disparibus causis adfecti esse debemus; O II, 61.
colores: f. alqd; F II, 10.
cursus: (possentne) una totius caeli conversione cursus astrorum dispares conservari? N II, 19.
dominus: »o domus antiqua, heu quam dispari dominare domino!« O I, 139.
fortuna: geminorum formas esse similis, vitam atque fortunam plerumque disparem; D II, 90.
genera: quot genera quamque disparia ... beluarum! N II, 100.
mores: at mores in utroque dispares; N I, 97. inter ipsos homines nonne et simillimis formis dispares mores et moribus *simillimis* figura dissimilis? N I, 98. dispares .. mores, disparia || mores disparia || studia sequuntur || secuntur ||; Lae 74.
motiones: quarum (stellarum) ex disparibus motionibus magnum annum mathematici nominaverunt; N II, 51.
motus: cum videmus ... quinque stellas ferri eosdem cursus constantissime servantis disparibus inter se motibus; T I, 68.
orbes: septem orbis dispares duplo et triplo intervallo (deus) moveri iussit contrariis inter se cursibus. ... quattuor (fecit) et inter se dispares et dissimilis trium reliquorum; Ti 25.
studia: f. mores; Lae 74.
tempora: quinque .. stellae ... ab isdem principiis disparibus temporibus eadem spatia conficiunt; N I, 87.
vita: f. fortuna.

disparilis, ungleich: quae omnia fiunt et ex caeli varietate et ex disparili adspiratione terrarum; D I, 79.

disparo, trennen: seniores .. a iunioribus divisit easque (classis) ‖ eosque ‖ ita disparavit, ut ..; R II, 39.

dispello, vertreiben: eadem .. (philosophia) ab animo tamquam ab oculis caliginem dispulit; T I, 64.

dispensator, Rechnungsführer, Kassierer: I. scit: ut ... dispensator litteras scit; R V, 5.
II. accipio a: cum rationem a dispensatore accipis; fr V, 59.

dispenso, verwalten: ut quasi dispensare rem publicam et in ea quodam modo villicare possit; R V, 5.

dispergo, zerstreuen, verbreiten: alqd: cur tam multa pestifera terra marique disperserit; A II, 120.
corpus: »per .. agros passim dispergit corpus«; N III, 67.
membra: unum (deum esse Xenocrates dicit), qui ex omnibus sideribus ... ex dispersis quasi membris simplex sit putandus deus; N I, 34.
multitudinem: brevi multitudo dispersa atque vaga concordia civitas facta erat; R I, 40.

dispertio(r), einteilen, zerlegen, verteilen, zuteilen: alqd: haec Graeci in singulas scholas et in singulos libros dispertiunt; T III, 81. iuris consulti sive erroris obiciundi causa ... sive ... ignoratione docendi ... saepe, quod positum est in una cognitione, id in infinitam dispertiuntur; L II, 47.
extrema: ut ... extrema illa et summa, quae quaerimus, inter animalium genera distincta et dispertita sint; F V, 25.
genera: quae (disserendi ratio et scientia) rem definit, genera dispertit, sequentia adiungit; T V, 72.
praedam: ille .., qui archipirata dicitur, nisi aequabiliter praedam dispertiat; O II, 40.
res: in singulis .. rebus, quas in minima dispertiunt, volunt efficere ..; A II, 42.
somnia: quo modo ... iidem voltis a dis inmortalibus hominibus dispertiri ac dividi somnia? N III, 93.
summa: s. extrema.

dispicio, sehen, die Augen öffnen, wahrnehmen, ermitteln: I, 1. relinquo ad: isti ... ne scintillam quidem ullam nobis ad dispiciendum reliquerunt; A II, 61.
2. alqs: ut primum (Epaminondas) dispexit; F II, 97. cum .. dispicere coepimus et sentire, quid simus; F V, 41. qui tum etiam, cum has terras incolentes circumfusi erant caligine, tamen acie mentis dispicere cupiebant; T I, 45.
catuli: quoniam catuli, qui iam dispecturi sunt, caeci aeque et ii, qui modo nati; F IV, 64. catuli aeque caeci, prius quam dispexerunt, ac si ita futuri semper essent; F IV, 65.
II. alqd: si quis semel aliquid in divinatione dispexerit ‖ dixerit, al. ‖; D II, 108.
verum: quid mirum, .. si ... inbecilli animi ... verum dispicere non possint? D II, 81.

displiceo, mißfallen, sibi: übler Laune sein: I, 1. Infinitiv: quoniam tibi non omnino displicet definire et id facis, cum vis; F II, 5. philosophari: s. II. alqd; F I, 1.
2. acc. c. inf.: veteribus displicuisse Romanis vel laudari quemquam in scaena vivum hominem vel vituperari; R IV, 12.
II. alqs: ista effutientem nauseare atque ipsum sibi displicere; N I, 84.
alqd: hoc Antiocho vehementissime displicet; A II, 133. non quo mihi (illa) displiceant, ... sed ubi Xenocrates, ubi Aristoteles ista tetigit? A II, 136. quibusdam, et iis ‖ his ‖ quidem non admodum indoctis, totum hoc displicet, philosophari; F I, 1. quid .. mihi displiceat in nocturnis (sacris), poëtae indicant comici; L II, 36. s. praestantia.
praestantia: an vero displicuit ea ... praestantia? an, quae ... dicuntur? F IV, 19.

dispono, ordnen: qui eas (cogitationes) nec disponere nec inlustrare possit; T I, 6.

disputatio, Untersuchung, Erörterung, Unterredung: I. absolut: 1. adfert: non .. id solum continet ea disputatio, ut cognitionem adferat generis humani, sed significat tolerabilia esse, quae et tulerint et ferant ceteri; T III, 57. profecto omnis istorum disputatio quamquam uberrimos fontes virtutis et scientiae continet, tamen collata cum eorum actis perfectisque rebus vereor ne non tantum videatur attulisse ‖ adtulisse fr V, 42 ‖ negotii hominibus, quantam oblectationem; R I, fr 5. fr V, 42.
agunt: neque nostrae disputationes quidquam aliud agunt, nisi ut in utramque partem dicendo et audiendo ‖ dicendo ‖ eliciant et tamquam exprimant aliquid, quod ..; A II, 7.
continet: s. adfert.
deducit: quod ad cumque legis genus me disputatio nostra deduxerit; L II, 46.
eliciunt: s. agunt.
est: erat de hac una re unius diei disputatio; A II, 49. illa nobis simplex fuit in utramque partem disputatio; F III, 3. quamquam plenae disputationes delectationis sunt; T III, 81. ita discessimus, ut Velleio Cottae disputatio verior, mihi Balbi ad veritatis similitudinem videretur esse propensior; N III, 95. quoniam omnis disputatio de officio futura est; O I, 7. cuius (Laelii) tota disputatio est de amicitia, quam legens te ipse ‖ ipsum ‖ cognosces; Lae 5.
exprimunt: s. agunt.
exstinguit: ne susceptas publice religiones disputatio talis exstinguat; N fr 1.
habet: sequitur disputatio copiosa illa quidem, sed paulo abstrusior ⟨habet enim aliquantum a physicis⟩; A II, 30.
impellit: nec me solum ratio ac disputatio impulit, ut ita crederem, sed nobilitas etiam summorum philosophorum et auctoritas; C 77.
indicant: quoniam ... hanc Academicorum contra propositum disputandi consuetudinem indicant te suscepisse Tusculanae disputationes; Fa 4.
labefactat: in quo (libro) disputatio Cottae quamquam labefactavit sententiam meam, non funditus tamen sustulit; D I, 8.
sequitur: s. habet. — significat: s. adfert; T III, 57. — tollit: s. labefactat.
videtur: cuius (Lucilii) disputatio tibi ipsi ... ad veritatem est visa propensior; D I, 9. s. adfert; R I, fr 5. est; N III, 95.
2. Ausruf: et certamen honestum et disputatio splendida! F II, 68
II. nach Verben: 1. accipio: cuius (formae) quas acceperim dissupationes ‖ disputationes, al. ‖, si vultis, exponam; A I, 33.
comprehendo: has quinque dierum disputationes memoria comprehendamus. equidem me etiam conscripturum arbitror; T V, 121.
confero: ad id (summum bonum) explicandum

disputationem omnem conferemus; F IV, 8. ſ. I, 1. adfert; R I, fr 5.
conscribo: ſ. comprehendo.
divido: eam .. disputationem tris in partes nostri fere dividunt; N II, 75.
duco: omnis ab eo quasi capite de summo bono et malo disputatio ducitur; F V, 17.
explico: qua (natura) duce nobis omnis est disputatio explicanda; L I, 20. ſ. expono; T I, 8.
expono: quo commodius disputationes nostrae explicentur, sic eas exponam, quasi agatur res, non quasi narretur; T I, 8. in qua (Academia) disputationem habitam non quasi narrantes exponimus, sed eisdem fere verbis; T II, 9. expositis tridui disputationibus quartus dies hoc libro concluditur; T IV, 7. unius aetatis clarissimorum ac sapientissimorum nostrae civitatis virorum disputatio repetenda memoria est, quae mihi tibique quondam adulescentulo est a P. Rutilio Rufo ... exposita, in qua nihil fere, quod magno opere ad rationes omnium rerum || publicarum, civilium || pertineret, *est* praetermissum || pr. puto. ||; R I, 13.
exspecto: quo de genere expecto disputationem tuam; L I, 56.
habeo: habent .. (haec) et bene longam et satis litigiosam disputationem; F V, 76. quae (disputatio) mihi nuper habita est in Tusculano; T II, 2. illa .. sententia habet aliquid disputationis, haec vero non est tolerabilis; Fa 21. quae (disputatio) ne frustra haberetur; R I, 12. ut tamquam a praesentibus coram (disputatio) haberi videretur; Lae 3.
instituo: nunc ad institutam disputationem revertamur; D II, 7. quod his libris erat instituta et suscepta mihi de re publica disputatio; R I, 12.
interpretor: quod perverse philosophorum disputationem interpretarentur || [quod ... interpretarentur] ||; N III, 77.
lego: ſ. I, I. est; Lae 5.
narro: ſ. expono; T II, 9.
perficio: a te perfici istam disputationem volo; F IV, 44.
puto: sunt ... reliqui, qui ... earum rerum disputationem principibus civitatis non ita decoram putent; A II, 5.
refero: in eo (libro Clitomachi) est disputatio scripta Carneadis, quam se ait in commentarium rettulisse; T III, 54.
reicio: nescio, .. cur ita memoriae proditum sit, Socratem omnem istam disputationem reiecisse; R I, 16.
repeto: ſ. expono; R I, 13. — scribo: ſ. refero. — suscipio: ſ. instituo; R I, 12.
2. sum: neque .. omnia sunt huius disputationis ac temporis; L I, 27.
3. adversor: demus hoc; nihil enim huic disputationi adversatur; D II, 34.
intersum: cum C. Triarius, in primis gravis et doctus adulescens, ei disputationi interesset; F I, 13.
praemunio: quae praemuniuntur omnia reliquo sermoni disputationique nostrae; L I, 34.
4. egeo: quae quamquam ita sunt in promptu, ut res disputatione non egeat, tamen ..; O I, 6.
opus est: (Epicurus) negat opus esse ratione neque disputatione, quam ob rem voluptas expetenda ... sit; F I, 30. de qua (morte) non ita longa disputatione opus esse videtur; C 74 (75).
utor: non solum illa subtili disputatione (animus) sibi utendum putabit, sed etiam fusa latius perpetua oratione; L I, 62.
5. adgredior ad: quia sic adgredior .. ad hanc disputationem, quasi nihil ... audierim; N III, 7.
consumo in: complures dies ... multum temporis in ista una disputatione consumpsimus; A II, 12.
depromo ex: vereor, ne cui vestrum ex Socraticorum || otiosorum, al. || hominum disputationibus, non ex meo sensu deprompta || depromta || haec videatur oratio; P 6.
detraho de: longa de mea disputatione detracta oratio est; N II, 3.
efficio ex: velut ex ea disputatione ... magna videbatur mortis effecta contemptio; T II, 2.
incumbo in: incubuit .. in eas disputationes, ut doceret ..; A II, 77.
ingredior in: ingrediar in disputationem ea lege, qua ..; R I, 38.
revertor ad: ſ. 1. instituo; D II, 7.
separo a: Democriti .. securitas ... eo separanda fuit ab hac disputatione, quia ..; F V, 23.
versor in: qui in horum librorum disputatione versantur; R III, 5. quae in hominum doctorum disputatione versantur; L I, 28. sermo in circulis, disputationibus, congressionibus familiarium versetur; O I, 132.
III. **nach Adjectiven:** 1. proprius: est huius .. disputationis .. proprium id, quod expectas; L I, 58.
2. necessarius: restat locus huic disputationi vel maxime necessarius de amicitia; F I, 65.
3. paratus in: qua in disputatione quoniam tu paratior es; R I, 34.
perpolitus in: cum superiores alii fuissent in disputationibus perpoliti, quorum res gestae nullae invenirentur, alii ..; R I, 13.
IV. **nach Substantiven:** 1. alqd: ſ. II, 1. habeo; Fa 21.
cornua: nunc comminus agamus experiamurque, si possimus cornua commovere disputationis tuae; D II, 26.
cursus: reliquae disputationis cursum teneamus; T IV, 33.
dies: tertius dies disputationis hoc tertium volumen efficiet; T III, 6.
extremum: cuius disputationis fuit extremum fere de inmortalitate animorum; Lae 14.
finis: quintus hic dies .. finem faciet Tusculanarum disputationum; T V, 1.
genus: ne quo ornamento in hoc genere disputationis careret Latina oratio; T II, 26.
libri: totidem subsecuti libri Tusculanarum disputationum res ad beate vivendum maxime necessarias aperuerunt; D II, 2.
modus: sit iam huius disputationis modus; T IV, 82.
principium: si a principe investigandae veritatis huius disputationis principium duxero; N II, 57.
sententiae: eius disputationis sententias memoriae mandavi, quas hoc libro exposui arbitratu meo; Lae 3.
2. perfugium ex: cum paratum sit illud ex hesterna disputatione perfugium; T II, 66.
V. **Umstand:** 1. adiuvari: dici non potest, quam sim hesterna disputatione tua delectatus vel potius adiutus; T II, 10.
agere: quod hac disputatione agimus; T V, 71. hac disputatione id maxime egimus; D II, 148.
armari: contra .. aegritudinem et reliquas animi perturbationes satis esse videmur superiorum dierum disputationibus armati et parati; T V, 76.
cognosci: parumne cognitum est superioribus nostris disputationibus, an ..? T V, 48.
delectari: ſ. adiuvari.
effici: superioribus .. disputationibus effectum est vacare omni animi perturbatione sapientem; T V, 17.
elidi, eligi: quae (stirpes aegritudinis) ipso trunco everso omnes eligendae || elidendae || sunt

et, si necesse erit, singulis disputationibus; T III, 83.

explicari: etsi aegritudinis sedatio et hesterna disputatione explicata est et in Consolationis libro; T IV, 63. ut ‖ et ‖ hoc explicemus hac disputatione, quod quaeritur; N III, 19.

fatigari: qui non verbis sunt et disputatione philosophorum, sed vinclis et carcere fatigandi; O III, 73.

parari: s. armari.

trahi: quae (rationes) disputationibus huc et illuc trahuntur; A II, 116.

zum Satz: aegritudine quidem hesterna disputatione videbatur (posse sapiens vacare); T IV, 8.

2. in: Socrates .. de se ipse detrahens in disputatione plus tribuebat iis, quos volebat refellere; A II, 15. nisi ineptum putarem in tali disputatione id facere; A II, 65. sensit .. (Epicurus) in omni disputatione id fieri oportere; F II, 4. in vestris disputationibus historia muta est; F II, 67. de ingenio eius (Epicuri) in his disputationibus, non de moribus quaeritur; F II, 80. ut ... in omni disputatione, quid esset simillimum veri, quaereremus; T V, 11. quam (sententiam) in hac disputatione suscepimus; T V, 28. id in hac disputatione de fato casus quidam ne facerem inpedivit; Fa 1. nobis ita couplectenda in hac disputatione tota causa est universi iuris ac legum, ut ..; L I, 17. hoc in omni hac disputatione sic intellegi volo, *ius* quod dicam, natura ‖ naturam ‖ esse; L I, 33. alia est illa, cum veritas ipsa limatur in disputatione, subtilitas, alia, cum ..; O II, 35. s. II, 1. expono; R I, 13.

disputator, Denker: nisi forte Demetrius Phalereus in hoc numero haberi potest, disputator subtilis, orator parum vehemens, dulcis tamen; O I, 3.

disputo, sprechen, besprechen, auseinandersetzen, vortragen, erörtern: I. **absolut: 1. unpersönlich: a. substantivisch:** *α.* efficio ad: ut (Fibrenus) hanc nobis efficeret sedem ad disputandum; L II, 6.

ingredior ad: te .. ingressum ratione ad disputandum nova; R II, 21.

β (vgl. *δ.* in). pertinax in: maledicta, contumeliae, tum iracundiae, ‖ iracundae ‖ contentiones concertationesque in disputando pertinaces indignae philosophia mihi videri solent; F I, 27.

promptus ad: non philosophi quidem, sed prompti tamen ad disputandum omnes aiunt esse beatos, qui ..; fr V, 39.

γ. artificium: ut ... idem .. etiam disputandi et intellegendi iudicium dicas te et artificium traditurum; A II, 114.

consuetudo: mala .. et impia consuetudo est contra deos disputandi; N II, 168. quoniam .. hanc Academicorum contra propositum disputandi consuetudinem indicant te suscepisse Tusculanae disputationes; Fa 4.

finis: finem fecimus et ambulandi et disputandi; F II, 119. finis disputandi in eum diem factus est; R II, 70.

genus: ut omnes istos aculeos et totum tortuosum genus disputandi relinquamus; A II, 98. ita audies, ut Romanum hominem, ut timide ingredientem ad hoc genus disputandi; Fa 4. nullo in genere disputando † honesta ‖ si ullo in genere disputandi, in hoc ista, al. ‖ patefieri; L I, 16. ut ... sequeretur et illud forense dicendi et hoc quietum disputandi genus; O I, 3.

iudicium: s. artificium.

ratio: cuius (Socratis) multiplex ratio disputandi rerumque varietas ... plura genera effecit dissentientium philosophorum; T V, 11. non modo disputandi, sed etiam vivendi ratione sublata; O II, 7.

scientia: quae (dialectica) una continet omnem et perspiciendi ... scientiam et iudicandi ... et ratione ac via disputandi; F II, 18.

severitas: ne blanditiis eius (voluptatis) illecebrisque impediatur disputandi severitas; F III, 1.

subtilitas: a disputandi subtilitate orationem ad exempla traducimus; T III, 56. iam remota subtilitate disputandi; N II, 98. quae (divinatio naturalis) physica disputandi subtilitate referenda est ad naturam deorum; D I, 110.

locus in: post Aristoteles inlustravit omnem hunc civilem in disputando locum; L III, 14.

δ. docere: quod cum disputando rationibusque (Pericles) docuisset, populum liberavit metu; R I, 25.

falli: errore quodam fallimur ita disputando; R III, 47.

levare: cuius (paupertatis) onus disputando levamus docentes, quam parva et quam pauca sint, quae natura desideret; T III, 56.

patefieri: s. *γ.* genus; L I, 16.

in: etsi satis clemens sum in disputando, tamen interdum soleo subirasci; F II, 12. is, etiamsi quid obrutum erit, poterit eruere semperque esse in disputando suus; F IV, 10. non .. tam auctores in disputando quam rationis momenta quaerenda sunt; N I, 10. si quid (Pythagorei) adfirmarent in disputando; N I, 10. quia ... non sunt in disputando vafri, non veteratores, non malitiosi; R III, 26. aut tu is es, qui in disputando non tuum iudicium sequare, sed auctoritati aliorum pareas; L I, 36.

b. **verbal:** nec .. esse ullam rationem disputare cum iis, qui nihil probarent; A II, 17. neque .. disputari sine reprehensione nec cum iracundia aut pertinacia recte disputari potest; F I, 28. perpetua oratione contra disputatur; F II, 2. recte iam pridem contra eos desitum est disputari; F II, 43. post .. Chrysippum non sane est disputatum; F II, 43. quod cum ille (Pomponius) dixisset et satis disputatum videretur; F V, 96. eisdem fere verbis, ut actum disputatumque est; T II, 9. contra deum licet disputare liberius; N III, 76. optare hoc quidem est, non disputare; Fa 46. nimirum ita est, ut disputatur ‖ [sunt, ut disputantur] ‖; L I, 24.

2. **persönlich:** alqs: hic in omnibus fere sermonibus ... ita disputat, ut ..; A I, 16. qui erant cum Aristotele, Peripatetici dicti sunt, quia disputabant inambulantes in Lycio; A I, 17. qui in nostris libris disputent; A II, 7. cum quo Antiochum saepe disputantem audiebam, sed utrumque leniter; A II, 11. haec .. aiunt probari Stoicis, quos contra disputant; A II, 47. rhetorice ... nos mavis quam dialectice disputare? F II, 17. quem (Platonem) accepimus primum hic disputare solitum; F V, 2. numquam putarem me in Academia tamquam philosophum disputaturum; F V, 8. qui .. sic disputant; F V, 72. ad id aut sedens aut ambulans disputabam; T I, 7. non inscite Heracleotes Dionysius ad ea disputat, quae ..; T III, 18. fecimus et alias saepe et nuper in Tusculano, ut ad eam consuetudinem disputaremus; T V, 11. etsi iniquum est praescribere mihi te, quem ad modum a me disputari velis; T V, 15. acute .. disputantis illud est ... videre; T V, 28. cum aliis isto modo, qui legibus impositis disputant; T V, 33. offendi eum (C. Cottam) sedentem in exedra ‖ exhedra ‖ et cum C. Velleio senatore disputantem; N I, 15. ut

Stoici disputant; N II, 66. quoniam in utramque partem vobis licet disputare; N II, 168. ego .. te disputante, quid contra dicerem, mecum ipse meditabar; N III, 1. parumne subtiliter disputat ille in Eunucho? N III, 72. ipse Cotta sic disputat, ut ..; D I, 8. qui .. contra eos tam diu disputem; D II, 51. sic isti disputant, qui haec Chaldaeorum natalicia praedicta defendunt; D II, 89. ita .. audiam te disputantem, ut ea lego, quae scripsisti; Fa 4. his rationibus tam certis ... opponuntur ab iis, qui contra disputant, primum labores; R I, 4. cui .. (Aelio Sexto) contra Galli studia disputanti in ore semper erat ille de Iphigenia Achilles || erant illa ... Achillis ||; R I, 30. ut ... disputes non vaganti oratione, sed defixa in una re publica; R II, 22. ut a doctissimis Graeciae quaesitum et disputatum est; L III, 13. contra .. omnia disputatur a nostris; O II, 8. in utramque partem (Hecato) disputat; O III, 89. qui (M. Cato) si eruditius videbitur disputare, quam consuevit ipse in suis libris; C 3. ut in Catone Maiore ... Catonem induxi senem disputantem, ... sic ..; Lae 4. „Socrates disputabat isto modo". bene hercule narras; P 23.

homines: Dicaearchus .. in eo sermone ... doctorum hominum disputantium primo libro multos loquentis facit; T I, 21.

philosophus: f. alqs; F V, 8.

senex: f. alqs; Lae 4.

vir: ubi quisque (vir) habitare, ubi sedere, ubi disputare sit solitus; L II, 4.

II. **mit Ergänzung:** 1. **de:** f. **de** I. disputo (52 St.) S. 603. **amicitia,** II, 4. disputo de (3 St.) S. 156, a.

2. **indirecte Frage:** disputari poterat subtiliter, quanto .. artificio natura fabricata esset ..; A II, 30. quorum (membrorum) utilitas quanta sit, a medicis etiam disputatur; F III, 18. disputat, quod cuiusque generis animantium statui deceat extremum; F IV, 28. hic (Diogenes) .. disputare solebat, quanto regem Persarum vita fortunaque superaret; T V, 92. si nihil queam disputare, quam ob rem quidque fiat; D I, 109. quarum (rerum) qualis comparatio fieri soleat et debeat, non est necesse disputare; O II, 74. quem ad modum ... diiudicanda res sit, satis est supra disputatum; O III, 120. si ... de amicitia disputaris quid sentias, qualem existumes; Lae 16. f. III. alqd; T V, 24. — **de,** I. disputo de eo; O III, 11. **magistratibus** (S. 603).

3. **accus. c. infin.:** quod .. a te disputatum est maiores esse voluptates ..; F II, 108. cum quidam etiam disputent ceteras voluptates in ipsis habitare sensibus; T V, 111. facit (Xenophon) ... Socratem disputantem formam dei quaeri non oportere; N I, 31. idem .. (Chrysippus) disputat aethera esse eum, quem homines Iovem appellarent; N I, 40. idem .. facilem et liberalem patrem incommodum esse amanti filio disputat; N III, 73. quod quidem somnium Sisenna cum disputavisset mirifice ad verbum cum re convenisse, tum insolenter, credo ab Epicureo aliquo inductus, disputat somniis credi non oportere; D I, 99. disputari solet ... perpetuis cursibus || [cursibus] || conversionibus*que* caelestibus extitisse quandam maturitatem serendi generis humani; L I, 24. cum inter omnes philosophos constet a meque ipso saepe disputatum sit, qui unam haberet, omnes habere virtutes; O II, 35. f. III. alqd; A II, 103. F II, 12. T IV, 59. L I, 36.

II. **mit Object:** alqd: sine quibus (notitiis) nec intellegi quidquam nec quaeri diputarive potest; A II, 21. si ea, quae disputentur || disputent ||, vera sint, tum omnia fore incerta; A II, 32. nunc ea videamus, quae contra ab his disputari solent; A II, 40. hoc magis ab eo (Carneade) disputatum quam probatum puto; A II, 78. tractantur ista ingeniose, disputantur etiam eleganter; A II, 87. a quibus (Academicis) ... illud sit disputatum, non inesse in iis propriam ... veri et certi notam; A II, 103. quod vestri .. vel optime disputant, nihil opus esse ..; F II, 12. hoc a Cyrenaico Hegesia sic copiose disputatur, ut ..; T I, 83. a quibus (haec) inventa, disputata, conscripta sunt; T II, 11. quae a nobis cum familiaribus nostris in Tusculano erant disputata; T III, 6. haec cum disputant, hoc student efficere, naturae obsisti nullo modo posse; T III, 71. haec ita disputant, ut resecanda esse fateantur; T IV, 46. ut ... idne disputes, paupertatem malum non esse, an hominem aegre ferre nihil oportere; T IV, 59. quae a nobis hoc quadriduo disputata sunt; T IV, 82. etsi alio loco disputata sunt; T V, 18. in quo (libro) multa disputat, quam ob rem ... non possit; T V, 24. quod quidem Carneadem disputare solitum accepimus; sed is, ut contra Stoicos; T V, 83. hoc loco multa ab Epicureis disputantur; T V, 94. sine qua (informatione) nec intellegi quicquam nec quaeri nec disputari potest; N I, 43. quae a te disputata sunt; N I, 57. haec cum uberius disputantur et fusius; N II, 20. ea, quae disputavi, disserere malui quam iudicare; N III, 95. non esse illa vulgo disputanda; N fr 1. quod a Carneade multa acute et copiose contra Stoicos disputata sint; D I, 7. quid est ..., cur dubitandum sit, quin sint ea, quae disputavi, verissima? D I, 84. idem (Sisenna) contra ostenta nihil disputat; D I, 99. his .., quae adhuc disputasti, prorsus adsentior; D II, 100. ille civis ... etiam iis, qui illa disputant, ipsis est praeferendus doctoribus; R I, 8. nihil est adhuc disputatum; R I, 20. haec fere .. et quaedam eiusdem generis ab iis ... disputari solent; R I, 53. quae fuse olim disputabantur ac libere; L I, 36. nisi separatim hoc ipsum, natura esse ius, disputarint; L I, 36. cum multa sint in philosophia et gravia et utilia accurate copioseque a philosophis disputata; O I, 4. sunt a nobis alio loco disputata; O I, 6. plura .. in eam sententiam ab eisdem contra verecundiam disputantur; O I, 128. haec, cum ad philosophiam cohortamur, accuratius disputari solent; O II, 6. multa ab eo (Scaevola) prudenter disputata ... memoriae mandabam; Lae 1. quae disputata ab eo (Laelio) meminisset Scaevola; Lae 4. quae disputari de amicitia possunt; Lae 17. si quae || qua || praeterea sunt, ... ab iis, ... qui ista disputant, quaeritote; Lae 24. haec videri possunt odiosiora, cum lentius disputantur; vita atque factis inlustrata sunt summorum virorum haec, quae verbis subtilius, quam satis est, disputari videntur || [haec ... videntur] ||; P 10. multa sunt a nobis et in Academicis conscripta contra physicos et saepe *cum* P. Nigidio Carneadeo more et modo disputata; Ti 1. f. **de,** I. disputo de divinatione. incesto. perturbationibus; T IV, 33. re; A II, 9. T IV, 64. vivendo (S. 603).

res: quibus ex rebus breviter disputatis intellegi potest ... id homines solere dubitare ..; O I, 161.

disrumpo, zerreißen, abbrechen: amicitias: repente in medio cursu amicitias exorta aliqua offensione disrumpimus; Lae 85.

partem: cum (anhelitus terrae) ... eius .. (nubis) tenuissimam quamque partem coeperint dividere atque disrumpere; D II, 44.

societatem: disrumpi necesse est, eam quae maxime est secundum naturam, humani generis societatem; O III, 21.

dissaepio, trennen, abschließen: Lacedaemonii ipsi ... tenui sane muro dissaepiunt id, quod excipiunt; R IV, 4.

dissensio, Meinungsverschiedenheit, Uneinigkeit, Zwietracht: I. **Subject:** cogit: profecto eos ipsos ... addubitare coget doctissimorum hominum de maxuma re tanta dissensio; N I, 14.

consistit: in his fere commutatio constitit omnis dissensioque Zenonis a superioribus; A I, 42.

est: eorum .. (Stoicorum) erat propria ista dissensio; A II, 69. est .. inter magnos homines summa dissensio; A II, 117. videsne, quam sit magna dissensio? F II, 49. potestne rerum maior esse dissensio? F III, 44. nulla mihi tecum, Cato, potest esse dissensio; F IV, 60. nec ... est ... inter ipsos dissensio; F V, 12. quod quoniam in quo sit magna dissensio est; F V, 16. non est ista || ita ||, inquam, Piso, magna dissensio; F V, 76. haec cum illis (Stoicis) est dissensio, cum Peripateticis nulla sane; F V, 76. quid sit porro ipse animus aut ubi aut unde, magna dissensio est; T I, 18. ista mihi et cum Antiocho saepe et cum Aristo nuper ... dissensio fuit; T V, 22. utrum nihil agant ..., in primis magna dissensio est, eaque nisi diiudicatur ..; N I, 2. haec .. est non verborum parva, sed rerum permagna dissensio; N I, 16. tanta inter eos (deos) dissensio (est), saepe etiam inter proxumos, ut Apollinis exta bona sint, Dianae non bona? D II, 38. haec quanta dissensio est! D II, 83. est quaedam inter nos parva dissensio. — quae tandem? L I, 8. ain tandem? nunc est solum dissensio? — quae quidem ad rem pertineat, una; L I, 53. 54. est in conlegio vestro inter Marcellum et Appium, optimos augures, magna dissensio; L II, 32. qualis fuit inter P. Africanum et Q. Metellum sine acerbitate dissensio; O I, 87. haec est illa, quae videtur utilium fieri cum honestis saepe dissensio; O III, 56. propter dissensionem .., quae erat in re publica, alienatus est (Scipio) a collega nostro Metello; Lae 77. s. **de**, III. dissensio (6 St.) S. 610, a.

intercedit: sin autem ... in rei publicae partibus dissensio intercesserit; Lae 77.

pertinet: quom praesertim ad id nihil pertineat haec de summo malo bonoque dissensio; L I, 57. s. est; L I, 53.

perturbat: perturbat nos opinionum varietas hominumque dissensio; L I, 47.

potest: s. est; F III, 44. IV, 60.

videtur: s. est; O III, 56.

ohne Verb: ecce multo maior etiam dissensio; A II, 134.

II. **nach Verben:** 1. declaro: gemino .. lucernae lumine declarari dissensionem ac seditionem [moveri] || moveri ||; D II, 120.

dico: ea .. dissensio civium, quod seorsum eunt alii ad alios, seditio dicitur; R VI, 1.

diiudico: s. I. est; N I, 2.

facio: s. I. est; O III, 56.

habeo: non .. omne vitium paris habet dissensiones; T IV, 29.

2. dissero de: potius de dissensionibus tantis summorum virorum disseramus; A II, 147.

iudico de: erat aequius Triarium aliquid de dissensione nostra iudicare; F II, 119.

percipio, perspicio ex: quanta vis amicitiae concordiaeque sit, ex dissensionibus atque ex discordiis perspici || percipi || potest; Lae 23.

sum in: tanta sunt in varietate et dissensione, ut ..; N I, 2.

III. **nach Adjectiv:** plenus: controversam rem et plenam dissensionis inter doctissimos, sed aliquando iam iudicandam; L I, 52.

IV. **Umstand:** 1. certari: de .. his || iis || summa philosophorum dissensione certatur; N I, 2.

cogi: ita cogimur dissensione sapientium dominum nostrum ignorare; A II, 126.

vigere: nisi (philosophia) doctissimorum contentionibus dissensionibusque viguisset; T II, 4.

2. in: nec in hac dissensione suscepi populi causam, sed bonorum; R IV, 8. in dissensione civili ... expendendos civis, non numerandos puto; R VI, 1.

propter: s. I. est; Lae 77.

dissentio, verschiedener Meinung, uneinig sein, widersprechen, widerstreiten, abweichen: I. alqs: cum ... Hortensium .. nostrum dissentientem commoveris; A II, 61. non potest .. uterque esse sapiens, quoniam tanto opere dissentiunt, sed alter; A II, 132. duo vel principes dialecticorum, Antipater et Archidemus, † opinosissimi homines, nonne multis in rebus dissentiunt? A II, 143. dissentientium inter se reprehensiones non sunt vituperandae; F I, 27. illi (Hieronymus, Aristippus) .. inter se dissentiunt; F II, 19. quia (Timocrates) nescio quid in philosophia dissentiret; N I, 93. unus dissentit Epicurus; D I, 87. ego etiam cum Catone meo saepe dissensi; O III, 88. s. **a**, I. dissentio (20 St.) S. 5.

alqd: quid ipsum a se dissentiat. quo, inquit, modo? F V, 79.

adfectio: vitiositas .. est habitus aut adfectio in tota vita inconstans et a se ipsa dissentiens; T IV, 29.

concitationes: concitationibus tam .. ipsis inter se dissentientibus atque distractis; T V, 43.

homines: omnes homines inter se natura confusi pravitate dissentiunt; L fr 2. s. alqs; A II, 143.

philosophi: cuius (Socratis) multiplex ratio disputandi rerumque varietas ... plura genera effecit dissentientium philosophorum; T V, 11. quaecumque dissentientium philosophorum sententia sit de finibus, tamen ..; T V, 83.

principes: s. alqs; A II, 143.

II. de: s. **de**, I. dissentio (6 St.) S. 603, b.

dissero, auseinandersetzen, vortragen, entwickeln, erörtern: I. **absolut:** 1. **unpersönlich:** a. **substantivisch:** α. sum in: quae (pars) erat in ratione et in disserendo; A I, 30.

valeo ad: quod (genus) ad disserendum valet; F IV, 8.

β. malus in: qui minime sunt in disserendo mali; R III, 26.

pertinax in: Arcesilas tuus, etsi fuit in disserendo pertinacior, tamen noster fuit; F V, 94.

rudis in: cum superiores ... alii (fuissent) in gerendo probabiles, in disserendo rudes; R I, 13.

versutus in: neque .., qui defendunt eam (voluptatem), versuti in disserendo sunt; F III, 2.

γ. ars: qui ... nullam .. artem esse nec dicendi nec disserendi putant; A I, 5. disserendi artem (Epicurus) nullam habuit; F I, 26. cum .. duae sint artes, ... una inveniendi, altera disserendi; F IV, 10.

causa: poposci eorum aliquem, qui aderant, causam disserendi; T III, 7.

consuetudo: cum ..., neque sit ignota consuetudo tua contrarias in partis disserendi; R III, 8.

cupiditas: e quo (cognitionis amore) etiam rationis explicandae disserendique cupiditas consequebatur; F IV, 18.

elegantia: contemnit .. disserendi elegantiam;

F II, 27. adhibita etiam disserendi elegantia; T II, 6.

facultas: eam .. facultatem disserendi ... potius huc conferas; N II, 168.

genus: Stoicorum .. non ignoras quam sit subtile, vel spinosum potius, disserendi genus; F III, 3. istud maxime expecto disserendi genus; L III, 13.

inscientia: o admirabilem licentiam et miserabilem inscientiam disserendi! Fa 38.

labor: in rebus minime obscuris non multus est apud eos disserendi labor; F III, 40.

libertas: scilicet tua libertas disserendi amissa est; L I, 36.

licentia: f. inscientia.

pars: quae (philosophiae pars) est quaerendi ac disserendi, quae λογική dicitur; F I, 22. una pars est naturae, disserendi altera, vivendi tertia; F V, 9.

praecepta: disserendi .. ab isdem non dialectice solum, sed etiam oratorie praecepta sunt tradita; F V, 10.

ratio: sequitur disserendi ratio cognitioque naturae; F IV, 8. haec est ... vetus et Socratica ratio contra alterius opinionem disserendi; T I, 8. sequitur tertia ... disserendi ratio et scientia; T V, 72. ut haec in philosophia ratio contra omnia disserendi nullamque rem aperte iudicandi ... viguit; N I, 11. tota .. (quaestio) est λογική, quam rationem disserendi voco; Fa 1. haec omnia (animus) quasi saepimento aliquo vallabit disserendi ratione; L I, 62.

scientia: f. ratio; T V, 72.

spinae: Panaetius nec acerbitatem sententiarum nec disserendi spinas probavit; F IV, 79.

studium: studio contra Stoicos disserendi deos (Cotta) mihi videtur funditus tollere; D I, 8.

subtilitas: in quo inest omnis cum subtilitas disserendi, tum veritas iudicandi; T V, 68.

ratio de: una (ratio accepta fuit) de vita et moribus, altera de natura et rebus occultis, tertia de disserendo, A I, 19.

vis ad: in dialectica ... nullam .. esse nec ad melius vivendum nec ad commodius disserendum vim; F I, 63.

δ. causa: fruendi rebus iis ... Carneades non ille quidem auctor, sed defensor disserendi causa fuit; F V, 20.

in: plerique ... rem idoneam, de qua quaeratur, et homines dignos, quibuscum disseratur, putant; A II, 18. ea .. se uti regula et in agenda vita et in quaerendo ac disserendo; A II, 32.

b. verbal: et argumentandum et accurate disserendum et rationibus conquisitis de voluptate et dolore disputandum putant; F I, 31. ut, inter quos disseritur, conveniat, quid sit id, de quo disseratur; F II, 3.

2. persönlich: alqs: quam argute, quam obscure etiam contra Stoicos (nobis erit) disserendum! A I, 7. cum (Zeno) Arcesilam anteiret aetate valdeque subtiliter dissereret; A I, 35. ut contra omnium sententias disserens de sua plerosque deduceret; A I, 45. cum et || et cum || Heraclitum studiose audirem contra Antiochum disserentem et item Antiochum contra Academicos; A II, 12. quod nos facere nunc ingredimur, ut contra Academicos disseramus; A II, 17. (hanc subtilitatem indico) ab eorum causa, qui ita disserunt, remotissimam; A II, 43. is (Socrates) .. percontando atque interrogando elicere solebat eorum opiniones, quibuscum disserebat; F II, 2. cum tuis cum disseras || disseris ||; F II, 68. cum .. nihil esset, ut omnibus locis a Platone disseritur; T I, 58. nescio quo modo doctissimus quisque [contemnit], acerrume autem deliciae meae Dicaearchus contra hanc immortalitatem disseruit; T I, 77. haec pleraque sunt prudenter acuteque disserentium; T IV, 48. in eo (quarto de finibus) mihi videbare contra Catonem disserens hoc velle ostendere; T V, 32. ut Carneades contra Stoicos disserebat; T V, 84. fretus intellegentia vestra dissero brevius, quam causa desiderat; N I, 49. cum illo (Epicuro) malo disserere quam tecum; N I, 61. ii .. ita disserebant: „si omnia fato fiunt, omnia fiunt causa antecedente"; Fa 40. quod memineram persaepe te cum Panaetio disserere solitum coram Polybio; R I, 34. per quam (rationem) coniectura valemus, argumentamur, refellimus, disserimus, conficimus aliquid, concludimus; L I, 30. quid cum eo disseras? O III, 26. ut in primo libro disserui; O III, 74. ut memini Catonem anno ante, quam est mortuus, mecum et cum Scipione disserere; Lae 11. aequum est .. meminisse et me, qui disseram, hominem esse et vos, qui iudicetis; Ti 8.

deliciae: f. alqs; T I, 77.

philosophi: pleni libri sunt contra ista ipsa (portenta) disserentium philosophorum; T I, 11. (nec audite) portenta et miracula non disserentium philosophorum, sed somniantium; N I, 18.

princeps: sic .. princeps ille philosophiae disserebat; T V, 47.

II. mit Ergänzung: 1. de: f. de, I. dissero (28 St.) S. 603, b.

2. indirecte Frage: an, partus ancillae sitne in fructu habendus, disseretur inter principes civitatis, P. Scaevolam, M'.que Manilium? F I, 12. sequitur, ut disseramus, quibus rebus .. possimus ... adipisci ..; O II, 29.

3. accus. c. infin.: hic nec id ullo modo fieri posse disserebat nec ..; A I, 38. ita sentio et saepe disserui, Latinam linguam ... locupletiorem .. esse; F I, 10. easdemne res (dicentibus)? inquit, an parum disserui non ... dissidere? F IV, 2. duobus (libris) Pherecratem quendam Phthiotam senem ... disserentem inducit nihil esse omnino animum; T I, 21. ita .. (Socrates) censebat itaque disseruit, duas esse vias; T I, 72. nunc .. ita disserunt, .. se dicere ..; T IV, 54. malunt .. disserere nihil esse in auspiciis quam, quid sit, ediscere; D I, 105. quod etsi ita esse pluribus verbis disserendum est; P 35. f. III. alqd; Lae 13.

III. mit Object: alqd: in utramque partem multa disseruntur; A I, 46. ii remotis sensibus ne id ipsum quidem expedire possunt, quod disserunt; F I, 64. ea nec acutissime nec abscondite disseruntur; F III, 2. quae subtiliter disserenda erant; F IV, 5. si, ut ista non disserantur, liberari mortis metu possumus, id agamus; T I, 23. quae λογικά appellant, quia disseruntur subtilius; T IV, 33. eum .. (Pythagoram) cum Leonte, principe Phliasiorum, docte et copiose disseruisse quaedam; T V, 8. contra quos (philosophos) Carneades ita multa disseruit, ut excitaret ..; N I, 4. quod familiaris omnium nostrum Posidonius disseruit in libro quinto de natura deorum; N I, 123. ea, quae disputavi, disserere malui quam iudicare; N III, 95. haec disserens, qua de re agatur, et in quo causa consistat, non videt; Fa 9. ne omnia disserantur; L I, 27. splendidius haec ab eis disseruntur || disserentur ||, ... quam ab iis; O III, 20. nervosius qui ista disserunt; O III, 106. neque .. adsentior iis, qui haec nuper || nuper haec || disserere coeperunt, ... animos interire; Lae 13. qui haec subtilius disserunt, fortasse vere, sed ad communem utilitatem parum; Lae 18 f. de, I. dissero de alq. re; T I, 71. amicitia. divinatione. immortalitate. potestate (S. 603, b).

res: quae (res) in philosophia disseruntur; D II, 12. qua (lege) credo omnibus in rebus disserendis utendum esse, si errorem velis tollere; R I, 38.

dissideo, nicht übereinstimmen, uneinig sein: I, 1. causa: causam esse dissidendi negabat; T V, 120.

2. alqs: in ea ipsa (investigatione naturae) plurimum dissedit a suis; A I, 34. cur cogimur eos sequi, qui inter se dissident? A II, 143. cum Cleanthe, doctore suo, quam multis rebus Chrysippus dissidet? A II, 143. non verbis Stoicos a Peripateticis, sed universa re et tota sententia dissidere; F IV, 2. ut non esset causa Zenoni, ... cur et ab eo ipso (Polemone) et a superioribus dissideret; F IV, 3. videsne .. Zenonem tuum cum Aristone verbis concinere || consistere ||, re dissidere? F IV, 72. plebeii philosophi ⟨sic enim ii, qui a Platone et Socrate et ab ea familia dissident, appellandi videntur⟩; T I, 55. ex quo facile intellectu est ... verbis eos, non re dissidere; Fa 44. probe .. sentires, si re ac non verbis dissiderent; L I, 54. (lex) a nobili homine lata, L. Cassio, sed ... dissidente a bonis; L III, 35. cum is (P. Sulpicius) tribunus pl. capitali odio a Q. Pompeio, qui tum erat consul, dissideret; Lae 2.

alqd: nostra legens non multum a Peripateticis dissidentia; O I, 2.

animus: animus a se ipse dissidens secumque discordans; F I, 58.

cupiditates: intus .. in animis inclusae (cupiditates) inter se dissident atque discordant; F I, 44.

homo: f. alqs; L III, 35.

impotentia: (animorum motus) inflammant ... inpotentiam quandam animi a temperantia et moderatione plurimum dissidentem; T IV, 34.

iracundia: Archytas iracundiam videlicet dissidentem a ratione seditionem quandam animi vere || ab animo removendam || ducebat; R I, 60.

motus: exsistere ... reliquos motus animi, comites superiorum et iis || his || etiam contrarios || contrarie || dissidentes; Ti 44.

opiniones: quorum opiniones cum tam variae sint tamque inter se dissidentes; N I, 5.

pars: vitium (appellant), cum partes corporis inter se dissident; T IV, 29. obtrectatores .. et invidi Scipionis ... tenent nihilo minus illis mortuis senatus alteram partem dissidentem a vobis; R I, 31.

sententiae: has sententias eorum philosophorum re inter se magis quam verbis dissidere; F III, 41.

temeritas: quae (temeritas) a sapientia dissidet plurimum; O II, 8.

tribunus: f. alqs; Lae 2.

II. de: de qua (definitione summi boni) qui dissident, de omni vitae ratione dissident; A II, 132. quia de re una solum dissident, de ceteris mirifice congruunt; L I, 53.

dissignatio, Einrichtung, Anordnung: ministros, machinas, omnem totius operis dissignationem || design. || atque apparatum (requiro); N I, 20.

dissigno, einrichten, ordnen: alqd: quae cum ita dissignasset || design. ||; Ti 46.

discriptionem, modum, motum: inde Anaxagoras ... primus omnium rerum discriptionem et modum || motum || mentis infinitae vi ac ratione dissignari et confici voluit; N I, 26.

domum, rem publicam: ut .. nec domus nec res publica ratione quadam et disciplina dissignata || design. || videatur, ... sic ..; N III, 85.

dissimilis, unähnlich, verschieden: A. alqs: (Stoici) desciscunt a natura et quodam modo sunt non dissimiles Aristonis; F IV, 43. quis est tam dissimilis homini, qui non moveatur ..? F V, 62.

alqd: atomos ullas (putes esse), e quibus quidquid efficiatur, illarum sit dissimillimum? A II, 125. hoc sic expositum dissimile est superiori; F IV, 15. ecce aliud simile dissimile; F IV, 76. illud animorum corporumque dissimile, quod ..; T IV, 31. dissimile totum; D II, 47. nihil .. tam dissimile quam vel ea, quae ante dixisti, vel hoc ipsum de deis exordium; L II, 17. cum simplex animi esset natura || nat. esset || neque haberet in se quicquam admixtum dispar sui atque dissimile, non posse eum dividi; C 78.

bestiolae: sic dissimillimis bestiolis communiter cibus quaeritur; N II, 123.

casus: quod uno et eodem temporis puncto nati dissimilis et naturas et vitas et casus habent; D II, 95.

cor: ego .. possum ... suspicari ... contractum aliquo morbo bovis exile et exiguum et vietum cor et dissimile cordis fuisse; D II, 37.

educatio: earum etiam rerum, quas terra gignit, educatio quaedam et perfectio est non dissimilis animantium; F V, 39.

exordium: f. alqd; L II, 17.

figura: inter ipsos homines nonne et simillimis formis dispares mores et moribus *simillimis* figura dissimilis? N I, 98. credo, aliquam non dissimilem figuram (extitisse); D I, 23.

genus: quintum genus ..., eorum .. quattuor, quae supra dixi, dissimile; A I, 26.

mare: quod .. (mare) ... dissimile .. est proximo et continenti; A II, 105.

motus: ut tarditate et celeritate dissimillimos motus una regeret conversio; T I, 63. quarum (stellarum) tantus est concentus ex dissimillimis motibus, ut ..; N II, 119. quod (Archimedes) excogitasset, quem ad modum in dissimillimis motibus inaequabiles et varios cursus servaret una conversio; R I, 22.

mundi: innumerabilis supra infra, ... alios dissimiles, alios eiusdem modi mundos esse; A II, 125.

naturae: eos, qui nascuntur || nascantur || eodem tempore, posse in dissimilis incidere naturas propter caeli dissimilitudinem; D II, 93. f. casus.

orbes: quattuor (orbis deus fecit) et inter se dispares et dissimilis trium reliquorum; Ti 25.

perfectio: f. educatio.

procreationes: dissimilitudo locorum nonne dissimilis hominum procreationes habet? D II, 96.

ratio: haec .. vatium ratio est, nec dissimilis sane somniorum; D I, 115.

res: cur .., res tam dissimiles eodem nomine appellas? F II, 9. cum (voluptas) percipitur e multis dissimilibus rebus dissimilis efficientibus voluptates; F II, 10. vos ex his tam dissimilibus rebus non modo nomen unum ..., sed etiam rem unam ex duabus facere conamini; F II, 20. quid, quod eadem mente res dissimillimas comprendimus, ut colorem, saporem, calorem, odorem, sonum? T I, 46. nec .. finis bonorum [et malorum] ... ex dissimillimis rebus misceri et temperari potest; O III, 119.

similitudines: hoc loco similitudines eas ... dissimillimas proferebas; F IV, 64.

vitae: f. casus.

voces: ut .., is .., concentus ex dissimillimarum vocum moderatione concors tamen efficitur et congruens, sic ..., civitas consensu dissimillimorum concinit; R II, 69.

voluptates: f. res; F II, 10.

B, 1, 1. effingo: nec illam || ullam || vim esse naturae, ut sui dissimilia posset effingere; N III, 23.

2. misceo ex: ea (bona) mixta ex dissimilibus si erunt, honestum ex iis effici nihil poterit; T V, 45.

II. consensus: f. A. voces.

dissimilitudo, Unähnlichkeit, Verschiedenheit: I, 1. dissociat: quorum (morum, studiorum) dissimilitudo dissociat amicitias; Lae 74.

est: similitudines dissimilitudinesque et earum tenuis et acuta distinctio .. est hominum ..; A II, 43. Academicis placere esse rerum eius modi dissimilitudines, ut ..; A II, 103. est etiam alia cum his ipsis artibus sapientiae dissimilitudo; F III, 24. ut ... tanta sit in finibus bonorum malorumque dissimilitudo; F V, 19. qui potest eadem vis esse nascentium, cum caeli tanta sit dissimilitudo? D II, 93. quarum rerum in proxumis locis tantae dissimilitudines saepe sunt || sint ||, ut ..; D II, 94. ut incredibilis varietas dissimilitudoque sit; D II, 96. quoniam in naturis hominum dissimilitudines sunt; Fa 8. modo intellegatur, quae sit causarum distinctio ac dissimilitudo; Fa 43. quod argumenti satis est nullam dissimilitudinem esse in genere; quae si esset, non una omnis definitio contineret; L I, 30. ut .. in corporibus magnae dissimilitudines sunt, ... sic ..; O I, 107. innumerabiles aliae dissimilitudines sunt naturae morumque, minime tamen vituperandorum; O I, 109.

habet: dissimilitudo locorum nonne dissimilis hominum procreationes habet? D II, 96.

2. Ausruf: quanta ... eorum (argumentorum) .. cum captiosis interrogationibus dissimilitudo! F IV, 9.

II, 1. cognosco: et imperandi et serviendi sunt dissimilitudines cognoscendae; R III, 37.

facio: quid mirum est has dissimilitudines ex differentibus causis esse factas? Fa 8.

omitto: omitto dissimilitudines; T I, 81.

2. praesto: quod eius (dei) iudicio praestabat dissimilitudini similitudo; Ti 17.

III. distinctio: f. I, 1. est; A II, 43.

IV. propter: eos, qui nascuntur || nascantur || eodem tempore, posse in dissimilis incidere naturas propter caeli dissimilitudinem; D II, 93.

dissimulatio, Verstellung, Verheimlichung: I. est: libenter uti solitus est ea dissimulatione, quam Graeci εἰρωνείαν vocant; quam ait etiam in Africano fuisse Fannius; A II, 15. non est .. in nostra potestate fodicantibus iis rebus, quas malas esse opinemur, dissimulatio vel oblivio; T III, 35.

II, 1. tollo: ex omni vita simulatio dissimulatioque tollenda est; O III, 61.

voco, 2. utor: f. I. A II, 15.

dissimulo, verbergen, verhehlen, sich verstellen: I. alqs: callidum .. Q. Maximum accepimus, facile celare, tacere, dissimulare, insidiari, praeripere hostium consilia; O I, 108.

II. acc. c. inf.: cui data (res) est, etiam dissimulat se accipere voluisse; O II, 79.

III. alqd: ita, nec ut emat melius nec ut vendat, quicquam simulabit aut dissimulabit vir bonus; O III, 61.

appetitum: occultat et dissimulat appetitum voluptatis propter verecundiam; O I, 105.

dissipabilis (dissup.), leicht zerstreubar: ignis .. et aër ... natura .. cedens est maxume et dissupabilis; N III, 31.

dissipatio (dissup.), Zerstreuung, Zerteilung: I. consequitur: dum (Epicurus) individuorum corporum concretionem fugit, ne interitus et dissipatio consequatur; N I, 71.

pervertit: nec .. ulla res magis labefactatam diu et Carthaginem et Corinthum pervertit aliquando quam hic error ac dissipatio civium; R II, 7.

II. accipio: cuius (formae) quas acceperim dissupationes || disputationes, al. ||, si vultis, exponam; A I, 33.

dissipo (dissupo), ausstreuen, zerstreuen, zersprengen, vergeuden, verschleudern: alqm: partim ex illis distracti ac dissipati iacent; L II, 42.

alqd: idem .. (ignis), quocumque invasit, cuncta disturbat ac dissipat; N II, 41. »a parco patre quod sumas, quanto dissipes libentius«! N III, 73. quod . . simia ... et sortes ipsas et cetera ... disturbavit et aliud alio dissupavit; D I, 76. cum agunt, rapiunt, tenent, dissipant, quae volunt; R III, 45. quae in rerum natura ... constarent, ... ea contrahere amicitiam, dissipare discordiam; Lae 24.

animum: qui discedere animum censent, alii statim dissipari, alii diu permanere, alii semper; T I, 18. si (animus) anima est, fortasse dissipabitur; T I, 24.

artus: »dum nati dissipatos || dissupatos || artus captaret parens«; N III, 67.

genera: sive (haec duo genera) dissipantur, procul a terris id evenit, sive permanent ..; T I, 42.

homines: qui dissipatos homines congregavit et ad societatem vitae convocavit; T I, 62. tu dissipatos homines in societatem vitae convocasti; T V, 5.

partes: quid est .. se ipsum colligere nisi dissupatas animi partis rursum in suum locum cogere? T IV, 78.

patrimonium: parumne declaravit vir gravis et sapiens lege Sempronia patrimonium publicum dissupari? T III, 48.

reliquias: C Marii sitas reliquias apud Anienem dissipari iussit Sulla victor; L II, 56.

sortes: quid minus mirum quam illam monstruosissumam bestiam urnam evertisse, sortes dissupavisse? D II, 69.

dissocio, trennen, veruneinigen: amicitias: quorum (morum, studiorum) dissimilitudo dissociat amicitias; Lae 74.

homines: homines .. antea dissociatos iucundissimo inter se sermonis vinclo conligavit; R III, 3.

dissolubilis, auflösbar, zerlegbar: animal: mortale .. omne animal et dissolubile et dividuum sit necesse est; N III, 29.

coagmentatio: quae est .. coagmentatio non dissolubilis? N I, 20.

dissolvo, dissolutus, auflösen, vernichten, entkräften, widerlegen, bezahlen; part. nachlässig, leichtfertig, zügellos: alqm: neglegere, quid de se quisque sentiat, non solum arrogantis est, sed etiam omnino dissoluti; O I, 99. quoniam estis orti, inmortales vos quidem esse et indissolubiles non potestis, neutiquam tamen dissolvemini; Ti 40.

alqd: quam multa ille (Chrysippus) contra sensus ...! at dissolvit idem. mihi quidem non videtur; sed dissolverit sane; A II, 75 haec Chrysippea sunt, ne ab ipso quidem dissoluta; A II, 96. quod .. dissolutum sit, id esse sine sensu: F II, 100. ><. ut non satis plane dicat, quid sit dissolutum; F II, 100. quod aiunt plerosque consolationibus nihil levari adiunguntque consolatores

... confiteri ..., utrumque dissolvitur; T III, 78. illa ... quem ad modum dissolvitis? N III, 29. hoc erat, quod ego non rebar posse dissolvi. at quam festive dissolvitur! D II, 35. quod institutum perite a Numa posteriorum pontificum neglegentia dissolutum est; L II, 29. ut iis (histrionibus, oratoribus) haec apta sint, nobis dissoluta; O I, 129. haudquaquam boni est ratione vinotum velle dissolvere; Ti 40.

adulescentem: dixit .. de adulescente perdito ac dissoluto; T IV, 55.

aes: numquam nec maius aes alienum fuit nec melius nec facilius dissolutum est; O II, 84.

amicitias: si utilitas amicitias conglutinaret || congl. amic. ||, eadem commutata dissolveret; Lae 32.

animantem: de morte .. ita sentit, ut dissoluto animante sensum extinctum putet; T V, 88.

animum: si (animus) est Aristoxeni harmonia, dissolvetur; T I, 24.

consortionem: dissolvetur omnis humana consortio; O III, 26.

filium: cum dissolutus filius: »heu me miserum«! tum severus pater: »dum modo ..;« T IV, 45.

hominem: hominem eadem optime, quae conglutinavit, natura dissolvit; C 72.

interrogationes: cum eas (interrogationes) dissolvere non possunt; A II, 46.

mentientem: quo modo .. mentientem, quem ψευδόμενον vocant, dissolvas? D II, 11.

mundum: ita apte (mundus) cohaeret, ut dissolvi nullo modo queat nisi ab eodem, a quo est conligatus; Ti 15.

naturam: cum hominis natura morte dissolvitur; C 80.

opus: cum integra mente certisque sensibus opus ipsa suum eadem, quae coagmentavit, natura dissolvit; C 72.

periurium: fraus .. astringit || distringit ||, non dissolvit periurium; O III, 113.

poenam: quam (poenam) sine mutatione et sine versura possem dissolvere; T I, 100.

senes: quos ait Caecilius „comicos stultos senes“, hos || hoc || significat credulos, obliviosos, dissolutos; C 36.

dissolutio, Auflösung: I. fugio: simili .. inscitia || inscientia || mors fugitur quasi dissolutio naturae; L I, 31.

perhorresco: etsi hoc .. est in vitio, dissolutionem naturae tam valde perhorrescere; F V, 31.

II. exstingui: cum dissolutione, id est morte, sensus omnis extinguatur; F II, 101.

dissuadeo, widerraten: I. alqs: qui (Regulus) non modo non censuerit captivos remittendos, verum etiam dissuaserit; O III, 101. cum (C. Papirius) ferret legem de tribunis plebis reficiendis. dissuasimus nos; Lae 96.

II. de: cum praesertim (Regulus) de captivis dissuasurus esset; O III, 110.

III. legem: qui sibi (Piso) constet, cum ea lege frumentum petat, quam dissuaserit; T III, 48.

dissuo, allmählich lösen: tales .. amicitiae sunt ..., ut Catonem dicere audivi, dissuendae magis quam discindendae; Lae 76.

distantia, Abstand, Verschiedenheit: quod tanta est inter eos (bonos et improbos) quanta maxima potest esse, morum studiorumque distantia; Lae 74.

distincte, deutlich, bestimmt: dico: quod est oratoris proprium, apte, distincte, ornate dicere; O I, 2.

scribo: se neque distincte neque distribute neque eleganter neque ornate scribere; T II, 7.

elliptisch: non igitur ille (Zeno), ut plerique, sed isto modo, ut tu, distincte, graviter, ornate; N I, 59.

disstinctio, Unterscheidung, Bestimmung, Verschiedenheit, Unterschied: I. apparet: quia nulla in visis distinctio appareat; A II, 48.

est: similitudines dissimilitudinesque et earum tenuis et acuta distinctio .. est hominum ..; A II, 43. ecquae poterit in agnoscendo esse distinctio? A II, 86. harum .. rerum facilis est et expedita distinctio; F I, 33. est etiam in omnibus quattuor perturbationibus illa distinctio, utrum ad universam perturbationem ... an ad singulas ... melius adhibeatur oratio; T IV, 59. quartam causam esse ... solis, lunae siderumque omnium distinctionem, varietatem, pulchritudinem, ordinem; N II, 15. quae est tandem ista distinctio? D II, 127. modo intellegatur, quae sit causarum distinctio ac dissimilitudo; Fa 43. omnino .. cum haec sit distinctio, ut . ; Fa 45. est lex iustorum iniustorumque distinctio ad illam antiquissimam et rerum omnium principem expressa naturam; L II, 13. facilis .. est distinctio ingenui et inliberalis ioci; O I, 104. de iis .., quae diximus, haec sit prima distinctio; Ti 7. quae .. distinctio sit inter ea, quae gignantur, et ea, quae sint semper eadem; Ti 27.

potest: f. est; A II, 86.

II, 1. approbo: hanc distinctionem utrique adprobant; Fa 45.

discribo: quarum (stellarum) ita discripta || descr. || distinctio est, ut ..; N II, 104.

exprimo: f. 1. est; L II, 13.

facio: recte .. haec facta distinctio est; F III, 54.

iudico: quo (iudicio) iudicatur ... varietas sonorum, intervalla, distinctio et vocis genera permulta; N II, 146.

tollo: qua distinctione sublata; A II, 84.

trado: veri a falso distinctio traditur; F I, 64.

2. dico de: aliquid etiam de hac distinctione dicendum est; O I, 122.

distineo, trennen, vielseitig beschäftigen: fac (mentem divinam) esse distentam, caelum versantem, terram tuentem, maria moderantem; N III, 93.

distinguo, unterscheiden, absondern, bestimmen, auszeichnen, besetzen, verzieren, schmücken: I. absolut: rursus autem, ... si dicamus quicquam fieri sine causa, distinguendum est et ita dicendum, ... hanc esse naturam ..; Fa 25.

II. indirecte Frage: quid inter naturam et rationem intersit, non distinguitur; N III, 26. a dis futura significari necesse est. sed distinguendum videtur, quonam modo; D I, 118.

III. alqd: ea .. distinguere (conantur); A II, 32. qui haec distinguunt; A II, 32. nec ea, quae docere vult, ulla arte (Epicurus) distinguit, ut haec ipsa; F II, 18. aliud (est) ea, quae dicas, ratione et arte distinguere; F IV, 10. distinguunt illud etiam, ut ..; T IV, 21. philosophorum more ... ea nunc articulatim distincta || † delecta, al. || dicuntur; L I, 36. causa .. haec, non natura distinguit: P 24. f. falsa.

aëra: mari finitumus || finitimus || aër die et nocte distinguitur; N II, 101.

agros: quorum .. (hominum) operibus agri,

insulae litoraque collucent distincta tectis et urbibus; N II, 99.
ambigua: non, qua via captiosa solvantur, ambigua distinguantur, (Epicurus) ostendit; F I, 22.
artificem: quam || quas || (artem) si subtraxeris, qui distingues artificem ab inscio? A II, 22.
caelum: cum ... caelum totum cernerent astris distinctum et ornatum; N II, 95.
civem: an tu civem ab hoste natura || natione, fortuna || ac loco, non animo factisque distinguis? P 29.
confusionem, coniunctionem: haec coniunctio confusioque virtutum tamen a philosophis ratione quadam distinguitur; F V, 67.
decorum: decorum ... mente et cogitatione distinguitur; O I, 95.
extrema: ut ... extrema illa et summa, quae quaerimus, inter animalium genera distincta et dispertita sint; F V, 25.
falsa: posse .. eum (sapientem) falsa a veris et, quae non possint percipi, ab iis, quae possint, distinguere; A II, 67.
genera: Chrysippus ... causarum genera distinguit, ut et necessitatem effugiat et retineat fatum; Fa 41. philosophi severe sane atque honeste haec tria genera || genere || confusa cogitatione distinguunt; O II, 10.
gradus: quoniam distinctos dignitatis gradus (Athenienses) non habebant || habebat ||; R I, 43.
Helicen: »prior illa (Helice) magis stellis distincta refulget;« N II, 106.
ignem: ut hunc (ignem) varietate distinctum bene Graeci κόσμον, nos lucentem mundum nominaremus; Ti 35.
insulas: f. agros.
intervalla: (sonus) intervallis disiunctus imparibus, sed tamen pro rata parte ratione distinctis; R VI, 18.
laetitiam: quoniam docendi causa a gaudio laetitiam distinguimus; T IV, 66.
litora: f. agros.
μανίαν: eam tamen ipsam (μανίαν) distinguimus nos melius quam illi (Graeci); T III, 11.
multitudinem: quorum omnium incredibilis multitudo insatiabili varietate distinguitur; N II, 98.
pallorem: nihil ut esset, qui distingueretur tremor ille et pallor; A II, 48.
perspicua: cum convicio veritatis coacti perspicua a perceptis volunt distinguere; A II, 34.
somnia: quo modo .. distingui possunt vera somnia a falsis? D II, 146.
sonos: ea (lingua) ... sonos vocis distinctos et pressos efficit; N II, 149. ut in cantu ipso ac vocibus concentus est quidam tenendus ex distinctis sonis; R II, 69. illi .. octo cursus ... septem efficiunt distinctos intervallis sonos; R VI, 18.
status: quod in civitatibus ratione quadam ... agnationibus familiarum distinguuntur status; L I, 23.
stellas: paribus .. stellis similiter distinctis eundem caeli verticem lustrat parva Cynosura; N II, 106.
summa; f. extrema. — tremorem: f. pallorem.
vera: ad ceteras res (sapiens) habet quandam artem, qua vera a falsis possit distinguere; A II, 57.
visum: sin autem negabunt vera visa a falsis posse distingui; A II, 44. tu vero, qui visa sensibus alia vera dicas esse, alia falsa, qui ea distinguis? A II, 80. quia nulla nota verum (visum) distinguebatur a falso; A II, 84.
voluptatem: ut postea variari voluptas distinguique possit, augeri amplificarique non possit; F I, 38. alterum peccatum, quod ... hic (Epicurus) primum et tertium putat idem esse nec distinguit a non dolendo voluptatem; T III, 47.
voces: incidit has (voces) et distinxit in partis: R III, 3.
urbem: eius modi coniunctionem tectorum oppidum vel urbem appellaverunt delubris distinctam spatiisque communibus; R I, 41.

disto, entfernt sein, sich unterscheiden: falsa: qui potestis non impediri, cum a veris falsa non distent? A II, 59.
instituta: vitae .. instituta sic distant, ut ..; R III, 15.
luna: quantum ... (luna) alio intervallo distet a sole; D II, 91.
malitia: abest (malitia) ab ea (prudentia) distatque plurimum; O III, 71.
natura: quoniam ... tantum natura a natura distat; Fa 8.
orae: cum videmus ... globum terrae ... duabus oris distantibus habitabilem et cultum; T I, 68.
res: sescenta licet eiusdem modi proferri, ut distantium rerum cognatio naturalis appareat; D II, 34.
sidera: septem alia (sidera) suos quaeque tenere cursus multum inter se aut altitudine aut humilitate distantia; T V, 69.
terrae: in ... parte terrarum ab huiusce terrae, quam nos incolimus, continuatione distantium; N II, 164.
vita: quibus rebus exculta hominum vita tantum distat || destitit || a victu et cultu bestiarum; O II, 15.

distorqueo, verdrehen: adfectionem: non (adfectio est) distorta nec prava; T IV, 29.
genus: multa genera sunt enuntiandi nec ullum distortius quam hoc; Fa 16.

distortio, Verdrehung, Verzerrung: I. absolut: ex quo pravitas membrorum, distortio, deformitas; T IV, 29.
II. peccari: in quibus si peccetur distortione et depravatione quadam ac motu statuve deformi; F V, 35.

distractio, Trennung, Absonderung: I. est: nulla est .. societas nobis cum tyrannis, et potius summa distractio est; O III, 32.
II. discerpi, lacerari: Pythagoras ... non vidit distractione humanorum animorum discerpi et lacerari deum; N I, 27.

distraho, nach zwei Seiten ziehen, losreißen, trennen, auflösen, zerstören: alqm: distrahor; tum hoc mihi probabilius, tum illud videtur; A II, 134. partim ex illis distracti ac dissipati iacent; L II, 42.
alqd: qui primum haec natura cohaerentia opinione distraxissent; O III, 11. qui ista distraxerint; O III, 34.
animum: (animus) nec secerni nec dividi nec discerpi nec distrahi potest; T I, 71. in quo considerando saepe animi in contrarias sententias distrahuntur; O I, 9. fit ut distrahatur in deliberando animus adferatque ancipitem curam cogitandi; O I, 9.
concitationes: concitationibus tam .. ipsis inter se dissentientibus atque distractis; T V, 43.
corpus: nec (corpus esse) quod dirimi distrahive non possit; N III, 29.
cupiditates: sic distrahuntur in contrarias partis impotentium cupiditates; T V, 60.
fortitudinem, sapientiam, temperantiam: ut (sapientia, temperantia, fortitudo) ab ea

(voluptate) nullo modo nec divelli nec distrahi possint; F I, 50.
societatem: quae sententia omnem societatem distrahit civitatis; O III, 28.

distribuo, einteilen, verteilen, verbreiten: alqd: quae (iustitia) suum cuique distribuit ‖ tribuit ‖; N III, 38.
cibum: a corde .. in totum corpus (cibus) distribuitur per venas; N II, 137.
ignem: comitem .. eum (ignem) sapientiae quam optimae mentis effecit circumque omne caelum aequaliter distribuit; Ti 35.
numerum: toto .. omni constituto sideribus parem numerum distribuit animorum et singulos adiunxit ad singula; Ti 43.
orbem: cum videmus ... in eodem orbe in duodecim partes distributo quinque stellas ferri; T I, 68.
partem: quarta parte, quae erat reliqua, in regiones ‖ reliqua in regione ‖ distributa; D I, 31.
perturbationes: quattuor perturbationes aequaliter distributae sunt; T III, 24.
populum: relicuum populum distribuit in quinque classis; R II, 39.
rationem: ita, quam ille triplicem putavit esse rationem, in quinque partes distribui debere reperitur; O I, 10.
sapientiam: in tres .. partes et a plerisque et a vobismet ipsis distributa sapientia est; A II, 116.

distribute, in logischer Ordnung: se neque distincte neque distribute neque eleganter neque ornate scribere; T II, 7.

distributio, Einteilung, Verteilung: I. docet, II. dico: caeli .. distributio, quam ante dixi, et certarum rerum notatio docet, unde fulmen venerit, quo concesserit; D II, 45.
III. contingere: quod contingit animalibus sensuum distributione et quadam compactione membrorum; F V, 33.

disturbatio, Zerstörung: utilitatis specie in re publica saepissime peccatur, ut in Corinthi disturbatione nostri; O III, 46.

disturbo, zerstreuen, zerstören: alqd: idem .. (ignis), quocumque invasit, cuncta disturbat ac dissipat; N II, 41. quod ... simia ... et sortes ipsas et cetera ... disturbavit et aliud alio dissupavit; D I, 76.
parietes: cum parietes disturbabas; P 28.
sortes: f. alqd; D I, 76.

diu, lange: I. allein: diutius, quam vellem, tanta vis virtutis atque ingenii peregrinata afuit ab oculis et fori et curiae; A II, 3. qua (aequabilitate) carere diutius vix possunt liberi; R I, 69. quod ista ipsa de re multum ... et diu cogitavi; A I, 4. quod posse accidere diu cogitavit; T III, 34. hi .. omnes diu cogitantes de rebus humanis intellegebant ..; T III, 58. quaerenti mihi multumque et diu cogitanti, quanam re possem prodesse quam plurimis; D II, 1. ultro .. adfero res multum et diu cogitatas; C 38. quom ‖ quin, cum ‖ locis ipsis delectemur, ... in quibus diutius commorati sumus; Lae 68. quia, quanto diutius considero, .. tanto mihi res videtur obscurior; N I, 60. is .. cunctari illum (Diagoram) diutius in vita fortunae obiectum inutile putabat ipsi; T I, 111. haec nunc ‖ [nunc] ‖ videamus, quae diu multumque defensa sunt; A II, 130. disco: f. II. tam; A II, 69. Herculem ... exisse in solitudinem atque ibi sedentem diu secum multumque dubitasse ..; O I, 118. cum virgo staret et Caecilia in sella sederet neque diu ulla vox exstitisset; D I, 104. quod nemo me diutius fecit; T I, 7. illum (Hannibalem) .. id diutius facere non potuisse; D I, 49. quod libenter facias, curare, ut id diutius facere non possis; O II, 54. quam (rem publicam) et domi et militiae cum optime, tum etiam diutissime gesserat; R II, 1. quae ne vivus quidem diutius habebat quam fruebatur; T V, 101. non essem passus diutius eos (Romanos) imperare; O II, 75. nec .. ulla res magis labefactatam diu et Carthaginem et Corinthum pervertit aliquando quam hic error ac dissipatio civium; R II, 7. Stoici ... diu mansuros aiunt animos, semper negant; T I, 77. multa .. alia multis locis diutius commemoratione manent quam natura stare potuerunt; L I, 2. qui discedere animum censent, alii statim dissipari, alii diu permanere, alii semper; T I, 18. ut (animus), cum diu permanserit, ne intereat; T I, 78. si (voluptas) virtuti diutius repugnet; F III, 1. sic me .. ante sustineo nec diutius captiose interroganti respondeo; A II, 94. quod .. ne vivus quidem .. diutius sentire poterat, quam dum fruebatur; F II, 106. silent .. diutius Musae Varronis quam solebant; A I, 2. quod (proverbium) monet „mature fieri senem, si diu velis senex esse“. ego vero me minus diu senem esse mallem quam esse senem, ante quam essem; C 32. quamquam, o di boni! quid est in hominis natura ‖ vita ‖ diu? C 69. qui .. diutissime senex fuisset; Lae 4. »haec tardata diu species multumque morata«; D I, 21. ipse Carneades diu tenuit; nam nonaginta vixit annos; A II, 16. „pectora diu tenet desiderium“, sicut ait Ennius, „post optimi regis obitum“; R I, 64. nec diutius umquam ‖ unq. ‖ tenetur idem rei publicae modus; R I, 68. si nihil eorum ipsorum (clarorum virorum) animi efficerent, quo diutius memoriam sui teneremus; C 80. si diutius in hoc genere verser; R I, 70. cum diu multumque vixeris; C 9. »unum id sat est, quod diu vivendo multa, quae non volt, videt;« C 25. sperat adulescens diu se victurum; C 68. ille (adulescens) vult diu vivere, hic (senex) diu vixit; C 68. ut eundem locum diutius urgeam; N I, 97.
II. mit andern Partikeln: aeque: animi ... voluptatem aut molestiam plus ... afferre momenti quam eorum utrumvis, si aeque diu sit in corpore; F I, 56.
aliquam: f. aliquam (3 St.) S. 122. a.
etiam: de quo iam nimium etiam diu disputo; A II, 59.
iam: exspectabam omnino iam diu meque sustinebam, ne ..; A ep. 1. ista .. iam diu exspectans non audeo tamen flagitare; A I, 3. a qua (vetere Academica) absum iam diu; A I, 14. a quibus (Graecis) haec iam diu tractantur; A I, 24. Pyrrho, Aristo, Erillus iam diu abiecti; F II, 35. sentis ... me iam diu ... dicere ..; F III, 26. idem iam diu (oraclum Delphis) non facit; D I, 38. cur .. iam oracla Delphis non eduntur, non modo nostra aetate, sed iam diu? D II, 117. ingrediar in ea, quae nota sunt omnibus, quaesita autem a nobis iam diu; R I, 70. postulatur a te iam diu vel ‖ et ‖ flagitatur potius historia; L I, 5. intellego equidem a me istum laborem iam diu postulari; L I, 8. de quibus (virtutibus) iam diu loquimur; O I, 143. cui (Karthagini) male iam diu cogitanti bellum multo ante denuntio; C 18. diutius .. iam in hoc desiderio esse non possum; Lae 104.
nimium: f. etiam.
parum: nemo parum diu vixit, qui virtutis perfectae perfecto functus est munere; T I, 109.

plane: nec .. semel nec ad breve tempus (Cn. Octavium dolore confici vidi), sed et saepe et plane diu; F II, 93.

quam (interrog.): quam diu ille erit || erat || Hector? T I, 105. ipsi .., qui de nobis | vobis | loquuntur, quam loquentur diu? R VI, 22. quae ... quam diu adfutura sint, certum || certe || sciri nullo modo potest; L I, 52.

quam (relativ): ira .., quae quam diu perturbat animum, dubitationem insaniae non habet; T IV, 77. hoc nudum relinquitur, possitne quis beatus esse, quam diu torqueatur; T V, 14 (13). quam diu res publica per eos gerebatur, quibus se ipsa commiserat; O II, 2. quam diu imperium populi Romani beneficiis tenebatur, non iniuriis; O II, 26. quam diu iure iurando hostium teneretur, non esse se senatorem; O III, 100. s. tam — quam; T III, 75. tam; O I, 2. — tam — quam: manebit .. amicitia tam diu, quam diu sequetur utilitas; F II, 78. ut, ... quam diu in illo opinato malo vis quaedam insit, ... tam diu appelletur recens. ut Artemisia illa, Mausoli, Cariae regis, uxor, ... quam diu vixit, vixit in luctu; T III, 75. qui (motus) quam diu remanet in nobis, tam diu sensus et vita remanet; N II, 23. tam diu stare rem publicam, quam diu ab omnibus honor principi exhiberetur; R V, 9.

tam: qui (Antiochus) haec ipsa ... didicit apud Philonem tam diu, ut constaret diutius didicisse neminem; A II, 69. quae (oblectatio deo) si esset, non ea tam diu carere potuisset; N I, 22. cur omnium crudelissimus tam diu Cinna regnavit? N III, 81. quod in illa fortuna (Harpalus) tam diu viveret; N III, 83. qui .. contra eos tam diu disputem; D II, 51. neque viri ... neque mores ... aut fundare aut tam diu tenere potuissent tantam ... rem publicam; R V, 1. neque Atti Navii nomen memoria floreret tam diu; L II, 33. cum ex eo (Leontino Gorgia) quaereretur, cur tam diu vellet esse in vita; C 13. s. quam (rel.). — dum: corpus gaudere tam diu, dum praesentem sentiret voluptatem; T V, 96. Ti. | Tiberius || .. Gracchus P. f. tam diu laudabitur, dum memoria rerum Romanarum manebit; O II, 43. quin tam diu, dum ita gauderet, nihil agitare mente, nihil ratione, nihil cogitatione consequi posset; C 41. — quoad: disces ..., et disces, quam diu voles; tam diu autem velle debebis, quoad te, quantum proficias, non paenitebit; O I, 2.

divello, trennen, zerreißen, losreißen: alqm: quamquam a Polemonis et Peripateticorum et Antiochi finibus non facile divellor; A II, 139.

amicitiam: amicitiam a voluptate non posse divelli; F II, 82.

commoda: commoda civium non divellere atque omnis aequitate eadem continere; O II, 83.

conglutinationem: iam omnis conglutinatio recens aegre, inveterata facile divellitur; C 72.

fortitudinem: ut (sapientia, temperantia, fortitudo) ab ea (voluptate) nullo modo nec divelli nec distrahi possint; F I, 50

honestum: neque (honestum) a virtute divelli umquam potest; O III, 18.

res: res a natura copulatas audebit errore divellere; O III, 75.

sapientiam, temperantiam: s. fortitudinem.

diversus, verschieden, entgegengesetzt: alqs: certa .. cum illo, qui a te totus diversus est; A II, 101.

cinguli: e quibus (cingulis) duos maxime inter se diversos ... obriguisse pruina vides; R VI, 21.

naturae: naturas esse diversas; F V, 26.

partes: coniectura omnis ... ingeniis hominum in multas aut diversas aut etiam contrarias partis saepe diducitur; D II, 55.

diversorium s. **deversorium.**

dives, reich: A. alqs: interrogati, dives pauper, clarus obscurus sit; A II, 92. (Sextilius) illa hereditate dives ob eamque rem laetus; F II, 55. quod dives, quod honoratus, quod incolumis (esset, gratias dis egit); N III, 87. divitissumum (Midam) fore praedictum est; D I, 78. quis .. divitiorem quemquam putet quam eum, cui nihil desit, quod quidem natura desideret? R I, 28. populo aliquis unus pluresve divitiores opulentioresque extitissent; R I, 48. P. Crassus cum cognomine dives, tum copiis functus est aedilicio maximo munere; O II, 57. cum externis (commodis) corporis hoc modo comparantur, valere ut malis quam dives esse, [cum corporis externa hoc modo, dives esse potius quam maxumis corporis viribus]; O II, 88. neque .. solum nobis divites esse volumus, sed liberis, propinquis, amicis maxumeque rei publicae; O III, 63. quae est ista in commemoranda pecunia tua tam insolens ostentatio? solusne tu dives? ... solusne dives? quid, si ne dives quidem? quid, si pauper etiam? quem enim intellegimus divitem aut hoc verbum in quo homine ponimus? opinor in eo, quoi . ; P 42. hunc quo modo ego appellabo divitem, cum ipse egere se sentiat? P 44. neminem esse divitem, nisi qui exercitum alere posset suis fructibus; P 45. hoc proposito numquam eris dives ante, quam tibi ex tuis possessionibus tantum reficietur, ut ..; P 45. iam fateris .. non esse te divitem, cui tantum desit, ut expleas id, quod exoptas; P 45. cui quaesito .. opus sit, quis umquam hunc vere dixerit divitem? P 46. quam (satietatem rerum atque abundantiam) tu quoniam numquam adsequere, numquam omnino es dives futurus; P 47. siquidem, ut quisque, quod plurimi sit, possideat, ita divitissimus || ditissimus || habendus sit || est, possidet, ... est ||; P 48. uter .. est divitior, cui deest an cui superat? P 49. nos .. divitiores, qui plura habemus? P 50. qua (virtute) praediti qui sunt, soli sunt divites; P 51. s. animus; P 44.

amicitia: divitior mihi et affluentior videtur esse vera amicitia || am. vera ||; Lae 58.

animus: animus oportet tuus se iudicet divitem, non hominum sermo neque possessiones tuae. ... satiatus est aut contentus etiam pecunia; concedo, dives est; P 43. animus hominis dives, non arca, *quae* appellari solet. quamvis illa sit plena, dum te inanem videbo, divitem non putabo; P 44.

arca: s. animus; P 44.

avari, improbi: inprobi .. et avari ... non modo non copiosi ac divites, sed etiam inopes ac pauperes existimandi sunt; P 52.

homo: Mamerco, homini divitissimo, praetermissio aedilitatis consulatus repulsam attulit; O II, 58.

mendicus: Zeno eum (mendicum) non beatum modo, sed etiam divitem dicere ausus est; F V, 84.

philosophia: ita mihi dives (ea philosophia) videbatur, ut ab ea petere possem, quicquid ... concupissem; F V, 96.

sapiens: illi umquam dicerent sapientes solos reges, solos divites, solos formosos? A II, 136. rectius (sapiens appellabitur) dives quam Crassus; F III, 75. regem, dictatorem, divitem solum esse sapientem; F IV, 7. ὅτι μόνος ὁ σοφὸς πλούσιος || [quod solus sapiens dives] ||; P VI.

vir: qui (Themistocles) cum consuleretur, utrum bono viro pauperi an minus probato diviti filiam collocaret; O II, 71.

B. adrogantia: cedentibus ignavis et inbecillis et adrogantiae divitum succumbentibus; R I, 48.

divexo, herumzerren: »neu relliquias semiesas sireis || semi assi reis, quaeso meas sieris || denudatis ossibus per terram sanie delibutas foede divexarier;« T I, 106.

divido, trennen, teilen, scheiden, einteilen, verteilen: 1, 1, a, α. doceo de: nihil de dividendo ac partiendo (Epicurus) docet; F I, 22.

β. in: vitiosum est .. in dividendo partem in genere numerare; F II, 26. cum praeterire aliquid maxumum vitium in dividendo sit; O I, 10.

b. verbal: divisit ineleganter; duo enim genera quae erant, fecit tria. hoc est non dividere, sed frangere; F II, 26.

2. alqs: dividunt .. in partes, et eas quidem magnas, primum in sensus, deinde in ea, quae ducuntur a sensibus; A II, 42. sicut facit re, neque tamen dividit verbis; F II, 20. hic si definire, si dividere didicisset; F II, 30. f. I, 1, b.

II. acc. c. inf.: ut Epicurus, qui ita dividit: ... naturam esse ..; N II, 82.

III. alqd: ea .. ab iis in naturam et || in || mores dividebantur; A I, 20. quae (partes) infinite secari ac dividi possint, cum sit nihil omnino in rerum natura minimum, quod dividi nequeat; A I, 27. ut facile ... omnia ... in reliquum corpus dividantur; N II, 136. terrenum omne dividitur; N III, 31.

aëra: necesse est ... ab iis (duobus generibus) perrumpatur et dividatur crassus hic et concretus aër; T I, 42.

agrum: f. **ager,** II, 1. divido (3 St.) S. 110, b.

animal: si omne animal secari ac dividi potest; N III, 29.

animum: (animus) nec secerni nec dividi nec discerpi nec distrahi potest; T I, 71. qui animum in duas partes dividunt, alteram rationis participem faciunt || [faciunt] ||, alteram expertem; T IV, 10. non posse eum (animum) dividi; C 78.

bona: „nolim", inquit (Piso), „mea bona, Gracche, tibi viritim dividere libeat"; T III, 48. diffidat necesse est, qui bona dividit tripertito; T V, 40.

caelum: necesse est (animus) ita feratur, ut penetret et dividat omne caelum hoc; T I, 43. caelum in sedecim partis diviserunt Etrusci; D II, 42. qui (orbes) caelum quasi medium dividunt et aspectum nostrum definiunt; D II, 92.

cibum: depulso .. de pectore et in omne corpus diviso et mitificato cibo; D II, 57.

coniunctionem: interiorem .. (coniunctionem) cum (deus) in sex partis divisisset; Ti 25.

disputationem: eam .. disputationem tris in partes nostri fere dividunt; N II, 75.

escas: eorum (dentium) adversi acuti morsu dividunt escas; N II, 134.

Europam: »Europam Libyamque rapax ubi dividit unda«; T I, 45. N III, 24.

Fibrenum: divisus (Fibrenus) aequaliter in duas partes latera haec adluit; L II, 6.

genera: vides, credo, ut Epicurus cupiditatum genera diviserit, non nimis fortasse subtiliter, utiliter tamen; T V, 93.

ignem: »unde ignis cluet mortalibus clam divisus;« T II, 23.

intervalla: quae intervalla item infinite dividi possint; A I, 27.

legem: nos legem bonam a mala nulla alia nisi naturae norma dividere possumus; L I, 44.

Libyam: f. Europam.

ludos: iam ludi publici quoniam sunt cavea circoque divisi; L II, 38.

membra: »membra .. articulatim dividit«; N III, 67.

momenta: quasi (quattuor corpora) partita habeant inter se ac divisa momenta; T I, 40.

naturam: de natura ... ita dicebant || docebant ||, ut eam dividerent in res duas; A I, 24. ecquid nos eodem modo rerum naturas persecare, aperire, dividere possumus? A II, 122. iidem .. diviserunt naturam hominis in animum et corpus; F IV, 16. in quos (locos) honesti naturam vimque divisimus; O I, 18.

orbes: in sphaera maximi orbes medii inter se dividuntur; Fa 15. 16. non et sunt in sphaera maximi orbes, et ii non medii inter se dividuntur; Fa 15.

partem: cum (anhelitus terrae) ... eius .. (nubis) tenuissimam quamque partem coeperint dividere atque disrumpere; D II, 44. f. alqd; A I, 27.

philosophiam: totam philosophiam tris in partis diviserunt; F IV, 4.

populum: mors Tiberii Gracchi et iam ante tota illius ratio tribunatus divisit populum unum in duas partis; R I, 31.

quaestionem: omnino dividunt nostri totam istam de dis inmortalibus quaestionem in partis quattuor; N II, 3. quoniam quattuor in partes totam quaestionem divisisti; N III, 20.

regna: ut essent ex fabulis tria regna divisa; N II, 66.

religionem: cum .. omnis populi Romani religio in sacra et in auspicia divisa sit; N III, 5.

rem: quod .. est definitioni adiunctum, ut res in partes dividatur; F IV, 8.

seniores: seniores .. a iunioribus divisit; R II, 39.

somnia: quo modo ... iidem voltis a dis inmortalibus hominibus dispertiri ac dividi somnia? N III, 93.

vineam: cum .. in quattuor partis vineam divisisset; D I, 31.

vim: f. naturam; O I, 18.

dividuus, teilbar: alqd: id .. (materiae genus) interiecit (deus) inter individuum atque id, quod dividuum esset in corpore; Ti 21.

animal: mortale .. omne animal et dissolubile et dividuum sit necesse est; N III, 29.

materia: quae (materia) in corporibus dividua gignitur; Ti 21.

divinatio, Ahnung, Eingebung, Weissagung: I. **Subject:** adiuvat: quid .. adiuvat divinatio? D II, 20.

admonet: f. est; D II, 21. — apparet: f. est; N II, 162. — debet: f. est; D II, 12.

est: nec .. divinationem, quam probatis, ullam esse arbitror; A II, 126. est .. profecto divinatio, quae multis locis, rebus, temporibus apparet cum [in] privatis tum maxume || in || publicis; N II, 162. philosophorum .. exquisita quaedam argumenta, cur esset vera divinatio, collecta sunt; e quibus ... Colophonius Xenophanes unus, qui deos esse diceret, divinationem funditus sustulit; reliqui vero omnes ... divinationem probaverunt, sed non uno modo; D I, 5. quod praetermissum est in illis libris, ... id est de divinatione, quae est earum rerum, quae fortuitae putantur, praedictio atque praesensio; D I, 9. ut et, si divinatio sit, di sint et, si di sint, sit divinatio; D I, 10. similis est haruspicum responsio omnisque opinabilis divinatio; coniectura enim nititur, ultra quam progredi non potest; D I, 24. esse ..

divinationem confitendum est; D I, 71. animi .. integri, non vitiosi est corporis || [corporis] || divinatio. quam quidem esse re vera hac Stoicorum ratione concluditur; D I, 81. 82. nec, si (di) dant vias (ad significationis || significationum; D II, 102 || scientiam), non est divinatio; est igitur divinatio; D I, 83. II, 102. altera divinatio est naturalis, ut ante dixi; quae physica disputandi subtilitate referenda est ad naturam deorum; D I, 110. haec somniantis est divinatio; D I, 115. equidem sic arbitror, etiamsi multa fallant eos, ... esse tamen divinationem; D I, 124. esse certe divinationem, idque esse omnibus confitendum; D I, 125. haec .. et quaedam eiusdem modi argumenta, cur sit divinatio, ducuntur a fato; D I, 128. ego ipse divinarem, qui esse divinationem nego; D II, 8. quod ... Carneades quaerere solebat, quarumnam rerum divinatio esset, earumne, quae sensibus perciperentur; D II, 9. quodsi nec earum rerum, quae subiectae sensibus sunt, ulla divinatio est nec earum, quae ..., quarum rerum sit, nihil prorsus intellego; nam aut omnium debet esse, aut aliqua ei materia danda est, in qua versari possit. sed nec omnium divinatio est, ut ratio docuit, nec locus nec materia invenitur, cui divinationem praeficere possimus. vide igitur, ne nulla sit divinatio; D II, 12. animadverti, Quinte, te caute ab iis rebus, quae sensibus aut artificiis perciperentur, abducere divinationem eamque ita definire: divinationem esse earum rerum praedictionem et praesensionem, quae essent fortuitae; D II, 13. talium .. rerum, quae in fortuna positae sunt, praesensio divinatio est; D II, 14. muta definitionem divinationis, quam dicebas praesensionem esse rerum fortuitarum; D II, 19. vultis .. omnia fato; nulla igitur est divinatio; D II, 20. ubi est .. ista divinatio Stoicorum? quae, si fato omnia fiunt, nihil nos admonere potest, ut cautiores simus; D II, 21. ita ne divinatio quidem (est), quoniam ea rerum futurarum est; D II, 21. si .. provideri nihil potest futurum esse eorum, quae casu fiunt, quia esse certa non possunt, divinatio nulla est; sin autem idcirco possunt provideri, quia certa sunt et fatalia, rursus divinatio nulla est; eam enim tu fortuitarum rerum esse dicebas; D II, 25. „si di sunt, est divinatio; sunt autem di; est ergo divinatio". multo est probabilius: „non est autem divinatio; non sunt ergo di". vide, quam temere committant, ut, si nulla sit divinatio, nulli sint di. divinatio enim perspicue tollitur, deos esse retinendum est; D II, 41. nec, si (di) dant vias, nulla est divinatio; D II, 106. extremum *est:* „est igitur divinatio." sit extremum, effectum tamen non est; D II, 106. „esse igitur divinationem confitendum est." festive et breviter; D II, 107. etiamsi divinationem tibi esse concessero, quod numquam faciam, .. tamen ..; D II, 131. si est divinatio, qualibusnam a perceptis artis proficiscitur? Fa 11. divinationem, quam Graeci *μαντικήν* appellant, esse sentio, et huius hanc ipsam partem, quae ..; L II, 32. non video, cur esse divinationem negem; L II, 32. vgl. II, 1. nego.

nititur: in qua (coniectura) nititur divinatio; D II, 55. f. est; D I, 24.

oritur: quid simile medicina ... et divinatio? quae unde oriatur, non intellego; N III, 15.

potest: f. est; D I, 24. II, 12. 21.

prodest: si omnia fato, quid mihi divinatio prodest? D II, 20.

proficiscitur: f. est; Fa 11.

progreditur: f. est; D I, 24.

versatur: versari quandam inter homines divinationem, quam Graeci *μαντικήν* appellant, id est praesensionem et scientiam rerum futurarum; D I, 1. f. est; D II, 21.

videtur: ubi ergo avium divinatio? quae ... ad urbanas *res* || ab urbanis || retenta videtur, a bellicis esse sublata; D II, 77.

ohne Verb: unde porro ista divinatio; N III, 14. f. oritur. videtur.

II. nach Verben: 1. abduco: f. I. est; D II, 13.

accipio: quod idem facis in divinatione, quam et cernimus ipsi et audimus et legimus et a patribus accepimus; D I, 86.

adhibeo: ad nullam .. earum rerum, quae sensu accipiuntur, divinatio adhibetur. atqui ne in iis quidem rebus, quae arte tractantur, divinatione opus est; D II, 9.

appello: f. I. est; L II, 32. versatur.

audio, cerno: f. accipio.

confirmo: item .., si sine divinatione non potest officium et munus divinationis exstare, potest autem quis, cum divinationem habeat, errare aliquando nec vera cernere, satis est ad confirmandam divinationem semel aliquid esse ita divinatum, ut nihil fortuito cecidisse videatur; D I, 71. cum quis ..., ita esse .., nihil ut; D II, 107.

contineo: furoris divinationem Sibyllinis maxime versibus contineri arbitrati; D I, 4.

definio: Chrysippus .. divinationem definit his verbis: vim cognoscentem et videntem et explicantem signa, quae a dis hominibus portendantur; officium autem esse eius praenoscere, dei erga homines mente qua sint quidque significent; D II, 130. f. I. est; D II, 13.

dico: sequitur *μαντική* vestra, quae Latine divinatio dicitur, qua tanta inbueremur superstitione, si vos audire vellemus, ut haruspices ... essent colendi; N I, 55. ad quas (notas) adhibita memoria et diligentia et monumentis superiorum efficitur ea divinatio, quae artificiosa dicitur extorum, fulgorum, ostentorum signorumque caelestium; D I, 127. qua (fortuna) sublata qui locus est divinationi? quae a te fortuitarum rerum est dicta praesensio; D II, 19.

do: quibus naturalis divinatio data est; D I, 127.

duco: duxisti .. divinationem omnem a tribus rebus, a deo, a fato, a natura; D II, 27.

efficio: f. dico; D I, 127.

explodo: explodatur .. haec quoque somniorum divinatio pariter cum ceteris; D II, 148.

habeo: qui (cygni) non sine causa Apollini dicati sint, sed quod ab eo divinationem habere videantur, qua providentes, quid in morte boni sit, cum cantu et voluptate moriantur; T I, 73. f. confirmo.

impertio: illius (Epicuri) .. deus nihil habens nec sui nec alieni negotii non potest hominibus divinationem inpertire; vester autem deus potest non inpertire, ut nihilo minus mundum regat et hominibus consulat; D II, 40.

lego: f. accipio.

nego: quasi ego artem aliquam istorum esse negem! divinationem nego; D II, 45. quis negat augurum disciplinam esse? divinationem nego; D II, 74.

praeficio: f. I. est; D II, 12.

probo: cum sint, qui omnino nullam divinationem probent; D I, 113. ego ... levitate, vanitate, malitia exclusa || exclusam || divinationem probo; D I, 132. f. est; A II, 126. D I, 5.

refero: f. I. est; D I, 110.

retineo: f. I. videtur.

tollo: hic (Epicurus) circumitione quadam deos tollens recte non dubitat divinationem tollere; D II, 40. hac extispicum divinatione sublata omnis

haruspicina sublata est; D II, 42. f. I. est; D I, 5. II, 41. videtur.
tribuo: ut sint di, potest fieri, ut nulla ab iis divinatio generi humano tributa sit; D I, 10.
voco: nullam eorum divinationem voco, ne illam quidem, qua ab Anaximandro physico moniti Lacedaemonii sunt, ut ..; D I, 112. quae est .. aut ubi versatur fortuitarum rerum praesensio, quam divinationem vocas? D II, 14.
2. do: f. I. est; D II, 12.
sum: f. I. dico; D II, 19.
3. opus est: f. I. adhibeo.
utor: non .. credo nullo percepto .... eos (artifices), qui divinatione utantur, futura praedicere; Fa 11.
4. accedo ad: quorum omnium interpretes, ut grammatici poëtarum, proxime ad eorum, quos interpretantur, divinationem || divinitatem || videntur accedere; D I, 34.
dico de: ut de naturali divinatione dicam; D I, 37. haec habui, .. de divinatione quae dicerem; D I, 131.
differo a: in quibus animi partibus ... inest coniectura consequentium non multum a divinatione differens; F II, 113.
disputo de: quae a me disputantur de divinatione; D I, 22.
dissero de: cum de divinatione Quintus frater ea disseruisset; D II, 8.
duco a: si Stoicis ... consentaneum est huius modi oracla ceteraque, quae a divinatione ducuntur, conprobare; Fa 33.
iudico de: nobismet ipsis quaerentibus, quid sit de divinatione iudicandum; D I, 7.
praetermitto de: f. I. est; D I, 9.
respondeo pro: pro omni .. divinatione idem ... respondebo; D I, 16.
scribo de: de divinatione ingressi sumus his libris scribere; D II, 3.
sentio de: aveo audire, de divinatione quid sentias; D I, 11.
venio ad: de quibus (oraclis) tum dicemus, cum ad naturalem divinationem venerimus; D II, 70.
III. **nach Adjectiv und Adverb**: 1. similis: quae quamquam ex alio genere sunt, tamen divinationi sunt similiora; D I, 13.
2. pariter cum: f. II, 1. explodo.
IV. **nach Substantiven**: 1. ars: quas (res) diuturnus usus ita notavit, ut artem divinationis efficeret; N II, 166.
auctor: ipse ille divinationis auctor numquam illa dicet facta fortuito; D II, 61.
causa: quod difficile dictu videtur, quae cuiusque divinationis ratio, quae causa sit; D I, 85. fore ut premerere, cum ex te causas unius cuiusque divinationis exquirerem; D II, 46.
coniecturae: fiunt certae || certe || divinationum coniecturae a peritis; D I, 78.
definitio: f. I, 1. est; D II, 19.
genus: nec unum genus est divinationis publice privatimque celebratum. nam ... noster (populus) quam multa genera conplexus est! D I, 3. ne genus esset ullum divinationis, quod neglectum ab iis videretur; D I, 3. Dicaearchus Peripateticus cetera divinationis genera sustulit, somniorum et furoris reliquit, Cratippus ... reliqua divinationis genera reiecit; D I, 5. quod esse clara et perspicua divinationis genera iudico; D I, 10. iis .. adsentior, qui duo genera divinationum esse dixerunt, unum, quod particeps esset artis, alterum, quod arte careret; D I, 34. hanc .. rationem naturae difficile est fortasse traducere ad id genus divinationis, quod ex arte profectum dicimus; D I, 130. artificiosa || artificiosae || divinationis illa fere genera ponebas: extispicum eorumque, qui ..., tum augurum eorumque, qui ..; D II, 26. hoc .. genus divinationis vita iam communis explosit; D II, 86. hoc divinationis genus omittamus; D II, 87.
munus, officium: f. II, 1. confirmo. definio.
opinio: ius augurum || augurium ||, etsi divinationis opinione principio constitutum sit, tamen ..; D II, 75.
oportunitas: mihi .. videntur e locis quoque ipsis ... divinationum oportunitates esse ductae; D I, 93.
pars: f. I. est; L II, 32.
ratio: ea .. divinationum ratio ne in barbaris quidem gentibus neglecta est; D I, 90. quae tolluntur omnia, si vis et natura fati ex divinationis ratione firmabitur; Fa 11. f. causa; D I, 85.
2. libri de: quod .. in aliis libris feci, ... itemque in iis, quos de divinatione edidi, ut ... explicaretur ..; Fa 1.
res de: maximae res tacitae praeterierunt, de divinatione, de fato; N III, 19.
sententia de: qui (Chrysippus) totam de divinatione duobus libris explicavit sententiam; D I, 6. etiam mea sponte nimis superstitiosam de divinatione Stoicorum sententiam iudicabam; D II, 100.
V. **Umstand**: 1. imbui: f. II, 1. dico; N I, 55.
moneri: f. II, 1. voco; D I, 112.
providere: f. II, 1. habeo.
2. in: quid mirum .., si in auspiciis et in omni divinatione inbecilli animi superstitiosa ista concipiant? D II, 81. si quis semel aliquid in divinatione dispexerit || dixerit, al. ||; D II, 108. f. II, 1. accipio.
sine: id .. sine divinatione coniectura (haruspices) poterant dicere; D II, 75. f. II, 1. confirmo.

divine, durch göttliche Eingebung, herrlich, vortrefflich: appello: divine .. Plato „escam malorum“ appellat voluptatem; C 44.
complector, vito: qui potuit .. divinius et utilitates conplecti maritimas Romulus et vitia vitare quam quod ..? R II, 10.
praedico, praesentio: non modo plura, sed etiam pauciora divine praesensa et praedicta reperiri; D I, 124.

divinitas, Göttlichkeit, göttliches Wesen, göttliche Weisheit: I, 1. declaro: dormientium animi maxime declarant divinitatem suam; C 81.
do: qui (Alcmaeo) soli et lunae reliquisque sideribus animoque praeterea divinitatem dedit; N I, 27.
perspicio: f. tribuo; N II, 39.
tribuo: modo .. (Aristoteles) menti tribuit omnem divinitatem, modo ..; N I, 33. errantibus etiam stellis divinitatem (Ponticus Heraclides) tribuit; N I, 34. (Cleanthes) divinitatem omnem tribuit astris; N I, 37. hac mundi divinitate perspecta tribuenda est sideribus eadem divinitas; N II, 39.
2. accedo ad: f. **divinatio,** II, 4. accedo ad.
adripio, excipio ex: naturale (genus divinandi), quod animus arriperet aut exciperet extrinsecus ex divinitate; D II, 26.
II. praeditus: censet imagines divinitate praeditas inesse in universitate rerum; N I, 120.
III. auctores: placet .. humanitatis expertis habere divinitatis auctores? D II, 80.
IV, 1. cerni: hac .. mentis .. ipsius divinitate ... cerni, quae sint futura; D II, 119.
moveri: sequitur .., ut (sidera) ipsa sua sponte, suo sensu ac divinitate moveantur; N II, 43.

divinitus, durch göttliche Fügung, Eingebung, herrlich: constituo: cum ... equitum pedituraque discriptio, tota res militaris divinitus esset constituta; T IV, 1.

facio: quae .. (sortes) ductae ut in rem apte cadant, fieri credo posse divinitus; D I, 34. quid est, cur divinitus ea potius quam casu facta esse dicamus? D II, 67.

includo: inest .. in animis praesagitio extrinsecus iniecta atque inclusa divinitus; D I, 66.

divino, ahnen, erraten, voraussehen, in die Zukunft schauen, weissagen: I, 1, a. disciplina: solus .. (App. Claudius augur) multorum annorum memoria non decantandi augurii, sed divinandi tenuit disciplinam; D I, 105.

genus: sic existimo, si sint ea genera divinandi vera, de quibus accepimus quaeque colimus, esse deos, vicissimque, si di sint, esse qui divinent; D I, 9. duo sunt .. divinandi genera, quorum alterum artis est, alterum naturae; D I, 11. ea genera divinandi, ut supra dixi, non naturalia, sed artificiosa dicuntur; D I, 72. nec .. quicquam aliud adfertur, cur ea, quae dico, divinandi genera nulla sint, nisi quod ..; D I, 85. in optuma quaque re publica plurimum auspicia et reliqua divinandi genera valuisse; D I, 95. duo .. genera divinandi esse dicebas, unum artificiosum, alterum naturale; artificiosum constare partim ex coniectura, partim ex observatione diuturna; naturale, quod animus arriperet aut exciperet extrinsecus ex divinitate; D II, 26. restant duo divinandi genera, quae habere dicimur a natura, non ab arte, vaticinandi et somniandi; D II, 100. non ignoro ... te semper ita sensisse, ut de ceteris divinandi generibus dubitares; D II, 101. aut ea quoque genera divinandi sunt, quae tu rectissume inprobas, aut ..; D II, 109.

ratio: primum mihi videtur ... a deo, ... deinde a fato, deinde a natura vis omnis divinandi ratioque repetenda; D I, 125.

vis: nec .. (Panaetius) ausus est negare vim esse divinandi, sed dubitare se dixit; D I, 6. is, etiam cum peccet, tamen existumandus sit habere vim divinandi; D II, 108. s. ratio.

b. verbal: ut .. sapere, sic divinare regale ducebant || ducebatur ||; D I, 89. nihil .. illis profuisset divinare; D II, 24.

2. alqs: divinare .. morientes illo etiam exemplo confirmat Posidonius, quod adfert; D I, 64. Priamus nonne et Helenum .. et Cassandram .. divinantes habebat, alterum auguriis, alteram mentis incitatione et permotione divina? D I, 89. qui aut arte aut coniectura divinare videantur; D I, 124. non est .., ut mirandum sit ea praesentiri a divinantibus, quae nusquam sint; D I, 128. ego ipse divinarem, qui esse divinationem nego; D II, 8. num censes eos, qui divinare dicuntur, posse respondere, sol maiorne quam terra sit? D II, 10. ne illa quidem divinantis esse dicebas; D II, 14. ita relinquitur, ut ea fortuita divinari possint, quae nulla nec arte nec sapientia provideri possunt, ut, si quis M. Marcellum illum ... multis annis ante dixisset naufragio esse periturum, divinasset profecto; D II, 14. quod .. is, qui divinat, praedicit, id vero futurum est; D II, 20. cum mihi quaedam casu viderentur sic evenire, ut praedicta essent a divinantibus; D II, 48. s. 1, a. genus; D I, 9.

alqd: est profecto quiddam etiam in barbaris gentibus praesentiens atque divinans; D I, 47.

animus: nec .. umquam animus hominis naturaliter divinat, nisi cum .. solutus est; D I, 113.

deus: cui (deo) reliqui di concessissent, ut praeter ceteros divinaret; T I, 114.

disciplina: quom ... alteri disciplina vestra quasi divinare || divinari || videatur || videantur || posse; L II, 32.

magi: in Persis augurantur et divinant magi; D I, 90.

II. accus. c. infin.: si (Caesar) divinasset fore ut in eo senatu ... trucidatus .. iaceret; D II, 23. ut mihi iam tum divinasse ille videatur .. urbem ... esse .. praebituram; R II, 10. cuius (Q. Maximi) sermone ita tum cupide fruebar, quasi iam divinarem, id quod evenit, ... fore ... neminem; C 12.

III. alqd: satis est ad confirmandam divinationem semel aliquid esse ita divinatum, ut nihil fortuito cecidisse videatur; D I, 71. ita esse ..., nihil ut ..; D II, 107. permulta conlecta sunt ab Antipatro, quae mirabiliter a Socrate divinata sunt; D I, 123. quae a dialecticis aut a physicis tractantur, num quid eorum divinari potest? D II, 11. cum illi ipsi, qui ea (somnia) vident, nihil divinent; D II, 147. s. I, 2. alqs; D II, 14.

divinus, die Götter betreffend, göttlich, herrlich, erhaben, gottbegeistert, weissagend, Wahrsager, Seher: alqs und masc.: quem .. (Platonem Panaetius) omnibus locis divinum, quem sapientissimum, quem sanctissimum, quem Homerum philosophorum appellat; T I, 79. cum plurimis de rebus divini isti mentiantur; N III, 14. quos prudentes possumus dicere, id est providentes, divinos nullo modo possumus, non plus quam Milesium Thalem; D I, 111. ne Phereeydes quidem ... potius divinus habebitur quam physicus, quod ..; D I, 112. non .. sunt ii aut scientia aut arte divini; D I, 132. num nescio qui ille divinus, si oculis captus sit, ut Tiresias fuit, possit, quae alba sint, quae nigra, dicere aut, si surdus sit, varietates vocum aut modos noscere? D II, 9. nec haec, qui divini habentur, profitentur se esse dicturos; D II, 10. quod quisquam divinorum aut respondere soleat aut consuli, quid bonum sit; D II, 10. haec quoque dialectici dicent, non divini; D II, 11. ad sapientes haec, non ad divinos referri solent; D II, 11. quae .. praesentiri ... possunt, ea non divinis tribuenda putas, sed peritis; D II, 14. Stoici .. qui negant quemquam nisi sapientem divinum esse posse; D II, 129. vide .., ne ... neminem .. divinum reperire possimus; D II, 131. hoc loco Chrysippus aestuans falli sperat Chaldaeos ceterosque divinos, neque eos usuros esse coniunctionibus || conexionibus ||, ut ita sua percepta pronuntient: „si quis" ..., sed potius ita dicant: „non .. natus est ..;" Fa 15.

alqd und neutr.: quas (species) mirifice Plato erat amplexatus, ut in iis quiddam divinum esse diceret; A I, 33. in quibus (animis) doctissimi illi veteres inesse quiddam caeleste et divinum putaverunt; F II, 114. quid .. possumus hoc agere divinius? F III, 16. quid est virtute divinius? F III, 76. cum a sensibus profecti (philosophi) maiora quaedam et diviniora vidissent; F IV, 42. qua (ratione) nihil est in homine divinius; F V, 38. hunc (animum) .. nosse nisi divinum esset; T I, 52. quae declarant inesse in animis hominum divina quaedam; T I, 56. Homerus .. humana ad deos transferebat; divina mallem ad nos. quae autem divina? vigere, sapere, invenire, meminisse; T I, 65. quae sola divina sunt; T I, 66. illud ... caeleste et divinum ob eamque rem aeternum sit necesse est; T I, 66. fr IX, 10. haec magna, haec divina, haec sempiterna sunt; T I, 67. (Cleanthes) nihil ratione censet esse divinius; N I, 37. esse .. divinius, quod ipsum ex se sua sponte

moveatur, quam quod pulsu agitetur alieno; N II, 32. vide .., si omnis motus omniaque, quae certis temporibus ordinem suum conservant, divina dicimus, ne tertianas quoque febres et quartanas divinas esse dicendum sit; N III, 24. quid hoc somnio dici potest divinius? D I, 58. dixisse te nihil illo Atinati somnio fieri posse divinius; D I, 59. Aristoteles .. eos etiam, qui ... melancholici dicerentur, censebat habere aliquid in animis praesagiens atque divinum; D I, 81. quid est illo auspicio divinius, quod apud te in Mario est? D I, 106. esse divinum quiddam, quod (Socrates) δαιμόνιον appellat, cui semper ipse paruerit numquam impellenti, saepe revocanti; D I, 122. illud tamen eius philosophi magnificum ac paene divinum, quod ... aequissimo animo se dixit mori; D I, 124. id ipsum habet aliquid divini, quae cuique hostia obtingat; D II, 38. hoc auspicium divini quicquam habere potest, quod sit coactum et expressum? D II, 73. quae vetustas est, quae vim divinam conficere possit? quid tam divinum autem quam adflatus e terra mentem ita movens, ut ..? D II, 117. despicientem omnia humana et inferiora sapientia ducentem nihil umquam nisi sempiternum et divinum animo volutare; R I, 28. quid est .. non dicam in homine, sed in omni caelo atque terra ratione divinius? L I, 22. aliquid se habere sentiet divinum; L I, 59. quom (animus), ... quid divinum aeternumque sit, viderit; L I, 61. mihi quom multa eximia divinaque videntur Athenae tuae peperisse atque in vitam hominum attulisse, tum nihil melius ..; L II, 36. qua (mente) nihil homini dedit deus ipse divinius; O III, 44. nihil .. altum, nihil magnificum ac divinum suspicere possunt, qui ..; Lae 32. quo (animo) nihil est praestantius neque divinius; P 14. quae sola divina sunt; fr IX, 10. ſ. res; T IV, 57.

actio: haec oratio non modo deos spoliat motu et actione divina, sed etiam homines inertis efficit; N I, 102.

adflatus: nemo .. vir magnus sine aliquo adflatu divino umquam fuit; N II, 167. quae (oracla) instinctu divino adflatuque funduntur; D I, 34. quae (vis terrae) mentem Pythiae divino adflatu concitabat; D I, 38.

animal: ad procreandi voluptatem hoc divinum animal ortum esse voluerunt; F II, 40.

animantes: animantium genera .., quorum unum divinum atque caeleste, alterum pinnigerum et aërium, tertium *aquatile*, terrestre quartum .... dedit autem divinis duo genera motus; Ti 35. 36.

animatio: divinae animationis maxime speciem faciebat ex igne; Ti 35.

animus: certe et || nec || deum ipsum et || nec || divinum animum corpore liberatum cogitatione complecti possumus; T I, 51. sive anima sive ignis sit || est || animus, eum iurarem esse divinum; T I, 60. animus ... divinus est; T I, 65. animos praeclarorum hominum ... divinos esse et aeternos; N III, 12. adpropinquante morte (animus) multo est divinior; D I, 63. ex quo intellegitur esse extra divinum animum, humanus unde ducatur; D I, 70. cum .. omnia completa et referta sint aeterno sensu et mente divina, necesse est cognatione || cognitione, contagione || divinorum animorum animos humanos commoveri; D I, 110. divinos animos censent esse nostros; D II, 119. lex .. indicat omnium quidem animos inmortalis esse, sed fortium bonorumque divinos; L II, 27. animos hominum esse divinos; Lae 13. in eo (corpore) influente atque effluente animi divini ambitus inligabant; Ti 47. si ... aeternos animos ac divinos habemus; fr V, 97.

ars: haruspicum ars nonne divina? N II, 12.

artificium: cum artificium effingitis fabricamque divinam; N I, 47.

beneficentia: fuit .. divina beneficentia || beneficientia || dignius ... clariora visa dare vigilanti quam obscuriora per somnum. quod quoniam non fit, somnia divina putanda non sunt; D II, 126.

beneficium: quam (rationem) vos divino beneficio homini solum tributam dicitis; N III, 66.

bonitas: id non sine divina bonitate erga homines fieri arbitrabantur; N II, 60.

bona: dum ... alia .. illa divina (bona) longe lateque se pandant; T V, 76. qui (vir) ista putat humana, sua bona divina iudicat; R III, 40. magnis illi et divinis bonis hanc licentiam assequebantur; O I, 148.

causa: sive ... maior aliqua causa atque divinior hanc vim ingenuit, sive ..; F V, 33.

coetus: o praeclarum diem, cum in illud divinum animorum concilium coetumque proficiscar! C 84.

cognitio: nisi caelestium divina cognitio nomen eorum ad errorem fabulae traduxisset; T V, 8.

concilium: ſ. coetus.

conscientia: si mihi eripuisses divinam animi mei conscientiam || constantiam || meis curis ... stare ... rem publicam; P 29.

consilium: ne exaedificatum quidem hunc mundum divino consilio existimo; A II, 126. mente consilioque divino omnia in hoc mundo ... administrari; N II, 132.

constantia: ſ. conscientia.

cura: rationem, consilium, prudentiam qui non divina cura perfecta esse perspicit; N II, 147.

delectatio: huic discendi quaerendique divinae delectationi toto se animo dedissent? T V, 115.

domina: domina rerum, ... eloquendi vis, quam est praeclara quamque divina! N II, 148.

domus: inesse aliquem non solum habitatorem in hac caelesti ac divina domo, sed etiam rectorem; N II, 90.

donum: ut donum hoc divinum rationis et consilii ad fraudem hominibus ... impertitum esse videatur; N III, 75. divinissima .. dona aves et formae ab uno pictore uno absolutae die; L II, 45. huic divino muneri ac dono nihil tam esse inimicum quam voluptatem; C 40.

exordium: sese .. ipse versans (animus) divinum sempiternae sapientisque vitae induxit exordium; Ti 26.

fabrica: ſ. artificium.

febres: ſ. alqd; N III, 24.

figura: in quo (orbe) neque figuram divinam neque sensum quisquam suspicari potest; N I, 28.

forma: quod, quoniam rebus omnibus excellat natura divina, forma quoque esse pulcherrima debeat; N I, 76. non .. illorum (deorum) humana forma, sed nostra divina dicenda est; N I, 90.

furor: si aut furore divino incitatus animus aut somno relaxatus solute moveatur ac libere; D II, 100. quid .. habet auctoritatis furor iste, quem divinum vocatis, ut ... is, qui humanos sensus amiserit, divinos adsecutus sit? D II, 110.

genus: bene meriti de rebus communibus ut genere etiam putarentur, non solum ingenio esse divino; R II, 4. hunc ex maxime raro genere hominum iudicare debemus et paene divino; Lac 64. divini generis appellentur; Ti 41. ſ. animantes.

haruspices: at haruspices divini; D II, 74.

impetus: horum sunt auguria non divini impetus, sed rationis humanae; D I, 111.

incitatio: ſ. permotio.

inflatus: quae (vis et natura) ... aliquo instinctu inflatuque divino futura praenuntiat; D I, 12.

ingenium: sit ingenio divinu; A II, 117. si ad eorum (civium) cognitionem divina illa ingenia transferrem; F I, 7. ne in sphaera quidem eosdem motus Archimedes sine divino ingenio potuisset imitari; T I, 63. singulari vir ingenio Aristoteles et paene divino ipsene errat? D I, 53. ſ. genus; R II, 2.

instinctus: cum a corpore animus abstractus divino instinctu concitatur; D I, 66. ſ. adflatus; D I, 34. inflatus.

inventa: ut (Persaeus) ne hoc quidem diceret, illa inventa esse deorum, sed ipsa divina; N I, 38.

iura: qui (C. Caesar) omnia iura divina et humana pervertit; O I, 26.

lex: Zeno ... naturalem legem divinam esse censet; N I, 36. quae (naturae ratio) est lex divina et humana; O III, 23.

memoria: habuit .. divinam quandam memoriam rerum; A II, 2.

mens: eas (particulas) primum confusas, postea in ordinem adductas mente divina; A II, 118. divina mente atque natura mundum universum atque eius maximas partis admiuistrari; F IV, 12. humanus .. animus decerptus ex mente divina; T V, 38. ut ipsa se mens agnoscat coniunctamque eum divina mente se sentiat; T V, 70. modo || tum || mundum, tum mentem divinam esse (Ponticus Heraclides) putat; N I, 34. quod (opus) effectum divina mente videatur; N I, 100. esse aliquam mentem, et eam quidem acriorem et divinam; N II, 18. in his (stellis) vim et mentem esse divinam; N II, 55. efficitur omnia regi divina mente atque prudentia; N II, 80. casune ipse (mundus) sit effectus aut necessitate aliqua an ratione ac mente divina; N II, 88. si mens voluntasque divina idcirco consuluit hominibus, quod ..; N III, 70. audit .. mens divina etiam de singulis; N III, 93. »mente .. divina (Iuppiter) caelum terrasque petessit«; D I, 17. »omnia iam cernes divina mente notata«; D I, 17. eadem .. efficit in avibus divina mens, ut ..; D I, 120. (stellae) divinis animatae mentibus; R VI, 15. parent .. huic caelesti discriptioni || descr. || mentique divinae et praepotenti deo; L I, 23. neque .. esse mens divina sine ratione potest, nec ratio divina non hanc vim in rectis pravisque sanciendis habet; L II, 10. orta .. (ratio) est simul cum mente divina; L II, 10. ut illa divina mens summa lex est, item ..; L II, 11. Pythagoreos ... numquam dubitasse, quin ex universa mente divina delibatos animus haberemus; C 78. ratione .. et mente divina ad originem temporis curriculum inventum est solis et lunae; Ti 29. ut interdum veteres illi sive vates sive in sacris initiisque tradendis divinae mentis interpretes ... aliquid vidisse videantur; fr V, 95. ſ. animus; D I, 110. consilium; N II, 132.

moderatio: mundi divina [in homines] moderatio profecto nulla est; N III, 85.

motus: ſ. alqd; N III, 24.

mundus: ſ. mens; N I, 34.

munus: quod (genus humanum) sparsum in terras ... divino auctum sit animorum munere; L I, 24. ſ. donum; C 40.

natura: omnes .. esse vim et naturam divinam arbitrantur; T I, 30. quattuor .. naturas, ex quibus omnia constare censet, (Empedocles) divinas esse vult; N I, 29. quae sola divina natura est; N I, 96. omnem .. vim mundi natura divina contineri (necesse est); N II, 30. cuius (Iridis) si divina natura est, quid facies nubibus? N III, 51. ut aurum et argentum, aes, ferrum frustra natura divina genuisset, nisi ..; D I, 116. est .. animus ... depressus ... in terram, locum divinae naturae aeternitatique contrarium; C 77. ſ. forma; N I, 76. mens; F IV, 12.

numen: quis .. potest ... non et dies et noctes divinum numen horrere? A II, 121. ut neque divinum numen horreat nec ..; F I, 41. »Graecia quam (cladem) Troiae divino numine vexit;« F V, 49. cum omnes naturae numini divino ... parerent, N I, 22. »hanc (Iovis satellitem) ubi ... conspexit Marius, divini numinis augur«; D I, 106.

opus: (venae, arteriae) vim quandam incredibilem artificiosi operis divinique testantur; N II, 138.

pars: quae (pars) in nobis divina ducenda est; F V, 57.

permotio: Priamus nonne et Helenum .. et Cassandram .. divinantes habebat, alterum auguriis, alteram mentis incitatione et permotione divina? D I, 89.

poena: »periurii poena divina exitium, humana dedecus«; L II, 22. non .. recte existimamus, quae poena divina sit; L II, 43. duplicem poenam esse || esse puenam || divinam; L II, 44.

poëta: adiungamus philosophis doctissimum hominem, poëtam quidem divinum, Sophoclem; D I, 54.

praedictio: quis rex umquam fuit, quis populus, qui non uteretur praedictione divina? D I, 95.

praedicta: si ista conprobabis divina praedicta; Fa 13.

praesagitio: cum uterer, qua soleo, praesagitione divina; D I, 123.

praesensio: quid, si etiam ratio exstat artificiosae praesensionis facilis, divinae autem paulo obscurior? D I, 109.

praestantia: propter virtutis caelestem quandam et divinam tantamque praestantiam, ut ..; F V, 95. quo maior est in eis (animis) praestantia et divinior, eo maiore indigent diligentia; T IV, 58.

principatus: modo .. (Theophrastus) menti divinum tribuit principatum, modo caelo; N I, 35.

progenies: quae (antiquitas) quo propius aberat ab ortu et divina progenie, hoc melius ..; T I, 26.

providentia: quo (statu ea) cohaerero nullo modo potuerint nisi sensu moderante divinaque providentia; N II, 87. quas (res) divina providentia dicimus constitutas; N II, 98. eius (materiae) .. universae fictricem et moderatricem divinam esse providentiam; N III, 92. non est probabile eam materiam rerum ... esse divina providentia effectam; N fr. 2. isti providentiae divinae materiam praesto esse oportuit; N fr. 2. hunc mundum animal esse, idque intellegens et divina providentia constitutum; Ti 10.

prudentia: ſ. mens; N II, 80.

ratio: dubitamus, quin ea non solum ratione fiant, sed etiam excellenti divinaque ratione? N II, 97. nemo cunctam intuens terram de divina ratione dubitaret; N II, 99. ea (συμπάθεια), quo sua sponte maior est, eo minus divina ratione fieri existimanda est; N III, 28. nisi et virtutis et vitiorum sine ulla divina ratione grave ipsius conscientiae pondus esset; N III, 85. ſ. mens; N II, 88. L II, 10. Ti 29.

res: tu omnium divinarum humanarumque rerum nomina, genera, officia, causas aperuisti; A I, 9. adhibita .. divinarum humanarumque rerum scientia; F II, 37. sapientiam esse rerum divinarum et humanarum scientiam cognitionemque, quae cuiusque rei causa sit. ex quo efficitur, ut divina imitetur, humana omnia inferiora virtute ducat; T IV, 57. quae (sapientia) divinarum humanarumque rerum ... cognitione hoc .. nomen

... adaequebatur; T V, 7. cui (Nationi) ... rem divinam facere solemne; N III, 47. in quo (loco) iudicandum est, quantum anspiciis rebusque divinis religionique tribuamus; D I, 7. cum .. eodem tempore apud Lebadiam Trophonio res divina fieret; D I, 74. rebus .. divinis, quae publice fierent, ut „FAVERENT LINGUIS", imperabatur; D I, 102. qui ... ad divinarum rerum cognitionem cura omni studioque rapiantur; D I, 111. addunt (haruspices) ad extremum omnia levius casura rebus divinis procuratis; si enim nihil fit extra fatum, nihil levari re divina potest; D II, 25. tum maxime et pietatem et religionem versari in animis, quom rebus divinis operam daremus; L II, 26. illa .. sapientia ... rerum est divinarum et humanarum scientia; O I, 153. sapientia .. est ... rerum divinarum et humanarum causarumque, quibus eae res continentur, scientia; O II, 5. est .. amicitia nihil aliud nisi omnium divinarum humanarumque rerum cum benivolentia et caritate consensio; Lae 20.

sacerdotes: Athenienses omnibus semper publicis consiliis divinos quosdam sacerdotes, quos μάντεις vocant, adhibuerunt; D I, 95.

sapientia: haec est illa praestans et divina sapientia; T III, 30.

sensus: quo modo .. caeli divinus ille sensus in celeritate tanta conservari potest? N I, 33. f. figura. furor; D II, 110.

sidera: quae (sidera) sunt animantia, eaque divina; Ti 36.

societas: vigilantes animi diiungunt .. se a societate divina vinclis corporis inpediti; D I, 110.

solium: virtutem in illo divino solio non longe a sapientia conlocare; R III, 12.

sollertia: negatis haec tam polite ... effici potuisse sine divina aliqua sollertia; A II, 120. quam (rem) vos effici negatis sine divina posse sollertia; N I, 53. ut in tantis discriptionibus divina sollertia appareat; N II, 110.

somnia: si ea (falsa somnia) quoque divina, quid inconstantius deo? D II, 127. f. beneficentia.

species: cuius (Xenocratis) in libris, qui sunt de natura deorum, nulla species divina describitur; N I, 34.

spiritus: nisi ea uno divino et continuato spiritu continerentur; N II, 19. quod negabas id accidere potuisse, nisi ea (natura) uno divino spiritu contineretur || continerentur ||; N III, 28.

studia: qui (homines) praestantibus ingeniis in vita humana divina studia coluerunt; R VI, 18. ut ista divina studia omittamus; C 24.

supplicium: quam multos divini supplicii metus a scelere revocarit; L II, 16.

vehiculum: ut procul divinum et novum vehiculum Argonautarum e monte conspexit; N II, 89.

vir: quae (controversia) mihi fuit cum avunculo tuo, divino ac singulari viro; F III, 6. quos (circumitus) prospicere inpendentis ... magni cuiusdam civis et divini paene est viri; R I, 45. sequar ... divinum illum virum; L III, 1.

virgula: quodsi omnia nobis ... quasi virgula divina, ut aiunt, suppeditarentur; O I, 158.

virtus: ut incredibilis quaedam et divina virtus exsisteret; R III, 4. illa divina virtus non statuas plumbo inhaerentes ... desiderat; R VI, 8.

vis: mihi .. ne haec quidem notiora et inlustriora carere vi divina videntur; T I, 64. prorsus haec divina mihi videtur vis; T I, 65. ex ... omni .. pulchritudine virtutis vim divinam mentis adgnoscito; T I, 70. qui (Strato) omnem vim divinam in natura sitam esse censet; N I, 35. rationem quandam per omnem naturam rerum pertinentem vi divina esse adfectam (Zeno) putat; N I, 36. ait .. (Chrysippus) vim divinam in ratione esse positam; N I, 39. quorum nihil tale est, ut in eo vis divina inesse videatur; N I, 40. quibus exterriti homines vim quandam esse caelestem et divinam suspicati sunt; N II, 14. illa concitatio declarat vim in animis esse divinam; D I, 80. hoc ... concesso, esse quandam vim divinam hominum vitam continentem; D I, 118. necesse est eam (vim) ... conformari quodam modo numine deorum vique divina; D II, 29. ad hostiam deligendam ducem esse vim quandam sentientem atque divinam; D II, 35. de vi loci agitur, neque solum naturali, sed etiam divina; D II, 117. aut .. divina vis quaedam consulens nobis somniorum significationes facit, aut ..; D II, 124. intellegendum est nullam vim esse divinam effectricem somniorum; D II, 124. f. alqd; D II, 117. domina. mens; N II, 55. natura; T I, 30.

visa: sin vera visa divina sunt, falsa autem et inania humana; D II, 127.

vita: sine corpore animo vigente divina vita est; L fr. 1.

voluntas: f. mens; N III, 70.

vox: »ibi ex oraclo voce divina edidit Apollo, puerum ... temperaret tollere«; D I, 42.

divisio, Teilung, Einteilung: I. est: duo placet esse Carneadi genera visorum, in uno hanc divisionem ..; A II, 99. quadripertita .. fuit divisio tua; N III, 6. alia divisio est officii; O I, 8. earum ... rerum, quae noceant et obsint, eadem divisio est; O II, 12.

sequitur: sequitur .. haec prima divisio; F III, 20. sequitur illa divisio, ut bonorum alia sint ..; F III, 55.

II, 1. adhibeo: Carneadia nobis adhibenda divisio est, qua noster Antiochus libenter uti solet; F V, 16.

propono: nunc ad reliquam partem propositae divisionis revertamur; O III, 6.

2. utor: f. 1. adhibeo.

3. dico contra, pertineo ad: ea pertinere ad superiorem divisionem, contra posteriorem nihil dici oportere; A II, 99.

III. pars: f. II, 1. propono.

IV, 1. finire: cupiditates non Epicuri divisione finiebat, sed sua satietate; F II, 64.

praetermitti: || in || hac divisione ... duo praetermissa sunt; O I, 10.

2. ex: ex divisione hoc secundum est; D II, 142. qui e divisione tripertita duas partes absolverit, huic necesse est restare tertiam; O III, 9.

in: quamquam in hac divisione rem ipsam prorsus probo, elegantiam desidero; F II, 27. quod (genus) in divisione Panaeti || Panaetii || tertium est; O III, 9. f. 1. praetermitti.

divitiae, Reichtum: I. 1. adiuvant: ne impediant divitiae, quo minus iuvetur, modo ne adiuvent; O II, 71.

continent: divitias .. Diogenes censet non eam modo vim habere, ut quasi duces sint ad voluptatem et ad valetudinem bonam, sed etiam uti ea contineant, non idem facere eas in virtute neque in ceteris artibus; F III, 49.

faciunt, habent: f. continent.

impediunt: f. adiuvant.

nascuntur: ex eisdem verborum praestigiis et regna nata vobis sunt et imperia et divitiae et tantae quidem, ut omnia, quae ubique sint, sapientis esse dicatis; F IV, 74.

permovent: vita mors, divitiae paupertas omnes homines vehementissime permovent; O II, 37.

pertinent: cetera .. pertinere ad id (summum bonum) putant aut adaugendum aut tenendum, ut divitias, ut opes; A I, 21.

sunt: cuius (naturae) divitias Epicurus parabiles esse docuit; F II, 90. naturales divitias dixit parabiles esse; F II, 91. ut etiam divitias bonum esse dicamus; F III, 49. cum divitiae non sint in bonis, nulla ars divitiis contineri potest; F III, 49. qui valetudinem, vires, divitias, gloriam, multa alia bona esse dicant, laudabilia non dicant; F IV, 49. bonum negas esse divitias, praepositum esse dicis; F IV, 73. dicebat plus tribui divitiis a Zenone, qui eas in praepositis poneret, quam ab Aristotele, qui bonum esse divitias fateretur, sed neque magnum bonum; F IV, 73. sint sane ista bona, quae putantur, honores, divitiae, voluptates, cetera: T IV, 66. divitias .. naturae esse parabiles; T V, 93. divitiae, nomen, opes vacuae consilio et vivendi atque aliis imperandi modo dedecoris plenae sunt et insolentis superbiae; R I, 51. comitas, iustitia, liberalitas (multo magis est secundum naturam) quam voluptas, quam vita, quam divitiae; O III, 24. divitiae (oportunae sunt), ut utare, opes, ut colare; Lae 22. quis ... dubitet, quin in virtute divitiae sint? P 48. f. continent.

videntur: roges .. Aristonem, bonane ei videantur haec: vacuitas doloris, divitiae, valetudo; neget; F IV, 69. quae .. videntur utilia, honores, divitiae, voluptates; O III, 43. num quis existat, cui voluptas, cui divitiae (propositae fuisse videantur)? P 12.

2. sum: singulorum .. facultates et copiae divitiae sunt civitatis; O III, 63. contentum .. suis rebus esse maximae sunt certissimaeque divitiae; P 51.

II, 1. amo: nihil .. est tam angusti animi ... quam amare divitias; O I, 68.

amplifico: sapientia iubet augere opes, amplificare divitias; R III, 24.

appello: quom ... divitias, valetudinem, pulchritudinem commodas res appellet, non bonas; L I, 55.

contemno: inducant animum illa, quorum splendore capiuntur, vires, valetudinem, pulchritudinem, divitias, honores, opes contemnere; T V, 30.

desidero: cur .. divitiae desiderentur? T V, 102.

despicio: multi divitias despiciunt; Lae 86.

dico: quid .. interest, divitias, opes, valetudinem bona dicas anne praeposita? F IV, 23.

do: da divitias, honores, imperia, opes, gloriam; T V, 45.

efficio: quid .. efficitur ...? divitiae, potestates, opes, honores; R III, 24.

expeto: expetuntur .. divitiae cum ad usus vitae necessarios, tum ad perfruendas voluptates; O I, 25.

guberno: honores, divitiae, opes eaque, quae sunt his contraria, in casu sita temporibus gubernantur; O I, 115.

habeo: quod ipsa natura divitias, quibus contenta sit, et parabiles et terminatas habet; F I, 46 (45). habere divitias, capere honores; T IV, 21. omitto divitias ⟨quas cum quivis quamvis indignus habere possit, in bonis non numero⟩; T V, 46.

nomino: ex maiore parte plerasque res nominari, ... ut valetudinem, ut divitias, ut honorem; T V, 22.

numero: in bonis numerabis amicos, liberos, propinquos, divitias, honores, opes; F V, 81. f. habeo; T V, 46.

obicio: huic tu viro quas divitias obicies? quae imperia? R III, 40.

omitto: f. habeo; F V, 46.

polliceor: »quibus divitias pollicentur, ab iis drachumam ipsi petunt. de his divitiis sibi deducant drachumam, reddant cetera«; D I, 132.

pono: divitias quoque in bonis esse ponendas; F III, 49. f. I, 1. sunt; F IV, 73.

praepono: divitias alii praeponunt, bonam alii valitudinem; Lae 20.

propono: f. I, 1. videntur; P 12.

termino: f. 1. habeo; F I, 46.

2. antepono: externorum .. (commodorum comparatio sic), ut gloria divitiis, vectigalia urbana rusticis (anteponantur); O II, 88.

tribuo: cum ... neque .. Peripatetici plus tribuerent divitiis, bonae valetudini ... quam Stoici; T V, 120. f. I, 1. sunt; F IV, 73.

3. deduco de: f. 1. polliceor.

scribo de: quem (librum Theophrastus) de divitiis scripsit; O II, 56.

III, 1. proprius: soli ..., quod est proprium divitiarum, contenti sunt rebus suis; P 52.

2. aequalis: paupertatem quom divitiis etiam inter homines esse aequalem vellmus; L II, 25.

3. contentus: f. II, 1. habeo; F I, 46

IV. admiratio: corrupti mores depravatique sunt admiratione divitiarum; quarum magnitudo quid ad unum quemque nostrum pertinet? O II, 71.

cupiditates: animi .. morbi sunt cupiditates immensae et inanes divitiarum, gloriae; F I, 59.

fructus: talium .. sumptuum facultatem fructum divitiarum putat; O II, 56. divitiarum est fructus in copia; P 47.

magnitudo: f. admiratio.

modus: ex eo, quantum cuique satis est, metiuntur homines divitiarum modum; P 44. quantum .. cuique opus est, ad id accommodatur, ut ante dixi, divitiarum modus; P 44.

splendor: f. II, 1. contemno.

elliptisch: in aliis satis esse causae ..., ut in doloris vacuitate, ut gloriae, divitiarum, similium rerum; F III, 51.

V, 1. contineri: f. I, 1. sunt; F III, 49.

subniti: victoriis divitiisque subnixus (rex) exultabat insolentia; R II, 45.

2. causa: cum aliquid divitiarum, potentiae, dominationis, libidinis causa feceris; O III, 39.

in: ut (interit) in divitiis Croesi teruncii accessio, ... sic ..; F III, 45. nummus in Croesi divitiis obscuratur, pars est tamen divitiarum; F IV, 31.

propter: cum .. certi propter divitias aut genus aut aliquas opes rem publicam tenent, est factio; R III, 23.

diurnus, bei Tage, einen Tag dauernd: labor: an censes ... me tantos labores diurnos nocturnosque domi militiaeque suscepturum fuisse, si ..? C 82.

lacrimae: »quo magis est aequum ... luctum lacrimis finire diurnis«; T III, 65.

metus: liberatos .. se ... dicunt ... terrore sempiterno et diurno ac nocturno metu; T I, 48. alterius (mens alebatur) in caede et || in || iniuriis cum et diurno et nocturno metu; T V, 66. possunt .. cuiquam esse utiles ... diurni et nocturni metus? O III, 84.

spatia: nocturnorum .. spatiorum eadem est aequabilitas, quae diurnorum; N II, 49.

tempus: quod .. est tempus, quo illi (galli) non cantent, vel nocturnum vel diurnum? D II, 56.

dius, göttlich, herrlich: »o Romule, Romule die, qualem te patriae custodem di genuerunt!« R I, 64.

diuturnitas, lange Dauer, Länge der Zeit: I. adfert: negat Epicurus ne || nec || diuturnitatem quidem temporis ad beate vivendum aliquid afferre; F II, 87.

facit: voluptatem non optabiliorem diuturnitas facit? F II, 88. quoniam ... nec diuturnitas magis ei vitam fugiendam facit; F III, 61.
medetur: cogitatio .. diuturna nihil esse in re mali dolori medetur, non ipsa diuturnitas; T III, 74.
II. consolor: ut eius (doloris) magnitudinem celeritas, diuturnitatem allevatio consoletur; F I, 40.
pertracto: qui cursum rerum eventorumque consequentiam diuturnitate pertractata notaverunt; D I, 128.
tollo: turpitudo manet diuturnitate sublata; L III, 18.
III. praeclarus ad: duabus praeclarissimis ad diuturnitatem rei publicae rebus confirmatis, religione atque clementia; R II, 27.
IV. custos: malus .. est custos diuturnitatis metus; O II, 23.
modus: homo catus || cautus || numquam terminat nec magnitudinis nec diuturnitatis modum; T II, 45.
spes: quae (urbes) ad spem diuturnitatis conderentur atque imperii; R II, 5.
V, 1. aestimari: non vident alia brevitate pluris aestimari, alia diuturnitate || [non ... diuturnitate] ||; F III, 47.
confirmari: non tam stabilis opinio permaneret nec confirmaretur diuturnitate temporis; N II, 5.
evanescere: animi labes nec diuturnitate evanescere nec amnibus ullis elui potest; L II, 24.
exsistere: ut ... nulla senectus (queat) diuturnitate temporum exsistere; A II, 119.
exstingui: nec (aetas) subito frangitur, sed diuturnitate extinguitur; C 38.
extabescere: videmus ceteras opiniones fictas atque vanas diuturnitate extabuisse; N II, 5.
2. in: mundum ... in tanta diuturnitate servari: N II, 28.

diuturnus, lange dauernd, langjährig, lange bestehend: alqd: quid porro aut praeclarum putet in rebus humanis, qui ..., aut diuturnum, qui ..? R I, 26. nec simulatum potest quicquam esse diuturnum; O II, 43. mihi ne diuturnum quidem quicquam videtur, in quo est aliquid extremum; C 69. tu .. cruciaris, cui nec sat est, quod est, et id ipsum ne non diuturnum sit futurum, times; P 18.
civitas: omnis .. populus, ... omnis civitas, ... omnis res publica ... consilio quodam regenda est, ut diuturna sit; R I, 41.
cogitatio: quorum (Corinthiorum) animis diuturna cogitatio callum vetustatis obduxerat; T III, 53. hanc vim non esse in die positam, sed in cogitatione diuturna; T III, 74. cogitatio .. diuturna nihil esse in re mali dolori medetur, non ipsa diuturnitas; T III, 74.
consuetudo: quae (nomina) nunc consuetudo diuturna trivit; F III, 15.
corpora: ut quam maxime permaneant diuturna corpora; T I, 108.
dolor: „ergo", inquit (Epicurus), „dolor diuturnus habet laetitiae plus quam molestiae"; T II, 44.
error: quam multa passus est Ulixes in illo errore diuturno! O I, 113.
fortuna: eum, quem illa (Dionysii mater) peperisset, clarissimum Graeciae diuturna cum fortuna fore; D I, 39.
fructus: non diuturnum beneficii mei patria fructum tulisset; L III, 25.
gloria: non modo [non] aeternam, sed ne diuturnam quidem gloriam adsequi possumus; R VI, 23.
lippitudo: citius .. repentinus oculorum tumor sanatur, quam diuturna lippitudo depellitur || [depellitur] ||; T IV, 81.
malum: ne quod (animus) aut sempiternum aut diuturnum timeret malum; F I, 68.
morbus: nec (Dionysium) Aesculapius misero diuturnoque morbo tabescentem interemit; N III, 84.
observatio: qua in natione Chaldaei ... diuturna observatione siderum scientiam putantur effecisse, ut praedici posset ..; D I, 2. quae portentis, quae astris praesentiuntur, haec notata sunt observatione diuturna; D I, 109. artificiosum (genus divinandi) constare partim ex coniectura, partim ex observatione diuturna; D II, 26. persuaderi .. cuiquam potest ea, quae significari dicuntur extis, cognita esse ab haruspicibus observatione diuturna? quam diuturna ista fuit? D II, 28. valet .. in fulguribus observatio diuturna; D II, 42. quaedam observatio constans atque diuturna est, ... quid sequi soleat; D II, 124. observatio diuturna ... notandis rebus fecit artem; D II, 146.
pax: illa .. diuturna pax Numae mater huic urbi iuris et religionis fuit; R V, 3.
populus: s. civitas.
praemeditatio: accipio ... a Cyrenaicis haec arma contra casus et eventus, quibus eorum advenientes impetus diuturna praemeditatione frangantur; T III, 31.
res publica: quod est ei, qui diuturnam rem publicam serere conatur, diligentissime providendum; R II, 5. constituere eam rem publicam, quae possit esse diuturna; R III, 7. s. civitas.
rex: ut ... nec sine rege civitas nec diuturno rege esset uno; R II, 23.
sitis: quas .. (litteras Graecas) sic avide arripui quasi diuturnam sitim explere cupiens, ut ..; C 26.
status: quem (statum) dixi iam saepe non posse esse diuturnum; R II, 62.
stirps: nullius .. agricolae cultu stirps tam diuturna quam poëtae versu seminari potest; L I, 1.
tempus: qui ... quaesturae diuturnum tempus ... in Asia *in* pace consumpserat; A II, 2.
vis: quae (vis imperii) premente metu possit esse diuturna; O II, 25.
vita: quod (natura) cervis et cornicibus vitam diuturnam ... dedisset; T III, 69.
usus: quas (res) diuturnus usus ita notavit, ut artem divinationis efficeret; N II, 166. implicati ultro et citro vel usu diuturno vel etiam officiis repente ... amicitias ... disrumpimus; Lae 85.

divus, Gott: I. sunt: de divis, neque ut sint neque ut non sint, habeo dicere; N I, 63.
II, 1. colo: »rite .. veteres, ... rite etiam vestri ... praecipue coluere vigenti numine divos«; D I, 21. »divos .. eos, qui caelestes semper habiti, colunto;« L II, 19.
habeo: »hunc (aethera) summum habeto divum, hunc perhibeto Iovem«; N II, 65. »bonos || nos, sos || leto datos divos habento«; L II, 22. s. colo; L II, 19.
2. cerno, procuro: »quibus divis (haruspices) creverint, procuranto;« L II, 21.
sum: »divis .. aliis *alii* sacerdotes, omnibus pontifices, singulis flamines sunto;« L II, 20.
3. adeo ad: »ad divos adeunto caste, pietatem adhibento, opes amovento;« L II, 19.
dico de: s. I.
duco a: huic praestantissimae rei nomen nostri a divis, Graeci ... a furore duxerunt; D I, 1.

III. decorus, gratus: »quae .. quoique divo decorae grataeque sint hostiae, providento«; L II, 20.

IV. arae: »nos .. timidi stantes mirabile monstrum vidimus in mediis divom versarier aris;« D II, 64.

honos: »eam .. (popularem laetitiam) cum divum honore iunguntо«; L II, 22.

irae: »divorum .. iras (augures) provídento sisque || iisque || apparento;« L II, 21.

numina: »nos ... aurigeris divom placantes numina tauris sub platano umbrifera«; D II, 63.

pater: illum ..., ut idem Ennius, »patrem divumque hominumque« et praesentem ac praepotentem deum (invocant); N II, 4. ipse Iuppiter ... a poëtis „pater divomque || divumque || hominumque“ dicitur; N II, 64.

simulacra: »divom simulacra peremit fulminis ardor«; D I, 19.

do, geben, hingeben, widmen, übergeben, übertragen, zuschreiben, anrechnen, liefern, zahlen, zugeben, einräumen, gewähren, gestatten, bestimmen, anführen, nennen, ernennen, darstellen, zeigen, verursachen, erregen: I. **absolut**: 1. **unpersönlich**: a. **substantivisch**: α. adferre: communes utilitates in medium afferre (debemus) mutatione officiorum, dando accipiendo; O I, 22.

egere: ut dando et accipiendo mutuandisque || mutandisque || facultatibus et commodandis || commodis || nulla re egeremus; O II, 15. cum .. dando egere coeperunt; O II, 54.

β. in: conveniet .. cum in dando munificum esse, tum in exigendo non acerbum; O II, 64.

b. **verbal**: si plures sunt ii, quibus inprobe datum est, quam illi, quibus iniuste ademptum est; O II, 79. ab hoc .. genere largitionis, ut aliis detur, aliis auferatur, aberunt ii, qui ..; O II, 85. poscit (mulier), dandum est; vocat, veniendum est; P 36.

2. **persönlich**: alqs: ut ... omnibus mensibus vicesimo die lunae dent ad eorum epulas; F II, 101. horum igitur aliquid *sit* animus || animus est, dabimus ||; T I, 41. ita non fit ex eo, quod datur, ut voluntas eius, qui dederit, appareat, nec, si is, qui accepit, bene utitur, idcirco is, qui dedit, amice dedit; N III, 70. quae sunt iis utilia, qui accipiunt, danti non molesta; O I, 52. non tanta studia assequuntur eorum, quibus dederunt, quanta odia eorum, quibus ademerunt; O II, 54.

II. **mit Ergänzung**: 1. **ut**: dabitis .. profecto, ut in rebus inusitatis ... utamur verbis interdum inauditis; A I, 24. ut tauris natura datum est, ut ... contendant, sic ..; F III, 66. cur .. aliis a laeva, aliis a dextra datum est avibus ut ratum auspicium facere possint? D II, 80. ſ. III. alqd; F V, 2. T I, 78. V, 34. L II, 50.

2. **accus. c. infin.**: quis .. tibi dederit aut omnia deum posse aut ita facturum esse, si possit? A II, 50. quo modo ... nec mihi dabas id, quod probabile esset, satis magnam vim habere ad artes; A II, 146. eodem .. modo tibi nemo dabit, quod expetendum sit, id esse laudabile; F IV, 50. illi ... non dabunt fortasse vitam beatam habere, in quo possit iure gloriari; F IV, 51. dasne aut manere animos post mortem aut morte ipsa interire? — do vero; T I, 25. ſ. III. alqd; A II, 67. 68. F II, 86. L I, 21. O III, 33.

III. **mit einfachem Object**: alqm: da, quaeso, te huic etiam generi litterarum; A I, 12. in quam exercitationem ita nos studiose || operam || dedimus, ut ..; T I, 7. sin erit ille gemitus ... flebilis, ei qui se dederit, vix eum virum dixerim; T II, 57. huic discendi quaerendique divinae delectationi toto se animo dedissent? T V, 115. si me non modo ad legendos libros, sed etiam ad totam philosophiam portractandam dedissem; N I, 9. »eo .. ictu me ad casum dari«; D I, 44. illum (Platonem) se et hominibus Pythagoreis et studiis illis dedisse; R I, 16. si te ad ius respondendum dedisses; L I, 12. neque umquam mihi visus es ita te ad dicendum dedisse, ut ius civile contemneres; L I, 18. »dono (eosdem), ducite, doque volentibus cum magnis dis;« O I, 38. cum relaxare animos et dare se incunditati volent; O I, 122. postulavit, ut aliquem populus daret, quicum (consilium) communicaret; datus est Aristides; O III, 49. quo facilius (Samnites, Pyrrhus) vinci possent, cum se voluptatibus dedissent; C 43. ſ. bonos.

alqd: Carneades [non numquam secundum] illud dabat, (sapientem) adsentiri aliquando; A II, 67. sin autem, ... quod tu mihi das, accepero, sapientem nihil opinari; A II, 68. id est virtute adhibita frui primis a natura datis; F II, 34. ut ... nec ei (virtuti) quicquam, aut unde oriretur, darent, aut ubi niteretur; F II, 43. quorum (virorum) nemo censuit plus Fadiae dandum, quam posset ad eam lege Voconia pervenire; F II, 55. hoc etsi multimodis || multis modis || reprendi potest, tamen accipio, quod dant; F II, 82. hoc dabitis, ut opinor, ... oportere ..; F II, 86. ut Amynomachus et Timocrates, heredes sui, de Hermarchi sententia dent, quod satis sit; F II, 101. homini ... praecipue || praecipui || a natura nihil datum esse dicemus? F II, 110. ut (vivendi ars) tueatur, quod a natura datum sit, quod desit, acquirat; F IV, 16. quis .. tibi istud dabit praeter Pyrrhonem, Aristonem eorumve similes? ... Aristoteles, Xenocrates, tota illa familia non dabit; F IV, 49. dabit hoc Zenoni Polemo, etiam magister eius et tota illa gens et reliqui, qui ..; F IV, 51. aliquid etiam coronae datum; F IV, 74. naturane nobis hoc .. datum dicam an errore quodam, ut ..? F V, 2. dat .. id nobis solitudo; F V, 8. in quo (libro) multum admodum fortunae datur; F V, 12. ut in geometria, prima si dederis, danda sunt omnia; F V, 83. dato hoc, dandum est illud; F V, 83. hoc videndum est, possitne nobis hoc ratio philosophorum dare; F V, 87. qui (Stoici) ... illud .., quod ... facile ad credendum est, ... id non concedant || idcirco non dant, id circumcidant, al. ||, ut ... (animus) ne intereat; T I, 78. ab hoc (puero) acerbius exegit natura, quod dederat; T I, 93. omnia ista, perinde ut cuique data sunt pro rata parte, ita aut || avita aut || longa aut brevia dicuntur; T I, 94. nos .. teneamus, ut nihil censeamus esse malum, quod sit a natura datum omnibus; T I, 100. quantum .. consuetudini famaeque dandum sit, id curent vivi; T I, 109. quibus Apollo se id daturum ostendit post eius diei diem tertium; T I, 114. satis mihi dedisti, cum respondisti ..; T II, 28. demus hoc sane Bruto, ut sit beatus semper sapiens; T V, 34. ut bestiis aliud alii praecipui a natura datum est, ... sic homini multo quiddam praestantius; T V, 38. an omnia emendata in illis (dis)? detur id vobis; N I, 80. id quoque damus, et libenter quidem; N I, 89. quem tibi hoc daturum putas? N I, 89. bestiis .. sensum et motum (natura) dedit et cum quodam adpetitu accessum ad res salutares, a pestiferis recessum; hoc homini amplius, quod addidit rationem; N II, 34. non decet, non datum est, non potestis; N II, 74. non .., ut patrimonium relinquitur, sic ratio est homini beneficio deorum data. quid enim potius hominibus dedissent, si iis nocere voluissent? N III, 71. iidem etiam di fraudem dederunt, facinus ceteraque; N III, 75. »corpora sancta avium praepetibus sese pulchrisque locis dant. conspicit inde sibi data Romulus esse pri-

ora, auspicio regni stabilita scamna solumque«; D I, 108. quoniam dant aliquid, idque non parvum [vaticinationes cum somniis]; D I, 113. demus hoc; nihil enim huic disputationi adversatur; D II, 34. „quod finitum est", inquit (Epicurus), „|| id || habet extremum." quis hoc non dederit? D II, 103. quis hoc vobis dabit? Epicurusne? ... an noster Ennius? D II, 104. sic sine medico medicinam dabit Minerva, Musae scribendi, legendi, ceterarum artium scientiam somniantibus non dabunt? at si curatio daretur valetudinis, haec quoque, quae dixi, darentur; quae quoniam non dantur, medicina non datur; D II, 123. ea dant || dant [magis] ||, quae, etiamsi nolint, danda sint; R I, 47. dasne .. hoc nobis, ... naturam .. regi? ... — do sane, si postulas; L I, 21. qua (philosophia) nihil a dis inmortalibus uberius, nihil florentius, nihil praestabilius hominum vitae datum est; L I, 58. dant hoc Scaevolae, quom est partitio || [quod est p.] ||, ut ... sacris ne alligentur; L II, 50. quamquam, quod praesens tamquam in manum datur, iucundius est; O II, 60. quid est aliud aliis sua eripere, aliis dare aliena? O II, 83. sin hoc non licet per Cratippum, at illud certe dabis, ... id esse ... expetendum; O III, 33. tantum (vir bonus) dabit amicitiae, ut veram amici causam esse malit; O III, 43. qua (mente) nihil homini dedit deus ipse divinius; O III, 44. arbitrum illum adegit, QUIDQUID SIBI DARE FACERE OPORTERET EX FIDE BONA; O III, 66. cum .. homini sive natura sive quis deus nihil mente praestabilius dedisset; C 40. si aliquid dandum est voluptati; C 44. qua (amicitia) .. haut scio an excepta sapientia nihil melius homini sit || sit hominibus || a dis inmortalibus datum; Lae 20. ut par sit ratio acceptorum et datorum; Lae 58. ſ. consilium; A II, 138. licentiam; C 44. locum; F IV, 62. malum; N I, 122. munus; T I, 114. operam; T II, 60. L I, 10. praemium. tempus; T II, 9. C 69. testes; F II, 62. vitam; T III, 25.

accessum: ſ. alqd; N II, 34.

actionem: quamquam tum .. vel aliae quaepiam rationes honestas nobis et curas et actiones darent; A ep. 2. ut .. histrioni actio, saltatori motus non quivis, sed certus quidam est datus, sic ..; F III, 24.

acumen: haud scio an melius fuerit humano generi motum istum celerem cogitationis, acumen, sollertiam, quam rationem vocamus, ... non dari omnino quam tam munifice et tam large dari; N III, 69.

acupenserem: si quem tuorum adflictum maerore videris, huic acupenserem || acip. || potius quam aliquem Socraticum libellum dabis? T III, 43.

adsumptionem: adsumptio tamen ⟨quam πρόσληψιν iidem (dialectici) vocant⟩ non dabitur; D II, 108.

adulescentes: epulatos cum matre adulescentis somno se dedisse; T I, 113.

aegritudinem: illi .. etiam utiliter a natura dicebant permotiones istas animis nostris datas, metum cavendi causa, misericordiam aegritudinemque clementiae; A II, 135.

amorem: unum hoc definio, tantam esse necessitatem virtutis generi hominum a natura tantumque amorem ad communem salutem defendendam datum, ut ..; R I, 1.

animam: cui (sui) .., ne putesceret, animam ipsam pro sale datam dicit esse Chrysippus; N II, 160.

animum: qui (animi) ... se totos libidinibus dedissent; T I, 72. ſ. **animus**, II, 1. do (7 St.) S. 187, b.

ansas: quo plures (amicus) det sibi tamquam ansas ad reprehendendum; Lae 59.

appetitionem: ut membra nobis ita data sunt, ut ad quandam rationem vivendi data esse appareant || adpareat ||, sic appetitio animi ... non ad quodvis genus vitae, sed ad quandam formam vivendi videtur data, itemque et ratio et perfecta ratio; F III, 23.

appetitum: quod hic ei (animali) primus ad omnem vitam tuendam appetitus a natura datur, se ut conservet; F V, 24. dedit .. eadem natura beluis et sensum et appetitum; N II, 122.

arcum: dant .. (dis) arcum, sagittas, hastam, clipeum, fuscinam, fulmen; N I, 101.

Armeniam: ſ. tetrarchian.

artem: haec .. sive vis sive ars sive natura ad scientiam rerum futurarum homini profecto est nec alii cuiquam a dis inmortalibus data; N II, 163.

assem: qui cum locupletis assiduos appellasset ab asse dando; R II, 40.

ascensum: »propter quae datur homini ascensus in caelum«; L II, 19.

auctoritatem: utrum poëtae Stoicos depravarint, an Stoici poëtis dederint auctoritatem, non facile dixerim; N III, 91.

auspicia: deinceps .. omnibus magistratibus auspicia et iudicia dantur, iudicia, ut ..., auspicia, ut ..; L III, 27.

auxilium: qui, *quod* a natura datum est, auxilium extorqueas inveterati doloris; T III, 35.

bacas: ut ... natura ... nec fruges terrae bacasve arborum cum utilitate ulla generi humano dedisset, nisi ..; D I, 116.

beneficium: ſ. **beneficium**, II, 1. do (5 St.) S. 338, b.

bonos: »bonos || nos, sos || leto datos divos habento;« L II, 22.

bonum: esse .. stultitiam ... ab iis porrigentibus et dantibus (bona) nolle sumere; N III, 84. quae (bona) nobis data non sint; O I, 114. quo bono nullum optabilius, nullum praestantius neque datum est mortalium generi deorum concessu atque munere neque dabitur; Ti 52.

calculum: tibi concedo, quod in XII scriptis solemus, ut calculum reducas, si te alicuius dati paenitet; fr V, 60.

calliditatem: istam calliditatem hominibus di ne dedissent! N III, 75.

caput: primum (caput) Epicurus non dat; vos ... id quoque conceditis; A II, 83.

causam: cum .. causam iustam deus ipse dederit, ut tunc Socrati, nunc Catoni, saepe multis; T I, 74. multae .. causae suspicionum offensionumque dantur; Lae 88.

celeritatem: naturae celeritatem ad discendum et memoriam dabant; A I, 20. quibus bestiis erat is cibus, ... aut vires natura dedit aut celeritatem; N II, 123.

centuriam: quae (centuria) ad summum usum urbis fabris tignariis est data; R II, 39.

civitatem: videris ... ei (philosophiae) quasi civitatem dare; F III, 40.

clipeum: ſ. arcum.

cognitionem: rerum natura nullam nobis dedit cognitionem finium; A II, 92. quod ... orae ..., quo faciliorem nobis cognitionem rerum caelestium, eo maiorem cognoscendi cupiditatem dabunt; T I, 44.

coniugem: se »coniugem« habuisse »illum, Amor quem dederat«; T IV, 69.

consilium: vos .. mihi ... quid consilii datis? A II, 138. consilium fidele deliberanti dare: O I, 52. consilium vero || verum || dare audeamus libere; Lae 44.

corpus: cum (natura) corpora nobis infirma dedisset; T V, 3. »quoniam || quom iam || quieti corpus nocturno inpetu dedi sopore placans artus languidos«: D I, 44. f. alqd; D I, 108.
cupiditatem: f. cognitionem; T I, 44.
curam: haec detur cura censoribus; L III, 47. f. actionem; A ep. 2.
curationem: f. alqd; D II, 123.
curriculum: qui recte atque honeste curriculum vivendi a natura datum confecerit; Ti 45.
custodes: ad militiam euntibus dari solitos esse custodes, a quibus primo anno regantur; R IV, 4.
decus: f. vitam; R I, 64.
devorsorium: commorandi .. natura devorsorium || divers. || nobis, non habitandi dedit; C 84.
diem: dabis nobis diem aliquem, ut contra ista dicamus; N III, 94. si qui dies ad rusticandum dati sint; L I, 9.
disciplinam: nec ego multorum aegrorum salutem non ab Hippocrate potius quam ab Aesculapio datam iudico, nec Lacedaemoniorum disciplinam dicam umquam ab Apolline potius Spartae quam a Lycurgo datam; N III, 91. te existimo quom populis, tum etiam singulis hodierno sermone leges vivendi et disciplinam daturum; L I, 57.
divinationem: quibus naturalis divinatio data est; D I, 127.
divinitatem: Crotoniates .. Alcmaeo, qui soli et lunae reliquisque sideribus animoque praeterea divinitatem dedit, non sensit sese mortalibus rebus inmortalitatem dare; N I, 27.
divitias: da divitias, honores, imperia, opes, gloriam; T V, 45.
dominatum: an non cernimus optimo cuique dominatum ab ipsa natura ... datum? R III, 37.
donum: »donum ne capiunto neve danto neve petenda neve gerenda neve gesta potestate;« L III, 11.
eloquentiam: tuam mihi dari vellem, Cotta, eloquentiam; N II, 147. eloquentiam a natura ad salutem hominum et ad conservationem datam; O II, 51.
exceptionem: quid attinet luxuriosis ullam exceptionem dari? F II, 21.
exitium: »quibus (repagulis) ego iram omnem recludam atque illi perniciem dabo, mihi maerores, illi luctum, exitium illi, exilium mihi;« N III, 66.
exitum: cum ... exitus ab utroque datur conturbato errantique regi; F V, 63. reditum mihi gloriosum iniuria tua dedit, non exitum || exilium || calamitosum; P 29.
exsilium: f. exitium. exitum; P 29.
fabulam: annis fere DX post Romam conditam Livius fabulam dedit; T I, 3.
facinus: f. alqd; N III, 75.
facultatem: quae mihi facultas, ut id meo arbitratu facerem, ante hoc tempus numquam est data; F I, 72. si modo eam facultatem tibi daret causa; N III, 8. doleo tantam Stoicos nostros Epicureis inridendi sui facultatem dedisse; D II, 39. dabant .. hae feriae tibi oportunam || opp. || sane facultatem ad explicandas tuas litteras; R I, 14.
fecunditatem: nos aquarum inductionibus terris fecunditatem damus; N II, 152.
fidem: (M. Regulus) nulla vi coactus praeter fidem, quam dederat hosti; F II, 65. (Regulus) ad supplicium redire maluit quam fidem hosti datam fallere; O I, 39. »fregistin fidem? neque dedi neque do infideli cuiquam;« O III, 102. »neque dedi ..;« O III, 106. si hoc sibi sument, nullam esse fidem, quae infideli data sit; O III, 106. cum recorder || recordor || ... non M. Atilium, qui ad supplicium est profectus, ut fidem hosti datam conservaret; C 75.
figuram: figuram .. corporis habilem et aptam ingenio humano (natura) dedit; L I, 26.
formam: qui Graeciae formam rerum publicarum dederunt; T II, 36. formam .. et maxime cognatam et decoram (deus) dedit; Ti 17.
fraudem: f. alqd; N III, 75.
fruges: illud Accii: »probae etsi in segetem sunt deteriorem datae fruges, tamen ipsae suapte natura enitent; T II, 13. f. bacas.
fulmen, fuscinam: f. arcum.
genus: is (Aristo) hoc melior quam Pyrrho, quod || quod vel || aliquod genus appetendi dedit; F IV, 43. ipsum illud genus vel libidinis vel cupiditatis ad summam utilitatem esse dicunt a natura datum; T IV, 44. dedit .. divinis duo genera motus, unum, quod ..., alterum, quod ..; Ti 36.
gloriam: f. divitias. — hastam: f. arcum.
honorem: f. divitias. vitam; R I, 64.
igniculos: parvulos nobis (natura) dedit igniculos; T III, 2. ut ab ea (corruptela) tamquam igniculi extinguantur a natura dati; L I, 33.
immortalitatem: f. divinitatem.
immunitatem: qui (Strato) det isti deo immunitatem magni quidem muneris; A II, 121.
imperia: cui (duci) quia privato sunt oppositi timores, dantur imperia; R I, 68. f. divitias.
impunitatem: inpunitas .. peccatorum data videtur eis, qui ignominiam et infamiam ferunt sine dolore; T IV, 45.
indicem: velim dari mihi, Luculle, iubeas indicem tragicorum, ut sumam, qui || si qui || forte mihi desunt; fr V, 48.
indicia: quae (animi partes) quo sunt excelsiores, eo dant clariora indicia naturae; F V, 48.
informationem: quae .. nobis natura informationem ipsorum deorum dedit; N I, 45.
initia: his initiis et, ut ante dixi, seminibus a natura datis; F IV, 18.
intervalla: dat .. (dolor) intervalla et relaxat; F II, 94.
iracundiam: modo ne (Peripatetici) laudarent iracundiam et dicerent utiliter a natura datam; O I, 89.
itionem: Rhodiorum classi propinquum reditum ac domum itionem dari; D I, 68.
iudicia: f. auspicia.
iugulum: pungit dolor ...; si nudus es, da iugulum; sin tectus „Volcaniis armis", id est fortitudine, resiste; T II, 33.
ius: quid religiosius (est) quam cum populo, cum plebe agendi ius aut dare aut non dare? L II, 31. »qui coeret, populus creato eique ius coerandi dato;« L III, 10. f. rationem; L I, 33.
ius iurandum: nisi (Pomponius) ius iurandum sibi dedisset se patrem missum esse facturum; O III, 112.
latebram: non latebra tanta (fuit) populo, in qua ... tabella vitiosum occultaret suffragium; L III, 34.
legem: ex quo || qua || illa lex, quam di humano generi dederunt, recte est laudata; L II, 8. an censes ... non necesse esse optumae rei publicae leges dare consentaneas? L II, 23. non .. populo Romano, sed omnibus bonis firmisque populis leges damus; L II, 35. nos .. quoniam leges damus liberis populis; L III, 4. f. disciplinam; L I, 57. rationem; L I, 33.
libellum: f. acupenserem.
libertatem: qui (vir) modica libertate populo data facilius tenuit auctoritatem principum; R II, 55. aut plebi re, non verbo danda (fuit) libertas; quae tamen sic data est, ut ..; L III, 25.

licentiam: qua licentia Romae data; L II, 36. ut .. pueris non omnem ludendi licentiam damus, sed eam, quae ..., sic ..; O I, 103. nobis .. nostra Academia magnam licentiam dat, ut ... liceat ..; O III, 20. tantum licentiae dabat gloria; C 44.

locum: ut ... paulum loci mihi, ut iis responderem, dares; F IV, 62. videtur (aër) quasi locum dare et cedere; N II, 83. ut ... repente avertas orationem nec des respondendi locum; N III, 19. ubi primum prudentiae locus dabitur; O III, 117. magno consessu locum nusquam ei (grandi natu) datum a suis civibus; C 63.

luctum: ſ. exitium.

lucem: »exin candida se radiis dedit icta foras lux«; D I, 108.

machinationem: data est quibusdam (bestiis) etiam machinatio quaedam atque sollertia; N II, 123.

maerores: ſ. exitium.

malitiam: ſ. rationem; N III, 75.

malum: vos .. quid mali datis! N I, 122.

manum: manus etiam data elephanto est; N II, 128 (122). qui (callidus et occultus) ... ad extremum det manus vincique se patiatur; Lae 99.

materiam: aliqua ei (divinationi) materia danda est, in qua versari possit; D II, 12.

medicamentum: si quis medicamentum cuipiam dederit ad aquam intercutem; O III, 92.

medicinam: ſ. alqd; D II, 123.

membra: ad hanc .. conversionem ... ingrediendi membra non dedit; Ti 19. ſ. appetitionem.

memoriam: ſ. celeritatem; A I, 20.

mentem: etsi (natura) dedit talem mentem, quae omnem virtutem accipere posset; F V, 59. ſ. rationem; F II, 45.

merita: ut dandis recipiendisque meritis quod quisque minus per se ipse posset, id acciperet ab alio vicissimque redderet; Lae 26.

metum, misericordiam: ſ. aegritudinem.

modium: ſ. IV, 1. vitio; O II, 58.

motum: motum .. (deus) dedit caelo eum, qui figurae eius esset aptissimus; Ti 19. ſ. alqd; N II, 34. actionem; F III, 24. acumen.

multitudinem: iis (bestiis) mammarum data est multitudo; N II, 128.

munus: nec ullum arbitror ... maius aut melius a dis datum munus homini; A I, 7. qui (Silenus) cum a Mida captus esset, hoc ei muneris pro sua missione dedisse scribitur; T I, 114.

naturam: ſ. artem.

navigationem: quam bona a dis inmortalibus navigatio sacrilegis detur; N III, 83.

necessitatem: ſ. amorem.

nomen: sin id nomen moribus dandum est, non linguis, non Graecos minus barbaros quam Romanos puto; R I, 58.

operam: dedi Antiocho operam diligentius, ut causam ex eo totam cognoscerem; A II, 12. iam Clitomacho Philo vester operam multos annos dedit; A II, 17. cur opera philosophiae sit danda, nescio; F III, 11. opera danda est, ut .. utamur; F IV, 57. cum ante meridiem dictioni operam dedissemus; T II, 9. si, cum || si qui cum, al. || tantum operae philosophiae dedissem || dedisset ||, dolorem tamen ferre non possem; T II, 60. »nihilo plus agas, quam si des operam, ut cum ratione insanias«; T IV, 76. »qui volt esse, quod volt, ita dat se res, ut operam dabit«; N III, 66. Romulus augur, ut apud Ennium est, cum fratre item augure »curantes magna cum cura tum cupientes || concupientes || regni dant operam simul auspicio augurioque;« D I, 107. dent operam parumper atque audiant eos, quorum ..; R I, 12. mihi liceret ... multis uberioribus atque maioribus (rebus) operae quantum vellem dare; L I, 10. visne ... in insula ... sermoni reliquo demus operam sedentes? L II, 1. tum maxume et pietatem et religionem versari in animis, quom rebus divinis operam daremus; L II, 26. danda vero opera, ut ... adiuvent; O I, 123. ipsi .. necessitati dant operam ut quam occultissime pareant; O I, 127. liberis dare operam re honestum est, nomine obscenum; O I, 128. danda .. opera est, ut ... revocetur oratio; O I, 135. danda .. opera est, ut iis beneficiis quam plurimos adficiamus; O II, 63. quis est tandem, qui inopis et optimi viri causae non anteponat in opera danda gratiam fortunati et potentis? O II, 69. danda omnino opera est, ut omni generi satis facere possimus; O II, 71. extremum .. praeceptum in beneficiis operaque danda, ne quid ... contendas; O II, 71. danda opera est omnino, si possit, utrisque (beneficiis); O II, 72. danda etiam opera est, ne ... tributum sit conferendum; O II, 74. danda erit opera, ut omnes intellegant ... necessitati esse parendum; O II, 74. in primis .. operam dabunt || dab. op. ||, ut ... suum quisque teneat; O II, 85. primum danda opera est, ne qua amicorum discidia fiant; sin tale aliquid evenerit, ut extinctae potius amicitiae quam oppressae || esse || videantur; Lae 78. si id volumus adipisci, virtuti opera danda est; Lae 84. ſ. alqm; T I, 7. — operas: qui honeste rem quaerunt mercaturis faciendis, operis dandis, publicis sumendis; P 46.

operculum: quod (operculum) ob eam causam datum est, ne ... spiritus impediretur; N II, 136.

opes: ſ. divitias.

optationes: cui (Theseo) cum tres optationes Neptunus dedisset; O III, 94.

optionem: si optio naturae nostrae detur; A II, 19.

oraculum: quod oraculum erat datum, si rex interfectus esset, victrices Athenas fore || [quod ... fore] ||; T I, 116.

panem: cui (Dario) cum peragranti Aegyptum ... cibarius in casa panis datus esset; T V, 97.

partes: tibi dedi partes Antiochinas; A ep. 1. Academico sapienti ab omnibus ceterarum sectarum ... secundas partes dari; A fr 20 (§. 2). nobis .. cum a natura constantiae, moderationis, temperantiae, verecundiae partes datae sint; O I, 98. quae partes .. corporis ad naturae necessitatem datae; O I, 126.

parvos: dant .. (parvi) se ad ludendum; F V, 42.

patrem: »nec (pater) sese dedit in conspectum corde cupitus«; D I, 41.

pecuniam: ut ... neque iis (civitatibus) pecuniam, quam pro libertate dederant, redderemus; O III, 87. utrum .. pluris aestimemus pecuniam Pyrrhi, quam Fabricio dabat, an continentiam Fabrici, qui illam pecuniam repudiabat? P 48.

permotiones: ſ. aegritudinem.

perniciem: ſ. exitum.

perturbationes: quid, quod iidem Peripatetici perturbationes istas ... non modo naturalis esse dicunt, sed etiam utiliter a natura datas; T IV, 43.

pestem: nullam capitaliorem pestem quam voluptatem corporis hominibus dicebat (Archytas) a natura datam; C 39.

plausum: quibus (Lacedaemoniis) cum a cuncto consessu plausus esset multiplex datus; C 64.

poenas: Laelius si digito quem attigisset, poenas dedisset; T V, 55. (Cinna) dedit poenas; N III, 81. ipsum (Cinnam) aliquando poenas dare; N III, 81. praedones multi saepe poenas dant; N III, 82. cauponem || cop. || re patefacta poenas dedisse; D I, 57.

portenta: »nobis haec portenta deum dedit ipse creator«; D II, 64.
potestatem: in quo populo potestas honeste bonis gratificandi datur; L III, 39.
praeceptum: ad eas .. res ab Epicuro praecepta dantur; F II, 84. hoc praeceptum, quod de dolore datur, patet latius; T II, 58. quaedam praecepta danda sunt; O II, 44. si ... de amicitia disputaris quid sentias, qualem existumes, quae praecepta des; Lae 16.
praemium: ut *id* illis (filiis dea) praemii || praemium || daret pro pietate, quod maxumum homini dari posset a deo; T I, 113.
pretium: »nec mi aurum posco nec mi pretium dederitis;« O I, 38.
principatum: huic (eloquentiae) ... a maioribus nostris est in toga dignitatis principatus datus; O II, 66. principatum dedit superiori (coniunctioni); Ti 25.
principium: principiis .. a natura datis; F IV, 18. obliviscemur .., quae virtuti ipsi principia dederimus; F IV, 40. „ut ..," inquit (Chrysippus), „qui protrusit cylindrum, dedit ei principium motionis, volubilitatem autem non dedit, sic ..; Fa 43.
provincias: erit hoc quasi provincias atomis dare, quae recte, quae oblique ferantur; F I, 20.
rationem: quod (homines) rationem habent a natura datam mentemque acrem et vigentem; F II, 45. ut satius fuerit nullam omnino nobis a dis immortalibus datam esse rationem quam tanta cum pernicie datam; N III, 69. si .. rationem hominibus di dederunt, malitiam dederunt; N III, 75. eam dedisses hominibus rationem, quae vitia culpamque excluderet; N III, 76. si homines rationem bono consilio a dis immortalibus datam in fraudem malitiamque convertunt, non dari illam quam dari humano generi melius fuit; N III, 78. quae (providentia) rationem dederit iis, quos scierit ea perverse et inprobe usuros; N III, 78. quibus .. ratio a || ratio || natura data est, isdem etiam recta ratio data est, ergo et || etiam || lex ...; si lex, ius quoque; et omnibus ratio; ius igitur datum est omnibus; L I, 33. ſ. alqd; N III, 71. appetitionem.
recessum: ſ. alqd; N II, 34.
reditum: multi .. dantur ad studia reditus; O I, 19. ſ. exitum; P 29. itionem.
regnum: datum est .. Neptuno, alteri || alterum || Iovis ... fratri, maritimum omne regnum; N II, 66.
rem: cui data (res) est, etiam dissimulat se accipere voluisse; O II, 79. ſ. operam; N III, 66.
sagittas: ſ. arcum.
salutem: ſ. disciplinam; N III, 91.
satiatem: »quaenam umquam ob mortem Myrtili poenis luendis dabitur satias supplici«? N III, 90.
scamna: ſ. alqd; D I, 108. — scientiam: ſ. alqd; D II, 123. — semina: ſ. initia.
sensum: quid, si non sensus modo ei (viti) datus sit, verum etiam animus hominis? F V, 40. quod iis || his || (bestiis) sensus a natura est datus; T V, 38. ſ. alqd; N II, 34. appetitum; N II, 122.
signum: multa iam mihi dare signa puerum et pudoris et ingenii; F III, 9. neque .. domo egredienti neque illud suggestum ... ascendenti signum sibi ullum, quod consuesset, a deo quasi mali alicuius inpendentis datum; D I, 124. potest accidere, ut aliquod signum dubie datum pro certo sit acceptum; D I, 124. hoc .. per gallinas Iuppiter tantae civitati signum dabat? D II, 56. quid in mentem venit Callistheni dicere deos gallis signum dedisse cantandi? D II, 57.
sollertiam: ſ. acumen. machinationem.
solum: ſ. alqd; D I, 108.
somnum: somnum .. nobis ... contra naturam putaremus datum; F V, 54. ne si iucundissimis quidem nos somniis usuros putemus, Endymionis somnum nobis velimus dari; F V, 55.
spatium: quod, quanta sint, quae accidunt, considerandi spatium non datur; T III, 52.
speciem: lege nostra libertatis species datur; L III, 39.
spem: quoniam et me quodam modo invitas et tui spem das; R I, 15.
spolia: »Salmacida, || Salmaci, da || spolia sine sudore et sanguine;« O I, 61.
stabilitatem: principio eorum, quae gignuntur e terra, stirpes .. stabilitatem dant iis, quae sustinent; N II, 120.
sumptiones: demus tibi istas duas sumptiones; D II, 108.
tabellam: discedere et tabellam iubebo dari; L III, 11. dedit huic quoque iudicio C. Coelius || Caelius || tabellam; L III, 36.
tecta: tecta ... unde aut initio generi humano dari potuissent aut postea subvenire || subveniri || ? O II, 13.
tempestivitatem: sua .. cuique parti aetatis tempestivitas est data; C 33.
tempus: nos ... in Tusculano, quod datum est temporis nobis, in eo consumpsimus; T II, 9. sibi dari tempus, ut possint eam vitam, quae tamen esset reddenda naturae, pro patria potissimum reddere; R I, 4. quod tempus a natura ad deligendum, quam quisque viam vivendi sit ingressurus, datum est; O I, 118. da .. summum || supremum || tempus; C 69. quod cuique temporis ad vivendum datur, eo debet esse contentus; C 69.
testimonium: quoniam .. tam praeclarum mihi dedisti iudicii tui testimonium; L III, 1.
testes: cum datis testibus alii tamen citarentur; F II, 62. a me satis datum est testium; F II, 62. si vis, Laeli, dabo tibi testes nec nimis antiquos nec ullo modo barbaros. — istos, inquit, volo; R I, 58.
tetrarchian: is (Caesar) cum ei (Deiotaro) Trocmorum || Trogmorum, al. || tetrarchian eripuisset et adseculae suo Pergameno nescio cui dedisset eidemque detraxisset Armeniam a senatu datam; D II, 79.
tunicam: cum ei (Herculi) tunicam sanguine Centauri tinctam dedit; N III, 70.
vacationem: nullam tibi a causis vacationem video dari; L I, 11.
vaticinationes: ſ. alqd; D I, 119.
venenum: [cum a Pyrrho perfuga senatui est pollicitus se venenum regi daturum]; O I, 40.
veniam: tum mihi Piso: quid ergo? inquit, dasne adulescenti veniam? F V, 76. dabunt .. mihi veniam mei cives vel gratiam potius habebunt, quod ... neque .. me abdidi; D II, 6. cum attenderint, veniam necessitati dare; O II, 56. videsne hoc proverbio neque Gygi illi posse veniam dari neque huic? O III, 78. est .., quatenus amicitiae dari venia possit; Lae 61.
versiculos: huic (Elysio) in tabellis tris huius modi versiculos datos; T I, 115.
vias: ſ. deus, I, 1. dat; D I, 83. II, 102. 106 (S. 657, a).
victoriam: »exspectabat populus atque ore timebat, rebus utri || timebat rebus, utri || magni victoria sit data regni«; D I, 108.
vim: dares hanc vim M. Crasso, ut ..; O III, 75. utrum .. has corporis an Pythagorae tibi malis vires ingenii dari? C 33. ſ. artem. celeritatem; N II, 123.
visum: illud etiam requiro, cur, si deus ista

visa nobis providendi causa dat, non vigilantibus potius det quam dormientibus; D II, 126. fuit .. divina beneficentia || beneficientia || dignius ... clariora visa dare vigilanti quam obscuriora per somnum; D II, 126. ut ... id .. visum (deus) vigilanti potius quam dormienti daret; D II, 127.

vitam: reor, nullis, si vita longior daretur, posset esse iucundior; T I, 94. si volumus hoc, quod datum est vitae, tranquille placideque traducere; T III, 25. quod (natura) cervis et cornicibus vitam diuturnam, quorum id nihil interesset, hominibus, quorum maxime interfuisset, tam exiguam vitam dedisset; T III, 69. dabit .. se in tormenta vita beata; T V, 80. vitam, honorem, decus sibi datum esse iustitia regis existimabant || existimant ||; R I, 64.

volubilitatem: s. principium; Fa 43.

voluptatem: quis .. bona mente praeditus non mallet nullas omnino nobis a natura voluptates datas? fr V, 81. s. pestem.

usuram: ea (natura) .. dedit usuram vitae tamquam pecuniae nulla praestituta die; T I, 93.

utilitatem: cum omni utilitate, quam di hominibus dederunt, ars aliqua coniuncta est; D I, 116.

uvam: una (sue) ex iis amissa (Attus Navius) vovisse dicitur, si recuperasset, uvam se deo daturum; D I, 31.

IV. **mit Object (Objectivsatz) und Ergänzung** (vgl. **ad,** 1. do; S. 41): 1. **Dativ**: laudi: si Fabio, nobilissimo homini, laudi datum esset, quod pingeret; T I, 4. s. vitio; O I, 71.

vitio: si despicere se dicant ea ..., iis non modo non laudi, verum etiam vitio dandum puto; O I, 71. ceteris forsitan vitio datum esset, si se interemissent; O I, 112. ne M. || Marco || quidem Seio vitio datum est, quod in caritate asse modium populo dedit; O II, 58.

2. **Gerundiv**: demus .. nos huic (philosophiae) excolendos; T IV, 84. Lycurgus ... agros locupletium plebi ut servitio colendos dedit; R III, 16.

3. **doppelter Accusativ**: alqm: ego plane vellem me arbitrum inter antiquam Academiam et Zenonem datum; L I, 53. Q. Fabium Labeonem seu quem alium ... arbitrum Nolanis et Neapolitanis de finibus a senatu datum; O I, 33. ducem .. ei (Hannibali) unum e concilio datum; D I, 49. vadem te ad mortem tyranno dabis pro amico? F II, 79.

alqd: quae prima data sint natura; F II, 33. ut (natura) ea, quae prima dederit, non deserat; F IV, 37.

amicitiam: virtutum amicitia adiutrix a natura data est, non vitiorum comes; Lae 83.

augurem: est .. boni auguris meminisse ... Iovi .. optimo maximo se consiliarium atque administrum datum, ut sibi eos, quos ..; L III, 43. Lacedaemonii regibus suis augurem adsessorem dederunt; D I, 95.

comprehensionem: quod .. natura (comprehensionem) quasi normam scientiae et principium sui dedisset; A I, 42.

manus: quam .. aptas quamque multarum artium ministras manus natura homini dedit! N II, 150.

mundum: mundus hic totus, quod domicilium quamque patriam di nobis communem secum dederunt; R I, 19.

ventos: quam tempestivos .. dedit (natura), quam salutares ... ventos Etesias! N II, 131.

verecundiam: quam (verecundiam) natura homini dedit quasi quendam vituperationis non iniustae timorem; R V, 6.

doceo, lehren, belehren, unterrichten, unterweisen, zeigen, darthun, nachweisen, aufführen: I. **absolut:** 1. **unpersönlich:** a. **substantivisch:** α. opus est ad: quom tanta causa est, ut opus sit oratoris copia vel ad hortandum vel ad docendum; L III, 40.

β. propensus ad: ita non solum ad discendum propensi sumus, verum etiam ad docendum; F III, 66.

γ. ars: iuris consulti sive erroris obiciundi causa ... sive ... ignoratione docendi ⟨nam non solum scire aliquid artis est, sed quaedam ars *est* etiam docendi⟩ saepe ... id ... dispertiuntur; L II, 47.

genus: sive Aristotelem et Theophrastum cum illis congruentis re, genere docendi paulum differentis secuti sunt; L I, 38.

ignoratio: s. ars.

locus: non est omnino hic docendi locus; F I, 10.

studium: ut ... in explicandis rationibus rerum civilium quandam facultatem non modo usu, sed etiam studio discendi et docendi † essemus auctores; R I, 13. erat in homine ... summum vel discendi studium vel docendi; R II, 1.

tempus: alienum autem tempus docendi; T III, 77.

via: est ista recta docendi via; L II, 8.

δ. conciliare: quae (ratio, oratio) docendo, discendo, communicando, disceptando, iudicando conciliat inter se homines; O I, 50.

prodesse: ut prodesse velimus ... docendo rationibusque prudentiae tradendis; F III, 65.

causa: licet ... fingere aliquid docendi causa; F IV, 38. ut aegritudini (subicitur) invidentia ⟨utendum est enim docendi causa verbo minus usitato⟩; T IV, 16 quoniam docendi causa a gaudio laetitiam distinguimus; T IV, 66.

in: in docendo eum primum concludendi modum traditis; A II, 96. quae (geometricae rationes) vim adferunt in docendo; A II, 117. ipsae rhetorum artes ... verbis ... in docendo quasi privatis utuntur ac suis; F III, 4.

b. **verbal:** cogitare .. et providere et discere et docere ... in horum quattuor generum inesse nullo putat; T I, 22. „nihil bonum, nisi quod honestum, nihil malum, nisi quod turpe." optare hoc quidem est, non docere; T II, 30.

2. **persönlich:** alqs: Philo ..., ut docuit Antiochus, in id ipsum se induit, quod timebat; A II, 18. somnia censet haec esse Democriti non docentis, sed optantis; A II, 121. ut modo docui, ... veri a falso distinctio traditur; F I, 64. ut paulo ante docui, augendae voluptatis finis est doloris omnis amotio; F II, 9. est .. aegritudo, ut docebo, in opinione mali recenti; T III, 26. obest plerumque iis, qui discere volunt, auctoritas eorum, qui se docere profitentur; N I, 10. si illum (mundum) aedificatum esse || aedificatum ||, non ⟨quem ad modum docebo⟩ a natura conformatum putarem; N III, 26. quoniam, ut iam docebo, pluris Ioves etiam accepimus; N III, 42. haec observari certe non potuerunt, ut supra docui; D II, 83. vereor, ... ne ... quasi praecipientis cuiusdam et docentis et non vobiscum simul considerantis esse videatur oratio mea; R I, 70. quae (natura) etiam nullo docente profecta ab iis ... confirmat ipsa per se rationem et perficit; L I, 27. nemini parere ... nisi praecipienti || [praecipienti] || aut docenti aut utilitatis causa iuste et legitime imperanti; O I, 13. tum docere tum discere vellet, tum audire tum dicere; O I, 158.

medici: ut non physici solum docent, verum etiam medici; T I, 46.

natura: quasi instituit (natura) docere; F V, 59.

artes .. innumerabiles repertae sunt docente natura; L I, 26.

physici: f. medici.

ratio: qui (sensus) si omnes veri erunt, ut Epicuri ratio docet; F I, 64. ratio || ratio, inquis, || docuit; N I, 96. nec omnium (rerum) divinatio est, ut ratio docuit, nec ..; D II, 12.

II. **mit Ergänzung:** 1. **directe Rede:** docet idem alio loco: »Graiugena de istoc aperit ipsa oratio«; N II, 91.

2. **de:** de natura ... ita dicebant || docebant ||, ut eam dividerent in res duas; A I, 24.

3. **indirecte Frage:** tum || tunc || Varro: tuae sunt nunc partes, inquit, ... docere quod et qua de causa discidium factum sit; A I, 43. quoniam .. docere .. vellent, quae visa accipi oporteret, | et || quae repudiari; A II, 29. quantum .. intersit inter incertum et id, quod percipi non possit, docere conantur; A II, 32. quae (ars), nec augendi nec minuendi || augendis nec minuentis, al. || quid aut primum sit aut postremum, docet; A II, 94. age nunc isti doceant, vel tu potius ⟨quis enim ista melius?⟩, quonam modo ... efficiatis; F IV, 26. cum .. uterque eorum docuisset; qualem in re publica principem *esse* conveniret; F V, 11. cuius (paupertatis) onus disputando levamus docentes, quam parva et quam pauca sint, quae natura desideret; T III, 56. primum (nostri) docent esse deos, deinde quales sint; N II, 3. satis docuisse videor, hominis natura quanto omnis anteiret animantes; N II, 153. primum ut velles docere deos esse, deinde quales essent; N III, 6. si hoc fieri potuisse dicis, doceas oportet, quo modo; N III, 12. nisi eadem (natura) docuisset, quem ad modum ad eorum (argenti, aeris, ferri) venas perveniretur; D I, 116. a natura .. alia quaedam ratio est, quae docet, quanta sit .. vis; D I, 129. argumentis et rationibus oportet, quare quidque ita sit, docere, non eventis; D II, 27. caeli .. distributio ... et certarum rerum notatio docet, unde fulmen venerit, quo concesserit; quid significet autem, nulla ratio docet; D II, 45. docet .. ratio mathematicorum, ... quanta humilitate luna feratur terram paene contingens; D II, 91. altera (pars posita est) in ratione, quae docet et explanat quid faciendum fugiendumque || -ve || sit; O I, 101. cum docebimus, ea ... quam sint virtutis inimica; O III, 96. docuit, cur sibi causa desistere necesse esset; O III, 112. f. III. alqd; A II, 143. N II, 24.

4. **Infinitiv:** canere ipse (Aristoxenus) doceat; T I, 41. ferre laborem, contemnere volnus consuetudo docet; T II, 38. quae (sapientia) ... ipsius fortunae modice ferre doceat iniurias; F I, 46. f. contemnere. cum .. eadem natura doceat non neglegere, quem ad modum nos adversus homines geramus; O I, 98.

5. **accus. c. infin.:** a. **vollständiger Infinitiv:** qui ex illius (Dionysii) commutata sententia docere vellet nihil ... posse; A II, 71. ut doceret nullum tale esse visum a vero, ut non eiusdem modi etiam a falso posset esse; A II, 77. quaecumque sint, docet omnia effecta esse natura; A II, 121. quidquid aut sit aut fiat, naturalibus fieri aut factum esse docet ponderibus et motibus; A II, 121. ut .. sapientiam, temperantiam, fortitudinem copulatas esse doceri cum voluptate, ... sic ..; F I, 50. cuius (naturae) divitias Epicurus parabiles esse docuit; F II, 90. cum ratio docuerit, quod honestum esset, id esse solum bonum; F III, 75. primi .. ex omnibus philosophis natura tributum esse docuerunt, ut ..; F IV, 17. cum docuistis, ut vobis videmini, solum bonum esse, quod honestum sit, tum rursum dicitis ..; F IV, 46. doceat paratiorem me ad contemnendam pecuniam fore; F IV, 72. quam eandem (sententiam) Aristoteli fuisse et Polemonis docet; F V, 14. cum tam || cum || docuerim gradus istam rem non || non magis || habere quam virtutem; F V, 84. ut doceam, si possim, non modo malum non esse, sed bonum etiam esse mortem; T I, 16. docebis | [docebis] || carere omni malo mortem; T I, 26. docet .. (Socrates) quemvis ... bene interroganti respondentem declarare ..; T I, 57. is docuit similem animum suum eius esse, qui ea (astra) fabricatus esset in caelo; T I, 62. prudentiae .. quid respondebis docenti virtutem sese esse contentam? T III, 37. huic .. alteri generi similis est ea ratio consolandi, quae docet humana esse, quae acciderint; T III, 57. sunt qui unum officium consolantis putent || putent docere | malum illud omnino non esse; T III, 76. erit .. in consolationibus prima medicina docere aut nullum malum esse aut admodum parvum; T III, 77. cum doceas nec bonum illud esse, ex quo laetitia aut libido oriatur, nec ..; T IV, 60. si doceas ipsas perturbationes per se esse vitiosas; T IV, 60. cui (Stoico) satis esset respondere se ante docuisse nihil bonum esse ..; T V, 18. Epicurus ... docet eam esse vim et naturam deorum, ut ..; N I, 49. quibus (rationibus) docere velitis humanas esse formas deorum; N I, 76. Orpheum poëtam docet Aristoteles numquam fuisse; N I, 107. doceo deos vestros esse voluptatis expertes, ita vestro iudicio ne beatos quidem; N I, 113. longa est oratio multaeque rationes, quibus doceri possit omnia ... semina ... oriri; N II, 26. qui (Chrysippus) similitudines adiungens omnia in perfectis et maturis docet esse meliora; N II, 38. proximum est, ut doceam deorum providentia mundum administrari; N II, 73. quae (pars) ducitur ab ea ratione, quae docet esse deos; N II, 75. secunda (pars) est .., quae docet omnes res subiectas esse naturae sentienti; N II, 75. cum satis docuerimus hos esse deos; N II, 80. sequitur, ut doceam omnia subiecta esse naturae; N II, 81. doceat .. aliquis (effici) potuisse melius. sed nemo umquam docebit; N II, 87. restat, ut doceam atque aliquando perorem omnia ... hominum causa facta esse; N II, 154. multis argumentis deos esse docere voluisti; N III, 9. cum docere velles deos esse; N III, 18. docebo meliora me didicisse de colendis dis immortalibus iure pontificio et more maiorum quam rationibus Stoicorum; N III, 43. si ... tantum modo fieri ea, quae commemoravi, doceam; D I, 109. docet .. (quintus liber) ad beate vivendum virtutem se ipsa esse contentam; D II, 2. non perspicitis aleam quandam esse in hostiis deligendis, praesertim cum res ipsa doceat? D II, 36. nonne ipsa varietas, quae est propria fortunae, fortunam esse causam, non naturam esse || [esse] | docet? D II, 109. acutius Carneades, qui docebat posse Epicureos suam causam sine hac commenticia declinatione defendere; Fa 23. cum (Epicurei) docerent esse posse quendam animi motum voluntarium; Fa 23. ille ... haud dubitavit postridie palam in castris docere nullum esse prodigium; R I, 23. docuit .. sine depopulatione atque praeda posse eos (cives) colendis agris abundare commodis omnibus; R II, 26. primus .. (L. Brutus) in hac civitate docuit ... esse privatum neminem; R II, 46. quam (rem publicam) optumam esse docuit in illis sex libris Scipio; L I, 20. omnem .. legem ... esse laudabilem quibusdam talibus argumentis docent; L II, 11. nisi vetustas ea certa esse docuisset; L II, 33. illi (antiqui) .. his verbis docebant: tribus modis sacris adstringi; L II, 49. quarum (beluarum) impetu docet quaedam hominum genera esse consumpta; O II, 16. potius doceret (causam) non

esse aequam; O III, 88. ut utilitatem nullam esse docuimus, quae honestati esset contraria, sic ... dicimus ..; O III, 119. vitiis et sceleribus contaminatos deprimi in tenebras atque in caeno iacere docuerunt; fr IX, 12. f. 3. N II, 3. III, 6. — III. alqd; F I, 30. T II, 29. III, 54. R I, 34.

b. **Particip**: ea sumenda et quadam aestimatione dignanda docebat contraque contraria; A I, 36. (Zeno) rebus inanimis atque mutis per quandam significationem haec docet tributa nomina; N I, 36.

III. **mit Object** (vgl. **doctus**): alqm: inepte, quisquis Minervam docet; A I, 18. ut commoneri nos satis sit, nihil attineat doceri; F III, 3. nos, docti scilicet a Graecia, haec a pueritia ‖ et a p., a p. et ‖ legimus et ediscimus ‖ discimus, al. ‖; T II, 27. qui admonent amice, docendi sunt; N I, 5. ne domesticis quidem exemplis docti numen deorum comprobabimus? N II, 7. haec ... veteres rerum magis eventis moniti quam ratione docti probaverunt; D I, 5. ab eodem .. Aristotele doctus Dicaearchus huic rationi studioque non defuit; L III, 14. neque solum vivi atque praesentes studiosos discendi erudiunt atque docent, sed ... etiam post mortem ..; O I, 156. cum (ignari) sunt docti a peritis, desistunt facile sententia; O III, 15. f. IV, 6. L III, 11.

alqd: quae .. nemo adhuc docuerat; A I, 8. quod dilucide docetur a politioribus physicis; A II, 56. quod in elementis dialectici docent, quo modo iudicare oporteat; A II, 143. id .. (Epicurus) instituit docere sic: omne animal ... appetere; F I, 29. nec ea, quae docere vult, ulla arte (Epicurus) distinguit; F II, 18. quae dialectici nunc tradunt et docent; F IV, 9. hoc doce, doleam necne doleam, nihil interesse; T II, 29. id, quod ratio debuerat, usus docet, minora esse ea, quae sint visa maiora; T III, 54. geometrae cum aliquid docere volunt; T V, 18. si quid ad eam rem pertinet eorum, quae ante docuerunt; T V, 18. quod docui; N I, 85. quod quidem Cleanthes his etiam argumentis docet, quanta vis insit ..; N II, 24. quo facilius id, quod docere volumus, intellegi possit; N II, 81. ea, quae requiro, doce; N III, 7. nihil docent Stoici; N III, 15. quod cum disputando rationibusque (Pericles) docuisset, populum liberavit metu; R I, 25. te ... multa .. colligere ac docere, optimum .. statum civitatis esse eum ..; R I, 34. ut geometrae solent non omnia docere, sed postulare, ut quaedam sibi concedantur, ... sic ..; O III, 33. facessant .. omnes, qui docere nihil possunt, quo melius sapientiusque vivamus; fr V, 49.

adulescentes: an ne illas ‖ eas ‖ quidem vires senectuti relinquemus ‖ relinquimus ‖, ut adulescentes doceat, instituat, ad omne officii munus instruat? C 29.

animantes: quibus (animantibus) ius esset doceri; Ti 31.

causam: cui (Ptolomaeo) cum exposuisset patriam se liberare velle causamque docuisset; O II, 82.

civitates: civitates quaedam universae more doctae parsimonia delectantur; T V, 99.

fabulam: cum Orestem fabulam doceret Euripides; T IV, 63. qui (Livius) cum sex annis ante, quam ego natus sum, fabulam docuisset Centone Tuditanoque consulibus; C 50.

iuventutem: quod .. munus ... adferre maius ... possumus, quam si docemus atque erudimus iuventutem? D II, 4.

philosophiam: mihi videris Latine docere philosophiam; F III, 40.

pueros: Dionysius .. tyrannus Syracusis expulsus Corinthi pueros docebat; T III, 27.

Fragment: quid igitur, pro deum inmortalium! primum eam docebas, quaeso? fr I, 8.

IV. **mit Object und Ergänzung**: 1. **de**: nihil de dividendo ac partiendo (Epicurus) docet; F I, 22. de forma .. (deorum) partim natura nos admonet, partim ratio docet; N I, 46. se de rationibus rerum publicarum aut constituendarum aut tuendarum nihil nec didicisse umquam nec docere; R I, 11.

2. **indirecte Frage**: quodsi eos docuisset aliquis, quam vim habere diceretur scientia; A II, 146. si ea ... (luxuriosos) docerent .., qui essent fines cupiditatum; F II, 21. qui (Pelops) non erudierit filium nec docuerit, quatenus esset quidque curandum; T I, 107. doce me .., unde (di) sint, ubi sint; N I, 65. ne ipse (Chrysippus) incidat in Diodorum, docet Chaldaeos, quo pacto eos exponere percepta oporteat; Fa 15. f. 6. N III, 7. — II, 3. A II, 94.

3. **ut**: f. 6. L I, 58.

4. **Infinitiv**: an sum etiam nunc vel Graece loqui vel Latine docendus? F II, 15. ut Aristoteles ... dicere *docere* etiam coepit adulescentes; T I, 7. ne tonsori collum committeret, tondere filias suas (Dionysius) docuit; T V, 58. sit censor, qui viros doceat moderari uxoribus; R IV, 6.

5. **accus. c. infin.**: docent .. nos, ut scis, dialectici, ... falsam ... esse; F IV, 55. (Silenum) docuisse regem non nasci homini longe optimum esse; T I, 114. docuit .. nos idem, qui cetera, natura effectum esse mundum; N I, 53. iam se ipse doceat eum virum bonum esse; O III, 76. f. 6. N I, 96.

6. **doppelter Accusativ**: sumne sanus, qui haec vos doceo? A I, 18. desine id me docere; T II, 29. hoc te ratio non docebit, ... (nos) vinci? N I, 96. ut ... ea, quae scimus, alios docere possimus; N II, 148. id .. ipsum ... cur ita sit, nihil tu me doces; N III, 7. unde .. (Tages) illa potuit, quae docebat alios, ipse didicisse? D II, 51. docere hoc poterat ille homines paene agrestes? R I, 23. eius modi quiddam etiam bello illo maximo ... Pericles ille ... docuisse civis suos dicitur; R I, 25. haec .. (philosophia) una nos quom ceteras res omnes, tum ... docuit, ut nosmet ipsos nosceremus; L I, 58. »Etruria .. principes disciplinam doceto«; L II, 21. »rem populum docento, doceri e magistratibus privatisque patiunto;« L III, 11.

docilis, gelehrig: alqs: ad hanc enervatam muliebremque sententiam satis docilem se Epicurus praebuit; T II, 15.

belua: coërcet beluam, et eam docilem et humanis moribus adsuetam; R II, 67.

docilitas, Gelehrigkeit: prioris generis est docilitas, memoria; F V, 36.

docte, gelehrt: eum .. (Pythagoram) cum Leonte, principe Phliasiorum, docte et copiose disseruisse quaedam; T V, 8.

doctor, Lehrer: I. auget: propter summam et doctoris auctoritatem et urbis, quorum alter te scientia augere potest, altera exemplis; O I, 1.

degenerat: a Stoicis vel princeps eius disciplinae, Posidonii doctor, discipulus Antipatri, degeneravit, Panaetius; D I, 6.

dicit: Staseam Neapolitanum, doctorem illum tuum, ... aliquanto ista secus dicere solitum; F V, 75.

disputant: ille civis ... etiam iis, qui illa disputant, ipsis est praeferendus doctoribus; R I, 3.

fingit: eius (Xenocratis) doctor Plato triplicem finxit animum; T I, 20.
potest: f. auget. — solet: f. dicit.
vident: audiamus communis quasi doctores eruditorum hominum, qui tamquam oculis illa viderunt, quae nos vix audiendo cognoscimus; R I, 56.
II, 1. audio: f. I. vident.
2. praefero: f. I. disputant.
3. dissideo cum: cum Cleanthe, doctore suo, quam multis rebus Chrysippus dissidet? A II, 143.
edo contra: nec se tenuit, quin contra suum doctorem librum etiam ederet; A II, 12.
III. auctoritas: f. I. auget.
IV, 1. percipi: non quia philosophia Graecis et litteris et doctoribus percipi non posset, sed ..; T I, 1.
2. a: nos .. ipsi ... a doctoribus atque doctrina instructi ad eam (rem publicam) et ornati accessimus; O I, 155.

doctrina, Unterricht, Unterweisung, Gelehrsamkeit, Wissenschaft: I. **Subject:** accedit: ad paternam .. magnitudinem animi doctrina uberior accesserat; C 35.
apparet: ut urbanitas summa appareat, doctrina mediocris; F I, 7.
caret, floret: tum omnis liberalis et digna homine nobili ab eo (L. Lucullo) percepta doctrina, quibus temporibus florere in foro maxime potuit, caruit omnino rebus urbanis; A II, 1.
fluit, permanat: Pythagorae .. doctrina cum longe lateque flueret, permanavisse mihi videtur in hanc civitatem; T IV, 2.
placet: semper mihi et doctrina et eruditi homines et tua ista studia placuerunt; R I, 29.
potest: ex eorum .. scriptis et institutis .. omnis doctrina liberalis ... sumi potest; F V, 7. f. caret.
praescribit: quae ratio et doctrina praescripserit; N I, 7.
videtur: f. fluit.
II. **nach Verben:** 1. adhibeo: qui ... ad domesticum maiorumque morem etiam hanc a Socrate adventiciam doctrinam adhibuerunt; R III, 5.
adiungo: quodsi quis ad ea instrumenta animi ... adiungendam sibi etiam doctrinam ... putavit; R III, 5.
duco: ita se res habet, ut ... ab ea (lege) vivendi doctrina ducatur; L I, 58.
exquiro: quae summis ingeniis exquisitaque doctrina philosophi Graeco sermone tractavissent; F I, 1.
invetero: iam inveteratis litteris atque doctrinis; R II, 18.
percipio: f. I. caret.
produco: Phalereus ille Demetrius ... mirabiliter doctrinam ex umbraculis eruditorum otioque non modo in solem atque in pulverem, sed in ipsum discrimen aciemque produxit; L III, 14.
puto: nos ... hanc eruditionem liberalem et doctrinam putamus; T II, 27.
requiro: haud erat sane, quod quisquam rationem ac doctrinam requireret; T III, 2.
sumo: f. I. potest.
2. dedo: qui excellenti ingenio doctrinae sese dediderunt; O I, 71.
III. **nach Adjectiven:** 1. expers: noli .. prae te ferre vos plane expertes esse doctrinae; N II, 47.
2. inimicus: idem (Aelius Sextus) ... Zethum illum Pacuvii nimis inimicum doctrinae esse dicebat; R I, 30.
IV. **nach Substantiven:** 1. gloria: (Timotheus) ad eam laudem doctrinae et ingenii gloriam adiecit; O I, 116.
gyrus: homines secundis rebus ecfrenatos ... tamquam in gyrum rationis et doctrinae duci oportere; O I, 90.
indicia: quae (hominum vestigia) videlicet ille non ex agri consitura, quam cernebat, sed ex doctrinae indiciis interpretabatur; R I, 29.
pabulum: si .. (animus) habet aliquod tamquam pabulum studii atque doctrinae; C 49.
species: qui (poëtae) cum magnam speciem doctrinae sapientiaeque prae se tulerunt; T III, 3.
studia: multi in custodia, multi in exsilio dolorem suum doctrinae studiis levarunt; F V, 53. totos se ad studia doctrinae conferunt; F V, 57. hoc .. loco consideranti mihi studia doctrinae multa sane occurrunt, cur ..; T IV, 2. nisi in quibusdam principibus temporibus illis fuissent studia doctrinae; T IV, 5. ut aliquid aliquando de doctrinae studiis admoneamur; R I, 14. ut et doctrinae studiis et regenda civitate princeps esset; L III, 14. illi ipsi doctrinae studiis et sapientiae dediti; O I, 156. haec quidem studia doctrinae; C 50.
2. philosophi: f. II, 1. exquiro.
3. commercium cum: qui modo cum Musis, id est cum humanitate et cum doctrina, habeat aliquod commercium; T V, 66.
oblectationes ex: cum .. non habeant ingenuas ex doctrina oblectationes; F V, 56.
sermones de: habentur ... sermones aut de domesticis negotiis aut de re publica aut de artium studiis atque doctrina; O I, 135.
V. **Umstand:** 1. comprimi: vitiosam .. naturam ab eo (Stilpone) sic edomitam et conpressam esse doctrina, ut ..; Fa 10.
delectari: qui rerum cognitione doctrinaque delectantur; Lae 86.
differre: ratio ... certe est communis, doctrina differens, discendi quidem facultate par; L I, 30.
edomari: f. comprimi.
erudiri: si essent Graecis doctrinis eruditi; A I, 4. accurate .. quondam a L. Torquato, homine omni doctrina erudito, defensa est Epicuri sententia de voluptate; F I, 13. futurum fuisse ut omnibus perfectis artibus omni doctrina hominum vita erudiretur; T III, 69. omni .. doctrina eruditus, postremo philosophus erit mundus || [erit mundus] ||; N III, 23.
evertere: quam sensim pernicies inlapsa in civium animos malis studiis malisque doctrinis repente totas civitates everteret; L II, 39.
excoli: nec, qui (id) nesciebat, satis excultus doctrina putabatur; T I, 4. litteris talibusque doctrinis ante excoli animos et ad sapientiam concipiendam inbui et praeparari decet; fr V, 23.
imbui: f. excoli; fr V, 23.
immutari: quam (augurandi scientiam) vel usu iam vel doctrina vel vetustate immutatam videmus; D II, 70.
instruere: vellem ... ipse (Epicurus) doctrinis fuisset instructior; F I, 26. ut cum maiorum institutis, tum doctrina se instrueret; R III, 6. nos .. ipsi ... a doctoribus atque doctrina instructi ad eam (rem publicam) et ornati accessimus; O I, 155.
iudicari: qui .. iudicatur isteopti mus? doctrina, artibus, studiis *; R I, 50.
ornari: qui aut excellenti ingenii magnitudine aut praeclara eruditione atque doctrina aut utraque re ornati; O I, 119. f. instruere; O I, 155.
praeparari: f. excoli; fr V, 23.
praestans: cum ... reliquisset duo .. praestantissimos studio atque doctrina, Xenocratem Calchedonium et Aristotelem Stagiritem; A I, 17.
procedere: qui natura doctrinaque longe ad virtutem processissent; F IV, 21.

quaeri: || in || quibus .. artibus aut prudentia maior inest aut utilitas quaeritur, ut medicina, ut architectura, ut doctrina rerum honestarum; O I, 151.

sapiens: te ... non solum natura et moribus, verum etiam studio et doctrina esse sapientem; Lae 6 (7).

sentire: haec || hoc || ita sentimus natura duce, nulla ratione nullaque doctrina; T I, 30.

superare: doctrina Graecia nos et omni litterarum genere superabat; T I, 3.

superesse: nec .. scientia iuris maioribus suis Q. Aelius Tubero defuit, doctrina etiam superfuit; fr III, 2.

2. propter: propter humanitatem atque doctrinam Anco regi familiaris est factus usque eo, ut ..; R II, 35.

sine: qui sine ulla doctrina naturam ipsam secuti multa laudabilia fecerunt; F III, 11. parvi virtutum simulacris ... sine doctrina moventur; F V, 43. ingenuit .. (natura) sine doctrina notitias parvas rerum maximarum; F V, 59. quoniam || qui || haec sine doctrina credituri fuerunt | fuerint |; T I, 48. ut ager quamvis fertilis sine cultura fructuosus esse non potest, sic sine doctrina animus; T II, 13. quod (genus hominum) non habeat sine doctrina anticipationem quandam deorum; N I, 43.

doctus, unterrichtet, gelehrt, gebildet, klug: A. **bei Substantiven:** alqs: neque tam docti tum erant; F I, 7. in quibus (animis) doctissimi illi veteres inesse quiddam caeleste et divinum putaverunt; F II, 114. quod .. nemo mediocriter doctus mirabitur; F III, 3. »quin ... post variis avido satiatus pectore musis doctior ad patrias lapsus pervenerit oras;« F V, 49. Galbam, Africanum, Laelium doctos fuisse traditum est; T I, 5. multa .. saecula postea sic viguit Pythagoreorum nomen, ut nulli alii docti viderentur; T I, 38. quid sentiant ii, ... nemo *ne* mediocriter quidem doctus ignorat; T II, 7. »eum (ignem cluet) doctus Prometheus clepsisse dolo;« T II, 23. de qua (utilitate stercorandi) doctus Hesiodus ne verbum quidem fecit; C 54. non lubet .. mihi deplorare vitam, quod multi, et ii docti, saepe fecerunt; C 84. fieri .. studebam eius (Scaevolae) prudentia doctior; Lae 1. te .. omnium optimam doctissimamque ... ad opinionem omnium mortalium consecrabo; fr IX, 11.

adulescens: cum C. Triarius, in primis gravis et doctus adulescens, ei disputationi interesset; F I, 13. (Scipio) salutavit ... C. Fannium et Quintum Scaevolam, generos Laelii, doctos adulescentes; R I, 18.

cives: ut sint opera, studio, labore meo doctiores cives mei; F I, 10.

civitas: nobilissima Graeciae civitas, quondam vero etiam doctissima; T V, 66. hoc loco primum videtur insitiva quadam disciplina doctior facta esse civitas; R II, 34.

gens: gentem .. nullam video neque tam humanam atque doctam neque ..; D I, 2.

homo: aderant mei familiares, docti homines, P. et C. Selii et Tetrilius Rogus; A II, 11. me .. oratio Luculli de ipsa re ita movit, ut docti hominis et copiosi et parati; A II, 64. legi apud Clitomachum ... A. Albinum, ... doctum sane hominem, ... iocantem dixisse Carneadi ..; A II, 137. *cum M. Varrone*, homine omnium facile acutissimo et sine ulla dubitatione doctissimo; A fr. 22. res tota .. non doctorum hominum; F II, 103. familiares nostros, credo, Sironem dicis et Philodemum, cum optimos viros, tum homines doctissimos; F II, 119. ut doctissimi homines de rebus non pervagatis inusitatis verbis uterentur; F III, 5. praetereo multos, in his doctum hominem et suavem, Hieronymum; F V, 14. Dicaearchus .. in eo sermone ... doctorum hominum disputantium primo libro multos loquentis facit; T I, 21. Dicaearchum .. cum Aristoxeno, aequali et condiscipulo suo, doctos sane homines, omittamus; T I, 41. inter omnis .. hoc constat, nec doctos homines solum, sed etiam indoctos, virorum esse fortium ... dolorem pati; T II, 43. quid .. homines doctissimi et summi poëtae de se ipsis et carminibus edunt et cantibus? T IV, 71. quam .. erat miserum ... homini praesertim docto a puero et artibus ingenuis erudito! T V, 63. vitam .. doctorum hominum et plane sapientium; T V, 64. loquor .. de docto homine et erudito, cui vivere est cogitare; T V, 111. de qua (quaestione) tam variae sunt || sint || doctissimorum hominum ... sententiae, ut ..; N I, 1. quod ... declarant ... doctissimorum hominum familiaritates; N I, 6. eos ipsos ... addubitare coget doctissimorum hominum de maxuma re tanta dissensio; N I, 14. ut scriptum apud Philistum est, et doctum hominem et diligentem; D I, 39. adiungamus philosophis doctissimum hominem, poëtam quidem divinum, Sophoclem; D I, 54. C. Coponium ad te venisse Dyrrhachium, ... cumprime || cum primo, cum primis || hominem prudentem atque doctum; D I, 68. Marcum .. Varronem et M. Catonem, ... doctos homines, vehementer esse perterritos; D I, 68. Eudoxus, ... in astrologia iudicio doctissimorum hominum facile princeps; D II, 87. hic .. quanta pugna est doctissumorum hominum negantium esse haec a dis inmortalibus constituta! D II, 105. maxime .. hoc in hominum doctorum oratione mihi mirum videri solet, quod ..; R I, 11. earum .. rerum scientiam non doctis hominibus ac sapientibus, sed in illo genere exercitatis concedendam putant; R I, 11. quorum summa est auctoritas apud doctissimos homines et gloria; R I, 12. memoria teneo C. Sulpicium Gallum doctissimum, ut scitis, hominem, ... sphaeram ... iussisse proferri; R I, 21. qui nullo arbitro vel secum ipsi loquantur vel quasi doctissimorum hominum in concilio adsint; R I, 28. nec ... ita disseram, ... ut ad illa elementa revolvar, quibus uti docti homines his in rebus solent; R I, 38. ut iam doctis hominibus ac temporibus ipsis eruditis ad fingendum vix quicquam esset loci; R II, 19. quod docti homines nervis imitati atque cantibus; R VI, 18. quae in hominum doctorum disputatione versantur; L I, 28. doctum hominem sane, cuius fuit Accius perfamiliaris; L II, 54. et mediocriter doctos magnos in re publica viros et doctissimos homines non nimis in re publica versatos multos commemorare possumus; L III, 14. nec .. alienum est ad ea eligenda ... adhibere doctos homines vel etiam usu peritos; O I, 147. nec me angoribus dedidi ... nec rursum indignis homine docto voluptatibus; O II, 2. quia sic ab hominibus doctis accepimus, ... oportere ..; O III, 3. praeclarum responsum et docto homine dignum; C 13. utrum nobis est quaerendum, quid baioli atque operarii an quid homines doctissimi senserint? P 23.

poëta: non .. poëta solum suavis, verum etiam ceteroqui doctus sapiensque (Simonides) traditur; N I, 60.

rex: cum ignorem, (rex Persarum) quam sit doctus, quam vir bonus; T V, 35.

senes: quod .. adulescentes, et ii quidem non solum indocti, sed etiam rustici, contemnunt, id docti senes extimescent? C 75.

vir: ut Sex. Peducaeus, ... cum doctus, tum omnium vir optimus et iustissimus, ... ultro ad

mulierem venit; F II, 58. perspicue (istius modi res) expedire posse docti et intellegentis viri (est); F III, 19. ut doctissimis viris visum est; F V, 33. haec veteranus miles facere poterit, doctus vir sapiensque non poterit? T II, 39. »qui haec audita a docto meminissem viro;« T III, 29. ut scribit auditor Platonis Ponticus Heraclides, vir doctus in primis; T V, 8. cur avunculus meus, vir innocentissumus idemque doctissumus, P. Rutilius, in exilio est? N III, 80. scribit Ponticus Heraclides, doctus vir; D I, 46. quod ... exsanguem iam et iacentem (rem publicam) doctus vir Phalereus sustentasset Demetrius; R II, 2. non .. mediocres viri, sed maxumi et docti, Pythagoras et Empedocles, denuntiant ..; R III, 19. doctissimis viris proficisci placuit a lege; L I, 18. ut vir doctissimus fecit Plato atque idem gravissimus philosophorum omnium; L II, 14. siquidem .. illud bene dictum est a Pythagora, doctissimo viro; L II, 26. ille .. sapientissimus Graeciae vir longeque doctissimus valde hanc labem veretur; L II, 39. Agrigentinum .. doctum quendam virum carminibus Graecis vaticinatum || esse || ferunt ..; Lae 24. istum (Socratem) doctum et sapientem virum fuisse memoriae traditum est; P 23. ſ. homo; L III, 14.

voces: nostrorum hominum ad eorum doctissimas voces aures clausas fuisse; T IV, 2.

B. **allein:** I. adipiscuntur, arbitrantur: ut non modo Graecarum litterarum rudes, sed etiam docti aliquantum se arbitrentur adeptos; O I, 1.

consentiunt: quem unum omnium deorum et hominum regem esse omnes docti indoctique † expoliri || pariter || consentiunt; R I, 56.

contemnit: ſ. disserit.

cupiunt: ut non sine causa antiquissimi et doctissimi invenire se posse, quod cuperent, diffisi sint; A II, 7.

curant: quae nec indocti intellegere possent nec docti legere curarent; A I, 4.

diffidunt: ſ. cupiunt.

disputant: doctorum est ista consuetudo, eaque Graecorum, ut iis ponatur, de quo disputent quamvis subito; Lae 17.

dissentiunt: res .. nulla est, de qua tantopere || tanto opere || non solum indocti, sed etiam docti dissentiant; N I, 5.

disserit: nescio quo modo doctissimus quisque [contemnit] || quisque ||, acerrume autem ... Dicaearchus contra hanc immortalitatem disseruit; T I, 77.

erubescunt: o rem dignam, in qua non modo docti, sed etiam agrestes erubescant! L I, 41.

faciunt: sic omnibus bonis et doctis esse faciendum; T I, 73.

fingunt: quanti quidque sit, aliter docti et indocti; sed cum constiterit inter doctos, quanti res quaeque sit (si homines essent, utitate loquerentur), dum res maneant, verba fingant arbitratu suo; F V, 89.

intellegunt: quae quo facilius minus docti intellegerent; A I, 8.

inveniunt: ſ. cupiunt. — legunt: ſ. curant.

loquuntur: ſ. fingunt.

malunt, petunt: quae (verba) docti, ut dixi, a Graecis petere malent; A I, 5.

possunt: ſ. cupiunt.

probant: theatra, porticus, nova templa verecundius reprehendo propter Pompeium, sed doctissimi non probant; O II, 60.

quaerunt: occurritur .. nobis, et quidem a doctis et eruditis quaerentibus, satisne constanter facere videamur; O II, 7.

sunt: ſ. fingunt.

ohne Verb: nec eam (virtutem), ut quidam docti, verborum magnificentia metiamur; Lae 21. ſ. fingunt.

II, 1. adhibeo: adhibito Heraclito doctisque compluribus et in iis Antiochi fratre Aristo; A II, 12.

2. desum: Homero delectationem animi ac voluptatem aut cuiquam docto defuisse umquam arbitramur? T V, 114 (115).

placeo: ut doctissimis sapientissimisque placuit; D I, 110.

pono: in quo (fructu amicitiarum) doctis positum est .. consilium omnis vitae consentiens et paene conspirans; T V, 72. ſ. I. disputant.

3. audio a: quod .. Theseus a docto se audisse dicit; T III, 30.

consto inter: ſ. I. fingunt.

III, 1. auctoritas: praeclare .. est hoc usurpatum a doctissimis, quorum ego auctoritate non uterer, si mihi apud aliquos agrestes haec habenda esset oratio; P 33.

consuetudo: ſ. I. disputant.

contentiones, dissensiones: nisi (philosophia) doctissimorum contentionibus dissensionibusque viguisset; T II, 4.

genus: magos .., quod genus sapientium et doctorum habebatur in Persis || [quod ... Persis] ||; D I, 46.

oratio: nec me ex ea opinione ... ullius umquam oratio aut docti aut indocti movebit; N III, 5.

2. dissensio inter: qua de re cum sit inter doctissimos summa dissensio; F I, 11. controversam rem et plenam dissensionis inter doctissimos, sed aliquando iam indicandam; L I, 52.

IV. a: ut a doctissimis Graeciae quaesitum et disputatum est; L III, 13. ſ. I. quaerunt. III. auctoritas.

e: cum apud Graecos antiquissimum e doctis genus sit poëtarum; T I, 3.

in: ſ. II, 1.

V. Fragment: »nec doctissimis;« R I, fr 1.

documentum, Beweis, Beispiel: est: id .. esse praeclarissimum sapientiae munus maximumque virtutis vel documentum vel officium puto; R I, 33. ut esset posteris ante os documentum Persarum sceleris sempiternum; R III, 15.

dogma, Lehrsatz: I. est: omnia meminit Siron Epicuri dogmata; vera igitur illa sunt nunc omnia; A II, 133. quod mihi tecum est dogma commune; A II, 133. ut proverbia non nulla veriora sint quam vestra dogmata; F II, 105.

II. memini: ſ. I. A II, 106.

prodo: scelus .. dicebas esse, Luculle, dogma prodere; A II, 133.

doleo, Schmerz empfinden, trauern, unwillig sein, bedauern: I. **absolut:** 1. **unpersönlich:** a. **substantivisch:** α. distinguo a: alterum peccatum, quod, cum in natura tria sint, unum gaudere, alterum dolere, tertium nec gaudere nec dolere, hic (Epicurus) primum et tertium putat idem esse nec distinguit a non dolendo voluptatem; T III, 47.

pono in: quae (voluptas) est a te posita in non dolendo; F II, 31.

refero ad: omne officium referent aut ad voluptatem aut ad non dolendum aut ad prima illa secundum naturam obtinenda; F V, 19.

sum in: summo bono a te ita constituto, ut id totum in non dolendo sit; F II, 11.

β. particeps: ratio aut voluptatis non dolendive particeps aut honestatis expers; F II, 38.

γ. causa: »si ... nec tam aerumnoso navigavissem salo, esset dolendi causa;« T III, 67.

coniunctio: coniunctio .. cum honestate vel voluptatis vel non dolendi id ipsum honestum ... efficit turpe; F V, 22.

princeps: non dolendi (princeps) Hieronymus; F V, 20.

status: iste non dolendi status non vocatur voluptas; F II, 28. nec ullum habet ictum, quo pellat animum, status hic non dolendi; F II, 32.

voluptas: non augeri illam non dolendi voluptatem; F II, 10.

invitatio ad: quod (aegritudo) non natura exoriatur, sed iudicio, sed opinione, sed quadam invitatione ad dolendum; T III, 82.

δ. causa: ut .. id honestum sit, facere omnia voluptatis causa ... aut non dolendi; F V, 19.

b. verbal: eo .. intellegi potest, quanta voluptas sit non dolere; F I, 56. aliud .. esse (Hieronymus) censet gaudere, aliud non dolere; F II, 9. hoc non dolere solum voluptatis nomine appellaret, illud Aristippeum contemneret; F II, 18. nec Aristippus ... in voluptate ponit non dolere; F II, 19. qui (Hieronymus) summum bonum statuit non dolere; F II, 19. si non dolere voluptas sit summa; F II, 28. turpe putandum est, non dico dolere, ... sed ..; F II, 94. dicunt illi asperum esse dolere, molestum, odiosum, contra naturam, difficile toleratu; F IV, 52. ista, .. quae dixisti, valere, locupletem esse, non dolere „bona“ non dico, sed dicam ..; F IV, 72. positum est a nostris in iis esse rebus, quae secundum naturam essent, non dolere; F V, 73. dolere malum est; F V, 84. carere || ea re, † carere || in morte non dicitur; nec enim esset dolendum; T I, 88. aliud est .. laborare, aliud dolere; T II, 35. aliud, inquam, est dolere, aliud laborare; T II, 35. sitne .. malum dolere necne, Stoici viderint; T II, 42. fac sane esse summum bonum non dolere (quamquam id non vocatur voluptas); T III, 40. sit sane summum malum dolere; T III, 40. aerumna adfici (aegritudinis est), lamentari, sollicitari, dolere, in molestia esse, adflictari, desperare; T III, 83. si nihil malum esset nisi dolere. id autem non modo [non] summum malum, sed ne malum quidem esse maxima auctoritate philosophi adfirmant; O III, 105. sin (tempus aetatis) processerit longius, non magis dolendum est, quam agricolae dolent praeterita verni temporis suavitate aestatem autumnumque venisse; C 70. f. a, α. distinguo a. III. alqd; F II, 9.

2. persönlich: alqs: inter eum, qui doleat, et inter eum, qui in voluptate sit, nihil interesse? A II, 21 (20). cum ipsum Herculem tam intoleranter dolere videamus; F II, 22. te omnia facere, ne doleas; F II, 76. nec gaudere quemquam nisi propter corpus nec dolere; F II, 98. quasi vero (Heracleotes Dionysius) hoc didicisset a Zenone, non dolere, cum doleret! F V, 94. hic (Arcesilas) mallet non dolere; F V, 94. dolent fortasse et anguntur; T I, 30. cur .. et Camillus doleret, si ..., et ego doleam, si ..? T I, 90. hoc doce, doleam necne doleam, nihil interesse; T II, 29. cum varices secabantur C. Mario, dolebat; T II, 35. ut ... rectum videatur esse angi, id autem est, ut is, qui doleat, oportere opinetur se dolere; T III, 25. quod ... revocant se rursus ad maestitiam peccatique se insimulant, quod dolere intermiserint; T III, 64. si neque de eo, propter quod dolet, quicquam est mutatum neque de eo, qui dolet; T III, 74. qui (Demosthenes) dolere se aiebat, si quando opificum antelucana victus esset industria; T IV, 44. iratum propitium, laetantem dolentem (oculi cognoscunt); N II, 145. f. II, 3. corpore.

alqd: cum (luxuriosi) ... nec haberent ulla ex parte aliquid aut dolens aut aegrum, id est autem malum; F II, 21. nihil esse, quod doleat, quin id aegrum esse quoque possit; T I, 79. nihil .. dolet nisi pes; possunt oculi, potest caput, latera, pulmones, possunt omnia; T II, 44. »dum modo doleat aliquid, doleat quidlubet;« T IV, 45. 55. »optumam progeniem Priamo peperisti extra me; hoc dolet«; D I, 66.

animi: dolere .. animos, ergo etiam interire; T I, 79.

caput: f. alqd; T II, 44.

corpus: si aut aegrum corpus est aut dolet aut caret viribus; F V, 47. [sed fac totum dolere corpus] || si tactum dolore corpus ||; T II, 52.

homines: tu .. inter haec tantam multitudinem hominum interiectam non vides nec laetantium nec dolentium? F II, 16.

latera, oculi, pes: f. alqd; T II, 44.

pugiles: pugiles ... ingemescunt, non quod || quo || doleant animove succumbant, sed quia ... corpus intenditur; T II, 56.

pulmones: f. alqd; T II, 44.

sapiens: sapiensne ... non doleat, si (patria) deleta sit? A II, 135. age, haec probabilia sane sint; num etiam illa, (sapientem) numquam timere, numquam dolere? A II, 135. soli .. hoc contingit sapienti, ut nihil faciat invitus, nihil dolens, nihil coactus; P 34.

vita: nec eam (beatam vitam) cessando, sive gaudentem, ut Aristippus, sive non dolentum, ut hic, ... quaeramus; F II, 41.

II. mit Ergänzung: 1. quod: f. III. T III, 60.

2. accus. c. infin.: quae (mala) et venientia metuat sapiens necesse est et venisse doleat; A II, 135. Zenonem significabat, a quo illum (Dionysium) degenerare dolebat; T II, 60. qui .., cui alterius commoda nihil noceant, tamen cum doleat iis || his || frui, is invideat profecto; T IV, 17. ut homines castigationibus, reprehensionibus, ignominiis adfici se in delicto dolerent; T IV, 45. doleo tantam Stoicos nostros Epicureis inridendi sui facultatem dedisse; D II, 39. doluit (C. Coelius) ... se ... nocuisse rei publicae; L III, 36. inferiores non dolere (debent) se a suis ... superari; Lae 71. f. I, 1, b. C 70.

3. Ablativ: angoribus: et laetamur amicorum laetitia aeque atque nostra et pariter dolemus angoribus; F I, 67.

animo: f. corpore.

commodis: rursum || rursus || .. recte factis commodisque amicorum necesse erit angi, dolere, invidere; Lae 59.

corpore: ut .. aeque doleamus [animo], cum corpore dolemus, fieri tamen permagna accessio potest; F I, 55.

delicto: quod contra oportebat, delicto dolere, correctione gaudere; Lae 90.

facto: ut (is) dolere alterius improbo || improbe || facto videatur; F II, 54. eo facto sic (Dionysius) doluit, nihil ut tulerit gravius in vita; T V, 60. f. commodis.

rebus: qui dolet rebus alicuius adversis, idem alicuius etiam secundis dolet; T III, 21. si qui doleat eius rebus secundis, a quo ipse laedatur, non recte dicatur invidere; T IV, 17. videas rebus iniustis iustos maxime dolere, inbellibus fortes, flagitiosis modestos; Lae 47. hoc proprium est animi bene constituti, et laetari bonis rebus et dolere contrariis; Lae 47.

III. mit Object: alqd: sin autem voluptas est, ut Epicuro placet, nihil dolere; F I, 39. nihil dolendum esse animo, quod sit a dolore corporis praesenti futurove seiunctum; F I, 59. teneo, inquit, finem illi (Hieronymo) videri nihil dolere; F II, 8. non dolere, inquam, istud quam vim habeat, postea videro; aliam vero vim voluptatis

esse, aliam nihil dolendi ... concedas necesse est; F II, 9. an potest, inquit [ille], quicquam esse suavius quam nihil dolere? F II, 11. sic .. (Epicurus) appellat hanc dulcem (voluptatem): „in motu," illam nihil dolentis „in stabilitate"; F II, 16. cum esset praesertim, ut ais tu, summa voluptas nihil dolere; F II, 22. confugit (Epicurus) illuc, ut neget accedere quicquam posse ad voluptatem nihil dolentis; F II, 28. ut diceret ab iis (parvis, bestiis) duce natura hanc voluptatem expeti nihil dolendi; F II, 32. in qua (voluptate) tantum inest nihil dolere; F II, 32. cui (Hieronymo) summum bonum est idem, quod vos ... dicitis, nihil dolere; F II, 41. istuc nihil dolere non sine magna mercede contingit inmanitatis in animo, stuporis in corpore; T III, 12. summam .. voluptatem *esse* || esse vol. || nihil dolere; T III, 47. id .. ipsum dolendum esse dicebat, quod in tam crudelem necessitatem incidissemus; T III, 60. illud, quod Alcibiades dolebat, non ex animi malis vitiisque constabat? T III, 78.

dolo, bearbeiten, behauen: robur: quis robur illud cecidit, dolavit, inscripsit? D II, 86.

sapientem: non .. est (sapiens) e saxo sculptus aut e robore dolatus; A II, 101.

dolor, Schmerz, Betrübnis, Kränkung, Gram, Kummer, Unwille, Ärger: I. **absolut**: I. **Subject**: abest: s. **absum**, II. dolor (3 St.) S. 21, b.

accedunt: quid, si deinde dolores graves corporis, si bonorum amissio, si caecitas, si exilium (accessisset)? T IV, 40.

adest: aberat omnis dolor, qui si adesset, nec molliter ferret et tamen medicis plus quam philosophis uteretur; F II, 64. dolor ..., id est summum malum, metuetur semper, etiamsi non aderit; iam enim adesse poterit; F II, 92. aderit ... solitudo, amissio suorum, graves dolores corporis; T V, 29.

adfert: quamquam .. et laetitiam nobis voluptas animi et molestiam dolor afferat, .. tamen ..; F I, 55.

adripit: summus dolor plures dies manere non potest? vide, ne etiam menses! nisi forte eum dicis, qui, simul atque arripuit, interficit! F II, 93. »ne succussu arripiat maior dolor;« T II, 48.

agit: cum .. quasi faces ei (Posidonio) doloris admoverentur, saepe dixisse: „nihil agis, dolor! quamvis sis molestus, numquam te esse confitebor malum"; T II, 61.

apparet: s. est; T II, 66.

attingit: ante, quam voluptas aut dolor attigerit; F III, 16. »mortalis nemo est, quem non attingat dolor morbusque«; T III, 59. s. pungit.

cadit: statue contra aliquem confectum tantis animi corporisque doloribus, quanti in hominem maximi cadere possunt; F I, 41. si cadit in sapientem animi dolor, qui profecto cadit, nisi ..; Lae 48.

cedit: cedet profecto virtuti dolor et animi inductione languescet; T II, 31.

conficiunt; s. II, 1. fero; T V, 117.

consequuntur: quia consequuntur magni dolores eos, qui ratione voluptatem sequi nesciunt; F I, 32. qui .. ita frui volunt voluptatibus, ut nulli propter eas consequantur dolores; F I, 48.

crescit: ne dolorem quidem (crescere); F II, 88.

dat: sic Epicurus: „Philocteta, st! brevis dolor || Pb.! si gravis dolor, brevis, al. || .... si longus, levis; dat enim intervalla et relaxat"; F II, 94.

debilitat: is (dolor) ardentes faces intentat, is fortitudinem, magnitudinem animi, patientiam se debilitaturum minatur; T V, 76.

differt: s. est; T II, 35.

efficit: nec committam, ut dolor corporis efficiat, ut frustra tantus vir ad me venerit; T II, 61. s. II, 1. suscipio; T V, 95.

est: in voluptate ..., quod (Epicurus) summum bonum esse vult, summumque malum dolorem; F I, 29. quod ... dolor in longinquitate levis, in gravitate brevis soleat esse; F I, 40. nec ob eam causam non multo maiores esse et voluptates et dolores animi quam corporis; F I, 55. nihil (esse) asperum nisi dolorem; F I, 71. „si (dolor) gravis, brevis; si longus, levis"; F II, 22. sensibus ipsis iudicari voluptatem bonum esse, dolorem malum; F II, 36. si malum est dolor; F II, 41. nullo nec praesenti nec futuro dolore; F II, 63. concludebas summum malum esse dolorem, summum bonum voluptatem; F II, 63. hic dolor populi Romani duce et auctore Bruto causa civitati libertatis fuit; F II, 66. an dolor longissimus quisque miserrimus? F II, 88. si modo dolor summum malum est; F II, 92. maximus dolor, inquit, brevis est; F II, 93. quod .. magnum dolorem brevem, longinquum levem esse dicitis; F II, 94. ista vestra: „si (dolor) gravis, brevis; si longus levis" dictata sunt; F II, 95. si dolor summum malum est; F II, 96. non est .. summum malum dolor; F II, 104. maiores esse voluptates et dolores animi quam corporis; F II, 108. nisi constitutum sit non esse malum dolorem; F III, 29. Panaetius ... nusquam posuit, non esse malum dolorem, sed quid esset et quale, quantumque in eo esset alieni, deinde quae ratio esset perferendi; F IV, 23. cum exspectant et avent audire, cur dolor malum non sit; F IV, 52. me ... fortiorem .. in patiendo dolore (fore), si eum asperum et difficilem perpessu, si || et || contra naturam esse quam si malum dixero; F IV, 72. cum dolorem summum malum esse dixerit; F V, 80. qui (Peripatetici) dolorem malum dicunt esse; F V, 94. num .. aliquis dolor aut omnino post mortem sensus in corpore est? T I, 82. ne sit sane summum malum dolor, malum certe est; T II, 14. qui dolorem summum malum sibi esse persuaserit; T II, 16. id .. illi ipsi, qui dolorem malum esse negant, non solent dicere; T II, 17. maius (Epicurus) dicet esse malum mediocrem dolorem quam maxumum dedecus; T II, 28. cum (Epicurus) hoc ipsum dicit, summum malum esse dolorem; T II, 28. concludunt ratiunculas Stoici, cur (dolor) non sit malum; T II, 29. scio dolorem non esse nequitiam; T II, 29. si, ut initio concessisti, turpitudo peius est quam dolor, nihil est plane dolor; T II, 31. non ego dolorem esse nego ⟨cur enim fortitudo desideraretur?⟩, sed eum opprimi dico patientia, si modo est aliqua patientia; T II, 33. (labor et dolor) sunt finitima omnino, sed tamen differt || differunt || aliquid; T II, 35. dolor .. (est) motus asper in corpore alienus a sensibus; T II, 35. qui (Stoici) ... effici volunt non esse malum dolorem; T II, 42. dolorem .. omnem esse tolerabilem; F II, 42. „si summus dolor est", inquit (Epicurus), „brevem necesse est esse"; T II, 44. sed si est tantus dolor, quantus Philoctetae? T II, 44. ego summum dolorem ⟨„summum" autem dico, etiamsi decem atomis est maior alius⟩ non continuo esse dico brevem; T II, 45. quia ... satis esset argumenti malum esse dolorem; T II, 60. malum est igitur dolor; T II, 60. debeas || debes || existimare aut non esse malum dolorem aut ... tantulum tamen esse, ut a virtute ita obruatur, ut nusquam appareat; T II, 66. se fruiturum (voluptatibus) aut in omni aut in magna parte vitae dolore non interveniente aut, si interveniret, si summus foret, futurum brevem, sin productior, plus habiturum iucundi quam mali; T III, 38.

dolor (est) aegritudo crucians; T IV, 18. cui concesserim in malis esse dolores corporis; T V, 25. qui vel summum vel solum malum dolorem esse dicat; T V, 31. cum constituerit non modo summum malum esse dolorem, sed etiam solum; T V, 73. dolor esse videtur acerrumus virtutis adversarius; T V, 76. detrahere .. alteri aliquid ... magis est contra naturam quam mors, quam paupertas, quam dolor; O III, 21. [detrahere ... magis est contra naturam quam mors, quam dolor;] O III, 24. ſ. agit. — 2. F I, 32. — II, 1. fero; F I, 49. T II, 28. 67. fugio; T V, 95.

fodit: pungit dolor, vel fodiat sane; T II, 33.

habet: numquam (dolores) vim tantam habent, ut non plus habeat sapiens ..; F I, 62. „ergo", inquit (Epicurus), „dolor diuturnus habet laetitiae plus quam molestiae"; T II, 44. ſ. est; T III, 38. — II, 1. fero; F I, 49.

impedit: nullo dolore nec impediente nec impendente; F I, 40.

impendet: cum et praeteriti doloris memoria recens est et futuri atque impendentis torquet timor; F II, 95. ſ. impedit.

incurrunt: dolores .. si qui incurrunt; F I, 62.

instat: premit .. (dolor) atque instat, nec resisti potest; T III, 71.

intentat: ſ. debilitat.

intercurrit: his laboriosis exercitationibus .. dolor intercurrit non numquam; T II, 36.

interficit: ſ. adripit; F II, 93. — intervenit: ſ. est; T III, 38. — languescit: ſ. cedit.

manet: ſ. adripit; F II, 93.

minatur: ſ. debilitat.

nascuntur: animi .. voluptates et dolores nasci fatemur e corporis voluptatibus et doloribus; F I, 55.

obmutescit: videsne, ut obmutuerit non sedatus corporis, sed castigatus animi dolor? T II, 50.

oritur: e quo oriretur aliquis dolor; F II, 69.

pertinet: omnis animi et voluptates et dolores ad corporis voluptates ac dolores pertinere; F II, 107. dolor ad pauciores pertinet, quam si (lubido) petulans fuisset in aliqua generosa ac nobili virgine; P 20.

pervellit: si te forte dolor aliquis pervellerit; T II, 46.

potest: ſ. adest; F II, 92. adripit; F II, 93. cadit; F I, 41. — II, 1. suscipio; T III, 66.

premit: ſ. instat.

progreditur: sensim .. et pedetemptim progrediens extenuatur dolor; T III, 54.

pungit: ut eos, qui ita vixerint, aut non attingat aegritudo ‖ [aegritudo] ‖ aut perleviter pungat animi dolor; T III, 61. ſ. fodit.

relaxat: ſ. dat.

repugnat: is (dolor) .. huic maxime sententiae repugnat; T V, 76.

sequitur: in ipso .. dedecore mali nihil esse, nisi sequantur dolores; T II, 28. quis .. Epicurum sequitur dolor? T II, 28.

solet: ſ. est; F I, 40. — II, 1. mitigo.

succedit: nisi in voluptatis locum dolor forte successerit; F I, 56.

torquent: ſ. II, 1. fero; T V, 117.

venit: ad quem .. dolor veniat, ad eundem etiam interitum venire; N III, 36.

videtur: tu ... rogatus a me, etiamne maius (malum tibi dolor videretur) quam dedecus; T II, 28. cum respondisti maius tibi videri malum dedecus quam dolorem; T II, 28. bene plane magnus mihi quidem videtur (Philoctetae dolor), sed tamen non summus; T II, 44, ſ. est; T V, 76.

urguent: urguentibus asperis et odiosis doloribus; T II, 67.

2. **Prädicat:** sum: neque .. quisquam est, qui dolorem ipsum, quia dolor sit, amet, consectetur, adipisci velit; F I, 32. quoniam ... omne .. id, quo gaudemus, voluptas est, ut omne, quo offendimur, dolor; F I, 37. quid .. dubitamus, quin ... non esse in voluptate dolor sit maximus? F II, 28. ſ. 1. est; T II, 33. — II, 1. fugio; T V, 95.

II. **nach Verben:** 1. **Accusativ:** abicio: in potestate est abicere dolorem, cum velis, tempori servientem; T III, 66.

accipio: quod .. dolorem accipit, id accipiat etiam interitum necesse est; N III, 32. ſ. fero; Lae 8.

adfero: natura adfert dolorem, cui quidem Crantor .. vester cedendum putat; T III, 71.

adficio: non postulo, ut dolorem eisdem verbis adficias, quibus Epicurus [voluptatem]; T II, 18.

adipiscor: ſ. I, 2. F I, 42.

adiungo: cum (natura) ... iis .. (corporibus) et morbos insanabilis et dolores intolerabilis adiunxisset; T V, 3.

amo: ſ. I, 2. F I, 32.

amplifico: »attrectatu et quassu saevum amplificatis dolorem«; T II, 50.

appello: illa .., morbum, egestatem, dolorem, non appello mala, sed, si libet, reiectanea; F IV, 72. quom ... paupertatem, debilitatem, dolorem incommodas (res appellet), non malas; L I, 55.

appeto: quae ut effugias, quis est non modo recusandus, sed non ultro adpetendus, subeundus, excipiendus dolor? T II, 14.

aspernor: omne animal ... dolorem aspernari ut summum malum et, quantum possit, a se repellere; F I, 30. (animal) aspernatur dolorem ut malum; F II, 31.

castigo: ſ. I, 1. obmutescit.

censeo: sin fugiendum id quidem censet, sed multo illa peiora, mortem, paupertatem, dolorem; O III, 26.

concipio: neque ... a deo inmissum dolorem, non conceptum a se ipso continebat; N III, 91.

confirmo: confirmat .. (Epicurus) illud vel maxime, quod ipsa natura ... sciscat et probet, id est voluptatem et dolorem; F I, 23.

confuto: qui ... maxumis .. doloribus adfectus eos ipsos inventorum suorum memoria et recordatione confutat; T V, 88.

consector: ſ. I, 1. F I, 32.

contemno: erit .. (sapiens) instructus ad mortem contemnendam, ad exsilium, ad ipsum etiam dolorem; F II, 57. ſ. **contemno,** II. dolorem (3 St.) S. 524, a.

contineo: ſ. concipio.

declino: vacuitatem doloris alii censent primum ascitam et primum declinatum dolorem; F V, 17 (18).

depello: libero tempore ... omnis voluptas assumenda est, omnis dolor depellendus ‖ repellendus ‖; F I, 33. prudentiam introducunt scientiam suppeditantem voluptates, depellentem dolores; O III, 118.

depono: ſ. suscipio; T III, 66.

despicio: quae (exaggeratio animi) maxime eminet contemnendis et despiciendis doloribus; T II, 64.

detraho: ſ. **detraho.** II. dolorem (3 St.) S. 654, a.

devito: videmusne ... nullum ab iis, qui in id certamen descendant, devitari dolorem? T II, 62.

dico: primum quid tu dicis breve? deinde dolorem quem maximum? F II, 93. si hunc miserum (dicimus), certe dolorem malum; T II, 25. ſ. I, 1. adripit. est; F IV, 72. — **dico.** IV, 2. dolorem (9 St.) S. 699, a.

duco: dolor in maximis malis ducitur quom sua asperitate, tum quod naturae interitus videtur sequi; L I, 31.

efficio: f. suscipio; T V, 95.

effugio: quam .. quis ignominiam, quam turpitudinem non pertulerit, ut effugiat dolorem? T II, 16. f. suscipio; F I, 36.

evito: ne vitationem quidem doloris ipsam per se quisquam in rebus expetendis putavit, nisi etiam evitare posset; F V, 20.

excipio: qui ..., quos dolores et quas molestias excepturi sint, occaecati cupiditate non provident; F I, 33. si dolores eosdem tolerabilius patiuntur, qui excipiunt eos pro patria, quam qui leviore de causa; F III, 42. f. appeto. fero; T II, 23.

existimo: dolorem existimo maxumum malorum omnium. — etiamne maius quam dedecus? T II, 14.

extenuo: f. I, 1. progreditur.

extimesco: dolorem .. sapiens extimescet? T V, 76.

facio: quem (dolorem) vos, cum improbis poenam proponitis, impetibilem facitis, cum sapientem semper boni plus habere vultis, tolerabilem; F II, 57. eum (dolorem) nihili facit; F II, 88. haec cogitatio ... non solum animum comprimit, sed ipsum etiam dolorem nescio quo pacto mitiorem facit; T II, 53.

fero: ut succumbere doloribus eosque humili animo imbecilloque ferre miserum est, ... sic ..; F I, 49. cum (robustus animus) et mortem contemnit ... et ad dolores ita paratus est, ut meminerit maximos morte finiri, parvos multa habere intervalla requietis, mediocrium nos esse dominos, ut, si tolerabiles sint, feramus, si minus, ... e vita ... exeamus; F I, 49. discedet nihilo firmior ad dolorem ferendum, quam venerat; F IV, 52. qui (Philoctetes) cum cruciaretur non ferendis doloribus, propagabat tamen vitam aucupio; F V, 32. nostrum .. et nostra causa susceptum dolorem modice ferre debemus; T I, 111. quo modo fert apud eum (Aeschylum) Prometheus dolorem, quem excipit ob furtum Lemnium! T II, 23. nec tam quaerendum est, dolor malumne sit, quam firmandus animus ad dolorem ferendum; T II, 28. intellegit poëta prudens ferendi doloris consuetudinem esse non contemnendam magistram; T II, 49. ita (Marius) et tulit dolorem ut vir et ut homo maiorem ferre sine causa necessaria noluit; T II, 53. ad ferendum dolorem placide atque sedate plurimum proficit ... cogitare ..; T II, 58. *si*, cum || si qui cum, al. || tantum operae philosophiae dedissem || dedisset ||, dolorem tamen ferre non possem; T II, 60. plurimos annos in philosophia consumpsi nec (dolorem) ferre possum; T II, 60. saepe .. multi, qui ... volnera ... tulerunt, iidem omissa contentione dolorem morbi ferre non possunt; neque enim illum, quem facile tulerant, ratione aut sapienta tulerant, sed studio potius et gloria; T II, 65. si (dolores) tanti sint, ut ferendi non sint; T II, 67. qui (dolores) primum per se ipsi plerumque conficiunt hominem; sin forte longinquitate producti vehementius tamen torquent, quam ut causa sit, cur ferantur ..; T V, 117. ille, qui accepit iniuriam, et meminit et prae se fert dolorem suum; O II, 79. te dolorem, quem acceperis cum summi viri, tum amicissumi morte, ferre moderate; Lae 8. f. I, 1. adest; F II, 64.

finio: f. fero; F I, 49.

fugio: quam ob rem voluptas expetenda, fugiendus dolor sit; F I, 30. dolorem ipsum per se esse fugiendum; F I, 31. qui dolorem eum fugiat, quo voluptas nulla pariatur; F I, 32. qui hanc (laudem) petessunt, nullum fugiunt dolorem; T II, 62. eadem .. ratione dolorem ob id ipsum, quia dolor sit, semper esse fugiendum; T V, 95. aut nihil existimat se facere contra naturam aut magis fugiendam || fugienda || censet mortem, paupertatem, dolorem; O III, 26.

habeo: neque .. tempus est ullum, quo (sapiens) non plus voluptatum habeat quam dolorum; F I, 62. qui dolorem in malis non habent; F III, 42.

horreo: si qui illum (Theophrastum) secuti imbecillius horrent dolorem et reformidant; T V, 85.

imminuo: cum .. (gemitus) nihil imminuat doloris, cur frustra turpes esse volumus? T II, 57.

immitto: f. concipio.

intellego: age, si voluptatem non intellegimus, ne dolorem quidem? T III, 49.

invetero: f. IV, 1. auxilium.

inuro: proprium est .. irati cupere, a quo laesus videatur, ei quam maxumum dolorem inurere; T III, 19.

iudico: an quod corporis gravitatem et dolorem animo iudicamus, animi morbum corpore non sentimus? T III, 1. fortis .. dolorem summum malum iudicans ... esse .. nullo modo potest; O I, 5. qui dolorem summum malum dicat || iudicat || ; O III, 117.

laudo: ut perspiciatis, unde omnis iste natus error sit voluptatem accusantium doloremque laudantium; F I, 32.

levo: illum (dolorem) mallem levares, quo optimum atque humanissimum virum, Cn. Octavium, ... confici vidi; F II, 93. ut (C. Marius) ... tropaeorum recordatione levaret dolorem suum; F II, 105. multi in custodia, multi in exsilio dolorem suum doctrinae studiis levarunt; F V, 53. qua (consolatione) solemus uti, cum levare dolorem maerentium volumus; T III, 55. dolore ad patiendum levato; T IV, 82.

metuo: si (parricidae) nec cupidi sint nec deos metuant nec mortem nec dolorem; F II, 21. quis potest mortem aut dolorem metuens ... esse non miser? T V, 15. f. I, 1. adest; F II, 92.

minuo: quoniam multum potest provisio animi et praeparatio ad minuendum dolorem; T III, 30.

mitigo: virtutis, magnitudinis animi, patientiae, fortitudinis fomentis dolor mitigari solet; F II, 95.

neglego: traditur .. ab Epicuro ratio neglegendi doloris; F II, 93. „neglege", inquit (Epicurus), „dolorem"; T II, 44.

numero: cur nec voluptas in bonis sit numeranda nec in malis dolor; F I, 31.

obicio: interdum obiciebatur animo metus quidam et dolor cogitanti fore ... finem; T II, 10.

obruo: f. I, 1. est; T II, 66.

omitto: ut omittam pericula, labores, dolorem etiam; F I, 24. gaudere nosmet omittendis doloribus; F I, 56.

opprimo: f. I, 1. est; T II, 33.

pario: illas (timiditatem ignaviamque) reici, quia dolorem pariant; F I, 49.

patior: cum (Panaetius) ad Q. Tuberonem de dolore patiendo scriberet; F IV, 23. virorum esse fortium et magnanimorum et patientium et humana vincentium toleranter dolorem pati; T II, 43. f. excipio; F III, 42. — I, 1. est; F IV, 72.

percipio: ea se sola percipere, quae tactu intumo sentiant, ut dolorem, ut voluptatem; A II, 76. animi ... dolores (sapiens) percipiet omnibus partibus maiores quam corporis; F II, 108. maiorem .. laetitiam ex desiderio bonorum percepimus quam ex laetitia improborum dolorem; R I, 7.

perfero: ut (sapiens) aut reiciendis voluptatibus maiores alias consequatur aut perferendis doloribus asperiores repellat; F I, 33. ut ... multos

.. etiam dolores curationis causa perferant; F V, 46. dolor corporis, cuius est morsus acerrimus, perfertur spe proposita boni; T III, 61. ſ. I, 1. est; F IV, 23.

perpetior: iidem etiam dolorem saepe perpetiuntur; F I, 48. cum tradunt rationem neglegendae mortis, perpetiendi doloris; O III, 118.

pono: qui dolorem in malis ponunt; F III, 42. ſ. suscipio; T III, 66.

probo: ſ. confirmo.

produco: ſ. fero; T V, 117. I, 1. est; T III, 38.

propono: ſ. facio; F II, 57.

puto: tu .. negas fortem esse quemquam posse, qui dolorem malum putet; F IV, 53. patibiles et dolores et labores putandi; T IV, 51.

recuso: cum ... reliquae .. virtutes ... nullum ... recusent nec supplicium nec dolorem; T V, 13. ſ. appeto.

reformido: ſ. horreo.

reicio: satis habere causae, quam ob rem reicerentur, ut dolorem, morbum, sensuum amissionem; F III, 51.

repello: eos (sapientes) id agere, ut a se dolores, morbos, debilitates repellant; F IV, 20. ſ. aspernor; F I, 30. depello; F I, 33. perfero; F I, 33.

scisco: ſ. confirmo. — sedo: ſ. I, 1. obmutescit.

sentio: si quid est, quod nec voluptatem sentiat nec dolorem; N III, 33. quae sentiuntur, ut frigus, ut calor, ut voluptas, ut dolor, ut cetera; N III, 34. id necesse est sentiat et voluptatem et dolorem; N III, 36. ſ. percipio; A II, 76.

sepelio: amittenda .. fortitudo est aut sepeliendus dolor; T II, 32.

subeo: ſ. appeto.

subicio: ut aegritudini (subiciuntur) ... dolor, lamentatio, sollicitudo, molestia, adflictatio, desperatio; T IV, 16.

suscipio: quem (dolorem) optimus quisque pro patria et pro suis suscipit, ut ... dolores .. quosvis suscipere malit quam deserere ullam officii partem; F I, 24. ut ... dolores suscipiantur maiorum dolorum effugiendorum gratia; F I, 36. quid est .., quod plus valeat ad ponendum dolorem, quam cum est intellectum nil profici et frustra esse susceptum? si igitur deponi potest, etiam non suscipi potest; T III, 66. plures sunt causae suscipiendi doloris; T III, 72. hac usurum compensatione sapientem, ut et voluptatem fugiat, si ea maiorem dolorem effectura sit, et dolorem suscipiat maiorem efficientem voluptatem; T V, 95. ſ. fero; T I, 111.

timeo: inesse .. necesse est in eo ... firmitatem animi nec mortem nec dolorem timentis; F I, 40. quis istum dolorem timet? F II, 93. quae (diligentia) summa esset in eis, qui leges, qui magistratus, qui paupertatem, qui ignominiam, qui mortem, qui dolorem timerent; T IV, 41. is tibi mortemne videtur aut dolorem timere? T V, 88. nemo .. iustus esse potest, qui mortem, qui dolorem, qui exilium, qui egestatem timet; O II, 38.

tolero: nec .. illa sibi remedia comparavit ad tolerandum dolorem; T V, 74. secundus (liber est) de tolerando dolore; D II, 2.

tollo: ſ. dico; T II, 30.

video: video .. et magnos et eosdem bene longinquos dolores, quorum alia toleratio est verior; F II, 94.

ulciscor: »(Iovis satelles) iam satiata animos, iam duros ulta dolores«; D I, 106.

2. **Dativ**: cedo: huic (dolori) beata sapientis et constantis viri vita cedet? T V, 77. ſ. 1. adfero.

congruo: vereor ..., ne natura ... animos quoque dederit .. corporum doloribus congruentis; T V, 3.

invenio: nostris .. acerbissimis doloribus variisque et undique circumfusis molestiis alia nulla potuit inveniri levatio; T V, 121.

medeor: cogitatio .. diuturna nihil esse in re mali dolori medetur, non ipsa diuturnitas; T III, 74.

obduco: ipse labor quasi callum quoddam obducit dolori; T II, 36.

obsisto: intelleges, quam sit obsistendum dolori; T II, 28. ut tamquam hosti sic obsistat dolori; T II, 51.

resisto: omnibus .. rebus, non solum dolori, simili contentione animi resistendum est; T II, 58.

succumbo: huic (dolori) .. succumbet virtus? T V, 77. ſ. I. fero; F I, 49.

3. **Ablativ**: careo: ſ. **careo**, II. dolore (7 St.) S. 383, b.

fruor: hic (Epicurus) etiam dolore (fruitur); F II, 88.

libero: ut, si fieri possit, (sapiens) virtutem in perpetuum abiciat, ut dolore omni liberetur; F V, 93.

privo: cum privamur dolore; F I, 37.

vaco: cum .. certe nihil homini possit melius esse quam vacare omni dolore et molestia; F I, 57. quibus (equis, canibus) tamen et dolore vacare opus est et valere; F IV, 37. si nihil interesse nostra putemus, ... vacemus an cruciemur dolore; F IV, 69. hunc (Epicurum) post Rhodius Hieronymus dolore vacare summum bonum dixit; T II, 15. (di) dolore vacant; N I, 114. quo (elogio Solon) se negat velle suam mortem dolore amicorum et lamentis vacare; C 73.

4. **mit Präpositionen**: abhorreo a: ut perspicuum est natura nos a dolore abhorrere, sic apparet ..; F III, 62.

absum a: longe .. abest (Philoctetae dolor) a summo dolore; T II, 44.

ago de: cum ageretur de dolore; T V, 118.

compenso cum: „compensabatur", inquit, „cum summis doloribus laetitia"; F II, 97. rationes tuas te video compensare cum istis doloribus; F II, 98.

depugno cum: cum (sapiens) sibi cum capitali adversario, dolore, depugnandum videret; F IV, 31.

dico de: ſ. **de**, I. dico de dolore (5 St.) S. 601, a.

disputo de: rationibus conquisitis de voluptate et dolore disputandum putant; F I, 31. quod ... de morte et de dolore ... disputatum est; T IV, 64.

duco ad: ad quemcumque ipsae (virtutes) dolorem cruciatumque ducentur; T V, 81. — in: tantum (Hieronymus) in dolore duxit mali; T II, 15.

incido in: ne ... incidant in maiorem (dolorem); F I, 48.

intersum inter: interest aliquid inter laborem et dolorem; T II, 35.

iudico de: de quibus (voluptate, dolore) neque depravate iudicant neque corrupte; F I, 71.

muto de: qui potest quicquam de dolore mutari? T III, 74.

nascor e: ſ. I, 1. nascuntur.

loquor de: quoniam de dolore loquimur, illa omittamus; T II, 58.

paro ad: ſ. 1. fero; F I, 49. — contra: quis .. parum est contra mortem aut dolorem paratus? T V, 88.

pertineo ad: ſ. I, 1. pertinet; F II, 107.

pono in: quoniam ... miseriam omnem in dolore (ponitis); F II, 86.

proficiscor a: et appetendi et refugiendi et omnino rerum gerendarum initia proficiscuntur aut a voluptate aut a dolore; F I, 42.

refero ad: omnes .. et metus et aegritudines ad dolorem referuntur; F I, 41. dum omnia ad voluptatem doloremque referetis; F II, 108.

seiungo a: nihil dolendum esse animo, quod sit a dolore corporis praesenti futurove seiunctum; F I, 59. proprie, ut aegrotatio in corpore, sic aegritudo in animo nomen habet non seiunctum a dolore; T III, 23.

sentio de: quae antea de dolore ipse sensisset; T II, 60.

sum in: eum necesse est aut in voluptate esse aut in dolore; F I, 38. nullus in ipsis error est finibus bonorum et malorum, id est in voluptate aut in dolore; F I, 55. haec esse in natura rerum tria: unum, cum in voluptate sumus, alterum, cum in dolore, tertium hoc, in quo nunc equidem sum, credo item vos, nec in dolore nec in voluptate; ut in voluptate sit, qui epuletur, in dolore, qui torqueatur; F II, 16. sapiens ... est aliquando in dolore; F II, 104. quia nulla sit in dolore nec fraus nec improbitas nec malitia nec culpa nec turpitudo; F IV, 52. si in his (doloribus) est summum malum; T II, 16. f. I, 1. est; F IV, 23. — sine: omnis .., qui sine dolore sint, in voluptate, et ea quidem summa, esse dico; F II, 17. unum est sine dolore esse, alterum cum voluptate; F II, 20. quae et honesta actio sit et sine dolore; F III, 44.

videor in: principio .. dixisti plus in dedecore mali tibi videri quam in dolore; T II, 47.

III. **nach Adjectiven:** 1. **Genetiv:** amans, studiosus: industrios homines illi (Graeci) studiosos vel potius amantis doloris appellant, nos commodius laboriosos; T II, 35.

2. **Dativ:** contrarius: quia dolori non voluptas contraria est, sed doloris privatio; F II, 28.

3. **Ablativ:** refertus: quodsi vita doloribus referta maxime fugienda est; F I, 41.

4. **mit Präpositionen:** certus de: item *de* dolore certa habet, quae sequatur; T V, 88.

communis cum: negat .. (prudentia) ei (beatae vitae) cum dolore et cruciatu quicquam esse commune; T V, 14.

fortis contra: auribus fortasse multae, oculis quidem nulla poterat esse fortior contra dolorem et mortem disciplina; T II, 41. — in: vidi in dolore podagrae nihilo illum vel omnium maximum Stoicorum, Posidonium, quam Nicomachum Tyrium, hospitem meum, fortiorem; fr V, 44.

medius inter: non placuit Epicuro medium esse quiddam inter dolorem et voluptatem; F I, 38.

mollis in: qui ... voluptatem severissime contemnant, in dolore sint molliores; O I, 71.

patiens in: animi adfectio cum in adeundo periculo et in labore ac dolore patiens, tum procul ab omni metu; T V, 41.

IV. **nach Substantiven:** 1. **Genetiv:** alqd: f. II, 1. habeo; F I, 62. imminuo.

adlevatio: f. magnitudo; F I, 40.

amotio: in omni re doloris amotio successionem efficit voluptatis; F I, 37. augendae voluptatis finis est doloris omnis amotio; F II, 9.

asperitas: de asperitate .. eius (doloris) fortiter ferenda (Peripatetici) praecipiunt eadem, quae Stoici; F V, 94.

auxilium: qui, *quod* a natura datum est, auxilium extorqueas inveterati doloris; T III, 35.

brevitas: f. magnitudo; T V, 88.

causa: quin ... iusti sui doloris causam aliquam fingeret; L I, 40.

celeritas: f. magnitudo; F I, 40.

contemptio: in quibus (animi partibus) ... inest ... firma et stabilis doloris mortisque contemptio; F II, 113. cuius (fortitudinis) munera duo sunt maxima, mortis dolorisque contemptio; T II, 43. in qua (fortitudine) est magnitudo animi, mortis dolorisque magna contemptio; R V, 9. quae (fortitudo) est dolorum laborumque contemptio; O III, 117. magnitudo animi, patientia laborum, mortis dolorumque contemptio; fr V, 67.

cruciatus: pravitate membrorum et cruciatu dolorum si quis quem levet; F IV, 31.

depulsio: voluptatis alii primum appetitum putant et primam depulsionem doloris; F V, 17 (18).

detractio: dicunt .. voluptatis magnitudinem doloris detractione finiri; O III, 118.

diuturnitas: f. magnitudo; F I, 40.

dominus: f. II, 1. fero; F I, 49.

faces: dolorum cum admoventur faces, praeter modum plerique exterrentur; O II, 37. f. I, 1. agit.

fomenta: haec sunt solacia, haec fomenta summorum dolorum; T II, 59.

fuga: qui officia deserunt mollitia animi, id est laborum et dolorum fuga; F I, 33.

levitas, longinquitas: f. magnitudo; T V, 88.

magnitudo: ut eius (doloris) magnitudinem celeritas, diuturnitatem allevatio consoletur; F I, 40. ipsum .. Herculem (Philoctetes) viderat in Oeta magnitudine dolorum eiulantem; T II, 19. contemno magnitudinem doloris, a qua me brevitas temporis vindicabit ante paene, quam venerit; T II, 44. ut magnitudini medicinae doloris magnitudo concederet; T IV, 63. cuius (doloris) magnitudinem brevitate consolatur, longinquitatem levitate; T V, 88.

medicamenta: iam doloris medicamenta illa Epicurea tamquam de narthecio proment; F II, 22.

medicina: doloris medicinam a philosophia peto; A I, 11.

memoria: f. I, 1. impedit.

metus: quod te praetermissurum credam aut mortis aut doloris metu; F II, 80. assumpto etiam illo, quod ... adiungere soletis, ... sine doloris metu; F II, 118.

morsus: fuisse acrem morsum doloris idem Marius ostendit; T II, 53. ut aegritudo quasi morsum aliquem doloris efficiat; T IV, 15. f. II, 1. perfero; T III, 61.

opinio: nulla .. admiscetur opinio officiosi doloris; T III, 70.

origo: doloris huius .. origo nobis explicanda est; T III, 23.

patientia: ut haec patientia dolorum ... in omni genere se aequabilem praebeat; T II, 65.

perpessio: neque laborum perfunctio neque perpessio dolorum per se ipsa allicit; F I, 49. consuetudo .. laborum perpessionem dolorum efficit faciliorem; T II, 35.

privatio: doloris omnis privatio recte nominata est voluptas; F I, 37. omnis .. privatione doloris putat Epicurus terminari summam voluptatem; F I, 38. f. III, 2.

remedia: non esse ab eo doloris remedia quaerenda, qui dolorem malorum omnium maxumum dixerit; T II, 45.

sensus: si .. (animal) voluptatis sensum capit, doloris etiam capit; N III, 32.

solacia: f. fomenta.

species: qui doloris speciem ferre non possunt, abiciunt se; T II, 54.

stimuli: non modo stimulos doloris, sed etiam fulmina fortunae contemnamus licebit; T II, 66.

susceptio: ex quo laborum dolorumque susceptio multorum magnorumque recti honestique causa; A I, 23.

tactus: quid de tactu, et eo quidem, quem philosophi interiorem vocant, aut doloris aut voluptatis? A II, 20.

terror: videsne .., quantum breviter admonitus de doloris terrore deieceris? T II, 14.

timor: quem animus ... omnem .. mortis dolorisque timorem effugerit; L I, 60. f. I, 1. impendet.

toleratio: f. II, 1. video.

tormenta: cuius (doloris) tanta tormenta sunt, ut ..; F II, 92.

vacuitas: nec manus esse contenta posset nec ulla pars vacuitate doloris sine iucundo motu voluptatis; F I, 39. cur (Epicurus) mavult dicere voluptatem quam vacuitatem doloris? F II, 16. cum efficere non possit, ut cuiquam ..· vacuitas doloris et voluptas idem esse videatur; F II, 16. coniungeret (Epicurus) doloris vacuitatem cum voluptate et duobus ultimis uteretur; F II, 18. ut ... Diodorus ad eandem honestatem addidit vacuitatem doloris; F II, 19. Diodorus (adiunxit) vacuitatem doloris; F II, 34. ut Aristippo voluptas, Hieronymo doloris vacuitas, Carneadi frui principiis naturalibus esset extremum; F II, 35. de vacuitate doloris eadem sententia erit; F II, 37. contemnentis istam vacuitatem doloris; F II, 39. qui ad virtutem adiungunt vel voluptatem ... vel vacuitatem doloris, quae etiamsi malo caret, tamen non est summum bonum; F II, 42. qui vacuitatem doloris finem bonorum esse voluerunt; F III, 2. cum aut voluptatem aut vacuitatem doloris aut prima naturae in summis bonis ponerent; F III, 30. satis esse causae ..., ut in doloris vacuitate, ut gloriae, divitiarum, similium rerum; F III, 51. bonam valetudinem, .. dolorum omnium vacuitatem, .. integritatem oculorum reliquorumque sensuum ponere in bonis potius; F IV, 20. desideraret .. (animus) valetudinem, vacuitatem doloris; F IV, 27. si nihil nisi corpus (quod perficiendum est), summa erunt illa: valetudo, vacuitas doloris, pulchritudo, cetera; F IV, 35. ut ne is (animus) quidem virtute una contentus sit, sed appetat vacuitatem doloris; F IV, 36. roges .. Aristonem, bonane ei videantur haec: vacuitas doloris, divitiae, valetudo; neget; F IV, 69. summum .. bonum (Hieronymus) exposuit vacuitatem doloris; F V, 14. Diodorus ... adiungit ad honestatem vacuitatem doloris; F V, 14. in quibus (primis naturae) numerant ... valetudinem, sensus integros, doloris vacuitatem, viris, pulchritudinem, cetera generis eiusdem; F V, 18. aut voluptas adiungi potest ad honestatem ... aut doloris vacuitas ... aut prima naturae; F V, 21. de vacuitate doloris eadem fere dici solent, quae de voluptate; F V, 21. [quae contra voluptatem dicta sunt, eadem fere cadunt contra vacuitatem doloris]; F V, 21. valetudinem, vires, vacuitatem doloris non propter utilitatem solum, sed etiam ipsas propter se expetemus; F V, 47. cum alter (Callipho) voluptatem adamasset, alter (Diodorus) vacuitatem doloris; F V, 73. nihil bonum nisi vacuitatem *doloris*, ut Hieronymus; T V, 84. f. II, 1. declino.

vertices: »nunc, nunc dolorum anxiferi torquent vertices;« T II, 21.

vis: opinio facit, non natura, vim doloris aut maiorem aut minorem; F III, 42. an coli iustitia poterit ab homine propter vim doloris enuntiante commissa? T II, 31.

vitatio: f. II, 1. evito.

2. **mit Präpositionen**: **locus de**: haec ratio .. aliquanto maiorem locum quam de uno dolore occupabit; T II, 66.

praeceptum de: hoc praeceptum, quod de dolore datur, patet latius; T II, 58.

vis contra: ego tantam vim non tribuo sapientiae contra dolorem; T II, 18.

V. **Umstand**: 1. **Ablativ**: **adfici**: f. II, 1. confuto.

ardere: is (Arcesilas) cum arderet podagrae doloribus; F V, 94.

confici: quem (sapientem) .., cum summis doloribus conficiatur, ait dicturum: „quam suave est!“ F V, 80. (ut sit) omnibus oppressum corpus et confectum doloribus; T V, 23. f. I, 1. cadit; F I, 41. — II, 1. levo; F II, 93.

cruciare: quorum alter laetitia gestiat, alter dolore crucietur; F II, 14. qui excrucietur || crucietur | summis doloribus; F II, 14. illa suspicio intolerabili dolore cruciat, si opinamur eos ... esse ... in iis malis; T I, 111. qui (viri) complures annos doloribus podagrae crucientur maximis; T II, 45. ut is ... idem censeat „quam hoc suave est“! tum, cum dolore crucietur, dicturum esse sapientem; T V, 31. f. II, 1. fero; F V, 32. — 3. vaco; F IV, 69.

debilitari; turpe esse, viri non esse debilitari dolore, frangi, succumbere; F II, 95. dum tibi turpe ... videbitur lamentari, frangi, debilitari dolore; T II, 31.

definire: cum praesertim (Epicurus) omne malum dolore definiat, bonum voluptate; T V, 73.

excruciari: f. cruciare; F II, 14.

frangi: qui (Hercules) tum dolore frangebatur, cum inmortalitatem ipsa morte quaerebat; T II, 20. cum videas eos ... in eo persequendo atque adipiscendo dolore non frangi; T II, 66. f. debilitari.

lacerari: qui (vir) statuit omnem cruciatum perferre, intolerabili dolore lacerari potius, quam aut officium prodat aut fidem; A II, 23.

laniari: pueri Spartiatae non ingemescunt verberum dolore laniati; T V, 77.

metiri: qui voluptate et dolore omnia metiuntur; F V, 93. nego .. eius esse, qui dolore summum malum metiatur, mentionem facere virtutis; T III, 49.

moveri: alii dolore moventur, alii cupiditate; F V, 29. quasi vero atra bili solum mens ac non saepe vel iracundia graviore vel timore vel dolore moveatur; T III, 11.

opprimi: qui ... toto corpore opprimi possit doloribus acerrumis tum, cum maxime contra fortunam glorietur; T V, 26. f. confici; T V, 23.

pari: f. II, 1. fugio; F I, 32.

ponderare: omnia ... voluptatibus et doloribus ponderantis ... in hortulis suis iubeamus dicere; L I, 39. morte aut dolore corporis aut luctu animi aut offensione iudicii hominum miserias ponderamus; L II, 43.

premi: quis .. non miser non modo tunc, cum premetur summis doloribus, ... sed etiam cum sciet ..? T II, 16. idem ... prematur etiam doloribus acerrumis corporis; T V, 117.

quaerere: ut labore et dolore magnam aliquam quaerat voluptatem; F I, 32.

sancire: ut dolore suo sanciret militaris imperii disciplinam; F I, 35.

scindere: hinc ille Agamemno Homericus et idem Accianus »scindens dolore identidem intonsam comam;« T III, 62.

tangi: [sed fac totum dolere corpus] | si tactum dolore corpus ||; T II, 52.

terminare: qui bona voluptate terminaverit, mala dolore; O III, 117.

terreri: se neque fortunae impetu nec multitudinis opinione nec dolore nec paupertate terreri; F V, 30.

torqueri: cum (homines) ... ob eum ... errorem et voluptatibus maximis saepe priventur et durissimis animi doloribus torqueantur; F I, 43.

2. **Präpositionen:** a: e quibus (philosophis) homo sane levis, Heracleotes Dionysius, cum a Zenone fortis esse didicisset, a dolore dedoctus est; T II, 60.

cum: summum profecto malum est vivere cum dolore; F I, 41. eam (actionem) magis esse expetendam, quam si esset eadem actio cum dolore; F III, 44. *quia* || si || metuant, ne cum dolore moriantur; F V, 31. quis nostrum dixerit ... melius esse turpiter aliquid facere cum voluptate quam honeste cum dolore? F V, 93. quod huic officium, quae laus, quod decus erit tanti, quod adipisci cum dolore corporis velit, qui ..? T II, 16. qui laudem cum dolore petendam esse dicant || dicunt ||; T V, 85. cum Ptolomaeus || Ptolem. || ... in proelio telo venenato ictus esset eoque vulnere summo cum dolore moreretur; D II, 135.

in: quae (praecepta, leges) effeminari virum vetant in dolore; F II, 94. quod item || idem || est reprehendendum in dolore; F V, 31. »ubi fortuna Hectoris nostram acrem aciem inclinatam —« et cetera explicat in dolore; T II, 39. ut sciam, quid summum dicat in dolore, quid breve in tempore; T II, 45. ille (Ulixes) non inmoderate magno in dolore: »retinete!« T II, 50. nec (opinio effeminata est) in dolore magis quam eadem in voluptate; T II, 52. hoc idem || quidem || in dolore maxume est providendum, ne ..; T II, 55. si gemitus in dolore ad confirmandum animum valebit, utemur; T II, 57. ex hoc evenit, ut in animi doloribus alii solitudines captent; T III, 63. haec omnia recta, vera, debita putantes faciunt in dolore; T III, 64. quem (librum) in medio ... maerore et dolore conscripsimus; T IV, 63. eodem .. vitio est ecfusio animi in laetitia, quo in dolore contractio; T IV, 66. fortis deus intellegi qui potest? in dolore? an in labore? an in periculo? N III, 38.

praeter: ea (natura) quid percipit aut quid iudicat, quo aut petat aut fugiat aliquid, praeter voluptatem et dolorem? F I, 30.

propter: nobis Heracleotes ille Dionysius flagitiose descivisse videtur a Stoicis propter oculorum dolorem; F V, 94.

sine: qua (voluptate) etiam carere possent sine dolore; F I, 47. perpetuisne malis voluptatibus perfruens in ea ... tranquillitate degere omnem aetatem sine dolore; F II, 118. an [quoniam] ipse animi discessus a corpore non fit sine dolore? T I, 82. inpunitas .. peccatorum data videtur eis, qui ignominiam et infamiam ferunt sine dolore; T IV, 45. Caucasi nives hiemalemque vim perferunt sine dolore; T V, 77.

dolose, betrügerisch: cum dicitur INTER BONOS BENE AGIER, quicquam agi dolose aut malitiose potest? O III, 61.

dolus, List, Arglist, Täuschung, Betrug: I, 1. est: in quibus ipsis (formulis), cum ex eo (C. Aquilio) quaereretur, quid esset dolus malus; O III, 60. quid ergo? isti doli, quid? machinae, quid? fallaciae praestrigiaeque num sine ratione esse potuerunt? N III, 73.

possunt: s. est; N III, 73.

versatur: perpaucae res sunt, in quibus non dolus malus iste versetur; O III, 64.

2. sum: sive et simulatio et dissimulatio dolus malus est, ... sive ..; O III, 64.

II. commolior: »nec quem dolum ad eum (patrem) aut machinam commolior, scio quicquam«; N III, 73.

contineo: dolus .. malus in simulatione, ut ait Aquilius, continetur; O III, 61.

praestringo: »ita omnes meos dolos, fallacias, praestrigias || praestigias || praestrinxit commoditas patris«; N III, 73.

teneo: quem dolum idem Aquillius tum teneri putat, cum aliud sit simulatum, aliud actum; N III, 74.

vindico: iste dolus malus et legibus erat vindicatus ... et sine lege iudiciis; O III, 61.

III. formulae de: nondum .. C. Aquilius ... protulerat de dolo malo formulas; O III, 60.

iudicium de: inde everriculum malitiarum omnium, iudicium de dolo malo; N III, 74.

IV. clepere: »eum (ignem cluet) doctus Prometheus clepsisse dolo;« T II, 23.

decipi: quae coactus quis metu, quae deceptus dolo promiserit; O I, 32.

fieri: QUAE (pacta, promissa) NEC VI NEC DOLO MALO, ut praetores solent, FACTA SINT; O III, 92.

domesticus, zum Hause, zur Familie gehörig, häuslich, einheimisch, innerlich, Hausgenosse: A. bellum: bellum domesticum triste ac turbulentum fore; D I, 105. omnia memoria tenebat (Q. Maximus) non domestica solum, sed etiam externa bella; C 12.

canes: in Hyrcania plebs publicos alit canes, optumates domesticos; T I, 108.

disciplina: tu domesticam, tu bellicam disciplinam ... aperuisti; A I, 9. sic ad malam domesticam disciplinam vitamque umbratilem et delicatam cum accesserunt etiam poëtae; T II, 27.

exempla: ne domesticis quidem exemplis docti numen deorum conprobabimus? N II, 7. domesticis exemplis abundamus; P 12.

flagitia: quibus (libidinibus animi) caecati vel domesticis vitiis atque flagitiis se inquinavissent vel re publica violanda fraudes inexpiabiles concepissent; T I, 72.

fortitudines: sunt .. domesticae fortitudines non inferiores militaribus; O I, 78.

luctus: si quid in domestico luctu hilarius ab iis (pueris) factum est aut dictum; T III, 64.

mos: te .. unum moribus domesticis ac nostrorum hominum urbanitate limatum; N II, 74. qui ... ad domesticum maiorumque morem etiam hanc a Socrate adventiciam doctrinam adhibuerunt; R III, 5.

negotia: habentur .. plerumque sermones aut de domesticis negotiis aut de re publica aut ..; O I, 135.

ornamenta: qui et domesticis et forensibus solaciis ornamentisque privati certe si ante occidissemus; T I, 84.

parietes: cur Africanum domestici parietes non texerunt? N III, 80.

praecepta: ut me sic audiatis, ... ut unum ... usu .. et domesticis praeceptis multo magis eruditum quam litteris; R I, 36.

ratio: quamquam haec .. res non solum ex domestica est ratione ⟨attingit etiam bellicam⟩; O I, 76.

res: unde hoc sit tam insolens domesticarum rerum fastidium; F I, 10. mores et instituta vitae resque domesticas ac familiaris nos profecto et melius tuemur et lautius; T I, 2. nulla .. vitae pars neque publicis neque privatis neque forensibus neque domesticis in rebus ... vacare officio potest; O I, 4.

sententia: etiam, ut vestitum, sic sententiam habeas aliam domesticam, aliam forensem? F II, 77.

servitus: num stulte (Damaratus) anteposuit exilii libertatem domesticae servituti? T V, 109.

solacia: s. ornamenta.

virtutes: non esse nos transmarinis nec inportatis artibus eruditos, sed genuinis domesticisque virtutibus; R II, 29.

vitia: f. flagitia.
B, a. caritas: ut (homo) profectus a caritate domesticorum ac suorum serpat longius; F II, 45.
b. recordor: externa libentius in tali re quam domestica recordor; O II, 26.

domicilium, Wohnung, Wohnsitz: I, 1. est: haec .. sunt domicilia vitae; N I, 99. quod eius (dei) est domicilium? quae sedes? qui locus? N I, 103.
2. sum: tertiam rationem adfertis, quod nulla alia figura domicilium mentis esse possit; N I, 76. Lysandrum Lacedaemonium ... dicere aiunt solitum Lacedaemonem esse honestissimum domicilium senectutis; C 63.
II, 1. conloco: in ea civitate domicilium et sedes collocavit; R II, 34.
do: mundus hic totus, quod domicilium quamque patriam di nobis communem secum dederunt; R I, 19.
habeo: ut ... urbes, muros, domicilia, delubra haberemus; N II, 150. nulla alia in civitate, nisi in qua populi potestas summa est, ullum domicilium libertas habet; R I, 47.
instruo, orno: qui sub terra semper habitavissent bonis et inlustribus domiciliis, quae essent ornata signis atque picturis instructaque rebus iis omnibus; N II, 95.
perturbo: cum repente (animus) in tam insolitum tamque perturbatum domicilium inmigravit; T I, 58.
puto: tantum .. ornatum mundi, tantam varietatem pulchritudinemque rerum caelestium, tantam vim et magnitudinem maris atque terrarum si tuum ac non deorum inmortalium domicilium putes; N II, 17.
2. deprimo ex: est .. animus caelestis ex altissimo domicilio depressus et quasi demersus in terram; C 77.
immigro in: f. 1. perturbo.
pervenio in: posse animos ... in caelum quasi in domicilium suum pervenire; T I, 24.
II. altus a: restat ultimus et a domiciliis nostris altissimus ... caeli complexus; N II, 101.
III. conspectus: hominem (natura) .. ad caeli quasi cognationis domiciliique pristini conspectum excitavit; L I, 26.
focus: terra .. ut focus domiciliorum sacra deorum omnium est; L II, 45.
IV, 1. iungere: tu eos (homines) inter se primo domiciliis, deinde coniugiis ... coniunxisti; T V, 5.
Ort: f. II, 1. instruo.
2. causa: hi coetus ... sedem primum certo loco domiciliorum causa constituerunt; R I, 41.

domina, Herrin, Gebieterin: I, 1. cogunt: graves .. dominae cogitationum lubidines infinita quaedam cogunt atque imperant; R VI, 1.
detorquent: voluptates, blandissumae dominae, maioris partis animos a virtute detorquent; O II, 37.
est: praesto est domina omnium et regina ratio; T II, 47. domina rerum, ut vos soletis dicere, eloquendi vis, quam est praeclara quamque divina! N II, 148.
imperant: f. cogunt.
2. sum: quas (virtutes) ratio rerum omnium dominas ... esse (vult); F II, 37. quae (fortuna) domina rerum sit et externarum et ad corpus pertinentium; T V, 25. haec .. una virtus omnium est domina et regina virtutum; O III, 28. illa cupiditas ... honoris, imperii, provinciarum, quam dura est domina, quam imperiosa, quam vehemens! P 40.
II. facio: ita fit beatae vitae domina fortuna; F II, 89.
III. Lücke: ad eam (aram) quom lamina esset inventa et in ea scriptum lamina ‖ † domina ‖: „Honoris"; L II, 58.

dominatio, Herrschaft, Alleinherrschaft: I, 1. appeto: qui etiam liberata iam civitate dominationes adpetiverunt; R II, 48.
confirmo: cum .. audiret dominationem Cypseli confirmari ‖ confirmatam ‖; R II, 34.
2. pareo: recte solus (sapiens appellabitur) liber nec dominationi cuiusquam parens nec oboediens cupiditati; F III, 75.
3. vaco: ut .. privata domus omnis vacet dominatione; R I, 67.
4. vindico a: et a regum et a patrum dominatione solere in libertatem rem populi vindicari; R I, 48.
II. cupiditates: animi .. morbi sunt cupiditates immensae et inanes divitiarum, gloriae, dominationis; F I, 59.
vis: si esset optimi cuiusque ad illam vim dominationis adiuncta auctoritas; R II, 15.
III. causa: cum aliquid divitiarum, potentiae, dominationis, libidinis causa feceris; O III, 39.

dominator, Beherrscher: illum .. et Iovem et dominatorem rerum et omnia nutu regentem (invocant); N II, 4.

dominatus, Herrschaft, Beherrschung, Alleinherrschaft: I. delabitur: cuius (Phalaridis) in similitudinem dominatus unius proclivi cursu et facile delabitur; R I, 44.
est: terrenorum item commodorum omnis est in homine dominatus; N II, 152. illud vides, si ‖ vides ‖ in animis hominum regale ‖ si ‖ imperium sit, unius fore dominatum, consilii scilicet; R I, 60. quin tu .. concedis idem in re publica singulorum dominatus, si modo iusti sint, esse optimos? R I, 61.
excedit: cum cupiditatis dominatus excessit et alius est dominus exortus ex conscientia peccatorum, timor; P 40.
recidit: post interitum .. Tatii cum ad eum (Romulum) dominatus ‖ potentatus ‖ omnis reccidisset; R II, 14.
videtur: quod earum rerum videatur ei levis fructus, exiguus usus, incertus dominatus; R I, 27.
II, 1. do: an non cernimus optimo cuique dominatum ab ipsa natura ... datum? R III, 37.
habeo: iudex .. quantum habet dominatum! P 40.
occupo: cum (Dionysius) quinque et viginti natus annos dominatum occupavisset; T V, 57.
permitto: tum, cum tu es iratus, permittis illi iracundiae dominatum animi tui? — non mehercule; R I, 59.
2. libero: dominatu regio re publica liberata; T IV, 1.
3. appareo in: nec video, qui magis in multitudinis dominatu rei publicae nomen appareat; R III, 45.
inflecto in: simul atque .. se inflexit hic rex in dominatum iniustiorem; R II, 48.
loco in: tanto in dominatu (ratio) locatur, ut ..; F IV, 38.
III. dignus: illud ... esse ... omnium .. rerum potestate dominatuque dignissimum; N II, 29.
IV. cupiditas: ita propter iniustam dominatus cupiditatem in carcerem quodam modo ipse se (Dionysius) incluserat; T V, 58.

maiestas: cum ... commemoraret ... opes || [opes] ||, maiestatem dominatus, rerum abundantiam, magnificentiam aedium regiarum; T V, 61.

V, 1. opprimi: quam (legem) populus liber numquam desideravit, idem oppressus dominatu ac potentia principum flagitavit; L III, 34.

teneri: quae .. urbs ... ab Alexandro .. tyranno crudeli dominatu tenebatur; D I, 53. cum .. dominatu unius omnia tenerentur; O II, 2.

2. in: in optimatium dominatu vix particeps libertatis potest esse multitudo; R I, 43.

dominor, herrschen, den Herrn spielen, beherrschen: I, 1. cupidus: cur .. regem appellem Iovis optimi nomine hominem dominandi cupidum aut imperii singularis, ... non tyrannum potius? R I, 50.

2. verbal: sapientia iubet ... frui voluptatibus, pollere, regnare, dominari; R III, 24.

II. alqs: ut nos ... adulescentes contra L. Sullae dominantis opes pro Sex. Roscio Amerino fecimus; O II, 51.

consilium: consilio .. dominante nullum esse libidinibus, nullum irae, nullum temeritati locum; R I, 60.

deus: vetat .. dominans ille in nobis deus iniussu hinc nos suo demigrare; T I, 74.

homo: cur .. regem appellem ... hominem ... populo oppresso dominantem? R I, 50.

libido: nec .. libidine dominante temperantiae locum esse; C 41.

natura: ut tu ... ad naturam referebas omnia, sic in his ipsis rebus ... natura dominatur; L II, 2.

senectus: si (senectus) usque ad ultimum spiritum dominatur in suos; C 38.

sol: Cleanthes ... solem dominari et rerum potiri putat; A II, 126.

voluptas: maximas .. virtutes iacere omnis necesse est voluptate dominante; F II, 117.

III. domum: »o domus antiqua, heu quam dispari dominare domino!« O I, 139.

dominus, Herr, Gebieter, Hausherr, Eigentümer, Besitzer, Veranstalter: I, 1. eripit: dominus navis || quid dom. navis? || eripietne suum? minime; O III, 89.

est: quod (lex) »rogum bustumve novum« vetat »propius sexaginta pedes adigi || adici || aedes alienas invito domino«; L II, 61.

exoritur: cum cupiditatis dominatus excessit et alius est dominus exortus ex conscientia peccatorum, timor; P 40.

exsistit: ut existat ex rege dominus, ex optimatibus factio, ex populo turba et confusio; R I, 69. videtisne .., ut de rege dominus extiterit? R II, 47.

fatigant: domini .. servos ita fatigant, ut ..; R III, 37.

fruuntur: bestiae furtim, ut dixi, fruuntur, domini palam et libere; N II, 157.

gloriatur, habet: sicut mali aedificii domino (crederem) glorianti se architectum non habuisse; N I, 72.

imperat: haec (ratio) ut imperet ...; „quonam modo?“ inquies. vel ut dominus servo vel ut imperator militi vel ut parens filio; T II, 48. libidini .. (animus imperat) ut servis dominus, quod eam coërcet et frangit; R III, 37.

volunt: mittunt (gladiatores) etiam volneribus confecti ad dominos, qui quaerant, quid velint; T II, 41.

utitur: dominus .. funeris (ut) utatur accenso atque lictoribus; L II, 61.

abl. abs.: si aliquando alio domino (domus) solita est frequentari; O I, 139.

2. sum: mediocrium (dolorum) nos esse dominos; F I, 49. qui ita sit adfectus, eum dominum esse rerum suarum vetant duodecim tabulae; T III, 11. quippe qui (populi) domini sint legum, iudiciorum, belli, pacis, foederum, capitis unius cuiusque, pecuniae; R I, 48. hic est .. dominus populi, quem Graeci tyrannum vocant; R II, 47. dominos esse omnium rerum ac moderatores deos; L II, 15. si senatus dominus sit publici consilii; L III, 28. ecce tibi, qui rex populi Romani dominusque omnium gentium esse concupiverit; O III, 83.

II, 1. appello: non eros nec dominos appellabant eos, quibus iuste paruerunt; R I, 64.

honesto: nec domo dominus, sed domino domus honestanda est; O I, 139.

ignoro: ita cogimur dissensione sapientium dominum nostrum ignorare; A II, 126.

impono: inposuistis in cervicibus nostris sempiternum dominum, quem dies et noctes timeremus; N I, 54.

interimo: ea .. (regina) adiutrice regem dominum (Gyges) interemit; O III, 38.

muto: dominum mutare, non liber esse volt; P 41.

praeficio: eum .. (animum deus) ut dominum atque imperantem oboedienti praefecit corpori; Ti 21.

timeo: omnes, qui aliquid scire videntur, tamquam domini timentur; P 40. s. impono.

video: etiamsi dominum non videas; N II, 17.

2. facio: quae (mancipia) sunt dominorum facta nexo aut aliquo iure civili; P 35.

sum: non domini est navis, sed navigantium; O III, 89.

3. aedifico: „si domus pulchra sit, intellegamus eam dominis“, inquit, „aedificatam esse, non muribus“; N III, 26.

comitor: illi iniusto domino atque acerbo aliquam diu in rebus gerundis prospera fortuna comitata est; R II, 44.

credo: s. I, 1. gloriatur.

facio: aliter ampla domus dedecori saepe domino fit || sit, est ||; O I, 139.

oboedio, pareo: tum incipiat aliis imperare, cum ipse improbissimis dominis, dedecori ac turpitudini, parere desierit; dum quidem his || iis || oboediet, non modo imperator, sed liber habendus omnino non erit; P 33.

prodo: neque ea, quae a maioribus prodita est quom dominis, tum famulis ... religio Larum, repudianda est; L II, 27.

satis facio: quam saepe apparet nihil eos (gladiatores) malle quam vel domino satis facere vel populo! ... si satis iis factum sit, se velle decumbere; T II, 41.

servio: ut hoc populorum intersit, utrum comi domino an aspero serviant; R I, 50.

suffragor: suffragata (domus) domino, novo homini, ad consulatum putabatur; O I, 138.

sum: s. facio.

4. libero: liberatos .. se per eum (inventorem) dicunt gravissimis dominis, terrore .. et ... metu; T I, 48.

utor: quae (libertas) non in eo est, ut iusto utamur domino, sed ut nullo *; R II, 43.

5. mitto ad: s. I, 1. volunt.

profugio a: libenter || ego || .. istinc sicut ab domino agresti ac furioso profugi; C 47.

sum sine: ex quo leges quoque (cives) incipiunt neglegere, ut plane sine ullo domino sint; R I, 67.

III, 1. adulatio: canum ... tam .. amans

dominorum adulatio tantumque odium in externos ... quid significat? N II, 158.

cella: semper .. boni assiduique domini referta cella vinaria, olearia, etiam penaria est; C 56.

consilium: cum cognitum habeas, quod sit summi rectoris ac domini numen, quod consilium, quae voluntas; F IV, 11.

discordia: neque .. civitas in seditione beata esse potest nec in discordia dominorum domus; F I, 58.

iussus: si domini iussu ita praeco praedicet: „domum pestilentem vendo"; O III, 55.

mancipia, navis: f. II, 2.

nares: ut in aedificiis architecti avertunt ab oculis naribusque dominorum ea, ... sic ..; N II, 141.

numen: f. consilium. — oculi: f. nares.

similitudo: in regem potius cadit domini similitudo, quod est unus; R III, 46.

voluntas: f. consilium.

2. translatio a, ad: L. Sullae, C. Caesaris pecuniarum translatio a iustis dominis ad alienos non debet liberalis videri; O I, 43.

IV, 1. dominari: »o domus antiqua, heu quam dispari dominare domino!« O I, 139.

honestari: f. II, 1. honesto.

2. praeter: hoc praeter dominum nemo sciat; O III, 54.

domiporta, Hausträgerin: ut (aegrotus) sumat »terrigenam, herbigradam, domiportam, sanguine cassam«; D II, 133.

domitor, Bändiger, Bezwinger: I. adhibent: ut .. domitores equorum non verba solum adhibent ad domandum, sed cibum etiam saepe subtrahunt; fr V, 85.

profundit: Miltiadem, victorem domitoremque Persarum, ... vitam ex hostium telis servatam in civium vinclis profudisse; R I, 5.

subtrahunt: f. adhibent.

II. trado: ut equos propter crebras contentiones proeliorum ferocitate exultantes domitoribus tradere soleant, sic ..; O I, 90.

domitus, Zähmung: efficimus etiam domitu nostro quadripedum vectiones; N II, 151.

domo, zähmen, bändigen: I. adhibeo ad: f. **domitor,** I. adhibent.

II. beluam: ut ... utamur (beluis) domitis et condocefactis, ut elephantis; N II, 161. ea (pars animi) ... non unam (beluam) aut facilem ad subigendum frenat et domat; R II, 67.

bestias: nec hoc tempore sine hominum opera aut pascere eas (bestias) aut domare aut tueri ... possemus; O II, 14.

iuvencum: »(proles ausa est) gustare manu vinctum domitumque iuvencum«; N II, 159.

domus, Haus, Wohnung, Hauswesen, Familie, Heimat: I. absolut: 1. Subject: commendat: P. Rutili || Rutilii || adulescentiam ad opinionem et innocentiae et iuris scientiae P. Muci || Mucii || commendavit domus; O II, 47.

concidit: quo ostento regnum patris et domum funditus concidisse; D I, 121.

est: neque .. civitas in seditione beata esse potest nec in discordia dominorum domus; F I, 58. „si domus pulchra sit, intellegamus eam dominis", inquit, „aedificatam esse, non muribus"; N III, 26. cum domus sit omnium una, eaque communis; D I, 131. quae (domus) si tibi parva, ut est, ita videtur; R VI, 20. deinde una domus, communia omnia; O I, 54. proximi (sint) liberi totaque domus; O I, 58. dicendum est etiam, qualem hominis honorati et principis domum placeat esse; O I, 138. quocum (Scipione) et domus fuit et militia communis et ... voluntatum, studiorum, sententiarum summa consensio; Lae 15. quae .. domus tam stabilis, quae tam firma civitas est, quae non odiis et discidiis funditus possit everti? Lae 23. una domus erat, idem victus, isque communis; Lae 103. f. II, 2. infero in.

floret: quibus (familiaritatibus) semper domus nostra floruit; N I, 6.

habet: quae (domus) spectat in nos solos neque aliud ullum potest habere perfugium; O I, 58.

patent: est ... valde decorum patere domus hominum inlustrium hospitibus inlustribus; O II, 64.

potest: sine quo (imperio) nec domus ulla nec civitas nec gens nec hominum universum genus stare ... potest; L III, 3. nec domus ulla nec urbs stare poterit, ne agri quidem cultus permanebit; Lae 23. f. est; F I, 58. Lae 23. habet.

redundat: ut tota domus sanguine redundaret; D I, 46.

sentit: sentit domus uniuscuiusque, sentit forum, ... ut ... peccetur; N III, 69.

solet: f. II, 1. compleo. frequento.

spectat: f. habet. — stat: f. potest.

suffragatur: suffragata (domus) domino, novo homini, ad consulatum putabatur; O I, 138.

vacat: ut .. privata domus omnis vacet dominatione; R I, 67.

videtur: f. est; R VI, 20. — II, 1. designo. orno.

2. Prädicat: sum: est .. mundus quasi communis deorum atque hominum domus aut urbs utrorumque; N II, 154. quae (domus nostra) non ea est, quam parietes nostri cingunt, sed mundus hic totus; R I, 19. quorum (deorum) domus esset omnis hic mundus; R III, 14. quorum (deorum) hic mundus omnis templum esset et domus; L II, 26.

3. Ausruf: »o pater, o patria, o Priami domus, saeptum altisono cardine templum! vidi ego te astante ope barbarica tectis caelatis, laqueatis, auro, ebore instructam regifice«; T III, 44. »o domus antiqua, heu quam dispari dominare domino!« O I, 139.

II. nach Verben: 1. Accusativ: aedifico: f. **aedifico,** II. domum (3 St.) S. 93, b.

cingo: f. I, 2. R I, 19.

compleo: C. Drusi domum compleri a consultoribus solitam accepimus; T V, 112.

coniungo: quod ... tota domus coniugio et stirpe coniungitur; F V, 65.

contemplor: sentio .. te sedem etiam nunc hominum ac domum contemplari; R VI, 20.

contueor: si voles .. hanc sedem et aeternam domum contueri; R VI, 25.

demolior: hanc (domum) Scaurus demolitus accessionem adiunxit aedibus; O I, 138.

designo, dissigno: ut .. nec domus nec res publica ratione quadam et disciplina dissignata || design. || videatur, ... sic ..; N III, 85.

dominor: f. I, 3. O I, 139.

efficio: cur porticum, cur templum, cur domum, cur urbem (efficere concursus atomorum) non potest? N II, 94.

everto: f. I, 1. est; Lae 23.

exhaurio: implet .. (stips) superstitione animos et exhaurit domus; L II, 40. || stipem prohibeo; nam auget superstitionem et exhaurit domos ||; L fr 5.

existimo: mundum deorum domum existimare debemus; N III, 26.

facio: aliter ampla domus dedecori saepe domino fit || sit, est ||; O I, 139.
freqnento: si aliquando alio domino (domus) solita est frequentari; O I, 139.
honesto: nec domo dominus, sed domino domus honestanda est; O I, 139.
incendo: privatorum domos, aedes sacras incendisti; P 30.
instruo: f. I, 3. T III, 44.
laudo: quodsi ... non existimantur fefellisse, ... multo minus, qui domum non laudarunt; O III, 55.
lugeo: »nos decebat coetus celebrantis domum lugere, ubi esset aliquis in lucem editus;« T I, 115.
multiplico: hic ... in domum multiplicatam non repulsam solum rettulit, sed ignominiam etiam et calamitatem; O I, 138.
orno: Italiam ornare quam domum suam (L. Mummius) maluit; quamquam Italia ornata domus ipsa mihi videtur ornatior; O II, 76.
praebeo: hanc urbem sedem aliquando et domum summo esse imperio praebituram; R II, 10.
recordor: qui .. omnia venalia (recordetur), ... alienam suam sententiam, forum domum, vocem silentium; P 46.
rego: totam domum num quis alter praeter te regit? R I, 61. tantam domum, tantas clientelas Appius regebat et caecus et senex; C 37.
relinquo: non (Pompeius) domum reliquisset; T I, 86.
vendo: si domini iussu ita praeco praedicet: „domum pestilentem vendo"; O III, 55. [domum propter vitia vendas?] O III, 68.
video: si domum magnam pulchramque videris; N II, 17. cum primum aquam quasi naturalem domum videre potuerunt; N II, 124. f. I, 3. T III, 44.
viso: quae (domus) cum vulgo viseretur; O I, 138.
2. mit Präpositionen: adfero in: ille (Cn. Octavius) in suam domum consulatum primus attulit; O I, 138.
admitto in: in quam (domum) et hospites multi recipiendi et admittenda hominum cuiusque modi || generis || multitudo; O I, 139.
conloco in: violatur ... is, qui in sede ac domo atque in re publica conlocavit; P 25.
defero ex, in: qui ... eam .. (custodem urbis) ex nostra domo in ipsius patris domum detulimus; L II, 42.
demigro ex, in: si ex hac in aliam haud paulo meliorem domum sine mora demigrare (volumus); fr V, 97.
derivo in: cum (sapiens) ... iustitia nihil in suam domum inde derivet; T V, 72.
discedo e: quoniam ... ex vita ita discedo tamquam ex hospitio, non tamquam e domo; C 84.
exeo in: (consobrini, sobrini) in alias domos tamquam in colonias exeunt; O I, 54.
exsto in: si in ea (domo, re publica) nec recte factis praemia extent ulla nec supplicia peccatis; N III, 85.
infero in: si (homines) senserint, ... quamcumque in domum stuprum intulerint, eandem esse labem libidinis; P 23.
insum in: inesse aliquem non solum habitatorem in hac caelesti ac divina domo, sed etiam rectorem; N II, 90.
introduco in: et (philosophiam) in urbibus conlocavit et in domus etiam introduxit; T V, 10.
pertineo ad: quae ad domos nostras quaeque ad rem publicam pertineant || pertinent ||; R I, 19. an tu ad domos nostras non censes pertinere scire, quid agatur et quid fiat domi? R I, 19.
pervenio in: non video, quo pacto ille ... „in domum aeternam patris" ex illo ardore pervenerit; N III, 41.
pervolo in: quibus (curis) agitatus et exercitatus animus velocius in hanc sedem et domum suam pervolabit; R VI, 29.
prodeo e: permagnum existimans tris Olympionicas una e domo prodire; T I, 111.
quaero ex: ornanda .. est dignitas domo, non ex domo tota quaerenda; O I, 139.
recipio in: f. admitto in.
refero in: f. 1. multiplico.
remigro e, in: Antiocho id magis licuerit, ... remigrare in domum veterem e nova quam nobis in novam e vetere? A I, 13. ut .. in aeternam et plane in || plane || nostram domum remigremus; T I, 118.
reperio in: quem (mucronem) quom homines scelerati ... non modo ulla in domo, sed nulla in gente reperirent; L III, 21.
sum in: si est in ea (domo) solitudo; O I, 139. quorum in villa ac domo nihil splendidum, nihil ornatum fuit praeter ipsos; P 38.
teneo in: Epicurus una in domo, et ea quidem angusta, quam magnos ... tenuit amicorum greges! F I, 65.
venio in: si quis in domum aliquam aut in gymnasium aut in forum venerit; N II, 15.
vigeo in: vigebat in illa domo patrius mos || mos pat. || et disciplina; C 37.
III. nach Adverb: longe a: volucri semper spe et cogitatione rapiuntur a domo longius; R II, 7. verumne sit, *ut* || verene || Athenis non longe item a tua illa antiqua domo Orithyiam Aquilo sustulerit; L I, 3.
IV. nach Substantiv: finis: cuius (domus) finis est usus; O I, 138.
V. Umstand: 1. Ablativ: capi: qui (consobrini, sobrini) cum una domo iam capi non possint; O I, 54.
honestari: f. II, 1. honesto.
ornari: f. II, 2. quaero ex.
abl. comp.: nihil erit iis urbe, nihil domo sua dulcius; L III, 19.
2. adverbielle Formen: a. domi: α. Verba: Ti. Gracchus ... nonne ... duobus anguibus domi conprehensis haruspices convocavit? D I, 36. C. Gracchus ad M. Pomponium scripsit duobus anguibus domi conprehensis haruspices a patre convocatos; D II, 62. qui videt domi tuae pariter accusatorum atque indicum consociatos greges; P 46. omitto nostros, qui nihil in bello sine extis agunt, nihil sine auspiciis domi [habent auspicia] || habent ||; D I, 95. domi nobis ista nascuntur; A II, 80. si (Regulus) domi senex captivus, periurus consularis remansisset; O III, 100. si (Regulus) ... domi remanere voluisset; O III, 115. memini domi in hemicyclio sedentem ... in eum sermonem illum (Scaevolam) incidere, qui ..; Lae 2. condiunt Aegyptii mortuos et eos servant domi; T I, 108. »cui nec arae patriae domi stant, fractae et disiectae iacent«; T III, 44. si puella nata biceps esset, seditionem in populo fore, corruptelam et adulterium domi; D I, 121. parvi .. sunt foris arma, nisi est consilium domi; O I, 76. quid .. exspectamus? an dum in foro nobiscum di immortales, dum in viis versentur, dum domi? D I, 79. apud ... homines .. in maxima re publica summa cum gloria belli domique versatos cum loquar; R I, 38. Diodotus Stoicus caecus multos annos nostrae domi vixit; T V, 113. — β. Adjectiv: nec vero ille (Q. Maximus) in luce modo atque in oculis civium magnus, sed intus domique praestantior; C 12. — γ. zum Satz: non cognoscebantur (illi Servilii)

foris. at domi. non ab alienis. at a suis; A II, 56. (parvi) animadvertunt .. ea, quae domi fiunt, curiosius; F V, 42. nec ego solus (bonum appello), sed tu etiam, Chrysippe, in foro, domi; in schola desinis; F V, 89. dices: quid in pace, quid domi, quid in lectulo? T II, 60. quorum (hominum) virtus fuerat domi militiaeque cognita; T V, 55. cur sodalis meus interfectus domi suae, Drusus? N III, 80. cur .. Marius tam feliciter septimum consul domi suae senex est mortuus? N III, 81. exactis regibus nihil publice sine auspiciis nec domi nec militiae gerebatur; D I, 3. matrem Phalaridis scribit Ponticus Heraclides ... visam esse videre in somnis simulacra deorum, quae ipsa domi consecravisset; D I, 46. qui quondam || quodam, cum || ad eum (coniectorem, interpretem) rettulisset quasi ostentum, quod anguis domi vectem circumiectus fuisset; D II, 62. neminem eorum nisi senectute, nisi domi, nisi cum claritate esse moriturum; D II, 99. ut militiae propter eximiam belli gloriam Africanum ut deum coleret Laelius, domi vicissim Laelium, quod aetate antecedebat, observaret in parentis loco Scipio; R I, 18. quid? domi || quid domi? || pluresne praesunt negotiis tuis? — immo vero unus, inquit || [inquit] ||; R I, 61. noster populus in pace et domi imperat et ipsis magistratibus minatur, recusat, appellat, provocat, in bello sic paret ut regi; R I, 63. quam (rem publicam) et domi et militiae cum optime, tum etiam diutissime gesserat; R II, 1. cum (Pericles) iam suae civitati maxima auctoritate plurimos annos domi et belli praefuisset; R IV, 11. nihil domi, nihil militiae per magistratus gestum sine eorum (augurum) auctoritate posse cuiquam probari; L II, 31. »domi pecuniam publicam custodiunto«; L III, 6. domi .. etiam contumelias servorum ancillarumque (Ulixes) pertulit; O I, 113. neminem neque ducem bello || belli || nec principem domi magnas res ... gerere potuisse; O II, 16. quod etiam tum (L. Crassus) poterat domi cum laude meditari; O II, 47. ut ..., quibuscumque rebus vel belli vel domi poterunt, rem publicam augeant; O II, 85. an censes ... me tantos labores diurnos nocturnosque domi militiaeque suscepturum fuisse, si ..? C 82. si numquam consilio, numquam opera nostra nec domi nec militiae Scipio eguisset; Lae 51. ſ. II, 2. pertineo ad.

b. domui: qualis animus in corpore sit tamquam alienae domui; T I, 51. esse domui suae cum uxore, cum liberis; O III, 99.

c. domum: α. Verba: cum aliud nihil ex tanta praeda domum suam (M. Marcelli avus) deportavisset; R I, 21. hic (Paulus) nihil domum suam intulit praeter memoriam nominis sempiternam; O II, 76. cum (iracundia) domum rediit; T IV, 54. ipsum .. Eudemum || [Eudemum] || quinquennio post domum esse rediturum; D I, 53. ut (L. Paulus) ea ipsa die domum ad vesperum rediit; D I, 103. »imperia, potestates, legationes ... domum cum laude redeunto;« L III, 9. »domum cum laude redeunto«; L III, 18. nos ... tamquam hospites tui libri quasi domum reduxerunt; A I, 9. quom (Scipio) senatu dimisso domum reductus ad vesperum || ad v. red. || est a patribus conscriptis; Lae 12. cum ipse nihil ex praeda domum suam reportaret; R II, 16. qui semel egressi numquam domum reverterunt; T V, 107. ut, cum animus Eudemi e corpore excesserit, tum domum revertisse videatur; D I, 53. pedibus suis salvum (rusticum) domum || salvum || revertisse; D I, 55. cum (animus) exierit et in liberum caelum quasi domum suam venerit; T I, 51. accurrisse (filius) Romam et cum primo luci || prima luce || Pomponi domum venisse dicitur; O III, 112. Cethego .. (illa cupiditas) coëgit eos ... munera mittere, noctu venire domum ad eum; P 40. — β. Substantiv: Rhodiorum classi propinquum reditum ac domum itionem dari; D I, 68.

d. domo: quod Diana, cum in partu Olympiadis adesse voluisset, afuisset domo; N II, 69. »numquam era errans mea domo ecferret pedem, Medea«; Fa 35. neque .. domo egredienti ... signum sibi ullum ... datum; D I, 124. eodem (voltu) semper se vidisse exeuntem illum domo et revertentem; T III, 31. »praesagibat animus frustra me ire, cum exirem domo«; D I, 65. dixerat hoc ille (Scipio), cum puer nuntiavit venire ad eum Laelium domoque iam exisse; R I, 18.

3. Präposition: in: quae .. in domo pulchra cum pulchritudine mundi comparabas; N III, 18. in domo clari hominis ... adhibenda est cura laxitatis; O I, 139.

donatio, Schenkung: in: in donatione hoc iidem (Scaevolae) secus interpretantur; L II, 50. quod pater familias in eius donatione, qui in ipsius potestate est, adprobavit, ratum est; L II, 50.

donec, bis: illud in eadem causa est, a quo abesse velis, donec evaseris; F IV, 65.

dono, schenken, verleihen, beschenken: alqm: (P. Vatinius) et agro a senatu et vacatione donatus est; N II, 6. »dono (eosdem), ducite, doque volentibus cum magnis dis;« O I, 38.

alqd: quin hominibus solis ea natura donaverit; N II, 158. ut ea, quae gignuntur, donata consulto nobis, non fortuito nata videantur; L I, 25. ne vendundum quidem quicquam est, sed donandum; O III, 53. ſ. barbam.

barbam, caudam, crura: iam membrorum ... alia videntur propter eorum usum a natura esse donata, ut manus, crura, pedes, ut ea, quae sunt intus in corpore, ... alia autem nullam ob utilitatem quasi ad quendam ornatum, ut cauda pavoni, plumae versicolores columbis, viris mammae atque barba; F III, 18.

homines: iis solis (hominibus mens divina) consuluit, quos bona ratione donavit; N III, 70.

mammas, manus, membra: ſ. barbam.

munera: munera .. ista ... vel civibus tuis vel dis immortalibus dona; T V, 90.

pedes, plumas: ſ. barbam.

virum: quom vir nemo bonus ab inprobo se donari velit; L II, 41.

utilitatem: maxuma .. eorum (oculorum) utilitas donata hominum generi deorum munere deinceps explicetur; Ti 52.

donum, Gabe, Geschenk, Weihgeschenk: I, 1. sunt: divinissima .. dona aves et formae ab uno pictore uno absolutae die; itemque cetera huius exempli dona sunto; L II, 45.

videtur: ſ. II. impertio.

2. sum: philosophia ... quid est aliud nisi, ut Plato, donum, ut ego, inventum deorum? T I, 64. ut, etiamsi illa maneant, quae sunt quasi dona Fortunae, tamen vita ... non possit esse iucunda; Lae 55.

ohne Verb: ebur ex inani corpore extractum haud satis castum donum deo; L II, 45. ſ. 1.

II. accipio: utinam ... tum essem natus, quando Romani accipere dona || dona acc. || coepissent! O II, 75.

adfero: cum Lysander ... ei (Cyro) .. dona a sociis adtulisset; C 59.

capio, do: »donum ne capiunto neve danto neve petenda neve gerenda neve gesta potestate;« L III, 11.

habeo: si id donum a deo, non a nobis haberemus; N III, 87.
impertio: ut donum hoc divinum rationis et consilii ad fraudem hominibus, non ad bonitatem impertitum esse videatur; N III, 75.
mitto: dona magnifica quasi libamenta praedarum Delphos ad Apollinem misit; R II, 44.
repudio: apud quem (focum) sedens ille || ille sedens || Samnitium, quondam hostium, tum iam clientium suorum, dona repudiaverat; R III, 40.
III, 1. inimicus: huic divino muneri ac dono nihil tam esse inimicum quam voluptatem; C 40.
2. dignus: * quorum animi ... aliquid dignum dono ... deorum aut efficere aut excogitare potuerunt; R III, 4.
refertus: Xerxes .. refertus omnibus praemiis donisque fortunae; T V, 20. neque (oraclum Delphis fuisset) tantis donis refertum omnium populorum atque regum; D I, 37.
IV. lex de: cum .. ille (Q. Maximus) admodum senex suasor legis Cinciae de donis et muneribus fuit; C 10.
V. placare: »impius ne audeto placare donis iram deorum;« L II, 22. donis impii ne placare audeant deos, Platonem audiant; L II, 41.

dormio, schlafen, schlummern: I, 1. proficiscor ad: Pythagoras et Plato ... praeparatos (nos) quodam cultu atque victu proficisci ad dormiendum iubent; D II, 119.
2. verbal: contrahi .. animum Zeno et quasi labi putat atque concidere, id ipsum esse dormire; D II, 119.
II. alqs: quae vel dormientibus vel furiosis videntur non numquam; A II, 48. si tale visum obiectum est a deo dormienti, ut probabile sit; A II, 49. non eandem esse vim neque integritatem dormientium et vigilantium nec mente nec sensu; A II, 52. dormientium et vinulentorum et furiosorum visa imbecilliora esse dicebas quam vigilantium, siccorum, sanorum; A II, 88. dormienti .. (Ennio illa visa) aeque ac vigilanti probabantur; A II, 88. si nunc aut si etiam dormientes aliquid animo videre videamur; A II, 125. ut, cum sexaginta (annos) confecerit, reliquos dormiat; T I, 92. a qua (Luna Endymion) consopitus putatur, ut eum dormientem oscularetur; T I, 92. quae .. forma alia occurrit umquam aut vigilanti cuiquam aut dormienti? N I, 46. quid, quod etiam ad dormientem veniunt (imagines) invocatae? N I, 108. eius (auditus) .. sensu etiam dormientes egemus; N II, 144. quae (significationes rerum futurarum) tum dormientibus, tum vigilantibus portenduntur; N II, 166. cum dormienti ei (Cyro) sol ad pedes visus esset; D I, 46. ei dormienti eundem illum visum esse rogare, ut ..; D I, 57. ad lucem .. arte et graviter dormire te || dormitare || coepisse; D I, 59. cum dormientibus ea pars animi, quae mentis et rationis sit particeps, sopita langueat; D I, 60. iacet .. corpus dormientis ut mortui, viget autem et vivit animus; D I, 63. quod ipsi di cum dormientibus conloquantur; D I, 64. Midae illi Phrygi, cum puer esset, dormienti formicae in os tritici grana congesserunt; D I, 78. Platoni cum in cunis parvulo dormienti apes in labellis consedissent; D I, 78. cur .. deus dormientes nos moneat, vigilantes neglegat? D I, 85. quod aut vatibus contingit aut dormientibus; D I, 113. quae vigilantibus accidunt vatibus, eadem nobis dormientibus; D I, 115. caput arsisse Servio Tullio dormienti quae historia non prodidit? D I, 121. quod maxime contingit aut dormientibus aut mente permotis; D I, 129. utrum .. censemus dormientium animos per sene ipsos in somniando moveri an ... externa ... visione pulsari? D II, 120. totas noctes somniamus || tot noctes dormimus ||, neque ulla est fere, qua non dormiamus || somniemus ||; D II, 121. quodsi ita natura paratum esset, ut ea dormientes agerent, quae somniarent; D II, 122. illud etiam requiro, cur ... (deus ista visa) non vigilantibus potius det quam dormientibus. sive enim externus et adventicius pulsus animos dormientium commovet, sive ..; D II, 126. id .. visum (deus) vigilanti potius quam dormienti daret; D II, 127. nullae .. imagines obrepunt in animos dormientium extrinsecus; D II, 139. nec tam multum dormiens ullo somnio sum admonitus, tantis praesertim de rebus; D II, 142. visum est .. tale obiectum dormienti, ut id, quod evenit, naturae vis, non opinio erroris effecerit; D II, 143. atqui dormientium animi maxime declarant divinitatem suam; C 81.
aedificatores: cur mundi aedificatores repente exstiterint, innumerabilia saecla dormierint; N I, 21.
animus: an natura fieri, ut mobiliter animus agitatus, quod vigilans viderit, dormiens videre videatur; D II, 129.
mater: ecce alius exoritur e terra, qui matrem dormire non sinat; T I, 106.
puer: noctu lumine apposito experrecta nutrix animadvertit puerum dormientem circumplicatum serpentis amplexu; D I, 79.
rusticus: cuidam rustico Romano dormienti visus est venire, qui diceret ..; D I, 55.
virtutes: eas (virtutes) excita, si forte dormiunt; T III, 36.

dormito, schlafen: ad lucem denique arte et graviter dormire te || dormitare || coepisse; D I, 59.

dos, Mitgift, Heiratsgut: I. quaerunt: si, ut aiunt † Danaum quinquaginta || aiunt Danaum, q.; aiunt Danao, q. || sint filiae, tot dotes magnam quaerunt pecuniam; P 44.
II. credo: Atheniensis Clisthenes Iunoni Samiae ... filiarum dotis credidisse (dicitur); L II, 41.
III. teneri: quod tam longo spatio multa hereditatibus, multa emptionibus, multa dotibus tenebantur sine iniuria; O II, 81.

drachuma, Drachme: deduco: »de his divitiis sibi deducant drachumam, reddant cetera«; D I, 132.
peto: »quibus divitias pollicentur, ab iis drachumam ipsi petunt«; D I, 132.

draco, Drache: I. adservat: »haec (dextra) interemit tortu multiplicabili draconem auriferam obtutu adservantem arborem? ||; ||« T II, 22.
consumit, corripit: »vidimus inmani specie tortuque draconem terribilem, Iovis ut pulsu penetraret ab ara; qui platani in ramo foliorum tegmine saeptos corripuit pullos; quos cum consumeret octo, nona super tremulo genetrix clangore volabat; cui ferus inmani laniavit viscera morsu. hunc, ubi tam teneros volucris matremque peremit, qui luci ediderat, genitor Saturnius idem abdidit et duro formavit tegmine saxi«; D II, 63. 64.
dicit, fert: tum secundum quietem visus ei (Alexandro) dicitur draco is, quem mater Olympias alebat, radiculam ore ferre et simul dicere, quo illa loci nasceretur; D II, 135.
laniat: s. consumit.
loquitur: Alexandro draco loqui visus est; D II, 141. non .. audivit ille (Alexander) draconem loquentem, sed est visus audire, et quidem, quo

maius sit, cum radicem ore teneret, locutus est; D II, 141.
penetrat, perimit: s. consumit.
tenet, videtur: s. dicit. loquitur.
II, 1. abdo, edo, formo, video: s. I. consumit. dicit. — alo: s. I. dicit. — audio: s. loquitur. — interimo: s. I. adservat.
facio, 2. sileo de: cur .. de passerculis coniecturam facit, ... de dracone silet, qui, id quod fieri non potuit, lapideus dicitur factus? D II, 65.

dubie, zweifelhaft: potest accidere, ut aliquod signum dubie datum pro certo sit acceptum; D I, 124.

dubitanter, zweifelnd: illam .. Socraticam dubitanter || dubitantem, al. || de omnibus rebus et nulla adfirmatione adhibita consuetudinem disserendi reliquerunt; A I, 17.

dubitatio, Zweifel, Bedenken, Bedenklichkeit: I, 1. accidit: si quando dubitatio accidit, quale sit id, de quo consideretur; O III, 18.
effugit: cum poenam ne dubitatio quidem effugere potuisset; N I, 63.
est: quia dubitatio in re nulla erat; F V, 64.
potest: s. effugit.
significat: dubitatio cogitationem significat iniuriae; O I, 30.
2. Ausruf: indigna homine dubitatio! Lae 67.
II, 1. adfero: s. **adfero**, II. dubitationem (3 St.) S. 64, a.
habeo: quod quamquam dubitationem non habet, ... tamen ..; F V, 27. ira .., quae quam diu perturbat animum, dubitationem insaniae non habet; T IV, 77. cum .. hic locus nihil habeat dubitationis, quin ... prosint; O II, 17. de quo alterum potest habere dubitationem, adhibendumne fuerit ... an .. omittendum; O III, 9.
tollo: quam dubitationem avunculus tuus, Brute, sustulit; T V, 4. dubitationem ad rem publicam adeundi in primis debui tollere; R I, 12.
2. insum in: in ipsa .. dubitatione facinus inest; O III, 37.
versor in: neque hoc ... ulla est umquam in dubitatione versatum; R II, 29.
III. alqd: s. II, 1. habeo; O II, 17.
IV. sine: sin autem usque ad novem verbi gratia sine dubitatione respondes pauca esse, in decumo insistis; A II, 94. *cum M. Varrone*, homine omnium facile acutissimo et sine ulla dubitatione doctissimo; A fr 22. cum ... animi ... sine ulla dubitatione sanentur; T III, 5. quid tam temerarium (est) ... quam ..., quod non satis explorate perceptum sit ..., sine ulla dubitatione defendere? N I, 1. idem (Dionysius) Victoriolas aureas et pateras coronasque ... sine dubitatione tollebat; N III, 84.

dubito, zweifeln, schwanken, unentschlossen sein, Bedenken tragen, zögern, bezweifeln: I. **absolut**; 1. **unpersönlich**: a. genus: tertium dubitandi genus est, cum ..; O I, 9.
b. verbal: in eo non numquam variari inter eos et dubitari videtur; F V, 12.
2. **persönlich**: alqs: ferres me, si ego idem dicerem? tu, ne si dubitarem quidem; A II, 72. mihi, ne ut dubitem quidem, relinquatur || relinquetur || ? A II, 119. (Academicus) interrogatus, quid ei videatur, dubitare se dicet; A fr 20 (S. 30). ut .. liceat ... non dubitantem .. dicere omnem naturam esse servatricem sui; F V, 26. dicunt nec dubitant: »mihi sic est usus, tibi ut opus facto, face;« F V, 29. num .. dubitamus? an || dubitamus || sicut pleraque (... terram ... obtinere)? quamquam hoc quidem minime; T I, 40. non dubito; T V, 12. dubitare se Protagoras (dixit); N I, 2. nec .. (Panaetius) ausus est negare vim esse divinandi, sed dubitare se dixit; D I, 6. hoc non dubitans dixerim, ... esse .. divinationem; D I, 125. ut ... quaeram omnia, dubitans plerumque et mihi ipse diffidens; D II, 8.
consuetudo: illam .. Socraticam dubitanter || dubitantem, al. || de omnibus rebus et nulla adfirmatione adhibita consuetudinem disserendi reliquerunt; A I, 17.
homines: cum (Panaetius) dixerit homines solere in hac comparatione dubitare; O III, 18.
ratio: dubitans, circumspectans, haesitans, multa adversa reverens ... nostra vehitur ratio; T I, 73.
vinulenti: vinulenti ... dubitant, haesitant, revocant se interdum; A II, 52.
II. **mit Ergänzung**: 1. **de**: s. **de**, I. dubito (13 St.) S. 604.
2. **quin**: quod illi non dubitant, quin ea vera sint, quae defendunt; A II, 8. non potest .. dubitari, quin decretum nullum falsum possit esse sapientis; A II, 27. e quibus (sermonibus) dubitari non possit, quin Socrati nihil sit visum sciri posse; A II, 74. num dubitas, quin (Alcmaeo) sibi haec videre videatur? A II, 89. Aristoteles aut Xenocrates, quos Antiochus sequi volebat, non dubitavisset, quin .. praetor .. esset; A II, 137. ego vero non dubito, .. quin facile (ostendere) possis; F II, 7. quid .. dubitamus, quin ... non esse in voluptate dolor sit maximus? F II, 28. quo cognito dubitari non potest, quin ... partes ... colantur; F V, 37. ut nemo dubitare possit, quin ... natura ... rapiatur; F V, 48. iam non dubitabis, quin ... sint beati; F V, 71. nec dubitatum, quin in virtute omnis ut bene, sic etiam beate vivendi spes poneretur; F V, 88. possumusne dubitare, quin iis praesit aliquis vel effector ... vel ... moderator? T I, 70. in animi .. cognitione dubitare non possumus, ... quin nihil sit ... admixtum; T I, 71. imaginem mortis ... cotidie induis, et dubitas, quin sensus in morte nullus sit? T I, 92. quis est qui dubitet, quin hic .. motus animi sit .. opinabilis? T IV, 79. quis .. dubitarit, quin aegrotationes animi ... ex eo ... oriantur? T IV, 79. an dubitas, quin praestans valetudine, viribus, forma, acerrumis integerrumisque sensibus — ...: dubitabisne eum miserum dicere? T V, 45. num dubitares, quin inesset in oliva tibicinii quaedam scientia? N II, 22. qui .. convenit ... non dubitare, quin id (navigium) ratione atque arte moveatur? N II, 87. quis in illa barbaria dubitet, quin ea sphaera sit perfecta ratione? N II, 88. an ... non dubitamus, quin illa opera sint rationis? N II, 97. dubitamus, quin ea non solum ratione fiant, sed etiam excellenti divinaque ratione? N II, 97. non dubitabas, quin mundus esset deus; N III, 20. quid est .., cur dubitandum sit, quin sint ea, quae disputavi, verissima? D I, 84. ex quo fit, ut homines ... non dubitent, quin di illud exaudiant; D I, 129. non hercule ... dubito, quin tibi ingenio praestiterit nemo; R I, 37. nec dubito, quin iidem cum Egeria conlocutum Numam ... putent; L I, 4. dubitandum non est, quin numquam possit utilitas cum honestate contendere; O III, 11. non dubitat, quin brevi sit Troia peritura; C 31. audiebam Pythagoram Pythagoreosque, incolas paene nostros, ... numquam dubitasse, quin ex universa mente divina delibatos animos haberemus; C 78. quis ... dubitet, quin in virtute divitiae sint? P 48. quae est .. philosophia, Socrate? nec dubito, quin quaecumque sit, ... instituissent; fr V, 43. vgl. IV, 2. T I, 32.

3. **de und quin:** confirmato illo, de quo, si mortales animi sunt, dubitare non possumus, quin .. interitus ... sit; T I, 88.

4. **indirecte Frage:** cum .. (sapientia) dubitabit, quid sit extremum et ultimum bonorum; A II, 24. videsne, ... ut nemo dubitet, eorum omnia officia quo spectare ... debeant? F IV, 46. non dubito, tu quid responsurus sis; T V, 55. qui (Aristo) ... dubitet .. omnino, deus animans necne sit; N I, 37. Simonidem ... dubitantem, quid eorum esset verissimum; N I, 60. haud sane intellego, cur non idem, sol sit an nullus sit, dubitare possit; N II, 4. dubitat (pastor) primo, quae sit ea natura; N II, 89. cum (Hannibal) dubitaret, utrum ea (columna) solida esset an extrinsecus inaurata; D I, 48. parere quaedam matrona cupiens dubitans, essetne praegnans || praegnas ||; D II, 145. cur .. dubitas, quid de re publica sentias? R I, 60. quis tandem erit tam demens, qui dubitet, utrum se esse malit? R III, 27. qui (Plato) vetat dubitare, qua sit mente futurus deus; L II, 41. honestumne factu sit an turpe dubitant id; O I, 9. qui vetant quicquam agere, quod dubites aequum sit an iniquum; O I, 30. Herculem ... diu secum multumque dubitasse, ... utram (viam) ingredi melius esset; O I, 118. cum dubitarent, honestumne id esset, de quo ageretur, an turpe; O III, 7. qui ... dubitet, an turpe non sit; O III, 50.

5. **de und indirecte Frage:** de L. Bruto fortasse dubitarim, an ... ecfrenatius in Arruntem invaserit; T IV, 50. quis aut de Ganymedi raptu dubitat, quid poëtae velint, aut non intellegit, quid ... loquatur? T IV, 71. hi .. dubitant de mundo, ... casune .. sit effectus ... an ratione; N II, 88.

6. **Infinitiv:** quid dubitamus .. adfirmare nihil inter haec interesse? A II, 50. his superstitionibus non dubitasti etiam omnia adiungere; D II, 83. nec (virtus) dubitabit isti vestro beato M. Regulum antepouere; F II, 65. nec (Q. Mucius augur) dubitare (solebat) illum (C. Laelium) in omni sermone appellare sapientem; Lae 1. nec eius (Romae) fata canere dubitabat; D II, 98. si in eos, quos speramus nobis profuturos, non dubitamus officia conferre; O I, 48. quid dubitas ... id tenere unum, id tueri, id defendere? F II, 11. quid est cur dubitemus dicere .. sapientiam ... expetendam ... esse? F I, 46. qui illud non dubitant bonum dicere; F IV, 62. cum ... non dubitem dicere omnes sapientes semper esse beatos || beatos esse ||; F V, 95. quorum (philosophorum) princeps et auctoritate et antiquitate, Socraticus Aristippus, non dubitavit summum malum dolorem dicere; T II, 15. illi ipsi ... personae gravitatem intuentes non dubitant dicere: »tu quoque ..;« T II, 49. hunc dubitabis beatum dicere? T V, 43. ii .. non dubitant summum malum dicere (quod turpe sit); O III, 106. is (Appius Claudius) ... non dubitavit dicere illa; C 16. f. 2. T V, 45. ille .. haud dubitavit postridie palam in castris docere nullum esse prodigium; R I, 23. non dubitaverim me gravissimis tempestatibus ... obvium ferre conservandorum civium causa; R I, 7. quod (Timocrates) dubitet omnia, quae ad beatam vitam pertineant, ventre metiri; N I, 113. (sapiens) non dubitat ... migrare de vita; F I, 62. te ... non dubitabo monere; A II, 61. quid dubitas .. mutare principia naturae? F IV, 34. quid dubitas negare deos esse? N I, 85. ut esset, qui pro patria mortem non dubitaret occumbere; T I, 102. pro qua (patria) quis bonus dubitet mortem oppetere, si ei sit profuturus? O I, 57. non dubitaverim ... meis .. propriis periculis parere commune reliquis otium; R I, 7. sibi in somnis quaesturam petere dubitanti Ti. fratrem visum esse dicere ..; D I, 56. ille .. in Synephebis Academicorum more contra communem opinionem non dubitat pugnare ratione; N III, 72. quid .. dubitamus in tota eius (hominis) natura quaerere quid sit effectum? F IV, 36. nec .. dubitat agricola ... quaerenti, cui serat, respondere: „dis inmortalibus;" C 25. tenere, tueri: f. defendere. hic (Epicurus) circumitione quadam deos tollens recte non dubitat divinationem tollere; D II, 40.

7. **acc. c. inf.:** nemo dubitat Academicum praelatum iri; A fr 20.

8. **de und acc. c. inf.:** nihil est .., de quo minus dubitari possit, quam .. honesta expetenda ... esse; F III, 38.

III. **mit Object:** nec id quidem dubitari poterat; A II, 11. an est aliquid, quod positum (sapiens) vel improbare vel adprobare possit, dubitare non possit? A II, 107. quod qui dubitet; N II, 4. quod ne dubitare possimus, maximo est argumento, quod ..; D I, 119. conclusio .. rationis ea probanda est, in qua ex rebus non dubiis id, quod dubitatur, efficitur; D II, 103. non dubito id quidem; L I, 3. haec non turpe est dubitare philosophos, quae ne rustici quidem dubitent? O III, 77. f. I, 2. alqs; T I, 40.

indicia: sunt .. etiam clariora vel plane perspicua minimeque dubitanda indicia naturae; F V, 55.

IV. **mit Object und Ergänzung:** 1. **de**: quid aut de Codro dubitare possumus aut de ceteris? N III, 49.

2. **quin**: si ad prudentes (me vocas), alterum fortasse dubitabunt, sitne tantum in virtute, ut ea praediti vel in Phalaridis tauro beati sint, alterum non dubitabunt, quin et Stoici convenientia sibi dicant et vos repugnantia; F V, 85. quid? illud || quid illud? || num dubitas, quin specimen naturae capi deceat ex optima quaque natura? T I, 32. alterum dubitari non potest, quin a Panaetio (hoc genus) susceptum sit, sed relictum; O III, 9.

3. **indir. Frage:** non solum id homines solere dubitare, honestumne an turpe sit, sed etiam duobus propositis honestis utrum honestius sit; O I, 161. f. 2. F V, 85.

dubius, zweifelhaft, schwankend, unsicher, unentschieden, bedenklich: A. **bei Substantiven und Sätzen:** quin: non potest esse dubium, quin id sit summum atque extremum bonorum omnium; F I, 54. an vero ... dubium est, quin fundos et insulas amicis anteponamus? F II, 83. quoniam .. non dubium est, quin in iis ... sit aliud sumendum, aliud reiciendum; F III, 59. num .. dubium est, quin ... verbis illi (superiores) commodius utantur? F IV, 58. neque est dubium, quin, frons, oculi, aures et reliquae partes quales propriae sint hominis, intellegatur; F V, 35. an dubium est, quin virtus ita maximam partem obtineat in rebus humanis, ut reliquas obruat? F V, 91. an dubium est, quin nihil sit habendum in eo genere, quo ..? T V, 40. nec dubium, quin ... id sit melius quam id, quod his careat; N II, 46. nec est dubium, quin is ... officium, non fructum sequatur; L I, 48. dubium non est, quin ... ars augurum evanuerit; L II, 33. nec dubium, quin maximo cuique (beneficio) plurimum debeatur; O I, 49. nemini (Archytas) censebat fore dubium, quin ... nihil cogitatione consequi posset; C 41. non .. dubium, quin (mundi artifex) aeternitatem maluerit exsequi; Ti 7. unde appares? ... † an

|| an || quidem non dubium est, quin ab Alcibiade? fr II, 2.

indirecte Frage: dubium est, uter nostrum sit, leviter ut dicam, inverecundior? A II, 126. non esse dubium, ad utrum eorum natura nos ipsa deductura sit; F IV, 59. dubium est .., utrum dicat aliquid beatum esse et inmortale an, si quid || quod || sit; N I, 86. negat .. (Cleanthes) esse dubium, horum ignium sol utri similis sit; N II, 41. quo (fonte iuris) invento non erit dubium, quo sint haec referenda, quae quaerimus; L I, 20.

alqd: haec .. habere dubia ... abhorrere a sapientia plurimum; A II, 29. si una fefellerit similitudo, dubia omnia reddiderit; A II, 84. quae dubia nemini debent esse; N II, 10. tantum sat est intellegi, id sumere istos pro certo, quod dubium controversumque || controvers. || sit; D II, 104. videsne .., quae dubia sint, ea sumi pro certis atque concessis? D II, 106. an etiam id dubium est? L III, 33. — quin: id quidem non dubium, quin omnia, quae mala putentur, sint inprovisa graviora; T III, 30. illudne dubium est, quin multi ... restituerentur? D II, 96. non est id quidem dubium, quin contentio orationis maiorem vim habeat ad gloriam; O II, 48. id quidem non dubium est, quin illa benignitas ... honestior sit; O II, 54. — indir. Frage: illud dubium (est), ad id, quod summum bonum dicitis, ecquaenam fieri possit accessio; F IV, 67.

causae: in quibusdam causis dubiis ex altera parte defenditur honestas, ex altera ..; O III, 56.

mors: quotiens non modo ductores nostri, sed universi etiam exercitus ad non dubiam mortem concurrerunt! T I, 89.

res: rem .. mea sententia minime dubiam argumentando dubiam facis; N III, 10. conclusio .. rationis ea probanda est, in qua ex rebus non dubiis id, quod dubitatur, efficitur; D II, 103. videsne, ut ad rem dubiam *a* concessis rebus || non dubiis || (Epicurus) pervenerit? D II, 104. utitur (Panaetius) in re non dubia testibus non necessariis; O II, 16.

salus: spe dubiae salutis in apertam perniciem incurrere; N III, 69.

servitus: ubi ne obscura quidem est aut dubia servitus; R I, 47. an eorum servitus dubia est, qui cupiditate peculii nullam condicionem recusant durissimae servitutis? P 39.

B. allein: I. aperio: utrum ... perspicuisne dubia aperiuntur, an dubiis perspicua tolluntur? F IV, 67.

inlustro: vos .. cum perspicuis dubia debeatis illustrare; F IV, 67.

II, 1. tollere: dubiis perspicua conamini tollere; F IV, 67. s. I. aperio.

2. sine: quae sine dubio praeclara sunt; F I, 35. quae sine dubio vitae est eversio; F V, 28. tristis .. res est sine dubio, aspera, amara; T II, 18. cum omnes stulti sint sine dubio miserrimi; N I, 23. cum te togatis omnibus sine dubio anteferret; N I, 58. Chrysippus tibi acute dicere videbatur, homo sine dubio versutus et callidus; N III, 25. ii (appetitus) sine dubio finem et modum transeunt; O I, 102.

ducenti, zweihundert: A. anni: iis .. regiis quadraginta annis et ducentis paulo cum interregnis fere amplius praeteritis; R II, 52. illa praeclara constitutio Romuli cum ducentos annos et viginti fere firma mansisset *; R II, 53.

B. allein: quam (proportionem conparationemque) habent ducenta quinquaginta *sex* cum ducentis quadraginta tribus; Ti 24.

duco, ziehen, hinschleppen, ableiten, herleiten, führen, leiten, bestimmen, verleiten, heimführen, abführen, meinen, halten, rechnen, schätzen: I. absolut: 1. unpersönlich: duci vero maiorum rerum contemplatione ad cupiditatem scientiae summorum virorum est putandum; F V, 49.

2. alqs: »eorundem libertati me parcere certum est. dono, ducite, doque volentibus cum magnis dis;« O I, 38.

humanitas, res familiaris: hic alio res familiaris, alio ducit humanitas; O III, 89.

ratio: parere .. (Epicurus) censet animum rationi posse et, quo illa ducat, sequi; T III, 23.

II. mit accus. c. infin.: 1. vollständiger Infinitiv: quod nullam eruditionem esse duxit, nisi quae beatae vitae disciplinam iuvaret; F I, 71. nihilne est in his rebus, quod dignum libero aut indignum esse ducamus? F V, 47. qui eventus humanos superiores quam suos animos esse ducunt; T IV, 61. roges me, qualem naturam deorum esse ducam; N I, 57. cum ... id .. visum pro nihilo habendum esse duxisset; D I, 57. eos ... longe duco sapientia ipsa esse anteponendos; R I, 3. quod deos ... inclusos parietibus contineri nefas esse duceret; R III, 14. quam multi ... homines immolare et pium et dis immortalibus gratissumum esse duxerunt! R III, 15. Galli turpe esse ducunt frumentum manu quaerere; R III, 15. optimum ... vectigal duco esse parsimoniam; R IV, 7. hanc esse in te sapientiam existumant, ut omnia tua in te posita esse ducas; Lae 7. quos (pastores) patres multos annos esse duxerunt || duxerint, dixerunt ||; Lae 70. numquam .. ego neque imperia (istorum) neque eas ... voluptates in bonis rebus aut expetendis esse duxi; P 6. qui omnem orbem terrarum unam urbem esse ducunt; P 18.

2. Particip: iactam et inmissam a te nefariam in me iniuriam semper duxi; P 28. — nec .. minoris aestimanda ducebat ea ... quam illi; F IV, 57. quid est cur non recte pulchritudo etiam ipsa propter se expetenda ducatur? F V, 47. qui (Lycurgus) regem non deligendum duxit, ... sed habendum, qualiscumque is foret; R II, 24. qui omnia recta atque honesta per se expetenda duxerunt; L I, 37. neque ... tradi possunt nisi aut ab iis, qui solam, aut ab iis, qui maxime honestatem propter se dicant || ducant || expetendam; O I, 6. s. IV, 5. iracundiam.

III. mit einfachem Object: alqm: ut, qui audient, inquit, ratione potius quam auctoritate ducantur; A II, 60. suo .. unus || suo .. || quisque studio maxime ducitur; F V, 5. eos ... dignitatis splendore ductos immemores fuisse utilitatum suarum, nosque, cum ea laudemus, nulla alia re nisi honestate duci; F V, 64. duxerat .. consul ille in Aetoliam ... Ennium; T I, 3. cum ad eam (mortem Lacedaemonius) duceretur damnatus ab ephoris; T I, 100. quo ea (ratio) me cumque ducet; T II, 15. ita me ad credendum tua ducit oratio; T II, 42. qui aut studio aut opinione ducantur; T II, 66. a quibus ducti deinceps omnes ... sapientes et habebantur et nominabantur; T V, 8. ut ... alii emendi aut vendendi quaestu et lucro ducerentur; T V, 9. Paulus Persi deprecanti, ne in triumpho duceretur, „in tua id quidem potestate est"; T V, 118. ut, quos ratio non posset, eos ad officium religio duceret; N I, 118. sic agamus, ut nos ipsa ducet oratio; N III, 5. quo (Catone) omnes, qui isdem rebus studemus, quasi exemplari ad industriam virtutemque ducimur; R I, 1. si e vectoribus sorte ductus ad gubernacula accesserit; R I, 51. omnes .. trahimur et ducimur ad cognitionis et scientiae cupiditatem; O I, 18. non tam natura liberales quam quadam gloria ductos, ut benefici videan-

tur; O I, 44. nec quemquam hoc errore duci oportet, ut ... idem sibi arbitretur licere; O I, 148. pretio ac mercede ducuntur; O II, 21. vgl. 1, 2. alqs.

alqd: primum (dividunt) in sensus, deinde in ea, quae ducuntur a sensibus et ab omni consuetudine; A II, 42. honeste .. vivere, quod ducatur a conciliatione naturae, Zeno statuit finem esse bonorum; A II, 131. extremum .. appetendorum .. ductum a prima commendatione naturae multis gradibus adscendit; F V, 40. multa etiam sunt in nostris institutis ducta ab illis; T IV, 4. ex quo est illud e vita ductum ab Afranio; T IV, 45. quae tu a caelo astrisque ducebas; N III, 51. si Stoicis ... consentaneum est huius modi oracla ceteraque, quae a divinatione ducuntur, conprobare; Fa 33. ex quo exardescit sive amor sive amicitia; utrumque enim dictum || ductum || est ab amando; Lae 100.

adulescentes: adulescentes senum praeceptis gaudent, quibus ad virtutum studia ducuntur; C 26.

aëra: quem (aëra) spiritu ducimus; N II, 18. idem (aër) ... spiritu ductus alit et sustentat animantes; N II, 101.

aetatem: quo studio Aristophanem putamus aetatem in litteris duxisse? F V, 50.

agmen: cum (C. Marius) aestu magno ducebat agmen, laborabat; T II, 35.

animam: cum ... ea (aspera arteria) ... excipiat .. animam, eam quae ducta est spiritu; N II, 136. quae spiritu in pulmones anima ducitur; N II, 138.

animum: ipsam (honestatem) suo splendore ad se animos ducere; A fr. 20 (S. 15). ex quo intellegitur esse extra divinum animum, humanus unde ducatur; D I, 70.

argumenta: haec .. et quaedam eiusdem modi argumenta, cur sit divinatio, ducuntur a fato; D I, 128.

bellum: C. Marius ... Q. Metellum ... apud populum Romanum criminatus est bellum illum ducere; O III, 79.

callidum: ut ille veterator et callidus vinctus ad Hannibalem duceretur; O III, 113.

causas: ex quattuor temporum mutationibus omnium ... initia causaeque ducuntur; N II, 49.

cibum: ut frequenter ducatur cibus animalis, quo maxime aluntur animantes; N II, 136.

coniecturam: an ea ... quicquam significant nisi acumen hominum ex similitudine aliqua coniecturam modo huc, modo illuc ducentium? D II, 145. quae (coniectura) in varias partis duci possit, non numquam etiam in contrarias; D II, 147.

contumaciam: Socrates ... adhibuit .. liberam contumaciam a magnitudine animi ductam, non a superbia; T I, 71.

copias: qui (rex) maximas copias duxit ad Troiam; T I, 98.

currum: cum currus esset ductus a filiis; T I, 113.

disciplinam: ut non sine causa ex iis (locis) memoriae ducta sit disciplina; F V, 2.

discipulum: tu ... ducas (discipulum) licet, si sequetur; F V, 86.

disputationem: omnis ab eo quasi capite de summo bono et malo disputatio ducitur; T V, 17.

divinationem: duxisti .. divinationem omnem a tribus rebus, a deo, a fato, a natura; D II, 27.

doctrinam: ita se res habet, ut ... ab ea (lege) vivendi doctrina ducatur; L I, 58.

exordium: a qua (re prudentia) totius vitae ducat exordium; F V, 18. a lege ducendum est iuris exordium; L I, 19.

familiam: quae (sententia) familiam ducit; F IV, 45.

homines: homines secundis rebus ecfrenatos ... tamquam in gyrum rationis et doctrinae duci oportere; O I, 90. ducuntur .. (homines) aut benivolentia aut || et || beneficiorum magnitudine aut dignitatis praestantia aut spe sibi id utile futurum aut metu, ne vi parere cogantur, aut spe largitionis promissisque capti aut postremo ... mercede conducti; O II, 22.

honestum: ab iis rebus ... quem ad modum ducatur honestum, ... satis fere diximus; O I, 60.

hostias: cum imperator exercitum, censor populum lustraret, bonis nominibus, qui hostias ducerent, eligebantur; D I, 102.

initia: f. causas.

ius: ius civile ductum a natura; O III, 71.

laudem: oratorum .. laus ita ducta ab humili venit ad summum, ut iam ... senescat; T II, 5.

legiones: qui (C. Flaminius) ... cum ... contra Hannibalem legiones duceret; D I, 77.

leges: quae (leges) ad puniendum non iracundia, sed aequitate ducuntur; O I, 89.

locum: tertius est locus, qui ducitur ex admiratione rerum caelestium atque terrestrium; N II, 75.

mentem: hominis .. mens ... videndi .. et audiendi delectatione ducitur; O I, 105.

nervos: qui (nervi) ... in corpus omne ducuntur; N II, 139.

nomen: ex quo etiam nomen hoc duxerat; A I, 41. amare, e quo nomen ductum amicitiae est; F II, 78. ex quo (amore) amicitiae nomen est ductum; N I, 122. Ianum ..., quod ab eundo nomen est ductum; N II, 67. sive a penu ducto nomine ... sive ab eo, quod (Penates) penitus insident; N II, 68. quamquam ... nullum erit nomen, quod non possis una littera explicare unde ductum sit; N III, 62. huic praestantissimae rei nomen nostri a divis, Graeci, ut Plato interpretatur, a furore duxerunt; D I, 1.

officium: officium .., quod ab eo ducitur, hanc primum habet viam, quae ..; O I, 100. quem ad modum officia ducerentur; O I, 152. placet .. aptiora esse naturae ea officia, quae ex communitate, quam ea, quae ex cognitione ducantur; O I, 153. necesse est, quod a communitate ducatur officium, id esse maximum; O I, 153. quem ad modum officia ducerentur ab honestate ... atque ab omni genere virtutis; O II, 1. quoniam a quattuor fontibus honestatis primo libro officia duximus; O III, 96.

opinionem: vetus opinio est iam usque ab heroicis ducta temporibus, ... versari ... divinationem; D I, 1.

oportunitates: mihi .. videntur e locis quoque ipsis ... divinationum oportunitates esse ductae; D I, 93.

oracla: quae (oracla) aequatis sortibus ducuntur; D I, 34.

partem: quae (pars) ducitur ab ea ratione, quae docet esse deos; N II, 75. locus ut ipse notus sit, ex quo ducatur quaeque pars iuris; L II, 46.

parvos: dant .. (parvi) se ad ludendum fabellarumque auditione ducuntur; F V, 42.

philosophiam: quae (philosophia) ducta a Socrate in Peripateticis adhuc permansit; T IV, 6.

poëtas: in qua (oratione Cato) obiecit ut probrum M. Nobiliori, quod is in provinciam poëtas duxisset; T I, 3.

praecepta: a quibus (officiis) constanter honesteque vivendi praecepta ducuntur; O III, 5.

principium: ex quo intellegi debet principium ductum esse a se diligendo; F III, 16. ab his .. (animis) principium motus esse ductum (Plato)

putat; N II, 32. si a principe investigandae veritatis huius disputationis principium duxero; N II, 57. per quam (arteriam) vox principium a mente ducens percipitur et funditur; N II, 149.

pueros: pueri ferunt gloria ducti; T II, 46.

quaestiones: pleraeque .. quaestiones, quae ad vitam moresque pertinent, a virtutis fonte ducuntur; T IV, 34.

rationem: ut ea (ratio) duceretur omnis a prima commendatione naturae; F V, 46. sive ratio constantiae virtutisque ducitur; O II, 6.

sermonem: est ... sermo ... a tali quodam ductus exordio; T II, 10.

servum: servus per circum, cum virgis caederetur, furcam ferens ductus est; D I, 55.

sortem: quae .. (sortes) ductae ut in rem apte cadant, fieri credo posse divinitus; D I, 34. tamquam in sortibus, quae cui ducatur; D II, 38. auspicia restant et sortes eae, quae ducuntur, non illae, quae vaticinatione funduntur; D II, 70. quae (sortes) Fortunae monitu pueri manu miscentur atque ducuntur; D II, 86.

spiritum: cum ... pulmones .. et cor extrinsecus spiritum ducant; N II, 136. fac in puero referre, ex || referre, || qua adfectione caeli primum spiritum duxerit; D II, 99.

sucum: »boves ... naribus umiferum duxere ex aëre sucum;« D I, 15.

vectorem: f. alqm; R I, 51.

verbum: „confidens“, ... ductum verbum a confidendo, quod laudis est; T III, 14. nomen invidiae, quod verbum ductum est a nimis intuendo fortunam alterius; T III, 20. qui (Stoici) studiose exquirunt, unde verba sint ducta; O I, 23.

veteratorem: f. callidum.

vias: sucus ... permanat ad iecur per quasdam a medio intestino usque ad portas iecoris ... ductas et derectas || dir. || vias; N II, 137.

virtutes: ad quemcumque ipsae (virtutes) dolorem cruciatumque ducentur; T V, 81.

uxorem: istuc .. te impediet ... in uxore ducenda, in liberis procreandis; A II, 109.

IV. **mit Object und prädicativem Zusatz:** 1. **in**: alqd: in bonis: f. **bonus,** B, **b,** II, 5. duco in (4 St.) S. 358, b. ut horribilem illum diem aliis, nobis faustum putemus nihilque in malis ducamus, quod ..; T I, 118.

artem: cum artem ludicram scaenamque totam in probro ducerent; R IV, 10.

astra: ex quo efficitur in deorum numero astra esse ducenda; N II, 42.

dolorem: dolor in maximis malis ducitur quom sua asperitate, tum quod naturae interitus videtur sequi; L I, 31.

exsilium: quod (exilium) in maxumis malis ducitur; T V, 106.

honestum: quod (honestum) solum in bonis ducitur; F III, 21.

malum: tantum (Hieronymus) in dolore duxit mali; T II, 15.

mortem: omni .. oratione illud certe perfectum est, ut mortem non ducerem in malis; T I, 112.

pecuniam: paratiorem me ... fore, si illam (pecuniam) in rebus praepositis quam si in bonis duxero; F IV, 72.

scaenam: f. artem.

2. **infra**: alqd: vir ... magno animo, vere fortis, infra se omnia humana ducens; F III, 29.

3. **pro**: alqd: ea .., quae his contraria sunt, pro nihilo ducere; T V, 30. quae .. contemnere et pro nihilo ducere comparantem cum utilitate communi; O III, 24.

pecuniam: an Scythes Anacharsis potuit pro nihilo pecuniam ducere? T V, 90.

4. **Genetiv**: alqd: ea ... parva ducere eaque ratione stabili firmaque contemnere fortis animi magnique ducendum est; O I, 67. quia parvi id duceret; F II, 24.

5. **doppelter Accusativ** (vgl. II, 2): alqm: Ino dea ducetur et Λευκοθέα a Graecis, a nobis Matuta dicetur? N III, 48. hanc (Circen) deam duces? N III, 48. eos et accusamus et iusto odio dignissimos ducimus, qui ..; F I, 33. Iphigenia Aulide duci se immolandam iubet; T I, 116. hunc (Laelium) illi (Catulo) duco simillimum; T V, 56. quom animus ... omnis .. natura coniunctos suos duxerit; L I, 60. Herodotum cur veraciorem ducam Ennio? D II, 116.

alqd: neque (di) hoc alienum ducunt maiestate sua; D I, 82. II, 102. ea si bona ducemus; T V, 46. alii (philosophi) .. haec ne bona quidem ducunt; T V, 119. cur ... deus somniis moneat eos, qui illa non modo cura, sed ne memoria quidem digna ducant; D II, 125. qui (Cynici) ... inrident, quod ea, quae turpia non sint, || nominibus ac || verbis flagitiosa ducamus || dicamus ||; O I, 128. quae magna et laetabilia ducuntur; T IV, 65. nec .. (M. Regulus) sua illa superiora tam magna neque tam praeclara ducebat quam illum ultimum casum; F II, 65. f. laetabilia. qui (Zenon), nisi quod turpe esset, nihil malum duceret; T V, 27. si mala illa ducimus; T V, 29. labi .., errare, nescire, decipi et malum et turpe ducimus; O I, 18. ego .. nihil isto animo, nihil ita animato homine miserius ducerem; R I, 60. ea, quae homini accidere possunt, omnia parva ducens; T V, 42.

praeclara: f. magna. ut .. sapere, sic divinare regale ducebant || ducebatur ||; D I, 89. si (sapiens) saltare in foro turpe ducet; O III, 93. f. malum; O I, 18.

casum: f. alqd — magna.

cognitionem: cognitionem .. rerum aut occultarum aut admirabilium ad beate vivendum necessariam ducimus; O I, 13.

dignitatem: venustatem muliebrem ducere debemus, dignitatem virilem; O I, 130.

humana: ex quo efficitur, ut (sapientia) divina imitetur, humana omnia inferiora virtute ducat; T IV, 57. despicientem omnia humana et inferiora sapientia ducentem; R I, 28. quiddam ... omnia humana non tolerabilia solum, sed etiam levia ducens; F II, 46. quodsi est, qui vim fortunae, qui omnia humana ... tolerabilia ducat; T V, 17.

iracundiam: Archytas iracundiam videlicet dissidentem a ratione seditionem quandam animi vere || ab animo removendam || ducebat; R I, 60.

nomen: utilitatis nomen non tam splendidum quam necessarium ducimus; O III, 101.

officium: quae (Virtutes) nihil aliud agerent, nullum suum officium ducerent, nisi ut Voluptati ministrarent; F II, 69.

oracla: quia vera quietis oracla ducebant; D I, 96.

partem: quae (pars) in nobis divina ducenda est; F V, 57.

patriam: nos et eam patriam ducimus, ubi nati, *et illam, a qua excepti* sumus; L II, 5.

venustatem — muliebrem: f. dignitatem.

verba: ea verba ..., quamquam Latine ea dici poterant, tamen ... nostra ducamus; F III, 5.

vim — tolerabilem: f. humana; T V, 17.

voluptatem: has leviores ducis voluptates; N I, 113. qui (Aristippus) eam voluptatem non modo summam, sed solam etiam ducit; F II, 41.

vocem: quoniam .. illa vox inhumana et scelerata ducitur eorum; F III, 64.

ductor, Heerführer: quotiens non modo ductores nostri, sed universi etiam exercitus ad non dubiam mortem concurrerunt; T I, 89.

ductus, Zug, Führung, Leitung: I. est: qui ductus oris, qui vultus in quoque sit; F V, 47. ohne Verb: illae impensae meliores, muri, navalia, portus, aquarum ductus; O II, 60.
II. addo: adde ductus aquarum, derivationes fluminum, agrorum inrigationes; O II, 14.
definio: cuius (urbis) is est tractus ductusque muri cum Romuli tum etiam reliquorum regum sapientia definitus ex omni parte arduis praeruptisque montibus; R II, 11.
inrideo, voco: ductus .. aquarum, quos isti Nilos et Euripos vocant, quis non, quom haec videat, inriserit? L II, 2.

dudum, lange, schon vorher: dico: ut dudum diximus; F III, 52. (adsensio) hanc habet rationem, ut Chrysippus vult, quam dudum diximus; Fa 42.
quaero: * *quem* iam dudum quaero et ad quem cupio pervenire; R II, 67.
tracto: quae pertinent omnia ad eam, quam iam dudum tracto, constantiam; Lae 65. in talibus ea, quam iam dudum tractamus, stabilitas amicitiae confirmari potest; Lae 82.
videor: quod tibi dudum videbatur; T I, 76.

duellum, Krieg: I. est: »quando duellum gravius, discordiae civium escunt;« L III, 9.
II. gero: »imperia, potestates, legationes ... duella iusta iuste gerunto«; L III, 9.
III. instrumenta: iam aes atque ferrum duelli instrumenta, non fani; L II, 45.
res: »qui .. agent rem duelli quique popularem || pro populo rem ||, (augures) auspicium praemonento«; L II, 21.

dulcedo, Süßigkeit, Annehmlichkeit: I. est: si (voluptas) ... pluris esse contendat dulcedinem corporis ex eave natam laetitiam; F III, 1.
II. careo: quia dulcedine hac et scabie carent; L I, 47.
III. capi: »quin prius adstiterit vocum dulcedine captus«; F V, 49.
depravari: hac dulcedine corruptelaque depravati (mores), ut quidam putant; L II, 38.
movere: quae (voluptas) maxime dulcedine sensum moveret; F II, 39. f. perfundi.
perfundi: cum omnes sensus dulcedine omni quasi perfusi moverentur; F II, 114.

dulcesco, süß werden: quae (uva) et suco terrae et calore solis augescens primo est peracerba gustatu, deinde || dein || maturata dulcescit; C 53.

dulciculus, lieblich süß: dulciculae potionis aliquid videamus et cibi; T III, 46.

dulcis, süß, lieblich, angenehm, freundlich, gefällig, liebenswürdig: A. bei Substantiven: alqs: de Graecis .. dulcem et facetum festivique sermonis ... Socratem accepimus; O I, 108.
alqd: „illud est album, hoc dulce“; A II, 21. nihil .. est ei (menti) veritatis luce dulcius; A II, 31. nihil .. est profecto homini prudentia dulcius; T I, 94. quid est .. dulcius otio litterato? T V, 105. qua (libertate) quidem certe nihil potest esse dulcius; R I, 47. libertate ne feris quidem quicquam esse dulcius; R I, 55. nihil erit iis urbe, nihil domo sua dulcius; L III, 19. omnium .. rerum ... nihil est agri cultura melius, nihil uberius, nihil dulcius; O I, 151. quae .. omnia dulciora fiunt et moribus bonis et artibus; C 65. quid dulcius quam habere, quicum omnia audeas sic loqui ut tecum? Lae 22. quid .. aut Herodoto dulcius aut Thucydide gravius aut Philisto brevius aut Theopompo acrius aut Ephoro mitius inveniri potest? fr V, 25.
adminiculum: quod (adminiculum) in amicissimo quoque dulcissimum est; Lae 88.
amicitia: amicitia remissior esse debet et liberior et dulcior; Lae 66.
amici: melius de quibusdam acerbos inimicos mereri quam eos amicos, qui dulces videantur; Lae 90.
aqua: ali .. solem, lunam, reliqua astra aquis, alia dulcibus, alia marinis; N III, 37. »vos quoque signa videtis, aquai dulcis alumnae«; D I, 15.
frater: quae (causa), optume et dulcissume || dulcissime || frater, incidit in tribuniciam potestatem; L III, 25.
ingenium: quod alterius ingenium sic || dulce, acidum || ut acetum Aegyptium, alterius sic acre, ut mel Hymettium, dicimus; fr V, 89.
mel: sentiri haec putat || hoc [putat] ||, ut calere ignem, nivem esse albam, mel dulce; F I, 30. ut .. mel, etsi dulcissimum est, suo tamen proprio genere saporis, non comparatione cum aliis dulce esse sentitur, sic ..; F III, 34.
motus: quae (res) dulcem motum afferant sensibus; F II, 10.
oratio: ut ait Homerus, „ex eius (Nestoris) lingua melle dulcior fluebat oratio“; C 31.
orator: Demetrius Phalereus ..., disputator subtilis, orator parum vehemens, dulcis tamen; O I, 3.
patria: dulcis .. non multo secus est ea (patria), quae genuit, quam illa, quae excepit; L II, 5.
poëtae: ita sunt deinde dulces (poëtae), ut non legantur modo, sed etiam ediscantur; T II, 27.
sonus: hic .. quis est, qui conplet aures meas tantus et tam dulcis sonus? R VI, 18. sonus erat dulcis; O I, 133.
voluptas: sic .. (Epicurus) appellat hanc dulcem (voluptatem): „in motu“, illam nihil dolentis „in stabilitate“; F II, 16. sic .. has suaves et quasi dulces voluptates appellat; F II, 30.
B. allein: I. delectant: ut alios (homines) dulcia, alios subamara delectent; Fa 8.
sunt: si esset (ius naturale), ut calida et frigida, ut amara et dulcia, sic essent ..; R III 13.
II. iudico: quid iudicant sensus? dulce amarum, leve asperum, prope longe; F II, 36.
sentio: sentit .. (animal) et calida et frigida et dulcia et amara; N III, 32.

dulciter, süß, angenehm: qua (voluptate) sensus dulciter ac iucunde movetur; F II, 18.

dum, während, so lange bis, wenn nur, noch: I. allein: 1. Indicativ: a. Praesens: si alios esse Academicos † qui dum appellantur || tum appellarentur, al. ||, alios Peripateticos arbitrantur; A I, 22. Philo .. dum nova quaedam commovet; A II, 18. dum morbis corporum comparatur morborum animi similitudo; T IV, 23. sed dum dialecticam .. contemnit Epicurus; F II, 18. urbem philosophiae ... proditis, dum castella defenditis; D II, 37. qui (Archimedes) dum in pulvere quaedam describit attentius; F V, 50. sinistra dum non exquirimus, in dira et in vitiosa incurrimus; D I, 28 (29). dum (Epicurus) individuorum corporum concretionem fugit; N I, 71. nos, nisi dum a populo auspicia accepta habemus, quam multum iis utimur? D II, 76. sed dum palato, quid sit optimum, (Epicurus) iudicat; N II, 49.

sed nescio quo modo, dum lego, adsentior; T I, 24. »vive, Ulixes, dum licet;« A II, 89. dum metui quam cari esse et diligi malumus || maluimus ||; O II, 29. nec .., dum metuit, iustus est; F II, 71. quae (verba) rursus dum sibi evelli ex ordine || ore || (Stoici) nolunt; F IV, 78. ne, dum huic obsequor, vobis molestus sim; F V, 8. »dum sanctis patriae legibus obsequimur;« T I, 101. quas (artes) si, dum (puer) est tener, combiberit; F III, 9. ut eorum ... adfectio est illa quidem discrepans sibi ipsa, dum est insipiens; T IV, 29. quae (beneficia) et mutua et grata dum sunt; O I, 56. ne, dum partem aliquam tuentur, reliquas deserant; O I, 85. dum videntur, eadem est in somnis species eorum*que*, quae vigilantes videmus; A II, 52. dum huius (Zenonis) definitiones labefactare volt; A II, 16. dum efficere vultis beatum sapientem; F II, 108. dum haruspicinam veram esse vultis, physiologiam totam pervertitis; D II, 37. nec mihi nunc errorem, quo delector, dum vivo, extorqueri volo; C 85. dum .. (Chrysippus) verbis utitur suis, delabitur in eas difficultates, ut ..; Fa 39.

b. Imperfect: quod .. ne vivus quidem .. diutius sentire poterat, quam dum fruebatur; F II, 106. maluimus: s. a. malumus. nec .., dum eram vobiscum, animum meum videbatis; C 79. dum me ambitio, dum honores, dum causae, dum rei publicae ... procuratio multis officiis implicatum ... tenebat, haec inclusa habebam; A I, 11. [fuit haec gens fortis, dum Lycurgi leges vigebant]; T I, 101.

c. Perfect: dum sumus inclusi in his compagibus corporis, munere quodam necessitatis ... perfungimur; C 77. dum .. in una virtute sic omnia esse voluerunt, ut ..; F II, 43.

d. Futurum I: Ti. .. Gracchus P. f. tam diu laudabitur, dum memoria rerum Romanorum manebit; O II, 43. et praesens tecum propediem, ut spero, et, dum aberis, absens loquar; O III, 121. dum honestas, dum dignitas, dum decus aderit; T II, 31. dum ... tu .. in ea intuens te continebis; T II, 31. dum Latinae loquentur litterae, quercus huic loco non deerit; L I, 1 (2). dum homines perditi hastam illam cruentam et meminerint et sperabunt; O II, 29. dum quidem his || iis || (dominis) oboediet, non modo imperator, sed liber habendus omnino non erit; P 33. dum quidem spirare potero; N III, 94. dum omnia ad voluptatem doloremque referetis; F II, 108. hoc, .. dum erimus in terris, erit illi caelesti vitae simile; T I, 75. quem (Scipionem) .. esse natum .. haec civitas, dum erit, laetabitur; Lae 14. quamvis illa (arca) sit plena, dum te inanem videbo, divitem non putabo; P 44. dum tibi turpe nec dignum viro videbitur gemere, eiulare; T II, 31.

2. **Conjunctiv**: a. Praesens: nec ... exspectandum est, dum de remo inflexo aut de collo columbae respondeam; A II, 19. nec exspectes, dum ad omnia dicam; F IV, 3. exspectas fortasse, dum dicat: „(sapiens) patietur"; T II, 17. an, dum bestiae loquantur, exspectamus? D I, 84. quid .. exspectamus? an dum in foro nobiscum di immortales, dum in viis versentur, dum domi? D I, 79. ut ... ne exspectemus quidem, dum rogemur; Lae 44. — multa .. facimus usque eo, dum aspectus ipse fidem faciat sui iudicii; A II, 19. usque ad eum finem, dum possint se ipsa defendere; N II, 129. »nec longius quicquam nobis, quam dextrae gladium dum accommodet alter«; T IV, 48. qui „decrevit tantisper se minus iniuriae suo nato facere, ... dum fiat miser;" F V, 28. »decrevi tantisper me minus iniuriae, Chremes, meo gnato facere, dum fiam miser;« T III, 65. — dum aegritudinis nomen absit grave; T III, 83. isto bono utare, dum adsit, cum absit, ne requiras; C 33. dum se ipsi conligant; T IV, 78. dum, quod velint, consequantur; O I, 199. ut, dum ea conservet, (fortis civis) quamvis graviter offendat; O I, 86. »ita dum interruptum credas nimbum volvier, dum quod sublime ventis expulsum rapi saxum aut procellis«; N II, 89. dum defervescat ira; T IV, 78. dum eligant aliquid, quod sequantur; F IV, 36. dum corporis (bona) *et* externa iaceant humi; T V, 76. dum, qua eloquentia (Cotta) falsos deos sustulit, eadem veros inducat; N II, 2. dum ea intellegatur ad aegrotandum proclivitas; T IV, 28. dum res maneant, verba fingant (docti) arbitratu suo; F V, 89. licet .. lascivire, dum nihil metuas; R I, 63. »oderint, dum metuant;« O I, 97. quae (virtus) vetat spectare fortunam, dum praestetur fides; D II, 79. dum ea ipsa (voluptas animi) ... sit ex || et, e || corpore; F II, 89. dum illa (patria) sit maior, haec in ea contineatur; L II, 5. vereor, ne, dum minuere velim laborem, augeam; L I, 12.

b. Imperfect: usque eo ..., dum illae (aves piscem) captum amitterent; N II, 124. corpus gaudere tam diu, dum praesentem sentiret voluptatem; T V, 96. quin tam diu, dum ita gauderet, nihil agitare mente ... posset; C 41. »dum nati dissipatos || dissupatos || artus captaret parens«; N III, 67. dum senatus cogeretur; F III, 7. de quo dum disputarem; N II, 147. Veios capi non posse, dum lacus is redundaret; D I, 100. dum essem otiosus; F III, 10. animos, dum in corporibus essent mortalibus, vivere, cum excessissent ex eis, emori; C 80.

c. Perfect: dum (Chrysippus) studiose omnia conquisierit contra sensus; A II, 87.

3. **ohne Verb**: sequentes tantum modo, quod ita visum sit, dum sine adsensu; A II, 104.

II. **Verbindungen**: dum modo potentiam consequantur; O III, 82. non repugnabo, dum modo eodem pacto cetera percipi comprehendique dicant; A II, 128. »dum modo doleat aliquid, doleat quidlubet«; T IV, 45. 55. quantum tribuendum sit, intellegas; F V, 72. intellegas, quid nunc dicam „bene"; T V, 12. is furor ita laudetur, ut in Phaedro Platonis laudatus est; D I, 80. ea moderata sint, ut lege praescribitur; L II, 38. haec (tabella) optimo cuique et gravissimo civi ostendatur; L III, 39. de iisdem rebus ne Graecos quidem legendos putent; F I, 8. sit haec quaedam ... res, sicut est, minime quidem contemnenda, ratio civilis; R III, 4. plus in virtute teneamus, quam ille tenuit, firmitatis et roboris; F V, 12.

neque: philosophi summi nequedum tamen sapientiam consecuti nonne intellegunt in summo se malo esse? T III, 68.

Imperativ: »age adsta, mane, audi; iteradum eadem ista || et ista, istaec || mihi!« A II, 88. »iteradum ..;« T II, 44.

dumetum, Dickicht, Gestrüpp: I. compello in: cur eam (orationem) tantas in angustias et Stoicorum || in || dumeta compellimus? A II, 112.

correpo in: quod cum efficere vultis, in dumeta conrepitis; N I, 68.

II. saepiri, vestiri: saeptum undique et vestitum vepribus et dumetis .. sepulcrum; T V, 64.

dumtaxat, wenigstens, nur: qui .. a summo philosopho non reprenderentur eo nomine dumtaxat, cetera caverent; F II, 21. voluptatem .. d. primo || primo dumt. || expeti dicunt || dicant ||, deinde ..; F V, 74. species d. obicitur

quaedam; num etiam, cur ea beata sit, cur aeterna? N I, 107. ut homunculi similem deum (Epicurus) fingeret, liniamentis d. extremis, non habitu solido; N I, 123. sint ista pulchriora d. aspectu; N II, 47. is (Democritus) .. habitu extorum et colore declarari censet haec d.: pabuli genus ..; D II, 30. quibus etiam Diogenes Stoicus concedit aliquid, ut praedicere possint d., qualis quisque ... futurus sit; D II, 90. uti consules potestatem haberent tempore d. annuam, genere ipso ac iure regiam; R II, 56. ut ... eum (Clitarchum) .. velle d. imitari (videatur); L I, 7. coluntur (tyranni) .. simulatione d. ad tempus; Lae 53. Cato .. d. de magnitudine animi, de continentia ... solet dicere; P 3.

dumus, Strauch, Gestrüpp: animum adverti columellam non multum e dumis eminentem; T V, 65.

duo, zwei: A. **bei Substantiven:** alqs: cum ... reliquisset duo .. praestantissimos studio atque doctrina, Xenocratem Calchedonium et Aristotelem Stagiritem; A I, 17. multo .. tardius fama deseret ... duo Scipiones, duo Africanos; T I, 110. quamquam hoc nescio quo modo dicitur, quasi duo simus; T II, 47. declaravit in Pythagoriis duobus illis; T V, 63. cur .. duo Scipiones ... in Hispania Poenus oppressit? N III, 80. non duo Scipiones oriens incendium belli Punici secundi sanguine suo restinxissent; R I, 1. quod memineram persaepe te cum Panaetio disserere solitum coram Polybio, duobus Graecis vel ‖ Graecis, vel Graecis ‖ peritissimis rerum civilium; R I, 34. si modo acceptae (leges) a duobus vobis erunt; L II, 14. duo Gracchi fuerunt; L III, 24. ulciscendi (causa faciendum est), ut duo Luculli; O II, 50. cum duo Decii aut duo Scipiones fortes viri commemorantur; O III, 16. cum recorder ‖ recordor ‖ ... non duos Decios, ... non duos Scipiones; C 75.

alqd: quae sunt item duo; A II, 41. quae duo sunt, unum facit; F II, 30. nos .. hoc sermone, quae priora duo sunt, sumamus; N II, 3.

Academiae: quamquam Antiochi magister Philo ... negat in libris ... duas Academias esse; A I, 13.

angues: duobus anguibus domi comprehensis; D I, 36. II, 62.

animi: cuius (alterius) animum (homo) ita cum suo misceat, ut efficiat paene unum ex duobus; Lae 81.

anni: semper verum fuit „morietur Epicurus, cum duo et septuaginta annos vixerit"; Fa 19. qui (L. Metellus) ... viginti et duos annos ei sacerdotio praefuit; C 30.

Arctoe: hunc circum (polum) Arctoe duae feruntur numquam occidentes; N II, 105.

arietes: »duos consanguineos arietes inde eligi«; D I, 44.

artes: cum .. duae sint artes, ... una inveniendi, altera disserendi; F IV, 10.

augures: Pompilius ... ad pristinum numerum duo augures addidit; R II, 26.

avi: quae (Medea) duobus avis, Sole et Oceano, Aeeta patre, matre Idyia procreata est; N III, 48. mihi ... avi tui duo, L. Aemilius et P. Africanus, comitatu nobilium iuvenum fortunati videbantur; C 29. aut patrem tuum Paulum aut duos avos, Paulum et Africanum, ... tanta esse conatos, ... nisi ..; C 82.

bona: partes .. perturbationum volunt ex duobus opinatis bonis nasci et ex duobus opinatis malis; T IV, 11.

causae: cum duae causae perspicuis et evidentibus rebus adversentur; A II, 46. neque .. ob duas modo causas, . . . ut pellatur mortis et religionis metus; F IV, 11. omnia videri subita maiora, et quidem ob duas causas, primum quod ..., deinde ..; T III, 52.

cinguli: e quibus (cingulis) duos maxime inter se diversos ... obriguisse pruina vides .... duo sunt habitabiles; R VI, 21.

conchae: pina ... duabus grandibus patula conchis; N II, 123.

conservatores: quod ex eo (municipio) duo sui conservatores extitissent; L II, 6.

consulatus: cum inter duos consulatus anni decem interfuissent; C 16.

consules: »oenus ne amplius sex menses idem iuris, quod duo consules, teneto;« L III, 9.

conversiones: quorum (siderum) ... alterum (genus) .. continuas conversiones duas isdem spatiis cursibusque conficiat; N II, 49.

cursus: in quibus (cursibus) eadem vis est duorum; R VI, 18.

duces: cum duobus ducibus de imperio in Italia est decertatum, Pyrrho et Hannibale; Lae 28.

exempla: cuius generis duo sint ex multis exempla, sed maxuma; D I, 101.

exercitus: cum duo exercitus contrarios alii dei ex alia parte defenderent; N II, 70.

familiae: Elis in Peloponneso familias duas certas habet, Iamidarum unam, alteram Clutidarum, haruspicinae nobilitate praestantes; D I, 91.

familiares: cum duo quidam Arcades familiares iter una facerent; D I, 57.

filiae: filiam quis habet, pecuniam est opus; duas, maiore; pluris, maiore etiam; P 44.

filii: cum Rhodius Diagoras ... uno die duo suos filios victores Olympiae vidisset; T I, 111. qualis (fuit) L. Paulus duobus paucis diebus amissis filiis; T III, 70. ubi cum de matre familias Tarquiniensi duo filios procreavisset; R III, 34.

firmamenta: Romulus cum ... haec egregia duo firmamenta rei publicae peperisset, auspicia et senatum; R II, 17.

flammulae: Timagoras Epicureus negat sibi umquam ... duas ex lucerna flammulas esse visas; A II, 80.

formae: cum .. duae formae praestantes sint, ex solidis globus, ... ex planis autem circulus aut orbis; N II, 47. his duabus formis contingit solis, ut ... partes sint ... simillumae; N II, 47.

fratres: duo .. sapientissimos et clarissimos fratres, P. Crassum et P. Scaevolam, aiunt Ti. Graccho auctores legum fuisse; A II, 13.

genera: duo placet esse Carneadi genera visorum, in uno hanc divisionem, in altero autem ..; A II, 99. divisit ineleganter; duo enim genera quae erant, fecit tria; F II, 26. duo genera cupiditatum, naturales et inanes, naturalium duo, necessariae et non necessariae; F II, 26. de summo .. bono quia duo genera librorum sunt; F V, 12. duo (sunt) prima genera, unum earum (virtutum), quae ..., alterum ..; F V, 36. ita fit, ut duo genera propter se expetendorum reperiantur, unum ..; F V, 68. nihil .. habent haec duo genera proni; T I, 42. haec duo genera, voluptas gestiens et libido, bonorum opinione turbantur, ut duo reliqua, metus et aegritudo, malorum; T III, 25. qui duorum generum malis omnibus urgeatur; T V, 23. cum duo sint genera siderum; N II, 49. duo sunt .. divinandi genera; D I, 11. iis .. adsentior, qui duo genera divinationum esse dixerunt; D I, 34. ea duo genera a Dicaearcho probantur; D I, 113. duo .. genera divinandi esse dicebas, unum artificiosum, alterum naturale; D II, 26. restant duo divinandi genera, ... vati-

cinandi et somniandi; D II, 100. ut ... ista duo (divinandi genera), furoris et somnii, ... probares. dicam igitur, de istis ipsis duobus generibus mihi quid videatur; D II, 101. si ea (genera divinandi) non sunt, non intellego, cur haec duo sint, quae relinquis; D II, 109. iniustitiae genera duo sunt, unum eorum, qui inferunt, alterum eorum, qui ... non propulsant iniuriam; O I, 23. quando || quoniam || .. duobus generibus iniustitiae propositis adiunximus causas utriusque generis; O I, 29. cum sint duo genera decertandi, unum per disceptationem, alterum per vim; O I, 34. cum duo genera liberalitatis sint, unum dandi beneficii, alterum reddendi; O I, 48. cum .. pulchritudinis duo genera sint; O I, 130. ratione .. utentium duo genera ponunt, deorum unum, alterum hominum; O II, 11. omnino duo sunt genera largorum; O II, 55. Panaetius ... de duobus generibus primis tribus libris explicavit; O III, 7. ex ea materia, quae individua est, ... et ex ea, quae ... dividua gignitur, tertium materiae genus ex duobus (deus) in medium admiscuit; Ti 21. dedit .. divinis duo genera motus, unum ..., alterum ..; Ti 36.

honesta: si duo honesta proposita sint, alterum cum valetudine, alterum cum morbo; F IV, 59. duobus propositis honestis utrum honestius (sit deliberari solet); O I, 10. de duobus honestis utrum honestius; O I, 152. duobus propositis honestis utrum honestius sit; O I, 161.

individua: ut, cum duo individua per inanitatem ferantur, alterum e regione moveatur, alterum declinet; Fa 18.

intervalla: cur declinent (atomi) uno minimo (intervallo), non declinent duobus aut tribus? Fa 46.

iuvenes: cum ... Romam venienti (P. Vatinio) noctu duo iuvenes cum equis albis dixissent regem ... captum; N II, 6.

leges: duae sunt praeterea leges de sepulchris; L II, 61. leges praeclarissimae de duodecim tabulis translatae || tralatae || duae; L III, 44.

libri: isti libri duo Philonis ... tum erant adlati Alexandriam; A II, 11. se ... ab eo ipso illos duo libros .. descripsisse; A II, 11. duobus (libris) Pherecratem ... disserentem inducit nihil esse omnino animum; T I, 21. quoniam duobus superioribus (libris) de morte et de dolore dictum est; T III, 6. qui (Chrysippus) totam de divinatione duobus libris explicavit sententiam; D I, 6. duo (libros edidit) Antipater, quinque noster Posidonius; D I, 6. quamquam ea .. de re duo sunt nostri libri; O II, 31.

luci: deos ... induxit Epicurus ... habitantis tamquam inter duos lucos sic inter duos mundos propter metum ruinarum; D II, 40.

lumina: illa sunt lumina duo, quae maxime causam istam continent; A II, 107. »e trucibus .. oculis duo fervida lumina flagrant«; N II, 107. cum rerum natura ... duo lumina ab animo ad oculos perforata nos habere voluisset; N III, 9. quodam obtutu oculorum duo pro uno lucernae lumina (videntur); D II, 120.

mala: f. bona.

media: cum ... solida .. omnia uno medio numquam, duobus semper copulentur; Ti 15.

milia: non esse in civitate duo milia hominum, qui rem haberent; O II, 73.

modi: quod duobus modis sine reprensione fit; F II, 15. cum duobus modis animi sine ratione et scientia ... incitarentur; D I, 4. cum .. duobus modis, id est aut vi aut fraude, fiat iniuria; O I, 41.

morbi: quibus duobus morbis, ... aegritudine et cupiditate, qui tandem possunt in corpore esse graviores? T III, 5.

motus: cui (Platoni) duo placet esse motus, unum suum, alterum externum; N II, 32.

mundi: f. luci.

munera: cuius (fortitudinis) munera duo sunt maxima, mortis dolorisque contemptio; T II, 43.

naturae: ut una ex duabus naturis conflata videatur; N II, 100.

naufragi: si una tabula sit, duo naufragi, eique sapientes; O III, 90.

nomina: quae .. (ars philosophiae) erat primo duobus ... nominibus una; A I, 18.

numeri: cum ... duo .. ii numeri ... circuitu naturali summam tibi fatalem confecerint; R VI, 12.

oculi: cur te duobus contuear oculis et non altero coniveam; N III, 8.

onera: (Ennius) ita ferebat duo, quae maxima putantur, onera, paupertatem et senectutem, ut eis paene delectari videretur; C 14.

opera: duo nobis opera pro uno relinquunt; F IV, 39.

orae: cum videmus ... globum terrae ... duabus oris distantibus habitabilem et cultum; T I, 68.

partes: omnem vim loquendi ... in duas tributam esse partes; F II, 17. duas .. (partes) ... in primis (animal) amplectitur, animum et corpus, deinde utriusque partes; F II, 33. in his || iis || .. partibus duabus nihil erat, quod Zeno commutare gestiret; F IV, 8. duas partes ei (rationi Plato) parere voluit, iram et cupiditatem; T I, 20. ut ... reliquae duae partes, una ignea, altera animalis, ... subvolent; T I, 40. est .. animus in partis tributus duas; T II, 47. qui animum in duas partes dividunt, alteram rationis participem faciunt || [faciunt] ||, alteram expertem; T IV, 10. sol duabus unius orbis ultimis partibus definiens motum cursus annuos conficit; N I, 87. duabus animi temerariis partibus compressis; D I, 61. tota illius ratio tribunatus divisit populum unum in duas partis; R I, 31. divisus (Fibrenus) aequaliter in duas partes; L II, 6. cuius (rationis) partes duae || sunt ||, iustitia ... et huic coniuncta beneficentia; O I, 20. qui e divisione tripertita duas partes absolverit, huic necesse est restare tertiam; O III, 9. reliquae sunt duae partes honestatis; O III, 96.

patriae: numquid duas habetis patrias? L II, 5. ego mehercule et illi et omnibus municipibus duas esse censeo patrias; L II, 5.

perceptiones: quae (ars) non ex una aut || et || duabus, sed ex multis animi perceptionibus constat; A II, 22.

personae: duabus quasi nos a natura indutos esse personis; O I, 107. duabus iis personis, quas supra dixi, tertia adiungitur; O I, 115.

perturbationes: duae (perturbationes) sunt ex opinione boni; T III, 24. restant duae perturbationes, laetitia gestiens et libido; T IV, 8.

populi: cur in una re publica duo senatus et duo paene iam populi sint; R I, 31.

praecepta: duo Platonis praecepta teneant, unum ..., alterum ..; O I, 85.

principes: duo vel principes dialecticorum, Antipater et Archidemus, ... nonne multis in rebus dissentiunt? A II, 143.

proposita: haec duo proposita non praetervolant; A II, 42.

propugnacula: duo propugnacula belli Punici, Cn. et P. Scipiones; P 12.

rationes: ita relinquet duas (rationes); F II, 38. quarum (rationum) duae ad decus honestatemque pertinerent, duae ad commoda vitae, copias, opes, facultates; O II, 9.

res: de natura ... ita dicebant || docebant ||,

ut eam dividerent in res duas; A I, 24. huic verbo omnes ... duas res subiciunt; F II, 13. duae sunt .. res quoque, ne tu verba solum putes; F II, 20. rem unam ex duabus facere conamini; F II, 20. hominem ad duas res, ... ad intellegendum et || et ad || agendum, esse natum quasi mortalem deum; F II, 40. me .. bidno duarum rerum, quas maxime timebam, spero liberatum metu; T II, 67. levationem .. aegritudinis (Epicurus) in duabus rebus ponit, avocatione a cogitanda molestia et revocatione ad contemplandas voluptates; T III, 33. cur Epicurus ... uno tempore suscipiat res duas inenodabiles, unam ..., alteram ..; Fa 18. necesse est .. in rebus contrariis duabus ... alterum verum esse, alterum falsum; Fa 37. duabus praeclarissimis ad diuturnitatem rei publicae rebus confirmatis, religione atque clementia; R II, 27. duas sibi res, quo minus in vulgus et in foro diceret, confidentiam et vocem, defuisse *; R III, 42. fortis animus et magnus duabus rebus maxime cernitur; O I, 66. harum rerum duarum splendor omnis ... in posteriore est; O I, 67. harum .. duarum rerum ad fidem faciendam iustitia plus pollet; O II, 34. fides .. ut habeatur, duabus rebus effici potest; O II, 33. duae res ... illum acuebant, otium et solitudo; O III, 1.

senatus: f. populi.

sensus: (sidera) esse ignea duorum sensuum testimonio confirmari Cleanthes putat, tactus et oculorum; N II, 40.

sententiae: quod (Stoici) se posse putant duas contrarias sententias obtinere; F IV, 78. duae (sententiae) sine patrono, quattuor defensae; F V, 21. cum duae sententiae fuissent veterum philosophorum, una ..., altera ..; Fa 39.

signa: neque umquam (stella Veneris) ab sole duorum signorum intervallo longius discedit; N II, 53.

soles: cum duo visi soles sunt || essent ||; D I, 97. neque leves sunt, qui se duo soles vidisse dicant; R I, 15. quae res tandem inciderat? inquit Philus. tum ille (Scipio): de solibus istis duobus; R I, 17. quod duo soles visos esse constaret; R I, 19. nisi forte Manilius interdictum aliquod inter duos soles putat esse componendum, ut ita caelum possideant, ut uterque possederit; R I, 20. quid .. mihi L. Pauli nepos ... quaerit, quo modo duo soles visi sint? R I, 31.

somnia: illa duo somnia ... quis tandem potest contemnere? D I, 56.

stellae: ea .. (stella) IIII et XX mensibus ... eundem lustrat orbem, quem duae superiores; N II, 53. cum ... infra .. Martem duae (stellae) Soli oboediant; N II, 119.

sumptiones: demus tibi istas duas sumptiones; D II, 108.

tabulae: duabus tabulis iniquarum legum additis; R II, 63.

tempora: ea duo tempora (sol efficit), quorum alterum hiemi senescenti adiunctum est, alterum aestati; N II, 49.

terrores: duobus huius urbis terroribus depulsis; R I, 71.

tribuni: duobus tribunis plebis per seditionem creatis; R II, 59.

verba: quibus duobus verbis significatis deum; N I, 68. f. res; F II, 20.

viae: duas esse vias duplicesque cursus animorum e corpore excedentium; T I, 72. cum duas cerneret vias, unam Voluptatis, alteram Virtutis; O I, 118.

vicini: duo se habere vicinos, superiorem equitem Romanum, inferiorem libertinum; L III, 30.

vitae: duarum .. vitarum nobis erunt instituta capienda; F IV, 40.

vitia: in hoc genere et naturali et honesto duo vitia vitanda sunt, unum ...; alterum ..; O I, 18.

ultima: coniungeret (Epicurus) doloris vacuitatem cum voluptate et duobus ultimis uteretur; F II, 18. ne quis sequi existimet, ut duo sint ultima bonorum; F III, 22. facit .. ille duo seiuncta ultima bonorum; F IV, 40.

vocabula: Platonis .. auctoritate ... una et consentiens duobus vocabulis philosophiae forma instituta est, Academicorum et Peripateticorum; A I, 17.

urbes: duabus urbibus eversis inimicissimis; Lae 11.

utilia: duobus propositis utilibus utrum utilius (sit deliberari solet); O I, 10.

uxores: cum .. (Dionysius) duas uxores haberet, Aristomachen, civem suam, Doridem autem Locrensem; T V, 59.

A. **allein: a. masc.:** 1. effodiunt: hi duo illos oculos orae maritumae effoderunt, non iratus aliqui ... deus; N III, 91.

sunt: si duo sint, quorum alter ..; R III, 27. »regio imperio duo sunto; L III, 8.

II, 1. relinquo: vgl. A. alqs; A I, 17.

2. evenio: cum duobus pares casus evenerint; T III, 59.

3. iungo inter: ut omnis caritas aut inter duos aut inter paucos iungeretur; Lae 20.

b. neutr.: I. angunt: f. IV.

anquirunt: omnia .. duo ad cohaerendum tertium aliquid anquirunt et quasi nodum vinculumque desiderant; Ti 13.

convincunt: haec duo levitatis et infirmitatis plerosque convincunt; Lae 64.

desiderant: f. anquirunt.

discrepant: ut haec duo verbo inter se discrepare, re unum sonare videantur; O III, 83.

repugnant: cum haec duo pro congruentibus sumunt tam vehementer repugnantia; A II, 44.

restant: haec .. mihi ex tua partitione restant duo; N III, 65.

sonant: f. discrepant.

sunt: duo esse haec maxima in philosophia, iudicium veri et finem bonorum; A II, 29.

videntur: f. discrepant.

II, 1. appello: haec duo Graeci illi || Graeculi || ... uno nomine appellant; T II, 35.

concedo: ex his duo sibi putant concedi; A II, 41.

dico: haec duo, de quibus agitur, quis umquam dixit aut veteris Academiae aut Peripateticorum? A II, 113.

expeto: quae duo maxime expetenda sunt; F V, 80.

expono: deinde illa exponunt duo; A II, 40.

fugio: quibus in rebus duo maxime sunt fugienda, ne ..; O I, 129.

gigno: illa duo, morbus et aegrotatio, ex totius valetudinis corporis conquassatione ... gignuntur; T IV, 29.

praetereo: in his .. utilitatum praeceptis Antipater Tyrius Stoicus ... duo praeterita censet esse a Panaetio, valetudinis curationem et pecuniae; O II, 86.

praetermitto: || in || hac divisione ... duo praetermissa sunt; O I, 10.

puto: haec .. duo naturalia putantur; D I, 12.

quaero: cum in rerum natura duo quaerenda sint, unum ..., alterum ..; F I, 18.

sequor: cum ... in voce .. duo sequamur, ut clara sit, ut suavis; O I, 133.

sumo: quod .. efficiebatur ex iis duobus, quae erant sumpta; F III, 27. f. α. repugnant.

teneo: est .. boni viri ... haec duo tenere in amicitia: primum ...; deinde ..; Lae 65.
2. ago de: s. 1. dico.
cerno in: id .. ipsum cernitur in duobus; O I, 67.
efficio ex: duorum .., e quibus effecta conclusio est, contra superius dici solet non omne bonum esse laudabile; F III, 27. s. 1. sumo.
sum in: ut ... nec sit in duobus aut pluribus nulla re differens ulla communitas; A II, 54.
III, 1. alqd: s. II, 2. efficio ex.
2. alqd de: necesse est .. sit alterum de duobus, ut aut ... auferat aut ... migretur; T I, 97.
IV. contra: qui tandem isti grandiloqui contra haec duo, ... quae maxime angunt, melius se habent quam Epicurus? T V, 89.

duodecim, zwölf: anni: ea .. (stella) eundem XII signorum orbem annis XII conficit; N II, 52.
lictores: ut sibi duodecim lictores cum fascibus anteire liceret *; R II, 31.
milia: horum annorum, quos in fastis habemus, magnus XII DCCCCLIV amplectitur; fr V, 35.
partes: cum videmus ... in eodem orbe in duodecim partes distributo quinque stellas ferri; T I, 68.
scripta: tibi concedo, quod in XII scriptis solemus, ut calculum reducas, si te alicuius dati paenitet; fr V, 60.
signa: s. anni.
tabulae: scripta Lycurgi, Solonis, duodecim tabulas nostras non esse leges? A II, 136. hic nimirum est fletus, quem duodecim tabulae in funeribus adhiberi vetuerunt; T II, 55. qui ita sit adfectus, eum dominum esse rerum suarum vetant duodecim tabulae; T III, 11. quamquam id .. etiam XII tabulae declarant; T IV, 4. ab omni iudicio poenaque provocari licere indicant XII tabulae conpluribus legibus; R II, 54. nostrae .. duodecim tabulae cum perpaucas res capite sanxissent; R IV, 12. neque a duodecim tabulis, ... sed penitus ex intima philosophia hauriendam iuris disciplinam putas; L I, 17. quoniam usus capionem duodecim tabulae intra quinque pedes esse noluerunt || voluerint ||; L I, 55. nec Mamilia lege singuli, sed e XII tres arbitri finis regemus; L I, 55. nec || te || Lycurgi leges neque Solonis neque Charondae neque Zaleuci nec nostras duodecim tabulas nec plebiscita desidero; L I, 57. sunt certa legum verba, .. neque ita prisca, ut in veteribus XII sacratisque legibus; L II, 18. »hominem mortuum«, inquit lex in XII || tabulis || »in urbe ne sepelito neve urito«; L II, 58. quid, qui post XII in urbe sepulti sunt clari viri? L II, 58. cetera in XII minuendi sumptus sunt lamentationisque funebris; L II, 59. discebamus .. pueri XII ut carmen necessarium; quas iam nemo discit; L II, 59. cetera item funebria, quibus luctus augetur, XII sustulerunt; L II, 60. haec habemus in XII sane secundum naturam, quae norma legis est; L II, 61. quom esset cito necatus || legatus, al. || tamquam ex XII tabulis insignis ad deformitatem puer; L III, 19. leges praeclarissimae de duodecim tabulis translatae || tralatae || duae; L III, 44. indicant duodecim tabulae: AUT STATUS DIES CUM HOSTE; O I, 37. dolus malus .. legibus erat vindicatus, ut in tutela duodecim tabulis; O III, 61. cum ex duodecim tabulis satis esset ea praestari, quae essent lingua nuncupata; O III, 65. id indicant leges in duodecim tabulis, indicant sacratae, indicant foedera; O III, 111.

duodequadraginta, achtunddreißig: anni: duodequadraginta annos tyrannus Syracusanorum fuit Dionysius; T V, 57. duodequadraginta annos Dionysius tyrannus fuit opulentissumae ... civitatis; N III, 81. eundem ... mortuum .. esse, cum duodequadraginta regnavisset annos; R II, 36.

duodetriginta, achtundzwanzig: *Lycurgus γέροντας Lacedaemone* appellavit, nimis is quidem paucos, XXVIII; R II, 50.

duodeviginti, achtzehn: partes: quem (solem) mathematici amplius duodeviginti partibus confirmant maiorem esse quam terram; A II, 82. solem ... plusquam duodeviginti partibus maiorem esse quam terram; A II, 128.
Lücke: * duodeviginti censu maximo; R II, 39.

duplex, zweifach, doppelt: alqd: quin nihil sit animis admixtum, nihil concretum, nihil copulatum, nihil coagmentatum, nihil duplex; T I, 71.
cardo: »extremus .. adeo duplici de cardine vertex dicitur esse polus«; N II, 105.
coniunctio: hanc .. omnem coniunctionem duplicem in longitudinem (deus) diffidit; Ti 24.
cursus: duas esse vias duplicesque cursus animorum e corpore excedentium; T I, 72.
discriptio: est .. eius (decori) discriptio duplex; O I, 96.
exercitatio: erat .. apud eos ... dicendi exercitatio duplex; F IV, 6.
expositiones: iunctae .. et duplices expositiones summi boni tres omnino fuerunt; F V, 21.
formae: »stella .. iungens una tenet duplices communi lumine formas«; N II, 111.
fulgor: »huic (Draconi) non una modo caput ornans stella relucet, verum tempora sunt duplici fulgore notata«; N II, 107.
genus: quod (Epicurus) e duplici genere voluptatis coniunctus est; F II, 44. duplex omnino est iocandi genus, unum ..., alterum ..; O I, 104.
malum: duplex malum est; O I, 123.
motus: motus .. animorum duplices sunt, alteri cogitationis, alteri appetitus; O I, 132.
natura: duplex est .. vis animorum atque natura; O I, 101. cum duplex esset natura generis humani; Ti 44.
poena: tantum ponam brevi, duplicem poenam esse || esse poenam || divinam; L II, 44.
pressus: »hic (Anguitenens) pressu duplici palmarum continet Anguem«; N II, 109.
quaestio: omnis de officio duplex est quaestio; O I, 7.
ratio: duplex est .. ratio veri reperiendi non in iis solum, quae mala, sed in iis etiam, quae bona videntur; T III, 56. cum ... duplex .. ratio perturbationis sit; T V, 43. cum duplex ratio sit orationis; O II, 48. quorum (iudiciorum) ratio duplex est; O II, 49. cuius (beneficentiae, liberalitatis) est ratio duplex; O II, 52.
scientia: quae (scientia) mihi videtur apud maiores fuisse duplex; L II, 23.
vis: quoniam magna vis orationis est, eaque duplex, altera contentionis, altera sermonis; O I, 132. s. natura.

dupliciter, doppelt: 1. contingo: item .. cum ita movemur, ut in bono simus aliquo, dupliciter id contingit; T IV, 13.
dico: adiungit dupliciter dici adsensus sustinere sapientem, uno modo, ... altero ..; A II, 104. aemulatio .. dupliciter illa quidem dicitur; T IV, 17.
dissero: primum .. est de honesto, sed dupliciter, ... disserendum; O I, 10.

II. iniustus: quae (iustitia) .. ita dicet dupliciter esse te iniustum, cum ..; T III, 36.

duplico, verdoppeln: numerum: cum saepius duplicaret numerum dierum; N I, 60. principio duplicavit illum pristinum patrum numerum; R II, 35. prioribus equitum partibus secundis additis ∞IↃↃCC fecit equites numerumque duplicavit; R II, 36.

partes: facile id .. fuit, quattuor (partis), quas nos habemus, duplicare; D II, 42.

duplus, zweifach, doppelt: A. intervallum: (deus) instituit dupla et tripla intervalla explere partis rursus ex toto desecans; Ti 23. septem orbis dispares duplo et triplo intervallo (deus) moveri iussit contrariis inter se cursibus; Ti 25.

pars: unam principio partem (deus) detraxit ex toto, secundam autem primae partis duplam, ... deinde quartam, quae secundae dupla esset; Ti 22.

B. poena: quae qui infitiatus esset, dupli poenam subiret; O III, 65.

dure, hart, streng: durius etiam Athenienses, qui sciverunt, ut Aeginetis, qui classe valebant, pollices praeciderentur; O III, 46.

duresco, hart werden: aquilonibus reliquisque frigoribus adstrictus ‖ adiectis ‖ durescit umor; N II, 26.

duritia, Abhärtung, Ausdauer: nec ... sibi comparavit ... duritiam virilem; T V, 74.

durus, hart, streng, derb, rauh, drückend, gefühllos: alqs: (Stoici) horridiores evadunt, asperiores, duriores et oratione et moribus; F IV, 78. esto, fortes et duri Spartiatae; T I, 102. durior Diogenes, et is quidem *idem* sentiens, sed ut Cynicus asperius, ... iussit ..; T I, 104. ne nos duriores forte videamur; L II, 37.

alqd: durum, sed Zenoni necessarium; A II, 135. omnia ..., quae dura, difficilia, adversa videantur, ea virtutibus iis ... obteri posse; F IV, 59. exsecratur ... Thyestes, primum ut naufragio pereat Atreus. durum hoc sane; T I, 107. quae essent dura, si sentiret, nulla *sunt* sine sensu; T I, 107. „asperum est, contra naturam, difficile perpessu, triste, durum"; T II, 29. etsi erit hoc fortasse durius, sed temptemus; T III, 18. utrumque omnino durum, sed usu mollienda nobis verba sunt; N I, 95. quamquam hoc videbitur fortasse cupiam durius, tamen audeamus imitari Stoicos; O I, 28. ne quid durum aut rusticum sit; O I, 129.

dolores: cum (homines) ... ob eum .. errorem ... durissimis animi doloribus torqueantur; F I, 43. »(Iovis satelles) iam duros ulta dolores«; D I, 106.

domina: iam illa cupiditas ... honoris, imperii, provinciarum, quam dura est domina, quam imperiosa, quam vehemens! P 40.

genus: (iudicatur genus) grave acutum, flexibile durum; N II, 146.

homo: Epicuro, homini aspero et duro, non est hoc satis; T II, 17. duri .. hominis vel potius vix hominis videtur periculum capitis inferre multis; O II, 50.

introitus: duros et quasi corneolos (aures) habent introitus; N II, 144.

iudex: qui (A. Varius) est habitus iudex durior; F II, 62.

labores: »ferte, viri, et duros animo tolerate labores«; D II, 63.

leges: postea tot leges et proxumae quaeque duriores, ... ut ..; O II, 75.

nomen: quamquam id nomen durius efficit iam vetustas; O I, 37.

servitus: ex hac maxima libertate tyrannus gignitur et illa iniustissima et durissima servitus; R I, 68. depulit a civibus suis iniustum illud durae servitutis iugum; R II, 46. an eorum servitus dubia est, qui cupiditate peculii nullam condicionem recusant durissimae servitutis? P 39. quam est illa misera, quam dura servitus! P 40.

tegmen: »hunc (draconem) ... genitor Saturnius idem abdidit et duro formavit tegmine saxi«; D II, 64.

virtus: neque .. sunt isti audiendi, qui virtutem duram et quasi ferream esse quandam volunt; Lae 48.

dux, Führer, Führerin, Anführer, Leiter, Feldherr, Rädelsführer: I, 1. cogitat: dux .. suo *se* periculo progredi cogitat; L III, 23.

consectatur: ex hoc .. populo indomito vel potius immani deligitur aliqui plerumque dux contra illos principes adflictos iam et depulsos loco audax, inpurus, consectans proterve bene saepe de re publica meritos, populo gratificans et aliena et sua; R I, 68.

consuescunt: nostri .. duces mare ingredientes immolare hostiam fluctibus consuerunt; N III, 51.

dicit: [quid ille dux Leonidas dicit? „pergite animo forti, Lacedaemonii"]; T I, 101.

facit: quod quia ipse dux facere non potest, quia non habet, ubi nitatur ‖ cui innitatur ‖, revolat, ut ipse quoque quiescat; N II, 125.

gerit: tum .. bella gerere nostri duces incipiunt, cum auspicia posuerunt; N II, 9. neminem neque ducem bello ‖ belli ‖ nec principem domi magnas res ... sine hominum studiis gerere potuisse; O II, 16.

gratificatur: f. consectatur.

habet: dux ille Graeciae nusquam optat, ut Aiacis similes habeat decem, sed ut Nestoris; C 31. f. facit.

immolant, ingrediuntur: f. consuescunt.

incipiunt, ponunt: f. gerit; N II, 9.

nititur, quiescit, revolat: f. facit.

obtinet: mediam fere regionem sol obtinet, dux et princeps et moderator luminum reliquorum; R VI, 17.

optat: f. habet. — potest: f. facit. gerit.

praecipit: tum ei (Hannibali) ducem illum praecepisse, ne respiceret; D I, 49.

progreditur: f. cogitat.

2. sum: ut (divitiae) quasi duces sint ad voluptatem et ad valetudinem bonam; F III, 49. ad quas (artes) esse dux pecunia potest, continere autem non potest; F III, 49. ars est dux certior quam natura; F IV, 10. suam .. cuique (bestiae) naturam esse ad vivendum ducem; F V, 42. quae (vita) in claris viris et feminis dux ‖ redux ‖ in caelum soleret esse; T I, 27. quod (metus) esset quasi dux consequentis molestiae; T IV, 64. quae (legis vis) quasi dux vitae et magistra officiorum sit; N I, 40. eum .. (Calchantem) ducem classium fuisse ad Ilium, auspiciorum credo scientia, non locorum; D I, 87. ad hostiam deligendam ‖ dilig. ‖ potest dux esse vis quaedam sentiens; D I, 118. ad hostiam deligendam ducem esse vim quandam sentientem atque divinam; D II, 35. qui (Callicratidas) cum Lacedaemoniorum dux fuisset Peloponnesiaco bello; O I, 84. illos (captivos) .. adulescentes esse et bonos duces; O III, 100. inprobis .. poena statuenda est, nec vero minor iis, qui secuti erunt alterum, quam iis, qui

ipsi fuerint impietatis duces; Lae 42. quorum (sceleratorum atque impiorum) tu te ducem esse profiteris; P 31.

abl. abs.: magistra ac duce natura nihil esse prosperum nisi voluptatem; F I, 71. ut diceret ab iis (parvis, bestiis) duce natura hanc voluptatem expeti nihil dolendi; F II, 32. hic dolor populi Romani duce et auctore Bruto causa civitati libertatis fuit; F II, 66. quid, si etiam bestiae multa faciunt duce sua quaeque natura? F II, 109. quae .. sapientes [utentes] sequuntur duce natura [tamquam]; F V, 69. haec || hoc || ita sentimus natura duce, nulla ratione nullaque doctrina; T I, 30. ut ... eadem .. (natura) optima duce cursum vitae conficere possemus; T III, 2. quo omnes duce natura venimus; N I, 2. ea .., quae paulo ante nata sunt, sine magistro duce natura mammas appetunt; N II, 128. an ... ad eum agnum non casu, sed duce deo servus || servos || deducitur? D II, 39. qua (natura) duce nobis omnis est disputatio explicanda; L I, 20. ista (natura) duce errari nullo pacto potest; L I, 20. sapientia duce bonum virum et ob eam ipsam causam cernat se beatum fore; L I, 59. natura ipsa magistra et duce; O I, 129. etsi duce natura congregabantur homines; O II, 73. M. Atilius Regulus cum ... captus esset duce Xanthippo Lacedaemonio; O III, 99. praedonum ille concursus et te duce latrocinium in foro constitutum, ... non civitas erat; P 27.

3. Ausruf: o vitae philosophia dux! T V, 5.

II, 1. adhibeo: cum, quorum res esset, sua ipsi non videbant, caecum adhibebant ducem; T V, 112.

cognosco: hunc a se maiorem ducem cognitum quam quemquam eorum, quos legisset; A II, 3.

deligo: s. I, 1. consectatur.

dico: ut facile (Scipionem) ducem populi Romani, non comitem diceres; Lae 96.

do: ducem .. ei (Hannibali) unum e concilio datum; D I, 49.

habeo: ut ad rem gerendam non superstitionem habeas, sed rationem ducem; D II, 83. quae (vis populi) ducem quod || quom || habet, interdum lenior est, quam si nullum haberet; L III, 23.

nanciscor: nec est quisquam gentis ullius, qui ducem || ducem naturam || nactus ad virtutem pervenire non possit; L I, 30.

nomino: quid duces et principes nominem? T I, 101.

odi: cum duobus ducibus de imperio in Italia est decertatum, Pyrrho et Hannibale; ab altero propter probitatem eius non nimis alienos animos habemus, alterum propter crudelitatem semper haec civitas oderit; Lae 28.

praebeo: quae (sapientia) ... certissimam se nobis ducem praebeat ad voluptatem; F I, 43. quorum copiis cum se ducem praebuisset; R II, 4. nec se comitem illius (Ti. Gracchi) furoris, sed ducem (C. Blossius) ... praebuit; Lae 37. permisit ..., ut huic animanti principes se ducesque praeberent; Ti 46.

sequor: in hoc naturam debemus ducem sequi; O I, 22. quae (via) deducit ad convenientiam conservationemque naturae; quam si sequemur ducem ..; O I, 100. in hoc sumus sapientes, quod naturam optumam ducem tamquam deum sequimur eique paremus; C 5. quia sequantur, quantum homines possunt, naturam optimam bene vivendi ducem; Lae 19.

subsequor: ut eam (rationem philosophus) quasi deum ducem subsequens ad naturae perveniat extremum; F V, 43.

video: cum videmus ... eorum .. omnium (temporum) moderatorem et ducem solem; T I, 68.

2. do, oppono: cui (duci) quia privato sunt oppositi timores, dantur imperia; R I, 68.

3. utor: argumentis quibusdam et rerum notis quasi || quasi rerum notis || ducibus utebantur ad probandum ... id, quod ..; A I, 32. ad haec bona me si revocas, Epicure, pareo, sequor, utor te ipso duce; T III, 37. quo (duce) illum (Hannibalem) utentem cum exercitu progredi coepisse; D I, 49.

4. decerto cum: s. 1. odi.

III. alienus a: s. II, 1. odi.

IV, 1. crudelitas, probitas: s. II, 1. odi.

locus: in eius (ducis) locum succedit || proxima, al. || ex iis (gruibus), quae adquierunt; N II, 125.

naufragium: num .. tot clarissimorum ducum regumque naufragium sustulit artem gubernandi? D I, 24.

2. alqs ex: callidum Hannibalem ex Poenorum, ex nostris ducibus Q. Maximum accepimus; O I, 108.

V. fidere: »qua (Cynosura) fidunt duce nocturna Phoenices in alto;« A II, 66. »hac (Cynosura) fidunt duce nocturna Phoenices in alto«; N II, 106.

E s. **ex.**

eadem, auf demselben Wege: Socrates ..., ut ventum est in trivium, eadem, qua ceteri, fugere noluit. quibus quaerentibus, cur non eadem via pergeret ..; D I, 123.

eatenus, insoweit: declaro: qui (di) eatenus nobis declarantur, qua ipsi volunt; Ti 40.

exerceo: hoc (ius) civile, quod vocant, eatenus exercuerunt, quoad populo || populum, al. || praestare voluerunt; L I, 14.

ebrietas, Trunkenheit, **ebriositas,** Trunksucht: ut inter ebrietatem et ebriositatem interest; T IV, 27.

ebriosus, dem Trunke ergeben, Trunkenbold: A. alqs: hunc (Stilponem) scribunt ipsius familiares et ebriosum et mulierosum fuisse; Fa 10. in mancipio vendundo dicendane vitia ..., mendacem esse, aleatorem, furacem, ebriosum? O III, 91.

B. exempla: utimur exemplis somniantium, furiosorum, ebriosorum; A II, 53.

ebrius, trunken: I. faciunt: quod et insani et ebrii multa faciunt saepe vehementius; T IV, 52.

II. videor: quid dicam, insanis, quid ebriis quam multa falsa videantur? D II, 120.

III. visa: iam ex insanorum aut ebriorum visis innumerabilia coniectura trahi possunt, quae futura videantur *: D II, 121.

ebullio, hervorsprudeln, prahlen: alqd: quod .. (Epicurus) solet ebullire non numquam; F V, 80.

sapientias, virtutes: qui si virtutes ebullire volent et sapientias; T III, 42.

ebur, Elfenbein: I. extraho: ebur ex inani corpore extractum haud satis castum donum deo; L II, 45.
sacro: »auri, argenti, eboris sacrandi modus esto«; L II, 22.
II. fulgere: qui marmoreis tectis ebore et auro fulgentibus, ... abundant; P 13.
instrui: »o Priami domus! ... vidi ego te ... auro, ebore instructam regifice«; T III, 44.

ec s. **ex.**

ecce, da, siehe da: ecce tibi e transverso Lampsacenus Strato; A II, 121. ecce multo maior etiam dissensio; A II, 134. ecce aliud simile dissimile; F IV, 76. ecce alius exoritur e terra, qui matrem dormire non sinat; T I, 106. ecce tibi ex altera parte ab eodem poëta: »ex opibus summis opis egens, Hector, tuae«; T III, 44. ecce alius cursor; D II, 145. ecce tibi, qui rex populi Romani dominusque omnium gentium esse concupiverit! O III, 83. s. **autem,** I, 9 (4 St.) S. 319, b.

eccio, erwecken: narrat ... apud Ennium Vestalis illa: »eccita cum tremulis anus attulit artubus lumen«; D I, 40.

ecf— s. **eff—**

ecquando, wann, jemals: quotiens hoc agitur, ecquandone nisi admirationibus maximis? F V, 63.

ecqui, ecquis, wohl irgend einer? irgend welcher: A. di: ecquos (deos), si non tam strabones, at paetulos esse arbitramur? ecquos naevum habere? ecquos silos, flaccos, frontones, capitones, quae sunt in nobis? N I, 80.
distinctio: ecquae poterit in agnoscendo esse distinctio? A II, 86.
B, a. animadvertit: »ecquis hoc animadvertit?« T IV, 55.
dicit: ecquis id || sit quid, id quis || dixerit? certe nemo; T I, 87.
est: ecquem tam amentem esse putas, qui ... credat? N III, 41.
b. I. est: »ecquid erit || erat || praemi?« C 1.
II. facio: nescio, ecquid ipsi nos fortiter in re publica fecerimus; T IV, 52.
recordor: tu si meliore memoria es, velim scire, ecquid de te recordere; T I, 13.
tribuo: ecquid ergo primum mutis tribuemus beluis? R III, 19.
elliptisch: percontantibus nobis, ecquid forte Roma novi; A I, 2. quaere potius, ecquid ipse novi; A I, 2.
III. zum Satz: sed ecquid nos eodem modo rerum naturas persecare, aperire, dividere possumus? A II, 122. ecquid ergo intellegis, quantum mali de humana condicione deieceris? — quonam modo? T I, 15. ecquid scis || nescis || igitur ... posse habere te reliquam supellectilem salvam? T II, 32.

ecquinam, ecquisnam, wohl irgend einer? A. accessio: illud dubium (est), ad id, quod summum bonum dicitis, ecquaenam fieri possit accessio; F IV, 67.
B. est: secernere .. a corpore animum ecquidnam aliud *est nisi* || quam || mori discere? T I, 75. quaero, ecquidnam || quidnam || sit in legibus; L II, 58.

eculeus, Füllen, Pferdchen, Folter: I, 1. exagito: »ut iniecto eculei freno repente tactu exagitantur novo;« T III, 67.
2. coicio in: haec etiam in eculeum coiciuntur, quo vita non adspirat beata; T V, 13 (12).
eo ad: si ille || si || sapiens ad tortoris eculeum a tyranno ire cogatur; F IV, 31. — in: beatam .. vitam ... conantem ire in eculeum retinet ipsa prudentia || [ipsa prudentia] ||; T V, 14.
impono in: velut iste chorus virtutum in eculeum impositus imagines constituit ante oculos cum amplissima dignitate; T V, 13.
sum in: omnia in perfectis ... esse meliora, ut in equo quam in eculeo; N II, 38.
II. vis: *ut* fame debilitetur eculeorum nimis effrenata vis; fr V, 85.
III. torqueri: illorum ratione ... non posse sapientem beatum esse, cum eculeo torqueatur; F III, 42. sit .. idem caecus, debilis, ... torqueatur eculeo; F V, 84.

edepol, wahrlich: idem (Caecilius): »edepol ... unum id sat est, quod diu vivendo multa, quae non volt, videt;« C 25.

edico, bestimmen, bekannt machen, verordnen: I, 1. ut: (Dionysium) ferunt ... exacta .. pecunia edixisse, ut ... referret; N III, 84.
2. indir. Frage: est . tibi edicendum, quae sis observaturus in iure dicendo; F II, 74. si prius, quid maxume reprehendere Scipio solitus sit, dixero || edixero ||; Lae 59.
II. alqd: id .., quod communiter compositum fuerat, (Marius) solus edixit; O III, 80.

edictum, Bekanntmachung, Verordnung, Verfügung: I. absolut: edictum Luci Racili tribuni plebi; fr XIV.
II. conscribo: conscripserunt communiter edictum cum poena atque iudicio; O III, 80.
recordor: qui .. omnia venalia (recordetur), edictum || dilectum || decretum, alienam suam sententiam; P 46.
2. haurio a: non .. a praetoris edicto ... hauriendam iuris disciplinam putas; L I, 17.
III. praestare: qui .. scire debuit de sanitate, de fuga, de furtis, praestat edicto aedilium; O III, 71.

edisco, auswendig lernen, erlernen: I. indir. Frage: malunt .. disserere nihil esse in auspiciis quam, quid sit, ediscere; D I, 105.
II. alqd: at vero nos, docti scilicet a Graecia, haec a pueritia || et a p., a p. et || legimus et ediscimus, || discimus, al. ||; T II, 27. quod (illa) .. tam facile ediscantur; T IV, 7.
δόξας: quis .. vestrum non edidicit Epicuri *κυρίας δόξας*, id est quasi maxime ratas? F II, 20.
libellum: est ... ad verbum ediscendus libellus; A II, 135.
poëtas: ita sunt deinde dulces (poëtae), ut non legantur modo, sed etiam ediscantur; T II, 27. qui (poëtae) ... audiuntur, leguntur, ediscuntur et inhaerescunt penitus in mentibus; T III, 3.
versus: cuius edidici etiam versus, et lubenter quidem; D I, 17.

edissero, erörtern, vortragen: neque necesse est edisseri a nobis, quae finis funestae familiae ... fiat; L II, 55.

edo, hervorbringen, ausstoßen, angeben, aussprechen, bestimmen, bekannt machen, herausgeben, begehen, vollbringen, aushauchen: I. scriptores: nisi qui (scriptores) forte nondum ediderunt; L I, 7.

II, 1. Conjunctiv: »ibi ex oraclo voce divina edidit Apollo, puerum ... temperaret tollere«; D I, 42.

2. indir. Frage: apud eosdem (censores), qui magistratu abierint, edant et exponant, quid in magistratu gesserint; L III, 47.

3. acc. c. inf.: s. III. oraculum; F II, 102.

III. alqm: »nos decebat coetus celebrantis domum lugere, ubi esset aliquis in lucem editus;« T I, 115. simul atque editi in lucem et suscepti sumus; T III, 2. cuius muneris colendi efficiendique causa nati et in lucem editi simus; L I, 16. hoc Herculi „Iovis satu edito“ potuit fortasse contingere, nobis non item; O I, 118. ut Oceanum Salaciamque caeli satu Terraeque conceptu generatos editosque memoremus, ex his Saturnum et Opem, deinceps Iovem atque Iunonem, reliquos ... et eorum ... prosapiam; Ti 39.

alqd: cum a Zenone .. hoc magnifice tamquam ex oraculo editur; F V, 79. quid .. homines doctissimi et summi poëtae de se ipsis et carminibus edunt et cantibus? T IV, 71. quod vivit, sive animal sive terra editum; N II, 24. »Torquato quae quondam et consule Cotta Lydius ediderat Tyrrhenae gentis haruspex«; D I, 19. »edidit haec Calchas«; D II, 64. at Homericus Aiax ... hoc modo nuntiat: »prospera Iuppiter his dextris fulgoribus edit;« D II, 82. neque necesse fuisse Cypselum regnare Corinthi, quamquam id millensimo ante anno Apollinis oraculo editum esset; Fa 13. quid .. ille (puer) non edidit? L III, 19.

cantus: depulso .. de pectore ... cibo (gallos) cantus edere quiete satiatos; D II, 57.

clamorem: »in quo (lapatho) Laelius clamores σοφὸς ille solebat edere«; F II, 24. eius (Tagetis) adspectu cum obstipuisset bubulcus clamoremque maiorem cum admiratione edidisset; D II, 50.

draconem: »hunc (draconem) ... qui luci ediderat, genitor Saturnius idem abdidit;« D II, 64.

fructum: quae (oves) .. neque ali neque sustentari neque ullum fructum edere ex se ... potuissent; N II, 158.

genus: illud .. naturale (genus divinandi) .. concitatione mentis edi et quasi fundi videbatur; D II, 27.

leges: leges .. a me edentur non perfectae, ... sed ipsae summae rerum atque sententiae; L II, 18.

librum: nec se tenuit, quin contra suum doctorem librum etiam ederet; A II, 12. cuius (Amafinii) libris editis commota multitudo contulit se ad eam potissimum disciplinam; T IV, 6. quos (libros) compluris brevi tempore edidimus; N I, 6. quem (Chrysippum) subsequens unum librum Babylonius Diogenes edidit, eius auditor, duo Antipater, quinque noster Posidonius; D I, 6. quibus rebus || [rebus], libris || editis tres libri perfecti sunt de natura deorum; D II, 3. quod .. in aliis libris feci, ... itemque in iis, quos de divinatione edidi; Fa 1. triginta annis vixisse Panaetium, posteaquam illos libros edidisset; O III, 8.

molem: »hos non hostilis dextra, non Terra edita moles Gigantum ... ictus corpori inflixit meo«: T II, 20.

oraculum: in quo (libro Epicurus) breviter comprehensis gravissimis sententiis quasi oracula edidisse sapientiae dicitur; F II, 20. qui nobis quasi oraculum ediderit nihil ad nos pertinere post mortem || p. m. ad n. pert. ||; F II, 102. qui (Menoeceus) item oraculo edito largitus est patriae suum sanguinem; T I, 116. cur .. hoc (oraclum) credam umquam editum Croeso? D II, 116. cur isto modo iam oracla Delphis non eduntur? D II, 117. quo (anhelitu terrae) Pythia mente incitata oracla || oracula || ederet; D II, 117. oraclum editum est: „eas (religiones tenerent), quae essent in more maiorum;“ L II, 40. quod Apollo Pythius oraclum || oraculum || edidit; O II, 77.

partum: cum (testudines, crocodili) in terra partum ediderint; N II, 129.

ploratum: »heu! virginalem me ore ploratum edere!« T II, 21. rudem illum ... (videmus) quamvis levi ictu ploratus turpissimos edere; T II, 38.

praecepta: qua (oratione animus) praecepta salutis et laudis apte ad persuadendum edat suis civibus; L I, 62.

prosapiam: s. alqm; Ti 39.

res: s. librum; D II, 3.

ruinas: si (Academia) invaserit in haec, ... nimias || miseras || edet ruinas; L I, 39.

sortem: ut eae sunt sortes, quas e terra editas accepimus; D I, 34. cum illa sors edita est || esset || opulentissumo regi Asiae: »Croesus ..;« D II, 115.

strages: ille (tribunus) quas strages edidit! eas videlicet, quas ... furor edere potuit impurae beluae multorum inflammatus furoribus; L III, 22.

vaecordem: »nec mihi ... tantum invexit tristis Eurystheus mali, quantum una vaecors Oenei partu edita;« T II, 20.

vitam: ubi (Pythagoras) vitam ediderat; F V, 4.

voces: quas hic (Hercules) voces apud Sophoclem in Trachiniis edit! T II, 20.

edo, essen, verzehren: I. alqs: nec esuriens Ptolomaeus ederat; T V, 97.

asoti: reperiemus asotos .. ita non religiosos, ut „edint de patella“; F II, 22.

II. alqd: »haec habeo, quae edi quaeque exsaturata libido hausit;« T V, 101.

cor: »ipse (Bellerophon) suum cor edens, hominum vestigia vitans«; T III, 63.

modios: verum .. illud est, quod dicitur, multos modios salis simul edendos esse, ut amicitiae munus expletum sit; Lae 67.

edoceo, belehren: I, 1. parum ad: ad impellendum satis, ad edocendum parum; A I, 9.

ratio: edocuit .. ratio, ... ut videremus, ... id non naturale esse; T III, 80.

II. ind. Frage, III. alqm: »ut se edoceret, obsecrans Apollinem, quo sese vertant tantae sortes somnium«; D I, 42.

edomo, bezwingen: vitiosam .. naturam ab eo (Stilpone) sic edomitam et conpressam esse doctrina, ut ..; Fa 10.

edormio, ausschlafen: cum .. (vinulenti) edormiverunt, illa visa quam levia fuerint, intellegunt; A II, 52.

educatio, Erziehung: I. est: earum etiam rerum, quas terra gignit, educatio quaedam et perfectio est non dissimilis animantium; F V, 39.

II. dico de: id .. difficile factu est nisi educatione quadam et disciplina, de qua dicemus aliquid fortasse; L III, 29.

III. labor in: quarum (bestiarum) in fetu et in educatione laborem cum cernimus; F III, 62.

locus de: repetam a te istum de educatione et de disciplina locum; L III, 30.

IV. fieri: s. II.

educator, Erzieher: omnium .. rerum ... seminator et sator et parens, ut ita dicam, atque educator et altor est mundus; N II, 86.

educatrix, Erzieherin: earum (rerum) parens est educatrixque sapientia; L I, 62.

educo, erziehen, ernähren: I. in: si etiam bestiae multa faciunt ... indulgenter vel cum labore, ut in gignendo, in educando; F II, 109.

II. alqm: quis .. honesta in familia institutus et educatus ingenue non ipsa turpitudine ... offenditur? F III, 38. qui (Roscius) cum esset in cunabulis educareturque in Solonio || Selonio ||; D I, 79. neque .. hac nos patria lege genuit aut educavit, ut nulla quasi alimenta exspectaret a nobis; R I, 8. qui cum famulorum *in* numero educatus ad epulas regis adsisteret; R II, 37. si (Neoptolemus) Lycomedem, apud quem erat educatus, ... audire voluisset; Lae 75.

alqd: quid dicam, quantus amor bestiarum sit in educandis custodiendisque iis, quae procreaverunt? N II, 129.

hominem: esse .. hominis ingenui et liberaliter educati velle bene audire; F III, 57.

ova: ita (ova) et nascuntur et educantur ipsa per sese; N II, 129.

parvos: (parvi) eos agnoscunt, a quibus educantur; F V, 42.

educo, herausführen, herausziehen, ableiten, ausrücken: I. alqs: Sullam, cum in expeditionem || exercitum || educturus esset immolavisse; D II, 65.

II. alqm: quos eduxerat Sparta; F II, 97. Socrates ... paucis ante diebus, cum facile posset educi e custodia, noluit; T I, 71.

canem: »haec (dextra) e Tartarea tenebrica abstractum plaga tricipitem eduxit Hydra generatum canem? || ; || « T II, 22.

exercitum: cum quidem C. Postumius haruspex oraret illum (Sullam), ut in expeditionem exercitum educeret; D I, 72. s. I.

lacum: sin autem (lacus) ita esset eductus, ut ad mare pervenire non posset; D I, 100.

effatum s. **effor.**

effectio, Ausübung, wirkende Kraft: fingit, al.: quae (physica) cum contineantur ex effectione et ex materia ea, quam fingit et format effectio; A I, 6.

habet: recta effectio (κατόρθωσιν enim ita appello, quoniam rectum factum κατόρθωμα), recta igitur effectio, item convenientia, denique ipsum bonum ... crescendi accessionem nullam habet; F III, 45.

inest, al.: similem sapientiam esse arbitramur .. actioni illi ... et saltationi, ut in ipsa insit, non foris petatur extremum, id est artis effectio; F III, 24.

effector, Urheber, Schöpfer: I, 1. habet: hanc .. habuit rationem effector mundi et molitor deus, ut unum opus ... absolveret; Ti 17.

praeest: possumusne dubitare, quin iis praesit aliquis vel effector ... vel ... moderator? T I, 70.

2. sum: si .. neque deus est effector somniorum; D II, 147. quorum operum ego parens effectorque sum; Ti 40.

II. facio: magna stultitia est earum rerum deos facere effectores, causas rerum || [rerum] || non quaerere; D II, 55.

imitor: imitantes genitorem et effectorem sui; Ti 47.

effectrix, Urheberin, Schöpferin: I. permanet: tam permanet (beata vita) quam ipsa illa effectrix beatae vitae sapientia; F II, 87.

II. sum: amicitiae non modo fautrices fidelissimae, sed etiam effectrices sunt voluptatum tam amicis quam sibi; F I, 67. intellegendum est nullam vim esse divinam effectricem somniorum; D II, 124. est .. (pecunia) effectrix multarum et magnarum voluptatum; F II, 55. terram ... diei noctisque effectricem eandemque custodem, antiquissimam deorum .. voluit esse; Ti 37.

effectus, Ausführung, Wirkung, Erfolg: I. sum: effectus eloquentiae est audientium adprobatio; T II, 3.

II, 1. habeo: ut pictura et fabrica ceteraeque artes habent quendam absoluti operis effectum, sic ..; N II, 35.

video: pronuntiabas .. genera herbarum, scammoniam aristolochiamque radicem, quarum causam ignorares, vim et effectum videres; D II, 47.

2. sum in: quae sunt in effectu; F III, 32.

III. sine: sic timere, sic maerere, sic in libidine esse peccatum est etiam sine effectu; F III, 32.

effeminate, weibisch, weichlich: cavet .. (natura ratioque), ne quid indecore effeminateve faciat; O I, 14.

effemino (ecf.), weibliches Geschlecht beilegen, weibisch machen, verweichlichen: alqm: nunc .. cogitationibus mollissimis effeminamur; T I, 95.

alqd: ne quid humile, summissum, molle, ecfeminatum, fractum abiectumque faciamus; T IV, 64. ne quid effeminatum aut molle (sit); O I, 129.

aëra: effeminarunt .. eum (aëra) Iunonique tribuerunt; N II, 66.

animum: cum obicimus maerentibus inbecillitatem animi ecfeminati; T IV, 60.

opinionem: opinio .. est quaedam effeminata ac levis; T II, 52.

virum: quae (praecepta, leges) effeminari virum vetant in dolore; F II, 94. quid est .. nequius aut turpius ecfeminato viro? T III, 36.

virtutem: »ecfeminata virtus adflicta occidit;« T II, 21.

efferitas (ecf.), Roheit: »quas (terras ultimas) peragrans undique omnem ecferitatem expuli;« T II, 20.

effero (ecf.), verwildern lassen, erbittern: alqd: † non || sunt || .. multa ecferata et inmania; T IV, 32.

animum: quanto est miserius in hominis figura animo esse efferato! R IV, 1.

gentes: equidem arbitror multas esse gentes sic inmanitate efferatas, ut apud eas nulla suspicio deorum sit; N I, 62.

terram: qui (homines) ... non patiuntur eam (terram) nec inmanitate beluarum efferari nec stirpium asperitate vastari; N II, 99.

effero (ecf.), heraustragen, bestatten, setzen, tragen, hervorbringen, ausdrücken, ertragen, hinreißen, erheben, preisen, übermütig machen: I. **absolut**: 1. finis: s. II. animum; T I, 43.

2. verbal: in quo (bono) ecferri rectum esse videatur; T IV, 14. ante lucem .. iussit efferri; L II, 66.

II. **mit Object**: alqm: iracundia etiam multi efferuntur; F V, 29. »hicine est ille Telamon, modo quem gloria ad caelum extulit?« T III, 39. quod aut cupias ardenter aut adeptus ecferas te insolenter; T IV, 39. »usque adeo studio atque odio illius ecferor ira;« T IV, 48. ut nimis adflicti molestia, sic nimis elati laetitia iure iudicantur leves; T IV, 66. qui ecferunt se laetitia tum, cum fruuntur Veneriis voluptatibus; T IV, 68. elatus ille levitate . . . nonne tanto miserior, quanto sibi videtur beatior? T V, 16. idem .. si

... nulla ecferatur animi inani voluptate; T V, 17. qui ... nihil concupiscant, nulla impotenti laetitia ecferantur; T V, 17. elatus studio vereor ne longior fuerim; N I, 56. elatum .. cupiditate (Hannibalem) respexisse; D I, 49. praeter ceteros Scipio quasi quodam gaudio elatus; R III, 42. Pompeium .. nostrum ceteris rebus omnibus semper amplissimis summisque ecfero laudibus; L III, 22. ut ne ... elati .. voluptate in aliquam turpitudinem delabamur; O I, 104. equidem efferor studio patres vestros, quos colui et dilexi, videndi; C 83. efferuntur fere fastidio et contumacia; Lae 54. an quisquam in potiendis voluptatibus gloriando se et praedicatione ecfert? P 15. praeter ceteros hunc || nunc || nostra extulit civitas; fr V, 21.

alqd: multo etiam integriora ac puriora sunt, ut a terra longissime se ecferant; T I, 41. quae ecferant aliquid ex sese; N II, 86. quae ex iis || his || ecferantur; N II, 86. agri multa efferunt manu quaesita; N II, 151. qui ea possideat, quae secum, ut aiunt, vel e naufragio possit ecferre; R I, 28. ut id, quod agri efferant sui, quascumque velint in terras, portare possint; R II, 9. qui (agri fertiles) multo plus efferunt quam acceperunt; O I, 48.

amicitiam: quamvis eam (amicitiam) Epicurus, ut facit, in caelum efferat laudibus; F II, 80.

animum: sapientis animum numquam nec cupiditate moveri nec laetitia ecferri; A II, 135. (animus) finem altius se || [se] || ecferendi facit; T I, 43. quam elato animo (Theramenes) est! T I, 96. beatus, cui nihil humanarum rerum aut intolerabile ad demittendum animum aut nimis laetabile ad ecferendum videri potest; T IV, 37. * quorum animi altius se extulerunt; R III, 4. quod animo magno elatoque humanasque res despiciente factum sit; O I, 61.

corpora: quorum non corpora sunt in caelum elata; R III, 40.

descriptionem: cuius (caeli) omnem ornatum et descriptionem ... non astrologiae scientia, sed poëtica quadam facultate versibus Aratum extulisse; R I, 22.

dignitatem: quam (gravitatem dignitatemque virtutis) cum ad caelum extulerunt; T V, 85.

filium: qualis fuit Q. Maxumus efferens filium consularem; T III, 70. cur Maximus extulit filium consularem? N III, 80.

fructus: quae (artes exercitationesque virtutum) in omni aetate cultae ... mirificos ecferunt fructus; C 9.

gravitatem: f. dignitatem.

hominem: cum ... natura .. (hominem) et condolescere et concupiscere et extimescere et efferri laetitia dicerent; A I, 38.

iactationes: iactationes .. animorum incitatae et impetu inconsiderato elatae; T V, 15.

impotentiam: tum ecferetur (inpotentia) alacritate, ut „nihil ei constet, quod agat", ut ille; T IV, 35.

laetitiam: voluptas gestiens, id est praeter modum elata laetitia, opinione praesentis magni alicuius boni; T III, 24. cum ... laetitia ut adepta iam aliquid concupitum ecferatur et gestiat; T IV, 12.

malum: »quod (malum) non natura humana patiendo ecferat«; T IV, 63.

officium: quis est, qui id (officium amici) non maximis ecferat laudibus? Lae 24.

ornatum: f. descriptionem.

parvos: quibus .. rebus cum aequalibus (parvi) decertant, si vicerunt, efferunt se laetitia; F V, 42.

pedem: »numquam era errans mea domo ecferret pedem, Medea«; Fa 35.

philosophiam: cum tantis laudibus philosophiam extuleris; A II, 61.

privatum: privatum .. oportet ... vivere neque summissum et abiectum neque se ecferentem; O I, 124.

pueros: ut illi (pueri) efferuntur laetitia, cum vicerunt! F V, 61.

res: aliis modis easdem res efferre possumus; Fa 16.

saucios: videmus ex acie efferri saepe saucios; T II, 38.

viros: eos viros suspiciunt maxumisque ecferunt laudibus; O II, 36.

virtutem: quae (virtus) cum se extulit et ostendit suum lumen; Lae 100.

voluptatem: immoderata laetitia, quae est voluptas animi elata et gestiens; T III, 23. iactatio est voluptas gestiens et se efferens insolentius; T IV, 20.

effervesco (ecf.), aufwallen, sieden: quae (aquae) ecfervescunt || effervescunt, eis fervescunt || subditis ignibus; N II, 27.

effetus, entkräftet: libidinosa .. et intemperans adulescentia effetum corpus tradit senectuti; C 29.

efficacitas, Wirksamkeit: viribus corporis et nervis et efficacitati similes similibus quoque verbis animi vires nominantur; T IV, 31.

efficienter, wirksam: non sic causa intellegi debet, ut, quod cuique antecedat, id ei causa sit, sed quod cuique efficienter antecedat; Fa 34.

efficientia, Wirksamkeit: cognosco: cum ... aspexissent .. solem eiusque cum magnitudinem pulchritudinemque, tum etiam efficientiam cognovissent; N II, 95.

cohibeo: interest inter causas fortuito antegressas et inter causas cohibentis in se efficientiam naturalem; Fa 19.

efficio (ecf. f. III, 2. alqd; N I, 100), bewirken, durchsetzen, ausführen, zu Stande bringen, herstellen, hervorbringen, erregen, schaffen, vorstellen, folgern, schließen, erweisen: I. **absolut:** 1. **unpersönlich:** causa: quod ... de materia disseruerunt, vim et causam efficiendi reliquerunt; F I, 18.

cura: f. studia.

facultas: ut habeat efficiendi facultatem; O I, 73.

studia: maiora .. *studia* || maior .. cura || (concitantur) efficiendi rem publicam gerentibus quam quietis; O I, 73.

vis: e quibus aër et ignis movendi vim habent et efficiendi; A I, 26. f. causa.

utilitas: ut ... uterque .. se a scientiae delectatione ad efficiendi utilitatem refert; R V, 5.

2. **persönlich:** alqs: si eos (civis) non modo copia rerum auxeris, uti fecisti || ut effecisti ||, sed etiam verborum; A I, 26.

alqd: in eo, quod efficeret, vim esse censebant, in eo autem, quod efficeretur, materiam quandam; A I, 24. f. sapientia.

bona: ut bonorum alia sint ad illud ultimum pertinentia, ... alia autem efficientia, quae Graeci ποιητικά, alia utrumque. .. de efficientibus nihil (est bonum) praeter amicum; F III, 55.

causa: causas .. efficientis quod non habebit, id nec verum nec falsum erit; Fa 20. vgl. III, 1. rerum.

res: ut altera (res) esset efficiens, altera autem

quasi huic se praebens ex eaque efficeretur aliquid; A I, 24.

sapientia: et pertinentem et efficientem sapientiam volunt esse; F III, 55. quod .. (sapientia) honestas actiones affert et efficit, || [id] || efficiens dici potest; F III, 55.

II. mit Ergänzung: 1. ne: quae quidem ars || quidem res, quidem || efficit, ne necesse sit ... decantare; F IV, 10. eos .. privatos, qui efficiant, ne quid inter privatum et magistratum differat, ferunt laudibus; R I, 67.

2. ut: magnum est efficere, ut quis intellegat, quid sit ..; A I, 7. si efficeretur, ut inter visa differentium generum nihil interesset; A II, 50. e quo efficitur, non ut nos non intellegamus, quae vis sit istius verbi, sed ut ille (Epicurus) ... neglegat; F II, 15. cum efficere non possit, ut cuiquam ... vacuitas doloris et voluptas idem esse videatur; F II, 16. ex quo efficitur, non ut voluptas ne sit voluptas, sed ut voluptas non sit summum bonum; F II, 24. quid, si efficio, ut fateare me ... scire? F II, 75. quonam modo ab isdem principiis profecti efficiatis, ut honeste vivere ... summum bonum sit; F IV, 26. cuius (culturae vitium) hoc munus est, ut efficiat, ut vitis cum omnibus partibus suis quam optime se habeat; F IV, 38. videsne, ... ut etiam contendant et elaborent, si efficere possint, ut .. non appareat corporis vitium? F V, 46. ut .. non efficias, quod vis, tamen, mors ut malum non sit, efficies; T I, 16. efficiet .. ratio, ut ... mors aut malum non sit aut sit bonum potius; T I, 23. ex quo effici volt Socrates, ut discere nihil aliud sit nisi recordari; T I, 57. nec committam, ut dolor corporis efficiat, ut frustra tantus vir ad me venerit; T II, 61. hoc .. efficitur, ut ex illo necopinato plaga maior sit, non, ut illi putant, ut ... is modo aegritudine adficiatur, cui ille necopinato casus evenerit; T III, 59. quem ad modum .. temperantia sedat adpetitiones et efficit, ut eae rectae rationi pareant, ... sic ..; T IV, 22. ex quo efficitur, ut (sapientia) divina imitetur; T IV, 57. ex quo efficitur, ut, quod sit honestum, id sit solum bonum; T V, 45. ex quo effici putat ille (Epicurus), quod quaerimus, ut sapiens semper beatus sit; T V, 110. qui motus hominum, qui ferarum non ita expictus est, ut, quae ipse (Homerus) non viderit, nos ut videremus, effecerit? T V, 114. cum is (sol) quoque efficiat, ut omnia floreant; N II, 41. quae (eloquendi vis) .. efficit, ut .. ea, quae ignoramus, discere ... possimus; N II, 148. iam efficies, ut mundus optime librum legere videatur; N III, 23. ita efficitur, ut omne corpus mortale sit; N III, 30. quoniam is (ignis), cum inest in corporibus nostris, efficit, ut sentiamus; N III, 36. efficiam profecto, ut fateare; N III, 65. eadem .. efficit in avibus divina mens, ut tum huc, tum illuc volent alites; D I, 120. quid est aliud nolle moneri a Iove nisi efficere, ut .. ne fieri possit auspicium? D II, 78. quae est .. natura, quae volucris huc et illuc passim vagantis efficiat ut significent aliquid? D II, 80. ut Demosthenem scribit Phalereus, cum RHO dicere nequiret, exercitatione fecisse || effecisse ||, ut planissume diceret; D II, 96. an, et ut (hoc) videretur et ut eveniret, casus effecit? D II, 143. effectum est, ut nihil prorsus somniis tribuendum sit, praesertim cum ... casus .. innumerabilibus paene saeculis in omnibus plura mirabilia quam in somniorum visis effecerit; D II, 147. neque illud tenue caelum efficiet, ut aut Zenonem quis aut Arcesilam aut Theophrastum audiat, neque crassum, ut Nemea potius quam Isthmo victoriam petat; Fa 7. fortuitae sunt causae, quae efficiant, ut vere dicantur, quae ita dicentur: „veniet in senatum Cato"; Fa 28. ex quo efficitur, ut nec laudationes iustae sint nec vituperationes; Fa 40. quid esse .. censes .. discendum nobis, ut istud efficere possimus ipsum, quod postulas? — eas artis, quae efficiant, ut usui civitati simus; R I, 33. portus, ... viae latae, porticus, templa, muri nihilo magis efficiebant, Dionysio tenente ut esset illa res publica; R III, 43. te illam (historiam) tractante effici posse, ut ... Graeciae nihil cedamus; L I, 5. quae natura agri tantum modo efficere possit, ut mortuorum corpora sine detrimento vivorum recipiat; L II, 67. quibus rebus effectum est, ut infinita pecuniae cupiditas esset; O I, 25. efficitur, ut et illud ... decorum quam late fusum sit, appareat et hoc; O I, 98. efficiendum .. est, ut adpetitus rationi oboediant; O I, 102. in sermonibus alium [quemque] || aliquem ||, quamvis praepotens sit, efficere, ut unus de multis esse videatur; O I, 109. [ex quo efficitur, ut, quicquid honestum sit, idem sit utile]; O II, 10. effectum .. (est), ut esset vita munitior, atque ut ... nulla re egeremus; O II, 15. fides .. ut habeatur, duabus rebus effici potest; O II, 33. quod honestum non est, id utile ut sit, effici non potest; O III, 78. quae (senectus) efficeret, ut id non liberet, quod non oporteret; C 42. malleoli, plantae, sarmenta, viviradices, propagines nonne || ea || efficiunt, ut quemvis cum admiratione delectent? C 52. ex quo efficitur, ut sit necesse hunc, quem cernimus, mundum simulacrum aeternum esse alicuius aeterni; Ti 7. eadem .. cum facta sint, efficitur, ut omnia sint unum; Ti 14. quia bifariam contrarie simul procedentia (sidera) efficiebant, ut, quod esset tardissimum, id proximum fieret celerrimo; Ti 31. quae (sollertia) efficit, ut, inanima quae sint, vivere et spirare videantur; fr V, 20. f. III, 2. alqd; A II, 90. F IV, 41. T I, 63. III, 55. V, 71. D II, 5. L I, 25. 34. O I, 56.

3. acc. c. infin.: ex quo efficitur nihil posse comprehendi; A II, 18. in singulis .. rebus, quas in minima dispertiunt, volunt efficere iis ... veris adiuncta esse falsa; A II, 42. quibus (rationibus) efficitur multis partibus solem maiorem esse quam terram; A II, 116. ex quo efficitur gloriatione, ut ita dicam, dignam esse beatam vitam; F III, 28. effectum est nihil esse malum, quod turpe non sit; F III, 29. ex quo efficitur (officium) versari in iis, quae media dicamus; F III, 59. in quibus (libris Dicaearchus) volt efficere animos esse mortalis; T I, 77. qui (Stoici) contortulis quibusdam et minutis conclusiunculis ... effici volunt non esse malum dolorem; T II, 42. ex quo efficitur fortem virum aegritudine numquam adfici; T III, 15. superioribus .. disputationibus effectum est vacare omni animi perturbatione sapientem; T V, 17. cum ex eo efficiatur satis magnam in virtute ad beate vivendum esse vim; T V, 19. ex quo efficitur honestate una vitam contineri beatam; T V, 44. similiter effici potest sapientem esse mundum, similiter beatum, similiter aeternum; N II, 21. ex quo efficietur || efficitur || esse mundum deum; N II, 21. ex quo efficitur animantem esse mundum; N II, 32. ex quo efficitur in deorum numero astra esse ducenda; N II, 42. ita efficitur animantem, sensus, mentis, rationis mundum esse compotem; N II, 47. efficitur omnia regi divina mente atque prudentia; N II, 80. innumerabilia sunt, ex quibus effici cogique possit nihil esse ..; N III, 34. efficitur .. fato fieri, quaecumque fiant; Fa 21. ex quo efficitur, etiamsi sit atomus eaque declinet declinare sine causa; Fa 22. ex quo efficitur hominem naturae oboedientem homini nocere non posse; O III, 25. ex quo efficitur ... miseram esse senectutem, quae se oratione defenderet; C 62. f. III, 2. alqd;

A II, 44. 68. 90. F II, 24. T III, 71. N I, 50. II, 77. R III, 18. O I, 160.

III. **mit einfachem Object**: 1. **Genetiv**: rerum: cum causas rerum efficientis sustuleris; A I, 6. quae (causae) cum intellegentia sunt efficientes pulcherrimarum rerum atque optumarum; Ti 51.

voluptatis: quae sunt luxuriosis efficientia voluptatum; F II, 21. Cyrenaici ... philosophi ... virtutem .. censuerunt ob eam rem esse laudandam || conlaudandam ||, quod efficiens esset voluptatis; O III, 116.

utilitatis: quodsi is esset Panaetius, qui virtutem propterea colendam diceret, quod ea efficiens utilitatis esset; O III, 12.

2. **Accusativ**: alqm: cur ... in hoc tanto mundo Catulus alter non possit effici? A II, 55. *numquam* quemquam stabili et firmo et magno animo ... effici posse, nisi constitutum sit ..; F III, 29. vgl. IV. homines; L I, 32.

alqd: illa effici (putant), quae appellant qualia; A I, 28. quod efficiat multa improvisa et necopinata nobis propter obscuritatem ignorationemque causarum; A I, 29. quod nullo modo arbitrabatur quidquam effici posse ab ea (natura), quae expers esset corporis; A I, 39. nec vero aut, quod efficeret aliquid, aut, quod efficeretur, posse esse non corpus; A I, 39. quid .. est, quod arte effici possit? A II, 22. si ... ratio hoc efficiet, nihil posse comprendi; A II, 44. quod velle efficere non mediocris insaniae est; A II, 54. effectum illud erit, sapientem adsensus omnes cohibiturum; A II, 68. omnia .. haec proferuntur, ut illud efficiatur, ... nihil interesse; A II, 90. negatis haec tam polite tamquam subtiliter effici potuisse sine divina aliqua sollertia; A II, 120. quaecumque sint, docet omnia effecta esse natura; A II, 121. eadem effici omnia, quae, si stante terra caelum moveretur; A II, 123. aut atomos ullas (putes esse), e quibus quidquid efficiatur, illarum sit dissimillimum? aut sine aliqua mente rem ullam effici posse praeclaram? A II, 125. ex quo efficiantur ea, quae sint quaeque cernantur, omnia; F I, 17. quae vis sit, quae quidque efficiat; F I, 18. quae cum res tota ficta sit pueriliter, tum ne efficit *quidem*, quod vult; F I, 19. sapientia, quae ars vivendi putanda est, non expeteretur, si nihil efficeret; F I, 42. ut ... animum .. et corpus, quantum efficere possimus, molestia liberemus; F I, 49. qui (homo impotens) nec facile efficere possit, quod conetur, nec obtinere, si effecerit; F I, 52. in iis rebus peccant, cum, e quibus haec efficiantur, ignorant; F I, 55. hoc ipsum efficitur in amicitia; F I, 67. ex quo illud efficitur, ... omnis libenter cenare; F II, 24. quod non subducta utilitatis ratione effici solet, sed ipsum a se oritur; F II, 78. nec .. id ... efficietis umquam; F II, 108. quod aut ipsum secundum naturam sit aut tale quid efficiat, ut ..; F III, 20. quod .. efficiebatur ex iis duobus, quae erant sumpta; F III, 27. quod efficitur hac etiam conclusione rationis; F III, 59. quid .. dubitamus in tota eius (hominis) natura quaerere quid sit effectum? F IV, 36. ista explanatio naturae nempe hoc effecerit, ut ea ... relinquamus; F IV, 41. placet .. tibi, Cato, ... ex illis (rebus non concessis) efficere, quod velis? F IV, 50. quod maxime efficit Theophrasti de beata vita liber; F V, 12. in quibus videmus ea ... multa quodam modo efficere ipsa sibi per se; F V, 26. quoad sit id, quod volumus, effectum; F V, 60. quod nisi ita efficitur; F V, 77. me non quaerere, ... quid virtus efficere possit, sed quid constanter dicatur; F V, 79. id .. vitioso more effici solet, T I, 30. nec .. id conlocutio hominum aut consessus || [aut consensus] || effecit; T I, 30. Archimedes ... effecit idem, quod ille, qui in Timaeo mundum aedificavit, Platonis deus, ut ... regeret ..; T I, 63. efficit hoc philosophia; T II, 11. feriunt .. (ista necopinata) fortasse gravius, non || nam || id efficiunt, ut ea, quae accidant, maiora videantur; T III, 55. haec cum disputant, hoc student efficere, naturae obsisti nullo modo posse; T III, 71. id se effecturam philosophia profitetur; T III, 84. non in eis (iudiciis, opinionibus) perturbationes solum positas esse dicunt, verum illa etiam, quae efficiuntur perturbationibus, ut aegritudo quasi morsum aliquem doloris efficiat, metus recessum quendam animi et fugam, laetitia profusam hilaritatem, lubido effrenatam adpetentiam; T IV, 15. si haec virtute efficiuntur, quid est, cur virtus ipsa per se non efficiat beatos? T V, 17. videro, quid (philosophia) efficiat; T V, 20. haec efficere virtutem ostenderem; T V, 42. ea (bona) mixta ex dissimilibus si erunt, honestum ex iis effici nihil poterit; T V, 45. quibus et talibus rebus exquisitis hoc vel maxime efficitur, ... ut ... sit; T V, 71. Theodorus Lysimacho mortem minitanti „magnum vero“, inquit, „effecisti, si cantharidis vim consecutus es“; T V, 117. Parmenides .. commenticium quiddam coronae simile efficit ⟨στεφάνην appellat⟩ continente ardore lucis orbem qui cingat caelum, quem appellat deum ...; multaque eiusdem *modi* monstra ...; eademque de sideribus; N I, 28. ex hac .. (aequali tributione) illud efficitur, ... esse inmortalium non minorem (multitudinem); N I, 50. quod quia quem ad modum natura efficere sine aliqua mente possit non videtis; N I, 53. hinc quodcumque in solum venit, ut dicitur, effingis atque efficis; N I, 65. quod eum efficere vultis, in dumeta conrepitis; N I, 68. quae (natura) haec effecisset || ecfecisset ||, moveret; N I, 100. si ... est aliquid ..., quod hominis mens, quod ratio, quod vis, quod potestas humana efficere non possit, est certe id, quod illud efficit, homine melius; N II, 16. in quo cursu multa mirabiliter efficiens (stella) tum antecedendo, tum retardando ... nihil inmutat sempiternis saeclorum aetatibus, quin eadem isdem temporibus efficiat; N II, 52. quod .. in operibus nostrarum artium manus efficiat, id multo artificiosius naturam efficere, id est, ut dixi, ignem artificiosum, magistrum artium reliquarum; N II, 57. ex quo efficitur id, quod volumus, deorum providentia mundum administrari; N II, 77. alii naturam esse censent ... vim ... declarantem .., quid cuiusque rei causa efficiat, quid sequatur; N II, 81. ut id (semen) ... ita fingat et efficiat in suo quidque genere, .. ut ..; N II, 81. ut ea, quae natura efficit, conferamus; N II, 85. ex iis .. naturis, quae erant, quod effici optimum potuit, effectum est; N II, 86. si ... nec ars efficit quicquam sine ratione; N II, 87. cuius (sphaerae) singulae conversiones idem efficiunt in sole et in luna et in quinque stellis errantibus, quod efficitur in caelo singulis diebus et noctibus; N II, 88. alia quae natura mentis et rationis expers haec efficere potuit? N II, 115. in alvo multa sunt mirabiliter effecta; N II, 136. ex quo videlicet, quid ex quibusque rebus efficiatur, idque ratione || [idque ratione] || concludimus; N II, 147. quoniam esset aliquid in rerum natura, quod ab homine effici non posset; N III, 18. is .. (Chrysippus): „si aliquid est, inquit, quod homo efficere non possit, qui id efficit, melior est homine; homo autem haec, quae in mundo sunt, efficere non potest“; N III, 25. quorum nihil nec suscipi sine ratione nec effici potest; N III, 75. nihil esse, quod deus efficere non possit, et quidem sine labore ullo; N III, 92. hanc (divinam providentiam)

... efficere posse, quicquid velit; N III, 92. quod non longinquitas temporum excipiente memoria prodendisque monumentis efficere atque adsequi possit; D I, 12. si animal omne ... ea .. ante efficit paene, quam cogitat; D I, 120. nihil est futurum, cuius non causas id ipsum efficientes natura contineat; D I, 125. est ... traductio temporis nihil novi efficientis et primum quidque replicantis; D I, 127. nec .. id effici posse confido, quod ne postulandum quidem est, ut omnes adulescentes se ad haec studia convertant; D II, 5. quod, cum factus est || esset || motus, dicere audent, quae vis id effecerit; D II, 31. nonne perspicuum est ex prima admiratione hominum || homines || ... credidisse ea efficere rerum omnium praepotentem Iovem? D II, 42. quod .. vi naturae, nulla constantia, nullo rato tempore videmus effici; D II, 44. cum id vel natura vel casus efficere potuisset; D II, 57. nihil est, inquiunt, quod deus efficere non possit; D II, 86. cum .. ea vi solis efficiantur, quae videmus; D II, 89. si haec non vis et natura gignentium efficeret, sed temperatio lunae caelique moderatio; D II, 94. conclusio .. rationis ea probanda est, in qua ex rebus non dubiis id, quod dubitatur, efficitur; D II, 103. ea sumitis, quibus concessis nihilo magis efficiatur, quod velitis; D II, 104. extremum *est:* „est igitur divinatio." sit extremum, effectum tamen non est; D II, 106. visum est .. tale obiectum dormienti, ut id, quod evenit, naturae vis, non opinio erroris effecerit; D II, 143. nisi ex aeternitate causa causam serens hoc erit effectura; Fa 27. quod si ita est, omnia necessitas efficit; Fa 31. erat hoc quidem verum ex aeternitate, sed causas id efficientis non habebat; Fa 33. causa .. ea est, quae id efficit, cuius est causa, ut vulnus mortis, cruditas morbi, ignis ardoris; Fa 34. id (causa est), quod cum accessit, id, cuius est causa, efficit necessario; Fa 36. quod si ita est, ne illa quidem, quae adpetitu efficiuntur, sunt sita in nobis; Fa 40. secus esse scimus et videmus, si id effectum sit; R I, 32. neque hoc polliceor me effecturum, ut ne qua particula in hoc sermone praetermissa sit; R I, 38. si quando id efficit, quod perraro potest; R II, 67. * quorum animi ... aliquid dignum dono ... deorum aut efficere aut excogitare potuerunt; R III, 4. ex quo illud efficitur, ne iustos quidem esse natura; R III, 18. quid igitur efficitur, si sapientiae pareas? divitiae, potestates, opes, honores, imperia, regna vel privatis vel populis; R III, 24. id hominibus effici ex re publica debet partim institutis, alia legibus; R IV, 3. ex quo efficitur illud, ut is agnoscat deum, qui ..; L I, 25. ex quo perspicitur ... illud effici, ... ut (vir sapiens) nihilo sepse || sese, al. || plus quam alterum diligat; L I, 34. quo effecto, tamquam (Fibrenus) id habuerit operis ac muneris, ut hanc nobis efficeret sedem ad disputandum, statim praecipitat in Lirem; L II, 6. ex quibus id, quod volumus, efficitur et cogitur; L II, 33. quamquam omnis virtus nos ... allicit, ... tamen iustitia et liberalitas id maxime efficit; O I, 56. efficitur .. id, quod Pythagoras vult in amicitia, ut unus fiat ex pluribus; O I, 56. quod ea, quae natura desideraret, consequi sine aliis atque efficere non possemus; O I, 158. quare hoc .. effectum sit || est ||, ... id genus ... excellere; O I, 160. ea .. ipsa, quae inanima diximus, pleraque sunt hominum operis effecta; O II, 12. cum, quod virtute effici debet, id temptatur pecunia; O II, 22. quantum coniti animo potes, quantum labore contendere, ... tantum fac ut efficias; O III, 6. hoc multo magis efficit ipsa naturae ratio; O III, 23. id (semen terra) occaecatum cohibet, ex quo occatio, quae hoc efficit, nominata est; C 51. si nihil eorum ipsorum (clarorum virorum) animi efficerent, quo diutius memoriam sui teneremus; C 80. hunc (Tib. Gracchum) etiam post mortem secuti amici et propinqui quid in P. Scipione effecerint, sine lacrimis non queo dicere; Lae 41. tantum .. cuique tribuendum, .. quantum ipse efficere possis; Lae 73. quae (haeresis) ... minutis interrogatiunculis quasi punctis, quod proposuit, efficit; P 2. vinculorum id est aptissimum ..., quod ex se atque de iis, quae stringit, quam maxime unum efficit; Ti 13. id .. ita tornavit, ut nihil efficere posset rotundius || rutundius ||; Ti 17. quae permiscens cum materia cum ex tribus (deus) effecisset unum; Ti 22. quae (causae) vacantes prudentia inconstantia perturbataque efficiunt; Ti 51. se ... pollicetur prolaturum, † quae se ipsa comest, quod efficit dialecticorum ratio; fr V, 30. f. adhaesiones. — I, 2. alqd. — II, 2. T I, 16. R I, 33. — **aliquis,** D, **b,** II, 1. efficio (6 St.) S. 131, a.

acervum: soritas hoc vocant, quia acervum efficiunt uno addito grano; A II, 49. videamus, ne, ut acervus ex sui generis granis, sic beata vita ex sui similibus partibus effici debeat; T V, 45.

actiones: f. I, 2. sapientia.

adhaesiones: ita effici complexiones et copulationes et adhaesiones atomorum inter se, ex quo efficeretur mundus omnesque partes mundi, quaeque in eo essent; F I, 19.

adsensiones: eas (adsensiones) .. veteres illi ... vi effici et necessitate dicebant; Fa 40.

aegritudinem: f. **aegritudo,** II. I. efficio (3 St.) S. 95, b.

aegrotationem: doloris ... origo .. explicanda est, id est causa efficiens aegritudinem in animo tamquam aegrotationem in corpore; T III, 23. f. morbum.

aestates: inflectens .. sol cursum tum ad septentriones, tum ad meridiem aestates et hiemes efficit et ea duo tempora, quorum alterum hiemi senescenti adiunctum est, alterum aestati; N II, 49.

aeternitatem: ex quo efficitur aeternitas; T I, 55.

animal: cum deus *eius* || ei cum deus || similem mundum efficere vellet, animal unum aspectabile, in quo omnia animalia continerentur, effecit; Ti 12.

animum: Democritum ... levibus et rotundis corpusculis efficientem animum concursu quodam fortuito; T I, 22. unde .. ortae illae quinque formae ... apte cadentes ad animum afficiendum || efficiendum ||? N I, 19. cuius (alterius) animum (homo) ita cum suo misceat, ut efficiat paene unum ex duobus; Lae 81.

annales: posse ex iis (formis litterarum) in terram excussis annales Ennii ... effici; N II, 93.

annum: qui (magnus annus) tum efficitur, cum ... est facta conversio; N II, 51.

appetentiam: f. alqd; T IV, 15.

arcum: arcus .. ipse e nubibus efficitur quodam modo coloratis; N III, 51.

artem: f. **ars,** II, 1. efficio (5 St.) S. 239, b.

Athonem: nisi si quis Athonem pro monumento vult funditus efficere || † efficere, effingere ||; R III, fr. 5.

beatos: his .. (perturbationibus) vacuus animus perfecte atque absolute beatos efficit; T IV, 38. f. alqd; T V, 17.

beatum: quam (virtutis vim) tantam volunt esse, ut beatum per se efficere possit; F IV, 7. ex bonis, quae sola honesta sunt, efficiendum est beatum; T V, 45.

caelum: ex his (corpusculis) effectum esse cae-

lum atque terram nulla cogente natura, sed concursu quodam fortuito; N I, 66.

calamitates: interitus exercituum, ut proxime trium, saepe multorum, clades imperatorum, ut nuper summi et singularis viri, invidiae praeterea multitudinis atque ob eas bene meritorum saepe civium expulsiones, calamitates, fugae, rursusque secundae res, honores, imperia, victoriae, quamquam fortuita sunt, tamen sine hominum opibus et studiis neutram in partem effici possunt; O II, 20.

capita: illa .. ipsa (Praxitelia capita) efficiuntur detractione, neque quicquam illuc adfertur a Praxitele; D II, 48.

circumitum: nox .. et dies ... unum circumitum orbis efficit sapientissimum atque optimum; Ti 32.

clades: f. calamitates.

complexiones: f. adhaesiones.

concentus: hic est .. ille (sonus), qui ... inpulsu et motu ipsorum orbium efficitur et acuta cum gravibus temperans varios aequabiliter concentus efficit; R VI, 18. vgl. IV. concentum.

conclusionem: e quibus effecta conclusio est; F III, 27.

contemptionem: velut ex ea disputatione ... magna videbatur mortis effecta contemptio; T II, 2.

conventum: ut id (promissum, conventum) effici sit inutile vel ei, cui promissum sit, vel ei, qui promiserit; O I, 32.

conversiones: Archimedem arbitrantur plus valuisse in imitandis sphaerae conversionibus quam naturam in efficiendis; N II, 88.

copiam: ea .. disciplina effecit tantam illorum utroque in genere dicendi copiam; F IV, 6.

copulationes: f. adhaesiones. — corpus: f. **corpus**, II, 1. efficio (3 St.) S. 551, a.

declinationem: ita cum (Epicurus) attulisset nullam causam, quae istam declinationem efficeret; Fa 47.

defectionem: etsi ipsa ista ‖ ista ipsa ‖ defectio virium adulescentiae vitiis efficitur saepius quam senectutis; C 29.

deum: nullo .. modo inmortalem deum efficitis; N I, 110.

diem: Diana dicta, quia noctu quasi diem efficeret; N II, 69. quod is (sol) diem efficeret toto caelo luce diffusa; N II. 95.

discriptionem: haec omnis discriptio siderum atque hic tantus caeli ornatus ex corporibus ... cursantibus potuisse effici cuiquam sano videri potest? N II, 115.

divinationem: ad quas (notas) adhibita memoria et diligentia et monumentis superiorum efficitur ea divinatio, quae artificiosa dicitur; D I, 127.

divitias: f. alqd; R III, 24.

dolorem: si ea (voluptas) maiorem dolorem effectura sit; T V, 95.

domum: quodsi mundum efficere potest concursus atomorum, cur porticum, cur templum, cur domum, cur urbem non potest? N II, 94.

expulsiones: f. calamitates.

familiaritatem: cum .. usus progrediens familiaritatem effecerit, tum amorem efflorescere tantum, ut ..; F I, 69.

figuram: ex quo efficiuntur eae rerum formae et figurae, quas vos effici posse sine follibus et incudibus non putatis; N I, 54. nec figuram situmque membrorum nec ingenii mentisque vim talem effici potuisse fortuna; N II, 153.

formas: grues cum loca calidiora petentes maria transmittant, trianguli efficere formam; N II, 125. f. figuram; N I, 54.

fugam: f. alqd; T IV, 15. calamitates.

genera: cuius (Socratis) multiplex ratio disputandi rerumque varietas ... plura genera effecit dissentientium philosophorum; T V, 11. quae (genera) a me ipso effecta *si* sint, deorum vitam possint adaequare; Ti 41.

germen: sunt .. prima elementa naturae, quibus auctis virtutis quasi germen efficitur; F V, 43.

harmoniam: quorum (sonorum) varia compositio etiam harmonias efficit pluris; membrorum vero situs et figura corporis vacans animo quam possit harmoniam efficere, non video; T I, 41.

hiemes: f. aestates.

hilaritatem: f. alqd; T IV, 15.

honestum: quibus ex rebus conflatur et efficitur id, quod quaerimus, honestum; O I, 14. omnino illud honestum ... animi efficitur, non corporis viribus; O I, 79.

honores: f. alqd; R III, 24. calamitates.

ignem: ita fit, ut ne ignem quidem efficere possitis aeternum; N III, 36.

imperia: f. alqd; R III, 24. calamitates.

inconstantiam: f. morbum.

interitus, invidias: f. calamitates.

liniamenta: aspersa temere pigmenta in tabula oris liniamenta efficere possunt; D I, 23.

materiam: non est probabile eam materiam rerum ... esse divina providentia effectam; N fr 2.

mentem: ex qua (natura) superiores sensus et mentem effici rebantur; A I, 39.

mirabilia: f. II, 2. D II, 147.

miseriam: cum perturbationes animi miseriam, sedationes autem vitam efficiant beatam; T V, 43.

morbum: ita fit, ut in altera corruptione opinionum morbus efficiatur et aegrotatio, in altera inconstantia et repugnantia; T IV, 29.

morsum: f. alqd; T IV, 15.

motus: maiores .. quam ulli insani efficerent motus somniantes; D II, 122.

mundum: qualia; e quibus ... unum effectum esse mundum; A I, 28. docuit .. nos idem, qui cetera, natura effectum esse mundum; N I, 53. ut innumerabilis natura mundos effectura sit, efficiat, effecerit; N I, 53. casune ipse (mundus) sit effectus aut necessitate aliqua an ratione ac mente divina; N II, 88. mundum .. effici ornatissimum et pulcherrimum ex eorum corporum concursione fortuita; N II, 93. quorum .. causa quis dixerit effectum esse mundum? N II, 133. sic .. generatus (mundus) ad id est effectus, quod ratione ... conprehenditur; Ti 7. mundum efficere moliens deus terram primum ignemque iungebat; Ti 13. f. adhaesiones. domum.

munus: cumulate munus hoc, cui me Laelius praeposuit ... effecero; R I, 70. cuius muneris colendi efficiendique causa nati et in lucem editi simus; L I, 16. si is, qui aliquod munus efficere molitur, eam speciem ... intuebitur; Ti 4.

naturam: consuetudine quasi alteram quandam naturam effici; F V, 74. ea continentem mundi efficiunt unamque naturam; N II, 84. nostris .. manibus in rerum natura quasi alteram naturam efficere conamur; N II, 152.

notitias: cetera .. (visa mens) similitudinibus construit, ex quibus efficiuntur notitiae rerum; A II, 30.

novum: f. alqd; D I, 127.

noctem: ipsa .. umbra terrae soli officiens noctem efficit; N II, 49. eadem .. obiectu suo umbram noctemque efficiat; R IV, 1.

opes: f. alqd; R III, 24.

opus: quod (opus) effectum divina mente videatur; N I, 100. sive (est) inanima natura sive necessitas vi magna incitata haec pulcherrima opera efficiens; N II, 76. praeclarum opus efficiat ne-

cesse est; Ti 4. sic (deus) ratus est opus illud effectum esse pulcherrimum; Ti 10.

ornatum: illa atomorum ... turbulenta concursio hunc mundi ornatum efficere non poterit; F I, 20. s. discriptionem.

partes: s. adhaesiones.

perturbationem: cum ... opinio accessit, ... tum denique efficitur illa gravis aegritudinis perturbatio; T III, 61 (62).

porticum: s. domum. — potestates: s. alqd; R III, 24. — promissum: s. conventum.

pulchritudinem: num etiam Veneris Coae pulchritudinem effici posse aspersione fortuita putas? D I, 23.

rationem: non, quo modo efficiatur concludaturque ratio, (Epicurus) tradit; F I, 22. ratione effecta (natura) sensus non reliquit; F IV, 38.

recessum: s. alqd; T IV, 15.

regna: s. alqd; R III, 24.

rem: quae materia sit, ex qua quaeque res efficiatur; F I, 18. quae (vis) tot res efficiat et tantas; T I, 65. quam (rem) vos effici negatis sine divina posse sollertia; N I, 53. haec paulo post facilius cognoscentur ex iis rebus ipsis, quas mundus efficit; N II, 47. causis .. efficientibus quamque rem cognitis posse denique sciri, quid futurum esset; Fa 33. nulla .. earum est causa, quoniam nulla eam rem sua vi efficit, cuius causa dicitur; Fa 36. quodsi aliqua res efficeretur sine causa antecedente, falsum esset omnia fato fieri; Fa 43. ut animadvertatur, quanta illa res sit, quam efficere velimus; O I, 141. quos negat sine adiumentis hominum tantas res efficere potuisse; O II, 16. s. alqd; A II, 125. calamitates.

rem publicam: num ... aut admiranda opera Phidiae aut Piraeus ille magnificus rem publicam efficiebat? R III, 44.

repugnantiam: s. morbum.

saecla: fateor ea (saecla) sine mundi conversione effici non potuisse; N I, 21.

scientiam: qua in natione Chaldaei ... diuturna observatione siderum scientiam putantur effecisse, ut praedici posset ..; D I, 2.

sedem: s. alqd; L II, 6.

senatum: ex iis .., qui magistratum ceperunt, quod senatus efficitur; L III, 27.

sensus: (mens) et sensibus utitur et artes efficit quasi sensus alteros et usque eo philosophiam ipsam corroborat, ut virtutem efficiat; A II, 31.

sepulchrum: »ne quis sepulchrum faceret operosius, quam quod decem homines effecerint triduo;« L II, 64.

situm: s. figuram; N II, 153.

sonum: ea (lingua) ... sonos vocis distinctos et pressos efficit; N II, 149. illi .. octo cursus ... septem efficiunt distinctos intervallis sonos; R VI, 18. s. concentus.

speciem: quibus utitur ministeriis deus, cum optimi speciem, quoad fieri potest, efficit; Ti 50.

sphaeram: quam (sphaeram) nuper familiaris noster effecit Posidonius; N II, 88. cum (Archimedes) istam ipsam || istam || sphaeram ... effecerit; R I, 28.

successionem: in omni re doloris amotio successionem efficit voluptatis; F I, 37.

temperationem: quae (temperatio rei publicae) effici non potuisset nisi tali discriptione magistratuum; L III, 12.

templum: s. domum.

tempora: s. aestates.

tenebras: ut easdem tenebras efficiat, quas effecit in interitu Romuli; fr V, 54.

terram: s. caelum.

tragoedias: quas tragoedias efficit! T IV, 73.

triangulum: basis .. trianguli, quem efficiunt grues, ea tamquam a puppi ventis adiuvatur; N II, 125.

varietates: Iovis stella ... easdem .., quas Saturni stella, efficit in cursu varietates; N II, 52.

vectiones: efficimus etiam domitu nostro quadripedum vectiones; N II, 151.

Venerium: quattuor tali iacti casu Venerium efficiunt; D I, 23.

ventos: (aër) effluens huc et illuc ventos efficit; N II, 101.

verum: ex falsis ... verum effici non potest; D II, 106.

victorias: s. calamitates.

virum: is (vir), inquam, quem efficere volumus, quem quaerimus; F III, 29. causa .. et ratio efficiens magnos viros in priore (est); O I, 67.

virtutem: efficitur .. in homine virtus; quanto igitur in mundo facilius! N II, 39. s. sensus.

vim: s. figuram; N II, 153.

visa: quaerunt, quonam modo, falsa visa quae sint, ea deus efficere possit probabilia, quae autem plane proxume ad verum accedant, efficere non possit, aut, si ea quoque possit, cur illa non possit, quae perdifficiliter, internoscantur tamen, et, si haec, cur non, inter quae nihil sit omnino; A II, 47.

vitam: nullo modo probari possit beatam vitam virtute effici; F III, 11. s. acervum; T V, 45.

umbram: s. noctem; R IV, 1.

volucris: s. II, 2. D II, 80.

volumen: tertius dies disputationis hoc tertium volumen efficiet; T III, 6.

voluptatem: istae .. vestrae eximiae pulchraeque virtutes nisi voluptatem efficerent; F I, 42. cum (voluptas) percipitur e multis dissimilibus rebus dissimilis efficientibus voluptates; F II, 10. quibus rebus efficiuntur voluptates; F II, 89. nihil aliud dicent nisi eam viam, qua efficiantur eae voluptates, quas supra dixi; T III, 42. ut ... dolorem suscipiat maiorem efficientem voluptatem; T V, 96.

urbem: num hoc in latere aut in caemento, ex quibus urbs effecta est, potuit valere? D II, 99. s. domum.

IV. **mit doppeltem Accusativ** (vgl. III, 2. figuram; N II, 153. ignem. sensus): alqm: quae (mors) aut beatos nos efficiet animis manentibus aut non miseros sensu carentis; T I, 25. debebant illi (di) quidem omnis bonos efficere; N III, 79. s. homines. non .. solum ipsa Fortuna caeca est, sed eos etiam plerumque efficit caecos, quos conplexa est; Lae 54. ut Scipio P. Rupilium potuit consulem efficere, fratrem eius L. || Lucium || non potuit; Lae 73. non quod (Iuppiter) nos iustos, temperatos, sapientes efficiat, sed quod salvos, incolumis, opulentos, copiosos; N III, 87. quae .. (sapientia) me eum, quicumque sum, effecit; L I, 63. quando .. virtus est adfectio animi ... laudabiles efficiens eos, in quibus est; T IV, 34. miseros: s. beatos. in qua (vita) sapiens nemo efficietur umquam, moderatus vero multo minus; T V, 100. opulentos, salvos: s. copiosos. utinam (deus) sapientis Stoicos effecisset! D II, 86. s. moderatum. temperatos: s. copiosos. si semel tristior effectus est, hilara vita amissa est? F V, 92.

alqd: ut in malis opinatis tolerabilia, sic in bonis sedatiora sunt efficienda ea, quae ..; T IV, 65.

appetitiones: appetitiones .., quas illi (Graeci) ὁρμάς (nominant), oboedientes efficere rationi; O II, 18.

civitatem: civitatem .. optandam magis quam sperandam, quam minimam potuit, ... effecit; R II, 52.

concentum: ut ... is .. concentus ex dissimillimarum vocum moderatione concors tamen efficitur et congruens; R II, 69.
corpus: corpus .. caeli aspectabile effectum est; Ti 27.
deos: deos placatos pietas efficiet et sanctitas; O II, 11.
fratrem — consulem: f. alqm; Lae 73.
futura: multum .. differt, utrum causa naturalis ex aeternitate futura vera efficiat, an ..; Fa 32.
homines: illud extremum est, quod recte vivendi ratio || omnis, al. || (homines) meliores efficit; L I, 32. haec oratio non modo deos spoliat motu et actione divina, sed etiam homines inertis efficit; N I, 102.
honestum: coniunctio .. cum honestate vel voluptatis vel non dolendi id ipsum honestum ... efficit turpe; F V, 22.
ignem: cum .. eum (ignem) similem universi naturae efficere vellet, ad volubilitatem rotundavit comitemque eum sapientiae quam optimae mentis effecit; Ti 35.
legem: quam legem quo modo (Zeno) efficiat animantem, intellegere non possumus; N I, 36.
mentem: ut (adflatus e terra) eam (mentem) providam rerum futurarum efficiat; D II, 117.
Mesopotamiam: Mesopotamiam fertilem efficit Euphrates; N II, 130.
mundum: levem illum (mundum deus) effecit et undique aequabilem et a medio ad summum parem et perfectum atque absolutum ex absolutis atque perfectis; Ti 20. similem: f. III, 2. animal.
nomen: quamquam id nomen durius effecit iam vetustas; O I, 37.
orationem: orationem .. Latinam efficies profecto legendis nostris pleniorem; O I, 2.
perpessionem: consuetudo .. laborum perpessionem dolorum efficit faciliorem; T II, 35.
res: et || † et || communis intellegentia nobis notas res efficit easque in animis nostris inchoavit; L I, 44.
sapientem: dum efficere vultis beatum sapientem; F II, 108.
senectutem: ut (huius libri confectio) non modo omnes absterserit senectutis molestias, sed effecerit mollem etiam et iucundam senectutem; C 2. poteratne tantus animus efficere non iucundam senectutem? C 56.
virum: quoniam philosophia vir bonus efficitur et fortis; D II, 3. melioremne (voluptas) efficit aut laudabiliorem virum? P 15.
visa — probabilia: f. III, 2. visa.
vitam: ex quo vitam amarissimam necesse est effici; F I, 44. qui .. voluptate vitam effici beatam || eff. vol. b. vit. || putabit; F II, 88. cum .. ipsa virtus efficiat ita beatam vitam, ut beatior esse non possit; F IV, 20. si Stoicis concedis, ut virtus sola, si adsit, vitam efficiat beatam, concedis etiam Peripateticis; F V, 78. virtutem ipsam per se beatam vitam efficere posse neque tamen beatissimam; T V, 22. f. III, 2. miseriam. quid necesse est ... etiam vitam efficere deplorando miseriorem? T I, 83. diligi ... iucundum est propterea, quia tutiorem vitam et voluptatum || voluptatem || pleniorem efficit; F I, 53.

effigies, Bild, Abbild, Ebenbild: I, 1. eminet: consectatur .. (optumus quisque) nullam eminentem effigiem virtutis, sed adumbratam imaginem gloriae || [gloriae] ||; T III, 3.
oritur: omnis .. ista rerum effigies ex individuis quo modo corporibus oritur? N I, 110.
2. sum: sit sane, ut vultis, deus effigies hominis et imago; N I, 103.
II, 1. consector: f. I, 1. eminet.
exprimo, teneo: nos veri iuris germanaeque iustitiae solidam et expressam effigiem nullam tenemus, umbra et imaginibus utimur; O III, 69.
relinquo: is (Sex. Peducaeus) qui hunc nostrum reliquit effigiem et humanitatis et probitatis suae filium; F II, 58.

effingo (ecf.), nachbilden, wiedergeben, darstellen, veranschaulichen: alqd: e qua (materia) omnia expressa atque efficta sint; A I, 27. ex eo, quod esset, sicut esset, impressum et signatum et effictum (percipi posse); A II, 77. quae .. (potest esse) tam inmensa magnitudo, quae illa tam multa possit effingere? T I, 61. hinc, quodcumque in solum venit, ut dicitur, effingis atque efficis; N I, 65. nec illam || ullam || vim esse naturae, ut sui dissimilia posset effingere; N III, 23. cetera .. usque ad temporis ortum impressa || expressa || ab illis, quae imitabatur, ecfinxerat; Ti 34.
artificium: cum artificium effingitis fabricamque divinam; N I, 47.
Athonem: nisi si quis Athonem pro monumento vult funditus efficere || † efficere, effingere ||; R III, fr. 5.
corpora: post .. eam sationem dis, ut ita dicam, iunioribus permisit, ut corpora mortalia effingerent; Ti 46.
fabricam: f. artificium.
formas: quis .. non videt et formas et mores et plerosque status ac motus effingere a parentibus liberos? D II, 94. totidem et tales (animalium formas) in hoc mundo secum cogitavit effingere; Ti 34.
mores: speciem (natura) ita formavit oris, ut in ea penitus reconditos mores effingeret; L I, 26. f. formas; D II, 94.
motus: f. formas; D II, 94.
simulacra: cum .. (oratio) ingressa est imitata et efficta simulacra; Ti 8.
status: f. formas; D II, 94.
visum: visum .. impressum effictumque || effectumque || ex eo, unde esset; A II, 18.

efflo (ecflo), aushauchen: I. anguis: »quem (anguem Iovis satelles) ... abicit || abiecit || ecflantem et laceratum adfligit in unda«; D I, 106.
II. animam: et agere animam et efflare dicimus; T I, 19.
halitum: »vestrone pressu quondam Nemeaeus leo frendens efflavit graviter extremum halitum?« T II, 22.

effloresco (ecfl.), emporblühen, hervorsprießen: amor: cum .. usus progrediens familiaritatem effecerit, tum amorem efflorescere tantum, ut ..; F I, 69.
genus: efflorescunt genera partesque virtutum: T V, 71. ex ea genus aliquod ecflorescere ex illis, quae ante dixi, solet; R I, 45.
partes: f. genus; T V, 71.
utilitas: quae (utilitas) tamen ipsa ecflorescit ex amicitia, etiamsi tu eam minus secutus sis; Lae 100.

effluo, ausströmen, entschwinden, vergehen: alqd: cum .. id (extremum) advenit, tum illud, quod praeteriit, effluxit; C 69.
aër: tum (aër) effluens huc et illuc ventos efficit; N II, 101.
aetas: praeterita .. aetas quamvis longa cum effluxisset; C 4.
bona: bona praeterita non effluere sapienti; F II, 104.

corpus: in eo (corpore) influente atque effluente animi divini ambitus inligabant; Ti 47.
vita: cum (Epaminondas) una cum sanguine vitam effluere sentiret; T II, 59.
voluptates: ut neque divinum numen horreat nec praeteritas voluptates effluere patiatur; F I, 41.

effodio (ecf.), ausgraben, ausstechen: aes, al.: nec „ferrum, aes, aurum, argentum" effoderetur „penitus abditum" sine hominum labore et manu; O II, 13.
mortuum: cuius (L. Sestii) in cubiculo ecfossum esse se praesente mortuum diceret; R II, 61.
oculos: hi duo illos oculos orae maritumae effoderunt, non iratus aliqui ... deus; N III, 91. ut ... manus ei (bono viro) denique adferantur, effodiantur oculi; R III, 27.

effor (ecfor), aussprechen, behaupten, bestimmen, abgrenzen: I. directe Rede: tum .. ferunt ex oraclo ecfatam esse Pythiam: »ego providebo ..;« D I, 81.
II. alqd: quidquid enuntietur ⟨id autem appellant ἀξίωμα, quod est quasi ecfatum⟩; A II, 95. ubi est illa definitio, ecfatum esse id, quod aut verum aut falsum sit? A II, 95. cum ab Epicuro ... non impetrent, ut verum esse concedat, quod ita effabimur; A II, 97. »non potis || potest || ecfari tantum dictis, quantum factis suppetit laboris«; T II, 39. »haec ecfatus pater, germana, repente recessit«; D I, 41. »quod (genus sacerdotum) interpretetur fatidicorum et vatium ecfata incognita, quorum || quae eorum || senatus populusque adsciverit;« L II, 20.
templa: »urbem .. et agros [et] templa liberata et effata (augures) habento;« L II, 21.
versum: quem .. ille (Ennius) versum vel brevitate vel veritate tamquam ex oraculo mihi quodam esse effatus videtur; R V, 1.

effrenate (ecfr.), zügellos, unaufhaltsam: incito: cuius voluptatis || [voluptatis] || avidae libidines temere et ecfrenate ad potiendum incitarentur; C 39.
invado: de L. Bruto fortasse dubitarim, an ... ecfrenatius in Arruntem invaserit; T IV, 50.

effrenatus (ecfr.), zügellos, unbändig, ungezähmt: alqs: cum exisse ex potestate dicimus eos, qui ecfrenati feruntur aut libidine aut iracundia; T III, 11.
appetentia: ut ... laetitia profusam hilaritatem, lubido effrenatam adpetentiam (efficiat); T IV, 15.
cupiditas: quis umquam fuit aut avaritia tam ardenti aut tam effrenatis cupiditatibus, ut ..? F III, 36 quae .. *a* ratione aversa incitata est vehementius, ea libido est vel cupiditas effrenata; T IV, 12.
ferocia: qui contuderit || compescit, al. || eius vim et ecfrenatam illam ferociam; R VI, 1.
homines: homines secundis rebus ecfrenatos ... tamquam in gyrum rationis et doctrinae duci oportere; O I, 90.
multitudo: cave putes .. mare ullum aut flammam esse tantam, quam non facilius sit sedare quam effrenatam insolentia multitudinem; R I, 65.
populi: ipsi .. populi, quamvis soluti ecfrenatique sint, praecipue multis multa tribuunt; R I, 53.
vis: *ut* fame debilitetur eculeorum nimis effrenata vis; fr V, 85.

effugio, entfliehen, entkommen, entrinnen, entgehen, vermeiden: I alqs: »id ea gratia, ut .. ipsa interea effugeret«; N III, 67. ego effugisse arbitrabar; L II, 7.
alqd: ne omnia dilabantur, si unum aliquid effugerit; T IV, 10.
II. alqd: illa certe debemus effugere; A II, 102. haec morte effugiuntur, etiamsi non evenerunt, tamen quia possunt evenire; T I, 86. quae ut effugias, quis est non modo recusandus, sed non ultro adpetendus ... dolor? T II, 14. effugere .. nemo id potest, quod futurum est; N III, 14. id neque, si fatum fuerat, (Deiotarus) effugisset nec, si non fuerat, in eum casum incidisset; D II, 20. cum id ne adulescentes quidem effugere possint; C 35.
calamitates: ut amicis inpendentis calamitates praedicant, quas illi effugere nullo modo possint; D II, 54.
calumniam: haec ... facilius effugiunt Academicorum calumniam; N II, 20.
crimen: scilicet vocabulis rerum mutatis inconstantiae crimen ille (Zeno) effugit, nos effugere non possumus! F V, 88.
dolorem: ut ... dolores suscipiantur maiorum dolorum effugiendorum gratia; F I, 36. quam .. quis ignominiam, quam turpitudinem non pertulerit, ut effugiat dolorem? T II, 16.
gallinas: eas (gallinas pulli) relinquunt et effugiunt sequentes; N II, 124.
interitum: quorum (tyrannorum) haud fere quisquam talem interitum effugit; O II, 23.
manus: si impias propinquorum manus effugeris; R VI, 12.
necessitatem: velut Epicurus ... invenit, quo modo necessitatem effugeret; N I, 69. nullum est eorum (animalium), quod effugiat accipiendi aliquid extrinsecus ... necessitatem; N III, 29. Chrysippus ... causarum genera distinguit, ut et necessitatem effugiat et retineat fatum; Fa 41.
nomen: ut effugiamus ambiguum nomen invidiae; T III, 20.
optutum: animus .. oculorum effugit optutum; Ti 27.
poenam: cum poenam ne dubitatio quidem effugere potuisset; N I, 63. etiamsi quis morte poenas sceleris effugerit; N III, 90.
reprehensionem: cum aliquid non veri simile dicatis et effugere reprehensionem velitis; N I, 69.
sensum: animus .. sensum omnem effugit oculorum; Ti 50.
supplicia: etiamsi cetera supplicia, quae putantur, effugerit; R III, 33.
timorem: quom animus ... omnem .. mortis dolorisque timorem effugerit; L I, 60.
vim: quam multi votis vim tempestatis effugerint; N III, 89.
violentiam: si natus sis, quam primum || mori et || tamquam ex incendio fugere || effugere violentiam || fortunae; fr IX, 9.
vitium: quod vitium effugere qui volet; O I, 18.

effugium, Mittel zur Flucht: alias (animantes) esse cornibus armatas, alias habere effugia pinnarum; N II, 121.

effundo, ausgießen, ausschütten, verstreuen, vergeuden, hingeben: alqm: qui se in aliqua libidine continuerit, in aliqua effuderit; P 21.
aerarium: C. Gracchus, cum largitiones maximas fecisset et effudisset aerarium; T III, 48.
frumentum: ex horreis direptum effusumque frumentum vias omnis angiportusque constraverat; D I, 69.
libidines: ut ... (deorum) effusas in omni intemperantia libidines, adulteria, vincula (videremus); N I, 42.

maria: eadem .. ratione mare ... conglobatur undique aeqnabiliter neque redundat umqnam neque effunditur; N II, 116.
patrimonia: multi .. patrimonia effuderunt inconsulte largiendo; O II, 54.

effuse, maßlos: cum .. inaniter et effuse animus exultat, tnm illa laetitia gestiens vel nimia dici potest; T IV, 13.

effusio (ecf.), Ausströmen, Erguß, Ausgelassenheit, Verschwendung: I. declarat: aquae etiam admixtnm esse calorem primum ipse liquor aqnae declarat et fusio || declarat effusio, declarat ||; N II, 26.
est: eodem .. vitio est ecfusio animi in laetitia, qno in dolore contractio; T IV, 66.
II. admiror, facio: qui has pecuniarum effusiones non admiremnr, quae fiunt ad multitudinem deliniendam; O II, 56.
III. tutari: atramenti effusione sepiae, torpore torpedines (se tutantnr); N II, 127.

effutio, ausstoßen, schwatzen: I. alqs: qui ... nec haec sic agit, ut ex tempore quasi effutire videatnr; T V, 88.
II. de: certe ita temere de mnndo effutiunt, ut ..; N II, 94.
III. alqd: ista effntientem nanseare atque ipsum sibi displicere; N I, 84.
operta: quorum (Apollinis opertorum) partim ficta aperte, partim effutita temere nnmquam ... probata snnt; D II, 113.

egeo, egens, darben, arm sein, Mangel leiden, bedürfen, entbehren: I. **absolut:** alqs: (C. Marius) expulsus, egens, in palnde demersus; F II, 105. qui (Crassus) nisi eguisset, numquam Euphraten nulla belli causa transire voluisset; F III, 75. sit .. idem caecns, debilis, morbo gravissimo affectns, exsnl, orbus, egens; F V, 84. huiusne vitae propositio ... levare poterit ... Telamonem pulsum patria exnlantem atque egentem? T III, 39. cum .. dando egere coeperunt; O II, 54. qnod .. eos, qnos ipse restituerat, ... egere iniqnissimum esse arbitrabatnr; O II, 81. et absentes adsunt et egentes abundant; Lae 23. haec ntrum abundantis an egentis signa sunt? P 48. hunc quo modo ego appellabo divitem, cum ipse egere se sentiat? P 44. uter .. est divitior? ... qui eget an qui abundat? P 49.
asoti: qui (asoti) consumptis patrimoniis egeant; F II, 23.
vir: nt ... (bonns vir) damnetur, vinciatur, uratnr, exterminetur, egeat; R III, 27.
II. **mit Ablativ:** aliqno: etiamsi ille iis non eget, tamen ei potissimnm inserviunt; O I, 49. ut nullo egeat suaque omnia in se ipso posita indicet; Lae 30.
alq. re: „carere" .. hoc significat: egere eo, quod habere velis; T I, 88. quo posset urbs et accipere a || ex || mari, qno egeret, et reddere, quo redundaret; R II, 10. (tennis) eget .. multis; O II, 70.
auribus: nec .. oculis (mundus) egebat ... nec auribus; Ti 18.
benivolentia: honore et gloria et benivolentia civium fortasse non aeqne omnes egent; O II, 31.
bibliothecis: ne bibliothecis quidem Graecis egebimns; T II, 6.
caritate: ea (caritate) non pariter omnes egemns; O II, 30.
coniunctione: quae (pars corporis) coniunctione alterins egeret ad procreandum; N II, 64.
conloquio: ut ... interdum conloqnio alterius non egeret; O III, 1.
consilio: si numquam consilio, numquam opera nostra nec domi nec militiae Scipio eguisset; Lae 51.
consolatione: Cleanthes .. sapientem consolatur, qui consolatione non eget; T III, 77.
disputatione: quae quamquam ita sunt in promptu, ut res disputatione non egeat; O I, 6.
exercitatione: magnum opus est egetque exercitatione non parva; Lae 17.
fortitudine: nec .. fortitudine egeremus ... nec iustitia ... nec temperantia; fr V, 50.
genere: homines externos hoc liberalitatis genere in urbe nostra non egere; O II, 64.
gloria: s. benivolentia.
gradu: quae (conversio) pedibus et gradu non egeret; Ti 19.
honore: s. benivolentia.
interprete: ut interpres egeat interprete; D II, 115.
iustitia: s. fortitudine.
litteris: magnificum illud etiam Romanisque hominibus gloriosum, ut Graecis de philosophia litteris non egeant; D II, 5.
medicina: non egeo medicina; Lae 10.
membris: ne hoc quidem vos movet, ... ut iudicetis membris hnmanis deos non egere? N I, 92.
mnndo: ipsum se contentum esse mundum neque egere altero; Ti 18.
normis: si id crederemus, non egeremus perpendiculis, non normis, non regulis; A fr 8.
oculis: quibus in studiis (Diodotus) oculis non egebat; T V, 113. cum oculis ad cernendum non egeremus; N II, 143. s. auribus.
opera: s. consilio.
oratione: ne egere quidem videtur .. oratione prima pars; N II, 4. negaram .. hanc primam partem egere oratione; N II, 23. quod in ista partitione || [perspicuum in istam partem] || ne egere qnidem oratione dixisses; N III, 8.
pecunia: vos hesterna .. cenula non intellexistis me pecnnia non egere? T V, 91. malo virum, qni pecunia egeat, quam pecuniam, quae viro; O II, 71.
perpendiculis: s. normis.
pedibus: s. gradu.
philosophia: philosophia omnino non egeremus; F II, 51. cum rem non magnopere philosophia egere videamus; T I, 89.
prudentia: ne prudentia quidem egeremns nullo delectu proposito bonorum et malorum; fr V, 50.
ratione: qnae .. ut fierent ratione eguerunt; N II, 115.
regulis: s. normis.
re: sapientes ... nulla re impediri, nulla prohiberi, nulla egere; F III, 26. in quo (simili animns) nnlla re egens aletur et sustentabitur isdem rebus, quibus ..; T I, 43. cotidie nos ipsa natura admonet, qnam paucis || admonet ||, quam parvis rebus egeat, quam vilibus; T V, 102. qui (di) nulla re egentes .. inter se diligunt; N I, 122. ut (mundus) nulla re egeat; N II, 58. his idem propositum fnit, quod regibns, nt ne qua re egerent; O I, 70. quo minns multis rebus (philosophi) egent; O I, 73. earum (rerum), quibus egeremus, invectio certe nulla esset; O II, 13. ut dando et accipiendo ... nulla re egeremus; O II, 15. nihil .. adpetunt, nulla re egent, nihil sibi deesse sentiunt, nihil requirunt; P 52.
sensu: eius (auditus) .. sensu etiam dormientes egemus; N II, 144.
stomacho: tracta definitiones fortitudinis, intelleges eam stomacho non egere; T IV, 53.

temperantia: f. fortitudine.

viro: f. pecunia; O II, 71.

viribus: quam ad suavitatem nullis (Nestor) egebat corporis viribus; C 31.

utilitatibus: cum iis (utilitatibus) ipsi egeamus; O III, 42.

egestas, Armut, Dürftigkeit, Mangel: 1. est: non magis est contra naturam morbus aut egestas; O III, 30.

imperat: sunt ii ... »superstitiosi vates ... aut insani aut quibus egestas imperat«; D I, 132.

II, 1. appello: illa .., morbum, egestatem, dolorem, non appello mala, sed ... reiectanea; F IV, 72.

fero: istam paupertatem vel potius egestatem ac mendicitatem tuam numquam obscure tulisti; P 45.

timeo: nemo .. iustus esse potest, qui mortem, qui dolorem, qui exilium, qui egestatem timet; O II, 38.

2. elabor: his poenis . .., egestate, exilio, vinculis, verberibus, elabuntur saepe privati; R III, 34.

ego, ich: A. **allein**: 1. **Singular**: 1. **ego**: a. **Activ**: abdidi; D II, 6. accedo; L I, 12. accipio; L II, 5. acceperim; A II, 5. adflixi; D II, 6. »adiuero«; C 1. admiror; T I, 59. admiratus sum; D II, 6. adsentior; F I, 8. 31. III, 17. 33. 57. V, 4. T V, 21. L I, 8. II, 35. R I, 15. adsentiar; L I, 54. adverti; Lae 8. adulatus sum; D II, 6. aedificarim; O II, 83. agnosco; Lae 9. egi; P 17. amem; N I, 78. (amem); T III, 73. antepono; F II, 97. T V, 12. anteponam; F II, 65. appello; F V, 88. 89. appellem; T IV, 73. appellabo; P 44. applicavi; A II, 65. arbitror; A II, 141. F I, 14. II, 3. T II, 1. D I, 5. II, 22, 27. O III, 44. C 77. arbitrabar; L I, 12. II, 7. arbitrarer; F I, 2. asperner; F I, 15. audeo; F II, 65. N I, 78. L I, 39. audivi; D I, 104. audierim; T V, 55. L I, 13. Ti 2. audissem; R I, 21. (capio); P 49. celo; O III, 52. censeo; D II, 28. L I, 8. 20. II, 5. cerno; A II, 80. coepi; R VI, 15. coepero; F II, 62. cognovi; C 7. (colo); R VI, 16. commemini; L I, 13. commemoro; T I, 100. commemorem; D I, 26. II, 52. C 52. commotus; A II, 64. comparabo; T V, 64. compararim; N III, 19. concederem; F II, 90. D II, 64. conferebam; O II, 2. confidebam; L I, 10. confiderem; Lae 17. confitear; R I, 35. confiterer; P 29. conieci; P 3. conlustrarem; T V, 65. credo; N III, 14. cupio; L I, 4. 16. 39. curem; F II, 70. debeo; F I, 10. decanto; R II, 55. declinabam; L I, 57. defendam, defendi; N III, 5 desidero; F IV, 24. dico; T I, 26. 52. 65. II, 33. 45. D II, 109. dicam (coni.); F I, 43. T I, 13. D II, 3. Lae 18. 104. P 8. dicerem; A II, 72. 112. F II, 60. T I, 8. »dicam« (fut.); D II, 104. dixi; F II, 75. T V, 65. C 62. »dixi«; D II, 104. dixero; F V, 90. dixeram; F II, 17. dilexi; C 10. (dilexi); Lae 30. sum .. dimensus; C 59. dimittam; T I, 76. discederem; Lae 1. discam; N III, 41. didicerim; F II, 8. dissentio; L III, 26. dissensi; O III, 88. dabo; N III, 66. doleam; T I, 90. dubito; F II, 7. ducerem; R I, 60. duxi; P 6. emerim; O II, 83. enitar; R II, 52. VI, 26. excipiam; L II, 36. existimo; F II, 44. T III, 25. IV, 49. D I, 9. II, 113. R I, 12. existimem; T II, 29. sum exorsus; A II, 64. D II, 101. exponam; F IV, 14. exspecto; R I, 38. L I, 15. facio; P 8. faciam (coni.); Lae 10. facerem; N III, 9. L II, 17. faciam (fut.); F II, 39. feci; N III, 8. C 26. fecerim; T I, 90. fateor; N I, 74. L III, 23. feram; T I, 80. fundo; N I, 66. gaudeam; P 42. gero; D II, 6. C 18. »genui«; T III, 28. 58. R VI, 16. gravarer; Lae 17. habeo; T I, 99. 100. D II, 136. habeam; O II, 84. habebam; A I, 11. impendam (coni.); O II, 83. incidi; L II, 32. inquam; A I, 3. 9. 44. F IV, 1. 2. V, 4. 6. 8. 75. 78. D II, 8. Lae 37. intellego; F II, 12. 13. N III, 35. R II, 55. intellegam (coni.); F II, 15. N III, 6. intellegerem; F I, 16. interpellem; T II, 42. interpretor; A ep. 1. N III, 46. iocabor; F IV, 74. iudico; A II, 43. F II, 49. N I, 58. III, 91. D I, 5. labar; A II, 114. laboravi; P 17. largior; L III, 38. laudarem; F II, 90. laudabo; P 8. legam (coni.); F I, 4. »levasso«; C 1. loquor; Lae 22. 98. P 50. lugeam; T I, 83. malo; F III, 35. N III, 4. O II, 71. malim; T I, 99. mallem; C 32. mandavi; A ep. 1. memini; D II, 99. O I, 114. meminero; T III, 46. memineram; T I, 81. miror; D II, 62. mirer; N II, 93. natus sum; C 10. 50. nego; A II, 126. T II, 33. D II, 45. 91. negem; Lae 10. negabo; L II, 5. nesciam; F II, 12. nesciebam; F II, 102. novi; N I, 85. opinor; D II, 115. opiner; A II, 114. opto; N III, 95. orsus sum; L I, 9. patior; N I, 74. L I, 9. 28. patiebar; T I, 81. passus sum; T I, 55. (percontatus sum); R VI, 9. permitto; F V, 76. posui; T III, 13. possum; F II, 102. T II, 45. D II, 37. C 55. Lae 17. possim; T V, 35. L II, 24. poteram; F III, 35. T III, 7. potero; L II, 45. potui; N III, 8. postulo; T II, 18. O III, 33. Lae 9. praebebo; N III, 2. praefinio; L II, 45. probo; D I, 132. probarem; F I, 16. profero; P 32. proferam (coni.); D I, 46. C 53. proferam (fut.); D I, 103. profugi; C 47. properem; L I, 28. providebo; D I, 81. puto; A II, 108. 113. 123. T I, 11. II, 42. V, 33. (L I, 19). II, 4. 39. III, 32. (O III, 97). P 36. putem; F III, 11. T I, 64. R I, 31. putabam; F V, 90. putavi; N III, 5. P 16. quaero; F II, 58. V, 75. N III, 27. L II, 52. III, 19. quaeram; F V, 78. quaesivi; R VI, 14. queo; F I, 10. questus sim; N III, 86. recludam (fut.); N III, 66. refero; A II, 146. referebam; R VI, 19. rebar; D II, 35. repetam (fut.); L III, 30. reprehendam (coni.); L II, 34. reprehenderim; F II, 8. repugno; F II, 90. requiro; N III, 13. D II, 97. resisto; F IV, 50. respondeo; Lae 8. responderam; T I, 111. scio; D I, 81. scivi; T III, 28. sentio; A II, 140. sentiam; F III, 11. sensi; C 68. sequor; L II, 3. simulem; P 33. soleo; A II, 64. N III, 9. (D II, 76). L I, 9. suasi || suasissem ||; C 14. sum; A II, 66. F V, 3. T III, 50. N I, 114. L III, 33. Lae 17. Ti 40. »sum«; F V, 63. ><. sim; T IV, 72. essem; C 8. Lae 2. supplicarem; N III, 65. suspicor; F III, 14. sustinebo; A II, 94. teneam; F I, 34. timeam; F I, 8. tollo; Fa 5. sustuli; T III, 28. tractabo; L II, 46. tribuo; T II, 18. tuear; O II, 83. vaco; D I, 11. vereor; T I, 26. N I, 58. video; N III, 15. videam; F IV, 1. vidi; T III, 44. videor; A II, 137. C 18. videbar; A II, 51. visus sum; C 84. volo; F V, 77. T II, 46. velim; A II, 65. vellem; L I, 53. utar; L II, 41. uterer; P 33.

b. **Passiv**: »ascriberer«; T V, 63. eram deductus; Lae 1. delector; C 46. 51. moveor; A ep. 1. F V, 2. 4. pulsus ... sum; P 28. recreor; R VI, 9. revolvor; A II, 148. solutus sum; R VI, 29. traducor; L I, 9. vehebar; D II, 140.

c. **Ellipsen**: quid ego de nave? A II, 82. nec ille, qui dixit, iurare possit || posset || ita se rem habere, neque ego non ita; A II, 123. quod .. ego pluribus verbis, illi brevius, secundum naturam vivere; F IV, 26. nihil est enim, de quo aliter tu sentias atque ego; F IV, 60. sin autem nec expetenda ego magis quam tu eligenda, nec illa pluris aestimanda ego, qui bona, quam tu, qui producta appellas; F V, 90. philosophia ...

quid est aliud nisi, ut Plato, donum, ut ego, inventum deorum? T I, 64. habes epilogum .... — ego vero, et quidem fecit etiam iste me epilogus firmiorem; T I, 119. tu Epicurum existimas ista voluisse, aut libidinosas eius fuisse sententias? ego vero minime; T III, 46. quo de libro, Balbe, velim scire quid sentias. — egone? inquit ille; N I, 16. tum ego: quid didicerimus, Cotta viderit; N I, 17. nisi forte Diagoram aut Theodorum ... censes superstitiosos esse potuisse. ego ne Protagoram quidem; N I, 117. tum Velleius: ne ego, inquit, incautus! N II, 1. ego non iustus, qui et consul rogavi et augur et auspicato? N II, 11. dic igitur, inquit, quid requiras. egone? primum illud; N III, 8. sed quid ego Graecorum? D I, 55. verum quid tibi hic tandem nocet? resne, ... an ego? D II, 46. sed ego insipientior quam illi ipsi, qui ista credunt; D II, 51. si quando, si forte ‖ [si forte] ‖ tibi visus es irasci alicui. — ego vero saepius, quam vellem; R I, 59. ego vero eodem, quo ille (Plato) Homerum ... emittit ex ea urbe, quam sibi ipse fingit; R IV, 5. iam ordire explicare, quaeso, de iure civili quid sentias. egone? L I, 14. tu Titias et Apuleias leges nullas putas? — ego vero ne Livias quidem; L II, 14. hac tu de re quaero quid sentias. — egone? L II, 32. quid tandem hoc loco est quod requiras? — egone? L III, 48. sed quid ego alios? ad me ipsum iam revertar; C 45. Africanus indigens mei? minime hercule! ac ne ego quidem illius; Lae 30. ergo ego semper civis, et tum maxime, cum ..; P 29.

d. **Lücken:** ut ego non modo tecum Servium Galbam, ... verum ne Atticorum quidem oratorum quemquam aut *suavitate* *; R III, 42. ego vero te non stultum, ut saepe, non iuprobum, ut semper, sed dementem * ‖ insauire * ‖; P 27.

e. **mit anderer Person:** ut ego et Triarius te hortatore facimus; F I, 72.

2. **me (acc.): a. Subject im acc. c. Inf.:** *α.* **Activ:** aberrare; F V, 90. »abire«; T I, 99. abundare; T II, 26. accipere; C 25. accepisse; P 29. adesse; F II, 55. adsentiri; A II, 114. agnoscere; D I, 132. arbitrari; T V, 65. ardere; A II, 65. audire; L I, 53. audisse; P 42. avolaturum; T I, 103. cogitare; T III, 35. coguosse; L II, 5. conscripturum; T V, 121. consecutum esse; N I, 12. cousecutum; D II, 1. contremuisse; D I, 58. credere; A II, 126. delirare; T I, 10. devertisse; F V, 4. dicere; A II, 29. F II, 54. III, 26. IV, 36. V, 33. 81. T III, 50. V, 73. D II, 97. dixisse; F IV, 2. dicturum; T V, 21. R I, 62. dicturum fuisse; F I, 28. dilaturum; F IV, 1. didicisse; N III, 43. Ti 8. disputaturum; F V, 8. »edere«; T II, 21. effecturum; R I, 38. egere; T V, 91. esse; A II, 81. F II, 6. IV, 72. V, 8. T I, 80. II, 10. N I, 12. 78. III, 5. R I, 35. C 26. 32. 79. Ti 8. exhibiturum; A I, 18. expetere; F IV, 72. explicaturum; F II, 1. facere; A II, 94. »facere«; T III, 65. facturum; A II, 87. fateri; A II, 119. ferre; R I, 7. fingere; T III, 41. fugere; F IV, 72. genuisse; T III, 30. 58. immolare; D I, 44. intellegere; F II, 13. ire; D I, 65. laborare; T III, 50. laudare; C 62. legere; F IV. 72. loqui; Lae 4. malle; F II, 17. mittere; T III, 28. »esse mortuum«; A II, 51. T I, 15. esse natum; L II, 5. natum; C 84. nescire; D I, 23. obesse; D I, 66. oblivisci; T III, 35. obstare; D I, 66. optare; F IV, 72. ortum; F I, 35. ostendisse; L II, 4. parcere; O I, 38. perdidisse; P 33. ponere; O II, 2. posse; N II, 2. III, 95. potuisse; D II, 114. prodere; C 25. »proloqui«; T III, 63. esse provectum; F III, 74. quaerere; F V, 79. regnare; O I, 38. relicturum; T I, 103. respondisse; R II, 65. scire; A II, 115. F II, 75. N I, 74. D I, 35. secernere; F IV, 72. sentire; A II, 65. F V, 8. N III, 1. solere; T I. 15. R I, 35. sumere; F IV, 72. suscipere; R III, 8. suscepturum fuisse; C 82. venisse; F V, 4. N I, 17. videre; A II, 81. »videre«; T I, 105. vincere; A II, 10. uti; D I, 35. C 26. usum esse; Ti 41. usum; T V, 76.

β. **Passiv:** captum; fr V, 63. commoveri; C I. consuli; R I, 20. »dari«; D I, 44. datum; L I, 53. deduci; D II, 136. esse deiectum; T II, 14. laudari; T IV, 67. levari; C 2. liberatum; T II, 67. moveri; A II, 141. Lae 10. orbatum; T III, 18. putari; L I, 4. redargui; N III, 95. vinci; A II, 10.

b. **Ausruf:** »heu miserum me«! T II, 50. »heu me miserum«! T IV, 45. »heu me infelicem«! T IV, 73

c. **Object:** abdidi; D II, 6. absolvistis; T I, 98. accipe; N III, 7. accusas; A II, 125. adducis; T V, 32. adduxeris; T I, 39. adflixi; D II, 6. adflixit; C 32. adhortatus es; fr V, 46. adiuvas; F III, 16. adiuvent; D II, 24. admonebat; O II, 67. adsequi; T I, 103. »‖ me ‖ aequiperare«; T V, 49. agnovit; T V, 104. amavi; A II, 113. ames; F II, 85. (amem); T III, 73. (amet); T III, 73. amem; N I, 78. angebat; T II, 29. appellabat; A II, 13. 17. 61. appellas; P 30. applicavi; A II, 65. ascribe ‖ ascribito, al. ‖; L I, 20. »aspexerit«; T IV, 67. audias; F IV, 80. N II, 168. audies; N I, 59. audiatis; N II, 74. R I, 36. audietis; R I, 32. audires; O III, 121. castigo; T V, 4. celas; N I, 74. cogunt; T I, 16. cogis; D II, 113. cogatis; Lae 26. cohortabatur; N III, 5. colitote; C 81. commemini; T I, 13. commovit; F V, 3. compararim; N III, 19. »compellare«; D I, 41. complexus; R VI, 9. 10. 14. conferrem; N I, 9. contuli; Lae 1. confirmavit; D II, 100. cousequetur; T I. 103. consolabar; C 84. consolor; Lae 10. contineo; A II, 133. F II, 62. conturbat; A II, 10. convellit; L I, 54. convenire; C 32. convertebat; F V, 3. corrupisti; F I, 34. decipis; T II, 29. »decoret«; T I, 34. 117. C 73. dedidi; R II, 1. O II, 2. deducas; A II, 114. deduxit; N III, 43. L I, 54. deduxerit; L II, 46. deficiet; F II, 62. delectat; T I, 24. 96. D II, 8. R I, 19. L II, 3. C 51. 53. Lae 15. delectant; A I, 18. F III, 26. T V, 68. N II, 104. D I, 55. L II, 4. C 46. delectet; L II, 3. depellet; T I, 77. »deputem«; T III, 65. deserui; D II, 6. deserens; C 84. dicebat; A I, 2. F V, 7. dilaniat; T II, 24. dilexit; Lae 30. dedissem; N I, 9. docere; T II, 29. doce; N I, 65. doces; N III, 7. ducet; T II, 15. ducit; T II, 42. effecit; L I, 63. ‖ »elusseris« ‖; Lae 99. enervavit; C 32. »excipio«; T II, 25. excitetis; R VI, 12. »excruciat«; A II, 89. exercuit; T V, 3. existimas; F II, 74. »expetunt«; A II, 89. exspectavisset; Ti 2. fecit; T I, 119. ferres; A II, 72. »foedat«; T II, 24, frangeret; T I, 49. frustrari; A II, 65. fugiunt; T I, 22. gessi; D II, 6. hortari; A II, 63. »hortatur«; T IV, 77. impediat; O II, 8. impellere; L II, 69. impulit; C 77. »infixit«; T II, 23. »inlusseris«; Lae 99. »inretivit«; T II, 20. interrogare; N III, 4. interrogaturus esse; N III, 19. intueretur; F II, 1. intuens; N I, 17. II, 104. intueri; A II, 63. 126. invitas; R I, 15. laceraret; T III, 29. »lacerans«; T II, 24. laedit; A II, 94. liberat; A II, 121. liberem; N I, 13. »mandet«; T II, 19. »miseret«; D I, 66. mones; D II, 133. moueant; D II, 20. movet; A II, 113. D II. 9. movent; T V, 13. movebat; A II, 64. D II, 100. movebit; N II, 46. III, 5. movit; A II, 64. moverant; T III, 53. multaverit; T I, 100. nanctus eris; T I, 103. offendit; F I, 15. oblectaret; C 38. obliuam; R III, 8. »obsecret«; N III, 72. osculans; R VI, 14. paenitet; N I, 8. C 84. paeniteret;

D II, 6. R VI, 16. patimini; R VI, 8. pellit; D II, 139. percontatus est; R VI, 9. persequebatur; D II, 137. piget; D I, 66. praebebo; N III, 2. praeposuit; R I, 70. premis; T I, 13. prohibebat; R VI, 14. prohiberet; F I, 27. pudet; T I, 60. II, 14. D II, 35. L I, 50. pudeat; F II, 7. puderet; N I, 109. putas; A I, 18. F II, 74. »putes«; T II, 20. putaveris; A II, 141. »raptare«; D I, 40. recepi; R VI, 18. reddidisti; F I, 34. referam; A II, 66. rettuli; T I, 1. rettulissem; O II, 4. »reliquit«; D I, 41. reprimam; L II, 44. reservavisset; O II, 75. respectans; C 84. retinuissem; L I, 52. retraxerit; C 83. revocas; T II, 60. III, 37. revocasset; O III, 121. rogas; F V, 83. roges; N I, 57. 60. III, 8. roget; N III, 43. satiare; R II, 1. sepelito; T I, 103. »servavisti«; T IV, 69. »superet«; T II, 20. sustineo; A II, 94. sustinebam; A ep. 1. tenet; T I, 97. tenebat; A I, 11. (tenebant); A I, 11. tradidi; O II, 4. traducas; F IV, 2. traxit; F III, 74. »versaris«; Lae 99. videat; fr V, 64. videbis; F III, 16. vidit; N I, 15. vindicabit; T II, 43. vocas; A II, 56. 144. F V, 85. L I, 13. 14. vocent; F I, 1. urges; D II, 45.

d. **mit Präpositionen:** ad: »accedo«; F I, 9. »adeo«; T III, 26. »appello«; D I, 44. »arripio«; T II, 20. aspiro; T V, 27. defero; R III, 8. instituo; A I, 2. mitto; F I, 8. pervenio; P 28. redeo; C 32. Lae 96. revertor; C 45. scribo; T V, 1. venio; F I, 14. T II, 61. V, 90. Fa 2. Lae 87. — recta .. ad me; F V, 96.

ante: anno; C 19. proximus; C 42.

apud: habito; A II, 115. valeo; R I, 59. Lae 13. P 8. D II, 59. — zum Satz: D II, 59.

erga: studium; F II, 72. voluntas; F II, 96.

extra: zum Satz: »extra me«; D I, 76.

in: »arieto«; D I, 44. »iacio«; T II, 21. iacio; P 28. immitto; P 28. incido; N I, 107. incito; L III, 26.

inter: dissero; Lae 33. eluceo; Lae 101.

per: licet; A II, 93. 106. T IV, 47. — zum Satz: F II, 92. R VI, 11.

propter: F II, 108. T I, 104.

3. **mei**: indigens; Lae 30. »miseret«; T I, 106. »piget«; D I, 66. — mei salutandi et visendi causa; Ti 2. — similis; N I, 84. — quicquam; T I, 103. exspectatio; A II, 10.

4. **mihi: a. nach Verben:** accidit; Lae 10. acciderit; P 17. adfert; O III, 3. adfert ‖ adferret ‖; Lae 104. adferunt; F V, 2. T III, 74. attulit; D II, 6. adfertur; D II, 39. adiuncta sunt; D II, 140. »adsentari«; Lae 93. adsumo; O I, 2. adversetur; A II, 139. »agere gratias«; Lae 98. »animus ardet«; F II, 14. auxit; C 46. cedo; N I, 75. concedit; A II, 113. concedunt; L III, 1. concedas; O III, 33. confiderem; Lae 17. conlibitum est; N I, 108. »consentit«; A II, 52. 88. convenit; F V, 87. T V, 39. conveniret; T III, 46. O III, 62. crede; F II, 69. 113. V, 92. T I, 75. 103. II, 10. D II, 36. 37. O III, 75. »dedet«; T IV, 67. definis; T II, 30. »defit«; T III, 44. demonstrabantur; C 78. desunt; fr V, 48. diceret; T III, 36. dixeris; F I, 25. dic; A II, 85. dictum est; F II, 12. diffidens; D II, 8. displiceat; L II, 36. displiceant; A II, 136. das; A II, 68. datis; A II, 138. dabas; A II, 146. dares; F IV, 62. »dabo«; N III, 66. dabunt; D II, 6. dedisti; T II, 28. L III, 1. dedit; P 29. est data (facultas); F I, 72. dare; F III, 9. dari; N II, 147. fr V, 48. eripuisses; P 29. ✕. est .. ereptus; Lae 102. evenisset; R I, 7. evenire; T I, 97. exciderant; L II, 45. excuti ‖ exuri, eximi ‖; N III, 7. est ... exposita; R I, 13. extorqueri; C 85. finxero; R II, 3. fingere; F II, 23. »inluxisset«; T III, 67. inquit; A II, 63. F V, 76. intercessisset; L III, 18. interdictum puto; F I, 7. »invexit«; T II, 20. »iteradum«; A II, 88. T II, 44. largiatur; C 83. libet; N I, 13. libeat; Fa 21. licet; A II, 58. D II, 28. O I, 78. C 1. liceat; A II, 133. D II, 27. »liceat«; N I, 79. licebat; A II, 62. liceret; T I, 98. R III, 8. L I, 10. licebit; T I, 67. licuit; T I, 33. lubet; C 84. luberet; N I, 91. medetur; D II, 3. mentitum ... putas; F I, 16. minitaris; P 18. »misit«; N III, 68. narravit; D I, 59. necesse est; O III, 52. C 30. necesse esse; A II, 120. T II, 1. nocere; T I, 99. nuntiabantur; fr VIII, 11. nuntiatum est; D I, 59. oberit; T I, 104. occurrit; F III, 53. T I, 14. 49. 51. occurrunt; T IV, 2. occurrebas; C 2. occurrebat; D II, 1. occurrent; F IV, 24. esset optemperatum; O I, 35. opus est; T II, 15. oritur; N I, 15. ostendit; R VI, 10. ostenditur; D II, 38. paruisti; D I, 123. persuasi; N III, 5. C 78. persuadebit; C 82. persuasum est; N III, 7. persuaderi; T I, 24. N I, 61. C 80. esse persuasum; N I, 75. placet; A I, 14. F IV, 24. N I, 62. D II, 100. R I, 60. L III, 5. 37. placeat; O II, 57. placebat; N III, 28. placuit; T II, 9. V, 100. L III, 37. placuerunt; R I, 29. placere; T V, 24. praecipis; N III, 1. praedictum est; D I, 58. praescribere; T V, 15. probas; A I, 10. probant; T III, 22. probarent; F I, 16. probatur; F III, 16. T V, 32. probantur; F I, 21. probaretur; O III, 34. probabis; F I, 28. probata sunt; F V, 76. probare; F V, 76. probari; F IV, 80. Fa 48. C 42. profertis; T IV, 55. proponitur; R I, 35. prodest; F II, 78. D II, 20. profuisset; A II, 3. quid .. mihi L. Pauli nepos quaerit ..? R I, 31. reddet; A II, 98. relinquitur; F II, 44. relinquatur ‖ relinquetur ‖; A II, 119. sit ... relictum; R I, 35. remittas; A II, 106. respondet; A II, 113. responderes; N III, 4. responderis; L I, 3. restant; N III, 65. satisfacit; F I, 15. est; F III, 8. T I, 7. V, 90. N II, 20. III, 94. D II, 109. R III, 45. L II, 41. C 38. Lae 15. 43. »est«; F V, 29. sunt; A I, 4. F I, 25. esset; A II, 112. essetis; R III, 28. erunt; F II, 119. fuit; F III, 6. T V, 22. 63. Lae 103. fuerunt; T I, 109. esse; F IV, 60. ESSE; D II, 71. sumo; A I, 7. sumpsi; A ep. 1. suscensetis; A II, 123. (oratio) tradita est; C 39. tribuat ‖ tribuit ‖; F I, 11. tribueretur; L I, 8. tribuit; O I, 78. Lae 103. tribui; Lae 9. versatur (ante oculos); F II, 72. III, 8. Lae 102. versabatur (in animo); D II, 140. venit (hic adiutor); N I, 17. in mentem venit; A I, 3. venit ... in mentem; F V, 2. in mentem veniebant; N II, 168. in mentem venire (non potest); T V, 81. in mentem venire (solet); N I, 57. in mentem ... aliquid contra venire; T I, 55. usu .. venit; N I, 59. usu venirent; C 7. videor; A II, 112. F I, 10. N I, 16. II, 72. III, 19. D II, 142. C 77. Lae 19. 24. videris; A I, 26. II, 67. F III, 40. ✕. V, 6. T I, 15. R II, 22. 64. L I, 1. 5. II, 17. III, 26. Lae 9. videtur; A I, 15. 18. 35. 44. 46. II, 10. 60. 70. 74. 75. 82. 102. 134. F I, 22. 23. 66. II, 2, 18. 34. 40. 81. III, 3. 19. 41. IV, 23. 73. V, 2. 12. 14. 45. 49. 58. 77. 90. 96. T I, 9. ✕. 37. 65. II, 12. 29. 44. III, 7. 50. 58. 60. 77. 78. 80. IV, 2. 4. 8. 51. 65. 70. V, 12. 55. ✕. 118. N I, 17. 24. 60. 120. II, 44. 47. 147. 162. III, 3. 20. 65. D I, 8. 27. 125. II, 25. Fa 39. 48. R I, 19. 43. II, 37. 42. III, 48. IV, 1. ✕. 7. V, 1. 3. 11. L I, 8. 27. 35. II, 23. 33. 56. III, 1. 19. O II, 56. 64. 76. III, 73. C 54. 69. 76. Lae 27. 58. P 14. videmur; A fr 18. videmini; A II, 13. F IV, 37. N I, 77. videntur; A II, 7. 14. 73. 128. 133. A fr 19. F I, 5. II, 77. 81. IV, 43. 78. V, 72. T I, 64. II, 64. IV, 11. 46. V. 23. 40. N II, 90. III, 40. D I, 93. 117. II, 108. R I, 36. L II, 36. O II, 41. III, 74. C 51. 64. 71.

Lae 51. P 4. videar; C 71. videatur; A II, 14. 34. F I, 17. V, 76. T I, 100. II, 17. V, 40. D II, 18. 99. 101. 146. R I, 29. II, 10. O III, 92. videantur; A II, 126. F IV, 30. N II, 94. O II, 8. videbar; A ep. I. F II, 82. T I, 11. videbare; F II, 51. T V, 32. videbatur; F IV, 45. V, 96. T V, 22. 116. O I, 76. III, 88. P 16. videbantur; R VI, 16. C 7. 29. viderer; F II, 6. videretur; F III, 10. N I, 17. III, 95. viderentur; D II, 48. videbitur; N I. 13. visus sum; A II, 51. F II, 21. visus es; N III, 62. L I, 13. (persona) visa est; Lae 4. (res) visa est; Lae 4. (terra) visa est; R VI, 16. visum est; C I. videri; F I, 27. II, 111. IV, 44. T V, 12. N I, 57. R I, 11. V, 7. L I, 19. 35. Lae 26. visum (esse) intellego; T III, 8.

b. **nach Adjectiven (Participien) und Adverbien:** amicum; F II, 72. amicissimos; C 77. carissimum, cariorem; O III, 121. mihi || mei || carissimi filii; C 79. certum; A II, 59. commune; A II, 133. C 2. communia; F III, 6. coniuncta; Lae 15. conscius; T II, 10. familiaris; L I, 54. grata; F V, 6. gratum; T V, 120. Lae 16. gratissimo; F I, 8. iratus; N III, 50. iucunda; C 2. 85. iucundos; C 26. iucundius; D II, 150. (molestus); F V, 8. molesta; L I, 12. molestum; Fa 4. necessaria; D I, 123. nota; A II, 10. notae; F I, 16. nota (pl.); A II, 102. Fa 4. C 26. notior; R VI, 10. notissima; R I, 66. »ob viam«; T IV, 67. optatius; F IV, 44. par; N III, 3. pergrata; F V, 96. pergratum; Lae 16. potius; R VI, 9. pulchre est; N I, 114. sat; N III, 9. satis; A fr. 19. F II, 82. D I, 10. 124. O III, 33. »satis«; F II, 22. vacuum; R I, 14. [mihi ... utilior]; O III, 29.

c. **logisches Subject beim Passiv:** *α.* **Perfect:** conclusa ... sit; L I, 48. erat constitutum; A II, 9. habita est; T II, 2. erat instituta et suscepta; R I, 12. probata est; T IV, 8. suscepta ... est; O II, 45.

β. **Gerundiv** (vgl. a. videtur; T V, 118. D I, 125. R I, 19. 43. III, 48): convertenda ... est; T IV, 59. sunt defendenda; A II, 137. dicendum est; D II, 8. est ... dicendum; R I, 65. sit .. dicendum; L III, 47. dicenda (puto); A II, 49. esse faciendum; L II, 14. faciundum (puto); A II, 49. est .. habenda; R I, 70. habenda esset; P 32. habenda fuit; N I, 56. inlustrandum (putavi); T 1, 1. instituenda .. est; F V, 86. legendam (putem); F I, 5. »miscendumst«; T IV, 77. N III, 68. est .. perorandum; A II, 147. quaerendum est; N III, 64. revertendum est; F IV, 80. sit ... tuenda; N I, 17. esse veniendum; C 84. erit ... utendum; F III, 40.

d. **Ellipsen:** nunc .. quid est, sine his (studiis) cur vivere velimus? mihi vero cum his ipsis vix, his autem detractis ne vix quidem; A ep. 2. tu longior? non mihi quidem; T I, 112. mihi .. praeter hoc Marianum (somnium) nihil sane, quod meminerim; D II, 141. an ille mihi liber, cui mulier imperat? P 36.

5. **mi: a. nach Verben:** »dederitis«; O I, 38. „pavor sapientiam omnem mi .. expectorat"; T IV, 19. »fer mi auxilium«; A II, 89. »instructa sunt mi in corde consilia«; N III, 73. »mi ... porta patet«; R fr 6. »suppetebat«; T III, 44. »tradidit«; N III, 66.

b. **nach Substantiv:** »hinc hostis mi Albucius, hinc inimicus«; F I, 9.

6. **me (abl.): a. nach Verb:** uti; R I, 61.

b. **nach Adjectiv:** dignus; D II, 6.

c. **Subject im ablat. absol.:** adulescentulo; R I, 23. auctore; T V, 75. audiente; T III, 38. L II, 6. C 11. concedente; A II, 49. consule; D II, 54. O II, 57. 84. C 19. ferente; R III, 28. invito; O II, 83. Ti 40. libente; R I, 14. plaudente; T V, 73. praetore; Lae 96. quaestore; C 45.

d. **ablat. compar.:** quod nemo me diutius fecit; T I, 7. quis me beatior? T I, 97.

e. **mit Präpositionen:** a: »abigo«; A II, 89. absum; C 55. averto; Lae 5. desidero; F IV, 24. N III, 6. disco; N III, 7. exspecto; F II, 118. impetro; A II, 97. postulo; L I, 8. recedo; C 56. sumo; A II, 68. — **logisches Subject beim Passiv:** agitatam; A I, 4. appellata; T III, 36. sit cogitatum; R I, 21. est crematum; C 84. defenditur; F IV, 46. defenduntur; A II, 69. deliberatam; A I, 4. deseri; N III, 94. dicuntur; N II, 19. est ... dictum; F V, 9. dicta sunt; A II, 10. R I, 12. L I, 57. dici; L III, 3. disputantur; D I, 22. disputatum sit; O II, 35. disputari; T V, 15. datum est; F II, 62. edentur; L II, 18. effecta .. sint; Ti 41. explicaretur; R II, 39. fieri; A I, 14. gestas; P 30. inventum; R I, 21. lectus; L I, 1. limantur; A I, 2. posita est; T I, 53. probatum sit; F V, 75. recitata .. est; L III, 38. responsum (est); F I, 13. rogatus; T II, 28. rogabuntur; L II, 23. scripta; D II, 54. tradetur; Ti 41. visum; D II, 137.

cum: ago; T V, 33. D II, 46. Lae 4. 15. certo; A II, 101. cogito; T I, 24. L II, 1. »commentor«; T III, 29. 58. coniungo; F III, 8. conquiro; R I, 17. considero; T V, 3. demergo; D II, 140. dissero; Lae 11. facio; D I, 84. habeo; A II, 98. meditor; N III, 1. porto; P 8. pugno; N III, 13. sum; A I, 1. II, 11. 61. F V, 86. T I, 7. V, 65. venio; Lae 14. vivo; A II, 115.

de: cogito; D II, 140. dico; A II, 3. D II, 136. C 30. Lae 96. glorior; C 82. habeo; Lae 10. loquor; P 50. quaero; A II, 66. queror; O II, 67. sileo; P 47. — ante quam de re, pauca de me; N III, 5.

ex: audio; N I, 57. R I, 70. II, 64. C 85. percontor; D II, 76. quaero; A II, 76. F V, 5. R I, 19. Lae 7.

in: sum; Lae 17. »sum«; N II, 65.

prae: fero; N I, 12.

pro; dico; F II, 65. IV, 62.

II. **Plural: 1. nos (nomin.): a. Activ** abutimur; N II, 151. ><. accepimus; T I, 3. attulimus; O I, 1. adiuvemus; T II, 5. agimus; F II, 3. T III, 22. agemus; T V, 83. appellemus; A I, 40. F III, 21. 43. T IV, 12. O I, 142. appellamus; P 9. (appellamus); T I, 58. II, 35. arbitramur; F I. 12. N I, 7. O II, 33. arbitraremur; R VI, 14. arcemus; N II, 152. audeamus; T III, 13. Ti 38. audivimus; T II, 9. audiamus; N II, 91. audiremus; F IV, 61. avertimus; N II, 152. caremus; T I, 87. censemus; A II, 23. cernimus; T I, 46. coepimus; F II, 67. N I, 6. cogitemus; N II, 96. cognoscimus; R I, 56. cognovimus; A II, 4. concedimus; F IV, 29. coniecimus; T III, 76. consecuti sumus; T V, 11. L II, 42. consumpsimus; T II, 9. convertimus; D II, 63. O II, 87. III, 4. cupiamus; T I, 44. debemus; R III, 8. L III, 49. Lae 18. P 25. 41. defendimus; A II, 144. delegimus; F V, 64. derigimus || dir. ||; N II, 152. descendimus; A II, 148. dicimus; A II, 18. 72. 95. 101. 105. F III, 22. ><. IV, 56. V, 78. T IV, 43. V, 119. N II, 82. O II, 7. Ti 21. dicemus; F II, 112. T III, 31. diximus; T III, 33. IV, 45. dixerimus; T III, 7. dicamus; F III, 24. IV, 74. O III, 103. Ti 51. derigimus || dir. ||; N II, 152. ediscimus || discimus ||; T II, 27. didicimus; L II, 49. dissuasimus; Lae 96. distinguimus; T III, 11. ediscimus || disc. ||; T II, 27. damus; N II, 152. L III, 4. || operam || dedimus; T I, 7. ducimus; L II, 5. eligimus; N II, 151. »exancla-

bimus«; D II, 64. excitamus; F II, 67. expressimus; T I, 65. exquirimus; D II, 32. exquirentes; Fa 2. fecimus; T IV, 63. O II, 51. faciamus; F IV, 73. D I, 6. fruimur; N II, 152. ><. fungimur; F I, 6. gaudemus; Lae 14. habemus; A II, 8. D II. 42. P 38 (habemus); D II, 40. 80. inponimus; N II, 151. ><. incolimus; T I, 68. N II, 95. 164. D II, 93. infecimus; T V, 78. ingredimur; A II, 17. intellegimus; F II, 75. intellegemus; O I, 146. intellegamus; F II, 15. intervenimus; R I, 19. invenimus; N II, 151. iudicemus; F II, 41. et legimus. et legemus; F I, 12. loquimur; R III, 17. O II, 35. malumus; T V, 4. D II, 108. metiamur; O I, 110. misimus; F V, 64, neglegemus; F IV, 40. nescimus; T V, 104. nominemus; A II, 17. nominaremus; Ti 35. pareamus; T I, 118. ponimus; N I, 53. L I, 19. possumus; A I, 30. II, 122. F V, 88. T II, 22. 52. N I, 25. III, 38. L I, 44. P 41. possemus; T V, 20. praesumus; N I, 14. probamus; A I, 7. profecerimus; O I, 3. putamus; T II, 27. IV, 43. quaerimus; T IV, 55. ><. quaeramus; L I, 15. recipiamus; T III, 84. relinquemus; A II, 7. reperiemus; T III, 23. requiremus; A II, 148. T IV, 7. requiramus; T III, 71. respondimus; T II, 4. revertamur; T III, 11. sedemus; A fr 13. sentiemus; T III, 81. sentiamus; F IV, 80. sequimur; T II, 4. Fa 3. secuti sumus; O III, 7. sequamur; O I, 128. serimus; N II, 152. solemus; A II, 7. F IV, 62. Fa I. soleamus; N I, 119. speremus; R I, 26. sumus; F IV, 44. T I, 52. D II, 59. fuimus; T I, 13. simus; A II, 125. sumamus; N II, 3. suspicemur; A II, 20. tacemus; L III, 47. »tenemus«; F V, 49. tenemus; L II, 29. 67. O III, 69. tenebimus; T IV, 7. teneamus; T I, 100. V, 34. terminavimus; T I, 5. tolleremus; A II, 111. tuemur; F I, 6. T I, 2. videmus; A II, 20. 86. A fr 13. F V, 58. R II, 21. vidimus; T II, 51. »vidimus«; D II, 63. 64. videamus; A II, 125. C 81. videremus; T V, 114. videamur; L II, 37. vivimus; T V, 33. viximus; Fa 2. vocamus; N II, 165. (vocamus); T III, 11. volumus; A I, 33. T V, 47. 52. N III, 77. volebamus; T II. 8. utimur; N III, 41. D II, 76. P 2. (utimur); D II, 76.

b. **Passiv:** cogimur; A I, 5. parati sumus; T I, 17. II, 5. prohibemur; T III, 20. superamur; F II, 111.

c. **Ellipsen:** dabitis ..., ut ... utamur verbis interdum inauditis. — nos vero, inquit Atticus; A I, 25. comprendibile — ⟨feretis hoc? nos vero inquam⟩; A I, 41. is (Democritus) non hoc dicit, quod nos; A II, 73. utrum igitur nos impudentes ... an illi adrogantes? A II, 115. multo .. hoc melius nos veriusque quam Stoici; F I, 61. hoc idem faciamus saepe. — nos vero, inquit ille; F IV, 80. vocant .. πάθος, id est morbum, quicumque est motus in animo turbidus. nos melius; T III, 23. quid non modo nos, sed omnino vita hominum sine te esse potuisset? T V, 5. ac nos quidem nimis multa de re apertissuma; N III, 79. ut alia nos melius multa quam Graeci, sic ..; D I, 1. nos vero iustissimi homines, qui ..; R III, 16. quin ... pergimus ...? nos vero, et hac quidem ad Lirem ‖ adirem ‖, si placet, per ripam et umbram; L I, 14. si quid requiritis .... — nos vero nihil; L I, 32. habetis .. explicatum. — nos vero, frater, et copiose quidem; L II, 69. ne scaenici plus quam nos videantur habere prudentiae; O I, 114. aut ulciscendi (causa faciendum est), ut duo Luculli, aut patrocinii, ut nos pro Siculis; O II, 50. melius hi (Athenienses) quam nos; O III, 49. ab iis ... quaeritote. — nos autem ‖ vero ‖ a te potius; Lae 25. nos igitur divitiores, qui plura habemus? P 50.

d. **Lücken:** * probavit, nos ‖ *an arboris aut equi ingenium natura* probabimus, ‖ ingenia iuvenum non item? L I, 45. ignotas (habet) caerimonias † nos ‖ nostris ‖ sacerdotibus; L II, 25.

2. **nos (accus.):** a. **Subject im accus. c. Infin.:** α. **Activ:** abhorrere; F III, 62. agere; L I, 13. appetere; F IV, 4. cernere; A II. 14. cogitare; T I, 31. esse conplexos; D I, 58. contulisse; A II, 148. confidere; F I, 31. consecutos; N II, 150. demigrare; T I, 74. dicere; T III, 41. D II, 82. diligere; F IV, 25. disputare; F II, 17. esse; A II, 145. F I, 49. II, 10. III, 5. O I, 91. 117. fore; T I, 83. exhorrescere ... sinat; F I, 43. existimare; L II. 31. explicaturos; R I, 33. facere; F V, 93. T IV, 9. fundere; T V, 73. habere; F IV, 4. N I, 44. III, 9. incolere; L II, 26. intellegere; F II, 12. 15. 75. T III, 37. N III, 10. locutos esse; A ep. I. »decebat ... lugere«; T I, 115. mirari; O II, 56. esse natos; F III, 65. IV, 4. V, 58. L I, 28. esse .. natos; T III, 59. natos .. esse; F IV, 4. natos esse; Lae 19. fr V, 95. iubet ... noscere; F V, 44. perventuros; R I, 33. posse; A I, 5. T II, 4 (3). potuisse; O II, 14. prospicere; Lae 40. relinquere; A II, 146. remigrare; T IV, 9. scire; A II, 73. ><. T IV, 82. sentire; A II, 14. sequi; F III, 12. secutos; N I, 11. sinere nos .. servire; P 41. tollere; A II, 146. esse victuros; R I, 32. usuros; F V, 55.

β. **Passiv:** affectos esse; fr V, 95. alienatos esse; F III, 18. commendari; F III, 28. commoneri; F III, 3. derideri; T II, 45. doceri; F III, 2. duci; F V, 64. emitti; T I, 118. esse ... eruditos; R II, 29. esse factos; L I, 33. impelli; F III, 62. indutos esse; O I, 107. esse instructos; L I, 35. levari; T I, 118. esse ... ornatos; L I, 35. privari; T I, 82. redargui refellique; T II, 5. sanari; T IV, 74. vinci; F III, 5.

b. **Object:** abdimus; O III, 3. abducat; F I, 3. absorbeat; L II, 9. abstraxisset; T I, 84. allicit; O I, 56. alliciat; F I, 54. admonet; T V, 102. N I, 46. admonere; D II, 21. adulari; O I, 91. amemus; F V, 30. amantium; O II, 30. avocat; T III, 35. capiunt; R I, 55. commovere; A II, 61. compulisset; T V, 5 contulissemus; O II, 6. conformavit; F I, 23. collocaret; Lae 87. consolarentur; L III, 26. continet; L I, 31. continere; O I, 19. convertant; T V, 68. deductura sit; F IV, 59. demersimus; A fr 10. detruserit; O I, 114. devinxit; N II, 148. diligunt; D I, 82. II, 102. diligamus; F V, 46. disiungamus; T I, 75. dedimus; T I, 7. demus; T IV, 84. docent; F IV, 55. docuit; N I, 53. L I, 58. ducet; N III, 5. educavit; R I, 8. efficiet; T I, 25. efficiat; N III, 87. eripite; P 41. erudivit; T I, 64. excaecat; A II, 74. excitare; N II, 96. facit; O I, 55. certiores facit; D II, 47. fallerent; A II, 75 fugiunt; A II, 20. genuit; F I, 23. R I, 8. genuisset; T III, 2. gesserimus; D II, 21. geramus; O I, 90. 98. habuerit; D II, 107. »bonos ‖ nos, sos ‖ ... divos habento«; L II, 22. hortatur; F III, 22. impediet; Fa 28. inpulerit; N I, 7. irrideant nos ‖ inrideamur ‖; Fa 25. intuens; F II, 51. iuvare; N I, 3. moneat; D I, 85. monerent; D II, 132. movet; O I, 55. movebit; N II, 7. moveant; F V, 51. neglegat; D I, 85. offeramus; O I, 83. orbat; A II, 74. pellerent; A II, 30. pepulisset; L III, 26. perduceret; T III, 2. perturbat; L I, 47. »produxisti«; R I, 64. reprehendit; O II, 56. segregavit; N II, 148. servemus; F IV, 25. spoliat; A II, 61. superabat; T I, 3. suspicere; A II, 81. teneat; fr IX, 8. terrent; D II, 60. tolleret; Lae 87. tradamus; T III, 13. traduceret; F III, 40. trahat; L II, 9. vexat; F II, 119. »vidisse«; T I, 101. vindicet; F I, 46. vocet; F I, 54.

c. **mit Präpositionen:** ad: adfluo (nos || deos ||); N I, 49. mitto; N III, 95. perfugio; D I, 100. perlabor; T I, 28. pertineo; F II, 100. ><. 101. 102. T I, 91. V, 73. 88. transfero; T I, 65. venio; A I, 1. ><. — elliptisch: A II, 32.

apud: consecro; R III, 14. facio; R II, 30. sum; T I, 4. N I, 81. III, 46. — zum Satz; L III, 16. O III, 65. C 63. Lae 42. fr I, 7.

contra: scribo; T II, 4. sum; A II, 58.

erga: amice et benivole || benev. ||; F I, 34. — animus; O I, 45. benivolentia; O I, 47. Lae 56.

in: exacuo; L III, 21. reperio; L III, 21.

inter: complector; D I, 58. confero; F I, 16. II, 4. coniungo, consocio; F III, 66. constituo; F V, 1. contendo; P 23. convenio; F IV, 32. interest; A II, 8. licet; N I, 74. loquor; A ep. 1. F III, 9. — viles neglectique; F III, 66. — dissensio; L I, 8. »notitia«; F II, 14. sermo; A ep. 1. — elliptisch; A ep. 2. F I, 14. — zum Satz; A ep. 2. D II, 150. C 84.

per: D II, 131. L III, 49.

propter: F V, 30.

3. **nostri:** amantissimus; F II, 72. — cognitio; F V, 44. commendatio; F V, 41. memoriam; C 81. — nostra || nostri || causa; Lae 59.

4. **nostrum:** aliquem; D II, 114. nemo; A II, 19. F II, 23. 55. D II, 114. quis? A II, 54. F I, 32. V, 93. quisquam; N III, 11. cuiusquam nostrum || vestrum ||; R VI, 92. unus quisque; O III, 22. unum quemque; F III, 64. ad unum quemque; O II, 71. unius cuiusque; R VI, 23. uni cuique; O I, 57. uter? A II, 126. uterque; C 2. fr V, 16. utriusque; D II, 140. utrique; Lae 16.

5. **nobis (dat.):** a. **nach Verben:** accidunt; D I, 115. accidit; R I, 10. accideret; T I, 73. adfert; N I, 88. attulerunt; Ti 52. afferat; F I, 55. T I, 91. attulisset; T V, 20. ademeris; L II, 36. adsentiebare; T IV, 8. adsentati esse; A II, 45. anteferres; F IV, 61. dicto audientes sunt; D II, 138. commendatos esse; F IV, 25. conceditur; F III, 51. concedendum est; A I, 25. est concedendum; F III, 5. concedi; F III, 15. confirmatur; T V, 47. consulebat; D II, 127. consulerent; D II, 126. consulens; D II, 124. contingit; F III, 10. contigit; R I, 13. contingat; T I, 82. contingere; O I, 118. declarantur; Ti 40. defuit; F I, 10. deerit; L I, 14. das; L I, 21. dat; F V, 8. D II, 126. O III, 20. dant; D I, 83. II, 102. dedit; A II, 92. T III, 2. N I, 45. C 84. »dedit«; D II, 64. dederunt; R I, 19. dabis; N III, 94. dabunt; T I, 44. darent; A ep. 2. dedisset; T V, 3. dare; F V, 87. datum est; T II, 9. data sunt; F III, 23. datae sint; O I, 98. datae .. sint; O I, 114. dari; F V, 55. datam esse; N III, 69. datum; F V, 2. 54. datas; fr V, 81. donata; L I, 25. ediderit; F II, 102. efficit; L I, 44. efficeret; L II, 6. expedit; T I, 84. explicas; L I, 13. exposuit; Lae 3. extitisset; N I, 6. facta est; F V, 41. fieret; F V, 75. fingere; N I, 78. gignuntur; L II, 16. gratulemur; L fr I. impendere; F I, 55. imposuit; O I, 97. importetur; O II, 18. imprimuntur; A II, 21. indicet; A II, 45. innatus est; O I, 111. largiuntur; T I, 77. largita .. es; T V, 5. licet; F III, 48. L I, 35. O II, 59. (vgl. e. A I, 13). liceat; F II, 68. liceret; O III, 1. fr V, 50. mederi; T III, 64. ministrarent; O II, 15. minuat; L II, 67. mittit; D I, 121. missa sunt; D II, 58. nascuntur; A II, 80. nati sumus; O I, 22. nata; L I, 25. nocere; N I, 120. O II, 18. nuntiatum est; A I, 1. obiciunt; D II, 131. oboediunt; R III, 41. occurrit; N I, 36. 81. occurrere; N I, 81. occurritur; O II, 7. offerunt; D I, 79. offunditur; A II, 81. opus esse; L III, 45. ostendere; L II, 32. pareat; Fa 25. paratum; T I, 118. permittunt; F II, 36. persuasum esse; O III, 37. placet; T I, 7. IV, 10. L III, 18. O II, 32. praebeat; F I, 43. praedicere; C 49. praescribere; D II, 123. probaretur; F I, 12. probatam esse; N I, 6. prodiderunt; Ti 38. progressa .. est; F V, 46. esse propositum; T I, 81. prodesse; N I, 120. profuturos; O I, 48. esse provisum; N I, 70. reddes; L III, 13. relinquunt; F IV, 39. reliquit; N III, 43. reliquerunt; A II, 61. R I, 36. 70. P 10. reliquissent; R I, 34. remitteret; R I, 8. »restitnit«; O I, 84. C 10. »sacrasti«; D I, 22. * sanxisset; R III, 18. significant; D II, 102. 131. soluta .. est; F I, 33. substitutam; D II, 7. est; D II, 150. R I, 17. O III, 32. fr V, 97. fuit; F III, 3. L III, 25. erit; R II, 48. sint; R III, 4. fuerit; D II, 26. esse; A II, 147. N I, 116. fuisse; R II, 42. fore; R II, 65. superest; T III, 83. superfuturum; R III, 32. suppeditabit; F II, 67. suppeditarentur; O I, 158. suppetunt; F II, 111. suscenserent; A II, 146. sustulisti; T V, 5. tradītis; F II, 71. tradunt; N III, 42. tradidisse; N III, 9. videtur; A II, 68. 81. 82. F II, 65. III, 44. V, 94. T II, 8. O III, 111. videntur; D II, 82. L I, 39. videbatur; D II, 114 videatur; A II, 82. videantur; T III, 3. videretur; Lae 98. videri; A II, 72. O II, 56.

b. **nach Adjectiven (Participien):** amicissimus; Fa 2. cara; F V, 37. cariorem; F III, 23. 64. carissimi; T III, 73. commune; F III, 36, R II, 42. cotidiana; Fa 2. dissoluta; O I, 129. divites; O III, 63. egregium; L III, 21. faustum; T I, 118. gloriosa; D I, 59. gloriosum; L III, 21. gratissimum; C 6. ignota (fem.); T I, 68. (neutr.); D II, 136. improvisa; A I, 29. incognitis; F III, 4. inimicus; L III, 21. inimici; L II, 43. iniucundus; F I, 3. integra; A II, 8. iucundum; fr V, 97. iucunda; N I, 79. legitima; Fa 2. liberum; Fa 23. maius; P 2. molestam; fr V, 97. necopinata; A I, 29. noti; N II, 70. notas; L I, 44. nota; A II, 124. F V, 52. N II, 30. D II, 139. Ti 11. notior; T IV, 50. notiora; L III, 4. obscura; D I, 60. occulta; F III, 37. reliqua; Ti 41. salutarius; N III, 23. satis; A II, 58. Ti 37 (?). »similis«; N I, 97. subtile; F III, 3. usitate; L III, 46. utilem; D II, 22.

c. **nach Substantiven:** ex quo vere vel agnatio nobis cum caelestibus vel genus vel stirps appellari potest; L I, 24. vos etiam dicitis esse e regione nobis in contraria parte terrae, qui ..; A II, 123.

d. **logisches Subject beim Passiv** (vgl. a. probo); α. **Präsens:** conferantur; R I, 33. sumatur; T V, 68.

β. **Perfect:** consumptus est; R VI, 9. sint dicta; Ti 37. disputata sunt; A II, 9. evigilatum .. est; R III, 41. explorata .. sunt; R I, 19. est ... institutus; T II, 10. sit ... inventa; R II, 51. quaesita ... sunt; A II, 9.

γ. **Gerundiv:** adhibenda .. est; F V, 16. aestimanda (sit); P 48. agendum (esse); R I, 19. approbandum sit; F III, 43. audiendi sunt; F V, 8. sunt ... capienda; L II, 7. erunt .. capienda; F IV, 40. censenda .. sit; P 48. essent colendi; N I, 55. complectenda ... est; L I, 17. conservandum ... est; O III, 17. corrigenda sunt; O I, 147. declarandum fuit; O II, 6. definienda sint; L II, 8. dicenda .. est; R V, 2. dicenda sunt; R II, 31. dicenda sint; T V, 46. dicendum (esse); R I, 19. esse ... discendum; R I, 33. (erit) disserendum; A I, 7. est elaborandum; T I, 6. excitanda .. est; T I, 5. existimandum est; T I, 35. explicanda est; T III, 23. explicanda .. est; L I, 17. est .. explicanda; L I, 20. est ... explicandum; O I, 7. explicanda sunt; F V, 27.

erunt ... oxplicanda; A I, 7. et facienda et non facienda ... sunt; O I, 147. esse faciendum; Ti 51. facienda; T V, 2. fruenda .. est; F I, 3. hortandus es; F V, 6. ignoranda sint; R I, 19. ingrediundum sit; C 6. inlustranda ... est; T I, 5. mollienda ... sunt; N I, 95. mutanda ... sunt; O I, 147. nitendum; T V, 2. erunt observanda; D II, 84. omittendae sunt; O III, 42. optandae .. sunt; N III, 61. ordienda est; L I, 21. paranda ... est; F I, 3. ponenda est; fr V, 97. esse quaerendus; R I, 19. est quaerendum; P 23. reddenda ... est; R V, 2. referenda sint; L II, 8. repetenda (est); L I, 17. servandus (est); L I, 20. serviendum est; O III, 42. sumenda sunt; Lae 38. tenendus est; L I, 20. erit ... tract*andum* *; R II, 51. tradendae; O III, 42. tuendum ... est; O III, 17. videndum est; A II, 6.

e. **Ellipsen:** Antiocho id magis licuerit, ... remigrare in domum veterem e nova quam nobis in novam e vetere? A I, 13. »nec longius quicquam nobis, quam dextrae gladium dum accommodet alter«; T IV, 48. ergo alia species Iunonis Argivis, alia Lanuvinis, *alia nobis.* et quidem alia nobis Capitolini, alia Afris Hammonis Iovis; N I, 82.

f. **Lücke:** || † nobis ||; R I, 37.

6. **nobis (abl.):** a. **nach Adjectiven:** dignum; F IV, 52. O III, 2. indigna; O I, 137.

b. **Subject im ablat. absol.:** absentibus; A II, 36. approbantibus; F I, 62. concedentibus; A II, 54. defendentibus; Lae 96. gubernantibus; O I, 77. percontantibus; A I, 2. pueris; T V, 112. O I, 76. repugnantibus; F I, 62. tacentibus; A II, 101.

c. **mit Präpositionen:** a: accipio; A I, 5. aufero; C 39. dissentio; A II, 7. exspecto; R I, 8. L I, 14. habeo; N III, 71. 87. R VI, 11. hinc *a* nobis || hinc || profecti; T I, 29. quaero; F V, 51. N I, 50. transfero; F V, 74. — logisches Subject beim Passiv: appellari; F IV, 73. commemorabantur; N III, 71. commemorari; A II, 72. collandata est; F I, 2. sunt ... conscripta; Ti 1. defensa ... est; F I, 2. descripta ... sunt; F IV, 61. dicta sunt; T IV, 1. dicetur; N III, 48. dilatantur; N II, 20. diligetur; N I, 121. diligamur; F V, 37. est ... disputatum; T V, 1. disputata sunt; T IV, 82. sunt ... disputata; O I, 6. Ti 1. erant disputata; T III, 6. edisseri; L II, 55. explicatam esse; F I, 12. expositam; F I, 13. est habita; Ti 52. instrui; F IV, 61. intellegitur; T I, 66. fr IX, 10. intellegi; F II, 75. D II, 132. internosci; A II, 56. inventa; R I, 13. est ... laudata; A II, 6. nominantur; N I, 83. nominari; D II, 92. notata .. sunt; F IV, 61. novantur; Ti 13. sunt ... numerata; F V, 71. nuncupatus sit; Ti 4. ornari; F IV, 61. perpurgatus; D II, 2. praecepta sunt; F IV, 61. praetermissam; F V, 45. quaesita ... sunt; F IV, 61. quaesita (sunt); R I, 70. scribi; F I, 11. suppeditata sint; O III, 6. suscipitur; A II, 18. susceptam; T V, 2. esse susceptum; N I, 6. tolli; A II, 144. tractatum; T III, 81. tractabuntur; N III, 17. videntur; A II, 81.

cum: ago; A II, 80. coniungo; A I, 1. habeo; R I, 15. versor; D I, 79. L III, 36. — una; F V, 1. — zum Satz: N II, 83. ⨯. ⨯. ⨯. 164.

de: ago; L III, 45. iudico; O I, 30. loquor; F V, 63. || vobis ||; R VI, 22. queror; R I, 6. — nemo de nobis unus; T V, 105. — Ellipse: posthac .., mi Varro, quam plurima, si videtur, et de nobis inter nos, sero fortasse; A ep. 2.

ex: nascor; N II, 62.

in: consumo (*in* inridendis nobis); N II, 74. contineo; F V, 43. dominor; T I, 74. innascor; F V, 48. pono; A I, 40. remaneo; N II, 23. sum; F II, 52. N I, 80. II, 79. 147. Fa 9. Fa fr. 1. — situs; F I, 57. Fa 40. ⨯. — zum Satz: F V, 57. T I. 108.

sine: O I, 59.

B. **Verbindungen:** I. **mit Substantiven:** consul ego quaesivi ... de Numantino foedere; R III, 28. quod .. genus legationis ego consul ... sustulissem; L III, 18. ego L. Metellum memini puer ... ita bonis esse viribus extremo tempore aetatis, ut ..; C 30. cuius (Archimedis) ego quaestor ignoratum ab Syracusanis ... indagavi sepulcrum; T V, 64. aderamus nos quidem adulescentes, sed multi amplissimi viri; F II, 55. hac nos adulescentes benivolentia senes illos ... diliximus; Lae 101. non .. sumus ii nos augures, qui avium ... observatione futura dicamus; D II, 70. huic simile est, quod nos augures praecipimus; D II, 77. nos barones stupemus; F II, 76. nos .. consules introduximus paene in urbem currum clarissimi viri; A II, 3. „nos .. Virtutes sic natae sumus, ut tibi serviremus“; F II, 69. — nos in nostra urbe peregrinantis ... tamquam hospites tui libri quasi domum reduxerunt; A I, 9. — nobis senibus ex lusionibus multis talos relinquant et tesseras, id ipsum utrum lubebit; C 58.

II. **mit Pronomina, Adjectiven, Zahlwort:** alii: nos ... alios gloriae servire, alios pecuniae; T V, 9.

ipse: ego vero ipse et magnus .. sum opinator ... et meas cogitationes sic derigo || dirigo ||; A II, 66. ut is, qui propter me aliquid gaudeat, plus quam ego ipse gaudeat; F II, 108. ego .. ipse cum eodem isto (Platone) non invitus erraverim; T I, 40. nec ego nunc ipse aliquid adferam melius; N I, 60. ego .. te disputante, quid contra dicerem, mecum ipse meditabar; N III, 1. ego ipse divinarem, qui esse divinationem nego; D II, 8. quid ego ipse sentiam; L I, 5. — non modo meum Ciceronem, sed etiam me ipsum abducas licebit; F V, 95. — nec mihi ipsi hoc accidit fortuito; T I, 99. quae mihi ipsi ... grata non essent; F II, 72. — cum eo Catulus et Lucullus nosque ipsi postridie venissemus; A II, 9. quo .. auctore nos ipsi ea gessimus, ut ..; F II, 62. nos .. ipsi ... a doctoribus atque doctrina instructi ad eam (rem publicam) ... accessimus; O I, 155. faciundum est, modo pro facultatibus, nos ipsi ut fecimus; O II, 58. qui (pisces) neque videntur a nobis ... neque ipsi nos suspicere possunt; A II, 81. nescio, ecquid ipsi nos fortiter in re publica fecerimus; T IV, 52. — ut ... nos .. ipsos redargui refellique patiamur; T II, 5. — quorum (quadripedum) celeritas atque vis nobis ipsis adfert vim et celeritatem; N II, 151. quae nobis ipsis aut prospera aut adversa eveniunt; O I, 30. ut omnibus potius quam ipsis nobis consulerimus; F II, 62. — ubi igitur virtus, si nihil situm est in ipsis nobis? A II, 39. haec in nobis ipsis sita videmus; N III, 88.

omnes: nos ... omnes omnia ad huius adulescentiam conferamus; F V, 6. omnes ... nos in iis linguis, quas non intellegimus, ... surdi profecto sumus; T V, 116. — quod familiaris omnium nostrum Posidonius disseruit; N I, 123. — nobisne omnibus et Platoni ipsi nescio quem illum anteponebas? F IV, 61. feceris ... nobis gratum omnibus; R I, 34. vir magnus et nobis omnibus amicus, L. Lucullus; L III, 30.

solus: nec ego solus (bonum appello), sed tu etiam, Chrysippe, in foro, domi; F V, 89. — non mihi quidem soli, sed ... maioribus quoque nostris hoc ita visum intellego; T III, 8. »mi soli caeli maxima porta patet;« R fr 6. — earum

(rerum) moderationem nos soli habemus; N II, 152. soli .. ex animantibus nos astrorum ortus, obitus cursusque cognovimus; N II, 153. — quae (domus) spectat in nos solos; O I, 58. — utamur .. libertate, qua nobis solis in philosophia licet uti; T V, 83.

totus: tibi nos, ut antea magna ex parte, sic nunc penitus totosque tradimus; T V, 5. cui (patriae) nos totos dedere ... debemus; L II, 5. totos .. nos in contemplandis rebus ... ponemus; T I, 44.

tres: puto (inveniri) posse, et quidem aliquem de tribus nobis; L III, 14.

III. **mit Substantiv und Pronomen:** ego ipse pontifex ... is hoc, quod primum est, esse deos, persuaderi mihi ... velim; N I, 61.

IV. **mit Affix:** »imperavi egomet mihi omnia adsentari«, ut ait .. Terentius; Lae 93. hanc excutere opinionem mihimet volui radicitus; T I, 111. gaudere nosmet omittendis doloribus; F I, 56.

V. **mit Affix und Pronomen:** ut nosmet ipsi nobis mederi possimus, elaborandum est; T III, 6. quae (pars) non minoris sit, quam nosmet ipsi sumus; N II, 32. his (adpetitionibus) consentaneas actiones (natura mundi) sic adhibet, ut nosmet ipsi; N II, 58. — qui in eo (otio) non modo nosmet ipsos hebescere et languere nolumus, sed etiam, ut plurimis prosimus, enitimur; A II, 6. quod deceat cariorem nobis esse patriam quam nosmet ipsos; F III, 64. ne nosmet ipsos amare videamur; T I, 111. ut eos, qui nobis carissimi esse debeant, aeque ac nosmet ipsos amemus; T III, 73. nisi nosmet ipsos valde amabimus; O I, 29. sensim tardeve potius quasi nosmet ipsos cognoscimus; F V, 41. nosmet ipsos commendatos esse nobis; F IV, 25. primam .. (nos) ex natura hanc habere appetitionem, ut conservemus nosmet ipsos; F IV, 25. in quo (libro) nosmet ipsos, quantum potuimus, consolati sumus; T I, 83. nisi aeque amicos et nosmet ipsos diligamus; F I, 67. propter nos .. illam (voluptatem), non propter eam nosmet ipsos diligimus; F V, 30. praeterquam quod nosmet ipsos diligamus; F V, 61. ne illos (amicos) plus, quam ipsi velint, si sentiant, plus certe quam nosmet ipsos diligamus; T III, 73. aliter .. nosmet ipsos nosse non possumus; F V, 44. iubet .. nos Pythius Apollo noscere nosmet ipsos; F V, 44. (philosophia) nos ... docuit, ut nosmet ipsos nosceremus; L I, 58. ut eodem modo erga amicum adfecti simus, quo erga nosmet ipsos; Lae 56. nihil est .. unum uni tam simile, tam par, quam omnes inter nosmet ipsos sumus; L I, 29. — quam (personam) nobismet ipsi iudicio nostro accommodamus; O I, 115. quae cogitatione nobismet ipsi || ipsis || possumus fingere; N III, 47. ut constare in perpetuitate vitae possimus nobismet ipsis; O I, 119. cum .. praecipitur, ut nobismet ipsis imperemus; T II, 47. multum .. et nobismet ipsis et nostris profuturi videbamur, si ..; D II, 148. quia (mare) nobismet ipsis modo caeruleum videbatur; A II, 105. nobismet ipsis quaerentibus ... verentibusque ... faciendum videtur, ut ..; D I, 7. — discedamus a nobismet ipsis; A II, 115. ut magis in aliis cernamus quam in nobismet ipsis, si quid delinquitur; O I, 146. in nobismet insunt ipsis, ut mens, ut spes, ut fides; N III, 61. si ... in nobismet ipsis, quem ad modum affecti simus, nihil nostra arbitrabimur interesse; F V, 30. in nobismet ipsis .. *ne* intellegi quidem (potest), *ut* ..; F V, 30.

egredior, hinausgehen, ausgehen, ausrücken, absegeln: alqs: tu egressus porta Capena; T I, 13. nos ... quasi e portu egredientis paululum remigare; T IV, 9. ex quo (portu) eramus egressi; T V, 5. qui semel egressi numquam domum reverterunt; T V, 107. si Seriphi natus esses nec umquam egressus ex insula; N I, 88. neque .. domo egredienti ... signum sibi ullum ... datum; D I, 124. tum Scipio calceis et vestimentis sumptis e cubiculo est egressus; R I, 18. ad eam partem sermonis, ex qua egressi sumus, revertamur; L II, 7. [egressus e castris iure iurando se solutum putabat]; O I, 40. qui paulo post, quam erat egressus || qui egressus || e castris, redisset; O III, 113.

oratio: ut eo, unde egressa || digr. || est, referat se oratio; O II, 77.

egregie, ausgezeichnet, vortrefflich, außerordentlich: I. facio: cum ... multa .. fecisset egregie; O I, 84.

gero: »vide ne ... is sapientia munitum pectus egregie || egregium || gerat«; D I, 45.

loquor: cum uterque Graece egregie loquatur; F II, 19.

probo: mihi egregie probata est oratio tua; T IV, 8.

trado: hanc posteriorem (artem) et Stoici et Peripatetici, priorem autem illi egregie tradiderunt; F IV, 10.

II. cordatus: s. **cordatus,** (2 St.) S. 548, b.

egregius, ausgezeichnet, vortrefflich, vorzüglich, außerordentlich: alqd: in qua (natura) egregium nihil videmus || videamus ||; N I, 117. quod nobis quidem egregium et ad inmortalitatem memoriae gloriosum; L III, 21.

civis: Appius ... non satis scienter virum bonum et civem egregium censor C. Ateium notavit; D I, 29. Atheniensis Clisthenes Iunoni Samiae, civis egregius, ... filiarum dotis credidisse (dicitur); L II, 41.

color: color egregius, integra valetudo; F II, 64.

exercitatio: egregia quadam exercitatione in dialecticis ... rem in .. discrimen adduxit; F III, 41.

facies: ei (Eudemo) visum in quiete egregia facie iuvenem dicere fore ut ..; D I, 53.

facta: quamquam sapientibus conscientia ipsa factorum egregiorum amplissimum virtutis est praemium; R VI, 8.

firmamenta: Romulus cum ... haec egregia duo firmamenta rei publicae peperisset, auspicia et senatum; R II, 17.

officium: quid *ex* || in || isto egregio tuo officio et tanta fide ... ad corpus refero? F II, 98.

opus: tu quod opus tandem magnum et egregium habes? N I, 100.

pectus: »vide ne ... is sapientia munitum pectus egregie || egregium || gerat«; D I, 45.

pictura: nostra .. aetas cum rem publicam sicut picturam accepisset egregiam; R V, 2.

poëta: o poëtam egregium! T III, 45.

vestis: quid .. stultius quam ... cetera parare, ... vestem egregiam, vasa pretiosa? Lae 55.

vir: tu tam egregios viros censes tantas res gessisse sine causa? F I, 34. lusit vir egregius extremo spiritu; T I, 96. Q. vero Maximum fratrem, egregium virum omnino, ... tamquam superiorem (Scipio) colebat; Lae 69.

eheu, ach: quo de genere illa sunt: »eheu videte«! D I, 114. eadem .. (Cassandra) paulo post: »eheu videte« —; D II, 112.

eicio, hinauswerfen, auswerfen, ausstoßen, ver-

treiben, verbannen, verdrängen, abweisen: I. mulier: vocat (mulier), veniendum est; eicit, abeundum; P 36.

II. alqm: si cui naviganti, praedones si insequantur, deus qui dixerit: „eice te e navi"; T II, 67. ut apud eum (Aristophanem) Sabazius et quidam alii dei peregrini iudicati e civitate eiciantur; L II, 37. non plus (dominus eripiet) quam navigantem in alto eicere de navi velit, quia sua sit; O III, 89. invitus feci, ut fortissimi viri T. Flaminini fratrem, L. Flamininum, e senatu eicerem; C 42. quo modo .. tot legibus eiectus in exilium nomen exulis non perhorrescis? P 32.

alqd: hoc simile tandem est? non risu potius quam oratione eiciendum? F IV, 31.

amorem: etiam novo quidam amore veterem amorem tamquam clavo clavum eiciendum putant; T IV, 75.

calculos: dicitur quidam, cum in somnis complexu Venerio iungeretur, calculos eiecisse; D II, 143.

clavum: s. amorem.

concursionem: illam .. funditus eiciamus individuorum corporum levium et rotundorum || rut. || concursionem fortuitam; T I, 42.

cupiditates: tertias (cupiditates) ... funditus eiciendas putavit; T V, 93.

deos: s. alqm; L II, 37.

fratrem: s. alqm; C 42.

poëtas: recte .. a Platone (poëtae) eiciuntur ex ea civitate, quam finxit ille; T II, 27.

rationem: Cynicorum .. ratio tota est eicienda; est enim inimica verecundiae; O I, 148.

sententias: iam explosae eiectaeque sententiae Pyrrhonis, Aristonis, Erilli ... adhibendae omnino non fuerunt; F V, 23.

stirpes: ut religio propaganda etiam est, ... sic superstitionis stirpes omnes eligendae || eiciendae ||; D II, 149.

tyrannum: sin per se populus interfecit aut eiecit tyrannum; R I, 65.

venenum: reliquum (venenum Theramenes) sic e poculo eiecit, ut id resonaret; T I, 96.

vocem: latera, fauces, linguam intendere, e quibus eici vocem et fundi videmus; T II, 56.

eiulatio, Wehklagen: veteres interpretes ... se ... suspicari (dixerunt) vestimenti aliquod genus funebris, L. Aelius „lessum" quasi lugubrem eiulationem, ut vox ipsa significat; L II, 59.

eiulatus, Wehklagen: I. concedo: ingemescere non numquam viro concessum est, idque raro, eiulatus ne mulieri quidem; T II, 55.

II. aegritudo cum: lamentatio (est) aegritudo cum eiulatu; T IV, 18.

III, 1. resonare: »quod (saxum) eiulatu, questu, gemitu, fremitibus resonando mutum flebiles voces refert;« F II, 94. »quod (tectum) ... flebilis ..;« T II, 33.

2. in: ipse in eiulatu (Heracleotes Dionysius) clamitabat falsa esse illa, quae ..; T II, 60.

eiulo, wehklagen: I. unpersönlich: dum tibi turpe nec dignum viro videbitur gemere, eiulare; T II, 31.

II. alqs: ipsum .. Herculem (Philoctetes) viderat in Oeta magnitudine dolorum eiulantem; T II, 19.

eiuro, ablehnen, verwerfen: eiuro, inquit arridens, iniquum, hac quidem de re; F II, 119.

eius modi s. modus.

elabor, entschlüpfen, entkommen, entrinnen, sich entfernen: alqs: hic (L. Flamininus) Tito fratre suo censore ... elapsus est; C 42.

adsensio: adsensio omnis illa elabitur; T I, 24.

animal: quod (animal) cum ex utero elapsum exeidit; N II, 128.

animus: in corpore .. perspicuum est vel extincto animo vel elapso nullum residere sensum; T I, 104. eorum animi, qui se corporis voluptatibus dediderunt, ... corporibus elapsi circum terram ipsam volutantur; R VI, 29.

leges: »elapsae .. vetusto numine leges«; D I, 19.

privati: his poenis, ... egestate, exilio, vinculis, verberibus, elabuntur saepe privati; R III, 34.

sol: cum se convolvens sol || [sol] || elaberetur et abiret; D I, 46.

elaboro, sich anstrengen, bemühen, streben: I. alqs: ad quorum iudicium elaboraret; F I, 7. videsne, ... ut etiam contendant et elaborent, si efficere possint, ut .. non appareat? F V, 46.

II, 1. de: de quibus etsi a Chrysippo maxime est elaboratum; F IV, 9.

2. in: ego vero ... debeo profecto, quantumcumque possum, in eo quoque elaborare, ut sint opera, studio, labore meo doctiores cives mei; F I, 10. quae .. (nostri) digna statuissent, in quibus elaborarent; T I, 1. in quo eo magis nobis est elaborandum, quod ..; T I, 6. maxime .. in eo plerumque elaborant ii; O I, 116. in omnibus .. his elaborandum est; O I, 133. idem in eis elaborant, quae sciunt nihil ad se omnino pertinere; C 24. habent .. (bona corporis) accessionem dignam, in qua elaboretur; F IV, 30. in his (exercitationibus, curriculis) desudans atque elaborans corporis vires non magno opere || magnopere || desidero; C 38. ut idem utroque in genere elaboraret; O I, 3. vellem equidem etiam illud, ... sed in litteris certe elaboravi; C 26. ad quas .. res aptissimi erimus, in iis potissimum elaborabimus; O I, 114.

3. ne: multo etiam magis elaborandum est, ne animi motus a natura recedant; O I, 131.

4. quo: tale .. est, ut elaborandum sit, quo facilius probetur; T V, 1.

5. ut: elaborandum est, ut hoc ... assequamur; F III, 5. omnibus .. opibus viribus || [viribus], atque viribus ||, ut nosmet ipsi nobis mederi possimus, elaborandum est; T III, 6. s. in; F I, 10.

elamentabilis, jammernd: sin erit ille gemitus elementabilis, si inbecillus, si abiectus, si flebilis; T II, 57.

elate, erhaben: non est ausus elate et ample loqui; T V, 24.

elatio, Erhebung, Aufschwung, Schwung: I. est, pugnat, vacat: ea animi elatio, quae cernitur in periculis et laboribus, si iustitia vacat pugnatque non pro salute communi, sed pro suis commodis, in vitio est; O I, 62.

potest: contractionem animi recte fieri numquam posse, elationem posse; T IV, 67.

ohne Verb: in orationibus .. multa, sed inepta elatio, summa inpudentia || † multas ineptus datio summam inpudentiam ||; L I, 7.

II, 1. appello: quam (perturbationem) ego malo laetitiam appellare, quasi gestientis animi elationem voluptariam; F III, 35.

cerno: s. I. est.

definio: quam (laetitiam) ita definiunt: sine ratione animi elationem; T IV, 13.

facio: s. I. potest.
2. innascor in: quod in hac elatione et magnitudine animi facillime pertinacia et nimia cupiditas principatus innascitur; O I, 64.

elegans, fein, geschmackvoll: alqs: mundos, elegantis, optimis cocis, pistoribus ... vitantes cruditatem; F II, 23. concinnus deinde et elegans huius, Aristo; F V, 13. sunt dicti religiosi ex relegendo, ut elegantes ex eligendo || relegendo, [elegantes ex eligendo] ||; N II, 72.
alqd: ego .. a te elegantiora desidero; F IV, 24. Phaedro nihil elegantius, nihil humanius; N I, 93. sentit .. (Epicurus) nihil umquam elegans, nihil decorum; D I, 62.
artes: ut omittam has artis elegantes et ingenuas; F III, 4.
artificia: a quibus mansuefacti et exculti a necessariis artificiis ad elegantiora defluximus; T I, 62.
genus: qui ... genus hoc scribendi, etsi sit elegans, personae tamen et dignitatis esse negent; F I, 1. quod genus philosophandi minime adrogans maximeque et constans et elegans arbitraremur, quattuor Academicis libris ostendimus; D II, 1. alterum (iocandi genus) elegans, urbanum, ingeniosum, facetum; O I, 104.
ornatus: quando .. nobis ... ullus orationis vel copiosae vel elegantis ornatus defuit? F I, 10.
philosophia: illius verae elegantisque philosophiae ... nulla fere sunt aut pauca admodum Latina monumenta; T IV, 6.
philosophus: hic .. elegantissimus omnium philosophorum et eruditissimus non magnopere reprehenditur; T V, 24.
poëma: ipse varium et elegans omni fere numero poëma fecisti; A I, 9.
sermo: ex eorum .. scriptis ... omnis sermo elegans sumi potest; F V, 7.
victus: nec dubito, quin ... † lautum victum et elegantem magnifice neque minus, quam deceret, colere instituissent; fr V, 43.

eleganter, geschmackvoll, fein, artig, anständig: ago: est etiam quiete et pure atque eleganter actae aetatis placida ac lenis senectus; C 13.
constituo: veteres illos Platonis auditores ... satis et copiose et eleganter habuisse constitutam disciplinam; F IV, 3.
dico: nec tamen nimis eleganter (dicuntur); illa subtilius; A II, 146.
disputo: tractantur ista ingeniose, disputantur etiam eleganter; A II, 87.
explico: nihil umquam tam eleganter explicabunt; T I, 55.
pono: hoc ipsum elegantius poni meliusque potuit; F II, 100.
scribo: neque distincte neque distribute neque eleganter neque ornate scribere; T II, 7.
ohne Verb: alii autem elegantius; A II, 32.

elegantia, Feinheit, Geschmack, Anstand: I, 1. adhibeo: adhibita etiam disserendi elegantia; T II, 6.
admiror: admiror, nec rerum solum, sed verborum etiam elegantiam; R IV, 8.
contemno: contemnit disserendi elegantiam; F II, 27.
desidero: quamquam in hac divisione rem ipsam prorsus probo, elegantiam desidero; F II, 27.
2. abhorreo ab: quae (agri cultura) abhorret ab omni politiore elegantia; F III, 4.
II. dignus: quid .. est elegantia tua dignius? L III, 1.
III, 1. Ablativ: is (Dionysius) quasi dictata (admiscebat), nullo dilectu, nulla elegantia; T II, 26.
2. cum: delectant etiam magnifici apparatus vitaeque cultus cum elegantia et copia; O I, 25.

elegium s. **elogium.**

elementum, Grundlage, Anfänge, Anfangsgründe: I, 1. insunt: induxit (natura) in ea, quae inerant, tamquam elementa virtutis; F V, 59.
2. sum: sunt .. quasi prima elementa naturae, quibus ubertas orationis adhiberi vix potest; F III, 19. sunt .. prima elementa naturae, quibus auctis virtutis quasi germen efficitur; F V, 43.
II, 1. augeo: s. I, 2. F V, 43.
dico: illa initia et, ut e Graeco vertam, elementa dicuntur; A I, 26.
trado: quae (ars) primo progressu festive tradit elementa loquendi; A II, 92.
2. adhibeo: s. I, 2. F III, 19.
3. utor: nec ... ita disseram, ... ut ad illa elementa revolvar, quibus uti docti homines his in rebus solent; R I, 38.
4. induco in: s. I, 1. — revolvo ad: s. II, 3.
III. in: quod in elementis dialectici docent, quo modo iudicare oporteat; A II, 143.

elephantus, Elefant: I. habet, II, 1. do: manus etiam data elephanto est, quia propter magnitudinem corporis difficiles aditus habebat ad pastum; N II, 123 (122).
2. utor: ut ... utamur (beluis) domitis et condocefactis, ut elephantis; N II, 161:
3. dico de: si .. de elephanto quis diceret, etiam rideri te putares; N I, 88.
III. sensus: nos elephantorum acutissimis sensibus ... ad utilitatem nostram abutimur; N II, 151.
vires: nec nunc .. vires desidero adulescentis, ... non plus, quam adulescens tauri aut elephanti desiderabam; C 27.
IV. abl. comp.: elephanto beluarum nulla prudentior; at figura || ad figuram || quae vastior? N I, 97.

elevo, vermindern, beeinträchtigen, mildern: aegritudinem: nihil est .., quod tam obtundat elevetque aegritudinem quam perpetua in omni vita cogitatio nihil esse ..; T III, 34.
causas: multae .. causae suspicionum offensionumque dantur, quas tum evitare, tum elevare, tum ferre sapientis est; Lae 88.
perspicuitatem: perspicuitas .. argumentatione elevatur; N III, 9.

elicio, herausholen, entlocken, ermitteln, erforschen, hervorbringen: I. ut: elicerem || eligerem, exigerem || ex te cogeremque, ut responderes, nisi vererer ..; F II, 119.
II. alqm: nos vellem praemio elicere possemus, qui nobis aliquid attulisset, quo hoc firmius crederemus; T V, 20.
alqd: neque nostrae disputationes quidquam aliud agunt, nisi ut in utramque partem dicendo et audiendo || dicendo || eliciant et tamquam exprimant aliquid; A II, 7.
causas: quis .. elicere causas praesensionum potest? D I, 13.
confectionem, damnum, dedecus, deformationem: quae .. confectio est valetudinis, quae deformatio coloris et corporis, quod turpe damnum, quod dedecus, quod non evocetur atque eliciatur voluptate? fr V, 81.
ignem: lapidum conflictu atque tritu elici ignem videmus; N II, 25.

opiniones: is (Socrates) .. percontando atque interrogando elicere solebat eorum opiniones, quibuscum disserebat; F II, 2.
remedia: ut ... multa .. ex earum (beluarum) corporibus remedia morbis et vulneribus eligamus || eliciamus ||; N II, 161.
sanguinem: Iphigenia Aulide duci se immolandam iubet, „ut hostium eliciatur suo (sanguine)"; T I, 116.
sonos: ad nervorum eliciendos sonos ac tibiarum apta manus est admotione digitorum; N II, 150.
viriditatem: elicit (terra) herbescentem ex eo (semine) viriditatem; C 51.
utilitatem: e quibus (fabulis) utilitas nulla elici potest; F V, 51.

elido, herausstoßen, zerschlagen, vernichten: alqm: qui rebus his fractus aegritudine eliditur; T V, 16.
aurigam: ut auriga indoctus e curru trahitur, opteritur, laniatur, eliditur; R II, 68.
fibras: haec sunt illae fibrae stirpium, quas initio dixi, persequendae et omnes eligendae || elidendae ||; T III, 84.
nervos: nervos omnis virtutis (poëtae) elidunt; T II, 27.
stirpes: quae (stirpes aegritudinis) ipso trunco everso omnes eligendae || elidendae || sunt; T III, 83.

eligo, ausjäten, wählen, auswählen: I, 1, a. dico ex: sunt dicti religiosi ex relegendo, ut elegantes ex eligendo || relegendo, [elegantes ex eligendo] ||; N II, 72.
b. difficilis ad: ut in comparando || conp. || difficile ad eligendum sit, quid maxime velis; R I, 55.
c. iudicium: quarum (rationum) ... quinta ad eligendi iudicium (pertinet); O II, 9.
optio: libero tempore, cum soluta nobis est eligendi optio; F I, 33.
2. alqs: quid .. interest, expetas an eligas? F V, 90.
II. (ut): elicerem || eligerem, exigerem || ex te cogeremque, ut responderes, nisi vererer ..; F II, 119.
III. alqm: ex his eliget vester sapiens unum aliquem, credo, quem sequatur; A II, 118. numquam profecto scholis essent excitati neque ad illud munus electi, nisi ..; T IV, 5. cum imperator exercitum, censor populum lustraret, bonis nominibus, qui hostias ducerent, eligebantur; D I, 102. sunt .. firmi et stabiles et constantes eligendi; Lae 42. simplicem .. et communem et consentientem, id est qui rebus isdem moveatur, eligi par est; Lae 65.
alqd: eligentem ea, quae essent secundum naturam, reicientemque contraria; F II, 34. ut (cetera) nec expetenda nec fugienda, sed eligenda modo aut reicienda sint; F II, 38. dum eligant aliquid, quod sequantur; F IV, 36. ut eorum (mediorum) alia eligenda sint, alia reicienda, alia omnino neglegenda; F IV, 71. quae illi (Stoici) commoda certe dicunt esse et sumenda et eligenda et praeposita; F V, 90. mihi .. etiam lautius videtur, quod eligitur; F V, 90. sin autem nec expetenda ego magis quam tu eligenda nec ..; F V, 90. nec pauca nisi e multis eligi possunt nec ..; T II, 1. haec avis scribitur ... (conchas) evomere atque ita eligere ex iis, quae sunt esculenta; N II, 124. nec .. alienum est ad ea eligenda ... adhibere doctos homines vel etiam usu peritos; O I, 147.
amicos: in amicis eligendis || delig. dilig. || neglegentis || neglegentes || (homines) esse; Lae 62.
arietes: »duos consanguineos arietes inde eligi;« D I, 44.
bona: quom animus ... exacuerit illam, ut oculorum, sic ingenii aciem ad bona seligenda || eligenda || et reicienda contraria; L I, 60.
disciplinam: quam potissimum sententiam eliget et disciplinam? etsi, quamcumque eliget, insipiens eliget; A II, 117.
fabulas: illi (scaenici) .. non optumas, sed sibi accommodatissumas fabulas eligunt; qui voce freti sunt, Epigonos Medumqne, qui gestu, Melanippam, Clytemnestram || Clytaem. ||; O I, 114.
ferrum: nos e terrae cavernis ferrum eligimus, rem ad colendos agros necessariam; N II, 151.
fibras: haec sunt illae fibrae stirpium, qnas initio dixi, persequendae et omnes eligendae || elidendae ||; T III, 84.
mala: non solum ex malis eligere minima oportere, sed etiam excerpere ex his ipsis, si quid inesset boni; O III, 3.
rem: s. ferrum.
remedia: ut ... multa .. ex earum (beluarum) corporibus remedia morbis et vulneribus eligamus || eliciamus ||, sicut ex quibusdam stirpibus et herbis; N II, 161.
sententiam: s. disciplinam.
stirpes: quae (stirpes aegritudinis) ipso trunco everso omnes eligendae || elidendae || sunt; T III, 83. ut religio propaganda etiam est, ... sic superstitionis stirpes omnes eligendae || eiciendae ||; D II, 149.
valetudinem: qui (Stoici) primum valetudinem bonam expetendam negent esse, eligendam dicant; F IV, 62.
verba: res .. bonas verbis electis graviter ornateque dictas quis non legat? F I, 8. potest id ... omnibus electissimis verbis gravissimisque sententiis ... augeri et ornari; F III, 26.
vitam: si optio esset, eligendam Metelli (vitam), Reguli reiciendam; ego, quam ille (Zeno) praeponendam et magis eligendam, beatiorem hanc appello; F V, 88.

elimo, ausfeilen, ausarbeiten: Helicen et clarissimos Septemtriones (teneo), id est rationes has latiore specie, non ad tenue elimatas; A II, 66.

elogium, Grabschrift: I. est: Solonis .. sapientis est elogium || elegium ||, quo se negat velle suam mortem dolore amicorum et lamentis vacare; C 73.
significant: non elogia monimentorum id significant, velut hoc ad portam; F II, 116. quid ipsa sepulcrorum monumenta || [monumenta] ||, elogia significant nisi nos futura etiam cogitare? T I, 31.
ohne Verb: in quem (A. Atilium Calatinum) illud elogium: „hunc unum || unum hunc || plurimae consentiunt gentes populi primarium fuisse virum"; C 61.
II. negare: s. I. est.

eloquens, beredt: alqs: M. Antonii, omnium eloquentissimi, quos ego audierim, (praecidi caput iussit); T V, 55.
homo: P. Crassi, et sapientis et eloquentis et primi hominis, nepos; T I, 81. quod facere eloquentes homines copiose solent; T V, 85.
rhetor: neque indisertum Academicum pertimuissem nec sine ista philosophia rhetorem quamvis eloquentem; N II, 4.
vir: Aeschines Atheniensis, vir eloquentissimus, ... rem publicam capessivit; R IV, 13. quid valet .. illa eloquentissimi viri, L. Crassi, copiosa magis quam sapiens oratio: „eripite nos ex servitute"? P 41.

eloquentia, Beredsamkeit: I. abundat: eloquentiam sine maiore quadam vi fluere abundantem sonantibus verbis uberibusque sententiis; T I, 64.
complectitur: eloqui copiose, modo prudenter, melius est quam vel acutissime sine eloquentia cogitare, quod cogitatio in se ipsa vertitur, eloquentia complectitur eos, quibuscum communitate iuncti sumus; O I, 156.
est: in Charmada (non minus fuit) eloquentiae, in Melanthio Rhodio suavitatis; A II, 16. eloquentiae .., quae et principibus maximo ornamento est, et qua te audimus valere plurimum, quantum tibi ex monumentis nostris addidisses! F IV, 61. ea est ..., quam eloquentiam dicimus; O II, 48.
fluit: s. abundat.
II, 1. addo: s. I. est; F IV, 61.
adfero: ego a philosopho, si afferat eloquentiam, non asperner, si non habeat, non admodum flagitem; F I, 15.
admiror: cuius (Pythagorae) ingenium et eloquentiam cum admiratus esset Leon; T V, 8.
aspernor: s. adfero.
converto: quid est tam inhumanum quam eloquentiam a natura ad salutem hominum et ad conservationem datam ad bonorum pestem perniciemque convertere? O II, 51.
desidero: cum sint plura causarum genera, quae eloquentiam desiderent; O II, 49.
dico: s. I. est; O II, 48.
do: tam mihi dari vellem, Cotta, eloquentiam; N II, 147. s. converto.
flagito, habeo: s. adfero.
inlustro: etiam P. Sulpici || Sulpicii || eloquentiam accusatio inlustravit; O II, 49.
provideo: ita futura eloquentia provisa in infante est; D I, 78.
tollo: eloquentia tueri, quam tu in caelum, Hortensi, credo, ut ipse cum ea simul ascenderes, sustulisses; fr V, 45.
2. do: huic (eloquentiae) ... a maioribus nostris est in toga dignitatis principatus datus; O II, 66.
3. opus est: quid opus esset eloquentia, cum iudicia nulla fierent, aut ipsis etiam virtutibus? fr V, 50.
utor: magna tamen eloquentia est utendum; T I, 117.
4. applico ad: se alii ad philosophiam, alii ad ius civile, alii ad eloquentiam applicant; O I, 115.
iungo cum: ut Aristoteles ... dicere *docere* etiam coepit adulescentes et prudentiam cum eloquentia iungere; T I, 7.
III. simul cum: s. II, 1. tollo.
IV. alqd: s. I. est.
effectus: effectus eloquentiae est audientium adprobatio; T II, 3.
interitus, intermissio: admonebat me res, ut hoc quoque loco intermissionem eloquentiae, ne dicam interitum, deplorarem; O II, 67.
V, 1. adducere: egregia quadam exercitatione in dialecticis summaque eloquentia rem in .. discrimen adduxit; F III, 41.
corrumpere: non intellego, cur, qui ea pecunia corruperit, poena dignus sit, qui eloquentia, laudem etiam ferat; R V, 11.
cumulare: ut hic idem Africanus eloquentia cumulavit bellicam gloriam; O I, 116.
inducere: dum, qua eloquentia (Cotta) falsos deos sustulit, eadem veros inducat; N II, 2.
princeps: Pericles, .. et auctoritate et eloquentia et consilio princeps civitatis suae; R I, 25.
superare: num eloquentia Platonem superare possumus? T I, 24.
tollere: s. inducere. — tueri: s. II, 1. tollo.
valere: s. I. est; F IV, 61.
abl. comp.: quid .. eloquentia praestabilius vel admiratione audientium vel spe indigentium vel eorum, qui defensi sunt, gratia? O II, 66.
2. sine: s. II, 1. complector.

eloquor, aussprechen, vortragen: I, 1, a, *α*. sum in: si .. aliquid in eloquendo nec verum nec falsum est, certe id verum non est; Fa 38.
venio ad: uterque (venditor, emptor), si ad eloquendum venerit, non plus quam semel eloquetur; O III, 61.
β. difficilis ad: in .. rebus ... difficilibus ad eloquendum; O I, 126.
γ. vis: domina rerum, ... eloquendi vis, quam est praeclara quamque divina! N II, 148.
b. verbal: eloqui copiose, modo prudenter, melius est quam vel acutissime sine eloquentia cogitare; O I, 156.
2. emptor, venditor: s. 1, a, *α*. venio ad.
II. mit Ergänzung: »eloquere, eloquere, res Argivum proelio ut se sustinet«; T II, 39.
III. alqd: veretur .. quicquam aut facere aut eloqui; F II, 47. fieri .. potest, ut recte quis sentiat et id, quod sentit, polite eloqui non possit; T I, 6.

eluceo, hervorleuchten, hervortreten, sichtbar werden: alqd: ea .. in maximis ingeniis maxime elucere; F IV, 4.
benivolentia: haec (benivolentia) etiam magis elucet inter aequales, ut inter me et Scipionem; Lae 101.
circus: erat .. is splendidissimo candore inter flammas circus elucens; R VI, 16.
constantia: ex quo elucebit omnis constantia omnisque moderatio; O I, 102.
decorum: quod (decorum) elucet in vita; O I, 98.
excellentia: ut ... animi excellentia magnitudoque ... multo magis in his ipsis (opibus utilitatibusque) despiciendis eluceat; O I, 17.
lumen: in ipso ioco aliquod probi ingenii lumen eluceat; O I, 103.
magnitudo: s. excellentia.
moderatio: s. constantia.
pars: tum eveniet, ... ut illa tertia pars rationis et mentis eluceat; D I, 61.
probabile: quod hoc ipsum probabile elucere non posset; O II, 8.
scintilla: non latuit scintilla ingenii, quae iam tum elucebat in puero; R II, 37.
significatio: cum .. contrahat amicitiam, ... si qua significatio virtutis eluceat; Lae 48.

eludo, Spott treiben, verspotten, täuschen, vereiteln: I. coniector: quae est || ista || ars coniectoris eludentis ingenio? D II, 145.
mare: ipsum .. mare sic terram appetens litoribus alludit || eludit, cludit ||, ut ..; N II, 100.
II. alqm: ipsi illum (Epicurum) vicissim eluditis; A II, 123. »ut me hodie ante omnes comicos stultos senes versaris atque inlusseris || elusseris || lautissume«; Lae 99.
alqd: haec aetas .. iam || tam || exculta praesertim eludens || et prudens || omne, quod fieri non potest, (fabulas) respuit; R II, 19.
scientiam: quod iidem iuris civilis estis peritissimi, hac scientia illam eluditis; L II, 52.

eluo, abspülen, tilgen: amicitias: tales .. amicitiae sunt remissione usus eluendae; Lae 76.
labem: animi labes nec diuturnitate evanescere nec amnibus ullis elui potest; L II, 24.
temeritatem: cum recorder || recordor || ...

non avum tuum L. Paulum, qui morte luit || eluit || collegae in Cannensi ignominia temeritatem; C 75.

eluvio, Überschwemmung: I. accidunt: propter eluviones exustionesque terrarum, quas accidere tempore certo necesse est; R VI, 23.
praesentio: futura praesentiunt, ut aquarum eluviones et deflagrationem futuram aliquando caeli atque terrarum; D I, 111.
III. causae: collectis ceteris causis eluvionis, pestilentiae, vastitatis; O II, 16.
IV. propter: s. I.

emancipo, entlassen, überlassen, abtreten: filium: quem (filium) in adoptionem D. Silano emancipaverat; F I, 24.
senectutem: si (senectus) nemini emancipata || mancipata || est; C 38.

emano, entstehen, entspringen, an den Tag kommen, sich verbreiten: alqd: quod metuat, ne (id) emanet, id est ne malum habeat; L I, 41.
causae: non .. aeternis causis naturae || e || necessitate manantibus || eman. || verum est id, quod ita enuntiatur; Fa 19.
contagiones: quae (contagiones malorum) a Lacedaemoniis profectae manarunt || profecta emanarunt || latius; O II, 80.
fons: »fons unde emanat aqual«; D II, 63.

emax, kaufsüchtig: non esse cupidum pecunia est, non esse emacem vestigal est; P 51.

emendatio, Verbesserung, Besserung: est, al.: facilior esset emendatio temeritatis; A fr 16. haec videlicet est correctio philosophiae veteris et emendatio, quae omnino aditum nullum habere potest in urbem, in forum, in curiam; F IV, 21.

emendatrix, Verbessererin: 1. sum: quoniam vitiorum emendatricem legem esse oportet commendatricemque virtutum; L I, 58.
2. Ausruf: o praeclaram emendatricem vitae poëticam! T IV, 69.

emendo, verbessern, bessern, vervollkommnen: I. causa: quorum vitia imitantur emendandi causa magistri; O I, 146.
II. alqm: Zenoni ... obtrectans nihil novi reperienti, sed emendanti superiores immutatione verborum; A II, 16.
alqd: certe .. recentissima quaeque sunt correcta et emendata maxime; A I, 13. an omnia emendata in illis (dis)? N I, 80.
civitatem: ut .. cupiditatibus principum et vitiis infici solet tota civitas, sic emendari et corrigi continentia; L III, 30.
mores: cum emendati mores amicorum sint || sunt ||; Lae 61.

ementior, erdichten, lügen: alqd: ita fit, sensim || fit sensim, || cogitantibus ut, quantum sit ementita opinio, appareat; T III, 58. quae .. his vacant ementita et falsa plenaque erroris; N II, 56.
auspicia: quod (C. Ateium) ementitum auspicia subscriberet. esto; fuerit hoc censoris, si iudicabat ementitum; D I, 29.

emereor, ausdienen, abdienen: tamquam emeritis stipendiis libidinis, ambitionis, contentionis, inimicitiarum, cupiditatum omnium; C 49.

emergo, auftauchen lassen, auftauchen, hervorkommen, sich zeigen: I. indir. Frage: ex quo magis emergit, quale sit decorum illud; O I, 110.
II. alqs: ut iam iamque possint emergere; F III, 48. si plures ex alto emergere velint; F IV, 64. nec ille respirat, ante quam emersit; F IV, 65.
alqd: emergunt .. haec aliquando aut iudiciis tacitis aut occultis de honore suffragiis; O II, 24.
anguis: ut ... ab infima ara subito anguis emergeret; D I, 72.
aves: quae (aves) cum emersissent piscemque cepissent; N II, 124.
equus: Dionysii equus quid attulit admirationis, quod emersit e flumine quodque habuit apes in iuba? D II, 67.
Scorpios: hinc .. aspicitur, »ut sese ostendens emergit Scorpios alte«; N II, 113.
viriditas: ex || e || quibus (vaginis viriditas) cum emersit, fundit frugem spici ordine structam; C 51.
III. alqm: de nostris somniis quid habemus dicere? tu de emerso me et equo ad ripam; D II, 136. tibi .. de me cum sollicitudine cogitanti subito sum visus emersus e flumine; D II, 140.
deos: quibus .. temporibus a nostro aspectu oblitescant (di) rursusque emersi terrorem incutiant rationis expertibus; Ti 37.
equum: s. alqm; D II, 136.

emigro, auswandern, scheiden: nulla est .. persona, quae ad vicem eius, qui e vita emigrarit, propius accedat; L II, 48.

eminentia, Erhöhung, körperliche Gestalt: 1. habeo: si tantum modo ad cogitationem (di) valent nec habent ullam soliditatem nec eminentiam; N I, 105.
2. video in: quam multa vident pictores in umbris et in eminentia! A II, 20.

emineo, hervortreten, hervorragen: alqd: quae (species deorum) nihil concreti habeat, nihil solidi, nihil expressi, nihil eminentis, sitque pura, levis, perlucida; N I, 75. quae (figura) nihil incisum angulis, nihil anfractibus, nihil eminens, nihil lacunosum (habere potest); N II, 47. cum ex terra nihil emineret, quod contemplationi caeli officere posset; D I, 93. ut (id) haberet ... nihil eminens, nihil lacunosum, omnesque partes simillimas omnium; Ti 17.
animus: si iam tum, cum (animus) erit inclusus in corpore, eminebit foras; R VI, 29.
aures: extra .. eminent quae appellantur aures; N II, 144.
columella: animum adverti columellam non multum e dumis eminentem; T V, 65.
effigies: consectatur .. (optumus quisque) nullam eminentem effigiem virtutis, sed adumbratam imaginem gloriae || [gloriae] ||; T II, 3.
exaggeratio: quae (exaggeratio animi) maxime eminet contemnendis et despiciendis doloribus; T II, 64.
genae: genae .. ab inferiore parte tutantur subiectae leniterque eminentes; N II, 143.
globus: cum videmus ... globum terrae eminentem e mari, fixum in medio mundi universi loco; T I, 68.
iustitia: iustitia foras spectat et proiecta tota est atque eminet; R III, 11.
nomen, potestas, vis: excellit atque eminet vis, potestas nomenque regium; R II, 50.

eminus, von fern: nec (avus) eminus hastis aut comminus gladiis uteretur; C 19.

emissio, Entlassen, Entsenden, Wurf: I. adfert, est: si emissio feminae anguis mortem adferebat Ti. Graccho, emissio autem maris anguis erat mortifera Corneliae; D II, 62.

II. habeo: ut .. balistae lapidum et reliqua tormenta telorum eo graviores emissiones habent, quo sunt ... adducta vehementius, sic ..; T II, 57.

III. insequi: mors insecuta Gracchum est. causa quidem, credo, aliqua morbi gravioris, non emissione serpentis; D II, 62.

emitto, herauslassen, entlassen, abschicken, loslassen, ablassen, hören lassen: alqm: cum illuc ex his vinclis emissi feremur; T I, 75. emitti .. nos e custodia et levari vinclis arbitremur; T I, 118. emissi sunt || emisisse, et misisset, al. ||, qui illam radiculam quaererent; D II, 135. quo ille (Plato) Homerum ... emittit ex ea urbe, quam sibi ipse fingit; R IV, 5. quibuscum (aequalibus) tamquam e carceribus emissus sis, cum isdem ad calcem ... pervenire; Lae 101.

anguem: s. **anguis,** II, 1. emitto (2 St.) S. 173, a.

ardorem: si .. nubium conflictu ardor expressus se emiserit, id esse fulmen; D II, 44.

currus: »quam mox (consul) emittat pictis e faucibus currus«; D I, 108.

fulmina: scilicet, si ista Iuppiter significaret, tam multa frustra fulmina emitteret! D II, 44.

lacum: si lacus emissus lapsu et cursu suo ad mare profluxisset, perniciosum populo Romano (fore); D I, 100.

virum: vir sapiens ... tamquam a magistratu ..., sic a deo evocatus atque emissus exierit; T I, 74.

vocem: cave .. putes ullam in || a, al. || philosophia vocem emissam clariorem; T V, 19.

emo, kaufen, erkaufen: I, 1. a. facilis in: in omni .. re contrahenda, vendundo emendo, conducendo locando, ... aequum, facilem (esse); O II, 64.

b. lucrum, quaestus: ut ... alii emendi aut vendendi quaestu et lucro ducerentur; T V, 9.

2. alqs: iis etiam, qui vendunt emunt, ... iustitia ad rem gerendam necessaria est; O II, 40. cum ego emerim, aedificarim, tuear, impendam; O II, 83. Diogenes contra: „num te emere coëgit, qui ne hortatus quidem est?“ O III, 55. ita, nec ut emat melius nec ut vendat, quicquam simulabit aut dissimulabit vir bonus; O III, 61.

II. alqd: quasi .. emendum eis sit, quod addant ad virtutem; F II, 42. inde ... reliqua, quae ex empto aut vendito aut conducto aut locato contra fidem fiunt; N III, 74. tu, quod placebat, emisti; O III, 55. nec eum esse deceptum, qui, id, quod emerat, quo iure esset, teneret; O III, 67.

aedes: quas (aedes) ab eodem (C. Sergio) ipse (M. Marius) paucis ante annis emerat; O III, 67.

artes: quorum (mercennariorum) operae, non quorum artes emuntur; O I, 150.

aurum: indicetne ei vir bonus aurum illud esse an emat denario? O III, 92.

fundum: tabulae .. novae quid habent argumenti, nisi ut emas mea pecunia fundum? O II, 84.

gladiatores: qui (Milo) gladiatoribus emptis rei publicae causa ... omnes P. Clodi conatus ... compressit; O II, 58.

hortos: emit homo cupidus et locuples tanti, quanti Pythius voluit, et emit (hortos) instructos; O III, 59.

hortulos: se hortulos aliquos emere velle; O III, 58.

insulam: emit (insulam) P. Calpurnius Lanarius; O III, 66.

operas: s. artes.

res: (fidei bonae nomen versari in) rebus emptis venditis, conductis locatis; O III, 70.

sextarium: si emere aquae sextarium cogerentur || cogantur || mina; O II, 56.

emolumentum, Vorteil, Nutzen: I, 1. consequitur: etsi nullum consecuturum emolumentum vident; F II, 45.

est: plus .. in ipsa iniuria detrimenti est quam in iis rebus emolumenti, quae pariuntur iniuria; F I, 53. et emolumenta et detrimenta, quae ὠφελήματα et βλάμματα appellant, communia esse voluerunt; quorum altera prosunt, nocent altera. neque solum ea communia, verum etiam paria esse dixerunt; F III, 69. emolumenta || emolumenta et detrimenta || communia esse dicuntur; F III, 69. nullum .. emolumentum esse, nullum iniustitia partum praemium tantum, semper ut timeas; R III, 26.

prosunt: s. est; F III, 69.

2. sum: cuius mors tibi emolumentum futura sit; F II, 59.

II, 1. appello: s. I, 1. est; F III, 69.

despero: qui (amicus) etiam deserendus et abiciendus est desperatis emolumentis et fructibus; L I, 49.

video: emolumenta .. rerum fallacibus iudiciis vident; O III, 36.

2. antepono: qui honesta et recta emolumentis omnibus et commodis anteponerent; F II, 55.

3. comparo cum: nec id, quod communiter appellamus honestum, ... cum emolumentis umquam est comparandum; O III, 17.

III, 1. alqd: s. I, 1. est; F I, 53.

2. voluptas sine: ut malivolentia || malev. || sit voluptas ex malo alterius sine emolumento suo; T IV, 20.

IV, 1. colere: si fructibus et emolumentis et utilitatibus amicitias colemus; F II, 83.

commoveri: sapiens magno aliquo emolumento commotus; F II, 56.

expeti: si emolumentis, non suapte vi || sua sponte || virtus expetitur; L I, 49.

invitari: quin ad eas res hominum natura nullo emolumento invitata rapiatur; F V, 48.

laudari: eorum .. (virorum) factis non emolumento aliquo, sed ipsius honestatis decore laudandis; F I, 36.

metiri: vides .., si amicitiam sua caritate metiare, nihil esse praestantius, sin emolumento, summas familiaritates praediorum fructuosorum mercede superari; F II, 85. qui .. omnia metiuntur emolumentis et commodis; O III, 18.

2. causa: cum, quod tu scias, id ignorare emolumenti tui causa velis eos; O III, 57. cadit .. in virum bonum mentiri emolumenti sui causa, criminari, praeripere, fallere? O III, 81.

gratia: si unus quisque ... detrahat .., quod cuique possit, emolumenti sui gratia; O III, 22.

propter: si .. sic erimus adfecti, ut propter suum quisque emolumentum spoliet aut violet alterum; O III, 21.

emorior, sterben, hinscheiden, in den Tod gehen: I. unpersönlich: quam ob rem ..., di boni, quid lucri est emori! T I, 97. ut esset insitum militibus nostris aut vincere aut emori; O III, 114. quid est .. tam secundum naturam quam senibus emori? C 71.

II. alqs: »emori nolo, sed me esse mortuum nihili aestimo«; T I, 15. equidem saepe emori, si fieri posset, vellem; T I, 98. si nemo est, quin emori malit quam converti in aliquam figuram bestiae; R IV, 1.

animi: animos, dum in corporibus essent mortalibus, vivere, cum excessissent ex eis, emori; C 80.
laus: mors || mors est || terribilis iis, quorum cum vita omnia extinguuntur, non iis, quorum laus emori non potest; P 18.
parentes: qui (Saguntini) parentes suos liberos emori quam servos vivere maluerunt; P 24.
vir: etsi .. flemus, cum legimus, tamen non miserabiliter vir clarus emoritur; T I, 96.

empiricus, Empiriker: nec eo tamen aiunt empirici notiora esse illa; A II, 122.

emptio, Kauf: I. evenit: migrationem et emptionem feliciter evenire volo; A ep. 2.
II. teneri: quod tam longo spatio multa hereditatibus, multa emptionibus, multa dotibus tenebantur sine iniuria; O II, 81.

emptor, Käufer: I. apponit: non qui contra se liceatur, emptor apponet; O III, 61.
est: cum postulasset, ut sibi fundus, cuius emptor erat, semel indicaretur; O III, 62.
ignorat: ut ne quid omnino, quod venditor norit, emptor ignoret; O III, 51.
incurrit, ruit: emptorem pati ruere et per errorem in maximam fraudem incurrere; O III, 55 (54).
II, 1. celo: non .. videtur ... hic aedium venditor celare emptores debuisse; O III, 57.
2. dico: si haec (vitia) emptoribus venditor non dixerit; O III, 54.
praesto: emptori damnum praestari oportere; O III, 66.
III. notus: notum esse emptori vitium, quod nosset venditor; O III, 67.
IV. iudicium: ubi .. iudicium emptoris est; O III, 55.

enarro, erzählen: cum .. senatui somnium enarravisset; D I, 55.

enato, herausschwimmen, sich heraushelfen: reliqui habere se videntur angustius, enatant tamen, Epicurus, Hieronymus; T V, 87.

enavigo, heraussegeln: ex quibus quoniam tamquam ex scruplosis cotibus enavigavit oratio; T IV, 33.

endo, in: I. ascendo: »si fas endo plagas caelestum ascendere cuiquam est;« R fr 6.
loco: »ollos, quos endo caelo merita locaverint || conlocav. ||, Herculem, Liberum, Aesculapium (colunto)«; L II, 19.

eneco, umbringen, quälen: alqm: (num te terret) »mento summam omnem || aquam || attingens enectus siti« Tantalus? T I, 10. valetudinis significationes, ut hoc ipsum, pleni enectine simus, ... intellegi posse; D II, 142.
avem: inclusa (avis) in cavea et fame enecta si in offam pultis invadit || invasit ||; D II, 73.
partem: ea .. parte animi, quae voluptate alitur, nec inopia enecta nec satietate affluenti || afluenti ||; D I, 61.

enervo, entkräften, schwächen, lähmen: alqm: non plane me enervavit, non adflixit senectus; C 32.
alqd: est in animis ... quiddam .. humile, enervatum quodam modo et languidum; T II, 47.
incendium: nec id (incendium belli) excitatum maioribus copiis aut Q. Maximus enervavisset aut M. Marcellus contudisset; R I, 1.
orationem, rationem: mollis et enervata putanda est Peripateticorum ratio et oratio; T IV, 38.
sententiam: ad hanc enervatam muliebremque sententiam satis docilem se Epicurus praebuit; T II, 15.

enim, denn, nämlich, freilich, allerdings: I. an zweiter Stelle: 1. nach Substantiven: a. Eigennamen: Antiochi enim; N I, 16. Cato; P 3. Critoni; T I, 103. Democritum; T I, 22. Epicuri; N I, 113. Febris; N III, 63. Graeci; T I, 96. *Κρόνος;* N II, 64. M. autem || enim || Piso; N I, 16. Metellum; T I, 85. Olympias; R II, 28. P. enim Vatinius; N II, 6. Thales enim Milesius; N I, 25. Ti. || Tiberius || enim Gracchus; O II, 43. Zeno; N III, 22. Zenonis; N III, 23.
b. Gattungsnamen: actor; L III, 40. aequitas; O I, 30. amor; Lae 26. ampulla; F IV, 31. animi; F II, 108. III, 75. D I, 81. animos; T I, 37. anno; D II, 91 (90). C 10. 14. antiquitas; R II, 19. ara; D I, 101. arcus; N III, 51. arma; T II, 37. caeli; D II, 45. caput; Lae 45. caritate; Lae 102. castra; D II, 114. causas; Fa 20. causarum; D II, 49. Fa 41. causis; Fa 33. circumitus; N II, 49. colles; R II, 11. comitiorum; D II, 43. conplexus; R IV, 4. condimenta; T V, 98. coniectura; D I, 24. consuetudo; T II, 35. cooptatio || coaptatio ||; Lae 96. crus; T II, 53. cupiditates; F I, 43. definitiones; A II, 43. di; N I, 90. deos; N I, 34. D II, 40. deorum; N I, 67. D II, 35. digitorum; N II, 150. divinatio; D II, 41. divitias; T V, 93. dux; L III, 23. emolumenta; O III, 36. *ἐννοίας;* A II, 22. extis; D I, 16. fides; R IV, 7. fraus; O III, 113. fructus; Lae 70. fundamentum; O II, 71. homo; N II, 36. hominem; A I, 21. homines; F II, 45. R VI, 15. 24. hominum; N III, 38. hostis; O I, 37. inpunitas; T IV, 45. iniussu; O III, 109. ironiam; A II, 74. iudiciis; R IV, 12. ius; R III, 13. O II, 42. *κατόρθωσιν;* F III, 45. levitate || levitatis ||; L I, 31. leges; T I, 74. magistro; L I, 54. materiam; N III, 92. mens; A II, 30. C 67. morbis; T IV, 32. morte; T IV, 82. mores; R V, 2. motus; Fa 25. motum; Ti 19. natura; T III, 74. IV, 12. L I, 17. oculi; D II, 108. opinionis; A II, 80. N II, 5. opus; T III, 81. oris; O III, 10. ore; N II, 145. ostenta; D II, 42. pecudis; A I, 6. perspicuitas; N III, 9. pestem; Lae 34. piratarum; O III, 87. portenta; N III, 91. portus; T V, 117. principio; T II, 47. N II, 91. prudentiam; O I, 153. ratio; F III, 10. rationis; F IV, 35. reditu; O III, 113. res; F IV, 8. N I, 5. rem; T V, 32. R I, 24. re; F III, 52. res (pl.); F IV, 7. V, 28. rerum; Ti 52. reges; N III, 9. sanitatem; T III, 9. sapientia; F I, 43. III, 25. scelus; A II, 133. seminis; N II, 81. senatus; D I, 27. senectus; Lae 11. sensus; F IV, 55. sensu; Lae 14. sensibus; F V, 59. solem; Lae 47. species; O III, 41. stirpes; N II, 83. studiis; Lae 26. stultitiam; T III, 11. subtilitatem; Fa 3. temeritate; O II, 63. terra; N I, 24. varietas; F II, 10. ver; C 70. virtutem; Lae 102. virtutis; F V, 58. O I, 19. virtute; Lae 98. virtutes; L II, 28. vis; F II, 28. O I, 3. visa; A II, 66. vitia; T IV, 30. voluntatis; Fa 23. *ὠφέλημα;* F III, 33.
2. nach Adjectiven und Zahlbestimmungen (vgl. 5): Graecum; F II, 10. — aegris; T III, 23. alius; T III, 76. aliam; Fa 46. alios; D II, 28. alternis; T IV, 77. ambo; N I, 17. antiquiorem; D I, 27. II, 78. aperta; T V, 102. breve; C 70. caelestem; N II, 64. civilis; L II, 52. complures; N I, 8. constantem; T IV, 61. contrariorum; T V, 50. cupidis; C 47. dispares;

Lae 74. duo; F II, 26. D II, 26. duarum; F IV, 40. duri; O II, 50. externa; D II, 76. firmiores; N I, 81. fortis; T II, 11. frequens; T I, 37. graves; R VI, 1. graviorem; N I, 70. honesta; O III, 38. inbecilla; Lae 63. intemperantis; A I, 2. iucundus; N III, 2. leviora; O I, 27. libidinosa; C 29. magna; D I, 38. O III, 119. magnam; N II, 130. magna (abl.); O II, 58. maior; O I, 147. maiore; A II, 4. maiores; D II, 122. malus; O II, 23. mala; N II, 168. miserius; N I, 23. moderati; C 7. multi; F II, 19. N III, 70. O I, 49. 74. II, 54. multa; T I, 80. V, 82. N I, 61. R II, 31. O I, 58. multa (acc.); D II, 33. O III, 6. C 81. plures; T V, 78. Lae 41. plura; A II, 115. pluris (acc.); N III, 42. (vgl. 5. multum). naturalem; F IV, 39. nota; A II, 10. notum; C 16. nota (pl.); N I, 113. nova; A I, 41. nulla; T III, 70. D II, 137. O I, 4. nullam; N I, 111. nullum; O I, 47. 64. III, 111. nullius; Ti 3. nulla (abl.); D II, 14. nulla (pl.); O III, 4. nullas; F I, 60. nullis; F III, 40. omnis; F IV, 32. T III, 16. D II, 54. R VI, 21. O I, 7. Ti 17. 31. omne; F II, 33. T III, 22. N III, 32. omnem; N I, 105. II, 29. L II, 11. omnes; F II, 8. T III, 17. N II, 115. O I, 18. II, 63. III, 101. omnia; N II, 21. 121. Fa 14. omnia (acc.); A II, 117. T II, 64. Ti 41. omnium; F V, 58. omnibus; F IV, 76. T II, 58. IV, 35. N II, 12. omnibus (abl.); T III, 61. IV, 75. V, 28. parvi; F V, 42. parvis; D I, 118. pauci; L III, 32. pauca; F V, 88. pleraeque; T IV, 84. popularibus; O II, 35. praeposteris; Lae 85. praesens; D II, 122. praeterita; C 4. prior; T I, 112. primus; D II, 2. primum ‖ prima, primo ‖; N II, 33. primum enim hoc sumitis; D II, 104. probabilius; N III, 36. propriis; T V, 19. qualis; T III, 26. quantum f. 5. quattuor; N I, 29. quotus enim quisque; T II, 11. N I, 79. O III, 72. quota enim quaeque; D II, 52. recta; O III, 35. rudem; F I, 5. singulas; N III, 40. singulorum; O III, 63. similes; D II, 131. solus; N I, 43. D I, 105. sola; F III, 24. soli; N II, 153. 154. P 52. superioribus; T V, 17. summum; F II, 81. V, 14. summa; N I, 113. taetra; T III, 25. talis; T I, 107. tale; F IV, 33. talem; T II, 43. O I, 124. tales; O I, 91. tantum; F I, 20. tardis; T V, 68. tertiam iam enim ‖ enim iam ‖; C 31. tot; R II, 39. C 14. tota; T I, 74. totam; A II, 10. 97. totius; F V, 17. T V, 108. tres; N I, 16. tristis; T II, 18. triste; T I, 87. turpis; Lae 40. turpe; O I, 144. verum; F I, 13. II, 90. Lae 23. veram; D I, 29. veri; A II, 58. vitiosam; Fa 10. universa; F IV, 3. uterque; F II, 88. R V, 5. utrumque; T III, 34. Lae 100.

3. **nach Pronomina**: a. **persönliche**: ego; A II, 65. 94. 108. T I, 26. 40. V, 21. N I, 74. III, 1. D I, 9. II, 37. L I, 8. III, 23. mihi; F II, 82. III, 40. T V, 22. N I, 57. II, 44. III, 9. L I, 1. nos; A II, 3. 144. F V, 64. T I, 46. tu; F II, 119. T III, 46. 80. N I, 98. R VI, 20. te; F I, 15. tibi; D I, 123. vos; N III, 92. »vos enim«; O I, 61.

b. **possessive**: tuis; D II, 115. suo; F V, 5. sua; C 14. nostrum; T I, 111. nostra; D II, 124. nostris; R V, 2. vestra; N II, 73.

c. **demonstrative**: hic; T I, 117. haec; T I, 45. II, 33. III, 55. N I, 16. D II, 146. L I, 58. O II, 30. III, 28. Lae 52. 100. hoc; F II, 70. L III, 16. O III, 49. hanc; A II, 29. T I, 7. III, 11. O II, 33. 78. hoc (acc.); A II, 93. F II, 75. T III, 55. O III, 23. Ti 9. huius; F V, 27. R V, 8. Lae 10. huic; N II, 110. hoc (abl.); F V, 15. T III, 5. Fa 34. C 2. hi; T III, 58. Fa 33. haec (nom. pl.); F I, 25. T I, 16. III, 7. N I, 3. 14. 99. III, 48. 65. D I, 12. R II, 42. C 63. hos; A II, 136. haec (acc.); A II, 47. T I, 56. N I, 65. II, 20. O III, 14. horum; T IV, 77. N I, 117. harum; O III, 100. his; D II, 100. his (abl.); F II, 48. 70. T I, 66. IV, 84. V, 98. N I, 98. II, 72. L I, 16. II, 16. C 21. fr IX, 10. eodem; F IV, 50. T IV, 66. D I, 114. eadem; F III, 70. eadem (nom. pl.); T II, 6. eadem (acc.); A I, 5. iisdem; A II, 105. ille; F IV, 43. Fa 18. O III, 2. C 42. illa; T I, 112. V, 4. Fa 21. illud; F IV, 15. O I, 55. 75. illum; T IV, 58. illam; T III, 26. illud (acc.); A II, 52. F I, 38. T II, 29. illius; D II, 40. illo; F III, 59. illi (pl.); F I, 61. II, 19. III, 43. N III, 89. O I, 114. illi ‖* illi enim ‖; A I, 6. illa (nom. pl.); F V, 71. D II, 48. O I, 148. illos; O III, 100. illa (acc.); F III, 69. ipse; A II, 126. F II, 92. T I, 82. N II, 27. Lae 80. ipsa; A II, 96. T V, 70. N II, 49. D I, 104. ipsum; L I, 46. ipsum (acc. m.); T II, 19. ipsius; A II, 45. ipsi; F V, 51. R I, 53. ipsae; O III, 68. is; A II, 118. F II, 2. 54. III, 75. T I, 77. V, 76. D II, 75. R I, 7. C 27. ea; F V, 37. N II, 66. R I, 43. id; A I, 21. 24. T I, 30. III, 25. D I, 8. II, 56. 134. Fa 18. R II, 45. III, 46. L I, 49. II, 69. O I, 42. 113. 120. II, 51. 78. Lae 81. fr V, 33. eam; A II, 24. D II, 25. id (acc.); A II, 18. 34. F II, 72. III, 20. V, 35. 87. T III, 60. V, 56. D II, 6. 71. 106. 144. 148. R I, 33. II, 57. L I, 34 (33). C 85. eius; T III, 17. N II, 144. Lae 55. eo; T III, 53. ea (abl.); T I, 93. ea (nom. pl.); D I, 12. O II, 12. eos; T III, 11. N III, 63. eas; Fa 40. ea (acc.); F IV, 20. T V, 57. eorum; A II, 69. F IV, 36. V, 29. T IV, 61. N II, 155. earum; N II, 27. D I, 119. iis (dat.); O I, 17. iis (abl.); T V, 62. R II, 52. ista (nom. sg.); D II, 144. istum (acc.); N III, 22. isto; T V, 27. N I, 83. Lae 74. ista (abl.); D II, 144. isti (pl.); R I, 11. istae; F I, 42. ista (nom. pl.); N I, 72. ista (acc.); N I, 66. istorum; F II, 51.

d. **relative**: qui; A II, 28. 38. F II, 87. T I, 90. IV, 42. D I, 127. O III, 71. quae; N I, 45. quod; F II, 100. III, 27. 40. T V, 46. O I, 26. 94. III, 107. Ti 12. ><. quod ‖ quia ‖; N I, 68. quem; T I, 79. V, 60. quam; F III, 57. quod (acc.); F II, 106. III, 53. D II, 20. quo; A II, 33. qui (pl.); A fr 4. F II, 91. V, 72. quae (pl. f.); F I, 53. quae (nom. n.); F III, 2. V, 45. T IV, 11. D I, 109. II, 14. O I, 137. III, 43. quos; C 82. quas; F III, 39. O I, 44. quae (acc.); F IV, 24. V, 78. 96. C I, 127. quorum; N II, 12. quarum; T III, 14. quibus; L I, 33. C 4.

e. **interrogative**: qui? T I, 61. quod? D II, 97. L III. 24. quod? (acc.) F II, 99. T I, 95. D II, 4. quonam? A I, 41. Lae 59. quis? A II, 50. 51. 54. 60. 69. 121. F I, 4. II, 20. 55. 86. III, 35. IV, 21. 26. 48. 52. 64. 65. V, 76. T I, 11. ><. IV, 2. 57. 79. V, 15. 88. N I, 54. 121. II, 5. 97. III, 76. D II, 87. 94. 116. 136. R I, 28. 71. II, 48. III, fr 5. L II, 17. III, 25. 31. O I, 154. Lae 53. fr V, 81. quis enim est ‖ est enim ‖? F II, 16. quae? (sg. f.) T I, 2. 14. IV, 53. V, 101 (100). N I, 46. 123. II, 44. 85. III, 71. D II, 22. R III, 13. 44. O II, 7. C 27. Lae 23. fr V, 81. quid? (nom.) A I, 10. II, 22. 59. 73. 94. F I, 6. 27. III, 74. IV, 8. 20. 23. 44. 59. 78. V, 90. T I, 13. II, 14. IV, 37. V, 40. 80. N I, 92. 121. II, 4. 47. III, 26. 44. D II, 24. 85. R III, 5. 47. V, 2. L I, 14. 34. 51. II, 17. 31. III, 1. 24. O II, 5. 66. III, 82. C 28. 68. Lae 48. 49. 93. fr V, 25. quem? F V, 50. 70. D II, 137. R I, 16. O III, 105. P 42. quam? T III, 40. quid? (acc.) A II, 43. 96. F II, 74. 79. III, 16. T II, 7. III, 46. 77. N I, 67. II, 158. III, 71. D I, 85. II, 45. 75. Fa 8. 33. R I, 64. L I, 13. II, 24. III, 19. O II, 25. III, 98. P 17. 38. 41. quid enim dicis? ‖ quid enim? ‖ F IV, 34. quid habet enim ‖ enim habet ‖? C 84. quid? (adv.) F II, 12. 111. T I, 34. N I, 84. 124. D I, 79. R I, 31. L II, 27. Lae 26. quid enim? A II, 100. F II, 62. 72. 93. IV, 73.

T I, 60. III, 51. IV, 8. N III, 37. 38. 44. Fa 5. L I, 51. Lae 30. quid enim dicis? ‖ quid enim? ‖ F IV, 34. quid ‖ qui ‖ enim? L II, 25. quo? A II, 34. quo! N II, 147. quos? L II, 62. quibus? (abl.) N I, 19. quotus quisque ſ. 2.

f. **unbestimmte** (omnis, plerique: ſ. 2): cuiuscumque; F IV, 28. quocumque; F V, 22. quaedam (pl.); Fa 30. quisquis; F I, 38. quicquid; F III, 32. N II, 60. O III, 65. quicquid ‖ quidquid ‖; D II, 60. [quidquid enim]; O II, 10. quicquid (acc.); F III, 10. N I, 104. quoquo; D II, 21.

g. **negative**: nemo; F I, 32. IV, 32. T I, 30. IV, 18. O II, 38. III, 16. C 24. nihil; A I, 3. 8. 18. 28. II, 11. 31. 37. 66. F I, 53. II, 36. 80. ⟷ 98. V, 25. 33. T I, 37. 42. 49. 58. 66. 94. 109. II, 44. 46. 65. III, 77. IV, 44. V, 40. 115. N I, 51. 72. 90. II, 51. 83. D II, 18. 34. 61. 62. Fa 3. 5. R I, 2. III, 43. L I, 39. II, 2. 17. 42. III, 18. O I, 2. 33. 68. 88. 150. Lae 32. fr IX, 10. nihilo ‖ nihil ‖; A II, 58. nihil enim ‖ nihil ‖; O I, 62. nihil est ‖ nihil ‖; Lae 77. nullus: ſ. 2.

4. **nach Verben**: abeunt; C 80. abest; L I, 5. C 55. abundas; D II, 48. accipimus; N II, 70. accipite; C 39. est enim ... adcommodatum; L II, 48. accusat; N I, 113. adfert; L II, 26. adfirmat; T II, 17. admiscentur; R II, 7. arripere; N I, 77. adsentior; L II, 38. adsunt; T I, 76. aderit; T V, 29. adversatur; A II, 46. ait; F I, 19. II, 88. T I, 115. N I, 39. ait enim ‖ at ii ‖; O II, 56. apparet; A II, 90. appellatur; Fa 28. est enim ausus; O II, 27. audivi; A I, 3. audivit; A II, 16. audiamus; N II, 32. audire; F I, 17. aveo; T I, 112. aufert; F V, 54. *auget*; L II, 65. careat; N I, 30. carere; T I, 88. cave; T V, 19. L II, 7. censet; F I, 18. N II, 57. cogitare; T I, 22. commorandi; C 84. completur; F IV, 15. conceditur; A II, 54. concesseras; T I, 111. concedamus; R II, 4. concludit; Fa 20. est enim confertus; T III, 44. confirmabat; A II, 67. congruere; fr V, 81. consequens enim est ‖ est enim ‖; F III, 22. contemnit enim ‖ contemnit ‖; F II, 27. continet; D I, 117. L II, 30. copulata enim .. est; Fa 30. est enim copulatum; Fa 30. cupit; F V, 84. debet; R III, 34. declarat; L II, 57. delector; F II, 72. delet; Lae 92. dempta; F II, 88. depulso; D II, 57. est enim ... depressus et quasi demersus; C 77. deserunt; O I, 29. desideraret; F IV, 27. desinunt; N I, 10. dico; T V, 12. dicit; D I, 60. dicunt; A II, 108. N II, 65. O III, 118. dicebat; R I, 22. dicam; A I, 11. II, 10. N I, 78. dixisti; D II, 101. dixit; T IV, 55. dicitur; T I, 88. dici; F II, 9. discebamus; L II, 59. discebant; C 26. discendi; O I, 28. discrepat; T III, 14. discriptus ‖ descr. ‖; L III, 44. dividunt; A II, 42. dat; F II, 94. V, 8. dant; N I, 101. dabant; R I, 14. dabitis; A I, 24. da; C 69. docet; T I, 57. D II, 2. 91. docent; F IV, 55. docuit; N I, 53. ducuntur; O II, 22. est enim .. edicendum; F II, 74. efficiet; T I, 23. effugere; N III, 14. eget; O II, 70. enumerari; N II, 132. eripit; O I, 68. errabat; D II, 70. excitabat; L III, 36. existumant; T III, 72. experrectus; A II, 88. extincto; O III, 2. facit; F IV, 40. N I, 31. facias; O III, 95. faciamus; A I, 27. fac; A II, 56. A fr 20 (ſ. 6). T I, 82. fit; T I, 82. R VI, 10. O I, 146. II, 53. feriunt; T III, 55. ferunt; R I, 47. feruntur; O III, 69. fraudandi; O II, 84. fungar; T III, 41. est enim ... generata; F V, 43. est enim .. gestum; O I. 75. habeo; A II, 58. habes; F IV, 7. habet; A II, 30. N I, 45. 114. fr V, 70. habent; F III, 45. IV, 30. V, 76. C 51. habuit; A II, 2. P 50. habere; O II, 77. iacet; D I, 63. iactabatur; O III, 80. erat enim ... inbutus *; R V, 11. impedit; C 42 impediri; L III, 42. imperantem; T II, 59. implet; L II, 40. inportant; T IV, 34. ineuntis; O I, 122. ineunte; O I, 117. est enim infixum; F V, 27. influxit; R II, 34. es enim .. ingressus; R II, 22. sunt enim ... innata; T III, 2. instat; D II, 149. erit enim instructus; F II, 57. inest; T I, 88. inerant; D II, 140. inesse; F I, 40. intellegitur; N I, 45. intellegi; D II, 132. intentum; C 37. interesse; F I, 30. introduci; F IV, 40. iuvare; F II, 14. laetantem enim ‖ etiam ‖; T III, 41. laudant; T III, 72. liberatos; T I, 48. licet; A II, 102. F IV, 38. T III, 29. N II, 98. 164. Fa 19. R I, 63. O I, 78. C I. licebat; A II, 1. 78. liceat; F IV, 27. loquor; T V, 111. Lae 77. loquetur; T II, 45. malo; F II, 61. T V, 105. O II, 74. malunt; D I, 105. mandavi; N III, 10. memini; A II, 63. meministi; Lae 2. mentiretur; F II, 24. moriendum enim .. est; C 74. moveor; Lae 10. movemur; T I, 78. L II, 4. mutari; D II, 21. narrat; D I, 40. negat; A II, 144. F II, 4. 88. 90. N II, 24. D I, 80. L II, 39. O I, 37. negant; R III, 26. O III, 39. Lae 18. negaram; N II, 23. nolo; R IV, 7. nolim; F II, 23. novi; C 1. nosti; A ep 1. occurretur; A II, 44. omitto; C 52. oritur; N I, 15. sunt enim ... orta; T IV, 57. fuit enim ... ornatus; Ti I. ornanda enim est; O I, 139. parere; T III, 33. parendum enim .. fuit; D II, 71. sumus enim ... parati; R I, 14. patefactus enim .. est; O I, 160. peccasse; Lae 90. sunt enim ... perfecta; Ti 11. perfecto; F II, 85. persuadent; T I, 40. pertinent; O II, 87. placet; A II, 93. T V, 1. N I, 62. II, 46. D II, 44. R I, 69. est enim ... politus; F I, 26. ponit; O III, 43. sunt enim ... ponenda; N I, 44. potest; O I, 32. III, 83. C 66. possunt; D II, 106. O II, 32. III, 84. posse; A II, 67. N III, 77. O II, 64. premit; T III, 71. probat; O III, 83. erat enim .. profecta; L II, 10. proficiscar; C 84. prospicere; R II, 22. pungunt ‖ enim ‖; F IV, 7. puto; Fa 6. R I, 66. putat; T V, 21. quaero; A II, 113. F II, 115. Fa 15. P 10. fr V, 31. quaerit; T II, 39. III, 44. quaerimus; F II, 4. quaeramus; T IV, 40. quaeruntur ‖ quaeritur ‖; L II, 48. quaesita enim .. est; F IV, 41. redditur; L II, 56. referri; O I, 31. relinquunt; O I, 102. rebantur; N III, 15. est enim ... repetita; D I, 25. responderet; T V, 55. restinota; F II, 9. roges; F IV, 69. sagire enim ‖ [sagire enim] ‖; D I, 65. scio; F III, 40. scis; F IV, 56. V, 4. T I, 15. scisse; F II, 59. scripsit; F II, 100. sentis; F III, 26. sentitis; A II, 29. sensit; L III, 26. sequitur; A II, 93. L II, 34. III, 28. sequitur ‖ † sequitur ‖; Fa 22. sequuntur; F IV, 21. sequamur; R II, 27. serpit; Lae 87. servari; F V, 66. silent; A I, 2. simulas; T IV, 59. soles; R I, 17. solent; T III, 37. L I, 21. spero; N III, 2. R I, 37. spoliavit; A I, 33. A I, 33. statuebat; A I, 39. statuit; L II, 58. statuere; A II, 9. studet; F V, 8. sum; A I, 14. est; A I, 22. II, 117. 127. 132. 135. F II, 28. 55. 75. III, 8. 41. 58. V, 4. 16. 72. T I, 26. 71. II, 4. 7. III, 3. 35. 46. 61. 73. IV, 17. 44. 58. 64. V, 52. 65. 78. 102. N I, 9. 78. 116. II, 2. 43. 68. 154. 162. III, 51. 75. 94. D I, 7. 12. 34. II, 111. R I, 65. III, 37. L I, 42. 45. II, 8. 26. III, 40. O I, 30. 33 (34). 50. 95. 97. 148. 150. II, 56. 64. ⟷ 68. 74. III, 30. 37. 46. 104. 110. 117. C 28. Lae 20. 61. 65. 80. 88. P 47. fr V, 34. sumus; T II, 58. sunt; A II, 5. 102. 136. F II, 53. 118. III, 19. V, 43. T I, 18. 80. II, 54. III, 68. 73. 79. 81. IV, 7. 30. 53. N I, 3. II, 117. 140. III, 23. 39. 40. D I, 82. 116. 128. II, 10. 29. 102. 146. R I, 47. L I, 8. 28. III, 35. O I, 50. 71. 84. 105. 159. Lae 72. P 11. † non ‖ sunt ‖ enim; T IV, 32. * sunt; R III, 23. erat; F II, 54. III, 7. 10. IV, 6. V, 94. T III, 76. IV, 2. N I, 77. R I, 21. 25. C 10. erit; F I, 37. III, 14. V, 86.

T IV, 9. Ti 23. erimus; D 1, 82. II, 102. erunt; A II, 93. fuit; T I, 38. R 1, 18. L II, 66. C 69. fuerat; T III, 30. O III, 40. sit; F V, 84. sint; T I, 12. V, 76. esse; F II, 57. 78. IV, 47. N I, 124. III, 84. R III, 18. fuisse; R II, 34. fore; L II, 26. sumatur; T V, 68. superest; T III, 83. sustines; O III, 6. tenebam; T V, 64. teneamus; A I, 40. F IV, 68. tollit; Lae 92. tolletur; F V, 30. sublato; A II, 84. sublata; A II, 62. Lae 19. est enim ... tributus; T II, 47. vacat; T IV, 72. † vadit enim ‖ vadit ‖; T I, 97. valet; R I, 63. venio; A II, 142. P 49. venit; F V, 2. D II, 129. veniebat; F V, 25. vereor; T V, 3. verentur; O I, 129. verti etiam ‖ verti enim, verti ‖; T II, 26. vetat; T I, 74. video; F II, 94. T III, 46. IV, 50. L II, 69. vides; A II, 119. vidi; A II, 82. vidit; fr V, 96. vidimus; N III, 46. videre; R I, 29. videtur; T V, 18. N III, 85. videntur; T III, 28. viget; D 1, 115. vocant; T III, 23. volat; T I, 76. volt; T I, 79. volumus; T V, 41. volunt; A II, 32. D II, 93. velle; fr V, 39. utatur; N I, 103. [οὖν enim]; N II, 111.

5. **nach Adverbien, adverbiellen Bestimmungen und Partikeln:** Graece; N II, 58. O I, 93. — aeque; F IV, 75. aliter; F II, 18. V, 44. T IV, 67. O III, 17. Lae 89. ante; T I, 110. N I, 66. aperte; Lae 65. 99. at: f. **at**, II. enim (19 St.) S. 251. aut; A I, 10. 11. 25. II, 138. F II, 18. 38. T II, 31. V, 118. N III, 61. D II, 124. R 1, 32. O I, 15. Lae 9. beate; F V, 86. bene; T I, 41. C 45. optume; Lae 98. callide; D II, 110. certe; A 1, 13. cum; A II, 18. 27. 111. 119. F I, 57. II, 2. 20. 88. III, 12. 26. 33. IV, 14. 36. 68. T I, 12. 103. 113. III, 56. N 1, 44. 121. D II, 36. 92. Fa 2. 23. R 1, 53. III, 47. O 1, 9. II, 54. III, 39. 77. 86. C 69. Lae 7. cum ‖ tum ‖; T I, 43. „cum“ enim inquit; R 1, 66. [cum enim]; O I, 40. cur? A II, 55. T II, 33. N III, 81. D II, 106. R I, 50. III, 17. diutius; Lae 104. divine; C 44. dum; F II, 43. eo; A II, 79. etsi; A II, 7. 12. F IV, 2. T I, 96. 109. II, 10. IV, 82. facile; N II, 129. firmiter; R VI, 2. frustra; D 1, 83. II, 102. hic; L II, 3. hinc; F III, 16. R 1, 5. huc; L I, 22. iam; A II, 18. 68. F II, 92. IV, 78. N 1, 87. O III, 104. C 3. Lae 76. ibi; N I, 72. idcirco; F 1, 39. interdum; A II, 32. ita; A I, 6. II, 68. F II, 81. III, 69. V, 4. 49. 71. T 1, 72. IV, 47. N 1, 68. III, 15. 52. D II, 41. Fa 24. O II, 64. C 38. latius; T II, 66. libenter; R II, 3. L I, 52. magni enim aestimabat; F II, 55. male; O II, 22. modo; F V, 4. T III, 47. N I, 33. 35. O II, 75. multo; O I, 120. multum; D II, 148. Fa 32. R I, 30. plus enim mali ... affert; fr V, 39. nec; A II, 11. 126. 128. F I, 41. 47. II, 24. 41. 71. 105. 117. III, 3. 8. 12. 24. IV, 65. 75. V, 64. T I, 54. 88. 89. 99. V, 80. 85. N I, 42. II, 26. 48. III, 70. D II, 58. 78. 125. Fa 3. R I, 38. VI, 18. 26. 27. L I, 36. II, 6. III, 22. 31. 37. O I, 10. 72. 150. 156. II, 84. C 8. 19. 32. 41. 79. Lae 6. 8. 57. 75. 99. P 20. Ti 18. fr V, 28. 50. IX, 12. neque; A I, 24. II, 41. 77. 119. F 1, 28. 58. 62. II, 32. 87. III, 2. 53. IV, 36. V, 28. 49. T II, 65. III, 34. IV, 27. 50. V, 20. 36. N I, 36. 112. 123. II, 1. 35. 36. 37. 156. 157. III, 8. 83. 91. D I, 65. 105. 118. 124. II, 62. Fa 44. R 1, 8. 12. 15. 37. II, 5. III, 40. L I, 8. 27. II, 10. 33. O I, 77. 100. 103. 110. 135. II, 12. 42. III, 34. ⋊ 57. 63. 73. 118. C 27. 45. 70. Lae 13. 31. 47. 48. 58. 65. P 6. Ti 18. 21. *neque* enim; R II, 33. nihilo ‖ nihil ‖; A II, 58. nimirum; O II, 69. nimis; O III, 46. nisi; F V, 87. R VI, 15. O II, 28. Lae 11. nisi ‖ si ‖; T I, 51. non; A II, 19. 22. 35. 53. 63. 66. 90. 101. 105. 109. 110. 128. A fr 19. F 1, 3. 37. II, 3. 41. 65. 89. IV, 13. 34. 37. 46. 48. V, 40. 83. T 1, 15. 52. 65. 86. 104. 110. 111. 118. II, 26. 44. III, 12. 13. 46. 57. IV, 9. 29. 56. 63. V, 74. N I, 10. 11. 12. 21. 60. 78. 84. 94. II, 59. 71. III, 5, 71. 78. D I, 35. 123. 127. 132. II, 39. 43. 70. 90. 141. Fa 9. 11. 19. 22. R III, 19. IV, 8. R fr 5. L I, 17. 63. II, 35. 43. III, 25. 29. O II, 7. 36. 79. III, 56. 108. 110. C 55 (56). 77. Lae 37. 50. 51. 54. 67. 78. P 5. 16. 35. [non enim]; O III, 29. »noenum ‖ non enim ‖«; O I, 84. nondum; F II, 11. Fa 36. O III, 60. num? ‖ non ‖; O I, 112. numquam; T V, 35. R I, 14. 38. O I, 89. nusquam; C 63. pariter; T I, 24. parum enim .. auctoritatis; C 3. minus; A II, 12. parvi enim sunt .. arma; O 1, 76. perniciose; O II, 73. plane; T IV, 47. plerumque; D II, 14. post enim Chrysippum; F II, 43. post; F V, 88. praeclare; A I, 33. F I, 68. III, 67. V, 58. O II, 23. P 33. praeter enim tres disciplinas; F III, 36. praeter enim quam quod ..; L III, 45. primum; A II, 107. F II, 98. IV, 5. T V, 111. N I, 62. II, 143. 145. 149. R II, 65. L III, 34. O II, 3. f. 2. primum. † primum; A II, 108. quacumque; F V, 5. N II, 83. quam; T V, 26. quamquam; F V, 55. T I, 109. V, 85. O II, 2. 52. quamquam ‖ enim ‖; O II, 60. quamvis; F II, 33. O I. 75. II, 24. III, 117. Lae 91. quando; F 1, 10. II, 1. N III, 49. D II, 83. Ti 14. quantum; F II, 39. P 44. Ti 8. quasi; F II, 42. Lae 3. qui? A II, 18. 66. T V, 40. 109. N II, 5. 36. R 1, 50. O II, 15. C 4. quia; D I, 93. quo; O II, 34. quo? A II, 144. quoad; O III, 89. quod; F IV, 69. N I, 62. D II, 46. Fa 42. quoniam; A II, 29. F III, 59. V, 47. rectius; F III, 75. rursus; Ti 12. saepe; T II, 48. 65. N I, 58. R 1, 46. II, 28. L III, 27. O II, 68. III, 19. C 7. Lae 59. 62. 69. saepius; A II, 148. D II, 61. satis; A fr 19. F V, 8. D 1, 9. R II, 70. O III, 37. scite; N II, 87. O III, 108. semper; A II, 125. F IV, 37. V, 92. O II, 45. C 38. 56. sensim; T III, 54. si; A II, 44. 53. 54. 59. 97. 112. F II, 16. 36. 95. III, 11. 15. IV, 48. 51. 68. V, 45. 85. T I, 11. III, 31. V, 14. 25. 83. N I, 80. 89. 90. II, 16. III, 43. 75. D 1, 29. II, 8. 18. 19. 20. 24. 25. ⋊ 33. 55. 97. Fa 12. 21. 38. R I, 49. 58. III, 47. L II, 32. O III, 21. si ad honestatem enim ‖ si enim ad hon. ‖; F II, 48. si ‖ sin, si enim ‖; L 1, 1. sic; A II, 49. 72. 73. 75. 106. 120. F I, 62. II, 16. 30. 98. 118. III, 20. 45. 55. 61. IV, 53. T I, 14. 55. II, 23. 67. III, 11. 31. 79. IV, 34. V, 47. N I, 105. 109. II, 23. 47. 123. 136. 137. III, 86. 89. D I, 23. 95. II, 46. Fa 28. 30. R I, 42. 70. II, 35. 51. L I, 3. 5. 10. 15. II, 16. III, 38. O 1, 110. II, 48. III, 75. 117. C 20. Lae 5. 19. Ti 18. sive; A I, 7. F I, 3. V, 33. N I, 52. D II, 120. 126. studiose; T V, 60. O I, 140. tam; F IV, 1. Fa 30. R I, 50. tantum enim te modo ‖ non modo, al. ‖; A II, 63. tum; F II, 75. IV, 33. N I, 120. II, 9. D I, 81. valde; A I, 18. ubi; F II, 2. T IV, 44. O III, 55. ubi? A II, 143. T V, 121. L I, 43. 49. C 57. Lae 51. 64. vix; Ti 23. ultra enim quo progrediar; T I, 17. † unde; L 1, 34. unde? A II, 88. N II, 18. R I, 2. III, 24. undique; T I, 104. ut (c. indic.); A II, 1. 33. 38. 42. F I, 37. 42. 49. 50. 66. II, 48. 67. III, 22. 24. 29. 34. 45. 46. 48. 52. 54. 63. 64. IV, 76. T I, 7. II, 15. 54. 57. III, 7. IV, 7. 30. 41. ⋊ N I, 60. II, 32. 35. III, 45. D 1, 89. 129. II, 11. 55. Fa 21. R II, 69. V, 8. L I, 49. III, 2. 30. O I, 16. 38. 64. 82. 85. 98. 103. 107. 111. 147. III, 66. 78. C 26. 38. 65. Lae 30. 31. P 15. fr V, 24. (ellipt.); T III, 20. etenim ‖ ut enim ‖; L II, 6. ut (c. coni.); A II, 36. 80. F I, 32. 55. IV, 53. T I, 16. 49. II, 12. 67. III, 79. V, 113. N I, 122. III, 30. 85. 92. D II. 33. Fa 9. O 1, 53. 77. utrum; F V, 45. vulgo; F II, 105.

II. **an dritter Stelle nach** a Graecis; A I, 8. a me; A II, 10. a nobis; F IV, 61. a te; T II, 33. N III, 6. ab illa enim .. societate; O I, 53.

ab eo enim Stoico; A II, 98. ab iis; O III, 28. a quo; O I, 49. II, 69. a quo enim animanti; Ti 17. a consuetudine; N III, 20. a corporibus; D II, 137. a parvis; N I, 81. L II, 9. a peregrino; O I, 37. a villa; F III, 8. ad hunc enim ipsum; A I, 2. ad id; A II, 85. ad eas enim res; F II, 84. V, 22. ad honestatem; F II, 56. ad maiora enim quaedam; F I, 23. ad paternam enim magnitudinem; C 35. ad similitudinem; N I, 96. aequum est; Ti 8. alia est enim ... medicina; T IV, 59. aliud est; F IV, 10. T II, 35. ante lucem; L II, 66. appellata est; T II, 43. apud illum; T II, 49. apud prudentes enim homines; R I, 38. ars est; F III, 4. audendum est; Ti 13. calidior est; T I, 42. conclusum est; F I, 39. consequens enim est || est enim ||; F III, 22. cum sit; A II, 112. cum his; Lae 19. cum iusto enim ... hoste; O III, 108. de dolore; F II, 104. de homine; Fa 17. de morte; T V, 88. de sapiente; T V, 107. desitum est; O II, 27. dicendum est; T II, 58. Lae 85. difficile est; T II, 1. dubium est; N I, 86. duae sunt enim res; F II, 20. duo sunt enim .. genera; D I, 11. duplex est enim vis; O I, 101. et formae; N II, 70. ex se; N II, 64. ex hoc enim populo; R I, 68. ex iis enim naturis; N II, 86. ex iis || his ||; L I, 35. ex eorum enim scriptis; F V, 7. ex falsis; D II, 106. ex levissimo enim ... genere; D II, 129. ex rebus; F IV, 53. ex tribus enim optatis; O I, 32. falsum est enim || est ||; R II, 28. fatendum est; F V, 83. hic est enim ille voltus; T III, 31. hic est enim dominus; R II, 47. haec est enim ... ratio; T I, 8. haec est enim (temperatio); L III, 12. haec est enim .. discriptio; O I, 101. hoc ipsum; T II, 28. eadem est; N II, 68. hoc quoque; A I, 26. in terram; T I, 36. in hoc enim genere; T V, 63. in isdem enim fatis; D I, 100. in ipsa; F V, 39. in ipsa enim Graecia; T II, 4. in ipsa enim dubitatione; O III, 37. in ipso enim dedecore; T II, 28. in eo; F III, 32. N II, 16. in quo; F I, 36. III, 60. in quibus; O I, 56. in incertis; A II, 110. in libris; D II, 7. in multis enim nominibus; N III, 62. in omni enim arte; F II, 81. in omni enim animante; F IV, 37. in parvis; F V, 31. in primo enim ortu; F V, 58. in primis; A II, 111. T I, 14. in virtute; F V, 83. inanimum est; T I, 54. R VI, 28. inter omnis; T IV, 61. inventus est; D II, 146. *is* est; R II, 51. ea est; N II, 67. O II, 48. ea est enim .. pars; R I, 60. ea est enim .. causa; R IV, 3. ea est enim .. vis; L I, 19. id est; F IV, 26. V, 34. T I, 16. V, 9. id est enim *προηγμένον*; F III, 52. id est enim privilegium; L II, 44. id est enim iunctum; L III, 47. eius rei; Fa 25. ea sunt enim demum non ferenda; R II, 28. ea praedicunt; D II, 17. longum est; F IV, 73. magna est enim admiratio; O II, 48. magnum est; O I, 55. maius est; Fa 17. maxima est enim vis; Lae 68. miserum est; N III, 14. moriendum est; T I, 9. necesse est; T I, 9. 97. N III, 34. D I, 17. Fa 37. 42. nemo est; T V, 87. neque est; T I, 46. nihil est; A I, 24. II, 50. 66. F III, 38. IV, 60. V, 76. T I, 22. III, 34. V, 1. 50. N I, 65. 121. II, 30. 43. III, 23. D I, 82. II, 102. 139. R VI, 13. L I, 29. III, 42. O I, 43. Lae 17. 28. 49. 50. 65. || enim est ||; Lae 77. non est; F II, 30. T III, 35. N II, 54. R I, 39. 69. non ius; L III, 17. non modo; O I, 62. non lubet; C 84. nulla est enim .. species; N II, 155. nulla est enim persona; L II, 48. nulla est enim societas; O III, 32. nullum est enim genus; R I, 44. ob eam enim ipsam causam; N III, 50. odiosum est; O I, 139. omnis est enim ... contentio; F II, 68. opinio est; T II, 52. perspicuum est; F II, 59. N II, 146. R II, 37. O III, 115. popularis est enim .. facultas; T II, 3. prima est enim conciliatio; F III, 21. pro hoc; Lae 82. proprium est; T III, 19. propter nos; F V, 30. propter virtutem; N III, 87. prudentia est enim locata; O III, 71. quaerendum est; F III, 2. quam multa; Lae 57. quamquam est | est enim |; T I, 3. qui est enim animus; T III, 10. qui sit enim finis; F IV, 5. quod erit enim honestum; T V, 50. quod est enim .. argumentum? T II, 12. quis est? F II, 27. III, 36. V, 31. 93. D II, 121. O I, 5. II, 16. quis enim est | est enim |? F II, 16. quis est enim .. amor? T IV, 70. quae est? F IV, 32. quae est enim ... partitio? F I, 45. fortitudo? T V, 41. coagmentatio? N I, 20. gens? N I, 43. Tellus? N III, 52. significatio? D II, 54. forma? D II, 138. oratio? R I, 3. securitas? Lae 47. civitas? P 27. confectio? fr V, 81. quae potest enim esse memoria? A II, 22. quid est? A I, 6. 14. F II, 54. T I, 59. 65. II, 57. IV, 77. V, 31. 105. N I, 1. 115. D II, 15. R I, 49. L II, 16. O III, 55 (54). C 5. P 34. quid est enim ... quaerendum? F I, 11. quid habet || enim habet ||? C 84. quo modo? N I, 109. quidquid est; N III, 36. quicquid est; O I, 94. ratio est; N II, 133. redeundum est; O II, 29. sapientis est; T V, 81. satis est; T V, 53. scitum est enim illud; Lae 90. sata est; L I, 1. si quis; A II, 36. si quando; A fr 10. si est; T V, 23. sic est; T II, 39. simul atque; R II, 48. societas est; O III, 69. solum est; L I, 22. temperantia est; F I, 47. tritum est; N II, 91. tertiam iam || enim iam ||; C 31. tecum; F V, 86. D II, 109. videndum est; O I, 42. visum est enim .. obiectum; D II, 143. vitiosum est; F II, 26. una est enim amicitia; Lae 86. utile est; T IV, 55. utendum est; T IV, 16.

III. **an vierter Stelle nach** si ad honestatem || si enim ad hon. ||; F II, 48. in his est; T I, 78. in ea est; T IV, 83. Lae 100. in eo est; O I, 67. ab ea est; O II, 25. quae vis est? P 23.

enimvero, allerdings: »immo enimvero ego sum, inquam, Orestes;« F V, 63. »immo enimvero corpus Priamo reddidi, Hectorem abstuli;« T I, 105.

eniteo, hervorleuchten: illud Accii: »probae etsi in segetem sunt deteriorem datae fruges, tamen ipsae suapte natura enitent«; T II, 13.

enitor, sich anstrengen, streben, bewirken: I. alqs: tamen enitar; F IV, 24. enitar equidem; T IV, 10. quamquam ... decori vestro non defui, nunc tamen ... enitar multo vigilantius; R VI, 26. tu vero enitere; R VI, 26.

II. ut: enitar, ut Latine loquar; A I, 25. qui in eo (otio) non modo nosmet ipsos hebescere et languere nolumus, sed etiam, ut plurimis prosimus, enitimur; A II, 6. rationibus eisdem ... enitar, ut cuiusque et boni publici et mali causam tamquam virgula videar attingere; R II, 52. nec tam est enitendum, ut bona ... sequamur, quam ut vitia fugiamus; O I, 114. qui stadium .. currit, eniti et contendere debet, ... ut vincat; O III, 42. non est .. amici talem esse in eum, qualis ille in se est, sed potius eniti et efficere, ut ... excitet; Lae 59.

eno, herausschwimmen: qui (pinoteres) enat e concha; F III, 63.

enodate, ausführlich: haec .. nobis explicanda sunt, sed si enodatius, vos ignoscetis; F V, 27.

enodatio, Auflösung: iam vero quid vos illa delectat explicatio fabularum et enodatio nominum? N III, 62.

enodo, auflösen, entwickeln: in enodandis .. nominibus, quod miserandum sit, laboratis; N III, 62.

ensis, Schwert: I. fabricor: »ausa .. (proles) funestum prima est fabricarier ensem«; N II, 159.

II. percuti: »hic situs est ..., qui quondam Hectoreo percussus concidit ense«; fr VIII, 9.

enucleate, deutlich: dico: qui grandia ornate vellent, enucleate minora dicere; F IV, 6. pauca .., neque ea ipsa enucleate, ab hoc (Democrito) de virtute quidem dicta; F V, 88.

disputo: habes ea, quae de perturbationibus enucleate disputant Stoici; T IV, 33.

enucleo, erläutern: haec nunc enucleare non ita necesse est; T V, 23.

enumeratio, Aufzählung: I. est: est .. utilis ad persuadendum ea ... ferri .. posse ... enumeratio eorum, qui tulerunt; T IV, 63. est iniqua in omni re accusanda praetermissis bonis malorum enumeratio; L III, 23.

oblectat: enumeratio exemplorum, non ut animum malivolorum || malev. || oblectet, adfertur; T III, 60.

II, 1. adfero: f. I. oblectat.

2. consto ex: quae (laudatio mortis) constat ex enumeratione humanorum malorum; T I, 116.

enumero, aufzählen: I. indir. Frage: enumerare possum, ad eum pastum capessendum conficiendumque quae sit in figuris animantium ... discriptio partium; N II, 121. dies deficiat, si velim numerare || enumerare ||, quibus bonis male evenerit; N III, 81.

II. alqm: enumerat (Aristoteles) multos; T I, 80. quos modo enumeravi; L I, 47. praeter eos (Gracchos) quamvis enumeres multos licet; L III, 24.

alqd: cum ea, quae supra enumeravi, in malis numerent; T V, 30.

aestus, al.: enumerari .. non possunt fluminum oportunitates, aestus maritimi [multum] accedentes et recedentes, montes vestiti atque silvestres, salinae ab ora maritima remotissimae, medicamentorum salutarium plenissimae terrae, utilitates || † artes, al. || denique innumerabiles ad victum et ad vitam necessariae; N II, 132.

commoda: in enumerandis .. corporis commodis si quis praetermissam a nobis voluptatem putabit; F V, 45.

consules: si consulum, quos enumerare nolo, peccata collegeris; L III, 23.

incommoda: vitae humanae enumerat incommoda; T I, 84.

multitudinem: quid enumerem artium multitudinem? O II, 15.

rhetores: nostros non norunt (rhetores), quos enumerare magnum est; T I, 116.

sententias: enumerasti memoriter et copiose ... usque a Thale Milesio de deorum natura philosophorum sententias; N I, 91.

enuntiatio, Satz: est: non omnis enuntiatio, quod ἀξίωμα dialectici appellant, aut vera aut falsa erit; Fa 20. omnis .. enuntiatio aut vera aut falsa est; Fa 20. si mihi libeat ... negare omnem enuntiationem aut veram esse aut falsam; Fa 21. an aliter haec enuntiatio vera esse non potest: „capiet Numantiam Scipio", nisi ..? Fa 27. si tum non esset vera haec enuntiatio: „capiet Numantiam Scipio", ne illa quidem eversa vera est haec enuntiatio: „cepit Numantiam Scipio"; Fa 27. ex aeternitate vera fuit haec enuntiatio: „relinquetur in insula Philoctetes"; Fa 37. qui (Epicurei) tales enuntiationes nec veras nec falsas esse dicunt; Fa 37. tenebitur .. id, quod a Chrysippo defenditur, omnem enuntiationem aut veram aut falsam esse; Fa 38.

potest: f. est; Fa 27.

II. voco, III. ratio, vis: explicanda .. vis est ratioque enuntiationum, quae Graeci ἀξιώματα vocant; Fa 1.

enuntio, aussagen, ausplaudern, ausdrücken: I. genera: multa genera sunt enuntiandi nec ullum distortius quam hoc; Fa 16.

II. alqd: fundamentum dialecticae est, quidquid enuntietur ⟨id autem appellant ἀξίωμα, quod est quasi ecfatum⟩, aut verum esse aut falsum; A II, 95. an coli institia poterit ab homine propter vim doloris enuntiante commissa? T II, 31. Epicuro concedenti omne enuntiatum aut verum aut falsum esse; Fa 19. quod ita enuntiatur: „descendit in Academiam Carneades", nec tamen sine causis; Fa 19. si (Chrysippus) non obtinuerit omne, quod enuntietur, aut verum esse aut falsum; Fa 21. si omne enuntiatum aut verum aut falsum est; Fa 28. si hoc enuntiatum: „veniet in Tusculanum Hortensius" verum non est, sequitur, ut falsum sit; Fa 28. veras esse ex contrariis diiunctiones, sed, quae in his enuntiata essent, eorum neutrum esse verum; Fa 37.

geometriam: quam (geometriam) quibusnam quisquam (poterit) enuntiare verbis? A I, 6.

ortum: reliquorum (deorum) ... et nosse et enuntiare ortum eorum || [eorum] || maius est, quam ut ..; Ti 38.

sententias: quia gravissimae sint ad beate vivendum breviter enuntiatae sententiae; F II, 20.

eo, gehen, reisen, von statten gehen (inventum iri; D II, 18. madefactum; D I, 68. obscuratum; Lae 63. praelatum; A fr 20. 8. 34. trucidatum; D II, 22): I, 1. duco ab: Ianum ..., quod ab eundo nomen est ductum; N II, 67.

II. alqs: quacumque .. imus; N II, 83. conclave illud, ubi (Deiotarus rex) erat mansurus, si ire perrexisset, proxima nocte corruit; D I, 26. monitum ab eo Crassum, caveret ne iret; D II, 84. »praesagibat animus frustra me ire, cum exirem domo«; D I, 65. alligandi omnes essent, qui cubitum irent; D II, 122. f. **ad,** I. eo (4 St.) S. 41, b.

alqd: »nequaquam istuc istac ibit; magna inest certatio«; N III, 65.

amici: meos amicos ... in Graeciam mitto, [id est ad Graecos ire iubeo]; A I, 8.

cives: ea .. dissensio civium, quod seorsum eunt alii ad alios, seditio dicitur; R VI, 1.

decemviri: quotiens senatus decemviros ad libros ire iussit! D I, 97.

praetor: sessum it praetor. quid ut iudicetur? N III, 74.

res: ut, quo natura ferat, eo (res) possint ire; F V, 39. quod .., ut res ire coepit, haud scio an aliquando futurum sit; Lae 43.

sapiens: si ille || si || sapiens ad tortoris eculeum a tyranno ire cogatur; F IV, 31.

vita: beatam .. vitam ... conantem ire in eculeum retinet ipsa prudentia || [ipsa prudentia] ||; T V, 14.

eo, A. da, dahin, dazu, so weit, bis zu dem Grade: I. accedo: eo cum accessit ratio argumentique conclusio; A II, 30. quod .. satis est, eo quic-

quid accessit ‖ accesserit ‖, nimium est; F V, 81. accessit eo numerus; R III, 3.

addo: quantumcumque eo addideris; F III, 34.

condo: eo .. conditas sortis, quae hodie Fortunae monitu tolluntur; D II, 86.

deduco: consuetudo ... sensim .. eo deducta est, ut ..; O II, 9.

defero: maior .. pars eo fere deferri solet, quo a natura ipsa deducitur; O I, 147.

delabor: Carneadem ... heri audiebamus solitum esse *eo* delabi interdum, ut diceret ..; A II, 59.

demitto: eo .. rem demittit Epicurus, ... nulli (sensui) esse credendum; A II, 79.

eo: ut, quo natura ferat, eo (res) possint ire; F V, 39.

labor: labor eo, ut adsentiar Epicuro aut Aristippo; A II, 139.

pervenio: quoad .. perventum est eo, quo sumpta navis est; O III, 89.

refero: perspicuum est omnis rectas res ... eo referri, ut cum voluptate vivatur; F I, 42. omnia officia eo referri, ut adipiscamur principia naturae; F III, 22. ut eo, unde egressa ‖ digr. ‖ est, referat se oratio; O II, 77.

revertor: eo iam, unde huc digressi sumus, revertamur; N III, 60.

revolvo: ita (Philo) imprudens eo, quo minime volt, revolvitur; A II, 18.

specto: hoc .. eo spectabat, ut eam (Pythiam) a Philippo corruptam diceret; D II, 118.

venio: qui sciet, ubi quidque positum sit, quaque eo veniat; F IV, 10. ubi .. quicquid esset, quod disci posset, eo veniendum iudicaverunt; T IV, 44.

II. usque: multa .. facimus usque eo, dum aspectus ipse fidem faciat sui iudicii; A II, 19. usque eo (mens) philosophiam ipsam corroborat, ut virtutem efficiat; A II, 31. usque eo (Dionysius) imperio carere non poterat; T III, 27. usque eo (plataleam) premere earum (avium) capita mordicus, dum illae captum amitterent; N II, 124. propter humanitatem ... Anco regi familiaris est factus usque eo, ut ..; R II, 35.

B. deswegen, desto: A. **bei Verben:** eo .. sapientem non adsentiri, quia possit ..; A II, 101. quia nec ... frugi appellari solet, eo tris virtutes, fortitudinem, iustitiam, prudentiam frugalitas complexa est; T III, 17. nec ille ..., Laelius, eo dictus est sapiens, quod non intellegeret, ... sed quia ..; F II, 24. nisi (parvi) sensum haberent sui eoque se diligerent; F III, 16. eo fit, ut errem et vager latius; A II, 66. eo .. nunc fit illud, ... ut minus multos tabella condemnet; L III, 39. eo .. intellegi potest, quanta voluptas sit non dolere; F I, 56. quis est .., qui suorum mortem primum non eo lugeat, quod ... arbitretur? T I, 30. eo .. deum esse mundum (necesse est); N II, 30. eo .. (se) praestare ceteris, quod illi ... putent; A I, 16. id eo ipso vitium nominatum puto; F III, 40. Democriti .. securitas ... eo separanda fuit ab hac disputatione, quia ..; F V, 23. quod eo, credo, valebat, ut ..; N III, 5. frater es; eo vereor; D II, 46. elliptisch: quamquam hoc quidem nimis saepe, sed eo, quod ... inest; T I, 90.

II. **bei Adjectiven:** 1. miser: quia non sint, cum fuerint, eo miseros esse; T I, 13. mihi .. non solum eo videtur miser, quod ea fecit, sed etiam quod ita se gessit; T V, 55.

2. Comparative: quod eo est admirabilius in his stellis, ... quia ... occultantur; N II, 51. quem ... videmus ..., quo .. affluentius voluptates undique hauriat, eo gravius ardentiusque sitientem; T V, 16. si ... eo beatior quisque sit, quo sit corporis aut externis bonis plenior; F III, 43. quod .. eo cernere mihi melius videor, quo ab ea (morte) propius absum; C 77. qui ... in re eo meliore, quo maior sit, mediocritatem desiderent; F I, 2. non est .. mundus deus, et tamen nihil est eo melius; N III, 23. (senex) est eo meliore condicione quam adulescens, quod ‖ cum ‖ id, quod ille sperat, hic consecutus est; C 68. quae (animi partes) quo sunt excelsiores, eo dant clariora indicia naturae; F V, 48. eo .. derectius ‖ directius ‖ (Phoenices) gubernant, quod eam (Cynosuram) tenent; A II, 66. accedit, ut eo facilius animus evadat ex hoc aëre ..., quod ..; T I, 43. obliviscor etiam malorum, ... eoque facilius, quod ..; T III, 37. quod eo firmiore animo facient, quia ..; O II, 45. eo .. erat cuiusque gratior in re publica virtus, quod ..; R II, 59. ut ... tormenta telorum eo graviores emissiones habent, quo sunt ... adducta vehementius, sic ..; T II, 57. gravius: f. ardentius. id .. eo indignius, quod eo tempore hoc contigit; O II, 65. eo .. hos locos scripsi libentius, quod ..; P 4. quod eo liquidius faciet, si ..; F II, 38. eo .. fui fortasse longior; T I, 111. equos sustinebo, eoque magis, si locus is ... praeceps erit; A II, 94. quod .. eo probavi magis, quia memini ..; F V, 75. in quo eo magis nobis est elaborandum, quod ..; T I, 6. cum .. corporis facibus inflammari soleamus ad omnis fere cupiditates eoque magis incendi, quod ..; T I, 44. quae (bestiola) .. occidente sole (mortua est), decrepita (mortua est), eo magis, si ..; T I, 94. qui (amores) ut sint ... pudici, solliciti tamen et anxii sunt, eoque magis, quod ..; T IV, 70. hoc eo magis est in Romulo admirandum, quod ..; R II, 18. vereor, ne istam causam nemo noscat, ... et eo magis, quod ..; L I, 11. quod eo magis iudico verum esse, quia lex Solonis id ipsum vetat; L II, 59. »nec eo magis (privati) lege liberi sunto;« L III, 11. id in magnis animis ingeniisque plerumque contingit, eoque magis, si ..; O I, 74. subvenire .. tempestati quavis ratione sapientis (est), eoque magis, si ..; O I, 83. etiam solitario homini ... opinio iustitiae necessaria est, eoque etiam magis, quod ..; O II, 39. nihil admirabilius fieri potest, eoque magis, si ea sunt in adulescente; O II, 48. quod eo magis miror, quia scriptum ... est ..; O III, 8. cum ... cum illis (publicanis) sic agere (deberemus), ut cum colonis nostris soleremus, eoque magis, quod ..; O III, 88. meministi .. profecto, Attice, et eo magis, quod ..; Lae 2. ex me quaerunt, ... quonam pacto mortem Africani feras, eoque magis, quod ..; Lae 7. id .. eo mihi magis est cordi, quod ..; Lae 15. quorum plerique aut queruntur semper aliquid aut etiam exprobrant, eoque magis, si ..; Lae 71. si ... ea .. (voluptas) quo est maior, eo magis mentem ex sua sede et statu demovet; P 15. nonne intellegas eo maiorem vim esse naturae, quod ..; F II, 58. ut, quo hae (res) maiores minoresve sint, eo, quae peccentur ..., aut maiora sint aut minora; F IV, 77. quod ... orae ..., quo faciliorem nobis cognitionem rerum caelestium, eo maiorem cognoscendi cupiditatem dabunt; T I, 44. quo maior est in eis (animis) praestantia et divinior, eo maiore indigent diligentia; T IV, 58. quod .. eo fuit maius, quia ..; R VI, 2. maxume .. et gloria pariter et gratia defensionibus, eoque maior, si ..; O II, 51. quod eo maius est illi (Catoni) quam aut tibi aut nobis, quia ..; P 2. multitudine peccatorum praestat eoque poena maiore dignus est; P 25. id .. eo fuit mirabilius, quod ..; A II, 1. quod cum ipsum per se odiosum est, tum eo molestius, quia ..; T IV, 42.

qui in ea causa eo plus auctoritatis habent, quia ..; R III, 26. quo pluribus profuerint, eo plures ad benigne faciendum adiutores habebunt; O II, 53. potest .. quicquam esse absurdius quam, quo viae minus restet || restat ||, eo plus viatici quaerere? C 66. cuius possessio quo est maior, eo plus requirit ad se tuendam; P 49. nec eo .. aiunt empirici notiora esse illa; A II, 122. quia non laboro, quam valde ea, quae dico, probaturus sim, eo minus conturbor; A II, 10. eo .. me minus instituti mei paenitet, quod ..; N I, 8. quo magis (mentem ab oculis) sevoco, eo minus id, quod tu vis, possum mente comprehendere; N III, 21. ea (συμπάθεια), quo sua sponte maior est, eo minus divina ratione fieri existimanda est; N III, 28. non insequar longius, eoque minus, quo plus poenarum habeo; L II, 44. qua (benignitate) quo in plures usus sis, eo minus in multos uti possis; O II, 52. quo minus .. honoris erat poëtis, eo minora studia fuerunt; T I, 3. f. maior; F IV, 77. (exaggerationem animi) unam esse omnium rem pulcherrimam, eoque pulchriorem, si ..; T II, 64. eo .. eam (liberalitatem) studiosius plerique laudant, quod ..; O II, 63.

eodem, eben dahin, dazu: I. accedo: cum .. eodem quasi maxumus quidam magister populus *accessit*; T III, 3. accedit eodem testis locuples Posidonius; O III, 10.
addo: adde eodem exilia, luctus, orbitates; T V, 16. addendum eodem est, ut ne criminibus aut inferendis delectetur aut credat oblatis; Lae 65.
differo: eodem .. illa etiam differemus, quod Chrysippum dicere aiebas ..; N III, 18.
occido: »indidem .. eadem aeque || que, quae || oriuntur de integro atque || aeque || eodem occidunt«; D I, 131.
pervenio: ut (pusio) gradatim respondens eodem perveniat, quo si geometrica didicisset; T I, 57.
progredior: quid est .., quo non progrediatur eodem ira, quo furor? T IV, 77.
redeo: ut, unde huc digressa est, eodem redeat oratio; D I, 109.
refero: sin reflantibus ventis reiciemur, tamen eodem paulo tardius referamur necesse est; T I, 119. cuius omnia consilia ... ab ipso proficiscuntur eodemque referuntur || feruntur ||; P 34.
revolvo: revolveris eodem; T I, 12. eodem revolveris; D II, 13.
specto: eorum definitiones paulum oppido inter se differunt et tamen eodem spectant; F III, 33.
venio: cum ... venisset .. eodem Mytilenis ... Cratippus; Ti 2.
elliptisch: ego vero eodem, quo ille (Plato) Homerum ... emittit ex ea urbe, quam sibi ipse fingit; R IV, 5.
II. reversio: ut omnium siderum eodem, unde profecta sint, fiat ad unum tempus reversio; F II, 102.

ephebus, Jüngling: greges: e gregibus epheborum vix singuli reperiebantur; N I, 79.
militia: quam levis epheborum illa militia! R IV, 4.

ephippium, Sattel: ne hoc „ephippiis" et „acratophoris" potius quam „proëgmenis" et „apoproëgmenis" concedatur; F III, 15.

ephorus, Aufseher: I. appello: etiam Spartae regnante Theopompo sunt item quinque, quos illi ephoros appellant, ... constituti; R II, 58.
expello: propter hoc iniuriae genus Lacedaemonii Lysandrum ephorum expulerunt; O II, 80.
oppono: nec ephori Lacedaemone sine causa a Theopompo oppositi regibus nec apud nos consulibus tribuni; L III, 16.
II. ab: cum ad eam (mortem Lacedaemonius) duceretur damnatus ab ephoris; T I, 100.

epigramma, Aufschrift, Sinngedicht: I. apparet: apparebat epigramma exesis posterioribus partibus versiculorum dimidiatis fere; T V, 66.
est: Callimachi .. epigramma in Ambraciotam Cleombrotum est; T I, 84.
II. derideo, III. in: non intellego, cur Aristoteles Sardanapalli epigramma tantopere derideat, in quo ille rex Syriae glorietur ..; F II, 106.

epilogus, Schlußrede: I. est: quinam est iste epilogus? aveo enim audire, quicquid est; T I, 112.
facit: habes epilogum, ne quid praetermissum aut relictum putes. — ego vero, et quidem fecit etiam iste me epilogus firmiorem; T I, 119.
II. desidero: num .. etiam rhetorum epilogum desideramus? T I, 112.
habeo: f. I. facit.
III. in: patronusne causae in epilogo ... negaret esse malum exsilium, publicationem bonorum? F IV, 22.

epistula || epistola ||, Brief, Sendschreiben: I. congruit: ut epistulam laudandam arbitror eam, quam modo totidem fere verbis interpretatus sum, quamquam ea cum summa eius (Epicuri) philosophia || philosophiae, al. || nullo modo congruebat, sic ..; F II, 100.
est: quod (carmen) valde Panaetius laudat epistula quadam, quae est ad Q. Tuberonem; T IV, 4. est praeclara epistula Platonis ad Dionis propinquos, in qua scriptum est his fere verbis; T V, 100. M. || Marci || .. Catonis senis est epistula || epistola || ad M. filium, in qua scribit se audisse eum missum factum esse a consule; O I, 37.
exstant: exstant epistulae et Philippi ad Alexandrum et Antipatri ad Cassandrum et Antigoni ad Philippum filium ...; quibus praecipiunt, ut oratione benigna multitudinis animos ad benivolentiam alliciant; O II, 48.
II, 1. fero: illius (Anacharsis) epistula fertur his verbis; T V, 90.
interpretor, laudo: f. I. congruit.
2. defero ad: ad istam epistulam delati sumus; F II, 104.
scribo in: nihil in hac praeclara epistula scriptum ab Epicuro congruens et conveniens decretis eius reperietis; F II, 99. qui (Posidonius) etiam scribit in quadam epistula P. Rutilium Rufum dicere solere ..; O III, 10.
III, 1. laudare: f. I. est; T IV, 4.
praecipere: f. I. exstant.
2. in: praeclare in epistula quadam Alexandrum filium Philippus accusat, quod largitione benivolentiam Macedonum consectetur; O II, 53. f. I. est.

epulae, Gericht, Mahl, Schmaus: I. sequuntur: sequebantur epulae, quas inibant || inirent || propinqui coronati; L II, 63.
II, 1. comparo: poëtae .. [nectar ambrosiam] epulas comparant; N I, 112. ille funestas epulas fratri comparans; N III, 68.
condio: his .. rebus Lacedaemoniorum epulae condiuntur; T V, 98.
conquiro: mensae conquisitissimis epulis extruebantur; T V, 62.

ineo: f. I.
2. praecino: quod et deorum pulvinaribus et epulis magistratuum fides praecinunt; T IV, 4.
3. careo: caret (senectus) epulis extructisque mensis et frequentibus poculis; C 44. quamquam inmoderatis epulis caret senectus, modicis tamen conviviis delectari potest; C 44.
4. adsisto ad: qui cum famulorum *in* numero educatus ad epulas regis adsisteret; R II, 37.
do ad: ut ... omnibus mensibus vicesimo die lunae dent ad eorum epulas; F II, 101.
mitto in: »scibam me in mortiferum bellum, non in epulas mittere«; T III, 28.
venio ex: ad eam (uxorem Alexander) ex epulis in cubiculum veniens; O II, 25.
III. refertus: confer sudantis, ructantis, refertos epulis tamquam opimos boves; T V, 100 (99).
IV. cogitatio: num ullam cogitationem habuisse videantur ii ... epularum ad voluptates; P 10.
magnificentia: extenuatur .. magnificentia et sumptus epularum; T V, 97.
modus: neque imperii nec libidinum nec epularum nec reliquarum cupiditatum (modus est); F I, 51.
mos: morem apud maiores hunc epularum fuisse, ut ... canerent; T IV, 3.
sumptus: f. magnificentia.
voluptates: quae sunt .. epularum aut ludorum aut scortorum voluptates cum his voluptatibus comparandae? C 50.
V, 1. celebrari: velle post mortem epulis celebrari memoriam sui nominis; F II, 103.
conciliare: quicumque epulis et conviviis et sumptibus existimationem || aestimationem || hominum sibi conciliant; R fr 8.
delectari: f. II, 3. careo.
exstrui: f. II, 1. conquiro.
profundere: prodigi (sunt), qui epulis et visceratiouibus et gladiatorum muneribus ... pecunias profundunt; O II, 55.
saturari: ea parte animi ... saturata .. bonarum cogitationum epulis; D I, 61.
2. in: solitos esse in epulis canere convivas ad tibicinem de clarorum hominum virtutibus; T I, 3. Themistocles .. aliquot ante annos || annis || cum in epulis recusaret lyram, est habitus indoctior; T I, 4.

epularis, beim Mahl: bene maiores accubitionem epularem amicorum, quia vitae coniunctionem haberet, convivium nominaverunt; C 45.

epulor, speisen, schmausen: I. exquiro ad: minorem voluptatem percipi quam rebus exquisitissimis ad epulandum; F II, 90.
II. alqs: ut in voluptate sit, qui epuletur, in dolore, qui torqueatur; F II, 16. epulabar .. cum sodalibus omnino modice, sed erat quidam fervor aetatis; C 45.
adulescentes: epulatos cum matre adulescentis somno se dedisse; T I, 113.

equa, Stute: I. parit: is, quo modo equa pariat, aut omnino quae natura partum animantis faciat, ignorat; D II, 49.
II. contrectatio: cur non gestiret taurus equae contrectatione, equus vaccae? N I, 77.

eques, Reiter, Ritter: I. confitetur: id se Q. Sosius, splendidus eques Romanus ex agro Piceno, fecisse confessus est; N III, 74.
dictitat: C. Canius, eques Romanus nec infacetus et satis litteratus, ... dictitabat se hortulos .. emere velle; O III, 58.
II, 1. facio: prioribus equitum partibus secundis additis ∞ IƆCCC fecit equites numerumque duplicavit; R II, 36.
habeo: duo se habere vicinos, superiorem equitem Romanum, inferiorem libertinum; L III, 30.
2. sum: C. Fimbriam consularem audiebam de patre nostro puer iudicem M. Lutatio Pinthiae fuisse, equiti Romano sane honesto; O III, 77.
III. auxilia: ut eo tueri sex legiones et magna equitum ac peditum auxilia possis; P 45.
centuriae: ut † equitum centuriae cum sex || † certamine cum et || suffragiis et prima classis addita centuria ... LXXXVIIII centurias habeat; R II, 39.
discriptio: cum ... equitum peditumque discriptio, tota res militaris divinitus esset constituta; T IV, 1.
magister: »cum populo patribusque agendi ius esto consuli, praetori, magistro populi equitumque«; L III, 10. cuius dictatoris iussu magister equitum C. Servilius Ahala Sp. Maelium regnum adpetentem occupatum interemit; C 56.
numerus: equitum magno numero ex omni populi summa separato; R II, 39.
partes: f. II, 1. facio.
proles: »censores ... equitum peditumque prolem discribunto || descr. ||;« L III, 7.
IV. a: cum sciret nemo eum (Sex. Peducaeum) rogatum a C. Plotio, equite Romano splendido, Nursino; F II, 58.

equester, zu Pferde, ritterlich: copiae: cum (Xerxes) tantis classibus tantisque equestribus et pedestribus copiis ... maria || mari || ambulavisset, terram || terra || navigasset; F II, 112.
locus: per quem (vitae cursum) equestri loco natus pervenirem ad honorem amplissimum; R I, 10.

equidem, allerdings, freilich, meinerseits: quare accipio equidem a Cyrenaicis haec arma contra casus et eventus; T III, 31. e. adsentior C. Marcello potius quam App. Claudio; D II, 75. haud e. adsentior, tu tamen ad reliqua pergas velim; L III, 26. e. ista agnosco, frater; L II, 43. quod (canorum in voce) e. adhuc non amisi; C 28. e. etiam illud animadverto; O I, 37. e. me etiam conscripturum (has disputationes) arbitror; T V, 121. e. arbitror multas esse gentes sic inmanitate efferatas, ut ..; N I, 62. e. sic arbitror, ... esse tamen divinationem; D I, 124. e., ut verum esset ..., tamen arbitrarer hanc rerum civilium minime neglegendam scientiam sapienti; R I, 11. de optimo .. statu e. arbitrabar me satis respondisse ad id, quod ..; R II, 65. non audeo dicere id quidem || id d. q., id q. d., id d. equidem ||; T II, 14. non audeo quidem || equidem ||, inquit, ad ista, Scipio, dicere; R I, 30. audio e. philosophi vocem, Epicure; F II, 98. e. e Cn. Aufidio ... saepe audiebam, cum ... diceret; F V, 54. nam Fauni vocem e. numquam audivi; N III, 15. audivi e. (tuum somnium) ex te ipso, sed ..; D I, 59. quamquam etiam ab istis saepe quaesivi et audivi non invitus e.; Lae 25. e. ex iis etiam fructum capio laboris mei, qui ..; D II, 5. nec e. eam (ubertatem orationis) cogito consectari; F III, 19. quem (Africanum) ubi agnovi, e. cohorrui; R VI, 10. libenter tibi, Laeli, ut de eo disseras, e. concessero; R I, 20. quos (libros) non contemno e.; T II, 7. itaque credo e. etiam alios tot saeculis, sed ... Pherecydes Syrius primum || primus || dixit ..; T I, 38. in quo .. loco est (mens)? credo e. in capite; T I, 70. quod ei (Epicuro) non praedicanti tamen facile e. crederem; N I, 72. non .. adhuc ... intellego deos esse, quos e. credo esse; N III,

15. antiquiorem .. sibi fuisse laudem .... credo e., sed hoc nihil ad auspicia; D II, 78. credo e. ex hoc, quod eramus locuti; R VI, 10. cuperem e. utrumque, si posset; T I, 23. e. etiam admodum adulescentis P. Rutili, A. Vergini familiaritate delector; Lae 101. »tum e. in senecta hoc deputo miserrimum, sentire ..;« C 25. non e. plane despero ista esse vera, sed nescio; D II, 48. quos (Epicureos) e. non despicio; T I, 77. de quo dicam e. paulo post; nunc autem hactenus; N I, 23. de quibus dicam e. singulis, quoad videbitur; D II, 54. e. efferor studio patres vestros videndi; C 83. enitar e.; T IV, 10. e. eos existimo (dicendos esse beatos), qui sint in bonis nullo adiuncto malo; T V, 28. ex quo e. existimo tardiores ad hanc sententiam profitendam multos esse factos; N I, 63. e. .. Platonem existumo ... gravissime et copiosissime potuisse dicere; O I, 4. experiar e.; sed magna res est; T II, 15. expromam e. (leges), ut potero; L II, 18. e., inquit Hortensius, feci plus quam vellem; A II, 10. facio, inquit, e.; F V, 6. faciam e.; T IV, 10. e. me cognosse (incunabula) admodum gaudeo; L II, 5. nec e. habeo, quod intellegam bonum illud; T III, 41. e. ex omnibus rebus ... nihil habeo, quod cum amicitia Scipionis possim comparare; Lae 103. e. ... huic incipio sententiae diffidere interdum; T V, 3. quantum e. intellego; F IV, 13. intellego e. a me istum laborem iam diu postulari; L I, 8. eundem e. malim || mallem || audire Cottam; N II, 2. nihil e. (meream), inquis, ut rationem vitae beatae veritatemque deseram; N I, 67. e. non modo eos novi, qui sunt, sed eorum patres etiam et avos; C 21. »occidam illum e. et vincam«; T IV, 48. pergam e.; L II, 69. melius e. adferre nihil possum, sed ..; T V, 82. e. mirari satis non possum, unde ad istas opiniones vester ille princeps venerit; N I, 95. quid ego haruspicum responsa commemorem ⟨possum e. innumerabilia⟩, quae ..? D II, 52. non possum e. dicere me ... solere versari ..; R I, 35. e. illud ipsum non nimium probo et tantum patior, philosophum loqui ..; F II, 27. e. vim lacrimarum profudi; R VI, 14. e. Clitomacho plus quam Phioni aut Metrodoro credens ... puto; A II, 78. putabam e. satis, inquit, me dixisse; F IV, 2. e. etiam Epicurum, in physicis quidem, Democriteum puto; F IV, 13. e. ... hoc putarem philosophia nobisque dignum, et maxime, cum ..; F IV, 52. e. quem ad modum „urbes magnas atque imperiosas“, ut appellat Ennius, viculis et castellis praeferendas puto, sic ... duco ..; R I, 3. e. ... satiari non queo; L II, 2. non e. recuso, sed te adiungo socium; F III, 9. quod e. non reprendo; F II, 28. in quo e. continentissimorum hominum ... saepe requiro prudentiam; P 7. respondebo tibi e., sed non ante quam ..; L I, 8. aveo audire, de divinatione quid sentias. nihil, inquit, e. novi, nec quod praeter ceteros ipse sentiam; D I, 11. in his (perturbationibus) explicandis veterem illam e. Pythagorae ... discriptionem sequar; T IV, 10. e. soleo etiam, quod uno Graeci, ... idem pluribus verbis exponere; F III, 15. e. etiam curiam nostram ... solebam intuens Scipionem, Catonem, Laelium ... cogitare; F V, 2. eam .. virtutem σωφροσύνην vocant, quam soleo e. tum temperantiam, tum moderationem appellare, non numquam etiam modestiam; T III, 16. hoc, in quo nunc e. sum, credo item vos, nec in dolore nec in voluptate; F II, 16. at ego ... sum multum e. cum Phaedro ... in Epicuri hortis; F V, 3. video e., inquam, sed tamen (puer) iam infici debet iis artibus; F III, 9. e. etiam in te saepe vidi ... tantum ardorem vultuum atque motuum, ut ..; D I, 80. vixisse cum iis e. videor; A II, 74. e. attulisse rationes mihi videor, sed ... refellis; N III, 19. de cetero vellem e. .. ipse (Epicurus) doctrinis fuisset instructior; F I, 26. e. saepe emori, si fieri posset, vellem; T I, 98. vellem e. etiam illud, ... sed in litteris certe elaboravi; C 26. vellem e. idem possem || posse || gloriari, quod Cyrus, sed tamen ..; C 32. studiose e. utor nostris poëtis; T II, 26.

equinus, vom Pferde: in hoc medio apparatu fulgentem gladium e lacunari saeta equina aptum demitti iussit; T V, 62.

equitatus, Reiterei, Ritterschaft: I, 1. constituo: equitatum ad hunc morem constituit, qui usque adhuc est retentus; R II, 36.

discribo: quam commode ordines discripti || descr. ||, aetates, classes, equitatus, in quo suffragia sunt etiam senatus; R IV, 2.

rego: »equitatum .. qui regat, habeto pari iure cum eo, quicumque ..;« L III, 9.

2. incido in: cum .. ii, qui alia via fugerant, in hostium equitatum inciderunt; D I, 123.

sum in: s. 1. discribo.

II. contentus: Xerxes ... non equitatu, non pedestribus copiis, non navium multitudine ... contentus; T V, 20.

III. fundere: Sabinos ... equitatu fudit belloque devicit; R II, 36.

equito, reiten: I. laus: apud quos .. venandi et equitandi laus viget; T II, 62.

consequi: magnam laudem ... consequebare equitando, iaculando, omni militari labore tolerando; O II, 45.

II. alqs: eos, qui semel cremati essent, equitare et in acie pugnare potuisse? N III, 12.

equus, Pferd, Roß: I. absolut: 1. adfert: Dionysii equus quid attulit admirationis, quod emersit e flumine quodque habuit apes in iuba? D II, 67.

apparet: quod equus, in quo ego vehebar, mecum una demersus rursus apparuit; D II, 140.

concidit: et ipse (C. Flaminius) et equus eius ante signum Iovis Statoris sine causa repente concidit; D I, 77. quod ipse (Flaminius) et equus eius repente conciderit; D II, 67.

emergit: s. adfert.

est: si Daphitae fatum fuit ex quo cadere atque ita perire, ex hocne equo, qui cum equus non esset, nomen habebat alienum? Fa 5. expertes rationis equi (sunt), boves, reliquae pecudes, [apes]; O II, 11.

excipiunt: vel equi Pelopis illi Neptunii, qui „per undas currus suspensos rapuisse“ dicuntur excipient te et, quo velis, perferent; T II, 67.

exsistit: qui (Dionysius) cum per agrum Leontinum iter faciens equum ipse demisisset in flumen, submersus equus voraginibus non exstitit; quem cum maxima contentione non potuisset extrahere, discessit; D I, 73.

exsultant: ut equos propter crebras contentiones proeliorum ferocitate exultantes domitoribus tradere soleant, ut iis facilioribus possint uti, sic ..; O I, 90.

gestit: cur non gestiret taurus equae contrectatione, equus vaccae? N I, 77.

habet: s. adfert. est; Fa 5.

incurrunt: ut ... in .. tanta libertate canes etiam et equi, aselli denique liberi sic incurrant, ut iis de via decedendum sit; R I, 67.

nascitur: ut ad cursum equum, ad arandum bovem ..., sic hominem ad duas res ... esse natum; F II, 40.

perferunt: s. excipiunt.
quiescit: »sicut fortis equus, spatio qui saepe supremo vicit Olympia, nunc senio confectus quiescit«; C 14.
rapiunt: s. excipiunt.
vacant, valent: in omni .. animante est summum aliquid atque optimum, ut in equis, in canibus, quibus tamen et dolore vacare opus est et valere; F IV, 37.
vincit: s. quiescit.
2. sum: ille .. equus est, ille canis; A II, 21. s. 1. est; Fa 5.
II. **nach Verben:** 1. adamo: si campum, si canes, si equos, si || equos || ludicra exercendi aut venandi consuetudine adamare solemus; F I, 69.
admitto: cum (P. Decius) .. equo admisso in mediam aciem Latinorum irruebat; F II, 61.
adsigno, alo: Corinthios video publicis equis adsignandis et alendis orborum et viduarum tributis fuisse quondam diligentis; R II, 36.
animadverto: aëneum .. equum, ut ferunt fabulae, animadvertit, cuius in lateribus fores essent; O III, 38.
antepono: ut equis vetulis teneros anteponere solemus; Lae 67.
aspicio: subito (Dionysius) exaudivit hinnitum respexitque et equum alacrem laetus aspexit, cuius in iuba examen apium consederat; D I, 73.
conficio: s. I, 1. quiescit. — demergo: s. I, 1. apparet. — demitto: s. I, 1. exsistit.
emergo: de nostris somniis quid habemus dicere? tu de emerso me et equo ad ripam; D II, 136.
extraho: s. I, 1. exsistit.
fero: ego .. ut agitator callidus, prius quam ad finem veniam, equos sustinebo, eoque magis, si locus is, quo ferentur equi, praeceps erit; A II, 94.
genero: equum vehendi causa, arandi bovem, venandi et custodiendi canem (esse generatum); N II, 37.
habeo: sibi habeant .. arma, sibi equos, sibi hastas; C 58.
incito: imperatorem equo incitato se in hostem inmittentem; N III, 15.
paro: quid .. stultius quam ... cetera parare, quae parantur pecunia, equos, famulos, vestem egregiam? Lae 55.
reddo: qui novam largitionem quaerunt aliquo plebei scito reddendorum equorum; R IV, 2.
repono: boves .. et equos, ibis, accipitres ... in deorum numerum reponemus; N III, 47.
submergo: s. I, 1. exsistit.
sustineo: s. fero.
tempero, tempto: † quo || quo || utamur quasi equis temptatis || temperatis, al. ||, sic amicitia || amicitiis, al. || aliqua parte periclitatis moribus amicorum; Lae 63.
trado: s. I, 1. exsultant.
2. sum: illud in silice, quod .. apparet ..., tamquam vestigium ungulae, Castoris equi credis esse? N III, 11.
3. antepono: s. II, 1. antepono.
decedo: s. I, 1. incurrunt.
sum: ut aliud equo sit e natura, aliud bovi, aliud homini; F V, 26.
4. utor: quin || quin etiam in || ipso equo, cuius modo feci mentionem, si nulla res impediat, nemo est, quin || qui non || eo, quo consuevit, libentius utatur quam intractato et novo; Lae 68. s. 1. tempero. I, 1. exsultant.
5. ascendo in, descendo ex: cum (Masinissa) ingressus iter pedibus sit, in equum omnino non ascendere, cum autem equo, ex equo non descendere; C 34.
cado ex: s. I, 1. est; Fa 5.
insum in: in quibus (bestiis) inest aliquid simile virtutis, ut in leonibus, ut in canibus, || ut || in equis; F V, 38. in quibus (feris) inesse fortitudinem saepe dicimus, ut in equis, in leonibus; O I, 50.
pugno ex: ut .. apud Regillum bello Latinorum ... in nostra acie Castor et Pollux ex equis pugnare visi sunt; N II, 6.
sum in: omnia in perfectis ... esse meliora, ut in equo quam in eculeo; N II, 38. s. 4. — I, 1. vacant.
vehor in: s. I, 1. apparet.
III. **nach Substantiven:** 1. curricula: curriculis .. equorum usque ad certam victoriam circo constitutis; L II, 38.
cursus: qui (Decii) ad voluntariam mortem cursum equorum incitaverunt; C 75.
domitores: ut .. domitores equorum non verbera solum adhibent ad domandum, sed cibum etiam saepe subtrahunt; fr V, 85.
iactura: quaerit, ... equine pretiosi potius iacturam faciat an servoli vilis; O III, 89.
ingenium: * probavit, nos || *an arboris aut equi ingenium natura* probabimus, || ingenia iuvenum non item? L I, 45.
iuba: s. II, 1. aspicio.
latera: s. II, 1. animadverto.
mentio: s. II, 4.
senectus: equi fortis et victoris senectuti comparat suam; C 14.
virtus: nec arboris nec equi virtus, quae dicitur, ... in opinione sita est, sed in natura; L I, 45.
vis: ille (coniector): „vinces," inquit; „id enim celeritas significat et vis equorum"; D II, 144.
2. iuvenes cum: cum e praefectura Reatina Romam venienti (P. Vatinio) noctu duo iuvenes cum equis albis dixissent regem ... captum; N II, 6.
IV. **Umstand:** advehi: tu equo advectus ad quandam magni fluminis ripam; D I, 58.
ascendere: te ... eodem .. equo adversam ascendisse ripam; D I, 58.
decertare: cum his „viris equisque," ut dicitur, ... decertandum est; O III, 116.
ingredi: s. II, 5. ascendo in.

era, Herrin, Gebieterin: effert, errat: »numquam era errans mea domo ecferret pedem, Medea, animo aegra || aegro ||, amore saevo saucia«; Fa 35.
vult: »vosne velit an me regnare era, quidve ferat Fors, virtute experiamur;« O I, 38.

erga, gegen: I. **nach Verben:** adficio: eodem modo sapiens erit affectus erga amicum, quo in se ipsum; F I, 68. unam (sententiam video ferri), ut eodem modo erga amicum adfecti simus, quo erga nosmet ipsos, alteram, ut nostra in amicos benivolentia illorum erga nos benivolentiae pariter aequaliterque respondeat; Lae 56.
animo: ut, quem ad modum (sapientes) sint in se ipsos animati, eodem modo sint erga amicos; F II, 83.
II. **nach Adjectiven und Adverbien:** amice, benivole: quos (Torquatos) tu paulo ante cum memoriter, tum etiam erga nos amice et benivole || benev. || collegisti; F I, 34.
comis, humanus: Cyrum ... et ceteris in rebus comem erga Lysandrum atque humanum fuisse et ..; C 59.
III. **nach Substantiven:** animus: et animus erga nos (erit spectandus) et communitas ac societas vitae; O I, 45.

benivolentia: quam (benivolentiam) quisque habeat erga nos; O I, 47. f. l. adficio; Lae 68.

bonitas: id non sine divina bonitate erga homines fieri arbitrabantur; N II, 60.

caritas, coniunctio: ut .. conservetur omnis homini erga hominem societas, coniunctio, caritas; F III, 69.

mens: officium .. esse eius (divinationis) praenoscere, dei erga homines mente qua sint quidque significent; D II, 130.

societas: f. caritas.

studium: cuius (A. Torquati) quantum studium et quam insigne fuerit erga me temporibus illis; F II, 72.

voluntas: ut dignum est tua erga me et philosophiam voluntate ab adulescentulo suscepta; F II, 96.

ergo, wegen, deshalb, daher, demnach, also: A. **Präposition:** »plebes quos pro se contra vim auxilii ergo decem creassit;« L III, 9. »ei .. (agendi ius esto), quem patres prodent ‖ produnt ‖ consulum rogandorum ergo;« L III, 10. »mulieres genas ne radunto neve lessum funeris ergo habento;« L II, 59. 64. »rei suae ergo ne quis legatus esto«; L III, 9.

B. **Adverb:** I. **Aussage:** 1. **am Anfang des Satzes:** ergo ad fidem bonam statuit pertinere ..; O III, 67. adhuc ... causa non videtur fuisse mutandi nominis; F IV, 13. adsentiris Antiocho; L I, 54. alia species Iunonis Argivis, alia Lanuvinis, *alia nobis;* N I, 82. miluo est .. bellum ... cum corvo; ergo alter alterius ubicumque nanctus est ova frangit; N II, 125. animus ... divinus est; T I, 65. arbores seret diligens agricola, quarum aspiciet bacam ipse numquam; T I, 31. Archytas iracundiam videlicet dissidentem a ratione seditionem quandam animi vere ‖ ab animo removendam ‖ ducebat; R I, 60. aut ea quoque genera divinandi sunt ... aut ..; D II, 109. ego semper civis, et tum maxime, cum ..; P 29. et avarus erit, sed finite, et ..; F II, 27. et ‖ etiam ‖ probandum; F III, 27. et ii, quibus evenit iam, ut morerentur, et ii, quibus eventurum est, miseri; T I, 9. et invidi et malivoli ‖ malev. ‖ [et lividi] et timidi et misericordes, quia ..; T IV, 28. et earum (partium) partes (di) diligunt ... et ..; N II, 165. et flumina et fontes (dei sunt); N III, 52. et ii ... ardore .. inflammati ... cernunt illa profecto, quae vaticinantes pronuntiant; D I, 114. isdem etiam recta ratio data est, ergo et ‖ etiam ‖ lex; L I, 33. et haec animi despicientia admirabilitatem magnam facit et ..; O II, 38. (M. Octavi largitio) et civibus et rei publicae salutaris; O II, 72. et Pythius et omnes aliud agentes, aliud simulantes perfidi, improbi, malitiosi; O III, 60. et promissa non facienda non numquam, neque semper deposita reddenda; O III, 95. et legibus et institutis vacat aetas nostra muneribus iis, quae ..; C 34. et parenti non numquam adimi vita sine scelere potest et servo saepe sine iniuria non potest; P 24. dolere .. animos, ergo etiam interire; T I, 79. qui (sit) quietus, (cum necesse est esse) perturbatione omni vacuum, ergo etiam aegritudine; T III, 18. etiam dignitas ei tribuenda est; T V, 45. etiam Orcus, frater eorum, deus; N III, 43. etiam Spes, Moneta (deae sunt); N III, 47. quodsi Luna dea est, ergo etiam Lucifer ceteraeque errantes numerum deorum obtinebunt; igitur etiam inerrantes; N III, 51. si adpetitus (fato fit), illa etiam, quae adpetitum sequuntur, ergo etiam adsensiones; Fa 40. etiam solitario homini ... opinio iustitiae necessaria est; O II, 39. etiam illud vides, ... exultasse populum; R I, 62. ex hac infinita . licentia haec summa cogitur, ut ..; R I, 67. hic (Achilles) ulciscitur; T I, 105. hic, quisquis est, ... is est sapiens, quem quaerimus; T IV, 37. hic (Epicurus) circumitione quadam deos tollens recte non dubitat divinationem tollere; D II, 40. haec (mens, ratio) mundo deesse non possunt; N II, 38. haec quoque coniunctio est ex repugnantibus; Fa 12. haec (actio) cognitioni ‖ cognitio ‖ anteponenda est; O I, 153. hoc quidem apparet, nos ad agendum esse natos; F V, 58. hoc poterit »Samnis, spurcus homo«; T II, 41. hoc Terentius a philosophia sumptum cum ‖ [cum] ‖ tam commode dixerit; T III, 31. hoc aut in inmensum serpet, aut nihil horum recipiemus; N III, 52. hoc quidem perspicuum est; O II, 42. hoc non desiderare dico esse iucundius; C 47. hoc proprium est animi bene constituti, et laetari bonis rebus et dolere contrariis; Lae 47. hac (virtute) beatam vitam contineri necesse est; T V, 67. hoc proposito numquam eris dives ante, quam ..; P 45. hi in illorum et illi in horum sermone surdi; T V, 116. haec animorum; A I, 21. haec in animis; F II, 113. haec duo genera, voluptas gestiens et libido, bonorum opinione turbantur; T III, 25. hos quidem ut famulos ... oportebit ... dignitatem tueri; T II, 48. haec quoque dialectici dicent, non divini; D II, 11. horum (xvirum) ex iniustitia subito exorta est maxima perturbatio; R II, 63. his laboriosis exercitationibus .. dolor intercurrit non numquam; T II, 36. ille civis ... etiam iis, qui illa disputant, ipsis est praeferendus doctoribus; R I, 3. ille Indus aut Poenus unam coërcet beluam; R II, 67. illud: „morietur in mari Fabius“ ex eo genere est, quod fieri non potest; Fa 12. illa initia ... elementa dicuntur; A I, 26. illa sequuntur; R I, 67. imbres, nimbi, procellae, turbines dei putandi; N III, 51. in utroque exercebantur; F IV, 6. in hac ratione tota de maximis fere rebus Stoici illos secuti sunt; F IV, 12. in gubernando nihil, in officio plurimum interest, quo in genere peccetur; F IV, 76. in Graecia musici floruerunt; T I, 4. in potestate est abicere dolorem, cum velis, tempori servientem; T III, 66. in illo (Sulla) secuta est honestam causam non honesta victoria; O II, 27. in hac vita M'. Curius ... consumpsit extremum tempus aetatis; C 55. „ergo,“ inquit (Epicurus), „dolor diuturnus habet laetitiae plus quam molestiae“; T II, 44. „ergo“, inquit, „cum sol igneus sit ..., necesse est ..;“ N II, 40. ergo, inquit Scipio, cum ... temptaret; R II, 23. id est convenienter naturae vivere, a natura discedere; F IV, 41. id quod natura ... respuit, ... in eo ..; T II, 16. id quidem non dubium, quin ..; T III, 30. id, quod ..., id hi turpe putantes aegritudinem reppulerunt; T III, 71. ii ... haec ipsa eripiunt vel instrumenta vel ornamenta vitae; A II, 31. ea deliberanda omnino non sunt, in quibus est turpis ipsa deliberatio; O III, 37. ista necopinata non habent tantam vim, ut ..; T III, 55. ita nascetur exordium; T I, 8. item iustitia nihil expetit praemii, nihil pretii; L I, 48. ergo ‖ [ergo] ‖ itidem ... nullum est eorum (animalium) individuum, nullum aeternum; N III, 29. nata est sententia veterum Academicorum et Peripateticorum; F II, 34. non cadit .. invidere in sapientem; ergo ne misereri quidem; T III, 21. nec de Oedipode potuisse Apollinem praedicere ... nec ..; Fa 33. et nemo nimium beatus est; *igitur* ‖ et, ergo ‖ nemo beato beatior; F V, 81. obscura somnia minime consentanea maiestati deorum; D II, 135. omne officium, quod ... valet, anteponendum est illi officio; O I, 158. omni animali illud, quod appetit, positum est in eo, quod naturae est accommodatum; F V, 24. omnia profluenter, absolute, prospere, igitur beate; T V, 53.

»ergo postque || plusque, priusque, al. || magisque viri nunc gloria claret;« O I, 84. C 10. si ... ratio hoc efficiet, nihil posse comprendi; A II, 44. si ... referret aliquis: „ergo, sive habuerit adversarium sive non habuerit (Milo) luctabitur", erraret; Fa 30. est aliquid melius; N II, 16. est lex iustorum iniustorumque distinctio ad illam antiquissimam ... expressa naturam; L II, 13. ubi tyrannus est, ibi non vitiosam, ... sed ... dicendum est plane nullam esse rem publicam; R III, 43. unum debet esse omnibus propositum, ut ..; O III, 26. ut illis (piscibus) aqua, sic nobis aër crassus offunditur; A I, 81. ut etiam probabiliter acti ratio reddi possit; F III, 58. ut constantia scientiae, sic perturbatio erroris est; T IV, 80. ut optuma quisque valetudine adfectus potest videri natura ad aliquem morbum proclivior, sic ..; T IV, 81. ut hi miseri, sic contra illi beati; T V, 16. ut idem vincatur interdum nec putet ..; T V, 52. ut hic primo aspectu inanimum quiddam ... se putat cernere, ... sic ..; N II, 90. ut oculis adsidue videmus, sine ulla mutatione aut varietate »cetera labuntur celeri caelestia motu«; N II, 104. ut vilicus naturam agri novit, ... sic noster hic rector studuerit ..; R V, 5. ut illa divina mens summa lex est, item ..; L II, 11. ut superiorum aetatum studia occidunt, sic occidunt etiam senectutis; C 76. Zeno vel Chrysippus si interrogetur || interrogarentur ||, quis sit sapiens; A fr 20 (S. 8).

2. **im Satz:** abest ergo a sapiente aegritudo; T III, 21. „ambo ergo una necarier precamur"; F V, 63. audebimus ergo, inquit, novis verbis uti te auctore; A I, 26. bene ergo Ennius: »flagiti principium est nudare inter civis corpora«; T IV, 70. at nemo sapiens nisi fortis; non cadet ergo in sapientem aegritudo; T III, 14. caelestium ergo admirabilem ordinem ... qui vacare mente putat; N II, 56. caret ergo (senectus) etiam vinulentia || vinol. || et cruditate; C 44. cras ergo ad clepsydram; sic enim diximus; T II, 67. cum ergo est somno sevocatus animus a societate ... corporis, tum meminit ..; D I, 63. »Graece ergo praetor Athenis ... te ... saluto;« F I, 9. haud ergo, ut opinor, erravero; N II, 57. hanc (naturam) ergo intuens (sapientia) debet institutum illud quasi signum absolvere; F IV, 34. hanc ergo consuetudinem benignitatis largitioni munerum longe antepono; O II, 63. huic (eloquentiae) [quoque] || quoque || ergo a maioribus nostris est in toga dignitatis principatus datus; O II, 66. hos ergo asotos bene quidem vivere aut beate numquam dixerim; F II, 23. haec ergo, ut dixi, rariora; O II, 19. et vita igitur laudabilis boni viri, et honesta ergo, quoniam laudabilis; T V, 47. imitemur || imitabor || ergo Aratum; R I, 56. innocentes ergo et verecundi sunt, ut bene audiant; L I, 50. id ergo est pronuntiatum, quod est verum aut falsum; T I, 14. manebit ergo amicitia tam diu, quam diu sequetur utilitas; F II, 78. alterutrum fatum est; medicum ergo adhibere nihil attinet; Fa 29. motus ergo sine causa nullus est; Fa 20. necesse est ergo eum (mundum) deorum consilio ... administrari; N II, 80. negat ergo (Cleanthes) esse dubium, horum ignium sol utri similis sit; N II, 41. nemo ergo non miser; T I, 9. nihil ergo horum probandum est; N III, 52. nihil ergo illis profuisset divinare; D II, 24. non ergo id agitur, ut aliquid adsensu meo comprobem; A II, 126. non ergo Epicurus ineruditus, sed ii indocti, qui ..; F I, 72. non ergo illorum (deorum) humana forma, sed nostra divina dicenda est; N I, 90. non ergo omnium ortus || interitus || atque obitus natura conficiet; D II, 37. non ergo a praetoris edicto ... hauriendam iuris disciplinam putas; L I, 17. non ergo erunt homines deliciis diffluentes audiendi; Lae 52. nullae ergo imagines obrepunt in animos dormientium extrinsecus; D II, 139. omnem ergo regit ipse (deus) naturam; N II, 77. omne ergo animal intereat necesse est; N III, 33. omne ergo, quod falsum dicitur in futuro, id fieri non potest; Fa 12. omnis ergo populus, ... omnis civitas ... consilio quodam regenda est; R I, 41. non potes ergo ista tueri; F II, 69. praeclare ergo Aristoteles: „si essent", inquit, „qui ..;" N II, 95. qua ergo ratione haec (genera divinandi) inducis, eadem illa possunt esse, quae tollis; D II, 109. quae ergo ad vitam hominum tuendam pertinent; O II, 11. ratio ergo hoc postulat, ne quid insidiose; O III, 68. recte ergo is negat umquam bene cenasse Gallonium; F II, 25. satis .. virtus ad fortiter vivendum potest; satis ergo etiam ad beate; T V, 53. sequitur ergo, ut (sidera) ipsa sua sponte ... moveantur; N II, 43. sequitur ergo, ut nemini consultum sit; N III, 70. si ergo apud inferos miseri non sunt, ne sunt quidem apud inferos ulli; T I, 11. sic ergo in quibusdam causis dubiis ex altera parte defenditur honestas, ex altera ..; O III, 56. sic ergo generatus (mundus) ad id est effectus, quod ratione ... conprehenditur; Ti 7. sunt .. di; significant ergo (futura); D I, 83. II, 102. 106. fuit ergo iam accepta a Platone philosophandi ratio triplex; A I, 19. esse ergo eos dicis; T I, 13. est ergo aegritudo opinio recens mali praesentis; T IV, 14. est ergo in eo (mundo) virtus; N II, 39. „si di sunt, est divinatio; sunt autem di; est ergo divinatio." multo est probabilius: „non est autem divinatio; non sunt ergo di;" D II, 41. talium ergo rerum, quae in fortuna positae sunt, praesensio divinatio est; D II, 14. tantus ergo imperator in omni genere belli fuit, ut ..; A II, 3. tantum ergo ornatum mundi ... si tuum ... domicilium putes; N II, 17. vos ergo huius magnitudinem quasi decempeda permensi refertis; A II, 126. verum ergo illud est, quod a Tarentino Archyta ... dici solitum ... commemorare audivi; Lae 88. vides ergo opinionis esse, non naturae malum; T III, 65.

II. **Frage: 1. am Anfang des Satzes:** ergo et || etiam || illud in silice ... Castoris equi credis esse? N III, 11. etiam carere mortuos vitae commodis, idque esse miserum? T I, 87. etiam (solem dicam) beatum? N I, 84. hoc auspicium divini quicquam habere potest, quod tam sit coactum? D II, 73. hoc inerat in rebus futuris et causas naturalis habebat? D II, 143. hanc (Circen) deam duces? N III, 48. hoc te ratio non docebit? N I, 96. hi dei sunt habendi mortalibus nati matribus? N III, 45. haec veteranus miles facere poterit, doctus vir sapiensque non poterit? T II, 39. his annis quadringentis Romae rex erat? R I, 58. histrio hoc videbit in scaena? O I, 114. illam rem populi ... quis diceret tum, cum ..? R III, 43. illi intellegunt, quid Epicurus dicat, ego non intellego? F II, 13. in eadem voluptate (esse) eum? F II, 17. in bestiis erunt secreta a voluptate humanarum quaedam simulacra virtutum? F II, 110. in iis adulescentibus bonam spem esse dicemus? F II, 117. infelix (Polycrates) una molestia, felix rursus, cum ... anulus ... inventus est? F V, 92. ergo, inquit, tibi Q. Metellus ... nonne beatior quam ... Regulus? F V, 82. ut ... a quibusdam interrogentur: „ergo istuc quidem percipis?" A II, 35. ita: non posse honeste vivi, nisi honeste vivatur? F II, 50. ne iste (Romulus) quidem pervetus? R I, 58 non probares, si consilio pulso libidines ... tenerent omnia? R I, 60. opifex plus sibi proponet ad formarum quam civis excellens ad factorum pul-

chritudinem? F II, 115. si semel tristior effectus est, hilara vita amissa est? F V, 92. utrum ignorant (di), quae res maxumae sint, ... an vim non habent? N II, 77.

2. **im Satz:** cadit ergo in virum bonum mentiri emolumenti sui causa? O III, 81. nec quisquam ante Marium solutus dicitur esse sectus. cur ergo postea alii? T II, 53. cur ergo hic nescio qui thensaurum solus invenit? D II, 134. quid dicitis ergo de fratribus? N III, 44. ecquid ergo intellegis, quantum mali de humana condicione deieceris? T I, 15. ecquid ergo primum mutis tribuemus beluis? R III, 19. huic ergo (Epicuro) ... non multum differenti a iudicio ferarum oblivisci licebit sui? T V, 73. hunc (Epicurum) ergo antepones Platoni et Socrati? D I, 62. num eadem ergo ista (innumerabilitas) faciet, ut sint omnia sempiterna? N I, 109. quo modo illi ergo? et quorum imagines? N I, 107. an ille ... eas ergo artes persequeretur? F I, 72. miser ergo Archelaus? T V, 35. quo modo ergo id, quod temere fit, ... praedici potest? D II, 15. possumusne ergo in vita summum bonum dicere? F II, 26. satisne ergo pudori consulat, si quis sine teste libidini pareat? F II, 60. mene ergo et Triarium dignos existimas, apud quos turpiter loquare? F II, 74. tamne ergo abiectus tamque fractus? T III, 26. visne ergo ipsius iuris ortum a fonte repetamus? L I, 20. nihil ergo agebat Q. Maximus? C 15. num ergo is (Empedocles) excaecat nos aut orbat sensibus? A II, 74. num ergo opus est ad haec refellenda Carneade? D II, 51. quod ergo et postulatur a fortibus et laudatur, cum fit, id ..? T II, 43. quae ergo vita? suppeditatio, inquis, bonorum nullo malorum interventu; N I, 111. quae ergo nova causa in natura est, quae declinet atomum || qua .. atomus ||? Fa 46. quid? ergo, inquam, Antiocho id magis licuerit? A I, 13. interdum ... respondent: „quid ergo istud ad nos? A II, 32. quid ergo id esset? visum, credo. quale igitur visum? A II, 77. quid ergo est, quod percipi possit? A II, 79. quid ergo? istius vitii num nostra culpa est? A II, 92. quid ergo haec ab illa conclusione differt? A II, 96. quid ergo Academici appellamur? A II, 143. quid ergo? istam voluptatem, inquit, Epicurus ignorat? F II, 7. quid ergo attinet dicere: „nihil haberem, quod reprenderem?“ F II, 23. quid ergo dubitamus, quin ... non esse in voluptate dolor sit maximus? F II, 28. quid ergo hoc loco (philosophus) intellegit honestum? F II, 50. quid ergo attinet gloriose loqui, nisi constanter loquare? F II, 89. quid ergo aliud intellegetur, nisi uti ne quae pars naturae neglegatur? F IV, 41. tum mihi Piso: quid ergo? inquit, dasne adulescenti veniam? F V, 76. quid ergo? aliter homines, aliter philosophos loqui putas oportere? F V, 89. quid ergo? ea (prudentia) patieturne te quicquam facere nihil proficientem? T II, 31. quid ergo? hoc pueri possunt, viri non poterunt? T II, 34. quid ergo? huiusne vitae propositio ... Thyestem levare poterit? T III, 39. dicet aliquis: quid ergo? tu .. existimas ..? T III, 46. quid ergo opus est, dicet aliquis, ratione aut omnino consolatione illa? T III, 55. quid ergo? illud, quod Alcibiades dolebat, non ex animi malis vitiisque constabat? T III, 78. quid ergo? hic amor Medeae quanta miseriarum excitavit incendia! T IV, 69. quid ergo eius modi istorum est? T V, 40. quid ergo aut .. (Critolaum) prohibet ... in virtute .. beatam .. vitam ... ponere? T V, 51. quid ergo? aut Homero delectationem animi ac voluptatem aut cuiquam docto defuisse umquam arbitramur? T V, 114 (115). quid ergo? solem dicam aut lunam aut caelum deum? N I, 84. quid ergo? isti doli, quid? machinae, quid? fallaciae praestrigiaeque num sine ratione esse potuerunt? N III, 73. num quid ergo in his rebus est, quod provisione ... sentiamus? D II, 9. quid ergo adiuvat divinatio? D II, 20. quid ergo? ... posteaquam (Aius iste Loquens) ... nomen invenit, obmutuit? D II, 69. quid ergo? ad haec mediocri opus est prudentia an .. ingenio praestanti? D II, 130. quid ergo? istae imagines ita nobis dicto audientes sunt, ut ..? D II, 138. quibus actis „quid ergo?“ inquit ille (Hirtius), ... „possumne aliquid audire?“ Fa 3. quid ergo adtinet inculcare fatum? Fa 6. quid ergo? haec quadringentorum annorum aetas ut urbis ... num valde longa est? R I, 58. quid ergo? eos ... miseros esse dicimus? L I, 51. quid ergo aget Iacchus Eumolpidaeque vostri || nostri ||? L II, 35. quid ergo est, quod non numquam dubitationem adferre soleat? O III, 18. quid ergo? .. in eo, QUOD MELIUS AEQUIUS, potest ulla pars inesse fraudis? O III, 61. quid ergo? satin est hoc, ut non deliquisse videantur? O III, 73. quid ergo? hic non noceat, qui ..? O III, 76. ne ceteri quidem ergo di (sunt), quorum templa sunt dedicata? N III, 43. ubi sunt ergo ii, quos miseros dicis? T I, 11. ubi sunt ergo isti, qui iracundiam utilem dicunt? T IV, 79. est ergo ulla res tanti ..., ut ..? O III, 82. quid tibi ergo opera nostra opus est? T I, 24. ubi ergo avium divinatio? D II, 77. ubi ergo apud antiquiores latuit amor iste investigandae veritatis? fr V, 32. videtis ergo non esse eam (mentem divinam) tam occupatam, quam putabatis? N III, 93. vicit ergo utilitas honestatem? O III, 19. unde ergo illud? T I, 34.

III. **Aufforderung:** 1. **am Anfang des Satzes:** ergo adeo expectate leges, quae genus illud optumum rei publicae contineant; L II, 23. et a forma removeatur omnis viro non dignus ornatus, et ..; O I, 130. hoc divinationis genus omittamus; D II, 87. „ergo“, inquit, „mihi Alabandus, tibi Hercules sit iratus!“ N III, 50. igitur || ergo || instituto veterum ... hinc capiamus exordium; F V, 23.

2. **im Satz:** doceat ergo aliquis (effici) potuisse melius; N II, 87. maneat ergo, quod turpe sit, id numquam esse utile; O III, 49. pellantur ergo istae ineptiae paene aniles; T I, 93. potius ergo illa dicantur; F II, 95. primum ergo, si placet, quae de natura rerum sint quaesita, videamus; A II, 116. cuius ergo omne animal quasi particula quaedam est, ... eius similem mundum esse dicamus; Ti 11. sit ergo hic sermo ... lenis; O I, 134. omnia tollamus ergo, quae aut historia nobis aut ratio nova adfert; N I, 88. vide ergo, hanc conclusionem probaturusne sis; A II, 96.

erigo, aufrichten, erheben, ermutigen: I. ars: quae (ars) circumcidat, amputet, erigat, extollat, adminiculet; F V, 39.

II. alqm: erigimur; A II, 127. ut iis bonis erigimur, quae exspectamus, sic laetamur iis, quae recordamur; F I, 57. eriget ipse se, suscitabit, instruet, armabit; T II, 51. qui .. poterit esse celsus et erectus? T V, 42. si quis est paulo erectior; O I, 105.

amicitias: quibus (voluptatibus amicitiae) non solum praesentibus fruuntur, sed etiam spe eriguntur consequentis ac posteri temporis; F I, 67.

animantes: s. vites; N II, 120.

animum: nescio quo modo animus erigens se posteritatem ita semper prospiciebat, quasi ..; C 82. s. **animus,** II, 1. erigo (4 St.) S. 188, a.

hominem: quae (providentia) primum eos (homines) humo excitatos celsos et erectos constituit; N II, 140. solum hominem (natura) erexit; L I, 26.

Hydram: »hic sese infernis e partibus erigit Hydra«; N II, 114.
molem: »nisi ... forte Triton ... molem ex profundo saxeam ad caelum eruit || erigit || «; N II, 89.
partem: ea parte animi, quae mentis et consilii est, agitata et erecta; D I, 61.
parvos: (parvi) et animo utuntur et sensibus conituntur que, sese ut erigant; F V, 42.
viriditatem: culmo .. erecta geniculato vaginis iam quasi pubescens (viriditas) includitur; C 51.
vitem: (vites) ita se erigunt, ut animantes; N II, 120. vitis, ... ut se erigat, claviculis suis quasi manibus, quicquid est nacta, complectitur; C 52.

eripio, entreißen, entziehen, retten, nehmen, hinraffen: I. alqs: si cotidie fraudas, decipis, poscis, pacisceris, aufers, eripis; P 43.
II. alqm: »e quibus ereptum primo iam a flore iuventae te«; D I, 22. mihi .. Scipio, quamquam est subito ereptus, vivit tamen semperque vivet; Lae 102. quid valet illa eloquentissimi viri, L. Crassi, ... oratio: „eripite nos ex servitute“? P 41.
alqd: qui eripiunt aliis, quod aliis largiantur; O I, 43. qui eorum cuipiam, qui una latrocinantur, furatur aliquid aut eripit; O II, 40. quid est aliud aliis sua eripere, aliis dare aliena? O II, 83. quid? dominus navis || quid dom. navis? || eripietne suum? minime; O III, 89. nihil neque meum est neque quoiusquam, quod auferri, quod eripi, quod amitti potest; P 29.
aegritudinem: eripiamus huic aegritudinem; T III, 46.
animum: animus quodam modo eripitur iis, quos neque sentire neque adsentiri volunt; A II, 38.
caput: deus id (caput iecoris, cor) eripiet; D II, 37.
conscientiam, constantiam: si mihi eripuisses divinam animi mei conscientiam || constantiam ||; P 29.
consulatum: ut adulescentulus eriperes P. Sullae consulatum; F II, 62.
cor: s. caput.
errorem: hic .. error est eripiendus; T IV, 65. quorum error eripiendus est; O II, 10.
filium: quod (Iuppiter) Sarpedonem filium a morte contra fatum eripere non posset; D II, 25.
honorem: qui (puer) ... patribus omnem honorem eripuit; L III, 19.
instrumenta: ii ... haec ipsa eripiunt vel instrumenta vel ornamenta vitae; A II, 31.
laudem: ut huius quoque generis laudem iam languenti Graeciae eripiant et transferant in hanc urbem; T II, 5.
leges: quoniam non recognoscimus nunc leges populi Romani, sed aut repetimus ereptas aut novas scribimus; L III, 37.
libertatem: cum (Dionysius) omnia moliendo eripuerit civibus suis libertatem; R I, 28. eripit .. (gloriae cupiditas) libertatem; O I, 68.
libidinem: suffragandi nimia libido in non bonis causis eripienda fuit potentibus; L III, 34.
lucem: qui lucem eripere conetur; A II, 30. non .. lucem eripimus; A II, 105. quae (philosophia) lucem eriperet et quasi noctem quandam rebus offunderet; N I, 6.
mentem: si illam mentem, unde haec consilia manarunt, mihi eripuisses; P 29.
motum: illum motum naturalem omnium ponderum ... sine causa (Epicurus) eripuit atomis; F I, 19.
nomen: si (utilitas ista) boni viri nomen eripuerit, fidem iustitiamque detraxerit; O III, 82.
ornamenta: s. instrumenta.
potestatem: ut aliquis .. deus ... hominis omnino aspiciendi potestatem eriperet; Lae 87.
rem: omnibus ereptis nostris rebus ac perditis; L II, 42. cui res erepta est, est inimicus; O II, 79.
sensus: ait vehementer errare eos, qui dicant ab Academia sensus eripi; A II, 103.
templa: »templa deumque adeo flammis urbemque iubebant eripere«; D I, 20.
tetrarchiam: is (Caesar) cum ei (Deiotaro) Trocmorum || Trogmorum, al. || tetrarchian eripuisset; D II, 79.
virtutem: quanti est aestimanda virtus, quae nec eripi nec subripi potest! P 51.
vitam: quodsi negabit se illi vitam erepturum; L I, 41. an possit (beata vita) aut labefactari aut eripi rebus adversis; F V, 12. ut, qui illam (vitam) eripuerit, in maxima .. gratia futurus sit; O III, 85.
urbem: s. templa.

erraticus, schweifend, sich schlängelnd: quam (vitem) serpentem multiplici lapsu et erratico ferro amputans coërcet ars agricolarum; C 52.

erratio, Irrung, Abweichung: I. inest: nulla .. in caelo nec fortuna nec temeritas nec erratio nec vanitas inest; N II, 56.
II. libero ab: sex .. reliquos motus ab eo (mundo deus) separavit itaque ab omni erratione eum liberavit; Ti 19.
III. labi: quae (sidera) .. vaga et mutabili erratione labuntur; Ti 36.

erratum, Irrtum, Verirrung: I, 1. corrigo, reprehendo: Democriti errata ab Epicuro reprehensa et correcta permulta; F I, 28.
2. sum in: quae sunt isdem in erratis fere, quibus ea, quae de Platone diximus; N I, 31.
II. confessio: ipse augur Ti. Gracchus auspiciorum auctoritatem confessione errati sui conprobavit; D I, 33.
III. inretire: iis .. (Dionysius) se adulescens inprovida aetate inretierat erratis; T V, 62.

erro, umherirren, umherschweifen, sich verirren, irren, sich irren: I. unpersönlich: si aut res ignoratur aut erratur in nomine; F IV, 57. ista (natura) duce errari nullo pacto potest; L I, 20. nec est viri boni errare et diligere, quod per se non sit diligendum; L I, 48. labi .., errare, nescire, decipi et malum et turpe ducimus; O I, 18. falli, errare, labi, decipi tam dedecet quam delirare; O I, 94.
II. alqs: nos in nostra urbe peregrinantis errantisque tamquam hospites tui libri quasi domum reduxerunt; A I, 9. nescio quo modo plerique errare malunt ... quam ... exquirere; A II, 9. eo fit, ut errem et vager latius; A II, 66. ait vehementer errare eos, qui dicant ab Academia sensus eripi; A II, 103. fieri potest, ut errem, sed ita prorsus existimo ..; F I, 23. vehementer (Hieronymus) errat; F II, 9. mihi videntur omnes quidem illi errasse ..., sed alius alio magis, Pyrrho scilicet maxime ..., deinde Aristo; F IV, 43. ut Aristonis esset explosa sententia ..., sic errare Zenonem; F IV, 47. errare mehercule malo cum Platone, ... quam cum istis vera sentire; T I, 39. ego .. ipse cum eodem isto (Platone) non invitus erraverim; T I, 40. ut ait Homerus de Bellerophonte: »qui miser in campis maerens errabat Aleis«; T III, 63. in his (signis) si qui

erraverunt; N II, 12. haud ergo, ut opinor, erravero; N II, 57. »ita sola postilla, germana soror, errare videbar«; D I, 40. ipsene (Aristoteles) errat an alios vult errare? D I, 53. cum in locis solis maestus errares; D I, 59. si ... potest .. quis, cum || cum quis; D II, 107 || divinationem habeat, errare aliquando nec vera cernere; D I, 71. II, 107. si ... referret aliquis: „ergo, sive habuerit adversarium sive non habuerit (Milo), luctabitur", erraret; Fa 30. »qui (homo) erranti comiter monstrat viam;« O I, 51. nisi forte se intellexerit errasse in deligendo genere vitae; O I, 120. quodsi qui simulatione ... stabilem se gloriam consequi posse rentur, vehementer errant; O II, 43. errat in eo, quod ... existumat; O III, 26. quid est .. aliud erranti viam non monstrare, ... si hoc non est? O III, 55 (54). quodsi in hoc erro, qui animos hominum inmortales esse credam, libenter erro; C 85. tum se denique errasse sentiunt, cum eos (amicos) gravis aliquis casus experiri cogit; Lae 84.

alqd: cui viro .. ex se ipso apta sunt omnia ..., nec suspensa aliorum aut bono casu aut contrario pendere ex alterius eventis || [ex alterius eventis] || et errare coguntur; T V, 36. nihil .. errat, quod ..; N II, 51.

animus: „animus .. aeger", ut ait Ennius, „semper errat"; T III, 5.

antiquitas: errabat .. multis in rebus antiquitas; D II, 70.

astra: astra suspeximus cum ea, quae sunt infixa certis locis, tum illa non re, sed vocabulo errantia; T I, 62.

atomi: hoc modo hanc causam disceptari oportet, non ab atomis errantibus et de via declinantibus petere praesidium; Fa 46.

era: »numquam era errans mea domo ecferret pedem, Medea«; Fa 35.

gens: eandem gentem in fulgoribus errare; D I, 35.

homines: »ignaris homines in vita mentibus errant;« T I, 115. hominum est parum considerate loquentium atque in maxumis rebus errantium; O II, 6.

hospites: f. alqs; A I, 9.

opinio: ut ... aliorum errantem opinionem aucupemur; F II, 71.

rex: cum .. etiam exitus ab utroque datur conturbato errantique regi; F V, 63.

sententia: de dis inmortalibus habere non errantem et vagam, ut Academici, sed, ut nostri, stabilem certamque sententiam; N II, 2.

sidera: solis numquidnam aut lunae aut quinque errantium siderum simile vidisti? N I, 87. eam .. vim varie moveri ab iis sideribus, quae vocantur || vocentur || errantia; D II, 89.

stellae: qui errantium stellarum cursus, praegressiones, institiones notavit; T I, 62. errantibus etiam stellis divinitatem (Ponticus Heraclides) tribuit; N I, 34. quae (stellae) falso vocantur errantes; N II, 51. cum solis et lunae et quinque errantium (stellarum) ad eandem inter se comparationem ... est facta conversio; N II, 51. infima est quinque errantium terraeque proxima stella Veneris; N II, 53. cuius (sphaerae) singulae conversiones idem efficiunt in sole et in luna et in quinque stellis errantibus; N II, 88. nolo in stellarum ratione multus vobis videri, maximeque earum, quae errare dicuntur; N II, 119. »quae (stellae) verbo et falsis Graiorum vocibus errant«; D I, 17. quem (motum habeant) quinque stellae, quae errare dicuntur; D II, 10. quo in signo quaeque errantium stellarum quoque tempore futura sit; D II, 17. astrologi motus errantium stellarum notaverunt; D II, 146. quae (stellae) errantes et quasi vagae nominarentur; R I, 22. — elliptisch: cum Archimedes lunae, solis, quinque errantium motus in sphaeram inligavit; T I, 63. ergo etiam Lucifer ceteraeque errantes numerum deorum obtinebunt; igitur etiam inerrantes; N III, 51.

voces: ne adiectae voces laberentur atque errarent; N II, 144.

error, Irrweg, Irrfahrt, Abirren, Schwanken, Irrtum, Wahn, Verblendung, Verirrung: I. **absolut:** 1. accedit: cuius generis error ita manat, ut non videam, quo non possit accedere; A II, 93.

adripit: error hominum non proborum, cum aliquid, quod utile visum est, arripuit, id continuo secernit ab honesto; O III, 36.

attingit: ea .. omnia aut nimis tristia aut nimis laeta errore fieri, qui || qui si || error stultis extenuetur die, ... sapientis ne attingat quidem omnino; T IV, 39.

consequitur: ex quo tantus error consequitur, ut ..; F V, 15. quam eorum opinionem magni errores consecuti sunt, quos auxerunt poëtae; T I, 36.

conturbant: qui voluit subvenire erroribus [Epicurus] iis, qui videntur conturbare veri cognitionem; A II, 45.

est: nullus in ipsis error est finibus bonorum et malorum, id est in voluptate aut in dolore; F I, 55. qui tantus error fuit, ut ..; N III, 63. cum omnibus in rebus temeritas in adsentiendo errorque turpis est, tum ..; D I, 7. similis est error in somniis; D II, 119. quantus iste est hominum et quam inveteratus error! R II, 29. in iis perniciosus est error, qui existumant ..; Lae 83. nesciunt (homines) hos siderum errores id ipsum esse, quod rite dicitur tempus, multitudine infinita, varietate admirabili praeditos; Ti 33.

exsistit: f. II, 1. tollo; T III, 82.

manat: f. accedit.

nascitur: ut perspiciatis, unde omnis iste natus error sit voluptatem accusantium doloremque laudantium; F I, 32.

pervertit: nec .. ulla res magis labefactatam diu et Carthaginem et Corinthum pervertit aliquando quam hic error ac dissipatio civium; R II, 7.

potest: f. accedit. — secernit: f. adripit.

tenet: nescio qui nos teneat error ac || aut || miserabilis ignoratio veri; fr IX, 8.

transfert: error et temeritas populorum (rem) a multitudine ad paucos transtulit; R I, 52.

valet: f. II, 1. tollo; T I, 37.

videtur: f. conturbant. II, 1. tollo; T I, 37.

2. sum: qui „voluptatem animi nimiam summum esse errorem" arbitrabatur; T IV, 35.

II. **nach Verben:** 1. adfero: quod errorem animis perturbationemque adferat; D I, 62.

agnosco: ex quo Sardanapalli, opulentissimi Syriae regis, error adgnoscitur; T V, 101.

amputo: amputata circumcisaque inanitate omni et errore; F I, 44.

augeo: f. I, 1. consequitur; T I, 36.

circumcido: f. amputo.

coarguo: errorem .. eorum, qui ita putarunt, coarguit; A I, 13.

convinco: convictis Epicuri erroribus; N II, 3

corrigo: quod si liceret, ut iis, qui in itinere deerravissent, sic vitam deviam secutos || secutis || corrigere errorem paenitendo; A fr 16.

creo: non numquam etiam errorem creat similitudo; D II, 55.

damno: nos ... rerum naturam quam errorem nostrum damnare malumus; T V, 4.

dico: non .. omnis error stultitia dicenda est; D II, 90.

diffundo: quae .. est alia causa erroris tanti, tam longe lateque diffusi, nisi quod ..? F II, 115.
eripio: hic .. error est eripiendus; T IV, 65. quorum error eripiendus est; O II, 10.
extenuo: s. I, 1. attingit.
extorqueo: nec mihi hunc errorem, quo delector, dum vivo, extorqueri volo; C 85.
extraho: hunc errorem quasi radicem malorum omnium stirpitus philosophia se extracturam pollicetur; T IV, 83.
gigno: quae res genuit falsas opiniones erroresque turbulentos; N II, 70.
irrideo: non vereor, ne hunc errorem meum philosophi mortui irrideant; C 85.
invetero: s. I, 1. est; R II, 29.
obicio: iuris consulti sive erroris obiciundi causa ... sive ... ignoratione docendi ... dispertiuntur; L II, 47.
offundo: hic error et haec indoctorum animis offusa caligo est; T V, 6.
pello: omnis .. talis a philosophia pellatur error, ut ... dicamus indigna; N III, 64.
perspicio: nationum varios errores perspicere cum liceat; T I, 108.
relinquo: ne relinquatur aliquid erroris in verbo; T I, 88.
removeo: errorem .. et temeritatem et ignorantiam ... a virtute ... removebat; A I, 42.
sugo: ut paene cum lacte nutricis errorem suxisse videamur; T III, 2.
tollo: ipsius .. opinionis errorem nullo modo sustulit; A II, 45. ut tollatur error omnis imperitorum; F I, 37. ex hoc primum error tollendus est; F III, 22. tantum .. valuit error, qui mihi quidem iam sublatus videtur, ut ..; T I, 37. philosophia cum universam aegritudinem sustulit, *sustulit* etiam, si quis error alicunde extitit; T III, 82. qua (lege) credo omnibus in rebus disserendis utendum esse, si errorem velis tollere; R I, 38. omni .. illo antiquo ex inculta hominum vita errore sublato; R II, 18.
2. sum: ut constantia scientiae, sic perturbatio erroris est; T IV, 80. quod non intellegunt seminum vim ... funditus tolli, mediocris erroris est? D II, 94.
3. admisceo, implico: quo minus (animi) se admiscuerint atque implicuerint hominum vitiis et erroribus; fr V, 97.
subvenio: s. I, 1. conturbant.
sum: ubi .. locus fuit errori deorum? N III, 76.
4. careo: quod eo errore careo, quo amicorum decessu plerique augi solent; Lae 10.
levo: levantur vitiis, levantur erroribus; F IV, 65. ut ... errore alios levaremus; T V, 11.
libero: quem (Epicurum) .. arbitror ... maximis .. erroribus animos hominum liberavisse; F I, 14. errore maximo, si Epicurum audire voluerint, liberabuntur; F I, 42.
5. avello ab: qua hunc obiurgatione aut quo potius convicio || convitio || a tanto errore coner avellere? O III, 83.
coniungo cum: cum poëtarum .. errore coniungere licet portenta magorum Aegyptiorumque in eodem genere dementiam; N I, 43.
disputo de: tam licet de his erroribus, si velis, quam de somniis disputare; D II, 120.
dissero de: de obscuritate naturae deque errore tot philosophorum (disseramus); A II, 147.
induco in: est scientem in errorem alterum inducere; O III, 55 (54).
invenio ad: tota res est inventa fallaciis aut ad quaestum aut ad superstitionem aut ad errorem; D II, 85.
pendeo ex: qui ex errore imperitae multitudinis pendet; O I, 65.

pono in: sive haec in errore imperitorum posita esse et fabularum similia didicimus; R I, 56.
rapio in: opinionibus vulgi rapimur in errorem nec vera cernimus; L II, 43.
sum in: cuius (Zenonis) discipuli Aristonis non minus magno in errore sententia est; N I, 37. si in eo sit errore civitas, ut ... putet; R III, 27.
traduco ad: nisi caelestium divina cognitio nomen eorum ad errorem fabulae traduxisset; T V, 8.
versor in: simili in errore versantur, cum ..; A II, 34. vides, quanto haec in errore versentur; T I, 107. quod ... in bonorum .. errore laetitia gestiens libidoque versetur; T V, 43. in summo errore necesse est homines atque in maximarum rerum ignoratione versari; N I, 2. Democritus ... nonne in maximo errore versatur? N I, 29. haec omnia in eodem, quo illa Zenonis, errore versantur; N III, 25. cum homines inflati opinionibus turpiter irridentur et in maximis versantur erroribus; O I, 91. qui morum ac temporum vitio aliquantum etiam ipse fortasse in huius saeculi errore verser; P 50.
III. **nach Adjectiv:** plenus: plena errorum sunt omnia; T I, 105. quae .. his vacant ementita et falsa plenaque erroris; N II, 56.
IV. **nach Substantiven:** alqd: s. II, 1. relinquo.
causa: s. II, 1. diffundo.
opinio: visum est .. tale obiectum dormienti, ut id, quod evenit, naturae vis, non opinio erroris effecerit; D II, 143.
radices: sunt .. omnia ista ex errorum orta radicibus; T IV, 57.
vis: o vim maxumam erroris! D II, 99.
V. **Umstand:** 1. angi: s. II, 4. careo.
caecari: si eius (animi) acies ita curata est, ut ne caecaretur erroribus; T V, 39.
constitui: quam (Olympiadem) quidam nominis errore ab eodem Lycurgo constitutam putant; R II, 18.
contrahi: quicquid esset in aegritudine mali, id non naturale esse, sed voluntario iudicio et opinionis errore contractum; T III, 80.
dari: naturane nobis hoc .. datum dicam an errore quodam, ut ..? F V, 2.
delectari: s. II, 1. extorqueo.
depravari: ex ea (via) multis vitiis et erroribus depravata deducitur; fr V, 70.
dicere: quod eo errore dixisti, quia existumas ..; N II, 73.
divellere: res a natura copulatas audebit errore divellere; O III, 75.
duci: nec quemquam hoc errore duci oportet, ut ... idem sibi arbitretur licere; O I, 148.
falli: hi .. (homines) optuma petentes non tam voluntate quam cursus errore falluntur; T III, 4. errore quodam fallimur ita disputando; R III, 47.
fieri: s. I, 1. attingit.
fingere: quem (principatum) sibi ipse opinionis errore finxerat; O I, 26.
imbui: ita variis inbuimur erroribus, ut vanitati veritas ... cedat; T III, 2. quorum (Aegyptiorum) inbutae mentes pravitatis || pravis || erroribus quamvis carnificinam prius subierint, quam ..; T V, 78.
implicari: neglecta (ratio) multis implicatur erroribus; T IV, 58.
inflari: estne quisquam tanto inflatus errore, ut sibi se illa scire persuaserit? A II, 116.
labi: sermonis errore labimur; T V, 55. ne ... labamur interdum errore sermonis; L II, 8.
perturbari: quodsi vitam omnem perturbari videmus errore et inscientia; F I, 46.
suscipi: quod aliis avibus utuntur, ... non

necesse est fateri partim horum errore susceptum esse, partim superstitione, multa fallendo? D II, 83.

tenere: hoc errore vulgi cum rem publicam opes paucorum, non virtutes tenere coeperunt; R I, 51.

vagari: non .. sumus ii, quorum vagetur animus errore; O II, 7.

abl. comparat.: nihil est .. ab ea cogitatione ... errore, levitate, temeritate diiunctius; A II, 66.

2. ab: levitate .. et suavitate || levitatis .. et suavitatis, * al. || delectans (voluptas) sic ab errore mentis tamquam salutare aliquid adsciscitur; L I, 31.

ad: ut ad errorem multitudinis religionis simulacra fingerent; D I, 105.

ex: ex quibus humanae vitae erroribus et aerumnis fit, ut ..; fr V, 95.

in: quam multa passus est Ulixes in illo errore diuturno! O I, 113.

ob: cum (homines) ... ob eum .. errorem et voluptatibus maximis saepe priventur et durissimis animi doloribus torqueantur; F I, 43.

per: emptorem pati ruere et per errorem in maximam fraudem incurrere; O III, 55 (54).

sine: ut sine ullo errore diiudicare possimus, si quando ..; O III, 19. ut ea || eam || sine errore diiudicaremus, si quando incidissent || incidisset || ; O III, 34.

erubesco, erröten, schamrot werden: alqs: ubi (Epicurus) erubuit; F II, 28. ille (Lucius), cum erubuisset: noli, inquit, ex me quaerere; F V, 5. quas .. (voluptates Epicurus) non erubescens persequitur omnis nominatim; N I, 111. ut rumorem bonum colligant, erubescunt; L I, 50.

agrestes, docti: o rem dignam, in qua non modo docti, sed etiam agrestes erubescant! L I, 41.

erudio, unterrichten, ausbilden, bilden, aufklären: I. alqs: violatur is, qui procreavit, is, qui aluit, is qui erudivit; P 25.

II. alqm: si essent Graecis doctrinis eruditi; A I, 4. aut .. Graeca legere malent, qui erunt eruditi, aut ne haec quidem, qui illa nescient; A I, 10. quid .. causae est, cur poëtas Latinos Graecis litteris eruditi legant, philosophos non legant? A I, 10. erunt etiam, et ii || hi || quidem eruditi Graecis litteris, contemnentes Latinas, qui dicant ..; F I, 1. mihi .. nulli satis eruditi videntur, quibus nostra ignota sunt; F I, 5. quas (artes) qui tenent, eruditi appellantur; F I, 26. qui quod tibi parum videtur eruditus, ea causa est, quod ..; F I, 71. quod si facerem quasi te erudiens; F III, 6. ut (Lucullus) ita erudiatur, ut et patri et Caepioni nostro ... respondeat; F III, 8. hic .. (Aristoxenus), quamvis eruditus sit, sic ut est, haec magistro concedat Aristoteli; T I, 41. haec (philosophia) nos primum ad illorum (deorum) cultum, deinde ad ius hominum, ... tum ad modestiam magnitudinemque animi erudivit; T I, 64. qui liberaliter eruditi ... ratione et via philosophantur || philosophentur || ; T II, 6. nobis .. videtur, quicquid litteris mandetur, id commendari omnium eruditorum lectioni decere; T II, 8. complures .. Graecis institutionibus eruditi; N I, 8. L. .. Tarutius Firmanus, familiaris noster, in primis Chaldaicis || Chaldaeicis || rationibus eruditus; D II, 98. ut me sic audiatis, ... ut unum ... usu .. et domesticis praeceptis multo magis eruditum quam litteris; R I, 36. non esse nos transmarinis nec inportatis artibus eruditos, sed genuinis domesticisque virtutibus; R II, 29. eum (Servium) summo studio omnibus iis artibus ... ad exquisitissimam consuetudinem Graecorum erudiit; R II, 37. sint eruditi, sint veritatis et virtutis magistri; R III, 4. Phalereus ille Demetrius ... mirabiliter doctrinam ex umbraculis eruditorum otioque ... produxit; L III, 14. erudiverunt multos, ... ut Thebanum Epaminondam Lysis Pythagoreus, Syracosium Dionem Plato multique multos; O I, 155. neque solum vivi atque praesentes studiosos discendi erudiunt atque docent, sed ..; O I, 156. occurritur .. nobis, et quidem a doctis et eruditis; O II, 7. nec sicut vulgus, sed ut eruditi solent appellare sapientem; Lae 6 (7).

alqd: quibus (Peripateticis) nihil est uberius, nihil eruditius, nihil gravius; T III, 22.

aures: quem (concentum) inmutatum aut discrepantem aures eruditae ferre non possunt; R II, 69.

cives: ad nostros cives erudiendos nihil utilius (est); A I, 11.

copiam: nec id (argutiarum) .. ex illa erudita Graecorum copia, sed ex librariolis Latinis; L I, 7.

familiarem: f. alqm; D II, 98.

filium: qui (Pelops) non erudierit filium nec docuerit, quatenus esset quidque curandum; T I, 107. omnibus eos (filios) artibus ad Graecorum disciplinam erudiit; R II, 34.

Graeciam: qui ... magnam .. Graeciam ... institutis et praeceptis suis erudierunt; Lae 13.

hominem: accurate .. quondam a L. Torquato, homine omni doctrina erudito, defensa est Epicuri sententia de voluptate; F I, 13. sol Democrito magnus videtur, quippe homini erudito in geometriaque perfecto; F I, 20. equidem e Cn. Aufidio, praetorio, erudito homine, ... saepe audiebam, cum ... diceret; F V, 54. quam .. erat miserum ... homini praesertim docto a puero et artibus ingenuis erudito! T V, 63. loquor .. de docto homine et erudito, cui vivere est cogitare; T V, 111. semper mihi et doctrina et eruditi homines et tua ista studia placuerunt; R I, 29. audiamus communis quasi doctores eruditorum hominum; R I, 56. postea a magno homine et in primis erudito, Panaetio (tractata sunt); L III, 14.

iuventutem: Cretum .. leges ... itemque Lycurgi laboribus erudiunt iuventutem, venando currendo, esuriendo sitiendo, algendo aestuando; T II, 34. quod .. munus ... adferre maius ... possumus, quam si docemus atque erudimus iuventutem? D II, 4.

mundum: omni .. doctrina eruditus, postremo philosophus erit mundus || [erit mundus] || ; N III, 23.

oculos: nos quoque oculos eruditos habemus; P 38.

orationem: an alia quaedam esset erudita, alia popularis oratio; P 4.

oratorem: oratorem .. complexi sumus, nec eum primo eruditum, aptum tamen ad dicendum, post autem eruditum; T I, 5.

philosophum: hic .. elegantissimus omnium philosophorum et eruditissimus non magnopere reprehenditur; T V, 24.

pulverem: quia numquam eruditum illum pulverem attigistis; N II, 48.

saecula: quod ceteri ... minus eruditis hominum saeculis fuerunt; R II, 18.

tempora: nec .. illud non eruditorum temporum argumentum est, quod ..; T IV, 4. ut iam doctis hominibus ac temporibus ipsis eruditis ad fingendum vix quicquam esset loci; R II, 19.

virum: relinquitur sola haec disciplina ... digna eruditis, digna claris viris, digna principibus, digna regibus; F V, 74. libri ... scripti ...

ab optimis illis quidem viris, sed non satis eruditis; T I, 6. fuit .. hic vir ... non solum eruditissimus, sed etiam civis ... peritissimus; L II, 66. dictum est .. ab eruditissimis viris nisi sapientem liberum esse neminem; P 33.

vitam: futurum fuisse ut omnibus perfectis artibus omni doctrina hominum vita erudiretur; T III, 69.

erudite, gelehrt: qui (M. Cato) si eruditius videbitur disputare, quam consuevit ipse in suis libris; C 3.

eruditio, Gelehrsamkeit, Bildung: I. est, iuvat: quod nullam eruditionem esse duxit, nisi quae beatae vitae disciplinam iuvaret; F I, 71.

II, 1. censeo: summam eruditionem Graeci sitam censebant in nervorum vocumque cantibus; T I, 4.

perficio: ad haec mediocri opus est prudentia an et ingenio praestanti et eruditione perfecta? D II, 130.

puto: nos ... hanc eruditionem liberalem et doctrinam putamus; T II, 27.

2. opus est: s. 1. perficio.

III, 1. ornari: qui aut excellenti ingenii magnitudine aut praeclara eruditione atque doctrina aut utraque re ornati; O I, 119.

2. sine: quae sine eruditione Graeca intellegi non possunt; A I, 4.

erumpo, hervorbrechen, hervorkommen, zum Ausbruch kommen: moles: quo .. haec erumpit moles? T IV, 77.

sortes: perfracto saxo sortis erupisse in robore insculptas priscarum litterarum notis; D II, 85.

vitia: erumpunt saepe vitia amicorum tum in ipsos amicos, tum in alienos; Lae 76.

eruo, aufwühlen, ausgraben, hervorziehen: alqd: is, etiamsi quid obrutum erit, poterit eruere semperque esse in disputando suus; F IV, 10. si .. scrutari vetera et ex iis ea, quae scriptores Graeciae prodiderunt, eruere coner; T I, 29.

molem: »nisi .. forte Triton ... molem ex profundo saxeam ad caelum eruit || erigit || «; N II, 89.

mortuum: mortuum erutum esse; D I, 57.

eruptio, Ausbruch: quantae (tenebrae) quondam eruptione Aetnaeorum ignium finitimas regiones obscuravisse dicuntur; N II, 96.

erus, Herr, Gebieter: non eros nec dominos appellabant eos, quibus iuste paruerunt; R I, 64.

esca, Speise, Lockspeise: I. sum: quae (voluptates corporis) vere et graviter a Platone dictae sunt illecebrae esse atque escae malorum; fr V, 81.

II, 1. appello: divine .. Plato „escam malorum“ appellat voluptatem; C 44.

conficio: eorum (dentium) adversi acuti morsu dividunt escas, intimi autem conficiunt, qui genuini vocantur; N II, 134.

contemno: negat .. tenuissimo victu, id est contemptissimis escis et potionibus, minorem voluptatem percipi; F II, 90.

divido: s. conficio.

tempero: si modo temperatis escis modicisque potionibus ita (animus) est adfectus, ut ..; D I, 115.

2. vescor: nec (di) iis escis aut potionibus vescuntur, ut ..; N II, 59.

3. accedo ad: ad quas (ranas) quasi ad escam pisces cum accesserint; N II, 125.

III, 1. adfici: s. II, 1. tempero.

percipi: s. II, 1. contemno.

2. praeter: sus .. quid habet praeter escam? N II, 160.

escendo, emporsteigen, hingehen: alqs: ut (Socrates) non ad mortem trudi, verum in caelum videretur escendere; T I, 71. constituerunt ..., ut omnes simul in rostra post meridiem escenderent; O III, 80. quibus tandem gradibus Romulus escendit || ascendit || in caelum? P 11.

vita: in eo (libro) etiam (philosophus) putatur dicere in rotam [...] beatam vitam non escendere; T V, 24.

esco s. **sum.**

esculentus, eßbar, Speise: A. alqd: haec avis scribitur ... (conchas) evomere atque ita eligere ex iis, quae sunt esculenta: N II, 124.

B. patefacio: in ea parte oris, qua esculentis et potulentis iter natura patefecit; N II, 141.

esurio, hungern: I. erudire: Cretum .. leges ... itemque Lycurgi laboribus erudiunt iuventutem, venando currendo, esuriendo sitiendo; T II, 34.

II. alqs: utebatur iis exercitationibus, ut ad cenam et sitiens et esuriens veniret; F II, 64. nec esuriens Ptolomaeus ederat; T V, 97.

pulli: praeclara .. auspicia, si esurientibus pullis res geri poterit, saturis nihil geretur! D I, 77.

et, und, auch, und zwar, sowohl — als auch, als, wie: A. vergleichend: aeque: nisi aeque amicos et nosmet ipsos diligamus; F I, 67. quoniam catuli, qui iam dispecturi sunt, caeci aeque et ii, qui modo nati; F IV, 64. non est .. aeque miser, qui patriae consulit, et is, qui illam exstinctam cupit; F IV, 66. ut ... gubernator aeque peccat, si palearum navem evertit et si auri; F IV, 76.

alius: aliud habitum esse sepelire et urere; L II, 60. alia causa est eius, qui calamitate premitur, et eius, qui res meliores quaerit; O II, 61.

similis: nec ... (sapiens) similem habeat vultum et si ampullam perdidisset; F IV, 31. Pythagoram .. respondisse similem sibi videri vitam hominum et mercatum eum, qui ..; T V, 9.

similiter: dicit absurde similiter et si dicat non reprendendos parricidas; F II, 21.

simul: simul (animal) est ortum || et ortum est ||; F II, 33. omne animal, ... simul [et] ortum est, id agit, ut se conservet; F V, 24.

B. hervorhebend (= etiam): itaque et sensibus probanda multa sunt; A II, 99. inesse .. necesse est in eo ... et firmitatem animi nec mortem nec dolorem timentis .... ad ea cum accedit, ut ..; F I, 40. nam et ille apud Trabeam „voluptatem animi nimiam“ laetitiam dicit eandem, quam ille Caecilianus; F II, 13. ergo et || etiam || probandum; F III, 27. at et morbi perniciosiores pluresque sunt animi quam corporis; T III, 5. ex hoc et illa iure laudantur: »ego cum genui ...« T III, 28. itaque et Aeschines in Demosthenem invehitur, quod ..; T III, 63. probe et ille: »sanun es, qui temere lamentare?« T IV, 73. ut et illud, quod cupiat, ostendatur quam leve ... sit omnino .... abducendus etiam est ..; T IV, 74. nam et obscenas voluptates ... facilis, communis, in medio sitas esse dicunt; T V, 94. age et his vocabulis esse deos facimus, quibus a nobis nominantur? N I, 83. quod et praesentes saepe di vim suam declarant; N II, 6. nam et perturbatis animis (di) inducuntur; ... nec vero ... bellis ... caruerunt; N II, 70. circumitus . .

siderum, quamquam etiam ad mundi cohaerentiam pertinent, tamen et spectaculum hominibus praebent; N II, 155. ergo et || etiam || illud in silice ... Castoris equi credis esse? N III, 11. et || etiam || praedones multi saepe poenas dant, nec tamen possumus dicere ..; N III, 82. etenim dirae, sicut || sicutei, sicut et || cetera auspicia, ut omnia, ut signa, non causas adferunt; D I, 29. etsi ipsa sors contemnenda non est, si [et] auctoritatem habet vetustatis; D I, 34. narrat enim et apud Ennium Vestalis illa: „eccita ..;“ D I, 40. nam et id ipsum vident, qui sunt morbo gravi et mortifero adfecti, instare mortem; D I, 63. nam et natura futura praesentiunt ...; alii ..; D I, 111. ergo et ii ... ardore .. inflammati ... cernunt illa profecto, quae vaticinantes pronuntiant, multisque rebus ..; D I, 114. idem .. (deus) mittit et signa nobis eius generis, qualia permulta historia tradidit; D I, 121. ubi est, quod et vestrae litterae illum laudant patriae rectorem? R V, 8. nam et Herculi eadem ista porta patuit; R fr 6. nam et voluptate capiuntur omnes; L I, 31. isdem etiam recta ratio data est, ergo et || etiam || lex; L I, 33. * nam et in iis sine illius || ullis || suffimentis expiati sumus; L I, 40. nam et Athenis iam *ab* illo *primo rege* Cecrope, ut aiunt, permansit hoc ius || corpus || terra humandi; L II, 63. id .. [ut] || et || in re publica nostra maxime valuit; L III, 4. quod [et] in iis etiam, qui nunc regnant, manet; L III, 4. quamquam (Catuli) erant litterati; sed et alii; O I, 133. nam et ordinem (Stoici) sic definiunt: compositionem rerum aptis et accommodatis locis; O I, 142. nam et iis fidem habemus, quos ..; O II, 33.

C. **anreihend: I. am Anfang des Satzes:** et ego: ista quidem, inquam, Varro, iam diu exspectans ..; A I, 3. et recte, inquit, respondes; A I, 33. et, qui illum audierant, admodum floruerunt; A II, 16. et cur id potius contenditis? A II, 54. et primum, quod initio dixisti, videamus quale sit; A II, 72. et ab his || iis || aiebas removendum Socratem et Platonem; A II, 74. et quattuor eius (Clitomachi) libri sunt de sustinendis adsensionibus; A II, 98. et ... movebitur; A II, 101. et, quidquid (animus) est, mortale sit an aeternum? A II, 124. et hic, metuo, ne vix sibi constet; A II, 134. etiamsi ad se ex iis (bonis) nihil redundet? || redeat? et || prodest ..; F II, 78. et homini ... praecipue || praecipui || a natura nihil datum esse dicemus? F II, 110. et saepe officium est sapientis desciscere a vita; F III, 61. et ais, si una littera commota sit, fore tota ut labet disciplina; F IV, 53. et nunc idem dico, inquiet; F IV, 71. et ille (Lucius), cum erubuisset: noli, inquit, ex me quaerere; F V, 5. et ille ridens: age, age, inquit, ... exponamus ..; F V, 8. et ego: tu vero, inquam, Piso, ... visus es; F V, 75. et ego: Piso, inquam, si est quisquam ..; F V, 78. et ille ridens: video, inquit, quid agas; F V, 86. et quis est, cui non possit (evenire)? T II, 16. et mos valet, ratio non valebit? T II, 34. et primo, si placet, Stoicorum more agamus; T III, 13. et sunt illa sapientis; T III, 18. et tu oblivisci iubes, quod contra naturam est; T III, 35. et queruntur quidam Epicurei ... me studiose dicere contra Epicurum; T III, 50. et illi pugnant, et quidem vicinorum fidem implorant; multi autem sunt ..; T III, 50. et Nioba fingitur lapidea propter aeternum, credo, in luctu silentium; T III, 63. et qualis est haec aurium (voluptas); T IV, 20. et est in aliqua vita praedicabile aliquid et gloriandum ac prae se ferendum; T V, 49. et mihi fuit cum Aquinio amicitia; T V, 63. quae (lex) in Graecorum conviviis obtinetur: „aut bibat“, inquit, „aut abeat“, et recte; T V, 118. et quaerere a nobis .. soletis, quae vita deorum sit; N I, 50. Xenocraten audire potuit ...; et sunt qui putent audisse; N I, 72. ergo etiam (solem dicam) beatum? quibus fruentem voluptatibus? et sapientem? N I, 84. et nunc argumenta quaerenda sunt, quibus hoc refellatur? N I, 91. et soletis queri; N I, 93. et eos vituperabas, qui ..; N I, 100. quo modo illi ergo? et quorum imagines? N I, 107. et quo sit earum stellarum admirabilior aspectus; N II, 106. „et natos Geminos invises sub caput Arcti“; N II, 110. et aures ... recte in altis corporum partibus collocatae sunt; N II, 141. et ille (Cotta): quadripertita, inquit, fuit divisio tua; N III, 6. et Chrysippus tibi acute dicere videbatur; N III, 25. et: „si domus ...“, inquit ..; N III, 26. et ego quaero, unde orationem (arripuerimus); N III, 27. et omne animal adpetit quaedam; N III, 33. et, quod est contra naturam, id ..; N III, 33. et ob eam causam, quia speciem habeat || habet || admirabilem, Thaumante dicitur *Iris* esse nata; N III, 51. ei || et || (Cyro) magos dixisse ..; D I, 46. et deum respondisse (monstrum) vastitatem esse Italiae; D I, 49. et alterutrum fatum est; Fa 29. et ille (Tubero): at || at ut, tu || vero animum quoque relaxes oportet; R I, 14. et ille (Philus): an tu ad domos nostras non censes pertinere ..? R I, 19. et Philus: quamvis sit magna (expectatio) ..; R I, 37. * et talis est quaeque res publica, qualis ..; R I, 47. et ille: quid censes, nisi quod est ante oculos? R I, 56. et ille: qui ..; R I, 56. et Scipio: atqui ad hoc ..; R I, 58. et illud vides, ... unius fore dominatum; R I, 60. et Scipio: quoniam testibus meis intellexi, Laeli, te non valde moveri; R I, 61. et Scipio: tum magis adsentiare, Laeli, si ..; R I, 62. et Scipio: sapienter igitur illi vete*res* *; R I, 63. et Scipio: est omnino ... accuratius mihi dicendum ..; R I, 65. et ... id haud scio an liceat de cuncta Graecia verissime dicere; R II, 8. tum || et || Laelius: laudandus etiam iste rex; R II, 33. et primum Etruscorum iniurias bello est ultus; R II, 38. et antiquissimus ille Lycurgus eadem vidit fere; R II, 42. et quae harmonia a musicis dicitur ..; R II, 69. et Philus: praeclaram vero causam ad me defertis; R III, 8. et Philus: heia vero, inquit, geram morem vobis; R III, 8. ut || et || iam omittam alios (populos); R III, 24. et noster Plato magis etiam quam Lycurgus; R IV, 5. || et || Aeschines Atheniensis ... rem publicam capessivit; R IV, 13. et ubi est, quod et vestrae litterae illum laudant patriae rectorem? R V, 8. et ille: tu vero enitere; R VI, 26. et qui aliter ius civile tradunt; L I, 18. si lex (data est), ius quoque; et omnibus ratio; L I, 33. igitur tu Titias et Apuleias leges nullas putas? — ego vero ne Livias quidem. — et recte; L II, 14. et quod nunc communiter in omnibus sepultis venit usu || usu venit ||, *ut* humati dicantur; L II, 57. et praeter eos (Gracchos) quamvis enumeres multos licet; L III, 24. et ... admirandum tantum maiores in posterum providisse; L III, 44. et ille (Pythius): „quid mirum?“ inquit; O III, 59. et ea res ... ei (Mario) magno honori fuit; O III, 80. et melius Caecilius de sene alteri saeculo prospiciente; C 25. et multa fortasse (videt), quae volt! C 25. et Cyrum respondisse: „atqui ego ista sum omnia dimensus“; C 59. et saepe incidunt magnae res, ut discedendum sit ab amicis; Lae 75. et me tuo nomine appellas, cum ..? P 30. et paulum agelli occupavisse; fr V, 15. et amoenitate summa perfructus est; fr V, 77. et qui expectat, pendet animi; fr V, 83.

et certe ... necesse est eam (vim) .. cum rerum natura esse coniunctam; D II, 29.

et cum ita moveatur illa vis; A I, 28. et, cum sacerdotes deorum vacationem habeant, quanto est aequius habere ipsos deos! A II, 121. et, cum invidere aegritudinis sit ..., castigari solet; T IV, 66. et cum (Dionysius) fossam latam cubiculari lecto circumdedisset; T V, 59. et cum quattuor genera sint corporum; N II, 84. et cum duobus modis animi ... incitarentur; D I, 4. et cum simul P. Rutilius venisset; R I, 17. — et cum iis, quos vi deviceris, consulendum est, tum ii ... recipiendi; O I, 35.

et multo etiam magis, inquit Mummius; R III, 46.

et hercule, ... si summum bonum voluptas est, rectissime (reprendendam) non putat; F II, 23. mihi vir optimus ... versatur ante oculos; F II, 72. mirabilis est apud illos (Stoicos) contextus rerum; F V, 83. ita (C. Blossius) fecit; Lae 37.

et mehercule ego me cupio non mendacem putari; L I, 4.

et negant historici Lacedaemoniis ullum ostentum hoc tristius accidisse! D II, 69.

et nemo nimium beatus est; *igitur* || et, ergo || nemo beato beatior; F V, 81.

et || sed || horum neutrum in deum cadit; D II, 125.

et nimirum haec est illa praestans et divina sapientia; T III, 30. ita est, ut disputatur || [sunt, ut disputantur] ||; L I, 24. — et hic nimirum est fletus, quem duodecim tabulae in funeribus adhiberi vetuerunt; T II, 55.

et ... non potest accidere ..; A II, 40. ex maxima parte de tota (vita) iudicabis? F V, 91. si (di) significant (futura), nullas vias dant ..; D I, 83. II, 102.

et profecto ita est, ut id habendum sit ..; L II, 40.

et ||sed, al.|| quamquam potest id (genus) lenius ferri ..; R III, 47. || et quamquam optatissimum est ..; || R fr 5. omnis virtus nos ad se allicit ..; O I, 56.

et quasi poma ex arboribus, cruda si sunt, vix evelluntur || avell. || ..., sic ..; C 71. — et primo quasi temere de re publica locutus (P. Vatinius) in carcerem coniectus est, post ..; N II, 6.

et quem ad modum temeritas et libido et ignavia semper animum excruciant; F I, 50. oportunitas || opp. || ... non fit maior productione temporis; F III, 45. oculus conturbatus non est probe adfectus; T III, 15.

et quia sunt || sint || quae interimant, sint quae conservent; N I, 109.

et quidem isti libri duo Philonis ... tum erant adlati Alexandriam; A II, 11. honestis similia sunt quaedam non honesta; A II, 50. ut seditiosi tribuni solent, occludi tabernas iubes? A II, 144. se texit, ne interiret; F I, 35. inquit, vehementer (Hieronymus) errat; F II, 9. saepe quaerimus verbum Latinum par Graeco, et quod idem valeat; F II, 13. iure fortasse (se probavit), sed tamen ..; F II, 81. hanc totam copiam iam Lucullo nostro notam esse oportebit; F III, 8. Arcesilas tuus, etsi fuit in disserendo pertinacior, tamen noster fuit; F V, 94. omnes, quicumque nati sunt eruntve, non solum miseri, sed etiam semper miseri; T I, 9. hoc a Cyrenaico Hegesia sic copiose disputatur, ut ..; T I, 83. C. Gracchus, cum largitiones maximas fecisset ..., verbis tamen defendebat aerarium; T III, 48. ipsam illam iram centurio habeat; T IV, 55. sit aliud necesse est melius vita beata; T V, 50. formica formicae (similis esse vult); N I, 79 (78). alia (species) nobis Capitolini, alia Afris Hammonis Iovis; N I, 82. laudamus Athenis Volcanum eum, quem fecit Alcamenes; N I, 83. idem (Thales) primus defectionem solis ... praedixisse fertur; D I, 112. illi (Epicurei) facilius facere possunt; D II, 40. ille (M. Marcellus) dicebat ..; D II, 77. cur sic opinetur (Ennius), rationem subicit; D II, 104. aliis modis easdem res efferre possumus; Fa 16 at aliquando (populus) incenditur. — et quidem saepe sedatur; L III, 24. omnio praeclara rara; Lae 79. in operto fuisti; P 32. — et id quidem commune omnium fere est artium; A I, 25. et de hoc (C. Mario) q. nihil mentiuntur; A II, 13. et hoc q. vel maxime vos animadvertebam moveri; A II, 32. et primum q. hoc reprehendendum, quod ... utuntur; A II, 49. et alias q. saepe (sustinet se); A II, 53. et Cimmeriis q. ... ignes tamen aderant; A II, 61. et hoc q. Zeno gestu conficiebat; A II, 145. et harum q. rerum facilis est et expedita distinctio; F I, 33. et hi q. ita non sola virtute finem bonorum contineri putant, ut ..; F IV, 49. et hanc q. primam exigam a te operam, ut audias me; F IV, 80. et summatim q. haec erant de corpore animoque dicenda; F V, 36 (37). et nunc q., quod eam (vitem) tuetur, ... est id extrinsecus; F V, 39. et adhuc q. ita nobis progressa ratio est, ut ..; F V, 46. scis .. me Graece loqui in Latino sermone non plus solere quam in Graeco Latine. — et recte q.; T I, 15. et haec q. hoc modo; T I, 99. et progrediar q. longius; T III, 13. et mihi q. videtur idem fere accidere iis, qui ..; T III, 58. et de coniectura q. hactenus; T IV, 8. et quadridui q. sermonem superioribus ad te perscriptum libris misimus; T V, 11. et hoc q. mihi cum Bruto convenit; T V, 39. et Peripateticorum q. explicata causa est praeter Theophrastum; T V, 85. et hic q. (Diogenes) disputare solebat ..; T V, 92. et haec q. in primo libro de natura deorum; N I, 41. et tu q., Vellei, non vestro more, sed dialecticorum ... argumento || argumenti, al. || sententiam conclusisti; N I, 89. habebam, inquis, in animo insitam informationem quandam dei. et barbati q. Iovis, galeatae Minervae; N I, 100. et reliquum q. corpus Draconis totis noctibus cernimus; N II, 108. et || ut, ac || poëtae q. [nectar ambrosiam] epulas conparant; N I, 112. et tum q. (P. Decius) incolumis exercitum obsidione liberavit; D I, 51. et Socrates q. ...: „et nostrum quidem“, inquit, „humanum est consilium“; D I, 122. et eo q. loco et Prognostica nostra pronuntiabas et genera herbarum; D II, 47. ergo his annis quadringentis Romae rex erat? — et superbus q.; R I, 58. et rectissime q. iudicas; R III, 44. et mihi q. videtur Numa noster maxime tenuisse hunc morem veterem Graeciae regum; R V, 3. nulla de re magis (audire cupio). — et recte q.; L I, 16. et avus q. noster singulari virtute in hoc municipio ... restitit M. Gratidio; L III, 36. et id q. nemini video Graecorum adhuc contigisse; O I, 3. et Themistocles q. nihil dixerit, in quo ipse Areopagum adiuverit; O I, 75. et ceteri q. alius alio; O III, 80. et corpora q. exercitationum defatigatione || defet. || ingravescunt; C 36. et corpus q. caeli aspectabile effectum est; Ti 27. et cetera q. usque ad temporis ortum impressa || expressa || ab illis, quae imitabatur, ecfinxerat; Ti 34. et ceteras q. res ... tamen inscii non attingunt; fr V, 84.

et quod quaeritur saepe, cur tam multi sint Epicurei; F I, 25. proditum memoriae est, x viros ... sine provocatione creatos; R II, 34. in civitatibus ratione quadam ... agnationibus familiarum distinguuntur status; L I, 23.

sed || et || quo modo hominum inter homines iuris esse vincula putant, sic ..; F III, 67.

et quoniam eadem natura cupiditatem ingenuit

homini veri videndi; F II, 46. is ... habet insigne quiddam ad decus; F III, 28. excedens e vita et manens aeque miser est; F III, 61. haec deducuntur de corpore; F V, 47. videris hoc velle, ut ..; T V, 83. certum ... ponitur ..; Fa 12. maxime rapimur ad opes augendas generis humani; R I, 3. officia non eadem disparibus aetatibus tribuuntur; O I, 122. magna vis orationis est, eaque duplex; O I, 132. omnia persequimur; O I, 138.

et iudicare difficile est sane nisi expertum; Lae 62.

et || aut || scilicet tua libertas disserendi amissa est; L I, 36. — et ego id scilicet nesciebam! F II, 102. et tu scilicet mavis numine deorum id factum quam casu arbitrari || arbitrari? ||; D II, 47.

et, si ... videamur, imagines ... inrumpere? A II, 125. in ipsa gubernatione neglegentia est navis eversa; F IV, 76. turpitudinem fugimus in statu et motu corporis; F V, 47. verum quaerimus; T II, 55. fidentia ... scientia quaedam est; T IV, 80. haec virtute efficiuntur; T V, 17. et || sed ||, si Zeno Citieus ... insinuasse se in antiquam philosophiam videtur; T V, 34. omne beatum est, cui nihil deest; T V, 39. cantus eos forte delectant; T V, 116. omnia philosophiae praecepta referuntur ad vitam; N I, 7. ortus est deorum; N I, 68. conferre volumus nostra cum externis; N II, 8. ratione et sapientia nihil est melius; N II, 18. id est primum; N III, 7. verum est || ut, si verum esset ||, quod Aristo Chius dicere solebat; N III, 77. »et, si stellarum motus cursusque vagantis nosse velis«; D I, 17. ad rem pertinet, quo modo ..; D II, 98. sine medico medicinam dabit Minerva; D II, 123. vera (somnia) a deo mittuntur, falsa unde nascuntur? D II, 127. tum non esset vera haec enuntiatio; Fa 27. quis deus mihi largiatur, ut ... repuerascam; C 83.

et simul: adsidamus, inquam, si videtur; A I, 14. (Gellium) operam suam illis esse pollicitum; L I, 53. illud videtote, aliud habitum esse sepelire et urere; L II, 60. — »et hoc simul accipe dictum;« O I, 38.

et tamen in illis veteribus nostris ... multa admixta ex intima philosophia; A I, 8. fortasse (res) servata est; A II, 10. isti physici raro admodum ... exclamant quasi mente incitati ..; A II, 14. illud usitatum et saepe repudiatum refers; A II, 109. iudicabit nulla ad legendum his esse potiora; F I, 11. ego a philosopho, si afferat eloquentiam, non asperner; F I, 14. in quibusdam neque pecuniae modus est neque honoris; F I, 51. vide, ne ... sit aliqua culpa eius, qui ..; F II, 15. quid attinet luxuriosis ullam exceptionem dari? F II, 21. etiam sine hac Pyladea amicitia .. te ... tuebere; F II, 84. puto concedi nobis oportere, ut Graeco verbo utamur; F III, 15. est etiam alia cum his ipsis artibus sapientiae dissimilitudo; F III, 24. fuisse acrem morsum doloris idem Marius ostendit; T II, 53. non satis mihi videtur vidisse hoc Cleanthes; T III, 77. ut medici toto corpore curando minimae etiam parti ... medentur, sic ..; T III, 82. ab his ipsis (filiabus) ... (Dionysius) ferrum removit; T V, 58. ex ipsa hominum sollertia esse aliquam mentem ... existimare debemus; N II, 18. ii ipsi saepe falluntur, qui ..; D II, 16. credo Romulum ... habuisse opinionem ..; D II, 70. tam est inmutabile (Catonem) venturum, cum est verum, quam venisse; Fa 28. ita probanda est mansuetudo atque clementia, ut ..; O I, 88. te suspicor eisdem rebus quibus me ipsum interdum gravius commoveri; C 1. et tamen || etiam || ipsius Appi extat oratio; C 16. sic a patribus accepimus; C 16. dux ille Graeciae nusquam optat, ut ..; C 31. — homo natura lenissumus ... stomachari tamen coepit; A II, 11.

et vero ita existimo; T III, 12. negant oportere indomiti populi vitio genus hoc totum liberi populi repudiari; R I, 49. in dissensione civili ... expendendos civis, non numerandos puto; R VI, 1.

et ut haec omittamus, tamen ..; N III, 32. advertatis animum, quam sapienter iam reges hoc nostri viderint; R II, 31. — et ut nos nunc sedemus ad Lucrinum pisciculosque exultantes videmus *; A fr 13. corporis est quaedam apta figura membrorum; T IV, 31. turpes sunt, qui ecferunt se; T IV, 68. illic liberalissimum esset spectare nihil sibi adquirentem, sic ..; T V, 9. bestiis aliud alii praecipui a natura datum est; T V, 38. mundum ... deus ... movet; R VI, 26.

II. **im Satz: a. ohne andere Copulativpartikel: 1. einmal: a. Substantiva und substantivische Pronomina:** vetere Academia et Peripateticis || veteri Academiae Perip. || consentientibus; D I, 5. inter antiquam Academiam et Zenonem; L I, 53. Academicos et Peripateticos; F V, 21. Academicorum et Peripateticorum; A I, 17. F II, 34. Aeetam et Circam; N III, 54. Aegyptii et Babylonii; D I, 93. L. Aemilius et P. Africanus; C 29. Aether et Dies; N III, 44. Aethiopas et Syros; D II, 96. inter P. Africanum et Q. Metellum; O I, 87. ab Alexandro et Macedonibus; D I, 121. || Amorum et Cupidinum ||; L fr 2. Amphiaraus ... et Trophonius; N III, 49. Amphiaraus et Tiresias; D I, 88. Amphilochus et Mopsus; D I, 88. Amynomachus et Timocrates; F II, 101. Anchialum et Cassandrum; D II, 88. Antiochus et Stoici; A II, 97. Antipater et Archidemus; A II, 143. praeter Arcades et Athenienses; R III, 25. ab Arcesila et Carneade; L I, 39. »Aries .. et ... Pisces«; N II, 114. Aristoni et Pyrrhoni; F II, 43. Aristotelem et Theophrastum; L I, 38. Aristoteli .. et Polemonis; F V, 14. cum Aristotele et illis; F IV, 72. de Aristotele et Isocrate; O I, 4. Aristo et Antiocho; T V, 21. Arsippi et Arsinoae; N III, 57. Athenas et Lacedaemonem; N II, 154. Athenienses et Lacedaemonii; R I, 25. Babylonem et || [Bab. et] || eos; D I, 36. D || Decimum || Brutum et P. Scipionem consules; L III, 20. Caelo et Die; N III, 59. Caepione et Philippo iterum consulibus; C 14. Calliphontem || Calliphonem || et Dinomachum; O III, 119. * Ialysi, Camiri, Lindi || Camiri et Lindi ||, Rhodi; N III, 54. Carneades et Stoicus Diogenes; A II, 137. Castor et Pollux; N II, 6. 62. III, 53. D I, 75. Castoris et Pollucis; D I, 98. II, 68. Castori et Polluci; N III, 13. M. Cato et C. Laelius; O III, 16. »sine Cerere et Libero«; N II, 60. cum Cerere et Libera; N II, 62. Chrysippus .. et Diogenes; F III, 57. Chrysippus et Stoici; T IV, 9. Cimbri et Celtiberi; T II, 65. Circe et Calypso; O I, 113. a Cleanthe et Chrysippo; N II, 63. Cleobis et Biton; T I, 113. cum Clinia et cum Lacedaemonio Megillo; L I, 15. Contumeliae .. et Inpudentiae; L II, 28. de Cotta et de Torquato; D II, 47. consules Crassus et Scaevola; O III, 47. P. Crassum et P. Scaevolam; A II, 13. M. Crassum et Q. Hortensium; O III, 73. Cretes et Aetoli; R III, 15. || Cupidinum et Amorum ||; L fr 2. M'. Curium et Ti. Coruncanium; C 43. Curios et Luscinos; P 50. Damonem et Phintiam; O III, 45. Dareus et Persae; D I, 121. Demosthenes et Aeschines; F V, 5. Diagoras Melius et Theodorus Cyrenaicus; N I, 2. Dianam .. et Lunam; N II, 68. Dicaearchus .. et Aristoxenus; T I, 51. a Dicaearcho .. et ... a Chrysippo nostro; D I, 113.

Dinomachus et Callipho; T V, 85. Stoicum Diogenen || Diogenem || et Academicum Carneadem; T IV, 5. apud Eleos et Thebanos; R IV, 4. Epicurum .. et Metrodorum; T II, 8. Erebo et Nocte; N III, 44. praeter Etruscos et Poenos; R II, 9. C. Fannius et Q. Mucius; Lae 5. Fanni et Scaevola; Lae 40. 50. C. Fanni, et tu, Q. Muci; Lae 100. consules, T. Flamininus et M'. Acilius; C 14. Cn. et P. Scipiones; O I, 61. C 29. P 12. Graecia et Italia; F II, 49. Graiis et barbaris; D II, 82. Harmodius ... et Aristogiton; T I, 116. Helicen et clarissimos Septemtriones; A II, 66. Herculem et ceteros; L II, 27. de Hercule et de Libero; F III, 66. inter Hippocentaurum ... et regem Agamemnonem; T I, 90. Homerus .. et Hesiodus; T I, 3. inter Indos et Persas; D II, 96. de Indis et magis; D I, 47. in Italiam et in Siciliam; R I, 16. L. Iunio et P. Claudio || Clodio || consulibus; D II, 20. Iovem et Neptunum; N III, 43. Iovis .. *et* Asteriae; N III, 42. Iovis et Proserpinae; N III, 58. Iove et Luna; N III, 58. Iove .. et Diona; N III, 59. Iove .. et Coryphe; N III, 59. Iove tertio .. et Leda; N III, 53. Iove tertio et Mnemosyne; N III, 54. Iove tertio .. et Maia; N III, 56. Iove tertio .. et Latona; N III, 57. Iove tertio et Latona; N III, 58. ex tertio Iove et Iunone; N III, 55. ex rege Iove antiquissimo et Proserpina; N III, 53. Karthaginem et Numantiam; O I, 35. Laeli et Scipio; C 35. Laelium et Scipionem; C 3. Laelii .. et Scipionis, T IV, 5. C. Laeli et P. Scipionis; Lae 4. Laenati et Rupilio consulibus; Lae 37. Liber et Libera; N II, 62. inter Marcellum et Appium; L II, 32. Marcius et Publicius; D I, 115. Marte et Venere tertia; N III, 60. Q. Maxumo ... et L. Mancino; Lae 96. Medea .. et Atreus; N III, 71. Mercurio et Diana prima; N III, 60. Mercurio et Venere secunda; N III, 60. Metello et P. Mucio; R I, 31. Minos et Rhadamanthus; T I, 10. Nilos et Euripos; L II, 2. Niso .. et Thyone; N III, 58. Nolanis et Neapolitanis; O I, 33 Orcus ... et illi; N III, 43. Orionem et Caniculam; N III, 26. Panisci et Satyri; N III, 43. Parmenides et Zeno; A II, 129. Paulum et Geminum; T I, 89. Paulum et Africanum; C 82. a Paulo et a Varrone consulibus; O III, 114. Peripateticos et Academicos; A II, 15. inter Peripateticos et illam veterem Academiam; A I, 18. Peripateticorum et Academiae veteris; A I, 33. a Peripateticis et Academicis; F V, 22. Pieridas et Pierias; A III, 54. Pierio .. et Antiopa; N III, 54. Parmeniden, Xenophanem || Xenophanen ||, Platonem etiam et Socratem; A II, 14. Platoni et Socrati; D I, 62. [Plautus et Naevius]; T I, 3. Plautus noster et Atticorum antiqua comoedia; O I, 104. Polyclitos et Parrhasios; T I, 4. »Priamo .. et Troiae«; D II, 63. Procles et Eurysthenes; D II, 90. Proserpinam ... et Liberum; N III, 53. o Protagora et Socrates; fr II, 3. Publio et Gnaeo Scipioni || Scipionibus ||; R IV, 11. cum Pyrrhone et cum Aristone; F III, 11. cum ... Pyrrho et Hannibale; Lae 28. Pythagoras et Plato; D II, 119. Pythagoras et Empedocles; R III, 19. Pythagoram et Periclem; O I, 108. Pythagorae .. et Platonis; T I, 49. Quintus et Pomponius; F V, 8. de Remo et Romulo; L I, 8. Romulus .. et Remus; D II, 45. Romulus et Remus; D II, 80. Sabazius et quidam alii dei; L II, 37. Saturnum et Opem; Ti 39. P. Scaevolae et Ti. Coruncanio; L II, 52. in M. Scauro et in M. Druso; O I, 108. Scipio .. et Rutilius; F I, 7. Scipio et Figulus consules; D II, 74. Scipio et Laeli; C 4. 9. Scipionis et Laelii; F IV. 23. Scipionis et Laeli || Laelii ||; Lae 15. Scipioni .. et Laelio; C 28. P. Scipione et || [et] || M. Marcello coss.; A II, 137. Sironem .. et Philodemum; F II, 119. Socraten et Platonem; A II, 74. a Socrate et Platone; T V, 119. Sole et Oceano: N III, 48. Speusippus .. et Xenocrates; A I, 34. Statoris et Invicti Iovis; L II, 28. inter Stoicos et Peripateticos; F III, 41. inter Stoicos ... et Peripateticos; N I, 16. Sullam et M. Crassum; O I, 109. a Tantalo et Pelope; O III, 84. Sp. Tarpeius et A. Aternius consules; R II, 60. Themistoclem .. et Demosthenen || Demosthenem ||; T IV, 56. Themistoclem et Pheraeum Iasonem; O I, 108. »Torquato ... et consule Cotta«; D I, 19. Trophonius et Agamedes; T I, 114. Tuditano et Aquilio consulibus; N II, 14. Tuditano cons. et Aquilio || Tud. et Aq. cos. ||; R I, 14. consulibus Tuditano et Cethego; C 10. Valentis et Coronidis; N III, 56. Lucii .. Valerii Potiti et M. Horatii Barbati; R II, 54. Marcum .. Varronem et M. Catonem; D I, 68. T. Veturius et Sp. Postumius; O III, 109. Ulixem et Nestorem; T V, 7. Xenocratem Calchedonium et Aristotelem Stagiritem; A I, 17. Zeno et Arcesilas; A I, 34. Zeno, et qui ab eo sunt; F IV, 7. Zeno .. et ii, qui ab eo essent profecti; D I, 5. inter Zenonem et Peripateticos; T V, 32. Zenoni et reliquis fere Stoicis; A II, 126.

ego et Triarius; F I, 72. »ego ... et albae virgines«; D I, 81. me ... et Triarium; F II, 74. me et meos comites; fr V, 64. erga me et philosophiam; F II, 96. inter me et Scipionem; Lae 33. 101. mihi .. et Flacco; C 42. mihi ... et iis; F V, 58. mecum et cum Scipione; Lae 11. de .. me et equo; D II, 136. ad nos et usque ad Oceanum; T I, 28. inter nos et eos; A II, 8. nobis .. omnibus et Platoni ipsi; F IV, 61. tecum .. et cum tuis; F II, 76. in te ... et ... in Aesopo; D I, 80. »se et suos«; L III, 9. sibi ... et suis voluptatibus; F II, 79. secum et cum altero genero; Lae 3. — a nostris et a principe philosophiae Socrate; N II, 167. — hoc .. et alia multa; A II, 19. hoc et illud; A II, 98. inter hoc et illud; A II, 49. haec ... et quaedam eiusdem generis; R I, 53. haec .. et talia; O I, 59. haec et horum similia; A II, 91. haec et alia innumerabilia; A II, 141. haec et similia eorum; T I, 22. haec .. et alia innumerabilia; T I, 70. haec *et* innumerabilia ex eodem genere; N II, 12. haec et alia generis eiusdem; N III, 62. haec tot et alia plura; O III, 57. eiusdem et similis; Ti 36. 45. ab eodem et a ceteris dis inmortalibus; L II, 7. *in* eodem et in altero; Ti 28. illorum .. et Stoicorum; Fa 33. ipse et equus eius; D II, 67. inter eum et vel Pyrrhonem vel Aristonem; F IV, 60. ex eo .. et Lysithoë; N III, 42. ex ea et Marte; N III, 59. eorum .. et improbissimorum; F IV, 21. — ex quo et Minerva; N III, 55. ex quo et Penelopa; N III, 56. ex qua et Mercurio; N III, 59. ex quo et multis aliis; O II, 89. quae .. omnia et innumerabilia praeterea; F V, 64. — quid et quale; F I, 29. II, 6. T III, 11. quid .. et quale; F IV, 23. — unius cuiusque et universorum; O III, 26.

abstinentia et continentia; O II, 77. abundantiam et copiam; Lae 87. accessu .. ex recessu; D II, 89. accessus et recessus; D II, 34. accretione et deminutione; T I, 68. ex accusatione et ex defensione; O II, 49. propter .. acerbitatem .. et rabiem; T III, 63. actioni illi ... et saltationi; F III, 24. adiumenta et auxilia; T IV, 84. admonitionem et praecepta; O I. 145. admonitu et rogatu; L III, 13. adsentatorem et levem civem; Lae 95. advena quidam et ignobilis verborum opifex; T V, 34. adventum ... et introitum; N I, 105. adulescentes .. et bonos duces; O III, 100. aegritudo et metus; T V, 43. aegritudinem .. et metum; T IV, 36.

contra .. aegritudinem et reliquas animi perturbationes; T V, 76. aegritudine et cupiditate; T III, 5. ab aegritudine et a metu; T V, 42. de aegritudine et de ceteris perturbationibus; T IV, 83. sine aegritudine .. et sine metu; F I, 44. aegrotationem et morbum; T III, 8. aequabilitas et constantia; T IV, 31. cum .. aequali et condiscipulo suo; T I, 41. aequitatem et fidem; A II, 23. R I, 55. aequitatem et sapientiam; T IV, 3. ipsam aequitatem et ius ipsum; L I, 48. aequitate et fide; O II, 27 (26). aër et ignis; A I, 26. per aes et libram; L II, 51. 53. aeris et ferri; N II, 150. aetates .. et tempora; T IV, 3. agitatione et motibus; N II, 135. agitatione et motu; D II, 128. agnatione et gente; L I, 23. agros omnis et maria; T I, 69. agros et patrimonia sua; T V, 115. ex agris tepefactis et ex aquis; N II, 118. amicitia et caritate; Ti 15. amicitias et reliquas caritates; F III, 73. amici et propinqui; Lae 41. amicorum et rei publicae; O II, 4. angoribus et molestiis; T V, 3. animadversionem et diligentiam; O I, 103. animalia et animantis; T I, 21. animantem .. et deum; N II, 45. animantium et earum rerum, quas ..; N II, 130. animum .. et corpus; F I, 49. animum et corpus; F II, 83. T I, 18. ad animum et corpus; A II, 124. in animum et corpus; F IV, 16. animi et vitae; R II, 69. animi et amoris; Lae 29. animo et corpore; T I, 90. intimo animo || odio, al. || et corde; T IV, 21. animo .. et cogitatione; T V, 68. animo et sensibus; N I, 18. praesenti animo .. et consilio; O I, 80. animo et cogitatione; O I, 117. ex animo et corpore; F IV, 17. T III, 1. ex animo .. et corpore; F IV, 19. 25. N I, 98. animorum et corporum; Lae 14. animis .. et sensibus; N II, 58. huius anuli et huius exempli; O III, 39. aqua et terra; N II, 66. aquam .. et terram; A I, 26. ad aras et focos; N II, 67. pro aris et focis; N III, 94. arborum et stirpium; F V, 33. arborum .. et herbarum; N II, 133. argenti et aeris; N III, 30. argumentis quibusdam et rerum notis; A I, 32. argumentis et rationibus; D II, 27. arietis et P. Africani; R IV, 1. armis et castris; O II, 84. artis et diligentiae; D II, 111. a Graecorum artibus et disciplinis; A I, 4. artificio et via; F IV, 10. de artificiis et quaestibus; O I, 150. »arce et urbe«; T III, 44. adscensum et reditum; fr V, 97. sub aspectum et tactum; Ti 15. asperitate ea .. et immanitate naturae; Lae 87. »attrectatu et quassu«; T II, 50. auctore et principe; R II, 46. auctoritas ... et gloria; R I, 12. auctoritate et scientia; L I, 17. auctoritate || ac temperate || et offensione animi non acerba; Lae 77. auditor et discipulus; D I, 46. auditorem et familiarem; O I, 90. auditu et || e || cantibus; T III, 41. augur et censor; D I, 29. aves et formae ... uno absolutae die; L II, 45. avibus et signis; D I, 88. frons, oculi, aures et reliquae partes; F V, 35. aurum .. et argentum; L II, 45. aurum et argentum, aes, ferrum; D I, 116. auri et argenti; P 48. auro et argento; P 13. auspicia et sortes eae, quae ..; D II, 70. auspicia et iudicia; L III, 27. auspicia et reliqua divinandi genera; D I, 95. auspicia et senatum; R II, 17. in auspiciis et in omni divinatione; D II, 81. »auxilium et vestras manus«; T II, 38. — barbam et capillum; T V, 58. barbam .. et capillum; T V, 58. beneficia et patrocinia; O II, 66. benivolentiam || benev. || ... et caritatem; F I, 52. benivolentia aut || et || beneficorum magnitudine; O II, 22. cum benivolentia et caritate; Lae 20. bonitas et iustitia; R III, 26. bonitate et beneficentia; N I, 121. bonorum et malorum (masc.); N III, 85. summum bonum et malum; F II, 31. bonum illud et malum; F III, 61. de summo bono et malo; F V, 17. bonorum et malorum; F I, 12. 55. II, 34. V, 17. 23. 67. T IV, 82. N III, 38. D II, 2. O I, 5. III, 71. fr V, 50. bonorum [et malorum]; O III, 119. de bonis et malis; F III, 41. 72. 73. T IV, 66. ex duobus opinatis bonis .. et ex duobus opinatis malis; T IV, 11. in bonis et possessionibus; O II, 81. boves .. et equos, ibis, accipitres; N III, 47. — in caede et || in || iniuriis; T V, 66. caelum et terras; N I, 22. in caelum et in hunc coetum ..; R VI, 16. caeli et stellarum; D II, 92. »caerimoniis et sacris«; L II, 20. calceis et vestimentis; R I, 18. campos et montes; D I, 94. canem et faelem; L I, 32. »cantum et auditum«; N II, 89. cum cantu et voluptate; T I, 73. in cantu et fidibus; T I, 19. cantus .. et volatus; D I, 94. capras et oves; Lae 62. caput et famam; A II, 119. capitis et famae; O I, 38. a capite et fronte; N II, 143. caritas et amicitia; N I, 122. contra casus et eventus; T III, 31. causa .. et ratio efficiens; O I, 67. causam et || causa, al. || principium; N I, 1. conveniendi causas et celebritates; R II, 27. celebritatis et nominis; O II, 44. celeritas .. et vis equorum; D II, 144. celeritatem ad discendum et memoriam; A I, 20. cereo || crebro || funali et tibicine; C 44. certamen et discrimen; D I, 95. cervis et cornicibus; T III, 69. cibi et potionis; N II, 136. 141. C 36. cibo et potione; F I, 37. T V, 100. cibo et vino; D I, 60. circumitione et anfractu; D II, 127. circulos .. et sessiunculas; F V, 56. ex circumspectione aliqua et accurata consideratione; A II, 35. civis et peregrini; O I, 149. civibus et iis, qui ..; F V, 65. civitatis et universi generis humani; A I, 21. clamor et adprobatio; R IV, 9. clamore et plausu; D I, 59. clavam et pilam; C 58. coetu .. et sermonibus; C 45. coetus .. et sermones; A I, 17. coetus et celebrationes; O I, 12. cogitatio et cura; D II, 7. cogitationis .. et mentis; A II, 142. cogitatione et memoria; Lae 104. cognitionem et istam κατάληψιν; A II, 31. cognitionis et scientiae; A fr 14. O I, 18. cognitionis .. et scientiae; F V, 48. cognitioni et perceptioni; A I, 45. cognitione et scientia; F I, 64. V, 48. O I, 158. cognitione .. et scientia; fr V, 50. cognitione et ratione; F III, 21. in cognitione et scientia; A II, 129. O I, 158. colla et capita; N II, 125. coloris et corporis; fr V, 81. colorum .. et figurarum *; N II, 145. comes et adiutrix; F IV, 17. comitiatus et concilia; L II, 31. comitium et curiam; R II, 31. commendationis et famae; O II, 71. commentationis et exercitationis; F III, 50. commissuras et artus; N II, 150. commoditatis et copiae; O III, 52. ex commoditate ... et copia; N III, 16. ad .. commoditates et usus; L I, 25. ad vestrum commodum et ... voluptatem; F II, 58. commoda .. et incommoda; F III, 69. deorum et || [deorum et] || hominum communitas et societas inter ipsos; O I, 153. communitatem et societatem; O I, 158. communitatis et societatis; F III, 67. O I, 50. a communitate et ea ... caritate ac societate; F V, 66. in communitate .. et in societate; O III, 118. commutationum et vicissitudinum; R I, 45. ex ... conceptu et satu; D I, 93. conciliationem et consociationem; O I, 149. conciliatione et societate; N II, 78. condicio et fortuna; O I, 41. confector .. et consumptor; N II, 41. confidentiam et vocem; R III, 42. in conformatione et moderatione; O III, 96. coniector .. et interpres portentorum; D II, 62. coniugio et stirpe; F V, 65. coniunctio et conprehensio; N II, 147. ad coniunctionem hominum et ad societatem; O I, 158. coniugibus et liberis; O III, 48. collega et familiaris; O III, 60. col-

legae et familiaris; N I, 79. collegis et tribunis plebi; O III, 81. conquassatione et perturbatione; T IV, 29. consensus et factio; R I, 44. conservatio et salus; N II, 56. ad ... conservationem et salutem; N II, 130. consilium et auctoritas; A II, 3. consilii et rationis; N II, 87. consilio .. et ratione; F I, 63. consilio et providentia; N II, 80. consilio et vivendi atque aliis imperandi modo; R I, 51. consilio et disciplina; R II, 30. consilio et opera; R II, 51. consilio et auctoritate; L II, 30. C 15. consilio et prudentia; O I, 123. cum consilio et ratione; T V, 43. consiliis et laboribus; R I, 3. sine consiliis et disciplina; R I, fr 3. in .. conspectu et cognitione; L I, 61. constantia et firmitas; A II, 39. constantia et veritas; O I, 23. consuetudinem .. et studium sermonis || sermonemque ||; R I, fr 4. consuetudinem et disciplinam; O II, 27. consuetudine et cupiditate bellandi; R II, 26. indicia, suffragia, consuetudines praeterea et familiaritates; O I, 53. consul et censor; D I, 36. consulis et auguris; L II, 31. consumptione et senio; Ti 18. in contemplatione et cognitione; F V, 11. contentio .. et comparatio; O I, 58. contentio et comparatio; O I, 152. continentiae et temperantiae; O III, 96. de continentia et temperantia; O III, 117. contrectationes et amores; R IV, 4. conubia et adfinitates; O I, 54. ex .. convenientia et coniunctione naturae; D II, 124. convictum humanum et societatem; O III, 21. corona .. et iudices; N II, 1. corporis et animi; F III, 35. corporis et fortunae; T II, 30. corpora et natura; T III, 5. correctio ... et emendatio; F IV, 21. corruptelam et adulterium; D I, 121. corticibus et radicibus; F V, 33. cotem ... et novaculam; D I, 33. cultura et natura; C 53. cultus et curatio; N I, 94. ad cultum et ad victum; O I, 12. cultu et victu; T V, 63. sine cultu .. et curatione; N II, 158. cultus et conditiones; D I, 116. cupiditate et timore; F II, 30. cupiditate et metu; O I, 69. cupiditatibus .. et vitiis; L III, 30. in cupressetis .. et spatiis silvestribus; L I, 15. cura et opera; O I, 141. curam .. et diligentiam; A II, 42. curam et molestiam; R I, 7. curae *et* aegritudinis || [aegr.] || causa; T III, 66. cura et angore; F I, 49. cura et timore; D I, 80. cura et cogitatione; R I, 52. in .. cura et cogitatione; O I, 79. curae et cogitationes; P 17. curas et molestias; Lae 48. cum .. curis et laboribus; F V, 48. curatione et administratione; N I, 2. »sine curriculo et sine || curr. sive || certatione corporum«; L II, 22. cursum et conversionem; N II, 64. cursu et peragratione; F II, 109. custodem et procuratricem; F IV, 17. ad cylindrum et ad turbinem; Fa 42. — ad decus et ad gloriam; F III, 28. ad decus et ad laudem; N I, 7. dedecus et flagitium; O III, 86. dedecoris ... et insolentis superbiae; R I, 51. definitionibus et partitionibus; T IV, 11. de .. deliberatione et consultatione; O III, 50. dentes et pubertatem; N II, 86. depravatio et foeditas; O III, 105. inimicitia, discordia, indigentia, desiderium et cetera eius modi; T IV, 16. cum desiderio et cum quadam similitudine amoris humani; Lae 81. in desiderio et luctu; T I, 111. di et homines; N II, 133. deorum et hominum; R I, 56. VI, 29. deorum et || [deorum et] || hominum; O I, 153. deorum et hominum causa; N II. 133. dialecticam ... et physicam; F III, 72. »dicta et praecepta«; T III, 71. illum diem et illud munus; Lae 7. die et nocte; N II, 101. dies et noctes; T I, 14. II, 66. N I, 54. fr V, 81. diebus et noctibus; N II, 88. dignitatem et decus; O I, 124. digressum et discessum; C 84. dilectu || del. || .. et discrimine; F IV, 69. diligentia et parsimonia; O II, 87. disceptatricem et iudicem; A II, 91. disciplina et ars; L II, 33. disciplinam et instituta; T IV, 3. disciplinarum et artium; R II, 34. discriminum et periculorum; N II, 166. discriptionem et modum || motum ||; N I, 26. doctrinae et ingenii; O I, 116. doctrinae .. et sapientiae; O I, 156. doctrina ... et omni litterarum genere; T I, 3. contra dolorem et mortem; T II, 41. inter dolorem et voluptatem; F I, 38. dolore et molestia; F I, 57. dolore .. et lamentis; C 73. cum dolore et cruciatu; T V, 14. quos dolores et quas molestias; F I, 33. domicilium et sedes; R II, 34. domina .. et regina; T II, 47. domina et regina; O III, 28. domi et belli; R IV, 11. de donis et muneribus; C 10. dulcedine .. et scabie; L I, 47. duce et auctore; F II, 66. duces et principes; T I, 101. — inter ebrietatem et ebriositatem; T IV, 27. ebore et auro; P 13. educatio .. et perfectio; F V, 39. educatione .. et disciplina; L III, 29. de educatione et de disciplina; L III, 30. ex effectione et ex materia ea; A I, 6. effector mundi et molitor; Ti 17. effigies .. et imago; N I, 103. in hac elatione et magnitudine animi; O I, 64. cum elegantia et copia; O I, 25. emolumenta || emolumenta et detrimenta ||; F III, 69. emolumentis .. et commodis; F II, 55. emolumentis et fructibus; L I, 49. emolumentis et commodis; O III, 18. „ephippiis" et „acratophoris"; F III, 15. epulas .. et aut Iuventatem aut Ganymedem; N I, 112. hic error et haec ... caligo est; T V, 6. error et temeritas; R I, 52. errore et inscientia; F I, 46. ex quibus ... erroribus et aerumnis; fr V, 95. eruditionem liberalem et doctrinam; T II, 27. escis et potionibus; F II, 90. εὐθυμίαν et saepe ἀθαμβίαν; F V, 87. εὐχρηστήματα et δυσχρηστήματα; F III, 69. excellentia et dignitas; O I, 106. excelsitas animi et magnitudo; O III, 24. exercitatio et temperantia; C 34. exercitatione et arte; A II, 20. existimatorem et iudicem; F III, 6. de expiationibus et procurationibus; L II, 34. extis et ostentis; D II, 53. de extis et de fulgoribus; D II, 49. — facilitas et altitudo animi; O I, 88. facilitate et humanitate; O I, 90. facinorum et sceleris; N III, 46. recte .. facta et peccata; F III, 69. facta .. et consulta; L I, 62. facta et eventa; fr V, 46. facultate et *copia dicendi*; A I, 46. facultates et copiae; O III, 63. fama et multitudinis iudicio; T II, 63. fama et auditione; N II, 95. fama et opinione; O II, 32. famem et sitim; F V, 48. fastidio et contumacia; Lae 54. ex .. fastidio et superbia; R I, 48. »fatidicorum et vatium«; L II, 20. fato .. et ex causis aeternis ..; Fa 21. ferias || hereditates || et caerimonias; L II, 50. de votis, de feriis et de sepulchris; L II, 47. feritas ... et immanitas; O I, 157. feritas et immanitas; O III, 32. in .. ferrum et manus; T I, 86. in fetu et in educatione; F III, 62. fictricem et moderatricem; N III, 92. fidem et admirationem; O II, 38. fides et tibiae; fr V, 91. fides .. et tibias; N II, 157. fidicinem .. et tubicinem; N III, 23. finem et ultimum; F III, 54. finem et extremum; F V, 26. finem et modum; O I, 102. a finibus et summa bonorum; F IV, 43. firmitatis et roboris; F V, 12. firmitate et constantia; F II, 65. cum firmitate .. et stabilitate; T IV, 31. flagitii et levitatis; T IV, 69. sine follibus et incudibus; N I, 54. fons .. et caput; T IV, 83. »fontis et stagna«; D I, 15. [species] forma || species [forma] || et notio; O III, 81. formam .. et speciem; N I, 37. formae et figurae; N I, 54. fortunae et corporis; T III, 78. fragore .. et sonitu; R II, 6. fratres et sorores; N III, 44. fraude et malitia; O II, 10. frigorum et calorum; N II, 101. a frigoribus et caloribus; N II, 120. frugum

et fructuum; N III, 86. frugibus et vario leguminum genere; N II, 156. cereo || crebro || funali et tibicine; C 44. fundos et insulas; F II, 83. furoris et somnii; D II, 101. — genitorem et effectorem; Ti 47. gentis et urbes; R III, 14. ab omni genere .. et ordine; O II, 84. de generibus et de rationibus; R II, 22. gloriam et nobilitatem; T V, 9. gloria ... et benivolentia sociorum; O III, 88. de gloria et benivolentia civium; O I, 83. gratificationem et benivolentiam; N I, 122. gravitatem et dolorem; T III, 1. gravitatis et ponderum; N II, 116. gravitatis et ponderis; Fa 46. gravitate .. et pondere; T I, 40. vocum gravitate et cantibus; D I, 80. gravitate et pondere; Fa 24. de gustatu et odoratu; A II, 20. in gymnasiis et in otio; P 3. — habitu .. et colore; D II, 30. ><. hariolorum .. et vatum; D I, 4. ferias || hereditates || et caerimonias; L II, 50. oris hiatu et dentibus ipsis; N II, 122. hieme et aestate; D I, 94. in quem hominem et in quod tempus? D II, 110. inter hominem et beluam; O I, 11. inter hominem et truncum aut saxum; Lae 48. hominum et deorum; F III, 64. hominum .. et deorum; N I, 94. hominum causa et deorum; F III, 67. hominum et temporum; D II, 110. hominum et dignitatum; R I, 53. honestatem et iustitiam; F II, 51. honestatem et decus; O I, 17. honestatis et gloriae; L I, 32. honoris et dignitatis; O I, 38. honoris et gloriae; O II, 42. honoris .. et gloriae; Lae 34. honori .. et dignitati; Lae 70. honore et gloria; L III, 32. cum honore et fide; O II, 29. de honore et gloria; O I, 83. hortis .. et pomariis; C 54. hospitis et amici; Lae 24. hostis .. et civis; P 29. hostem et hospitem; D II, 79. humanitatem et prudentiam; C 1. cum humanitate et cum doctrina; T V, 66. de humatione et sepultura; T I, 102. propter humilitatem et obscuritatem; O II, 45. — delectatio, iactatio et similia; T IV, 16. iaculorum .. et sagittarum; T I, 101. ieiunitatem et famem; T II, 3. virtutum igniculi et semina; F V, 18. ignis .. et aër; N III, 31. ignominiam et infamiam; T IV, 45. ignominiam .. et infamiam; O I, 71. ignominiam .. et calamitatem; O I, 138. cum ignominia et dedecore; D II, 22. imbecillitatis et inconstantiae; F IV, 77. imbecillitate et inconstantiā; F IV, 77. immanitate et feritate; T IV, 66. ad inmortalitatem et || inmortalitatis || gloriam; C 82. imperatorem et portitorem; R IV, 7. imperatori et militi; T II, 62. imperio .. et potestati; O II, 22. singulari imperio et potestate regia; R II, 15. imperia et magistratus; O I, 71. imperiis et potestatibus; L I, 23. imperiis et provinciis; P 37. a summis imperiis et summis potestatibus; L II, 31. impetus et rerum appetitus; O II, 11. impietas et scelus; F IV, 66. inportunitas .. et inhumanitas; C 7. inportunitate et superbia; R I, 62. inpulsu et motu; R VI, 18. impunitate et ignoratione; O III, 72. inanimum et animal; A II, 37. inanitate .. et errore; F I, 44. incitationis et motus; D II, 111. mentis incitatione et permotione divina; D I, 89. incolam et civem; T V, 108. ad incolumitatem et ad libertatem; R I, 49. incommoda .. et commoda; F III, 69. inconstantia et repugnantia; T IV, 29. ab inconstantia et temeritate; N III, 61. indulgentia et benivolentia || [et ben.] ||; L I, 35. ingenium et eloquentiam; T V, 8. ingenii et mentis; F V, 57. ingenio et virtute; R II, 46. ingeniis et inventis; fr IX, 11. initia et ... elementa; A I, 26. initiis *et* ... seminibus; F IV, 18. [insanitatem et aegrotum animum]; T III, 8. insidiarum et metus; F I, 66. insidiis et malitia; O I, 62. institutis et legibus; R III, 7. institutis et moribus; R III, 41. institutis et disciplinis; R V, 6. institutis et praeceptis; Lae 13. cum .. institutis et moribus; R II, 8. instrumento et adparatu; A II, 3. intellegentia et ratione; Ti 3. interitus et dissipatio; N I, 71. interpres et satelles; D II, 73. inventor et princeps; A II, 131. inventori et principi; T I, 48. iram et cupiditatem; T I, 20. iter et navigationem; A II, 2. itinere et cursu; R II, 30. iudicium ... et artificium; A II, 114. iudicium et diligentiam; O II, 62. sub iudicium .. et dilectum; F III, 61. iudicio ... et opinione; T IV, 14. iudicio et testimonio; D I, 7. iudicia et supplicia; R III, 26. ex iudiciis opinionum et voluntatibus; T IV, 82. ius et iniuria; L I, 44. ius ... et fides; L II, 34. ius .. et libertatem; T II, 65. iuris et consilii; R I, 43. iuris et religionis; R V, 3. civilis iuris et legum; L I, 56. iuris et iudiciorum; O II, 85. Iuris et aequitatis; P 28. iuri et legibus; R V, 5. iuri ac || et || legibus; L III, 42. publico iure et moribus; R I, 3. iure et lege; Ti 41. iura et iussa; L I, 17. temperantia, modestia, iustitia et omnis honestas; F IV, 18. iustitia et fides; R II, 26. iustitia et liberalitas; O I, 56. fortitudinem, iustitiam et reliquas (virtutes) generis eiusdem; F V, 36. iustitiam .. et pietatem; R VI, 16. ad iustitiam et ad fidem; O III, 104. inter iustitiam et verecundiam; O I, 99. iuventute .. et viribus; C 15. — inter laborem et dolorem; T II, 35. labore et dolore; F I, 32. sine hominum labore et manu; O II, 13. sine ullo aut labore aut || sine ullo labore et || contione; C 82. labores et molestias; O I, 71. laborum et dolorum; F I, 33. laborum et sollicitudinum; D II, 150. laborum et periculorum; O I, 66. in laboribus et periculis; T I, 33. R I, 2. in .. laboribus et periculis; O III, 97. laetitia gestiens et libido; T IV, 8. laetitia .. et libido; T IV, 12. de laetitia et de cupiditate; T IV, 65. in laetitia et victoria; F II, 97. ad .. languorem et inscitiam; L I, 6. lapsu et cursu; D I, 100. largitores et factiosi; O I, 64. laterum .. et virium; C 28. ex lateribus et lacertis; C 27. laudem et caritatem; F I, 35. laudem et gloriam; D II, 78. laudem .. et decus; R V, 6. ad laudem et ad decus; F V, 63. laudis et gloriae; T I, 109. laudis et honestatis; R I, 2. laudi et dignitati; F IV, 65. »laude et laetitia«; T I, 115. de .. legatis et hereditatibus; R III, 17. leones et pantheras; N I, 88. levitatis et infirmitatis; Lae 64. levitate et iactatione; T II, 12. levitate .. et suavitate || levitatis .. et suavitatis *, al. ||; L I, 31. legem et modum; F V, 47. de lege et de iure; L II, 2. leges et litteras; N III, 56. leges et iura; L I, 35. leges vivendi et disciplinam; L I, 57. inter leges et iudicia; O II, 40. legum et publicae disciplinae; T I, 110. legum et iuris; L I, 16. legum et iudiciorum; L I, 50. legum et libertatis; O III, 83. legibus et disciplinae; O I, 76. legibus et iure civili; O I, 51. legibus et iudiciis; O II, 75. legibus et institutis; fr IX, 11. liberalitati et beneficentiae; O I, 92. liberatione et vacuitate; F I, 37. libertatem et licentiam; A II, 30. libertatem et iura; T V, 62. libidinem et laetitiam; T IV, 11. ex libidine et ex laetitia; T IV, 24. liquor aquae .. et fusio || .. effusio ||; N II, 26. litium .. et iurgiorum; L II, 29. LITIBUS ET IURGIIS; D I, 102. litterarum et vocum; T V, 5. »loco .. et modo«; L III, 11. longinquitas et dies; T III, 35. luctum et maerorem; T III, 71. »lucos ... et Larum sedes«; L II, 19. ad ludum et iocum; O I, 103. ludo ... et ioco; O I, 103. »luna .. et nox«; R I, 25. — in ... maerore et dolore; T IV, 63. magister et imperator; R III, 33. magistra et duce; O I, 129. magistratus et principes; R I, 66. magni-

ficentia et sumptus; T V, 97. magnificentia .. et gloria; F IV, 60. in laudanda magnificentia et apparatione; O II, 56. magnitudo animi et fortitudo; O III, 99. in animi .. magnitudine et praestantia; O III, 96. de maioribus tuis et de te ipso; F II, 74. maleficio et scelere; O II, 40. malorum et bonorum; T IV, 65. de malis .. et bonis; F II, 31. in malis et bonis; T V, 31. manus et ars; O II, 12. sine manibus et pedibus; N I, 92. inter mare et caelum; N II, 66. maris et feminae; R I, 38. matres et magistri; T III, 64. materiam ... et copiam; F IV, 12. materia ... et tractatione; F IV, 4. medicina ... et divinatio; N III, 15. medicinae et gubernationis; F III, 25. meditatione et ratione; T II, 41. membra et partes; N II, 86. membrorum et totius corporis; T I, 56. membris et corpore ‖ [et corpore] ‖; D II, 139. memoria et caritas; F II, 99. memoria et copia; C 71. memoria et litteris; T V, 11. memoria et recordatione; T V, 88. mens mundi et temperatio; R VI, 17. mentis ... et ingenii; A I, 20. mentis et rationis; N II, 115. D I, 60. mentis et consilii; D I, 61. mente et ratione; N II, 38. 115. mente et cogitatione; O I, 95. ex sua mente et voluntate; Ti 26. in mente .. et mentis acie; A II, 129. in mente et ratione; N I, 39. mercaturis et mercibus; R III, fr 3. metus .. dolor; T II, 10. metus et aegritudo; T III, 25. metum et aegritudinem; T IV, 11. in metu et periculo; D II, 58. migrationem et emptionem; A ep. 2. ministrum et praebitorem; O II, 53. ⨯. ministra et famula; T I, 75. miseria et aerumna; F V, 95. moderatio et temperantia; O I, 96. moderationem ... et aequitatem; C 1. moderatione et constantia; T IV, 37. moderatione et temperatione; N II, 92. moderatorem et ducem; T I, 68. modestia et temperantia; O I, 15. modum .. et ordinem; O I, 17. molam et vinum; D II, 37. in monumentis et disciplina; D I, 72. morbus et aegrotatio; T IV, 24. 29. morbus .. et aegrotatio; T IV, 29. morbo et senio; Ti 17. morbi .. et aegrotationes; T IV, 29. morbi et perturbationes; T IV, 31. morbis et vulneribus; N II, 161. morositas .. et ea vitia; C 65. bonam mortem et bonum partum; F III, 47. mortem .. et deos; N I, 86. mortis et religionis; F IV, 11. de morte et de dolore; T III, 6. IV, 64. morsus .. et contractiuncula quaedam animi; T III, 83. mos et disciplina; C 37. more et modo; Ti 1. mores et naturam; A II, 65. morum et disciplinae; T V, 5. cum moribus et natura; Lae 27. motu et statu; T III, 53. motu et actione divina; N I, 102. in .. motu et statu; F V, 37. in motu et in statu; F V, 47. in ... motu et statu; O I, 126. sine animi motu et cogitatione; N III, 71. motus et impetus; F I, 34. motus et status; F V, 35. motibus et mutationibus; N III, 27. mulierculae et pueri; T I, 37. de multa et sacramento; R II, 60. multitudo et varietas; N II, 100. mulorum ... et asinorum; N II, 159. mundum et omnes mundi partes; N II, 75. munere quodam necessitatis et gravi opere; C 77. muri et portae; D I, 101. muribus .. et mustelis; N II, 17. sine mutatione et sine versura; T I, 100. — animi natura intellegentis ‖ et intellegentia ‖; N I, 23. in naturam et ‖ in ‖ mores; A I, 20. inter naturam et rationem; N III, 26. naturae et veritatis; O III, 69. natura ... et senectute; R I, 4. natura et specie; O II, 32. natura et moribus; Lae 6 (7). de natura et rebus occultis; A I, 19. ex ... natura et figura; T I, 19. inter natos et parentes; Lae 27. necessitatem et vim; Fa 48. nefas [et vitium] ‖ et impium ‖; O I, 121. negotii et muneris; O II, 75. nepotes et filii; T I, 81. contra necem et verbera; R II, 62.

nobilitas ... et gloria; T II, 59. nobilitas ... et auctoritas; C 77. in magno nomine et gloria; D I, 31. isdem nominibus et eodem numero; N III, 54. novitate .. et varietate; F V, 49. nox .. et dies; Ti 32. »noctis .. et nimbum«; D I, 24. nocte et die; N II, 24. noctes et dies; T V, 70. 113. numen et vim; N II, 95. numeros et caelestia; F V, 87. numeris et partibus; N II, 37. numeris et modis ‖ [et motibus] ‖; D I, 36. ex numeris et mathematicorum initiis; A II, 118. nutrices et paedagogi; Lae 74. suopte nutu et suo pondere; T I, 40. — obscuritates et aenigmata; D II, 132. obtrectatores .. et invidi; R I, 31. oculis et auribus; T V, 117. odium et infamia; O III, 88. odium .. et invidiam; F II, 84. odiis et discidiis; Lae 23. odoratus .. et aspectus; N II, 158. offensionum et repulsarum; O I, 71. officium et munus; D I, 71. ⨯. II, 107. ⨯. officium et fidem; D I, 27. officio suo et muneri; T III, 15. officio et muneri; R II, 69. a publico officio et munere; D II, 7. officia et munera; C 34. officiis et laudibus; O III, 77. oleam et vitem; R III, 16. opera et cura; fr V, 97. operae et temporis; O II, 2. ex opera et industria; O II, 54. sine .. opera et labore; R V, 3. operis et officiis; O II, 68. ὠφελήματα et βλάμματα; F III, 69. opinationem et temeritatem; A II, 108. opinatione et perceptione; A II, 78. opinio et iudicium; T III, 61. opinionibus et institutis; A I, 44. ab opinionibus et a sensibus; A II, 142. operis et muneris; T I, 70. II, 35. operis et laboris; T I, 114. opera et facta; F IV, 11. operum et laborum; L II, 29. ad opes et ad gratificandi facultatem; O I, 25. ad opes et potentiam; O II, 24. opibus et gratia; O II, 64. sine .. opibus et studiis; O II, 20. optumatum et principum; R VI, 2. extrema ora et determinatio mundi; N II, 101. orborum et viduarum; R II, 36. ordo et moderatio; F II, 47. ordo ... et in omni aeternitate constantia; N II, 43. ordo .. et artis quaedam similitudo; N II, 82. ordinem et, ut ita dicam, concordiam; F III, 21. ordinem et, ut ita dicam, decentiam; N II, 145. ordinis et collocationis; O I, 142. ordine et lege; Fa fr 2. ordine et modo; O I, 15. ornatum et descriptionem; R I, 22. ab ortu et divina progenie; T I, 26. oris et vultus; F III, 56. ostenta ... et fulgura ‖ fulgora ‖; D II, 42. ostreis ... et conchyliis; D II, 33. otium et solitudo; O III, 1. otii et pacis; R II, 26. ovium et bovum ‖ boum ‖; R II, 16. — pabuli .. et earum rerum, quas ..; D II, 30. inter parentem et servulum; F IV, 76. in parentibus et propinquis; R VI, 16. ad pastum et ad procreandi voluptatem; F II, 40. cum patre et fratribus; N I, 72. patres, sed ‖ et ‖ deos; R I, 64. patres .. et avos; C 21. patria et parentes; O I, 58. pro patria et pro suis; F I, 24. paupertatem et senectutem; C 14. ad pacem et ad concordiam; Fa 2. pacis et foederis; R II, 14. pacis et belli; R IV, 13. de pace et de otio; Fa 2. in pace et otio; R I, 63. in pace et domi; R I, 63. de captis pecuniis et de ambitu; L III, 46. inter pecudem et hominem; Lae 48. pecudis .. et hominis; A I, 6. F II, 111. pecudum et ferarum; Ti 45. in pecore et locorum possessionibus; R II, 16. perceptio et comprehensio; A II, 101. perceptio et conservatio; O II, 12. in periculis et laboribus; O I, 62. pernicitatem et velocitatem; T V, 45. personae .. et dignitatis; F I, 1. pertinacia et nimia cupiditas principatus; O I, 64. perturbatio vitae .. et magna confusio; N I, 3. pedes et pectus; F V, 94. pedibus et gradu; Ti 19. „philosophia“ et multa verba Graecorum; D II, 11. philosophiam et omnes ingenuas disciplinas; F II, 68. inter philosophos

et eos, qui rem publicam administrarent; O I, 92. praeter piaculum et ferias; L II, 57. pictores et ii, qui signa fabricantur; O I, 147. pietas .. et sanctitas; O II, 11. pietate et industria; A II, 1. plebei cum || plebi et || patribus; R II, 63. in poculis et in anulis; F V, 3, poëtarum et pictorum; T I, 11. poëtarum et musicorum; R II, 18. extra pondus et plagam; Fa 22. pondere et gravitate; N I, 69. Fa 25. ponderibus et motibus; A II, 121. pontificum et haruspicum; L II, 29. inter populum et potentis; R III, 23. populorum et gentium; D I, 11. populorum et civitatium || civitatum ||; L II, 9. portae et homines; D I, 98. portenta .... et flagitia; N III, 91. portenta et miracula; N I, 18. ex portentis et monstris; N III, 5. portus .. et refugium; O II, 26. portum ... et perfugium; T I, 118. potionis ... et cibi; T III, 46. potionis et cibi; C 46. praecepta et inventa; R III, 7. praedictionem et praesensionem; D II, 13. in praedictione et in notatione; D II, 87. praedictiones .. et praesensiones; N II, 7. praesensionem et scientiam; D I, 1. de praesidio et statione; C 73. [virorum praestantium] sapientia || morum praestantia [sapientia] || et virtute; O II, 17. praestigiis .. et captionibus; A II, 45. prata et areas; P 51. principem et inventricem; N III, 53. in principibus et rem publicam gubernantibus; O II, 77. inter privatum et magistratum; R I, 67. probitatem ... et ingenuitatem; A I, 33. probitatis et fidei; R III, 8. probitatis et virtutis; Lae 27. a proconsulibus et a propraetoribus; D II, 76. „proëgmenis“ et „apoproëgmenis“; F III, 15. a progenie et cognatione; R I, 38. promissum .. et conventum; O I, 32. propagatio et suboles; O I, 54. propinquum .. et amicum; O I, 59. a propinquis et ab amicis; O I, 39. propositio et cogitatio; T III, 39. provisio animi et praeparatio; T III, 30. prudentiam .. et mentem; N II, 79. cum prudentia et consilio; A II, 87. pulchritudo et vetustas; D II, 86. pulchritudine et viribus; O III, 25. pulmones .. et cor; N II, 136. a pulvere et radio; T V, 64. — quaestu et lucro; T V, 9. ad quietem et tranquillitatem; F I, 46. — radios et lumen; N II, 103. ratio et oratio; F IV, 10. T IV, 38. 60. O I, 50. ratio et intellegentia; F IV, 12. ratio et disciplina; T I, 1. ratio et scientia; T V, 72. ratio et doctrina; N I, 7. ratio et sapientia; O II, 83. ratio et diligentia; Lae 89. ratio et veritas; P 41. rationem .. et mentem; N I, 98. rationem .. et ... mentem, consilium, cogitationem, prudentiam; N II, 18. rationem et mentem; L II, 16. rationis et consilii; N II, 36. III, 75. L I, 22. rationis et mentis; D I, 61. rationis et cogitationis; L I, 22. rationis et orationis; O I, 50. rationis et doctrinae; O I, 90. rationis et intellegentiae; Ti 11. rationi et sententiae; F II, 84. rationi et constantiae; D II, 18. ratione et via; F I, 29. T I, 6. ratione .. et via; F III, 18. ratione et arte; F IV, 10. ratione et sapientia; N II, 18. C 42. ratione et numero; N II, 43. ratione .. et disciplina; N III, 85. ratione et intellegentia; O III, 68. ratione et ordine; P 26. ratione .. et mente divina; Ti 29. de ratione et sapientia; T II, 40. in ratione et investigandi cupiditate; fr V, 97. sine ratione et scientia; D I, 4. rationes et causas; T I, 29. recessum ... et fugam; T IV, 15. recordatio et memoria; Lae 104. rector et gubernator; R II, 51. rectores et conservatores; R VI, 13. e regione .. et ... ad lineam; F I, 19. regnum .. et domum; D I, 121. regnum et possessiones; D II, 78. atomorum regno et licentia; N I, 65. in meo regno et his tectis; R VI, 9. cognitionis regula et iudicio; F I, 64. de regula et iudicio; N I, 43. religatio et propagatio vitium; C 53. religio et fides; O III, 46. religione et motu; R I, 23. re et eventis; D II, 99. rerum et temporum; F V, 71. rerum et verborum; T I, 65. rebus gestis et gloria; O I, 90. ad rem publicam et ad magnas res gerendas; O I, 70. reversione et motu; N III, 24. per ripam et umbram; L I, 14. in || † in re vis et, in rubetis et || ranunculis; D I, 15. ruinis et || tribunatus || iis sicis; L III, 20. — sacrificia et fana; F II, 63. extra sacra et gentem; L II, 55. in sacra et in auspicia; N III, 5. saeculorum et eventorum; R III, 14. saeculis et aetatibus; R II, 2. sale et facetiis; O I, 133. ad salutem .. et ad conservationem; O II, 51. salutis et laudis; L I, 62. cum summa salute et conservatione; N II, 97. sanctitatem et religionem; N I, 3. »tabo, sanie et sanguine atro«; T I, 107. sapientiam et prudentiam; O I, 15. sapientia et || sapientiae || nobilitate; T IV, 2. sapientia et virtute; N I, 51. [virorum praestantium] sapientia || morum praestantia [sapientia] || et virtute; O II, 17. satellites et ministras; F II, 37. saxa et montes; L II, 2. scelere et audacia; R III, 27. sceleribus et parricidiis; F IV, 63. in singulas scholas et in singulos libros; T III, 81. inter scientiam et inscientiam; A I, 42. scripta et inventa; F II, 98. ex ... scriptis et institutis; F V, 7. sedem et locum; T I, 19. sedem .. et domum; R II, 10. sedem et aeternam domum; R VI, 25. in hanc sedem et domum suam; R VI, 29. ex sua sede et statu; P 15. semen et causa; O II, 29. [senatus et C. Fabricius]; O I, 40. senatum .. et populum; R I, 32. senio et aegritudine; T III, 27. sensus et vita; N II, 23. sensum et intellegentiam; N II, 42. sensum et rationem; N III, 26. sensu et figura; N I, 35. aeterno sensu et mente divina; D I, 110. sine sensu et mente; N I, 25. sensus et mentem; A I, 39. contra sensus et perspicuitatem; A II, 87. sensibus et curis; D II, 27. a sensibus et ab omni consuetudine; A II, 42. sententiam . et disciplinam; A II, 117. sententiis et disciplinis; T V, 84. sepulcrum et lucus; N III, 57. sepultura et iustis exsequiarum; L II, 42. sermo et oratio; N I, 94. in ... sermone et consessu; N I, 61. sertis ... et rosa; T III, 43. servi et latrones; L III, 45. ad severitatem et ad quaedam studia graviora atque maiora; O I, 103. sidera et stellas; R VI, 15. signa et notae; Ti 46. signa ... et notas; D I, 127. signa .. et notas; Lae 62. signis .. et tabulis studes || † tabulis ludis ||; T V, 102. signis et luminibus; N I, 22. »signis et auspiciis«; L II, 20. signis et tabulis; L III, 31. similitudine et transitione; N I, 49. 105. sinus et gremium; L II, 63. societas et communicatio; F V, 65. societas et communitas; N III, 38. societas .. et communitas; O III, 22. a societate et a contagione; D I, 63. socius ... et adiutor; O III, 40. sociorum et civium; O III, 36. sociis et nomine Latino; R I, 31. a ... sociis et Latinis; Lae 12. solis et lunae; N II, 153. C 49. Ti 29. solitudo et vita sine amicis; F I, 66. sollertia et diligentia; N II, 130. cum .. sollicitudine et miseria; D II, 86. somnii et furoris; D I, 70. somniorum et furoris; D I, 5. somno et quietibus ceteris; O I, 103. »sonitu et spiritu«; N II, 89. soror et coniunx; N II, 66. sortes .. et Chaldaei; D II, 85. [species] forma || species [forma] || et notio; O III, 81. speciem .. et similitudinem; F V, 69. speciem ... et imaginem; D II, 137. speciem et nomen; R III, 45. ad liberalem speciem et dignitatem; O I, 141. inter species et quasdam formas; A II, 58. speculatrices .. et vindices; N III, 46. spe et cogitatione; R II, 7. sphaerae et cylindri; T V, 65. splendoris et gloriae; O I, 43. splen-

dore .. et magnitudine; F III, 45. stabilitate .. et constantia; O I, 47. in statu et motu; F V, 47. stellarum et lunae; D II, 99. stipulationum et iudiciorum; L I, 14. stirpis et generis; Lae 70. ex .. stirpibus et herbis; N II, 161. studium et industria; C 22. studii et delectationis; L II, 14. studio .. et gloria; T II, 65. studio et doctrina; Lae 6 (7). in ... studio et arte; T I, 59. studiis .. et delectationibus; T V, 66. cum ... studiis et cognitione; R III, 5. in optimis studiis et artibus; R III, 6. snasor et auctor; O III, 109. sublevatio et medicina; R II, 59. »sine sudore et sanguine«; O I, 61. sumptum || sumptus || et luctum; L II, 62. sumptu et magnificentia; O I, 140. signa, tabulas, supellectilem et vestem; P 49. superbia et inportunitate; Lae 54. superstitione et depravatione; D II, 136. — tactus et oculorum; N II, 40. talos .. et tesseras; C 58. tarditate et celeritate; T I, 63. tarditate et stultitia; L I, 51. tectis et urbibus; N II, 99. temeritas et casus; D II, 85. temeritate et neglegentia; O I, 101. cum temeritate et inpudentia; D I, 60. a temperantia et moderatione; T IV, 34. templum .. et domus; L II, 26. templa et aras; N I, 115. de sanctissimis templis et simulacris deorum; N I, 81. tempus et necessitas; R I, 10. hoc .. tempore et hac in quaestione; O I, 6. tenebras et solitudinem; F III, 38. tenuitate et calore; N II, 117. terram ... et maria; F V, 92. terram et maria; T V, 51. terram et caelum; N I, 34. in terram et in mare, T I, 40. terras et maria; N I, 52. testem et iudicem; L I, 41. testudines et crocodilos; N II, 129. timiditatem et ignaviam; T III, 14. timiditate et ignavia; R II, 68. in torminibus et in stranguria; T II, 45. tragoedias ... et fabulas; D I, 68. tranquillitas animi et securitas; O I, 69. tremor .. et pallor; A II, 48. tristitia .. et in omni re severitas; Lae 66. turba et confusio; R I, 69. ex hac turba et conluvione; C 84. tutor et procurator; R II, 51. tyrannus .. et illa iniustissima et durissima servitus; R I, 68. — vacuitas doloris et voluptas; F II, 16. ad valetudinem .. et ad vires; O I, 106. valetudinis .. et pecuniae; O II, 86. vapore et compressu; C 51. varietas .. et copia; N II, 151. varietate et natura sonorum; T I, 62. in varietate et dissensione; N I, 2. ad vates .. et ad somnia; D II, 85. vaticinationum et somniorum; D I, 71. ubertas et varietas; N II, 158. ubertatem et copiam; T II, 3. de nbertatibus .. et copiis; N II, 167. vela ... et cursum; T IV, 33. venae et arteriae; N II, 24. 139. ex venis et spiritu; D II, 145. sine venditatione et sine populo teste; T II, 64. vepribus et dumetis; T V, 64. ventorum et imbrium; D I, 16. venustas et pulchritudo; O I, 95. cum multa venustate et omni sale; F I, 9. »verbo et falsis Graiorum vocibus«; D I, 17. verbis et artibus; R III, 7. verbis .. et disputatione philosophorum; O III, 73. ad verecundiam et ad eorum approbationem, quibuscum vivimus; O I, 143. veritas et gravis et recta ratio; A II, 139. ad veritatem et ad fidem; O I, 31. veritatis et virtutis; R III, 4. vesicae et torminum; F II, 96. vestitu et ornatu; F II, 69. veterator et callidus; O III, 113. vetustatis et consuetudinis; Lae 68. viam .. et sectam; N II, 57. via .. et ratione; F II, 3. vicinitatibus et confiniis; O II, 64. vicinos et familiares; C 24. ad victum et ad vitam; N II, 132. a victu et cultu; O II, 15. viculis et castellis; R I, 3. vigiliis et fame; F II, 65. vigiliis et inedia; F V, 82. vinclis et carcere; O III, 73. bonus vir et omnes boni; F III, 76. summum virum et civem; O III, 79. virorum et uxorum; F IV, 17. in .. viris et feminis; T I, 27. virtutem et sapientiam; R II, 24. virtutem et bonitatem; Lae 29. ad virtutem et ad eas actiones; F V, 60. propter virtutem et probitatem; Lae 28. virtutis et sapientiae; T I, 100. virtutis et scientiae; R 1, fr 5. fr V, 42. virtute et animo; R I, 51. virtute et industria; O II, 53. virtute et sapientia; Lae 30. virtute et recte factis; C 69. in virtute et moribus; A I, 34. virtutes et vitia; L I, 46. virtutes ... et sapientias; T III, 42. ad virtutes et ad vitia; F IV, 71. praeter virtutes et vitia; F IV, 47. de virtutibus et vitiis; A I, 15. vis et natura; F V, 60. D I, 12. 15. II, 94. Fa 11. tanta vis et tanta sententia; L I, 58. vim et causam efficiendi; F I, 18. vim et naturam; T I, 30. N I, 32. 49. 122. N fr 2. vim et notionem; N I, 27. fatalem vim || † umbram, normam || et necessitatem rerum futurarum; N I, 39. vim et magnitudinem; N II, 17. vim et mentem; N II, 55. vim et celeritatem; N II, 151. vim et eventum; D I, 16. vim et effectum; D II, 47. vim et ecfrenatam illam ferociam; R VI, 1. contra vim et metum; N II, 127. vi .. et dignitate; F III, 21. vi .. || et || [arte naturae]; N II, 83. vi et gravitate; N II, 93. vi .. et necessitate; Fa 40. vi et natura; Fa 43. vi et suppliciis; R II, 16. vi et impetu; R fr 9. de vi et natura; T V, 70. sine ... vi et figura; T I, 37. vires umerorum et latitudines; N II, 159. visione et specie; T II, 42. vitae et saluti; O III, 92. a vita ... et moribus || maioribus ||; R II, 21. de vita et moribus; A I, 6. 19. de vita et de moribus; T III, 8. R I, 16. ex alia vita et natura; T V, 9. sua .. vitia .. et suam culpam; C 14. in Aristonea vitia .. et || vitia et || peccata; F IV, 40. vitiis et erroribus; fr V, 70. 97. vitiis et sceleribus; fr IX, 12. umbra et imaginibus; O III, 69. in umbra et imagine; R II, 52. in umbris et in eminentia; A II, 20. in his undis et tempestatibus; R I, 1. volucribus .. et feris; T I, 104. voluntate .. et iudicio; T III, 66. voluptas gestiens et libido; T III, 25. voluptatem .. et honestatem; A II, 131. voluptatem et dolorem; F I, 23. ad voluptatem et ad valetudinem bonam; F III, 49. praeter voluptatem et dolorem; F I, 30. voluptate et dolore; F V, 93. voluptate et molestia; Ti 44. de voluptate et dolore; F I, 31. voluptates et dolores; F I, 55. II, 108. voluptatibus et doloribus; L I, 39. e corporis voluptatibus et doloribus; F I, 55. sine voce et sine ullo sono; Ti 28. urbem et civitatem; F III, 64. urbem et tecta; D I, 112. »urbem .. et agros [et] templa ... habento«; L II, 21. urbis et civitatis; R I, 58. urbis et populi; R II, 66. urbium et montium; A II, 123. usu et periclitatione; N II, 161. usu .. et domesticis praeceptis; R I, 36. cum magno usu et commoditate; N II, 80. in usu et || [usu et] | tractatione; O II, 17. sine usu et exercitatione; O I, 60. utilitas et turpitudo; O III, 35. ab augendis .. utilitatibus et commodis; O I, 155. in vulgus et in foro; R III, 42.

b. **Adjectiva, adjectivische Pronomina, mit Adjectiven verbundene Participia und Genetive** (vgl. d): Aventinum et Caelium montem; R II, 33. Livianis et Naevianis modis; L II, 39. agrum Picentem et Gallicum; C 11. agri Piceni et Sabini; O III, 74. inter Poenos et Siculos milites; D I, 50. quoniam utrique Socratici et Platonici volumus esse; O I, 2. Titias et Apuleias leges; L I, 14.

de abditis rebus et obscuris; A II, 30. acri animo et attento; F I, 57. mentem .. acrem et vigentem; F II, 45. quid ... acrius et vehementius; T IV, 55. virum acrem et industrium; T V, 57. (mentem) acriorem et divinam; N II, 18. Marcellus .. acer et pugnax; R V, 10. acer in-

vestigator et diligens; Ti 1. inter acutos .. et inter hebetes; T IV, 32. acutum sane hominem et probatum; Fa 10. acuto et excitato .. sono; R VI, 18. id, quod acutum et perspicax .. est; O I, 100. omnibus adfabilem [et iucundum]; O I, 113. aliae (causae) adiuvantes et proximae; Fa 41. causis adiuvantibus [antecedentibus] et proximis; Fa 41. causis ... adiuvantibus et proximis; Fa 41. aequabile et temperatum orationis genus; O I, 3. aequo et pari ... iure; O I, 124. (res) aestimabiles ‖ aptae [habiles] ‖ et ad naturam accommodatae; F IV, 56. aeternum et infinitum .. malum; F I, 55. (deos) aeternos et beatos; N I, 45. agrestem et inhumanam neglegentiam; O I, 130. alacri animo et erecto; C 75. alba ... et atra; T V, 114. propter alienam et offensam populi voluntatem; T V, 106. altum quiddam et excelsum; F II, 46. altiora quaedam et magnificentiora; F II, 113. vir altus et excellens; F III, 29. amara et dulcia; R III, 13. hominem amicissimum ... et aliquot annis minorem natu; A II, 61. ampla et honesta res; O II, 37. anile sane et plenum superstitionis fati nomen; D II, 19. animantem et sapientem .. mundum; N III, 23. animosior .. senectus ... et fortior; C 72. sine antecedente et externa causa; Fa 24. causis .. antecedentibus et necessariis; Fa 44. antiquissimi et doctissimi; A II, 7. antiquissimam et rerum .. principem .. naturam; L II, 13. id ... antiquissimum et deo proximum; L II, 40. ista aperta et patefacta; T I, 46. aperta et clara (somnia); D II, 135. (virum) apertum et simplicem; R III, 26. aptas .. et integras omnis partis corporis; F III, 17. initia ... apta et accommodata naturae; F IV, 46. omnia inter se apta et conexa; F IV, 53. quod .. naturae esse aptum et accommodatum; F V, 23. causas alias ex aliis aptas et necessitate nexas; T V, 70. apta inter se et cohaerentia; N III, 4. aptis et accommodatis locis; O I, 142. omnia .. apta inter se et convenientia; O I, 144. illud ... asperum et vix ferendum; F IV, 53. (dolorem) asperum et difficilem; F IV, 72. homini aspero et duro; T II, 17. asperis et odiosis doloribus; T II, 67. ex asperis herbis et agrestibus; D I, 75. augusta et sancta simulacra; N II, 79. aureolus et ... ad verbum ediscendus libellus; A II, 135. — barbari .. et inmanes; T II, 65. deum ... beatum ... et aeternum; F II, 88. deos beatos et inmortales; N I, 45 (44). illud vestrum beatum et aeternum; N I, 68. quod beatum et inmortale est; N I, 85. aliquid beatum .. et inmortale; N I, 86. (natura) beata et aeterna; N I, 96. beatam illam naturam et sempiternam; N I, 105. beatam naturam et aeternam; N III, 3. vgl. C, I. N I, 84. condiciones pactionesque bellicas et hostiles; O III, 108. homines ... beneficos et benignos; N I, 122. qui ... benefici et liberales erunt; O II, 53. de bonis rebus et malis; A I, 15. in rebus bonis et malis; A II, 129. quid ... optimum et verissimum sit; F I, 11. rerum bonarum et malarum; F I, 43. vir optimus et iustissimus; F II, 58. Iovem .. Optimum et Maximum; F III, 66. de rebus bonis et malis; F IV, 61. omnibus bonis et doctis; T I, 73. optumus et gravissumus quisque; T III, 69. rerum bonarum et malarum; T IV, 81. de ... rebus .. bonis et malis; T V, 10. optimam et praestantissimam naturam; N I, 121. aliquid ... melius et maiore vi praeditum; N II, 76. bonis et inlustribus domiciliis; N II, 95. scientia rerum bonarum et malarum et nec bonarum nec malarum; N III, 38. Iovem optumum et maxumum; N III, 87. optumo et clarissumo ‖ clarissimo ‖ viro consule; D I, 59. vir bonus .. et fortis; D II, 3. optimi et summi viri diligentia; R I, 54. rerum bonarum et utilium; R II, 37. boni viri et iusti; R III, 18. pro bonis et salutaribus; L I, 44. optume et dulcissume ‖ dulcissime ‖ frater; L III, 25. optimo cuique et gravissimo civi; L III, 39. viros ... bonos et simplices; O I, 63. adulescentis ... optimos et probatissimos; O I, 122. bono viro et grato; O II, 63. optimo .. et splendidissimo ingenio; O III, 25. optimum et gravissimum civem; O III, 79. optimo .. et iustissimo cuique; Lae 13. optumam et pulcherrimam vitae ... supellectilem; Lae 55. melius et verius; Ti 12. ab optimo et praestantissimo genitore; Ti 27. bonum: f. a. consectaria .. Stoicorum brevia et acuta; F III, 26. istis ... brevibus et acutis auditis; F IV, 52. brevis et acutulas conclusiones; N III, 18. brevis et ... acuta conclusio; N III, 22. — ex ... corpore caduco et infirmo; N I, 98. illa .. superiora caduca et incerta; Lae 20. quiddam caeleste et divinum; F II, 114. consideratio .. rerum caelestium et earum ..; F V, 58. vim quandam .. caelestem et divinam; N II, 14. illud ... caeleste et divinum; fr IX, 10. quod est calidum et igneum; N II, 23. calida et frigida; R III, 12. callidus ille et occultus; Lae 99. candens et plena luna; R I, 23. res capitalis et reliquas omnis; R III, 48. natura .. cedens ... et dissupabilis; N III, 31. oraclum tam celebre et tam clarum; D I, 37. maritimi cursus celeres et certi; N II, 131. reditum .. celerem et gloriosum; D I, 59. (homines) celsos et erectos; N II, 140. sine ... certa et propria nota; A II, 35. a certis et inlustrioribus; A II, 94. certa ... et fixa; T I, 17. certa et propria sanatio; T IV, 60. motus certus et necessarius; N I, 69. motu quodam ... certo et aequabili; N II, 23. (conversionem) certam et definitam; N II, 52. cursus certos et constantis; N III, 24 certa et vera; D I, 121. certa et fatalia; D II, 25. certo .. tempore .. et necessario; R I, 25. incertam et indefinitam ‖ certam et definitam ‖ viam; fr V, 70. haec citeriora .. et notiora; L III, 4. clara iudicia et certa; A II, 19. claris et fortibus viris; F I, 36. omnes clari et nobilitati labores; T II, 62. clara et perspicua divinationis genera; D I, 10. clari et praestantes viri; D I, 88. (exemplis) claris et inlustribus; D II, 8. clariora et certiora; D II, 126. claros et sapientes viros; O II, 46. clari viri et consularis; C 12. in claris et honoratis viris; C 22. (virtus) clara et insignis; Lae 102. commenticios et fictos deos; N II, 70. (animus) rationis ... compos et particeps; Ti 27. compta ‖ composita ‖ et mitis oratio; C 28. (corporum concursionem) concalefactam et spirabilem; T I, 42. concinnus .. et elegans; F V, 13. concordi populo et omnia referente ..; R I, 49. concentus ... concors ... et congruens; R II, 69. inter se omnia conexa et apta; N II, 97. institutionem confusam .. et incertam; F V, 24. (homines) consanguineos et subiectos; L fr 2. ea consentanea et consequentia; F III, 48. consentiens cum ratione et perpetua constantia; P 22. consequentia et contraria; L I, 45. Maximus .. consideratus et lentus; R V, 10. Epicurei ... constantes et graves; F II, 81. constantem hominem et gravem; T V, 104. motus constantis et ratos; N II, 51. constans et perpetua ratio vitae; L I, 45. quandam continuatam motionem et perennem; T I, 22. contortulis quibusdam et minutis conclusiunculis; T II, 42. controversam rem et plenam dissensionis; L I, 52. quibusdam convenis et feris barbaris; T V, 58. esse contra se copiosum et disertum; D II, 83. se .. copiosos et disertos putant; R I, 4. copulata .. res .. et confatalis; Fa 30. (Aelius Sextus) „egregie cordatus“ et „catus“; R I, 30. corporis et externa (bona); T V, 51. 119. corporis

(bona) *et* externa; T V, 76. crassus .. et concretus aër; T I, 42. crudele .. spectaculum et inhumanum; T II, 41. crudelem tyrannum et inmanem; O III, 29. homo cupidus et locuples; O III, 59. curiosum et plenum negotii deum; N I, 54. — delectos et principes cives; R I, 43. a delicatis et obscenis voluptatibus; N I, 111. * deterrimus et ... popularis; R I, 45. deterrimum genus et finitimum optimo; R I, 65. rem .. difficilem et obscuram; F II, 75. difficilius quiddam et obscurius; F III, 15. id dignum viro et decorum; O I, 94. in dira et in vitiosa; D I, 28 (29). diserti .. hominis et facile laborantis; O II, 66. rerum divinarum et humanarum scientiam; T IV, 57. divino et continuato spiritu; N II, 19. divinum et novum vehiculum; N II, 89. animos ... divinos .. et aeternos; N III, 12. omnia iura divina et humana; O I, 26. rerum .. divinarum et humanarum scientia; O I, 153. rerum divinarum et humanarum ... scientia; O II, 5. lex divina et humana; O III, 23. divitior .. et affluentior ... amicitia; Lae 58. diurni et nocturni metus; O III, 84. beluam ... docilem et humanis moribus adsuetam; R II, 67. docti et intellegentis viri; F III, 19. doctum hominem et suavem; F V, 14. docti et indocti; F V, 89. de docto homine et erudito; T V, 111. a doctis et eruditis; O II, 7. doctum et sapientem virum; P 23. — multa ecferata et inmania; T IV, 32. quod ... egregium et ... gloriosum; L III, 21. voluptas animi elata et gestiens; T III, 22. has artis elegantes et ingenuas; F III, 4. hic .. elegantissimus omnium philosophorum et eruditissimus; T V, 24. quiddam ... enervatum ... et languidum; T II, 47. tantis ... equestribus et pedestribus copiis; F II, 112. errantem et vagam ... sententiam; N II, 2. esculentis et potulentis (iter natura patefecit); N II, 141. excellentes animos et humana contemnentes; O I, 67. excellentes quasdam et singulares .. virtutes; O II, 36. de excelso et pleno stellarum ... loco; R VI, 11. aetas ... exculta .. eludens || et prudens ||; R II, 19. ille exercitatus et vetus; T II, 38. haec .. exigua et minima || minuta ||; A II, 127. eximia .. et praeclara; O I, 67. expeditior et celerior remuneratio; O II, 69. exsanguem .. et iacentem (rem publicam); R II, 2. extremum et ultimum bonorum; A II, 24. F I, 29. extrema illa et summa; F V, 25. adiumentis externis et adventiciis; F V, 59. ille externus et adventicius ... tepor; N II, 26. externa et adventicia visione; D II, 120. externus et adventicius pulsus; D II, 126. causas externas et antecedentis; Fa 23. sine externa et antecedente causa; Fa 24. — facilis .. et expedita distinctio; F I, 33. facilem et liberalem patrem; N III, 73. in || cum || facinorosis et audacibus; A fr 12. fallacibus et captiosis interrogationibus; A II, 46. inter falsa vita et vera; A II, 44. falsis et mendacibus visis; D II, 127. falsa .. et inania humana; D II, 127. fissum familiare et vitale; D II, 32. fatalem et immutabilem continuationem; A I, 29. feram et immanem beluam; A II, 108. conventus .. ferorum et immanium; P 27. fictam et commenticiam fabulam; O III, 39. motus .. finitos et aequabiles; N II, 90. firmae et constantis adsensionis; A I, 42. firmam et perpetuam iucunditatem vitae; F I, 67. firma et stabilis doloris ... contemptio; F II, 113. tam flagitiosa et tam perdita libido; C 42. materiam .. rerum ... flexibilem et commutabilem; N III, 92. oraculis ... flexiloquis et obscuris; D II, 115. florida et varia; T III, 43. quid ... foedius .. et deformius; T IV, 35. foedissimum et taeterrimum parricidium; O III, 83. litterae .. forenses et senatoriae; O II, 3. ab hoc usu forensi et publico; P 1. fortes et duri Spartiatae; T I, 102. fortis et animosi viri; T II, 57. forti et ... virili .. ratione; T III, 22. fortissimos et optimos viros; N III, 80. consulta fortium et sapientium; L I, 62. fortis animus et magnus; O I, 46. viros fortes et magnanimos; O I, 63. fortes .. et magnanimi; O I, 65. fortis animus et magnus; O I, 66. fortis .. animi et constantis; O I, 80. equi fortis et victoris; C 14. officium fortis et magni viri; P 12. gratiam fortunati et potentis (viri); O II, 69. fragile et caducum; F II, 86. fragilia .. et caduca; L I, 24. fraudulentos .. et ad faciendam iniuriam instructos; O II, 36. philosophia ... frugifera et fructuosa; O III, 5. — (stellae) globosae et rotundae; R VI, 15. medicina ... grata et probata; T III, 1. gratissumum .. et tuorum omnium simile; Fa 3. gratum animum et beneficii memorem; L I, 32. gravis et recta ratio; A II, 139. gravis et doctus adulescens; F I, 13. vir gravis et sapiens; T III, 48. multa ... gravia et vera; D I, 35. morbo gravi et mortifero; D I, 63. (caeli) adspiratio gravis et pestilens; D I, 130. (auctoritas senatus) gravis et magna; R II, 59. gravis et ... praeclara lex; L III, 40. (amicitiae) ortus ... gravior et verior; Lae 32. — figuram .. corporis habilem et aptam ingenio humano; L I, 26. globum terrae ... habitabilem et cultum; T I, 68. sensus .. omnes hebetes et tardos; A I, 31. (Epicurum) hebetem et rudem; D II, 103. his et talibus rationibus adductus; T I, 71. his et talibus auctoribus usi; T I, 116. haec .. et quaedam eiusdem modi argumenta; D I, 128. horum somniorum et talium plenus ... liber; D II, 144. sententia .. honesta et digna sapiente; A II, 77. honesta et recta; F II, 55. 99. praeter honesta et turpia; F III, 25. inter honestum et turpe; F IV, 70. honestum .. et laudabile; T V, 119. honestum hominem et nobilem; D II, 85. omnia honesta et turpia; L I, 44. honesta .. et turpia; L I, 45. ea ... honesta et turpia; L I, 46. honesta .. et turpia; L I, 46. in rebus honestis et cognitione dignis; O I, 19. de rebus honestis et pertinentibus ad bene ... vivendum; O I, 19. differentia .. honesti et decori; O I, 94. quicquam ... honestum et rectum; Lae 82. hominis honorati et principis; O I, 138. (iecur) horridum et exile; D II, 30. quanta ... humana et citeriora; T V, 71. humiles et obscuri (viri); D I, 88. — idem et semper sui similis orbis; Ti 33. ignavis et inbecillis; R I, 48. homini ignoto et novo; R I, 1. ab homine ignoto et sordido; L III, 35. illum * et || illum || memorabilem annum suum; L I, 8. haec inbecilla et commutabilia [pecuniae membra]; P 7. a vita inmani et fera; N II, 148. immanes et feras beluas; N II, 161. immani et vastae .. beluae; R II, 67. immane quiddam et beluarum simile; O I, 81. cupiditates immensae et inanes divitiarum; F I, 59. inmensam et interminatam ... magnitudinem regionum; N I, 54. inmensa et infinita vetustas; N II, 15. (mundum) immobilem et stantem; Ti 36. inmortales vos ... et indissolubiles; Ti 40. res ... inmutabilis et aeterna; R III, 3. orbis ... inmutatus et rectus; Ti 28. ab inprobis et invidis; O I, 77. inprobi .. et avari; P 52. persona .. inprovidorum et credulorum senum; Lae 100. multa improvisa et necopinata; A I, 29. inaequabiles et varios cursus; R I, 22. inter incertum et id, quod percipi possit; A II, 32. commendatio ... incerta et obscura; F V, 41. incertam et indefinitam || certam et definitam || viam; fr V, 70. iudicium .. incogniti et cogniti; A II, 18. adfectio ... inconstans et a se ipsa dissentiens; T IV, 29. incredibilis quaedam et divina virtus; R III, 4. inculta

quaedam et horrida; F I, 8. vita inculta et deserta ab amicis; Lae 55. illa individua et solida corpora; F I, 18. „individua ... et intermundia"; F II, 75. ineptum .. negotium et Graeculum; T I, 86. homo omnium infimus et sordidissimus; L III, 20. hoc ... infinitum et immutabile; A II, 118. infinitum quoddam et sempiternum malum; T I, 15. intervalla infinita et inmensa; D II, 91. haec infinita et semper nova; D II, 146. hominis ingenui et liberaliter educati; F III, 57. homo in primis ingenuus et gravis; F IV, 23. genus ... ingenuum et facetum; O I, 103. distinctio ingenui et inliberalis ioci; O I, 104. de vita inhonorata et ingloria; T III, 81. illa vox inhumana et scelerata; F III, 64. illa iniustissima et durissima servitus; R I, 68. id quam iniustum ... et quam turpe || [et quam inutile] || esset; O III, 82. inliberales .. et sordidi quaestus mercennariorum; O I, 150. de ... factis illustribus et gloriosis; F I, 37. ea ... illustriora et clariora; F I, 71. inlustris et perlucida stella; D I, 130. de ... illustri et claro quodam loco; R VI, 11. innocentes .. et verecundi; L I, 50. inopis et optimi viri; O II, 69. insignem illam et propriam percipiendi notam; A II, 101. titulus .. hic insignis et pulcher; T V, 30. visum quendam .. insignem et inlustrem; N I, 12. insperato et necopinato malo; T III, 28. (L. Thorius) eius || cuiusvis || generis intellegens et copiosus; F II, 63. iidem intemperantes et ignavi; F I, 61. alia interiecta et media; A I, 36. motu .. interiore et suo; T I, 54. R VI, 28. interiores .. et reconditas litteras; N III, 42. inter intestinum et oblatum (tremorem); A II, 48. intractato et novo (equo); Lae 68. quis ... invisior et suspectior; O II, 34. in morositatem inutilem et odiosam; O I, 88. iocularе istuc ... et a multis .. derisum; L I, 53. inter eos (philosophos) et reliquos; T V, 8 (9). iunctae .. et duplices expositiones summi boni; F V, 21. (rerum natura) .. uno sensu iuncta .. et continens; D II, 38. eam .. potestatem ... quasi iustam et legitimam; N III, 84. iusta et iniusta eadem omnibus; R III, 13. vim et sententiam iusti et veri legendi; L II, 11. ad homines iustissimos et sapientissimos; L III, 4. iustis .. [et fidis] hominibus; O II, 33. ab uno iusto et bono viro; O II, 42. cum iusto .. et legitimo hoste; O III, 108. — nos ... laeti et agentes gratias; T I, 118. (vitae ratio) laudabilior ... et inlustrior; R III, 6. haec laudabilia et locupletibus .. cum plebe communia; L II, 59. quod laudabile esset || esse || et praeclarum; P 12. lautum victum et elegantem; fr V, 43. (principes) valde lenes et remissi; R I, 66. leni quodam et facili lapsu; fr IX, 12. levia et perinfirma; F II, 52. motus fortunae ... levis et imbecillos; F V, 71. ex levissimo .. et indoctissimo genere; D II, 129. levibus et rotundis corpusculis; T I, 22. corporum levium et rotundorum || rot. || concursionem; T I, 42. levem illum (mundum) .. et undique aequabilem; Ti 20. liberiores et solutiores sumus; A II, 8. isti liberi et concessi .. amores; T IV, 70. alia (studia) liberiora et transfusa || fusa || latius; R I, 30. liberalis et digna homine nobili ... doctrina; A II, 1. ii ... liberalissimi .. et beneficentissimi; Lae 51. quis ... non libidinosus et cupidus? T IV, 57. libidinosa .. et intemperans adulescentia; C 29. partem .. liquidae voluptatis et liberae; F I, 58. lubricum sane et periculosum locum; A II, 92. lubricos oculos ... et mobiles; N II, 142. — magnanimum et fortem virum; T IV, 61. magnanimi et fortis viri; O I, 88. magnifica quaedam res et salutaris; D I, 1. magnifica .. vox et magno viro ... digna; O III, 1. maximas ... et gravissimas res; F I, 63. magnum et difficile certamen; F IV, 31. maiora quaedam et diviniora; F IV, 42. res .. magnae et summe laudabiles; F V, 95. in hac maiore et uberiore arte; T I, 7. magna .. laus et eo ..., Hercule, digna; T II, 17. magnum opus et difficile; T III, 84. maior ... praestantia et divinior; T IV, 58. magna et laetabilia; T IV, 65. magni cuiusdam et alti viri; T V, 31. multo maiore et graviore ex parte; T V, 86. magna et gravi .. iniuria; N I, 9. opus .. magnum et egregium; N I, 100. in maxumis et optumis rebus; N II, 79. magni hominis et iam tum longe providentis; R II, 12. maxumi et docti (viri); R III, 19. magni cuiusdam et sapientis magistri; R IV, 9. magnis et praestantibus viris; R VI, 25. maximum .. et praestantissimum in re publica ius; L II, 31. vir magnus et nobis omnibus amicus; L III, 30. res .. magnas illas .. et maxume utiles; O I, 66. magno et praeclaro viro; O I, 88. maximas .. res et maximi animi; O I, 92. (Nasicam) magnum et clarum; O I, 109. maior et melior ... sonorum concentus; O I, 145 magnis .. et divinis bonis; O I, 148. (mercatura) magna et copiosa; O I, 151. magnas res et salutares; O II, 16. Peripatetici magni et copiosi; O II, 16. magna ... et inveterata invidia; O II, 58. magni animi et excelsi; O III, 24. magno et gravi Stoico; O III, 51. multo maiora et meliora; C 17. magni in primis et praeclari viri; C 39. magna .. discidia et plerumque iusta; Lae 35. maleficum .. et iniustum (Dionysium); T V, 57. mala .. et impia consuetudo; N II, 168. malum: f. a. maritimus .. ille et navalis hostis; R II, 6. poma ... matura et cocta; C 71. media et nona (tellus); R VI, 17. medium .. illum et maximum (cingulum); R VI, 21. mea et huius fratris mei germana patria; L II, 3. alii minuti et angusti; F I, 61. miserum et periculosum (sit); R I, 9. (res) ita mobiles et concitatae; A I, 31. ille moderatus et concors civitatis status; L III, 28. vita modica et apta virtute; L I, 56. modica et sapiens temperatio; L III, 17. molestis negotiis et operosis; N I, 52. mollis et enervata ... Peripateticorum ratio; T IV, 38. mollis et delicatas voluptates; N I, 113. mollem .. et iucundam senectutem; C 2. montuosis .. et silvestribus (locis); Lae 68. nihil .. nisi mortale et caducum; R VI, 17. quid .. mortale et caducum (sit); L I, 61. hoc ... mortale et caducum; fr V, 97. (alvus) multiplex et tortuosa; N II, 136. multiplici lapsu et erratico; C 52. multiplex ingenium et tortuosum; Lae 65. multa et varia oratione; A II, 41. libri ... multi et multum probati; A II, 143. multi .. et magni philosophi; F II, 19. effectrix multarum et magnarum voluptatum; F II, 55. plurimis et maximis voluptatibus; F II, 63. plurimis et gravissimis artibus; F II, 112. plurima et certissima argumenta; F IV, 13. earum rerum ... quam plurima et quam maxima; F IV, 25. ea ... plurima et maxima; F IV, 27. ex plurimarum et maximarum (rerum) appetitione; F IV, 34. multorum et clarorum virorum .. aetatibus; T V, 55. »illa .. multa et praeclara«; T V, 101. multis et minutis somniis; D I, 39. haec ... plura et maiora; D II, 58. plurimas et maximas nostri animi ... partis; R I, 8. multa .. et magna ignoranda sint; R I, 19. multas et varias gentis; R III, 14. plura et difficiliora; L II, 47. quae multa et varia; O I, 67. plurimas et maximas commoditates; Lae 23. utilitates multae et magnae; Lae 30. (virtus) maxime munifica et liberalis; R III, 12. — eas perturbationes .. naturales ... et rationis expertes; A I, 39. (cupiditates) naturales et inanes; F II, 26. (cupiditates) naturales et necessariae; F II, 26. (cupiditates) naturales et necessarias; T V, 93.

causae naturales et antecedentes; Fa 9. propter causas naturalis et antecedentis; Fa 9. hoc nebuloso et caliginoso caelo; T I, 60. ex illa accusatione nobili et gloriosa; O II, 47. nocentes et pecuniosos reos; P 46. haec .. notiora et inlustriora; T I, 64. nota ... res et celebrata; R II, 63. alterum satis sibi ipsum notum et familiare; Ti 20. nominibus ... novis et commenticiis; F V, 90. inter novum et veterem exercitum; T II, 38. novos et adscripticios cives; N III, 39. nova et a nobis inventa ratio; R I, 13. haec nova et ignota ratio; R I, 25. novum .. et subagreste consilium; R II, 12. novam et inauditam ... rationem; R II, 23. novum .. id genus imperii ... et proximum similitudini regiae; R II, 56. — quo (insigni veri) obscuro et oppresso; A II, 36. a rebus occultis et ab ipsa natura involutis; A I, 15. qui occultus et tectus (dicitur); F II, 54. res occultas et penitus abditas; N I, 49. odiosi et graves (senes); R I, 67. odiosum fortasse et molestum (est); C 47. omnis et omnia (viceris); T II, 63. operosa et semper agens (senectus); C 26. omnis (animi morbos) opinabilis .. et voluntarios; T IV, 83. tyrannus .. opulentissumae et beatissumae civitatis; N III, 81. opulenti et calamitosi; Lae 46. (mundum) orbum ... et expertem; Ti 36. orationem ornatam et gravem; F IV, 6. mundum ... ornatissimum et pulcherrimum; N II, 93. otiosam aetatem et quietam; C 82. — vita beata .. par et similis deorum; N II, 153. unam ... parem .. || et communem || rationem (vivendi); L I, 35. parvae et exiguae ... accessiones bonorum; F V, 71. quam parva et quam pauca; T III, 56. in parvum quendam et angustum locum; L I, 17. vestigiis ingressus patris et tuis; R VI, 26. „patritam“ illam „et avitam“ ... philosophiam; T I, 45. Massiliensium paucorum et principum administrationi; R I, 44. pecuniosi et locupletes; R II, 16. perdifficilis ... et perobscura quaestio; N I, 1. bona ... perexigua et minuta; T II, 30. perfacilis et perexpedita defensio; F III, 36. Charmides ... perfamiliaris et tristis; F V, 94. in perfectis et maturis; N II, 38. aliae .. perfectae et principales (causae); Fa 41. causis perfectis et principalibus; Fa 41. perfectis et principalibus causis; Fa 41. consuetudo adsentiendi periculosa ... et lubrica; A II, 68. periculosa et calida consilia; O I, 82. periculosas curationes et ancipites; O I, 83. adventus periucundus et pergratus; R I, 18. perniciosa et iniusta .. iussa; L II, 11. perpetuas et contextas voluptates; T V, 96. legis perpetuae et aeternae vim; N I, 40. perspicuis et evidentibus rebus; A II, 46. inter perspicua et inania; A II, 51. haec pervolgata et nota; A II, 118. a pestiferis et nocentibus; N II, 120. pingue ... et sibi ipsum contrarium; A II, 109. pingue et concretum .. caelum; D I, 130. pingues Thebani et valentes; Fa 7. pinnigerum et aërium (genus animantium); Ti 35. piorum .. et impiorum ... rationem; L II, 15. corpus planum et aequabile; Ti 14. plenum et inane; A II, 118. (Antiochum) politissimum et acutissimum omnium ... philosophorum; A II, 113. Anaximandro, populari et sodali suo; A II, 118. popularibus .. verbis ... et usitatis; O II, 35. inter popularem, id est adsentatorem et levem civem, et inter constantem, severum || et severum, al. || et gravem; Lae 95. (adsensionem animorum) ... in nobis positam et voluntariam; A I, 40. posterum quodam modo et consequens; F III, 32. in posteris et in consequentibus; F III, 32. postrema .. et prima; Ti 14. potentissimis et maximis urbibus; T IV, 2. praeclara cetera et mirabilia; R VI, 16. praeclaram ... et plenam dignitatis domum; O I, 138. praeclarum responsum et docto homine dignum; C 13. illa praestans et divina sapientia; T III, 30. quiddam in re publica praestans et regale; R I, 69. pressis et flebilibus modis; T I, 106. principalibus causis et perfectis; Fa 41. principes .. et delecti viri; D II, 11. in vita .. privata et quieta; C 22. homo .. in ista philosophia ... probatus et nobilis; A II, 11. hominem ... patri meo .. probatum et carum; R I, 23. probum .. et modestum; O II, 70. proceram et teneram palmam; L I, 2. prompta et aperta; F I, 30. propria .. et sua (natura); T I, 70. propriis .. et suis argumentis; T V, 19. prosperus et salutaris ille fulgor; R VI, 17. in rebus prosperis et ad voluntatem .. fluentibus; O I, 90. proximo et continenti (mare dissimile est); A II, 105. proxima illa et continens causa; Fa 44. proximam et continentem causam; Fa 44. prudentem et ... catum; L I, 45. Is prudentissimus et sapientissimus; O I, 16. prudentibus et bene institutis; C 50. de publica re et de privata; Lae 15. mulier ... pudens et nobilis; R II, 46. pugnantibus et contrariis studiis; F I, 58. (species) pulchrior et ad rationem .. praestantior; N II, 155. ea ... multo puriora et dilucidiora; T I, 46. (animus) purus et integer; C 80. — qualis et quanta sit (natura); T III, 56. celandi genus quale sit et cuius hominis; O III, 57. cuius quantum studium et quam insigne fuerit; F II, 72. quantus iste est hominum et quam inveteratus error! R II, 29. quae sit et quanta subtilitas; A I, 6. quos et quantos viros! F II, 67. qui labor || et || quantus agminis; T II, 37. quibus et talibus rebus exquisitis; T V, 71. quae .. et quam varia genera bestiarum! N II, 99. qui vir et quantus! D I, 52. quos et quantos viros! L III, 20. animi quietus et placatus status; T V, 16. quietus et beatus (deus); N I, 33. quieto et libero animo; D II, 83. ad ... vitam .. hominum quietam et beatam; L II, 11. quietis et cogitatis (consiliis); O I, 82. senis sermo quietus et remissus; C 28. quot et quanti poetae! T IV, 5. quot .. et quales animalium formas; Ti 34. — raris et angustis in locis; R VI, 20. rata .. et certa .. cursus spatia; T V, 69. inter rectum et pravum; A II, 33. recta et honesta quae sint; F I, 25. recta et honesta quae sunt; F II, 56. recta ratio [et] communis; L I, 23. quae sunt recta et simplicia; O I, 130. omnia recta et honesta; O III, 82. quod rectum .. || et || honestum est || esset ||; fr V, 38. regalis .. et digna Aeacidarum genere sententia; O I, 38. omnia repentina et necopinata; T III, 45. robustus animus et excelsus; F I, 49. robusta illa et stabilis fortitudo; T IV, 51. rudes et indocti; A II, 9. rudem illum et inexercitatum; T II, 38. rudem .. et integrum discipulum; N III, 7. — sacris et religiosis (signis, tabulis); L III, 31. || ex saevis et perditis rebus; R fr 5 ||. hoc ipsum salsum .. et venustum; N I, 79. salubri et moderato cultu; D I, 61. salubri et propinquo loco; R I, 1. salutarem .. et vitalem calorem; N II, 27. Eleusinem sanctam illam et augustam; N I, 119. sanis ... et integris sensibus; A II, 80. duo .. sapientissimos et clarissimos fratres; A II, 13. officium sapientis et insipientis; F III, 59. sapiens et bonus vir; T V, 54. sapientis et constantis viri vita; T V, 77. genus sapientium et doctorum; D I, 46. sapientissimis et fortissimis ... civitatem tuentibus; R II, 59. sapientis et praestantis viri; O II, 83. sapientem et bonum virum; O III, 50. sceleratum .. et nefarium (est); O II, 77. sceleratum et impium (genus); O III, 37. scito ... sermone et Attico; N I, 93. sphaeram ... secretam et liberam; N II, 55. sedata .. et tranquilla (studia); T IV, 55. seditiosum et in-

utilem civem; O II, 49. nihil .. nisi sempiternum et divinum; R I, 28. severus et gravis philosophus; F II, 29. quidam homines severi et graves; O I, 69. inter .. severum et gravem (civem); Lae 90. aliud ... severum et triste; fr V, 90. simplex et derectum || directum || (iter); N II, 144. alii ... simplices et aperti; O I, 109. solida quaedam res et expressa; T III, 3. solidam et expressam effigiem; O III, 69. solivaga cognitio et ieiuna; O I, 157. ad sollemne et statum sacrificium; T I, 113. solliciti .. et anxii (amores); T IV, 70. sollicitam et periculosam iustitiam; R III, 39. solstitiali .. et brumali revocatione; Ti 34. motus .. solutos et vagos; F V, 56. mens soluta quaedam et libera; T I, 66. motu .. suo soluto et libero; D I, 4. (animus hominis) solutus .. et vacuus; D I, 113. amores soluti et liberi; R IV, 4. mens soluta quaedam et libera; fr IX, 10. sordidissima .. illa quidem ratio et inquinatissima; O II, 21. consilia ... splendidiora et maiora; O I, 82. (scientiam) stabilem .. et immutabilem; A II, 23. illud stabile et firmum; F II, 86. stabiliora quaedam et viridiora praemiorum genera; R VI, 8. sua cuique .. stabilis et certa possessio; Lae 55. de re stabili et inmutabili; Ti 8. quo stante et incolume; fr VIII, 10. „o stultum hominem ... et repugnantem utilitati suae!" O III, 100. stupidum ... et bardum (Socraten); Fa 10. omnium rerum ... summum et ultimum; F V, 41. summis et infimis (par habetur honos); R I, 53. summi et clarissimi viri filius; O I, 138. clades ... summi et singularis viri; O II, 20. inter summos et mediocris viros; O II, 30. summa .. et perfecta gloria; O II, 31. sumptuosa .. funera et lamentabilia; L II, 64. ius .. illud .. superbius .. et violentius; L III, 17. in superstitioso et religioso; N II, 72. suis et propriis bonis; T I, 109. — taetram et inmanem beluam; T IV, 45. multo .. taetrior et foedior (puer); L III, 19. oppressionem taetram et detestabilem; O III, 83. tantus et tam praesens .. deus; T I, 28. tantam et tam fuse .. imperantem rem publicam; R V, 1. tantus et tam dulcis sonus; R VI, 18. tardam aliquam et languidam pecudem; F II, 40. »haec portenta ... tarda et sera nimis«; D II, 64. teneros et rudes (animos); L I, 47. tenuis et acuta distinctio; A II, 43. terrena et umida; T I, 40. vectores ... timidi et perterriti; N III, 89. sit || sic || tolerabilius et mollius; F IV, 72. ex tortuosis locis et inclusis; N II, 144. visa quaedam tortuosa et obscura; D II, 129. tot viri et tanti; A II, 118. tot res ... et tantas; T I, 65. in his tot et tantis (malis); T V, 29. totidem et tales (animalium formas); Ti 34. tranquilla et serena (frons); T III, 31. quae tranquilla et honesta sint; O I, 124. id ... tranquillum et quietum; Ti 9. ea triangula .. et quadrata; D II, 89. illum tristem et plenum dignitatis sonum; R VI, 2. aquam turbidam et cadaveribus inquinatam; T V, 97. turbulenta et rationis expertia; Ti 45. id .. turpissimum ... et plenissimum temeritatis; A II, 114. tutiorem vitam et voluptatum || voluptatem || pleniorem; F I, 53. tutiorem et opulentiorem vitam hominum; R I, 3. — vacuum tempus et liberum; L I, 8. vaga et mutabili erratione; Ti 36. valentes et inbecilli; Fa 9. validam urbem et potentem; R II, 4. varium et elegans ... poëma; A I, 9. illa varia et detestabilia genera lugendi; T III, 62. tam varia et tam multa tormenta fortunae; T V, 1. nostris variis .. et undique circumfusis molestiis; T V, 121. tam varia et tam iucunda; N II, 131. in visa varia et incerta; D II, 128. varius et multiplex usus amicitiae; Lae 88. beluam vastam et immanem; D I, 49. spicis uberibus et crebris; F V, 91. (sphaera) venustior et nobilior; R I, 21. homo ... versutus et callidus; N III, 25. versuta et fallax ratio nocendi; N III, 75. versutum et callidum factum Solonis; O I, 108. versutissimum et patientissimum Lacedaemonium; O I, 109. versutos homines et callidos; O II, 10. versutior et callidior (est); O II, 34. illud verum et simplex bonum; A I, 7. regula .. [veri et falsi]; A II, 33. notionem veri et falsi; A II, 33. inter verum et falsum; A II, 33. communi veri et falsi nota; A II, 33. verum illud quidem || et || impressum in animo; A II, 34 veri .. et falsi ... cognitio; A II, 58. veri et falsi nota; A II, 58. veri et falsi notam; A II, 69. inter visa vera et falsa; A II, 90. veri et falsi .. disceptatricem et iudicem. cuius veri et falsi? A II, 91. veri et certi notam; A II, 103. vera et falsa (diiudicent); A II, 107. omne iudicium veri et falsi; F I, 22. vera et falsa (diiudicat); T V, 72. vera et falsa (iudicantur); L I, 45. veri et falsi iudicandi scientia; L I, 62. veris et propriis ... laudibus; L III, 2. aliquid verum et rectum; L III, 34, vera .. et sapiens animi magnitudo; O I, 65. de vera et perfecta (amicitia); Lae 22. id .. verum et voluntarium; Lae 26. vetus et Socratica ratio ... disserendi; T I, 8. vetera .. ista et religione omnium consecrata; T I, 32. vetera et alia permulta; N III, 80. haec ... tam vetera .. et tam obsoleta; R II, 55. veteribus et priscis ... viris; Ti 38. aliquid . . vietum et caducum; C 5. vigilanti et industrio; R I, 4. (ignis) corporeus vitalis et salutaris; N II, 41. vitalem et salutarem spiritum; N II, 117. vitiosum ... et captiosum genus; A II, 49. ultimus et ... altissimus caeli complexus; N II, 101. ad ... vitam .. umbratilem et delicatam; T II, 27. volubilis et rotundus deus; N II, 46. usitatius hoc verbum et contritius || tritius ||; A I, 27. illud usitatum et saepe repudiatum; A II, 109. verbis .. quam usitatissimis et quam maxime aptis; F IV, 57. res utiles et salutares; N I, 38. dilectum rerum utilium et inutilium; L fr 3.

c. **Adverbia und andere Umstandsbestimmungen** (vgl. h): Latine .. et isto modo; A I, 18. — accurate .. et diligenter; N I, 15. adcurate ... et Stoice; D II, 8. acrius .. et attentius; F V, 4. acute et copiose; D I, 7. acutissime et celerrime; O I, 16. alte .. et ... a capite; L I, 18. amice et benivole || benev. ||; F I, 34. aperte .. et clara voce; T V, 75. apte et quiete; T IV, 38. arte et graviter; D I, 59. beate et honeste; R IV, 8. bene et ex praeceptis tuis; T V, 5. BENE .. ET SINE FRAUDATIONE; O III, 70. bene et beate; P 15. melius et fortius; F V, 75. melius et prudentius; C 67. breviter et commode; Lae 1. caste et integre; F IV, 63. casu et temere; N II, 115. casu et fortuito; D I, 125. II, 18. commodius .. et ... sapientius; L I, 20. coniunctissime et amantissime; Lae 2. constanter et sedate; T II, 46. coram et saepius; A ep 2. crebrius .. et vehementius; D II, 44. proclivi cursu et facile; R I, 44. dilucide et plane; Ti 8. docte et copiose; T V, 8. elate et ample; T V, 24. nimis exigue et exiliter; Lae 58. facete et urbane; F I, 39. facilius ... et iustius; F I, 69. facillume .. et in optumam partem; O II, 46. festive et breviter; D II, 107. firmius et constantius; A II, 45. graviter et severe; F II, 24. graviter et copiose; F IV, 5. T II, 61. graviter et sapienter; F IV, 21. graviter et vere; L I, 62. gravius et fortius; F IV, 62. gravius ... et amantius; R I, 6. gravius et verius; O II, 56. gravissime et verissime; F V, 71. gravissime et copiosissime; O I, 4. honeste et recte; P 15. huc et illuc; A II, 116. F II, 99. N II, 101. 115. III, 68. D II, 80. O I, 101. inmoderate et intemperate; Ti 45. inmoderate et for-

tuito; Ti 48. inaniter et effuse; T IV, 13. inconstanter et turbide; T IV, 24. iuste *et* cum fide; T I, 98. iuste et legitime; O I, 13. large et copiose; N II, 121. latius ... et diffusius; T III, 22. leniter et quiete; T IV, 49. leniter et mente tranquilla; T IV, 55. liberius ... et saepius; F II, 28. longe et late; T V, 85. magnificentius .. et ardentius; F IV, 4. memoriter et copiose; N I, 91. memoriter et iucunde; Lae 1. minutatim et gradatim; A II, 49. moderate et tranquille; T III, 60. moderate et scienter; O II, 18. multum ... et diu; A I, 4. multum .. et diu; D II, 1. multum et diu; C 38. multum et saepe; L III, 33. multum ... et libenter; R I, 30. plus .. longius; C 83. tam munifice et tam large; N III, 69. munifice et aeque; F V, 65. inter nimium et parum; O I, 89. palam et libere; N II, 157. »pedetemptim .. et sedato nisu«; T II, 48. perfecte et absolute; A II, 55. perite ... et diligenter; L III, 49. perverse et inprobe; N III, 78. plane et aperte; F II, 15. plane .. et perspicue; F III, 19. plene .. et perfecte; N II, 74. presse .. et leniter; O I, 133. »privatim et publice«; L II, 20. recte et verissume; N III, 68. recte ... et vere; Lae 8. rectissime ... et ad consuetudinem nostrae orationis; F III, 40. sanctissume et providentissume; N III, 94. sensim .. et pedetemptim; T III, 54. studiose et diligenter; F IV, 79 studiosius et crebrius; D I, 93. subtilius et ... pressius; F IV, 24. temere et ecfrenate; C 39. turpiter et nequiter; T III, 36. tuto et sine metu; F II, 82. varie et ad tempus; L II, 11. uberius et ornatius; A II, 129. uberius .. et fusius; N II, 20. vere et iure; T I, 83. vere et graviter; fr V, 81. ultro et citro; O I, 56. Lae 85.

d. Zahlwörter: post trecentos et quinquaginta .. annos; T I, 90. quinque et viginti .. annos; T V, 57. duo et septuaginta annos; Fa 19. septem et triginta .. annos; R II, 17. centum et octo annis; R II, 18. tres et viginti .. annos; R II, 33. * *quinque et* sexaginta annis; R II, 42. quadraginta annis et ducentis; R II, 52. ducentos annos et viginti; R II, 53. centum et decem anni; O II, 75. centum et septem .. annos; C 13. quinque et sexaginta annos; C 14. viginti et duos annos; C 30. sex et quadraginta anni; C 60. sex et nonaginta centuriarum; R II, 39. 40. unius et viginti .. litterarum; N II, 93. IV et XX mensibus; N II, 58. septem et viginti partibus; Ti 22. mille et octingenta stadia; A II, 81. — una et consentiens ... forma; A I, 17. (qualitates) unius modi et simplices; A I, 26. unum .. *et* constans; A I, 31. ex una aut || et || duabus ... perceptionibus; A II, 22. corpus unum et simplex; T I, 21. uno et eodem temporis puncto; D II, 95. exitus .. omnium unus et idem; D II, 97. unum et alterum; Fa fr 5. inter unum et plures; R I, 61. una ... et eadem lege; O III, 27. unum et idem; P 20. — anno .. centesimo et quadragesimo; R II, 29. quarto .. et quinquagesimo anno; R II, 60. uno et octogesimo anno; C 13. quarto et nonagesimo || non. quarto || anno; C 13. tertius .. et tricesimus annus; C 19. quartum .. annum et octogesimum; C 32. *Olympiade sexta* et quin*quag*esima; R II, 20. Olympias .. secunda et sexagesima; R II, 28. — primum et tertium; T III, 47. primo et proxumo die; T IV, 64. prima et extrema; N II, 67. ex quibus (Iovibus) primum et secundum; N III, 53. prima et certissima ... mutatio; R I, 65. ex prima et inchoata intellegentia; L I, 27. primum et maximum; L III, 42. prima et summa; O III, 101. inter primum et sextum consulatum; C 60. quattuor capitum secundum et tertium; A II, 83. tertium et quartum; N II, 3. quartus .. gradus .. et altissimus; N II, 34. quartum .. et altissimum gradum; N II, 35. — dupla et tripla intervalla; Ti 23. duplo et triplo intervallo; Ti 25. — tertianas .. febres et quartanas; N III, 24.

e. Verba: eos ... absolutos et perfectos putamus; F IV, 37. (philosophi) absoluti et perfecti putantur; D II, 150. quod ... absolvi et perfici debeat; F IV, 35. aestus maritimi [multum] accedentes et recedentes; N II, 132. inchoatum (signum) accipere et absolvere; F IV, 34. cum (visum) acceptum iam et approbatum esset; A I, 41. ratio acceptorum et datorum; Lae 58. ad accipiendam vim externam et ferundam paratum (animal); N III, 29. cum (philosophia) esset accusata et vituperata; F I, 2. qui ... sententiis quasi addicti et consecrati sunt; T II, 5. actiones affert et efficit; F III, 55. animos .. adfligunt et debilitant metu; T IV, 34. ita adflicti et exanimati iacent; T II, 54. adflictos se et stratos esse; T III, 72. contra illos principes adflictos iam et depulsos; R I, 68. cum (voluptas) suavitate afflueret et illaberetur; F I, 39. adgredere .. et sume ... tempus; L I, 6. illam (vanitatem) adlectant et invitant; Lae 99. qui ferrum ad se adliciat et attrahat || trahat ||; D I, 86. quod ad se rem ... alliciat || illiciat || et attrahat; Lae 50. mundum administrari et regi; N I, 4. pastor ... admirans et perterritus; N II, 89. equis adsignandis et alendis; R II, 36. malum adesse et urgere; T III, 28. adversante et repugnante natura; O I, 110. III, 78. C 71. quod (genus) erit aequatum et temperatum; R I, 69. quibus (curis) agitatus et exercitatus animus; R VI, 29. id ... inmoderate agitatum et fluitans; Ti 9. nisi (mens) id agat et adsit; T I, 46. ut senectus ... sit ... semper agens aliquid et moliens; C 26. agentis aliquid et molientis deos; N I, 77. agere aliquid et facere; F III, 58. nihil agere et cessare; N III, 93. semper agere aliquid et moliri; O III, 102. quid agatur et quid fiat domi; R I, 19. (mare) albescit et vibrat; A II, 105. (terra) stirpes amplexa alat et augeat; N II, 83. quod .. alitur et crescit; N II, 23. illa ... aluntur ... et augentur; Lae 104. (animus) aletur et sustentabitur; T I, 43. auspicia ... amissa plane et deserta sunt; D I, 28. cum ... ea .. animadvertant et notent; D II, 91. sunt haec ... eventis animadversa et notata; D I, 12. ut ... omnia ... anquirat et paret; O I, 11. adplicant se || sese || et propius admovent; Lae 32. ad quam (virtutem) se ... adplicet et adiungat; Lae 48. (alvus) arcet .. et continet ..., quod recepit; N II, 136. deus arcens et continens ceteros (globos); R VI, 17. herbas arescere et interfici; fr I, 12. satis esse videmur ... armati et parati; T V, 76. dolorem aspernari ... et, quantum possit, a se repellere; F I, 30. quaecumque audierat et viderat; A II, 2. audirem et plane probarem; F II, 105. res gestas audire et legere velle; F V, 52. audisse aliquid et didicisse; P 42. earum (rerum) .. augendarum et alendarum; F V, 39. augurantur et divinant magi; D I, 90. — capior et scire cupio ..; T II, 29. ad quos sensus capiendos et perfruendos; N II, 146. tam accurate ... caveat et sanciat; F II, 101. cedentibus ignavis ... et adrogantiae divitum succumbentibus; R I, 48. celandi et occultandi spes; O III, 37. vim cernentem et explanantem, quae ... significentur; D II, 130. naturae ista sunt ..., omnia cientis et agitantis; N III, 27. omne ... cietur et agitur; N II, 23. omnia cingens et coërcens caeli complexus; N II, 101. circumcidit et amputat multitudinem (sententiarum); A II, 138. (mundum deus) circumdedit corpore et vestivit extrinsecus; Ti 20. omnia ... coërcet et

continet; N II, 58. coërcet et regit beluam; R II, 67. eam (libidinem) coërcet et frangit; R III, 37. vigilans solebat cogitare et loqui; R VI, 10. poterit aliquid cognosci et percipi; F I, 64. (alvus) omne ... cogit et confundit; N II, 136. quod .. sit coactum et expressum; D II, 73. (natura) cohaeret et permanet || cohaerent et permanent || naturae viribus; N III, 28. omni natura cohaerente et continuata; A I, 28. (universa natura) cohibet et continet; N II, 35. cohibere ... et ab omni lapsu continere temeritatem; A I, 45. quos (deos) colimus et accepimus; N III, 47. quos (patres) colui et dilexi; C 83. qui ... coluntur et diliguntur; C 26. qui coluntur et observantur; Lae 26. colenda et retinenda iustitia est; O II, 42. commentari aliquid et discere; F V, 42. ceteros ... commotos .. et perturbatos; T IV, 82. animum sapientis commoveri et conturbari; A II, 135. quid tam ... compactum et coagmentatum inveniri potest? F III, 74. ex quibus conlatis ... et conparatis; N II, 148. est .. completa et perfecta explicatio; F V, 72. completa et conferta sint omnia; A II, 125. omnia completa et referta sint; D I, 110. quiddam in se quasi complexum et continens veritatem; F III, 17. quae composita sunt et discripta || descripta || iura; L I, 17. composita et constituta re publica; L III, 42. quod .. animo comprehendit et tenet; A II, 22. rebus comprensis et perceptis; A II, 44. quod comprehendi et percipi posset; A II, 17. id ... comprendi et percipi ... posse; A II, 28. comprendi multa et percipi; A II, 37. comprendi ea .. et percipi nego; A II, 119. quod comprehendi et percipi possit; A II, 148. id sumunt pro concesso et probato; T V, 18. concidat omne caelum ... et consistat necesse est; T I, 54. conciliare animos .. et ad usus suos adiungere; O II, 17. (animal) sibi conciliari et commendari; F III, 16. (animus) concitatus et abstractus; T IV, 38. urbem auspicato condere et firmare; R II, 5. sol ... confecit et peragravit orbem; Ti 32. detractionem confecti et consumpti cibi; Ti 18. (natura) confirmat ... rationem et perficit; L I, 27. confirmata et confecta || perfecta || lex est; L I, 18. (id) conflatur et efficitur; O I, 14. ignis ... se confudit et contulit; Ti 49. confundere omnia .. et incerta reddere; A II, 110. multa ... confusa et variata versantur; D II, 140. homines congregavit et ... convocavit; T I, 62. scriptum ... congruens et conveniens decretis; F II, 99. coniuncti et consociati sumus; F III, 66. (virtus) coniuncta et consociata; Lae 83. multa ... conquisita et collecta sunt; F IV, 13. artifex conquirendae et comparandae voluptatis; F I, 42. virtus, concordia consecratae et .. dedicatae sunt; N II, 79. consequentia et repugnantia videntes; D II, 150. utilitatem .. conservat et continet; O III, 31. (ea studia) conservata et culta videantur; T IV, 2. ad omnia conservanda et tuenda; N II, 60. ut ... omnia ... consideret et contempletur; O I, 153. quae ... constituta et designata sunt; D I, 82. II, 102. (prudentiam) esse constitutam et profectam; F V, 16. constituenda et regenda prudentia est; O I, 122. vitae consuli et provideri; N I, 4. singulis ... consuli et provideri solet; N II, 164. ut omnia ... contemnas et pro nihilo putes; T III, 36. quod .. ea .. contemnant et pro nihilo putent; O I, 28. quod gloriam contemnant et pro nihilo putent; O I, 71. quae .. contemnere et pro nihilo ducere; O III, 24. contemnendis et despiciendis doloribus; T II, 64. (tranquillitatem) contemnendam et abiciendam (puto); O III, 97. (voluptatem) contemni et reici oportere; O I, 106. mundum contemplandum et imitandum; N II, 37. ut .. contendant et elaborent; F V, 46. contendere et magna voce dicere; T III, 38. se ipsi (amores) continent et coërcent; T IV, 70. animus naturam ... contigit et adgnovit; T I, 43. aër .. mari continuatus et iunctus est; N II, 117. sunt contorta et aculeata .. sophismata; A II, 75. umues ... contortos et deflexos videmus; D I, 38. contracta res est et adducta in angustum; Lae 20. »qui illius acerbum cor contundam et conprimam«; T IV, 77. N III, 68. quid conveniat et quid deceat; O I, 98. est ... conveniens et coniuncta constantia; D II, 82. totos ad se convertit et rapit; O II, 37. (terra) se ... convertat et torqueat; A II, 123. quae .. sunt correcta et emendata; A I, 13. artis .. proprium esse creare et gignere; N II, 57. multis ... cruciatis et necatis; N III. 82. necesse erit cupere et optare; Lae 59. — debilitari et interire totum corpus; O III, 22. quid deceat, et quid aptum sit personis; O I, 125. philosophia defensa et collaudata est; F I, 2. parum defigunt animos et intendunt; A II, 46. definitum et constitutum sit; Fa 9. (amicitiae) minus delectent et minus probentur; O I, 120. deliberare homines et consultare ... solerent; O III, 7. delirare et mente esse captum; O I, 94. demetendis fructibus et percipiendis; C 70. animos .. demittunt et contrahunt; T IV, 14. quod (bellum) ... denuntiatum ante sit et indictum; O I, 36. desertae ... disciplinae et iam pridem relictae patrocinium; N I, 6. (amicus) deserendus et abiciendus est; L I, 49. despiciunt .. eos et contemnunt; O II, 36. urbes despicere et oculis conlustrare possit; R III, 14. quid .. dicant et quid sentiant ii; T II, 7. dicam .. et versabor in re; L III, 33. dic et istam rationem ... tene; L II, 69. ut ... dicendo et audiendo || dicendo || eliciant ... aliquid; A II, 7. digladiari .. semper *et* depugnare; A fr 12. honesta ... diiudicanda || iudicanda || et ad naturam referenda sunt; L I, 46. diligi et carum esse iucundum est; F I, 53. discedere et tabellam iubebo dari; L III, 11. discerpi et lacerari deum; N I, 27. quae (res) discuntur et cognoscuntur; F V, 52. studio discendi et docendi; R I, 13. mens discendo alitur et cogitando; O I, 105. dispicere coepimus et sentire; F V, 41. disputandi et intellegendi iudicium; A II, 114. de disserendo et, quid verum ... *esset*, iudicando; A I, 19. modum || motum || mentis ... dissignari et confici voluit; N I, 26. caelum ... astris distinctum et ornatum; N II, 95. sonos vocis distinctos et pressos efficit; N II, 149. dando et accipiendo; O II, 15. locum dare et cedere; N II, 83. docet et explanat; O I, 101. dolent .. et anguntur; T I, 30. solem dominari et rerum potiri; A II, 126. ut ... utamur (beluis) domitis et condocefactis; N II, 161. integritatem dormientium et vigilantium; A II, 52. dubitans .. et mihi ipse diffidens; D II, 8. usque ad ... ductas et derectas || directas || vias; N II, 137. — ut ... aliquid ... efferatur et gestiat; T IV, 12. (poëtae) ediscuntur et inhaerescunt .. in mentibus; T III, 3. edant et exponant; L III, 47. editi in lucem et suscepti sumus; T III, 2. naturam ... edomitam et conpressam esse doctrina; Fa 10. id ... efficitur et cogitur; L II, 33. eici vocem et fundi; T II, 56. cum ... sol || [sol] || elaberetur et abiret; D I, 46. amicitiae sunt ... eluendae et ... dissuendae; Lae 76. emendari et corrigi continentia (solet); L III, 30. eniti et contendere debet; O III, 42. eniti et efficere, ut ..; Lae 49. equitare et in acie pugnare; N III, 12. ut errem et vager latius; A II, 66. ab atomis errantibus et de via declinantibus; Fa 46. evanuisse et exaruisse amnes ... videmus; D I, 38. evanuisse mavultis et extinctum esse id; D II, 118. quae evellenda et extrahenda penitus

... sunt; T IV, 57. mullos exceptantem ... et pertractantem; P 38. qui ... volnera exceperunt .. et tulerunt; T II, 65. equi ... excipient te et ... perferent; T II, 67. excoli animos et inbui ... decet; fr V, 23. exculti ad humanitatem et mitigati sumus; L II, 36. excedens e vita et manens aeque miser est; F III, 61. exeuntem illum domo et revertentem; T III, 31. ut ... exoriantur .. et confirmentur vitia; L I, 33. ius est expetendum et colendum; L I, 48. habes .. expletam et perfectam .. formam; F II, 48. ne expostulent et querantur ..; T V, 14. munus officii exsequi et tueri possit || possis ||; C 72. diffidentia expectati et inpendentis mali; T IV, 80. exspectando et desiderando pendemus animis || animi ||; T I, 96. extirpari .. et funditus tolli; Fa 11. animo .. exulant et vagantur; R II, 7. cura exsuscitat .. animos et maiores ... facit; O I, 12. molestias omnis extenuat et diluit; T III, 34. Xenocratem ... extenuantem cetera et abicientem; T V, 51. extenuatur et molitur cibus; N II, 134. — faciet || facit || et metietur ... omnia; L I, 41. omnia facta et constituta sint; N I, 2. omnia ... facta esse et parata; N II, 154. »iecore opimo farta (Iovis satelles) et satiata;« T II, 24. »ferte, viri, et duros .. tolerate labores«; D II, 63. ferendi et patiendi (necessitatem); N III, 29. quam (materiam) fingit et format effectio; A I, 6. sibi fingit aliquid et cogitatione depingit; A II, 51. vocem ... fingit et terminat; N II, 149. ut ... (semen) fingat et efficiat in suo quidque genere; N II, 81. fingere .. et iungere formas velimus; N I, 78. rebus fictis et adumbratis; Lae 97. genera ... fluitantium et innantium beluarum; N II, 100. (Viriathum) praetor fregit et comminuit; O II, 40. »(arae) fractae et disiectae iacent«; T III, 44. fractam et convictam sectam; L I, 38. oboedientia fracti animi et abiecti; P 35. (beluam) frenat et domat; R II, 67. omnia fucata et simulata; Lae 95. quas (res) fugiunt et oderunt; T IV, 25. ut ea fugiat et reformidot oratio; T I, 108. (Romulus) senatu fultus et munitus; R II, 15. (aër) fusus et extenuatus; N II, 101. Latini ... fusi et fugati; O III, 112. — gemere et iactare te non audebis; T II, 45. hominem ... generavit et ornavit deus; L I, 27. gerere et administrare rem publicam; F III, 68. volnptas gestiens et se efferens insolentius; T IV, 20. nos natura genuit et conformavit; F I, 23. id gignitur et interit; Ti 3. mundum .. gubernet et regat (dea); N II, 73. gubernari et regi civitates; R II, 15. — qui sapientes || sunt || habiti et nominati; O III, 16. haustos animos et libatos habemus; D I, 110. horrent dolorem et reformidant; T V, 85. — iactam et inmissam ... iniuriam .. duxi; P 28. animos ... inbui et praeparari decet; fr V, 23. imitata et efficta simulacra; Ti 8. impellit (ratio) .. et incitat; T III, 33. aspectus impulit illos veteres et admonuit; T V, 69. (res) inpendentes et venientes timemus; T III, 14. me ... implicatum et constrictum (cura) tenebat; A I, 11. quod esset ... impressum et signatum; A II, 77. inchoatum || incohatum || quiddam et confusum sonantes; R III, 3. incidit has (voces) et distinxit; R III, 3. primum inesse incipit et intellegi, quid ..; F III, 20. inducto et constituto probabili; A II, 105. (animos) inficiunt et flectunt; L I, 47. quae vos .. infirmatis et tollitis; N II, 147. quem .. inflammatum et furentem videmus; T V, 16. bacillum .. est inflexum et incurvatum; F II, 33. inflatus et tumens animus; T III, 19. quodsi haec .. ingenerata et tradita essent; D II, 96. opinationem ... inhaerentem et penitus insitam; T IV, 26. opinionem ... inhaerentem et penitus insitam; T IV, 26. opinatio ... inhaerens et penitus insita; T IV, 26. (opinio) inhaerens et penitus insita; T IV, 27. se iniciens animus et intendens; N I, 54. cum libido ad id ... inlecta et inflammata rapiatur; T IV, 12. cum ... (stella) Iovis inlustret et temperet; N II, 119. (philosophia) inlustranda et excitanda nobis est; T I, 5. habebat (conversionem) innatam et insitam; Ti 45. homines ... irridentur et in maximis versantur erroribus; O I, 91. avis insectans alias avis et agitans; D II, 144. ad res civis instituit et vocat; R I, 52. (Cimonem) instituisse et vilicis imperavisse; O II, 64. quis ... institutus et educatus ... offenditur? F III, 38. erat instituta et suscepta ... disputatio; R I, 12. de instituendis et conservandis civitatibus; R II, 65. sapientem ... virtutibus instructum et ornatum; F II, 112. virtutibus instructos et ornatos ... viros bonos dicimus; T V, 28. nos esse instructos et ornatos; L I, 35. quae ... instructa et composita videantur; L I, 39. instructi ... et ornati accessimus; O I, 155. inest nescio quid et latet in ... sensu meo; L II, 3. (animal) intellegens et .. providentia constitutum; Ti 10. quem ... intellegere .. et sapere ... arbitrantur; O II, 48. ad intellegendum et || et ad || agendum esse natum; F II, 40. (animum) esse ... intentum et commeantem; N I, 27. si .. hic mundus intereat et concidat; R III, 34. ut ... (naturam) intueri et perspicere ... possemus; T III, 2. inventa et temperata ... natura sonorum; T I, 62. inventa et perfecta virtus est; T V, 2. ratio inveniri et comparari potest; F V, 16. ratio in iubendo et vetando; L I, 33. ratio ... ad iubendum et ad deterrendum idonea; L II, 8. lex ... apta ad iubendum et ad vetandum; L II, 10. quae (virtus) ... iudicatur et cernitur; R I, 51. certa iudicandi et adsentiendi nota; N I, 12. ista iunxit et condidit; Ti 18. motum sensui iunctum et continentem; N I, 26. — quia .. laberentur et fluerent omnia; A I, 31. lacerari eum et sentire; T I, 105. aqua .. agros laetificat et mitigat; N II, 130. illud hominis per se laudandum et expetendum bonum; F III, 21. haec a pueritia || et a p., a p. et || legimus et ediscimus || discimus, al. ||; T II, 27. »templa liberata et effata (augures) habento;« L II, 21. nisi (aqua) ... liquefacta et dilapsa diffunderet; N II, 26. ut (sol) cuncta ... lustret et compleat; R VI, 17. — (scientia disserendi) manat et funditur; T V, 72. multa ... manant et fluunt; N II, 50. mansuefacti et exculti ... defluximus; T I, 62. quae meditata et praeparata inferuntur; O I, 27. mercandi cupiditate et navigandi; R II, 7. finis ... misceri et temperari potest; O III, 119. actor .. moderatur et fingit; L III, 40. qui sit ... moderatus et temperans; T III, 18. (genus rei publicae) est ex his ... moderatum et permixtum tribus; R I, 45. ut moliatur aliquid et faciat; A II, 22. mollitos .. et oblimatos agros ... (Nilus) relinquit; N II, 130. sensus .. movetur et iucunditate .. perfunditur; F II, 6. reliquiae ... moventur in animis et agitantur; D II, 140. pondus ... moveatur et feratur necesse est; Fa 48. movendi vim habent et efficiendi; A I, 26. placeat eum ... moveri .. et agere aliquid; A II, 104. atomum loco moveri et declinare dicis; Fa 47. ut id mutari et concoqui possit; N II, 136. ut ... mutuandis || mutandis || .. facultatibus et commodandis || commodis || nulla re egeremus; O II, 15. — ira nascens et modo existens; T IV, 21. nati et in lucem editi simus; L I, 16. (exempla) nata et frequentata; R I, 5. (virtutes) inter se nexae et iugatae sunt; T III, 17. nisa et progressa ratio; A II, 44. quae (res) noceant et obsint; O II, 12. videmus ... lunam ... notantem et significantem dies; T I, 68. par-

tes suas (mundus) nutricatur et continet; N II, 86. — o b o e d i r e et parere voluntati ... potuerunt; N I, 19. obscuratur et offunditur ... lumen lucernae; F III, 45. aestimatio ... obscuretur et obruatur ... necesse est; F III, 45. eas (voluptates) obscurari .. et obrui; F IV, 29. eos ... observare et colere debemus; O I, 149. quae obstant et impediunt; A II, 19. obstructas eas partes et obturatas esse; Fa 10. occidimus ipsi et extinguimur; N II, 23. »occidam illum .. et vincam«; T IV, 48. occultat et dissimulat appetitum; O I, 105. omnia crassis occultata et circumfusa tenebris; A II, 122. (res) occultatas et latentes indagare; F V, 58. (ut sit) oppressum corpus et confectum doloribus; T V, 23. maxume optatam et expetitam securitatem ... habere; T V, 42. ut voluptatem ... optandam *et* expetendam || expetendamque || putet; T V, 95. (stellae) oriuntur et occidunt; N II, 103. quod oriatur et intereat; T I, 58. (sol) oriens et occidens; N II, 102. ortus et procreatus es; L II, 4. id optimus quisque ... ostendit et iudicat; O I, 154. — p a c t a et promissa ... servanda sint; O III, 92. hic ... parebit et oboediet praecepto; T V, 36. (terra) omnia pariat et fundat ex sese; N II, 83. ea parata ... et inventa sunt; N II, 154. paratus et meditatus accedo; L I, 12. spinas partiendi et definiendi praetermittunt; T IV, 9. in his || iis || partiendis et definiendis occupati sunt; T IV, 9. ut patefacta et detecta mutentur; A II, 122. (verum) patefactum et inlustratum est; Lae 97. ut (animus) penetret et dividat omne caelum; T I, 43. vox ... percipitur et funditur; N II, 149. quod ... perceptum sit et cognitum; N I, 1. percepta et comprehensa tenere (alterum); A II, 22. percipi et comprehendi multa posse; A II, 23. id, quod percipi et comprendi possit; A II, 40. quae ... vitam beatam perficiunt et absolvunt; F IV, 58. perfecto .. et concluso; F II, 85. est .. virtus ... perfecta et ad summum perducta natura; L I, 25. in perfecto et spectato viro; Lae 9 pergam .. et ... conficiam; L II, 69. intellegentia per omnia .. permanet et transeat; A II, 119. libido .. permissam habet et solutam licentiam; R IV, 4. ut ... id ... perpolirent et absolverent; Ti 46. necesse est ... perrumpatur et dividatur ... aër; T I, 42. sunt illae fibrae ... persequendae et .. eligendae || elidendae ||; T III, 84. perseveras ... et in ... sententia permanes; L III, 26. illud perspici et intellegi potest; Ti 33. animus perturbatus et incitatus; T IV, 41. perturbata et confusa (somnia) cernimus; D I, 60. (fortuna) pervellere te .. potuerit et pungere; T III, 36. patere ad se placandum et colendum viam; L II, 25. »Fides posita et leviter || leviter posita et || convexa videtur«; N II, 112. quoad possem et liceret; Lae 1. id praedicandum et prae se ferendum; T V, 43. quod praedicandum et prae se ferendum sit; T V, 50. haec .. „praeposita" recte et „reiecta" dicere licebit; F III, 15. bonam famam ... praepositam et sumendam esse; F III, 57. quae praeposita et reiecta dicimus || diximus ||; quam (vitam) ille praeponendam et magis eligendam (dixit); F V, 88. pauciora divine praesensa et praedicta reperiri; D I, 124. id ... praesentiri et praedici potest; D II, 15. eam (honestatem) rebus omnibus praestare et excellere; F IV, 59. qui totos dies precabantur et immolabant; N II, 72. ad probandum et ad concludendum id; A I, 32. procedere et progredi in virtute; F IV, 64. ista „producta" et „reducta"; F V, 90. quae ... appellemus ... promota et remota; F III, 52. ex itinere quodam proposito et constituto; D I, 26. illa (mala) ante provisa et expectata sint; T III, 32. purgarunt et aperuerunt locum; T V, 65. — quoniam ... multa q u a e s i e r i n t et scripserint; R I, 12. multa quaesita (nobis) et disputata sunt; A II, 9. a doctissimis .. quaesitum et disputatum est; L III, 13. — (natura) ad medium r a p i t et convertit extrema; N II, 115. (pueri) rapere ... et clepere discunt; R IV, 3. cupiditas .. rapiendi et auferendi; O I, 44. qui ... recordetur *et* agnoscat || [agnoscat] ||; L I, 25. cernis ... terram ... redimitam et circumdatam cingulis; R VI, 21. refrigerato .. et extincto calore; N II, 23. regnare et .. vivere otiose; O III, 97. ut ... quam pulcherrime regerent et gubernarent; Ti 46. motus animi .. regere et sedare; T III, 17. te ... custos dignitatis relinquet et deseret; T II, 33. quae relicta sunt et tradita; L III, 49. ut ... reminisci et recordari (videantur); C 78. cum (animi) remissi et liberi sunt; C 81. (Cynici) reprehendunt et inrident; O I, 128. reprehensa et correcta permulta (errata); F I, 28. cum ... (aspera arteria) ... respiret et reddat (animam); N II, 136. ut respondere liceat et iudicio defendere; R IV, 12. quin multi ... restituerentur et corrigerentur; D II, 96. haec ... retinentur et vigent; N II, 30. ruere et ... in .. fraudem incurrere; O III, 55 (54). — s a e p t u m undique et vestitum vepribus ... sepulcrum; T V, 64. qui satis sibi ... saepti et muniti videntur; F I, 51. mei salutandi et visendi causa; Ti 2. satiatis .. et expletis iucundius est carere; C 47. quod .. natura ... sciscat et probet; F I, 23. || ut sit || scitum et iussum in omnis; L III, 44. secerni .. blandus amicus a vero et internosci .. potest; Lae 95. ad bona seligenda || eligenda || et reicienda contraria; L I, 60. quas (partes) ... semotas ... et disclusas putat; T I, 80. ita sentio et saepe disserui; F I, 10. quoad (populus) sentit et sapit; R I, 65. sentimus et sapimus; fr V, 97. mens ... omnia sentiens et movens; T I, 66. fr IX, 10. Sibyllam .. sepositam et conditam habeamus; D II, 112. eas (leges) sequitur et colit; P 34. quem .. serpentem et manantem aspicies; N II, 114. soni ... sunt omnes signati et expressi; R III, 3. qualis comparatio fieri soleat et debeat; O II, 74. quod spectet et valeat ad bene .. vivendum; O II, 6. quod philosophia spectare et sequi debeat; F V, 12. ut spectare aliquid velimus et visere; T I, 44. ut omnia specularetur et perscrutaretur || specularetur ||; T V, 59. (iustitia) eas res spernit et neglegit; O II, 38. spreta et contempta voluptate; C 43. in ea .. (voluptate) spernenda et repudianda; L I, 52. hoc .. probe stabilito et fixo; T I, 88. parietes ... stant et manent; O II, 29. in eis rebus ... subeundis et repellendis; T IV, 53. vivere .. summissum et abiectum; O I, 124. „catus" fuit et ab Ennio dictus est; R I, 30. cari esse et diligi malumus || maluimus ||; O II, 29. ea sumenda et quadam aestimatione dignanda docebat; A I, 36. superati sunt et deleti Latini; D I, 51. »surge et sepeli natum || tuum ||«; T I, 106. (medicina) pluribus .. suspecta et invisa; T III, 1. astra sustentantur et aluntur; T I, 43. res publicas ... a senibus sustentatas et restitutas reperietis; C 20. tantas res sustineant et gerant; N II, 77. — ius suum t e n u i t et dixit audacius; T III, 20. si illa ... tenuisset et pronuntiare voluisset; O I, 4. quod si tenere et consequi potuero; R I, 70. terra .. tenetur et viget; N II, 83. tenendus est nobis et servandus status; L I, 20. aquae tinctum quodam modo et infectum *; A fr 7. inbecillitatem animorum torqueret et flecteret; L I, 29. (mundus) circum se torquetur et vertitur; Ti 19. qui tractare et uti sciat; R I, 27. eae (res) .. tractandae et tuendae (sint); N II, 77. quae dialectici .. tradunt et docent; F IV, 9. quae ... tradita ..

et praecepta sunt; O I, 4. trahimur et ducimur ad ... cupiditatem; O I, 18. qui (nervi) ... a corde tracti et profecti; N II, 139. animos ... extrinsecus esse tractos et haustos; D I, 70. rebus transactis et praeteritis; T IV, 55. qui tremerent et exalbescerent; A II, 48. (di) pulchritudinem tuentur et regunt; C 81. praeclare tuebere et munies; F II, 84. terras tuentis et regentis dei; L II, 9. — res vacillat et claudicat; N I, 107. variari inter eos et dubitari videtur; F V, 12. genera ... vaticinandi et somniandi; D II, 100. venandi et equitandi laus viget; T II, 62. venandi et custodiendi (causa); N II, 37. oculos membranis .. vestivit et saepsit; N II, 142. mens ... videndi .. et audiendi delectatione ducitur; O I, 105. videre et tueri decet O I, 94. viget .. et vivit animus; D I, 63. ut (corpus) ... vigeat et sentiat; T I, 21. vinciatur et constringatur (illa pars animi); T II, 48. plerique ... victi et debilitati; F I, 47. animus ... virtutibus ... vincetur et expugnabitur; P 27. (sidera) celeritate vinci ... et ... superari videbantur; Ti 30. ea ... vivunt et vigent; N II, 83. ut ... vivere et spirare videantur; fr V, 20. est .. ulciscendi et puniendi modus; O I, 33 (34). (voluptas) nos vocet ad se et alliciat; F I, 54. nostrum nomen volitare et vagari latissime; R I, 26. qui utrumque voluit et potuit; R III, 6. templa sunt publice vota et dedicata; N III, 43. ad urendum et secandum; O I, 136. utatur .. suis bonis oportet *et* fruatur; N I, 103.

f. **Präpositionen:** contra omnia dici oportere et pro omnibus; A II, 60. quae (caritas) faciat amicitiam ... vi sua, ex se et propter se expetendam; F II, 83. ex qua (materia) et in qua omnia sint; N III, 92. quae (potestas) in seditione et ad seditionem nata sit; L III, 19. proxime .. et secundum deos homines hominibus maxume utiles esse possunt; O II, 11. pulcherrima illa ... carent amicitia per se et propter se expetita; Lae 80. cum ipse (mundus) per se et a se et pateretur et faceret omnia; Ti 18.

g. **Wiederholung desselben Wortes:** si .. nihil inter deum et deum differt; N I, 80. multa .. sunt alia, quae inter locum et locum plurimum differant; Fa 7. — plurimum se et longe longeque plurimum tribuere honestati; F II, 68. — quae (bestiae) ex se natos ita amant ad quoddam tempus et ab eis ita amantur, ut ..; Lae 27. si dicis nunc lucere et verum dicis; A II, 96. *dicis .. nunc lucere et verum dicis*; A II, 96. »ego deum genus esse semper dixi et dicam caelitum«; D II, 104. dicam, quod sentio, tamen, et dicam brevius, quam res tanta dici potest ‖ [dici] poscet ‖; P 6. quos diligamus et a quibus diligamur; Lae 102. disces ..., et disces, quam diu voles; O I, 2. emit ... tanti, quanti Pythius voluit, et emit (hortos) instructos; O III, 59. haec (praecepta) sine physicis quam vim habeant ⟨et habent maximam⟩; F III, 73. materiam rerum ... habere et habuisse vim et naturam suam; N fr 2. ne „inquam" et „inquit" saepius interponeretur; Lae 3. manet (quercus) ... et semper manebit; L I, 1. quae (mediocritas) placet Peripateticis, et recte placet; O I, 89. sunt .. philosophi et fuerunt, qui ..; N I, 3. esse .. magni animi et fuisse multos etiam in vita otiosa; O I, 92.

elliptisch: ante Aristippus, et illo (Epicuro) ‖ ille ‖ melius; F I, 26.

h. **verschiedene Wortarten und Satzteile** (vgl. b): qui et ubi essemus; A I, 9. quae (pars) erat in ratione et in disserendo; A I, 30. visionem probabilem et, quae non impediatur; A II, 33. quod et qua de causa discidium factum sit; A I, 43. ista sua sponte et per se esse iucunda; F I, 25. corpore nihil nisi praesens et quod adest sentire possumus; F I, 55. cum ipsi homines sibi sint per se et sua sponte cari; F V, 37. quod (summum bonum) certe universum sua sponte ipsum expeti et propter se necesse est; F V, 44. quae sit illa vis et unde sit; T I, 60. nostrum .. et nostra causa susceptum dolorem; T I, 111. quid ageretur et quo modo; T V, 9. hinc .. illa et apud Graecos exempla; R I, 5. quis et unde sit; R II, 6. optime vero, frater, et fieri sic decet; L II, 8. permultum interest, utrum perturbatione aliqua animi, quae plerumque brevis est et ad tempus, an consulto et cogitata fiat iniuria; O I, 27. quae magna et praeter opinionem suam animadverterunt; O II, 36. senatui quae (bella) sint gerenda, praescribo, et quo modo Karthagini ‖ modo Karth. ‖ *; C 18. quam (benivolentiam civium) blanditiis et adsentando colligere turpe est; Lae 61. an quisquam in potiendis voluptatibus gloriando se et praedicatione ecfert? P 15.

i. **ausgeführtere Satzteile und Sätze:** et; A ep 2. 1, 2. 4. 6. 11. ×. 15. 16. ×. 17. 18. 19. ×. 22. 23. ×. 37. 40. 41. 42. 43. 44. II, 8. 11. ×. 13. 15. 18. 19. 21 (20). 22. 24. 29. 34. 36. 39. 41. ×. 44. 55. 63. 67. 68. 80. 88. 89. 91. 93. 96. 98. 106. 112. 116. 119. 125. 130. 135. 145. 147. A fr 20 (B. 18). 22. F I, 6. 24. 25. 30. 33. 37. 39. 42. 46. 48. II, 3. ×. 6. 13. 14. ×. 17. 18. 23. 31. 34. 38. 42. 43. 45. 59. 61. 63. 69. 74. 75. ×. 76. 78. 79. 81. 89. 92. 94. 98. 103. 104. 106. ×. 117. ×. III, 1. 8. ×. 12. 16. 18. 22. 29. 31. ×. 40. ×. ×. 45. 50. ×. 52. 57. 64. 65. 66. 68. 71. 73. IV, 1. 2. 4. 6. 7. 8. 11. ×. 17. 26. 31. 35. 37. ×. 39. 43. ×. 45. 48. 52. 53. 55. 57. 63. 71. 72. 73. 76. 77. V, 3. 11. 12. 13. 14. 17. ×. ×. ×. (18). 24. 27. 33. ×. 34. 35. ×. 36. 37. ×. ×. 38. 40. ×. 41. 44. 51. 54. 58. 64. 65. 72. 73. 74. 77. 81. 82. 83. 90. 96. T I, 6. 7. 10. 13. 17. 20. 24. 27. 29. 38. 39. ×. 41. 42. ×. 43. ×. 45. 46. 48. 51. 52. 56. 61. 65. 68. 70. 72. 78. 80. 82. ×. 92. 100. 102. 103. 105. 107. 108. 111. 118. 119. II, 2. 3. 5. 10. ×. 11. 14. 15. 16. 17. ×. 24. 27. 30. 31. ×. 39. ×. 46. ×. 47. 57. 66. III, 2. ×. 4. 7. 11. 13. 15. ×. 28. 33. ×. 38. 48. 57. 65. 66. 69. 75. 76. 77. 80. IV, 1. 6. 13. 22. 23. 24. 34. 36. 46. ×. 59. 70. 71. 80. 82. V, 3. 8 (9). 10. 11. 12. 15. 16. 18. 27. 28. 33. 36. 37. 39. 41. 46. 48. 56. 58. 61. 63. 68. ×. 69. 70. 72. 73. 77. 79. 82. 83. 100. 102. 103. 105. ×. 109. 112. 114. 115. 116. 119. N I, 2. 7. 9. 15. 18. 24. 27. 31. 32. 34. ×. 37. 39. ×. ×. 40. 43. 49. 50. 53. 54. 58. 69. 75. 82. 109. 110. 111. 114. ×. II, 3. 4. 11. 14. 15. 22. 23. 26. 28. 29. 31. 39. 41. 42. 46. 58. 66. 73. 80. 88. 96. 102. 114. 115. 117. 118. 121. 124. 125. 136. 143. 146. 151. III, 7. 8. 11. ×. 16. ×. 19. 33. 39. 41. 43. 48. 59. 62. 63. ×. 66. 83. 87. 92. 93. D I, 2. ×. 9. 12. 24. ×. 27. 29. 33. 36. 48. 49. 51. 55. 57. ×. 60. 61. 64. 65. 68. 76. 77. ×. 79. 81. ×. 85. 90. 100. 104. 107. 109. 111. ×. 114. 119. 127. 131. II, 2. 15. 19. 40. 45. 48. ×. 50. ×. ×. 72. 73. 79. 83. ×. 90. 92. 100. ×. 110. 115. ×. 121. 124. 129. 136. 137. 139. 143. 144. ×. 150. ×. ×. Fa 2. 3. ×. 9. 12. 19. 30. 36. 38. R I, 2. 5. 16. ×. 17. 18. ×. 19. 21. 22. 23. ×. 25. 28. 29. 31. 38. ×. ×. 39. 42. 47. ×. 52. 53. 54. 56. 59. 60. 63. ×. 64. 65. 66. 67. ×. 68. R I, fr 2. II, 4. 17. 20. 26. 28. 31. 34. 35. 38. 39. 56. 63. 41. 67. ×. III, 4. ×. 8. ×. 12. ×. 14. 16. 18. 27. ×. 43. ×. 45. IV, 3. ×. 5. 11. 13. 16. V, 3. 5. VI, 2. 9. 11. 12. 16. 17. 18. 21. 25. L I, 1. 3. ×. ×. 4. 7. 9. 11. 13. 14. 19. 37. 39. 41. 46. 52. 54. 55. 59. 60. 62. ×. II, 1. 5. ×. 8. ×. 9. 16. 17. 18. 28. 37. 39. 40. 43. ×. ×. 45. 50. 52. 53. 55. 57. 58. 64. 68. 69. III, 12. ×. 14. 18. 19. 25. 49. O I, 7. 11. 16. 20. 33. 37. 40. 49. 57. 59. ×. 64. 70. 72. 73. 74. 75. 79. 81. ×. ×. ×. 88. 89. 98. 106. 107. 112.

122. 128. 137. ×. 142. II, 1. 9. 21. 28. 30. 37. 40. 45. 47. 54. 65. 73. 75. 86. III, 2. 3. 14. 18. 21. 31. 45. 51. 52. ×. ×. 54. 58. 70. 79. ×. 86. ×. ×. 92. 100. 104. 112. ×. ×. C 1. 14. 22. 27. 33. ×. 51. ×. 52. 54. 63. 83. Lae 16. 22. 32. ×. 78. 80. 85. 86. 88. 91. 96. 97. 99. P 2. 5. 13. 38. ×. 40. 45. 49. ×. 50. 52. Ti 3. 8. 9. 11. 12. 15. 21. ×. ×. 22. 27. ×. 28. ×. 29. 31. 32. 36. 37. × 39. 43. 45. 46. 51. fr II, 3. V, 52. 61. 63. 69. IX, 11. 13. X, 3. »et«; N II, 106. 111. 114. 159. D I, 14. ×. ×. 18. ×. 19. 20. 21. 40. 67. 106. ×. II, 45. 64. —. L II, 21. odores et || odores ||; T III, 43. et || [et] ||; D I, 130. et || sed ||; fr V, 70. *et*; F IV, 16. || et ||; A II, 29. T II, 62. D II, 135. R I, 38. L I, 54. L fr 5. [et]; F II, 108. O I, 40. 59. || [et] ||; P V. aut || et ||; Fa 5. ut || et ||; R I, 42. essetque || et esset ||; L I, 55. — et cum; A I, 28. F II, 101. IV, 47. V, 29. T I, 1. V, 19. 114. N II, 130. III, 9. 18. 31. D I, 102. R I, 18. II, 45. Ti 6. et nisi; A I, 1. C 52 et quamquam; F II, 119. et quia; F III, 6. R I, 1. L I, 47. O I, 73. et quod; T III, 79. et quoniam; A II, 147. F III, 5. IV, 64. N I, 109. R I, 20. et si; A I, 41. II, 47. 84. 121. F II, 49. 59. 78. 79. V, 88. T II, 25. III, 16. 43. 83. IV, 16. 25. 80. V, 2. 39. 85. 87. N I, 3. 50. 101. II, 87. 123. III, 29. D II, 73. Fa 40. R III, 18. 27. L I, 42. II, 23. III, 28. O I, 61. 131. Ti 6. et ut (coni.); F II, 45. 62. T II, 13. III, 66. N I, 45. L II, 67. et ut || ut et ||; R II, 43. ut || et ut ||; R I, 42. et ut (adv.); A I, 44. 46. II. 70. F I, 49. D I, 72. O I, 135. 139. Lae 30. et, uti || ut ||; L II, 58.

k. **besondere Verbindungen**: aut: cum cogniti sunt et aut deorum aut regum filii inventi; Lae 70.

deinceps: Platonis illi, et deinceps qui eorum auditores fuerunt; F IV, 61. iustissimus (rex erat), et deinceps retro usque ad Romulum; R I, 58.

eo: vereor, ne istam causam nemo noscat, ... et eo magis, quod ..; L I, 11. meministi .. profecto, Attice, et eo magis, quod P. Sulpicio utebare multum, ... quanta esset ..; Lae 2.

etiam: nos .. praeceptis dialecticorum et oratorum etiam ... sic parentes, ut legibus; A I, 5. cuius generis Xenocrates et superiores etiam animum esse dixerant; A I, 39. omni cognita ratione naturae et vitae etiam deorum; F III, 73. habes, quae fortissime de beata vita dici putem et ... etiam verissime; T V, 82. si .. alterum utrum ex aeternitate verum sit, esse id etiam certum et, si certum, etiam || certum || necessarium; Fa 21. nec vero iam meo nomine abstinent et, credo, ... gravius etiam de nobis queruntur; R I, 6. exsistere ... reliquos motus animi, comites superiorum et iis || his || etiam contrarios || contrarie || dissidentes; Ti 44. s. fortasse; F II, 74. **vor einer Negation**, non; T V, 76. et quidem; N II, 136. et — quidem; Lae 7.

fortasse: est .. tibi edicendum, quae sis observaturus in iure dicendo, et fortasse etiam ... aliquid de maioribus tuis; F II, 74. Pomponius ... noster iocari videtur, et fortasse suo iure; F V, 4. magna haec, et nimium fortasse, Graeci putant; T I, 111. illam (filiam) .. oderas, et iure fortasse; T III, 26. quod ex aliorum et ex nostra fortasse mollitia, non ex ipsa virtute, de virtutis robore existumo; T V, 4. dicam mehercule et contemnar a te fortasse; R I, 31.

forte: s. **nach einer Negation**, nullus; Fa 6.

hic: definitiones rerum probabant et has ad omnia ... adhibebant; A I, 32. motus habet ... et his consentaneas actiones .. adhibet; N II, 58. divinationem ... esse sentio, et huius hanc ipsam partem, quae ..; L II, 32. novos .. deos et in his colendis nocturnas pervigilationes; L II, 37.

idem: cum ageremus .. vitae beatum et eundem supremum diem; F II, 96. hinc ille Agamemno Homericus et idem Accianus; T III, 62. qui animantem inmortalem et eundem beatum rotundum esse velint; N I, 24. qui cum Academico et eodem rhetore congredi conatus sim; N II, 1. quam magnum illud Scaevolae faciunt, pontifices ambo et eidem iuris peritissimi! L II, 47.

in primis: scitis, quae sequantur, et illa in primis: »o pater ..!« T III, 44. postea a magno homine et in primis erudito, Panaetio (tractata sunt); L III, 14.

is: semper auctorem habes || et || eum, qui magno suo periculo causam agat; A II, 79. in qua (aeternitate) quid est boni praeter summam voluptatem, et eam sempiternam? F II, 89. habet (animus hominis) primum memoriam, et eam infinitam rerum innumerabilium; T I, 57. coërcet beluam, et eam docilem et humanis moribus adsuetam; R II, 67. reddam vero, et id, si potero, brevi; L II, 84. moriendum .. certe est, et || et id || incertum an hoc ipso die; C 74. non lubet .. mihi deplorare vitam, quod multi, et ii docti, saepe fecerunt; C 84. genus .. hoc sermonum positum in hominum veterum auctoritate, et eorum inlustrium; Lae 4. **vgl.** et — quidem.

ita: progrediamur longius et ita agamus, ut ..; A II, 45. obdormiscere et ita coniventem .. consopiri? T I, 117. terra ipsa dea est et ita habetur; N III, 52. deinde contorquent et ita concludunt: „non ..;" D II, 106. distinguendum est et ita dicendum, ... hanc esse naturam ..; Fa 25. saepe .. hoc ... audivimus et ita intellegimus vulgo existimari; R II, 28. redditur .. terrae corpus et ita locatum ac situm quasi operimento matris obducitur; L II, 56. exercendum .. corpus et ita afficiendum est, ut ..; O I, 79. pertinet .. ad omnem honestatem hoc, quod dico, decorum, et ita pertinet, ut ... sit; O I, 95. possentne proferri in lucem [...], et ita dici, ut probarentur; P 4. cum speculorum levitas ... altitudinem adsumpsit et ita dextera detrusit in laevam partem oculorum; Ti 49. — quid, si reviviscant Platonis illi ... et tecum ita loquantur? F IV, 61. quoniam ita vixi, ut ..., et ex vita ita discedo tamquam ..; C 84.

item: qua inventa selectione et item reiectione; F III, 20.

maxime: cur non se transtulit ad alios, et maxime ad Stoicos? A II, 69. multa ruunt et maxime communitas cum hominum genere; A II, 140. saepius .. congredientes nos, et maxume in Tusculanis nostris; A II, 148. locos .. quosdam ... transferam, et maxime ab iis, quos modo nominavi; F I, 7. equidem ... hoc putarem philosophia nobisque dignum, et maxime, cum ..; F IV, 52. aliter ampla domus dedecori saepe domino fit ..., et maxime, si ..; O I, 139. etiam dissimulat se accipere voluisse et maxime in pecuniis creditis occultat suum gaudium; O II, 79. me ipse consolor, et maxime illo solacio, quod eo errore careo ..; Lae 10. s. et — quidem; T II, 45. — quae (philosophia) ... peregrinari Romae videbatur ..., et ista maxime propter limatam quandam et rerum et verborum tenuitatem; F III, 40. de communi hominum memoria loquor, et eorum maxume, qui ..; T I, 59. ergo ego semper civis, et tum maxime, cum ..; P 29.

mehercule: salem istum ... *in* inridendis nobis nolitote consumere, et mehercle, si me audiatis, ne experiamini quidem; N II, 74.

nach einer Negation (**vgl.** tamen): ne aestus nos consuetudinis absorbeat et ad sermonis morem usitati trahat; L II, 9. ne ratione quidem et

coniectura; A II, 42. ne nationes quidem et gentes; N III, 93. nec fortuito sati et creati sumus; T I, 118. nec est viri boni errare et diligere, quod ..; L I, 48. neque: ſ. et — quidem; A II, 81. negant .. (fieri) posse et in eo perstant; O III, 39. nequeunt ... intellegere et cogitatione comprehendere; T I, 50. dico ipsum Epicurum nescire et in eo nutare; F II, 6. nihil adfirmatur et ... multa disseruntur; A I, 46. constantia si nihil habeat percepti et cogniti; A II, 23. falsi .. comprendi nihil potest, et omnia meminit Siron || Sciron || Epicuri dogmata; A II, 106. quod ... nihil .. falsi perceptum et cognitum possit esse; A II, 103. nihil .. habent haec duo genera proni et supera semper petunt; T I, 42. nihil horum esse fortuitum, et haec omnia esse opera providae ... naturae; N II, 128. mihi vero nihil (videtur secus), et saepe de isto conlocuti sumus; L I, 8. hoc vero nihil ad pontificium ius et || sed || e medio est iure civili, ut ..; L II, 53. in amicitia .. nihil fictum est ... et, quidquid est, id est verum; Lae 26. ſ. quasi; F II, 43. et — quidem; A II, 55. noli agere confuse, ut || et || hoc explicemus hac disputatione, quod quaeritur; N III, 19. noluit quicquam statui ... et ... magistratum praefecerat; L II, 66. promisisse nollem et id arbitror fuisse gravitatis; O III, 93. quoniam tibi non omnino displicet definire et id facis, cum vis; F II, 5. equidem illud ipsum non nimium probo et tantum patior, philosophum loqui ..; F II, 27. malum illud non esse ..., et esse ferendum viro; F V, 94. quod haec non timeat, et quod falsa esse cognoverit; T I, 48. [qui .. in morbo sunt, sani non sunt, et omnium insipientium animi in morbo sunt]; T III, 9. non omnium ortus ... natura conficiet, et erit aliquid, quod .. ex nihilo oriatur; D II, 37. Carneades genus hoc totum non probabat et nimis inconsiderate concludi hanc rationem putabat; Fa 31. non ... hastam in foro ponere et bona civium voci subicere praeconis; O II, 83. quod (canorum in voce) equidem adhuc non amisi, et videtis annos; C 28. ſ. vor einer Negation, nihil; F III, 37. non; D II, 48. tamquam; P 3. si fati ... nulla vis esset et forte ... pleraque fierent; Fa 6. quasi sapiens nullum aliud decretum habeat et sine decretis vitam agere possit! A II, 109. ſ. potius. quasi; A fr 20. Orpheum ... numquam fuisse, et hoc Orphicum carmen ... fuisse Cercopis; N I, 107. numquam .. est utile peccare ..., et ... (virum bonum esse) semper est utile; O III, 64. quin .. ista ipsa explicas ... et conscribis ... subtilius? L I, 13.

vor einer Negation: crudele gladiatorum spectaculum ... videri solet, et haud scio an ita sit, ut nunc fit; T II, 41. quo magis hi (animi) fuerint semper in suo cursu, ... et quo minus se ... implicuerint hominum vitiis; fr V, 97. humilem sane relinquunt et minime generosum ... ortum amicitiae; Lae 29. turpis .. excusatio est et minime accipienda; Lae 40. magnam molestiam suscepit et minime necessariam primus Zeno; N III, 63. ſ. et — quidem; R III, 48. Lae 39. bonis (similia sunt quaedam) non bona et artificiosis minime artificiosa; A II, 50. aberramus a proposito, et, ne longius, prorsus ... placet; F V, 85. ne maior poena quam culpa sit, et ne isdem de causis .. plectantur; O I, 89. ne quid effeminatum aut molle et ne quid durum aut rusticum sit; O I, 129. singulis finibus utuntur et ... nec Aristippus ... in voluptate ponit non dolere, neque ..; F II, 19. moderati .. et nec difficiles nec inhumani senes; C 7. qui ... velint tradere et negent satis esse ..; F I, 31. ut ... illud honestum ... sentiat et sine eo neget iucunde vivi posse; F II, 50. ut (cives) ... irascantur et perferre nequeant; R I, 67. a litibus .., quantum liceat et nescio an paulo plus etiam, quam liceat, abhorrentem; O II, 64. quos (sensus) qui tollunt et nihil posse percipi dicunt; F I, 64. ut ... eas (res) .. sine voluptate aut utilitate aliqua non requirat et pro nihilo putet; F III, 37. quod (natura) facit in frugibus, ut ... relinquat et pro nihilo habeat herbam; F IV, 37. urguent .. et nihil remittunt; F IV, 77. vivere ex hominis natura undique perfecta et nihil requirente; F V, 26. Epicurus monogrammos deos et nihil agentes commentus est; N II, 59. nihilo probabilius deos mutarum et nihil intellegentium (bestiarum) causa tantum laborasse; N II, 133. si bene facta recte facta sunt et nihil recto rectius; P 22. virtus .. actuosa, et deus vester nihil agens; N I, 110. per se expetenda duxerunt et .. nihil in bonis numerandum; L I, 37. praeclare exigis, ... et tibi horam nihil deberi potest; L II, 7. ſ. quasi; F IV, 77. qui ... nosmet ipsos hebescere et languescere nolumus; A II, 6. ab iis porrigentibus et dantibus (bona) nolle sumere; N III, 84. quae nos non comprehensa et non percepta dicimus; A II, 95. (cupiditates) naturales et non necessariae; F II, 26. naturalium (cupiditatum) duo (genera), necessariae et non necessariae; F II, 26. quasi ego dicam eos miseros, qui nati non sint, et non eos miseros, qui mortui sunt || sint ||; T I, 13. dicitur ... carere, cum aliquid non habeas et non habere te sentias; T I, 88. quae (virtus) si extrinsecus religata pendeat et non .. oriatur a se; T III, 37. cur eum beatum modo et non beatissimum etiam dixerim? T V, 76. partim (cupiditates) esse naturales et necessarias, partim naturales et non necessarias; T V, 93. habebit .. linguam deus et non loquetur; N I, 92. cur te duobus contuear oculis et non altero coniveam; N III, 8. quasi non potuerit id evenire casu et non ... necesse sit ..! D II, 48. ubi in suo quisque est gradu firmiter collocatus et non subest, quo praecipitet; R I, 69. reprimam iam || iam me || et non insequar longius, eoque minus, quo plus poenarum habeo; L II, 44. si sibi ipse consentiat et non interdum naturae bonitate vincatur; O I, 5. ea migrare interdum et non servare fit iustum; O I, 31. commutatur officium et non semper est idem; O I, 31. ut sit libera et non sollicita suae rei cuiusque custodia; O II, 78. quae Panaetius praetermisisset [et non perfecisset]; O III, 10. huius generis totius breve et non difficile praeceptum est; O III, 43. cum in vendundo rem eam scisset et non pronuntiasset; O III, 66. alia vera sunt, alia falsa, et, quod falsum est, id percipi non potest; A II, 40. vides, quantum ab eo (Zenone Erillus) dissenserit et quam non multum a Platone; A II, 129. id qui in una virtute ponunt et ... non intellegunt ..; F I, 42. confirmatur animus et a spe ... seiungi non potest; F I, 66. enitar et, si ... occurrent, non fugiam ista popularia; F IV, 24. sensibus rationem adiunxit et ratione effecta sensus non reliquit; F IV, 38. si a falsis principiis profecta congruunt ipsa sibi et a proposito non aberrant; F IV, 53. sic .. diximus, et tibi hoc video non posse deberi; T II, 67. is mihi agnus adfertur ..., et ad eum agnum non casu ... deducitur? D II, 39. et tu scilicet mavis numine deorum id factum ... arbitrari, et redemptor ... non inertia ... tardior fuit; D II, 47. evagantur et ... non satis ... retinentur; O I, 102. ab istis ... quaesivi et audivi non invitus; Lae 25. ſ. et — quidem; N II, 29. simul; F II, 31. admiscentur .. novis ... disciplinis et inportantur non merces solum .., sed etiam ..; R II, 7. ſ. et quidem; A II, 55. F V, 26.

et — quidem; C 75. illam .. Socraticam dubitanter || dubitantem, al. || de omnibus rebus et nulla adfirmatione adhibita consuetudinem disserendi reliquerunt; A I, 17. summa pars caeli ... suum retinet ardorem tenuem et nulla admixtione concretum; N II, 117.

omnino: fortitudo est ... scientia rerum formidolosarum contrariarumque aut || et || omnino neglegendarum conservans earum rerum stabile iudicium; T IV, 53.

paene: ea nos mala dicimus, sed exigua et paene minima; F V, 78. profligata iam haec et paene ad exitum adducta quaestio est; T V, 15. in quo (fructu amicitiarum) doctis positum est .. consilium omnis vitae consentiens et paene conspirans; T V, 72. singulari vir ingenio Aristoteles et paene divino; D I, 53. isti philosophi superstitiosi et paene fanatici; D II, 118. (populum) adultum iam et paene puberem; R II, 21. hunc ex maxime raro genere hominum iudicare debemus et paene divino; Lae 64. — ad longinquum et inmensum paene tempus; N II, 85. iacente et mortuo paene corpore; D I, 115. cur in una re publica duo senatus et duo paene iam populi sint; R I, 31. magni cuiusdam civis et divini paene est viri; R I, 45. ut consiliorum omnium particeps et socius paene regni putaretur; R II, 35. quom (animus) ... ipsum .. ea moderantem et regentem paene prenderit; L I, 61.

plane: ut .. in aeternam et plane in || plane || nostram domum remigremus; T I, 118. vitam .. doctorum hominum et plane sapientium; T V, 64.

potius: quas (cupiditates) nulla praeda umquam improbe parta minuit *et* || sed || potius inflammat; F I, 51. nulla est .. societas nobis cum tyrannis, et potius summa distractio est; O III, 32. — postulatur a te iam diu vel || et || flagitatur potius historia; L I, 5. — cras ... agamus haec et ea potissimum, quae ..; T I, 119.

quasi: morum .. putabant studia esse et quasi consuetudinem; A I, 20. id † iam corpus et quasi qualitatem quandam nominabant; A I, 24. ex iis .. (principibus qualitatibus) variae ortae sunt et quasi multiformes; A I, 26. reliqua || reliquae || partes accipiendi et quasi patiendi (habent); A I, 26. quae visa sunt et quasi accepta sensibus; A I, 40. ut hodie stet Asia Luculli institutis servandis et quasi vestigiis persequendis; A II, 3. quae praescripta et quasi imperata sint; A II, 8. volunt ... probabile aliquid esse et quasi veri simile; A II, 32. quod earum ipsarum rerum ... prima institutio et quasi disciplina illo libro continetur; A II, 102. extremitatem et quasi libramentum (esse), in quo nulla omnino crassitudo sit; A II, 116. terra penitusne defixa sit et quasi radicibus suis haereat; A II, 122. nullo prorsus commodo extrinsecus posito et quasi lenocinante mercede; A fr 20 (S. 16). altera (conclusione) occulta quaedam et quasi involuta aperiri; F I, 30. quae ab illo inventore veritatis et quasi architecto beatae vitae dicta sunt; F I, 32. sic .. has suaves et quasi dulces voluptates appellat; F II, 30. qui nihil affirmant et quasi desperata cognitione certi id sequi volunt; F II, 43. utrumque eorum fundi quodam modo et quasi dilatari putant; F III, 48. quasi vero .. concedatur ... aeque magna esse vitia, ... et quasi nihil ... intersit! F IV, 77. quaestio de finibus et quasi de extremis bonorum et malorum; F V, 23. Xenocrates animi figuram et quasi corpus negavit esse; T I, 20. insitas et quasi consignatas in animis notiones; T I, 57. amplitudinem animi et quasi quandam exaggerationem quam altissimam animi ... esse .. rem pulcherrimam; T II, 64. exanimationem metum subsequentem et quasi comitem pavoris (definiunt); T IV, 19. quae (philosophia) lucem eriperet et quasi noctem quandam rebus offunderet; N I, 6. ut ea (honesta, commoda) inter se magnitudine et quasi gradibus, non genere differrent; N I, 16. esse corpuscula ... hamata quaedam et quasi adunca; N I, 66. nunc istuc „quasi corpus" et „quasi sanguinem" quid intellegis? N I, 73. quasi corpus et quasi sanguis quid sit, nullo prorsus modo intellego; N I, 74. quam blanda conciliatrix et quasi sui sit lena natura; N I, 77. copulatio rerum et quasi ... coagmentatio naturae; N II, 119. is (stomachus) agitatione et motibus linguae cum depulsum et quasi detrusum cibum accepit; N II, 135. si obscurior *et* quasi caliginosa stella extiterit; D I, 130. naturale (genus divinandi) .. concitatione mentis edi et quasi fundi videbatur; D II, 27. qua ex coniunctione naturae et quasi concentu atque consensu ... convenire potest ..? D II, 34. quae est .. ista a deis profecta significatio et quasi denuntiatio calamitatum? D II, 54. quodsi (galli) victores alacritate et quasi laetitia ad canendum excitantur; D II, 56. quae erant cotidiana et quasi legitima nobis; Fa 2. in aliis (locis) esse pituitosos et quasi redundantis; Fa 7. visum obiectum inprimet illud quidem et quasi signabit in animo suam speciem; Fa 43. quae (stellae) errantes et quasi vagae nominarentur; R I, 22. si ... animum quoque contulisti in istam rationem et quasi artem; R I, 37. miri .. sunt orbes et quasi circumitus in rebus publicis commutationum et vicissitudinum; R I, 45. existere et quasi nasci tyrannum; R I, 68. ut ita munita arx circumiectu arduo et quasi circumciso saxo niteretur; R II, 11. (Romulus) hoc consilio et quasi senatu || sen. quasi || fultus et munitus; R II, 15. (rei publicae genus) inclinatum et quasi pronum ad perniciosissimum statum; R II, 47. naturam sequi et eius quasi lege vivere; L I, 56. in qua (patria) nostra omnia ponere et quasi consecrare debemus; L II, 5. per quam (rationem homo) ... earum .. (rerum) praegressus et quasi antecessiones non ignorat; O I, 11. id .. est principium urbis et quasi seminarium rei publicae; O I, 54. in qua (parte honestatis) verecundia et quasi quidam ornatus vitae ... cernitur; O I, 93. quamquam praeclare Socrates hanc viam ad gloriam proximam et quasi compendiariam dicebat esse; O II, 43. est .. animus caelestis ex altissimo domicilio depressus et quasi demersus in terram; C 77. qui virtutem duram et quasi ferream esse quandam volunt; Lae 48. qui sint in amicitia fines et quasi termini diligendi || deligendi, al. ||; Lae 56. omnia .. duo ad cohaerendum tertium aliquid anquirunt et quasi nodum vinculumque desiderant; Ti 13. satis .. et quasi sparsis animis fore uti ..; Ti 43. — argumentis quibusdam et rerum notis quasi || quasi rerum notis || ducibus utebantur; A I, 32. quod cuique occurrit et primo quasi aspectu probabile videtur; A II, 35. quia (temperantia) pacem animis afferat et eos quasi concordia quadam placet ac leniat; F I, 47. omnibus .. innatum est et in animo quasi insculptum esse deos; N II, 12. qua (ratione) societas hominum inter ipsos et vitae quasi communitas continetur; O I, 20.

quidem: ais Democritum dicere innumerabiles esse mundos et quidem sic quosdam inter sese non solum similes, sed ..; A II, 55. sed de physicis mox, et q. ob eam causam, ne ..; A II, 87. unda ... purpurascit, et q. aquae tinctum quodam modo et infectum *; A fr 7. re mihi (Epicurus) non aeque satisfacit, et q. locis pluribus; F I, 15. de physicis alias, et q. tibi et declinationem istam atomorum et magnitudinem solis

probabo; F I, 28. dicam .., et q. discendi causa magis, quam ..; F II, 8. vobis voluptatum perceptarum recordatio vitam beatam facit, et q. corpore perceptarum; F II, 106. quoniam saepe diximus, et q. cum aliqua querela ..., nos ... esse ... superiores; F III, 5. sic, et q. diligentius saepiusque ista loquemur inter nos; F III, 9. est .. aliquid in his rebus probabile, et q. ita, ut ..; F III, 58. est .. eius generis actio quoque quaedam, et q. talis, ut ratio postulet ..; F III, 58. res .. se praeclare habebat, et q. in utraque parte; F IV, 8. in omnibus summa communis, et q. non solum in animanlibus, sed etiam ..; F V, 26. talibus exemplis ... historiae refertae sunt, et q. maxime nostrae; F V, 64. feci mehercule, et q. saepius; T I, 24. animus ... deus (est), et q., si deus aut anima aut ignis est, idem est animus hominis; T I, 65. veniet tempus, et q. celeriter; T I, 76. tu vero istam (artem) ne reliqueris, quam semper ornasti, et q. iure; T I, 112. habes epilogum. — ... ego vero, et q. fecit etiam iste me epilogus firmiorem; T I, 119. videmus ex acie efferri saepe saucios, et q. rudem illum quamvis levi ictu ploratus turpissimos edere; T II, 38. aegritudo est opinio magni mali praesentis, et q. recens opinio; T III, 25. haec mala, o stultissime Aeeta, ipse tibi addidisti; ... et q. inveterato malo; T III, 26. et illi pugnant, et q. vicinorum fidem implorant; T III, 50. omnia videri subita maiora, et q. ob duas causas; T III, 52. multi inhonorati proferuntur, et q. propter id ipsum beatiores; T III, 57. satis, ... et q. ut nulla re umquam terreamur semperque simus invicti; T V, 53. tu .. nolo existimes me adiutorem huic venisse, sed auditorem, et q. aequum; N I, 17. Zenonem ... audiebam frequenter, et q. ipso auctore Philone; N I, 59. necesse est intellegentem esse mundum et q. etiam sapientem; N II, 36. solem quoque animantem esse oportet, et q. || atque item || reliqua astra; N II, 41. alia quoque ex ratione, et q. physica, magna fluxit multitudo deorum; N II, 63. Iuppiter ... „optumus maxumus" (dicitur), et q. ante „optumus" ... quam „maxumus"; N II, 64. isto modo etiam disertus et q. || atque idem || mathematicus ... erit mundus; N III, 23. omnis opinio ratio est, et q. bona ratio, si vera ... est opinio; N III, 71. nihil esse quod deus efficere non possit, et q. sine labore ullo; N III, 92. in Lysandri statuae capite Delphis extitit corona ex asperis herbis, et q. subita || subito ||; D II, 68. In his locis ... post solstitium Canicula exoritur, et q. aliquot diebus; D II, 93. est visus audire, et q. quo maius sit, cum radicem ore teneret (draco), locutus est; D II, 141. rectissime, et q. ista (natura) duce errari nullo pacto potest; L I, 20. puto (inveniri) posse, et q. aliquem de tribus nobis; L III, 14. sunt .. multi, et q. cupidi splendoris et gloriae, qui ..; O I, 43. occurritur .. nobis, et q. a doctis et eruditis; O II, 7. honestate .. derigenda || dir. || utilitas est, et q. sic, ut ..; O III, 83. certe haec utilitas, et q. summa, ... cum honestate pugnabit; O III, 117. — sic philosophiam Latinis litteris persequitur ..., et eandem quidem sententiam sequitur, quam tu; A I, 12. certam quandam disciplinae formulam composuerunt, et eam q. plenam ac refertam; A I, 17. id quidam e philosophis, et ii q. non mediocres, faciundum omnino non putabant; A II, 17. quid de tactu, et eo q., quem philosophi interiorem vocant? A II, 20. dividunt .. in partes, et eas q. magnas; A II, 42. ut inter eos (mundos) nihil prorsus intersit [, et eos q. innumerabiles]; A II, 55. in reliquis mundis, et in iis q. innumerabilibus; A II, 55. qui (pisces) neque videntur a nobis et nunc q. sub oculis sunt, neque ..; A II, 81. constituto probabili, et eo q. expedito; A II, 105. quibusdam, et iis || his || q. non admodum indoctis, totum hoc displicet, philosophari; F I, 1. erunt etiam, et ii || hi || q. eruditi Graecis litteris contemnentes Latinas, qui dicant ..; F I, 1. Epicurus una in domo, et ea q. angusta, quam magnos ... tenuit amicorum greges! F I, 65. explicavi .. sententiam meam, et eo q. consilio, tuum iudicium ut cognoscerem; F I, 72. plane idem, inquit, (voluptas est) et maxima q.; F II, 11. omnis .., qui sine dolore sint, in voluptate, et ea q. summa, esse dico; F III, 17. bene facis ..., et istis q., quae modo dixisti, utar potius Latinis; F III, 16. divitiae (natae vobis sunt), et tantae q., ut omnia ... sapientis esse dicatis; F IV, 74. tempus est, si videtur, et recta q. ad me; F V, 96. auctoribus ... uti optimis possumus, ... et primum q. omni antiquitate; T I, 26. quod omnibus curae sunt, et maxumae q., quae post mortem futura sint; T I, 31. durior Diogenes, et is q. *idem* sentiens, sed ut Cynicus asperius, ... iussit ..; T I, 104. iudicavisse deum dicunt, et eum q. deum, cui ..; T I, 114. difficile dictu videtur eum non in malo esse, et magno q., qui ita clamare cogatur; T II, 19. aliunde .. est quaerenda medicina, et maxime q. ... ab iis, quibus ..; T II, 45. ita prorsus, et illud q. ante meridiem; T II, 67. diceres aliquid, et magno q. philosopho dignum; T III, 35. sed cum istis alias, et eo q. animo, nullum ut certamen instituam; T III, 51. aguntur ista praeclare, et ab oratore q. melius, ... quam ab ullo histrione; T IV, 55. alia quaedam sit ad eum admovenda curatio et talis q., quae ..; T IV, 61. philosophi sumus exorti et auctore q. nostro Platone; T IV, 71. actum vero, et aliquantum q.; T V, 15. similemne putas C. Laelii unum consulatum fuisse, et eum q. cum repulsa? T V, 54. sunt .. alii philosophi, et ii q. magni atque nobiles; N I, 4. cui (philosophiae) tamquam aniculis, et iis q. indoctis, fato fieri videantur omnia; N I, 55. id quoque damus, et libenter q.; N I, 89. esse aliquam mentem, et eam q. acriorem et divinam; N II, 18. ille vero (aër) et multo q. calore admixtus est; N II, 27. natura est .., quae contineat mundum ..., et ea q. non sine sensu atque ratione; N II, 29. in ea parte ... haec inesse necesse est, et acriora q. atque maiora; N II, 30. concedimus etiam providentes (esse deos), et rerum q. maxumarum; N II, 77. quae sunt minus operosa et multo q. faciliora || [faciliora] ||; N II, 94. cuius edidici etiam versus, et lubenter q.; D I, 17. plurimis nostris exemplis usus es, et iis q. claris et inlustribus; D II, 8. remex ... nonne ea praedixit, quae facta sunt? ille vero, et ea q., quae omnes eo tempore ne acciderent timebamus; D II, 114. apud imperitos (ille) audebat haec dicere? — ille vero et magna q. cum *; R I, 23. nos vero videmus, et te q. ingressum ratione ad disputandum nova; R II, 21. sane, inquit Scipio, et libenter q.; R II, 64. mihi vero videtur (esse res publica), et minime q. vituperanda; R III, 48. nos vero, et hac q. ad Lirem; L I, 14. habetis .. explicatum. — nos vero, frater, et copiose q.; L II, 69. barbarum, et eum q. ... conpunctum notis Thraeciis, destricto gladio iubebat anteire; O II, 25. periclitemur, si placet, et in iis q. exemplis; O III, 73. quod .. adulescentes, et ii q. non solum indocti, sed etiam rustici, contemnunt; C 75. vestros patres ... vivere arbitror, et eam q. vitam, quae est sola vita nominanda; C 77. Athenis unum accepimus, et eum q. etiam Apollinis oraculo sapientissimum iudicatum; Lae 7. ex hoc numero nobis exempla sumenda sunt, et eorum q. maxime,

qui ..; Lae 38. Tib. Gracchum sequebantur C. Carbo, C. Cato, et minime tum q. C. || Gaius || frater, nunc idem acerrimus; Lae 39. oves quot quisque haberet, dicere posse, ... et in illis q. parandis (homines) adhibere curam; Lae 62.

recte: quod tu non vis, et recte, ut mihi videris; A II, 67. quaeres fortasse, quo modo, et recte; T II, 43. meam .. quoniam pecuniam contemnis, et recte; P 47.

rursum: refundunt eadem et rursum trahunt indidem; N II, 118. cum (animus) materiam mutabilem arripuit et cum rursus individuam atque simplicem; Ti 27.

sic: quintum genus adhibet ... et sic ipsum animum ἐνδελέχειαν appellat; T I, 22. semiuane deorum decidisse ..., et sic homines ... exstitisse? N I, 91. tu vero enitere et sic habeto ..; R VI, 26. recte dicis et res se sic habet; L I, 36

simul: recordari et simul videre ..; A I, 14. nulla turpis voluptas erit ..., et simul non proficiscitur animal illud modo natum a summa voluptate; F II, 31. »candida se radiis dedit icta foras lux, et simul ... volavit avis«; D I, 108. visus ei dicitur draco ... radiculam ore ferre et simul dicere ..; D II, 135. Pythius ei quidam ... licere ..., et simul ... hominem ... invitavit; O III, 58. — pictor videt, quae nos non videmus, et, simul inflavit tibicen, a perito carmen agnoscitur; A II, 86.

tam: principem civitatis gloria esse alendum, et tam diu stare rem publicam ..; R V, 9.

tamen: licebat .. nihil percipere et tamen opinari; A II, 78. tum hoc mihi probabilius, tum illud videtur, et tamen, nisi alterutrum sit, virtutem iacere plane puto; A II, 134. is haec loquitur, qui ..., et tamen *non* negat libenter umquam cenasse Gallonium; F II, 24. nec molliter (dolorem) ferret et tamen medicis plus quam philosophis uteretur; F II, 64. huic ... omnia sint facienda, ut conliniet, et tamen ... sit hoc quasi ultimum, quale nos summum in vita bonum dicimus; F III, 22. eorum definitiones paulum oppido inter se differunt et tamen eodem spectant; F III, 33. ut non (Aristoteles) contra omnia semper, sicut Arcesilas, diceret, et tamen ut ... expromeret; F V, 10. ut aliud equo sit e natura, aliud bovi, aliud homini, et tamen in omnibus summa communis; F V, 26. non perfecti .. homines et tamen ingeniis excellentibus praediti excitantur saepe gloria; F V, 69. prorsus isto modo et tamen miseros ob id ipsum quidem (esse), quia nulli sint; T I, 11. hic (Aristoxenus) ab artificio suo non recessit et tamen dixit aliquid, quod ..; T I, 20. ad ea sic ille respondet, ut puer, et tamen ita faciles interrogationes sunt, ut ..; T I, 57. ferunt pudore alii, multi metu, et tamen veremur, ut hoc ... natura patiatur? T II, 46. hoc student efficere, naturae obsisti nullo modo posse, et || ii, hi || tamen fatentur graviores aegritudines suscipi, quam natura cogat; T III, 71. ei || et || tamen semper beatum censent esse sapientem; T V, 119. multa praetereunda sunt [et tamen multa dicuntur]; N II, 131. nec habere ne spei quidem extremum et tamen commune solacium; N III, 14. non est .. mundus deus, et tamen nihil est eo melius; N III, 23. ut .. in causis iudicialibus alia coniectura est accusatoris, alia defensoris et tamen utriusque credibilis, sic ..; D II, 55. possunt .. non significare et tamen esse di; D II, 106. neque ita prisca (verba) ..., et tamen, quo plus auctoritatis habeant, paulo antiquiora; L II, 18. ad quem (usum) accommodanda est aedificandi descriptio et tamen adhibenda commoditatis dignitatisque diligentia; O I, 138. omisit hic .. pietatem ..., et tamen mori causam opposuit; O III, 41. — quae (vita) ... in ceteris humi retineretur et permaneret tamen; T I, 27. nec vero hominis natura perfecta est, et efficitur tamen in homine virtus; N II, 39. ut fati nomen ne adiungas et eandem tamen teneas sententiam; Fa 29. qui (optimates) ... plus .. fore dicant in pluribus consilii quam in uno et eandem tamen aequitatem et fidem; R I, 55. ut illi aequitatis, sic nos dilectus vim in lege ponimus, et proprium tamen utrumque legis est; L I, 19.

tamquam: ut (disputationes) in utramque partem dicendo et audiendo || dicendo || eliciant et tamquam exprimant aliquid; A II, 7. quid me ... in invidiam et tamquam in contionem vocas? A II, 144. cum .. hic fervor concitatioque animi inveteravit || inveteraverit || et tamquam in venis medullisque insedit || insederit ||; T IV, 24. inde est indagatio nata initiorum et tamquam seminum; T V, 69. qui .. omnia ... diligenter retractarent et tamquam relegerent; N II, 72. ut (istae artes) paulum acuant et tamquam irritent ingenia puerorum; R I, 30. formam quidem ipsam ... et tamquam faciem honesti vides; O I, 15. consuetudine beneficentiae paratiores erunt et tamquam exercitatiores ad bene de multis promerendum; O II, 53. si (membra) .. ipsa sanguine et tamquam spiritu carere coeperunt; O III, 32. necesse fuit esse aliquid extremum et tamquam in arborum bacis ... quasi vietum; C 5. nihil (est) tam horridum, tam incultum, quod non splendescat oratione et tamquam excolatur; P 3. quam primum || mori et || tamquam ex incendio fugere || effugere violentiam || fortunae; fr IX, 9. — quodcumque in mentem incideret, et quodcumque tamquam occurreret; F IV, 43. ut formam saltem eius (picturae) et extrema tamquam liniamenta || lineam. || servaret; R V, 2.

tantum modo: dum corporis (bona) *et* externa iaceant humi et tantum modo, quia sumenda sint, appellentur bona; T V, 76. si nihil queam disputare ... et tantum modo ... doceam; D I, 109.

tum: huic ... oblivisci licebit sui et tum fortunam contemnere? T V, 78. ut significent aliquid et tum vetent agere, tum ..; D II, 80. tota .. ratio ... temporibus necessaria (est), et tum ipsum mediocritate moderanda est; O II, 60. utinam ... ad illa tempora me fortuna reservavisset et tum essem natus! O II, 75. f. maxime; P 29.

vero: dicitur quidem istuc .. a Cotta, et vero saepius; D I, 8.

2. **zweimal**: a. **Substantiva, substantivische Pronomina**: P. et C. Selii et Tetrilius Rogus; A II, 11. Polemonis et Peripateticorum et Antiochi; A II, 139. Tarentinis ... et Consentinis et Siculis; F I, 7. a Platone et Socrate et ab ea familia; T I, 55. Epicurus et Metrodorus et Hermarchus; N I, 93. Cupidinis et Voluptatis et Lubentinae Veneris; N II, 61. Circe et Pasiphaë et Aeeta; N III, 48. Alco et Melampus et Tmolus; N III, 53. Menti et Virtuti et Fidei; N III, 88. Cilicum .. et Pisidarum gens et his finituma Pamphylia; D I, 2. Arabes .. et Phryges et Cilices; D I, 94. Peripateticorum ... et veteris Dicaearchi et eius, qui nunc floret, Cratippi; D II, 100. Spurium Mummium ... et C. Fannium et Quintum Scaevolam; R I, 18. Aenianes et Doris et Dolopes; R II, 8. Sybarim et Crotonem et in eas Italiae partis; R II, 28. Titiensium et Rhamnensium et Lucerum; R II, 36. ipse et Paulus pater et alii; R VI, 14. a Xenocrate et Aristotele et ab illa Platonis familia; L I, 55. — definitiones .. et partitiones et horum luminibus utens oratio; A II, 43. in sensibus et in rerum notitiis et in voluptate; A II, 142. complexiones et copulationes et adhaesiones; F I, 19. temeritas et libido et

ignavia; F I, 50. vita et factis et moribus; F I, 65. deorum et mortis et doloris metu; F II, 21. natura et sermone et usu; F II, 45. te ipse et tuas cogitationes et studia; F II, 69. fructibus et emolumentis et utilitatibus; F II, 83. de exercitatione et consuetudine et commentatione; T II, 42. pallor et tremor et dentium crepitus; T IV, 19. viribus corporis et nervis et efficacitati; T IV, 31. fides .. et societas generis humani et ... iustitia; N I, 4. prata et arva et pecudum greges; N I, 122. sensum et motum .. et cum quodam adpetitu accessum ad res salutares; N II, 34. solem et lunam et sidera omnia; N II, 44. sensum et rationem et mentem; N II, 46. conum ... et cylindrum et pyramidem; N II, 47. aestates et hiemes et ea duo tempora; N II, 49. solis et lunae et quinque errantium; N II, 51. in sole et in luna et in quinque stellis errantibus; N II, 88. coniugum et liberorum et familiarum; N II, 157. memoria et diligentia et monumentis superiorum; D I, 127. pedis offensio .. et abruptio corrigiae et sternumenta; D II, 84. numeros et geometriam et harmoniam; R I, 16. solis et lunae ... et earum quinque stellarum; R I, 22. salus et aequabilitas et otium; R II, 43. forma et species et origo; R II, 51. avaritiam et magnificentiam et inexplebiles cupiditates; R III, fr 3. dux et princeps et moderator; R VI, 17. epulis et conviviis et sumptibus; R fr 8. societas .. hominum et aequabilitas et iustitia; L I, 49. magnificas .. villas et pavimenta marmorea et laqueata tecta; L II, 2. »divos et eos, qui ..., et ollos, quos ..;« L II, 19. »urbem .. et agros [et] templa liberata ... habento«; L II, 21. »in || [in] || cantu et fidibus et tibiis«; L II, 22. cursu et pugillatu || pugillatione || et luctatione; L II, 38. de feriis et de sepulchris, et si quid eius modi est; L II, 47. tribus riciniis et tunicla || † vincla || purpurea et decem tibicinibus || [tribus ... tib.] ||; L II, 59. aegritudine et voluptate nimia || voluptate || et iracundia; O I, 69. ordine et constantia et moderatione; O I, 98. de moderatione et temperantia et harum similibus virtutibus: O I, 143. honore et gloria et benivolentia civium; O II, 31. simulatione et inani ostentatione et ficto ... voltu; O II, 43. epulis et viscerationibus et gladiatorum muneribus; O II, 55. propter opes || opis || et copias et dignitatem tuam; C 8. stupra .. et adulteria et omne tale flagitium; C 40. vinulentia || vinol. || et cruditate et insomniis; C 44. mens .. et ratio et consilium; C 67. spes .. et ratio et cogitatio; P 17. homines ... et pecudes et omnia, quae ..; Ti 11. ex eodem et ex altero et ex materia; Ti 22. iram et metum et reliquos motus animi; Ti 44. pseudomenon et soritam et totam dialecticam; fr V, 55.

b. **Adjectiva, mit Adjectiven verbundene Participia und Genetive:** qui (Plato) varius et multiplex et copiosus fuit; A I, 17. in animi bonis et in corporis et in quibusdam, quae ..; A I, 21. simplex et unius modi et tale, quale ..; A I, 30. simplex .. et solum et unum bonum; A I, 35. vera et firma et certa; A II, 43. dormientium et vinulentorum et furiosorum; A II, 88. unum et simile et idem; A II, 129. de (re) illustri et facili et iam in vulgus pervagata; F II, 15. stabili et firmo et magno animo; F III, 29. aestimanda et sumenda et apta naturae; F IV, 60. aptum et accommodatum naturae ... et tale, ut ..; F V, 17. cum ... consilium per se expetendum et honestum et solum bonum sit; F V, 20. te .. excelsum ... et altum et humana despicientem; T II, 11. rectum esse et aequum et ad officium pertinere; T III, 68. stabili et fixo et permanente bono; T V, 40. celsus et erectus et ea ... parva ducens; T V, 42. (deum) esse .. inmensum et infinitum et semper in motu; N I, 26. terra ... solida et globosa et undique ... conglobata; N II, 98. de perturbationibus caelestibus et maritimis et terrenis; N III, 16. mortale ... animal et dissolubile et dividuum; N III, 29. (oratio, actio) vehemens et gravis et copiosa; D I, 80. deos ... perlucidos et perflabilis et habitantis ..; D II, 40. bonis et fortibus et magno animo praeditis; R I, 9. perennis amnis et aequabilis et in mare late influentis; R II, 10. magnam gentem et ferocem et rebus populi Romani imminentem; R II, 36. ex tribus generibus illis, regali et optumati et populari; R II, 41. bonus et sapiens et peritus utilitatis dignitatisque civilis ... procurator rei publicae; R II, 51. ex summis et infimis et mediis || et || interiectis ordinibus; R II, 69. una lex et sempiterna et immutabilis; R III, 33. agri arvi et arbusti et pascui; R V, 3. recta et utilia et coniuncta cum legibus; L III, 2. magni animi et excelsi et prudentia consilioque fidentis; O I, 81. gravis et fortis civis et in re publica dignus principatu; O I, 86. quos .. et quales ... et in quo genere vitae; O I, 117. recta .. et convenientia et constantia; O III, 35. antiquior et pulchrior et magis a natura ipsa profecta alia causa; Lae 26. firmi et stabiles et constantes; Lae 62. simplicem .. et communem et consentientem; Lae 65. rectum et honestum et cum virtute; P 9. inprobo et stulto et inerti; P 19. bonus vir et sapiens et fortis; P 19. animi debilitati et humilis et fracti; P 41. animo excelso et alto et virtutibus exaggerato; P 41. (exemplar) unum et idem et sui simile; Ti 6. caelo .. solivago et volubili et in orbem incitato; Ti 20. boni mores et modestiores et ad capienda praecepta molliores; fr V, 51.

c. **Adverbia, adverbielle Bestimmungen:** honeste et sapienter et iuste; F II, 51. fuse et copiose et omnibus electissimis verbis gravissimisque sententiis; F III, 26. libidinose ... et acerbe et avare; R II, 63. officiose et amice et cum labore aliquo; Lae 71. recte .. et honeste et cum virtute; P 9.

d. **Zahlwörter** (unus: s. b. A I, 35. II, 129. R III, 33. Ti 6): circumitus .. solis orbium V et LX et CCC; N II, 49. — sesquialteris ... intervallis et sesquitertiis et sesquioctavis; Ti 23.

e. **Verba** (vgl. b. T III, 68): ne labar ad opinationem et aliquid adsciscam et comprobem incognitum; A II, 138. ea valere et vigere et naturales motus ususque habere; F V, 35. adflictus .. et iacens et lamentabili voce deplorans; T II, 32. beata vita glorianda et praedicanda et prae se ferenda est; T V, 50. tenuissimus est et semper agitatur et viget; N II, 42. vim cognoscentem et videntem et explicantem signa; D II, 130. depulso .. de pectore et in omne corpus diviso et mitificato cibo; D II, 57. instat (superstitio) et urget et, quo te cumque verteris, persequitur; D II, 149. sedere eos et ambulare et rem agere aliquam; Fa 9. responsitando et lectitando et scriptitando; R V, 5. regit et moderatur et movet id corpus; R VI, 26. ut conserventur semper et deinceps familiis prodantur et ... perpetua sint sacra || [sacra[||; L II, 48. de quibus audivi et legi et ipse conscripsi; C 83. quae (virtus) cum se extulit et ostendit suum lumen et idem aspexit adgnovitque in alio; Lae 100. (mundus) cernitur et tangitur et est undique corporatus; Ti 5. omnis .. coagmentatio corporis ... labefactatur et frangitur et ad morbos senectutemque conpellitur; Ti 17.

f. **verschiedene Wortarten:** nariumque item et

gustandi † et parte || arte || tangendi magna iudicia sunt; N II, 146.

g. **ausgeführte Satzteile, Sätze** (vgl. e): A II, 50. F I, 46. III, 45 (ut). V, 28. T I, 18. 95. III, 52. V, 6. D I, 121 (si). R VI, 10. L II, 5. 57. III, 13. Lae 46. P 27.

h. **Verbindungen**; pictores et ii, qui signa fabricantur, et vero etiam poëtae; O I, 147. eadem erit Hieronymi et Carneadis causa et hercule omnium reliquorum; T V, 88. nec ... est causa, cur Epicurus fatum extimescat et ab atomis petat praesidium ... et ... suscipiat res ... inenodabiles; Fa 18. non .. (di) venis et nervis et ossibus continentur; N II, 59. ille .. id solum fieri posse dicit, ... et, quicquid || quidq. || futurum sit, id dicit fieri necesse esse et, quicquid || quidq. || non sit futurum, id negat fieri posse; Fa 13. vereor, ... ne ... quasi praecipientis cuiusdam et docentis et non vobiscum simul considerantis esse videatur oratio mea; R I, 70. ut ... tribuere aliis malis ... et illa ... revoces ad rationem ... et disputes non vaganti oratione, sed ..; R II, 22. coniunctio inter homines hominum et quasi quaedam societas ... utilitatum et ipsa caritas generis humani; F V, 65. cadere in eundem timorem et infractionem quidem animi et demissionem; T III, 14. praeclarum illud est et, si quaeris, rectum quoque et verum, ut eos ... aeque ... amemus; T III, 73. rectorem et moderatorem et tamquam architectum; N II, 90. vero: f. etiam.

3. **dreimal**: aër ... et ignis et aqua et terra prima sunt; A I, 26. interesse inter vigilantium visa et sobriorum et sanorum et eorum, qui essent aliter adfecti; A II, 53. o praeclaram beate vivendi et apertam et simplicem et derectam viam! F I, 57. ea scientia et verborum vis et natura orationis et consequentium repugnantiumve ratio; F I, 63. quod (bonum) cibo et potione et aurium delectatione et obscena voluptate capiatur; F II, 7. stultitiam .. et timiditatem et iniustitiam et intemperantiam cum dicimus esse fugienda; F III, 39. extrema illa et summa ... inter animalium genera distincta et dispertita sint et sua cuique propria et ad id apta, quod ..; F V, 25. vita ... recta et honesta et constans et naturae congruens existimari potest; F V, 66. quae ... aspera ... et incommoda et reicienda et aliena naturae esse concedunt; F V, 79. quae illi (Stoici) commoda certe dicunt esse et sumenda et eligenda et praeposita; F V, 90. virorum esse fortium et magnanimorum et patientium et humana vincentium toleranter dolorem pati; T II, 43. saporem .. et corporum complexum et ludos atque cantus et formas eas, quibus oculi iucunde moveantur; T III, 46. libidinosum .. et iracundum et anxium et timidum censemus esse sapientem? T IV, 57. omnia providentem et cogitantem et animadvertentem et omnia ad se pertinere putantem ... deum; N I, 54. ut moveri etiam et sentire et appetere possint et ex sese similia sui gignere; N II, 81. Phryges .. et Pisidae et Cilices et Arabum natio; D I, 92. contractum aliquo morbo bovis exile et exiguum et vietum cor et dissimile cordis fuisse; D II, 37. agros .. et aedificia et pecudes et inmensum argenti pondus atque auri; R I, 27. cupido .. et expetenti et lubidinoso et volutabundo in voluptatibus; R II, 68. ordo item || autem || et constantia et moderatio et ea, quae sunt his similia; O I, 17. haec pueris et mulierculis et servis et servorum simillimis liberis esse grata; O II, 57. sunt morosi et anxii et iracundi et difficiles senes; C 65. horae quidem cedunt et dies et menses et anni; C 69. amicitia remissior esse debet et liberior et dulcior et ad omnem comitatem facilitatemque proclivior; Lae 66. levem illum (mundum) effecit et undique aequabilem et a medio ad summum parem et perfectum atque absolutum; Ti 20. particulas ignis et terrae et aquae et animae a mundo, quas rursus redderent, mutuabantur; Ti 47. f. 2, b. R II, 69. Socrates .. primus philosophiam devocavit e caelo et in urbibus conlocavit et in domus etiam introduxit et coëgit de vita et moribus rebusque bonis et malis quaerere; T V, 10. ne terra quidem et aqua et aër et ignis a deo factus est; N fr 2. nec vero segetibus solum et pratis et vineis et arbustis res rusticae laetae sunt, sed ..; C 54. docti hominis et copiosi et parati et nihil praetereuntis eorum; A II, 64. qui (sapientes) iubent tempori parere et sequi deum et se noscere et nihil nimis; F III, 73. vir bonus et sapiens et legibus parens et civilis officii non ignarus; F III, 64.

4. **viermal**: thensaurus .. et hereditas et honos et victoria et multa generis eiusdem; D II, 142. tantus erat in homine usus rei publicae ... et modus in dicendo et gravitate mixtus lepos et summum .. dicendi studium ... et orationi vita admodum congruens; R II, 1.

5. **fünfmal**: errorem .. et temeritatem et ignorantiam et opinationem et suspicionem et uno nomine omnia, quae ..; A I, 42. cogitare .. et providere et discere et docere et invenire aliquid et tam multa alia meminisse; T I, 22.

6. **sechsmal**: solem dico et lunam et vagas stellas et inerrantes et caelum et mundum ipsum et earum rerum vim; N II, 80.

b. mit andern Copulativpartikeln: 1. **affirmativ**: a. **zwei Partikeln**: ac, atque: quae (natura) quidque gigneret et mentem atque sensus; A I, 39. ut (homo) ... serpat longius et se implicet ... societate atque ... non sibi se soli natum meminerit, sed ..; F II, 46. leges etiam et instituta ac mores civitatum perscripsimus; F IV, 61. si peccetur distortione et depravatione quadam ac motu statuve deformi; F V, 35. est .. interitus quasi discessus et secretio ac diremptus earum partium, quae ..; T I, 71. et est in aliqua vita praedicabile aliquid et gloriandum ac prae se ferendum; T V, 49. ultimum et altissimum atque undique circumfusum ... ardorem; N I, 37. cum ... cernerent ... eorum .. (astrorum) omnium ortus et occasus atque in omni aeternitate ratos inmutabilesque cursus; N II, 95. senatus .. auctoritatem et populi Romani libertatem atque imperii dignitatem; D I, 27. o poëma tenerum et moratum atque molle! D I, 66. iustitia foras spectat et proiecta tota est atque eminet; R III, 11. quiete et pure atque eleganter actae aetatis; C 13. ut aliquis nos deus ... tolleret et in solitudine uspiam collocaret atque ibi ... hominis omnino aspiciendi potestatem eriperet; Lae 87. ut (deus) unum opus totum atque perfectum ex omnibus et totis atque perfectis absolveret; Ti 17. deus .. illum (mundum) effecit ... parem et perfectum atque absolutum ex absolutis atque perfectis; Ti 20. quod (genus motus) semper esset in eodem † de quo et idem omnibus atque uno modo celaret; Ti 36. contrahi .. animum Zeno et quasi labi putat atque concidere; D II, 119. — tenuis ac perlucens et aequabili calore suffusus aether; N II, 54. cum iam inveterata vita hominum ac tractata esset et cognita; R II, 20. cavea cantu † vice || voce || ac fidibus et tibiis; L II, 38. sed illa (liberalitas) lautior ac splendidior et viro forti claroque dignior; O II, 52. in hunc oculi omnium coniciuntur atque in eum ... inquiritur et ... nullum obscurum potest .. dictum eius esse; O II, 44.

denique: ut ... canes etiam et equi, aselli denique liberi sic incurrant, ut ..; R I, 67.

etiam: geometrae vero et musici, grammatici etiam more quodam loquuntur suo; F III, 4.

praeterea: ut ... suum quisque teneat et neque tenuiores ... circumveniantur neque ..., praeterea ... rem publicam augeant; O II, 85.

que: Polemo et Crates unaque Crantor in Academia congregati; A I, 34. cum eo Catulus et Lucullus nosque ipsi postridie venissemus; A II, 9. quae (ars) ... tradit elementa loquendi et ambiguorum intellegentiam concludendique rationem; A II, 92. quem ad modum temeritas et libido et ignavia semper animum excruciant et semper sollicitant turbulentaeque sunt, sic ..; F I, 50. qui in mensam vomant, et qui de conviviis auferantur crudique postridie se rursus ingurgitent; F II, 23. praeclare Laelius, et recte σοφός, illudque vere; F II, 24. omne animal applicatum esse ad id .. , et in eius unius occupatum esse custodia, reliquasque naturas nihil aliud agere ..; F IV, 34. (cum audissent Antiochum) una .. nobiscum Q. frater et T. Pomponius Luciusque Cicero; F V, 1. inertissimos homines .. moveri semper et ... alveolum poscere ..., cumque non habeant ..., circulos ... consectari; F V, 56. propter virtutis caelestem quandam et divinam tantamque praestantiam, ut ..; F V, 95. mores et instituta vitae resque domesticas ac familiaris nos ... melius tuemur; T I, 2. Platonem ... venisse et didicisse Pythagorea omnia primumque ... rationem .. attulisse; T I, 39. illud ... caeleste et divinum ob eamque rem aeternum sit necesse est; T I, 66. temptarem etiam summi regis ... et Ulixi Sisyphique prudentiam; T I, 98. numeri motusque tractabantur, et unde omnia orerentur ..., studioseque ab iis siderum magnitudines ... anquirebantur; T V, 10. Socrates ... coëgit de vita et moribus rebusque bonis et malis quaerere; T V, 10. cum in philosophia ... versaretur et cum fidibus ... uteretur cumque ei libri ... legerentur; T V, 113. ut pictura et fabrica ceteraeque artes habent quendam absoluti operis effectum, sic ..; N II, 35. quod ... conservat progressus et regressus reliquosque motus constantis; N II, 51. quae .. his vacant ementita et falsa plenaque erroris; N II, 56. mundi ... natura ... consultrix et provida utilitatum oportunitatumque omnium (a Zenone dicitur); N II, 58. omnium, quae sint, naturam esse corpora et inane, quaeque his || iis || accidant; N II, 82. quae .. in medium locum mundi ... et quae a medio in superum quaeque ... circum medium feruntur; N II, 84. cum repente terram et maria caelumque vidissent; N II, 95. ut ... Luna .. graviditates et partus adferat maturitatesque gignendi; N II, 119. circumitus solis et lunae reliquorumque siderum; N II, 155. maturitates temporum et varietates mutationesque cognovimus; N II, 155. idem (Dionysius) Victoriolas aureas et pateras coronasque ... tollebat; N III, 84. eundem .. ferunt haec ... protulisse et per praeconem vendidisse exactaque pecunia edixisse, ut ..; N III, 84. pro aris et focis .. et pro deorum templis atque delubris proque urbis muris; N III, 94. »Iuppiter .. vertitur et .. conlustrat .. mundum menteque divina caelum terrasque petessit;« D I, 17. posteaquam (Deiotarus) ... tetrarchia et regno pecuniaque multatus est; D I, 27. »me visus homo pulcher per amoena salicta et ripas raptare locosque novos;« D I, 40. ea parte animi ... agitata et erecta saturataque ..; D I, 61. »(anguem Iovis satelles) abicit || abiecit || ecflantem et laceratum adfligit in unda seque ... convertit ad ortus«; D I, 106. esse deos, et eorum providentia mundum administrari, eosdemque consulere rebus humanis; D I, 117. qui solis et lunae reliquorumque siderum ortus ... cognorunt; D I, 128. cognoscere ... consuetudinem istam et studium sermonis || sermonemque ||; R I, fr 4. (populus) est moderatior ... et sua re gesta laetatur tuerique vult ... rem publicam; R I, 65. ut unius perpetua potestate et iustitia omnique sapientia regatur salus ... civium; R II, 43. quarta .. anxitudo prona ad luctum et maerens semperque ipsa se sollicitans; R II, 68. ad res publicas firmandas et ad stabiliendas urbes || vires, al. || sanandosque populos; L I, 37. (Fibrenus) praecipitat in Lirem et ... amittit nomen obscurius Liremque multo gelidiorem facit; L II, 6. si minus quis cepisset ... et post ... aliquis exegisset ... eaque pecunia non minor esset facta; L II, 51. quodsi is casus fuisset ..., et si nos ... invidia pepulisset tribuniciaque vis in me populum ... incitasset; L III, 26. quae magno animo et fortiter excellenterque gesta sunt; O I, 61. praeclara .. est aequabilitas in omni vita et idem semper vultus eademque frons; O I, 90. dulcem et facetum festivique sermonis ... Socratem accepimus; O I, 108. in Rhodiorum inopia et fame summaque annonae caritate; O III, 50. piscatores ad se convocavit et ab iis petivit, ut ... piscarentur, dixitque, quid ... vellet; O III, 58. Lysandrum intuentem purpuram eius (Cyri) et nitorem corporis ornatumque Persicum multo auro multisque gemmis; C 59. qui opibus et copiis maximeque virtute ... minime alterius indigeant || indigent ||; Lae 51. fructus .. ingenii et virtutis omnisque praestantiae tum maxumus capitur; Lae 70. corporeum .. et aspectabile itemque tractabile omne necesse est esse, quod natum est; Ti 13. hunc (animantem) ea forma figuravit, qua ..., et globosum est fabricatus, ... idque ita tornavit, ut ..; Ti 17. eum (mundum) circumdedit corpore et vestivit extrinsecus caeloque solivago ... conplexus est; Ti 20. non: vgl. a, 1, i. vor non; L II, 44. duros et quasi corneolos (aures) habent introitus multisque cum flexibus; N II, 144. vides habitari ... angustis in locis et in ipsis quasi maculis ... solitudines interiectas, eosque ... interruptos esse ita, ut ..; R VI, 20. — ex quo laborum ... susceptio ... recti honestique causa et earum rerum quae ..; A I, 23. cum (Zeno) Arcesilam anteiret aetate valdeque subtiliter dissereret et peracute moveretur || † moveretur ||; A I, 35. similitudines dissimilitudinesque et earum tenuis et acuta distinctio; A II, 43. quanto artificio esset sensus nostros mentemque et totam constructionem hominis fabricata natura! A II, 86. unum vidisse verum maximisque erroribus animos hominum liberavisse et omnia tradidisse; F I, 14. fruitur praesentibus ab iisque vitiis ... abest plurimum et ... magna afficitur voluptate; F I, 62. primos congressus copulationesque et consuetudinum instituendarum voluntates fieri propter voluptatem; F I, 69. eius ... optabiliorem fore vitam melioremque et magis expetendam quam illius; F IV, 62. dicebat plus tribui divitiis ..., omninoque ... ita disputabat, et ... illa laetioribus nominibus appellari; F IV, 73. ut (vitis) sensus quoque suos eorumque omnem appetitum et si qua sint ... membra tueatur; F V, 40. qui tris filios consules vidit, ... eosque salvos reliquit et tris filias nuptas; F V, 82. is cum arderet podagrae doloribus, visitassetque hominem Charmides ... et tristis exiret; F V, 94. quodsi omnium consensus naturae vox est, omnesque ... consentiunt ..., et si ... arbitramur; T I, 35. ex hacne tibi terrena mortalique natura et caduca concreta ea (vis) videtur? T I, 62. animo et corpore consumpto totoque animante deleto et facto interitu universo; T I, 90. qui nihil laudarent, nisi ..., quemque

sperandi sibi, eundem bene dicendi finem proponerent et ... ieiunitatem ... se malle ... dicerent; T II, 3. »ob scelera animique inpotentiam et superbiloquentiam«; T IV, 35. eodem .. vitio est ecfusio animi ..., eademque levitate cupiditas est ..., et ... iure iudicantur leves; T IV, 66. multiplex ratio disputandi rerumque varietas et ingenii magnitudo; T V, 11. natura mundi omnis motus habet voluntarios conatusque et adpetitiones; N II, 58. tam fida custodia tamque amans dominorum adulatio ... et tam incredibilis ... sagacitas narium; N II, 158. »species ... Nattae concidit, elapsaeque ... leges et divom simulacra peremit fulminis ardor«; D I, 19. »legum exitium ... ferebant templa deumque adeo flammis ... iubebant eripere et stragem caedemque vereri«; D I, 20. »errare videbar tardaque vestigare et quaerere te«; D I, 40. subito (Dionysius) exaudivit hinnitum respexitque et equum alacrem laetus aspexit; D I, 73. Etrusci, .. quod ... hostias immolabant, extorum cognitioni se .. dediderunt, quodque ... multa fiebant, et quod ... multa invisitata ... oriebantur, ... ostentorum .. interpretes exstiterunt; D I, 93. significari caelum esse tenue purumque et propterea salubre; D I, 130. quoniam maxime rapimur ad opes augendas generis humani studemusque ... opulentiorem vitam hominum reddere et ad hanc voluptatem ... incitamur; R I, 3. cur ... ratio (imperat) libidini iracundiaeque et ceteris vitiosis eiusdem animi partibus? R III, 37. parent .. huic caelesti discriptioni || descr. || mentique divinae et praepotenti deo; L I, 23. quid .. aget Iacchus Eumolpidaeque vostri || nostri || et augusta illa mysteria? L II, 35. (honestum versatur) in hominum societate tuenda tribuendoque suum cuique et rerum contractarum fide; O I, 15. cognationem Superbi nomenque Tarquiniorum et memoriam regni esse tollendam; O III, 40. caret (senectus) epulis extructisque mensis et frequentibus poculis; C 44. cum tanta celeritas animorum sit ..., cumque semper agitetur animus ..., et, cum simplex animi esset natura ..; C 78. qui (animus) ... per se omnis movetur discernitque, quid sit eiusdem generis ..., et cetera diiudicat; Ti 27. ut Platonem reliquosque Socraticos et deinceps eos, qui ab his profecti sunt, legunt omnes; T II, 8. quod e duplici genere voluptatis coniunctus est, quodque ... defensores eius sententiae fuerunt, et nescio quo modo ... populus cum illis facit; F II, 44. falsas opiniones erroresque turbulentos et superstitiones paene aniles; N II, 70. an ille ... vivendi artem tantam tamque operosam et perinde fructuosam relinqueret? F I, 72.

tum: qui ... opulentos homines et copiosos, tum || et || genere nobili natos esse optimos putant; R I, 51.

b. **drei Partikeln:** α. **einmal** et: verba versare coepit et primum ... concessit ... faterique coepit ..., negatque ..; F IV, 56. (animal) incipit progredi seseque agnoscere et intellegere, quam ob causam habeat ..., coeptatque .. ea ... appetere; F V, 24. quem (philosophum) ut vidisset et salutavisset honorificisque verbis prosecutus esset molesteque se dixisset ferre, quod ..; T II, 61. qui (Alcmaeo) soli et lunae reliquisque sideribus animoque praeterea divinitatem dedit; N I, 27. stellis divinitatem tribuit sensuque deum privat et eius formam mutabilem esse vult eodemque in libro ... caelum refert in deos; N I, 34. Socrates omnesque Socratici Zenoque et ii, qui ab eo essent profecti; D I, 5. cum haberet collegam ... Sophoclem .. iique ... convenissent et casu formosus puer praeteriret dixissetque Sophocles ..; O I, 144.

β. **zweimal** et: Critolaus imitari voluit antiquos, et quidem est gravitate proximus, et redundat oratio, ac tamen *ne* is quidem ... manet; F V, 14. stupra dico et corruptelas et adulteria, incesta denique; T IV, 75. dabit hoc Zenoni Polemo, etiam magister eius et tota illa gens et reliqui, qui ..; F IV, 51. valetudo sustentatur notitia sui corporis et observatione, quae res .. prodesse soleant ..., et continentia in victu, ... postremo arte eorum ..; O II, 86. qui asperis et levibus et hamatis uncinatisque corporibus concreta haec esse dicat interiecto inani; A II, 121. in qua (mente) sit mirabilis quaedam vis rationis et cognitionis et scientiae virtutumque omnium; F V, 34. corporis .. nostri partes totaque figura et forma et statura quam apta ad naturam sit, apparet; F V, 35. ex memoria rerum et inventione et celeritate motus omnique pulchritudine virtutis; T I, 70. vir iste fuit ... prudens et acutus et in suo genere perfectus mihique ... familiaris; L I, 54. quasi rostro finditur Fibrenus et divisus ... latera haec adluit rapideque dilapsus ... confluit et tantum complectitur; L II, 6. si .. deos esse concedimus eorumque mente mundum regi, et eosdem hominum consulere generi et posse nobis signa ... ostendere; L II, 32. cursu et pugillatu || pugillatione || et luctatione curriculisque .. constitutis; L II, 38. in qua (parte honestatis) ... temperantia et modestia omnisque sedatio perturbationum animi et rerum modus cernitur; O I, 93.

c. **vier Partikeln:** Speusippus et Xenocrates ... et post eos Polemo et Crates unaque Crantor; A I, 34. adhibito Heraclito doctisque compluribus et in iis Antiochi fratre Aristo et praeterea Aristone et Dione; A II, 12. qui (mundus) integro et libero et puro eodemque acerrimo et mobilissimo ardore teneatur; N II, 31. omnium .. rerum ... seminator et sator et parens, ut ita dicam, atque educator et altor est mundus; N II, 86. visum tibi esse ... C. Marium ... quaerere ..., cumque ... dixisses, prehendisse eum dextram tuam et bono animo te iussisse esse lictorique proxumo tradidisse ... et dixisse ..; D I, 59. adscivit eos (Latinos) in civitatem, atque idem Aventinum ... montem adiunxit urbi, quosque agros ceperat, divisit et silvas ... publicavit ..., et ... urbem condidit; R II, 33. parem numerum distribuit animorum et singulos adiunxit ad singula atque ita quasi in currum universitatis inposuit commonstravitque leges fatales ... et ostendit primum ortum unum fore omnibus; Ti 43.

d. **sechs Partikeln:** quom animus ... a corporis obsequio ... discesserit voluptatemque ... oppresserit omnemque mortis ... timorem effugerit societatemque caritatis coierit cum suis omnisque natura coniunctos suos duxerit cultumque deorum ... susceperit et exacuerit ... aciem ..; L I, 60.

e. **acht Partikeln:** deinde (parvi) aequalibus delectantur libenterque se cum iis congregant dantque se ad ludendum fabellarumque auditione ducuntur deque eo, quod ipsis superat, aliis gratificari volunt animadvertuntque ea, quae domi fiunt, curiosius incipiuntque commentari aliquid ... et eorum ... volunt non ignorare nomina quibusque rebus ... decertant, ... efferunt se; F V, 42. vastitate, pestilentia, terrae motibus et saepe fremitibus lapideisque imbribus et guttis imbrium quasi cruentis, tum labibus aut repentinis terrarum hiatibus, tum ... hominum pecudumque portentis, tum facibus visis caelestibus, tum stellis iis, quas ..., tum sole geminato; N II, 14.

2. **negativ:** a. **zwei Partikeln:** neque: obtemperantem temperantiae praeceptis, et eam subsequentem nec habentem ..; T IV, 30. nihil fieri, quod non necesse fuerit, et, quicquid || quidq. ||

fieri possit, id ... futurum esse, nec magis commutari ... posse ea ..; Fa 17. concidat omne caelum omnisque natura et || natura || consistat necesse est nec vim ullam nanciscatur, qua ..; R VI, 27. relinquunt .. (appetitus) et abiciunt oboedientiam nec rationi parent; O I, 102. officium ... absolutum est et ... omnes numeros habet nec praeter sapientem cadere in quemquam potest; O III, 14. mihi utrumvis satis est et tum hoc, tum illud probabilius videtur nec praeterea quicquam probabile; O III, 33. unum esse omnia, neque id esse mutabile, et id esse deum; A II, 118. elaborare ..., nec cum istis .. pugnare ..., et iis servire, qui ..; F I, 10. ista ... obscurari nec apparere et in virtutis ... radios incurrere; F V, 90. iucundum nobis perfunctis muneribus humanis occasum neque molestam exstinctionem et quasi quietem vitae fore; fr V, 97.

b. drei Partikeln: eum secundus ortus in figuram muliebrem transferet, et, si ne tum quidem finem vitiorum faciet, gravius etiam iactabitur et in .. figuras pecudum ... transferetur neque terminum ... aspiciet ..; Ti 45.

3. affirmativ und negativ: nihil esse omnino animum, et hoc esse nomen totum inane, frustraque animalia et animantis appellari, neque in homine inesse animum ... nec in bestia, vimque omnem eam ... aequabiliter esse fusam nec separabilem a corpore esse; T I, 21.

D. correspondierend: a. mit et: 1. zweimal: a. Substantiva, substantivische Pronomina: et veteris Academiae ratio et Stoicorum; A I, 43. et a veteribus Academicis et a Peripateticis vestris; O III, 20. et Athenarum et Cratippi; O III, 6. et illud est Callani ... et Homerici Hectoris; D I, 65. et Carthaginem et Corinthum; R II, 7. et Clitomachum ... et Philonem; A II, 11. me et Cottam esse et pontificem; N III, 5. et Curius et ceteri senes; C 56. et Epicurus et reliqui philosophi; T V, 89. et ab Epicuro ... et ab antiquis; L I, 6. et Gracchi et Octavii; N I, 106. et Helenum filium et Cassandram filiam; D I, 89. et apud Herodotum ... et apud Theopompum; L I, 5. et Lycurgus et Romulus; R II, 50. et Orpheus et Rhesus; N III, 45. et hic ipse Panaetius et Phalereus Demetrius; O II, 60. et Peripatetici et vetus Academia; A II, 113. et Philippus ... et Alexander; R III, 15. et Pisidiae ... et huic nostrae Umbriae; D I, 94. et Plato et Socrates; A II, 15. et Ptolomaeus || Ptolem. || ... et multi milites; D II, 135. et Pythius et omnes aliud agentes, aliud simulantes; O III, 60. et Cn. et P. Scipiones et avi tui duo, L. Aemilius et P. Africanus; C 29. et || [et] || Stoici .. et eorum adstipulator Antiochus; A II, 67. et Stoici et Peripatetici; F IV, 10. et Stoicorum ... et Cratippi nostri; D II, 101. et in Timaeo .. et in Legibus; N I, 30. et Zaleucum et Charondam; L II, 14.

et ego ... et pauci admodum familiares; Lae 2. et me ... et vos; Ti 8. et apud nos et in aliis civitatibus; C 63. et nobismet ipsis et nostris; D II, 148. et tibi ... et iis, quos ..; F I, 2. et tibi .. et piis omnibus; R VI, 15. et vobis et clarissimis viris; L III, 45. et se et ipsum; A II, 119. et se ipsum et omnes partes suas; F II, 33. et se ... et suos; O I, 9. et se ipsum et ea, quibus ..; Ti 14. et sui et Metrodori memoria; F II, 101. et sibi et suis; O I, 17. et secum et ab aliis; O I, 147. — *et* hi .. et vestri; F IV, 11. et haec ipsa et eorum virtutes; F IV, 19. et illum ... et ceteros sophistas; F II, 2. et illum et Metrodorum; N I, 86. et illi et omnibus municipibus; L II, 5. et illa ... et alia plura; A II, 12. et ipse et equus eius; D I, 77, et ipsius et filiorum; R II, 46. et ab eo ipso et a superioribus; F IV, 3. et ii ... et vos; F IV, 47. et cum iis et inter se; Lae 39. et istud et ordo iste rerum; L III, 5. et ista et totam veterem Academiam; A I, 14. — et ab aliis et a te ipso; F IV, 1. et a plerisque et a vobismet ipsis; A II, 116.

et aegritudinis et reliquorum animi morborum; T IV, 83. et aetati tuae ... et auctoritati meae; O I, 4. et agro et vacatione; N II, 6. et agrorum et amorum; R II, 7. et amicitiarum proditiones et rerum publicarum; A II, 27. et amici cultus et parentis; F V, 69. et amicis .. et rei publicae; O I, 92. et amoenitatem || hanc || et salubritatem hanc; L II, 3. et angore et metu; F I, 60. et animadversio et castigatio; O I, 88. et annuantia omnia et ea, quorum stirpes terra continentur; N II, 28. et animi et corporis; F I, 57. O I, 122. et animo et corpore; F I, 40. et in animo ... et in corpore; F II, 33. et in animo et in corpore; F V, 37. et appetitio et actio; F IV, 48. et adpetitio .. et declinatio; N III, 33. et armis et consilio; R II, 59. et ars .. et inventor; D I, 13. et auctoritate et antiquitate; T II, 15. et audaciae plus ..., et roboris; D II, 114. et nostrorum augurum et Etruscorum haruspicum; N II, 10. et augurum et haruspicum; D I, 33. et barbarum et stigmatiam; O II, 25. et benivolentia ... *et* caritate; O I, 54. et bonum .. et malum; T V, 73. et bonum et malum; L I, 46. et boni publici et mali; R II, 52. et bona et mala; F V, 80. et bonorum et malorum; A II, 129. et bonorum .. et malorum; F V, 15. et bonorum et vitiorum; O I, 114. et brumae .. et solstitii; N II, 50. et campus noster et studia venandi; O I, 104. et cantus ... et carmina; T IV, 3. et carminibus .. et cantibus; T IV, 71. et ob eam causam et ex iis rebus; Ti 15. et causae ... et demonstrationes; F IV, 13. et principem civem et pontificem; N II, 168. et civibus et rei publicae; O II, 72. et nostra civitas et Graecia; N II, 165. et civitatibus et singulis hominibus; N II, 166. ad quorum et cognitionem et usum; F V, 58. et consule et imperatore; D I, 103. et consules et tribuni pl.; R II, 61. et corporis et cetera ... ad virtutis usum idonea; A I, 22. et corporis et fortunae; A II, 134. et corpore et animo; F V, 56. et in corpore et in animo; F V, 46. et cupiditatum et aemulationum; T I, 44. et cura et negotio; R I, 30. et cura .. et negotio; L I, 8. et curas et actiones; A ep 2. et delectatione ... et saturitate copiaque rerum omnium; C 56. et delubrum .. et sacerdotem; N III, 49. et ad dentes et ad alias partes; N II, 149. et || nec || deum ipsum et || nec || divinum animum corpore liberatum; T I, 51. et deorum .. et animorum; T I, 65. et dialectici et physici; F III, 4. et dies et noctes; A II, 121. et doctoris .. et urbis; O I, 1. et dolores et labores; T IV, 51. et domi et militiae; R II, 1. et emolumenta et detrimenta; F III, 69. et fabulas et externa; O III, 99. et contra facta tua et contra scripta; D II, 46. et familia vestra et nomine; F II, 72. et in privatis familiis et in re publica; R IV, 7. et flumina et fontes; N III, 52. et formae .. et actiones; D II, 139. et fortunae et corporis; N III, 79. et fori et curiae; A II, 3. et frigoris et caloris; N II, 49. 141. et fulgores et tonitrua; D II, 44. et omnes gentes et omni tempore; R III, 33. et genera quaedam et nationes; D I, 91. et gloria .. et gratia; O II, 51. et gratia et caritas; N I, 124. et gratiam et gloriam; O II, 85. in maxima et gratia ... et gloria; O III, 85. et gravitatis et ingenii; A II, 72. et hominem et sapientem; A fr 20 (S. 19). et in

homine et in deo; L I, 23. et hominibus Pythagoreis et studiis illis; R I, 16. bonestum: ſ. b. et hospitem et regem; D II, 79. et in hostem et in inprobum civem; T IV, 43. et humanitatis et probitatis; F II, 58. et ingenio et diligentia; T I, 22. et ingenio praestanti et eruditione perfecta; D II, 130. et ingenio et iustitia; Lae 1. et ingeniis et aetatibus; Lae 74. et innocentiae et iuris scientiae; O II, 74. et institutis et legibus; T I, 2. et institutis et artibus; T V, 10. et iram et gratiam; N I, 45. et iudicio .. et gaudio; L II, 44. et ius et omne honestum; L I, 48. et totum ius fetiale et multa .. iura; O III, 108. et latitudinem ... et longitudinem; N II, 53. et in laude et in vitio; T IV, 17. et legibus et institutis; C 34. et levitatem et calorem; T I, 43. et libris et scholis; T V, 25. et litteris .. et verbis; A I, 9. et locus et sermo; L II, 18. et locum et faciem; T I, 70. et locum et formam; T I, 70. et loci et temporis; O I, 144. et ex magistratibus et ex rebus gestis; T V, 112. vel || nec, et || mala ... vel || nec, et || bona; T IV, 61. vgl. b. malus. et mansuetudo animorum .. et verecundia; O II, 15. et in mare || mari || et in femina; N II, 128. et maris .. et feminas; N I, 95. et mares et feminas; fr IX, 11. et mente et voce; N II, 71. et metus et aegritudines; F I, 41. et mortes et sepulturae; N I, 119. et moribus bonis et artibus; C 65. et mulierum odium ... et ... generis humani; T IV, 27. et necessitatem et fatum; Fa 21. et novitate .. et copia; N II, 131. et oculis et auribus; T I, 46. et opem et gratiam; N I, 121. et ad opes augendas .. et ad gratiam; O II, 65. et opinionibus et factis; O I, 14. et oraculorum et vaticinationum; D I, 116. et ad orationis et ad vitae societatem; O I, 12. et oratione et moribus; F IV, 78. et orationibus ... et versibus; L II, 2. et originem et progressionem; F IV, 17. et ortu et virtute; Ti 21. et otio et litteris; T I, 6. et parvos ... et bestias; F II, 32. et in patre et in filio; O I, 109. et pecudes et stirpes; N II, 130. et pietatem et religionem; L II, 26. et pietatem et humanitatem; O III, 41. et populi Romani et omnium gentium; D I, 1. et populis et privatis; R I, 68. et precatio et sacrificatio; N II, 67. et pudoris et ingenii; F III, 9. et quaestor .. et post aliquot annos imperator; A II, 4. et rerum et verborum; F III, 50. et rex et pater; R I, 56. et rege et populo; D I, 32. et a regum et a patrum dominatione; R I, 48. et in senatu et in foro; Lae 6. et sensum et appetitum; N II, 122. et sensu acerrimo et mobilitate celerrima; N II, 42. et sensus et ea, quae perspicua sint; A II, 44. et sensibus et animo; N II, 147. et simulatio et dissimulatio; O III, 64. et solem et animum; N I, 31. et sortes ipsas et cetera, quae ..; D I, 76. et splendorem et nomen; O III, 82. et studiis et artibus; A I, 3. et tempus et diligentiam; O I, 18. et terra .. et umore; T I, 65. et in theatro et in curia; R III, 48. et torquem et cognomen; F II, 73. et verbis et sententiis; T III, 42. et vetustate et neglegentia; L II, 33. et vir et pater; F II, 66. et sapientissimus vir et eventus ac res; D I, 36. singularis et vir et imperator; O I, 76. et a summo viro et ab exercitu; O II, 45. et virtus et cognitio rerum; F I, 25. et virtutis et vitiorum; N III, 85. et virtutes omnes et honestum illud; F V, 64. et virtutes et vitia; N II, 145. et vim et genera; A II, 40. et vita et oratio; L III, 1. et voluntatem et copiam; R III, 13. et voluptatem et dolorem; N III, 36. et voluptates et dolores; F I, 55. II, 107. et voluptatibus et multis vitae commodis; A I, 23. et in vocis et in tibiarum nervorumque cantibus; N II, 146. et urbis .. et magistri; O III, 6. et usus et cura; N II, 156. et ad usum .. et ad incolumitatis custodiam; N II, 145. et usu ... et moribus; Lae 32. et utilitas ... et fides; Lae 88.

b. **Adjectiva, adjectivische Pronomina, mit Adjectiven verbundene Participia** (vgl. a. corporis): et Graecis litteris .. et Latinis; A II, 4. — homo et acutus ... et valde studiosus ac diligens; A II, 98. et acuta ... et paria; A II, 133. homo et acutus et diligens; F II, 44. (deorum natura) et aeterna et beatissima; N I, 45. avis .. et alites et oscines; N II, 160. et aliena et sua; R I, 68. et beata natura et aeterna; N I, 49. et in bellicis et in civilibus officiis; O I, 122. hominis quamvis et belli et humani; F II, 102. illud et melius et verius; T II, 30. et boni et beati; T IV, 84. et optimi .. et aeterni; N II, 62. et optimi cuiusque et reliquorum; O I, 99. bonum: ſ. a. Appius .. et caecus et senex; C 37. nihil minus et || minus || civile et humanum; L III, 42. formam .. et maxime cognatam et decoram; Ti 17. et communibus commodis et suis; R V, 7. genus philosophandi ... maxime .. et constans et elegans; D II, 1. materia et culta et silvestri; N II, 151. cum et diurno et nocturno metu; T V, 66. et domesticis et forensibus solaciis ornamentisque; T I, 84. hunc ... et ebriosum et mulierosum fuisse; Fa 10. rerum .. et externarum et ad corpus pertinentium; T V, 25. (natura) et firmior .. et constantior; O I, 120. res et fructuosas et sempiternas; P 52. et generale quoddam decorum ... et aliud huic subiectum; O I, 96. dicendi [gravior] facultas et gratior et ornatior; O II, 66. adventus et gratus et iucundus; fr V, 18. multa ... et gravia et utilia; O I, 4. et hoc loco et aliis; T III, 84. et hoc et alia iussa ac vetita; L II, 9. et de honesto et de summo bono; T V, 19. et ingeniosi et tardi; Fa 9. et insani et ebrii; T IV, 52. sapientiae nomen et invidiosum et obscurum; Lae 18. et istum (locum) .. et si quem alium praeteriero; L III, 30. vir ... et iucundus et carus; R I, 18. et bene longam et satis litigiosam disputationem; F V, 76. fructus ... multo et maior .. et certior; O II, 56. consolatio et maior est et in aliud tempus differenda; C 1. et malum et turpe; O I, 18. malum: ſ. a. et medium .. officium .. et perfectum; O I, 8. scripta .. et multa et polita; F V, 13. (beneficia) et mutua et grata; O I, 56. (cupiditates) et naturales et necessariae; F I, 45. in hoc genere et naturali et honesto; O I, 18. et in nostro populo et in ceteris; N II, 5. et nostra et recentia; L III, 21. de rebus et obscuris et incertis; D I, 122. divitias ... et parabiles et terminatas; F I, 46 (45). et parentiores .. exercitus et fortiores; O I, 76. ista ... et perversa et falsa; A II, 60. et pium et dis immortalibus gratissumum; R III, 15. et ad pontificium ius et ad civile; L II, 44. et pontificii et civilis iuris; C 50. [hostis .. et potentis et bellum ultro inferentis]; O I, 40. et praesens ... et ... absens; O III, 121. et praeterita et futura; F I, 55. et privatis in rebus et in re publica; O II, 24. et publicis et privatis in rebus; N I, 7. vis amicitiae et || amicitiae || qualis et quanta sit; Lae 80. et sapiens ... et deus; N II, 36 Laelius et sapiens ... et amicitiae gloria excellens; Lae 5. et splendida ... et illustris oratio; F V, 11. et splendidissimus .. et aspectu pulcherrimus; Ti 35. philosophia ... et suspecta et invisa; T II, 4. et in suo genere et in alieno; A II, 50. et suo et parvo; O I, 70. comprehensio ... et vera ... et fidelis; A I, 42. et vester sapiens et hic noster; A II, 128. et umidum et caliginosum (caelum): T I, 43.

c. **Adverbia:** et alias saepe et nuper in Tusculano; T V, 11. et alias saepe et ... nuper; D I, 8. et alias non numquam et paulo ante; fr V, 46. et melius .. et lautius; T I, 2. et melius ... et beatius; R I, 32. satis et copiose et eleganter; F IV, 3. et hac et illac; A fr 20 (Z. 29). et lubenter et ... recte; L I, 68. || recte || et merito et pie || ipse ||; L I, 63. et privatim et publice; T V, 10. et privatim et in fanis; L II, 45. et saepe et plane diu; F II, 93.

d. **Zahlwörter:** et primum et secundum; A II, 67. id .. et primum et maxume necessarium; O II, 30.

e. **Verba.** et accusamus et iusto odio dignissimos ducimus; F I, 33. et admiror et diligo; A II, 115. et advenientis et crescentis morbos; D II, 142. vitae et actae et consequenti; F III, 29. et ambulandi et disputandi; F II, 119. et appellant et existimant; Lae 6. et augeri et ornari; F III, 26. et ad claudendas pupulas ... et ad aperiendas; N II, 142. et conceptum et natum; D II, 95. et conciliat .. et conservat; Lae 100. et contemnit et inridet; A II, 97. et creat .. et tuetur; F V, 38. et debet et solet valere; T I, 26. et delectat et prodest; Lae 22. et dicta sunt et scripta; A II, 108. erat ... et dictum et explanatum; T I, 20. et dicuntur et creduntur; N II, 70. et ad dicendum et ad iudicandum; O I, 1. in amicis et diligendis || delig. || et colendis; Lae 85. et expetenda esset et colenda; T III, 6. et faciat et dicat; T IV, 73. et facti et conlocati sunt; N II, 140. et facere et accipere; R III, 23. et fit et dicitur; O I, 97. et facere rogatum et rogare; Lae 39. et genuit et formavit; F V, 59. et gignit et continet; Lae 20. et habebantur et nominabantur || [et ... nom.] ||; T V, 8. et imperandi et serviendi; R III, 37. et intellegunt et re probant; Lae 24. et interpretatus et secutus est; N I, 119. et loquatur et cupiat; T IV, 71. et manendi in vita et migrandi; F III, 61. et memini et expecto; L II, 46. et meminerint et sperabunt; O II, 29. et meminit et prae se fert dolorem suum; O II, 79. et misereri et invidere; T III, 21. et nascentis et senescentis; A fr 6. et nascentibus et cadentibus; T V, 36. et nasci ... et augescere; N II, 28. et nascuntur et educantur; N II, 129. et nosse et enuntiare; Ti 38. et oriantur et intereant; F I, 21. et oriri et augescere; N II, 26. et oriuntur et fiunt; N II, 88. et pateretur et faceret; Ti 18. et perceptas penitus et pertractatas res humanas; T III, 30. et pertinentem et efficientem; F III, 55. intellegi et potest et debet; F IV, 76. ferri et posse et oportere; T IV, 63. (servire) et possumus et debemus; P 41. sunt et praeponenda quaedam et reicienda; F III, 56. et ad procreandum et ad concipiendum; N II, 128. et prosint et obsint; O II, 17. gloria et quaerenda et collocanda ratione est; O II, 42. * et reperiret et tueretur; R III, 12. sunt ... et responsa et scripta; L II, 46. et sapere ... et valere; F III, 44. et sentimus et appellamus; F III, 34. et sentire ... et dicere; O I, 124. et sentire .. et pati; O III, 110. et quae sequamur et quae fugiamus; F I, 23. et sitiens et esuriens; F II, 64. volo et esse et haberi gratus; F II, 72. et fuisse et habitos esse sapientis; T V, 7. ut .. coetus et celebrationes et esse et a se obiri velit; O I, 12. et suppeditari ... et relinqui; O I, 44. et sustinentur et fetum fundunt; N II, 129. ut auctoritate et valeant et utantur; L III, 38. et venerari et colere; N II, 71. et vereri et diligere; O I, 136. et videre et audire; T I, 46. et videre et explicare; O I, 16. et ut videretur et ut eveniret; D II, 143. et „vivere" vitem et „mori"; F V, 39.

f. **Präpositionen:** et in corpore et extra esse quaedam bona; F II, 68. et contra omnis philosophos || [philosophos] || et pro omnibus dicere; N I, 11.

g. **Wiederholung desselben Wortes:** item .. (videtur data) et ratio et perfecta ratio; F III, 23. — quoniam ... te .. in iis (rhetoricis) et audivimus saepe et audiemus; Fa 4. de ceteris studiis alio loco et dicemus, si usus fuerit, et saepe diximus; T IV, 5. ut aliis locis de virtute et diximus et saepe dicendum erit; T IV, 34. de ceteris et diximus multa et saepe dicemus; C 3. tolerabilia esse, quae et tulerint et ferant ceteri; T III, 57. etsi te .. id (onus senectutis) modice ac sapienter ... et ferre et laturum esse certo || certe || scio; C 2. nos .. ea scripta ... et legimus libenter et legemus; F I, 12. ut .. et monere et moneri proprium est verae amicitiae; Lae 91. quod et scripta multa sunt ... et scribentur fortasse plura; F I, 11. hoc, quod esset infinitum et immutabile, et fuisse semper et fore; A II, 118. quod ... multi Epicurei et fuerunt et hodie sunt .. in amicitiis fideles; F II, 81. quot || quod || et sunt laudandae civitates et fuerunt; R III, 7. qui ... in ea (patria) funditus delenda occupati et sunt et fuerunt; O I, 57. multi .. et sunt et fuerunt, qui ..; O I, 69. — gratiam .. et, qui rettulerit, habere et, qui habeat, rettulisse; O II, 69.

h. **verschiedene Wortarten und Satzteile:** quae et honesta actio sit et sine dolore; F III, 44. haec et vetera et a Graecis; T I, 74. alterum .. et a paucis et raro, alterum et saepe et a plurimis; N III, 69. ut nos et saepe alias et adulescentes contra L. Sullae dominantis opes ... fecimus; O II, 51.

i. **ausgeführtere Satzteile und Sätze:** A I, 1. 2. 3. 7. 11. 28. 39. II, 4. 7. 9. 10. 18. 19. 26. 30. 32. 36. 46. 48. 49. 54. 57. 60. 61. 62. 65. 121. 123. 125. 131. 135. F I, 19. 31. 43. ><. 46. 55. ><. 57. 63. 64. 67. ><. II, 31. 47. 63. 68. 76. 81. ><. 95. 100. III, 2. 9. 10. 38. 60. ><. IV, 8. ><. 12. 14. 15. 16. 37. 47. 61. 62. 73. 80. V, 8. 23. 24. 25. 34. 39. 41. 62. 64. 82. 85. 87. T I, 9. 28. 33. 44. 62. 75. 90. II, 5. 36. 43. 61. III, 25. 31. 33. 34. 36. 60. 61. 77. 79. IV, 3. 4. 7. 17. 32. 60. ><. 63. 72. ><. V, 1. 2. 3. ><. 5. ><. 22. 31. 58. 95. N I, 1. 2. 5. 30. 42. 45. 49. 98. 122. II, 3. 6. 26. 27. 39. 40. 43. 45. 49. 50 60. 66. 72. 75. 76. 77. 95. 103. 117. ><. 127. 129. ><. 138. 142. 143. 144. 148. 151. III, 8. 11. 31. 35. 46. 52. 64. 65. 70. D I, 3. 6. 10. ><. ><. 22. 32. 33. 53. 56. 59. 79. ><. ><. 81. 89. ><. 90. 95. 98. 101. ><. 112. 118. 128. II, 1. 7. 13. 35. 47. ><. 58. 70. 119. 120. 142. 148. Fa 12. ><. 13. 30. 41. 42. Fa fr I. R I, 13. 15. 22. 23. 32. 70. II, 4. 10. ><. 11. 12. 13. 46. 53. ><. 61. 64. III, 23. 32. V, 1. VI, 10. L I, 4. 5. 10. 14. 27. II, 1. 5. 10. 26. 29. 33. 46. 60. III, 5. ><. 14. ><. 32. 34. O I, 3. 4. ><. 17. 52. 67. ><. 68. 71. 73. 78. 94. 98. 108. 113. 123. 130. 136. 139. 158. II, 7. 13. ><. 14. 19. 37. 38. 40. 55. 58. 60. 72. 82. III, 1. ><. 14. 20. 32. 61. 92. C 10. 26. 53. 55. 59. Lae 4. 14. 17. 22. 32. 44. 47. 48. 75. 76. 81. 89. P 2. 7. 35. Ti 1. 2. 24. 25. 40. 41. »|| et || — et«; L II, 21. || et || — et; L II, 44. et — et || [† et — et] ||; L III, 28. [et — et]; F V, 21.

k. **besondere Verbindungen:** ergo: et vita igitur laudabilis boni viri, et honesta ergo, quoniam laudabilis; T V, 47.

etiam: et (philosophiam) in urbibus conlocavit et in domus etiam introduxit; T V, 10. prognosticorum causas persecuti sunt et Boëthus Stoicus ... et noster etiam Posidonius; D II, 47. quamvis in ea (re publica) sit et senatus, ... et ut sit

aliquod etiam populi ius; R II, 43. hoc .. onere ... senectutis et te et me etiam || me || ipsum levari volo; C 2.

fortasse: ſ. g. scribo.

idem: utebatur ... eo cibo, qui et suavissimus esset et idem facillimus ad concoquendum; F II, 64. video .. et magnos et eosdem bene longinquos dolores; F II, 94. ut vestri Attici ... et sui erant iidem et Attici; L II, 5.

in primis: quod et ipse hominem diligebam et in primis patri meo Paulo probatum et carum fuisse cognoveram; R I, 23. respondentur et alia et hoc in primis; C 20. quo minus et ceterarum rerum et in primis agri colendi studia teneamus; C 60.

ita: vir et oratione suavis et ita moratus, ut ..; A I, 33. cum et mortem contemnit ... et ad dolores ita paratus est, ut ..; F I, 49.

item: cum et || et cum || Heraclitum studiose audirem contra Antiochum disserentem et item Antiochum contra Academicos; A II, 12.

maxime: et haec animi despicientia admirabilitatem magnam facit et maxume iustitia ... ... mirifica ... videtur; O II, 38.

nach einer Negation: ne et vetera et externa quaeram; T I, 33. timendum esse, ne et consilium et vita deficeret; D I, 119. ne obsit benignitas et iis ipsis, quibus benigne videbitur fieri, et ceteris; O I, 42. nihil est, quod ... non parati simus et ferre et perpeti; T II, 58. non et natus est quis oriente Canicula, et is in mari morietur; Fa 15. neque potest eius modi res publica non regnum et esse et vocari; R II, 43. quin videremus hominem nobiscum et studiis eisdem et vetustate amicitiae coniunctum; A I, 1. quin iidem et cum Egeria conlocutum Numam et ab aquila Tarquinio apicem inpositum putent; L I, 4. quo minus: ſ. in primis; C 60.

vor einer Negation: utebatur ... vino et ad voluptatem, et ne noceret; F II, 64. aures et tegendi causa factae tutandique sensus, et ne .. voces laberentur; N II, 144. ut et ipse ne quid tale posthac et ceteri sint ad iniuriam tardiores; O I, 33 (34). praesertim *si* et ante perceptis bonis contentus esset *et* nec mortem nec deos extimesceret; T III, 38. et nobilissimi philosophi ... et quidam homines severi ... nec populi nec principum mores ferre potuerunt; O I, 69. nemo: ſ. C, I. et nemo. quae et ... vera esse non possunt et ... nihil afferrent ..; F I, 72. praeclare id || is || quidem, qui (Socrates) et amico permiserit et se ostenderit ... nihil laborare; T I, 103. auguribus et reliqui reges usi, et ... nihil publice ... gerebatur; D I, 3. Chrysippus .. cum et necessitatem inprobaret et nihil vellet sine praepositis causis evenire; Fa 41. ita (Marius) et tulit dolorem ut vir et ut homo maiorem ferre ... noluit; T II, 53. et haec, qui illa non poterunt, et qui Graeca poterunt, non contemnent sua; A I, 10. et in remo sentio non esse id, quod videatur, et in columba pluris videri colores nec esse plus uno; A II, 79. quasi quisquam neget et, qui experrectus sit, eum somniasse *se* || † somniare || et, cuius furor consederit, putare non fuisse ea vera ..; A II, 88. (sapiens) consilia capiet et agendi et non agendi; A II, 100. quod et acutum genus est et ad usus civium non inutile; F I, 12. ut et voluptates repudiandae sint et molestiae non recusandae; F I, 33. et temeritatem reformidat et non audet ..; F II, 47. ut natura et procreari vellet et diligi procreatos non curaret; F III, 62. et qui non levantur, ipsi *se* ad miseriam invitant, et qui suos casus aliter ferunt, . . . non sunt vitiosiores, quam ..; T III, 73. et ... non intellego, quid requirat ..., et ... est, ubi id ... valeat; T V, 23. nares et ... recte sursum sunt et ... non sine causa vicinitatem oris secutae sunt; N II, 141. et, quod ea sentit, non potest esse aeternum, et omne animal sentit; N III, 33. cum eadem (somnia) et aliis aliter evadant et isdem non semper eodem modo; D II, 146. si .. et prudentes homines et non veteres reges habere voluerunt; R I, 58. et bella cum finitimis felicissime multa gessit et ... locupletare civis non destitit; R II, 15. et qui gratificantur ..., non benefici neque liberales ... iudicandi sunt, et qui aliis nocent ..; O I, 42. hominis ... multorum causas et non gravate et gratuito defendentis; O II, 66. quod et eos ... egere iniquissimum esse arbitrabatur et ... possessiones moveri non nimis aequum putabat; O II, 81. quibus et || aut || honestum aliquid non utile et || aut || utile non honestum (videtur); O III, 20. quibus (amicitiis) et non tribuere, quod recte possis, et tribuere, quod non sit aequum, contra officium est; O III, 43. ut et, cum haec adsint, beata vita sit et sine his esse non possit; Lae 84. ergo et parenti non numquam adimi vita sine scelere potest et servo saepe sine iniuria non potest; P 24. ſ. nihil; F I, 72. quod et somniantibus saepe contingit || contigit || et non numquam vaticinantibus per furorem; D I, 34. ſ. non; P 24. ut (animus) et omnis partis suas habeat incolumis et de virtutibus nulla desit; F V, 36. ut (natura) et praesit omnibus et eam nulla res possit inpedire; N II, 36. quae et ... perparva sunt et, quam diu adfutura sint, certum || certe || sciri nullo modo potest; L I, 52.

vor und nach einer Negation: non quia philosophia Graecis et litteris et doctoribus percipi non posset, sed meum .. iudicium fuit ..; T I, 1. non et || ei, cui || venae sic *cui* moventur, et is febrim non habet; Fa 15. non et sunt in sphaera maximi orbes, et ii non medii inter se dividuntur; Fa 15.

plane: (iste philosophus) et complectitur verbis, quod vult, et dicit plane, quod intellegam; F I, 15.

praeterea: et agri multa efferunt ..., et praeterea vescimur bestiis; N II, 151.

quidem: ego vero ipse et magnus quidem sum opinator ... et meas cogitationes sic derigo || dirigo ||; A II, 66.

rursus: cum ... contueri licebit eius .. (terrae) ... et habitabiles regiones et rursum .. cultu ... vacantis; T I, 45. et, quod ubique genitum || gentium || est, ut ... possit adnare, et rursus, ut id ... portare possint; R II, 9.

simul: (appetitus animi) et oderit se et simul diliget; F V, 28.

2. dreimal: a. Substantiva, substantivische Pronomina: adeptum esse omnia a || e || natura et animo et corpore et vita; A I, 19. tibi et declinationem istam atomorum et magnitudinem solis probabo et .. errata ... correcta permulta; F I, 28. et verborum vis et natura orationis et consequentium ... ratio; F I, 63. quod .. et ipse (Epicurus) et amici eius et multi postea defensores eius sententiae fuerunt; F II, 44. ut et patri et Caepioni nostro et tibi tam propinquo respondeat; F III, 8. ex eisdem verborum praestigiis et regna nata vobis sunt et imperia et divitiae; F IV, 74. quin ... partes quoque et corporis et animi et earum rerum .. sua caritate colantur; F V, 37. praeclarum carmen! est enim et rebus et verbis et modis lugubre; T III, 46. hoc idem et Telamo ille declarat ... et Theseus ... et Anaxagoras; T III, 58. et aegritudines et metus et reliquae perturbationes omnes gignuntur ex ea (intemperantia); T IV, 22. exsistit et morbus et aegrotatio et offensiones eae, quae ..; T IV, 24.

et illos septem ... et multis ante saeculis Lycurgum ... et iam heroicis aetatibus Ulixem et Nestorem accepimus et fuisse et habitos esse sapientis; T V, 7. et arbores et vites et ea, quae sunt humiliora, ... vireut; T V, 37. et de figuris deorum et de locis atque sedibus et actione vitae multa dicuntur; N I, 2. quod et orationes declarant refertae philosophorum sententiis et doctissimorum hominum familiaritates ... et principes illi; N I, 6. et aquam et terram et aëra (Chrysippus deos dicit esse); N I, 39. est .. et philosophi et pontificis et Cottae de dis inmortalibus habere ... certam .. sententiam; N II, 2. et umorem et calorem ... et terrenam ipsam viscerum soliditatem ... unde habeamus; N II, 18. et formae .. nobis deorum et aetates et vestitus ornatusque noti sunt; N II, 70. eiusdemque (terrae) exspirationibus et aër alitur et aether et omnia supera; N II, 83. qui (mundus) et has ipsas artes et earum artifices et cuncta conplectatur; N II, 87. hac ratione et Chrysippus et Diogenes et Antipater utitur; D I, 84. castus animus ... vigilantis et ad astrorum || vigilantis || et ad avium || et ad extorum || reliquorumque signorum et ad extorum veritatem est paratior; D I, 121. et medici et gubernatoris et imperatoris praesensio est rerum fortuitarum; D II, 13. habes et respersionem pigmentorum et rostrum suis et alia permulta; D II, 48. posteaquam (Aius iste Loquens) et sedem et aram et nomen invenit, obmutuit? D II, 69. quod uno et eodem temporis puncto nati dissimilis et naturas et vitas et casus habent; D II, 95. dixisti .. et Chrysippum et Diogenem et Antipatrum concludere hoc modo; D II, 101. Pericles, .. et auctoritate et eloquentia et consilio princeps civitatis suae; R I, 25. semper mihi et doctrina et eruditi homines et tua ista studia placuerunt; R I, 29. cum id et Philus et Manilius et Mummius admodum adprobavissent *; R I, 34. fuisse ... Demaratum Corinthium et honore et auctoritate et fortunis facile civitatis suae principem; R II, 34. civitas ... exulem et regem ipsum et liberos eius et gentem Tarquiniorum esse iussit; R II, 46. nisi aequabilis haec in civitate conpensatio sit et iuris et officii et muneris, ut et potestatis satis in magistratibus et auctoritatis in principum consilio et libertatis in populo sit; R II, 57. quibus (notis) et conloquia cum absentibus et indicia voluntatum et monumenta rerum praeteritarum tenerentur; R III, 3. haud scio an magis etiam et magnificentia et despicientia adhibenda est rerum humanarum ... et tranquillitas animi atque securitas; O I, 72. et apud iudices et apud populum et apud senatum dicendo; O II, 49. quocum (Scipione) et domus fuit et militia communis et ... voluntatum, studiorum, sententiarum summa consensio; Lae 15. quamquam confirmatur amor et beneficio accepto et studio perspecto et consuetudine adiuncta; Lae 29.

b. **Adjectiva, adjectivische Pronomina, mit Adjectiven verbundene Participia und Genetive:** id esse et honestum et solum per se expetendum et solum bonum Stoici dicunt; F V, 20. P. Crassi, et sapientis et eloquentis et primi hominis, nepos; T I, 81. vescimur bestiis et terrenis et aquatilibus et volantibus; N II, 151. ut scriptum apud Philistum est, et doctum hominem et diligentem et aequalem temporum illorum; D I, 39. haec ... ita mixta fuerunt et in hac civitate et in Lacedaemoniorum et in Karthaginiensium, ut ..; R II, 42. quamquam ... populum .. et suo et Tatii nomine et Lucumonis ... in tribus tris ... discripserat || descr. ||; R II, 14. quicquid est laudabile, idem et beatum et florens et expetendum videri decet; P 19.

c. **Verba:** et argumentandum et accurate disserendum et rationibus conquisitis de voluptate et dolore disputandum putant; F I, 31. quae (dialectica) una continet omnem et perspiciendi ... scientiam et iudicandi ... et ratione ac via disputandi; F II, 18. quas (naturas) et nasci et extingui perspicuum est et sensu omni carere; N I, 29. haec et dicuntur et creduntur et plena sunt futtilitatis; N II, 70. Aius iste Loquens ... et aiebat et loquebatur *et* ex eo nomen invenit || [ex ... invenit] || ? D II, 69. tanto .. munere deorum semper dignum aliquid et faciet et sentiet et ... intelleget ..; L I, 59. in quo (bello) et suscipiendo et gerendo et deponendo ius ut plurimum valeret; L II, 34. et facilior et tutior et minus aliis gravis ... vita est otiosorum; O I, 70.

d. **Wiederholung desselben Wortes:** si naturalis amor esset, et amarent omnes et semper amarent et idem amarent; T IV, 76.

e. **verschiedene Wortarten und Satzteile:** sapientia .. et animi magnitudinem complectitur et iustitiam, et ut ... iudicet; F III, 25. Philo et proprio numero || [et proprium] noster || et lecta poëmata et loco adiungebat; T II, 26. ego non iustus, qui et consul rogavi et augur et auspicato? N II, 11. id .. et saepe alias et quodam liberiore quam solebat, et magis vacuo ab interventoribus die; Fa 2. eum .. (Platonem) et cum Archyta Tarentino et cum Timaeo Locro multum fuisse et Philoleo commentarios esse nanctum; R I, 16.

f. **Sätze:** ut et incipientes furere sentiant et dicant aliquid ... videri ... et, cum relaxentur, sentiant; A II, 52. quod et posse fieri intellegimus et saepe *evenire* videmus, et perspicuum est ..; F I, 70. et avarus erit, sed finite, et adulter, verum habebit modum, et luxuriosus eodem modo; F II, 27. id et fieri posse et saepe esse factum et ad voluptates percipiendas maxime pertinere; F II, 83. sunt .. perabsurdi et ii (philosophi) ... et qui ... dixerunt ... *et qui* ... dicuntur; F III, 31. cum et mendicitatem multi perpetiantur ... et angantur appropinquatione mortis confecti homines senectute et ea perferant, quae ..; F V, 32. quod et praeterita teneat et futura provideat et complecti possit praesentia; T I, 66. fr. IX, 10. idem .. (aër) et volatus alitum sustinet et spiritu ductus alit et sustentat animantes; N II, 101. ut et vescamur iis (beluis) et exerceamur in venando ... et utamur domitis; N II, 161. et opto redargui me .. et ea ... disserere malui ... et facile me a te vinci posse certo scio; N III, 95. et ... frumentum vias ... constraverat, et naves ... conscendistis et ... flagrantis onerarias ... videbatis; D I, 69. cur et ea, quae praeterierunt, facta sint et, quae instant, fiant et, quae sequuntur || sequentur ||, futura sint; D I, 126. et maiorum instituta tueri ... sapientis est, et esse praestantem ... naturam, et eam suscipiendam ... hominum generi pulchritudo mundi ... cogit confiteri; D II, 148. et in regnis nimis expertes sunt ceteri communis iuris ..., et in optimatium dominatu vix particeps libertatis potest esse multitudo, ... et ... ipsa aequabilitas est iniqua; R I, 43. (vis sonorum) et incitat languentes et languefacit excitatos et tum remittit animos, tum contrahit; L II, 38. quod et nunc .. fit ... *et* Alexander deposuisse ... dicitur et Atheniensis Clisthenes ... credidisse; L II, 41. et hic (mundus) deo paret, et huic oboediunt maria terraeque, et hominum vita iussis supremae legis obtemperat; L III, 3. sequemur .. et id, quod acutum ... est, et id, quod ... accommodatum, et id, quod vehemens atque forte; O I, 100. quos .. et futura prospicere credimus et ... expedire rem et con-

silium ex tempore capere posse; O II, 33. exstant epistulae et Philippi ad Alexandrum et Antipatri ad Cassandrum et Antigoni ad Philippum filium; O II, 48. ut et tyranni existerent et optumates exterminarentur et praeclarissime constituta res publica dilaberetur; O II, 80. et corporis commoda cum externis [et externa cum corporis] et ipsa inter se corporis et externa cum externis comparari solent; O II, 88. et monendi amici saepe sunt || sunt saepe, al. || et obiurgandi, et haec accipienda amice, cum benivole fiunt; Lae 88. dies noctesque oculis cognitae, tum mensum annorumque conversiones et numerum machinatae sunt et spatium temporis dimensae et ad quaestionem totius naturae inpulerunt; Ti 52.

g. **Verbindungen:** cum bona in foro venderet et bonorum virorum et locupletium et certo civium; O II, 27. — ut (senes) et amicos et iuventutem et maxime rem publicam consilio ... adiuvent; O I, 123. — quis .. illum (Epicurum) negat et bonum virum et comem et humanum fuisse? F II, 80. quis .. non videt et formas et mores et plerosque status ac motus effingere a parentibus liberos? D II, 94. s. rursus. quin et praetor ille esset et Roma urbs et eam civitas incoleret; A II, 137. quin illa benignitas ... et honestior sit et latius pateat et possit prodesse pluribus; O II, 54. — nihil: s. rursus. et definitiones ... non improbant et rem idoneam, de qua quaeratur, et homines dignos, quibuscum disseratur, putant; A II, 18. qui haec ... et didicit apud Philonem ..., et scripsit de his rebus acutissime, et idem haec non acrius accusavit ..., quam ..; A II, 69. et ex aeternitate quaedam esse vera, et ea non esse nexa causis aeternis et a fati necessitate esse libera; Fa 88. et palaestrici motus sunt saepe odiosiores, et histrionum non nulli gestus ineptiis non vacant, et in utroque genere quae sunt recta ..., laudantur; O I, 130. — et appetendi et refugiendi et omnino rerum gerendarum initia proficiscuntur aut a voluptate aut a dolore; F I, 42. — et calore ... et terendo cibo || terendo || et praeterea spiritu omnia cocta atque confecta; N II, 136. — (mens) et sensibus utitur et artes efficit quasi sensus alteros et ..; A II, 31. — quae (virtus) si ... non et oriatur a se et rursus ad se revertatur et omnia sua complexa nihil quaerat aliunde; T III, 37.

3. **viermal:** cum ... natura .. (hominem) et condolescere et concupiscere et extimescere et efferri laetitia dicerent; A I, 38. arborem .. et „novellam“ et „vetulam“ et „vigere“ et „senescere“ (dicimus); F V, 39. ut et agendi aliquid et diligendi aliquos et liberalitatis et referendae gratiae principia in nobis contineremus; F V, 43. tales sunt (voluptates) et oculorum et tactionum et odorationum et saporum; T IV, 20. ergo et invidi et malivoli || malev. || [et lividi] et timidi et misericordes; T IV, 28. et Iovem et dominatorem rerum et omnia nutu regentem et ... „patrem“; N II, 4. (ossa) commissuras habent et ad stabilitatem aptas et ad artus finiendos || fingendos || adcommodatas et ad motum et ad omnem corporis actionem; N II, 139. quare et mundus universus et sol et luna et stellae sensum ac mentem haberent; N III, 18. sentit .. (animal) et calida et frigida et dulcia et amara; N III, 32. quam (divinationem) et cernimus ipsi et audimus et legimus et a patribus accepimus; D I, 86. senatum .. et populum ut unum habeamus, et fieri potest, et permolestum est, nisi fit, et secus esse scimus et videmus, si id effectum sit, et melius nos esse victuros et beatius; R I, 32. si nostram rem publicam vobis et nascentem et crescentem et adultam et iam firmam atque robustam ostendero; R II, 3. et Spurius Cassius et M. Manlius et Spurius Maelius regnum occupare voluisse dicti sunt, et modo *Tib.* Gracchus *; R II, 49. et mores eius erunt spectandi ... et animus erga nos et communitas ac societas vitae et ad nostras utilitates officia ante conlata; O I, 45. qui et miles et tribunus et legatus et consul versatus sum in vario genere bellorum; C 18. ut et infirmitas puerorum et ferocitas iuvenum et gravitas iam constantis aetatis et senectutis maturitas naturale quiddam habeat; C 33. cum .. admiraretur Lysander et proceritates arborum et derectos || dir. || in quincuncem ordines et humum subactam atque puram et suavitatem odorum; C 59. et absentes adsunt et egentes abundant et inbecilli valent et ... mortui vivunt; Lae 23. s. 2, f. O II, 88. propter voluptatem et parvam et non necessariam, et quae vel aliter pararetur, et qua etiam carere possent; F I, 47. aliorum iudicio permulta nobis et facienda et non facienda et mutanda et corrigenda sunt; O I, 147.

4. **fünfmal:** et fortitudo sumitur ... et constantia ... et sedatio animi ... et moderatio, ... et ... veri a falso distinctio traditur; F I, 64. et agere animam et efflare dicimus et animosos et bene animatos et ex animi sententia || [et animosos ... sententia] ||; T I, 19. et invidere aegritudinis est et aemulari et obtrectare et misereri et ungi, lugere, maerere ..; T III, 83. initio belli Marsici et deorum simulacra sudavisse, et sanguinem fluxisse, et discessisse caelum, et ex occulto auditas esse voces ... et Lanuvii clipeos ... a muribus esse derosos; D I, 99. et omne Latium bello devicit et Suessam Pometiam ... cepit et ... votum patris ... persolvit et colonias deduxit et ... dona ... misit; R II, 44. s. 3. T IV, 28. me vero et magisteria delectant ... et is sermo ... et pocula ... et refrigeratio aestate et vicissim ... ignis hibernus; C 46.

5. **sechsmal:** et mundum deum esse et caelum et astra et terram et animos et eos, quos maiorum institutis accepimus; N I, 30. et cum duo visi soles sunt et cum tres lunae et cum faces, et cum sol nocte visus est, et cum e caelo fremitus auditus, et cum caelum discessisse visum est atque in eo animadversi globi; D I, 97. non || nonne || intellegis eadem (conclusione) uti posse et haruspices et fulguratores et interpretes ostentorum et augures et sortilegos et Chaldaeos? D II, 109. et ante et pone et ad laevam et ad dextram et sursum et deorsum, modo huc, modo illuc *; Ti 43.

b. mit ac, atque: 1. **drei Partikeln:** unde et amicitia exsistebat et iustitia atque aequitas; A I, 23. ego, .. qui et curare (deos) arbitror et monere etiam ac multa praedicere; D I, 132.

2. **vier Partikeln:** et lapidum conflictu ... elici ignem videmus et recenti fossione terram fumare calentem, atque etiam ex puteis iugibus aquam calidam trahi et id maxime fieri temporibus hibernis; N II, 25.

c. mit denique: ut et privata domus omnis vacet dominatione et hoc malum usque ad bestias perveniat, denique ut pater filium metuat; R I, 67.

d. mit etiam: quod Etruscorum declarant et haruspicini et fulgurales et rituales libri, vestri etiam augurales; D I, 72. perpaucis ante mortem diebus, cum et Philus et Manilius adesset et alii plures, tuque etiam, Scaevola, mecum venisses; Lae 14.

e. mit postremo: de amicitia omnes ad unum idem sentiunt, et ii, qui ..., et ii, qui ..., et ii, qui ..., postremo ii, qui ..; Lae 86.

f. mit que: 1. **zwei Partikeln:** officia .. [et] servata praetermissaque media putabat, ut dixi; A I, 37. et ita figuratum corpus, ut excellat aliis, animumque || et animum || ita constitutum, ut ... instructus sit; F V, 34. quin intellegat et eos ... immemores fuisse utilitatum suarum, nosque ... nulla alia re nisi honestate duci; F V, 64. et Epaminondas ... cecinisse dicitur, Themistoclesque ... est habitus indoctior; T I, 4. et in Lysandri ... statua ... corona subito exstitit ..., stellaeque aureae ... deciderunt; D I, 75. ita fit, ut et observatione notari possit, quae res ..., easdemque causas veri simile est ... cerni; D I, 126. quod et illa prima (genera) facile in contraria vitia convertuntur, ... quodque ipsa genera generibus saepe commutantur novis; R I, 69. ut || † et || communis intellegentia nobis notas res efficit easque in animis nostris inchoavit; L I, 44. vgl. B. D I, 114.

2. **drei Partikeln:** vir ... mecum et amicitia et omni voluntate sententiaque coniunctus; F III, 8. anquirit animus et formam et vitae actionem mentisque agitationem in deo; N I, 45. stirpes et stabilitatem dant ... et e terra sucum trahunt ..., obducunturque libro ... trunci; N II, 120. ut semper essent et bestiarum genera et arborum omniumque rerum; N II, 127. idem || item || .. (Ti. Gracchus) et summus augur et vir sapiens civisque praestans; D I, 36. utrumque memini, et Sullam ... immolavisse, et anguem ab ara extitisse, eoque die rem praeclare esse gestam; D II, 65. et || ei || (homini natura) sensus tamquam satellites adtribuit ac nuntios et rerum plurimarum obscuras nec satis * intellegentias inchoavit || enudavit, al. || quasi fundamenta quaedam scientiae figuramque corporis habilem ... dedit; L I, 26. et ratione uti ... prudenter et agere ... considerate omnique in re quid sit veri videre ... decet; O I, 94. et temeritatem reformidat et non audet ... nocere vereturque quicquam .. facere; F II, 47.

3. **vier Partikeln:** et lumen mutari saepe volumus et situs earum rerum, quas intuemur, et intervalla aut contrahimus aut diducimus multaque facimus ..; A II, 19. et ipse ... urbem condidit auspicato et ... cooptavit augures et habuit plebem ... discriptam ... multaeque dictione ... coërcebat; R II, 16. — non necesse est et illa pristina manere ..., et haec multo esse cariora ..., animique optimam quamque partem carissimam, in eaque expletione naturae summi boni finem consistere? F V, 40. et sensibus eadem omnia comprehenduntur, et ea, quae movent sensus, itidem movent omnium, quaeque in animis inprimuntur ... intellegentiae, similiter in omnibus inprimuntur, interpresque mentis oratio verbis discrepat sententiis congruens; L I, 30.

4. **fünf Partikeln:** (parvi) et animo utuntur et sensibus conituntur que, sese ut erigant, et manibus utuntur et eos agnoscunt, a quibus educantur; F V, 42. — Pompilius et ... duo augures addidit et ... pontifices quinque praefecit et animos ... religionum caerimoniis mitigavit adiunxitque praeterea flamines ... omnisque partis religionis statuit sanctissime; R II, 26.

5. **sechs Partikeln:** quae (ratio, mens) et causas rerum et consecutiones videat et similitudines transferat et disiuncta coniungat et cum praesentibus futura copulet omnemque complectatur vitae consequentis statum; F II, 45.

g. mit nec, neque: 1. **zwei Partikeln:** quae et splendide dicta sint neque sint conversa de Graecis; F I, 6. et a te perfici istam disputationem volo nec tua mihi oratio longa videri potest; F IV, 44. et beatus esse poterit virtute una praeditus, carens ceteris, nec tamen ... concedet; F IV, 51. ita et semper verum fuit „morietur Epicurus ... archonte Pytharato,“ neque tamen erant causae fatales ..; Fa 19. cum et ipse sis quasi unicum exemplum antiquae probitatis et fidei neque sit ignota consuetudo tua ..; R III, 8. quae et recte tolluntur neque tollerentur, nisi fuissent; L II, 60. et otio fruor ... nec eam solitudinem languere patior; O III, 3. ut (Stoici) et, quicquid honestum esset, id utile esse censerent nec utile quicquam, quod non honestum; O III, 11. et erudiverunt multos .... neque solum vivi ... studiosos discendi erudiunt ..., sed ..; O I, 155. et qui principes inveniendi fuerunt, ... homines certe fuerunt, nec ... sine hominum opera .. pascere eas (beluas) ... possemus; O II, 14. ita concludunt: „non igitur et sunt di nec significant futura“; D II, 106. tu, et quae non sint futura, posse fieri dicis, ... neque necesse fuisse ..; Fa 13. et promissa non facienda non numquam, neque semper deposita reddenda; O III, 95. qui (maiores natu) se et libidinum vinculis laxatos esse non moleste ferrent nec a suis despicerentur; C 7. — id esse deum neque natum umquam et sempiternum; A II, 118. neque ortum esse umquam mundum ... et ita esse eum undique aptum, ut ..; A II, 119. nec motus est ullus investigandi veri, nisi inveneris, et quaerendi defetigatio turpis est; F I, 3. neque tam docti tum erant ... et sunt illius scripta leviora; F I, 7. neque homini infanti ... iniuste facta conducunt ..., et opes ... liberalitati magis conveniunt; F I, 52. nec .. ille respirat, ante quam emersit, et catuli aeque caeci; F IV, 65. est .. philosophi ... nec pro nihilo putare ea et videre ..; F V, 72. nobis placet nec pristinum dicendi studium deponere et in hac ... arte versari; T I, 7. neque nata certe est (natura animi atque vis) et aeterna est; T I, 54. R VI, 28. quae qui privatim habent, nec tam multa et raro vident; T V, 102. nec metuimus eos ... et pie sancteque colimus naturam excellentem; N I, 56. animal nullum inveniri potest, quod neque natum umquam sit et semper sit futurum; N III, 32. nec prohibebatur quisquam iure suffragii, et is valebat ..; R II, 40. tellus neque movetur et infima est; R VI, 17. nec .. silentio tanti motus incitari possunt, et natura fert, ut ..; R VI, 18. is .. (Sisenna) neque orator in numero vestro umquam est habitus et in historia puerile quiddam consectatur; L I, 7. neque .. omnia sunt huius ... temporis et hunc locum ... expressit Scipio; L I, 27. si (iustitia) neque natura est, ea || eaque || quae propter utilitatem constituitur, et || constituitur || utilitate illa convellitur; L I, 42. »magistratus nec oboedientem et noxium || innoxium || civem multa, vinculis verberibusve coherceto«; L III, 6. siquidem nec anxii futuri sunt et cum gravitate constantiaque victuri; O I, 72. quae nec erant satis nota nostris et erant cognitione dignissima; O II, 5. eius (Ti. Gracchi) filii nec vivi probabantur bonis et mortui numerum optinent iure caesorum; O II, 43. C. Canius, eques Romanus nec infacetus et satis litteratus; O III, 58. quae (voluptates agricolarum) nec ulla impediuntur senectute et mihi ad sapientis vitam proxime videntur accedere; C 51. vestita .. (uva) pampinis nec modico tepore caret et nimios solis defendit ardores; C 53. plerique neque in rebus humanis quicquam bonum norunt, nisi quod fructuosum sit, et amicos ... diligunt ..; Lae 79. sed nec illa extincta sunt aluntur que potius et augentur cogitatione et memoria mea, et ... adfert .. aetas .. solacium; Lae 104. nec in philosophia cuiquam cessit et vitae gravitate praestitit; fr V, 66. nec enim, dum metuit, iustus est,

et certe, si metuere destiterit, non erit; F II, 71. qui nec pauciores et certe meliores fuerunt viri; R VI, 23. causam nec perniciosam et ita popularem, ut ..; L III, 26. cui nec sat est, quod est, et id ipsum ne non diuturnum sit futurum, times; P 18. neque ante philosophiam patefactam ... hac de re communis vita dubitavit, et, posteaquam philosophia processit, nemo aliter philosophus sensit; D I, 86. ut neque cessaret umquam et interdum conloquio alterius non egeret; O III, 1. f. certe; F II, 71. nec vero hominis natura perfecta est, et efficitur tamen in homine virtus; N II, 39.

2. **drei Partikeln:** (sapiens) et praeterita grate meminit et praesentibus ita potitur, ut animadvertat ..., neque pendet ex futuris; F I, 62. animum et praesentem (voluptatem) percipere pariter cum corpore et prospicere venientem nec praeteritam praeterfluere sinere; T V, 96. — et ipsa Peloponnesus fere tota in mari est, nec praeter Phliuntios ulli sunt, quorum agri non contingant mare, et extra Peloponnesum Aenianes et Doris et Dolopes soli absunt a mari; R II, 8. — nos .. nec subito coepimus philosophari nec mediocrem ... in eo studio operam ... consumpsimus et, cum minime videbamur, tum maxime philosophabamur; N I, 6.

3. **vier Partikeln:** Cn. Aufidius .. et in senatu sententiam dicebat nec amicis deliberantibus deerat et Graecam scribebat historiam et videbat in litteris; T V, 112. sermo ... ille et angustiis cingitur iis ... nec umquam de ullo perennis fuit et obruitur hominum interitu et oblivione posteritatis extinguitur; R VI, 25.

h. mit ac, que: et fruges et reliqua, quae terra pariat, et tempestates ac temporum varietates caelique mutationes ... a dis inmortalibus tribui ... putant; N I, 4.

i. mit ac, que, nec: neque magnum bonum (esse divitias) et prae rectis honestisque contemnendum ac despiciendum nec magnopere expetendum; F IV, 73.

k. mit deinde, post: et P. Crassus ... functus est aedilicio maximo munere, et paulo post L. Crassus ... magnificentissima aedilitate functus est, deinde C. Claudius ..., multi post; O II, 57.

l. mit etiam, que: qui cum viderent ita nos esse natos, ut et communiter ad eas virtutes apti essemus ..., easque ipsas virtutes viderent nos magnificentius appetere ..., habere etiam insitam quandam ... cupiditatem scientiae natosque esse ad congregationem hominum ..., eaque in maximis ingeniis maxime elucere; F IV, 4.

m. mit iam, que: et musculorum iecuscula ... augeri, et puleium .. florescere, ... et inflatas rumpi vesiculas, et semina malorum ... se vertere, iam nervos ... resonare .., ostreisque ... contingere, ut ..., arboresque ut ... tempestive caedi putentur; D II, 33.

n. mit nec, que: sed et ille reprehensus a multis est, nec vos exitum reperitis, totaque res vacillat et claudicat; N I, 107. — nonne videmus eos nec valetudinis ... habere rationem omniaque perpeti ... et cum maximis curis ... compensare ... voluptatem? F V, 48. (vgl. **g**, 1. Lae 104). — Socrates nec patronum quaesivit ... nec iudicibus supplex fuit adhibuitque liberam contumaciam ..., et ... multa disseruit et ... (educi) noluit et tum ... locutus ita est, ut ..; T I, 71.

E. **Lücken, Fragment:** »† hirsizon«, ut ait Lucilius, »cui nihildum sit vis || nix || et sacculus abstulerit;« F II, 23. namque et illa tenenda est ferox *; R II, 67. * et vehiculis tarditati; R III, 3. sacerdos ... audaciam in * et inmittendis || in admittendis || religionibus foedis || foedas || damnet atque impiam iudicet; L II, 37. iniecta gleba † tum et illis humatus est, et gleba vocatur; L II, 57. non et sine ea cogitatione iucundis subducendisque rationibus; fr V, 94.

etenim, nämlich, und allerdings: I. **allein:** 1. **Aussage:** etenim duo esse haec maxima in philosophia, iudicium veri et finem bonorum; A II, 29. de eo omnis est controversia; A II, 68. de ceteris sunt inter illos (philosophos) non nulla communia; A II, 70. contra naturam est probabile nihil esse; A II, 99. is quoque ... multa sequitur probabilia; A II, 99. (voluptas) sit impudens; F III, 1. coniunctum utrumque magis expetendum sit; F III, 44. nec iustitia nec amicitia esse omnino poterunt, nisi ..; F III, 70. semper illud extra est, quod arte comprehenditur; F V, 16. omnium rerum ... earum summum bonum in corpore est; F V, 38. necesse est eius etiam partis propter se expeti; F V, 46. unde isti versus? — ... dicam hercle; etenim recte requiris; T II, 26. (perturbationes) ipsae se impellunt; T IV, 42. quicquid est, quod bonum sit, id expetendum est; T V, 45. in ea (parte) situm esse necesse est illud ... optumum; T V, 67. quae res pecuniae cupiditatem adferunt, ... cum procul ab his omnibus rebus absit ..; T V, 89. qui secum loqui poterit, sermonem alterius non requiret; T V, 117. fana multa spoliata ... videmus a nostris; N I, 82. enumerasti memoriter et copiose ... philosophorum sententias; N I, 91. longa de mea disputatione detracta oratio est; N II, 3. videmus ceteras opiniones fictas ... diuturnitate extabuisse; N II, 5. ceteris naturis multa externa ... possunt obsistere; N II, 35. licet videre acutiora ingenia ... eorum, qui ..; N II, 42. omne corpus aut aqua aut aër aut ignis aut terra est; N III, 30. ea ipsa, quae sentiuntur, ... cum amplificata sunt, interimunt || interemunt ||; N III, 34. aut simplex est natura animantis ... aut concreta || concretum ||; N III, 34. nobismet ipsis quaerentibus, quid sit de divinatione iudicandum; D I, 7. ipse Cotta sic disputat, ut ..; D I, 8. dirae ... non causas adferunt; D I, 29. Aegyptii et Babylonii ... omnem curam in siderum cognitione posuerunt; D I, 93. Ceos accepimus ortum Caniculae diligenter quotannis solere servare; D I, 130. me movet illud; D II, 9. ad aegros non vates aut hariolos, sed medicos solemus adducere; D II, 9. ille (Pompeius) admodum extis et ostentis movebatur; D II, 53. geminorum formas esse similis, vitam atque fortunam plerumque disparem; D II, 90. erit confiteri necesse ..; Fa 28. illi iniusto domino ... prospera fortuna comitata est; R II, 44. iustitiae non natura nec voluntas, sed inbecillitas mater est; R III, 23. video iam, quo pergat oratio; R III, 44. (quercus) est sane vetus; L I, 1. non vereor, condiscipulorum ne quis exaudiat; L I, 21. ratio ... certe est communis; L I, 30. omnes viri boni ipsam aequitatem ... amant; L I, 48. etenim || ut enim || hoc quasi rostro finditur Fibrenus; L II, 6. qui ex errore imperitae multitudinis pendet, hic in magnis viris non est habendus; O I, 65. cognitio contemplatioque || rerum || naturae manca ... sit; O I, 153. [etenim cognitionem ... sequetur considerata actio]; O I, 160. virtus omnis tribus in rebus fere vertitur; O II, 18. qui se metui volent, a quibus metuentur, eosdem metuant ipsi necesse est; O II, 24. illud ipsum, quod honestum ... dicimus, quia per se nobis placet, ... idcirco ..; O II, 32. quod summum bonum a Stoicis dicitur, ... id habet hanc ... sententiam; O III, 13. pluris putare, quod utile

videatur, quam quod honestum sit || est ||, ... turpissimum est; O III, 18. multo magis est secundum naturam excelsitas animi; O III, 24. omnino tantum se negat facturum compendii sui causa, quod non liceat; O III, 63. eo loco ... locati sumus, ut ..; Lae 40. cetera cum parant, cui parent || parantur, cui parentur ||, nesciunt; Lae 55. ex eo ... metiuntur homines divitiarum modum; P 44. divitiarum est fructus in copia; P 47.

2. **Frage:** etenim quis erit tandem modus iste? T IV, 40. pro deorum atque hominum fidem! parumne cognitum est ..? T V, 48. quis hoc non videt, desideriis omnia ista condiri? T V, 97. qui potest ipse (mundus) non natura administrari? N II, 86. quae est continuatio coniunctioque naturae? D II, 142. quis potest modus esse? O II, 55.

II. **Verbindungen:** etenim cum ab Epicuro ... non impetrent, ut verum esse concedat; A II, 97. conversiones ... tantae fiant; D II, 89. ortus nascentium luna moderetur; D II, 91. in suo quemque opere artificem ... nihil aliud cogitare ... videam; R I, 35. couplector animo, quattuor reperio causas; C 15. vgl. I, 1. N III, 34. Lae 55.

etenim quoniam detractis de homine sensibus reliqui nihil est; F I, 30.

etenim, si quodam in libro vere est a nobis philosophia laudata; A II, 6. delectamur, cum scribimus; F I, 3. si loca, si fana, si urbes, si gymnasia ... adamare solemus; F I, 69. dolores eosdem tolerabilius patiuntur; F III, 42. nunc aliquid adsequi se putant, qui ..; T I, 45. orationes, quas nos multitudinis iudicio probari volebamus, ... — sed si ..; T II, 3. sapiens in aegritudinem incidere posset; T III, 20. naturalis amor esset; T IV, 76. nox non adimit vitam beatam, cur dies nocti similis adimat? T V, 112. semel .. suscipimus genus hoc argumenti, attende, quo serpat; N I, 98. di non sunt; N II, 16. concedimus intellegentes esse deos; N II, 77. est divinatio, qualibusnam a perceptis artis proficiscitur? Fa 11. illud vere conectitur; Fa 14. nemo est, quin emori malit quam ..; R IV, 1. in eos, quos speramus nobis profuturos, non dubitamus officia conferre; O I, 48. is, qui non defendit iniuriam, ... iniuste facit; O III, 74. bene facta recte facta sunt; P 22. isti callidi rerum aestimatores prata ... magno aestimant; P 51.

etenim ut stultitia ... numquam se tamen satis consecutam putat, sic ..; T V, 54. membra quaedam amputantur, ... sic ..; O III, 32. ait Homerus, „ex eius (Nestoris) lingua melle dulcior fluebat oratio“; C 31. — ut sint auspicia, quae nulla sunt; D II, 71.

Etesiae, Passatwinde: quam tempestivos .. dedit (natura), quam salutares non modo hominum, sed etiam pecudum generi ... ventos Etesias! quorum flatu nimii temperantur calores; ab isdem etiam maritimi cursus celeres et certi deriguntur || dir. ||; N II, 131.

etiam, auch, noch, sogar, selbst, freilich, ja, wieder: I. **absolut:** Zeno in una virtute positam beatam vitam putat. quid Antiochus? etiam, inquit, beatam, sed non beatissimam; A II, 134. etiamne (sapiens beatus est), si sensibus carebit oculorum, si aurium? etiam; T V, 111. quicquid non oportet, scelus esse, quicquid non licet, nefas putare debemus. etiamne in minimis rebus? etiam; P 25.

II. **im Zusammenhang:** 1. **vorangestellt:** adhibenda etiam geometria est; A I, 6. plurima e. in illa tertia philosophiae parte mutavit; A I, 40. ex quo e. nomen hoc duxerat; A I, 41. ex qua (inscientia) exsisteret e. opinio; A I, 41. qui quidem e. ... respondisse dicitur oblivisci se malle discere; A II, 2. Lucullus adiunxerat e. illam, quam Themistocles spreverat, disciplinam; A II, 2. cognitis e. reliquorum sententiis; A II, 9. illi quidem e. P. Africanum referre in eundem numerum solent; A II, 13. addunt e. C. Marium; A II, 13. quam (dissimulationem) ait e. in Africano fuisse Fannius; A II, 15. plerique ... definitiones ipsarum e. evidentium rerum non improbant; A II, 18. in quibus (virtutibus) solis inesse e. scientiam dicimus; A II, 23. e. totam vitam evertunt funditus; A II, 31. qui e. queruntur, quod eos insimulemus omnia incerta dicere; A II, 32. facile e. absentibus nobis veritas se ipsa defendet; A II, 36. quae ita videantur, ut e. alia eodem modo videri possint; A II, 40. omne visum, quod sit a vero, tale esse, quale e. a falso possit esse; A II, 41. sic e. mentem moveri, ut ..; A II, 48. ut, si quid cui simile esse possit, sequatur, ut e. difficiliter internosci possit || possint ||; A II, 50. num censes (illos Servilios) e. eosdem fuisse? A II, 56. ut e. illud absurdum sit; A II, 58. Carneadem autem e. heri audiebamus solitum esse *eo* delabi interdum, ut diceret ..; A II, 59. ut e. manus saepe tolleret; A II, 63. accipio (visa) iisque interdum e. adsentior; A II, 66. si ulli rei sapiens adsentietur umquam, aliquando e. opinabitur; A II, 67. ita sequebatur (sapientem) e. opinari; A II, 67. sapientem, si adsensurus esset, e. opinaturum; A II, 67. nullum tale esse visum a vero, ut non eiusdem modi e. a falso posset esse; A II, 77. cum (Hercules) uxorem interemebat, cum conabatur e. patrem; A II, 89. e. a certis et inlustrioribus cohibes adsensum; A II, 94. † primum .. videri oportet || oportere ||, in quo sit e. adsensus; A II, 108. ut ... idem .. e. disputandi et intellegendi iudicium dicas te et artificium traditurum; A II, 114. erit ei persuasum e. solem, lunam, stellas omnes, terram, mare deos esse; A II, 119. ut e. inter deos Myrmecides aliqui minutorum opusculorum fabricator fuisse videatur; A II, 120. vos e. dicitis esse e regione nobis in contraria parte terrae, qui ..; A II, 123. qui multa putat praeter virtutem homini partim cara esse, partim e. necessaria; A II, 134. nos .. defendimus e. insipientem multa comprendere; A II, 144. qua ex similitudine e. nomen ei rei, quod ante non fuerat, κατάληψιν imposuit; A II, 145. qui testimonium diceret, ut „arbitrari“ se diceret, e. quod ipse vidisset; A II, 146. quid tam planum videtur quam mare? e quo e. aequor illud poëtae vocant; A fr 8. quibus e. alabaster plenus unguenti putere || puter esse || videatur; A fr 11. cum miraretur ille (Atticus) quidem utrumque, Phaedrum autem e. amaret; F I, 16. in quo e. Democritus haeret; F I, 20. addidisti ad extremum e. indoctum fuisse (Epicurum); F I, 26. qua (voluptate) e. carere possent sine dolore; F I, 47. saepe e. legum iudiciorumque poenis obligantur; F I, 47. iidem e. dolorem saepe perpetiuntur; F I, 48. multi (improbi) e. ... ipsi se indicaverunt; F I, 50. accedit e. mors, ... tum superstitio; F I, 60. ecce ... alii .. e. amatoriis levitatibus dediti; F I, 61. quod quidem iam fit e. in Academia; F II, 2. nisi contulerimus inter nos, ... quid finis, quid e. sit ipsum bonum; F II, 4. eam si varietatem diceres, intellegerem, ut e. non dicente te intellego; F II, 10. quod voluptas dicitur e. in animo; F II, 13. quam e. pecudes, si loqui possent, appellarent voluptatem; F II, 18. adsint e. formosi pueri, qui ministrent; F II, 23. reicietur e. Carneades; F II, 38. cum vacui curis e., quid in caelo fiat, scire avemus; F II, 46. non posse iucunde vivi nisi e.

honeste; F II, 49. saepe e. tristes firmitate et constantia sunt beati; F II, 65. multa sunt audienda e. de obscenis voluptatibus; F II, 68. e. omissa spe voluptatis; F II, 82. hoc foedus facere si potuerunt, faciant e. illud, ut aequitatem ... diligant; F II, 83. summus dolor plures dies manere non potest? vide, ne e. menses! F II, 93. tu autem e. membra ipsa sensusque considera; F II, 113. sunt e. turpitudines plurimae; F II, 117. assumpto e. illo, quod ... adiungere soletis; F II, 118. labores ... tristissimo tamen verbo aerumnas || [aerumnas] || e. in deo nominaverunt; F II, 118. nobis, quibus e. verba parienda sunt; F III, 3. addo e. illud, ... dare signa puerum; F III, 9. ergo et probandum; ita e. laudabile; F III, 27. ita fit, ut, quod bonum sit, id e. honestum sit; F III, 27. in libidine esse peccatum est e. sine effectu; F III, 32. e. omni impunitate proposita; F III, 36. ut e. divitias bonum esse dicamus; F III, 49. e. detracto usu; F III, 57. e. stultorum ... officium esse manere in vita; F III, 61. ut e. communis hominum inter homines naturalis sit commendatio; F III, 63. ut ... alia (membra) e. ceterorum membrorum usum adiuvant; F III, 63. e. iis, qui aliquando futuri sint, esse propter ipsos consulendum; F III, 64. quicquid aequum iustumque esset, id e. honestum ... fore; F III, 71. recte (sapiens) e. pulcher appellabitur; F III, 75. quae (sunt eorum) e. monita et consilia scripta ad summos viros! F IV, 6. quibus (interrogatiunculis) e. qui assentiuntur; F IV, 7. quanta sit e. apud deos moderatio; F IV, 11. in quo e. de animis, cuius generis essent, quaereretur; F IV, 12. equidem e. Epicurum, in physicis quidem, Democriteum puto; F IV, 13. e quo (cognitionis amore) e. rationis explicandae disserendique cupiditas consequebatur; F IV, 18. quae (vita) e. ceteris rebus, quae essent secundum naturam, abundaret; F IV, 20. quod dicit Epicurus e. de voluptate; F IV, 29. sin est e. corpus; F IV, 41. dabit hoc Zenoni Polemo, e. magister eius; F IV, 51. etsi illi quidem e. voluptates faciunt interdum gloriosas; F IV, 51. quae e. concessa te nihil iuvent; F IV, 52. si idem e. bene valeret, bene audiret; F IV, 62. earum (artium) e. contrariorum summa poterit augeri; F IV, 67 *stultos* omnia contraria, quos e. insanos esse vultis; F IV, 74. aliquid e. coronae datum; F IV, 74. nec .., omnes avaritias si aeque avaritias esse dixerimus, sequetur, ut e. aequas esse dicamus; F IV, 75. cuius (Platonis) e. illi propinqui hortuli; F V, 2. equidem e. curiam nostram ... solebam intuens Scipionem, Catonem ... cogitare; F V, 2. quo (instituto) e. Stoici utuntur; F V, 23. est autem e. actio quaedam corporis; F V, 35. quam ob rem e. sessiones quaedam ... contra naturam sunt; F V, 35. e. singulas eius (summi boni) partes esse per se expetendas; F V, 44. videsne, ... ut e. contendant e elaborent, si efficere possint, ut ..? F V, 46. etenim ... necesse est eius e. partis propter se expeti; F V, 46. qua in vita tantum abest ut voluptates consectentur, e. curas ... perferunt; F V, 57. „beatum, cui e. in senectute contigerit, ut sapientiam ... assequi possit!" F V, 58. cum autem e. exitus ab utroque datur conturbato ... regi; F V, 63. ut ii, qui virtutis compotes sint, e. quibusdam malis affecti beati sint; F V, 77. atqui, inquit, si Stoicis concedis, ut ..., concedis e. Peripateticis; F V, 78. quem hunc appellas, Zeno? beatum, inquit. — e. beatissimum? F V, 84. nec dubitatum, quin in virtute omnis ut bene, sic e. beate vivendi spes poneretur; F V. 88. ut ... civibus nostris prosimus e., si possumus, otiosi; T I, 5. e quibus (philosophiae fontibus) e. illa manabant; T I, 6. ut iam e. scholas Graecorum more habere auderemus; T I, 7. quoniam autem e. mortui miseri sunt; T I, 9. credo equidem e. alios tot saeculis, sed ... Pherecydes Syrius primum || primus || dixit ..; T I, 38. alter (Aristoxenus) ita delectatur suis cantibus, ut eos e. ad haec transferre conetur; T I, 41. quorum (sonorum) varia compositio e. harmonias efficit pluris; T I, 41. haec enim pulchritudo e. in terris „patritam" illam ... philosophiam ... excitavit; T I, 45. quae si cernerem quem ad modum nasci possent, e. quem ad modum interirent viderem; T I, 56. omnes magni, e. superiores, qui fruges, qui vestitum ... invenerunt; T I, 62. qui in compedibus corporis semper fuerunt, e. cum soluti sunt, tardius ingrediuntur; T I, 75. quae (similitudo) e. in ingeniis, non solum in corporibus appareat; T I, 79. quod .. in morbum cadat, id e. interiturum; T I, 79. ut aliquid e. de humatione et sepultura dicendum existimem; T I, 102. cuius (Erechthei) e. filiae cupide mortem expetiverunt pro vita civium; T I, 116. tantum abest, ut scribi contra nos nolimus, ut id e. maxime optemus; T II, 4. ut, e. quae non probare soleant, ea cogantur constantiae causa defendere; T II, 5. quod accidet e. nostris; T II, 6. adhibita e. disserendi elegantia; T II, 6. e. qui illa aut non adprobant aut non studiosissime consectantur; T II, 8. ad malam domesticam disciplinam ... cum accesserunt e. poëtae; T II, 27. quod Spartiatae e. in feminas transtulerunt; T II, 36. omnino .. omnes clari ... labores † contemplo || contendendo || fiunt e. tolerabiles; T II, 62. accedunt e. poëtae; T III, 3. si (sapiens) irascitur, e. concupiscit; T III, 19. sin autem caderet in sapientem aegritudo, caderet e. iracundia; T III, 19. si sapiens in aegritudinem incidere posset, posset e. in misericordiam; T III, 20. nam qui dolet rebus alicuius adversis, idem alicuius e. secundis dolet; T III, 21. in quem .. cadit misereri, in eundem e. invidere; T III, 21. omne .. malum, e. mediocre, malum est; T III, 22. virtutem sese esse contentam, quo modo ad bene vivendum, sic e. ad beate; T III, 37. e. Chrysippo ita videri scio; T III, 52. »saepe est e. sub palliolo sordido sapientia«; T III, 56. e. gratum mortuis se facere ... arbitrantur; T III, 72. eodem .. (luctu) e. confecta (Artemisia) contabuit; T III, 75. nam cum a primo urbis ortu regiis institutis, partim e. legibus auspicia (essent constituta); T IV, 1. quamquam id quidem e. XII tabulae declarant; T IV, 4. mihi quidem e. Appii Caeci carmen ... Pythagoreum videtur; T IV, 4. nam isto .. modo licet dicere utilem vinulentiam ad fortitudinem, utilem e. dementiam; T IV, 52. cum sit ... obtrectantis .. angi alieno bono, quod id e. alius habeat; T IV, 56. est e. in omnibus quattuor perturbationibus illa distinctio, utrum ..; T IV, 59. quodam modo e. paupertatis malum tollitur; T IV, 59. quae (curatio) possit esse omnium e. de ceteris rebus discrepantium philosophorum; T IV, 61. hic insanus videtur e. suis; T IV, 73. e. novo quidam amore veterem amorem ... eiciendum putant; T IV, 75. est e. illud ... demonstrandum; T IV, 76. cuius (irae) inpulsu existit e. inter fratres tale iurgium; T IV, 77. ut (philosophia) a plerisque neglecta a multis e. vituperetur; T V, 6. haec e. in eculeum coiciuntur; T V, 13 (12). non omnis bonos esse e. beatos; T V, 14. dicebantur haec, quae scripsit || scripta sit, al. || e. Antiochus locis pluribus; T V, 22. in eo (libro) e. (philosophus) putatur dicere in rotam [...] beatam vitam non escendere; T V, 24. cui (Epicuro) e., si dis placet, videtur semper sapiens beatus; T V, 31. an Lacedaemonii ... quaesiverunt, num (Philippus) se esset

e. mori prohibiturus? T V, 42. quod tale .., id e. gloriosum; T V, 43. adde e., si lubet, pernicitatem et velocitatem; T V, 45. si in virtute satis est praesidii ad bene vivendum, satis est e. ad beate; satis est enim certe in virtute, ut fortiter vivamus; si fortiter, e. ut magno animo; T V, 53. e. Peripatetici veteresque Academici balbutire aliquando desinant; T V, 75. ille (vir sapiens) honores .. populi e. ultro delatos repudiabit; T V, 104. contempto .. honore, contempta e. pecunia; T V, 106. cum quidam e. disputent ceteras voluptates in ipsis habitare sensibus; T V, 111. traditum est e. Homerum caecum fuisse; T V, 114. idem ... prematur e. doloribus acerrumis corporis; T V, 117. multa primo die, ... non pauca e. postero ... sunt dicta de morte; T V, 118. equidem me e. conscripturum (has disputationes) arbitror; T V, 121. multis e. sensi mirabile videri eam nobis potissimum probatam esse philosophiam, quae ..; N I, 6. hortata e. est, ut me ad haec conferrem, animi aegritudo; N I, 9. ut e. sine ratione valeret auctoritas; N I, 10. aderat e. Q. Lucilius Balbus; N I, 15. careat .. (deus) sensu necesse est, careat e. prudentia; N I, 30. si numeramus e. caelum deum; N I, 33. omni illum (deum Aristoteles) sensu privat, e. prudentia; N I, 33. idem .. (Chrysippus) e. legis perpetuae et aeternae vim ... Iovem dicit esse; N I, 40. ut e. veterrimi poëtae ... Stoici fuisse videantur; N I, 41. e. ea, quae conservent, infinita esse debere; N I, 50. nobis ... e. vitia saepe iucunda sunt; N I, 79. in quem (Roscium) e. illud est eius (Catuli); N I, 79. si .. de elephanto quis diceret, e. rideri te putares; N I, 88. Zeno quidem e. litigabat; N I, 93. conprehensio, ad extremum e. sermo et oratio (erit eadem adhibenda deo); N I, 94. quid, quod e. ad dormientem veniunt (imagines) invocatae? N I, 108. mihi quidem e. Democritus ... nutare videtur in natura deorum; N I, 120. censent autem (Stoici) sapientes sapientibus e. ignotis esse amicos; N I, 121. iis de rebus agimus, quae sunt e. negotiis anteponendae; N II, 3. qui (P. Claudius) e. per iocum deos inridens ... mergi eos (pullos) in aquam iussit; N II, 7. ut quidam imperatores e. se ipsos dis inmortalibus capite velato ... devoverent; N II, 10. quod e. quibusdam regionibus atque urbibus contingere videmus, hebetiora ut sint .. ingenia; N II, 17. cuius (cibi) e. in reliquiis inest calor iis, quas natura respuerit; N II, 24. quod e. ipse (Epicurus) probat; N II, 46. novum e. oculorum iudicium habetis; N II, 47. dictum e. est de sideribus; N II, 59. hinc e. Romulus; N II, 62. hunc e. augures nostri (nuncupant), cum dicunt „Iove fulgente, tonante"; N II, 65. ex quo (Penates) e. „penetrales" a poëtis vocantur; N II, 68. concedimus e. providentes (esse deos), et rerum quidem maxumarum; N II, 77. adde e. reconditas auri argentique venas infinitamque vim marmoris; N II, 98. quarum (stellarum) motus tum incitantur, tum retardantur, saepe e. insistunt; N II, 103. data est quibusdam (bestiis) e. machinatio quaedam atque sollertia; N II, 123. est e. admiratio non nulla in bestiis aquatilibus iis; N II, 124. ab isdem (ventis Etesiis) e. maritimi cursus celeres ... deriguntur || dir. ||; N II, 131. quae confectio e. a lingua adiuvari videtur; N II, 134. eius (auditus) enim sensu e. dormientes egemus; N II, 144. e. e somno excitamur; N II, 144. circumitus ... siderum, quamquam e. ad mundi cohaerentiam pertinent, tamen et spectaculum hominibus praebent; N II, 155. sin autem *his* (hominibus di) consulunt, ... e. illis consulunt; N II, 165. quod quidem intellegitur e. significationibus rerum futurarum; N II, 166. maioribus autem nostris e. nulla ratione reddita credere (debeo); N III, 6. ex hoc illud e.: »aspice hoc sublime candens«; N III, 10. nescio quid e. de Locrorum apud Sagram proelio; N III, 11. nam de Sagra Graecorum e. est volgare proverbium; N III, 13. tu autem e. Deciorum devotionibus placatos deos esse censes; N III, 15. isto modo e. disertus et quidem || atque idem || mathematicus, musicus ... erit mundus; N III, 23. quod .. dolorem accipit, id accipiat e. interitum necesse est; N III, 32. cum (corpora) intereant e. nimio calore; N III, 35. ad quem .. dolor veniat, ad eundem e. interitum venire; N III, 36. cui (temperantiae) si locus in caelo est, est e. voluptatibus; N III, 38. si di sunt, suntne e. Nymphae deae? N III, 43. quarum (nubium) una e. Centauros peperisse dicitur; N III, 51. ex quo (Aethere) e. Proserpinam natam ferunt et Liberum; N III, 53. quarum rerum utilitatem video, video e. consecrata simulacra; N III, 61. iidem e. di fraudem dederunt, facinus ceteraque; N III, 75. e. patrimoniis multos male uti; N III, 70. et || etiam || praedones multi saepe poenas dant; N III, 82. e. mensas argenteas (Dionysius) de omnibus delubris iussit auferri; N III, 84. qui e. somnia putet ad nos mitti ab Iove; N III, 95. eandem artem e. Aegyptii longinquitate temporum ... consecuti putantur; D I, 2. qui (Pythagoras) e. ipse augur vellet esse; D I, 5. quod faciebat e. Panaetius; D I, 12. »saepe e. pertriste canit de pectore carmen ... acredula«; D I, 14. »rite .. veteres, ... rite e. vestri ... praecipue coluere vigenti numine divos;« D I, 21. quia ... quaedam M. Catonem, non nulla e. te ipsum fefellerunt; D I, 24. *condemnemus* || contemnamus || e. Babylonem et || [Babylonem et] || eos, qui ... stellarum cursus persequuntur; D I, 36. his .. (somnils) adiungatur e. Aeneae somnium; D I, 43. ut ... e. trucidare aliquem (videatur); D I, 60. ex quo e. Pythagoriis || Pythagoricis || interdictum putatur, ne faba vescerentur; D I, 62. facta coniectura e. in Dionysio est; D I, 73. fit ... ut pellantur animi vehementius saepe e. cura et timore; D I, 80. equidem e. in te saepe vidi ... tantum ardorem vultuum ..; D I, 80. cur pulmo incisus e. in bonis extis dirimat tempus et proferat diem; D I, 85. quorum de altero (Tiresia) e. apud inferos Homerus ait „solum sapere"; D I, 88. quod e. idem vos quondam facere Nonis solebatis; D I, 90. quaedam (invisitata) e. ex hominum pecudumve conceptu et satu (oriebantur); D I, 93. quid? cum saepe lapidum, sanguinis non numquam, terrae interdum, quondam e. lactis imber defluxit? D I, 98. saepe e. .. in proeliis Fauni auditi ... esse dicuntur; D I, 101. quae (scientia) potest esse e. sine motu atque inpulsu deorum; D I, 109. e. philosophum ... pecuniam facere posse; D I, 111. credo e. anhelitus quosdam fuisse terrarum, quibus inflatae mentes oracla funderent; D I, 115. eiusdem generis e. illud est, quod scribit Herodotus; D I, 121. ad quem (Apollinem) e. Athenienses publice de maioribus rebus semper rettulerunt; D I, 122. (Caesar) a nobilissumis civibus, partim e. a se omnibus rebus ornatis, trucidatus; D II, 23. totum omnino fatum e. Atellanio versu iure mihi esse inrisum videtur; D II, 25. pudet me non tui quidem, cuius e. memoriam admiror, sed Chrysippi; D II, 35. tanta inter eos (deos) dissensio (est), saepe e. inter proxumos, ut ..? D II, 38. quod e. coniector quidam et interpres portentorum non inscite respondisse dicitur ei || † ei ||, qui ..; D II, 62. restat e. de Chaldaeis; D II, 70. ut quaedam essent e. contraria; D II, 76. plerique (voluptatem) e. summum bonum dicant; D II, 81. quibus e. Diogenes Stoicus concedit aliquid; D II,

90. multi e. naturae vitium meditatione ... sustulerunt; D II, 96. ego autem e. haec requiro; D II, 97. quamquam tua me oratio confirmavit, tamen e. mea sponte nimis superstitiosam de divinatione Stoicorum sententiam iudicabam; D II, 100. adhibuit e. latebram obscuritatis; D II, 111. quod abhorret e. ab hominis constantia; D II. 125. quale (est somnium) e. de Alexandro; D II, 135. quibus (oratoriis studiis) e. te incendi; Fa 3. quaedam e. Posidonius ... comminisci videtur; Fa 5. non enim ... idcirco e. nostrarum voluntatum atque adpetitionum sunt causae naturales; Fa 9. non sequitur tamen, ut e. sedere eos et ambulare ... principalibus causis definitum ... sit; Fa 9. addidit (Zopyrus) e. mulierosum (esse Socraten); Fa 10. fit e., quod consequitur, necessarium; Fa 14. si .. alterum utrum ex aeternitate verum sit, esse id e. certum et, si certum, e. || certum || necessarium; Fa 21. e. supra: „utinam ne esset mons ullus Pelius!“ Fa 35. quae (exempla) nata ... apud illos (Athenienses) e. in gravissumam civitatem nostram dicuntur redundasse; R I, 5. quod earum rerum videatur ei ... saepe e. deterrimorum hominum inmensa possessio; R I, 27. ut e. pro his dicam; R I, 34. ex quo fit, ut e. servi se liberius gerant; R I, 67. eadem .. (factio) oritur e. ex illo saepe optimatium praeclaro statu; R I, 68. quoniam ea, quae tenebatis ipsi, e. ex me audire voluistis; R I, 70. libenter enim e. verbo utor Catonis; R II, 3. est autem maritimis urbibus e. quaedam corruptela ac demutatio morum; R II, 7. ut (arx) e. in illa tempestate horribili Gallici adventus incolumis ... permanserit; R II, 11. quod multa intelleges e. aliunde sumta meliora apud nos multo || [multo] || esse facta, quam ..; R II, 30. laudandus e. iste rex; R II, 33. in quo e. verbis ac nominibus ipsis fuit diligens; R II, 40. qui e. liberata iam civitate dominationes adpetiverunt; R II, 48. ut iam || etiam, al. || Romulum patribus lectis fecisse diximus; R II, 50. inperti e. populo potestatis aliquid; R II, 50. provocationem autem e. a regibus fuisse declarant pontificii libri, significant nostri etiam augurales; R II, 54. gratam .. e. illam legem || rem || ... de multa ... consules comitiis centuriatis tulerunt; R II, 60. e. quae diiunctis populis tribui solent conubia; R II, 63. quodsi quis ad ea instrumenta animi ... adiungendam sibi e. doctrinam ... putavit; R III, 5. qui ... ad domesticum ... morem e. hanc a Socrate adventiciam doctrinam adhibuerunt; R III, 5. ne sic e. sentire videare; R III, 8. alter ... e. suasit rogationem ..., alter acerrime se defendit; R III, 28. te nobis e. superfuturum; R III, 32. quas (poenas) e. stultissimi sentiunt; R III, 34. nam ut animus corpori dicitur imperare, dicitur e. libidini; R III, 37. cuius e. focum Cato ille noster ... visere solebat; R III, 40. occurrit animis rex e. iniustus; R III, 47. apud quos (Eleos, Thebanos) in amore ingenuorum libido e. permissam habet et solutam licentiam; R IV, 4. (eos) partim obliquos, partim transversos, partim e. adversos stare vobis; R VI, 20. incurret e. in illum * et || illum || memorabilem annum suum; L I, 8. quoniam ... serendi e. mores (sunt); L I, 20. inter quos .. ratio, inter eosdem e. recta ratio [et] communis est; L I, 23. quae (natura) e. nullo docente profecta ab iis ... confirmat ipsa per se rationem; L I, 27. isdem e. recta ratio data est, ergo et || etiam || lex; L I, 33. nam si opinione universa virtus, eadem eius e. partes probarentur; L I, 45. per se ... ius est expetendum et colendum; quodsi ius, e. iustitia; L I, 48. qui (amicus) e. deserendus et abiciendus est desperatis emolumentis; L I, 49. pudet e. || iam, al. || loqui de pudicitia; L I, 50. studiose .. eorum (virorum) e. sepulchra || sepulcra || contemplor; L II, 4. paupertatem quom divitiis e. inter homines esse aequalem velimus; L II, 25. recte e. Spes a Calatino consecrata est; L II, 28. tum fuit in .. animis .. mutatis e. huic mutationi locus; L II, 38. tollit e. lamentationem; L II, 59. eas .. (laudes) e. cantus ad tibicinem prosequatur, cui nomen neniae, quo vocabulo e. *apud* Graecos cantus lugubres nominantur; L II, 62. requiro || credo, Quinte || , ut ceteri sumptus, sic e. sepulchrorum modum || recte requiri || ; L II, 62. sublata e. erat celebritas virorum ac mulierum; L II, 65. nam hoc mihi e. nostri illi ... concedunt, ut ..; L III, 1. ain tandem? e. a Stoicis ista tractata sunt? L III, 14. villas signis et tabulis refertas, partim publicis, partim e. sacris et religiosis; L III, 31. quae habemus e. in publicis institutis atque legibus; L III, 43. nam id quidem e. apud maiores nostros erat; L III, 46. agitatio mentis ... potest nos in studiis cognitionis e. sine opera nostra continere; O I, 19. quo in genere e. in re publica multa peccantur; O I, 33. sunt autem quaedam officia e. adversus eos servanda, a quibus iniuriam acceperis; O I, 33 (34). equidem e. illud animadverto; O I, 37. meminerimus autem e. adversus infimos iustitiam esse servandam; O I, 41. e. hoc intellegendum puto; O I, 46. magna e. illa communitas est, quae ..; O I, 56. cohortationes, consolationes, interdum e. obiurgationes in amicitiis vigent maxime; O I, 58. addo e. utilitatem; O I, 67. cavenda e. est gloriae cupiditas, ut supra dixi; O I, 68. quamquam haec .. res non solum ex domestica est ratione ⟨attingit e. bellicam⟩ ; O I, 76. in quo (bello) e. mortui (Catonis) valuit auctoritas; O I, 79. quamquam hoc animi, illud e. ingenii magni est; O I, 81. quod genus peccandi vitandum est e. in rebus urbanis; O I, 84. exercenda e. est facilitas et altitudo animi, quae dicitur; O I, 88. esse autem magni animi et fuisse multos e. in vita otiosa; O I, 92. e. vitiosis quid conveniat et quid deceat; O I, 98. aliquid e. de hac distinctione dicendum est; O I, 122. senibus ... exercitationes animi e. augendae videntur; O I, 123. sermo ... sequatur e. convivia; O I, 132. e. in illis contentionibus, quae cum inimicissimis fiunt; O I, 137. quo in genere multum mali e. in exemplo est; O I, 140. num haec communitas ... sit e. moderationi modestiaeque semper anteponenda; O I, 159. [quicquid .. iustum sit, id e. utile esse censent]; O II, 10. cui (Viriatho) quidem e. exercitus nostri imperatoresque cesserunt; O II, 40. ut ea (vis iustitiae) e. latronum opes firmet; O II, 40. adiuncto .., ut idem e. prudentes haberentur; O II, 42. quarum etsi laudabilior est defensio, tamen e. accusatio probata persaepe est; O II, 49. e. P. Sulpici || Sulpicii || eloquentiam accusatio inlustravit; O II, 49. in accusando e. M'. Aquilio L. Fufi cognita industria est; O II, 50. patitur (hoc) consuetudo, fert e. humanitas; O II, 51. id .. e. rei publicae est ornamento; O II, 64. est autem e. vehementer utile iis ... valere opibus; O II, 64. Cimonem Athenis || [Athenis] || e. in suos curiales Laciadas || [Laciadas] || hospitalem fuisse; O II, 64. nec minus (danda opera est), ut e. singulis consulatur; O II, 72. ut avaritiae pellatur e. minima suspicio; O II, 75. cui data (res) est, e. dissimulat se accipere voluisse; O II, 79. eisdem e. rebus augeri (res familiaris debet); O II, 87. de quaerenda, de collocanda pecunia, ⟨vellem || pecunia || e. de utenda || augenda || ⟩ commodius a quibusdam optumis viris ... disputatur; O II, 87. qui (Posidonius) e. scribit in quadam epistula P. Rutilium Rufum dicere solere ..; O

III, 10. ut excellas e. pulchritudine et viribus; O III, 25. e. adversus deos immortales impii iudicandi sunt; O III, 28. ut (id) e. ipsi Collatino placere deberet; O III, 40. nam ... a iuris consultis e. reticentiae poena est constituta; O III, 65. mihi quidem e. verae hereditates non honestae videntur; O III, 74. qui e. socerum habere voluit eum, cuius ipse audacia potens esset; O III, 82. ego e. cum Catone meo saepe dissensi; O III, 88. male e. Curio; O III, 88. quibus (foederibus) e. cum hoste devincitur fides; O III, 111. e. temperantiam inducunt non facillime illi quidem, sed tamen quoquo modo possunt; O III, 118. ut e. pro Scipione pollicear; C 6. nec insipienti e. in summa copia non gravis (senectus esse potest); C 8. est e. quiete et pure atque eleganter actae aetatis placida ac lenis senectus; C 13. apud Lacedaemonios quidem ii, qui amplissimum magistratum gerunt, ut sunt, sic e. nominantur senes; C 20. qui e. addiscunt aliquid; C 26. vellem equidem e. illud; C 26. quodsi quem e. ista delectant; C 46. quae quidem e. in Sabinis persequi soleo; C 46. M. vero Cethegum ... quanto studio exerceri in dicendo videbamus e. senem! C 50. semper .. boni ... domini referta cella vinaria, olearia, e. penaria est; C 56. e. avari (sunt senes); C 65. sunt e. eius (mediae) aetatis (studia certa); C 76. hos viros bonos, ut habiti sunt, sic e. appellandos putemus; Lae 19. divitias alii praeponunt, ... alii honores, multi e. voluptates; Lae 20. quamquam e. ab istis saepe quaesivi et audivi non invitus equidem; Lae 25. nam utilitates quidem e. ab iis percipiuntur saepe, qui ..; Lae 26. quod .. quale sit, e. in bestiis quibusdam animadverti potest; Lae 27. cum propter virtutem ... e. eos, quos numquam vidimus, quodam modo diligamus; Lae 28. mutari e. mores hominum saepe dicebat; Lae 33. hunc (Tib. Gracchum) e. post mortem secuti amici et propinqui; Lae 41. quae (virtus) e. populos universos tueri ... soleat; Lae 50. qui e. contemnendos se arbitrantur; Lae 72. recte e. praecipi potest in amicitiis, ne ..; Lae 75. est e. quaedam calamitas in amicitiis dimittendis non numquam necessaria; Lae 76. cavendum .., ne e. in graves inimicitias convertant se amicitiae; Lae 78. tamen e. graviores constantioresque admonendi sunt, ut ..; Lae 99. qui (callidus et occultus) e. adversando saepe adsentetur; Lae 99. haec enim e. in fabulis stultissima persona est ... credulorum senum; Lae 100. equidem e. admodum adulescentis P. Rutili ... familiaritate delector; Lae 101. ut illa e. populo probabilia viderentur; P 1. [ab ipsis (Stoicis) e. παράδοξα appellantur]; P 4. ista omnia talia videmus, ut et || etiam || inprobi habeant et absint probis; P 7. ille (Bias) haec ludibria fortunae ne sua quidem putavit, quae nos appellamus e. bona; P 9. quodsi virtutes sunt pares inter se, paria esse e. vitia necesse est; P 21. sequitur .., ut e. vitia sint paria; P 22. quae est .. civitas? omnisne conventus e. ferorum et immanium? omnisne e. fugitivorum ac latronum congregata unum in locum multitudo? P 27. cui quidem || cui || e., quae vim habere maximam dicitur, Fortuna ipsa cedit; P 34. ex meo tenui vectigali detractis sumptibus cupiditatis aliquid e. redundabit; P 49. una .. essemus beati cognitione naturae ..., qua sola e. deorum est vita laudanda; fr V, 50.

2. **eingeschaltet und nachgestellt** (vgl. I. A I, 6. II, 13. F II, 118. T I, 5. II, 6. IV, 59. V, 45. N II, 98. 124. D II, 111. O I, 67. 88. C 13. Lae 20. 76. u. a.): quam argute, quam obscure etiam contra Stoicos (nobis erit) disserendum! A I, 7. da, quaeso, te huic e. generi litterarum; A I, 12. quod coram e. ex ipso audiebamus; A I, 13. in lingua e. explanatam vocum impressionem (esse); A I, 19. verborum e. explicatio probabatur; A I, 33. ut pro Attico e. respondeam; A I, 33. discrepabat e. ab iisdem, quod ..; A I, 39. e quo sensibus e. fidem tribuebat; A I, 42. vereor .., ne talium personarum cum amplificare velim, minuam e. gloriam; A II, 5. quorum ad popularis ... laudes has e. minus notas minusque pervolgatas adiungimus; A II, 6. sunt e., qui negent in iis || his || ... fuisse earum rerum ... scientiam; A II, 7. nec se tenuit, quin contra suum doctorem librum e. ederet; A II, 12. mihi quidem omnes isti videntur nimis e. quaedam adfirmare; A II, 14. quaero e., ille vir bonus ... cur has sibi tam graves leges imposuerit; A II, 23. tantum abesse dicebat, ut id || [id], al. || consentaneum esset, ut maxime e. repugnaret; A II, 28. ut quicquam possit ita *verum* videri, ut non eodem modo falsum e. possit videri; A II, 33. ut eiusdem modi falsum e. || etiam falsum || possit videri; A II, 40. quoniam ipsi e. illi solent non confuse loqui; A II, 47. de quo iam nimium e. diu disputo; A II, 59. provide e., ne uni tibi istam sententiam minime liceat defendere; A II, 62. si in minimis rebus pertinacia reprehenditur, calumnia e. coërcetur; A II, 65. tractantur ista ingeniose, disputantur e. eleganter; A II, 87. nonne ita credit || credidit || (Iliona) filium locutum, ut experrecta e. crederet? A II, 88. Polyaenus ... num illa e., quae sciebat, oblitus est? A II, 106. quae tu vide ne impudenter e. postules, non solum adroganter; A II, 126. earum e. rerum auctoritatem se, quae inlustriores videantur, amittere; A II, 128. introducebat e. Carneades ... summum bonum esse ..; A II, 131. quod facere eos e., qui ..; A II, 138. cuius (Calliphontis) .. sententiam Carneades ita studiose defensitabat, ut eam probare e. videretur; A II, 139. quam rationem maiorum e. comprobat diligentia; A II, 146. erunt e., ... qui dicant ..; F I, 1. si (Epicurus) a Polyaeno ... geometrica discere maluisset quam illum e. ipsum dedocere; F I, 20. (T. Torquatus) privavisse se e. videtur multis voluptatibus; F I, 23. sed ut omittam pericula, labores, dolorem e.; F I, 24. quae (cupiditates) ... totam e. labefactant saepe rem publicam; F I, 43. animi .. morbi sunt cupiditates ... dominationis, libidinosarum e. voluptatum; F I, 59. si infantes pueri, mutae e. bestiae paene loquuntur ..; F I, 71. qua (definitione) tu e. imprudens utebare non numquam; F II, 5. bonum ipsum etiam quid esset, fortasse ... definisses; F II, 5. nam interdum (istam voluptatem Epicurus) nimis e. novit; F II, 7. varii mores, varia fortuna, voluptas e. varia dici solet; F II, 10. ego autem hoc e. turpe esse saepe iudico; F II, 49. quod a te e. paulo ante dictum est; F II, 49. is ... tantum abest ut se indicet, perficiet e., ut ..; F II, 54. addebat e. se in legem Voconiam iuratum contra eam facere non audere; F II, 55. erit .. (sapiens) instructus ad mortem contemnendam, ad exsilium, ad ipsum e. dolorem; F II, 57. quoniam haec nos e. tractare coepimus; F II, 67. posuisti e. dicere alios foedus quoddam inter se facere sapientis, ut ..; F II, 83. huic ego ... concederem, laudarem e.; F II, 90. nam memini e., quae nolo; F II, 104. in multis (volucribus) e. desideria videmus; F II, 110. si sunt di, ut vos e. putatis; F II, 115. ipse e. dicit Epicurus ne argumentandum quidem esse de voluptate; F III, 3. geometrae .. et musici, grammatici e. more quodam loquuntur suo; F III, 4. equidem soleo e., quod uno Graeci, ... idem pluribus verbis exponere; F III, 15. artis e. ipsas propter se assumendas putamus; F III, 18. quo-

rum (membrorum) utilitas quanta sit, a medicis e. disputatur; F III, 18. licebit e. finem pro extremo aut ultimo dicere; F III, 26. bonum autem ... id e. definitione explicatur; F III, 33. id autem sequens illud e. ... motum aut statum esse dixit e natura absoluto; F III, 33. velle bene audire a parentibus, a propinquis, a bonis e. viris; F III, 57. quod efficitur hac e. conclusione rationis; F III, 59. erit e. inchoatum (officium); F III, 59. formicae, apes, ciconiae aliorum e. causa quaedam faciunt; F III, 63. quicquid esset honestum, id iustum e. atque aequum fore; F III, 71. ad eas .. virtutes ... dialecticam e. adiungunt et physicam; F III, 72. nos ... habere e. insitam quandam vel potius innatam cupiditatem scientiae; F IV, 4. illa ... dixerunt tum definientes, tum partientes, ut vestri e.; F IV, 5. quamquam scripsit artem rhetoricam Cleanthes, Chrysippus e.; F IV, 7. magnitudinem animi (cognitio rerum caelestium affert) deorum opera ... cernentibus, iustitiam e.; F IV, 11. appeteret e. (animus) conservationem sui earumque rerum custodiam; F IV, 27. quare obscurentur e. haec ... in vita beata; F IV, 31. quod ipsi e. fatentur constatque inter omnis; F IV, 33. ipsam e. virtutem volunt esse earum rerum, quae secundum naturam sunt; F IV, 39. quid censes eos esse facturos, ... Epicurum, Hieronymum, illos e.? F IV, 49. leges e. et instituta ac mores civitatum perscripsimus; F IV, 61. ut (Pomponius) id e. cognomen videatur habiturus; F V, 4. qui in Phalericum e. descenderim; F V, 5. ut eos, quos novisse vis, imitari e. velis; F V, 6. a Theophrasto leges e. (omnium fere civitatum) cognovimus; F V, 11. ex eo autem ... exsistet recti e. ratio atque honesti; F V, 19. iracundia e. multi efferuntur; F V, 29. ut iure e. reprehendantur; F V, 31. earum e. rerum, quas terra gignit, educatio quaedam ... est non dissimilis animantium; F V, 39. quae similitudo in genere e. humano apparet; F V, 42. ut ... multos .. e. dolores curationis causa perferant; F V, 46. quid est cur non recte pulchritudo e. ipsa propter se expetenda ducatur? F V, 47. ut eos e. ... tamen in rebus quaerendis ... aetates conterere videamus; F V, 57. ut obscurentur e. maioribus minora (actionum genera) ‖ minora maioribus ‖; F V, 58. e quibus (filiis) unum e. et censorem et triumphantem (vidit); F V, 82. honesta oratio, Socratica, Platonis e.; F V, 84. in qua (virtute) sit ipsum e. beatum; F V, 84. ut Aristoteles ... dicere *docere* e. coepit adulescentes; T I, 7. nos futura e. cogitare; T I, 31. haec enim (vitem, arborem) e. dicimus vivere; T I, 56. cuius e. similis (fuisset) P. Crassi ... nepos; T I, 81. dicitur enim alio modo e. carere; T I, 88. quare licet e. mortalem esse animum iudicantem aeterna moliri; T I, 91. temptarem e. summi regis ... prudentiam; T I, 98. cum multi inimicos e. mortuos poeniuntur; T I, 107. Persae e. cera circumlitos (mortuos) condunt; T I, 108. adfertur e. de Sileno fabella quaedam; T I, 114. Alcidamas quidem ... scripsit e. laudationem mortis; T I, 116. suave e.? an parum est, si non amarum? T II, 17. ut (sapiens) laetetur e., non postulo; T II, 18. verti e. ‖ verti enim, verti ‖ multa de Graecis; T II, 26. vide quam non flebiliter respondeat, rationem e. adferat, cur ..; T II, 39. mittunt (gladiatores) e. volneribus confecti ad dominos, qui quaerant, quid velint; T II, 41. cum (homines) quaedam e. praeclara cuperent; T III, 4. cum ... nec omnes, qui curari se passi sint, continuo e. convalescant; T III, 5. veri e. simile illud est; T III, 16. reliquas e. virtutes frugalitas continet; T III, 16. qua (iracundia) quoniam (sapiens) vacat, aegritudine e. vacabit; T III, 19. quodsi aegre ferre sapiens soleret, misereri e. soleret; T III, 21. ipse e. metus non est morbi admodum similis; T III, 23. nec fieri praemeditata leviora, stultamque e. esse meditationem ..; T III, 32. obliviscor e. malorum; T III, 37. detrahens eas e. (voluptates), quae ex formis percipiuntur oculis; T III, 41. laetantem enim ‖ etiam ‖ mentem ita novi; T III, 41. vidi e. in Peloponneso ... quosdam Corinthios; T III, 53. sunt e. qui haec omnia genera consolandi colligant; T III, 76. ut medici toto corpore curando minimae e. parti, si condoluit, medentur, sic philosophia cum universam aegritudinem sustulit, *sustulit* e., si quis error alicunde extitit; T III, 82. multa e. sunt in nostris institutis ducta ab illis; T IV, 4. distinguunt illud e., ut ..; T IV, 21. in multis e. vitiis (haec proclivitas) apparet; T IV, 28. est .. quaedam animi sanitas, quae in insipientem e. cadat; T IV, 30. quae (celeritas) eadem ingenii e. laus habetur; T IV, 31. virtus ... ipsa per se sua sponte separata e. utilitate laudabilis; T IV, 34. quod quidem solet eis e. accidere, qui illa mala esse censent; T IV, 60. cuius (Lycurgi) temporibus Homerus e. fuisse ante hanc urbem conditam traditur; T V, 7. cum (Dionysius) ... haberet e. more Graeciae quosdam adulescentis amore coniunctos; T V, 58. musicorum vero perstudiosum ‖ perstudioso ‖ (Dionysium), poëtam e. tragicum ‖ accepimus ‖; T V, 63. cum ariete e. conloquentem (Polyphemum Homerus) facit; T V, 115. res tam gravis tamque praeclaras Latinis e. litteris contineri; N I, 7. errantibus e. stellis divinitatem (Ponticus Heraclides) tribuit; N I, 34. fateamur constare illud e.; N I, 44. nam locus quidem iis e. naturis, quae sine animis sunt, suus est cuique proprius; N I, 103. sunt quaedam (bestiae) e., quae ‖ in ‖ igne nasci putentur; N I, 103. ais, quoniam sit natura mortalis, inmortalem e. esse oportere; N I, 109. quod quidem Cleanthes his e. argumentis docet, quanta vis insit ..; N II, 24. mundum e. ipsum simili parique natura ... servari; N II, 28. ita necesse est illud e. ... esse omnium optimum; N II, 29. hinc Aesculapius, hinc Liber e.; N II, 62. partim ut moveri e. et sentire et appetere possint; N II, 81. manus e. data elephanto est; N II, 123 (122). legi e. scriptum esse avem quandam, quae platalea nominaretur; N II, 124. multae (bestiae) e. insectantis odoris intolerabili foeditate depellunt; N II, 127. accedit ad ... earum rerum, quas terra gignit, ... salutem hominum e. sollertia et diligentia; N II, 130. magnae e. oportunitates ad cultum hominum ... reperiuntur; N II, 130. provisum e., ut ... in sordibus aurium tamquam in visco (bestiola) inhaeresceret; N II, 144. oculi ... in corporum e. motione atque gestu multa cernunt subtilius; N II, 145. colorum e. et figurarum *, tum ‖ figurarum [tum] ‖ venustatem ... oculi iudicant; N II, 145. efficimus e. domitu nostro quadripedum vectiones; N II, 151. tantum .. abest, ut haec bestiarum e. causa parata sint, ut ..; N II, 158. multa e. pericula depulsa sunt; N II, 163. grave e. argumentum tibi videbatur, quod ..; N III, 11. eodem .. illa e. differemus; N III, 18. si .. (animal) voluptatis sensum capit, doloris e. capit; N III, 32. quoniam ... pluris Ioves e. accepimus; N III, 42. si Nymphae (deae sunt), Panisci e. et Satyri? N III, 43. sin terra (dea est), mare e.; N III, 52. dicamus ... oportet contra illos e.; N III, 53. Διόσκουροι e. apud Graios multis modis nominantur; N III, 53. ut perniciosis e. rebus non *modo* nomen deorum tribueretur, sed etiam sacra constituerentur; N III, 63. repete ... sicae, veneni, peculatus, testamentorum e. lege nova quaestiones; N III, 74. cur

ante e. tot civitatis principes a Cinna interempti? N III, 80. quodsi has e. (nationes, gentes divina providentia) contemnet; N III, 93. ex quo genere saepe hariolorum e. et vatum furibundas praedictiones ... audiendas putaverunt; D I, 4. cuius edidici e. versus, et lubenter quidem; D I, 17. cuius generis oracla e. habenda sunt; D I, 34. illa e. tertia parte animi ... sedata; D I, 61. divinare autem morientis illo e. exemplo confirmat Posidonius, quod adfert; D I, 64. quod Etruscorum declarant ... rituales libri, vestri e. augurales; D I, 72. magnum illud e., quod addidit Coelius; D I, 78. fit e. saepe specie quadam, saepe vocum gravitate et cantibus ut pellantur animi vehementius; D I, 80. obiciuntur e. saepe formae, quae reapse nullae sunt, speciem autem offerunt; D I, 81. Aristoteles quidem eos e., qui ... melancholici dicerentur, censebat habere aliquid in animis praesagiens; D I, 81. si Graeci (mecum faciunt), si barbari, si maiores e. nostri; D I, 84. delata e. ad senatum labe agri Privernatis; D I, 97. praerogativam e. maiores omen iustorum comitiorum esse voluerunt; D I, 103. multa medici, multa gubernatores, agricolae e. multa praesentiunt; D I, 112. idem e. Socrates ... eadem, qua ceteri, fugere noluit; D I, 123. interiectus est e. nuper liber is, quem ..; D II, 3. cum .. Aristoteles itemque Theophrastus ... cum philosophia dicendi e. praecepta coniunxerint; D II, 4. equidem ex iis e. fructum capio laboris mei, qui ..; D II, 5. magnificum illud e. Romanisque hominibus gloriosum, ut Graecis de philosophia litteris non egeant; D II, 5. salubritatem e. aut pestilentiam extis significari putat; D II, 30. Atratum e. fluvium fluxisse sanguine; D II, 58. accedit illud e., quod in metu et periculo .. creduntur facilius; D II, 58. somniis crebris, ad extremum e. minacibus cum (Numerius Suffustius) iuberetur ..; D II, 85. nominat e. Panaetius ... Anchialum et Cassandrum ... hoc praedictionis genere non usos; D II, 88. L. quidem Tarutius Firmanus ... urbis e. nostrae natalem diem repetebat ab iis Parilibus; D II, 98. quaero e., ... somniumne exspectandum sit; D II, 122. illud e. requiro, cur ... (deus ista visa) non vigilantibus potius det quam dormientibus; D II, 126. multa e. sunt a te ex historiis prolata somnia; D II, 136. pervulgatum iam illud de praesule, C. Gracchi e. ... somnium; D II, 136. non nullas e. valetudinis significationes ... ex quodam genere somniorum intellegi posse (medici) dicunt; D II, 142. ut religio propaganda e. est, ... sic ..; D II, 149. licet e. (genus hoc interrogationis) inmutare ... hoc modo; Fa 29. si adpetitus (fato fit), illa e., quae adpetitum sequuntur, ergo etiam adsensiones; Fa 40. ut eos e. revocent, qui iam processerint; R I, 3. Rutilius quidem noster e. sub ipsis Numantiae moenibus solebat mecum interdum eius modi aliquid conquirere; R I, 17. ut ... in .. tanta libertate canes e. et equi, aselli denique liberi sic incurrant, ut ..; R I, 67. ea (imperia) continuantur, praesidiis e. ... saepiuntur; R I, 68. bene meriti de rebus communibus ut genere e. putarentur, non solum ingenio esse divino; R II, 4. multa e. ad luxuriam invitamenta perniciosa civitatibus subpeditantur mari; R II, 8. erat in eo ... summa in omnis civis opis, auxilii, defensionis, largiendi e. benignitas; R II, 35. provocationem autem etiam a regibus fuisse declarant pontificii libri, significant nostri e. augurales; R II, 54. a simili e. mente vocis ... soni paucis notis inventis sunt omnes signati; R III, 3. quae (res) prima inpulit e., ut suspiceremus in caelum; R III, 3. Athenienses iurare e. publice solebant omnem suam esse terram, quae ..; R III, 15. ut ... (bonus vir) postremo iure e. optimo omnibus miserrimus esse videatur; R III, 27. in quo (equitatu) suffragia sunt e. senatus; R IV, 2. qui (Numa) legum e. scriptor fuisset; R V, 3. non intellego, cur, qui ea pecunia corruperit, poena dignus sit, qui eloquentia, laudem e. ferat; R V, 11. ut in hoc e. genere Graeciae nihil cedamus; L I, 5. quom ipse e. ad Scaevolam ventitarem; L I, 13. leves e., non || quam || bonos fortasse plures (reperies tribunos); L III, 24. adiuncto terrore e. militari; L III, 25. pontes e. lex Maria fecit angustos; L III, 38. quae cura exsuscitat e. animos et maiores ad rem gerendam facit; O I, 12. delectant e. magnifici apparatus; O I, 25. sunt e., qui ... suum se negotium agere dicant; O I, 29. existunt e. saepe iniuriae calumnia quadam; O I, 33. ut maiores nostri Tusculanos, ... Hernicos in civitatem e. acceperunt; O I, 35. videre e. licet plerosque ... facere multa, quae ..; O I, 44. quibuscum (propinquis) communis e. fortuna plerumque est; O I, 58. fugiendum illud e., ne offeramus nos periculis sine causa; O I, 83. cavendum est e., ne maior poena quam culpa sit; O I, 89. ludendi e. est quidam modus retinendus; O I, 104. intellegendum e. est duabus quasi nos a natura indutos esse personis; O I, 107. quarta e. (persona adiungitur); O I, 115. qui ... spatium e. deliberandi habuerunt; O I, 119. in his .. tribus continetur cura e. illa, ut ..; O I, 126. animadvertendum est e., quatenus sermo delectationem habeat; O I, 135. id agendum e., ut ea facere videamur irati; O I, 136. deforme e. est de se ipsum praedicare falsa praesertim; O I, 137. dicendum est e., qualem hominis honorati et principis domum placeat esse; O I, 138. tribuere e. multum senectuti (debemus); O I, 149. sordidi e. putandi, qui mercantur a mercatoribus, quod statim vendant; O I, 150. ob eam .. e. causam eloqui ... melius est; O I, 156. collectis ceteris causis eluvionis, pestilentiae, vastitatis, beluarum e. repentinae multitudinis; O II, 16. quem (sapienter dicentem) qui audiunt, intellegere e. et sapere plus quam ceteros arbitrantur; O II, 48. bene e. colligit haec pueris et mulierculis ... esse grata; O II, 57. eam .. iniuriam in || iniuriam || deterrenda liberalitate sibi e. fieri ... putant; O II, 63. recte e. a Theophrasto est laudata hospitalitas; O II, 64. utendum e. est excusatione adversus eos, quos invitus offendas; O II, 68. danda e. opera est, ne ..; O II, 74. magis fugiendam censet mortem, paupertatem, dolorem, amissionem e. liberorum ... quam ..; O III, 26. male e., qui peregrinos urbibus uti prohibent; O III, 47. quem (virum bonum) Fimbria e., non modo Socrates noverat; O III, 77. si nihil proficiet, accusabit (patrem), minabitur e.; O III, 90. quaerit (Hecato) e., ... soluturusne sit (sapiens) eos (adulterinos nummos) ... pro bonis; O III, 91. addunt e. ... sic se dicere videri quaedam honesta, quae non sint; O III, 103. addunt e., quicquid valde utile sit, id fieri honestum, etiamsi antea non videretur; O III, 103. [est autem ius e. bellicum fidesque iuris iurandi saepe cum hoste servanda]; O III, 107. criminabatur (M. Pomponius) e., quod (L. Manlius) Titum filium ... ab hominibus relegasset; O III, 112. multae e., ut in homine Romano, litterae; C 12. ad Appi Claudi senectutem accedebat e., ut caecus esset; C 16. quem vos e. vidistis Romae; C 23. omnino canorum illud in voce splendescit e. nescio quo pacto in senectute; C 28. multum e. Graecis litteris utor; C 38. ut Turpione Ambivio magis delectatur, qui in prima cavea spectat, delectatur tamen e., qui in ultima, sic ..; C 48. vidi e. senem Livium; C 50. quae (res) ad victum hominum, ad

cultum e. deorum pertinent; C 56. multae e. istarum arborum mea manu sunt satae; C 59. multa e. breviter et commode dicta memoriae mandabam; Lae 1. cum et Philus et Manilius adesset et alii plures, tuque e., Scaevola, mecum venisses; Lae 14. magna e. discidia et plerumque iusta nasci; Lae 35. quom || quin, cum || locis ipsis delectemur, montuosis e. et silvestribus, in quibus diutius commorati sumus; Lae 68. supina e. ora cernuntur depulsione luminum; Ti 49. nec vero scientia iuris maioribus suis Q. Aelius Tubero defuit, doctrina e. superfuit; fr III, 2. magna e. animi contentio adhibenda est *in* explicando Aristotele || Aristoteli, al. ||, si leges; fr V, 29. suum tumulum multis e. post saeculis praetereuntes; fr VIII, 9. castos .. [animos], puros, integros, incorruptos, bonis e. studiis atque artibus expolitos ... ad deos ... pervolare; fr IX, 12. cum vinolenti adulescentes tibiarum e. cantu ... instincti mulieris pudicae fores frangerent; fr X, 3.

3. **bei Comparativen:** Theophrastus ... vehementius etiam fregit quodam modo auctoritatem veteris disciplinae; A I, 33. quo quidem e. maturius venimus; A II, 9. eadem de re e. saepius (illum audiebam), ut e. maiorem exspectationem mei faciam, quam modo fecit Hortensius; A II, 10. haec autem universa concidunt e. minutius; A II, 42. nisi tanta in Arcesila, multo e. maior in Carneade ... dicendi vis fuisset; A II, 60. haec Antiochus fere et Alexandreae tum et multis annis post multo e. adseverantius; A II, 61. Epicurus .. posse putat e. minorem esse eum (solem), quam videatur, sed non multo; A II, 82. Xenophanes, paulo e. antiquior; A II, 118. ecce multo maior e. dissensio; A II, 134. utinam esset ille Persius! Scipio vero et Rutilius multo e. magis; F I, 7. vide, ne ista sint Manliana vestra aut maiora e.; F II, 105. isdem placere esse alium alio e. sapientiorem; F III, 48. quamquam tu hanc (linguam) copiosiorem e. soles dicere; F III, 51. sunt autem e. clariora vel plane perspicua ... indicia naturae; F V, 55. virtutis .. beataeque vitae ... serius lumen apparet, multo e. serius, ut plane qualia sint intellegantur; F V, 58. mihi quidem e. lautius videtur, quod eligitur; F V, 90. hanc (philosophiam) .. laetor e. acutiorem repertam quam ceteras; F V, 96. in qua (re militari) cum virtute nostri multum valuerunt, tum plus e. disciplina; T I, 2. multo e. integriora ac puriora sunt; T I, 41. hoc e. magis necesse est (haec duo genera) ferantur ad caelum; T I, 42. quem locum multo e. accuratius (Socrates) explicat in eo sermone, quem ..; T I, 57. ego autem maiore e. quodam modo memoriam admiror; T I, 59. labamus mutamusque sententiam clarioribus e. in rebus; T I, 78. sed quid necesse est ... e. vitam efficere deplorando miseriorem? T I, 83. habes epilogum. — ... ego vero, et quidem fecit e. iste me epilogus firmiorem. — optime, inquam; T I, 119. cur ... animi .. medicina ... nec tam multis grata et probata (sit), pluribus e. suspecta et invisa; T III, 1. itaque dicuntur non nulli in maerore ... gravius e. tulisse; T III, 59. de quibus (animis) hoc e. (natura) est merita melius, quod ..; T IV, 58. quod idem melioribus e. verbis Metrodorus: „occupavi te", inquit, „Fortuna, atque cepi"; T V, 27. si quaedam e. suaviora natura desideret; T V, 99. is (Diodotus) vero, ... cum in philosophia multo e. magis adsidue quam antea versaretur; T V, 113. ceteris rebus aut pares aut e. inferiores reperiemur; N II, 8. sic in omni natura, ac multo e. magis, necesse est absolvi aliquid; N II, 35. ad quos sensus capiendos ... plures e., quam vellem, artes repertae sunt; N II, 146. hi ... apud quosdam e. multo magis (coluntur); N III, 45. quorum patres di, non erunt in deorum numero? quid, quorum matres? opinor, e. magis; N III, 45. cur credatur somniantium visis, quae multo e. perturbatiora sunt, non intellego; D II, 122. Athenis tenue caelum, ex quo e. acutiores putantur Attici; Fa 7. cum .. Scipio unum et alterum invitavisset pluresque e. invitaturus videretur; Fa, fr 5. nec vero iam meo nomine abstinent et ... gravius e. de nobis queruntur et amantius; R I, 6. quo e. sapientiorem Socratem soleo iudicare; R I, 15. eo (Tatio) interfecto multo e. magis Romulus patrum auctoritate ... regnavit; R II, 14. est tam tyrannus iste conventus, quam si esset unus, hoc e. taetrior, quia ..; R III, 45. qui singulis vitiis excellunt aut e. pluribus; L I, 51. multo e. magis (natura ratioque) pulchritudinem, constantiam, ordinem in consiliis factisque conservandam || conservanda, al. || putat; O I, 14. interius e. est eiusdem esse civitatis; O I, 53. sequuntur conubia et adfinitates, ex quibus e. plures propinqui; O I, 54. capessentibus .. rem publicam nihilo minus quam philosophis, haud scio an magis e. .. magnificentia ... adhibenda est; O I, 72. in quibus (domesticis fortitudinibus) plus e. quam in his (militaribus) operae studiique ponendum est; O I, 78. iis .. (amicis) maior e. quam ante (est) tribuenda auctoritas; O I, 91. in animis existunt maiores e. varietates; O I, 107. maior e. (lepos erat) magisque de industria in C. Caesare L. filio; O I, 108. videndum est in vita ne forte quid discrepet, vel multo e. magis, quo maior ..; O I, 145. homines, ac multo e. magis natura congregati adhibent agendi cogitandique sollertiam; O I, 157. secutus est, qui in causa impia, victoria e. foediore non singulorum civium bona publicaret, sed ..; O II, 27. ergo etiam solitario homini ... opinio iustitiae necessaria est, eoque e. magis, quod ..; O II, 39. melius e., quod largitionem „corruptelam" dixit esse; O II, 53. a litibus .., quantum liceat et nescio an paulo plus e., quam liceat, abhorrentem; O II, 64. quae (beneficia) sunt e. gratiora; O II, 72. nec, si plures sunt ii ..., idcirco plus e. valent; O II, 79. durius e. Athenienses, qui sciverunt, ut Aeginetis ... pollices praeciderentur; O III, 46. plus e. est quam viam non monstrare; O III, 55 (54). conditiora facit haec supervacaneis e. operis aucupium atque venatio; C 56. ex quo fit, ut animosior e. senectus sit quam adulescentia et fortior; C 72. adversas vero (res) ferre difficile esset sine eo, qui illas gravius e. quam tu ferret; Lae 22. alios autem dicere aiunt multo e. inhumanius; Lae 46. quo e. magis vituperanda est rei maxime necessariae tanta incuria; Lae 86. haec (benivolentia) e. magis elucet inter aequales; Lae 101. feci e. audacius quam ille ipse; P 3. multo e. magis, si illam mentem ... mihi eripuisses; P 29. filiam quis habet, pecunia est opus; duas, maiore; pluris, maiore e.; P 44. gravius e. iactabitur; Ti 45. ſ. 4. et; R III, 46. IV, 5. fortasse; O II, 20. III, 51. sed; O I, 131. sed: neque solum; D I, 95. O I, 100. non modo non; F I, 10. III, 5. non — solum; F I, 53. vel; Lae 37. vero; N II, 126. D II, 35.

4. **Verbindungen:** an: utrum hortandus es nobis, ... an etiam tua sponte propensus es? F V, 6. an censemus ... non multos e. apud nos futuros Polyclitos ... fuisse? T I, 4. an e. Theseus Marathonii tauri cornua comprehendit iratus? T IV, 50. haud scio an ... fides e. et societas generis humani ... tollatur; N I, 4. an e. sine aeternitate naturali, futura quae sint, ea vera esse possint intellegi; Fa 32. an e. id dubium est? L III, 33. ſ. nunc; F II, 15.

at: f. **at,** II. etiam (9 St.) S. 251, b.

atque, ac: atque illi quidem etiam utiliter a natura dicebant permotiones istas animis nostris datas; A II, 135. atque eius modi quiddam e. bello illo maximo ... Pericles ille ... docuisse civis suos dicitur; R I, 25. atque utinam esset e. facultatis meae! L I, 58. f. **atque,** II, 1. etiam (55 St.) S. 255. — 2. etiam (24 St.) S. 265. — etiam atque etiam: f. **atque,** II. 2, f (8 St.) S. 264, b.

aut: aut etiam ad nostros cives erudiendos nihil utilius (est); A I, 11. aut e. neglegentia, pigritia, inertia aut suis studiis ... impediuntur; O I, 28. f. **aut,** 1, 1, h. etiam (11 St.) S. 296, a. — 2, f. etiam (2 St.) S. 297, b. — II, 2, c. (4 St.) S. 300, a. — h. etiam (7 St.) S. 303, a. — 3, g. (2 St.) S. 304, b.

cum: quin, etiam cum (sapiens) decreverit esse moriendum, tamen ... moveatur; F V, 32. pugiles vero, e. cum feriunt adversarium, in iactandis caestibus ingemescunt; T II, 56. pueri, e. cum cessant, exercitatione aliqua ludicra delectantur; N I, 102. atque e. cum ad fluvium Sagram Crotoniatas Locri maximo proelio devicissent; N II, 6. e. cum (homines) taciti optent quid aut voveant; D I, 129. is, e. cum peccet, tamen existumandus sit habere vim divinandi; D II, 108. ut (Socrates) e., cum de moribus ... disputet, .. tamen ... studeat ..; R I, 16. atque e. cum manent corpore, animo tamen exulant; R II, 7. atque e. cum relaxare animos ... volent; O I, 122. atque e. cum hominis natura morte dissolvitur; C 80.

deinde: quicum occulta omnia? tecum optime, deinde etiam cum mediocri amico; F II, 85. deinde (id genus imperii) e. deinceps posteris prodebatur; L III, 4. tantum .. cuique tribuendum, primum quantum ipse efficere possis, deinde e. quantum ..; Lae 73. — deinde illud e. apud Accium ... quamquam ab impio rege dicitur, luculente tamen dicitur; O III, 102.

denique: denique etiam morati melius erimus; F I, 63.

ergo: ergo et ‖ etiam ‖ probandum; F III, 27. ergo e. carere mortuos vitae commodis, idque esse miserum? T I, 87. satis .. virtus ad fortiter vivendum potest; satis ergo e. ad beate; T V, 53. ergo e. (solem dicam) beatum? N I, 84. ergo et ‖ etiam ‖ illud in silice ... Castoris equi credis esse? N III, 11. isdem e. recta ratio data est, ergo et ‖ etiam ‖ lex; L I, 33. caret ergo (senectus) e. vinulentia ‖ vinol. ‖; C 44. f. **ergo,** B, I. etiam (9 St.) S. 821, a. — ergo ut e. probabiliter acti ratio reddi possit; F III, 58. ergo ille civis ... e. iis, qui illa disputant, ipsis est praeferendus doctoribus; R I, 3. ergo, ut superiorum aetatum studia occidunt, sic occidunt e. senectutis; C 76.

et: et tamen ... etiam sine hac Pyladea amicitia .. te ... tuebere; F II, 84. et tamen est e. alia cum his ipsis artibus sapientiae dissimilitudo; F III, 24. et (philosophiam) in urbibus conlocavit et in domus e. introduxit; T V, 10. cur enm beatum modo et non beatissimum e. dixerim? T V, 76. necesse est intellegentem esse mundum et quidem e. sapientem; N II, 36. prognosticorum causas persecuti sunt et Boëthus Stoicus ... et noster e. Posidonius; D II, 47. qui et curare (deos) arbitror et monere e. ac multa praedicere; D I, 132. et ut ‖ ut et ‖ sit aliquod e. populi ius; R II, 43. et multo e. magis, inquit Mummius; R III, 46. et noster Plato magis e. quam Lycurgus; R IV, 5. quod [et] in iis e., qui nunc regnant, manet; L III, 4. hoc .. onere ... senectutis et te et me e. ‖ me ‖ ipsum levari volo; C 2. et tamen ‖ etiam ‖ ipsius Appi extat oratio; C 16. Athenis unum accepimus, et eum quidem e. Apollinis oraculo sapientissimum indicatum; Lae 7. f. 3. T I, 119. — 4. vero; O I, 147. — **et,** C, II, **a,** 1, k. etiam (7 St.) S. 849, a.

etenim: vgl. I. F V, 46.

fortasse: fortasse etiam ... aliquid de maioribus tuis ... dices more maiorum; F II, 74. fortasse e. inexorabiles iudices, Minos et Rhadamanthus (te terrent)? T I, 10. non dico fortasse e., quod sentio; T I, 12. ita fortasse (oratio) e. brevior videbitur; O II, 20. vendo meum non pluris quam ceteri, fortasse e. minoris; O III, 51. — accessit e. ista opinio fortasse, quod ..; N I, 77. non nulla (somnia) e. ficta fortasse? D II, 136.

hercule: ac me quidem, ut hercule e. te ipsum, Laeli, ... cognitio ipsa rerum ... delectat; R I, 19. qui morum ... vitio aliquantum e. ipse fortasse in huius saeculi errore verser; P 50.

igitur: num igitur etiam rhetorum epilogum desideramus? an ..? T I, 112. igitur e. susceptae (perturbationes) continuo in magna pestis parte versantur; T IV, 42. ergo etiam Lucifer ceteraeque errantes numerum deorum obtinebunt; igitur e. inerrantes; N III, 51. — audit igitur mens divina e. de singulis; N III, 93. potest igitur tale aliquid e. sua sponte in lapicidinis Chiorum extitisse; D II, 49. num igitur me cogis e. fabulis credere? D II, 113. potest igitur ... temperantia e. in senectute conservare aliquid pristini roboris; C 34.

modo: modo etiam paulum ad dexteram de via declinavi; F V, 5.

nam: nam etiam in tormentis recte ... vivi potest; T V, 12. nam e. Philo noster ferre non poterat aspernari Epicureos mollis ... voluptates; N I, 113. nam etiam Spartae regnante Theopompo sunt item quinque ... constituti; R II, 58. nam — etiam: f. I. T III, 21. IV, 1. 52. N III, 13. R III, 37. L I, 45. III, 1. 46. O III, 65. Lae 26. — 2. F II, 7. 104. N I, 103.

-ne: post requisitum, etiamne, si eiusdem modi esset visum verum, quale vel falsum; A II, 77. etiamne hoc adfirmare potes, Luculle? A II, 87. sed ut sit (dies natalis), etiamne post mortem coletur? F II, 102. mitto alios; etiamne nobis (vivere) expedit? T I, 84. dolorem existimo maxumum malorum omnium. — etiamne maius quam dedecus? T II, 14. tu ... rogatus a me, etiamne maius (malum tibi dolor videretur) quam dedecus; T II, 28. etiamne in cruciatu atque tormentis? T V, 73. etiamne (terrae motum) futurum esse aquae iugis colore praesentiunt? D II, 31. etiamne urbis natalis dies ad vim stellarum et lunae pertinebat? D II, 99. ut (imagines) ... accurrant? etiamne earum rerum, quae nullae sunt? D II, 138. omnia iusta esse ...; etiamne, si quae leges sint ‖ sunt ‖ tyrannorum? L I, 42. etiamne, si rei publicae conducebat? O III, 101. etiamne, ‖ etiamne, inquam ‖ si (Tib. Gracchus) te in Capitolium faces ferre vellet? Lae 37. f. I. T V, 111. P 25.

nimirum: coronati Neapolitani fuerunt, nimirum etiam Puteolani; T I, 86.

nisi: nisi etiam (dolorem) evitare posset; F V, 20. quid spectans nisi e. postera saecula ad se pertinere? T I, 31.

non: si .. (dolor) deponi potest, e. non suscipi potest; T III, 66. etiam — non: f. I. D II, 62. O III, 74. 118. C 8. Lae 25. 2. D II, 88. — sin autem (falsa visa probabilia) sunt, cur non etiam, quae non facile internoscantur? A II, 48. cur non e., ut (visum sit) valde veri simile? A II, 49. quale non e. falsum nihil ab eo differens esse possit; A II, 99. quasi vero .. perpetua oratio rhetorum solum, non e. philosophorum sit; F II, 17. si id,

non e. diligendum; F III, 27. cur non e., ac fortasse magis, propter se formae dignitatem sequamur? F V, 47. existimo Panaetium ... hoc ipsum sensisse, quod dixerit, „solere“ modo, non e. „oportere“; O III, 18.

nonne: ille, qui: »video, video te,« ... nonne etiam bis exclamavit se videre, cum omnino non videret? A II, 89.

non numquam: antiquitas .. recepit fabulas fictas etiam non numquam incondite; R II, 19. obiurgationes e. non numquam incidunt necessariae; O I, 136. vgl. I. Lae 76. 2. F II, 5. — animi discessus a corpore ... fit plerumque sine sensu, non numquam e. cum voluptate; T I, 82. qui (somnus) non numquam e. sine visis somniorum placatissimam quietem adfert; T I, 97. Spartae .. pueri ... sic verberibus accipiuntur, »ut ... sanguis exeat«, non numquam e. ... ad necem; T II, 34. ut ignavus miles ... ob eam .. causam pereat non numquam e. integro corpore; T II, 54. eam ... virtutem σωφροσύνην vocant, quam soleo equidem tum temperantiam, tum moderationem appellare, non numquam e. modestiam; T III, 16. abducendus e. est non numquam ad alia studia; T IV, 74. quorum (extorum) ex habitu ... non numquam e. (percipi), quae sit ... fertilitas futura; D I, 131. non numquam e. errorem creat similitudo; D II, 55. nemo est, quin saepe iactans Venerium iaciat aliquando, non numquam e. iterum ac tertium; D II, 121. quae (coniectura) in varias partis duci possit, non numquam e. in contrarias; D II, 147. non numquam (bella) e. inlata; O I, 79.

num: age, haec probabilia sane sint: num etiam illa? A II, 135. num e. eius collega P. Decius ... aliquid de voluptatibus suis cogitabat? F II, 61. num e. una est omnium (deorum) facies? N I, 80. species dumtaxat obicitur quaedam; num e., cur ea beata sit? N I, 107. quaesivit .., num e. in iis navibus Diagoram vehi crederent; N III, 89. num e. centum Venerios ... casu futuros putas? D I, 23. num e. Veneris Coae pulchritudinem effici posse aspersione fortuita putas? D I, 23. num e. Graiorum historia mentita est? D I, 37. num e., si fissum cuiusdam modi fuerit in iecore, lucrum ostenditur? D II, 34. num — etiam: f. igitur; T I, 112. D II, 113. 1. A II, 56. T V, 42. O I, 159. 2. A II, 106.

nunc: ac mihi videor nimis etiam nunc agere ieiune; A II, 112. quod fit e. nunc ab Epicureis; F I, 65. an sum e. nunc vel Graece loqui vel Latine docendus? F II, 15. ac tamen ... pauca e. nunc dicam ad reliquam orationem tuam; F II, 85. qui e. nunc ... prope contra naturam vigilias suscipere soleamus; F V, 54. quod e. nunc nuptiarum auspices declarant; D I, 28. fani pulchritudo et vetustas Praenestinarum e. nunc retinet sortium nomen; D II, 86. qui e. nunc credat iis, quorum ..; D II, 99. sentio .. te sedem e. nunc hominum ac domum contemplari; R VI, 20. qui esse (hanc scientiam) e. nunc putat; L II, 33. in qua (viriditate) e. nunc erat Scipio; Lae 11.

postremo: hinc opum nimiarum, potentiae non ferendae, postremo etiam in liberis civitatibus regnandi existunt cupiditates; O III, 36.

profecto: quod laudabile autem, profecto etiam honestum; T V, 43. — terra enim profecto, quoniam mundi pars est, pars est e. dei; N I, 24. est profecto quiddam e. in barbaris gentibus praesentiens; D I, 47.

quin etiam Graecis (verbis) licebit utare; A I, 25. inimicorum calumnia triennio tardius quam debuerat triumphavit; A II, 3. concedam illum ipsum sapientem ... retenturum adsensum; A II, 57. agri cultura ... tamen eas res ... nominibus notavit novis; F III, 4. maximam materiam ex rebus per se investigatis ad rerum occultarum cognitionem attulerunt; F V, 9. „ferae“, inquit Pacuvius, ... iniecto terrore mortis „horrescunt“; F V, 31. inertissimos homines ... videmus ... moveri semper; F V, 56. ipsi voluptarii deverticula quaerunt ‖ quaerant ‖; F V, 74. ceteris, quae moventur, hic fons ... est movendi; T I, 53. R VI, 27. videmus ex acie efferri saepe saucios; T II, 38. mihi quidem laudabiliora videntur omnia, quae ..; T II, 64. arbitror ... Numam ... existimatum; T IV, 3. tondere filias suas (Dionysius) docuit; T V, 58. obest plerumque iis, qui discere volunt, auctoritas eorum, qui ..; N I, 10. cibo quo utare, interesse aliquid ad mentis aciem putant; N II, 43. (aër) movetur nobiscum; N II, 83. a caulibus ... (vites) refugere dicuntur; N II, 120. anitum ova gallinis saepe supponimus; N II, 124. memoria nostra templum Iunonis Sospitae L. Iulius ... refecit ex Caeciliae ... somnio; D I, 4. hoc non dubitans dixerim; D I, 125 Xenocratem ferunt ... respondisse ..; R I, 3. accensis velatis ... *; R II, 40. si cupiat proles illa futurorum hominum deinceps laudes ... prodere; R VI, 23. cavent, ut ... is ... heredes testamenti solvat; L II, 51. ob has ipsas causas .. parentiores habuerunt exercitus; O I, 76. occultat et dissimulat appetitum voluptatis; O I, 105. leges latronum esse dicuntur; O II, 40. beneficium se dedisse arbitrantur; O II, 69. memoriae proditum est ... locum nusquam ei datum; C 63. aetas illa multo plures quam nostra casus mortis habet; C 67. necesse erit cupere et optare, ut quam saepissime peccet amicus; Lae 59. si minus felices in diligendo ‖ deligendo ‖ fuissemus, ferendum id Scipio ... putabat; Lae 60. quin ‖ quin etiam in ‖ ipso equo ... nemo est, quin ..; Lae 68. si quis asperitate ea est et inmanitate naturae, .. ut ..; Lae 87. — nefas id quidem est, quin etiam defendat patrem, si arguatur; O III, 90. vgl. cum; F V, 32.

quodsi: quodsi etiam bonus erit vir; O II, 71. quodsi e. possis quidvis deferre ad alterum, videndum est tamen, quid ille possit sustinere; Lae 73. — quodsi — etiam: f. 1. R III, 5. C 46. 2. N III, 93.

sane: sit sane etiam illud (somnium) commenticium, quo Priamus est conturbatus; D I, 42.

sed: similiter sensus ... tuetur illam (naturam) quidem, sed etiam se tuetur; F IV, 38. sed haec e. sequuntur, nec ... posse constare; A II, 38. sed adhibes artem advocatam e. sensibus; A II, 86. quae voluptatem habeant in omni animante, sed in homine rationem e.; F IV, 58. sed ad hanc opinionem magni mali cum illa e. opinio accessit, oportere ..; T III, 61 (62). sed mihi videntur e. beatissimi; T V, 40. sed quia commune hoc est argumentum aliorum e. philosophorum, omittam hoc tempore; N I, 64. sed dicendum e. est de universis; D II, 54. sed multo e. magis elaborandum est, ne animi motus a natura recedant; O I, 131. adulescentia ... magis fortasse laetatur, sed delectatur e. senectus; C 48. sed eadem bonitas e. ad multitudinem pertinet; Lae 50. vgl. 2. F I, 24. — quin ... neque satis sit (decretum) non esse falsum, sed etiam stabile, fixum, ratum esse debeat; A II, 27. nec .. satis est iudicare, quid faciendum ... sit, sed stare e. oportet in eo, quod sit ‖ est ‖ iudicatum; F I, 47. neque vero ob duas modo causas, ... sed e. modestiam ... affert; F IV, 11. nec vero supra terram, sed e. in intumis eius tenebris plurimarum rerum latet utilitas; N II, 162. neque vero (tenuis) verbis auget suum munus, si quo forte fungitur, sed e. extenuat; O II, 70. nec vero in hoc, quod

est animal, sed in iis e., quae sunt inanima, consuetudo valet; Lae 68. — qui ... negent satis esse, quid bonum sit ..., sensu iudicari, sed animo e. ... intellegi posse ..; F I, 31. — caveat, ne id modo consideret, quam illa res honesta sit, sed e. ut habeat efficiendi facultatem; O I, 73. — nec modo (hic) vincetur, sed e. serviet; T V, 52. nec consitiones modo delectant, sed e. insitiones; C 54. — si eos (civis) non modo copia rerum auxeris, ... sed etiam verborum; A I, 26. n. m. opinionem vicit omnium, ... s. e. gloriam superiorum; A II, 1. qui in eo (otio) n. m. nosmet ipsos hebescere et languere nolumus, s. e., ut plurimis prosimus, enitimur; A II, 6. nihil interesse .., n. m. si omni ex parte eiusdem modi sint, s. e. si discerni non possint; A II, 40. cum ... in reliquis mundis ... innumerabiles Q. Lutatii Catuli n. m. possint esse, s. e. sint; A II, 55. veri .. et falsi n. m. cognitio, s. e. natura tolletur; A II, 58. n. m. stultitiam meam, s. e. mores et naturam condemnandam puto; A II, 65. quem cum eo (Democrito) conferre possumus n. m. ingenii magnitudine, s. e. animi? A II, 73. omne, quod ita disiunctum sit, quasi „aut etiam aut non“, n. m. verum esse, s. e. necessarium; A II, 97. n. m. quid nobis probaretur, s. e. quid a singulis philosophiae disciplinis diceretur; F I, 12. amicitiae n. m. fautrices fidelissimae, s. e. effectrices sunt voluptatum tam amicis quam sibi; F I, 67. vos ex his tam dissimilibus rebus n. m. nomen unum, ... s. e. rem unam ... facere conamini; F II, 20. me n. m., quid sit voluptas, scire ..., s. e. quid eam tu velis esse; F II, 75. n. m. iis tribus (philosophis) ..., s. e. alteris tribus ... eos antepono; F III, 30. cuius (Epicuri) imaginem n. m. in tabulis nostri familiares, s. e. in poculis et in anulis habent; F V, 3. ut multa n. m. probabili argumentatione, s. e. necessaria mathematicorum ratione concluderent; F V, 9. n. m. meum Ciceronem, s. e. me ipsum abducas licebit; F V, 95. qui (Tyndaridae fratres) n. m. adiutores in proeliis victoriae populi Romani, s. e. nuntii fuisse perhibentur; T I, 28. quis .. non miser n. m. tunc, cum premetur summis doloribus, ... s. e. cum sciet ..? T II, 16. n. m. stimulos doloris, s. e. fulmina fortunae contemnamus licebit; T II, 66. ut intellegatur, n. m. quam vitiosae (perturbationes), s. e. quam in nostra sint potestate; T IV, 14. quid, quod iidem Peripatetici perturbationes istas ... n. m. naturalis esse dicunt, s. e. utiliter a natura datas; T IV, 43. quicquid (natura) genuit, n. m. animal, s. e. quod ita ortum esset e terra, ut stirpibus suis niteretur; T V, 37. cum constituerit n. m. summum malum esse dolorem, s. e. solum; T V, 73. quod facile sentio, quam multorum n. m. discendi s. e. scribendi studia commoverim; N I, 8. si me n. m. ad legendos libros, s. e. ad totam philosophiam pertractandam dedissem; N I, 9. qui n. m. natum mundum introduxerit, s. e. manu paene factum; N I, 20. qui (Epicurus) res occultas n. m. viderit animo, s. e. sic tractet, ut manu; N I, 49. n. m. in homine, s. e. in arbore, quicquid supervacaneum sit ..., obstare; N I, 99. haec oratio n. m. deos spoliat motu et actione divina, s. e. homines inertis efficit; N I, 102. vos .. n. m. oculis imagines, s. e. animis inculcatis; N I, 108. horum .. sententiae omnium n. m. superstitionem tollunt, ... s. e. religionem; N I, 117. quam salutares (natura dedit) n. m. hominum, s. e. pecudum generi ... ventos Etesias! N II, 131. quod ... in formica n. m. sensus (sit), s. e. mens, ratio, memoria; N III, 21. ut perniciosis etiam rebus non *modo* nomen deorum tribueretur, s. e. sacra constituerentur; N III, 63. n. m. plura, s. e. pauciora divine praesensa et praedicta reperiri; D I, 124. ut ea (mens) || eas (res) || n. m. cernat multo ante, s. e. numero versuque pronuntiet; D II, 117. ut ... quandam facultatem n. m. usu, s. e. studio discendi et docendi † essemus auctores; R I, 13. terra continens adventus hostium n. m. expectatos, s. e. repentinos multis indiciis ... denuntiat; R II, 6. quin eum (hostem) n. m. esse, s. e. quis et unde sit, scire possimus; R II, 6. genus id hominum n. m. honore civium reliquorum carere, s. e. tribu moveri notatione censoria voluerunt; R IV, 10. cuius tanti mali n. m. reddenda ratio nobis, s. e. ... dicenda causa est; R V, 2. o rem dignam, in qua n. m. docti, s. e. agrestes erubescant! L I, 41. quod attulit auxilium reliquis n. m. magistratibus, s. e. privatis consuli non parentibus; L III, 16. ille (ordo) ... n. m. censores, s. e. iudices omnes potest defatigare; L III, 29. brevitas n. m. senatoris, s. e. oratoris magna laus est in sententia || [in sent.] ||; L III, 40. ut n. m. Graecarum litterarum rudes, s. e. docti aliquantum se arbitrentur adeptos; O I, 1. qui n. m. pecuniam, s. e. vitam profundere pro patria parati essent; O I, 84. (appetitus,) a quibus n. m. animi perturbantur, s. e. corpora; O I, 102. quo genere (iocandi) n. m. Plautus noster et Atticorum antiqua comoedia, s. e. philosophorum Socraticorum libri referti sunt; O I, 104. in quibus videndum est, n. m. quid quisque loquatur, s. e. quid quisque sentiat; O I, 147. quamquam .. libri nostri complures n. m. ad legendi, s. e. ad scribendi studium excitaverunt, tamen ..; O II, 2. n. m. disputandi, s. e. vivendi ratione sublata; O II, 7. ficto n. m. sermone, s. e. voltu; O II, 43. ille tenuis ... n. m. illi, qui est meritus, s. e. illis, a quibus exspectat, ... gratum se videri studet; O II, 70. n. m. pluris putare ..., s. e. haec inter se comparare ... turpissimum est; O III, 18. quod potest maius esse scelus quam n. m. hominem, s. e. familiarem hominem occidere? O III, 19. vivere in solitudine n. m. sine ullis molestiis, s. e. in maximis voluptatibus abundantem omnibus copiis; O III, 25. ut id, quod utile videatur, n. m. facere honestum sit, s. e. non facere turpe; O III, 56. qui (rex) civitatem .. n. m. liberam, s. e. gentibus imperantem servire sibi coëgisset; O III, 84. tenebat (Appius) n. m. auctoritatem, s. e. imperium in suos; C 37. mirari se n. m. diligentiam, s. e. sollertiam eius, a quo ..; C 59. ut omnia (quasi fata) subterfugere n. m. sapientiae, s. e. felicitatis (Scipio) diceret sibi videri; Lae 35. ea .. (amicorum auctoritas) .. adhibeatur ad monendum n. m. aperte, s. e. acriter, si res postulabit; Lae 44. qui hac opinione n. m. verbis, s. e. opere levandi sunt; Lae 72. qui ad alterius n. m. sensum ac voluntatem, s. e. vultum atque nutum convertitur; Lae 93. illi ... n. m. ad sumptum ille est fructus, s. e. ad faenus exiguus; P 49. eundem non *modo* mediocri pecunia, s. e. tenui percipere possumus; fr V, 92. videorne tibi non ... nominare modo inlustres homines, sed etiam || sed || imitari numquam nisi clarum? A II, 75. nec .. ignoras iis istud honestum non summum modo, s. e. ... solum bonum videri; F III, 12. divitias .. Diogenes censet non eam modo vim habere ..., s. e. uti ea contineant; F II, 49. Zeno eum (mendicum) non beatum modo, s. e. divitem dicere ausus est; F V, 84. ita sunt deinde dulces (poëtae), ut non legantur modo, s. e. ediscantur; T II, 27. quid ... prohibet ... Xenocratem ... in virtute non beatam modo vitam, s. e. beatissimam ponere? T V, 51. qui (di inmortales) me non accipere modo haec a maioribus voluerunt, s. e. posteris prodere; C 25. quamquam me quidem

non fructus modo, s. e. ipsius terrae vis ac natura delectat; C 51. qui (Aristippus) eam voluptatem non modo summam, sed solam etiam ducit; F II, 41. quotiens u. m. ductores nostri, sed universi etiam exercitus ad non dubiam mortem concurrerunt! T I, 89. cum dolorem u. m. maxumum malum, sed solum malum etiam dixerit; T V, 26. istisne fidentes somniis n. m. Epicurus et Metrodorus ... contra Pythagoram ... dixerunt, sed meretricula etiam Leontium contra Theophrastum scribere ausa est? N I, 93. concedam n. m. animantem et sapientem esse mundum, sed fidicinem etiam et tubicinem? N III, 23. est enim n. m. liberale paulum non numquam de suo iure decedere, sed interdum etiam fructuosum; O II, 64. habere .. quaestui rem publicam n. m. turpe est, sed sceleratum etiam et nefarium; O II, 77. ut (huius libri confectio) n. m. omnes absterserit senectutis molestias, sed effecerit mollem etiam et iucundam senectutem; C 2. epuidem n. m. eos novi, qui sunt, sed eorum patres etiam et avos; C 21. eorum querela inveterata n. m. familiaritates exstingui solere, sed odia etiam || etiam odia || gigni sempiterna; Lae 35. cum aliqua querela non Graecorum modo, sed eorum etiam, qui ..; F III, 5. hoc .. commune est omnium philosophorum, non eorum modo, ... sed eorum etiam; O III, 102. gloriam vero non modo non minui, sed etiam augeri arbitramur eorum ..; A II, 6. Latinam linguam n. m. *non* iuopem, ut vulgo putarent, sed locupletiorem etiam esse quam Graecam; F I, 10. magni .. aestimabat pecuniam n. m. non contra leges, s. e. legibus partam; F II, 55. nos n. m. non vinci a Graecis verborum copia, sed esse in ea etiam superiores; F III, 5. n. m. malum non esse, sed bonum etiam esse mortem; T I, 16. ut ii, qui ista finxerunt, n. m. non insani, s. e. fuisse sapientes videantur; N III, 62. quia ... collegae .. n. m. invidia pari non erant, s. e. Claudii invidiam Gracchi caritas deprecabatur; R VI, 2. qualis habendus est is, qui n. m. non repellit, s. e. adiuvat iniuriam? O III, 74. quibus n. m. non orbari, s. e. augeri senectus solet; C 17. avari ... n. m. non copiosi ac divites, s. e. inopes ac pauperes existimandi sunt; P 52. ut non modo nullam captet, sed etiam praetereat omnes voluptates; F I, 24. qua (affectione animi) n. m. utilitas nulla quaeritur, sed contra utilitatem etiam conservatur fides; F V, 63. quia n. m. vituperatio nulla, s. e. summa laus senectutis est, quod ..; C 44. — cur ... neque solum (ea studia) expetita, sed etiam conservata et culta videantur; T IV, 2. neque s. (ea) facie (deos novimus), s. e. ornatu, aetate, vestitu; N I, 81. neque s. eius (luuae) species ac forma mutatur, ... s. e. regio; N II, 50. nec s., ut apud Homerum, ... s. e., ut cum Titanis, ... (di) sua propria bella gesserunt; N II, 70. nec s. animantis (esse deos), s. e. rationis compotes; N II, 78. neque s. deorum voces Pythagorei observitaverunt, s. e. hominum, quae vocaut omina; D I, 102. multa ... praedicta sunt, neque s. verbis, s. e. »versibus, quos olim Fauni vatesque canebant«; D I, 114. de vi loci agitur, neque s. uaturali, s. e. divina; D II, 117. neque s. fictum (id est), s. e. imperite absurdeque fictum; R II, 28. nec s. ea ..., s. e. pecudes ... partim esse ad usum hominum, partim ad fructum, partim ad vescendum procreatas; L I, 25. uec s. in rectis, s. e. in pravitatibus insignis est humani generis similitudo; L I, 31. neque s. in homines obsequia, s. e. in deos caerimoniae religionesque tolluntur || tollentur ||; L I, 43. neque s. cum laetitia vivendi rationem accepimus, s. e. cum spe meliore moriendi; L II, 36. neque s. his || iis || (magistratibus) praescribeudus est imperandi, s. e. civibus obtemperandi modus; L III, 5. neque s. (vitiosi principes) obsunt, quod ipsi corrumpuntur, s. e. quod corrumpunt; L III, 32. quae (pecunia) perpetuos sumptus suppeditet, nec s. necessarios, s. e. liberales; O II, 42. cum homines ... neque s. colent inter se ac diligent, s. e. verebuntur; Lae 82. neque s. militia, s. e. peregriuationes rusticationesque communes (erant); Lae 103. neque s. ea qui habent libidine augendi cruciantur, s. e. amittendi metu; P 6. ſ. vero; R I, 4. inter omuis .. hoc constat, nec doctos homines solum, sed etiam indoctos; T II, 43. est causa omnis in opiuione, nec vero aegritudinis solum, s. e. reliquarum omnium perturbationum; T III, 24. nec verbis solum, s. e. verberibus ... (pueros) plorare cogunt; T III, 64. neque vero id solum, s. e. ab isdem (deis) hominum vitae cousuli et provideri; N I, 4. nec (deos haec) habere solum, s. e. iis || his || uti in maxumis et optumis rebus; N II, 79. nec vero universo generi hominum solum, s. e. siugulis a dis inmortalibus cousuli et provideri solet; N II, 164. nec vero solum ut obtemperent oboediantque magistratibus, s. e. ut eos colant diligantque, praescribimus; L III, 5. nec ii (νομοφύλακες) solum litteras, ... s. e. facta hominum observabant; L III, 46. neque id in philosophia solum, s. e. in dicendi exercitatione feci; O I, 1. nec enim solum utrum honestum an turpe sit, deliberari solet, s. e. ... utrum ..; O I, 10. quod ... neque ad incolumitatem solum, s. e. ad opes et potentiam valet plurimum; O II, 24. nec vero solum ipsa (res publica) cecidit, s. e. reliquam Graeciam evertit contagionibus malorum; O II, 80. neque vero hoc solum natura, ... s. e. legibus populorum ... eodem modo constitutum est; O III, 23. nec vero in praediis solum ius civile ... malitiam fraudemque vindicat, s. e. in mancipiorum venditione venditoris fraus omuis excluditur; O III, 71. qui uon uteretur praedictione divina; neque solum in pace, sed in bello multo etiam magis; D I, 95. neque s. vivi atque praesentes studiosos discendi erudiunt atque docent, sed ... etiam post mortem ..; O I, 156. quod ... ueque s. honore antecedentibus, sed iis etiam, qui cum imperio sunt, maiores natu augures anteponuntur; C 64. nec eae (cupiditates) se foris solum iactant uec ..., sed intus etiam ... dissident; F I, 44. nec vero Pythagoras nominis solum inventor, sed rerum etiam ipsarum amplificator fuit; T V, 10. neque sententiis solum copiose (a te dictum esse), sed verbis etiam ornatius, quam solent vestri; N I, 58. admiror, nec rerum solum, sed verborum etiam elegantiam; R IV, 8. neque enim solum corporis, ... sed multo etiam magis animi motus probandi; O I, 100. neque ea (ingenia mauent) solum in claris et honoratis viris, sed in vita etiam privata et quieta; C 22. conviviis delector, nec cum aequalibus solum, ... sed cum vestra etiam aetate atque vobiscum; C 46. nec vero segetibus solum et pratis ... res rusticae laetae sunt, sed hortis etiam et pomariis; C 54. nec me solum ratio ac disputatio impulit, ut ita crederem, sed nobilitas etiam summorum philosophorum et auctoritas; C 77. his mihi rebus ... levis est senectus, nec solum non molesta, sed etiam iucunda; C 85. — nec ego solus (bonum appello), sed tu etiam, Chrysippe in foro, domi; in schola desinis; F V, 89. sacrilego poena est, neque ei soli, qui sacrum abstulerit, sed etiam ei, qui sacro commendatum; L II, 40. neque vero eos solos || solum || convenire aveo, quos ipse cognovi, sed illos etiam, de quibus ..; C 83. uec mihi soli (virtus illius viri) versatur ante oculos, .. sed etiam posteris erit clara et insignis; Lae

102. — qui mihi videntur non solum vivis, sed etiam mortuis iuvidere; A II, 7. quoniam n. s. nauta significat, s. e. Favonius ipse insusurrat navigandi nobis .. tempus esse; A II, 147. εἴδωλα .., quorum incursione n. s. videamus, s. e. cogitemus; F I, 21. quibus (voluptatibus amicitiae) n. s. praesentibus fruuntur, s. e. spe eriguntur consequentis ... temporis; F I, 67. n. s. ut recta sequamini, s. e. ut loqui deceat frugaliter; F II, 25. a quo (philosopho) n. s. Graecia et Italia, s. e. omnis barbaria commota est; F II, 49. eiusdem (Epicuri) testamentum n. s. a philosophi gravitate, s. e. ab ipsius sententia iudico discrepare; F II, 100. quam multa n. s. praecepta in artibus, s. e. exempla in orationibus bene dicendi reliquerunt! F IV, 5. ea .. (pars) est ab isdem n. s. ad privatae vitae rationem, s. e. ad rerum publicarum rectionem relata; F V, 11. et quidem n. s. in animalibus (summa communis), s. e. in rebus omnibus iis; F V, 26. nos .. n. s. beatae vitae istam esse oblectationem videmus, s. e. levamentum miseriarum; F V, 53. et quidem ... omnes, quicumque nati sunt eruntve, n. s. miseri, s. e. semper miseri; T I, 9. clarae vero mortes pro patria oppetitae n. s. gloriosae rhetoribus, s. e. beatae videri solent; T I, 116. mihi contra n. s. eo videtur miser, quod ea fecit, s. e. quod ita se gessit; T V, 55. vestrae quidem cenae n. s. in praesentia, s. e. postero die iucundae sunt; T V, 100. res .. nulla est, de qua tantopere || tanto opere || n. s. indocti, s. e. docti dissentiant; N I, 5. inesse aliquem n. s. habitatorem in hac caelesti ac divina domo, s. e. rectorem; N II, 90. dubitamus, quin ea n. s. ratione fiant, s. e. excellenti divinaque ratione? N II, 97. * n. s. ob eam causam fieri volui, quod .. , s. e. quod ..; R I, 34. quod essent urbes maritimae n. s. multis periculis oppositae, s. e. caecis; R II, 5. ut .. res ... n. s. mari † absorberet, s. e. invectas acciperet ex terra; R II, 10. n. s. mihi videris eorum studiis, ... s. e. patriae debere hoc munus, ut ..; L I, 5. n. s. illa subtili disputatione (animus) sibi utendum putabit, s. e fusa latius perpetua oratione; L I, 62. quod sequitur .., n. s. ad religionem pertinet, s. e. ad civitatis statum; L II, 30. fuit enim hic vir ... n. s. eruditissimus, s. e. civis ... peritissimus; L II, 66. is igitur (Demetrius) sumptum minuit n. s. poena, s. e. tempore; L II, 66. quin ipsum Ti. Gracchum n. s. neglectus, s. e. sublatus intercessor evertit; L III, 24. n. s. ei (Pompeio) quid esset optimum, videndum fuisse, s. e. quid necessarium; L III, 26. hinc ... in nostra re publica n. s. seditiones, s. e. pestifera bella civilia; O I, 86. itaque n. s. in hac parte honestatis, ... s. e. in tribus superioribus quid deceat apparet; O I, 94. nam neglegere, quid de se quisque sentiat, n. s. arrogantis est, s. e. omnino dissoluti; O I, 99. praetorem .. decet n. s. manus, s. e. oculos abstinentes habere; O I, 144. n. s. id homines solere dubitare, honestumne an turpe sit, s. e. duobus propositis honestis utrum honestius sit; O I, 161. itaque ... id videtur (Apollo) n. s. Lacedaemoniis, s. e. omnibus opulentis populis praedixisse; O II, 77. n. s. ex malis eligere minima oportere, s. e. excerpere ex his ipsis, si quid inesset boni; O III, 3. quod .. adulescentes, et ii quidem n. s. indocti, s. e. rustici, contemnunt; C 75. cavendum erit, ne n. s. amicitiae depositae s. e. inimicitiae susceptae videantur; Lae 77. de quibus (rebus) volumina impleta sunt non a nostris solum, sed etiam a Chrysippo; A II, 87. non enim solum Torquatus dixit, quid sentiret, s. e., cur; F II, 3. non est enim vitium in oratione solum, s. e. in moribus; F II, 30. quiddam ... omnia humana non tolerabilia solum, s. e. levia ducens; F II, 46. ut hoc non in nostris solum artibus, s. e. in illorum ipsorum (Graecorum) assequamur; F II, 5. disserendi .. ab isdem non dialectice solum, s. e. oratorie praecepta sunt tradita; F V, 10. omnium fere civitatum non Graeciae solum, s. e. barbariae ab Aristotele mores, instituta ... cognovimus; F V, 11. iam vero animus non esse solum, s. e. cuiusdam modi debet esse; F V, 36. in quibus (bestiis) non corporum solum, s. e. animorum aliqua ex parte motus quosdam videmus; F V, 38. atque etiam valetudinem, vires, vacuitatem doloris non propter utilitatem solum, s. e. ipsas propter se expetemus; F V, 47. mihi ... non ob eam causam solum placuit, quod ..., s. e. quod esset ea maxuma dicendi exercitatio; T II, 9. veniat Aeschylus, non poëta solum, s. e. Pythagoreus; T II, 23. quoniam invidia non in eo, qui invidet, solum dicitur, s. e. in eo, cui invidetur; T IV, 16. non aegritudine solum vacabit, s. e. perturbationibus reliquis omnibus; T IV, 38. atque hoc non ex hominum more solum, s. e. ex bestiis intellegi potest; T V, 98. quod quoniam fere constat inter omnis non philosophos solum, s. e. indoctos; N I, 44. hoc ... persuaderi mihi non opinione solum, s. e. ad veritatem plane velim; N I, 61. ego enim te scire ista melius quam me non fateor solum, s. e. facile patior; N I, 74. is eius (solis) tactus est, non ut tepefaciat solum, s. e. saepe comburat; N II, 40. mandavi enim memoriae non numerum solum, s. e. ordinem argumentorum tuorum; N III, 10. non veri simile solum, s. e. verum esse censent ... ita pueros .. animari; D II, 89. concedamus .. famae hominum, praesertim non inveteratae solum, s. e. sapienter a maioribus proditae, ... ut ..; R II, 4. inportantur non merces solum adventiciae, s. e. mores; R II, 7. cum senex ... omnia .. eius (Africani) non facta solum, s. e. dicta meminisset; R VI, 10. id .. ipsa natura non invitaret solum, s. e. cogeret; R fr 1. ut in ceteris habenda ratio non sua solum, s. e. aliorum, sic ..; O I, 139. mihi quidem non apud Medos solum, ... s. e. apud maiores nostros ... videntur .. bene morati reges constituti; O II, 41. laus abstinentiae non hominis est solum, s. e. temporum illorum; O II, 76. omnia memoria tenebat (Q. Maximus) non domestica solum, s. e. externa bella; C 12. cuius (vitis) quidem non utilitas me solum, ... s. e. cultura et natura ipsa delectat; C 53. quorum non in sententia solum, s. e. in nutu residebat auctoritas; C 61. dum (me) rei publicae non solum cura, sed quaedam etiam procuratio ... tenebat; A I, 11. Platonem ... primum .. de animorum aeternitate n. s. sensisse idem, quod Pythagoram, sed rationem etiam attulisse; T I, 39. atque haec cogitatio ... n. s. animum comprimit, sed ipsum etiam dolorem nescio quo pacto mitiorem facit; T II, 53. parens Romulus n. s. auspicato urbem condidisse, sed ipse etiam optumus augur fuisse traditur; D I, 3. n. s. ut summi virtute et animo praeessent || praeesse || inbecillioribus, sed ut hi etiam parere summis velint; R I, 51. n. s. scire aliquid artis est, sed quaedam ars *est* etiam docendi; L II, 47. ut n. s. orationes meas, sed hos etiam de philosophia libros ... studiose legas; O I, 3. non paranda nobis solum ea (sapientia), sed fruenda etiam est; F I, 3. itaque non ob ea solum incommoda ... fugiendam improbitatem putamus, sed multo etiam magis, quod ..; F I, 53. qui (sensus) tibi ... non comites solum virtutum, sed ministri etiam videbuntur; F II, 113. duplex est igitur ratio veri reperiendi non in iis solum, quae mala, sed in iis etiam, quae bona videntur; T III, 56.

quid autem est non miserius solum, sed foedius etiam et deformius quam ..? T IV, 35. qui (imperiti) non membra solum hominis deo tribuant, sed usum etiam membrorum; N I, 101. Indus vero ... non aqua solum agros laetificat et mitigat, sed eos etiam conserit; N II, 130. nisi forte ... eorum .. (pomorum) iucundus non gustatus solum, sed odoratus etiam et aspectus dubitationem adfert, quin ..; N II, 158. hic ... in domum multiplicatam non repulsam solum rettulit, sed ignominiam etiam et calamitatem; O I, 138. est enim munus eius (oratoris) non ingenii solum, sed laterum etiam et virium; C 28. non enim solum ipsa Fortuna caeca est, sed eos etiam plerumque efficit caecos, quos conplexa est; Lae 54. ut igitur domitores equorum non verbera solum adhibent ad domandum, sed cibum etiam saepe subtrahunt; fr V, 85. — in qua (Academia vetere) ... non ii soli numerantur, qui Academici vocantur, ... sed etiam Peripatetici veteres; F V, 7.

si: atque etiam, si ... diceret ille ..; A II, 112. atque e. si qua erat famosa, ei cognati osculum non ferebant; R IV, 6. atque e., si emolumentis, non suapte vi || sua sponte || virtus expetitur; L I, 49. atque e. si quid singuli temporibus adducti hosti promiserunt; O I, 39. illud enim honestum ... e. si in alio cernimus, [tamen] nos movet; O I, 55. atque e. si considerare volumus || volemus ||, quae sit ... dignitas; O I, 106. etiamsi || etiam, si || qua fortuna acciderit, ut ..; Lae 61. vgl. **etiamsi.** — si nunc aut si e. dormientes aliquid animo videre videamur; A II, 125. quid, si e. iucunda memoria est praeteritorum malorum? F II, 105. corporis autem voluptas si e. praeterita delectat; F II, 106. quid, si e. bestiae multa faciunt duce sua quaeque natura? F II, 109. si e. tum essent in profundo; F III, 48. quam (vitam beatam) si e. in rerum cognitione ponebat, tamen ..; F V, 87. si mori e. mortuis miserum esset; T I, 15. si e. solstitiali die (bestiola mortua est); T I, 94. quid, si e. .. falsum illud omnino est? N I, 81. quid, si e. ratio exstat artificiosae praesensionis facilis, divinae autem paulo obscurior? D I, 109. quid, si illud e. addimus, quod recte addi potest, nihil esse ..? Lae 50. solusne (tu) dives? quid, si ne dives quidem? quid, si pauper e.? P 42. f. vero; F II, 60. T III, 43.

sin: sin autem etiam libidinum intemperantia accessit; O I, 123. sin autem speciem utilitatis e. voluptas habere dicetur || dicitur ||; O III, 120.

siquidem: siquidem etiam ille sapientissimus vir, Ithacam ut videret, inmortalitatem scribitur repudiasse; L II, 3.

sive: sive propter magnitudinem rerum occupationemque hominum, sive etiam quod ... arbitrabantur; T IV, 6. sive quod invitabantur ..., sive e., quia nihil erat prolatum melius; T IV, 6. ista enim flagitia Democriti sive e. ante Leucippi, ... hanc tu opinionem ... usque ad hanc aetatem perduxisti; N I, 66. sive a viris ... inventa sive e. in istorum otio ac litteris tractata res; R III, 4. sive ... inmutaverunt vocabula, sive e. Aristonis difficilem atque arduam ... sectam secuti sunt; L I, 38.

tum: atque etiam tum (luna) ... opposita soli radios eius ... obscurat, tum ..; N II, 103. nostri illi e. tum agrestes viderunt ..; R II, 24. quod e. tum (L. Crassus) poterat domi cum laude meditari; O II, 47. f. si; F III, 48. — qui tum etiam, cum has terras incolentes circumfusi erant caligine, tamen acie mentis dispicere cupiebant; T I, 45. tum e. (coniungere licet) vulgi opiniones; N I, 43. cum ... aspexissent .. solem eiusque cum magnitudinem pulchritudinemque, tum e. efficientiam cognovissent; N II, 95. tum illum (rusticum) e. debilem factum rem ad amicos detulisse; D I, 55. deinde omnes inter se naturali quadam indulgentia et benivolentia || [et benevolentia] ||, tum e. societate iuris contineri; L I, 35. te existimo quom populis, tum e. singulis hodierno sermone leges vivendi et disciplinam daturum; L I, 57. f. **cum,** B, I—IV. etiam (17 St.) S. 575, f.).

tunc: quae nusquam etiam tunc sint; D I, 117.

vel: id eo ipso vitium nominatum puto, vel etiam a vitio dictum vituperari; F III, 40. haec posse contemni vel e. rideri praeclare intellego; D I, 104. quae (studia) vel ad usum vitae vel e. ad ipsam rem publicam conferre possumus; R I, 30. * deterrimus et ex hac vel optimatium vel factiosa tyrannica illa vel regia vel e. persaepe popularis; R I, 45. cui .. (Catoni) vel patris utriusque iudicio vel e. meo studio me totum ab adulescentia dedidi; R II, 1. nec vero alienum est ad ea eligenda ... adhibere doctos homines vel e. usu peritos; O I, 147. omnia incommoda subire vel externa vel corporis * vel e. ipsius animi; O II, 28. ut eam (probitatem) vel in eis, quos numquam vidimus, vel, quod maius est, in hoste e. diligamus; Lae 29. et hercule ita (C. Blossius) fecit vel plus e., quam dixit; Lae 37. implicati ... vel usu diuturno vel e. officiis repente ... amicitias ... disrumpimus; Lae 85. f. vero; R I, 4.

vero: tu vero ... bene etiam meriturus mihi videris de tuis civibus; A I, 26. si vero id e. explanare velles apertiusque diceres ..; F II, 60. secundis vero suis rebus volet e. mori; T I, 110. si vero aliquid e. —, tum || deliciarum, amorum || plane luctum omnem absterseris; T III, 43. pueros vero matres et magistri castigare e. solent; T III, 64. facilius vero e. in bestiis ... vis ipsius naturae perspici potest; T V, 38. quondam vero e. doctissima (Graeciae civitas); T V, 66. iam vero illa e. notiora; N II, 126. iam vero operibus || operis || hominum, id est manibus, cibi e. varietas invenitur et copia; N II, 151. illud vero multo e. melius; D II, 35. ille vero nimis e. obscurus Euphorion; D II, 133 (132). leve .. impedimentum ..., neque solum in tantis rebus, sed etiam in mediocribus vel studiis vel officiis vel vero e. negotiis contemnendum; R I, 4. gravioribus vero bellis e. sine collega omne imperium nostri penes singulos esse voluerunt; R I, 63. domi vero e. contumelias servorum ancillarumque (Ulixes) pertulit; O I, 113. ut ... ii, qui signa fabricantur, et vero e. poëtae suum quisque opus a vulgo considerari vult; O I, 147. f. cum; T II, 56.

verum: illud enim ipsum ... non modo voluptatem esse, verum etiam summam voluptatem; F I, 38. alienum .. esse a sapiente n. m. iniuriam cui facere, v. e. nocere; F III, 71. tam enim diligenter ... n. m. fundatam, v. e. exstructam disciplinam non est facile perdiscere; F IV, 1. n. m. carum sibi quemque, v. e. vehementer carum esse; F V, 31. n. m. quia necesse est mori v. e. quia nihil habet mors, quod sit horrendum; T II, 2. quis (gladiator) n. m. stetit, v. e. decubuit turpiter? T II, 41. illa (natura) vero (hoc) n. m. patitur, v. e. postulat; T II, 46. sapientiam .. ipsam quis negare potest n. m. re esse antiquam, v. e. nomine? T V, 7. quid, qui n. m. ea futura timet, v. e. fert sustinetque praesentia? T V, 16. a quo (Bruto) n. m. inpulsi sumus ad philosophiae || philosophas || scriptiones, v. e. lacessiti; T V, 121. quam sint omnia in hominis figura n. m. ad usum, v. e. ad venustatem apta; N I, 47. deosne inmortalis ... concursare *circum*

omnium mortalium n. m. lectos, v. e. grabatos; D II, 129. nec vero quisquam magis confirmare mihi videtur n. m. fatum, v. e. necessitatem et vim omnium rerum; Fa 48. illi (Ulixi) vero n. m. cum hostibus, v. e. cum fluctibus ... dimicare melius fuit; O III, 99. qui (Scipio) duabus urbibus eversis n. m. praesentia, v. e. futura bella delevit; Lae 11. quid, si non sensus modo ei (viti) datus sit, verum etiam animus hominis? F V, 40. non modo non repugnantibus, verum etiam approbantibus nobis; F I, 62. si ipse usus membrorum n. m. non maior, v. e. minor futurus sit; F V, 46. vestri autem n. m. haec non refellunt, v. e. confirmant interpretando; N III, 60. iis n. m. non laudi, v. e. vitio dandum puto; O I, 71. quia n. m. non invidetur illi aetati, v. e. favetur; O II, 45. qui (Regulus) n. m. non censuerit captivos remittendos, v. e. dissuaserit; O III, 101. videtis, ut senectus n. m. languida atque iners non sit, v. e. sit operosa; C 26. ad quem (agrum) fruendum n. m. non retardat, v. e. invitat atque adlectat senectus; C 57. — eosdem .. (deos) consulere rebus humanis, nec solum universis, verum etiam singulis; D I, 117. neque s. ea (emolumenta, detrimenta) communia, v. e. paria esse dixerunt; F III, 69. sed finge non solum callidum eum, ... verum etiam praepotentem; F II, 57. n. s. ad discendum propensi sumus, v. e. ad docendum; F III, 66. n. s. vita * cruciati || nullo in vita cruciatu || atque dedecore, v. e. sepultura et iustis exsequiarum caruerunt; L II, 42. quae (artes exercitationesque virtutum) ... mirificos ecferunt fructus, n. s. quia ..., v. e. quia ..; C 9. te autem alio quodam modo n. s. natura et moribus, v. e. studio et doctrina esse sapientem; Lae 6 (7). talibus exemplis non fictae solum fabulae, verum etiam historiae refertae sunt; F V, 64. ut non physici solum docent, v. e. medici; T I, 46. idem .. (animus) concitatus et abstractus ab integra certaque ratione non constantiam solum amittit, v. e. sanitatem; T IV, 38. cum id sit in sapientis situm non officio solum, v. e. potestate; T V, 82. non enim poëta solum suavis, v. e. ceteroqui doctus sapiensque (Simonides) traditur; N I, 60. non indocte solum, v. e. impie faciat; N II, 44. non enim philosophi solum, v. e. maiores nostri superstitionem a religione separaverunt; N II, 71. „non", inquit, „solum scientia, quae est remota ab iustitia calliditas potius quam sapientia est appellanda, v. e. animus ..;" O I, 63. sed ut pecuniae non quaerendae solum ratio est, v. e. collocandae, ... sic ..; O II, 42. proficiscar enim non ad eos solum viros, de quibus ante dixi, v. e. ad Catonem meum; C 84. non in eis (iudiciis, opinionibus) perturbationes solum positas esse dicunt, verum illa etiam, quae efficiuntur perturbationibus; T IV, 15. valeat id necesse est non in hominibus solum, verum in bestiis etiam; D II, 98.

etiamsi, obgleich, wenn auch, selbst wenn: qui etiamsi haec non improbent, tamen ... puteut; A II, 5. e. ipse erit, quem videris, qui tibi videbitur, tamen non ea nota iudicabis; A II, 84. nihil interest, omnibusne partibus visa res nihil differat, an internosci non possit, e. differat; A II, 85. ut, e. possis rationem reddere, cur id eveniat, tamen non possis ..; A II, 105. e. comprehensio perceptioque nulla sit; A II, 106. e. ad corpus nihil referatur; F I, 25. e. voluptas ea, quae sensum moveat, nulla successerit; F I, 56. ut, e. nulla sit utilitas ex amicitia, tamen ipsi amici propter se ipsos amentur; F I, 69. quae (vacuitas doloris) e. malo caret, tamen non est summum bonum; F II, 42. e. nulla comitetur infamia; F II, 60. e. ad se ex iis (bonis) nihil redundet || redeat? et ||; F II, 78. e. (dolor) non aderit; F II, 92. e. eorum (parvorum) nihil intersit; F III, 17. e. cum (turpitudo) laesura non sit; F III, 38. e. (liberi) postumi futuri sint; F III, 57. cuius (sapientis) e. corpus constringatur, animo tamen vincula inici nulla possint; F III, 76 (75). e. minus vere ..., sed tamen accurate ... fundatam ... disciplinam; F IV, 1. necesse est, e. id (animal) sine corpore sit, ut fingimus, tamen esse ..; F IV, 28. e. eam (voluptatem) non consequare; F V, 19. e. id assequi nequeas; F V, 19. e. nihil consequare; F V, 19. cum, e. nihil consequamur, tamen ipsum illud consilium ... bonum sit; F V, 20. e. ea non assequamur; F V, 20. ut, e. animi vitio id eveniat, tamen ... videatur; F V, 35. quod ... animi .. ipsa scientia, e. incommodatura sit, gaudeant; F V, 50. quis .. in illa aetate pudorem, constantiam, e. sua nihil intersit, non tamen diligat? F V, 62. id .. primum ita esse velim, deinde, e. non sit, mihi persuaderi tamen velim; T I, 24. sic animum tibi tuum notum esse oportere, e. ignores et locum et formam; T I, 70. cur, e. ita sit, mors tamen non sit in malis; T I, 77. haec morte effugiuntur, e. non evenerunt, tamen quia possunt evenire; T I, 86. quia ... non careas, e. sentias te (id) non habere; T I, 87. dicitur ... carere, cum aliquid non habeas et non habere te sentias, e. id facile patiare; T I, 88. quam (virtutem) necessario gloria, e. tu id non agas, consequatur; T I, 91. quiesce igitur .... e. Eurypylus posset, non posset Aesopus; T II, 39. „summum" .. (dolorem) dico, e. decem atomis est maior alius; T II, 45. e., quicquid asperum alienumque natura sit, id appellari placeat malum, tantulum tamen esse, ut ..; T II, 66. ut corpus, e. mediocriter aegrum est, sanum non est, sic ..; T III, 22. quae (iracundia) e. non adsit, tamen verbis atque motu simulandam arbitrantur; T IV, 43. ut, e. vel || nec, et || mala sint illa ... vel || nec, et || bona, ... tamen sit vitiosa ipsa commotio; T IV, 61. ut ... tamen, e. virtutis ipsius vehementior adpetitus sit, eadem sit ... adhibenda oratio; T IV, 62. quam vereri deberet, e. minus percipere potuisset; T V, 6. putat .., e. sit bonum aliquod praeter virtutem; T V, 21. e. (beata vita) ex aliqua parte clauderet, tamen ... obtinere nomen suum; T V, 22. e. (sapiens) uratur, torqueatur, secetur; T V, 73. quorum e. inprudentes (Aegyptii) quippiam fecerint; T V, 78. animo .. multis modis variisque delectari licet, e. non adhibeatur aspectus; T V, 111. quod (M. Crassus) male audiebat, e., ut mihi videbatur, iniuria; T V, 116. qui e. aberrant coniectura, video tamen, quid sequantur; N I, 100. quae (corpora) e. essent, quae nulla sunt || [quae nulla sunt] ||; N I, 110. e. dominum non videns; N II, 17. quam ..., e. minus vera, tamen apta inter se et cohaerentia (dicta sint); N III, 4. e., cur || † quo, quo modo || quidque fiat, ignorem; D I, 16. haec, e. ficta sunt a poëta, non absunt tamen a consuetudine somniorum; D I, 42. e. multa fallant eos, ... esse tamen divinationem; D I, 124. quae res quamque causam plerumque consequatur, e. non semper; D I, 126. e. tripudium solistumum pulli fecissent ..., classes tamen interissent; D II, 20. e. (Flaminius) obtemperasset auspiciis, idem eventurum fuisset; D II, 21. quod crebro videt, non miratur, e., cur fiat, nescit; D II, 49. ut, e. praeter consuetudinem extiterit, praeter naturam tamen non possit existere; D II, 60. quamquam haud ignoro, quae bona sint, sinistra nos dicere, e. dextra sint; D II, 82. e. faciles nos ad concedendum habuerit, id tamen, quod adsumit, concedi nullo modo

potest; D II, 107. e. divinationem tibi esse concessero, quod numquam faciam, neminem tamen divinum reperire possimus; D II, 131. puto .., e. Icadius tum in spelunca non fuisset, saxum tamen illud casurum fuisse; Fa 6. e. id numquam futurum sit; Fa 13. ex quo efficitur, e. sit atomus eaque decliuet, declinare sine causa; Fa 22. quibus quidem Romulum tenebris e. natura ad humanum exitum abripuit, virtus tamen in caelum dicitur sustulisse; R 1, 25. aut scire istarum rerum nihil aut, e. maxime sciemus, nec meliores ob eam scientiam nec beatiores esse possumus; R I, 32. ea dant ‖ dant [magis] ‖, quae, e. nolint, danda sint; R I, 47. e. cetera supplicia, quae putantur, effugerit; R III, 33. quae (gens) non, e. ignoret, qualem habere deum deceat, tamen habendum sciat; L I, 24. e. vera dicunt; L I, 39. e. perniciosum aliquid populus acceperit; L II, 13. ego .., e. praeterieris, repetam a te istum ... locum; L III, 30. quod (honestum) e. nobilitatum non sit ‖ est ‖, tamen honestum sit; O 1, 14. e. (honestum) a nullo laudetur; O I, 14. e. ille iis non eget, tamen ei potissimum inserviant; O I, 49. ut, e. sint alia graviora atque meliora, tamen studia nostra ... metiamur; O I, 110. e. (oratio) aberrare ad alia coeperit; O I, 135. rectum est ..., e. nobis indigna audiamus, tamen gravitatem retinere; O I, 137. e. dinumerare se stellas ... posse arbitretur; O I, 154. e. res forte non suppetit; O II, 32. patroni (est) non numquam veri simile, e. minus sit verum, defendere; O II, 51. nimirum .. inops ille ... e. referre gratiam non potest, habere certe potest; O II, 69. ut hoc ipsum eum delectaret, peccare ‖ [peccare] ‖, e. causa non esset; O II, 84. e. ad id (facinus) non pervenerint; O III, 37. e. illa (villa) nec bona est nec aedificata ratione; O III, 55. e. excitaturus non sis nec agitaturus; O III, 68. e. id possis nullo refellente optinere; O III, 77. quicquid valde utile sit, id fieri honestum, e. antea non videretur; O III, 103. quibus (rebus) senectus e. non abunde potitur, non omnino caret; C 48. eundem (animum) .. esse creditote, e. nullum videbitis; C 79. ut, e. illa maneant, quae sunt quasi dona Fortunae, tamen vita ... non possit esse iucunda; Lae 55. quam (potentiam) e. neglecta amicitia consecuti sint ‖ sunt ‖, obscuratum iri arbitrantur; Lae 63. quae (utilitas) tamen ipsa ecflorescit ex amicitia, e. tu eam minus secutus sis; Lae 100. omnia .. brevia tolerabilia esse debeat, e. magna sunt; Lae 104. omnes scelerati atque impii ... exules sunt, e. solum non mutarunt; P 31. e. in amplissima familia natus sit; P 36. — nobis .. primum, etiamsi quid percipi possit, tamen ... videtur; A II, 68. is, e. quid obrutum erit, poterit eruere; F IV, 10. e. quae pars abesset; T V, 22. e. quis morte poenas sceleris effugerit; N III, 90. quos ego existimo, e. qui ipsi rem publicam non gesserint, tamen ... functos esse aliquo rei publicae munere; R 1, 12. e. cui videbitur illa in optimis studiis et artibus quieta vitae ratio beatior; R III, 6. etiamsi ‖ etiam, si ‖ qua fortuna acciderit ut minus iustae amicorum voluntates adiuvandae sint; Lae 61.

etsi, obgleich, obwohl, gleichwohl: I. allein: 1. Aussage: cetera autem etsi nec bona nec mala essent, tamen ... dicebat; A I, 36. etsi heri .. id, quod quaerebatur, paene explicatum est, ... tamen exspecto ea ..; A II, 10. etsi nihil est iis, qui placere volunt, tam adversarium; A II, 10. sed mehercule ..., etsi (causa) hesterno sermone labefactata est, mihi tamen videtur esse verissima; A II, 10. in quibus (gustatu, odoratu) intellegentia, etsi vitiosa ‖ vitior ‖, est quaedam tamen; A II, 20. ego enim etsi maximam actionem puto repugnare visis ..., tamen ... quid impediet actionem eius, qui ..? A II, 108. etsi, quamcumque (sententiam, disciplinam) eliget, insipiens eliget; A II, 117. qui ... genus hoc scribendi, etsi sit elegans, personae tamen et dignitatis esse negent; F I, 1. quae etsi mihi nullo modo probantur, tamen ... nollem ..; F I, 21. etsi satis clemens sum in disputando, tamen interdum soleo subirasci; F II, 12. etsi nullum consecuturum emolumentum vident; F II, 45. homines enim, etsi aliis multis, tamen hoc uno plurimum a bestiis differunt, quod rationem habent; F II, 45. hoc etsi multimodis ‖ multis modis ‖ reprendi potest, tamen accipio, quod dant; F II, 82. etsi habet haec Stoicorum ratio difficilius quiddam et obscurius; F III, 15. ut .. mel, etsi dulcissimum est, suo tamen proprio genere saporis ... dulce esse sentitur; F III, 34. de quibus etsi a Chrysippo maxime est elaboratum, tamen a Zenone minus; F IV, 9. etsi multa in omni parte Athenarum sunt in ipsis locis indicia summorum virorum, tamen ... moveor; F V, 4. etsi hoc .. fortasse non poterit sic abire, ... tamen audebo ..; F V, 7. in quo etsi (Strato) est magnus, tamen nova pleraque et perpauca de moribus; F V, 13. etsi (natura) dedit talem mentem, quae omnem virtutem accipere posset; F V, 59. et quidem Arcesilas tuus, etsi fuit in disserendo pertinacior, tamen noster fuit; F V, 94. etsi eius (dei) ignores et locum et faciem; T I, 70. laudo id quidem, etsi nihil nimis oportet confidere; T I, 78. nemo id quidem dicit, etsi Democritum insimulat Epicurus, Democritii negant; T I, 82. possem idem facere, etsi minus quam ille, qui ..; T I, 84. etsi ... id scit ipse (Socrates) utrum sit melius; T I, 99. illud Accii: »probae etsi in segetem sunt deteriorem datae fruges, tamen ipsae suapte natura enitent«; T II, 13. animadvertebas igitur, etsi tum nemo erat admodum copiosus, verum tamen versus ab iis (philosophis) admisceri orationi; T II, 26. etsi amitti non potest virtus; T II, 32. etsi erit hoc fortasse durius, sed temptemus; T III, 18. etsi singularum rerum sunt propriae consolationes; T III, 82. etsi aegritudinis sedatio .. hesterna disputatione explicata est; T IV, 63. quod etsi difficile est probatu, ... tale tamen est, ut ..; T V, 1. etsi iniquum est praescribere mihi te, quem ad modum a me disputari velis; T V, 15. etsi alio loco disputata sunt; T V, 18. etsi praestantia debent ea dici, quae habent aliquam comparationem; T V, 38. ut stultitia, etsi adepta est, quod concupivit, numquam se tamen satis consecutam putat; T V, 54. etsi peccare nemini licet; T V, 55. ego autem, etsi vereor laudare praesentem, indico tamen ..; N I, 58. etsi hoc loco non populum metuis, sed ipsos deos; N I, 85. etsi interpretatur Pacuvius ..; N II, 91. etsi pisces, ut aiunt, ova cum genuerunt, relinquunt; N II, 129. etsi Faunus omnino quid sit nescio; N III, 15. quis .. elicere causas praesensionum potest? etsi video Boëthum Stoicum esse conatum; D I, 13. etsi ipsa sors contemnenda non est, si [et] auctoritatem habet vetustatis; D 1, 34. qui etsi causas ipsas non cernunt, signa tamen causarum et notas cernunt; D I, 127. etsi haec ipsa fortuita sunt; D II, 14. etsi magnam iacturam causae fecero, si ..; D II, 34. ius augurum ‖ augurium ‖, etsi divinationis opinione principio constitutum sit, tamen ... retentum; D II, 75. etsi minime facile eas (commutationes) in ea re publica futuras puto; R I, 65. etsi nobis, qui id aetatis sumus, evigilatum fere est, tamen de posteris ... sollicitor; R III, 41. etsi omnes, qui

aderant, significabant ab eo (Laelio) se esse admodum delectatos, tamen ... Scipio ... gaudio elatus ..; R III, 42. patiamur, etsi eius modi cives a censore melius est quam a poëta notari; R IV, 11. nam ceteri, etsi hoc quoque munere fungebantur, magnam tamen partem bella gesserunt; R V, 3. hic ego, etsi eram perterritus non tam mortis metu quam insidiarum a meis, quaesivi tamen ..; R VI, 14. quae (voluptas) etsi est inlecebra turpitudinis, tamen habet quiddam simile naturalis boni || naturali bono || ; L I, 31. etsi haec commemoratio vereor ne supra hominis fortunam esse videatur, tamen ... nihil reticebo; L II, 41. etsi a te paulum adlatum est novi; L III, 12. etsi quinquennio ante D. || Decimum || Brutum et P. Scipionem consules ... C. Curiatius in vincula coniecit; L III, 20. etsi tuus est totus ordo; L III, 29. sed ego, etsi satis dixit pro se in illis libris Scipio, tamen ... largior ..; L III, 38. etsi optimum sit || est ||, tamen invidiae metu non audeant || audent || dicere; O I, 84. etsi ... vis maxima est, tamen quaedam praecepta danda sunt; O II, 44. quarum etsi laudabilior est defensio, tamen etiam accusatio probata persaepe est; O II, 49. quod etsi saepe dictum est, dicendum est tamen saepius; O III, 69. etsi ipsa ista || ista ipsa || defectio virium adulescentiae vitiis efficitur saepius quam senectutis; C 29. quod etsi ita esse pluribus verbis disserendum est, illud tamen et breve et confitendum est ..; P 35.

2. **Frage:** etsi qui potest intellegi aut cogitari esse aliquod animal, quod se oderit? F V, 28. vgl. 1. A II, 108.

II. **Verbindungen:** etsi enim omnis cognitio multis est obstructa difficultatibus ..., tamen nec illi defecerunt neque ..; A II, 7. etsi enim mentitur, tamen est adversarius lenior; A II, 12. etsi enim illud erat aptius, aequum cuique concedere; F IV, 2. etsi enim flemus, cum legimus, tamen non miserabiliter vir clarus emoritur; T I, 96. etsi enim nihil habet in se gloria, cur expetatur, tamen virtutem tamquam umbra sequitur; T I, 109. etsi enim mihi sum conscius numquam me nimis vitae cupidum fuisse, tamen .. obiciebatur; T II, 10. etsi enim omnis animi perturbatio gravis est nec multum differt ab amentia, tamen ... dicere solemus; T IV, 82. itaque, etsi non omni intermenstruo, tamen id fieri non posse nisi certo intermenstruo tempore; R I, 25. nam etsi non „sus Minervam", ut aiunt, tamen inepte, quisquis Minervam docet; A I, 18. nam etsi quaedam (Epicurus) commutavit, ... tamen pleraque dicit eadem; N I, 73. nam, etsi duce natura congregabantur homines, tamen ... quaerebant; O II, 73. etsi munus flagitare ... ne populus quidem solet nisi concitatus, tamen ... moveor; A ep 1. quem (optimum statum civitatis) si habemus, etsi ne nunc quidem, tum || tunc || vero quis te possit esse florentior? R I, 71. etsi illi quidem etiam voluptates faciunt interdum gloriosas; F IV, 51. etsi facit hic quidem ... ea, quae praecipis, tamen mihi grata hortatio tua est; F V, 6. etsi ea quidem ... quamvis ad aetatem recte isto modo dicerentur; F V, 27. etsi hoc quidem est in vitio, dissolutionem naturae tam valde perhorrescere; F V, 31. etsi hoc quidem commune est virtutum; T III, 17. etsi id quidem alius alio modo tradidit; T V, 58. etsi hi quidem homunculi, sed tamen ridiculi; N III, 76. etsi ars quidem, cum ea non utare, scientia tamen ipsa teneri potest; R I, 2. etsi te quidem id (onus senectutis) modice ... et ferre et laturum esse certo || certe || scio; C 2. quod etsi ingeniis magnis praediti quidam dicendi copiam sine ratione consequuntur, ars tamen est dux certior quam natura; F IV, 10. sed etsi magna cum utilitate rei publicae, tamen diutius ... tanta vis virtutis ... afuit; A II, 3. sed haec etsi praeclare, nondum tamen perpolita; F V, 88. vgl. I, 1. A II, 10. L III, 38.

evado, herausgehen, entweichen, entrinnen, hervorgehen, sich entwickeln, werden: I. **unpersönlich:** nimis saepe secus aliquanto videmus evadere; L II, 43.

II. **mit einfachem Subject:** alqs: illud in eadem causa est, a quo abesse velis, donec evaseris; F IV, 65. cum ab iis, qui se iudicum numero haberi volunt, evaseris; T I, 98. si ... ex illis abditis sedibus evadere in haec loca ... atque exire potuissent; N II, 95.

alqd: ex his || istis || angustiis ista evaserunt deteriora quam Aristonis; F IV, 69. quorum generum nullum est, ex quo non aliquid, sicut praedictum sit || est ||, evaserit; D II, 109. totas noctes somniamus ..., et miramur aliquando id, quod somniarimus, evadere? D II, 121.

aegrotus: num ... vates ... melius coniecerit aut e morbo evasurum aegrotum aut e periculo navem aut ex insidiis exercitum quam medicus, quam gubernator, quam imperator? D II, 13.

animus: accedit, ut eo facilius animus evadat ex hoc aëre ... eumque perrumpat, quod .. est ..; T I, 43. nec .. tum animum esse insipientem, cum ex insipienti corpore evasisset; C 80.

exercitus, navis: s. aegrotus.

somnia: cum eadem (somnia) et aliis aliter evadant et isdem non semper eodem modo; D II, 146.

vox: »unde superstitiosa primum saeva evasit vox fera || foras ||«; D II, 115.

III. **mit doppeltem Nominativ:** alqs: (Stoici) horridiores evadunt, asperiores, duriores et oratione et moribus; F IV, 78.

alqd: quid est perspicuum? „multa vera", inquit, „evadere". quid, quod multo plura falsa? D II, 109.

mentes: ut ita fastidiosae mollesque mentes evadant civium, ut ..; R I, 67.

somnium: si quando aliquod somnium verum evaserit, non id fortuito accidisse; D II, 108. si somnium verum evasit aliquod; D II, 146.

evagor, ausschweifen: qui appetitus longius evagantur; O I, 102.

evanesco, vergehen, schwinden: alqd: evanuisse mavultis et extinctum esse id, quod ... aeternum esset, quam ea, quae non sunt credenda, non credere; D II, 118.

amnes: s. vis; D I, 38.

ars, disciplina: quia haec disciplina et ars augurum evanuerit iam et vetustate et neglegentia; L II, 33.

labes: animi labes nec diuturnitate evanescere nec amnibus ullis elui potest; L II, 24.

pictura: picturam .. egregiam, sed iam evanescentem vetustate; R V, 2.

salsamentum: de vino et salsamento putes loqui, quae evanescunt vetustate; D II, 117.

sententiae: Aristonis, Pyrrhonis, Erilli non nullorumque aliorum (sententiae) evanuerunt; T V, 85.

vinum: s. salsamentum.

vis: potest .. vis illa terrae ... evanuisse vetustate, ut quosdam evanuisse et exaruisse amnes ... videmus; D I, 38. evanuisse aiunt vetustate vim loci eius, unde anhelitus ille terrae fieret; D II, 117. quae (vis loci divina) quo tandem modo evanuit? vetustate, inquies || inquis ||; D II, 117. quando ista vis .. evanuit? D II, 117.

evello, ausreißen, vertilgen, vernichten: alqd: ut (haec) ... evelli penitus dicant nec posse nec opus esse; T IV, 46. quae evellenda et extrahenda penitus, non circumcidenda nec amputanda sunt; T IV, 57.

aegritudinem: quae (aegritudo) tota poterit evelli explicata ... causa aegritudinis; T III, 61.

aegrotationem: existit .. morbus et aegrotatio, quae evelli inveterata non possunt; T IV, 24. aegrotationes .. morbique animorum difficilius evelli posse putantur quam summa illa vitia; T IV, 32.

capillum: perinde stultissimum regem in luctu capillum sibi evellere, quasi calvitio maeror levaretur; T III, 62.

cognitionem: Speusippus ... evellere ex animis conatur cognitionem deorum; N I 32.

cor: cum cor animantis alicuius evolsum ita mobiliter palpitaret, ut ..; N II, 24.

fibras: nos .. audeamus non solum ramos amputare miseriarum, sed omnis radicum fibras evellere; T III, 13.

hastam: (Epaminondas) evelli iussit eam, qua erat transfixus, hastam; F II, 97.

morbum: s. aegrotationem.

poma: quasi poma ex arboribus, cruda si sunt, vix evelluntur || avell. || ..., sic ..; C 71.

signum: quod evelli primi hastati signum non potuerit; timide fortasse signifer evellebat, quod fidenter infixerat; D II, 67.

verba: quae (verba) rursus dum sibi evelli ex ordine || ore || (Stoici) nolunt; F IV, 78.

vitia: s. aegrotationem; T IV, 32.

evenio, geschehen, sich ereignen, eintreten, widerfahren, ausfallen: I. **absolut:** at certe ei (Priamo) melius evenisset; T I, 85. dies deficiat, si velim numerare || enumerare ||, quibus bonis male evenerit; N III, 81.

II. **mit Subjectivsatz:** 1. quod: magna me .. spes tenet, iudices, bene mihi evenire, quod mittar ad mortem; T I, 97.

2. ut: temporibus .. quibusdam et aut officiis debitis aut rerum necessitatibus saepe eveniet, ut .. voluptates repudiandae sint; F I, 33. quo modo .. evenit, ut hominis natura sola esset, quae hominem relinqueret? F IV, 33. ergo et ii, quibus evenit iam, ut morerentur, et ii, quibus eventurum est, miseri; T I, 9. ex hoc evenit, ut in animi doloribus alii solitudines captent; T III, 63. ex eo evenit, ut .. Tarquinius augure Atto Navio uteretur; D I, 32. tum eveniet, ... ut illa tertia pars rationis et mentis eluceat; D I, 61. qui evenit, ut is, qui impetrire velit, convenientem hostiam rebus suis immolet? D II, 35. cum pluribus deis immolatur, qui tandem evenit, ut litetur aliis, aliis non litetur? D II, 38. ex quo evenit, ut alii populares ... videantur; O I, 85. si quo casu evenerit, ut corporis partes quaedam aperiantur; O I, 129. s. III. alqd; T II, 63. N II, 118. D I, 64.

III. **mit einfachem Subject:** alqd: quia nihil aliter possit, atque ab ea (necessitate) constitutum sit, evenire || † inter ||; A I, 29. etiamsi possis rationem reddere, cur id eveniat; A II, 105. quis .. potest ... non ... extimescere ne id (adversum) iure evenerit? A II, 121. nec, quid eventurum sit, provident; F I, 47. quod ... saepe *evenire* videmus; F I, 70. etiamsi animi vitio id eveniat; F V, 35. sive (haec duo genera) dissipantur, procul a terris id evenit; T I, 42. haec morte effugiuntur, etiamsi non evenerunt, tamen quia possunt evenire; T I, 86. si haec post trecentos et quinquaginta fere annos eventura putaret; T I, 90. nec .. cuiquam bono mali quicquam evenire potest nec vivo nec mortuo; T I, 99. cum sciet id sibi posse evenire; T II, 16. cum ei (militi), qui steterit, nihil tale evenerit; T II, 54. hoc evenit, ut in volgus insipientium opinio valeat honestatis; T II, 63. nihil admirari, cum acciderit, nihil, ante quam evenerit, non evenire posse arbitrari; T III, 30. »(oportet) quicquid praeter spem eveniat, omne id deputare esse in lucro;« T III, 30. cum id, quod ab homine non potuerit praestari, evenerit; T III, 34. ut omnia, quae possint homini evenire, contemnas; T III, 36. qui (Cyrenaici) tum aegritudinem censent existere, si necopinato quid evenerit; T III, 52. nihil evenisse, quod non opinandum fuisset; T III, 55. cui nihil, quod homini evenire possit, *non praemeditatum sit;* T IV, 57. id .. evenit non temere nec casu; N II, 6. fortasse non omnia eveniunt, quae praedicta sunt; N II, 12. quae (causa) terret animos ... sole geminato, quod ... Tuditano et Aquilio consulibus evenerat; N II, 14. ut ob eam ipsam causam ... hoc idem generi humano evenerit; N II, 17. ex quo eventurum nostri putant id, ... ut ... mundus ignesceret; N II, 118. id quod evenit; N III, 15. ut praedici posset, quid cuique eventurum et quo quisque fato natus esset; D I, 2. illa .. cur eveniant, quis probabiliter dixerit? D I, 14. quoniam, quid eveniat, intellego; D I, 15. evenire .. (haec) te ipsum dico videre. casu, inquis; D I, 23. non numquam ea, quae praedicta sunt, minus eveniunt; D I, 24. quod eodem modo evenit Agamemnoni; D I, 29. dirae ... non causas adferunt, cur quid eveniat, sed nuntiant eventura, nisi provideris; D I, 29. obnuntiatio Ateii ... signo obiecto monuit Crassum, quid eventurum esset, nisi cavisset; D I, 30. id ... facilius evenit adpropinquante morte, ut animi futura augurentur; D I, 64. divitissumum (Midam) fore praedictum est; quod evenit; D I, 78. aut (di) non diligunt homines aut, quid eventurum sit, ignorant; D I, 82. II, 101. neque nostra nihil interest scire ea, quae eventura sunt || sint ||; D I, 82. nonne .. haruspices ea responderunt, quae evenerunt? D I, 98. cum, quid ex quoque eveniat, ... crebra animadversione perspectum est; D I, 109. ut, cum evenerit, ita cadat, ut praedictum sit; D I, 125. quid est, ... cur ii, quid ex quoque eveniat, ... perspicere non possint? D I, 131. plerumque .. (haec), non semper eveniunt; D II, 14. cum sic aliquid cecidit, sic evenit, ut vel aliter cadere atque evenire potuerit; D II, 15. si .. (deus) scit, certe illud eveniet; sin || si || certe eveniet, nulla fortuna est; D II, 18. si .. nihil fieri potest, nihil accidere, nihil evenire, nisi quod ... certum fuerit ..; D II, 19. etiamsi (Flaminius) obtemperasset auspiciis, idem eventurum fuisset; D II, 21. vultis .. evenire omnia fato; D II, 24. si .. id, quod eventurum est, vel hoc vel illo modo potest evenire, fortuna valet plurimum; D II, 24. cum mihi quaedam casu viderentur sic evenire, ut praedicta essent a divinantibus; D II, 48. quasi non potuerit id evenire casu! D II, 48. quod ante non vidit, id si evenit, ostentum esse censet; D II, 49. si evenit quippiam, quid adferri potest, cur non casu id evenerit? D II, 52. ut intellegeremus, quid esset eventurum; D II, 55. nostra interest scire ea, quae eventura sunt || sint ||; D II, 105. quae, sanus (ille Graecus) cum esset, timebat ne evenirent, ea demens eventura esse dicebat; D II, 114. observatio ... est, cum quid visum secundum quietem sit, quid evenire et quid sequi soleat; D II, 124. visum est .. tale obiectum dormienti, ut id, quod evenit, naturae vis, non opinio erroris effecerit; D II, 143. an, et ut (hoc)

videretur et ut eveniret, casus effecit? D II, 148. quorum necesse est plerumque aliquid eveniat; D II, 149. aut nihil omnino est fortuitum, aut hoc ipsum potuit evenire fortuna. quaero igitur, ... num aliter, ac nunc eveniunt, evenirent; Fa 6. ita, cum || ita cum || evenerint, fato evenerint; Fa 26. si omne futurum ex aeternitate verum est, ut ita certe eveniat, quem ad modum sit futurum; Fa 32. quodsi concedatur nihil posse evenire nisi causa antecedente; Fa 34. Chrysippus .. cum et necessitatem inprobaret et nihil vellet sine praepositis causis evenire; Fa 41. cum hae causae antegressae sint, non esse in nostra potestate, quin illa eveniant, quorum causae fuerint, quibusdam autem in rebus causis antegressis in nostra tamen esse potestate, ut illud aliter eveniat; Fa 45. quibus in rebus, cum causae antecesserint, non sit in nostra potestate, ut aliter illa || illae || eveniant, eas fato fieri; Fa 45. cum mihi nihil inproviso nec gravius, quam exspectavissem, pro tantis meis factis evenisset; R I, 7. quem (tyrannum) si optimates oppresserunt, quod ferme evenit; R I, 65. id quod evenit saepius; R I, 65. maxime .. *id* in rebus publicis evenit; R I, 68. quod ... hoc in hac ... conformatione rei publicae non ferme sine magnis principum vitiis evenit; R I, 69. quod plerumque evenit; R II, 50. quae ceteris (eveniunt); O I, 30. si quid adversi eveniat; O I, 73. cum quid evenerit; O I, 81. quod maxume tum solet evenire, cum ..; O I, 134. id .. ne eveniat, multo ante erit providendum; O II, 74. quasi iam divinarem, id quod evenit, ... fore ..; C 12. quod cum evenit; C 76. sin tale aliquid evenerit; Lae 78. mihi .. quicquid acciderit in tam ingrata civitate, ne recusanti quidem evenerit; P 17. quod tum eveniet, cum ..; Ti 45. si quid postea fraudis aut vitii evenisset; Ti 46. id quod non saepe evenit; fr VI, 14.

adversum: s. alqd; A II, 121. O I, 73.

antecessiones: quae .. in orbibus eorum (deorum) conversiones quaeque antecessiones eveniant; Ti 37.

casus: non (efficitur), ... ut, cum duobus pares casus evenerint, is modo aegritudine adficiatur, cui ille necopinato casus evenerit; T III, 59.

conversiones: s. antecessiones.

emptio: migrationem et emptionem feliciter evenire volo; A ep 2.

fraus: s. alqd; Ti 46.

incommoda: quae (incommoda) eveniunt improbis; F I, 53.

malum: s. alqd; T I, 99.

migratio: s. emptio.

morbi, perturbationes: quorum (animorum) omnes morbi et perturbationes ex aspernatione rationis eveniunt; T IV, 31.

res: quae (res) natura evenirent; F II, 34. IV, 14. quae (res) natura eveniant; F III, 31. quae (res) ex ipsis (stultitia, timiditate, intemperantia, iniustitia) eveniant; F III, 39. in qua (aeternitate) cum innumerabiliter res eodem modo evenirent isdem signis antegressis; D I, 25. quota .. quaeque res evenit praedicta ab istis (haruspicibus)? D II, 52.

responsa: vides .. omnia fere (responsa) contra, ac dicta sint, evenisse; D II, 53.

somnia: quae .. (vera somnia) multo plura evenirent, si ad quietem integri iremus; D I, 60.

tempestas: ut alia Tusculi, alia Romae eveniat saepe tempestas; D II, 94.

vitium: s. alqd; Ti 46.

IV. mit doppeltem Nominativ: alqd: quae nobis ipsis aut prospera aut adversa eveniunt; O I, 30.

auspicia: quae (auspicia) sibi ad Pompeium proficiscenti secunda evenerint; D I, 27.

eventum, Ausgang, Erfolg, Ereignis: I. faciunt: si ratio mecum facit, si eventa, si populi; D I, 84.

II, 1. conquiro: tu me ... adhortatus es, aliorum *ut* facta et eventa conquirerem; fr V, 46.

exquiro: s. quaero; D II, 79.

quaero: quarum .. rerum eventa magis arbitror quam causas quaeri oportere; D I, 12. si eventa quaerimus, quae exquiruntur avibus, nullo modo prospera Deiotaro; D II, 79.

2. credo: argumentis et rationibus oportet, quare quidque ita sit, docere, non eventis, iis praesertim, quibus mihi liceat non credere; D II, 27.

3. pendeo ex: cui viro .. ex se ipso apta sunt omnia ..., nec suspensa aliorum aut bono casu aut contrario pendere ex alterius eventis || [ex alterius eventis] || et errare coguntur; T V, 36.

III. consequentia: qui cursum rerum eventorumque consequentiam diuturnitate pertractata notaverunt; D I, 128.

memoria: quae (gens Aegyptiorum) plurimorum saeculorum et eventorum memoriam litteris continet; R III, 14.

IV. animadverti: sunt haec ... [in significatione] eventis || in significationem eventus, al. || animadversa et notata; D I, 12. quae (genera divinandi) ... eventis animadversa ac notata sunt; D I, 72.

docere: s. II, 2.

metiri: nec .. peccata rerum eventis, sed vitiis hominum metienda sunt; P 20.

moneri: haec .. veteres rerum magis eventis moniti quam ratione docti probaverunt; D I, 5.

notari: s. animadverti.

refelli: quorum praedicta cotidie videat re et eventis refelli; D II, 99.

eventus, Ausgang, Ende, Erfolg, Ereignis: I. accidunt: fore eos eventus rerum, qui acciderunt; D I, 58.

comprobat: quorum (haruspicum) disciplinam et sapientissimus vir et eventus ac res conprobavit; D I, 36.

est: qui eventus humanos superiores quam suos animos esse ducunt; T IV, 61. quid est .. aliud fors, quid fortuna, quid casus, quid eventus, nisi cum sic aliquid cecidit, ... ut ..? D II, 15. s. accidunt.

exsistunt: quorum (somniorum) eventus mirabiles exstiterunt; D I, 52.

sequuntur: praeter eos eventus, qui sequuntur; L II, 43.

II. agnosco, approbo: vim et eventum agnosco, scio, adprobo; D I, 16.

amitto: quodsi (Priamus) ante occidisset, talem || accidisset, tamen || eventum omnino amisisset; T I, 85.

fingo: ex eo ... actionem vitae, casus cuiusque eventusque fingi; D II, 89.

habeo: si (Priamus) ab adulescentia scisset, quos eventus senectutis esset habiturus; D II, 22.

ostendo: aves .. *si* prosperos eventus ostenderunt; D II, 79.

scio: s. agnosco.

significo: aves eventus significant aut adversos aut secundos; D II, 79.

III, 1. impetus: accipio .. a Cyrenaicis haec arma contra casus et eventus, quibus eorum advenientes impetus diuturna praemeditatione frangantur; T III, 31.

ratio: ratio .. eventus aperit causam; Fa 37.
significatio: sunt haec ... [in significatione] eventis || in significationem eventus, al. || animadversa et notata; D I, 12.
2. arma contra: f. 1. impetus.
IV, 1. maerere: maerere hoc eius (Scipionis) eventu vereor ne invidi magis quam amici sit; Lae 14.
2. praeter: f. I. sequuntur.

everriculum, Kehrbesen, Fangnetz: inde everriculum malitiarum omnium, iudicium de dolo malo; N III, 74.

eversio, Ummälzung, Umsturz, Zerstörung: 1. est: quae sine dubio vitae est eversio; F V, 28.
habent: cum (Theophrastus) statuisset verbera, tormenta, cruciatus, patriae eversiones ... magnam vim habere ad male ... vivendum; T V, 24.
nascuntur: hinc rerum publicarum eversiones ... nasci; C 40.
sequitur, II. commemoro: sequitur omnis vitae ea, quam tu, Luculle, commemorabas, eversio; A II, 99.

everto, umstürzen, stürzen, vernichten, zerstören, zu Grunde richten: alqm: quin ipsum Ti. Gracchum non solum neglectus, sed etiam sublatus intercessor evertit; L III, 24.
alqd: id totum evertitur eo dilectu rerum constituto; F I, 36.
amicitiam: ratio ista, ... praecepta ... funditus evertunt amicitiam; F II, 80.
aras: qui ... nec manibus, ut Xerses || Xerxes ||, sed rationibus deorum inmortalium templa et aras everterit; N I, 115.
civitatem: f. civitas, II, 1. everto (3 St.) S. 427, a.
communitatem: societas hominum et communitas evertatur necesse est; O III, 22.
Corinthum: f. Karthaginem; N III, 91.
definitionem: ut retineamus eam definitionem, quam Philo voluit evertere; A II, 18.
dialecticam: totam .. evertit (Epicurus) dialecticam; A II, 97.
domum: quae (domus, civitas) non odiis et discidiis funditus possit everti; Lae 23.
familias: quae (cupiditates) non modo singulos homines, sed universas familias evertunt; F I, 43.
genus: ut, quem ad modum Tarquinius, ... totum genus hoc regiae civitatis everterit; R II, 51.
Graeciam: nec vero solum ipsa (res publica) cecidit, sed etiam reliquam Graeciam evertit contagionibus malorum; O II, 80.
homines: f. familias.
Karthaginem: quem ... tanta laetitia perfundi arbitramur, quanta aut superiorem Africanum Hannibale victo aut posteriorem Karthagine eversa? F V, 70. legimus librum Clitomachi, quem ille eversa Karthagine misit consolandi causa ad captivos cives suos; T III, 54. Critolaus .. evertit Corinthum, Karthaginem Hasdrubal; N III, 91. imitatus patrem Africanus nihilo locupletior Carthagine || Karth. || eversa; O II, 76.
navem: ut ... gubernator aeque peccat, si palearum navem evertit et si auri; F IV, 76. si in ipsa gubernatione neglegentia est navis eversa; F IV, 76. * si fortuito id faciet, tam cito evertetur quam navis, si ..; R I, 51. auri navem evertat gubernator an paleae, in re aliquantum, in gubernatoris inscitia nihil interest; P 20.
Numantiam: ne illa (Numantia) quidem eversa vera est haec enuntiatio: „cepit Numantiam Scipio“; Fa 27.
philosophiam: qui (Arcesilas) constitutam philosophiam everteret; A II, 15.
rationem: homines optimi non intellegunt totam rationem everti; F I, 25.
res: utinam res publica ... nec in homines non tam commutandarum quam evertendarum rerum cupidos incidisset! O II, 3.
rem publicam: cum alter stabilire rem publicam studuerit, alter evertere; F IV, 65. plura brevi tempore eversa quam multis annis stante re publica scripsimus; O III, 4.
societatem: ab iis (dis) .. constitutam inter homines societatem evertunt; O III, 28. f. communitatem.
specus: »Triton fuscina evertens specus subter radices penitus undanti in freto«; N II, 89.
statum: hunc optimum statum pravis hominum opinionibus eversum esse dicunt; R I, 51.
templa: f. aras.
truncum: quae (stirpes aegritudinis) ipso trunco everso omnes eligendae || elidendae || sunt; T III, 83.
virtutem: virtutem penitus evertis; F III, 10.
vitam: etiam totam vitam evertunt funditus; A II, 31. illud malum ... nequaquam esse tantum, ut vitam beatam possit evertere; T III, 58.
urbem: hanc (urbem) hoc biennio consul evertes; R VI, 11. de evertendis .. diripiendisque urbibus valde considerandum est ne quid temere; O I, 82. duabus urbibus eversis inimicissimis huic imperio; Lae 11.
urnam: quid minus mirum quam illam monstruosissumam bestiam urnam evertisse? D II, 69.

evidens, einleuchtend, offenbar: alqd: qui .. est hoc illo evidentius? N II, 5. si quid est evidens; N III, 9. quod in homine multo est evidentius, primum ex ea caritate, quae ..; Lae 27.
mensura: ut esset mensura quaedam evidens, quae in octo cursibus celeritates tarditatesque declararet; Ti 31.
res: plerique ... definitiones ipsarum etiam evidentium rerum non improbant; A II, 18. cum duae causae perspicuis et evidentibus rebus adversentur; A II, 46.

evidentia, Augenscheinlichkeit: I, 1. nomino: quod nihil esset clarius ἐναργείᾳ, ut Graeci, perspicuitatem aut evidentiam nos, si placet, nominemus; A II, 17.
2. dico pro: alii .. negabant se pro hac evidentia quidquam priores fuisse dicturos; A II, 17.
II. Ablativ: orationem nullam putabant inlustriorem ipsa evidentia reperiri posse; A II, 17.

evigilo, wachen: alqs: etsi nobis, qui id aetatis sumus, evigilatum fere est; R III, 41.
cogitationes, curae: in quo evigilarunt curae et cogitationes meae? P 17.

eviscero, ausweiden, zerfleischen: alqm: »ipse summis saxis fixus asperis, evisceratus;« T I, 107.
corpus: »miserandum aspice evisceratum || eviscerati || corpus laceratum patris!« T II, 21.
quadrupedem: »quadrupes ... eviscerata, inanima, cum animali sono«; D II, 133.

evito, vermeiden, entgehen: causas: multae .. causae suspicionum offensionumque dantur, quas tum evitare, tum elevare ... sapientis est; Lae 88.
dolorem: nisi etiam (dolorem) evitare posset; F V, 20.

evito, das Leben rauben, töten: »vidi .. Priamo vi vitam evitari;« T I, 85. III, 45.

evoco, berufen, hervorrufen: confectionem, al.: quae .. confectio est valetudinis, quae deformatio coloris et corporis, quod turpe damnum, quod dedecus, quod non evocetur atque eliciatur voluptate? fr V, 81.
probitatem: innatam esse homini probitatem gratuitam, non invitatam voluptatibus nec praemiorum mercedibus evocatam; F II, 99.
virum: vir sapiens ... tamquam a magistratu ..., sic a deo evocatus atque emissus exierit; T I, 74.

evolo, davonfliegen, enteilen: alqs: hi || ii || vivunt, qui e corporum vinculis tamquam e carcere evolaverunt; R VI, 14.
animus: quorum animi spretis corporibus evolant atque excurrunt foras; D I, 114. ut optumi cuiusque animus in morte facillime evolet tamquam e custodia vinclisque corporis; Lae 14.
merulae: evolare merulas; F V, 42.
nuntia: ex qua (querco) olim evolavit »nuntia fulva Iovis miranda visa figura;« L I, 2.

evolsio, Ausziehen: tertius (Aesculapius) Arsippi et Arsinoae, qui primus purgationem alvi dentisque evolsionem, ut ferunt, invenit; N III, 57.

evolvo, aufschlagen, entwickeln: librum: evolve diligenter eius (Platonis) eum librum, qui est de animo; T I, 24.
naturam: ut ... naturam rerum omnium evolvas; A II, 114.
notionem: si qui voluerit animi sui complicatam notionem evolvere; O III, 76.
tempus: an ille tempus .. in poëtis evolvendis ... consumeret? F I, 72.

evolutio, Aufschlagen: quid poëtarum evolutio, quid tanta tot versuum memoria voluptatis affert? F I, 25.

evomo, ausspeien: conchas: haec avis scribitur ... (conchas) evomere atque ita eligere ex iis, quae sunt esculenta; N II, 124.
virus: apud quem evomat virus acerbitatis suae; Lae 87.

ex, e, ec (s. I. prodo), aus, heraus, von — her, seit, nach, wegen, gemäß: I. **nach Verben und Participien:** abeo ex praetura: s. venio ex praetura. Cato .. sic abiit e vita, ut causam moriendi nactum se esse gauderet; T I, 74.
abicio: quem (Cleombrotum Callimachus) ait ... e muro se in mare abiecisse lecto Platonis libro; T I, 84.
absolvo: ut (deus) unum opus totum atque perfectum ex omnibus et totis atque perfectis absolveret; Ti 17.
abstraho: »haec (dextra) e Tartarea tenebrica abstractum plaga tricipitem eduxit Hydra generatum canem? || ; || « T II, 22.
absum: ut ex eodem (caelo) ne quid absit; Ti 41.
accedo: quid huc accessit ex iure civili? L II, 53.
accendo: e quibus (scintillis) accendi philosophi ratio debet; F V, 43.
accipio: quo posset urbs et accipere a || ex || mari, quo egeret, et reddere, quo redundaret; R II, 10. ut .. res ... non solum mari † absorberet, sed etiam invectas acciperet ex terra; R II, 10. cuius rationis vim atque utilitatem ex illo caelesti Epicuri de regula et iudicio volumine accepimus; N I, 43.
acquiro: ex quibus (rebus) aliquid adquiritur; O I, 151.
addo: eloquentiae ... quantum tibi ex monumentis nostris addidisses! F IV, 61.
adduco: quicquid erat, ... id .. (deus) ex inordinato in ordinem adduxit; Ti 9. ratio, quae ex rebus perceptis ad id, quod non percipiebatur, adducit; A II, 26. quod ex infinita societate generis humani ... ita contracta res est et adducta in angustum, ut ..; Lae 20.
adfero: L. Minuci Basili ... falsum testamentum quidam e Graecia Romam attulerunt; O III, 73. maximam materiam ex rebus per se investigatis ad rerum occultarum cognitionem attulerunt; F V, 9.
adflo: cum .. admiraretur Lysander ... suavitatem odorum, qui adflarentur ex floribus; C 59.
adfluo: cum .. ex ipso (deo) imagines semper affluant; N I, 114.
adipiscor: adeptum esse omnia a || e || natura et animo et corpore et vita; A I, 19. quibus ex rebus philosophiam adepti sumus; Ti 52.
admisceo: ex ea materia, quae individua est, ... et ex ea, quae ... dividua gignitur, tertium materiae genus ex duobus (deus) in medium admiscuit; Ti 21. in illis veteribus nostris ... multa admixta ex intima philosophia; A I, 8.
adripio: naturale (genus divinandi), quod animus arriperet aut exciperet extrinsecus ex divinitate; D II, 26. tibi ... aliquid ... ex mea brevi responsione arripere cupienti; F III, 14.
advenio: quem (Apollinem) ex Hyperboreis Delphos ferunt advenisse; N III, 57.
aegroto: quod magni aestumetur ea res, ex qua animus aegrotat; T IV, 79.
aequo: quod (genus) erit aequatum et temperatum ex tribus optimis rerum publicarum modis; R I, 69.
agnosco: ex quo Sardanapalli ... error adgnoscitur; T V, 101. ut deum adgnoscis ex operibus eius, sic ex memoria rerum et inventione et celeritate motus omnique pulchritudine virtutis vim divinam mentis adgnoscito; T I, 70.
animadverto: tu ... nonne animadvertis ex tot tabulis pictis, quam multi ... effugerint? N III, 89.
appareo: e quibus appareat non voluptatem vos, sed officium sequi; F II, 58. e quo appareat .. sapientis .. esse ..; F III, 60. ita non fit ex eo, quod datur, ut voluntas eius, qui dederit, appareat; N III, 70. maxume .. omnium flagrasse amore Reginum Ibycum apparet ex scriptis; T IV, 71.
appello: bonum ex quo appellatum sit, nescio, praepositum ex eo credo, quod praeponatur aliis; F IV, 73. semper .. ex eo, quod maximas partes continet ..., tota res appellatur; F V, 92. ex quo ipsam aegritudinem λύπην Chrysippus quasi solutionem totius hominis appellatam putat; T III, 61. ex quo vere vel agnatio nobis cum caelestibus vel genus vel stirps appellari potest; L I, 24. id .. est sapientis, providere; ex quo sapientia est appellata prudentia; fr V, 33. appellata est .. ex viro virtus; T II, 43. ex qua una virtute viri boni appellantur; O II, 38. quae virtus ex providendo est appellata prudentia; L I, 60.
appeto: e quo || † e quo || si quis sibi appetet; O I, 21.
arcesso: haruspicesne ex Etruria arcessentur, an ..? D II, 11.

attingo: e quo ‖aequa, quo‖ possit attingi aliquid veri simile; T IV, 47.

audio: audivi .. e Libone nostro ... non te ea intermittere; A I, 3. quod coram etiam ex ipso audiebamus; A I, 13. ex Antiocho iam pridem audita recordari; A I, 14. ea num vel e Philone vel ex ullo Academico audivisset aliquando; A II, 11. equidem e Cn. Aufidio, praetorio, erudito homine, oculis capto, saepe audiebam, cum ... diceret; F V, 54. nihil sane ex me quidem audire potuisses; N I, 57. ut ex te audire soleo; D I, 29. saepe ex te audivi tuum somnium; D I, 58. audivi equidem (tuum somnium) ex te ipso; D I, 59. ex te ipso non commenticiam rem, sed factam eiusdem generis audivi; D I, 68. de quo studeo, Phile, ex te audire quid sentias; R I, 17. scio tibi ita placere, Africane; saepe enim ex te audivi; R I, 46. quoniam ea, quae tenebatis ipsi, etiam ex me audire voluistis; R I, 70. ex me audies, quid in oratione tua desiderem; R II, 64. ut ex ipso (Catone) audiebamus; R III, 40. ut et ipse intellego et ex te persaepe audio; L I, 5. quia me ‖quam, quoniam‖ Athenis audire ex Phaedro meo memini Gellium ... convocasse; L I, 53. quem ex Quinto saepe audio, Thyamis Epirotes; L II, 7. quod ex eo audientes M'. Curium et Ti. Coruncanium optare solitos, ut ..; C 43. quae ex me audistis; C 85. quae se in quiete per visum ex Africano audisse (Scipio) dicebat; Lae 14. nihil audivi ex eo (Scipione) ipse, quod nollem; Lae 103. multi ex te audierunt, cum diceres ..; P 45. homine: ſ. aliquo; F V, 54. audivi ex maioribus natu hoc idem fuisse in P. Scipione Nasica; O I, 109. saepe audivi ex maioribus natu, qui se porro pueros a senibus audisse dicebant, mirari solitum C. Fabricium ..; C 43. ut e patre audiebam; N II, 11. ut e patre audivi; N II, 14. saepe ... ex patre audivi pontificem bonum neminem esse, nisi qui ius civile cognosset; L II, 47. ut ex ipso (Deiotaro rege) audiebam; D I, 27.

avello: ſ. evello; C 71. tum cum ... e monte ‖ex monte, monte‖ Taygeto extrema montis quasi puppis avolsa est; D I, 112.

aufero: si quid e vitae commodis casus abstulerit; N II, 167. si Xerxes ... mel se auferre ex Hymetto voluisse diceret; F II, 112.

auguror: qui (Calchas) ex passerum numero belli Troiani annos auguratus est; D I, 72. quod apud Homerum Calchantem dixisti ex passerum numero belli Troiani annos auguratum; D II, 63.

cado: tripudium fieri, si ex ea quid in solidum ceciderit; D I, 28. si Daphitae fatum fuit ex equo cadere atque ita perire, ex hocne equo, qui ..? Fa 5. necesse est .. offa obiecta cadere frustum ex pulli ore; D I, 27. quia, cum (pulli) pascuntur, necesse est aliquid ex ore cadere et terram pavire, terripavium ... dictum est; D II, 72. cum .. offa cecidit ex ore pulli, tum auspicanti tripudium solistimum nuntiatur; D II, 72. si aliquid ex eius (avis) ore cecidit; D II, 73.

capio: ex iis etiam fructum capio laboris mei, qui ..; D II, 5. utilitates ex amicitia maximae capientur; Lae 32. plerique ... amicos tamquam pecudes eos potissimum diligunt, ex quibus sperant se maxumum fructum esse capturos; Lae 79. quod fructus ex iis (pratis, arvis, gregibus) capiuntur; N I, 122. quam (utilitatem) ex ea (belua) caperent; N I, 101. nec ... tempestivos fructus ex iis (bestiis) capere possemus; O II, 14. quod (desiderium Laërtes) capiebat e filio; C 54. gregibus: ſ. arvis. (sapiens) honestius mentietur, si ex hereditate nihil ceperit, quam si ceperit; O III, 93. quam (causam) cepérimus ex magnitudine commodorum; N II, 13. illud num dubitas, quin specimen naturae capi deceat ex optima quaque natura? T I, 32. cui cum liceret .. maiores ex otio fructus capere quam ceteris; R I, 7. capit ille ex suis praediis sescena sestertia, ego centena ex meis; P 49. pratis; ſ. arvis. nostri .. magistratus imperatoresque ex hac una re maximam laudem capere studebant; O II, 27 (26). earum rerum exemplum (Scipio) ex similitudine capiebat ineuntis aetatis; Lae 33. quam (voluptatem) ex discendo capiant; F V, 48.

carpo: ex quo (animo) nostri animi carperentur; N I, 27.

cerno: quod .. habet extremum, id cernitur ex alio extrinsecus; D II, 103. quod omne est, id non cernitur ex alio extrinsecus; D II, 103. ego Catuli Cumanum ex hoc loco cerno; A II, 80. vitium .. integra valetudine ipsum ex se cernitur; T IV, 29.

cieo: ex corporis totius natura et figura varios motus cieri tamquam in cantu sonos; T I, 19.

clepo: »agnum inter pecudes aurea clarum coma quondam ‖quem clam, al.‖ Thyestem clepere ausum esse e regia«; N III, 68.

cognosco: ut cognovi ex iis, qui illum audierant, maximeque ex Epicureo Zenone; A I, 46. haec interiora cum paucis ex ipso (Lucullo) saepe cognovimus; A II, 4. dedi Antiocho operam diligentius, ut causam ex eo totam cognoscerem; A II, 12. qui ex te illa cognoveram; A II, 62. ista .. magna diiudicatio est, ut ex te ipso saepe cognovi; L I, 56. unde .. facilius quam ex annalium monumentis aut bellicae ‖bellica‖ res aut omnis rei pub. disciplina cognoscitur? fr V, 26. haec paulo post facilius cognoscentur ex iis rebus ipsis, quas mundus efficit; N II, 47. ex utraque re et mundi volubilitas ... et stellarum rotundi ambitus cognoscuntur; N II, 49.

cogo: innumerabilia sunt, ex quibus effici cogique possit nihil esse ..; N III, 34. qui .. ex eo cogi putat, ne ut sedeamus quidem aut ambulemus voluntatis esse; Fa 9. ex quibus id, quod volumus, efficitur et cogitur; L II, 33. ex hac infinita .. licentia haec summa cogitur, ut ..; R I, 67.

commoveo: quae (bestiae) primo, in quo loco natae sunt, ex eo se non commovent; F V, 42.

commuto: nec magis commutari ex veris in falsa posse ea, quae futura, quam ea, quae facta sunt; Fa 17.

comparo: ex quo ... beate vivendi ratio inveniri et comparari potest; F V, 16. quae (media) ex eo (honesto) comparentur; F III, 39. si qua (gloria) ex bellicis rebus comparari potest; O II, 45.

compleo: cum ... nostri non ex omni ... compleri vitam beatam putent; F III, 41. (hoc) completur .. et ex eo genere vitae ... et ex iis rebus; F IV, 15.

concino: ex summis et infimis et mediis ‖et‖ interiectis ordinibus ut sonis moderata ratione civitas consensu dissimillimorum concinit; R II, 69.

concipio: cum esset ex quodam regis cliente conceptus; R II, 37.

concito: ex qua (vitiositate) concitantur perturbationes; T IV, 34.

concludo: ex quibus bonorum beatam vitam esse concluditur; T V, 47. ex quo concluditur, ... mundum ... servari; N II, 28. ex quo videlicet, quid et quibusque rebus efficiatur, idque ratione ‖[idque ratione]‖ concludimus; N II, 147. cur ... id non aut ex omnium earum (rerum) aut ex plurimarum et maximarum appetitione con-

cluditur? F IV, 34. arbitror ... commodius ... ex rebus concessis concludi, quod velis; F II, 3.

concretus: quod est concretum ex his || iis || aut ex aliqua parte eorum; N III, 30. ex hacne tibi terrena mortalique natura et caduca concreta ea (vis) videtur? T I, 62. aut simplex est natura animantis ... aut concreta || concretum || ex pluribus naturis; N III, 34. parte: ſ. N III, 30.

conecto: omne, quod ipsum ex se conexum sit, verum esse; A II, 98. nec reperio, quo modo ... non iudicem „si mentiris, mentiris" eodem modo ex se || [esse] || conexum; A II, 98. »stella ... aeternum ex astris cupiens conectere nodum«; N II, 111. cum deinceps ex primis *primi cuiusque* versus || primis versuum, al. || litteris aliquid conectitur; D II, 111.

confero: si (mercatura), ... ut saepe ex alto in portum, ex ipso portu se in agros possessionesque contulit; O I, 151.

conficio: ex quo posse probabiliter confici eum recte primum esse suo iudicio; A fr 20. tu .. soles, ... si aera singula probasti, summam, quae ex his confecta sit, non probare? fr V, 59. magna etiam illa communitas est, quae conficitur ex beneficiis ultro et citro datis acceptis; O I, 56. »Draco serpit ... conficiens .. sinus e corpore flexos«; N II, 106. ex perturbationibus .. primum morbi conficiuntur, quae vocant illi νοσήματα; T IV, 23.

confirmo: quo modo isti ... non ex multis (somniis) potius uni fidem derogent quam ex uno innumerabilia confirment; D II, 146.

conflo: quoniam .. nullum (genus) ... probo anteponoque singulis illud, quod conflatum fuerit ex omnibus; R I, 54. ut una ex duabus naturis conflata videatur; N II, 100. quibus ex rebus conflatur et efficitur id, quod quaerimus, honestum; O I, 14.

confundo: quae (res publica) ex tribus generibus illis, regali et optumati et populari, confusa modice; R II, 41.

coniungo: quod (Epicurus) e duplici genere voluptatis coniunctus est; F II, 44.

conligo: haec .. aliaque eius modi ex vetere Graeciae fama collecta sunt; N III, 60.

consequor: quid ex eo est consecutus? F I, 35. ex quo illud natura consequi, ut communem utilitatem nostrae anteponamus; F III, 64. ex quo tantus error consequitur, ut ..; F V, 15. e quo (cognitionis amore) etiam rationis explicandae disserendique cupiditas consequebatur; F IV, 18. ut aliquid ex ea (exercitatione) commodi consequatur; F I, 32. (Democritus) ex illa investigatione naturae consequi volebat, bono ut esset animo; F V, 87.

consigno: ex quibus (sideribus) erat modus temporis consignandus; Ti 30.

conspicio: ex quo (loco oculi) plurima conspicientes fungantur suo munere; N II, 140. ut procul divinum et novum vehiculum Argonautarum e monte conspexit; N II, 89.

constituo: nos .. oportet ... constituere .. ex his finem illum summi boni; F IV, 25. aliae naturae deorum ex magnis beneficiis eorum non sine causa ... constitutae nominataeque sunt; N II, 60.

consto: cum ea congruunt inter se, e quibus constamus; T IV, 36. si omnia || ea || [quae sunt], e quibus cuncta constant, mutabilia sunt; N III, 30. mutabilia .. sunt illa, ex quibus omnia constant; N III, 30. quodsi ea intereunt, e quibus constat omne animal, nullum est animal sempiternum; N III, 31. perfecta gloria constat ex tribus his; O II, 31. ex accusatione et ex defensione (iudiciorum ratio) constat; O II, 49. qui (animus) ... ex inflammata anima constat; T I, 42. animo: ſ. **corpus**, II, 5. consto ex (6 St.) S. 552, b. quod (poena divina) constet || eamque constare et || ex vexandis vivorum animis et ea || ex || fama mortuorum, ut eorum exitium ... conprobetur; L II, 44. princeps Thales ... ex aqua dixit constare omnia; A II, 118. quod (artes) constent ex cognitionibus; F III, 18. artificiosum (genus divinandi) constare partim ex coniectura, partim ex observatione diuturna; D II, 26. cum philosophia ex rationum conlatione constet; T IV, 84. corpore: ſ. **corpus**, II, 5. consto ex (6 St.) S. 552, b. defensione: ſ. accusatione. quae (laudatio mortis) constat ex enumeratione humanorum malorum; T I, 116. fama: ſ. animo; L II, 44. qui (animus) si est horum quattuor generum, ex quibus omnia constare dicuntur; T I, 42. ex levissimo .. et indoctissimo genere (isti) constant; D II, 129. quae (virtus) constat ex hominibus tuendis, id est ex societate generis humani; O I, 157. qui (aether) constat ex altissimis ignibus; N II, 91. contio, quae ex imperitissimis constat, tamen iudicare solet ..; Lae 95. concedam .. ex individuis constare omnia; N I, 67. quae (benignitas) constet || constat || ex opera et industria; O II, 54. illud, quod Alcibiades dolebat, non ex animi malis vitiisque constabat? T III, 78. si quod esset animal, quod totum ex mente constaret; F IV, 28. quattuor .. naturas, ex quibus omnia constare censet, (Empedocles) divinas esse vult; N I, 29. ex quibus (naturis) omnia constant; N II, 84. quae (alvus) constat fere e nervis; N II, 136. observatione: ſ. coniectura. opera: ſ. industria. eorum vitia constant e falsis opinionibus rerum bonarum et malarum; T IV, 81. qui (senatus) constabat ex optimatibus; R II, 23. quod ... non continent .. omnes partes, e quibus (artes) constant; F III, 24. quae (ars) non ex una aut || et || duabus, sed ex multis animi perceptionibus constat; A II, 22. e quibus (principiis) omnia constant; A II, 117. cuius (virtutis) omnis constantia et firmitas ex iis rebus constat, quibus adsensa est; A II, 39. ut ... quattuor ex rebus omnia constare dicerent; F IV, 12. quae (vita) constaret ex iis rebus, quas dixi, aut plurimis aut gravissimis; F IV, 60. quae (prudentia) constat ex scientia rerum bonarum et malarum et nec bonarum nec malarum; N III, 38. societate: ſ. hominibus. vitiis: ſ. malis. temperantia .. constat ex praetermittendis voluptatibus corporis; N III, 38.

contemplor: ex quo (orbe) omnia mihi contemplanti praeclara cetera ... videbantur; R VI, 16.

contineo: quae (physica) cum contineantur ex effectione et ex materia ea, quam fingit et format effectio; A I, 6.

contionor: velut superiore e loco contionandum est, ut ..; T I, 117. contionari (Dionysius) ex turri alta solebat; T V, 59.

contraho: ſ. adduco; Lae 20.

convalesco: ſ. **convalesco**, 2. alqs; Fa 28. 29.

convello: qui (Antiochus) me ex nostris paene convellit hortulis; L I, 54.

convenio: qua ex coniunctione naturae et quasi concentu atque consensu ... convenire potest .. fissum iecoris cum lucello meo? D II, 34.

converto: videtisne .., ut ... unius .. vitio genus rei publicae ex bono in deterrumum conversum sit? R II, 47. quem (librum) nos ... e Graeco in Latinum convertimus; O II, 87. qui d

.. interest, utrum ex homine se convertat quis in beluam an hominis figura inmanitatem gerat beluae || [utrum ... beluae] || ? O III, 82. ut nihil sit, quod non ex ea (materia) quamvis subito fingi convertique possit; N III, 92. quia ... nec in falsum e vero praeterita possunt convertere; Fa 14. nec hoc ex vero in falsum poterat convertere; Fa 37.

coopto: omnibus publicis rebus instituendis ... ex singulis tribubus singulos cooptavit augures; R II, 16.

creo: principium extinctum nec ipsum ab alio renascetur nec *ex* se aliud creabit; T I, 54. R VI, 27.

cumulo: quod (summum) cumulatur ex integritate corporis et ex mentis ratione perfecta; F V, 40.

decedo: qui (P. Nigidius) cum me ... Ephesi expectavisset Romam ex legatione ipse decedens; Ti 2. cum Rhodum venisset decedens ex Syria; T II, 61.

decerpo: humanus .. animus decerptus ex mente divina; T V, 38.

dedico: Fontis delubrum Maso ex Corsica dedicavit; N III, 52.

deduco: ex ea (via) multis vitiis et erroribus depravata deducitur; fr V, 70.

defero: quem cum ex alto ignotas ad terras tempestas ... detulisset; R I, 29. qui ... eam .. (custodem urbis) ex nostra domo in ipsius patris domum detulimus; L II, 42.

definio: pirata non est ex perduellium numero definitus || [definitus] || , sed communis hostis omnium; O III, 107.

defundo: »quibus vinum defusum e pleno sit«; F II, 23.

delibo: Pythagoreos ... numquam dubitasse, quin ex universa mente divina delibatos animos haberemus; C 78.

deligo: eorum (versuum Sibyllinorum) decem interpretes delectos e civitate esse voluerunt; D I, 4. quos ex familiis locupletium servos delegerat; T V, 58. est .. adulescentis ... ex .. iis (maioribus natu) deligere optimos et probatissimos; O I, 122. ex hoc .. populo indomito vel potius immani deligitur aliqui plerumque dux ..; R I, 68.

demergo: est .. animus caelestis ex altissimo domicilio depressus et quasi demersus in terram; C 77.

demigro: prius quam Theseus eos (Atticos) demigrare ex agris ... iussit || iussisset || ; L II, 5. si ex hac in aliam haud paulo meliorem domum sine mora demigrare (volumus); fr V, 97.

demitto: vgl. II. aptus e lacunari.

demoveo: ut (honestas) nullis nec suppliciis nec praemiis demoveri possit ex eo, quod rectum esse decreverit; F IV, 59. si ... ea .. (voluptas) quo est maior, eo magis mentem ex sua sede et statu demovet; P 15.

deporto: cum aliud nihil ex tanta praeda domum suam (M. Marcelli avus) deportavisset; R I, 21.

deprimo: f. demergo.

depromo: aut opera benigne fit indigentibus aut pecunia. ... altera ex arca, altera ex virtute depromitur; O II, 52. vereor, ne cui vestrum ex Socraticorum || otiosorum, al. || hominum disputationibus, non ex meo sensu deprompta || depromta || haec videatur oratio; P 6. e quibus locis quasi thesauris argumenta depromerentur; F IV, 10.

derogo: neque derogari ex hac (lege) aliquid licet; R III, 33.

descendo: tamquam (Velleius) modo ex deorum concilio et ex Epicuri intermundiis descendisset; N I, 18. cum .. equo (Masinissa ingressus iter sit), ex equo non descendere; C 34.

deseco: (deus) instituit dupla et tripla intervalla explere partis rursus ex toto desecans; Ti 23.

detraho: unam principio partem (deus) detraxit ex toto; Ti 22.

devoco: Socrates .. primus philosophiam devocavit e caelo; T V, 10.

dico: „iuvare“ .. in utroque (corpore, animo) dicitur, ex eoque „iucundum“; F II, 14. aliis cor ipsum animus videtur, ex quo excordes, vaecordes concordesque dicuntur; T I, 18. iis .. (corporibus) humo tectis, e quo dictum est „humari“; T I, 36. nequitia ... ab eo, quod nequicquam est in tali homine, ex quo idem nihili dicitur; T III, 18. ex quo in aliis anxietas, unde anxii, in aliis iracundia dicitur; T IV, 27. ex quo illa „ostenta, monstra, portenta, prodigia“ dicuntur; N II, 7. praeter animam, unde animantium quoque constet animus, ex quo animal dicitur; N III, 36. sagire .. sentire acute est; ex quo sagae anus, quia multa scire volunt, et sagaces dicti canes || [ex ... canes] || ; D I, 65. ut ex eo dicerent, fulmen qua ex parte venisset; D II, 42. sunt dicti religiosi ex relegendo, ut elegantes ex eligendo, || relegendo, [elegantes ex eligendo], tamquam || ex diligendo diligentes, ex intellegendo intellegentes; N II, 72.

diffundo: eo .. modo ex his partibus .. sanguis per venas in omne corpus diffunditur; N II, 138.

diripio: ex horreis direptum effusumque frumentum vias omnis angiportusque constraverat; D I, 69.

discedo: numquam ex animo meo discedit illius optimi ... viri memoria; R VI, 9. o praeclarum diem, ... cum .. ex hac turba et conluvione discedam! C 84. quoniam ... ex vita ita discedo tamquam ex hospitio, non tamquam e domo; C 84.

disco: nec tamen didici ex oratione tua, istam .. rem publicam ... qua disciplina ... constituere ... possimus; R II, 64.

do: iis .. (hominibus) animus datus est ex illis sempiternis ignibus, quae sidera et stellas vocatis; R VI, 15.

dolo: non .. est (sapiens) e saxo sculptus aut e robore dolatus; A II, 101.

duco: ex quo etiam nomen hoc duxerat; A I, 41. amare, e quo nomen ductum amicitiae est; F II, 78. fac in puero referre, ex || referre, || qua adfectione caeli primum spiritum duxerit; D II, 99. tertius est locus, qui ducitur ex admiratione rerum caelestium atque terrestrium; N II, 75. »boves ... naribus umiferum duxere ex aëre sucum;« D I, 15. ex quo (amore) amicitiae nomen est ductum; N I, 122. placet .. aptiora esse naturae ea officia, quae ex communitate, quam ea, quae ex cognitione ducantur; O I, 153. ut non sine causa ex iis (locis) memoriae ducta sit disciplina; F V, 2. mihi .. videntur e locis quoque ipsis ... divinationum opportunitates esse ductae; D I, 93. locus ut ipse notus sit, ex quo ducatur quaeque pars iuris; L II, 46. ex quattuor temporum mutationibus omnium ... initia causaeque ducuntur; N II, 49. an ea ... quicquam significant nisi acumen hominum ex similitudine aliqua coniecturam modo huc, modo illuc ducentium? D II, 145. ex quo est illud e vita ductum ab Afranio; T IV, 45.

edo: ex his Saturnum et Opem, deinceps Iovem atque Iunonem (generatos editosque); Ti 39. cum a Zenone .. hoc magnifice tamquam ex oraculo

editur; F V, 79. »ibi ex oraclo voce divina edidit Apollo, puerum ... temperaret tollere«; D I, 42. quae (oves) neque ullum fructum edere ex se ... potuissent; N II, 158. ut eae sunt sortes, quas e terra editas accepimus; D I, 34.

educo: Socrates ..., cum facile posset educi e custodia, noluit; T I, 71.

effero: quae ecferant aliquid ex sese; N II, 86. quae ex iis || his || ecferantur; N II, 86. videmus ex acie efferri saepe saucios; T II, 38. qui ea possideat, quae secum, ut aiunt, vel e naufragio possit ecferre; R I, 28.

efficio: ex iis ..., qui magistratum ceperunt, quod senatus efficitur; L III, 27. e quibus ... unum effectum esse mundum; A I, 28. ex quo efficitur nihil posse comprehendi; A II, 18. ex quo efficiantur ea, quae sint quaeque cernantur, omnia; F I, 17. ex quo efficeretur mundus omnesque partes mundi; F I, 19. ex quo vitam amarissimam necesse est effici; F I, 44. in iis rebus peccant, cum, e quibus haec efficiantur, ignorant; F I, 55. e quo efficitur, non ut nos non intellegamus, quae vis sit istius verbi, sed ut ..; F II, 15. ex quo efficitur, non ut voluptas ne sit voluptas, sed ut ..; F II, 24. ex quo illud efficitur, ... omnis libenter cenare; F II, 24. quod .. efficiebatur ex iis duobus, quae erant sumpta; F III, 27. e quibus effecta conclusio est; F III, 27; ex quo efficitur gloriatione ... dignam esse beatam vitam; F III, 28. alia ob eam rem praeposita dicentur, quod ex se aliquid efficiant, ut pecunia; F III, 56. ex quo efficitur (officium) versari in iis, quae media dicamus; F III, 59. ex quo efficitur aeternitas; T I, 55. ex quo effici volt Socrates, ut discere nihil aliud sit nisi recordari; T I, 57. ex quo efficitur fortem virum aegritudine numquam adfici; T III, 15. ex quo efficitur, ut (sapientia) divina imitetur; T IV, 57. cum ex eo efficiatur satis magnam in virtute ad beate vivendum esse vim; T V, 19. ex quo efficitur honestate una vitam contineri beatam; T V, 44. ex quo efficitur, ut, quod sit honestum, id sit solum bonum; T V, 45. ex quo effici putat ille (Epicurus) quod quaerimus, ut sapiens semper beatus sit; T V, 110. ex quo efficiuntur eae rerum formae et figurae, quas ..; N I, 54. ex quo efficietur || efficitur || esse mundum deum; N II, 21. ex quo efficitur animantem esse mundum; N II, 32. ex quo efficitur in deorum numero astra esse ducenda; N II, 42. ex quo efficitur id, quod volumus, deorum providentia mundum administrari; N II, 77. ex quo videlicet, quid ex quibusque rebus efficiatur, idque ratione || [idque ratione] || concludimus; N II, 147. ex quibus conlatis inter se et conparatis artes quoque efficimus; N II, 148. ex quo efficitur, etiamsi sit atomus eaque declinet, declinare sine causa; Fa 22. ex quo efficitur, ut nec laudationes iustae sint nec vituperationes; Fa 40. ex quo illud efficitur, ne iustos quidem esse natura; R III, 18. ex quo efficitur illud, ut is agnoscat deum, qui ..; L I, 25. [ex quo efficitur, ut, quicquid honestum sit, idem sit utile]; O II, 10. ex quo efficitur hominem naturae oboedientem homini nocere non posse; O III, 25. ex quo efficitur ... miseram esse senectutem, quae se oratione defenderet; C 62. ex quo efficitur, ut sit necesse hunc, quem cernimus, mundum simulacrum aeternum esse alicuius aeterni; Ti 7. deus .. illum (mundum) effecit ... perfectum atque absolutum ex absolutis atque perfectis; Ti 20. quae permiscens cum materia cum ex tribus (deus) effecisset unum; Ti 22. crebris quasi cuneolis inliquefactis unum efficiebant ex omnibus corpus; Ti 47. ſ. oogo; N III, 34. L II, 33. cuius (alterius) animum (homo) ita cum suo misceat, ut efficiat paene unum ex duobus; Lae 81. atomos ullas (putes esse), e quibus quidquid efficiatur, illarum sit dissimillimum? A II, 125. ex bonis, quae sola honesta sunt, efficiendum est beatum; ea mixta ex dissimilibus si erunt, honestum ex iis effici nihil poterit; T V, 45. num hoc in latere aut in caemento, ex quibus urbs effecta est, potuit valere? D II, 99. quia cognitiones comprensionesque rerum, e quibus efficiuntur artes, appetitionem movent; F III, 49. mundum .. effici ornatissimum et pulcherrimum ex eorum corporum concursione fortuita; N II, 93. caeli ornatus ex corporibus ... cursantibus potuisse effici cuiquam sano videri potest? N II, 115. ex his (corpusculis) effectum esse caelum atque terram; N I, 66. velut ex ea disputatione ... magna videbatur mortis effecta contemptio; T II, 2. ex falsis .., ut ab ipsis didicimus, verum effici non potest; D II, 106. posse ex iis (formis litterarum) in terram excussis annales Ennii ... effici; N II, 93. videamus, ne, ut acervus ex sui generis granis, sic beata vita ex sui similibus partibus effici debeat; T V, 45. latere: ſ. caemento. quae materia sit, ex qua quaeque res efficiatur; F I, 18. ex qua (natura) superiores sensus et mentem effici rebantur; A I, 39. ex iis .. naturis, quae erant, quod effici optimum potuit, effectum est; N II, 86. arcus .. ipse e nubibus efficitur quodam modo coloratis; N III, 51. partibus: ſ. granis. ut altera (res) esset efficiens, altera autem quasi huic se praebens *ex* eaque efficeretur aliquid; A I, 24. placet .. tibi ... ex illis (rebus non concessis) efficere, quod velis? F IV, 50. conclusio .. rationis ea probanda est, in qua ex rebus non dubiis id, quod dubitatur, efficitur; D II, 103. ex iis rebus numero quattuor mundi est corpus effectum; Ti 15. ſ. conflo; O I, 14. id hominibus effici ex re publica debet partim institutis, alia legibus; R IV, 3. cetera .. (visa mens) similitudinibus construit, ex quibus efficiuntur notitiae rerum; A II, 30. ex hac .. (aequali tributione) illud efficitur, ... esse inmortalium non minorem (multitudinem); N I, 50. quod (vinculum) ex se atque de iis, quae stringit, quam maxime unum efficit; Ti 13.

effingo: visum igitur impressum effictumque ex eo, unde esset; A II, 18. (visum) ex eo, quod esset, sicut esset, impressum et signatum et effictum; A II, 77. e qua (materia) omnia expressa atque efficta sint; A I, 27.

effloresco: ex ea genus aliquod ecflorescere ex illis, quae ante dixi, solet; R I, 45. quae (utilitas) .. ipsa ecflorescit ex amicitia; Lae 100.

effor: tum .. ferunt ex oraclo ecfatam esse Pythiam: »ego providebo ..;« D I, 81. quem .. ille (Ennius) versum vel brevitate vel veritate tamquam ex oraculo mihi quodam esse effatus videtur; R V, 1.

effugio: si natus sis, quam primum || mori et || tamquam ex incendio fugere || effugere violentiam || fortunae; fr IX, 9.

effundo: ſ. diripio.

egredior: [egressus e castris iure iurando se solutum putabat]; O I, 40. qui paulo post, quam erat egressus || qui egressus || e castris, redisset; O III, 113. Scipio calceis et vestimentis sumptis e cubiculo est egressus; R I, 18. si Seriphi natus esses nec umquam egressus ex insula; N I, 88. ad eam partem sermonis, ex qua egressi sumus, revertamur; L II, 7. nos ... quasi e portu egredientis paululum remigare; T IV, 9. ex quo (portu) eramus egressi; T V, 5.

eicio: recte .. a Platone (poëtae) eiciuntur ex ea civitate, quam finxit ille; T II, 27. ut apud eum (Aristophanem) Sabazius et quidam alii dei

peregrini iudicati e civitate eiciantur; L II, 37. latera, fauces, linguam intendere, e quibus eici vocem et fundi videmus; T II, 56. eice te e navi; T II, 67. reliquum (venenum Theramenes) sic e poculo eiecit, ut id resonaret; T I, 96. invitus feci, nt fortissimi viri T. Flaminini fratrem, L. Flamininum, e senatu eicerem; C 42.

elabor: quod (animal) cum ex utero elapsum excidit; N II, 128.

elicio: elicerem || eligerem, exigerem || ex te cogeremque, ut responderes; F II, 119. corporibus: ſ. eligo; N II, 161. e quibus (fabulis) utilitas nulla elici potest; F V, 51. elicit (terra) herbescentem ex eo (semine) viriditatem; C 51.

eligo: ex his eliget vester sapiens unum aliquem, credo, quem sequatur; A II, 118. ſ. elicio; F II, 119. nec pauca nisi e multis eligi possunt nec ..; T II, 1. nos e terrae cavernis ferrum eligimus; N II, 151. haec avis scribitur ... (conchas) evomere atque ita eligere ex iis, quae sunt esculenta; N II, 124. ut ... multa .. ex earum (beluarum) corporibus remedia morbis et vulneribus eligamus || eliciamus ||; N II, 161. sicut ex quibusdam stirpibus et herbis (remedia eligimus); N II, 161. non solum ex malis eligere minima oportere, sed etiam excerpere ex his ipsis, si quid inesset boni; O III, 3. stirpibus: ſ. herbis.

eluceo: ex quo elucebit omnis constantia omnisque moderatio; O I, 102.

emergo: ex quo magis emergit, quale sit decorum illud; O I, 110. si plures ex alto emergere velint; F IV, 64. Dionysii equus quid attulit admirationis, quod emersit e flumine? D II, 67. tibi ... subito sum visus emersus e flumine; D II, 140. ex || e || quibus (vaginis viriditas) cum emersit, fundit frugem; C 51.

emigro: nulla est .. persona, quae ad vicem eius, qui e vita emigrarit, propius accedat; L II, 48.

emineo: animum adverti columellam non multum e dumis eminentem; T V, 65. cum videmus ... globum terrae eminentem e mari; T I, 68. cum ex terra nihil emineret, quod contemplationi caeli officere posset; D I, 93.

emitto: quibuscum (aequalibus) tamquam e carceribus emissus sis; Lae 101. emitti .. nos e custodia et levari vinclis arbitremur; T I, 118. »quam mox (consul) emittat pictis e faucibus currus«; D I, 108. cum illuc ex his vinclis emissi feremur; T I, 75. quo ille (Plato) Homerum ... emittit ex ea urbe, quam sibi ipse fingit; R IV, 5.

enavigo: ex quibus quoniam tamquam ex scruplosis cotibus enavigavit oratio; T IV, 33.

eno: qui (pinoteres) enat e concha; F III, 63.

erigo: »hic sese infernis e partibus erigit Hydra«; N II, 114. profundo: ſ. eruo; N II, 89.

eripio: »e quibus ereptum ... te«; D I, 22. eripite nos ex servitute! P 41.

eruo: »nisi ... forte Triton ... molem ex profundo saxeam ad caelum eruit || erigit ||;« N II, 89. si .. scrutari vetera et ex iis ea, quae scriptores Graeciae prodiderunt, eruere coner; T I, 29.

evado: accedit, ut eo facilius animus evadat ex hoc aëre ..., quod ..; T I, 43. ex his || istis || angustiis ista evaserunt deteriora quam Aristonis; F IV, 69. nec .. tum animum esse insipientem, cum ex insipienti corpore evasisset; C 80. quorum generum nullum est, ex quo non aliquid, sicut praedictum sit || est ||, evaserit; D II, 109. num .. vates ... melius coniecerit aut e morbo evasurum aegrotum aut e periculo navem aut ex insidiis exercitum quam medicus, quam gubernator, quam imperator? D II, 13. si ... ex illis abditis sedibus evadere in haec loca ... atque exire potuissent; N II, 95.

evello: nec multo secus Speusippus ... evellere ex animis conatur cognitionem deorum; N I, 32. quasi poma ex arboribus, cruda si sunt, vix evelluntur || avell. || ..., sic ..; C 71. quae (verba) rursus dum sibi evelli ex ordine || ore || (Stoici) nolunt; F IV, 78.

evenio: ex hoc evenit, ut in doloribus alii solitudines captent; T III, 63. ex quo eventurum nostri putant id, ... ut ... mundus ignesceret; N II, 118. ex eo evenit, ut .. Tarquinius augure Atto Navio uteretur; D I, 32. cum, quid ex quoque eveniat, ... crebra animadversione perspectum est; D I, 109. quid est, ... cur ii, quid ex quoque eveniat, ... perspicere non possint? D I, 131. ex quo evenit, ut ... videantur; O I, 85. quorum (animorum) omnes morbi et perturbationes ex aspernatione rationis eveniunt; T IV, 31. quae (res) ex ipsis (stultitia, timiditate, iniustitia, intemperantia) eveniant; F III, 39.

evolo: hi || ii || vivunt, qui e corporum vinculis tamquam e carcere evolaverunt; R VI, 14. ut ... animus ... evolet tamquam e custodia vinclisque corporis; Lae 14. quercus, ex qua olim evolavit »nuntia fulva Iovis miranda visa figura;« L I, 2. vinculis: ſ. carcere. custodia.

exardesco: ex quo exardescit sive amor sive amicitia; Lae 100.

excedo: ex corpore: ſ. **corpus,** II, 5. excedo ex (7 St.) S. 552, b. ne ille medius fidius vir sapiens laetus ex his tenebris in lucem illam excesserit; T I, 74. huius officium est de || e || vita excedere; F III, 60. et sapientis esse aliquando officium excedere e vita ... et stulti manere in vita; F III, 60. quoniam excedens e vita et manens aeque miser est; F III, 61. quem (sermonem Socrates) habuit eo ipso die, quo excessit e vita; T I, 57. migrationem esse mortem in eas oras, quas, qui e vita excesserunt, incolunt; T I, 98. (Pompilius) excessit e vita; R II, 27. si solitudo tanta sit, ut hominem videre non possit, (sapiens) excedat e vita; O I, 153. quasi (animus), cum excessisset e vita, tum denique victurus esset; C 82. quom (Scipio) ... domum reductus ... est ..., pridie quam excessit e vita; Lae 12.

excello: cum .. e philosophis ingenio scientiaque putaretur Antiochus ... excellere; A II, 4.

excerpo: ſ. eligo ex malis.

excido: eadem .. ratione nec lapides ex terra exciderentur ad usum nostrum necessarii, nec ..; O II, 13.

excido: »e quo (corpore) liquatae solis ardore excidunt guttae«; T II, 25. quam (herbam) cum (caprae) gustavissent, sagittas excidere dicunt || [dicunt] || e corpore; N II, 126. utero: ſ. elabor.

excipio: ex divinitate: ſ. adripio; D II, 26. quos e mari propter vim tempestatis excipere non potuissent; R IV, 8.

excito: ex ea .. (Academia) media excitatos misi, qui metuo ne te forte flagitent; A ep. 1. qui (vapores) a sole ex agris tepefactis et ex aquis excitantur; N II, 118. ut .. nos ex annalium monimentis testes excitamus eos ..., sic ..; F II, 67. »unde animae excitantur obscura umbra opertae *ex* ostio || apertae hostio, aperto ex ostio || altae Acheruntis«; T I, 37. ex intimis maris partibus agitatione (tepor est) excitatus; N II, 26. sequitur .., qui te ex somno excitet; A II, 93. etiam e somno excitamur; N II, 144. leuiter arridens Scipio: st! quaeso, inquit, ne me e somno excitetis; R VI, 12. ex eadem urbe humilem homunculum a pulvere et radio excitabo, ... Archimedem; T V, 64.

excolo: quibus (mysteriis) ex agresti immanique vita exculti ad humanitatem et mitigati sumus; L II, 36.

excudo: e quibus (ovis) pullos cum excuderunt; N II, 129.

excutio: quod ... mihi .. ex animo excuti ‖ exuri, eximi ‖ non potest, esse deos; N III, 7.

exeo: (hoc opus est tale), ut ex eadem officina exisse appareat; P 5. prius quam plaustrum ex oppido exiret; D I, 57. cum exisse ex potestate dicimus eos, qui ecfrenati feruntur aut libidine aut iracundia; T III, 11. qui .. exisse ex potestate dicuntur, idcirco dicuntur, quia ..; T III, 11. posse .. asotos ex Aristippi, acerbos e Zenonis schola exire; N III, 77. sedibus: f. evado ex sedibus. ut ... animo aequo e vita, cum ea non placeat, tamquam e theatro exeamus; F I, 49. exeamus e theatro; N III, 74. »ut multus e visceribus sanguis exeat«; T II, 34. si quid tale acciderit, ut a deo denuntiatum videatur, ut exeamus e vita; T I, 118. f. theatro; F I, 49. »imperia, potestates, legationes ... ex urbe exeunto«; L III, 9.

exigo: ex te: f. elicio; F II, 119. omnibus .. ex rebus voluptatem quasi mercedem exigit; F II, 73.

eximo: ex animo: f. excutio. quodsi exemeris ex rerum natura benivolentiae coniunctionem; Lae 23.

existimo: *ex* quo licet existumare in aliis quoque oraculis Delphicis ‖ [Delph.] ‖ aliquid non sinceri fuisse; D II, 118. haec ita intellegi possumus existimare ex eo decoro, quod poëtae sequuntur; O I, 97. quod ex aliorum et ex nostra fortasse mollitia, non ex ipsa virtute, de virtutis robore existumo; T V, 4. ex ipsa hominum sollertia esse aliquam mentem ... existimare debemus; N II, 18.

exorior: cum cupiditatis dominatus excessit et alius est dominus exortus ex conscientia peccatorum, timor; P 40. horum (xvirum) ex iniustitia subito exorta est maxima perturbatio; R II, 63. ecce alius exoritur e terra; T I, 106.

expeto: quae (caritas) faciat amicitiam ... vi sua, ex se et propter se expetendam; F II, 83.

exprimo: cum iidem fabellas Latinas ad verbum e Graecis expressas non inviti legant; F I, 4. materia: f. effingo; A I, 27. quam (κατάληψιν) ... verbum e verbo exprimentes comprensionem dicemus; A II, 31.

exquiro: quod ... complures iam menses Athenis haec ipsa te ex Antiocho videamus exquirere; F V, 8. fore ut premerere, cum ex te causas unius cuiusque divinationis exquirerem; D II, 46. cum in omnibus, quae aguntur, ex eo, quo modo quisque natus est, ... quid deceat, exquirimus; O I, 119. ex qua (praestantia) ratio inveniendi officii exquiritur; O I, 107.

exsisto: ex quo magnitudo quoque animi exsistebat; F IV, 17. ex eo ... exsistet recti etiam ratio atque honesti; F V, 19. ex quo triplex ille animi fetus existet; T V, 68. ex quo exstitit illud, multa esse probabilia ‖ [ex ... probabilia] ‖; N I, 12. ex quo existet, ut de nihilo quippiam fiat; Fa 18. ex quo existit id, quod Scipio laudabat, coniunctum civitatis genus; R III, 23. ex quo magnitudo animi existit humanarumque rerum contemptio; O I, 13. ex quo inimicitias maximas saepe inter amicissimos exstitisse; Lae 34. ex aethere .. innumerabiles flammae siderum exsistunt; N II, 92. praeter Arcadas et Atheniensis, qui ... commenti sunt se de terra tamquam hos ex arvis musculos extitisse; R III, 25. ut sue plena procuratio fieret, vocem ab aede Iunonis ex arce extitisse; D I, 101. multa .. e corpore existunt, quae acuant mentem, multa, quae obtundant; T I, 80. ex perpetuis .. plenisque gaudiis cum perspicuum sit vitam beatam existere; T V, 67. in Lysandri ... statua ... in capite corona subito exstitit ex asperis herbis et agrestibus; D I, 75. in Lysandri statuae capite Delphis extitit corona ex asperis herbis; D II, 68. sequitur, ut ea (vita beata) existat ex honestate; T V, 67. e qua ipsa (ignoratione rerum) horribiles exsistunt saepe formidines; F I, 63. cum infinita simillumarum imaginum series ‖ species ‖ ex innumerabilibus individuis existat; N I, 49. ex qua (inscientia) exsisteret etiam opinio; A I, 41. ex hac nimia licentia ... ait ille (Plato) ut ex stirpe quadam existere et quasi nasci tyrannum; R I, 68. quod ex eo (municipio) duo sui conservatores extitissent; L II, 6. ut existat ex rege dominus, ex optimatibus factio, ex populo turba et confusio; R I, 69. ex qua (disserendi ratione et scientia) .. summa utilitas existit ad res ponderandas; T V, 72. rege: f. optimatibus. scientia: f. ratione. quorum (initiorum) ex selectione virtus possit exsistere; F IV, 46. stirpe: f. licentia. e quibus (virtutibus) vita beata existit par et similis deorum; N II, 153.

exspecto: ut ex iis (proletariis) quasi proles, id est quasi progenies civitatis, expectari videretur; R II, 40.

exstirpo: nisi ex eius (sapientis) animo extirpatam humanitatem arbitramur; Lae 48.

extermino: hoc omne genus pestiferum atque impium ex hominum communitate exterminandum est; O III, 32.

extorqueo: hoc est ... extorquerere ex animis cognitiones verborum; F II, 16.

extraho: quod, ut feram et immanem beluam, sic ex animis nostris adsensionem ... extraxisset; A II, 108. Epicurus .. ex animis hominum extraxit radicitus religionem; N I, 121. ebur ex inani corpore extractum haud satis castum donum deo; L II, 45.

exuo: ut ... hominem exuens ex homine naturam odisse videatur; F V, 35.

exuro: f. excutio.

facio: efficitur .. id, quod Pythagoras vult in amicitia, ut unus fiat ex pluribus; O I, 56. cum amicitiae vis sit in eo, ut unus quasi animus fiat ex pluribus; Lae 92. (Hannibalem) ex eo auro ... buculam curasse faciendam; D I, 48. qui dii ex hominibus facti esse dicuntur; R II, 18. divinae animationis maxime speciem faciebat ex igne; Ti 35. quor ius ex iniuria lex facere possit, bonum eadem facere non possit ex malo? L I, 44. Plato ex materia in se omnia recipiente mundum factum esse censet a deo sempiternum; A II, 118. ex quo (mundo) et oriuntur et fiunt omnia; N II, 88. saepe dixti nihil fieri nisi ex eo (mundo) ‖ sine deo ‖; N III, 23. eorum .. (haruspicum) iussu ex illa olea arcam esse factam; D II, 86. noster hic populus ..., iustitia an sapientia est e minimo omnium *maximus factus*? R III, 24. vos ex his tam dissimilibus rebus non modo nomen unum ..., sed etiam rem unam ex duabus facere conamini; F II, 20. largitio .., quae fit ex re familiari, fontem ipsum benignitatis exhaurit; O II, 52.

fero: feruntur .. (imagines) ex optimis naturae et veritatis exemplis; O III, 69. e quibus (caeli partibus) saepe opem rei publicae ferre posit; L III, 43.

fingo: deum .. (esse) eam mentem, quae ex aqua cuncta fingeret; N I, 25. materia: f. converto; N III, 92. nihil .. est in animis, ...

quod ex terra natum atque fictum esse videatur; T I, 66. fr IX, 10.

firmo: quae tolluntur omnia, si vis et natura fati ex divinationis ratione firmabitur; Fa 11.

flagro: »e trucibusque oculis duo fervida lumina flagrant;« N II, 107.

fluo: ut, quicquid accidat, id ex aeterna veritate causarumque continuatione fluxisse dicatis; N I, 55. haec .. omnia ex eodem fonte fluxerunt; N III, 48. ex eius (Nestoris) lingua melle dulcior fluebat oratio; C 31. eodem .. tempore ... mel ex olea fluxisse dicunt; D II, 86. alia quoque ex ratione, et quidem physica, magna fluxit multitudo deorum; N II, 63. veritate: f. continuatione.

formo: e quibus (formis) reliqua formantur; N I, 19.

fugio: »cana fulix itidem fugiens e gurgite ponti;« D I, 14. incendio: f. effugio. non (Pompeius) ex Italia fugisset; T I, 86. fugit (Deiotarus) e proelio cum Pompeio; D II, 79.

fundo: e faucibus, lateribus, lingua: f. eicio; T II, 56. »fulix ... haud modicos tremulo fundens e gutture cantus«; D I, 14. ex iis (simulacris deorum) Mercurium e patera ... sanguinem visum esse fundere; D I, 46. quae (bacae) ex quaque stirpe funduntur; N II, 127. quibus (bestiis) ipsa terra fundit ex sese pastus varios; F II, 111. quae (terra) gravidata seminibus omnia pariat et fundat ex sese; N II, 83.

genero: „nihil," inquit (Zeno), „quod animi ... est expers, id generare ex se potest animantem conpotemque rationis"; N II, 22. quae quidem omnia eam vim seminis habent in se, ut ex uno plura generentur; N II, 127. f. edo; Ti 39. ex quo (calore) omnia generari dicebas; N III, 18. quae .. (semina) ipsa (terra) ex se generata stirpibus infixa contineat; N II, 26. omitto .. vim ipsam omnium, quae generantur e terra; C 52.

gigno: ut moveri etiam et sentire et appetere possint et ex sese similia sui gignere; N II, 81. ex quo quaeque gignantur; O II, 18. gigni .. terram, aquam, ignem, tum ex his omnia; A II, 118. quam multa ex terra arboribusque gignuntur cum copia facili, tum suavitate praestanti! T V, 99. cum causae causa nexa rem ex se gignat; D I, 125. omne .., quod gignitur, ex aliqua causa gigni necesse est; Ti 3. illa duo, morbus et aegrotatio, ex totius valetudinis corporis conquassatione et perturbatione gignuntur; T IV, 29. igne: f. aqua. is .. (Anaximander) infinitatem naturae dixit esse, e qua omnia gignerentur; A II, 118. ex quibus (inimicitiis) iurgia, maledicta, contumeliae gignuntur; Lae 78. et aegritudines et metus et reliquae perturbationes omnes gignuntur ex ea (intemperantia); T IV, 22. ex hac maxima libertate tyrannus gignitur et illa iniustissima ... servitus; R I, 68. animum .. cum ille procreator mundi deus ex sua mente et voluntate genuisset; Ti 26. quae (sidera) ex mobilissima purissimaque aetheris parte gignuntur; N II, 39. perturbatione: f. conquassatione. quod (virtutes voluntariae) ex ratione gignuntur; F V, 38. quae (res) gignuntur e terra; A I, 26. F IV, 13. N II, 29. quae (res) e terra gignerentur; F V, 10. quae gignuntur e terra; F V, 26. N II, 120. O II, 11. quae gignantur || gignuntur || e terra; N II, 33. f. aqua. arboribus. voluntate: f. mente.

habeo: sapientiam (inesse in virtutibus), artem vivendi, quae ipsa ex sese habeat constantiam; A II, 23. quem ex quaque belua usum habere possemus; O II, 14. primam .. (nos) ex natura hanc habere appetitionem, ut conservemus nosmet ipsos; F IV, 25. medici signa quaedam habent ex venis et spiritu aegroti multisque ex aliis futura praesentiunt; D II, 145. illi (Academici) ... e loci vocabulo nomen habuerunt; A I, 17.

haurio: ut (amici) ea e || a || fontibus potius hauriant quam rivulos consectentur; A I, 8. si omnia [dixi] hausta e fonte naturae; F I, 71. nos, e quorum fontibus id haustum est; T III, 31. e fontibus eorum (Stoicorum) iudicio arbitrioque nostro, quantum quoque modo videbitur, hauriemus; O I, 6. neque a duodecim tabulis! ... sed penitus ex intima philosophia hauriendam iuris disciplinam putas; L I, 17. qui (Pherecydes) cum aquam ex puteo vidisset haustam, terrae motum dixit futurum; D II, 31.

ico: cum Summanus in fastigio Iovis optumi maxumi ... e caelo ictus esset; D I, 16. cum in Capitolio ictus Centaurus e caelo est; D I, 98.

imprimo: f. effingo. qui (Peripateticus) id percipi posse diceret, quod impressum esset a || e || vero; A II, 112.

incido: quid mirum .. ex spelunca saxum in crura eius (Icadii praedonis) incidisse? Fa 6.

incurro: (sidera) ex alterius naturae motione transversa in eiusdem naturae motum incurrentia; Ti 30.

induo: si ... ex eius (Galli) spoliis sibi et torquem et cognomen induit; F II, 73.

inflecto: sic .. suum nomen ex Graeco nomine inflexerat; R II, 35.

influo: influxit .. non tenuis quidam e Graecia rivulus in hanc urbem, sed ..; R II, 34.

insido: quae ex igni, anima, aqua, terra turbulenta et rationis expertia insederint; Ti 45.

intellego: ut e Platone intellegi potest; F II, 2. ex quo intellegitur nec intemperantiam propter se esse fugiendam; F I, 48. ex quo intellegi debet principium ductum esse a se diligendo; F III, 16. ex quo intellegitur idem illud, .. bonum esse ..; F III, 29. ex quo intellegitur officium medium quiddam esse; F III, 58. ex quo intellegitur, ... sapientem sumpturum; F III, 59. ex quo intellegi debet homini id esse ..; F V, 26. ut ex eo ipso intellegi possit sibi quemque esse carum; F V, 29. e quo intellegi potest, quam acuti natura sint; T I, 48. ex quo intellegendum est eos ... sensisse ..; T III, 10. ex quo intellegitur non in natura, sed in opinione esse aegritudinem; T III, 71. ex quo intellegitur, qualis ille sit, quem tum moderatum, alias modestum ... dicimus; T IV, 36. ex quo esse beati (dei) atque aeterni intellegantur; N I, 106. ex quo intellegi debet eam caloris naturam vim habere; N II, 24. ex hoc quoque intellegi poterit in eo (mundo) inesse intellegentiam, quod ..; N II, 32. ex quo intellegitur prudentiam ... pervenisse; N II, 79. e quibus intellegatur, quantae res hominibus [a dis] || a dis || ... tributae sint; N II, 140. ex quo scientia intellegitur quam vim habeat; N II, 147. ex quo intellegitur ... nos consecutos ..; N II, 150. ex quo debet intellegi nec ... effici potuisse; N II, 153. ex quo intellegitur esse extra divinum animum, humanus unde ducatur; D I, 70. ex quo intellegitur, ut fatum sit non id, quod superstitiose, sed id, quod physice dicitur; D I, 126. ex quo intellegitur plus terrarum situs quam lunae tactus ad nascendum valere; D II, 97. futurum .. (id) fuisse ex eo, quia factum est, intellegi debet; Fa 18. ex quo facile intellectu est ... verbis eos, non re dissidere; Fa 44. ex quo intellegi potest permultis annis ante Homerum fuisse quam Romulum; R II, 19. ex quo intellegi regiis annis dinumeratis potest ... Pythagoram attigisse; R II, 29. ex quo intellegi par est eos ... quidvis potius tulisse quam leges; L II, 11. ex quo intellegitur, ...

id esse ..; O I, 13. ex quo intellegi potest nullum bellum esse iustum, nisi quod ..; O I, 36. ex quo, quantum cuique debeatur, intellegas; O I, 59. ex quibus illud intellegitur, ... appetitus ... sedandos .. esse; O I, 103. ex quo intellegitur corporis voluptatem non satis esse dignam hominis praestantia; O I, 106. ex quo debet intellegi talibus praemiis propositis numquam defutura bella civilia; O II, 29. ex quo et multis aliis intellegi debet utilitatum comparationes fieri solere; O II, 89. ex quo intellegi debet illum ... fuisse; O III, 4. ex quo intellegitur ... hoc secundum naturam esse; O III, 72. ex quo intellegitur Pyrrhi bello (Appium Claudium) grandem sane fuisse; C 16. ex quo intellegitur, quales (animi) futuri sint, cum se plane corporis vinculis relaxaverint; C 81. quanta .. vis amicitiae sit, ex hoc intellegi maxime potest, quod ..; Lae 20. ex quo intellegi potest cetera necessitatis esse, unum hoc voluntatis; fr V, 50. hoc non ex hominum more solum, sed etiam ex bestiis intellegi potest; T V, 98. id .. cum multis aliis rebus, tum e pontificio iure et e caerimoniis sepulcrorum intellegi licet; T I, 27. ex eorum (magistratuum) conpositione, quod cuiusque rei publicae genus sit, intellegi; L III, 12. coniectores ex quadam convenientia et coniunctione naturae, quam vocant συμπάθειαν, quid ... sequatur intellegunt; D II, 124. id .. cum in vita, tum in scaena intellegi potest ex iis fratribus, qui in Adelphis sunt; C 65. non nullas etiam valetudinis significationes ... ex quodam genere somniorum intellegi posse (medici) dicunt; D II, 142. ex quibus (gradibus) quid cuique praestet, intellegi possit; O I, 160. iure: ſ. caerimoniis. ut e Socraticorum libris maximeque Platonis intellegi potest; A I, 16. Applum ... et ex magistratibus et ex rebus gestis intellegimus ... nec privato nec publico muneri defuisse; T V, 112. more: ſ. bestiis. quod quale sit, ex mysteriis intellegi potest; N II, 62. eius modi, ut thensaurus ex ovo intellegi debeat; D II, 142. magna saepe intellegemus ex parvis; O I, 146. medici ex quibusdam rebus et advenientis et crescentis morbos intellegunt; D II, 142. quibus ex rebus quom omne genus hominum sociatum inter se esse intellegatur; L I, 32. quibus ex rebus breviter disputatis intellegi potest ... homines solere; O I, 161. eum (animum) esse in hoc corpore ex iis rebus, quas gerebam, intellegebatis; C 79. ſ. magistratibus. coniectores, ... quid cuique rei conveniat [ex somniis] ..., intellegunt; D II, 124. quantam e vultu eius intellego; L III, 37.

interpretor: quae (hominum vestigia) videlicet ille non ex agri consitura, quam cernebat, sed ex doctrinae indiciis interpretabatur; R I, 29. iam virtutem ex consuetudine vitae sermonisque nostri interpretemur; Lae 21.

inveho: cum (ibes) volucris anguis ex vastitate Libyae vento Africo invectas interficiunt atque consumunt; N I, 101.

invenio: ſ. comparo; F V, 16.

iudico: quo in genere non est incommodum, quale quidque eorum sit, ex aliis iudicare; O I, 146. quibus ex omnibus iudicari potest ... non impediri rationem; F I, 70. ex quo, quantum boni sit in amicitia, iudicari potest; Lae 23. ex oculorum optutu, superciliorum aut remissione aut contractione, ex maestitia, ex hilaritate, ex risu, ex locutione, ex reticentia, ex contentione vocis, ex summissione, ex ceteris similibus facile iudicabimus, quid eorum apte fiat; O I, 146. qui cum ex sua vita, tum ex eius, quem dico, Deci, facto iudicabant esse ... aliquid ..; C 43. hunc ex maxime raro genere hominum iudicare debemus et paene divino; Lae 64. quis .. prudentem et ... catum non ex ipsius habitu, sed ex aliqua re externa iudicet? L I, 45. locutione, al.: ſ. contractione. non ex maxima parte de tota (vita) iudicabis? F V, 91. poëtae, quid quemque deceat, ex persona iudicabunt; O I, 97. re: ſ. habitu. vita: ſ. facto.

iungo: iunctis ex anima tenui et ex ardore solis temperato ignibus (animus) insistit; T I, 43. qui (animus) ex eadem iunctus alteraque natura adiuncta materia; Ti 27.

labor: »tanta moles labitur fremibunda ex alto ingenti sonitu et spiritu«; N II, 89. »ut scias, quanto e loco, ... quibus de rebus lapsa fortuna occidat || accidat || ;« T III, 44.

laboro: cum (Heracleotes Dionysius) ex renibus laboraret; T II, 60.

libo: quoniam ... libas .. ex omnibus (disciplinis), quodcumque te maxime specie veritatis movet; T V, 82.

mano: e quibus (philosophiae fontibus) etiam illa manabant; T I, 6. ex hoc .. Platonis ... fonte nostra omnis manabit oratio; T V, 36 (37). cum proposita sint genera quattuor, e quibus honestas officiumque manaret; O I, 61. non .. aeternis causis naturae || e || necessitate manantibus || eman. || verum est id, quod ita enuntiatur; Fa 19. peccata, quoniam ex vitiis manant, sint aequalia necesse est; P 22.

metior: ex eo, quantum cuique satis est, metiuntur homines divitiarum modum; P 44.

migro: ut ... in alium quendam locum ex his locis morte migretur; T I, 97. ante quam ex hac vita migro; R VI, 9. nec iniussu eius, a quo ille (animus) est vobis datus, ex hominum vita migrandum est; R VI, 15. nisi maiores eos, qui ex hac vita migrassent, in deorum numero esse voluissent; L II, 55. cum ex hac vita migrassemus; fr V, 50.

misceo: ea (bona) mixta ex dissimilibus si erunt, honestum ex iis effici nihil poterit; T V, 45. nec .. finis bonorum [et malorum] ... ex dissimillimis rebus misceri et temperari potest; O III, 119.

mitto: saepe etiam ... in rebus turbidis veridicae voces ex occulto missae esse dicuntur; D I, 101. e provincia litteras ad collegium misit ..; N II, 11.

moderor: quod (genus rei publicae) est ex his, quae prima dixi, moderatum et permixtum tribus; R I, 45.

moveo: ex hoc, quod etiam ipse (Epicurus) probat, numquam me movebit; N II, 46. nec me ex ea opinione ... ullius umquam oratio aut docti aut indocti movebit; N III, 5.

nanciscor: quae (prudentia) ipsum nomen hoc nacta est ex providendo; R VI, 1.

nascor: neque .. ex eo natus cum Pyrrho bellum gerens consul cecidisset in proelio; F II, 61. horum posteri ... ita degenerant, ut ipsi ex se nati esse videantur; F V, 13. quod ex nobis natos „liberos“ appellamus, idcirco Cerere nati nominati sunt Liber et Libera; N II, 62. ex se .. natos (Saturnus) comesse fingitur solitus; N II, 64. Circe .. et Pasiphaë et Aeeta e Perseide, Oceani filia, nati, patre Sole; N III, 48. ex quo (Aethere) etiam Proserpinam natam ferunt et Liberum; N III, 53. primi (Διόσκουροι) tres ... ex rege Iove antiquissimo et Proserpina nati; N III, 53. ex quo (Volcano) et Minerva Apollinem eum (natum), cuius in tutela Athenas antiqui historici esse voluerunt; N III, 55. tertius (Volcanus, ex tertio Iove et Iunone (natus), qui Lemni fabricae traditur praefuisse; N III, 55. ex quo (Mercurio) et Penelopa Pana natum ferunt; N III, 56. Apol-

linum antiquissimus is, quem paulo antea e Vulcano natum esse dixi; N III, 57. altera (Venus) spuma procreata, ex qua et Mercurio Cupidinem secundum natum accepimus; N III, 59. ex ea (Venere) et Marte natus Anteros dicitur; N III, 59. eadem (nocte) constat ex Olympiade natum esse Alexandrum; D I, 47. nomen ... regis, ut ex se natis, ita consulentis suis civibus; R I, 54. ex hoc illud est natum, quod postulabat Hortensius, ut ..; A II, 28. ex his illa necessario nata est ἐποχή, id est adsensionis retentio; A II, 59. ex quo illa conclusio nascitur; A II, 128. ex hoc nascitur, ut ..; F III, 63. e quibus haec nata sunt; F IV, 54. ex quo illa ratio nata est Platonis; T I, 53. haec nascuntur ex eo, quia natura propensi sumus ad diligendos homines; L I, 43. ex singulis certa officiorum genera nascuntur; O I, 15. ex quo nascuntur innumerabilia peccata; O I, 91. ex quo ista innumerabilia nascuntur, ut utilia cum honestis pugnare videantur; O III, 72. quae ex eo peccata nascantur || nascuntur ||, aequalia sint oportet; P 20. ex hac animorum affectione testamenta commendationesque morientium natae sunt; F III, 65. quae (bestiae) ex se natos ita amant ..., ut ..; Lae 27. partes .. perturbationum volunt ex duobus opinatis bonis nasci et ex duobus opinatis malis; T IV, 11. ex bonis libidinem et laetitiam ... nasci censent; T IV, 11. haec ex naturalibus causis vitia nasci possunt; Fa 11. corpusculis: f. perficio; N II, 94. ex cupiditatibus odia, discidia, discordiae, seditiones, bella nascuntur; F I, 44. ex ea difficultate illae „fallaciloquae", ut ait Attius, „malitiae" natae sunt; F IV, 68. quod (decus) ex virtute ac dignitate nascitur; R fr 8. ex hac .. non rerum, sed verborum discordia controversia est nata de finibus; L I, 55. animi .. voluptates et dolores nasci fatemur e corporis voluptatibus et doloribus; F I, 55. si (voluptas) ... pluris esse contendat dulcedinem corporis ex eave natam laetitiam; F III, 1. tum ex eorum fastidio et superbia nata esse commemorant; R I, 48. filia: f. aliquo; N III, 48. si quando aliqua portentosa aut ex pecude aut ex homine nata dicuntur; D II, 60. quam (amicitiam) ex inopia atque indigentia natam volunt; Lae 29. quae sint initia rerum, ex quibus nascuntur omnia; D II, 11. ex quo (iure civili) haec omnis est nata oratio; L I, 34. licentia: f. exsisto ex licentia. ex malis metum et aegritudinem nasci censent; T IV, 11. f. bonis. quae omnes aegrotationes animi ex quodam metu nascuntur earum rerum, quas fugiunt et oderunt; T IV, 25. quod .. nascitur ex offensione, ita definiunt; T IV, 26. si ex oliva modulate canentes tibiae nascerentur; N II, 22. tam est obscure admonitus, ut ex ovo nasceretur || nosceretur || thensauri similitudo; D II, 134. pecude: f. homine. ex eisdem verborum praestigiis .. regna nata vobis sunt; F IV, 74. ex rebus .. timiditas, non ex vocabulis nascitur; F IV, 53. ipsum .. (principium) nulla ex re alia nasci potest; T I, 54. R VI, 27. quem (Servium Tullium) ferunt ex serva Tarquiniense || Tarquiniensi || natum; R II, 37. ex eo ipso (somno) plurumae curae metusque nascuntur; D II, 150. stirpe: f. exsisto ex licentia. superbia: f. fastidio. terra: f. fingo ex terra. ex utilitatis varietatibus, cum aliis aliud expediat, nasci discordias; R I, 49. molesta veritas, siquidem ex ea nascitur odium; Lae 89. virtute: f. dignitate. e quibus (visis) omnia decreta sunt nata; A II, 27. quo e vitio et amicitiarum proditiones et rerum publicarum nasci solent; A II, 27. vocabulis: f. re. voluptatibus: f. doloribus.

necto: quid non sic aliud ex alio nectitur, ut, si ullam || unam || litteram moveris, labent omnia? F III, 74. videtisne ..., ut ex alio alia nectantur? L I, 52. ut alia (res) ex alia nexa et omnes inter se aptae conligataeque videantur; N I, 9.

nobilito: neque .. ex te umquam es nobilitatus, sed ex lateribus et lacertis tuis; C 27.

nomino: erit aliquid interius, ex quo illud animal nominetur; N I, 26. ex quo transitiones perviae „iani" foresque in liminibus profanarum aedium „ianuae" nominantur; N II, 67. attulit .. in cavea pullos is, qui ex eo ipso nominatur pullarius; D II, 72. id (semen terra) occaecatum cohibet, ex quo occatio, quae hoc efficit, nominata est; C 51. ex quo, qui eos (senes) arcessebant, viatores nominati sunt; C 56. ex quo (amore) amicitia nominata est; Lae 26. beneficiis: f. constituo; N II, 60. ut .. ceteri ex patribus, sic hic ... ex filio est nominandus; O III, 66. ex qua (iustitia) viri boni nominantur; O I, 20. quam (urbem) e suo nomine Romam iussit nominari; R II, 12. patribus: f. filio. Chaldaei non ex artis, sed ex gentis vocabulo nominati; D I, 2.

nosco: quae (forma) mihi ex imagine eius (Africani) quam ex ipso erat notior; R VI, 10. harmonian || harmoniam || .. ex intervallis sonorum nosse possumus; T I, 41. ovo: f. nascor ex ovo.

numero: siquidem Platonem ex illa vetere (Academia) numeramus; A I, 46.

oleo: nihil .. (Epicurus) olet ex Academia, nihil ex Lycio, nihil ne e puerilibus quidem disciplinis; N I, 72.

orior: e quo oriretur aliquis dolor; F II, 69. ista necopinata non habent tantam vim, ut aegritudo ex iis omnis oriatur; T III, 55. cum doceas nec bonum illud esse, ex quo laetitia aut libido oriatur, nec malum, ex quo aut metus aut aegritudo; T IV, 60. quis .. dubitarit, quin aegrotationes animi ... ex eo ... oriantur? T IV, 79. aër ... et ignis et aqua et terra prima sunt; ex iis autem ortae animantium formae earumque rerum, quae gignuntur e terra; A I, 26. ea, quae ex eo (aëre) orerentur, definita; A II, 118. ex terra aqua, ex aqua oritur aër, ex aëre aether, deinde retrorsum vicissim ex aethere aër, inde aqua, ex aqua terra infima; N II, 84. cum ex aqua oritur aër, ex aëre aether; N III, 31. quoniam .. ita ratio comparata est vitae naturaeque nostrae, ut alia *ex alia* aetas oriatur; Lae 101. aethere: f. aëre; N II, 84. aqua; f. aëre. quoniam ex mundi ardore motus omnis oritur; N II, 32. quod ob eandem causam multa invisitata || inusitata || partim e caelo, alia ex terra oriebantur, quaedam etiam ex hominum pecudumve conceptu et satu; D I, 93. e qua (cognitione deorum) oritur pietas; N II, 153. conceptu: f. caelo. ex qua (constantia) conservatio et salus omnium omnis oritur; N II, 56. eorum .. utrumque et ortum esse e corpore et ad corpus referri; F I, 55. omnis .. ista rerum effigies ex individuis quo modo corporibus oritur? N I, 110. e quibus (generibus principiorum) omnia orerentur; T I, 22. igne: f. aëre; A I, 26. quae (perturbationes) omnes oriuntur ex iudiciis opinionum et voluntatibus; T IV, 82. ea .. oriuntur ex libidine et ex laetitia; T IV, 24. mundo: f. facio ex mundo; N II, 88. ex qua (natura) ratio et intellegentia oriretur; F IV, 12. ex iis || his || ..., quae dixisti, † Attico videtur mihi quidem certe ex natura ortum esse ius; L I, 35. erit aliquid, quod aut ex nihilo oriatur aut in nihilum subito occidat; D II, 37. e quibus (anitum ovis) pulli orti primo aluntur ab iis (gallinis)

ut a matribus; N II, 124. omne, quod est honestum, id quattuor partium oritur ex aliqua; O I, 15. quae (causa) orta esset ex praesensione rerum futurarum; N II, 13. ut ex nimia potentia principum oritur interitus principum, sic ..; R I, 68. e principio oriuntur omnia; T I, 54. ex || e || pr.; R VI, 27. earum .. qualitatum sunt aliae principes, aliae ex iis ortae. principes sunt ... simplices; ex iis autem variae ortae sunt et quasi multiformes; A I, 26. sunt .. omnia ista ex errorum orta radicibus; T IV, 57. ipse .. (aër) oritur ex respiratione aquarum; N II, 27. satu: ſ. caelo. eadem .. (factio) oritur etiam ex illo saepe optimatium praeclaro statu; R I, 68. qua ex stirpe orirentur amicitiae cognationum; F IV, 17. quod ita ortum esset e terra, ut stirpibus suis niteretur; T V, 37. quibus ... pubescant maturitatemque adsequantur, quae oriuntur e terra; N II, 50. quia et recidunt omnia in terras et oriuntur e terris; N II, 66. quam salutares (natura dedit) ... iis denique omnibus, quae oriuntur e terra, ventos Etesias! N II, 131. ſ. aëre; A I, 26. N II, 84. caelo. »densus stridor cum celso e vertice montis ortus adaugescit scopulorum saepe repulsus«; D I, 13. quod (honestum) ex iis (virtutibus) oritur et in illis haeret; F V, 64. alia (visa mens) quasi recondit, e quibus memoria oritur; A II, 30. quae (turpes actiones) oriuntur e vitiis; F III, 39. voluntatibus: ſ. iudiciis.

orno: quo (amiculo) Iovem ornarat e manubiis Karthaginiensium tyrannus Gelo; N III, 83.

pario: cum ... illud .., quod ex eo paritur, permagnum videtur; O III, 81. peperit maximam laudem ex illa accusatione nobili et gloriosa; O II, 47. quia »mater gravida parere ex se ardentem facem visast in somnis Hecuba«; D I, 42. terra: ſ. fundo ex terra; N II, 83.

pascor: ut sues quasi caprae ex ramis glande pascantur; fr XII.

pello: sapientia .. est una, quae maestitiam pellat ex animis; F I, 43. quanti .. ista civitas aestimanda est, ex qua boni sapientesque pelluntur? T V, 109. hoc .. deliberantium genus pellatur e medio; O III, 37.

pendeo: videtis .. omnia pendere ex uno illo, quod pontifices cum pecunia sacra coniungi volunt; L II, 50. non quaero rationes eas, quae ex coniectura pendent; A II, 116. qui ex errore imperitae multitudinis pendet; O I, 65. cui viro .. ex se ipso apta sunt omnia ... nec suspensa aliorum aut bono casu aut contrario pendere ex alterius eventis || [ex alterius eventis] || et errare coguntur; T V, 36. somniasse se ovum pendere ex fascea lecti sui cubicularis; D II, 134. cui spes omnis et ratio et cogitatio pendet ex fortuna; P 17. neque (sapiens) pendet ex futuris, sed exspectat illa; F I, 62. quid turpius quam sapientis vitam ex insipientium sermone pendere? F II, 50.

percipio: ut aliquam ex eo perciperet corpore voluptatem; F I, 23. ex quibus (avibus) tanta percipitur voluptas, ut ..; N II, 160. qui .. ex bestiis fructus aut quae commoditas, nisi homines adiuvarent, percipi posset? O II, 14. tanta putabatur utilitas percipi e bubus, ut ..; N II, 159. detrahens eas, quae auditu et || e || cantibus, detrahens eas etiam, quae ex formis percipiuntur oculis, suavis motiones; T III, 41. quorum (extorum) ex habitu atque ex colore tum salubritatis, tum pestilentiae signa percipi; D I, 131. maiorem .. laetitiam ex desiderio bonorum percepimus quam ex laetitia improborum dolorem; R I, 7. discordiis, dissensionibus: ſ. percipio; Lae 23. formis: ſ. cantibus. habitu: ſ. colore. laetitia: ſ. desiderio. quanti (fructus) ex universa philosophia percipi possunt; T II, 2. cum (voluptas) percipitur e multis dissimilibus rebus dissimilis efficientibus voluptates; F II, 10. non minor .. voluptas percipitur ex vilissimis rebus quam ex pretiosissimis; F II, 91. qui fructus quaeque utilitates ex rebus iis, quae sint || sunt || inanimae, percipiantur; O II, 14. neque maiorem voluptatem ex infinito tempore aetatis percipi posse quam ex hoc percipiatur, quod videamus esse finitum; F I, 63. vitiis: ſ. perspicio; L I, 51.

percontor: solebat ex me Deiotarus percontari nostri augurii disciplinam, ego ex illo sui; D II, 76.

perficio: erit .. hoc totum, quod quaero, ex utroque perfectius; T IV, 9. isti .. quem ad modum adseverant ex corpusculis ... mundum esse perfectum, vel innumerabiles potius ... nasci? N II, 94. ut mundus animans posset ex perfectis partibus esse perfectus; Ti 16.

perluceo: quia (honestum, decorum) ... maxime .. quasi perlucet ex iis, quas commemoravi, virtutibus; O II, 32.

permano: ex intestinis .. secretus a reliquo cibo sucus is, quo alimur, permanat ad iecur; N II, 137.

permisceo: ſ. moderor.

pernosco: qui (Zopyrus physiognomon) se profitebatur hominum mores naturasque ex corpore, oculis, vultu, fronte pernoscere; Fa 10.

perspicio: extremum .. esse bonorum voluptatem ex hoc facillime perspici potest; F I, 40. ex quo perspicitur ... illud effici, ... ut (vir sapiens) nihilo sepse || sese, al. || plus quam alterum diligat; L I, 34. ex quibus || quibus || perspici possit, quid sit propter turpitudinem fugiendum; O III, 33. quanta vis amicitiae concordiaeque sit, ex dissensionibus atque ex discordiis perspici || percipi || potest; Lae 23. qui (Zopyrus) se naturam cuiusque ex forma perspicere profitebatur; T IV, 80. ex hoc genere toto perspici potest levitas orationis eorum; A II, 53. animi deformitas, cuius turpitudo ex ipsis vitiis facillime perspici || percipi || potest; L I, 51.

pertineo: quae potest .. contagio ex infinito paene intervallo pertinere ad lunam vel potius ad terram? D II, 92.

pervenio: non video, quo pacto ille ... ‚in domum aeternam patris' ex illo ardore pervenerit; N III, 41. ut (Scipio) ex tam alto dignitatis gradu ad superos videatur deos potius quam ad inferos pervenisse; Lae 12.

peto: quae est ista laus, quae possit e macello peti? F II, 50. ut ex ea (natura) petant agendi principium, id est officii; F IV, 48.

portendo: ex triplici adpetitione solis triginta annos Cyrum regnaturum esse portendi; D I, 46.

praecipio: ad quas ipsas consultationes || ex || superioribus libris satis multa praecepta sunt; O III, 33. una ex re satis praecipit, ut ... id tribuatur vel ignoto; O I, 51.

praecipito: qui se e Leucata praecipitaverit; T IV, 41. ubi Nilus ... praecipitat || praecipitatur || ex altissimis montibus; R VI, 19.

praedico: qui ex fulgoribus ostentisque praedicerent; D II, 26.

praedor: neminem id agere, ut ex alterius praedetur inscitia; O III, 72.

praesentio: ex aliis: ſ. habeo ex venis. qui censent esse in mentibus hominum tamquam oraclum aliquod, ex quo futura praesentiant; D II, 100.

praesto: cum .. duae formae praestantes sint, ex solidis globus, ... ex planis autem circulus aut orbis; N II, 47. *ex* tribus primis generibus longe praestat mea sententia regium; R I, 69.

praetexo: in Sibyllinis ex primo versu cuiusque sententiae primis litteris illius sententiae carmen omne praetexitur; D II, 112.

procreo: quae (terra) ex fici tantulo grano aut ex acini vinaceo aut ex ceterarum frugum aut stirpium minutissimis seminibus tantos truncos ramosque procreet; C 52. ut ... (deorum) cum humano genere concubitus mortalisque ex inmortali procreatos (videremus); N I, 42. cum (mundus) ex se procreet animantis atque sapientis; N II, 22. quoniam earum quoque artium homines ex eo (mundo) procreantur; N III, 23. seminibus, vinaceo: f. grano. et concubiturum cum uxore Laium et ex ea Oedipum procreaturum; Fa 30.

prodeo: permagnum existimans tris Olympionicas una e domo prodire; T I, 111.

prodo: »olli .. (patres) ec se produnto, qui ..;« L III, 9.

produco: Phalereus ille Demetrius ... mirabiliter doctrinam ex umbraculis eruditorum otioque ... produxit; L III, 14.

profero: multa etiam sunt a te ex historiis prolata somnia; D II, 136. cum antistitibus agamus, ut quidvis potius ex illis libris quam regem proferant; D II, 112. quid ego, quae magi Cyro illi principi interpretati sint, ex Dinonis Persicis proferam? D I, 46.

proficiscor: quod (genus divinationis) ex arte profectum dicimus; D I, 130. Pythagorei ex numeris et mathematicorum initiis proficisci volunt omnia; A II, 118. si iam ex hoc loco (sapiens) proficiscatur Puteolos stadia triginta; A II, 100. nos quasi in mercatus quandam celebritatem ex urbe aliqua sic in hanc vitam ex alia vita et natura profectos; T V, 9. numeris: f. initiis. mathematici, poëtae, musici, medici denique ex hac tamquam omnium artificum ‖ artium ‖ officina profecti sunt; F V, 7. scis .. Citieos ... e Phoenica profectos; F IV, 56. ex ea (virtute) proficiscuntur honestae voluntates, sententiae; T IV, 34. vita: f. natura. heri .. ludis commissis ex urbe profectus veni ad vesperum; F III, 8. f. natura.

profundo: ab eo cibo cum est secreta bilis eique umores, qui e renibus profunduntur; N II, 137.

progigno: ut in seminibus vis inest earum rerum, quae ex iis progignuntur, sic ..; D I, 128.

pugno: ut .. apud Regillum ... Castor et Pollux ex equis pugnare visi sunt; N II, 6.

quaero: ille ... quaerere ex eo, viderenturne illa Philonis; A II, 11. quamquam ex me quaesieras, nonne putarem ..; A II, 76. ego ex te quaero, ... nonne intellegas ..; F II, 58. si ... causam quis ex eo (Xerxe) quaereret tantarum copiarum; F II, 112. noli, inquit, ex me quaerere; F V, 5. quaererem ex eo (Panaetio), cuius suorum similis fuisset Africani fratris nepos; T I, 81. „saepe quaesivi", inquit (Epicurus), „ex iis, qui appellabantur sapientes, quid haberent ..; T III, 42. quaesivisse (Leontem) ex eo (Pythagora), qua maxime arte confideret; T V, 8. cum esset ex eo (Socrate) quaesitum, Archelaum ... nonne beatum putaret; T V, 34. cum ... quaesitum .. esset ex eo (Socrate), quare id faceret; T V, 97. cum ex eis (Pythagoreis) quaereretur, quare ita esset; N I, 10. cum idem ex eo (Simonide) postridie quaereret; N I, 60. mihi ... quaerenti ex te ea, quae parum accepi; N III, 4. visum tibi esse ... C. Marium ... quaerere ex te, quid tristis esses; D I, 59. cum quaereretur ex eo (Xenocrate), quid adsequerentur eius discipuli; R I, 3. quaesierat ex me Scipio, quidnam sentirem de hoc; R I, 19. cum ex te non de nostra, sed de omni re publica quaesisset Laelius; R II, 64. cum quaereretur ex eo, quo scelere inpulsus mare haberet infestum uno myoparone; R III, 24. haec ‖ hoc ‖ iam *non* ex te, Quinte, quaero, verum ex ipso poëta; L I, 3. nec profecto nobis delectatio deerit aliud ex alio quaerentibus; L I, 14. cum ex eo (C. Aquilio) quaereretur, quid esset dolus malus; O III, 60. eum ex eo (Leontino Gorgia) quaereretur, cur tam diu vellet esse in vita; C 13. cum ex eo (Sophocle) quidam iam adfecto aetate quaereret, uteretурne rebus veneriis; C 47. ex me quaerunt, ... quonam pacto mortem Africani feras; Lae 7. credo ex hoc item Scaevola (quaerunt), quonam pacto ..; Lae 7. si, quem ad modum soles de ceteris rebus, quom ex te quaeruntur ‖ quaeritur ‖, sic de amicitia disputaris; Lae 16. quaero ex te ...: utrum nobis est quaerendum ..? P 23. quod igitur vi naturae ... videmus effici, ex eo significationem rerum consequentium quaerimus? D II, 44. quod (honestum) ex animo excelso magnificoque quaerimus; O I, 79. eum ... quaesisse ex eo (bubulco), quid esset in plaustro; D I, 57. ornanda .. est dignitas domo, non ex domo tota quaerenda; O I, 139. non quaero ex his (geometris) illa initia mathematicorum; A II, 116. poëta: f. aliquo; L I, 3. tum Flaminius ex eo (pullario) quaesivit, si ne postea quidem pulli pascerentur, quid faciendum censeret; D I, 77. si quaesitum ex eo (sapiente) sit, stellarum numerus par an impar sit; A II, 110. quaerit ex proximo vicino, num feriae quaedam piscatorum essent; O III, 59.

quatio: »pedibus .. (Arcti) tenetur magnus Leo tremulam quatiens e corpore flammam«; N II, 110.

rapio: quae ex Sabinis virgines raptae postea fuerant oratrices pacis; R II, 14.

recipio: ille (Africanus) e coetu hominum frequentiaque interdum tamquam in portum se in solitudinem recipiebat; O III, 2.

redeo: ex bonis: f. redundo; F II, 78. in Cyprum illum (Eudemum) ex Sicilia esse rediturum; D I, 53.

redimo: redimi e servitute captos; O II, 63.

redundo: etiamsi ad se ex iis (bonis) nihil redundet ‖ redeat? et ‖; F II, 78. ex meo tenui vectigali detractis sumptibus cupiditatis aliquid etiam redundabit; P 49.

refero: ex tortuosis locis et inclusis *soni* referuntur ampliores; N II, 144.

reficio: numquam eris dives ante, quam tibi ex tuis possessionibus tantum reficietur, ut ..; P 45.

relinquo: nobis senibus ex lusionibus multis talos relinquant et tesseras; C 58.

remigro: Antiocho id magis licuerit, ... remigrare in domum veterem e nova quam nobis in novam e vetere? A I, 13.

removeo: ex omni deliberatione celandi et occultandi spes opinioque removenda est; O III, 37.

reperio: ex hac discriptione agendi quoque aliquid in vita et officii ipsius initium reperiebatur; A I, 23. e gregibus epheborum vix singuli reperiebantur; N I, 79. nihil .. praeter laudem bonis atque innocentibus neque ex hostibus neque a sociis reportandum; L III, 18. quae (aristolochia) nomen ex inventore repperit, rem ipsam inventor ex somnio; D I, 16.

reporto: cum ipse nihil ex praeda domum suam reportaret; R II, 16.
repuerasco: ut ex hac aetate repuerascam et in cunis vagiam; C 83.
requiro: quoniam nihil ex te .. hi maiores natu requirunt; R II, 64. non ex liberis populis reges requiri; R I, 48.
resisto: »post ex fluvio fortuna resistet«; D I, 41.
respondeo: quis .. est, qui credat Apollinis ex oraculo Pyrrho esse responsum: »aio te ..?« D II, 116.
revertor: qui (Deiotarus rex) cum ex itinere quodam proposito ... revertisset aquilae admonitus volatu; D I, 26. persaepe (Deiotarus rex) revertit ex itinere; D I, 27. cum (M. Regulus) sua voluntate ... ex patria Karthaginem revertisset; F II, 65. ex quibus (provinciis) admodum pauci in patriam revertuntur; T V, 106.
revoco: nisi me e medio cursu clara voce patria revocasset; O III, 121. ut ne illud quidem sciam quale sit, quod Deiotarum ... ex itinere aquila revocavit; D II, 20. || cum ex saevis et perditis rebus ad meliorem statum fortuna revocatur; R fr 5. ||
sapio: »qui ... plus .. ex alieno iecore sapiunt quam ex suo«; D I, 131.
scio: quod ex eo sciri potest, quia corpora ... concalescunt; T I, 42.
sciscitor: Epicuri ex Velleio sciscitabar sententiam; N I, 17.
sculpo: ſ. dolo.
seco: permixtum illud, ex quo haec secuit, (deus) iam omne consumpserat; Ti 24.
sentio: placere .. tibi admodum sensi et ex eo libro ... et ex multis sermonibus tuis ..; T V, 1.
separo: equitum magno numero ex omni populi summa separato; R II, 39.
servo: qui e Caucaso caeli signa servantes ... stellarum cursus persequuntur; D I, 36. Miltiadem ... vitam ex hostium telis servatam in civium vinclis profudisse; R I, 5
signo: ſ. effingo; A II, 77.
specto: non .. ex singulis vocibus philosophi spectandi sunt, sed ex perpetuitate atque constantia; T V, 31.
subrigo, surgo: (Pomponius) surrexit e lectulo; O III, 112. »hic Iovis altisoni subito pinnata satelles arbŏris e trunco ... subrigit;« D I, 106.
subripio: cum ex aede Herculis patera aurea gravis subrepta esset; D I, 54.
succedo: in eius (ducis) locum succedit || proxima, al. || ex iis (gruibus), quae adquierunt; N II, 125.
sum: ex eo (Iove) .. et Lysithoë est is Hercules .... tertius est ex Idaeis Digitis .... sextus hic ex Alcmena; N III, 42. est tibi ex iis ipsis, qui adsunt, bella copia; R II, 67. quale (visum) esse non posset ex eo, unde non esset; A II, 18. certe hoc ipsum, ex quo omne veri falsique iudicium esset, percipere eos debuisse; A II, 29. illa lugubris lamentatio fletusque maerens ex eo est, quod ..; T I, 30. ita fit, ut motus principium ex eo sit, quod ipsum a se movetur; T I, 54. R VI, 27. ex quo est illud e vita ductum ab Afranio; T IV, 45. ex quo .. illud est Callani, de quo ante dixi; D I, 65. ex quo sunt illa communia; O I, 52. id .. sequens illud etiam ... motum aut statum esse dixit e natura absoluto; F III, 33. etiamsi nulla sit utilitas ex amicitia; F I, 69. sint sane (di) ex atomis; non igitur aeterni; N I, 68. dum ea ipsa (voluptas animi), ut vultis, sit ex || et, e || corpore; F II, 89. quod .. Marii corpus erat? ex eo, inquit (Democritus), quod fuerat; D II, 137. quintum genus, e quo essent astra mentesque, singulare ... Aristoteles quoddam esse rebatur; A I, 26. (sapientia) est ex illo pertinenti genere, quod dixi; F III, 55. quia (amicitia) sit ex eo genere, quae prosunt; F III, 70. quod ex eodem genere non sit; F IV, 50. hoc e genere atque eadem e natura est humana mens; T I, 67. quae quamquam ex alio genere sunt, tamen divinationi sunt similiora; D I, 13. illud: „morietur in mari Fabius" ex eo genere est, quod fieri non potest; Fa 12. ex hoc genere illud est Ennii: »utinam ne ..!« Fa 35. modo ne sit ex pecudum genere; O I, 105. ex quo genere comparationis illud est Catonis senis; O II, 89. ex quo genere ea sunt sidera, quae infixa caelo non moventur loco; Ti 36. haec omnia ex eo genere sunt, quae rerum adiuvant causas; Ti 50. cum ex illis individuis ... in reliquis mundis ... innumerabiles Q. Lutatii Catuli non modo possint esse, sed etiam sint; A II, 55. hoc .. nihil ad pontificium ius et || sed || e medio est iure civili, ut ..; L II, 53. quae sunt ex media laude iustitiae; O I, 63. »omnes magistratus auspicium iudiciumque habento, exque eis senatus esto;« L III, 10. ex qua (materia) et in qua omnia sint; N III, 92. ut aliud equo sit e natura, aliud bovi, aliud homini; F V, 26. qui (status corporis) est maxime e natura; F V, 47. Aristoteles ... quintam quandam naturam censet esse, e qua sit mens; T I, 22. quod quidem maxime e natura est, tolli fortunae discrimen in || discrimen || morte; L II, 59. ſ. genere; T I, 67. numero: ſ. definio. duae (perturbationes) sunt ex opinione boni; T III, 24. ex hac opinione sunt illa varia et detestabilia genera lugendi; T III, 62. illa .. (sunt) ex rhetorum pompa: „ardores animorum cotesque virtutum"; T IV, 48. ex qua (ratione) virtus est, quae rationis absolutio definitur; F V, 38. quamquam haec .. res non solum ex domestica est ratione ⟨attingit etiam bellicam⟩; O I, 76. haec .. coniunctio est ex repugnantibus: „et est Fabius, et in mari Fabius morietur"; Fa 12. falsum est omnis animi voluptates esse e corporis societate; F II, 106. frugalitas, ut opinor, a fruge, qua nihil melius || est || e terra; T III, 18. sunt .. ex terra homines non ut incolae atque habitatores, sed quasi spectatores ..; N II, 140. ut id, quod esset e terra, nisi in terra maneret; R III, 40. in eo cum ex ipso (bono viro) fructus est, tum etiam ex ceteris; O II, 63. quod (bonum) sit ex usu iam praesens esse atque adesse; T IV, 14.
sumo: is (Antiochus) curavit, || ut, || quod argumentum ex Dionysio ipse sumpsisset, ex eo ceteri sumerent; A II, 71. sesquialteris .. intervallis et sesquitertiis et sesquioctavis sumptis ex his conligationibus in primis intervallis; Ti 23. qua ex omni copia plurima et certissime argumenta sumuntur; F IV, 13. quom .. alia, quibus cohaererent homines, e mortali genere sumpserint; L I, 24. ex eorum .. scriptis et institutis .. omnis doctrina liberalis ... sumi potest; F V, 7. ex hoc numero nobis exempla sumenda sunt; Lae 38. e physicis .. fortitudo sumitur contra mortis timorem; F I, 64. scriptis: ſ. institutis.
suppedito: suppeditabit nobis Atticus noster e thesauris suis quos et quantos viros! F II, 67.
surgo: ſ. subrigo.
suscipio: suscipi aliquando aegritudinem posse ex eo ipso, quod esse summum malum [Cleanthes] ipse fateatur || fatebatur ||; T III, 77. utrum illudne non videatur aegre ferundum, ex quo suscepta sit aegritudo, an ..; T IV, 59. unus is

modus est ..., qui est susceptus ex praesensione rerum futurarum, alter ex perturbationibus tempestatum et reliquis motibus, tertius ex commoditate rerum, quas percipimus, et copia, quartus ex astrorum ordine caelique constantia; N III, 16.

suscito: quaerentibus .. respondebat Miltiadis tropaeis se e somno suscitari; T IV, 44.

suspicor: qui ex operibus magnificis ... suspicati essent ..; N I, 100. tu quod opus tandem magnum ... habes, ... ex quo esse deos suspicere? N I. 100.

tempero: quod (genus) e tribus primis esset modice temperatum; R II, 65. iam partis singulas ex eodem et ex altero et ex materia (deus) temperavit; Ti 22. probabilius .. videtur tale quiddam esse animum, ut sit ex igni atque anima temperatum; N III, 36. materia: f. alq. re; Ti 22. modis: f. aequo. rebus: f. misceo; O III, 119.

tollo: ex hoc primum error tollendus est; F III, 22. hoc praestat amicitia propinquitati, quod ex propinquitate benivolentia || benev. || tolli potest, ex amicitia non potest; Lae 19. maxumum ornamentum amicitiae tollit, qui ex ea tollit verecundiam; Lae 82. totum Epicurum paene e philosophorum choro sustulisti; F I, 26. ut aliquis nos deus ex hac hominum frequentia tolleret; Lae 87. qui (casus) nullo modo est ex hoc genere tollendus; D II, 75. cum .. perturbationem animi illi ex homine non tollerent; A I, 38. qui omnino hominem ex homine tollat; O III, 26. solem .. e mundo tollere videntur || ii ||, qui amicitiam e vita tollunt; Lae 47. quorum e numero tollendus est et Plato et Socrates; A II, 15. propinquitate: f. amicitia. tollendum est .. ex rebus contrahendis omne mendacium; O III, 61. qui aut visum aut adsensum tollit, is omnem actionem tollit e vita; A II, 39. quod eadem ratione omnis e vita tolletur actio; Fa 29. omni .. illo antiquo ex inculta hominum vita errore sublato; R II, 18. ex omni vita simulatio dissimulatioque tollenda est; O III, 61. quae causa est, cur amicitiam funditus tollamus e vita? Lae 48. angor iste ... non tantum valet, ut tollat e vita amicitiam; Lae 48. caritate .. benivolentiaque sublata omnis est e vita sublata iucunditas; Lae 102. f. mundo. quam (sphaeram) M. Marcelli avus captis Syracusis ex urbe locupletissima ... sustulisset; R I, 21.

trado: idem nonne poterat deus hominibus disciplinam superiore e loco tradere? D II, 51.

traho: ut auriga indoctus e curru trahitur; R II, 68. ex puteis iugibus aquam calidam trahi; N II, 25. stirpes ... e terra sucum trahunt; N II, 120. ex insanorum aut ebriorum visis innumerabilia coniectura trahi possunt, quae futura videantur *; D II, 121.

transcendo: ex his ipsis cultis notisque terris ... nomen .. Caucasum ... transcendere potuit? R VI, 22.

transfero: quid est, quod non possit isto modo ex conexo transferri ad coniunctionum negationem? Fa 16. qui hos || eos || deos ex hominum genere in caelum translatos non re, sed opinione esse dicunt; N III, 53. quae (studia) sero admodum expetita in hanc civitatem e Graecia transtulerunt; T IV, 1. aut .. nova sunt rerum novarum facienda nomina aut ex aliis transferenda; A I, 25.

triumpho: vidimus .. ex ea urbe triumphari, sine qua numquam nostri imperatores ex Transalpinis bellis triumpharunt; O II, 28.

venio: ad eam (uxorem Alexander) ex epulis in cubiculum veniens; O II, 25. paucis sane post diebus ex Pharsalia fuga venisse Labienum; D I, 68. ut ... videar aliquando .. in portum ex longa navigatione esse venturus; C 71. ut ex eo dicerent, fulmen qua ex parte venisset; D II, 42. cum e praefectura Reatina Romam venienti (P. Vatinio) noctu duo iuvenes ... dixissent ..; N II, 6. quom (Gellius) pro consule ex praetura in Graeciam venisset [que] || abisset venissetque || ; L I, 53.

verto: illa initia et, ut e Graeco vertam, elementa dicuntur; A I, 26.

video: tu vates Boeotios credis Lebadiae vidisse ex gallorum gallinaceorum cantu victoriam esse Thebanorum; D II, 56. erant .. eae stellae, quas numquam ex hoc loco vidimus; R VI, 16. vident ex constantissimo motu lunae, quando illa ... incurrat in umbram terrae; D II, 17.

voco: quid tam planum videtur quam mare? e quo etiam aequor illud poëtae vocant; A fr 3. ex quo (Penates) etiam „penetrales" a poëtis vocantur; N II, 68. ex quo pecuniosi et locupletes vocabantur; R II, 16.

volo: »simul ex alto longe pulcherruma praepes laeva volavit avis«; D I, 108.

volo: ut sapiens velit ... uxorem adiungere et velle ex ea liberos; F III, 68.

elliptisch: ex aliquo: vgl. I. sum; N III, 42. ex quo laborum dolorumque susceptio; A I, 23. quod ex utroque, id † iam corpus et quasi qualitatem quandam nominabant; A I, 24. cedo caput cenae: »sermone bono,« quid ex eo? »si quaeris, libenter;« F II, 25. ex quo illud Ennius || Ennii ||; T IV, 19. ex quo pravitas membrorum, distortio, deformitas; T IV, 29. ex quo illud Terentii: sine Cerere et Libero friget Venus«; N II, 60. ex hoc illud etiam: »aspice hoc sublime candens«; N III, 10. credo equidem ex hoc, quod eramus locuti; R VI, 10. ex quo Ennius „nequiquam sapere sapientem ..;" O III, 62. vgl. I. dico; F II, 14. sequuntur conubia et adfinitates, ex quibus etiam plures propinqui; O I, 54. quod || quia || ex atomis, id natum aliquando est; N I, 68. conubiis: f. adfinitatibus. cuius loquacitas habet aliquid argutiarum, nec id .. ex illa erudita Graecorum copia, sed ex librariolis Latinis; L I, 7. nec enim sanguis nec sudor nisi e corpore; D II, 58. librariolis: f. copia. terra: vgl. I. sum e terra; T III, 18. ecce tibi e transverso Lampsacenus Strato; A II, 121. ex ea (Venere) potius „venustas" quam „Venus" ex venustate; N II, 69.

II. **nach Adjectiven, Zahlwörtern, Pronomina, Adverbien:** aeger: cum Tarquinius ex vulnere aeger fuisse et vivere falso diceretur; R II, 38.

aliquis: si quae bestiae furantur aliquid ex iis aut rapiunt; N II, 157. cum aliquos ex antiquis claros viros proferunt; A II, 13. lege: f. I. derogo. si quis aliquid ex sua re atque ex suo sermone dixerit; D II, 83.

alius: quae essent sumenda, ex iis alia pluris esse aestimanda, alia minoris; A I, 37. quamquam ex his alius alio plus habet virium; L I, 6. rebus sumptis adiungam ex iis sequendas esse alias, *alias* improbandas; A II, 95. aliud ex silvis severum et triste; fr V, 90. inter quae visa nihil intersit, ex iis non posse alia talia esse ut percipi possint, alia, ut non possint; A II, 41.

alter: cum .. Scipio unum et alterum ex iis, qui eum salutatum venerant, invitavisset; Fa, fr 5. (Arctoe) »ex his altera apud Graios Cynosura vocatur, altera dicitur esse Helice«; N II, 105. necesse est .. in rebus contrariis duabus, ... ex iis igitur necesse est invito Epicuro || [inv. Ep.] || alterum verum esse, alterum falsum; Fa 37.

aptus: nemo potest non beatissimus esse, qui est totus aptus ex sese; P 17. cum (cogitatio) rerum causas alias ex aliis aptas et necessitate nexas videt; T V, 70. quid proficiatur, si ea causa non ex aeternis causis apta dicatur? Fa 34. qua ex coniunctione caelum ita aptum est, ut sub aspectum et tactum cadat; Ti 15. quartum (genus honesti) sequitur et in eadem pulchritudine aptum ex illis tribus; F II, 47. ex quo (honesto) aptum et officium; O I, 60. fulgentem gladium e lacunari saeta equina aptum demitti iussit; T V, 62. ex ea (ratione) quae sint apta; F IV, 58. ex qua re una vita omnis apta est; A II, 31. „cui viro", inquit, „ex se ipso apta sunt omnia, quae ad beate vivendum ferunt"; T V, 36. vita modica et apta || e || virtute perfrui; L I, 56.

decem: ut de principum filiis x ex || sex, x, al. || singulis Etruriae populis in disciplinam traderentur; D I, 92.

duo: ex his duo sibi putant concedi; A II, 41. e quibus (cingulis) duos maxime inter se diversos ... obriguisse pruina vides; R VI, 21. qui e divisione tripertita duas partes absolverit, huic necesse est restare tertiam; O III, 9. cuius generis duo sint ex multis exempla, sed maxuma; D I, 101. haec .. mihi ex tua partitione restant duo; N III, 65.

evidens: quod in homine multo est evidentius, primum ex ea caritate, quae ..; Lae 27.

immutabilis: nec magis inmutabile ex vero in falsum „necatus est Scipio" quam „necabitur Scipio"; Fa 18.

multi: ut multa ex iis (carminibus) memoria teneam; N II, 104. || ex || augurum praedictis multa incredibiliter vera cecidisse; L II, 33. multa ex Sibyllinis vaticinationibus, multa ex haruspicum responsis commemorare possum; N II, 10.

nemo: quod .. scripta multa sunt (a nobis), sic ut plura nemini e nostris; F I, 11. in quo (collegio) nemo e decem sana mente sit; L III, 24.

nihil: e quibus nihil umquam rettulerit ad corpus; F II, 106. praeda: vgl. I. deporto. reporto. equidem ex omnibus rebus ... nihil habeo, quod cum amicitia Scipionis possim comparare; Lae 103.

notus: f. I. nosco; R VI, 10.

novem: Polybius ... ex decem nobilissimis ... novem revertisse dicit; O III, 113.

nullus: e barbaris .. ipsis nulli erant antea maritumi praeter Etruscos et Poenos; R II, 9. nullum .. ex eis (generibus) unum esse optimum; R II, 65. ex tot generibus nullum est animal praeter hominem, quod ..; L I, 24. omnibus .. ex animi perturbationibus est profecto nulla vehementior; T IV, 75.

octo: quibus ex centum quattuor centuriis || .VIIII. centurias || ... octo solae si accesserunt; R II, 39.

partim: partim ex illis distracti ac dissipati iacent; L II, 42.

perfectus: f. I. perficio; T IV, 9.

perspicuus: ex quo perspicuum est ... ea nobis ipsa cara esse propter se; F V, 37. ex quo perspicuum est et cantus tum fuisse discriptos || rescriptos, al. || vocum sonis et carmina; T IV, 3. ex quibus multisque aliis perspicuum est, ... nos ... potuisse; O II, 14.

primus: ex quibus (Iovibus) primum et secundum natos in Arcadia; N II, 53. qui (P. Decius) primus e Deciis consul fuit; D I, 51. e quibus (capitibus) primum est esse aliquod visum falsum; A II, 83. qui (Cn. Octavius) primus ex illa familia consul factus est; O I, 138. ad quem (Velleium) tum Epicurei primas ex nostris hominibus deferebant; N I, 15. ex quattuor .. locis ... primus ille ... maxime naturam attingit humanam; O I, 18. quorum (sophistarum) e numero primus est ausus Leontinus Gorgias in conventu poscere quaestionem; F II, 1. (Sulla) primus e patriciis Corneliis igni voluit cremari; L II, 57. primi .. ex omnibus philosophis natura tributum esse docuerunt, ut ..; F IV, 17.

princeps: qui ex iis .. horum scelerum principes fuerant; L II, 42. quid ait ex tragoedia princeps ille Argonautarum? T IV, 69.

quartus: f. unus e filiis.

qui: ex his (bestiolis) .. hora octava quae mortua est, provecta aetate mortua est; T I, 94.

quidam: sunt .. quidam e nostris, qui haec subtilius velint tradere; F I, 31. dixisse ex iis (Lacedaemoniis) quendam Athenienses scire, quae recta essent; C 64. cum quidam ex eius (Dionysii) adsentatoribus, Damocles, commemoraret in sermone copias eius; T V, 61. ex iis (legatis) quidam dixisse dicitur non omnia illum transfugam ausum esse senatui dicere; D I, 100. id quidam e philosophis, et ii quidem non mediocres, faciundum omnino non putabant; A II, 17.

quis? quid *ex* || in || isto egregio tuo officio et tanta fide ... ad corpus refers? F II, 98. quid .. ab antiquis ex eo genere ... praetermissum est? F IV, 8. quid .. manet ex antiquis moribus? R V, 2.

quis, qui (indef.): si qui e nostris Hyperidem sint || sunt || ... imitati; A I, 10. concedo ... cadere causa, si qui e nostris aliter existimant; F I, 55. qui timebit, ne quid ex his deperdat, beatus esse non poterit; T V, 40.

quisquam: »nec quisquam e nostris spolia cepit laudibus«; T II, 22. quae scripsisti plura quam quisquam e nostris; L I, 9.

reliquus: quantum .. esset reliquum ex humano animo, quod deberet accedere; Ti 46.

secundus: ex quibus: f. primus; N III, 53. ex divisione hoc secundum est; D II, 42.

septemdecim: e quibus (filiis) septemdecim iusta uxore natis; T I, 85.

simplex: unum (deum esse Xenocrates dicit), qui ex omnibus sideribus ... ex dispersis quasi membris simplex sit putandus deus; N I, 34.

singuli: ex gregibus: vgl. I. reperio; N I, 79. tribubus: vgl. I. coopto.

solus: soli .. ex animantibus nos astrorum ortus, obitus cursusque cognovimus; N II, 153. solum (animal) est .. ex tot animantium generibus atque naturis particeps rationis; L I, 22. cum Sol dictus sit, vel quia solus ex omnibus sideribus est tantus vel quia ..; N II, 68.

tertius: erat .. ex iis tribus, quae ad gloriam pertinerent, hoc tertium, ut ..; O II, 36. ex tribus .. optatis, ut scribitur, hoc erat tertium; O I, 32.

unus: princeps Thales, unus e septem, ... ex aqua dixit constare omnia; A II, 118. ita .. (Pomponius) se Athenis collocavit, ut sit paene unus ex Atticis; F V, 4. ut homunculus unus e multis probabilia coniectura sequens; T I, 17. e quibus (Lacedaemoniis) unus ... „in umbra igitur", inquit, „pugnabimus"; T I, 101. qui (Panaetius) unus e Stoicis astrologorum praedicta reiecit; D II, 88. unum ex decem || unum || ... Romae remansisse; O III, 113. qui (Bias) sapiens habitus esset unus e septem; Lae 59. f. alter. e quibus unum mihi videbar ab ipso Epicuro dictum cognoscere; F II, 82. ex his tribus cum unum aliquid sit; F V, 18. quae (ratio) cum aliquo uno ex tribus illis congruere possit; F V, 19. quae (natura animi atque vis) si est una ex omnibus, quae se ipsa [semper] moveat; T I, 54. quae sese || se ipsa || moveat; R VI, 28. est .. (animus) unus

ex omnibus rationis concentionisque ... sempiternarum rerum ... compos; Ti 27. ducem .. ei (Hannibali) unum e concilio datum; D I, 49. propter unius ex illis xviris intemperiem; R II, 63. e quibus (filiis) unum etiam et censorem et triumphantem, quartum autem praetorem (vidit); F V, 82. ex quibus (globis) unum globum possidet illa (stella), quam in terris Saturniam nominant; R VI, 17. qui (C. Marius) mihi secundis rebus unus ex fortunatis hominibus, adversis unus ex summis viris videbatur; P 16. ex tota hac laude Reguli unum illud est admiratione dignum, quod captivos retinendos censuit; O III, 111. qui unus (motus) ex septem motibus mentem ... cieret maxime; Ti 19. e quibus (philosophis) ... Colophonius Xenophanes unus, qui deos esse diceret, divinationem funditus sustulit; D I, 5. quem unum e physicis potissimum probabit? A II, 117. quod ille unus e septem sapientibus non sapienter Croesum monuit; F III, 76. ut mihi mirum videatur ..., quo modo isti ... non ex multis (somniis) potius uni fidem derogent quam ex uno innumerabilia confirment; D II, 146. una (sue) ex iis amissa; D I, 31. ut me sic audiatis, ... ut unum e togatis patris diligentia non inliberaliter institutum; R I, 36. viris: f. hominibus. fluentium frequenter transitio fit visionum, ut e multis una videatur; N I, 109. una voluptas e multis obscuratur in illa vita voluptaria; F IV, 31.

Comparative und Superlative (vgl. primus): ex multis mirabilibus exemplis haud facile quis dixerit hoc exemplo aut laudabilius aut praestantius; O III, 110. [in quo tum quaeri dixi, quid utile, quid inutile, tum ex utilibus quid utilius aut quid maxime utile;] O II, 1. — e quibus industriae plurimum in Clitomacho fuit ..., ingenii non minus in Hagnone; A II, 16. cum .. superiores, e quibus planissime Polemo, secundum naturam vivere summum bonum esse dixissent; F IV, 14. qui mihi videtur ex omnibus in re publica vidisse plurimum; R II, 37. ea maxime esse expetenda ex nostris; F V, 88. P. Scipioni ex multis diebus ... illum diem clarissimum fuisse; Lae 12. cum apud Graecos antiquissimum e doctis genus sit poëtarum; T I, 3. qui (populus Romanus) ex omnibus praeclaris factis illud pulcherrimum existimat; O III, 19. e quibus (generibus) nos id potissimum consecuti sumus, quo Socratem usum arbitramur; T V, 11. e tribus istis (generibus) quod maxime probas? — recte quaeris, quod maxime e tribus; R I, 54. Graecia: f. III. homo; R I, 36. ex tribus istis modis rerum publicarum velim scire quod optimum iudices; R I, 46. quom (Athenienses) ... quaesissent .., quem morem potissimum sequerentur e variis, (Apollo) respondit: „optumum“; L II, 40. qui omni e philosophia || omnis philosophiae || est fructus uberrimus; T I, 119. quamquam ex omnibus philosophis Stoici plurima novaverunt; F III, 5. ex ceteris philosophis nonne optumus et gravissumus quisque confitetur multa se ignorare? T III, 69. quid sequatur natura ut summum ex rebus expetendis; F I, 11. quam (rem) tu ex omnibus maxime probas; T V, 1. »ex patriis ritibus optuma colunto«; L II, 22. ex quibus (stellis) erat ea minima, quae ..; R VI, 16.

III. **nach Substantiven und Verbindungen von Substantiv und Verb:** alqs (vgl. II): Plato Titanum e genere statuit eos, qui ... adversentur magistratibus; L III, 5. vgl. I. indico ex genere. cum ... paucos tecum Epicureos e Graecia compararet; N I, 58. ex eadem Platonis schola Ponticus Heraclides puerilibus fabulis refersit libros; N I, 34.

alqd (vgl. II): haec et innumerabilia ex eodem genere qui videat; N II, 12. (reperiemus asotos) ita mortem non timentes, ut illud in ore habeant ex Hymnide; F II, 22. illud ex institutis pontificum et haruspicum non mutandum est; L II, 29. nec e lapide excitari plus nec inponi, quam quod capiat laudem mortui; L II, 68.

accessio: ut ... neque deficiat umquam ex infinitis corporibus similium accessio; N I, 105. quae .. tanta ex improbis factis ad minuendas vitae molestias accessio potest fieri, quanta ad augendas? F I, 51.

adflatus: quid tam divinum .. quam adflatus e terra mentem ita movens, ut ..? D II, 117.

aegritudo: obtrectatio .. est ... aegritudo ex eo, quod alter quoque potiatur eo, quod ipse concupiverit. misericordia est aegritudo ex miseria alterius iniuria laborantis; ... luctus aegritudo ex eius, qui carus fuerit, interitu acerbo; T IV, 17. 18. quem ad modum misericordia aegritudo est ex alterius rebus adversis, sic invidentia aegritudo est ex alterius rebus secundis; T III, 21.

auguratio: quae tandem ista auguratio est ex passeribus annorum potius quam aut mensuum || mensium, mensum || aut dierum? D II, 65.

auspicium: nulla (auspicia) peremnia servantur, nulla ex acuminibus; N II, 9. ex acuminibus quidem, quod totum auspicium militare est, iam M. Marcellus ... totum omisit; D II, 77.

civis: fuit ... hic vir ... civis e re publica maxime tuendaeque civitatis peritissimus || paratissimus ||; L II, 66.

commutatio: ita fit, ut commutatio ex vero in falsum ne in futuro quidem ulla fieri possit; Fa 17.

concentus: ut in cantu ipso ac vocibus concentus est quidam tenendus ex distinctis sonis ... isque concentus ex dissimillimarum vocum moderatione concors tamen efficitur et congruens; R II, 69. quarum (stellarum) tantus est concentus ex dissimillimis motibus, ut ..; N II, 119.

corona: vgl. I. exsisto ex herbis.

di: in Graecia multos habent ex hominibus deos; N III, 39.

discessus: siquidem ad mortem proficiscens Callanus Indus ... „o praeclarum discessum“, inquit, „e vita“! D I, 47.

disiunctio: veras esse ex contrariis diiunctiones; Fa 37. si e contrariis disiunctio ... falsa potest esse, nulla vera est; A II, 97.

eques: Q. Sosius, splendidus eques Romanus ex agro Piceno; N III, 74.

excessus: et excessum e vita et in vita mansionem (ad media referri); F III, 60.

feminae: cum .. et mares et feminas complures ex hominibus in deorum numero esse videamus; fr IX, 11.

flammulae: Timagoras Epicureus negat sibi umquam ... duas ex lucerna flammulas esse visas; A II, 80.

fremitus: cum e caelo fremitus auditus (est); D I, 97.

homo: quae de ista consultatione scripta nobis summi ex Graecia sapientissimique homines reliquerunt; R I, 36. homo ex eo numero hominum, qui apud nos hoc nomine dignantur; fr I, 7.

homunculus: vgl. I. excito ex urbe.

iucunditas: in quo (fructu amicitiarum posita est) ... summa iucunditas e cotidiano cultu atque victu; T V, 72.

libri: cum ... vellem .. e bibliotheca pueri Luculli quibusdam libris uti; F III, 7.

ligneum: ligneum .., quod quisque || quodcumque || voluerit, uno e ligno dicato; L II, 45.

loci: animadverti .. saepe Catonem ... locos graves ex philosophia tractare; P 1.
mares: f. feminae.
mutatio: quae .. ex alio in aliud vicissitudo atque mutatio (esset); T V, 69.
nepos: * us nepos eius, ut dixerunt quidam, ex filia; R II, 20. Numae Pompilii nepos ex filia rex a populo est Ancus Marcius constitutus; R II, 33.
nomen invenio: Aius iste Loquens ... et aiebat et loquebatur et ex eo nomen invenit || [ex ... invenit] || ? D II, 69. ut (stellae) ex notarum figurarum similitudine nomina invenerint; N II, 104.
oblectationes: cum .. non habeant ingenuas ex doctrina oblectationes; F V, 56.
oratio: illam .. orationem ex commemoratione alienorum malorum ad malivolos || malev. || consolandos esse accommodatam; T III, 60.
pars: vetat ex agro culto eove, qui coli possit, ullam partem sumi sepulchro; L II, 67. ex ea .. (anima) pars redditur respirando, pars concipitur cordis parte quadam; N II, 138. quam varia sint terrarum genera; ex quibus et mortifera quaedam pars est, ... et sunt partes ..; D I, 79.
particulae: Anaxagoras materiam infinitam (dixit esse), sed ex ea particulas, similes inter se, minutas; A II, 118.
praedictiones: ex quo genere saepe hariolorum etiam et vatum furibundas praedictiones ... audiendas putaverunt; D I, 4.
remex: remigem quendam e quinqueremi Rhodiorum vaticinatum madefactum iri ... Graeciam sanguine; D I, 68.
rustici: possum nominare ex agro Sabino rusticos Romanos; C 24.
scientia: omnem hanc ex Etruria scientiam adhibebant; D I. 3.
solarium: cum solarium vel discriptum vel || aut || ex aqua contemplere; N II, 87.
species: »tum species ex aere vetus venerataque Nattae concidit«; D I, 19.
verbum: f. IV.
versus: tum Cleanthem ... versum ex Epigonis ferunt dixisse; T II, 60.
vestigia: »omnia .. e latis rerum vestigia terris (tenemus)«; F V, 49.
vicissitudo: f. mutatio.
vitellum: id (vitellum) .. ei ex ovo videbatur aurum declarasse, reliquum argentum; D II, 134.
voluptas: ut malivolentia || malev. || sit voluptas ex malo alterius sine emolumento suo; T IV, 20. inest in eadem explicatione naturae insatiabilis quaedam e cognoscendis rebus voluptas; F IV, 12.
voces: ex occulto auditas esse voces; D I, 99.

IV. **zum ganzen Satz gehörige Bestimmungen** (vgl. I. appello. dico. efficio. existimo. intellego. perspicio. specto. sum u. a.): 1. **Pronomina:** e quibus (Druidis); D I, 90. — quod ipsum ex se; N II, 32. ex hoc; A II, 35. T I, 28. II, 37. III, 28. ex eo; F I, 8. II, 28. N I, 105. D II, 69. 89. R II, 60. O I, 107. Lae 46. ex iis; L I, 48. ex iis || his ||; L I, 35. e quo; A I, 42. ex quo; A I, 23. F III, 64. V, 39. T I, 58. II, 6. III, 19. IV, 19. 78. V, 17. 57. 70. N I, 63. 101. II, 9. D I, 32. 53. 62. 81. 100. 129. Fa 7. R I, 22. 67. >< II, 38. 50. O I, 21. >< 23. 33. 64. II, 15. C 72. Lae 23. Ti 15. ex quo || qua ||; L II, 8. e quibus; A I, 26. ex quibus; O I, 131.

2. **Substantiva:** ex prima admiratione; D II, 42. ex quibus ... aerumnis; fr V, 95. ex aere alieno; R II, 58. aeternitate: f. **aeternitas,** IV, 2. ex (13 St.) S. 108, a. ex animo; N II, 168. ex appetitione rerum; F IV, 42. ex disparili adspiratione terrarum; D I, 79. ex summo bono; F IV, 15. ex uno Epicuri capite, altero vestro; A II, 101. qua ex causa; R II, 13. ex differentibus causis; Fa 8. ex causis aeternis; Fa 21. ex censibus; L II, 68. ex circumspectione aliqua; A II, 35 (36). qua ex cognitione; F V, 10. ex commissura; Ti 24. ex ... conducto; N III, 74. ex conlatione; T V, 85. e collegio; R II, 61. ex ... accurata consideratione; A II, 35. ex senatus consulto; R III, 28. O III, 87. 109. ex aliqua contagione; D II, 58. e contrario; F V, 86. ex hoc cursu; T II, 58. ex defetigatione; N II, 59. ex natali die; D II, 87. ex hoc die; R I, 25. ex hesterna disputatione; T II, 66. ex Poenorum, ex nostris ducibus; O I, 108. ex empto; N III, 74. ea quibus ... erroribus; fr V, 95. ex fabulis; N II, 66. ex fatis; D I, 100. EX FIDE BONA; O III, 61. 66. 70. e quibus (igneis formis); N II, 102. ex mediorum || meliorum || officiorum frequentia; O III, 16. quo e genere; A II, 21. e continenti genere; F II, 61. quo ex genere; N II, 61. ex hominum genere; L II, 27. ignis ex sese ipse; N III, 36. ex hoc ... impetu; T II, 58. e quadam quasi impulsione; A I, 40. ex inopinato; N II, 123. ex insidiis; O II, 26. III, 99. ex prima ... intellegentia; L I, 27. ex his tribus laudibus; F II, 47. ex ... locato; N III, 74. ex metu mortis; T I, 90. ex ... monstris; N III, 5. »e viperino morsu«; F II, 94. »e vip.«; T II, 19. ex disparibus motionibus; N II, 51. e natura; F III, 68. ex hominis natura; F V, 26. ex natura; L I, 56. vgl. I. sum e natura. ex illo necopinato; T III. 59. e quibus (notionibus); A I, 42. e principum numero; R II, 26. ex occulto; O I, 109. ex oppidis; T I, 86. »ex opibus summis«; T III, 44. »ex ordine«; F II, 24. ex tuo ore; T I, 39. ex parte: f. **pars,** V, 2. ex (50 St.) e quibus (philosophis); T II, 60. ex portentis; N III, 5. ex praeceptis tuis; T V, 5. e regione; A II, 123. F I, 19. >< N II, 103. D II, 17. Fa 18. 47. R I, 22. Ti 24. ex reliquiis; D II, 128. ex omnibus saeculis; Lae 15. ex omni senatu; R II, 67. ex sententia; A II, 100. ex sui animi sententia; A II, 146. ex animi sententia; T I, 19. EX ANIMI TUI SENTENTIA; O III, 108. ex illius commutata sententia; A II, 71. ex hominum sententia; N II, 163. ex Crassi ... sententia; L III, 42. e quibus sermonibus; A II. 74. qua ex similitudine; A II, 145. ex iis (simulacris deorum); D I, 46. ex Caeciliae ... somnio; D I, 4. ex illo somnio; D I, 53. Caeciliae ... || e || somnio; D I, 99. ex pulchritudinis specie; T IV, 72. e XII; L I, 55. ex XII tabulis; L III, 19. ex duodecim tabulis; O III, 65. ex temperatione iuris; L III, 28. ex tempore; T V, 88. D I, 72. R I, 10. O II, 33. III, 32. ex aeterno tempore; F I, 17. ex ... eo tempore; O II, 80. ex his temporibus; T II, 5. ex aeternis tenebris; N II, 96. ex caeli varietate; D I, 79. e vectoribus; R I, 51. ex ... vendito; N III, 74. verbum e verbo; A II, 17. F III, 15. 52. verbum .. e verbo; T III, 7. »ex sublimo vertice«; T II, 19. e claris viris; F II, 67. e virtute; F II, 34. IV, 26. ex virtute; F IV, 35. ex qua vita; R III, 6. ex hominum ... utilitate; N II, 168.

Lücke: * ... ex hac; R I, 45.

exactio, Einnahme: si ... ea .. pecunia non minor esset facta cum superiore exactione, quam heredibus omnibus esset relicta; L II, 51.

exacuo, schärfen: aciem: quom animus ... exacuerit illam, ut oculorum, sic ingenii aciem

ad bona seligenda ‖ eligenda ‖ et reicienda contraria; L I, 60.
mucronem: nisi mucrorum aliquem tribunicium exacuisset in nos; L III, 21.

exadversus, gegenüber: ara .. Aio Loquenti ... exadversus eum locum consecrata est; D I, 101.

exaedifico, aufbauen, erbauen: mundum: ne exaedificatam quidem hunc mundum divino consilio existimo; A II, 126.
templum: qui (Trophonius et Agamedes) cum Apollini Delphis templum exaedificavissent; T I, 114. in eorum (Larum) sedibus exaedificatum templum Licentiae; L II, 42.

exaequo, gleich machen, ausgleichen: alqm: ut .. ii, qui sunt ... superiores, exaequare se cum inferioribus debent, sic inferiores ..; Lae 71.
alqd: qui omnia exaequant; F III, 11. qui omnia sic exaequaverunt, ut ... paria redderent; F III, 12.
res: ut inter eas res, quas Zeno exaequaret, nihil interesset; F IV, 55. quae (officia) esse *non* poterant rebus omnibus sic exaequatis, ut ... nihil interesset; F IV, 69.

exaggeratio, Erhebung: hoc .. tibi propone, amplitudinem animi et quasi quendam exaggerationem quam altissimam animi, quae maxime eminet contemnendis et despiciendis doloribus, unam esse omnium rem pulcherrimam, eoque pulchriorem, si vacet populo neque plausum captans se tamen ipsa delectet; T II, 64.

exaggero, vergrößern, erhöhen, erheben: animum: siquidem animo excelso et alto et virtutibus exaggerato sumus; P 41.
dignitatem, gravitatem: ut gravitatem dignitatemque virtutis exaggerent; T V, 85.
nomen: ille (Epicurus) voluptatis nomen, suavitatem, quietem teste populo exaggerans instat acriter; A fr 20 (S. 24).
opes: exaggeratis .. regis opibus ... quid adiungit? T III, 45.
quietem: s. nomen.
rem: non eam (rem familiarem) quidem omni ratione exaggerantes; O I, 92.
suavitatem: s. nomen.
virtutem: Xenocratem ... exaggerantem tantopere virtutem, extenuantem cetera et abicientem; T V, 51.

exagito, umhertreiben, beunruhigen, aufregen: alqm: Periclen ... violari versibus, et eos agi ‖ et exagitari, al. ‖ in scaena non plus decuit, quam si ..; R IV, 11.
animos: nec (eorum animi) hunc in locum nisi multis exagitati saeculis revertuntur; R VI, 29.
eculeos: »ut iniecto eculei freno repente tactu exagitantur novo;« T III, 67.

exalbesco, erbleichen: alqs: ut si qui tremerent et exalbescerent vel ipsi per se motu mentis aliquo vel obiecta .. re; A II, 48. cui, mors cum appropinquet, non »refugiat timido sanguen atque exalbescat metu?« F V, 31. ut ait Ennius: »refugiat timido sanguen atque exalbescat metu;« fr V, 65.

examen, Schwarm, Schar: I. considit: cuius (equi) in iuba examen apium consederat; D I, 73.
fingunt, al.: ut apium examina non fingendorum favorum causa congregantur, sed, cum congregabilia natura sint, fingunt favos, sic ..; O I, 157.
II. congrego: s. I. fingunt.
rapio: »iam .. mari magno classis cita texitur; exitium examen rapit«; D I, 67.
III. laetus: res rusticae laetae sunt ... pecudum pastu, apium examinibus; C 54.

examino, ins Gleichgewicht bringen, prüfen: alqd: ut omnia verborum momentis, non rerum ponderibus examinet; R III, 12.
animum: tamquam paribus examinatus ponderibus (animus) nullam in partem movetur; T I, 43.

exanclo, erdulden: annos: »quot avis taetro mactatas dente videtis, tot nos ad Troiam belli exanclabimus annos«; D II, 64.
aspera, gravia: »quae (gravia, aspera) corpore exanclata atque animo pertuli« T II, 20.
laborem: Herculi quendam laborem exanclatum a Carneade; A II, 108. quod cum exanclavisset omnes labores, tum incideret in mortis malum sempiternum; T I, 118.

exanimatio, Entsetzen: I, 1. definio: exanimationem metum subsequentem et quasi comitem pavoris (definiunt); T IV, 19.
subicio: sub metum .. subiecta sunt pigritia, pudor, terror, timor, pavor, exanimatio, conturbatio, formido; T IV, 16.
2. incido in: si cavebimus, ne in perturbationes atque exanimationes incidamus; O I, 131.
II. cum: quae .. (declinatio fiet) sine ratione et cum exanimatione humili atque fracta, nominetur metus; T IV, 13.

exanimo, entseelen, töten, betäuben, erschrecken: alqm: sum ... ipse (Epaminondas) gravi vulnere exanimari se videret; F II, 97. sic ... abiciunt se atque ita adflicti et exanimati iacent; T II, 54. »tum pavor sapientiam omnem mi exanimato expectorat«; T IV, 19. qui ... exanimatus .. pendet animi; T IV, 35. te metus exanimant iudiciorum atque legum; P 18.
adulescentes: cum (adulescentes) exanimarentur prius, quam victos se faterentur; T V, 77.

exardesco, heiß werden, entbrennen, sich entzünden, entstehen: amicitia, amor: ex quo exardescit sive amor sive amicitia; Lae 100.
ingenium: contra eos (Stoicos) potissimum Academicorum exarsit ingenium; A fr 20 (S. 7). contra quorum (Stoicorum) disciplinam ingenium eius (Carneadis) exarserat; T V, 83.
iniuria: nisi quaedam admodum intolerabilis iniuria exarserit; Lae 76.
ira: ira exardescit, libido concitatur; in eandem arcem confugiendum est; T II, 58.
magnitudo: admirabilis quaedam exardescit benivolentiae magnitudo; Lae 29.
pars: quod pars earum (regionum) adpulsu solis exarserit, pars obriguerit nive pruinaque longinquo solis abscessu; N I, 24.
praesagitio: ea (praesagitio) si exarsit acrius, furor appellatur; D I, 66.

exaresco, austrocknen, versiegen: amnes: ut quosdam evanuisse et exaruisse amnes ... videmus; D I, 38.
fauces: cum ... inexplebiles populi fauces exaruerunt libertatis siti; R I, 66.
opinio: quae (opinio) tum denique non appellatur recens, cum vetustate exaruit; T III, 75.

exaro, ausgraben, umpflügen: deum, hominem: estne quisquam ita desipiens, qui credat exaratum esse, deum dicam an dominem? D II, 51.
puerum: Etrusci .. habent exaratum puerum auctorem disciplinae suae; D II, 80.
sepulcra: quom multa in eo loco sepulchra fuissent, exarata sunt; L II, 58.

exaudio, deutlich hören, vernehmen: I. condiscipulus: non vereor, condiscipulorum ne quis exaudiat; L I, 21.
II. alqd: quam multa, quae nos fugiunt in cantu, exaudiunt in eo genere exercitati! A II, 20. ex quo fit, ut homines ... non dubitent, quin di illud exaudiant; D I, 129.
hinnitum: subito (Dionysius) exaudivit hinnitum; D I, 73.
vocem: qui hac exaudita quasi voce naturae sic eam firme graviterque comprehenderit, ut ..; F I, 71. saepe Faunorum voces exauditae ... quemvis ... deos praesentes esse confiteri coëgerunt; N II, 6. non multo ante urbem captam exaudita vox est a luco Vestae; D I, 101.

excaeco, blind machen: num .. is (Empedocles) excaecat nos aut orbat sensibus? A II, 74.

excandescentia, Aufbrausen: I. est: ut ... excandescentia .. sit ira nascens et modo existens, quae θύμωσις Graece dicitur; T IV, 21.
II. subicio: lubidini (subiecta sunt) ira, excandescentia, odium, inimicitia, discordia ..; T IV, 16.

excandesco, erglühen: haec nullam habent || habere || vim, nisi ira excanduit || excanduerit || fortitudo; T IV, 43.

excarnifico, zu Tode martern: Anaxarchum Democritum a Cyprio tyranno excarnificatum accepimus; N III, 82.

excedo, hinausgehen, sich entfernen, weichen, scheiden: alqs: huius officium est de || e || vita excedere; F III, 60. quoniam excedens e vita et manens aeque miser est; F III, 61. ut viderentur ei, qui vita excesserant, vivere; T I, 29. quem (sermonem Socrates) habuit eo ipso die, quo excessit e vita; T I, 57. migrationem esse mortem in eas oras, quas, qui e vita excesserunt, incolunt; T I, 98. nemo me vestrum, cum hinc excessero, consequetur; T I, 103. qui excesserant vita; N III, 41. (Pompilius) excessit e vita; R II, 27. quom (Scipio) ... domum reductus ... est ..., pridie quam excessit e vita; Lae 12.
animus: cum (animi) e corporibus excesserint; T I, 24. perspicuum debet esse animos, cum e corpore excesserint, ... sublime ferri; T I, 40. duas esse vias duplicesque cursus animorum e corpore excedentium; T I, 72. qui (Stoici) aiunt manere animos, cum e corpore excesserint, sed non semper; T I, 78. cum, ut Herculi contigit, mortali corpore cremato in lucem animus excesserit; D I, 47. ut, cum animus Eudemi e corpore excesserit, tum domum revertisse videatur; D I, 53. quod (animus) multo magis faciet post mortem, cum omnino corpore excesserit; D I, 63. animos, dum in corporibus essent mortalibus, vivere, cum excessissent ex eis, emori; C 80. quasi (animus), cum excessisset e vita, tum denique victurus esset; C 82. iis .. (animis), cum ex corpore excessissent, reditum in caelum patere; Lae 13.
dominatus: cum cupiditatis dominatus excessit et alius est dominus exortus ex conscientia peccatorum, timor; P 40.
pars: ut nulla pars huiusce generis excederet extra; Ti 16.
sapiens: et sapientis esse aliquando officium excedere e vita ... et stulti manere in vita; F III, 60. si solitudo tanta sit, ut hominem videre non possit, (sapiens) excedat e vita; O I, 153.
vir: ne ille medius fidius vir sapiens laetus ex his tenebris in lucem illam excesserit; T I, 74.

excellens s. **excello.**

excellenter, vortrefflich: quae magno animo et fortiter excellenterque gesta sunt; O I, 61.

excellentia, Vortrefflichkeit, Vorzug, hervorragende Persönlichkeit: I. elucet: ut ... animi excellentia magnitudoque cum in augendis opibus ..., tum ... eluceat; O I, 17.
est: tum licebit otiose ista quaerere, de magnitudine rerum, de excellentia, quanta in quoque sit ad beate vivendum; F IV, 32. quae sit in natura || hominis || excellentia et dignitas; O I, 106. saepe .. excellentiae quaedam sunt, qualis erat Scipionis in nostro, ut ita dicam, grege; Lae 69.
II, 1. exstruo: exstrue animo altitudinem excellentiamque virtutum; F V, 71.
tribuo: cum .. hominem in eo genere posuisset, ut ei tribueret animi excellentiam; F IV, 28.
2. dico de: de cuius (sapientis) excellentia multa .. dici quamvis fuse lateque possunt; T IV, 57.
quaero de: s. I. est; F IV, 32.
III. consentaneus: decorum id esse, quod consentaneum sit hominis excellentiae in eo, in quo ..; O I, 96.
IV. cursus ad: progressio admirabilis incredibilisque cursus ad omnem excellentiam factus est; T IV, 1.
V. cum: nobis .. personam imposuit ipsa natura magna cum excellentia praestantiaque animantium reliquarum; O I, 97.

excello, hervorragen, sich auszeichnen: I. unpersönlich: in qua (cognitione, scientia) excellere pulchrum putamus; O I, 18.
II. persönlich: alqs: cum .. ipse in eo (genere) excellas; A I, 3. Brutus .. noster, excellens omni genere laudis; A I, 12. cum .. e philosophis ingenio scientiaque putaretur Antiochus, Philonis auditor, excellere; A II, 4. qui (Demetrius) cum in hac ipsa philosophia ... excelleret; F V, 54. eum, qui sapientia excelleret, Pythagorae auditorem crediderunt fuisse; T IV, 3. nemo de nobis unus excellat; T V, 105. ut (Q. Lucilius Balbus) cum excellentibus in eo genere Graecis compararetur; N I, 15. Anchialum et Cassandrum, ... cum in ceteris astrologiae partibus excellerent, hoc praedictionis genere non usos; D II, 88. Scylax, ... excellens in astrologia; D II, 88. pergisne eam, Laeli, artem inludere, in qua .. excellis ipse? R I, 20. excellunt; R fr 3. qui singulis vitiis excellunt aut etiam pluribus; L I, 51. qui .. utraque re excelleret; L III, 14. in quo non possint plures excellere; O I, 26. ut quisque animi magnitudine maxume excellet || excellit ||, ita maxume vult princeps omnium ... esse; O I, 64. ipsarum .. virtutum in alia alius mavult excellere; O I, 115. ii student plerumque eodem in genere laudis excellere, ut Q. Mucius P. f. in iure civili, Pauli filius Africanus in re militari; O I, 116. in quo (sermone) Socratici maxime

excellunt; O I, 134. ut excellas etiam pulchritudine et viribus; O III, 25. Laelius ... amicitiae gloria excellens de amicitia loquetur; Lae 5. ut .. quisque sibi plurimum || plurimum sibi || confidit, ... ita in amicitiis expetendis colendisque maxime excellit; Lae 30. non ... tu possis, quamvis excellas, omnes tuos ad honores amplissimos perducere; Lae 73.

alqd: quae in corpore excellerent; F IV, 20. si in ceteris quoque naturis id cuique esset ultimum, quod in quaque excelleret; F IV, 33. tantum .. excellet illud, quod recte amplexantur isti (Stoici), ... ut ..; T II, 30. habet .. venerationem iustam, quicquid excellit; N I, 45. quo (mundo) nihil excellentius fieri potest; N II, 45.

animantes: alias earum (animantium) corpore excellere, alias autem animo; F IV, 28.

animus: f. **animus,** I, 1. excellit (5 St.) S. 184, a.

artifex: cum in suo quemque opere artificem, qui quidem excellat, nihil aliud cogitare ... videam, nisi quo ..; R I, 35.

auditor: f. alqs; A II, 4.

civis: opifex plus sibi proponet ad formarum quam civis excellens ad factorum pulchritudinem? F II, 115. utrum (L. Mummius) illum civem excellentem an atriensem diligentem putaret? P 38.

corpus: ita figuratum corpus, ut excellat aliis; F V, 34.

di: deos .. inmortalis, rerum omnium praestantia excellentis; D II, 129.

disciplina: Telmessus || Telmesus, al. || in Caria est, qua in urbe excellit haruspicum disciplina; D I, 91.

genus: in officiis deligendis id genus officiorum excellere, quod teneatur hominum societate; O I, 160.

gloria: cuius (Tulli Hostilii) excellens in re militari gloria magnaeque extiterunt res bellicae; R II, 31.

honestas: tantum .. eam (honestatem) rebus omnibus praestare et excellere, ut ..; F IV, 59.

ingenium: non perfecti .. homines et tamen ingeniis excellentibus praediti excitantur saepe gloria; F V, 69. qui excellenti ingenio doctrinae sese dediderunt; O I, 71.

locus: quia virtus ... altissimum locum in homine et maxime excellentem tenet; F IV, 37.

magnitudo: qui aut excellenti ingenii magnitudine aut praeclara eruditione ... ornati; O I, 119.

natura: pie sancteque colimus naturam excellentem atque praestantem; N I, 56. quoniam rebus omnibus excellat natura divina; N I, 76. qui ... suspicati essent aliquam excellentem esse praestantemque naturam; N I, 100. naturam .. eam, quae res omnes conplexa teneat, perfectione rationis excellere (necesse est); N II, 30. non est .. natura deorum praepotens neque excellens; N II, 77.

nomen: illud excellit regium nomen; R II, 43. excellit atque eminet vis, potestas nomenque regium; R II, 50.

perfectio: quibus tantum praestat mentis excellens perfectio, ut ..; F V, 60.

populus: maxime .. ipse populus Romanus animi magnitudine excellit; O I, 61.

potestas: f. nomen; R II, 60.

praestantia: quarum (virtutum) est excellens in animorum laude praestantia; F V, 36.

providentia: hoc vir excellenti providentia sensit ac vidit; R II, 5.

ratio: nec .. figura corporis nec ratio excellens ingenii humani significat ..; F II, 41. dubitamus, quin ea non solum ratione fiant, sed etiam excellenti divinaque ratione? N II, 97.

sapientia: admirari soleo ... ceterarum rerum tuam excellentem, M. Cato, perfectamque sapientiam; C 4.

verba: reliquorum .. iudiciorum haec verba maxime excellunt; O III, 61.

veritas: quia minus oraculorum veritas excellit; D I, 38.

vir: Lucullus mihi versatur ante oculos, vir cum omnibus || virtutibus || excellens, tum mecum ... coniunctus; F III, 8. iste vir altus et excellens ... certe .. confidere sibi debet; F III, 29. ut beneficiis excellentis viros in caelum fama ac voluntate tollerent; N II, 62. excellentes viri cum subtilitate, tum copia; D II, 4. quanta iam reperiatur virorum excellentium multitudo! R III, 7. veterem morem ac maiorum instituta retinebant excellentes viri; R V, 1. aliquo excellente ac nobile viro; fr III, 3.

virtus: quae .. proprie virtutes appellantur multumque excellunt; F V, 38. quae tam excellens in omni genere virtus in ullis fuit, ut sit cum maioribus nostris comparanda? T I, 2. vide, ne ... ab ea (virtute), quae una ceteris excellebat, omnes nominatae sint; T II, 43. ea (gloria) est ... incorrupta vox bene iudicantium de excellenti virtute; T III, 3. haud scio an ... una excellentissima virtus, iustitia, tollatur; N I, 4. in quibus (viris) existumant se excellentes quasdam et singulares perspicere virtutes; O II, 36.

vis: f. nomen; R II, 50.

excelsitas, Erhabenheit: multo magis est secundum naturam excelsitas animi et magnitudo; O III, 24.

excelsus, hervorragend, hoch, erhaben: alqs: te natura excelsum quendam videlicet et altum et humana despicientem genuit; T II, 11.

alqd: ratio habet ... altum quiddam et excelsum; F II, 46.

animus: robustus animus et excelsus omni est liber cura et angore; F I, 49. aut (honestum versatur) in animi excelsi atque invicti magnitudine ac robore aut ..; O I, 15. quod (honestum) ex animo excelso magnificoque quaerimus; O I, 79. haec sunt opera magni animi et excelsi et prudentia consilioque fidentis; O I, 81. quae qui in utramque partem excelso animo magnoque despiciunt; O II, 37. quae ... contemnere ... magni animi et excelsi est; O III, 24. quod senatus populusque Romanus rebus afflictis tam excelso animo fuisset; O III, 114. siquidem animo excelso et alto et virtutibus exaggerato sumus; P 41.

aves: cum (ibes) sint aves excelsae; N I, 101.

civis: in cive excelso atque homine nobili blanditiam, adsensationem ... esse levitatis; R IV, 7.

columen: »ni prius excelsum ad columen formata decore sancta Iovis species claros spectaret in ortus;« D I, 20.

columna: »una fixi ac signati temporis hora Iuppiter excelsa clarabat sceptra columna«; D I, 21.

locus: quod in excelsiore loco Veliae coepisset aedificare eo ipso, ubi rex Tullus habitaverat; R II, 53. ostendebat .. Karthaginem de excelso et pleno stellarum illustri et claro quodam loco; R VI, 11.

partes: quae (animi partes) quo sunt excelsiores, eo dant clariora indicia naturae; F V, 48. excelsis undique partibus (oculi) saepiuntur; N II, 143.

exceptio, Ausnahme, Einschränkung: I. potest: f. II. probo.

II. do: quid attinet luxuriosis ullam exceptionem dari? F II, 21.

impetro: a me istam exceptionem numquam impetrabunt; A II, 97.

probo: illa .. exceptio cui probari tandem potest, quod negant ..? R I, 10.

III. sine: ut ... sit inter eos (amicos) omnium rerum, consiliorum, voluntatum sine ulla exceptione communitas; Lae 61.

excepto, herausnehmen, auf sich nehmen: iniurias: neque (esse) liberi ... exspectare || exceptare || sapienti non ferendas iniurias; R I, 9.

mullos: videat (M'. Curius) aliquem summis populi beneficiis usum barbatulos mullos exceptantem de piscina et pertractantem; P 38.

excerpo, herausnehmen: non solum ex malis eligere minima oportere, sed etiam excerpere ex his ipsis, si quid inesset boni; O III, 3.

excessus, Scheiden, Hinscheiden: I. refero: et excessum e vita et in vita mansionem (ad media referri); F III, 60.

II, 1. deleri: neque excessu vitae sic deleri hominem, ut funditus interiret; T I, 27.

2. post: cum ille Romuli senatus ... temptaret post Romuli excessum, ut ipse regeret || gereret || sine rege rem publicam; R II, 23. quantum tenuerat (populum Romanum) post obitum vel potius excessum Romuli desiderium; R II, 52. non longe a tuis aedibus inambulans post excessum suum Romulus; L I, 3.

excetra, Schlange: »haec dextra Lernam taetra mactata excetra pacavit? || ; || « T II, 22.

excido, abhauen, zerstören: Karthaginem: de qua (Karthagine) vereri non ante desinam, quam illam excisam esse cognovero; C 18.

lapides: eadem .. ratione nec lapides ex terra exciderentur ad usum nostrum necessarii, nec ..; O II, 13.

excido, herausfallen, entfallen, entschwinden, verloren gehen: alqd: »ut illa ad alios dicta et praecepta excidant;« T III, 71. mihi ista exciderant; L II, 45. neque .. verendum est, ne quid excidat, aut ne quid in terram defluat; Lae 58.

animal: quod (animal) cum ex utero elapsum excidit; N II, 128.

guttae: »e quo (corpore) liquatae solis ardore excidunt guttae«; T II, 25.

sagittae: quam (herbam) cum (caprae) gustavissent, sagittas excidere dicunt || [dicunt] || e corpore; N II, 126.

excieo s. **eccio.**

excipio, herausnehmen, ausnehmen, aufnehmen, auf sich nehmen, übernehmen: I. **absolut:** delphinus: vgl. III. alqm; T II, 67.

lex: *videte,* quam humane excipiat altera lex; L II. 60.

memoria: nihil est .., quod non longinquitas temporum excipiente memoria prodendisque monumentis efficere atque adsequi possit; D I, 12.

patria: dulcis .. non multo secus est ea (patria), quae genuit, quam illa, quae excepit; L II, 5.

II. **mit Ergänzung:** ne: s. III. alqd; O I, 121.

III. **mit Object:** alqm: quem (Aristotelem) excepto Platone haud scio an recte dixerim principem philosophorum; F V, 7. neminem tu .. eorum, qui viverent, exciperes; T I, 9. Platonem semper excipio; T I, 22. eice te *e* navi; praesto est, qui excipiat, vel delphinus, ut Arionem Methymnaeum, vel equi Pelopis illi Neptunii ... excipient te et, quo velis, perferent; T II, 67. excepi de antiquis praeter Xenophanem neminem; D I, 87. quos e mari propter vim tempestatis excipere non potuissent; R IV, 8. nos et eam patriam ducimus, ubi nati, *et illam, a qua excepti* sumus; L II, 5.

alqd: qui .. negaret quicquam esse, quod perciperetur, eum nihil excipere; A II, 28. quod exceptum non esset; A II, 28. nihil excipit, de quo non profiteatur; A II, 73. excepit unum tantum, scire se nihil se scire, nihil amplius; A II, 74. postulant, ut excipiantur haec inexplicabilia; A II, 97. Lacedaemonii ipsi ... tenui sane muro dissaepiunt id, quod excipiunt; R IV, 4. illud exceptum sit, ne vitia sint imitanda; O I, 121. qui id unum, quod omnium sceleratissimum fuerit, exceperit; O III, 82.

agros: cum essent agri in Boeotia deorum inmortalium excepti lege censoria; N III, 49.

animam: cum aspera arteria ... excipiat .. animam; N II, 136.

deos: iis (dis) exceptis homines hominibus obesse plurimum arbitrantur; O II, 12.

dolorem: qui ..., quos dolores et quas molestias excepturi sint, occaecati cupiditate non provident; F I. 33. qui excipiunt eos (dolores) pro patria; F III, 42. quae ut effugias, quis est non modo recusandus, sed non ultro adpetendus, subeundus, excipiendus dolor? T II, 14. quem (dolorem Prometheus) excipit ob furtum Lemnium; T II, 23.

genus: naturale (genus divinandi), quod animus arriperet aut exciperet extrinsecus ex divinitate; D II, 26. quod (genus) ipse Cassius exceperat; L III, 36.

linguam: linguam .. ad radices eius haerens excipit stomachus; N II, 135.

memoriam: memoriam illius viri omnes excipient anni consequentes; C 19.

molestias: s. dolorem; F I, 33.

mortem: excipit bellicam peregrinamque mortem; L II, 60.

pestes: »sic me ipse viduus pestes excipio anxias«; T II, 25.

plagas: cum pueros Lacedaemone, adulescentis Olympiae, barbaros in harena videris excipientis gravissimas plagas et ferentis silentio; T II, 46.

sacrificium: excepto praesertim in ipsa lege sollemni sacrificio ac publico; L II, 35.

sacra: excipis, credo, illa (sacra), quibus ipsi initiati sumus. — ego vero excipiam; L II, 36.

sapientiam: qua (amicitia) .. haut scio an excepta sapientia nihil melius homini sit || sit hominibus || a dis inmortalibus datum; Lae 20.

semen: quae (terra) cum gremio mollito ac subacto sparsum semen excepit; C 51.

stipem: stipem sustulimus nisi eam, quam ad paucos dies propriam Idaeae Matris excepimus; L II, 40.

tribunum: ut ei (consuli) reliqui magistratus omnes pareant excepto tribuno; L III, 16.

verba: qui omnia verba eius (Tagetis) exceperint litterisque mandarint; D II, 50.

virtutem: ut virtutibus exceptis atque vitiis cetera in summa aequalitate ponerent; L I, 38. vos .. hortor, ut ita virtutem locetis. ... ut ea excepta nihil amicitia praestabilius putetis; Lae 104.

vitia: s. virtutem; L I, 38.

vulnera: qui ... volnera exceperunt fortiter et tulerunt; T II, 65. non (bestiae) pro suo partu ita propugnant, ut vulnera excipiant? T V, 79.

excito, aufrichten, errichten, herauslocken, hervorrufen, herbeiführen, erwecken, ermuntern, anregen, erregen, antreiben: I. **absolut:** alqs: suntne .. insidiae tendere plagas, etiamsi excitaturus non sis nec agitaturus; O III, 68.

II. **mit einfachem Object:** alqm: ex ea .. (Academia) media excitatos misi; A ep. 1. sequitur .., qui te ex somno excitet; A II, 93. relinqui || reliquit || eius modi visa, quibus ad actionem excitemur; A II, 104. eos, si possumus, excitemus, qui ..; T II, 6. numquam profecto scholis essent excitati neque ad illud munus electi, nisi ..; T IV, 5. proinde quasi novitas nos magis quam magnitudo rerum debeat ad exquirendas causas excitare; N II, 96. etiam e somno excitamur; N II, 144. neque (se) esse passum te excitari; D I, 59. ne me e somno excitetis; R VI, 12. (vis sonorum) et incitat languentes et languefacit excitatos; L II, 38. quamquam .. libri nostri complures non modo ad legendi, sed etiam ad scribendi studium excitaverunt; O II, 2. f. homunculum.

alqd: nec e lapide excitari plus nec inponi, quam quod capiat laudem mortui; L II, 68.

adsensionem: (adsensio) hanc habet rationem, ... non ut illa quidem fieri possit nulla vi extrinsecus excitata, ... sed ..; Fa 42.

adulteria: stupra .. et adulteria et omne tale flagitium nullis excitari aliis inlecebris nisi voluptatis; C 40.

amores: quam illa (sapientia) ardentis amores excitaret sui || si videretur || ! F II, 52. „quae (facies honesti) si oculis cerneretur, mirabiles amores", ut ait Plato, „excitaret sapientiae"; O I, 15.

amplitudines: amplitudines quaedam bonorum excitabantur; F IV, 18.

animas: »unde animae excitantur obscura umbra opertae *ex* ostio || apertae hostio, aperto ex ostio || altae Acheruntis, salso sanguine« imagines mortuorum; T I, 37.

animadversionem: excitandam .. animadversionem et diligentiam (esse), ut ..; O I, 103.

animum: (amici est) efficere, ut amici iacentem animum excitet inducatque *in* spem cogitationemque meliorem; Lae 59.

ardorem: defervescere .. certe significat ardorem animi invita ratione excitatum; T IV, 78.

bellum: tantum [Italicum] bellum propter iudiciorum metum excitatum; O II, 75.

civitatem: civitas ad arma repente est excitata; D I, 55.

clamores: qui clamores vulgi atque imperitorum excitantur in theatris! F V, 63.

diligentiam: f. animadversionem.

famam: omitto nobilitatem famamque popularem stultorum inproborumque consensu excitatam; T V, 46.

flagitium: f. adulteria.

fluctus: quod ... iidem ad gubernacula se accessuros profiteantur excitatis maximis fluctibus; R I, 11. excitabat .. fluctus in simpulo, ut dicitur, Gratidius, quos post filius eius Marius || [Marius] || in Aegaeo excitavit mari; L III, 36.

gallos: quodsi (galli) victores alacritate et quasi laetitia ad canendum excitantur; D II, 56.

gloriam: f. multitudinem.

hominem: non perfecti .. homines et tamen ingeniis excellentibus praediti excitantur saepe gloria; F V, 69. ut excitaret homines non socordes ad veri investigandi cupiditatem; N I, 4. quae (providentia) primum eos (homines) humo excitatos celsos et erectos constituit; N II, 140. hominem (natura) .. ad caeli quasi cognationis domiciliique pristini conspectum excitavit; L I, 26.

homunculum: ex eadem urbe humilem homunculum a pulvere et radio excitabo, ... Archimedem; T V, 64.

imagines: f. animas.

incendium: hic amor Medeae quanta miseriarum excitavit incendia! T IV, 69. nec id (incendium belli) excitatum maioribus copiis .. Q. Maximus enervavisset; R I, 1.

multitudinem: ea (oratio) saepe universam (multitudinem) excitat [gloriam] || excitat ||; O II, 48.

naturam: cuius (Mercurii) obscenius excitata natura traditur; N III, 56.

philosophiam: quae (philosophia) inlustranda et excitanda nobis est; T I, 5. haec pulchritudo etiam in terris „patritam" illam „et avitam", ut ait Theophrastus, philosophiam cognitionis cupiditate incensam excitavit; T I, 45.

plausus: Atreo dicente plausus excitantur; O I, 97.

rationes: excitaret (sapiens) omnes rationes fortitudinis ac patientiae; F IV, 31.

sensum: necesse erat sensum exsistere unum communemque omnium vehementiore motu excitatum; Ti 44.

sonum: summus ille caeli stellifer cursus ... acuto et excitato movetur sono; R VI, 18.

studia: hominum .. studia ... [virorum praestantium] sapientia || morum praestantia [sapientia] || et virtute excitantur; O II, 17. quonam modo hominum studia ad utilitates nostras allicere atque excitare possimus; O II, 20.

stupra: f. adulteria.

teporem: ex intimis maris partibus agitatione (tepor est) excitatus; N II, 26.

vapores: qui (vapores) a sole ex agris tepefactis et ex aquis excitantur; N II, 118.

virtutem: eas (virtutes) excita, si forte dormiunt; T III, 36. illorum fuit heroum eam virtutem ... excitare iacentem; R III, 12.

III. **mit doppeltem Accusativ:** alqm: ut .. nos ex annalium monimentis testes excitamus eos, quorum ..; F II, 67.

exclamo, schreien, aufschreien, ausrufen: I. alqs: tune ... exclamabis ut mulier, non constanter et sedate feres? T II, 46. hic cum exclamasset Laelius ingemuissentque vehementius ceteri; R VI, 12.

cursores: ut in stadio cursores exclamant, quam maxime possunt; T II, 56.

mulier: f. alqs; T II, 46.

puer: quorum (puerorum) non modo nemo exclamavit umquam, sed ne ingemuit quidem; T II, 34.

II, 1. **directe Rede:** (Philoctetes) exclamat auxilium expetens, mori cupiens: »heu! qui ..?« T II, 19. quin (sapiens) possit exclamare: „quam pro nihilo puto!" T V, 73. mihi libet exclamare, ut *est* || ille || in Synephebis: »pro deum ..;« N I, 13.

2. ut: quas (geometricas formas) ut vidisset, (eum) exclamavisse, ut bono essent animo; R I, 29.

3. acc. c. inf.: isti physici raro admodum ... exclamant quasi mente incitati ... abstrusa esse omnia; A II, 14. ille, qui: »video, video te,« ... nonne etiam bis exclamavit se videre, cum omnino non videret? A II, 89. tum .. se exclamasse Sallustius narrat reditum tibi celerem ... paratum; D I, 59.

III. alqd: qui volunt exclamare maius, num satis habeant latera, fauces, linguam intendere? T II, 56.

excludo, ausschließen, fern halten, trennen, ausbrüten: I. absolut: »exclusit, revocat; redeam? non, si me obsecret«; N III, 72.

II. alqm: neque excludentes ab eius (rei familiaris) usu suos; O I, 92. nec ... excludat alios; O I, 134.

amicitiam: quoquo te verteris, (amicitia) praesto est, nullo loco excluditur; Lae 22. multorum opes praepotentium excludunt amicitias fideles; Lae 54.

culpam: eam dedisses hominibus rationem, quae vitia culpamque excluderet; N III, 76.

divinationem: s. levitatem.

fraudem: in mancipiorum venditione venditoris fraus omnis excluditur; O III, 71.

levitatem, malitiam: ego ... levitate, vanitate, malitia exclusa || exclusam || divinationem probo; D I, 132.

multitudinem: relicua .. multo maior multitudo sex et nonaginta centuriarum neque excluderetur suffragiis; R II, 39.

pullos: a quibus (matribus pulli) exclusi || excusi || fotique sunt; N II, 124.

sapientem: (si sapiens) a perspiciendo temporis brevitate excluditur; A II, 53.

sententias: exclusis sententiis reliquorum; F V, 23.

vanitatem: s. levitatem.

Venerem: Venerem unam excludit ut iniquam; T IV, 73.

virtutem: quae (disciplinae) virtutem a summo bono excludunt; F III, 36.

vitia: s. culpam.

excogito, ersinnen, ausdenken, erfinden: I. indir. Frage: facile ut excogitet, quo modo occulte ... fallat; F II, 53. quod (Archimedes) excogitasset, quem ad modum ... varios cursus servaret una conversio; R I, 22.

II. alqd: excogitavit aliquid? A II, 69. qua (vita) taetrius, miserius, detestabilius excogitare nihil possum; T V, 64. quod ... mundus .. ita cohaeret ad permanendum, ut nihil ne excogitari quidem possit aptius; N II, 115. hoc tam callide Iuppiter excogitavit || cogitavit || ! D II, 47. * quorum animi ... aliquid dignum dono ... deorum aut efficere aut excogitare potuerunt; R III, 4. quibus nihil nec taetrius nec foedius excogitari potest; O III, 36.

crudelitatem: simili nos affectos esse supplicio atque eos, qui quondam ... crudelitate excogitata necabantur; fr V, 95.

legem: legem neque hominum ingeniis excogitatam nec scitum aliquod esse populorum, sed aeternum quiddam; L II, 8.

rationem: cum prudenter illi principes novam ... interregni ineundi rationem excogitaverunt; R II, 23.

excolo, bilden, ausbilden, veredeln: alqm: nec, qui (id) nesciebat, satis excultus doctrina putabatur; T I, 4. a quibus mansuefacti et exculti a necessariis artificiis ad elegantiora defluximus; T I, 62. demus .. nos huic (philosophiae) excolendos; T IV, 84. quibus (mysteriis) ex agresti immanique vita exculti ad humanitatem et mitigati sumus; L II, 36.

alqd: nihil (est) tam horridum, tam incultum, quod non splendescat oratione et tamquam excolatur; P 3.

aetatem: haec aetas .. iam || tam || exculta praesertim eludens || et prudens || omne, quod fieri non potest, (fabulas) respuit; R II, 19.

animum: hic .. (animus) si est excultus, ... fit perfecta mens; T V, 39. litteris talibusque doctrinis ante excoli animos ... decet; fr V, 23.

vitam: quibus rebus exculta hominum vita tantum distat || destitit || a victu et cultu bestiarum; O II, 15. quorum ingeniis et inventis omnem vitam legibus et institutis excultam constitutamque habemus; fr IV, 11.

excors, sinnlos, thöricht, einfältig: A. alqs: quis .. est tam excors, quem ista moveant? T I, 11. an quod (taurus) aspexit || aspexerit || vestitu purpureo excordem Caesarem, ipse corde privatus est? D II, 37. aperte .. adulantem nemo non videt, nisi qui admodum est excors; Lae 99.

anus: quae .. anus tam excors inveniri potest, quae illa ... portenta extimescat? N II, 5.

B. dico: aliis cor ipsum animus videtur, ex quo excordes, vaecordes concordesque dicuntur; T I, 18.

excrucio, peinigen, quälen, ängstigen: I. alqd, discessus: illud angit vel potius excruciat: discessus ab omnibus iis, quae sunt bona in vita; T I, 83.

II. alqm: »pestem abige a me, flammiferam hanc vim, quae me excruciat!« A II, 89. qui excrucietur || crucietur || summis doloribus; F II, 14. »heu miserum me! excrucior;« T II, 50. qui (sapiens) ... nec id putet esse rectum, se quam maxime excruciari luctuque confici; T III, 80.

animum: quem ad modum temeritas et libido et ignavia semper animum excruciant et semper sollicitant; F I, 50.

improbos: || eum || animi conscientia improbos excruciari, tum etiam poenae timore; F II, 53.

excubo, liegen, schlafen, Wache halten: alqs: qui praeerant Lacedaemoniis, non contenti vigilantibus curis in Pasiphaae fano ... somniandi causa excubabant; D I, 96. ut (Lacedaemonii) urbem et tecta linquerent armatique in agro excubarent; D I, 112.

sapiens: qui (sapiens) semper animo sic excubat, ut ei nihil inprovisum accidere possit; T IV, 37.

excudo, ausbrüten: pullos: a quibus (matribus pulli) exclusi || excusi || fotique sunt; N II, 124. e quibus (ovis) pullos cum excuderunt; N II, 129.

excurro, hinauseilen: quorum animi spretis corporibus evolant atque excurrunt foras; D I, 114.

excursio, Lauf, Streifzug, Ausfall: I. est: haec fuerit nobis tamquam levis armaturae prima orationis excursio; D II, 26.

II. utor: nec (avus) .. excursione nec saltu ... uteretur, sed consilio, ratione; C 19.

excusatio, Entschuldigung: I. est: deo ne excusatio quidem est inscientiae; N III, 90. nulla est .. excusatio peccati, si amici causa peccaveris; Lae 37. turpis .. excusatio est et minime accipienda; Lae 40.

potest, videtur: s. II, 1.

II, 1. accipio: s. I. Lae 40.

habeo, probo: ea vitia ... habent aliquid excusationis non illius quidem iustae, sed quae probari posse videatur; C 65.

2. utor: utendum etiam est excusatione adversus eos, quos invitus offendas, quacumque possis; O II, 68.

3. sumo ad: quae (perfugia) sumunt sibi ad excusationem, quo facilius otio perfruantur; R I, 9.

III. alqd: f. II, 1.
IV. tegi: talis inproborum consensio ... excusatione amicitiae tegenda non est; Lae 43.

excutio, abschütteln, abwerfen, austreiben, ausschütten: alqd: illud excutiendum est, ut sciatur, quid sit carere; T I, 88. quod ... mihi quidem ex animo excuti || exuri, eximi || non potest, esse deos; N III, 7.
cogitata: conturbationem metum excutientem cogitata (definiunt); T IV, 19.
formas: posse ex iis (formis litterarum) in terram excussis annales Ennii ... effici; N II, 93.
intellegentiam: explica atque excute intellegentiam tuam; O III, 81.
opinionem: hanc excutere opinionem mihimet volui radicitus; T I, 111.

exedo, verzehren, zerstören: alqm: quos ... nullae aegritudines exedunt; T V, 16.
animum: f. **animus**, II, 1. exedo (3 St.) S. 188, a.
caput, cor: deus id (caput iecoris, cor) eripiet, vis aliqua conficiet aut exedet; D II, 37.
partes: apparebat epigramma exesis posterioribus partibus versiculorum dimidiatis fere; T V, 66.

exedra (exhedra), Halle, Gesellschaftszimmer: I. est: hoc .. tempore ... ego illa moveor exhedra; modo enim fuit Carneadis; F V, 4.
II. sedeo in: offendi eum (C. Cottam) sedentem in exedra || exhedra || et cum C. Velleio senatore disputantem; N I, 15.
III. moveri: f. I.

exemplar, Muster, Vorbild: I. oritur, II. dico, al.: videndum, ille fabricator huius tanti operis utrum sit imitatus exemplar, idne, quod semper unum *et* idem et sui simile, an id, quod generatum ortumque dicimus; Ti 6.
intueor: verum .. amicum qui intuetur, tamquam exemplar aliquod intuetur sui; Lae 23.
propono: si is ... eam speciem, quae semper eadem est, intuebitur atque id sibi proponet exemplar; Ti 4. ex ea parte deficiebat ad propositum exemplar imaginis similitudo; Ti 34.
III, 1. duci: quo (Catone) omnes, qui isdem rebus studemus, quasi exemplari ad industriam virtutemque ducimur; R I, 1.
2. sine: sine ullo certo exemplari formaque rei publicae; R II, 22.

exemplum, Beispiel, Weise, Muster, Vorbild, Vorgang, Präcedenzfall: I. **absolut:** 1. deficiunt: nec .. levitatis Atheniensium crudelitatisque in amplissimos civis exempla deficiunt; R I, 5.
est: cuius generis duo sint ex multis exempla, sed maxuma; D I, 101. nullum est exemplum, cui malimus adsimulare rem publicam; R I, 34. superioris generis huius modi sunt exempla; O I, 7.
exstant: minimam olim istius rei fuisse cupiditatem multa extant exempla maiorum; L II, 62.
nascuntur, redundant: quae (exempla) nata et frequentata apud illos (Athenienses) etiam in gravissumam civitatem nostram dicuntur redundasse; R I, 5.
ohne Verb: hinc enim illa et apud Graecos exempla; R I, 5.
2. sum: cum .. ipsi sis quasi unicum exemplum antiquae probitatis et fidei; R III, 8.
II. **nach Verben:** 1. adfero: f. V, 1. confirmare.
capio: earum rerum exemplum (Scipio) ex similitudine capiebat ineuntis aetatis; Lae 33.
commemoro: similiter commemorandis exemplis orbitates quoque liberum praedicantur; T III, 58.
constituo: [maximum .. exemplum est iustitiae in hostem a maioribus nostris constitutum]; O I, 40.
definio: inlustribus in personis temporibusque exempla hominum rerumque definio; R II, 55.
dico: ex multis mirabilibus exemplis haud facile quis dixerit hoc exemplo aut laudabilius aut praestantius; O III, 110.
expono: expositis exemplis verarum vaticinationum et somniorum; D I, 71.
frequento: f. I, 1. nascuntur.
genero: generatum exemplum (mundi artifex) est pro aeterno secutus; Ti 6.
nosco: nosse exempla maiorum; L III, 41.
peto: nec ... aut ab illis (Deciis) fortitudinis aut ab hoc (Fabricio) iustitiae tamquam a sapiente petitur exemplum; O III, 16.
pono: cuius (fructus liberalitatis) pauca exempla posui; O II, 56.
profero: ego exempla ominum nota proferam; D I, 103.
quaero: quae quaerimus exempla maiora? N II, 11.
relinquo: quam multa non solum praecepta in artibus, sed etiam exempla in orationibus bene dicendi reliquerunt! F IV, 5.
sequor: f. genero.
sumo: ex hoc numero nobis exempla sumenda sunt, et eorum quidem maxime, qui ..; Lae 38.
suppedito: suppeditant .. et campus noster et studia venandi honesta exempla ludendi; O I, 104.
2. sum: item .. cetera huius exempli dona sunto; L II, 45.
3. adsimulo: f. I, 1. est; R I, 34.
sum: nec ipsi sibi exemplo sunt, haec vis amicitiae et || amicitiae || qualis et quanta sit; Lae 80.
4. abundo: domesticis exemplis abundamus; P 12.
utor: utimur exemplis somniantium, furiosorum, ebriosorum; A II, 53. exemplis grandioribus decuit uti; D I, 39. plurimis nostris exemplis usus es, et iis quidem claris et inlustribus; D II, 8. quod .. exemplo nostrae civitatis usus sum; R II, 66. quid ego hic sceleratorum utar exemplis? quorum plenae || sunt || tragoediae; L II, 41. ut ea ipsa mihi nota essent, quibus me nunc exemplis uti videtis; C 26.
5. contineo ab: contineo me ab exemplis; F II, 62.
expono ad: exposita .. ad exemplum nostra re publica; R I, 70.
facio ad: unus profecto (mundus), siquidem factus est ad exemplum; Ti 12.
fero ex: feruntur .. (imagines) ex optimis naturae et veritatis exemplis; O III, 69.
sum in: quo in genere multum mali etiam in exemplo est; O I, 140.
traduco ad: a disputandi subtilitate orationem ad exempla traducimus; T III, 56.
III. **nach Adjectiven:** 1. plenus: plena vita exemplorum est; T V, 79. plena exemplorum est historia, tum referta vita communis; D I, 50. permultorum exemplorum et nostra est plena res publica et omnia regna omnesque populi cunctaeque gentes; L II, 33. plena exemplorum est nostra res publica cum saepe, tum maxime bello Punico secundo; O III, 47. f. II, 4. utor; L II, 42.
2. refertus (vgl. 1. D I, 50): talibus exemplis non fictae solum fabulae, verum etiam historiae refertae sunt, et quidem maxime nostrae; F V, 64.

IV. **nach Substantiven:** copia: pugnasti commenticiorum exemplorum mirifica copia; D II, 27. unde aut || autem || ad agendum aut ad dicendum copia depromi maior gravissimorum exemplorum quasi incorruptorum testimoniorum potest? fr V, 27.
enumeratio: enumeratio exemplorum ... adfertur, .. ut ..; T III, 60.
vis: haec est vis huius anuli et huius exempli; O III, 39.
V. **Umstand:** 1. augere: quorum alter (doctor) te scientia augere potest, altera (urbs) exemplis; O I, 1.
confirmare: divinare .. morientes illo etiam exemplo confirmat Posidonius, quod adfert; D I, 64.
consulere: is .. (Tullus Hostilius) de imperio suo exemplo Pompilii populum consuluit curiatim; R II, 31.
doceri: ne domesticis quidem exemplis docti numen deorum conprobabimus? N II, 7.
facere: nihil opus est exemplis hoc facere longius; F V, 16.
leniri: eorum .., qui (orbitates liberum) gravius ferunt, luctus aliorum exemplis leniuntur; T III, 58.
nocere: plus .. exemplo quam peccato (vitiosi principes) nocent; L III, 32.
sumere: delectabatur (C. Duellius) cereo || crebro || funali et tibicine, quae sibi nullo exemplo privatus sumpserat; C 44.
abl. comp.: f. II, 1. dico.
2. ad: ad exemplum amissi imperii portari in triumpho Massiliam vidimus; O II, 28.
causa: exempli causa ponatur aliquid, quod pateat latius; O III, 19.
ex: f. II, 1. dico.
gratia: si exempli gratia vir bonus Alexandrea Rhodum magnum frumenti numerum advexerit; O III, 50.
in: periclitemur, si placet, et in iis quidem exemplis, in quibus peccari volgus hominum fortasse non putet; O III, 73.
pro: f. II, 1. genero.
sine: id fieri potuit sine exemplo; R II, 66. sin autem sine ullius populi exemplo genus ipsum exquiris optimi status; R II, 66.

exeo, herausgehen, ausgehen, weggehen, ausziehen, hervorkommen, zu Ende gehen: alqs: ut ... animo aequo e vita, cum ea non placeat, tamquam e theatro exeamus; F I, 49. cum ... visitasset .. hominem Charmides Epicureus || Epicuri || perfamiliaris et tristis exiret; F V, 94. si quid tale acciderit, ut a deo denuntiatum videatur, ut exeamus e vita; T I, 118. cum exisse ex potestate dicimus eos, qui ecfrenati feruntur aut libidine aut iracundia; T III, 11. qui .. exisse ex potestate dicuntur, idcirco dicuntur, quia ..; T III, 11. si ... nec tamen exissent umquam supra terram, ... deinde ... ex illis abditis sedibus evadere in haec loca ... atque exire potuissent; N II, 95. exeamus e theatro; N III, 74. Caeciliam Metelli ... exisse in quoddam sacellum ominis capiendi causa; D I, 104. [cum .. Hannibalis permissu exisset de castris]; O I, 40. Herculem ... exisse in solitudinem; O I, 118. quem fuerat aequius, ut prius introieram, sic prius exire de vita; Lae 15. f. **domus,** V, 2. exeo (3 St.) S. 769, b.
acerbi: posse .. asotos ex Aristippi, acerbos e Zenonis schola exire; N III, 77.
animus: cum (animus) exierit et in liberum caelum quasi domum suam venerit; T I, 51.
annus: quinto .. anno exeunte; D I, 53.
asoti: f. acerbi.
consobrini: (consobrini, sobrini) in alias domos tamquam in colonias exeunt; O I, 54.
haruspices: tum illos (haruspices) exire iussit; N II, 11.
imperia: »imperia, potestates, legationes ... ex urbe exeunto;« L III, 9.
irati: iratos proprie dicimus exisse de potestate, id est de consilio, de ratione, de mente; T IV, 77.
legationes: f. imperia.
opus: (hoc opus est tale,) ut ex eadem officina exisse appareat; P 5.
plaustrum: prius quam plaustrum ex oppido exiret; D I, 57.
potestates: f. imperia.
sanguis: Spartae .. pueri ad aram sic verberibus accipiuntur, »ut multus e visceribus sanguis exeat«; T II, 34.
sobrini: f. consobrini.
vir: vir sapiens ... tamquam a magistratu ..., sic a deo evocatus atque emissus exierit; T I, 74.

exeq— f. exseq—

exerceo, üben, ausüben, betreiben, führen, heimsuchen: I, 1. consuetudo: si campum, si canes, si equos, si || equos || ludicra exercendi aut venandi consuetudine adamare solemus; F I, 69.
2. levari: animi .. exercendo || exercitando || levantur; C 36.
II. alqm: in utroque exercebantur; F IV, 6. bene .. illo Graecorum proverbio praecipitur: »quam quisque norit artem, in hac se exerceat;« T I, 41. in quibus (casibus) me fortuna vehementer exercuit; T V, 3. ut ... exerceamur in venando ad similitudinem bellicae disciplinae; N II, 161. qua aetate qui exercentur, laude adfici solent; O II, 47. f. senem.
aetatem: haec aetas ... exercenda .. (est) in labore patientiaque et animi et corporis; O I, 122.
altitudinem: in liberis .. populis ... exercenda etiam est facilitas et altitudo animi, quae dicitur; O I, 88.
athletam: f. **athleta,** I. (3 St.) S. 253, b.
corpus: exercendum .. corpus et ita afficiendum est, ut ..; O I, 79.
facilitatem: f. altitudinem.
hominem: certe Eurypylus hic quidem est. hominem exercitum! || »certe ... exercitum« ||; T II, 38.
ius: hoc (ius) civile, quod vocant, eatenus exercuerunt, quoad populo || populum, al. || praestare voluerunt; L I, 14.
memoriam: at memoria minuitur. credo, nisi eam exerceas; C 21. Pythagoreorum .. more exercendae memoriae gratia, quid quoque die dixerim, audierim, egerim, commemoro vesperi; C 38.
naturam: hanc (naturam animi atque vim) tu exerce optimis in rebus! R VI, 29.
quaestionem: qui (L. Tubulus) cum praetor quaestionem inter sicarios exercuisset; F II, 54.
senem: M. .. Cethegum ... quanto studio exerceri in dicendo videbamus etiam senem! C 50.
studia: utinam quietis temporibus ... haec inter nos studia exercere possemus! A ep. 2.
vim: f. naturam.

exercitatio, Übung, Geübtheit: I, 1. auget: alterum exercitatio augebit, alterum imitatio presse loquentium et leniter; O I, 133.
conservat: potest .. exercitatio et temperantia etiam in senectute conservare aliquid pristini roboris; C 34.
deserunt, ecferunt: aptissima omnino sunt

... arma senectutis artes exercitationesque virtutum, quae in omni aetate cultae ... mirificos ecferunt fructus, ... quia numquam deserunt ne extremo quidem tempore aetatis; C 9.

est: erat .. apud eos ... dicendi exercitatio duplex; F IV, 6. quod esset ea maxuma dicendi exercitatio; T II, 9. quid? exercitatio legionum, quid? ille cursus, concursus, clamor quanti laboris est! T II, 37. haec || hae || sunt exercitationes ingenii, haec curricula mentis, in his desudans atque elaborans corporis vires non magno opere desidero; C 38. s. deserunt.

potest: s. conservat.

valet: tantum exercitatio, meditatio, consuetudo valet; T II, 41.

videntur: s. II, 1. augeo.

2. Ausruf: iuventutis .. exercitatio quam absurda in gymnasiis! R IV, 4.

II, 1. adhibeo: adhibita .. exercitatione et arte; A II, 20.

augeo: senibus .. labores corporis minuendi, exercitationes animi etiam augendae videntur; O I, 123.

capio: haec ... circumspicienda sunt in omni officio [et consuetudo exercitatioque capienda]; O I, 59.

colo: s. I, 1. deserunt.

comparo: nec ... sibi .. comparavit ... exercitationem consuetudinemque patiendi; T V, 74.

desidero: rei magnitudo usum quoque exercitationemque desiderat; O I, 60.

instituo: ab Aristotele .. principe de singulis rebus in utramque partem dicendi exercitatio est instituta; F V, 10.

relinquo: quoniam oratorias exercitationes non tu quidem, ut spero, reliquisti, sed certe philosophiam illis anteposuisti; Fa 3.

suscipio: quis nostrum exercitationem ullam corporis suscipit laboriosam, nisi ut aliquid ex ea commodi consequatur? F I, 32.

2. indigeo: quod haec (virtus) plurimae commentationis et exercitationis indigeat; F III, 50.

3. antepono: s. I. relinquo.

intercurro: his laboriosis exercitationibus .. dolor intercurrit non numquam; T II, 36.

4. egeo: magnum opus est egetque exercitatione non parva; Lae 17.

utor: utebatur iis exercitationibus, ut ad cenam et sitiens et esuriens veniret; F II, 64. utendum exercitationibus modicis; C 36. degustabis genus exercitationum earum, quibus uti consuevi, cum ..; P 5.

5. accipio a: quam (facultatem disserendi) tibi a rhetoricis exercitationibus acceptam || exercitationibus || amplificavit Academia; N II, 168.

consequor ex: s. 1. suscipio.

desudo, elaboro in: s. I, 1. est; C 38.

dico de: de exercitatione et consuetudine et commentatione dixi; T II, 42.

do in: in quam exercitationem ita nos studiose || operam || dedimus, ut ..; T I, 7.

III. adsiduitas: quam (consuetudinem) partim adsiduitate exercitationis || exerc. adsid. ||, partim ratione formabant; A I, 30.

consuetudo: adhuc de consuetudine exercitationis loquor; T II, 40.

defatigatio: corpora .. exercitationum defatigatione || defet. || ingravescunt; C 36.

genus: s. II, 4. utor; P 5.

IV, 1. adducere: egregia quadam exercitatione in dialecticis ... rem in .. discrimen adduxit; F III, 41.

delectari: ipsi tamen pueri, etiam cum cessant, exercitatione aliqua ludicra delectantur; N I, 102.

efficere, facere: ut Demosthenem scribit Phalereus, cum RHO dicere nequiret, exercitatione fecisse || effecisse ||, ut planissume diceret; D II, 96.

recalescere: cum (nostra corpora) motu atque exercitatione recalescunt; N II, 26.

tollere: multi etiam naturae vitium meditatione atque exercitatione sustulerunt; D II, 96.

tueri: color (tuendus est) exercitationibus corporis; O I, 130.

2. in: neque id in philosophia solum, sed etiam in dicendi exercitatione feci; O I, 1.

sine: ut nec medici nec imperatores nec oratores ... quicquam magna laude dignum sine usu et exercitatione consequi possunt, sic ..; O I, 60.

exercito, üben, part. erfahren, kundig: I. levari: animi .. exercendo || exercitando || levantur; C 36.

II. alqm: quam multa, quae nos fugiunt in cantu, exaudiunt in eo genere exercitati! A II, 20. ille exercitatus et vetus ob eamque rem fortior medicum modo requirens ... inquit ..; T II, 38. alii .. in re publica exercitati ... orientem tyrannidem multo ante prospiciunt; D I, 111. consuetudine beneficentiae paratiores erunt et tamquam exercitatiores ad bene de multis promerendum; O II, 53.

animum: quibus (curis) agitatus et exercitatus animus velocius in hanc sedem et domum suam pervolabit; R VI, 29.

corpora: ut illic alii corporibus exercitatis gloriam et nobilitatem coronae peterent, alii ..; T V, 9.

homines: earum .. rerum scientiam non doctis hominibus ac sapientibus, sed in illo genere exercitatis concedendam putant; R I, 11.

interpretes: (Etrusci) ostentorum exercitatissimi interpretes exstiterunt; D I, 93.

sapientem: in quibus (rebus sapiens) versatus exercitatusque sit; A II, 110.

exercitus, Heer, Kriegsheer: I. Subject: cedunt: cui (Viriatho) .. etiam exercitus nostri imperatoresque cesserunt; O II, 40.

concurrunt: quotiens non modo ductores nostri, sed universi etiam exercitus ad non dubiam mortem concurrerunt! T I, 89.

est: cum ... maerens ad exercitum, qui tum erat in Algido, confugisset; R II, 63.

evadit: num ... vates ... melius coniecerit ... ex insidiis (evasurum) exercitum ... quam imperator? D II, 13.

habet: nostri exercitus .. unde nomen habeant, vides; T II, 37. videbatur .. nobis exercitus Caesaris et audaciae plus habere, quippe qui patriae bellum intulisset, et roboris propter vetustatem; D II, 114.

infert: s. habet; D II, 114.

interit: quodsi fatum fuit bello Punico secundo exercitum populi Romani ad lacum Trasumennum || Trasumenum || interire; D II, 21. aut .. non fato interiit exercitus, aut, si fato, .. idem eventurum fuisset; D II, 21.

parent: s. II, 1. habeo.

persequitur: rebantur .. fore ut exercitus imperatorem ... persequeretur; N III, 15.

proficiscuntur: an Achivorum exercitus et tot navium rectores non ita profecti sunt ab Ilio, ut „profectione laeti piscium lasciviam intuerentur“? D I, 24.

videtur: s. habet; D II, 114.

II. nach Verben: 1. adhibeo: severitatem maiorum ... consulum exercitu adhibito quaestio

animadversioque || [animadversio] || declarat; L II, 37.

alo: cuius (pecuniae) fructibus exercitum alere non posset; O I, 25. neminem esse divitem, nisi qui exercitum alere posset suis fructibus; P 45.

amitto: ſ. **amitto,** II. exercitum (3 St.) S. 161, b.

concido: tribus iis horis concisus exercitus atque ipse (C. Flaminius) interfectus est; D I, 77.

contineo: ut ... exercitum .. in gravissimo bello animadversionis metu contineret; F I, 35.

defendo: cum duo exercitus contrarios alii dei ex alia parte defenderet; N II, 70.

deleo: interfecto Publio filio exercituque deleto; D II, 22.

educo: cum .. C. Postumius haruspex oraret illum (Sullam), ut in expeditionem exercitum educeret; D I, 72. Sullam, cum in expeditionem || exercitum || educturus esset, immolavisse; D II, 65.

habeo: ob has ipsas causas et parentiores habuerunt exercitus et fortiores; O I, 76.

impono: cum M. Crassus exercitum Brundisii inponeret; D II, 84.

libero: tum .. (P. Decius) incolumis exercitum obsidione liberavit; D I, 51.

lustro: qui (C. Flaminius) exercitu lustrato cum Arretium versus castra movisset; D I, 77. cum imperator exercitum, censor populum lustraret, bonis nominibus, qui hostias ducerent, eligebantur; D I, 102.

obruo: factum, ut ... nive Gallorum obrueretur exercitus; D I, 81.

perturbo: memini me admodum adulescentulo ... perturbari exercitum nostrum religione et metu; R I, 23.

premo: cum ... a Samnitibus .. premeretur noster exercitus; D I, 51.

2. confugio ad: ſ. I. est.

consequor ab: magnam laudem et a summo viro et ab exercitu consequebare; O II, 45.

dico apud: pro qua (sententia) non in senatu, non in contione, non apud exercitum neque ad censores dicere audeant; T III, 51.

intersum inter: cur tantum interest inter novum et veterem exercitum, quantum experti sumus? T II, 38.

milito in: [in cuius (Popilii) exercitu (Catonis filius) tiro militabat]; O I, 36.

remaneo in: [cum amore pugnandi Catonis filius in exercitu remansisset]; O I, 36. [si eum (filium) patitur in exercitu remanere]; O I, 36.

III. **nach Substantiven:** instructio: quae instructio exercitus ... tantam naturae sollertiam significat? N II, 85.

interitus: qui (Labienus) cum interitum exercitus nuntiavisset; D I, 68. interitus exercituum, ut proxime trium, saepe multorum, ... sine hominum opibus ... effici (non) possunt; O II, 20.

oculi: magnum periculum adiit. — in oculis quidem exercitus; F I, 35.

IV. **Umstand:** 1. opprimere: qui (rex) exercitu populi Romani populum ipsum Romanum oppressisset; O III, 84.

2. cum: quo (duce) illum (Hannibalem) utentem cum exercitu progredi coepisse; D I, 49. Flaminius non paruit auspiciis, itaque periit cum exercitu. at anno post Paulus paruit; num minus cecidit in Cannensi pugna cum exercitu? D II, 71.

sine: id ipsum est gestum consilio urbano sine exercitu; O I, 76.

exhalatio, Ausdünſtung: quod et umidum et caliginosum (caelum) est propter exhalationes terrae; T I, 43.

exhaurio, ausſchöpfen, erſchöpfen: aerarium: exhauriebat .. (C. Gracchus) aerarium; O II, 72.

aquam: cuius (aëris) ortus aqua omni exhausta esse non posset; N II, 118.

copias: quae (cupiditates) brevi tempore maximas copias exhaurire possint; P 44.

domos: implet .. (stips) superstitione animos et exhaurit domus; L II, 40. || stipem prohibeo; nam auget superstitionem et exhaurit domos ||; L fr 5.

fontem: largitio ..., quae fit ex re familiari, fontem ipsum benignitatis exhaurit; O II, 52.

sentinam: cum alii malos scandant, alii per foros cursent, alii sentinam exhauriant; C 17.

exhedra ſ. **exedra.**

exhibeo, darbieten, erweiſen, verurſachen, bereiten: alqd: ſ. negotium; N I, 45. O III, 102.

honorem: tam diu stare rem publicam, quam diu ab omnibus honor principi exhiberetur; R V, 9.

negotium: quod beatum aeternumque sit, id nec habere ipsum negotii quicquam nec exhibere alteri; N I, 45. „quod beatum et inmortale est, id nec habet nec exhibet cuiquam negotium"; N I, 85. qui (philosophi) deum nihil habere ipsum negotii dicunt, nihil exhibere alteri; O III, 102. quod cum audivisset adulescens filius, negotium exhiberi patri; O III, 112.

philosophiam: qui philosophiam iam professus sim populo nostro me exhibiturum; A I, 18.

exhorresco, ſich entſetzen: quae (sapientia) nos exhorrescere metu non sinat; F I, 43.

exigo, vertreiben, vollenden, fordern, eintreiben, erwägen: I, 1. acerbus in: conveniet .. cum in dando munificum esse, tum in exigendo non acerbum; O II, 64.

2. alqs: praeclare exigis, Quinte, ... et tibi horum nihil deberi potest; L II, 7.

II, 1. indir. Frage: *inventum* igitur || cum exigitur, al. ||, quo quidque referatur; F V, 16.

2. ut: elicerem || eligerem, exigerem || ex te cogeremque, ut responderes; F II, 119

III. alqm: Tarquinio exacto mira quadam exultasse populum insolentia libertatis; R I, 62.

alqd: ab hoc (puero) acerbius exegit natura, quod dederat; T I, 93. si ... post de eius heredibus aliquis exegisset pro sua parte id, quod ..; L II, 51.

aetatem: eorum .., qui exacta aetate moriuntur, fortuna laudatur; T I, 93.

gratiam: ut .. benefici liberalesque sumus, non ut exigamus gratiam, ... sic ..; Lae 31.

innocentes: tum exacti in exilium innocentes; R I, 62.

mercedem: quam (mercedem) .. illa (virtus) accipit facile, exigit non acerbe; R III, 40. ipse .. se quisque diligit, non ut aliquam a se ipse || ipso || mercedem exigat caritatis suae, sed quod ..; Lae 80. ſ. IV.

operam: hanc .. primam exigam a te operam, ut audias me; F IV, 80. operam exigendam, iusta praebenda; O I, 41.

pecuniam: (Dionysium) ferunt ... exacta .. pecunia edixisse, ut ..; N III, 84. qui eam pecuniam exegisset, solum sine coheredibus sacris alligari; L II, 51.

promissum: quid, quod Theseus exegit promissum a Neptuno? O III, 94.

reges: qui (P. Valerius) exactis regibus primo anno consul fuit; A II, 13. exactis regibus nihil

publice sine auspiciis nec domi nec militiae gerebatur; D I, 3. quod exactis regibus intellego placuisse nostris maioribus; L III, 15. aut exigendi reges non fuerunt aut ..; L III, 25.
veritatem: qui in isto periculo non ut a poëta, sed *ut* a teste veritatem exigant; L I, 4.
IV. voluptatem: omnibus .. ex rebus voluptatem quasi mercedem exigit; F II, 73.

exigue, genau: hoc .. est nimis exigue et exiliter ad calculos vocare amicitiam; Lae 58.

exiguitas, Geringfügigkeit: propter: in quibus propter eorum exiguitatem obscuratio consequitur; F IV, 29. licebit .. ista quaerere, ... de istis ipsis obscurationibus, quae propter exiguitatem vix aut ne vix quidem appareant; F IV, 32.

exiguus, klein, gering, geringfügig, unbedeutend, beschränkt: A. alqd: cogitantes .. supera atque caelestia haec nostra ut exigua et minima ‖ minuta ‖ contemnimus; A II, 127. ut credam ita esse, quam est id exiguum! T I, 82. quid .. (est) tam exiguum, quam est munus hoc eorum, qui consuluntur? L I, 14.
accessiones: ita .. parvae et exiguae sunt istae accessiones bonorum, ut ... ne cernantur quidem; F V, 71.
brevitas: quid ... in tam exigua brevitate vitae magnum sapienti videri potest? T IV, 37.
cor: ego .. possum ... suspicari ... contractum aliquo morbo bovis exile et exiguum et vietum cor et dissimile cordis fuisse; D II, 37.
fortuna: optime .. Epicurus, quod exiguam dixit fortunam intervenire sapienti; F I, 63. quam (fortunam) Epicurus ait exiguam intervenire sapienti; F II, 89. quid melius quam fortunam exiguam intervenire sapienti? T V, 26.
fructus: illi ... non modo ad sumptum ille est fructus, sed etiam ad faenus exiguus; P 49.
ignis: »contra Haedi exiguum iaciunt mortalibus ignem«; N II, 110.
mala: ea nos mala dicimus, sed exigua et paene minima; F V, 78.
munus: f. alqd; L I, 14.
pars: nos in exigua eius (terrae) parte adfixi; R I, 26. quae (gloria) pertinere vix ad unius anni partem exiguam potest; R VI, 25.
sumptus: pro amplitudine honorum ... sane exiguus sumptus aedilitatis fuit; O II, 59.
tempus: historia .. nec institui potest nisi praeparato otio nec exiguo tempore absolvi; L I, 9. cum ... illa delectatio multitudinis ad breve exiguumque tempus *capiatur;* O II, 56. iam sensus moriendi aliquis esse potest, isque ad exiguum tempus, praesertim seni; C 74.
vita: quod (natura) ... hominibus, quorum maxime interfuisset, tam exiguam vitam dedisset; T III, 69.
usus: quod earum rerum videatur ei levis fructus, exiguus usus, incertus dominatus; R I, 27.
B. concludo in: artior .. colligatio est societatis propinquorum; ab illa enim inmensa societate humani generis in exiguum angustumque concluditur; O I, 53.

exilis, dürr, mager, kraftlos, dürftig: alqd: illorum .. ista ipsa quam exilia de virtutis vi! F IV, 7. quid tam exile quam isti omnes? L I, 6.
copia: materiam .. rerum et copiam apud hos exilem, apud illos uberrimam reperiemus; F IV, 12 (13).
cor: f. **exiguus,** A. cor.
deus: ut ... deum fingeret ... exilem quendam atque perlucidum; N I, 123.
iecur: si eadem hora aliae pecudis iecur nitidum atque plenum est, aliae horridum et exile; D II, 30.
materia: f. copia.

exiliter, kleinlich: hoc .. est nimis exigue et exiliter ad calculos vocare amicitiam; Lae 58.

exilium f. **exsilium.**

eximius, außerordentlich, ausgezeichnet: alqd: an quicquam eximium potest esse in ea natura? N I, 116. mihi quom multa eximia divinaque videntur Athenae tuae peperisse ... tum nihil melius ..; L II, 36. quae eximia plerisque et praeclara videntur; O I, 67.
forma: ad mensam eximia forma pueros delectos iussit consistere; T V, 61.
fulgor: »hic illa eximio posita est fulgore Corona«; N II, 108.
gloria: ut militiae propter eximiam belli gloriam Africanum ut deum coleret Laelius, domi vicissim ..; R I, 18. quam opinionem nemo umquam mortalis adsequi potuit sine eximia virtutis gloria; R II, 17.
ingenium: ingenio eximio (is vir) sit necesse est; T V, 68.
laus: quo .. e collegio laus est illa eximia C. Iulii; R II, 61.
natura: est eorum (deorum) eximia quaedam praestansque natura; N I, 116.
pulchritudo: ut in eo (mundo) eximia pulchritudo sit atque omnis ornatus; N II, 58. »visust in somnis pastor ‖ visum est ... pastorem ‖ ad me appellere pecus lanigerum eximia pulchritudine«; D I, 44. vidisse se in somnis pulchritudine eximia feminam; D I, 52.
res: quantae res hominibus [a dis] ‖ a dis ‖ quamque eximiae tributae sint; N II, 140.
virtutes: istae .. vestrae eximiae pulchraeque virtutes nisi voluptatem efficerent; F I, 42.

eximo, herausnehmen, beseitigen: alqd: illud .., quod me angebat, non eximis; T II, 29. quod ... mihi .. ex animo excuti ‖ exuri, eximi ‖ non potest, esse deos; N III, 7.
coniunctionem: quodsi exemeris ex rerum natura benivolentiae coniunctionem; Lae 23.

exin, dann, alsdann, hierauf: »exin compellare pater me voce videtur his verbis«; D I, 41. »exin prostratum terra ‖ terrae ‖ (me) ... contueri ... mirificum facinus«; D I, 44. exin ‖ exim ‖ mari finitumus ‖ finitimus ‖ aër die et nocte distinguitur; N II, 101. »exin candida se radiis dedit icta foras lux«; D I, 108. »exin contortis Aries cum cornibus haeret«; N II, 111. exin filium eius (rustici) esse mortuum; D I, 55. »censores ... exin ‖ † exin ‖ pecunias, aevitatis, ordines partiunto«; L III, 7. exin cuidam rustico Romano dormienti visus est venire, qui diceret ..; D I, 55: f. compellare.

exinde, hierauf: »exinde Orion obliquo corpore nitens«; N II, 113.

existimatio, Meinung, Achtung: I. concilio: quicumque epulis et conviviis et sumptibus existimationem ‖ aestimationem ‖ hominum sibi conciliant; R fr 8.
II. iudicari: ut ... (improbus) vir denique optimus omnium existimatione ... iudicetur; R III, 27.

existimator, Beurteiler: quia te habeo aequissimum eorum studiorum ... existimatorem et iudicem; F III, 6.

existimo (existumo), achten, schätzen, erachten, beurteilen, urteilen, meinen, glauben: I. **absolut:** 1. **unpersönlich:** ita intellegimus vulgo existimari; R II, 28.

2. **persönlich:** alqs: magnus vir, ut tu existimas ipse; A 1, 13. concedo ... cadere causa, si qui e nostris aliter existimant; F I, 55. sic .. existimo; F II, 98. ita prorsus existimo; T I, 10 (9). 11. II, 14. ita existimo. — humanum id quidem, quod ita existimas; T III, 12. quamquam Velleius aliter existimat; N II, 61. ita prorsus existimarem, si ..; N III, 26. ad harmoniam canere mundum, ut Pythagoras existimat; N III, 27. neque .. hoc, quia sum ipse augur, ita sentio, sed quia sic existimare nos est necesse; L II, 31.

II. **mit Ergänzung:** 1. **de:** s. **de,** I. existimo (12 St.) S. 604, b.

2. **indir. Frage:** quorum quanta mens sit, difficile est existimare; T I, 59. non .. recte existimamus, quae poena divina sit, sed ... rapimur in errorem; L II, 43.

3. **nomin. c. infin.:** ut ceteri dicere existimantur melius quam facere, sic ..; F II, 81. ea (συμπάθεια), quo sua sponte maior est, eo minus divina ratione fieri existimanda est; N III, 28. is, etiam cum peccet, tamen existumandus sit habere vim divinandi; D II, 108. si existimabimur adepti coniunctam cum iustitia prudentiam; O II, 33. quodsi ... non existimantur fefellisse; O III, 55.

4. **accus. c. infin.:** a. **vollständiger Infinitiv:** nec .. istum cessare existimo; A I, 2. cum existimet curari se a deo; A II, 121. existimo te, sicut nostrum Triarium, minus ab eo (Epicuro) delectari; F I, 14. ita prorsus existimo, neque .. Torquatum ... conflixisse ..; F I, 23. alii .. non existimant oportere nimium nos causae confidere, sed ... putant; F I, 31. in dialectica .. vestra (Epicurus) nullam existimavit esse .. ad melius vivendum ... vim; F I, 63. ego .. existimo ... iacere vestra omnia; F II, 44. quo modo eum tandem laturum fuisse existimas? F II, 60. qui .. existimabit posse se miserum esse, beatus non erit; F II, 87. nec eum, quod sentiat, dicere existimo; F II, 90. quaero, num existimes ... Phidian ... derexisse; F II, 115. ne quis sequi existimet, ut duo sint ultima bonorum; F III, 22. existimo ... auditores ... habuisse ..; F IV, 3. ut, Circeiis qui habitet, totum hunc mundum suum municipium esse existimet; F IV, 7. ne me existimes contra Stoicos solum dicere; F IV, 36. debeas || debes || existimare .. non esse malum dolorem; T II, 66. tu Epicurum existimas ista voluisse? T III, 46. qui (veteres philosophi) existimavissent philosophiam suis ingeniis esse perfectam; T III, 69. »atqui, Promethea, te hoc tenere existimo«; T III, 76. non .. existimas cadere in sapientem aegritudinem? T IV, 8. ut ... in omnibus fere rebus mediocritatem esse optumam existiment || existimant ||; T IV, 46. ego ne Torquatum quidem illum ... iratum existimo Gallo torquem detraxisse; T IV, 49. qui ... neque eos existumet sine rabie quicquam fortiter facere posse; T IV, 53. num .. egisse umqnam iratum Aesopum ... existimas? T IV, 55. quem (amorem) Caecilius »deum qui non summum putet, aut stultum aut rerum esse imperitum« existumat; T IV, 68. magni existimans interesse ad decus et ad laudem civitatis res ... contineri; N I, 7. tu .. nolo existimes me adiutorem huic venisse, sed auditorem; N I, 17. e quo equidem existimo tardiores ad hanc sententiam profitendam ‹multos› esse factos; N I, 63. in hac ita exposita sententia sunt qui existiment ... fecisse consulto; N I, 85. ex ipsa hominum sollertia esse aliquam mentem ... existimare debemus; N II, 18. quod eo errore dixisti, quia existumas ... providentiam fingi; N II, 73. plene .. et perfecte sic dici existimato; N II, 74. hoc qui existimat || existimet || fieri potuisse; N II, 93. eos tu cantheriis albis nullis calonibus ob viam Vatinio venisse existimas? N III, 11. qui illa ... a dis inmortalibus fieri existument; N III, 16. num idcirco existimas formicam anteponendam esse huic pulcherrumae urbi, quod ..? N III, 21. ego .. sic existimo, ... esse deos; D I, 9. aut (di) existumant nihil interesse hominum scire, quid sit futurum; D I, 82. II, 101. *ex* quo licet existumare in aliis quoque oraculis Delphicis || [Delph.] || aliquid non sinceri fuisse; D II, 118. quos ego existimo ... functos esse aliquo rei publicae munere; R I, 12. ut explicet, quem existimet esse optimum statum civitatis; R I, 33. vitam, honorem, decus sibi datum esse iustitia regis existimabant || existimant ||; R I, 64. existimavit eos (homines Romanos) paulum ab illa consuetudine esse revocandos; R II, 25. ut ... || cum ||, qui sit improbissimus, (civitas) existimet esse summa probitate ac fide; R III, 27. nec .. eos ... universi iuris fuisse expertis existimo; L I, 14. existimare omnia iusta esse, quae sita || sancita || sint in populorum institutis; L I, 42. homines existimare oportere omnia, *quae* cernerent, deorum esse plena; L II, 26. equidem .. Platonem existumo ... gravissime et copiosissime potuisse dicere; O I, 4. haec ita intellegi possumus existimare ex eo decoro, quod poëtae sequuntur; O I, 97. existimavi honestissime molestias posse deponi, si ..; O II, 4. in quibus (viris) existumant se excellentes quasdam ... perspicere virtutes; O II, 36. existimo Panaetium ... hoc ipsum sensisse, quod dixerit; O III, 18. aut nihil existimat se facere contra naturam aut magis fugiendam || fugienda || censet mortem, paupertatem, dolorem; O III, 26. si nihil existimat contra naturam fieri hominibus violandis; O III, 26. fidei .. bonae nomen existimabat manare latissime; O III, 70. me ipse consolabar existumans non longinquum inter nos ... discessum fore; C 84. ut Catonem, non me loqui existimem; Lae 4. existimare debes omnium oculos in te esse coniectos unum; Lae 6. hanc esse in te sapientiam existumant, ut omnia tua in te posita esse ducas; Lae 7. ipsum ... semper aliquid existimantem ab amico esse violatum || [semper ... violatum] ||; Lae 65. qui existumant lubidinum peccatorumque omnium patere in amicitia licentiam; Lae 83. honores ... quam multi ita contemnunt, ut ... nihil esse levius existiment! Lae 86. existimant plerique non haec adiuvantia causarum, sed has ipsas esse omnium causas; Ti 50. si ... aeternos animos ... habemus, sic existimandum est, ... fore ..; fr V, 97.

b. **Particip:** α. **Perfect:** ne exaedificatum quidem hunc mundum divino consilio existimo; A II, 126. quam (sententiam) tibi ... maxime probatam existimo; F V, 8. existimo .. ius augurum || augurium || ... postea rei publicae causa conservatum ac retentum; D II, 75. ea (honesta, turpia) .. in opinione existimare, non in natura posita dementis est; L I, 45. nec vero hoc arroganter dictum existimari velim; O I, 2. quoniam ita vixi, ut non frustra me natum existumem; C 84. praecipiendum est .. bonis, ut ... ne existiment ita se alligatos, ut ..; Lae 42.

β. **Futurum:** existimavi ... Graeca potius quam nostra lecturos; A I, 4. ut ... adsensurum .. non percepto, id est opinaturum sapientem existumem; A II, 148. existumant .. dis inmortalibus se facilius satis facturos, si ..; T III, 72. nisi

forte concessuros tibi existumas eos ... non id fortuito accidisse; D II, 108. te existimo quom populis, tum etiam singulis hodierno sermone leges vivendi et disciplinam daturum; L I, 57.

γ. **Gerundiv:** contra quos omnis dicendum breviter existimo; F I, 1. ut aliquid etiam de humatione ... dicendum existimem, rem non difficilem; T I, 102. qui nihil expetendum, nihil in bonis ducendum, quod honestate careat, existumant; T V, 75. his (haruspicibus) .. quam physicis credendum potius existumas? D II, 37. eodem .. modo nec ego Publicio nescio cui nec Marciis vatibus ... credendum existimo; D II, 113.

c. **elliptisch:** haecine .. cadere in sapientem putas? — prorsus existimo; T III, 8. videamus, qui dicendi sint beati. equidem eos existimo, qui sint in bonis nullo adiuncto malo; T V, 28. avia mea dicebat hoc, quod dicis, fato omnia fieri, mater autem, mulier sapiens, non existimavit; fr V, 103.

III. **mit einfachem Object:** alqd: quamquam id .. licebit iis existimare, qui legerint; F I, 12. concedo, ut ... existiment, quod velint; F V, 33. nobis quoque idem existimandum est; T I, 35. quod ego nullo modo existimo; T III, 25. haec iam ... ne aniculae quidem existimant; D II, 36. nec .., id quod recte existimas, oratoria illa studia deserui; Fa 3. — de: s. **de,** l. existimo; A II, 59. O III, 58. N I, 14. D II, 16. S. 604, b.

IV. **mit Object und prädicativem Zusatz:** 1. **Adjectiv und adjectiv. Particip:** mene .. et Triarium dignos existimas, apud quos turpiter loquare? F II, 74. vita ... recta et honesta et constans et naturae congruens existimari potest; F V, 66. permagnum existimans tris Olympionicas una e domo prodire; T I, 111. dolorem existimo maxumum malorum omnium. — etiamne maius quam dedecus? T II, 14. quo modo id, quod ego miserrimum existimem, ne malum quidem sit; T II, 29. ut ea, quae acciderint, multo minora, quam quanta sint existimata, videantur; T III, 58. ita prorsus existimo, bonos beatos, improbos miseros; T V, 35. Epicurus quasi pueri delicati nihil cessatione melius existimat; N I, 102. haec .. de iis, qui conservatione officiorum existimantur boni; O III, 17. qui (populus Romanus) ex omnibus praeclaris factis illud pulcherrimum existimat; O III, 19. errat in eo, quod ullum aut corporis aut fortunae vitium vitiis animi gravius existumat; O III, 26. haec .. est illa pernicies, quod alios bonos, alios sapientes existimant; O III, 62. te sapientem et appellant et existimant; Lae 6. si ... de amicitia disputaris quid sentias, qualem existumes; Lae 16. sin || sin vero || erunt aliqui reperti, qui pecuniam praeferre amicitiae sordidum existiment; Lae 63. inprobi .. et avari ... non modo non copiosi ac divites, sed etiam inopes ac pauperes existimandi sunt; P 52.

2. **Substantiv im Nom. und Accus.:** certe .. malet existimari bonus vir || vir bonus ||, ut non sit, quam esse, ut non putetur; F II, 71. arbitror propter Pythagoreorum admirationem Numam quoque regem Pythagoreum a posterioribus existimatum; T IV, 3. sic .. mundum deorum domum existimare debemus; N III, 26. ut iam || est igitur || universus hic mundus una civitas *sit* communis deorum atque hominum existimanda; L I, 23. ut eos adversarios existimemus, qui arma contra ferant, non eos, qui ..; O I, 87. hanc .. utilem homines existimant veramque prudentiam; O II, 33. nec mediocre telum ad res gerendas existimare oportet benivolentiam civium; Lae 61. quae servitus est, si haec libertas existimari potest? P 40.

3. **Genetiv:** ut, id qui neget, vix eum sanae mentis existimem; N II, 44. Antipater (dicere) viri boni existimat; O III, 91.

existo s. **exsisto.**

exitiosus, verderblich: nihil est .. exitiosius civitatibus; L III, 42.

exitium, Verderben, Untergang, Vernichtung (gen. exitium: s. III. examen): I. 1. **ohne Verb:** »periurii poena divina exitium, humana dedecus«; L II, 22.

2. sum: »eum (puerum) esse exitium Troiae, pestem Pergamo«; D I, 42.

II. comprobo: ut eorum exitium et iudicio vivorum et gaudio conprobetur; L II, 44.

do: »exitium illi, exilium mihi (dabo)«; N III, 66.

fero: »legum exitium constanti voce ferebant«; D I, 20.

paro: »qui alteri exitium parat, eum scire oportet sibi paratam || paratum || pestem ut participet parem«; T II, 39.

quaero: si non nulli reperiuntur, qui aut laqueos aut alia exitia quaerant; F V, 28.

III. caput: id .. querebatur caput esse exitiorum omnium; L I, 34 (33).

examen: »iam .. mari magno classis cita texitur; exitium examen rapit«; D I, 67.

IV. intellegi: quorum exitio intellegi potest eorum imperiis rem publicam amplificatam; N II, 8.

exitus, Ausgang, Ausweg, Ende, Tod, Ergebnis, Erfolg, Schicksal, Ziel: I. approbat: veram .. fuisse obnuntiationem ... exitus adprobavit; D I, 29.

consequuntur: circumspicite celeriter animo, ... qui sint rerum exitus consecuti; L II, 42.

declarant: nec .. huius tyranni solum ... interitus declarat, quantum odium hominum valeat ad pestem, sed reliquorum similes exitus tyrannorum; O II, 23.

est: exitus .. omnium unus et idem fuit; D II, 97. exitus erant bellorum aut mites aut necessarii; O II, 26.

indicat: haec rerum || rei || exitus indicavit; L III, 25.

II, 1. adfero: ut, quo modo initium nobis rerum omnium ortus noster adferat, sic exitum mors; T I, 91.

adripio, attribuo: eos .. (bonos exitus) arripimus attribuimusque sine ulla ratione dis inmortalibus; N III, 89.

cogito: quid .. posset iis esse laetum exitus suos cogitantibus? D II, 24.

conligo: clarissimorum hominum nostrae civitatis gravissimos exitus in Consolatione collegimus; D II, 22.

do: cum .. etiam exitus ab utroque datur conturbato ... regi; F V, 63. reditum mihi gloriosum iniuria tua dedit, non exitum || exilium || calamitosum; P 29.

explico: cum explicare argumenti exitum non potestis; N I, 53.

habeo: ipsa .. philosophia ... quem habebit exitum? A II, 27. exitum non habebunt; A II, 35 (36). non numquam bonos exitus habent boni; N III, 89. non .. fatalis exitus habuerunt; D II, 24. quid ego haruspicum responsa commemorem, ... quae aut n llos habuerint exitus aut contrarios? D II, 52.

opto: cum prospero flatu eius (fortunae) utimur, ad exitus pervehimur optatos; O II, 19.

reperio: quodsi ne ipsarum quidem virtutum

laus ... reperire exitum potest, nisi derigatur ad voluptatem; F I, 54. ita male instituta ratio exitum reperire non potest; N I, 104. nec vos exitum reperitis; N I, 107.

teneo: sic et initium quaerendi et exitus percipiundi et comprendendi tenetur; A II, 26.

video: videamus exitum; N III, 36.

2. abripio ad: quibus .. Romulum tenebris etiamsi natura ad humanum exitum abripuit, virtus tamen in caelum dicitur sustulisse; R I, 25.

adduco ad: si ita est, profligata iam haec et paene ad exitum adducta quaestio est; T V, 15.

iungo cum: post .. causa fuit propior et cum exitu iunctior; Fa 36.

perduco ad: nec .. absolvi beata vita sapientis neque ad exitum perduci poterit; F II. 105.

pervehor ad: s. I. opto.

pervenio ad: arbitror ... commodius ... ex rebus concessis concludi, quod velis, et ad exitum perveniri; F II, 3.

venio ad: videtur .. ad exitum venisse quaestio; T V, 18. quoniam utrique patefacta ... sententia sua ad eundem exitum veniant; Fa 44.

exopto, herbeiwünschen, ersehnen: alqd: quae .. maiori parti pulcherrima videntur, ea maxime exoptant; O I, 118. iam fateris .. non esse te divitem, cui tantum desit, ut expleas id, quod exoptas; P 45.

complexum: »Chrysis ... alacris ob viam mihi veniet complexum exoptans meum«; T IV, 67.

exordior, anfangen, beginnen: I. alqs: tum Varro ita exorsus est; A I, 15. cum ita esset exorsus; A II, 10. sic rursus exorsus est; A II, 13. tum ego ... huius modi quadam oratione sum exorsus; A II, 64. tum, Quintus et Pomponius cum idem se velle dixissent, Piso exorsus est; F V, 8. perge, quaeso, nec enim imperite exorsus es; fr V, 28.

II. dicere: tum (Torquatus) dicere exorsus est; F I, 29. quae cum ille dixisset, tum ego rursus quasi ab alio principio sum exorsus dicere: non ignoro, inquam ..; D II, 101. qui (Aratus) magnis de rebus dicere exordiens a Iove incipiendum putat; R I, 56.

exordium, Anfang, Einleitung: I. est: nihil .. tam dissimile quam vel ea, quae ante dixisti, vel hoc ipsum de deis exordium; L II, 17. difficillimum .. est in omni conquisitione rationis exordium; Ti 7.

nascitur: ita nascetur exordium; T I, 8.

II, I. capio: s. **capio,** III. exordium (4 St.) S. 379, a.

coepi: »neve inde navis inchoandi exordium coepisset ‖ cepisset ‖ «; Fa 35.

duco: a qua (re prudentia) totius vitae ducat exordium; F V, 18. a lege ducendum est iuris exordium; L I, 19.

habeo: quod habemus .. institutae rei publicae tam clarum ac tam omnibus notum exordium quam ..? R II, 4.

induco: sese .. ipse versans (animus) divinum sempiternae sapientiaeque vitae induxit exordium; Ti 26.

2. duco a: est ... sermo ... a tali quodam ductus exordio; T II, 10.

exorior, aufgehen, sich erheben, aufstehen, auftreten, entstehen, eintreten: alqs: nonne .. exortus est, ut in optuma re publica Ti. Gracchus, ... sic Arcesilas? A II, 15. ecce alius exoritur e terra, qui matrem dormire non sinat; T I, 106. qua gloria commotus Epicurus exoritur; T V, 31. »constiteram exorientem Auroram forte salutans, cum subito a laeva Roscius exoritur«; N I, 79.

alqd: hinc est illud exortum, quod Zeno προηγμένον, contraque quod ἀποπροηγμένον nominavit; F III, 51.

aegritudo: quod (aegritudo) non natura exoriatur, sed iudicio, sed opinione, sed quadam invitatione ad dolendum; T III, 82.

amor: id cum contigit ‖ contingit ‖, amor exoriatur necesse est; Lae 48.

Aurora: s. alqs; N I, 79.

bellum: quod (bellum) paucis post mensibus exortum paucioribus a te est diebus oppressum; D I, 105.

Canicula: in his locis, quae nos incolimus, post solstitium Canicula exoritur, et quidem aliquot diebus, at apud Troglodytas, ut scribitur, ante solstitium; D II, 93.

capra: »cum capra aut nepa aut exoritur nomen aliquod beluarum ‖ beluae ‖ «; R I, 30.

commutatio: horum (xvirum) ex iniustitia subito exorta est maxima perturbatio et totius commutatio rei publicae; R II, 63.

dominus: cum cupiditatis dominatus excessit et alius est dominus exortus ex conscientia peccatorum, timor; P 40.

genus: unde erat exortum genus Atticorum iis ipsis, qui id sequi se profitebantur, ignotum; T II, 3.

interpretatio: hic magna quaedam exoritur, neque ea naturalis, sed artificiosa somniorum [Antiphontis] interpretatio; D I, 116.

nepa, nomen: s. capra.

offensio: repente in medio cursu amicitias exorta aliqua offensione disrumpimus; Lae 85.

perturbatio: s. commutatio.

philosophi: philosophi sumus exorti, ... qui amori auctoritatem tribueremus; T IV, 71.

proles: »ferrea tum vero proles exorta repente est«; N II, 159.

ratio: exoritur Antipatri ratio ex altera parte; O III, 52.

rex: sic repente anuli beneficio (Gyges) rex exortus est Lydiae; O III, 38.

sol: ut Africanus: »a sole exoriente supra Maeotis paludes nemo est, qui factis ‖ me ‖ aequiperare queat«; T V, 49. cum Sol dictus sit, ... vel quia, cum est exortus, obscuratis omnibus (sideribus) solus apparet; N II, 68. »simul aureus exoritur sol«; D I, 108.

timor: s. dominus.

vitia: ut ... exoriantur .. et confirmentur vitia contraria; L I, 33.

exorno, schmücken, ausschmücken, aufputzen: caelum: qua (varietate) caelum et terras exornatas videmus; N I, 22.

Graeciam: exornavit (Pythagoras) eam Graeciam, quae magna dicta est, et privatim et publice praestantissimis et institutis et artibus; T V, 10.

orationem: ut tota dilucide et plane exornata oratio sibi constet; Ti 8.

philosophiam: nonne verendum est, ... ne philosophiam falsa gloria exornes? T II, 12. si nulla est (patientia), quid exornamus philosophiam? T II, 33.

sepulchrum: neque id (sepulchrum) opere tectorio exornari ... licebat; L II, 65.

terras: s. caelum.

exoro, anflehen, erbitten: alqm: ille (L. Flamininus) ... exoratus in convivio a scorto est, ut securi feriret aliquem eorum, qui ..; C 42.

Academiam, perturbatricem: perturbatri-

cem .. harum omnium rerum Academiam ... exoremus, ut sileat; L I, 39.
tyrannum: denique exoravit tyrannum, ut abire liceret; T V, 62.

exortus, Aufgang: qui exortus quoque die signi alicuius aut qui occasus futurus sit; D II, 17.

expectatio, al. s. **exsp—.**

expectoro, aus dem Herzen reißen: »tum pavor sapientiam omnem mi exanimato expectorat«; T IV, 19.

expedio, expeditus, in Bereitschaft setzen, entwickeln, erledigen, zu statten kommen, nützen, part. frei, unbehindert: I. **absolut:** 1. Infinitiv: qui omnino vivere expedire nemini putat. mitto alios; etiamne nobis expedit? T I, 84. saepe .. aut eos laedunt, quos non debent, aut eos, quos non expedit; O II, 68. s. 2. O II, 89.
2. alqd: nihil, nisi quod expediat, nihil denique nisi tua causa (te facturum); F II, 76. quos (adulescentes) suis commodis inservituros et, quicquid ipsis expediat, facturos arbitrabimur; F II, 117. (sapientem) nihil facere, nisi quod expediat; T III, 51. ex utilitatis varietatibus, cum aliis aliud expediat, nasci discordias; R I, 49. a quo (Catone) cum quaereretur, quid maxume in re familiari expediret, respondit: „bene pascere"; quid secundum: „satis bene pascere"; quid tertium: „male pascere"; quid quartum: „arare"; et cum ille, qui quaesierat, dixisset: „quid faenerari?", tum Cato: „quid hominem", inquit, „occidere?" O II, 89. si responderint se inpunitate proposita facturos, quod expediat; O III, 39. vides ... non illud dici, „quamvis hoc turpe sit, tamen, quoniam expedit, faciam", sed ita expedire, ut turpe non sit; O III, 53. sic .. cogitans: „est istuc quidem honestum, verum hoc expedit"; O III, 75. „non .. faciat," dixerit quis, „quod utile sit, quod expediat?" immo intellegat nihil nec expedire nec utile esse, quod sit iniustum; O III, 76. nihil expedire, quod non deceat; O III, 77. ut non idem expediret, incidere saepe; Lae 33.
II. **mit Object:** alqm: alii ... se .. facile, ut mihi videtur, expediunt; F I, 66.
alqd: ii remotis sensibus ne id ipsum quidem expedire possunt, quod disserunt; F I, 64. nihil est, quod expedire tam facile possimus; N I, 7. sine qua (arte) nihil earum rerum nec fieri nec expediri potest; D II, 122. expediri, quae restant, vix poterunt, si hoc incohatum reliqueris; R I, 55.
arma: ut (milites) ... abiectis oneribus expeditis armis ut membris pugnare possint; T II, 37.
distinctionem: harum .. rerum facilis est et expedita distinctio; F I, 33.
fortitudinem: fortitudinem quoque aliquo modo expediunt; O III, 118.
probabile: eo (probabili) .. expedito, soluto, libero, nulla re implicato; A II, 105.
reditum: iis .. (animis) reditum in caelum patere, optimoque et iustissimo cuique expeditissimum; Lae 13.
remunerationem: a quo .. expeditior et celerior remuneratio fore videtur; O II, 69.
rem: istius modi .. res ... plane .. et perspicue expedire posse docti et intellegentis viri (est); F III, 19. quos .. et futura prospicere credimus et ... expedire rem et consilium ex tempore capere posse; O II, 33.

expedite, fertig, leicht: in iis rebus celeriter expediteque percipiendis; F V, 36.

expeditio, Feldzug: educo in: cum .. C. Postumius haruspex oraret illum (Sullam), ut in expeditionem exercitum educeret; D I, 72. Sullam, cum in expeditionem ‖ exercitum ‖ educturus esset, immolavisse; D II, 65.

expello, forttreiben, vertreiben, austreiben: alqm: (C. Marius) expulsus, egens, in palude demersus; F II, 105. dici .. hoc ... posset in Tarquinio, cum regno esset expulsus; T I, 88. quod (Ephesii), cum civitate expellerent Hermodorum, ita locuti sint: „nemo ... excellat"; T V, 105. Aristides ... nonne ob eam causam expulsus est patria, quod praeter modum iustus esset? T V, 105. »ne ... is ... te .. regno expellat«; D I, 45. expulso .. Tarquinio tantum odium populum Romanum regalis nominis tenuit, quantum ..; R II, 52. hac mente tum nostri maiores et Conlatinum innocentem suspicione cognationis expulerunt et reliquos Tarquinios offensione nominis; R II, 53. qui (Themistocles) cum ... propter .. invidiam in exilium expulsus esset; Lae 42. s. ephorum. tyrannum; T III, 27.
ecferitatem: »quas (terras ultimas) peragrans undique omnem ecferitatem expuli;« T II, 20.
ephorum: propter hoc iniuriae genus Lacedaemonii Lysandrum ephorum expulerunt; O II, 80.
reges: fuerat .. (Collatinus) in regibus expellendis socius Bruti consiliorum; O III, 40.
saxum: »dum quod sublime ventis expulsum rapi (credas) saxum aut procellis«; N II, 89.
tyrannum: L. Brutus arcens eum reditu tyrannum, quem ipse expulerat; T I, 89. Dionysius .. tyrannus Syracusis expulsus Corinthi pueros docebat; T III, 27.

expendo, wägen, erwägen, zahlen, erdulden: I. indir. Frage: quae contemplantes expendere oportebit, quid quisque habeat sui; O I, 113.
II. cives: in dissensione civili ... expendendos civis, non numerandos puto; R VI, 1.
poenas: »eum (ignem cluet) doctus Prometheus clepsisse dolo poenasque Iovi fato expendisse supremo;« T II, 23.

expergiscor, aufwachen, erwachen: alqs: simul ut experrecti sumus, visa illa contemnimus; A II, 51. quia, cum experrectus esset Ennius, non diceret se vidisse Homerum, sed visum esse; A II, 88. quasi quisquam neget .., qui experrectus sit, eum somniasse *se* ‖ † somniare ‖; A II, 88. experrectus .. (Ennius) potuit illa visa putare, ut erant, somnia; A II, 88. nonne ita credit ‖ credidit ‖ (Iliona) filium locutum, ut experrecta etiam crederet? A II, 88. recordatio ... eorum, qui experrecti sint; A II, 90. Endymion ... nondum, opinor, est experrectus; T I, 92. cum .. experrectus esses hora secunda fere; D I, 59. cum Alexander experrectus narrasset amicis somnium; D II, 135.
nutrix: noctu lumine apposito experrecta nutrix animadvertit puerum dormientem circumplicatum serpentis amplexu; D I, 79.

experientia, Versuch: qui id adprobari ‖ quis id adprobare, al. ‖ possit, aegritudinem suscipere pro experientia, si quid habere velis? T IV, 56.

experimentum, Beweis: hoc maxumum est experimentum, cum constet aegritudinem vetustate tolli, hanc vim non esse in die positam sed in cogitatione diuturna; T III, 74.

experior, erfahren, durchmachen, kennen lernen, versuchen, erproben: I, 1, a. sum in: siquidem nullum esset in experiundo periculum; L I, 12.

potestas: ita praecurrit amicitia iudicium tollitque experiendi potestatem; Lae 62.

b. verbal: experiendum .. est in ipsa amicitia; Lae 62.

2. alqs: experiamur igitur, inquit; F III, 15. experiar equidem; sed magna res est; T II, 15. salem istum ... nolitote consumere, et mehercle, si me audiatis, ne experiamini quidem; N II, 74. tum Attum iussisse experiri; D I, 32. quom placebit, experiendum ‖ experiundum ‖ tibi censeo ‖ id, al. ‖; L I, 12. ut ea, quae ex me audistis, re experti probare possitis; C 85. et iudicare difficile est sane nisi expertum; Lae 62.

II. indir. Frage: nunc comminus agamus experiamurque, si possimus cornua commovere disputationis tuae; D II, 26. »vosne velit an me regnare era, quidve ferat Fors, virtute experiamur;« O I, 38. ea .. moderari (oportebit) nec velle experiri, quam se aliena deceant; O I, 113.

III. alqd: cur tantum interest inter novum et veterem exercitum, quantum experti sumus? T II, 38. vgl. I, 2. L I, 12. C 85.

amicos: tum se denique errasse sentiunt, cum eos (amicos) gravis aliquis casus experiri cogit; Lae 84.

fortunam: visne ... fortunam experiri meam? T V, 61.

pueros: quod aiunt quadringenta septuaginta milia annorum in periclitandis experiundisque pueris, quicumque essent nati, Babylonios posuisse, fallunt; D II, 97.

veritatem: nisi omnis aetas oraclorum illorum veritatem esset experta; D I, 37.

vim: iterum (rusticum) esse idem iussum et monitum, ne vim suam expiri vellet; D I, 55.

expers, unbeteiligt, ohne Anteil, entbehrend, frei, ledig: I. aemulationum: cum corporibus relictis et cupiditatum et aemulationum erimus expertes; T I, 44.

amicitiae: nec (amicitia) ullam aetatis degendae rationem patitur esse expertem sui; Lae 87.

animi: s. rationis; N II, 22.

caloris: ipse .. aër ... minime est expers caloris; N II, 26.

cogitationis: s. rationis; L I, 22.

consilii: in regnis nimis expertes sunt ceteri communis iuris et consilii; R I, 43. sunt .. expertes imperii, consilii publici, iudicii delectorum iudicum; R I, 47. s. rationis; N II, 87.

corporis: quod nullo modo arbitrabatur quidquam effici posse ab ea (natura), quae expers esset corporis; A I, 39. quoniam ... Zeno, quasi corporis simus expertes, animum solum complectitur; A II, 139.

cupiditatum: s. aemulationum.

doctrinae: noli .. prae te ferre vos plane expertes esse doctrinae; N II, 47.

honestatis: ita tres sunt fines expertes honestatis, unus Aristippi vel Epicuri, alter Hieronymi, Carneadi tertius; F II, 35. ratio aut voluptatis non dolendive particeps aut honestatis expers; F II, 38.

humanitatis: placet .. humanitatis expertis habere divinitatis auctores? D II, 80.

imperii, iudicii: s. consilii; R I, 47.

iuris: nec .. eos ... universi iuris fuisse expertis existimo; L I, 14. s. consilii; R I, 43.

mali: ea lege esse nos natos, ut nemo in perpetuum esse posset expers mali; T III, 59.

mentis: is ipse mentis expers habendus est; N II, 56. s. rationis; N II, 115.

negotii: qui omnis negotii publici expertes sint ‖ sunt ‖; R I, 3.

orationis: s. rationis; O I, 50.

rationis: cum .. eas perturbationes antiqui naturales esse dicerent et rationis expertes; A I, 39. quarum (bestiarum) animi sunt rationis expertes; T I, 80. quarum (partium) altera rationis est particeps, altera expers; T II, 47. cum omnis perturbatio sit animi motus vel rationis expers vel rationem aspernans vel rationi non oboediens; T III, 24. qui animum in duas partes dividunt, alteram rationis participem faciunt ‖ [faciunt] ‖, alteram expertem; T IV, 10. neque .. est ulla fortitudo, quae rationis est expers; T IV, 50. quod animi quodque rationis est expers; N II, 22. ne natura quidem rationis expers est habenda; N II, 87. qui ... convenit ... mundum ... consilii et rationis esse expertem putare? N II, 87. alia quae natura mentis et rationis expers haec efficere potuit? N II, 115. solum est (hoc animal) ... particeps rationis et cogitationis, quom cetera sint omnia expertia; L I, 22. quom .. omnia, quae rationem habent, praestent iis, quae sint rationis expertia; L II, 16. sunt .. (ferae) rationis et orationis expertes; O I, 50. eorum (animalium) .. alia rationis expertia sunt, alia ratione utentia; expertes rationis equi, boves, reliquae pecudes, [apes]; O II, 11. quod adfert opinionem sensus rationis expers, quod totum opinabile est; Ti 3. quibus .. temporibus a nostro aspectu oblitescant (di) rursusque emersi terrorem incutiant rationis expertibus; Ti 37. quae ex igni, anima, aqua, terra turbulenta et rationis expertia insederint; Ti 45.

religionum: nonne expertes sunt religionum omnium? N I, 119.

rerum: utrinsque harum rerum humanus animus est expers; T I, 65. ut me sic audiatis, neque ut omnino expertem Graecorum rerum neque ..; R I, 36.

terrae: solidum .. nihil, quod terrae sit expers; Ti 13.

virtutis: quae (disciplinae) rem ullam virtutis expertem aut in bonis aut in malis numerent; F III, 11. expers virtutis igitur (deus); ita ne beatus quidem; N I, 110.

voluptatis: doceo deos vestros esse voluptatis expertes, ita vestro iudicio ne beatos quidem; N I, 113.

II. motibus: quinque .. reliquis motibus orbum eum (mundum) voluit esse et expertem; Ti 36.

expeto, erstreben, begehren, trachten, verlangen, fordern: I. absolut: 1. extremum: nec sapientem posse esse, qui aut cognoscendi [esse] initium ignoret aut extremum expetendi; A II, 29.

2. alqs: quid .. interest, expetas an eligas? F V, 90. cupido .. et expetenti et lubidinoso et volutabundo in voluptatibus; R II, 68.

II. mit acc. c. inf.: praeclare .. Ennius: »quem metuunt, oderunt; quem quisque odit, periisse expetit«; O II, 23.

III. mit Object: alqm: »adsunt, me expetunt«; A II, 89. cum omnes natura totos se expetendos putent; F V, 46. »quem .. amari, quem expeti, quem arcessier (velit)«; T IV, 68. s. adfines.

alqd: adipisci, quae essent prima natura quaeque ipsa per sese expetenda, aut omnia aut maxima; A I, 22. hoc ... idem (philosophus) non videt ne expetendum quidem esse; F II, 29. ut (cetera) nec expetenda nec fugienda, sed eligenda modo aut reicienda sint; F II, 38. qui ... ea statuunt per se expetenda; F II, 56. quoniam ...

id .. unum expetentes homines se ad hoc studium contulerunt; F II, 86. quicquid .. praeter id, quod honestum sit, expetendum esse dixeris; F III, 10. eorum ..., quae sunt prima naturae, propter se nihil est expetendum; F III, 21. illud .., ut feriat, quasi seligendum, non expetendum; F III, 22. bonum esse aliquid, quod non expetendum sit, aut expetendum, quod non placens; F III, 27. in eo .. positum est id, quod dicimus esse expetendnm; F III, 32. omne .., quod honestnm sit, id esse propter se expetendum; F III, 36. si et sapere expetendum sit et valere, coniunctum utrumque magis expetendum sit quam sapere solum; F III, 44. cum .. eorum utrumque per se expetendum esse dixissent; F IV, 16. illa, quae in corpore excellerent, stulte antiquos dixisse per se esse expetenda, sumenda potius quam expetenda; F IV, 20. ut alia sumamus, alia expetamus; F IV, 39. quod optabile (sit), id expetendum, quod expetendum, id laudabile; F IV, 50. tibi nemo dabit, quod expetendum sit, id esse laudabile; F IV, 50. illa non dico me expetere, sed legere, nec optare, sed sumere; F IV, 72. id quod omnes expetunt; F V, 16. id esse et honestum et solum per se expetendum et solum bonum Stoici dicunt; F V, 20. ea maxime esse expetenda ex nostris; F V, 38. quod universum propter se expetatur; F V, 46. quae duo maxime expetenda sunt; F V, 58. ita fit, ut duo genera propter se expetendorum reperiantur; F V, 68. si omnia illa, quae sunt extra, quamquam expetenda, summo bono continerentur; F V, 68. tantum refert, quam magna (bona) dicam, cum expetenda (dixero), quam valde. sin autem nec expetenda ego magis quam tu eligenda, nec ..; F V, 90. qui nihil melius homini, nihil magis expetendum, nihil praestantius honoribus, imperiis, populari gloria iudicaverunt; T III, 3 cupiditas avide semper aliquid expetens (non multum differt ab amentia); T IV, 36. ut ... nec sitienter quid expetens ardeat desiderio nec ..; T IV, 37. quicquid est, quod bonum sit, id expetendum est; quod autem expetendum, id certe adprobandum; T V, 45. qui nihil expetendum, nihil in bonis ducendum, quod honestate careat, existumant; T V, 75. quis ... potentiorem (quemquam putet), quam illum, qui omnia, quae expetat, consequatur? R I, 28. quae plerique vehementer expetant; O I, 28. nihil hominem nisi quod honestum decorumque sit, aut admirari aut optare aut expetere oportere; O I, 66. nihil praeter id, quod honestum sit, propter se esse expetendum; O III, 33. quod honestum sit, id esse maxume propter se expetendum; O III, 33. si haec non per se expetantur, sed ad voluptatem utilitatemve referantur; O III, 118. haec est .. societas, in qua omnia insunt, quae putant homines expetenda; Lae 84. innumerabiles alii ... cogitassene quicquam in vita sibi esse expetendum, nisi quod laudabile esset || esse || et praeclarum, videntur || videtur, videretur ||? P 12. quicquid est laudabile, idem et beatnm et florens et expetendum videri decet; P 19. f. honestatem; T II, 46. praemium. sensum.

actionem: multo .. nos (honesta actio) ad se expetendam magis hortatur quam superiora omnia; F III, 22. eam (actionem) magis esse expetendam, quam si esset eadem actio cum dolore; F III, 44.

adfines: exsistit illud, ut amici, ut fratres, ut propinqui, ut affines, ut cives, ut omnes denique ... propter se expetendi sint; F V, 67.

aequalitatem: societas .. hominum et aequalitas et iustitia per se *est* expetenda; L I, 49.

amicitiam: f. **amicitia**, II, 1. expeto (8 St.) S. 155, a.

amicum: primo utilitatis causa amicum expeti; F II, 82. f. adfines.

auxilium: (Philoctetes) exclamat auxilium expetens, mori cupiens: »heu! qui ..?« T II, 19.

bonum: ut statueret in eo collocatum summum illud hominis per se laudandum et expetendum bonum; F III, 21. neque magnum bonum (esse divitias) et prae rectis honestisque contemnendum ac despiciendum nec magnopere expetendum; F IV, 73. quod (summum bonum) certe universum sua sponte ipsum expeti et propter se necesse est; F V, 44.

cives: f. adfines.

cognitionem: f. virtutem; F I, 25.

commodum: est .. ulla res tanti aut commodum ullum tam expetendum, ut ..? O III, 82.

consilium: cum ... consilium ita faciendi per se expetendum et honestum et solum bonum sit; F V, 20.

decus: * *civitatibus*, in quibus expetunt laudem optumi et decus, ignominiam fugiunt ac dedecus; R V, 6. f. honestatem; T II, 46.

dignitatem: f. honestatem; T II, 46.

divitias: expetuntur .. divitiae cum ad usus vitae necessarios, tum ad perfruendas voluptates; O I, 25.

facultatem: Spei, Salutis, Opis, Victoriae facultas a dis expetenda est; N III, 88.

fortitudinem: expetenda .. magis est decernendi ratio quam decertandi fortitudo; O I, 80.

fratres: f. adfines.

gloriam: etsi .. nihil habet in se gloria, cur expetatur, tamen virtutem tamquam umbra sequitur; T I, 109. vide, ne haec, quae expetitur, gloria (plus) molestiae habeat quam voluptatis; T V, 103. intellegendum est .. nec gloriam popularem ipsam per sese expetendam nec ignobilitatem extimescendam; T V, 104. tu .. quam celebritatem sermonis hominum aut quam expetendam consequi gloriam potes? R VI, 20.

gloriosum: quod (gloriosum) .. quamquam voluptatibus quibusdam est saepe iucundius, tamen expetitur propter voluptatem; F II, 48.

honestatem: nihil .. (natura) habet praestantius, nihil, quod magis expetat quam honestatem, quam laudem, quam dignitatem, quam decus; T II, 46. veram .. illam honestatem expetens ... (optumus quisque) in summa inanitate versatur; T III, 3. aut ab iis, qui solam, aut ab iis, qui maxime honestatem propter se dicant || ducant || expetendam; O I, 6. si ... ea (honestas) aut sola expetenda est ... aut certe omni pondere gravior habenda quam reliqua omnia; O III, 35.

honestum: quod (honestum) sit ipsum sua vi propter seque expetendum; F II, 44. id solum (honestum) vi sua et dignitate expetendum est; F III, 21. et honesta expetenda per se et eodem modo turpia per se esse fugienda; F III, 38. haec honesta, quae dico, ... suapte natura per se esse expetenda; F V, 61. et virtutes omnes et honestum illud ... per se esse expetendum; F V, 64. qui omnia recta atque honesta per se expetenda duxerunt; L I, 37. et ius et omne honestum sua sponte esse expetendum; L I, 48.

honores: vgl. alqd; T III, 3.

imperium: nec vero imperia expetenda; O I, 68. si gloriae causa imperium expetendum est; O III, 87. vgl. alqd; T III, 3.

ius: per se .. ius est expetendum et colendum; quodsi ius, etiam iustitia; L I, 48. f. honestum; L I, 48.

iustitiam: nec iustitia nec amicitia esse omnino poterunt, nisi ipsae per se expetuntur || expetantur ||; F III, 70. per se .. (iustitia) expetitur; L I, 48. f. aequalitatem. ius.

laudem: quae .. (laudes) erant expetendae; T II, 5. ſ. decus; R V, 6. honestatem; T II, 46.
locum: qua omnia delata gravitate medium mundi locum semper expetant; T V, 69. cum (mare) supra terram sit, medium tamen terrae locum expetens conglobatur; N II, 116.
mortem: cuius (Erechthei) etiam filiae cupide mortem expetiverunt pro vita civium; T I, 116.
opes: sin ipsae opes expetuntur quoquo modo; O III, 87.
partem: quae (pars) per se expetatur; F V, 38. quoniam ante demonstratum est etiam singulas eius (summi boni) partes esse per se expetendas; F V, 44. necesse est eius etiam partis propter se expeti; F V, 46.
pecuniam: est .. avaritia opinatio vehemens de pecunia, quasi valde expetenda sit; T IV, 26.
philosophiam: quamquam de universa philosophia, quanto opere et expetenda esset et colenda, satis ... dictum est in Hortensio; T III, 6.
poenas: ut ... expetantur eae poenae a liberis, a nepotibus, a posteris; N III, 90.
potestatem: quam (potestatem) tanto opere populus noster ignotam expetisset, qui posset carere cognita? L III, 26.
praemium, pretium: iustitia nihil expetit praemii, nihil pretii; L I, 48.
propinquos: ſ. adfines.
pulchritudinem: quid est cur non recte pulchritudo etiam ipsa propter se expetenda ducatur? F V, 47. sin autem eam (speciem intuebitur), quae gignitur, numquam illam, quam expetet, pulchritudinem consequetur; Ti 4.
recta: ſ. honestum; L I, 37.
rem: haec ipsa de vita et moribus et de expetendis fugiendisque rebus illi || * illi enim || simpliciter; A I, 6. eadem rerum expetendarum fugiendarumque partitio (erat utrisque); A I, 18. constituebant .. extremum esse rerum expetendarum et finem bonorum adeptum esse omnia ..; A I, 19. quid sequatur natura ut summum ex rebus expetendis; F I, 11. in rebus aut expetendis aut fugiendis ut rationem sequamur; F I, 47. qui finem rerum expetendarum voluptatem esse dicat; F II, 6. qui (Hieronymus) ne in expetendis quidem rebus numeret voluptatem; F II, 19. ne vitationem quidem doloris ipsam per se quisquam in rebus expetendis putavit, nisi ..; F V, 20. exposita terminatione rerum expetendarum; F V, 27. quandoquidem id (summum bonum) tale esse debet, ut rerum expetendarum sit extremum; F V, 37. quas (res) expetimus; F V, 41. nec rem ullam aliam per se expetendam (esse); F V, 73. praeter vitia atque virtutes (Aristo) negavit rem esse ullam aut fugiendam aut expetendam; F V, 73. definiunt .. animi aegrotationem opinationem vehementem de re non expetenda, tamquam valde expetenda sit; T IV, 26. alter (animi fetus positus) in discriptione expetendarum fugiendarumque || fugiendarumve || rerum *et in ratione* vivendi; T V, 68. qui imperia consulatusque nostros in necessariis, non in expetendis rebus ... putet; R I, 27. mihi populi res ... non maxime expetenda fuisse illa videtur; R I, 43. rerum .. expetendarum nomina (fingenda), Salutis, Honoris, Opis, Victoriae; L II, 28. quae (prudentia) est rerum expetendarum fugiendarumque scientia; O I, 153. qui res expetendas vel voluptate vel indolentia metiuntur; O III, 12. ceterae res, quae expetuntur, oportunae sunt singulae rebus fere singulis; Lae 22. sine qua (virtute) nec amicitiam neque ullam rem expetendam consequi possumus; Lae 84. numquam .. ego ... neque imperia (istorum) neque eas, quibus maxume astricti sunt, voluptates in bonis rebus aut expetendis esse duxi; P 6.
sapere: ſ. alqd; F III, 44.
sapientiam: sapientia, quae ars vivendi putanda est, non expeteretur, si nihil efficeret; nunc expetitur, quod est tamquam artifex conquirendae et comparandae voluptatis; F I, 42. sapientiam propter voluptates expetendam ... esse; F I, 46. hanc (sapientiam) .. qui expetunt, philosophi nominantur; O II, 5.
securitatem: qui .. illam maxume optatam et expetitam securitatem ... habere quisquam potest, cui ..? T V, 42.
sensum: quod ... magis .. ipsum propter se expetendum (est) quam aut sensus aut corporis ea, quae diximus; F V, 60.
societatem: ſ. aequalitatem.
statum: quem tandem hoc statu praestabiliorem aut magis expetendum possimus dicere? F I, 40. (natura) hunc statum corporis per se ipsum expetit; F V, 47.
studia: non intellegunt idcirco esse ea (studia) propter se expetenda, quod ..; F V, 50. quae (studia) sero admodum expetita in hanc civitatem e Graecia transtulerunt; T IV, 1. cur ... neque solum (ea studia) expetita, sed etiam conservata et culta videantur; T IV, 2.
temperantiam: eadem .. ratione ne temperantiam quidem propter se expetendam esse dicemus, sed quia pacem animis afferat; F I, 47. temperantiam .. (esse) expetendam, non quia voluptates fugiat, sed quia maiores consequatur; F I, 48.
tranquillitatem: qui eam, quam dico, tranquillitatem expetentes a negotiis publicis se removerint; O I, 69.
vacuitatem: valetudinem, vires, vacuitatem doloris non propter utilitatem solum, sed etiam ipsas propter se expetemus; F V, 47.
valere: ſ. alqd; F III, 44.
valetudinem: qui (Stoici) primum valetudinem bonam expetendam negent esse, eligendam dicant; F IV, 62. ſ. vacuitatem.
vires: per se esset et virtus et cognitio rerum ... expetenda; F I, 25.
virtutem: quis eas (virtutes) aut laudabilis aut expetendas arbitraretur? F I, 42. virtutes .. utriusque eorum per se expetendas esse dicebant; F IV, 16. ut optimae cuiusque partis ... virtus sit expetenda maxime; F V, 38. vicissim .. iustitia, ut ipsa fundet se usu ‖ se fundet [usu] ‖ in ceteras virtutes, sic illas expetet; F V, 66. non intellego, cur (virtus) aut verbis tam vehementer ornanda aut re tantopere expetenda videatur; T III, 37. cum virtus maxime expetatur; T III, 47. si emolumentis, non suapte *vi* || sua sponte || virtus expetitur; L I, 49. si propter alias res virtus expetitur; L I, 52. ſ. honestum; F V, 64.
vires: ſ. vacuitatem.
vitam: ne eorum quidem bonorum ... frequentia beatiorem vitam fieri aut magis expetendam aut pluris aestimandam; F III, 43. nec (Stoicis videtur) magis expetenda beata vita, si sit longa, quam si brevis; F III, 46. ea .. omni vita ... illam vitam ... magis expetendam non esse, sed magis sumendam; F IV, 20. eius ... optabiliorem fore vitam melioremque et magis expetendam quam illius; F IV, 62. ea .. vita expetitur; F V, 37. nec (Metelli vitam) magis expetendam, sed magis sumendam; F V, 88. vita expetitur, quia nos, in quo nati sumus, continet; L I, 31.
voluptatem: quam ob rem voluptas expetenda, fugiendus dolor sit; F I, 30. voluptatem ipsam per se esse expetendam; F I, 31. alii cum eas voluptates ... negarent esse per se ipsas tam expetendas, quam nostras expeteremus; F I, 66. negat (Hieronymus) esse eam (voluptatem) ..

propter se expetendam; F II, 9. qui potiatur corporis expetitis voluptatibus; F II, 14. ut diceret ab iis (parvis, bestiis) duce natura hanc voluptatem expeti nihil dolendi; F II, 32. ut probet voluptatem natura expeti; F II, 32. nec .. ut voluptatem expetat, natura movet infantem; F II, 33. voluptatem .. dumtaxat primo || primo dumt. || expeti dicunt || dicant || ; F V, 74. ut voluptatem ipsam per se, quia voluptas sit, semper optandam *et* expetendam || expetendamque || putet; T V, 95. an vero voluptates corporis expetendae? fr V, 81.

utilitatem: omnes .. expetimus utilitatem ad eamque rapimur; O III, 101.

expiatio, Sühnung: I. est: scelerum in homines atque in *deos inpietatum* || impietatum || nulla expiatio est; L I, 40.

II. dico de: iam de haruspicum religione, de expiationibus et procurationibus sat esse plane || satis esse iam || in ipsa lege dictum puto; L II, 34.

expilatio, Beraubung, Ausplünderung: nascuntur: hinc furta, peculatus, expilationes direptionesque sociorum et civium (nascuntur); O III, 36.

ohne Verb: tanta ... expilatio direptioque sociorum, ut inbecillitate aliorum, non nostra virtute valeamus; O II, 75.

expilo, berauben, ausplündern: aerarium: si socios spolias, aerarium expilas; P 43.

fanum: Dionysius ... cum fanum Proserpinae Locris expilavisset; N III, 83. si pater fana expilet; O III, 90.

expingo, ausmalen, schildern: quae regio, quae ora, qui locus Graeciae, quae species formaque pugnae, quae acies, quod remigium, qui motus hominum, qui ferarum non ita expictus est, ut, quae ipse non viderit, nos ut videremus effecerit? T V, 114.

expio, sühnen, entsündigen: alqm: in iis sine illius || ullis || suffimentis expiati sumus; L I, 40.

alqd: quod ... post acceptam illam maximam cladem expiatum est; D I, 101. quem ad modum .. ea procurentur atque expientur; D II, 130.

imprudentiam: publicus .. sacerdos inprudentiam consilio expiatam metu liberet; L II, 37.

sacrum: »sacrum commissum, quod neque || nec || expiari poterit, impie commissum esto; quod expiari poterit, publici sacerdotes expianto;« L II, 22.

scelus: Cylonio scelere expiato; L II, 28.

solum: solum .. frugibus expiatum ut vivis redderetur; L II, 63.

explanatio, Entwickelung, Auslegung, Deutung: I. efficit: ista explanatio naturae nempe hoc effecerit, ut ea, quae ante explanationem tenebamus, relinquamus; F IV, 41.

est: *nihil esse tam* regale quam explanationem aequitatis, in qua iuris erat interpretatio; R V, 3.

II, 1. adhibeo: somniis, vaticinationibus, oraclis ... explanationes adhibitae sunt interpretum; D I, 116.

2. sum in: s. I. est. — III. ante: s. I. efficit. sine: s. **explicatio,** III, 2.

explanator, Erklärer, Ausleger: I. sunt: exoritur ... somniorum [..] interpretatio eodemque modo et oraculorum et vaticinationum [sunt enim explanatores, ut grammatici poëtarum]; D I, 116.

II. habeo: si (di) ea nobis obiciunt, quorum nec scientiam neque explanatorem habeamus; D II, 131.

quaero: neque est quaerendus explanator aut interpres eius (legis) alius; R III, 33.

explano, entwickeln, erklären, deuten, auslegen: I. indirecte Frage: nondum .. explanatum satis erat, quid maxime natura vellet. explanetur igitur; F IV, 41. quod ipsum quale esset, erat multo ante et dictum et explanatum a Platone; T I, 20. non .. verbo solum (Epicurus) posuit voluptatem, sed explanavit, quid diceret; T III, 46. (somniorum coniectionem) esse vim cernentem et explanantem, quae a dis hominibus significentur in somnis; D II, 130. qualis .. differentia sit honesti et decori, facilius intellegi quam explanari potest; O I, 94. altera (pars posita est) in ratione, quae docet et explanat, quid faciendum fugiendumque || fugiendumve || sit; O I, 101.

II. alqd: ad concludendum id, quod explanari volebant; A I, 32. si .. id etiam explanare velles apertiusque diceres ..; F II, 60. censemus .. facillime te id explanare posse; F V, 8. si quid explanari tibi voles; N III, 4. haec explanata sunt in Academicis nostris satis ... diligenter; O II, 8.

impressionem: in lingua etiam explanatam vocum impressionem (esse); A I, 19.

vim: vim istius caelestis legis explana, si placet; L II, 9.

expleo, erfüllen, ausfüllen, ergänzen, vollständig machen, genügen, befriedigen, sättigen, stillen: alqm: cupidis .. rerum talium odiosum fortasse ... est carere, satiatis vero et expletis iucundius est carere quam frui; C 47.

alqd: id continuo debet expletum esse omnibus suis partibus; F III, 32. quod in suo genere expletum atque cumulatum est; T V, 39. quod .. .. undique aptum atque perfectum expletumque sit omnibus suis numeris et partibus; N II, 37. quorum studiis ea, quae natura desiderat, expleta cumulataque habeamus || habemus || ; O II, 18. fateris .. non esse te divitem, cui tantum desit, ut expleas id, quod exoptas; P 45.

aetatem: quia .. aetas ... annis .. praeteritis insaturabiliter expletur; N II, 64.

animum: quorum (caelestium) contemplatione nullius expleri potest animus; N II, 105.

annum: signis omnibus ad principium stellisque revocatis expletum annum habeto; R VI, 24.

bona: si ... non explet bona naturae voluptas; F V, 45.

comprehensionem: quae quasi expletam rerum comprehensionem amplectuntur; A II, 21.

cupiditates: quarum (cupiditatum) ea ratio est, ut necessariae nec opera multa nec impensa expleantur; F I, 45. quae .. cupiditates a natura proficiscuntur, facile explentur sine ulla iniuria; F I, 53.

formam: habes undique expletam et perfectam .. formam honestatis; F II, 48.

intervalla: deinde (deus) instituit dupla et tripla intervalla explere partis rursus ex toto desecans; Ti 23. sesquioctavo intervallo sesquitertia omnia (intervalla deus) explebat; Ti 23.

libidines: quae (lubidines) quia nec expleri nec satiari ullo modo possunt; R VI, 1.

mundum: cum constituisset deus bonis omnibus explere mundum, mali nihil admiscere; Ti 9.

munus: multos modios salis simul edendos esse, ut amicitiae munus expletum sit; Lae 67.

naturam: necesse est finem .. omnium (animantium) hunc esse, ut || ut sua cuiusque || natura

expleatur; F V, 25. quoniam . natura suis omnibus expleri partibus vult; F V, 47.

numeros: quo modo ... is, qui fidibus utitur, explere numeros (potest) et conficere versus? A II, 22.

partem: hanc .. partem relictam explebimus nullis adminiculis, sed, ut dicitur, Marte nostro; O III, 34.

summam: quid tale sit, ut expleat summam; F IV, 31.

sitim: quas .. (litteras Graecas) sic avide arripui quasi diuturnam sitim explere cupiens, ut ..; C 26. neque .. umquam expletur nec satiatur cupiditatis sitis, neque ..; P 6.

vitam: ut ... (summum bonum) expleturum cumulate vitam beatam (videatur); F II, 42. negatis eam (beatam vitam) esse, quae expleta sit iis rebus omnibus, quas natura desideret; F IV, 57. quae (vita) sit animi corporisque expleta virtutibus; F V, 37.

expletio, Vervollständigung: in ea .. expletione naturae summi boni finem consistere; F V, 40.

explicatio, Abrollen, Entwicklung, Erörterung, Auseinandersetzung: I. delectat: quid vos illa delectat explicatio fabularum et enodatio nominum? N III, 62.

est: est quasi rudentis explicatio sic traductio temporis; D I, 127. f. II, 1. compleo.

proficit: multum .. ad ea, quae quaerimus, explicatio tua ista profecerit; F III, 14.

II, 1. appello: verborum etiam explicatio probabatur, id est, qua de causa quaeque essent ita nominata, quam ἐτυμολογίαν appellabant; A I, 32.

compleo, perficio: haec est undique completa et perfecta explicatio summi boni; F V, 72.

probo: f. appello.

2. utor: similia dici possunt de explicatione naturae, qua *et* hi (Peripatetici) utuntur et vestri; F IV, 11.

3. dico de: f. 2.

insum in: inest in eadem explicatione naturae insatiabilis quaedam e cognoscendis rebus voluptas; F IV, 12.

pono in: unus (animi fetus) in cognitione rerum positus et in explicatione naturae; T V, 68.

III, 1. interpretari: utrum philosophia dignius, sagarum superstitione ista interpretari an explicatione naturae? D II, 129.

2. sine: nec .. pietas adversus || advorsum || deos, nec quanta iis gratia debeatur, sine explicatione || explanatione || naturae intellegi potest; F III, 73.

explicatrix, Entwicklerin: vis dicendi adhibebatur, explicatrix orationis perpetuae ad persuadendum accommodatae; A I, 32.

explicatus, Erörterung: quam difficilis explicatus (natura deorum) haberet; N III, 93.

explico, entwickeln, lösen, aus der Verlegenheit ziehen, erklären, erörtern, erläutern, auseinandersetzen: I. **absolut:** alqs: quae diiudicanda sunt; non enim, ut quaereremus, exposuimus, sed ut explicaremus; O III, 56.

II. **mit Ergänzung:** 1. **de:** f. **de**, I. explico (4 St.) S. 604, b.

2. **indirecte Frage:** explicavi paulo ante Clitomacho auctore, quo modo ista Carneades diceret; A II, 102. nunc .. explicabo, voluptas ipsa quae qualisque sit; F I, 37. huic certae stabilique sententiae quae sint coniuncta, explicabo brevi; F I, 55. quamquam a te .. diligenter est explicatum, finis ... quem ad modum diceretur; F IV, 14. quid sit ipsa natura, explicandum est ante breviter; N II, 81. quamquam ... nullum erit nomen, quod non possis una littera explicare unde ductum sit; N III, 62. id quale sit, facile a se (Chrysippus) explicari putat; Fa 42. Scipionem rogemus, ut explicet, quem existimet esse optimum statum civitatis; R I, 33. si, de re publica quid sentias, explicaris; R I, 34. ut ... explicetur, quid declaretur eo nomine; R I, 38. iam ordire explicare, quaeso, de iure civili quid sentias; L I, 14. quem ad modum officia ducerentur ..., satis explicatum arbitror libro superiore; O II, 1. f. III. concursiones.

3. **accus. c. inf.:** hoc .. loco tantum explicemus, haec honesta ... esse expetenda; F V, 61. Chrysippus aestuans laboransque, quonam *pacto* || hoc modo || explicet et fato omnia fieri, et ..; Fa, fr 1.

III. **mit Object:** alqm: magna .. animi contentio adhibenda est *in* explicando Aristotele || Aristoteli, al. ||, si leges; fr V, 29.

alqd: quam erunt illa acute explicanda nobis! A I, 7. etsi heri .. id, quod quaerebatur, paene explicatum est; A II, 10. nihilne tot saeculis summis ingeniis, maxumis studiis explicatum putamus? A II, 15. his satis cognitis, quae iam explicata sunt; A II, 37. fatendum sit ..., quod ea definitione explicetur, id percipi posse; A II, 43. si ista explicari non possunt; A II, 95. Erilli similia, sed, opinor, explicata uberius et ornatius; A II, 129. haec explicari non placebit Latine? F I, 5. ea ... ipsa, quae ab illo inventore veritatis ... dicta sunt, explicabo; F I, 32. aliter .. explicari, quod quaeritur, non potest; F II, 18. haec .. nobis explicanda sunt, sed si enodatius, vos ignoscetis; F V, 27. ea, quae vis, ut potero, explicabo; T I, 17. nisi quid erat numeris aut descriptionibus || discr. || explicandum; T I, 38. nihil umquam tam eleganter explicabunt; T I, 55. satis accurate in Academicis quattuor libris explicata arbitramur; T II, 4. »ubi fortuna Hectoris nostram acrem aciem inclinatam —« et cetera explicat in dolore; T II, 39. illud modo explicant, de quo ante nihil scriptum est; T V, 18. nisi superioribus diebus essent explicata; T V, 42. quibus explicatis ad rationemque revocatis; N I, 119. ut || et || hoc explicemus hac disputatione, quod quaeritur; N III, 19. alia .. subito ex tempore coniectura explicantur, ut apud Homerum Calchas; D I, 72. cum explicare nihil posses; D II, 27. si velim ... geometricum quiddam aut physicum aut dialecticum explicare; D II, 122. haec ratione explicari et ad naturam revocari facile possunt, ea vero ... nullo modo; D II, 145. haec cum ita sint a Chrysippo explicata; Fa 44. quin .. ista ipsa explicas nobis his subsicivis, ut ais, temporibus? L I, 13. his .. explicatis fons legum et iuris inveniri potest; L I, 16. sin quid requiritis, id explicemus prius; L I, 32. quo facilius (geometrae), quae volunt, explicent; O III, 33. vgl. I. — de: ut Stoicos nihil de dis explicare convinceret; N III, 44. neque .. quicquam est de hac parte post Panaetium explicatum; O III, 34.

absolutionem: quam (rationis absolutionem) etiam atque etiam explicandam putant; F V, 38.

ambigua: ambigua se audere aiunt explicare dilucide; fr V, 99. quo modo .. ambigua ambiguis explicabunt? fr V, 99.

argumenta: omnia .. (argumenta) physicorum licet explicare; A II, 117.

auctoritatem: praeclare .. explicatur Peripateticorum et Academiae veteris auctoritas; A I, 33.

bonum: bonum ... id etiam definitione explicatur; F III, 33. ad id (summum bonum) explicandum disputationem omnem conferemus; F IV, 8.

captiones: cur .. vos induitis in eas captiones, quas numquam explicetis? D II, 41.

causam: doloris huius .. origo nobis explicanda est, id est causa efficiens aegritudinem in animo tamquam aegrotationem in corpore; T III, 23. quae (aegritudo) tota poterit evelli explicata, ut principio dixi, causa aegritudinis; T III, 61. ſ. **causa**, II, 1. explico (3 St.) S. 394, a.

concursiones: lusiones .. deorum et inter ipsos deos || [deos] || concursiones ..., quibusque temporibus ... oblitescant ..., si verbis explicare conemur; Ti 37.

condicionem: explicanda est oratione communis condicio lexque vitae; T IV, 62.

corpus: quodsi universi corpus planum et aequabile explicaretur; Ti 14.

correctionem: eam ... correctionem explicabo, sicut solebat Antiochus; A I, 35.

declinationes: ut essent atomi, ... tamen declinationes istae numquam explicarentur; Fa 48.

deos: qui (di) a te, Balbe, innumerabiles explicati sunt; N III, 93.

differentiam: deinceps explicatur differentia rerum; F III, 50.

discriptionem: quae discriptio si esset ignota vobis, explicaretur a me; R II, 39.

disputationem: quo commodius disputationes nostrae explicentur; T I, 8. qua (natura) duce nobis omnis est disputatio explicanda; L I, 20.

exitum: cum explicare argumenti exitum non potestis; N I, 53.

fabricam: illa potius explicetur incredibilis fabrica naturae; N II, 138.

genus: e physicis ... sumitur ... moderatio natura cupiditatum generibusque earum explicatis; F I, 64. toto genere hoc igneo, quod tranat omnia, subtilius explicato; N II, 25. quae (genera divinandi) ... coniectura explicantur; D I, 72.

intellegentiam: explica atque excute intellegentiam tuam; O III, 81.

legem: ſ. condicionem.

litteras: dabant .. hae feriae tibi oportunam || opp. || sane facultatem ad explicandas tuas litteras; R I, 14.

locum: quem locum multo etiam accuratius (Socrates) explicat in eo sermone, quem ..; T I, 57. hic locus a Zenone tractatus post a Cleanthe et Chrysippo pluribus verbis explicatus est; N II, 63. habetis .. explicatum omnem ... religionum locum; L II, 69. locum istum totum ... explicabo; L III, 13.

lusiones: ſ. concursiones.

naturam: argumenta sumuntur ad cuiusque rei naturam explicandam; F IV, 13. ut eos ... in rebus quaerendis explicandisque naturis aetates conterere videamus; F V, 57. quorum (generum radicum) vim atque naturam ratio numquam explicavit; D I, 13. natura .. iuris explicanda nobis est; L I, 17. ſ. genus; F I, 64.

orationem: ut in utramque partem perpetua explicaretur oratio; Fa 1.

originem: ſ. causam; T III, 23.

perturbationes: in his (perturbationibus) explicandis veterem illam equidem Pythagorae ... discriptionem sequar; T IV, 10.

philosophiam: cum philosophiam viderem diligentissime Graecis litteris explicatam; A I, 4. ipsius rei publicae causa philosophiam nostris hominibus explicandam putavi; N I, 7. mihi .. explicandae philosophiae causam adtulit casus gravis civitatis; D II, 6.

quaestionem: nos .. hanc omnem quaestionem ... fere a nobis explicatam esse his litteris arbitramur; F I, 12. sin id non potest nisi hac quaestione animorum explicata; T I, 23. membra tum .. noscuntur, cum totae quaestiones scribendo explicantur; N I, 9.

rationem: quam (Epicuri rationem) a nobis sic intelleges expositam, ut ab ipsis ... non soleat accuratius explicari; F I, 13. e quo (cognitionis amore) etiam rationis explicandae disserendique cupiditas consequebatur; F IV, 18. quae (ratio) a Socrate est in Phaedro explicata; T I, 53. ut (Boëthus) earum rationem rerum explicaret, quae in mari caelove fierent; D I, 13. quae (ratio) a te secundo libro est explicata dilucide; D I, 117. explicanda .. vis est ratioque enuntiationum, quae Graeci ἀξιώματα vocant; Fa 1. ut ... in explicandis rationibus rerum civilium quandam facultatem ... † essemus auctores; R I, 13. spero nos ... earum .. rerum rationem, quae nunc instant, explicaturos; R I, 33. qui .. acutissime et celerrime potest et videre et explicare rationem; O I, 16.

rem: unam rem explicabo, eamque maximam; F I, 28. qui (Stoici) ... nominibus uterentur iis, quae prima specie admirationem, re explicata risum moverent; F IV, 61. cum multae res in philosophia nequaquam satis adhuc explicatae sint; N I, 1. si plus adipiscare re explicata boni quam addubitata mali; O I, 83. quis te aut est aut fuit umquam in partiundis rebus, in definiendis, in explicandis pressior? fr V, 56.

sapientiam: hoc primum quale est, a non sapiente explicari sapientiam? A II, 115.

scholam: ne me tamquam philosophum putetis scholam vobis aliquam explicaturum; F II, 1.

sedationem: etsi aegritudinis sedatio et hesterna disputatione explicata est et in Consolationis libro; T IV, 63.

sententiam: iam explicata tota Carneadis sententia; A II, 98. explicavi .. sententiam meam; F I, 72. explicabo potius ... totam Zenonis Stoicorumque sententiam; F III, 14. qui (Chrysippus) totam de divinatione duobus libris explicavit sententiam, uno praeterea de oraclis, uno de somniis; D I, 6. quoniam utrique patefacta atque explicata || explicita || sententia sua ad eundem exitum veniant; Fa 44. ipsius Catonis sermo explicabit nostram omnem de senectute sententiam; C 3.

signa: Chrysippus .. divinationem definit his verbis: vim cognoscentem et videntem et explicantem signa, quae a dis hominibus portendantur; D II, 130.

somnia: quae (somnia) Antiphontis interpretatione explicata declarant illa quidem acumen interpretis; D I, 39.

veritatem: quid .. laboro, nisi ut veritas in omni quaestione explicetur? T III, 46.

verum: qui verum explicari volo; D II, 46.

virtutem: quae virtus praeter ceteras totam || tota || se ad alienas porrigit utilitatis || utilitates || atque explicat; R III, 11.

vim: cum vim, quae esset in sensibus, explicabamus; A II, 37. cuius (legis) vim explicavi; L II, 14. ſ. naturam; D I, 13. rationem; Fa 1.

voluptatem: quam (voluptatem) si (Epicurus) explicavisset, non tam haesitaret; F II, 18.

utilitatem: maxuma .. eorum (oculorum) utilitas donata hominum generi deorum munere deinceps explicetur; Ti 52.

explodo, ausspochen, verwerfen: divinationem: explodatur .. haec quoque somniorum divinatio pariter cum ceteris; D II, 148.

genus: hoc .. genus divinationis vita iam communis explosit; D II, 86.

histrionem: histrio ..., si versus pronuntiatus est syllaba una brevior aut longior, exsibilatur, exploditur; P 26.

sententiam: iam explosae eiectaeque sententiae Pyrrhonis, Aristonis, Erilli ... adhibendae omnino non fuerunt; F V, 23. ut Aristonis esset explosa sententia; F IV, 47. quoniam Aristonis, Pyrrhonis, Erilli iam pridem explosa sententia est; O I, 6.

explorate, sicher, zuverlässig: quod non satis explorate perceptum sit et cognitum; N I, 1.

exploro, erforschen, prüfen, part. sicher, gewiß: I, 1. de: cui possit exploratum esse de sua sanitate? A II, 54.

2. indir. Frage: s. II. alqd; A II, 85. F II, 92.

3. Infinitiv: s. II. alqd; Lae 97.

4. acc. c. inf.: cui corpus bene constitutum sit et exploratum ita semper fore; T II, 17. habet (deus) exploratum fore se semper .. in maximis ... voluptatibus; N I, 51. quis est tam stultus, quamvis sit adulescens, cui sit exploratum se ad vesperum esse victurum? C 67. s. II. alqd; D II, 60. — cum corpus bene constitutum sit et sit exploratum ita futurum; F II, 92. si exploratum .. habeat id omnino neminem umquam suspicaturum; O III, 75. huic nihil potest esse certi, nihil, quod exploratum habeat permansurum sibi unum diem; P 17.

II. alqd: quid habes explorati, cur non possit tibi Cotta videri, qui non sit? A II, 85. quid habemus in rebus bonis et malis explorati? A II, 129. an id exploratum cuiquam potest esse, quo modo se hoc habiturum sit corpus? F II, 92. quis .. est iste, cui id exploratum possit esse? T II, 17. explorata si sint ea, quae ante quaeri debeant; D I, 117. illud .. exploratum habeto, nihil fieri potuisse sine causa; D II, 60. iam explorata nobis sunt ea, quae ad domos nostras ... pertineant? R I, 19. nihil fidum, nihil exploratum habeas, ne amare quidem aut amari; Lae 97.

principia: vereor committere, ut non bene provisa et diligenter explorata principia ponantur; L I, 37.

rationem: non est .. tam explorata ista ratio ad id, quod vultis, confirmandum, quam videtur; N I, 64.

spem: qui ... definieris summum bonum firma corporis adfectione explorataque *eius* spe contineri; T V, 27. si ... vita .. beata ... eius .. constitutionis spe explorata ... continetur; O III, 117.

expolio, herausarbeiten, ausbilden, verfeinern: alqm: vgl. animos.

alqd: tum intellegas illud, quod iam expolitum sit, intus fuisse; D II, 48.

animos: castos .. [animos], puros, integros, incorruptos, bonis etiam studiis atque artibus expolitos ... ad deos ... pervolare; fr IX, 12.

Lücke: quem unum omnium deorum et hominum regem esse omnes docti indoctique † expoliri || pariter || consentiunt; R I, 56.

expono, aussetzen, darstellen, darlegen, auseinandersetzen, vortragen, erörtern: I. absolut: alqs: ut nullo modo, nisi ut exposui, constitui possit finis bonorum; F IV, 28.

II. mit Ergänzung: 1. de: hi coetus .. hac, de qua exposui, causa instituti; R I, 41.

2. indirecte Frage: cuius (formae) quas acceperim dissupationes || disputationes, al. ||, si vultis, exponam; A I, 33. hoc .. loco, quamquam a te, Cato, diligenter est explicatum, finis hic bonorum .. quis a Stoicis ... diceretur, tamen ego quoque exponam; F IV, 14. philosophorum sententiis, qualis hic futurus sit, si modo aliquando fuerit, exponitur; T II, 51. de quibus (divinationis generibus) quid ipse sentiam, si placet, exponam; D I, 10. apud eosdem (censores), qui magistratu abierint, edant et exponant, quid in magistratu gesserint; L III, 47. quem ad modum officia ducerentur, satis expositum videtur; O I, 152.

3. acc. c. inf.: expone ... primum, si potes || [si potes] ||, animos remanere post mortem; T I, 26. idem (Sisenna) ... exponit ... simulacra sudavisse; D I, 99. cui (Ptolomaeo) cum exposuisset patriam se liberare velle; O II, 82.

III. mit einfachem Object: alqm: dicitur (Romulus) ab Amulio ... ob labefactandi regni timorem ad Tiberim exponi iussus esse; R II, 4.

alqd: deinde illa exponunt duo; A II, 40. quae cum exposuisset; A II, 104. equidem soleo etiam quod uno Graeci, ... idem pluribus verbis exponere; F III, 15. ne tu ... ista exposuisti, ut tam multa, memoriter, ut tam obscura, dilucide; F IV, 1. hoc sic expositum dissimile est superiori; F IV, 15. exponamus adulescenti, si quae forte possumus; F V, 8. quibus expositis facilis est coniectura ea .. esse expetenda; F V, 38. his .. libris exposita sunt ea, quae ..; T III, 6. quae cum exponunt; T IV, 46. Socrates ... Xenophonti consulenti, sequereturne Cyrum, posteaquam exposuit, quae ipsi videbantur; D I, 122. quae adhuc exposui; R II, 42. his .. expositis, quale sit id ..., intellectum puto; O I, 99. advexi, exposui, vendo meum non pluris quam ceteri; O III, 51. quae diiudicanda sunt; non enim, ut quaereremus, exposuimus, sed ut explicaremus; O III, 56.

Academiam: illa (Academia), quam exposuisti, vetus, haec nova nominetur; A I, 46.

argumenta: exponam .. generatim argumenta eorum; A II, 47.

bonum: quocumque .. modo summum bonum sic exponitur, ut id vacet honestate; F V, 22.

caritatem: id a communitate et ea, quam exposui, caritate ac societate humana non abhorrebit; F V, 66.

causam: melius || est || rationes referri, causamque exponi censoribus; L III, 47.

coetum: qui (populus) est talis coetus multitudinis, qualem exposui; R I, 41.

constitutionem: ab iis constitutio illa prima naturae ... his prope verbis exponitur; F IV, 15.

differentias: Chrysippus .. exponens differentias animantium ait ..; F IV, 28.

disciplinam: cum ... tantum tibi adroges, ut exponas disciplinam sapientiae; A II, 114. disciplinam puerilem ingenuis ... nullam certam aut destinatam legibus aut publice expositam aut unam omnium esse voluerunt; R IV, 3.

disputationem: s. **disputatio**, II, 1. expono (4 St.) S. 726, a.

exempla: expositis exemplis verarum vaticinationum et somniorum; D I, 71.

finem: illud perspicuum est, omnibus his finibus bonorum, quos exposui, malorum fines esse contrarios; A II, 132.

florida: expones, quae spectet, florida et varia? T III, 43.

formam: qua (forma) exposita; F IV, 19. cum .. ea sit, quam exposui, forma naturae; F V, 41.

iudicia: exposui fere non philosophorum iudicia, sed delirantium somnia; N I, 42.

mandatum: ei .. (mulieri) nihil opinanti viri mandatum exposuit; F II, 58. mandata (Regulus) exposuit; O III, 100.

naturam: quaeras, putemne talem esse (naturam deorum), qualis modo a te sit exposita; N I, 57.

nomina: horum nominibus tot virorum atque tantorum expositis; A II, 13.
officia: expositis adulescentium officiis; O II, 52.
oracula: exposui quam brevissime potui somnii et furoris oracla || oracula ||; D I, 70.
percepta: (Chrysippus) docet Chaldaeos, quo pacto eos exponere percepta oporteat; Fa 15.
perturbationes: earum .. perturbationum, quas exposui, variae sunt curationes; T IV, 59.
praemium: tanto praemio exposito; R VI, 26.
rationem: breviter sane minimeque obscure exposita est .. a te, Varro, et veteris Academiae ratio et Stoicorum; A I, 43. quam (Epicuri rationem) a nobis sic intelleges expositam, ut ... non soleat accuratius explicari; F I, 13. non alienum est ... rationem huius verbi || huius || faciendi Zenonis exponere; F III, 51. posteaquam coepit rationem huius operis scientissime Gallus exponere; R I, 22.
res: quibus rebus breviter expositis; F V, 64. quibus rebus expositis; N II, 153.
rem publicam: exposita .. ad exemplum nostra re publica accommodabo ad eam ... omnem illam orationem; R I, 70.
sententiam: expositis iam .. sex de summo bono sententiis; F V, 20. quaecumque vera sit earum sententiarum, quas exposui; T I, 23. vere exposita illa sententia est ab Epicuro; N I, 45. in hac ita exposita sententia sunt qui existiment ..; N I, 85. eius disputationis sententias memoriae mandavi, quas hoc libro exposui arbitratu meo; Lae 3.
sermonem: quem (sermonem) Corinthi habitum tribus libris exponit; T I, 21. Scaevola ... exposuit nobis sermonem Laeli || Laelii || de amicitia habitum ab illo secum; Lae 3.
societatem: f. caritatem.
somnia: f. iudicia.
terminationem: exposita ... terminatione rerum expetendarum; F V, 27.
varia: f. florida.
victum: Persarum a Xenophonte victus exponitur; T V, 99.
vitam: vitam suam exponere ad imitandum iuventuti; A fr 5.
IV. **mit doppeltem Accusativ:** summum .. bonum (Hieronymus) exposuit vacuitatem doloris; F V, 14.

exportatio, Ausfuhr: earum rerum, quibus abundaremus, exportatio ... nulla esset; O II, 13.

exposite, deutlich: † haec posite || exposite || haec iura pontificum auctoritate consecuta sunt, ut ..; || [† haec ... ut] ||; L II, 48.

expositio, Erklärung: iunctae .. et duplices expositiones summi boni tres omnino fuerunt, nec vero plures ... esse potuerunt; F V, 21.

expostulo, sich beschweren, Genugthuung fordern: virtutes .. noli vereri ne expostulent et querantur se a beata vita esse relictas; T V, 14.

exprimo, ausdrücken, ausprägen, darstellen, schildern, übersetzen, erpressen: I. **mit Ergänzung:** 1. de: f. II. alqd; L II, 64.
2. indir. Frage: qui crebro dicat diligenter oportere exprimi, quae vis subiecta sit vocibus; F II, 6.
3. ut: f. II. alqd; D I, 67.
4. acc. c. inf.: nemo umquam superiorum non modo expresserat, sed ne dixerat quidem posse hominem nihil opinari; A II, 77.
II. **mit Object:** alqm: cum (Plato) Socratem expressisset; F V, 87.
alqd: e qua (materia) omnia expressa atque efficta sint; A I, 27. ut (disputationes) in utramque partem dicendo et audiendo || dicendo || eliciant et tamquam exprimant aliquid; A II, 7. haec in pueris; expressa vero in iis aetatibus quae iam confirmatae sunt; F V, 62. quae modo expressa ad verbum dixi; T III, 44. quae (species deorum) nihil concreti habeat, nihil solidi, nihil expressi, nihil eminentis; N I, 75. illud, quod volumus, expressum est, ut vaticinari furor vera soleat; D I, 67. si modo id exprimere Latine potuero; R I, 65. prorsus .. expressa sunt a te, quae dicta sunt ab illo (Platone); R I, 68. de lamentis .. expressa verbis sunt »mulieres genas ne radunto« ..; L II, 64. cetera .. usque ad temporis ortum impressa || expressa || ab illis, quae imitabatur, ecfinxerat; Ti 34. f. sententiam.
ardorem: si .. nubium conflictu ardor expressus se emiserit, id esse fulmen; D II, 44.
auspicia: ergo hoc auspicium divini quicquam habere potest, quod tam sit coactum et expressum? D II, 73.
distinctionem: est lex iustorum iniustorumque distinctio ad illam antiquissimam ... expressa naturam; L II, 13.
effigiem: nos veri iuris germanaeque iustitiae solidam et expressam effigiem nullam tenemus; O III, 69.
fabellas: cum iidem fabellas Latinas ad verbum e Graecis expressas non inviti legant; F I, 4.
formam: habes formam Epicuri vitae beatae verbis Zenonis expressam; T III, 38.
litteras: litterae (erant) neque expressae neque oppressae; O I, 133.
locum: hunc locum satis ... in iis libris, quos legistis, expressit Scipio; R IV, 1. L I, 27.
naturam: quae (humana natura) quo facilius expressa cernatur; T IV, 62.
rem: est .. gloria solida quaedam res et expressa, non adumbrata; T III, 3.
sententiam: hanc nos sententiam secuti his ipsis verbis in Consolatione [hoc] expressimus; T I, 65.
sonos: a simili etiam mente vocis ... soni paucis notis inventis sunt omnes signati et expressi; R III, 3.
speciem: hanc speciem Pasiteles caelavit argento et noster expressit Archias versibus; D I, 79.
verbum: qui non verba, sed vim Graecorum expresserunt poëtarum; A I, 10. quam (καταληψιν) ... verbum e verbo exprimentes comprensionem dicemus; A II, 31. nec .. exprimi verbum e verbo necesse erit; F III, 15. haec verba ipsa Platonis expressi; D I, 61.
vim: f. verbum; A I, 10.

exprobro, vorwerfen, vorhalten: alqd: quorum plerique aut queruntur semper aliquid aut etiam exprobrant; Lae 71.
officia: odiosum sane genus hominum officia exprobrantium; Lae 71.

expromo, vorbringen, hervorheben, darlegen: I. indir. Frage: ut (Aristoteles) in omnibus rebus, quicquid ex utraque parte dici posset, expromeret; F V, 10. cum .. proprium sit Academiae ... conferre causas et, quid in quamque sententiam dici possit, expromere; D II, 150.
II. invidiosa: expromam primum illa invidiosa, quod ..; A II, 144.
leges: iam expromé, si placet, istas leges de religione; L II, 17. expromam equidem (leges), ut potero; L II, 18.

expugnatio, Erstürmung: ut urbium expugnationes, ut pedestres navalesve pugnas ... recordentur; C 13.

expugno, erobern, einnehmen: sapientis animus ... virtutibus .. omnibus ut moenibus saeptus vincetur et expugnabitur? P 27.

expulsio, Vertreibung: commemoro: vel exilium Camilli vel offensio commemoratur Ahalae ... vel expulsio Laenatis; R I, 6.

efficio: bene meritorum saepe civium expulsiones, calamitates, fugae ... sine hominum opibus ... effici (non) possunt; O II, 20.

recordor: qui expulsiones vicinorum, qui latrocinia in agris ... recordetur; P 46.

expultrix, Vertreiberin: o virtutis (philosophia) indagatrix expultrixque vitiorum! T V, 5.

exquiro, fragen, sich erkundigen, suchen, forschen, erforschen, untersuchen, part. ausgesucht, vorzüglich: I. **absolut:** 1. studium: neque nos studium exquirendi defatigati relinquemus; A II, 7.

2. audire: ne curiosissimi quidem homines exquirendo audire tam multa possunt, quam sunt multa; N I, 97.

II. **mit Ergänzung:** 1. de: de animi bonis accuratius exquirebant; F IV, 17.

2. indirecte Frage: plerique errare malunt ... quam sine pertinacia, quid constantissime dicatur, exquirere; A II, 9. quis alienum putet eius esse dignitatis ..., quid in omni munere vitae optimum et verissimum sit, exquirere? F I, 11. quid sit in quaque re maxime probabile, semper requiremus || exquiremus ||; T IV, 7. vir sapiens ... non quid verissimum sit, sed quid velit vulgus, exquiret? T V, 104. qui (Stoici) studiose exquirunt, unde verba sint ducta; O I, 23. cum in omnibus, quae aguntur, ex eo, quo modo quisque natus est, ... quid deceat, exquirimus; O I, 119. si in omni re quid deceat exquirimus; O I, 133. nec .. alienum est ... quid iis (doctis hominibus) de quoque officii genere placeat, exquirere; O I, 147. ut ... ii .. et secum et ab aliis, quid in eo peccatum sit, exquirunt; O I, 147.

3. ne: qui (stipatores) ..., ne quod in vestimentis telum occultaretur, exquirerent; O II, 25.

III. **mit Object:** alqd: quod ... complures iam menses Athenis haec ipsa te ex Antiocho videamus exquirere; F V, 8. cum haec exquirerem, sicut hic faciebam; T I, 98. quando ea nos extis exquirimus? D II, 32. s. aucupium.

argumenta: philosophorum .. exquisita quaedam argumenta, cur esset vera divinatio, collecta sunt; D I, 5.

artes: me ... Athenae non tam operibus magnificis exquisitisque antiquorum artibus delectant quam recordatione summorum virorum; L II, 4.

aucupium: piscatu, aucupio, venatione, his omnibus exquisitis, vitantes cruditatem; F II, 23.

bonum: cum summum bonum exquiritur; F V, 17.

causas: proinde quasi novitas nos magis quam magnitudo rerum debeat ad exquirendas causas excitare; N II, 96. fore ut premerere, cum ex te causas unius cuiusque divinationis exquirerem; D II, 46.

consequentia: nostrum est ... ad ea principia, quae accepimus, consequentia exquirere; F V, 60.

consilia: maxime nos quidem exquirentes ea consilia, quae ... ad concordiam civium pertinerent; Fa 2.

consuetudinem: eum (Servium) summo studio ... ad exquisitissimam consuetudinem Graecorum erudiit; R II, 37.

dilectum: sic habebitur is, quem exquirimus, dilectus officii; O III, 46.

doctrinam: quae summis ingeniis exquisitaque doctrina philosophi Graeco sermone tractavissent; F I, 1.

eventa: si eventa quaerimus, quae exquiruntur avibus; D II, 79.

fidem: ut neque sensuum fidem sine ratione nec rationis *sine* sensibus exquiramus; F IV, 9.

genus: sin autem sine ullius populi exemplo genus ipsum exquiris optimi status; R II, 66.

honestum: quod (honestum) exquirimus; O I, 79.

iudicium: nihil fuit in Catulis, ut eos exquisito iudicio putares uti litterarum; O I, 133.

mores: cum (Plato) optimos mores et optimum rei publicae statum exquireret; T II, 27.

munditiam: adhibenda .. munditia est non odiosa neque exquisita nimis; O I, 130.

nomen: nec (audebo cetera) fraudare suo vetere nomine potius quam aliquod || quam aliquid potius || novum exquirere; F V, 91.

officium: ut non difficile sit in exquirendo officio, quid cuique sit praeponendum, videre; O I, 160. rectene .. hanc tertiam partem ad exquirendum officium adiunxerit an secus; O III, 11. huius generis quaestiones sunt omnes eae, in quibus ex tempore officium exquiritur; O III, 32. recte .. hoc adiunctum esse quartum exquirendorum officiorum genus; O II, 89.

orationem: quae est .. istorum oratio tam exquisita? R I, 3.

piscatum: s. aucupium.

rationem: quorum nihil oportere || oporteret || exquisitis rationibus confirmare, tantum satis esse admonere; F I, 30. alterius mens rationibus agitandis exquirendisque alebatur; T V, 66. ex qua (praestantia) ratio inveniendi officii exquiritur; O I, 107.

res: minorem voluptatem percipi quam rebus exquisitissimis ad epulandum; F II, 90. quibus et talibus rebus exquisitis hoc vel maxime efficitur, ... ut ..; T V, 71.

sinistra: sinistra dum non exquirimus, in dira et in vitiosa incurrimus; D I, 28 (29).

statum: ut ... totos se in optumo vitae statu exquirendo conlocarent; T V, 2. s. mores.

supplicia: neque .. tum (Regulus) ignorabat se ad crudelissimum hostem et ad exquisita supplicia proficisci; O III, 100.

tempora: quo (Polybio) nemo fuit in exquirendis temporibus diligentior; R II, 27.

venationem: s. aucupium.

verum: licet verum exquirere sine invidia; D II, 28. cogitatio in vero exquirendo maxume versatur; O I, 132.

voluptatem: ut nulla tam exquisita posset inveniri voluptas, qua (L. Thorius) non abundaret; F II, 63.

exquisite, genau, sorgfältig: quae (rationes) exquisitius a philosophis colliguntur; T I, 116.

exsacrifico, ein Opfer bringen: »rex .. Priamus ... curis sumptus suspirantibus exsacrificabat hostiis balantibus«; D I, 42.

exsanguis, blaß, erschöpft: genae: »lacrimae peredere umore exsanguis genas;« T III, 26.

res publica: quod ... postremo exsanguem iam et iacentem (rem publicam) doctus vir Phalereus sustentasset Demetrius; R II, 2.

exsaturo, sättigen: »haec habeo, quae edi, quaeque exsaturata libido hausit;« T V, 101.

exscindo (excindo), zerstören: Numantiam: bellum .. maximum conficies, Numantiam excindes; R VI, 11. nec plus Africanus ... in excindenda || exscind. || Numantia rei publicae profuit quam eodem tempore P. Nasica privatus; O I, 76.

exseco, entmannen: Caelum: exsectum Caelum a filio Saturno; N II, 63. exsectum a filio Caelum; N III, 62.

exsecratio, Verwünschung, Fluch: quod Athenis exsecrationibus publicis || Buzygis || sanctum est; O III, 55 (54).

exsecror, verwünschen, verfluchen: I. ut: exsecratur luculentis sane versibus apud Ennium Thyestes, primum ut naufragio pereat Atreus; T I, 107.

II. alqm: recte .. Socrates exsecrari eum solebat, qui ..; L I, 33. accepimus Socratem exsecrari solitum eos; O III, 11.

alqd: »cui, quod in me est, exsecrabor hoc, quod lucet, quicquid est«; N II, 65.

exsequiae, Bestattung: non solum vita * cruciati || nullo in vita cruciatu || atque dedecore, verum etiam sepultura et iustis exsequiarum caruerunt; L II, 42.

exsequor (exequor), begleiten, bestatten, verfolgen, ausführen: I. alqm: »hunc omni amicos (decebat) laude et laetitia exsequi;« T I, 115.

aeternitatem: non igitur dubium, quin (mundi artifex) aeternitatem maluerit exsequi; Ti 7.

munus: conturbatus animus non est aptus ad exsequendum munus suum; T III, 15. (Masinissam) omnia exsequi regis officia et munera; C 34. ut (senes) nullum officii aut omnino vitae munus exsequi possint; C 35. recte .. in ea (senectute) vivitur, quoad munus officii exsequi et tueri possit || possis ||; C 72.

negotia: ut (corpus) oboedire consilio rationique possit in exsequendis negotiis et in labore tolerando; O I, 79.

officia: s. munus; C 34.

orationem: quam (orationem) si ipse exequi nequeas, possis tamen Scipioni praecipere et Laelio; C 28.

praesidium: »quid petam praesidi aut exequar«? T III, 44.

res: quas (res) si exequi nequirem, tamen me lectulus meus oblectaret; C 38.

exsibilo, auszischen: histrio ..., si versus pronuntiatus est syllaba una brevior aut longior, exsibilatur, exploditur; P 26.

exsicco, austrocknen: alqm: in aliis (locis) esse pituitosos et quasi redundantis, in aliis exsiccatos atque aridos; Fa 7.

arbores: quia tum (arbores) exsiccatae sint; D II, 33.

exsilium (exilium), Verbannung: I. accedit: quid, si ... mors liberorum accessisset? quid, si deinde dolores graves corporis, ... si exilium? T IV, 40.

adest: aderit ... interitus patriae, exilium, servitus denique; T V, 29.

adficit: at enim sine ignominia * || an potest exsilium ignominia || adficere sapientem? T V, 107.

differt: exilium ... quantum tandem a perpetua peregrinatione differt? T V, 107.

est: patronusne causae in epilogo ... negaret esse malum exsilium, publicationem bonorum? F IV, 22. id (exilium) si propter alienam et offensam populi voluntatem malum est; T V, 106. || octo genera poenarum in legibus esse, damnum, vincula, verbera, talionem, ignominiam, exilium, mortem, servitutem ||; L fr 4. exilium .. illis (terribile est), quibus quasi circumscriptus est habitandi locus; P 18. nescis exilium scelerum esse poenam? P 30.

habent: exilia, orbitates magnam vim habere ad male misereque vivendum; T V, 24.

offundit: si quid tenebrarum obfudit exsilium; T III, 82.

potest: s. adficit.

ohne Verb: bonum patria, miserum exsilium; F V, 84.

II, 1. addo: adde eodem exilia, luctus, orbitates; T V, 16.

commemoro: vel exilium Camilli vel offensio commemoratur Ahalae; R I, 6.

contemno: erit .. (sapiens) instructus ad mortem contemnendam, ad exsilium, ad ipsum etiam dolorem; F II, 57.

do: »exitium illi, exilium mihi (dabo)«; N III, 66. reditum mihi gloriosum iniuria tua dedit, non exitum || exilium || calamitosum; P 29.

duco, extimesco: quid relinquitur, quod extimescendum sit? exilium, credo, quod in maximis malis ducitur; T V, 106.

minitor: mortemne mihi minitaris, ut omnino ab hominibus, an exilium, ut ab inprobis demigrandum sit? P 18.

relinquo: s. duco.

timeo: nemo .. iustus esse potest, qui mortem, qui dolorem qui exilium, qui egestatem timet; O II, 38.

2. elabor: his poenis, ... egestate, exilio, vinculis, verberibus, elabuntur saepe privati; R III, 34.

3. eicio in: quo modo .. tot legibus eiectus in exilium nomen exulis non perhorrescis? P 32.

exigo in: tum exacti in exilium innocentes; R I, 62.

expello in: qui (Themistocles) cum ... propter .. invidiam in exilium expulsus esset; Lae 42.

proficiscor in: profectus in exsilium Tubulus || est || statim nec respondere ausus; F II, 54.

sum in: cur avunculus meus, vir innocentissumus idemque doctissumus, P. Rutilius, in exilio est? N III, 80.

III, 1. auxilium: »quo .. nunc auxilio † || aut || exili aut fuga freta sim?« T III, 44.

fuga: »aut mortem acerbam aut exili maestam fugam aut semper aliquam molem meditabar mali;« T III, 29.

libertas: num stulte (Damaratus) anteposuit exilii libertatem domesticae servituti? T V, 109.

minae: eum tu hominem terreto ... istis mortis aut exilii minis; P 17.

2. scholae de: separatim certae scholae sunt de exilio, de interitu patriae; T III, 81.

IV, 1. adfici: quos (sceleratos, impios) leges exilio adfici volunt; P 31.

circumveniri: qui aeque vir bonus »multis modis« esset, ut Ennii Alcmaeo, »circumventus morbo, exsilio atque inopia«; F IV, 62.

coërcere: eos morte, exsilio, vinclis, damno (leges) coërcent; O III, 23.

2. in: multi in exsilio dolorem suum doctrinae studiis levarunt; F V, 53.

exsisto (existo), hervorkommen, hervortreten,

sich erheben, auftreten, eintreten, entstehen, sich zeigen, erscheinen, folgen: I. **mit Ergänzung:** 1. ut: ex quo existet, ut de nihilo quippiam fiat; Fa 18. s. II. alqd; F V, 67.

2. acc. c. inf.: s. II. alqd; N I, 12.

II. **mit einfachem Subject:** alqs: nemo de nobis unus excellat; sin quis extiterit, alio in loco et apud alios sit; T V, 105. Tages quidam dicitur in agro Tarquiniensi ... extitisse repente; D II, 50. * populo aliquis unus pluresve divitiores opulentioresque extitissent: R I, 48. praeter Arcadas et Atheniensis, qui, credo, timentes, hoc interdictum iustitiae ne quando existeret, commenti sunt se de terra tamquam hos ex arvis musculos extitisse; R III, 25. hoc .. primum minuit consulare ius, quod exstitit, ipse qui eo non teneretur; L III, 16. in qua (gloria) multi apud maiores nostros extiterunt; O II, 45. num quis existat, cui voluptas, cui divitiae (propositae fuisse videantur)? P 12. post illos nobiles Pythagoreos ... hunc (P. Nigidium) extitisse, qui illam (Pythagoreorum disciplinam) renovaret; Ti 1.

alqd: cum dicant posse accidere sapienti, ut ... exsistat aliquid, quod ..; A II, 86. exsistit illud, ut amici, ut fratres, ... ut omnes denique ... propter se expetendi sint; F V, 67. multa .. e corpore existunt, quae acuant mentem, multa, quae obtundant; T I, 80. eorum, quae modo dixi, si quid extitit; T III, 82. ex quo exstitit illud, multa esse probabilia || [ex ... probabilia] ||; N I, 12. quae terra, mari, paludibus, fluminibus exsistunt; N I, 97. cui (homini) ea existant; N II, 86. non .. illa, quae futura sunt, subito exsistunt; D I, 127. potest .. tale aliquid etiam sua sponte in lapicidinis Chiorum extitisse; D II, 49. ut, etiamsi praeter consuetudinem extiterit, praeter naturam tamen non possit existere; D II, 60. meliora, ... quam ibi fuissent, unde huc translata essent atque ubi primum extitissent; R II, 30.

aedificatores: cur mundi aedificatores repente exstiterint, innumerabilia saecla dormierint; N I, 21.

aegritudo: tum aegritudinem existere, cum quid ita visum sit, ut magnum quoddam malum adesse ... videatur; T III, 28. qui (Cyrenaici) tum aegritudinem censent existere, si necopinato quid evenerit; T III, 52.

aegrotatio: cum .. hic fervor concitatioque animi inveteravit || inveteraverit || ..., tum exsistit et morbus et aegrotatio et offensiones eae, quae sunt eis morbis aegrotationibusque contrariae; T IV, 24. existit .. morbus et aegrotatio, quae evelli inveterata non possunt; T IV, 24.

aequitas, amicitia: unde et amicitia exsistebat et iustitia atque aequitas; A I, 23.

amor: (exsistere) voluptate et molestia mixtum amorem; Ti 44.

anguis: anguem ab ara extitisse; D II, 65.

ardor: illa .. tertia parte animi, in qua irarum existit ardor, sedata; D I, 61.

augurium: id .. (augurium saeclorum futurorum) in maximis ingeniis altissimisque animis et exsistit maxime et apparet facillime; T I, 33.

caput: fingebat Carneades in Chiorum lapicidinis saxo diffiso caput extitisse Panisci; D I, 23.

caritas: ubi .. liberalitas, ubi patriae caritas, ubi pietas, ubi aut bene merendi de altero aut referendae gratiae voluntas poterit existere? L I, 43.

cognitio: haec tractanti animo .. existit illa a deo Delphis praecepta cognitio; T V, 70. hinc illa cognitio virtutis existit; T V, 71.

comites: s. ira; Ti 44.

confusio: ut existat ex rege dominus, ex optimatibus factio, ex populo turba et confusio; R I, 69.

conservatores: quod ex eo (municipio) duo sui conservatores extitissent; L II, 6.

contemptio: ex quo magnitudo animi existit humanarumque rerum contemptio; O I, 13.

corona: in Lysandri ... statua ... in capite corona subito exstitit ex asperis herbis et agrestibus; D I, 75. in Lysandri statuae capite Delphis extitit corona ex asperis herbis, et quidem subita || subito ||. itane? censes ante coronam herbae extitisse, quam conceptum esse semen? herbam autem asperam credo avium congestu, non humano satu; D II, 68.

crudelitas: cum exstitisset in cives tanta crudelitas; O II, 27.

cupiditas: s. **cupiditas,** I. exsistit (3 St.) S. 586, a.

delectatio: ex qua (disserendi ratione et scientia) cum summa utilitas existit ad res ponderandas, tum maxume ingenua delectatio; T V, 72.

dentes: si qui dentes et pubertatem natura dicat existere; N II, 86.

disciplina: o ... causam .. iustam, cur nova exsisteret disciplina! F IV, 21.

dominus: videtisne .., ut de rege dominus extiterit? R II, 47. s. confusio.

equus: submersus equus voraginibus non exstitit; D I, 73.

error: philosophia ... *sustulit* etiam, si quis error alicunde extitit; T III, 82.

eventus: quorum (somniorum) eventus mirabiles exstiterunt; D I, 52.

extremum: sic *extitit* || sicque, al. || extremum omnium appetendorum; F V, 40.

factio: s. confusio.

factiosi: existunt .. in re publica plerumque largitores et factiosi; O I, 64.

falsum: quia possit eiusdem modi exsistere falsum aliquod, cuius modi hoc verum; A II, 101.

fetus: ex quo triplex ille animi fetus existet; T V, 68. quia fetus extitit in sterilitate naturae; D I, 36.

fibra: ne umquam ulla (fibra) possit existere; T III, 84.

figura: credo, aliquam non dissimilem figuram (extitisse), sed certe non talem, ut ..; D I, 23.

flammae: ex aethere ... innumerabiles flammae siderum exsistunt; N II, 92.

formidines: e qua ipsa (ignoratione rerum) horribiles exsistunt saepe formidines; F I, 63.

fulgores: cum .. (anhelitus terrae) se in nubem induerint, ... tum et fulgores et tonitrua existere; D II, 44.

gemma: existit tamquam ad articulos sarmentorum ea, quae gemma dicitur; C 53.

genus: ex quo existit id, quod Scipio laudabat, coniunctum civitatis genus; R III, 23.

gloria: cuius (Tulli Hostilii) excellens in re militari gloria magnaeque extiterunt res bellicae; R II, 31.

herba: s. corona; D II, 68.

ignavia: ne aut ira existat aut cupiditas aliqua aut pigritia aut ignavia aut tale aliquid appareat; O I, 136.

imitatores: quod permulti imitatores principum existunt; L III, 31.

imperatores: ab his oratores, ab his imperatores ac rerum publicarum principes exstiterunt; F V, 7.

ingenium: neque ullum ingenium tantum extitisse dicebat, ut ..; R II, 2.

inimicitiae: ex quo inimicitias maximas saepe inter amicissimos exstitisse; Lae 34.

iniuriae: existunt etiam saepe iniuriae calumnia quadam; O I, 33.

interdictum: f. alqs; R III, 25.
ira: ut ... excandescentia .. sit ira nascens et modo existens, quae *θύμωσις* Graece dicitur; T IV, 21. post (exsistere) iram et metum et reliquos motus animi, comites superiorum; Ti 44. f. ignavia.
iurgium: cuius (irae) inpulsu existit etiam inter fratres tale iurgium; T IV, 77.
iustitia: f. aequitas. — largitores: f. factiosi.
liberalitas: f. caritas.
lumen: quod ni ita fuisset, alterum illud extitisset lumen civitatis; C 35.
magnitudo: ex quo magnitudo quoque animi exsistebat; F IV, 17. f. contemptio.
maturitas: perpetuis cursibus || [cursibus] || conversionibus*que* caelestibus extitisse quandam maturitatem serendi generis humani; L I, 24
morbi: (animorum morbi et perturbationes) in hominibus solum existunt; T IV, 31. f. aegrotatio.
motus: f. ira; Ti 44.
musculi: f. alqs; R III, 25.
mutatio: quaecumque mutatio morum in principibus extiterit, eandem in populo secutam; L III, 31.
necessitas: hinc vobis extitit primum illa fatalis necessitas, quam *εἱμαρμένην* dicitis; N I, 55.
offensiones: f. aegrotatio.
officium: si quando aliquod officium extitit amici in periculis aut adeundis aut communicandis; Lae 24.
opinio: ex qua (inscientia) exsisteret etiam opinio; A I, 41.
oratores: quam brevi tempore quot et quanti poëtae, qui autem oratores extiterunt! T IV, 5. f. imperatores.
perturbationes: f. morbi. — pietas: f. caritas. — pigritia: f. ignavia. — poëtae: f. oratores. — principes: f. imperatores.
pubertas: f. dentes.
quaestio: existit .. hoc loco quaedam quaestio subdifficilis, num ..; Lae 67.
ratio: ex eo ... exsistet recti etiam ratio atque honesti; F V, 19.
res: f. gloria.
rex: ille .. semper inpendebit timor, ne rex ... exsistat iniustus; R II, 50.
senectus: ut ... nulla senectus (queat) diuturnitate temporum exsistere; A II, 119.
sensus: cum similis sensus extitit amoris; Lae 27. necesse erat sensum exsistere unum communemque omnium; Ti 44.
series: cum infinita simillumarum imaginum series || species || ex innumerabilibus individuis existat; N I, 49.
species: quarum (rerum) perturbatione mirabiles interdum existunt species somniorum; D II, 128. f. series.
studium: unde hoc philosophandi nobis subito studium extitisset; N I, 6.
tonitrua: f. fulgores.
tribunus: qui (tribunus) post extitit, ne id, quod fuerat || fuerit ||, esset; L III, 16.
turba: f. confusio.
turbines: »globosos turbines existere ictos undis concursantibus«; N II, 89.
tyrannus: ex hac nimia licentia ... ait ille (Plato) ut ex stirpe quadam existere et quasi nasci tyrannum; R I, 68. ut .. tyranni existerent; O II, 80.
vapor: is .. (vapor) existit motu eius caloris, qui aquis continetur; N II, 27.
varietates: in animis existunt maiores etiam varietates; O I, 107.
verum: f. falsum.
virtus: quorum (initiorum) ex selectione virtus possit exsistere; F IV, 46. quae (ratio, disciplina) perficit in bonis ingeniis, ... ut incredibilis quaedam et divina virtus exsisteret; R III, 4. an ingenia natura, virtutes et vitia, quae existunt ab ingeniis, aliter iudicabuntur? L I, 46.
vita: ut sine illis possit beata vita exsistere; F V, 71. ex perpetuis .. plenisque gaudiis cum perspicuum sit vitam beatam existere, sequitur, ut ea existat ex honestate; T V, 67.
vitia: f. virtus; L I, 46.
voluntas: f. caritas.
vox: ut sue plena procuratio fieret, vocem ab aede Iunonis ex arce extitisse; D I, 101. cum virgo staret ... neque diu ulla vox exstitisset; D I, 104.
III. **mit Object und prädicativem Zusatz:** 1. **in demselben Casus:** alqs: cum interim illis silentibus C. Amafinius extitit dicens; T IV, 6. (Etrusci) ostentorum exercitatissimi interpretes exstiterunt; D I, 93. tum te repente laetum exstitisse; D I, 58. a quibus producti sunt, existunt eorum ipsorum tyranni; R I, 68.
vivere: ita finis bonorum exsistit secundum naturam vivere sic affectum, ut ..; F V, 24.
cultus: deorum cultus religionumque sanctitates exsistunt in dies maiores atque meliores; N II, 5.
homines: sic homines patrum similis extitisse? N I, 91.
res: multae res extiterunt urbanae maiores clarioresque quam bellicae; O I, 74.
responsa: de .. his rebus haruspicum extiterunt responsa verissuma; D II, 45.
sanctitates: f. cultus.
stella: si obscurior *et* quasi caliginosa stella extiterit; D I, 130.
vita: e quibus (virtutibus) vita beata existit par et similis deorum; N II, 153.
2. **Ablativ:** si qui magnis ingeniis in eo genere extiterunt; T I, 3.

exsolvo, erfüllen: nec (Panaetius) exsolvit id, quod promiserat; O III, 7.

exsorbeo (exorbeo), aufsaugen: »iam decolorem sanguinem omnem (vestis) exorbuit;« T II, 20.

exspectatio (exp.), Erwartung, Spannung: I, 1. conturbat: non sane ... conturbat me exspectatio tua; A II, 10.
est: quamvis sit magna (expectatio), tamen eam vinces, ut soles; R I, 37.
2. sum: si spes est expectatio boni, mali expectationem esse necesse est metum; T IV, 80. est .. metus futurae aegritudinis sollicita exspectatio; T V, 52.
II, 1. facio: ut etiam maiorem exspectationem mei faciam, quam modo fecit Hortensius; A II, 10.
impono: permagnam tu quidem expectationem ... inponis orationi meae; R I, 37.
iungo: cum expectatio speratarum voluptatum *cum* perceptarum memoria iungeretur; T V, 96.
sustineo: sustines .. non parvam expectationem imitandae industriae nostrae; O III, 6.
vinco: contingebat in eo, ... ut expectatio || a || cognitione, aures ab oculis vincerentur; fr VI, 14. f. I, 1. est.
2. adduco in: an tu cum me in summam exspectationem adduxeris, deseris? T I, 39.
III. aegritudo sine: desperatio (est) aegritudo sine ulla rerum exspectatione meliorum; T IV, 18.
IV, 1. erigi: quoniam .. expectatione rerum bonarum erigitur animus; L II, 28.

moveri: ego exspectatione promissi tui moveor, ut admoneam te, non ut flagitem; A ep 1.

zum Satz: Aristides ... in contionem magna exspectatione venit; O III, 49.

2. cum: nescis, .. quanta cum exspectatione .. sim te auditurus; N III, 2.

exspecto (exp.), warten, abwarten, erwarten, entgegensehen, harren, gespannt sein: I. **absolut:** 1. angi, al.: quodsi exspectando et desiderando pendemus animis || animi ||, cruciamur, angimur; T I, 96.

2. alqs: exspectabam omnino iam diu meque sustinebam, ne ... scriberem; A ep. 1. cum mihi nihil inproviso nec gravius, quam exspectavissem, pro tantis meis factis evenisset; R I, 7. ille tenuis ... non modo illi, qui est meritus, sed etiam illis, a quibus exspectat, ... gratum se videri studet; O II, 70. qui expectat, pendet animi, quia semper, quid futurum sit, incertum est; fr V, 83. f. II, 3. F IV, 52. D I, 108.

II. **mit Ergänzung:** 1. dum: f. **dum,** I, 2, a. exspecto (6 St.) S. 777, a.

2. de: f. III. alqd; L I, 28. Lae 41.

3. indirecte Frage: cum exspectant et avent audire, cur dolor malum non sit; F IV, 52. exspecto .., quid ad id, quod quaerebam, respondeas; F V, 78. mihi vero dicere aliquid (videntur), itaque expecto, quid ad ista; T IV, 46. expecto, quid requiras; N III, 6. »exspectant; veluti || exspectant veluti ||, consul quom mittere signum volt, omnes avidi spectant ad carceris oras ..., sic exspectabat populus atque ore timebat, rebus utri || timebat rebus, utri || magni victoria sit data regni«; D I, 108. id, quod tibi concessi, quorsus pertineat, expecto; L I, 22.

III. **mit Object:** alqm: qui (P. Nigidius) cum me in Ciliciam proficiscentem Ephesi expectavisset; Ti 2.

alqd: ista quidem ... iam diu exspectans non audeo tamen flagitare; A I, 3. exspecto ea, quae te pollicitus es .. ab Antiocho audita dicturum; A II, 10. quod iam a me exspectare noli; F II, 118. sapientis est .. proprium ... nihil ita exspectare quasi certo futurum; T V, 81. maiora exspecto; N III, 65. quid .. expectamus? D I, 79. quae a nobis expectari puto; L I, 14. si quaeris || quaeres ||, ego quid expectem; L I, 15. quae expectabam a te de iure civili; L I, 28. est huius .. disputationis .. proprium id, quod expectas; L I, 58. id ipsum, quod dicis, expecto; L III, 49. a quibus aliquid exspectant; O II, 21. fit .. deterior, qui accipit, atque ad idem semper exspectandum paratior; O II, 53. a se aut postulari aut exspectari aliquid suspicantur; O II, 69. de C. Gracchi autem || Gai autem Gr. || tribunatu quid expectem, non lubet augurari; Lae 41.

adventum: hostium repens adventus magis aliquanto conturbat quam expectatus; T III, 52. terra continens adventus hostium non modo expectatos, sed etiam repentinos multis indiciis ... denuntiat; R II, 6.

aetatem: expectemus Tartessiorum regis aetatem; C 69.

alimenta: neque .. hac nos patria lege genuit ..., ut nulla quasi alimenta exspectaret a nobis; R I, 8.

bona: ut iis bonis erigimur, quae exspectamus, sic laetamur iis, quae recordamur; F I, 57. futura (bona) modo exspectant; F I, 60.

cursum: nunc vela, quae modo dicebas, expectamus et cursum; T IV, 33.

dedecus: quo dedecus maius a philosopho nullum expecto; T II, 28.

dignitatem: in expectatis ad amplissimam dignitatem fratribus; C 68.

disputationem: quo de genere expecto disputationem tuam; L I, 56.

futura: neque (sapiens) pendet ex futuris, sed exspectat illa; F I, 62. f. alqd; T V, 81.

genus: ego vero istud ipsum genus orationis, quod polliceris, expecto; R I, 38. istud maxime expecto disserendi genus; L III, 13.

gloriam: a quibus expectare gloriam certe nullam potestis; R VI, 20.

iniurias: neque (esse) liberi ... exspectare || exceptare || sapienti non ferendas iniurias; R I, 9.

laudem: quod ab eo laus imperatoria non admodum exspectabatur, qui ..; A II, 2.

leges: adeo expectate leges, quae genus illud optumum rei publicae contineant; L II, 23.

malum: sive illa (mala) ante provisa et expectata sint sive inveteraverint; T III, 32. metus est diffidentia expectati et inpendentis mali; T IV, 80.

munus: tuum est munus hoc, a te expectatur; L I, 7.

orationem: cum ... silentio .. omnium reliqua eius (Scipionis) expectaretur oratio; R II, 64.

progeniem, prolem: ut ex iis (proletariis) quasi proles, id est quasi progenies civitatis, expectari videretur; R II, 40.

prudentiam: totam .. expectas prudentiam huius rectoris; R VI, 1.

res: hoc magis eas res et memini et expecto, quod ..; L II, 46.

saecula: ne illi (C. Pontio) multa saecula exspectanda fuerunt; O II, 75.

somnium: quaero etiam, ... somniumne exspectandum sit an ars adhibenda; D II, 122.

tempus: neque exspectat (beata vita) ultimum tempus aetatis; F II, 87. nec (sapiens) exspectet ullum tempus aetatis; F III, 76.

testamenta: si testamenta amicorum *ne* expectas quidem atque ipse supponis; P 43.

vela: f. cursum.

virum: video iam, illum, quem expectabam, virum cui praeficias officio; R II, 69.

voluptatem: nulla praeterea neque praesenti nec exspectata voluptate; F I, 41. nulla expectata nec quaesita voluptate; F II, 82.

exspiratio, Ausdünstung: eiusdem .. (terrae) exspirationibus et aër alitur et aether et omnia supera; N II, 83.

exspolio (exp.), berauben: alqm: isto .. bono iam expoliari potes; T V, 27.

virtutem: ut eam (virtutem) rerum selectione exspoliarent; F II, 43.

exstinctio, Vernichtung: I. est: iucundum nobis perfunctis muneribus humanis occasum neque molestam exstinctionem et quasi quietem vitae fore; fr V, 97.

II. adfero: si supremus ille dies non extinctionem, sed commutationem adfert loci, quid optabilius? T I, 117.

exstinguo (ext.), auslöschen, tilgen, vernichten, unterdrücken, zu Grunde richten, pass. vergehen, aufhören, sterben: alqm: si (Pompeius) tum esset extinctus; T I, 86. querebatur .. (Theophrastus) se tum, cum illa videre coepisset, extingui; T III, 69. quo .. anno P. Africanus sol alter extinctus est; N II, 14. refrigerato .. et extincto calore occidimus ipsi et extinguimur; N II, 23. quaesivi .., viveretne ipse et Paulus pater et alii, quos nos extinctos || esse || arbitraremur; R VI, 14.

illo (Q. Maximo) extincto fore, unde discerem, neminem; C 12. si .. exstingui tranquille volumus, cum in his artibus vixerimus; fr V, 97.
alqd: nihil .. interarescere, nihil extingui, nihil cadere debet eorum; T V, 40. evanuisse mavultis et extinctum esse id, quod ... aeternum esset, quam ..; D II, 118. haec (mens, animus) quoque, nisi tamquam lumini oleum instilles, extinguuntur senectute; C 36. nec illa extincta sunt alunturque potius et augentur cogitatione et memoria mea; Lae 104. mors || mors est || terribilis iis, quorum cum vita omnia extinguuntur; P 18.
aetatem: nec (aetas) subito frangitur, sed diuturnitate extinguitur; C 38.
amicitias: danda opera est, ... ut extinctae potius amicitiae quam oppressae || esse || videantur; Lae 78.
animum: animum .. in corpore extingui; T I, 18. si (animus) ignis (est), extinguetur; T I, 24. in corpore .. perspicuum est vel extincto animo vel elapso nullum residere sensum; T I, 104. quae (mors) .. plane neglegenda est, si omnino extinguit animum; C 66. f. alqd; C 36.
calorem: ego .. non intellego, quo modo calore extincto corpora intereant; N III, 35. f. alqm; N II, 23.
civitatem: civitas .. cum tollitur, deletur, extinguitur; R III, 34.
disciplinam: quorum (Pythagoreorum) disciplina extincta est quodam modo, cum aliquot saecla ... viguisset; Ti 1.
familiaritates: eorum querela inveterata non modo familiaritates exstingui solere, sed odia etiam || etiam odia || gigni sempiterna; Lae 35.
hominem: quodsi non sumus inmortales futuri, tamen extingui homini suo tempore optabile est; C 85.
honestum: f. lumen; F III, 10.
igniculos: ut ab ea (corruptela) tamquam igniculi extinguantur a natura dati; L I, 33.
ignem: senes .. sic (mori videntur), ut cum sua sponte nulla adhibita vi consumptus ignis extinguitur; C 71.
lumen: honestum ipsum quasi virtutis lumen exstinxeris; F III, 10. siquidem ea (voluptas), cum maior esset ..., omne animi lumen extingueret; C 41. hoc est in tenebras extinctum lumen inferre; fr V, 99.
mentem: f. alqd; C 36.
naturas: quas (naturas) et nasci et extingui perspicuum est; N I, 29.
oratores: videmus, quibus exstinctis oratoribus quam in paucis spes ..., sit; O II, 67.
patriam: non est .. aeque miser, qui patriae consulit, et is, qui illam exstinctam cupit; F IV, 66.
principium: principium extinctum nec ipsum ab alio renascetur nec *ex* || exstinctum ... ex; R VI, 27 || se aliud creabit; T I, 54. R VI, 27.
religiones: ne susceptas publice religiones disputatio talis exstinguat; N fr 1.
senatum: extincto .. senatu deletisque iudiciis; O III, 2.
sensum: cum dissolutione, id est morte, sensus omnis extinguatur; F II, 101. sive sensus extinguitur morsque ei somno similis est, qui ..; T I, 97. de morte .. ita sentit, ut dissoluto animante sensum extinctum putet; T V, 88.
sermonem: sermo ... ille ... obruitur hominum interitu et oblivione posteritatis extinguitur; R VI, 25.
solem: ut olim deficere sol hominibus exstinguique visus est; R VI, 24. f. alqm; N II, 14.
virtutem: virtutem .. amavi illius viri, quae extincta non est; Lae 102.

exstirpo (ext.), ausrotten: humanitatem: nisi ex eius (sapientis) animo extirpatam humanitatem arbitramur; Lae 48.
perturbationes: quas (perturbationes) nos extirpandas putamus; T IV, 43.
vitia: extirpari .. (vitia) et funditus tolli; Fa 11.

exsto (exto), hervorragen, bestehen, vorhanden sein: alqs: ut mihi permirum videatur quemquam exstare, qui etiam nunc credat iis, quorum ..; D II, 99.
alqd: quod || in || litteris exstet, Pherecydes Syrius primum || primus || dixit ..; T I, 38. quod extat in annalibus; D I, 51.
beneficium: vestrorum deorum non modo beneficium nullum extare, sed ne factum quidem omnino; N I, 101.
epistulae: exstant epistulae et Philippi ad Alexandrum et Antipatri ad Cassandrum; O II, 48.
exempla: minimam olim istius rei fuisse cupiditatem multa extant exempla maiorum; L II, 62.
factum: f. beneficium.
felicitas: si multo maiore ex parte exstat in utraque (mercatura, oratione) felicitas; T V, 86.
iudicia: graviora iudicia de potentissimis hominibus extant vocis quam tabellae; L III, 34.
leges: qui (Numa) legum etiam scriptor fuisset, quas scitis extare; R V, 3.
munus: si sine oculis non potest exstare officium et munus oculorum; D I, 71. II, 107. si sine divinatione non potest officium et munus divinationis exstare; D I, 71. II, 107. nullum opus otii, nullum solitudinis munus exstat; O III, 4.
officium: f. munus.
opus: nihil (offendet), si modo opus extabit; R V, 5. f. munus; O III, 4.
oratio: quae, ut scis, exstat oratio; O II, 51. ipsius Appi extat oratio; C 16.
os: quod os supra terram non extaret; L II, 57.
praemia: si in ea (domo, re publica) nec recte factis praemia extent ulla nec supplicia peccatis; N III, 85.
ratio: quid, si etiam ratio exstat artificiosae praesensionis facilis, divinae autem paulo obscurior? D I, 109.
signa: praeterita .. ea, quorum nulla signa tamquam vestigia extarent; Fa 33.
similitudo: hominum .. similitudo in corporum figura magis exstat; T I, 80.
supplicia: f. praemia. — vestigia: f. signa.

exstructio (extr.), Bau: cultus dico agrorum extructionesque tectorum; N II, 150.

exstruo (extruo), errichten, erbauen, aufbauen, besetzen: altitudinem: exstrue animo altitudinem excellentiamque virtutum; F V, 71.
civitatem: in qua (area) civitatem extrueret arbitratu suo, praeclaram ille quidem fortasse, sed ..; R II, 21.
disciplinam: tam .. diligenter ... non modo fundatam, verum etiam exstructam disciplinam non est facile perdiscere; F IV, 1.
excellentiam: f. altitudinem.
mensas: mensae conquisitissimis epulis extruebantur; T V, 62. caret (senectus) epulis extructisque mensis; C 44.
rogum: beatam vitam usque ad illum a Cyro exstructum rogum pertulisset; F III, 76.
sepulcrum: extrui .. vetat (Plato) sepulchrum altius, quam quod *quinque homines* quinque diebus absolverint; L II, 68.

exsul (exul), verbannt, ausgewiesen, ausgewandert: I, 1. philosophatur: T. Albucius nonne animo aequissimo Athenis exul philosophabatur? T V, 108.

sunt: sescentos exsules || sexc. exules ||, qui locupletissimi fuerant eius civitatis, restituit; O II, 81.

2. sum: quod eos omnes, qui in contione stabunt, exsules, servos, insanos esse dicatis; A II, 144. sit .. idem caecus, debilis, ... exsul, orbus, egens; F V, 84. civitas ... exulem et regem ipsum et liberos eius et gentem Tarquiniorum esse iussit; R II, 46. omnes scelerati atque impii ... exules sunt, etiamsi solum non mutarunt. an, cum omnes te leges exulem esse iubeant * || *non eris tu exul?* || P 31. quid ego communes leges profero, quibus omnibus es exul? P 32.

II. appello: † appellet inimicus || *exul non* appelletur is ||, qui cum telo fuerit? P 31.

dico: dicerent ... insipientes omnes peregrinos, exsules, servos, furiosos? A II, 136.

multo: multantur bonis exules; T V, 107.

restituo: f. I, 1. sunt.

III. nomen: quo modo .. tot legibus eiectus in exilium nomen exulis non perhorrescis? P 32.

exsulo (exulo), in der Verbannung, im Auslande leben: alqs: huiusne vitae propositio ..., levare poterit ... Telamonem pulsum patria exulantem atque egentem? T III, 39. iure exulantem consolari non oportet; T V, 107. cum Hannibali apud eum (regem Prusiam) exsulanti depugnari placeret; D II, 52. etiam cum manent corpore, animo tamen exulant et vagantur; R II, 7. quod Tarquinium dixisse ferunt exulantem, tum || tum exul., [exsul.] || se intellexisse ..; Lae 53. familiarissimus tuus de te privilegium tulit, ut, si in opertum Bonae Deae accessisses, exulares; P 32.

res publica: cum omnes meo discessu exulasse rem publicam putent; P 30.

exsulto (exulto), aufspringen, sich tummeln, übermütig sein, frohlocken, sich freuen: alqs: Cimbri et Celtiberi in proeliis exultant, lamentantur in morbo; T II, 65. ille .. inani .. laetitia exultans et temere gestiens; T V, 16. hic (Q. Maximus) ... Hannibalem iuveniliter exultantem patientia sua molliebat; C 10.

alqd: illud || † illud, † illa || quidem *video* .., nunc ut eadem exultent; || exultant? || L II, 39.

animus: cum .. inaniter et effuse animus exultat, tum illa laetitia gestiens vel nimia dici potest; T IV, 13.

appetitus: qui appetitus ... tamquam exultantes sive cupiendo sive fugiendo non satis a ratione retinentur; O I, 102.

equi: ut equos propter crebras contentiones proeliorum ferocitate exultantes domitoribus tradere soleant, sic ..; O I, 90.

laetitia: in eis ipsis potiundis exultans gestiensque laetitia turpis est; T IV, 66. quos ... nullae futtiles laetitiae exultantes languidis liquefaciunt voluptatibus; T V, 16.

lolligines: gubernatores cum exsultantis lolligines viderunt ..., tempestatem significari putant; D II, 145.

oratio: cum sit .. campus, in quo exsultare possit oratio; A II, 112. in qua (virtutum laude) maxime ceterorum philosophorum exultat oratio; F I, 54.

pars: exsultare eam (partem animi) in somno inmoderateque iactari; D I, 60.

philosophi: qui (philosophi) naturae cognitionem admirantur eiusque inventori et principi gratias exultantes agunt; T I, 48.

pisciculi: ut nos nunc sedemus ad Lucrinum pisciculosque exultantes videmus *; A fr 13.

populus: Tarquinio exacto mira quadam exultasse populum insolentia libertatis; R I, 62.

rex: victoriis divitiisque subnixus (rex) exultabat insolentia; R II, 45.

timor: imbecillis || imbecillus || .. est pudoris magister timor, qui si quando paululum aberravit, statim spe impunitatis exultat; fr V, 72.

turbulentum: est .. quiddam turbulentum in hominibus singulis, quod vel exultat voluptate vel molestia frangitur; R III, fr 1.

Fragment: quae in omni crudelitate sic exultat, ut vix hominum acerbis funeribus satietur; R II, 68.

exsuperantia, Hervorragen: nonne omnem exsuperantiam virtutis oderunt? T V, 105.

exsupero, überragen, übertreffen, überwinden: alqm: »qui homo te exsuperavit usquam gentium inpudentia? — quis autem || item || malitia te?« T IV, 77. »quod fore paratum est, id summum exsuperat Iovem«; D II, 25.

exsuscito, erwecken, anregen: quae cura exsuscitat etiam animos et maiores ad rem gerendam facit; O I, 12.

exta, Eingeweide: I. accommodant: ut se exta ad immolatoris fortunam accommodent? D II, 36.

convertunt: si omnium pecudum exta eodem tempore in eundem habitum se coloremque converterent; D II, 30.

monent: quid est, quod me moneant aut sortes aut exta aut ulla praedictio? D II, 20.

prohibent: rex Prusias ... negabat se (depugnare) audere, quod exta prohiberent; D II, 52.

sunt: sunt .., qui vel argutissima haec exta esse dicant; D II, 29. cum .. [tristissuma] || primae victimae || exta sine capite fuerunt, quibus nihil videtur esse dirius; D II, 36. tanta inter eos (deos) dissensio (est), ... ut Apollinis exta bona sint, Dianae non bona? quid est tam perspicuum quam ... talia cuique exta esse, qualis cuique obtigerit hostia? D II, 38.

II, 1. accommodo: an ... is mihi agnus adfertur, qui habet exta rebus accommodata? D II, 39. f. I. accommodant.

coniungo: exta sunt coniuncta mundo; D II, 33.

converto: f. I. convertunt.

habeo: f. accommodo.

inspicio: Democritus .. censet sapienter instituisse veteres, ut hostiarum immolatarum inspicerentur exta; D I, 131. inspiciamus, si placet, exta primum; D II, 28. quando aliquid eius modi ab haruspice inspectis extis audivimus? D II, 32.

interpretor: alios .. (haruspices) alio more videmus exta interpretari; D II, 28.

2. utor: extis .. omnes fere utuntur; D I, 16.

3. deliro in: nec adducar .. in extis totam Etruriam delirare; D I, 35.

disputo de: quoniam de extis et de fulgoribus satis est disputatum; D II, 49.

reperio in: cum .. eae partes in extis non reperiuntur; D I, 119.

sum in: in extis bovis opimi cor non fuit; D I, 119. si est in extis aliqua vis, quae declaret futura; D II, 29. adfers in tauri opimi extis immolante Caesare cor non fuisse; D II, 36. caput est in iecore, cor in extis; D II, 37.

III, 1. cognitio: Etrusci ... extorum cognitioni se maxume dediderunt; D I, 93.

color: quorum (extorum) ex habitu atque ex colore tum salubritatis, tum pestilentiae signa percipi, non numquam etiam, quae sit vel sterilitas agrorum vel fertilitas futura; D I, 131. is (Democritus) tamen habitu extorum et colore declarari censet haec dumtaxat: pabuli genus ..; D II, 30. quid est, quod declarari possit habitu extorum et colore? D II, 30.

divinatio: quae (divinatio) artificiosa dicitur, extorum, fulgorum, ostentorum signorumque caelestium; D I, 127.

habitus: s. color.

minae: ubi igitur illae minae superiorum extorum? D II, 36.

mutatio: tum ipsum, cum immolare velis, extorum fieri mutatio potest; D I, 118. cum immolare quispiam velit, tum fieri extorum mutationem; D II, 35.

veritas: castus animus ... vigilantis et ad astrorum || vigilantis || et ad avium || et ad extorum || reliquorumque signorum et ad extorum veritatem est paratior; D I, 121.

2. convenientia cum: etsi magnam iacturam causae fecero, si ullam esse convenientiam naturae cum extis concessero; D II, 34.

fissum in: similiter, quid fissum in extis, quid fibra valeat, accipio; D I, 16.

IV, 1. admoneri: multa .. ostentis, multa extis admonemur multisque rebus aliis; N II, 166.

declarari: quae .. oraculis, auspiciis, extis declarentur; A II, 47.

exquirere: quando ea nos extis exquirimus? F II, 32.

impetriri: ut nunc extis, ... sic tum avibus magnae res inpetriri solebant; D I, 28.

minari: quae .. inconstantia deorum est, ut primis minentur extis, bene promittant secundis? D II, 38.

moveri: ille (Pompeius) admodum extis et ostentis movebatur; D II, 53.

ostendi: si .. extis pecuniae mihi amplificatio ostenditur idque fit natura; D II, 33.

praesentire: quae .. extis, quae fulgoribus, quae portentis, quae astris praesentiuntur, haec notata sunt observatione diuturna; D I, 109. qui extis aut avibus aut ostentis aut oraclis aut somniis futura praesentiunt; D II, 16.

promittere: s. minari.

significari: persuaderi .. cuiquam potest ea, quae significari dicuntur extis, cognita esse ab haruspicibus observatione diuturna? D II, 28. salubritatem etiam aut pestilentiam extis significari putat; D II, 30.

ablat. compar.: s. I. sunt; D II, 36.

2. in: cur pulmo incisus etiam in bonis extis dirimat tempus et proferat diem; D I, 85. ut certis rebus certa signa praecurrerent, alia in extis, alia in avibus, alia in fulgoribus, alia ..; D I, 118.

sine: omitto nostros, qui nihil in bello sine extis agunt, nihil sine auspiciis domi [habent auspicia] || habent ||; D I, 95.

extabesco, sich abzehren, schwinden: corpus: »sic corpus clade horribili absumptum extabuit;« T II, 20. »refugere oculi, corpus macie extabuit;« T III, 26.

opiniones: videmus ceteras opiniones fictas atque vanas diuturnitate extabuisse; N II, 5.

extendo, ausstrecken: cum (Zeno) extensis digitis adversam manum ostenderat, „visum", inquiebat, „huius modi est"; A II, 145.

extenuo, verdünnen, zerkleinern, vermindern, abschwächen, herabsetzen: alqd: Xenocratem ... exaggerantem tantopere virtutem, extenuantem cetera et abicientem; T V, 51.

aegritudinem: qui (Lyco) aegritudinem extenuans parvis ait eam rebus moveri; T III, 78.

aëra: is .. (aër) tum fusus et extenuatus sublime fertur, tum ..; N II, 101.

cibum: dentibus .. in ore constructis manditur atque [ab iis] extenuatur et molitur cibus; N II, 134.

dolorem: sensim .. et pedetemptim progrediens extenuatur dolor; T III, 54.

errorem: qui || qui si || error stultis extenuetur die; T IV, 39.

magnificentiam: extenuatur .. magnificentia et sumptus epularum; T V, 97.

molestias: quae cogitatio una maxime molestias omnis extenuat et diluit; T III, 34.

munus: neque .. (tenuis) verbis auget suum munus, ... sed etiam extenuat; O II, 70.

sumptum: extenuato .. sumptu tribus riciniis et tunicla || † vincla || purpurea || [tribus ... purpurea] ||; L II, 59. s. magnificentiam.

umores: quae (sidera) ... marinis terrenisque umoribus longo intervallo extenuatis alantur; N II, 43.

voluptatem: hanc in motu voluptatem ... interdum ita extenuat, ut ..; F II, 30. eae .. voluptates singillatim extenuantur; T V, 94.

exterebro, ausbohren: (Hannibalem) ex eo auro, quod exterebratum esset, buculam curasse faciendam; D I, 48.

extermino, vertreiben, verbannen, abweisen: alqm: Abderites .. Protagoras, ... sophistes temporibus illis vel maximus, ... Atheniensium iussu urbe atque agro est exterminatus; N I, 63.

genus: hoc omne genus pestiferum atque impium ex hominum communitate exterminandum est; O III, 32.

optumates: ut et tyranni existerent et optumates exterminarentur; O II, 80.

peregrinos: qui ... eos .. (peregrinos) exterminant, ut Pennus apud patres nostros, Papius nuper; O III, 47.

quaestiones: nec .. istas quaestiones physicorum exterminandas puto; A II, 127.

sophistam: s. alqm.

virum: ut ... (bonus vir) damnetur, vinciatur, uratur, exterminetur, egeat; R III, 27.

externus, äußerlich, auswärtig, ausländisch, fremd: A. **bei Substantiven:** alqd: totum .. id externum est, et quod externum, id in casu est; F II, 89. hac videlicet ratione (verum est), quod ea, quae externa sunt, iis tuemur officiis; F V, 69.

adiumenta: ut (natura) ... neque sane multum adiumentis externis et adventiciis uteretur; F V, 59.

auguria: externa .. auguria, quae sunt non tam artificiosa quam superstitiosa, videamus; D II, 76.

bella: omnia memoria tenebat (Q. Maximus) non domestica solum, sed etiam externa bella; C 12.

bona: si ... eo beatior quisque sit, quo sit corporis aut externis bonis plenior; F III, 43. qui (Critolaus) cum in alteram lancem animi bona imponat, in alteram corporis et externa; T V, 51. dum corporis (bona) *et* externa iaceant humi; T V, 76. tria genera bonorum, maxuma animi, secunda corporis, externa tertia; T V, 85. ut ab his (bonis animi) corporis et externa obscurentur; T V, 119.

causa: ad animorum motus voluntarios non est requirenda externa causa; Fa 25. ſ. **antecedo,** II. causa; Fa 23. 24. >< S. 207, a.
commoditates: hoc .. omnes mortales sic habent, externas commoditates ... a dis se habere; N III, 86.
commoda: ſ. **commodus,** B, II, 1. comparo (1 St.) S. 454, b.
corpus: quid .. interius mente? cingatur igitur corpore externo; N I, 26.
homines: homines externos hoc liberalitatis genere in urbe nostra non egere; O II, 64.
incommoda: magis .. esse contra naturam ... quam omnia incommoda subire vel externa vel corporis * || corporis ||; O III, 28.
membra: nec externa (membra) magis (frustra habebit deus) quam interiora, cor, pulmones, iecur, cetera; N I, 92.
mentes: hac .. mentis ... coniunctione cum externis mentibus cerni, quae sint futura; D II, 119.
motus: cui (Platoni) duo placet esse motus, unum suum, alterum externum; N II, 32.
naturae: quae (terra) ... ipsa .. alatur vicissim a superis externisque naturis; N II, 83.
populi: per hospites apud externos populos valere opibus et gratia; O II, 64.
pulsus: inanimum est .. omne, quod pulsu agitatur externo; T I, 54. R VI, 28. cum is ardor, qui est mundi, non agitatus ab alio neque externo pulsu, sed per se ... moveatur; N II, 31. sive .. externus et adventicius pulsus animos dormientium commovet, sive ..; D II, 126.
res: quae (fortuna) domina rerum sit et externarum et ad corpus pertinentium; T V, 25. quis .. prudentem ... non ex ipsius habitu, sed ex aliqua re externa iudicet? L I, 45. quarum (rerum) una in rerum externarum despicientia ponitur; O I, 66. quae possunt aut corpori accidere aut rebus externis; O III, 21.
somnia: haec (somnia) externa ob eamque causam ignota nobis sunt; D II, 136.
tepor: nec .. ille externus et adventicius habendus est tepor; N II, 26.
vis: omne animal ad accipiendam vim externam et ferundam paratum est; N III, 29.
visio: an (censemus dormientium animos) ... externa et adventicia visione pulsari? D II, 120.
B. **allein: a. masc.:** I. nominant, al.: nostri sinistrum nominaverunt externique dextrum, quia plerumque id melius videbatur. haec quanta dissensio est! quid? quod aliis avibus utuntur, aliis signis, aliter observant, alia respondent || respondent? || ..; D II, 82. 83.
II, 1. ratio: qui .. civium rationem dicunt habendam, externorum negant; O III, 28.
2. odium in: canum ... tam .. amans dominorum adulatio tantumque odium in externos ... quid significat? N II, 158.
b. neutr.: I. obsistunt, possunt: ceteris naturis multa externa, quo minus perficiantur, possunt obsistere; N II, 35.
II, 1. audio: quodsi legere aut audire voletis externa; C 20.
cognosco: nos .. illa externa cum multis, haec interiora cum paucis ex ipso saepe cognovimus; A II, 4.
contineo: si amicitiae, si propinquitates, si reliqua externa summo bono non continentur; F V, 69.
lego: ſ. audio.
omitto: omittamus et fabulas et externa; O III, 99.
quaero: ne et vetera et externa quaeram; T I, 33.
recordor: externa libentius in tali re quam domestica recordor; O II, 26.
video: externa videamus; D I, 95.
elliptiſch: iam illa externa parce tu quidem; F V, 81.
2. confero cum: si conferre volumus nostra cum externis; N II, 8.
redeo ad: age nunc ad externa redeamus; D I, 46.

exterreo, erſchrecken, einſchüchtern, aufſcheuchen: alqm: »talia tum memorat lacrimans exterrita somno«; D I, 40. dolorum cum admoventur faces, praeter modum plerique exterrentur; O II, 37.
homines: quibus exterriti homines vim quandam esse caelestem et divinam suspicati sunt; N II, 14.
mortales: quae (visa) illi (mortales) exterriti somno || somnio || ad coniectorem mane deferant; D II, 129.
nutricem: quo aspectu exterrita (nutrix) clamorem sustulit; D I, 79.

exterus, äußere, auswärtig: gentes: fore ut ab exteris gentibus vinceretur ea res publica, in qua id contigisset; D I, 121.
nationes: vexatis ac perditis exteris nationibus; O II, 28. cum meam salutem senatus exteris nationibus *ut* civis optumi commendabat; P 29.
orbis: ita cum (deus) alterum esset exteriorem, *alterum interiorem* amplexus orbem; Ti 25.

extremus, äußerſte, letzte: A. **bei Subſtantiven:** alqd: ſ. B.
actus: a qua (natura) non veri simile est ... extremum actum tamquam ab inerti poëta esse neglectum; C 5. ii mihi videntur fabulam aetate peregisse nec tamquam inexercitati histriones in extremo actu corruisse; C 64.
aetas: huius (M. Valerii Corvini) extrema aetas hoc beatior quam media, quod ..; C 60.
ardor: extremum omnia cingentem atque conplexum ardorem ... deum iudicat; N I, 37.
conclusio: quid verum sit in singulis, extrema conclusio est; F IV, 8.
determinatio: ſ. ora.
dies: cum extremum vitae diem morte confecerit; F III, 76. amicitiam usque ad extremum vitae diem || diem vitae || permanere; Lae 33.
fructus: honeste acta superior aetas fructus capit auctoritatis extremos; C 62.
halitus: »vestrone pressu quondam Nemeaeus leo frendens efflavit graviter extremum halitum?« T II, 22.
Hydra: »extremam (Hydram) nitens plumato corpore Corvus rostro tundit«; N II, 114.
leges: extremae leges sunt nobis non usitatae, rei publicae necessariae; L III, 46.
liber: ut in extremo tertio (libro) scribis; D I, 9. in extremo libro tertio de hac parte pollicetur se peinceps esse dicturum; O III, 9.
liniamenta: ut homunculi similem (deum) (Epicurus) fingeret, liniamentis dumtaxat extremis, non habitu solido; N I, 123. ut formam saltem eius (picturae) et extrema tamquam liniamenta || lineam. || servaret; R V, 2.
mensis: mensem .. extremum anni, ut veteres Februarium, sic hic Decembrem sequebatur; L II, 54.
Niptra: in extremis Niptris (Ulixes) alios quoque obiurgat; T II, 50.
ora: restat ... caeli complexus, ... extrema ora et determinatio mundi; N II, 101.
palatum: is (stomachus) ... palato extremo atque intimo terminatur; N II, 135.

persona: extrema illa persona est, ut is ... proinde habeatur, quasi eam pecuniam ceperit; L II, 49.

praeceptum: extremum .. praeceptum in beneficiis operaque danda, ne ..; O II, 71.

precatio: in ea dea ... omnis et precatio et sacrificatio extrema est; N II, 67.

puppis: cum ... e monte || ex monte, monte || Taygeto extrema montis quasi puppis avolsa est; D I, 112.

sacrificatio: f. precatio.

scelera: ii .. ipsi (parietes) iam extrema scelera metuentes; O II, 29.

spiritus: ista ... summorum officiorum in extremo spiritu conservatio indicat ..; F II, 99. num quis horum miser hodie? ne tum quidem post spiritum extremum; T I, 89. lusit vir egregius extremo spiritu; T I, 96. quorum usque ad extremum spiritum est provecta prudentia; C 27.

studia: sunt extrema quaedam studia senectutis; C 76.

tempus: f. **aetas**, IV, 1. tempus; T V, 56. C 9. 30. 55 S. 107, a.

vertex: »extremus .. adeo duplici de cardine vertex dicitur esse polus«; N II, 105.

B. **allein**: I, 1. abest: ut ... a medio .. tantundem absit extremum; N II, 47.

advenit: cum .. id (extremum) advenit, tum illud, quod praeteriit, effluxit; C 69.

ascendit: sic *extitit* || sicque, al. || extremum omnium appetendorum atque ductum a prima commendatione naturae multis gradibus adscendit, ut ad summum perveniret; F V, 40.

conveniunt: ut extrema cum initiis convenirent; F II, 35.

est (vgl. 2. sum): in quo (inani) nihil nec summum nec infimum nec medium nec intimum || ultimum || nec extremum sit; F I, 17. ut is ... id extremum, id ultimum bonorum, id ipsum quid et quale sit, nesciat; F II, 6. extrema illa et summa ... sua cuique (animali) propria et ad id apta (sint); F V, 25. unum esse omnium (animalium) extremum; F V, 26. quid est, cuius principium aliquod sit, nihil sit extremum? N I, 20. in ulla rerum institutione non esse aliquid extremum atque perfectum; N II, 35. necesse fuit esse aliquid extremum; C 5. mihi ne diuturnum quidem quicquam videtur, in quo est aliquid extremum; C 69. cuius disputationis fuit extremum fere de inmortalitate animorum; Lae 14. f. II, 1. ignoro.

exsistit, pervenit: f. ascendit.

habent: cum .. in omnibus rebus vim haberent maxumam prima et extrema; N II, 67.

inest: nec ... medicinae similem sapientiam esse arbitramur, sed actioni illi potius, ut in ipsa insit, non foris petatur extremum, id est artis effectio; F III, 24.

respondent: respondent extrema primis, media utrisque, omnia omnibus; F V, 83.

sonant: natura fert, ut extrema ex altera parte graviter, ex altera autem acute sonent; R VI, 18.

ohne Verb: verum autem primum; verum igitur extremum; O III, 27. beluarum hoc quidem extremum; Lae 20.

2. sum (vgl. 1. est); constituebant .. extremum esse rerum expetendarum et finem bonorum adeptum esse omnia; A I, 19. hoc extremum eorum est; A II, 97. quod his libris quaeritur, qui sit finis, quid extremum, quid ultimum; F I, 11. quoniam .. id est vel summum vel ultimum vel extremum bonorum; F I, 42. hunc ipsum sive finem sive extremum sive ultimum definiebas id esse, quo omnia ... referrentur; F II, 5. ut Aristippo voluptas, Hieronymo doloris vacuitas Carneadi frui principiis naturalibus esset extremum; F II, 35. cum .. hoc sit extremum ..., cum igitur hoc sit extremum, congruenter naturae convenienterque vivere; F III, 26. cum quaeritur in his (bonis, malis), quid sit extremum, quid ultimum; F V, 17. omnibus animalibus extremum esse secundum naturam vivere; F V, 26. quandoquidem id (summum bonum) tale esse debet, ut rerum expetendarum sit extremum; F V, 37. quod (caelum) extremum atque ultumum mundi est; D II, 91. extremum *est:* „est igitur divinatio". sit extremum, effectum tamen non est; D II, 106. illud extremum est, quod recte vivendi ratio || omnis, al. || (homines) meliores efficit; L I, 32. f. **bonus**, B, **b**, IV, 1. extremum; A II, 24. F I, 29. 40. 54. III, 31. V, 15 (S. 359, b).

videor: hoc iis bonorum videbatur extremum; F IV, 26.

II, 1. appello: qui illum bonorum finem, quod appellamus extremum, quod ultimum, crescere putent posse; F III, 48.

circumfundo: neque erant anima circumfusa extrema mundi; Ti 18.

compleo: quod (genus) est in iis, in quibus completur illud extremum; F V, 68.

confero: ut ... vicissim .., ut extremum cum medio, sic medium cum primo conferatur; Ti 14.

converto: quae (natura) ... ad medium rapit et convertit extrema; N II, 115.

dico: me ..., quod τέλος Graeci dicunt, id dicere tum extremum, tum ultimum, tum summum; F III, 26. qui solum hoc malum dicit et malorum omnium extremum; T II, 17.

dispertio, distinguo: ut ... extrema illa et summa, quae quaerimus, inter animalium genera distincta et dispertita sint; F V, 25.

duco: f. I, 1. exsistit.

fugio: quid fugiat (natura) ut extremum malorum; F I, 11.

habeo: naturam ... id .. habere propositum quasi finem et extremum, se ut custodiat; F V, 26. nec habere ne spei quidem extremum et tamen commune solacium; N III, 14. „quod finitum est", inquit (Epicurus), „| id || habet extremum." quis hoc non dederit? „quod autem habet extremum, id cernitur ex alio extrinsecus"; D II, 103. (quod omne est), nihil .. cum habeat extremum, infinitum sit necesse est; D II, 103.

ignoro: nec sapientem posse esse, qui aut cognoscendi [esse] initium ignoret aut extremum expetendi; A II, 29.

peto: f. I, 1. inest.

pono: quod extremum posui; F III, 33.

propono: f. habeo; F V, 26. — quaero: f. dispertio. — rapio: f. converto.

specto: invenitur, quid sit, quod natura spectet extremum in bonis, quid in malis ultumum; T V, 71.

statuo: disputat, quod cuiusque generis animantium statui deceat extremum; F IV, 28.

2. praesto: earum (medietatum) alteram eadem parte praestantem extremis eademque superatam, alteram pari numero praestantem extremis parique superatam; Ti 23.

3. consisto in: nec .. habet nostra mens quicquam, ubi consistat tamquam in extremo; F I, 41.

persequor ad: f. III.

pervenio ad: ut suo genere perveniant ad extremum; F V, 26. ut eam (rationem philosophus) quasi deum ducem subsequens ad naturae perveniat extremum; F V, 43.

sum in: eorum nihil est eius generis, ut sit in fine atque extremo bonorum; F V, 67.

venio ad: (oratio) venit ad extremum; F V, 84.

III. usque ad: quam (historiam) solemus persequi usque ad extremum; F V, 51.

IV. quaestio de: cum omnis haec quaestio de finibus et quasi de extremis bonorum et malorum ab eo proficiscatur, quod ..; F V, 23.
reversiones ab: (sol) binas in singulis annis reversiones ab extremo contrarias facit; N II, 102.
V, 1. abl. comp.: nihil autem melius extremo; T I, 99.
2. ad: s. **ad,** IV, 2. extremum (15 St.) S. 57, b.
in: habebat *numerus ad* numerum eandem proportionem conparationem*que* || [comparationem*que*] || in extremis, quam ..; Ti 24.
pro: licebit etiam finem pro extremo aut ultimo dicere; F III, 26.

extumus, äußerste: quorum (globorum) unus est caelestis, extumus; R VI, 17.

extimesco, in Furcht geraten, fürchten: I, 1. unpersönlich: eicit (mulier), abeundum (est); minatur, extimescendum; P 36.
2. alqs: qui .. est fidens, is profecto non extimescit; T III, 14.
homo: cum ... natura .. (hominem) et condolescere et concupiscere et extimescere et efferri laetitia dicerent; A I, 38.
parvi: in parvis .. saepe ..., si quando iis ludentes minamur praecipitaturos alicunde, extimescunt; F V, 31.
II, ne: quis .. potest ... non ... extimescere, ne id (adversum) iure evenerit? A II, 121. metuit, ne laceratis membris minus bene utatur, ne combustis, non extimescit; T I, 106.
III. alqd: ad quam (calcem) cum sit decursum, nihil sit praeterea extimescendum; T I, 15. id aut extimescere veniens aut non ferre praesens nonne turpe est? T II, 43. harum .. est virtutum proprium nihil extimescere; O III, 100. quod .. adulescentes, et ii quidem ... rustici, contemnunt, id docti senes extimescent? C 75. s. exsilium.
casus: ut (di) casus aut ictus extimescant aut morbos metuant; N II, 59.
deos: *si* ... nec mortem nec deos extimesceret; T III, 38.
dolorem: dolorem .. sapiens extimescet? T V, 76.
exsilium: quid relinquitur, quod extimescendum sit? exilium, credo; T V, 106.
fatum: nec ... est causa, cur Epicurus fatum extimescat; Fa 18. nec ob eam causam fatum aut necessitas extimescenda est; Fa 28.
formidines: quia quasdam post mortem formidines extimescant; F V, 31.
fragilitatem: incipio ... humani generis imbecillitatem fragilitatemque extimescere; T V, 3.
iactus: quod (homines) tonitrua iactusque fulminum extimuissent; D II, 42.
ictus: s. casus.
ignobilitatem: intellegendum est .. nec gloriam popularem ipsam per sese expetendam nec ignobilitatem extimescendam; T V, 104.
imbecillitatem: s. fragilitatem.
infidelitatem: quantopere .. (Dionysius) amicitias desideraret, quarum infidelitatem extimescebat, declaravit ..; T V, 63.
mortem: s. deos.
necessitatem: s. fatum; Fa 28.
paupertatem: quis non paupertatem extimescit? neque tamen quisquam philosophorum; T V, 89.
portenta: quae .. anus tam excors inveniri potest, quae illa ... portenta extimescat? N II, 5.
res: hi .. omnes ... intellegebant eas (res humanas) nequaquam pro opinione volgi esse extimescendas; T III, 58.
temeritatem: cur non extimescam opinandi temeritatem? A II, 87.
tonitrua: s. iactus.

extinctio, al. s. **exst—**

extispex, Eingeweidbeschauer: ars: cum Achivi coepissent »inter se || sese || strepere aperteque artem obterere extispicum«; D I, 29.
divinatio: hac extispicum divinatione sublata omnis haruspicina sublata est; D II, 42.
genera: artificiosa || artificiosae || divinationis illa fere genera ponebas: extispicum eorumque, qui ..; D II, 26.
praedictio: quae (gens, civitas) non aut extispicum aut monstra aut fulgora interpretantium ... praedictione moveatur? D I, 12.

extollo, erheben, aufrichten: I. ars: quae (ars) circumcidat, amputet, erigat, extollat, adminiculet; F V, 39.
II. alqm: ut ii, qui superiores sunt, summittere se debent in amicitia, sic quodam modo inferiores || se || extollere; Lae 72.
animum: remissione .. (animus) sic urgetur, ut se nequeat extollere; T II, 54.

extorqueo, entwinden, entreißen, erpressen: I. ut: quoniam extorsisti, ut faterer, qui omnino non essent, eos ne miseros quidem esse posse; T I, 14.
II. auxilium: qui, *quod* a natura datum est, auxilium extorqueas inveterati doloris; T III, 35.
cognitiones: hoc est ... extorquere ex animis cognitiones verborum, quibus imbuti sumus; F II, 16.
errorem: nec mihi hunc errorem, quo delector, dum vivo, extorqueri volo; C 85.
tabulam: extorquebitne eam (tabulam) sapiens, si potuerit? O III, 89.

extra, außer, ausgenommen, außerhalb: A. Präpositionen; I. moveo: histrio si paulum se movit extra numerum; P 26.
orior: quaedam .. serpentes ortae extra aquam; N II, 124.
pono: cum ... sese ... extra omnem culpam causamque posuisset; Ti 46.
prodeo: cavendum .. est, ... ne extra modum sumptu et magnificentia prodeas; O I, 140.
relinquo: solane beata vita, quaeso, relinquitur extra ostium limenque carceris? T V, 13.
resisto: nec (vita beata) ... resistet extra fores, ut ante dixi, limenque carceris; T V, 80.
sum: si tot sunt in corpore bona, tot extra corpus in casu atque fortuna; T V, 25. extra quem (mundum) nulla materiae pars || pars mat. || sit nullumque corpus; A I, 28. ut summum bonum in eo genere ponant, quod sit extra nostram potestatem; F IV, 36. nec esse quicquam extra suam potestatem, quod ducant in bonis; T V, 30. si ea, quae extra virtutem sint, ad beate vivendum pertineant; F IV, 40. quid .. esse potest extra universa? A II, 73.
II. quisquam: neque ut ea ipsa, quae suscepta publice essent, quisquam extra conlegium nosset; L II, 30. si quicquam extra virtutem habeatur in bonis; F V, 77.
III. alqs: tanta religio est sepulchrorum, ut extra sacra et gentem inferri fas negent esse; L II, 55.
aedes: nostis extra portam Collinam aedem Honoris; L II, 58.
IV. zum Satz (vgl. I. sum): extra Peloponnesum Aenianes ... absunt a mari; R II, 8. »optumam progeniem Priamo peperisti extra me«; D I, 66. extra ulciscendi aut propulsandorum hostium causam bellum geri iustum nullum potest; R III, 35. si .. nihil fit extra fatum; D II,

25. »ast quid erit, quod extra magistratus coerari oesus sit;« L III, 10. tertius quidam motus oritur extra pondus et plagam; Fa 22.

B. **Adverb:** I. emineo: extra .. eminent quae appellantur aures; N II, 144.

excedo: ut nulla pars huiusce generis excederet extra; Ti 16.

relinquo: quia nihil extra, quod cerni posset, relictum erat; Ti 18.

sum: et in corpore et extra esse quaedam bona; F II, 68. semper illud extra est, quod arte comprehenditur; F V, 16. si omnia illa, quae sunt extra, quamquam expetenda, summo bono continerentur; F V, 68. quod et sensibus et animo ea, quae extra sunt, percipimus; N II, 147. ex quo intellegitur esse extra divinum animum, humanus unde ducatur; D I, 70. (animus) ea, quae extra erunt, contemplans; R VI, 29.

II. quam: quod negant sapientem suscepturum ullam rei publicae partem, extra quam si eum tempus ... coërgit; R I, 10.

extraho, herausziehen, ausreißen, entreißen, retten: alqd: quae evellenda et extrahenda penitus, non circumcidenda nec amputanda sunt; T IV, 57.

adsensionem, beluam: quod, ut feram et immanem beluam, sic ex animis nostris adsensionem, id est opinationem et temeritatem, extraxisset; A II, 108.

aratra: cervices .. natae ad iugum, vires umerorum et latitudines ad aratra [ex]trahenda; N II, 159.

cupiditatem: tollenda est (cupiditas) atque extrahenda radicitus; F II, 27.

ebur: ebur ex inani corpore extractum haud satis castum donum deo; L II, 45.

equum: quem (equum) cum maxima contentione non potuisset extrahere; D I, 73.

errorem, radicem: hunc errorem quasi radicem malorum omnium stirpitus philosophia se extracturam pollicetur; T IV, 83.

iugum: f. aratra.

opinationem: f. adsensionem.

religionem: Epicurus .. ex animis hominum extraxit radicitus religionem; N I, 121.

temeritatem: f. adsensionem.

vitia: haec (philosophia) extrahit vitia radicitus et praeparat animos ad satus accipiendos; T II, 13.

extremitas, äußerste Grenze, Fläche: I. est: extremitatem et quasi libramentum (esse), in quo nulla omnino crassitudo sit; A II, 116. quarum (regionum) nulla esset ora, nulla extremitas; F II, 102.

II, 1. attingo: cuius omnis extremitas paribus a medio radiis attingitur; Ti 17.

circumicio: animus a medio profectus extremitatem caeli a suprema regione rotundo || rutundo || ambitu circumiecit; Ti 26.

2. coniungo cum: summa pars caeli ... cum aëris extremitate coniungitur; N II, 117.

consisto in: ut (Democritus) nulla in extremitate consisteret; T V, 114.

III. in: f. I. est; A II, 116.

extrinsecus, von außen, außen, außerhalb: accedo: quia nulla causa accedat extrinsecus; Fa 24.

accipio: nullum est eorum (animalium), quod effugiat accipiendi aliquid e., id est quasi ferendi et patiendi, necessitatem; N III, 29.

adhibeo: quod corporum adiumenta adhibentur e., animorum salus inclusa in his || [iis] || ipsis est; T IV, 58.

adlabor: umor || humor || adlapsus e., ut in tectoriis videmus austro, sudorem videtur imitari; D II, 58.

adripio: f. excipio.

cerno: quod .. habet extremum, id cernitur ex alio e.; D II, 103. quod omne est, id non cernitur ex alio e.; D II, 103.

circumdo: f. vestio.

complector: imagines tantas .., ut universum mundum conplectantur e., (deos esse dicit); N I, 120,

duco: cum ... pulmones .. et cor e. spiritum ducant; N II, 136.

excipio: naturale (genus divinandi), quod animus arriperet aut exciperet e. ex divinitate; D II, 26.

excito: non ut illa .. (adsensio) fieri possit nulla vi e. excitata; Fa 42.

haurio: animos hominum quadam ex parte e. esse tractos et haustos; D I, 70.

impello: neque e. inpulsam atomum loco moveri et declinare dicis; Fa 47.

inauro: cum (Hannibal) dubitaret, .. utrum ea (columna) solida esset an e. inaurata; D I, 48.

inicio: inest .. in animis praesagitio e. iniecta atque inclusa divinitus; D I, 66.

inrumpo: imagines e. in animos nostros per corpus inrumpere? A II, 125.

obicio: obiecta terribili re e.; A II, 48.

obrepo: nullae .. imagines obrepunt in animos dormientium e.; D II, 139.

offero: quos (sensus) iunctos esse censuit e quadam quasi impulsione oblata e.; A I, 40.

pello: ea (adsensio) ... e. pulsa, quod reliquum est, suapte vi et natura movebitur; Fa 43.

percipio: qui || [qui] || (Cyrenaici) negant esse quicquam, quod percipi possit e.; A II, 76.

pono: nullo prorsus commodo e. posito; A fr. 20 (Z. 16).

religo: quae (virtus) si e. religata pendeat et non .. oriatur a se; T III, 37.

sum: quod eam (vitem) tuetur, ... est id e.; F V, 39. quae sunt e., id est quae nec || neque || in animo insunt neque in corpore; F V, 68.

traho: divinos animos censent esse nostros, eosque esse tractos e.; D II, 119. f. haurio.

vestio: eum (mundum deus) circumdedit corpore et vestivit e.; Ti 20.

extumefacio, aufblähen: illa .. (pars animi), in qua feritas quaedam sit, ... cum sit inmoderato obstupefacta || extumefacta, al. || potu atque pastu; D I, 60.

exul— f. **exsul—**

exuo, ausziehen, ablegen: aegritudinem: hanc (aegritudinem) nisi exuimus sic, ut abiciamus; T III, 27.

hominem: ut ... hominem exuens ex homine naturam odisse videatur; F V, 35.

exuro, ausbrennen: quod ... mihi .. ex animo exui || exuri, eximi || non potest, esse deos; N III, 7.

exustio, Brand: propter eluviones exustionesque terrarum, quas accidere tempore certo necesse est; R VI, 23.

NACHTRÄGE ZUM ERSTEN BANDE.

a, IV, 3, a. ab exteris gentibus; D I, 121 (S. 16, a).

accendo, lumen: »homo, qui erranti comiter monstrat viam«; O I, 51 (S. 24, b).

ad, I. nascor: cervices .. natae ad iugum, tum vires umerorum et latitudines ad aratra [ex]trahenda; N II, 159 (S. 44, a).

— redeo: ut redeamus ad fabulas; O III, 94 (S. 48, a).

— II. aptus: (ossa) commissuras habent .. ad stabilitatem aptas; N II, 139 (S. 53, b).

aestimo, II. alqd: »emori nolo, sed me esse mortuum nihili aestimo«; T I, 15 (S. 104, a).

aliquis, A. fructus, utilitas: qui non ipso honesto movemur, ut boni viri simus, sed utilitate aliqua atque fructu, callidi sumus; L I, 41 (S. 124, b. 127, a).

— B. argutiarum: cuius (Macri) loquacitas habet aliquid argutiarum; L I, 7 (S. 127, a).

— cupiditatis zu streichen (S. 127, a).

— D, **b,** II, 1. audio, video: avemus aliquid videre, audire, addiscere; O I, 13 (S. 130, a. 132, a).

— conficio: per quam (rationem) coniectura valemus, argumentamur, refellimus, disserimus, conficimus aliquid, concludimus; L I, 30 (S. 130, b).

amicus, V. causa: s. II, 1. peto ab (S. 161, a).

animus, II, 1. commoveo: s. moveo; D II, 126 (S. 187, a).

atque, I. contrarius: cui (globo) subiecti sunt septem, qui versantur retro contrario motu atque caelum; R VI, 17 (S. 254, b).

— II, 2, h. atque: quietis temporibus atque aliquo ... certo statu civitatis; A ep. 2 (S. 264, b).

— i. idem: adscivit eos (Latinos) in civitatem, atque idem Aventinum ... adiunxit urbi; R II, 33 (S. 265, b).

atqui, I. cur non sanciunt, ut, quae mala ... sunt, habeantur pro bonis? ... atqui nos legem bonam a mala nulla alia nisi naturae norma dividere possumus; L I, 44 (S. 268, a).

beneficium, II, 2. debeo: nec dubium, quin maximo cuique (beneficio) plurimum debeatur; O I, 49 (S. 338, b).

bonus, A. Iuppiter: Iovem cum Optimum et Maximum dicimus; F III, 66 (S. 347, a).

coetus, II, 1. expono: s. I, 2. R I, 41 (S. 436, a).

cogo, III. alqd: graves .. dominae cogitationum lubidines infinita quaedam cogunt atque imperant; R VI, 1 (S. 444, b).

cum, B, 1. cum ... aspexissent .. solem eiusque cum magnitudinem pulchritudinemque, tum etiam efficientiam cognovissent; N II, 95 (S. 575, a).

— II. accessit eo numerus, res cum ad vitam necessaria, tum una inmutabilis et aeterna; R III, 3 (S. 575, b).

— IV. cum quia sit in iis (artibus) aliquid dignum assumptione, tum quod constent ex cognitionibus; F III, 18 (S. 575, b).

cum, I. coniungo: quin videremus hominem nobiscum et studiis eisdem et vetustate amicitiae coniunctum; A I, 1 (S. 578, a).

— sum: cum mecum Atticus noster esset; A I, 1 (S. 580, b).

— IV, 1. nobiscum; N II, 164 (S. 583, b).

dico, II, 2, e, α. id .. licere dicimus, quod cuique conceditur; T V, 55 (S. 684, a).

dies, V, 3. ex: s. II, 1. consigno (S. 704, a).

ego, A, 1, 2, a. »esse«; T I, 15 (S. 797, a).

et, C, II, **a,** 1, k. vor einer Negation, non: pauca sane .. et ... non ignota vobis; L II, 58 (S. 850, b).

— D, **a,** 1. vor einer Negation, non: * sanxisset iura nobis, et omnes isdem et iidem non alias aliis uterentur; R III, 18 (S. 861, b).

— **e,** denique: et umorem et calorem ... et terrenam ipsam viscerum soliditatem, animum denique illum spirabilem ... unde habeamus; N II, 18 (S. 863, b). (S. 862, a zu streichen).

BUILDING USE ONLY.

BUILDING USE ONLY.

BUILDING USE ONLY.

BUILDING USE ONLY.

BUILDING USE ONLY.

